Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ

ԳԻՐՔ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՅ

ԵԲՐԱՅԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐՆԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

معارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك ۱ شباط ۳۱۸ تاریخلی و ۶۰ و ۵۱
نومرولی رخصتنامه‌سیله نشر اولنمشدر

مصارف آمریقان بیبل شرکتی طرفندن تسویه اولنه‌رق طبع اولنمشدر

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԻՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1905

ՅԱՆԿ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

	Գլուխ	Երես
ԳԻՐՔ		
Ծննդոց	50	5
Ելից	40	56
Ղեւտացւոց	27	100
Թուոց	36	131
Երկրորդ Օրինաց	34	175
Յեսուայ	24	213
Դատաւորացն	21	229
Հռութայ	4	265
Ա. Թագաւորացն	31	269
Բ. Թագաւորացն	24	304
Գ. Թագաւորացն	22	333
Դ. Թագաւորացն	25	367
Ա. Մնացորդաց	29	399
Բ. Մնացորդաց	36	429
Եզրասայ	10	467
Նեհեմիայ	13	478
Եսթեր	10	493
Յոբայ	42	502
Սաղմոսաց	150	533
Առակաց	36	607
Ժողովողի	12	633
Երգ Երգոց	8	642
ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ		
Եսայեայ	66	646
Երեմիայ	52	699
Ողբք Երեմիայ	5	758
Եզեկիէլի	48	764
Դանիէլի	12	817
Ովսեայ	14	834
Յովելի	3	842
Ամովսայ	9	845
Աբդիու	1	851
Յովնանու	4	852
Միքիայ	7	854
Նաւում	3	859
Ամբակում	3	861
Սոփոնիայ	3	863
Անգէայ	2	866
Զաքարիայ	14	868
Մաղաքիայ	4	877
ԱՒԵՏԱՐԱՆ		
Ըստ Մատթէոսի	28	3
Ըստ Մարկոսի	16	36
Ըստ Ղուկասու	24	58
Ըստ Յովհաննու	21	94
Գործք Առաքելոց	28	121
ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ		
Առ Հռովմայեցիս	16	157
Առ Կորնթացիս Ա	16	172
Առ Կորնթացիս Բ	13	186
Առ Գաղատացիս	6	196
Առ Եփեսացիս	6	201
Առ Փիլիպպեցիս	4	206
Առ Կողոսացիս	4	210
Առ Թեսաղոնիկեցիս Ա	5	214
Առ Թեսաղոնիկեցիս Բ	3	217
Առ Տիմոթէոս Ա	6	219
Առ Տիմոթէոս Բ	4	223
Առ Տիտոս	3	226
Առ Փիլիմոն	1	228
Առ Եբրայեցիս	13	229
ԹՈՒՂԹ		
Յակոբու Ընդհանրական	5	240
Պետրոսի Ա. Ընդհանրական	5	244
Պետրոսի Բ. Ընդհանրական	3	248
Յովհաննու Ա. Ընդհանրական	5	251
Յովհաննու Բ	1	255
Յովհաննու Գ	1	255
Յուդայի Ընդհանրական	1	256
Յայտնութիւն Յովհաննու	22	258

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴՈՑ

Նախ քան Քրիստոս 4004

— Յոհ · ա · 1 · 2 · Երբ · ա · 10 ·
Բ Սապ · բ · 3 · 19 · 6 · Ամ · 11 · 12 · Ջր · 25 · Ճղ · 5 · Հնգ · 6 · Նա · Խղ · 24 · Եբեմ · ժ · 12 · Ծա · 15 · Ջար · ժբ · 1 · Գար · ժգ · 15 · ԺԼ · 24 · Կող · ա · 16 · 17 · Երբ · ժա · 3 · Ցպտ · գ · 11 · ժ · 6 ·
Է Սապ · ιθ · 6 · Նա · Խ · 13 · 14 ·
Ը Սապ · ιθ · 9 ·
Ի Ք Կար · գ · 6 ·
Ձ Սապ · Ղղ · 16 · Ճղ · 20 ·
Ի Յոբ · ιβ · 18 · Սապ · Ճղ · 5 · Նբեմ · ժ · 12 · Ծա · 15 ·
Ի Ե Ր · տաբաժնին
Ձ Աղակ · բ · 28 ·
Ի Ա Սապ · Ամբ · 4 ·
Ք Յոբ · Իգ · 10 · ιբ · 5 · Սապ · ιθ · 7 · Ա · Ա · 5 · Ճղ · 9 · Ճղ · 6 · Աղակ · բ · 29 · Երեմ · Ե · 22 · Բ Պետ · գ · 5 ·
Ի Երբ · գ · 7 ·
Է Ղա · գ · 44 ·

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երկինք ու երկրի · 3 լուսոյ · 6 ու Հաստատուածի մէջտեղ ըլլալու · 9 Երկրին ջուրերէն զատուիլը · 11 ու պտղաբեր ըլլալը · 14 Արեգին, լուսնին ու աստղերուն · 20 Ձուկերուն և թռչուններուն · 24 ու գազաններուն և անասուններուն · 26 և Աստուծոյ պատկերով՝ մարդուն ստեղծուիլը · 29 Կերակուրին տալը ։

1 — Սկզբին Աստուած երկինքն ու
2 երկիրը ստեղծեց ։ Ու երկիրը անձև ու պարապ էր . և անդունդին վրայ խաւար կար . և Աստուծոյ Հոգին ջուրերուն վրայ կը շարժէր ։
3 Եւ Աստուած ըսաւ , Լոյս ըլլայ ·
4 ու լոյս եղաւ ։ Եւ Աստուած տեսաւ լոյսը որ բարի է . ու Աստուած լոյսը խաւարէն զատեց ։
5 Եւ Աստուած լոյսին անունը Ցորեկ , ու խաւարին անունը Գիշեր դրաւ . և իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ առաջին օրը եղաւ ։
6 Եւ Աստուած ըսաւ , Ջուրերուն մէջտեղը Հաստատուածի ըլլայ ,
7 որ ջուրերը ջուրերէն զատէ ։ Եւ Աստուած Հաստատուածը րաւ , ու Հաստատուածէն ստակ եղած ջուրերը Հաստատուածէն վրայ եղած ջուրերէն զատեց . ու այնպէս
8 եղաւ ։ Եւ Աստուած Հաստատուածին երկինք կոչեց . և իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ երկրորդ օրը եղաւ ։
9 Եւ Աստուած ըսաւ , Երկինքին ստակ եղած ջուրերը մէկտեղ ժողովուին , ու ցամաքը երեւնայ . և
10 այնպէս եղաւ ։ Եւ Աստուած ցամաքին անունը Երկիր դրաւ , ու ջուրերուն ժողովքը Ծովեր կոչեց . և Աստուած տեսաւ որ բարի
11 էն ։ Ու ըսաւ Աստուած , Երկիրը Խկանանչ խոտ բուսցնէ , սերմ տուող խոտ , և իր տեսակին պէս Տպտուղ տուող պտղաբեր ծառ , որ իր մէջը իր սերմը ունենայ երկրի
12 վրայ . ու այնպէս եղաւ ։ Ու երկիրը կանանչ խոտ , իր տեսակին պէս սերմ տուող խոտ , և իր տեսակին պէս սերմ ունեցող պտղաբեր ծառ հանեց . ու Աստուած
13 տեսաւ որ բարի էն ։ Եւ իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ երրորդ օրը եղաւ ։
14 Եւ ըսաւ Աստուած , Երկինքի Հաստատուածին մէջ Լուսաւորներ ըլլան , որ ցորեկը գիշերէն զատեն . և նշաններու և Ժամեներու , և օրերու , ու տարիներու
15 համար ըլլան . Ու երկինքի Հաստատուածին մէջ լուսաւորներու համար ըլլան , որ երկրի վրայ լոյս
16 տան . ու այնպէս եղաւ ։ Եւ Աստուած Երկու մեծ լուսաւորները բրաւ . մեծ լուսաւորը ցորեկին իշխելու համար , ու Պզտիկ լուսաւորը գիշերին իշխելու համար .
17 Ժաստղերն ալ ըրաւ ։ Եւ Աստուած երկինքի Հաստատուածին մէջ դրաւ զանոնք , որ երկրի վրայ լոյս
18 տան , Եւ Ցորեկին ու գիշերին իշխեն , և լոյսը խաւարէն զատեն . ու Աստուած տեսաւ որ բարի էն ։
19 Եւ իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ չորրորդ օրը եղաւ ։
20 Եւ ըսաւ Աստուած , Ջուրերը կենդանի Հոգիներ առատ առատ արտադրեն , և թռչունները երկրի վրայ՝ երկնքի Հաստատուածին
21 վրայ թռչին երևոյթ ունենան ։ Եւ Աստուած ստեղծեց մեծամեծ կէտերը , և ամէն սողացող շնչաւոր կենդանիները , որ ջուրերը առատ հանեցին ազնց տեսակին պէս , ու ամէն Թռչուածոր թռչունը իր տեսակին պէս ։ և Աստուած տեսաւ որ բարի էն ։
22 Ու Աստուած օրհնեց զանոնք՝ ըսելով , Աճեցէք ու շատցէք , և ծովերուն մէջ եղած ջուրերը լեցուցէք . թռչունները ալ երկրի վրայ
23 շատնան ։ Եւ իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ հինգերորդ օրը եղաւ ։
24 Եւ ըսաւ Աստուած , Երկիրը Թող հանէ շնչաւոր կենդանի՝ իր տեսակին պէս , անասուններ , սողուններ ու երկրի գազաններ՝ իրենց տեսակին պէս . և այնպէս եղաւ ։
25 Ու Աստուած՝ երկրի գազանները իրենց տեսակին պէս , և Ընտանի անասունները իրենց տեսակին պէս , ու դեանի ամէն սողունները իրենց

Նախ քան Քրիստոս 4004

Է Օր · գ · 19 · Սապ · Տգ · 16 · Ճղգ · 7 ·
Ը Սապ · Հգ · 17 · Ճգ · 19 ·

Ի Սապ · Ճղ · 7 · Ը · 9 · Ճեր · 3 · 5 ·
Հ Սապ · բ · 3 ·

Ն Ցոբ · ιԷ · 7 ·

Ա Եբեմ · լ · 35 ·

Ք Գղ · գ · 20 · Է · 14 · բ · 19 · Սապ · Ճղ · 26 ·

Ի Գղ · բ · 17 ·

Ե · Ք · ՂԲ · 4004

ա ԳԼ · Ե · 1 · Թ · 6 · Ասղ · Ջ · 3 · Հազ · Կ · 29 · Գար · Ժէ · 20 · 28, 29 · ա Կար · Ժա · 7 · Եփես · Գ · 24 · Կող · Գ · 10 · Յակ · Գ · 9 ·

Ն ԳԼ · Թ · 2 · Ասղ · Բ · 6 ·

Հ ա Կար · Ժա · 7 ·

ո ԳԼ · Ե · 2 · Մաղ · Բ · 15 · Մաա · Ժէ · 4 · Մար · Ժ · 6 ·

Ն ԳԼ · Թ · 1 · 7 · Գե · Իգ · 9 · Ասղ · Ճէ · 3 · Ճը · 3 · 4 ·

պ ԳԼ · Թ · 3 · Յոբ · Լգ · 31 · Ասղ · Ջգ · 14 · 15 · Ճգ · 25 · Ճեղ · 7 · Գար · Ժգ · 17 · Հ Ասղ · Ճեղ · 15 · 16 · Ճեղ · 9 · ո Յոբ · Լբ · 41 · ո Ասղ · Ճգ · 24 · ա Տիմ · գ · 4 ·

ա Ասղ · Լէ · 6 ·

Ն Ե Բ · զորբը ·

Բ Ել · Ի · 11 · բա · 17 · Բ Օր · Ե · 14 · Եբր · գ · 4 · Ն Դ Ե մ · Թ · 14 · Ես · Ծբ · 13 ·

Ա ԳԼ · ա · 1 · Ասղ · գ · 1 · 2 ·

Ե ԳԼ · ա · 12 · Ասղ · Ճգ · 14 ·

Հ Յոբ · լ · 26 · 27 · 28 · Ե ԳԼ · գ · 23 ·

տեսակին պէս բրաւ . և Ասուած տեսաւ որ բարի են ։

26 Եւ բաւ Ասուած , Արդ պատկերին ու մեր նմանութեանը պէս մարդ ընենք , և Ծովու ձուկերուն , ու երկինքի թռչուններուն , և անասուններուն , ու բոլոր երկրին , ու երկրի վրայ սողացող բոլոր
27 սողուններուն թագ իշխէ ։ Եւ Ասուած իր պատկերովը ստեղծեց մարդը , Ի Ասուծոյ պատկերովը ստեղծեց զանիկայ , Ոտար և էգ
28 ստեղծեց զանոնք ։ Ու Ասուած օրհնեց զանոնք , և Ասուած անոնց բաւ , Ի Ձեզ կը բազմացէք , ու երկիրը լեցուցէք , և անոր տիրեցէք . ու Ծովու ձուկերուն , ու երկինքի թռչուններուն , և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդանիներուն իշխեցէք ։
29 Եւ բաւ Ասուած , Ահա ձեզի տուի բոլոր երկրի վրայ եղած ամէն սերմ ունեցող խոտը , ու ամէն ծառ՝ որուն մէջ սերմ տուղ ծառի պտուղ կայ . Ձեզի կերա-
30 կուր պիտի ըլլայ ։ Ու երկրի Կրոյը գազաններուն , ու երկինքի բոլոր Թռչուններուն , և երկրի վրայ կենդանութիւն չունեցող բոլոր սողուններուն՝ ամէն կանաչ խոտ կերակուրի Համար եղաւ . ու այնպէս եղաւ ։
31 Եւ Ասուած Ի ամէն բրածը տեսաւ , և ահա շատ բարի էր ։ Եւ իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով վեցերորդ օր եղաւ ։

ԳԼ · Բ

1 Հանգստութեան օրը ։ 4 Աստեղծագործութեան կերպը ։ 8 Եդեմի պարտէզը ։ 10 ու անկէ ելած գետը ։ 17 Մեռնի գիտութեան ծառին պտուղէն ուտելը կ'արգիլուի ։ 19 Առեղծուածներուն անուանադրութիւնը ։ 21 Կնոջ առեղծուիլը , և ամուսնութեան հաստատութիւնը ։

1 Ու կատարուեցաւ երկինքն ու երկիրը և Ոանոնց ամէն զարդը ։
2 Որ ։ Եւ Ի Ասուած իր բրած գործքերը եօթներորդ օրը լմընցուց , ու եօթներորդ օրը Հանգստացաւ
3 իր բրած բոլոր գործքերէն ։ Եւ Ի օրհնեց Ասուած եօթներորդ օրը , ու սրբեց զանիկայ . ինչու որ անոր մէջ Հանգստացաւ իր ամէն գործքերէն՝ որ Ասուած ստեղծեց ու բրաւ ։
4 Ասոնք են երկնից ու երկրի ծնունդները՝ անոնց ստեղծուած ատեն , այն օրը որ Տէր Ասուած
5 երկիրն ու երկինքը բրաւ , Ու դաշտին բոլոր Բոյսերը՝ դեռ երկրի վրայ չեղած , և դաշտին բոլոր խոտը՝ դեռ չբուսած . ինչու որ Տէր Ասուած երկրի վրայ տակաւին Հանդրձ բնաւ չէր , ու Ի գետնին գործելու
6 մարդ չկար . Հապա երկրէն Ի շոգի կ'ելլէր , ու գետնի բոլոր երեսը կը
7 ջրէր ։ Եւ Տէր Ասուած Ի գետնի Հողէն շինեց մարդը , և անոր Ի Ռնդգայը կենդանութեան Ի շունչ փչեց , ու Ի մարդը կենդանի Հոգի եղաւ ։
8 Եւ Տէր Ասուած Ի արեւելքին կողմը Ի Եդեմի մէջ Ի պարտէզ մը նկնկց , ու իր շինած մարդը Ի հոն դրաւ ։
9 Եւ Տէր Ասուած գետնէն տեսանելու Համեղի և ուտելու ազէկ Ի ամէն ծառ , ու պարտէզին մէջտեղը Ի կենաց ծառը , և Հրաբին ու չարը գիտնալուն ծառն ալ բուսցուց ։
10 Եւ պարտէզը ջրելու Համար Եդեմէն գետ մը կ'ելլէր , ու անկէ չորս
11 գլխու կը բաժնուէր ։ Մէկուն անունը Փիսոն է . ասիկայ Ի Եւիլայի բոլոր երկիրը կը պարտի , ուր որ ոս-
12 կի կայ ։ Եւ ան երկրին ոսկին ազնիւ է . Ի Հոն տակ ու Եղինդաբար կայ
13 Հոն ։ Ու երկրորդ գետին անունը Գեհոն է . ասիկայ Քուշի բոլոր
14 երկիրը կը պարտի ։ Ու երրորդ գետին անունը Ի Տիգրիս է . ասիկայ Ասորեստանի արեւելեան կողմը կ'երթայ ։ Եւ չորրորդ գետը Եփրատ է ։
15 Եւ Տէր Ասուած առաւ մարդը , ու Եդեմի Ի պարտէզին մէջը դրաւ ,
16 որ զանիկայ գործէ ու պահէ ։ Եւ Տէր Ասուած պատուիրեց մարդուն՝ ըսելով , Պարտէզին ամէն
17 ծառէն Համաձայակ կ'ը . Բայց Հարիւի ու չարի գիտութեան ծառէն Ի՝ ուտեր . քանզի անկէ կերած օրդ Հանդիսա պիտի մեռնես ։
18 Եւ Տէր Ասուած բաւ , Ադէկ չէ որ Ադամ միայակ ըլլայ . անոր Ի օգնական մը բնեմ իրեն յարմար ։
19 Եւ Տէր Ասուած Ադամին բոլոր գազանները ու երկինքին բոլոր թռչունները Հողէն շինեց , և Ի Ադամին առջեւ բերաւ , որ տեսնէ Ի թէ անոնց ինչ անուն կը դնէ . և Ադամ ինչ անուն որ դրաւ շնչաւոր կենդանիի , ան եղաւ անոր անունը ։
20 Եւ Ադամ բոլոր անասուններուն , ու երկինքի թռչուններուն , և դաշտի բոլոր գազաններուն անունները դրաւ . բայց Ադամին իրեն յարմար օգնական մը չգտնուեցաւ ։
21 Եւ Տէր Ասուած Ի խորունկ քուն մը բերաւ Ադամին վրայ . ու անիկայ քնացաւ . և անոր կողին ոսկորներէն մէկը առաւ , ու անոր
22 տեղը միս լեցուց ։ Եւ Տէր Ասուած Ադամէն առած կողին ոսկորը կնիկ շինեց , ու Հրամիկայ Ադամին
23 բերաւ ։ Եւ Ադամ բաւ , Հիմա ասիկայ Ի ոսկորէս ոսկոր , ու մարմինէս մարմին է . ասիկայ Ի կնիկ

Ե · Ք · ՂԲ · 4004

Ի Ա՜ մարբերը

Ը ԳԼ · գ · 19 · 23 · Ասղ · Ճգ · 14 · Յոբ · Ժբ · 7 · Եբ · կգ · 8 · ա Կար · Ժէ · 47 ·

Ի ԳԼ · Կ · 22 · Եբ · բ · 22 ·

Ի Յոբ · Լգ · 4 · Գար · Ժէ · 25 ·

Ի ա Կար · Ժէ · 45 ·

Ա ԳԼ · գ · 24 ·

Ի ԳԼ · գ · 16 · գ Թագ · Ժթ · 12 · Եզեկ · Իէ · 23 ·

Ի ԳԼ · Ժգ · 10 · Եբ · Ժ · 3 · Եզեկ · Իբ · 13 · Յովել · բ · 3 ·

Ն Հմր · 15 ·

Ի Եզեկ · լո · 8 ·

Ն ԳԼ · գ · 22 · Ածմ · գ · 18 · Ժ · 30 · Յոբ · բ · 7 · Իբ · 2 · 14 ·

Ն Հմր 17 ·

Ա ԳԼ · Իե · 18 ·

Ի Թագ · Ժ · 7 ·

Ի Եբր պատ ղեան · Ժ · 4 ·

Ն Հմր 8 ·

Ն Հմր 9 ·

ո ԳԼ · գ · 1 · 3 · 11 · 17 ·

Ն ԳԼ · գ · 3 · 19 · Հով · գ · 23 · ա Կոր · Ժ · 56 · Յակ · ա · 15 · ա Յովհ · Ե · 16 ·

Կ ամ Մարգը

ո ԳԼ · գ · 12 · ա Կար · Ժ · 9 · ա Տիմ · բ · 13 ·

Ն ԳԼ · ա · 20 · 24 ·

Ա Ասղ · բ · 6 · Տ ա ԳԼ · գ · 20 ·

ո ԳԼ · Ժ · 12 · ա Թագ · Իգ · 12 ·

Ն Ածմ · Ժբ · 22 · Եբր · Ժ · 4 ·

ո ԳԼ · Իթ · 14 · Գաա · Ի · 2 · Բ Թագ · Կ · 1 · Ժթ · 13 · Եփես · Ե · 30 ·

Ի Եբր · Ի Ճ Ե ·

Ն · ք · գՔ · 4004

կոչուի · քանզի էր ¶ երիկէն շաբ-
24 նաւելցաւ : ¶ Ընոր համար երիկը
պիտի ձգէ իր հայրը ու իր մայրը ,
և իր կնկանը պիտի յարի · ու մէկ
25 մարմին պիտի ըլլան : Եւ Ադամ ու
իր կնիկը երկուքն ալ ՚ մերկ էին ,
ու չէին ‡ ամչնար :

ԳԼ · Գ

1 Կնիկը օձէն կը խաբուի : 6 Ադամ ու իր կինը
մեղքի մէջ կ'իյնան : 9 Աստուած անոնց դա-
տաստան կ'ընէ : 14 Օձը կ'անիծուի : 15 Կըն-
կանը սերունդը : 16 Մարդկային տեսին պա-
տիժը : 21 Նախնեացկոնդակներուն
րը : 22 Անոնք դրախտէն կը վռնտուին :

1 Ու Ցէը Աստուծոյ բրած դաշտի
բոլոր գազաններէն ՚ աւելի
խորամանկ էր ¶ օձը . ու կնկանը
բսաւ , Իրաւ Աստուած բսա՞ծ թէ
Պարտէզին ամէն ծառէն պիտի չու-
2 տէք : Եւ կնիկը օձին բսաւ , Պար-
տէզին ծառերուն պտուղէն կ'ու-
3 տենք · Բայց ‡ պարտէզին մէջտեղը
եղած ծառին պտուղէն՝ Աստուած
բսաւ , Անկէ մի՛ ուտէք , և անոր մի՛
4 դպչիք , որ չմեռնիք : ՚ Եւ օձը
կնկանը բսաւ , Չէ՛ թէ անշուշտ
5 պիտի մեռնիք · Քանզի Աստուած
գիտէ թէ՝ ան օրը որ անկէ ուտէք ,
ՙ աչքերնիդ պիտի բացուի , և
աստուածներու պէս պիտի ըլլաք
բարին ու չարը գիտնալով :

6 Եւ կնիկը տեսնելով որ ծառը ա-
ղէկ էր կերակուրի համար , և հաճելի՛
աչքերուն , ու փափաքելի՛ ¶ իմաս-
տուն ընելու՝՚ համար , առաւ անոր
պտուղէն ՚ ու կերաւ , և իրեն հետ
իր էրկանն ալ տուաւ , և ՚ անիկայ
7 կերաւ : Ու անոնց երկուքին ՚ աչքերը
բացուեցան , ու ՚ մերկ ըլլալնին
գիտցան · և թզենիի տերևներ
կարկեցին , ու իրենց ծածկոցներ
8 ըրին : Եւ օրուան զով ատենը պար-
տէզին մէջ պտրտող Ցէը Աստուծոյ
‡ ձայնը լսեցին · և Ադամ ու իր
կնիկը Ցէը Աստուծոյ երեսէն պար-
տէզին ծառերուն մէջը ՚ պահուե-
9 ցան : Եւ Ցէը Աստուած Ադամը
10 կանչեց ու բսաւ անոր , Ո՞ւր ես : Եւ
անիկայ բսաւ , Պարտէզին մէջ քու
ձայնդ լսեցի , ու ՚ վախցայ , ինչու
11 որ մերկ էի , ու պահուեցայ : Եւ
Ա-ո-ո-ած բսաւ , Ո՞վ պատմեց քեզի
քու մերկ ըլլալդ · արդեօք կերա՞ր ան
ծառէն՝ որուն համար քեզի պա-
12 տուիրեցի որ անկէ չուտես : Եւ
Ադամ՝ բսաւ , ¶ Ան կնիկը որ ինծի
հետ ըլլա-ո- տուիր , ան ինծի տուաւ
13 ծառէն , ու ես կերայ : Եւ Ցէը
Աստուած բսաւ կնկանը , Ինչ է ատ
քու րրածդ . և կնիկը բսաւ , ¶ Օձը ինծ
14 խաբեց , ու ես կերայ : Եւ Ցէը
Աստուած օձին բսաւ , Ըն ընելուդ
համար՝ ամէն անասուններէն և

դաշտին ամէն գազաններէն անի-
ծեալ ըլլաս · փորիդ վրայ քալես , ու
կենացդ բոլոր օրերը ‡ հող ուտես :
15 Եւ քու կնկան ու կնկանը մէջ տեղը , և
՚ քու սերունդիդ ու ՚ անոր սերուն-
դին մէջտեղը թշնամութիւն պիտի
դնեմ · Ան քու գլուխդ պիտի
‡ ջախջախէ , և դուն անոր գարշա-
16 պարը պիտի ‖ խայթես : Եւ կնկա-
նը բսաւ , Քու յղութեանդ ցաւերը
խիստ պիտի շատցընեմ · ¶ ցաւով
զաւակ ծնանես , ու էրկանդ ՚ ձեա-
դանդ ըլլաս , ան ալ՚ քու վրադ
17 իշխէ : Եւ Ադամին բսաւ , Որով-
հետև դուն ՚ քու կնկանդ խօսքը
մտիկ ըրիր , և ՚ ան ծառէն կերար ,
՚ որուն համար պատուիրեցի քեզի՝
բսելով , Ըուտես անկէ , երկիրը քու
պատճառովդ ՚ անիծեալ ըլլայ ·
կենացդ բոլոր օրերուն մէջ ՚ կ'ուտես
18 թիւնով ուտես անկէ · Եւ Ճիւղ
ու տատասկ բուսցընէ քեզի , և
19 ՙ դաշտին խոտը ուտես : ՙ Երեսիդ
քրտինքովը ուտես ՚ՙ հացդ , մինչև
դ'երթիր դառնալդ , որ անկէ
առնուեցար · քանզի հող էիր
դուն , ու ՙ հողին պիտի դառնաս :
20 Եւ Ադամ իր կնկանը անուն՝
§ Եւայ դրաւ . ինչու որ ամէն կեն-
դանութիւն ունեցողներուն մայրը
21 անիկայ էր : Եւ Ցէը Աստուած
Ադամին ու անոր կնկանը կաշիէ
հանդերձներ շինեց , ու անոնց հագ-
22 ցուց : Եւ Ցէը Աստուած բսաւ ,
՚ Ահա Ադամ մեզմէ մէկուն պէս
եղաւ՝ բարին ու չարը գիտնալու ·
և հիմա չըլլայ որ իր ձեռքը երկնց-
ցընէ , ու ՚ կենացը ծառէն ալ առնէ ,
և ուտէ ու յաւիտեան ապրի ·
23 Ու ասի Ցէը Աստուած Եդեմի պար-
տէզին դուրս բրաւ զանիկայ , ՙ որ
երկիրը գործէ , ուսկից որ առնուած
24 ըլլ : Այսպէս վռնտեց Ադամը ,
ու Եդեմի պարտէզին ‡ արևելեան
կողմէն ՚ բերովբէներն ու ամէն
կողմ դարձող բոցկղէն սուրը
դրաւ , կենացը ծառին ճամբան
պահելու համար :

ԳԼ · Դ

1 Կայենին ու Հաբէլին ծնունդը , սրուհասը , ու
Տատասրը : 8 Հաբէլին սպանութիւնը : 11 Կա-
յենին անիծուիլը : 17 Նոյեմ առաջին քաղա-
քը : 19 Ղամէք ու իր երկու կիներուն :
25 Սեթին 26 ու Ենոսին ծնունդը :

1 Ու Ադամ գիտցաւ իր Եւայ կնի-
կը , ու ան յղացաւ , ու ‡ Կայենը
ծնաւ , և բսաւ , Մարդ ստացայ Ցէ-
2 րոջմէն : Ու դարձեալ անոր Հա-
բէլ եղբայրը ծնաւ . և Հաբէլ
ոչխարներու հովիւ եղաւ , բայց

Ն · ք · գՔ · 4004

¶ Եռ · կե · 25 ·
Մխ · ե · 17 ·
՚ Մաա · գ · 7 · ժգ · 38 ·
իգ · 33 ·
Ցոհ · բ · 44 ·
Գոր · ժգ · 10 · ա Ցոհ · գ · 8 ·
¶ Սաղ · ճիբ · 11 · Եռ · ե · 14 · Մխ · ե · 3 · Մաա · ա · 23 · 25 · Ղա · ա · 31 · 34 · 35 · Գաղ · գ · 4 ·
՚ Հռով · ժգ · 20 · Կող · բ · 15 · Երբ · բ · 14 · ա Ցոհ · ե · 5 · Ըռյա · ժբ · 7 · 17 ·
‡ ՚ Երբ · շար · նե ·
¶ Երբ · շար · նե ·
‡ Սաղ · իբ · 6 · Եռ · ժգ · 8 · իա · 3 · Ցոհ · ժգ · 21 · ա Ջիմ · բ · 15 ·
՚ Գե · գ · 7 ·
յա Կոր · ժա · 3 · ժգ · 34 · Եփե · ե · 22 · 23 · 24 · ա Տիմ · բ · 14 · 12 · Տիտ · բ · 5 · ա Պետ · գ · 1 · 5 · 6 ·
՚ ա թագ · ժե · 23 ·
՚ Հռով · 6 ·
՚ Գե · բ · 17 ·
՚ Ժող · ա · 2 · 3 · Եռ · իդ · 5 · 6 · Հբ-ռայ · բ · 20 ·
՚ Ցոր · ե · 7 · Ժող · բ · 23 ·
Ես Ցոր · խ · 40 ·
՚ Սաղ · ճգ · 14 ·
՚ Ժող · ա · 13 · բ Թես · գ · 10 ·
Է Գե · բ · 7 ·
՚ Ցոր · իա · 26 · 17 · 15 · Սաղ · ճգ · 29 · Ժող · գ · 20 · ժբ · 7 · Հռով · ե · 12 · Երբ · իթ · 27 ·

Ն · ք · գՔ · 4004

¶ Եռ · կե · 25 · Մխ · ե · 17 ·
՚ Մաա · գ · 7 · ժգ · 38 · իգ · 33 · Ցոհ · բ · 44 · Գոր · ժգ · 10 · ա Ցոհ · գ · 8 ·
¶ Սաղ · ճիբ · 11 · Եռ · ե · 14 · Մխ · ե · 3 · Մաա · ա · 23 · 25 · Ղա · ա · 31 · 34 · 35 · Գաղ · գ · 4 ·
՚ Հռով · ժգ · 20 · Կող · բ · 15 · Երբ · բ · 14 · ա Ցոհ · ե · 5 · Ըռյա · ժբ · 7 · 17 ·
‡ ՚ Երբ · շար · նե ·
¶ Երբ · շար · նե ·
‡ Սաղ · իբ · 6 · Եռ · ժգ · 8 · իա · 3 · Ցոհ · ժգ · 21 · ա Ջիմ · բ · 15 ·
՚ Գե · գ · 7 ·
յա Կոր · ժա · 3 · ժգ · 34 · Եփե · ե · 22 · 23 · 24 · ա Տիմ · բ · 14 · 12 · Տիտ · բ · 5 · ա Պետ · գ · 1 · 5 · 6 ·
՚ ա թագ · ժե · 23 ·
՚ Հռով · 6 ·
՚ Գե · բ · 17 ·
՚ Ժող · ա · 2 · 3 · Եռ · իդ · 5 · 6 · Հբ-ռայ · բ · 20 ·
՚ Ցոր · ե · 7 · Ժող · բ · 23 ·
Ես Ցոր · խ · 40 ·
՚ Սաղ · ճգ · 14 ·
՚ Ժող · ա · 13 · բ Թես · գ · 10 ·
Է Գե · բ · 7 ·
՚ Ցոր · իա · 26 · 17 · 15 · Սաղ · ճգ · 29 · Ժող · գ · 20 · ժբ · 7 · Հռով · ե · 12 · Երբ · իթ · 27 ·

՚ Հբ · 5 · Եռ · ժե · 12 · իե · 12 · 13 · Երեմ · իբ · 23 · ¶ Գե · բ · 9 · — Գե · գ · 2 · Հ · 29 · ‡ Գե · բ · 8 · ¶ Սաղ · ճգ · 4 · Երբ · ա · 7 · — 4003 § առաջուան ·

3 կայէն ¬երկերը կը գործէր ։ Ու
եղաւ որ ժամանակ մը եղբը՝ կա-
յէն Բերկրի պտուղէն Տէրոջը ըն-
4 ծայ բերաւ ։ Եւ Հաբէլ ինքն ալ
իր ոչխարներուն Ֆառջիններէն
ու անոնց պարարտներէն բերաւ .
և Տէրը Ֆհաբէլին ու անոր ընծա-
5 յին նայեցաւ . Բայց կայէնին ու
անոր ընծային չնայեցաւ . ուստի
կայէն խիստ բարկացաւ ու Բերեսը
6 կախեց ։ Եւ Տէրը կայէնին բսաւ ,
Ինչո՞ւ բարկացար , ու ինչո՞ւ երե-
7 սդ կախեցիր . Թէ որ աղէկ ընես ,
ընդունելի չը՞լար . և թէ որ աղէկ
չընես , Ֆմեղքը դրանը քով պառ-
կած է . Ձե անիկայ քեզի պիտի
հնազանդի , ու դուն անոր պիտի
իշլես ։

8 Եւ կայէն իր Հաբէլ եղբօրը հետ
խօսեցաւ . ու եղաւ որ երբ անոնք
դաշտն էին , կայէն իր Հաբէլ եղ-
բօրը վրայ ելաւ ու Բսպաննեց զա-
9 նիկայ ։ Եւ Տէրը կայէնին բսաւ ,
ԸՊ՝ր է քու եղբայրդ Հաբէլ ։
Եւ անիկայ բսաւ , Բ՞Ձեմ գիտեր .
միթէ ես իմ եղբօրս պահապանն
10 եմ ։ Եւ Տէրը բսաւ , Ի՞նչ ըրիր .
քու եղբօրդ Ֆարիւնին ձայնը դես-
11 նէն ինծի կը բողոքէ ։ Եւ հիմա
դուն անիծեալ ես երկրին , որ իր
բերանը բացաւ եղբօրդ արիւնը քու
12 ձեռքէդ ընդունելու ։ Երբ որ
երկիրը գործես , այսուհետև իր
արդիւնքը չտայ քեզի . երկրի մէջ
աստանդական ու թափառական
13 ըլլաս ։ Եւ կայէն բսաւ Տէրոջը ,
Իմ †մեղքս թողութիւն գտնելու
չափէն՞ աւելի մեծ է ։ Ընէհա դիս
այսօր երկրիս երեսէն վռընտեցիր ,
ու ես Ֆքու երեսէդ պիտի պա-
հուիմ , ու երկրի մէջ աստան-
դական ու թափառական պիտի
ըլլամ . և պիտի ըլլայ որ Բ՛ով որ
դիս գտնէ , դիս պիտի մեռցնէ ։
15 Եւ Տէրը բսաւ անոր , Ուրեմն ով
որ կայէնը սպաննէ , անկէ Ֆօթեն-
պատիկ վրէժ առնուի ։ Եւ Տէրը
Ենշան մը դրաւ Ֆկայէնին , որ գտնի-
կայ գտնող մէկը չմեռցնէ գտնի-
կայ ։
16 Եւ կայէն Ֆ Տէրոջը առջեւէն ելաւ ,
ու Եդէմի արեւելեան կողմը՝ Նայիդ
17 երկիրը բնակեցաւ ։ Եւ կայէն իր
կնիկը գիտցաւ , ու անիկայ յղա-
ցաւ , ու Ենովքը ծնաւ . և քաղաք
մը կը շինէր ՝ Ֆ ՈՒՆԸ , ու քաղա-
քին անունը Ֆիր որդւոյն անուանը
18 պէս Ենովք դրաւ ։ Ու Ենովք ծնաւ
Գայիդրադը , և Գայիդրադ ծնաւ
Մայիխլը , ու Մայիխլ ծնաւ Մա-
թիւսայէլը , և Մաթիւսայէլ ծնաւ
19 Ղամէքը ։ Եւ Ղամէք իրեն եր-
կու կնիկ առաւ . մէկուն անունը

Ադդա , ու միւսին անունը Սէլլա
20 էր ։ Եւ Ադդա ծնաւ Ցաբէլը ,
որ վրանաբնակներուն ու հովիւնե-
21 րուն հայրն էր ։ Ու անոր եղբօրը
անունը Ցուբալ էր , որ բոլոր քնա-
բահարներուն ու սրնգահարներուն
22 Հայրն էր ։ Եւ Սէլլա ալ ծնաւ
Թուբէլկայէնը , որ պղնձէ ու եր-
կաթէ ամէն գործիք կը շինէր . և
Թուբէլկայէնին քոյրը Նաամա էր ։
23 Եւ Ղամէք իր կիներուն Ադ-
դային ու Սէլլային բսաւ , Ձայնս
լսեցէք՝ ով Ղամէքի կիներ , ակա՛նջ
դրէք իմ խօսքիս . ինչու
որ ես մարդ մը սպաննեցի ինծի
վէրք , ու երիտասարդ մը՝ ինծի հա-
24 րուածք ըլլ՚ըՂ ։ Թէ որ Կայէնին
համար Ֆեօթնապատիկ վրէժ առ-
նուի , Ղամէքին համար ալ եօթա-
նասունեօթը անգամ ։
25 Եւ Ադամ դարձեալ իր կնիկը
գիտցաւ , ու անիկայ որդի մը ծը-
նաւ , և անոր Ֆանունը ||Սէթ դրաւ .
քանզի ըսաւ , Աստուած ինծի կա-
յէնին մեռցուցած Հաբէլին տեղը
26 ուրիշ սերունդ մը տուաւ ։ Եւ
Սէթի ալ Ֆորդի մը ծնաւ , ու անոր
անունը Ենովս դրաւ . այն ատենը
սկսուեցաւ Տէրոջը §անունը կան-
չել ։

ԳԼ · Ե

1 Ադդահամարութիւն՝ Ադամին մինչև Նոյ ։ 24 Ենովքին Աստուածաշնչով վարքը ու եր-
կինքը փոխուիլը ։

1 Այս է ¬Ադամին ազգաբանութեան
գիրքը ։ Ան օրը որ Աստուած
մարդը ստեղծեց , Բ Աստուծոյ պատ-
2 կերովը բրաւ զանիկայ ։ ՖԱրու և
էգ ստեղծեց զանոնք , և օրհնեց
զանոնք , ու անոնց ստեղծուած օրը
անունը §ադամ դրաւ ։
3 Եւ Ադամ հարիւր երեսուն տարի
ապրեցաւ , և իր նմանութեամբը՝
իր պատկերին պէս որդի ծնաւ , և
4 Թանոր անունը Սէթ դրաւ ։ Եւ
Ադամին օրերը՝ Սէթը ծնանելէն
ետքը՝ ութը հարիւր տարի եղաւ ,
և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։
5 Ու Ադամին կենացը բոլոր օրերը
ինը հարիւր երսուն տարի եղաւ .
Ե ու մեռաւ ։
6 Եւ Սէթ հարիւր հինգ տարի ապ-
7 րեցաւ , ու ԸԾնաւ Ենովսը ։ Եւ
Սէթ Ենովսը ծնանելէն ետքը՝
ութը հարիւր եօթը տարի ապրե-
ցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ
8 ծնաւ ։ Եւ Սէթին բոլոր օրերը
ինը հարիւր տասներկու տարի ե-
ղաւ . ու մեռաւ ։
9 Ու Ենովս իննսուն տարի ապ-
10 րեցաւ , և Կայնանը ծնաւ ։ Ու
Ենովս՝ Կայնանը ծնանելէն ետքը՝
ութը հարիւր տասնուհինգ տարի

Ն · ՔԵ · ԴԵ · Հբր 4003

¬ ԳԼ · գ · 23 · Թ · 20 ·
Բ Թաս · Ժբ · 12 ·
Ֆ Թաս · Ժբ · 17 · Ըսակ · գ · 9 ·
Տ Ելբ · Ժա · 4 ·
Ֆ ԳԼ · Լա · 2 ·

§ Կ՝ամեդի պատմագիրը
ՂԳԼ · գ · 16 ·

Հբր 3875

Ֆ Մաա · իզ · 35 · ա Ցօհ · գ · 12 ·
Ցագ · 11 ·
ՃՄաղ · Թ · 12 ·
Բ Ցօհ · բ · 44 ·
Ֆ Ելբ · Ժբ · 24 · Ցայա · գ · 10 ·

+ Կ՝ըսէ պահպանի՝ կրնայ կարդալ Թեհլա

Ֆ Ցար · Ժե · 20–24 ·
ՃՄաղ · Ծաա · 11 ·
Ֆ ԳԼ · Թ · 6 · Թաս · ւե · 19 · 21 · 27 ·
Բ Մաղ · ՏԹ · 12 ·
§ Եզեկ · Ի · 4 · 6 ·
‡ Կ՝ըսէ Կայէնին վայ ։
՞ գ Թաղ · Ժբ · 23 · իզ · 20 · Եբծմ իզ · 39 · Ծբ · 3 · Հբր 3075
§ Մաղ · Իզ · 11 ·

Ն · ՔԵ · ԴԵ · Հբր 3875

ՂՀաղմ · գ · 11 · 12 ·

ՃՀաբ 15 · 3874
ՃԳԼ · Ե · 3 · ¬ դրուած ·

ՃԳԼ · Ե · 6 ·
Ն գ Թաղ · Ժբ · 24 · Մաղ · ՃԺգ · 17 · Ցակ · Ը · 32 · Մաթ · գ · 9 · ա Կար · ա · 2 ·
3769
§ Կ՝ամեն նոմբ

4004
¬¬ Մ՚Ն · ա · 1 · ՊԼ · գ · 36 ·
Բ ԳԼ · ա · 26 · Եբծ · գ · 24 · Կաղ · 10 ·
Ֆ ԳԼ · ա · 27 ·
§ ¬ մարդ ·
3874
Տ ԳԼ · գ · 25 ·
Ֆ ա Մ՚Ն · ա · 1 , ՃԸ ·
ՂԳԼ · ա · 28 ·
Ֆ ԳԼ · գ · 19 · Հբր · Թ · 27 ·
ԸԳԼ · գ · 26 ·
3769
3679

Ն. Ք. ԳԲ. 3675

ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկ-
11 ներ ծնաւ։ Ու Ենովխին բոլոր օրե-
րը ինը հարիւր հինգ տարի եղաւ.
ու մեռաւ։

3609 12 Եւ Կայնան եօթանասուն տարի
ապրեցաւ, ու ծնաւ Մաղաղիէլը։
13 Եւ Կայնան՝ Մաղաղիէլը ծնանելէն
ետքը՝ ութը հարիւր քառասուն տա-
րի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-
14 ջիկներ ծնաւ։ Եւ Կայնանին բոլոր
օրերը ինը հարիւր տասը տարի ե-
ղաւ. ու մեռաւ։

3544 15 Եւ Մաղաղիէլ վաթսունհինգ
տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Յա-
16 րեդը։ Եւ Մաղաղիէլ՝ Յարեդը
ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր ե-
րեսուն տարի ապրեցաւ, և տղաքներ
17 ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Մաղա-
ղիէլին բոլոր օրերը ութը հարիւր
ինսունհինգ տարի եղաւ. ու
մեռաւ։

3382 18 Եւ Յարեդ հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ
Բ Ծ.ա.գ.14. 19 Ենովքը։ Եւ Յարեդ՝ Ենովքը
15։ ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տա-
րի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-
20 ջիկներ ծնաւ։ Եւ Յարեդին բո-
լոր օրերը ինը հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի եղաւ. ու մեռաւ։

3317 21 Ու Ենովք վաթսունհինգ տա-
րի ապրեցաւ, և ծնաւ Մաթու-
22 սաղան։ Ու Ենովք՝ Մաթուսաղան
ծնանելէն ետքը՝ երեք հարիւր տա-
րի Աստուծոյ հետ քալեց, և տը-
23 գաներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Ու
Ենովքին բոլոր օրերը երեք հարիւր
24 վաթսունհինգ տարի եղաւ։ Ու
Ենովք Աստուծոյ հետ քալեց, և
չէր գտնուեր, ինչու որ Աստուած
առաւ զանիկայ։

25 Եւ Մաթուսաղայ հարիւր ութ-
սունհեօթը տարի ապրեցաւ, ու
26 ծնաւ Ղամէքը։ Եւ Մաթուսա-
ղայ՝ Ղամէքը ծնանելէն ետքը՝ հե-
ւթը հարիւր ութսունհինգ տարի
ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկ-
27 ներ ծնաւ։ Եւ Մաթուսաղային
բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթսու-
նհինգ տարի եղաւ. ու մեռաւ։

28 Եւ Ղամէք հարիւր ութսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ, ու որդի
2948 29 մը ծնաւ. Եւ անոր անունը Նոյ
Ղ.Ա. ա. 8։ դրաւ՝ ըսելով, Ասիկայ մեզ պիտի
Եր. ժա. 7։ ա պատ. գ. հանգստացընէ մեր գործերէն ու
20։ մեր ձեռքերուն աշխատութենէն՝
Ե որ Տէրոջը անիծած երկրին պատ-
Ը Գ. գ. 17։ գ. 11։ ճառաւ։ Եւ Ղամէք Նոյը
ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր հին-
սունհինգ տարի ապրեցաւ, և
2353 31 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ
Ղամէքին բոլոր օրերը եօթը հա-
րիւր եօթանասունհեօթը տարի
եղաւ. ու մեռաւ։

32 Եւ Նոյ հինգ հարիւր տարեկան
եղաւ. և Նոյ ծնաւ Սէմը, Քամը
ու Յաբեթը։

ԳԼ. Զ

1 Մարդոց չարութիւնը շատանալն համար՝ Աստուած ջրհեղեղը կը ապառնայ։ 8 Նոյ
ընդհանրը կը գտնէ Աստուծոյ առջևը։ 14 Տա-
պանին շինութիւնը։

1 Երբ եղաւ որ մարդիկ երկրի
վրայ շատնալ սկսեցին, ու իրենց
2 աղջիկներ ծնան, Աստուծոյ որդիքը
մարդոց աղջիկներուն դէմքերնի բլ-
լալը տեսնելով՝ Եամէն իրենց ընտ-
րածներէն իրենց կիներ կ՚առնէ-
3 ին։ Եւ Տէրը ըսաւ, Իմ Հոգիս
միշտ մարդու վրայ պիտի չմնայ.
Ը վասն զի անիկայ մարմին է. բայց
անոր օրերը հարիւր քսան տարի
4 ըլլայ։ Ան օրերը երկրի մէջ հսկա-
ներ կային. և անկէ ետքն ալ երբոր
Աստուծոյ որդիքը մարդոց աղջիկ-
ներուն կը մտնէին, որոնք անոնց
զաւակներ կը ծնանէին,ասոնք Ի
վաղուց հետ զօրաւոր ու անունաւոր
5 մարդիկ էին։ Եւ Տէրը երբոր
տեսաւ որ մարդոց չարութիւնը
երկրի վրայ կը շատնար, և Ի անոնց
սրտին խորհուրդներուն բոլոր դա-
ղափարները միայն չար էին ամէն
6 օր, Տէրը երկրի վրայ մարդը ստեղ-
ծելուն Զղջացաւ, ու Ի իր սրտին
7 մէջ տրտմեցաւ. Եւ Տէրը ըսաւ,
երկրին վրայէն ջնջեմ մարդը՝ որ
ստեղծեցի, մարդէն մինչև անա-
սունները և սողունները ու եր-
կինքին թռչունները. ինչու որ
զանոնք ստեղծելուս կը զղջամ։
8 Բայց Նոյ Ծէրոջը առջևը շնորհք
գտաւ։

9 Ա՛ս է Նոյի պատմութիւնը՝. Ի
Նոյ իր դարուն մարդոցը մէջ արդար
և կատարեալ մարդ մըն էր. Նոյ
10 Աստուծոյ հետ քալեց։ Եւ Նոյ
ծնաւ իրեք որդի, Սէմը, Քամը ու
11 Յաբեթը։ Ու երկիրը Աստուծոյ
առջևը ապականեցաւ, ու Ի երկիրը
12 անիրաւութեամբ լեցուեցաւ։ Եւ
Աստուած Ի երկրի վրայ նայեցաւ,
և ահա ապականած էր. ինչու որ
երկրի վրայ ամէն մարմին իր ճամ-
13 բան ապականեր էր։ Եւ Աս-
տուած ըսաւ Նոյին, Բոլոր մար-
մինին վերջը հասած է իմ առջևս.
ինչու որ երկիրը անոնց ‖միջոցով
անիրաւութեամբ լեցուեցաւ. և
ահա ես զանոնք երկրին հետ պիտի
14 աւրեմ։ Արդ դուն քեզի Խիժա-
ղեր փայտէ տապան մը շինէ. տա-
պանին մէջ խորշեր շինէ, և զանի-
կայ ներսէն ու դուրսէն ձիւթով
15 ծեփէ։ Եւ սա ձեւով շինելու անի-
կայ. տապանին երկայնութիւնը
իրեք հարիւր կանգուն, լայնու-

Ն. Ք. ԳԲ. 2448

Բ Գէ. գ. 10։
Ե Գէ. ժ. 21։
— Գէ. ա. 28։
Բ ր Օր. է. 3, 4։
Ե Գատ. է. 16, 17։ ա պետ. գ. 19, 20։
† ԵԲր. չհրկ.։
Ը Մատ. Ը. 39։
Ե Գէ. բ. 21։
ր Օր. ԽԲ. 19։ Ղատ. գ. 18։ Ա՛ստ. ժէ. 19։
Ղ Տե՛ս թա. իգ. 19։ ա թագ. ժէ. 11, 29։ բ թագ. իգ. 16։ Մատ. գ. 6։ Ցակ. ա. 17։
Ե Ե. կդ. 10։ Եբեր. գ. 30։
Ը Գէ. ժԲ. 19։ Եւ ի 7. 12, 13, 16, 17։ Ղա. ա. 30։ Գաղ. է. 46։
‡ ԵԲր. Աստուծոյ հետ քալելու մասին կը նշանակէ Նոյ
Բ Գէ. է. 1։ Եզեկ. ժգ. 14, 20։ Հառ. ա. 17։ Եբր. ժա. 7։ բ պետ. բ. 5։
Բ Գէ. Ե. 22։
Ե Գէ. Ե. 32։
Է Գէ. է. 1։ ժ. 9։ ժգ. 13։ ր Մա. 17, 27։ Ղա. ա. 6։ Հառ. բ. 13։ գ. 19։
Ի Եզեկ. բ. 17։ իբ. 16։ Եմ. բ. 8։ 17։
Բ Գէ. ժբ. 21։ Մատ. ժգ. 2։ 17. 13, 14։ ձգ. 2, 3։
Ե Ելեմ. ձա. 13։ Եզեկ. է. 2, 3, 6։ Եմոյ. բ. 2։ ա պետ. գ. 7։
Ե ԵԲր. երեսէն
Հ ՀՄԲ. 17։
Ց Ա՛ստուծոյ

ն · ք · ՌԾ · 2448

թիւնը յիսուն կանգուն, և բարձրութիւնը երեսուն կանգուն ըլլայ։
16 Տապանին լուսամուտ շինես, ու զանիկայ մէկ կանգունի չափով վերցընես վերէն, և տապանին դուռը դի կողմէն դնես. ներքնատունով, միջնատունով ու վերնատունով շինես անիկայ։ 17 Եւ ես ահա՝ երկրի վրայ ջրհեղեղ պիտի բերեմ, երկնքին տակը կենդանութիւն շունչ ունեցող բոլոր մարմինը կորսընցընելու համար. երկրի վրայ ինչ որ կայ՝ պիտի սատկի։
18 Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, ու տապանը պիտի մտնես, դուն ու քու որդիքդ, և կնիկդ ու որդւոցդ կիներըդ քու։ 19 Հետդ։ Եւ ամէն անասուններէն՝ ամէն մարմինէն՝ երկուքական տապանը բերես, որ քեզի հետ ողջ մնան. արու և էգ ըլլան անոնք։
20 Թռչուններէն իրենց տեսակին պէս, և շներէն անասուններէն իրենց տեսակին պէս, երկրի բոլոր սողուններէն իրենց տեսակին պէս, ամէնէն երկերկու հատ տապանը բերես քեզի պիտի ողջ մնան։ 21 դան՝ ողջ մնալու համար։ Եւ դուն առ քեզի ամէն ուտելիքներէն՝ որ կուտուին, ու քու վրադ ժողվէ, որ քեզի ու անոնց ուտելիք ըլլայ։ 22 Նոյ՝ այնպէս ըրաւ. Աստուծոյ իրեն բոլոր պատուիրածին պէս, այնպէս ըրաւ։

ԳԼ. Է

1 Նոյ իր բնտանիքովը ու ամէն տեսակ կենդանիներով տապանը կը մտնէ։ 17 Ջրհեղեղին սիրոը և տեւողութիւնը։

1 Տէրը ըսաւ Նոյին, Դուն քու բոլոր տունովդ տապանը մտիր. ինչու որ աս դարուս մարդոցը մէջ էրեզ իմ առջեւս արդար տեսայ։
2 Ամէն մաքուր անասուններէն քեզի եօթնեական հատ առնես՝ արու և էգ. իսկ չմաքուր անասուններէն
3 երկերկու հատ՝ արու և էգ։ Երկինքի թռչուններէն ալ եօթնեական հատ առնես՝ արու և էգ, բոլոր երկրի վրայ անոնց սերունդը ողջ պահելու համար։ 4 Ինչու որ եօթը օրէն ետքը երկրի վրայ չորս տասն օր ու քառասուն գիշեր անձրեւ պիտի բերեմ, և ամէն կեանք՝ որ բրի, երկրի վրայէն պիտի ջնջեմ։ 5 Եւ Նոյ Տէրոջը բոլոր իրեն պատուիրածին
6 պէս ըրաւ։ Եւ ջրհեղեղը երկրի վրայ եղած ատենը Նոյ վեց հարիւր
7 տարեկան էր։ Եւ Նոյ ու իր որդիքը, և իր կինը ու իր որդւոցը կիներըը իր հետը ջրհեղեղին ջուրերուն պատճառաւ տապանը
8 մտան։ Մաքուր անասուններէն, ու անմաքուր անասուններէն, և թռչուններէն, ու երկրի վրայ
9 ամէն սողացողներէն՝ զոյգ զոյգ արու և էգ տապանին մէջ Նոյին գացին, ինչպէս որ Աստուած Նոյին
10 պատուիրած էր։ Եւ եղաւ որ եօթը օրէն ետքը ջրհեղեղին ջուրերը երկրի վրայ եկան։ Նոյին
11 կեանքը վեց հարիւրերորդ տարին՝ երկրորդ ամիսը՝ ամսուն տասնեւեօթներորդ օրը՝ նոյն օրը եմած անդունդին բոլոր աղբիւրները ճեղքուեցան, ու երկնից պատուհանները
12 բացուեցան. Ու քառասուն օր ու քառասուն գիշեր անձրեւ եկաւ։ 13 Ճիշդ նոյն օրը՝ Նոյ, և Նոյին որդիները՝ Սէմ ու Քամ և Յաբեթ, և Նոյին կինը, ու անոր որդւոցը երեք կիներըը
14 անոնց հետ տապանը մտան. Անոնք, ու բոլոր գազաններըը իրենց տեսակին պէս, և բոլոր ընտանի անասուններըը իրենց տեսակին պէս, ու երկրի վրայ սողացող բոլոր սողուններըը իրենց տեսակին պէս, և բոլոր թռչուններըը իրենց տեսակին պէս, ամէն տեսակ թեւաւոր թռչուն
15 չուն, կենդանութեան շունչ ունեցող ամէն մարմինէն երկերկու հատ
16 Նոյին քով էտապանը մտան։ Եւ որ տապանը մտնողները արու և էգ մտան ամէն մարմինէն, էինչպէս որ Աստուած անոր պատուիրեր էր. և Տէրը անոր ետեւէն փակեց դուռը։
17 Ու երկրի վրայ քառասուն օր ջրհեղեղ եղաւ. և ջուրերը շատցան ու տապանը վերցուցին, և անիկայ
18 երկրէն բարձրացաւ։ Եւ ջուրերը զօրացան ու խիստ շատցան երկրի վրայ. ու տապանը ջուրերուն երե-
19 սին վրայ կը պտրտէր։ Եւ ջուրերը երկրի վրայ խիստ շատ զօրացան, ու բոլոր երկինքին տակը եղող
20 ամէն բարձր լեռները ծածկուեցան։ Ջուրերը տասնհինգ կանգուն վեր բարձրացան, և լեռները ծած-
21 կուեցան։ Ու երկրի վրայ շարժող ամէն մարմին՝ թէ թռչուն, թէ անասուն, թէ գազան, և թէ երկրի վրայ սողացող ամէն սողուն, և
22 ամէն մարդ մեռաւ։ Ցամաքի վրայ եղող ամէնը՝ որ անդադար մէջ կենդանութեան շունչ ունէր,
23 մէկէն ալ մեռաւ։ Ու երկրի երեսին վրայ եղող ամէն կեանք ջնջուեցաւ, մարդէն մինչև անասունը, սողուններէն մինչև երկինքի թռչունը. անոնք երկրէն ջնջուեցան. ու միայն Նոյ մնաց՝ և իրեն հետ տապանին
24 մէջ եղողները։ Եւ ջուրերը երկրի վրայ հարիւր յիսուն օր բարձրացած մնացին։

ԳԼ. Ը

1 Ջուրերը քաշելով, 4 տապանը Արարատ լեռներուն վրայ կը դառնայ։ 7 Նոյ կ'արձակէ

ը ԳԼ · ը · 2։ Առակ · ը · 28։ Եզեկ · իգ · 19։
ի ԳԼ · ա · 7։ ը · 2։ Սաղ · ՟ը · 23։
ժ Հմր 4 · 17։
ի Հմր 1 · 7։ ԳԼ · է · 18։ Երբ · ժա · 7։ ապաս · է · 20։ ր պաս · ը · 5։
ի Հմր 2։ 3։ 8 · 9։
ի ԳԼ · է · 20։
ի Հմր 2 · 3։
ի Հմր 4 · 12։
ի Սաղ · ՟ը · 26։
ն Սաղ · ՟ը · 6։ Երեմ · է · 23։
ը ԳԼ · է · 13։ 17։ Հմր 4։ Ցար · իբ · 16։ Սաս · իգ · 39։ Դան · ժէ · 27։ ր պաս · է · 6։
ի ԳԼ · ը · 7։
Յա պաս · է · 20։ ր պաս · ը · 5։ է · 6։
ի ԳԼ · ը · 3։ Բաղտաթ Հմր 11։ ԳԼ · ը · 4 ի Հիւ ·
+ Եբր · զօրացան

Ն · Ք · ԶՁ · 2349

ապտուր ու ապտակին · 15 Աստուծոյ հրամանով ապտակն դարձ կ'ելլէ · 20 սեղան շինելով զոհ կը մատուցանէ · 21 Աստուած անոր զոհը կ'ընդունի, ու խոստ կու տայ որ ժկտին ալ երկիրը չկործէ ։

ՌԳԼ · ԺԹ · 29 ։ ՆԷ · Ը · 24 ։ ա Թագ · ա · 19 ։

ԲՆԷ · Ժդ · 21 ։

1 Եւ Աստուած լիչեց Նոյը ու անոր հետ տապանին մէջ եղած բոլոր դազանները ու բոլոր անասունները · և Բ Աստուած երկրի վրայ հով մը բերաւ , ու ջուրերը նուազե-

2 ցան ։ Նաև Ֆանդուխդին աղբիւրներն ու երկինքին պատուհանները գոցուեցան , և Տերկինքէն անձրեւը

3 կատղեցաւ ։ Ու երթալով ջուրերը երկրին վրայէն կը քաշուէին , ու Հարիւր չիւսուն օրէն ետքը

4 ջուրերը քիչցան ։ Եւ եօթներորդ ամիսը՝ ամսուն տասնուեօթներորդ օրը՝ տապանը Ալարադ լեռներուն

5 վրայ նստաւ ։ Եւ ջուրերը երթալով կը քիչնային մինչև տասներորդ ամիսը · Ը տասներորդ ամսուն առաջին օրը լեռներուն գլուխները երեւցան ։

6 Ու եղաւ որ քառասուն օրէն ետքը , Նոյ իր շինած տապանին

7 Հպատուհանը բացաւ · Եւ ագռաւը արձակեց , որ ելաւ ու անդին ասդին կը պտրտէր մինչև երկրին վրայէն

8 ջուրերուն ցամքիլը ։ Ադանոնք ալ քովէն արձակեց , որ տեսնէ թէ արդեօք երկրին վրայէն ջուրերը քիչ-

9 ցած են · Բայց ագռաւին իր ոտքին թաթիը դնելու տեղ չգտաւ , ու դէպ 'ի անոր՝ տապանը դարձաւ · ինչու որ բոլոր երկրին երեսը ջուրեր կային · ան ատիկը իր ձեռքը երկրնցուց ու առաւ զանիկայ , և իր քովը տապանին մէջ

10 բերաւ ։ Ու եօթը օր ալ սպասեց , և նորէն ագռաւին տապանէն արձա-

11 կեց ։ Ու իրիկուան դէմ ագռաւին անոր ևկաւ , և ահա իր բերանը ձիթենիի նոր փրցուած տերև մը կար · ուստի Նոյ գիտցաւ որ ջուրերը

12 երկրին վրայէն քիչցած են ։ Եւ եօթը օր ալ սպասեց , ու նորէն ագռաւին արձակեց , որ ալ անոր չդարձաւ ։

2348 13 Եւ եղաւ որ Նոյին վեց հարիւր ու մէկ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը՝ ջուրերը երկրին վրայէն ցամքեցան · և Նոյ տապանին ծածկոցը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա երկրին երեսը

14 ցամքեր էր ։ Ու երկրորդ ամսուն՝ ամսուն քսանուեօթներորդ օրը երկիրը չորցաւ ։

15 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին

16 ու բաւ , Ցապտանէն դուրս ելիր , Ադուն ու քու կնիկդ և քու որդիքդ և քու որդւոց կիներդ քեզի հետ ։

17 Քու հետդ եղող Համին կենդանին ամէն մարմինէն՝ թէ թռչուններ , թէ անասուններ , և թէ երկրի վրայ սողացող բոլոր սողուններ քու հետդ հանէ , որ Բերկրի վրայ բազմանան ու երկրի վրայ աճին

18 ու շատնան ։ Եւ Նոյ ու իր որդիքը և իր կնիկը ու իր որդւոցը

19 կիներքը իր հետը ելան · Ամէն անասուն , ամէն սողուն ու ամէն թռչուն՝ երկրի վրայ ամէն շարժողներ իրենց տեսակին պէս տապանէն ելան ։

20 Եւ Նոյ սեղան մը շինեց Տերոջը , ու Համէն մարդու անասունէն և ամէն մարդու թռչունէն առաւ , ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մա-

21 տուց ։ Եւ Տէրը հանդչղ հոտը հոտուըտաց , և Տէրը իր սրտին մէջ բաւ , Այլ ակռ եւս մարդուն համար նորէն Երկիրը պիտի չանիծեմ , †քանզի մարդուն Ը սրտին խորհուրդը իր մանկութենէն չար է , Ը ոչ այլ նորէն պիտի ջարդեմ ամէն կենդանի էակները , ինչպես որ ըրի ։

22 ‡Քանի որ երկիրը կը մնայ , սերմ ու հունձք , ցուրտ ու տարութիւն , ամառ ու ձմեռ , և Ցօրեկ ու գիշեր պիտի չադարին ։

ԳԼ · Թ

1 Նոյ Աստուծմէ կ'օրհնուի ։ 5 Մարդասպանութիւնը աստիճ կ'արգիլուի ։ 8 Աստուծոյ ուխտը ։ 13 սրտուն իբրև նշան՝ ծիածանը կը դրուի ։ 18 Նոյի սերունդը կը բազմանայ ։ 20 Նոյ այգի կը տնկէ ։ 21 ու կը գինովնայ , և իր քամ որդիին ծաղր կ'ըլլայ ։ 25 Քանանի կ'անիծուի ։ 26 Սեմ 27 ու Յաբեթի կ'օրհնուին ։ 29 Նոյի մահը ։

1 Եւ Աստուած օրհնեց Նոյը ու անոր որդիները , և բաւ ա-

2 նոնց , Ճանեցէք ու շատցէք , ու երկիրը լեցուցէք · Եւ Բձեր վախը ու երկիւղը երկրի բոլոր գազաններուն վրայ , ու երկինքի բոլոր թռչուններուն վրայ պիտի ըլլայ · Ամէն երկրի վրայ բոլոր շարժողներուն հետ , ու ծովու բոլոր ձուկերուն հետ ձեր ձեռքը տրուած են ։

3 ‡Ամէն շարժուն կենդանին ձեզի կեբակուր ըլլայ · Համէնը ձեզի Բտանք

4 Քարի պէս տուի ։ Բայց միայն մսոյն հետ հոգւով՝ այսինքն անոր արիւնով չուտէք ։ Եւ անշուշտ ձեր կենացը համար՝ արիւնիդ պիտի խնդրեմ · Համէն գազանին ձեռքէն ու Համարդուն ձեռքէն պիտի խնդրեմ ան · մարդուն կեանքը Բ նդրօ-

6 ր ձեռքէն պիտի խնդրեմ ։ Բ Ով որ մարդու արիւն թափէ , իր արիւնն ալ մարդէ պիտի թափուի · Բինչու որ Աստուած իր պատկերին

7 պէս ստեղծեց մարդը ։ Եւ դուք Համեցէք ու շատցէք , երկրի վրայ բազմացէք ու անոր մէջ շատցէք ։

8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու անոր որդւոցը անոր հետ՝ բաւ-

Ն · Ք · ԶՁ · 2348

Բ Գլ · ա · 22 ։

ՃԳԼ · Ժա · Ի Գլ · ա · 9 ։ Եզեկ · ի · 41 ։ ր Կոր · ր · 15 ։ Եփես · ե · 2 ։

ԼԳԼ · ղ · 17 ։ գ · 17 ։

†ՍՀ Թէս

Ի Գլ · գ · 5 ։ Ցոբ · Ժդ · 4 ։ Ժե · 14 ։ Սպ · Ծա · 5 ։ Երեմ · Ժէ · 9 ։ Պատ · Ժե · 19 ։ Հռոմ · ա · 21 ։ գ · 23 ։

Բ Գլ · Թ · 11 · 15 ։

‡Ես · Ծդ · 8 ։

ՀԵրեմ · ԼԲ · 20 · 25 ։

— Գլ · ա · 28 ։ Հոբ · 7 · 19 ։ Գլ · Ժ · 32 ։

Բ Գլ · ա · 28 ։ Ովս · ր · 18 ։

ՃՐօր · Ժբ · 15 ։ Ժդ · 3 · 9 ։ 11 · Գոր · Ժ · 12 ։ 13 ։

ՐՀռով · Ժդ · 14 · 20 ։ ա Կոր · Ժ · 23 · 26 ։ Կող · բ · 16 ։ ա Տիմ · գ · 3 · 4 ։

Ի Գլ · ա · 29 ։

ԼԳԼ · Ժէ · 10 · 11 · 14 · Ժխ · 26 · ր Օր · Ժբ · 23 ։ ա Թագ · Ժդ · 34 ։ Գոր · Ժե · 20 · 29 ։

Ի Ել · իա · 28 ։

ԼԳԼ · գ · 9 · 10 ։ Սպ · Ի · 12 ։

Բ Գոր · Ժէ · 26 ։

Ճ Ել · իա · 12 · 14 ։ Գէ · իդ · 17 ։ Պատ · իդ · 52 ։ Ցոբ · Ժդ · 10 ։

Ի Գլ · ա · 27 ։

ԼՃՁ · 1 · 19 ։ Գլ · ա · 28 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 2348

Ե ԳԼ · Գ · 18 ։
Ջ Ես · Ձգ · 9 ։
Ի Սաղ · ՃԽԹ · 9 ։

Հեսա · Ձգ · 9 ։

Ց ԳԼ · Ժէ · 11 ։

Ղ Եվ · Իբ · 12 ։ Գէ · Իգ · 42 · 45 ։ Եզեկ · Ժգ · 60 ։

Ճ ԳԼ · Ժէ · 13 · 19 ։

2347

Ո ԳԼ · Ժ · 6 ։
Ո Եր · Ե · 32 ։
Ն ԳԼ · Ժ · 32 ։ ա Պտ · ա · 4 · ՃՀ ։
Ը ԳԼ · Գ · 19 · 23 · Գ · 2 ։ Ընակ · Ժը · 11 ։
Ռ Ընակ · Բ · 1 ։ ա Կոր · Ժ · 12 ։
Ղ Եվ · Ի · 12 ։ Գաղ · Գ · 1 ։

Ռ ԲՕր · Իհ · 16 ։

9 լով , եւ ես Եահա ձեզի հետ ու ձեզմէ եւթը ձեր սերունդին հետ
10 ի իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , եւ ձեզի հետ եղող կենդանիին հետ , թէ թռչուններն , թէ անասուններն եւ թէ ձեզի հետ եղող երկրի ամէն գազանին հետ , տապանէն եւածներուն ամենուն հետ , ու երկրի բոլոր անասուններ
11 ուն հետ : Ես ձեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , որ մէյմըն ալ ամէն մարմին ջրհեղեղին ջուրերովն չկորսուի . ոչ ալ նորէն ջրհեղեղ ըլլայ երկիրը աւերելու
12 համար : Եւ ըսաւ Աստուած , Ես իմ ու ձեր մէջը , եւ ձեզի հետ եղող ամէն կենդանիին մէջը յաւիտենական գաղութս համար
13 ըրած ուխտիս նշանը աս է . Իմ ադղս ամպին մէջ պիտի դնեմ , և ան պիտի ըլլայ իմ ու երկրի միջեւտեղը եղած ուխտին նշանը :
14 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ երբոր երկրի վրայ ամպ բերեմ , ադղը ամպին
15 մէջ պիտի տեսնուի . Եւ Ես իմ ու ձեր միջեւտեղը , ու ամէն մարմիններն ամէն կենդանի մարմինի մէջ եղած իմ ուխտս պիտի յիշեմ . և ջրհեղեղ ալ ամէն մարմիններ կորսընդհանուր համար ջուրերը
16 հեղեղ պիտի չըլլան : Եւ ադղը ամպին մէջ պիտի ըլլայ , ու անոր դիտի նայիմ , որ Աստուծոյ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմիններն բոլոր կենդանի անասուններն միջեւտեղը եղած յաւիտենական ուխտը
17 յիշեմ : Եւ Աստուած Նոյին ըսաւ , Ա՛ս է ան ուխտին նշանը՝ որն ես հաստատեցի իմ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմիններն միջեւտեղը :

2347

18 Եւ Նոյին որդիքը՝ որոնք տապանէն ելան , Սէմ , Քամ ու Յաբեթ էին . և Քամ Քանանու
19 հայրն էր . Ս՛ս իրենք Նոյի որդիքն էին , և ասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցաւ :
20 Եւ Նոյ սկսաւ երկիրը դործել ,
21 ու այդի տնկեց . Եւ դինիէն խմեց ու գինովցաւ , և իր վրանին մէջը
22 մերկացաւ : Ու Քանանու հայրը Քամ իր հօրը մերկութիւնը տեսաւ , ու դուրս ելաւ իր երկու եղ-
23 բայրներուն պատմեց : Եւ Սէմ ու Յաբեթ հանդերձ առին , և իրենց երկու քիւն ուսերուն վրայ դրին , ու ետ ետ երթալով իրենց հօրը մերկութիւնը ծածկեցին . և իրենց երեսը ետեւնուն դարձած էր-ալով՝ իրենց հօրը մերկութիւնը
24 տեսան : Եւ Նոյ իր գինիէն արթնցալով՝ իր պզտիկ որդւոյն իրեն
25 ըրածը իմացաւ . Ու ըսաւ , Անի-

Ն · Ք · ԶԲ · 2347

Լ Եհ · Թ · 23 · Գ Թագ · Թ · 20 , 21 ։
Ա Պտ · Հոպ · 15 · Երե · Ժ ա · 16 ։
Եփես · Բ · 13 · 14 · Գ · 6 ։
Պ՝ անանց 1938

Գլ · Ժ

1 Նոյի ծնունդները : 2 Յաբեթի որդիքը : 6 Քամի որդիքը : 8 Նեբրովթի առաջին թագաւորը : 21 Սեմի որդիքը :

1 Նոյի որդւոցը՝ Սեմին , Քամին ու Յաբեթի ծնունդները ասոնք են : ու Ջրհեղեղէն ետքը անոնց
Գէ · Թ · 1 · 7 , 19 ։
2 որդիքներ ծնան :
Բա Մ · ա · 5 , ՃՀ ։
Յաբեթի որդիքը՝ Գոմեր , Մադդ , Ցաւան , Թոբէլ ,
3 Մոսոք ու Թիրաս էին : Եւ Գոմերին որդիքը՝ Ասքանաս , Րիփաթ ու
4 Թորդոմա էին : Եւ Ցաւանին որդիքը՝ Եղիսայ , Թարսիս , Կի-
5 տացիք ու Դոդանացիք էին : Ազգայ կողմները իրենց երկիրներովը՝ ամէն մէկը իր լեզուին պէս՝ ազգերուն մէջ իրենց տոհմերովը ասոնցմով բաժնուեցան :
ԿաՀ Ռոդացիք
Սաղ · Ծբ · 10 · Երեմ · բ · 10 · Եզ · 22 · Սոփ · բ · 11 ։
Ա Մ · ա · 8 , ՃՀ ։
6 Եւ Քամին որդիքը՝ Քուշ , Մեսրայիմ , Փուտ ու Քանան էին :
7 Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա , Եւիլա , Սաբաթա , Ռեգմա ու Սաբեթաքա էին : Եւ Ռեգմային որդիքը՝
8 Սաբա ու Դեդան էին : Եւ Քուշ ծնաւ Նեբրովթը . ասիկայ սկսաւ
Իրե 2218
9 երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ : Ասիկայ Եհովայի առջեւը զօրաւոր Նորոդովն էր . անոր համար կ՝ըսուի , Եհովայի առջեւը Նեբրովթին պէս
10 զօրաւոր որսորդ : Եւ իր թագաւորութեանը սկիզբը Բաբիլոն և Ուրէք ու Ակադ և Քալանէ էր
11 Սենաար երկրին մէջ : Ան երկրէն Ասորեստան դնաց , ու Նինուէն և Թորովթ քաղաքը ու Քաղան
12 շինեց , Նինուէին ու Քաղային միջեւտեղը Ռեհենն ալ շինեց . ասիկայ
13 մեծ քաղաք մըն էր : Եւ Մեսրայիմ ծնաւ Ղուդացիները , Ընամացիները , Ղաբաթացիները , Նեփ-
14 թուացիները , Պաթրուսացիները , ու Քասղուհացիները , (Հուանկից որ Փղշտացիք ելան ,) ու Կափ-
15 թորացիներն ալ : Եւ Քանան ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը , նաև
16 Քեթը , Եբուսացին , Ամորհացին ,
17 Գերգեսացին , Խեւացին , Արուկացին ,
18 Ասենացին , Արուադացին , Սամարացին և Համաթացին . ու ետքը Քանանացւոց ցեղերը տարա-

ՆՇ. Ք. ԳԲ. Իրք 2218

ԲԳՒ. ԺԳ. 12, 14, 15, 17, ԺԵ. 18—21, ԹՈՒ. ԼԳ. 2—12, ՁԱՆ. ԺԸ. 7, 8,

ՃՈՒՐ. Ա. 17, ԾԸ.

ՅԳՒ. ԺԱ. 12,

ԼՃ ՈՒՐ. Ա. 19,

* Յ՝ ԹՈՒՅԼ ՆԱՄԱ. 2247

ՆՀՄ. 1,

Իրք 2247 ՅԳՒ. Թ. 19,

19 Ծուելցան ։ Եւ Բ՝ քանանացւոց սահմանք՝ Սիդոնէն Գերարա անցնելով մինչև Գազա, Սոդոմ ու Գոմոր, և Ադմա ու Սեբոյիմ՝ մինչև 20 Ղասա ։ Քամին որդիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն -- ազգերուն մէջ ասոնք են ։

21 Եւ Ցաբեթին ալ ծնած եղբօրը Սեմին ալ՝ ու Եբերին բոլոր որդւոցը Հայրն

22 Էր, որդիները ծնան ։ Սեմին որդիքը՝ Եղամ, Ասուր, Արփաքսադ, 23 Ղուդ ու Արամ էին ։ Եւ Արամին որդիքը՝ Հուս, Հուլ, Գաթեր ու

24 Մաշ էին ։ Եւ Արփաքսադ ծնաւ զՍաղան, և Սաղայ ծնաւ Եբերը ։

25 Ու Եբերին երկու որդի ծնան. մէկուն անունը Փաղէկ էր. քանզի երկիրը անոր օրերը բաժնուեցաւ. և անոր եղբօրը անունը Ճկտան էր ։

26 Ու Ճկտան ծնաւ Եղմոդադը, Սա-

27 դաֆը, Ասարմաթը, Ջարաբը, Ադո-

28 բամը, Ուզալը, Դեկղան, Գեբաղը,

29 Աբիմաելը, Սաբան, Ոփիրը, Եւիլան ու Ջորաբը. ամէն ասոնք Ճկտանին

30 որդիքն էին ։ Եւ ասոնց բնակութիւնը եղաւ Մեսային մինչև Սո-

31 փեր՝ արեւելեան լեռը ։ Սեմին որդիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն մէջ՝

32 իրենց ազգերովը ասոնք են ։ Ենոյի որդւոցը տոհմերը՝ իրենց ծնունդներուն ու ազգերուն համեմատ ասոնք են. և ջրհեղեղէն ետքը ազգերը ծասնոցմէ տարածուեցան երկրի վրայ ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Աշխարհի մէջ մէկ լեզու խօսուիլը ։ 3 Աշտարակաշինութիւնը ։ 6 և լեզուաց խառնակութիւնը ։ 10 Սեմին ազգաբանութիւնը ։ 27 Աբրամի հօր թարային ազգաբանութիւնը ։ 31 Թարայ Ուր քաղաքէն ելլելով Խառան կ՝երթայ ։

1 Եւ բոլոր երկրին լեզուն մէկ՝ ու

2 խօսուածքը մէկ էր ։ Ու եղաւ որ երբ -- արեւելքէն կը չուէին, Սենաար երկրին մէջ դաշտ մը գտան

3 ու հոն բնակեցան ։ Եւ իրարու ըսին, Եկէք ապուաններ չինենք, ու զանոնք կրակով եփենք ։ Եւ աղիւսները անոնց քարի տեղ եղան, ու ճիւթը անոնց ցեխի տեղ եղաւ ։

4 Եւ ըսին, Եկէք մեզի քաղաք մը ու աշտարակ մը չինենք, Ո՛ որ անոր գլուխը մինչև երկինքը հասնի, և մեզ անուն ստանանք, որ չրլլայ թէ

5 բոլոր երկրի վրայ ցրուինք ։ Եւ Տէրը մարդոց որդիներուն չինած քաղաքն ու աշտարակը տեսնելու

6 իջաւ ։ Եւ Տէրը ըսաւ, Ահա Ա՛ա-նոնք մէկ ժողովուրդ մըն են, ու համիտնուն լեզուն մէկ է. և սա-կայ չինելու սկսեցին. ու հիմա ինչ որ չինել կը խորհին, անոնցմէ

7 պիտի չարգիլուի ։ Եկէք իջնենք, և անոնց լեզուն հոն խառնակենք, որ մէկը իր ընկերին

8 լեզուն չհասկրնայ ։ Եւ Տէրը անկէ բոլոր երկրին երեսը ցրուեց զանոնք. ու քաղաքը չինելէն դադ-

9 րեցան ։ Անոր համար անոր անուն նը Բաբելոն կոչուեցաւ, Ինչու որ Տէրը հոն բոլոր երկրին լեզուն խառնակեց, և Տէրը անկէ բոլոր երկրին երեսը ցրուեց զանոնք ։

10 Սեմին ծնունդները սասնք են. Սեմ հարիւր տարեկան էր երբոր ծնաւ Արփաքսադը ջրհեղեղէն երկու

11 տարի ետքը ։ Եւ Սեմ՝ Արփաքսադը ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր տարի ապրեցաւ, և տղաքներ

12 ու աղջիկներ ծնաւ ։ Եւ Արփաքսադ երսունհինգ տարի ապրե-

13 ցաւ, ու ծնաւ Սաղան ։ Եւ Արփաքսադ՝ Սաղան ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրեք տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։

14 Եւ Սաղայ երսուն տարի ապրե-

15 ցաւ, ու ծնաւ Եբերը ։ Եւ Սաղայ՝ Եբերը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրեք տարի ապրեցաւ, և

16 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ե՛ւ Եբեր երսունչորս տարի ապրե-

17 ցաւ, և ծնաւ Փաղկը ։ Ու Եբեր՝ Փաղկը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր երսուն տարի ապրե-

18 ցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Եւ Փաղկ երսուն տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Ռագաւ ։

19 Եւ Փաղկ՝ Ռագաւը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր ինը տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-

20 ջիկներ ծնաւ ։ Եւ Ռագաւ երսունմէկ տարի ապրեցաւ, ու

21 ծնաւ Սերուգը ։ Եւ Ռագաւ՝ Սերուգը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ, և

22 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Եւ Սերուգ երսուն տարի ապրեցաւ,

23 ու ծնաւ Նաքորովը ։ Եւ Սերուգ՝ Նաքորովը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր տարի ապրեցաւ, և տղ-

24 աքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Եւ Նաքորովը քսանուինը տարի ապրե-

25 ցաւ, ու ծնաւ Թարան ։ Եւ Նաքորովը՝ Թարան ծնանելէն ետքը՝ հարիւր տասնուինը տարի ապրե-

26 ցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Եւ Թարայ եօթանասուն տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Աբրամը Նաքորովը և Առանը ։

27 Եւ Թարային ծնունդները սասնք են. Թարայ ծնաւ Աբրամը, Նաքորովը ու Առանը. և Առան ծնաւ

28 Ղովտը ։ Եւ Առան մեռաւ իր հօրը Թարային առջեւ՝ իր ծննդեան երկրին՝ Քաղդէացւոց Ուր քաղքին

ՆՇ. Ք. ԳԲ. Իրք 2247

ԲԳՒ. Ա. 26, ՍԱՂ. Բ. 4, ՓԵՏ. Բ. 4, 5. 6,

ԸՆԴ. Իրք 23, Բ ՕՐ. Ի. 39, ԵՐԵՄ. Ե. 15, Ա ԿՈՐ. ԺԳ. 2, 11,

ԲԳՒ. Ժ. 25, 32,

Ի ՂՈՒ. Ա. 51,

+ Յ՝ խառնակեմ ։

2346

ՅԱ ԿՈՐ. ԺԳ. 23,

2311

ԼԳՒ. Ժ. 22, Ա ՄՈՒ. Ա. 17,

ՅՏՀ՝ ՂՈՒ. Գ. 36,

2281

ՃԱ ՄՈՒ. Ա. 19,

2247

2217

2185

2155

2126

ՅՂՈՒ. Գ. 35,

2056

ՀՁԽ. Իդ. 2, Ա ՄՈՒ. Ա. 26,

1996

Ն. Ք. ՂԲ. 1996

ՅԳԼ. ԺԷ. 15։ Ի. 12։ ՂԳԼ. ԻԲ. 20։ ՃԳԼ. ԺՂ. 1. 2։ ԺԸ. 11. 12։ ՄԳԼ. ԺԲ. 1։ ՆԵԵՄ. Թ. 7։ Գոր. Է. 4։ ՆԳԼ. Ժ. 19։

ԻՐՐ 1923

1921

ՌԳԼ. ԺԵ. 7։ ՆԵԵՄ. Թ. 7։ Ես. խա. 2։ Գոր. Է. 3։ ԵՐԲ. ԺԱ. 8։ ԲԳԼ. ԺԷ. 6։ ԺԸ. 18։ Ը ՕՐ. ԻՂ. 5։ ԳԹԱՂ. Դ. 8։ ՀԳԼ. ԻԴ. 35։ ԴԳԼ. ԻԸ. 4։ Գաղ. Դ. 14։ ԻԳԼ. ԻԷ. 29։ ԵԼ. ԻԴ. 22։ Թու. ԻԴ. 9։ ՂԳԼ. ԺԸ. 18։ ԻԸ. 18։ ԻՂ. 4։ Սաղ. ՀԲ. 17։ Գոր. Դ. 25։ Գաղ. Դ. 8։

1921

ԻԳԼ. ԺԱ. 31։ ԸԳԼ. ԺԴ. 14։ ԲԸ ՕՐ. ԺԱ. 39։ Դատ. Է. 1։ ԺԵՐԲ. ԺԱ. 9։ ԻԳԼ. Ժ. 18. 19։ ԺԴ. 7։ ԼԳԼ. ԺԷ. 1։ ԻԳԼ. ԺԴ. 15։ ԺԷ. 8։ Սաղ. ՃԵ. 9. 11։ ԺԳԼ. ԺԴ. 4։ ԷԳԼ. ԺԴ. 4։

29 մէջ ։ Եւ Աբրամ ու Նաքովը ի-
րենց կնիկներ առին. Աբրամին
կնոջը անունը ՝Սարայ էր, և Նա-
քովրին կնոջը անունը ՚Մեղքա՝ Ա-
ռանին աղջիկը, որ Առան Մեղքա-
30 յին ու Յեսքային հայրն էր ։ Եւ
՚Սարայ ամուլ էր, ոչ չէր ծնաներ ։
31 Եւ Թարայ ՚ի որդին Աբրամը՝ ու
իր թոռը Առանին որդին Ղովտը՝
և իր որդւոյն Աբրամին կնիկը իր
հարսը Սարան առաւ, ու անոնց
հետ ՚Քաղդէացւոց Ուր քաղաքէն
ելաւ ՚դէպ 'ի Քանանու երկիրը
երթալու համար. ու եկան մինչև
32 Խառան, և հոն բնակեցան ։ Ու
Թարային օրերը երկու հարիւր հինգ
տարի եղան. և Թարայ Խառանին
մէջ մեռաւ ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Աստուած կը կանչէ Աբրամը, ու կ'օրհնէ զանիկայ ։ 4 Աբրամ Ղովտին հետ Խառանէն կ'ելլէ. 6 Քանանու երկրէն կ'անցնի ։ 7 Ան երկիրը տեսիլքի մէջ իրեն կը խոստացուի ։ 10 Աբրամ սովի պատճառով Եգիպտոս կ'երթայ. 11 վախնալով իր կնկանը համար՝ ստութեամբ իր քոյրը ըլլալ կը ձևացընէ ։ 14 Փարաւոն իր քովը բերել կու տայ Սարան, և պատժուելով ետ կը դարձընէ ։

1 Եւ ՚Տէրը ըսաւ Աբրամին, Քու
երկրէդ, և քու ազգականներէդ,
ու քու հօրդ տունէն գնա՛ ան եր-
կիրը որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ.
2 ՚Եւ քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ, ՚ու
քեզ պիտի օրհնեմ, և քու անունդ
պիտի մեծցընեմ. ՚ու դուն օրհնեալ
3 պիտի ըլլաս ։ ՚Եւ քեզ օրհնողնե-
րը պիտի օրհնեմ, ու քեզ անիծողնե-
րը պիտի անիծեմ. ու ՚երկրի բոլոր
ազգերը քեզմով պիտի օրհնուին ։
4 Եւ Աբրամ գնաց՝ ինչպէս որ Տէրը
անոր ըսեր էր. Ղովտն ալ անոր
հետը գնաց. ու Աբրամ եօթանա-
սունուհինգ տարեկան էր երբոր
5 Խառանէն ելաւ ։ Եւ Աբրամ իր
կնիկը Սարան, ու իր եղբօրորդին
Ղովտը, և իրենց բոլոր ստացուած-
քը, և ՚Խառանին մէջ ՚իրենց ստա-
ցած հոգիները առնելով, ելան որ
Քանանու երկիրը երթան. և Քա-
6 նանու երկիրը եկան ։ Ու Աբ-
րամ ան երկրէն մինչև Սիւքեմին
տեղը՝ ՚մինչև Մօրէի կաղնին ՚ան-
ցաւ. և ՚ան ատենը Քանանացիները
7 կային ան երկրին մէջ ։ ՚Եւ Տէրը
երևցաւ Աբրամին, ու ըսաւ, ՚Քու
սերունդիդ պիտի տամ ասա երկիրը ։
Եւ հոն ՚սեղան շինեց Տէրոջը՝ որ
8 իրեն երևցաւ ։ Եւ անկէ դէպ 'ի
Բեթելին արևելեան կողմը եղող
լեռը չուեց, ու իր վրանը բացաւ,
Բեթելը արևմտեան կողմը՝ ու Գա-
յին արևելեան կողմը ՚ունենալով.
և հոն Տէրոջը սեղան շինեց, ու
9 ՚Տէրոջը անունը կանչեց ։ Եւ
Աբրամ միշտ ՚դէպ 'ի հարաւ կը
չուէր ։
10 Ու ՚ան երկրին մէջ սով եղաւ. և
Աբրամ ՚Եգիպտոս իջաւ հոն պան-
դխտանալու համար. ինչու որ ՚ան
11 երկրին մէջ սովը սաստիկ էր ։ Ու
եղաւ որ՝ երբ Եգիպտոս մտնելու
մօտեցաւ, իր կնոջը Սարային ը-
սաւ, Ահա՛ գիտեմ որ դուն ՚գե-
12 ղեցիկ տեսքով կնիկ մըն ես. Եւ
պիտի ըլլայ որ երբ Եգիպտացիք
քեզ տեսնեն, պիտի ըսեն, Ասիկայ
անոր կնիկն է. ու ՚զիս պիտի մեռ-
ցընեն, բայց քեզ ողջ թողուն.
13 Շնո՛րհք ըրէ՝ ըսէ թէ դուն իմ
՚քոյրս ես. որպէս զի քու պատճա-
ռովդ ինծի աղէկ ըլլայ, ու քու
14 պատճառովդ իմ անձս ապրի ։ Եւ
եղաւ որ՝ երբ Աբրամ Եգիպտոս
մտաւ, Եգիպտացիք ՚տեսան կնի-
15 կը, որ շատ գեղեցիկ էր ։ Փա-
րաւոնին իշխաններն ալ տեսան, ու
գովեցին զանիկայ Փարաւոնին առ-
ջևը. և կնիկը ՚Փարաւոնին տունը
16 առնուեցաւ ։ Եւ ՚անոր համար
Աբրամին բարիք ըրաւ. ու անիկայ
ոչխարներ, ու արջառներ, և էշեր,
ու ծառաներ, և աղախիններ, ու
17 էգ էշեր ու ուղտեր ունեցաւ ։ Եւ
Տէրը ՚մեծ հարուածներով զարկաւ
Փարաւոնը ու անոր տունը՝ Աբրա-
18 մին կնոջը Սարային համար ։ Եւ
Փարաւոն կանչեց Աբրամը, ու ը-
սաւ, ՚Ա՞ս ի՞նչ է որ ինծի ըրիր.
ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր թէ ասի-
19 կայ քու կնիկդ է. Ինչո՞ւ համար՝
Ասիկայ քոյրս է՝ ըսիր. և ՚ինչ ՚ճաց
որ՝ անիկայ ինծի կնիկ պիտի առ-
նէի, բայց հիմա ահա՛ կնիկդ՝ ա՛ռ
20 ու գնա ։ Եւ ՚Փարաւոն իր մար-
դոցը պատուիրեց անոր համար. ու
զանիկայ իր կնիկովը ու իր բոլոր
ստացուածքովը խրկեցին ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Աբրամ ու Ղովտ Եգիպտոսէն կը դառնան. 7 հովիւներուն անմիաբանութեանը համար իրարմէ կը բաժնուին ։ 10 Ղովտ Սոդոմ կ'երթայ ։ 14 Աբրամին եղած խոստմունքին նորոգութիւնը ։ 18 Աբրամ Քեբրոն երթալով հոն սեղան կը շինէ ։

1 Եւ Աբրամ իր կնիկովը ու իր բոլոր
ունեցածներովը՝ Եգիպտոսէն
դէպ 'ի Քանանու ՚հարաւակողմը
2 ելաւ, ու Ղովտն ալ իր հետը ։ ՚Եւ
Աբրամ շատ հարուստ էր անասուն-
ներով, արծաթով ու ոսկիով.
3 Եւ իր ՚ուղի իջևաններովը գնաց
՚հարաւային կողմէն մինչև Բեթել,
ան տեղը՝ ուր էր առաջ իր վրանը,
Բեթելին ու Գայիին մէջտեղը.
4 ՚Ան սեղանին տեղը՝ որ հոն առաջ
շիներ էր. և Աբրամ հոն ՚Տէրոջը
անունը կանչեց ։

Ն. Ք. ՂԲ. 1921

ՀԳԼ. ԺԴ. 3։ ՅԳԼ. ԻԴ. 1։ ՂԱՍԱ. ՃԵ. 13։ ՃԳԼ. ԻԴ. 1։ ՄՀՄԲ. 14։ ԳԼ. ԻԴ. 7։ ՅԳԼ. Ի. 11։ ԻԴ. 7։ ՆԳԼ. Ի. 5. 13։ Տե՛ս ԻԴ. 7։

ԻՐՐ 1920

ՀԳԼ. ԼԹ. 7։ Մատ. Ե. 28։ ՍԳԼ. Ի. 2. ՀԳԼ. Ի. 14։ ՊԳԼ. Ի. 18։ ՍՄՆ. ԺԴ. 21։ Սաղ. ՃԵ. 14։ ԵՐԲ. ԺԴ. 4։ ՉԳԼ. Ի. 9։ ԻԴ. 10։ ՌԱՌԱԿ. ԻԱ. 1։

ԻՐՐ 1918

ՌԳԼ. ԺԲ. 9։ ԲԳԼ. ԻԴ. 35։ Սաղ. ՃԺԲ. 3։ Առակ. Ժ. 22։ ՀԳԼ. ԺԲ. 8. 9։ ԴԳԼ. ԺԲ. 7. 8։ ԻՍԱՂ. ՃԺԴ. 17։

5 Եւ Աբրամին հետ դացող Ղովտն ալ ոչխարներ ու արջ-
6 ջառներ ու վրաններ ունէր։ Եւ Ղան երկիրը բաւական չէր անոնց որ միասին բնակին. ինչու որ անոնց առացուածքը շատ ըլլալով՝ չէին կրնար միասին բնակիլ։
7 Եւ Աբրամին անասուններուն հովիւներուն ու Ղովտին անասուններուն հովիւներուն միջեւը վէճ կար. և ան ատեն Քանանացիները ու Փերեզացիները կը բնա-
8 կէին ան երկրին մէջ։ Եւ Աբրամ բսաւ Ղովտին. Կ՚աղաչեմ քեզի, իմ ու քու միջեւդ և իմ հովիւներուս ու քու հովիւներուդ միջեւդ վէճ չըլլայ. ինչու որ մենք
9 եղբայր ենք. Ի՞մոր երկիրը քու առջեւդ չէ՞. կ՚աղաչեմ՝ զատուէ ինձմէ. Եթէ որ դուն ձախ կողմը երթաս, ես աջ կողմն կ՚երթամ՝ և թէ որ աջ կողմը երթաս, ես ձախ
10 կողմը կ՚երթամ։ Եւ Ղովտ իր աչքերը վեր վերցուց, ու Ցորդանանան ամէն կողմը նայեցաւ՝ որ ամէն տեղ ջրուած էր, Տէրը Սոդոմը ու Գոմորը կորընչցնելէն առաջ՝ մինչեւ Սիպովր Տէրոջը դրախտին պէս՝ Եգիպտոսի երկրին
11 պէս էր։ Եւ Ղովտ Ցորդանանան բոլոր կողմը ընտրեց իրեն, ու Ղովտ դէպ՚ի արեւելք չուեց. 12 և իրարմէ զատուեցան. Աբրամ Քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ. Ղովտ ալ Յորդանանի քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ, ու վրան
13 Սոդոմի քով բացաւ։ Եւ Սոդոմի մարդիկը Տիրոջը դէմ չար ու մեղաւոր էին Տէրոջը առջեւ։
14 Եւ Տէրը Աբրամին բսաւ՝ Ղովտ չանկէ զատուելէն ետքը, Հիմա աչքերդ վեր վերցուր, ու քու եղած տեղէդ դէպ՚ի հիւսիս ու հարաւ, և դէպ՚ի արեւելք ու արեւմուտք
15 նայէ. Ինչու որ ատ բոլոր երկիրը՝ որ կը տեսնես, քեզի ու քու սերունդիդ պիտի տամ յաւիտեան։
16 Եւ քու սերունդդ երկրի փոշիին պէս անթիւ պիտի ընեմ. անանկ որ եթէ մէկը երկրի փոշին կրնայ համրել, քու սերունդդ ալ
17 համրուի։ Ելիր, ատ երկիրը պտտէ՝ անոր երկայնութեանը ու լայնութեանը համաձայն. քանզի
18 անոնք պիտի տամ։ Եւ Աբրամ վերցուց իր վրանը, ու եկաւ ու բնակեցաւ Մամբրէի կաղնիներուն մէջ, Նոր Քեբրոնի մէջ է, և հոն սեղան շինեց Տէրոջը։

ԳԼ. ԺԴ

1 Զորս թագաւորներուն հինգ թագաւորներու հետ բռնած պատերազմը։ 11 Ղովտ գերի

կ՚առնուի, 14 ու Աբրամ զանոնք կ՚ազատէ։ 18 Մելքիսեդեկ Աբրամը կ՚օրհնէ։ 20 Աբրամ ալ անոր տասանորդ կու տայ։ 22 առած ուրէն իր հետ հաղորեանն բաժին տալն եաբը, Հագայեր Սոդոմի թագաւորին եա կու տայ։

1 Ու եղաւ որ Ամրափաղ թագաւորին, Եղլասարի Արիովք թագաւորին, Ի՞եդամի Քոդողոմոր թագաւորին, և Գոյիմի Թադգադ թագաւորին ժամա-
2 նակները՝ Անոնք Սոդոմի Բարա թագաւորին հետ, և Գոմորի Բարսա թագաւորին հետ, Ադմայի Սենաբ թագաւորին հետ, և Սեբոյիմի Սեմեբոր թագաւորին հետ, ու Բաղայի (այսինքն Սեղովր) թագաւորին հետ պատերազմեցան։
3 Ասոնց ամէնը Ժողուեցան Սիդդիմ
4 ձորին մէջ, Որ է Ալի ծովը։ Տասներկու տարի Քոդողոմորին ծառայութիւն ըրին, ու երեքտասաներորդ տարին ապստամբ եղան։
5 Եւ չորեքտասաներորդ տարին Քոդողոմոր ու իր հետ եղող թագաւորները եկան, ու Աստարովթ Կառնայիմի մէջ եղող Ռափայիները, ու Համի մէջ Զուզիները, և Շաւէ Կարիաթեմի մէջ
6 Էմիմները, Եւ Հորեցիները իրենց Սէիր լեռանը վրայ՝ մինչեւ անապատին քովը եղող Եղփաւանը
7 զարկին։ Եւ դարձան ու եկան Ենմիսաւփաթ՝ այսինքն Կադէս, և Ամաղեկացւոց բոլոր նահանգը, ու Ասասանթամարի մէջ բնակող
8 Ամորհայիներն ալ զարկին։ Եւ Սոդոմի թագաւորը, ու Գոմորի թագաւորը, և Ադմայի թագաւորը, ու Սեբոյիմի թագաւորը, և Բաղայի (այսինքն Սեղովրի) թագաւորը ելլելով, Սիդդիմ ձորին մէջ անոնց հետ պատերազմեցան,
9 Քոդողոմոր թագաւորին հետ, և Գոյիմի Թադգադ թագաւորին հետ, և Սենաարի Ամրափաղ թագաւորին հետ, և Եղլասարի Արիովք թագաւորին հետ, չորս թագաւորներ հինգին հետ։ Եւ Սիդդիմ ձորը շինաքարի հորերով լեցուն էր. և Սոդոմի ու Գոմորի թագաւորները փախան, և հոն ինկան. ու մնացածները լեռը փախան։
11 Եւ անոնք Սոդոմին ու Գոմորին ամէն բարիքը, ու անոնց բոլոր
12 պաշարները առին ու գացին։ Եւ Սոդոմի մէջ բնակող Աբրամին եղբօրորդին Ղովտը՝ ու անոր բոլոր բարիքը առին ու գացին։
13 Եւ փախստական մը եկաւ, ու Եբրայեցի Աբրամին պատմեց. և Մամբրէ Ամորհացիի Աբրամի

ՂԻԼ.ԼԳ.7։
ԲՂԼ.ԲԳ. 20։
ԷՂԼ.ԺԲ.6։
ԲԱԿՈ.Գ. 7։
ԺՏՒ.ԳԼ. ԺԱ. 27, 31։ ԲԼ.Բ. 18։ ՍԱԳ. ՃԼԳ. 1։ ԳՈՐ.Ե.26։
ԲՂԼ.Ի. 15։ ԼՒ. 10։
Ե ՀՈՎ. ԺԲ. 18։ ԵԲԲ. ԺԲ. 14։ ՅԱԿ. Գ. 17։
ԲՂԼ. ԺԹ. 17։ ՐՕՐ. ԼՒ.3։ ՍԱԳ. ՃՂ. 34։
ԺՂԼ. ԺԹ. 24, 25։
ՆՂԼ. ԺԳ. 2, 8։ ԺԹ. 22։
ՀՂԼ.Բ. 10։ ԵՍ.ԺԱ.3։
ՅՂԼ. ԺԹ. 29։
ՂԻԼ. ԺԳ. 12։ ԺԹ.1։ Բ ՊԱԼ.Բ. 7, 8։
ՑՂԼ. ԺԲ. 20։ ԵԶԿ. ԺԳ. 49։ Բ ՊԱԼ.Բ.7, 8։
ՃՂԼ.Գ. 11։
ՃՀՇ. 11։
ՆՂԼ.ԲՐ.14։
ՂԻԼ. ԺԲ.7։ ԺԱ. 18։ ԺԷ. 8։ ԽԳ. 7։ ԽԳ.4։ ԹՈՒ. ԼԲ. 12։ Բ ՕՐ.ԼԲ.4։ ԳՈՐ.Է.5։
ՀԲԱ. Ի. 7։ ՍԱԳ. ԼՀ. 22, 29։ ՃԺԲ. 2։
ՂԻԼ. ԺԱ.5։ ԲՐ. 17։ ԽԳ. 4։ ԲՐ. 14։ ԼԲ.12։ ՆԵ. ԼԲ. 13։ ԹՈՒ. ԽԳ. 10։ ԲՕՐ. Ա. 10։ Գ ԹՈՒ. Գ. 20։ Ա ՊՏ. ԽԷ.23։ ԵՍ. ԽԲ. 19։ ԵՐԵՄ. ԼԳ. 22։ ՀԱՒ. Գ. 16, 17, 18։ ԵԶԲ. ԺԱ. 12։
ՂԻԼ. ԺԳ. 13։
ԷՂԼ.ԼՆ.27։ ԼՆ. 14։

5 And Abram's companion Lot also had flocks and herds and tents.
6 And the land was not enough for them to live together, for their possessions were so great that they could not live together.
7 And there was a quarrel between the herdsmen of Abram's cattle and the herdsmen of Lot's cattle. At that time the Canaanites and the Perizzites were living in the land.
8 And Abram said to Lot, Let there be no quarrel between me and you, or between my herdsmen and your herdsmen; for we are brothers.
9 Is not all the land before you? Let us go our separate ways: if you go to the left hand, I will go to the right; or if you go to the right hand, I will go to the left.
10 And Lot, looking up, saw all the Jordan valley, that it was well watered everywhere, before the Lord overturned Sodom and Gomorrah, like the garden of the Lord, like the land of Egypt, as you go to Zoar.
11 So Lot took for himself all the Jordan valley; and Lot went on his journey to the east; and they were separated from each other.
12 Abram made his home in the land of Canaan, and Lot made his home in the towns of the Jordan valley, and moved his tent as far as Sodom.
13 Now the men of Sodom were sinners, and very evil against the Lord.
14 And the Lord said to Abram, after Lot had gone from him, Lift up your eyes and look from the place where you are, to the north and south, to the east and west:
15 For all the land which you see I will give to you and to your seed for ever.
16 And I will make your seed like the dust of the earth, so that if a man is able to number the dust of the earth, your seed may be numbered.
17 Go through the length and breadth of the land, for I will give it to you.
18 Then Abram moved his tent, and came and made his home by the oaks of Mamre, which are in Hebron, and made an altar there to the Lord.

CHAPTER 14

1 The four kings make war on five kings and take Lot prisoner. 14 Abram rescues Lot. 18 Melchizedek blesses Abram. 20 Abram gives him a tenth part of all. 22 Abram refuses to take anything from the king of Sodom.

1 And it came about in the days of Amraphel king of Shinar, Arioch king of Ellasar, Chedorlaomer king of Elam, and Tidal king of Goiim,
2 That they made war on Bera king of Sodom, Birsha king of Gomorrah, Shinab king of Admah, Shemeber king of Zeboiim, and the king of Bela (which is Zoar).
3 All these joined their forces in the Valley of Siddim, which is the Salt Sea.
4 For twelve years they were servants of Chedorlaomer, but in the thirteenth year they made war on him.
5 And in the fourteenth year Chedorlaomer and the kings who were with him came and overcame the Rephaim in Ashteroth-karnaim, and the Zuzim in Ham, and the Emim in the plain of Kiriathaim,
6 And the Horites in their mountain Seir, as far as El-paran, which is by the desert.
7 And they came back and went to En-mishpat, which is Kadesh, and overcame all the land of the Amalekites, and the Amorites who were living in Hazazon-tamar.
8 And the king of Sodom, and the king of Gomorrah, and the king of Admah, and the king of Zeboiim, and the king of Bela (which is Zoar), came out and put their fighting men in order of battle against them in the Valley of Siddim,
9 Against Chedorlaomer king of Elam, and Tidal king of Goiim, and Amraphel king of Shinar, and Arioch king of Ellasar; four kings against five.
10 Now the Valley of Siddim was full of holes for tar; and the kings of Sodom and Gomorrah, in their flight, went down into them, and the rest went up into the hill-country.
11 And they took all the goods of Sodom and Gomorrah, and all their food, and went on their way.
12 And they took Lot, Abram's brother's son, who was living in Sodom, and his goods, and went on their way.
13 And there came one who had got away, and gave word to Abram the Hebrew, who was living by the oaks of Mamre the Amorite, brother of Eshcol and brother of Aner: these were the lords of the agreement with Abram.

ՂԻԼ.Ժ. 16։ ԺԱ. 2։
ԲԵՌ. ԺԱ. 11։
ՀԵՍ.ԺԲ. 23։
ՏՕՐ. ԻԲ. 22։
ՏՕՐ. Գ. 17։ ԹՈՒ. ԼՂ. 12։ ՑԵՌ.Գ. 16։ ՍԱԳ. ՃՂ. 34։
ՂԻԼ. Ի. 26։

Բր 1913

ԲՑՒ. ԺԲ. 4։ ԺԳ. 12։
ԷՂԼ. ԺԱ. 20։ ԲՕՐ. Գ. 11։
ԲՐ ՕՐ.Բ.20։
ԺՐՕՐ.Բ. 10։ 11։
ՏՐՕՐ.Բ. 12։ 22։
ՂԻԼ.ԻԱ.21։ ԹՈՒ. ԺԲ. 16։ ԺԳ.3։
* Կամ Փասանդեղ բնակեցաւ։
† Կամ գաւառամանի տղբիւր։
ԲՐՄ. Ի. 2։

ՅՂԼ. ԺԱ. 3։
ՆՂԼ. ԺԹ. 17։ 30։
ՀՀԲ 16։ 21։
ՅՂԼ.ԺԳ.12։
ՂԻԼ. ԺԲ.5։
ՀՂԼ. ԺԴ. 18։

ն. ք. գբ. Ընթ. 1913

ՀՀՇբ 24։
ՃԳԼ. Ճգ. 8։
ՀԳԼ. Ճէ. 3։ Ճէ. 12։ 27։ Ճհզ. Բ. 7։
ՀՕԲ. ԼՐ. 1։ Դատ. Ճբ. 29։
Եհ. խա. 2, 3։
ՀԵՐ. Ճաթ. ՀՃՐ. 11, 12։

ՀԵՐԲ. Է. 1։

Ղ Գատ. Ժա. 31։ Ա Թագ. Ճբ. 6։
Բ Թագ. Ճբ. 18։
ՀՇՐ. Է. 1։
ՀՅՈՒ. գ. 6։
Գատ. Ճբ. 17։
Ա Մագ. ՃԺ. 4։ ՆԵՐ. Ն. 6։
Հառմ. գ. 10։ Բ Թագ. Բ. 5։
Հմր. 22։ Մատ. Ժա. 25։
Գլ. իգ. 27։
Ե ՆՓԲ. Ե. 4։

Հճէ. 19։ Գլ. իա. 33։
Նե. գ. 8։ Գատ. Ճբ. 7։ Ցայտ. Ժ. 5, 6։
Տհ՝ Եթբ. Ի. 15, 16։
ՀՃՐ 13։

Գատ. Ժ. 1։ Գատ. Ժ. 10, 11։
Գլ. իգ. 24։ Գատ. Ժ. 12։ Ղատ. Ա. 13, 30։
Ա Մագ. գ. 3։ Ե. 12։ Ճգ. 11։ գա. 4։ ՃՃԲ. 114։
Մագ. Ճգ. 5։ Ճբ. 11։ Ամակ. Ժա. 18։
Ե Գատ. Է. 5։

ին կաղնիներուն մէջ կը բնակէր . ինչու որ Աստուած Աբրահամին հետ
14 գաշնակից էին ։ Եւ Աբրամ երբոր լսեր եղբօրը գերի առնուիլը լսեց , Եւ իր տանը մէջ ծնած իրեր հարիւր տասնեւութը կրթուած ծառաները հանեց ու անոնց հետէն հետապնդեց
15 մինչեւ Դան ։ Եւ ինքը ու իր ծառաները գիշերով դունդ դունդ անոնց վրայ յարձակեցան ու զարկին զանոնք ու կրկին զանոնք մինչեւ Քոբատ որ Դամասկոսի հիւսիսային կողմն է ։
16 Ետ Եւ բոլոր բարիքը ետ բերաւ . և իր եղբայրը Ղովտն ալ , ու անոր բարիքը և կիներն ու ժողովուրդն ալ ետ բերաւ ։
17 Եւ Երկրի թագաւորը ու անոր հետ եղող թագաւորները դարնելէն ու դառնալէն ետքը , Սոդոմի թագաւորը Նահինկայ դիմաւորելու ելաւ դէպ ի Շաւէ Ձորը ։
18 (այսինքն Թագաւորի Ձորը) ։ Եւ Սաղեմի թագաւորը Մելքիսեդեկ հաց ու գինի հանեց . ու անիկայ Քահանայ էր Բարձրեալ Աստուծոյ ։
19 Եր ։ Եւ օրհնեց զանիկայ , ու բաւ , Օրհնեալ ըլլայ Աբրամ Երկինքի ու երկրի տէրը եղող Բարձրեալ Աստուածմէն ։ Եւ
20 օրհնեալ ըլլայ Բարձրեալ Աստուածը որ քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնեց ։ Եւ անիկայ Համիներէն տասանորդ առաւ անոր ։
21 Եւ Սոդոմի թագաւորը բաւ Աբրամին , Մարդիկը ինծի տուր , ու
22 բարիքը զուն քեզի առ ։ Եւ Աբրամ բաւ Սոդոմի թագաւորին , Երկինքը ու երկրի տէրը եղող Բարձրեալ Տէր Աստուծոյ վերցուցի
23 իմ ձեռքս , Որ գէթ մինչեւ կօշիկի կապ և բան մը չառնեմ՝ ի նչ որ քուկդ է , որ չըլլայ թէ Աբրամի ես հարստացուցի բսես .
24 Բայ ՝ի տղաքներուն կերածէն , ու ինծի հետ եկող մարդոցը՝ այսինքն Աներին ու Եսթողին ու Մամբրէին բաժիններէն . թող անոնք իրենց բաժինը առնեն ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Աստուած Աբրամ կը քաջալերէ ։ 2 Աբրամ անորդի բլլալուն համար կը գանգատի ։ 4 Աստուած կը խոստանայ Աբրամին զաւակ մը ալ , ու անոր սերունդը շատցնել ։ 6 Աբրամ Հաւատքով կ՝արդարանայ ։ 7 Քանաան երկիրը անոր կը խոստացուի նշանով մը 12 նախրլքով մը ։

1 Ետ բանէրէն ետքը Տեսիլքի մէջ Տէրոջը խօսքը Աբրամին եղաւ , բսելով , Մի վախնար՝ ով Աբրամ՝ ես էքեզի վահան եմ , ու քու վարձքդ խիստ շատ պիտի բլլայ ։
2 Եւ Աբրամ բաւ , Ով Տէր Եհովայ՝ ինծի ի՞նչ պիտի տաս , էքանչ որ առանց զաւակի կը մնամ , և իմ տանս տիրողը ասոր Դամասկացի Եղիազարն է ։
3 կացի Եղիազարն է ։ Նաև բաւ Աբրամ , Որովհետև ինծի սերունդ չտուիր , ահա Հիմ տանս ծառան
4 ոսան ինծի ժառանգ կ՝ըլլայ ։ Եւ ահա Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ բսելով , Անիկայ քեզի ժառանգ պիտի չըլլայ ։ բայց ան պիտի բլլայ քու ժառանգդ՝ որ Էրուս միջէդդ
5 պիտի ելլէ ։ Եւ դուրս հանեց զանիկայ , ու բաւ , Հիմա դէպ ՝ի երկինքը նայէ , ու Աստղերը Համիլ , Թէ որ զանոնք համրելու կարող ես ։ և բաւ անոր , Քուսերունդդ ասանկ պիտի բլ-
6 լայ ։ Եւ անիկայ Հաւատայ Տէրոջը , որ Անոր արդարութիւն ընկալ սեպեց ։
7 Եւ բաւ անոր , Ես եմ Տէրը՝ որ քեզ Քաղդէացւոց Ուր հանեցի՝ Տալու համար երկիրը քեզի ժառանգութիւն տալու համար ։
8 Եւ անիկայ բաւ , Ով Տէր Եհովայ՝ ի՞նչպէս գիտնամ թէ ես
9 անիկայ պիտի ժառանգեմ ։ Եւ բաւ անոր , Ինծի իրեք տարեկան երինջ մը , ու իրեք տարեկան այծ մը , և իրեք տարեկան խոյ մը , ու տատրակ մը , և աղաւնիի ձագ մը
10 առ ։ Եւ անիկայ բոլոր առնոր առաւ անոր , ու Յատնոց միջտեղէն կտրեց , և ամէն մէկ կտորը իր մնացին հետ դիմացէ դիմաց դրաւ ։
11 բայց Հոռչուններըը չկտրեց ։ Ու երբոր դիակներուն վրայ գիշատիչ Հոռչունները իջան , Աբրամ վռնդեց
12 տեղ զանոնք ։ Ու երբոր արեւը մարը կը մտնէր , Աբրամին վրայ խորունկ քուն մը իջաւ , և ահա անոր վրայ մեծ մթութիւն սուս-
13 կում մը իյնալ ։ Եւ Տէրը բաւ Աբրամին , Ստոյգ գիտցիր որ քու սերունդդ իրենցը չեղած երկրի մէջ պանդուխտ պիտի բլլան , և ծառայութիւն պիտի բնեն . ու Հինգ չորս հարիւր տարի պիտի չարչա-
14 րեն զանոնք ։ Բայց ան ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն , Ես պիտի դատեմ . և անկէ ետքը Հլատ ստա-
15 ցուածքով պիտի ելլեն ։ Եւ դուն խաղաղութեամբ Քու Հայրերուդ պիտի երթաս . Ադեկ մը ծերացած
16 պիտի թաղուիս ։ Եւ Հանոնք չորրորդ գարուն մէջ Հոս պիտի դառնան . ինչու որ Ամբերացաւոց անօրէնութիւնը դեռ լրցած չէ ։
17 Եւ եղաւ որ երբ արեւը մտաւ ու խաւար եղաւ , ահա միսած Ջոց մը ու վառած ջահ մը Հան կըտորներուն միջտեղէն անցաւ ։
18 Ան նոյն օրը Տէրը Աբրամին հետ ուխտ մը լրաւ՝ բսելով ,

ն. ք. գբ. Ընթ. 1913

Գ. Ա. 14
Ե Ծննդ. ԺԵ. 5։
Եր թագ. Է. 12։ Ժգ. 11։ Բ Մն. Ը. 21։
Ընթ. ԼԳ. 22։
Ե Սագ. Հին. 4։
Ժգ. Եր. 17։ Եզ. Ը. 13։ ԴՕԲ. Ա. 10։ Ժ. 22։ Ա Պն. Խ. 23։ Հառմ. գ. 18։ Ընթ. Ժա. 12։ Տհ՝ գԼ. Ժգ. 16։
Հառմ. գ. 3, 9, 22։ Գատ. գ. 6։ Ցակ. Բ. 23։ Ա Մագ. Ճգ. 31։
Ա ԳԼ. Ժա. 28, 31։
Ե ԳԼ. Ժբ. 1։
Ա Մագ. ՀՃ. 42, 44։ Հառմ. գ. 13։
Տհ՝ գԼ. իգ. 13, 14։ Գատ. գ. 17, 37։ Ա Թագ. Ժգ. 9, 10։ Գ Թագ. ի. 8։ Ղատ. Ա. 18։
Ընթ. ԼԳ. 18, 19։
ՀՂԼ. Ա. 17։
Ցն. Բ. 21։ Ցգր. գ. 15։ Եզ. Ժբ. 40։ Մագ. ՃԼ. 23։ Գատ. Ե. 6։
Ելբ. Ա. 11։ Մագ. ՃԼ. 25։
Ելբ. գ. 6։ ԴՕԲ. գ. 22։
Ելբ. Ժբ. 36։ Մագ. ՃԼ. 37։
Ցգր. Ե. 26։
ՀԳատ. Ժգ. 36։
ԳԼ. ԼՀ. 8։
Ելբ. Ժբ. 40։ Պ Թագ. ի. 26։
Գատ. Ա. 23։ Ա. Ա. իգ. 32։ Ա Թագ. Բ. 16։
Հ Ընթ. ԼԳ. 18, 19։
ԳԼ. իգ. 7։

ՆՇ. ՔՐԿ. ՏԻԲԼ 1913

ՀԳԼ. ՅԵՐ. 7. ՅԿ. 15. ԻԿ. 4. ԵԼ. ԻԿ. 31. ԹՈՒ. ԼԲ. 3. ԲՕՐ. ՄԱ. 7. ՅՈ. 24. ԼԲ. 4. ՅՆԱ. ՄԱ. 4. Գ ԹՈՒՔ. Գ. 21. Բ ՄԲ. ՀՏ. 26. ՆԵՒԵՄ. ՀՏ. 8. ՄԱՂ. ՃՆ. 11. ԵՒ. ԻԷ. 12.

ՄՔԳ. ՅՈ. 2. 3.

Ի ՔԳ. ԻԱ. 9.

Է ՂԱՂ. Գ. 24.

Ը ՔԳ. Լ. 3.

Թ ՔԳ. Ի. 18. Լ. 2. Ա ԹՈՒՔ. Ա. 5. 6.

Ժ ՔԳ. Լ. 3. 9.

Ի ՔԳ. Գ. 17.

1911

Ա ՔԳ. ՅԵՐ. 5.

Բ Ր ԹՈՒՔ. Գ. 16. ՌԱՄԿ. Լ. 21. 23.

Գ Ր ՔԳ. ԼՈ. 53. ՄԱՐԿ. ԻԿ. 12.

Դ ՌԱՄԿ. ՅՈ. 1. Ա ՊԱՏ. Գ. 7.

ԼՅՈՒ. Բ. 6. ՄՂ. ՃՂ. 41. 42. ՆԵՀԻ. ԼԲ. 5.

Ե ԼԶ. Բ. 15.

Զ ԼԶ. ՅՈ. 22.

Է ՔԳ. ԻԸ. 18.

Ը ՏԻՈ. Բ. 9. Ա ՊԱՏ. Բ. 18.

Թ ՔԳ. ՅՈ. 28. ՅՈ. 18. ԻԹ. 12.

Ժ ՆԵ. ՅՈ. 19. Ա ՄԱՈ. 21. ԴԱՆ. Ա. 13. 31.

Ի ՅՈ. ՌԱՄԱՈ ՊՀՈՒԹ ԼՍԼ.

Ի. Քաւ սերունդիդ տուի աս երկիրը՝ Եգիպտոսի գետէն մինչև մեծ գետը՝ 19 Ասիրեան Եփրատ գետը. Կենեզիները, և Կենեզացիները, ու Կեդ- 20 մոնացիները, Եւ Քետացիները, ու Փերեզացիները, և Իռափայիմները 21 Ները, Եւ Ամորհացիները, ու Քանանացիները, և Գերգեսացիները ու Յեբուսացիները։

ԳԼ. Ժ Զ.

1 Ասաց իր ամուրհակը Համար՝ Հազարը Աբրամին կու տայ ։ 6 Հագաբ իր տիկինը աբ- Համարհկուն Համար Նեղութեին կը կրէ ու կը փախչի ։ 7 Հրեշտակ մը գանիկայ Եա կը խրճէ ։ 11 անոր զաւակ Ծնանելուն աւետիսը տալով ։ 15 Խամպէլի Ծնունդը։

1 Ի Աբրամին կնիկը Սարայ՝ Հէր Ծնաներ անոր . ու մկկ Եգիպ- տացի աղախին մը ունէր , որուն 2 անունը Հագար էր ։ Եւ Սարայ բսաւ Աբրամին , Ես հիմա Տէրը Հարգիլեց զիս Ծնանելէն ։ Ուրեմն աղախինիս մոիր , գուցէ անկէ զա- ւակ առնանամ ։ Եւ Աբրամ Մա- 3 րային խօսքը մոիկ բսաւ ։ Եւ Աբրամին կնիկը Սարայ իր Եգիպ- տացի աղախինը Հագարը առաւ , Աբրամ Քանանու երկրին մէջ տա- սը տարի բնակելէն ետքը , և զա- նիկայ իր երկանը Աբրամին տուաւ 4 անոր կնիկ ըլլալու ։ Ան ալ մնաս Հագարին , որ յղացաւ . և երբ իր յղի ըլլալը իմացաւ , իր տիկինը Ի իր 5 աչքին առջևը անարգուեցաւ ։ Եւ Սարայ բսաւ Աբրամին , Ինծի եղած անիրաւութիւնը քու վրադ ըլլայ . Ես իմ աղախինս գիրկդ տուի , ու անիկայ երբոր իմացաւ իր յղի ը- լալը , ես անոր աչքին առջևը ա- նարգուեցայ ։ Տէրը իմ ու քու մէջ 6 տեղդատաստան ընէ ։ Եւ Աբ- բամ բսաւ Սարային , Ահա աղա- խինդ քու ձեռքդ է , քու աչքերուդ Համար եր ինչ որ պէտք ըլլայ եր անոր Սարայ նեղեց զանիկայ , Ի անոր երեսէն փախաւ Հեռու ։ 7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը գտաւ զա- նիկայ անապատին մէջ ջուրի աղ- բիւրի մը քով ՝ Սուրի ճանապար- 8 հին մէջ եղած աղբիւրին քովը ։ Եւ բսաւ , Ով Սարային աղախինը Հագար , ո՞ւրկից կու գաս , և ո՞ր կ'երթաս ։ Եւ անիկայ բսաւ , Իմ Սարայ տիրկնոս երեսէն կը 9 փախչիմ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը բսաւ անոր , Դարձի՛ր քու տիկ- նոջդ Հու անոր ձեռքին տակը Ճա- 10 զանդ եղիր ։ Եւ Տէրոջը հրեշ- տակը բսաւ անոր , Քու սերունդդ խիստ պիտի շատցնեմ , անհնկ որ 11 շատոնց թիւնին չՀամրուի ։ Եւ Տէ- րոջը հրեշտակը բսաւ անոր , Ահա դուն յղի ես , ու որդի պիտի Ծնա- նիս , և անոր անունը Խամպէլ դը- 12 նես . ինչու որ Տէրը քու տառապան- քդդ լսեց . Եւ անիկայ վայրենի մարդ մը պիտի ըլլայ . անոր ձեռքը ա- մէնուն վրայ , ու ամէնուն ձեռքն ալ անոր վրայ պիտի ըլլայ . Հ և անիկայ իր բոլոր եղբայրներուն առ- 13 ջևը պիտի բնակի ։ Եւ անիկայ իր հետը խօսող Տէրոջը անունը կանչեց , ըսելով , Դուն իմ տեսիլքիս Աէլ Էրոյ ՝ Աստուածն ես . քանզի բսաւ , Արդեօք Հ ետքը եմ՝ հոս՝ իմ 14 տեսիլքէս ետքը ։ Անոր համար ան ջրհորին անունը ՝ Լահայրոյի ջրբ- հոր՝ դրաւ . Հա՛ս անիկայ Կադեսի 15 ու Բարադի մէջտեղն է ։ Եւ Հա- գար որդի մը Ծնաւ Աբրամին . և Աբրամ Հագարին իրեն Ծնած որդւոյն անունը ՝ Խամպէլ դրաւ ։ 16 Եւ Աբրամ ութսունուվեց տարե- կան էր , երբոր Հագար Խամպէլը Ծնաւ Աբրամին ։

ԳԼ. ԻԷ

1 Աստուած իր ուխտը կը նորոգէ ։ 5 և Աբրամին անունը Աբրահամ կը դնէ ։ 10 Թլփատու- թեան պատուէրը ։ 15 Սարայ Սարրա կ'ա- նուանի և օրհնութիւն կ'առնէ ։ 17 Խահնակը կը խօսացնի ։ 23 Աբրահամին և Խամպէլին թլփատութիւնը ։

1 Ի երբ Աբրամ իննսունու- թը տարեկան էր , Տէրը ՝ Աբրամին երեւցաւ , ու բսաւ անոր , ՝ Ես եմ Ամենակարող Աստուածը . ՝ իմ առ- ջևս քալէ , ու Ի կատարեալ եղիր ։ 2 Եւ իմ ու քու միջտեղ իմ ուխտս պիտի դնեմ , ու Խ խիստ պիտի 3 շատցնեմ քեզ ։ Եւ Աբրամ Ա- իր երեսին վրայ ինկաւ , ու Աստուած 4 անոր հետ խօսելով բսելով , Ահա իմ ուխտս քեզի հետ է , և Խ ազգե- րու բազմութեան Հայր պիտի ըլլաս . 5 Ո այսուհետև քու անունդ ՝ Աբ- րամ չըսուի , հապա Ը քու անունդ § Աբրահամ ըլլայ . ինչու որ Խ քեզ ազգերու բազմութեան Հայր իրի ։ 6 Եւ քեզ խիստ պիտի աճեցընեմ , ու Խ քեզմէ ազգեր պիտի ընեմ . ու Խ քեզմէ թագաւորներ պիտի ելլեն ։ 7 Եւ իմ ու քու միջտեղ՝ ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ միջտեղը իրենց ազգերուն միջ՝ Էմ ուխտս պիտի Հաստատեմ՝ յաւիտենական ուխտ մը , որ Խ քեզի՝ ու Խ քեզմէ ետքը քու սերունդիդ Աստուած 8 ըլլամ ։ Եւ Ի պիտի տամ քեզի՝ ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ յաւի- տենական ժառանգութեան Համար ան երկիրը՝ Հուր որ պանդուխտ եղար , բոլոր Քանանու երկիրը . ու Յանունց Աստուած պիտի ըլլամ ։ 9 Եւ Աստուած բսաւ Աբրահամին , Ուստի դուն՝ ու քեզմէ ետքը քու սերունդդ իրենց ազգերուն միջ՝ 10 պահէ՛ք իմ ուխտս ։ Ան է իմ ու-

ՆՇ. ՔՐԿ. ՏԻԲԼ 1911

ՀԳԼ. ԽԱ. 20 ։ ՀԳԼ. ԻԼ. 18 ։ †ԵՔԷ. ԿԸ ՍԽԱԼԻՀ ։ ՃԳԼ. ԻԿ. 62 ։ ԻԼ. 11 ։ ‡ՅՈ՛. ՍԽԱԼ- ՔԻՍ ԿՆԱ- ԳԱՆԻԿ ԱՆ- ՊՏՈՒՆՆ ՋՐՔ- ՀՈՐԸ ։ ՆԹՈՒ. Ժ Զ. 26 ։ ԸՂԱՂ. Գ. 22 ։ ՀՀԻՒ 11 ։

1910

ՈՐԳ. ԺՐ. 1 ։ Ի ՔԳ. ԻԸ. 3 ։ ԼԲ. 11 ։ ԵԼ. Գ. 3 ։ Բ ՕՐ. Ժ. 17 ։ ‡ ՔԳ. Ե. 22 ։ ԻԸ. 15 ։ Բ ԹՈՒՔ. Բ. 4 ։ Բ. 25 ։ ԳՂԱՂ. Ի. 3 ։ Ժ ՔԳ. Գ. 9 ։ ՐՕՐ. Ժ Զ. 13 ։ ՃՐ. Ա. 1 ։ ՄԱՈ. Ե. 48 ։

1898

Ի ՔԳ. ԺՐ. 2 ։ Ժ Զ. 16 ։ ԻԲ. 17 ։ ԼՀՄՐ 17 ։ Ի ՀԱՎ. Գ. 11 ։ 12 ։ 16 ։ ՂԱՂ. Գ. 29 ։ ՅՈ՛. ՏՎՅՐ ԲԱՐՔԸ ։ ԸՆԿԵՄ. ԹԲ. 7 ։ § ՅՈ՛. ՏՎՅՐ ԲԱՐՔՄԱ- ԹՅՈՒՆ ։ Ի ՀԱՎ. Գ. 17 ։ Է ՔԳ. ԻԸ. 11 ։ Ի ՀՄՐ 16 ։ ԳԼ. ԻԸ. 11 ։ ՄԱՈ. Ա. 6 ։ ԵՀ ։ Լ ՂԱՂ. Գ. 17 ։ Ի ՔԳ. ԻՂ. 24 ։ ԻԲ. 13 ։ ՆԲՐ. Ժ Ա. 16 ։ Է ՀԱՎ. ԹԲ. 8 ։ Ի ՔԳ. ԺՐ. 7 ։ Ժ Զ. 15 ։ ՍՂՂ. ՃՆ. 9 ։ 11 ։ Հ ՔԳ. ԻՂ. 4 ։ ԻԲ. 4 ։ Ն ԵԼ. Գ. 7 ։ ԴԱ. ԻՂ. 12 ։ ՕՐ. Գ. 37 ։ Ժ Զ. 2 ։ ԻՂ. 18 ։ ԻՒ. 13 ։

Ն · Ք · ԴԲ · 1898

Ը Գաղ · է · 8

ձ Գաղ · է · 8 ։ Հռով · գ · 11 ։

ՃՂԼ · ԺԸ · 3 ։ Ղռ · Ը · 21 ։ Ցօհ · է · 22 ։ Փիլ · գ · 5 ։

ՃԾԼ · գ · 24 ։

*ԵՔԲ · կռ · ԲՈՒՔ ·

ձեր մէջտեղը , ու քեզմէ հարը քոյ սերունդիդ մէջտեղը Էլ֊ի իմ ուխտս՝ որ պիտի պահէք . Ձեզմէ
11 ամէն արուն թլփատուի . Ձեր անթլփատութեան մարմինը թլփատէք , ու սա՛կայ իմ ու ձեր մէջտեղը Էլ֊ի ուխտին նշանը ըլլայ ։
12 Եւ ձեր ազգերուն մէջ ամէն ութ օրուան արու զաւակ՝ կամ տունը ծնածը , կամ քու սերունդիդ չեղող բոլոր օտարականներէն գնուածով ծախու առնուածը՝ ՃԹԼՓ֊
13 փատուի : Քու տունդ ծնածը՝ և ստակովդ ծախու առնուածը անշուշտ պիտի թլփատուի . և իմ ուխտս ձեր մարմինին մէջ յաւիտենական ուխտ մը ըլլայ ։ Եւ ան֊
14 թլփատ արուն՝ որուն անթլփատութեան մարմինը թլփատուած չէ , յան անձը իր ժողովուրդէն պիտի *կորսուի . անիկայ իմ ուխտս անարգած է ։
15 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին ։ Քու կնոջդ Սարային անունը Սարայ մի՛ կանչեր , Հապա անոր անունը
16 †Սարրա ըլլայ ։ Ու զանիկայ պիտի օրհնեմ , նաև՝ անկէ որդի մը պիտի տամ քեզի . ու պիտի օրհնեմ զանիկայ , ու ազգերու մայր պիտի ըլլայ . ժողովուրդներու թագա֊
17 ւորներ պիտի ելլեն անկէ ։ Եւ Աբրահամ երեսի վրայ իյնալու ՚ու ինքզինք , և իր սրտին մէջ ըսաւ , Հարիւր տարեկան մարդուն զաւակ պիտի ըլլա՞յ արդեօք . և Սարրա՝ որ հիւանդ տարեկան է , պիտի
18 ծնանի՞ ։ Ու Աբրահամ ըսաւ Աստուծոյ , Թո՛ղ Իսմայէլը ապրի
19 քու առջեւդ ։ Եւ Աստուած ըսաւ , Այո՛ Սարրա որդի պիտի ծնանի քեզի , ու անոր անունը †Իսահակ պիտի դնես . և անոր հետ , ու անկէ ետքը անոր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ՝ յաւիտենական ուխտ
20 մը ։ Եւ Իսմայէլին համար ալ լսեցի քեզի . ահա օրհնեցի զանիկայ , ու պիտի աճեցնեմ զանիկայ , ու շատ պիտի շատցնեմ . անիկայ Տասներկու իշխան պիտի ծնանի , ու մեծ ազգ մը պիտի
21 ընեմ անիկայ ։ Բայց զիս տարի ատ առնոն՝ Սարրային քեզի ծնանելու Իսահակին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ ։
22 Եւ անոր հետ խօսելը լմընցուց , ու Աստուած Աբրահամին քովէն
23 վեր ելաւ ։ Եւ առաւ Աբրահամ իր որդին Իսմայէլը , ու բոլոր իր տունը ծնածները , և բոլոր բնաւորելով ծախու առնուածները՝ Աբրահամին բնտանեացը մէջ գրեց նաւած ամէն արուն , ու նոյն օրը
անոնց անթլփատու թեան մարմինը թլփատեց , ինչպէս որ Աստուած
24 անոր ըսեր էր ։ Եւ Աբրահամ ինանասնուքին տարեկան էր՝ երբ որ իր անթլփատութեան մարմինը
25 թլփատուեցաւ ։ Եւ իր որդին Իսմայէլ տասներեքը տարեկան էր՝ երբոր իր անթլփատութեան մար֊
26 մինը թլփատուեցաւ ։ Նոյն օրը Թլփատուեցաւ Աբրահամ ու իր
27 որդին Իսմայէլ ։ Եւ Էիր տանը բոլոր մարդիկը՝ թէ՛ տունը ծրնած և թէ օտարականներէն ստակով ծախու առնուած՝ իրեն հետ թլփատուեցան ։

Ե ԳԼ · ԺԸ · 19 ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Աբրահամ իրեք հրեշտակները կ'ընդունի ։ 9 Սարրա խնդալուն համար կը յանդիմանուի ։ 17 Սոդոմի կործանումը Աբրահամին կը յայտնուի ։ 23 Աբրահամ բարեխօսութիւն կ'ընէ Սոդոմացւոց համար ։

1898

ԳԼ · ԺԹ · 18 ։ Ժդ · 13 ։

Բ Եբր · Ժգ · 2 ։

Ի ԳԼ · ԺԹ · 1 ։ ա Պետ · գ · 9 ։

Ի Աստուած երեւցաւ անոր Մամբրէի կաղնիներուն մէջը ։ Ու անիկայ օրուան տաք ատեանը վր֊
2 բանին դուռը նստեր էր , Բ Եւ իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա իրեք մարդիկ կայներ էին իրեն մօտ ։ Ու երբոր տեսաւ զանոնք՝ վրանին դռնէն վազեց զանոնք դիմաւորելու , ու մինչև գետինը
3 խոնարհելու երեսն բռնաւ , Տէր իմ՝ հիմա թէ որ շնորհք դտայ քու առջեւդ , կ'աղաչեմ քեզի՝ քու ծառայիդ մեռ֊
4 կարանէն մի անցներ . Կ'առնուին ձեզի՝ երիս մը ջուր բերուի , ու տապրնիդ լուացէք , ու ծառին տակը
5 հանգստացէք . Եւ Էպատտ մի հայ բերեմ , ու հոգիներնիդ զօրացուցէք , ետքը անցէք . Էրանդի սասր համար ձեր ծառային քովը եկաք ։ Եւ անոնք ըսին , Ինչպէս
6 որ ըսիր , անանկ բրէ ։ Եւ Աբրահամ արագարագով դէպ ի վրանը՝ Սարրային դնաց , ու ըսաւ , Շուտով իրեք գրիւ բարակ ալիւր շա֊
7 դէ , ու շօմէր չինէ ։ Եւ Աբրահամ վազեց արջառներուն , ու մատղաշ և ագէկ որթ մը առաւ , ու պատանիին մը տուաւ . ան ալ շու֊
8 տով պատրաստեց զանիկայ ։ Եւ Էկոգի ու կաթ ու իր պատրաստած որթը առաւ , և անոնց առջեւը դրաւ . ու ինքը ծառին տակը անոնց քովը կայնեցաւ , ու
9 անոնք կերան ։ Եւ ըսին իրեն , Որ է քու Սարրա կինիդ . ու ինքը ըսաւ , Ահա Բ֊վրանին մէջն
10 է ։ Եւ Տէրէ ըսաւ , Դ֊գալ տարի՝ Էանդրաշտ քեզի պիտի դառնամ , և ահա քու կինիդ Սարրա որդի մը պիտի ունենայ . և Սարրա

Ե ԳԼ · ԺԸ · 3 ։

Բ ԳԼ · իզ · 67 ։

Դ Դատ · գ · 16 ։

ԵԲԲ · ԺԱ · Նոյ ժամանակին

Է Ջիր · 14 ։ Ես · Ժէ · 19 · 21 ։ իա · 2 ։ Հռով · թ · 9 ։

Ն. Ք. ՂՔ.
1898

ԻԳԼ. ԺԷ. 17։ Հռով. դ. 19։ Եբր. ժա. 11, 12, 19։
ԺԳԼ. լա. 35։
ԼԳԼ. ԺԷ. 17։
ՀՂու. ա. 18։
ՅԱՊետ. գ. 6։
ՂԵրեմ. լբ. 17։ Զաք. ը. 6։ Մատ. գ. 9։ ԺԹ. 26։ Ղու. ա. 37։
ՄԳԼ. ԺԷ. 21։ Հմր 10։ դ Թագ. գ. 16։
*ԵԲՐ. կենաց ժամանակին
ՆՀռով. ԺԵ. 24։ գՅՕՀ. 6։
ՅՍաղ. իե. 14։ Ամով. գ. 7. Յօհ. ԺԵ. 15։
ՆԳԼ. ԺԲ. 3։ իբ. 18։ Գոր. գ. 25։ Գաղ. գ. 8։
ՆԲՕՐ. գ. 9, 10։ զ. 7։ Յես. իդ. 15։ Եփե. զ. 4։
ՈԳԼ. գ. 10։ ԺԹ. 13։ Յակ. ե. 4։
ՆԳԼ. ԺԱ. 5։ Ել. գ. 8։
ՊԲՕՐ. ը. 2։ ԺԳ. 3։ Յես. իբ. 22։ Ղու. ԺԶ. 15։ բ Կոր. ԺԱ. 11։
ՉԳԼ. ԺԹ. 1։
ՌՀմր 1։
ՍԵՐ. Ժ. 22։
ՀԹու. ԺԶ. 22։ բ Թագ. իդ. 17։
ԴԵրեմ. ե. 1։
ԲՅՈՐ. ը. 20։ Ես. գ. 10, 11։
ՅՅՈՐ. ը. 3։ լդ. 17։ Սաղ. ծը. 11։ զդ. 2։ Հռով. գ. 6։
ՌԵրեմ. ե. 1։ Եղեկ. իբ. ՀԶ։

մտիկ կ՚ընէր վրանին դրանը մէջ՝
11 որ անոր ետևն էր։ Եւ ԻԱբրահամ
ու Սարրա ծերացած էին ու օրեր-
նին անցուցած. Ե Սարրայէն
պակսած էր ԺԿանանց օրէնքին մէջ
12 ըլլալը։ Եւ Սարրա ԼԻր մտքին
մէջ խնդաց՝ ըսելով, ՀԵս պառւե-
լէս ետքը զուարճութի՞ւն պիտի
ունենամ, Նտէրս ալ ծերացած ըլ-
13 լալով։ Եւ Տէրը ըսաւ Աբրա-
համին, Սարրա ինչո՞ւ խնդաց,
ըսելով, Միթէ ես իրաւցընէ
պիտի ծնանի՞մ, որ պառւեր եմ.
14 ՂՏէրոջը առջևը դժուարին բան
կա՞յ արդեօք. ՄՈահմանուած ժա-
մանակին՝ *դալ տարի՝ քեզի պիտի
դառնամ, ու Սարրա որդի մը
15 պիտի ունենայ։ Եւ Սարրա ու-
րացաւ ու ըսաւ, Չխնդացի. ին-
չու որ վախցաւ։ Եւ անիկայ ը-
սաւ, Չէ՛, խնդացիր։
16 Եւ մարդիկը ելան անկէ, ու
երեսնին դէպ՚ի Սոդոմ շիտկեցին.
և Աբրահամ ՄՉանոնք յուղարկելու
17 համար հետերնին գնաց։ Եւ Տէ-
րը ըսաւ։ Միթէ ՆԱբրահամէն
18 պահե՞մ ի՞նչ որ ընելու եմ. Որով-
հետև Աբրահամ անշուշտ մեծ ու
զօրաւոր ազգ մը պիտի ըլլայ, ու
երկրի բոլոր ազգերը Նանով պիտի
19 օրՇնուին։ Քանզի գիտեմ զանի-
կայ, որ ՀԻր որդւոցը՝ ու իրմէ ետ-
քը իր տանը պիտի պատուիրէ, և
անոնք արդարութիւն ու իրաւունք
ընելու համար՝ Տէրոջը ճամբան
պիտի պահեն. որպէս զի Տէրը
Աբրահամին վրայ բերէ ի՞նչ որ
20 խօսեցաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ, ՈՈ-
րովհետև Սոդոմին ու Գոմորին ա-
ղաղակը շատցաւ, և անոնց մեղքը
21 խիստ ծանրացաւ, ՀՀիմա պիտի
իջնեմ տեսնելու՝ թէ բոլորովին
ինծի եկած աղաղակի՞ն պէս ըրին.
22 և թէ որ չէ, Պգիտնամ։ Եւ ան
մարդիկը անկէ ելան, Ջու դէպ՚ի
Սոդոմ գացին. և Աբրահամ տա-
կաւին ՌՏէրոջը առջևը կայներ էր։
23 Եւ Աբրահամ Սմօտեցաւ ու ը-
սաւ, ՀԱրդեօք ամբարշտին հետ
արդա՞րն ալ պիտի կորսընցընես.
24 ԴԳուցէ ան քաղաքին մէջը յիսուն
արդար ըլլան. արդեօք անոր մէջը
եղած յիսուն արդարին համար
չխնայելով պիտի կորսընցընե՞ս ան
25 տեղը. Քա՛ւ լիցի քեզ ասանկ բան
ընելը՝ որ արդարը ամբարշտին հետ
մեռցընես, ու Տարդարը ամբարշտի
պէս ըլլայ. քա՛ւ լիցի քեզ. միթէ
ՅԲոլոր երկրին Դատաւորը արդա-
26 րութիւն պիտի չընէ՞։ Եւ Տէրը
ըսաւ, ՌԹէ որ Սոդոմին մէջ յի-
սուն արդար գտնեմ քաղաքին մէ-
ջը, անոնց համար բոլոր տեղը պի-
27 տի խնայեմ։ Եւ Աբրահամ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա՛
հիմա՝ ԷԵս որ հող ու մոխիր եմ,
ԺՏէրոջը հետ խօսելու սկսեցի.
28 Գուցէ յիսուն արդարէն հինգ պա-
կաս ըլլայ, ան հինգին համար բոլոր
քաղաքը պիտի կորսընցընե՞ս։ Եւ
ԱՆԻԿԱՅ ըսաւ։ Թէ որ հոն քառսուն-
ուհինգ գտնեմ, չեմ կորսընցը-
29 ներ։ Եւ դարձեալ խօսեցաւ անոր
ու ըսաւ, Գուցէ հոն քառսուն
գտնուի։ Եւ ԱՆԻԿԱՅ ըսաւ, Քառ-
30 սունին համար ալ չեմ ըներ։ Եւ
ԻՆՔԸ ըսաւ, ՈՀ, Տէրը չբարկա-
նայ, ու խօսիմ. Գուցէ հոն եր-
սուն գտնուի։ Եւ Տէրը ըսաւ,
Թէ որ հոն երսուն գտնեմ, չեմ
31 ըներ։ Եւ ԻՆՔԸ ըսաւ, Ահա հի-
մա Տէրոջը հետ խօսելու սկսեցի.
Գուցէ հոն քսան գտնուի։ Եւ
ԱՆԻԿԱՅ ըսաւ, Քսանին համար ալ
32 չեմ կորսընցըներ։ Եւ ԻՆՔԸ ըսաւ,
ՕՈՀ, Տէրը չբարկանայ, ու մինակ
աս անգամ խօսիմ. Գուցէ հոն
տասը գտնուի։ ՖԵւ ԱՆԻԿԱՅ ը-
սաւ, Տասնին համար ալ չեմ կոր-
33 սընցըներ։ Եւ Տէրը Աբրահամին
հետ խօսիլը լմընցուցածին պէս
գնաց. Աբրահամ ալ իր տեղը
դարձաւ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ղովտ երկու հրեշտակները կ՚ընդունի։ 4 Զար Սոդոմացիք կուրութեամբ կը զարնուին։ 12 Ղովտ լեռը կը խրկուի. 18 Սեդովը երթալու հրաման կ՚առնէ։ 24 Սոդոմի ու Գոմորի կործանումը։ 26 Ղովտին կնիկը աղի արձան կ՚ըլլայ։ 30 Ղովտ այրի մը մէջ կը բնակի։ 31 Մովաբին ու Ամմոնին ապօրինաւոր ծընունդը։

1 Եւ ՌԱն երկու հրեշտակները իրի-
կուան դէմ Սոդոմ եկան. ու
Ղովտ Սոդոմին դուռը նստեր էր.
և ԲՂովտ տեսնելով՝ զանոնք դիմա-
ւորելու ելաւ, ու իր երեսը մինչև
գետինը ԺՐԵԼՈՎ խոնարհութիւն ը-
2 րաւ. Ու ըսաւ, Ա՛զէ, իմ տէրերս՝
կ՚աղաչեմ, ԷՁեր ծառային տո՛ւնը
դարձէք, և գիշերը հո՛ն կեցէք,
ու Դոտքերնիդ լուացէ՛ք. ու առ-
տուանց կանուխ ելէ՛ք ու ձեր ճամ-
բա՛ն գացէք։ Եւ անոնք ըսին,
ԻՉէ՛, գիշերը փողոցը կը կենանք։
3 Եւ շատ բռնադատեց զանոնք, ու
անոր դարձան, և անոր տունը մը-
տան. Ղու անոնց խնճոյք ըրաւ,
և բաղարջ եփեց, ու կերան։
4 Բայց անոնց պառկելէն առաջ
քաղաքին մարդիկը՝ այսինքն Սոդո-
մացիք՝ երիտասարդներէն մինչև ծե-
րերը՝ ամէն կողմէն բոլոր ժողո-
5 վուրդը տունը պատեցին. ԻԵւ
Ղովտը կանչեցին ու անոր ըսին,
Ո՞ւր են ան մարդիկը՝ որ ասս գիշեր
քեզի եկան. Ըանոնք դո՛ւրս հանէ

Ն. Ք. ՂՔ.
1898

ԷԳԼ. գ. 19։ Յոբ. գ. 19։ Ժող. ԺԲ. 7։ ա Կոր. ԺԵ. 47, 48։ բ Կոր. ե. 1։
ԺՂու. ԺԸ. 1։
ՕԴատ. զ. 39։
ՖՅակ. ե. 16։
ՌԳԼ. ԺԸ. 22։
ԲԳԼ. ԺԸ. 1, ՃՀ։
ԷԵրր. ԺԳ. 2։
ԴԳԼ. ԺԸ. 4։
ԻՏե՛ս Ղու. իդ. 28։
ՂԳԼ. ԺԸ. 8։
ԻԵս. գ. 9։
ԸԴատ. ԺԹ. 22։

6 մեզի , ու Բդիտանք անոնք : Եւ Ձդալմա դռնէն դուրս ելաւ անոնց քովը , ու իր եւեթէն դուրը զոցեց ,
7 Եւ ըսաւ , Ե՛զրայրներս՝ կ՛ազաչեմ
8 ձեզի՝ չարութիւն մի ընէք : ԷԱհա հիմա երկու աղջիկ ունիմ , որ Էրիկ մարդ չեն դիտեր , անոնք հիմա ձեզի դուրս հանեմ , ու ձեր աչքին առնէք ազէկ եղածը ըրէք անոնց . բայց միայն աս մարդոցը բան մը մի ընէք . Էրանզի անոր համար իմ
9 յարկիս չուքին տակը մտան : Եւ անոնք բսին , Մէկդի կեցիր . ու բսին ալ , ԷԱրկայ պանդխտութեան եկաւ , Ժու պատասան ընել կ՛ուզէ . հիմա քեզի անոնցմէ դէշ կ՛ընենք : Եւ սաստիկ բռնադատեցին մարդը՝ Ոյնիսկ Ղովտը , ու դուռը կոտրելու մօտեցան :
10 Բայց ան մարդիկը ձեռքերնին երկնցուցին , ու Ղովտը տանը մէջ քաշեցրնին առին ու դուռը զոցեցին .
11 ներն . Եւ ԵՒտանը դուռը կայնած մարդիկը կուրութեամբ զարկին պզտիկէն մինչև մեծը . անանկ որ դուռը դտնելէն Թուլցան :
12 Եւ մարդիկը բսին Ղովտին , Հոս ուրիշ ո՞վ ունիս . փեսաներդ ու որդիներդ և աղջիկներդ , ու քաղաքին մէջ ինչ որ ունիս Ձաս
13 տեղէն հանէ . Ոնչու որ մենք աս տեղը պիտի կորսնցնենք . քանզի Ոանոնց աղաղակը Ցերոջը առջևը մեծ եղաւ . ու ԽՏէրը մեզ խրկեց
14 անիկայ կորսնցնելու : Եւ Ղովտ ելաւ , ու Ձիր աղջիկները առնող փեսաներուն խօսեցաւ , ու բսաւ , Ելէք ու աս տեղէն դացէք , ինչու որ Տէրը պիտի կորսնցնէ աս քաղաքը . Ոբայց իր փեսաներուն Ծաղր բնող մը երևցաւ :
15 Եւ առտու եղածին պէս՝ հրեշտակները արտորդուցին Ղովտը՝ բսելով , Ելէր՝ կնիկդ ու հոս գտնուած երկու աղջիկդ ա՛ռ , որ քաղաքին Ոանօրէնութեանը մէջ
16 չկորսուիս : Եւ երբոր անիկայ կը անտնար , ան մարդիկը բռնեցին անոր ձեռքէն՝ ու անոր կնկանը ձեռքէն՝ և անոր աղջկներուն ձեռքերէն՝ Ցերոջը անոր ողորմելովը , ու հանեցին անիկայ , և քաղաքին դուրսի դին դրին :
17 Ու եղաւ որ երբ զանոնք դուրս հանեցին , Ֆէը բսաւ , ԽՆեղ ՟ՂՈՒՆԴ Համար փախիր . Ֆետիդ մի նայիր , և բոլոր դաշտին մէջ մի կայներ . լեռը փախիր , չըլլայ
18 որ կորսուիս : Եւ Ղովտ բսաւ անոնց , Ե՛չ՝ Տէր իմ՝ չնորհք երէ .
19 Ահա հիմա ծառադ քու առջևդ շնորհք գտաւ , ու իմ կեանքս ազատելով ինծի մեծ երախտիք երևր . և ես չեմ կրնար լեռը փախչիլ , չըլլայ որ չարիք Հասնի ինծի՝ ու
20 մեռնիմ : Ահա աս քաղաքը՝ Ֆոն փախչելու մօտ է , ու ան պզտիկ է . Ոնորհք երէ՝ Ֆոն փախչիմ , (Չէ՞ որ անիկայ պզտիկ է ,) և
21 իմ անձս ողջ մնայ : Ու բսաւ անոր , Ահա ատ բանին մէջն ալ քու ՟ազաչանքդ ընդունեցի , որ աս քաղաքը կորսրնցնեմ՝ որուն Հա-
22 մար խօսեցար : Շուտ երէ՛ Ֆոն փախիր . քանզի դուն ՟մինչև որ Ֆոն չՀասնիս , ես բան մը չեմ կրնար ընել . անոր համար Էան քաղաքը կոչուեցաւ :
23 Ցերն անուր Ֆէդ ոչը Ֆդրաւ : Ու երբ երկրի վրայ կը ծագէր , երբ
24 որ Ղովտ Սեղովը մտաւ : Ան ատենը ՟Տէրը Սոդոմի ու Գոմորի վրայ ծծումբ ու կրակ տեղացց
25 Ցերոջը կողմանէ՝ երկինքէն , Եւ ան քաղաքները , ու բոլոր դաշտը , և ան քաղաքներուն բոլոր բնակիչները Ֆու երկրի վրայ բուսածը կոր-
26 սընցուց : Ու եւեթէն անոր կնիկը Էոխ նայեցաւ , ու Ձաղի արձան եղաւ :
27 Եւ Աբրահամ առտուընց կանուխ երթևեկով ՝ Ցերոջը առջևը կայ-
28 նած տեղը Էյ՟ Եւ Սոդոմի ու Գոմորի ու բոլոր դաշտի երկրին վրայ նայելով տեսաւ որ ահա ան երկրէն Ֆնոցի մուխի պէս մուխ կ՛երթէր :
29 Ու յապէս եղաւ՝ որ երբոր Ընտուած ան դաշտին քաղաքները կը կորսրնցրնէր , Ընտուած ՟Աբրահամը միտքը բերաւ , ու երբոր Ղովտին բնակած քաղաքները կը կորսրնցրնէր , ան կործանուածին միջէն Ղովտը Ղրկեց Ղովտը Հանեց :
30 Եւ Ղովտ Սեղովէն ելաւ ու Ֆլեռը բնակեցաւ , և իր երկու աղջիկները իր Հետը . ինչու որ Սեղովի մէջ բնակելու կը վախնար . ու մէկ այրի մը մէջ բնակեցաւ ինքը ու իր երկու աղջիկները :
31 Եւ մեծ ՟ԸՆԻԸ պզտիկին բսաւ , Մեր Հայրը ծեր է , ու երկրին մէջ մէկը չկայ՝ որ Ձամէն երկրին սովո-
32 րութեանը պէս մեզի մտնէ : Եկո՛ւր մեր Հօրը գինի խմցրնենք , ու իր Հետը պառկինք , ու ՟մեր Հօրմէն
33 սերունդ պահենք : Եւ ան գիշերը իրենց Հօրը գինի խմցուցին , ու մեծ ՟ԸՆԻԸ մտաւ ու իր Հօրը Հետ պառկեցաւ . և Ղ՟Ը չիմացաւ
34 անոր պառկիլը ու ելլելը : Ու եղաւ որ Հետևեալ օրը մեծ աղջիկը պզտիկին բսաւ , Ահա երէկ գիշեր Հօրս Հետ պառկեցայ . աս գիշեր ալ անոր գինի խմցրնենք , և մտիր ու իր Հետը պառկի՛ , ու մեր Հօրմէն
35 սերունդ պահենք : Եւ ան գիշերն ալ իրենց Հօրը գինի խմցուցին ,

Ն · Ք · ԳԲ · 1898

— Ցոր · խր · 8 · 9 Սազ · ՀԽԹ · 19 ·

— Տ՛ո գլ · լբ · 25 · 26 · Եզ · լբ · 10 · ր Օբ · թ · 14 · Մաթ · գ · 5 ·

Է Գլ · ժգ · 19 · ժգ · 2 ·

† Ֆ՛ պզտիկ ·

‡ Կ՟՝ դրսուցաս ·

— ր Օբ · իթ · 23 · Եա · ժգ · 19 · Եբեմ · ի · 16 · ծ · 40 · Եզեկ · ժգ · 49 · 50 · Ովս · ժա · 8 · Ա՟ովել · գ · 11 · Սաֆ · բ · 9 · Ղա · ժէ · 29 · բ Պետ · բ · 6 · Ցաղ · 7 ·

բ Գլ · ժգ · 3 · Սազ · ՃՀ · 34 ·

ց Ղա · ժէ · 32 ·

— Գլ՝ · ժբ · 22 ·

‡ Ցայտ · ժբ · 9 ·

+ Գլ · բ · 1 · ժբ · 23 ·

• ՀՊե 17 , 19 ·

‡ Գլ՟ · ժգ · 2 · 4 · լբ · 8 , 9 · ր Օբ · իե · 5 ·

— Ա՟աբ · ժբ · 19 ·

Ն · Ք · ԳԲ · 1898

Ի Գլ · գ · 1 · Հռով · ա · 24 , 27 · Ցաղ · 7 · ‡ Դատ · ժԹ · 23 ·

‡ Տ՛ո Դատ · ժԹ · 24 ·

Ե Տ՛ո գլ · ժբ · 5 ·

Է ր Պետ · բ · 7 , 8 ·

‡ Եզ · բ · 14 ·

Է Տ՛ո գ Թագ · գ · 18 · Գոր · ժգ · 11 ·

Է Գլ · է · 1 · բ Պետ · բ · 7 , 9 ·

Է Գլ · ժբ · 20 ·

Ը ա Պ · խա · 15 ·

Ը Պատ · ա · 18 ·

Ժ Թագ · ժգ · 21 , 43 ·

Ժ Եզէ · Թ · 21 · Ղա · ժէ · 28 · խգ · 11 ·

Ի Թագ · ժգ · 24 , 26 · Ցայտ · ժբ · 4 ·

* Կ՟՝ պատճէն

Լ Գլ · ժբ · 13 · Հռով՟ Թ · 15 , 16 · — Սազ · լԶ · 22 ·

Խ գ Թագ · ժԹ · 3 ·

Ծ Հ՟ր 26 · Պատ · իգ · 16 , 17 , 18 · Ղա · Թ · 62 · Փիլ · գ · 13 · 24 ·

Կ Գոր · ժ · 14 ·

Ն · Ք · ԶԲ · 1898

1897

Բ ՐՕՐ · Ր · 9 ։

Ե ՐՕՐ · Ր · 19 ։

և պզտիկ աղջիկը եկաւ, ու անոր հետ պառկեցաւ. և Ղովտ չիմացաւ անոր պառկիլն ու ելլելը ։ Այսպէս Ղովտին երկու աղջիկները 37 իրենց հօրմէն յղի մնացին ։ Եւ մեծը որդի մը ծնաւ, ու անոր անունը Մովաբ դրաւ. Բ ասիկայ Մովաբացւոց Հայրն է մինչև այսօր ։ 38 Եւ պզտիկն ալ որդի մը ծնաւ, ու անոր անունը Բէնամմի դրաւ. Ե ասիկայ Ամմոնացւոց Հայրն է մինչև այսօր ։

ԳԼ · Ի

1 Աբրահամ Գերարայի մէջ կը պանդխտանայ, 2 և Սարրային իր կնիկը բերելէ կ՚ուրանայ։ 3 Աբիմելէք երազի մէ՛ջ կը յանդիմանուի Աբրահամին կնկանը համար ։ 9 և ինչն ալ կը յանդիմանէ Աբրահամը ։ 14 Աբիմելէք Սարրան կու կու տայ ։ 16 ու գանձիկ ալ կը յանդիմանէ ։ 17 Աբրահամին աղօթքովը Աբիմելէքին ընտանեկը կը բժշկուին ։

Ր 1898

Ր · Գլ · ԺԸ · 1 ։

Բ Գլ · Ժգ · 7 · 14 ։

Ե Գլ · Իգ · 6 ։

Ը Գլ · Ժը · 13 · Իգ · 7 ։

Ի Գլ · Ժը · 15 ։

Ղ Սագ · ՀՆ · 14 ։

Ի Ցօր · Լգ · 15 ։

Ը ՀՃը 7 ։

Ի Գլ · Ժը · 23 · ՀՃը 18 ։

Ձ գ Թագ · ի · 3 · ը Կոր · ա · 12 ։

Ի Գլ · ԼԲ · 9 · Գե · գ · 2 · Սագ · ծա · 4 ։

Լ Գլ · լա · 7 · լե · 5 · Եր · Լգ · 24 · ա Թագ · իե · 26 · 34 ։

Ի աԹագ · է · 5 · գ Թագ · է · 11 · Ցօր · իը · 8 · Ցգ · է · 14 · 15 · ա Ցօ՚ն · է · 16 ։

Ծ Գլ · Ը · 17 · Ի Թու · Ժգ · 32 · 33 ։

* ՆԷԲ · ա · կանչնեցուն Իսուայու ։

Ո Գլ · իգ · 10 · Եղ · Լը · 21 · Ցեռ · է · 25 ։

Ն Գլ · Լգ · 7 · 10 գործէ ցիր ինծի ։ Եւ Աբիմելէք բսաւ Աբրահամին, Ի՞նչ տեսար 11 որ ասանկ բրիր ։ Եւ Աբրահամ ըսաւ, Ես կարծեցի որ իրաւցնէ չաս տեղ Աստուծոյ վախը չկայ, ու ինկնակաս համար զիս կը մեռցընեն ։ 12 Եւ տակաւին իրաւցնէ՛ իմ քոյրս է, հօրս աղջիկն է, բայց մօրս աղջիկը չըլլալովը՝ իմ կնիկս եղաւ ։ 13 Ու երբոր Աստուած զիս իմ հօրս տունէն օտարութեան հանեց, ըսի ասոր, Ինծի ընելու շնորհքդ ասանկ ըլլայ. ուր որ երթալու ըլլանք, հոն ինծի համար բսես թէ իմ եղբայրս է 14 է։ Եւ Աբիմելէք ոչխարներ ու արջառներ և ծառաներ ու աղախիններ առաւ, և Աբրահամին տուաւ. անոր կնիկը Սարրան ալ 15 անոր ետ տուաւ ։ Եւ Աբիմելէք ըսաւ, Ահա՛ իմ երկիրս քու առջեւդ է. ուր որ կ՚ուզես՝ բնակէ ։ 16 Եւ Սարրային ըսաւ, Ահա՛ եղբօրդ հազար կտոր արծաթ տուի. ահա՛ ան քեզի համար աչքերու ծածկոց ըլլայ բոլոր քեզի հետ եղողներուն առջեւը և ամենուն ։ Այսպէս անի՛ 17 կայ յանդիմանուեցաւ ։ Եւ Աբրահամ՝ աղօթք բրաւ Աստուծոյ. և Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը, ու անոր կնիկը և անոր աղախինները, 18 Տէրը, ու կը ծնանէին. քանզի Տէրը Աբրահամին կնոջը Սարրային համար՝ Աբիմելէքին ընտանեացը բոլոր արգանդները պլլուվին զոցեր էր ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Խոհակին ծնունդը. 4 ու թլփատութիւնը ։ 6 Սարրա կ՚ուրախանայ ։ 9 Հագար ու Իսմայել դուրս կը ձգուին ։ 15 Հագար նզովեալ հան մէջ դանուելով 17 Հրեշտակէն կը մխիթարուի ։ 22 Աբիմելէք Բերսաբէէի մէջ ուխտ կ՚ընէ Աբրահամին հետ ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1898

Ղ Գլ · Իբ · 18 · Սագ · ԼՂ · 1 · Ռառ · Ժգ · 6 ։

Ճ Գլ · Ժբ · 12 · Իդ · 7 ։

Յ Ցե՛ս գլ · ԺԱ · 29 ։

Յ Գլ · Ժբ · 1 · 9 · 11 · ԼՀ ։ Եբր · Ժա · 8 ։

Ղ Գլ · Ժբ · 13 ։

Ղ Գլ · Ժբ · 16 ։

Գլ · Ժգ · 9 ։

Հ ՀՃը 5 ։

Ղ Գլ · Իգ · 11 ։

Ի Գլ · Իգ · 65 ։

Ի Ցօր · Իբ · 9 · 10 ։

Գլ · Ժբ · 17 ։

ա աԹագ · բ · 21 ։

Բ Գլ · Ժէ · 19 · Ժբ · 10 · 14 ։ Գագ · գ · 23 · 28 ։

Ճ Գագ · է · 8 ։ Գագ · գ · 22 ։ Եբր · Ժա · 11 ։

Ե Գլ · Ժէ · 21 ։

Ի Գլ · Ժէ · 19 ։

Ղ Գագ · է · 8 ։

Ի Գլ · Ժէ · 10 · 12 ։

Ր 1897

Ե Գլ · Ժէ · 1 · 17 ։

Ի Սագ · ՃԻԳ · 2 · Ես · Ժգ · 1 · Գագ · գ · 27 ։

Ճ Գա · ա · 58 ։

Ի Գլ · Ժբ · 11 · 12 ։

Ն · Ա · ԴԲ · Իսբ 1897

8 Եւ տղան մեծցաւ , ու կաթէն կտրուեցաւ . և Աբրահամ մեծ ինջույք ըրաւ Իսահակին կաթէն կտրուած օրը :

ԼԳԼ · ԺԳ · 1։ Ի ԳԼ · ԺԳ · 15 ։ Ե Գ Ա Ղ · Գ · 22 ։

9 Եւ Սարրա տեսնելով որ Եգիպտացի Հագարին որդին՝ Իսրն որ Հ–Ե–Ք Աբրահամին ծնաւ , Ե ծաղր

10 կ՚ընէ , Ըսաւ Աբրահամին , Վ Ա Ք ուրնաէ՝ աս աղախինը ու անոր որդին . ինչու որ աս աղախինին որդին իմ որդւոյս Իսահակին հետ

11 ժառանգ պիտի չըլլայ : Եւ աս բանը Աբրահամին չատ դժուար եւ թևցաւ՝ հիր որդւոյն պատճառաւը :

12 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին , Տղուն համար , ու աղախինիդ համար՝ ա՜ռ Բ–ՆԷ թող քեզի դիժուար չերեւնայ . Սարրային քեզի ըսած բոլոր խօսքը մնիկ ըրէ . քանզի Ի Իսահակով քեզի սերունդ

13 պիտի կոչուի : Եւ աղախինին որդին ալ Ազգ մը պիտի ընեմ , ինչու որ անիկայ քու սերունդդ է :

14 Ու Աբրահամ առաւոտուդց կանուխ եղաւ , և հաց ու տիկ մը ջուր առաւ , ու Հագարին տուաւ՝ անոր ուսին վրայ դնելով , և տղան ալ Փ–Ա–Ա , ու Ճ իրկեց անիկայ . և գնաց անիկայ ու Բէերսաբէէի անապատին մէջ անդին ադին կը պր-

15 տրտէր : Եւ տիկէն ջուրը հատաւ , ու մօտ ածէրներուն մէկուն

16 տակը ձգեց տղան : Եւ նետաձկէցի մը չափ հեռու գնաց , ու դիմացը նստաւ . ինչու որ բսաւ , Տղուն մեռնիլը չտեսնեմ . և դիմացը նըստելով իր ձայնը վերցուց ու լացաւ :

Ք Ե · Գ · 7 ։ 17 Եւ Ա՜ստուած տղուն ձայնը լսեց . ու Աստուծոյ հրեշտակը երկինքէն կանչեց Հագարը , ու անոր ըսաւ , Հագար՝ քեզի ի՞նչ եղաւ . մի վախնար , ինչու որ Աստուած լսեց տղուն ձայնը՝ անոր եղած տեղէն :

18 Ելիր , տղան վերցո՛ր , ու ձեռքովդ օգնէ՝ անոր . ինչու որ Ա մեծ

Ի Հ Ա Ր 13 ։ 19 ազգ մը պիտի ընեմ անիկայ : Եւ Աստուած Հ–Ե–Ք աչքերը բացաւ , ու ջրհոր մը տեսաւ , և գնաց ու տիկը ջրով լեցուց , ու տղուն

20 խմցուց : Եւ Աստուած Ը տղուն հետ էր , որ մեծցաւ ու անապատը բնակեցաւ՝ և աղեղնաւոր եղաւ :

21 Ու Փառանի անապատին մէջ բնակեցաւ . և մայրը Ը անոր կնիկ մը առաւ Եգիպտոսի երկրէն :

Ն Ե Ե · Գ · 4 ։ Պ Գ Լ · Ի · 2 ։ Իզ · 26 ։ 22 Ու եղաւ որ ան ատենը Աբիմելէք և իր սպարապետը Փիքոլ խօսեցան Աբրահամին բսելով , Աստուած քեզի հետ է ամէն բանի

Ե Ե · 28 ։ 23 մէջ՝ ինչ որ գործես . Եւ հիմա Ը–Ն–Ա ինծի երդո՛ւմ բրէ Աստուծով , որ ինծի ու իմ զաւակիս և իմ սերունդիս հետ նենգութեամբ

Ծ Ե · Բ · 12։ ա Ք Ո Ն · Իզ · 21 ։ պիտի չվարուիս . հապա իմ քեզի բրած բարութիւնիս պէս պիտի բնես ինծի ու այս երկրիս՝ որուն մէջ

24 բնակեր ես : Եւ Աբրահամ բսաւ ,

25 Ես երդում կ՚ընեմ : Ու Աբրահամ յանդիմանեց Աբիմելէքը ջրհորի մը համար՝ որն որ Աբիմելէքին ծառաները Ը բռնութեամբ

Ա Ե · Գ · 15 ։ Ղ Ա · 18 , 20 , 21 , 22 ։ 26 առած էին : Եւ Աբիմելէք բսաւ , Ա բանը ով բնելը չեմ գիտեր . և դուն ալ չիմացուցիր ինծի , ու ես ալ լսած չէի , բայց միայն այս-

27 օր : Եւ Աբրահամ ոչխարներ ու արջառներ առաւ ու Աբիմելէքին տուաւ , ու երկուքնին ալ Ուխտ

Է Գ Լ · Իզ · 31 ։ 28 բրին : Եւ Աբրահամ ոչխարներէն եօթը հատ էգ գառներ զատ դրե-

29 բաւ : Ու Աբիմելէք բսաւ Աբրահամին , Ը–Ն պիտի ընեն աս եօթը էգ գառները՝ որ դուն զատ

Ծ Գ Լ · ԺԸ · 8 ։ 30 դրիր : Եւ անիկայ բսաւ , Ա եօթը էգ գառները իմ ձեռքս առնես , որ անոնք ինծի վկայութիւն ըլլան՝ թէ ես հարը ես փո-

Բ Գ Լ · Լ · 48 , 52 ։ Բ Գ Լ · Իզ · 33 ։ * Ա՛ Բրջնր եբդման ։ 31 րը եմ : Անոր համար Բ–ԱՆ տեղին անունը * Բէերսաբէէ կոչեց . ինչու որ երկուքնին ալ հոն երդում ը-

32 րին : Ե Բէերսաբէէի մէջ ուխտ բրին . ան ատենը Աբիմելէք ու անոր սպարապետը Փիքոլ , և Փղշտացւոց երկիրը դարձան :

Իսբ 1891 33 Եւ Աբրահամ ծառ մը տնկեց Բէերսաբէէի մէջ . ու հոն Յաւիտենական Աստուծոյ Եհովային Անուն

34 ը կանչեց : Եւ Աբրահամ շատ օրեր պանդխտութիւն բրաւ Փղշտացւոց երկրին մէջ :

ԳԼ · ԻԲ

1 Աստուած Աբրահամը կը փորձէ՝ հրամայելով որ իր Իսահակ որդին զոհ բնէ : 3 Աբրահամին հնազանդութիւնը : 11 Հրեշտակը կ՚արգիլէ զոհելէն Իսահակ մարդկային : 13 և անոր տեղը Աբրահամ խոյ մը կը գտնէ : 14 Ը տեղը Եհովայիրէ կ՚անուանի : 15 Աբրահամ նորէն կ՚օրհնուի : 20 Նաբովէի ազգատոհմները մինչև Բեթուէլ :

Ն Ե Ե · Իսբ 1892 1 Ա՛ետքը եղաւ որ աս բաներէն ետքը Ա՜ստուած փորձեց Աբրահամը , ու բսաւ անոր , Ո՛վ Աբրահամ . և անիկայ բսաւ , Ահա ես հոս եմ :

Ա Ե Ե · Ի · 1 ։ 2 Եւ անիկայ բսաւ , Հիմա Բ–ՐՈ սիրած միկիսատիկ որդիդ Իսահակը ա՛ռ , ու Մ Որիայի երկիրը դնա , և հոն զանիկայ ողջակէզ բրէ լեռներուն մէկուն վրայ՝ որն որ ես քե-

3 զի պիտի բսեմ : Եւ Աբրահամ առաւոտուդց կանուխ եղաւ , ու իր իշուն հասնելը դրաւ , և իր հետը երկու ծառայ ու իր Իսահակ որդին առաւ . և ողջակէզի համար փայտ ճեղքեց , ու եղաւ գնաց այն տեղը՝ որ Աստուած իրեն բսաւ :

4 Ու երրորդ օրը Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց , ու հեռուէն տե-

Ն Ե Ե · Իսբ 1892 Ա Ե Ե · Ի · 1 ։ Ե Գ Ա Ղ · Գ · 22 ։ Ղ Ա · Ի · 6 · և ԼԳ · 6 , 7 ։ Ե Գ Ա Ղ · Գ · 30 ։ Տ Ե՛ս գլ · Ի · 6 · և ԼԳ · 6 , 7 ։ Ե Գ Լ · ԺԵ · 18 ։ Ե Հ Ո Վ · Թ · 7 , 8 ։ Իբր · ԺԱ 18 ։ Ե Հ Ո Ր 18 ։ Գ Լ · ԺԳ · 19 ։ Ժ Ե · 20 ։ Ք Ե · Գ · 7 ։ Ե Ե · Ի · 31 ։ Տ Ե՛ս գ Թագ · Գ · 17 , 18 , 20 · Ղա · Իզ · 16 , 31 ։ Ե Գ Լ · Իբ · 15 ։ լԹ · 2 , 3 , 21 ։ Գ Լ · ԺԳ · 12 ։ Ե Գ Լ · Իզ · 4 ։ Պ Գ Լ · Ի · 2 ։ Իզ · 26 ։ Ե Գ Լ · Իզ · 28 ։

5 սաւ ան տեղը ։ Եւ Աբրահամ բաս իր ծառաներուն . Դուք իշուն հետ հո՛ս մնացէք , և ես ու տղան մինչև հոն երթանք , ու երկրպագութիւն ընենք , և նորէն ձեզի դառնանք ։
6 Ու Աբրահամ ողջակէզին փայտերը առաւ , ու Ի՛ր որդւոյն Իսահակին վրայ դրաւ , և ինքը իր ձեռքը առաւ կրակը ու դանակը , ու
7 երկուքին միասին գացին ։ Եւ Իսահակ իր հօրը Աբրահամին խօսեցաւ ու բաս , Հայր իմ . և անիկայ բաս , Ահա՛ հո՛ս եմ , որդիս ։ Եւ անիկայ բաս , Ահա՛ կրակը ու փայտը , բայց ողջակէզ
8 ըլլալու դառը ո՞ւր է ։ Եւ Աբրահամ բաս , Աստուած իրեն ողջակէզ ըլլալու գառը պիտի պատրաստէ , որդեակ իմ ։ Ու յապէս
9 երկուքը միասին գացին ։ Ու եկան այն տեղը որ Աստուած անոր բաներ էր . և Աբրահամ հոն սեղան շինեց ու փայտերը շարեց , և իր որդին Իսահակը կապեց , ու զանիկայ սեղանը՝ փայտերուն վրայ
10 դրաւ ։ Եւ Աբրահամ իր ձեռքը երկնցուց , ու դանակը առաւ
11 որ իր որդին մորթէ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն անոր կանչեց , ու բաս , Աբրահա՛մ Աբրահամ . և անիկայ բաս , Ահա՛ հո՛ս եմ ։
12 Եւ բաս , Ղգուն ձեռք մի՛ դպցրները , և անոր բան մի՛ ըներ . քանզի Հիմա գիտցայ որ Աստուծմէ կը վախնաս . որովհետև քու միկհատիկ որդիդ ինծմէ չխնայեցիր ։
13 Եւ Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ , և ահա՛ Ետ հետը խիտ մացառներուն մէջը եղջիւրնէրէն բռնուած խոյ մը կար . ու Աբրահամ գնաց ու խոյը առաւ , և զանիկայ իր որդւոյն տեղը ողջակէզ
14 մատուց ։ Եւ Աբրահամ անունը տեղին անունը * Եհովայիրէ կոչեց , որ մինչև այսօր կ՚ըսուի , Տէրը կերևանը
15 մէջ պիտի երևնայ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկրորդ անգամ երկինքէն
16 կանչեց Աբրահամը , Ու բաս , Ես անձիս վրայ երդում ըրի՝ կ՚ըսէ Տէրը , որովհետև ասր բանը ըրիր , ու ինծի համար քու միկհատիկ որդիդ
17 չխնայեցիր , Քեզ օրհնելով պիտի օրհնեմ , ու քու սերունդդ Երկինքին աստղերուն , ու Ծովեզերքը եղող աւազին պէս խիստ պիտի շատցնեմ . և Էրաւ սերունդդ Իր թշնամիներուն Քաղաքները
18 պիտի ժառանգէ . Ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնուին . Որովհետև իմ ձայնիս ա-
19 կանջ դրիր ։ Աբրահամ իր ծառաներուն դարձաւ , ու եկան ու միասին Բերսաբէէ գացին . և Աբրահամ Բերսաբէէի մէջ կը բնակէր ։
20 Ու եղաւ որ ասր բաներէն ետքը՝ Աբրահամին պատմուեցաւ՝ ըսելով , Ահա Մեղքան ինքն ալ որդիներ
21 ծնաւ քու եղբօրդ Նաբովրին . Անդրինակ որդին Հուսը , և անոր եղբայրը Բուզը , ու Ամրամին հայրը
22 Կամուէլը , Եւ Քազադը , ու Ասաւը , և Փաղդասը , ու Ցեղլա-
23 փը , և Բեթուէլը ։ Եւ Բեթուէլ ծնաւ Ռեբեկան . ասոնք Մեղքան ծնաւ Աբրահամ-
24 մին եղբօրը Նաբովրին ։ Եւ անոր հարճը՝ որուն անունը Ռէումա էր , անիկայ ալ ծնաւ Տեբաբը և Գահամը ու Թահասը և Մաաքան ։

ԳԼ . ԻԳ

1 Սարրայի կենացը օրերը ու մնացը ։ 3 Աբրահամ ծախու կ՚առնէ Մաքփելայի այրը , 19 ու Սարրան հոն կը թաղէ ։

1 Ու Սարրա հարիւր քսանեւսնդամ տարի ապրեցաւ . այսքան եղաւ
2 Սարրայի կենացը տարիները ։ Եւ Սարրա մեռաւ Կարիաթարբայի մէջ , որ է Քերրոն՝ Քանանու երկրին մէջ . ու Աբրահամ Սարրային համար սուգ ընելու ու ողբալու
3 եկաւ ։ Եւ Աբրահամ իր մեռելին դիմէն ելաւ , ու Քեթէն որդիներուն
4 բուն հետ խօսեցաւ , ըսելով , Ես ձեր մէջը օտարական ու պանդուխտ եմ . ձեր մէջը ինծի Տ գերեզմանի տապանաշէնք տուէք , որ իմ երեսիս առջևէն մեռելս թաղեմ ։
5 Եւ Քեթէն որդիները պատասխան տուին
6 Աբրահամին , ու անոր ըսին , Տէր իմ՝ մեզի ըսկ մեզի , դուն մեր մէջը Իշխան Աստուծոյ ես . մեր ամենէն ընտիր գերեզմանին մէջը թաղէ քու մեռելդ . քու մեռելդ թաղելու համար՝ մեզմէ մէկը չխնայէ իր գերեզմանը քեզի տալու ։
7 Եւ Աբրահամ ելաւ , ու խոնարհութիւն բրաւ ան երկրին ժողովուրդին
8 դին՝ Քեթէն որդիներուն ։ Եւ անոնց զրուցելէ՝ ըսելով , Թէ որ կը հաճիք՝ որ ես իմ երեսիս առջևէն մեռելս թաղեմ , ինծի՛ մտիկ ըրէք , և ինծի համար Սահարին որդւոյն
9 Եփրոնին հետ խօսեցէ՛ք , Որ իր արտին ծայրը եղած Մաքփելայի այրը ինծի տայ . անիկայ ձեր մէջը ինծի գերեզմանի տապանաշէնք ըլլալու համար լման դնով տայ ։ Ու Եփրոն Քեթէն որդւոյը մէջ կը նստէր ։ Եւ Քեթացի Եփրոնը պատասխան տուաւ Աբրահամին՝ Հերրոր իր քաղաքին դուռը մտնող
10 բոլոր Քեթէն որդիներուն կը լսէին , ու բաս , Չէ՛ , Տէր իմ , ինծի՛ մտիկ ըրէ . արտր քեզի կու տամ , և հոն եղած այրն ալ քեզի կու

1860

— Ծես . ժգ . 15 ։ Գաս . ա . 10 ։
Բ Գլ . ժգ . 18 ։ Հմր 19 ։
Ե Գլ . ժե . 8 ։ ա Մն . ի՛թ . 15 ։ Սաղ . ճե . 12 ։ Երբ . ժա . 9 . 13 ։
Գ Կոր . ե . 5 ։
Ե Գլ . ժգ . 2 ։ ժգ . 14 ։ իզ . 35 ։
Ե Գլ . իգ . 15 ։ Հռով . թ . 10 ։
Ե Գլ . իգ . 20 ։ 24 ։ Հռոմ . դ . 4 ։
Ե Տի՛ս Բ Թագ . իգ . 21–24 ։

* Ցր՛ Տէրը պիտի տեսնէ , կ՚ըսէ Տէրը պիտի նախախնամէ ։
Ես Սաղ . ճե . 9 ։ Դան . ա . 73 ։ Երբ . ե . 13 ։ 14 ։
Ի Գլ . ժե . 5 ։ Երեմ . լգ . 22 ։
Ի Գլ . ժգ . 16 ։
Ի Գլ . իգ . 60 ։ Ամբ . ա . 9 ։
† Եբր . դաս . ոբ
Ի Գլ . ժբ . 3 ։ ժբ . 18 ։ իգ . 4 ։ Գոր . գ . 25 ։ Գաղ . գ . 8 ։ 9 ։ 16 ։ 18 ։
Հ Հմր 3 ։ 10 ։ Գլ . իգ . 5 ։
Կ Գլ . իա . 31 ։

տամ . իմ ժողովուրդիս որդւոցը
առջևը ան քեզի տուի . թաղէ քու
12 մեռելդ : Եւ Աբրահամ ան երկ-
րին ժողովուրդին առջևը խոնար-
13 հութիւն ըրաւ , ու եփրոնին խօ-
սեցաւ , երբոր ան երկրին ժողո-
վուրդը կը լսէին , ու ըսաւ , Բայց
թէ որ դուն ինձի մտիկ ըրէ . ես ար-
տին առակը տամ , առ ինձմէ , ու
14 ես իմ մեռելս հոն թաղեմ : Ու
եփրոն պատասխան տուաւ Աբրա-
15 համին ու անոր ըսաւ , Տէր իմ՝ լսէ
ինձի . դետինը չորս հարիւր շեկլ
արծաթի [1]արժէ . իմ ու քու մէջ-
տեղ ան ի՞նչ է . ուրեմն թաղէ
16 քու մեռելդ : Եւ Աբրահամ եփ-
րոնին մտիկ ըրաւ . ու Աբրահամ
[2]կշռեց արծաթը , — զոր եփ-
րոնին , ինչպէս որ անիկայ քեռին
որդւոցը առջևը խօսեր էր , [3]չորս
հարիւր սիկղ արծաթ՝ վաճա-
ռականներուն մէջ անցած [4]դրամ :
17 Ու [5]եփրոնին արտը՝ որ Մաքպելա-
յին մէջ Մամբրէին դիմացն է ,
արտը՝ ու հոն եղած այրը՝ ու անոր
բոլորտիքի սահմաններուն մէջ
եղած արտին մէջի բոլոր ծառերը՝
18 Աբրահամին ստացուածք բլլալու
համար հաստատուեցան , անոր
քաղաքին դռնէն մտնող բոլոր ։
19 տին որդւոցը առջևը : Ու անկէ
ետքը Աբրահամ իր կնիկը Սարան
թաղեց Մամբրէին դիմացը եղող
Մաքփելային արտին այրին մէջը՝ որ
է քեբրոն քանանու երկրին մէջ :
20 Եւ արտը ու հոն եղած այրը [6]էքե-
տին որդիներէն Աբրահամին դերեզ-
մանի ստացուածք բլլալու համար
հաստատուեցան :

ԳԼ . ԻԴ

1 Աբրահամ կ'երթայցնէր իր ծառան , 10 Ծա-
ռային ճամբորդութիւնը , 12 և աղօթքը ։
15 Ռեբեկան անոր կը հանդիպի ջրհորին քո-
վը ։ 18 անոր ջուր կը խմցնէ , 22 և պարգև
կ'ընդունի , 24 և իր որ՛ց տեղէ բլլալը կը ծա-
նուցանէ անոր ։ 29 Լաբան իր քոյրը կ'ընդ-
առնի զանիկայ , 34 Ծառան իր գալուն պատ-
ճառը կը պատմէ ։ 50 Լաբան և Բաթուէլ
կ'ընդունին ծառային առաքելութիւնը ։ 58
Ռեբեկան կը հաճի երթալու ։ 62 Իսահակ
կը հանդիպի անդոց գաշտին մէջ ։

1 [1]Ու Աբրահամ [2]օրերը անցուցած
էր . ու Տէրը [3]ամէն
2 բանի մէջ օրհնեց Աբրահամը ։ Եւ
Աբրահամ ըսաւ [4]իր տանը հրեշ
ծառային՝ որ էր բոլոր ունեցածին
վերակացուն էր , Կ'աղաչեմ դնէ
[5]ձեռդ իմ երանելիս տակը դիր .
3 Ու քեզ [6]Կ'երդմնցնեմ Տէրոջմով ,
որ երկինքին Աստուածը ու երկրին
Աստուածն է , որ էիմ որդւոյս կնիկ
չառնես քանանացւոց աղջիկներէն ,
4 որոնց մէջը որ ես կը բնակիմ . Հա-
պա էիմ երկիրս ու իմ ազգական-
ներուս [7]երթաս , ու իմ որդւոյս
5 Իսահակին [8]կնիկ առնես ։ Եւ
ծառան ըսաւ անոր , Գուցէ կնիկը
իմ հետէս աս երկիրը գալ չուզէ .
կ'ըլլայ որ քու որդիդ ան երկիրը
դարձընեմ՝ ուակից որ դուն եղար .
6 Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր , Զգու-
շացիր որ իմ որդիս հոն չդարձընես ։
7 Երկինից Տէր Աստուածը՝ որ [9]զիս
իմ հօրս տունէն ու իմ ծնած երկ-
րէս հանեց , և որ խօսեցաւ ինձի , ու
երդումով ըրաւ ինձի , ըսելով , [10]Ես
երկիրը քու սերունդիդ պիտի տամ ,
Հանիկայ իր հրեշտակը քու առջևդ
պիտի խրկէ , ու դուն անկէ իմ որ-
8 դւոյս կնիկ պիտի առնես ։ Եւ թէ
որ կնիկը քու հետէդ գալ չուզէ ,
Եա իմ երդումէս դուն անպարտ
կ'ըլլաս . միայն թէ իմ որդիս հոն
9 չդարձընես ։ Եւ ծառան իր տիրո-
ջը Աբրահամին եբանայը տակը
դրաւ իր ձեռքը , ու սա բանին հա-
մար երդումը ըրաւ անոր ։
10 Եւ ծառան իր տիրոջը ուղտերէն
տասը ուղտ առաւ ու գնաց . [11]բանի
իր տիրոջը բոլոր բարիքները իր
ձեռքն էր . և եբաւ ու դէպ [12]Մի-
ջագետք [13]Նաքովրին քաղաքը գնաց ։
11 Եւ քաղաքին դուրսի դին ուղտերը
նստեցուց ջրհորի մը քով իրիկուան
դէմ՝ [14]հինկնողներուն ել՛ք քաշելու ։
12 Եւ ասած ատենը . Եւ բսաւ , [15]Ով Տէր՝
իմ տիրոջս Աբրահամին Աստուածը ,
կ'աղաչեմ քեզի՝ [16]յաջողակ ընծի այս-
օր , և իմ տիրոջս Աբրահամին բա-
13 րեաբուխ [17]ըլլես բրէ . Ահա [18]ես ջու-
րի աղբիւրին քովը կը կայնիմ . և
[19]աղբաքաղիս բնակչացը աղ չիկները
14 ջուր հանելու կ'ելլեն ։ Ես բլլայ թէ՝
երբոր աղջկան ըսեմ , Շնո՛րհ՝ր
բրէ սափորդ իջեցո՛ր որ խմիմ . ու
անիկայ ըսէ թէ Խմէ , ու քու ուղ-
տերուդ ալ խմցնեմ , անիկայ բլ-
լայ քու Իսահակ ծառայիդ համար
սահմանածդ . և [20]ասով պիտնամ որ
իմ տիրոջս բարեբարուբիւն ըրիր ։
15 Ու եղաւ որ տակաւին իր խօսքը
չվերջացուցած , ահա Աբրահամին
եղբօրը Նաքովրին կնոջը [21]Մելքա-
յին որդւոյն Բաթուէլին ծնած Ռե-
բեկան եկաւ , իր ուսին վրայ սափո-
16 րը ունենալով ։ Եւ աղջիկը [22]խիստ
գեղեցիկ տեսքով կոյս մըն էր , ու է-
րիկ մարդ մը զանիկայ գիտցած չէր .
և անիկայ իջաւ աղբիւրը , ու իր սա-
17 փորը լեցուց ու կը դառնար ։ Եւ
ծառան զանիկայ դիմաւորելու վա-
զեց , ու բսաւ , Շնո՛րհ՝ր բրէ՝ քու
սափորէդ ինձի քիչ մը ջո՛ւր խմցու՛ր ։
18 Եւ անիկայ բսաւ , Խմէ՝ տէր իմ .
ու շուտով սափորը իր ձեռքին վրայ
19 իջեցուց , և խմցուց անոր ։ Ու եր-
բոր անոր խմցուց լմընցուց , բսաւ ,

Ն . ք . ՊԲ .
1860

[1] ԾԵԼ . Լ . 15 ։ ԵԶԿ . ԽԱ . 12 ։

[2] ԵՐԵՄ . ԼԲ . 9 ։

[3] ԾԼ . ԽԱ . 9 ։ ԽՈ . 30 ։ 31 ։ 32 ։ Ծ . 13 ։ ԳԵՐ . Է . 16 ։

[4] Տէ՛ս ՀԸ-ՌՈՒԹ . Գ . 7 ։ 8 ։ 9 ։ 10 ։ ԵՐԵՄ . ԼԲ . 10 ։ 11 ։

— ԳԼ . ԺԸ . 11 ։ ԽԱ . 5 ։

[5] ԳԼ . ԺԹ . 2 ։ ՀՄՐ 35 ։ ՍԱՂ . ՃԺ . 3 ։ ՌԱԿ . Ժ . 22 ։

[6] ԳԼ . ԺԱ . 2 ։ ԹՎ ՀՄՐ 10 ։ ԳԼ . ԼԹ . 4 ։ 5 ։ 6 ։

1857

[1] ԳԼ . ԽԵ . 29 ։ ՚ա ՄՆ . ԽԹ . 24 ։ ՈՂՐ . Ե . 6 ։

[2] ԳԼ . ԺԳ . 22 ։ ԲՕՐ . Գ . 13 ։ ՁԵՒ . Բ . 12 ։

[3] ԳԼ . ԻԳ . 35 ։ ԽՀ . 46 ։ ԻԲ . 2 ։ ԵՒ . ԻՀ . 16 ։ ԲՕՐ . Ե . 3 ։

[4] ԾԳԼ . ԺԲ . 1 ։

ներուս [1]երթաս , ու իմ որդւոյս
5 Իսահակին [2]կնիկ առնես ։ Եւ
ծառան բսաւ անոր , Գուցէ կնիկը
իմ հետէս աս երկիրը գալ չուզէ .
կ'բլլայ որ քու որդիդ ան երկիրը
դարձընեմ՝ ուակից որ դուն եղար .
6 Եւ Աբրահամ բսաւ անոր , Զգու-
շացիր որ իմ որդիս հոն չդարձընես ։
7 Երկինից Տէր Աստուածը՝ որ [3]զիս
իմ հօրս տունէն ու իմ ծնած երկ-
րէս հանեց , և որ խօսեցաւ ինձի , ու
երդումով ըրաւ ինձի , ըսելով , [4]Ես
երկիրը քու սերունդիդ պիտի տամ ,
Հանիկայ իր հրեշտակը քու առջևդ
պիտի խրկէ , ու դուն անկէ իմ որ-
8 դւոյս կնիկ պիտի առնես ։ Եւ թէ
որ կնիկը քու հետէդ գալ չուզէ ,
Եա իմ երդումէս դուն անպարտ
կ'ըլլաս . միայն թէ իմ որդիս հոն
9 չդարձընես ։ Եւ ծառան իր տիրո-
ջը Աբրահամին եբանայը տակը
դրաւ իր ձեռքը , ու սա բանին հա-
մար երդումը ըրաւ անոր ։
10 Եւ ծառան իր տիրոջը ուղտերէն
տասը ուղտ առաւ ու գնաց . [5]բանի
իր տիրոջը բոլոր բարիքները իր
ձեռքն էր . և եբաւ ու դէպ [6]Մի-
ջագետք [7]Նաքովրին քաղաքը գնաց ։
11 Եւ քաղաքին դուրսի դին ուղտերը
նստեցուց ջրհորի մը քով իրիկուան
դէմ՝ [8]հինկնողներուն ել՛ք քաշելու ։
12 Եւ ասած ատենը . Եւ բսաւ , [9]Ով Տէր՝
իմ տիրոջս Աբրահամին Աստուածը ,
կ'աղաչեմ քեզի՝ [10]յաջողակ ընծի այս-
օր , և իմ տիրոջս Աբրահամին բա-
13 րեաբուխ [11]ըլլես բրէ . Ահա [12]ես ջու-
րի աղբիւրին քովը կը կայնիմ . և
[13]աղբաքաղիս բնակչացը աղ չիկները
14 ջուր հանելու կ'ելլեն ։ Եւ բլլայ թէ՝
երբոր աղջկան ըսեմ , Շնո՛րհ՝ր
բրէ սափորդ իջեցո՛ր որ խմիմ . ու
անիկայ ըսէ թէ Խմէ , ու քու ուղ-
տերուդ ալ խմցնեմ , անիկայ բլ-
լայ քու Իսահակ ծառայիդ համար
սահմանածդ . և [14]ասով պիտնամ որ
իմ տիրոջս բարեբարուբիւն ըրիր ։
15 Ու եղաւ որ տակաւին իր խօսքը
չվերջացուցած , ահա Աբրահամին
եղբօրը Նաքովրին կնոջը [15]Մելքա-
յին որդւոյն Բաթուէլին ծնած Ռե-
բեկան եկաւ , իր ուսին վրայ սափո-
16 րը ունենալով ։ Եւ աղջիկը [16]խիստ
գեղեցիկ տեսքով կոյս մըն էր , ու է-
րիկ մարդ մը զանիկայ գիտցած չէր .
և անիկայ իջաւ աղբիւրը , ու իր սա-
17 փորը լեցուց ու կը դառնար ։ Եւ
ծառան զանիկայ դիմաւորելու վա-
զեց , ու բսաւ , Շնո՛րհ՝ր բրէ՝ քու
սափորէդ ինձի քիչ մը ջո՛ւր խմցու՛ր ։
18 Եւ անիկայ բսաւ , Խմէ՝ տէր իմ .
ու շուտով սափորը իր ձեռքին վրայ
19 իջեցուց , և խմցուց անոր ։ Ու եր-
բոր անոր խմցուց լմընցուց , բսաւ ,

Ն . ք . ՊԲ .
1857

[1] ԳԼ . ԻԲ . 2 ։

[2] ԳԼ . ԺԲ . 1 ։ 7 ։

[3] ԳԼ . ԺԲ . 7 ։ ԺԳ . 15 ։ ԺԵ . 18 ։ ԺԷ . 8 ։ ԵԶ . ԼԲ . 13 ։ ԲՕՐ . Ա . 8 ։ ԼԲ . 4 ։ ԴԱՆ . Ե . 5 ։

[4] ԾԵԼ . ԽԳ . 20 ։ 23 ։ ԼԲ . 2 ։ ԵՐԵՄ . Ա . 14 ։

[5] ԾՅՈՎ . Բ . 17 ։ 20 ։

[6] ԵՐԵՄ . ԼԱՐԱՄ ՆԱՀԱՊԱՅՔՄ .

[7] ԳԼ . ԽԵ . 43 ։

[8] ԾԵԼ . Բ . 16 ։ ԱՒՏԳ . ԹԻ . 11 ։

[9] ՅԷՄՐ 27 ։ ԳԼ . ԽԳ . 24 ։ ԻԲ . 13 ։ ԼՈ . 9 ։ ԵԶ . Գ . 6 ։ 15 ։ Ը՚ՆԵՒՏ . Ա . 11 ։ ՍԱՂ . ԼՀ . 5 ։

[10] ՅԷՄՐ 43 ։

[11] ԳԼ . ԽԹ . 9 ։ ԵՉ . Բ . 16 ։

[12] Տէ՛ս ԴԱՆԻ . Գ . 17 ։ 37 ։ ՄԹԹԱՂ . Գ . 7 ։ ԺԳ . 8 ։ Ի . 7 ։

[13] ԾԳԼ . ԺԳ . 29 ։ ԻԲ . 23 ։

[14] ԳԼ . ԻԳ . 7 ։

Ն · ԶՔ · ԳԲ · 1857

Ա զաւակութ ալ Ը՞ր քաշեմ, մինչև
20 որ ամէնքը խմեն։ Եւ շուտով սա-
փորը առագաստին մէջը պարպեց, ու
նորէն հորը վազեց Ը՞ր քաշելու, և
անոր բոլոր ուղտերուն համար Ը՞ր
21 քաշեց։ Եւ մարդը զարմանալով
անոր վրայ՝ լուռ կը մնար, մտածե-
լով թէ արդեօք Հ Տէրը անոր ճամ-
22 բան յաջողեց, թէ չէ։ Ու երբոր
ուղտերը խմելը լմընցուցին, մարդը
կէս սիկղ ոսկեայ օղակ մը, և անոր
ձեռքերուն համար տասը սիկղ ոսկիէ
երկու ապարանջան հանեց, — ասիկ
23 ***—— · Ու ըսաւ ։ Դուն որո՞ւն
աղջիկն ես, կ՚ազաչեմ քեզ ինծի.
քու հօրդ տունը մեզի համար դիշե-
24 րը կենալու տեղ կա՞յ։ Եւ անիկայ
ըսաւ անոր ։ Ես Մելքային որդւոյն
Բեթուելին աղջիկն եմ, որն որ
25 Մէ֊ նախորդին ծնաւ ։ Նաև
ըսաւ անոր, Մենք շատ յարդ ու
ճարակ ունինք, և դիշերը կենալու
26 տեղ ։ Ու մարդը ՚խոնարհեցաւ,
ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ ·
27 Եւ ըսաւ, ՚Օրհնեալ ըլլայ իմ տի-
րոջս Աբրահամին Տէր Աստուածը,
որ իմ տէրս Իր ողորմութիւնն ու
իր ճշմարտութիւնէն չզլկեց · քանի
որ ես ճամբուն մէջն էի, Տէրը ՚ դիս
իմ տիրոջս եղբայրներուն տունը ա-
28 նաւնորդեց։ Եւ աղջիկը վազեց, ու
աս բաները իր մօրը տունը պատմեց։
29 Եւ Ռեբեկան եղբայր մը ունէր
Լաբան անունով · ու Լաբան դուրս
վազեց դէպ ՚ի աղբիւրը մարդուն
30 քովը · Ինչու որ տեսնելով օղակը,
և իր քրոջը ձեռքերուն վրայի ապա-
րանջանները, ու լսելով իր քրոջը
Ռեբեկային խօսքերը, որ կ՚ըսէր
թէ՝ Ան մարդը ասանկ խօսեցաւ
ինծի, մարդուն եկաւ · և ահա
անիկայ ուղտերուն քովը աղբիւրին
31 ՚ջր կայներ էր · Ու ըսաւ ՚անոր ;
Եկո՛ւր ՚տո՛վ Տէրոջը օրհնեալը, ինչո՞ւ
դուրսը կայներ ես · քանզի տունը
պատրաստեցի, և ուղտերուն համար
32 տեղ մը ։ Ու մարդը տունը եկաւ ·
և ուղտերը բակեց, և ՚ուղտերուն
յարդ ու ճարակ՝ և անոր ոտքերը ու
անոր հետ եղող մարդոցը ոտքերը
33 լուալու ջուր տուաւ։ Եւ անոր առ-
ջեւը կեռակուռ դրուեցաւ · բայց
անիկայ ըսաւ ; ՚Մինչև որ իմ խօս-
քերս չըսած եմ, չեմ ուտեր · և
34 Լ֊ ՚ան ըսաւ ; Ըսէ՛ք ։ Ու ա-
նիկայ ըսաւ ; Ես Աբրահամին ծա-
35 ռան եմ · Եւ Տէրը ՚մեծապէս
օրհնեց իմ տէրս, ու մեծ մարդ մը
եղաւ · և անոր հօտեր ու արջառ-
ներ, և արծաթ ու ոսկի, և ծա-
ռաներ ու ազախիններ, և ուղ-
36 տեր ու էշեր տուաւ։ Եւ իմ տի-
րոջս կնիկը Սարրան իր պառաւու-

Ն · ԶՔ · ԳԲ · 1857

թեան առներ ՚որդի մը ծնաւ իմ
տիրոջս, որ ՚բոլոր իր ունեցածը
37 անոր տուաւ ։ Եւ իմ տէրս ՚ինծի
երդում ընել տուաւ՝ ըսելով ; Ձրլ-
լայ որ իմ որդւոյս կնիկ առնես
Քանանացւոց աղջիկներէն, որոնց
38 երկիրը որ ես կը բնակիմ · Հապա
իմ հօրս տունը ու իմ ազգատոհմիս
երթաս, ու իմ որդւոյս կնիկ առ-
39 նես ։ Եւ ես իմ տիրոջս ըսի, Գու-
40 ցի կնիկը իմ հետևս չգայ ; ՚Եւ ա-
նիկայ ինծի ըսաւ ։ Տէրը Ի՛ոյսն
առջևը ես կը քալեմ, իր հրեշտա-
կը քեզի հետ պիտի խրկէ, ու քու
ճամբադ պիտի յաջողէ, և իմ որ-
դւոյս՝ իմ ազգատոհմէս ու իմ հօրս
41 տունէն կնիկ պիտի առնես ։ Ա՛ւ֊
դուն ան ատենը իմ երդումէս ան-
պարտ պիտի ըլլաս, երբոր իմ ազ-
գատոհմիս երթալով, քեզի չտան, ան ատենը իմ երդումէս
42 անպարտ պիտի ըլլաս ։ Եւ աղ-
բիւրը եկայ այսօր, ու ըսի ; Ի՛ով
Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Ա֊
տուածը, թէ որ հիմա ատ իմ եր-
թալու ճամբաս դուն կը յաջողես,
43 Ահա ես ջուրի աղբիւրին քովը կը
կայնիմ · և ըլլայ որ աղջիկը Ը՞ր
քաշելու գայ, և ես անոր ըսեմ թէ
Ծո՛ւրնչ ըսէ, ինծի քու սափորէդ
44 քիչ մը ջո՛ւր խմցուր, Եւ անիկայ
ինծի՝ Դո՛ւն ալ խմ, և ուղտերուդ
համար ալ Ը՞ր քաշեմ ըսէ, Թող
անիկայ ըլլայ Տէրոջը սահմանած
կնիկը իմ տիրոջս որդւոյն համար ։
45 Եւ ՚իմ սրտիս մէջը տակաւին խօս-
քը չլմընցուցած, ահա Ռեբեկան
կ՚ելլէր սափորը իր ուսին վրայ ու-
նենալով · և աղբիւրը իջաւ, ու Ը՞ր
քաշեց · և ըսի անոր, Ծո՛ւրնչ
46 ըսէ՝ ինծի Ը՞ր խմցուր ։ Եւ անի-
կայ շուտով սափորը իր ուսէն վար
առաւ, ու ըսաւ, Խմէ՛, և ուղ-
տերուդ ալ խմցնեմ · ուստի ես
խմեցի, և ուղտերուն ալ խմցուց ։
47 Եւ հարցուցի անոր ու ըսի, Դուն
որո՞ւն աղջիկն ես · և անիկայ ըսաւ,
Մելքայի Նաբովրին ծնած որդւոյն
Բեթուելին աղջիկն եմ · ան ատենը
՚ օղակը անոր քիթը, ու ապարան-
ջանները անոր ձեռքերուն վրայ դրի ։
48 ՚Եւ խոնարհեցայ, ու Տէրոջը երկր-
պագութիւն ըրի, և իմ տիրոջս
Աբրահամին Տէր Աստուածը օրհնե-
ցի, որ Իմ տիրոջս եղբօրը աղջիկը
իր որդւոյն առնելու համար՝ ինծի ու-
49 ղիղ ճամբան առաջնորդեց ։ Եւ
հիմա թէ որ իմ տիրոջս ՚հնորհք ու
ճշմարտութիւն պիտի ընէք, ինծի
պատմեցէ՛ք · և թէ չէ՝ ՚նորէն ինծի
ըսէ՛ք, որ ես աջ կողմի կամ ձախ
50 կողմը դառնամ ։ Ու Լաբան
ու Բեթուել պատասխան տուին

ՃՆՏ. ԻԲ. 2։ 3։ Ես. Գ. 19։ 20։ 21։ Ելկ. Ժզ. 11։ 12։ ա Պետ. Գ. 8։

ՂԵՒ. ԻԲ. 23։

— ՀՄՐ 52։ ԵՒ. Գ. 31։ — ԵՒ. ԺԲ. 10։ Հռոմ. Դ. 14։ ա Թես. Ի. 32։ 39։ ԲԹԳ. Ժբ. 28։ Ղռ. ա. 68։

Է Գ. ԻԲ. 10։ Պագ. ՂԶ. 3։

— ՀՄՐ 48։

ՐԳԼ. ԻԹ. 5։

ՃԳԼ. Իգ. 29։ Դատ. Ժէ. 2։ Հռոմ. Գ. 10։ Պագ. ՃԺԻ. 15։

— ԳԼ. Իգ. 24։ Դատ. ԺԹ. 21։

ՃՈՐ. Իգ. 12։ ՃՈՅ. Գ. 34։ Ես. Փի. Գ. 5։ 6։ 7։

ՀՄՐ 1։ ԳԼ. Ժգ. 2։

ու ըսին ՝ Ե՞Ա բանը Տէրոջմէն է . չենք քեզի դէշ կամ ազիկ չենք
51 կրնար ըսել՝ Ահա Ռեբեկան Ձեր առջեւդ է , ա՛ռ ու դնա . և Տէրոջը բանած պէս թող քու տիրոջդ որ-
52 գային կին կի ըլլայ : Ու եղաւ որ երբոր Աբրահամին ծառան անոնց խօսքերը լսեց , մինչեւ գետինը Խոնարհեցաւ երկրպագութիւն բրաւ
53 Տէրոջը : Եւ ծառան ադամանդէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր և հան դերձներ հանեց , ու Ռեբեկային տուաւ . և անոր եղբօրը ու մօրը
54 պատուական ընծաներ տուաւ : Եւ կերան ու խմեցին ինքը ու իր հետը եղող մարդիկը , ու գիշերը հոն մնացին . և առտուընց երբ ու ինքը բաւ , ըսաւ Ձգիս իմ տիրոջս խրը-
55 կեցէք : Եւ աղէ կանը եղբայրը ու մայրը ըսին , Թող աղջիկը գոնէ մը օր՝ գոնէ տասը օր մեր քովը կե-
56 նայ , ետքը երթայ : Եւ ինքը բաւ անոնց , Ձգիս մի արգիլէք , ինչու որ Տէրը իմ ճամբան յաջողեցուցած է՝ թո՛ղ տուէք գնամ որ տիրոջս ե-
57 թամ : Եւ անոնք ըսին , Աղջիկը կանչենք ու անոր բերանը փնտռե-
58 ենք : Եւ կանչեցին Ռեբեկան , ու ըսին անոր , Կա՞մ պարտուկ հետ կ՚երթա՞ս . և անիկայ՝ Կ՚երթամ
59 բաւ : Ու իրենց քոյրը Ռեբեկան ու Ե՞անոր դայեակը , և Աբրահամին ծառան ու անոր մարդիկը իրկեցին ,
60 Եւ օրհնեցին Ռեբեկան , ու ըսին անոր , Դուն մեր քոյրն ես . Հազարաւոր բիւրեւոր Հոյ ըլլաս , և թո՛ւ սերունդդ իր թշնամիներուն
61 *քաղաքները ժառանգէ : Եւ Ռեբեկա ու իր աղախինները ելան և ուղտերը հեծան , ու ան մարդուն հետեւեցան : Եւ ծառան առաւ Ռեբեկան ու գնաց :
62 Եւ Իսահակ Լահայրոյի Ջրհորէն դարձած կու գար . ինչու որ անիկայ
63 Հարաւային երկիրը կը բնակէր : Եւ Իսահակ Ղիբլիկուան դէմ դաշտը ելեր էր †մուածումի համար ընելու . ու իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա ուղտեր կու գային : Եւ Ռեբեկա
64 իր աչքերը վերցուց , ու երբոր Իսահակը տեսաւ , Ուղտէն վար ի-
65 ջաւ . Եւ բաւ ծառային , Դաշտին մէջ դէպ ի մեզի եկող մարդը ո՞վ է . և ծառան բաւ , Իմ տէրս է . ու ինքը քօղը առաւ ու ծած-
66 կուեցաւ : Եւ ծառան իր բոլոր բրած բաները պատմեց Իսահակին :
67 Եւ Իսահակ զանիկայ իր մօրը Սարբային վրանը տարաւ , ու առաւ Ռեբեկան , որ իր կնիկը եղաւ . և ինքը սիրեց զանիկայ : Ու Իսահակ ՚մխիթարուեցաւ իր մօրը վրայով :

ԳԼ · ԻԵ

1 Աբրահամին որդիքը Քեթուրային ծնած ,
5 Ինիկայ իր սեպհականութիւնը կը բաժնէ , 7 Անոր կենացը օրերը ու մահը , 9 և թաղումը , 12 Իսմայէլի սերունդը , 17 անոր կենացը օրերը ու մահը , 21 Իսահակ ամուսնանալու կ՚երթէ Ռեբեկային համար , 22 Ռեբեկային արգանդին մէջ տարբեր կը կռուին , 24 Եսաւին ու Յակոբին ծնունդը , 27 և իրարմէ տարբեր բլլալնին , 29 Եսաւ իր անդրանկութիւնը կը ծախէ :

1 Ետ Աբրահամ նորէն կնիկ մը առաւ , ու անոր անունը Քեթուրա
2 էր : Եւ անիկայ Զեմրանը ու Ցկանը և Մադանը ու Մադիանը և Ցսբոկը ու Սուէն ծնաւ .
3 անոր : Եւ Ցկան ծնաւ Սաբան ու Դեդանը . և Դեդանին որդիքը Ասուրիմ ու Լատուսիմ և Լէովիմ .
4 միմ էին : Եւ Մադիանին որդիքը Գեփա ու Ափեր և Ենոք ու Աբիդա և Եղդաա էին . ասոնք ամէնը Քեթուրային որդիներն էին :
5 Եւ Աբրահամ իր բոլոր ունեցա-
6 ծը Իսահակին տուաւ . Բայց Աբրահամին հարճերուն որդուոցը Աբրահամ պարգեւներ տուաւ , և ՚իր կենդանութեանը առնոր՝ զանոնք իր որդւոյն Իսահակին քովէն դէպ ՚ի արեւելք՝ ՚ի արեւելեան երկիրը խրկեց :
7 Եւ Աբրահամին կենացը տարիներուն օրերը՝ որ ինքը ապրեցաւ , հարիւր եօթանասուն հինգ տարի
8 էր : Եւ Աբրահամ ՚ի գլուխ ծերութեամբ ծերացած ու իր օրերը լեցուցած՝ աւանդեց իր հոգին , ու մեռաւ , և ՚ի իր ժողովուրդին խա-
9 նուեցաւ : Եւ ՚ի իր որդիքը՝ Իսահակ ու Իսմայէլ թաղեցին զանիկայ Մաքփելային այրին մէջը , որ Քեթացի Սահարին որդւոյն Եփրոնին արտին մէջ Մամբրէին դիմացն
10 է . ՚ի վեր ան արար Աբրահամ քովը որդիներէն ծախու առած էր . ՚Հոն թաղուեցաւ Աբրահամ և իր կնիկը Սարբան ;
11 Ու եղաւ որ Աբրահամին մեռնելէն ետքը՝ Աստուած օրհնեց անոր որդին Իսահակը . և Իսահակ ՚ի Լահայրոյի Ջրհորին քովը բնակեցաւ :
12 Եւ ասոնք են Աբրահամի որդւոյն Իսմայէլին ծնունդները , որ զանիկայ Սարբային Եգիպտացի աղախինը Հագար ծնաւ Աբրահա-
13 մին : Եւ Իսմայէլին որդւոցը անուններուն ասոնք են՝ իրենց անուններովը ու իրենց ծնունդներովը . Իսմայէլին անդրանիկը Նաբէօթ , ետքը Կեդար , Ադբէել , Մաբ-
14 սամ , Մասմա , Մուսմա , Մասէ ,
15 Խատատ , Թեմա , Ցետուր , Նա-
16 փէս ու Կեդմա : Ասոնք են Իսմայէլին որդիքը . և իրենց վաններովը ու իրենց դեղերովը իրենց ա-

նուիրները առնէր են. Հիրենց ազգերուն համեմատ տասնորկու իշխաններ էին։
17 Ներ էին։ Եւ Իսմայէլին կեանքը օրերը հարիւր երեսունեւհինգ տարի եղաւ. և Իր հոգին աւանդելով՝ մեռաւ, ու իր ժողովուրդին խառնակեցաւ։
18 Եւ Իսմայէլացիք Հբրնակեցան Եւիլային մինչև Սուր, որ Եգիպտոսի դիմացը Ասորեստան երթալու ճամբուն վրայ է. Իրոլոր իր եղբայրներուն առջեւը *բնակեցաւ։
19 Եւ Աբրահամին որդւոյն Իսահակին ծնունդները սասնք են. Աբրահամ
20 Էառ Ծնաւ Իսահակ։ Եւ Իսահակ քառասուն տարեկան էր, երբոր †Միջագետքէն ‡Ասորի Բեթուելին աղջիկը՝ ՀԱսորի Լաբանին քոյրը
21 Ռեբեկան իրեն կնիկ առաւ։ Եւ Իսահակ աղաչեց Տէրոջը իր կնկանը համար՝ ամուլ ըլլալուն պատճառաւ. և Տէրը անոր աղաչանքը ընդունեց, ու Նանոր կնիկը Ռեբեկա
22 կամ յղացաւ։ Եւ տղաքները անոր արգանդին մէջը կը կռուէին, ու ըսաւ, Թէ որ այսպէս է, ինչո՞ւ եղաւ ինծի ասիկայ. Նև Տէրոջը
23 հարցնելու գնաց։ Ու Տէրը ըսաւ անոր, Երկու ազգ կան արգանդիդ մէջը, և քու որովայնէդ երկու ժողովուրդ պիտի զատուի. ու Ժողովուրդին մէկը մեկալէն զօրաւոր պիտի ըլլայ, և Մեծը պիտի ծառայէ պզտիկին։
24 Ու երբոր անոր ծնանելու օրերը լեցուեցան, ահա երկուորեակ էին անոր արգանդին մէջը։
25 Եւ առջինը եղաւ կարմրագոյն, Ելոյնը հագած մազոտ վերարկուի պէս էր. ու անոր անունը Եսաւ դրին։ Եւ անկէ ետքը անոր եղբայրը ելաւ, ու Նանոր ձեռքը Եսաւին գարշապարէն բռնած էր, և Նանոր անունը Յակոբ դրին. ու անոնց ծնած ատենը Իսահակ վաթսուն տարեկան էր։
27 Եւ մանկուները մեծցան. ու Եսաւ դաշտի մարդ՝ հմայարար որսորդ եղաւ. իսկ Յակոբ Հանդարտ բարքով մարդ էր Ու վրաններու մէջ
28 կը բնակէր։ Եւ Իսահակ կը սիրէր Եսաւը, ինչու որ Նանոր որսէն կ'ուտէր. Բայց Ռեբեկան Յակոբը կը սիրէր։
29 Օր Ոբերը Յակոբ ապուր կ'եփէր, Եսաւ դաշտէն եկաւ և ուշ
30 Քնդնած կը մնար. Ու Եսաւ Յակոբին ըսաւ, Շնորհք ըրէ՝ ատ շիկամորթէն տուր որ ուտեմ, քանզի կը մնարիմ. անոր համար անոր անունը Եդոմ կոչուեցաւ։
31 Եւ Յակոբ ըսաւ, Ծախէ ինծի այսօր քու անդրանկութիւնդ ինծի։
32 Եսաւ ըսաւ, Ահա մեռնելու կը մօտենամ, և անդրանկութիւնն ինծի ի՞նչ օգուտ
33 կայ։ Եւ Յակոբ ըսաւ, Առաջ ինծի երդում ըրէ. և անիկայ երդում ըրաւ անոր, ու Հիր անդրանկութիւնը Յակոբի ծախեց։
34 Յակոբին։ Ան ատենը Յակոբ հաց ու ոսպով ապուր տուաւ Եսաւին. և Հանիկայ կերաւ ու խմեց, ու ելաւ գնաց. այսպէս Եսաւ իր անդրանկութիւնը անարգեց։

ԳԼ. ԻԶ

1 Իսահակ սովին պատճառով Գերարա կ'երթայ։ 2 Աստուած զանիկայ կը խրատէ ու կ'օրհնէ։ 7 Իր կինը ուրանալուն համար Աբիմելէքէն կը յանդիմանուի։ 12 Իր հարստութիւնը։ 18 Իսահակ ջրհորները կը փորէ։ 26 Աբիմելէք Բերսաբեէի մէջ ուխտ կ'ընէ Իսահակին հետ։ 34 Եսաւին կիներուն։

1 Ու երկրին մէջ սով եղաւ, Հառջև սովին պատճառած որ Աբրահամին օրերը եղեր էր. և Իսահակ Գերարա գնաց Փղշտացւոց Բ Աբիմելէք թագաւորին։ 2 Եւ Տէրը երեւցաւ անոր ու ըսաւ, Եգիպտոս մի իջներ, Հբնակէ ան երկրին մէջ որն որ քեզի
3 պիտի ըսեմ. Պանդխտիս եղիր սա երկրին մէջ, ու Եես քեզի հետ պիտի ըլլամ, և Հքեզ պիտի օրհնեմ. ինչու որ Եթողը սա երկիրները քեզի ու քու սերունդիդ պիտի տամ. ու Հքու Երդ Աբրահամին երդած
4 երդումն պիտի հաստատեմ. Եւ Հքու սերունդդ երկինքի աստղերուն չափ պիտի շատցընեմ, և բոլոր սա երկիրները քու սերունդիդ պիտի տամ. ու Հերկրի բոլոր ազգերը քու
5 սերունդովդ պիտի օրհնուին. Հինչու որ Աբրահամ իմ ձայնիս ականջ դրաւ, և իմ հրամաններս ու պատուիրանքներս, իմ կանոններս ու օրէնքներս պահեց։
6 Եւ Իսահակ բնակեցաւ Գերարա։
7 բայլ մէջ։ Ու անոնմարդիկը հարցուցին անոր իր կնկանը համար. և Նանիկայ ըսաւ, Իմ քոյրս է. քանզի Հիմ կինիկս է՝ ըսելու վախցաւ. չըլլայ որ ըսեն, սա տեղի մարդիկը զիս սպանեն Ռեբեկային համար. ինչու որ Հանիհ
8 կայ տեսքով գեղեցիկ էր։ Ու եղաւ որ երբ հոն շատ ատեն կեցաւ, Փղշտացւոց թագաւորը Աբիմելէք պատուհանէն նայեցաւ ու տեսաւ, և ահա Իսահակ իր կընկանը Ռեբեկային հետ կը խաղար։
9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Իսահակը ու ըսաւ, Ահա իրաւցնէ անիկայ քու կնիկդ է. և ի՞նչպէս Անիկայ իմ քոյրս է՝ ըսիր. ու Իսահակ ըսաւ անոր, Քանզի ըսի Թէ Զըլլայ որ
10 անոր պատճառովը սպանեմ։ Եւ Աբիմելէք ըսաւ, Ի՞նչ է սա քո

Ն · ք · գէ · ԽԲ 1804

ա ԳԼ · ի · 9 ։

բ Ա՛պ · ճե · 15 ։ Ա՛ար · գ · 8 ։

գ Ա՛պ · ժ · 8 ։

դ Ա՛ար 3 ։ ԳԼ · իգ · 1 ։ 35 ։ Ցար · խբ · 12 ։

ե ԳԼ · իգ · 35 ։ Ա՛պ · ճժբ · 3 ։ Ա՛ար · ժ · 22 ։

զ ԳԼ · լէ · 11 ։ Ծ՛պ · գ · 4 ։

է ԳԼ · խա · 30 ։

ը Ել · ա · 9 ։

թ Ել · խա · 31 ։

ժ Եբբ · կն · դանի

ի ԳԼ · խա · 25 ։

լ ՚Ցյ՛ կաբ ։

խ ՚Ցյ՛ թշնամութիւն ։

ծ ԳԼ · ժէ · 6 ։ իբ · 3 ։ խա · 52 ։ Ել · ա · 7 ։

կ ԳԼ · ժէ · 7 ։ իգ · 12 ։ իբ · 13 ։ Ել · գ · 6 ։ Գար · է · 32 ։

հ ԳԼ · ժէ · 1 ։ — Հ՛ճբ 3 ։ 4 ։

ձ ԳԼ · ժբ · 7 ։ ժգ · 18 ։

ղ Ա՛պ · ճժ · գ · 17 ։

ճ ԳԼ · խա · 22 ։

մեզի բրածգ · քիչ մնաց որ ժողովուրդէն մէկը քու կնկանդ հետ պառկէր , ու ¦ մեր վրայ յանցանք պիտի բերէիր ։ 11 Եւ Աբիմելէք էր բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց՝ բ-սելով , Ո՛վ որ հաս մարդուն կամ անոր կնկանը դպչելու ըլլայ , անշուշտ պիտի սպանուի ։

12 Եւ Իսահակ ան երկրին մէջ ցանեց , ու ան տարին ¦ հարիւրապատիկ ՝ր ե ա ք բաղձեց . և Տէրը 13 օրհնեց զանիկայ ։ Ու մարդը բարձրացաւ ու երթալով մեծցաւ . անանկ որ խիստ մեծ եղաւ ։ 14 Ու ունեցաւ ոչխարներ ու արջառներ և շատ ծառաներ . ու Փղշտացիք նախանձեցան անոր ։ 15 Ու իր հօրը Աբրահամին օրերը ¦ իր հօր ծառաներուն փորած բոլոր ջրհորները Փղշտացիք գոցեցին , 16 ու Տողով լեցուցին զանոնք ։ Եւ Աբիմելէք բսաւ Իսահակին , Գնա մեզմէ , ¦ ինչու որ ՚ մեզմէ շատ աւելի զօրաւոր եղար ։ 17 Ի զօրաւոր եղար ։ Եւ Իսահակ դնաց անկից ու իր վրաններըը Գերարայի ձորին մէջ բացաւ , ու հոն բնակեցաւ ։

18 Եւ Իսահակ նորէն փորեց այն ջրհորները , որոնք իր հօրը Աբրահամին օրերը փորեր էին , ու Աբրահամին մեռնելէն ետքը Փղշտացիք գոցեր էին , և իր հօրը դրած անուններուն պէս անոնց անուններ դրաւ ։ 19 Ու Իսահակին ծառաները ան ձորին մէջը փորելուն , ու հոն ¤ վտակ 20 ջուրի հոր գտան ։ Եւ Գերարայի հովիւները Իսահակին հովիւներուն հետ † կռուելի՛ն բսելով , Ջուրը մերն է . անոր համար անն հորին անունը † Էսեկ դրաւ . ինչու որ անոր 21 հետ կռուեցան ։ Եւ ուրիշ հոր մը փորեցին . ու անոր համար ալ կռուեցան . և անոր անունը ‡ Սիդնա 22 դրաւ ։ Ու անկից եղաւ , և ուրիշ հոր մը փորեց . և անոր համար չկռուեցան . և անոր անունը ‖ Ռոբովթ դրաւ՝ բսելով , Քանզի հիմա Տէրը մեզ ընդարձակեց , ու Երկրի մէջ պտղաբեր պիտի ըլլանք ։

23 Եւ անկից Բէերսաբէէ եղաւ ։ 24 Ու ան գիշերը Տէրը երեցաւ անոր ու բսաւ , ¶ Ես քու հօրդ Աբրահամին Աստուածն եմ . Վի՛ վախնար , ինչու որ ես քու ¯հետդ եմ , և իմ ծառայիս Աբրահամին համար քեզ պիտի օրհնեմ , ու քու սերունդդ 25 պիտի շատցնեմ ։ Եւ հոն ¯սեդան մը շինեց , ու Տէրոջը անունը կանչեց , և հոն իր վրաներ բացաւ . ու Իսահակին ծառաները հոր մը փորելուն ան տեղ ։

26 Եւ Աբիմելէք ու իր բարեկամը Ախոզաթ ու ¯ր ա պարապահ

որ Փիքօղ Գերարայէն անոր գա-
27 յին ։ Եւ Իսահակ բսաւ անոնց , Ինչ պատճառաւ ինձի եկաք , որովհետև ¯դուք ինծի ատեցիք ու ¯ղ ինձ
28 ձեզմէ վռնտեցիք ։ Եւ անոնք բսին ։ Մեռպիս տեսանք որ Տէրը ¯քեզի հետ է , ու բսինք , Հիմա մեր մէջը՝ ¯ա՛ղէտ մեր ու քու մէջտեղ , երդում՝ մը ըլլայ , և քեզի
29 հետ ուխտ բնենք , Որ մեզի դէշութիւն չընես , ինչպէս որ մենք քեզի բան մը չդրինք , միայն թէ քեզի ադեկութիւն ըրինք , ու քեզ խաղաղութեամբ յղդարկեցինք ։ ‡ Դուն հիմա Տէրոջը օրհնեալն ես ։
30 ¤ Եւ ինքը անոնց ինջոյք բրաւ . ու
31 անոնք կերան ու խմեցին ։ Եւ առտուանց կանուխ եղան , ու ¦ իրարու երդում՝ բրին . և Իսահակ յղդարկեց զանոնք , ու անոնք խաղաղութեամբ
32 Թէեամէ իրմէն գացին ։ Ու եղաւ որ նոյն օրը Իսահակին ծառաները եկան , և անոր պատմեցին իրենց փորած հորին համար , ու անոր բսին ,
33 Ջուր գտանք ։ Եւ ինքը անոր անունը § Սաբէէ դրաւ . ‖ անոր համար մինչև այսօր ան քաղաքին անունը ¶ Բէերսաբէէ է ։
34 — Ու Եսաւ քառասուն տարեկան էր՝ երբոր իրեն կնիկ առաւ Քեռացի Բէէրիին աղջիկը Յուդիթը , ու Քեռացի Եղոնին աղջիկը Բասեմաթ
35 Թը ։ Եւ սոոնք Իսահակին ու Ռեբեկային ¦ սրտի ցաւ եղան ։

ԳԼ · Իէ

1 Իսահակ սրան կը խրկէ Եսաւը ։ 6 Ռեբեկա կը խրատէ Յակոբը՝ որ հորը սրէնքները առնէ ։ 15 Յակոբ՝ Եսաւին կերպարանքով՝ սրհնութիւնը կ՚առնէ ։ 30 Եսաւ իր որոք կը բերէ ։ 33 Իսահակ կը սոսկափի ։ 34 Եսաւ կը գանգատի , ու չատ թախանձանքով սրհնութիւն մը կ՚առնէ ։ 41 Յակոբը մեռցնելու կը սպառնայ ։ 42 Ռեբեկա Եսաւին բարկութեանը առջեւը կ՚առնէ ։

1 ‖ Եղաւ որ երբ Իսահակ ծերացաւ , ու ¯իր աչքերը տեսնելու դօրութենէն սկարացան , իր մեծ որդին Եսաւը կանչեց , ու բսաւ անոր , Ո՛րդեակ իմ ։ և անիկայ
2 բսաւ , Ահա հո՛ս եմ ։ Եւ Իսահակ բսաւ ։ Ահա ես ծերացեր եմ , ու
3 ¦ մեռնելուս օրը չեմ գիտեր ։ ¶ Եւ հիմա զէնքերդ՝ կապարճդ ու աղեղդ առ , և դաշտը ելիր , ու ինծի որս
4 մը որսա ։ Եւ իմ սիրածիս պէս ինծի խորտիկներ բրէ , ու ինծի բեր որ ուտեմ , որպէս զի մեռնելէս
5 առաջ ¯իմ հոգիս քեզ օրհնէ ։ Եւ Ռեբեկա լսեց երբոր Իսահակ իր որդւոյն Եսաւին կը զրուցէր ։ ու Եսաւ գաշտը գնաց որս մը որսալու և բերելու ։

6 Եւ Ռեբեկա իր որդւոյն Յակոբին զրուցեց՝ բսելով , Ահա ես լսեցի եր-

Ն · ք · գէ · ԽԲ 1804

բ Դատ · ժա · 7 ։

գ Հ՛ճբ 16 ։

— ԳԼ · խա · 22 · 23 ։

ե ԳԼ · իգ · 31 ։ Ա՛պ · ճժ · 15 ։

զ ԳԼ · ժթ · 3 ։

է ԳԼ · իա · 31 ։

§ Ցե՛ երդում ։

‖ ԳԼ · իգ · 31 ։

¶ Ցե՛ Ջրհոր երդման ։

1796

— ԳԼ · իգ · 2 ։

բ ԳԼ · իէ · 46 ։ իբ · 1 ։ 8 ։

իբբ 1760

— ԳԼ · իբ · 10 ։ աթ ։ գ · 2 ։

բ Ա՛պ · իէ · 1 ։ Ցակ · գ · 14 ։

գ ԳԼ · իգ · 27 · 28 ։

դ Հ՛ճբ 27 ։ ԳԼ · իբ · 9 · 15 ։ իթ · 28 ։ բՕր · ιθ · 1 ։

Ն. Ա. ԳՖ. ԽՐԻ. 1760

բոր քու Հայրդ քու եղբօրդ Եսաւին
7 խօսեցաւ ու բաւ, Ինծի որ բեր,
ու ինծի համար խորտիկներ ըրէ,
որ ուտեմ, ու մեռնելէս առաջ քեզ
8 Տէրոջը առջեւը օրհնեմ։ Եւ հիմա
ո՛րդեակ իմ՝ ինչ որ ես քեզի պա-
Ե ՀԱՐ 18։ տուիրեմ, է՛ իմ խօսքս մտի՛կ ըրէ.
9 Հիմա դէպ՚ի հօտը դնաս, ու անկից
ինծի երկու ադիկ ուլ բեր այծերէն,
Ա ՀԱՐ 4։ և Հաճոյք քու Հօրդ համար խոր-
10 տիկներ ընեմ իր սիրածին պէս. Ու
Ե ՀԱՐ 4։ Հօրդ տար՝ որ ուտէ, որպէս զի Է՛ իր
11 մեռնելէն առաջ քեզ օրհնէ։ Ու
Ը ԾԻ. ԽԵ. 25։ Յակոբ բաւ իր մօրը Ռեբեկային,
Ահա հիմ եղբայրս Եսաւ մազոտ
մարդ մըն է, ու ես լերկ մարդ մըն
Բ ՀԱՐ 22։ 12 եմ. Գուցէ Հայրս ինձ շօշա-
փէ, ու ես իր աչքին խաբողի մը
պէս երեւնամ, և չ՛ իմ վրաս անէծք
Գ ԾԻ. Թ. 25 ։ Ր ՕՐ. ԽԷ. 18։ 13 բերեմ, ու չ՛ ինծ օրհնութիւն։ Եւ
իր մայրը բաւ անոր, Ո՛րդեակ իմ՝
Է ԾԻ. ԽԶ. 9։ Ա ԹԱԳ. ԻՆ. 24 ։ Ր ԹԱԳ. Ժ. 9 ։ Մ ՈՒԱ. ԽԷ. 25 ։ է քեզի ՓՈԽ անէծքը իմ վրաս ըլ-
լայ. միայն ինծ դուն իմ խօսքս մտի՛կ
14 ըրէ, ու դնա՝ ինծի բեր ըսածդ։ Եւ
անկից դնաց ու առաւ և իր մօրը
բերաւ. ու մայրը Հաճոյ Հօրը սիրա-
Ը ՀԱՐ 4 ։ 9 ։ 15 ծին պէս խորտիկներ ըրաւ։ Եւ Ռե-
Թ ՀԱՐ 27։ բեկա իր մեծ որդւոյն Եսաւին Հագ-
նու Հանդերձներըը առաւ՝ որոնք տա-
նը մէջ իր քովն էին, ու իր պզտիկ
16 որդւոյն Յակոբին հագուցու։ Եւ այ-
ծի ուլերուն մորթերը անոր ձեռքե-
րուն ու անոր լերկ պարանոցին վրայ
17 դրաւ. Եւ իր բրած խորտիկները
ու հացը իր որդւոյն Յակոբին ձեռ-
18 քը տուաւ։ Եւ անկից իր Հօրը
եկաւ, ու բաւ, Ո՛վ Հայր իմ. և
անկից բաւ, Ահա հո՛ս եմ. ո՞վ
19 ես դուն ո՛րդեակ իմ։ Ու Յակոբ
իր Հօրը բաւ, Ես քու անդրանիկ
որդիդ Եսաւն եմ. ինծի բրածդիդ
պէս բրի. չնո՛րհք բրի՛ ելլէր, նստի՛,
Գ ՀԱՐ 4։ և իմ որսէս կե՛ր որ քու Հոգիդ զիս
20 օրհնէ։ Եւ Իսահակ բաւ իր որ-
դւոյն, Ի՞նչպէս այդչափ շուտով
գտար՝ ո՛րդեակ իմ. ու անկից
բաւ, Քանզի Տէրը քու Աստուածդ
21 իմ առջեւս բերաւ։ Եւ Իսահակ բա-
Ի ՀԱՐ 12։ ւաւ Յակոբին, Մօտ եկուր որ Հրեզ
շօշափեմ, որդեակ իմ, թէ ար-
դեօք դուն իմ որդիս Եսաւն ես,
22 թէ չէ։ Եւ Յակոբ իր Հօրը
Իսահակին մօտեցաւ, որ շօ-
շափեց զանիկայ, ու բաւ, Ձայնը
Յակոբին ձայնն է, բայց ձեռքերը Ե-
23 սաւին ձեռքերն է։ Ուստի չճանչ-
Ը ՀԱՐ 16։ ցաւ զանիկայ, ինչու որ Հանոր ձեռ-
քերը իր եղբօրը Եսաւին ձեռքերուն
պէս մազոտ էին. և օրհնեց զանիկայ.
24 Ու բաւ, Դո՞ւն ես իմ որդիս Ե-
սաւը. և անկից բաւ, Ես եմ։
25 Եւ ինքը բաւ, Մօտ բեր ինծի,
ու իմ որդւոյս որսէն ուտեմ, որ

Ն. Ա. ԳՖ. ԽՐԻ. 1760

Հոգիս քեզ օրհնէ. և մօտեցուց
անոր, ու կերաւ. և գինի բերաւ
26 անոր, ու խմեց։ Եւ անոր Հայրը
Իսահակ բաւ անոր՝ Հիմա մօտե-
ցիր, ու զիս համբուրէ, որդեակ իմ։
27 Եւ անկայ մօտեցաւ, ու համբու-
րեց զանիկայ. և անոր Հանդերձին
Տոտը Հոտոտեալ, ու օրհնեց զա-
նիկայ ու բաւ, Ահա՛ իմ որդւոյս
Ը ՈՒԱ. ԺԳ. 6։ Հոտը Տէրոջը օրհնած արտին Հոտին
28 պէս է։ Ուստի Աստուած տայ
քեզի ՛ի երկինքի ցօղէն ու ՛ի երկրի
պարարտութենէն, և Հոյակերի ու
Գ ԵՐԵ. ԺԱ. 20 ։ Ր ՕՐ. ԼԴ. 13 ։ 28 ։ Բ ԹԱԳ. Ա. 21 ։ 29 գինիի առատութիւն. Ազգ
ժողովուրդներ քեզի ծառայեն,
Ա ԾԻ. ԽԵ. 18 ։ և ազգեր քեզի խոնարհութիւն
Ե ՐՈՄ. ԺԶ. 26 ։ Ր ՕՐ. ԼԴ. 28 ։ բնեն. քու եղբայրներուդ տէրը
եղիր, և քու մօրդ որդիքը քեզի
Ը ԾԻ. ԽԹ. 25 ։ ԽԱ. 23 ։ խոնարհութիւն բնեն։ Անիծող ա-
Ա ԾԻ. ԽԲ. 8։ նիծուղը անիծեալ ըլլայ, ու քեզ
Ե ԾԻ. ԺԲ. 3 ։ ԹԱԳ. ԽԲ. 9 ։ օրհնողը՝ օրհնեալ։
30 Եւ եղաւ որ երբ Իսահակ դա-
դարեցաւ Յակոբը օրհնելէն, ու
Հազիւ թէ Յակոբ իր Հօրը Իսահա-
կին առջեւէն ելեր էր, անոր եղբայրը
31 Եսաւ որսէն եկաւ։ Եւ անկայ ալ
խորտիկներ բրաւ, ու իր Հօրը բե-
րաւ, և իր Հօրը բաւ, Թող իմ
Ա ՀԱՐ 4։ Հայրս ելլէ, ու Հոր որդւոյն որսէն
ուտէ, որ քու Հոգիդ ես օրհնէ։
32 Եւ անոր Հայրը Իսահակ բնաւ ա-
նոր, Դուն ո՞վ ես. և անկայ ը-
նաւ, Ես քու որդիդ քու անդրանիկդ
33 Եսաւն եմ։ Ու Իսահակ խիստ շատ
սարսափելաւ ու բաւ, Ուն որսը
բռնող ու ինծի բերողը ո՞վ էր, որ
ես քու դալէդ առաջ ամենէն կերայ,
և օրհնեցի զանիկայ. Եալ անշուշտ
Է ԾԻ. ԽԶ. 3 ։ 4 ։ ՀԱՄՈՍ. Ժ. 29։ 34 անկայ օրհնեալ պիտի ըլլայ։ Երբ-
որ Եսաւ իր Հօրը խօսքերը լսեց,
Ա ԵՐԵ. ԺԶ. 17։ խիստ մեծ ու դառն ազաղակով
լացաւ, և իր Հօրը բաւ, Իմ՝ ես
35 ալ օրհնէ՛ ո՛վ Հայր իմ։ Եւ անկայ
բաւ, Քու եղբայրդ եկաւ նենգու-
թեամբ՝ ու քու օրհնութիւնդ ա-
Ա ԾԻ. ԽԶ. 26։ 36 ռաւ։ Եւ ինքը բաւ, Անոր անու-
նը Յակոբ կոչուելուն համա՞ր է որ
Է ԾԻ. ԽՆ. 33։ ան երկու անգամ իս խաբեց. Հիմ
անդրանկութիւնս առաւ, և ահա հիմա օրհնութիւնս ալ
առաւ։ Նաեւ բաւ, Ինծի համար
37 օրհնութիւն մը չթողուցի՞ր։ Եւ Ի-
սահակ պատասխան տուաւ ու բաւ
Ե ՀԱՐ 29։ Եսաւին, Ահա զանիկայ քեզի տէր
ըրի, և անոր բոլոր եղբայրները
իրեն ծառաներ ըրլալու տուի, ու
Բ ՀԱՐ 28 ։ ցորենով ու գինիով Հաս-
տատեցի. ալ հիմա քեզի ի՞նչ րնեմ։
38 որդեակ իմ։ Եւ Եսաւ իր Հօրը
բաւ, Ո՛վ Հայր իմ՝ քու օրհնու-
թիւնդ միայն մի՛ մնի՛ ր. իմ իս
ալ օրհնէ՛ ո՛վ Հայր իմ. ու Եսաւ
Ե ԵՐԵ. ԺԲ. 17։ 39 իր ձայնը վերցուց ու լացաւ։ Եւ

ն·ք·պ·
ԻՐԵ 1760

– ՀՄԲ 28 ։
ԵՐԵ · Ժա · 20 ։

‡ ԳԼ · ԻԸ · 23։
ԱՐԴ · 18։19։
20։ Բ ԹԱԳ · Ը · 14 ։

+ Դ ԹԱԳ · Ը · 20 ։

* ԳԼ · Լ · 4։
8 ։

§ ԳԼ · Ծ · 3 ։
4 ։ 10 ։

= ԱՐԴ · 10 ։

Բ ՍԱՂ · ԿԲ ·
5 ։

‡ ԳԼ · Ժա ·
31 ։

Ր ԳԼ · ԻԿ ·
35 ։ ԻԲ · 8 ։
Ի ԳԼ · ԻԳ · 3 ։

1760

– ԳԼ · ԻԿ · 33։
Բ ԳԼ · ԻԳ · 3 ։
‡ ՈՎՀ · Ժբ ·
12 ։
Ր ԳԼ · ԻԿ · 20։
Ի ԳԼ · ԻԲ · 23։
Ձ ԳԼ · ԻԳ · 29։
Ի ԳԼ · Ժէ · 1 ։
6 ։

Ը ԳԼ · Ժբ · 2 ։

Բ ԳԼ · Ծէ · 8 ։

իր հայրը Խաւսակ պատասխան տուաւ ու բաւ անոր , Ահա՞ քոյ բնակուԹիւնդ երկրի պաբարտաւԹենէն , ու վերէն՝ երկինքի յօղէն
40 բլայ · Եւ քու սրովդ ապրիս , ու ‡ եղբօրդ ծառայիս ընես . և * բլայ որ ՚ի՛նչ մնըրած առնես՝ անոր լուծը քու պարանոցդէդ կոտրես ։
41 Ու Եսաւ ՚ատեց Ցակորը ան օրՀնուԹեանը համար՝ որով իր հայրը օրՀնեց զանիկայ . ու Եսաւ իր սրտին մէջ բաւ , § Իմ հօրս սուգին օրերը մօտ են , ՚ան ատենը իմ եղբայրս Ցաքոբ կորը կը սպանեմ։ Եւ Ռեբեկային պատմեցաւ իր մեծ որդւոյն Եսաւին խօսքերը . ու իր պզտիկ որդին Ցակորը կանչել տուաւ , ու բաւ անոր , Ահա քու եղբայրդ Եսաւ ‖ քեզ սպանելու խորհեցաւ քու վրայովդ ինքզինքը կը միխիթարէ ։
43 Եւ հիմա՛ որդեակ իմ՝ իմ խօսքս մտիկ ըրէ , ու ելի՛ր * դէպ ՚ի Խառան իմ Լաբան եղբօրս փախիր .
44 Եւ անոր քովը ատեն մը կեցիր , մինչև եղբօրդ բարկուԹիւնը անց-
45 նիլը . Մինչև որ եղբօրդ բարկուԹիւնը քեզմէ անցնի , ու քու ա՛նոր ըրածդ մոռնայ . ետքը քեզ անկից բերել կու տամ . ինչո՞ ձեր երկուքէն ալ մէկ օրուան մէջ զրկուիմ ։
46 Եւ Ռեբեկա բաւ Խաւսակին , Քեռին աղջիկներուն պատճառաւ ես Հոգիէս զզուեր եմ . Է ԹԷ որ Ցակոբ ա՛ս երկրին աղջիկներէն՝ ասոնց պէս Քեռին աղջիկներէն կնիկ առնէ , ալ ա՛ս կեանքս ի՛նչ պէտք է ինձի ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Խաւսակ կ՚օրՀնէ Ցակոբը , ու զանիկայ Միջագետք կը խրկէ ։ 6 Եսաւ Խամսկէին աղջիկը իրեն կնիկ կ՚առնէ ։ 10 Ցակոբին տանգիսի տեսիլքը ։ 18 Բեթէլի քարը ։ 20 Ցակոբին ուխտը ։

1 Եւ Խաւսակ կանչեց Ցակոբը , ու ՚օրՀնեց զանիկայ , և անոր պատուիրեց ու բաւ , Է՚ քանանու ազ-
2 ջիկներէն կնիկ չառնես ։ Ելի՛ր * դէպ ՚ի Միջագետք քու Խմօրդ Հօրը Թաթուէլին տունը գնա , և անկից քու Հմօրդ եղբօրը Լաբանին աղջիկներէն քեզի կնիկ առ .
3 Է՚ու Ամենակարող Աստուած քեզ օրՀնէ , ու քեզ աճեցրնէ , և քեզ շատցրնէ . ու շատ ժողո-
4 վուրդներու հայր ըլլաս . Եւ քեզի ‖ Աբրահամին օրՀնուԹիւնը տայ , քեզի ու քեզի հետ քու սերունդիդ . որպէս զի ժառանգես Է՚րկ պանդըխտացած երկիրդ՝ որն որ Աս-
5 տուած Աբրահամին տուաւ ։ Եւ Խաւսակ խրկեց Ցակորը , և անիկայ գնաց դէպ ՚ի Միջագետք Ասորի Բա-

թուէլի որդւոյն Լաբանին , որ Ցակորին ու Եսաւին մօրը Ռեբեկային եղբայրն էր ։
6 Եւ Եսաւ տեսնելով որ Խաւսակ օրՀնեց Ցակորը , ու խրկեց զանիկայ դէպ ՚ի Միջագետք՝ անկից իրեն կնիկ առնելու համար , և որ զանիկայ օրՀնած առնը պատուիրեց անոր՝ բսելով , Քանանու ազ-
7 ջիկներէն քեզի կնիկ չառնես , Եւ որ Ցակոբ Հնազանդեցաւ իր Հօրը ու իր մօրը ու Միջագետք գնաց .
8 Եսաւ Եսաւ տեսնելով Է՚որ Քանանու աղջիկները իր Հօրը Խաւսակին
9 Հաճելի չէն , Ըն ատենը Եսաւ Խամայէլին գնաց , և իր ‖ Ի կնիկներէն ՚ի զատ՝ Աբրահամին որդւոյն Իսմայէլին աղջիկը Է՚ՆաբէոԹին քոյրը Է՚ՄայէլէԹը իրեն կնիկ առաւ ։
10 Եւ Ցակոբ Է՚Բերսաբէէն ելաւ
11 ու դէպ ՚ի Է՚Խառան գնաց . Եւ տեղ մը հասաւ , ու գիշերը հոն մնաց , ինչու որ արեւը մտած էր . և ան տեղի քարերէն առաւ ու իր գլուխն տակը դրաւ , և ան
12 տեղը պառկեցաւ ։ Ու Երազ մը տեսաւ , և ա՛ն ատենուն մը երկրի վրայ դրուած էր , որուն գլուխը երկինքը կը հասնէր , և հա՛ս Աստուծոյ հրեշտակները անկից կ՚ել-
13 լէին ու կ՚իջնէին ։ Եւ ա՛ն Տէրը կանգնեցաւ անոր վրայ , ու բաւ , Ես եմ Եհովան՝ քու Հօրդ Աբրահամին Աստուածը , ու Խաւսակին Աստուածը . Ձա՛ս երկիրը՝ որուն վրայ դուն կը պառկիս , քեզի ու-
14 քու սերունդիդ պիտի տամ . Եւ քու սերունդդ երկրի աւազին չափ ըլլա պիտի բլլայ , ու * դէպ ՚ի արեւմուտք ու արեւելք , և դէպ ՚ի հիւսիս ու հարաւ պիտի տարածուի . ու Երկրի բոլոր ազգերը քեզմով ու քու սերունդովդ պիտի օրՀնուին ։
15 Եւ ա՛ս Ես քեզի հետ եմ , ու ՚ամէն ուր որ երթաս՝ քեզ պիտի պահեմ , ու Է՚քեզ ա՛ս երկիրը պիտի դարձնեմ . քանզի ՚մինչև որ իմ քեզի զրուցածս չընեմ , Է՚քեզ
16 պիտի չլքողեմ ։ Եւ Ցակոբ արԹնցաւ իր քունէն ու բաւ , Իրաւցնէ Տէրը ՚աս տեղ է եղեր ,
17 ու Ես չգիտցայ ։ Եւ վախցաւ ու բաւ , Ի՛նչ ահաւոր է աս տեղը . աս ուրիշ բան չէ՝ բայց միայն Աստուծոյ տունը , ու աս է երկինքին
18 դուռը ։ Եւ Ցակոբ առաւուանց կանուխ ելաւ , ու իր գլուխն տակը դրած քարը առաւ , և ՚ի՛նչպէս արձան կանգնեցուց , Էու անոր
19 գլուխը եղ Թափեց . Եւ ՚ան տեղին անունը ‖ Բեթէլ դրաւ . բայց առաջ ան քաղաքին անունը Լուզ

ն·ք·պ·
1760

‡ ԳԼ · ԻԳ · 3 ։
ԻԵ · 35 ։

ԻՐԵ 1760

§ ԳԼ · ԻԸ · 13։
Է ԳԼ · ԼԶ · 3 ։

Ի ՈՎՀ · Ժբ ·
12 ։
Ձ Դ ԿՈՐ · Կ · 2 ։

‖ ԳԼ · ԻԱ · 1 ։
ՑՈՐ · ԼԳ · 15։

Հ ՑՕՀ · ա · 51։
ԵՐԵ · ո · 14։

ՖԳԼ · Լ · 1 ։
ԻԸ · 3 ։

Ձ ԳԼ · ԻԿ · 24 ։

Ֆ ԳԼ · Ժզ · 15։
Լ · 12 ։

Ժ ԳԼ · Ժզ · 16։

Ր ԳԼ · Ժզ · 14։
Բ ՕՐ · Ժբ ·
20 ։

Ի ԳԼ · Ժբ · 3 ։
Ժբ · 18 ։ ԻԸ ·
18 ։ ԻԳ · 4 ։

Ձ ՏՈՒՆՁ 20։
21 ։ ԳԼ · ԻԳ ·
24 ։ Լ · 3 ։

– ԳԼ · ԻԸ · 16։
ՍԱՂ · ՃԻԱ ·
5 ։ 7 ։ 8 ։

Է ԳԼ · Լ · 6 ։

= ԹՈՒ · ԻԳ ·
19 ։

Լը ՕՐ · ԻԸ · 6։
ՑԱՒ · ա · 5 ։
ԹԱԳ · Բ ·
57 ։ ԵՐԵ ·
Ժզ · 5 ։

– ԵՂ · գ · 5 ։
ՑԱՒ · Ա · 15 ։

– ԳԼ · Լ · 13։
45 ։ Լ · 14 ։

ՀԳԼ · Բ · 10 ։
11 · 12 ։ ԹՈՒ ·
Է · 1 ։

= ԹՈՒ · ա ·
23 · 26 ։ ՈՎՀ ·
գ · 15 ։

* ՅԻ Աստուածոյ տուներ ։

ն · ք · պ · Բբբ · 1760

20 հր ։ Եւ ր Յակոբ ուխտ բրաւ ու
բաւս ։ թէ որ ց Աստուած ինձի
հետ ըլլայ , ու աս երթալու ճամ-
բուս մէջը զիս պահէ , և ինձի ֊ ու-
տելու հաց ու հագնելու հանդերձ
21 տայ , եւ ‡ իմ հօրս տունը խաղա-
ղութեամբ դառնամ , * Տէրը ինձի
22 Աստուած ըլլայ · Եւ աս քարը՝
որն որ ես արձան կանգնեցի , Աս-
տուծոյ տունը ըլլայ · ‡ և ան ամե-
նէն՝ որ ինձի տաս , քեզի տասա-
նորդ տամ ։

ԳԼՈՒԽ ԻԹ

1 Յակոբ Լաւանի ընդոծը կը հանի · 9 Ռաբե-
լին հետ ճանչցուածքին կ'ընէ · 13 Լաբան
զանիկայ իր տունը կ'ընդունի · 18 Յակոբ
Ռաքելին համար խօսք կը կապէ · 23 Խա-
բեութեամբ Լիան անոր կը տրուի · 28 Յակոբ
Ռաքելն ալ իրեն կնիկ կ'առնէ , ու անոր հա-
մար հօծը տարի ալ կը ծառայէ · 32 Լիա
կը ծնանի Ռուբէնը , 33 Շմաւոնը , 34 Ղեւին ,
35 ու Յուդան ։

* Եբր · ոտ-
քերը վեր-
ցուց ,
ֈ Ելս · իգ ·
7 ։ Ովս · ժբ ·
12 ։
† Եբր · արև-
ելքի որ-
դւոց

1 Լու Յակոբ * ճամբայ ելաւ , ֈ ու
† արեւելեան ժողովրդոց՝ երկիրը
2 եկաւ · Եւ նայեցաւ , ու ահա դաշ-
տին մէջ հոր մը կար , և ահա հոն
անոր քովը ոչխարներու իրիք հօտ
պառկեր էր · ինչու որ ան հորէն
կը խմցընէին հօտերը · ու հորին
3 բերանը մեծ քար մը կար · Եւ
բոլոր հօտերը հոն կը ժողվուէին ·
ու հովիւները հորին բերնէն քարը
մէկդի կը գլորցընէին , ու հօտերը
կը խմցընէին , և քարը նորէն իր
4 տեղը հորին բերանը կը դնէին ։ Եւ
Յակոբ բաւս անոնց , Ով ղբ-
բայրներս՝ ո՞ւրկից էք դուք · և ա-
նոնք բսին , Մենք Խառանէն ենք ։
5 Ու բաւս անոնց , Նաբովրին որդին
Լաբանը կը ճանչնա՞ք · և անոնք
6 բսին , Կը ճանչնանք ։ Եւ բաւս
անոնց , ‡ Ողջ առո՞ղջ է · և անոնք
բսին , Ողջ է , և ահա անոր Ռա-
քել աղջիկը ոչխարներուն հետ կու
7 գայ ։ Եւ անիկայ բաւս , Ահա
տակաւին ‡ իրիկուն ըլլալու շատ ա-
տեն կայ՝ , և հօտերուն ժողվուելու
առեն չէ · ոչխարները խմցուցէք
8 ու գացէք արածեցէք ։ Եւ անոնք
բսին , Մենք չենք կրնար , մինչև որ
բոլոր հօտերը մէկտեղ չժողվուին ·
ու երբոր հորին բերնի քարը մէկդի
գլորցընեն , ան ատենը ոչխարները
9 կը խմցընենք ։ Եւ երբոր տակա-
ւին անոնց հետ կը խօսէր , ֈ Ռաքէլ
իր հօրը ոչխարներուն հետ եկաւ ·
ինչու որ անիկայ էր անոնց հովիւը ։
10 Ու եղաւ որ երբ Յակոբ իր մօրեղ-
բօրը Լաբանին Ռաքէլ աղջիկը ,
ու իր մօրեղբօրը Լաբանին ոչխար-
ները տեսաւ , ան ատենը Յակոբ
մօտեցաւ , և քարը հորին բերնէն
գլորեց , ու իր մօրեղբօրը Լաբա-
ն · ք · պ · Բբբ · 1760

11 նին ոչխարները խմցուց ։ Եւ Յա-
կոբ † համբուրեց Ռաքէլը , ու ձայնը
12 վերցընելով լացաւ ։ Եւ Յակոբ
պատմեց Ռաքէլին Էթէ ինքը անոր
հօրը ‖ ազգականը՝ ու Ռեբեկային
որդին է · Ան ալ վազեց ու իր հօրը
13 պատմեց ։ Ու երբոր Լաբան իր
քրոջը որդւոյն Յակոբին վրայով
լսեց , ընդանիկայ դիմաւորելու վա-
զեց , և գրկեց ու համբուրեց զանի-
կայ , ու իր տունը տարաւ · և անի-
կայ պատմեց Լաբանին՝ բոլոր աս
14 բաները ։ Եւ Լաբան բաւս անոր ,
† Իրաւցընէ դուն իմ ոսկորս ու
մսերէնս ես · և անոր հետ լման
ամիս մը կեցաւ ։
15 Եւ Լաբան բաւս Յակոբին ,
Դուն իմ եղբայրս ըլլալուդ համար
ինձի ձրի՞ պիտի ծառայես · բսէ
16 ինձի՝ ի՞նչ ըլլայ քու վարձքդ ։ Եւ
Լաբան երկու աղջիկ ունէր · մեծին
անունը Լիա՝ ու պզտիկին անունը
17 Ռաքէլ էր ։ Եւ Լիային աչքերը
տկար էին՝ բայց Ռաքէլ դէմքով ու
18 տեսքով դեղեցիկ էր ։ Եւ Յակոբ
սիրեց Ռաքէլը , ու բաւս , ‡ Քու
պզտիկ աղջկանդ Ռաքէլին համար
եօթը տարի քեզի կը ծառայեմ ։
19 Եւ Լաբան բաւս , Անիկայ քեզի
տալը ուրիշ մարդու մը տալէն ա-
20 զէկ է · բնակէ ինձի հետ ։ Եւ
Յակոբ † Ռաքելին համար եօթը
տարի ծառայեց · ու զանիկայ սի-
րելուն պատճառաւ իրեն քանի
մը օրի չափ երեցաւ ։
21 Եւ Յակոբ բաւս Լաբանին , Իմ
կնիկս տուր · ինչու որ օրերս լը-
ցուած են , որ ես Լանոր մտնեմ ։
22 Եւ Լաբան ան տեղին բոլոր մարդի-
23 կը ժողվեց , ու † ինծուցը բրաւ ։ Ու
եղաւ որ իրիկունը իր Լիա աղջիկը
առաւ և անոր բերաւ · ու անիկայ
24 անոր մտաւ ։ Եւ Լաբան իր ա-
դախինը Զելփան իր աղջկանը Լի-
25 ային աղախին տուաւ ։ Ու երբոր
առտու եղաւ , ահա անիկայ Լիան
էր · ու Յակոբ Լաբանին բաւս ,
Ի՞նչ է աս բրած դ · ես քեզի Ռաքելին համար չծառայե-
ցի · ուստի ինչու զիս խաբեցիր ։
26 Եւ Լաբան բաւս , Մեր երկրին մէջ
ասանկ բան չըլլար , պզտիկը մեծէն
27 առաջ տալ ։ † Լմնցուր ասոր
հաւնէութիւն շաբաթը , և ինձի եօթը
տարի ալ ծառայելուդ համար՝ ան
28 ալ քեզի տամ ։ Եւ Յակոբ անանկ
բրաւ , ու Լիային շաբաթը լմնց-
ուց · և Լաբան իր Ռաքել աղջիկը
29 անոր կնիկ ըլլալու տուաւ ։ Ու
Լաբան իր Բաղդա ազախինը իր
աղջկանը Ռաքելին ազախին տուաւ ։
30 Եւ Յակոբ Ռաքելին ալ մտաւ , ու
‡ Ռաքելը Լիային աւելի սիրեց · և

ն · ք · պ · Բբբ · 1760

† Գլ · ւդ · 4 ։
Խն · 14 · 15 ։
‖ Գլ · ժգ · 8 ։
ժգ · 14 , 16 ։
‖ Եբր ՝ եղ-
բայրը՝
† Գլ · իդ · 28 ։
‖ Գլ · իդ · 29 ։

† Գլ · բ · 23 ։
Դատ · թ · 2 ։ բ Թագ ·
ե · 1 · ժբ ·
12 , 13 ։

† Գլ · լ · 41 ։
բ Թագ · գ ·
14 ։

† Գլ · լ · 26 ։
Ովս · ժբ ·
12 ։

1753

‖ Դատ · ժե ·
1 ։
† Դատ · ժգ ·
10 ։ Յով ·
բ · 1 , 2 ։

‡ Եբր · ութ
ամիս է ,

† Ելս · բ · 16 ։

† Ելս · բ · 17 ։

‡ Հմր 20 ։ բ
Օրս · իա · 15 ։

ՆԱ·ԱՐ·ԳԲ· 1753
ՀԳԼ·Լ·26· Լա·41· ՈՎա·Ժբ·12·
ՅՄԿ·ՃԻԲ·3·
ԽԲ 1752
ՂԳԼ·Լ·1·
* ՅԻ՝ ահա՝ որդի·
ԽԲ 1751
ՖԵԼ·Գ·7· Գ·31· Բ Օր·Իգ·7· Մագ·ԽԼ·18· ՃՂ·44·
ԽԲ 1750
† ՅԻ՝ լսելը·
ԽԲ 1749
‡ ՅԻ՝ միաւորութիւն·
ՀՑՀա թուա·Ժբ·2·4·
‖ ՅԻ՝ գոհութիւն·
ՃՄաա·ա·2·

ԽԲ 1749
—ԳԼ·ԻԹ·31·
ՔԳԼ·Լբ·11·
‡ Յոբ·ԼԸ·2·

ՐԳԼ·Ժգ·2· աՀԹագ·ա·5·
ԻԳԼ·Ժգ·2·
ՂԳԼ·Ծ·23· Յոբ·Գ·12·
ԻԳԼ·Ժգ·2·
ԸԳԼ·Ժգ·3· Լբ·22·
ԽԲ 1748
ՔՄաղ·Լբ·24· Խգ·1· Ոգբ·գ·59·
§ ՅԻ՝գաւազ·
ԽԲ 1747

Լաբաներէն հեսեմը տարի ալ ծառայեց։

31 Եւ Տէրը երբոր Լիայիին ատելի ըլլալը տեսաւ, Ռաքելի ամուլ եր։

32 Եւ Լիա յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, և անոր անունը *Ռուբէնն դրաւ. քանզի ըսաւ, Տէրը իմ տառապանքիս նայելուն համար, ամէն հետևէ էրիկս զիս պիտի սիրէ։

33 Նորէն յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, ու ըսաւ, Որովհետև Տէրը իմ ատելի ըլլալս լսեց, ասոր համար ինծի ասոնք ալ տուաւ. ու ա-

34 նոր անունը †Շմաւոն դրաւ։ Եւ դարձեալ յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, ու ըսաւ, Հիմա աս անգամին էրիկս ինծի հետ պիտի միաւորի. քանզի իրեք որդի ծնայ իրեն. անոր համար անոր անունը ‡Ղևի

35 դրաւ։ Եւ մէյմին ալ յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, և ըսաւ, Աս անգամ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն. անոր համար անոր անունը ‖Յուդա դրաւ. ու դադրեցաւ ծնանելէն։

ԳԼ·Լ

1 Ռաքել իր ամուսինին համար ցաւելով՝ իր քաղդա ազախինը Ցակոբին կու տայ, 5 Բաղդան կը ծնանի Դանը ու Նեփթաղիմը։ 9 Լիան ալ իր Զելփա ազախինը կու տայ Ցակոբին, որ Գադը և Ասերը կը ծնանի։ 14 Ռուբէնին դտած մանդրագորները։ 17 Լիա կը ծնանի Իսաքարը, Զաբուղոնը և Դինան։ 22 Ռաքել կը ծնանի Յովսէփը։ 25 Ցակոբ իր Տարեներքը դառնալ կ'ուզէ։ 27 Լաբան նորէն խոսք կապելով՝ գոնիկայ քովը կը պահէ։ 37 Ցակոբին Տոքերը ու անով իր հարստանալը։

1 Ռաքել երբ տեսաւ որ Յակոբին ոչ մէ-
ինչը կ'ծնանէր, Ռաքել իր քրոջը նախանձեցաւ,
ու Ցակոբին ըսաւ, Ինծի զաւակներ
2 տուր, եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ։ Եւ Ցակոբին բարկութիւնը բորբոքեցաւ Ռաքելին դէմ, ու ըսաւ, Միթէ Ես Աստուծոյ տեղն եմ, որ արգանդի պտուղը քեզմէ արգիլեց։
3 Եւ անիկայ ըսաւ, Ահա իմ աղախին Բաղդա՝ անոր մտիր. Ան անիկայ իմ ծունկերուս վրայ ծնանի, և Ես ալ անկէ որդիներ ստանամ։
4 Ու իր Բաղդա աղախինը անոր Էհնիկ ըլլալու տուաւ, և Ցակոբ անոր
5 մտաւ։ Ու Բաղդա յղացաւ, ու
6 Ցակոբին որդի մը ծնաւ։ Եւ Ռաքել ըսաւ, Աստուած ինծի Դատաստան ըրաւ, ու իմ ձայնս ալ լսեց, և ինծի որդի մը տուաւ. ասոր համար անոր անունը §Դան
7 դրաւ։ Եւ Ռաքելին աղախինը Բաղդա դարձեալ յղացաւ, ու Ցակոբին երկրորդ որդի մը ծնաւ։
8 Եւ Ռաքել ըսաւ, իմ քրոջս հետ մեծ բմբշամարտութիւնով մար-

տընչեցայ, և յաղթեցի. ու անոր անունը §Նեփթաղիմ դրաւ։

9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը ծնանելէն դադարեցաւ, իր ազախինը Զելփան առաւ, ու Ցակոբին կնիկ
10 ըլլալու տուաւ զանիկայ։ Եւ Լիային ազախինը Զելփա Ցակոբին
11 որդի մը ծնաւ։ Եւ Լիա ըսաւ, Բաղդա յաջողեցաւ. ու անոր ա-
12 նունը ††Գադ դրաւ։ Եւ Լիային ազախինը Զելփա երկրորդ որդի
13 մը ծնաւ Ցակոբին։ Եւ Լիա ըսաւ, Երանելի եմ ես. ինչու որ աղջիկները ինծի Երանի պիտի բսեն. ու անոր անունը ‡‡Ասեր դրաւ։

14 Եւ Ռուբէն դնայ ցորենի Հնձոց օրերը, ու արտին մէջ մանդրագորներ գտաւ, ու իր մօրը Լիային բերաւ. ու Ռաքել ըսաւ Լիային, Խնդրեմ՝ տուր ինծի որդւոյդ ման-
15 դրագորներէն։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Իմ էրիկս առնելդ քիչ եկաւ որ իմ որդւոյս մանդրագորներն ալ պիտի առնես. և Ռաքել ըսաւ, Ուստի քու որդւոյդ մանդրագորներուն համար աս գիշեր
16 քեզի հետ պառկի։ Եւ Լիային երբոր Ցակոբ դաշտէն կու գար, Լիա զանիկայ դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ, Ինծի պիտի մտնես. քանզի իրաւցնէ վարձքով առի քեզ իմ որդւոյս մանդրագորներովը. և ան գիշերը անոր հետ պառկեցաւ։
17 Եւ Աստուած լսեց Լիային, ու յղացաւ, ու Ցակոբին հինգերորդ որդի
18 ծնաւ։ Եւ Լիա ըսաւ, Աստուած ինծի վարձք տուաւ, որովհետև ազախինս իմ էրկանս տուի. և անոր
19 անունը ‖‖Իսաքար դրաւ։ Եւ Լիա
20 նորէն յղացաւ, ու Ցակոբին վեց երորդ որդի ծնաւ։ Եւ Լիա ըսաւ, Աստուած ինծի բարի պարգև մը պարգևեց. աս անգամին էրիկս ինծի հետ պիտի բնակի, ինչու որ իրեն վեց որդի ծնայ. ու անոր ա-
21 նունը §§Զաբուղոն դրաւ։ Եւ անկէ հետև աղջիկ մը ծնաւ, ու անոր անունը *Դինա դրաւ։
22 Եւ Աստուած հիշեց Ռաքելը, ու Աստուած լսեց անոր, և ծանոր ար-
23 գանդը բացաւ. Ու յղացաւ ու որդի մը ծնաւ. և ըսաւ, Աստուած
24 ևիմ նախատինքս վերցուց. Եւ անոր անունը †Յովսէփ դրաւ, ու ըսաւ, ‡Տէրը ինծի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի աւելցնէ։
25 Ու եղաւ որ երբ Ռաքել Յովսէփը ծնաւ, Յակոբ ըսաւ Լաբանին, *Թող տուր զիս որ իմ տեղս
26 ու իմ երկիրս երթամ. Իմ կիներս ու ազաբներս՝ որոնց համար քեզի ծառայեցի, տուր ինծի որ

ՆԱ·ԱՐ·ԳԲ· ԽԲ 1747
§ ՅԻ՝ բերկրութիւնս թխնա·
ԽԲ 1749
ՔՄաա·գ·13·
ԽԲ 1748
ՖՀԲ·4·
††ՅԻ՝ բաղդ·
ՂԵա·կն·11·
ԽԲ 1747
‡ Ա ամ·լաս·28· Ղա·ա·48·
‡‡ՅԻ՝ երանելի·
ԽԲ 1748
ՃԳԼ·իե·30·
§ Թուա·ԺԳ·9·13·

ԽԲ 1747

ՅԻ՝ վարձք·

ԽԲ 1746
§§ ՅԻ՝ բնակութիւն·
*ՅԻ՝ պատուանուն·
ԽԲ 1745
ՖԳԼ·Բ·1· ա Թագ·ա·19·
§ ԳԼ·իե·31·
ՂաՀագ·ա·6· Եա·գ·1· Ղա·ա·25·
† ՅԻ՝ պիտի աւելցնէ·
ՖԳԼ·ԼԸ·17·
ՇԳԼ·իդ·54·56·
ՃԳԼ·Ժբ·33· լա·55·
ՂԳԼ·իե·20·30·

Ն · Ք · ԴԲ · Իբբ 1745

երթամ. ինչու որ քեզի բրած ծա-
27 ռայութիւնս դուն գիտես։ Եւ Լա-
բան ըսաւ անոր, թէ որ քու առ-
ջեդ շնորհք գտայ՝ կ՚ազատեմ քեզի,
Ելք · ի · 3 · 5։ Եբբ · Համա-
յեցի։ Ելք · իդ · 24։ Ելք · ի · 15։ Գլ · լ · 6 · 38, 39, 40։ Ա՚տա · իդ · 45։ Տիտ · բ · 10։ Ղ Հմր 43։ ա Տիմ. և · 8։
ինչ ֆ · ֆ · ֆ ·

Ն · Ք · ՂԲ · 1739

11 Եւ ՚ի Աստուծոյ հրեշտակը բաւ-
ձի երազի մէջ , Ո՛վ Ցակոբ . ու ես
12 ըսի , Ահա հոս եմ ։ Եւ ըսաւ ,
Հիմա աչքերդ վեր վերցուր , ու
հօտերուն հետ զուգաւորող նո-
խաղներուն նայէ . ամէնքը խայտա-
խարիս , պիտակ ու դորշախայտ են .
ինչու որ ¦ Լաբանին բոլոր քեզի ը-
13 րածները տեսայ ։ Ես եմ Բեթե-
լին Աստուածը , հոր հոն արձան
օծեցիր , և հոն ինծի ուխտ ըրիր .
հիմա ելլէ դուս ասկից երկրէն , ու
դուս ծննդեանդ երկիրը դարձիր ։
14 Եւ Ռաքէլ ու Լիա պատաս-
խան տուին ու ըսին անոր , Ջա-
կաւին մեր հօրը տուներ մեզի համար
բաժին ու ժառանգութիւն կայ ։
15 Մենք օտարականներ չանկատեցաներ
անոր . քանզի մեզ ¦ ծախեց , ու
մեր առակն ալ բոլորովին կերաւ .
16 ինչու որ բոլոր հարստութիւնը՝ որ
Աստուած մեր հօրմէն վերցուց ,
մերն է ու մեր զաւակներունը . և
հիմա ինչ որ Աստուած քեզի ը-
սաւ , բրէ ։
17 Ուստի Ցակոբ ելաւ , ու իր որ-
դիները ու կիներները ուղտերուն
18 վրայ հեծցուց . Եւ իր բոլոր անա-
սունները , ու իր բոլոր ստացուած-
քը՝ որ ինքը ստացաւ , իր ստացած
անասուններուն որոնք Միջագետին
մէջ ստացաւ , ճամբայ հանեց գա-
նանու երկիրը դէպ ՚ի իր Խահակ
19 հօրը երթալու ։ Եւ Լաբան իր
խաչնդրը ասպակտուր ընելու գա-
ցեր էր . ու Ռաքէլ ՚ի իր հօրը
20 * կուռքերը գողցաւ ։ Եւ Ցակոբ
Ասորի † Լաբանէն գաղտուկ փա-
խաւ՝՚՚ . ինչու որ իր փախչիր չգիտ-
21 ցուց անոր ։ Ա՛յսպէս անիկայ իր
բոլոր ունեցածովը փախաւ , ու
ելաւ ու Գետէն անցաւ , և ՚ի իր
երեսը դէպ ՚ի Գաղաադ լեռը շիտ-
կեց ։
22 Ու երրորդ օրը Ցակոբին փախ-
23 չիլը Լաբանին պատմուեցաւ ։ Եւ
անիկայ ՚ի իր եղբայրները հետը առ-
նելով , անոր ետևէն եօթը օրուան
ճամբայ դնաց , ու անոր հասաւ
24 Գաղաադ լեռը . Եւ Աստուած
Ղ միշերուան երազի մէջ Լաբանի
Ասորուն եկաւ ու բսաւ անոր ,
Զգուշ կեցիր որ Ցակոբին ¬ ազնկ
25 կամ դէշ չխօսիս ։ Ուստի Լա-
բան հասաւ Ցակոբին . և Ցակոբ իր
վրանը լեռը կանգներ էր . ու Լա-
բան իր եղբայրներուն հետ Գաղա-
ադ լեռը իջաւ ։
26 Եւ Լաբան բսաւ Ցակոբին , Ի՞նչ
է աս որ բրածդ որ ինծի գաղ-
տուկ փախար , և չիմ աղջիկներս
սրով առնուած գերիներու պէս
27 վարեցիր ։ Ինչու փախչիր գաղ-

Ն · Ք · ՂԲ · 1739

տուկ պահեցիր և ինծի փախար ,
ու ինծի չիմացուցիր , որ ես քեզ
ուրախութեամբ ու երգերով ,
թմբուկներով ու քնարներով խրբ-
28 կէի ։ Եւ չթողուցիր զես ¬ որ իմ
որդիներս ու աղջիկներս համբու-
րէի . Հիմա աս բանը անմտու-
29 թեամբ ըրիր ։ Ձեզի չարիք ընելու
զօրութիւն ունիմ ձեռքս մէջը .
բայց ¬ ձեր հօրը Աստուածը ¬ երէկ
դիշերը ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով ,
Զգուշ կեցիր որ Ցակոբին ասկից
30 կամ դէշ չխօսիս ։ Եւ հիմա՝
թէպէտև քու հօրդ տանը շատ
փափաքելուդ համար գացիր , բայց
ինչո՞ Հիմ աստուածներս գողցար ։
31 Եւ Ցակոբ պատասխան տուաւ ու
բսաւ Լաբանին , Վասնզի երկիւ-
ղած եղայ որ գուցէ դուն քու
աղջիկներդ բռնութեամբ ինծմէ առնես .
32 Բայց քու աստուածներդ որուն
գտնես , չթող անիկայ
չապրի . մեր եղբայրներուն առջև
քննէ ¬ նայէ , թէ որ իմ բովս
քու մէկ բանդ գտնես՝ առ . քանզի
Ցակոբ չէր գիտեր որ Ռաքէլ գող-
33 ցեր էր զանոնք ։ Եւ Լաբան Ցա-
կոբին վրանը ու Լիային վրանը և
երկու աղախիններուն վրանը մտաւ ,
բայց չգտաւ . Եւրբ Լիային վրանէն
ելաւ , ու Ռաքելին վրանը մտաւ ։
34 Եւ Ռաքել առաւ կուռքերը , ու
զանոնք ուղտի պատառին մէջը դր-
բաւ , ու վրան նստաւ . և Լաբան
բոլոր վրանը փնտռեց , բայց չը-
35 գտաւ ։ Եւ անիկայ իր հօրը բսաւ ,
Իմ տիրոջս աչքերուն ծանր չերևի
նայ , որ ես քու առջևդ չեմ կրնար
ոտք ելլել . ինչու որ կանանց սո-
վորութեանը մէջն եմ ։ Ա՛յսպէս
փնտռեց , բայց կուռքերը չգտաւ ։
36 Եւ Ցակոբ բարկացաւ ու Լաբա-
նին հետ կռիւ վճռեր . և Ցակոբ պա-
տասխան տուաւ ու բսաւ Լաբա-
նին , Ի՞նչ է իմ յանցանքս , ի՞նչ
է իմ մեղքս , որ տարբերիր ինծի
37 հետևելով ։ Որովհետև իմ բո-
լոր կարասիքս խառնեցիր , քու
տանդ ամէն կարասիքէն ինչ որ
գտար , հոս իմ եղբայրներուս ու
քու եղբայրներուդ առջև դիր ,
որ երկուքնուս միջտեղը դատուի
38 տան կարէն ։ Լմնան քսան տարի է
որ քեզի հետ եմ . ոչխարներդ ու
այծերդ ձագ չգցեցին . և քու հօ-
39 տիդ խոյերը չկերայ ։ ¬ Գիշատուածը
դիշատուածը չբերի քեզի , ինսար
ես կը քաշէի ։ ¬ Ցորիկը գողցուա-
ծը ու գիշերը գողցուածը իմ ձեռ-
40 քէս կը պահանջէիր ։ Այ¬սպէս էի .
ցորեկը տարբ՝ ու գիշերը ցուրտը կը
մաշէր զես , և աչքերս քունս կը

Ն · Ք · ՂԲ · 1739

Ղ Հմր 55 ։ Հուտ . ա . 9 ։ 14 ։ գ թագ . ժբ . 20 ։ Գար . ի . 37 ։
Ը ա թագ . ժգ . 13 ։ բ Մն . ժգ . 9 ։ ¬ Հմր 53 ։ Գե . իբ . 18 ։ ¬ Հմր 24 ։
Է Հմր 19 ։ Գար . ա . 24 ։
Ա Գե . իբ . 18 ։ 19 ։ 20 ։
Բ Հմր 3 ։ Գե . լ . 9 ։
Գ Գե . ի . 7 ։
Դ Գե . իբ . 24 ։
Ե Գե . իբ . 18 ։
Զ Գե . խթ . 15 ։ 27 ։
Է Դատ . ժէ . 5 ։ ա թագ . ժբ . 13 ։ Ովս . գ . 4 ։ Գե . ւի . 2 ։
Ը Եբր . թե . բաժինները
Թ Եբր . Լաբանին սիրտը գաղտուկ
Ժ Գե . խգ . 28 ։ գ թագ . ժբ . 17 ։ Ղա . թ . 51 ։ 53 ։
ԺԱ Գե . ժգ . 8 ։
ԺԲ Գե . ի . 3 ։ Ցար . լգ . 15 ։ Մատ . ա . 20 ։
ԺԳ Գե . խգ . 50 ։
ԺԴ Ա թագ . լ . 2 ։

Ն · Ք · ԳՖ · 1739

‡ ԳԼ · ԽԹ · 27, 28 ։

+ Հմր 7 ։

◦ Սադ · ՃԻԳ · 1, 2 ։

‡ Հմր 53 ։ Նա · Ը · 13 ։

– ԳԼ · ԽԹ · 32 ։ ՆԼ · Գ · 7 ։

Բ ա Ռ Ն · Ժ Ը · 17 ։ Ցուդ · 9 ։

‡ ԳԼ · ԽԳ · 28 ։

Ծ Ցնս · ԽԳ · 27 ։

Ի ԳԼ · ԻԸ · 18 ։

* ՚ի՛ վկայութեան գէզ (Քաղդէացւոց)։

† ՚ի՛ վկայութեան գէզ (Ներսիսեան)։

Ը Ցնս · ԽԳ · 27 ։

Ի Գաս · Ժ ա · 29 ։ աԹաղ · Ե · 5 ։

‡ ՚ի՛ դիտաց նոց ։

41 փախչէր ։ Ա յսպէս եղեալ քան տարի քու տանդ մէջ · Է քու երկու աղջիկներուդ համար տասնեւչորս տարի ծառայեցի քեզի , և Հօտերուդ համար վեց տարի ծառայեցի , և † իմ վարձքս տասը անգամ փո-

42 խեցիր ։ ◦ Թէ որ իմ Հօրս Աստուածը , Աբրահամին Աստուածը , և ‡ Իսահակին Երկիւղը ինծի հետ չըլլար , իրաւցընէ գիս հիմա դատարկ կը խրկեիր · – Աստուած իմ տառապանքս ու իմ ձեռքիս աշխատութիւնը տեսաւ , ու երէկ դիշեր Բ ե Ղ ա յ ծանրեմնեց ։

43 Եւ Լաբան պատասխան տուաւ ու ըսաւ Ցակոբին ։ Ա ս աղջիկները իմ աղջիկներս են , և աս որդիները իմ որդիներս են , և աս Հօտերը իմ Հօտերս են , և ամէնը որ կը տեսնես , իմն են · և ի՞նչ ընեմ այսօր աս իմ աղջիկներուս կամ իրենց ծնած

44 զաւակներուն ։ Ա ւտի հիմա եկուր , ‡ ես ու դուն ուխտ ընենք , որ իմ ու քու միջտեղ † վկայու-

45 թեան համար ըլլայ ։ Եւ Ցակոբ Է քար մը առաւ ու արձան կանգ-

46 նեց զանիկայ ։ Եւ Ցակոբ իր եղբայրներուն ըսաւ , քարեր ժողվեցէք · և անոնք քարեր առին ու դէզ մը ըրին , և Հոն դէզին վրայ

47 Հա՛ կերան ։ Ու Լաբան անոր անունը * Եգեկար սահատուԹա դրաւ , բայց Ցակոբ անոր անունը

48 † Գաղատ դրաւ ։ Եւ Լաբան ըսաւ , Ա ս դէզը իմ ու քու միջտեղ վկայ մըն է այսօր · անոր համար անոր անունը Գաղատ ըսուե-

49 ցաւ · Եւ Է ‡ Մասփա ալ Է ե ե ե · քանզի ըսաւ , Մինչ իրարմէ դատուած ատենիս , իմ ու քու մէջ-

50 տեղ Տէրը դիտէ ։ Թէ որ իմ աղջիկներս վշտացընես , և կամ Թէ որ իմ աղջիկներուս վրայ ե ր է կնիկներ առնես , Հետերնիս մէկը չկայ · ահա իմ ու քու միջտեղ վկայ՝ Ա-

51 ստուած է ։ Եւ Լաբան ըսաւ Ցակոբին , Ա հա աս դէզը , և ահա իմ ու քու միջտեղ իմ կանգնած ար-

52 ձանս · Ա ս դէզը վկայ՝ ու ե ր արձանը վկայ է , որ աս դէզին չանցնիմ քեզի ետքը , և դուն աս դէզին ու աս արձանին չանցնիս ինծի

53 ‡ ե ր ը , չարիք ընելու համար · Աբրահամին Աստուածը և Նաբովրին աստուածը , անոնց Հայրերուն աստուածը Հմի մէջս դատաւոր ըլլան ։ Եւ Ցակոբ Է իր Հօրը Իսահակին Երկիւղովը Է երդում ըրաւ ։

54 Եւ Ցակոբ զոհեր մատուց լեռանը վրայ , ու իր եղբայրները Հաց ուտելու հրաւիրեց · և Հաց կերան ,

55 ու դիշերը լեռը մնացին ։ Եւ Լաբան առաւօտուն կանուխ եղաւ , ու

իր որդիները ու իր աղջիկները Համբուրեց ու Է օրհնեց զանոնք · և Լաբան Երթալով ու իր տեղը դարձաւ ։

Ն · Ք · ԳՖ · 1739

Ի ԳԼ · ԽԲ · 1 ։ Է ԳԼ · Ժբ · 33 ։ Լ · 25 ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Ցակոբ Մանայիմի մէջ տեսիլք կը տեսնէ · 3 իր Եղբօրը Եսաւին պատգամաւորներ կը խրկէ · 6 անոր գալէն կը վախնայ · 9 ազաւաԹանի Համար կ'աղօթէ · 13 Եսաւին բնծաներ կը խրկէ · 24 Երեսփակի մը հետ գօտեմարտելէն ընկալով փառաւորի մէջ , Տան խարկէ կը կոչուի · 31 ու իր գաճին վրայ կը կաղայ ։

1 Ա յս Ցակոբ իր ճամբան դնաց , ու – Աստուծոյ հրեշտակները անոր

2 պատահեցան ։ Եւ Ցակոբ երբոր տեսաւ զանոնք , բսաւ , Ա ս Աստուծոյ Է բանակն է · և անո անունը ‖ Մանայիմ դրաւ ։

3 Եւ Ցակոբ իր առջևէն պատգամաւորներ խրկեց իր եղբօրը Եսաւին Է դէպ 'ի Սէիր երկիրը՝ Է դոմի դա-

4 շտը · Եւ պատուիրեց անոնց՝ բսելով , Է Իմ տիրոջս Եսաւին ասանկ բսէք , Քու ծառադ Ցակոբ ասանկ կ'բսէ , Լաբանին քովը պանդխտացեր եմ , ու մինչև հիմա

5 ուշացայ · Եւ Ունիմ արջառներ ու էշեր , Հօտեր ու ծառաներ և աղախիններ · և խրկեցի իմ տիրոջս իմացընելու , որ Է քու առջևդ

6 շնորհք գտնեմ ։ Եւ պատգամաւորները դարձան Ցակոբին ու բսին , Քու եղբօրդ Եսաւին գացինք , ու Է ան ալ չորս Հարիւր մարդով քեզ դիմաւորելու կու գայ ։

7 Եւ Ցակոբ խիստ վախցաւ ու Է խռովեցաւ · և իր հետ եղած ժողովուրդը , ու Հօտերը , և արջառները , և ուղտերը երկու

8 խումբի բաժնեց , Ու բսաւ , Թէ որ Եսաւ մէկ խումբին Հասնի , ու ան զարնելու բլլայ , մնկալ խումբը

9 կ'ազատի ։ Է Եւ Ցակոբ բսաւ , Է Ո՛վ իմ Հօրս Աբրահամին Աստուածը , ու իմ Հօրս Իսահակին Աստուածը , Է ով Տէր՝ որ բսիր ինծի , Քու երկրդ ու քու Հայրենեաց դարձիր ,

10 ու քեզի բարիք ընեմ · Արժանի չեմ ան ամէն Է ողորմութիւնին , ու ամէն Հաւատարմութեանը , որ դուն քու ծառայիդ ցուցուցիր · ինչու որ Է իմ պատաղանովս անցայ աս Ցորդանանէն , և հիմա երկու

11 խումբի չափ եղայ ։ Կ'ազատէմ քեզի , Ազատէ զիս իմ եղբօրս Եսաւին ձեռքէն · ինչու որ ես անկէ կը վախնամ , որ չըլլայ Թէ գայ ու զարնէ զիս , ու Հմայրը տղաներ-

12 բովը ։ Եւ Դուն բսիր Թէ Ընշտ շտ քեզի բարիք պիտի ընեմ , ու քու սերունդդ ծովի աւազին չափ պիտի ընեմ , որ շատութենէն չՀամրուիր ։

13 Եւ ան դիշերը Հոն կեցաւ · ու իր

Ն · Ք · ԳՖ · 1739

– Սադ · գա · 11 ։ Երբ · ա · 14 ։

Բ Ցնս · Ե · 14 ։ Սադ · ՃԴ · 21 ։ ՃԹբ · 2 ։ Դբ · բ · 18 ։ ‖ ՚ի՛ երկու բանակներ ։

‡ ԳԼ · ԼԴ · 14 · 16 ։

† ԳԼ · ԼԴ · 6 · 7 , 8 ։ բ Օբ · բ · 5 ։ Ցնս · ԽԴ · 4 ։

Ի Ա ս ա կ · Ժ Ե · 1 ։

Ը ԳԼ · Լ · 43 ։

Ի ԳԼ · ԼԴ · 8 , 15 ։

Ը ԳԼ · ԼԴ · 1 ։

Բ ԳԼ · ԼԵ · 3 ։

Ի ԳԼ · ԽԲ · 27 ։

Ա Սադ · Ե · 15 ։

Ի ԳԼ · ԽԲ · 13 ։

Լ ԳԼ · Լ · 3 , 13 ։

Ի ԳԼ · ԽԴ · 27 ։

Ե Ցուբ · բ · 7 ։

Ն Սադ · ՃԹ · 1 · 2 ։

Հ Ո՛ր · Ժ · 14 ։

Ն ԳԼ · ԽԲ · 13 , 14 , 15 ։

Ն · Ը · Գ·Ե· 1739

ձեռքը գտնուածէն իր եղբօրը Եսաւին համար ընծաներ պատրաս-
14 տեց , երկու հարիւր այծ և քսան նոխազ , երկու հարիւր էգ ոչխար
15 և քսան խոյ , երեսուն ծիծ տուող ուղտ իրենց ձագերովը , քառասուն
կով ու տասը ցուլ , քսան էգ էշ
16 և տասը աւանակ : Եւ ամէն մէկ հօտը զատ զատ իր ծառաներուն ձեռքը յանձնեց , ու ըսաւ իր ծառաներուն , Առջևս անցէք , ու հօտերը իրարմէ քիչ մը հեռու թո-
17 ղուցէք : Եւ առջևէն գացողին պատուիրեց ըսելով , Երբոր իմ եղբայրս Եսաւ քեզի պատահի , ու քեզի հարցընէ , ըսելով Թէ Դուն որո՞ւն ես , և ո՞ւր կ'երթաս , և ասոնք
18 առջևդ եղածները որո՞ւն են . Ան ատենը բսէ՝ որ Քու ծառայիդ Յակոբինն է . իմ տիրոջս Եսաւին իրկած ընծան է . և ահա ինքն ալ
19 հետևէս է : Եւ այսպէս երկրորդին , ու երրորդին , և հետևուն եղողներուն պատուիրեց ըսելով , Ան խօսքին պէս զրուցեցէք Եսաւին՝ երբոր զինքը
20 գտնէք . Եւ ահա քու ծառադ Յակոբ ալ հետևիս է՝ բսէք . քանզի ըսաւ , Երեսը զայդով ընծանեմ , ետքէն անոր երեսը կը կակուղցընեմ , և անկէ ետքը անոր երեսը կը տես-
21 նեմ . գուցէ ինձ ընդունի : Ուստի ընծաները անոր առջևէն գացին . և ինքը ան գիշերը հոն մնաց
22 բանակին մէջ : Եւ ան գիշերը ելաւ , ու իր երկու կիներն ը , և իր երկու ազախինները , ու իր տասն-
ւմէկ որդիները առաւ , ու Յաբոկ ցած-
23 րկին անցքէն անցուց : Եւ առաւ զանոնք ու վտակէն անցուց , և իր ըներ ունեցածը անցուց :
24 Եւ Յակոբ մնաց մնաց , ու մարդ մը կը գօտեմարտէր անոր
25 հետ մինչև արշալոյս . Եւ երբ տեսաւ որ իր դիժը անոր չկրցաւ , ա-նոր զատին ամրացածին դպաւ , և Յակոբին զատին ամրացածը հետևցաւ
26 Եւ ըսաւ , Թող տուր իս , ինչու որ արշալոյսը բերևցաւ . և Յակոբ բսաւ , Չեմ թողուր քեզ՝
27 մինչև որ իս չօրհնես : Եւ անիկայ բսաւ անոր , Ի՞նչ է անունդ . ան
28 ալ բսաւ , Յակոբ է : Եւ անիկայ բսաւ , Չըլլար մէյմըն ալ քու անունդ Յակոբ չըսուի , հապա Իսրայէլ ըսուի . ինչու որ Աստուծոյ հետ ու Եմարդոց հետ մարտնչեցար , և
29 յաղթեցիր : Եւ Յակոբ հարցուց ու բսաւ , Շնորհք բրէ՝ անունդ բսէ ինծի : Եւ անիկայ բսաւ , Ինչու իմ անունս կը հարցընես . և հոն
30 օրհնեց զանիկայ : Եւ Յակոբ անտեղին անունը Փանուէլ դրաւ . քանզի ըսաւ , Դէմ առ դէմ Աստուած զԱստուած , ու իմ անձս ողջ մնաց :
31 Եւ Փանուէլէն անցածին պէս՝ արևը անոր վրայ ծագեցաւ . ու իր
32 զատին վրայ կը կաղար : Անոր համար Իսրայէլի որդիքը զատին վրայի ||թմրած ջիլը" չեն ուտեր մինչև այսօր . ինչու որ Յակոբին զատին §թմրած ջիլին" դպաւ :

Ն · Ը · Գ·Ե· 1739

‡ Յ՝ Աստուծոյ երեսը :
* Գէն . ժգ . 13 ; Եր . խդ . 11 ; ԼԳ . 20 ; ը Օր . ե . 24 ; Դատ . գ . 22 ; ժգ . 22 ; Նա . գ . 5 ; ‖ կամ՝ ամրացիլը § կամ՝ ամրացին

ԳԼ · ԼԳ

1 Յակոբ ու Եսաւ միկտիկ հանդիպելով իրարու սէր կը ցուցընեն : 17 Յակոբ Սոկքովթ կ'երթայ : 18 Սաղէմի մէջ դայա մը ծախու առնելով՝ հոն սեղան մը կը շինէ , ու զանիկայ Էլէլոհէ Իսրայէլ կ'անուանէ :

1 Եւ Յակոբ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ , և ահա Եսաւ կու գար ու անոր հետը չորս հարիւր մարդ . և էր զաւակները Լէային ու Ռաքելին ու երկու աղա-
2 խիններուն բաժնեց : Եւ աղախինները իրենց զաւակներովը առջևը դրաւ , և Լէան իր զաւակներովը ետևը , և Ռաքէլը ու Յովսէփը
3 ամենուն ետևը : Եւ ինքը անոնց առջևը անցաւ , ու մինչև իր եղբօրը մօտենալուն , Բ դիմեցին հաւասար եօթը անգամ խոնարհու-
4 թիւն ընելու : Եւ Եսաւ զանիկայ դիմաւորելու վազեց , ու զրկից զանիկայ , և Ետանոր պարանոցին վրայ ինկաւ ու համբուրեց զանիկա . և լա-
5 յին : Ու Եսաւ իր աչքերը վեր վերցուց , ու տեսաւ կիներն ը ու զաւակները , և բսաւ , Ասոնք քու կին ե՞րն են . և անիկայ բսաւ , Ի Աստուծոյ քու ծառայիդ պարգևած զաւակներն
6 են : Եւ ասոնք աղախինները ու անոնց զաւակները մօտեցան , ու
7 խոնարհութիւն ըրին : Եւ Լէան ալ ու իր զաւակները մօտեցան , ու խոնարհութիւն ըրին . և ետքը Յովսէփ ու Ռաքել մօտեցան , ու
8 խոնարհութիւն ըրին : Ու Եսաւ բսաւ , Ա՛ս քու հոտերը խումբդ ինչ պիտի ըլլայ , որուն ես պատահեցայ . և Յակոբ բսաւ , Ի իմ տիրոջս առջևը
9 շնորհք գտնելու համար է : Ու Եսաւ բսաւ , Ես շատ ունիմ՝ եղբայր
10 իմ , քու կինդ քեզի ըլլայ : Եւ Յակոբ բսաւ , Չէ , կ'աղաչեմ քեզի՝ թէ որ հիմա քու առջևդ շնորհք գտայ , իմ ձեռքէս ընծան ընդունի . ինչու որ Ես քու երեսդ Աստուծոյ երեսը տեսնելու պէս
11 տեսայ , և ինծի հաճեցար : Ընդունէ՛ս բրէ , քեզի բերուած ||ընծաս առ . քանզի Աստուած ողորմացաւ ինծի , և քանզի Ես ամէն բան ունիմ . և ստիպեց անոր , ու
12 ան ալ ընդունեց : Եւ անիկայ ը-

* Գէն . ժգ . 13 ; Եր . խդ . 11 ; ԼԳ . 20 ; ը Օր . ե . 24 ; Դատ . գ . 22 ; ժգ . 22 ; Նա . գ . 5 ; ‖ կամ՝ ամրացիլը § կամ՝ ամրացին

‡ Ա՛ս Ես Աստուած եմ՝ Ես Աստուած եմ՝ Ես Աստուած եմ՝

ՆՇ·ՔՐԵ· 1739

ած՝ ելլենք երթանք . ու ես
13 քու առջևէդ կ'երթամ՝ եւ ձուխ
բաւ անոր , իմ տէրս գիտէ որ
զաւակները մատղաչ են , ու հետս
եղած հօտերը ու արջառները ձա-
դերով են . և թէ որ մէկ օր մը բո-
նեն թեւամբ վարեն զանոնք , բոլոր
14 հօտերը պիտի մեռնին : Ուրեմն
թող իմ տէրս իր ծառային առ-
ջևը անցնի . ու ես կամայ կամայ
առջևս եղած անասուններուն ոտ-
քովը ու ուզածներուն ուրովը կ'եր-
թամ՝ մինչև որ իմ տիրոջս Սէիր
15 հասնիմ : Եւ եղաւ բաւ՝ Ընդ
իմ հետս եղող ժողովուրդին քու-
թովը ձգեմ . և անիկայ բաւ՝
Ինչ պէտք է . Լթող իմ տիրոջս
16 առջևը շնորհք գտնեմ : Ուրեմն
եղաւ ան օրը իր ճամբան դարձաւ
դէպ ի Սէիր :
17 Եւ Յակոբ Սոկքովթի չուեց , ու
իրեն տուն մը շինեց , և իր հօտե-
րուն փարախներ շինեց . անոր հա-
մար ան տեղին անունը Սոկքովթ
կոչուեցաւ :
18 Եւ Յակոբ Միջագետքէն դարձած
առնոր՝ Սիւքեմացւոց Սալէմ
քաղաքը եկաւ , որ Քանանու երկ-
րին մէջն է , և քաղաքին առջևն
19 բանակեցաւ : Եւ իր վրանը կանգ-
նած հարտին կալուածքը Սիւքեմին
հօրը Եմմորին որդիներէն ծախու
առաւ Հարիւր կտոր ոսկի" :
20 Եւ հոն սեղան մը շինեց , ու Յանուներ
Էլէլոհէ Իսրայէլ" դրաւ :

ԳԼ· Լ·Դ

1 Դինա Սիւքեմին կը պղծուի : 4 Սիւքեմ
կ'ուզուի որ իրեն կնիկ բլլալու տան գնդիկայ :
13 Յակոբին որդիքը Սիւքեմացիներուն թլփա-
ուելէ կ'առաջարկեն : 20 Եմմոր և Սիւքեմ
իրենց քաղաքացիները թլփաուելու կը հա-
մոզեն : 25 Անոնց թլփաուելենէն ետքը՝
Յակոբին որդիքը զանոնք կը ջարդեն , 27 ու
անոնց քաղաքը կը կողոպտեն : 30 Յակոբ կը
յանդիմանէ Շիմէոնը ու Ղեւին :

ԸՆ·ՔՐԵ· 1732

1 Եւ Լիայիէն Յակոբին ծնած աղ-
ջկանը Դինա անուն երկրին աղ-
2 ջիկները իւնելու ելաւ : Ու
ան երկրին իշխանը Խեւացի Եմմո-
րին որդին Սիւքեմ տեսաւ զա-
նիկայ , և առաւ ու պառկեցաւ
3 անոր հետ , ու Լպղծեց զա-
նիկայ : Եւ անոր հոգին Յակո-
բին Դինա աղջիկանը յարեցաւ . ու
սիրեց աղջիկը , և Հաղիկան քաղց-
4 րութեամբ խօսեցաւ : Ու Սիւքեմ
Լիր հօրը Եմմորին զրուցեց ըսե-
լով՝ Ես աղջիկը ինծի կնիկ առ :
5 Եւ Յակոբ լսեց որ անիկայ իր Դի-
նա աղջիկը պղծեց . բայց իր որդի-
ները իր հօտերուն հետ դաշտն էին .
ու մինչև անոնց դալը Յակոբ Լռու-
կեցաւ :
6 Եւ Սիւքեմին հայրը Եմմոր գնաց
Յակոբին , որ անոր հետ խօսի :
7 Եւ Յակոբին որդիները լսածնուն
պէս՝ դաշտէն եկան . և մարդիկը
դժուարեցան ու Լխիստ բարկա-
ցան . ինչու որ Յակոբին աղջկանը
հետ պառկելով՝ Լսրայէլի մէջ
անզգամութիւն բրաւ , Էր առանկ
8 բլլալու չէր : Ու Եմմոր խօսեցաւ
անոնց հետ ըսելով՝ Իմ Սիւքեմ
որդւոյս հոգին ձեր աղջկանը սիրա-
հարեցաւ . կ'աղաչեմ ձեզի , զանի-
9 կայ անոր կնութեան տուէք . Եւ
մեզի հետ խնամութիւն բրէք . ձեր
աղջիկները մեզի՝ տուէք , ու մեր
10 աղջիկները ձեզի առէք . Եւ մեզի
հետ բնակեցէք , ու Լաս երկիրը
ձեր առջևը պիտի բլլայ . անոր մէջ
բնակեցէք Եւ առուտուր բրէք , և
Լանոր մէջ կալուածքներ ստացէք .
11 Ու Սիւքեմ բաւ աղջկանը հօրը
ու անոր եղբայրներուն , Թող ձեր
առջևը շնորհք գտնեմ , և ինչ որ
12 ինծի բրէք , կու տամ : Խնդրե-
ցէք ինծմէ խիստ շատ Լօժիտ ու
բնծայ , ու ինծի բսածնուցդ պէս
պիտի տամ . միայն թէ աղջիկը
ինծի տուէք՝ կնիկ բլլալու համար :
13 Եւ Յակոբին որդիքը Լխարէուե-
թեամբ պատասխան տուին Սիւ-
քեմին ու անոր հօրը Եմմորին , ու
բսին , (քանզի անիկայ իրենց Դի-
14 նա քոյրը պղծեց ,) Եւ բսին ա-
նոնց , Մենք առ բանը չենք կրնար
բնել , որ մեր քոյրը անթլփատ մար-
դու մը տանք . ինչու որ Լատ մեզի
15 ամօթ բան մըն է . Բայց միայն ա-
սով կը համձնենք ձեզի , թէ որ ձեզ-
մէ ամէն արուն թլփատուելով՝ մե-
16 զի պէս բլլաք , Ըն առնենք մեր աղ-
ջիկները ձեզի կու տանք , և ձեր
աղջիկները մեզի կ'առնենք , ու ձե-
զի հետ կը բնակինք , ու ձեզի հետ
17 մէկ ժողովուրդ կ'բլլանք : Բայց
թէ որ մեզի մտիկ չընելով՝ չթլփա-
տուիք , ան առնենք մենք մեր աղ-
18 ջիկը կ'առնենք ու կ'երթանք : Եւ
անոնց խօսքը հաճելի եղաւ Եմմո-
րին , ու Եմմորի որդւոյն Սիւքե-
19 մին : Եւ ան պատանին առ բանը
բնելու չուշացաւ , քանզի Յակոբին
աղջկանը գմայլած էր . և իր հօրը
տանը մէջ եղողներուն Լամենէն
պատուականն էր անիկայ :
20 Ու Եմմոր և անոր որդին Սիւքեմ
իրենց քաղաքին դուռը եկան , ու
իրենց քաղաքին մարդոցը հետ խօ-
21 սեցան բսելով , Ան մարդիկը խա-
ղաղութեամբ կը վարուին մեզի
հետ . ուստի թող Երկրին մէջ
բնակին , ու անոր մէջ առուտուր
բնեն . ինչու որ ահա երկիրը ընդ-
արձակ է անոնց առջևը . Եւ՝ անոնց աղջիկները մեզի կնիկներ

ՆՇ·ՔՐԵ· 1739

Լ ԳԼ· ԼՐ· 3 ։

Լ ԳԼ· ԼԳ· 11 ։ ԽԱ· 25 ։ Հառմ· Բ· 13 ։

Ի Ցես· ԺԳ· 27 ։ Դատ· Բ· 5 ։ Սպդ· Կ· 6 ։

Ջ՝ փարախներ ։

Ճ Ցես· ԽԳ· 1 ։ Դատ· Թ· 1 ։

Ե Ցօհ· Գ· 23 ։ Ը Ցես· ԽԳ· 32 ։ Ցօհ· Գ· 5 ։

Թ Կ՞ հարիւր գառնուկի ։

Ժ ԳԼ· ԼԹ· 7 ։ Ա՝ Ը՝ Առաւած Խրտչիլ Առաւածը ։

ԸՆ·ՔՐԵ· ԽՐԲ 1732

Ժ ԳԼ· Լ· 21 ։

Ի Տիս· Բ· 5 ։

Ա ԳԼ· Գ· 2 ։ Դատ· Ժգ· 1 ։

Բ ԳԼ· Ք· 2 ։ Ի Բ Օր· ԽԲ· 29 ։

Ջ Տես Նա· Ի· 2 ։ Ովս· Բ· 14 ։ Ե՝ Աբան Ի Դատ· Ժգ· 2 ։

Ը ասթագ· Ժ· 27 ։ Բ թագ· Ժգ· 22 ։

ԸՆ·ՔՐԵ· ԽՐԲ 1732

Ե ԳԼ· ԽԹ· 7 ։ Բ թագ· Ժգ· 21 ։

Ջ Ցես· Է· 15 ։ Դատ· Ի· 6 ։

Ի Բ Օր· ԽԳ· 17 ։ Բ թագ· Ժգ· 12 ։

Լ ԳԼ· Ժգ· 9 ։ Ի· 15 ։

Ի ԳԼ· Խբ· 34 ։

Ի ԳԼ· Խ· 27 ։

Ե Ել· Իբ· 16 ։ 17 ։ Բ Օր· Իբ· 29 ։ ա թագ· Ժբ· 25 ։

Հ Ցես Բ թագ· Ժգ· 24 ։ եւ ։

Ե Ցես· Լ· 9 ։

Ջ ԱՒ· գ· 9 ։

ն · ք · ՉԲ · Իրէ 1732

առնենք , և մեր ազգիկներըդ անունց
22 տանք : Բայց ան մարդիկը մեզի հետ բնակելու , մեկ ժողովուրդ ըլլալու համար միայն աս բանով կը հաձենն մեզի , որ անոնց Թլփատելուն պէս մեր ամէն արուն Թլփատելուն պէտք է :
23 տուի : Անոնց հօտերը ու անոնց ստացուածքը և ամէն անասունները մերը չէ՞ ըլլար , միայն թէ մենք անոնց հաձինք , որ մեզի հետ
24 բնակին : Ու Եմովրին և անոր որդւոյն Սիւքեմին մտիկ ըրին ան ամէնը՝ որ անոր բերանէն դուրս կ՚ելլէին . և ամէն արու որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս կ՚ելլէր , Թլփատեցաւ :
25 Ու եղաւ որ երրորդ օրը երբոր ան նոնք ցաւին մէջն էին , Յակոբին երկու որդիքը՝ Շմաւոն ու Ղեւի՝ Դինային եղբայրները՝ ամէն մէկը իր սուրը առաւ , և համարձակ քաղաքը մտան , ու սպաննեցին ամէն
26 արուն . Ու Եմովրը և անոր որդին Սիւքեմի սուրի բերնէ անցուցին . և Սիւքեմին տունէն առին
27 Դինան , ու դուրս ելան : Եւ Յակոբին որդիքը սպաննուածնեբուն վրայ եկան , ու քաղաքը կողոպտեցին , իրենց քոյրը պղծելնուն համար . Անոնց հօտերը ,
28 ու անոնց արջառները , ու էշերը , և քաղաքին մէջ եղածը , ու դաշ-
29 տին մէջ եղածը առին . Եւ անոնց բոլոր ստացուածքը ու անոնց բոլոր տղաքներն ու կիներները գերի առին , և տուներուն մէջ բոլոր դանուածը
30 կողոպտեցին : Եւ Յակոբ բաւ Շմաւոնին ու Ղեւիին , Ձիս աս երկրին բնակչացը՝ Քանանացւոց ու Փերեզացւոց մէջը չ՚առնլի բնակիլ՝ դիս փորձանքի մէջ ձգելիք . Ես ինձի հետ քիչ մարդիկ ըլլալով՝ անոնք իմ վրաս պիտի հաւաքուին , ու զիս պիտի զարնեն , և ես ու իմ տունս
31 պիտի կորսուինք : Ու անոնք բսին , Հապա մեր քոյրը բոզի պէս գործածել պէտք էր անոր :

ԳԼ · Լ Ե

1 Ասուած Յակոբը Բեթէլ կը խրկէ : 2 Յակոբ իր տունը կուգրկէն կը մաքրէ . 6 Բեթէլի մէջ սեղան կը շինէ : 8 Դեբորայի մահը : 9 Ասուած Բեթէլի մէջ կ՚օրհնէ Յակոբը : 16 Ռաքէլ Բենիամինը կը ծնանի , ու Եփրաթային ճամբան կը մեռնի : 22 Ռուբէն Բաղդային հետ կը պառկի : 23 Յակոբի որդիքը : 27 Յակոբ Քերբան կու գայ իր Իսահակ հօրը : 28 Իսահակին կենացը օրերը , մահը ու թաղուիլը :

1 Ու Ասուած բաւ Յակոբին , Ելի՛ վեր գնա՛ ի Բեթէլ դնա , ու հոն բնակէ , և հոն սեղան մը շինէ Ասուծոյ՝ որ քեզի երբ ելար , Էրսու եղբօրդ երեսին վրայէն
2 ան փախած ատենդ , Ու Յակոբ

ն · ք · ՉԲ · Իրէ 1732

իր Էընտանիքին ու բոլոր իրեն հետ եղողներուն բաւ , Ձեր մէջը եղող Էօտար աստուածները վերցուցէք , ու Էմաքրուեցէք , և հանդերձները
3 փոխեցէք . Ու ելլելով դէպ ի Բեթէլ վեր երթանք . ու հոն սեղան մը շինեմ Ասուծոյ , Էր որ իմ նեղութեանս օրը ինծի լսեց , Էու իմ գացած ճամբուս մէջ ինծի հետ եր :
4 Ես իրենց ձեռքը եղած բոլոր օտար աստուածները , ու իրենց Էականջները եղած օղերը Յակոբին տուին . և Յակոբ թաղեց զանոնք Սիւքեմի
5 մօտ եղած Էբեւեկինիի տակը : Ու ճամբայ ելան . և իրենց բոլորտիրը եղած քաղաքներուն վրայ Էսաստիծոյ վախը ինկաւ , ու Յակոբին
6 որդւոյն հետևէն չկնան : Եւ Յակոբ Քանանու երկրին մէջ եղող Լուզ՝ այսինքն Բեթէլ եկաւ , ինքը ու իր հետը եղող բոլոր ժո-
7 ղովուրդը . Եւ հոն Էսեղան մը շինեց , ու ան տեղին անունը Էլ Բեթէլ դրաւ . քանզի իր եղբօրը երեսէն փախած ատենը Էասուած հոն իրեն երևցեր էր :
8 Եւ Ռեբեկային դայեակը Դեբորա մեռաւ , ու Բեթելին վարի կողմը կաղնիին տակը թաղուեցաւ . ու անոր անունը Ալօնպախուտ դրուեցաւ :
9 Եւ Ասուած նորէն երեցաւ Յակոբին՝ երբոր անիկայ Միջագետքէն դարձեր էր , ու օրհնեց զանի-
10 կայ : Եւ Ասուած բաւ անոր , Քու անունդ Յակոբ է . Յալ ուրիշ անուն քու անունդ Յակոբ չըսուի , Էհապա Իսրայէլ ըլլայ քու անունդ . ու անոր անունը Իսրայէլ դրաւ :
11 Եւ Ասուած բաւ անոր , Ես Ամենակարող Ասուած եմ . ածիս ու շատնաս . Էրկիմ ազգ ու ազգերու բազմութիւն ըլլայ , և քու
12 երանէիդ թագաւորներ ելլեն : Ու ան երկիրը՝ որ Աբրահամին և Իսահակին տուի , քեզի պիտի տամ . ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ
13 պիտի տամ ան երկիրը : Եւ Ասուած ան տեղը՝ ուր որ անոր հետ խօսեցաւ , Էանոր քովէն վեր ելաւ :
14 Ու Յակոբ Էքարէ արձան մը կանգնեց ան տեղը՝ ուր որ Ասուած իր հետ խօսեցաւ . և անոր վրան թափելու նուէր մատուց , ու անոր
15 վրան իւղ թափեց : Եւ Յակոբ ան տեղին անունը՝ ուր որ Ասուած իր հետ խօսեցաւ , Բեթէլ դրաւ :
16 Ու Բեթելէն ճամբայ ելան , ու դեռ Եփրաթա չհասած քիչ մը ճամբայ մնացած Ռաքէլ ծնաւ , և ծնունդն ատենը շատ դժուարութիւն կը
17 քաշեց : Ու եղաւ որ երբ իր ծնունդնէն շատ դժուարութիւն կը

Ե Գէ · 10 ·

Ե Գէ · ԽԹ · 5 , 6 , 7 ·

Ե Գէ · 21 · ա Թագ · ժգ · 4 ·
Եբէր · գործ · ՀՈՒԱ
Ես Օր · գ · 27 · Յագ · ՀՆ · 12 ·

– Գէ · իբ · 19 ·
Գէ · իբ · 13 ·
Գէ · ԽԲ · 43 ·

քաշէր , Ծնունդիչը բաւ անոր ; Մի վախնար ; ինչու որ Նա ալ քեզի
18 որդի է : Ես ազգս որ երբ անոր հոգին կ'ելլէր , (քանզի մեռաւ ,) անոր անունը *Բենոնի դրաւ . բայց անոր Հայրը †Բենիամին կոչեց զա-
19 նիկայ : Ես †Ռաքէլ մեռաւ , ու թաղուեցաւ Եփրաթային ճամ-
20 բան՝ որ Բեթլէհէմ է : Ես Յակոբ անոր գերեզմանին վրայ արձան մը կանգնեց , որ ՚մինչև այսօր Ռաքէլին գերեզմանին արձանն է :
21 Ես Իսրայէլ ճամբայ ելաւ , և իր վրանը ՚Միկտալ Եդերի անդին
22 հողմը կանգնեց : Ես ազգս որ երբոր Իսրայէլ ան երկիրը կը բնակէր , Ռուբէն գնաց Հու իր Հօրը Բացդա հարճին հետ պառկեցաւ . և Իսրայէլ լսեց ՚այն :

Աբդ Յակոբին որդիքը տաս-
23 ուերկու էին : Լիայնի որդիքը՝ ՚Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն , Շմաւոն , Ղեւի , Յուդա , Իսաքար
24 ու Զաբուղոն . Ռաքելին որդիքը՝
25 Յովսէփ ու Բենիամին . Ես Բացքելին Բացդա ազախինին որդիքը՝
26 Դան ու Նեփթաղիմ : Ես Լիային Զելփա ազախինին որդիքը՝ Գադ ու Ասեր : Ասոնք են Յակոբին որդիքը , որոնք Միջագետի մէջ ծնան անոր :
27 Ես Յակոբ եկաւ իր Հօրը Իսահակին դէպ՝ի Մամբրէ՝ ՚Արբայի քաղաքը՝ այսինքն Քերբոն , ուր որ Աբրահամ ու Իսահակ պանդըխ-
28 տութեամբ բնակեցան : Ես Իսահակին օրերը հարիւր ութսուն
29 տարի եղան : Ես Իսահակ ծերացած ու օրերը լեցուած՝ աւանդեց հոգին ու մեռաւ , և ՚իր ժողովուրդին խառնուեցաւ . ու †անոր որդիքը Եսաւ ու Յակոբ թաղեցին զանիկայ :

ԳԼ · Լ.Զ

1 Եսաւին իրեք կիներէն , 6 ու Սէիր լեռը եր-
թալը : 9 Ընոր որդիքը , 15 և անոնցմէ եկած իշխանները : 20 Սէիրի որդիքը ու իշխանները : 31 Եդոմի թագաւորները : 40 Եսաւէն եկած իշխանները :

1 Ես սասոնք են Եսաւին ծնունդնե-
2 րը՝ ՚որ է Եդոմ : †Եսաւ իրեն կիներուն առաւ Քանանու աղջիկներէն , Քետացի Եղոնին աղջիկը Ադան , ու Խեւացի Սեբեգոնին աղջկանը Ընայիս աղջիկը †Ոդի-
3 բաման , Ես Իսմայէլին աղջիկը՝ Նաբեսոթին քոյրը ՚Բասեմաթը :
4 Ես †Ադդա ծնաւ Եսաւին՝ Եղիփազը , ու Բասեմաթ ծնաւ Ռա-
5 գուէլը , Ես Ոդիրամս ծնաւ Յեւուսը ու Յեղդոմը և Կորխը . ասոնք են Եսաւին որդիքը՝ որ ծնան իրեն՝ Քանանու երկրին մէջ :

6 Ես Եսաւ առաւ իր կիներուն ու տղաքներուն և աղջիկներուն ու իր տան բոլոր մարդիկը՝ և իր Հօտերը ու իր բոլոր անասուններուն՝ և իր բոլոր ստացուածքը որ Քանանու երկրին մէջ ստացաւ , և իր Եղբօրը Յակոբին երեսին ՚՚էն երկիր մը գնաց .
7 Նայ . Ընչու որ իրենց ստացուածքը շատ ըլլալուն համար չէին կրնար միասեղ բնակիլ . և իրենց Հօտերուն պատճառովը †իրենց պանդխտութեամբ բնակած երկիրը
8 բաւական չէր իրենց : Ես Եսաւ ՚Սէիր լեռը բնակեցաւ . †Եսաւ Եդոմն է :
9 Ես Սէիր լեռը Եդոմ Եդոմացիներուց Հօրը Եսաւին ծնունդները ա-
10 սոնք են : Եսաւի որդւոցը անուններուն ասոնք են . Եսաւին կնկանը Ադդային որդին †Եղիփազ , ՚՚ Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որ-
11 դին Ռագուէլ : Ես Եղիփազին որդիքը Թեման , Օմար , Սեփո ,
12 և Գոթամ ու Կենէզ էին : Ես Թամնա Եսաւին որդւոյն Եղիփազին Տարձն էր , որ Եղիփազին †Ամազկը ծնաւ . Եսաւին կնկանը
13 Ադդային որդիքը ասոնք էին : Ես Ռագուէլին որդիքը ասոնք են . Նահաթ , Զարա , Սամմա ու Մզա . ասոնք էին Եսաւին կնկանը
14 Բասեմաթին որդիքը : Ես Եսաւին կնկանը Սեբեգօնի աղջկանը Ընայի աղջկանը Ողիրամային որդիքը ասոնք են . և ծնաւ Եսաւին՝ Յեւուսը ու Յեղդոմը և Կորխը :
15 Եսաւի որդւոցմէ եղող իշխանները ասոնք են . Եսաւին անդրանկանը Եղիփազին որդիքը՝ Թեման իշխան , Օմար իշխան , Սեփո իշ-
16 խան , Կենէզ իշխան , Կորխ իշխան , Գոթամ՝ իշխան , Ամազկ իշխան . Եղիփազէն եղող իշխանները ասոնք են . ասոնք Ադդայի որդիքն էին :
17 Ես Եսաւին որդւոյն Ռագուէլին որդիքը ասոնք են . Նահաթ իշխան , Զարա իշխան , Սամմա իշխան , Մզա իշխան . Եդոմի երկրին մէջ Ռագուէլէն եղող իշխանները ասոնք են . Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որդիքը ասոնք է-
18 ին : Ես Եսաւին կնկանը Ողիբամային որդիքը ասոնք են . Յեւուս իշխան , Յեղդոմ իշխան , Կորխ իշխան . Եսաւին կնոջմէն՝ Ընայիս աղջկէն եղող Ողիրամայէն
19 ՚՚՚ իշխանները ասոնք էին : Ասոնք են Եսաւին՝ այսինքն Եդոմին որդիները , և ասոնք են անոնց իշխանները :
20 Ես ան երկրին մէջ բնակող Հուռացի †Սէիրին որդիքը ասոնք

Ն · Ա · Գ · Բ · Ե · 1729

Ե Գէ · է · 24 · աթոռ · ը · 20 ·

Ե · 1729

* ՚՚՚ Նեղութեանս որդին ·
† ՚՚՚ ալ Յամինի որդին ·
Գ Գէ · Ե · 7 ·
Ե Հռութ · ա · 2 · դ · 11 · Մէր · ե · 2 · Սաս · բ · 6 · աթոռ · ժ · 2 · բ թոռ · ժբ · 18 ·
Մէր · դ · 8 · Ե Գէ · Ե · 4 · ա Պտ · ե · 1 · 8 · բ թոռ · ժգ · 22 · ի · 3 · ա Կոր · ե · 1 ·
Գէ · Ե · 8 · Եզ · ա · 2 ·

Բ Գէ · ժգ · 18 · Ե · 2 · 19 ·
Գ Յես · ժգ · 15 · ժե · 13 ·

1716

Գէ · ժե · 15 · Ե · 8 ·
Ե 8 · գ · Ե · 9 · Ե · 31 ·

Ե 1796
Գէ · Ե · 30 ·
Բ Գէ · Ե · 34 ·

Ե Հբ 25 ·
Ե 1760
Գէ · Ե · 9 ·
Ե ա Պտ · ա · 35 ·

Ն · Ա · Գ · Բ · Ե · 1740

Ե Գէ · ժգ · 6 · 11 ·

Ե Գէ · ժե · 8 · Ե · 4 ·
Ե Գէ · Լ · 3 · բ Օբ · բ · 5 · Յես · Ե · 4 ·
Բ Հբ 1 ·

Ե ա Պտ · ա · 35 · ԽԶ ·

Ե Գէ · ժե · 8 · 14 · թոռ · Ե · 20 · ա թոռ · ժե · 2 · 3 · ԽԶ ·

Ե 1715

Ե Գէ · ժե · 6 · բ Օբ · բ · 12 · 22 ·
Ե 1840
Ե ա Պտ · ա · 38 ·

Ն · Ք · ԴԲ · ԻՐԲ 1840

ԱՆ . Ղոտան , և Սորազ , ու Սե-
21 բեդօն , և Ենա , ու Դիսօն , ու Ե-
սեր և Դիսան . սոունք էին Քոռե-
ցւոց իշխանները Սէիրի որդիքը Ե-
22 դովմի երկրին մէջ : Եւ Ղոտանին
որդիքը Քոռի ու Հեմման էին , ու
23 Ղոտանին քոյրը Թամնա : Եւ Սո-
բազին որդիքը սոունք են . Գաղե-
ան , ու Մանաքաթի , և Գեբազ ,
24 Սեփո ու Օնամ : Եւ Սեբեդօնին
որդիքը սոունք են . Այիա ու Ենա .
սա ան Ենան է , որ իր Հօրը Սեբե-
դօնին էշերը արածած ատենը՝ ա-
նապատին մէջ ջերմուկները գտաւ :
25 Եւ Ենային որդիքը սոունք են .
Դիսօն , ու Ենային աղջիկը Ոդերա-
26 մա : Եւ Դիսօնին որդիքը սոունք
են . Ամադան , ու Եթրան , և
27 Եեղրան ու Քառան : Եսերին
որդիքը սոունք են . Բաղդան , ու
28 Զաւան և Ական : Դիսանին
որդիքը սոունք են . Հուս ու Ա-
ԻՐԲ 1780 29 ռան : Քոռեցւոց իշխանները ա-
սոունք են . Ղոտան իշխան , Սորազ
իշխան , Սեբեդօն իշխան , Ենա իշ-
30 խան , Դիսօն իշխան , Եսեր իշխան ,
Դիսան իշխան . սոունք են Քոռե-
ցւոց իշխանները Սէիրի երկրին
մէջ՝ իրենց իշխանութեանը ։
ԻՐԲ 1676 ՃԱՄՊ . ա . 43 : 31 Եւ Ճսոունք են ան թագաւոր-
նները՝ որ Եդովմի երկրին մէջ թա-
գաւորեցին , Իսրայէլի որեւոր վրայ
թագաւոր մը թագաւորելէն ա-
32 ռաջ : Եւ Բէովրի որդին Բաղա
թագաւորեց Եդովմի մէջ . ու ա-
նոր քաղաքին անունը Դինհաբա
33 եր : Եւ Բաղա մեռաւ , ու անոր
տեղը Իօսբացի Զարայէին որդին
34 Ցոբաբ թագաւորեց : Եւ Ցոբաբ
մեռաւ , ու անոր տեղը Թեմանա-
ցւոց երկրէն Հուսամ թագաւո-
35 րեց : Եւ Հուսամ մեռաւ , ու
անոր տեղը Բադադին որդին Ադադ
թագաւորեց , որ Մովաբի դաշ-
տին մէջ Մադիանացիները կոտո-
րեց . և անոր քաղաքին անունը
36 Աւիթ էր : Եւ Ադադ մեռաւ ,
ու անոր տեղը Մասրեկացի Սա-
37 մադան թագաւորեց : Եւ Սամա-
դա մեռաւ , ու անոր տեղը Գետին
քովը Ռոռովթէն եղող Սաւուղը
38 թագաւորեց : Եւ Սաւուղ մե-
ռաւ , ու անոր տեղը Աքոբորին որ-
դին Բաաղանան թագաւորեց :
ՅԱՄՊ . ա . 50 : 39 Եւ Աքոբորին որդին Բաաղանան
մեռաւ , ու անոր տեղը Ադադ
թագաւորեց . և անոր քաղաքին
անունը Փոգով էր . ու անոր կնո-
ջանը անունը Մեհաբեէլ էր , որ
Մէզաաբին աղջիկը Մատրեթին
աղջիկն էր :
ԻՐԲ 1496 40 Եւ իրենց տոհմերուն ու իրենց
տեղերուն համեմատ իրենց անուն-
ներովը՝ Ենաւէն եղած հիշխանին-
ունն անուններն սոունք են . Թամնա
իշխան , Գաղուա իշխան , Ցեթաթ
41 իշխան , Ողերամա իշխան , Ելա իշ-
42 խան , Փինօն իշխան , Կենէզ իշ-
խան , Թեմման իշխան , Մաբզար
43 իշխան , Մագդիել իշխան , Իրամ
իշխան : Ասոնք են Եդովմի իշխան-
ները իրենց բնակութեանը համե-
մատ՝ իրենց ստացուածոցը երկրին
մէջ . սա է Եսաւ Եդովմայեցւոց
հայրը :

ԳԼ · ԼԻ

1 Յովսեփին եղբայրները զինքը կ'ատէին : 5 Իր երկու երազները : 13 Ցակոբ կը խրկէ Յովսեփը որ իր եղբայրները տեսնէ : 18 Իր եղբայրները զանիկայ մեռցնելու կը միաբանին : 21 Ռուբէն զանիկայ կ'ազատէ : 26 Յովսեփ Իսմայէլացիներուն կը ծախուի : 31 Ցակոբ, անոր արիւնոտ պատմուճանէն խաբուելով՝ սուգ կը բռնէ : 36 Յովսեփ Եգիպտոսի մէջ պետափրեսին կը ծախուի :

ՆՐԼ · ԺԷ · 8 : ԻԿ · 4 : ԻԲ · 4 : ԼԴ · 7 : ԵՐԲ · Ժ . 9 :

1 Ցակոբ ի՞ր հօրը պանդխտա-
1729 ցած երկրին՝ Քանանու երկրին
2 մէջ բնակեցաւ : Ասոնք են Ցա-
կոբին ծնունդները . Յովսէփ տասն-
ուերկու տարեկան էր , երբոր իր
եղբայրներուն հետ հօտերը կ'արա-
ծէր , և պատանի ըլլալով իր հօրը
կնիկներուն Բաղդային որդիներուն
հետ ու Զելփային որդիներուն հետ
էր . և Յովսէփ իանոնց չար լուրը
3 անոնց հօրը կը բերէր : Եւ Իսրայէլ
իր բոլոր որդիներէն աւելի կը սիրէր
Յովսէփը , ինչու որ ի՞ր ծերու-
թեանը որդին էր անիկայ . և բազ-
մագոյն պատմուճան մը շինեց ա-
4 նոր : Եւ անոր եղբայրները տեսնե-
լով որ իրենց հայրը կը սիրէ զանի-
կայ իր բոլոր եղբայրներէն աւելի ,
տատելին զանիկայ , ու խաղաղու-
թեամբ չէին կրնար խօսիլ անոր
հետ :
5 Եւ Յովսէփ երազ մը տեսաւ , ու
իր եղբայրներուն պատմեց . և ա-
6 նոնք աւելի ատելին զանիկայ : Ը-
րաւ անոնց , Կ'աղաչեմ ձեզի ,
մտիկ ըրէք սա իմ տեսած երազս .
7 Ահա մենք դաշտին մէջ որաներ կը
կապէինք , և ահա իմ որաս ելաւ
ու շիտակ կանգնեցաւ . և ահա ձեր
որաները անոր բոլորտիքը կայնե-
ցան , ու իմ որաիս երկրպագու-
8 թիւն ըրին : Եւ անոր եղբայրնե-
րը ըսին անոր , Իրաւցընէ մեր
վրայ պիտի թագաւորե՞ս , կամ ի-
րաւցընէ մեր վրայ պիտի տիրե՞ս .
և անոր երազներուն ու խօսքերուն
համար աւելի ատելին զանիկայ :
9 Եւ ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ , ու
զանիկայ իր եղբայրներուն պատ-
մեց , ու ըսաւ , Ահա երազ մըն ալ
տեսայ , և ահա՛ արեւը ու լուսինը

ՆՐԼ · ԺԷ · 8 : ԻԿ · 4 : ԻԲ · 4 : ԼԴ · 7 : ԵՐԲ · Ժ . 9 :

ՀԱՄՊ . ա . 51 :

Ն · Ք · ԴԲ · ԻՐԲ 1496

ՆՐԼ · ԻԶ · 3 : ԻԿ · 4 : ԻԲ · 4 : ԼԴ · 7 : ԵՐԲ · Ժ . 9 :

Ն · Բ · ՂԲ · 1729

ու տասնուվեց աստղերը ինծի երբ-
10 կրկպագուԹիւն ըրին ։ Եւ իր հօրը ու իր եղբայրներուն պատմեց . և իր հայրը յանդիմանեց զանոնկայ , ու ըսաւ անոր ։ Ի՞նչ է այս քու տեսած երազդ . միԹէ ես ու քու մայրդ և քու Է եղբայրներդ իրաւ գիտնալ՞ պիտի գանք՝ մինչև գետինը
Է ԳԼ · ՃԼ · 29։ 11 քեզի խոնարհուԹիւն ընելու ։ Ու Ը եղբայրները նախանձեցան անոր , բայց հայրը Բ էր Փթէը պահեց առ
Ը Գոր · Է · 9 ։ Բ Գան · է · 28 ։ Ղբ · բ · 19 · 51 ։ իւրը ։
12 Եւ անոր եղբայրները գացին որ իրենց հօրը հօտերը Սիւքեմի մէջ
ԺԹ 1729 13 արածեն ։ Եւ Իսրայէլ բաւ Յովսեփին , Քու եղբայրներդ Սիւքեմի մէջ չեն արածեր ոչխարները . եկուր ես քեզ անոնց խրկեմ . ու անիկայ
14 բաւ , Ահա ես հոս եմ ։ Եւ բաւ անոր , Գնա՝ նայէ Թէ քու եղբայրներդ Ժողջ առողջ են , և հօտերը ողջ են , ու ինծի լուր մը բեր . այսպէս իրկեց զանիկայ Է Քերրոնի հովիտէն . և ան ալ Սիւքեմ եկաւ ։
Ժ ԳԼ · ԻԹ · 6։ 15 Եւ մարդ մը գտաւ զանիկայ , որ դաշտին մէջը ասդին անդին կը պտրտեր . և ան մարդը հարցուց անոր բսելով , Ի՞նչ կը փնտռես ։
16 Եւ անիկայ բաւ , Իմ եղբայրներս
Ի Նբկ · ա · 7։ կը փնտռեմ . կ'ազաչեմ՝ Ը բսէ ինծ-
17 ի , անոնք ո՛ւր կ'արածեն ։ Եւ ան մարդը բաւ , Անկէ եկան . բանի լսեցի որ Է Դոթայիմ երԹանք՝ կ'բսէին ։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ետևէն գնաց , ու զանոնք
ԺԸ ա թագ · ժԹ · 1 ։ Սաղ · լա · 13 · լԷ · 12 , 32 · ղդ · 21 ։ Մաա · իԸ · 1 ։ Մար · ժգ · 1 ։ Ցոհ · ժա · 53 ։ Գոր · իգ · 12 ։ Ա Եբր · երագ · ներու տերը ։ Ե Ածկ · ա · 11 · 16 · ղ · 17 · իԸ · 4 ։ Հ ԳԼ · իբ · 22 ։
18 Դոթայիմի մէջ գտաւ ։ Եւ երբ զանիկայ հեռուէն տեսան , դեռ քնքը անոնց չմօտեցած , Բ զանիկայ մեռցընելու դաւ դաւաձանուԹիւն ըրին ։
19 Ու իրարու բսին , Ահա այն Երազ տես-
20 ողը՝ կու գայ ։ Ու ատի հիմա եկէք մեռցընենք զանիկայ , ու գուբի մը մէջ նետենք , ու բսենք Թէ Չար գազան մը կերաւ զանիկայ . և տեսնենք Թէ անոր երազները ինչ պի-
21 տի բլլան ։ Ու Ռուբէն լսածին պէս՝ անոնց ձեռքէն ազատեց զանիկայ , բսելով , Չմեռցընենք զա-
22 նիկայ ։ Եւ Ռուբէն բաւ անոնց , Արիւն մի Թափէք , Բայց զանիկայ աս գուբը նետեցէք՝ որ անապատին մէջն է , և անոր ձեռք մի զարնէք . — Ի՛նչը՝ որ կարենայ ազատել զանիկայ անոնց ձեռքէն՝ իր հօրը դարձընելու համար ։
23 Ու եղաւ որ Յովսէփ իր եղբայրներուն քովը կացած պէս՝ անոնք իրենց Յովսէփը իր պատմուճանին , ազնիւն իր վրայի բազմազոյն
24 պատմուճանէն . Եւ առին զանիկայ , ու գուբը նետեցին . և գուբը
25 դատարկ էր , մէջը ջուր չկար ։ Ե Նստան հաց ուտելու . ու իրենց
Ն · Բ · ՂԲ · իւրը 1729 աչքերը վերցուցին ու տեսան , և ահա Ը Իսմայէլացւոց մէկ կարաւանը կու գար Գաղաադէն , որ իրենց ուղտերը հասմիներով և Թրաքասանով ու †զմուռսով բեռնատուած՝ Եգիպտոս տանելու կ'երԹա-
Ղ Տես Հմր 28 · 36 ։ Ե Երեմ · բ · 22 ։ † Կամ՝ պատրաստուած ։
26 ցին ։ Եւ Յուդա բսաւ իր եղբայրներուն , Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ Թէ որ մեր եղբայրը մեռցընենք , ու ծա-
Ժ ԳԼ · գ · 10 · Հմր 20 · Ցոր · ժգ · 18 ։ յա Թագ · ժբ · 17 ։ Ն ԳԼ · իբ · 21 ։
27 ծկնք անոր արիւնը ծածկենք . եկէք Իսմայէլացիներուն ծախենք անիկայ , և մեր ձեռքը անոր չդպչի . ինչու որ անիկայ Ը մեր եղբայրը ու մեր մարմինն է . և անոր եղբայրները
Ը ԳԼ · իԹ · 14 ։ Գաա · գ · 3 ։ ԳԼ · իե · 4 · 5 ։ Ե Ատ · ոՀ · 17 ։ Գոր · է · 9 ։
28 համձնցան ։ Ու Ը երբոր Մադիանացի վաճառականները կ'անցնէին , Յովսէփը դուրէն քաշեցին՝ ու դուրս հանեցին էր Եղբայրները , և Ը Իսմայէլացիներուն ծախեցին Յովսէփը Ղ դրամ կաւոր արծաԹի . անոնք ալ Յովսէփը Եգիպ-
29 տոս տարին ։ Եւ Ռուբէն դէպ ի գուբը դարձաւ , և ահա Յովսէփ գուբին մէջը չէր . ու Լիր հանդերձ-
30 ները պատռեց ։ Եւ դարձաւ իր եղբայրներուն ու բսաւ , Տղան չկայ . ու ես ո՛ւր երԹամ ։
Պ Տես Պատմ ԻԹ · 9 ։ Ջ Ծոր · ա · 20 ։
31 Եւ առին Յովսէփին պատմուճանը , ու այծերէն նոխազ մը մորԹեցին , և պատմուճանը արիւնը
Ա ԳԼ · իբ · 13 · 36 ։ Երեմ · լա · 15 ։ Ե Հմր 28 ։
32 Թաթխեցին ։ Ու իրկեցին բազմազոյն պատմուճանը , ու իրենց հօրը տարին , ու բսին , Ես գտանք մենք . դիտցիր հիմա Թէ աս քու որդւոյդ պատմուճանն է՝ Թէ չէ ։
33 Եւ անիկայ ճանչցաւ ան , ու բսաւ , Իմ որդւոյս պատմուճանն է , Հէյր զազան մը կերած է զանիկայ . Յովսէփ անդրանիկ է ։
Է Հմր 20 ։ ԳԼ · իբ · 28 ։
34 սէփը անշուշտ դիլսատուելցաւ ։ Եւ Յակոբ Ը պատռեց իր հանդերձները , ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վրայ . և իր որդւոյն համար շատ օրեր սուգ
Ը Հմր 29 · բ Թագ · գ · 31 ։
35 բրաւ ։ Ու իր բոլոր որդիները ու իր բոլոր աղջիկները Բ գինքը միսԹարելու եկան . բայց ինքը միսԹարուիլ չէր ուզեր . ու բսաւ , Ես սուգով պիտի իջնեմ գերեզմանը իմ որդւոյս քովը ։ Ա յսպէս անոր հայրը լացաւ անոր համար ։
Բ Բ Թագ · ժբ · 17 ։ Գ ԳԼ · իբ · 38 ։ Թգ · 29 · 31 ։
36 Եւ Մադիանացիները ծախեցին զանիկայ Եգիպտոսի մէջ՝ Փարաւոնի Ի Ներքինիին՝ Պետափրէս գահճապետին ։ Գ ԳԼ · ԺԹ · 1 ։ ‡ Յր պատասխանին ։ Կամ՝ անոնց կապտին ։

Գ Լ · Լ Ը

1 Յուդա Էրը , Օնանը և Սելոմի կը ծնանի ։ 6 Էրը Թամարին Տնա կը կարգուի ։ 8 Օնանին յանցանքը ։ 11 Թամար Սելոմին կը սպասէ ։ 13 կը խաբէ Յուդան , 27 ու Փարէսը և Զարան երկուբեակ կը ծնանի ։

1 Եղաւ որ ան առենը Յուդա իր եղբայրներուն քովէն իջաւ , ու Ոդոդամացի մէկու մը՝ քով դնաց ,
Ա ԳԼ · ԺԹ · 3 ։ Թագ · գ · 8 ։
2 որուն անունը Իրաս էր ։ Եւ Յու-

ՆՇ · Բ · ՂԲ · Իրբ 1729

Բ ա ՄԽ · Բ · 3 ։

Իրբ 1727

Ֆ ՊԼ · ԼԳ · 2 ։
Ր ՊԼ · Խզ · 12 ։ Թու · Խզ · 19 ։
Ի ՊԼ · Խզ · 12 ։ Թու · Խզ · 19 ։
Ը ՊԼ · Խզ · 12 ։ Թու · Խզ · 20 ։
Ի ՊԼ · Խ · 21 ։
Ը ՊԼ · Խզ · 12 ։ Թու · Խզ · 19 ։
Բ ա ՄԽ · Բ · 3 ։
Ի Օր · Ի · 5 ։ Մաա · Իր · 24 ։
Ի Օր · Ի · 6 ։

Է ՊԼ · Խզ · 12 ։ Թու · Խզ · 19 ։
Ի Հաւթ · ա · 13 ։

Ի ՂԼ · Ի · 13 ։

Ի Բ Թագ · Ժգ · 39 ։

Հ Ցհա · Ժ ։ 10 , 57 ։ Գաա · Ժգ · 1 ։

Յ Ընակ · Է · 12 ։
Ը Հմր 11 , 26 ։

Ճ Նգհկ · Ժգ · 33 ։
Ժ Հմր 20 ։

Ց Հմր 25 ։

դա Ի Շաւա անունով Քանանացիի մը ազջիկը Ի տեսաւ , ու առաւ զա-
3 նիկայ և մտաւ անոր ։ Եւ անիկայ յղացաւ ու որդի մը ծնաւ , և
4 անոր անունը Ի Էր դրաւ ։ Ու նո-
րէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ , և
5 անոր անունը Ի Օնան դրաւ ։ Եւ
դարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ , ու
անոր անունը Ը Սելօմ դրաւ ։ և եր-
կոր գանիկայ ծնաւ Ցուդա Քե-
զերի մէջ էր ։
6 Եւ Ցուդա իր առջինեկ տղուն
Էրին Ի կինի մը առաւ , որուն ա-
7 նունն էր Թամար ։ Եւ Ը Ցուդային
առջինեկը Էր չար էր Տէրոջը առ-
ջեւը . Ի ու Տէրը մեռցուց զանիկայ ։
8 Եւ Ցուդա ըսաւ Օնանին , Մտիր
Ի բու եղբօրդ կնկանը , ու տագրու-
թեան իրաւունքը կատարէ անոր , և
9 քու եղբօրդ սերունդ չհանէ ։ Եւ
Օնան գիտցաւ որ սերունդը Ի իրենը
պիտի չըլլար . անոր համար երբոր
իր եղբօրը կնկանը կը մտնէր , Ի երկ-
գետինը կը թափէր՝ որ իր եղբօրը
10 սերունդ չտայ ։ Եւ ան բրած բա-
նը Տէրոջը առջեւին դէշ երեցաւ , ու
11 Ը զանիկայ ալ մեռցուց ։ Եւ Ցուդա
իր Թամար Տարսին ըսաւ , Ի Որբևա-
ր՝ նստէ քու հօրդ տունը՝ մինչև որ
իմ Սելօմ որդիս մեծնայ . քանզի
ըսաւ , Զրլլայ որ ան ալ իր եղ-
բայրներուն պէս մեռնի . և Թամար
գնաց ու Ի իր հօրը տունը նստաւ ։
12 Եւ շատ օրերէն Տոքը մեռաւ
Շաւային աղջիկը՝ Ցուդային կին-
կը . և Ցուդա Ի մխիթարուեցաւ ,
ու Թամնա գնաց իր հօտերը ա-
րածուները բնակիներուն՝ Թիմը ու
13 ը ։ Եւ զրուցուեցաւ Թամա-
րին՝ ըսելով , Ահա քու սկեսրայրդ
հդեպ Ի Թամնա կ՚ելլէ՝ իր ոչխար-
14 ները ասրակաւոր ընելու ։ Ան ալ
իր որբևարութեան հանդերձները
հանեց իր վրայէն , ու քօղով մը
ծածկուեցաւ ու փաթթուեցաւ , և
Թամնայի ճամբուն մէջը եղող
Ենայիմի մուտքը Նստաւ . քանզի
տեսաւ որ Սելօմ մեծցաւ , ու ին-
քը անոր կնիկ բլլալու չտրուեցաւ ։
15 Երբոր Ցուդա տեսաւ զանիկայ ,
ըոզ կարծեց , ինչու որ իր երեսը
16 ծածկեր էր ։ Եւ ճամբան անոր
դարձաւ ու բսաւ , Ընդ՚ունք բրէ ,
քեզի մտնեմ . քանզի չէր գիտեր
թէ անիկայ իր հարսն է ։ Եւ ա-
նիկայ բսաւ , Ինծի մտնելու համար
17 ի՞նչ կու տաս ինծի ։ Ան ալ բսաւ ,
Ես ղեր այծի ուլ մը կը խրկեմ
Հօտերէն . և անիկայ բսաւ , Ի Գրաւ
18 մը կու տաս մինչև խրկելդ ։ Եւ
Ցուդա բսաւ , Ի՞նչ գրաւ տամ
քեզի ։ ու անիկայ բսաւ , Ի Քու

ՆՇ · Բ · ՂԲ · Իրբ 1727

Ե Հմր 14 ։

կնիքդ ու ժապաւէնդ և ձեռքիդ գաւազանը պարբ ։ ան ալ տուաւ անոր , ու մտաւ անոր , և թոմաբ
19 անկէ յղի մնաց ։ Եւ եղաւ ու գնաց ,
ու Ի իր վրայէն քօղը Հանեց , ու իր
որբևարութեան հանդերձները հա-
20 գաւ ։ Եւ Ցուդա իր բարեկամին Ոդողոմացիին ձեռքովը այծին ուլը խրկեց , որ կնկանը ձեռքէն գրաւը
21 առնէ . բայց չգտաւ զանիկայ ։ Եւ ան տեղի մարդոցը հարցուց ըսե-
լով , Ճամբուն վրայ Ենայիմի մէջ եղած բազը ուր է . և անոնք ըսին ,
22 Հոս բազ չկար ։ Եւ դարձաւ Ցու-
դային ու բսաւ , Զգտայ զանիկայ , և ան տեղի մարդիկն ալ ըսին Թէ
23 Հոս բազ չկար ։ Եւ Ցուդա ըսաւ , Իրեն Թող բլլայ , որ խայտառակ չբլլանք . ահա ես աս ուլը խրկեցի ,
24 ու դուն չգտար զանիկայ ։ Եւ եղաւ որ երեք ամիսի չափ ետքը Ցուդային պատմուեցաւ՝ ըսելով , Քու հարսդ Թամար Ը պոռնկեցաւ , նաև ահա պոռնկութենէն յղի մնաց ։ և Ցու-
դա ըսաւ , Հանեցէք զանիկայ ,
25 " ու այրուի ։ Երբոր զանիկայ դուրս կը հանէին , Բ ՟ՈՒԲԸ իր սկեսրայ-
րին խրկեց՝ ըսելով , Ես աս բանե-
րուն տիրոջմէն յղի եմ . նաև ըսաւ , Ընդ՚ունք բրէ՝ Ն գիտցիր Ո Թէ աս
կնիքն ու ժապաւէնը և գաւա-
26 զանը որո՞նց են ։ Եւ Ցուդա Ը ճանե-
ցաւ ու բսաւ , " Ընկերիկ ինծմէ արդար է . ինչու որ " զանիկայ իմ որդւոյս Սելօմին չտուի . և Ը ինչպէս
ալ նորէն չգիտցաւ զանիկայ ։
27 Ու եղաւ որ անոր ծնած աւուրը՝ ահա անոր արգանդին մէջ երկուս
28 րնակ էին ։ Եւ եղաւ որ երբ կը ծնանէր , Ձեռը ձեռքը երկրնցուց . և մանկաբարձը առաւ՝ ու անոր ձեռքին վրայ կարմիր դերձան կա-
պեց՝ ըսելով , Առաջ աս ելաւ ։
29 Եւ անիկայ իր ձեռքը ետ քաշածին պէս՝ ահա անոր եղբայրը ելաւ . և Ֆռնէսբէրը բսաւ , Ինչո՞ւ ցանդը պատուեցիր . ՟՟ պատառումը քու
վրադ բլլայ . անոր համար անոր ա-
30 նունը " Փարէս դրուեցաւ ։ Ու ետքը ձեռքին վրայ կարմիր դեր-
ձան ունցող եղբայրը ելաւ , և ա-
նոր անունը Զարա դրուեցաւ ։

ԳԼ · ԼԹ

1 Ցովսէփ Պետափրեայի ասոր ձէռ կը յատա-
ջանայ ։ 7 Իր սիկնոջը փոքռոթեանը դէմ կը կենայ ։ 13 Մասնթեանդ ամբասանանալովը ,
20 բանար կը ձգուի ։ 21 Բանտին մէջ Ընա-
տուած անոր հետ կ՚ըլլայ ։

1 Եւ Ցովսէփը Եգիպտոս իջեցուցին .
և Փարաւոնի ներքինին՝ Եգիպ-
տացի " Պետափրէս զանձապետը
Ի ձախտ առաւ զանիկայ Իսմայէ-
լացիներուն ձեռքէն , որոնք զանի-

1729

" ԳԼ · Լ · 36 ։ Սազ · ՃՀ · 17 ։
Ի ԳԼ · Լ · 28 ։

Ն. Ք. ՂԲ. 1729

2 կայ հոն իջեցուցին ։ Եւ ‡Տէրը
Յովսեփին հետ էր, ու անիկայ
յաջողակ մարդ մըն էր. ու իր Ե-
գիպտացի տիրոջը տունն էր անի-
3 կայ ։ Եւ անոր տէրը տեսաւ որ
Տէրը անոր հետն է. քանզի ‡ինչ
որ ընէր, Տէրը կը յաջողէր անոր
4 ձեռքովը ։ Եւ Յովսէփ ‡շնորհք
գտաւ անոր առջևը, ու կը ծառա-
յէր անոր, որ ՀԻր տանը վրայ վե-
րակացու ըրաւ զանիկայ, և իր բո-
լոր ունեցածը անոր ձեռքը յանձ-
5 նեց ։ Ու եղաւ որ զանիկայ իր տա-
նը ու իր բոլոր ունեցածին վրայ
վերակացու ըրած ժամանակէն՝
‡Տէրը Եգիպտացիին տունը օրՇնեց
Յովսեփին համար. և թէ տանը
մէջ և թէ դաշտին մէջ անոր բոլոր
ունեցածին վրայ Տէրոջը օրՇնու-
6 թիւնը եղաւ ։ Եւ իր բոլոր ունե-
ցածը Յովսեփին ձեռքը թողուց.
ու ինչ որ կար անոր քովը՝ չէր դի-
տեր, իր կերած հացէն զատ ։ Եւ
Յովսէփ ՀԳեղեցիկ էր դէմքով ու
գեղեցիկ տեսքով ։
7 Եւ եղաւ որ ասս բաներէն ետքը՝
անոր տիրոջը կնիկը աչք տնկեց
Յովսեփին վրայ, ու ըսաւ, ‡Պառ-
8 կէ ինծի հետ ։ Բայց անիկայ չհա-
ճեցաւ, ու իր տիրոջը կնկանը
ըսաւ, Ահա իմ տէրս տանը մէջ
իմ քովս ինչ որ կայ՝ չգիտեր. և
իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս
9 յանձնեց. Ասս տանը մէջ ինծմէ մե-
ծը չկայ. ու բան մը ինծմէ չարգի-
լեց քեզմէ 'ի զատ, ինչու որ դուն
անոր կնիկն ես. ‡ուրեմն ես ի՞նչ-
պէս ասս մեծ չարութիւնը ընեմ, ու
10 ‡Աստուծոյ դէմ մեղանչեմ ։ Եւ
քանի որ անիկայ օրէ օր Յովսեփին
կը զրուցէր, անիկայ մտիկ չէր
ըներ անոր՝ որ հետը պառկի կամ
11 հետը ըլլայ ։ Ու եղաւ որ օր մը
իր գործին համար տուն եկաւ. և
հոն տանը մէջ տանը մարդիկներէն
12 մէկը չկար ։ Ու Լտիկինը բռնեց անոր
հանդերձէն՝ ըսելով, Պառկէ ինծի
հետ. և անիկայ իր հանդերձը ա-
նոր ձեռքը թողուց, ու փախաւ
13 դուրս ելաւ ։ Ու երբոր տեսաւ որ
անիկայ իր հանդերձը թողուց, ու
14 դուրս փախաւ, Իր տանը մարդի-
կը կանչեց, և զրուցեց անոնց ըսե-
լով, Նայեցէք, մեզի Եբրայեցի
մը բերաւ՝ մեզ խայտառակ ընելու
համար. անիկայ ինծի եկաւ՝ ինծի
հետ պառկելու համար, ու ես
15 բարձր ձայնով պոռացի. Ու երբոր
լսեց իմ բարձր ձայնով պոռալս,
իր հանդերձը քովս թողուց, և
16 փախաւ դուրս ելաւ ։ Ու մինչև
որ անոր տէրը տուն եկաւ, անոր
17 հանդերձը իր քովը պահեց ։ Եւ

Ն. Ք. ՂԲ. 1729

‡Հմր 21։ Գլ. խա. 22։ իզ. 24, 28։ իր. 15։ աթագ. ժզ. 18։ ժը. 14, 28։ Գոր. է. 9։
‡Սաղ. ա. 3։
‡Գլ. ժը. 3։ ժթ. 19։ Հմր 21։
Հ Գլ. իդ. 2։
‡Գլ. լ. 27։
Ա թագ. ժզ. 12։
Բ թագ. ժզ. 11։
‡Առակ. զ. 29, 32։
‡Գլ. ի. 6։ Ղև. զ. 2։ բթագ. ժը. 13։ Սաղ. ծա. 4։
Լ Առակ. է. 13, ԵՀ։

‡խօսեցաւ անոր ասս խօսքերուն պէս՝
ըսելով, Ան Եբրայեցի ծառան՝ որ
դուն մեզի բերիր, իս խայտառակ
18 ընելու համար եկաւ ինծի ։ Ու
երբոր իմ ձայնս վերցուցի ու պո-
ռացի, իր հանդերձը քովս թողուց
ու դուրս փախաւ ։
19 Եւ եղաւ որ երբ անոր տէրը լսեց
իր կնկանը խօսքերը՝ որ զրուցեց
իրեն՝ ըսելով, Քու ծառադ ինծի
այսպէս ըրաւ, իր ‡բարկութիւնը
20 բորբոքեցաւ ։ Եւ Յովսեփին տէրը
առաւ զանիկայ ու ‡բանտը դրաւ,
ան տեղը՝ ուր որ թագաւորին բան-
տարկեալները կապուած էին. և
21 հոն բանտին մէջ մնաց ։ Բայց Տէ-
րը Յովսեփին հետ էր ու ողորմու-
թիւն ցուցուց անոր. և ‡բան-
տապետին առջևը շնորհք գտնել
22 տուաւ անոր ։ Ու բանտապետը
‡Յովսեփին ձեռքը յանձնեց բան-
տին մէջ եղած բոլոր բանտար-
կեալները. և հոն ամէն գործը տես-
23 նողը անիկայ էր ։ Բանտապետը
անոր ձեռքը եղած մէկ բանին չէր
նայէր. ինչու որ ՀՏէրը անոր հետն
էր, և անոր ամէն բրածները Տէրը
կը յաջողէր ։

ԳԼ. Խ

1 Փարաւոնին մատակարարը ու հացագործը բանտին մէջ։ 4 Բանտապետը ասոնք Յովսեփին պահպանութեանը կը յանձնէ։ 5 Յովսէփ անոնց երազները կը մեկնէ, 20 որ նոյն մեկնութեանը համեմատ կը կատարուին։ 23 Մատռուակին ապերախտութիւնը։

1 Ու եղաւ որ ասս բաներէն ետքը՝
Եգիպտոսի թագաւորին ‡մա-
տռուակը ու հացագործը իրենց
տիրոջը Եգիպտոսի թագաւորին
2 դէմ յանցանք գործեցին ։ Եւ Փա-
րաւոն բարկացաւ ‡իր երկու ներ-
քինիներուն՝ այսինքն մատռուա-
կապետին ու հացագործապետին.
3 ‡Եւ զանոնք դահճապետին տանը
բանտին մէջ բանտարկեց՝ ուր որ
4 Յովսէփ բանտարկուած էր ։ Եւ
դահճապետը Յովսեփին ապսպրեց
անոնց համար, ու անիկայ կը ծա-
ռայէր անոնց. և անոնք ատեն մը
բանտը մնացին ։
5 Ու Եգիպտոսի թագաւորին մա-
տռուակը ու հացագործը՝ որոնք
բանտին մէջ կապուած էին, եր-
կուքն ալ մէկ գիշեր մէյմէկ երազ
տեսան, ամէն մէկուն երազին նշա-
6 նակութեանը պէս ։ Եւ Յովսէփ
առտուանց անոնց եկաւ, ու տեսաւ
7 զանոնք որ խռովեր էին ։ Ու իր
տիրոջը տունը իր հետը բանտար-
կուած Փարաւոնին ներքինիներուն
հարցուց՝ ըսելով, ‡Ինչո՞ւ համար
ձեր երեսները տրտում են այսօր ։
8 Եւ անոնք ըսին անոր, ‡Երազ տե-

Ն. Ք. ՂԲ. 1729

‡Ել. իդ. 1։ Սաղ. ճի. 3։
‡Առակ. զ. 34, 35։
‡Սաղ. ճե. 18։ ապետ. բ. 19։ Տես գլ. խ. 3, 15։ խա. 14։
‡Ել. գ. 21։ ժա. 3։ ժբ. 36։ Սաղ. ճզ. 46։ Առակ. ժզ. 7։ Դան. ա. 9։ Գոր. է. 9, 10։
‡Գլ. խ. 3, 4։
Հ Հմր 2, 3։

Իրբ 1720

‡Նէեմ. ա. 11։
‡Առակ. ժզ. 14։
‡Գլ. լթ. 20, 23։
Իրբ 1718
‡Նէեմ. բ. 2։
‡Գլ. խա. 15։

Ն · ք · գԲ · ետ 1718

ա Տես գԼ · խա · 16 · Դան · բ · 11 · 28 · 47 ·

* ևբէ · և ասէ

ե Ամ · ժգ · 6 ·

ը Ամ · գ · 21 ·

թ Հմր 13 · 19 · Ամս · իե · 19 ·

ժ Հմր 13 ·

ի Նե՛հ · բ · 1 ·

ժա Հմր 19 ·

ժբ Ցոր · ժԹ · 14 · Ապ · ւա · 12 · Ժող · ԹԻ · 15 · 16 · Ա՛մով · գ · 6 ·

ամանը , ու զանիկայ մեկնող չկայ · և Ցովսէփ բսաւ անոնց , Ձգի՞ որ Աստուծոյ կը վերաբերին մեկնութիւնները · ապէ պատմեցէք ինծի ։

9 Եւ մատակարարապետը իր երազը պատմեց Ցովսեփին , ու բսաւ անոր , Երազիս մէջ *տեսայ որ" առ-

10 ջևս որթի մը կար · Եւ որթին վրայ իրեք ուռ կային · և ան բողբոջելուն պէս ծաղիկ բացաւ , ու անոր ողկոյզները խաղող հասցուցին · Եւ

11 Փարաւոնին գաւաթը ձեռքս էր · ու խաղողները առի , և Փարաւոնին գաւաթին մէջ ճմլեցի , ու գաւաթը Փարաւոնին ձեռքը տուի ։ Եւ

12 Ցովսէփ անոր բսաւ , Ասոր մեկնութիւնը սա է · իրեք ուռը երեք

13 օր է · Երեք օրէն եարը Փարաւոն զլուխդ պիտի վերցնէ ու քեզ նորէն քու պաշտօնիդ պիտի դարձնէ · և Փարաւոնին գաւաթը անոր ձեռքը պիտի տաս՝ անոր մատուռակը եղած ատենդ սովորութիւնդ

14 եղած ատենը ։ Խայց քեզի բարիք եղած ատենը , ինծի ցոյց բեր , և Փարաւոնին առջեւը յիշելով՝ զիս աս տունէն դուրս

15 հանե · Քանզի իրաւցրնէ գողցուեցայ Եբրայեցւոց երկրէն · և հոս ալ բան մը չըրի որ իս աս գուբը նետուին ։

16 Երբոր հացադործապետը տեսաւ որ ազէկ մեկնութիւն տուաւ , ըսաւ Ցովսեփին , Ես ալ երազիս մէջ տեսայ՝ որ գլխուս վրայ իրեք

17 †ձեռնակ սպիտակ ունէի · Եւ ամենուն վրայի սպիտակին մէջ հացադործի շինած Փարաւոնին ամէն կերակուրներէն էր · ու թռչուները կ՚ուտէին զանոնք գլխուս վրէ

18 բայի սպիտակէն ։ Եւ Ցովսէփ պատասխան տուաւ ու բսաւ , Ասոր մեկնութիւնը սա է · իրեք սա-

19 կաւը իրեք օր է · Երեք օրէն եարը Փարաւոն վրայիդ պիտի վերցնէ զքու գլուխդ , ու քեզ ծառի մը պիտի կախէ · և թռչունները վրայիդ քու մարմինդ պիտի ուտեն ։

20 Ու եղաւ որ երրորդ օրը Փարաւոնին ։ ծննդեանը օրն էր , և իր բոլոր ծառաներուն հիւնդութիւնք բրաւ · և իր ծառաներուն մէջը մատուռապետին ու հացադործապետին

21 դլուխները վերցուց · Ու դարձուց մատուռապետը իր պաշտօնին և անիկայ գաւաթը Փարաւոնին

22 ձեռքը տուաւ · Խայց հացադործապետը կախել տուաւ , ինչպես

23 որ Ցովսէփ մեկներ էր անոնց ։ Եւ մատուռապետը միտքը չբերաւ Ցովսէփը , հապա մոռցաւ զանիկայ ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Փարաւոն երկու երազ կը տեսնէ · 25 Ցովսէփ զանոնք կը մեկնէ · 33 ու Փարաւոնին խորհուրդ կու տայ · 38 Ցովսէփին յառաջդիմութիւնը · 50 Մանասէին ու Եփրեմին ծնունդը · 54 Սովը կը սկսի ։

1 Ու եղաւ որ լման երկու տարիէն եարը՝ Փարաւոն երազին մէջ տեսաւ որ դետին եղերքը կայներ

2 էր · Եւ ահա դետէն գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ մարմնով եօթը երինջներ ելան , ու ‡մարգադետինին վրայ՝ կ՚արածուէին ։

3 Եւ ահա անոնց ետևէն դետէն ուրիշ եօթը երինջներ ելան զազիր տեսքով ու նիհար մարմնով , ու հէյ երինջներուն քովը դետին

4 եղերքը կայնեցան · Եւ զազիր տեսքով ու նիհար մարմնով երինջները կերան եօթը գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ երինջները Եւրը

5 Փարաւոն արթընցաւ · Եւ քնացաւ , ու երկրորդ անդամ երազին մէջը տեսաւ որ մէկ ծղօտի վրայ եօթը պարարտ ու ազէկ հասկեր

6 կ՚ելլէին ։ Եւ ահա անոնց ետևէն եօթը նիհար ու խորշակահար

7 հասկեր կը բուսանէին · Եւ ան նիհար հասկերը կլլեցին եօթը պարարտ ու լեցուն հասկերը ։ Եւ Փարաւոն արթընցաւ , և ահա է-

8 րազ էր ։ Ու եղաւ որ առտուանոյ անոր հոգին նեղացաւ , ու կանչել տուաւ Եդիպտոսի բոլոր մոգերը և ան ատեն բոլոր իմաստունները · ու Փարաւոն պատմեց անոնց իր երազները , բայց մէկը չկար որ զանոնք Փարաւոնին մեկնէ ։

9 Ետև առինը մատուռապետը զրուցեց Փարաւոնին՝ բսելով , Այսօր ես իմ յանցանքներս կը

10 յիշեմ ։ Փարաւոն բարկացաւ իր ծառաներուն , և զիս պահճապետին տուաւ բանտը դրաւ , զիս

11 ու հացադործապետը · Եւ ես մանիկայ մէկ գիշեր երազ տեսանք · ամէն մէկերնիս իր երազին նշանակութեանը պէս երազ տեսանք ։

12 Եւ հոն մեզի հետ երիտասարդ մը կար , ու անոր պատմեցինք , և ան նիհայ էր մեկնեց մեզի մեր երազները · ամէն մէկերնուս՝ իր երազին պէս

13 մեկնեց ։ Ու ինչպես որ բանիկայ մեզի մեկնեց , անանկ եղաւ · զիս իմ պաշտօնիս դարձուց , ու զանիկայ կախեց ։

14 Ետև առին Փարաւոն Յոսէփ խրկեց ու կանչեց Ցովսէփը , և էշտով բանտին հանեցին զանիկայ · և սափրուեցաւ ու իր հանդերձները փոխեց ու Փարաւոնին եկաւ ։

Ն · ք · գԲ · ետ 1715

‡ Կամ՝ պրբանտներուն մէջը

ա Դան · բ · 1 · գ · 5 · 19 ·

բ Եզ · է · 11 · 22 · Եա · իԹ · 14 · Դան · ա · 20 · բ · 2 · գ · 7 ·

‡ Մաս · բ · 1 ·

դ Գլ · խ · 2 · 3 ·

ե Գլ · լԹ · 20 ·

զ Գլ · խ · 5 ·

է Գլ · լե · 36 ·

ը Գլ · խ · 12 · ԽԲ ·

թ Գլ · խ · 22 ·

ժ Ապ · ռէ · 20 ·

ի Դան · բ · 25 · աթոռ · բ · 8 · Ապ · ԽԱ · 7 · 8 ·

ՆՀ · Ք · ԳՔ · 1715

Ա Հմր 12 · Սպ · ԻԱ · 14 · Դան · Ա · 16 ·

Ե Դան · Բ · 30 · Գոր · Գ · 12 · Բ Կոր · Գ · 5 ·

Ֆ ԳԼ · Ի · 8 · Դան · Բ · 22 · 28 · 47 · Գ · 2 ·

Ա Հմր 1 ·

15 Եւ Փարաւոն բսաւ Յովսեփին , Ես բաղ տեսայ , ու զանիկայ մեկնող մը չկայ . Եւ քեզի համար լսելի որ կ'բսեն , թէ լսած երազդ կը մեկ-
16 նես : Եւ Յովսէփ պատասխան տուաւ Փարաւոնին ու բսաւ , Ես չէ թէ ես . Ֆ Աստուած պիտի տայ խաղաղութեան պատասխան Փարաւոնին :

17 Եւ Փարաւոն բսաւ Յովսեփին , Ա Երազիս մէջ տեսայ որ դետին եզեր-
18 բը կայներ էի . Եւ ահա դետէն եօթը երինջներ ելան պարարտ մսեղմ նով ու գեղեցիկ տեսքով , և մար-
գագետնին վրայ կ'արածուէին :
19 Եւ ահա անոնց ետևէն ուրիշ եօթը երինջներ ելան նիհար ու խիստ գարհր տեսքով և վատ մսեղնով , որ անոնց պէս գազիր բնաւ չտեսայ
20 Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ : Եւ նիհար ու գազիր երինջները կերան ան առջի եօթը պարարտ երինջնե-
21 րը . Ու անոնց փորը մտնելնէն ետքը՝ չէր գիտցուեր թէ անոնք անոնց փորը մտան . հապա անոնց տեսքը առջինին պէս գազիր էր : Ետքը ար-
22 թընցայ : Եւ դ՚ընդնեալ երազիս մէջ տեսայ որ ահա մէկ ծղօտի վրայ եօթը լեցուն ու ազէկ հասկեր կ'ել-
23 լէին . Եւ ահա անոնց ետևէն եօ-
թը չոր , նիհար ու խորշակա-
24 հար հասկեր կը բսանէին . Եւ նի-
հար հասկերը կլլեցին ան եօթը ա-
զէկ հասկերը : Ու ես պատմեցի մոգե-
րուն , բայց մէկը չկար որ բնծի մեկնէ :

25 Եւ Յովսէփ բսաւ Փարաւոնին , Մէկ է Փարաւոնին երազը . Ֆ Աս-
տուած իր ընելիքը յայտնեց Փա-
26 րաւոնին : Եօթը ազէկ երինջնե-
րը եօթը տարի են , և եօթը ազէկ հասկերը եօթը տարի են . երազը
27 մէկ է : Եւ անոնց ետևէն ելած եօթը նիհար ու գազիր երինջները եօթը տարի են և եօթը պարապ ու խորշակահար հասկերը չ՚եօթը
28 տարուան սով է : Ես Փարաւոնին ըսուցած խօսքս աս է . Աստուած իր ընելիքը Փարաւոնին ցուցուցեր
29 է : Ահա բոլոր Եգիպտոսի երկրին մէջ չ՚եօթը տարի մեծ առատու-
30 թիւն պիտի գայ . Եւ անոնց ետևէն չ՚եօթը տարի սով պիտի գայ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր առատութիւնը պիտի մո-
ռցուի . և սովը ՚պիտի ապահէ եր-
31 կիրը . Ու երկրին մէջ առատու-
թիւնը պիտի չգիտցուի՝ անկէ ետքը գալու սովին պատճառաւ . ինչու-
32 որ խիստ սաստիկ պիտի ըլլայ : Եւ երազը երկու անգամ Փարաւոնին կրկնուելուն պատճառը աս է որ աս Ը բանը Աստուծմէ հաստատուած է , և Աստուած շուտով պիտի
33 ընէ ան : Ուստի հիմա թող Փա-
րաւոն հանճարեղ ու իմաստուն մարդ մը գտնէ , ու զանիկայ Ե-
գիպտոսի երկրին վրայ կեցընէ :
34 Թող Փարաւոն սասկ ընէ , ու երկ-
րին վրայ գործակալներ դնէ , ու Եգիպտոսի երկրին արմտիքներէն առատութեան եօթը տարիներուն

ՆՀ · Ք · ԳՔ · 1715

Ա Առակ · Գ · 6 , 7 , 8 ·

Ե Հմր 48 ·

35 մէջ ՚ հինգէն մէկը առնէ : Եւ ան գալու ազէկ տարիներուն Ը բոլոր պաշարը ժողվեն , ու Փարաւոնին ձեռքին տակը ցորեն դիզեն , և քաղաքներուն մէջ պաշար պահեն :
36 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ըլլալու եօթը տարուան սովին դէմ աս պաշարը երկրին համար պահուի , որ երկիրը Ը սովէն չկորսուի :
37 Եւ Ես բանը Փարաւոնին աչքին ու անոր բոլոր ծառաներուն
38 աչքին ազէկ երեցաւ : Եւ Փարաւոն բսաւ իր ծառաներուն , Կրնա՞նք գտնել ասոր պէս մէկը՝ ՚որ իր Ոգին բո-
39 վանդակ ունի Հոգին ունի : Եւ Փարաւոն բսաւ Յովսեփին , Որով-
հետև Աստուած աս ամէնը քեզի ցուցուց , քեզի պէս հանճարեղ ու
40 իմաստուն չկայ : ՚Դուն իմ տանս վրայ կեցիր , և իմ բոլոր ժողովուրդս քու բերանդ նային . Ես միայն
41 աթոռով քեզմէ մեծ ըլլամ : Եւ Փարաւոն բսաւ Յովսեփին , Ահա Ես քեզ Եգիպտոսի բոլոր երկրին
42 վրայ կեցուցի : Եւ Փարաւոն իր ձեռքէն մատանին ՚հանեց , ու Յով-
սեփին ձեռքը դրաւ , և Ը զանոր բեհեզէ հանդերձներ հագցուց , Ը ու անոր պարանոցը ոսկի մա-
43 նեակ անցուց : Եւ զանիկայ իր երկրորդ կառքը հեծցուց . ՚ու կը պոռային անոր առջևէն , Ծնրադրութիւն բրէք . և Ֆ Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին վրայ կե-
44 ցուց զանիկայ : Եւ Փարաւոն բսաւ Յովսեփին , Ես Փարաւոն եմ , և առանց քեզի բնաւ մէկը իր ձեռքը կամ իր ոտքը չվերցընէ Եգիպ-
45 տոսի բոլոր երկրին մէջ : Ու Փա-
րաւոն Յովսեփին անունը * Փսոմի-
թոմփանէք դրաւ , և †Ասենդ քրա-
քին՝ Պետափրայ քուրմին աղջիկը Ասանէթը՝ անոր կնիկ բլլալու
տուաւ . և Յովսէփ Եգիպտոսի երկիրը պտրտելու ելաւ :
46 Եւ Յովսէփ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին ՚առջեւը ելած ատե-
նը երեսուն տարեկան էր : Եւ Յովսէփ Փարաւոնին առջևէն ելաւ , ու Եգիպտոսի բոլոր երկիրը պտր-
47 տեցաւ : Եւ առատութեան եօթը տարիներուն մէջ երկիրը խիստ
48 շատ արդիւնք տուաւ : Ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ եղած եօթը տա-

ՆՀ · Ք · ԳՔ · 1715

Ա Դան · Գ · 4 ·

Ֆ Եսթ · Գ · 10 · Բ · 2 · 8 ·

Ը Եսթ · Բ · 15 ·

Ե Դան · Ա · 7 , 29 ·

Ֆ Եսթ ՚ Գ · 9 ·

Ֆ ԳԼ · Խր · 6 · Խն · 8 , 26 · Գոր · Ի · 10 ·

* Ը՚ Եբերէն փրկիչ ։

† ԵԲՐ · Օնին

ՒՐԲ 1715

* ա Թագ · Ժ · 21 · Գ Թագ · Ժբ · 6 · 8 · Դան. ա · 19 ·

բինեամն բոլոր պաշարը ժողվից , ու քաղաքներուն մէջ դրաւ պաշարը . 49 Հետէն մէջը դրաւ : Ու Յովսէփ ծովու աւազին չափ խիստ շատ ցորեն դիզից , անհնարին որ հաշուի չդարձուն համար՝ չափելը դադաց :

50 Ու սովին տարիները գալէն առաջ՝ Յովսէփին երկու որդի ծնաւ , որ Ասենաթ քահանայապետ Պետափրեայ աղջկան Ասենէթ ծնաւ :

51 Անոր անունը Մանասէ դրաւ . քանզի ըսաւ , Աստուած ինծի մոռցուց իմ բոլոր վիշտերս , ու իմ հօրս տունը :

52 Երկրորդին անունը Եփրեմ դրաւ . քանզի ըսաւ , Աստուած իմ տառապանացս երկրին մէջ զիս աճեցուց :

53 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած տասուերկու տարին անցան , 54 ետքը Ու Յովսէփին բանած պէս՝ սովին օրերը տարին դալ սկսաւ . ու բոլոր երկիրներուն մէջ սով եղաւ , բայց Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ 55 հաց կար : Ու երբոր Եգիպտոսի բոլոր երկիրը անօթի եցաւ , ժողովուրդը հացի համար Փարաւոնին աղաղակից . և Փարաւոն բոլոր Եգիպտացիներուն , Յովսէփին դացէք . ինչ որ ձեզի ըսէ , ան րնէք :

56 Ու երկրին բոլոր երեսին վրայ սով եղաւ . և Յովսէփ բացաւ բոլոր շտեմարանները , ու Եգիպտացիներուն պաշար ծախից . և սաստկացաւ սովը Եգիպտոսի երկրին :

57 Ու բոլոր աշխարհ Եգիպտոս կու դային՝ Յովսէփէն պաշար ծախու առնելու . ինչու որ ամէն երկրի մէջ սովը սաստկացաւ :

ԳԼ . ԽԲ

1 Յակոբ իր ասոր որդիքը Եգիպտոս կը խրկէ ցորեն ծախու առնելու համար : 16 Յովսէփ զանոնք բանտը կը դնէ՝ լրտես ըլլալով , 18 ու եռքը կ'ազատէ զանոնք սա պայմանով՝ որ բենիամինը բերեն : 21 Յովսէփը ծախելին միտը բերելով՝ խիղճերնուն մէջ կը խօսուին : 24 Շմաւոն իրմէ պատանդ կը պահուի : 25 Փխաները ցորենը առնելով՝ ետ կը դառնան , 29 ու սա բաները Յակոբին կը պատմեն : 36 Յակոբ Բենիամինը խրկել չուզեր :

1 Ու Յակոբ երբ լսեցաւ Եգիպտոսի մէջ պաշար ըլլալը , Յակոբ ըսաւ իր որդիներուն , Ինչու՞ իրարու կը նայիք : 2 Ու ըսաւ , Ահա լսեցի որ Եգիպտոսի մէջ պաշար կայ . հոն իջէք ու անկէ մեզի համար ծախու առէք , որ ապրի մնանք և չմեռնինք : 3 Ու Յովսէփին տասը եղբայրները իջան Եգիպտոսէն ցորեն ծախու առնելու : 4 Բայց Յակոբ Յովսէփին եղբայրը Բենիամինը անոր եղբայրներուն հետ չխրկեց . քանզի ըսաւ , Զրկայ որ փորձանք մը պատահի անոր :

5 Ու Իսրայէլին որդիները հաց գացողներուն հետ պաշար ծախու առնելու եկան . քանզի Քանանու երկրին մէջ սով կար : 6 Ու Յովսէփ Ան երկրին իշխանն էր , և ինքը երկրին բոլոր ժողովուրդին պաշար կը ծախէր . ու Յովսէփին եղբայրները եկան , ու Երիմնց երեսները մինչև գետինը խոնարհում ըրին անոր : 7 Ու Յովսէփ իր եղբայրները տեսածին պէս ճանչցաւ զանոնք , բայց ինքզինքը անոնց չճանչցուց , ու անոնց հետ խոստութեամբ խօսեցաւ , և անոնց ըսաւ , Ո՞ւսկից եկաք . և անոնք ըսին , Քանանու երկրէն կերակուր ծախու առնելու 8 եկանք : Ու Յովսէփ իր եղբայրները ճանչցաւ , բայց անոնք զինքը չճանչցան : 9 Յետոյ Ու Յովսէփ Ի անոնց վրայով իր տեսած երազները միտը բերաւ , ու ըսաւ անոնց , Դուք լրտեսներ էք . երկրին տկարութիւնը տեսնելու եկած էք : 10 Ու ըսին անոր , Չէ , տէր իմ , հապա քու ծառաներդ կերակուր ծախու առնելու եկանք : 11 Մենք ամէնքս մէկ մարդուն որդիներ ենք , մենք շիտակ մարդիկ ենք . ծառաներդ լրտեսներ չենք : 12 Ու անիկայ ըսաւ անոնց , Չէ , հապա երկրին տկարութիւնը տեսնելու եկած էք : 13 Ու անոնք ըսին , Մենք քու ծառաներդ Քանանու երկրին մէջ մէկ մարդուն մը որդիքը ըլլալով՝ տասուերկու եղբայրներ ենք . և ահա ԱՀՆԷՆ պզտիկը այսօր մեր հօրը քովն է , ու մէկալը չկայ : 14 Ու Յովսէփ ըսաւ անոնց , Ան է որ ձեզի զրուցեցի ըսելով , Թէ դուք լրտեսներ էք . 15 Ասով պիտի փորձուիք . Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք ասկէ պիտի չելլէք , թէ որ ձեր պզտիկ եղբայրը հոս չգայ : 16 բայց հոս չգայ : Ձեզմէ մէկը ձեր եղբայրը բերելու խրկեցէք , ու դուք բանտը դրուիք , որ ձեր խօսքերը փորձուին , թէ արդեօք ձեր մէջը ճշմարտութիւն կայ . և թէ չէ , Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք լրտեսներ էք : 17 Ու զանոնք երեք օր բանտը դրաւ զանոնք : 18 Ու երրորդ օրը Յովսէփ ըսաւ անոնց , Ասանկ րնէք ու ողջ մնաք . Ես Աստուծմէ կը վախնամ : 19 Թէ որ դուք շիտակ մարդիկ էք , ձեր եղբայրներէն մէկը ձեր բանտարկուած տանը մէջ արգիլուի . և դուք գացէք , ձեր տանը անօթի տան համար պաշար տարէք . 20 Ու ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք , որ ձեր խօսքերը շիտակ երևին , ու չմեռնիք : Ու անանկ ըրին :

ՆԾԾ 1715

• Գլ . իբ . 17 ։ Դաս . է . 12 ։ աթոռ . Ժգ . 5 ։ Պաղտ . 27 ։

ֆ Գլ . խգ . 20 ։ խբ . 5 ։

— Հմր 45 ։

իբբ 1712

* յ՝ մոռցուցած ։

իբբ 1711

† յ՝ աճեցուց ։

Բ Գլ . խթ . 22 ։

1708

‡ Հմր 30 ։

Բ Պաղ . ճէ . 16 ։ Գոր կ . 11 ։

Ի Գլ . խբ . 6 ։ խկ . 14 ։ 24 ։

ՂԲ Օր . թ . 28 ։

1707

— Գոր . է . 12 ։

Բ Գլ . խգ . 8 ։ Պաղ . ՃԺբ . 17 ։ Նա . ԼԲ . 1 ։

ՆԾԾ 1707

‡ Հմր 38 ։

Գ Գոր . է . 11 ։

Ի Գլ . խա . 41 ։

ՂԳՀ . Լ . 7 ։

Ի Գլ . Լ . 5 ։ 9 ։

‡ ՆԷՔ . մերկութիւնը

Ը Ծն . ՝ա թոպ . ա . 26 ։ Ժէ . 55 ։

Ն·Ք·ԳՔ· 1707

21 Ու՝ իբարու՝ ըսին՝ Հրաւիրեցին
մեր եղբօրը վրայով յանգստացուցինք.
ինչու որ մենք տեսանք անոր հոգիին նեղութիւնը՝ երբոր ինքը մեզի
աղաչեց, ու մտիկ չըրինք. Եանոր
համար ասա նեղութիւնը վրանիս
22 եկաւ։ Եւ Ռուբէն պատասխան
տուաւ անոնց՝ ըսելով՝ Ես ձեզի
չզրուցեցի՞, ըսելով թէ Տղուն
դէմ մեղք մի գործէք. ու դուք
մտիկ չըրիք. և ահա հիմա անոր
արիւնը հեղէ հ կը պահանջուի։
23 Եւ անոնք չէին գիտեր որ Յովսէփ
կը հասկընար. ինչու որ թարգմանութիւնով կ՚ըսուէր։
24 Նով կը խօսէր իրենց հետ։ Եւ
անոնցմէ զատուեցաւ ու լացաւ. և
նորէն անոնց դարձաւ, ու խօսեցաւ
անոնց հետ. և անոնցմէ Շմաւոնը
առաւ, ու անոնց աչքին առջեւը
կապեց զանիկայ։
25 Ետքը Յովսէփ հրաման ըրաւ որ
անոնց ամանները ցորենով լեցընեն,
ու ամէն մէկուն ստակը իր քուրձին
մէջը դնեն, և անոնց ճամբուս պաշար տան։ Ու հասանք ըրաւ ա-
26 նոնց։ Եւ անոնք իրենց էշերուն
վրայ բեռցուցին ցորենները, ու անկէ
27 գացին։ Եւ անոնցմէ մէկը՝ իջեւանին մէջ իր իշուն կեր տալու համար իր քուրձը բացածին պահ՝ իր
ստակը տեսաւ, որ ահա իր բուր-
28 ձին բերանն էր։ Ու իր եղբայրներուն ըսաւ, Իմ ստակս ետ տրուեցաւ, և ահա հոս իմ քուրձիս
մէջն է. ու անոնց սիրտը խռովեցաւ, ու վախնալով իրարու ըսին,
Ի՞նչ է աս՝ որ Աստուած մեզի
բրաւ։
29 Ու Հայր Քանանու երկիրը իրենց հօրը Յակոբին, և բոլոր իրենց դիւրաց եկածները պատմեցին
30 անոր ըսելով, Այն երկրին տէրը և-
դող մարդը ինծի խստութեամբ
խօսեցաւ, ու ինձ երկիրը լրտեսող-
31 ներու տեղ դրաւ։ Եւ ըսինք ա-
նոր, Մենք շիտակ մարդիկ ենք,
32 լրտեսներ չենք. Մենք մեր հօրը
որդիքը՝ տասներկու եղբայրներ
ենք. մէկը չկայ, և ծծնէն պզտիկը
Քանանու երկրին մէջ մեր հօրը
33 քովն է այսօր։ Եւ այն երկրին
տէրը եղող մարդը մեզի խստութեամբ
խօսեցաւ, ու մեզ երկիրը լրտեսող-
ներու տեղ դրաւ, Ձեր շիտակ մարդիկ
ըլլալը ասկէ պիտի գիտնամ. ձեր եղբայրներուն մէկը
իմ քովս ձգեցէք, և ձեր ընտանեացը անօթութեանը համար դարձ
34 առէք ու գացէք։ Եւ ձեր պզտիկ
եղբայրը բերէք, որ պիտի գիտնամ
թէ դուք լրտեսներ չէք, հապա
շիտակ մարդիկ էք. այնպես ձեր
եղբայրը ձեզի կու տամ, ու առ երկ-
35 րին մէջ առուտուր ըրէք։ Ու
եղան որ իրենց քուրձերը պարպած

Ն·Ք·ԳՔ· 1707

ատեննին, ահա իւրաքանչիւրին
կապին ծրարը իր քուրձին մէջն էր. և
իրենք ու իրենց հայրն ալ ատակին
ծրարները տեսածնուն պէս՝ վախ-
36 ցան։ Եւ անոնց հայրը Յակոբ ը-
սաւ անոնց, Ինծ անորդի թողուցիք. Յովսէփը չկայ, Շմաւոնը
չկայ, Բենիամինն ալ պիտի առնէք.
ասոնց ամէնը իմ դէմս եկաւ։
37 Եւ Ռուբէն խօսեցաւ իր հօրը ու
ըսաւ, Թէ որ ես զանիկայ քեզի
չբերեմ, իմ երկու որդիներս մեռցուր. զանիկայ իմ ձեռքս յանձնէ,
ու ես քեզի ետ կը բերեմ անիկայ։
38 Բայց Յակոբ ըսաւ, Իմ որդիս
ձեզի հետ չերթար. ինչու որ նո-
ցոր եղբայրը մեռած է, ու անիկայ
մինակ մնաց. և Հ թէ որ ձեր ե-
րթալու ճամբուն մէջ անոր փոր-
ձանք մը պատահելու ըլլայ, իմ
ճերմակ մազերս տրտմութիւնով
գերեզմանը պիտի իջեցընէք։

ԳԼ · ԽԳ

1 Յակոբ դժուարաց կը համոզուի Բենիամինը
խրկելու։ 15 Յովսէփ իր եղբայրները կ՚ընդունի։ 31 անոնց խնջոյք մը կ՚ընէ։

1 Ու սովը՝ ասատկացաւ երկրին
2 մէջ։ Ու եղաւ որ երբ Եգիպտոսէն բերած պաշարնին կերան
հատցուցին, հայրերնին բաւ ա-
նոնց, Գացէք նորէն մեզի քիչ մը
3 ուտելիք ծախու առէք։ Եւ Յու-
դան պատասխան անոր բսելով, Ան
մարդը մեզի հաստատ վկայութիւնով խօսելով՝ բաւ, Թէ որ
Հ ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ,
4 իմ երեսս պիտի չտեսնէք։ Թէ որ
մեր եղբայրը մեզի հետ խրկես,
կ՚իջնենք ու քեզի ուտելիք ծախու-
5 կ՚առնենք. Բայց թէ որ չխրկես,
չենք իջներ. ինչու որ ան մարդը
բաւ մեզի, Թէ որ ձեր եղբայրը
հետերնիդ չըլլայ, իմ երեսս պիտի
6 չտեսնէք։ Եւ Իսրայէլ բաւ,
Ինչու համար չարաչար ինծի ըրիք թէ
ան մարդուն իմացընելով թէ
7 ուրիշ եղբայր ունիք։ Եւ անոնք
ըսին, Ան մարդը մեզի համար ու
մեր ազգականներուն համար ճշդիւ
հարցուց՝ ըսելով, Ձեր հայրը տակաւին ողջ է, ուրիշ եղբայր ու-
նիք. և մենք ասոնցմէ հասկընալով հասկընալով տուինք անոր. արդեօք մենք կրնայինք գիտնալ,
որ անիկայ պիտի ըսէ Թէ Ձեր եղ-
8 բայրը իջեցուցէք։ Եւ Յուդա
իր հօրը Իսրայէլին բաւ, Տղան
ինծի հետ խրկէ, ու ելլենք երթանք, որ ողջ մնանք ու չմեռնինք, մենք ալ՝ դուն ալ՝ մեր
9 ընտանիքներն ալ։ Ես կրաշխաւոր
կ՚ըլլամ անոր համար. զանիկայ իմ
ձեռքէս պահանջէ. Հ թէ որ անի-

– Գէն. խգ. 54, 57։
Բ Գէն. խը. 20։ խգ. 23։
Ե Գէն. խգ. 32։ Փիլիմ. 18, 19։

ՆՈՐ ՈՒՂԻՂ 1707

կայ քեզի չբերեմ, ու քու առջեդ չկայնեցընեմ, յաւիտեան քեզի յանցաւոր ըլլամ։ 10 Քանզի թէ որ չցասպզնէիք, մինչև հիմա երկրորդ անգամ դարձած կ'ըլլայինք։ Եւ անոնց Հայրը Իսրայէլ քառ անոնց, Եթէ այդպէս է, հիմա առ ըրէք. Ձեր ամանեղուն մէջը երկրիս ամենէն ազնիկ պտուղներէն առէք, ու մարդուն ընծայ տարէք, քիչ մը բալասան և քիչ մը մեղր, հաւիներ ու դմուռս, փստուղ ու 12 նուշ. Եւ ձեռքերնիդ կրկնապատիկ ասակ առէք, ու ձեր քուրձերուն բերանը եղած ասակը՝ նորեն բերուեցաւ, ձեռքերնիդ առէք եւ տարէք. գուցէ սխալմունք եղած 13 էր. Եղբայրնիդ ալ առէք, ու եկէք նորէն ան մարդուն դարձէք. 14 Եւ Ամենակարող Աստուած ձեզի ողորմի տայ ան մարդուն առջեը, որ ձեր միւս եղբայրը ու Բենիամինը թող տայ ձեզի. և ես թէ որ անզաւակ մնալու եմ, թող անզաւակ մնամ։

15 Եւ մարդիկը առին ան բնծաները, ու ձեռքերնին կրկնապատիկ ասակ առին, նաև Բենիամինը, ու ելան Եգիպտոս իջան, և Յովսէփի առջեը կայնեցան։ 16 Երբ Յովսէփ Բենիամինը անոնց հետ տեսաւ, ըսիր տանը վերակացուին բառ, Տուն տար մարդիկը, ու պատրաստէ. ընչու որ մարդիկը կէսօրին ինծի հետ պիտի ճաշեն։ 17 Ան ալ մարդը Յովսէփին բանածին պէս բրաւ. ու ան մարդը Յովսէփին տունը տարաւ մարդիկը։ 18 Եւ մարդիկը վախցան Յովսէփին տունը տարուելնուն համար, ու ըսին, Առջի անգամին մեր քուրձերուն մէջը դարձած ասակին համար կը տարուինք, որ վրանիս յարձակի, ու մեր վրայ էյնայ, մեզ ծառաներ առնէ՝ ու մեր էշերը։ 19 Եւ Յովսէփին տանը վերակացուն եղող մարդուն մօտեցան, ու տանը 20 դրանը մէջ խօսեցան անոր, Ու ըսին, Ո՜վ տէր, էսակէ առաջ կեբակուր ծախու առնելու իջանք։ 21 Ու Եղաւ որ երբ իջևանը եկանք, ու մեր քուրձերը բացինք, ահա ամէն մէկիներուն ասակը իր քուրձին բերանն էր, մեր ասակը լման կշռադրոյը. և զանիկայ մեր 22 ձեռքովը եա բերինք. Ու ձեռքերնուս մէջ ուրիշ ասակ բերինք՝ կեբակուր ծախու առնելու համար. չենք գիտեր թէ ով դրաւ մեր 23 ասակը մեր քուրձերուն մէջ։ Եւ անիկայ ըսաւ. Խաղաղութիւն ձեզի, մի վախնաք. ձեր Աստուածը և ձեր Հօրը Աստուածը ձեզի գանձ տուաւ ձեր քուրձերուն մէջ. Եա առի ձեր ասակը։ Եւ Շմաւոնը դուրս հանեց անոնց։

24 Ու ան մարդը Յովսէփին տունը տարաւ մարդիկը, և ջուր տուաւ ոտներնին, Էու իրենց ոտքերը լուացին, ու անոնց էշերուն կեր տուաւ։ 25 Եւ անոնք ընծաները պատրաստեցին՝ մինչև Յովսէփին կէսօրուան գալը. քանզի իմացան որ հոնկէ 26 հաց պիտի ուտեն։ Եւ երբ Յովսէփ տունը եկաւ, իրենց ձեռքը եղած ընծաները անոր մատուցին տանը մէջ, ու երկրիս գիտիր երեսովը անոր խոնարհեցան։ 27 Բայց Եւ անոնց ողջոյնը տալով հարցուց՝ ըսելով, Ձեր ծեր Հայրը՝ հորուն վրայով խօսեցաք ըսիր, ազէկ է. տակաւին ողջ է։ 28 Եւ ըսին, Քու ծառադ մեր Հայրը ազէկ է, տակաւին ողջ է. Եւ ծունկ ու խոնարհութիւն բրին։ 29 Եւ իր աչքերը վերցուց, ու Հիր մօրը որդին՝ իր եղբայրը Բենիամինը տեսաւ, և ըսաւ, Ա՜ռ է ձեր պզտիկ եղբայրը, որուն վրայով խօսեցաք ինծի. ու ըսաւ, Բէնէ՜ղփէնի, Աստուած ողորմի քեզ։ 30 զի՛ սրտկան իմ։ Եւ Յովսէփ շտով ելաւ. քանզի իր աղիքը զալարեցան իր եղբօրը վրայ, և լալու փէշ կը փնտռէր. ու ներքին սենեակը մտաւ ու հոն լացաւ։ 31 Եւ լուացք իր երեսը ու դուրս ելաւ. և զսպեց ինքզինքը ու 32 ըսաւ, Հաց բերէք։ Եւ իրեն զատ, ու անոնց զատ, և իրեն հետ ուտող Եգիպտացիներուն զատ դրին. քանզի Եգիպտացիները Եբրայեցւոց հետ հաց չէին կրնար ուտել, ինչու որ Եգիպտացիներուն գզուելի 33 էր։ Եւ նստան անոր առջեը, անդրանիկը իր անդրանկութեանը պէս, և պզտիկը իր պզտիկութեանը պէս. և մարդիկը իրարու 34 նայելով կը զարմանային։ Եւ անիկայ իր առջեէն բաժինները իրկեց անոնց. բայց Բենիամինին բաժինը միւսներուն բաժինէն հինգ անգամ աւելի էր. և խմեցին ու Աստուծոյ հետ միասին զուարթացան։

ՆՈՐ ՈՒՂԻՂ 1707

† ԵՔԷՐ. Ձեր ասակը բնական էին։

ԳԼՈՒԽ ԽԴ

1 Յովսէփ իր եղբայրները ճամբայէն ետ դարձնելու համար Տարը կը բանեցնէ։ 14 Յուդային խնամքն ազատելը։

1 Եւ իր տանը վերակացուին հրամայեց ըսաւ, ըսելով, Ա՛ս մարդոց քուրձերը տանել կրցած չափ ուտելիք լեցուր, ու միշ միւկուն ասակը իր քուրձին բերանը։ 2 բանը դիր։ Եւ ՀԱՔԷՆ պզտիկին քուրձին բերանը իմ՝ գնահատ ար-

† ԵՔԷՐ. Ձեր ասակը բնական էին։

† ԵԼ. ԺԲ. 4, ԽԳ. 32։

ԾՆ. ԽԴ. 4։

ԾՆ. ԽԳ. 20, ՂԱԿ. ԺԲ. 16։

ԾՆ. ԼԲ. 25, ԵԶՐ. Բ. 22։

ՂԿ. ԽԲ. 25, 35։

ԾՆ. ԼԲ. 7, 10։

ԾՆ. ԼԲ. 14։

ԾՆ. ԽԲ. 11, 13։

ԾՆ. ԼԲ. 7, 10։

ԾՆ. ԼԲ. 17, 18։

ԵԹՄ. Գ. 16։

ԾՆ. ԽԲ. 13։

ԾՆ. ԽԲ. 2, ԼԹ. 4, ԽԳ. 1։

ԳԹԱԳ. Գ. 26։

ԾՆ. ԽԲ. 24։

ԳԹԱԳ. ԺԱ. 11։

ՂԿ. ԽԲ. 25։

ԵՔԷՐ. Մարթեվիկը

ՂԵՒ. Լ. 14։

ԾՆ. ԽԳ. 34, ԵԶ. Բ. 26։

ՂԿ. ԽԳ. 3, 10։

ԵԼ. ԽԲ. 27, 35։

ՂԿ. ԽԲ. 22։

ՂՆԿ. Ա. 6, ԾՈՒ. Բ. 10։

Ն·Ք·ԳՔ· 1707

ծամի գառամը ու իր պաշարին առակը դիր ։ Ու անիկայ Յովսեփին բաց խօսքին պէս ըլաւ ։

3 Եւ առաւօտուն լուացածին պէս մարդիկը խրկուեցան , իրենք ու իրենց էշերը ։ Անոնք քաղաքին հրկիզով դիս չհետացած , Յովսէփ իր տանը վերակացուին ըսաւ , Երթ՝ ան մարդուդը եւսէն վազէ , ու անոնց հասիր և ըսէ անոնց , Ինչո՞ւ բարիին փոխարէն չար հա-

Ծ ԳԼ·ԼԲ·3· 5 տուցիք · Ա՛ս ան չէ՞ որուն ինչէն իմ տէրս կը խմէ , ու անով կը հմայէ · ասանկ ընելով՝ գէշութիւն ըրիք ։

6 Եւ անիկայ հասաւ անոնց , և ըսաւ 7 անոնց ասոնց նոյն խօսքերը ։ Եւ անոնք , Ինչո՞ւ իմ տէրս ասանկ խօսքեր կը զրուցէ · քա՛ւ լիցի որ քու ծառաներդ ասանկ բան մը

Ա՛ԳԼ·ԽԴ·21· 8 ընեն ։ Ահա՛ մեր քովէներուն բերանը գտած ատակնիս Քանաան երկրէն քեզի եւս բերինք · ուրեմն ինչպէս քու տիրոջդ տունէն արծաթ կամ ոսկի պիտի գողնանք ։

9 Քու ծառաներուդ որուն քովը որ գտնուի , Է թող անիկայ մեռնի , ու մենք ալ իմ տիրոջս ծառաներ

Է ԳԼ·ԼԱ·32· 10 ըլլանք ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Հիմա ճիշդ ձեր ըսածին պէս թող ըլլայ · որուն քովը որ գտնուի , ան ինծի ծառայ ըլլայ , ու դուք անպատ-

11 ըլլաք ։ Ուստի ամէն մէկը արագ-նաք իր քուրջը գետինը իջեցուց , ու ամէն մէկը իր քուրջը բացաւ ։

12 Եւ անիկայ մեծէն սկսաւ փնտռել , ու մինչև պզտիկը նայեցաւ · և գտաւ թը Բենիամինին քուրջին մէջ գտնուեցաւ ։

Ջ ԳԼ· ԼԷ· 29 , 34 ; ԹՎ· ·ԺԶ· 6 ; ԲԹԱԳ· ՟· 11 ·

13 Ան ատենը Ի իրենց հանդերձները պատուեցին · և ամէն մէկը իր էշը բեռցուց ու քաղաքը դարձան ։

14 Եւ Յուդա ու անոր եղբայրները Յովսեփին տունը եկան , և անիկայ տակաւին հոն էր , ու Ո անոր առջևը

Ը ԳԼ·ԼՀ·7· 15 դետինը ինկան ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց , Ա՛ս ի՞նչ բան է որ ըրիք · չէ՞ք գիտեր որ ինծի պէս

Ե ՀՈՐ Ջ· 16 մարդ մը անշուշտ Ե կը հմայէ ։ Եւ Յուդա ըսաւ , Իմ տիրոջս ի՞նչ բանը , ի՞նչ խօսինք , կամ ի՞նչ-պէս արդարացընենք ինքզինքնիս · Աստուած քու ծառաներուդ յան-ցանքը բռնեց · ահա՛ մենք մեր տիրոջս ծառաներ ենք , մենք ալ՝ անիկա ալ՝ որուն քովը գտաւեր

ՂՀՈՐ 9· 17 գտնուեցաւ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Է քա՛ւ լիցի որ ես այդպէս ընեմ · հապա՛ ան մարդը՝ որուն քովը գտաւեր գտնուեցաւ , անիկայ ինծի ծառայ ըլլայ , ու դուք խաղաղու-

Ե ԱՍԱԿ· ԺԷ· 15· թեամբ ձեր հօրը երթ՛ք ։

18 Ան ատենը Յուդա մտաւեցաւ ա-նոր ու ըսաւ , Ո՜հ տէր իմ , չնորհք ըրէ՝ թող քու ծառադ խօսք մը խօսի իմ տիրոջս ականջներուն , ու ծառայիդ վրայ բարկութիւնդ չորթրթաի · ինչու որ դուն Փարա-

19 ւանին պէս ես ։ Իմ տէրս իր ծա-ռաներուն հարցուց՝ ըսելով , Հայր կամ եղբայր ունիք ։ Եւ մենք ը-սինք մեր տիրոջը , Թէ ձեր հայր մը ունինք , և ինք ահիլաս էր Բ ծերու-

Բ ԳԼ·ԼԲ·3· թեան տարիքը ունէր պզտիկ որդի մը ունի , ու անոր եղբայրը մեռած է , և միայն անիկայ իր մօրմէն մնաց , ու անոր հայրը կը սիրէ զա-

21 նիկայ ։ Եւ քու ծառաներուդ ը-սիր , Ի ինծի իջեցուցէք անիկայ ,

Ի ԳԼ· ԽԲ· 15 , 20 ·

22 որ տեսնեմ · Եւ իմ տիրոջս ըսինք , Տղան իր հայրը չկրնար ձդել · քանզի թէ որ իր հայրը ձդելու ըլլայ ,

* ԼԵԲ· ·ա՛քա անոր վրայ գնեմ ·

23 անիկայ պիտի մեռնի ։ Եւ քու ծառաներուդ ըսիր , Է թէ որ ձեր պզտիկ եղբայրը ձեզի հետ չիջնէ , իմ երեսս ալ՛ այլեւս պիտի չտես-

Է ԳԼ· ԽԳ· 3 , 5 ·

24 նէք ։ Ու երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս ելանք , իմ տիրոջս խօսքերը

25 պատմեցինք անոր ։ Եւ մեր հայրը ըսաւ , Դարձէ՛ք նորէն , ո՜ մեզի քիչ մը կերակուր ծախու առէ՛ք ։

Լ ԳԼ· ԽԳ· 2 ·

26 Եւ մենք ըսինք , Չենք կրնար իջ-նել · Թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը ըլլայ , ան ատենը կ՚իջ-նենք · ինչու որ պիտի չկրնանք տես-նել ան մարդուն երեսը , Թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը չըլլայ ։

27 Եւ քու ծառադ իմ հայրս ըսաւ մեզի , Դուք գիտէք որ Բ իմ կնոջիս

Բ ԳԼ· ԽԶ· 19 ·

28 երկու որդիէ ծնաւ ինծի · Եւ մէկը քովէս ելաւ , ու ես ըսի , Ո՛նշուշտ ջաղաջած է , ու

Ջ ԳԼ·ԼԸ·33· 29 մինչև հիմա դիշատած է , ու Թէ որ Ի ասկից այ քովէս առ-նէք , ու անոր փորձանք մը պատա-հի , իմ ձերմակ մազերս տրտմու-Թիւնով գերեզմանը պիտի իջե-

Ի ԳԼ· ԽԲ· 36 · 38 · 30 ցընէք ։ Ուստի հիմա՝ երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս երթամ , ու տղան մեր հետը չըլլայ , Ո անոր հոգին տղուն հոգիին հետ կապուած

ՀԱ ԹԱԳ· ԺԸ· 1· 31 ըլլալով , երբոր տեսնէ Թէ տղան Բը հետը չէ , պիտի մեռնի · և ծա-ռաներդ քու ծառայիդ մեր հօրը ձերմակ մազերը տրտմութիւնով

32 գերեզմանը պիտի իջեցընենք ։ Ին-չու որ ծառադ տղուն համար իմ հօրս երաշխաւոր եղայ՝ ըսելով , Է թէ որ եւս անիկայ քեզի չբերեմ ,

Յ ԳԼ· ԽԶ· 9 · իմ հօրս յաւիտեան յանցաւորը ըլ-33 լամ ։ Ուստի հիմա կ՚աղաչեմ քեզի , Ո տղուն տեղը ծառադ իմ տիրոջս ծառայ մնայ , և տղան իր եղբայրնե-

ԵԶԼ· ԼՐ· 32· 34 րուն հետ երթ՛ · Քանզի թէ որ տղան իմ հետս չըլլայ , ինչպէս երթամ իմ հօրս · չըլլայ որ իմ հօրս գալու փորձանքը տեսնեմ ։

ՆՈՐ ՏԵՂ 1707

ԳԼՈՒԽ ԼԵ

1 Յովսէփ դիմեալ իր եղբարցն ասէ զհաճոյսն. 5 անցած բանիսը Աստուծոյ նախախնամութեամբ ասելով՝ կը մխիթարէ զանոնք։ 9 ու կը խրկէ զբ իր Հայրը բերելու։ 16 Փարաւոն ասոնց բանին կը հաճի։ 21 Յովսէփ անոնց հաճելու պատրաստ կու լայ, ու զանոնք կը յորդորէ որ խռովութիւն չունենան ճամբան։ 25 Յակոբ իր որդւոցն լուրը առնելով՝ կը զարնայ։

1 Եւ Յովսէփ չկրցաւ զսպել ինքզինքը բոլոր իր կողովներուն առջեւ, ու պոռաց, Հովս դուրս հանեցէք բոլոր մարդիկը. և ևրբ Յովսէփ ինքզինքը իր եղբայրներուն ճանչցուց, 2 լսեցաւ։ Եւ Եգիպտացիք լսեցին, ու — Ձայնը վերցնելով լացաւ. ու Փարաւոնին տունն ալ լսեց։ 3 Եւ Յովսէփ բաւ իր եղբայրներուն, Ես Յովսէփն եմ. իմ Հայրս տակաւին ողջ է. ու եղբայրները չէին կրնար պատասխան տալ անոր, ինչու որ անոր առջեւը խափանած մնացած էին։ 4 ետին։ Եւ Յովսէփ բաւ իր եղբայրներուն, Ինծի մօտ եկէք. անոնք ալ մօտ եկան. և բաւ, Ես ձեր եղբայրը Յովսէփն եմ, զոր Եգիպտոս 5 տուս գաքուիլը ծախեցիք։ Ուստի հիմա դուք հոս ծախելնուդ համար իմ վշտանաք, ու ձեզի ծանր չերեւնայ. Ընչու որ Աստուած խրկեց զիս ձեր առջեւէն՝ կեանք պահելու համար։ 6 Հետու համար։ քանզի երկրիս վրայ սովին երկրորդ տարին է աս. և տակաւին հինգ տարի կայ որ ոչ վարուցան, ոչ ալ հունձք պիտի 7 բլլայ։ Եւ Աստուած զիս ձեր առջեւէն խրկեց՝ որ երկրի վրայ ձեզի սերունդ պահէ, և մեծ ազատու-8 թիւնով ձեզ ապրեցնէ։ Եւ հիմա զիս հոս խրկողը դուք չէք, հապա Աստուած է. ու ինծի զիս Փարաւոնին Հայր՝ և իր բոլոր տանը տէր՝ ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին իշխան 9 դրաւ։ Շուտով իմ Հօրս երթ-ք, ու բսէք անոր, Ըսյսպէս կ'բսէ քու Յովսէփ որդիդ. Աստուած բոլոր Եգիպտոսին տէր բրաւ զիս, չու-10 շանաս՝ ինծի իջնես. Եւ Գեսեմի երկրին մէջ պիտի բնակիս, որ ինծի մօտ բլլաս դուն ու քու որդիդ. և քու որդւոցդ որդիքդ՝ և Հօտերդ ու արջառներդ՝ և քու բո-11 լոր ունեցածդ. Եւ հոն քեզ պիտի սնուցանեմ. ինչու որ տակաւին հինգ տարի սով կայ. չըլլայ որ չնուն ու քու տունդ և քու բոլոր ունեցածդ չբաւորութիւն բաշէ։ 12 Եւ ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս Բենիամինին աչքերը կը տեսանեն՝ որ 13 Ձեզի խօսողը իմ բերանս է։ Ու Եգիպտոսի մէջ իմ ունեցած բոլոր փառքս, ու ձեր բոլոր տեսածը պատմեցէք իմ Հօրս. և շուտով 14 իմ Հայրս հոս իջեցուցէք։ Եւ իր եղբօրը Բենիամինին պարանոցին վրայ ինկաւ ու լացաւ. Բենիամինն ալ անոր պարանոցին վրայ լացաւ։ 15 Եւ իր բոլոր եղբայրները համբուրեց ու անոնց վրայ լացաւ. և ան-կէ ետքը իր եղբայրները իրեն խօսեցան։

16 Եւ ասոր լուրը Փարաւոնին տանը մէջ լսուեցաւ թէ Յովսէփին եղբայրները եկեր են. և Փարաւոնին ու անոր ծառաներուն է Հաճելի և 17 դաւ։ Եւ Փարաւոն բսաւ Յովսէփին, Քու եղբայրներուդ բսէ, Ասբսէք. Ձեր անասուները բեռցուցէք, ու քանանու երկիրը գացէք. 18 Եւ ձեր Հայրը ու ձեր բնտանիքները առէք, ու ինծի եկէք. և Եգիպտոսի երկրին ադեկ ոեշը ձեզի տամ, ու Երկրին պարարտութենէն ու-19 տէք։ Եւ քեզի հրաման եղաւ. ասբսէք. Ձեր տղաքներուն համար ու ձեր կիներուն համար Եգիպտոսի երկրէն կառքեր առէք ձեզի, 20 և ձեր Հայրը բերէք ու եկէք։ Եւ ձեր կարասիքին մի՛ նայիք՝ ինչու որ բոլոր Եգիպտոսի երկրին բարիքը ձերն է։

21 Եւ Իսրայէլին որդիները անանկ բրին. և Յովսէփ անոնց կառքեր տուաւ Փարաւոնին խօսքին պէս, ու ճամբու համար պաշար տուաւ 22 անոնց։ Ընծայ ամէն մէկուն զատ զատ փոխելու հանդերձներ տուաւ, բայց Բենիամինին իրեք հարիւր կտոր արծաթ ու հինգ ձեռք փոխելու 23 Հանդերձ տուաւ։ Եւ իր Հօրը ասոր պէս բաներ խրկեց. տասը էշ Եգիպտոսի բարիքներով բեռցած՝ և տասը էշ ցորենով ու հացով և ուտելիքներով բեռցած՝ իր Հօրը 24 ճամբորդութեան համար։ Ըսյպէս իր եղբայրները խրկեց, ու գացին. և բաւ անոնց, Ճամբուն մէջ չկռուիք։

25 Եւ անոնք Եգիպտոսէն ելան, ու դէպ ի՛ քանանու երկիրը իրենց Հօ-26 րը Յակոբին գացին. Եւ անոր պատմելուն բսելով, Յովսէփ տակաւին ողջ է, ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին իշխանը անիկայ է։ Եւ Յակոբ սիրտը մարեցաւ, քանզի անոնց 27 չհաւատաց։ Եւ անոր պատմեցին Յովսէփին բոլոր խօսքերը որ իրենց բսեր էր, ու երբոր տեսաւ Յովսէփին խրկած կառքերը զինքը տանելու համար, անոնց Հօրը Յակոբին հոգին ոգեշնչաց։ Եւ Իսրայէլ բսաւ, Բաւական է. իմ որդիս Յովսէփ տակաւին ողջ է. երթամ ու մեռնելէս առաջ տեսնեմ անիկայ։

ՆՈՐ ՏԵՂ 1707

ՀԴՈՒԿ. 14։

ՀԴԼ. ԽԶ. 37։

ՀԴԼ. ԽԸ. 28։ ԹՈՒ. ԺԲ. 12, 29։

ՄԵՔ. ՁԵՐ ՍՊԱՐԸ ՉԹԲՆԱՅԻ.

ԻԹՈՒ. Գ. 16։

ՀԴԼ. ԽԳ. 34։

ՅԱՐ. ԻԲ. 24։ ՍԱԳ. ՀԻԳ. 1։ ԴԱՆ. ԻԳ. 11, 41։

Ն·Ը·ԳԲ·
1706

ԳԼ · Խ Զ

1 Ցակոբ բնեռաբնեկի մէջ Աստուծմէ կը քաջալերուի ։ 5 Անկէ իր բնտանիքովը Եգիպտոս կ'երթայ ։ 8 Եգիպտոս գացող իր բնտանեցը ցամաքները ։ 29 Յովսէփ իր հայրը Ցակոբը դիմաւորելու կ'երթայ ։ 31 Կը սորվեցնէ իր եղբայրներուն՝ թէ ինչ պատասխան պիտի տան փարաւոնին ։

1 Եւ Իսրայէլ իր բոլոր ունեցածովը ճամբայ ելաւ, ու – Բերսաբէէ եկաւ. և ի իր հօրը Իսահակին
2 Աստուծոյն գոհեր մատուց ։ Ու Աստուած † գիշերուան տեսիլքի մէջ խօսեցաւ Իսրայէլին ու ըսաւ, Ցակո՛ב Ցակո՛ב. և անիկայ ըսաւ,
3 Ահա ես հոս եմ ։ Եւ ըսաւ անոր, Ես եմ Աստուածը՝ Հրեշ հօրդ Աստուածը. Եգիպտոս իջնելու մի վախնար, ինչու որ ես հոն մեծ ազգ
4 մը պիտի ընեմ քեզ. Ես քեզի հետ Եգիպտոս պիտի իջնեմ, նաև էքեզ անշուշտ պիտի հանեմ, ու Յովսէփ պիտի դնէ իր ձեռքը քու
5 աչքերուդ վրայ ։ Եւ ի Ցակոբ ելաւ Բերսաբէէէն. ու Իսրայէլին որդիները տարին իրենց հայրը Ցակոբը՝ ու իրենց տղաքները եւ իրենց կիներ ները ան կառքերով, ի որոնք որ Փարաւոն իրկից գանիկայ տանելու
6 համար ։ Եւ առին իրենց անասունները ու իրենց ստացածքը՝ որ Քանանու երկրին մէջ ստացեր էին, ու Եգիպտոս եկան ի Ցակոբ ու անոր բոլոր սերունդը իրեն հետ.
7 Իր որդիները ու իր որդւոցը որդիները իր հետ՝ իր աղջիկները ու իր որդւոցը աղջիկները և իր բոլոր սերունդը իր հետ Եգիպտոս բերաւ ։
8 Եւ Ասոնք են Իսրայէլի որդւոցը անուններըը որ Եգիպտոս եկան. Ցակոբ ու անոր որդիքը. ի Ցա-
9 կոբին անդրանիկը Ռուբէն ։ Եւ Ռուբէնին որդիքը՝ Ենովք, ու Փաղղուս, և Եսրոն ու Քարմի ։
10 Եւ ի Շմաւոնին որդիքը՝ Ցամուէլ, ու Ցամին, և Ոհադ, ու Ցաքին, և ի Սահաո, ու Քանանացի կնկանը
11 որդին Սաուղ ։ Եւ ի Ղեւիին որդիքը՝ Գերսոն, Կահաթ ու Մերա-
12 բարի ։ Եւ ի Յուդային որդիքը՝ Էր, ու Օնան, և Սելօմ՝ ու Փարեսս և Զարա. բայց Էր ու Օնան Քանանու երկրին մէջ մեռան. և ի Փարեսին որդիքը՝ Եսրոն ու Համուլ ։
13 մըն էին ։ Եւ ի Իսաքարին որդիքը՝ Թովղայ, ու Փուա, և * Ցոբ ու
14 Սամրոն ։ Եւ Զաբուղոնին որդիքը՝ Սարեդ, ու Ելօն և Ցաղել ։
15 Ասոնք են Լիայի որդիքը, որոնք Միջագետքին մէջ Ցակոբին, ու անոր Դինա աղջիկը. անոր բոլոր որդիները ու աղջիկները եր-
16 ասնուիրեք Հոգի էին ։ Եւ Գադին որդիքը՝ ի Սափոն, ու Ունգի, Սունի, և Եսբոն, Էրի, ու Արոգի
17 և Արիէլ ։ Եւ ի Ասերին որդիքը՝ Ցեւիմա, ու Ցեսուա, և Ցեսուի, ու Բարիա, և անոնց քոյրը Սարա. և Բարիային որդիքը՝ Քաբեր ու
18 Մելքիէլ ։ Ասոնք են Զելփային որդիքը՝ որոն որ Լաբան իր Լիա աղջկանը տուաւ. և անիկայ ծնաւ ասոնք Ցակոբին՝ տասնուվեց հոգի ։
19 Ցակոբին կնկանը Ռաքելին որդիք՝ Յովսէփ ու Բենիամին ։ Եւ
20 քը՝ Յովսէփ ու Բենիամին ։ Եւ Յովսէփին Եգիպտոսի երկրին մէջ Մանասէ ու Եփրեմ ծնան, որոնք Արեզ քահանային քուրմը Ասենէթ ծը-
21 նաւ անոր ։ Եւ Բենիամինին որդիքը՝ Բաղա, ու Բոքոր, և Ասբել, Գերա, ու Նեհեման, – Էհի, ու Ռոշ, – Մուփիմ՝ և Ոփիմ ու
22 Արիզ ։ Ասոնք են Ռաքելին որդիքը որոնք ծնան Ցակոբին, ամէնը
23 տասնուչորս հոգի ։ Եւ Դանին որդիքը՝ – Հուսիմ՝ ։ Եւ Նեփթաղիմին որդիքը՝ Ցասիել, ու
25 Գունի, և Ցասեր ու Սիլլեմ ։ Ասոնք են Բադղային որդիքը՝ – որոն որ Լաբան իր Ռաքել աղջկանը տուաւ. ու անիկայ Ցակոբին ասոնք ծնաւ, ը ամէնը եօթը հոգի
26 էին ։ Ցակոբին հետ Եգիպտոս եկող բոլոր հոգիները, որ անոր երանքէն ելած էին, Ցակոբին որդւոցը կնիկներէն զատ՝ ամէնը
27 վաթսունուվեց հոգի էին ։ Եւ Յովսէփին որդիքը՝ որ Եգիպտոսի մէջ անոր ծնան, երկու հոգի էին. Եգիպտոս գացող Ցակոբին տանը բոլոր հոգիները եօթանասուն էին ։
28 Եւ անիկայ Յուդան իր առջևէն իրկից Յովսէփին, ի որ Գեսեմի դուշղնէ իրեն. և անոնք – Գեսեմի եր-
29 կիրը եկան ։ Եւ Յովսէփ իր կառքը պատրաստեց, ու իր հայրը Իսրայէլը դիմաւորելու համար Գեսեմ ելաւ. և երբ անոր դէմ ելաւ, ի անոր պարանոցին վրայ ինկաւ, ու շատ մը առեն անոր պարանոցին վր-
30 բայ լացաւ ։ Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին, ի Հիմա թող երեսս տեսնելէս ետքը թող մեռնիմ. ին-
31 չու որ տակաւին ողջ ես ։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ու իր հօրը տանը ըսաւ, Ելլիմ և փարաւոնին պատմեմ, ու ըսեմ անոր, Իմ եղբայրներս ու իմ հօրս բնտանիքը՝ որ Քանանու երկրին մէջն էին, ին-
32 ձի եկան. Եւ ան մարդիկը հովիւներ են, ինչու որ խաշնդ տէր են, և իրենց հօտերը ու իրենց արջառները և իրենց բոլոր ունեցածը
33 բերին ։ Եւ երբ որ ձեր Փարաւոն

Ն·Ը·ԳԲ·
1706

Յ Թես · Խդ · 15 · Ճ ։
Դ ա Մն · է · 30 ։
Ե Գլ · է · 10 ։
Ա Գլ · ԽԹ · 24 ։
Ե Գլ · Խդ · 27 ։
Ա Գլ · Խա · 50 ։
Ե ա Մն · է · 6 · բ · 1 ։
– Թես · Խդ · 38 ։
– Թես · Խդ · 39 · ա Մն · է · 12 ։
Ե ա Մն · է · 12 ։
Դ Թես · Խդ · 42 ։
բ ա Մն · է · 18 ։
Ց Գլ · է · 5 · 7 ։
– Գլ · ԽԹ · 29 ։
ի Եզ · ա · 5 ։
Ա Գլ · ԼԲ · 11 ։
Ա Օբ · Ժ · 22 ։ Տես Գոր · է · 14 ։
Ֆ Գլ · Լ · 21 ։
– Գլ · Խէ · 1 ։
Բ Գլ · ԽԷ · 14 ։
ի Տես Գլ · բ · 29 · 30 ։
Բ Գլ · Խէ · 1 ։

ձեզ կանչէ, ու քանի թէ ի՞նչ է
34 արհեստիդ, լսէք, Քու ծառաները. Վասն մանկութենէն մինչև հիմա՝ մենք ալ, մեր հայրերն ալ ի հարստոց տէր եղանք. որ Գեսեմի երկրին մէջ բնակիք. ինչու որ ամէն հովիւ Եգիպտացւոց առջեր է։

ԳԼ. ԽԵ

1 Յովսէփ իր եղբայրներուն հինգը, Ո՞ւ իր հայրը Փարաւոնին կը ներկայացնէ. 11. տեղ կու տայ։ 13 Բոլոր Եգիպտացւոց սովը, 16 անասուններուն համար կ՚առնէ։ 22 Քահանաներուն երկիրը ծախու չառներ։ 23 Երկրի արմիկներուն հինգերորդ մասը թագաւորին տալու պայմանով՝ երկիրը Եգիպտացւոց կու տայ։ 28 Յակոբին տարիքը։ 29 Ընկերայ կ՚երդմնցնէ Յովսէփը որ զինքը իր հայրերուն հետ թաղէ։

1 Եւ Յովսէփ եկաւ ու պատմեց Փարաւոնին ու ըսաւ, Իմ հայրս ու եղբայրներս, և անոնց հօտերը ու արջառները, և անոնց բոլոր ունեցածը եկան Քանանու երկրէն, և
2 ահա ի Գեսեմի երկիրն են։ Եւ իր եղբայրներուն մէջէն հինգ մարդ առաւ, ու զանոնք Փարաւոնին
3 առջեւ ներկայացուց։ Եւ Փարաւոն ըսաւ անոր եղբայրներուն, Ի՞նչ է ձեր արհեստը. և անոնք Փարաւոնին ըսին, Քու ծառաները հովիւներ ենք, մենք ալ՝ մեր
4 հայրերն ալ։ Նաև ըսին Փարաւոնին, Ելանք երկրին մէջ պանդխտանալու եկանք. վասն զի ի Քանանու երկրին մէջ սովը սաստկանալուն համար, քու ծառաներուդ հօտերուն արածելիք չկայ. ուստի հիմա շնորհք ըրէ՝ ծառաներդ Գեսեմի
5 երկրին մէջ բնակինք։ Եւ Փարաւոն խօսեցաւ Յովսէփին՝ ըսելով, Քու հայրդ ու եղբայրներդ
6 քեզի եկան. Եգիպտոսի երկիրը առջեւդ է. քու հայրդ ու եղբայրները երկրին ամէնէն ազնիւ տեղը բնակեցուր. Գեսեմի երկրին մէջ թող բնակին. և թէ որ անոնց մէջը ճարպիկ մարդիկ գիտես, զանոնք իմ հօտերուս վրայ վերակացու ըրէ։
7 Եւ Յովսէփ իր հայրը Յակոբը բերաւ, ու Փարաւոնին առջեւը հանեց. և Յակոբ օրհնեց Փա-
8 րաւոնը։ Եւ Փարաւոն ըսաւ Յակոբին, Քու կենացդ տարի-
9 ներուն օրերը որչափ են։ Եւ Յակոբ ըսաւ Փարաւոնին, Իմ պանդխտութեանս տարիներուն օրերը հարիւր երեսուն տարի են. Իմ կենացս տարիներուն օրերը քիչ ու ցաւագի եղան, ու ի՛մ հայրերուս պանդխտութեան օրերուն մէջ և-
10 րեքտասան տարի ։ Եւ Յակոբ օրհնեց Փարաւոնը, ու դուրս եկաւ Փարաւոնին առջեւէն։
11 Եւ Յովսէփ Եգիպտոսի երկրին ամենէն ազնիւ կողմը՝ Ռամեսէսի երկրին մէջ բնակեցուց իր հայրն ու եղբայրները, և անոնց կալուածք տուաւ, հինգերորդ մասը տուաւ, ինչպէս որ Փարաւոն
12 հրամայեր էր։ Եւ Յովսէփ իր հայրն ու եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը հաներով բնաւորութեան համեմատ հացով կը սնուցանէր։
13 Եւ բոլոր երկրին մէջ հաց չկար, ինչու որ սովը խիստ սաստկացաւ. Ու Եգիպտոսի երկիրը և Քանանու երկիրը սովին պատճառով նուա-
14 զեցան։ Եւ Յովսէփ պաշար ծախու առնողներէն՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ու Քանանու երկրին մէջ գտնուած բոլոր ստակը ժողվեց. և Յովսէփ Փարաւոնին տուներ տա-
15 րաւ ստակը։ Եւ երբոր Եգիպտոսի երկրին ու Քանանու երկրին մէջ ստակը հատաւ, բոլոր Եգիպտացիները եկան Յովսէփին ու ըսին, Մեզի հաց տուր. քանզի ստակ չըլլալուն համար ինչու մեռնինք
16 քու առջեւդ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ, Ձեր անասուները բերէք, և թէ որ ստակ չկայ, ձեր անասուներուն
17 փոխարէն տամ ձեզի։ Եւ անոնք իրենց անասուները Յովսէփին բերին, և Յովսէփ հաց տուաւ անոնց՝ ձիերուն փոխարէն, ու ոչխարներուն փոխարէն, և արջառներուն փոխարէն, ու էշերուն փոխարէն. և անով զանոնք հացով կը-
18 րակրեց իրենց բոլոր անասուններուն փոխարէն։ Ու երբոր լմնցաւ անի տարին, հետեւեալ տարին եկան անոր ու ըսին, Մեր տիրոջմէն չենք պահեր որ ստակը հատաւ, և ձեր անասուններն ալ մեր տիրոջն եղան. ալ բան մը չմնաց մեր տիրոջը առջեւը, բայց մեր անձերը ու
19 երկիրը. Ինչու համար քու աչքիդ առջեւը մեռնինք մենք ու մեր երկիրը. մեզ ու մեր երկիրը հացով ծախու առ, և մենք մեր երկիրովը Փարաւոնին ծառաներ ըլլանք. և սերմ տուր ձեզ որ ապրինք ու չմեռնինք, և երկիրը ամայի չըլլայ։
20 Եւ Յովսէփ բոլոր Եգիպտոսի երկիրը Փարաւոնին համար ծախու առաւ. քանզի Եգիպտացւոց վրայ սով սաստիկ ըլլալուն համար անոնց ամէն մէկը իր արտը ծախեց, ու երկիրը Փարաւոնին եղաւ։
21 Եւ Եգիպտոսի սահմանին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ ժողովուրդը քաղաքներ փո-

1706
ի Գէ. խէ. 2, 3։
ԼԳէ. է. 35։ ԼԹ. 5։ ԼԼ. 12։
ի Հմր 32։
ԸԳէ. խգ. 32։ ԼԷ. Ը. 26։

1 Եւ Յովսէփ ելաւ ու պատմեց Փարաւոնին ու ըսաւ, Իմ հայրս ու եղբայրներս, և անոնց հօտերը ու արջառները, և անոնց բոլոր ունեցածը եկան Քանանու երկրէն, և
2 ահա ի Գեսեմի երկիրն են։ Եւ իր եղբայրներուն մէջէն հինգ մարդ առաւ, ու զանոնք Փարաւոնին
3 առջեւ ներկայացուց։ Եւ Փարաւոն ըսաւ անոր եղբայրներուն, Ի՞նչ է ձեր արհեստը. և անոնք Փարաւոնին ըսին, Քու ծառաները հովիւներ ենք, մենք ալ՝ մեր
4 հայրերն ալ։ Նաև ըսին Փարաւոնին, Ելանք երկրին մէջ պանդխտանալու եկանք. վասն զի ի Քանանու երկրին մէջ սովը սաստկանալուն համար, քու ծառաներուդ հօտերուն արածելիք չկայ. ուստի հիմա շնորհք ըրէ՝ ծառաներդ Գեսեմի
5 երկրին մէջ բնակինք։ Եւ Փարաւոն խօսեցաւ Յովսէփին՝ ըսելով, Քու հայրդ ու եղբայրներդ
6 քեզի եկան. Եգիպտոսի երկիրը առջեւդ է. քու հայրդ ու եղբայրները երկրին ամենէն ազնիւ տեղը բնակեցուր. Գեսեմի երկրին մէջ թող բնակին. և թէ որ անոնց մէջը ճարպիկ մարդիկ գիտես, զանոնք իմ հօտերուս վրայ վերակացու ըրէ։
7 Եւ Յովսէփ իր հայրը Յակոբը բերաւ, ու Փարաւոնին առջեւը հանեց. և Յակոբ օրհնեց Փա-
8 րաւոնը։ Եւ Փարաւոն ըսաւ Յակոբին, Քու կենացդ տարի-
9 ներուն օրերը որչափ են։ Եւ Յակոբ ըսաւ Փարաւոնին, Իմ պանդխտութեանս տարիներուն օրերը հարիւր երեսուն տարի են. Իմ կենացս տարիներուն օրերը քիչ ու ցաւագի եղան, ու ի՛մ հայրերուս պանդխտութեան օրերուն մէջ և-
10 րեքտասան տարի։ Եւ Յակոբ օրհնեց Փարաւոնը, ու դուրս եկաւ Փարաւոնին առջեւէն։
11 Եւ Յովսէփ Եգիպտոսի երկրին ամենէն ազնիւ կողմը՝ Ռամեսէսի երկրին մէջ բնակեցուց իր հայրն ու եղբայրները, և անոնց կալուածք տուաւ, հինգերորդ մասը տուաւ, ինչպէս որ Փարաւոն
12 հրամայեր էր։ Եւ Յովսէփ իր հայրն ու եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը հաներով բնաւորութեան համեմատ հացով կը սնուցանէր։
13 Եւ բոլոր երկրին մէջ հաց չկար, ինչու որ սովը խիստ սաստկացաւ. Ու Եգիպտոսի երկիրը և Քանանու երկիրը սովին պատճառով նուա-
14 զեցան։ Եւ Յովսէփ պաշար ծախու առնողներէն՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ու Քանանու երկրին մէջ գտնուած բոլոր ստակը ժողվեց. և Յովսէփ Փարաւոնին տուներ տա-
15 րաւ ստակը։ Եւ երբոր Եգիպտոսի երկրին ու Քանանու երկրին մէջ ստակը հատաւ, բոլոր Եգիպտացիները եկան Յովսէփին ու ըսին, Մեզի հաց տուր. քանզի ստակ չըլլալուն համար ինչու մեռնինք
16 քու առջեւդ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ, Ձեր անասուները բերէք, և թէ որ ստակ չկայ, ձեր անասուներուն
17 փոխարէն տամ ձեզի։ Եւ անոնք իրենց անասուները Յովսէփին բերին, և Յովսէփ հաց տուաւ անոնց՝ ձիերուն փոխարէն, ու ոչխարներուն փոխարէն, և արջառներուն փոխարէն, ու էշերուն փոխարէն. և անով զանոնք հացով կը-
18 րակրեց իրենց բոլոր անասուններուն փոխարէն։ Ու երբոր լմնցաւ անի տարին, հետեւեալ տարին եկան անոր ու ըսին, Մեր տիրոջմէն չենք պահեր որ ստակը հատաւ, և ձեր անասուններն ալ մեր տիրոջն եղան. ալ բան մը չմնաց մեր տիրոջը առջեւը, բայց մեր անձերը ու
19 երկիրը. Ինչու համար քու աչքիդ առջեւը մեռնինք մենք ու մեր երկիրը. մեզ ու մեր երկիրը հացով ծախու առ, և մենք մեր երկիրովը Փարաւոնին ծառաներ ըլլանք. և սերմ տուր ձեզ որ ապրինք ու չմեռնինք, և երկիրը ամայի չըլլայ։
20 Եւ Յովսէփ բոլոր Եգիպտոսի երկիրը Փարաւոնին համար ծախու առաւ. քանզի Եգիպտացւոց վրայ սով սաստիկ ըլլալուն համար անոնց ամէն մէկը իր արտը ծախեց, ու երկիրը Փարաւոնին եղաւ։
21 Եւ Եգիպտոսի սահմանին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ ժողովուրդը քաղաքներ փո-

1706
ի Հմր 7։
ԼԵ. ա. 11։ ԺԲ. 37։
Հմր 6։
ՅԳէ. ծ. 21։
ՂԳէ. խա. 30։ Գար. է. 11։
ՆԳէ. խա. 56։
1702
ԺՀմր 19։
1701
ՆԵԲ. քա. դարձուած։

22 խաղցից ։ ՚Միայն Ն֊երս բմերուն երկիրը ծախու չառաւ . ինչու որ քուրմերը փարաւոնէն [֊֊֊

Ն · Ք · ՉԾ · 1689

Ի Դէ · Իբ · 15 · Ղա · 11 · 13 · 24 · Սադ · 17 · 22 · Ամա · 7 ·

Ի Շմոել · Իթ · 12 · Դար · Ժե · 17 ·

Ի Տճո թաու · Ղզ · 34 · 37 ·

Ի Հէր 14 ·

Ի Դէ · Իբ · 8 ·

Ի Հէր 14 ·

Ի թաու · ա · 33 · 35 · Ր · 19 · 21 · Ր Օր · Լդ · 17 · Յաբ · Է · 6 · 8 ·

Ի Հառի · Գ · 11 · 12 ·

Ի Դէ · Խզ · 4 · Ե · 24 ·

Ի Ցճո · Իզ · 32 · ա Պէ · Ե · 2 · Յօհ · Գ · 5 ·

Ի Գէ · Ժե · 16 · Լդ · 28 · Ցճո · Ժէ · 14 · Ճ ·

ՈՒ Ր Օր · Գ · 30 · թաու · 14 · Եռ · Ր · 2 · Լ Ի · 6 · Եբիմ · Իզ · 20 · Դատ · Ր · 28 · 29 · Դար · Ր · 17 · Երե · ա · 2 ·

Ի Ր Օր · Լդ · 1 · Ամով · Գ · 7 ·

Ի Սադ · Լդ · 11 ·

Ի Դէ · Խի · 32 ·

Ի Ր Օր · Իա · 17 · Սադ · Նե · 51 ·

Ի ա Պէ · Ե · 1 ·

Ի Դէ · Լ · 22 · ա Պէ · Հ · 1 · Ր Օր · Լ · 29 ·

մը ու Իսահակ քարեցին, ան Ամաւաձը՝ որ ծնած աւուրէն մինչև

16 այսօր իս կերակրեց, Ըն Հրեշտակը՝ Ի որ իս ամէն չարիքներէն ազատեց, օրհնէ առ տղաքները, և Ի իմ անունս ու իմ Հայրերուս Աբրահամին և Իսահակին անուն մտնց վրայ կանչուի, ու երկրին մէջ շատ

17 ի խիստ շատանան։ Եւ Յովսէփ երբ տեսաւ որ Հայրը Ի իր աջ ձեռքը Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ, իրեն Ի հաճելի չեղաւ. և իր Հօրը ձեռքը բռնեց՝ որ զանիկայ Եփրեմին գլխէն Մանասէին գլխուն

18 վրայ փոխադրէ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ իր Հօրը, Ո՛չ այդպէս՝ Հայր իմ. ինչու որ անդրանիկը աս է. քու աջ ձեռքդ անոր գլխուն վրայ

19 դիր։ Եւ իր Հայրը չուզեց՝ ու ըսաւ, Գիտեմ, որդեակ իմ, գիտեմ. ասիկայ ալ ժողովուրդ պիտի ըլլայ, և ասիկայ ալ մեծ պիտի ըլլայ. բայց Ի անոր պզտիկ եղբայրը անկէ աւելի մեծ պիտի ըլլայ, ու անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ

20 պիտի ըլլայ։ Եւ ան օրը օրհնեց զանոնք ու ըսաւ, Ի Իսրայէլ քեզմով պիտի օրհնէ, "Աստուած քեզ Եփրեմին պէս և Մանասէին պէս ընէ" բսելով. ու Եփրեմը Մանասէէն առաջ դրաւ։

21 Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսեփին, Ահա ես կը մեռնիմ, և Ի Աստուած ձեզի հետ պիտի ըլլայ, ու ձեզ ձեր հայրերուն երկիրը պիտի դարձնէ։

22 Եւ ես քու եղբայրներդ մէկ բաժին աւելի տուի քեզի, որն որ ես Ամորհացիներուն ձեռքէն իմ սրբովս ու աղեղովս առի։

ԳԼ · ԽԹ

1 Յակոբ իր որդիները կը կանչէ զանոնք օրհնելու համար։ 3 Ումն մէկուն օրհնութիւնը։ 29 Իր թաղուելուն վրայով անոնց պատուէր կու տայ։ 33 Իր մահը։

1 Եւ Յակոբ կանչեց իր որդիները ու ըսաւ, Ժողովուեցէք, որ Ի վերջին օրերը Ի ձեզ դիպուն դալիքը պատմեմ ձեզի։

2 Ժողովուեցէ՛ք ու ականջ տուէք, ով Յակոբին որդիները, Ի ու ձեր Հօրը Իսրայէլին մտիկ րլէք։

3 Ումն Ռուբէն, Ի իմ անդրանիկս՝ իմ ոյժս Ի ու իմ զօրութեանս սկիզբը, յարգու թեան կատարելութիւնը ու զօրութեան կատարելութիւնը դուն Ի։

4 Ջուրի պէս եռացիր, Ի առաջին պիտի չըլլաս. ինչու որ Ի քու Հօրդ անկողինը ելար. ան առնիր պղծեցիր Ի։ (Իմ անկողինս ելաւ։)

5 Ը Շմաւոն ու Ղեւի Ի եղբայրները Ի։ սուրերնին Ի անիրաւութեան զօրծիքներ են։

6 Իմ հոգիս Ի անոնց խորհուրդներուն չմտնէ, Իմ պատիւս Ի անոնց ժողովքին հետ չմիանայ. ինչու որ Ի իրենց բարկութեամբը մարդ սպաննեցին, և իրենց կամապաշտութեամբը ցուլ ջլել կտրեցին։

7 Անիծեալ ըլլայ անոնց բարկութիւնը, ինչու որ խիստ էր, ու անոնց սրտմտութիւնը, ինչու որ սաստիկ էր. Ես զանոնք Յակոբին մէջ պիտի բաժնեմ, ու զանոնք Իսրայէլին մէջ պիտի ցրուեմ։

8 Հո՛վ Յուդա՝ քու եղբայրներդ քեզ պիտի դովին. Ձեռքդ քու թշնամիներուդ պարանոցին վրայ ըլլայ. Ը քու Հօրդ որդիները քեզի երկրպագութիւն ընեն։

9 Ցուդան Ի առիւծի ձագ է. որդեակ իմ՝ կողոպուտէն ելար։ Ի Առիւծի պէս ծունկ կրկնեց, մատակ առիւծի պէս պառկեցաւ. զանիկայ ո՞վ պիտի արթնցրնէ։

10 Ի Իշխանութիւնը Յուդայէն պիտի չպակսի, ոչ ալ Ի անոր ոտքերուն մէջէնէն Ը օրէնսդիրը, Ի մինչև որ Ի Սիլովը գայ. Նոյ ժողովուրդները անոր պիտի հնազանդին։

11 Ղ Իր յաւանակը որթին պիտի կապէ, ու իր էգ իշուն ձագը ազնիւ որթին. իր պատմուճանը գինիով պիտի լուայ, ու իր հանդերձը խաղողի արիւնով։

12 Իր աչքերը գինիէն կարմիր՝ ու իր ակռաները կաթէն ճերմակ պիտի ըլլան։

13 Զաբուղոն ծովին եզերքը պիտի բնակի, ու անիկայ նաւերուն հանդիպարտ պիտի ըլլայ, և անոր սահմանը մինչև Սիդոն պիտի հասնի։

14 Իսաքար ուժեղ էշ մըն է, որ դոներուն մէջտեղը կը պառկի.

15 Եւ տեսնելով որ հանգստութիւնը ազէկ էր, ու երկիրը որ զեղեցիկ էր, իր ուսը բեռցընելու խոնարհեցուց, ու հարկատու ծառայ եղաւ։

16 Ի Դան իր ժողովուրդը պիտի դատէ, Իսրայէլի ցեղերուն մէկուն պէս։

17 Ի Դան ճամբուս վրայ օձ մը պիտի ըլլայ, ու ճամբուս վրայ իժ մը, որ ձիուն գարշապարը կը խածնէ, անանկ որ հեծեալը եւսեր կ՚իյնայ։

18 Հո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ սպասեցի։

19 Ի Գադին՝ դունդ մը վրան պիտի յարձակի. բայց վերջապէս ինքը պիտի յարձակի։

Ն · Ք · ՉԾ · 1689

Ը Դէ · Իխ · 33 · 34 ·

Ի Ամակ · Ժբ · 9 ·

Ի Գէ · Լդ · 25 ·

Ի Ամակ · ա · 15 · 16 ·

Ի Սադ · Ժզ · 9 · Լ · 12 · Ա Է · 8 ·

Ի Սադ · Խզ · 9 · Եփե · Ե · 11 ·

Ի Գէ · Լ · 26 ·

Ի Ցճո · Ժբ · 1 · Խ · 5 · 6 · 7 · ա Պէ · Գ · 24 · 39 ·

Ի Գէ · Խբ · 35 · Բ Օր · Լդ · 7 ·

Ի Սադ · Ժբ · 40 ·

Ը Գէ · Խ · 29 · ա Պէ · Ե · 2 ·

Ի Ովս · Ե · 4 · Ցաքա · Ե · 5 ·

Ի Թաու · Խզ · 24 · Խբ · 9 ·

Ի Թաու · Խզ · 17 · Եբիմ · Լ · 21 · Զաքա · Ժ · 11 ·

Ը Բ Օր · Խբ · 57 ·

Ը Սադ · Կ · 7 · Ճբ · 8 · Թաու · Խա · 18 ·

Ի Եռ · Ժա · 1 · Կր · 11 · Եզեկ · Իա · 27 · Դան · Թ · 25 · Ամաս · Իա · 9 · Նա · ա · 32 · 33 ·

Ի Ի խոպոպը կամ արուն կը վազէ ·

Ը Նա · Բ · 2 · Ժա · 10 · Խր · 1 · 4 · Խճ · 6 · 7 · 22 · 23 · Ա Է · 4 · 5 · Կ · 1 · 3 · 4 · 5 · Ընդ · Բ · 7 · Գբ · Բ · 30 · 31 · 32 ·

Ի Ի թագ · Ժբ · 32 ·

Ը Ր Օր · Լդ · 18 · 19 · Ցճո · Ժթ · 10 · 11 ·

ՈՒ Ր Օր · Լդ · 22 · Դատ · Ժբ · 1 · 2 · Դատ · Ժբ · 27 ·

Ը Սադ · Իե · 6 · Եբիմ · 166 · 174 · Եռ · Իե · 9 · ՈՒ Ր Օր · Լդ · 20 · ա Պէ · Ե · 18 ·

Ն · Հ · Գ·Ե· 1689

ԵՐ Օր · ԼԲ · 24 ։ Ցնո · ԺԹ · 24 ։
ՅՐ Օր · ԼԲ · 23 ։

– ԳԼ · Լե · 4 · 24 · 28 ։ ԼԹ · 20։ Խր · 21 ։ Սապ · ՃՀԸ · 13 ։
ֆ Ցոր · ԻԹ · 20 ։ Սապ · Լե · 15 ։
* Սապ · Ճղր · 2 · 5 ։
• Գլ · Խե · 11 ։ Խե · 12 ։ Ծ · 21 ։
Ֆ Նա · Իբ · 16 ։
– Սապ · Ա · 1 ։
Ք Գլ · Իբ · 13 · 21 ։ Լե · 3 ։ Խգ · 23 ։
ֆ Գլ · Ժէ · 1 ։ Լե · 11 ։
Ծ Օր · ԼԲ · 13 ։
* Կ՚ մըշ-արեցնաւոր լեռներուն օրհնու-թիւնները, Ե-յսիսեան-ական բըլ-րներուն վայել-թիւնէն ։
Ե Օր · ԼԲ · 15 ։ Ամր · Ը · 6 ։
Ղ Օր · ԼԲ · 16 ։
Ե Գաս · Ե · 21 · 25 ։ Ե-զեկ · Իբ · 25 · 27 ։
Ը Ճու · Իգ · 24 ։ Նեմ · Ը · 11 ։ Ե-զեկ · Լե · 10 ։ Զաք · Ժգ · 1 · 7 ։
Ք Գլ · Ժէ · 15 ։ Խե · 8 ։
Ֆ Գլ · Խե · 30 ։ Ր Թագ · ԺԹ · 37 ։
Է Գլ · Ծ · 13 ։
Ը Գլ · Իգ · 16 ։
Ե Գլ · Իգ · 19 ։ Խե · 9 ։
Ֆ Գլ · Լե · 29։

Ֆ Հմր 29 ։

20 Ե Աարին հայը պարարտ պիտի բլլայ · ու ինքը թագաւորի համա-դամ կերակուրներ պիտի տայ ։
21 Ե՚Նեփթաղիմ գեղեցիկ խօսքեր տուող ազատ թողուած եղջերու-մըն է ։
22 Յովսէփ պտղատու ոստ մըն է, աղբիւրի քով փախաւ՜ պտղաբեր ոստ մը՝ ար-ահ բողոքները պատի վրայ կ՚ելլեն ։
23 Աղեղնաւորները Ե՝ վշտացուցին զանիկայ, ու նետահիգ եղան Ե-նոր, ու ատելցին զանիկայ ·
24 Բայց անոր Ֆ աղեղը զօրաւոր մնաց, և իր ձեռացը բազուկները ուժովցան, Յակոբին Ֆ հովը Ա-փառ՜ն ձեռքերովը ։ Ֆ Իսրայէլին Ֆ վէմ-ը Խ՚ե Ե՝ հովիւը անկէ է ։
25 Ե Ա՜ն՚ի՜ յ քու հօրդ Աստուծմէն է որ քեզի պիտի օգնէ, Ֆ և Ա-մենակարողն՝ Ե որ քեզ պիտի օրհնէ, վերէն երկինքին օրհնու-թիւններովը, ու վարը պառկող խորու-թեան օրհնու-թիւններովը, ծիծե-րուն ու արգանդին օրհնու-թիւններովը ։
26 Քու հօրդ օրհնու-թիւնները Ֆ իմ նախնեացս օրհնու-թիւններէն՝ Ե մին-չև յաւիտենական բլուրներուն ցան-ցաթը՚՚ զօրացան · Ը՚Յովսէփին գըլ-խուն վրայ պիտի բլլան, և անոր զազաթին վրայ՝ որ իր եղբայրնե-րէն զերազանց է ։
27 Բենիամին Ե պատառոտող գայլ պիտի բլլայ · առտուընց որպ պի-տի ուտէ, ըե դիշերը կողոպուտը պիտի բաժնէ ։
28 Ամէն տասներ Իսրայէլի տասու եր-կու ցեղերն են · և սա է՝ որ անոնց հայրը խօսեցաւ անոնց, ու օրհնեց զանոնք · ամէն մէկուն օրհնու-թիւնը
29 պէս օրհնեց զանոնք · Ե-ւ պատուի-րեց անոնց ու բաւ ։ Ես Ե՚իմ ժո-ղովուրդիս պիտի խառնուի՚մ · Ե՚իմ հայրերուս հետ Հան այրին մէջ թա-ղեցէք զիս, որ Քեւտացի Եփրոնին
30 արտին մէջն է · Ան այրին մէջ՝ որ Քանանու երկիրը՝ Մամբրէին դի-մացը եղող Մաքփելային արտին մէջն է, Հարն որ Աբրահամ արտին հետ Ս-կտեղ գերեզմանի կատարձքի հա-մար՝ Քեւտացի Եփրոնէն ծախու ա-
31 ռաւ · Ե՚Աբրահամը ու անոր կնիկը Սարան հոն թաղեցին · Ե՚Իսահակը ու անոր կնիկը Ռեբեկան հոն թա-ղեցին · Ես ալ Լիան հոն թաղեցի ։
32 Ան արտը ու հոն եղած այրը Քեւտին որդիներէն ծախու առնուեցաւ ։
33 Ե-ւ Յակոբ երբ լմընցուց իր որդւոց պատուէր տալը, իր ոտքերը ան-կողինին մէջ ժողվեց, ու հոգին ա-ւանդեց, և Ե՚իր ժողովուրդին խառ-նուեցաւ ։

ԳԼՈՒԽ Ծ

Ն · Հ · Գ·Ե· 1689

1 Յակոբին մահուանը սուգը ։ 4 Յովսէփ իր հօրը թաղմանը երթալու համար՝ Փարաւոնէն հրաման կ՚առնէ ։ 7 Ընտ յուզաբանութ-եան հանդէսը ։ 15 Յովսեփին եղբայրները ներում կը խնդրեն, ու ան ալ կը մխիթարէ զանոնք ։ 22 Յովսեփին տարիքը ։ 23 Իր սղոցը երրորդ սերունդը կը տեսնէ ։ 24 Իր եղբայրներուն կը մարգարեանայ Ե-լեանու երկիրը պիտի դառնան ։ 25 Իր ոսկրնե-րուն համար գանգը կ՚երդմցնէ ։ 26 Կը մեռնի ու արկղի մէջ կը դրուի ։

– ԳԼ · Խգ · 4 ։
Ք դ Թագ · Ժգ · 14 ։
ֆ Հմր 26 ։ Ր Մն · Ժգ · 14 · Ա՜տա · Խգ · 12 · Մար · Ժգ · 8 ։ Ժգ · 1 ։ Ղա · Խգ · 1 ։ Ցօհ · Ժր · 7 ։ Ժե · 39 · 40 ։
Ծ Թոբ · Ե · 30 ։ Ր Օր · ԼԲ · 8 ։
Ե Նեհ · Գ · 2։
Ը Գլ · Խե · 29 ։
Ե Ր Մն · Ժգ · 14։ Նա · Իր · 16 ։ Մաա · Խե · 60 ։

1 Յա Յովսէփ Ե՚իր հօրը երեսին վրայ ինկաւ, ու Ե՚լացաւ անոր վրայ,
2 և համբուրեց զանիկայ ։ Ե-ւ Յովսէփ իր բժիշկ ծառաներուն հրա-մայեց որ Ե՚իր հայրը զմռսեն · և
3 բժիշկները զմռսեցին Խարայէլը ։ Ե-ւ անոր քառասուն օրը լմընցաւ · ինչու-որ զմռսուածներուն օրերը ասանկ կը լմընուար · և Եգիպտացիք Ծ անոր համար ևօթանասուն օր սուգ բրին ։
4 Ե-ւ երբ անոր սուգին օրերը անցան, Յովսէփ պատեցաւ Ե՚Փարաւոնի տա-ղը՝ բանալով ։ թէ որ հիմա ձեր աո-ջևը շնորհք դտայ, կ՚աղաչեմ ձեզի՝ Փարաւոնին ականջին զրուցեցէք
5 ու բսէք ։ Ե՚իմ հայրս ինծի երդում ընել տուաւ՝ բանալով ։ Ահա ես կը մեռնիմ · իմ գերեզմանիս մէջը՝ Ե՚որ ես ինծի համար Քանանու եր-կրին մէջ փորեցի, իս հոն թաղես · և հիմա շնորհք բրէ՝ իմ հայրս թա-
6 զելու երթամ, ու նորէն դամ ։ Ե-ւ Փարաւոն բաւ, Երթը ու թագ-րու հայրդ՝ ինչպէս որ անիկայ քե-զի երդում ընել տուաւ ։
7 Ե-ւ Յովսէփ իր հայրը թաղելու երթաւ · և Փարաւոնին բոլոր ծառա-ները՝ անոր տունը ծերերը ու Ե-գիպտոսի երկրին բոլոր ծերերը ա-
8 նոր հետ երան · Նաև Յովսեփին բոլոր տունը ու անոր եղբայրները և անոր հօրը տունը · միայն իրենց ընտանիքները ու իրենց հօտերը և իրենց արջառները Գեսեմի երկրին
9 մէջ թողուին ։ Ե-ւ անոր հետ կառքեր ու ձիաւորներ երան, ու
10 շատ մեծ բանակ մը եղաւ ։ Ե-ւ ե-կան Ատադին կալը՝ որ Յորդանա-նու անդիի կողմն է · հոն Ըմեծ ու խիստ սաստիկ յայտ մը ողբացին, Ե-և իր հօրը համար եօթը օր սուգ
11 բրաւ ։ Ե-ւ ան երկրին մէջ բնակող Քանանացիները երբոր տեսան Ա-տադին կալին մէջի սուգին հանդէսը, բսին ։ Ան մեծ սուգ մը բլլալու է Եգիպտացիներուն · անոր համար անոր անունը Ե՚Աբէլմսրայիմ դրին, որ Յորդանանու մէկալ կողմն է ։
12 Ե-ւ անոր որդիքը բրին անոր՝ ինչ-
13 պէս որ պատուիրեր էր ։ Ե-ւ Ե՚անոր որդիքը Քանանու երկիրը տարին զանիկայ, ու թաղեցին զանիկայ Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփե-

– ԳԼ · Խգ · 4 ։
Ք դ Թագ · Ժգ · 14 ։
ֆ Հմր 26 ։ Ր Մն · Ժգ · 14 · Ա՜տա · Խգ · 12 · Մար · Ժգ · 8 ։ Ժգ · 1 ։ Ղա · Խգ · 1 ։ Ցօհ · Ժր · 7 ։ Ժե · 39 · 40 ։
Ծ Թոբ · Ե · 30 ։ Ր Օր · ԼԲ · 8 ։
Ե Նեհ · Գ · 2։
Ը Գլ · Խե · 29 ։
Ե Ր Մն · Ժգ · 14։ Նա · Իր · 16 ։ Մաա · Խե · 60 ։

Ե Ր Թագ · Ա · 17 ։ Գոր · Ր · 2 ։
Ք ա Թագ · Լ · 3 ։ Ցոր · Ր · 13 ։

+ Ֆ՚ սուգ Եգիպտա-ցւոց ։

ֆ Գլ · Խե · 29։30։Գոր· Է · 16 ։

ն · ք · գՔ · 1689

լայի արտին այբին մէջը , որն որ Աբրահամ Հեբրեզմանի կալուածքի համար ծախու առաւ արտին հետ
14 մեկտեղ քեւոացի Եփրոնէն ։ Եւ Յովսէփ իր հայրը թաղելէն ետև՝ Եգիպտոս դարձաւ , ինքն ու իր եղբայրները և ան ամէնը որ իրեն հետ իր հայրը թաղելու եկան ։
15 Եւ Յովսեփին եղբայրները տեսնելով որ իրենց հայրը մեռաւ , Երբին Հէյբէյէն , Գուցէ Յովսէփ մեզ պահելով՝ պիտի հատուցանէ մեզ ան ամէն
16 մէն չարիքը՝ որն որ ըրինք իրեն ։ Եւ Յովսեփին պատգամատու իրկեցին՝ ըսելով , Քու հայրդ մեռնելէն առաջ պատուիրեց Հէյ ու բաա ,
17 Յովսեփին ասանկ ըսէք . Հիմա շնորհէք ըրէ՝ քու եղբայրներուդ յանցանքը ու անոնց մեղքը նեբէ ; Երբ չու որ քեզի չարութիւն ըրին . և հիմա կ՚աղաչենք քեզի՝ Հրու Յօդ Աստուծոյն ծառաներուն յանցանքը նեբէ ։ Եւ Յովսէփ լացաւ՝ երբոր ա-
18 նոնք խօսեցան իրեն ։ Ու անոր եղբայրներն ալ գացին , և Հանոր առջևը ինկան , ու ըսին ։ Ահա մենք քու
19 ծառաներդ ենք ։ Եւ Յովսէփ բաւանոնց , Հմի վախնալ . Հմեզի կա
20 Աստուծոյ տեղն եմ ։ Երբ դուք չար բան խորհեցաք , Բայց Աստուած ան

ն · ք · գՔ · 1689

ազիկի դարձնել խորհեցաւ . առնանկ որ ասօրան եղածին պէս՝
21 շատ ժողովուրդ ապրեցընէ ։ Եւ հիմա մի վախնաք . Հես ձեզ ու ձեր ընտանիքները պիտի կերակրեմ ։ Հյսպէս միխեր արեց զանոնք Հ սիրտերնին հանգստացուց խօսելով ։
22 Եւ Յովսէփ Եգիպտոս բնակեցաւ , Երբը և իր հօրը տունը . և Յովսէփ հարիւր տասը տարի ապ-
23 րեցաւ ։ Եւ Յովսէփ Եփրեմին որդիները Հմինչև երրորդ սերունդը տեսաւ , և Մանասէի որդւոյն Հմաքիրի որդիներն ալ Հ Յովսեփին ծունկերուն վրայ ծնան ։
24 Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ըսաւ , Ահա ես կը մեռնիմ , ու Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու ձեզ աս երկրէն պիտի հանէ դէպ Հի ան երկիրը՝ որուն համար ինքը երդում ըրաւ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակո-
25 բին ։ Եւ Յովսէփ Իսրայէլը որդւոյը երդում ընել տուաւ՝ ըսելով , Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու իմ ոս-
26 կորները ասկից հանէք ։ Եւ Յովսէփ հարիւր տասը տարեկան ըլ-Հվ մեռաւ . ու Հզմնաբելին զանիկայ , և տապանի մը մէջ դրին Եգիպտոսի մէջ ։

ն · ք · գՔ · 1689

՛ Գէ · իզ · 12 ։ Մատ · ե · 44 ։
՛՛ Գէ · լՀ · 3 ։ Եբր · ։ ա · Նոյ սբաին ։

1635

՛՛՛ Ծագ · իե · 16 ։
՛՛՛՛ Ելս · ե · 39 ։
՛՛՛՛՛ Գէ · լ · 3 ։
՛՛՛՛՛՛ Գէ · ժե · 14 ։ իզ · 4 ։ իե · 21 ։ Եւ · գ · 16 · 17 ։ Երբ · ժ · 22 ։
՛՛՛՛՛՛՛ Գէ · ժե · 14 ։ իզ · 3 ։ լե · 12 ։ իզ · 4 ։
՛՛՛՛՛՛՛՛ Ել · ժգ · 19 ։ Յես · իզ · 32 ։ Գոր · ե · 16 ։

՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Հմր 2 ։

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ն · ք · գՔ · 1706

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովսեփին մեռնելէն հարբ Իսրայէլ որդիքը կը շատանան ։ 8 Նոր թագաւորը թէև կը չարչարէ զանոնք ծանր գործքերով՝ բայց ան նոնք աւելի կը շատանան ։ 15 Մանկաբարձները Աստուծմմ վախնալով՝ արու զաւակները կ՚ապրեցընեն ։ 22 Փարաւոն կը հրամայէ արու զաւակները գետը նետել ։

1 Եւ Եգիպտոս գացող Իսրայէլի որդւոյը անուններն ասոնք են . ամէն մէկը իր տունովը Յակոբին
2 հետ գնաց . Ռուբէն , Շմաւոն ,
3 Ղևի ու Յուդա , Իսաքար , Զա-
4 բուղոն և Բենիամին , Դան ու Նեփթաղիմ , Գադ ու Ասեր ։
5 Եւ Յակոբին երանքէն ելած բոլոր հոգիները Հօթն անասուն հոգի էին ։
6 Յովսէփ ալ Եգիպտոս էր ։ Եւ Հ Յովսէփ ու անոր բոլոր եղբայրները
7 և բոլոր այդ սերունդը մեռան ։ Երբ Իսրայէլի որդիքը աճեցան ու բազմացան և շատացան ու խիստ զօրա-

ն · ք · գՔ · 1635

Ի Գոր · ե · 18 ։

՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛ Ծագ · ձե · 24 ։
Ի Ծագ · ժ · 2 ։ իգ · 3 · 4 ։
՛՛ Յոբ · ե · 13 ։ Ծագ · ձե · 25 ։ Ասահ · ժգ · 25 ։ Խոս · 30 ։ Գոր · ե · 19 ։

Ի՛ Յոբ · ժ · 13 ։ Գէ · գ · 7 ։ Բ Օր · իգ · 6 ։
՛՛ Գէ · բ · 11 ։ ե · 4 · 5 ։ Ծագ · իա · 6 ։
Ի՛՛ Յոբ · իե · 11 ։

ցան . և ան երկիրը անոնցմով լեցուեցաւ ։
8 Ետքն Եգիպտոսի վրայ մէկ նոր թագաւոր մը եկաւ , որ Յովսէփը
9 չէր ճանչնար ։ Եւ անիկայ բաւիր ժողովուրդին ։ Ահա Իսրայէլի որդւոյը ժողովուրդը մեզմէ շատ ու
10 զօրաւոր են . Հնկէք հիմաստութիւն բանեցընենք անոնց դէմ , որ չբլայ թէ շատանան , ու երբոր պատերազմ պատահելու բլլայ , անոնք ալ մեր թշնամիներուն հետ միանան , ու մեզի դէմ պատերազմին ,
11 և ասկից երկրէն ելլեն ։ Անոր համար գործավարներ դրին անոնց վրայ , Ր որ չարչարեն զանոնք Ր իրենց ծանր գործքերովը ։ և Փարաւոնին շտեմարանի քաղաքներ՝ Փիթօմ ու
12 Ռամսէսը շինեցին ։ Եւ որչափ կը չարչարէին զանոնք , այնչափ ալ աւելի կը շատնային ու կ՚աճէին . և անոնք Իսրայէլի որդւոցմէն

Ն·Ք·ՊԲ· 1635

ԼՊԼ·Բ·23· գ·9· ԹՀս· Ի·15· Գար· Ե·19·34· Ի Սաղ·Ճա.6·

13 ձանձրացան ։ Եւ Եգիպտացիք բռնադ֊թեամբ կը ծառայեցընէին
14 Իսրայէլէ որդիները ։ Եւ Լանուոց կեանքը ծանր գործով՝ Իկաւով ու աղիւսներով և դաշտին ամէն գործովը կը դառնացընէին . ինչ ծառայութիւն որ անոնց բնել տային՝ բռնադ֊թեամբ էր ։
15 Եւ Եգիպտոսի թագաւորը խօսեցաւ Եբրայեցւոց մանկաբարձներուն , որոնց մէկուն անունը Սեփբա՝ ու մէկալին անունը Փուա էր ,
16 Ու ըսաւ ։ Երբ Եբրայեցի կիներուն տղաքը առած առէննիք՝ նստարաններուն վրայ նայիք , թէ որ տղայ է՝ մեռցընէք անիկայ , և թէ
17 որ աղջիկ է՝ թող ապրի ։ Բայց մանկաբարձները Աստուծմէ Իվախցան , ու Եգիպտոսի թագաւորին իրենց բանին պէս չըրին . հապա
18 արուները ապրել կը թողուին ։ Եւ Եգիպտոսի թագաւորը կանչեց մանկաբարձները , ու ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ աս բանը ըրիք , ու արուները ապրել թողուցիք ։
19 Մանկաբարձները Փարաւոնին ըսին , Քանզի Եբրայեցի կիները Եգիպտացի կիներուն պէս չեն . ինչու որ առոյգ են . մանկաբարձը անոնց չգացած՝ կը ծնանին ։
20 Ընոր համար Աստուած մանկաբարձներուն բարիք ըրաւ . և ժողովուրդը շատացաւ ու հետզհետէ զօրացաւ ։
21 Եւ որովհետև մանկաբարձները Աստուծմէ վախնալնուն համար , տներ շինեց ։
22 Փարաւոն իր բոլոր ժողովուրդին հրամայեց՝ ըսելով , Ամէն ծնած տղան գետը նետեցէք , և ամէն աղջիկը ապրել թողուցէք ։

ԲԸԼ 1635

Իբ Աստ. ժգ. 6 ։

Ի Դան . գ . 16 ։ 18 ։ գ . 13 ։ Գար . Ի . 29 ։

Ղ Տիս ցիս . բ . 4 ։ եբ ։ Բ Թագ . ԺԻ . 19 ։ 20 ։

Ն Աստ. ժա. 18 ։ Ֆող . Բ . 12 ։ Նա . գ . 10 ։ Երբ . ջ . 10 ։

Շ Տիս ա Թագ . Բ . 35 ։ Բ Թագ . Է . 11 ։ 13 ։ 27 ։ 29 ։ Գ Թագ . Բ . 24 ։ ԺԱ . 38 ։ Սագ . ՃԻԵ . 1 ։

ԲԸԼ 1573

Ճ Գար . Է . 19 ։

ԳԼ · Բ

1 Մովսէս կը ծնանի , 3 և տապանակով մը շամբերուն մէջ կը ձգուի ։ 5 Փարաւոնին աղջիկը կը գտնէ զանիկայ , ու իրեն որդեգիր կ'ընէ ։ 11 Մովսէս Եգիպտացի մը կը սպաննէ ։ 13 Երբայեցի մը կը յանդիմանէ ։ 15 և Մադիամ փախչելով , 21 Հռ Սեպփորան իրեն կինի կ'առնէ ։ 22 Գերսամին ծնունդը ։ 23 Իսրայէլացւոց ազատելու Աստուծոյ կը հասնի ։

1 Լևիին տունէն մէկը գնաց , ու Լևիին դուստր աղջիկը ինկ ա-
2 ռաւ ։ Եւ կինը յղացաւ ու որդի մը ծնաւ . և Իսկոր գեղեցիկ բլլալը տեսնելով՝ իրեք ամիս պա-
3 հեց զանիկայ ։ Եւ երբ ալ չէր կրնար պահել անիկայ , պատուհանէն տապանակ մը առաւ անոր համար , և կպրոտ ու ձիւթով ծեփեց ան , և տղան մէջը դրաւ , ու գետին եղերքը եղած շամբին մէջ ձգեց ։
4 Եւ անոր քոյրը հեռուն կայնեցաւ , որ տեսնէ թէ ինչ պիտի պատահի
5 անոր ։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը գետը իջաւ լուացուելու , և անոր աղախինները գետին եղերքը կը պտրտէին . և երբ անիկայ շամբին մէջտեղը տապանակը տեսաւ , իր աղախինը խրկեց , որ բերաւ անի-
6 կայ ։ Եւ երբոր բացաւ , տղան տեսաւ , և ահա տղան կուլար ։ Խղճաց անոր վրայ , ու ըսաւ , Ասիկայ Եբրայեցւոց տղաքներէն է ։
7 Եւթը անոր քոյրը ըսաւ Փարաւոնին աղջկան , Երթամ՝ քեզի Եբրայեցիներէն ծիծ տուղ կնիկ մը կանչե՞մ , որ տղան սնուցանէ քեզի համար ։
8 Եւ Փարաւոնին աղջիկը ըսաւ անոր , Գնա . և աղջիկը գնաց , ու տղուն մայրը կանչեց ։
9 Եւ Փարաւոնին աղջիկը ըսաւ անոր , Առ աս տղան՝ որ սընուցանես ինծի համար , ու ես քեզ վարձքդ կու տամ . և կնիկը առաւ տղան ու սնուց անիկայ ։
10 Երբոր տղան մեծցաւ , Փարաւոնին աղջկան բերաւ զանիկայ , ու Իսրոր որդին եղաւ , և անոր անունը Մովսէս դրաւ , ու ըսաւ , Քանզի ջուրէն հանեցի զանիկայ ։
11 Եւ ան օրերը Երբոր Մովսէս մեծցաւ , իր եղբայրներուն գնաց , ու անոնց Իծանր գործերնուն նայեցաւ . և տեսաւ Եգիպտացի մը որ իր Եբրայեցի եղբայրներէն
12 մէկը կը ծեծէր ։ Եւ երբ անդին ասդին նայելով՝ տեսաւ որ մէկը չկայ , Սպաննեց Եգիպտացին , ու աւազին մէջը թաղեց զանիկայ ։
13 Եւ Իհետևեալ օրը գնաց , և ահա երկու Եբրայեցի մարդիկ կը կռուէին իրարու հետ . և ըսաւ անոր՝ որ իրաւունք չունէր , Ինչու քո-
14 ընկերիդ կը զարնես ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ . Իս Սպանցընելու միտք ունիս , ինչպէս որ Եգիպտացին սպաննցուցիր ։ Եւ Մովսէս վախցաւ ու ըսաւ , Անշուշտ աս բանը իմացուած է ։
15 Եւ երբ Փարաւոն լսեց աս բանը , Մովսէսը սպանցնել կ'ուզէր . բայց Իմովսէս Փարաւոնին երեսէն փախաւ , ու Մադիամա երկիրը բնակեցաւ . և Հորի մը քով նստաւ ։
16 Եւ Մադիամա քուրմը եօթը աղջիկ ունէր . Իսոնք անոնք եկան և ըսքաղեցին , ու իրենց Հօրը հօտը խմցընելու համար աւազանները
17 լեցուցին ։ Եւ Հովիւները եկան ու վռնտեցին զանոնք . և Մովսէս երթալ ու ազատեց անոնք , և Հանոնց
18 հօտին ըսքաղեցուց ։ Եւ երբ անոնք իրենց Հօրը Իրադալին և կան , անիկայ ըսաւ , Ընչո՞ւ
19 պատճառով շուտ եկար ։ Եւ ըսին , Մէկ Եգիպտացի մը մեզ Հովիւներուն ձեռքէն ազատեց , և մեզի ալ

Ն·Ք·ՊԲ· 1571

Ի Գոր·Ե·21 ։

Ա Նի՝ Լուբէն Հանուած ։

Ը Գոր . է . 23·24 ։ Երբ· ժա . 24 ։ 25 ։ 26 ։

Ի Գէն . ա . 11 ։

1531

Բ Գոր . է . 24 ։

Գ Գոր . է . 26 ։

Ք Գոր . է . 27 ։ 28 ։

Ե Գոր . է . 29 ։ Երբ . ժա . 27 ։

Է Ծն . իգ . 11 ։ ԻԹ . 2 ։

Ի Գէ . գ . 1 ։

Բ Ծն . իգ . 11 ։ ԻԹ . 10 ։ ա Թագ . Թ . 11 ։

Ի Ծն . ԻԹ . 10 ։

Հ Թագ . Ժ . 29 ։ Գէ . գ . 1 ։ գ . 18 ։ Ժբ . 1 . եբ ։

ե · ը · ը · ԹԲ ·
1531
Յ ԺՆ · լա · ԽԳ · 25 ·
Ը ԳԼ · է · 25 ·
ԺԸ · 2 ·
Ա ԳԼ · ԺԸ · 3 ·
* ՝ի՝ Նոն պանդխտասցան ·
Ի ԳԱՐ · է · 23 · ԵՐԲ · ԺՈ · 13 · 14 ·
Յ ԳԼ · է · 7 · ԳԱՐ · է · 30 ·
Ն ԹՈՒ · ի · 16 · Բ Օր · ԻԳ · 7 · Ա Պտ · ԺԸ · 5 ·
Ե ԺՆ · ԺԸ · 20 · ԳԼ · գ · 9 · ԻԲ · 23 · 27 · Բ Օր · ԻԳ · 15 · Յակ · ե · 4 ·
— ԳԼ · գ · 5 ·
Ե ԳԼ · գ · 5 · Սապ · ՃԼ · 8 · 42 · ՃԳ · 45 ·
Պ ԺՆ · ԺԸ · 14 · ԽԳ · 4 ·
Է ԳԼ · է · 31 · ԱԹՈՒ · ՈՒ · 11 · ԲԹՈՒ · ԺԳ · 12 · Ա Ղա · 25 ·
— ԳԼ · գ · 7 ·

1491
— ԳԼ · Բ · 16 ·
Ք ԳԼ · ԺԸ · 5 · ԿԹՈՒ · ԺԸ · 8 ·
Ֆ Բ Օր · ԼԳ · 16 · Նա · ԿԳ · 9 · ԳԱՐ · է · 30 ·
Փ Ապ · ՃԺ · 2 · ԳԱՐ · ե · 31 ·
Ր Բ Օր · ԼԳ · 16 ·
Ս ԳԼ · ԺԲ · 12 · Ցես · ե · 15 · ԳԱՐ · է · 33 ·
Տ ԺՆ · իր · 18 · ՀՇԲ 15 · ԳԼ · գ · 5 · Աաա · իր · 32 · Աաբ · ԺԲ · 26 · Ա Ղա · ի · 37 · ԳԱՐ · է · 32 ·
Ւ Ի ԹՈՒ · ԺԲ · 13 · Նա · գ · 1 · 5 · Նէեմ · Թ · 2 · Ա Պտ · ԾԳ · 44 · ԳԱՐ · է · 34 ·
Ի ԳԼ · ա · 11 ·
Ք ԳԼ · Բ · 23 · 24 ·

շաա Լ՚ոբ քաշեց , ու Հօտին խրմ-
20 յուց ։ Ան ալ բաա իր ազջիկնե-
րուն , Եւ ահ է անիկայ · ինչու-
ան մարդը այդպէս թող տուիք ·
կանչեցէք անիկայ՝ որ Ի՚հաց ուտէ ։
21 Եւ Մովսէս համձնցաւ ան մարդուն
հետ բնակիլ , ու անիկայ Հր Սեպ-
հոսա ազջիկը Մովսէսին տուաւ ։
22 Եւ Բ՚նէ որդի մը ծնաւ , և անիկայ
անոր անունը Ա՚Գերսամ՝ դրաւ ·
քանզի բաա , Ի՚պանդուխտ եղայ
օտար երկրի մէջ ։
23 Եւ եղաւ որ Ի՚շատ օրերէն ետքը
Եգիպտոսի թագաւորը մեռաւ , և
Իսրայէլի որդիքը Ի՚ծառայութեան
պատճառաւ հառաչեցին ու աղա-
ղակեցին · և ծառայութեան հա-
մար Ը՚անոնց աղաղակը Աստուծոյ
24 եկաւ ։ Եւ Աստուած Ա՚նոնց հե-
ծոտթիները լսեց , ու Աստուած
Ը՚յիշեց Ի՚ր ուխտը՝ որ Աբրահա-
մին , Իսահակին ու Յակոբին հետ
25 ըրեր Էր ։ Եւ Աստուած Ը՚նայեցաւ
Իսրայէլի որդուոյը վրայ , ու Ա-
ստուած Ա՚դիտցաւ ա՚նոնց վիճակը ։

ԳԼ · Գ

1 Մովսէս իր Յոթնար անէրին հօտը կ՚արած-
էր , Բ Ա՚դեամեան քրմին իր Յոթնար անէրին հօտը կ՚արա-
ծէր · ու հօտը անապատին ետին
քշելով՝ Ի՚Աստուծոյ լեռը Քորեբ
2 եկաւ ։ Եւ Ի՚Տէրոջը հրեշտակը
կրակի բոցով մորենիին միջէն երե-
ցաւ անոր · և անիկայ տեսաւ որ
անոնց մորենին կրակով կը վառէր ,
3 բայց մորենին չէր սպառեր ։ Եւ
Մովսէս բաա , Հիմա դառնամ ու
սա Մեծ տեսարանը տեսնեմ՝ թէ
4 ինչու համար մորենին չայրիր ։ Եւ
երբ Տէրը տեսաւ որ անիկայ տես-
նելու դարձաւ , Աստուած Ի՚մորե-
նիին միջէն կանչեց անոր ու բաա ,
Մովսէս՝ Մովսէս · և անիկայ բաա ,
5 Ահա հոս եմ ։ Եւ Աստուած բաա ,
Հոս մի մտնար · Հ՚կօշիկներդ հա-
նէ քու ոտքերէդ , ինչու որ ան
տեղը՝ որուն վրայ դուն կայներ ես ,
6 սուրբ երկիր է ։ Դարձ բաա անոր ,
Ես եմ քու Հօրդ Աստուածը՝ Ա՚բ-
րահամին Աստուածը՝ Իսահակին
Աստուածը ու Յակոբին Աստուա-
ծը · և Մովսէս իր երեսը պահեց ,
ինչու որ Ը՚Աստուծոյ նայելու վախ-
ցաւ ։
7 Եւ Տէրը բաա , Եգիպտոսի մէջ
եղող Ժողովուրդիս չարչարանքը
յիրաւի տեսայ · և Ի՚ղոճաւարանէ-
րուն պատճառաւ ը՚անոնց Վրդո-
ւմ՝ ազազակը լսեցի · ինչու որ
Ի՚անոնց ցնդաթիւնները գիտեմ ·
8 Եւ զանոնք Եգիպտացւոց ձեռքէն
Հազատելու , ու զանոնք ան երկրէն
Ի՚մէկ ազկ ու լայնարձակ երկիրը
մը՝ Ի՚կաթ ու մեղր բղխող երկիրը
մը՝ Ի՚Քանանացւոց ու Քետացւոց և
Ամորհացւոց ու Փերեզացւոց և
Խեւացւոց ու Ցեբուսացւոց տեղը
9 Հանելու Ի՚իջայ ։ Եւ ահա Իսմա-
Ի՚սրայէլի որդուոյը աղաղակը ինծի
Հասած է , ու Ը՚Եգիպտացիներուն
անոնց բռած Հարստահարութիւնն
10 ալ տեսայ ։ Ա՚ւսան Կիւր Իսմա՝
քեզ Փարաւոնին խրկեմ՝ և իմ
ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը Ե-
11 գիպտոսէն Հանես ։ Եւ Մովսէս
բաա Աստուծոյ , Ի՚նչ ոճ եմ՝ որ
Փարաւոնին երթամ՝ ու Իսրայէլի
12 որդիքը Եգիպտոսէն Հանեմ ։ Եւ
բաա , Բ՚ընշուշտ ես քեզի հետ պի-
տի ըլլամ · և սա ըլլայ քեզի նշան՝
որ ես քեզ խրկեր եմ · երբոր ժո-
ղովուրդը Եգիպտոսէն Հանես , սա
լեռանը վրայ պիտի պաշտէք զԱ-
ստուած ։
13 Եւ Մովսէս բաա Աստուծոյ , Ա-
հա ես կ՚երթամ Իսրայէլի որդւոց
ու կ՚բաամ անոնց , Ձեր Հայրե-
րուն Աստուածը իս ձեզի խրկեց ·
և Ի՚նէ բաան ինծի թէ Ի՞նչ է ա-
նոր անունը , ի՞նչ բաամ անոնց ։
14 Եւ Աստուած բաա Մովսէսին , Ես
եմ ՈՐ Էնն ։ Եւ բաա , Այսպէս
պիտի բաես Իսրայէլի որդւոցը · Ես
15 ՈՐ Էն խրկեց ձեզի ։ Եւ դար-
ձեալ Աստուած բաա Մովսէսին ,
Նաեւ պիտի բաես Իսրայէլի որդւոց
ը · Ձեր Հայրերուն Եհովայ Ա-
ստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝
Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին
Աստուածը իս ձեզի խրկեց · Իմ ա-
նունս յաւիտեան սա է , և սոսկ
16 ազգ իմ յիշատակս սա է ։ Գնա
՝ Իսրայէլի ծերերը ժողվէ , ու բսէ անոնց , Ձեր Հայրերուն Ե-
հովայ Աստուածը՝ Աբրահամին , Ի-
սահակին ու Յակոբին Աստուածը
երեցաւ ինծի՝ բսելով , Բ՚ըդսարև
Ա՚այցելութիւն բրի ձեզի , ու Ե-
գիպտոսի մէջ ձեր քաշածը տեսայ ·
17 Եւ բսի որ Ը՚ձեզ Եգիպտոսի չար-
չարանքէն դէպ Ի՚ Քանանացւոց
ու Քետացւոց և Ամորհացւոց ու Փե-
րեզացւոց և Խեւացւոց ու Ցե-
բուսացւոց երկիրը՝ կաթ ու մեղր
18 բղխող երկիրը Հանեմ ։ Եւ Ա-
նոնք քու ձայնիդ մտիկ պիտի ը-
նեն , և Ը՚դուն ու Իսրայէլի ծե-
րերը Եգիպտոսի թագաւորին պի-
տի մտնէք , ու բսէք անոր , Եբ-
րայեցւոց Աստուածը Եհովան Ը՚մե-
զի Հանդիպեցաւ · և հիմա կ՚ազա-
չենք՝ իրեր օրուան ճամբայ եր-

ե · ը · ը · ԹԲ ·
1491
Ի ԺՆ · ԺԸ · 21 · ԳԼ · Բ · 25 ·
Լ ԳԼ · գ · 6 · 8 · ԺԸ · 15 ·
Խ Բ Օր · ա · 25 · Բ · 7 · 8 · 9 ·
Ծ ՀՇԲ 17 · ԳԼ · ԺԳ · 5 · ԼԳ · 3 · ԹՈՒ · ԺԳ · 27 · Բ Օր · ԻԳ · 9 · 15 · ԵՐԵՄ · ԺՈ · 5 · ԼԲ · 22 · Եզեկ · ի · 6 ·
Կ ԺՆ · ԺԱ · 18—21 ·
Հ ԺՆ · ԺՈ · 5 · 7 · ԺԲ · 21 · ՃՆ · 24 ·
Յ ԳԼ · Բ · 23 ·
Ղ ԳԼ · ա · 11 · 13 · 14 · 22 ·
Ճ Սապ · ՃԼ · 26 · Մ Ի Ա · գ · 4 ·
Մ ՏՀՈ գԼ · գ · 12 · ԱԹՈՒ · ԺԲ · 18 · ԵՈ · գ · 5 · 8 · Ե · ԲԱՄ · ա · 6 ·
Յ ԺՆ · լա · 3 · Բ Օր · ա · 23 · Ցես · ա · 5 · Հաւ · Բ · 31 ·
Ն ԳԼ · գ · 3 · ՁՈՏ · Բ · 58 · Բ Օր · ա · 20 · ԵՐԲ · ԺԳ · 8 · Ցսյա · ա · 4 ·
Շ Ապ · ՃԼ · 13 · ՈՎ · ԺԲ · 5 ·
— ԳԼ · գ · 29 ·
Չ ԺՆ · ՃՆ · 24 · ԳԼ · Բ · 25 · գ · 31 · Ղա · ա · 68 ·
Պ ԺՆ · ԺԱ · 14 · 16 · ՀՇԲ 8 ·
Ջ ԳԼ · գ · 31 ·
— ԳԼ · ե · 1 · 3 ·
— ԹՈՒ · ԻԳ · 3 · 4 · 15 · 16 ·

Ն · Ք · ԹԲ · 1491

ԷԳԼ · Կ · 19 ·

Թ՝անք դէպ 'ի անապատը , որ մեր Եհովայ Աստուծոյն գոհ մատուցա-
19 նենք ։ Եւ ես գիտեմ որ Եգիպտոսի թագաւորը Ափիսի չի՛ թողու ձեզ որ երթաք , *ոչ ալ՚՚ զօրաւոր
20 ձեռքով ։ Եւ ես ՚՚ ձեռքս պիտի երկրնցրնեմ ու պիտի զարնեմ Եգիպտոսը ։ իմ ամէն հրաշքներովս՝ որ անոր մէջը պիտի ընեմ . և յետոյ կը ձգրը ձեզ պիտի թողու որ եր-
21 թաք ։ Եւ ՚՚ աս ժողովուրդին ընդոհ պիտի տամ Եգիպտացւոց առջեւը . ու երբոր գիլէք , դատարկ
22 պիտի չգիլէք . ։ Հապա ամէն կնիկ իր դրացիին ու իր տանը մէջ բնակող կնիկին արծաթեղէնն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր ու հանդերձներ պիտի խնդրէ , և անոնք ձեր որդիներուն ու աղջիկներուն վրայ պիտի դնէք . ու ։ Եգիպտոսը պիտի կողոպտէք ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Մովսէսին գանգատանքն առ Ա՛ստուած · 6 իր ձեռքը բորոտ կ՚ընայ ։ 10 Մովսէս ան գործին հա-մար չուգեր Եգիպտոս երթալ ։ 14 Աս-տուած Ահարոնը անոր օգնական կու տայ ։ 18 Մովսէս կը դառնայ իր ցոհոր անդրէն ։ 21 Փարաւոնին խրճուած Աստուծոյ պատ-գամը ։ 24 Անպիտանի որդին կը թլփատէ ։ 27 Ահարոն Մովսէսը դիմաւորելու կ՚երթայ ։ 31 Ժողովուրդը ասոնց կը հաւատայ ։

1 Եւ Մովսէս պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Բայց ահա անոնք ինծի պիտի չհաւատան , ոչ ալ իմ ձայնիս մէջերնին պիտի ընեն . քանզի պիտի ըսեն թէ Տէրը քեզի չերեւցաւ ։
2 Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Ա՛տ քու ձեռքիդ ի՞նչ է . և անիկայ ըսաւ ,
3 — Գաւազան ։ Եւ ըսաւ անոր , Գետինը ձգէ ան . և անիկայ գետինը ձգեց , ու օձ եղաւ . և Մովսէս ա-
4 նոր առջեւէն փախաւ ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ձեռքդ երկնցուր ու պոչէն բռնէ . և անիկայ իր ձեռքը երկրնցուց ու զանիկայ բռնեց , և գաւազան եղաւ իր ձեռ-
5 քին մէջ . Որ ։ հաւատան՝ ։ թէ Ի-րենց Հայրերուն Տէր Աստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը երեւցաւ քեզի ։
6 Եւ Տէրը դարձեալ ըսաւ անոր , Հիմա քու ձեռքդ ծոցդ դիր . և անիկայ իր ձեռքը ծոցը դրաւ . և երբոր դուրս հանեց , ահա իր ձեռքը ։ ձիւնի պէս ։ բորոտ եղաւ ։
7 Եւ Տէրը ըսաւ , Ձեռքդ նորէն ծոցդ դիր . և անիկայ նորէն իր ձեռքը ծոցը դրաւ , և երբոր ծոցէն հանեց , ահա ։ նորէն իր ։ մարմնին պէս եղաւ ։
8 Մանաւանդ եթէ չհաւատան , ու առջի նշանին ձայնին մտիկ չընեն , հետքի նշանին ձայնին պիտի հաւատան ։
9 Եւ թէ որ ասոնց նշաններուն ալ չհաւատան , ու քու ձայնիդ ալ մտիկ չընեն , գետին ջուրէն առ , ու ցամաքը ։ եւ ։ ։ թափէ . և ։ ։ ջուրը՝ որ գետէն առիր , ցամաքին վրայ արիւն պիտի ըլլայ ։
10 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը , Ո՛չ , Տէր իմ , ես ճարտարախօս չեմ , ոչ երէկուընչ ու միկալ օրուընչ , ոչ ալ ծառայիդ հետ խօսելէդ ե-տև . հապա ։ ես ծանրախօս ու ծանր
11 բարբառով եմ ։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր , ։ Ո՞վ տուաւ մարդուն բերան . կամ ո՞վ ըլլայ համրը կամ խուլը՝ կամ աչք ունեցողը կամ կոյրը . ։՞
12 որ ես Տէրս ։ Ուստի դես հիմա , ու ես ։ բերնիդ հետ պիտի ըլ-լամ , և քեզի պիտի սորվեցընեմ
13 ինչ որ պիտի խօսիս ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ո՛վ , Տէր իմ , ։ կ՚աղաչեմ՝՚՚ պատգամը որուն ձեռքով խրկել
14 կ՚ուզես՝ խրկէ ։ Եւ Տէրոջը բար-կութիւնը բորբոքեցաւ Մովսէսին դէմ , ու ըսաւ , Վ՚Ահարոն Ա՛ստ-րոնը քու եղբայրդ չէ՞ . ես գիտեմ որ անիկայ ճարտարախօս է . նաև ահա էանիկայ քեզ դիմաւորելու պիտի ելլէ , և քեզ տեսածին պես իր
15 սրտին մէջ պիտի ուրախանայ ։ Եւ դուն Հիսուսի անոր , ու Ես անոր բերա-նը խօսքեր դիր . և ես քու բերնիդ ու անոր բերնին հետ պիտի ըլ-լամ , ու ։ ձեզի պիտի սորվեցընեմ
16 ինչ որ պիտի ընէք ։ Եւ քու տեղդ անիկայ ժողովուրդին պիտի խօսի . և անիկայ քեզի բերնի տեղ ըլլայ , ու դուն անոր Աստուծոյ տեղ ըլ-
17 լաս ։ Եւ հաս գաւազանը ձեռքդ առ , որ անով նշանները ընես ։
18 Եւ Մովսէս գնաց ու իր ցոհոր աներին դարձաւ , ու ըսաւ անոր , Հիմա երթամ , ու եղբայրներուս դառնամ , և նայիմ թէ տակաւին ողջ են ա-նոնք . ու Յոթոր ըսաւ Մովսէսին ,
19 Գնա խաղաղութեամբ ։ Եւ Տէրը Մադիամին մէջ ըսաւ Մովսէսին , Գնա՝ եգիպտոս դարձիր . ինչու որ չըսուկանդիր փնտռողը բոլոր մար-
20 դիկը մեռան ։ Եւ Մովսէս իր կնիկը ու իր որդիները առաւ , և հետ վրայ հեծցուց զանոնք , ու Ե-գիպտոսի երկիրը դարձաւ . և Մով-սէս Ա՛ստուծոյ գաւազանը իր ձեռ-
21 քը առաւ ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Երբոր դառնաս՝ Եգիպտոս երթաս , նայէ որ փարաւոնին առ-ջեւ բոլոր ։ հրաշքները ընես , ո-րոնք քու ձեռքդ դրի . և ։ ես ա-նոր սիրտը պիտի պինդացընեմ , ու
22 ժողովուրդը պիտի չթողու ։ Եւ ըսես Փարաւոնին , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ։ Իսրայէլը իմ որդիս՝ ։ իմ

Ն · Ք · ԹԲ · 1491

ԷԳԼ · Կ · 19 ·

ԼԳԼ · Գ · 12 · Երեմ · ա · 6 ·

ԸԱՍԳ · ԳԴ · 9 ·

ԲԵԾ · Ծ · 4 · Երեմ · ա · 9 · Մատ · Ժ · 19 · Մար · Ժգ · 11 · Ղա · Ժբ · 11 · 12 · իա · 14 · 15 ·

ՃՏես Ցաղմ · ա · 3 ·

ԼՀՄբ 27 · ա թագ · Ժ · 2 · 3 · 5 ·

ԼԳԼ · Կ · 1 · 2 ·

ՃԹես · իբ · 38 · իգ · 5 · 12 · 16 · բ Օր · Ժբ · 18 · Եփ · ծա · 16 · Երեմ · ա · 9 ·

ՃԲ Օր · Կ · 31 ·

ՀԳԼ · Է · 1 · Ժբ · 19 ·

ՀՀՄբ 2 ·

ՂԳԼ · Բ · 15 · 23 · Մատ · բ · 20 ·

ՀԳԼ · Ժէ · 9 · թագ · ի · 8 · 9 ·

ՀԳԼ · գ · 20 ·

ՇԳԼ · Կ · 3 · 18 · ի · 12 · 35 · Ժ · 1 · Ժգ · 8 · Բ Օր · բ · 30 · Ցես · Ժա · 20 · Եփ · կգ · 17 · Ցոհ · Ժբ · 40 · Հռով · ի · 18 ·

ՃՈվս · Ժա · 1 · Հռով · ի · 4 · բ Կոր · գ · 18 · Եբեր · իա · 9 · Ցակ · ա · 18 ·

ՀՄբ 25 · 20 ·

ՃԳԼ · ԺԹ · 9 ·

ՀԳԼ · գ · 15 ·

ՃԹես · Ժբ · 10 · գթագ · Կ · 27 ·

ԲԲ Օր · լբ · 39 · թագ · Ժբ · 13 · 14 · գթագ · Կ · 14 · Մատ · բ · 3 ·

Ն·ք·ՊԲ· 1491

23 անդրանիկս է։ Եւ քեզի կ'ըսեմ, Իմ որդիս թող տուր՝ որ իս պաշտէ. բայց թէ որ անիկայ թող տալ չուզես, ահա ես քու որդիդ՝ առաջնածդ քու անդրանիկդ կ'սպաննեմ։

24 Եւ եղաւ որ ճամբան իջած տեղը՝ Տէրը անոր պատահեցաւ, և ուզեց

25 Ցպանննել զանիկայ։ Ուստի Սեպփորա առաւ քար մը առաւ, ու իր որդւոյն անթլփատութիւնը թլփատեց, և անոր ոտքերուն ձգեց, ու ըսաւ, Իրաւցընէ դուն ինծի ա-

26 րիւնոտ էրիկ մըն ես։ Այսպէս Տէրը թող տուաւ զանիկա. ան ատենը թլփատութեանը համար Սեպփորա ըսաւ, Արիւնոտ էրիկ մըն ես։

27 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին, Գնա անապատը Մովսէսը դիմաւորելու. և անիկայ գնաց, ու Աստուծոյ լեռանը վրայ պատահեցաւ

28 անոր, և համբուրեց զանիկայ։ Եւ Մովսէս պատմեց Ահարոնին Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ իրեն պատուիրեց,

29 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողվեցին, ու Իսրայէլի որդւոյոց բոլոր ծերերը

30 Ժողվեցին։ Եւ Ահարոն Տէրոջը Մովսէսին բոլոր խօսքերը որ ըսեր էր ան, ու ժողովուրդին

31 առջեւը նշանները ըրաւ։ Եւ ժողովուրդը հաւատաց. և երբոր լսեցին թէ Տէրը այցելութիւն ըրած է Իսրայէլի որդւոյոց, և թէ անոնց տառապանքը տեսեր է, և խոնարհեցան ու երկրպագութիւն ըրին։

ԳԼ·Ե

1 Փարաւոն կը յանդիմանէ Մովսէսը ու Ահարոնը՝ իրենց ըրած պատգամին համար, 5 ու Իսրայէլացւոց գործերը կը ծանրացնէ, 15 և անոնց գանգատը կը մերժէ։ 20 Մովսէս Իսրայէլացիք կը գանգատին Մովսէսէն ու Ահարոնէն։ 22 Մովսէս ալ Աստուծոյ կ'գոչէ։

1 Ետքը Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնին մտան ու ըսին, Իսրայէլին Եհովայ Աստուածը այսպէս կ'ըսէ, Իմ ժողովուրդս թող տուր որ անապատին մէջ ինծի

2 տօնախմբութիւն բնեն։ Եւ Փարաւոն ըսաւ, Եհովան ով է, որ անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ Իսրայէլը թող տամ. Եհովան չեմ ճանչնար, և Իսրայէլն ալ չեմ

3 թողուր։ Եւ անոնք ըսին, Եբրայեցւոց Աստուածը մեզի հանդիպեցաւ. հրաման տուր որ իրեք օրուան ճամբայ անապատը երթանք, ու մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանենք, որ չըլայ թէ ժանտախտով կամ սրով մեզի դէմ

4 գայէ։ Եւ Եգիպտոսի թագաւորը ըսաւ անոնց, Ով Մովսէս ու Ահարոն՝ ինչու ժողովուրդը իրենց գործքերէն կու կը թողուք. երթա-

5 ցէք աշխատութեանդ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ, Ահա հիմա երկրին ժողովուրդը շատ է, ու դուք կը հանդրստացնէք զանոնք իրենց գործքերէն։

6 Եւ Փարաւոն այն օրը ժողովուրդին էգործավարներուն ու անոնց վերակացուներուն հրամայեց՝ ըսե-

7 լով, Երկուքան ու մէկալ օրուան պէս՝ ալ մի՛ տայք աղիւս շինելու համար. թող իրենք երթան ու իրենց

8 յարդ ժողվեն։ Եւ աղիւսներուն չափ՝ ինչպէս որ առաջ կը շինէին, անոնց վրայ դրէք, անկէ մի պակսեցընէք. ինչու որ ծոյլ են, ասոնք համար կը պոռան՝ ըսելով, Երթանք՝ մեր Աստուծոյն զոհ մա-

9 տուցանենք։ Թող գործը աս մարդոց վրայ ծանրանայ, որ անով աշխատին, ու փուճ խօսքերու մի-

10 տիկ չընեն։ Եւ ժողովուրդին գործավարները ու վերակացուները ելան, և ժողովուրդին խօսելով, ըսելով, Փարաւոն ասանկ կ'ըսէ,

11 Ես ձեզի յարդ չեմ տար. Դուք գացէք, ձեզի յարդ առէք՝ ուր տեղ որ կրնաք գտնել. բայց ձեր գործէն բան մը պիտի չպակսի։

12 Ուստի ժողովուրդը Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ցրուեցան՝ յարդի տեղ խոպան ժողվելու համար։

13 Եւ գործավարները կը տռիալին՝ ըսելով, Ձեր ամէն օրուան գործը լմընցուցէք, ինչպէս երբ որ

14 յարդ ունէիք։ Եւ Փարաւոնին գործավարները Իսրայէլի որդւոյոց վրայ իրենց դրած վերակացուները ծեծեցին, ու ըսին, Ձեր վրայ դրուած աղիւսներուն սակը երէկ ու այսօր ինչու չլմընցուցիք առ-

15 ջինին պէս։

Եւ Իսրայէլի որդւոյոց վերակացուները եկան ու Փարաւոնին բողոքեցին՝ ըսելով, Ինչու քու ծա-

16 ռաներուդ սասկի կ'ընես։ Քու ծառաներուդ յարդ չեն տար, ու մեզի կ'ըսեն թէ Աղիւսներ շինեցէք. և ահա քու ծառաներդ ծեծ կերան, ու յանցանքը քու ժողո-

17 վուրդին է։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ծոյլ էք դուք ծոյլ. անոր համար կ'ըսէք թէ երթանք՝ Տէրոջը

18 զոհ մատուցանենք։ Ուստի գացէք հիմա բանեցէք, ու ձեզի յարդ պիտի չտրուի, բայց աղիւս-

19 ներուն սակը պիտի տաք։ Եւ Իսրայէլի որդւոյոց վերակացուները ինքզինքնին փորձանքի մէջ տեսան, երբոր բսուեցաւ թէ Ամէն

Ն·ք·ՊԲ· 1491

Է Գլ·ա·11։

Ը Գլ·ա·10։

Ը Գլ·ա·7։ 9։

Է Գլ·ա·11·

օրուան ձեր վրայ դրուած ազիւա-
20 ներուն թիւին չպակասեցնէք ։ Եւ
փաթաթանէն դուրս եղած առուներին՝
հանդիպեցան Մովսէսին ու Ահա-
րոնին , որ կեցեր էին դիմաւորելու զը
21 սպասելին . ըսին անոնց . Տէրը
ձեզի նայի ու դատէ . ինչու որ
Ֆարաւոնի երեսը մեր հոտը փաթաւա-
նին առջեւը , ու սուր ծառանելուն
առջեւը , մեզ սպաննելու համար
անոնց ձեռքը սուր տալով ։
22 Եւ Մովսէս Տէրոջը դարձաւ ու
բսաւ . Ո վ Տէր , ինչու աս ժո-
ղովուրդը փորձանքի մէջ ձգեցիր ,
23 և ես ինչու խրկեցիր . վասն զի
քանի որ քու անունովդ Ֆարաւո-
նին զրուցելու եկեր եմ , առիկայ աս
ժողովուրդը փորձանքի մէջ ձգեց .
ու դուն բնաւ չփրկեցիր քու ժո-
ղովուրդդ ։

ԳԼ · Զ

1 Ըսաւած էր խոսումներէն կը նորոգէ՝ իր ե-
րդով անունը յայտնելով ։ 14 Հղգոյաքեան
թիւն Ռուբինեան ։ 15 Շմաւոնեան ։ 16 Գևղիի՝
ուսկից ար Մովսես ու Ահարոն եղան ։

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին , Փա-
րաւոնին ինչ ընելիքը հիմա պի-
տի տեսնես . որ ուժգոր ձեռքով
պիտի թողու զանոնք , ու ուժգոր
ձեռքով պիտի վռնտէ զանոնք
2 իր երկրէն ։ Եւ Աստուած խոսե-
ցաւ Մովսէսին ու բսաւ անոր ,
3 Ես եմ Եհովան . Ես Աբրահամին՝
Իսահակին ու Յակոբին Ամե-
նակարող Աստուծոյ անունով երե-
ցայ , բայց իմ Եհովայ անունովս
4 անոնց չյայտնուեցայ ։ Եւս ա-
նոնց հետ իմ ուխտս հաստատեցի ,
Քանանու երկիրը , անոնց օտարա-
կան երկիրը՝
5 ուր որ պանդխտացան ։ Եւ լսե-
ցի ալ Իսրայէլի որդւոցը հառա-
չանքը , որ Եգիպտացիները ծառա-
յեցուցին . ու իմ ուխտս յիշեցի ։
6 Ինծի համար Իսրայէլի որդւոցը բ-
սէ . Ես եմ Եհովան , և Ես ձեզ
Եգիպտացւոց ծանր գործերուն
տակէն պիտի հանեմ , ու ձեզ
անոնց ծառայութենէն պիտի ա-
զատեմ , և Ես ձեզ երկրպագած բա-
զուկով ու մեծ դատաստաններով
7 պիտի փրկեմ . Եւ Ես ձեզ ինծի
ժողովուրդ պիտի առնեմ , ու
Ես ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ . և
պիտի գիտնաք որ ես եմ Եհովա
ձեր Աստուածը հա եմ՝
որ Եգիպտացւոց ծանր գործերուն տակէն ձեզ
հանող Տէրը՝ ձեր Աստուածը հա եմ ։
8 Եւ ձեզ ան երկիրը պիտի տանիմ ,
որուն որ Աբրահամին՝ Իսահակին ու
Յակոբին տալու Երդում ըրի՝ , ու
ան ձեզի ժառանգութիւն ըլլալու
9 պիտի տամ . հա եմ Տէրը ։ Եւ
Մովսես Իսրայէլի որդւոցը ասանկ
զրուցեց . Բայց անոնք Հոգիի նե-
ղութենէն ու գործին ծանրութե-
նէն մտիկ չըրին Մովսեսին ։
10 Եւ Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
11 սելով , Մտիր՝ խոսէ Եգիպտոսի
Փարաւոն թագաւորին՝ որ Իսրա-
յէլի որդիքը իր երկրէն արձակէ ։
12 Եւ Մովսես խոսեցաւ Տէրոջը
առջեւը՝ ըսելով , Ահա Իսրայէլի
որդիքը Հինգի մտիկ չըրին , Հապա
Փարաւոն ինծի ինչպես մտիկ պիտի
ընէ . որ Ես † ծանրալեզու եմ ։
13 Եւ Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին ու Ա-
հարոնին , ու հրաման բրաւ անոնց՝
որ Իսրայէլի որդւոցը ու Եգիպտոսի
Փարաւոն ինծի ինչպես մտիկ պի-
տի ընէ . որ Ես † ծանրալեզու եմ ։
14 Ասոնց հայրերուն տուներուն
գլուխները սասկ են . Հռուբինի
անդրանկան Հռուբինին որդիքը՝
Հենոք , Փաղոս , Հեսրոն և Քար-
մի . սասկ են Հռուբինին տոհմերը ։
15 Եւ Շմաւոնին որդիքը՝ Յամուէլ ,
Յամին , Ոհադ , Յաքին , Սահաւ ,
և Քանանացի կնկանը որդին Սա-
ւուղ . սասկ են Շմաւոնին տոհ-
16 մերը ։ Եւ Ղևիին որդւոցը ա-
նուններուն իրենց ծնունդներուն հա-
մեմատ սասկ են . Գերսոն , Կա-
հաթ և Մերարի ։ Եւ Ղևիին
կենացը տարիները հարիւր երեսուն
17 և եօթը տարի եղան ։ Գերսոնին
որդիքը իրենց տոհմերուն համ-
18 ձայն՝ Ղոբնի ու Սիմէի էին ։ Եւ
Կահաթին որդիքը՝ Ամրամ , Իսա-
հար , Քեբրոն ու Ոզիէլ ։ Եւ Կա-
հաթին կենացը տարիները հարիւր
19 երեսուն երեք տարի եղան ։ Եւ
Մերարիին որդիքը՝ Մոողի ու
Մուսի . Ղևիին տոհմերը իրենց
ծնունդներուն համեմատ սասկ են ։
20 Եւ Ամրամ իր հօրաքրոջը Յո-
քեբդ իրեն կինի առաւ , որ Ծնաւ
իրեն Ահարոնը ու Մովսէսը ։ Եւ
Ամրամին կենացը տարիները հարիւր
21 երեսուն եօթը տարի եղան ։ Եւ
Իսհարին որդիքը՝ Կորհ , Նե-
22 փեկ և Զեբրի ։ Եւ Ոզիելին որ-
դիքը՝ Միսայէլ , Եղևսափան և
23 Սեթրի ։ Եւ Ահարոն իրեն կինի ա-
ռաւ Ամինադաբին աղջիկը Նաա-
սոնին քոյրը Եղիսաբեթը , և Ծնաւ
իրեն Նադաբը ու Աբիհուդը , Եղի-
24 ազարը ու Իթամարը ։ Եւ Կորհին
որդիքը՝ Ասիր , Եղկանա և Աբիա-
սաֆ . սասկ են Կորհեցւոց տոհ-
25 մերը ։ Եւ Ահարոնի որդին Եղիա-
զար Փուտիելի աղջիկներէն իրեն
կինի առաւ . և Ծնաւ իրեն Փինե-
հէս . սասկ են Ղևտացւոց հայ-
րերուն գլուխները իրենց տոհմե-
րուն համեմատ ։

Ի Գլ · ե · 21 ։

Ը Գլ · ղ · 9 ։

Բ Ծն · լգ · 30 ։ ա Թագ · ժ · 4 ։ իե · 12 ։ բ Թագ · ժ · 6 ։ ա Մն · ժԹ · 6 ։

Ե Ծն · ժե · 18 ։ ժե · 4 ։ 7 ։

Ը Ծն · ժե · 8 ։ իբ · 4 ։

Թ Գլ · բ · 24 ։

Ժ Ելք · 2 ։ 8 ։ 29 ։

Ի Գլ · ղ · 17 ։ Կ · 4 ։ բ Օբ · իդ · 8 ։ Սաղ · 6 ։ Ես · 11 ։ 12 ։

Ի Գլ · ժե · 13 ։ բ Օբ · Կ · 8 ։ ա Մն · ժե · 21 ։ Նեեմ · ա · 10 ։

Լ բ Օբ · ղ · 20 ։ Կ · 6 ։ ժղ · 2 ։ իգ · 18 ։ բ Թագ · Կ · 24 ։

Ծ Ծն · ժե · 7 ։ 8 ։ Գլ · իմ · 45 ։ 46 ։ բ Օբ · իմ · 13 ։ Ցաս · իա · 7 ։

Կ Գլ · Կ · 4 · 5 ։ Սաղ · ճա · 6

Ձ Ծն · ժե · 18 ։ իգ · 3 ։ իբ · 13 ։ լե · 12 ։

Ղ Ելք · Ահարոն վիզ վերցու-
ցի ։ ա Ծն
Ծն · ժղ · 22 ։ բ Օբ · լբ · 40 ։

Ճ Գլ · ղ · 19 ։

Մ Գլ · ժ · ա · ժբ · 31 ։ 33 ։ 39 ։

Յ Ծն · ժե · 11 ։ լե · 11 ։ իբ · 3 ։

Ն Գլ · ղ · 14 ։ Սաղ · կբ · 4 ։ ճղ · 18 ։ Յօշ · բ · 58 ։ Ցաս · ա · 4 ։

Շ Ծն · ժե · 18 ։ ժե · 4 ։ 7 ։

Ո Ծն · ժե · 8 ։ իբ · 4 ։

Չ Գլ · բ · 24 ։

Պ Ելք · 2 ։ 8 ։ 29 ։

Ջ Գլ · ղ · 17 ։ Կ · 4 ։ բ Օբ · իդ · 8 ։ Սաղ · ճա · 6 ։ Ես · 11 ։ 12 ։

Ռ Գլ · ժե · 13 ։ բ Օբ · Կ · 8 ։ ա Մն · ժե · 21 ։ Նեեմ · ա · 10 ։

Ս բ Օբ · ղ · 20 ։ Կ · 6 ։ ժղ · 2 ։ իգ · 18 ։ բ Թագ · Կ · 24 ։

Վ Ծն · ժե · 7 ։ 8 ։ Գլ · իմ · 45 ։ 46 ։ բ Օբ · իմ · 13 ։ Ցաս · իա · 7 ։

Տ Գլ · Կ · 4 · 5 ։ Սաղ · ճա · 6

Ր Ծն · ժե · 18 ։ իգ · 3 ։ իբ · 13 ։ լե · 12 ։

Ց Ելք · Ահարոն վիզ վերցու-
ցի ։ ա Ծն
Ծն · ժղ · 22 ։ բ Օբ · լբ · 40 ։

Ն · Ա · Ղ · 1491

Ի Գլ · ե · 21 ։

Ը Ելք · ղ · 9 ։

Ե Ծն · ժե · 18 ։ ժե · 4 ։ 7 ։

Ը Ծն · ժե · 8 ։ իբ · 4 ։

Թ Գլ · բ · 24 ։

Ժ Ելք · 2 ։ 8 ։ 29 ։

Ի Գլ · ղ · 17 ։ Կ · 4 ։ բ Օբ · իդ · 8 ։ Սաղ · ճա · 6 ։ Ես · 11 ։ 12 ։

Լ Գլ · ժե · 13 ։ բ Օբ · Կ · 8 ։ ա Մն · ժե · 21 ։ Նեեմ · ա · 10 ։

Ծ բ Օբ · ղ · 20 ։ Կ · 6 ։ ժղ · 2 ։ իգ · 18 ։ բ Թագ · Կ · 24 ։

Կ Ծն · ժե · 7 ։ 8 ։ Գլ · իմ · 45 ։ 46 ։ բ Օբ · իմ · 13 ։ Ցաս · իա · 7 ։

Ձ Գլ · Կ · 4 · 5 ։ Սաղ · ճա · 6

Ղ Ծն · ժե · 18 ։ իգ · 3 ։ իբ · 13 ։ լե · 12 ։

Ճ Ելք · Ահարոն վիզ վերցու-
ցի ։ ա Ծն
Ծն · ժղ · 22 ։ բ Օբ · լբ · 40 ։

Մ Գլ · ժ · ա · ժբ · 31 ։ 33 ։ 39 ։

Յ Ծն · ժե · 11 ։ լե · 11 ։ իբ · 3 ։

Ն Գլ · ղ · 14 ։ Սաղ · կբ · 4 ։ ճղ · 18 ։ Յօշ · բ · 58 ։ Ցաս · ա · 4 ։

Շ Ծն · ժե · 18 ։ ժե · 4 ։ 7 ։

Ո Ծն · ժե · 8 ։ իբ · 4 ։

Չ Գլ · բ · 24 ։

Պ Ելք · 2 ։ 8 ։ 29 ։

Ջ Գլ · ղ · 17 ։ Կ · 4 ։ բ Օբ · իդ · 8 ։ Սաղ · ճա · 6 ։ Ես · 11 ։ 12 ։

Ռ Գլ · ժե · 13 ։ բ Օբ · Կ · 8 ։ ա Մն · ժե · 21 ։ Նեեմ · ա · 10 ։

Ս բ Օբ · ղ · 20 ։ Կ · 6 ։ ժղ · 2 ։ իգ · 18 ։ բ Թագ · Կ · 24 ։

Վ Ծն · ժե · 7 ։ 8 ։ Գլ · իմ · 45 ։ 46 ։ բ Օբ · իմ · 13 ։ Ցաս · իա · 7 ։

Տ Գլ · Կ · 4 · 5 ։ Սաղ · ճա · 6

Ր Ծն · ժե · 18 ։ իգ · 3 ։ իբ · 13 ։ լե · 12 ։

Ց Ելք · Ահարոն վիզ վերցու-
ցի ։ ա Ծն
Ծն · ժղ · 22 ։ բ Օբ · լբ · 40 ։

Ն · Ա · Ղ · 1491

Ի Գլ · ե · 21 ։

Ը Ելք · ղ · 9 ։

Ե Ծն · ժե · 18 ։ ժե · 4 ։ 7 ։

Ը Ծն · ժե · 8 ։ իբ · 4 ։

Թ Գլ · բ · 24 ։

Ժ Ելք · 2 ։ 8 ։ 29 ։

Ի Գլ · ղ · 17 ։ Կ · 4 ։ բ Օբ · իդ · 8 ։ Սաղ · ճա · 6 ։ Ես · 11 ։ 12 ։

Լ Գլ · ժե · 13 ։ բ Օբ · Կ · 8 ։ ա Մն · ժե · 21 ։ Նեեմ · ա · 10 ։

Ծ բ Օբ · ղ · 20 ։ Կ · 6 ։ ժղ · 2 ։ իգ · 18 ։ բ Թագ · Կ · 24 ։

Կ Ծն · ժե · 7 ։ 8 ։ Գլ · իմ · 45 ։ 46 ։ բ Օբ · իմ · 13 ։ Ցաս · իա · 7 ։

Ձ Գլ · Կ · 4 · 5 ։ Սաղ · ճա · 6

Ղ Ծն · ժե · 18 ։ իգ · 3 ։ իբ · 13 ։ լե · 12 ։

Ճ Ելք · Ահարոն վիզ վերցու-
ցի ։ ա Ծն
Ծն · ժղ · 22 ։ բ Օբ · լբ · 40 ։

Մ Գլ · ժ · ա · ժբ · 31 ։ 33 ։ 39 ։

Յ Ծն · ժե · 11 ։ լե · 11 ։ իբ · 3 ։

Ն Գլ · ղ · 14 ։ Սաղ · կբ · 4 ։ ճղ · 18 ։ Յօշ · բ · 58 ։ Ցաս · ա · 4 ։

Շ Ծն · ժե · 18 ։ ժե · 4 ։ 7 ։

Ո Ծն · ժե · 8 ։ իբ · 4 ։

Չ Գլ · բ · 24 ։

Պ Ելք · 2 ։ 8 ։ 29 ։

Ջ Գլ · ղ · 17 ։ Կ · 4 ։ բ Օբ · իդ · 8 ։ Սաղ · ճա · 6 ։ Ես · 11 ։ 12 ։

Ռ Գլ · ժե · 13 ։ բ Օբ · Կ · 8 ։ ա Մն · ժե · 21 ։ Նեեմ · ա · 10 ։

Ս բ Օբ · ղ · 20 ։ Կ · 6 ։ ժղ · 2 ։ իգ · 18 ։ բ Թագ · Կ · 24 ։

Վ Ծն · ժե · 7 ։ 8 ։ Գլ · իմ · 45 ։ 46 ։ բ Օբ · իմ · 13 ։ Ցաս · իա · 7 ։

Տ Գլ · Կ · 4 · 5 ։ Սաղ · ճա · 6

Ր Ծն · ժե · 18 ։ իգ · 3 ։ իբ · 13 ։ լե · 12 ։

Ց Ելք · Ահարոն վիզ վերցու-
ցի ։ ա Ծն
Ծն · ժղ · 22 ։ բ Օբ · լբ · 40 ։

1619

Ա Մն · ղ · 17 ։ իգ · 7 ։

Բ Թագ · իգ · 57 ։ ա Մն · ղ · 2 ։ 18 ։

Գ ա Մն · ղ · 19 ։ իգ · 21 ։

Դ Գլ · բ · 1 ։ 2 ։ Թագ · իգ · 59 ։

Ե Թագ · ժգ · 1 ։ ա Մն · ղ · 37 ։ 38 ։ Դ Գե · ժ · 4 ։ Թագ · ղ · 30 ։

իբբ 1530

Զ Հագ · ղ · 19 ։ 20 ։ ա Մն · բ · 10 ։ Մատ · ա · 4 ։

Է Գե · ժ · 1 ։ Թագ · գ · 2 ։ իգ · 60 ։ ա Մն · ղ · 3 ։ իգ · 1 ։

Ը Թագ · իգ · 11 ։

Թ Թագ · իե · 7 ։ 11 ։ Ցաս · իգ · 33 ։

26 Ասոնք են ան Ահարոնը ու Մովսէսը՝ որոնց բսաւ Տէրը, Խրաքսէլի որդիքը իրենց ե զօրքերովը Եգիպ-
27 տոսի երկրէն հանեցէք։ Խրաքսէլի որդիքը ֆ Եգիպտոսէն հանելու հա-մար՝ — Եգիպտոսի Փարաւոն թա-գաւորին խօսողներըասոնք են. ասոնք Մովսէսը ու Ահարոնը։
28 Եւ ան օրը որ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ,
29 Ան ասոնք Տէրը Մովսէսին զրուցեց բսելով, ֆ Ես եմ Եհովան. ֆ ամէն ինչ որ քեզի կ'բսեմ, Եգիպտոսի
30 Փարաւոն թագաւորին խօսէ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը առջևը բսաւ, Ես ֆես ֆ ծանրաբեղմ եմ, ու Փա-րաւոն ի՞նչպէս մնիկ պիտի ընէ ինծի։

ԳԼ · Ը

1 Ասոսուած կը քաջալերէ Մովսէսը որ համար-ձակ Փարաւոնին առջևը երթ։ 7 Մովսէսին տարիքը։ 8 Ինչո՞ւ զաւազանը օձ կ'դառնայ։ 11 Մադոնն ալ նոյն բանը կ'ընէ։ 13 Փարա-ւոնին սիրտը կը կարծրանայ։ 19 Գետին ջուրը արիւն կը դառնայ։

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Նայէ, քեզ — Փարաւոնին աստուած բբի, ու քոյր եղբայրդ Ահարոնը
2 ֆ քու մարգարէդ բլլայ. Դուն ֆ իսօսիս ան ամէնը՝ որ քեզի կը հրամայեմ, և քոյր եղբայրդ Ահա-րոն թող խօսի Փարաւոնին՝ որ Խրաքսէլի որդիքը իր երկրէն
3 արձակէ։ Եւ ես ֆ Փարաւոնին սիր-տը պիտի խստացընեմ, ու իմ Նշաններս և հրաշքներս Եգիպտո-սի երկրին մէջ շպիտի շատցընեմ։
4 Եւ Փարաւոն ձեզի մնիկ պիտի չը-նէ. ու ես իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ պիտի ձգեմ, և իմ զօրքերս՝ իմ ժողովուրդս Խրաքսէլի որդիքը ըմեծ դատաստաններով պիտի հա-
5 նեմ Եգիպտոսի երկրէն։ Եւ ֆ երբ-որ իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ երկ-նցընեմ ու Խրաքսէլի որդիքը ա-նոնց մէջէն հանեմ, ֆ պիտի գիտնան Եգիպտացիք թէ ես եմ Տէրը։
6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ֆ Տէրոջը ի-րենց պատուիրածին պէս ըրին. ա-
7 նանկ ըրին։ Եւ Մովսէս ե ութսուն տարեկան էր, ու Ահարոն ութ-սունհրեք տարեկան էր երբոր Փարաւոնին հետ խօսեցան։
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
9 Ահարոնին՝ բսելով, երբոր Փարա-ւոն ձեզի խօսի ու բսէ, ֆ Ձեզի համար հրաշք յայտնեցէք. ան ա-ռոնը Ահարոնին բսես թէ ֆ գա-ւազանդ առ, ու Փարաւոնին առ-ջևը նետէ. և անիկայ վիշապ պիտի
10 բլլայ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն մնան Փարաւոնին՝ ու ֆ Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին. և Ահա-րոն իր գաւազանը նետեց Փարաւո-
11 նին առջևը ու անոր ծառաներուն և անիկայ վիշապ եղաւ։ Եւ Փա-րաւոն ալ իմաստուններն ու կա-խարդները կանչեց. և Եգիպտոսի մոգերը՝ անոնք ալ ֆ իրենց կախար-
12 դութիւններովը անանկ ըրին. Եւ ամէն մէկը իր գաւազանը նետեց, ու անոնք վիշապներ եղան. բայց Ահարոնին գաւազանը անոնց գա-
13 ւազանները կլլեց։ Եւ Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մը-տիկ չըրաւ, ֆ ինչպէս որ Տէրը ը-րսեր էր։
14 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին ֆ Փա-րաւոնին սիրտը խստացաւ. ժողո-
15 վուրդը արձակել չուզեր։ Ա-ռաւսւնց Փարաւոնին գնա. ահա անիկայ գէպ ի ջուրը կ'ելլէ. ու դուն գետին եզերքը անոր դիմացը կայնէ, և ան ե օձ դարձած գաւա-
16 զանը ձեռքդ առ, ու բսէ անոր, ե Եբբայեցւոց Եհովայ Ասուածը իս քեզի խրկեց՝ բսելով, Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ — որ ինծ պաշտեն անապատին մէջ. և ահա մինչև հի-
17 մա մնիկ չըրիր։ Ա՛յսպէս կ'բսէ Տէրը, ե Ասով պիտաս թէ ես եմ Տէրը. ահա ես իմ ձեռքս եղած գաւազանով գետին մէջի ջուրերուն պիտի զարնեմ, ու — արիւն ե պիտի
18 դառնան. Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը պիտի մեռնին, ու գետը պիտի հոտի. և Եգիպտացիք — պի-տի զզուին գետէն ջուր խմելու։
19 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին, գաւազանդ առ, ու ձեռքդ երկինքին ը Եգիպտացւոց ջուրերուն վրայ, անոնց առուներ-ուն վրայ, անոնց գետերուն վրայ, ու անոնց լճերուն վրայ, և անոնց բոլոր ջրակուտակներուն վրայ՝ որ արիւն բլլան. ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փայտ ու քարէ ա-մաններուն մէջին ը — արիւն բլ-
20 լան։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէ-րոջը պատուիրածին պէս ըրին. և Վգաւազանը վերցուց, ու Փարաւո-նին առջևը և անոր ծառաներուն առջևը գետին մէջի ջուրերուն զար-կաւ, և գետին մէջի բոլոր — ջուրե-
21 րը արիւն դարձան։ Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը մեռան, ու գետը հոտեցաւ, և Եգիպտացիք ֆ չէին կրնար գետէն ջուր խմել. ու Եգիպ-տոսի բոլոր երկրին մէջ արիւն կար։
22 ֆ Եւ Եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ը-րին. և Փարաւոնին սիրտը կարծ-րացաւ, ու — Տէրոջը բսածին պէս՝
23 անոնց մնիկ չըրաւ։ Եւ Փարաւոն դարձաւ ու իր տունը գնաւ, ու
24 † ասա ալ անոր սրտին չդպաւ։ Եւ բոլոր Եգիպտացիք գետին բոլոր-

Ն · Ք · ԴԲ · 1491

ֆ Հմր 13։
ֆ Գլ · է · 4։ Ժբ · 17 · 51։ Թոս · Լ · 1։
ֆ Հմր 13։ Գլ · ը · 7։ Լղ · 1։ Սպդ Տն · 20։
— Գլ · է · 1։ 3։ է · 10։
ֆ Հմր 2։
ֆ Հմր 11։ Գլ · է · 2։
ֆ Հմր 12։ Գլ · դ · 10։
* ԵԲՐ · ան-թլփատ սրտ կոնքը-նեցով

— Գլ · դ · 16։ Եբեմ · ա · 10։
ֆ Գլ · դ · 16։
ֆ Գլ · դ · 15։

ֆ Գլ · դ · 21։

Ե Գլ · դ · 7։
ե Գլ · ժա · 9։
Ե Գլ · ժ · 1։ ժա · 9։
ը Գլ · դ · 6։
Ֆ Գլ · դ · 20։

ֆ Հմր 17։ Գլ · ը · 22։ ժ · 4։ 18։ Սպդ · Թ · 16։
ֆ Հմր 2։

1491

ԼԸ Օր · Ի՞Թ · 5։ ւա · 2։ Լղ · 7։ Գար · է · 23։ 30։
Ե Ես · է · 11։ Յօ՛ · ը · 18։ դ · 30։
ֆ Գլ · դ · 2։ 17։

ֆ Հմր 9։

ներն առջևը ու անոր ծառաներուն
11 առջևը, և վիշապ եղաւ։ Եւ Փա-րաւոն ալ իմաստուններն ու կա-խարդները կանչեց. և Եգիպտոսի մոգերը՝ անոնք ալ ֆ իրենց կախար-
12 դութիւններովը անանկ ըրին. Եւ ամէն մէկը իր գաւազանը նետեց, ու անոնք վիշապներ եղան. բայց Ահարոնին գաւազանը անոնց գա-
13 ւազանները կլլեց։ Եւ Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մը-տիկ չըրաւ, ֆ ինչպէս որ Տէրը ը-րսեր էր։
14 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին ֆ Փա-րաւոնին սիրտը խստացաւ. ժողո-
15 վուրդը արձակել չուզեր։ Ա-ռաւսւնց Փարաւոնին գնա. ահա անիկայ գէպ ի ջուրը կ'ելլէ. ու դուն գետին եզերքը անոր դիմացը կայնէ, և ան ե օձ դարձած գաւա-
16 զանը ձեռքդ առ, ու բսէ անոր, ե Եբբայեցւոց Եհովայ Ասուածը իս քեզի խրկեց՝ բսելով, Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ — որ ինծ պաշտեն անապատին մէջ. և ահա մինչև հի-
17 մա մնիկ չըրիր։ Ա՛յսպէս կ'բսէ Տէրը, ե Ասով պիտաս թէ ես եմ Տէրը. ահա ես իմ ձեռքս եղած գաւազանով գետին մէջի ջուրերուն պիտի զարնեմ, ու — արիւն ե պիտի
18 դառնան. Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը պիտի մեռնին, ու գետը պիտի հոտի. և Եգիպտացիք — պի-տի զզուին գետէն ջուր խմելու։
19 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին, գաւազանդ առ, ու ձեռքդ երկինքին ը Եգիպտացւոց ջուրերուն վրայ, անոնց առուներ-ուն վրայ, անոնց գետերուն վրայ, ու անոնց լճերուն վրայ, և անոնց բոլոր ջրակուտակներուն վրայ՝ որ արիւն բլլան. ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փայտ ու քարէ ա-մաններուն մէջին ը — արիւն բլ-
20 լան։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէ-րոջը պատուիրածին պէս ըրին. և Վգաւազանը վերցուց, ու Փարաւո-նին առջևը և անոր ծառաներուն առջևը գետին մէջի ջուրերուն զար-կաւ, և գետին մէջի բոլոր — ջուրե-
21 րը արիւն դարձան։ Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը մեռան, ու գետը հոտեցաւ, և Եգիպտացիք ֆ չէին կրնար գետէն ջուր խմել. ու Եգիպ-տոսի բոլոր երկրին մէջ արիւն կար։
22 ֆ Եւ Եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ը-րին. և Փարաւոնին սիրտը կարծ-րացաւ, ու — Տէրոջը բսածին պէս՝
23 անոնց մնիկ չըրաւ։ Եւ Փարաւոն դարձաւ ու իր տունը գնաւ, ու
24 † ասա ալ անոր սրտին չդպաւ։ Եւ բոլոր Եգիպտացիք գետին բոլոր-

Ն · Ք · ԴԲ · 1491

ֆ Գլ · դ · 3։
ֆ Ք Տիմ · դ · 8։
ե Ծն · խա · 8։
ֆ Հմր 22։ Գլ · ը · 7։ 18։
ֆ Գլ · դ · 21։ Հմր 4։
ֆ Գլ · ը · 15։ Ժ · 1։ 20։ 27։

Ե Գլ · դ · 2։ 3։ Հմր 10։
ե Գլ · դ · 18։

— Գլ · դ · 12։ 18։ ե · 1 · 3։
ե Գլ · ե · 2։ Հմր 5։

դ Ցայտ · Ժգ · 4 · 6։
ը Գլ · դ · 9։
— Հմր 24։

— Գլ · ը · 5։ 6 · 16։ Թ · 22։ Ժ · 12։ 21։ Ժգ · 21։ 26։

է Գլ · Ժ · 5։
Ֆ Սպդ · Նբ · 44։ Ես · 29։
ֆ Հմր 18։
ֆ Հմր 11։
— Հմր 3։
† ԵԲՐ · իր սիրտը սա բանիս վրայ չդրաւ։

Ն. Ք. ՋԸ. 1491

տիրը փորկին խմելու ջուրի համար. ինչու որ դևտին ջուրին չէին
25 կրնար խմել։ Եւ Տէրը դեռ զարնելէն ետքը՝ եօթը օրը լմընցաւ։

ԳԼ. Ը.

1 Եգիպտոսին վրայ դորտեր կը խրկուին։ 8 Փարաւոն կ'ազատի Մովսեսին։ 12 Մովսէսն ալ ազօթքով զանոնք կը վերցնէ։ 16 Եռբը փոչին դէպ'ի երկինքը կը ցանէ, ու մուն կ'ըլլայ։ իսկ մոգերը չեն կրնար նոյնը ընել։ 20 Չանճանճերին հարուածը։ 25 Փարաւոն քիչ մը կը համզուի։ 32 սակայն նորէն կը խոտորի։

1 Ետքը Տէրը բսաւ Մովսէսին, Փարաւոնին մօրը ու բսէ անոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Արձակէ իմ ժո-
2 ղովուրդս՝ որ պաշտեն զիս։ Եւ թէ որ չ'ընդունիս արձակել զանոնք, ահա ես քու բոլոր սահմաններդ դորտե-
3 րով պիտի զարնեմ։ Ու գետը շատ դորտեր պիտի հանէ, ու անոնք պիտի ելլեն, ու քու տանդ ու ննջարանիդ վրան անկողնիդ ու քու ծառաներուդ տուներուն՝ ու քու ժողովուրդիդ՝ ու քու թոնիրներուդ՝ ու խմորի տաշտերուդ
4 մէջ պիտի մտնեն։ Ու դորտերը քու վրադ ու ժողովուրդիդ վրայ ու բոլոր ծառաներուդ վրայ պիտի ելլեն։

5 Ու Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ահարոնին ըսելով՝ Առուներուն վրայ՝ գետերուն վրայ՝ ու լճերուն վրայ ձեռքդ երկնցուր քու գաւազանովդ, ու Եգիպտոսի երկրին
6 վրայ դորտեր հանէ։ Եւ Ահարոն երկրնցուց իր ձեռքը Եգիպտոսի ջուրերուն վրայ, և դորտերը ելան ու Եգիպտոսի երկիրը ծածկե-
7 ցին։ Եւ մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին, ու Եգիպտոսի երկրին վրայ դորտեր հանեցին։

8 Ու Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և բսաւ, Աղաչեցէք Տէրոջը՝ որ ինծմէ ու իմ ժողովուրդիս վերցնէ դորտերը, ու ժողովուրդը պիտի արձակեմ՝ որ
9 Տէրոջը զոհ մատուցանեն։ Ու Մովսէս բսաւ Փարաւոնին, Ամօթանմէ որոշէ ինծի, թէ երբ քեզի համար ու ծառաներուդ համար և ժողովուրդիդ համար աղաչեմ, որ քեզմէ ու քու տուներէդ դորտերը կորսուին, ու միայն գետին մէջը մնան։
10 Ու անիկայ բսաւ, Վաղը։ Ու ինքը բսաւ, Քու խօսքիդ պէս ըլլայ, որ գիտնաս թէ չկայ
11 Աստուծոյն պէս Հէք չկայ։ Ու քեզմէ ու քու տուներէդ՝ և քու ծառաներէդ ու քու ժողովուրդիդ դորտերը պիտի վերտան։ մի-
12 այն գետին մէջը պիտի մնան։ Ու Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնին

քովէն ելան. ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց ան դորտերուն համար՝ որ Փարաւոնին վրայ բերեր էր։
13 Ու Տէրը Մովսէսին ըստ ծին պէս բրաւ. ու տուներէն, բակերէն և
14 արտերէն դորտերը մեռան։ Ու դէզ դէզ ժողվեցին զանոնք, ու
15 երկիրը հոտեցաւ։ Բայց երբոր Փարաւոն իհանգստութիւն ըլլալը տեսաւ, Իր սիրտը խստացուց, ու անոնց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը բսած ին պէս։

16 Ու Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին, Քու գաւազանդ երկնցուր, ու երկրի հողին զարկ, որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ
17 մուն ըլլայ։ Ու անանկ ըրին. քանզի Ահարոն իր գաւազանովը իր ձեռքը երկնցուց, ու երկրի հողին զարկաւ, և Ի մարդոց վրայ ու անասուններուն վրայ մուն եղաւ. Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ երկ-
18 րին բոլոր հողը մուն եղաւ։ Ու Ի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը այնպէս ըրին՝ որ մուներ հանեն, բայց չկրցան. այսպէս մարդոց ու անասուններուն վրայ
19 մուն եղաւ։ Ու մոգերը բսին Փարաւոնին, Ա՛ս Աստուծոյ մատն է. և Փարաւոնին Նսիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մտիկ չըրաւ. Ինչպէս Տէրոջը բսած ին պէս։

20 Ու Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ելո՛ւ առտուանդ կանուխ ելիր, ու Փարաւոնին առջեւը կայնէ. (ահա անիկայ դէպ'ի ջուրը կ'ելլէ.) և բսիր անոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձգէ ձակ իմ ժողովուրդս որ զիս պաշ-
21 տեն. Հապա թէ որ իմ ժողովուրդս չարձակես, ահա ես քու վրադ ու քու ծառաներուդ վրայ և քու ժողովուրդիդ վրայ ու քու տուներուդ վրայ շանճանճ պիտի խրկեմ, և Եգիպտացւոց տուները շանճանճով պիտի լեցուին, նաև այն դեհրնը՝ որուն վրայ անոնք կ'
22 ապրին։ Ու այն օրը իմ ժողովուրդս բնակած Գեսեմի երկիրը պիտի որոշեմ, ու հոն շանճանճ պիտի չըլլայ. որ գիտնաս թէ երկրին
23 մէջտեղը ես եմ Տէրը։ Ու իմ ժողովուրդս ու քու ժողովուրդիդ մէջ խորհրդավորութիւն պիտի դնեմ. վաղը
24 սա նշանը պիտի ըլլայ։ Ու Տէրը այնպէս բրաւ. ու Փարաւոնին տունը՝ և անոր ծառաներուն տուներուն՝ ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ չարաչար շանճանճ եկաւ. — շանճանճերին պատճառով երկիրը աւրուեցաւ։
25 Ու Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և բսաւ, Գացէք ձեր Աստուծոյն զոհ մատուցէք

Ն. Ք. ՋԸ. 1491

Ի ՀՁԲ. 30։ ԳԼ. Թ. 33։ Ժ. 18։ ԼԲ. 11։ ՁԿՀ. 16։ 17։ 18։

Ի ՅԱՂ. Հ. 11։

Ե ԳԼ. Ի. 14։

* Կ՚ԵՍԱՅ. ՄԶԻԶ.

Ի ՍԱՂ. ՈՀԸ. 31։

Ի ԳԼ. Ի. 11։

Ի ԴԱՆ. Ժ. 18։ Ր ՏԻՄ. Բ. 3։ 9։

Ձ ա ԹԱԳ. Գ. 3։ 9։ ՍԱՂ. Բ. 3։ ՄԱԹ. ԺԲ. 28։ ԴԱՆ. Ժա. 20։

Ն ՀՁԲ. 15։

Ե ԳԼ. Ի. 15։

Ց ՀՁԲ 1։

Ի ԳԼ. Թ. 4։ 6։ 26։ Ժ. 23։ ԺԱ. 6։ 7։ Ժ. 13։

Ի ՍԱՂ. Ե. 45։ ՁԼ. 31։

Ե · Ա · Գ·Ե· 1491

Ե Ծ · խգ · 32 · խգ · 34 · Բ Օր · է · 25 , 26 · Ժբ · 31 ·

Ը Գ·Ղ · 18 ·

Ժ Գ·Ղ · 12 ·

Ը Հիբ 8 · Գ·Թ · 28 · Գ Թագ · Ժգ · 6 ·

Ը Հիբ 15 ·

Ը Հիբ 12 ·

Ժ Հիբ 15 · Գ·Ղ · 21 ·

26 ՚՚ երկրին մէջ ։ Եւ Մովսէս բսաւ , Արժան չէ առանկ ընել . ինչու որ ՚Եգիպտացւոց գարշելի ԽԵՊՈՒԱԾՆԵՐԸ Տէրոջը մեր Աստուծոյն պիտի մատուցանենք . Թէ որ Եգիպտացւոց գարշելի ԽԵՊՈՒԱԾՆԵՐԸ իրենց աչքին առջեւ զոհ մատուցանելու ըլլանք ,
27 պիտի չքարկածե՞ն մեզ ։ Մենք Երեք օրուան ճամբայ պիտի երթանք անապատին մէջ , ու զոհ պիտի մատուցանենք մեր Տէր Աստուծոյն , ինչպէս որ ՚՚ ինքը մեզի պատուիրէ ։
28 Եւ Փարաւոն բսաւ , Ես ձեզ Թող կու տամ որ երթաք անապատին մէջ ձեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանէք , միայն Թէ չատ հեռու չերթաք . Լինէք համար ազաչեցէք ։
29 Եւ Մովսէս բսաւ , Ահա ես քու քովէդ կ՚ելլեմ ու Տէրոջը կ՚ազաչեմ ՚՚ որ վաղը Փարաւոնէն՝ անոր ծառաներէն ու անոր ժողովուրդէն չանհաճանձը երթայ . բայց Փարաւոն ՚՚ մէյմին ալ Ձեզ չխաբէ՝ ժողովուրդը Թող չտալով Տէրոջը զոհ
30 մատուցանելու ։ Եւ Մովսէս Փարաւոնին քովէն ելաւ , ու Տէրոջը
31 ազաչեց ։ Եւ Տէրը Մովսէսին խօսքին պէս բսաւ , ու Փարաւոնէն՝ անոր ծառաներէն և անոր ժողովուրդէն չանհաճանձը վերցուց . մէկ
32 հատ մըն ալ չմնաց ։ Եւ Փարաւոն անդամին ալ ՚՚ իր սիրտը խստացուց , ու ժողովուրդը չարձակեց ։

Գ Լ · Թ

1 Պատմուց մտերը ։ 8 Ծուկերու ու խոպատաւորներու Տարաւածքը ։ 22 Կարկտոտ ։ 27 Փարաւոն կարկտոն համար կ՚ապաչէ Մովսէսին ։ 35 ապչող դարձեալ անոր սիրտը կը կարծրանայ ։

Ե · Ա · Գ·Ե· 1491

Ը Գ·Ղ · 4 · 14 · Բ · 32 ·

Ը Ցայտ · Ժգ · 2 ·

Ը Բ Օր · Իբ · 27 ·

Բ Գ·Ը · 18 , 19 · Բ Տիմ· գ · 9 ·

Բ Գ·Ղ · 21 ·

Բ Գ·Ը · 20 ·

Ը Ելք · սրբ· տիկ վրայ ·

Ը Գ·Ը · 10 ·

Բ Գ·գ · 20 ·

Բ Հռով· Թ · 17 · Տիս · գ · 17 · Առակ · Ժգ · 4 · ՚՚ պետ · Ը · 9 ·

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին , ՚՚ Փարաւոնին մօտը ու խօսէ անոր , Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը այսպէս կ՚բսէ , Արձակէ իմ ժողովուրդս որ
2 ինծի պաչտեն ։ Քանզի Թէ որ ՚՚ դուն արձակել չուզես , ու տակաւին պինդ բռնես զանոնք ,
3 Ահա Տէրոջը ձեռքը դաչտին մէջ եղած քու Հօտերուդ վրայ բլալով , ձիերուն՝ էչերուն՝ ուղտերուն՝ արջառներուն ու ոչխարներուն վրայ խիստ սաստիկ կոտորած պիտի բլայ ։
4 Եւ ՚՚ Տէրը Իսրայէլի Հօտերուն ու Եղիպտոսի Հօտերուն մէջտեղը պիտի զատէ . և Իսրայէլի որդւոցը մէկ
5 ՚՚ ՚՚ պիտի չմեռնի ։ Եւ Տէրը ժամնակ որոչեց՝ բսելով , Վաղը Տէրը սա բանը պիտի ընէ երկրին
6 վրայ ։ Եւ հետեւեալ օրը Տէրը սա բանը բրաւ , ու Եգիպտացւոց Բոլոր Հօտերը մեռան , բայց Իսրայէլի որդւոցը Հօտերէն մէկը չմեռաւ ։
7 ուստ ։ Եւ Փարաւոն ՚՚ խրկեց , ու ահա Իսրայէլի Հօտերէն մէկն ալ մեռած չէր . և ՚՚ Փարաւոնին սիրտը խստացաւ , ու ժողովուրդը չարձակեց ։
8 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին ։ Առէք ձեզի ձեռքերնիդ լեցուն Ջոցի մխիր , և Մովսէս զայ ՚՚ երկինքը ցանէ ան՝ Փարաւոնին
9 առջեւ ։ Ու Եղիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փոշի պիտի բլայ , ու Եղիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու անասուններուն վրայ ՚՚ խատաւարաներ Հանող ուռնգքներ պիտի
10 բլայ ։ Եւ Ջոցի մխիրը առին , ու Փարաւոնին առջեւ կայնեցան . և Մովսէս զայ ՚՚ երկինքը ցանեց ան , ու մարդոց և անասուններուն վրայ ՚՚ խատաւարաներ Հանող ուռնգքներ
11 եղան ։ Եւ ՚՚ մոգերը ուռնգքներուն պատճառովը Չկրցան կայնիլ Մովսէսին առջեւ . ինչու որ ուռնգքները մոգերուն վրայ ալ ու բոլոր
12 Եգիպտացւոց վրայ ալ եղան ։ Եւ Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը . ու անոնց մտիկ չբրաւ , ՚՚ ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին բսեր էր ։
13 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին ՚՚ Ածուանց կանուխ Ելիր , ու Փարաւոնին առջեւ կայնէ , ու անոր բսէ , Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը ասանկ կ՚բսէ . Արձակէ իմ ժողովուրդս որ
14 ինծի պաչտեն ։ Քանզի սա անդամ իմ բոլոր Հարուածներս պիտի խրկեմ քու ՚՚ վրադ և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ վրայ . Ըսր պիտանաս Թէ բոլոր երկրի մէջ
15 ինծի պէս ՚՚ Ելք չկայ ։ Քանզի հիմա Է իմ ձեռքս պիտի երկնցընեմ՝ որ քեզ ու քու ժողովուրդդ ժանտախտով զարնեմ , ու երկրէն պիտի
16 կորսու իս ։ Եւ ՚՚ ասոր Համար քեզ վերցուցի՝ որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցընեմ , ու բոլոր երկրի մէջ
17 իմ անունս պատմուի ։ Դուն տակաւին իմ ժողովուրդիս դէմ կենալով՝ պիտի չարձակե՞ս զանոնք ։
18 Ահա ես վաղը սա ատեն խիստ սաստիկ կարկուտ պիտի տեղամ , որ անոր պէս Եգիպտոսի մէջ եղած չէ՝ անոր Հաստատուած օրէն մինչև
19 հիմա ։ Եւ հիմա Հաչտ խրկէ , ժողովէ քու Հօտերդ՝ ու ինչ որ ունես դաչտին մէջ . Հասկ ամէն մարդ ու անասուն որ դաչտին մէջ դրտնուի՝ ու տուներդ ժողոված չըլլայ , անոնց վրայ կարկուտ պիտի
20 իջնէ , ու պիտի մեռնին ։ Փարաւոնին ծառաներէն ով որ Տէրոջը խօսքէն կը վախնար՝ իր ծառաները ու Հօտերը տուներու մէջ ժողվեց .
21 Եւ ով որ Տէրոջը խօսքին ուչադրութիւն չբրաւ , իր ծառաները ու

Ն·Բ·Դ·
1491

ի Ցայս·ժգ·
21։

ՀՑեւ·ժ·
11։ Սապ·
ժբ· 13։
Տր·47։ ՃԼ·
32։ Ջոբ·
8։ Ես·լ·
30։ Եզեկ·
լե· 22։
Ցայս·ը·
7։

Յ Սապ·ճե·
33։

Ը ԳԼ·բ·22։
ԹԼ·4։ 6։
ժ·23։ ժա·
7։ ժբ·13։
Ես·լբ·18։
19։

Ա ԳԼ·ժ·16։

Ր բ Մե·ժբ·
6։ Սապ·
ՃԹԼ· 4։
Ճե·17։
Ոչբ· ա·
18։ Դան·
Թ·14։

Ժ ԳԼ·բ·8,
28։ ժ·17։
Դոր· բ·
24։

* ԵԲբ·Ճայ-
ները·Սապ·
ԼԹ·3։4։

† ԵԲբ·Հե-
րետ·է·

Ն Գ Թագ·բ·
22, 38։
Սապ·Ճեղ·
6։ Ես·ա·
15։

Ւ Սապ·իգ·
1։ ա Կոր·
ժ·26։28։
* Ես·իգ·10։
Ւ Հռոմ·ա·
22։ բ·23։
Ղ Հնր·
29։
ԳԼ·բ·12։

Լ ԳԼ·գ·21։

իր հօտերը դաշտին մէջ թողուց։
22 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին ։ Քու
ձեռքդ դէպ՚ի երկինքը երկարեցուր,
ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
մարդոց ու անասուններուն վրայ՝
և եգիպտոսի երկրին մէջ եղած
արտերուն բոլոր խոտին վրայ ։ կար-
23 կուտ պիտի գայ ։ Եւ Մովսէս իր
գաւազանը դէպ՚ի երկինքը երկնց-
ուց. ու Տէրը որոտաց և կար-
կուտ իջուց, ու երկրին վրայ կրակ
կը վազէր. ու Տէրը եգիպտոսի
24 երկրին վրայ կարկուտ տեղացուց ։ Եւ
կարկուտ՝ ու կարկուտին մէջտեղը
խառնուած կրակ եկաւ. անհնարին
աստիճան էր որ եգիպտոսի բոլոր
երկրին մէջ՝ ազգ բլլալէն հետէ ա-
25 նոր պէս եղած չէր ։ Եւ կարկու-
ր եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝
դաշտը եղածին ամէնը՝ մարդէն
մինչև անասուն զարկաւ. և կար-
կուտը դաշտին բոլոր խոտը զար-
կաւ, ու դաշտին բոլոր ծառերը
26 կոտրեց ։ Միայն Գեսեմի երկրին
մէջ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիները էին՝
հոն չկարկուտեց ։
27 Եւ Փարաւոն հղպտ խրկեց, ու
կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և բ-
սաւ անոնց ։ Եղած անգամ մեղանչե-
ցի. Եհովան արդար է, և ես ու
իմ ժողովուրդս յանցաւոր ենք ։
28 Աղաչեցէք Տէրոջը՝ որ Աստուծոյ
որոտումները ու կարկուտը դա-
դարին. ու ձեզ պիտի արձակեմ, և
29 ալ պիտի չկենաք ։ Եւ Մովսէս
բսաւ անոր ։ Քաղաքէն դուրս ելա-
ծիս պէս՝ իմ ձեռքերս Տէրոջը
պիտի երկնցնեմ, ու որոտումնե-
րը պիտի դադարին, և ալ կարկուտ
պիտի չբլլայ. որ գիտնաս թէ Տեր-
30 կիրը Տէրոջնն է ։ Բայց դուն ու ձեր
ծառաները տա-
կաւին Տէր Աստուծմէն չէք վախ-
նար ։
31 Եւ բմիանը ու գարին զարնուե-
ցան. Հինչու որ գարին հասած էր,
32 ու բմիանը ուշացած ։ Բայց ցո-
րենը ու հաճարը չզարնուեցան,
ինչու որ ուշ կը բուսանին ։
33 Եւ Մովսէս Փարաւոնին քովէն
քաղաքէն դուրս ելաւ, ու Տէր
ձեռքերը Տէրոջը երկնցուց. և
որոտումները ու կարկուտը դադա-
րեցան, ու երկրին վրայ անձրև
34 չկաթեցաւ ։ Եւ Փարաւոն երբոր
անձրևին ու կարկուտին և որո-
տումին դադարիլը տեսաւ, նորէն
մեղանչեց, ու սիրտը խստացուց՝
35 ինքը ու իր ծառաները ։ Ա յսպէս
Հ Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ,
ու Իսրայէլի որդիները չարձակեց,
ինչպես որ Տէրը Մովսէսին ձեռ-
քովը բսեր էր ։

ԳԼ· Ժ·

1 Ընդսաձ կը ապառնայ մարախներ խրկել ։ 7
Փարաւոն իր ծառաներուն ապաշաւելէն ետքն
կը համոզուի Իսրայէլացիները արձակելու ։
12 Մարախները կու գան ։ 16 որոնց համար
Փարաւոն կ՚ապաչէ Մովսէսին ։ 21 Խաւարին
հարուածը ։ 24 Փարաւոն նորէն կ՚ապաշէ
Մովսէսին ։ 27 բայց տակաւին անոր սիրտը կը
կարծրանայ ։

1 Յե Տէրը բաւ Մովսէսին ։ Մտիր
Փարաւոնին. ինչու որ ես ա-
նոր սիրտը ու անոր ծառաներուն
սիրտը խստացուցի, Բ որ աս իմ
նշաններս ցուցընեմ անոնց մէջը.
2 Եւ որ պատմես քու որդիիդ ու
քու որդւոյդ որդիին ականջներուն՝
ինչ որ բրի եգիպտացւոց մէջ, և
իմ նշաններս որ անոնց մէջ ցու-
ցուցի, որ գիտնաք թէ ես եմ
Տէրը ։
3 Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան
Փարաւոնին, ու բսին անոր, Եբ-
րայեցւոց Եհովայ Աստուածը այս-
պէս կ՚բսէ ։ Մինչև ե՞րբ պիտի չը-
կամիս խոնարհիլ իմ առջևս. ար-
ձակէ իմ ժողովուրդս որ իս պաշ-
4 տեն ։ Վասն զի թէ որ իմ ժողո-
վուրդս արձակել չուզես, ահա վա-
ղը քու սահմաններուդ վրայ Խմա-
5 րահներ պիտի խրկեմ ։ Ու երկրին
երեսը պիտի ծածկեն, և ՚ի՞նչ պի-
տի չկրնայ տեսնել երկիրը. ու
կարկտէն ազատուած ձեզի մնա-
ցածը Հպիտի ուտեն, և արտերն մէջ
բուսած ձեր բոլոր ծառերը պիտի
6 ուտեն ։ Եւ Հքու տուներդ՝ ու
քու բոլոր ծառաներուդ տուները՝
և ամէն եգիպտացւոց տուները
պիտի լեցուին. որ ոչ քու հայ-
րերդ՝ ոչ ալ քու հայրերուդ հայ-
րերը տեսած են՝ իրենց երկրի վրայ
եղած օրէն մինչև այսօր ։ Եւ դար-
ձաւ ու Փարաւոնին քովէն դուրս
ելաւ ։
7 Եւ Փարաւոնին ծառաները բսին
անոր ։ Մինչև ե՞րբ աս Հմարդը մեզ-
զի որոգայթի պիտի բլլայ. արձակէ
մարդիկը որ իրենց Եհովայ Ա-
ստուածը պաշտեն. տակաւին չգի-
տիր որ եգիպտոսը աւերուեցաւ ։
8 Եւ Մովսէսը ու Ահարոն Փարաւո-
նին դարձուցին. և անոնիկ բսաւ
անոնց ։ Գացէք պաշտեցէք ձեր
Եհովայ Աստուածը. Բայց Հորո՞նք
9 են գացողները ։ Եւ Մովսէս բսաւ,
Մեր մանկտւնքներովը ու մեր ծե-
րերովը պիտի երթանք, մեր որ-
դիքներովը ու մեր աղջիկներովը,
մեր հօտերովը ու մեր արջառներովը
պիտի երթանք. քանզի Բ տօն պի-
10 տի պահենք Տէրոջը ։ Եւ բսաւ ա-
նոնց ։ Տէրը անանկ ձեր հետը բլլայ,
ինչպես որ ես ձեզ ու ձեր տղաք-
ները կ՚արձակեմ. զգուշացէք,

Ն·Բ·Դ·
1491

— ԳԼ·գ·21։
Ե·14։

Բ ԳԼ·է·4։

Հ Բ Օր·գ·9։
Սապ·իգ·
1։ Հա·18։
Տր·5։ Եր·
Ցովել·ա·
3։

Ծ Գ Թագ·
իա·29։ Բ
Մն·է·14։
ւԳ·27։ Ցոր-
իր·6։ Եր-
եմ·ժգ·
18։ Ցակ·
գ·10։ ա
Պետ·ե·6։

Ի Առակ·լ·
27։ Ցայս·
ԹԼ·3։

Ղ ԳԼ·ԹԼ·32։
Ցովել·ա·
4։ բ·25։

Ի ԳԼ·բ·3։
21։

Ը ԳԼ·իգ·33։
Ցեւ·իբ·
13։ ասծպ·
ժբ· 21։
ժգ·է·
26։ ա Կոր·
է·35։

Ի ԵԲբ·ոՀվ և
ոՀ

Բ ԳԼ·է·1։

Ն. Ք. Զ. Ք. 1491

քանզի չարիք կան ձեր առջևը ։
11 Ո՛չ այդպէս . հիմա դուք էրիկ
մարդիկներդ գացէք ու Տէրը պաշ-
տեցէք . ինչու որ դուք ատիկայ
կ՚ուզէիք ։ Եւ Փարաւոնին առջևէն
վռընտուեցան ։
ժ Գլ. Է. 19 ։ 12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , ժ Եր-
կընցուր քու ձեռքդ Եգիպտոսի
երկրին վրայ մարախներուն համար ,
որ Եգիպտոսի երկրին վրայ ելլեն ,
ի Հմր 4 , 5 ։ և ի երկրին բոլոր խոտը՝ կարկուտէն
13 բոլոր մնացածը ուտեն ։ Եւ Մովսէս
երկընցուց իր գաւազանը Եգիպ-
տոսի երկրին վրայ . ու Տէրը բոլոր
ան օրը ու բոլոր գիշերը երկրին
վրայ արևելեան հով փչել տուաւ .
և երբ առտու եղաւ՝ արևելեան
լ Սաղ. Հը. 46 ։ Ճն. 34 ։ 14 հովը մարախները բերաւ ։ Եւ լ մա-
րախները Եգիպտոսի բոլոր երկրին
վրայ ելան , ու Եգիպտոսի բոլոր
սահմաններուն վրայ իջան . խիստ
ի Յովել. Բ. 2 ։ սաստիկ էին . ի անոնցմէ առաջ ա-
նանկ մարախ չեղաւ , անոնցմէ ետքն
ի Հմր 5 ։ 15 ալ անանկ պիտի չըլլայ ։ Եւ ի բո-
լոր երկրին երեսը ծածկեցին , ու եր-
կիրը մթընցաւ , ու ի երկրին բոլոր
Սաղ. Ճն. 35 ։ խոտը և կարկուտէն մնացած ծա-
ռերուն ամէն պտուղները կերան .
ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
եղած ծառերուն վրայ և արտին
խոտերուն վրայ բնաւ կանանչեղէն
չմնաց ։
16 Ուստի Փարաւոն շուտով կանչեց
Մովսէսը ու Ահարոնը , և ըսաւ ,
հ Գլ. Թ. 27 ։ հ Ձեր Տէր Աստուծոյն ու ձեզի
17 դէմ մեղանչեցի . Եւ հիմա շնորհք
ըրէք՝ միայն ասա անգամ ներեցէք
ի Գլ. Թ. 28 ։ ի մ յանցանքս , ու ի ձեր Տէր Ա-
ստուծոյն աղաչեցէք՝ որ իմ վրայէս
գ Թագ. Ժգ. 6 ։ 18 միայն ասա մահը վերցընէ ։ Եւ անի-
ղ Գլ. Բ. 30 ։ կայ ղ Փարաւոնին քովէն դուրս
19 ելաւ , ու Տէրոջը աղաչեց ։ Եւ
Տէրը խիստ սաստիկ արևմտեան
հով մը խրկեց , որ մարախները վեր-
ճ Յովել. Բ. 20 ։ ցուց , ու ճ Կարմիր ծովը քշեց զա-
նոնք . Եգիպտոսի բոլոր սահման-
ներուն մէջ մէկ մարախ մը չմնաց ։
մ Գլ. Դ. 21 ։ Ժա. 10 ։ 20 Բայց Տէրը մ կարծրացուց Փարաւո-
նին սիրտը , ու անիկայ Իսրայէլի
որդիքը չարձակեց ։
21 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ,
յ Գլ. Թ. 22 ։ յ Ձեռքդ դէպ 'ի երկինքը երկընցուր , որ Եգիպտոսի երկրին վրայ
խաւար ըլլայ , շօշափելի խաւար մը
22 ըլլայ ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը դէպ
'ի երկինքը երկընցուց , ու Եգիպ-
Սաղ. Ճն. 28 ։ տոսի բոլոր երկրին մէջ ն թանձր
23 խաւար եղաւ իրեք օր . Մէկզմէկ
չէին տեսներ , և իրեք օր մէկը իր
ղ Գլ. Բ. 22 ։ տեղէն չելաւ . ղ բայց Իսրայէլի բո-
լոր որդիքը իրենց բնակութեանցը
մէջ լոյս ունէին ։
24 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու

Ն. Ք. Զ. Ք. 1491

ըսաւ , Գացէք՝ պաշտեցէք Եհո-
ման . միայն ձեր հօտերը ու ձեր ար-
ջառները մնան . ղ ձեր ընտանիքներն
25 ալ ձեզի հետ թող երթան ։ Եւ
Մովսէս ըսաւ , Պէտք է որ դուն մեր
ձեռքը զոհեր ու ողջակէզներ ալ
տաս , որ մեր Տէր Աստուծոյն մա-
26 տուցանենք ։ Եւ մեր հօտերն ալ
մեր հետը պիտի երթան՝ անոնցմէ
մէկ կճղակ մը չմնալով . ինչու որ
մեր Տէր Աստուածը պաշտելու հա-
մար անոնցմէ պարտինք առնել . ու
մենք մինչև որ հոն չերթանք , չենք
գիտեր թէ ինչով պիտի պաշտենք
27 Տէրը ։ Եւ Տէրը ղ կարծրացուց
Փարաւոնին սիրտը , որ չուզեց ար-
28 ձակել զանոնք ։ Եւ Փարաւոն ը-
սաւ անոր , Քովէս գնա . զգուշու-
թիւն ըրէ քու անձիդ , մէյմըն ալ
իմ երեսս չտեսնես . քանզի ան օրը
որ իմ երեսս տեսնես , պիտի մեռ-
29 նիս ։ Եւ Մովսէս ըսաւ , Աղէկ
ըսիր . Չ մէյմըն ալ քու երեսդ պի-
տի չտեսնեմ ։

ՉԵԲՐ. Ժա. 27 ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Աստուած կը պատուիրէ Իսրայէլացւոց՝ որ ի-
րենց դրացիներէն ծանրագին բաներ ուզեն ։
4 Մովսէս կը սպառնայ Փարաւոնին՝ անդրան-
կաց մահը ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փարա-
ւոնին վրայ ու Եգիպտոսի վրայ
հարուած մըն ալ պիտի բերեմ ,
անկէ ետև ձեզ ասկէ պիտի արձա-
կէ . և ա երբոր ՅԷՂ արձակէ , ձեզ
ասկէ բոլորովին դուրս պիտի ընէ ։
2 Հիմա խօսէ ժողովուրդին ականջ-
ներուն , ու ամէն մարդ իր դրացի-
էն՝ և ամէն կնիկ իր դրացիէն բ ար-
ծաթեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զար-
3 դեր խնդրեն ։ գ Եւ Տէրը շնորհք
տուաւ ժողովուրդին Եգիպտացւոց
առջևը . դ Մովսէս ալ Եգիպտոսի
երկրին մէջ Փարաւոնին ծառանե-
րուն առջևը ու ժողովուրդին առ-
ջևը խիստ մեծ մարդ մըն էր ։
4 Եւ Մովսէս ըսաւ , Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . ի Ես կէս գիշերին Եգիպտոսի
5 մէջտեղը պիտի ելլեմ . Ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ ղ ամէն առջինեկը
պիտի մեռնի , իր աթոռին վրայ
նստող Փարաւոնին առջինեկէն
մինչև աղացքին ետևը եղող աղա-
խինին առջինեկը՝ և բոլոր անա-
6 սուններուն առջինեկը ։ Ու Եգիպ-
տոսի բոլոր երկրին մէջ ի մեծ աղա-
ղակ պիտի ըլլայ , անանկ որ անոր
պէս ոչ եղած է , ոչ ալ նորէն պի-
7 տի ըլլայ ։ ա Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէ-
կուն դէմ բ մարդէն մինչև անասուն
շուն մըն ալ պիտի չշարժէ իր լե-
զուն . որ գիտնաք թէ Տէրը Եգիպ-
տացւոց ու Իսրայէլի մէջտեղը տար-
8 բերութիւն կ՚ընէ ։ Եւ ժ ասա բոլոր

Ն. Ք. Զ. Ք. 1491

ա Հմր 8 ։
ղ Հմր 10 ։
դ Հմր 20 ։
Գլ. Դ. 21 ։
Ժգ. 4 , 8 ։
ի Հմր 8 ։
ղ Հմր 10 ։
ա Գլ. Ժբ. 31 , 33 , 39 ։
բ Գլ. Դ. 22 ։
Ժբ. 35 ։
գ Գլ. Դ. 21 ։
Ժբ. 36 ։
Սաղ. Ճզ. 46 ։
դ Բ Թագ. Է. 9 ։ Եսթ. Թ. 4 ։
ի Գլ. Ժբ. 12 , 23 , 29 ։
Ամով. Ե. 17 ։
ղ Գլ. Ժբ. 12 , 29 ։ Ամով. Դ. 10 ։
ի Գլ. Ժբ. 30 ։ Ամով. Ե. 17 ։
ը Գլ. Բ. 22 ։
բ Յեռ. Ժ. 21 ։
ժ Գլ. Ժբ. 33 ։

Ն · ՔՐ · ԴԲ · 1491

Ե Թագ · Գ · 10։ Բ · 5։ Գ Թագ · Ի · 10։ Դ Թագ · Գ · 9։

Ը ԳԼ · Գ · 19։ Ե · 4։ Ժ · 1։

Ի ԳԼ · Է · 3։

Բ ԳԼ · Ժ · 20։ 27։ Հռով · Բ · 5։ Ի֊ · 22։

Ա ԳԼ · Ժգ · 4։ Բ Օր · Ժգ · 1։

Ե Ղ · Ի · 19։ 20։ 21։ Մտ · ա · 8։ 14։ Եբր · Ի֊ · 14։ ա Պետ · ա · 19։

Է Ղ · Խ · 12։

Ը Ղ · Խ · 5։ Թագ · Ի֊ · 3։ Իբ · 16։ Բ Օր · Ժգ · 1։ 6։

Թ Եբ · երկու Իբիկնձնեքրան մէջ տուգ · ԳԼ · Ժգ · 12։

Ժ ԳԼ · Լգ · 25։ Բ Օր · Ժգ · 3։ Թագ · Ի֊ · 11։ ա Պար · Ե · 8։

ԺԱ Օր · Ժգ · 7։

ԺԲ Գ · Խ · 18։ Լգ · 25։

քու · ծառաներդ ինձի պիտի իջնեն, ու ինձի խոնարհութիւն ընեն՝ բռնկով։ Դուն ու բոլոր էրկու հետաղ Ժողովուրդը երէք · ու անկէ եառը պիտի երթամ։ Եւ Մովսէս սաստիկ բարկութեամբ Փարաւոնին քովէն դուրս ելաւ։

9 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ, որ Իմ հրաշքներս շատցընեմ Եգիպտոսի երկրին մէջ։ 10 Մովսէս ու Ահարոն սա ամէն հրաշքները Փարաւոնին առջեւը բրին. Եւ Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը, ու Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն չծառկեց։

ԳԼ · ԺԱ

1 Տաբսդն սկիզբը կը փոխուի։ 3 Զատիկն սահմանուիլը։ 11 ու անոր կանոնները։ 15 Անխմոր հաց ուտելու հրամանը։ 29 Եգիպտացիք մահը։ 31 Եգիպտացիք պարտքով երկրէն դուրս կը հանեն Իսրայէլացիները։ 37 օրդներ Սոկոթիմ կը հասնին։ 43 Զատկին վրայով պատուիրներ։

1 Տէրը Իսուեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին Եգիպտոսի երկրին 2 ըսելով՝ Ասիկա ամիսը ձեզի ամիսներուն սկիզբը ըլլայ. ձեզի տարւոյն ամիսներուն առաջինը ըլլայ։ 3 Իսրայէլի բոլոր ժողովքին դուք ըսեցէք՝ ըսելով՝ Ամսուն տասնին ամէն մէկը իրեն գառնուկ մը առնէ՝ էրէնի հայրերուն տանը համեմատ, գառնուկ տան պուխ 4 մէկի գառնուկ։ Եւ թէ որ մէկ տունը մէկ գառնուկին քիչ կուգայ, ան մոտը իր տանը քովը եղած դրացիին հետ հոգիներուն համրանքին համեմատ առնէ. գառնուկին վրայով ամէն մէկուն իր 5 կերածին չափ հաշիւ բնէք։ Ձեր գառնուկը Ը անարատ՝ արու՝ Ժ մէկ տարեկան ըլլայ. ոչխարներէն կամ 6 այծերէն առնէք ան։ Եւ մինչև ամսուն Ժ չորեքտասաներորդ օրը պահէք ան. ու Իսրայէլի Ժողովքին բոլոր բազմութիւնը մորթեն անիկա 7 կայ Ժ իրիկուան դէմ։ Եւ արիւնէն առնեն ու տուներուն երկու կողմի դրանդեացը ու վերի սեմին վրայ բանեն, ուր որ զանիկայ պիտի ուտեն։ 8 Եւ միսը ան գիշերը ուտեն. զանիկայ կրակի վրայ խորոված՝ Ի բազարջով ու լկի խոտերով 9 պիտի ուտեն. Ընկէ՝ հում կամ ջուրի մէջ եփած չուտէք, բայց Գլուխովը ոտներովը ու փորոտիքովը մէկ 10 տեղ ուախէ։ Եւ անկէ բան մը չթողուք մինչև առաւօտ. ու անկէ ինչ որ առաւօտեան կը մնայ, կրակ 11 կով այրէք։ Եւ այսպէս պիտի ուտէք ան. ձեր գօտիները մէջքերնիդ՝ ու ձեր կօշիկները ոտքերնիդ՝ և ձեր գաւազանները ձեռքերնիդ՝ պատրաստ ուտէք. Զատիկ է ան։ 12 Եւ Ես պիտի երթամ Եգիպտոսի երկրէն պիտի անցնեմ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջնեկը մարդէն մինչև անասուն պիտի զարնեմ. և Եգիպտոսի բոլոր աստուածներուն վրայ դատաստան պիտի կատարեմ. Ես եմ Տէրը։ 13 Եւ արիւնը ձեր եղած տուներուն վրայ նշանի համար ըլլայ, ու երբոր արիւնը տեսնեմ՝ ձեր վրայէն պիտի անցնիմ. և հարուածը ձեր վրայ պիտի չգայ Ձեզ կորնչցնելու, երբ որ Եգիպտոսի երկիրը զարնեմ։ 14 Եւ ան օրը ձեզի Յիշատակի համար ըլլայ, և զանիկայ Տէրոջը տօն պահէք. ձեր ազգերնին մէջ յաւիտենական կանոնով մը տօն 15 պահէք ան։ Եօթը օր բազարջ ուտէք. նոյն իսկ առաջին օրը ձեր տուներէն դուրս ձգէք խմորը. ինչու որ առջի օրէն մինչև եօթնեւրորդ օրը ով որ խմորեալ հաց ուտէ, հան անձը Իսրայէլէն պիտի 16 կորսուի։ Եւ առաջին օրը Ե ժողով մը ըլլայ, եօթնեւրորդ օրն ալ ձեզի սուրբ ժողով մը ըլլայ. ան օրերը բնաւ գործ մը չգործուի, բայց ամէն մէկուն ուտելիքը, ան 17 միայն պատրաստուէք։ Եւ բազարջ ներուն տօնը պահէք. քանզի Հան նոյն օրուան մէջ ձեր զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն հանեցի. ուստի ձեր սերունդին մէջ յաւիտենական 18 կանոնով մը ան օրը պահէք։ Ա ուրէն ամսուն չորեքտասաներորդ օրուան իրիկունէն մինչև ամսուն քսանուՄ եկերորդ օրուան իրիկունը 19 բազարջ պիտի ուտէք։ Եօթը օր տուներնիդ խմոր չգտնուի. քանզի ով որ խմորեալ հաց ուտէ, հան անձր Իսրայէլի Ժողովքին պիտի կորսուի, թէ օտարական ըլլայ և 20 թէ երկրին բնակիչ։ Խմորեալ բան մը պիտի չուտէք. ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ բազարջ ուտէք։ 21 Եւ Մովսէս կանչեց Իսրայէլի բոլոր ծերերը, ու բսաւ անոնց՝ Ձեր բնտանեացը Համեմատ բնտրեցէք, ու առէք ձեզի ՃԱՆ պատ, ու 22 զատկին հետ մորթեցէք։ Եւ զոգայի փունջ մը առէք, ու կոնքին մէջ եղած արիւնին թաթխեցէք, և Ո դրանը վրայի սեմին ու երկու բովի դրանդեացը վրայ կոնքին մէջ եղած արիւնէն քանդէք, և մինչև առաւօտ ձեզմէ մէկը իր տանը 23 դուռնէն դուրս չելլէ. Քանզի Տէրը Եգիպտացիները զարնելու պիտի անցնի, և երբ դրանը վրայի սեմին ու երկու կողմի դրանդեացը վրայ

Ն · ՔՐ · ԴԲ · 1491

ԸՐ Օր · Ժգ · 5։

Ի ԳԼ · Ժա · 4։ 5։ Ելմտ · Ե · 17։

Ա Թագ · Լգ · 4։

Ո Կ֊՝ Ի֊ Խաննեբրան։ ԳԼ · Իա · 6։ Իբ · 28։ Ասգ · Ար · 1։ 6։ Յօշ · Ժ · 34։ 35։

Ի ԳԼ · գ · 2։

Ա ԳԼ · Ժգ · 9։

Ի Ղ · Խգ · 4։ 5։ գ Թագ · Խգ · 21։

Ա Եբր · գ · 4։

Ը Հռ · Ժ · 20։ Ա Կոր · Ժգ · 10։

Ա ԳԼ · գ · 6։ 7։ Խգ · 15։ Լգ · 18։ 25։ Ղ · Խգ · 5։ 6։ Թագ · Իբ · 17։ Բ Օր · Ժգ · 3։ 8։ ա Պար · Ե · 7։

Ա Յօշ · Ժէ · 14։ Թագ · Իբ · 13։

Ա Ղ · Խգ · 7։ 8։ Թագ · Իբ · 18։ 25։

Ա ԳԼ · Ժգ · 5։

Ա Ղ · Խգ · 5։ Թագ · Իբ · 16։

Ա Ել · Խգ · 15։ Լգ · 18։ Բ Օր · Ժգ · 3։ ա Պար · Ե · 7։ 8։

Յ Թագ · Իբ · 13։

Ա Ժ֊ 3։ Թագ · Իբ · 4։ Ցեռ · Ե · 10։ գ Թագ · Խգ · 21։ Եզր · գ · 20։ Մատ · Իգ · 18։ 19։ Մարկ · Ժգ · 12–16։ Ղաղ · Իբ · 7։ Ե֊։

Ա Եբր · Ժա · 28։

Ա Ժ֊ 7։

Ա Ժ֊ 12։ 13։

Ե · Բ · ԳԲ ·
1491

Ելեկ · Թ · 6 · Գոյա · է · 3 · Թ · 4 ·

Ը · Թ · ԺԲ · 16 · Ա Կոր · Ժ · 10 · Երբ · Ժա · 28 ·

Գլ · գ · 8 · 17 ·

Գլ · Ժգ · 8 · 14 · Բ Օր · լ · 7 · Ձեռ · գ · 6 · Սապ · Տր · 6 ·

Ա Հմր 11 ·

Գլ · գ · 31 ·

Երբ · Ժա · 28 ·

Գլ · Ժա · 4 · Թա · բ · 17 · Լգ · 4 · Սապ · Տր · 51 · Ձն · 36 · Ճխ · 8 · Ճկզ · 10 ·

Գլ · գ · 23 · Ժա · 5 ·

Գլ · Ժա · 6 · Ընակ · Ին · 13 · Ընմլ · ւ · 17 · Ցակ · բ · 13 ·

Գլ · Ժա · 1 · Սապ · Ճն · 38 ·

Գլ · Ժ · 9 ·

Գլ · Ժ · 26 ·

Ը Ծո · Իե · 34 ·

Գլ · Ժա · 8 · Սապ · Ճն · 38 ·

Ծո · Ի · 3 ·

Գլ · բ · 3 ·

Գլ · գ · 22 · Ժա · 2 ·

Գլ · գ · 21 · Ժա · 3 ·

Ը Ծո · Ժե · 14 · Գլ · գ · 22 · Սապ · Ճն · 37 ·

Ա Թա · Լգ · 3 · 5 ·

Ի Ծո · Իե · 11 ·

արիւնը տեսանէ , Տէրը ան դրանը վրայէն պիտի անցնի , և ոչ պիտի չթողու Սատակիչը՝ որ ձեր տուները մտնէ չեղ զարնելու համար ։

24 Եւ ա բանը քեզի ու քու որդւոյդ կանոն ըլլալու համար պահէք յաւիտեան ։ 25 Եւ երբ որ դուք երթաք այն երկիրը զոր՝ որպէս որ Տէրը ձեզի պիտի տայ ըստ որ բանածին պէս , ա պաշտօնը պահէք ։ 26 Եւ երբոր ձեր որդիքը ձեզի ըսեն թէ Ա պաշտօնով ի՞նչ բան կ՚ուզէք ։ 27 Ըսէք որ Անիկայ Տէրոջը զատկին զոհն է , որ անիկայ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոյդ տուներուն վրայէն անցաւ՝ երբոր Եգիպտացիները զարկաւ , ու մեր տուները ազատեց ։ Եւ ժողովուրդը խոնարհեցաւ ու երկրպագութիւն բրաւ ։ 28 Եւ Իսրայէլի որդիքը գացին , ու Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս բրին . անանկ բրին ։

29 Եւ եղաւ որ կէս գիշերին Տէրը Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը զարկաւ , իր ախոռը նստող Փարաւոնին առջինեկէն մինչև բանտի մէջ եղած գերիին առջինեկը՝ և ամէն անասուններն առջինեկը ։ 30 Եւ Փարաւոն գիշերը եղաւ ու անոր բոլոր ծառաները և բոլոր Եգիպտացիք , ու Եգիպտոսի մէջ մեծ ազաղակ մը եղաւ . քանզի տուն մը չկար որ անոր մէջ մեռեալ չըլլար ։ 31 Եւ գիշերով կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և բաւ . Ելէք իմ ժողովուրդիս մէջէն դուք ալ և Իսրայէլի որդիքն ալ , ու գացէք պաշտեցէք Եհովան՝ ինչպէս որ բսիք . 32 ինչ . Նաև ձեր հօտերը ու ձեր արջառները առէք՝ ինչպէս որ բսիք , ու գացէք . և ինա ալ օրհնէք զիս ։ 33 Եւ Եգիպտացիք բռնադատեցին ժողովուրդը՝ որ շուտով անոնք երկրէն դուրս իրենց զրկեն . քանզի բսին , Ամէնքս ալ կը մեռնինք ։ 34 Եւ ժողովուրդը իրենց զանգուածը դեռ չմնորած՝ իրենց խմորին տաշտերը իրենց լաթերովը փաթթած ուսերնուն վրայ վերցուցին ։ 35 Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս բրին , ու Եգիպտացիներէն ոսկեղէն զարդեր և ոսկեղէն զարդեր ու հանածներ խնդրեցին ։ 36 Եւ Տէրը ժողովուրդին շնորհք տուաւ Եգիպտացւոց առջեւը , անանկ որ Եգիպտոսէն անոնց խնդրածը տուին . ու Եանոնք կողոպտեցին Եգիպտացիները ։

37 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռամսեսէն դէպ՚ի Սոկքովթ չուեցին . քսան հազար հետեւակ երիկ մարդիկ

Ե · Բ · ԳԲ ·
1491

Ի Ծո · Ժբ · 2 · Խգ · 3 · Գլ · լբ · 26 · Թա · ա · 46 · Ժա · 21 ·

Թա · Ժա · 4 ·

Ի Գլ · գ · 1 · Ժա · 1 · Հմր 33 ·

Ի Ծո · Ժե · 18 · Գոբ · է · 6 · Գագ · գ · 17 ·

Գլ · է · 4 · Հմր 51 ·

Բ Օր · Ժգ · 6 ·

Ե Թա · Թ · 14 ·

Ը Ծո · Ժէ · 12 · 13 ·

Ը Ղէ · Իբ · 10 ·

Թա · Իե · 12 · Ցո՝ · Ժթ · 33 · 36 ·

Հմր 6 · Թա · 13 ·

Թա · Իե · 14 ·

38 նաև : Եւ Ահանոնց հետ խառնիճաղանճ բազմութիւն ալ ելաւ . և ոչխարներ ու արջառներ խիստ մեծ հօտ էին ։ 39 Եւ Եգիպտոսէն իրենց հանած զանգուածէն անխմոր չոթեր եփեցին , ինչու որ խմորնակ չէր . քանզի Եգիպտոսէն վռնտուելնուն , ու չէին կրնար ուշանալ . ու իրենց պաշար ալ չէին պատրաստեր ։

40 Եւ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոցը բնակած ժամանակը չորս 41 հարիւր երեսուն տարի էր ։ Եւ եղաւ որ չորս հարիւր երեսուն տարիներուն վերջը՝ այն նոյն օրը Տէրոջը բոլոր զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն 42 ելան ։ Անիկայ Տէրոջը համար պահելու գիշեր մին է . ինչու որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեց . սա այն գիշերն է Տէրոջը համար Իսրայէլի բոլոր որդիներէն իրենց ազգերուն մէջ պահելու ։

43 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին , Սա է զատկին կանոնը . բնաւ մէկ օտարական մը անկէ պիտի չուտէ . 44 բայց ամէն մարդու ստակով ծախու առած ծառան՝ երբոր անկէ թլփատես , ան պիտի ուտէ . 45 առեղ և վարձկան չուտէ անկէ ։ 46 Օտարական ու վարձկան ծառան անկէ պիտի չուտէ . մէկ տան մէջ պիտի ուտուի ան . տունէն դուրս չհանես ան միսէն , ոսկոր մէկ անոր չկոտրէք ։ 47 Իսրայէլի ամբողջ ժողովը զանիկա պիտի կատարէ ։ 48 Իսկ երբ օտարական մը քու քովդ պանդխտանալու գայ , ու Տէրոջը զատկի բնելու գայ , անոր ամէն արուն թող թլփատուի , և ան ատենը ան ընելու մօտենայ , ու ինքը երկրին բնակին պէս ըլլայ . բայց անթլփատ մէկը բնաւ անկէ պիտի չուտէ ։ 49 Տունին և ձեր մէջը բնակող օտարականին մէկ օրէնք կ՚ըլլայ ։ 50 Եւ Իսրայէլի բոլոր որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս բրին . ա 51 նանկ բրին ։ Եւ եղաւ որ ան նոյն օրը Տէրը Եգիպտոսի երկրէն հանեց Իսրայէլի որդիքը՝ իրենց զօրքերովը ։

ԳԼ · ՃԳ

1 Ընդրանիները Նաւասէդ նախրելու , 3 և զգուշի յիշատակութիւնը պահելու , 11 և անասնոց անդրանիկները ալ Նաւասէդ նախրելու վրայով պատուէրներ ։ 17 Իսրայէլացիք Եգիպտոսէն դուրս կ՚ելլեն , և Յովսեփին ոսկորները հետերնին կ՚առնեն , 20 ու Մթմտ կու գան ։ 21 Նաւասէդ Իսրայէլացւոց կ՚առաջնորդէ ամպի ու կրակի սիւնով ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բ 2 սելով , Սրբէ ինձի ամէն անդ-

Ե · Բ · ԳԲ ·
1491

Ի Ծո · Ժբ · 2 · Խգ · 3 · Գլ · լբ · 26 · Թա · ա · 46 · Ժա · 21 ·

Ե Թա · Ժա · 4 ·

Ի Գլ · գ · 1 · Ժա · 1 · Հմր 33 ·

Ի Ծո · Ժե · 18 · Գոբ · է · 6 · Գագ · գ · 17 ·

Գլ · է · 4 · Հմր 51 ·

Բ Օր · Ժգ · 6 ·

— Հմր 12 · 13 · 15 · Գլ · իբ · 29 · 30 · Լգ · 19 · Գե · իե · 26 · Թա · գ · 13 · բ · 16 · 17 · Ժբ · 15 · բ Օր · Ժե · 19 · Գե · բ · 23 ·

բանիկը՝ Իսրայէլի որդւոցը մէջ ա-
մէն արգանդ բացողը , մարդէն ալ՝
3 անասունէն ալ . ան իմն է . Եւ
Մովսէս բաա ժողովուրդին ։ Ցիշեցէք աս օրը որ Եգիպտոսէն ծա-
ռայութեան տունէն ելաք , ինչու
որ Տէրը ձեզ ակիով ձեռքով հա-
նեց . և խմորեալ հաց
4 պիտի չուտուի ։ Թուք այսօր ե-
5 լաք , Ապիպ ամսուն մէջ ։ Եւ բը-
լայ որ Տէրը տանելու բլայ
քեզ Քանանացւոց ու Քեւացւոց
և Ամորհացւոց ու Խեւացւոց և Ցե-
բուսացւոց երկիրը՝ որն որ քեզի
տալու համար Էր հայրերուդ եր-
դում բրաա , եր երկիրը որ կաթ
ու մեղր կը բղխէ , ըաս Եամուն
մէջ պիտի կատարես աս պաշտօ-
6 նը ։ Եօթը օր բաղարջ պիտի ու-
տես , և եօթներորդ օրը ուռ բլայ
7 Տէրոջը ։ Ըն եօթը օրերուն մէջ
բաղարջ պիտի ուտուի . ու քովդ
չխմորեալ հաց պիտի չտեսնուի .
ոչ ալ քու քովդ խմոր պիտի
տեսնուի քու բոլոր սահմաններուդ
8 մէջ ։ Եւ ան օր քու որդւոյդ
պիտի պատմես բսելով ։ Ըս անոր
համար է որ Տէրը բրաւ ինծի , երբ-
9 որ ես Եգիպտոսէն ելայ ։ Եւ ա-
սիկայ քեզի Ընշանի համար պիտի
բլայ ձեռքիդ վրայ , ու քու աչք-
բուդ մէջտեղը , յիշատակի համար ,
որ Տէրոջը օրէնքը քու բերնիդ մէջ
բլայ . ինչու որ Տէրը քեզ զօրա-
ւոր ձեռքով հանեց Եգիպտոսէն ։
10 Ուստի դուն ան կանոնը տարիէ
տարի իր ատենին պիտի պահես ։
11 Եւ բլայ որ Տէրը քեզ Քա-
նանացւոց երկիրը տանի՝ ինչպէս որ
քեզի ու քու հայրերուդ երդում
12 բրաւ , ու զանիկայ քեզի տայ , Ե-
ամենը որ արգանդ կը բանայ , Տէ-
րոջը համար պիտի զատես և քու
ունեցած անասունիդ ամէն առջ-
նեկ արուները Տէրոջը պիտի բլայ ։
13 Եւ էշուն ամէն առջինեկը ոչխա-
րով մը փրկես . և թէ որ չփրկես՝
անոր վիզը պիտի կոտրես . ու քու
որդւոյդ մէջ մարդոց ամէն անդրա-
14 նիկը Ձպիտի փրկես ։ Եւ բլայ որ
երբ քու որդիդ ըսր մը՝ քեզի հար-
ցընէ բսելով ։ Ինչ է աս . անոր
պիտի բսես թէ Տէրը մեզ Եգիպ-
տոսէն՝ ծառայութեան տունէն զո-
15 բաւոր ձեռքով հանեց . Եւ եղաւ
որ երբ Փարաւոն խստացաւ՝ ևս
մեզ արձակել չուզէր , Տէրը Ե-
գիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջի-
նեկը՝ մարդու առջինեկին մինչև
անասունի առջինեկը մեռցուց .
անոր համար ես ամէն արգանդ
բացող արուն Տէրոջը զոհ կ՚բնեմ ,
ու իմ որդւոցս ամէն առջինեկը կը
16 փրկեմ ։ Եւ ասիկայ քու ձեռ-
քիդ վրայ Ընշանի համար ու ալ-
քերուդ մէջտեղը ճակատնոցի հա-
մար բլայ . ինչու որ Տէրը մեզ Ե-
գիպտոսէն զօրաւոր ձեռքով հա-
նեց ։
17 Եւ եղաւ որ երբ Փարաւոն ժո-
ղովուրդը արձակեց , Ասուած զա-
նոնք Փղշտացւոց երկրին ճամբայէն
չտարաւ , թէև ան հմբաւ մօտ
էր . քանզի Ասուած բաա , Շրէ-
լայ որ ժողովուրդը յզ դէմ՝ երբոր
պատերազմը տեսնէ , ու Եգիպտոս
18 դառնայ . Հապա Ասուած Ժողո-
վուրդը Կարմիր ծովուն անապատին
ճամբայէն պտրացուց . ու Իսրայէ-
լի որդիքը զունդ զունդ Եգիպ-
19 տոսի երկրէն ելան ։ Եւ Մովսէս
Յովսեփին ոսկորները իր հետ ա-
ռաւ , ինչու որ անիկայ Իսրայէլի
որդւոցը հաստատ երդում բնել
տուաւ բսելով ։ Ընշուշտ Ա-
սուած ձեզի այցկուտէ պիտի
բնէ , ու իմ ոսկորներս ասկէ հե-
տերնիդ հանեցէք ։
20 Եւ Սոկոթովեէն չուեցին , ու
Եթամին մէջ անապատին ծայրը
21 իջևան բրին ։ Եւ Տէրը անոնց
առջևէն կ՚երթար ցորկը ամպի
սիւնով՝ անոնց ճամբայ ցուցընելու
համար , ու գիշերը կրակի սիւնով՝
անոնց լոյս տալու համար , որ ցորկ
22 ու գիշեր երթան ։ Ցորկը ամպի
սիւնը ու գիշերը կրակի սիւնը ժո-
ղովուրդին առջևէն չպակասեցուց ։

ԳԼ· ԺԴ

1 Ասուած Իսրայէլացւոց կ՚ըսէ՝ որ
երթալու ճամբան 5 Փարաւոն անոնց ե-
տևէն կ՚իյնայ ։ 10 Իսրայէլացիք տրտնջէ կ՚ը-
նեն ։ 13 Մովսէս կը մխիթարէ զանոնք , 15
ու Ասուծմէ կ՚ըսուին կ՚ընելիքին
համար ։ 19 Ամպը բանակին հետևը կը գա-
նայ ։ 21 Իսրայէլացիք Կարմիր ծովին կ՚անց-
նեն ։ 23 իսկ Եգիպտացիք կը խեղդուին ։

1 Ետքը Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին բսե-
2 լով ։ Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
որ դառնան ու Փիհահիրովթի ին
առջևը՝ Մագդոլին ու ծովին մէջ-
տեղը բանակ դնեն . Բէէլզեփոնին
առջևն՝ անոր դիմացը ծովին քովը
3 բանակ դրէք ։ Եւ Փարաւոն Իս-
րայէլի որդւոցը համար պիտի բսէ
թէ Երկրին մէջ մոլորած են ,
անապատը անոնց բոլորտիքը պա-
4 տեց ։ Եւ Փարաւոնին սիրտը պի-
տի կարծրացընեմ , ու անոնց ե-
տևէն պիտի իյնայ . ու ևս Փարա-
ւոնին վրայ և անոր բոլոր զօրքե-
րուն վրայ Ընպիտի փառաւորիմ ,
ու Եգիպտացիք պիտի գիտնան
թէ ևս եմ Տէրը ։ Եւ անոնք ա-
նանկ բրին ։
5 Եւ պատմուեցաւ Եգիպտոսի
թագաւորին թէ ժողովուրդը փա-

ՃՀԳ 9 ։

ղեցաւ ժողովուրդը . ու Փարաւոնին
և անոր ծառաներուն սիրտը անոնց
դէմ դարձաւ , ու ըսին ։ Ինչ է որ
ասանկ բրինք՝ որ Իսրայէլը մեր
6 ծառայութենէն արձակեցինք ։ Ուս-
տի կառքը պատրաստեց , ու իր ժո-
7 ղովուրդը առաւ իրեն հետ ։ Եւ
վեց հարիւր ընտիր կառք առաւ ,
ու Եգիպտոսի բոլոր կառքերը , ու
զօրավարները բոլորին վրայ ։
8 Տէրը Եգիպտոսի Փարաւոն թա-
գաւորին սիրտը կարծրացուց , ու
Իսրայէլի որդւոցը ետևէն եկաւ .
բայց Իսրայէլի որդիքը բարձր ձե-
9 ռքով կ՚ելլային ։ Եգիպտացիք ան-
ոնց ետևէն եկան , Փարաւոնին ամէն
ձիերը , կառքերը , ձիաւորները և
զօրքը , ու Փիհահիրովթին քովը ,
Մագդոլին ու ծովուն մէջտեղը՝ Բէ-
էլզեփոնին առջևը հասան ։
10 Փարաւոն մօտեցաւ , ու Իսրայէլի
որդիքը աչքերնին վերցուցին , ու
ահա Եգիպտացիք անոնց ետևէն կու
գային , ու շատ վախցան , ու Իսրայէ-
լի որդիքը Տէրոջը գոչեցին ։
11 Ու Մովսէսին ըսին ։ Միթէ Եգիպ-
տոսի մէջ գերեզման չկա՞ր որ մեզ
հանեցիր մեռնելու համար անապա-
տին մէջ . ինչ է որ մեզի ասանկ
բրիր՝ որ մեզ Եգիպտոսէն հանես ։
12 Ասիկայ չէ՞ր որ Եգիպտոսի մէջ
քեզի խօսեցանք բսելով՝ Մեզի թող
տուր որ Եգիպտացւոց ծառայենք .
քանզի Եգիպտացւոց ծառայելը մեզի
համար աւելի լաւ է քան թէ անա-
պատին մէջ մեռնինք ։
13 Մովսէս ալ ըսաւ ժողովուրդին ։
Մի վախնաք , հաստատ կեցէք , ու
Տէրոջը այսօր ընելիք փրկութիւնը
տեսէք . վասն զի Եգիպտացիք զոր
այսօր տեսաք , ետքը անոնք ալ
14 պիտի չտեսնուին ։ Տէրը ձեզի հա-
մար պիտի պատերազմի , ու դուք
15 պիտի լռէք ։ Տէրը Մովսէսին ըսաւ ։
Ինչու կ՚աղաղակես ինծի . Իսրայէ-
լի որդւոցը ըսէ որ առաջ երթան ։
16 Ու դուն գաւազանդ վերցուր , ու
ձեռքդ ծովուն վրայ երկնցուր , ու
զանիկայ երկու բաժնի , որ Իսրայէ-
լի որդիքը ծովուն մէջտեղը չորու-
17 թեամբ երթան ։ Ու ես ահա Եգիպ-
տացւոց սիրտը կարծրացուցանեմ ,
որ անոնց ետևէն իյնան . ու ես Փա-
րաւոնին վրայ և անոր բոլոր զօրքե-
րուն վրայ , իր կառքերուն և ձիա-
18 ւորներուն վրայ պիտի փառաւորիմ ։
Ու երբ Փարաւոնին վրայ , իր կառ-
քերուն և ձիաւորներուն վրայ փա-
19 ռաւորուիմ , Եգիպտացիք պիտի գի-
տնան թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ Իսրայէ-
լի բանակին առջևէն երթացող Ա-
սուծոյ հրեշտակը տեղափոխուեցաւ
ու անոնց ետևէն գնաց . ամպի սիւ-
նը անոնց առջևէն տեղափոխուեցաւ
ու անոնց ետևը կեցաւ ։
20 Ու Եգիպտացւոց բանակին ու Իս-
րայէլի բանակին մէջտեղը եկաւ .
ամպն ալ անոնց համար խաւար էր ,
ու գիշերն ալ անոնց համար լու-
սաւորեց , ու ամբողջ գիշեր մէկը
21 միւսին չմօտեցաւ ։ Մովսէս ալ ծո-
վուն վրայ ձեռքը երկնցուց , ու Տէ-
րը ամբողջ գիշեր զօրաւոր արեւել-
եան հովով ծովը ետ քաշեց , ու ծո-
վը չորցուց , ջուրերը բաժնուեցան ։
22 Ու Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջ-
տեղը չորութեամբ գացին , ու ջուր-
23 երը անոնց աջ ու ձախ պատ եղան ։
Ու Եգիպտացիք անոնց ետևէն գա-
լով՝ Փարաւոնին բոլոր ձիերը , կառ-
քերը , ձիաւորները ծովուն մէջտե-
24 ղը մտան ։ Ու պահուն որ առաւօ-
տուն պահուն էր , Տէրը հրեղէն և
ամպի սիւնէն Եգիպտացւոց բանա-
կին վրայ նայեցաւ , ու Եգիպտացւոց
25 բանակը խռովեցուց ։ Ու անոնց կա-
ռքերուն անիւները հանեց , որ ծան-
րութեամբ կը քշուէին . Եգիպտացիք
ըսին ։ Իսրայէլի առջևէն փախչինք ,
վասն զի Տէրը անոնց համար մեր
դէմ կռուելով՝ Եգիպտոսի համար
26 կը դատէ ։ Տէրը Մովսէսին ըսաւ ։
Ձեռքդ ծովուն վրայ երկնցուր , որ
ջուրերը Եգիպտացւոց վրայ , անոնց
կառքերուն և ձիաւորներուն վրայ
27 դառնան ։ Մովսէս ալ ծովուն վրայ
ձեռքը երկնցուց , ու ծովը առաւօ-
տուն իր հաստատ տեղը դարձաւ .
Եգիպտացիք անոր դիմաց կը փախ-
չէին , ու Տէրը ծովուն մէջտեղը
28 ջնջեց ։ Ջուրերը դարձան ու Եգիպ-
տացւոց կառքերը , ձիաւորները և
անոնց ետևէն ծովուն մէջ մտած
Փարաւոնին բոլոր զօրքը ծածկե-
ցին , ու անոնցմէ մէկ հատ անգամ
29 չմնաց ։ Բայց Իսրայէլի որդիքը ծո-
վուն մէջտեղը չորութեամբ գացին ,
ու ջուրերը անոնց աջ ու ձախ պատ
30 եղան ։ Այսպէս Տէրը այդ օր Իսրա-
յէլը Եգիպտացւոց ձեռքէն ազատեց ,
ու Իսրայէլ Եգիպտացիները ծովե-
31 զերին մէջ մեռած տեսաւ ։ Ու Իս-
րայէլ Տէրոջը մեծ գործը տեսաւ ,
զոր Տէրը Եգիպտացւոց ըրաւ , ու
ժողովուրդը Տէրոջը վախցաւ , ու
Տէրոջը և անոր ծառայ Մովսէսին
հաւատացին ։

ԳԼ· ԺԵ

1 Մովսէս և Իսրայէլացիք երգ կ՚ըսեն
Տէրոջը ։ 22 Մարայի ջուրերը կը դառնան
քաղցր ։ 25 Տէրը անոնց կը տայ հրաման
մը և կանոն մը ։ 27 Եղիմ կ՚երթան ։

1 Այն ատեն Մովսէս և Իսրայէլի
որդիքը այս երգը Տէրոջը երգե-
ցին , ու ըսին բսելով ։ Երգեմ Տէ-
րոջը , վասն զի փառաւորապէս յաղ-
թեց . ձին և անոր հեծեալը ծովուն
2 մէջ ձգեց ։ Տէրը իմ զօրութիւնս
և երգս է , ու ինծի փրկութիւն
եղաւ . ասիկա է իմ Աստուածս ու
անոր կը պատրաստեմ բնակարան ,
հօրս Աստուածը , ու անոր կը բար-
3 ձրացնեմ ։ Տէրը պատերազմող
մարդ է , Տէր անունն է ։ Փարաւո-
նին կառքերը և անոր զօրքը ծո-
վուն մէջ ձգեց , ընտիր իշխանները
4 ալ Կարմիր ծովուն մէջ խեղդուե-
ցան ։ Անդունդները զանոնք ծած-
կեցին , քարի պէս խորը իջան ։
5 Քու աջդ , Տէր , զօրութեամբ փա-
ռաւորուեցաւ , քու աջդ , Տէր , թըշ-
6 նամին կը ջախջախէ ։ Ու քու մե-
ծութեան առատութեամբ հակառա-
կորդներդ կը տապալես , քու բար-
կութիւնդ կը ղրկես , զանոնք կը
7 կլլէ իբրև խոտ ։ Ու քու քթիդ
հովովդ ջուրերը դիզուեցան , հոսան-
քը կայնեցաւ իբրև կոյտ , անդունդ-
ները սրտին մէջ սառեցան ։
8 Հակառակորդը ըսաւ ։ Պիտի հե-
տապնդեմ , պիտի հասնիմ , աւարը
պիտի բաժնեմ , անձս պիտի յագե-
ցընեմ , սուրս պիտի հանեմ , ձեռքս
9 պիտի ջախջախէ զանոնք ։ Բայց
քու հովդ փչեցիր , ծովը զանոնք
ծածկեց , կապարի պէս ջուրերուն
10 մէջ խորասուզեցան ։ Տէր , աստ-
ուածներուն մէջ քու նմանդ ո՞վ է ,
սրբութեամբ փառաւոր , գովեստնե-
11 րով ահաւոր , հրաշքներ ընող ։
Աջդ երկնցուցիր , երկիրը զանոնք
12 կլլեց ։ Քու ողորմութեամբդ ժո-
ղովուրդը զոր ազատեցիր , զանոնք
քու զօրութեամբդ քու սուրբ բնա-
կարանիդ առաջնորդեցիր ։
13 Ազգերը լսեցին , ու դողացին ,
ցաւ բռնեց Փղշտացւոց բնակիչնե-
14 րը ։ Այն ատեն Եդոմայ իշխան-
ները զարհուրեցան , Մովաբայ զօ-
րաւորները դողով բռնուեցան , Քա-
նանայ բնակիչները հալեցան ։
15 Սոսկալիք և վախ անոնց վրայ
ինկաւ , քու բազուկիդ մեծութեամբ
քարի պէս անշարժ եղան , մինչև
որ քու ժողովուրդդ անցաւ , Տէր ,
մինչև որ քու ստացած ժողովուր-
դդ անցաւ ։
16 Զանոնք քու ժառանգութեանդ
լերանդ մէջ պիտի տնկես , Տէր ,
զոր պատրաստեցիր քու բնակարա-
նիդ համար զոր , Տէր , քու ձեռքե-
րդ հաստատեցին ։
17 Տէրը յաւիտեան պիտի թագաւո-
րէ ։ 18 Մովսէս Մարայի ջուրերը քաղցրացընէ ։ 22 Մանանայ կ՚իջնէ ։ 25 Շաբաթ կը պահեն ։ 27 Ամալէկ կը յաղթեն ։ 31 Մանանայի անունը ։

ՆՀ·Ա·ԴԵ· 1491

ը Աապ. ՀԸ· 25։

ըԳԼ·ԺԸ·4։

ՃՀՀ·4։

ՃԳԼ·Գ·1։ ԺԳ·9։ Թաս· ԼԳ·3։

ըԳԼ·ԺԸ· 9։ Ցնս· ԽԳ·6։

Ե Ցնս·ԽԳ· 7։ Նվեմ· Թ·9։ Աապ. ԼԳ·17։ ՀՀ· 6։

Ե Աապ·ՃԳ· 7։ 8։

ՃԳԼ·Ե·21· Գ·9։

Հր Աե·Ի· 15։17։ Նա· խա· 10· 13։14։

ՅՀՀ 25։ Ր Օբ·ա·30։ Գ·22։ Ի· 4։ Ցնս·Ժ· 14·42։ ԽԳ· 3։ Ր Աե· Ի· 29· Նվեմ· Գ· 20։ Նա·լա· 4։

Ը Նա·Լ·15։

Ճ ՀՀ 21·26։ Գէ·Ե·19։

Ֆ ՀՀ 8։ Գէ· Ե·3։

Ֆ ՀՀ 4։

խաւ, ըև Փարաւոնին ու անոր ծառաներուն սիրտը ժողովուրդին դէմ դարձաւ՝ ու ըսին, Մենք ինչո՞ ըրինք աս բանը, որ Իսրայէլը ման ծառայութիւն ընելէն թողուինք։ 6 տուինք։ Նե իր կառքը պատրաստեց, ու իր ժողովուրդը իր 7 հետը առաւ։ Նե վեց հարիւր ընտիր կառքը ու Եգիպտոսի բոլոր կառքերը՝ և անոնց ամէն մէկուն վրայ սպարիկանները առաւ։ 8 Նե Տէրը Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին սիրտը կարծրացուց, ու անիկայ Իսրայէլի որդիացը հետևէն ինկաւ. և Իսրայէլի որ- 9 դիները բարձր ձեռքով կ՚ելան։ Իսկայն Եգիպտացիք անոնց հետևէն ինկան, Փարաւոնին ամէն ձիերը՝ կառքերը՝ և անոր ձիաւորները ու զօրքերը, և հասան անոնց՝ որ բանակած էին ծովին մօտ Փիհաիրոթին քովը՝ Բէելզեփոնին առջեւն։

10 Նե երբ Փարաւոն մօտեցաւ, Իսրայէլի որդիները իրենց աչքերը վերցուցին, և ահա Եգիպտացիք իրենց հետևէն կու գային, ու խիստ վախցան. և Իսրայէլի որդիները ա- 11 դաղակեցին Տէրոջը։ Ե՚ն ըսին Մովսէսին, Եգիպտոսի մէջ դերեզմաններ չըլլալո՞ւն համար մեզ առնապատին մէջ մեռնելու բերիր. ինչ է աս մեզի ըրածդ որ մեզ 12 Եգիպտոսէն հանեցիր։ Ե՚չ ան խօսքը որ քեզի զրուցեցինք Եգիպտոսին մէջ՝ ըսելով, Թող տուր մեզ՝ որ Եգիպտացւոց ծառայութիւն ընենք. քանզի աւելի ապահով մեզի Եգիպտացւոց ծառայութիւն ընել, քան թէ անապատին մէջ 13 մեռնիլ։ Ե Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին, Մի վախնաք, կայնեցէք, ու տեսէք Տէրոջը փրկութիւնը՝ որ այսօր պիտի ընէ ձեզի, ինչու որ ասօրուան ձեր տեսած Եգիպտացիները մէնջէն ալ պիտի չտեսնէք 14 յաւիտեան։ Տէրը ձեզի համար պիտի պատերազմի, ու դուք լռու կեցէք։

15 Նե Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ինչո՞ կ՚աղաղակես դէպ ի ինծի. խօսա- 16 յէլի որդւոցը որ երթան. Ե՚դուն գաւազանդ վերցուր, ու ձեռքդ ծովուն վրայ երկնցուր ու ճեղքէ ան, և Իսրայէլի որդիները ծովուն 17 մէջէն ցամաքով երթան։ Նե ես ահա Եգիպտացւոց սիրտը պիտի կարծրացնեմ, ու անոնց հետևէն պիտի երթան. և ես Փարաւոնին ու անոր բոլոր զօրքերուն վրայ՝ անոր կառքերուն ու անոր ձիաւորներուն վրայ պիտի փառաւորուիմ։ 18 Նե երբոր ես Փարաւոնին ու անոր կառքերուն և անոր ձիաւորներուն վրայ փառաւորուիմ, Եգիպտացիք պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

19 Նե Աստուծոյ հրեշտակը՝ որ Իսրայէլի բանակին առջեւէն կ՚երթար, եկաւ ու անոնց հետևը դնաց. և ամպի սիւնը եկաւ անոնց առջեւէն 20 ու անոնց հետև կայնեցաւ. Նե Եգիպտացւոց բանակին ու Իսրայէլի բանակին մէջտեղը եկաւ՝ ու Եէ֊ֆ֊ց֊ոց՝ ամպ ու խաւար եղաւ, բայց Ի֊ր֊ա֊ե֊լ֊ո֊ց գիշերը լոյս կուտար. և բոլոր գիշերը իրարու չմօտեցան։

21 Նե Մովսէս ձեռքը ծովուն վրայ երկնցուց, ու Տէրը սաստիկ արեւելեան հովով եւ դարձուց ծովը բոլոր գիշերը, և ցամաք ցամաք բրաւ, ու ջուրերը Հ֊ճ֊ղ֊ու֊ա֊ցան։ 22 Նե Իսրայէլի որդիները ծովուն մէջէն ցամաքով քալեցին. ու ջուրերը անոնց աջ կողմէն ու ձախ կողմէն պարիսպ եղան։

23 Նե Եգիպտացիք անոնց հետևէն ինկան, ու Փարաւոնին բոլոր ձիերը՝ կառքերը ու ձիաւորները անոնց հետևէն ծովուն մէջտեղը դացին։ 24 Նե եղաւ որ առաւօտեան պահուն Տէրը Եգիպտացւոց բանակին նայեցաւ կրակի ու ամպի սիւնէն, ու Եգիպտացւոց բանակը խռովու- 25 թեան մէջ ձգեց. Նե անոնց կառքերուն անիւները հանեց, ու զիժ֊ու֊ա֊ր֊ու֊թ֊ե֊ամ վարել տուաւ. ա֊նա֊կ որ Եգիպտացիք ըսին, Փախչինք Իսրայէլին երեսէն, ինչու որ Հ֊ե֊ով֊ա֊ն անոնց համար Եգիպտացւոց հետ կը պատերազմի։

26 Նե Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ձեռքդ ծովուն վրայ երկնցուր, որ ջուրերը Եգիպտացւոց վրայ՝ անոնց կառքերուն ու անոնց ձիաւորուն 27 վրայ դառնայ։ Նե Մովսէս իր ձեռքը ծովուն վրայ երկնցուց, և առտուան դէմ ծովը իր տեղը դարձաւ, ու Եգիպտացիք անոր դիմացէն փախան. և Տէրը թօթափեց Եգիպտացիները ծովուն մէջտեղ։ 28 տարիները ծովուն մէջ։ Նե ջուրերը դարձան ու ծածկեցին փարաւոնին կառքերը ու ձիաւորները և բոլոր զօրքերը՝ որոնք անոնց հետևէն ծովուն մէջ մտան. ու անոնցմէ 29 մէկն ալ չմնաց։ Իսկայն Իսրայէլի որդիները ծովուն մէջէն ցամաքով կ՚երթային, և ջուրերը անոնց աջ կողմէն ու ձախ կողմէն անոնց պա- 30 րիսպ էին։ Նե Տէրը այն օրը Եգիպտացւոց ձեռքէն ազատեց Իսրայէլը. և Իսրայէլ մեռած տեսաւ Եգիպտացիները ծովուն եզերքը։ 31 Ր։ Նե Իսրայէլ տեսաւ այն մեծ գործը՝ որն որ Տէրը բրաւ Եգիպ-

ՆՀ·Ա·ԴԵ· 1491

ՀՀՀ 4։

ըԳԼ· Ժ· 21· Իգ· 20։Ա·34։ Թաս·ի·16։ Նա·կգ·9։

Տնս Նա· ի·14։ Ր Աե· գ·3։

ՀՀՀ 13։

Աապ·կգ· 6։

ԼԳԼ·ԺԸ· Տ· 13։ Ցնս· գ·16։ գ· 23։ Նվեմ· Ի· 11։ Աապ·Նգ· 13։ Ճգ·9։ ՃԺգ· 3։ Նա·կգ·12։ ՀՀՀ 29։ ԳԼ·ԺԸ· 19։ Թաս· ԼԳ·8։ Աապ· կգ·6։ Նր· 13։ Նա·կգ· 18։ ԱԼգ· Ժ·1։ Նրբ· Ժա· 29։

Ա Ա Ի· գ· 10։

ԼՏՀա Աապ· Նգ·17։ Ա

ՀՀՀ 14։

ր ՀՀՀ 16։

Ցնս·գ· 18։

ԳԼ·ԺԸ· 1·3։ ր Օբ· Ժա· 4։ Աապ·Նր· 53։ Նվեմ· Ի· 11։ Նրբ·Ժա· 29։

Ն Ա Ի· 8։13։

Աապ·Նգ· 11։

ՀՀՀ 22։ Աապ·Նէ· 20։Նր·52· 53։

Ֆ Աապ·ՃԳ· 8։10։

Աապ·ՃԸ· 10։ ՃԻ· 10։

Նբբ·ՀՀՀ·

ն · ք · գՀ ·
1491

Ի ԳԼ · գ · 31 · ժթ · 9 · Սապ · ՃԳ · 12 · Ցօ՚ · ր · 11 · ժ · 45 ·

տացուց վրայ . ու ժողովուրդը վախցաւ Էհրոջմէն , ու Ի հաւատացաւ Տէրոջը և անոր ծառային Մովսէսին ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Մովսէսին երգը ։ 22 Ժողովուրդը խմելու ջուր չգտնելը ։ 23 Մեռածի լեռի ջուրերը 25 փայտով մը կը քաղցրանան ։ 27 Եղիմի առատ երկու ջուրի ազբիւրները և ծառաստան արմաւենիները ։

1 Յն առնանը Մովսէս ու Իսրայէլի որդիքը ասա երգը երգեցին Տէրոջը , և խօսեցան բանալով ,
Պիտի Ի երգեմ Տէրոջը , ինչու որ փառքով փառաւորեալ է . ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետուց ։
2 Տէրն է իմ զօրութիւնս ու իմ Ի գովութիւնս , և իմ փրկու թիւնս եղաւ . Ասիկա է իմ Աստուածս , ու պիտի փառաւորեմ զանիկայ . իմ Ւ Հօրս Աստուածն է , ու Ի պիտի բարձրացնեմ զանիկայ ։
3 Տէրը Հզօր պատերազմող է . անոր Ի անունն ԵՀՈՎԱՆ է ։
4 Փարաւոնին կառքերը ու անոր զօրքերը ծովը նետուց . և Ի անոր ընտիր ոստիկաններըը Կարմիր ծովուն մէջ ընկղմեցան ։
5 Ի Անդունդները ծածկեցին զանոնք . Ի քարի պէս խորունկը իջան ։
6 Ի Քու աջ ձեռքդ՝ ով Տէր , փառաւորեալ է զօրութեամբ . քու աջ ձեռքդ՝ ով Տէր , խորտակեց թշնամին ։
7 Եւ քու Ի փառապղ մեծութեամբդ քեզի դէմ կեցողները կործանեցիր . քու բարկութիւնդ խրկեցիր , ու զանոնք Ի յարդի պէս Ի կերաւ ։
8 Եւ Ի քու շունչիդ փչելովը ջուրը ժողվուեցան . Ի հեղեղները դէզի պէս կայնեցան . ծովուն մէջտեղը անդունդները պաղեցան ։
9 Ի թշնամին ըսաւ , Պիտի հալածեմ , պիտի հասնիմ , Ի աւարը պիտի բաժնեմ . իմ անձս անոնցմէ պիտի կշտանայ . իմ սուրս պիտի քաշեմ , իմ ձեռքս զանոնք պիտի սրէ ։
10 Ի քու Հովը փչեցիր , Ի ծովը զանոնք ծածկեց . զօրաւոր ջուրերուն մէջ կապարի պէս ընկղմեցան ։
11 Ո՛վ Տէր՝ Ի աստուածներուն մէջ քեզի պէս ո՛վ կայ . Ի սրբութեան մէջ փառաւորեալ , օրհնութեան մէջ սքանչելի , Ի հրաշքներ ընող ո՛վ կայ քեզի նման ։
12 Ի Քու աջ ձեռքդ երկրընդացիր , երկիրը զանոնք կլկլց ։
13 Քու ողորմութեամբդ Ի առաջնորդեցիր ասա ժողովուրդին՝ որ

դուն փրկեցիր . քու զօրութեամբդ տարիր զանոնք Ի քու սուրբ բնակութիւնդ ։
14 Ի Ժողովուրդները պիտի լսեն ու սարսափին . Փղշտացւոց երկիրին բնակիչները Ի ցաւ պիտի բռնէ ։
15 Ընտանեք Ի Եդոմի իշխանները պիտի տագնապին . Ի Մովաբին զօրաւորները պիտի դողան . Ի Քանանու բոլոր բնակիչները պիտի հալին ։
16 Ի Անոնց վրայ վախ ու դող պիտի իյնայ . քու բազուկիդ մեծութենէն Ի քար պիտի կտրին , մինչև որ անցնի քու ժողովուրդդ՝ ով Տէր , մինչև որ անցնի ասա ժողովուրդը՝ Ի որ դուն ստացար ։
17 Պիտի բերես զանոնք , ու քու ժառանգութեանդ լեռը Ի պիտի տնկես զանոնք , ով Տէր , այն տեղը՝ Ի որ դուն բնակութեանդ համար շինեցիր , ով Տէր , ան Ի սրբարանին մէջ՝ Ի որ դու ձեռքերդ շինեցին ։
18 Ի Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան յաւիտենից ։
19 Քանզի Փարաւոնին ձիերը իր կառքերովը ու ձիաւորներովը ծովը մտան , և Ի Տէրը ծովուն ջուրերը անոնց վրայ դարձուց . բայց Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով գացին ։
20 Եւ Ի Ահարոնին քոյրը Մարիամ Ի մարգարէուհին Ի թմբուկը իր ձեռքը առաւ . ու բոլոր կիներն ալ Ի թմբուկներով ու պարերով անոր ետևէն եկան ։ Եւ Մարիամ Ի պատասխան տուաւ անոնց ,
21 Երգեցէք Տէրոջը՝ ինչու որ փառքով փառաւորեալ է . ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետուց ։
22 Եւ Մովսէս Կարմիր ծովէն ճամբայ հանեց Իսրայէլը , ու Ի նրանք անապատը ելան . և իրենք օրեան ճամբայ գացին անապատին մէջ , ու
23 ջուր չգտան ։ Ու երբոր Ի Մեռայ եկան , չէին կրնար խմել Մեռային ջուրերէն , ինչու որ դառն էին . ան նոր համար անուն Ի Մեռայ
24 կոչուեցաւ ։ Եւ ժողովուրդը Յակոբայ Մովսէսին դէմ՝ բսելով ,
25 Ի Ինչ խմենք ։ Եւ անիկայ Ի Տէրոջը աղաղակեց , ու Տէրը անոր փայտ մը ցուցուց , Ի որն որ ջուրերուն մէջ դրածին պէս ջուրերը անուշցան ։ Հոն Ի անոնց կանոն ու դատաստան
26 դրաւ , և հոն Ի փորձեց զանոնք , Եւ բսաւ , Ի թէ որ Տէրոջը քու Աստուծոյդ ձայնին ուշադրութեամբ

ն · ք · գՀ ·
1491

Է Սապ · Ցը · 54 ·
Ի թու · ժգ · 14 · ր Օր · ր · 25 · Ցօս · ր · 9 · 10 ·
Սապ · խը · 6 ·
Ի Ծն · ղգ · 40 · ր Օր · ր · 4 ·
Ի թու · իր · 3 · Ամր · գ · 7 ·
Ի Ցօս · ե · 1 ·
Ի ր Օր · ր · 25 · ժա · 25 · Ցօս · ր · 9 ·
Ի թագ · իե · 37 ·
Ի ԳԼ · ժթ · 5 · ր Օր · լր · 9 · ր թագ · է · 23 · Սապ · Ղգ · 2 · Եզ · իգ · 1 · 3 · ծա · 10 · Եբմ · լ · 11 · Տիտ · ր · 14 · ա Պետ · ր · 9 · ր Պետ · ր · 1 ·
Սապ · իգ · 2 · ձ · 8 ·
Սապ · Ցը · 54 ·
Սապ · ժ · 16 · իթ · 16 · ՃԳ · 10 · Եա · ՆԼ · 15 ·
ԳԼ · ժգ · 23 · Ընտ · իա · 31 ·
Ի ԳԼ · ժգ · 28 · 29 ·
Ի Թու · իգ · 59 ·
Ի Դատ · գ · 4 · ութ · ժ · 5 ·
Ի ա Թագ · ժբ · 6 ·
Ի Դատ · ժա · 34 · իա · 21 · ր թագ · գ · 16 · Սապ · կը · 11 · 25 · ՃԹի · 3 · ՃԾ · 4 ·
Ի ա Թագ · ժբ · 7 ·
Ի Հմր 1 ·
Ի Ծն · ժգ · 7 · իե · 18 ·
Ի Թու · ιգ · 8 ·
* Յն գառնէին · Հռութ · ա · 20 ·
Ի Գգ · ժգ · 2 · ժէ · 3 ·

Ի ԳԼ · ժգ · 10 · ժէ · 4 · Սապ · ծ · 15 · Ի Տէս Ցօս · իգ · 25 · Ի ԳԼ · ժգ · 4 · ր Օր · ։ · 2 · 16 · Դատ · ր · 22 · գ · 1 · 4 · Սապ · կգ · 10 · Ամ · 7 · Հր Օր · ե · 12 · 15 ·

Ն · ք · գՀ · 1491

Ի Դատ · ե · 1 · ր Թագ · իր · 1 · Սապ · ՃԳ · 12 ·
Ի Հմր 21 ·
Ի ր Օր · ժ · 21 · Սապ · ժբ · 2 · Իր · 3 · ծթ · 17 · Կր · 6 · ՃԹ · 1 · ՃԺ · 14 · ՃԼ · 7 · Եա · ժբ · 2 · Ամր · գ · 18 · 19 ·
Ի ԳԼ · գ · 15 · 16 ·
Ի ր Թագ · իր · 47 · Սապ · ղՀ · 5 · ՃԺ · 28 · Եա · իե · 1 ·
Ի Սապ · իգ · 8 · Ցայտ · ժԹ · 11 ·
Ի ԳԼ · գ · 3 · Սապ · Ձգ · 18 ·
Ի ԳԼ · ժգ · 28 ·
Ի ԳԼ · ժգ · 7 ·
Ի ԳԼ · ժգ · 28 ·
Ի Նեհ · թ · 11 ·
Ի Սապ · ՃԺ · 15 · 16 ·
Ի ր Օր · լգ · 26 ·
Ի Ես · և · 24 · խէ · 14 ·
Ի Սապ · ՃԹ · 13 ·
Ի ԳԼ · ժգ · 21 · ր Թագ · իր · 16 · Ցօ՚ · գ · 9 · ր Թես · ր · 8 ·
Ի Սապ · Հր · 13 · Ամր · գ · 10 ·
Ի Դատ · և · 30 ·
Ի Ծն · խԹ · 27 · Եա · ՃԳ · 12 · Դտ · ժա · 22 ·
Ի ԳԼ · ժգ · 21 · Սապ · ՃԽէ · 18 ·
Ի ՀՀ 5 · ԳԼ · ժգ · 28 ·
Ի ր Թագ · է · 22 · գ Թագ · ր · 23 · Սապ · Կա · 19 · ՃԳ · 8 · ԱԹ · 6 · 8 · Երեմ · ժ · 6 · ԱԾ · 19 · Եա · գ · 3 · 20 · Նր · 52 · Ա · 1 · ՃԳ · 9 · Եա · ԿԳ · 12 · 13 · Երեմ · ր · 6 ·

Սապ · Հէ · 14 · Հ ՀՀ 6 · Սապ · Հէ · 15 ·

Ն · ք · Գ՝ · 1491

մեռիկ ընեւ , ու ինչ որ անոր առ-
ջին շիտակ է՝ ընեւ , և անոր պա-
տուիրանքներուն ականջ դնեւ , ու
անոր բոլոր կանոնները պահես , ան
Եգիպտացւոց վրայ
չբերեմ , որոնք Եղիպտացւոց վրայ
բերի . ինչու որ ես եմ Տէրը՝ Ձեր
բժիշկը :
27 Ես եկան Եղիմ , ու հոն տաս-
ներկու ջուրի աղբիւրներ ու եօ-
թանասուն արմաւենիներ կային .
և հոն ջուրերուն քովը բանակ
դրին :

ԳԼ · Ի Զ

1 Իսրայէլացիք Սին անապատը կը հասնին , 2 ու կերակուրի համար տրտունջ կ՚ընեն : 4 Աստուած երկինքէն հաց տալ կը խոստանայ : 11 Լսրամարբիները : 14 և մանանան կը իջնէ : 16 Մանանայ ժողվելուն կանոնը : 25 Շաբաթ օրերը մանանայ չէր իջներ : 32 Աստուած կը պատուիրէ որ անկէ մէկ ամբր պահուի :

1 Ու Եղիմէն ուղեւ-
չեցին , ու Իսրա-
յէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը և-
կան Սինի անապատը՝ որ Եղիմի
ու Սինայի մէջտեղն է , անոնց Ե-
գիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ
ամիսն տասնհինգերորդ օրը :
2 Ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-
ղովքը անապատին մէջ Մովսէսին
ու Ահարոնին դէմ տրտունջ ը-
րին . 3 Իսրայէլի որդիքը բսին ա-
նոնց , Երանի թէ Տէրոջը ձեռ-
քովը մեռած բլլայինք Եղիպտոսի
երկրին մէջ , երբոր միսի կաթսա-
ներուն քովը նստած կինք , ու
կուշտ հաց կ՚ուտէինք . քանզի մեզ
ասանապատը հանեցիք , որ բոլոր
ժողովքը անօթութենէն մեռ-
ցընէք :
4 Ու Տէրը բսաւ Մովսէսին , Ահա
ձեզի երկինքէն Հաց պիտի տե-
ղամ , և ժողովուրդը պիտի ելլէ
ու օրը օր ժողվէ ամէն մէկ օրուան
պէտք եղածը , որ փորձեմ զա-
նոնք՝ թէ իմ օրէնքիս համեմատ
պիտի քալեն թէ չէ : 5 Ու բլլայ
որ վեցերորդ օր բերածնին պատ-
րաստեն , և Ի՛անիկայ ամէն օրուան
ժողվածներուն կրկինը բլլայ :
6 Ու Մովսէս ու Ահարոն բսին Իս-
րայէլի բոլոր որդւոցը , Ի՛ն-
ըրկուն պիտի դիտնաք որ ձեզ Ե-
գիպտոսի երկրէն հանողը Եհո-
վան է : 7 Ու առաւօտուն պիտի
տեսնէք Տէրոջը փառքը , ինչու
որ Տէրոջը դէմ ձեր բրած տրտունջ-
ը ինքը լսեց . և Մենք ով ենք
8 որ մեզի դէմ կը տրտնջէք : Ու
Մովսէս բսաւ , Երբոր Տէրը ձեզի
իրիկունը ուտելու միս , ու առաւ-
օտուն կշտանալու չափ հաց տայ ,
Ի՛նչ Տէրոջը դէմ որ Տէրը լսած է ըրած
տրտունջներնիդ . և մենք
ով ենք . ձեր տրտունջը մեզի
դէմ չէ , հապա Տէրոջը դէմ :
9 Ու Մովսէս բսաւ Ահարոնին , Ի-
սրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին
բսէ , Տէրոջը առջեւը մօտեցէք .
ինչու որ ձեր տրտունջը լսեց :
10 Ու եղաւ որ երբ Ահարոն Իսրա-
յէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին կը
խօսէր , անոնք դէպ ի անապատը
նայեցան , և ահա Տէրոջը փառքը
ամպին մէջ երեցաւ :
12 Ու Տէրը
խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով , Ի-
սրայէլի որդւոցը տրտունջը լսեցի .
խօսէ անոնց՝ բսելով , Իրիկուան
դէմ միս պիտի ուտէք , ու առա-
ւօտուընջ հացով պիտի կշտանաք .
և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Ե-
հովայ ձեր Աստուածը :
13 Ու եղաւ որ իրիկունը քլորամար-
դիներ եկան ու բանակը ծածկե-
ցին . և առաւօտուընջ բանակին բո-
լորտիքը ցօղ իջաւ :
14 լորտիքը ցօղ իջաւ : Ու երբոր
իջած ցօղը վերցաւ , ահա անապա-
տին երեսին վրայ մանր թեփաձեւ
բան մը կար՝ եղէամի պէս մանր գետ-
նի վրայ : 15 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը
տեսան , իրարու բսին , Ի՞նչ է ասիկա .
քանզի ինչ բլլալը չէին գիտեր . ու
Մովսէս բսաւ անոնց , Ասիկա հա-
ցը՝ որ Տէրը ձեզի ուտելու տուաւ ,
16 Տէրոջը պատուիրած բանը ասիկա է .
ժողվեցէք անկէ ամէն մէկդ իր
կերածին չափ . ամէն մէկդ իր
վրանին մէջ եղողներուն համար՝ ձեր
հոգիներուն համրանքին նայելով՝
մարդ գլուխ հ մէկ օմէր առնէք :
17 Ու Իսրայէլի որդիքը այնպէս բրին .
և որը շատ ու որը քիչ ժողվեց :
18 Ու երբ օմէրով կը չափէին , շատ
ունեցողինը չաւելցաւ , ու քիչ ու-
նեցողինը չպակսեցաւ . ամէն մէկը
իր կերածին չափ ժողվեց :
19 Ու
Մովսէս բսաւ անոնց , Մէկը անկէ
մինչև առտու չպահէ : Բայց մարդ
չլսեցին Մովսէսին , հապա ոմանք
թողուցին անկէ մինչև առտու , և
որդնոտեցաւ ու հոտեցաւ . և Մով-
սէս բարկացաւ անոնց վրայ :
21 Ու
առտու կը ժողվէին անկէ ամէն մէկը
իր կերածին չափ . ու արեւը տաք-
ցածին պէս կը հալէր :
22 Ու եղաւ որ վեցերորդ օրը կրկի-
նապատիկ ուտելիք՝ ամէն մէկուն
համար երկու օմէր ժողվե-
ցին . և ժողովքին բոլոր իշխանները
եկան ու պատմեցին Մովսէսին :
23 Ու անոր բսաւ անոնց , Ասիկա Տէրո-
ջը բսածը . վաղը Հանգստութեան
սուրբ շաբաթն է Տէրոջը . ինչ որ
պիտի եփէք՝ եփեցէք , և ինչ որ պի-
տի եռացնէք՝ եռացուցէք , ու
ինչ որ ձեզի մնայ՝ ձեզի համար
առտուան պահուելու թողուցէք :
24 Ու անոր առտուան թողուցին՝

Ն · ք · Գ՝ · 1491

Ի Տէրոջ առ-
թաց · ը · 7 · Գա · ժ · 16 · Հով · ժգ · 2 :
Թագ · ժգ · 16 :
Հմր 7 · Գա · ժգ · 21 · Թագ · ժգ · 19 · Թագ · ը · 10 · 11 :
Հմր 8 :
Հմր 6 :
Հմր 7 :
Թագ · ժա · 31 · Սաղ · Նր · 27 · 28 · Եզ · 40 :
Թագ · ժա · 9 :
Թագ · ժա · 7 · Ր Օր · ը · 3 · Նեհ · Թ · 15 · Սաղ · Նը · 24 · Եզ · 40 :
Եբ · ՄԱՆ ՀՈՒ · (տես կից կ՚ելլե համեմատ բառը ։)
Ցած · գ · 31 · 49 · 58 · Ա Կոր · ժ · 3 :
Հմր 36 :
Ա Կոր · ը · 15 :
Ն · ք · Գ՝ · 1491
Ի Տէրոջ առ-
թաց · ը · 7 · Գա · ժ · 16 · Հով · ժգ · 2 :
Թագ · ժգ · 16 :
Հմր 7 · Գա · ժգ · 21 · Թագ · ժգ · 19 · Թագ · ը · 10 · 11 :
Հմր 8 :
Հմր 6 :
Հմր 7 :
Թագ · ժա · 31 · Սաղ · Նր · 27 · 28 · Եզ · 40 :
Թագ · ժա · 9 :
Թագ · ժա · 7 · Ր Օր · ը · 3 · Նեհ · Թ · 15 · Սաղ · Նը · 24 · Եզ · 40 :
Եբ · ՄԱՆ ՀՈՒ · (տես կից կ՚ելլե համեմատ բառը ։)
Ցած · գ · 31 · 49 · 58 · Ա Կոր · ժ · 3 :
Հմր 36 :
Ա Կոր · ը · 15 :
Նեհ · ը · 3 · Գա · ի · 8 · Ես · 15 · Ի · 3 · Գա · Իգ · 3 :

Ն · ք · ղԲ · 1491

Մովսէսին հրամայածին պէս . և
ոչ †հոտեցաւ , ոչ ալ անոր միջը
25 որդ եղաւ : Եւ Մովսէս բաւ ,
Ուլսօր կերէք ան ; ինչու որ այսօր
չարաթի է Տէրոջը . այսօր դաշտին
26 մէջ անկէ պիտի չգտնէք : Վեց
օր պիտի ժողվէք անոնկայ . բայց
եօթներորդ օրը՝ որ շարաթի է , պի-
27 տի չգտնուի : Եւ եղաւ որ եօթ-
ներորդ օրը ժողովուրդէն ոմանք
28 ժողվելու ելան , ու չգտան : Եւ
Տէրը բաւ Մովսէսին , Մինչև ե՞րբ
չէք ուզեր պահել իմ պատուի-
29 րանքներս ու օրէնքներս : Նայեցէք
որ Տէրը տուաւ ձեզի շարաթը , ա-
նոր համար վեցերորդ օրը ինքը ձեզի
երկու օրուան հաց կու տայ . ամէն
մէկերնիդ իր տեղը թող նստի ,
մէկը իր տեղէն չելլէ եօթներորդ
30 օրը : Եւ ժողովուրդը հանգստաւ
31 ցաւ եօթներորդ օրը : Եւ Իսրայէ-
լի *որդիքը անոր անունը Ման դր-
բին . ու ՚ան դինձի սերմի պէս ճեր-
մակ՝ ու անոր համը միղոսով չիւ՚՚՚

ՆՀ · Ք · ՉԾ · 1491

ԳԼ · ՃԾ

1 Ցոմոր Մովսեսին կը բերէ անոր կինը ու
զաւակը ։ 7 Մովսես զանիկայ կը մեծարէ ։
13 ու անոր խրատները կը բառնէ ։ 27 Ցոմոր
կը մեկնի ։

1 Եւ Մովսեսին աները՝ Մադիա-
մու. քուրմը Ցոմոր լսեց Ի ան
ամէնը որ Աստուած բրաւ Մովսէ-
սին ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ,
Ա թէ Տէրը Եգիպտոսէն Հանեց

2 Իսրայէլը ։ Եւ Մովսեսին աները
Ցոմոր առաւ Մովսեսին կնիկը
Սեպփորան , անիկայ ետ իրկուէն

3 եւորը ։ Եւ անոր Բ երկու որդիքը՝
որոնց Բ մէկուն անունը Գերսամ
էր . ինչու որ ինքը բանը էր , Օ-
տար երկրի մէջ պանդխտ եմ .

4 Եւ մէկալին անունը Գ Եղիազար
էր . ինչու որ ըսէր էր , Իմ Հօրս
Աստուածը իմ օգնականս էր , ու
ինս Փարաւոնին սուրէն ազատեց ։

5 Եւ Մովսեսին աները Ցոմոր անոր
որդիներովը ու անոր կնիկովը ե-
կան Մովսեսին դէպ Ի անապատը
ուր որ անիկայ բանակ դրեր էր

6 Ի Աստուծոյ լեռանը քովը ։ Եւ
իմացուց Մովսեսին ըսելվէ , Ես
քու անեղբ Ցոմոր քեզի կու գամ ,
նաև քու կնիկդ իր երկու որդիքը

7 իր հետ ունենալով ։ Եւ Մովսես
իր աները Ը դիմաւորելու ելաւ , և
անոր խոնարհութիւն բրաւ , ու
Ի համբուրեց զանիկայ . և իրարու
Ը ողջոյն իւնը հարցուցին ու մտան

8 Նը մնաւ ։ Եւ Մովսես իր անեղբօր
պատմեց ան ամէնը՝ որ Տէրը բրաւ
Փարաւոնին ու Եգիպտացիներուն՝
Իսրայէլին համար , և ճամբուն մէջ
բոլոր Ի իրենց բռնած աշխատու-
թիւնը , ու Տէրոջը Ի զանունք ա-

9 զատելը ։ Եւ Ցոմոր ուրախացաւ
բոլոր բարութիւններուն համար՝
որ Տէրը բրաւ Իսրայէլին , փրկելով
զանունք Եգիպտացւոց ձեռքէն ։

10 Եւ Ցոմոր բաւ , Ի Օրհնեալ ըլլայ
Տէրը՝ որ ազատեց ձեզ Եգիպտա-
ցւոց ձեռքէն ու Փարաւոնին
ձեռքէն . ինչու որ ազատեց ժո-
ղովուրդը Եգիպտացւոց ձեռքին

11 տակէն ։ Հիմա գիտեմ որ Եհո-
վան Է բոլոր աստուածներէն մեծ է .
Է բանին մէջ որ Ի կը
Հպարտանային , անոնցմէ վեր Է ե-

12 ղաւ ։ Եւ Մովսեսին աները Ցո-
թոր ողջակէզ ու զոհեր բերաւ
Աստուծոյ . և Ա Հարոն ու Իսրայէլի
բոլոր ծերերը Մովսեսին անեղբօրը
հետ Ի Աստուծոյ առջեւը հաց ու-
տելու եկան ։

13 Եւ եղաւ որ հետեւեալ օրը Մովսես
ժողովուրդը դատելու նստաւ , ու
ժողովուրդը առաւօտէն մինչեւ ի-
րիկուն Մովսեսին քովը կայնեցաւ ։

14 Եւ Մովսեսին աները երբոր տեսաւ
ինչ որ կ՝ընէր Մ Վ Է ժողովուր-
դին , բաւ , Ի՞նչ է աս բանը՝ որ
դուն կ՝ընես ժողովուրդին . ինչու
դուն մինակ կը նստիս , ու բոլոր
ժողովուրդը առաւօտէն մինչեւ

15 իրիկուն քու քովդ կը կայնի ։ Եւ
Մովսես բաւ իր աներոջը , Քանզի
ժողովուրդը կու գայ ինծի՝ Ա-
աուծմէ փափաքան հարցրնելու ։

16 Երբոր անոնք Ի բան մը ունենան՝
ինծի կու գան , և ես Ի անոնց մէջ
տեղը դատաստան կ՝ընեմ , ու Ա-
աուծոյ կանոնները ու օրէնքները

17 անոնց կը դիտցընեմ ։ Եւ Մովսեսին
աները բաւ անոր ։ Քու բրածդ

18 ադէկ բան չէ ։ Իրաւցընէ դուն պի-
տի մաշիս , դուն ալ ա քու հետդ
եղած աս ժողովուրդն ալ . ինչու-
որ աս բանը քեզի շատ ծանր է ,
Ի դուն մինակ չես կրնար բնել աս ։

19 Հիմա մտիկ բրէ իմ խօսքս . ես
քեզի խրատ տամ , ու Ի Աստուած
քեզի հետ պիտի ըլլայ ։ Ի ժողո-
վուրդին համար Աստուծոյ առջեւը
դուն դուս , որ Ի գործերը դուն

20 ներկայացրնես Աստուծոյ . Եւ Ա-
նոնց սորվեցնես կանոնները ու օ-
րէնքները , և գիտցուր անոնց Ի ե-
րնդ քալելու ճամբան ու Ի բրնոյ

21 բնելու գործը ։ Ասկի դուն բոլոր
ժողովուրդէն Ի կարող մարդիկ՝
Ի Աստուծմէ վախցող Ի ճշմարտա-
սէր Ա Ի ագահութիւնը ատող
մարդիկ բնտրէ , ու Ի Հազար պետեր՝ Հարիւրապետներ՝ Հիսնա-
պետներ ու տասնապետներ դիր ա-

22 նոնց վրայ . Եւ Ի ամէն ատեն Ի ող
անոնք դատեն ժողովուրդը . և ա-
մէն Ի մեծ բանը քեզի ներկայացը-
նեն , ու ամէն պզտիկ բանը անոնք
դատեն . այսպէս քեզի օգնելով՝
Ի րու վրայէդ Բ Ի Ը կը Թ ևեղ նցցնեն ։

23 Թէ որ ան բանը բնես , ու Աստուած
ալ քեզի Ա Ի պատուիրէ , ան
ատենը Ի կարող կ՝ըլլաս դիմանա-
լու , և բոլոր աս ժողովուրդն ալ
խաղաղութեամբ Ի իրնոյ տեղը
կ՝երթան ։

24 Եւ Մովսես իր աներոջը խօսքը
մտիկ բրաւ , ու անոր ամէն բանէր

25 բրաւ ։ Եւ Ի Մովսես բոլոր Իսրայէ-
լէն կարող մարդիկ բնտրեց , ու
զանոնք ժողովուրդին վրայ գլուխ-
ներ՝ Հազարապետներ՝ Հար-
բիւրապետներ՝ Հիսնապետներ ու

26 տասնապետներ կարգեց ։ Եւ Ի ամէն
ատեն անոնք կը դատէին ժողո-
վուրդը . Ի դժուարին բանը Մովսէ-
սին կը ներկայացրնէին , ու ամէն
պզտիկ բանը իրնեք կը դատէին ։

27 Եւ Մովսես իր անեղբը ճամբայ հա-
նեց , ու անիկայ Ի իր երկիրը գնաց ։

ՆՀ · Ք · ՉԾ · 1491

Հ ղև · իգ · 12 ։
թոռ . ԺԸ ։
34 ։
ՅՊԼ · իգ · 7 ։
իգ · 14 ։ Ր
Օր · ԺԷ · 8 ։
բ թագ · ԺԸ ·
3 ։ Ցոր · լա ·
13 ։ Գոր ·
ԺԸ · 15 ։ ա
Կոր · գ · 1 ։
+ Եբ Ը · մոր-
գանն ու իր
ընկերներն
Ը Ղև · իգ · 15 ։
թոռ . ԺԸ ·
35 ։ իե · 6 ։
ՃԸ · լգ · 6 ։
7 , 8 , 9 ։
Ե թոռ . ԺԸ ·
14 ։ 17 ։ Ր
Օր · ա · 9 ։
12 ։
Ժ ՊԼ · գ · 12 ։
Ի ՊԼ · գ 16 ։
ի · 19 ։ Ր Օր ·
ե · 5 ։
Ն թոռ . իե · 5 ։
Ը Ր Օր · գ · 1 ։
5 ։ ե · 1 ։ գ ·
1 · 2 ։ ե · 11 ։
Ա Սապ · ՀԽԳ ·
8 ։
Ը Ր Օր · ա ·
18 ։
Ը Հմր 25 ։ Ր
Օր · ա · 15 ։
16 ։ Ժ գ · 18 ։
Ր ՄՆ · ԺԹ ·
5–10 ։ Գոր ·
գ · 3 ։
Է Ծմ · իե ·
18 ։ բ թագ ·
իգ · 3 ։ Ր ՄՆ ·
ԺԹ · 9 ։
Ա Եզեկ · Ժը ·
8 ։
Ա Ր Օր · Ժ գ ·
19 ։
Է Հմր 26 ։
Ա Հմր 26 ։
Ղև · իգ · 11 ։
թոռ . Ժ ե ·
33 ։ իե · 2 ։
լգ · 1 ։ Ր Օր ·
ա · 17 ։ ԺԸ ·
8 ։
Բ թոռ . Ժ ա ·
17 ։
Ե Հմր 18 ։
Ա Ծմ . Ժը ·
33 ։ լ · 25 ։
Կղ · Ժ գ ·
29 ։ բ թագ ·
ԺԹ · 39 ։
Ի Ը Ր Օր · ա · 15 ։
Գոր · գ · 5 ։
+ Հմր 22 ։
Ցոր · իԹ ·
16 ։
Ի թոռ . Ժ ·
29 , 30 ։

ՆՈՄԵՐՆԵՐ 1491

ԳԼՈՒԽ ԺԹ

1 Ժողովուրդը Սինայի անապատը կու գայ ։ 3 Աստուծոյ պատգամն Մովսէսին ձեւ տալը լուռ ժողովուրդին կը իրեւտ ։ 8 Մովսէս ժողովուրդին պատասխանը Աստուծոյ կը տանի ։ 10 Ժողովուրդը երրորդ օրուան համար կը պատրաստուի ։ 12 Լեռան մօտենալը կ'արգիլուի ։ 16 Աստուծոյ ահագին երեւոյթը լեռանը վրայ ։

1 Երրորդ ամսուն մէջ՝ Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելէն ետքը, նոյն օրը՝ Սինայի ա-
2 նապատը եկան ։ Քանզի Ռափիդիմէն չուեցին, ու Սինայի անապատը եկան, ու անապատին մէջ բանակ դրին ։ և Իսրայէլ հոն
3 էջեւանը դիմացը բանակ դրաւ ։ Եւ Մովսէս Աստուծոյ ելաւ. ու Տէրը ձեւնէն կանչեց զանիկայ՝ ըսելով՝ Ցակոբին տանը ասանկ
4 խօս, և Իսրայէլի որդւոցը իմացը-
5 նես ։ Դուք տեսաք ինչ որ բրի Եգիպտացւոց, և ես ձեզ արծիթի թեւերուն վրայ վերցուցի ու
6 քովս բերի ։ Եւ հիմա եթէ որ իսկապէս ականջալուր ըլլաք իմ ձայնիս ու իմ ուխտս պահէք, ինծի սեփհական գանձ էք ամէն ազգերէն ։ ինչու որ
6 բոլոր երկիրը իմս է ։ Եւ դուք ինծի քահանայութեան թագաւորութիւն ու Աստուծոյ ազգ մը պիտի ըլլաք ։ Իսրայէլի որդւոցը զուցեալ խօսքերդ տուր են ։
7 Եւ Մովսէս եկաւ ու ժողովուրդին ծերերը կանչեց, և Տէրոջը իրեն պատուիրած այս բոլոր խօսքերը
8 անոնց առջեւը դրաւ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը միաբերան պատասխանեցին ու ըսին ։ Տէրոջը բոլոր ըսածներնիդ պիտի ընենք ։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը
9 դարձուց ։ Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին ։ Ահա ես քեզի կու գամ՝ թանձր ամպի մէջ, որ ժողովուրդը լսէ՝ երբոր ես քեզի հետ խօսիմ, ու նաեւ հաւատան քեզի յաւիտեան ։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը
10 պատմեց ։ Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին ։ Գնա ժողովուրդին, և զանոնք սրբէ այսօր ու վաղը, և թող
11 հիւթնոց լաթերը լուան ։ Ու երրորդ օրուան համար պատրաստ ըլլան ։ քանզի երրորդ օրը Տէրը բոլոր ժողովուրդին աչքին առջեւը Սինայ
12 լեռանը վրայ պիտի իջնէ ։ Եւ դուն ժողովուրդին բոլորտիքը սահման դնես՝ ըսելով ։ Ինքզինքնիդ լեռը ելլելէն կամ անոր ծայրին դպչելէն զգուշացուցէք ։ Ամէն որ լեռանը դպչի, անշուշտ պիտի մեռ-
13 ցուի ։ Անոր ձեռք չդպչի ։ քանզի թող անպատճառ պիտի

քարկոծուի, կամ նետով զարնուի ։ թէ անասուն ըլլայ և թէ մարդ՝ պիտի չապրի ։ երբոր հնչողը ձայնը երկար ձգուի, անոնք լեռը պիտի ելլեն ։
14 Եւ Մովսէս լեռնէն դէպ ի ժողովուրդը իջաւ, ու սրբեց ժողովուրդը ։ և անոնք իրենց լաթերը
15 լուացին ։ Եւ անիկայ բսաւ ժողովուրդին ։ Երրորդ օրուան համար պատրաստ եղէք ։ Ձեր կիներուն մի՛ մերձենաք ։
16 Եւ եղաւ որ երրորդ օրը առտուանց որոտումներ ու կայծակներ կ'ըլլային, և թանձր ամպ մը կար լեռանը վրայ, ու խիստ սաստիկ հնչող ձայն մը, և բանակին մէջ եղած բոլոր ժողովուրդը զար-
17 հուրեցաւ ։ Եւ Մովսէս բանակէն Աստուծոյ առջեւը հանեց ժողովուրդը, ու անոնք լեռանը տակը
18 կայնեցան ։ Եւ Սինայ լեռը բոլորովին կը մխար ։ ինչու որ Տէրը անոր վրայ հրկիզով իջաւ ։ ու անոր մխիրը ծուխի պէս կ'ելլէր, և ամբողջ լեռը սաստիկ կը դո-
19 ղար ։ Եւ երբոր որ փողին ձայնը կը սաստկանար, Մովսէս խօսեցաւ, ու Աստուած ձայնով մը
20 անոր պատասխան տուաւ ։ Եւ Տէրը Սինայ լեռանը վրայ՝ լեռանը գլուխը իջաւ ։ ու Տէրը կանչեց Մովսէսը լեռանը գլուխը, և Մովսէսին ։ Իջի՛ր՝ ժողովուրդին պատուիրէ, որ չըլլայ թէ Տէրը տեսնելու համար սահմանէն անցնին,
22 ու անոնցմէ շատերը կորսուին ։ Եւ Տէրոջը մօտեցող քահանաներն ալ սրբուին, որ չըլլայ թէ Տէրը զանոնք
23 նոնց վրայ յարձակի ։ Եւ Մովսէս բսաւ Տէրոջը ։ ժողովուրդը չկրնար ելլել Սինայ լեռը ։ ինչու որ դուն մեզի խոստացար՝ ըսելով ։ Բնաման դիր լեռանը, ու անիկայ սրբէ ։
24 Եւ Տէրը բսաւ անոր ։ Գնա՝ վար իջիր, ու Ահարոնին հետ ինկած ելիր ։ բայց քահանաները ու ժողովուրդը Տէրոջը ելլելու համար սահմանէն չանցնին, որ չըլլայ թէ
25 անոնց վրայ յարձակի ։ Ու Մովսէս ժողովուրդին իջաւ, և անոնց խօսեցաւ անոնց ։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Տասը պատուիրանները ։ 18 Ժողովուրդը կը վախնայ ։ 20 ու Մովսէսէն կը մեղմացուի ։ 22 Կուռապաշտութիւնը կ'արգիլուի ։ 24 Սեռան չինուելուն կերպը ։

1 Եւ Աստուած սա բոլոր խօսքերը գոչեցից՝ ըսելով ,
2 Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեցի ։

ՆՈՄԵՐՆԵՐ 1491

Ա Ելից 16, 19։
Ե Ելից 10։
Զ Ելից 11։
Է Ա Թագ. Ա. 4, 5։ Զաքար. Ե. 3։ Ա Կոր. Ե. 5։
Ը Սպտ. Ե. 18։ Ներ. Ժ. 18, 19։ Ցայտ. գ. 5։ Բ. 5։ Ժ. 19։
Թ Ելից 9։ Գաղ. Ա. 34։ Բ Պետ. Ա. 14։
Ժ Ցայտ. Ա. 10։ գ. 1։
Ժա Ներ. Ժ. 21։
Ժբ Օր. գ. 10։
Ժգ Օր. գ. 11։ Դ. 2։ Յեսու. Ե. 5։ Սպտ. Կր. 7, 8։ Նա. Ա. 4։ Մաղ. գ. 3։
Ժդ Գաղ. Ե. 17։ Ներ. Ժ. 17։ Ա Կոր. Ե. 7։ Բ Կոր. Ե. 17։ Ա Պետ. Բ. 9։
Ժե Ելից 19։ Ա Թես. Դ. 16։ Ա Կոր. Ժե. 52։ Յայտ. Ա. 10։
Ժզ Ելից 19։ Ա Թագ. Ժդ. 44։ Ներ. Ժ. 22։
Ժէ Ելից 14։ Ա Կոր. Ժ. 2։ Գաղ. Ժ. 5։
Ժը Ելից 16, 18։ Գաղ. Դ. 5։ Բ Կոր. Դ. 2։ Ներ. Ժ. 2։
Ի Ելից 14։ Ա Կոր. Ժ. 1։ Բ Կոր. Ա. 20։

Ա Ելից 16, 19։
Բ Ելից 10։
Գ Ելից 11։
Դ Ա Թագ. Ա. 4, 5։ Զաքար. Ե. 3։ Ա Կոր. Ե. 5։
Ե Սպտ. Ե. 18։ Ներ. Ժ. 18, 19։ Ցայտ. գ. 5։ Բ. 5։ Ժ. 19։
Զ Ելից 9։ Գաղ. Ա. 34։ Բ Պետ. Ա. 14։
Է Ցայտ. Ա. 10։ գ. 1։
Ը Ներ. Ժ. 21։
Թ Օր. գ. 10։
Ժ Օր. գ. 11։ Դ. 2։ Դատ. Ե. 5։ Սպտ. Կր. 7, 8։ Նա. Ա. 4։ Ա Մր. գ. 3։
Ժա Գաղ. գ. 2։ Ներ. Ժ. 17։ Բ Պետ. Ա. 1։ Յայտ. Ե. 1։
Ժբ Ելից 17։ Ներ. Ժ. 21։
Ժգ Ելից 19։ Ա Թես. Դ. 16։ Ա Կոր. Ժե. 52։ Յայտ. Ա. 10։
Ժդ Ելից 19։ Ա Թագ. Ժդ. 44։ Ներ. Ժ. 22։
Ժե Ելից 14։ Ա Կոր. Ժ. 2։ Գաղ. Ժ. 5։
Ժզ Ելից 16, 18։ Գաղ. Դ. 5։ Բ Կոր. Դ. 2։ Ներ. Ժ. 2։
Ժէ Ելից 14։ Ա Կոր. Ժ. 1։ Բ Կոր. Ա. 20։
Ժը Ներ. Ժ. 22։
Ի Ղեւ. Ժ. 1։ Ներ. Ժ. 13։ Բ Օր. Ե. 6։ Սպտ. Ամ. 10։ Ամո. Ժգ. 4։
Ի Ա Գէ. Ժ. 3։

Ն · Հ · Գ · 1491

ԸՐ Օր · Ե · 7 · Գ · 14 · Ջ
Թագ · Ժէ · 35 · Եբեմ · Լէ · 6 · Լե · 15 ·

Ի Գէ · Խդ · 1 · Ը Օր · Գ · 16 · Ե · 8 · Լէ · 15 · Ասդ · Ջ · 7 ·

Ը Գէ · Խդ · 24 · Ցես · Խդ · 7 · Ը Թագ · Ժէ · 35 · Նա · Խդ · 15, 19 ·

Ի Գէ · Լդ · 14 · Ը Օր · Գ · 24 · Գ · 15 · Ցես · Խդ · 19 · Նաւ · ա · 2 ·

Է Գէ · Լդ · 7 · Գէ · Ի · 5 · Խդ · 39, 40 · Թես · Ժգ · 18, 33 · Գ Թագ · Իա · 29 · Յոբ · Ե · 4 · Իա · 19 · Ասդ · Հմ · 8 · Ճի · 4 · Նա · Ժգ · 20, 21 · Կե · 6, 7 · Ե Բեմ · Ը · 9 · Լը · 18 ·

Ի Գէ · Լդ · 7 · Ը Օր · Կ · 9 · Ասդ · Ճի · 34 · Հռով · Ժա · 28 ·

Ա Գէ · Խդ · 1 · Գէ · Ժե · 12 · Ը Օր · Ե · 11 · Ասդ · Ժե · 4 · Պատ · Ե · 33 ·

Ի Մէր · Գ · 11 ·

Է Գէ · Լ · 13, 14 · Գէ · Ժե · 3, 30 · Խդ · 2 · Ը Օր · Ի · 12 ·

Ի Գէ · Խդ · 12 · Լ · 15 · Լդ · 21 · Գէ · Խդ · 3 · Ե Գեկ · Ի · 12 · Գա · Ժգ · 14 ·

Ձ Ղե · Ը · 2, 3 · Գէ · Ժգ · 26 · Լա · 15 ·

3 Ի նձ ժ պատ ուրիչ աստուածներ չունենաս ։

4 Ի Դուն քեզի կուռք չչինես , ոչ ալ վերը երկինքի ժ Ջ՝ կամ վարը երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն ժ Ջ եղած բ ն ե ր ո ւ ն ժ Կ նմա-
5 նու թիւնը . Ը Ա նոնց երկրպագու-թիւն չընես , ու զանոնք չպաշտես . ինչու որ ես քու Տէր Ա ստուածդ Ի նախանձոտ Ա ստուած եմ ։ որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէ-նու թիւնը որդւոցը վրայ՝ մինչև ա-նոնց երրորդ ու չորրորդ ազգը՝ որ
6 կ՚ատեն զիս . Եւ ի՛ կ՚ողորմիմ ա-նոնց մինչև հազար ազգը՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանե-ները կը պահեն ։

7 ՚ Տէրոջը քու Ա ստուծոյդ ա-նունը պարապ տեղը բ ե ր բ ո ն չ ա ո ն ես . ինչու որ Տէրը իր անունը պարապ տեղը բ ե ր բ ո ն ա ո ն ո ղը Ի անմեղ պիտի չսեպէ ։

8 Հ ո ւ շ ա դ ա տ ու թ ե ան օրը մ ի տ պ ր բ ե ր՝ անիկայ սուրբ պահելու հա-
9 մար ։ Ի Վեց օր պիտի աշխատիս , ու բոլոր գործդ բնես . Բայց ՚ ե ւ ո ճ ո-ն ե ր ո ր դ օրը Տէրոջը քու Ա ստուծոյդ հ ա ն դ ի ս ա տ ու թ ե ան օրն է . ան օրը գործ մը պիտի չգործես , ոչ դուն՝ ոչ քու որդիդ՝ ոչ քու աղջիկդ՝ ոչ քու ծա-ռադ ու աղախինդ՝ ոչ քու անա-
10 սունդ՝ և ոչ ալ տանդ մէջ եղած
11 օտարականդ . Քանզի ՚ Տէրը վեց օրուան մէջ բրաւ երկինքը ու եր-կիրը՝ ծովը ու բոլոր անոնց մէջ ե-ղածները , և ե ւ ո ճ ո ր դ օրը հան-դրստացաւ . անոր համար Տէրը օրհնեց հ ա ն դ ի ս ա տ ու թ ե ան օրը ու սրբեց զանիկայ ։

12 Յ պատուէ քու հայրդ ու մայրդ , որ քու օրերդ երկար ըլլան անե-րկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Ա-ստուածդ կու տայ քեզի ։

13 Ա Սպանու թիւն մի ընես ։

14 ՚ Շ ն ու թ իւն մի ընես ։

15 ՚ Գողու թիւն մի ընես ։

16 ՚ Ձ ու դ ր ա գ իպ դէմ սուտ վկա-յու թիւն մի ընես ։

17 Ն Ձ ու դ ր ա գ իպ տանը մի ցան-կար . Ա ր ու դ ր ա գ իպ կնկանը՝ կամ անոր ծառայինն՝ կամ անոր աղա-խինին՝ կամ անոր եզին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու դ ր ա գ իպ ամենին մէկ բանին մի ցանկար ։

18 Եւ ՚ բոլոր ժողովուրդը Ի կը տես-նէին որոտումները ու կայծակները և փողին ձայնը ու լեռնանը ՚ ծխալը ։ Եւ երբ ժողովուրդը տեսաւ , ետ քաշուեցաւ ու հեռու կայնեցաւ .
19 Եւ բսին Մովսեսին ։ Ը Դուն խօսէ մեզի հետ , ու մենք կ՚ընդունք . բայց ՚ Ա ստուած թող չխօսի մեզի հետ՝
20 որ չմեռնինք ։ Եւ Մովսես բսաւ ժողովուրդին ։ ՚ Մի վախնաք . Ի ն չ ու որ Ա ստուած ձեզ փորձելու եկաւ ։ ՚ Ա նանկ որ անոր վախը ձեր
21 առջեր բլլայ , որ չմեղանչէք ։ Եւ ժողովուրդը հեռու կայնեցաւ . ու Մովսես մօտեցաւ ետն թանձր խաւարին՝ ուր որ Ա ստուած էր ։

22 Եւ Տէրը բսաւ Մովսեսին ։ Ա-նանկ պիտի բսես Իսրայէլի որդւոց ։ Դուք տեսաք որ ձեզի հետ
23 ՚ երկինքէն խօսեցայ . ՚ Ի նձի հետ արծաթի աստուածներ չընէք , ոչ ալ ոսկի աստուածներ շընէք ձեզի ։
24 Ի նձի հազ ի սպան մը շընես , ու անոր վրայ քու ոչխարէզներդ ու խաղաղութեան զոհերդ՝ էրան ոչ-խարներդ ու արջառներդ մատու-ցանես . Ե ս ամէն ՚ տեղ՝ ուր որ իմ անունս յիշել կու տամ , քեզի պիտի գամ՝ ու բ ե զ պիտի օրհնեմ ։
25 Եւ ՚ թէ որ ինձի քարէ սեղան շընելու բլլաս , տաշած քարէ չընես . քանզի թէ որ անոր վրայ երկաթի գործիք վերցընես , կը
26 պղծես անիկայ ։ Եւ աստիճաններ-ով չելլես իմ սեղանս , որ քու մերկութիւնդ չբացուի անոր վրայ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Զ անազան կանոններ ծառաներու համար ։ 5 Ը ն ծառային համար՝ որուն ականջը պիտի ծակուի ։ 7 Ա նգամներու համար ։ 12 Մարգասպանութեան համար ։ 16 Մարդ գողցողի համար ։ 17 Ծնողաց հայհոյութիւն ը-նողներուն համար ։ 18 Զ արնոցներուն համար ։ 22 Պատասխանի եղած վճռի մը համար ։ 28 Զ արնոց եզի համար ։ 33 Ա ղտի մը պատճառ եղողին համար ։

1 Ա ւ ՚ անոնց առջեր դնելու գա-
2 տաստանները զ ո ր ը ն ե ր ն ե ս ։ Ք թէ որ Եբրայեցի ծառայ մը ծախու առնես բլլաս , անիկայ վեց տարի պիտի ծառայէ , և ե ւ ո ճ ն ե ր ո ր դ
3 ժ ա ր ի ն ազատ պիտի ելլէ ։ թէ որ միայնակ մտաւ , միայնակ պիտի ել-լէ . թէ որ կնկի ունէր , կնկին ալ
4 ի ր հետը պիտի ելլէ ։ թէ որ իր տէրը իրեն կնիկ տուաւ , ու անի-կայ իրեն որդիներ կամ աղջիկներ ծնաւ է , կնիկը ու անոր տղաքը տիրոջը պիտի բլլան , ու ինքը մի-
5 նակ պիտի ելլէ ։ Ք Հապա թէ որ ծառան յայտնի բսելու բլլայ թէ Ես կը սիրեմ իմ տէրս իմ կնիկս

Ն · Հ · Գ · 1491

Ե Բէր · Ժէ · 18 ·
Ն Ցեսդ · ա · 10 · 12 ·
Գ Գէ · Ժե · 18 ·
Ն Ը Օր · Ե · 27 · Ժէ · 16 · Գաղ · Գ · 19, 20 · Եբէր · Ժէ · 19 ·
Ե Ը Օր · Ե · 25 ·
Ա Թագ · Ժէ · 20 · Նա · Իա · 10 · 13 ·
Ն Ղե · Իէ · 1 · Ը Օր · Ժգ · 3 ·
Ա Ը Օր · Գ · 10 · Գ · 2 · Ժ · 12 · Ժէ · 13, 19 · Ժե · 20 · Իբ · 58 · Ընակ · Գ · 7 · Ժգ · 6 · Նա · Ը · 13 ·
Է Գէ · Ժե · 16 · Ը Օր · Ե · 5 · Գ Թագ · Ը · 12 ·
Ջ Ը Օր · Գ · 36 · Ղեմ · Ի · 13 ·
Ա Գէ · Լ · 1 · 2, 4 · Ա Թագ · Ե · 4 · 5 · Գ Թագ · Ժէ · 33 · Եզեկ · Ի · 39 · Իգ · 8 · Դան · Ե · 4 · 23 · Ամո · Ա · 5 · Ը Կոր · Գ · 14 · 15 · 16 ·
Ֆ Ղե · Ա · 2 ·
Ր Ը Օր · Ժը · 5 · 11 · 21 · Ժգ · 23 · Ժգ · 6 · 11 · Իգ · 2 · Գ Թագ · Ը · 43 · Ի · 3 · Ը Պտ · Գ · 6 · Ե · 16 · Ժը · 13 · Եզր · Գ · 12 · Ղեհմ · Ա · 9 · Սաղ · Նգ · 7 · Ե Բեմ · Ե · 10 · 12 ·
Ո Գէ · Ժը · 2 · Ը Օր · Ե · 13 ·
Ֆ Ը Օր · Իե · 5 · Ցես · Ը · 31 ·

Ա Գէ · Իդ · 3, 4 · Ը Օր · Գ · 14 · Գ · 1 ·

Ն · Ա · ՊԵ · 1491

Ծ Պէս · ժբ · 12 ; Իբ · 8 · 28 ։

Ի Ասղ · ի · 6 ։

Ղ Նեհեմ. ե · 5 ։

Ի Հմր 2 ; 3 ։

Ա ա Պար · է · 5 ։

Ի Ծն · թ · 6 ; Ղե · իգ · 17 ; Թուս · ւե · 30 ; 31 ; Պաա · իգ · 52 ։

Ի Թուս · լե · 22 ; Բ Օր · ժԹ · 4 · 5 ։

Ե ա Թագ · իգ · 4 · 10 ; 18 ։

Ն Թուս · լե · 11 ; Բ Օր · ժԹ · 3 ; Գեա · ի · 2 ։

Ի Թուս · ժե · 30 ; լե · 20 ; Բ Օր · ժԹ · 11 ; 12 ; Երե · ժ · 26 ։

Ի Գ Թագ · բ · 28—34 ; Գ Թագ · ժա · 15 ։

Ն Բ Օր · իգ · 7 ։

Հ Ծն · լե · 28 ։

Ն Գե · իբ · 4 ։

Ղ Ղե · ի · 9 ։ Ես ա կ · ի · 20 ; Պաա · ժե · 4 ; Պար · է · 10 ։

Ժ Բ Թագ · գ · 29 ։

* Եբր · Նբա · տիս

Ի Ղե · իե · 45 ; 46 ։

ու իմ տղաքներս , չեմ սովէր որ
6 եղեմ Ե ազատ ըլլամ . Ըն առներ
անոր տէրը Ի դատաւորներուն պի-
տի տանի զանիկայ , և դրանը կամ
դրանդեացը մօտեցընէ . ու անոր
տէրը Ե անոր ականջը հերիւնով պի-
տի ծակէ , և անիկայ յաւիտեան
ծառայ պիտի ըլլայ անոր ։
7 Եւ Թէ որ մէկը Հիր աղջիկը ա-
ղախին ըլլալու համար ծախէ , ա-
նիկայ Ե ծառաներուն եղբայրն պէս
8 պիտի չերթէ ։ Թէ որ անիկայ հա-
ճելի չերեւնայ իր տիրոջը աչքին՝ որ
զանիկայ իրեն նշաներ էր , Թող
փրկել տայ զանիկայ . Բայց զանի-
կայ օտար ազգի ծախելու կարող
չըլլայ , ինչու որ խարէութիւն ը-
9 րաւ անոր ։ Եւ Թէ որ զանիկայ իր
որդւոյն նշանած է , աղջկանց օ-
րէնքին համեմատ պիտի ընէ անոր ։
10 Թէ որ իրեն ուրիշ Կին առնէ , ա-
նոր ուտելիքը՝ հանդերձը Ե ու միր-
11 ճաւորութիւնը պիտի չպակսէ ։ Եւ
Թէ որ անոր սա երեք բանը չընէ ,
ան առներ անիկայ առանց սակի
ձրի պիտի երթայ ։
12 Ի Մարդ զարնող մեռցընողը ան-
13 շուշտ պիտի մեռցուի ։ Իսկ Ի Թէ
որ դարանամուտ չեղաւ , Հապա
ընկերաց Աստուած Ի մատնեց անոր
ձեռքը , Ես քեզի տեղ մը պիտի սա-
հմանեմ , որ անիկայ հոն փախչի ։
14 Բայց Թէ որ մէկը Ի իր դրացիին ոխ
ունենայ , և զանիկայ նենգութեամբ
մեռցընէ , Ի իմ սեղանէս ալ պիտի
15 առնես զանիկայ՝ որ մեռնի ։ Եւ
իր Հօրը կամ մօրը զարնողը ան-
շուշտ պիտի մեռցուի ։
16 Եւ մարդ Ի գողցողը՝ Թէ Հ զանի-
կայ ծախած ըլլայ , և Թէ Ի իր ձեռ-
քը դտնուի , անշուշտ պիտի մեռ-
ցուի ։
17 Եւ Հիր Հայրը կամ մայրը անի-
ծողը անշուշտ պիտի մեռցուի ։
18 Եւ Թէ որ մարդիկ իրարու հետ
վէճ բռնեն , ու մէկը մէկալին քա-
րով կամ բռունցքով զարնէ , ու
անիկայ չմեռնի , Հապա անկողինը
19 պառկի , Թէ որ նորէն ելլէ ու
ցաւագով պտրտի , զարնողը ան-
պարտ ըլլայ , միայն անոր Ջ կորսն-
ցուցած ժամանակին Ա բ ե ր ե ը Հա-
տուցանէ , ու բոլորովին առողջա-
ցընէ զանիկայ ։
20 Եւ Թէ որ մէկը գաւազանով իր
ծառան կամ իր ադախինը զարնէ ,
ու անիկայ իր ձեռքին տակը մեռ-
նի , անշուշտ անկէ վրէժ պիտի
21 առնուի ։ Բայց Թէ որ օր մը կամ
երկու օր ապրի , անկէ վրէժ չառ-
նուի ։ Ինչու որ Հ անիկայ իր ստակն
է ։
22 Եւ Թէ որ մարդիկ կռուին , ու

յղի կնկան մը զարնելով՝ անոր որ-
դան անցընել տան , և սրբէլ վնաս
մը չըլլայ , անիկայ անշուշտ ան
կնոջէն Երկանը իր վրայ դրած
տոյժը պիտի քաշէ , Ի դատաւորնե-
րուն դատաստանէն պէս հատուցա-
23 նելով ։ Բայց Թէ որ վնաս մը
ըլլայ , անձի տեղ անձ պիտի տաս ,
24 Ե ր ե ի տեղ աչք , ակռայի տեղ
ակռայ , ձեռքի տեղ ձեռք , ոտքի
25 տեղ ոտք , խարանի տեղ խարան ,
վէրքի տեղ վէրք , Հարուածի
տեղ Հարուած ։
26 Եւ Թէ որ մէկը իր ծառային
աչքը կամ իր ադախինին աչքը
զարնէ ու կուրցընէ , զանիկայ իր
աչքին փոխարէն ազատ պիտի ար-
27 ձակէ ։ Եւ Թէ որ իր ծառային ակ-
ռան կամ իր ադախինին ակռան
թափէ , զանիկայ իր ակռային
փոխարէն ազատ պիտի արձակէ ։
28 Եւ Թէ որ եզ մը իր եղջիւրովը
մարդ մը կամ կնիկ մը զարնէ մեռ-
ցընէ , Հեզը անշուշտ պիտի քար-
կոծուի , ու անոր միսը պիտի չու-
տուի . բայց եզին տէրը անպարտ
29 ըլլայ ։ Հապա Թէ որ եզը երկկոտ-
նէ Ի մէկալ օրըն ալ զրուցած է , ու
անոր տիրոջմէն ալ զգուշացած է , ու
զանիկայ պահած չէ , Թէ որ մարդ
մը կամ կնիկ մը մեռցընելու ըլլայ ,
եզը պիտի քարկոծուի , ու անոր
30 տէրն ալ պիտի մեռցուի ։ Թէ որ
փրկանք մը ձգուի անոր վրայ , ա-
նիկայ Ի իր անձին ազատութեանը
համար՝ ինչ որ իր վրան ձգուի՝ պի-
31 տի վճարէ ։ Թէ տղայ մը և Թէ
աղջիկ մը զարնելու ըլլայ Խղ , սա
դատաստանին պէս ըլլայ անոր ։
32 Թէ որ եզը ծառայ մը կամ աղա-
խին մը զարնէ , անոնց տիրոջը
Ն երսուն սիկղ արծաթ պիտի տայ ,
ու Ո եզը պիտի քարկոծուի ։
33 Եւ Թէ որ մէկը փոս մը բանայ ,
կամ մէկը փոս մը փորէ ու չծած-
կէ , և հոն եզ մը կամ էշ մը ի-
34 նալու ըլլայ , Ա նոյն փոսին տէրը
պիտի քաշէ , Ա անոնց տիրոջը
տակ պիտի տայ , և մեռածը իրը
պիտի ըլլայ ։
35 Եւ Թէ որ մէկու մը եզը իր դրա-
ցիին եզը զարնէ մեռցընէ , ողջ եզը
պիտի ծախեն , ու անոր տակը
բաժնեն , և մեռածն ալ բաժնեն ։
36 Հապա Թէ որ եզին երկկոտնէ Ի մէ-
կալ օրըն ալ զարնող ըլլալը
դիտցուած ըլլալով , անոր տէրը
զանիկայ պահած չէ , անշուշտ ե-
զին տէրը եզ պիտի հատուցանէ ,
ու մեռածը իրը պիտի ըլլայ ։

Ն · Ա · ՊԵ · 1491

Ի Ելմ · լ · 18 ; Օր · իբ · 18 · 19 ։

Ն Ղե · իգ · 20 ; Բ Օր · ժԹ · 21 ; Պաա · ե · 38 ։

Ե Ծն · Թ · 5 ։

Ն Նմր · 22 ; Թուս · լե · 31 ։

Ե Ելմ Ջար · ժա · 12 ; 13 ; Պաա · իգ · 15 ; Փիլ · բ · 7 ։

Ղ Հմր 28 ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Գողութեան վրայով ։ 5 Պատցուածքի վնասին վրայով ։ 14 Փոխ առնելու վրայով ։ 16

Ն · ք · դԲ · 1491

Պատկութեան վայրով ։ 18 Հմայութեան վայրով ։ 19 Ընտանոց հետ պղծութեան վայրով ։ 20 Կառապաշտութեան վայրով ։ 21 Օտարներուն՝ որբևարքներուն և աքրերուն վայրով ։ 25 Դրամը վարձքի տալու վայրով ։ 26 Գրաւներու վայրով ։ 28 Իշխանները պատուելու վայրով ։ 29 Երախայրիներու վայրով ։

1 ¶ Թէ որ մէկը արջառ մը կամ ոչխար մը գողնայ՝ ու մորթէ կամ ծախէ զանիկայ, մէկ արջառին տեղը հինգ արջառ՝ ու մէկ ոչխարին տեղը չորս ոչխար պիտի հատուցանէ։
2 Նէ։ Թէ որ գող մը ի խուզն ծակելու վրայ դտնուի, ու զարնուի մեռնի, ։ անոր համար արիւն չըլլար։
3 Թափուի ։ Թէ որ անոր վրայ արեւը ծագեր էր, անոր համար արիւն պիտի թափուի ։ անիկայ լման կերպար հատուցանել ։ Թէ որ բան մըն ալ չունենար, ան ատենը իր գողցած բանին համար ի կերպար ծախուիլ ։
4 Նէ։ Թէ որ գողցածը ։ իր ձեռքը ողջ գտնուի, թէ եզ ըլլայ՝ թէ էշ և թէ ոչխար, ։կրկինը պիտի հատուցանէ ։
5 Թէ որ մէկը արտ մը կամ այգիի մը ¶ վնաս տայ՝ թող տալով իր անասունը ուրիշի մը արտին մէջ արածելու, իր արտին ամենէն ազնիկ արդիւնքէն ու իր այգիին ամենէն ազնիկ բերքէն պիտի հատուցանէ ։
6 Թէ որ կրակ ցաթէկ ու ցանկերը փուշերուն փակչի, և դիզուած ոռանները կամ չհնձուած ցորենը կամ արտը այրի, կրակը վառողը այրածին արժէքը լման պիտի հատուցանէ ։
7 Թէ որ մէկը իր դրացիին ոսկի կամ ամաններ տայ պահելու համար, և ան մարդուն տունէն գողնուի, ։ Թէ որ գողը գտնուի, անիկայ կրկինը պիտի հատուցանէ ։
8 Թէ որ գողը չգտնուի, տանուտէրը Աստուածարաններուն պիտի տարուի, իր ձեռքը իր դրացիին ոսկիացած բանին չդպցընելը աստուածին համար ։
9 Ամէն կերպ անիրաւութեան համար, թէ եզին՝ թէ էշուն՝ թէ ոչխարի և թէ հանդերձի համար, որ ամէն կերպ կորսուած բանի համար՝ որն որ ըլլալը կը հաստատէ թէ իրն է, ։ երկու կողմին գործը դատաւորներուն առջեւն տարուի, ։ դատաւորները որու՞ վրայ վճռելու ըլլան, անիկայ իր դրացիին կրկինը պիտի հատուցանէ ։
10 Թէ որ մէկը իր դրացիին էշ մը կամ եզ մը կամ ոչխար մը կամ ինչ և իցէ անասուն մը պահելու համար տայ, ու անիկայ մեռնի կամ վնասի կամ ի թշնամին առնի
11 տանի՞ ու տեսնող մը չըլլայ, Ան ովհնը երկուքին միջտեղը ։ Տէրոջը երդումը ըլլայ՝ իր գործին ատեացածքին ձեռք չդպցընելուն համար ։ ու անոր տէրը պիտի ընդունի երդումը, և ինքը պիտի չհատուցանէ ։
12 Նէ։ Նէ թէ որ իրաւցընէ իր քովէն գողցուած է, ինքը անոր տիրոջ
13 ջը պիտի հատուցանէ ։ Թէ որ գազանէն պատառուած է, թող բերէ անիկայ՝ վկայու համար ։ ։ պատառուածին գինը պիտի չհատուցանէ ։
14 Նէ։ Թէ որ մէկը իր դրացիէն ոեւէ մը առնի, ու անիկայ վնասուելու կամ մեռնելու ըլլայ՝ անոր տէրը հետը չըլլալով, ինքը անի
15 շուշտ պիտի հատուցանէ ։ Բայց թէ որ անոր տէրը հետն էր, պիտի չհատուցանէ ։ Թէ որ վարձքով առնուած էր, վարձքին տեղը անպատի ։
16 Նէ։ Թէ որ մէկը չնշանուած աղջիկ մը խաբէ, ու անոր հետ պառկի, անշուշտ անոր օժիտը ինքը տայով՝ զանիկայ իրեն կնիկ պիտի
17 ընէ ։ Թէ որ անոր հայրը ամենեին չուզէ անոր տալ, անիկայ կոյսերուն ։ օժիտին չափ ոսկի պիտի տայ ։
18 ² Կախարդ կնիկը չպարսպցընես ։
19 ¶ Ով որ անասունի հետ պառկի, անշուշտ պիտի մեռցուի ։
20 ³ Միայն Տէրոջմէն՝ի զատ ։։ ըլլալ աստուածներու զոհ ընդդ բոլորովին պիտի կորսուի ։
21 ⁴ Նէ։ օտարականը մի չարչարեր, ու զանիկայ մի նեղեր, ինչու որ դուք ։։ Եգիպտոսի երկրին մէջ
22 օտարական էիք ։ Ո՛որևէարին ու
23 որդը բնաւ մի՛ չարչարէք ։ Թէ որ զանոնք չարչարէ՛ք ինչ և իցէ կերպով մը, ու անոնք ⁵ ինծի բողոքելու ըլլան, անշուշտ ⁶ պիտի լսեմ անոնց
24 աղաղակը ։ Նէ։ իմ ⁷ բարկութիւնս պիտի բորբոքի, ու ձեզ սրով պիտի սպաննեմ ։ և ⁸ ձեր կիներդ օրբևարի՝ ու ձեր տղաքներդ որբ պիտի ըլլան ։
25 ⁹ Թէ որ իմ ժողովրդիս քովէն եղած ազգատ մէկու մը փոխ տուակ տայ, վաշխ առնողի մը պէս մի ըլլաք անոր, ու անոր վրան
26 վաշխ մի դնէք ։ ¹⁰ Թէ որ քու դրացիդ հանդերձդ գրաւ առնես, արեւը մտրը չմտած՝ իրեն կտ գարձը-
27 նես ։ Ինչու որ ան է միայն անոր ծածկոցը, իր մարմինին հանդերձն է ան ։ ինչով պիտի պառկի ։ և պիտի ըլլայ որ ¹¹ Երբոր ինծի աղաղակէ, պիտի լսեմ, քանզի ես ¹² ողորմած եմ ։
28 ¹³ Դատաւորները մի՛ հայհոյեր, և

Ն · ք · դԲ · 1491

ի ծխ · լա · 39 ։
Ը Օր · իբ · 28 · 29 ։
ի ծխ · լդ · 12 ։ ը Օր · իբ · 29 ։ ա թագ · ժը · 25 ։
‡ Եբր · կըւռէ ։
ի գԼ · ժԲ · 26 · 31 ։ ի · 27 ։ ը Օր · ժը · 10 · 11 ։ ա թագ · իբ · 3 · 9 ։
ի գԼ · ժը · 23 · ի · 15 ։
ՀԹա · իե · 2 · 7 · 8 ։ ը Օր · ժգ · 1 · 2 · 5 · 6 · 9 · 13 · 14 · 15 ։ ժէ · 2 · 3 · 5 ։
ի Գէ · իգ · 9 ։ գԼ · ժԲ · 33 · իե · 35 ։ ը Օր · ժ · 19 ։ Երեմ. է · 6 ։ Զաք · է · 10 ։ Մտգ · գ · 5 ։
Ը ը Օր · ժ · 18 · իգ · 17 ։ իե · 19 ։ Մտգ · գգ · 6 ։ Եզ · ա · 17 · 23 ։ ժ · 2 ։ Նգեկ · իբ · 7 · Զաք · է · 10 · Յակ · ա · 27 ։
ի ը Օր · ժ · 9 ։ իգ · 15 ։ Յոբ · լե · 9 ։ Դատ. ժը · 7 ։ ի Յոբ · լէ · 28 ։ Մտգ · ժը · 6 · Յհն · 19 ։ Յակ · է · 4 ։
ի Յոբ · լա · 23 ։ Մտգ · կի · 24 ։
Ն Մտգ · ռԽ · 9 ։ Մտը · է · 3 ։
Ը գԼ · իե · 35 · 36 · 37 ։ ը Օր · իգ · 19 · 20 ։ Ղեւտ. է · 7 ։ Մտգ · ժե · 5 ։ Ե-զեկ · ժը · 8 · 17 ։
ա ը Օր · իգ · 6 · 10 · 13 · 17 · Յոբ · իբ · 6 · իգ · 3 · 9 ։ Ընտ. ի · 16 · իբ · 27 ։ Նգեկ · ժը ։

7 · 16 · Ընտ. · ը · 8 ։ Ը Ելմ · 23 ։ ¬ Գէ · լգ · 6 ։ ը Ա Ն · լ · 9 ։ Մտգ · ձգ · 15 ։ Ը Ժող · ժ · 20 ։ Գար · իգ · 5 ։ Յուդ · 8 ։

քու ժողովուրդիդ իշխանը մի՛ անիծեր ։
29 Քու արմուկընեռուդ ու հեղաձնիներուդ Երախայրիները մի՛ ուշացրներ . քու որդւոցդ անդ-
30 րանիկները ինձի պիտի տաս ։ Քու եզիդ ու ոչխարիդ ի ասանկ պիտի ընես . Եօթը օր մորը հետ պիտի ըլլայ . ութերորդ օրը ան ինձի պիտի տաս ։
31 Եւ դուք ինձի ըսուրբ մարդիկ պիտի ըլլաք . և գազանին միջէ ընտրեալին պատառուածին միսը պիտի չուտէք . շուներուն պիտի նետէք ան ։

ԳԼ . ԻԹ

1 Համբաւառնաց և սուտ վկայութեան վասյն ։ 3 . 6 Ընդդէմ գաւառապետի վասյն ։ 4 Թշնամին սիրելու վասյն ։ 10 Հանդստութեան տարւոյն վասյն ։ 12 Շաբաթին վասյն ։ 14 Իրեր ուռնամբուխիններուն վասյն ։ 18 Դատեցուն արիւնին ու ձարտին վասյն ։ 20 Չերը կը խոտանանայ անանց հետ Տիրոջմէ մը խրկել , ու զանազ որ նեղ , թէ որ իրեն հետ գանգին ։

1 Սուտ լուր չտանիս . անօրէնի հետ ձեռքդ չդնես ի վնասիրա-
2 վնայ րլլալով ։ Չարութիւն չընելու համար բազմութեանը չհետեւիս . ու դատաստանի մէջ խօսքդ ծռելով համար չտաներուն կողմը խոտորես .
3 լոկ՝ խօսք չխօսիս ։ Եւ աղքատին ալ տաս մի՛ խնայեր իր դատին մէջ ։
4 Թէ որ քու թշնամւոյդ մարդուն եզին կամ իշուն հանդիպիս քու բլլաս , անշուշտ իրեն դարձը-
5 նես անիկայ ։ Եթէ որ քեզ ատողին էշը բեռի տակ ինկած տեսնես , ու զանիկայ ազատելէն հրաժարելու ալ բլլաս , անշուշտ անոր հետ եղբ ազատես ։
6 Քու աղքատիդ դատին մէջ
7 անոր իրաւունքը չծռես ։ Սուտ խօսքէն հեռու կեցիր , և Ինանցեղը ու արդարը մի սպաննես . ինչու որ ես չարը պիտի չարդարացրնեմ ։
8 Եւ կաշառք չառնես . ինչու որ կաշառքը աչքը բաց մարդիկը կը կուրացրնէ , և արդարներուն խօսքերը կը խանգարէ ։
9 Եւ օտարականը մի նեղեր . ինչու որ դուք օտարականին սիրտը դիտէք . որովհետև դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական եղեր ։
10 Եւ Ես քու երկիրդ վեց տարի սերմանես , ու անոր արդիւնքը ժողովես
11 վես . Բայց եօթներորդ տարին անդորձ ձգես ու թողուս ան , որ քու ժողովուրդիդ աղքատները ուտեն , և անոնցմէ մնացածը դաշտին անասունները ուտեն . քու այգիիդ ես ձիթաստանիդ ալ ասանկ ընես ։
12 Վեց օր քու գործդ գործէ , ու եօթներորդ օրը հանգստացիր . որ քու եզդ ու էշդ հանգստանայ , և քու աղախնիդ որդին ու օտա-
13 րականը շունչ առնէ ։ Եւ բոլոր ձեզի զրուցածներուս մէջ զգուշացուր բլլաք , և ուրիշ աստուածներուն անունը չյիշէք . ձեր բերնէն անիծ չլսուի ։
14 Տարին իր անգամ ինձի տօն
15 պահէ ։ Հնդադարձակերայ տօնը պահէ . քեզի պատուիրածիս պէս եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտես Ապիւ ամսուն մէջ սահմանուած ժամանակին . ինչու որ ան ամսուն մէջ Եգիպտոսէն ելար . և ինծի մէկը չերեսդ դատարկ չերևնայ իմ
16 առջեւս . Հնձ արտին մէջ ցանելու աշխատութեանդ երախայրի պտուղը Հնձելու տօնը ու տարեցոյն վերջը ժողվելու տօնը պահէ , երբոր արտին քու աշխա-
17 տութիւնդ կը ժողվես ։ Տարին իրեք անգամ քու ամէն արուներդ Տէր Եհովային առջեւը պիտի երևնան ։
18 Իմ զոհիս արիւնը խմորեալ հացով չմատուցանես , ու իմ տօնիս ճարպը մինչև առտու պիտի
19 չմնայ ։ Քու երկրիդ առջի երախայրիները քու Տէր Աստուծոյդ տունը տանիս ։
Ցուլը իր մորը կաթին մէջ չեփես ։
20 Ահա քու առջևէդ հրեշտակ մը կը խրկեմ , որ քեզ ճամբուն մէջ պահպանէ , ու իմ պատրաստած
21 տեղս տանի քեզ ։ Անկէ զգուշացիր , ու անոր խօսքը մտիկ ըրէ , Անոր անհնազանդ մի ըլլար . ինչու որ անիկայ ձեր յանցանքը պիտի չներէ , քանզի իմ անունս
22 անոր վրայ է ։ Բայց թէ որ ուշադրութեամբ անոր խօսքը մտիկ ընես , ու իմ բոլոր բանս ընես , ան ատեն Հրա թշնամին-
րուդ թշնամի պիտի ըլլամ , և քու հակառակորդներուդ՝ հակա-
23 ռակորդ ։ Քանզի իմ հրեշտակս

Ի ՂԼ . ԽԵ . 3 ։ 4 ։
Բ ԹԼ . Խ . 8 ։ 9 ։ Ր Օր . Խ . 13 ։ Ղա . ԺԳ . 14 ։
Ի Ր Օր . Գ . 9 ։ ՅԵՒ . Իր . 5 ։ Սաղ . ԼԹ . 1 ։ Եփե . Ե . 15 ։ ա Տիմ . գ . 16 ։
Հ Թես . Լ . 38 ։ Ր Օր . ԺՀ . 3 ։ ՅԵՒ . Իգ . 7 ։ Սաղ . ԺԳ . 4 ։ Ովս . Ր . 17 ։ Զաք . ԺԳ . 2 ։
Ն ԹԼ . ԺԲ . 23 ։ ՂԼ . Իգ . 4 ։ Ր Օր . ԺԳ . 16 ։
Ո ԹԼ . ԺՐ . 15 ։ ԺԳ . 6 ։ ԺԹ . 18 ։ ՂԼ . Իգ . 6 ։ Ր Օր . ԺԳ . 8 ։
Շ ԹԼ . ԺԲ . 20 ։ Ր Օր . ԺԳ . 16 ։
Չ ԹԼ . ԺԲ . 22 ։ ՂԼ . Իգ . 10 ։ Ր Օր . ԺԳ . 13 ։
Պ ԹԼ . ԺԲ . 23 ։ Ր Օր . ԺԳ . 16 ։
Ջ ԹԼ . ԺՐ . 8 ։ ԺԹ . 25 ։ ՂԼ . Ր . 11 ։ Ր Օր . ԺԳ . 4 ։
Ռ ԹԼ . Իր . 29 ։ ԺԲ . 26 ։ ՂԼ . Իգ . 10 ։ 17 ։ Թես . Ի . 16 ։ ՅԵՒ . ԺՐ . 12 ։ 13 ։ Ր Օր . Իգ . 10 ։ Նեհեմ . Ժ . 35 ։
Վ ԹԼ . ԺԲ . 26 ։ Ր Օր . ԺԳ . 21 ։
Տ ԹԼ . ԺԳ . 19 ։ ԼԲ . 34 ։ ԺԲ . 2 ։ 14 ։ Թես . Ի . 16 ։ Ցես . Ե . 13 ։ Գ . 2 ։ Սաղ . ՂԲ . 11 ։
Ր ԹԼ . ԺԲ . 34 ։ Թես . ԺԳ . 35 ։ Ր Օր . ԺՐ . 19 ։ Ցես . Իգ . 19 ։ ՅԵՒ . Ե . 7 ։ ՅԵՐ . գ . 11 ։ ա Ցօհ . Ե . 16 ։
Ց ՀԷՐ . ԺՐ . 3 ։ 4 ։
Ւ ԹԼ . Ի . 8 ։ Ր Օր . Ե . 13 ։ ՂԼ . ԺԳ . 14 ։
Փ Ր Օր . գ . 9 ։ Ցես . Իր . 5 ։ Սաղ . ԼԹ . 1 ։ Եփե . Ե . 15 ։ ա Տիմ . գ . 16 ։
Ք Թես . Լ . 38 ։ Ր Օր . ԺՐ . 3 ։ Ցես . Իգ . 7 ։ Սաղ . ԺՁ . 4 ։ Ովս . Ր . 17 ։ Զաք . ԺՁ . 2 ։
Օ ԹԼ . ԺԲ . 23 ։ ՂԼ . Իգ . 4 ։ Ր Օր . ԺՁ . 16 ։
Ֆ ՂԼ . ԺՐ . 15 ։ ԺՁ . 6 ։ ԺԹ . 18 ։ ՂԼ . Իգ . 6 ։ Ր Օր . ԺՁ . 8 ։
Ա ԹԼ . ԺԲ . 20 ։ Ր Օր . ԺՁ . 16 ։
Բ ԹԼ . ԺԲ . 22 ։ ՂԼ . Իգ . 10 ։ Ր Օր . ԺՁ . 13 ։
Գ ԹԼ . ԺԲ . 23 ։ Ր Օր . ԺՁ . 16 ։
Դ ԹԼ . ԺՐ . 8 ։ ԺԹ . 25 ։ ՂԼ . Ր . 11 ։ Ր Օր . ԺՁ . 4 ։
Ե ԹԼ . Իր . 29 ։ ԺԲ . 26 ։ ՂԼ . Իգ . 10 ։ 17 ։ Թես . Ի . 16 ։ ՅԵՒ . ԺՐ . 12 ։ 13 ։ Ր Օր . Իգ . 10 ։ Նեհեմ . Ժ . 35 ։
Զ ԹԼ . ԺԲ . 26 ։ Ր Օր . ԺՁ . 21 ։
Է ԹԼ . ԺՁ . 19 ։ ԼԲ . 34 ։ ԺԲ . 2 ։ 14 ։ Թես . Ի . 16 ։ Ցես . Ե . 13 ։ Գ . 2 ։ Սաղ . ՂԲ . 11 ։
Ը Թես . ԺՁ . 11 ։ Սաղ . ՀՐ . 40 ։ 56 ։ Եփե . Գ . 30 ։ ԵՐԵ . Գ . 10 ։ 16 ։
Թ ԹԼ . ԺԲ . 34 ։ Թես . ԺՁ . 35 ։ Ր Օր . ԺՐ . 19 ։ Ցես . Իգ . 19 ։ ՅԵՒ . Ե . 7 ։ ԵՐԵ . գ . 11 ։ ա Ցօհ . Ե . 16 ։
Ժ ՀՀԿ . ԺՐ . Ցօհ . Ժ . 30 ։ 38 ։ Ի Ր Օր . Ւ . 7 ։ ՅԵՒ . Լ . 20 ։
Ի ՀՀԿ . 20 ։ ԹԼ . ԼԳ . 2 ։

Ա ՂԼ . ԽԵ . 3 ։ 4 ։
Բ ԹԼ . Խ . 8 ։ 9 ։ Ր Օր . Խ . 13 ։ Ղա . ԺՁ . 14 ։
Գ Ր Օր . գ . 9 ։ Ցես . Իր . 5 ։ Սաղ . ԼԹ . 1 ։ Եփե . Ե . 15 ։ ա Տիմ . գ . 16 ։
Դ Թես . Լ . 38 ։ Ր Օր . ԺՐ . 3 ։ Ցես . Իգ . 7 ։ Սաղ . ԺՁ . 4 ։ Ովս . Ր . 17 ։ Զաք . ԺՁ . 2 ։
Ե ԹԼ . ԺԲ . 23 ։ ՂԼ . Իգ . 4 ։ Ր Օր . ԺՁ . 16 ։
Զ ԹԼ . ԺՐ . 15 ։ ԺՁ . 6 ։ ԺԹ . 18 ։ ՂԼ . Իգ . 6 ։ Ր Օր . ԺՁ . 8 ։
Է ԹԼ . ԺԲ . 20 ։ Ր Օր . ԺՁ . 16 ։
Ը ԹԼ . ԺԲ . 22 ։ ՂԼ . Իգ . 10 ։ Ր Օր . ԺՁ . 13 ։
Թ ԹԼ . ԺԲ . 23 ։ Ր Օր . ԺՁ . 16 ։
Ժ ԹԼ . ԺՐ . 8 ։ ԺԹ . 25 ։ ՂԼ . Ր . 11 ։ Ր Օր . ԺՁ . 4 ։
Ի ԹԼ . Իր . 29 ։ ԺԲ . 26 ։ ՂԼ . Իգ . 10 ։ 17 ։ Թես . Ի . 16 ։ ՅԵՒ . ԺՐ . 12 ։ 13 ։ Ր Օր . Իգ . 10 ։ Նեհեմ . Ժ . 35 ։
Լ ԹԼ . ԺԲ . 26 ։ Ր Օր . ԺՁ . 21 ։
Խ ԹԼ . ԺՁ . 19 ։ ԼԲ . 34 ։ ԺԲ . 2 ։ 14 ։ Թես . Ի . 16 ։ Ցես . Ե . 13 ։ Գ . 2 ։ Սաղ . ՂԲ . 11 ։
Ծ Թես . ԺՁ . 11 ։ Սաղ . ՀՐ . 40 ։ 56 ։ Եփե . Գ . 30 ։ ԵՐԵ . Գ . 10 ։ 16 ։
Կ ԹԼ . ԺԲ . 34 ։ Թես . ԺՁ . 35 ։ Ր Օր . ԺՐ . 19 ։ Ցես . Իգ . 19 ։ ՅԵՒ . Ե . 7 ։ ԵՐԵ . գ . 11 ։ ա Ցօհ . Ե . 16 ։
Հ ՀՀԿ . ԺՐ . Ցօհ . Ժ . 30 ։ 38 ։ Ի Ր Օր . Ւ . 7 ։ ՅԵՒ . Լ . 20 ։
Ձ ՀՀԿ . 20 ։ ԹԼ . ԼԳ . 2 ։

քու առջևէդ պիտի երթայ , և էրկիղ Ամորհացւոց ու Քեւտացւոց և Փերեզացւոց ու Քանանացւոց, Խեւացւոց ու Եբուսացւոց պիտի տանի , և ես պիտի Յարդիմ զա-
24 նոնք ։ Ընդունայն աստուածներուն երկրպագութիւն կամ ծառայութիւն չընես , ու անոնց բրածին պէս չընես ։ Հապա բոլորովին կործանես զանոնք , ու անոնց կուռքերը բոլորովին կո-
25 տրտես ։ Եւ Ձեր Ընտուածք պաշտէք , ու ինքը քու հացդ ու ջուրդ պիտի օրհնէ . և Ձեր մէջէն հիւանդութիւնը
26 պիտի վերցընեմ ։ Քու երկրիդ մէջ վիժող ու ամուլ պիտի չըլլայ . քու օրերուդ թիւը ես պիտի
27 լեցընեմ ։ Իմ երկիւղս քու առջևէդ պիտի խրկեմ , և պիտի կոտրտնցընեմ ան բոլոր ժողովուրդը՝ որուն որ դուն կերթաս , ու քու բոլոր թշնամիներուդ երեսը կը-
28 նամ քեզի պիտի դարձընեմ ։ Եւ քու առջևէդ իշամեղուն պիտի խրկեմ , որ Խեւացիները՝ Քանանացիները ու Քեւտացիները քու առ-
29 ջևէդ վռնտէ ։ Ես ոնք քու առջևէդ մէկ տարւան մէջ պիտի չվռնտեմ , որ չըլլայ թէ երկիրը ամայի ըլլայ , ու քու վրադ գազանները
30 զազանները շատնան ։ Անոնք քու առջևէդ կամաց կամաց պիտի վռնտեմ , մինչև որ դուն բազմա-
31 նաս և երկիրը ժառանգես ։ Եւ քու սահմաններդ կարմիր ծովէն մինչև Փղշտացւոց ծովը՝ ու անապատէն մինչև Եփրատ գետը պիտի դնեմ . ինչու որ ես ան երկրին բնակիչները քու ձեռքդ պիտի տամ , ու զանոնք քու առջևէդ վռնը-
32 տես ։ Անոնց հետ ու անոնց աստուածներուն հետ ուխտ չը-
33 նես ։ Քու երկրիդ մէջ չբնակին , որ քեզի մեզ գործել չտան ինծի դէմ . ինչու որ եթէ անոնց աստուածները պաշտես , ետ-
շուշտ ան քեզի որոգայթի պիտի ըլլայ ։

ԳԼ . Ի Գ

1 Մովսես լեռան վրայ երթալու կը կանչուի ։ 3 Ժողովուրդը Տեառնմէ բլալու խոստ կուտայ ։ 4 Մովսես սեղան մը կը շինէ , ու տասներկու սիւնեան կը կանգնեցընէ ։ 6 զոհերուն արիւնը կը սրսկէ ։ 9 Աստուծոյ փառքը կը յայտնուի ։ 14 Ժողովուրդին կատարեալ ուխտը Ընտրեալին ու Ամբոխն կը յանձնուի ։ 15 Մովսես լեռը երթալով՝ հոն կը մնայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր ։

1 Ետ բսաւ Մովսեսին , Ձերբայդ երթր դուն ու Ընտրան , Նադաբ ու Աբիուդ ես և Իսրայէլի ծերերէն
2 եօթանասուն հոգի , ու հեռուէն երկրպագութիւն բրէք ։ Եւ Մովսէս մեծանայ Տէրոջը , ու անոնք չմեծանան , ոչ ալ ժողովուրդը անոր հետ երթայ ։
3 Եւ Մովսես եկաւ , ու Տէրոջը բոլոր խօսքերը և բոլոր դատաստանները պատմեց ժողովուրդին . և բոլոր ժողովուրդը միաձայն պատասխան տուին ու բսին , Տէրոջը գրուցած բոլոր խօսքերը պիտի բ-
4 նենք ։ Եւ Մովսես Տէրոջը բոլոր խօսքերը գրեց , ու առտուընդ կանուխ երթալ , ու լեռանը տակը սեղան մը շինեց . ու Իսրայէլին տասներկու ցեղերուն համեմատ տա-
5 սներկու Քարձան Հաստատեց ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ պատանիները խրկեց , ու աղջակներ մատուցին և խաղաղութեան զոհերու համար
6 զուարակներ զոհեցին Տէրոջը ։ Եւ Մովսես Արիւնին կէսը առաւ , և կոնքերու մէջ դրաւ . և արիւնին
7 կէսը սեղանին վրայ սրսկեց ։ Եւ առաւ ուխտին գիրքը ու ժողովուրդին ականջներուն կարդաց . և անոնք բսին , Տէրոջը բոլոր բ-
8 ացած պիտի բնենք , ու անոր պիտի Ղնազանդինք ։ Եւ Մովսես առաւ արիւնը , ու ժողովուրդին վրայ սրսկեց , ու բսաւ , Ընդ բոլոր այս խօսքերուն համեմատ Տէրոջը ձեզի հետ բրած ուխտին արիւնը ։
9 Ան առնոր Մովսես ու Ահարոն , Նադաբ ու Աբիուդ և Իսրայէլի ծե-
10 րերէն եօթանասուն հոգի ելան ։ Եւ Իսրայէլի Աստուածը տեսան . ու անոր ոտքերուն տակը ազուռով յատակածի պէս Երափիւրայ և պայծառութեամը Երնուն երկինքին
11 պէս էր ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը ընտրեալներուն վրայ Իր ձեռքը չերկընցուց , և ՂԱստուած տեսան , ու Ճկերան և խմեցին ։
12 Եւ Տէրը բսաւ Մովսեսին , Ելլր դէպ ի լեռը ինծի , ու հոն կայնէ , և պիտի տամ քեզի քարեղէն տախտակները ու իմ գրած օրէնքս և պատուիրանները՝ որ անոնց սոր-
13 վեցընես ։ Եւ Մովսես ու Ծանոր պաշտօնեան Ցեհոս. ելան , և Մովսես լեռան Աստուծոյ լեռը ելաւ ։ Եւ բ-
14 սաւ ծերերուն , Դուք հոս մեզի սպասեցէք , մինչև որ ձեզի դառնանք . և ահա Ընտրան ու Ովր ձեր հետ են . թէ որ մէկը գործ մը ունենայ՝ թող անոնց երթայ ։
15 Եւ Մովսես լեռը ելաւ , ու Ամպը
16 պր պատեց լեռը ։ Եւ Տէրոջը փառքը Սինայ լեռանը վրայ հանգչեցաւ , ու ամպը պատեց զանիկայ վեց օր . և եօթներորդ օրը Տէրը ամպին միջէն կանչեց Մովսեսը ։

Ն . Ա . Գ . 1491

Ա Ցեհս . խղ . 8 , 11 ։
Բ Գե . ի . 5 ։
Գ Ղե . ժբ . 3 ։ Բ Օր . ժբ . 30 , 31 ։
Դ Գե . լդ . 13 ։ Ելս . լդ . 52 ։ Բ Օր . է . 5 ։ 25 ։ ժբ . 3 ։
Ե Բ Օր . գ . 13 ։ ժ . 12 , 20 ։ ժա . 13 , 14 ։ ժգ . 4 ։ Ցեհս . իբ . 5 ։ իգ . 14 , 15 ։ 21 , 24 ։ ա Թագ . է . 3 ։ ժբ . 20 , 24 ։ Առա . գ . 10 ։
Զ Բ Օր . է . 13 ։ իբ . 5 ։ 8 ։
Է Գե . ժե . 26 ։ Բ Օր . է . 15 ։
Ը Բ Օր . է . 14 ։ իբ . 4 ։ Ցար . իա . 10 ։ Մարգ . գ . 10 , 11 ։
Թ Ծն . իե . 8 ։ լե . 29 ։ ա Պտ . իգ . 1 ։ Ցար . և . 26 ։ իբ . 17 ։ Սաղ . ծէ . 28 ։ գ . 10 ։
Ժ Ծն . լե . 5 ։ Գե . ժե . 14 , 16 ։ Բ Օր . բ . 25 ։ ժա . 25 ։ Ցեհ . բ . 9 , 11 ։ ա Թագ . ժգ . 15 ։ Բ Պտ . ժգ . 14 ։
ԺԱ Բ Օր . է . 23 ։
ԺԲ Սագ . ժբ . 40 ։
ԺԳ Բ Օր . է . 20 ։ Ցեհ . իգ . 12 ։
ԺԴ Բ Օր . է . 22 ։
ԺԵ Ծն . ժե . 18 ։ Թագ . լդ . 3 ։ Բ Օր . ժա . 24 ։ Ցեհ . ա . 4 ։ գ Թագ . գ . 21 , 24 ։ Սագ . ծբ . 8 ։
ԺԶ Ցեհ . իա . 44 ։ Դատ . ա . 4 ։ ժա . 21 ։
ԺԷ Գե . լդ . 12 , 15 ։ Բ Օր . է . 2 ։
ԺԸ Գե . լդ . 12 ։ Բ Օր . է . 16 ։ ժբ . 30 ։ Ցեհ . իգ . 13 ։ Դատ . բ . 3 ։ ա Թագ . ժբ . 21 ։ Սագ . ծգ . 36 ։ —
ԺԹ Գե . իբ . 1 ։ Ղե . ժ . 1 , 2 ։ Ի Գե . ա . 5 ։ Թագ . ժա . 16 ։

Ն . Ա . Գ . 1491

Ա Հմր 13 , 15 , 18 ։
Բ Հմր 7 ։ Գե . ժի . 8 ։ Բ Օր . է . 27 ։ Գագ . գ . 19 , 20 ։
Գ Բ Օր . լա . 9 ։
Դ Նե . իբ . 18 ։ լա . 45 ։
Ե Նե . իբ . 18 ։
Զ Եբր . ի . 18 ։
Է Եբր . ի . 19 ։
Ը Հմր 3 ։
Թ Եբր . ի . 20 , ժգ . 20 ։ ա Պտ . ա . 2 ։
Ժ Հմր 1 ։
ԺԱ Ցեհ . Նե . լբ . 30 ։ Գե . գ . 6 ։ Դատ . ժգ . 22 ։ Ես . գ . 1 , 5 ։ Գե . լդ . 20 , 23 ։ Յես . ա . 18 ։ ա Տիմ . գ . 16 ։ ա Յես . գ . 12 ։
ԺԲ Եզեկ . ա . 26 ։ ժ . 1 ։ Յայտ . գ . 3 ։
ԺԳ Պտ . ժէ . 2 ։
ԺԴ Գե . ժի . 21 ։
ԺԵ Ելս . 10 , Գե . լդ . 20 , Նե . ժգ . 13 , լբ . 30 ։ Բ Օր . գ . 33 ։ Դատ . ժգ . 22 ։
ԺԶ Նե . լա . 54 ։ Գե . ժբ . 12 ։ Պտ . ժ . 18 ։
ԺԷ Հմր 2 , 15 , 18 ։
ԺԸ Գե . լա . 18 ։ լբ . 15 , 16 ։ Բ Օր . ժ . 22 ։ Գե . լբ . 17 ։ լդ . 11 ։
ԺԹ Հմր 2 ։
Ի Գե . ժբ . 9 , 16 ։ Պտ . ժէ . 5 ։
ԻԱ Գե . ժգ . 10 ։ Թագ . ժգ . 10 ։

ն · ք · դԹ · 1491

17 Եւ Տէրոջը փառաց տեսիլքը լեռանը գագաթին վրայ Սինայի կրակի պէս էր Իսրայէլի որդւոցը առջեւ։
18 Եւ Մովսէս ամպին մէջ մտաւ, ու լեռը ելաւ, և Մովսէս քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցաւ։

ԳԼՈՒԽ ԻԹ

1 Իսրայէլացոց տալու բնծաները խորանին շինութեան Համար։ 10 Տապանակին ձեւը։ 17 Քահանայութիւնը և քերովբէները։ 23 Սեղանը իր անօթներովը։ 31 Աշտանակը իր գործիքներովը։

1 Իսկ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով՝ Ցուդայի Իսրայէլի որդւոցը՝ որ ինձի բնծայ բերեն. ամէն յօժար կամքը զանազանեցէք
3 պիտի առնէք իմ բնծաս։ Եւ ձեր առնոցմէ առնելու բնծան սա է.
4 ոսկի՝ և արծաթ՝ ու պղինձ,
5 և մանիլ՝ և ծիրանագոյն՝ և կրկնակի կարմիր՝ ու բարակ բեհեզ՝
6 և այծի մազ, Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթեր՝ ու թխհաշի մորթեր՝
7 և սատիմի փայտեր, Լուսոյ Համար եղ՝ օծման եղի Համար ու բոլոր անուշ հաւոտ խունկի Համար Հաճելիները,
8 Եղդնեաթարեր՝ ու Եփոտին ու Լանջապանակին վրայ զամելու քարեր։
9 Բրնձոյ մէջը բնակիմ՝ խորանին օրինակը և անոր բոլոր կարասիքին օրինակը՝ Հոլոր քեզի ցուցացնած պէս՝ ձիշդ անանկ պիտի շինէք։
10 Եւ Սատիմի փայտէ տապանակ մը շինեն. անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու կէս՝ և անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու կէս։
11 զուտ ոսկիով պիտի պատես, ներսէն ու դուրսէն պիտի պատես զայն. և անոր վրան բոլորտիքը ոսկի
12 շրջանակ մը շինես։ Եւ անոր Համար չորս ոսկի օղակ ձուլես, ու անոր չորս անկիւնները դնես ըստ, որ անոր մէկ կողմը երկու օղակ՝ ու մէկալ կողմը երկու օղակ
13 րլլայ։ Եւ Սատիմի փայտէ ձողեր շինես, ու զանոնք ոսկիով պատես։
14 տես։ Եւ ձողերը տապանակին կողմերը եղած օղակներուն անցրնես, որ տապանակը անոնցմով վերցուի։
15 Ձողերը տապանակին օղակներուն մէջը միան. անկէ չհանուին։
16 Եւ տապանակին մէջ դնես Վկայութիւնը՝ որն որ քեզի պիտի տամ։
17 Եւ Զուտ ոսկիէ *քաւութիւն մը շինես, անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու
18 կէս րլլայ։ Եւ ոսկիէ երկու քերովբէներ շինես քաւութիւնին երկու ծայրին վրայ. †կռածայ շինես
19 զանոնք. Եւ մէկ քերովբէն մէկ ծայրին՝ ու միւս քերովբէն մէկալ ծայրին շինես. քերովբէները քաւութիւնէն՝ անոր երկու
20 ծայրերուն վրայ շինես։ Եւ քերովբէները թեւերնին վերէն տարածելով՝ իրենց թեւերովը քաւութիւնը պիտի ծածկեն. և անոնց երեսները իրարու դիմաց Նային. քերովբէներուն երեսները դէպ ի քաւ
21 ութիւնը պիտի րլլան։ Եւ քաւութիւնը տապանակին վրայ պիտի դնես. և Վկութիւն տալու վկայութիւնս տապանակին մէջ դրած
22 նես։ Եւ Հոն ես քեզի պիտի Հանդիպիմ. ու քաւութիւնը վրայէն՝ վկայութեան տապանակին վրան եղած Երկու քերովբէներուն մէջտեղէն Իսրայէլի որդւոցը Համար բոլոր քեզի պատուիրելու Հանգիստ վրայով պիտի խօսիմ քեզի հետս։
23 Եւ Սատիմի փայտէ սեղան մը շինես. անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն՝ ու անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու
24 կէս պիտի ըլլայ։ Եւ անիկայ զուտ ոսկիով պատես. ու անոր բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը շինես։
25 Եւ անոր չորս մատնաչափ ապառուած մը շինես. ու ապառուածին բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
26 շինես։ Եւ անոր չորս ոսկի օղակ շինես. ու անոր չորս անկիւնը չորս ոտքին քովը դնես օղակնե-
27 րը։ Օղակները ապառուածին քովը պիտի րլլան, որ սեղանը վերցնելու Համար ձողերուն
28 տեղը րլլան։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ շինես, ու զանոնք ոսկիով պատես. և սեղանը ա-
29 նոնցմով պիտի վերցուի։ Եւ անոր սկուտեղները ու անոր խրոչկամաններն ու բաժակները ու գաւաթները շինես, որ անոնցմով թափելու ետեւը մատուցուի. զանոնք զուտ ոսկիէ շի-
30 նես։ Եւ սեղանին վրան Հաւատքառութեան Հացը դնես միշտ իմ առջեւս։
31 Եւ զուտ ոսկիէ աշտանակ մը շինես. կռածոյ պիտի շինուի աշտանակը, ոտ անոր բունը, ճիւղերը, սկահակները, գնդակները ու ծաղիկները իրմէն պիտի րլլան։
32 Եւ անոր կողմերէն վեց ճիւղեր ելլեն. աշտանակին մէկ կողմէն իրեք ճիւղ՝ և աշտանակին մէկալ
33 կողմէն իրեք ճիւղ. Ելլուխ. Մէկ ճիւղին վրայ նշանէ իրեք սկահակ

ն · ք · դԹ · 1491

† Կամ՝ ծածկոյթ

Ղ Թագ · ը · 7։ ա Պտ. իր. 18 ։ Ներ · թ · 5։

Ղ Գլ · իգ · 34։

ֆ Հմր 16 ։

Ղ Գլ · իթ · 42 · 43 ։ 1 · 6 ։ 36 ։ Ղև · ժ · 2։ Թես. ժ · 4 ։

ֆ Թես. է · 89։ ասմ. գ · 4 ։ բ Թագ · գ · 2 ։ գ Թագ · ժ · 15 ։ Սաղ · ճ · 1 ։ գ · 1 ։ Նա · լ · 16 ։

ՠ Գլ · լ · 10։ գ Թագ · է · 48։ բ Պտ. գ · 8 ։ Ներ · թ · 2 ։

Կամ՝ ծածկոյթ

Ղ Գլ · լ · 16 ։ Թես. գ · 7 ։

Ղ Գլ · լ · 17 ։ գ Թագ · է · 49 ։ Ջաք · գ · 2 ։ Ներ · թ · 2։ Ջաս. ա · 12 ։ գ · 5։

Ղ Ել · ի · 5 ։ 21 ։ ա Պտ. իթ · 3 ։ 5 ։ 9 · 14 ։ Եզր · բ · 68 ։ գ · 5 ։ է · 16 ։ Նեհ. ժ ա. 2 ։ բ Կոր · բ · 12 ։ թ · 7 ։

Բ Ծն · խա · 42 ։

Ֆ Գլ · իե · 20։

Ֆ Գլ · լ · 34 ։

Ր Գլ · լ · 23 ։

Ղ Գլ · իբ · 4 · 6 ։

Ր Գլ · իբ · 15։

Ը Գլ · լգ · 1 · 3 · 4 ։ Ղև · գ · 6 ։ ժ · 4 ։ իա · 12 ։ Ներ · թ · 1 · 2 ։

Բ Գլ · իհ · 45։ գ Թագ · գ · 13 ։ բ Կոր · գ · 16 ։ Ներ · գ · 6։ Ցաս. իա · 3 ։

ֆ Հմր 40 ։

Ր Գլ · լ · 1 ։ բ Օր · ժ · 3 ։ Ներ · թ · 4 ։

Ղ Թագ · ը · 8 ։

Ր Գլ · ժգ · 34։ ամ · 18 ։ բ Օր · ժ · 2 · 5 ։ ամ · 26 ։ գ Թագ · բ · 9 ։ գ Թագ · ժ · 12 ։ Ներ · թ · 4 ։

Ֆ Գլ · լ · 6 ։ Հաւակ · գ · 25 ։ Ներ · թ · 5 ։

Կամ՝ կռածքեն

Ն · Ք · ՂՔ · 1491

ըլլայ՝ գնդակով ու ծաղիկով, և
մէկալ ճիւղին վրայ նշաձև իրեք
սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով.
աշտանակէն ելած վեց ճիւղերը ա-
34 սանկ պիտի ըլլան։ Եւ աշտանա-
կին վրայ չորս նշաձև սկահակ պիտի
ըլլայ իրենց գնդակներովը ու ծա-
35 ղիկներովը։ Եւ աշտանակէն ելած
վեց ճիւղերուն՝ երկու ճիւղին տակը
իրմէն մէկ գնդակ՝ ու երկու ճիւղին
տակը իրմէն մէկ գնդակ՝ և երկու
ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ պի-
36 տի ըլլայ։ Անոնց գնդակները ու
ճիւղերը իրմէն պիտի ըլլան. ամէնը
մէկ կտորէ՝ զուտ ոսկիէ կռածոյ պի-
37 տի ըլլայ։ Եւ անոր եօթը ճրագ-
ները շինես. ու անոր ճրագնե-
րը վառուած ատենը չլոյսը առ-
38 ջևէն տան։ Եւ անոր ունելիները
ու անոր բազմակալները զուտ ոսկիէ
39 պիտի ըլլան։ Անիկայ բոլոր ասա
գործիքներով տաղանդ մը զուտ ոս-
40 կիէ պիտի շինուի։ Եւ Հնայէ որ
լեռը քեզի ցուցուած օրինակին պէս
շինես ՀԱՆՈՆԻ։

Գլ · Իէ · 21։ Լ · 8։ Ղև · Իգ · 3։ 4։ Բ Մն · Ժգ · 11։ Չ Թու · Ը · 2։ Պ Գլ · Իգ · 30։ Թու · Ը · 4։ Ա Մն · Իբ · 11։ 19։ Գոր · Է · 44։ Երբ · Ը · 5։

ԴԼ · ԻԶ

1 Խորանին տասը վարագուրները։ 7 Այծի մազէ շինուած տասնումէկ վարագուրները։ 14 Խոյի մորթերով ծածկոցը։ 15 Խորանին տախտակները՝ իրենց խարիսխներովը ու նիգերովը։ 31 Տապանակին առջևի վարագուրը։ 36 Դրան վարագուրը։

Գլ · Լզ · 8։ 1 Եւ Խորանը շինես տասը վա-
րագուրներով՝ մանուած բարակ
քթանէ ու կապուտակէ և ծի-
րանեգոյնէ ու կրկնակի կարմիրէ.
վարպետի գործ շինես զանոնք քե-
2 րովբէներով։ Մէկ վարագուրին
երկայնութիւնը քսանուութը կան-
գուն՝ և մէկ վարագուրին լայնու-
թիւնը չորս կանգուն պիտի ըլլայ.
բոլոր վարագուրներուն չափը մէկ
3 ըլլայ։ Հինգ վարագուրները ի-
րարու պիտի կցուին, և մէկալ
հինգ վարագուրները իրարու պի-
4 տի կցուին։ Եւ կցուածքին ծայ-
րի մէկ վարագուրին եզերքին վրայ
կապուտակեայ օղակներ շինես.
մէկալ կցուածքին ծայրի վարա-
գուրին եզերքն ալ անանկ ընես։
5 Մէկ վարագուրին վրան յիսուն
օղակ շինես, և մէկալ կցուած-
քին վրան եղած վարագուրին
ծայրն ալ յիսուն օղակ շինես.
օղակները դիմացէ դիմաց պի-
6 տի ըլլան։ Եւ յիսուն կարթաձև
ոսկի ճարմանդներ շինես. ու
վարագուրները ճարմանդներով
կոճկես. և մէկ խորան պիտի ըլ-
լայ։
7 Եւ խորանին վրան ծածկոց ըլ-
լալու համար Բայծի մազէ վարա-
գուրներ շինես. տասնումէկ վա-
8 րագոյր ընես անոնք։ Մէկ վա-
րագուրին երկայնութիւնը երսուն
կանգուն՝ և մէկ վարագուրին լայ-
նութիւնը չորս կանգուն ըլլայ.
տասնումէկ վարագուրներուն չա-
9 փը մէկ պիտի ըլլայ։ Եւ հինգ
վարագուրները զատ՝ ու վեց վա-
րագուրները զատ կցես. և վե-
ցերորդ վարագոյրը խորանին առ-
ջևի կողմէն երկպատիկ ընես։
10 Եւ կցուածքին ծայրը եղած մէկ
վարագուրին եզերքին վրայ յի-
սուն օղակ՝ ու մէկալ կցուած-
քին ծայրը եղած վարագուրին
եզերքին վրայ յիսուն օղակ շի-
11 նես։ Եւ պղնձէ յիսուն կարթա-
ձև ճարմանդներ շինես, ու ճար-
մանդները օղակներուն անցընես,
և վրանը կոճկես, ու մէկ պիտի
12 ըլլայ։ Եւ վրանին վարագուր-
ներէն աւելորդ մնացածը՝ այսինքն
վարագուրին աւելցած կէսը՝ խո-
րանին ետևէն կախուած պիտի
13 մնայ։ Եւ վրանին վարագուրնե-
րուն երկայնութենէն մէկ կան-
գուն մէկ կողմէն՝ ու մէկ կան-
գուն մէկալ կողմէն աւելցածը
խորանին քովերը կախուած մնայ՝
զանիկայ մէկ կողմէն ու մէկալ
14 կողմէն ծածկելու համար։ Եւ
Վրանին համար կարմիր ներ-
կուած խոյի մորթերէն ծած-
կոց մը, ու անոր վրայէն թէ-
հաշի մորթերէն ծածկոց մը շի-
նես։
15 Եւ խորանին տախտակները Սա-
տիմի փայտէ շինես որ կանգ-
16 նած մնան։ Մէկ տախտակին եր-
կայնութիւնը տասը կանգուն՝ և
մէկ տախտակին լայնութիւնը մէկ
ու կէս կանգուն պիտի ըլլայ։
17 Ամէն մէկ տախտակը երկերկու ա-
գուցիկ ծայրեր պիտի ունենայ իրա-
րու համեմատ. խորանին բոլոր
18 տախտակներուն ասանկ ընես։ Եւ
խորանին տախտակները շինես.
դէպ 'ի հարաւ՝ հարաւային կողմը
19 քսան տախտակ շինես։ Եւ քսան
տախտակներուն տակը քառսուն
արծաթ խարիսխ շինես. մէկ
տախտակին տակը իր երկու ա-
գուցիկ ծայրը անցընելու համար
երկու խարիսխ՝ և մէկալ տախտա-
կին տակը իր երկու ծայրը անցընելու
համար երկու խարիսխ պիտի ըլլայ։
20 Եւ խորանին մէկալ կողմին համար
հիւսիսային կողմը՝ քսան տախ-
21 տակ, Եւ անոնց քառսուն արծաթ
խարիսխները, մէկ տախտակին
տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ
տախտակին տակը երկու խարիսխ
22 շինես։ Եւ խորանին ետևի կողմին
համար արևմտեան կողմը վեց տախ-

Գլ · Լզ · 14։

Ն · Ք · ՂՔ · 1491

Գլ · Լզ · 19։

Ն. Ք. ՂԲ. 1491

23 տակ շինես ։ Եւ խորանին ան-
կիւններուն համար ետևի կողմը
24 երկու տախտակ շինես ։ Եւ վա-
րէն պիտի կցուին, ու վերէն մէկ
օղակով կցուած մէկ պիտի ըլլան.
երկուքն ալ ասանկ պիտի ըլլան.
անոնք երկու անկիւններուն համար
25 պիտի ըլլան. Եւ այսպէս ասոնք
ութը տախտակ պիտի ըլլան. ու
անոնց արծաթ խարիսխները տասն-
ուվեց խարիսխ պիտի ըլլան. մէկ
տախտակին տակը երկու խարիսխ՝
ու մէկալ տախտակին տակը երկու
26 խարիսխ ըլլայ ։ Եւ Սատիմի փայ-
տէ նիգեր շինես. խորանին մէկ
քովի տախտակներուն համար հինգ
27 նիգ՝ Եւ խորանին մէկալ քովի
տախտակներուն համար հինգ նիգ՝
ու դէպ 'ի արևմուտք խորանին ե-
տևի կողմի տախտակներուն հա-
28 մար հինգ նիգ պիտի ըլլայ. Եւ
մէջ տեղի նիգը, այսինքն տախ-
տակներուն մէջտեղը եղածը մէկ
ծայրէն մէկալ ծայրը պիտի անց-
29 նի ։ Եւ տախտակները ոսկիով
պատես, ու անոնց օղակները՝
այսինքն նիգերուն տեղերը ոսկիէ
շինես. և նիգերը ոսկիով պա-
տես ։
30 Եւ խորանը կանգնես Դ իր ձևին
համեմատ, ինչպէս որ լեռանը վրայ
քեզի ցուցուեցաւ ։
31 Եւ Ի կապուտակէ ու ծիրանե-
գոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու
մանուած բարակ քթանէ վարա-
գոյր մը շինես. անիկայ վարպե-
տի գործ քերովբէներով պիտի
32 շինուի ։ Եւ անիկայ Սատիմի փայ-
տէ չորս ոսկիապատ սիւներու վ-
րայ դնես. անոնց *ճանկերը ոսկի
պիտի ըլլան, ու չորս արծաթ
խարիսխներու վրայ պիտի ըլլան ։
33 Եւ վարագոյրը ճարմանդներէն
վար կախես, ու հոն վարագուրին
ներսի կողմը Հ վկայութեան տա-
պանակը բերես. և վարագոյրը
ձեզի պիտի բաժնէ Ի սրբութիւ-
նին ու սրբութեանց սրբու-
34 թիւնին մէջտեղը ։ Եւ Ը քաւու-
թիւնը վկայութեան տապանա-
կին վրայ՝ սրբութեանց սրբու-
35 թիւնին մէջ դնես ։ Եւ Բ վարա-
գուրին դուրսի դին սեղանը,
ու Ժ սեղանին դիմացը խորանին
հարաւային կողմը աշտանակը դը-
նես. ու սեղանը հիւսիսային կող-
մը դնես ։
36 Եւ վրանին դրանը համար կա-
պուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և
կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
բարակ քթանէ նկարագործ Ի դրան
37 վարագոյր մը շինես ։ Եւ դը-
րան վարագուրի համար Սատիմի
փայտէ Լ հինգ սիւն շինես, ու զա-
նոնք ոսկիով պատես. և անոնց
ճանկերը ոսկիէ ըլլան. ու անոնց
համար պղնձէ հինգ խարիսխ
ձուլես ։

Ն. Ք. ՂԲ. 1491

ԼԳԼ. ԼՂ. 38 ։

ԳԼ. ԻԷ

1 Ողջակէզին սեղանը իր գործիքներովը ։ 9 Խորանին սրահը՝ վարագուրներով ու սիւներով. 18 անոր երկայնութիւնը և լայնութիւնը ։ 20 Լոյսի համար եղ ։

1 Եւ Ա զոհի սեղանը Սատիմի փայ-
տէ շինես, երկայնութիւնը
հինգ կանգուն՝ ու լայնութիւնը
հինգ կանգուն. սեղանը քառա-
կուսի ըլլայ, և անոր բարձրու-
2 թիւնը իրեք կանգուն ըլլայ ։ Եւ
անոր եղջիւրները անոր չորս ան-
կիւններուն վրայ շինես. անոր
եղջիւրները իրմէն ըլլան. ու Բ զա-
3 նիկայ պղնձով պատես ։ Եւ անոր
մոխիրը ժողվելու համար անոր
թաղարները ու անոր թիակնե-
րը և անոր կոնքերը ու անոր
մսահանները ու անոր կրակի ա-
մանները շինես. անոր բոլոր գոր-
4 ծիքները պղնձէ շինես ։ Եւ անոր
ցանցակերպ կասկարայ մը շինես
պղնձէ, ու ցանցին վրայ չորս
պղնձէ օղակ շինես անոր չորս
5 անկիւններուն վրայ ։ Եւ անիկայ
սեղանին շրջանակին տակը դնես
ներքևէն, որ ցանցը գրեթէ սե-
6 ղանին մէջտեղը ըլլայ ։ Եւ սե-
ղանին համար ձողեր շինես, ձո-
ղերը Սատիմի փայտէ ըլլան, ու
7 զանոնք պղնձով պատես ։ Եւ
անոր ձողերը օղակներուն պի-
տի անցուին, ու ձողերը սեղանին
երկու քովերը պիտի ըլլան անի-
8 կայ վերցընելու համար ։ Անիկայ
տախտակներէ մէջը դատարկ պի-
տի շինես. Գ լեռը քեզի ցուցուա-
ծին պէս՝ անանկ պիտի շինեն
անիկայ ։
9 Եւ Դ խորանին սրահը շինես.
հարաւային կողմին համար սրա-
հին վարագուրները մանուած բա-
րակ քթանէ ըլլալով՝ մէկ քովի
երկայնութիւնը հարիւր կանգուն
10 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոր քսան սիւ-
ները ու անոնց քսան խարիսխները
պղնձէ, և սիւներուն ճանկերը և
անոնց կապերը արծաթէ պիտի ըլ-
11 լան ։ Եւ նոյնպէս հիւսիսային
կողմին համար սրահին երկայնու-
թեանը նայելով՝ վարագուրները
հարիւր կանգուն երկայն պիտի ըլ-
լան. ու անոր քսան սիւները և
անոնց քսան խարիսխները պղնձէ,
սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
12 պերը արծաթէ պիտի ըլլան ։ Եւ
արևմտեան կողմին համար սրահին

Ա Գլ. ԼԲ. 1 ։ Եզեկ. խգ. 13 ։

Բ Տես Թու. ժզ. 38 ։

Գ Գլ. ԻԵ. 40 ։ Իզ. 30 ։

Դ Գլ. ԼԲ. 9 ։

Ն. Ք. ՂԲ. 1491

Ա Գլ. ԻԵ. 9 ։ 40 ։ Իէ. 8 ։ Գոր. Է. 44 ։ Երբ. Ը. 5 ։

Ի Գլ. ԼՂ. 35 ։ Ղև. ժզ. 2 ։ Բ. Մն. գ. 14 ։ Մատ. Իէ. 51 ։ Երբ. Թ. 3 ։

* Կամ խոյակները

Հ Գլ. ԻԵ. 16 ։ Խ. 21 ։

Ե Ղև. ժզ. 2 ։ Երբ. Թ. 2, 3 ։

Ը Գլ. ԻԵ. 21 ։ Խ. 20 ։ Երբ. Թ. 5 ։

Բ Գլ. Խ. 22 ։ Երբ. Թ. 2 ։

Ժ Գլ. Խ. 24 ։

Ի Գլ. ԼՂ. 37 ։

Ն. Ք. ՂՔ. 1491

լայնութեանը նայելով՝ վարագուր-
ները յիսուն կանգուն պիտի ըլ-
լան. անոնց սիւները տասը՝ ու ա-
նոնց խարիսխները տասը պիտի ըլ-
13 լան։ Եւ սրահին արևելեան կողմին
համար՝ անոր լայնութիւնը արև-
ելեան կողմէն յիսուն կանգուն պի-
14 տի ըլլայ։ Եւ դրանը մէկ քովին
վարագուրները տասնուհինգ կան-
գուն պիտի ըլլան. անոնց սիւները
իրեք՝ ու անոնց խարիսխները իրեք։
15 Եւ մէկալ քովին վարագուրները
տասնուհինգ կանգուն պիտի ըլլան.
անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խա-
16 րիսխները իրեք։ Եւ սրահին դրա-
նը համար կապուտակէ ու ծիրանե-
գոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մա-
նուած բարակ քթանէ քսան կան-
գունի նկարագործ վարագոյր մը
պիտի շինես. անոնց սիւները չորս՝ ու
անոնց խարիսխները չորս պիտի ըլ-
17 լան։ Սրահին բոլորտիքը եղած
բոլոր սիւները արծաթ կապերով՝
ու անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և ա-
նոնց խարիսխները պղնձէ պիտի ըլ-
18 լան։ Սրահին երկայնութիւնը հա-
րիւր կանգուն՝ ու լայնութիւնը ա-
մէն տեղ յիսուն՝ և բարձրութիւնը
հինգ կանգուն. վարագուրները մա-
նուած բարակ քթանէ պիտի ըլլան,
ու անոնց խարիսխները պղնձէ պի-
19 տի ըլլան։ Խորանին բոլոր գործիք-
ները իր ամէն պաշտօնին համար՝ և
անոր բոլոր ցիցերը ու սրահին բո-
լոր ցիցերը պղնձէ պիտի ըլլան։
20 Եւ Էդուն պատուիրես Իսրայէ-
լի որդւոցը՝ որ քեզի ծեծուած
մաքուր ձէթ բերեն լոյսի համար,
21 որ կանթեղները միշտ վառին։ Ա-
հարոն ու անոր որդիները ժողովքի
խորանին մէջ՝ Էվկայութեանը առ-
ջևի վարագուրին դուրսի դին՝ իրի-
կուընէ մինչև առտու Տէրոջը առ-
ջևը ան վառելու կարգադրեն. Ա-
սիկայ անոնց յաւիտենական կանոն
ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ Իսրայէ-
լի որդւոցը կողմանէ։

Է Գլ. իգ. 2։ Ղ Գլ. լ. 8։ ա Թագ. գ. 3։ բ Մն. ժգ. 11։ Է Գլ. իգ. 31, 33։ Ը Գլ. իբ. 43։ իթ. 9, 28։ Ղև. գ. 17։ ժգ. 34։ իգ. 9։ Թու. ժբ. 23։ ժթ. 21։ ա Թագ. լ. 25։

ԳԼ. ԻԸ

1 Ահարոն ու անոր որդիքը քահանայութեան համար կ'ընտրուին։ 2 Սուրբ զգեստներ շինելու հրամանը։ 6 Եփուտը։ 15 Տասուերկու պատուական քարերով զարդարուած լանջապանակը։ 30 Ուրիմը ու Թումիմը։ 31 Եփուտին պատմուճանը նուռերով և զանգակներով։ 36 Խոյրին առջևի կողմի թիթեղը։ 39 Նկարագործ շապիկը։ 40 Ահարոնին որդւոցը զգեստները։

Ա Թու. ժբ. 7։ Երբ. ե. 1, 4։

1 Եւ դուն քեզի մօտեցուր Քու-
եղբայրդ Ահարոնը ու անոր որ-
դիները իր հետը՝ Իսրայէլի որդւոցը
մէջէն, որ ինծի քահանայութիւն
ընեն. Ահարոնը և Ահարոնին որ-
դիները Նադաբը ու Աբիուդը, Ե-
2 ղիազարը ու Իթամարը։ Եւ Քու-
եղբօրդ Ահարոնին սուրբ զգեստներ
պիտի շինես պատուոյ ու փառաց
3 համար։ Եւ Էդուն ըսէ բոլոր ի-
մաստուն միտք ունեցողներուն՝ Ա-
րոնը որ ես իմաստութեան հոգիով
լեցուցի, որ Ահարոնին զգեստները
շինեն՝ անիկայ օրհնելու համար՝ որ
4 ինծի քահանայութիւն ընէ։ Եւ
անոնց շինելու զգեստները ասոնք
են. Էլանջապանակ ու Ղեփուտ՝ և
Էպատմուճան ու Ընկարագործ շա-
պիկ, խոյր և գօտի. և սուրբ զգ-
եստներ շինեն քու եղբօրդ Ահարո-
նին ու անոր որդիներուն, որ ինծի
քահանայութիւն ընեն։
5 Եւ անոնք պիտի առնեն ոսկին ու
կապուտակը և ծիրանեգոյնը ու
կրկնակի կարմիրը և բարակ քթա-
6 նը. Բ Եւ ոսկի Բէլէ՝ կապուտակէ
ու ծիրանեգոյնէ՝ կրկնակի կարմիրէ
և մանուած բարակ քթանէ վար-
պետի գործ պիտի շինեն եփուտը։
7 Անոր երկու ծայրերը երկու կցուած
վակասներ պիտի ունենան, որ
8 Եփուտը միացած ըլլայ։ Եւ եփու-
տին վրայ եղած ժապաւէնը անոր
շինուածքին պէս նոյն բանէն պի-
տի ըլլայ. ոսկիէ, կապուտակէ
ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կար-
միրէ ու մանուած բարակ քթանէ
9 պիտի ըլլայ։ Եւ երկու եղնգնա-
քարեր առնես, ու անոնց վրան
Իսրայէլի որդւոցը անունները փո-
10 րագրես։ Անոնց անուններուն վեցը
մէկ քարին վրայ՝ և մնացած վեց
անունները մէկալ քարին վրայ
անոնց ծնունդներուն համեմատ փո-
11 րագրուի. Ան երկու քարերուն վր-
այ Իսրայէլի որդւոցը անունները
ակունք բանողի գործով՝ այսինքն
կնիք փորագրածնուն պէս փո-
րագրես. ոսկի խորշերու մէջ
12 դամես անոնք։ Եւ երկու քարերը
եփուտին ուսերուն վրայ պիտի
դնես, որ Իսրայէլի որդւոցը յիշա-
տակի քարեր ըլլան. ու Ա Ահարոն
անոնց անունները Էյիշատակի հա-
մար իր երկու ուսերուն վրայ պի-
13 տի կրէ Տէրոջը առջևը։ Եւ ոսկիէ
14 խորշեր պիտի շինես. Եւ զուտ
ոսկիէ ոլորուած հիւսուած երկու
շղթաներ պիտի շինես, ու հիւ-
սուած շղթաները խորշերուն ան-
ցընես։
15 Եւ Եդատաստանի լանջապանա-
կը վարպետի գործ շինես. անի-
կայ եփուտին շինուածքին պէս
շինես. ոսկիէ՝ կապուտակէ ու
ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ
ու մանուած բարակ քթանէ շի-
16 նես։ Քառակուսի պիտի ըլլայ եր-
կուքի ծալլուելով. անոր երկայնու-

Ն. Ք. ՂՔ. 1491

Բ Գլ. իթ. 5, 29։ լա. 10։ լթ. 1, 2։ Ղև. ը. 7, 30։ Թու. ի. 26, 28։ Գ Գլ. լա. 6։ լգ. 1։ Դ Գլ. լա. 3։ լե. 30, 31։ Է Հմր 15։ Զ Հմր 6։ Է Հմր 31։ Ը Հմր 39։ Բ Գլ. լթ. 2։ Ա Հմր 29։ Գլ. լթ. 7։ Է Տես Ցես. գ. 7։ Զաք. գ. 14։ Լ Գլ. լթ. 8։

Թիւնը մէկ թիզ՝ ու անոր չափաւո-
17 Թիւնը մէկ թիզ պիտի ըլլայ։ Ի՛նչ
անոր մէջ ախտերևոյթ դամուածքին համեմատ չորս կարգ քարեր պիտի դասես. — կարգը՝ սարդիոն, տոպազիոն ու զմրուխտ առաջին
18 կարգը պիտի ըլլայ։ Եւ երկրորդ կարգը պիտի ըլլայ կարկեհան, շա-
19 փիւղայ ու անդամանդ. Եւ երրորդ կարգը պիտի ըլլայ դոճազմ, ակատ
20 ու մեղեսիկ. Եւ չորրորդ կարգը պիտի ըլլայ ոսկեքար՝ եղինգեաքար ու յասպիս. ասոնք ոսկի խորշերու մէջ
21 դամուած պիտի ըլլան։ Եւ քարերը Իսրայէլի որդւոցը անունները պէս տասներկու պիտի ըլլան, անոնց անուններուն համեմատ. ամէն մէկը իր անունովը տասներկու ցեղին համեմատ՝ կնիք փորագրողի գործով ֆոսֆրոսած պիտի ըլլան։
22 Եւ լանջապանակին վրան զուտ ոսկիէ պղպեղած հիւսուած շղթա-
23 ներ պիտի շինես։ Եւ լանջապանակին վրան երկու ոսկի օղակներ շինես, ու ան երկու օղակները լանջապանակին երկու ծայրերուն
24 վրայ դնես։ Եւ ան երկու հիւսուած ոսկի շղթաները լանջապանակին ծայրը եղած երկու
25 օղակներուն անցրնես։ Եւ երկու հիւսուած շղթաներուն ֆէտ երկու ծայրերը ան երկու խորշերուն պիտի անցրնես։ ու դնես՝ եփուտին առջևի կողմին ուսերուն
26 վրայ դնես։ Եւ երկու ոսկի օղակներ ալ շինես, ու զանոնք լանջապանակին ներքի կողմին՝ եփուտին կցուած եզերքին երկու
27 ծայրերը դնես։ Եւ երկու ոսկի օղակներ շինես, ու զանոնք եփուտին երկու ուսերուն վարէն՝ անոր առջևի կողմի կցուածքին մօտ՝ եփուտին ժապավէնին
28 վրայէն անցրնես։ Եւ լանջապանակը իր օղակներէն՝ կապուտակ ջհո՜՜ծ լարով եփուտին օղակներուն կապեն, որ եփուտին ժապավէնին վրայ բլլայ, ու լանջապանակը եփուտին վրայէն
29 չգաւառի։ Եւ Ահարոն երբոր սրբարանը մտնէ, Իսրայէլի որդւոցը անուններուը Ցերոջը առջևը դիւշատակի համար՝ միշտ իր սրտին վրայ եղած դատաստանի լանջա-
30 պանակին վրայ պիտի կրէ։ Եւ դատաստանի լանջապանակին մէջ Ուրիմը ու Թումիմը՝՝ դնես. և Ահարոնին սրտին վրայ պիտի բլլան երբոր անիկայ Ցերոջը առջևը երթայ. ու Ահարոն Ցերոջը առջևը միշտ իր սրտին վրայ պիտի կրէ Իսրայէլի որդւոցը դատաստանը։
31 Եւ եփուտին պատմուճանը բոլորովին կապուտակէ պիտի շինես։
32 Եւ անոր մէջտեղը գլուխ անցքէ՜՜ ձեղքուածք մը պիտի բլլայ. ձեղքուածքին բոլորտիքը գործի ձեղքուածքին պէս հիւսուած եզերք
33 ունենայ՝ որ չպատռի։ Եւ անոր բազկացքներուն վրայ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիր նռուներ պիտի շինես բազկացքներուն բոլորտիքը, ու անոնց մէջտեղը շուրջանակի ոսկի զանգակ-
34 ներ։ Պատմուճանին բազկացքին վրայ շուրջանակի ոսկի զանգակ մը ու նռուռ մը՝ ոսկի զանգակ մը ու
35 նռուռ մը պիտի բլլայ։ Եւ պաշտօնի համար անիկայ Ահարոնին վրան պիտի բլլայ. ու Ցերոջը առջև սրբարանը մտած ու ելած ատենը՝ անոր ձայնը պիտի լսուի որ չմեռնի։
36 Եւ զուտ ոսկիէ թիթեղ մը պիտի շինես, ու անոր վրան կնիք փորագրածներուն պէս ՍՐՐՈՒԹԻՒՆ
37 ՏԵՐՈՒՆ փորագրես։ Եւ կապուտակ ժապաւէն մը անցրնես անոր՝ որ խոյրին վրայ դրուի. և խոյրին վրան անոր առջևի կողմը
38 բլլայ։ Եւ անիկայ Ահարոնին ճակատին վրայ պիտի բլլայ, որ Իսրայէլի որդւոցը նուիրած ընծաներուն անօրէնութիւնը Ահարոն կրէ. ու միշտ իր ճակատին վրայ պիտի բլլայ, որ անոնք Տէրոջը առջևը հաճոյանալի բլլան։
39 Եւ շապիկը բարակ քթանէ նկարէն հիւսես, ու խոյրը բարակ քրթանէ պիտի շինես, և գօտին նկարագործ պիտի շինես։
40 Եւ Ահարոնին որդւոցը շապիկներ պիտի շինես, ու անոնց գօտիներ պիտի շինես. և պատուոյ ու փառաց համար անոնց ապարօշներ
41 պիտի շինես։ Եւ զանոնք քու եղբօրդ Ահարոնին ու իր հետը իր որդւոցը պիտի հագցրնես. ու զանոնք պիտի օծես, և Ի՛՛պիտի օրհնես՝՝, ու սրբես անոնք՝ որ ինծի
42 քահանայութիւն ընեն։ Եւ անոնց համար անդրավարտիքներ պիտի շինես էրէնց մարմինին մերկութիւնը ծածկելու համար. ա-
43 նոնք մէջտեղէն մինչև ծունկերը։ Ահարոնին ու անոր որդւոցը վրայ պիտի բլլան՝ երբոր ժողովքի խորանը մտնեն, կամ երբոր ՚՚սեղանին մօտենան սրբարանին մէջ պաշտելու համար, որ չբլլայ թէ անօրէնութիւն կրեն ու մեռնին. — Յաւիտենական կանոն մը բլլայ իրեն ու իրմէ ետքը իր սերունդին։

Ի ԳԼ. ԼԹ. 10, ԼԸ։

Ն. Ը. ԳԲ. 1491

Հ ԳԼ. ԼԹ. 22։

Ե ՀՊԲ 12։

Ղ. Ը. 8։ ԹՈՒ. ԻԸ. 21։ ԲՕՐ. 8։ ՚՚ ԹՈՒԳ. ԲԸ. 6։ ԵԶՐ. Բ. 63։ ՆԵՀ. Է. 65։ ՚՚ Տ՝ լսոյր և ճշմարտութիւնը։

ՆԵ·Ք·ՉԲ· 1491

ԳԼ· ԻԹ

1 Քահանայի օրինութեան զոհերը ու արարողութիւնները։ 38 Մշտնջենաւոր ոշխարկը։ 45 Նաւուած կը խոստանայ բնակիլ Իսրայէլացւոց մէջ։

1 Եւ ասաւ Էր անոնց պիտի ընեն՝ զանոնք սրբելու համար, որ ին-
ծի քահանայ ըլլան. արջառներէն
ա ՂԱ·ը·2։ զուարակ մը ու երկու անարատ
բ ՂԱ·ը·4։ 2 խոյ առնեն, եւ Էանխմար հաց
ղ·20։21։ ու եղով շաղուած անխմոր չո-
22։ թերը և եղով օծուած անխմոր
լաւաշները առնէ. ասոնք ցորենի
3 բարակ ալիւրէն պիտի շինեն. եւ
սակառի մը մէջ դնեն. ու անոնք
սակառին մէջ՝ և զուարակը ու
4 երկու խոյերը մօտեցընեն։ Եւ
Ահարոն ու անոր որդիները ժո-
ղովքի խորանին դրանը մօտե-
ցընեն, Էու անոնք ջրով լուան։
ֆ ՂԱ·Կ·12։ ՂԱ·ը·6։ 5 Եւ զգեստները պիտի առնեն,
ԵՐԲ·Ժ·22։ ու շապիկը և եփուդին պատ-
ք ՂԱ·Կ·2։ ՂԱ·ը·7։ մուճակը ու եփուդը և լան-
ջապանակը Ահարոնին պիտի հագ-
ց ՂԱ·Կ·8։ ցընեն. ու Էեփուդին ժապաւէ-
6 նովը զօտևորևա զանիկայ։ Եւ
ջ ՂԱ·ը·9։ խոյրը անոր գլուխը դնեն, ու
խոյրին վրայ սուրբ պսակը դնեն։
ճ ՂԱ·Կ·41· 7 Եւ Էօծման եղը առնեն, ու ա-
Ա·25։ ՂԱ· նոր գլուխը վրայ թափելով՝ օծեն
ը·12։ Ժ·7։ ի զանիկայ։ 8 Եւ անոր որդիները
Ի·10։ ԹՒ·Ա·Թ·25։ մօտեցընեն, ու անոնց շապիկ-
ձ ՂԱ·ը·13։ 9 ներ հագցընեն. Եւ զօտիներով
զօտևորևա զանոնք՝ (այսինքն Ահա-
րոնը ու անոր որդիները.) ու
անոնց գլխարկները ափեթ-
թեն. ու Էքահանայութիւ-
ղ ԹՒ·Ժ·Ը· նը անոնցը ըլլայ յաւիտենական
7։ կանոնով։ Այսպէս Էպիտի օրհ-
ճ ՂԱ·Կ·41· նեն Ահարոնը ու անոր որդի-
ՂԱ·ը·22· ները։
ՃԵ։ ԵՐԲ·Կ· 28։
10 Եւ զուարակը ժողովքի խորա-
յ ՂԱ·Ա·4· նին առջեւը մօտեցընեն. ու Ա-
ը·14։ հարոն և անոր որդիները իրենց
ձեռքը զուարակին գլխուն վրայ
11 դնեն։ Եւ ժողովքի խորանին
դրանը էԱՀ Տէրոջը առջեւը մոր-
ձ ՂԱ·ը·15։ 12 թեն զուարակը։ Եւ Էզուարա-
կին արիւնէն առնեն, ու մա-
տովը սեղանին Էեղիւրներուն վր-
ի ՂԱ·Կ·2· բան դնեն. և ՃԱՅԵՔ բոլոր
Ա·2։ արիւնը սեղանին տակովը թա-
յ ՂԱ·Գ·8· 13 փեն։ Եւ Էփորուխքը ծածկող
Գ·ՄՈՒ· ԱՂԸ· ամէն ճարպը ու Ալեարդին վրան
ԴԱՐԵՑԵԼ՝ եղած ԹՒԱՆԹԸ՝ և երկու երի-
կամուները ու անոնց վրան եղած
ճարպը առնեն, և սեղանին վը-
ղ ՂԱ·Գ·11· 14 րայ այրեն։ Բայց Էզուարակին
12·21։ ԵՐԲ· միսը ու անոր մորթը և անոր
Ժ·11· աղրը բանակին դուրսի դին կրա-
կով այրեն. ասիկա մեղքի պատարագ
է։
ճ ՂԱ·ը·18· 15 Եւ Հխոյերուն մէկը առ-

ՆԵ·Ք·ՉԲ· 1491

նեն, և Ահարոն ու անոր որ-
դիքը Էիրենց ձեռքերը խոյին
16 գլխուն վրայ դնեն։ Եւ ան
յ ՂԱ·ա·4— խոյը մորթեն, ու անոր արիւ-
9։ նը առնեն, և սեղանին վրայ
17 շուրջանակի սրսկեն։ Եւ խո-
յը կտոր կտոր ընեն, ու ա-
նոր փորուածքը և անոր ոտքերը
լուան, ու ՃԱՆԵՒ անոր կտոր-
ներուն և գլխուն վրայ դնեն։
18 Եւ բոլոր խոյը այրեն սեղանին
վրայ. ասիկա ողջակէզ է Տէրոջը.
ՂՆՆ·ը·21։ Հանուշահոտ պատարագ մըն է
Տէրոջը։
19 Եւ մէկալ խոյը առնեն. ու
ճ ՀԱՐ·3· ՂԱ· Ահարոն և անոր որդիքը իրենց
ը·22։ ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ
20 դնեն։ Եւ խոյը մորթեն, ու
անոր արիւնէն առնեն, և Ահ-
րոնին ՃԱԿԱՆՋԻՆ ըլլիակին վրայ՝
ու անոր որդւոցը ՃԱԿԱՆՋԻՆ-
ըուն ըլլիակին վրայ՝ և անոնց ՃԱ
ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու ա-
նոնց ՃԱ ուրքին մեծ մատին վրայ
դնեն. և շաղաք արիւնը սեղա-
նին վրայ շուրջանակի սրսկեն։
21 Եւ սեղանին վրայ եղած արիւնէն
ֆ ԳՐ·Լ·25· ու Էօծման եղէն առնեն, և
31·ՂԱ·ը· Ահարոնին վրայ ու անոր զգեստ-
30։ ներուն վրայ և անոր հետ իր
որդւոցը վրայ ու իր որդւոցը
զգեստներուն վրայ սրսկեն. և
Էանիկայ ու անոր զգեստները
և անոր հետ իր որդիները ու
իր որդւոցը զգեստները սուրբ պի-
ղ ՀԱՐ·1·ԵՐԲ· Թ· 22։ 22 տի ըլլան։ Եւ խոյէն առնեն
ճարպը ու դմակը և փորուածքը
ծածկող ճարպը և լեարդին էջին
թաղանթը ու երկու երիկամունքը
և անոնց վրայ եղած ճարպը ու
աջ զիստր. ինչու որ աս Էհամակու-
23 օրինութեան խոյն է։ Եւ Տէրո-
ն ՂԱ·ը·26· ջը առջեւը եղած անխմոր հացի
ասկառէն մէկ պան հացի ու մէկ
եղով հացի շօթ և մէկ լաւաշ ա-
24 ռնէ, եւ ամէնը Ահարոնին ձեռ-
քը ու անոր որդւոցը ձեռքը դր-
ն ՂԱ·Կ·30· նեն, և Էզանոնք Տէրոջը առջեւը
երերցընելու ընծայ մատուցանեն։
25 Եւ անոնց ձեռքէն առնեն զա-
ա ՂԱ·ը·28· նոնք, ու սեղանին վրայի ողջակէ-
զին վրայ այրեն Տէրոջը առջեւը ա-
նոյշ հոտի համար. ասիկայ պա-
26 տարագ մըն է Տէրոջը։ Եւ Ահա-
րոնին Էհամակուլին համար
պատրաստուած խոյէն Էերբու-
ն ՂԱ·ը·29· ծը առնեն, ու զանիկայ Տէրոջը
առջեւը երերցընելու ընծայ մատու-
ցանեն. և ան Ճրու բաժինդ ըլլայ։
ՃՏԿ· ԱՄՈ· ԳԹ·6· 27 Եւ Ահարոնին համար ու անոր որ-
ղ ՂԱ·Կ·31· դւոցը համար եղած Էհամակուլ
34։ ԹՒ· Ժ·11·18· օրինութեան խոյէն Էերևցընելու
ը Օր·Ժ· 3։ երբու ու բարձրացընելու պատը,

Ն. Բ. ԳԲ. 1491

28 սրբեա ։ Եւ ասիկայ ՚յայտնեա-
նական կանոնով Ահարոնին ու
անոր որդւոցը պիտի ըլլայ Խրա-
յէլի որդւոցը կողմանէ . ինչու որ
աս բարձրացընելու ընծայ է , և
՚պիտի ըլլայ բարձրացընելու ըն-
ծայ՝ Խրայէլի որդւոցմէն իրենց
խաղաղութեան զոհերէն Ըն-
ծան
Ղե . ը . 35 ։ բրոնց բարձրացընելու ընծան Տէ-
Թ . 1 , 8 ։ բոջը ։
Ղե . ը . 31 ։
29 Եւ Ահարոնին սուրբ զգեստները
իրմէն ետքը Էի որդւոցը պիտի
ըլլան , ՚որ անոնցմով օծուին ,
Թոս . է . 26 , 28 ։ 30 ու անոնցմով օրհնուին ։ Եւ Մովսէ-
Թոս . Ժը . 8 , լե . 25 ։ կայ որ իր որդւոցմէ իր տեղը քա-
Թոս . է . 28 ։ հանայ ըլլալով արբարանի մէջ
Ղե . ը . 35 ։ պաշտօն կատարելու համար ժո-
Թ . 1 , 8 ։ ղովրդի խորանը պիտի մտնէ , զա-
31 նոնք ՚ութօթը օր հագնի ։ Եւ
Ղե . ը . 31 ։ ՚ետեւէն օրհնութեան խոյը առ-
նէ ու ՚անոր միսը սուրբ տեղ մը
32 եփէ . Եւ Ահարոն ու անոր որ-
դիքը ժողովրդի խորանին դրանը
քով պիտի ուտեն խոյին միսը ու
Ելս . Ժը . 4 , 33 հակառին մէջի հացը ։ Եւ ՚անոնք
Ղե . Ժ . 14 , պիտի ուտեն ան բաները՝ որ
15 , 17 ։ իրենց օրհնելուն ու սրբութիւն
Ղե . Իր . 10 ։ համար անոնցմով քաւութիւն ե-
ղաւ . ՚ե օտարական մը անոնց
պիտի չուտէ , ինչու որ անոնք սուրբ
Ղե . ը . 32 ։ 34 են ։ Եւ թէ որ օրհնութեան միսէն
ու հացէն մինչև առաւօտ մնայ , ֊ աս
աւելցածը կրակով այրես . անիկայ
պիտի չուտուի , ինչու որ սուրբ
է ։
Դ . Իւ . 12 , 35 Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը
Ղե . ը . 33 , ասանկ ընես , բոլոր քեզի ապրա-
34 , 35 ։ պրածիս պէս . ՚ետեւէն օրուան
Ել . Ժ . 11 ։ մէջ կատարես անոնց օրհնութիւ-
36 նը ։ Եւ ՚ըօր մէկ զուարակ մեղքի
Ել . Ի . 26 , պատարագ ընես քաւութեան հա-
28 , 29 , Ի . 10 ։ մար . ու սեղանին համար քաւու-
Դ . Ի . 10 ։ թիւն ընելու առնդ մաքրես զա-
Ել . Ի . 29 , նկից , և սուրբ ընելու համար
Ած . Իգ . 19 ։ 37 ֊ ՚օրեա զանիկայ ։ Սեղանին հա-
Դան . Թ . 27 , Ժ . 11 ։ մար ՚ետեւէն օր քաւութիւն ընես ,
Թոս . Իբ . 3 , ա Պտ . ու սուրբ ընես ան . ՚ե սեղանը
Ժղ . 40 , Բ Պտ . Բ . 4 , ամենասուրբ պիտի ըլլայ . ՚ինչ
Ժ . 11 , լա . 3 , Նեղ . որ սեղանին դպչի սուրբ պիտի
Ծ . 3 ։ ըլլայ ։
Ը . Դ Թագ . 38 Եւ սեղանին վրայ ընելու ՚ընդ
Ժղ . 15 , Ե . առ . Հ . միշտ ամէն օր Ի մէկ տա-
գէկ . Իզ . 39 րեկան երկու գառնիկ . Մէկ գառը
13 , 14 , 15 , ՚առաւօտնց մատուցանես , ու
Բ . Դ Թագ . Ժղ . 29 , 36 , Դ Թագ . Ժղ . 15 , Եզր . Թ . 4 , 5 , Պտ . Ճխա . 2 , Դան . Թ . 21 , մէկալ գառը իրիկուան դէմ մա-
40 տուցանես ։ Եւ մէկ գառին հետ մէկ
հինինի քառորդ ձեծուած ձէթով
շաղուած մէկ տասանորդ բարակ
ալիւր , և թափելու նուէրին հա-
մար մէկ հինինի քառորդ մը գինի
41 ՚առաջանես ։ Եւ մէկալ գառը
Ի իրիկուան դէմ զոհես . ու առ-
տուան հացի ընծային պէս և անոր
թափելու նուէրին պէս ընես ա-
նոր . աս անուշահոտ պատարագ
42 մըն է Տէրոջը ։ Ա՚ԱՒՈ ձեր ազգե-
րուն մէջ Ի միտնջնեաւոր աղջակէզ
պիտի ըլլայ Տէրոջը առջև ժողով-
քի խորանին դրանը ֊ՀՒ , Ի ուր որ
ձեզի պիտի հանդիպիմ՝ քեզի հետ
43 խօսելու ։ Եւ հոն Իսրայէլի որդւոցը
պիտի հանդիպիմ , ու Իսրահը Իմ
44 փառքովս սուրբ պիտի ըլլայ ։ Եւ
ժողովքի խորանը ու սեղանը պիտի
սրբեմ . Ահարոն ու անոր որդի-
ներն ալ Ի պիտի սրբեմ , որ ինծի
45 քահանայութիւն ընեն ։ Եւ Ի Իս-
րայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ ,
ու անոնց Աստուած պիտի ըլլամ .
46 Եւ պիտի գիտնան Թէ Իանոնց Տէր
Աստուածը ես եմ , որ անոնց մէջը
բնակելու համար Եգիպտոսի երկ-
րէն հանեցի զանոնք . ես եմ անոնց
Տէր Աստուածը ։

ԳԼ . Լ

1 Խունկի սեղանը ։ 11 Հոգեհանգստի փրկանքը ։
17 Պղնձէ աւազանը ։ 22 Օծման սուրբ ևղը ։
34 Անուշահոտ խունկին բաղադրութիւնը ։

1 Եւ ՚խունկ ծխելու Ի սեղան մը
շինես . Սատիմի փայտէ շինես
2 անիկայ . Անոր երկայնութիւնը
կանգուն մը ու անոր լայնու-
թիւնը կանգուն մը քառակու-
սի պիտի ըլլայ , և անոր բարձ-
րութիւնը երկու կանգուն . անոր
եղջիւրները իրմէն պիտի ըլլան ։
3 Եւ անոր վրան ու անոր քովերը
շուրջանակի և անոր եղջիւրները
զուտ ոսկիով պատես . ու շուր-
ջանակի ոսկի պսակ մը շինես
4 անոր ։ Եւ երկու ոսկի օղակներ
շինես անոր . պսակին տակէն ա-
նոր երկու քովերը երկու կողմե-
րէն շինես , որ անոնցմով
վերցուելու համար ձողերուն ՚անոնք
5 Ձողե տեղերը ըլլան ։ Եւ ձողե-
րը Սատիմի փայտէ շինես , ու
6 անոնք ոսկիով պատես . Եւ անի-
կայ դնես վկայութեանը վրայի
Ի քաւութիւնին առջևը վկայու-
թեան տապանակին քովը եղած
վարագուրին առջևը , ուր որ ես
7 քեզի պիտի հանդիպիմ ։ Եւ Ահա-
րոն անոր վրայ ՚անուշահոտ խունկ
պիտի ծխէ . ամէն առտու Ի ճրագ-
ները շիտկած ատենը խունկ պի-
8 տի ծխէ ։ Եւ Ահարոն Իրիկուան
դէմ ճրագները վառած ատենը
ՀՒ պիտի ծխէ , որ Տէրոջը
առջևը միտնջնեաւոր խունկ ըլլայ
9 ձեր ազգերուն մէջ ։ Անոր վրան
Ի օտար խունկ , կամ ողջակէզ,
կամ հացի ընծայ չմատուցանէք .
ոչ ալ անոր վրան նուէր թափե-

Ն. Բ. ԳԲ. 1491

Ել . ԽՒ . 38 ։
Ել . Լ . 8 ։
Թոս . Իբ . 6 ։ Դան . Բ . 11 , 12 , 13 ։
Ի Պտ . ԽՒ . 22 ։
Լ . 6 , 36 ։
Թոս . Ժէ . 4 ։
Ը Պտ . Բ . 34 ։
Գ Թագ . Բ . 11 ։ Բ Մն . Ե . 14 ։ Է . 1 , 2 , 3 ։ Եզեկ . Իզ . 5 ։ Ածղ . Բ . 7 , 9 ։ Մտթ . գ . 1 ։
Ի Ղե . Իա . 15 ։ Իբ . 9 , 16 ։
Ի Պտ . ԽՒ . 8 ։
Ղե . Իզ . 12 ։ Զաք . Բ . 10 ։ Յով . Ժգ . 17 , 23 ։ Բ Կոր . գ . 16 ։ Ճայտ . Իա . 3 ։
Ի Պտ . Ի . 2 ։
Ելս . Ի . 7 , 8 , 10 , 18 ։ Ճայտ . Բ . 3 ։
Ի Պտ . Լ . 25 ։ Ի . 5 ։

Ի Պտ . ԽՒ . 22 ։
Լ . 6 , 36 ։
Թոս . Ժէ . 4 ։
Ը Պտ . Բ . 34 ։
Գ Թագ . Բ . 11 ։ Բ Մն . Ե . 14 ։ Է . 1 , 2 , 3 ։ Եզեկ . Իզ . 5 ։ Ածղ . Բ . 7 , 9 ։ Մտթ . գ . 1 ։
Ի Ղե . Իա . 15 ։ Իբ . 9 , 16 ։
Ի Պտ . ԽՒ . 8 ։
Ղե . Իզ . 12 ։ Զաք . Բ . 10 ։ Յով . Ժգ . 17 , 23 ։ Բ Կոր . գ . 16 ։ Ճայտ . Իա . 3 ։
Ի Պտ . Ի . 2 ։
Ելս . Ի . 7 , 8 , 10 , 18 ։ Ճայտ . Բ . 3 ։
Ի Պտ . Լ . 25 ։ Ի . 5 ։

Ի Ելս . ԽՒ . 22 ։

Ի Ելս . Ի . 34 ։ Ա Թագ . Ժ . 28 ։ Ա Մն . Իգ . 13 ։ Դան . Ա . 9 ։
Ի Պտ . ԽՒ . 21 ։
Ը Պտ . Ժ . 6 ։
Ի Ղե . Ժ . 1 ։

10 փակ. և ԷԱհարան տարին անդամ մի անոր եղջիւրներուն վրայ քաւութիւն պիտի ընէ. անիկայ քաւութիւններուն մեղքի պատարագին արիւնովը անոր վրայ քաւութիւն պիտի ընէ տարին անգամ մը ձեր ազգերուն մէջ. սուրբ է Տէրոջը։

11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝

12 ըսելով, Իսրայէլի որդւոցը դուն մարդ առնելու ըլլաս՝ իրենց թիւովն նայելով, ան ատենը անոնց ամէն մէկը Հոգւոյն փրկանքը պիտի տայ Տէրոջը՝ զանոնք համրած ատենդ, որ անոնց մէջը Հարուած չըլլայ՝ երբոր զանոնք համրես։

13 Ասիկա ա՛ պիտի տան. ամէն մէկը որ կ՚անցնի կը համրուի, արբարանին սիկղին համեմատ կէս սիկղ. սիկղը քսան կերաք է. Տէրոջը բնծան

14 Հինգ սիկղ պիտի ըլլայ։ Ամէն քսան տարեկանէն վեր եղողը որ կ՚անցնի կը համրուի, — բնծան Տէրոջը

15 պիտի տայ։ Երբոր Հոգիներուն քաւութիւն ընելու համար Տէրոջը բնծայ տան, կէս սիկղէն Հոգ չարուստը աւելի՛ ու ոչ աղքատը պա-

16 կաս պիտի տայ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ քաւութեան արծաթը առնես, ու Ժողովքի խորանին պաշտօնին տաս, որ Տէրոջը առջեւը Հիշատակ ըլլայ Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր Հոգիներուն քաւութիւն ընելու համար։

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝

18 ըսելով, Պղնձէ աւազան մը շինես լուացման համար, ու անոր խարիսխն ալ պղնձէ ըլլայ. և Ժողովքի խորանին ու սեղանին մէջտեղը դնես ան, ու անոր

19 մէջը ջուր լեցնես։ Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը Իրենց ձեռքերը ու ոտքերը պիտի լուան

20 անկից։ Երբոր անոնք Ժողովքի խորանը մտնելու ըլլան, կամ երբոր սեղանին մօտենալու ըլլան՝ պաշտօն կատարելու — կրակով Տէրոջը զոհ մատուցանելու համար, ջուով լուացուին որ չմեռնին.

21 Ա՛յսպէս իրենց ձեռքերը ու ոտքերը լուան որ չմեռնին. և Ե՛ս ա՛յս իրենց յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ, թէ իրեն և թէ իր սերունդին իրենց ազգերուն մէջ։

22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-

23 սելով, Ա՛ս քեզի լաւագոյն համեմիներ, զուտ զմուռս հինգ հարիւր սիկղ, և անոր կէսին չափ՝ այսինքն երկու հարիւր յիսուն սիկղ անուշահոտ կինամոն, ու երկու հարիւր յիսուն սիկղ անուշահոտ խունկե-

24 ղէգն, Եւ հինգ հարիւր սիկղ կա-

սիայ՝ արբարանին սիկղին համեմատ, ու Ձէկ հիմնի ձէթ. Եւ

25 մուրբ օծման եղ շինես ան՝ իւղագործի արհեստով բաղադրուած. անիկայ սուրբ օծման եղ պիտի

26 ըլլայ։ Եւ անով օծես Ժողովքի խորանը, ու վկայութեան տապա-

27 նակը, Եւ սեղանը ու անոր ամէն անօթները, և աշտանակը ու անոր գործիքները, և խունկին սեղանը,

28 Եւ ողջակէզին սեղանը իր ամէն գործիքներուն հետ միկտեղ, և աւազանը ու անոր խարիսխը։

29 Եւ սրբես անոնք, որ ամենասուրբ ըլլան. Ինչ որ անոնց

30 դպչի սուրբ պիտի ըլլայ։ Եւ Ահարոնը ու անոր որդիքը օծես, ու սուրբ ընես անոնք, որ ինծի

31 քահանայութիւն ընեն։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը զրուցես՝ ըսելով, Ասիկայ ինծի սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ ձեր ազգերուն մէջ։

32 Մարդու մարմնի վրայ պիտի չթափուի ան, և անոր բաղադրութեանը պէս անոր նմանը չշինէք. Սա սուրբ է, — ձեզի սուրբ պիտի

33 ըլլայ։ Ով որ անոր նմանը շինէ, կամ ով որ անկէ օտարականի վրայ դնէ, Իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի։

34 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առ քեզի անուշահոտ համեմներ, ստակտէ ստաշեան ու ագռնգան և քաղբան, — անուշահոտ համեմներ միասնութ կնդրուկով. ամէն հաւասար կշռով պիտի ըլլան.

35 Եւ զանոնք Իւղագործի արհեստով Իբրև խառնուած՝ բաղադրութեան մը խունկ շինես միա-

36 բուռ — սուրբ։ Եւ անկէ հատ հատ նեղես շատ բարակ, ու Ժողովքի խորանին մէջ վկայութեան առջեւը դնես, Ուր որ ես քեզի պիտի հանդիպիմ. Ձեզի սրբոց սրբութիւն պիտի ըլլայ։

37 Եւ ան քու շինելու խունկիդ բաղադրութեանը համեմատ — դուք ձեզի համար չշինէք. ան քեզի սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը համար։

38 Ով որ հոտուտելու համար անոր նմանը շինելու ըլլայ, իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի։

ԳԼ. ԼԱ

1 Տէրը կ՚ընաւէրէ ու Ոգիները խորհրդոյն գործերը ընելու. 12 և շաբաթի պահելու պատուէրը կը նորոգէ. 18 Մովսէս երկու տախտակները կ՚ընդունի։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝

2 ըսելով, Ահա Բեսաղէլ որդին Ուրիի որդին Հուրի Յուդայի ցեղէն

3 անուշահոտով կանչեցի. Եւ Աստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստու-

Ը Ղև. ԺԹ. 18։ Իդ. 27։

Բ Գլ. Լը. 25։ Թագ. ա. 2, 5։ Իդ. 2։ Բ Թագ. Իդ. 2։

Ե Ցար. Լզ. 24։ Լզ. 18։ Մաղ. Խթ. 7։ Մտթ. Ի. 28։ Մար. Ժ. 45։ ա Տիմ. Բ. 6։ ա Պետ. ա. 18, 19։

Է Բ Թագ. Իդ. 15։

Ը Մտթ. Ժէ. 24։

Թ Ղև. Խէ. 25։ Թագ. գ. 47։ Եզեկ. Խա. 12։

Ժ Գլ. Լը. 26։

Ժա Հմր. 12։

Ժբ Ցար. Լզ. 19։ Ածախ. Իը. 2։ Եփես. գ. 9։ Կող. գ. 25։

Ժգ Գլ. Լը. 25։

Ժդ Թագ. Ժգ. 40։

Ժե Գլ. Լը. 8։ գ Թագ. Է. 38։

Ժզ Գլ. Լ. 7, 39։

Ժէ Գլ. Խ. 31։ 32։ Մաղ. Իգ. 6։ Եսթ. 11։ Ցաղ. Ժգ. 10։ Երե. Ժ. 22։

Ժը Գլ. Իբ. 43։

Ժթ Երգ. գ. 14։ Եզեկ. Իէ. 22։

Ի Մաղ. Խա. 8։ Ածախ. Է. 17։

Իա Երգ. գ. 14։ Երեմ. գ. 20։

Իբ Մաղ. Խա. 8։

սիայ՝ արբարանին սիկղին համեմ-

25 մատ, ու Ձէկ հիմնի ձէթ. Եւ սուրբ օծման եղ շինես ան՝ իւղագործի արհեստով բաղադրուած. անիկայ սուրբ օծման եղ պիտի

26 ըլլայ։ Եւ անով օծես Ժողովքի խորանը, ու վկայութեան տապա-

27 նակը, Եւ սեղանը ու անոր ամէն անօթները, և աշտանակը ու անոր գործիքները, և խունկին սեղանը,

28 Եւ ողջակէզին սեղանը իր ամէն գործիքներուն հետ միկտեղ, և աւազանը ու անոր խարիսխը։

29 Եւ սրբես անոնք, որ ամենասուրբ ըլլան. Ինչ որ անոնց

30 դպչի սուրբ պիտի ըլլայ։ Եւ Ահարոնը ու անոր որդիքը օծես, ու սուրբ ընես անոնք, որ ինծի

31 քահանայութիւն ընեն։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը զրուցես՝ ըսելով, Ասիկայ ինծի սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ ձեր ազգերուն մէջ։

32 Մարդու մարմնի վրայ պիտի չթափուի ան, և անոր բաղադրութեանը պէս անոր նմանը չշինէք. Սա սուրբ է, — ձեզի սուրբ պիտի

33 ըլլայ։ Ով որ անոր նմանը շինէ, կամ ով որ անկէ օտարականի վրայ դնէ, Իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի։

34 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առ քեզի անուշահոտ համեմներ, ստակտէ ստաշեան ու ագռնգան և քաղբան, — անուշահոտ համեմներ միասնութ կնդրուկով. ամէն հաւասար կշռով պիտի ըլլան.

35 Եւ զանոնք Իւղագործի արհեստով Իբրև խառնուած՝ բաղադրութեան մը խունկ շինես միա-

36 բուռ — սուրբ։ Եւ անկէ հատ հատ նեղես շատ բարակ, ու Ժողովքի խորանին մէջ վկայութեան առջեւը դնես, Ուր որ ես քեզի պիտի հանդիպիմ. Ձեզի սրբոց սրբութիւն պիտի ըլլայ։

37 Եւ ան քու շինելու խունկիդ բաղադրութեանը համեմատ — դուք ձեզի համար չշինէք. ան քեզի սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը համար։

38 Ով որ հոտուտելու համար անոր նմանը շինելու ըլլայ, իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի։

ԳԼ. ԼԱ

1 Տէրը կ՚ընաւէրէ ու Ոգիները խորհրդոյն գործերը ընելու. 12 և շաբաթի պահելու պատուէրը կը նորոգէ. 18 Մովսէս երկու տախտակները կ՚ընդունի։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝

2 ըսելով, Ահա Բեսաղէլ որդին Ուրիի որդին Հուրի Յուդայի ցեղէն

3 անուշահոտով կանչեցի. Եւ Աստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստու-

Ղ Ղև. ԽԹ. 40։

Ի Գլ. Լզ. 29։ Թագ. Լ. 25։ Մաղ. Ճթ. 20։ Ռղ. 2։

Ա Գլ. Խ. 9։ Գև. Բ. 10։ Թագ. Ի. 1։

Ղա Գլ. ԽԹ. 37։

Ի Գլ. ԽԹ. 7։ Եզ. Գև. Բ. 12, 30։

Ի Հմր. 25, 37։

Ի Հմր. 38։

Ի Նեհ. Ժէ. 14։ Գլ. Ժբ. 15։ Գև. Ի. 20, 21։

Ի Գլ. ԽԱ. 6։ ԼԲ. 29։

Ի Հմր. 25։

Ա Ա՛ր. ա. գործած. ամէն Ղև. Բ. 13։

Ի Գլ. ԽԹ. 42։ Ղև. Ժ. 2։

Ի Հմր. 32։ Գլ. ԽԹ. 37։ Ղև. Բ. 3։

Ի Հմր. 32։

Ի Հմր. 33։

Ա Գլ. Լ. 30։ Լզ. 1։

Բ Ա Ի. Բ. 20։

Ի Գլ. Լ. 31։ գ Թագ. Է. 14։

ՆԱՀ. ԳԲ. 1491

ԳԼ. ԼԲ

1 Ժողովուրդը Մովսէսին հետաւորութեան ժամանակը Ահարոնին որթի մը շինել կու տայ ։ 7 Առաւած կը բարկանայ սա բանիս վրայ ։ 11 բայց Մովսէսին աղաչանքովը բարկութիւնը կը դադարի ։ 15 Մովսէս լեռնէն կ'իջնէ իր ձեռքը ունենալով երկու տախտակները ։ 19 որոնք կը կոտրէ ։ 20 Որթը փշրե կ'ընէ ։ 22 Ահարոն զիջերը կ'արդարացնէ ։ 25 Մովսէս կը պատուիրէ կռապաշտները մեռցընել ։ 31 Ժողովուրդին համար կ'ապօթէ ։

1 Եւ ժողովուրդը տեսնելով որ Մովսէս ուշացաւ լեռնէն իջնելու, ժողովուրդը Ահարոնին դիմեց ժողովեցան ու ըսին անոր, Ելի՛ր, մեզի աստուածներ շինէ որ մեր առջեւէն երթան. քանզի այն Մովսէսը՝ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող մարդը, չենք գիտեր թէ
2 ինչ եղաւ անոր ։ Եւ Ահարոն բաւ անոնց, Ձեր կիներուն, ձեր տղաքներուն և ձեր աղջիկներուն ականջները եղած ոսկի օղե-
3 րը հանեցէ՛ք, ու ինծի բերէ՛ք ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջներուն եղած ոսկի օղերը հանեցին ու
4 Ահարոնին բերին ։ Ինք անիկայ առաւ անոնց ձեռքէն, ու տիպով մը շինեց, և ձուլածոյ որթ մը բրաւ ։ Եւ ըսին, Ով Իսրայէլ,ասոնք են քու աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցին ։
5 Եւ երբ Ահարոն տեսաւ՝ սիւեայ, անոր առջեւը սեղան մը շինեց. և Ահարոն հռչակաբակել տուաւ՝ ը-
6 սելով, Վաղը տօն է Տէրոջը ։ Եւ հետեւեալ առաւօտուն կանուխ ելան, ու ողջակէզներ մատուցին, և խաղաղութեան զոհեր բերին. և ժողովուրդը ուտելու ու խմելու նստան, ու խաղալու ելան ։
7 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Գնա՛ իջի՛ր ։ Ինչու որ ապականեցաւ քու ժողովուրդդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն
8 հանեցիր ։ Անոնք շուտով խոտորեցան ան ճամբայէն՝ որն որ ես իրենց պատուիրեցի ։ Իրենց ձուլածոյ որթ շինեցին, և անոր երկրպագութիւն ըրին, ու անոր զոհեր մատուցին, ու ըսին ։ Ով Իսրայէլ, եասոնք են քու աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն
9 հանեցին ։ Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Տեսա՛ ես այս ժողովուրդը, և ահա ան խստապարանոց ժողո-
10 վուրդ մըն է ։ Ուստի հիմա ինծի՛ թո՛ղ որ իմ՝ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքի, ու փճացընեմ զանոնք ։ և ես քեզ մեծ ազգ մը
11 ընեմ ։ Եւ Մովսէս իր Տէր Աստուծոյն առջեւը աղաչեց, ու բաւ ։ Ով Տէր, ինչու՛ քու բարկութիւնդ բորբոքի քու ժողովուրդիդ վրայ, որ Եգիպտոսի

ՆԱՀ. ԳԲ. 1491

ԳԼ. ԽԳ · 18 ։ ԲՕր. Թ. 9 ։
ԲԳԱՐ. Է. 40 ։
ԳԼ. ԺԳ. 21 ։
ԳԱԱՍ. Բ. 24, 25, 26, 27 ։
ԳԼ. Ի. 23 ։ ԲՕր. Թ. 16 ։ ԳԱՍ. Ժ. 3, 4 ։ ԳԹՎԱ. ԺԲ. 28 ։ ՂԵՒՄ. Թ. 18 ։ ՍԱՂ. ՃԳ. 19 ։ ԵՍ. ԽԶ. 6 ։ ԳԱՐ. Է. 41 ։ ՀԻՌՈՎ. 23 ։
* Ա՛Մ. քան. գակապ. որ. Ծի գրիչով
ՂՂԵ. ԽԲ. 2, 4, 21 ։ 37 ։ ԳԹՎԱ. Ժ. 20 ։ ԲՄՆ. Լ. 5 ։
ԵԱԿԲ. Ժ. 7 ։
ԵՐ ՕՐ. Թ. 12 ։ ՀԱՐ 1 ։ ԳԼ. ԼԳ. 1 ։ ԴԱՆ. Թ. 24 ։
ԲԾՆ. Գ. 11, 12 ։ ԲՕր. Գ. 16 ։ ԵՐ 5 ։ ԳԱՍ. Բ. 19 ։ ՈՎԻ. Թ. 9 ։
ԲԳԼ. Ի. 3, 4, 23 ։ ԲՕր. Թ. 16 ։
ԻԳԹՎԱ. Ժ. 28 ։
ՆԳԼ. ԼԳ. 3, 5 ։ ԼԳ. 9 ։ ԲՕր. Թ. 6, 13 ։ ԵՍ. 27 ։ ԲՄՆ. Լ. 8 ։ ԵՍ. ԽԲ. 4 ։ ԳԵՐ. Կ. 51 ։
ԻՐ ՕՐ. Թ. 14, 19 ։
ՃԳԼ. ԻԲ. 24 ։ ԹՈՒ. Ժ. 12 ։
ՀԲ ՕՐ. Թ. 18, 26, 27, 28, 29 ։ ՍԱՂ. ՃԳ. 1, 2 ։ ՃԳ. 23 ։

ՆԱՀ. ԳԲ. 1491

ԳԼ. ԼԴ · 34 ։
ԻԳԼ. ԻԲ. 3 ։ ԼԲ. 10, 35 ։ ԼԳ. 1 ։
ՂԳԼ. ԼԳ. 8 ։
ԻԳԼ. ԼԲ. 1 ։
ԸԳԼ. ԼԲ. 6 ։
ՒԳԼ. ԼԲ. 10 ։
ՃԳԼ. ԼԲ. 17 ։
ԻԳԼ. ԼԲ. 1 ։
ՂԳԼ. ԼԲ. 8 ։
ԻԳԼ. ԼԲ. 1, 41 ։ ԹՈՒ. Գ. 5, 6, ԾԲ. ։
ԾԳԼ. Լ. 25, 31 ։ ԼԲ. 29 ։
ՀԳԼ. Լ. 34 ։ ԼԲ. 29 ։
ՀՂԵ. ԺԲ. 3, 30 ։ ԽԳ. 2 ։ ԵԶԿ. Ի. 12, 20 ։ ԽԳ. 24 ։
ՅԳԼ. Ի. 8 ։ Բ ՕՐ. Ա. 12 ։ ԵԶԿ. Ի. 12 ։
ՂԳԼ. ԼԲ. 2 ։ ԹՈՒ. ԺԱ. 35 ։
ՁԳԼ. Ի. 9 ։ ՀՆԳՆ. Բ. 2 ։ ԳԼ. ԺԳ. 23 ։ Ի. 10 ։
ՀՀԲ 13 ։ ԵԶԿ. Ի. 12, 20 ։
ՂՆԱՒ. 31 ։ Բ. 2 ։
ՂԳԼ. ԽԳ. 12, ԼԲ. 15, 16 ։ ԼԳ. 28, 29 ։ Բ ՕՐ. Գ. 13 ։ Ե. 22 ։ Թ. 10, 11 ։ Բ ԿՈՐ. Գ. 3 ։

Թիւնով ու հանճարով և դիտութիւնով ու ամէն ի՛րպ ճարտարութեան
4 Թիւնով լեցուցի անիկայ, Որ վարպետի գործեր շարելով՝ ոսկիով ու
5 արծաթով և պղնձով գործէ ։ Եւ դամելու համար քարեր բանելով ու փայտեր քանդակելով՝ ամէն
6 կերպ արհեստ բանի ։ Եւ ահա Դանի ցեղին Աբիսամային որդին Ոողիաբը տուի անոր հետ ։ ու ամէն իմաստուն սրտին մէջ իմաստութիւն դրի, որ բոլոր
7 քեզի պատուիրածս բնեն ։ Ժողովրդի խորանը՝ և ի վկայութեան տապանակը ու անոր վրայ եղած ըւթաւթիւնը՝ և խորանին բոլոր
8 կարասիները, Եւ Սեղանը ու անոր անօթները՝ և մաքուր աշտանակը իր բոլոր գործիքներովը՝ և խունկին
9 սեղանը, Եւ ողջակէզին սեղանը իր բոլոր գործիքներովը՝ և լուացարանը
10 ու անոր խարիսխը, Եւ Պաշտօնին զգեստները՝ ու Ահարոն քահանային սուրբ զգեստները՝ և անոր որդւոցը զգեստները՝ քահանայութիւն բնե-
11 լու համար, Եւ օծման ևղը՝ ու սրբարանին համար խառնուածոյ խունկը բոլոր քեզի պատուիրածիս պէս պիտի բնեն ։
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
13 ու բաւ, Զրուցէ՛ նաև Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով, Ընդունա՛ք իմ շաբաթներս պահէ՛ք. ինչու որ սա նշան մըն է իմ ու ձեր միջտեղը ձեր ազգերուն մէջ, որ գիտնաք թէ ձեզ սուրբ ընող
14 Տէրը ես եմ ։ Ուստի շաբաթը պահէ՛ք. ինչու որ ան ձեզի սուրբ է. ով որ զանի՛կ պղծէ՝ անշուշտ պիտի մեռնի. քանզի ով որ ան օրը գործ մը գործէ, ան անձը իր ժողովուրդին
15 միջէն պիտի կորսուի ։ Վեց օր գործ պիտի գործուի, բայց եօթներորդ օրը հանգստութեան շաբաթը սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը. ով որ շաբաթի օրը գործ մը գործէ,
16 անշուշտ պիտի մեռցուի ։ Անոր համար Իսրայէլի որդիքը պիտի պահեն շաբաթը, որ շաբաթը իրենց ազգերուն մէջ յաւիտենական
17 ուխտ մը բնեն ։ Ընդմիշտ յաւիտենական նշան մըն է իմ ու Իսրայէլի որդւոցը միջտեղը. քանզի Տէրը վեց օրուան մէջ առկծնեց երկինքը ու երկիրը, և եօթներորդ օրը դադրեցաւ ու հանգստացաւ ։
18 Եւ երբոր Սինայ լեռանը վրայ Մովսէսին հետ խօսելը լմընցուց, Վկայութեան երկու տախտակները տուաւ անոր, Աստուծոյ մատովը գրուած քարէ տախտակներ ։

ՆՈՐ ԿԱՐԳ 1491

երկրէն Հանելիր մեծ զօրութիւ-
12 նով ու զօրաւոր ձեռքով . Ինչո՞ւ
համար Եգիպտացիք խօսին ու ը-
սեն թէ Չարութեան համար հա-
նեց զանոնք՝ որ լեռներուն մէջը
սպանցնէ , ու զանոնք երկրի երեսէն
փճացնէ . դարձիր քու սաստիկ
բարկութենէդ , ու Ղադարձ ա-
չարիքը քու ժողովուրդիդ վաս
13 Բերելէն : Յիշէ քու ծառաներդ
Աբրահամը՝ Իսահակը ու Իսրայէ-
լը , որոնց դուն երդնուր անոնց
դուստր ըրիր , ու ըսիր անոնց , Չեր
սերունդը երկինքին աստղերուն
պէս պիտի շատցնեմ , և բոլոր աս
երկիրը՝ որուն վրայով խօսեցայ ,
ձեր սերունդին պիտի տամ , ու
14 պիտի ժառանգեն յաւիտեան : Եւ
Տէրը Ղդինց ան չարիքին համար՝
որ բսեր էր թէ իր ժողովուրդին
պիտի ընէ ,
15 Եւ Մովսէս դարձաւ ու լեռնէն
իջաւ , ու վկայութեան երկու տախ-
տակները իր ձեռքն էին . տախտակ-
ները երկնց երկու կողմերնէ գրուած
էին . անոնք մէկ կողմէն ու մէկալ
16 կողմէն գրուած էին : Եւ Ը տախ-
տակները Աստուծոյ գործքն էին . ու
տախտակներուն վրայ փորագրուած
17 գիրը Աստուծոյ գրածն էր : Ու
երբոր Ցեսու պոռացող ժողովուր-
դին ձայնը լսեց , բսաւ Մովսէսին ,
Բանակին մէջ պատերազմի ձայն
18 կայ : Եւ անիկայ բսաւ , Ան յաղ-
թողներու աղաղակի ձայն չէ , ոչ
ալ յաղթուածներու աղաղակի
ձայն է . հապա խաղի ձայն կը լը-
19 սեմ ես : Եւ եղաւ որ բանակին
մօտենալով՝ որթը ու պարը բռնող-
ները տեսածին պէս , Մովսէսին
բարկութիւնը բորբոքեցաւ , ու
տախտակները իր ձեռքէն նետեց ,
ու լեռանը վարի դին կոտրտեց զա-
20 նոնք : Ետ անոնց չինած որթը
առաւ ու կրակով այրեց , ու մանր
րեց փշրի բսաւ , և ջուրին վրայ
ցանեց ու Իսրայէլի որդւոցը խըմ-
ցուց :
21 Եւ Մովսէս բսաւ Ահարոնին ,
Ան ժողովուրդը ինչ բսաւ քեզի ,
որ անոնց վրայ մեծ մեղք մը
22 բերիր : Եւ Ահարոն բսաւ , Թող
իմ տիրոջս բարկութիւնը չբորբո-
քի . Դուն գիտես ան ժողովուրդ-
23 դը՝ որ չարին հակամիտեալ են . Եւ
ինծի բսին թէ Մեզի աստուածներ
շինէ որ մեր առջևէն երթան , քանի
որ ան Մովսէսը՝ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող մարդը՝ չենք
24 գիտեր թէ անոր ինչ եղաւ : Ես
ես բսի անոնց , Ո՛վ որ ոսկի ունի ,
թող հանէ . ու բերին ինծի , և կը-
րակը ձգեցի ան , ու այս որթը ելաւ :
25 Եւ երբոր Մովսէս ժողովուրդին
անառակութիւնը տեսաւ , (քանի
զի Ահարոն էթող տուեր էր զա-
նոնք անառակութիւն ընելու՝ ի-
րենց թշնամիներուն մէջը խայտա-
26 ռակ ըլլալու ,) Ան ատենը
Մովսէս բանակին դուռը կայնե-
ցաւ , ու բսաւ , Ո՛վ որ Տէրոջը
կողմն է , թող ինծի գայ . և Ղե-
ւիին բոլոր որդիքը անոր քովը
27 ժողովեցան : Եւ բսաւ անոնց ,
Իսրայէլին Տէր Աստուածը ասանկ
կ՚բսէ . Ամէն մարդ իր սուրը թող
իր մէջքը դնէ , ու բանակին մէջ
դոնէ դուռ անցնին դառնան , և
ամէն մարդ իր եղբայրը՝ ու ամէն
մարդ իր ընկերը՝ և ամէն մարդ իր
28 դրացին սպաննէ : Եւ Ղևիին որ-
դիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին .
ու ան օրը ժողովուրդէն իրեք հա-
29 զար մարդու չափ ինկան : Քանզի
Մովսէս բսեր էր թէ Ձ՚յօր ձեռնի
ամէն մէկը իր որդւոյն վրայ ու
իր եղբօրը վրայ ինքզինքը Տէրոջը
նուիրէ , որ ձեր վրայ օրհնութիւն
տայ այսօր :
30 Եւ եղաւ որ հետեւեալ օրը Մով-
սէս բսաւ ժողովուրդին , Դուք
մեծ մեղք գործեցիք . ու հիմա
Տէրոջը պիտի երթամ , գուցէ էքա-
ւութիւն մը ընեմ ձեր մեղքին հա-
31 մար : Եւ Մովսէս դարձաւ Տէ-
րոջը ու բսաւ , Ո՛հ , աս ժողովուր-
դը մեծ մեղք գործեց , իրեն ոսկիէ
32 աստուածներ շինելով : Բայց հի-
մա թէ որ անոնց մեղքերը կը նե-
րես՝ Ներէ , եթէ ոչ՝ կ՚ազատէմ
33 ատրէ իս քու գրած գիրքէդ : Եւ
Տէրը բսաւ Մովսէսին , Ո՛վ որ
ինծի դէմ մեղանչեց , անիկայ իմ
34 գիրքէս պիտի աւրեմ : Ուստի հիմա
դնա , ժողովուրդը այն տեղը տար ,
որն որ քեզի բսի . Ահա իմ հրեշ-
տակս քու առջևէդ պիտի երթայ .
բայց պայցելութիւնս ընելու օրս՝
անոնց մեղքը իրենց վրայ պիտի
35 բերեմ : Եւ Տէրը զարկաւ ժողո-
վուրդը , Ահարոնին չինած որթը
շինելնուն համար :

ԳԼ . ԼԳ

1 Տէրը յաժաբիր ժողովուրդին հետ երթալու՝ իր առջի խոստմանը պես : 4 Ժողովուրդը սա բանիս վրայ կը սրտմի : 7 Խորանը բանակէն դուրս կը տնտի : 9 Տէրը գիմ առ դէմ կը խօսի Մովսէսին հետ : 12 Մովսէս կը ցանկայ Աստուծոյ փառքը տեսնելու :

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին , Ելի՛ր
ասկէ դուն ու ժողովուրդն
որ Եգիպտոսի երկրէն հանե-
ցիր , դնա ան երկիրը՝ որուն
համար երդում՝ բրի Աբրահամին՝
Իսահակին ու Յակոբին՝ բսելով ,
2 Քու սերունդիդ պիտի տամ ան :

ՆՈՐ ԿԱՐԳ 1491

+ Կ՚ասի՝ մերկ
բլլալը
Ել Պն . իբ .
19 :
‡ Կ՚ասի՝ մեր-
կացուց զա-
նոնք՝
ա թնտ . իե .
5 : բ Օր .
լդ . 9 :
բ թնտ . իե .
11 , 12 , 13 :
բ Օր . ժգ .
6—11 : լդ .
9 , 10 : ա
թնտ . ժե .
18 , 22 : Ե-
սայ . իա .
3 : Զաք .
ժգ . 3 :
Մատ . ժ .
37 :
գ ա թնտ .
ժբ . 20 , 23 :
Դատ . ժե .
18 :
– բ թնտ .
ժգ . 12 : Ե-
սայ . և .
15 :
ֆ թնտ . իե .
13 :
+ բ Օր . թ .
18 :
ա Գէ . բ . 23 :
ֆ Սապ . կհ .
28 : Հռով .
թ . 3 :
– Սապ . ծգ .
8 : ՃՀԹ . 16 :
Դան . ժբ .
1 : Փիլ . գ .
3 : Յայտ .
գ . 5 : ժգ .
8 : ժե . 8 :
ի . 12 , 15 :
իա . 27 :
իբ . 19 :
Ը Գե . իգ .
30 : Եզեկ .
ժբ . 4 :
ֆ Գէ . լդ . 2 :
14 : ՃՃ :
թնտ . ի .
16 :
ա բ Օր . լբ .
35 : Ընդ .
գ . 14 : Հր-
ամ . բ . 5 :
6 :
Ե բ թնտ .
ժբ . 9 : Գաղ .
ե . 41 :

– Գէ . լբ . 7 :

Ը Ելից . ժգ . 11 :
ժե . 24 : ժգ .
2 , 20 , 28 :
ժե . 2 , 4 :
– Հմր 1 :

Ը Ելից . ժբ .
7 : Գէ . լբ .
13 :

Ն · Ք · ԴԲ · 1491

‡ ԳԼ · ԼԲ · 34 · ԼԳ · 11 ·
ᵀ Բ Օր · Է · 22 · Ցած · ԽԳ · 11 ·
ᵇ ԳԼ · Գ · 8 ·
Ղ Հմր 15 · 17 ·
* ԼԲԲ · ՄՀԲ
ᵇ ԳԼ · ԼԲ · 9 · ԼԳ · 9 · Բ Օր · Թ · 6 · 13 ·
Ը ԳԼ · ԽԳ · 21 · ԼԲ · 10 · Թաս · Ժգ · 21 · 45 ·
ᴮ Թաս · Ժգ · 1 · 39 ·
ᵇ ՂՀ · Ժ · 6 · Բ Թագ · Ժթ · 24 · Գ Թագ · Խա · 27 · Գ Թագ · Ժթ · 1 · Եսթ · Գ · 1 · 4 · Եզր · Թ · 3 · Ցար · ա · 20 · Բ · 12 · Նա · ԼԲ · 11 · Եզկ · Խ · 17 · 23 · Խ · 16 ·
ᵇ Հմր 3 ·
Ը Թաս · Ժգ · 45 · 46 ·
ᵀ Բ Օր · Բ · 2 · Սապ · Ռվթ · 23 ·
ᵇ ԳԼ · ԽԲ · 42 · 43 ·
ᵀ Բ Օր · Գ · 29 · Բ Թագ · Խա · 1 ·
Հ Թաս · Ժգ · 27 ·
ᵇ ԳԼ · ԽԲ · 22 · ԼԱ · 18 · Սապ · ՊԹ · 7 ·

Ը ԳԼ · Գ · 31 ·
ᵍ Ծն · ԼԲ · 30 · Թաս · Ժբ · 8 · Բ Օր · ԼԳ · 10 ·

ᵈ ԳԼ · ԽԳ · 13 ·

ᵇ ԳԼ · ԼԲ · 34 ·
Ն Հմր 17 · Ծն · Ժբ · 19 · Սապ · ա · 6 · Ն Բեմ · ա · 5 · Ցօ · Ժ · 14 · 15 · Բ Տիմ · Բ · 19 ·
Ը ԳԼ · ԼԳ · 9 ·
Ղ Սապ · ԽԲ · 4 · ԽԼ · 11 · Ազ · 11 · ՃԺԲ · 33 ·
† ԼԲԲ · ՄՀԲ
Ն Բ Օր · Թ · 26 · 29 · Ցա · Վեռ · Բ · 17 ·

2 ‡ Եւ քոյ առջևդ հրէշտակ մը պիտի խրկեմ , ᵀ ու քանանացին՝ Ամորհացին՝ քետացին՝ փերեզացին՝ խեւացին ու Ցեբուսացին
3 պիտի վռնտեմ ։ ᵇ Կամէ ու մեզը ըղխող երկիրը պէտէ Ելքէ . Հինչու որ ես ձեր * հետը պիտի չելլեմ , քանզի դուն ᵇ խոտապարանոց ժողովուրդ մըն ես . չըլլայ որ Էքեզ ճամբուն մէջ բնջինջ ընեմ ։
4 Ու երբոր ժողովուրդը աս չար խօսքը լսեց , ᴮ սուգ ըրաւ . ᵇ և մէկը
5 իր զարդը իր վրան չդրաւ . Ինչու որ Տէրը բաւ էր Մովսէսին , Ըսէ Իսրայէլի որդւոցը , ᵇ Դուք խստանձակ ժողովուրդ մըն էք . մէկ րոպէ մը Ձեր մէջը ելլելու ըլլամ , ձեզ բնաջինջ պիտի ընեմ . ուստի հիմա ձեր վրայէն զարդերնիդ վերցուցէք , որ ᵇ ձեզի ընելիքս դիտնամ ։
6 Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց զարդերը Հանեցին Կորեբ լեռնանը քովը ։
7 Եւ Մովսէս առաւ խորանը , ու բանակին դուրսի դին՝ բանակէն հեռու կանգնեց ան , և ᵇ անոր անունը ժողովքի խորան դրաւ . և ամ որ ᵍ Տէրը կը խնդրէր , բանակին դուրսի դին եղած ժողովքի խորանը կ'երթար ։
8 Ու երբոր Մովսէս խորանը կ'երթար , բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր , ու ամէն մէկը ᵇ իր վրանին դուռը կը կայնէր , ու Մովսէսին նայէլն կը նայէր , մինչև որ անկից ներս մտնէր ։
9 Խորանը մտնէր ։ Եւ Մովսէս խորանը մտած ատեն սիւնը կ'իջնէր , ու խորանին դուռը կը կայնէր , և Տէրը ᵇ Մովսէսին հետ կը խօսէր ։
10 Երբ բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէր որ սիւնը խորանին դուռը կը կայնի . ու բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր և ամէն մէկը իր վրանին դուռը Երկրպագութիւն
11 կ'ընէր ։ Եւ ᵍ Տէրը կը խօսէր Մովսէսին հետ դէմ առ դէմ , ինչպէս որ մարդ մը իր բարեկամին հետ կը խօսի . ու Մ-Վ-Ե- նորէն բանակը կը դառնար . բայց ᵈ անոր ծառան Նաւէի որդին Յեսու պատանին խորանին մէջէն չէր հեռանար ։
12 Եւ Մովսէս բաւ Տէրոջը , Տայէ ᵇ դուն կ'ըսես ինծի , Հանէ աս ժողովուրդը . ու դուն ինծի չիծացուցիր թէ ով ինծի հետ պիտի խրկես . ու բսիր , ᴺ Քեզ անունովդ կը ճանչնամ , ու նաեւ իմ աչքիս
13 շնորհք գտար : Ուստի հիմա կ'աղաչեմ , Ը թէ որ քու աչքիդ շնորհք գտայ , ᵇ ինծի ցուցուր ուրիմն քու ճամբադ՝ որ ճանչնամ քեզ , անանկ որ քու աչքիդ շնորհք գըտնեմ . ու † ազգդ բեր՝ որ աս ազգը քու ժողովուրդդ է : Եւ անիկա ըսաւ , Իմ ներկայութիւնս
14 քեզի պիտի երթայ , ու քեզ
15 Հանգստացընեմ : Եւ Մովսէս ըսաւ անոր , ᵀ Թէ որ քու ներկայութիւնդ ՀԷՊԷ չերթայ ,
16 մեզ աս տեղէն մի հաներ : Քանզի ինչով պիտի դիտցուի թէ ես ու քու ժողովուրդդ քու աչքիդ շնորհք գտանք . ᵀ չէ՞ որ քու մեզի հետ երթալովդ . այսպէս է ես ու քու ժողովուրդդ երկրի երեսին վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներէն պիտի զատուինք ։
17 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին , ᵀ Ես բանն ալ պիտի ընեմ՝ որ դուն բսիր , ինչու որ ᵀ իմ աչքիս շնորհք գտար , ու ես քեզ անունովդ կը
18 ճանչնամ ։ Եւ անիկայ բսաւ , Կ'աղաչեմ՝ ᵀ քու փառքդ ցուցուր
19 ինծի ։ Եւ Տէրը բսաւ , ᵀ Իմ բոլոր բարութիւնս քու առջևդ պիտի անցընեմ , ու Տէրոջը անունը քու առջևդ պիտի կանչեմ , և որուր որ պիտի ողորմիմ՝ ᵀ կ'ողորմիմ , ու որու վրայ որ պիտի գթամ՝ կը
20 գթամ ։ Ու բսաւ , Դուն իմ երեսս չես կրնար տեսնել . ինչու որ ᵀ մարդ
21 չկրնար իս տեսնել ու ապրիլ ։ Եւ Տէրը բսաւ , Ահա քովս տեղ մը կայ , ու ժայռին վրայ կայնէ .
22 Եւ բլլայ որ երբ իմ փառքս անցնելու բլլայ , քեզ ᵇ ժայռին խոռոչին մէջը դնեմ , ու ᵀ քեզ իմ ձեռքովս ծածկամ ,
23 կեմ , մինչև որ ես անցնիմ ։ Եւրբը իմ ձեռքս պիտի վերցընեմ , ու իմ եսիս պիտի տեսնես , բայց իմ երեսս ᵀ պիտի չտեսնուի ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Մովսէս երկու նոր տախտակներ կը կոփէ ։ 5 Տէրը իր անունը կը հրատարակէ ։ 8 Մովսէս կ'աղաչէ որ Իսրայէլ հետը երթայ ։ 10 Ուխտած ատ պայմանները կ'ընդունի , և ուխտ կ'ընէ անոնց հետ՝ քանի մը պատուիրանքներ նորէն յիշելով ։ 28 Մովսէս քառասուն որ լեռը մնալէն ետև անկից կ'իջնէ՝ նոր տախտակներով իր հետ բերելով ։ 29 և իր երեսը լուսափայլ բլլալուն համար քողով մը կը ծածկէ ։

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին , Քեզի ᵀ երկու քարէ տախտակներ կոփէ առջիններուն պէս . ᴮ ու ան տախտակներուն վրայ պիտի գրեմ առջի տախտակներուն վրայի խօսքերը՝ որ անոնք դուն կոտրտեցիր ։
2 Եւ առտուան համար պատրաստ եղիր , ու առտուանց Սինայ լեռը ելիր , և հոն ᵇ լեռանը գլուխը առ-
3 ջև կայնէ ։ Ու մէկը ᵀ պիտի չելլէ քեզի հետ , և մէկը պիտի չտեսնուի բոլոր լեռանը վրայ , ոչ ալ առ լեռանը առջեւը ոչխար կամ արջառ պիտի արածուի ։
4 Եւ առջիններուն պէս երկու քարէ տախտակներ կոփեց . ու Մովսէս

Ն · Ք · ԴԲ · 1491

ᵀ ԳԼ · Ժգ · 21 · Ի · 38 · Եմ · Կդ · 9 ·
Է Բ Օր · Գ · 20 · Ցած · Իա · 44 · Իր · 4 · Իգ · 1 · Սապ · Գե · 11 ·
— Հմր 3 · ԳԼ · ԼԳ · 9 ·
— Թաս · Ժգ · 14 ·
Է ԳԼ · ԼԳ · 10 · Բ Օր · Գ · 7 · 34 · Բ Թագ · Է · 23 · Գ Թագ · Բ · 53 · Սապ · Հխէ · 20 ·
ᵂ Ծն · ԺԲ · 21 · Ցակ · Ե · 16 ·
ᵇ Հմր 12 ·
ᵀ Հմր 20 · ա Տիմ · Գ · 16 ·
— ԳԼ · ԼԳ · 5 · 6 · 7 · Երեմ · Լա · 14 ·
ᵀ Հռով · Թ · 15 · 16 · 18 ·
+ Տես Ծն · ԼԲ · 30 · Բ Օր · Ե · 24 · Դան · Գ · 22 · Ժգ · 22 · Եմ · Գ · 5 · Ցայտ · ա · 16 · 17 · ԳԼ · Իգ · 10 ·
ᵍ Եմ · Բ · 21 ·
ᴮ Սապ · Գա · 1 · 4 ·
— Հմր 20 · Ցօ · ա · 18 ·

— ԳԼ · ԼԲ · 16 · 19 · Բ Օր · Ժ · 1 ·
ᴮ Հմր 28 · Բ Օր · Ժ · 2 · 4 ·

ᵀ ԳԼ · ԺԹ · 20 · Իգ · 12 ·
ᵀ ԳԼ · ԺԹ · 12 · 13 · 21 ·

ՆՈՐ ԿԱՐԳ 1491

աստուանդ կանուխ ելաւ, ու Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս Սինայ լեռը գնաց, և երկու քարէ տախտակները իր ձեռքը առաւ։
5 Եւ Տէրը ամպով իջաւ, ու հոն անոր քովը կեցաւ. ու Տէրոջը անունը քարոզեց։
6 Նաեւ կանչեց։ Եւ Տէրը անոր առջեւէն անցաւ ու աղաղակեց, Տէր, Տէր Աստուած՝ ողորմած ու բարեբար՝ երկայնամիտ և առատ խղճմտութիւնով ու ճշմարտութիւնով,
7 Նայող հազարներուն ողորմութիւն ընող, անօրէնութիւնը՝ յանցանքը ու մեղքը ներող, բայց երբեմն ամենեւին անպատիժ չթողուր. հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ ու որդւոց որդիներուն վրայ մինչև երրորդ ու չորրորդ ազգը հատուցանելով։ Եւ
8 Մովսէս աճապարելով մինչև գետինը խոնարհեցաւ ու երկրպագու-
9 թիւն ըրաւ, ու ըսաւ, Ով Տէր՝ թէ որ հիմա քու առջեւդ շնորհք գտայ, կ'ազաւէմ՝ Տէրոջ իմ Տէրս մեր հետը երթայ. * ինչու որ՝ ճակատ խոտոտպարանոց ազգ մըն է. և ներէ մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքերը, և մեզ իբրև ժառանգութիւնդ ըրէ։
10 Եւ Տէրը ըսաւ։ Ահա հաս ուխտ մը կ'ընեմ. քու բոլոր ժողովուրդիդ առջեւ անանկ նշանակներ պիտի ընեմ, որ բոլոր երկրի վրայ ու բոլոր ազգաց մէջ չեղան. և բոլոր ժողովուրդը՝ որուն մէջն ես դուն, պիտի տեսնէ Տէրոջը գործը. քանզի ահիւանայի է ան բանը
11 որ քեզի պիտի ընեմ։ * Միտդ պահէ ինչ որ ես քեզի կը պատուիրեմ այսօր. ահա * պիտի վռնտեմ քու առջեւդ Ամորհացին ու Քանանացին և Փերեզացին ու Եւեացին և Յեբուսացին։
12 * Զգուշացիր քու անձիդ, չըլլայ որ քու երթալու երկրիդ բնակչացը հետ ուխտ ընես, չըլլայ որ անոնք քու մէջտեղդ * որոգայթի ըլլայ.
13 հապա անոնց բագիններըը կործանեք, ու անոնց կուռքերը փշրեք, և * անոնց Աստարովթ-
14 ները կտրուկը։ Ինչու որ ուրիշ աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի չընես. քանզի Եհովան նախանձոտ * կը կոչուի, Նա Ընա-
15 խանձոտ Աստուած է։ * Զգուշացիր որ ան երկրին բնակչացը հետ ուխտ ընես, և անոնք * իրենց աստուածներուն ետեւէն երթալով՝ պոռնկու-

թիւն ըրած ատեննին ու իրենց աստուածներուն զոհ ըրած ատենին է. քեզ կանչեն, ու դուն * ա-
16 նոնց զոհէն ուտես։ Եւ աղջ * ր անոնց աղջիկներէն քու որդիներուդ իւնէ առնես, ու անոնց աղջիկները * իրենց աստուածներուն ետեւէն երթալով պոռնկութիւն ըրած ատենին՝ քու որդիներուդ * պոռնկութիւն ընել տան՝ իրենց աստուածներուն ետեւէն։
17 Ձ։ * Քեզի ձուլածոյ աստուածներ չընես
18 * Բաղարջակերաց տօնը պիտի պահես. Ափիպ ամսուն որոշ ժամանակին մէջ քեզի պատուիրածիս պէս՝ եօթը օր բաղարջ պիտի ուտես. ինչու որ * Ափիպ ամսուն մէջ եգիպտոսէն ելար։
19 * Ամէն հոգը արգանդը բացողը ինձ է. և քու անասուններուդ մէջ ամէն արու առջնեկը՝ Ն՝ արջառ
20 ըլլայ եթէ ոչխար, իմ է։ Իսկ * իշուն առջնեկը գառնուկով փրկես. և եթէ որ չես փրկեր, ան առնեը անոր վիզը կարես։ Քու որդւոդ ամէն առջնեկը փրկես. ու մէկը իմ առջեւս * ձեռնունայն չերեւնայ։
21 * Վեց օր պիտի գործես, ու եօթներորդ օրը հանգստանաս. եթէ վարուցան ընելու և եթէ ջեւելու առնեը հանգստանաս։
22 * Եւ շաբաթներուն ա-ռաջնեռ ցորենի հունձքին երախայրիներուն տօնը, ու տարուան վերջը ժողվելու տօնը բերես։
23 Ձեր ամէն արու զաւակը * տարին երեք անգամ Իսրայէլի Աստուծոյն Եհովայ Տէրոջը առջեւը երեւնայ։
24 Ինչու որ * քու առջեւդ ազգերը պիտի վռնտեմ, և ձ քու սահմաններդ պիտի ընդարձակեմ. ու տարին երեք անգամ քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը երեւնալու եկած ատենդ՝ * մէկը քու երկրիդ պէտի չցանակայ։
25 Ըհմ * զոհերս խմորեալ հացով չեռւիրես՝, * ու զատկի տօնին զոհը մինչև առաւօտ չմնայ։
26 զոհը մինչև առաւօտ չմնայ։ * Քու երկրիդ երախայրիներուն առջնեկները քու Տէր Աստուածոյդ տուներ բերես։
* Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չեփես։
27 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Գրէ՛ ասոնց խօսքերը. ինչու որ ասոնց խօսքերուն համեմատ քեզի հետ ու Իս-
28 րայէլին հետ ուխտ ըրի։ Եւ ան եկեղ հոն կեցաւ Տէրոջը հետ

ՆՈՐ ԿԱՐԳ 1491

քանի որ չուտեց ու ջուր չխմեց։ Եւ տախտակներուն վրայ ուխտին տասը պատուիրանները գրեց։
29 Եւ եղաւ որ Մովսէս Սինայ լեռնէն իջաւ. Մովսէսի ձեռքը վկայութեան երկու տախտակները Սինայ լեռնէն իջած ատենը՝ Մովսէս չգիտցաւ որ իր երեսին մորթը ճառագայթեր էր, որովհետեւ անոր հետ խօսեցաւ։
30 Ահարոն ալ ամբողջ Իսրայէլացիները Մովսէսին երեսը նայեցան, ու ահա անոր երեսին մորթը ճառագայթեր էր, ու վախցան մօտենալ անոր։
31 Մովսէս անոնց կանչեց, ու Ահարոն ալ ժողովին իշխանները անոր քովը դարձան, ու Մովսէս անոնց խօսեցաւ։
32 Ետքը բոլոր Իսրայէլացիները մօտեցան, ու Սինայ լեռնին վրայ Եհովայ իրեն ըսած ամէն բանը անոնց պատուիրեց։
33 Մովսէս խօսելը վերջացուցած ատենը երեսին վրայ քող մը դրաւ։
34 Բայց Մովսէս Եհովայ առջեւ մտած ատենը՝ անոր հետ խօսելու համար, մինչև որ դուրս ելլայ, քողը կը հանէր. ու դուրս ելլալով՝ ինչ որ պատուիրուած էր Իսրայէլացիներուն՝ կը պատուիրէր։
35 Իսրայէլացիները Մովսէսին երեսը տեսան, որ Մովսէսի երեսին մորթը ճառագայթեր էր. ու Մովսէս քողը կը դնէր, մինչև որ անոր հետ խօսելու մտնէր։

ՆՈՐ ԿԱՐԳ 1491

Ա Թագ. ԺԸ. 2։ ա Կոր. Ժ. 27։
Բ Մաղ. Ճգ. 28։ ա Կոր. Բ. 4, 7, 10։
Գ Բ Օր. Է. 3։ գ Թագ. Ժ. 2։ Եզր. Թ. 2։ Նէեմ. Ժգ. 25։
Դ Թագ. ԻԸ. 1, 2։ գ Թագ. Ժ. 4։
Ե Պտ. Ը. 4։ Դատ. Ժ. 4։
Զ Պտ. Ժ. 15։ Դատ. Ժգ. 4։
Է Պտ. Ժ. 2։ Բ Թագ. 29։ Նեհեմ. Խգ. 30։ Պս. Բ. 23։
Ը Պտ. Ժգ. 13։ Թագ. Ժ. 15։
Թ Պտ. Իգ. 15։ Բ Օր. Ժգ. 16։ ա Թագ. Թ. 7, 8։ Բ Թագ. Իգ. 24։
Ժ Պտ. Ի. 9։ Իգ. 12։ Լ. 2։ Բ Օր. Է. 12։ 13։ Պս. Ժգ. 14։
Ժա Պտ. Իգ. 16։ Բ Օր. Ժգ. 10։ 13։
Ժբ Պտ. Իգ. 14, 17։ Բ Օր. Ժգ. 16։
Ժգ Պտ. Լգ. 2։ Պս. Ժբ. 24։ Բ Օր. Է. 1։ Մաղ. Նբ. 55։ Ժ. 8։
Ժդ Օր. Ժբ. 20։ Ելհ. 8։
Ժե Ծն. Լ. 5։ Բ Մն. Ժէ. 10։ Ասակ. Ժգ. 7։ Գաղ. Ժբ. 10։
Ժզ Պտ. Իգ. 18։
Ժէ Եբ. գոհութիւն արբեր համարել. Նայի վերջ պիտի չմոռնա՛ս,
Ժը Պտ. Ժբ. 10։
Ի Պտ. Իգ. 19։ Բ Օր. Ժ. 14։
Իա Ելհ. 10։ Բ Օր. Ժգ. 21։
Իբ Ելհ. Ժ. 9։ Ա Կոր. Ժ. 27։
Իգ Թուա. Իե. 2։ ա Կոր. Ժ. 27։
Իդ Մաղ. Ճգ. 28։ ա Կոր. Բ. 4, 7, 10։
Իե Բ Օր. Է. 3։ գ Թագ. Ժ. 2։ Եզր. Թ. 2։ Նէեմ. Ժգ. 25։
Իզ Թուա. Իե. 1, 2։ գ Թագ. Ժ. 4։
Իէ Պտ. Ը. 4։ Դատ. Ժ. 4։
Իը Պտ. Ժբ. 15։ Դատ. Ժգ. 4։
Իթ Պտ. Ժգ. 4։
Κ Պտ. Ժ. 2։ Բ Թագ. 29։ Նեհեմ. Խգ. 30։ Պս. Բ. 23։
Κա Պտ. Ժգ. 13։ Թագ. Ժ. 15։
Κբ Պտ. Իգ. 15։ Բ Օր. Ժգ. 16։ ա Թագ. Թ. 7, 8։ Բ Թագ. Իգ. 24։
Κգ Պտ. Ի. 9։ Իգ. 12։ Լ. 2։ Բ Օր. Է. 12։ 13։ Պս. Ժգ. 14։
Κդ Պտ. Իգ. 16։ Բ Օր. Ժգ. 10։ 13։
Κե Պտ. Իգ. 14, 17։ Բ Օր. Ժգ. 16։
Κզ Պտ. Լգ. 2։ Պս. Ժբ. 24։ Բ Օր. Է. 1։ Մաղ. Նբ. 55։ Ժ. 8։
Κէ Բ Օր. Ժբ. 20։ Ելհ. 8։
Κը Ծն. Լ. 5։ Բ Մն. Ժէ. 10։ Ասակ. Ժգ. 7։ Գաղ. Ժբ. 10։
Κթ Պտ. Իգ. 18։
Λ Եբ. գոհութիւն արբեր համարել. Նայի վերջ պիտի չմոռնա՛ս,
Λա Պտ. Ժբ. 10։
Λբ Պտ. Իգ. 19։ Բ Օր. Ժ. 14։
Λգ Ելհ. Ժ. 9։ Ա Կոր. Ժ. 27։
Λդ Պտ. Իգ. 18։ Բ Օր. Թ. 9, 18։

քառասուն օր ու քառասուն գիշեր . ոչ հաց կերաւ՝ ոչ ալ ջուր խմեց . և ի տախտակներուն վրայ ուխտին խօսքերը գրեց՝ տասը պատուիրանքները :

29 Եւ եղաւ որ երբ Մովսէս Սինայ լեռնէն իջաւ , (վկայութեան երկու տախտակները Մովսէսին ձեռքն էր լեռնէն իջած ատենը , ու Մովսէս չէր գիտեր՝ երբոր Տէրը իր հետ 30 ու խօսեցաւ : Եւ Ահարոն ու Իսրայէլի բոլոր որդիքը տեսան Մովսէսը , և ահա անոր երեսին մորթը լուսափայլ էր , ու անոր մօտենալ 31 լա վախցան : Եւ Մովսէս կանչեց անոնք , ու Ահարոն և ժողովքին բոլոր իշխանները դարձան անոր , ու 32 Մովսէս խօսեցաւ անոնց հետ : Եւ անկէ ետքը Իսրայէլի բոլոր որդիքը մօտեցան . ու պատուիրեց անոնց ամէն ինչ որ Տէրը խօսեր էր իրեն 33 հետ Սինայ լեռը : Եւ Մովսէս վերջ անոնց հետ խօսելը լմընցնելը՝ 34 Հիր երեսը քօղ դրաւ : Բայց Մովսէս Տէրոջը առջեւը՝ անոր հետ խօսելու մտած ատենը՝ մինչեւ դուրս ելլելը քօղը կը վերցնէր . ետքը դուրս կ'ելլէր ու իրեն պատուիրուածը Իսրայէլի որդւոցը կը խօ- 35 սէր : Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին երեսը կը տեսնէին , որ Մովսէսին երեսին մորթը լուսափայլ էր . ու Մովսէս իր երեսը քօղով կը ծածկէր՝ մինչեւ Անոր հետ խօսելու մտնելը :

ԳԼ · ԼԵ

1 Ժողովէ պահելու պատուէրը : 4 Խորանին շինութեան համար որ բերել բնծաները : 20 Ժողովուրդին բնծայ բերելու յօժարասրտութիւնը : 30 Բեսաղիէլը ու Ողոհաբը խորանին շինութեան համար ճարտարապետ կ'ընտրուին :

1 Եւ Մովսէս ժողովեց Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը , ու բսաւ անոնց , «Ասոնք են ան բաները որ Տէրը պատուիրեց որ անոնք ընէք : 2 Վեց օր գործ գործուի , բայց եօթներորդ օրը սուրբ պիտի ըլլայ ձեզի՝ շաբաթաթողութեան շաբաթի Տէրոջը . ան որ գործ 3 գործողը պիտի մեռցուի . ձեր բոլոր բնակարանները մէջ կրակ պիտի չվառէք :

4 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին՝ բսելով , «Տէրոջը պատուիրած բանը ասե 5 կ . Ձեր մէջէն բնծայ առէք Տէրոջը . ով որ սրտով կը յօժարի՝ թող անիկայ Տէրոջը բնծան բերէ , 6 ոսկի ու արծաթ և պղինձ , ու կապուտակ և ծիրանագոյն ու կրկնակի կարմիր և բարակ քէտան ու 7 այծի մազ , ու կարմիր ներկուած խոյի մորթեր ու թխհաշի մորթեր 8 և սատիսի փայտեր , ու լոյսի համար ձէթ՝ և օծման ձէթի համար ու անուշահոտ խունկի համար համեմ- 9 ներ , ու ակնդնաքարեր ու եփուածին համար և ընկալափանակին հա- 10 մար գոհար տալու քարեր : Եւ ձեր մէջը ամէն արուեստով իմաստուն եղողները թող գան , ու Տէրոջը բոլոր 11 պատուիրած բաները շինեն . (խոտանը՝ անոր վրաներ՝ ու անոր ծածկոցը՝ անոր ճարմանդները՝ ու անոր տախտակները՝ անոր նիգերը՝ անոր սիւները՝ և անոր խարիսխները , 12 Տապանակը ու անոր ձողերը՝ քաւութիւնը՝ ու ծածկող վարագոյ- 13 րը , Սեղանը ու անոր ձողերը ու անոր բոլոր անօթները՝ և առա- 14 ջաւորութեան հացը , Լոյսի աշտանակը ու անոր գործիքները՝ և անոր ճրագները ու լոյսի ձէթը , 15 Խունկին սեղանը ու անոր ձողերը՝ ու օծման ձէթը՝ և անուշահոտ խունկը՝ ու խոստանին 16 դրանը վարագոյրը , Ողջակիզին սեղանը ու անոր պղնձէ ցանցակառոյց կաճկարան՝ անոր ձողերը ու անոր բոլոր գործիքները՝ աւազանը ու անոր խարիսխը , 17 Սրահին վարագոյրները՝ անոր սիւները ու խարիսխները՝ և սրա- 18 հին դրանը վարագոյրը , Խորանին ցիցերը ու սրահին ցիցերը ու 19 անոնց չուանները , Պաշտօնին զգեստները՝ սրբարանին մէջ պաշտելու համար , Ահարոն քահանային սուրբ զգեստները ու անոր որդւոցը զգեստները , որ քահանայութիւն ընեն :

20 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Մովսէսին առջեւէն գացին : 21 Եւ ամէն յօժարասիրտ եղողը ու ամէն բոլոր հոգիով կամեցողը եկան , ու ժողովքի խորանին գործին համար և անոր բոլոր պաշտօնին համար ու սուրբ զգեստներուն հա- 22 մար Տէրոջը բնծան բերին : Եւ եկան էրկի մարդիկ ու կիներնիր՝ որչափ որ սրտով կամեցող կային , ու ճարմանդներ և օղեր ու մատնիներ և * մանեակներ՝ ամէն տեսակ ոսկի գարդեր բերին . ամէն բնծայ բերողը ոսկի բնծան 23 ծայ էր ու Տէրոջը : Եւ ում ամէնիր՝ որուն քովը կը գտնուէր կապուտակ ու ծիրանագոյն և կրկնակի կարմիր ու բարակ քէտան և այծի մազ ու կարմիր ներկուած խոյի մորթեր և թխհաշի մորթեր , 24 բերին : Ամէն արծաթի ու պղինձ բնծայ տուողը Տէրոջը բնծան բերաւ , և որու քովը որ պաշտօնին

Ն · Ք · ԳԸ · 1491

Ե Ելից 1 : Գլ · ԼԱ · 18 : Լբ · 16 : Բ Օր · Գ · 13 : Ժ · 2 , 4 :

Ի Գլ · ԼԲ · 15 :

Հ Մաա · Ժէ · 2 : Բ Կոր · Գ · 7 , 13 :

Ն Գլ · Իզ · 3 :

Շ Գլ · Ի · 13 :

Ո Բ Կոր · Գ · 13 :

Ճ Բ Կոր · Գ · 16 :

Ա Գլ · ԼՂ · 32 :

Բ Գլ · Ի · 9 : Լա · 14 , 15 : Ղե · Իզ · 3 : Թես · Ժե · 32 , 33 : Բ Օր · Ե · 12 : Ղե · Ժգ · 14 :

Գ Գլ · Ժգ · 23 :

Դ Գլ · Իե · 1 , 2 :

Ե Գլ · Իե · 2 :

Ն · Ք · ԳԸ · 1491

Զ Գլ · Իե · 6 :

Է Գլ · Լ · 6 :

Ը Գլ · Իզ · 1 , 2 , 6 :

Թ Գլ · Իե · 10 , 6 :

Ժ Գլ · Իե · 23 :

Ի Գլ · Իե · 30 : Ղե · Իզ · 5 , 6 :

Լ Գլ · Իե · 31 , 6 :

Խ Գլ · Լ · 1 :

Ծ Գլ · Լ · 23 :

Կ Գլ · Լ · 34 :

Հ Գլ · Իե · 1 :

Ձ Գլ · Իե · 9 :

Ղ Գլ · Լ · 10 : Լի · 1 , 41 : Թես · Գ · 5 , 6 , 6 :

Ճ Գլ · Լ · 22 , 26 , 29 : Գլ · Իե · 2 : Լգ · 2 : ա Մն · Իբ · 2 , 9 : Իե · 9 : Եզր · Է · 27 : Բ Կոր · Բ · 12 : Թ · 7 :

* Կամ բանջազգեստներ

Մ Ամբ · Իե · 8 :

ամէն դործին պէտքն Սաոիմի փայ-
25 տեր կը դանուէր՝ բերաւ։ Եւ ա-
մէն ՚ սրտով իմաստուն եղող կնիկ-
ները իրենց ձեռ.բերովը մանեցին ,
ու իրենց մանած կապուտակը՝ ծի-
րանեդոյնը՝ կրկնակի կարմիրը ու
26 բարակ բեթանը բերին ։ Եւ բոլոր
սրտով փափաքող և յաջողակու-
թիւն ունեցող կնիկները այծի
27 մազ մանեցին ։ Եւ Իշխանները
եղինձաքարեր ու եփուդին և
լանջապանակին համար դամ.ելու-
28 քարեր բերին , Նաև լոյսի համար՝
ու օծման եղի համար՝ և անուշահոտ
խունկի համար՝ ։Համեմներ ու եղ ։
29 Իսրայէլի որդիքը ՚յօժարակամ բե-
ծայ բերին Տէրոջը , ամէն մարդ ու
կնիկ՝ որոնք յօժարութիւն ունէին
բերելու ամէն ՚Էրդ դործի համար՝
որ Տէրը Մովսէսին ձեռ.քովը պա-
տուիրեց որ շինուի ։
30 Եւ Մովսէս բսաւ Իսրայէլի որ-
դւոցը , Ահա ՚Տէրը Ցուդայի ցե-
ղէն Ովրի որդւոյն Բեսելէլին որդին
31 Բեսելէլը անունովը կանչեց ։ Ու
Աստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստութիւ-
նով՝ հանճարով՝ և գիտութիւնով՝
ու ամէն ՚Էրդ ճարտարութիւնով
32 լեցուց զանիկայ , Որ վարպետի
դործեր ՚նարելով՝ ոսկիի ու արծա-
33 թի և պղնձի վրայ բանի ։ Եւ դա-
տելու համար քարեր բանելով ,
ու փայտեր քանդակելով՝ ամէն
34 ՚Էրդ վարպետի դործ բնէ ։ Եւ
անոր սրտին մէջ սորվեցրնելու ՚ո-
ւղ–ղ–ի–ն դրաւ , անորն ալ՝ ու
Դանի ցեղէն Ախիսամախին որ-
35 դւոյն Ոողիաբինն ալ ։ Հմտի իմ-
աստութիւնով լեցուց զանոնք ,
որ ամէն տ–ե–ս դործ դործող և
՚նարքներ ՚նարող քանդակադոր-
ծի ու արուեստաւորի դործը ,
նաև կապուտակի ու ծիրանեդոյնի
և կրկնակի կարմիրի և բարակ բը-
թանի վրայ նկարագործողն և ոս-
տայնանկի ։ոդծը բնեն ։

ԳԼ.ԼԶ

1 Բնծաները վարպետներուն կը յանձնեն ։ 5 Մովսէս կը պատուիրէ որ ժողովուրդը բնծայ բերելէն դադարի ։ 8 Հմտովի՚նեալով նկարուած վարագոյրները ։ 14 Ա՚թի մազէ վարագոյրները ։ 19 Մորթէ ծածկոցները ։ 20 Տախտակները իրենց խարիսխներովը ։ 31 Նիգերը ։ 35 Սրբարանին վարագոյրը ։ 37 Դրան վարագոյրը ։

1 Բ՚ն առնոր Բեսելէլ ու Ոողիաբ և
ամէն ՚՚սրտով իմաստուն եղողը՝
որոնց որ Տէրը իմաստութիւն ու
Հանճար տուաւ Ի սրբարանին պաշ-
տօնին ամէն ՚Էրդ դործերը բնել
դիտնալու Համար , Տէրոջը բոլոր
2 պատուիրածին պէս դործեցին ։ Եւ
Մովսէս կանչեց Բեսելէլը ու Ո–
դիաբը և ամէն սրտով իմաստուն
եղողը՝ որուն սրտին մէջ Տէրը ի-
մաստութիւն դրաւ , ա՚խ՚ն ան
ամէնը՝ ՚որուն սիրտը կը փափա-
քեր բանելու Համար դործի մտե-
3 նալու ։ Եւ անոնք առին Մովսէսէն
բոլոր բնծաները՝ որ Իսրայէլի որդի-
քը ՚Տերին սրբարանին պաշտօնին
դործը ՚՚նայ՚՚ելու Համար ։
Ու անոնք տակաւին ամէն առտու
կամաւոր բնծաներ կը բերէին ա-
նոր ։
4 Եւ սրբարանին ամէն դործը բա-
նող բոլոր իմաստուն մարդիկը՝
ամէն մէկը իր բրած դործէն եկան ,
5 Եւ Իսկեցան Մովսէսին՝ բսելով ,
Ի ,ողովուրդը աւելի կը բերէ՝ քան
որչափ պէտք էր Տէրոջը շինելու
պատուիրած բաներուն դործին
6 Համար ։ Եւ Մովսէս պատուիրեց
բարող կարդալ բանակին մէջ՝ բ-
սելով , Ա՚ն՚ մարդ՚՚ ոչ ալ կնիկ
դործ մը դործեն սրբարանին բն-
ծային Համար ։ Ա՚յսպէս ժողո-
վուրդը ը՚՚ծ՚՚ բերելէն դադարեցան ։
7 Եւ ան նիւթերը բոլոր դործը շի-
նելու Համար բաւական էր իրենց ,
ու աւելի ալ ։
8 Ը՚՚ն Իսրաէլին դործը բանող՚՚ներէն
բոլոր սրտով իմաստուն եղողները՝
մանուած բարակ բեթանէն ու
կապուտակէն և ծիրանեդոյնէն ու
կրկնակի կարմիրէն տասը վարագոյր
շինեցին ։ դանոնք վարպետի դործ
9 քերովբէներով շինեցին ։ Մէկ վա-
րագոյրին երկայնութիւնը քսան-
ութ կանդուն՝ ու մէկ վարա-
գոյրին լայնութիւնը չորս կանդուն
էր ։ ամէն վարագոյրներուն չափը
10 մէկ էր ։ Եւ հինդ վարագոյրը ի-
րարու կցեց , ու ՚՚ե–լ հինդ վարա-
11 գոյրն ալ իրարու կցեց ։ Եւ կը-
ցուածքին ծայրի մէկ վարագոյրին
եզերքին վրայ կապուտակէ օղակ-
ներ շինեց ։ մէկալ կցուածքին
ծայրի վարագոյրին եզերքն ալ
12 անանկ բրաւ ։ Է՚մէկ վարագոյրին
վրան հիսուն օղակ շինեց , և մէկալ
կցուածքին վրան եղած վարագոյ-
րին ծայրն ա՚՚լ հիսուն օղակ շինեց ։
13 օղակները դիմացկ դիմացկ էին ։ Եւ
հիսուն հատ կարճաձև ոսկի ճար-
մանդներ շինեց ։ ու վարագոյրները
ճարմանդներով իրարու հետ կոճ՚՚
կեց , անանկ որ խորանը մէկ եղաւ ։
14 Եւ խորանին վրայի վրանին
համար այծի մազէ վարագոյրներ
շինեց ։ դանոնք տասնումէկ վարա-
15 գոյր շինեց ։ Մէկ վարագոյրին
երկայնութիւնը երսուն կանդուն՝
ու մէկ վարագոյրին լայնութիւնը
չորս կանդուն բ՚լալով՝ տասնումէկ
16 վարագոյրին չափը մէկ էր ։ Եւ

ՆՀ.ՔԳ. 1491

ՅԳԼ.ԽԲ.3 ։ ԼՈ.6 ։ ԼԳ.1 ։ գԹասպ.Իգ.7 ։ Ա՚ռակ.Լ՚.19, 22, 24 ։

ՆԱՄՕ.ԻԲ.6 ։ ԵՂԲ.Բ.68 ։

ՀԳԼ.Լ.23 ։ ՀՀԲ 21 ։ ա ՄՆ.ԻԲ.9 ։

ՀԳԼ.Լ.2, ՀՀ ։

ՀԳԼ.ԼՈ.Ճ ։ Ղ ՀՀԲ 31 ։ ԳԼ.Լ՚.3, 6 ։ գԹասպ.Ա.14 ։ Բ՚՚.Բ.14 ։ Եա՚.ԻԲ.26 ։

ՀԳԼ.ԽԲ.3 ։ ԼՈ.6 ։ ԼԲ.10, 35 ։ Բ ԳԼ.ԻԻ.8 ։

ՆՀ.ՔԳ. 1491

ՀԳԼ.ԼԲ.2, 26 ։ ՄՆ.ԻԲ.5 ։

ՀԳԼ.Լ՚.27 ։

Բ ԿՕՐ.Բ.2, 3 ։

ՀԳԼ.ԻՂ.1 ։

ՀԳԼ.ԻՂ.5 ։

ՀԳԼ.ԻՂ.7 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1491

հինգ վարագուրները զատ՝ ու վեց
17 վարագուրները զատ կցեց ։ Եւ կը-
ցուածքին ծայրի վարագուրին ե-
զերքին վրայ յիսուն օղակ՝ ու մէ-
կալ կցուածքին ծայրի վարագու-
րին եզերքին վրայ յիսուն օղակ
18 շինեց ։ Եւ յիսուն հատ կարթա-
ձև պղինձ ճարմանդներ շինեց, որ
Բ Գլ · իզ · 14 ։ 19 վրանը կոճկէ, ու մէկ ըլլայ ։ Բ Եւ
վրանին համար կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէ ծածկոց մը՝ ու ա-
նոր վրայէն թէհաշի մորթերէ
ծածկոց մը շինեց ։
Ժ Գլ · իզ · 15 ։ 20 Ժ Եւ խորանին համար Սատիմի
փայտէ կանգնած տախտակներ շի-
21 նեց ։ Մէկ տախտակին երկայնու-
թիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ տախ-
տակին լայնութիւնը մէկ ու կէս
22 կանգուն էր ։ Ամէն մէկ տախտակ ի-
րարու համեմատ երկերկու ագուցիկ
ծայր ունէր. խորանին բոլոր տախ-
23 տակներուն ասանկ ըրաւ ։ Եւ խո-
րանին տախտակները ասանկ շինեց.
դէպ 'ի հարաւ՝ անոր հարաւային
կողմին համար քսան տախտակ
24 շինեց ։ Եւ քսան տախտակներուն
տակը՝ քառսուն արծաթ խարիսխ,
այսինքն մէկ տախտակին տակը իր
երկու ծայրը անցընելու համար եր-
կու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին
տակը իր երկու ծայրը անցընելու
25 համար երկու խարիսխ շինեց ։ Եւ
խորանին մէկալ կողմին համար
դէպ 'ի հիւսիս քսան տախտակ շի-
26 նեց. Ու անոնց քառսուն արծաթ
խարիսխ, մէկ տախտակին տակը
երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտա-
կին տակը երկու խարիսխ շինեց ։
27 Եւ խորանին ետևի կողմին համար
դէպ 'ի արևմուտք վեց տախտակ
28 շինեց. Եւ խորանին ետևի կողմի
անկիւններուն համար երկու տախ-
29 տակ շինեց. Եւ անոնք վարէն կը
միանային, ու վերէն ալ մէկ օղա-
կով մէկտեղ կը միանային. երկու-
քին ալ երկու անկիւններուն ասանկ
30 ըրաւ ։ Այսպէս ութը տախտակ է-
ին. ու անոնց արծաթ խարիսխները
տասնուվեց խարիսխ էին, ամէն մէկ
տախտակին տակը երկերկու խա-
Է Գլ · իզ · 26 ։ 31 րիսխ ըլլալով ։ Եւ Է Սատիմի փայ-
տէ նիգեր շինեց. խորանին մէկ
քովի տախտակներուն համար հինգ՝
32 Ու խորանին մէկալ քովի տախ-
տակներուն համար հինգ նիգ՝ և խո-
րանին դէպ 'ի արևմուտք եղած ե-
տևի կողմի տախտակներուն համար
33 հինգ նիգ ։ Եւ մէջտեղի նիգը
անանկ շինեց, որ տախտակներուն
մէջտեղէն մէկ ծայրէն մինչև մէկալ
34 ծայրը անցնի ։ Եւ տախտակները
ոսկիով պատեց. ու անոնց օղակ-
ները ոսկիէ շինեց՝ նիգերուն տեղեր

ըլլալու համար. նիգերն ալ ոսկիով
պատեց ։
35 Ը Եւ կապուտակէ ու ծիրանե-
գոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մա-
նուած բարակ քթանէ շինեց վա-
րագոյրը, վարպետի գործ՝ քերով-
36 բէներով շինեց անիկայ ։ Եւ Սա-
տիմի փայտէ չորս սիւն շինեց անոր,
ու ոսկիով պատեց զանոնք. անոնց
ճանկերը ոսկի էին. և անոնց չորս
37 արծաթ խարիսխ ձուլեց ։ Եւ խո-
րանին դրանը համար կապուտակէ
ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կար-
միրէ ու մանուած բարակ քթանէ
նկարագործ Ի դրան վարագոյր մը
38 շինեց. Եւ անոր հինգ սիւները ու
անոնց ճանկերը շինեց. և անոնց
խոյակները ու անոնց կապերը ոս-
կիով պատեց. և անոնց հինգ խա-
րիսխները պղնձէ էին ։

ԳԼ · ԼԷ

1 Տապանակը ։ 6 Քաւութիւնը և քերովբէ-
ները ։ 10 Սեղանը իր անօթներովը ։ 17 Աշ-
տանակը իր ճրագներովը ու գործիքներովը ։
25 Խունկի սեղանը ։ 29 Օծման եղը ու ա-
նուշահոտ խունկը ։

1 Եւ Բեսելիէլ Ա Սատիմի փայտէ շի-
նեց տապանակը. անոր երկայ-
նութիւնը երկուք ու կէս կանգուն՝
ու անոր լայնութիւնը մէկ ու կէս
կանգուն՝ և անոր բարձրութիւնը մէկ
2 ու կէս կանգուն էր ։ Եւ ներսէն ու
դուրսէն զուտ ոսկիով պատեց անի-
կայ. և անոր բոլորտիքը ոսկի շրջա-
3 նակ մը շինեց ։ Եւ անոր չորս ան-
կիւններուն համար չորս ոսկի օ-
ղակներ ձուլեց, այսինքն անոր մէկ
կողմէն երկու օղակ՝ ու մէկալ կողմէն
4 երկու օղակ ։ Եւ Սատիմի փայտէ
ձողեր շինեց, ու զանոնք ոսկիով
5 պատեց ։ Եւ ձողերը տապանակին
քովերը եղած օղակներուն անցուց,
որ անոնցմով տապանակը վերցուի ։
6 Եւ Բ քաւութիւնը զուտ ոսկիէ
շինեց. անոր երկայնութիւնը եր-
կուք ու կէս կանգուն՝ ու անոր
լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն
7 էր ։ Եւ երկու ոսկիէ քերովբէներ
շինեց. զանոնք կռածոյ շինեց քա-
8 ւութիւնին երկու ծայրերէն. Մէկ
քերովբէն մէկ քովի ծայրէն ու մէկալ
քերովբէն մէկալ քովի ծայրէն ըլ-
լալով, քերովբէները քաւութիւնէն,
9 երկու ծայրերեն շինեց ։ Եւ քերով-
բէները իրենց թևերը վերէն տարա-
ծելով՝ իրենց թևերովը քաւութիւ-
նը կը ծածկէին, ու անոնց երեսները
իրարու կը նայէին. քերովբէներուն
երեսները քաւութիւնին վրայ էին ։
10 Եւ Գ սեղանը Սատիմի փայտէ շի-
նեց. անոր երկայնութիւնը երկու
կանգուն, ու լայնութիւնը մէկ
կանգուն, և բարձրութիւնը մէկ ու

Ն · Ք · ՂԲ · 1491

Լ Գլ · իզ · 31 ։

Ի Գլ · իզ · 36 ։

Ա Գլ · իե · 10 ։

Բ Գլ · իե · 17 ։

Գ Գլ · իե · 23 ։

Ն·Ք·ԳՖ· 1491

11 կէս կանգուն էր : Եւ զուտ ոսկիով պատեց ան . ու անոր բոլորտի-
12 քը ոսկի շրջանակ մը շինեց : Եւ անոր բոլորտիքին ալ չորս մատնա-
չափ սպառուած մը՝ ու սպառուածին բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
13 շինեց : Եւ չորս ոսկի օղակ ձուլեց անոր չորս ոտքերուն համար , ու օղակները անոր
14 չորս ոտքերուն քովը չորս անկիւնը : Օղակները սպառուածին քովը բլլալով՝ սեղաններ վերցը-
15 նելու համար ձողերուն տեղ եղան : Եւ սեղանը վերցնելու հա-
16 մար ձողերը Սատիմի փայտէ շինեց , ու զանոնք ոսկիով պատեց : Եւ սեղանին վրայ եղած անօթները ,
17 անոր ետակուտղները ու խնկամանները և նաեւ մատուցանելու գա-
ւաթները ու բաժակները զուտ ոսկիէ շինեց :
18 Եւ հաշտանակը զուտ ոսկիէ շինեց . կոճածոյ շինեց աշտանակը . անոր բունը ու ճիւղերը՝ անոր գաւաթները՝ գնդակները ու ծա-
19 ղիկները իրմէն էին : Եւ անոր քո-
վերէն վեց ճիւղեր կ'ելլէին . աշտանակին մէկ քովէն երեք ճիւղ՝ ու աշտանակին մէկալ քովէն ե-
20 րեք ճիւղ . աշտանակէն ելած վեց ճիւղերը սաղկ էին : Եւ աշտանակին վրայ գնդակներով ու ծաղիկներով չորս նշանակ ը-
21 ներ կային : Եւ անկէ ելած վեց ճիւղերուն նայելով՝ երկու ճիւղին տակը գնդակ մը՝ ու երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէն
22 գնդակ մը կային : Անոնց գնդակները ու ճիւղերը իրմէն էին . ամ-
ենքն ալ՝ զուտ ոսկիէ կոճածոյ էին :
23 Եւ անոր եօթը ճրագներն ու մուխլիները ու անոր բազմակարներն
24 զուտ ոսկիէ շինեց : Զանիկայ իր բոլոր գործիքներովը մէկ տալանդ զուտ ոսկիէ շինեց :
Ղ Գ·Լ·1· 25 Խունկի սեղանը Սատիմի փայտէ շինեց . անոր երկայնու թիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնու թիւնը կանգուն մը՝ քառակուսի բլլալով , և անոր բարձրու թիւնը երկու կանգուն էր . անոր եղջիւրները իրմէն
26 էին : Եւ անոր վրան ու շուրջանակի քովերը և անոր եղջիւրները զուտ ոսկիով պատեց . և բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը շինեց ա-
27 նոր : Եւ անոր համար անոր շրջանակին տակէն՝ անոր երկու քովերը երկու կողմն երկու օղակներ շինեց , որ անոնք ձողերուն

տեղ ուներ բլլալով՝ անոնցմով
28 վերցուի : Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ շինեց , ու զանոնք ոսկիով պա-
29 տեց : Եւ խունկը օծման եղը ու մաքուր անուշահոտ խունկը շինեց իւզագործի արհեստով :

ԳԼ·ԼԲ

1 Ողջակէզի սեղանը : 8 Պղնձէ ուղաները : 9 Սրահը : 21 Ժողովուրդին բնակած բանակատեղին :

Ղ Գ·Լ·23· 34·

1 Եւ ողջակէզի սեղանը Սատիմի փայտէ շինեց . անոր երկայնու- ՚՚ Գ·ԽԿ·1·
թիւնը հինգ կանգուն՝ ու անոր լայնու թիւնը հինգ կանգուն՝ քառակուսի էր , և անոր բարձրու-
2 թիւնը երեք կանգուն : Եւ անոր եղջիւրները չորս անկիւնները վրայ չինեց . անոր եղջիւրները իրմէն
3 էին . ու պղնձով պատեց ան : Եւ սեղանին բոլոր գործիքները՝ պա-
տրաստ թաղարները և թիակները ու կոնքերը և մսագանները ու կրակի ամաններն շինեց . անոր բոլոր գոր-
4 ծիքները պղնձէ շինեց : Եւ սեղանին համար անոր շրջանակին տակէն գրեմ մէջտեղը պղնձէ ցան-
5 ցառիկ կատարայ մը շինեց : Եւ պղնձէ կատարային չորս անկիւնները չորս օղակներ ձուլեց ձողե-
6 րուն տեղեր ըլլալու համար : Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ շինեց , ու
7 զանոնք պղնձով պատեց : Եւ ձողերը սեղանին բովերը եղած օղակներուն անցուց , որ անիկայ անոնցմով վերցուի . զանիկայ տախտակներով շինեց՝ ներսէն դատարկ :
8 Եւ բ պղնձէ աւազանը ու անոր պղնձէ խարխոյը՝ ժողովքի խո-
րանին դուռը հիւսիսերով ժողովուղ կրկինները հայելիներէն շինեց :
Բ Գ·Լ·18· ‡ ա Թագ· Բ·22·
9 Եւ տաճարը շինեց . հարաւային կողմին համար՝ տաճարին վարագուրները մանուած բարակ բեհեզէ
10 լայով՝ հարիւր կանգուն էին . Անոնց սիւները քսան ու անոնց պղնձէ խարխոխները քսան էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
11 պերը արծաթէ էին : Եւ հիւսիսային կողմին համար երկայնութիւնը հարիւր կանգուն , անոնց քսան սիւները ու անոնց քսան խարխոխները պղնձէ էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ
12 էին : Եւ արեւմտեան կողմին համար վարագոյրները յիսուն կանգուն էին . անոնց սիւները տասը ու անոնց խարխոխները տասը էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
13 պերը արծաթէ էին : Եւ արեւելեան կողմին համար երկայնութիւնը յի-
14 սուն կանգուն էին : Դրանը մէկ

Ն · Ք · ԳԲ · 1491

կողմին վարագուրները տանուտէնդ կանգուն՝ անոնց սիւները իրենք ու անոնց խարխխները իրենք
15 էին · Եւ մկալ կողմին համար ալ՝ այնինչ սրահին դրանը մէկ կողմին ու մկալ կողմին վարագուրները տանուտէնդ կանգուն , անոնց սիւները իրենք՝ ու անոնց խարխխ-
16 նները իրենք էին : Սրահին բոլոր վարագուրները շուրջանակի մա-
17 նուած բարակ քիմանէ էին : Եւ սիւներուն խարխխները պղնձէ՝ սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակներ արծաթապատ՝ ու սրահին բոլոր սիւներն ալ արծաթի կապերով
18 էին : Եւ սրահին դրանը վարագոյրը նկարագործ էր , կապուտակ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քիմանէ . երկայնութիւնը քսան կանգուն՝ և լայնութիւնը մէջի բարձրութիւնը սրահին վարագուրներուն համեմատ հինգ կանգուն
19 էր : Եւ անոնց սիւները չորս ու անոնց պղնձէ խարխխները չորս էին , անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակները արծաթապատ՝
20 ու կապերը արծաթէ էին : Եւ խորանին ու շուրջանակի սրահին
Ի ԳԼ · ԽԱ · 19։ բոլոր ի գիկերը պղնձէ էին :
21 Ասիկայ է խորանին՝ այնինչ Ղեւտացւոց պաշտօնին համար Ա-
Ղեմ · ա · 50 , 53 ; թ · 15 ; ժ · 11 ; ԺԸ · 7 , 8 ; ԺԹ · 2 · ը Պն · Խգ · 6 ; Գոր · Ն · 44։ Ի Թես · գ · 28 , 33 ։ Ը Գէ · լ · 2 , 6 ։ հարան համաձայնեալ պաշտօնին համար Ա-
հարան քահանային որդւոյն Ի-
թամարին ձեռքովը հաշուեցաւ :
22 Եւ Բեսաղէլ Ուրի որդւոյն Ուրիին որդին Ըհեսէլէլ բոլոր ան
ամէնը՝ որ Տէրը Մովսէսին պա-
23 տուիրեց : Եւ վարպետ քանդակագործ՝ և կապուտակով ու ծի-
րանեգոյնով և կրկնակի կարմիրով ու բարակ քիմանով նկարագործ՝ Դանի ցեղէն Ախիսամայի որդին Ողիաբ անոր հետ էր :
24 Ամ շինուածքին համար դործածուած բոլոր ոսկին՝ այնինչ սրբարանին բոլոր շինուածքին նուի-
Ի Գէ · լ · 13 , 24 ; Դէ · ա · 15 ; իէ · 3 , 25 ; Թես · ա · գ · 47 ; ԺԸ · 16 ։ բուած ոսկին՝ սրբարանին սիկղին համեմատ՝ բոլոր տաղանդ ու-
25 ևօթը հարիւր կրսուն սիկղ էր : Եւ ժողովէն համրուողներուն արծաթը՝ սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր տաղանդ ու հազար եօթը հարիւր եօթանասունհինգ սիկղ
26 էր : Քսան տարեկանէն վեր համրուելու անցնողներէն ամէն մէկը Ի պէդա մը՝ այնինչ սրբարանին սիկղին համեմատ՝ կէս սիկղ , ասիկա , վեց հարիւր իրեք հազար հինգ հա-
27 րիւր յիսուն համբուէն բղխալով : Եւ սրբարանին Ի խարխխները ու վա-

Ն · Ք · ԳԲ · 1491

րագուրին խարխխները ձուլելու համար հարիւր տաղանդ արծաթի գնաց . մէկ խարխխը մէկ տաղանդ բղխալով՝ հարիւր տաղանդէն հարիւր
28 խարխխ էղաւ : Եւ հազար եօթը հարիւր եօթանասունհինգ սիւներուն ճանկերը շինեց , ու անոնց խոյակները պատեց ,
29 և զանոնք կապից : Եւ նուիրուած պղինձը եօթանասուն տաղանդ ու երկու հազար չորս հարիւր սիկղ
30 էր : Եւ անով ժողովքի խորանին դրանը խարխխները՝ ու պղնձէ սեղանը՝ և անոր պղնձէ կռակարան՝
31 ու սեղանին բոլոր գործիքները , Եւ շուրջանակի սրահին խարխխները՝ ու սրահին դրանը խարխխները՝ և խորանին բոլոր ցիգերը՝ ու շուրջանակի սրահին բոլոր ցիգերը շինեց :

Գ Լ · Լ Թ

1 Պատուհի հանգերձները ու սուրբ զգեստները , և Եհուսէն պատմուճանը : 27 Բարակ քիմանի շապիկները , խոյրը , ապարօշները , եւ : 30 Սուրբ պսակին թիթեղը : 32 Մովսես շինուած բաները տեսնելով կը հաւնի , ու գործողները կ՚օրհնէ :

1 Եւ – կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ շինեցին Ի պատուհի հանդերձները՝ սրբարանին մէջ պաշտօն կատարելու համար , և Ահարոնին համար սուրբ զգեստները շինեցին , ի Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս :
2 Ու եփուդը շինեց ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
3 բարակ քիմանէ : Եւ ոսկին բարակ թիթեղներ բղխալու ծեծեցին , և թելեր կտրեցին , որ կապուտակին՝ ծիրանեգոյնին և կրկնակի կարմիրին ու բարակ քիմանին հետ
4 վարպետութեամբ գործեն : Ուսի կուդ փականներ շինեցին անոր՝ այնինչ իջոյնէն , որ երկու ծայրէն կը կռճկուէր :
5 Եւ եփուդին վրայ եղած ժապաւէնը նոյն ինքն էր՝ անոր գործքին համեմատ , ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քիմանէ էր , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս :
Ի Գէ · իբ · 9։ 6 Ի նէ ոսկի խոշորներու մէջ ներկնադարբերը գամեցին , որ անունց վրայ Իսրայէլի որդւոյոց անուններուն կնիք փորագրելու պէս փորագրեցին :
7 Եւ զանոնք եփուդին ուսերուն վրայ դրաւ , որ Ի յիշատակի քարեր ըլլան Իսրայէլի որդւոյոց , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս :
Ը Գէ · իբ · 12։
Ի Գէ · իբ · 15։ 8 Ի նէ բանջապանակը ճարտարութեամբ եփուդին գործին պէս ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ

Ն·Ք·ԴԲ· 1491

և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
9 բարակ քթանէ շինեց . Քառա-
կուսի ու երկուքի ծալլուող շինե-
ցին լանջապանակը . մէկ թիզ եր-
կայնութեամբ ու մէկ թիզ լայ-
նութեամբ՝ երկուքի ծալլուող էր .
ԸԳլ·իբ·17։ ԵՀ։ 10 Եւ անոր վրան չորս կարգ քարեր
դամեցին . ասա կարգը՝ սարդիոն ,
տպազիոն ու զմրուխտ՝ առաջին
11 կարգն էր . Եւ երկրորդ կարգը
կարկեհան , շափիւղայ ու անդա-
12 մանդ էր . Եւ երրորդ կարգն էր
13 դոճազմ , ակատ ու մեղեսիկ . Եւ
չորրորդ կարգն էր ոսկեքար , և-
ղընդնաքար ու յասպիս . ասոնք
ոսկի խորշերու մէջ դամուած էին ։
14 Եւ քարերը՝ Իսրայէլի որդւոցը ա-
նուններուն համեմատ՝ անոնց ա-
նուններուն պէս տասուերկուք
էին . ամէն մէկուն անունը՝ տա-
սուերկու ցեղերուն համեմատ՝ կնիք
փորագրողի գործով փորագրուած
15 էր ։ Եւ լանջապանակին վրայ զուտ
ոսկիէ ոլորուած հիւսուած շղթա-
16 ներ շինեցին ։ Եւ երկու ոսկի խորշ
ու երկու ոսկի օղակ շինեցին . և եր-
կու օղակները լանջապանակին եր-
17 կու ծայրերը դրին ։ Եւ լանջապա-
նակին ծայրերը եղած երկու օղակ-
ներուն անցուցին երկու ոսկիէ հիւ-
18 սուած շղթաները ։ Եւ երկու հիւ-
սուած շղթաներուն միւս երկու
ծայրերը երկու խորշերուն անցու-
ցին . ու ասոնք եփուտին ուսերուն
19 վրայ՝ անոր առջևի կողմը դրին ։ Եւ
ուրիշ երկու ոսկի օղակներ ալ շի-
նեցին , և զանոնք լանջապանակին
ներսի կողմէն՝ եփուտին կցուած
20 եզերքին երկու ծայրերը դրին ։ Եւ
ուրիշ երկու ոսկի օղակներ շինե-
ցին , ու զանոնք եփուտին երկու
ուսերուն վարէն՝ անոր առջևի
կողմի կցուածքին մօտ՝ եփուտին
21 ժապաւէնին վրայէն անցուցին ։ Եւ
լանջապանակը իր օղակներէն՝ կա-
պուտակէ շինուած լարով եփուտին
օղակներուն կապեցին , որ եփու-
տին ժապաւէնին վրայ ըլլայ , ու
լանջապանակը եփուտին վրայէն
չզատուի , Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
ԲԳլ·իբ·31։ 22 Բ Եւ եփուտին պատմուճանը ոս-
տայնանկի գործով բոլորովին կա-
23 պուտակէ շինեց ։ Եւ պատմուճա-
նին մէջտեղը զրահի ճեղքուածքին
պէս ճեղքուածք մը կար . ու ճեղ-
քուածքին բոլորտիքը հիւսուած ե-
24 զերք ունէր՝ որ չպատռի ։ Եւ
պատմուճանին քղանցքներուն վր-
այ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյ-
նէ և կրկնակի կարմիրէ ու մա-
նուած բարակ քթանէ նուռեր շինե-
ԺԳլ·իբ·33։ 25 ցին ։ Եւ զուտ ոսկիէ ժզանգակ-

ներ շինեցին , ու զանգակները նու-
ռերուն մէջտեղը՝ պատմուճանին
քղանցքներուն վրայ շուրջանակի
26 նուռերուն մէջը դրին ։ Պատմուճա-
նին քղանցքներուն վրայ շուրջա-
նակի զանգակ մը ու նուռ մը՝ զան-
գակ մը ու նուռ մը կար , պաշտօնին
համար , Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
27 ԻԵւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը
համար բարակ քթանէ ոստայ-
նանկի գործ շապիկներ շինեցին ։
28 ԼԵւ խոյրը բարակ քթանէ՝ ու
հանդէսի ապարօշները բարակ քը-
թանէ՝ ու Ի կտաւեղէն անդրավար-
տիքները մանուած բարակ քթանէ ,
29 ԺԵւ գօտին մանուած բարակ քը-
թանէ՝ կապուտակէ՝ ծիրանեգոյնէ
և կրկնակի կարմիրէ՝ նկարագործ
շինեցին , Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
30 ԿԵւ սուրբ պսակին թիթեղը զուտ
ոսկիէ շինեցին , ու անոր վրան
կնիք փորագրելու պէս՝ ՍՐԲՈՒ-
31 ԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ գրեցին . Եւ անոր
կապուտակ ժապաւէն մը անցու-
ցին , որ վերէն խոյրին վրայ դրուի ,
Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս ։
32 Ուստի խորանին՝ այսինքն ժողով-
քի վրանին բոլոր գործը լմընցաւ .
և Իսրայէլի որդիքը ՀՏէրոջը Մով-
սէսին բոլոր պատուիրածին պէս
33 ըրին . անանկ ըրին ։ Եւ խորանը
Մովսէսին բերին , վրանը ու անոր
բոլոր գործիքները՝ անոր ճարմանդ-
ները՝ անոր տախտակները՝ անոր
նիգերը՝ և անոր սիւները ու խա-
34 րիսխները , Եւ կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէն ծածկոցը՝ ու թէ-
հաշի մորթերէն եղած ծածկոցը՝ և
35 ծածկող վարագոյրը , Վկայու-
թեան տապանակը ու անոր ձողերը՝
36 և քաւութիւնը , Սեղանը ու անոր
բոլոր անօթները՝ և առաջաւորու-
37 թեան հացը , Զուտ ոսկիէ աշտա-
նակը իր ճրագներովը՝ այսինքն կար-
գաւ դրուած ճրագներովը՝ ու իր
բոլոր գործիքներովը՝ և լոյսին եղը ,
38 Եւ ոսկի սեղանը՝ ու օծման եղը՝ և
անուշահոտ խունկը՝ ու խորանին
39 դրանը վարագոյրը , Պղնձէ սեղա-
նը ու անոր պղնձէ կասկարան՝ ա-
նոր ձողերը և անոր բոլոր գործիք-
ները՝ աւազանը ու անոր խարիսխը ,
40 Սրահին վարագուրները՝ անոր սիւ-
ները ու խարիսխները՝ և սրահին
դրանը վարագոյրը՝ անոր չուան-
ները ու ցիցերը՝ և խորանին՝ այսինքն
ժողովքի վրանին պաշտօնին համար
41 Իզուր բոլոր կարասիքը , Սրբարանին
մէջ պաշտելու համար՝ պաշտօնին
հանդերձները , ու Ահարոն քահա-

Ն·Ք·ԴԲ· 1491

ԻԳլ·իբ·39։ 40։
ԼԳլ·իբ·4։ 39։ Եղեկ· խդ·18։
ԻԳլ·իբ· 42։
ԺԳլ·իբ· 39։
ԿԳլ·իբ·36։ 37։
ՀՀմր 42·43։ Գլ·իե·40։

Ն · Ք · Ը · 1491

Ն ԹՎ · ԼԹ · 10 ։ ԵԳՆ · Թ · 22 ։ 23 ։ ԹՈՒ · Գ · 23 ։ ՅԵՒ · ԲՐ · 6 ։ ԲԹՈՒ · Գ · 18 ։ ԳԹՈՒ · Բ · 14 ։ Բ ՍՂ · Լ · 27 ։

Նային սուրբ զգեստները , ու ա-նոր որդւոցը զգեստները , որ քա-
42 հանապետին ընեն ։ Ան ամենուն պէս՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուի-րեց , անանկ ընին Իսրայէլի որ-դիքը ամէն գործը ։
43 Եւ Մովսէս բոլոր շինուածքին նայեցաւ , և ահա Տէրոջը պատուի-րածին պէս ըրին . անանկ ըրին . և Մովսէս աւրհնեց զանոնք ։

ԳԼ · Խ

1 Ընտուած կը պատուիրէ Մովսէսին՝ որ խորանը կանգնէ , 9 և օծէ , 13 ու Ահարոնը և անոր որդիքը քահանայ օրհնէ ։ 16 Մովսէս ա-պատուիրածները կը կատարէ ։ 34 Խորանը ծածկող ամպը ։

1 Ե ւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով , Ընծայէ՛ ամսուն առաջին օրը կանգնես խորանը՝
3 ժողովքի վրանը ։ Եւ անոր մէջը դնես վկայութեան տապա-նակը , ու վարագուրովը ծածկես
4 տապանակը ։ Եւ սեղանը ներս բերես , ու անոր վրայ շա-րուելու հացերը շարես . և ուրիշ-նակը ներս բերես , ու անոր ճրագ-
5 նները վառես ։ Եւ վկայութեան տապանակին առջևը դնես խուն-կին ոսկի սեղանը , ու խորա-նին դրանը վարագոյրը դնես ։
6 Եւ խորանին՝ ժողովքի վրանին դրանը առջևը ողջակէզին
7 սեղանը դնես ։ Եւ ժողովքի վրա-նին ու սեղանին մէջտեղը դնես աւազանը , ու անոր մէջը ջուր
8 դնես ։ Եւ շուրջանակի սրահը կանգնես , ու սրահին դրանը վա-
9 րագոյրը դնես ։ Եւ օծիանի եղը առնես , ու խորանը և անոր մէջը եղած ամէն բաները օծես . և անոնց ու անոր ամէն անօթները
10 սրբես , որ սուրբ ըլլայ ։ Եւ ողջակէզի սեղանը ու անոր բոլոր գործիքները օծես , ու սեղանը
11 սրբես . և սեղանը ամենասուրբ պիտի ըլլայ ։ Եւ աւազանը ու անոր խարխոյը օծես , ու սրբես
12 անոնք ։ Եւ Ահարոնը ու անոր որդիքը ժողովքի խորանին դրանը մօտեցընես , ու զանոնք ջրով
13 լուսս ։ Եւ Ահարոնին հագցը-նես սուրբ զգեստները , ու օծես անոնք , և սրբես անոնք , որ
14 ինծի քահանայութիւն ընէ ։ Եւ անոր որդիքն ալ մօտեցընես , ու
15 անոնց շապիկներ հագցընես ։ Եւ անոնց հայրը օծածի պէս օծես զանոնք , որ ինծի քահանայու-թիւն ընեն . և անոնց օծումը իրենց ազգերուն մէջ Ի յաւիտենա-կան քահանայութեան համար պի-տի ըլլայ ։

Ն · Ք · Ը · 1491 1490

Բ ՀԱՐ 1 ։ ԹՈՒ · Է · 2 ։

16 Եւ Մովսէս Տէրոջը իրեն բոլոր պատուիրածին պէս ըրաւ . անանկ
17 ըրաւ ։ Եւ եղաւ որ երկրորդ տա-րին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը
18 Բ խորանը կանգնուեցաւ ։ Եւ Մով-սէս կանգնեց խորանը , ու անոր խարխոնները դրաւ , և անոր տախ-տակները կանգնեց , ու անոր նի-գերը անցուց , ու սիւները կանգ-
19 նեց ։ Եւ խորանին վրայ տարաձեց վրանը , ու վերէն վրանին ծածկոցը անոր վրայ դրաւ՝ ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր
20 էր ։ Եւ Ի վկայութիւնը առաւ ու տապանակին մէջը դրաւ . և ձողերը տապանակին վրայ անցուց , ու վե-րէն տապանակին վրայ քաւութիւ-
21 նը դրաւ ։ Եւ տապանակը խո-րանին մէջը բերաւ , ու ծածկող վարագոյրը դրաւ , և վկայութեան տապանակին ծածկեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
22 Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ խորա-նին հիւսիսային կողմը վարագու-րին դուրսի դին դրաւ սեղանը .
23 Եւ անոր վրայ շարուելու հացերը շարեց Տէրոջը առջևը , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
24 Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ սեղանին դիմացը խորանին հարաւային կող-
25 մը դրաւ աչտանակը ։ Եւ Տէրոջը առջևը Ճրագները վառեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
26 Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ վարա-գուրին առջևը դրաւ ոսկի սեղանը .
27 Եւ անոր վրայ անուշահոտ խունկ ծխեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
28 պատուիրեր էր ։ Եւ խորանին
29 դրանը վարագոյրը դրաւ ։ Եւ խորանին՝ ժողովքի վրանին դրանը բուն ողջակէզին սեղանը դրաւ . ու անոր վրայ ողջակէզը ու հացի ընծան մատուցց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
30 Եւ ժողովքի վրանին ու սեղանին մէջտեղը դրաւ աւազանը , և անոր մէջը՝ լուացուելու համար ջուր դը-
31 րաւ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն և անոր որդիքը իրենց ձեռքերը ու
32 ոտքերը անկէ կը լուային ։ Ժո-ղովքի վրանը մտած ատեննին, և սեղանին մօտենալու ատեննին կը լուացուէին , ինչպէս որ Տէրը
33 Մովսէսին պատուիրեր էր ։ Եւ խորանին ու սեղանին բոլորտիքը սրահը կանգնեց , և սրահին դրանը վարագոյրը դրաւ ։ Այսպէս Մով-սէս գործը լմնցուց ։
34 Եւ ամպ մը ծածկեց ժողովքի վրանը , և Տէրոջը փառքը լեցուց
35 խորանը ։ Եւ Մովսէս չկրցաւ մտնել ժողովքի վրանը , ինչու որ ամպը անոր վրայ կը կենար , ու Տէ-

Բ ՀԱՐ 4 ։ ԳԼ · ԽԳ · 33 ։ ԼԹ · 12 ։

ԳԼ · ԽԳ · 35 ։

Բ ՀԱՐ 4 ։

Բ ՀԱՐ 5 ։ ԳԼ · ԽԳ · 36 ։ Բ ՀԱՐ 6 ։

ԳԼ · ԽԹ · 38 ։ ՀԶ ։

Բ ՀԱՐ 7 ։ ԳԼ · Լ · 18 ։

ԳԼ · Լ · 19 · 20 ։

Բ ՀԱՐ 8 ։ ԳԼ · ԽՀ · 9 · 16 ։ Բ ԳԼ · ԽԹ · 43 ։ ՂՂ · Ժգ · 2 ։ ԹՈՒ · Թ · 15 ։ Գ ԹՈՒ · 10 · 11 ։ Բ ՊՄ · Է · 13 ։ Է · 2 ։ ԵՀ · Գ · 4 ։ ՆՀՄ · Բ · 7 · 9 ։ ՅԱՐ · ԺԸ · 8 ։

ՀՂՔ · Ժգ · 2 ։ ԳԹՈՒ · Բ · 11 ։ Բ ՊՄ · Է · 14 ։

ՆԱ·Ք·ԴԲ· 1490

ա ԹՈՒ·Թ· 17։ Ժ·11։ ՂԵՒՄ·Թ· 19։

բ ԹՈՒ· Թ· 19—22։

բոլոր փառքը լեցուցեր էր խորանը։
36 Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց բոլոր ճամբորդութեանցը մէջ՝ երբոր ամպը խորանին վրայէն վերնար, 37 ոտքնին կը չուէին. 38 Եւ եթէ որ ամպը չվերնար, մինչև անոր վերնալու

ՆԱ·Ք·ԴԲ· 1490

ա ԹՎ·Ժ· 21։ ԹՈՒ· Թ· 15։

օրը չէին չուեր։ Քանզի ցորեկը Տէրոջը ամպը խորանին վրայ էր, և գիշերը անոր վրայ կրակ կար, Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին առջևը՝ իրենց ամէն ճամբորդութեանցը մէջ։

ԳԻՐՔ ՂԵՒՏԱՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ընծաներէն, 10 Հնձաերէն, 14 կամ թռչուններէն ողջակէզ մատուցանելու կանոնները։

ՆԱ·Ք·ԴԲ· 1490

1 Ա Տէրը՝ կանչեց Մովսէսը, ու Ժողովքի խորանէն խօսեցաւ 2 անոր՝ ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որդոցը, ու ըսէ անոնց, Եթէ որ ձեզմէ մէկը անասուններէն ընծայ մատուցանելու բլայ Տէրոջը, ձեր ընծան արջառներէն կամ Հօտերէն պիտի մատուցանէք։

ԾԼԵ·Ժ·Բ· 3։ Բ ԼԵ·Լ·34։ 35։ ԹՈՒ· Ժ·Բ· 4, 5։

ԷՊԴ· Իբ· 18, 19։

3 Եթէ որ ընծան արջառներէն ողջակէզ է, արու Անաարատ պիտի մատուցանէ. ու Ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի մատուցանէ՝ ան՝ Տէրոջը առջևը ընդունելի բլլալու Համար։ 4 Եւ իր ձեռքը ողջակէզին պիտի վրայ պիտի դնէ, ու ան իրեն Քաւութիւն բլլալու Համար Ընդունելի պիտի բլլայ։

ԾԼԵ·Ժ·Բ· 5։ Գ·Գ·1։ Իբ·20, 21։ Ր Օր·Ժ·21։ Մ·Ա·14։ ԵԶԿ·Ե·27։ ԵՐԲ·Թ·14։ Ա ՊԱՆ·Ա·19։

5 Եւ Ցուլաբարակը պիտի մորթէ Տէրոջը առջևը. ու Հարոնին որդիքը Քահանաները արիւնը պիտի մօտեցընեն, և Ժողովքի խորանին դրանը քով Ազատ անգամին վրայ շուրջանակի Պիտի սրսկեն արիւնը։ 6 Եր Եւ ողջակէզին մորթէ պիտի Հանէ, ու կտոր կտոր պիտի բնէ։ 7 Եւ Ահարոն քահանային որդիքը անգամին վրայ կրակ պիտի դնեն, ու Կրակին վրայ 8 փայտեր շարեն. Եւ Ահարոնին որդիքը քահանաները անգամը Ազատ կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շարեն կտրմնները՝ գլուխ ու ճարպը. 9 Բայց անոր փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ, և քահանան պիտի այրէ ամէնը անգամին վրայ՝ ողջակէզ Տէրոջը Հանոյահոտ պատարագ ըլլալու Համար։

ԾԼԵ·Ժ·Բ· 5։ Գ·Գ·1։ Իբ·20, 21։ Ր Օր·Ժ·21։ Մ·Ա·14։ ԵԶԿ·Ե·27։ ԵՐԲ·Թ·14։ Ա ՊԱՆ·Ա·19։

ԾԼԵ·Ժ·Բ· 5։ Գ·Գ·1։ Իբ·20, 21։ Ր Օր·Ժ·21։ Մ·Ա·14։ ԵԶԿ·Ե·27։ ԵՐԲ·Թ·14։ Ա ՊԱՆ·Ա·19։

10 Եւ եթէ որ ողջակէզի ընծան Հօտերէն՝ ոչխարներէն կամ այծերէն է, արու Անաարատ պիտի 11 մատուցանէ։ Եւ պիտի մորթէ անիկայ Տէրոջը առջևը անգամին հիւսիսային կողմը. ու Ահարոնին որդիքը քահանաները անգամին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն 12 անոր արիւնը։ Եւ կտոր կտոր պիտի բնէ ան՝ գլխովը ու ճարպովը. և քահանան անգամը Ազատ կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շարէ 13 անոնք։ Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ. ու քահանան ամէնը պիտի բերէ ու անգամին վրայ այրէ. ասիկայ ողջակէզ ու Հանոյահոտ պատարագ մին է Տէրոջը։

ՆԱ·Ք·ԴԲ· 1490

14 Եւ եթէ որ ողջակէզի Համար Տէրոջը Ճախաչեաց բնծան թռչուններէն է, ան ատոնը անիկայ իր ընծան Կատարակներէն կամ ագռաւներէն ձագերէն պիտի մատուցանէ։ 15 Եւ քահանան անգամին մօտ բերէ ան՝ ու անոր գլուխը փրցնէ, և անգամին վրայ պիտի այրէ, ու անոր արիւնը անգամին 16 Եղ քովը թամբէ։ Եւ անոր կրանատը ու աղբը պիտի դառէ, և Հանգամին արեւելեան կողմը Ածած 17 մնխանոցը Նետէ։ Եւ զանիկայ թևերէն պիտի պատռէ Յառանց զատելու. ու քահանան պիտի այրէ զանիկայ անգամին վրայ՝ կրակին վրայի փայտերուն վրայ. Ասանողջակէզ ու Հանոյահոտ պատարագ մին է Տէրոջը։

ԼԵՒ·Ժ·Բ· 5։ ԳԼ·Ե·7։ ԺԲ·Տ·ՂԱԼ· Բ·24։

Ե ԳԼ·Գ·10։

Յ ՆՈՒ· Ժ·Ե· 10։

Ը ՀԱՅ 9, 13։

ԳԼ· Բ

1 Հացի ընծան բարակ ալիւրէ Հազով ու խունկով պիտի մատուցուէր. 4 Թոնիրի մէջ, 5 սաջարի մէջ, 7 սաճի մէջ եփուած չորեքհարիւրկէրով։ 13 Քնաս Հացի ընծայ մը ամանոց պի պիտի չդրուէր։ 14 Եբեխոյրէի պատղերներուն մատուցիլը։

ՆԱ·Ք·ԴԲ· 1490

ա ԳԼ·Գ·14։ Թ· 17։ ԹՈՒ· ԺԲ· 4։

1 Ա Երբոր մէկը Հացի ընծայ մատուցանելու բլլայ Տէրոջը, անոր ընծան բարակ ալիւրէ պիտի բլլայ. ու անոր վրան Հազ պիտի 2 Թափէ, և Կնդրուկ դնէ վրան. Եւ Ահարոնին որդոցը քահանաները պիտի բերէ ան. ու Հոնոնէ անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր բարակ ալիւրէն ու Հազէն պիտի առնէ բոլոր Կնդրուկին Հետ մէկ

ն ·ա· դբ· 1490

տեղ , և քահանան Էլիշատակի համար անդանին վրայ այրէ՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըստ-
3 համար : Եւ Հայցի ընծայէն մնացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ . Տ-ԱՒՆ ամենասուրբ պատարագ մըն է Տէրոջը :
4 Եւ թէ որ թոնիրի մէջ եփած հայցի ընծայ մատուցանելու ըլլաս , բարակ ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր չօրեր՝ կամ Հեղով օծուած անխմոր լաւաշներ պիտի ըլլայ :
5 Եւ թէ որ քու ընծադ տապակի վրայ Հ-ՈՒՆ հացի ընծայ է , բարակ ալիւրէ եղով շաղուած ան-
6 խմոր պիտի ըլլայ : Կտոր կտոր պիտի կտրտես ան , ու վրան եղ թափէս . ասիկայ հացի ընծայ է :
7 Եւ թէ որ քու ընծադ սաճի մէջ Հ-ՈՒՆ հաշի ընծայ է , բարակ
8 ալիւրէ եղով պիտի շինուի : Եւ առանցմէ շինուած հացի ընծան Տէրոջը պիտի բերես , ու քահանային ներկայացընես , և ինքը անդանին
9 մօտ կը բերէ ան . Եւ քահանան ընծայէն Հանոր յիշատակը պիտի առնէ , ու անդանին վրայ այրէ Տէրոջը Հ անուշահոտ պատարագ
10 ըստ- : Եւ ընծայէն մնացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ . Ա-ԱՒՆ ամենասուրբ պատարագ մըն է Տէրոջը :
11 Հացի ընծան որ քու Տէրոջը պիտի մատուցանէք՝ բնաւ Խմոր չի պիտի շինուի . ինչու որ պատարագի համար ամենևին խմոր կամ մեղր պիտի չայրէք Տէրոջը :
12 Անոնք իրենց երախայրի Ո-ՀԱ ընծայ մատուցանէք Տէրոջը . բայց անդանին վրայ պիտի չայրուին ա-
13 նուշահոտու թեան համար : Եւ քու ամէն հացի ընծայիդ Հաղ պիտի դնես , ու քու հացի ընծայիդ Կրու Ուտուածոյդ ուխտին աղը պա-կաս չընես . Էրու ամէն ընծայուդ աղ Ը- մատուցանես :
14 Եւ թէ որ առջի պտուղներուն ընծան մատուցանելու ըլլաս Տէրոջը , Հ առջի պտուղներուն ընծային համար՝ կրակով բոշրած թարմ Հասկերէն ձեծուած ցորեն մա-
15 տուցանես . Եւ Հանոր վրան եղ պիտի թափես , ու կնդրուկ դնես
16 վրան . ասիկայ հացի ընծայ է : Եւ քահանան անոր ձեծուած ցորենէն ու անոր եղէն՝ անոր բոլոր կնդրուկովը Հանոր յիշատակը պիտի այրէ Տէրոջը պատարագ ԸՍՏ- Հ-ՈՒՆ :

ԳԼ · Գ

1 Երբ Ահարոնէն 6 կամ Հաւերէն , ՚ի թէ՝ գան 18 և թէ այդ պիտի մատուցուէր խաղաղութեան զոհի համար :

1 Երբ թէ որ անոր ընծան խաղաղութեան զոհ է , երբոր արջառներէն կը մատուցանէ , թէ արու բլլայ և թէ էգ , Տէրոջը առջեր
2 անարատ պիտի մատուցանէ ան : Եւ իր ձեռքը իր ընծայած ա-ՆՈՒՆ դլխուն վրայ պիտի դնէ , ու Ժողովքի խորանին դուռը մորթէ ան . և Ահարոնին որդիքը քահանաները անդանին վրայ շուրջանակի
3 Նակի պիտի արսկեն արիւնը : Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ պիտի մատուցանէ Տէրոջը , ա-ՆՈՒՆ փորոտիքը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճար-
4 պը , Եւ երկու երիկամունքը ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին թաղանթը երիկամուններովը մէկտեղ պիտի
5 փրցնէ . Եւ Ահարոնին որդիքը անդանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ ողջակէզին հետ Հ պիտի այրեն ասոնք , Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըստ- Հ-ՈՒՆ :
6 Եւ թէ որ խաղաղութեան զոհի համար Տէրոջը Ա-ՆՈՒՆ ընծան հօտէրէն է , թէ արու բլլայ և թէ էգ՝ Հանարատ պիտի մատու-
7 ցանէ ան : Թէ որ անիկայ իր ընծային համար գառն մատուցանէ ,
8 Տէրոջը առջեր պիտի բերէ ան , Եւ ձեռքը իր ընծային դլխուն վրայ պիտի դնէ , ու Ժողովքի խորանին առջեր մորթէ ան . և Ահարոնին որդիքը անդանին վրայ շուրջանակի
9 պիտի արսկեն անոր արիւնը : Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ պիտի մատուցանէ Տէրոջը , ա-ՆՈՒՆ անոր ճարպը ու բոլոր դմակը տակէն փրցընելով , և փորոտիքը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ
10 եղած բոլոր ճարպը , Եւ երկու երիկամունքը ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին թաղանթը երիկամուններովը մէկ-
11 տեղ պիտի փրցնէ : Եւ քահանան անդանին վրայ պիտի այրէ ա-ՆՈՒՆ՝ Տէրոջը Պատարագ ըստ- Հ-ՈՒՆ :
12 Եւ թէ որ անոր ընծան այծ է , Տէրոջը առջեր պիտի բերէ ան ,
13 Եւ իր ձեռքը անոր դլխուն վրայ պիտի դնէ , ու Ժողովքի խորանին առջեր մորթէ ան . և Ահարոնին որդիքը անդանին վրայ շուրջանակի
14 պիտի արսկեն անոր արիւնը : Եւ անկից իր ընծային պատարագ պիտի մատուցանէ Տէրոջը , ա-ՆՈՒՆ փորոտիքը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճար-
15 պը , Եւ երկու երիկամունքը ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին թաղանթը երի-

ն ·ա· դբ· 1490

– Գլ· 4 · 11 · 29 · իբ · 21 ·
Բ Գլ· ա · 3 ·
Գ Գլ· ա · 4 · 5 · Եւ· իթ · 10 ·
Դ Եւ· իթ · 13 · 22 · Գլ· գ · 8 · 9 ·
Ե Գլ· գ · 12 · Եւ · իթ · 13 ·
Զ Հմր 1 · ճ ·
Է Տես գլ · իա · 6 · 8 · 17 · 21 · 22 · իբ · 25 · Եւ· զեկ· իգ · 7 · Ա-ՈՒ · ա · 7 · 12 ·
* Եբր· ապաթաթէն
† Եբր· պատարագի հաց
Ը Հմր 1 · 7 · ճ ·

Բ Հմր 9 · Գլ· ե · 12 · գ · 15 · իգ · 7 · Եա · կդ · 3 · Գաղ · ժ · 4 ·
Գ Գլ· է · 9 · ժ · 12 · 13 ·
Դ Եւ · իթ · 37 · Թուա · ժբ · 9 ·
Ե Եւ· իթ · 2 ·
Զ Հմր 2 ·
Է Եւ · իթ · 18 ·
Ը Հմր 3 ·
Բ Գլ· գ · 17 · Տես Ա-ՈՒՆ · ժգ · 12 · Ա-ՈՒ· բ · 15 · Դ-ՈՒ · ժբ · 1 · ա Կոր · է · 8 · Գաղ · է · 9 ·
Գ Եւ · իբ · 29 · Գլ· իգ · 10 · 11 ·
Դ Ա-ՈՒ · թ · 49 · Կող · ղ · 6 ·
Ե Թուա · ժբ · 19 ·
Զ Եզեկ · իգ · 24 ·
Է Գլ· իգ · 10 · 14 ·
Ը Գ-ԹՈՂ · գ · 42 ·
Թ Հմր 1 ·
Ժ Հմր 2 ·

Ն · Ք · ԳՔ · 1490

Ք Գվ · է · 23 ; 25։ ա Թագ · ը · 15 ։ ը Ա՛Ն · է · 7 ։ Ք Գվ · գ · 18 ։ է · 36 ։ Ժէ · 7՝։ իգ · 14 ։ Ք Հմր 16 ։ Գվ · է · 23 ։ ը Օր · ւը · 14 ։ Նէեմ. ը · 10 ։

Ը Ա՛Ն · Թ · 4 ։ Գվ · է · 26 ։ Ժէ · 10, 14 ։ ը Օր · Ժը · 16։ ա Թագ. Ժգ · 33 ։ Եղկ · իգ · 7 · 15 ։

— Գվ · է · 15 ։ 17 ։ Թես · Ժէ · 22, ԷԸ ։ ա Թագ · Ժգ · 27 ։ Պաղ · ԺԹ · 12 ։

Բ Գվ · ը · 12 ։ Է Գվ · Թ · 2 ։ Ը Գվ · ա · 3, 4 ։

Ի Գվ · Ժգ · 14 ։ Թես · ԺԹ · 4 ։

Ձ Գվ · ը · 15 ։ Թ · 9 ։ Ժգ · 18 ։

Ի Գվ · է · 9 ։

Ը Գվ · գ · 3 ։ 4 · 5 ։

Բ Եզ · ԽԹ · 14 ։ Թես · ԺԹ · 5 ։

Ֆ Գվ · գ · 11 ։

Ի Երը · Ժգ · 11 ։

կամուրնեւրով մկուռեղ պիտի փրը-
16 ցրնէ · Եւ քահանան սեղանին վրայ պիտի այրէ անոնք , անուշահոտ պատարագ ըլլալու համար · Բոլոր ճարպը Տէրոջն է ։
17 Ճարպը Տէրոջն է ։ Ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ Ֆ յաւիտենական կանոն ըլլայ , որ ուչ Ի՛ճարպ ուտէք՝ ուչ ալ Նա-բիւն ։

ԳԼ · Գ

1 Քահանային , 13 Ժողովրդին , 22 իշխանի մը , 27 և հասարակ մարդու մը անփութութեամբ բան մը գործելուն պատարագը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բան-
2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ , Թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու Տէրոջը բոլոր արգի-
3 լած բաներուն մէկը ընէ , Թէ որ օծուած քահանան Ժողովուրդը յանցաւոր ընելու մեղք մը գործելու ըլլայ , իր գործած մեղքին համար Ի արջառներէն անարատ զուարակ մը մեղքի պատարագ մատուցանէ
4 Տէրոջը · Եւ Ժողովքի խորանին դուռը՝ Տէրոջը առջեւ պիտի բերէ զուարակը , ու իր ձեռքը զուարակին գլխուն վրայ դնէ , և Տէրոջը
5 առջեւը մորթէ զուարակը ։ Եւ օծուած քահանան Ի զուարակին արիւնէն պիտի առնէ ու Ժողովքի
6 խորանը բերէ ։ Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի թաթխէ , ու Տէրոջը առջեւ՝ սրբարանին վարա-դուրին առջեւ եօթը անգամ սրսկէ
7 արիւնէն ։ Եւ քահանան արիւնէն Ի՛ պիտի դնէ Տէրոջը առջեւ անուշահոտ խունկի սեղանին եղ-ջիւրներուն վրայ , որ Ժողովքի խո-րանին մէջն է · ու զուարակին ճարպէ Ի բոլոր արիւնը Ժողովքի խորանին դրան եղած ողջակէզի սեղա-
8 նին յատակը թափէ ։ Եւ մեղքի պատարագ եղած զուարակին բո-լոր ճարպը՝ աւելորդ փորոտիքը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճարպը անկ
9 պիտի վերցնէ · Եւ երկու երի-կամուրը ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին վրայի թաղանթը երիկամունքնե-
10 րովը միասին պիտի փրցնէ , Հայ-դարձ Թեան գոհին արջառէն փրց-ցուելուն պէս · և քահանան ող-ջակէզի սեղանին վրայ պիտի այրէ
11 անոնք ։ Բ Եւ զուարակին մորթը ու անոր բոլոր միսը գլխովը ու ոտքերովը և անոր փորոտիքը ու
12 պղորը , Ա յսինքն բոլոր զուարակը բանակին դուրսի դին մարուր տեղ մը՝ Ֆ մխիր Թափուած տեղը պի-տի Հանէ , և Ի փայտերու վրայ կրակով այրէ ան · մխիր Թա-փուած տեղը այրուի ։

13 Եւ Եթէ որ Իսրայէլին բոլոր ժո-ղովքը Ի անգիտութեամբ սխալին՝ ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բանե-րէն մէկը ընելով յանցաւոր ըլլան ,
14 երբոր իմացուի ան րոպէ մեղքե-նին , Ժողովքը մեղքի պատարագի Համար արջառներէն զուարակ մը պիտի մատուցանէ · ու Ժողովքի խորանին առջեւը բերէ անիկայ ։
15 Եւ Ժողովքին ծերերը Ֆ իրենց ձեռ-քերը զուարակին գլխուն վրայ պի-տի դնեն Տէրոջը առջեւ · ու զուա-րակը Տէրոջը առջեւը պիտի մոր-
16 թուի ։ Եւ օծուած քահանան զուարակին արիւնէն Ժողովքի խո-
17 րանը պիտի բերէ ։ Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի թաթխէ , ու Տէրոջը առջեւը՝ վարագուրին
18 առջեւ եօթը անգամ սրսկէ ։ Եւ արիւնէն Ի՛ Ժողովքի խորանին մէջ Տէրոջը առջեւը եղած սեղանին եղջիւրներուն վրայ պիտի դնէ · ու Ճաշ Ի բոլոր արիւնը՝ Ժողովքի խորանին դրան բով եղած ողջա-կէզի սեղանին յատակը թափէ ։
19 Եւ անոր բոլոր ճարպը պիտի վեր-ցնէ անկէ , ու սեղանին վրայ այ-
20 րէ ։ Եւ Ճիւղի պատարագ եղած զուարակին ինչպէս որ րրաւ , ասոր զուարակին ալ անանկ պիտի ընէ · Ն ու քահանան անոնց համար բա-ւութիւն ընէ , ու անոնց Թողու-
21 թիւն ըլլայ ։ Եւ բանակէն դուրս պիտի Հանէ զուարակը , ու ինչ-պէս որ առջի զուարակը այրեց , ասանկ պիտի այրէ · Ժո-ղովքին Համար մեղքի պատարագ մըն է ասիկա ։
22 Երբոր իշխան մը մեղք գործե-լու ըլլայ , ու իր Տէր Աստուծոյն արգիլած բաներէն մէկը Ճոխալ-մամբ ընելով յանցաւոր ըլլայ ,
23 Ի Թէ որ իր րրած մեղքը իրեն ծա-նուցուի , իրեն Համար այծեւրէն արու անարատ նոխազ մը բնծայ
24 պիտի բերէ · Եւ Ի՛ իր ձեռքը նո-խազին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու զանիկայ Տէրոջը առջեւը ողջակէ-զին մորթուելու տեղը մորթէ ·
25 մեղքի պատարագ մըն է ասիկա ։ Ի՛ Եւ քահանան մեղքի պատարագին ա-րիւնէն իր մատովը պիտի առնէ , ու ողջակէզի սեղանին եղջիւ-րուն վրայ պիտի դնէ , և անոր Ճա-շէ Ի արիւնը ողջակէզի սեղանին
26 յատակը թափէ ։ Եւ անոր բոլոր ճարպը՝ խաղաղութեան գոհին Ի ճարպին պէս՝ սեղանին վրայ պի-տի այրէ · Եւ ու քահանան անոր մեղքին Համար քաւութիւն ընէ , և Թողութիւն ըլլայ անոր ։
27 Եւ Եթէ որ երկրին ժողովուրդէն մէկը սխալմամբ մեղանչէ՝ ու Տէ-

Ն · Ք · ԳՔ · 1490

Ը Թես · Ժէ · 24 ։ Յես · է · 11 ։

* Ե՛Ք · սխալ-ներ՝ ու Ժո-ղովքին ալ-քին դադ-ուած պա-տիժ բանը ։

Ի Գվ · է · 2 ։ 3 · 4 · 17 ։

Ֆ Գվ · ա · 4 ։

Ն Հմր 5։ Երը-թ · 12 · 13 · 14 ։

Ի Հմր 3 ։

Ն Թես · Ժէ · 25 ։ Դան · Թ · 24 ։ Հր-ամ · է · 11 ։ Երը · ը · 17 ։ Ժ · 10 · 11 · 12 ։ ա Յովհ · ա · 7 · ը · 2 ։

Ը Հմր 2 · 13 ։

Ք Հմր 14 ։

Ի Հմր 4 · ԼԸ ։

Ի Հմր 30 ։

Ի Գվ · գ · 5 ։

Ը Հմր 20 ։ Թես · Ժէ · 28 ։

* Հմր 2 ։ Թես · Ժէ · 27 ։

ՆԱԽԱԳԻՐ
1490

ՂԵՒՐ 23։

ՂԵՒՐ 4։24։

ԼԵՒ։Գ։8։
ԸՆԴԿ։Գ։14։

ԸՆԴԿ։ԽԹ։18։ԹՎ։Ա։9։

ՂԵՒՐ 26։

ԸՆԴԿ 28։

ԹՎ։Գ։5։
ՅՂԵՒՐ 26։31։

ՆԱԽԱԳԻՐ
1490

ՂԵՒՐ 17։
ԹՎ։Է։18։
ՅՈՒԴ։8։ԲՂ։11։13։16։
ԸՆԴԿ։ՅՈՒԴ։ՅԳ։ՅԱ։

բոյը արգիլած բաներէն մէկը ընէ։
28 լով, յանցաւոր ըլլայ, Ե՛թէ որ իր
բրած մեղքը իրեն ծանուցուի, իր
բրած մեղքին համար իր ընծան այ-
ծերէնն անարատ էգ այծ մը պիտի
29 բերէ։ Ու նէ իր ձեռքը մեղքի պա-
տարագին գլխուն վրայ մեղքի դնէ,
ու մեղքի պատարագ Եղջ ՈՒՆ-
ՈՒՆԸՆ ողջակիզներուն Տէրոջ
30 տեղը մորթէ։ Եւ քահանան իր
մատովը անոր արիւնէն պիտի առ-
նէ, ու ողջակիզի սեղանին եղջիւր-
ներուն վրան դնէ, և ՃՈՒՆԻ բոլոր
արիւնը սեղանին յատակը թափէ։
31 Եւ անոր բոլոր ճարպը խաղաղու-
թեան զոհին Ճարպը փրցնելուն
պէս ՈՒ պիտի փրցնէ. ու քահանան
պիտի այրէ անկայ սեղանին վրայ
ՈՒՆՈՑ Հոտի համար Տէրոջը առ-
ջեւ. Եւ քահանան անոր համար
քաւութիւն ընէ, ու անոր թողու-
32 թիւն պիտի ըլլայ։ Եւ Թէ որ
մեղքի պատարագի համար գառն
մատուցանելու ըլլայ, անարատ
33 ԷՂ մը պիտի բերէ. Եւ իր ձեռքը
մեղքի պատարագին գլխուն վրայ
պիտի դնէ, ու ողջակիզներուն մոր-
թուելու տեղը մեղքի պատարագի
34 համար մորթէ ան։ Եւ քահա-
նան իր մատովը մեղքի պատարա-
գին արիւնէն պիտի առնէ, ու ող-
ջակիզի սեղանին եղջիւրներուն վր-
բան դնէ. և ՃՈՒՆԻ բոլոր արիւնը
35 սեղանին յատակը թափէ։ Եւ
խաղաղութեան զոհէն գառին
ճարպը փրցնելուն պէս՝ ասոր բո-
լոր ճարպը պիտի փրցնէ. ու
քահանան սեղանին վրայ պիտի
այրէ ան՝ Ը Տէրոջը պատարագնե-
րուն հետ. Ց և քահանան անոր
բրած մեղքին համար քաւութիւն
ընէ, ու թողութիւն ըլլայ անոր։

ԳԼ։ Ե

1 Գիտցած բաներն վկայութիւն չտալով մոռ-
նալ, 2 անմաքրութ բանի մը դպչելին, 4 մոռա-
մտքէ անբաւ տեղը երդում ընելովն մաուա-
ցանելու յանցանքի պատարագը՝ 6 կամ ՀՈ-
ՈՒՆԵՐԷՆ, 7 կամ թռչուններէն, 11 և կամ բարակ
ալիւրէ պիտի բլլար։ 14 Սուրբ բաներու մէջ
յանցաւոր գտնուելուն, 17 և անգիտութեամբ
մեղանչողին պատարագը։

1 ՈՒ Թէ որ անձ մը մեղանչէ, ու
Երդումի ձայնը լսելով՝ վկայ ըլ-
լայ, կամ ԲԱՆը տեսած ըլլայ կամ
գիտցած, Թէ որ չմմնացընէ՝ իր
2 ՅԱՆցանքը պիտի կրէ։ Կամ
Ը անձ մը անմաքուր բանի մը կամ
անմաքուր գազանի մը դիին կամ
անմաքուր անասունի մը դիին կամ
անմաքուր սողունի մը դիին դպչե-
լու ըլլայ, թէպետև չգիտնալով՝
անկայ անմաքուր ու ՏՅանցաւոր
3 ՂՒՆԻ ՆԵՒՈՒԹ։ Կամ Ը մարդու ան-
մաքրութեան՝ որ և իցէ պիղծ ը-

նոզ անմաքրութեան դպչելու ը-
լլայ չգիտնալով, ինքը ան գիտցած
ատենը յանցաւոր պիտի ըլլայ։
4 Կամ անձ մը՝ ՂՉարիք կամ Ը բարիք
ընելու համար բերնովը անխորհուրդ
զրուցելով՝ երդում ընելու ըլլայ,
(ինչպէս որ մարդիկ երդումով ան-
խորհուրդ կը զրուցեն,) Թէ որ
չգիտնալով ըլլայ, ինքը ան գիտ-
ցած ատենը ասոնց մէկուն մէջ
5 յանցաւոր պիտի ըլլայ։ Եւ Թէ
որ ատ բաներէն մէկուն մէջ յան-
ցաւոր ըլլայ, անոր համար Ը ԻՐ մեղք
6 զործելը խոստովանի. Եւ իր բրած
մեղքին համար իր յանցանքին պա-
տարագը Ցհովհէն էգ մը, ՃԱՆԴԻՊ էգ
զառնուկ մը կամ այծերէն էգ ուղ
մը մեղքի պատարագի համար պիտի
բերէ Տէրոջը. ու քահանան քաւու-
թիւն ընէ անոր իր մեղքին համար։
7 Եւ Ը Թէ որ ոչխար կամ այծ բերե-
լու կարող չըլլայ, իր բրած յան-
ցանքին համար Ը երկու տատրակ
կամ ազաւնիի երկու ձագեր պիտի
բերէ Տէրոջը. մէկը մեղքի պատա-
րագ, և մէկալը ողջակէզ ԸՍՏԵ-
8 համար։ Եւ քահանային պիտի
բերէ զանոնք, ու անոնցմէ նախ պի-
տի մատուցանէ մէկը՝ որ մեղքի
պատարագ է, և անոր գլուխը իր
9 վիզէն չգտնելով Ը փրցնէ. Եւ
մեղքի պատարագին արիւնէն սե-
զանին ՀՆ քովը պիտի սրսկէ, ու
ԸՄՆացած արիւնը սեզանին յատա-
կը պիտի քամէ. ասիկայ մեղքի
10 պատարագ է. Եւ մէկալը Ը բան
օրինի ողջակէզի պիտի ընէ. Ը ու
քահանան անոր քաւութիւն ընէ
իր բրած մեղքին համար, և անոր
թողութիւն ըլլայ։
11 Եւ Թէ որ երկու տատրակ կամ
ազաւնիի երկու ձագեր բերելու կա-
րող չըլլայ, ան ատենը մեղք գոր-
ծողը իր ընծային համար արդուի մը
տասնեորդ մասը բարակ ալիւր պի-
տի բերէ մեղքի պատարագի հա-
մար. Ի՛ՆՉ անոր վրայ Եղ պիտի
դնէ՝ ՈՉ ալ վրան կնդրուկ դնէ.
ինչու որ մեղքի պատարագ է ան։
12 Եւ քահանային պիտի բերէ ան, ու
քահանան անկէ իր ձեռքը լեցուն
հանոր յիշատակին համար առնէ,
ու սեզանին վրայ այրէ Տէրոջը
ՅՊատարագներուն հետ. մեղքի
13 պատարագ է ան։ ՂԵւ քահանան
քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ ան
բաներուն մէկուն մէջ բրած մեղքին
համար, ու անոր թողութիւն բլ-
լայ. և Ցհովհէնը Տացի ընծային պէս
քահանային պիտի ըլլայ։
14 Եւ Տէրը խոսեցաւ ՄՈՎսէսին՝ բ-
15 սելով, Ցթէ որ անձ մը յանցանք
մը ընէ՝ ու սխալմամբ Տէրոջը սուրբ

ն · բ · դբ · 1490

ՅՆԵ · Ւ · 13 ·
ԹՒ · ԻԿ · 25 ·

Ե ՆԳԸ · Ժ · 19 ·

Ը ԹՒ · գ · 5 ·
իր · 14 · ԻԿ · 13 · 15 · 27 · 31 · թամ · ե · 7 ·
= ԹՒ · գ · 26 ·

Ը ԹՒ · գ · 2 ·

= Հիր 15 ·
ԹՒ · գ · 2 · 13 · 22 · 27 · Պադ · ԺԹ · 12 · Ղբռ · Ժբ · 48 ·
Ը Հիր 1 · 2 ·
= Հիր 15 ·
= Հիր 16 ·

Վ ՆԳԸ · Ժ · 2 ·

= թամ · ե · 6 ·
Բ ԹՒ · ԺԹ · 11 · Գոր · ե · 4 · Կպ · գ · 9 ·
Է ՆԵ · իր · 7 · 10 ·
Ը Ա՛մակիպ · 28 · իպ · 19 ·
Ի ր Օր · իր · 1 · 2 · 3 ·
Ե ՆԵ · իր · 11 · ԹՒ · Ժ ԹԹ · 12 · Երեմ · կ · 9 · Ջաք · ե · 4 ·

Ի ԹՒ · ե · 16 · թամ · ե · 7 · բ Թագ · Ժբ · 6 · Ղբռ · ԺԹ · 8 ·

Ը ԹՒ · ե · 15 ·

բանեբուն մէջ մեղք գործէ , իր յանցանքի պատարագին համար յարքահանին սիկղին համեմատ՝ քոյ արժեցուցածիդ չափ սիկղի արծաթով Ե՝օտաերէն անաբատ խոյ
16 մը պիտի բերէ Տէրոջը : Եւ սուրբ բանեբուն մէջ իր բրած վնասը պիտի հատուցանէ , ու անոր վրան Ե՝հինգերորդ մաս մըն ալ աւելցընէ , և քահանային տայ ան . ՚ու քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը քաւութիւն ընէ անոր , և թողութիւն ըլլայ անոր :
17 Եւ թէ որ Ե՝անձ մը մեղանչէ , ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բաներէն մէկը ընէ , ՚թէեւ անգիտութեամբ , Ե՝անիկայ յանցաւոր է , ու իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ :
18 Եւ քոյ արժեցուցածիդ պէս՝ յանցանքի պատարագին համար Հօտերէն ՚անարատ խոյ մը պիտի բերէ քահանային . ՚ու քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ անոր անգիտութեամբ սխալելուն համար . և անոր թողութիւն պիտի բլլայ , Ա՛ն՝ յանցանքի պատարագ է . Ե՝անիկայ անշուշտ յանցաւոր եղած է Տէրոջը առջեւ :

ԳԼ · Ջ

1 Գիտութեամբ գործուած մեղքի համար յանցաւորի պատարագը : 8 Ողջակէզին , 14 ու Հացի ընծային կանոնը : 19 Քահանայի օրհնութեան համար մնասցուկտ պատարագը : 24 Մեղքի պատարագին կանոնը :

1 Ե՝ւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բան-
2 լով , Թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու Տէրոջը դէմ ՚յանցանք մը ընէ , և իր դրացիին Ե՝ստութիւն խօսի Ե՝աւանդի մը համար՝ կամ իր ձեռքը յանձնուած բանի մը համար՝ և կամ յափշտակուած բանի մը համար , կամ Ե՝իր դրացիին խարդա-
3 խութիւն ընելու բլլայ , Կամ Ե՝կորսուած բան մը գտնէ , և ուրանալով Ե՝ստա տակը երդում ընէ , բոլոր ա՛ս բաներուն մէկուն մէջ՝ որ մարդ կրնայ ընել , մեղանչելու բլլայ ,
4 Ան ատենը մեղք գործելուն ու յանցաւոր բլլալուն համար՝ բռնութեամբ յափշտակած բանը՝ կամ խարդախութեամբ առած բանը՝ կամ իրեն յանձնուած աւանդը՝ կամ գտած կորսուած նը (պիտի
5 ըսէ . Կամ ամէն բան՝ որուն համար ՚ա՛ստա տակը երդում բրած է , անիկայ լման Ե՝պիտի հատուցանէ , ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցընէ , և իր յանցանքի պատարագին օրը՝ որու որ կը վերա-
6 բերէ՝ անոր պիտի տայ : Եւ իր յանցանքի պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ , ա՛նիկա Հօտերէն Ե՝անա-
7 բատ խոյ մը՝ քոյ արժեցուցածիդ համեմատ , քահանային դէպ Ե՝իրէ յանցանքի պատարագի համար :
7 Ե՝ւ քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը առջեւ . և ինչ բանի համար որ յանցանք բրած է , թողութիւն պիտի բլլայ անոր :
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բ-
9 ալով , Պատուիրէ Ահարոնին ու անոր որդոցը և ըսէ , Ողջակէզին օրէնքը սա է . ողջակէզը բոլոր գիշերը մինչև առտու սեղանը եղած կրակին վրայ պիտի բլլայ , ու սեղանին կրակը ՚ի՛նք անոր մէջ վառած
10 պիտի մնայ : Ե՝ւ քահանան իր քթմանէ պատմուճանը պիտի հագնի , ու Ի՛ր քթմանէ վարտիքը մարմնին վրայէն հագնի , և կրակով այրուած ողջակէզին մոխիրը սեղանին վրայէն պիտի վերցընէ , ու խա-
11 նին քովը դնէ : Եւ Ի՛ր զգեստները պիտի հանէ , և ու բիշ զգեստներ հագնի . ու մոխիրը բանակէն դուրս Ե՝մարբ տեղ մը պիտի
12 հանէ : Եւ սեղանին վրայի կրակը անոր մէջ ՚ի՛նք վառած պիտի բլլայ , ՚՚ պիտի չմարի . և քահանան ամէն առտու անոր վրայ փայտեր այրէ , ու անոր վրան Ե՝խաղաղութեան զոհերուն ճարպը պիտի
13 այրէ : Կրակը սեղանին վրայ միշտ վառած պիտի բլլայ , ՚՚ պիտի չմարի :
14 Եւ Հացի ընծային օրէնքը սա է . Ահարոնին որդիքը պիտի մատուցանեն անիկայ Տէրոջը առջեւ՝
15 սեղանին առջեւ : Եւ իր ձեռքը լեցուն անկէ՝ ա՛խ Հացի ընծային բարակ ալիւրէն ու անոր եղէն՝ և Հացի ընծային վրայ եղած բոլոր կնդրուկը պիտի վերցընէ , և անոր յիշատակը սեղանին վրայ անոյշ
16 հոտի համար այրէ Տէրոջը : Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի ուտեն . Ա՛նխմոր հացկր Ս՚ՒՐԲ՚ ստը պիտի ուտուի ան . Ժողովքի խորանին
17 սրահին մէջ ուտեն ան : Ք՚խմոր պիտի չթխուի . ՚իմ պատարագներէս անոնց տուի ան՝ իբրեւ բաժին բլլալու . Ա՛նիկայ մեղքի ու յանցանքի պատարագներու պէս
18 ամենասուրբ է : Ահարոնի որդւոցը բոլոր արուները պիտի ուտեն ան . Տէրոջը պատարագներէն՝ ձեր ազգերուն մէջ Ե՝յաւիտենական կանոն բլլայ սա . ՚՚ամէն անոնց դպչողը սուրբ բլլայ :
19 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բ-
20 ալով , Ահարոնին ու անոր որդւոցը օծուելու օրը Ե՝Տէրոջը մատու-

ն · բ · դբ · 1490

Բ ԹՒ · գ · 26 ·

ՃԹ · Ժգ · 4 ·
ՆՀ · իբ · 39 · 40 · 41 · 43 ·
Նգեկ · խդ · 17 · 18 ·

Ի ԹՒ · ա · 16 ·
Ե Նգեկ · խդ · 19 ·

Ի ԹՒ · գ · 12 ·

Ճ ԹՒ · գ · 3 · 9 · 14 ·

Ւ ԹՒ · բ · 1 · թամ · Ժ · 4 ·

Ճ ԹՒ · բ · 2 · 9 ·
Ն ԹՒ · բ · 3 · Նգեկ · խդ · 29 ·
Ե Հիր 26 ·
ԹՒ · Ժ · 12 · 13 · թամ · Ժբ · 10 ·
Ճ ԹՒ · բ · 11 ·
Ժ թամ · Ժբ · 9 · 10 ·
Ժ Հիր 25 ·
ԹՒ · բ · 3 · ե · 1 · ՆՀ · իԹ · 37 ·
Ե Հիր 29 · թամ · Ժբ · 10 ·
Ե ԹՒ · գ · 17 ·
= ԹՒ · իր · 3 · 4 · 5 · 6 · 7 · ՆՀ · իԹ · 37 ·
Ե ՆՀ · իԹ · 2 ·

ն · ք · դԲ · 1490

ցանելու դոհերին առ է . Դարդուին տասներորդ մասը բարակ ալիւր առնէ օր Տացի ընծայի համար դէմ Տ֊ապռոպոսէ , կէսը առաւօտուն՝ ու
21 կէսը իրիկունը ։ Տասակի մէջ էֆէ֊ֆոմոր՝ եղով պիտի շինուի . ՚ բաղարեալ պիտի բերուի ան , ֊ հացի ընծային եփած կտորաւածները անոյշ Տոտի համար Տէրոջը պիտի
22 մատուցանես ։ Եւ իր որդիներէն Ներ առնը օծուելու քահանան պիտի մատուցանէ ան . ա֊ն֊ւ֊ Տէրոջը յաւիտենական կանոն ըլլալով ՚ ըռ֊
23 լորովին պիտի այրուի ։ Եւ քահանային ամէն Տացի ընծան բոլորովին պիտի այրուի , պիտի չուտուի ։
24 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը֊
25 սելով , Խօսէ Ա֊Հարոնին ու անոր որդոցը և ըսէ , ՚ Ա֊Կղբի պատարագին օրէնքը աս է . Հողակէղին մորթուած տեղը պիտի մորթուի Ա֊Կղբի պատարագը Տէրոջը առջեւը .
26 ՚ աս ամենասրբ է ։ ՚ Ա֊Կղբի պատարագը մատուցանող քահանան պիտի ուտէ ան . ֊ սուրբ տեղը՝ Ժողովքի խորանին արտը պիտի ու֊
27 տուի . ՚ Ինչ որ անոր միսին դպչի՝ սուրբ պիտի ըլլայ . և թէ որ անոր արիւնէն հանդերձի մը վրայ ցաթ֊կէ , սուրբ տեղը պիտի լուաս ան՝
28 որուն վրայ ցաթկեր էր ։ Եւ Հողէ ամանը՝ որուն մէջ եռացուցած է֊ ֊ ֊ ը , է պիտի կոտրուի . ու թէ որ պղնձէ ամանի մէջ եռացուցած ըլլայ , պիտի շփուի ու ջրով
29 լուացուի ։ ֊ քահանայից բոլոր արուները պիտի ուտեն անկից . ֊ա֊
30 ամենասրբ է ։ ֊ Եւ ամէն մեղքի պատարագը՝ որուն արիւնէն Ժողովքի խորանը կը բերուի սուրբ տեղին մէջ քաւութիւն ընելու համար , պիտի չուտուի , կրակով պիտի այրուի ։

ԳԼ · Լ

1 Կանոն յանցանքի պատարագին ։ 11 և խաղաղութեան զոհին ։ 12 Թէ՛ շնորհակալութեան համար ըլլայ ։ 16 Թէ ուխտ և Թէ կամաւոր ընծայի համար ։ 22 Ճարպ 26 ու արիւն ուտելը արգիլուած է ։ 28 Խաղաղութեան զոհերէն քահանային իրաւունքը ։

ՆԹԼ · Ե · Դ · 1—7 ·

1 Եւ ՚ յանցանքի պատարագին օրէնքը աս է . Բաա ամենասրբ
2 է . ֊ Ողջակէզը մորթած տեղերնին յանցանքի պատարագը պիտի մորթեն , և անոր արիւնը սեղանին վրայ
3 շուրջանակի պիտի սրսկէ . Եւ անկէ ՚ բոլոր ճարպը՝ ալիտէն դմակը ու փորոտիքը ծածկող ճարպը պիտի
4 մատուցանէ . Եւ երկու երիկամունքը ու կոշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին վրայի թաղանթը երիկամունքներն֊
5 ովը միասին առնէ . Ահարոնի որդիները զայն պիտի այրեն սեղանին վրայ պիտի այրէ սուրբ՝ Տէրոջը պատարագ ըլլալու . ասիկայ յանցանքի պատա֊
6 րագ է ։ ֊ քահանայից ամէն արուն պիտի ուտէ ան . սուրբ տեղը պիտի ուտուի , ֊ահեղ Ժամնատուրբ է ։
7 Ա֊Կղբի պատարագը ինչպէս որ Խ֊ըն֊ , ֊ յանցաւորի պատարագն ալ անանկ ըլլայ . անոնց օրէնքը մէկ է . անով քաւութիւն ընող քահա֊
8 նային պիտի ըլլայ ան ։ Եւ քահանայ մը որ մէկուն ողջակէզը կը մատուցանէ , ան քահանային իր մատուցած ողջակէզին մորթը իրէն
9 պիտի առնէ ։ Եւ ը֊րոլոր թոնիրի մէջ եփուած՝ ու բոլոր ամանի մէջ և տապակի վրայ շինուած Տացի ընծան քահանայ մատուցանող քահա֊
10 նային պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն եղով շաղուած կամ ֊առանց եղի՚ Տացի ընծան Ահարոնին բոլոր որդոցը պիտի ըլլայ . ամէն մէկուն բաժինը հաւասար պիտի ըլլայ ։
11 Եւ ՚ Տէրոջը մատուցանելու խաղաղութեան զոհին օրէնքը աս է .
12 Թէ որ շնորհակալութեան համար մատուցանէ ան , ան առնէր շնորհակալութեան զոհին հետ եղով շաղուած անխմոր չօթեր ու ֊ եղով օծուած անխմոր լաւաշներ և բաբակ ալիւրէ եղով շաղուած բաղադրեալ չօթեր պիտի մատուցանէ ։
13 Շնորհակալութեան համար եղած իր խաղաղութեան զոհին չօթերէն զատ ՝ խմորեալ Տացէ ընծայ մը պի֊
14 տի մատուցանէ ։ Եւ անկէ ֊ուխտն ամէն ընծաներէն մէկ Տատ բարձրացնելու ընծայ պիտի մատուցանէ Տէրոջը . և և ասիկայ խաղաղութեան զոհին արիւնը սրսկող քա֊
15 հանային պիտի ըլլայ ։ Եւ շնորհակալութեան համար իր ֊ խաղաղութեան զոհին միսը մատուցուած օրը պիտի ուտուի . անկէ մինչև
16 առաւօտ չմնայ ։ Եւ ֊ թէ որ իր ընծան ուխտի համար ֊ կամ կամաւոր զոհ է , զոհը մատուցուած օրը պիտի ուտուի , ու մնացեալը հետեւեալ օրը պիտի ուտուի .
17 Եւ զոհին միսէն երրորդ օրուան
18 մնացածը կրակով այրուի ։ Եւ թէ որ երրորդ օրը իր խաղաղութեան զոհին միսէն ուտուելու ըլլայ , ընդունելի պիտի չըլլայ , ոչ ալ անիկայ մատուցանողին Ղեւտ պիտի սեպուի . հպղծութիւն պիտի ըլլայ , ու անկէ ուտող անձը իր ա֊
19 նօրէնութիւնը պիտի կրէ ։ Եւ ամէն պղտոր անմաքուր բանէ դպած միսը պիտի չուտուի , կրակով պիտի այրուի . սակայն ամէն մաքուր եղողը պիտի ուտէ խոշոռաբիւռ֊
20 զոհէն միսէն ։ Բայց ան անձը՝ որ

ն · ք · դԲ · 1490

Է Գլ · գ · 16 · 17 · 18 ։ թիւ · ԺԲ · 9 · 10 ։
ՂԳլ · Բ · 3 ։
Է Գլ · գ · 25 · 26 ։ Ժգ · 13 ։
Ը Գլ · Բ · 3 · 10 ։ թիւ · ԺԲ · 9 ։ Ե֊զեկ · խգ · 29 ։
† ԵԲԲ · չՐ
Բ Գլ · գ · 1 ։ ԻՐ · 18 · 21 ։
Ք Գլ · Բ · 4 ։ թիւ · գ · 15 ։
Է Ա֊մով · գ · 5 ։
Լ թիւ · ԺԲ · 8 · 11 · 19 ։
Ի Գլ · ԻՐ · 30 ։
Ծ Ղ֊ · ԺԹ · 6 · 7 · 8 ։
Ա թիւ · ԺԲ · 27 ։
Հ Գլ · Ժ · 10 · 11 · 41 · ԺԹ · 7 ։

Ն · Ը · ՂԸ · 1490

ֆ Գէդ · ԺԱ · 3 ։
ղ Նէհ · ԺԱ · 14 ։
ձ Գէդ · Ժը · Ժդ · ԺԱ ։
ծ Գէդ · Ժա · 24 · 28 ։
յ Նեղկ · գ · 14 ։
* Կամ՝ սա-գանի
ե Հմր 20 ։

եԳէդ · գ · 17 ։

ը Գէդ · ԺԵ · 15 ։ ր Օր · Ժդ · 21 ։ Նեղկ · գ · 14 ։ Խգ · 31 ։

էԾած · Թ · 4 ։ Գէդ · գ · 17 ։ ԺԵ · 10–14 ։

ի Գէդ · գ · 1 ։

լԳէդ · գ · 3 ։ 4 · 9 · 14 ։

ծ Եզ · ԻԹ · 24 · 27 ։ Գէդ · ր · 27 ։ Ք · 21 ։ Թառ · գ · 20 ։

ձ Գէդ · գ · 5 · 11 · 16 ։
ճ Հմր 34 ։
ո Հմր 34 ։ Գէդ · Ժ · 14 · 15 ։ Թառ · Ժը · 18 · 19 ։ ր Օր · Ժը · 3 ։

ջ Եզ · ԻԹ · 28 ։ Գէդ · Ժ · 14 · 15 ։ Թառ · Ժը · 18 · 19 ։ ր Օր · Ժը · 3 ։

ռ Գէդ · ր · 12 · 30 ։ Եզ · Ի · 13 · 15 ։

ի՛ր անմաքրու Թիւնը իր վրան ու նենալով , Տէրոջը խաղաղու Թեան զոհէն միս ուտէ , ան անձը Ա՛ր
21 ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։ Եւ ամէն պ՛ոտ անմաքուր ըլլան՝ Թէ մարդու անմաքրու Թեան՝ Թէ հանգստու թ անասունի՝ և Թէ յամէն կերպ անմաքուր * պիղծ բանի՛ մը դպչող անձը Թէ որ Տէրոջը խաղաղու Թեան զոհին միսէն ուտելու ըլլայ , ան անձը Ա՛ր ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
23 ըսելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ , Ե՛ղնաւ արջառի կամ ոչխարի կամ այծի ճարպ չուտէք ։
24 Եւ ինձմով անասունին ճարպը ու դիակաւածին ճարպը ամէն գործի մէջ պիտի գործածուի , բայց անկ ըզաւ պիտի չուտէք ։
25 Եւ քանի ով որ Տէրոջը պատարագ մատուցանելու անասունին ճարպէն ուտելու ըլլայ , ան ուտող անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։
26 Եւ ձեր ամէն բնակարանները մէջ բնաւ արիւն պիտի չուտէք , Թէ Թռչունի ըլլայ և Եւ Թէ անասունի ։ Ո՛վ որ Ի՛նչ և իցէ արիւն ուտէ , ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։
28 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
29 ըսելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ , Ի՛ր խաղաղու Թեան զոհը Տէրոջը մատուցանողը իր խաղաղու Թեան զոհէն բնծայ մը պիտի
30 բերէ Տէրոջը ։ Տէրոջը պատարագները իր ձեռքովը պիտի բերէ , ճարպը բոլ ծով ճարպը պիտի բերէ , որ Ե՛րբուծը երերցնելու բնծայի համար երերցնի Տէրոջը առջևը ։
31 Եւ քահանան ճարպը պիտի այրէ սեղանին վրայ , Հրայոց երբուծը Ա՛հարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
32 բլլայ ։ Եւ ձեր խաղաղու Թեան զոհերէն Ե՛ աջ գիսար քահանային պիտի տաք բարձրացրնելու բնծայի համար ։
33 յի Համար՝ Ա՛հարոնի որդւոցմէն՝ խաղաղու Թեան զոհին արիւնը ու ճարպը ով որ մատուցանէ , աջ գիսար անոր բաժինը պիտի բլլայ ։
34 Քանզի անոնց խաղաղու Թեան զոհերէն Ի՛ երերցրնելու երբուծը և բարձրացրնելու գիսար Իսրայէլի որդւոցմէն առի , և անոնք յաւիտենական կանոնով Իսրայէլի որդւոցմէն Ա՛հարոն քահանային ու
35 անոր որդւոցը տուի ։ Ա՛սիկայ Տէրոջը պատարագներէն Ա՛հարոնին և անոր որդւոցը օծման իրաւունքի Համար Գ՛ՈՒՆԵՑԱ՛ , զանոնք Տէրոջը քահանայու Թիւն բնելու մատեցու ։
36 ցած օրը , Որ Ը զանոնք օծած օրը Տէրը Հրամայեց որ Իսրայէլի որդւոցմէն իրենց յեղերուն մէջ յաւիտենական կանոնով անոնց տրուի ։
37 Ո՛ղջակիզին , Ի՛ Հացի ընծային և մեղքի պատարագին և յանցանքի պատարագին Ե՛ ու օրհնուելուն և Ի՛ ատեցու Թեան
38 զոհին օրէնքը սա է , Որ Տէրը պատուիրեց Մովսէսին Սինայ լեռը , ան օրը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց Բ իրենց ընծաները Տէրոջը մատուցանելու Սինայի անապատին մէջ ։

ԳԼ · Ը

1 Մովսէս դահանայ կ՛օրհնէ Ա՛հարոնը ու անոր որդիքը ։ 14 Ընծայ մեղքի պատարագը ։ 18 Ընծայ ողջակիզը ։ 22 Օրհնուեցան խոյը ։ 31 Ընծայ օրհնուելուն անգր ու ժամանակը ։

1 Ա՛յս Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Ա՛ռ Ա՛հարոնը ու անոր որդիքը իր հետը , և Բ զգեստները ու Ե օծման եղը և մեղքի պատարագին զուարակը ու երկու խոյերը և անխմոր հացին սակառը ։
3 Եւ ժողովէ բոլոր ժողովը Ա՛կտեղ
4 ժողովքի խորանին դուռը ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս ըրաւ ։ ու ժողովքը Ա՛կտեղ ժողովեցաւ ժողովքի խորա-
5 նին դուռը ։ Եւ Մովսէս բաւ ժողովքին ։ Ը՛նչ է բանը որ
6 Տէրը պատուիրեց ընելու ։ Եւ Մովսէս մտեցուց Ա՛հարոնը ու անոր որդիքը , Ի և զանոնք ջրով
7 լուաց ։ Ձ՛ն անոր Հագուցց Ի՛ շապիկը , ու անոր մէջքը կապեց գօտին , և պատմն Ճաներ Հագուցց անոր , ու եփուտը անոր վրայ դրաւ , ու եփուտին ժապաւէնովը փաթթեց , ու անով գօտեորեց զանի-
8 կայ ։ Եւ լանջապանակը անոր վրայ դրաւ , ու Ը լանջապանակին մէջ Ուրիմը ու Թումիմը դրաւ ։
9 Ի՛ Եւ խոյրը անոր գլուխը դրաւ , ու խոյրին վրայ՝ անոր առջևի կողմին ոսկի Թիթեղը՝ սուրբ պատկը դրաւ , Տէրոջը Բ Մովսէսին պատուիրածին պէս ։
10 Ի՛ Եւ Մովսէս օծման եղը առաւ , ու խորանը և բոլոր անոր մէջի իրաձները օծեց , ու սրբեց անոնք ։
11 Եւ անկէ սեղանին վրայ սրսկեց եօթը անգամ՝ ու սեղանը ու անոր բոլոր գործիքները՝ և աւազանը ու անոր խարիսխը օծեց , զանոնք սրբ-
12 բելու Համար ։ Եւ Եօծման եղէն Ա՛հարոնին գլխուն վրայ Թափելով՝ զանոնք Տէրոջը քահանայու Թիւն բնելու մատեցու ։
13 Եւ Ա՛հարոնի որդիները մօտեցուց և Ե՛ն Մովսէս մտեցուց Ա՛հարոնին որդիները՝ ու անոնց շապիկներ Հագուցց , և մէջքերնին գօտի կապեց , ու անոնց Ը՛ՆԵՑԱ՛Ծ ապաթոշներ փաթ-

Ն · Ը · ՂԸ · 1490

ա Գէդ · գ · 9 ։
բ Գէդ · գ · 14 ։
գ Գէդ · գ · 25 ։
դ Հմր 1 ։
ե Գէդ · գ · 20 ։ Եզ · ԻԹ · 1 ։
զ Հմր 11 ։
է Գէդ · ա · 2 ։

ը Գէդ · ֆա · 10 · 12 ։ Եզ · ԻԹ · 7 ։ Ղ · 30 ։ Սաղ · ՃՂ · 2 ։
թ Եզ · ԻԹ · 8 · 9 ։

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

թ եւ ի Տէրոջէ Մովսէսին պատուիրած էին պէս ։

14 Եւ մեղքի պատարագին զուարակը մօտեցուց . և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը մեղքի պատարագ ըլլալու զուարակին գլխուն վրայ դրին ։

15 Եւ մորթեց զայն։ և Մովսէս արիւնը առաւ , ու իր մատովը սեղանին եղջիւրներուն վրայ դնելով չորքանկի , մաքրեց սեղանը . ու արիւնը սեղանին յատակը թափեց , և անոր վրայ քաւութիւն ընելու համար

16 մաղ արեց ան ։ Եւ փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը և լեարդին թաղանթը ու երկու երիկամունքը և անոնց ճարպը առաւ , ու Մովսէս սեղանին վրայ այրեց

17 ամէնը ։ Բայց զուարակը՝ այսինքն անոր մորթը և միսը ու անոր աղբը բանակին դուրսի դին կրակով այրեց , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ։

18 Եւ ոչխարկին խոյը մօտեցուց . և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ

19 դրին ։ Եւ մորթեց զայն։ և Մովսէս շուրջանակի սեղանին վրայ

20 արեակը արիւնը . Եւ խոյը կտոր կտոր բրաւ . ու Մովսէս այրեց գլուխը և կտորները ու ճարպը .

21 Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով լուաց . և Մովսէս բոլոր խոյը սեղանին վրայ այրեց . ասիկայ ողջակէզ ամաս հոտով պատարագ մըն էր Տէրոջը , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց ։

22 Եւ մատեցուց մկիալ խոյը , այս օրհնութեան խոյը . և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դրին .

23 Եւ մորթեց զայն։ Մովսէս անոր արիւնէն առաւ , և Ահարոնին աջ ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ դրաւ ։ Եւ Մովսէս արիւնը սեղանին վրայ շուրջանակ

25 կի արեակ ճաշած արիւնը ։ Եւ ճարպը , դմակը ու փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը ու երկու երիկամունքը՝ և անոնց ճարպը ու աջ գիսարը

26 առաւ . Եւ Տէրոջը առջեւը եղած անխմոր հացի սակաւէն անխմոր հօթ մը՝ եղով հացի հօթ մը ու լաւաշ մը առաւ , և ճարպերուն

27 վրայ ու աջ գոտին վրայ դրաւ ։ Եւ ամէնը Ահարոնին ու անոր որդւոց ձեռքը դնելով՝ զանոնք Տէրոջը առջեւը երերցընելու ընծայ * մատուց ։

28 Եւ Մովսէս անոնց ձեռքէն առաւ զանոնք , ու սեղանը եղած ողջակէզին վրայ այրեց . ասոնք օրհնութեան համար անուշահոտ

29 հոտ պատարագ էին Տէրոջը ։ Եւ Մովսէս երբուծը առաւ , ու Տէրոջը առջեւը երերցընելու ընծայ մատուց . ասիկայ օրհնութեան խոյէն Մովսէսին բաժին եղաւ , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին

30 պէս ։ Եւ Մովսէս օծման եղէն ու սեղանին վրան եղած արիւնէն առնելով՝ Ահարոնին վրայ՝ անոր հանդերձներուն վրայ՝ և անոր հետ անոր որդւոցը վրայ ու անոր որդւոցը հանդերձներուն վրայ սրբեց . և Ահարոնը՝ անոր հանդերձները՝ և անոր հետ անոր որդիքը ու անոր որդւոցը հանդերձները սրբեց ։

31 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը ։ Միսը ժողովքի խորանին դրանը քով եռացուցէք , և հոն օրհնութեան սակաւին մէջը հացերովը կերէք զանիկայ , ինչպէս որ †ինծի պատուիրուեցաւ՝ ըսելով՝ Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի

32 ուտեն զանոնք ։ Եւ մնացեալ հացին ու երեցածը կրակով այրեցէք ։

33 Եւ եօթը օր ժողովքի խորանին դռնէն դուրս մի՛ երթաք , մինչեւ ձեր օրհնութեան օրերուն վերջին օրը . քանզի որ Ձեր օրհնութիւնը եօթը

34 օր կ՚երկայ ։ Ինչ օրուան եղածին պէս՝ ձեզի համար քաւութիւն բերելու՝ Տէրը հրամայեր բրաւ ասոնք

35 ընել ։ Ուստի գործեցէք ու դիշերը եօթը օր ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի նստիք , ու Տէրոջը պահպանութիւնը պիտի ընէք՝ որ չմեռնիք . քանզի ասանկ պատուիրեցաւ ինծի ։

36 բուած է ինծի Տէրոջմէն ։ Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած ամէն բաները ըրին ։

Գ Լ · Թ

1 Ահարոնին մատուցած առջի պատարագները՝ իրեն համար ու ժողովուրդին համար ։ 8 Մեղքի պատարագը ։ 12 ու իրեն համար մատուցած ողջակէզը ։ 15 ժողովուրդին համար եղած պատարագները ։ 23 Մովսէս ու Ահարոն ժողովուրդը կ՚օրհնեն ։ 24 Տէրոջմէ կրակ կու գայ սեղանին վրայ ։

Եւ եղաւ որ ութերորդ օրը Մովսէս կանչեց Ահարոն ու անոր

2 որդիքը և Իսրայէլի ծերերը . Եւ բսաւ Ահարոնին, Ա ոչխարի մեղքի պատարագի համար արջառներէն զուարակ մը , և ողջակէզի համար խոյ մը . անոնք անարատ բլլան և Տէրոջը առ-

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

* Եբր. երեսը ցուց ։

† Կամ՝ հանապատին

ՆՇ·ՔՋ·
1490

3 Ջնը զմանեցուր : Եւ խարայելի որդւոցն պիտի խօսիս՝ ըսելով , Թ Մեղքի պատարագի համար այծերէն նոխազ մը՝ և ողջակէզի համար զուարակ մը ու գառնուկ մը առնէք . մէկ
4 տարեկան՝ անարատ ըլլան : Եւ բերանդ զոհերուն համար Տէրոջը առնելը զոհելու արջառ մը ու խոյ մը՝ ու Է ևղով շաղուած հացի ընծայ պիտի ուղղէ :
5 Ու Տէրը ձեզի պիտի երևնայ : Եւ Մովսէսին պատուիրածը ժողովքի խորանին առնելը բերին . ու բոլոր ժողովքը մօտեցան ու Տէրոջը
6 առնելը կայնեցան : Եւ Մովսէս բսաւ , Ա՛ք Տէրոջը պատուիրած բանը . ասս ըրէք , ու Տէրոջը
7 փառքը ձեզի պիտի երևնայ : Եւ Մովսէս բսաւ Ահարոնին , Սեզանին մօտեցիր , ու ընդ մեղքի պատարագդ և ողջակէզդ ըրէ , և քեզի համար ու ժողովուրդին համար քաւութիւն ըրէ . և ժողովուրդին ընծան մատուցանելով՝ անոնց համար քաւութիւն ըրէ Տէրոջը պատուիրածին պէս :

8 Ուստի Ահարոն սեզանին մօտեցաւ , և իրեն համար եղած մեղքի պատարագին զուարակը մորթեց :
9 Եւ Ահարոնին որդիքը արիւնը մօտեցուցին անոր . ու անիկայ իր մատը արիւնը թաթխեց , ու Է սեզանին եղջիւրներուն վրայ դրաւ , և ճաշած արիւնը սեզանին յատակը
10 թափեց . Է ևղյղ մեղքի պատարագին՝ ճարպը ու երիկամունքները և լեարդին թաղանթը սեզանին վրայ այրեց , ինչպէս որ Է Տէրը Մովսէսին
11 պատուիրեր էր : Է Եւ միսը ու մորթը բանակին դուրսի դին կրակով
12 այրեց : Եւ ողջակէզը մորթեց . ու Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին , և Է սեզանին վրայ շուրջառնակի սրսկեց ան : Է Եւ ողջակէզը
13 կտորներովը ու գլխովը անոր բերին , և սեզանին վրայ այրեց : Է Եւ փորոտիքը ու ոտքերը լուաց , ու սեզանին վրայի ողջակէզին վրայ այրեց :
15 Ու Եւ ժողովուրդին ընծան մօտեցուց , ու ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ըստ նոխազը առաւ , և մորթեց անիկայ , ու մեղքի պատարագ րաւ առջինին
16 պէս : Եւ ողջակէզը մօտեցուց , ու
17 Ըրաւ օրինի մատուց : Եւ Հացի ընծան մօտեցուց , ու անկէ ձեռքը լեցուց և սեզանին վրայ այրեց , Ցառաւտուան ողջակէզէն ի զատ :
18 Եւ ժողովուրդին Խաղաղութեան զոհ ըստ արջառը ու խոյը մորթեց . և Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին , ու սեզանին վրայ
19 շուրջանակի սրսկեց ան : Եւ արջառէն՝ ճարպերը , ու խոյէն՝ գմակը և ներսերէն ծածկող ճարպը , ու երիկամունքները ու լեարդին
20 թաղանթը բերին . Եւ ճարպերը երբուծներուն վրայ դրին , ու ճարպերը սեզանին վրայ այրեց :
21 Եւ Ահարոն երբուծները ու ձախ զիստը Տէրոջը առջևը Երբրբնելու ընծայ մատուց , Մովսէսին պատուիրածին պէս :
22 Եւ Ահարոն իր ձեռքերը ժողովուրդին վրայ վերցուց և օրհնեց զանոնք . և մեղքի պատարագը ու ողջակէզը և խաղաղութեան զոհերը
23 մատուցանելէնետքը իջաւ : Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանը մտան , և ելլելով ժողովուրդը օրհնեցին . և Տէրոջը փառքը բոլոր ժողովուրդին երևցաւ :
24 Եւ Է Տէրոջը առջևէն կրակ ելաւ , ու սեզանին վրայ եղած ողջակէզը և ճարպերը այրեց . և բոլոր ժողովուրդը տեսնելով՝ Ցաղաղակեցին ու երեսնուն վրայ ինկան :

ԳԼ · Ժ

1 Նադաբ ու Աբիհու օսար կրակ մատուցանելնուն համար կրակով կ'այրուին : 6 Ահարոնին ու անոր միացած որդւոցը կը պատուիրուի որ անոնց համար սուգ չընեն : 8 Քահանայից գինի խմելը կ'արգիլուի՝ խորանը մտնելու ժամանակին : 12 Սուրբ բաները ուտելուն կանոնը : 16 Ահարոն ասս կանոնը զանոնց բնաւէն նորը՝ գինքը կ'արդարացընէ :

1 Ու Ահարոնին որդիքը Նադաբ ու Աբիհու՝ Է ամէն մէկը իր բուրվառը առաւ , ու անոնց մէջը կրակ դրին , և վրան խունկ դրին , ու Տէրոջը առջևը Է օսար կրակ մատուցին , որ Ըն-ը պատուիրած չէր
2 անոնց : Եւ Տէրոջը առջևէն կրակ ելաւ , ու ասոնց զանոնք ,
3 և Տէրոջը առջևը մեռան : Ան ատենը Մովսէս բսաւ Ահարոնին , Ա՛ս է որ Տէրը խօսեցաւ՝ բսելով , Ի Ինձի մօտեցողներուն մէջ սուրբ պիտի սեպուիմ՝ , ու բոլոր ժողովուրդին առջևը պիտի Ճփառաւորուիմ՝ : Եւ Ահարոն լուռ կեցաւ :
4 Եւ Մովսէս կանչեց Ահարոնին հօրեղբօրը Ոզիէլին որդիքը Միսայէլը ու Եղեսափանը , և բսաւ անոնց , Մօտեցէ՛ք , Ձեր եղբայրները սրբատրանին առջևէն բանակին դուրսի
5 դին վերցուցէ՛ք . Եւ անոնք մօտեցան , ու Մովսէսին բսածին պէս՝ զանոնք իրենց շապիկներովը բանակին դուրս վերցուցին :
6 Եւ Մովսէս բսաւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը Եղիազարին և Իթամարին , Ը Գլուխնիդ մի՛ բանաք , ու հանդերձներնիդ մի՛ պատռէք , որ չմեռնիք , և բոլոր ժողովուրդին

ՆՇ·ՔՋ·
1490

Ե ԳԼ·Դ·5·
16 ·

Ա Ել·ԻԹ·24·
26·ԳԼ·Է·
30·31·32·
33·34·

Ե Թոս·Դ·
23· Բ Օր·
Ի·5· Դա·
Իգ·50·

Դ Հմր 6·
Թոս·Ժգ·
10·Ժգ·19·
42·

Ե Ծն·Դ·4·
Դասագ·21·
Դ Թագ ·
Ժբ·38· Բ
Մն·Է·1·
Սաղ·Ի·3·

Ա Դ Թագ ·
Ժբ·39· Բ
Մն·Է·3·
Եզր·Դ·11·

Ա ԳԼ·Ժգ·1·
Իբ·9· Թոս·
Դ·3·4·Իգ·
61·Ա Մն·
Իգ·2·

Բ ԳԼ·Ժգ·
12· Թոս·
Ժգ·18·

Է Ել·Լ·9·

Ը ԳԼԹ·24·
Թոս·Ժգ·
35·Բ Թագ·
Դ·7·

Ի Ել·Ժթ·
22·ԻԹ·43·
ԳԼ·Իա·6·
17·21·Եզ·
Ծբ·11·Ե-
զկ·Ի·41·
Իբ·13·

Ձ Նա·ԻԹ·
3·Եզկէ·Իբ·
22·Ցօ՝·
Ժգ·31·32·
Ժգ·13·Բ
Թհառա·10·

Ի Սաղ·ՃԹ·
9·

Ը Ել·Դ·18·
22·Թոս·
Դ·19·30·

Ի Դ Ել·Է·12·
Գոբ·Ա·6·
9·10·Բ·2·

Ժ Ել·Լգ·5·
ԳԼ·Ժգ·45·
Իա·1·10·
Թոս·Դ·6·
7·Բ Օր·
Լգ·9·Եզկ·
Իգ·16·17·

Ն ·ք· ՊԲ· 1490

Ի Թու· ԺԳ· 22, 46; Ցես· Ե· 1; Իր· 18, 20; Ր Թագ· Իդ· 1;

Լ Պե· Իա· 12; Ի Եր· Իբ· 41; Պէ· Ը· 30;

Ծ Եզեկ· Իդ· 21; Դա· ա· 15; ա Տիմ· գ· 3; Տիտ· ա· 7;

Ի Պէ· ԺԱ· 47; Ի· 25; Երեմ· Ժե· 19; Եզեկ· Իր· 26; Իդ· 23;

Ր Օր· Իդ· 8; Դևեմ· Ր· 2, 8, 9, 13; Երեմ· Ժբ· 18; Մաղ· Ր· 7;

Ն Եւ· ԻԹ· 2; Պէ· գ· 16; Թու· Ժբ· 9, 10;

Ղ Պէ· Իա· 22;

Ք Պէ· Ր· 3; գ· 16;

Ո Եւ· ԻԹ· 24, 26, 27; Պէ· Է· 31, 34; Թու· Ժբ· 11;

Ց Պէ· Է· 29, 30, 34;

Ն Պէ· Թ· 3, 15;

Ղ Պէ· գ· 26, 29;

Ո Պէ· գ· 30;

Ղ Պէ· գ· 26;

Ղ Պէ· Թ· 8, 12;

վայ Իբարկու Թիւն չայ · բայց ձեր Եղբայրները Իսրայէլի բոլոր տուն՝ Տէրոջը ըրած պրուժին վայ Թող
7 ման : Ես դուք ժողովքի խորանին դռնէն դուրս մի ելլէք , որ չմեռնիք . Ի՞նչու որ Տէրոջը օծման Եղը վրանիդ է . և անոնք Մովսէսին ը-
8 սածին պէս ըրին :

Ես Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին՝
9 ըսելով , Երբոր ժողովքի խորանը մտնէք Թէ դուն և Թէ քու որ-դիդ քեզի հետ , դինի կամ օղի չխմէք , որ չմեռնիք . — Հաւէտ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կա-
10 նոն ըլլայ , Որ սուրբին ու անսուր-բին մէջտեղը , և անմաքուրին ու մաքուրին մէջտեղը Իտարբերու-
11 Թիւն ընէք . Ի Ես որ Իսրայէլի որ-դոցը սորվեցնէք բոլոր կանոն-նները , որ Տէրը Մովսէսին ձեռ-քովը զրուցած է անոնց :

12 Ես Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին ու անոր մնացած որդոցը Եղիազա-րին ու Իթամարին , Տէրոջը պա-տարագներէն առնցած Հացի ընծան առէք , ու անոնին քովը բաղարջ կերէք . Ի՞նչու որ Ո՛անիկայ ամենա-
13 սուրբ է : Ու՛րը տեղը կերէք ա-նիկայ , Ի՞նչու որ Տէրոջը պատարագ-ներէն քու իրաւունքդ ու քու որ-դոցդ իրաւունքն է . քանզի Ի՞նձ ի
14 սանկ պատուիրուած է : Ես Ի՛ն-րերդնելու երկուձր ու բարձրացը-նելու զիսուր՝ դուն ու քու որդիդ և քու աղջիկներդ քու հետդ մա-քուր տեղ մը պիտի ուտէք . ի՞նչու որ Իսրայէլի որդոցը խաղաղաԹեան զոհերէն քու իրաւունքիդ ու քու որդոցդ իրաւունքին համար տրուած
15 են : Ի՞րարձրացընելու զիսուր ու երկրցընելու երկուձր ճարպին պա-տարագներովը Տէրոջը առջևը երե-ցութեան Համար պիտի ըլլան . և Տէրոջը պատուիրածին պէս քու-կդ ու քեզի հետ քու որդոցդ պիտի ըլլայ յաւիտենական կանոնով :

16 Ես Մովսէս Ի՛նչքան պատարագին նոխազը զգուշաԹեամբ փնտռեց , և ահա այրուած էր . ուստի Ահա-րոնին մնացած որդիներուն՝ Եղիա-զարին ու Իթամարին բարկացաւ՝
17 ըսելով , Ի՞նչու՞ Մեղքի պատարագը սուրբ տեղը չկերաք . քանզի սա ա-մենասուրբ է , ու Տէրը տուաւ ձե-զի որ Ժողովքին անօրէնուԹիւնը վերցընէք — Տէրոջը առջևը անոնց
18 Համար քաւուԹիւն ընէք : Ահա անոր արիւնը սրբարանին մէջը չբերուեցաւ . դուք Ի՛ պատուի-րածիս պէս անպատճառ սուրբ
19 տեղը ուտելու էիք ան : Ես Ահա-րոն բսաւ Մովսէսին , Ահա Այսօր իրենց մեղքի պատարագը ու ողջա-

Ն ·ք· ՊԲ· 1490

կէզը Տէրոջը առջևը մատուցին , ու ղէսուս ասանկ բաներ եկան . և Ի՞ե այսօր մեղքի պատարագը ուտելու ըլլայի , Տէրոջը առջևը
20 Հաճոյ պիտի ըլլար արդեօք : Ես երբ Մովսէս — լսեց , Հանգեցաւ :

ԳԼ · ԺԱ

1 Մաքուր ու անմաքուր չորքոտանիներուն , 9 ձուկերուն , 13 ու Թռչուններուն վրայով : 29 Անմաքուր սողուններըը :

1 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով անոնց , Խո-սեցէք Իսրայէլի որդոցը ու ըսէք , Երկրի վրայ եղած բոլոր անասուն-ներէն — ձեր ուտելու անասուններըը
3 սանոնք են . Ամէն ճեղքուած կճղակ ունեցող կճղակաբաշխ — որոճա-
4 ցող անասունը պիտի ուտէք : Բայց որոճացողէն կամ կճղակաբաշխ և-զածէն սանոնք պիտի չուտէք . ուղտը , ինչու որ անիկայ Թէև կ՛որո-ճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անի-
5 կայ ձեզի անմաքուր ըլլայ : Ես ճա-դարը , ինչու որ անիկայ կ՛որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձե-
6 զի անմաքուր ըլլայ : Ես նապաս-տակը , որ Թէև կ՛որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձեզի
7 անմաքուր ըլլայ : Ես խոզը , որ Թէև կճղակաբաշխ է և ճեղքուած կճղակ ունի , բայց չորոճար , Ի՞ա-
8 նիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ : Անոնց միսէն պիտի չուտէք , ու դիեր-նուն չդպչիք . Ի՞ձեզի անմաքուր են :
9 Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածնե-րէն սանոնք պիտի ուտէք . Ջուրերու մէջ՝ ա՛ռիւծ ծովերու մէջ և գետե-րու մէջ ամէն Թև ու Ի՛նի ունեցո-
10 ղը պիտի ուտէք : Ես ծովերու մէջ ու գետերու մէջ եղած բոլոր անՀի ու անԹև եղածները Ջուրերուն բոլոր զեռունէներէն՝ և Ջուրերուն մէջ եղած չունչ ունեցող բոլոր կենդանիներէն՝ Ի՛պիղծ ըլլան ձեզի :
11 Անոնք ձեզի պիղծ պիտի ըլլան . ա-նոնց միսէն պիտի չուտէք , և անոնց
12 դիերէն պիտի զզուիք : Ջուրերուն մէջ եղած բոլոր անՀի ու անԹև եղածները ձեզի պիղծ ըլլան :
13 Ես Թռչուններուն մէջ սանոնք պիղծ պիտի սեպէք . պիտի չու-տուին , պիղծ են . արծիւը՝ և պաս-
14 կուձը՝ ու գետաձիւը , Ես ցիներ՝
15 ու անդղը իր տեսակին պէս , Ես ա-
16 մէն ագռաւը իր տեսակին պէս , Ես ջայլամը՝ ու բուն՝ և կկուն՝ ու բա-
17 զէն իր տեսակին պէս , Ես Հաւպա-տիրը՝ ու Հողամաղը և քաջահաւը ,
18 Ու կարապը՝ և Հաւալուսը՝ ու սև
19 անդղը , Ես արագիլը — քարադրը իր տեսակին պէս , և յոպոպը ու չիղջը :

Ե Ես· կե· 4; կղ· 3, 17;

Ֆ Ես· ծբ· 11; Մատ· Ժե· 11, 20; Մար· է· 2, 15, 18; Գոր· ժ· 14, 15; Ժե· 29; Հռով· Ժդ· 14, 17; ա Կոր· բ· 8; Կող· բ· 16, 21; Եբր· Թ· 10;

Ծ Ր Օր· Ժդ· 9;

Է Պէ· է· 18; Ր Օր· Ժդ· 3;

Ղ Ր Օր· Ժդ· 12;

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

20 Ամէն չորս ոտքի վրայ քալող թռչող զեռուն ձեզի պիղծ ըլլայ ։
21 Սակայն ասոնք պիտի ուտէք . բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող թռչող զեռուններէն երկրի վրայ ցաճկելու համար ոտքերնուն վրայ ազդր ունեցողները ։ 22 Ասոնցմէ ասոնք պիտի ուտէք . Խ մարախը՝ իր տեսակին պէս , ու դրուխը՝ իր տեսակին պէս , ու ջորեակը՝ իր տեսակին պէս ։ 23 Բայց ճաշօք բոլոր չորս ոտքով թռչող զեռունը ձեզի
24 պիղծ ըլլայ . Եւ ասոնցմով դուք անմաքուր պիտի ըլլաք . ամէն անոնց դիակին դպչողը մինչև իրի-
25 կուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն անոնց դիակը վերցնողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
26 Բոլոր անասուններէն՝ որոնք կճղակաւորներ են , բայց կճղակները ճեղքուած չէ , և չեն որոճար , անմաքուր են ձեզի . ով որ անոնց դիպչի՝ անմաքուր պիտի ըլլայ ։
27 Եւ բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող անասուններէն՝ թաթերնուն վրայ քալողներուն ամէնը անմաքուր ըլլայ ձեզի . ամէն անոնց դիակին դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր
28 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոնց դիակը վերցնողը իր լաթերը պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։ անոնք անմաքուր են ձեզի ։
29 Եւ երկրի վրայ սողացող սողուներուն մէջ՝ ասոնք անմաքուր ըլլան ձեզի . արիւր՝ ու Խմուկը՝ և տի-
30 տեռը իր տեսակին պէս , Եւ կողպտիան՝ ու մողէսը՝ և քարաթոշը՝ ու խոմէթը՝ և դիւտեան ուխտը ։
31 Բոլոր սողացողներուն մէջ ձեզի անմաքուր եղածները ասոնք են . ամէն անոնց մեռածին դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
32 Եւ անոնց մեռածը ինչ բանի վրայ որ իյնայ , թէ փայտի ամանի ըլլայ՝ կամ հանդերձ՝ կամ մորթի՝ կամ քուրձ՝ ինչ տեսակ գործածական աման որ ըլլայ , անմաքուր պիտի ըլլայ . Խ ջուրը պիտի ձգուի ան , ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ , և ետքը մաքուր սեպուի ։
33 Եւ ասոնց մէկը՝ որ հողէ ամանին մէջ իյնայ , ամէն անոր մէջի եղածը անմաքուր պիտի ըլլայ ,
34 ու Եան ամանը պիտի կոտրէք ։ Ամէն ուտելու կերակուրը՝ որուն վրայ † ջուր կայ , ամանից վրէը վրէը իյնայ՝ անմաքուր պիտի ըլլայ . նոյնպէս ամէն ամանի մէջ եղած բոլոր խմելու խմիլքը անմաքուր
35 պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն բան՝ որուն վրայ ասոնց դին կ'իյնայ , անմա-

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

քուր պիտի ըլլայ . Խ թոնիր ըլլայ և թէ վառարան՝ պիտի ամրուի . ասոնք անմաքուր են , ու անմաքուր պիտի սեպուին ձեզի ։
36 Բայց աղբիւրը կամ հորը՝ ‡ ուր ժողոված ջուր կայ՝ , մաքուր պիտի ըլլայ . սակայն անոնց դիակուն
37 դպչողը անմաքուր ըլլայ ։ Եւ թէ որ անոնց դին ցանուելու սերմի մը վրայ իյնայ , մաքուր պիտի ըլլայ
38 ան ։ Բայց թէ որ սերմին վրայ ջուր դրուած ըլլայ՝ ու անոր վրան անոնց դին իյնայ , ան ձեզի անմաքուր պիտի ըլլայ ։
39 Եւ թէ որ ձեր ուտելու կենդանիներէն մէկը մեռնի , անոր դիին դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր
40 պիտի ըլլայ ։ Եւ Է անոր դիէն ուտողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ . և անոր դին վերցնողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
41 Եւ երկրի վրայ սողացող ամէն սողունը պիղծ է . պիտի չուտուի
42 ան ։ Երկրի վրայ բոլոր սողացող սողուններէն՝ թաթերնուն վրայ քալողը՝ կամ ամէն չորս ոտքի վրայ պտրտողը՝ և կամ ամէն բազմոտանի եղածները պիտի չուտէք . ինչու որ
43 պիղծ են ։ Ի Ռնաւ սողացող սողունով մի անձերնիդ պղծէք . ոչ ալ անոնցմով պղծուելով անձեր-
44 Նիդ անմաքուր ընէք . ինչու որ ես եմ ձեր Տէր Աստուածը . ուստի սրբեցէք անձերնիդ ու Ե սուրբ եղէք , ինչու որ ես սուրբ եմ . ու պղծուած երկրի վրայ մէկ սողացող սողունով մի անձերնիդ մի պղծէք ։
45 Քանի ես եմ Եհովան՝ որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի որ ձեզի Աստուած ըլլամ . Հուսուի սուրբ եղէք , ինչու որ ես սուրբ եմ ։
46 Գորթատներէն և թռչուններուն՝ ու ջուրերուն մէջ շարժող բոլոր շնչաւոր կենդանիներուն՝ և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդա-
47 Նիներուն օրէնքը աս է . Ի որ անմաքուրին ու մաքուրին միջտղը՝ և ուտուելու անասուններն ու չուտուելու անասուններն միջտղը տարբերութիւն ընէք ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ինկան մը որդեծնութեան համ. մաքրուելուն կերպը ։ 6 Իր մաքրուելուն համար մասուցանելու բաժանելը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բ-
2 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու բսէ , Թէ որ Կնիկ մը սերմ առնէ ու արու զաւակ ծնանելու ըլլայ , Է եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ · Է իր դաշտանին համար դա-

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

‡ Կամ՝ կամ ջրակատարը ։

Է Ա·Թես · գ · 4 ։ Ա·Թես · ա · 6 ։

Ը Գղ · ԺԹ · 8 ։ ԺԸ. 5։ Թագ. ԺԹ · 10 , 22 ։ Ա·Թ · 24 ։

Ի Գղ · ԺԵ · 15 ։ Իր · 8 ։ Բ Օր · Ժդ · 21 ։ Եզեկ · դ · 14 ։ Խդ · 31 ։

Խ Գղ · ԻԸ · 25 ։

Ծ Եղ · ԺԲ · 6 ։ Գղ · ԺԲ · 2 ։ Ի · 7, 26 ։ ա Թես · գ · 7 ։ ա Պետ · ա · 15 , 16 ։

Կ Եզ · գ · 7 ։

Հ Հմր 44 ։

Ձ Գղ · Ժ · 10 ։

Ղ Գղ · ԺԱ · 12 ։

Ճ Գղ · գ · 28 ։ ԺԱ · 12 ։

† Կամ՝ ասանկ ջուր կայ ։

Մ Գղ · Ժ · 19 ։

Յ Ղած · ՛ · 22 ։

Ն Գղ · ԺԱ · 19 ։

Ն · Ք · ԴԲ · 1490

տուելու օրերուն համեմատ անմա-
3 քուր պիտի ըլլայ ։ Եւ Տ ութ-
երորդ օրը դէպ՚ի անելփատու թեան
4 մարմինը պիտի թլփատուի ։ Եւ
անիկայ իր մաքրուելուն արիւնովը
երասնեւիրեք օր պիտի նստի . ու
մինչև իր մաքրուելու օրերուն լմըն-
նայը՝ բնաւ սուրբ բանի մը պիտի
չդպչի , ոչ ալ սրբարանը մտնէ ։
5 Բայց թէ որ անիկայ աղջիկ ծնա-
նելու ըլլայ , երկու շաբաթ անմա-
քուր պիտի ըլլայ իր դաշտանին ֆա-
մանալին պէս , և վաթսունեւվեց օր
իր մաքրուելուն արիւնովը պիտի
նստի ։
Ղ · Ա · Բ · 22 ։
6 Եւ երբ տղայ կամ աղջիկ զա-
կի համար իր մաքրուելու օրերը
լմննայ , ժողովքի խորանին դուռը
աղջակէզի համար մէկ տարեկան
գառն՝ ու մեղքի պատարագի հա-
մար աղաւնիի ձագ մը կամ տատ-
րակ մը պիտի բերէ քահանային ,
7 Որ պիտի մատուցանէ զանիկայ
Տէրոջը առջեւը՝ ու քաւութիւն
ընէ անոր համար , և անիկայ իր
արեանը աղբիւրէն պիտի մաքրուի ։
Ա՛րու կամ էգ զաւակ ծնանողին
Ղ · Ա · Է · 7 ։ Ղ · Ա · Բ · 24 ։
8 օրէնքը սա է ։ Ընէ թէ որ գառն
բերելու կարող չէ , երկու տատ-
րակ կամ աղաւնիի երկու ձագ
առնէ , մէկը աղջակէզի ու մէկալը
մեղքի պատարագի համար , և ե-
քահանան քաւութիւն ընէ անոր
Ե Գ Լ · Դ · 26 ։
համար , ու անիկայ մաքրուի ։

ԳԼ · ԺԳ

1—59 Խորոտութեան պատին վրայով քահա-
նային ծանուցուած կանոնները ու նշանները ։

1 Ա՛ւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով , Մարդու
մը մարմինին մորթին մէջ ուռկեր
կամ Բ՚րոս կամ պայծաղ ըլլալով՝
անոր մարմինին մորթին մէջ բորո-
տութեան պէս նշան մը և
Ե Ր Օ · Ի · 27 ։
բնակալու ըլլայ , ե՚ան ատենը անիկայ
Ե Ր Օ · Ժ · 8 · 9 · Իգ · 8 · Ղ · Ա · Ժ · 14 ։
Ահարոն քահանային՝ կամ անոր
որդւոցը քահանաներուն մէկուն
3 պիտի բերուի ։ Եւ քահանան պի-
տի նայի մարմինին մորթին մէջ
եղած պատին նշանին . ու թէ
որ պատին մէջի մազերը ճերմակի
դառնալով՝ պատը մարմինին մոր-
թէն խորունկ երեւնայ , բորոտու-
թեան պատ է ան . և քահանան
պիտի նայի անոր՝ ու ՚պիտի ծա-
Ե Ե · Գ · 44 · Ա Մ · Բ · 27 ։
նուցանէ անոր անմաքուր ըլլալը " ։
4 Հապա թէ որ անոր մարմինին մոր-
թին մէջ պայպայը ճերմակ է՝ ու
մորթէն խորունկ չերեւնար , և
մազն ալ ճերմակի դարձած չէ ,
ան ատենը քահանան եօթը օր
դոցուած պիտի պահէ պատակիրը ։
5 Եւ քահանան եօթներորդ օրը պի-
տի նայի անոր . ու թէ որ պա-
տը դեռ կը կենայ , ու մորթին
մէջ տարածուած չէ , ան ատե-
նը քահանան եօթը օր ալ դո-
ցուած պիտի պահէ անիկայ ։
6 Եւ քահանան եօթներորդ օրը
նորէն պիտի նայի անոր , ու
թէ որ պատը շլացած ըլլայ , ու
մորթին մէջ տարածուած չըլլայ ,
քահանան ՚պիտի ծանուցանէ ա-
նոր մաքուր ըլլալը " . ասիկայ գՀա՚ն
քոս մըն է . և անիկայ ՚ի իր լաթերը
պիտի լուայ , ու մաքուր ըլլայ ։
Ե Բ · ա · նիկայ մա-քուր պիտի ըլնէ .
Ղ Գ Լ · Ժ · 25 ։ Ժգ · Տ ։
7 Բայց թէ որ իր մաքրուելուն հա-
մար քահանային նայուելէն ետքը՝
քոսը մորթին մէջ տարածուի ,
քահանան նորէն պիտի նայի անոր ։
8 Եւ քահանային նայած ատենը թէ
որ քոսը մորթին մէջ տարածուած
է , ան ատենը քահանան անոր ան-
մաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ .
բորոտութիւն է ։
9 Երբոր մարդու մը վրայ բորոտու-
թեան պատը ըլլայ , անիկայ քա-
10 հանային պիտի տարուի ։ Ե՚ւ
Ե Ր · Ժ · 10 · 12 · Գ Թագ · ե · 27 · ը Ա՚Ն · իգ · 20 ։
քահանան պիտի նայի . և թէ որ
մորթին մէջ ճերմակ ուռկեր կայ՝
ու ճերմակի դարձեր է մազը և ու-
ռկերին մէջը առջի միսի նշան կայ ,
11 Ասիկայ անոր մարմինին մորթին
մէջ հինցած բորոտութիւն է . և
քահանան անոր անմաքուր ըլլալը
պիտի ծանուցանէ , դուցած չը-
պահէ զանիկայ , ընչու որ անմա-
քուր է ։
12 Եւ թէ որ բորոտութիւնը մոր-
թին մէջ տարածուի է , ու ախ-
տակրին բոլոր մորթը ղլխէն մինչև
ոտքը , ա՚յնչափ քահանային աչ-
քերուն բոլոր տեսած տեղը բորո-
13 տութիւնը պատեր է , Եւ քահա-
նան տեսնէ որ բորոտութիւնը ա-
նոր բոլոր մարմինը պատած է , ան
ատենը ախտակրին մաքուր ըլլալը
ծանուցանէ . ՚ո՚նդ բոլորովին ճեր-
մակի դարձաւ , անիկայ մաքուր է ։
14 Բայց երբոր անոր վրայ ողջ միս
տեսնուի , անիկայ անմաքուր պի-
15 տի ըլլայ ։ Եւ քահանան պիտի
տեսնէ ողջ միսը , և անոր անմա-
քուր ըլլալը ծանուցանէ . ողջ մի-
սը անմաքուր է . բորոտութիւն է ։
16 Իսկ թէ որ ողջ միսը փոխուի նորէն
ու ճերմակի դառնալու ըլլայ , ան
17 ատենը քահանային պիտի գայ . Եւ
քահանան պիտի տեսնէ անիկայ .
ու թէ որ ախտը ճերմակի դարձեր
է , ան ատենը քահանան ախտա-
կրին մաքուր ըլլալը ծանուցանէ .
անիկայ մաքուր է ։
18 Եւ թէ որ մարմինին մորթին մէջ
19 Ե՚պարար ըլլայ ու առողջնայ , Եւ
Ե Ե · Թ · 9 ։ պարարին տեղը ճերմակ ուռկեր

Ն. Ք. ՂԲ. 1490

կամ քիչ մը կարմրրած ճերմակ
պաղպաջ ըլլայ, քահանային պիտի
20 ցուցուի ան։ Եւ երբ քահանան
տեսնէ որ մորթէն ցած կ՚երևնայ,
և մազը ճերմակի դարձած է, քա-
հանան անոր անմաքուր ըլլալը ծա-
նուցանէ. անիկայ պալարէ ելած
21 բորոտութեան ախտ է։ Եւ թէ
որ քահանան տեսնէ որ ճերմակ
մազ չկայ անոր մէջ, ու մորթէն
ցած չէ՝ բայց շլացած է, ան ատե-
նը քահանան եօթը օր գոցուած
22 պիտի պահէ զանիկայ։ Եւ թէ որ
մորթին մէջ տարածուած է, ան
ատենը քահանան անոր անմաքուր
ըլլալը ծանուցանէ. ախտ է ան։
23 Բայց թէ որ պաղպաջը իր տեղը կը
կենայ ու չէ տարածուեր, պալա-
րին սպին է. և քահանան անոր
մաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ։
24 Իսկ թէ որ մարմինին մորթին
մէջ կրակի այրած ըլլայ, ու "այ-
րածին նշանը" քիչ մը կարմրրած
ճերմակ՝ կամ բոլորովին ճերմակ
25 պաղպաջ ըլլայ, քահանան անոր
նայած ատենը, թէ որ պաղպաջին
մէջ մազը ճերմակի դարձած է, ու
մորթէն խորունկ կ՚երևնայ, անի-
կայ այրածէն յառաջ եկած բորո-
տութիւն է. և քահանան անոր
անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ. ա-
նիկայ բորոտութեան ախտ է։
26 Բայց թէ որ քահանային նայած
ատենը պաղպաջին մէջ մազը ճեր-
մակ չէ, ու մորթէն խորունկ չէ,
հապա շլացած է, ան ատենը քա-
հանան եօթը օր գոցուած պիտի
27 պահէ անիկայ։ Եւ եօթներորդ
օրը քահանան պիտի նայի անոր.
թէ որ մորթին մէջ տարածուած
է, քահանան անոր անմաքուր ըլ-
լալը ծանուցանէ. անիկայ բորո-
28 տութեան ախտ է։ Եւ թէ որ
պաղպաջը իր տեղը կը կենայ ու
մորթին մէջ տարածուած չէ, հա-
պա շլացած է, անիկայ այրածին
ուռեցքն է. և քահանան անոր
մաքուր ըլլալը ծանուցանէ. ինչու
որ այրածին սպին է։
29 Եւ թէ որ մարդու մը կամ կըն-
կան մը գլուխը կամ կզակը ախտ
30 մը ըլլայ, քահանան պիտի տեսնէ
ախտը. և թէ որ մորթէն խորունկ
երևնայ, ու անոր մէջը բարակ դե-
ղին մազ ըլլայ, ան ատենը քահա-
նան անոր անմաքուր ըլլալը պիտի
ծանուցանէ. անիկայ գոնջութիւն
է, գլուխի կամ կզակի բորոտու-
31 թիւն է։ Եւ թէ որ քահանան
գոնջութեան ախտը տեսնէ որ
մորթէն խորունկ չերևնար, ու ա-
նոր մէջը սև մազ չկայ, ան ատենը
քահանան գոնջութեամբ ախտա-

ցածը եօթը օր գոցուած պիտի պա-
32 հէ։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան
ախտակրին պիտի նայի, ու թէ որ
գոնջութիւնը տարածուած չէ, և
անոր մէջ դեղին մազ չկայ, ու
գոնջութիւնը մորթէն խորունկ չե-
33 րևնար, Անիկայ պիտի ածիլուի,
բայց գոնջութիւնը պիտի չածիլէ.
և քահանան եօթը օր ալ գոցուած
պիտի պահէ գոնջութիւն ունեցո-
34 ղը։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան
գոնջութիւն ունեցողին պիտի նա-
յի. և թէ որ գոնջութիւնը մոր-
թին մէջ տարածուած չէ, ու մոր-
թէն խորունկ չերևնար, ան ատենը
քահանան անոր մաքուր ըլլալը
ծանուցանէ. և անիկայ իր լաթերը
պիտի լուայ, ու մաքուր ըլլայ։
35 Բայց թէ որ իր մաքրուելէն ետքը
գոնջութիւնը մորթին մէջ տարա-
36 ծուի, Ան ատենը քահանան պիտի
նայի անոր. և թէ որ գոնջութիւնը
մորթին մէջ տարածուած է, ան
ատենը քահանան՝ ալ դեղին մազ
պիտի չփնտռէ. անիկայ անմաքուր
37 է։ Բայց թէ որ գոնջութիւնը
եղածին պէս կը կենայ, և անոր
մէջ սև մազ բուսեր է, գոնջու-
թիւնը բժշկուած է. անիկայ մա-
քուր է, ու քահանան անոր մաքուր
ըլլալը ծանուցանէ։
38 Եւ թէ որ մարդ մը կամ կնիկ
մը իր մարմինին մորթին մէջ պաղ-
պաջներ՝ այսինքն ճերմակ պաղպաջ-
39 ներ ունենայ, Ան ատենը քահանան
պիտի նայի, և թէ որ անոնց մար-
միններուն մորթին մէջի պաղպաջ-
ները շլացած ճերմակ ըլլան, անի-
կայ մորթին մէջ գոյացած պիսակ
է. անիկայ մաքուր է։
40 Եւ թէ որ մարդու մը գլխուն
մազը թափելու ըլլայ, անիկայ կըն-
41 տակ է՝ բայց մաքուր է։ Եւ թէ որ
անոր երեսին կողմէն գլխուն մազերը
ինկած ըլլայ, անիկայ ճեղ է՝ բայց
42 մաքուր է։ Հապա թէ որ կնտու-
թեան կամ ճեղութեան մէջ քիչ
մը կարմրրած ճերմակ վէրք մը ըլ-
լայ, ան՝ անոր կնտութեանը կամ
ճեղութեանը մէջ գոյացած բորո-
43 տութիւն է։ Ան ատենը քահանան
պիտի նայի անոր. և թէ որ անոր
կնտութեանը կամ ճեղութեանը
մէջ վէրքին ուռեցքը քիչ մը
կարմրրած ճերմակ ըլլայ՝ մարմինին
մորթին մէջ եղած բորոտութեան
44 երևոյթին պէս, Ան մարդը բորոտ
է, անմաքուր է. քահանան ան-
պատճառ անոր անմաքուր ըլլալը
պիտի ծանուցանէ. անոր ախտը իր
գլուխն է։
45 Եւ ախտ ունեցող բորոտին հան-
դերձը պատռած պիտի ըլլայ, և ա-

Ն. Ք. ՂԲ. 1490

* Կամ այրածը առողջանալով

Ն · Ք · ԳԲ · 1490

Ղեվհկ · իգ · 17 , 22 ; Մխը · գ · 7 ; * Ցաւ ընդդէմ ԱԾ

Ի Ոդբ · գ · 15 ;

Ը Թոս . և . 2 ; Ժբ · 14 ; գ Թագ . է . 3 ; Ժե · 5 ; Բ Մն . իգ · 21 ; Ղա . Ժե · 12 ;

նոր գլուխը մերկ , ու Հանոր *չըբ-
թռնէրները ծածկուած պիտի ըլ-
լայ , և ձայն պիտի տայ թէ Խն-
46 մաքուր Ե՛ անմաքուր : Ախտը իր
վրան եղած բոլոր օրերը անմաքուր
պիտի սեպուի . անիկայ անմաքուր
է , մինակ պիտի նստի . Հանոր
բնակութիւնը բանակէն դուրս պի-
տի ըլլայ :
47 Եւ ան հանդերձը՝ որուն մէջը
բորոտութեան ախտ կայ , թէ
բուրդէ հանդերձ ըլլայ և թէ
48 քթանէ հանդերձ , քթանեղէնի
կամ բրդեղէնի առէջի կամ թե-
ղանի մէջ՝ կամ մորթի մէջ և կամ
մորթէ շինուած ամէն բանի մէջ ,
49 Ընդհանուր թէ որ հանդերձի կամ
մորթի մէջ՝ կամ առէջի կամ թե-
ղանի մէջ՝ կամ մորթէ շինուած ամէն
Իրմէ բանի մէջ փիս մը կանաչ կամ
կարմրագած ախտի նշան ըլլայ , բորո-
տութեան ախտ է ու քահանային
50 պիտի ցուցնի : Եւ քահանան պիտի
նայի ախտին՝ ու եօթը օր դադցուած
51 պիտի պահէ ախտացեալ բանը : Եւ
եօթներորդ օրը ախտացեալ բանին
պիտի նայի . թէ որ ախտին նշանը
տարածուած է հանդերձի մը մէջ՝
կամ առէջի կամ թեղանի մէջ՝ կամ
մորթի մէջ և կամ գործածուե-
լու համար մորթէ շինուած ամէն
բանի մէջ , ան ախտը Ի բորբոքած
բորոտութիւն է , անմաքուր է :
52 Ուստի անիկայ պիտի այրէ բրդե-
ղէնն կամ քթանեղէնն հանդերձը՝
կամ առէջը կամ թեղանը , կամ
ամէն կերպ մորթէ շինուած բանը՝
որուն մէջ ան ախտը կայ . ինչու-
որ բորբոքած բորոտութիւն է ան ,
53 կրակի մէջ պիտի այրուի : Եւ
թէ որ քահանան տեսնէ որ ախ-
տին նշանը հանդերձին մէջ՝
կամ առէջին կամ թեղանին մէջ՝
կամ ամէն Իրմէ մորթէ շինուած
54 բանին մէջ տարածուած չէ , Ան ա-
տենը քահանան պիտի հրամայէ որ
ան ախտացեալ բանը լուան . ու
նորէն եօթը օր դադցուած պիտի
55 պահէ ան : Եւ ախտացեալ բանը
լուացուելէն ետքը թէ որ քահա-
նան տեսնէ որ ախտի նշանը իր
դիմը չէ փոխեր , ու ախտը տա-
րածուած ալ չէ , անիկայ անմա-
քուր է . կրակի մէջ պիտի այրես
ան . անոր տակը կամ վրան փտու-
56 թիւն կայ : Եւ թէ որ քահանան
տեսնէ որ անոր լուացուելէն ետքը՝
ախտին նշանը չյացած է , ան ա-
տենը ան ախտացեալ մասը հանդեր-
ձէն կամ մորթէն՝ կամ առէջէն և
57 կամ թեղանէն պիտի պատռէ : Եւ
թէ որ ան հանդերձին մէջ՝ կամ
առէջին կամ թեղանին մէջ՝ կամ
ամէն Իրմէ մորթէ շինուած բանին
մէջ նորէն երեւալու ըլլայ , անի-
կայ տարածուած Բորոտութիւն է .
վրան ախտ ունեցող բանը կրա-
58 կի մէջ այրես : Եւ ան հան-
դերձ՝ կամ առէջ կամ թեղա-
նը՝ կամ ամէն Իրմէ մորթէ շի-
նուած բանը՝ որ լուացուելէն ետքը
ախտը անկէ գացած է , նորէն պի-
տի լուացուի , ու մաքուր ըլլայ :
59 Բուրդէ կամ քթանէ հանդերձի
մէջ՝ կամ առէջի կամ թեղանի
մէջ՝ կամ մորթէ շինուած ամէն Իրմէ
բանի մէջ Բորոտութեան
ախտին օրէնքը սա է , անոր մա-
քուր կամ անմաքուր ըլլալը ծանու-
ցանելու համար :

ԳԼ · Ժ · Դ

1 Բորոտի մը մաքրուելուն արարողութիւնները ու գոհերը : 33 Տան մը մէջ երեւցած բորո-
տութեան նշանները : 48 Նոյնկ տունը մաքրելուն կերպը :

1 Կ՚ըսէ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Բորոտին օրէնքը սա է
իր մաքրուելու օրը . անիկայ Քա-
3 հանային պիտի տարուի . Եւ քա-
հանան բանակէն դուրս պիտի ելլէ ,
ու քահանան պիտի նայի . ու թէ
որ բորոտին բորոտութեան ախտը
4 բժշկուած է , Ան ատենը քահանան
պիտի հրամայէ որ մաքրուելու
Համար երկու ողջ և մա-
քուր Թռչուն ու Եղևնափայտ՝
ու Կրկնակի կարմիր և Դղոյպ
5 առնուի : Եւ քահանան պիտի հր-
ամայէ՝ որ Թռչուններն մէկը Ղոյ-
ամանի մը մէջ կենդանի Ջուրի վրայ
6 մորթուի : Եւ ողջ Թռչունը ու
եղևնափայտը և կրկնակի կարմիրը
ու զոպան պիտի առնէ , և ասոնք
ողջ Թռչունին հետ կենդանի Ջու-
րին վրայ մորթուած Թռչունին
7 արեանը մէջ պիտի թաթխէ . Եւ
բորոտութենէն մաքրուելու Հա-
մար վրայ Եօթը անգամ Հարկէ ,
ու մաքրէ անիկայ . և ողջ Թռչու-
8 նը դէպ Ի դաշտը արձակէ : Եւ
մաքրուելու Համար Իր հանդերձ-
ները պիտի լուայ , ու իր բոլոր
մազերը ածիլէ , ան Ջրով պիտի
լուացուի ու մաքրուի . և անկէ
ետև բանակը պիտի մտնէ , ու Եօ-
թը օր Իր վրանին դուրսի դին
9 պիտի կենայ : Եւ եօթներորդ օրը
իր բոլոր մազերը ածիլէ , իր գլու-
խը ու մօրուքը և յօներքերը՝ այսինքն
իր բոլոր մազերը ածիլէ . և իր լա-
թերը պիտի լուայ , ու իր մարմինը
Ջրով լուայ ու մաքուր ըլլայ :
10 Եւ ութերորդ օրը Երկու անա-
րատ արու գառն՝ ու Մէկ տարեկան
Մէկ անարատ էգ գառն՝ և Հացի

Ն · Ք · ԳԲ · 1490

— Մատ . ը · 2 · 4 · Մար · ա · 40 · 44 · Ղա . և · 12 · 14 · Ժե · 14 ·

Բ Թես . Ժթ . 6 ;

Ե Երբ . թ · 19 ;

Զ Ած . ծա . 7 ;

Է Ղեւ . Ժա . 10 · 14 ;

Ը Երբ . թ · 13 ;

Թ Գ . Ժգ . 6 ;

Ը Գ . Ժա . 25 ;

Ի Թես . Ժբ . 15 ;

Ժ Մատ . ը · 4 · Մար . ա · 44 · Ղա . և · 14 ;

Ի Գ . ը · 1 · Թես . Ժե . 4 · 15 ·

ընծայի համար եղով շաղուած իւրք
տասանորդ բարակ ալիւր՝ ու մէկ
11 ճաշակ եղ պիտի առնէ ։ Եւ մար-
դոյ քահանան մաքրուելու մարդը
ասոնցմով Տէրոջը առջեւը ժողովքի
խորանին դուռը պիտի կայնեցնէ ։
12 Եւ քահանան արու դառն մէկը
պիտի առնէ՝ ու Ա մղուելոյն յան-
ցանքի պատարագի համար . ու Ա-
ղին ճաշակը պէտ ՈՒՆԷ , և զանոնք
Տէրոջը առջեւ Ի երերցնելու ընծայ
պիտի ընէ ։ Եւ դառը պիտի մոր-
թէ Ի մեղքի պատարագին ու ողջա-
կէզին մորթուած տեղը , սուրբ տե-
ղը պէտ Ի՞ւթէ . ինչու որ յանցանքի
պատարագը Ի մեղքի պատարագին
պէս քահանայինն է . Ի սահիկայ ա-
13 մենասուրբ է ։ Եւ քահանան յան-
ցանքի պատարագին արիւնէն պի-
տի առնէ , ու քահանան մաքրուե-
լու մարդուն Ն աջ ականջին բրլ-
թակին վրայ՝ և անոր աջ Ձեռ-քին
մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտ-
քին մեծ մատին վրայ պիտի դնէ
15 ՈՒ ։ Եւ քահանան եղին ճաշակէն
Ի Ի Ի պիտի առնէ , ու իր ձախ
16 ձեռ-քին մէջը թափէ ։ Եւ քա-
հանան աջ մատը իր ձախ ձեռ-
քին մէջը եղած եղին պիտի թաթ-
խէ , ու իր մատովը Տէրոջը առ-
ջեւը եօթը անգամ սրսկէ ան և-
17 դէն ։ Եւ քահանան իր ձեռ-քին
մէջը մնացած եղէն մաքրուելու
մարդուն աջ ականջին բրլթակին
վրայ՝ ու անոր աջ ձեռ-քին մեծ
մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին
մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պա-
տարագի արիւնին վրան պիտի
18 դնէ ։ Եւ քահանան իր ձեռ-քին
մէջ մնացած եղը մաքրուելու մար-
դուն գլխուն վրայ պիտի դնէ ,
ու անոր համար քաւութիւն
պիտի ընէ Տէրոջը առջեւը ։
19 Ետքը քահանան Ի մեղքի պատա-
րագը պիտի մատուցանէ , և իր
անմաքրութենէն մաքրուելու մար-
դուն համար քաւութիւն ընէ , ե-
20 անկէ ետև ողջակէզը մորթէ ։ Եւ
քահանան ողջակէզը ու հացի ըն-
ծան սեղանին վրայ պիտի մատու-
ցանէ , ու անոր համար քաւու-
թիւն ընէ , և անիկայ պիտի մաք-
րուի ։
21 Եւ Ի մէկ որ անիկայ աղքատ ըլ-
լայ ու այնչափին իր կարողու-
թիւնը չհասնի , ան ատենը անոր
քաւութիւն ընելու համար երեր-
ցընելու յանցանքի պատարագի
դառնուկ մը՝ և հացի ընծայի հա-
մար եղով շաղուած տասանորդ մը
բարակ ալիւր ու ճաշակ մը եղ պի-
22 տի առնէ . Ի Եւ երկու տատրակ
կամ ազաւնիի երկու ձագ՝ որը որ

դտնէ , և մէկը մեղքի պատարագ
23 ու մէկալը ողջակէզ ըլլայ ։ Եւ
ութերորդ օրը իր մաքրուելուն
համար զանոնք քահանային պիտի
բերէ ժողովքի խորանին դուռը
24 Տէրոջը առջեւը ։ Եւ քահանան
պիտի առնէ յանցանքի պատարա-
գին դառնուկը ու եղին ճաշակը ,
և զանոնք Տէրոջը առջեւը երեր-
25 ցընելու ընծայ մատուցանէ ։ Եւ
յանցանքի պատարագին դառնուկը
պիտի մորթէ , ու քահանան յան-
ցանքի պատարագին արիւնէն պի-
տի առնէ , ու մաքրուելու մար-
դուն աջ ականջին բլթակին վրայ՝
և անոր աջ ձեռ-քին մեծ մատին
վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ մա-
26 տին վրայ դնէ ան ։ Եւ քահանան
եղէն իր ձախ ձեռ-քին մէջը պիտի
27 թափէ ։ Եւ քահանան իր աջ
մատովը իր ձախ ձեռ-քին մէջ եղած
եղէն Տէրոջը առջեւը եօթը անգամ
28 պիտի սրսկէ ։ Եւ քահանան իր
ձեռ-քին մէջ եղած եղէն մաքրուե-
լու մարդուն աջ ականջին բլթա-
կին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռ-քին մեծ
մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին
մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պա-
տարագին արիւնը եղած տեղին
29 վրայ պիտի դնէ ։ Եւ քահանան
իր ձեռ-քին մէջ մնացած եղը մաք-
րուելու մարդուն գլխուն վրայ պի-
տի դնէ՝ Տէրոջը առջեւը անոր հա-
30 մար քաւութիւն ընելով ։ Եւ
տատրակներէն կամ ազաւնիի
31 ձագերէն մէկը՝ որը որ դտնէ , Ա յա-
ինչն որուն որ իր ձեռ-քը հասնի ,
մէկը մեղքի պատարագի համար և
մէկալը ողջակէզի համար՝ հացի
ընծային հետ մէկտեղ պիտի մա-
տուցանէ . և քահանան մաքրուե-
լու մարդուն համար քաւութիւն
32 ընէ Տէրոջը առջեւը ։ Հոգուտու-
թեան ախտ ունեցողին՝ ու Ո իր
մաքրուելուն համար կարողու-
թիւն չունեցողին օրէնքը ասի
33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
34 ու Ա Հարոնին՝ ըսելով , Ներբոր
մտնէք Քանանու երկիրը՝ որ ձեզի
ստացուածք ըլլալու պիտի տամ ,
և ձեր ստացուածքը եղած երկրին
մէկ տանը մէջ բորոտութեան
35 հարուածը տալու ըլլամ , Ան տա-
նը տէրը պիտի գայ , ու իմացընէ
քահանային՝ ըսելով , Ինձի կ՚երե-
նայ որ Ո տանս մէջը ախտ կայ ։
36 Եւ քահանան պիտի հրամայէ
որ տունը պարպեն , դեռ ինքը
տեսնելու ներս չմտած , որպէս զի
տանը մէջ եղած բանէրէն մէ-
կը անմաքուր չըլլայ . ու անկէ
ետև քահանան տունը տեսնելու

ՆՈՄ · Ը · ԳԲ · 1490

ՂՊԼ · Ե · 2 · 15 · Գ · 6 · 7 ։

Ե ԼԱ · ԽԹ · 24 ։

Ե ԼԱ · ԽԹ · 11 · ՊԼ · Ա · 5 · 11 · Գ · 4 · 24 ։

ՂՊԼ · Է · 7 ։

ՀՊԼ · Բ · 3 · Է · 6 · ԻՈ · 22 ։

Ե ԼԱ · ԽԹ · 20 · ՊԼ · Բ · 23 ։

ՂՊԼ · Ի · 26 ։

ՖՊԼ · Է · 1 · 6 · Իբ · 7 ։

ՏՊԼ · Է · 7 · Իբ · 8 ։

ՅՊԼ · Իբ · 8 · Իե · 14 · 15 ։

ՆՈՄ · Ը · ԳԲ · 1490

Ղ ՀՄՐ 11 ։

Ղ ՀՄՐ 12 ։

ՀՄՐ 14 ։

Ղ ՀՄՐ 22 · ՊԼ · Իե · 15 ։

ՈՒՆԴ · Իէ · 8 · ԹՈՒ · ԻՐ · 22 · Ր Օր · Է · 1 · ԼՐ · 49 ։

ՈՒԱԿ · Գ · 33 · Ջ ՍՐ · Ե · 4 ։

Ն·Ս·ԳԲ· 1490

37 պիտի մնանէ · Եւ ախտին Նէեմբրոն պիտի նայի , ու թէ որ ախտը տա-
նը պատերուն վրայ քիչ մը կանաչ-
ցած կամ կարմրցած փոս տեղուանք
ըլլը է , ու անոնք պատին երե-
38 սէն խորունկ կերևնան , Ան տունը
քահանան տունէն պիտի ելլէ տանը
դուռը , և եօթը օր տունը պիտի
39 գոցէ : Ու եօթներորդ օրը քահա-
նան նորէն պիտի դայ ու նայի · և
թէ որ ախտը տանը պատերուն
40 վրայ տարածուած է , Ան տունը
քահանան պիտի հրամայէ՝ որ ախ-
տացեալ քարերը հանեն , և քաղա-
քէն դուրս անմաքուր տեղ մը նե-
41 տեն զանոնք : Եւ տունը ներսէն
շուրջանակի քերել պիտի տայ , ու
անոնց քերած հողը քաղաքէն
դուրսի պին անմաքուր տեղ մը
42 պիտի թափեն : Եւ ուրիշ քարեր
պիտի առնեն ու ան քարերուն
տեղը պիտի դնեն , և ուրիշ հող
պիտի առնեն , ու տունը ծեփեն :
43 Եւ թէ որ քարերը հանելէն ետքը
ու տունը քերելէն և ծեփելէն ետ-
քը՝ ախտը նորէն դայ ու տանը
44 մէջ երևան ելլէ , Ան տունը քա-
հանան պիտի դայ ու նայի . և թէ
որ ախտը տանը մէջ տարածուած
է , տանը մէջ բորոտած բորո-
տութիւն կայ . անմաքուր է ան :
45 Եւ տունը՝ անոր քարերը ու
փայտերը ու տանը բոլոր ՚ներ՚ հո-
ղը փլցընէ , և քաղաքին դուրսի
46 դին անմաքուր տեղ մը հանէ : Եւ
ով որ ան տունը մտնէ անոր բոլոր
դռնացած օրերը , մինչև իրիկուն
47 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ ան
տունը պառկողը իր հանդերձները
պիտի լուայ . ու ան տանը մէջ հա-
ւտտղը իր հանդերձները պիտի
48 լուայ : Եւ թէ որ քահանան դայ
ու նայի որ տունը ծեփուելէն ետ-
քը ախտը տանը մէջ տարածուած
չէ , ան տունը քահանան ան տանը
մաքուր ըլլալը ծանուցանէ , ինչու
49 որ ախտը բժշկուած է : Եւ տա-
նը մաքրութեանը համար Հերկու
թռչուն ու եղևնափայտ և կրկնա-
կի կարմիր ու զոպայ պիտի առնէ :
50 Եւ պիտի մորթէ թռչունին մէկը
հողէ ամանի մը մէջ կենդանի ջուրի
51 վրայ : Եւ եղևնափայտը ու զո-
պան և կրկնակի կարմիրը ու ողջ
թռչունը պիտի առնէ , ու զանոնք
մորթուած թռչունին արեանը և
ան կենդանի ջուրին մէջ պիտի
թաթխէ , ու եօթը անգամ տանը
52 վրայ սրսկէ · Եւ թռչունին արիւ-
նովը ու ան կենդանի ջրով և ան
ողջ թռչունով ու եղևնափայտով
և զոպայով ու կրկնակի կարմիրով
53 պիտի մաքրէ տունը · Եւ ողջ
թռչունը քաղաքին դուրսի դին
դէպ ի դաշտը պիտի արձակէ , ու
տանը համար քաւութիւն ընէ , և
պիտի մաքրուի ան :
54 Բոլոր բորոտութեան ախտին ու
55 դնոջութեան , Եւ հանդերձի
56 կամ տան մը բորոտութեան , Եւ
ուռեցքի ու քոսի և պազպաջի
57 օրէնքը աս է : Որ բանէ մը որ ա-
տեն անմաքուր ըլլալը ու որ ա-
տեն անոր մաքրուիլը · սորվեցը-
նելու համար՝ բորոտութեան օ-
րէնքը աս է :

Ն·Ք·ԳԲ· 1490

ա Ղեւ. 20 ։ բ Գ.Օրդ. 30 ։ գ Գ.Օրդ. 47 ։ — Ղեւ. 34 ։ ե Գ.Թագ. 2 ։ * Կամ՝ Որեւէ բան մը նոր-
ա անմա-
քուր է ու հորը մա-
քուր է՝ ինչ-
պէս էրէ
+ ր Օր.ԻԹ. 8 ։ Եզեկ. ԻԹ. 23 ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Մարդոյ անմաքրութիւնը՝ իրենց ծորումին
ժամանակը ։ 13 Անոնց մաքրուիլը ։ 19 Կնիկ-
ներուն անմաքրութիւնը՝ իրենց ծորումին ժա-
մանակը ։ 28 Անոնց մաքրուիլը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով , Խօսեցէք
Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէք անոնց ,
— Երբոր մարդու մը մարմինէն ծո-
րում ըլլայ , անոր ծորումը անմա-
3 քուր է : Եւ իր ծորումին ժամա-
նակը իր անմաքրութիւնը աս պի-
տի ըլլայ . Թէ որ իր մարմինէն իր
ծորումը վազէ , կամ իր մարմինը
իր ծորմանէն դադրի , աս է իր
4 անմաքրութիւնը : Ամէն անկողին՝
որուն վրայ ծորումը ունեցողը կը
պառկի , անմաքուր է . և ամէն
բան՝ որուն վրայ անիկայ նստի ,
5 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ անոր
անկողինին դպչողը մարդը իր հան-
դերձները պիտի լուայ , ինքը
ջրով լուացուի , ու մինչև իրիկուն
6 անմաքուր ըլլայ : Եւ ծորումը ու-
նեցողին նստած բանին վրայ նստո-
ղը իր հանդերձները պիտի լուայ ,
ու ինքը ջրով լուացուի , և մինչև
7 իրիկուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ծո-
րումը ունեցողին մարմինին դպչողը
իր հանդերձները պիտի լուայ , ու
ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրի-
8 կուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ծո-
րումը ունեցողը մաքուր մարդու մը
վրայ թքնելու ըլլայ , անիկայ իր
հանդերձները պիտի լուայ , ու ին-
քը ջրով լուացուի , և մինչև իրի-
9 կուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ամէն
թամբ՝ որուն վրայ ծորումը ունե-
ցողը կը հեծնէ , անմաքուր պիտի
10 ըլլայ : Եւ ամէն անոր տակը եղած
բանին դպչողը մինչև իրիկուն ան-
մաքուր պիտի ըլլայ . ու զանոնք
վերցընողը իր հանդերձները պիտի
լուայ , և ինքը ջրով լուացուի , ու
մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ :
11 Եւ ծորումը ունեցողը՝ իր ձեռքը
ջուրը չլօթած՝ որու որ դպչելու
ըլլայ , անիկայ իր հանդերձները
պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուա-

— Գ.Լ. իբ. 4 ։ բ Թագ. գ. 29 ։ Մատ. թ. 20 ։ Մար. ե. 25 ։ Ղու. բ. 43 ։

գ Գ.Լ. ժ. 31 ։ Ջաք. ե. 4 ։

դ Ղեւ. 4 ։

ե Գ.Լ. ժ. 25։ ժե. 15 ։

ՆՈ·Ա·ԴԲ· 1490

† ԳԼ·Դ·28։ ԺՈ·32, 33։

† ՀՄՐ 28։ ԳԼ·ԺԴ·8։

† ԳԼ·ԺԴ· 22, 23։

‡ ԳԼ·ԺԴ· 30, 31։

† ԳԼ·ԺԴ· 19, 31։

‡ ԳԼ·ԻԲ·4։ Ը Օր·ԻԳ·10։

† ԳԼ·ԺԲ·2։

† ՏԵՈ ՂԼ·Ի·18։

‡ Ա՝ՈՈ·Ի·20։ Ա՝ՈՐ·Ե·25։ Ղ՝Ո·Բ·43։

ցուն, և մինչև իրիկուն անմաքուր
12 ըլլայ։ Եւ ծորում՝ ունեցողին դպած հողէ անօթը պիտի կոտրուի, ու ամէն փայտէ աման ջուրը պիտի խօթուի։
13 Եւ երբ ծորում՝ ունեցողը իր ծորումին մաքրուի, էրթ մաքրուելուն համար եօթը օր պիտի համրէ իրեն, և իր հանդերձները լուայ, ու իր մարմինը կենդանի ջուրի մէջ
14 լուայ, և մաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ ութերորդ օրը էրկու տատրակ կամ ազաւնիի էրկու ձագ պիտի առնէ իրեն, ու Տէրոջը առջեւը ժողովքի խորանին դուռը գայ, և
15 անոնք քահանային տայ։ Եւ քահանան Ա՝ՈՈՆ մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի բնէ, և քահանան Տէրոջը առջեւը քաւութիւն ընէ անոր իր ծորումին համար։
16 Եւ թէ որ Ա՝մարդու մը զուգաւորութեան սերմը իրմէն ելլելու ըլլայ, իր բոլոր մարմինը ջրով պիտի լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
17 Մաքուր ըլլայ։ Եւ ամէն հանդերձ ու ամէն մորթի՝ որուն վրայ զուգաւորութեան սերմ կայ, ջրով պիտի լուացուի, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
18 Եւ երբոր մարդ մը կնկան զուգաւորելու համար պառկի, անոնք էրթ՝ ջրով պիտի լուացուին, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլան։
19 Եւ թէ որ կնիկ մը ծորում՝ ունենայ՝ ու անոր մարմնին ծորումը արիւն է, եօթը օր զատուած պիտի կենայ. և ամէն անոր դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
20 Եւ անոր զատուած առնելը ինչ բանի վրայ որ պառկի, ան բանը անմաքուր պիտի ըլլայ, և ինչ բանի վրայ որ նստի, ան բանը անմաքուր
21 ըլլայ։ Եւ ամէն անոր անկողինին դպչողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրիկուն
22 անմաքուր ըլլայ։ Եւ ով որ դպչի բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ նստաւ, իր հանդերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և
23 մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ անոր անկողինին դպչողը՝ կամ մկ բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ կը նստի, մինչև իրիկուն անմաքուր
24 պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ մարդ մը անոր հետ պառկի, անանկ որ անոր պղծութիւնը իրեն դպչի, ան Ա՝ՈՒԹ եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ, և ամէն անկողին որուն վրայ անիկայ պառկի՝ անմաքուր ըլլայ։
25 Եւ Կնկին մը՝ թէ որ դաշտանին տասներ չեկած, իր արիւնին ծորումը

ՆՈ·Ա·ԴԲ· 1490

† ԳԼ·ԺԸ·23։ Ա Օր·ԻԳ·8։ Ե·ԳԿԿ·ԽԴ·23։

* ԵՔԴ· գաղափ.

‡ Ա՝ՈՈ·Ե·3։ ԺԲ·13։ 20։ ԵԿԿ·Ե·11։ ԽԴ·38։

§ ՀՄՐ 2։

§ ՀՄՐ 16։

¶ ՀՄՐ 19։

‖ ՀՄՐ 25։

ՀՄՐ 24։

մը շատ օրեր վազէ, կամ իր դաշտանէն աւելի վազելու ըլլայ, իր անմաքրութեան ծորումին բոլոր օրերը իր դաշտանին օրերուն պէս պիտի ըլլայ. անիկայ անմաքուր է։
26 Անոր ծորումին բոլոր օրերը ամէն անկողին՝ որուն վրայ անիկայ կը պառկի, իր դաշտանին անկողինին պէս պիտի ըլլայ իրեն, և ինչ բանի վրայ որ կը նստի, իր դաշտանին անմաքրութեան պէս անմաքուր
27 պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն անոնց դպչողը անմաքուր պիտի ըլլայ, ու իր հանդերձները պիտի լուայ, և ինքը ջրով լուացուի, ու մինչև
28 իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ էթէ որ իր ծորումին մաքրուի, ան աւանը եօթը օր պիտի համրէ իրեն,
29 ու անկէ ետև մաքուր ըլլայ։ Եւ ութերորդ օրը երկու տատրակ կամ ազաւնիի էրկու ձագ պիտի առնէ իրեն, ու ժողովքի խորանին դուռը քահանային պիտի բերէ անոնք։
30 Եւ քահանան մէկը մեղքի պատարագ ու մէկալը ողջակէզ պիտի բնէ. և քահանան Տէրոջը առջեւը քաւութիւն պիտի ընէ անոր իր անմաքրութեան ծորումին համար։
31 Ա՝յսպէս էԻսրայէլի որդիքը իրենց անմաքրութենէն պիտի *զգուշացնէք, որ իրենց մէջը եղած իմ խոնարհ պղծելով՝ իրենց անմաքրութեան պատճառով չմեռնին։
32 Սա՝ն է ծորում՝ ունեցողին՝ և իրմէ զուգաւորութեան սերմը
33 ելլելով անմաքուր եղողին, Ը՝ՈՒ իր դաշտանովը հիւանդ եղող կնկանը՝ և ծորում՝ ունեցող մարդուն էկամ կնկանը՝ ու անմարդ կնկան հետ պառկող մարդուն օրէնքը սա է։

ԳԼ· ԺԶ

1 Քահանայապետը էհարկա պիտի մտնէր սրբութիւն սրբութեանցին մէջ։ 11 Իրեն համար մատուցանելու մեղքի պատարագը։ 15 Ժողովրդին համար մատուցանելու մեղքի պատարագը։ 20 Նպատ արձակուելու նոխազը։ 29 Տարեկան քաւութեան օրը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին, – Ա՝հարոնին երկու որդւոցը մեռնելէն ետքը, որոնք Տէրոջը առջեւը մատեանան ու մե-
2 ռան. Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին՝ խօսէ քու եղբօրդ Ա՝հարոնին որ Ը՝ամէն աւուր սուրբ տեղը՝ վարագոյրին ներսի դին՝ տապանակին վրայ եղած քաւութիւնին առջեւ չմտնէ, որ չմեռնի. ինչու որ Ը՝ամպի մէջ պիտի երեւնամ քաւութիւնին
3 վրայ։ Ա՝հարոն սա Բ՝ՈՒՔ Ը՝պիտի մտնէ սրբարանը. Ը՝մեղքի պատարագի համար զուարակով

ՆՈ·Ա·ԴԲ· 1490

Ը՝ ԳԼ·ԺԱ· 47։ Ը Օր·ԻԳ·8։ Եզեկ·ԽԴ·23։

Ը՝ ՀՄՐ 13։

Ը՝ ԳԼ·ԺԱ· 44։ Ը Օր·ԻԳ·8։ Եզեկ·ԽԴ·23։

Ը՝ ԹՎ·Ե·3։ ՄԲ·13։ 20։ ԵԿԿ·Ե·11։ ԽԴ·38։

Ը՝ ՀՄՐ 2։

Ը՝ ՀՄՐ 16։

Ը՝ ՀՄՐ 19։

Ը՝ ՀՄՐ 25։

Ը՝ ՀՄՐ 24։

Ը՝ ԵԼ·Լ·10։ ԳԼ·ԻՀ·27։ ԵՒԲ·Թ·7։ Ժ·19։

Ը՝ ԵԼ·ԼԱ·22։ Ա՝·34։ Ը՝ ԹՎ·Ե·9։ 10, 11։ 12։

Ը՝ ԵՒԲ·Ը՝·7, 12։ 21։ 25։

Ը՝ ԳԼ·Ը·3։

Ն · Բ · ԴԲ · 1490

Ը Ել · իբ · 39 · 42 · 43 · ԳԼ · դ · 10 · Եզեկ · խդ · 17 · 18 ·

Ի Ել · լ · 20 · ԳԼ · բ · 6 · 7 ·

Ը Տես գԼ · դ · 14 · թ՜ա · իԲ · 11 · բ Մն · իԲ · 21 · Եզե · դ · 17 · Ն · գեկ · խե · 22 · 23 ·

Ի ԳԼ · Ի · 7 · Երբ · և · 2 · է · 27 , 28 · Ի՜ · 7 ·

Ա ա Ցո՜ · բ · 2 ·

Ի ԳԼ · ժ · 1 · թ՜ա · ժգ · 18 · 46 · Ցայտ · բ · 3 · 5 ·

Ն Ել · լ · 34 · Ի Ել · լ · 1 · 7 · 8 · թ՜ա · ժգ · 7 · 18 · 46 · Ցայտ · բ · 3 · 4 · Ծ ԵԲԲ · ամ պբ

Ի Ել · իե · 21 · Ի ԳԼ · դ · 5 · Երբ · Ի · 13 , 25 · ժ · 4 ·

Հ ԳԼ · դ · 6 · Ն Երբ · բ · 17 · և · 2 · Ի · 7 , 28 ·

Ղ Հմր 2 · Երբ · դ · 19 · Ի · 3 · 7 · 12 · Ո Ցա՜ Ել · իԲ · 36 · Եզեկ · խե · 18 · Երբ · Ի · 22 · 23 ·

մը , և ողջակէզի համար խոյով մը :
4 Ղ Կատաւ սուրբ շապիկ պիտի հագնի , և իր մարմնոյն վրայէն կատաւ վարտիք ունենայ , ու իր մէջքը կատաւ գօտի կապէ , և իր գլուխը կատաւ խոյր դնէ . սոյնք սուրբ զգեստներ են . ուստի Ի իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու զանոնք
5 հագնի : Եւ Ը Իսրայէլի որդւոցը ժողովրդէն մէկէ պատարագի համար այծերէն երկու նոխազ՝ ու ողջակէզի համար մէկ խոյ մը պիտի
6 առնէ : Եւ Ա Հարոն իր մէկէ պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ , և Ի իրեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի
7 ընէ : Եւ երկու նոխազը պիտի առնէ , ու Տէրոջը առջեւը ժողովքի
8 խորանին դուռը կեցընէ : Եւ Ա Հարոն ան երկու նոխազներուն վրայ վիճակներ պիտի ձգէ . մէկ վիճակը Տէրոջը համար՝ ու մէկալ վիճակը ազատ արձակուելու նոխազին հա-
9 մար : Եւ Ա Հարոն պիտի մօտեցընէ ան նոխազը որուն վրայ Տէրոջը վիճակը ելլա , ու մեղքի պա-
10 տարագ ընէ զանիկայ : Եւ ան նոխազը որուն վրայ ազատ արձակուելու վիճակը ելլա , Տէրոջը առջեւը ողջ պիտի կայնեցընէ՝ Ի որ անով քաւութիւն ընէ , — ազատ արձակելու համար դէպ Ի անապատը թողլու :
11 Եւ Ա Հարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ , և իրեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի ընէ , և իր մեղքի պատարագին զուարակը մոր-
12 թէ : Եւ Տէրոջը առջեւը եղած սեղանին վրայէն Ի բուրվառը լեցուն կրակի կայծեր պիտի առնէ , ու Ի բարակ ծեծուած անուշահոտ խունկէն իր ձեռքերը լեցնէ , ու
13 վարագուրին ներսի դին բերէ : Ի Եւ խունկը կրակին վրայ պիտի դնէ Տէրոջը առջեւը , ու խունկին մուխը վկայուԹիւնին վրայի Ի քաւութիւնը պիտի ծածկէ , որ չմեռնի :
14 Եւ Ի զուարակին արիւնէն պիտի առնէ , ու Ի ր մատովը քաւութիւնին վրայ արեւելեան կողմը սրսկէ , և իր մատովը արիւնէն քաւութիւնին առջեւը եօթը անգամ սրսկէ :
15 Ի Եւ ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ըլլալու նոխազը պիտի մորթէ , ու անոր արիւնը Ի վարագուրին ներսի դին պիտի բերէ Ի և զուարակին արիւնովը բրածին պէս ընէ անոր արիւնովը , այսինքն քաւութիւնին վրայ ու քաւութիւնին
16 առջեւը սրսկէ անի : Եւ Ծ սրբարանին համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւններուն ու անոնց բոլոր մեղքերուն համեմատ . և նոյնպէս ժողովքին խորանին համար ալ , որ անոնց հետ անոնց անմաքրութիւններուն մէջ
17 կը կենայ : Եւ սրբարանը քաւութիւն բերելու մտած ատենէն՝ մինչեւ որ իրեն համար ու իր տանը համար և Իսրայէլ բոլոր ժողովքին համար քաւութիւն ընէ ու դուրս ելլէ , Ի ժողովքի խորանին մէջ մարդ
18 մը պիտի չըլլայ : Եւ երբ Տէրոջը առջեւը եղած սեղանը պիտի ելլէ , ու Ի անոր համար քաւութիւն ընէ . և զուարակին արիւնէն ու նոխազին արիւնէն առնէ , և սեղանին եղջիւրներուն վրայ շրջանակի
19 դնէ : Եւ արիւնէն իր մատովը եօթը անգամ անոր վրայ պիտի սրսկէ . ու Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւններէն մաքրէ , ու Ի ան սուրբ ընէ ան :
20 Եւ սրբարանին ու ժողովքի խորանին և սեղանին համար Ի քաւութիւն ընելը լմընցընելէն ետքը ,
21 ողջ նոխազը պիտի մօտեցընէ . Եւ Ա Հարոն իր երկու ձեռքերը ողջ նոխազին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անօրէնութիւնները և անոնց բոլոր յանցանքները և բոլոր մեղքերը պիտի խոստովանի անոր վրայ . և Ի զանոնք նոխազին գլխուն վրայ դնելով՝ յարմար մարդու մը ձեռքով
22 անապատը թողլու : Եւ նոխազը Ի անոնց բոլոր անօրէնութիւնները իր վրան — Ի՝ անբնակ երկիր մը պիտի տանի . և Ի նոյնը անապատին մէջ թող տայ նոխազը :
23 Եւ Ա Հարոն ժողովքի խորանը պիտի մտնէ , Ի ու սրբարանը մտնելու ժամանակին հագած կտաւէ հանդերձները հանէ , և զանոնք հոն
24 դնէ : Եւ սուրբ տեղը իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու իր հանդերձները հագնի . և ելլէ իր ողջակէզը ու ժողովուրդին ողջակէզը մատուցանէ , ու իրեն համար և ժողովուրդին համար քաւութիւն ընէ :
25 Եւ Ի մեղքի պատարագին ճարպը սեղանին վրայ պիտի այրէ :
26 Եւ նոխազը ազատ արձակելու տանողը իր հանդերձները պիտի լուայ , Ի ու իր մարմինը ջրով լուայ , և ետքը բանակը մտնէ :
27 Հ Եւ ան մեղքի պատարագին զուարակը ու մեղքի պատարագին նոխազը՝ որոնց արիւնը քաւութիւն բերելու համար սուրբ տեղը բերուեցաւ , բանակէն դուրս պիտի հանեն , և անոնց մորթերը ու անոնց միսերը և անոնց պղրը կրա-
28 կով պիտի այրեն : Եւ զանոնք այրողը

Ն · Բ · ԴԲ · 1490

Ա Տես Եւ · դ · 3 · Ղեւ · ա · 10 ·

Ի Ել · լ · 10 · ԳԼ · դ · 7 · 18 · Երբ · թ · 22 , 23 ·

Ն Եզեկ · խդ · 20 ·

Ղ Հմր 16 · Եզեկ · խե · 20 ·

Ա Եզ · ծդ · 11 ՝ · 12 · Ցո՜ · ա · 29 · Երբ · թ · 28 · ա Պետ · բ · 24 ·

Ա Եզեկ · իբ · 14 · խդ · 19 ·

Ի Հմր 3 , 5 ·

Ա ԳԼ · դ · 10 ·

Ի ԳԼ · դ · 12 · 21 · դ · 30 · Երբ · ժգ · 11 ·

ն · ք · գԲ · 1490

ա Եղ · ը · 10 ·
Գէ · իգ · 27 ·
թուա · իԲ ·
7 · Եա · ծը ·
3 · 5 · Դան ·
ժ · 3 , 12 ·

բ Սպդ · ծա ·
2 · Եբեմ ·
ւգ · 8 · Ե-
փե · և · 26 ·
Եբը · Թ ·
13 · 14 · ժ ·
1 · 2 · աՁօՆ ·
ա · 7 · 9 ·
գ Գէ · իգ · 32 ·
— Գէ · գ · 3 ·
5 · 16 ·
ե Եղ · իԲ ·
29 , 30 ·
թուա · ի ·
26 · 28 ·
զ ՀՀր 4 ·
է ՀՀր 6 · 16 ·
18 · 19 · 24 ·

ը Գէ · իգ · 31 ·
թուա · իԲ ·
7 ·

— Եղ · ը · 10 ·
Եբը · Թ ·
7 · 25 ·

— Տեա ր Օր ·
ժը · 5 · 15 ·
21 ·

թ ր Օր · ժը ·
5 · 6 · 13 · 14 ·

ի Ծն · ժէ ·
14 ·
ժ Ծն · իա ·
33 · իը · 2 ·
լա · 54 · ի
Օր · ժը · 2 ·
գ թուա ·
ժգ · 23 · գ
թուա · ժգ ·
4 · ժէ · 10 ·
ր Ա՞ն · իը ·
4 · Եզեկ · ի ·
28 · իը · 9 ·

իր հանգերձները պիտի լուայ , ու մնարմինը ջրով լուայ , ու եղբը բանակը մնինէ ։

29 Եւ սա ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ , որ ՚ի օրէնիերդ ամսուն ՚ի՛ ամսուն տասներորդ օրը ձեր անձերը պիտի խոնարհեցնէնք , ու բնաւ գործ մը չգործէք , թէ երկրացին և թէ ձեր միջը գտնուող

30 օտարականը ։ Քանզի այն օրը քահանայի ձեզի քաւութիւն պիտի բնէ ՚ձեզ մաքրելու համար , որ ձեր բոլոր մեղքերէն մաքրուիք Տէրոջը

31 առջեը ։ Շաբաթ ձեզի հանգստութեան շաբաթ պիտի ըլլայ , և յաւիտենական կանոնով մը պիտի

32 խոնարհեցնէնք ձեր անձերը ։ Եւ իր հօրը տեղը քահանայութիւն բնէլու համար ՚ օծուած ու ՚ի օրհնուած քահանան քաւութիւնը պիտի բնէ , և ՚հագնի կտաւէ հանդերձները՝ սրբոյն սուրբ հանդերձները ։

33 ՚Ի ամենասուրբ տեղին համար քաւութիւն պիտի բնէ , և ժողովքի խորանին համար ու սեղանին համար քաւութիւն բնէ , և քահանաներուն ու ժողովրդին բոլոր ժողովուրդին համար քաւութիւն

34 բնէ ։ ՚Ի՛ Եւ սա իսկ ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ՝ Իսրայէլի որդոցը համար իրենց բոլոր մեղքերուն քաւութիւն բնելու ՚ տարին անգամ մը ։ Եւ Ահիկայ Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս բրաւ ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Ամէն մարթ ուսա անասուններուն արիւնը Տէրոջը պիտի մատուցնէր խորանին դռանը քով ։ 7 Դեւերուն զոհ բնելը կարգելուի ։ 10 Ամէն արիւնուս բանը ։ 15 ու մեռածը և գազանի դիշատուածը ուտելը կ՚արգիլուի ։

1 Ա՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին բ-
2 անելով , խօսէ Ահարոնին ու անոր որդոցը և Իսրայէլի բոլոր որդոցը , ու բսէ անոնց , Բա է որ
3 Տէրը պատուիրեց՝ բսելով , Իսրայէլի տունէն ով որ ՚աքէսան մը կամ ոչխար մը և կամ այծ մը բանակին մէջ մորթէ , կամ բանակէն
4 դուրս մորթէ , ՚Եւ Տէրոջը խորանին առջեը Տէրոջը զոհ մատուցանելու համար՝ ժողովքի խորանին դուռը չբերէ , արիւն պիտի սեպուի ան մարդուն . անիկայ արիւն թափած է , ու ան մարդը ՚ի իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի ։ Որպէս զի Իսրայէլի որդիքը
5 ան զոհերը ՚որ հիմա գաշտի մէջ կը մորթեն , Տէրոջը բերեն , այսինքն ժողովքի խորանին դուռը քահանային բերեն , և խաղաղութեան զոհերու համար զա-
6 նոնք Տէրոջը զոհեն ։ Եւ քահանան սրակէ արիւնը ժողովքի խորանին դուռը՝ Տէրոջը սեղանին վրայ , ու ՚ճարպը անոյշ հոտի համար այրէ Տէրոջը առջեը ։
7 Եւ իրենց զոհերը այլ չզոհեն ՚ի դեւերուն՝ որոնց ետեւէն ՚ընթ՚ացել պոռնկութիւն բրին . սահկայ ա-
նոնց յաւիտենական կանոն պիտի
8 ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ ։ Եւ պիտի բսես անոնց , Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ՚ողջակէզ կամ զոհ մատուցանելու
9 ըլլայ , Եւ զանիկայ ՚Տէրոջը մատուցանելու համար ժողովքի խորանին դուռը չբերէ , ան մարդը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի ։

10 ՚Եւ Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ինչ և իցէ արիւն ուտելու ըլլայ , Ես իմ երեսս անոր դնեմ ուտող անձին վրայ պիտի անկեմ , ու զանիկայ իր ժողովուրդին
11 դէն մէջէն կորսընցնեմ . ՚Ի ինչու որ մարմնին կենդանութիւնը արիւնին մէջն է . և ես ձեզ տուի ան , որ սեղանին վրայ ՚Հոգիներուն համար քաւութիւն բնէք . քանզի ՚Հոգիին համար քաւութիւն
12 բնողը արիւնն է ։ Ասոր համար Իսրայէլի որդոցը բսի , Ձեզմէ մէկը արիւն չուտէ . ձեր մէջը պանդխտացած օտարականն ալ
13 բրիւն չուտէ ։ Եւ Իսրայէլի որդոցմէ կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականէն մէկը ՚ուտելու վայրենի անասուններ կամ թռչուններ որս որսալու ըլլայ , ՚անոր արիւնը պիտի թափէ , ու ՚Հողով ծածկէ
14 ան ։ ՚Ինչու որ ամէն մարմնին կենդանութիւնը իր արիւնն է . անիկայ է բուն կենդանութիւնը . ուստի Իսրայէլի որդոցը բսի , Բնաւ մարմնի մը արիւնը պիտի չուտէք , քանզի ամէն մարմնին կենդանութիւնը իր արիւնն է . ով որ ուտէ ան՝ պիտի կորսուի ։
15 ՚Եւ երկրացիներէն կամ օտարականներէն՝ դի կամ դիշատուած ուտող ամէն մարդ ՚իր լեռները պիտի լուայ , ՚ու ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրիկուն անմաքուր
16 ըլլայ , ու Թ՚ը մաքուր ըլլայ . Իայց թէ որ չլուայ զանոնք , և իր մարմինը չլուայ , ան ատոնը ՚իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Անօրինութեան ամուսնութիւններուն համար ։ 19 Անօրինութեան ցանկութիւններուն համար ։

1 Ա՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բ-
2 անելով , խօսէ Իսրայէլի որդո-

ն · ք · գԲ · 1490

ի Գէ · գ · 2 ·
ղ Եղ · իԲ ·
18 · Գէ · գ ·
5 · 11 · 16 ·
գ · 31 · թուա ·
ժը · 17 ·
ի ր Օր · լը ·
17 · ր Ա՞ն ·
ժա · 15 ·
Ասդ · ծգ ·
37 · ա Կոր ·
ժ · 20 ·
Ցայտ · Թ ·
20 ·
ը Եղ · ւգ ·
15 · Գէ · ի ·
5 ր Օր · լա ·
16 · Եզեկ ·
իգ · 8 ·
ի Գէ · ա · 2 ·
3 ·
ք ՀՀր 4 ·
ի Ծն · իՀ · 4 ·
Գէ · գ · 17 ·
է · 26 , 27 ·
ժԲ · 26 · ր
Օր · ժը ·
16 , 23 · ժէ ·
23 · աՁօՆ ·
ժգ · 33 · Ե-
զեկ · իգ · 7 ·
ղ Գէ · ի · 3 ·
5 · 6 · իգ ·
17 · Եբեմ ·
իգ · 11 ·
Եզեկ · ժգ ·
8 · ժէ · 7 ·
ի ՀՀր 14 ·
ի Ա՞ատ · իգ ·
28 · Ա՞ար ·
ժգ · 24 ·
Հաղ · գ ·
25 · է · 9 ·
Եփե · ա · 7 ·
Կող · ա · 14 ·
20 · Եբր ·
ժգ · 12 · ա
Պետ · ա · 2 ·
ա Ցօհ · ա ·
7 · Ցայտ ·
ա · 5 ·
ն Եբր · Թ ·
22 ·
ճ Գէ · է · 26 ·
յ ր Օր · ժը ·
16 · 24 · ժէ ·
23 ·
ղ Եզեկ · իգ ·
7 ·
ֆ ՀՀր 11 · 12 ·
Ծն · Թ · 4 ·
ր Օր · ժը ·
23 ·
ղ Եղ · իը · 31 ·
Գկ · Եր · 8 ·
ր Օր · ժգ ·
21 · Եզեկ ·
գ · 14 · իգ ·
31 ·
յ Գէ · ժա ·
25 ·
Ն Գկ · ժէ · 5 ·
ղ Գկ · է · 1 ·
է · 18 · ժԲ ·
8 · թուա ·
ժԲ · 20 ·

ՆԱՀԱՏԱԿ
1490

ՀՄԻ 4 · ԵԼ· 7 · 7 · ՊԼ· ԺԱ.44.ԺԹ. 4 · 10 · 34 · Ի· 7 · ԵԳԿ· Ի· 5 · 7 · 19 · 20 ·

Բ ԵԳԿ· Ի· 7 · 8 · ԻԿ· 8 ·

Է ԵԼ· ԻԿ· 24 · ՊԼ· Ի· 23 · Բ Օր· ԺԲ· 4 · 30 · 31 ·

Ը Բ Օր· 7 · 1 · 2 · 7 · 1 · ԵԳԿ· Ի· 19 ·

Թ ԵԳԿ· Ի· 11 · 13 · 21 · Ղբ· Ժ· 28 · ՀՈՎ· Ժ· 5 · ՊԱՂ· 7 · 12 ·

Ժ ԵԼ· 7 · 2 · 6 · 29 · ՄԱԳ· 7 · 6 ·

ԺԱ ՊԼ· Ի· 11 · Ը ՆՀԽ· ԽԹ· 4 · ՊԼ· Ի· 11 · Բ Օր· ԻԲ· 30 · ԻԱ· 20 · ԵԳԿ· ԻԲ· 10 · ԱՄՍ· Բ· 7 · ՍԱՂ· Ե· 1 ·

ԺԲ ՊԼ· Ի· 17 · ՐԹՈՎ· Ժ· 9 · 12 · ԵԳԿ· ԻԲ· 11 ·

ՔՊԼ· Ի· 19 ·

ԺԳ ՊԼ· Ի· 20 ·

ԺԴ ՆՀԽ· ԼԲ· 18 · 26 · ՊԼ· Ի· 12 · ԵԳԿ· ԻԲ· 11 ·

ԺԵ ՊԼ· Ի· 21 · ՄԱԱ· Ժ· 4 · ՏԻՄ Բ Օր· ԻԱ· 5 · ՄԱԱ· ԻԲ· 24 · ՄԱԲ· Ժ· 19 ·

ԺԶ ՊԼ· Ի· 14 ·

ԺԷ ՊԱՏՄ· ԱԱ· 6 · 8 ·

ԺԸ ՊԼ· Ի· 18 · ԵԳԿ· Ժ· 6 · ԻԲ· 10 ·

ՅԳ· Ի· 10 · ԵԼ· Ի· 14 · Բ Օր· Ե· 18 · ԻԲ· 22 · ԱՌԱԿ· Գ· 29 · 32 · ՄԱԳ· Գ· 5 · ՄԱԱ· Ե· 27 · ՀԸՌՈՎ· Բ· 22 · ՍԱՂՈՐ· Գ· 9 · ԵՀՐ· Ժ· 4 ·

Ի Գ ԹՈՒԳ· Ժ.ա· 7 · 33 · ԴԱՐ· Կ· 43 ·

Ձ ՊԼ· Ի· 2 · Գ ԹՈՒԳ· Ժ· 3 · ԻԱ· 6 · ԻԲ· 10 · ԵՐԵՄ· Ժ.Ի· 5 · ԵԳԿ· Ի· 31 · ԻԳ· 37 · 39 ·

Ղ ՊԼ· Ժ.Բ· 12 · Ի· 3 · ԻԱ· 6 · ԻԲ· 2 · 32 · ԵԳԿ· ԼԳ· 20 · ԸՀ· ՄԱԳ· Ա· 12 ·

Յ ՊԼ· Ի· 13 · ՀՈՎ· Ա· 27 · ՍՂՈՐ· Գ· 9 · 10 · ՏԻՄ· Ա· 10 ·

Ն ՊԼ· Ի· 15 · 16 · ԵԼ· ԻԲ· 19 ·

Շ ՊԼ· Ի· 12 · ՀՅՍ 29 · ՄԱԱ· Ժ.Ե· 18 · 19 · 20 · ՄԱԲ· Կ· 21 · 22 · 23 · ԱՂՈՐ· Գ· 17 ·

Ո ՊԼ· Ի· 23 · Բ Օր· Ժ· 12 ·

Չ ԹԱԱ· ԼՀ· 34 · ԵԶԵՄ· Բ· 7 · Ժ· 18 · ԵԳԿ· ԼԳ· 17 ·

Պ ՍԱՂ· ԽԹ· 32 · ԵՍ· ԻԳ· 21 · ԵԶԵՄ· Ա· 9 · 29 · ԹԳ· 9 · Ժ· 10 · ԻԳ· 2 · ՈՎԱ· Բ· 13 · Բ· 13 · ԼԹ· 9 ·

Ջ ՀՅՍ 28 ·

Ռ ՀՅՍ 5 · 30 · ՊԼ· Ի· 22 · 23 ·

Ս ՊԼ· Ի· 22 · ԵԶԵՄ· ԼԹ· 19 · ԵԳԿ· ԼԳ· 13 · 17 ·

Վ ՀՅՍ 3 · 26 · ՊԼ· Ի· 23 · Բ Օր· Ժ· 9 ·

Տ ՀՅՍ 24 ·

Ր ՀՅՍ 2 · 4 ·

Ց ՊԼ· Ի· 12 · ԵԶԵՄ· ԼԹ· 19 · ԵԳԿ· ԼԳ· 13 · 17 ·

Ւ ՊԱՏՄ· ԺԶ· 14 · ԻԲ· 16 · ՊՂՈՍ· Ա· 16 · ԵԼ· Ի· 8 · ԼԱ· 13 · ԵԼ· Ի· 4 · ՊԼ· ԻԳ· 1 · ԱՄՈՍ· Ժ· 14 · ՁԱՂ· Կ· 21 ·

ՅԳ· Ժ· 44 · Ի· 7 · 26 ·

ը զատուած կնկան մը չմօտենան՝ անոր մերկութիւնը բանալու ։
20 Եւ ՝ի զուգացուածութենան համար քու դրացիիդ կնկանը հետ չպատահիս , անոր հետ պղծուելով ։
21 Քու սերունդիդ ԱՄողքէրին համար ՝ի բոլ անցընելու չթողուս , և ՝ի քու Աստուծոյդ անունը չպղծես ։ Ես եմ Տէրը ։
22 Ծնա . Եւ եմ Տէրը ։ Եւ արուի հետ կնկան հետ պատկերս պէս չպառկիս . պղծութիւն է ան ։
23 Եւ բնաւ անասունի մը հետ չզուգաւորիս , անոր հետ պղծուելով . ու բնաւ կինկ մը անասունի մը առջև չկայնի անոր հետ զուգաւորելու . Հգարշութիւն է ան ։
24 Ասոնց ամենուն պղծուելով պղծուեցան ան ազգերը՝ որ ես ձեր առջևէն պիտի վռնտեմ ։ Եւ ան երկիրը պղծուելովը՝ Հանոր անօրէնութիւնը անոր վրայ պիտի հաստատանամ , ու ան երկիրը իր բնակիչները Հպիտի փսխէ ։ Ուստի դուք իմ կանոններս ու դատաստաններս պահէք , ու ամե պղծութիւններէն մէկն ալ չընէք , ոչ երկրացին , ոչ ալ ձեր մէջը պանդխտացող օտարականը .
27 Քանզի ձեզմէ առաջ եղած ան երկրին մարդիկը ասոր բոլոր պղծութիւնները րրին ու ան երկիրը պղծուեցաւ ։ Ո՞րեմն չէ՛ որ երկիրը ձեզ ալ դուրս փսխէ՝ ան պղծած ատենդ , ինչպէս որ ձեզմէ առաջ եղած ազգերը փսխեց ։ Քանզի ով որ ասոնց ամենն պղծութիւններէն մէկը ընելու ըլլայ , ան ընող անձերը իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուին ։ Ուստի իմ հրամաններս պահէք , Հոր ձեզմէ առաջ գործուած պիղծ սովորութիւններէն ոեւէ չընէք , ու անոնցմով չպղծուիք . Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

ԳԼ· ԺԹ

1—37 Զանազան օրէնքներու կրկնութիւն ։

1 Խօսեցաւ Տէրը Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոց բոլոր ժողովին ու բան անոնց , Դուք սուրբ եղէք , ինչու որ ես ձեր Եհովայ Աստուածը սուրբ եմ ։
3 Ձեր ամէն մէկը իր մօրմէն ու իր Հօրմէն պիտի վախնայ , և ՝իմ շաբաթներս պիտի պահէք . Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։
4 Կուռ քերուն մի դառնաք ,

Բ ՊԼ· Ի· 12 · Գ ԹՈՒԳ· Ժ· 16 · Դ ԵՒ· Ի· 4 · ՊԼ· ԻԳ· 1 · Ե ՍԱՂ· Ժ· 14 · Զ ՁԱՂ· Կ· 21 ·

Ն · ք · ՃԾ · 1490

Ե և ձեզի ձուլածոյ աստուածներ մի շինէք. և եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

5 Եւ ընծէք որ խաղաղութեան զոհ մատուցանէք Տէրոջը, անոնք մատուցանէք զձեզ կամաւորութեամբ։

6 Ուտուցէք՝ որ ընդունելի ըլլայ ձեզի մատուցած օրինակը և հետևեալ օրն ալ պիտի ուտուի. ու երրորդ օրուան մնացածը կրակով

7 պիտի այրուի։ Եւ թէ որ անկէ երրորդ օրը ուտուելու ըլլայ, ան

8 պիղծ է, պիտի չընդունուի։ Եւ զանիկայ ուտողը իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ, ինչու որ Տէրոջը սուրբ բանը պղծեց, ու ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի։

9 Եւ երբ ձեր երկրին հունձքը հնձէլու առնիք՝ բու արտիդ եզերքը լմնան չընձեռնես, ու բու հունձքէդ ինչ

10 կած հասկերը չժողվես։ Եւ բու այգիդ ճոռաթաղ չընես, այսինքն այգիդիդ մէջ մնացած ողկոյզները չքաղես. զանոնք աղքատին և օտարականին համար թողուս. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

11 Գողութիւն մի ընէք. սուտ մի դնուցէք, և միմիկդ մի խաբէք.

12 Եւ երդմամբ անունովս սուտ մեղք գործեսի մի ընէք. ու ձեր Աստուծոյն անունը մի պղծէք. ես եմ Տէրը։

13 Բուդ դրացիդիդ զրկանք մի ընես, և յափշտակութիւն մի ընես. էջեգի վարձքով բանուորին օրէնքն վարձքը մինչ առաւօտ բու քովդ չմնայ։

14 Խուլին մի հայհոյեր, և ու կոյրին առջևը գայթակղութիւն մի դնես, հապա երկնչուի Աստուծմէդ վախցիր. ես եմ Տէրը։

15 Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն մի ընէք. աղքատին աջակողմնութիւն մի ընես, և մեծը մի շոյեր արդարութեամբ դատէ։

16 Բուդ ժողովուրդիդ մէջը չպախարակուիս ընելու չպատրաստիս. բու ընկերիդ արիւնը չմնանես. ես եմ Տէրը։

17 Եղբայրդ բու սրտիդ մէջը չատես. երկուի անպատճառ յանդիմանես, որ անոր համար մեղք

18 չկրես։ Վրէժ չառնես, և բու ժողովուրդիդ որդւոցը ոխ չպահես, հապա բու ընկերդ բու անձիդ պէս սիրես. ես եմ Տէրը։

19 Իմ կանոններս պահէք. բու անասունիդ մէկ տեսակը ուրիշ տեսակին հետ զուգաւորել չտաս. բու արտիդ մէջ զանազան սերմ չցանես. և երկու նիւթէ գործուած այլախառն հանդերձ չհագնիս։

20 Եւ թէ որ մէկը կնկան մը հետ պառկելով զուգաւորութիւն ընէ, ու անիկայ մէկու մը նշանուած աղախինն է ու փրկուած չէ, ոչ ալ անոր ազատութիւն տրուած, անոնք պիտի պատժուին. անոնք պիտի չմեռնին, ինչու որ կնիկը

21 ազատ չէր։ Եւ հարճը իր յանցանքին պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ ժողովքի խորանին դուռը, խոյ մը յանցանքի պատարագի համար։

22 Մայր։ Եւ քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը Տէրոջը առջևը քաւութիւն պիտի ընէ անոր իր բրած մեղքին համար. և անոր բրած մեղքը պիտի ներուի իրեն։

23 Ու երբոր ան երկիրը մտնէք, ուամէն տեսակ ծառեր անկէ՝ պտուղ ուտելու համար, ան ատոնք անոր պտուղը չթլփատուածի պէս անմաքուր պիտի սեպէք. ան ձեզի երեք տարի չթլփատուածի պէս սեպուի. պտուղը չուտուի.

24 Բայց չորրորդ տարին անոր բոլոր պտուղը Տէրը փառաւորելու համար սուրբ

25 պիտի ըլլայ։ Եւ հինգերորդ տարին անոր պտուղը պիտի ուտէք, որ իր արդիւնքը ձեզի համար աւելցունի. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

26 Ոչ։ Մի՛ ուտէք արիւնովը չուտէք. ոչնչացնէք և գուշակ

27 կութիւն չընէք։ Ձեր գլխաներսուն մազերը չկտրէք, ու բու մօրուքիդ եզերքը

28 չաւրես։ Եւ մէկու մը մեռելին համար ձեր մարմնոյն վրայ կտրածներ չընէք, ու ձեր վրան դիրի նշան չընէք. ես եմ Տէրը։

29 Աղջկդ պոռնիկ ընելով մի պղծեր, որ երկիրը պոռնկութեան մէջ չիյնայ, ու երկիրը չարութեամբ չլեցուի։

30 Իմ շաբաթներս պահէք, ու իմ սրբարանս յարգէք. ես եմ Տէրը։

31 Վհուկներուն մի նայիք, և չմնայողներուն քով մի հարցընէք, որ անոնցմով չպղծուիք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

32 Ալեր ճերմակածին առջևը ոտք կելլէր, և ծերը պատուէ, ու Աստուածմէդ վախցիր. ես եմ Տէրը։

33 Եւ թէ որ օտարական մը ձեր երկրին մէջ ձեր քովը պանդխտանալու գայ, չնեղէք զանիկայ։

Ն · ք · ՃԾ · 1490

Ը Օր · իբ · 9 · 10։

Ը Օր · իբ · 11։

Գ Թ · ժ · 15 · զ · 6։

Ը Օր · ժբ · 17 · 18։ Ռուտ · գ · 9։

Ա Թ · ժէ · 10 · ճ · ը Օր · ժբ · 23։

Ը Օր · ժբ · 10 · 11 · 14։ Ա թագ · ժէ · 23։ Գ թագ · ժէ · 17 · իա · 6։ Բ Մն · լդ · 6։ Մաղ · գ · 5։

Ա Գէ · իա · 5։ Երեմ · իէ · 26։ իբ · 37։ Նա · ժէ · 2։

Բ Գէ · իա · 5։ ը Օր · ժդ · 1։ Երեմ · ժդ · 6։ իբ · 37։

Ը Օր · իդ · 17։

Հմր 3։ Գէ · իզ · 2։ – Ժող · ե · 1։

Ել · իբ · 18։ Գէ · ի · 6 · 27։ ը Օր · ժբ · 10։ աթագ · իբ · 7։ ա Մն · ժ · 13։ Նա · ը · 19։ Գար · ժզ · 16։

Ա Ասա · ի · 29։ աՀմ · ի · 1։

Հմր 14։

Ել · իբ · 21 · իզ · 9։

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

– Եղ· ժբ· 48·49·
Բ Ր Օր· ժ· 19·

ֆ Հմր· 15·

Ր Ր Օր· իե· 13·15· Ա-ռակ· ժա· 1·ժդ·11· ի·10·

Ե Գվ· ժբ·4· 5·Ր Օր·դ· 5·6·ե·1· դ·25·

34 – Ձեր քոյրը պանդխտացող օտա-րականը ձեր երկրին բնակին պէս ըլլայ ձեզի, և Էքրա անձիդ պէս սիրես անիկայ, ինչու որ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտա-րական էիք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

35 ֆԴատաստանի մէջ անիրաւու-թիւն չընէք. կանդունի մէջ՝ կշեռքի մէջ ու չափի մէջ ալ։

36 Ր Ձեր կշեռքները լման, ձեր կէ-ֆ քարերը լման, ձեր արգուն լման ու հիմինը լման պիտի ըլլայ. ձեզ ե-գիպտոսի երկրէն հանող Տէրը ձեր

37 Աստուածը ես եմ։ Բ Ուստի իմ բոլոր կանոններս ու իմ բոլոր դա-տաստաններս պահէք, և ընէք անոնք. ես եմ Տէրը։

ԳԼ· Ի

1 Մոդբին զաւակ Նաւթթալը կ՚արգիլէ։ 4 Ընդ զաւակ մասուցիլը տեսնելով զանց ընողներուն պատիժը։ 6 Վհուկներու հե-ռատեսներուն համար։ 7 Սուրբ ըլլալու պա-տուէրը։ 9 Իր ծնողքը հայհոյողին։ 10 շը-նութիւն ընողներուն։ 11·14·17·19 ապդա-պղծին։ 13 արուագործին։ 15 և անասունի հետ պղծութիւն ընողին պատիժը։ 22 Ընտա-ծոյ հնազանդելու վրայով։ 27 Վհուկները չսպրեցընելու պատուէրը։

1 Ե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով, Եւս Իսրայէլի որ-դւոցը ըսես, Բ Իսրայէլի որդւոց-մէն և Իսրայէլի մէջ պանդխտացող օտարականներէն ով որ իր սերունդէն Մոդբին տայ, անշուշտ պիտի մեռցուի. ան երկրին ժողովուրդը քարերով պիտի քարկոծեն անիկա։
3 կայ։ Եւ Բես իմ երեսս ան մար-դուն վրայ պիտի անկնիմ, ու զա-նիկայ իր ժողովուրդին մէջէն կոր-ծանցընեմ, ինչու որ անիկայ իր սերունդէն Մոդբին տուած է՝ Բիմ սրբարանս պղծելու ու Բիմ սուրբ անունս անարդելու համար։
4 Եւ եթէ որ ան մարդը իր սերունդէն Մոդբին տուած ատոնը՝ ան երկ-րին ժողովուրդը չտեսնելու զայով՝
5 Հանիկայ չմեռցընեն, Ըն ատոնը Բես իմ երեսս պիտի անկնիմ ան մարդուն վրայ ու Հատոր բնտանի-քին վրայ, և անիկայ և Բ Մոդբին հետ պոռնկութիւն ընելու համար ան մարդուն ետեւէն բոլոր զացող-ները իրենց ժողովուրդին մէջէն
6 պիտի կորսընցնեմ։ Եւ ֆվհուկ-ներուն ու հմայողներուն ետեւէն երթալու դարձող մարդուն վրայ ալ երեսս պիտի անկնիմ, ու անի-կայ իր ժողովուրդին մէջէն կորսն-
7 ցընեմ։ Բ Ուստի սրբեցէք ձեր անձերը ու սուրբ եղէք, ինչու որ
8 ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։ Եւ Բես իմ կանոններս պահեցէք ու զանոնք. Բես եմ Տէրը որ ձեզ կը սրբեմ։
9 Բ Ով որ իր հայրը կամ իր մայրը անիծէ, անշուշտ պիտի մեռցուի. անիկայ իր հայրը կամ իր մայրը անիծեց, Հանոր արիւնը իր վրայ
10 ըլլայ։ Եւ Բ ով որ Հարեւ մարդու-մը կնկանը հետ շնութիւն ընէ, իր դրացիին կնկանը հետ շնութիւն ընողը անշուշտ պիտի մեռցուի. շնացողն ալ շնացեալն ալ պիտի
11 ֆեցուին։ Եւ ով որ իր հօրը կնկանը հետ պառկի, իր հօրը մեր-կութիւնը բացած է. անշուշտ ե-կուքն ալ պիտի մեռցուին. անոնց
12 արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։ Եւ եթէ որ մարդ մը իր հարսին հետ պառ-կի, անշուշտ երկուքն ալ պիտի մեռցուին. ֆդարշութիւն ըրին. անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
13 Եւ եթէ որ մարդ մը կնկան հետ պառկելու պէս արուի հետ պառ-կի, երկուքն ալ պղծութիւն ը-րին. անշուշտ պիտի մեռցուին. անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
14 Բ Եւ եթէ որ մարդ մը կնիկ մը ու անոր մայրը առնէ, անօրէնութիւն է. ան ալ անոնք ալ կրակով պի-տի այրուին, որ ձեր մէջը անօրէ-
15 նութիւն չըլլայ։ Եւ եթէ որ մարդ մը անասունի հետ պառկի, ան-շուշտ պիտի մեռցուի, ու անաս-
16 ունը պիտի սպաննէք։ Եւ եթէ որ կնիկ մը որ և իցէ անասունի հետ զուգաւորելու համար անոր մօտե-նայ, կնիկն ալ անասունն ալ պի-տի սպաննես. անոնք անշուշտ պի-տի մեռցուին. անոնց արիւնը իրենց
17 վրայ ըլլայ։ Եւ եթէ որ մարդ մը իր քոյրը առնէ՝ իր հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը, ու անոր մերկութիւնը տեսնէ, ու աղջիկն ալ անոր մերկութիւնը տեսնէ, չարութիւն է. անոնք իրենց ժո-ղովուրդին աչքին առջեւը պիտի կորսուին. անիկայ իր քրոջը մեր-կութիւնը բացաւ. իր անօրէնու-
18 թիւնը պիտի կրէ։ Եւ եթէ որ մարդ մը իր դաշտանին մէջ եղող կնկան մը հետ պառկի ու անոր մերկութիւնը բանայ, ինքը անոր աղբիւրը բացաւ, կնիկն ալ իր արեան աղբիւրը բացաւ. երկուքն ալ իրենց ժողովուրդին մէջէն
19 պիտի կորսուին։ Եւ քու մօ-րըդ քրոջը կամ քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը չբանաս. Ո՞ինչու որ եթէ մէկը իր ազգականին մեր-կութիւնը բանալու ըլլայ, Բր-ֆ–ՀՀ–Ը իրենց անօրէնութիւնը
20 պիտի կրեն։ Ե Եւ եթէ որ մարդ մը իր հօրեղբօրը կնկանը հետ պառկի, իր հօրեղբօրը մերկու-

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

Ե Եղ·լա·13· Գվ·իա·8· Եզեկ·ժե· 28·
Ֆ Եղ·իա· 17· Ր Օր· իե·16· Ա-ռակ·ի·20· Մատ·ժե· 4·5·
ֆ Հմր 11·12· 13·16·27· Բրնագ·ա· 16·
Հ Գվ·ժբ·20· Ր Օր·իը· 22· Յօշ· բ·4·5·
Ն Գվ·ժբ·8· Ղ Գվ·ժբ·15· ֆ Գվ·ժբ·23·
Ժ Գվ·ժբ·22· Ր Օր·իդ· 17· ֆ Տես Ծն·ի·18· 5· ֆ Դատ· ժե·22·
Ի Գվ·ժբ·17· Ր Օր·իե· 23·
Ա Գվ·ժբ·23· Ր Օր·իե· 21·
Ե Գվ·ժբ·9· Ր Օր·իե· 22· ֆ Տես Ծն·ի·12·
Ա Գվ·ժբ·19· Տես պ·ժե· 24·
Ղ Գվ·ժբ· 12·13·
Ե Գվ·ժբ·6·
Ղ Գվ·ժբ·14·

Թ·Ա·ԹԲ· 1490

թիւնը բացատ . անոնք իրենց մեղ-
ը պիտի կրեն . անզաւակ պիտի
21 մնանին ։ Եւ թէ որ մարդ մը իր
եղբօրը կնիկը առնէ , պղծութիւն
է ան . անիկայ իր եղբօրը մերկու-
թիւնը կը բանայ . անզաւակ պիտի
22 ըլլան ։ Ուստի իմ բոլոր կանոններս
և իմ բոլոր դատաստաններս պա-
հեցէք , ու ընէք անոնք , որ ան
երկիրը՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ
հոն բնակելու՝ Ղէւտիս չխոխէ ձեզ ։
23 Եւ պիտի չգալէք ան ազգերուն
սովորութիւններովը՝ որոնք ձեր
առջևէն պիտի վռնտեմ . քանզի
ասոնք ամէն բաները ըրին անոնք , ու
24 ես զզուեցայ անոնցմէ . Եւ ձեզի
ձեզի , Անոնց երկիրը դուք պիտի
ժառանգէք , ու ես անիկայ ձեզի
պիտի տամ ստացուածք ըլլալու ,
երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը
ըղձէ . ես եմ Տէրը ձեր Աստուա-
ծը՝ որ ձեզ ազգերէն զատեցի
25 ձեզ ։ Ուստի մաքուր ու անմա-
քուր անասուններուն միջեւցը՝ և
անմաքուր ու մաքուր թռչուննե-
րուն միջեւցը տարբերութիւն պե-
տի ընէք . ու ձեր անձերը չպղծէք
անասուններով կամ թռչուննե-
րով կամ գետնի վրայի բոլոր սո-
ղուններով՝ որոնք ես զատեցի ձեզի
26 իբրև անմաքուր ։ Եւ դուք սուրբ
պիտի ըլլաք ինծի . քանզի սուրբ եմ , ու ձեզ ընէի
ազգերէն զատեցի՝ որ իմն ըլլաք ։
27 Վհուկ կամ հմայող եղողը՝
թէ էրկ մարդ ըլլայ և թէ կնիկ՝
անշուշտ պիտի մեռցուին . քարե-
րով քարկոծեն զանոնք . Բանոնց
արիւնը իրենց վրայ ըլլայ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Քահանաները իրենց ա՛ր ազգականին համար
կրնային ապտ ըռնել ։ 6 Անոնք սուրբ պիտի
ըլլային , 8 ու սուրբ պիտի սեպուէին ։ 7 Հա-
սարակ քահանաներուն , 13 ու քահանայապե-
տին ամուսնանալուն վրայով ։ 17 Ընտա ու-
նեցող քահանային արգիլուած էր զոհ մատու-
ցանելը ։

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին , խօսէ
Ահարոնին որդւոցը՝ քահանա-
ներուն , ու ըսէ անոնց , Քահա-
նայ չը մկնուն հանուածը համար
անմաքուր չըլլայ իր ժողովուրդին
2 միջը . Բայց միայն իր մօտ ազգա-
կանին համար , որ կը մօտ իր մօրը ու
իր հօրը և իր որդւոյն ու իր աղջկա-
3 նը և իր եղբօրը համար , Եւ իր կոյս
քրոջը համար որ մօտ է իրեն ու
էրկան տրուած չէ , կրնայ անմա-
4 քուր ըլլալ . Անիկայ իր ժողո-
վուրդին միջը գլխաւոր մարդ ըլլա-
լէն , անմաքուր պիտի չըլլայ՝ ինք-
5 զինքը պղծելով ։ Անոնք գլուխ-
նին փեսակով կնատակ պիտի չը-
նեն , և իրենց մօրուքին եզերքը
չածիլեն , ու իրենց մարմինին վը-
6 րայ կտրածներ չընեն . Սուրբ
պիտի ըլլան իրենց Աստուծոյն . և
իրենց Աստուծոյն անունը չպղծե-
ն , ինչու որ Տէրոջը պատա-
րագները՝ իրենց Աստուծոյն
հացը անոնք կը մատուցանեն .
7 ուստի սուրբ պիտի ըլլան ։ Պոռ-
նիկ կամ պղծուած կնիկ չառնեն , և
ըիր էրիկէն արձակուած կնիկ մը
չառնեն . ինչու որ հաճոյ սուրբ
8 է իր Աստուծոյն ։ Ուստի պիտի
սրբես անիկայ , ինչու որ քու Ա-
ստուծոյդ հացը անիկայ կը մատու-
ցանէ . անիկայ սուրբ պիտի ըլլայ
քեզի , Քանզի ես Տէրս՝ որ ձեզ
9 կը սրբեմ , սուրբ եմ ։ Ընէ թէ
որ քահանայի մը աղջիկը պոռնկու-
թիւն ընելով պղծուելու ըլլայ , իր
հայրը կը պղծէ . անիկայ կրակով
պիտի այրուի ։
10 Ընէ իր եղբայրներէրն մեծ եղող
քահանան՝ որուն գլխուն վրայ օծ-
ման ձէթ թափուած է , ու զգես-
ները հագնելու օրինուած , էր
գլուխը պիտի չրանայ , և իր լա-
11 թերը չպատռէ , Եւ մեռած
մարդու մը քով չերթայ , ոչ
իր հօրը կամ իր մօրը հա-
12 մար անմաքուր ըլլայ . Էնէ
սրբարանէն դուրս չելլէ , ու իր
Աստուծոյն սրբարանը չպղծէ .
ինչու որ էր իր Աստուծոյն օծման
ձէթին պսակը իր վրան է . Ես եմ
13 Տէրը ։ Եւ անիկայ կոյս մը իրեն
14 կնիկ պիտի առնէ . Որբևարի կամ
արձակուած կամ պղծուած՝ մէ-
րոյ չառնէ . Հապա կնիկ ըլլա-
լը համար իր ժողովուրդէն կոյս
15 մը առնէ , Որ իր սերմը չպղծէ իր
ժողովուրդին մէջը , ինչու որ ես
եմ Տէրը՝ ո՛ր կը սրբեմ զանիկայ ։
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով , Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ ,
քու սերունդիդ իրենց ազգերուն
մէջ ով որ իր վրան արատ մը ունի ,
չթողուի մատնելու իր Աստուծոյն հա-
18 ցը մատուցանելու . Ինչու որ ըն-
արատ ունեցող մարդ մը պիտի չը-
մօտենայ . կույր մարդը՝ կաղը՝ կամ
կարճոտնը՝ կամ է՛ր ունեցողը՝
19 Կամ ոտքը կոտրած՝ կամ ձեռքը
20 կոտրած մարդը , կամ ապտակոտը՝
կամ թզուկը՝ կամ իր աչքին մէջ
բիծ ունեցողը՝ կամ քոսոտը՝ կամ
որքինուոտը՝ կամ ե՛ւ փշտանկեր .
21 Ահարոն քահանային սերունդէն
արատ մը ունեցող մարդը՝ Տէ-
րոջը պատարագները մատուցանե-
լու պիտի չմօտենայ , հոնչ արա-

Ն·Ա·ԹԲ· 1490

Գ·Լ·Ա·ԺԲ· 21·ԺԲ·12·

Է Եզեկ·խգ· 22·

Ը Տես Ր Օր· խգ·1·2·

Ի Գլ·ի·7· 8·

Ժ Նե·ա·24·

ԺԱ Եւ·իԹ· 29·30· Գլ· ր·12· Ժգ· 32· Թոս· լե·25·

ԺԲ Եւ·իր·2· Գլ·Ժգ·32·

ԺԳ Գլ·Ժ·6·

ԺԴ Թոս·ԺԹ· 14· Տես Չիր 1·2·

ԺԵ Գլ·Ժ·7·

ԺԶ Եւ·իր·36· Գլ·ր·9· 12·30·

ԺԷ Չիր 7· Եզեկ·խգ· 22·

Ա Չիր 8·

Բ Գլ·Ժ·3· Թոս·Ժգ· 5· Ասգ· կե·4·

Գ Պահպանեալ է միայն·

Դ Գլ·իր· 23·

Ե Ելք·իգ· 1·

Զ Պահպանեալ է միայն·

Է Չիր 6·

Ը Գլ·Ժ·7·

Թ Ելք·իգ· 1·

Ժ Ելք·իգ· 2·

ԺԱ Ելք·իգ· 3·

ԺԲ Ելք·իգ· 4·

ԺԳ Ելք·իգ· 5·

ԺԴ Ելք·իգ· 6·

ԺԵ Ելք·իգ· 7·

ԺԶ Ելք·իգ· 8·

ԺԷ Ելք·իգ· 9·

ԺԸ Ելք·իգ· 10·

ԺԹ Ելք·իգ· 11·

Ի Ելք·իգ· 12·

Ի Ելք·իգ· 13·

Ի Ելք·իգ· 14·

Ի Ելք·իգ· 15·

Ի Ելք·իգ· 16·

Ի Ելք·իգ· 17·

Ի Ելք·իգ· 18·

Ի Ելք·իգ· 19·

Ի Ելք·իգ· 20·

տաւոր ըլլալով՝ իր Աստուծոյն հայրը մատուցանելու պիտի չմտաե-
22 նայ ։ Անիկայ իր Աստուծոյն հացը պիտի ուտէ ։ թէ ՚ամենա-
սուրբ բաներէն և թէ Ն՚սուրբ բա-
23 ներէն . Միայն վարագուրին քովը պիտի չմտնէ , և սեղանին չմօտե-
նայ , ինչու որ արատ ունի , ու Ւիմ սուրբ բաներս չպղծէ , քանզի
24 անոնք սրբող Տէրը ես եմ ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ ամ բոլոր Ա՚հա-
րոնին ու անոր որդւոցը և Իսրա-
յէլի բոլոր որդիներուն ։

ԳԼ . ԻԶ

1 Քահանայք իրենց անմաքրութեան ժամանակը սուրբ բաներու մօտենալու չէին ։ 6 Ի-
րենց մաքրութիւնն վերյայ ։ 10 Քահանային ընտանիքին ալ իրաւունք ունէր սուրբ բաներ-
էն ուտելու ։ 17 Զոհ մատուցելու ամա-
նոնք անարատ ըլլալու էր ։ 26 Ութօրեան չեղած անասուն մը Տէրոջը պիտի չմատու-
ցուէր ։ 29 Շնորհակալութեան զոհը ուտե-
լուն պատուէրները ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բա-
2 լով ։ Խօսէ Ա՚հարոնին ու անոր որդւոցը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը հա-
մառօտէ սուրբ բաներէն զգոյշ կե-
նան , և Ի՚իմ սուրբ անունս չպղծեն
ամ ես Տէրը ։ որ ես կը սրբեմ ։
3 Եւ ես եմ Տէրը ։ Ըսէ անոնց , Ձեր բոլոր սերունդէն ձեր ազգերուն
մէջ՝ ով որ Ւիր անմաքրութիւնը իր վրան ունենալով մօտենայ ան
սուրբ բաներուն՝ որ Իսրայէլի որ-
դիքը կը սրբեն Տէրոջը , ան անձը իմ առջեւս պիտի կորսուի . ես
4 եմ Տէրը ։ Ո՚վ որ Ա՚հարոնին զերդին բորոտ ըլլայ , կամ Ե՚ծորմի ու-
նենայ , սուրբ բաներէն պիտի չու-
տէ Ը՚մինչև որ մաքրուի ։ և Ե՚ով որ մեռելի պղծուած բանի մը դպչի , կամ ՚մարդ մը՝ որուն զուգա-
ւորութեան սերմի իրմէն ելած է ,
5 կամ Ե՚ով որ դպչի որ և իցէ սո-
զունի մը՝ որով կրնայ անմաքուր ըլլալ , կամ Ե՚մարդու մը՝ որմէն
կրնայ անմաքուր ըլլալ , որ և իցէ անմաքրութիւն որ անիկայ ունե-
6 նայ , Անոնց դպչող մարդը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ,
և սուրբ բաներէն չուտէ , հա-
պա Ւիր մարմինը ջրով լուայ .
7 Եւ երբ արեգակը մտնէ , մա-
քուր պիտի ըլլայ , ու ետքը սուրբ
բաներէն ուտէ , ինչու որ Ւան իր
8 հացն է ։ Ի՚անիկայ մեռած կամ գազանաբեկ պիտի չուտէ , որ ա-
9 նով չպղծուի . Ես եմ Տէրը ։ Եւ Ւիմ կարգադրութիւնս պիտի պա-
հեն , Ե՚որ անոր համար մեղք չկր-
բեն , ու ան պղծելնուն համար չր-
մեռնին . ես եմ Տէրը որ զանոնք
կը սրբեմ ։

10 Ի՚րեան օտարական մը սուրբ բանէ պիտի չուտէ . քահանային հիւրը կամ վարձկանը սուրբ բանէ պիտի
11 չուտէ ։ Բայց քահանային իր ըս-
տակովը ծախու առած անձը ու իր տունը ծնածը անկէ պիտի ուտէ .
հանուր անոր կերակուրէն պիտի
12 ուտեն ։ Թէ որ քահանային աղ-
ջիկը օտարականի մը հետ ամուս-
նանայ , անիկայ նուիրուած սուրբ
13 բաներէն պիտի չուտէ ։ Բայց թէ որ քահանային աղջիկը որբևարի կամ արձակուած ըլլայ ու զաւակ
չունենայ , Ե՚և իր հօրը տունը դառ-
նայ , ան ապրիլը Ւիր աղջկութեանը ժամանակին պէս՝ իր հօրը հացէն պիտի ուտէ . սակայն բնաւ օտա-
րական մը անկէ չուտէ ։
14 Եւ թէ որ մարդ մը անդիտա-
թեամբ սուրբ բանէ մը ուտէ , ա-
նոր վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցնէ , ու սուրբ բանովը մէկ-
15 տեղ քահանային տայ ։ Եւ Իս-
րայէլի որդւոցը Տէրոջը մատու-
ցած Ն՚սուրբ բաները չպղծեն .
16 Ու իրենց սուրբ բաները ու-
տելով՝ Ն՚յանցանաց անօրէնու-
թիւնը իրենց վրայ չբերեն ։ ինչու
որ ես եմ Տէրը որ զանոնք կը
սրբեմ ։

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
18 սելով ։ Խօսէ Ա՚հարոնին ու անոր որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որդւո-
ցը , ու ըսէ անոնց , Ե՚Իսրայէլի տունէն կամ Իսրայէլի մէջ Բ՚նակող
օտարականներէն՝ անոնց ողջակէզի համար Տէրոջը մատուցածը իրենց
բոլոր ուխտերուն և բոլոր կամաւոր ընծաներուն համար , իր զոհը մա-
19 տուցանող ամէն մարդը , Ը՚նդու-
նելիի՝ ոչխարներէն կամ այծերէն անարատ արու պիտի մատուցանէ , որ
20 ձեզի համար ընդունելի ըլլայ ։
Բնաւ արատ մի ունեցողը պիտի չմատուցանէք , ինչու որ ձեզի հա-
21 մար ընդունելի չըլլար ։ Եւ Ը՚ով որ հաստատելու համար կամ կամաւոր
ընծայի համար՝ Ո՚վ որ արջառ-
ներէն կամ ոչխարներէն Տէրոջը խաղաղութեան զոհ մատուցանե-
լու ըլլայ , անարատ պիտի ըլլայ ան,
որ ընդունուի . բնաւ արատ պիտի
22 չըլլայ անոր վրայ ։ Կոյր կամ ծռ-
խոշը կոտրած կամ կտրուած
կամ խաղաղարատ ունեցողը՝ կամ
քոսոտ կամ որբևնոտ եղածնե-
րէն Տէրոջը պիտի չմատուցանէք ,
ոչ ալ Ո՚ատոնցմէ Տէրոջը պատա-
րագի համար սեղանին վրայ պիտի
23 դնէք ։ Բայց անդամներուն մէջ Ո՚աւելորդութիւն կամ պակասու-
թիւն ունեցող զուարակը կամ
ոչխարը կամաւոր ընծայի համար

Ն . Ը . Գ . 1490

ՅԳՒ . Ը . 3 ։ 10 ։ Գ . 17 ։ 20 ։ Է . 1 ։ Իզ . 9 ։ Թոբ . Ժը . 9 ։
Ն Գ՚Ի . 10 ։ 11 ։ 12 ։ Թոբ . Ժը . 19 ։
Ե Ղ՚Ծ 12 ։

Ա Թոբ . Գ . 3 ։
Բ Գ՚Ի . Ժը . 21 ։
Գ Եզ . Իը . 38 ։ Թոբ . Ժը . 32 ։ Բ Օր . Ժե . 19 ։
Դ Գ՚Ի . Է . 20 ։

Ե Գ՚Ի . Ժե . 2 ։
Զ Գ՚Ի . Ժգ . 2 ։ Ժե . 13 ։
Է Թոբ . Ժթ . 11 ։ 22 ։
Ը Գ՚Ի . Ժե . 16 ։
Թ Գ՚Ի . Ժա . 24 ։ 43 ։ 44 ։
Ժ Գ՚Ի . Ժե . 7 ։ 19 ։

Ի Գ՚Ի . Ժե . 5 ։ Իբր . Ժ . 22 ։
Լ Գ՚Ի . Խա . 22 ։ Թոբ . Ժը . 11 ։ 13 ։
Խ Եզ . Իը . 31 ։ Գ՚Ի . Ժե . 15 ։ Եզեկ . Իգ . 31 ։
Ծ Եզ . Իը . 43 ։ Թոբ . Ժը . 22 ։ 32 ։

Ն . Ը . Գ . 1490

Ա Տես ա Թագ . Խա . 6 ։

Բ Թոբ . Ժը . 11 ։ 13 ։

Գ Ծն . Լը . 11 ։

Դ Գ՚Ի . Ժ . 14 ։ Թոբ . Ժը . 11 ։ 19 ։

Ե Գ՚Ի . Ն . 15 ։ 16 ։

Զ Թոբ . Ժը . 32 ։
* Կ՚ըսէ Ո՚ւոնց անոնց վրայ չանցանան անօրէնու-
թիւնը չբե-
րեն՝ Երբոր անոնք Ի-
րենց սուրբ բաները ու-
տէն ։

Է Ղ՚Ծ 9 ։
Ը Գ՚Ի . Ա . 2 ։ 3 ։ 10 ։ Թոբ . Ժե . 14 ։

Թ Ղ՚Ա . 3 ։

Ժ Գ՚Ի . Ա . 3 ։

ԺԱ Բ Օր . Ժե . 21 ։ Ժէ . 1 ։ Մատ . Ա . 8 ։ 14 ։ Եփես . Ե . 27 ։ Երբ . Թ . 14 ։ Ա Պետ . Ա . 19 ։

ԺԲ Գ՚Ի . Է . 16 ։ Թոբ . Ժե . 3 ։ 8 ։ Բ Օր . Իգ . 21 ։ 23 ։ Մատ . Կա . 8 ։ Կ . 1 ։ Յակ . Ե . 4 ։ 5 ։

ԺԳ Գ՚Ի . Գ . 1 ։ 6 ։

Ղ Ղ՚Ծ 20 ։ Մատ . Ա . 8 ։

ԺԴ Գ՚Ի . Ա . 9 ։ 13 ։ Գ . 3 ։ 5 ։

ԺԵ Գ՚Ի . Խա . 18 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1490

մատուցանեմ . սակայն ուխտի հա-
24 մար պիտի չընդունիմ ան : Ա-
ռաքելքը ճմլուածը կամ ճզմուա-
ծը կամ փրցուածը կամ կրտ-
րուածը չմատուցանէք Տէրոջը ,
և ձեր երկրին մէջ չընէք ա֊ ի֊
25 Նէրը : Եւ օտարականի մը ձեռ-
քէն ա֊ ամէն ասոնցմէ ֊ձեր Ա-
ստուծոյն պատարագ չմատու-
ցանէք , ինչու որ ֊անոնց մէջ
խեղութիւն ու արատ կայ . ա-
նոնք ձեզի համար ընդունելի պիտի
չըլլան :
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
27 ըսելով , ֊Երբոր զուարակ կամ
ոչխար կամ այծ ծնանի , եօթը օր
իր մօրը քով պիտի մնայ . և ութե-
րորդ օրը ու անկէ ետքը Տէրոջը
ընդունելի պիտի ըլլայ պատարագի
28 ընծային համար : Եւ կովը կամ
ոչխարը ֊իր ձագովը միևնոյն օրուան մէջ չմորթէք :
29 Եւ երբոր ֊դոհութեան զոհ մա-
տուցանէք Տէրոջը , ա֊ամէն պիտի
մատուցանէք որ ձեզի համար ըն-
30 դունելի ըլլայ . նոյն օրը պիտի ու-
տուի անկից , ֊անկէ մինչև առ-
տու չթողուք . ես եմ Տէրը :
31 ՚Ուստի իմ պատուիրաններս
պահէք , և ընէք անոնք . ես
32 եմ Տէրը : ֊Եւ իմ սուրբ ա-
նունս չպղծէք , որ ֊ես սրբ-
րուիմ Իսրայէլի որդւոցը մէջ :
ես եմ Տէրը որ ֊ձեզ կը սրբեմ .
33 ֊Որ ձեզի Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար՝
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանելի .
ես եմ Տէրը :

ԳԼ · ԻԳ

1 Տէրոջը ժողովը , 3 շաբաթը , 4 ե. գառիկը , 9 երախայրիներուն , 15 ու Պենտեկոստէին ժողը պահելու վրայով , 22 Հունձքին միացած հասկերը ու այդ հունձքի ձրիները յժողվելու պատուէրը , 23 Փող հնչեցնելու ժողը , 26 Քաւութեան օրը , 33 Տաղաւարահարաց ժողը :

1 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսե-
2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու բսէ անոնց , ֊Տէրոջը ժողովը
որ դուք ֊ի֊ սուրբ ժողով պիտի
կոչէք , իմ ժողովս ասոնք են .
3 ֊Վեց օր գործ գործուի , բայց
եօթներորդ օրը Հանգստութեան
շաբաթը ըլլայ սուրբ ժողով է .
բնաւ գործ պիտի չգործէք . Տէ-
րոջը շաբաթ ըլլայ ձեր բոլոր
բնակութեանցը մէջ :
4 ֊Տէրոջը ժողովը՝ որ իրենց ատե-
նին հաւմնամատ սուրբ ժողովներ պի-
5 տի քարոզէք , ասոնք են : Ա֊ռա-
ջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
իրիկուան դէմ Տէրոջը զատիկն է .
6 Եւ նոյն ամսուն տասնհինգերորդ
օրը բաղարջակերաց տօն է Տէրոջը .
եօթը օր բաղարջ պիտի ուտէք :
7 Ա֊ռաջին օրը սուրբ ժողով պիտի
ունենաք . բնաւ ծառայութեան
8 գործ պիտի չգործէք : Եւ եօթը օր
պատարագ պիտի մատուցանէք
Տէրոջը . եօթներորդ օրը սուրբ
ժողով պիտի ըլլայ . բնաւ ծառա-
յութեան գործ պիտի չգործէք :
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
10 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու
բսէ՝ անոնց , ֊Երբոր մտնէք այն եր-
կիրը որ ձեզի կու տամ , ու անոր
հունձքը հնձէք , ըձեր հունձքին
երախայրի որպէս մը քահանային
11 բերէք . Ան ալ ֊Տէրոջը առջևը ե-
րեցրնելով՝ պիտի մատուցանէ ո-
րան , որ ձեզի համար ընդունելի ըլ-
լայ . քահանան շաբաթին հետևեալ
12 օրը պիտի մատուցանէ ան : Եւ ո-
րան մատուցած օրերնիդ՝ ողջակէզի
համար մէկ տարեկան անարատ գառ
մը մատուցանէք Տէրոջը .
13 ֊Եւ անոր հացի ընծան եղով շա-
ղուած երկու տասնորդ բարակ
ալիւր պիտի ըլլայ . ա֊ոչխարի անու-
շահոտ պատարագի համար է Տէ-
րոջը . և անոր թափելու նուէրը
հիմնէին չորրորդ մասը գինի պիտի
14 ըլլայ : Եւ մինչև ան օրը՝ որ ձեր
Աստուծոյն ընծան կը մատուցա-
նէք , հաց կամ բոհրած ցորեն
կամ թարմ հասկեր չուտէք . ձեր
ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակա-
րաններուն մէջ ա֊ յենէն յաւի-
տենական կանոն պիտի ըլլայ :
15 Եւ ֊շաբաթի հետևեալ օրէն որ
դուք նուիրման որան բերիք , լման
եօթը շաբաթ պիտի համրէք ձեզ
16 դի . Մինչև եօթներորդ շաբաթին
հետևեալ օրը Հիսուն օր պիտի
համրէք , և ֊նոր հացի ընծայ մա-
տուցանէք Տէրոջը : Ձեր բնակա-
րաններէն երեք ըցրնելու բնծայի հա-
մար երկու հաց պիտի բերէք , որ
անոնք երկու տասանորդ բարակ ա-
լիւրէ բլլալով՝ խմորեալ եփած պի-
տի ըլլան . ա֊ ֊երախայրի ֊է Տէրո-
18 ջը : Եւ հացին հետ՝ մէկ տարե-
կան եօթը հատ անարատ գա-
ռնիկ՝ և արջառներէն մէկ զուարակ
մը՝ ու երկու խոյ պիտի մատուցա-
նէք Տէրոջը , որոնք հացի ընծա-
ներուն և թափելու նուէրներուն
հետ ողջակէզ ա֊ անուշահոտ պա-
19 տարագ պիտի ըլլան Տէրոջը : Եւ
մեղքի պատարագի համար այծէ-
րէն մէկ նոհատ՝ և ֊խաղաղութեան
զոհի համար մէկ տարեկան երկու
20 գառ՝ նր պիտի մատուցանէք : Եւ
քահանան երախայրի հացին հետ
երեցրնելու բնծայի համար՝ երկու
գառները պիտի մատուցանէ Տէ-
րոջը առջև . ֊անոնք սուրբ պիտի
ըլլան Տէրոջը , և քահանային ըն-

Ն · Ք · ԳԲ · 1490

Ը Եւ · ԺԸ · 16 · ԹՈՒ · ԽԸ · 18 , 25 ·

Ի Եւ · ԽԳ · 16 , 19 ; ԼԲ · 22 , 26 ; ԹՈՒ · ԺԸ · 2 , 18 ; ԽԲ · 26 ; Բ Օր · ԺԳ · 9 ; Ցնս . Գ · 15 ·

Ը Հով . Ժա · 16 ; ա Պար · ԺԸ · 20 ; Ցակ . ա · 18 ; Ցաք . ԺԳ · 4 ·

Ի Եւ · ԽԹ · 24 ·

Ի Գլ · Բ · 14 · 15 , 16 ·

Ի Գլ · ԽՀ · 8 ; Եւ · ԼԲ · 22 ; Բ Օր · ԺԳ · 9 ·

Լ Գօր · Բ · 1 ·

Ի ԹՈՒ · ԽԲ · 26 ·

Ի Եւ · ԻԳ · 16 , 19 ; ԽԲ · 29 ; ԼԲ · 22 , 26 ; ԹՈՒ · ԺԸ · 17 , ԱԾ ; ԽԲ · 26 ; Բ Օր · ԻԳ · 1 , ԱԾ ·

Ի Գլ · Գ · 23 · 28 ; ԹՈՒ · ԽԲ · 30 ·

Հ Գլ · Գ · 1 ·

Ն ԹՈՒ · ԺԲ · 12 ; Բ Օր · ԺԲ · 4 ·

Մ Ա Ր Տ

Ն · Ք · ԳԲ · 1490

Ե Ել · ԺԲ · 15 , 16 ·

Ֆ ԹՈՒ · ԺԱ · 15 , 16 ·

Ֆ Գլ · ԽՈ · 6 , 17 ·

Բ Մաղ · Ա · 14 ·

Ց Ել · ԽԲ · 30 ·

– Բ Օր · ԽԲ · 6 ·

Ֆ Գլ · Ե · 12 · Ասղ · ՃԸ · 22 ; ՃԺԳ · 17 ; Ա Մով · Գ · 5 ·

Ֆ Գլ · Ե · 15 ·

Ֆ Գլ · ԺԹ · 37 ; ԹՈՒ · ԺԱ · 40 ; Բ Օր · Գ · 40 ·

Ֆ Գլ · ԺԲ · 21 ·

– Գլ · Ժ · 3 · Ասա · Գ · 9 · Գաւ . ԺԱ · 2 ·

Բ Գլ · Ի · 8 ·

Ֆ Ել · Գ · 7 · Գլ · ԺՈ · 45 ; ԺԹ · 36 ; ԽՀ · 38 · ԹՈՒ · ԺԱ · 41 ·

– ՀՊր 4 · 37 ·

Բ Ել · ԼԲ · 5 · Գ ԹԱԳ · Ժ · 20 ; Ասղ · ԶՈՒ · 3 ·

Ֆ Ել · Ի · 9 · ԻԳ · 12 ; Լա · 15 ; ԼԳ · 21 · Գլ · ԺԹ · 3 ; Բ Օր · Ե · 13 ; Գաւ . Ժ · 14 ·

Ր ՀՊր 2 · 37 · Ել · ԻԳ · 14 ·

Ի Ել · ԺԸ · 6 , 14 , 18 ; Ժ · 3 , 10 ; ԻԳ · 15 ; ԼԳ · 18 ; ԹՈՒ · ԹՀ · 2 , 3 ; ԽԲ · 16 , 17 ; Բ Օր · Ժ · 1—8 ; Ցնս . Ե · 10 ·

Ն · Ք · ՊԲ · 1490

21 Ըստ ։ Եւ ան նոյն օրը պիտի քա-
րոզէք որ ձեզի սուրբ ժողով ըլլայ ։
բնաւ ծառայութեան գործ չգոր-
ծէք . աս ձեզի յաւիտենական
կանոն ըլլայ ձեր բոլոր բնակարան-
ներուն մէջը ձեր ազգերուն մէջ ։

ՂԿԳ · ԺԲ · 9 ։

22 Եւ Հերբոր ձեր երկրին հունձքը
հնձէք , հնձած առնդ արտին ե-
զերքը լման չհնձէնս , ու հունձ-
քիդ մնացած հասկերը չժողվես .
զանոնք աղքատին ու օտարակա-
նին թողուս . ես եմ Տէրը ձեր
Աստուածը ։

ՂԹ · ԻԹ · 19 ։

23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
24 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոց
ու ըսէ , Հօթներորդ ամսուն մէջ՝
ամսուն առաջին օրը ձեզի հանգըս-
տութեան օր՝ փող ՀՆչեցնելուն
յիշատակը՝ սուրբ ժողով պիտի ըլ-
25 լայ ։ Բնաւ ծառայութեան գործ
պիտի չգործէք , հապա պատարագ
մատուցանէք Տէրոջը ։

ՂԹՂ · ԺԶ · 1 ։

ՃՆԹ · ԻԹ · 1 ։

ՃԳԼ · ԻԶ · 9 ։

26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
27 սելով , Նաև աս հօթներորդ ամ-
սուն տասներորդ օրը քաւութեան
օրը ըլլալով՝ սուրբ ժողով ըլլայ
ձեզի . և պիտի խոնարհեցնէք ձեր
հոգիները , ու պատարագ մատու-
28 ցանէք Տէրոջը ։ Եւ ան օրը բնաւ
գործ չգործէք , ինչու որ Տէրոջը
ձեր Աստուծոյն առջևը ձեզի հա-
մար քաւութիւն ընելու՝ օր քա-
29 ւութեան է ։ Քանզի ով որ նոյն
օրը չխնարհի՝ իր ժողովուրդին
30 միջէն պիտի կորսուի ։ Եւ ով որ
նոյն օրը գործ մը գործէ , ան անձը
իր ժողովուրդին միջէն պիտի կոր-
31 սընցնեմ ։ Բնաւ գործ մը պիտի
չգործէք . ասիկայ ձեր ազգերուն
մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն
մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ ։
32 Ան ձեզի հանգստութեան շաբաթ
պիտի ըլլայ , և ձեր հոգիները պի-
տի խոնարհեցընէք , ամսուն ինն-
րորդ օրեսն իրիկունը ձեր շաբա-
թը պիտի պահէք իրիկունէ մինչև
իրիկուն ։

ՂԵՂ · ԻԳ · 16 ։ ԹՎ · ԻԹ · 12 ։ Ը Օր · Ժ · 13 ։ ԵԶՐ · Գ · 4 ։ ՆԵՀ · Բ · 14 ։ Ջ Ա Ր · Ժ · 16 ։ ՃՕՀ · Է · 2 ։

33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
34 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոց
ու ըսէ , Ես հօթներորդ ամսուն
Ցղկտատաներորդ օրը հօթը օր տա-
35 դաւարաշարաց տօն է Տէրոջը ։ Ա-
ռաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ .
բնաւ ծառայութեան գործ պիտի
36 չգործէք . հօթը օր պատարագ մա-
տուցանէք Տէրոջը . Ը Դ ութերորդ
օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձե-
զի , և պատարագ մատուցանէք
Տէրոջը . Է ժողովութեան օր է
ան . բնաւ ծառայութեան գործ
37 չգործէք ։ Տէրոջը պատարագ՝ ող-
ջակէզ ու հացի ընծայ
զոհ և թափելու նուէրներ՝ ամէն
օրուան պէտք եղածը մատուցա-
նելու համար ձեր սուրբ ժողովները
կոչելու Տէրոջը տօներըն ասոնք են ,
38 Տէրոջը շաբաթներէն զատ՝ և ձեր
ընծաներէն զատ՝ ու ձեր բոլոր
ուխտերէն զատ՝ և ձեր բոլոր Տէ-
րոջը տալու կամաւոր ընծաներէն
39 զատ ։ Նաև հօթներորդ ամսուն
Ցղկտատաներորդ օրը՝ Հերկրի ար-
դիւնքը ժողված առնէնիդ հօթը օր
տօն պիտի պահէք Տէրոջը . ա-
ռաջին օրը շաբաթ և ութերորդ
40 օրը շաբաթ պէտէ եղիէ ։ Եւ Ա-
ռաջին օրը ձեզի գեղեցիկ ծառերու
պտուղ , արմաւենիի ոստեր ու
տերեւախիտ ծառերու ոստեր և
ձորի ուռիներու ոստեր պիտի առ-
նէք , ու Տէրոջը ձեր Աստուծոյն
առջևը հօթը օր տուրախանաք ։
41 Եւ ես տօնը տարին հօթը օր պի-
տի պահէք Տէրոջը . ձեր ազգերուն
մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ
ան . հօթներորդ ամսուն մէջ պի-
42 տի ընէք ան ։ Հօթը օր տաղա-
ւարներու մէջ պիտի բնակիք .
Իսրայէլի բոլոր բնակները տաղա-
43 ւարներու մէջ բնակին . Որպէս
զի ձեր սերունդները գիտնան՝ թէ
Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսի երկ-
րէն հանած ատենս՝ տաղաւարնե-
րու մէջ բնակեցուցի զանոնք . ես
44 եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։ Եւ
Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը պատ-
մեց Տէրոջը տօները ։

Ն · Ք · ՊԲ · 1490

ԱԹՈՒ · ԻԹ · 39 ։

ՀԵՂ · ԻԳ · 16 ։ Ը Օր · Ժ · 13 ։

ՃՆԵՀ · Բ · 15 ։

ՃՂԵՒՄ · Բ · 15 ։

ՃՐ Օր · Ժ · 14 · 15 ։

ՃԹՈՒ · ԻԹ · 12 ։ ՆԵՒՄ · Բ · 18 ։

ՃՆԵՀ · Բ · 14 · 15 · 16 ։

ՃՐ Օր · Լ · 13 ։ ՅԱՂ · ՆԲ · 5 · 6 ։

ՃՀՄՐ 2 ։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

1 Ճրագներուն համար եղը ։ 5 Ընտիր ալիւրէ հաց ։ 10 Խորհրդական իմացը տալու՝ որ Տէրոջը անուանը հայհոյեց ։ 13 Հայհոյութեան ։ 17 ու մարդասպանութեան պատիժը ։ 18 Անասունները վճարով ։ 23 Ան հայհոյիչին քարկոծուիլը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Պատուիրէ Իսրայէլի
որդւոցը՝ որ ծեծուած մաքուր ձէթ
բերեն քեզի լոյսի համար , որ միշտ
3 ճրագ վառի ։ Ժողովքի խորանին
մէջ՝ վկայութեանը վարագուրին
դուրսի դին Ահարոն միշտ պիտի
պատրաստէ զանիկայ իրիկուն մինչև
առաւտ Տէրոջը առջևը վարուն-
հաւէտ . ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ
4 յաւիտենական կանոն ըլլայ ։ Ճր-
ագներըը Բարձր աղի աշտանակին
վրայ Տէրոջը առջևը միշտ
պիտի պատրաստէ ։
5 Եւ բարակ ալիւր պիտի առնես ,
ու անով տասներկու շօթի հիւս .
ամէն մէկ շօթը երկու տասանորդէ
6 պիտի ըլլայ ։ Եւ զանոնք Տէրոջը
առջևը մաքուր սեղանին վրայ
երկու կարգով պիտի դնես . ամէն
7 մէկ կարգը վեց վեց հատ ըլլայ ։ Եւ

ՃԵՒ · ԻԶ · 20 · 21 ։

ՃԲԹ · ԻԳ · 37 ։

ՃԵՒ · ԻԶ · 30 ։

ՃԳԹՈՒ · Ա · 48 ։ Ը ՄՆ · Գ · 19 ։ ԺԳ · 11 ։ ԵՐՐ · Թ · 2 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

ամէն կարգին վրայ զուտ կնդրուկ
պիտի դնես, որ հացին վրայ պա-
տարագի յիշատակ ըլլայ Տէրոջը։
8 Իսրայէլի որդւոցը կողմանէ յաւի-
տենական ուխտով Իամէն շաբաթ
օր միշտ Տէրոջը առջևը զանիկայ
9 պիտի կարգադրէ։ Եւ Հանիկայ
Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
ըլլայ, Իու սուրբ տեղը ուտեն
զանիկայ. ինչու որ ան՝ Տէրոջը
պատարագներէն յաւիտենական
կանոնով ամենասուրբ է անոր։
10 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Իս-
րայէլացի կնկան մը որդին ելաւ,
որուն հայրը Եգիպտացի էր. ու
ան Իսրայէլացի կնկանը որդին Իս-
րայէլացի մարդու մը հետ բանակին
11 մէջ կռուեցաւ. Եւ ան Իսրայէլա-
ցի կնկանը որդին Ըհայհոյեց Տէրոջը
անունը ու Բանիծեց. և Ժ Մովսէ-
սին բերին անիկայ. ու անոր մօրը
անունը Սաղօմիթ էր, Դանի ցե-
12 զէն՝ Դաբրիին աղջիկը։ Եւ Իբան-
տարկեցին զանիկայ, Լմինչև որ
Տէրոջը հրամանը յայտնուի իրենց։
13 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
14 լով, Ան հայհոյող մարդը բանա-
կէն դուրս հանէ, և բոլոր լսողները
Իձեռքերնին անոր գլխուն վրայ
դնեն, ու բոլոր ժողովքը քարկո-
15 ծեն զանիկայ։ Եւ պիտի խօսիս
Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով, Ով
որ իր Աստուածը կ՚անիծէ, Ժ իր
16 մեղքը պիտի կրէ։ Եւ Տէրոջը ա-
նունը Լհայհոյողը անշուշտ պիտի
մեռցուի. բոլոր ժողովքը անշուշտ
պիտի քարկոծեն զանիկայ. թէ
օտարական ըլլայ և թէ երկրացի,
Տէրոջը անունը հայհոյողը պիտի
մեռցուի։
17 Հ Եւ ով որ մարդ մը կը սպաննէ,
18 անշուշտ պիտի մեռցուի։ Ն Եւ ան
որ անասուն մը կը մեռցընէ. անա-
սունի տեղ անասուն պիտի հատու-
19 ցանէ. Եւ թէ որ մարդ մը իր դը-
բացիին խեղութեանը պատճառ ըլ-
լայ, Ղ իր ըրածին պէս պիտի ընեն
20 իրեն. Բեկման տեղ բեկում, աչ-
քի տեղ աչք, ակռայի տեղ ակ-
ռայ, ինչպէս որ անիկայ մարդու
մը խեղութիւն պատճառեր է, ա-
21 նանկ ալ պիտի ըլլայ իրեն։ Ճ Եւ
անասուն մեռցընողը պիտի հա-
տուցանէ ան. Մ բայց մարդ մեռ-
22 ցընողը պիտի մեռցուի։ Յ Թէ
օտարականին համար և թէ երկ-
բացիին համար ձեր օրէնքը մէկ
պիտի ըլլայ. ինչու որ ես եմ Տէրը
ձեր Աստուածը։
23 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի
որդւոցը՝ Ն որ ան անիծող մարդը
բանակէն դուրս հանեն, և քարե-
րով քարկոծեն զանիկայ. ու Իս-

Ի Թու · գ · 7։ ա Մն · թ · 32։ բ Մն · բ · 4։ Ղ ա Թագ · իա · 6։ Մատ · ժբ · 4։ Մար · բ · 26։ Ղու · զ · 4։ Է Ել · իթ · 33։ Գլ · ը · 3։ իա · 22։ Ը Հմր 16։ Բ Յոբ · ա · 5, 11, 22։ բ · 5, 9, 10։ Ես · ը · 21։ Ժ Ել · ժբ · 22, 26։ Ի Թու · ժե · 34։ Լ Ել · ժբ · 15, 16։ Թու · իէ · 5։ Լզ · 5, 6։ Ի բ Օր · ժգ · 9։ ժէ · 7։ Ժ Գլ · ե · 1։ ի · 17։ Թու · թ · 13։ Լ գ Թագ · իա · 10, 13։ Սաղ · հգ · 10, 18։ Մատ · ժբ · 31։ Մար · գ · 28։ Յակ · բ · 7։ Հ Ել · իա · 12։ Թու · լե · 31։ բ Օր · ժթ · 11, 12։ Ն Հմր 21։ Ղ Ել · իա · 24։ բ Օր · ժթ · 21։ Մատ · ե · 38։ է · 2։ Ճ Ել · իա · 33։ Հմր 18։ Մ Հմր 17։ Յ Ել · ժբ · 49։ Գլ · ժթ · 34։ Թու · ժե · 16։ Ն Հմր 14։

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

բայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին
պատուիրածին պէս ըրին։

ԳԼ · ԻԵ

1 Եօթներորդ տարւոյն շաբաթը։ 8 Յիսուներորդ տարին Յոբելեան պիտի կոչուէր։ 14 Զրկանքի վրայով։ 18 Հնազանդութեան օրհնութիւնը։ 23 Երկրին, 29 և տուներուն փրկանքը։ 35 Տնանկներուն վրայ գութ ունենալու պատուէրը։ 39 Ծառաներու համար կանոններ։ 47 Ծառաներուն փրկուելուն վրայով։

1491

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սի-
2 նայ լեռը՝ ըսելով, Խօսէ Իս-
րայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց,
Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ որն որ ես
ձեզի պիտի տամ, թող ան երկիրը
Ա հանգստութեան շաբաթ մը պա-
3 հէ Տէրոջը։ Վեց տարի քու արտդ
պիտի ցանես, և քու այգիդ վեց
տարի յօտես, ու անոր արդիւնքը
4 ժողվես. Բայց եօթներորդ տարին
երկրին համար հանգստութեան
շաբաթ, այսինքն Տէրոջը համար
շաբաթ ըլլայ. քու արտդ պիտի
չցանես, և քու այգիդ չյօտես.
5 Բ Քու *արտիդ ինքիրմէ բուսածը
պիտի չՀձես, և քու չյօտած այ-
գիիդ խաղողները չժողվես. Հան-
գստութեան տարի ըլլայ ան երկ-
6 րին։ Եւ երկրին շաբաթը ձեզի
կերակուր պիտի ըլլայ, քեզի և քու
ծառայիդ և քու աղախինիդ ու
քու վարձկանիդ՝ և քու քովդ
7 պանդխտացած օտարականիդ, Եւ
քու անասուններուդ ու քու երկ-
րիդ մէջ եղած կենդանիներուն
կերակուր ըլլայ անոր բոլոր ար-
դիւնքը։
8 Եւ դուն քեզի տարիներու եօ-
թը շաբաթ համրես, այսինքն եօ-
թը անդամ եօթը տարի. ու տա-
րիներուն եօթը շաբաթներուն ժա-
մանակը քառսունուինը տարի պի-
9 տի ըլլան քեզի։ Եւ եօթներորդ
ամսուն տասներորդ օրը ազդարա-
րութեան փողը պիտի Ճչեցընես,
Գքաւութեան օրը ձեր բոլոր երկրին
10 մէջ պիտի Ճչեցընէք փողը։ Եւ
յիսուներորդ տարին պիտի սրբէք,
ու երկրի վրայ անոր բոլոր բնակիչ-
ներուն համար Դ ազատութիւն
քարոզ կարդալ տաք. ասիկայ ձեզի
Յոբելեան տարի ըլլայ. Ի և ձեզմէ
ամէն մէկը իր ստացուածքին պիտի
դառնայ, ու ձեզմէ ամէն մէկը իր
11 ազգատոհմին դառնայ։ Ա Յի-
սուներորդ տարին Յոբելեան տարի
ըլլայ ձեզի. Ղ ոչ պիտի ցանէք,
ոչ ալ ինքիրմէ բուսածը պիտի
Ճձէք, և ձեր չյօտած այգիէն պիտի
12 չժողվէք. Ինչու որ Յոբելեան տարի
է, ան ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ.
Ի արտէն անոր արդիւնքը պիտի ու-
13 տէք։ Ը Ա Յոբելեան տարին ձեզ-

Ա Ել · իգ · 10, ՃԸ։ Տես գլ · իզ · 34, 35։ բ Մն · լզ · 21։ Բ գ Թագ · ժթ · 29։ *ԵԲր · հունձքիդ Գ Ել · իգ · 24, 27։ Դ Ես · կա · 2։ կգ · 4։ Երեմ · լդ · 8, 15, 17։ Ղու · գ · 19։ Ի Հմր 13։ Թու · լզ · 4։ Ղ Հմր 5։ Ի Հմր 6, 7։ Ը Հմր 10։ Գլ · իէ · 24։ Թու · լզ · 4։

մէ ամէն մէկը իր առաջնածքին պիտի դառնայ ։

14 Եւ թէ որ քու դրացիդ բան մը ծախելու ըլլաս , կամ քու դրացիդ ձեռքէն ծախու առնելու ըլլաս , Բ Ձեզմէ մէկը իր ընկերին անիրաւու-

15 թիւն պիտի չընէ · Յոբելեան տարիէն ետքը եղած տարիներուն համեմատութեամբ ծախու պիտի առնես քու դրացիդ , անիկայ ալ արդիւնքին տարիներուն հաշիւովը պիտի ծախէ

16 քեզի ։ Տարիներուն շատութեանը նայելով՝ պիտի աւելցնես անոր գինը , և տարիներուն քիչութեանը նայելով՝ պիտի պակսեցնես անոր գինը · ինչու որ անիկայ արդիւնքին

17 քին հաշիւովը կը ծախէ քեզի ։ Եւ Ձեզմէ մէկը իր ընկերին անիրաւութիւն չընէ , Աստուծմէդ պիտի վախնաս · ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

18 Ինչ իմ կանոններս պիտի ընէք , ու իմ դատաստաններս պահէք և ընէք անոնք · ու ան երկրին մէջ ապահովու-

19 թեամբ պիտի բնակիք ։ Եւ երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ , ու կերնչն կշտանալնիդ պիտի ուտէք · և անոր մէջ ապահովու-

20 թեամբ պիտի բնակիք ։ Եւ թէ որ ըսէք թէ Ի՞նչ ընենք երրորդ տարին ինչ պիտի ուտենք · ահա չպիտի չցանենք ու մեր արդիւնքները պի-

21 տի չժողվենք · Ուրեմն Հրամայեմ ձեր վրայ պիտի իրկեմ իմ օրհնութիւնս , և իրեք տարուան

22 արդիւնք պիտի տայ ։ Եւ ութերորդ տարին պիտի ցանէք , ու հինն արդիւնքէն պիտի ուտէք մինչև ինիներորդ տարին · մինչև անոր արդիւնքին հասնիլը հինէն պիտի ուտէք ։

23 Եւ երկիրը պիտի չծախուի մշտանենականէն · ինչու որ երկիրը իմն է , ու դուք իմ քովս պանդուխտ-

24 ներ ու հիւրեր էք ։ Եւ ձեր կալուածքին բոլոր երկրին մէջ փրկանք պիտի տաք երկրին համար ։

25 Եթէ որ քու եղբայրդ աղքատանայ և իր ստացուածքին մէկ մասը ծախէ , ու թէ որ անոր մօտ ազգականը անոր գայ , անիկայ իր

26 եղբօրը ծախածը պիտի փրկէ ։ Եւ թէ որ մարդը փրկող մը չունի , ու ինքըմնիմ կարողանայ ան փրկելու ,

27 Ան առնէր իր ծախելէն հաշիւ ընէ տարիները , և աւելցածը ետ տայ ան մարդուն՝ որուն ծախած էր , ու իր ստացուածքին դառնայ ։

28 Բայց թէ որ անոր ետ տալու կարող չէ , ան առնէր իր ծախած բանը ծախու առնողին ձեռքը պիտի մնայ մինչև Յոբելեան տարին , և Յոբելեան փողէն պիտի ելլէ , ու

ծախուէ իր ստացուածքին պիտի դառնայ ։

29 Եւ թէ որ մէկը պարսպապատ քաղաքի մէջ բնակելու տուն մը ծախէ , զանիկայ ծախելէն մինչև լման տարի մը կրնայ փրկել ան · անոր փրկանքը մէկ տարուան մէջ պիտի

30 ըլլայ ։ Եւ թէ որ բոլոր տարուան լմննալուն անիկայ չփրկուի , ան առնէր պարսպապատ քաղաքին մէջ եղած տունը միշտ ծախու առնողին պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ · Յոբելեան փողէն ան փոխը պիտի

31 չդառնայ ։ Բայց բոլորտիքը պարսպապատ չեղած գիւղաքաղաքներուն տունները երկրին արտերուն պէս պիտի սեպուին · անոնք կրնան փրկուիլ , ու Յոբելեան փողէն պիտի

32 դառնան ։ Իսկ Ղեւտացւոց քաղաքներուն մէջ իրենց կալուածքի քաղաքներուն տունները Ղեւտացի-

33 ները միշտ կրնան փրկել ։ Եւ թէ որ մէկը Ղեւտացիներէն *ծախու առնելու" ըլլայ , ան տունը †իր կալուածքը եղած քաղաքին մէջ ծախուած տունը" ՚Յոբելեան փողէն պիտի դառնայ · ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Ղեւտացւոց քաղաքներուն տունները իրենց կա-

34 լուածքն են ։ Բայց "իրենց քաղաքաց արուարձաններուն արտերը պիտի չծախուին , ինչու որ անոնց յաւիտենական կալուածքն է ան ։

35 Եւ թէ որ քու եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ ու անոր ձեռքը տկարանայ , անոր Հպիտի օգնես օտարականի ու պանդուխտի պէս ,

36 որ քու քովդ ապրի ։ "Ընկէ վաշխ ու տոկոսիք պիտի չառնես , հապա քու Աստուծմէդ վախնաս , որ եղ-

37 բայրդ քու քովդ ապրի ։ Քու ստակդ վաշխով պիտի չտաս անոր , և քու կերակուրդ տոկոսիքով

38 չտաս ։ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը , որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝ Քանանու երկիրը ձեզի տալու համար , և ձեզի Աստուած ըլլալու համար ։

39 Եւ "թէ որ եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ , ու ինքզինքը քեզի ծախէ , Հանիկայ ծառայի մը պէս

40 պիտի չծառայեցնես · Ընկիայ քու քովդ վարձկանի կամ պանդուխտի պէս պիտի ըլլայ , "մինչև Յոբելեան տարին · Եւ ան ու-

41 ղիղը քու քովդէն պիտի ելլէ ինքն ալ ու իր որդիքն ալ †իր հետը , և իր ազգատոհմին դառնայ , և °իր հայրերուն կալուածքին դառնայ ։

42 Քանզի անոնք Ֆիմ ծառաներս են՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի · անոնք ծառայի ծախուելուն պէս

43 պիտի չծախուին ։ "Խստու-

Բ Հմր 17 ։ Դ · Ժթ · 13։ աթոռ. Ժր · 3 , 4 ։ Ա Խր · բ · 2 ։ ա Կոր · գ · 8 ։
Ե Դ · խե · 18 ։ 23 ։
Ե Հմր 14 ։ Ա Հմր 43 ։ Դ · Ժթ · 14 , 32 ։
Է Դ · Ժթ · 37 ։
Ը Դ · խդ · 5 ։ ր Օր · Ժր · 10 ։ Ասդ · գ · 8 ։ Ա Կաղ · ա · 33 ։ Երեմ · խդ · 6 ։
Ձ Դ · խդ · 5 ։ Եզեկ · ւդ · 25 , 27 , 28 ։
Ղ Ա Թագ · գ · 25 , 31 ։
Ի Հմր 4 , 5 ։
Ր Օր · իր · 8 ։ Տէս Եւ · Ժգ · 29 ։
Ձ Դ Թագ · Ժթ · 29 ։
Ճ Ցաս · և · 11 , 12 ։
Ր Օր · լ · 43 ։ ր Մն · ե · 20։ Ասդ · Ա · 1 ։ Ցաս · Ա · ր · 18 · գ · 2 ։
Ն Ա Մն · ի Թ · 15 ։ Ասդ · ւԹ · 12 , ՃԹ · 19 ։ Ա Պետ · ր · 11 ։
Ա Հմ · թ · ր · 20 · գ · 4 · 6 ։
* Տէս Հմ · թ · գ · 2 , 9 , 12 ։ Երեմ · լբ · 7 · 8 ։
Ա Հմր 50 , 51 , 52 ։
Ի Հմր 13 ։

Ա Տէս Թագ · ւե · 2 ։ Ցաս · իա · 2 , ԼԵ ։
* Ներ · փրկելու ։
† Ներ · ծախուած տունը և իր կալուածքին քաղաքը ։
— Հմր 28 ։
= Տէս Գոր · գ · 36 , 37 ։
Ա Ր Օր · Ժե · 7 , 8 ։ Ասդ · ւե · 26 · իա · 1 ։ Ճմր · 5 , 9 ։ Ա Ասդ · Ժգ · 31 ։ Դ Ա · գ · 35 ։ Գոր · Ժ · 29 ։ Հռով · Ժր · 13 ։ ա Ցես · գ · 17 ։
Բ Ներ · իր · 25 ։ ր Օր · իդ · 19 ։ Ղեւտ · և · 7 · Ասդ · Ժե · 5 ։ Ա Ասդ · իր · 8 ։ Եզեկ · Ժր · 8 , 13 · 17 · իր 12 ։
Ե Հմր 17 ։ Ղեւտ · և · 9 ։
Ձ Դ · իր · 32 , 33 ։
— Ներ · իա · 2 ։ ր Օր · Ժե · 12։ գ Թագ · ի · 22 ։ գ Թագ · գ · 1 ։ Ղեւտ · և · 5 ։ Երեմ · ւդ · 14 ։
Է Հմր 46 ։ Ներ · ա · 14 ։ Երեմ · իե · 14 · իե · 7 · ւ · 8 ։
Ը Ներ · իա · 3 ։
Ձ Հմր 28 ։
Ղ Հմր 55 ։ Հռով · գ · 22 · ա Կոր · և · 23 ։
— Հմր 46 ։ Ներ · ա · 13 ։

Թեամբ ։ պիտի չիշխես անոր վրայ , Հապա ։ քու Առաւածդ վախ-
44 նաս ։ Քու ունենալու ծառադ ու աղախինդ ձեր բոլորտիքը և զած ազգերէն ըլլան . Ասոնց ու աղախին անունդ կրնաք ծա-
45 խու առնել ։ Նաև ։ ձեր քովը բնակող օտարականներուն զաւակներէն , կամ անոնցմէ և կամ ձեր քովը եղող անոնց ընտանիքներէն՝ որ ձեր երկիրը ծնած են , կրնաք ծախու առնել , որ ձեր սեռ-
46 ցու ասիքը ըլլան . Ու ։ ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգու թեան բաժնուածք ըլլալու համար թողուք զանոնք , որ ։ միշտ ձեր ծառաները ըլլան . բայց ձեր եղբայրներուն Իսրայէլի որդւոցը համար՝ ։ իրարու վրայ խստու թեամբ պիտի չիշխէք ։
47 Ու թէ որ քու քովդ եղած օտարականը կամ պանդուխտը հարստացաւ , ու անոր քովը քեռ ։ ը քու եղբայրդ աղքատացաւ , և քու քովդ պանդխտացած օտարականին , կամ ազգականին ընտանեացը ։ ազգականին ընտրիքը ծախելու ըլ-
48 լայ , ընտրիքը ծախելէն ետքը ա նիկայ կրնայ փրկու իլ . իր եղբայրներէն մէկը կրնայ ։ փրկել զանի-
49 կայ . Ընոր օրհնդրայրը կամ հօրեղբօրորդին փրկէ զանիկայ , կամ իր ազգատոհմին մէջ իր մօտ ազգականներէն մէկը փրկէ զանիկայ . կամ ։ թէ որ կարողանայ , ինքը-
50 գինքը թող փրկէ ։ Ու անիկայ՝ ծախու առնողին հետ՝ ընտրիքը անոր ծախած տարիէն մինչև Յոբելեան տարին հաշիւ պիտի բնէ , և իր փրկուելուն առակը տարիներուն հաշուովը ըլլայ . անոր ։ ծառայելը ։ վարձկանի ժամանակին պէս հա-
51 շուուի . Թէ որ տակաւին շատ տարի կայ , անոնց նայելով՝ իր ծախուած գինէն իր փրկանքը պիտի
52 տայ . Ու ։ թէ որ Յոբելեան տարիին քիչ տարի մնացեր է , անոր հետ հաշիւ պիտի բնէ ,, ։ իր տարիներուն
53 համեմատ իր փրկանքը տայ ։ Ինքը անոր քովը տարեկան վարձկանի պէս պիտի սեպուի . ։ ։ ։ Ու խստու թեամբ չիշխէ անոր վրայ քու աո-
54 ջիդ ։ Ու թէ որ ասո կերպերովս չփրկուի , Յոբելեան տարին ինքն ալ ու իր որդիքն ալ իր հետը պի-
55 տի ելլեն . Ինչու որ ։ Իսրայէլի որդիները իմ ծառաներս են . Եգիպտոսի երկրէն իմ հանած ծառաներս են անոնք . Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

ԳԼ . ԻԶ

1 Կռապաշտութեան վտանգ ։ 2 Շաբաթապահութեան վտանգ ։ 3 Աստուծոյ պատուիրանքները պահողներուն համար՝ օրհնութիւն ։ 14 և զանոնք չպահողներուն համար՝ անէծք ։ 40 Աստուած կը խոստանայ ապաշխարողներուն իր ողորմութիւնը ցուցընել՝ իր ուխտը յիշելով ։

1 Պատ ձեզի ։ չաստուածներ ու կուռքեր պիտի չունենաք , և ձեզի արձաններ պիտի չհանդնեք , և ձեր երկրին մէջ պատկերաքար կոթող պիտի չդնեք՝ անոր երկրպագութիւն ընելու համար . ինչու որ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։
2 ։ Իմ շաբաթներս պիտի պահէք , ու իմ սրբարանս յարգէք . Ես եմ Տէրը ։
3 ։ Թէ որ իմ կանոններուս քալէք , և իմ պատուիրանքներս պահէք ու
4 զանոնք ։ ի գործ դնէք , ։ Ես ալ ձեզի անձրևը առատին պիտի տամ՝ , և երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ , ու դաշտին ծառերը իրենց
5 պտուղը պիտի տան . Ու ։ ձեր կալը մինչև այգեկոթը պիտի հասնի , ու այգեկոթը մինչև ցանելու ժամանակը հասնի . և ։ ձեր հացը կուշտ պիտի ուտէք , ու ։ ձեր երկրին մէջ ապահով թեամբ բնա-
6 կիք ։ Ու ։ խաղաղութիւն պիտի տամ երկրին , ու ։ հանգչիք պիտի պառկիք , և վախցնող մը պիտի չըլլայ . ու երկրէն չար գազանները պիտի հատցընեմ՝ , և ձեր երկրին
7 նաւսր պիտի չանցնի ։ Ու ձեր թշնամիները պիտի հալածէք , ու անոնք սրով պիտի իյնան ձեր առ-
8 ջևը ։ Ու ։ ձեզմէ հինգ հոգին հարիւրաւորը պիտի հալածէ , և ձեզմէ հարիւր հոգին բիւրաւորը պիտի հալածէ , ու ձեր թշնամիները սրով պիտի իյնան ձեր առջևը ։
9 Ու ։ ձեզի պիտի նայիմ՝ , ու ։ ձեզ աճեցընեմ և շատցընեմ՝ , ու ձեզի
10 հետ իմ ուխտս հաստատեմ ։ Ու ։ հին պաշարը պիտի ուտէք , ու նորին ։ տեղ ընելու համար՝ հինը
11 դուրս պիտի հանէք ։ Ու իմ խորանս ձեր մէջը պիտի դնեմ՝ , ու իմ հոգիս ։ ձեզմէ պիտի չգզուի .
12 ։ Ու ձեր մէջը պիտի քալեմ՝ , ու ։ ձեզի Աստուած ըլլամ՝ , և դուք
13 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք ։ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը , որ ձեզ Եգիպտացւոց երկրէն հանեցի , որ անոնց ծառայ չըլլաք , Ու ձեր լուծին կապերը խորտակեցի , և ձեզ բարձրացուցի քալելու ։
14 Բայց թէ որ ինծի մտիկ չընէք , ու ասո բոլոր պատուիրանքներս չը-
15 կատարէք , Ու ։ իմ կանոններս առնարէք , ու ձեր հոգին իմ դա-

– Եւ . ի . 4 ։ ը Օր . ե . 8 ։ ժգ . 22 ։ իէ . 15 ։ Առգ . գ . 7 ։ Բ Գվ . ժԹ . 30 ։ է ը Օր . ժ . 13 ։ 14 ։ 15 ։ իը . 1—14 ։ Ե Ես . ւ . 23 ։ Եզեկ . ւգ . 26 ։ Յովել . ը . 23 ։ 24 ։ Ի Առգ . կ . 6 ։ Ամ . 12 ։ Եզեկ . ւգ . 27 ։ ւԳ . 30 ։ Զաբ . ը . 12 ։ Ը Ամս . Թ . 13 ։ Ի Գվ . իե . 19 ։ ը Օր . ժ . 15 ։ Յովել . ը . 19 ։ 26 ։ ը Գվ . իե . 18 ։ Յոբ . ժ . 18 ։ Եզեկ . ւգ . 25 ։ 27 ։ 28 ։ Ի ա Մն . իր . 9 ։ Առգ . իԹ . 11 ։ Ղեկ . 14 ։ Ես . իե . 7 ։ Ընգ . ը . 9 ։ Ե Յոբ . ժ . 19 ։ Առգ . գ . 5 ։ գ . 8 ։ Ես . լե . 9 ։ Երեմ . է . 10 ։ Եզեկ . ւգ . 25 ։ Ամս . ը . 18 ։ Սոփ . գ . 13 ։ Ի գ Թագ . ժէ . 25 ։ Եզեկ . է . 17 ։ ժգ . 15 ։ Լ Եզեկ . ժգ . 17 ։ Ը ը Օր . ւը . 30 ։ Ցես . իգ . 10 ։ Ե Ես . ը . 25 ։ գ Թագ . ժգ . 23 ։ Լ Ծն . ժէ . 6 ։ 7 ։ Նմ . Եր . Թ . 23 ։ Առգ . ջէ . 38 ։ Հգ . իե . 22 ։ Ե Նէ . երես ։ Ե Ես . իե . 8 ։ Թիւ . 45 ։ Ցես . իը . 19 ։ Մտգ . Ղգ . 2 ։ Եզեկ . լե . 26 ։ 27 ։ 28 ։ Ցայտ . իա . 3 ։ Ը Գվ . ի . 23 ։ ը Օր . ւը . 19 ։ Ե ը Կոր . գ . 16 ։ Ղ Ել . գ . 7 ։ Երեմ . է . 23 ։ ժ . 4 ։ Լ . 22 ։ Եզեկ . ժ . 20 ։ ւգ . 28 ։ Յ Գվ . իե . 38 ։ 42 ։ 55 ։ Ն Երեմ . ը . 20 ։ Եզեկ . ւգ . 27 ։ Ը Օր . իը . 45 ։ Ոգբ . ը . 17 ։ Մտգ . ը . 2 ։ – Հէր 48 ։ գ Թագ . ժէ . 15 ։

Ն · Ք · ԳՔ · 1491

Ղ ԹՓԹ · Ր · 33 ։
Ա Ր Օր · Իր · 65 · 66 · 67 ։ Ր · 25 ։ Ե · ԲԵՄ · Ժ Ե · 8 ։
Ղ Ր Օր · Իր · 22 ։
Ա Ր Օր · Իր · 33 · 51 ։ Ց Ր · Ւ Ա · 8 ։ Ե · ԲԵՄ · Ե · 17 ։ Ժ Ր · 13 ։ ՄԻՔ · Գ · 15 ։
Ա ԳԼ · Ժ Է · 10 ։
Ղ Ր Օր · Իր · 25 ։ Գ Ա Ա · Ր · 14 ։ Ե · ԲԵՄ · Ժ ԹՅ · 7 ։
Բ ՍԱԳ · ՃԳ · 41 ։
Ւ Հ Ի Ր · 36 ։ ՍԱԳ · Ծ Գ · 5 ։ Ա Ա Ա Կ · Իր · 1 ։
Ց Ա ԹԱԳ · Ր · 5 ։ ՍԱԳ · ՃՈՒԹ · 164 ։ Ա Ա Ա Կ · Իգ · 16 ։
Ա Ն Ա · Իե · 11 ։ Իգ · 5 ։ Ե · ԳԿՀ · Է · 24 ։ Է · 6 ։
Ի Ր Օր · Իր · 23 ։
Ի ՍԱԳ · ՀՒԼ · 1 ։ Ն Ա · Իե · 4 ։
Ա Ր Օր · Ժ Ա · 17 ։ Իր · 18 ։ Ա Ե Գ · Ա Ա · 10 ։
Ֆ Հ Ի Ր · 24 ։
Ա Ր Օր · Լր · 24 ։ Գ Ե Ա Գ · Ժ Է · 25 ։ Ե · ԳԿՀ · Է · 17 ։ Ժ Գ · 15 ։
Բ Գ Ա Ա · Է · 6 ։ Բ ՄՆ · Ժ Է · 5 ։ Ն Ա · Լ Գ · 8 ։ Ն Պր · Ա · 4 ։ Ջ Ա Ր · Է · 14 ։
Ի ԲԵՄ · Բ · 30 ։ Է · 3 ։ Ա Ա Ա Կ · Գ · 6—12 ։
Ի Ր Ե Ա Գ · Իր · 27 ։ ՍԱԳ · Ժ Ր · 26 ։
Ի ԵԳԿ · Է · 17 ։ Գ · 3 ։ Ժ Գ · 17 ։ ԻՄ · 8 · Լ Գ · 2՝ ։
Հ Գ Ա Ա · Ժ Գ · 12 ։ Բ Օ Ր · Իր · 21 ։ Ե · ԲԵՄ · Ժ Գ · 12 ։ Կ Գ · 10 ։ ԻՄ · 17 · 18 ։ Ա Ա Ա Կ · Գ · 10 ։
Ի ՍԱԳ · ՃՆ · 16 ։ Ե Ա · Գ · 1 ։ ԵԳԿ · Գ · 16 ։ Է · 16 ։ Ժ Գ · 13 ։ Ը Ե Ա · Թ · 20 ։ ՄԻՔ · Գ · 14 ։ Ա Ե Գ · Ա · 6 ։ Ի Հ Ի Ր · 21 · 24 ։ Բ Ե Ա · Ա Ի Թ · 18 ։ ԿՂ · 3 ։ ԿՂ · 15 ։ ԲԵՄ · Ի Ա · 5 ։ ԵԳԿ · Է · 13 · 15 ։ Բ · 18 ։

տաստանեներէս գդուի , անանկ որ իմ բոլոր պատուիրանքներս չընէք ,
16 և իմ ուխտս աւրէք , Ես ալ ձեզի ասա պիտի ընեմ , այսինքն ձեր վրայ Հաչէ փճացընող և սիրտ մաքրցընող Դ ժամի՝ Հնձելական ախտը ու Հրատագնապ տենդը պիտի խրկեմ , և Ա ձեր աչքերը պարապ տեղը պիտի սերմանէք . ինչու որ ձեր
17 թշնամիները պիտի ուտեն ան . Եւ Ա իմ երեսս ձեր վրայ պիտի անկեմ , ու Հձեր թշնամիներուն առջեւը պիտի ապանուիք . Ա ձեզ ատողները պիտի իշխեն ձեր վրայ , ու Բ ձեզ հալածող մը չեղած ատեն
18 պիտի փախչիք : Եւ թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք , ան ատենը ձեր մեղքերուն համար ձեզ Ջ ՀՕՆԹՊատիկ ալ պիտի պատ-
19 ժեմ : Եւ Ա ձեր զօրութեանը հրպարտութիւնը պիտի խորտակեմ , ու Ի ձեր երկինքը երկաթի պէս՝ և ձեր երկիրը պղնձի պէս պիտի բ-
20 նեմ : Եւ ձեր Ո այժը պարապ տեղը պիտի Հատնի , ու Ձ ձեր երկիրը իր արդիւնքը պիտի չտայ , և երկրին ծառերը իրենց պտուղը չտան :
21 Եւ թէ որ դուք Ֆ ինծի հետ հակառակ երթաք ու չուզէք ինծի մտիկ ընել , ան ատենը ձեր մեղքերուն համեմատ ՀՕՆԹՊատիկ հարուածք պիտի աւելցընեմ ձեր վր-
22 րայ : Եւ Ա ձեր վրայ դաշտի գազանները պիտի խրկեմ , ու ձեզ անզաւակ պիտի ընեն , ու ձեր անասունները ջարդեն , և ձեզ պիտի քիչցընեն . ու Բ ձեր ճամբանե-
23 րը անապատ պիտի գառնան : Եւ թէ որ Ֆ ասոնցմով ալ չխրատուիք ինծմէ , ու ինծի հետ հակառակ
24 երթաք , Ա Ես ասոնց ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ , և ես ալ ձեր մեղքերուն համար ՀՕՆԹՊատիկ պիտի պատժեմ ձեզ :
25 Եւ Ի ձեր վրայ ուխտիս վրէժը առնող սուրը պիտի խրկեմ , ու ձեր քաղաքներուն մէջ պիտի ժողվուիք , և ձեր մէջը Հժանտախտ պիտի խրկեմ , ու թշնամիին ձեռ-
26 քը պիտի մատնուիք : Ձեր Հացին ցուպը կոտրած ատենս , տասը կնիկ մէկ թոնիրի մէջ պիտի եփեն ձեր հացը , և ձեր հացը կշռով պիտի տրուի ձեզի . ու Ը պիտի ուտէք և չկշտանաք :
27 Եւ Բ թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք , Տապա հակառակ երթաք
28 Թաք ինծի հետ , Ես ատենը ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ Բ բարկութեամբ , և ձեր մեղքերուն
29 համար ՀՕՆԹՊատիկ պիտի պատժեմ ձեզ . Ի Եւ ձեր տղաքներուն միսը պիտի ուտէք , ու ձեր աղ-
30 ջիկներուն միսը ուտէք : Եւ Հձեր բարձր տեղատեղը պիտի աւերեմ , ու ձեր արեգական կուռքերը կոտրտեմ , և Ի ձեր դիերը ձեր կուռքերուն դիերուն վրայ պիտի դնեմ , ու իմ Հոգիս ձեզմէ պիտի Ջ զզուի :
31 Եւ ձեր քաղաքները աւերակ՝ ու Հձեր սուրբ տեղերը ամայի պիտի ընեմ , և ձեր անոյշ Հոտը պիտի
32 չհոտուտամ : Ես ան երկիրը ամայի պիտի ընեմ , որ հոն բնակող ձեր թշնամիները Ղ զարմանան անոր
33 վրայ : Եւ Ձ ձեզ ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , ու ձեր ետեւէն սուր պիտի քաշեմ , և ձեր երկիրը ամայի պիտի ըլլայ , ու ձեր քաղաք-
34 ները աւերակ : Ա Այն ատենը երկիրը իր ամայութեանը բոլոր օրերը իր շաբաթները պիտի վայելէ , երբոր դուք ձեր Ջ շաբաթներուն մէջ չէր հանգրուանած , երբոր անոր վրայ կը բը-
35 նակէիք : Իր ամայութեանը բոլոր օրերը պիտի հանգստանայ , քանզի ձեր Ջ շաբաթներուն մէջ չէր հանգրուանած , երբոր անոր վրայ կը բը-
36 նակէիք : Եւ ձեզմէ ՆՂ մնացածնեերուն Ն սրտին դողդոջ պիտի բերեմ իրենց թշնամացար երկիրներուն մէջ , ու Ե հվէն քշուած տերեւին ձայնը պիտի հալածէ զանոնք , և սուրի Բ Բ Ե Ն Ե Ա Ա պէս պիտի փախչին անոնք , ու հալածող մը չեղած ատենը պի-
37 տի իյնան : Եւ հալածող մը չեղած ատենը՝ սուրի Բ Ե Ն Ե Ա Ա պէս Ա իրարու վրայ պիտի իյնան . և Ե պիտի չկրնաք ձեր թշնամիներուն
38 առջեւը կայնիլ : Եւ ազգերուն մէջ պիտի կորնչիք , ու ձեր թշնամիներուն երկիրը ձեզ պիտի ու-
39 տէ : Եւ ձեզմէ մնացածներուդ Ա իրենց անօրէնութեանովը պիտի հալին ձեր թշնամացար երկիրներուն մէջ . նաև իրենց հարցը անօրէնութեանը միկտեղ պիտի հալին :
40 Եւ թէ որ խոստովանին իրենց անօրէնութիւնը ու հայրերնուն անօրէնութիւնը՝ ինծի դէմ գործած իրենց յանցանքներովը , և թէ իրենց ինծի հետ հակառակ երթալը ,
41 Ո նաև իմ անոնց հետ հակառակ երթալս , ու զանոնք իրենց թշնամիներուն երկիրը բերելս . թէ որ ան ատենը անոնց Ա անթլփատ սիրտը Ա խոնարհի , և իրենց անօրէնու-

Ն · Ք · ԳՔ · 1491

Է Ր Օր · Իր · 53 ։ Գ Ե Ա Գ · Է · 29 ։ Ե · ԳԿՀ · Ե · 10 ։ Ո Գր · Գ · 10 ։
Է Ր ՄՆ · Լգ · 3 ։ 4 · 7 ։ Ես · Իե · 9 ։ Ե · ԳԿՀ · Գ · 3 ։ 4 · 5 ։ 6 · 13 ։
Ի Գ Ե Ա Գ · Իգ · 20 ։ Ր ՄՆ · Լգ · 5 ։
Ֆ Ղ Ա · Ի · 23 ։ ՍԱԳ · Ն Բ · 59 ։ ՀԹ · 38 ։ ԵՐԵՄ · Ժ Գ · 19 ։
Ւ Ա Կ Ե Մ · Բ · 3 ։ ԵՐԵՄ · Գ · 7 ։ ԵԳԿ · Գ · 6 ։
Ն ՍԱԳ · Նգ · 7 ։ Ո Գր · Ա · 10 ։ ԵԳԿ · Թ · 6 ։ Ի Ա · 7 ։
Ն ԵՐԵՄ · Թ · 11 ։ Իե · 11 ։ 18 ։
Է Ր Օր · Իր · 37 ։ Գ Ե Ա Գ · Թ · 8 ։ Ե · ԲԵՄ · Ժ Գ · 16 ։ Ժ Թ · 8 ։ ԵԳԿ · Ե · 15 ։
Ֆ Ր Օր · Գ · 27 ։ Իր · 64 ։ ՍԱԳ · Իգ · 11 ։ ԵՐԵՄ · Թ · 16 ։ Ե · ԳԿՀ · Ժ Գ · 15 ։ Ի · 23 ։ Իր · 15 ։ Ջ Ա Ր · Է · 14 ։
Ւ Ր ՄՆ · Լգ · 21 ։
Ն Գկ · Իե · 2 ։ Ե ԵԳԿ · Ի Ա · 7 ։ 12 · 15 ։
Է Հ Ի Ր · 17 ։ Ց Ա Ր · Ժ Է · 21 ։ Ա Ա Ա Կ · Իր · 1 ։
Ա Ն Ա · Ժ · 4 ։ Տ Ե Ա Գ · Ա · 22 ։ Ա Գ Ա Ա · Ժ Գ · 15 ։ 16 ։
Է Ց Ե Ա · Է · 12 ։ 13 ։ Գ Ա Ա · Բ · 14 ։
Ա Ր Օր · Գ · 27 ։ Իր · 65 ։ Ղ Ե Ա Կ · Ա · 9 ։ ԵՐԵՄ · Գ · 25 ։ ԻՀ · 12 ։ 13 ։ Ե · ԳԿՀ · Գ · 17 ։ Գ · 9 ։ Ի · 43 ։ Իգ · 23 ։ Լգ · 10 ։ Լգ · 31 ։ Ովս · Ե · 15 ։ Ջ Ա Ր · Ժ · 9 ։ Է Ա Գ · Ե · 7 ։ Գ Գ Ա Ա · Բ · 33 · 35 · 47 ։ Ղ Ե Կ Ե Մ · Թ · 2 ։ Գ Ա Ե · Թ · 3 · 4 ։ Ա Ա Ա Կ · Իր · 13 ։ Գ Ա Ե · Ժ Է · 18 ։ Ա Ց Ն · Ա · 9 ։ Ա Տ Ե Ա ԵՐԵՄ · Գ · 10 ։ Թ · 25 · 26 ։ ԵԳԿ · Իգ · 7 ։ Գ Ա Ե · Է · 51 ։ Հ Ա Ա Ե · Բ · 29 ։ Կ Ա Ե · Բ · 11 ։ Ա Գ Ա Ա · Իե · 29 ։ Բ ՄՆ · Ժ Բ · 6 ։ 7 ։ 12 ։ Լբ · 26 ։ Լգ · 12 ։ 13 ։

Ն · ք · գԲ · 1491

Ել · ր · 24 · ղ · 5 · Սաղ · ճղ · 45 · Ե · գէկ · ժղ · 60 ·

Սաղ · ճկզ · 23 ·

ր Հմր 34 , 35 ·

ց Հմր 15 ·

Ր Օր · գ · 31 · գԲսպ · ժղ · 23 · Հասվ · ժա · 2 ·

Հասվ · ժա · 28 ·

Գկ · Իր · 33 · իե · 38 ·

Սաղ · դո · 2 · Եզեկ · ի · 9 · 14 · 22 ·

Գկ · Իր · 34 · Ր Օր · գ · 1 · ԺՐ · 1 · ղգ · 4 · Յօ՛ա · 17 ·

Գկ · Իե · 1 ·

Թ Ա Ե Ա Ր Ա Կ Ա Ց Ի Ք

Թեանը պատիժը յօժարութեամբ

42 ընդունին, Ըն առնէր Ախիմ յիշեմ Յակոբին հետ ըրած ուխտս , նաև Իսահակին հետ ըրած ուխտս , և Աբրահամին հետ ըրած ուխտս ալ պիտի յիշեմ , ու ՚ան երկիրն ալ պիտի յիշեմ ։

43 Եւ չէրո՛ւ ՚ան երկիրը պիտի ձգուի անոնցմէ , ու իր շաբաթները պիտի վայելէ , քանի որ անոնցմէ ամայի մնայ . և անոնք իրենց անօրէնութեանը պատիժը յօժարութեամբ պիտի ընդունին . քանզի ՚իմ դատաստաններս անարգեցին , ու անոնց հոգիները իմ կանոններ

44 բէս զզուեցան ։ Ա յսու ամենայնիւ երբոր իրենց թշնամիներուն երկիրը ըլլան , ՚անոնք պիտի չմերժեմ , և զանոնք բոլորովին կորսնցնելու՝ ու անոնց հետ ըրած ուխտս ջնջելու չափ պիտի չզզուիմ անոնցմէ . ինչու որ ես եմ Տէրը ա

45 նոնց Աստուածը . Բայց անոնց համար պիտի յիշեմ ՚իրենց նախնեաց ուխտը , ՚որոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝ ՚առգաց առջեւ ա նոնց Աստուած ըլլալու համար . ես եմ Տէրը ։

46 ՚Ասոնք են ան կանոնները և դատաստանները ու օրէնքները՝ որ Տէրը տուաւ իր ու Իսրայէլի որդւոցը մէջ ՚Սինայ լեռը Մովսէսին ձեռքովը ։

ԳԼ · ԻՆ

1 Մարդու մը անձնական ուխտին համար ։ 3 Ընձեռուն փրկանաց դիրը ։ 9 Ուխտով ընծայուած անասուններու վրայով ։ 14 Ընծայուած ասն մը վրայով ։ 16 Ընծայուած արտի մը ու անոր փրկանացր վրայով ։ 28 Նուիրուած բանը չէր կրնար փրկուիլ ։ 32 Տասնորդը չէր կրնար փոխուիլ ։

1 Խ՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
2 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու բսէ անոնց , ՚Երբոր մէկը ուխտ ընելու ըլլայ , անձանց ՛ՓԸ՝ քու արժեցուցածիդ պէս՝ Տէրոջը

3 պէտ ըլլայ ։ Եւ քու կտրելու դինդ ՚առնէ պիտի ըլլայ . Քսան տարեկանէն մինչև վաթսուն տարեկան եղող արուին կտրելու դինդ՝ Բարբարանին սիկղին համեմատ՝ յիսուն սիկղ արծաթ պիտի ըլլայ .

4 Եւ թէ որ էգ է , քու կտրելու դինդ երսուն սիկղ պիտի ըլլայ ։

5 Եւ թէ որ հինգ տարեկանէն մինչև քսան տարեկան է , ան ատենը արուին համար քու կտրելու դինդ քսան սիկղ՝ ու էգին համար տա-

6 ար սիկղ պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ մէկ ամսականէն մինչև հինգ տարեկան ըլլայ , ան ատենը արուին համար կտրելու գինդ՝ հինգ սիկղ արծաթ , ու էգին համար կտրելու դինդ երեք սիկղ արծաթ պիտի

7 ըլլայ ։ Եւ թէ որ վաթսուն տարեկանէն վեր ըլլայ , արուին համար քու կտրելու դինդ տասնուհինգ սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ

8 պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ քու կտրելու դնդդ անոր կարողութիւնը չհասնի , ՚առնէ քահանային առջեւը պիտի կանգ , ու անոր դինը քահանան կտրէ . քահանան ուխտ ընողին կարողութեանը նայելով՝ անոր դին պիտի կտրէ ։

9 Եւ թէ որ էր ՚Խոզ Տէրոջը զոհ մատուցանելու անասուններէն է , անոնցմէ ինչ որ Տէրոջը տայ , սուրբ

10 պիտի ըլլայ . Ինքը պիտի չփոխէ ան , և ոչխարը ուխտի չփոխէ . և թէ որ անասունը անասունի հետ երբէք փոխելու ըլլայ , ան ատենը ան ընծայուած ու անոր փոխանակը սուրբ պիտի

11 ըլլայ ։ Եւ թէ որ էր ՚Խոզ Տէրոջը զոհ չմատուցանելու անմաքուր անասուններէն ըլլայ , ան ատենը քահանային առջեւը պիտի հանէ ան

12 անասունը . Ու քահանան անոր ադեկուհեանը կամ դէշուհեանը նայելով դին պիտի կտրէ . քահանան ինչ դին որ կտրէ , անանկ

13 Թող ըլլայ ։ ՚Իսկ թէ որ զանիկայ երբէք փրկելու ըլլայ , ան ատենը քու կտրած գնդդ վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցնէ ։

14 Ու երբոր մարդ մը իր տունը Տէրոջը սուրբ ըլլալու համար ընծայէ , ան ատենը քահանան անոր ադեկուհեանը կամ դէշուհեանը նայելով դին պիտի կտրէ . քահանան անոր ինչ դին որ կտրէ , ա-

15 նանկ պիտի կենայ ։ ՚Եւ թէ որ ընծայողը իր տունը փրկելու ըլլայ , քու կտրած գնդդ ստակին վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցնէ , ու ՚անոր անոր պիտի ըլլայ ։

16 Եւ թէ որ մարդ մը իր կալուածքին արտէն ընծայելու ըլլայ Տէրոջը ; ան ատենը քու կտրած գինդ անոր սերմին համեմատ պիտի ըլլայ . մէկ քոռ գարիի սերմի համար յիսուն սիկղ արծաթ ըլլայ ։

17 Թէ որ իր արտը Յոբելեան տարիէն ընծայէ , քու կտրած գնդդ պէս

18 պիտի կենայ ։ Եւ թէ որ իր արտը Յոբելեան ՚ետքէն ետքը ընծայէ , քահանան անոր հետ ստակը մինչև Յոբելեան տարին մնացած տարիներուն նայելով ՚Հաշիւ պիտի

19 ընէ , ու քու կտրած գինդդ վար պիտի իջեցնէ . ՚Իսկ թէ որ արտը ընծայողը երբէք փրկելու ըլլայ զանիկայ , ան ատենը քու կտրած գնդդ ստակին վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ , ու ան ՚անոր պիտի հաստա-

20 տուի անոր ։ Եւ թէ որ արտը

Ն · ք · գԲ · 1491

Գկ · Իե · 15 , 19 ·

Հմր 13 ·

Հմր 13 ·

Գկ · Իե · 15 , 16 ·

Հմր 13 ·

Ն·Ա·ԴԲ· 1491

Ե Գէ· ԺԸ· 10, 28, 31· Ը Հմր 23·

Ը Թոս· Ժբ· 14· Եզեկ· Խդ· 29·

Ժ Գէ· ԻԸ· 10, 25· Ե Հմր 18·

Ի Գէ· ԻԸ· 28·

Է Եզ· Լ· 13· Թոս· Գ· 47· Ժբ· 16· Եզեկ· Խե· 12·

Ը Եզ· Ժգ· 2, 12· Իբ· 30· Թոս· Ժբ· 17· Բ Օր· Ժե· 19·

Ի Հմր 11, 12, 13·

Ն·Ա·ԴԲ· 1490

Ա Եզ· Ժթ· 1· Գէ· Ժ· 11, 12·

Բ Եզ· ԻԸ· 22·

Ե Եզ· Լ· 12· Ա· 26· Գէ· Խ· 2, 63, 64· Բ Թագ· Խդ· 2· Ա Մն· Խա· 2·

* Եբր· Եզ· լողները՝

չփրկէ, կամ արտը մկ ուրիշէ մը ծախած ըլլայ, ալ նորէն պիտի չը-

21 փրկուի՝ ։ Հապա արտը Ե երբոր Յոբելեան տարին մէջ դառնայ, ընտրուած արտի պէս սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը. Ե անոր կալուածքը քահանայինը պիտի ըլլայ։

22 Եւ թէ որ գնէ Տէրոջը ընծայէ իր ծախու առած արտը, որ Ե իր

23 կալուածքին արտէն չէ, Ե մինչեւ յոբելեան տարին՝ քահանան անոր հետ քիչ կտրած գնոյդ հաշուբը ընէ մինչեւ Յոբելեան տարին, և ան օրը քիչ կտրած դինդ սուրբ բանի պէս պիտի տայ

24 Տէրոջը։ Ե Յոբելեան տարին՝ արտը ծախողին՝ այսինքն որուն որ կը վերբաբերի դեռևի կալուածքը, անոր

25 պիտի դառնայ։ Եւ քիչ բոլոր կտրած դինդով արբարանին սիկղին համեմատ պիտի ըլլան. Ե սիկղը քսան կերաս ըլլայ։

26 Միայն թէ Ե անասուններուն առջինները առջին ծնած ըլլալուն համար Տէրոջը ըլլալովը, մկը պիտի չընծայէ ան. թէ արջառ ըլլայ

27 և թէ ոչխար, Տէրոջն է։ Եւ թէ որ անմաքուր անասուններէն է, քիչ կտրած գնոյդ համեմատ պիտի փրկէ ան. Ե ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ. և թէ

որ չփրկուիր, քիչ կտրած գնովը ծախուի։

28 Ե Բայց մարդու մը իր բոլոր ունեցած մարդոցմէն և անասուններէն ու իր կալուածքին արտէն Տէրոջը նուիրածը պիտի չծախուի ու չփրկուի. ամէն նուէր ամենասուրբ է

29 Տէրոջը։ Մարդոցմէ նուիրուած նուէր մը բնաւ պիտի չփրկուի, հապա անշուշտ պիտի մեռցուի։

30 Եւ Ե երկրին բոլոր տասանորդը՝ Ե երկրին հունտերէն Ե ծառերուն պտուղէն՝ Տէրոջն է. անիկայ

31 սուրբ է Տէրոջը։ Եւ թէ որ մարդ մը իր տասանորդներէն երբէք փրկել ուզէ, անոր վրայ հինգերորդ

32 մաս մը պիտի աւելցնէ։ Եւ արջառներուն ու ոչխարներուն ամէն տասանորդը՝ հաւատարմին տակէն ամէն անցնողին տասներորդը սուրբ

33 պիտի ըլլայ Տէրոջը։ Ընտրելին ու գէշին մէջտեղը տարբերութիւն պիտի չընէ, ոչ ալ փոխէ ան. և թէ որ երբէք փոխելու ըլլայ, ան ատենը ան ալ անոր փոխանակին ալ սուրբ պիտի ըլլայ, պիտի չփրկուի։

34 Ե Տէրոջը Իսրայէլի որդոցը համար Սինայ լերը Մովսէսին պատուիրած պատուիրանները ասոնք են։

Ն·Ա·ԴԲ· 1491

Հ Հմր 21· Ցե·Գ·17, 18, 19·

Ձ Թոս· Իա· 2, 3·

Ղ Ծն· Իբ· 22· Թոս· Ժբ, 21, 24· Ր Մն· Լ· 5, 6, 12· Ներեմ· Ժգ· 12· Ա Պտ· Գ· 8, 10· Ե Հմր 13·

Ճ Ցե· Ներեմ· Լդ· 13· Եզեկ· Ի· 37· Մի·բ· Է· 14·

Յ Հմր 10·

Ն Գէ· Խշ· 46·

ԳԻՐՔ ԹՈՒՄՈՅ

Ն·Ա·ԴԲ· 1490

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ընտրած Մովսէսին կը պատուիրէ որ ժողովուրդը համրէ։ 5 Ցեղերուն իշխանները։ 17 Անոնց մկ ցեղին հաշիւը։ 47 Ղեւտացիները մկով ցեղերուն հետ չհամրուելնուն՝ Տէրոջը պաշտօնին համար որոշուելով։

1 Ե Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ Սինայի անապատը Ե ժողովքի խորանին մէջ՝ անոնց Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն առաջին օրը՝ ը-

2 սելով, Ե Ահէք Իսրայէլի որդոցը բոլոր ժողովքին գումարը, իրենց ազգատոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ անուն մկ առն իրենց անուններուն թիւովը

3 համրէք զանոնք Դուն ու Ահարոն Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու կարող եղողները քսան տարեկանէն վեր անոնց գունդերուն համեմատ

4 մեմատ պիտի համրէք։ Եւ ձեր հետը ամէն ցեղէն մկ մկ մարդ պիտի ըլլայ. անոնց ամէն մկը իր հօրը տանը իշխանը ըլլայ։

5 Եւ ձեզի հետ կենալու մարդոցը

Ն · Ք · ՌԲ · 1490

Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր ամէնքը մէկ մէկ համրուելով էրէնց անուններուն
19 Թուովը արձանագրեցան ։ Ցերը Մովսէսին ինչպէս որ պատուիրեց, անիկայ Սինայի անապատին մէջ անանկ համրեց զանոնք ։
20 Եւ Իսրայէլի անդրանիկ որդւոյն Ռուբենի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրէնց անուններուն թուովը,
21 Ռուբենի ցեղէն համրուածները քառասունուվց հազար հինգ հարիւր հոգի եղին ։
22 Շմաւոնի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրէնց անուններուն
23 թուովը, Շմաւոնի ցեղէն համրուածները հիսունուինը հազար երեք հարիւր հոգի եղին ։
24 Գադի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քրսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
25 անուններուն թուովը, Գադի ցեղէն համրուածները քառասունհինգ հազար վեց հարիւր հիսուն հոգի եղին ։
26 Ցուդայի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց ա-
27 նուններուն թուովը, Ցուդայի ցեղէն համրուածները եօթանասունչորս հազար վեց հարիւր հոգի եղին ։
28 Խաբարի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քրսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
29 անուններուն թուովը, Խաբարի ցեղէն համրուածները հիսունչորս հազար չորս հարիւր հոգի եղին ։
30 Զաբուղոնի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
31 անուններուն թուովը, Զաբուղոնի ցեղէն համրուածները հիսունեօթը հազար չորս հարիւր հոգի եղին ։
32 Ցովսեփի որդւոյմէ Եփրեմի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց անուններուն
33 թուովը, Եփրեմի ցեղէն համրուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի եղին ։
34 Մանասէի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
35 անուններուն թուովը, Մանասէի ցեղէն համրուածները երեսուներկու հազար երկու հարիւր հոգի եղին ։
36 Բենիամինի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
37 անուններուն թուովը, Բենիամինի ցեղէն համրուածները երեսունհինգ հազար չորս հարիւր հոգի եղին ։
38 Դանի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց անուննե-
39 րուն թուովը, Դանի ցեղէն համրուածները վաթսունեօթերկու հազար եօթը հարիւր հոգի եղին ։
40 Ասերի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց ա-
41 նուններուն թուովը, Ասերի ցեղէն համրուածները քառասունմէկ հազար հինգ հարիւր հոգի եղին ։
42 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
43 անուններուն թուովը, Նեփթաղիմի ցեղէն համրուածները հիսունեօթ հազար չորս հարիւր հոգի եղին ։
44 Ասոնք են ան համրուած հոգիները, որ Մովսէս, Ահարոն ու Իսրայէլի իշխանները համրեցին. ան իշխաններէը տասներկու մարդիկ էին, ամէն մէկը իր հայրերուն տա-
45 նը կողմէն ։ Ընդհանուր Իսրայէլի որդւոյը ամէնը իրենց Հարցը տուներուն Համեմատ՝ Իսրայէլի մէջ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները համրուե-
46 ցան ։ Եւ բոլոր համրուածները Եվց հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր հիսուն հոգի էին ։

Ն · Ք · ՌԲ · 1490

40-500
32.200
35.400
62.700
41.500
53.400
Ղեւ. Իդ. 64։
Տես եւ ԺՔ. 37։ Գլ. 32։ Իդ. 51։

603550 անձ

ՆՀ. ԺԲ. 1490

ԸՂ. Ր. 33. Տես գ. և դ. Եզ. 57. ա ՊՆ. գ. Եա. 6.

Բ ԹՎ. Ր. 33. Եզ. 62.

Գ ԵՂ. Ր. 21. ԹՎ. գ. 7. 8. գ. 15. 25. 26. 27. 33.

Դ ԹՎ. գ. 23. 29. 35. 38.

ԷՂ. Ժ. 17. 21.

Ե ԹՎ. գ. 10. 38. Ժբ. 22.

Զ ԹՎ. Ր. 2. 34.

Է ՀՄ. 50.

Ը ՂԱ. Ժ. 6. ԹՎ. Ր. 19. Ժգ. 46. Ժբ. 5. աԹագ. գ. 19.

Թ ԹՎ. գ. 7. 8. Ր. 24. 25. 26. Ժբ. 3. 4. 5. Ես. 36. 47. ա ՊՆ. Եզ. 32. Ր ՊՆ. Ժգ. 10.

Ժ ԹՎ. ա. 52.

ԺԱ ՅԵՍ. գ. 4.

ԺԲ ԵՒԲ. գ. 20. ՀԱՏ. գ. 20. ա ՊՆ. Ր. 10. ՄԱՍ. ա. 4. ԼԵՒ. գ. 32. 33.

47 Բայց ը Ղևտացիները իրենց հայրերուն չկռտվը ասոնց հետ չհամ-
48 րուեցան. Քանզի Տէրը խօսեր էր
49 Մովսէսին՝ ըսելով, Ե Միայն Ղևտացոց չկռտը պիտի չհամրես, և Իսրայէլի որդւոցը հետ անոնց դու-
50 մարը պիտի չառնես. է Բայց դուն Ղևտացիները վկայութեան խորանին ու անոր բոլոր կարասիներուն և անոր վերաբերեալ բոլոր բաներուն վրա կացու պիտի դնես. անոնք պիտի վերցնեն խորանը ու անոր բոլոր կարասիները, և անոր պատասխանատուները անոնք պիտի բնեն. Ու խորանին բոլորտիքը ա-
51 նոնք պիտի բանակին։ Ն Եւ խորանին չմօտենայ ատեներ Ղևտացիները վար պիտի առնեն ան, ու խորանին իջևան ընելու ատներ Ղևտացիները պիտի կանգնեն ան. Եւ ան որ մօտեցող օտարականը պիտի մեռցուի։
52 Եւ Իսրայէլի որդիները իրենց դունդերովը է ամէն մէկը իր բանակին քովը ու ամէն մէկը իր դրօշակին
53 քովը իջևան պիտի ընեն։ ի Բայց Ղևտացիները վկայութեան խորանին բոլորտիքը պիտի բանակին, որ Իսրայէլի որդւոցը ժողովրդին վրայ հարկութիւն չգայ. Ե ու Ղևտացիները վկայութեան խորանին
54 պահպանութիւնը պիտի ընեն։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ամէն պատուիրածին պէս ը-րին. անանկ ըրին։

ԳԼ. Բ

1-34 ԱՄԷՆ ՄԷԿ ցեղերուն իջևան ընելուն կարգը։

1 Ա Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով, Ը Իսրայէլի որդւոցը ամէն մէկը իր դրօշակին քովը իրենց հայրերուն տանը նշանովը իջևան պիտի ընեն. Բ ժողովքի խորանին դիմացը շուրջանակի իջևան ընեն։
3 Եւ առջևի կողմը դէպ ’ի արևելք իջևան ընողները Ցուդայի բանակին ° զօրքերը բլլան” իրենց դունդերուն կարգովը. և Ամինադաբի որդին Նաասոն Ցուդայի
4 որդւոցը իշխան պէտ ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը եօթանասունչորս հազար վեց հարիւր
5 հոգի էին։) Եւ անոր քովը իջևան ընողները Իսաքարի ցեղը պէտ ըլլայ. և Սոզարի որդին Նաթանայէլ Իսաքարի որդւոցը իշխան պէտ
6 ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը հիսունչորս հազար չորս հա-
7 րիւր հոգի էին։) Է Զաբուղոնի ցեղը. և Քելոնի որդին Եղիաբ Զաբուղոնի որդւոցը իշխան պէ-
8 տ ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը հիսուներեք հազար չորս
9 հարիւր հոգի էին։) Ցուդայի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց դունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութսունվեց հազար չորս հարիւր հոգի էին։) Ը Առնք առ-
10 ջևէն պիտի չուեն։
Հարաւային կողմը Ռուբինի բանակին դրօշակը պէտ ըլլայ իրենց դունդերուն կարգովը. և Ռուբինի որդւոցը իշխան՝ Սեդիւրի որդին
11 Եղիսուր պէտ ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։)
12 Եւ անոր քովը իջևան ընողները Շմաւոնի ցեղը պիտի բլլայ. ու Շմաւոնի որդւոցը իշխան՝ Սուրիսադայի որդին Սաղամիէլ պէտ
13 ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը յիսունվեց հազար իրեք հա-
14 րիւր հոգի էին։) Ու Խոթը Գադի ցեղը. և Գադի որդւոցը իշխան՝ † Գադաւելի որդին Եղիասաֆ պէ-
15 տ ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունհինգ հազար վեց
16 հարիւր յիսուն հոգի էին։) Ռուբինի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց դունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութսունմէկ հազար չորս հարիւր յիսուն հոգի էին։)
17 Է Եւ երկրորդ ասոնք պիտի չուեն։
Ղեւտացւոց բանակին հետ բանակներուն մէջտեղը ժողովքի խորանը պիտի չուէ. ամէն մարդ իր տեղը իրենց դրօշակներուն քովը իջևան ըլլածնուն պէս պիտի չուեն։
18 Եբրայեցւոց կողմը Եփրեմի բանակին դրօշակը պէտ ըլլայ իրենց դունդերուն կարգովը. ու Եփրեմի որդւոցը իշխան՝ Ամիուդի որդին
19 Եղիսամա պէտ ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասուն հազար
20 հինգ հարիւր հոգի էին։) Եւ անոր քովը Մանասէի ցեղը. ու Մանասէի որդւոցը իշխան՝ Փադասուրի որդին Գամալիէլ պէտ ըլլայ։
21 (Եւ անոր համրուած զօրքը երեսունհինգ հազար երկու հարիւր
22 հոգի էին։) Ու Խոթը Բենիամինի ցեղը. և Բենիամինի որդւոցը իշխան՝ Գեդէոնիի որդին Աբիդան
23 պէտ ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը երսունհինգ հազար չորս
24 հարիւր հոգի էին։ Եփրեմի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց դունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութը հազար հարիւր հոգի էին։) Ի Եւ երրորդ ասոնք պիտի
25 չուեն։
Հիւսիսային կողմը Դանի բանակին դրօշակը պէտ ըլլայ իրենց դունդերուն կարգովը. և Դանի որդւոցը իշխան՝ Ամիսադա-

ՆՀ. ԺԲ. 1490

Ը ԹՎ. Ժ. 14. Ե ԹՎ. Ժ. 14. Ղեւտ. գ. 20. ա ՊՆ. Ր. 10. ՄԱՍ. ա. 4. Ղեւ. գ. 32. 33.

† Կամ՝ Ռագուէլին. Տես գ. 14. Է. 42. 47. Ժ. 20.

Ի ԹՎ. Ժ. 18.

Ժ ԹՎ. Ժ. 17. 21.

ն · ը · ղե · 1490

յի որդին Աբիեզեր պէտ ըն-
26 ծայ ։ (եւ անոր համրուած զօր-
քը վաթսունհազար հազար եօ-
27 թը հարիւր հոգի էին ։) Եւ ա-
նոր քովը իչխան ընտղները Առա-
բի ցեղը պէտ ըլայ · ու Առաբի
որդուոյը իշխան՝ Եբրանի որդին
28 Փաղիէլ պէտ ըլայ ։ (եւ անոր
համրուած զօրքը քառասունմէկ
հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։)
29 Ու Եփէ Նեփթաղիմի ցեղը · ու
Նեփթաղիմի որդուոյը իշխան Էնա-
նի որդին Աբիրէ պէտ ըլայ ։
30 (Եւ անոր համրուած զօրքը յի-
սունհիւրը հազար չորս հարիւր
31 հոգի էին ։ Դանի բանակին մէջ համ-
րուածներուն ամէնը հարիւր յի-
սունհնգեթը հազար վեց հարիւր
ը Գե · ժ · 25 · հոգի էին ։) ըԱյսոնք իրենց դրօշակ-
ներովը ամֆոռն եւսէն պիտի
չուեն ։
32 Իսրայէլի որդուոյմէ իրենց հայրե-
րուն տուներովը համրուածները ա-
սոնք են · Բանակներուն մէջ համ-
բ Եզ · լը · 26 · Գե · ա · 46 · ժա · 21 · րուածներուն ամէնը իրենց գունդե-
րուն կարգովը վեց հարիւր իրեք
հազար հինգ հարիւր յիսուն հոգի
33 էին ։ Բայց բ Ղեւտացիները չհամ-
բ Գե · ը · ա · 47 · րուեցան Իսրայէլի որդուոյը հետ ,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պա-
34 տուիրեր էր ։ Եւ Իսրայէլի որդի-
ք Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պա-
տուիրածին պէս ըրին · Հայոցին ի-
րենց դրօշակներովը իջևան կ'ընէին ,
ու այսպէս անոնք ամէն մէկերնին
իրենց տոհմերուն կարգովը Ե իրենց
հայրերուն տուներովը կը չուէին ։

ԳԼ · Գ

1 Ահարոնի որդիքը ։ 5 Խորանին պաշտօնին
համար Ղեւտացիք քահանաներուն կը տրուին ։
11 անդրանկաց տեղը սեպուելով ։ 14 Ղեւտա-
ցիք կը համրուին իրենց տոհմերովը ։ 21 Գեր-
սոնեանց , 27 Կահաթեանց , 33 Մերարեանց
տոհմերը , թիւը և անոնց յանձնուած պաշ-
պանութիւնը ։ 38 Մովսէսին ու Ահարոնին
իչխան ընելու տեղը ու պահպանութիւնը ։
40 Ղեւտացիք Իսրայէլացւոց անդրանիկներուն
փոխանակ կ'ըլլան ։ 44 ու Ղեւտացոց թիւէն
աւելի եղածներէ՝ աւտկով կը փրկուին ։

1491 1 Յե Ահարոնին ու Մովսէսին ազգա-
բանութիւնը սա է , Տէրոջը
Մովսէսին հետ Սինայ լեռանը վրայ
2 խօսած օրը ։ Եւ Ահարոնի որ-
դուոյը անուններուն սասնք են ·
— Եզ · գ · 23 · Անդրանիկը Նադաբ և Աբիուդ ,
3 Եղիազար ու Իթամար ։ Ասոնք էին
Ահարոնի որդուոյը բ քահանանե-
բ Եզ · իբ · 41 · Ղե · բ · րուն անուններըն՝ որ օծուած օրն
նուած էին քահանայութիւն ընե-
1490 4 լու ։ բ Եւ Նադաբ ու Աբիուդ Սինայի
բ Ղե · ժ · 1 · Գե · իզ · 61 · անապատին մէջ Տէրոջը առջևը
ա Մն · իզ · 2 · օտար կրակ մատուցած ատենին
մեռան Տէրոջը առջևը , ու անոնք
որդի չունէին · և Եղիազար ու Ի-
թամար իրենց Հօր Ահարոնին
առջևը քահանայութիւն ըրին ։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
6 սելով , Ցղևիին ցեղը մօտեցուր ,
ու զանոնք Ահարոն քահանային
առջևը կայնեցուր՝ որ անոր սպա-
7 սաւորութիւն ընեն ։ Եւ անոր
պահպանութիւնը ու բոլոր ժողով-
քին պահպանութիւնը ժողովքի
խորանին առջևը պիտի պահեն
8 Խորանին պաշտօնը ընելով ։ Եւ
ժողովքի խորանին բոլոր կարասի-
ները ու Իսրայէլի որդուոյը պահ-
պանութիւնը պիտի պահեն՝ խո-
9 րանին պաշտօնը ընելով ։ Եւ Ա-
հարոնին ու անոր որդուոյը պիտի
տաս Ղեւտացիները · ասոնք Իսրա-
յէլի որդուոյմէն բոլորովին անոր
10 տրուած են ։ Եւ Ահարոնը ու ա-
նոր որդիները Ի իրենց քահանայա-
կան պաշտօնը կատարելու պիտի
կարգես · և մօտեցող օտարականը
պիտի մեռցուի ։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
12 սելով , Եւ ահա Իսրայէլի որ-
դուոյը մէջէն ը Ղեւտացիները առի ,
Իսրայէլի որդուոյը մէջ ամէն ծոր-
ձ արգանդը բացող առջինեկին տեղը ·
ուստի Ղեւտացիները իմ պիտի ըլ-
13 լան ։ Քանզի բ ամէն առջինեկը իմն
է · Երբոր Եգիպտոսի երկրին մէջ
բոլոր առջինեկները զարկի , Իսրա-
յէլի մէջ բոլոր առջինեկները մար-
դէն մինչև անասուն սրբեցի ինծի ·
անոնք իմ պիտի ըլլան · Ես եմ
Տէրը ։
14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
Սինայի անապատին մէջ՝ ըսելով ,
15 Համրէ Ղեւիի որդիքը իրենց հար-
դը տուներուն և իրենց ազգատոհ-
մերուն նայելով · Եւ ամէն ամնականէն
վեր եղող ամէն արուն պիտի համ-
16 րես ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը խօսքին
համեմատ համրեց զանոնք՝ ինչպէս
17 որ իրեն պատուիրուեցաւ ։ Եւ Ղե-
ւիի որդիքը իրենց անուններովը
ասոնք էին · Գերսոն և Կահաթ ու
18 Մերարի ։ Եւ Գերսոնի որդուոյը
անուններն իրենց տոհմերովը ասոնք
19 են · Լիբնին և Սեմէի ։ Եւ Կա-
հաթի որդիքը իրենց տոհմերովը
Ամրամ և Իսհար , Քեբրոն ու
20 Ոզիել էին ։ Եւ Մերարիի որ-
դիքը իրենց տոհմերովը Մոողի ու
Մուսի էին · Ղեւտացւոց տոհմերը
իրենց հարցը տուներուն համեմատ
ասոնք են ։
21 Գերսոնէն Լոբնեանց տոհմը և
Սեմեանց տոհմը եղաւ · Գերսո-
22 նեանց տոհմերը ասոնք են ։ Ա-
նոնցմէ համրուածները՝ մէկ ամնա-
կանէն վեր եղող բոլոր արուներուն

ն · ը · ղե · 1490

ը Գե · բ · 6 · Ժը · 2 ·

բ Ել · իզ · 50 · բ · 11 · 15 · 24 · 26 ·

ը Գե · բ · 19 · Ժը · 6 ·

բ Գե · Ժը · 7 ·

ը Հմր 38 · Գե · ա · 51 · Ժգ · 40 ·

բ Հմր 41 · Գե · բ · 16 · Ժը · 6 ·

բ Ել · Ժգ · 2 · Ղև · իե · 26 · Գե · բ · 16 · Դ · ա · բ · 23 ·

բ Ել · Ժգ · 12 · 15 · Գե · բ · 17 ·

ը Հմր 39 · Գե · իզ · 62 ·

բ Ծմ · իզ · 11 · Ել · գ · 16 · Գե · իզ · 57 · ա Մն · գ · 1 · 16 · իզ · 6 ·

բ Ել · գ · 17 · Ել · գ · 18 ·

ը Ել · գ · 19 ·

Ն·Ք·ԳՔ· 1490

թուոյն համեմատ համրուածները եօթը հազար հինգ հարիւր հոգի։

23 եւ ։ Ի Գերսոնեանց տոհմերը խոբանին եւսի կողմը դէպ ի արև-
24 մուտք իշխան պիտի ըլլան ։ Եւ Գերսոնեանց հօրը տանը իշխանը Լայելի որդին Եղիասափ պիտի ըլ-
25 լայ ։ Եւ ժողովքի խորանին մէջ Գերսոնին որդւոցը պահպանու-
Ղ Գ·ԳՔ·24, 25·26։ թեանը յանձնուած բաները ասոնք են ։ խորանը ու վրանը՝ յա-
ֆ Եզ·խ·9։ նոր ծածկոցը և ժողովքի խո-
ՀՎ Եզ·իզ·1։ 26 րանին դրանը վարագոյրը , խո-
Յ Եզ·իզ·7, 14։ րանին և սեղանին բոլորտիքը և-
Ն Եզ·իզ·36։ դած Նաւահին վարագուրները , և
Շ Եզ·խ·9։ սահին դրանը վարագոյրը , և
Ո Եզ·խ·16։ անոր ամէն գործին համար եղած
Չ Եզ·լա·18։ Նչուանները ։
Ղ Ա Մ·իզ· 23։ 27 Եւ Կահաթէն Ամրամեանց տոհ-
մը ու Իսահառեանց տոհմը և Քեբրոնեանց տոհմը ու Ողիէլեանց տոհմը եղաւ ։ Կահաթեանց տոհ-
28 մերը սոսկը են ։ Մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները էբենդ թուոյն համեմատ՝ ութը հազար վեց հարիւր հոգի էին , որ սրբարա-
Ղ Գ·ա·53։ 29 նին պահպանութիւնը կ՚ընէին ։ Կահաթին որդւոցը տոհմերը խո-
30 րանին հարաւային կողմը իշխան պիտի բնեն ։ Եւ Կահաթեանց տոհմերուն հօրը տանը իշխանը Ողի-
Ո Գ·ԳՔ·15։ 31 էլի որդին Եղիսափան ըլլայ ։ Եւ
Ո Եզ·խ·10։ Ո անոնց պահպանութիւնը յանձ-
Վ Եզ·խ·23։ նուած բաները սոսկ են ։ Ո տապա-
Ո Եզ·խ·31։ նակը՝ ու Ո սեղանները՝ ու Ո սե-
Բ Եզ·իզ·1, Ե·1։ զանները՝ և սրբարանին գործիքնե-
րը՝ որոնցմով պաշտօն կ՚ընեն , և Ո վարագոյրը ու անոր վերաբերեալ
Ո Եզ·իզ·32։ 32 ամէն բաները ։ Եւ Ղեւտացւոց իշ-
խանութիւնը իշխանը Ահարոն քա-
հանային որդին Եղիազար պիտի ըլլայ , որ սրբարանին պահպանու-
33 թիւնը ընողներուն վրայ վերակա-
ցու պիտի ըլլայ ։
Մերարիէն Մողղեանց տոհմը և Մուսեանց տոհմը եղաւ ։ սոսկը են
34 Մերարիին տոհմերը ։ Եւ անոնց համրուածները մէկ ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները էբենդ թուոյն համեմատ՝ վեց հազար երկու հարիւր
35 հոգի էին ։ Եւ Մերարեանց տոհ-
մերուն հօրը տանը իշխանը Աբի-
քայէլի որդին Սուրիէլ ըլլայ ։ Ո խորանին հիւսիսային կողմը իշխան
Ո Գ·ա·53։ 36 պիտի բնեն ։ Եւ Ո Մերարիի որ-
Ֆ Գ·ԳՔ·31, 32։ դւոցը պահպանութիւնը յանձ-
նուած բաները սոսկ էն ։ խորանին տախտակները՝ ու անոր նիգերը՝ և
սիւները՝ ու խարխիները՝ և անոր բոլոր գործիքները՝ ու անոր վերա-
37 բեալ ամէն բաները , եւ շուրջանակի սրահին սիւները՝ անոնց խա-

Ն·Ք·ԳՔ· 1490

բիսները և ցիցերը ու անոնց չուանները ։
38 Եւ խորանին առջեւի կողմը՝ այ-
Ֆ Գ·ա·53։ սինքն ժողովքի խորանին առջեւը դէպ ի արեւելք իշխան ընողները
Մովսէս ու Ահարոն և անոր որ-
դիքը պիտի ըլլան , Ո որ սրբարա-
Օ Գ·ԺԸ·5։ նին պահպանութիւնը Ֆ Իսրայէլի
Ֆ ՀԹ 7, 8։ որդւոցը պահպանութեանը համար
պահպանեն ։ ու Ո մեռնողը օտա-
Ո ՀԹ 10։ 39 րականը պիտի մեռցուի ։ Ե Ղեւտա-
Բ Տ·ա գլ· իգ·62։ ցւոց բոլոր համրուածները՝ որոնք իրենց տոհմերովը Ցերօնը իսօքին
համեմատ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին , մէկ ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները քառասունեւհինգ հազար էին ։
Ֆ ՀԹ 15։ 40 Եւ Ցերը բաւ Մովսէսին , Ֆ Իս-
րայէլի որդւոցը մէկ ամսականէն
վեր բոլոր առջինակ արուները համրէ , ու անոնց անուններուն թիւը
41 առ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը բո-
Ո ՀԹ 12, 45։ լոր առջինկներուն փոխարէն՝ Ո Ղեւտացիները պիտի առնես ինծի
համար ։ ես եմ Ցերը ։ ու Ղեւտա-
ցւոց անասուններուն՝ Իսրայէլի որ-
դւոցը անասուններուն բոլոր առ-
42 ջինկներուն տեղը ։ Եւ Մովսէս համրեց Իսրայէլի որդւոցը բոլոր
առջինկները՝ ինչպէս որ Ցերը ի-
43 րեն պատուիրեց ։ Եւ բոլոր առ-
ջինկ արուները էբենդ անուննե-
րուն թուոյն համեմատ՝ մէկ ամսա-
կանէն վեր համրուողները քսան-
ուերկու հազար երկու հարիւր եօ-
թանասունեւիրեք հոգի էին ։
44 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝
45 բսելով ։ Ֆ Իսրայէլի որդւոցը մէջ ա-
Ֆ ՀԹ 12, 41։ ռնէն առջինկներուն տեղը՝ Ղեւտացիները , և անոնց անասուններուն
տեղը Ղեւտացւոց անասունները
առ , որ Ղեւտացիները իմ ըլլան ։
46 ես եմ Ցերը ։ Եւ Ղեւտացւոց
Ղ ՀԹ 39, 43։ իբենց առնելուց՝ Իսրայէլի որդւոցը
երկու հարիւր եօթանասունեւիրեք առջինկներուն Ֆ փրկանք ըլլալու
Ֆ Եզ·ժգ·13։ 47 համար , Մարդ գլուխ Ը հինգ սիկղ
Գ Գ·ԺԸ·15։ պիտի առնես ։ սրբարանին սիկղին
Ը Ղե·խ·6։ Գ Գ·ԺԸ·16։ համեմատ պիտի առնես ։ Բ մէկ
Բ Եզ·ա·13։ 48 սիկղը քսան կերատ է ։ Եւ անոնց
Ղ Ե·խ·25։ Գ Գ·ԺԸ·16։ Ղ Եզ·խ·մ· 12։ մէջ աւելցածներուն փրկանքին
տակը Ահարոնին ու անոր որ-
49 դւոցը տուս ։ Եւ Մովսէս Ղեւտա-
յիներով փրկուածներուն աւել-
ցածներէն փրկանքին տակը առաւ ։
50 Իսրայէլի որդւոցը առջինկներէն
սրբարանին սիկղին համեմատ՝ Ֆ հա-
Ֆ ՀԹ 46, 47։ զար երեք հարիւր վեցասունեւհինգ
51 սիկղ արծաթ առաւ ։ Եւ Մովսէս
Ֆ ՀԹ 48։ Ցերօնը իսօքին պէս Ֆ փրկուածներուն տակը Ահարոնին ու անոր
որդւոցը տուաւ , ինչպէս որ Ցերը Մովսէսին պատուիրեր էր ։

Ն · Ք · ՊԴ · 1490

ՂՂ · Ե · 5 ։ Իմ · 40 ։ Ցես · Է · 19։ Ե ՂՀ · Պ · 5 ։

լով՝ Ցերոջը դէմ մեղանչէ , ու ատ-
7 անձը յանցաւոր ըլլայ , ՂԱՆ ատե-
նը իր բրած մեղքը պիտի խոստո-
վանի , և անիկայ իր ըրած վնասը
Է լման պիտի հատուցանէ , ու ա-
նոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւել-
ցընէ , ու զանիկայ վնասը քաշողին
8 պիտի տայ ։ Եւ թէ որ ան վնա-
սուածը մարդուն մէկ ազգականն ալ
չըլլայ , որուն ան վնասը հատուց-
ցուի , ան տրուելիք Է նդ ան վնասը
Ցերոջը հատուցուելով՝ քահանային պէ-
տք ըլայ բայց ՚ի Է բաւութեան
խոյէն , որով ան չանգաւոր մա-
րդուն համար քաւութիւն պիտի
ըլլայ ։
9 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր սուրբ
բաներուն ամէն Է ընծան որ կը բե-
րեն քահանային , անոր պիտի ըլ-
10 լայ ։ Եւ ամէն մէկուն սուրբ բա-
ները անոր պիտի ըլլան ։ ամէն
մարդ ինչ որ տայ քահանային ,
Է անոր ըլլայ ։
11 Եւ Ցեղը խօսեցաւ Մովսէսին Ը-
12 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու բսէ անոնց , Թէ որ մարդու մը
կնիկը խոտորի ու անոր անհաւա-
13 տարմութիւն ընէ , Եւ մէկը Է անոր
հետ պառկելով զուգաւորի , ու
անոր էրիկը տեսած չըլլալով՝ Բ՜նը
դաղտուկ մնայ , և անոր պղծուած
առնէր՝ տեսնող մը չըլլայ , ու կնի-
14 կը չբռնուի , Եւ Երէ՜նը վրայ նա-
խանձաւորութեան ոգի գալով՝ իր
կնկանը պղծուելուն համար նա-
խանձի . կամ կնիկը պղծուած
չըլլալով՝ Երէ՜նը վրայ նախանձա-
ւորութեան ոգի գայ ու նախան-
15 ձի , Ան առնէր ան մարդը իր
կնիկը քահանային պիտի բերէ ,
և անոր ընծային համար գարիի
ալիւրէն արդուին տասնեկորդ բա-
ժինը պիտի բերէ . եղ պիտի չը-
Թափէ անոր վրան՝ ոչ ալ կընդ-
րուկ դնէ վրան , ինչու որ նախան-
ձաւորութեան ընծայ մըն է ան ,
յիշատակի ընծայ՝ Հոր մեղքը կը
16 յիշատակէ ։ Եւ քահանան կնիկը
պիտի մօտեցընէ , ու Ցերոջը առջևը
17 կայնեցընէ ։ Եւ քահանան Հողէ
ամանով սուրբ Ջուր պիտի առնէ .
ու քահանան խոռնին յատակը և-
դած Հողէն պիտի առնէ , և Ջուրին
18 մէջը դնէ ։ Եւ քահանան Ցերոջը
առջևը պիտի կայնեցընէ կնիկը , ու
կնկանը գլուխը բանայ , և յիշա-
տակի ընծան՝ այսինքն նախան-
ձաւորութեան ընծան անոր ձեռքը
պիտի տայ . ու անէծքին լեղի Ջուրը
քահանան իր ձեռքը պիտի ունե-
19 նայ . Եւ քահանան անոր երդում
ընել պիտի տայ , ու բսէ կնկանը ,
Թէ որ մարդ մը քեզի հետ չպառ-
կեցաւ , և Թէ որ քու էրկանդ ան-
հաւատարմութիւն ընելով չպըղ-
ծուեցար , անէծքին աս լեղի Ջուրը
20 քեզի վնաս մը չընէ . Բայց Թէ որ
քու էրկանդ անհաւատարմութիւն
ընելով պղծուեցար , և քու էրիկդ
զատ ուրիշ մարդ մը քեզի հետ
21 պառկեցաւ , (Ան առնէրը քահա-
նան Է կնկանը անէծքի երդումի բ-
նել պիտի տայ , և քահանան կնկանը պիտի բսէ ,) Է Ցերը քեզ
քու ժողովուրդիդ մէջտեղը ա-
նէծքի ու երդումի համար պիտի
դնէ , երբոր Ցերը քու զնդաղ փտե-
22 ցընէ ու քու փորդ ուռեցընէ ։ Ե-
ւ աս անէծքին Ջուրը Է քու աղիքնե-
րուդ մէջ պիտի երթայ , որ Է՜ա
փորդ ուռեցընէ , ու Է՜ա զնդաղ
փտեցընէ . Հ և կնիկը պիտի բսէ ,
23 Ամէն՝ ամէն ։ Եւ քահանան աս
անէծքները դիբքի մը մէջ պիտի
գրէ , ու ան լեղի Ջրովը պիտի
24 աւրէ ։ Եւ անէծքին լեղի Ջուրը
ան կնկանը պիտի խմցընէ . ու
անէծքին Ջուրը անոր ներսի
դին պիտի երթայ՝ լեղի ըլլա-
25 Համար ։ Եւ քահանան կնկանը
ձեռքէն նախանձաւորութեան ըն-
ծան պիտի առնէ , ու Ցերոջը առ-
ջևը Է երեցընէ ընծան , և սեղանին
26 մօտեցընէ ան ։ Ետ քահանան ըն-
ծայէն իր ձեռքը լեցուն պիտի առ-
նէ յիշատակի համար , ու սեղա-
նին վրայ պիտի այրէ ան . ու ետ-
քը ան Ջուրը կնկանը պիտի խմցը-
27 նէ ։ Եւ Ջուրը անոր խմցընելէն
ետև՝ Թէ որ անիկայ պղծուած է ,
ու իր էրկանը անհաւատարմու-
թիւն ըրած է , անէծքին Ջուրը
լեղի ըլլալով՝ երբոր մտնէ անոր
ներսի դին , անոր փորը պիտի ու-
ռենայ , ու անոր զնդաղը փտի , և
կնիկը Է իր ժողովուրդին մէջը անի-
28 ծեալ պիտի ըլլայ ։ Իսկ Թէ որ կնի-
կը պղծուած չըլլալով մաքուր է ,
ինա պիտի չկրէ , ու զաւակ պիտի
29 ծնանի ։ Նախանձաւորութեան
օրէնքը աս է , երբոր կնիկ մը Է իր
էրկանը անհաւատարմութիւն ընե-
30 լով պղծուի , կամ երբոր մարդու
մը վրայ նախանձաւորութեան ոգի
գայ ու իր կնկանը վրայ նախանձի ,
Ցերոջը առջևը պիտի կայնեցընէ
կնիկը , և քահանան կատարէ աս
31 բոլոր օրէնքը անոր վրայ . Եւ ան
մարդը ազատ պիտի ըլլայ յանցան-
քէն , և կնիկը Է իր յանցանքը
պիտի կրէ ։

Ն · Ք · ՊԴ · 1490

Է Ցես · Գ · 26։ ա Թագ · Ժգ · 24 ։ Նէեմ · Ժ · 29 ։
Բ Երեմ · ԽԹ · 22 ։
Ի Սադ · ԽԹ · 18 ։
Հ Բ Օր · Իե · 15 ։
ՂՂ · Բ · 27 ։
ՂՂ · Բ · 2 · 9 ։
* ԵԲր · Խ · Նայ ։
Ե Բ Օր · Իբ · 37 ։ Սադ · Ժգ · 9 · 11 · Երեմ · Իգ · 9 · ԽԹ · 18 · 22 ։ Խբ · 18 ։ Զաք · Բ · 13 ։
Ք Հմր 19 ։

Գ Լ · Զ

1 Ներածութիւն կանանց ։ 22 Ժողովուրդը օրհնելու կերպը ։

1 Ա Ցեղը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսե-
2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը

ն · ք · գԲ · 1490

ա ՂԵ · ԽԵ · 2 ։ Դատ · ժգ · 5։ Դատ · խ · 23 ։ Հռով · ա · 1 ։

բ Ա՚մով · ր · 12 ։ Ղե · ա · 15 ։

գ Դատ · ժգ · 5 ։ ժգ · 17 ։ ա Թագ · ա · 11 ։

դ Ղե · խա · 11 ։ ԳԼ · ժԲ · 11 · 16 ։

ե Ղե · խա · 1 · 2 · 11 ։ ԳԼ · Թ · 6 ։

զ ԵՔԲ · Նուի · բուիս

ը Դատ · ժբ · 18 ։ խա · 24 ։

է Ղե · և · 7 · ժգ · 22 ։ ժե · 14 · 29 ։

ը Ղե · ե · 6 ։

ի Գատ · խա · 26 ։

ժ Ղե · գ · 2 · 27 · 32 ։

ի Ղե · գ · 6 ։

լ Ղե · բ · 4 ։

խ Ել · ԽԲ · 2 ։

ծ Գլ · ժե · 5 · 7 · 10 ։

ու բակ՝ անոնց , թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը – ինքզինքը Տէրոջը նուիրելու համար ուխտաւորի մեծ
3 ուխտ ընելու բլլայ , բ գինիէն և օղիէն պիտի զգուշանայ · գինիի քացախ կամ օղիի քացախ չխմէ , և բնաւ խաղողի օշարակ չխմէ , ու խաղող կամ չամիչ չուտէ :
4 Ինքզինքը նուիրելուն բոլոր օրերը որթէն եղած բան մը չուտէ , կուտերէն մինչև կեղեւը :
5 Ինքզինքը նուիրելու ուխտին բոլոր օրերը դ իր գլխուն ածելի չպպղնէ · մինչև ինքզինքը Տէրոջը նուիրած օրերուն լմննալը ինքը սուրբ բլլայ · և իր գլխուն մազերուն վարսքը թող տայ
6 որ աճի : Ինքզինքը Տէրոջը նուիրած բոլոր օրերը ե մեռած մարդու
7 մինի մը չմտնեայ · Ի՚ր հօրը համար կամ մօրը համար , իր եղբօրը կամ իր քրոջը համար ինքզինքը պիտի չպղծէ , երբոր անոնք մեռնին , ինչու որ իր Աստուծոյն
8 ուխտը իր գլխուն վրան է : Ինքզինքը նուիրելուն բոլոր օրերը ինքը
9 սուրբ է Տէրոջը : Եւ թէ որ իր քովը յանկարծ մարդ մը մեռնի , ու իր նուիրած գլուխը պղծուի , իր մաքրուելու օրը Ի՚ր գլուխը ածիլէ · եօթներորդ օրը ածիլէ
10 ան · Եւ ութերորդ օրը ժողովքի խորանին դուռը երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ բերէ
11 քահանային : Եւ քահանան մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի մատուցանէ , և մեռելին պատճառովը եղած մեղքին համար քաւութիւն պիտի ընէ անոր · ու նոյն օրը պիտի սրբէ ա-
12 նոր գլուխը : Եւ իր ուխտին օրերը Տէրոջը նուիրէ , ու է յանցանքի պատարագի համար մէկ տարեկան գառնուկ մը բերէ · և առջի օրերը պիտի չհամրուին , ինչու որ իր ուխտը պղծուեցաւ :
13 Եւ ուխտաւորին օրէնքը ասի է · Երբոր ինքզինքը նուիրելուն օրերը լմննայ , անիկայ ժողովքի խորա-
14 նին դուռը պիտի բերուի · Եւ իր զոհը Տէրոջը պիտի մատուցանէ , մէկ տարեկան անարատ արու գառնուկ մը ողջակէզի համար , ու մէկ տարեկան անարատ էգ գառնուկ մը ժ մեղքի պատարագի համար , և մէկ անարատ խոյ մը է խաղաղութեան
15 զոհի համար · Եւ սակաւ մը ւբրաւկ ալիւրի եղով շաղուած անխմոր չօթեր , ու է եղով օծուած անխմոր լաւաշներ , և անոնց հացի բնծան ու ի թափելու նուէրը ։-
16 ։—ՆԵ : Եւ քահանան անոր մեղքի պատարագը ու անոր ողջա-
17 կէզը Տէրոջը առջևը մատուցընելով պիտի մատուցանէ : Եւ խոյը խաղաղութեան զոհ պիտի մատուցանէ Տէրոջը՝ անխմոր հացին սակաւուը · ու քահանան անոր հացի բնծան ու թափելու նուէրը մատուցանէ :
18 Եւ ուխտաւորը իր նուիրած գլուխը պիտի ածիլէ ժողովքի խորանին դուռը · ու իր նուիրած գլխուն մազը առնէ՝ և խաղաղութեան զոհին տակը եղած կրակին մէջը դնէ : Եւ քահանան խոյէն հեփած թեւը , և սակաւէն մէկ անխմոր չօթ ու մէկ անխմոր լաւաշ առնէ , և ն ուխտաւորին ձեռքերուն վրայ դնէ՝ մազերը ա-
20 ծիլուելէն ետքը · Եւ քահանան երեւցընելու ընծայ մատուցանէ զանոնք Տէրոջը առջևը · Ղաւոնք երեւցընելու երբուծով ու բարձրացընելու զիստով քահանային համար սուրբ են · և անկէ ետև ուխտաւորը դինի թող խմէ :
21 Ուխտաւորի մը — անոր նուիրուելուն համար Տէրոջը խոստացած իր ընծային օրէնքը ասի է , իր ձեռքը հասածէն ի զատ · անկիայ իր բերած խոստմունքը իր նուիրուելուն օրէնքովը պիտի կատարէ :
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բ-
23 սելով , Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և բսէ , Ա՚յսպէս ե պիտի օրհնէք Իսրայէլի որդիքը՝ բսելով
24 անոնց , Տէրը օրհնէ քեզ , և ե պահէ
25 քեզ · Տէրը ե պայծառացընէ իր երեսը քու վրադ , ու ե ողորմի քեզի ·
26 Տէրը իր երեսը քու վրադ վերցրնէ , 27 — և խաղաղութիւն տայ քեզի : Եւ իմ անունս Իսրայէլի որդւոցը վրայ պիտի դնեն , ու Ես պիտի օրհնեմ զանոնք :

ԳԼ · Ի

1 Իշխաններուն բնծաները խորանին նուիրման հանդէսին համար : 10 Սեղանին նուիրման հանդէսին համար մատուցուած բնծաները : 89 Աստուած քաւութիւնն վրայէն Մովսէսին հետ կը խօսի :

1 Եւ եղաւ որ՝ ան օրը որ Մովսէս — լմննցուց խորանը կանգնելը , և զանիկայ ու անոր բոլոր անօթները օծեց ու սրբեց , և սեղանը ու անոր բոլոր գործիքները օծեց ու զանոնք
2 սրբեց , Ան առաջնորդները ե Իսրայէլի իշխանները՝ իրենց հայրերուն տանը գլուխները՝ թ-ղվ-ղ-ր-ք-ն համրուելուն վրայ վերակացու եղող ցեղերուն իշխանները բնծաներ տուին :
3 Եւ բերին իրենց բնծաները Տէրոջը առջևը , վեց ծածկուած սայլեր և տասներկու եզներ · ամէն երկու իշխանները մէկ սայլ , և ամէն մէկը մէկական եզ · և մատեցուցին զանոնք
4 խորանին առջևը : Եւ Տէրը խօ-

ն · ք · գԲ · 1490

ա Ել · խԲ · 23 , 24 ։

բ Թագ · բ · 15 ։

գ Ել · խԲ · 27 , 28 ։

դ Ղե · Թ · 22 · ա Պե · իգ · 13 ։

ե Պագ · ՃԲա · 7 ։ Ցօհ · ժե · 11 ։

զ Պագ · լ · 16 ։ կ · 1 ։ ա · 3 , 7 , 19 ։ ՃԹ · 135 ։ Դան · Թ · 17 ։

է Ցօհ · իգ · 29 ։

ը Պագ · գ · 6 ։ Ցօհ · ժգ · 27 ։ բ Թես · գ · 16 ։

թ Բ Օր · իբ · 10 ։ բ Պե · ե · 14 ։ Եփ · 7 · Դան · Թ · 18 , 19 ։

ժ Պագ · ՃԺե · 12 ։

ի Ել · խ · 18 ։ Ղե · բ · 10 · 11 ։

լ Գէ · ա · 4 · ԼԸ ։

Ն · ք · դ·Ճ · 1490

5 սեղան Մովսէսին՝ ըսելով, Անոնցմէ
առ ու Վկայութեան տուր անոնք՝ ա-
մէն մէկուն իր պաշտօնին նայելով,
որ ժողովքի խորանին պաշտօնին
6 մէջ գործածուին։ Եւ Մովսէս ա-
ռաւ սայլերը ու եզները, ու զանոնք
7 Վկայութեան տուաւ։ Երկու սայլը
ու չորս եզը Գերսոնի որդոցը
տուաւ՝ անոնց պաշտօնին նայելով.
8 Եւ չորս սայլը և ութը եզը Մե-
բարիի որդոցը տուաւ, Ի Ւսխարան
քահանային որդւոյն Իթամարին
վերակացութեամբը Եղբ անոնց
9 պաշտօնին նայելով։ Բայց Կա-
հաթի որդոցը չտուաւ. ինչու որ
Սրբարանին պաշտօնը անոնց վրայ
էլլալով, Իրենց ուսերովը պիտի
վերցընէին։

10 Եւ սեղանին օծուած օրը Ազնո
նուիրման Հանդէսին համար իշ-
խանները ընծաներ տուին. և իշ-
խանները իրենց ընծաները սեղանին
11 առջեւը մատուցին։ Եւ Տէրը բաւ
Մովսէսին, Սեղանին նուիրման
Հանդէսին համար՝ ամէն մէկ իշ-
խան մէկմէկ օր իրենց ընծաները
մատուցանեն։

12 Եւ առաջին օրը իր ընծան մա-
տուցանողը Յուդայի ցեղին Նաքա-
Ի Ամինադաբի որդին Նաասոն էր։
13 Եւ ան էր անոր ընծան. Ի սրբարա-
նին սիկղին համեմատ՝ հարիւր ե-
րեսուն սիկղէ մէկ արծաթէ սկուտեղ,
եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթէ
կոնք, երկուքն ալ լեցուն ԵՒ Հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
14 բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ
մէկ խնկաման Խունկով լեցուն,
15 Ի Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ ան մէկ
տարեկան մէկ դառն ողջակէզի հա-
16 մար, Ա յծերէն մէկ նոխազ Ի մեղ-
17 քի պատարագի համար, Եւ Խա-
ղաղութեան զոհի համար երկու
արջառ՝ հինգ խոյ հինգ նոխազ Ե
հինգ հատ մէկ տարեկան դառ ինք.
Ամինադաբի որդւոյն Նաասոնին
ընծան աս էր։

18 Երկրորդ օրը մատուցանողը Ի-
սաքարի իշխանը Սովկարի որդին
19 Նաթանայէլ էր։ Անոր մատու-
ցած ընծան ան էր. սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղէ մէկ արծաթէ սկուտեղ, եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթէ
կոնք, երկուքն ալ լեցուն ԵՒ Հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
20 բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն,
21 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ Ե մէկ տա-
րեկան մէկ դառն ողջակէզի համար,
22 Ա յծերէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
23 տարագի համար, Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու արջառ՝
հինգ խոյ, հինգ նոխազ Ե հինգ
հատ մէկ տարեկան դառ ինք. Սո-
24 վկարի որդւոյն Նաթանայէլին ըն-
ծան աս էր։

Ն · ք · դ·Ճ · 1490

25 երրորդ օրը Հպտ ղաբունի որդւոց իշխանը Քե-
26 լոնի որդին Եղիաբ էր։ Անոր ընծան
ան էր. սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երեսուն սիկղէ մէկ
արծաթէ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթէ կոնք, երկուքն
ալ լեցուն ԵՒ Հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
27 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
28 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ Ե մէկ տարեկան մէկ դառն
ողջակէզի համար, Ա յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար,
29 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ Ե հինգ հատ մէկ տարեկան
դառ ինք. Քելոնի որդւոյն Եղիա-
բին ընծան աս էր։

30 Զորրորդ օրը Հպտ ղաբունի որդւոց իշխանը Սեդիւրի
31 որդին Եղիսուր էր։ Անոր ընծան
ան էր. սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երեսուն սիկղէ մէկ
արծաթէ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթէ կոնք, երկուքն
ալ լեցուն ԵՒ Հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
32 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
33 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ Ե մէկ տարեկան մէկ դառն
34 ողջակէզի համար, Ա յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար,
35 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ Ե հինգ հատ մէկ տարեկան
դառ ինք. Սեդիւրի որդւոյն Ե-
լիսուրին ընծան աս էր։

36 Հինգերորդ օրը Հպտ ղաբունի Շմաւոնի որդւոց իշխանը Սու-
րիսադայի որդին Սաղամիէլ էր։
37 Անոր ընծան ան էր. սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղէ մէկ արծաթէ սկուտեղ, եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթէ
կոնք, երկուքն ալ լեցուն ԵՒ Հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
38 բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն,
39 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ Ե մէկ
տարեկան մէկ դառն ողջակէզի հա-
40 մար, Ա յծերէն մէկ նոխազ մեղ-
41 քի պատարագի համար, Եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ Ե
հինգ հատ մէկ տարեկան դառ ինք.
Սուրիսադայի որդւոյն Սաղամիէ-
լին ընծան աս էր։

42 Վեցերորդ օրը Հպտ ղաբունի Գա-

Ն. Ք. ՉԲ. 1490

դի որդւոց իշխանը Դագուելի որ-
43 դին Եղիասափ էր ։ Անոր ընծան
ասա էր . սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթ սկուտեղ , եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
44 Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման
45 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ դառն
46 ողջակէզի համար , Այծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
47 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ և հինգ հատ մէկ տարեկան
դառինք . Դագուելի որդւոյն Ե-
ղիասափին ընծան ասա էր ։
48 Եօթներորդ օրը մատուցանողը
Եփրեմի որդւոց իշխանը Ամիուդի
49 որդին Եղիսամա էր ։ Անոր ընծան
ասա էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
50 լիւրով , Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ
51 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ և մէկ տարե-
կան մէկ դառն ողջակէզի համար ,
52 Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
53 տարագի համար , Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու արջառ՝
հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ և հինգ
հատ մէկ տարեկան դառինք . Ա-
միուդի որդւոյն Եղիսամային ըն-
ծան ասա էր ։
54 Ութերորդ օրը մատուցանողը
Մանասէի որդւոց իշխանը Փագա-
սուրի որդին Գամաղիէլ էր ։
55 Անոր ընծան ասա էր . սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն
սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ , եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթ
կոնք , երկուքն ալ լեցուն էին հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
56 բարակ ալիւրով , Տասը սիկղ ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն ,
57 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ և մէկ
տարեկան մէկ դառն ողջակէզի հա-
58 մար , Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի
59 պատարագի համար , Եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ և
հինգ հատ մէկ տարեկան դառինք .
Փագասուրի որդւոյն Գամաղիելին
ընծան ասա էր ։
60 Իններորդ օրը մատուցանողը Բե-
նիամինի որդւոց իշխանը Գեդէօ-
61 նիի որդին Աբիդան էր ։ Անոր
ընծան ասա էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
62 լիւրով , Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ
63 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ և մէկ տարեկան
64 մէկ դառն ողջակէզի համար , Այ-
ծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
65 րագի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան դառինք . Գեդէօնիի
որդւոյն Աբիդանին ընծան ասա էր ։
66 Տասներորդ օրը մատուցանողը
Դանի որդւոց իշխանը Ամիսադայի
67 որդին Աքիեզեր էր ։ Անոր ընծան
ասա էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
68 լիւրով , Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ
69 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ և մէկ տարեկան
70 մէկ դառն ողջակէզի համար, Այծե-
րէն մէկ նոխազ մեղքի պատարա-
71 գի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան դառինք . Ամիսադայի
որդւոյն Աքիեզերին ընծան ասա էր ։
72 Մետասաներորդ օրը մատուցանո-
ղը Ասերի որդւոց իշխանը Եքրանի
73 որդին Փագիէլ էր ։ Անոր ընծան
ասա էր . սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթ սկուտեղ , եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
74 Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման
75 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ դառն
76 ողջակէզի համար , Այծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
77 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ
նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան
դառինք . Եքրանի որդւոյն Փա-
գիելին ընծան ասա էր ։
78 Երկոտասաներորդ օրը մատուցա-
նողը Նեփթաղիմի որդւոց իշխանը
79 Ենանի որդին Աքիրէ էր ։ Անոր
ընծան ասա էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք ,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի
ընծայի համար եղով շաղուած բա-
80 րակ ալիւրով , Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ
81 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ

ՆՈ·ԲԴ· 1490

զուարակ՝ մէկ խոյ Ե մէկ տարեկան
82 մէկ գառն ողջակէզի համար , Ա-
ձերէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
83 րագի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ Ե հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք · Նման որ-
դւոյն Ամիհուդին ընծան աս էր ։
84 Սկզբնէն օծուած օրը անոր
նուիրման հանդէսին համար Իս-
րայէլի իշխաններէն Նաէթոնի
ընծաները սոներ էին . տասնեւերկու
արծաթի սկուտեղ , տասնեւերկու
արծաթի կոնք , ու տասնեւերկու
85 ոսկի խնկաման , Ամէն մէկ արծաթի
սկուտեղը հարիւր երեսուն «Ինկ» և
ամէն մէկ կոնքը եօթանասուն «Ինկ
էր · ա· ամիսներուն բոլոր արծաթը
երկու հազար չորս հարիւր «Ինկ էր ։
86 արբարանին սիկղին համեմատ . Տա-
սնեւերկու ոսկի խնկաման խունկով
լեցուն , ամէն մէկ խնկամանը
արբարանին սիկղին համեմատ՝
տասնեական «Ինկ ընթացվ , խնկա-
մաններուն բոլոր ոսկին հարիւր
87 քսան «Ինկ էր · Ողջակէզի համար
բոլոր արջառները տասնեւերկու
զուարակ , խոյերը տասնեւերկու ,
մէկ տարեկան գառինքը տասնեւեր-
կու էին՝ իրենց հացի ընծայովը ·
և մեղքի պատարագի համար այծե-
88 րէն նոխազները տասնեւերկու · Եւ
խաղաղութեան զոհի համար բոլոր
արջառները քսանուչորս զուարակ
էին , խոյերը վաթսուն , նոխազները
վաթսուն , Ե մէկ տարեկան գա-
ռինքը վաթսուն էին ։ Ա՛ս էր սե-
դանին նուիրման հանդէսը՝ անոր
ՀՀմ 1 · օծութենէն ետքը ։
89 Եւ երբոր Մովսէս ժողովքի խո-
րանը կը մտնէր Անոր հետ խօսե-
լու , ան ատենը ներէն խօսողին
ձայնը՝ վկայութեան տապանին
վրայ եղած քաւութիւնին վրայէն՝
երկու քերովբէներուն մէջտեղէն
կը լսէր , ու ինքը Անոր հետ կը
խօսէր ։

ԳԼ· Ը

1 Ճրագները վառուելն կերպը ։ 5 Ղեւտացւոց նուիրութիւնը ։ 23 Անոնց պատշաճ կատարելու համար որդեդած տեսակը ։

1 Նաեւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բա-
2 լով , Խօսէ Ահարոնին ու բսէ
անոր , Երբոր Ճրագները վառես ,
եօթը Ճրագները այտանակին առ-
3 ջեւ կողմէն լոյս պիտի տան ։ Եւ
Ահարոն անանկ ըրաւ . անոր Ճրագ-
ները այտանակին առջեւի կողմի վա-
ռեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
4 պատուիրեց ։ Եւ այտանակին
շինքը ասանկ էր . կռնաձոյ ոսկիէ
էր . անոր բունէն մինչեւ անոր ծա-
ղիկները կռնաձոյ էր . Ըստ Մովսէսին ցուցուցած դաղափարին
պէս անանկ շինեց այտանակը ։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
6 սելով , Իսրայէլի որդւոցը մէջէն
Ղեւտացիները առ , ու մաքրէ ա-
7 նոնք ։ Եւ անոնք մաքրելու համար
ասանկ պիտի ընես անոնց . Իմ մաք-
րութեան ջուր սրսկես անոնց վրայ ,
ու նոքա իրենց բոլոր մարմինները
թող ածիլեն , և իրենց հան-
դերձները լուան ու մաքրուին ։
8 Ետքը զուարակ մը թող առնեն ու
անոր հացի ընծային համար եղով
շաղուած բարակ ալիւր . դուն ալ
ուրիշ զուարակ մը պիտի առնես
9 մեղքի պատարագի համար ։ Ու
Ղեւտացիները ժողովքի խորանին
առջեւ մօտեցընես . Ե Իսրայէլի
որդւոցը բոլոր ժողովը ժողվես ։
10 Ու Ղեւտացիները Տէրոջը առ-
ջեւ մօտեցընես , ու Իսրայէլի որ-
դիքը Ե իրենց ձեռքերը Ղեւտա-
11 ցւոց վրայ դնեն ։ Եւ Ահարոն Իս-
րայէլի որդւոցը կողմէն՝ Ղեւտա-
ցիները Տէրոջը առջեւ Ընծայ
պիտի մատուցանէ՝ , և անոնք Տէ-
րոջը պաշտօնը կատարելու համար
12 ըլլան ։ Ու Ղեւտացիք իրենց ձեռ-
քերը զուարակներուն գլխուն վը-
րայ պիտի դնեն . ու Ղեւտացւոց
քաւութիւն ընելու համար մէկ
զուարակը մեղքի պատարագ՝ ու
միւսը ողջակէզ մատուցանես Տէ-
13 րոջը ։ Եւ Ղեւտացիները Ահարո-
նին ու անոր որդւոցը առջեւը
կայնեցընես , ու զանոնք ընծայ
14 մատուցանես Տէրոջը ։ Այսպէս
պիտի զատես Ղեւտացիները Իսրա-
յէլի որդւոցը մէջէն , ու Ղեւտա-
15 ցիները Ինծի պիտի ըլլան ։ Եւ ան-
կէ ետեւ Ղեւտացիները ժողովքի խո-
րանին գործը ընելու մտնեն ։ Այս-
պէս պիտի մաքրես անոնք , և Ը-
ընծայ մատուցանես անոնք . Քանզի
անոնք բոլորովին ինծի տրուած
են Իսրայէլի որդւոցը մէջէն . Իսրա-
յէլի որդւոցը մէջ Ը մօրը արգան-
դը բացող բոլոր անդրանիկներուն
17 տեղը ինծի առի զանոնք ։ Ինչու-
որ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անդրա-
նիկները՝ թէ մարդու և թէ անա-
սունի , ինծ են . Եգիպտոսի երկ-
րին մէջ բոլոր անդրանիկները զար-
կած օրէս զանոնք սրբեցի ինծի
18 համար ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր անդրանիկներուն տեղը Ղեւտա-
19 ցիները առի ։ Եւ Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջէն Ղեւտացիները բոլորո-
վին Ահարոնին ու անոր որդւոցը
տուի , որ ժողովքի խորանին մէջը
Իսրայէլի որդւոցը պաշտօնը ընեն ,
և Իսրայէլի որդւոցը համար քաւու-
թիւն ընեն , Որ Իսրայէլի որդւոց-

ՆՈ·ԲԴ· 1490

Ը Ելս· ԺԲ· 9 · 17 · 18 ·
† Եբր· Ձեռ-
գաց · կամ՝ Ձեռքի պա-
տարագի
Ղ Ելս· Ժդ· 8 · 9 ·
Ի Ղե· բ· 1 ·
Ը Ելս· Լեւ· ԽԲ· 4 · Ի· 12 ·
Ի Ղե· բ· 3 ·
Ժ Ղե· ա· 4 ·
‡ Եբր· երեր-
ցներուն ընծայ պիտի երեցցնէ ·
Ի Եղ · ԽԲ · 10 ·
Ա Գ· ո· 45 · Ժդ · 9 ·
Ե Ժմ· 11 · 13 ·
Ժ Գ· դ· 12 · 45 ·
Ի Եղ · Ժդ · 2 · 12 · 13 · 15 · Գ· դ· 13 · Դ· բ· 28 ·
Ի Գ· ա· 53 · Ժդ· 46 · Ժբ· 5 · Բ Մ· Իդ· 36 ·

Ե Ելս· Լեւ· ԽԱ· 37 · Ի· 25 ·
Ի Ելս· Լեւ· ԽԱ· 31 ·
* կամ՝ Ձեռ-
քարակայ
‡ Ելս· Լեւ· 18 ·
Ժ Ելս· Լեւ· 40 ·

ն. ք. ընծ. 1490

յը վրայ հարուած չէայ՝ երբոր Իսրայէլէ որդիքը արբասանին մօտ եկան ։

20 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և Իսրայէլէ որդոցը բոլոր ժողովքը Վկայութեան վրայով Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս ըրին Վկայութեանն ։ Իսրայէլէ որդիքը

Ելս. ԺԷ. 7։

21 անանկ ըրին անոնց ։ Ու Վկայութեանը մաքրուեցան, և իրենց հանդերձները լուացին, և Ահարոն բնծայ մատուց զանոնք Տէրոջը առջեւը ։ ու Ահարոն անոնց համար քաւութիւն ըրաւ որ զանոնք

Ղեւտ. ԺԴ. 11, 12։

Ղեւտ. ԺԵ. 15։

22 մաքրէ ։ Եւ անկէ ետև Վկայութեանը ժողովքի խորանին մէջ մտան Ահարոնին ու անոր որդոցը առջեւը իրենց պաշտօնը ընելու համար ։ Վկայութեան վրայով Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս, անանկ ըրին անոնց ։

Ղեւտ. Ը. 5, ԾԱ։

23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Վկայութեան՝ խնդրէ առ քեզմէ՝ տարեկանէն վեր եղդնները ժողովքի խորանին պաշտօնը ընելու դունդին մէջ պիտի մտնեն ։ Եւ չխուսն տարեկան

Ելս. ԻԹ. 3։ Ա Պետ. Բ. 3։ Ա Պետ. Դ. 24, 27։

25 ոչխարն ու ուխտը պիտի պահեն ։ Ու չխուսն տարեկան ոչխարն ալ պիտի մորթեն իրենց մեղքերուն համար, ու ալ ծառայեն

26 ետև չեն ։ Սակայն ժողովքի խորանին մէջ պաշտօնութիւնը պահելու պիտի օգնեն իրենց եղբայրներուն, և ծառայութիւն պիտի չընեն ։ Ասանկ պիտի ընես Վկայութեան իրենց պահպանութիւնը նեղուն համար ։

Գլ. Թ.

1 Երկրորդ տարին Նոյեմբերի ու դուրս անդ գտնուողները երկրորդ ամսուն մէջ պիտի ընեն զատիկը ։ 15 Իսրայէլացիք ամպին առաջնորդութեամբը կը յառնեն ու իջնան կ'բնեն ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անապատին մէջ՝ անոնց Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին առջի ամսուն մէջ՝

Ելս. ԺԲ. 1, ԾԱ. Ղեւտ. Ի. 5։ Գիւտ. Ի. 16։ Բ Օր. Ժգ. 1, 2։

2 ըսելով, Իսրայէլի որդիքը թող որոշուած ժամանակին Զատիկ բնեն

Ելս. ԺԲ. 6։

3 զատիկը ։ Ա՛ս ամսուն չորեքտասաներորդ օրը Իրիկուան դէմ պիտի ընէք զանոնք՝ իր որոշուած ժամանակին ։ անոր բոլոր կանոններուն ու անոր բոլոր կարգադրութիւններուն համեմատ պիտի

4 ընէք զանոնք ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդոցը՝ որ զատիկը բ-

Թուոց Ը. 10։

5 նեն ։ Եւ անոնք Ա՛ռաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը Իրիկուան դէմ զատիկը ըրին Սինայի անապատին մէջ ։ Ինչպէս Տէրը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս՝ Իսրայէլի որդիքը անանկ ըրին ։

6 Եւ կային մարդիկ՝ որ Մարդու մեռելէ պղծուած ըլլալով, չկրցան զատիկը ընել ։ Ի և այն օրը Մովսէսին ու Ահարոնին առջեւը և-

7 կան ։ Եւ այն մարդիկը ըսին անոր, Մենք մարդու մեռած մարմինէ պղծուած ենք ։ ինչո՞ւ համար Իսրայէլի որդոցը մէջ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին

8 մատուցանելէն արգիլուինք ։ Եւ Մովսէս բսաւ անոնց, կեցէք՝ Նայիմ Տէրը ինչ կը պատուիրէ ձեր վրայով ։

Գիւտ. Ի. 5։ Եբր. մարկ բնեմ

9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-

10 սելով, Խօսէ Իսրայէլի որդոցը ու բսէ, Թէ որ ձեզմէ կամ ձեր սերունդէն մէկը մեռած մարմինէ մը պղծուի, կամ հեռաւոր ճամբորդութեան մէջ ըլլայ, անիկայ ալ

11 զատիկը պիտի ընէ Տէրոջը ։ Երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ ընեն ան, Բարաւորջով ու լեղի խոտերով

Ելս. ԺԲ. 8։

12 ուտեն ան ։ Իրենէ մինչև առտու բան մը չթողուն, և ան կէ ոսկոր մը չկոտրեն ։ Զատկին բոլոր կանոններուն համեմատ

Ելս. ԺԲ. 10։

Ել. Ժբ. 46։ Ցոհ. Ժթ. 36։

13 ընեն ան ։ Բայց թէ որ մարդու եղող ու ճամբորդութեան մէջ չեղող մարդը զատիկը ընելը զանց ընէ, ան անձը Իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի, ինչու որ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին չմատուցց ։ ան մարդը Իր մեղքը պիտի կրէ ։

Ելս. ԺԲ. 43, ՃԵ։

Ծն. ԻԷ. 14։ Ել. Ժբ. 15։

14 Եւ թէ որ օտարական մը ձեր մէջը պանդխտանայ, ու զատիկը ընելու բլլայ Տէրոջը, զատկին կանոնին և անոր կարգադրութեանը համեմատ պիտի ընէ ։ Թէ օտարականին և թէ երկրին բնակին համար ։ Մէկ կանոն պիտի ունենաք ։

Ելս. ԺԲ. 49։

15 Եւ հան օրը որ խորանը կանգնուեցաւ, վկայութեան վրանին վրայով ամպը պատեց խորանը ։ ու Իրիկունէն մինչև առտու խորանին վրայ կրակի երեւոյթով կը

Հեղ. Ի. 34։ Նկեմ. Թ. 12-19։ Սապր. Ժ. 14։

16 կենար ։ Միշտ ասանկ էր ։ Ցորէնը ամպը կը ծածկէր ան, և գիշերը

Ել. Ժբ. 21։ Ի. 38։

17 կրակին երեւոյթը ։ Ու երբոր ամպը Վկայութեան կը վերնար, անկ ետև Իսրայէլի որդիքը կը չուէին ։ և ուր որ ամպը կը կենար, հոն Ի-

Ել. Ի. 36։ Գիւտ. Ժ. 11, 33, 34։ Սապ. Ա. 1։

18 սրայէլի որդիքը ինչան կ'ընէին ։ Տէրոջը հրամանովը Իսրայէլի որդիքը կը չուէին, և Տէրոջը հրամանովը ինչան կ'ընէին ։ Ամպը խորանին վրայ որչափ ատեն որ կը կենար, անոնք իրենց վրաններուն մէջ

Ա Պետ. Ժ. 1։

19 կը մնային ։ Եւ երբոր ամպը շատ օրեր խորանին վրայ մնար, Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը պահպանութիւնը կը պահէին, ու չէին չուեր ։

Գիւտ. Ա. 53։ Գ. 8։

ՆԴ. ԿԴ. ԳՁ. 1490

20 Նդյնպէս ալ երբոր ամպը խորանին վրայ քիչ օր կենար . Ցերօջը հրամանին համեմատ իջևան կ՚ընէին , ու Ցերօջը հրամանին համեմատ կը
21 չուէին : Նդյնպէս ալ երբոր ամպը իրիկուընէ մինչև առաւօտ մնար , առաւօտուն ամպին վեր էլած ատեն կը չուէին . թէկ ցորեկ ըլլար և թէ գիշեր՝ ամպին էլած ատեն կը
22 չուէին : Կամ երկու օր՝ կամ մէկ ամիս՝ և կամ մէկ տարի՝ որ ամպը խորանին վրայ կենալով մնար , Իսրայէլի որդիքը իջևան կ՚ընէին ու չէին չուեր . բայց երբոր վերնար ,
23 կը չուէին : Ցերօջը հրամանին համեմատ իջևան կ՚ընէին , և Ցերօջը հրամանին համեմատ կը չուէին . Մովսէսին ձեռքովը Ցերօջը հրամանին համեմատ՝ Ցերօջը պահպանութիւնը կը պահէին :

ԳԼ . Ժ

1 Ընծաթէն փողերուն պատրաստութիւնը : 11 Իսրայէլացիները Սինայէն դէպ՚ի Փառան կը չուեն : 14 Ընծայ չուելուն կարգը : 29 Մովսէս իր Ցեթրա անունը կը յորդորէ որ իրենց հետ երթայ : 33 Տապանակին չուելու ու կենալու առենը Մովսէսին աւտած օրհնութիւնը :

1 Ու Ցերօջը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բո-
2 սելով , Քեզի երկու հատ արծաթէ փող շինէ . կոտածոյ պիտի շինես անոնք , որ Ժողովքը կանչելու համար ու բանակներուն չուելու
3 յուն համար պատրաստես : Ու երբոր զանոնք Ջնէյցրնեն , բոլոր Ժողովքը քովդ պիտի Ժողովին Ժողովքի խո-
4 րանին դուռը : Ու թէ որ մէկը Ջնէյցրնեն , իշխանները՝ Իսրայէլի հազարապետները քովդ
5 պիտի Ժողովին : Ու երբոր ազդարարութեան համար Ջնէյցրնէք , արևելքը իջևան ընող բանակները
6 պիտի չուեն : Ու երբոր երկրորդ անգամ՝ ազդարարութեան ձայն Ջնէյցրնէք , Հարաւային կողմը իջևան ընող բանակները պիտի չուեն . անոնց չուելուն համար ազդարարութեան ձայն պիտի Ջնէյցրնեն :
7 Ու երբ Ժողովուրդը Ժողվելու ըլլաք՝ Ձայն պիտի Ջնէյցրնէք , բայց Հազդարարութեան պիտի չընէք :
8 Ու Ահարոնի որդիքը՝ քահանաները պիտի բլլան . և Ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն բլլայ
9 ձեզի : Ու Թէ որ պատերազմ-ի երթաք ձեր երկրին մէջ Հձեզի նեղութիւն տուող թշնամիին դէմ՝ փողերով ազդարարութիւն պիտի ընէք . ու Հպիտի յիշուի Ցերօջը ձեր Աստուծոյն առջևը , և ձեր
10 թշնամիներէն ազատուիք : Ու Ձեր ուրախութեան օրերուն ու

ՆԴ. ԿԴ. ԳՁ. 1490

ձեր տօներուն և ձեր ամսագլուխներուն մէջ՝ փողերը պիտի Ջնէյցրնէք ձեր ողջակէզներուն վրայ ու ձեր խաղաղութեան զոհերուն վրայ , որ ձեզի Ի յիշատակի համար բլլան ձեր Աստուծոյն առջևը . Ես եմ Ցերօջը ձեր Աստուածը :
11 Ու եղաւ որ Երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն քսաներորդ օրը Ի վկայութեան խորանին վրայէն
12 ամպը վեր ելաւ : Ու Իսրայէլի որդիքը Իրենց դնացքին համեմատ չուեցին Սինայի անապատէն . ու ամպը Փառանի անապատին մէջ
13 կեցաւ : Ու առաջ Մովսէսին Ձեռքովը պատուիրած Ցերօջը հրա-
14 մանին պէս չուեցին : Ու առաջ Ցուդայի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարգովը . ու անոր դունդին վրայ Ամինադաբի որդին Նաասոն
15 էր : Ու Իսաքարի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Սովսադբի որդին
16 Նաթանայէլ էր : Ու Զաբուղոնի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ
17 Քելոնի որդին Եղիաբ էր : Ու Խորանը վար իջեցուցին . ու Իսրայէլի որդիքը վերջնոց Գերսոնի որդիքը
18 և Մերարիի որդիքը չուեցին Ու Ռուբենի բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարգովը . ու անոր դունդին վրայ Սեդիւրի որ-
19 դին Եղիսուր էր : Ու Շմեոնի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Սուրիսադայի որդին Սաղամիէլ էր :
20 Ու Գադի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Դագուելի որդին Եղիասաֆ
21 էր : Ու Սրբարանը վերջնոց Կահաթացիները չուեցին . ու Իսրայէլը կանգնացուէր մինչև անոնց
22 գալը : Ու Եփրեմի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարգովը . ու անոր դունդին վրայ Ամիուդի որդին Եղիսամա
23 մատ էր : Ու Մանասէի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Գաղա-
24 ոսրի որդին Գամալիէլ էր : Ու Բենիամինի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Գեդէոնիի որդին Աբի-
25 դան էր : Ու Դանի որդւոցը բանակին դրօշակը Իրենց դունդերուն կարգովը բոլոր բանակներուն համար չուեց . ու անոր դունդին վրայ Ամիսադայի որդին Աքիեզ-
26 զէր էր : Ու Ասերի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Եդրանի որդին
27 Փագիէլ էր : Ու Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Ե-
28 նանի որդին Աքիրէ էր : Ասիկա էր Իսրայէլի որդւոցը չուելուն կարգը իրենց դունդերուն համեմատ՝ երբոր կը չուէին :
29 Ու Մովսէս իր աներոջը՝ այնէդ-

ԲԱՐԵԿԱՆ ԳՐՔԵՐ

ՆԴ. ԿԴ. ԳՁ. 1490

Ի ՀՄՐ 9 :

ԲԵԼ. ԻԶ. 17 :

ՀԵԼ. Խ. 36 : ՊԼ. Ր. 9 : 16. 24. 31 : ՀԵԼ. ՃՄ. 1 : ՊԼ. Ս. 1 : Թ. 5 : ՆՇՈՒ. Խ. 21 : ՊԼ. ՃԳ. 1. 4. 27 : Ր ՕՐ. Ա. 1 :

ՂՀՄՐ 5. 6 : ՊԼ. Ր. 34 :

ՖՊԼ. Ր. 3 : 9 :

ՀՊԼ. Ա. 7 :

ՃՊԼ. Ա. 51 :

ՆՊԼ. Գ. 24 : 31 : Է. 6 : 7. 8 :

ԼՊԼ. Ր. 10 : 16 :

ՄՊԼ. Գ. 4 : 15 : Է. 9 :

ԼՊԼ. Ր. 18 : 24 :

ՊՊԼ. Ր. 25 : 31 : ԳԼՈ. Գ՝ 9 :

Ն · Ք · ԳԲ · 1490

Մադիանացի՝ Ոհադուէլին որդւոյն Յոբաբին բան, Մենք կը չուենք ան տեղը՝ որուն համար Տէրը բաւ որ՝ Ձեզի պիտի տամ. մեզի հետ եկուր, ու Էրաբիք պիտի ընենք քեզի. ինչու որ՝ Տէրը Իսրայէլին բա-
30 րիք խոստացաւ։ Եւ անիկայ ը-նաւ անոր, Ձեմ երթար, այլ իմ երկիրս ու իմ ազգականներուս պի-
31 տի երթամ։ Եւ ինքը բաւ, Ընդհ՛ր քրէ՝ մեզ մի թողուր. քանզի անապատին մէջ մեր իջևան ընելու տեղերը գիտես, ու մեզի
32 աչ՛քնորդ կ՛ըլլաս։ Եւ թէ որ մեզի հետ երթայու ըլլաս, ինչ բարութիւն որ Տէրը մեզի ընէ, մենք ալ քեզի նոյն բարութիւնը կ՛ընենք։
33 Եւ անոնք Տէրոջը լեռնէն իրենք օրուան ճամբայ չուեցին. ու Տէրոջը ուխտին տապանակը՝ իրենք օրուան ճամբայով անոնց առջևէն կ՛երթար՝ անոնց հանգստանալու
34 տեղ գտնելու համար։ Եւ երբ բանակէն կը չուէին, Տէրոջը ամպը ցորեկը անոնց վրան էր։
35 Եւ տապանակին չուելու ատենը Մովսէս կ՛ըսէր, Ելի՛ Ով Տէր, ու քու թշնամիներդ թող ցրուին, ու քեզ ատողները առջևէդ փախ-
36 չին։ Եւ անոր կենալու ատենը ինքը կ՛ըսէր, Ով Տէր, Իսրայէլի հազարաց բիւրաւորներուն դար-ձիր։

Ե · Ք · ԳԲ · 1490

ԵԳԼ · ԽԱ · 5։
Ի ԵԼ · ԺԶ · 14 · 31։
Ժ ՅԾՆ · Բ · 12։
§ Կ՚ՈՒՐ · ՄԱՐԳԱՐԻԱ։
Ի ԵԼ · ԺԶ · 31։
Լ ԵԼ · ԺԶ · 13 · 14։
Ի ՍԱՂ · ՀԸ · 21։
Ի ՕՐ · Ա · 12։
Ի ԵՆ · ԽԹ · 23։ Ա ԹԱԳ · Բ · 7։
Հ ԵՆ · ԽՈ · 11։
Ն ՅՇՆ · ԻԶ · 3։ Ե · 24։ ԵԼ · ԺԶ · 5։
Ղ ՊԱՍ · ԺԸ · 33։ ՄԱՐ · Բ · 4։
Ճ ԵԼ · ԺԸ · 18։
Ճ ՏՆԵ · Գ ԹԱԳ · ԺԳ · 4։ ՅՈՒՆ · Գ · 3։
Յ ՍՈՓ · Գ · 15։
Շ ՏՆԵ · ԵԼ · ԻԳ · 1։ 9։
ՀԲ ՕՐ · ԺԳ · 18։
Ա ՀՅԲ · 25։ ՅՇՆ · ԺԸ · 5։ ԺԲ · 21։ ԵԼ · ԺԹ · 20։
Ն Ա ԹԱԳ · Ժ · 6։ Գ ԹԱԳ · Բ · 15։ ԴԱՆԻԷԼ · Թ · 20։ ԵԶԿ · 3։ ՅՈՒԼ · Բ · 28։
Պ ԵԼ · ԺԹ · 10։
Ջ ԵԼ · ԺԳ · 7։
Ռ ՀՅԲ · 5։ Գ ՈՐԴ · Է · 39։

Մովսէս ըսաւ Տէրոջը՝ Ի՞նչպէս կրնայ ժողովուրդը չարաչար տրտունջ կ՛ընէր Տէրոջը ։ ու Տէրը լսեց Բ և իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ, ու անոնց մէջ Ֆ Տէրոջը կրակը վառեցաւ, և բանակին ծայրերը Ե՞ՉԵ՞ԼԸ կորսընցուց։
2 Եւ ժողովուրդը աղաղակեց Մովսէսին. ու Մովսէս Ո աղօթեց Տէ-
3 րոջը, և կրակը դադարեցաւ։ Եւ ան տեղին անունը Ֆ Տաբերա դրաւ, Տէրոջը կրակը անոնց մէջ այրեցուն
4 համար։ Եւ անոնց մէջէն Խ խառնաճաղանճ բազմութիւնը չատ ցան կացան. ու Իսրայէլի որդիքն ալ դարձեալ լացին, և ըսին, Ո՞վ
5 մեզի ուտելու միս պիտի տայ. Ե՞ս դիպտոսի մէջ մեր ձրի կերած ձուկերը՝ վարունդները ու սեխերը և պտաները ու սոխերը և խտորները
6 միտքերնիս կու գան. Եւ հիմա Ե՞ՄԻՐ անձը չորցաւ. մանանայէն զատ ուրիշ բան մը չկայ աչքերնուս
7 առջևը։ Եւ Խ մանանան գինձի սերմի պէս՝ ու անոր գոյնը Ֆ ՏՈՒ-
8 տակի գոյնի պէս էր։ Ժողովուրդը կը պտրտէր ու կը ժողվէր ԱՒ, և աղացքի մէջ կ՛աղային, կամ անկան մէջ կը ձուենէին. և պատրաստելու մէջ կ՛եփէին, ու անկէ շօթեր կը շինէին. և Ի անոր համը նորո-
9 գած ձէթի պէս էր։ Եւ գիշերը Ա երբոր բանակին վրայ ցօղ կ՛իջնէր, մանանան Ա՞Լ անոր վրայ կ՛իջնէր։
10 Ան ատենը Մովսէս լսեց որ ժողովուրդը իրենց տոհմերովը ամէն մէկը իր վրանին դուռը կու լար. և Տէրոջը բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ, ու Մովսէսին ալ դէշ
11 երևցաւ. ու ըսաւ Ի՞նչ Եւ Մովսէս ը-սաւ Տէրոջը, Ինչո՞ւ քու ծառադ չարչարեցիր, ու ինչո՞ւ քու առջևդ շնորհք չգտայ, որ ասոր բոլոր ժողովուրդին բեռը իմ վրաս կը դնես։
12 Միթէ ե՛ս եմ յղացեր ասոր բոլոր ժողովուրդը, կամ ե՛ս եմ ծներ ա-նոնք, որ ինծի կ՛ըսես, Գիրկդ առ մը կաթնկեր տղան Ֆէրէնք առնելուն պէս Հանոնք գիրկդ առ, ու գոր մինչև ան երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն գո՞ը Ֆ երդում ըրիր։
13 Ձես ուրկից միս պիտի ունենամ, որ ասոր բոլոր ժողովուրդին տամ. քանզի իմ բողոքիքս կու լան ու կ՛ըսեն, Միս տուր մեզի որ ուտենք։
14 Ես մինակ չեմ կրնար կրել ասոր բո-լոր ժողովուրդը, ինչու որ ասոր ինծի
15 չատ ծանր է։ Եւ թէ որ ինծի ա-նանկ պիտի ընես, կ՛աղաչեմ՝ ինկէն Ո սպաններ իս, թէ որ շնորհք գտայ քու առջևդ, որ Ո իմ չարիքս չտես-
16 նեմ։ Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Ինծի Խ հաւաքէլին ծերերէն եօթանասուն հոգի ժողվի, որոնք որ գուն գի-տես թէ ժողովուրդին ծերերը ու Ղլխաւորներն են. և զանոնք ժո-ղովքի խորանը բեր, ու հոն քեզի
17 հետ կայնին. Եւ ես հոն Ա պիտի իջնեմ ու խոսիմ քեզի հետ. և Ն-րու վրադ եղած Հոգիին պիտի առնեմ, ու անոնց վրայ պիտի դնեմ, որ ժողովուրդին բեռը վեր-ցընեն քեզի հետ, ու դուն մինակ
18 չվերցընես։ Եւ բաւ ժողովուրդին, Ով աղուան Համար սրբուեցէք, ու միս պիտի ուտէք. ինչու որ Տէրոջը ականջներուն լացիք՝ ը-սելով, Ո՞վ մեզի միս պիտի կերցը-նէ, Ա՞ռանձ Եգիպտոսի մէջ աղէկ կ՛ապրէինք. ուստի Տէրը ձեզի միս պիտի տայ, ու դուք պիտի ու-
19 տէք։ Դուք ոչ թէ մինակ մէկ օր պիտի ուտէք, և ոչ երկու օր՝ ոչ

ՆՇ·Բ·ԳԲ· 1490

Հինգ օր՝ ոչ տասը օր՝ ոչ ալ քը-
20 ան օր. Ղ՝Լման մէկ ամիս մինչև
քեզ եր եկդ դուրս գալը պէտ ՚՚ոչխա-
րան, անանկ որ գազուկը. որովհետև ձեր
մէջտեղը եղող Տէրը աջհամաջնէ-
ցիկը, և անոր առջևը լացիկը բան-
լով, Հինչո՞ւ մենք Եգիպտոսէն ե-
լանք։

21 Եւ Մովսէս բսաւ, ՚՚Ա՛ս ժողո-
վուրդը՝ որոնց մէջ կը գտնուիմ,
վեց հարիւր հազար հետևակ հոգի
են, ու դուն բսիր, Ես անոնց միս
պիտի տամ որ լման մկ ամիս ու-
22 տեն. ՚Ընտնց բաւական ըլլալու
համար միեղ ԲՂՂՐ ոչխարները ու
արջառները մորթուին. կամ՝ ա-
նոնց բաւական ըլլալու համար ծո-
վուն բոլոր ձուկերը մկտեղ հա-
23 ւաքուին՝ Եւ Տէրը բսաւ Մովսէ-
սին, ՚՚Մրիթէ տկար է Տէրոջը ձեռ-
քը. Հիմա կը տեսնես թէ ՚՚բեզի
բսածիս պէս պիտի ըլլայ՝ թէ ոչ։
24 Եւ Մովսէս ելաւ, ու Տէրոջը խօս-
քերը ժողովուրդին զրուցեց. և
ժողովուրդին ծերերէն ԷՀաթսա-
սուն հոգի ժողվեց, ու զանոնք
խորանին բոլորտիքը կանգնեցուց։
25 Եւ Տէրը ՚ամպի մը մէջ իջաւ, ու
անոր հետ խօսեցաւ, և անոր վրայ
եղած Հոգիէն առաւ, ու ան եօ-
թանասուն ծերերուն վրայ դրաւ.
և եղաւ որ ՚Հոգին անոնց վրայ
Հանդչելուն՝ ՚մարգարէութիւն ը-
րին, ՚՚բայց անկ ետև չրրին՚՚։
26 Եւ երկու հոգի բանակին մէջ մնա-
ցին, մէկուն անունը Ելդադ էր ու
միւսին անունը Մովսադ. և Հո-
գին Հանդչեցաւ անոնց վրայ. ու
անոնք ան գրուածներէն էին, բայց
՚՚խորանը ելած չէին. և բանակին
մէջ մարգարէութիւն կ՚ընէին։
27 Եւ պատանի մը վազեց ու պատմեց
Մովսէսին և բսաւ, Եղդադ ու
Մովսադ մարգարէութիւն կ՚ընեն
28 բանակին մէջ։ Եւ Նաւէի որդին
Յեսու՝ Մովսէսին բնտրեալ ծա-
ռան պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ, Տէր իմ Մովսէ՛ Բարդիլ
29 զանոնք։ Եւ Մովսէս բսաւ անոր,
Ինծի՞ համար կը նախանձիս. ՚՚և-
բանի թէ Տէրոջը բոլոր ժողո-
վուրդը մարգարէներ ըլլային, և
Տէրը իր Հոգին անոնց վրայ դնէր։
30 Եւ Մովսէս բանակը քաշուեցաւ,
ինքը ու Իսրայէլի ծերերը։
31 Եւ Տէրոջմէն ՚Հով մը ելաւ, ու
ծովուն կողմէն լորամարգիներ բե-
րաւ, ու բանակին վրայ մէկ օրուան
ճամբայ մէկ կողմէն՝ և մէկ օրուան
ճամբայ միւս կողմէն՝ բանակին
բոլորտիքը տարածեց, երկրի երե-
սին վրայէն երկու կանգունի չափ
32 ԲՈՐՒ։ Եւ ժողովուրդը ան բոլոր

օրը ու բոլոր գիշերը և հետևեալ
բոլոր օրը եղելով՝ լորամարգիները
ժողվեցին. քիչ ժողովը տասը քոռ
ժողվեց. և իրենց համար բանակին
բոլորտիքը ըՂՂՂ՚՚ փռեցին ՚՚ը-
33 նեւ։ Եւ երբոր դեռ ՚միսը իրենց
ակռաներուն վրան էր, տակաւին
չծամուած՝ Տէրոջը բարկութիւնը
ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ.
ու Տէրը խիստ մեծ հարուածով
34 զարկաւ ժողովուրդը։ Եւ ան տե-
ղին անունը ՚Ընկիբրօթ Հաթթա-
ւա՚՚ դրուեցաւ, ինչու որ հոն թա-
ղեցին ցանկացող ժողովուրդը։
35 ՚Եւ՝ Կիբրօթ Հաթթաւայէն Ան-
բովթի չուեց ժողովուրդը, ու Ան-
բովթի մէջ ՚՚մնացին։

ԳԼ·ԺԲ

1 Ընաուած կը յանդիմանէ Մարիամին ու Ա-
Հարոնին յանդգնութիւնը։ 10 Մովսէսին
ապացնելովը Մարիամին բորոտութիւնը կը
բժշկուի։ 14 Ընաուած կը հրամայէ որ Մա-
րիամ բանակէն դուրս պահուի։

1 Եւ Մարիամ ու Ահարոն Մովսէ-
սին դէմ խօսեցան՝ անոր առած
ԷթԷովպացի կնկանը համար, քան-
զի ՚՚անիկայ ԷթԷովպացի կնիկ ա-
2 ռեր էր։ Ու բսին, Միթէ Տէրը մի-
այն Մովսէսին ձեռքովը խօսեցաւ.
ԲՂՂ՚՚ որ մեր ձեռքովին ալ խօսեցաւ.
3 և Տէրը ՚լսեց։ Եւ Մովսէս շատ
հեզ մարդ մըն էր երկրի վրայ ե-
4 ղած բոլոր մարդոցմէ աւելի։ ՚Եւ
իսկոյն Տէրը բսաւ Մովսէսին և Ա-
հարոնին ու Մարիամին, Դուք ի-
րեքդ ալ ժողովքի խորանը ելէք.
5 և իրեքնին ալ եկան։ ՚Եւ Տէ-
րը ամպին սիւնովը իջաւ, ու խո-
րանին դուռը կայնեցաւ. և Ա-
հարոնը ու Մարիամը կանչեց,
ու անոնք երկուքն ալ եկան։
6 Եւ բսաւ անոնց, Հիմա իմ խօսքս
մտիկ ըրէք. Թէ որ ձեզմէ մէկը
մարգարէ ըլլայ, ես Տէրս ինք-
զինքս Հանսիլքի մէջ կը ճանչցը-
նեմ անոր, Հո՛ Երազի մէջ կը
7 խօսիմ անոր հետ։ ՚Իմ ծառաս
Մովսէս անանկ չէ, որ իմ ԲՂՂՐ
8 տանս մէջ ՚Հաւատարիմ է. Անոր
հետ էբերան՝ բերան Հայտնա-
պէս կը խօսիմ, և ոչ թէ առա-
կով. ու Ի՚՚անիկայ Տէրոջը կեր-
պարանքը կը տեսնէ. ուստի ՚՚իմ
ծառայիս Մովսէսին դէմ խօսելու
9 ինչո՞ւ չվախցաք։ Եւ Տէրոջը բար-
կութիւնը անոնց վրայ բորբոքե-
10 ցաւ. ու ինքը գնաց։ Եւ ամպը
վերացաւ խորանէն, ու Ահա՛
Մարիամ ձիւնի պէս Հրորտ և-
ղաւ. և Ահարոն Մարիամին նայե-
ցաւ, և ահա՛ անիկայ բորտ էր։
11 Եւ Ահարոն բսաւ Մովսէսին, Ո՛Հ,
տէր իմ, Հ՚ազաչեմ, ՚՚վրանիս մեղք

ՆՇ·Բ·ԳԲ· 1490

Ի Սագ·Հր· 30·31։

+ Ար՛ ցանկու-
թեան գե-
րեզմանները։

ՂՐ Օր·Թ· 22։

Ի ԳԼ·ԼԳ·17։
‡ ԵՔՐ·ԼԻՆ։

ՈՒ ԵԼ·Բ·21։
ԲԵԼ·Ժ·20։
ՄԻՔ·Գ·4։
ՓՆԹ·ԼԻԹ·
33։Գլ·Ժ·
1։Դ ԹԱԳ·
ԺԹ.4։ԵՍ-
ԼԻ·4։Ե-
ԶԿԻ·ԼԻ·12·
13։
Ֆ Սագ·Հգ·
9։
Ի Գլ·Ժ·
25։Ժ·19։
Ղ՝ՆՆ·Ժ·
1։Խց·2։
ՅԾՐ·ԼԳ·
15։Եզկի·
ա·1։Գաս-
ր·2։Ժ·8։
16։17։
Դ՚ԱՐ·11·
22։Գար·
Ժ·11։17։
ԻՐ·17։18։
Ի ՆՀՈ·լա·
10։11։Գ
ԹԱԳ·Գ·
5։Սաա·
ա·20։
Ը Սագ·ՀՃ·
26։
Ի ա ՏԻՄ·Գ·
15։
Ֆ ՆԵՐ·Գ·2·
5։
Ի ԵԼ·ԼԳ·
11։Բ Օր·
ԼԳ·10։
Լա Կար·Ժգ·
12։
Ի ԵԼ·ԼԳ·
19։
Ֆ Բ ՊՀա·Բ·
10։ՅԱԳ·
8։
Ն Բ Օր·ԻԳ·
9։
Հգ ԹԱԳ·Ե·
27։Ժ·5։
Բ Ար՛·ԻԳ·
19։20։
Ն Բ ԹԱԳ·
ԺԹ·19։
ԻԳ·10։Ը-
ԱԱԿ·Լ·32։

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

Ղ Սապ· ՀԲ· 4։

ֆ ՏԱԽ· ԼԲԲ· ԺԲ· 9։

ֆ ԳԼ· ԺԳ· 46։ ԳԼ· Լ· 2։ 3։

ֆ Բ Օր· ԻԳ· 9։ Բ Սն· ԻԳ· 20, 21։

Գ Գ· ԺԱ· 35։ ԼՂ· 18։

Բ Գ· ԼԲ· Տ։ Բ Օր· Ա· 22։

Է ՀՇԲ 1։ Գ· ԼԲ· 8։ Բ Օր· Ա· 19։ Թ· 23։

Ը Գ· ԼԳ· 19։ Ա Սն· Գ· 15։

Թ ՀՇԲ 31։ Գ· Ժգ· 6, 30։ ՁԱՒ· Ժգ· 6, 7, 13, 14։ Դասն· Ա· 12։

Ժ ՀՇԲ 17։

ֆ ՏԱԽ· ԼԲԲ· ԺԲ· 8։

ֆ Ի Ա Ա Ա

Ն · Ք · ՂՔ ·
1490

Ան երկիրը՝ որուն մէջտեղէն ան-
ցանք զանիկայ լրտեսելու համար,
իր բնակիչները ուտող երկիր մըն
է. և ՚անոր մէջի բոլոր ժողո-
վուրդը որ մենք տեսանք, յաղ-
34 թահասակ մարդիկ են: Եւ հոն
տեսանք հսկաները, ՚Ենակին որ-
դիքը ՚ր հսկաներէն ԷՆ. անանկ որ
մենք մեր աչքին Ի մարախի պէս
երևցանք, և անանկ ալ ՚անոնց
աչքին երևցանք:

ԳԼ · ԺԴ

1 Ժողովուրդը ասս լուրին վրայ տրտունջ կ՚ընէ:
6 Յեսու ու Քաղէբ զանոնք լռեցընելու կը
ջանան: 11 Աստուած անոնց սպառնալիք
կ՚ընէ. 13 բայց Մովսէսին աղաչանքը ընդու-
նելով՝ կը ներէ: 26 Տրտունջ ընող ժողովուրդը
խոստացուած երկիրը մտնելէն կը զրկուին: 36
Գէշ լուր բերող լրտեսները հարուածով կը
մեռնին: 40 Աստուծոյ հրամանէն դուրս՝
երկրին վրայ յարձակող ժողովուրդը կը յաղ-
թուի:

1 Եւ բոլոր ժողովքը ձայնը վերցընե-
լով աղաղակեց. և ՚ժողովուր-
2 դը լացաւ ան գիշերը: ՚Եւ Իսրա-
յէլի բոլոր որդիքը տրտնջեցին Մով-
սէսին ու Ահարոնին դէմ. ու բոլոր
ժողովքը ըսաւ անոնց, Երանի
թէ Եգիպտոսի երկրին մէջ մեռած
ըլլայինք. ՚Երանի թէ ասս անապա-
3 տիս մէջ մեռած ըլլայինք: Եւ ինչո՞ւ
համար Տէրը մեզ ասս երկիրը բերաւ,
որ սրով իյնանք, և մեր կնիկները
ու մեր որդիքը յափշտակուին.
աղէկ չը՞ըլլար մեզի որ Եգիպտոս
4 դառնանք: Եւ իրարու ըսին,
՚Մէջ մէկ զօրագլուխ մը ընտրենք,
5 ու ՚Եգիպտոս դառնանք: Եւ
՚Մովսէս ու Ահարոն իրենց երեսին
վրայ ինկան Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր ժողվուած ժողովքին առջևը:
6 ՚Եւ երկիրը լրտեսողներէն Նաւէի
որդին Յեսու ու Յեփոնէի որդին
Քաղէբ իրենց հանդերձները պատ-
7 ռեցին. Եւ Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր ժողովքին խօսեցան՝ ըսելով,
՚Ան երկիրը՝ որուն մէջտեղէն ան-
ցանք զանիկայ լրտեսելու համար,
8 խիստ բարի երկիր մըն է: Թէ որ
Տէրը Ի մեզի հաճի, մեզ ան երկիրը
պիտի տանի, և զանիկայ մեզի պիտի
տայ, ՚որ կաթ ու մեղր բղխող
9 երկիր մըն է: Միայն թէ ՚Տէրոջը
դէմ ապստամբ մի՛ ըլլաք. Եւ ան
երկրին ժողովուրդէն մի՛ վախնաք,
քանզի ՚անոնք մեր կերակուրն են.
անոնց պաշտպանութիւնը գացած
է իրենց վրայէն, ՚ու Տէրը մեզի
10 հետ է. անոնցմէ մի՛ վախնաք: ՚Եւ
բոլոր ժողովքը ըսին թէ քարերով
քարկոծեն զանոնք. բայց ՚Տէրոջը
փառքը ժողովքի խորանին մէջ բո-
11 լոր Իսրայէլի որդւոցը երևցաւ: Եւ

Ն · Ք · ՂՔ ·
1490

Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ասս ժողո-
վուրդը մինչև ե՞րբ ՚ղիս պիտի ար-
համարհէ, և իրենց մէջը ըրած
բոլոր հրաշքներովս ալ մինչև ե՞րբ
12 պիտի ՚չհաւատան ինծի: Ես ա-
նոնք ժանտախտով պիտի զարնեմ,
ու կորսընցընեմ անոնք. և ՚քեզ
անոնցմէ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը
13 պիտի ընեմ: Եւ ՚Մովսէս ըսաւ
Տէրոջը, Ան ատենը Եգիպտացիք
պիտի լսեն. քանզի դուն քու կարո-
ղութեամբդ ասս ժողովուրդը անոնց
14 մէջէն հանեցիր. Եւ անոնք պիտի
պատմեն ասս երկրին բնակիչներուն.
՚Քանզի անոնք լսած են որ դուն՝ ո՛վ
Տէր, ասս ժողովուրդին մէջտեղն ԷՍ,
որ դուն՝ ո՛վ Տէր, դէմ առ դէմ կը
տեսնուիս, և որ ՚քու ամպդ անոնց
վրայ կը կայնի, և որ ցորեկը ամպի
սիւնով՝ ու գիշերը կրակի սիւնով
15 կը քալես անոնց առջևէն: Հիմա
թէ որ ասս ժողովուրդը մէկ մար-
դու մը պէս մեռցընելու ըլլաս, քու
համբաւդ լսող ազգերը պիտի խօ-
16 սին՝ ըսելով, Տէրը ասս ժողովուր-
դը՝ ՚անոնց երդումով խոստացած
երկիրը տանելու կարող չըլլալուն
համար, անապատին մէջ մեռցուց
17 զանոնք: Եւ հիմա թող իմ Տէ-
րոջս կարողութիւնը մե՛ծ ըլլայ,
18 ինչպէս որ խօսեցար՝ ըսելով Տէրը
՚երկայնամիտ է, և առատ ողոր-
մութիւնով, անօրէնութիւնը ու
յանցանքը ներող. բայց յանցաւորը
ամենևին անպարտ չթողուր, ՚հայ-
րերուն անօրէնութիւնը որդինե-
րուն վրայ՝ մինչև երրորդ ու չորրորդ
19 ազգը հատուցանելով. ՚Կ՚աղա-
չեմ՝ ՚քու մեծ ողորմութեանդ
համեմատ ներէ ասս ժողովուրդին
անօրէնութիւնը, ՚ինչպէս որ նե-
րեցիր ասս ժողովուրդին Եգիպտո-
20 սէն մինչև հոս: Եւ Տէրը ըսաւ,
21 ՚Քու խօսքիդ պէս ներեցի. Բայց
կենդանի եմ ես, որ ՚բոլոր երկիրը
Տէրոջը փառքովը պիտի լեցուի.
22 ՚Քանզի բոլոր ան մարդիկը որ Ե-
գիպտոսի մէջ ու անապատին մէջ իմ
փառքս ու իմ ըրած հրաշքներս
տեսան, և մինչև հիմա իս ՚տասը
անգամ փորձեցին, ու իմ խօսքս
23 մտիկ չըրին, ՚Պիտի չտեսնեն ան
երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն
՚ալս երդում ըրի. իս արհամար-
հողներուն մէկն ալ պիտի չտեսնէ
24 ան. Բայց որովհետև իմ ծառաս
՚Քաղէբ ուրիշ միտք ունեցաւ, ու
՚ինծի բոլոր սրտով Հաղանդեցաւ,
ես ալ անիկայ իր գացած երկիրը
պիտի տանիմ, և անոր սերունդը
25 պիտի ժառանգէ ան: Եւ Ամա-
ղեկացիք ու Քանանացիք ձորերու
մէջ կը նստին. վաղը դարձէք, ՚և

Ն · Ք · ՂՔ ·
1490

Ամով · Բ · 9:
՚Բ Օր · Ա · 28: Բ · 10: Թ · 2:
Ի Ես · Խ · 22:
՚Ա Թագ · Ժէ · 42:
՚Գլ · Ժա · 4:
Բ Ել · Ժզ · 2: Ժէ · 3: Գլ · Ժզ · 41: Սաղ · Ճզ · 25:
Տ Տես Հմր 28, 29:
՚Նէեմ · Թ · 17:
Ի Տես Բ Օր · Ժէ · 16: Գոր · Է · 39:
Ղ Գլ · Ժզ · 4, 22:
Ի Հմր 24, 30, 38: Գլ · Ժզ · 7, 9:
Ը Գլ · Ժզ · 28: Բ Օր · Ա · 25:
Բ Բ Օր · Ժ · 15: Բ Թագ · Ժե · 25, 26: Իր · 20: Դ Թագ · Ժ · 9: Սաղ · Իր · 8: Ճխէ · 10, 11: Ես · Կը · 4:
Ժ Գլ · Ժզ · 28:
Ի Բ Օր · Թ · 7, 23, 24:
Լ Բ Օր · Է · 18: Ի · 3:
Ի Գլ · Իդ · 8:
՚ԵԲ · Հովանին · Սաղ · Ճիա · 5: Ես · Լ · 2, 3: Երեմ · Խը · 45:
Ժ Ծն · Խը · 21: Ել · Լդ · 16: Բ Օր · Ի · 1, 3, 4: Լա · 6, 8: Յես · Ա · 5: Դատ · Ա · 22: Բ Մն · Ժզ · 12: Ժե · 2: Ի · 17: Լբ · 8: Սաղ · Խզ · 7, 11: Ես · Խա · 10: Ամով · Ե · 14: Զաք · Բ · 23:
Ի Ել · Ժէ · 4:
՚Ել · Ժզ · 10: Իդ · 16, 17: Խ · 34: Ղե · Թ · 23: Գլ · Ժզ · 19, 42: Ի · 6:

Հմր 23: Բ Օր · Թ · 7, 8, 22: Սաղ · Ղե · 8: Երբ · Գ · 8, 16:
Ղ Բ Օր · Ա · 32: Թ · 23: Սաղ · Հը · 22, 32, 42: Ճզ · 24: Յոհ · Ժբ · 37: Երբ · Գ · 18:
՚Ել · Լբ · 10:
՚Ել · Լբ · 12: Սաղ · Ճզ · 23: Բ Օր · Թ · 26, 27, 28: Լբ · 27: Եղեկ · Ի · 9, 14:
Յ Ել · Ժե · 14: Յես · Բ · 9, 10: Ե · 1:
Ն Ել · Ժզ · 21: Խ · 38: Գլ · Ժ · 34: Նէեմ · Թ · 12: Սաղ · Հը · 14: Ճե · 39:
Ն Բ Օր · Թ · 28: Յես · Է · 9:
՚Ել · Լդ · 6, 7: Սաղ · Ճզ · 8: Ճխե · 8: Յովս · Գ · 2:
Ն Ել · Ի · 5: Լդ · 7:
՚Ել · Լդ · 9:
Ջ Սաղ · Ճզ · 45:
՚Սաղ · Հը · 38:
՚Սաղ · Ճզ · 23: Յակ · Ե · 16: Ա Յոհ · Ե · 14, 15, 16:
Ի Սաղ · Հը · 19:
՚Բ Օր · Ա · 35: Սաղ · Ղե · 11: Ճզ · 26: Երբ · Գ · 17, 18:
Բ Ծն · Լա · 7:
Ց Գլ · Լբ · 11: Եղեկ · Ի · 15:
՚Բ Օր · Ա · 36: Յես · Ժզ · 6, 8, 9, 14:
Ի Գլ · Լբ · 12:
Ի Բ Օր · Ա · 40:

Ն. Ք. ՂՔ. 1490

դէպ 'ի անապատը Կարմիր ծովուն
ճամբան չուեցէք ։
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
27 Ահարոնին՝ ըսելով, °Մինչև ե՞րբ
աս չար ժողովքին ինծի դէմ տրը-
տընջելուն համբերեմ. ֆես լսեցի Իս-
րայէլի որդւոցը տրտունջը՝ որ ինծի
28 դէմ կը տրտնջեն ։ Ըսէ անոնց,
ա Ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ
բ ինչպէս դուք իմ ականջներուս
խօսեցաք, անանկ ալ պիտի ընեմ
29 ձեզի. Ձեր դիերը աս անապատիս
մէջ պիտի իյնան. և ձեր բոլոր
հաշիւին համեմատ՝ գ ձեզմէ ամէն
համրուածները քսան տարեկանէն
վեր եղողները՝ դուք ամենքդ որ ին-
30 ծի դէմ տրտնջեցիք, Անշուշտ պի-
տի չմտնէք ան երկիրը՝ որուն մէջ
ձեզ բնակեցընելու դ *երդում ըրի",
Բաց 'ի Յեփոնէի որդին Քաղե-
բէն ու Նաւէի որդին Յեսուէն ։
31 Ն Բայց ձեր որդիքը՝ որոնց համար
դուք ըսիք թէ պիտի յափշտա-
կուին, անոնք պիտի տանիմ, և
Բ ձեր չհաւնած երկիրը անոնք պի-
32 տի †տեսնեն ։ Բայց ԸՁեր դիերը
աս անապատին մէջ պիտի իյնան ։
33 Եւ ձեր որդիքը անապատին մէջ
Բքառսուն տարի ժ պիտի ‡մոլորին,
ու ձեր Բպոռնկութիւնները կրեն,
մինչև որ ձեր դիերը անապատին
34 մէջ սպառին ։ Լ Ինչպէս որ երկի-
րը Բքառսուն օրուան մէջ լրտեսե-
ցիք, անանկ ալ ան օրերուն թուոյն
համեմատ՝ ամէն մէկ օրուան տեղը
մէյմէկ տարի սեպելով՝ քառսուն
տարի պիտի կրէք ձեր անօրէնու-
թիւնները, ու իմ Յեզմէ հեռանալս
35 ճանչնաք ։ ԺԵս Տէրս ըսի, Ինծի
դէմ ժողվուած բոլոր Բատ չար ժո-
ղովքին անշուշտ պիտի ընեմ աս
բանը. անոնք աս անապատին մէջ
պիտի սպառին, ու հոն մեռնին ։
36 ՀԵւ ան մարդիկը՝ որ Մովսէս խրբ-
կեց ան երկիրը լրտեսելու, որոնք
դարձան ու երկրին վրայով դէշ
լուր հանելով՝ բոլոր ժողովքը ա-
նոր դէմ տրտնջելու դրդռեցին,
37 Ան մարդիկը որ ան երկրին վրայով
դէշ լուր հանեցին՝ Ն հարուածով
38 մեռան Տէրոջը առջևը ։ Ն Բայց
Նաւէի որդին Յեսու և Յեփո-
նէի որդին Քաղէբ որ երկիրը
լրտեսելու գացող մարդոցմէն
39 Էին, ողջ մնացին ։ Եւ Մովսէս
աս խօսքերը Իսրայէլի բոլոր որ-
դւոցը զրուցեց, Ճու ժողովուր-
40 դը մեծ սուգ ըրաւ ։ Եւ առ-
տուանց կանուխ լեռանը գլուխը ե-
լան՝ ըսելով, Ահա մենք պատրաստ
ենք, և Տէրոջը ըսած տեղը պիտի
ելլենք. ինչու որ մեղք գործեցինք ։
41 Եւ Մովսէս ըսաւ, Ինչու հիմա

Ն. Ք. ՂՔ. 1490

ՀՄր 11 ։ Ել. ժզ. 28 ։ Մատ. ժէ. 16 ։
Ֆ Ել. ժզ. 12 ։
Ա ՀՄր 23 ։ Գլ. իզ. 65 ։ Լր. 11 ։ Բ Օր. ա. 35 ։ Եբր. գ. 18 ։
Բ Տես ՀՄր 2 ։
Գ Գլ. ա. 45 ։ Իզ. 64 ։
Դ Ծն. ժգ. 22 ։
* ԵԲր. ձեռքըս վերցուցի,
Ե ՀՄր 38 ։ Գլ. իզ. 65 ։ Լր. 12 ։ Բ Օր. ա. 36, 38 ։
Զ Բ Օր. ա. 39 ։
Ե Սաղ. ճզ. 24 ։
† ԵԲր. գիտնան ։
Ը Ա Կոր. ժ. 5 ։ Եբր. գ. 17 ։
Թ Տես Բ Օր. բ. 14 ։
Ժ Գլ. Լր. 13 ։ Սաղ. ճէ. 40 ։
‡ ԵԲր. արածեն,
Ի Եզեկ. իգ. 35 ։
Լ Գլ. ժգ. 26 ։
Ի Սաղ. զե. 10 ։ Եզեկ. գ. 6 ։
Ժ Գլ. իգ. 19 ։
Կ ՀՄր 27, 29 ։ Գլ. իզ. 65 ։ Ա Կոր. ժ. 5 ։
Հ Գլ. ժգ. 32, 33 ։
Յ Ա Կոր. ժ. 10 ։ Եբր. գ. 17 ։ Յուդ. 5 ։
Ղ Գլ. իզ. 65 ։ Յես. ժգ. 6, 10 ։
Ճ Ել. Լգ. 4 ։
Մ Բ Օր. ա. 41 ։

Ն. Ք. ՂՔ. 1490

Մ Տէրոջը հրամանէն դուրս կ՚ելլէք.
42 ատ բանը պիտի չյաջողի ։ Ն Մի
ելլէք, (քանզի Տէրը ձեր մէջը չէ,)
չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջևը
43 ջարդուիք. Ինչու որ Ամաղեկացիք
ու Քանանացիք հոն առջևնիդ են,
և սրով պիտի իյնաք. Ն դուք Տէ-
րոջմէն ետ դառնալնուդ համար
44 Տէրը ձեզի հետ պիտի չըլլայ ։ Ա Բայց
անոնք յամառութիւն ընելով՝ լե-
ռանը գլուխը ելան. սակայն Տէ-
րոջը ուխտին տապանակը ու Մով-
սէս բանակին մէջէն չզատուեցան ։
45 Ն Ան ատենը ան լեռանը վրայ բնա-
կող Ամաղեկացիք ու Քանանացիք
իջան և զարկին անոնք, ու հալա-
ծեցին մինչև Պ Հորմա ։

Ն. Ք. ՂՔ. 1490

Յ ՀՄր 25 ։ Բ Մն. իգ. 20 ։
Ն Բ Օր. ա. 42 ։
Չ Բ Մն. ժե. 2 ։
Ա Բ Օր. ա. 43 ։
Չ ՀՄր 43 ։ Բ Օր. ա. 44 ։
Պ Գլ. իա. 3 ։ Դատ. ա. 17 ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Հացի ընծային ու թափելու նուէրին կանոնը ։ 13, 29 Օտարականն ալ նոյն կանոնով պիտի ընծայէր ։ 17 Առջի խմորէն բարձրացընելու ընծայ մատուցանելուն կանոնը ։ 22 Անգիտութեամբ գործուած մեղքին պատարագը ։ 30 Հպարտութեան պատիժը ։ 32 Շաբաթը պղծող մարդու մը քարկոծուիլը ։ 37 Ծոպերուն օրէնքը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով, Ա Խօսէ Իսրայէլի որ-
դւոցը ու ըսէ անոնց, Երբոր մըտ-
նէք ձեր բնակութեան երկիրը՝ որն
3 որ ձեզի պիտի տամ, Եւ Տէրոջը
Բանոյշ հոտ նուիրելու համար՝
գ արջառներէն կամ հօտերէն պա-
տարագ պիտի մատուցանէք Տէ-
րոջը, ողջակէզ կամ Դ ուխտ կա-
տարելու զոհ՝ թէ կամաւոր ընծ-
այի համար, և թէ Բ ձեր տօ-
4 ներուն մէջ, Ան ատենը Ն իր
զոհը Տէրոջը մատուցանողը Բ հա-
ցի ընծայի համար Ը հիմենի մը
չորրորդ մասը եղով շաղուած մէկ
տասանորդ բարակ ալիւր պիտի
5 մատուցանէ ։ Եւ ողջակէզին կամ
զոհին հետ մէկ գառի համար՝ Թ հի-
մենի մը չորրորդ մասը գինի թա-
6 փելու նուէր պիտի ընես. Ժ Կամ
խոյի մը համար՝ հիմենի մը երրորդ
մասը եղով շաղուած երկու տա-
սանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ
7 պիտի ընես. Եւ թափելու նուէրի
համար հիմենի մը երրորդ մասը
գինի՝ անոյշ հոտի համար Տէրոջը
8 պիտի մատուցանես ։ Եւ երբոր
ողջակէզի համար՝ կամ ուխտ կա-
տարելու զոհի համար՝ կամ Ի խա-
ղաղութեան զոհի համար զուարակ
9 մը մատուցանես Տէրոջը, Ան ա-
տենը Լ զուարակին հետ կէս հիմէն
եղով շաղուած իրեք տասանորդ
բարակ ալիւրէ հացի ընծայ մատու-
10 ցանես. Եւ թափելու նուէրի հա-
մար կէս հիմէն գինի մատուցանես.
Ա Ի Տէրոջը անուշահոտ պատա-

Ա ՀՄր 18 ։ Ղև. իգ. 10 ։ Բ Օր. է. 1 ։
Բ Ծն. ը. 21 ։ Ել. իթ. 18 ։
Գ Ղև. ա. 2, 3 ։
Դ Ղև. է. 16 ։ Իբ. 18, 21 ։
Ե Ղև. իգ. 8, 12, 36 ։ Գլ. իբ. 19, 27 ։ Իթ. 2, 8, 13 ։ Բ Օր. ժզ. 10 ։
Զ Ղև. բ. 1 ։ զ. 14 ։
Ե Ել. իթ. 40 ։ Ղև. իգ. 13 ։
Ը Ղև. ժգ. 10 ։ Գլ. իբ. 5 ։
Թ Գլ. իբ. 7, 14 ։
Ժ Գլ. իբ. 12, 14 ։
Ի Ղև. է. 11 ։
Լ Գլ. իբ. 12, 14 ։

Ե · Ա · ԳԲ · 1490

11 բազ մին է ։ Ընչի մկ զուարակի կամ խոյի համար՝ կամ ոչխարի կամ այծի համար առանկ պիտի
12 ըլլայ ։ Ձեր պատրաստելու թուդյն նայելով՝ անոնց թուդյն համեմատ՝ ամէն մկուն անանկ պիտի ընէք ։
13 Երկրին ամէն բնակը աս բաները անանկ պիտի ընէ , Տէրոջը անուշահոտ պատարագ մատուցանելու
14 համար ։ Եւ թէ որ ձեր քովը պանդխտացած օտարականը՝ կամ ձեր ազգերուն մէջ ձեր մէջը բնակ եղած Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ընելու ըլլայ , ձեր ըրածին պէս
15 անկից ալ անանկ պիտի ընէ ։ Ո՛վ ժողովք՝ Ձեզի համար և նէ ալ պանդխտացած օտարականին համար մկ կանոն պիտի ըլլայ . ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոնով՝ Տէրոջը առջևը ինչպէս էք դուք , անանկ պիտի ըլլայ օտարականն ալ ։
16 Ձեզի համար և ձեր քովը պանդխտացած օտարականին համար մկ օրէնք ու մկ կարգադրութիւն պիտի ըլլայ ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
18 խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց , Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ՝
19 Եւ ըլլայ որ երբ նան երկրին հացէն ուտէք , բարձրացընելու բնծայ մատուցանէք Տէրոջը ։
20 Ձեր առջի խմորէն շօթի մը բարձրացընելու ընծայ պիտի մատուցանէք . Ինչպէս բարձրացընելու բնծան ինչպէս որ կ'ընէք , աս ալ անանկ
21 պիտի բարձրացընէք ։ Ձեր առջի խմորէն բարձրացընելու ընծայ պիտի մատուցանէք Տէրոջը ձեր ազգերուն մէջ ։
22 Իսկ Եթէ որ սխալիք ու չընէք աս բոլոր պատուիրանքները՝ որ Տէրը
23 բաւ Մովսէսին , Ահա ան ամէնը՝ որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէսին ձեռքովը ան օրէն ի վեր՝ որ Տէրը պատուիրեց ձեր ազգերուն
24 մէջ , Եթէ որ ժողովքը սխալմամբ չանցնաք մը բնէ , ան ատենը բոլոր ժողովքը՝ Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝ մկ զուարակ մը պիտի մատուցանէ՝ բաւ օրինի հացի ընծայովը՝ թափելու նուէրով , և մեղքի պատարագի համար այծեղերկ մկ
25 նոխազ ։ Եւ քահանան քաւութիւն պիտի ընէ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին համար , ու թողութիւն պիտի ըլլայ անոնց , ինչու որ սխալմունք էր , և անոնք իրենց սխալանքին համար իրենց ընծան Տէրոջը պատարագ բերին , ու նաև իրենց մեղքի պատարագը Տէրոջը առջևը ։ Ու ամէն Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին ու անոնց միջը պանդխտացած օտարականներուն թողութիւն պիտի ըլլայ , քանզի բոլոր ժողովուրդը սխալմանը մէջ էր ։
27 Եւ Եթէ որ անձ մը սխալմամբ մեղք գործէ , ան ատենը մեղքի պատարագի համար մկ տարեկան
28 էգ այծ մը պիտի բերէ ։ Եւ քահանան քաւութիւն պիտի ընէ սխալմամբ մեղք գործող անձին համար , երբոր Տէրոջը առջևը սխալմամբ մեղք գործէ , անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ , ու անոր թողութիւն պիտի ըլլայ ։
29 Սխալմամբ մեղք գործողին համար՝ Թէ Իսրայէլի որդւոցը մէջը բնակին համար , և Թէ անոնց մէջը պանդխտացած օտարականին համար , մկ օրէնք պիտի ունենաք ։
30 Բայց ան անձը որ յանդգնութեամբ բան մը կ'ընէ , Թէ երկրին բնակը ըլլայ և Թէ օտարական , անիկայ Տէրը կը նախատէ . ան անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի
31 կորսուի ։ Տէրոջը խօսքը արհամարհելուն ու անոր պատուիրանքը դանդ ընելուն համար ան անձը անշուշտ պիտի կորսուի ։ Անոր անօրէնութիւնը իր վրան պիտի ըլլայ ։
32 Եւ երբ Իսրայէլի որդիքը անապատն էին , մարդ մը գտան որ
33 շաբաթի օրը փայտ կը ժողվէր ։ Եւ անոնք որ փայտ ժողվելու վրայ գտան զանիկայ , Մովսէսին ու Ահարոնին և բոլոր ժողովքին առ
34 ջևը բերին , Եւ Հրամայարկեցին զանիկայ , ինչու որ անոր ինչ ընե-
35 լիքնին ծանուցուած չէր ։ Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին , Անդր մարդը անպատճառ պիտի մեռցուի . բոլոր ժողովքը բանակէն դուրս հարթրով պիտի քարկոծեն զանիկայ ,
36 Եւ բոլոր ժողովքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս՝ բանակէն դուրս հանելնին զանիկայ , և քարհարով քարկոծեցին , ու մեռաւ ։
37 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
38 ըսելով , խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ ցանոնց , որ իրենց ծոպերը չձևեն իրենց հանդերձներուն քրդանդակներուն վրայ իրենց ազգերուն մէջ . ու քրդանդակի ծոպերուն վրայ կապոյտ ժապաւէն մը դնեն .
39 Եւ ան ձեզի ծոպ պիտի ըլլայ , որ զուք տեսնէք ան ու Տէրոջը բոլոր պատուիրանքները միտքերնիդ բերէք , և ընէք անոնք . ու ձեր սրտերուն և ձեր աչքերուն չընծայեցնէք՝ որոնց ետևէն չկուտէք որոնց
40 զուք մոլորիք ։ Անանկ որ միտքերնիդ բերէք ու ընէք իմ բոլոր պատուիրանքներս , ու Աստուծոյ

Ե · Ա · ԳԲ · 1490

Ղեւ · գ · 27 , 28 ։

Ղեւ · գ · 35 ։

Ես Ժամ 15 ։

Ել Օր · ԺԷ · 12 ։ Ա Պտ · ԺԹ · 13 ։ Երր · Ժ · 26 ։ Ռաեա · ը · 10 ։

Եզեք · բարձրը ձեռքով

Ը Թագ · ԺԸ · 9 ։ Ա Մակ · Ժգ · 13 ։

Ղեւ · ԺԹ · 1 ։ Եզեկ · ԺԸ · 20 ։

Եր · լա · 14 · 15 լմ · 2 · 3 ։

Ղեւ · իդ · 12 ։

Եր · լա · 14 · 15 ։

Ղեւ · իդ · 14 ։ գ Թագ · իա · 13 ։ Գոր · Ե · 58 ։

Ես Օր · իբ · 12 ։ Առա · իդ · 5 ։

Ես Օր · իթ · 19 ։ Ցար · լ · 7 ։ Եզեմ · թ · 14 ։ Եզեկ · գ · 9 ։

Ա Պտ · Ե · 27 , Ձդ · 39 ։ Ցակ · գ · 4 ։

Եբեր · պատուիրեցին կ'ընէք ։

Ղեւ · Ժ · 44 · 45 ։ Ելր · ոտ · Ժ · 1 ։ Կող · ա · 22 ։ ա Պետ · ա · 15 · 16 ։

ն · ք · գՔ · 1490

բլլաք ձեր Աստուծոյն առջեւը ։
41 Եւ եմ ձեր Տէր Աստուածը, որ ձեզ Աստուած բլլալու համար՝ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . Ես եմ Եհովայ՝ ձեր Աստուածը ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Կորխ , Դաթանի և Աբիրոնի ապստամբութիւնը ։ 23 Մովսէս կը զգուշացնէ ժողովուրդը ապստամբներուն վրաննէրէն ։ 31 Երկիրը կը կլլէ Կորխը՝ որուն բնակիչները կրակով կը սպառին ։ 36 Բուրվառները սուրը բանի գործածուելու համար կը պահուին ։ 41 Յաջորդ հազար հոգի Տարիւր Տոգի՝ Մովսէսին ու Ընտրեալին դէմ արտայայտ ընելուն համար , ժանտախտով կը մեռնին ։ 46 Ընտրեալ խունկ ծխելով՝ ժանտախտը կը դադրեցնէ ։

Իրբ 1471

1 Եւ Կղաթի որդւոյն Կահաթի որդւոյն Խառհարին որդին – Կորխ՝ և Ռուբենի որդւոյմէ Եղիաբի որդիքը Դաթան ու Աբիրան՝ և Փաղեթի որդին Ովն * և
2 յան , Եւ Խարայէլի որդւոյմէ երկու հարիւր յիսուն Տոգի ‡ ժողովքի խորհրդական պիւսուրներ — ա նուանի մարդիկ հեռեղինէ —
3 Նեղվ՝ Մովսէսին առջեւը եկան , Եւ ‡ Մովսէսին ու Ահարոնին վրայ ժողվուեցան , ու ըսին անոնց , Ալ հերիք է ըրածնէդ . ինչու որ †բոլոր ժողովքը ամէնքն ալ սուրբ են , Ե և Տէրը անոնց մէջն է . և ինչու Տէրոջը ժողովուրդին վրայ դուք
4 ձեզ կը բարձրացնէք ։ Եւ երբ Մովսէս ա լսեց , Ւիր երեսին վրայ
5 ինկաւ . Ու խօսեցաւ Կորխին և անոր բոլոր ժողովքին՝ ըսելով , Վաղը Տէրը պիտի յայտնէ թէ ո՛րն է իրը , և ո՛րն է †սուրբը , ու ՚ընդունի իրեն պիտի մօտեցնէ . և որն որ ինքը ընտրէ , իրեն պիտի
6 մօտեցնէ : Ա՛ս ըրէք . առէք ձեզի բուրվառներ , դուն ով Կորխ՝
7 և քու բոլոր ժողովքդ . Եւ վաղը անոնց մէջը կրակ դրէք , ու Տէրոջը առջեւը անոնց վրայ խունկ դրէք . և սուրբը անիկայ բլլայ , որն որ Տէրը կ'ընտրէ . ալ հերիք է ըռեղինէ՝ ով Ղևիի որդիքը ։
8 Եւ Մովսէս բաւ Կորխին , Լսեցէ՛ք
9 ով Ղևիի որդիքը . ‡ Պզտիկ բան կ'ելեւնայ ձեզի՝ որ Խարայէլին Աստուածը ձեզ իրեն մօտեցնելու համար՝ Խարայէլի ժողովքէն զատուց ձեզ , որ Տէրոջը խորանին պաշտօնը ընէք , և ժողովքին առջեւը կայնիք՝ անոնց պաշտաւորութ
10 իւնը ընելու . Եւ քեզ ու քեզի հետ քու բոլոր եղբայրներդ Ղևիի որդիքը ներս մտուցուց , ու դուք քահանայութիւնն ալ կը փնտռէք ։
11 ուէք : Ուրեմն դուն ու քու բոլոր ժողովքդ Տէրոջը դէմ ժողվուեցաք . Եւ Ահարոն ով է՝ որ անոր դէմ դուք տրտունջ կ'ընէք ։
12 Եւ Մովսէս Եղիաբին որդիքը Դաթանը ու Աբիրոնը կանչելու համար հարդ իրկեց . և անոնք ըսին ,
13 Ձնէք եկաք . Մեզ անապատին մէջ մեռցնելու համար՝ կաթ ու մեղր բղխող երկրէ մը մեզ հանելը էրիչ բան է , որ նաև †մեր վրայ
14 տիրապետել կ'ուզես : Եւ մեզ կաթ ու մեղր բղխող երկիր մը չբերիր , ոչ ալ մեզի արտ ու այգիի ժառանգութիւն տուիր . միթէ աս մարդոցը աչքերը պիտի
15 հանես . մենք չենք գալը ։ Եւ Մովսէս խիստ բարկացաւ , ու բաւ Տէրոջը , Մի նայիր անոնց ընծաներուն . Ես անոնցմէ էշ մըն ալ չառի , և անոնց մէկուն չարիք
16 մը չըրի ։ Եւ Մովսէս բաւ Կորխին , Ղվաղը դուն ու քու բոլոր ժողովքդ †Տէրոջը առջեւը նեբկայանաք , դուն և անոնք ու Ա-
17 Հարոն . Եւ առէք ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները , ու անոնց մէջը խունկ դրէք , և ամէն մէկը իր բուրվառը ԱՀԵՂՎ այսինքն երկու հարիւր յիսուն բուրվառները , և դուն ալ ու Ահարոն ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները Տէրոջը առ-
18 ջեւը մտուցէք ։ Եւ ամէն մէկը իր բուրվառը առնելով՝ անոնց մէջը կրակ դրին , ու անոնց վրայ խունկ դրին , և ժողովքի խորանին դուռը կայնեցան Մովսէսին ու
19 Ահարոնին հետ ։ Եւ Կորխ անոնց դէմ ժողովքի խորանին դուռը ժողվեց բոլոր ժողովքը . ու ՚Տէրոջը փառքը բոլոր ժողովքին և-
20 րեցաւ ։
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝ ըսելով , Ա՛ռ ժողովքին մէջէն զատուեցէք , որ չլուծով
22 կորսնցնեմ զանոնք ։ Բայց անոնք Ելեւնուն վրայ ինկան ու ըսին , Ո՛վ Աստուած՝ †բոլոր †մարդոց հոգիներուն Աստուածը , մէկ մարդուն մեղանչելովը՝ բոլոր ժողովքին վրայ պիտի գայ քու
23 բարկութիւնդ ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
24 սելով . Խօսէ ժողովքին ու ըսէ , Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռա-
25 ցէք . Եւ Մովսէս եղաւ , ու Դաթանին և Աբիրոնին գնաց , և Խարայէլի ծերերը անոր եռեւէն գացին .
26 Եւ խօսեցաւ ժողովքին՝ ըսելով , Ելա՛ր մարդոցը վրաններուն քովէն ու քաշուեցէք , ու անոնց մէկ բանին մի դպչիք , որ անոնց
27 բոլոր մեղքերովը չկորսուիք ։ Ելան անոնք Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռացան . և Դաթան ու

ն · ք · գՔ · Իրբ 1471

Ե Հմր 9 ։
† Եւ · ր · 14 ։ Գոր · է · 27 · 35 ։
‡ Եւ · գ · 8 ։ Գէ · ի · 24 ։
Հ Ն՚ն · գ · 4 ։ 5 ։
§ ա թ՚ռզ . · ժր · 3 ։ Գոր · ի · 33 ։ ր Կոր · է · 2 ։
Ը Հմր 6 ։ 7 ։
Ե ա թ՚ռզ . · ժր · 3 ։ 7 ։
Ե Հմր 42 ։ Եւ · ժգ · 7 · 10 ։ Գէ · ի · 6 · 28 ։ Գէ · ժգ · 10 ։
յ Հմր 45 ։ Ն՚ն . ժի · 17 , 22 ։ Եբհ՚ . ծա . 6 ։ Գոր · ր · 40 ։ Ցաչ . ժր · 4 ։
Ն Հմր 45 ։ Եւ · ր · 10 ։ Ղ · 5 ։
Ղ Հմր 45 ։ Գէ · ժգ · 5 ։
Գէ · իէ · 16 ։ Ցոր . ժր · 10 ։ Ժող . ժր · 7 ։ Ն՚ . ժէ . 16 ։ Ջար . ժր · 1 ։ Իրբ . ժր · 9 ։
† Ն՚ն · մար · գին ։ Ն՚ն . ժի · 12 · 14 ։ Եւ · ծր · 11 ։ ր Կոր · գ · 17 ։ Ցաչ . ժր · 4 ։

Ն · Բ · ԴԲ · Իբէ 1471

Ըրիրոն և անոնց կնիկները՝ ու անոնց որդիքը և ընտանիքը՝ իրենց վրանները դուրը կեան կային։

28 ցան ։ Եւ Մովսէս բաւ , ։ Աստ պիտի դիտաք թէ Տէրն է իս խրկողը բոլոր աս գործերը ընելու , և ոչ թէ ես ինծմէ բան։

29 Հը ըրէ · Աւխնի՝ թէ որ ասոնք ամէն մարդու մեռնելուն պէս մեռնին , և թէ որ ամէն մարդու պատահածը ասոնց ալ պատահի ,

30 Տէրը իս խրկած չէ ։ Բայց թէ որ Տէրը ։ հրաշք մը ընէ , և երկիրը իր բերանը բանայ , ու զանոնք և անոնց բոլոր ունեցածը կլլէ , ու ա նոնք ։ ողջ ողջ դժոխքը իջնեն , ան ասոնք պիտի դիտաք որ աս մարդիկը Տէրը անարգեցին ։

31 Ու եղաւ որ աս բոլոր խօսքերը խօսիլը լմընցուցած պէս , անոնց տակի դետինը պատռեցաւ ։ Եւ երկիրը իր բերանը բացաւ , ու զանոնք և անոնց տուներն ու ։ Կորխին ունեցած բոլոր մարդիկը և բոլոր անոնց ինչքը կլլեց ։

33 Եւ անոնք ու բոլոր անոնցները ողջ ողջ դժոխքը իջան . և երկիրը ծածկեց զանոնք , ու ժողովքին միջէն կորսուեցան ։

34 Եւ անոնց բոլորտիքը եղած բոլոր Իսրայէլը անոնց ձայնէն փախան . քանզի բսին ՝ Զրլայ որ երկիրը

35 մեզ ալ կլլէ ։ Եւ Տէրոջմէն կրակ ելաւ , ու խունկ մատուցանող երկու հարիւր հոգին սպառեց ։

36 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-

37 սելով , Խօսէ Ահարոն քահանային որդւոյն Եղիազարին՝ որ բուրվառները ան այրուածին միջէն վերցնէ . և դուն անոնց հիւը հեռէ հրակը անդին գրէ . քանզի ։ անոնք սուրբ

38 եղան ։ Ան ։ իրենց հոգիներուն դէմ մեղք գործողներուն բուրվառներէն թիթեղներ շինեն՝ սեղանը պատելու համար . ինչու որ անոնք Տէրոջը առջեւը մատուցելով՝ սուրբ եղած են . ։ և Իսրայէլի որդւոյը

39 նշան պիտի ըլլան ։ Ու Եղիազար քահանան ան այրուած մարդոցը մատուցած պղնձէ բուրվառները առաւ . և զանոնք սեղանը պատելու համար թիթեղներ շինեցին .

40 (Իսրայէլի որդւոյը յիշատակ ըլլալ ։ հաւատ , ։ որ Ահարոնի սերունդէն չեղող օտար մէկը Տէրոջը առջեւը խունկ մատուցանելու չմտնեայ , և Կորխին պէս ու անոր ժողովքին պէս չըլլայ .) ինչպէս որ Տէրը բսաւ անոր՝ Մովսէսին ձեռքովը ։

41 Եւ հետեւեալ օրը ։ Իսրայէլի որդւոյը բոլոր ժողովքը Մովսէսին դէմ ու Ահարոնին դէմ տրտունջ

Ն · Բ · ԴԲ · Իբէ 1471

ըրին՝ ըսելով , Դուք Տէրոջը ժողո-

42 վուրդը մեռցուցիք ։ Եւ եղաւ որ երբ ժողովքը Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ ժողվուած էին , դէպ՚ի ժողովքի խորանը նայեցան , և ահա ։ ամպը ծածկեց ան , ու ։ Տէրոջը

43 փառքը երեցաւ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանին առջեւը

44 եկան ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-

45 սին՝ ըսելով , ։ Ա ժողովքին միջէն ելէք , որ շուտով ոչնչեմ զանոնք . և ։ անոնք երեսնուն վրայ իյնան ։

46 Եւ Մովսէս բսաւ Ահարոնին , Բուրվառը առ , ու միջը սեղանին վրայէն կրակ դիր , և վրան խունկ դիր , ու շուտով ժողովքը դնա , ու անոնց համար քաւութիւն ըրէ , ։ ինչու որ Տէրոջմէն բարկութիւն ելաւ . ժանտախտը

47 սկսաւ ։ Եւ Ահարոն Մովսէսին բսածին պէս ։ ։ առաւ , ու ժողովքին միջը վազեց , և ահա ժանտախտը սկսած էր ժողովուրդին միջը , և վրան խունկ դրաւ , ու ժողովուրդին համար քաւութիւն

48 ըրաւ . Եւ մեռելներուն ու ողջերուն միջտեղը կայնեցաւ , ու ժանտ-

49 ախտը դադրեցաւ ։ Եւ ժանտախտէն մեռածները տասնուչորս հազար եօթը հարիւր հոգի էին , Կորխի բանին համար մեռածներէն

50 զատ ։ Եւ Ահարոն դարձաւ Մովսէսին՝ ժողովքի խորանին դուռը , ու ժանտախտը դադրեցաւ ։

Գլ · ԺԶ

1 Տասուերկու ցեղերուն գլխաւորներուն միջը՝ Ահարոնին գաւազանը կը ծագի , 10 ու ժողովուրդին տրտունջներուն դէմ վկայութիւն բլլալու համար կը պահուի ։

1 Ա ։ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-

2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը , ու անոնցմէ էրենց հարցը տուներուն համեմատ մէկմէկ գաւազան ։ այսինքն իրենց հարցը տուներուն բոլոր իշխաններէն տասուերկու գաւազան առ . ամէն մարդուն անունը իր

3 գաւազանին վրայ գրէ ։ Եւ Ահարոնին անունը Ղեւիին գաւազանին վրայ պիտի գրես . ինչու որ անոնց հայրերուն տանը իշխանին համար

4 մէկ գաւազան պիտի բլլայ . Եւ զանոնք ժողովքի խորանը՝ վկայութիւնին առջեւը դնես , ։ ուր որ ձե-

5 զի պիտի հանդիպիմ ։ Եւ պիտի բլլայ որ ։ իմ ընտրած մարդուս գաւազանը պիտի ծաղկի . ու պիտի դադրեցնեմ ինծմէ Իսրայէլի որդւոցը տրտունջը ։ որոնք կը տրտունջ

6 ջնեն ձեր վրայով ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը . ու անոնց բոլոր իշխանները իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ տասուերկու

Ն · Բ · ԴԲ · Իբէ 1471

Գէ · գ · 12 · բ Օր · ժբ · 22 · Զաք · բ · 9 · 10 · գ · 9 · Յօհ. ե · 36 ·

Ղ Գէ · իգ · 13 · Երեմ. իգ · 16 · Եզեկ · ժգ · 17 · Յօհ. ե. 30 · գ · 38 ·

— Յար · լա · 3 · Եա · իբ · 21 ·

* ԵՔբ. սահզ. ձագործութիւն

— Հմր 33 · Ապ · ծե · 15 ·

Ղ Գէ · իգ · 10 · իե · 3 · բ Օր · ժա · 6 · Ապ · ՃԳ · 17 ·

— Տիս Հմր 17 · Գէ · իգ · 11 · ա Մն · գ · 22 · 37 ·

բ Գե · ժ · 2 · Գէ · ժա · 1 · Ապ · ՃԳ · 18 ·

ց Հմր 17 ·

— Տիս Գե · իե · 28 ·

÷ Ես · ծ · 2 · Ամբ · բ · 10 ·

+ Գէ · ժե · 10 · իգ · 10 · Եզեկ · ժգ · 8 ·

• Գէ · գ · 10 · բ Մն · իգ · 18 ·

ֆ Գէ · ժգ · 2 · Ապ · ՃԳ · 25 ·

Ըրիրոն և անոնց կնիկները՝ ու անոնց որդիքը և ընտանիքը՝ իրենց վրաններուն դուռը կեան կային։

28 ցան ։ Եւ Մովսէս բսաւ , ։ Ասով պիտի գիտնաք թէ Տէրն է իս խրկողը բոլոր աս գործերը ընելու , և ոչ թէ ես ինծմէ բան։

29 Ը ըրէ · Աւխնի՝ թէ որ ասոնք ամէն մարդու մեռնելուն պէս մեռնին , և թէ որ ամէն մարդու պատահածը ասոնց ալ պատահի ,

30 Տէրը իս խրկած չէ ։ Բայց թէ որ Տէրը ։ հրաշք մը ընէ , և երկիրը իր բերանը բանայ , ու զանոնք և անոնց բոլոր ունեցածը կլլէ , ու անոնք ։ ողջ ողջ դժոխքը իջնեն , ան ասոնք պիտի գիտնաք որ աս մարդիկը Տէրը անարգեցին ։

31 Ու եղաւ որ աս բոլոր խօսքերը խօսիլը լմընցուցած պէս , անոնց տակի դետինը պատռեցաւ ։ Եւ երկիրը իր բերանը բացաւ , ու զանոնք և անոնց տուներն ու ։ Կորխին ունեցած բոլոր մարդիկը և բոլոր անոնց ինչքը կլլեց ։

33 Եւ անոնք ու բոլոր անոնցները ողջ ողջ դժոխքը իջան . և երկիրը ծածկեց զանոնք , ու ժողովքին միջէն կորսուեցան ։

34 Եւ անոնց բոլորտիքը եղած բոլոր Իսրայէլը անոնց ձայնէն փախան . քանզի բսին ՝ Զրլայ որ երկիրը

35 մեզ ալ կլլէ ։ Եւ Տէրոջմէն կրակ ելաւ , ու խունկ մատուցանող երկու հարիւր հոգին սպառեց ։

36 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-

37 սելով , Խօսէ Ահարոն քահանային որդւոյն Եղիազարին՝ որ բուրվառները ան այրուածին միջէն վերցնէ . և դուն անոնց հիւը հեռէ հրակը անդին գրէ . քանզի ։ անոնք սուրբ

38 եղան ։ Ան ։ իրենց հոգիներուն դէմ մեղք գործողներուն բուրվառներէն թիթեղներ շինեն՝ սեղանը պատելու համար . ինչու որ անոնք Տէրոջը առջեւը մատուցանելով՝ սուրբ եղած են . ։ և Իսրայէլի որդւոցը

39 նշան պիտի բլլան ։ Ու Եղիազար քահանան ան այրուած մարդոցը մատուցած պղնձէ բուրվառները առաւ . և զանոնք սեղանը պատելու համար թիթեղներ շինեցին .

40 (Իսրայէլի որդւոցը յիշատակ ըլլալու համար , ։ որ Ահարոնի սերունդէն չեղող օտար մէկը Տէրոջը առջեւը խունկ մատուցանելու չմտնեայ , և Կորխին պէս ու անոր ժողովքին պէս չըլլայ .) ինչպէս որ Տէրը բսաւ անոր՝ Մովսէսին ձեռքովը ։

41 Եւ հետեւեալ օրը ։ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Մովսէսին դէմ ու Ահարոնին դէմ տրտունջ

Ն · Բ · ԴԲ · Իբէ 1471

ըրին՝ ըսելով , Դուք Տէրոջը ժողո-

42 վուրդը մեռցուցիք ։ Եւ եղաւ որ երբ ժողովքը Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ ժողվուած էին , դէպ՚ի ժողովքի խորանը նայեցան , և ահա ։ ամպը ծածկեց ան , ու ։ Տէրոջը

43 փառքը երեցաւ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանին առջեւը

44 եկան ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-

45 սին՝ ըսելով , ։ Ա ժողովքին միջէն ելէք , որ շուտով ոչնչեմ զանոնք . և ։ անոնք երեսնուն վրայ իյնան ։

46 Եւ Մովսէս բսաւ Ահարոնին , Բուրվառը առ , ու միջը սեղանին վրայէն կրակ դիր , և վրան խունկ դիր , ու շուտով ժողովքը դնա , ու անոնց համար քաւութիւն ըրէ , ։ ինչու որ Տէրոջմէն բարկութիւն ելաւ . ժանտախտը

47 սկսաւ ։ Եւ Ահարոն Մովսէսին բսածին պէս ։ ։ առաւ , ու ժողովքին միջը վազեց , և ահա ժանտախտը սկսած էր ժողովուրդին միջը , և վրան խունկ դրաւ , ու ժողովուրդին համար քաւութիւն

48 ըրաւ . Եւ մեռելներուն ու ողջերուն միջտեղը կայնեցաւ , ու ժանտ-

49 ախտը դադրեցաւ ։ Եւ ժանտախտէն մեռածները տասնուչորս հազար եօթը հարիւր հոգի էին , Կորխի բանին համար մեռածներէն

50 զատ ։ Եւ Ահարոն դարձաւ Մովսէսին՝ ժողովքի խորանին դուռը , ու ժանտախտը դադրեցաւ ։

Գլ · ԺԶ

1 Տասուերկու ցեղերուն գլխաւորներուն միջը՝ Ահարոնին գաւազանը կը ծագի , 10 ու ժողովուրդին տրտունջներուն դէմ վկայութիւն բլլալու համար կը պահուի ։

1 Ա ։ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-

2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը , ու անոնցմէ էրենց հարցը տուներուն համեմատ մէկմէկ գաւազան ։ այսինքն իրենց հարցը տուներուն բոլոր իշխաններէն տասուերկու գաւազան առ . ամէն մարդուն անունը իր

3 գաւազանին վրայ գրէ ։ Եւ Ահարոնին անունը Ղեւիին գաւազանին վրայ պիտի գրես . ինչու որ անոնց հայրերուն տանը իշխանին համար

4 մէկ գաւազան պիտի բլլայ . Եւ զանոնք ժողովքի խորանը՝ վկայութիւնին առջեւը դնես , ։ ուր որ ձե-

5 զի պիտի հանդիպիմ ։ Եւ պիտի բլլայ որ ։ իմ ընտրած մարդուս գաւազանը պիտի ծաղկի . ու պիտի դադրեցնեմ ինծմէ Իսրայէլի որդւոցը տրտունջը ։ որոնք կը տրտունջ

6 ջնեն ձեր վրայով ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը . ու անոնց բոլոր իշխանները իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ տասուերկու

— Եւ · իե · 22 · իթ · 42 · 43 · լ · 36 ·

Բ Գե · ժգ · 5 ·

ֆ Գէ · ժգ · 11 ·

Ն·Ք·ԴԲ· Իրբ 1471

դատաստան տուին անոր , ամէն մէկ իշխանին համար մէկմէկ դատաստան , և Ահարոնին դատաստանը անոնց դատաստաններուն մէջն էր : 7 Եւ Մովսէս դատաստանները Տէրոջը առջևը դրաւ Վկայութեան խորանին մէջ ։ 8 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս վկայութեան խորանը մտաւ . և ահա Ղևիի տանը կողմէն պրտաւ Ահարոնին դատաստանը ծաղկեցաւ ու ծլնցաւ և ծաղիկ բացաւ ու 9 նուշեր հասցուց : Եւ Մովսէս բոլոր դատաստանները Տէրոջը առջևէն դուրս հանեց Իսրայէլի բոլոր որդոցը առջևը . ու անոնք տեսան , և ամէն մէկը իր դատաստանը առաւ :

Ե Իրր · Թ · 4 ։

10 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին , Ետ Ահարոնին դատաստանը վկայութիւնին առջևը ետ դարձուր , Հոր ապրատամներուն նշան բլլալու համար պահուի . Հու անոնց տրտունջը ինձմէ վերցընես , որ չմեռնին : Եւ Մովսէս իրեն պատուիրածին պէս բրաւ , անանկ բրաւ : Եւ Իսրայէլի որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝ բսելով , Ահա կը մեռնինք , կը կորսուինք . մենք ամէնքս կը կորսուինք . 13 ամէն ով որ Տէրոջը խորանին մօտենայ՝ կը մեռնի . ամէնքս ալ պիտի մեռնի՞նք :

Ե ԳԼ · ա · 51 · 53 · Ժբ · 4 · 7 ։

ԳԼ · Ժ Ե

1 Քահանայից ու Ղևտացւոց յանձնուած պաշտամանքին : 9 Քահանայից բաժինը , 21 Ղևտացւոց բաժինը : 25 Ղևտացւոց բաժինէն բարձրացընելու ընծան քահանայից իսկ տասնորդը կ'ըլլար ։

1 Եւ Տէրը բսաւ Ահարոնին , Դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ և քու հօրդ տունը Բ սրբարանին ասնորհնուելիւնը պիտի կրէք . և դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ ձեր քահանայութեանը անօրհնու-

Ե ԳԼ · Ժ · 13 ։

Բ Եզ · իբ · 38 ։

2 թիւնը պիտի կրէք : Եւ քու հօրդ ցեղէն՝ Լևիին ցեղէն եղող քու եղբայրներդ մօտեցընես , որ Բ քեզի հետ միանան , ու Բ քեզի սպասաւորութիւն բնեն . և Բ դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ վկայութեան խորանին առջևը պէտք ըլլա-

Ե Տիս · Ծբ · իթ · 34 ։

Բ Գլ · գ · 6 , 7 ։

Բ Գլ · գ · 10 ։

3 ւ Եւ քու պահպանութիւնդ ու բոլոր Հխորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն . Բ միայն թէ սրբարանին անօթներուն ու սեղանին չմօտենան , Հոր ոչ անոնք մեռնին՝ ոչ ալ

Ե ԳԼ · գ · 15 ։

Ե Գլ · գ · 10 ։

Ե Եզ · իե · 21 ։ Ո · 7 ։ ՂԼ · իգ · 3 ։ Գլ · ը · 2 ։

Բ Գլ · Ժ գ · 46 ։

4 դուք : Եւ անոնք ձեզի հետ պիտի միանան , ու ժողովքի խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն՝ խորանին ամէն պաշտօնին նայելով . Բ և օտար մէկը պիտի չմօտենայ ձեզ :

5 դի : Եւ Բ սրբարանին պահպանութիւնը ու սեղանին պահպանութիւնը պիտի պահէք , Հոր ալ Իսրայէլի որդւոցը վրայ բարկութիւն

6 չբլլայ : Եւ ահա ես Իսրայէլի որդւոցը միջէն Լևիները եղբայրները ձեզի համար պարգև տրուած են , որ ժողովքի խորանին պաշտօնը

7 ընեն : Եւ Բ դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ սեղանին բոլոր բաներուն համար և վարագոյրինը եղած բաներուն համար ձեր քահանայութիւնը պիտի պահէք , ու պաշտօնը կատարէք . ձեր քահանայութիւնը Յեղ պարգևի պաշտօն տուի , և մօտեցող օտարականը պիտի մեռնի :

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին , Եւ ես ահա Իսրայէլի որդւոցը բոլոր սուրբ բաներէն իմ ընծաներուս պահպանութիւնը քեզի տուի . Լ անոնք Ն օծման իրաւունքի համար քեզի և քու որդւոցդ տուի յաւիտենական կանոնով : 9 Սրբոց կրկնի պիտի բլլան ամէնասուրբ բաներէն՝ Ժ որ չեն պրուիր՝ Հանոնց ամէն հացի ընծաներուն՝ Ճանոնց ամէն մեղքի պատարագներուն և Ճ անոնց ամէն յանցանքի պատարագներուն բոլորը ընծաները՝ որ Ինձի պիտի հատուցանեն , ամենասուրբ են քեզի

10 ու քու որդւոցդ համար : Ամենասուրբ տեղին մէջ պիտի ուտես ան . ամէն արու պիտի ուտէ ան . անիւ-

11 կայ սուրբ պիտի բլլայ քեզի : Ասպ քու պիտի բլլայ . Ժ անոնց պարգևներուն բարձրացընելու ընծան , և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր երկրպագնելու ընծաները . Հքեզի և քեզի հետ քու որդւոցդ ու քու աղջիկներուդ տուի անոնք յաւիտենական կանոնով . Ծքու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անկէ պի-

12 տի ուտէ : Ամենէն ազնիվ ձէթին՝ և ամենէն ազնիվ դինիին ու ցորենին բոլոր Ռ երախայրիքները՝ որ Տէրոջը պիտի մատուցանեն , քեզի տուի :

13 Անոնց երկրին մէջ եղած ամէն Բէր-Էրեռ երախայրիքը՝ Նոր Տէրոջը պիտի բերեն , քու քոյ պիտի բլլան . Ծքու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղո-

14 դը անկէ պիտի ուտէ : Ժ Իսրայէլի մէջ ամէն նուիրուած բանը քուկդ

15 պիտի բլլայ : Ամէն մարմնին ամէն Հարգանդ բացողը որ Տէրոջը կ'ընծայեն , Ըհ մարդ բլլայ և Թէ անասուն՝ քուկդ պիտի բլլայ . միայն Թէ Ժ մարդուն առջինեկը անշուշտ պիտի փրկես . և անմաքուր անասունէն առջինեկն ալ պիտի փրկես :

16 Ու երբոր փրկուելու ԺՂէ մկ ամսուան ընչ , սրբարանին սիկղին համեմատ Բ հինգ սիկղ արծաթի դնով պիտի փրկես . Ծ Քսան

17 կերաւ է : Ժ Իսյց կովին առջինեկը և ոչխարին առջինեկը կամ այ-

Ն·Ք·ԴԲ· Իրբ 1471

ԼԳԼ · գ · 12 · 45 ։

Ի Գլ · գ · 9 · բ · 19 ։

Ֆ Հմր 5 ։ Գլ · գ · 10 ։

Ի Իբր · Թ · 3 · 6 ։

ՀՂԼ · գ · 16 · 18 · 26 · է · 6 · 32 ։ Գլ · է · 9 ։

Ն Եզ · իթ · 29 · խ · 13 · 15 ։

Ա ԵՔր · կա-կէն ։

ՂՂԼ · բ · 2 · 3 · ժ · 12 · 13 ։

Ճ Ղև · գ · 22 · 27 · գ · 25 · 26 ։

Մ Ղև · է · 1 · է · 7 · ժ · 12 · ԺԳ · 13 ։

Յ Ղև · գ · 16 · 18 · 26 · 29 · է · 6 ։

Ն Եզ · իթ · 27 · 28 ։ Ղև · է · 30 · 34 ։

ՂՂև · ժ · 14 · բ Օր · ԺԸ · 3 ։

Ա Ղև · իբ · 2 · 3 · 11 · 12 · 13 ։

ՂՀմր 29 ։ Եզ · իգ · 19 · բ Օր · ժբ · 4 · Ա Նհմ · ժ · 35 · 36 ։

Ա Եզ · իբ · 29 ։

ՂԵզ · իբ · 29 · իգ · 19 · ԼԳ · 26 · Ղև · բ · 14 · Գլ · ժ է · 19 · բ Օր · իգ · 2 ։

Հմր 11 ։

Ա Ղև · իե · 28 ։

ՀԵզ · ժգ · 2 · իբ · 29 · Ղև · իե · 26 · Գլ · գ · 13 ։

Ա Եզ · ժգ · 13 · ԼԳ · 20 · բ Ղև · իե · 6 · Գլ · գ · 47 ։

Բ Եզ · է · 13 · Ղև · իե · 25 · Գլ · գ · 47 · Եզեկ · իե · 12 ։

Բ Օր · ժե · 19 ։

Ն · ք · դբ · իբր 1453

Ե Նէ · ժէ · 7 · ր Օր · լդ · 8։ Սադ · դխ · 8 · ճգ · 32 · ըէ ։

* ՟ Վ ի ճ ա կ ա գ ր ո ւ թ ի ւ ն

Դատ. ժա · 16 · 17 ։

ր Օր · ր · 4 · ըէ · իգ · 7 · Ռդ · 10 · 12 ։

Նէ · ժբ · 8 ։

Ծն · իզ · 6 · Գար · է · 15 ։

Նէ · ժբ · 40 ։

Նէ · ա · 11 · ըէ · ր Օր · իգ · 6։ Գար · է · 19 ։

Նէ · բ · 23 · գ · 7 ։

Նէ · գ · 2 · ժգ · 19 · իգ · 20 · լդ · 2 ։

Տ ե ս գէ · իա · 22 · ր Օր · բ · 27 ։

† Նէ ր · Ի ն ձ ա կ

ԷրՕր · բ · 6 · 28 ։

— Գատ. ժա · 17 ։

— Տ ե ս ր Օր · բ · 27 · 29 ։

ԷրՕր · բ · 4 · 5։ Գատ. ժա · 18 ։

— Գէ · լդ · 37 ։

ր Գէ · իա · 4 ։

Ծ Ն · իե · 8 · Գէ · իե · 13 · լա · 2 · ր Օր · լբ · 50 ։

— Հ ի ր 12 ։

‡ Գէ · լդ · 38 · ր Օր · լբ · 50 ։

Նէ · իթ · 29 · 30 ։

13 անոնց տուի ։ Ն * Մերիպպայի Ջուրը առ է · վասն զի Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը դէմ վիճեցան · և ինքը փառաւորուեցաւ անոնց մէջ ։

14 Եւ Մովսէս կազմեցին դեսպաններ Իսրկեց Եդոմի թագաւորին՝ — Ը — , ‡ Ա յսպէս կ՚ըսէ քու եղբայրդ Իսրայէլ , ՚ Մեզի պատահած բոլոր նեղութիւնը գիտես ։

15 ՚ Ինչպէս մեր Հայրերը Եգիպտոս իջան , Ե և բնակեցանք Եգիպտոսի մէջ շատ տարի ։ Եւ Եգիպտացիք չարչարեցին մեզ ու մեր Հայրերը ։

16 Եւ ՚ երբ մենք Տէրոջը աղաղակեցինք , լսեց մեր ձայնը · և Հրեշտակ մը իրկեց , ու մեզ Եգիպտոսէն հանեց · և ահա մենք քու սահմանիդ ծայրի կազմս քաղաքին

17 մէջն ենք · Ընդհրկ ըսէ՝ Դանցնենք քու երկրդ · արաբէն ու այգիներէն պիտի չանցնինք , և հորերէն ջուր պիտի չխմենք · արքունական ճամբային պիտի երթանք , աջ կամ ձախ կողմը պիտի չխոտորինք ՝ մինչև որ քու սահմանդ

18 նէդ անցնինք ։ Եւ Եդոմ քսաւ անոր , † Իմ երկրէս՟ պիտի չանցնիս , ապա թէ ոչ՝ սրով քու դէմդ

19 կ՚ելլեմ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը քսին անոր , Մենք մեծ ճամբային կ՚անցնինք , և թէ որ ես ու իմ նասուններս քու ջուրդ խմենք , Ես անոր դինը կը հատուցանեմ · առանց ուրիշ բան մը ընել— իմ ոտքերուս

20 քերովս կ՚անցնիմ ։ Եւ անիկայ բսաւ , — պիտի չանցնիս · և Եդոմ մեծ բազմութիւնով ու հզօր ձեռ

21 քով անոնց դէմ ելաւ ։ Ա յսպէս Եդոմ ՟ իր սահմանէն Իսրայէլին ճամբայ տալ չուզեց · ուստի Իսրայէլ Էգարձաւ անկէ ։

22 Եւ ՟ կազմեցին , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովը

23 Հովը լեռը եկան ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին Հովը լեռը՝ Եդոմի երկրին սահ

24 մանին քովը՝ ըսելով , Ահարոն ՚ իր ժողովուրդին պիտի հաւնուի · քանզի Մերիպպայի Ջուրին քովը — իմ հրամանիս դէմ ապստամբութիւն ընկերուց համար՝ պիտի չմտնէ ան երկիրը՝ որն որ Իսրայէլի

25 որդւոցը տուի ։ ‡ Ա հարոնը ու անոր որդին Եղիազարը առ , ու Հովը

26 լեռը հանէ զանոնք · Եւ Ահարոնը իր զգեստներէն մերկացուր , ու անոր որդւոյն Եղիազարին հագցուր զանոնք · քանզի որ Ահարոն իր ժողովուրդին պիտի հաւնուի ,

27 մեռնի ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը պատուիրածին պէս բրաւ · ու բոլոր ժողովքին աչքին առջեւը Հովը լեռը

28 ելան ։ ՚ Եւ Մովսէս մերկացուց Ահարոնը իր զգեստներէն , ու անոր որդւոյն Եղիազարին հագցուց զանոնք · և ° Ահարոն հոն լեռանը գլուխը մեռաւ · ու Մովսէս և Եղիազար լեռնէն իջան ։

29 զգացած լեռնէն իջան ։ Եւ երբ բոլոր ժողովքը տեսան որ Ահարոն մեռաւ , Իսրայէլի բոլոր տունը Ահարոնին համար ‡ երսուն օր լացին ։

Ն · ք · դբ · 1453

* Գէ · լդ · 38 · ր Օր · ժ · 6 · լբ · 50 ։

1452

‡ ր Օր · լդ · 8 ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Իսրայէլ քիչ մը վնաս քաչելով՝ Քանանացիները կը կորչեն Հորմայի մէջ ։ 4 Ժողովուրդը պատանքէ ընելուն համար՝ կիզող օձերով կը վիրաւորուի , 7 ու նորէ գղջալով՝ պղնձէ օձին միջոցովը կ՚ապաքի ան հարուածէն ։ 10 Իսրայէլացւոց այլ և այլ ճամբորդութիւնները ։ 21 Սիհոն թագաւորը պատերազմով ասոնց վրայ կու գայ , ու կը յաղթուի ։ 33 Նոյնպէս ալ Ովգ թագաւորը ։

1452

1 Եւ Հարաւային կողմը բնակող — Արադի ‡ Քանանացի թագաւորը լսելով որ Իսրայէլ Ա թարիմի ճամբային կու գայ , Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ , և անոնցմէ գերի

2 Ներ առաւ ։ Եւ Իսրայէլ ուխտ բրաւ Տէրոջը ու բսաւ , Թէ որ ան ժողովուրդը իմ ձեռքս մնասնես , անոնց քաղաքները ‖ բոլորովին պի

3 տի կոտրտցընեմ՟ ։ Եւ Տէրը խսրայէլին ձայնը լսեց , ու Քանանացիները անոր Ե ւ ր մնասնց · և Իսրայէլ բոլորովին կոտրտցուց զանոնք ու անոնց քաղաքները , և ան տեղին անուն § Հորմա դրաւ ։

4 Ու * Եդոմի երկրին բոլորտիքէն անցնելով՝ ՟ Հովը լեռնէն Կարմիր Ծովուն ճամբան չուեցին · ու ճամբուն մէջ ժողովուրդին † սիրտը նե

5 ղացաւ ։ Եւ ժողովուրդը Ա ստուծոյ դէմ ու Մովսէսին դէմ խօսեցան՝ ըսելով , † Ինչո՞ւ մեզ Եգիպտոսէն հանեցիք՝ որ անապատին մէջ մեռնինք · քանզի հաց չկայ , ջուր չկայ · և հաս չնչին հացէն մեր

6 սիրտը զզուեր է ։ Եւ * Տէրը ժողովուրդին վրայ † կիզող օձեր իրկեց , ու խածին ժողովուրդը , անանկ որ Իսրայէլին շատ ժողո

7 վուրդ մեռաւ ։ † Եւ ժողովուրդը Մովսէսին եկան ու բսին , Մեղրոջը դէմ ու քեզի դէմ խօսելովնիս մեղանչեցինք · Հայոթէր բսէ Տէրոջը՝ որ մեր վրայէն օձերը վերցընէ · և Մովսէս ժողովուրդին հա

8 մար աղաչեց ։ Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին , Քեզի կիզող օձ մը շինէ , ու դանիկայ ձողի մը վրայ դիր · և բլլայ Թէ ով որ խածնուի , անոր նայի ու

9 ապրի ։ Եւ * Մովսէս պղնձէ օձ մը շինեց , ու դանիկայ ձողի մը վրայ դրաւ · և եղաւ որ օձ մը երբոր մարդ մը խածնէր , անիկայ պղնձէ օձին նայածին պէս կ՚առողջանար ։

10 Եւ Իսրայէլի որդիքը չուեցին՝ ու

11 ‖ Ովոթի մէջ իջևան բսին ։ Եւ

Գէ · իե · 29 · իզ · 6 ։

Գէ · իզ · 1 ։

Գէ · լդ · 48 ։

Ն. Ք. ՊԾ. 1452

Որովհետև չուեցին՝ ու Իսբաալբաղ
մի մէջ դէպ ի արեւելեան կողմը՝
Մովաբին դիմացի անապատին մէջ
12 իջևան բրին : Անկէ ալ չուեցին՝ և
Զարեդ ձորին մէջ իջևան բրին :
13 Անկէ չուեցին՝ ու իջևան բրին
Առնոնին մէկալ կողմը ան անապատին մէջ՝ որ Ամորհացւոց սահմանէն կ՚ելլէ . ինչու որ Առնոն Մովաբացւոց սահմանն է , Մովաբացւոց ու Ամորհացւոց միջտեղը :
14 Անոր համար Տէրոջը պատերազմներուն գրքին մէջ կ՚ըսուի ,
Սուփային մէջ Վահէբ՝ ու Առնոնին դետերը ,
15 Եւ Արին կեցած տեղը վազող ու Մովաբին սահմանը կայացող դետերուն յորձանքը :
16 Եւ անկէ Բերհորը էին . ատ ան ջրհորն է՝ որուն համար Տէրը ըսեր էր Մովսէսին , ժողովուրդը ժողվէ , ու ես անոնց ջուր պիտի տամ :
17 Այն ատենը Իսրայէլ ասա երգը եր-
գեց .
Ով հոր՝ բղխէ . երգեցէք անոր .
18 Հորը իշխանները փորեցին , ժողովուրդին ազնուականները Օրէնսդրին հրամանովը , իրենց գաւազաններովը փորեցին ան :
Եւ անապատէն դէպ ի Մաթանա ,
19 Ու Մաթանայէն դէպ ի Նահալիէլ ,
20 ու Նահալիէլէն դէպ ի Բամոթ , Եւ Բամոթէն Մովաբի դաշտին մէջ Ղէպ ի Եսիմոն նայող Փասգային գագաթը եղած Հովիտը :
21 Եւ Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին բ-
22 սելով , Կ՚ելլենք երկրիդ մէջէն . արտի կամ այգիի մէջ չենք մտներ , հորի ջուրէ չենք խմեր . մինչև քու սահմանիդ անցնելնիս արքունական
23 ճամբային կ՚երթանք : Եւ Սիհոն իր սահմանէն ճամբայ չտուաւ Իսրայէլին . հապա Սիհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , և դէպ ի անապատ Իսրայէլին դէմ ելաւ , Եւ Յասսա եկաւ , և Իսրայէլին հետ
24 պատերազմեցաւ : Եւ Իսրայէլ սուրի բերնէն անցուց զանիկայ , ու տիրեց անոր երկրին , Առնոնէն մինչև Յաբոկ՝ մինչև Ամմոնի որդւոց էրէները . ինչու որ Ամմոնի որդւոց սահմանը դժուարին էր :
25 Եւ Իսրայէլ ան բոլոր քաղաքները առաւ . ու Իսրայէլ Ամորհացւոց բոլոր քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ , Եսեբոնի մէջ ու անոր բոլոր
26 գեղերուն մէջ . Քանզի Եսեբոն Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին քաղաքն էր . ինչու որ անիկայ Մովաբի առջի թագաւորին հետ պատերազմելով , անոր ձեռքէն ա-
նոր բոլոր երկիրը մինչև Առնոն
27 առած էր : Անոր համար առակ խօսողները կ՚ըսեն ,
Եսեբոն եկէք . թող Սիհոնին քաղաքը շինուի ու պատրաստուի .
28 Վասն զի Եսեբոնէն կրակ ելաւ , Սիհոնի քաղաքէն բոց . Մովաբին Արը այրեց , Առնոնին բարձր տեղերուն տէրերը :
29 Վա՛յ քեզ Մովաբ , ով քա-
մոսի ժողովուրդ՝ կորսուեցար . իր փախած որդիքը ու աղջիկները Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին դերի թեան տուաւ .
30 Զանոնք նետեցինք . Եսեբոն կորսուեցաւ մինչև Դիբոն . և կորսնցուցինք զանոնք մինչև Մեդաբային քովը եղած Նոփա :
31 Ա՛յսպէս Իսրայէլ Ամորհացւոց
32 երկիրը բնակեցաւ : Եւ Մովսէս հարց խրկեց Յազերը լրտեսելու , ու անոր գեղերը առին , և հան եղած Ամորհացիները վռնտեցին :
33 Եւ դարձան ու Բասանի ճամբան ելան . և Բասանի Ովգ թագաւորը՝ ինքն ու իր բոլոր ժողովուրդը անոնց դէմ Եդրայիի մէջ պա-
34 տերազմի ելաւ : Եւ Տէրը րսաւ Մովսէսին , Մի վախնար . քանզի քու ձեռքդ մատնեցի զանիկայ ու անոր բոլոր ժողովուրդը և անոր երկիրը . և դուն Եսեբոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին րրածիդ պէս պիտի ը-
35 նես անոր : Կ՚ապրեցան զանիկայ և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժողովուրդը , անանկ որ մէկն ալ չմնաց . և անոր երկրին տիրեցին :

ԳԼ. ԻԲ

1 Բաղաամ Բաղակին առջի անգամի հրաւէրը կը մերժէ , 15 ու երկրորդ անգամին կ՚ընդունի , 22 Հրեշտակ մը դիմադիմ ապտնեցու կ՚ըլլայ , բայց իշուն ետ դարձելովը անդիմադ կ՚ազատի , 36 Բաղակ կ՚ընդունի Բաղաամը :

1 Ետ Իսրայէլի որդիքը չուեցին , ու Մովաբի դաշտերուն մէջ Յորդանանու անդիի կողմը Երիքովի դիմաց իջևան բրին :
2 Եւ Սեպհորի որդին Բաղակ տեսաւ ան ամէնը որ Իսրայէլ բրաւ
3 Ամորհացւոց : Եւ Մովաբ խիստ վախցաւ ժողովուրդէն , ինչու որ շատ էին . ու Մովաբ Իսրայէլի որդւոցը երեսէն տանջապէս
4 մէջ էր : Եւ Մովաբ Մադիամի Ծերերուն րսաւ , Հիմա ան ժողովուրդը պիտի լզեն մեր բոլորտիքը եղած ամէնը , ինչպէս որ արջառը դաշտին խոտը կը լզէ : Եւ Սեպհորի որդին Բաղակ Մովաբի

Ն. Ք. ՊԾ. 1452

– Երեմ. խը. 45 , 46 :
Ել Օր. բ. 9 , 18 : Ես. ժե. 1 :
– Դատ. ժա. 24 : գ Թագ. ժա. 7 , 33 : դ Թագ. իգ. 13 : Երեմ. խը. 7 , 13 :
ե Երեմ. խը. 18 , 22 :
զ Նե. ժե. 2 :
– Գլ. լը. 1 : Երեմ. խը. 32 :
է Ը Օր. գ. 1 : Ես. ժ. 7 :
ը Ձեռ. ժգ. 12 :
թ Ել Օր. ը. 9 : Ես. ժե. 1 : Ժա. 1 :
ժ Ես. ժգ. 2 :
ի Ել. իգ. 28 : Կ՚ա՛ն անապատը
– Ը Օր. բ. 26 , 27 : Դատ. ժա. 19 :
Ն Գլ. ի. 17 :
Ղ Ը Օր. ի. 1 :
Ը Օր. բ. 32 : Դատ. ժա. 20 :
– Ը Օր. բ. 33 : Ես. ը. 7 : Ձեռ. ժբ. 1 , 2 : Եզ. 8 : Նեեմ. թ. 22 : Սաղ. ճկե. 10 , 11 : Հգ. 19 : Ամով. 9 :
– Գլ. լգ. 48 :
բ Դատ. ժա. 25 :
գ Ել. Ես. ժե. 15 :
դ Գլ. լ. 8 : Ես. ժգ. 21 :

Ն · Ք · ԳԲ · 1452

5 թագաւորն էր ան առանց : 8 Եւ
Էհուդայի որդւոյն Բաղաամին դէմ
պատնէշ խրկեց Ղփաթմուբ Հաշտէ
(որ անոր ժողովուրդին որքուղը
երկրին Գետին ագբէքն էր" ;) պա-
տնիկայ կանչելու և ըսելու , Ելա
Եդիպտոսէն ժողովուրդ մը գալ .
ահա երկրին երեսը ծածկեց , և իմ
6 դիմացս կը նստի . Ուստի հիմա
կ'ադաչեմ՝ եկուր , Էինձի համար
անիծէ աս ժողովուրդը . քանզի
անիկայ ինծմէ զօրաւոր է . գուցէ
կարող ըլլամ անիկայ զարնել ,
ու երկրէս վռնտեմ զանիկայ .
վասն զի գիտեմ որ քու օրհնածդ
օրհնեալ է , և քու անիծածդ ա-
նիծեալ :

7 Եւ Մովաբին ծերերը ու Մադի-
ամա ծերերը իրենց ձեռքերուն մէջ
Հմայութեան վարձքերով գացին .
և Բաղաամին եկան , ու Բաղակին
8 խօսքերը ըսին անոր : Եւ անիկայ
ըսաւ անոնց , Ընա դիշեր հոս մնա-
ցէք . և Տէրը ինչ որ ինծի խօսե-
լու ըլլայ , անոր համեմատ պատաս-
խան պիտի տամ ձեզի . ու Մովա-
բի իշխանները Բաղաամին քովը
9 մնացին : 9 Եւ Աստուած Բաղաա-
մին եկաւ ու ըսաւ , Ո՞վ են աս
10 քու քովդ Էղած մարդիկը : Եւ
Բաղաամ ըսաւ Աստուծոյ , Մովա-
բի Թագաւորը Սեպփորեան Բա-
ղակ առած Էինձի խրկեց՝ ըսելով ,
11 Ահա Եդիպտոսէն եկող ժողովուր-
դը երկրին երեսը ծածկեց . հիմա
եկուր՝ անիծէ զանիկայ Էինձի հա-
մար , որ գուցէ կարող ըլլամ անոր
յաղթել ու զանիկայ վռնտել :
12 Եւ Աստուած ըսաւ Բաղաամին ,
Աստոնց հետ չերթաս , ժողովուրդը
չանիծես . վասն զի Էանիկայ օրհ-
13 նեալ է : Եւ Բաղաամ առաւօտուն
կեաւ , ու ըսաւ Բաղակին իշխան-
ներուն , Դուք ձեր երկիրը գացէք .
ինչու որ Տէրը իս չհաղորդ ձեզի
14 հետ երթալու : Եւ Մովաբի իշ-
խանները եկան , ու Բաղակին եկան
և ըսին , Բաղաամ մեզի հետ գալ
չուզեց :
15 Եւ Բաղակ դարձեալ անոնցմէ
աւելի շատ և աւելի պատուա-
16 ւոր իշխաններ խրկեց : Եւ անոնք
Բաղաամին եկան ու ըսին անոր ,
Սեպփորի որդին Բաղակասանկ
կ'ըսէ , Կ'ադաչեմ՝ Էինձի գալն մի
17 Հրաժարիր . Քանզի քեզի շատ պա-
տիւ պիտի բնեմ՝ և Էինձի ինչ որ
ըսես՝ պիտի բնեմ . Ուստի կ'ա-
դաչեմ եկուր՝ անիծէ աս ժողո-
18 վուրդը Էինձի համար : Եւ Բա-
ղաամ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ Բաղակին ծառաներուն , Եթէ
որ Բաղակ իր տունովը լեցուն ար-
ծաթ ու ոսկի տայ Էինձի , Էիմ
Տէր Աստուծոյս խօսքին չեմ կրնար
անցնիլ , պզտիկ կամ մեծ բան մը
19 ընելու : Եւ հիմա կ'աղաչեմ՝ ձեզ
դիշեր դուք ալ հոս կեցէք , որ
դիտնամ թէ Տէրը ուրիշ ինչ պի-
20 տի խօսի Էինձի : Եւ Աստուած դի-
շերը Բաղաամին եկաւ ու ըսաւ
անոր , Եթէ որ մարդիկը քեզ կան-
չելու գան , ելլէ՛ անոնց հետ գնա .
բայց ինչ որ քեզի խօսիմ , միայն
ան ընես :
21 Եւ Բաղաամ առաւօտուն կեաւ ,
ու իր իշուն համառը դրաւ , և Մո-
վաբի իշխաններուն հետ գնաց :
22 Ու երթալուն համար Աստուծոյ
բարկութիւնը բորբոքեցաւ , Հա-
Տէրոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ
կայնեցաւ իրեն անոր թշնամի մը .
և անիկայ իր իշուն վրայ հեծած
էր , ու անոր երկու ծառաները իր
23 հետն էին : Եւ էշը տեսաւ Տէ-
րոջը հրեշտակը , որ ճամբուն վրայ
կայնած էր , ու իր ձեռքը մերկ
սուր մը ունէր , ու էշը ճամբայէն
դարձաւ և արտը մտաւ . ու Բա-
ղաամ էշը ծեծեց՝ որ իր ճամբան
24 դարձնէ զանիկայ : Եւ Տէրոջը
հրեշտակը այդիներուն նեղ ճամ-
բուն մէջ կայնեցաւ , որ ա՛ մէկ
կողմէն պատ՝ ու միւս կողմէն
25 պատ կար : Եւ երբոր էշը Տէրոջը
հրեշտակը տեսաւ , պատին քովը
խոժռեցաւ , և Բաղաամին ոտքը
պատին քովը ճնշեց . ան ալ նորէն
26 ծեծեց զանիկայ : Եւ Տէրոջը հր-
եշտակը առաջ գնաց , ու նեղ
տեղ մը կայնեցաւ , ուր աջ կամ
ձախ կողմը խոտորելու ճամբայ
27 չկար : Եւ երբոր էշը Տէրոջը
հրեշտակը տեսաւ , Բաղաամին տակ
նստաւ . ու Բաղաամին բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ , և զաւա-
28 զանով ծեծեց էշը : Եւ Տէրը բե-
շուն բերանը բացաւ , ու անիկայ
Բաղաամին ըսաւ , Ի՞նչ բան քեզի՝
որ այսպէս իրիք անգամ իս ծե-
29 ծեցիր : Եւ Բաղաամ ըսաւ իշ-
շուն , Իս ծաղր ընելուդ համար .
երանի թէ ձեռքս սուր մը բլլար ,
30 Որ հիմա քեզ սպանէի : Եւ
էշը ըսաւ Բաղաամին , Ես ան
քու էշդ չեմ , որուն վրայ կը
հեծնեիր Քու մանկու թենէդ՝ մին-
չեւ այսօր . քեզի սանուկ ընել իմ
սովորութիւնս էր . ու անիկայ
31 ըսաւ , Չէ : Ան ատեն Տէրը
Բաղաամին աչքերը բացաւ . ու
երբ տեսաւ որ Տէրոջը հրեշտակը
ճամբուն վրայ կայնած էր , և իր
ձեռքը մերկ սուր մը ունէր , Իր
երեսին վրայ ինկաւ ու երկրպա-
32 գութիւն բրաւ : Եւ Տէրոջը հրեշ-

Ն · Ք · ԳԲ · 1452

Ե գ Թագ. Իր · 14 : Բ Մն · Ժբ · 13 :
Ի Հիր 8 :
Հ Հիր 9 :
Խ Հիր 35 : ԳԼ · իգ · 12, 26 : իգ · 13 :
Ղ Եզ · գ · 24 :
Ճ Տն գ Թագ · գ · 17 : Դան · Ժ · 7 : Գոր · Իբ · 9 : Բ Պետ · բ · 16 : Յուդ · 11 :
Ն Տն · Ծ · իա · 19 : Գ Թագ · գ · 17 : Դան · իգ · 16, 31 : Ա Եզ · ԼԴ · 8 :

8 Պահ՝ Եբ փաթմուբ Հաշտէը դեսպաններ խրկեց Բէաւրի որդւոյն Բաղաամին՝ որուն Հայրենիքը Գետինն եղերքն էր ,
Բ Օր · իգ · 4 : Ցես · Ժգ · 22 : իգ · 9 : Նեհեմ · Ժգ · 1 , 2 : Միք · գ · 5 : Բ Պետ · բ · 15 : Յուդ · 11 : Յայտ · բ · 14 :
Ղ Տես գԼ · իգ · 7 : Բ Օր · իգ · 4 :
Է ԳԼ · իգ · 7 : Բ Թագ · Թ · 7 , 8 :
Ը Հիր 19 :
Թ Նմն · ի · 3 : Հիր 20 :
Ժ ԳԼ · իգ · 20 : Տես Հառվ · Ժա · 29 :
Ի Հիր 6 :
Ի ԳԼ · իգ · 13 :

տակը բռաւ անոր , ինչո՛ւ ասանկ իրեք անգամ բռւ էդդ ծեծեցիր . 4 աֆա ես քեզի թշնամի թիւն ընե-
լու ելայ . վասն զի ÷ճամբադ
33 ընդդէմ չէ իմ առջեւս . նէ էդդ ինս տեսաւ , ու ասս իրեք անգամ է որ իմ առջեւս մկկի քաշուեցաւ . թէ որ անիկայ իմ առջեւս մկկի չքաշուէր , հիմա ես քեզ անշուշտ մեռցուցեր էի , ու զանիկայ ողջ
34 թողուցեր էի : Նէ Բաղաամ բռաւ Տէրոջը հրեշտակին , ¤ Մեղք գործեցի՝ չգիտնալով որ ճամբուն վրայ ինծի դէմ կայներ էիր . ուս-
տի թէ որ քեզի անհաճոյ կ՚երեւնայ
35 էմ էրթամ , ես զառնամ : Նէ Տէրոջը հրեշտակը բռաւ Բաղաամին , Գնա ասս մարդոցը հետ , Ըրայց ան խօսքը որ քեզի պիտի դրուցեմ , ան միայն խօսիս . և Բաղաամ գնաց Բաղակին իշխան-
ներուն հետ :
36 Նէ Բաղակ երբոր լսեց որ Բա-
ղաամ կու գայ , ¤ զանիկայ դիմա-
ւորելու ելաւ ¤ էր ամմինեան եղած Առնոն գետին քովի Մոաբացւոց մկկ թագաւորը՝ որ ամմանեին ծայրն
37 է : Նէ Բաղակ բռաւ Բաղաամին , Քեզ կանչելու յատկապէս չխրկեցի՞. ինչո՛ւ չեկար ինծի . արդեօք չերեզի պատիւ ընելու կարողութիւն չու-
38 նի՞ : Նէ Բաղաամ բռաւ Բաղակին , Ահա ես քեզի եկայ . բայց ես բնաւ զօրութիւն ունիմ բան
մը ըսելու . ¤ Առուած իմ բերանս ինչ խօսք որ դնէ , ան պիտի խօ-
39 սիմ : Նէ Բաղաամ Բաղակին հետ գնաց . ու կարիաթհ Հուսովթ
40 եկան : Նէ Բաղակ արջառներ ու ոչխարներ մորթեց , ու Բաղաամին և անոր հետ եղող իշխաններուն
խրկեց :
41 Ու երբոր առտու եղաւ , Բաղակ առաւ Բաղաամը , ու Բահաղին բարձր տեղուանքը հանեց զանի-
կայ . ու անկէ Ժողովուրդին ծայրը տեսաւ :

ԳԼ . ԻԳ

1 . 18 . 28 Բաղակին գոնը : 7 . 18 Բաղաամին խօսքերը :

1 Նէ Բաղաամ բռաւ Բաղակին , Հոս ինծի եօթը սեղան շինէ , ու հոս ինծի եօթը զուարակ և եօ-
2 թը խոյ պատրաստէ : Նէ Բաղակ Բաղաամին բռածին պէս բրաւ . և Բաղակ ու Բաղաամ էամէն մկկ սե-
3 ղանին վրայ մկկիկ զուարակ ու մկկիկ խոյ մատուցին : Նէ Բա-
ղաամ բռաւ Բաղակին . ¤ Դուն քու ողջակէզիդ քովը կայնէ , ու ես երթամ , գուցէ Տէրը ¤ իմ դիմացս
ելլէ . և ինչ որ ինծի յայտնէ ,
քեզի պիտի բռնեմ . ու ¤ բարձր տեղ
4 մը ելաւ : ¤ Նէ Առուած Բաղաամին հանդիպեցաւ . ու Բաղաամ բռաւ անոր , Եօթը սեղան պատրաստեցի , ու ամէն մկկ սեղանին վրայ մկկիկ զուարակ ու մկկիկ
5 խոյ մատուցի : Նէ Տէրը Բաղաամին բերանը խօսք դրաւ ու բռաւ , Դարձիր Բաղակին և ասանկ խօ-
6 սէ : Նէ դարձաւ անոր . և ահա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր , ինքը ու Մոաբի բոլոր իշ-
7 խանները : Նէ ¤ իր առակը սկսաւ ու բռաւ ,
Մոաբի թագաւորը Բաղակ զիս Ասորեստանէն լեռներէն բերաւ , ըսելով , Եկուր՝ Յակոբը անիծէ ինծի , Եկուր՝ Իսրայէլը նզովէ :
8 Առուծոյ չանիծածը ի՞նչպէս անիծեմ , կամ Տէրոջը չզովածը ի՞նչպէս նզովեմ .
9 Վասն զի ապառաժներուն գլխէն կը տեսնեմ անիկայ , և բլուրներէն կը նայիմ անոր . ահա ¤ ասս ժողո-
վուրդը գատ պիտի բնակի , ու հաշ-
դերուն հետ պիտի չսեպուի :
10 Յակոբին փոշին ով կրնայ համրել , և Իսրայէլին քառորդը ով կրնայ հաշուել . թող իմ անձս
Ուղղամարտներուն մահովը մեռնի , ու իմ վախճանս անոնց վախճանին պէս
ըլլայ :
11 Նէ Բաղակ բռաւ Բաղաամին , Ա՛ ի՞նչ ըրիր ինծի . ¤ ես քեզ բերի իմ թշնամիներս անիծելու , և ահա
12 դուն բոլորովին օրհնեցիր : Նէ ա-
նիկայ պատասխան տուաւ ու բռաւ , Է՞ն ինչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ , ան խօսելու հոգ տանելու չե՞մ :
13 Նէ Բաղակ Նորէն բռաւ անոր , Կ՚աղաչեմ՝ ինծի հետ ուրիշ տեղ
մը եկուր , որ անոնք տեսնես անկէ . անոնց միայն մկկ ծայրը տեսնես , և անոնց ամէնը պիտի չտեսնես . ու
անկէ անիծէ անոնք ինծի համար :
14 Նէ տարաւ զանիկայ Սոփիմին արտը՝ ¤ Փասգային գլուխը , հա եօ-
թը սեղան շինեց , և ամէն մկկ սե-
ղանին վրայ մկկիկ զուարակ ու
15 մկկիկ խոյ մատուցի : Նէ բռաւ Բաղակին , Դուն հոս քու ողջակէզիդ քովը կայնէ , ու ես հոն
16 Տէրէ դիմաւորեմ : Նէ Տէրը Բաղաամին դիմացը եկաւ , և Նանոր բերանը խօսք դրաւ ու բռաւ , Բաղակին դարձիր ու ասանկ բռէ :
17 Նէ երբոր եկաւ անոր , ահա ա-
նիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր . Մոաբին իշխաններն ալ անոր հետ էին . և Բաղակ բռաւ անոր ,
18 Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ : Նէ անիկայ իր առակը սկսաւ ու բռաւ ,

տակը բռաւ անոր , Ինչո՛ւ ասանկ իրեք անգամ բռւ էդդ ծեծեցիր . ահա ես քեզի թշնամի թիւն ընե-
լու ելայ . վասն զի ÷ճամբադ
33 ընդդէմ չէ իմ առջեւս . նէ էդդ ինս տեսաւ , ու ասս իրեք անգամ է որ իմ առջեւս մկկի քաշուեցաւ . թէ որ անիկայ իմ առջեւս մկկի չքաշուէր , հիմա ես քեզ անշուշտ մեռցուցեր էի , ու զանիկայ ողջ
34 թողուցեր էի : Նէ Բաղաամ բռաւ Տէրոջը հրեշտակին , ¤ Մեղք գործեցի՝ չգիտնալով որ ճամբուն վրայ ինծի դէմ կայներ էիր . ուս-
տի թէ որ քեզի անհաճոյ կ՚երեւնայ
35 էմ էրթամ , ես զառնամ : Նէ Տէրոջը հրեշտակը բռաւ Բաղաամին , Գնա ասս մարդոցը հետ , Ըրայց ան խօսքը որ քեզի պիտի դրուցեմ , ան միայն խօսիս . և Բաղաամ գնաց Բաղակին իշխան-
ներուն հետ :
36 Նէ Բաղակ երբոր լսեց որ Բա-
ղաամ կու գայ , ¤ զանիկայ դիմա-
ւորելու ելաւ ¤ էր ամմինեան եղած Առնոն գետին քովի Մոաբացւոց մկկ թագաւորը՝ որ ամմանեին ծայրն
37 է : Նէ Բաղակ բռաւ Բաղաամին , Քեզ կանչելու յատկապէս չխրկեցի՞. ինչո՛ւ չեկար ինծի . արդեօք չերեզի պատիւ ընելու կարողութիւն չու-
38 նի՞ : Նէ Բաղաամ բռաւ Բաղակին , Ահա ես քեզի եկայ . բայց ես բնաւ զօրութիւն ունիմ բան
մը ըսելու . ¤ Առուած իմ բերանս ինչ խօսք որ դնէ , ան պիտի խօ-
39 սիմ : Նէ Բաղաամ Բաղակին հետ գնաց . ու կարիաթհ Հուսովթ
40 եկան : Նէ Բաղակ արջառներ ու ոչխարներ մորթեց , ու Բաղաամին և անոր հետ եղող իշխաններուն
խրկեց :
41 Ու երբոր առտու եղաւ , Բաղակ առաւ Բաղաամը , ու Բահաղին բարձր տեղուանքը հանեց զանի-
կայ . ու անկէ Ժողովուրդին ծայրը տեսաւ :

ԳԼ . ԻԳ

1 . 18 . 28 Բաղակին գոնը : 7 . 18 Բաղաամին խօսքերը :

1 Նէ Բաղաամ բռաւ Բաղակին , Հոս ինծի եօթը սեղան շինէ , ու հոս ինծի եօթը զուարակ և եօ-
2 թը խոյ պատրաստէ : Նէ Բաղակ Բաղաամին բռածին պէս բրաւ . և Բաղակ ու Բաղաամ էամէն մկկ սե-
3 ղանին վրայ մկկիկ զուարակ ու մկկիկ խոյ մատուցին : Նէ Բա-
ղաամ բռաւ Բաղակին . ¤ Դուն քու ողջակէզիդ քովը կայնէ , ու ես երթամ , գուցէ Տէրը ¤ իմ դիմացս
ելլէ . և ինչ որ ինծի յայտնէ ,
քեզի պիտի բռնեմ . ու ¤ բարձր տեղ
4 մը ելաւ : ¤ Նէ Առուած Բաղաամին հանդիպեցաւ . ու Բաղաամ բռաւ անոր , Եօթը սեղան պատրաստեցի , ու ամէն մկկ սեղանին վրայ մկկիկ զուարակ ու մկկիկ
5 խոյ մատուցի : Նէ Տէրը Բաղաամին բերանը խօսք դրաւ ու բռաւ , Դարձիր Բաղակին և ասանկ խօ-
6 սէ : Նէ դարձաւ անոր . և ահա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր , ինքը ու Մոաբի բոլոր իշ-
7 խանները : Նէ ¤ իր առակը սկսաւ ու բռաւ ,
Մոաբի թագաւորը Բաղակ զիս Ասորեստանէն լեռներէն բերաւ , ըսելով , Եկուր՝ Յակոբը անիծէ ինծի , Եկուր՝ Իսրայէլը նզովէ :
8 Առուծոյ չանիծածը ի՞նչպէս անիծեմ , կամ Տէրոջը չզովածը ի՞նչպէս նզովեմ .
9 Վասն զի ապառաժներուն գլխէն կը տեսնեմ անիկայ , և բլուրներէն կը նայիմ անոր . ահա ¤ ասս ժողո-
վուրդը գատ պիտի բնակի , ու հաշ-
դերուն հետ պիտի չսեպուի :
10 Յակոբին փոշին ով կրնայ համրել , և Իսրայէլին քառորդը ով կրնայ հաշուել . թող իմ անձս
Ուղղամարտներուն մահովը մեռնի , ու իմ վախճանս անոնց վախճանին պէս
ըլլայ :
11 Նէ Բաղակ բռաւ Բաղաամին , Ա՛ ի՞նչ ըրիր ինծի . ¤ ես քեզ բերի իմ թշնամիներս անիծելու , և ահա
12 դուն բոլորովին օրհնեցիր : Նէ ա-
նիկայ պատասխան տուաւ ու բռաւ , Է՞ն ինչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ , ան խօսելու հոգ տանելու չե՞մ :
13 Նէ Բաղակ Նորէն բռաւ անոր , Կ՚աղաչեմ՝ ինծի հետ ուրիշ տեղ
մը եկուր , որ անոնք տեսնես անկէ . անոնց միայն մկկ ծայրը տեսնես , և անոնց ամէնը պիտի չտեսնես . ու
անկէ անիծէ անոնք ինծի համար :
14 Նէ տարաւ զանիկայ Սոփիմին արտը՝ ¤ Փասգային գլուխը , հա եօ-
թը սեղան շինեց , և ամէն մկկ սե-
ղանին վրայ մկկիկ զուարակ ու
15 մկկիկ խոյ մատուցի : Նէ բռաւ Բաղակին , Դուն հոս քու ողջա-
կէզիդ քովը կայնէ , ու ես հոն
16 Տէրէ դիմաւորեմ : Նէ Տէրը Բա-
ղաամին դիմացը եկաւ , և Նանոր բերանը խօսք դրաւ ու բռաւ , Բաղակին դարձիր ու ասանկ բռէ :
17 Նէ երբոր եկաւ անոր , ահա ա-
նիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր . Մոաբին իշխաններն ալ անոր հետ էին . և Բաղակ բռաւ անոր ,
18 Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ : Նէ անիկայ իր առակը սկսաւ ու բռաւ ,

Ն . Բ . ԳՔ . 1452

ԸՐ ՊԱՏ . Բ . 14 . 15 :

Ղ ՊԱՏ ԹՎ . ԺԸ . 24 . 30 ։ ԻԿ . 21 . Բ ԹՎ . ԺԲ . 13 ։ ՅՈՐ . ԼԲ . 31 . 32 ։

Ը ՀՄՐ 20 ։

¤ ՏԻՒ ՆՈՒ . ԺԳ . 17 ։
¤ ԳԼ . ԻԱ . 13 ։

Է ՀՄՐ 17 ։ ԳԼ . ԻԳ . 11 ։

¤ ԳԼ . ԻԳ . 26 . ԻԳ . 13 . ԳԹՎԱԳ . ԻԲ . 14 . Բ ՍԱՄ . ԺԲ . 13 ։

Ը Բ ՕՐ . ԺԲ . 2 ։

---

1 . 13 . 28 Բաղակին գոնը : 7 . 18 Բաղաամին խօսքերը :

Ը ՀՄՐ 29 ։

Թ ՀՄՐ 14 . 39 ։

Ժ ՀՄՐ 15 ։

¤ ԳԼ . ԻԳ . 1 ։

Ն . Բ . ԳՔ . 1452

* Կ՚ՈՒ՛ԶԵ ԱՆԱՆՔԸՆ , ԻՄ՛ ԿԱՑ

Ի ՀՄՐ 16 ։

Ա ՀՄՐ 16 ։ ԳԼ . ԻԲ . 35 ։ Բ ՕՐ . ԺԲ . 18 ։ ԵՒՐԻՄ . Ա . 9 ։

Ի ՀՄՐ 18 ։ ԳԼ . ԻԳ . 3 . 15 . 23 ։ ՅՈՒԴ . ԻՆ . 1 ։ ԼՈՒԿ . ՆԲ . 2 ։ ԵԶԿԻ . ԺԶ . 2 ։ ՄԻՔ . Բ . 1 ։ ՄԱԼ . Բ . 6 ։

Ա ԳԼ . ԻԲ . 6 . 11 . 17 ։

Ի ԵՒ . ԽԵ . 12 . 13 ։

Ի Բ ՕՐ . ԼԴ 28 ։

Ի ԵՂ . ԼԴ . 16 ։ ԵԶԿ . ԼԹ . 2 ։ ԵԶԿ . Բ . 14 ։ ԸՆԴ . ԺԴ . 16 . ԻԲ . 17 ։

Ի ՍԱԴ . ԽԺԴ . 15 ։

Ի ԳԼ . ԻԲ . 11 . 17 . ԻԴ . 10 ։

Ղ ԳԼ . ԻԲ . 38 ։

* Կ՚ՈՒ՛ ԸՐԱԲԻՆ

Հ ՀՄՐ 1 . 2 ։

Ղ ՀՄՐ 5 ։ ԳԼ . ԻԲ . 35 ։

ՂԱմա · գ · 20 ։
Ե ա թագ · ժե · 29 ։
Պաղ · գ · 6 ։ Հառ · ժա · 29 ։
Ջակ · ա · 17 ։ Տիա · ա · 2 ։
Ե Ներ · ժգ · 2 ։ իբ · 17 ։ Թու · իբ · 12 ։
Ե Հռով · գ · 7 ։ 8 ։
ՂՆե · ժգ · 21 ։ իմ · 45 ։ 46 ։ լէ · 14 ։
ՂԳԼ · իգ · 8 ։
Ա Օր · լէ · 17 ։ Ցօր · լմ · 10 ։ 11 ։
Ա Կա՛ վասր

ՂՍաղ · լա · 19 ։ իգ · 1 ։
Պ Ծն · խմ · 9 ։
Ջ Ծն · խմ · 27 ։

Ա Հմր · 12 ։
ԳԼ · իբ · 38 ։
գ թագ · իբ · 14 ։
Ա Հմր 13 ։

ՂԳԼ · խա · 20 ։
Ա Հմր 1 ։

Գ Լ · իգ · 3 ։ 15 ։

ՂԱյլը՝ ով Բաղակ, ու լաւ՝ ով Սկսիր օրդին՝ ինձի մտիկ բռնէ ։
19 Ե Աստուած մարդ չէ որ սուտ խօսի, ոչ ալ մարդու որդի՝ որ զղջայ. ինքը ըսաւ, ու պիտի չընէ՞, կամ ինքը խօսեցաւ, ու տեղը պիտի չբերէ՞ ։
20 Ահա հրաման առի օրհնելու. և ինքը օրհնեց, ու ես չեմ կրնար դարձընել ։
21 Յակոբին վրայ անօրէնութիւն մը չտեսնեց, ոչ ալ Իսրայէլին վրայ անզգամութիւն տեսաւ. Տ անոր Տէր Աստուածը իր հետն է. և անոր մէջը թագաւորի ցնծութեան ձայն կայ ։
22 ՂՕձնոր Եգիպտոսէն հանողը Աստուած է. Տ անիկայ միեղջերուի պէս * այժ ունի ։
23 Քանզի Յակոբին դէմ կախարդութիւն չըլլար. ու Իսրայէլին դէմ դիւթութիւն չըլլիր. Յակոբին ու Իսրայէլին վրայով՝ ժամանակին պիտի ըսուի թէ՝ Ընտուած ինչ՛ը ըրաւ ։
24 Ահա ան ժողովուրդը Ոմատակ առիւծի պէս պիտի ելլէ, ու առիւծի պէս պիտի բարձրանայ. Ան պիտի չպառկի մինչև որ որսը չուտէ, ու սպաննուածներուն արիւնը չխմէ ։
25 Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին, Ոչ անէծք տուր անոնց՝ ոչ ալ 26 օրհնութիւն։ Ու Բաղաամ՝ պատասխան տալով՝ Բաղակին ըսաւ, Միթէ ես քեզի չխօսեցայ՝ ըսելով, Ինչ որ Տէրը խօսի՝ ան պիտի ընեմ՞ ։
27 Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին, Եկո՛ր՝ ուրիշ տեղ մը տանիմ քեզ. գուցէ Աստուած հաճի, որ անկէ անիծես զանոնք ինձի համար ։
28 Ու տարաւ Բաղակ տարաւ Բաղաամը Փոդովրին գագաթը, որ 29 Երէսպի կը նայի։ Ու Բաղաամ ըսաւ Բաղակին, Հոս ինձի եօթը սեղան շինէ, ու հոս ինձի եօթը զուարակ ու եօթը խոյ պատրաստէ ։ Եւ Բաղակ Բաղաամին բանածին պէս ըրաւ, ու ամէն մէկ սեղանին վրայ մէկմէկ զուարակ ու մէկմէկ խոյ մատուց ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Բաղաամ առանց հմայքներ փնտռելու, Իսրայէլին երջանկութեանը վրայ կը մարգարէանայ ։ 10 Բաղակ արգիլով՝ կը խրէ զանիկայ որ երթայ ։ 15 Բաղաամ մարգարէութիւն կ՛ընէ Յակոբին Աստղին վրայ, ու քանի մը ազգերու կործանմանը վրայ ։

1 Երբոր Բաղաամ տեսաւ որ Տէրը կը հաճի Իսրայէլը օրհնել, ամէն անգամներուն պէս հմայքներ փնտռելու չգնաց, այլ իր երեսը 2 դէպ՝ ի անապատը դարձուց ։ Ու Բաղաամ իր աչքերը վերցնելով տեսաւ որ Իսրայէլ իր ցեղերուն կարգովը բերուեր էր իր վրանին մէջ. և Աստուծոյ Հոգին անոր 3 վրայ եկաւ. Ու իր առակը սկսելով ըսաւ,
Բէովրի որդւոյն Բաղաամին խօսքը՝ ու աչքը բացուած մարդուն խօսքը,
4 Աստուծոյ խօսքերը լսող, ու Ամենակարողին տեսիլը տեսնող, երեսնաթաղ ըլլալով աչքերը բացուած ան է ։
5 Ով Յակոբ՝ քու վրաններդ, ու ով Իսրայէլ՝ քու խորանները հինչ գեղեցիկ են ։
6 Ձորերու պէս տարածուեցան. գետերու քով եղող պարտէզներու պէս, Տէրոջը տնկած հալուէի ծառերուն պէս՝ ջուրին եզերքը եղող եղեւիններուն պէս են ։
7 Անոր դոյլերէն ջուր պիտի վազէ, ու անոր սերմը շատ ջուրերու մէջ պիտի ըլլայ. անոր թագաւորը Ագագէն աւելի պիտի բարձրանայ, ու թագաւորութիւնը մեծի ։
8 Աստուած Եգիպտոսէն հանողը Աստուած է. միեղջերուի պէս այժ ունի. Երբեն թշնամի եղող ազգերը պիտի ուտէ, Ոսկորներնէր պիտի կոտրտէ, ու Տ նետերով պիտի զարնէ ։
9 Առիւծի պէս նստաւ պառկեցաւ, ու մատակ առիւծի պէս. զանիկայ ով պիտի արթնցնէ։ Քեզ օրհնողները օրհնեալ ըլլան, ու քեզ անիծողները՝ անիծեալ ։
10 Ան ատենը Բաղակ շատ սրդողեցաւ Բաղաամին, ու Ձեռ քերը իրարու զարկաւ. և Բաղակ ըսաւ Բաղաամին, Ես քեզ կանչելի որ իմ թշնամիներուս անէծք տաս, և ահա սա երեք անգամ է որ 11 Դուն օրհնութիւն տուիր։ Ուստի դուն հիմա քու տեղդ փախիր. Երբեմն ըսի՝ շատ պատիւ պիտի՝ բսի, բայց ահա Տէրը քեզ պատիւէ զրկեց ։
12 Ու Բաղաամ ըսաւ Բաղակին, Ես քու խրկած դեսպաններուդ ալ 13 չխօսեցայ՝ ըսելով, Բաղակ թէ որ ինձի իր տունովը լեցուն արծաթ ու ոսկի տայ, ես Տէրոջը խօսքէն չեմ կրնար անցնիլ՝ որ ինքիմս՝ ազէկ կամ զէշ բան մը ընեմ. Տէրը ինչ որ ըսէ, ան պիտի 14 ըսեմ։ Ես ահա ես հիմա իմ Հայրենիքս կ՛երթամ. եկուր, Երբեմն թէ ես ժողովուրդը Ետերը օրերը ինչ պիտի ընէ 15 քու ժողովուրդիդ ։ Ուն ատենը իր առակը սկսելով՝ ըսաւ,

Ե ԳԼ · բ · 2 ։ Ե ։
Ե ԳԼ · ժա · 25 ։ Ա թագ · ժ · 10 ։ ժե · 20 · 23 ։ բ Պե · ժե · 1 ։
Ր ԳԼ · իգ · 7 ։ 18 ։
Ի Կա՛ · պզց

Ե Տես ա թագ · ժե · 24 ։ եգեկ · ա · 28 ։ Դան · բ · 18 ։ ժ · 15 ։ 16 ։ բ Կոր · ժբ · 2 ։ 3 ։ 4 ։ Ցօր · ա · 10 ։ 17 ։
ՂՍաղ · ձգ · 16 ։
Ե Սաղ · ա · 3 ։ Երեմ · ժե · 8 ։
ՂԵրեմ · ծա · 13 ։ Ցօր · ժե · 1 ։ 15 ։
Ե ա թագ · ժե · 9 ։
Ե բ թագ · ե · 12 ։ ա Պե · ժգ · 2 ։
Ե ԳԼ · իգ · 22 ։
ՂԳԼ · ժգ · 9 ։ իգ · 24 ։
Ե Սաղ · բ · 9 ։ Եզ · ։ 13 ։ Երեմ · ե · 17 ։
Ե Սաղ · խե · 5 ։ Երեմ · ե · 9 ։
ՂԴն · խմ · 9 ։
Հ Դն · ժբ · 3 ։ իե · 29 ։
Ե եզեկ · ժա · 14 ։ 17 ։ իբ · 13 ։
ՂԳԼ · իգ · 11 ։ բ Օր · իգ · 4 ։ 5 ։ Ցօր · իգ · 9 · 10 ։ Ղեմ · ժգ · 2 ։
Ե ԳԼ · իբ · 17 ։ 37 ։
Ր ԳԼ · իբ · 18 ։

Ր Մաթ · գ · 5 ։ Ցօր · բ · 14 ։
Ն Դն · խմ · 1 ։ Դան · բ · 28 ։ ժ · 14 ։
ՂՀմր 3 ։ 4 ։

ՆՄԲ ՊԲ 1452

Բէորի որդւոյն Բաղաամին խօսքը՝ ու աչքը բաց մարդուն խօսքը,
16 Աստուծոյ խօսքերը լսող՝ և Բարձրեալին գիտութիւնը գիտցող, ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող, և փռնաւալս պէս գետինը ինկող ու աչքը բաց եղողին խօսքը ասէ.
17 «Զանիկայ պիտի տեսնեմ, բայց հիմա չէ. զանիկայ պիտի գնանեմ, բայց մօտերս չէ. Ցակոբէն մէկ Աստղ մը պիտի ծագի, ու Իսրայէլէն գնչուհատիճառ գաւազան մը պիտի ելլէ, և Մովաբի իշխանները պիտի զարնէ, ու Սեթի բոլոր որդիները բնաջինջ պիտի ընէ։
18 Նաև՝ Եդոմ պիտի նուաճի, Սէիր ալ իր թշնամիներէն պիտի նուաճի. բայց Իսրայէլ քաջութիւն պիտի ընէ։
19 «Եւ Ցակոբէն Էջդ պիտի իշխէ, ու քաղաքին մէջ մնացորդը պիտի կորսընցնէ։
20 Եւթը Ամաղեկին նայեցաւ, ու իր առակը սկսելով ըսաւ,
Ամաղէկ Հազգերուն գլուխն է, բայց վերջը՝ բոլորովին պիտի կորսուի։
21 Ու Կենեցիին նայեցաւ, և իր առակը սկսելով ըսաւ,
Երջանիկ քու նստած տեղդ անառիկ է, ու քու բոյնդ ապառաժի վրայ դրեր ես.
22 Բայց Կենեցին պիտի աւրուի, մինչև որ Ասուր քեզ գերի տանի։
23 Եւթը իր առակը սկսելով ըսաւ,
Ափսոս, երբոր Աստուած սա բաները բնէ, ո՛վ ողջ պիտի մնայ։
24 Ու Նաւ՝ Կիտացւոց ելլեր քնէրէն նաւեր պէտ է՛ն, և Ասուրը պիտի չարչարէն, ու՝ Եբերը չարչարէն. բայց անոնք ալ բոլորովին պիտի կորսուին։
25 Եւթը Բաղաամ ելաւ գնաց, ու իր տեղը դարձաւ. և Բաղակ ալ իր ճամբան գնաց։

ՆՄԲ ՊԲ 1452

Ը Բ Օր · գ · 3 ; Ցես · իբ · 17 ;
ը Հմր 11 ; բ Օր · ժգ · 17 ;
Ը Եզ · ժբ · 21, 25 ;
Ը Եզ · ԼԲ · 27 ; բ Օր · ժգ · 6, 9, 13, 15 ;
Ի Ցոսե · բ · 17 ;
Ւ Եզ · գ · 25 ;
Ի Սպ · ձգ · 30 ;
Ի Սպ · ձգ · 30 ;
Ի բՕր · գ · 3 ; ա Կոր · ժ · 8 ;
Հ Սպ · ձգ · 30 ;
Ն Ցես բ Կոր · ժա · 2 ;
Ւ Եզ · ի · 5 ; բ Օր · լբ · 16, 21 ; գ Թագ · ժգ · 22 ; Սպ · Տր · 58 ; Եզկ · ժգ · 38 ; Սոփ · ա · 18 ; գ · 8 ;
Ճ Սպ · բ · 4 ; 5 ; գ · 1 ;
Ի Ցես ա Մն · գ · 4, ճշ ;
Ի Եզ · ի · 15 ;
Ւ Գոբ · իբ · 3 ; Հռով · ժ · 2 ;
Ւ Երբ · բ · 17 ;

Գ Գ · ԼԳ · 49 ; Ցես · բ · 1 ; ՄԿբ · գ · 5 ;
Ի Գ Լ · լա · 16 ; ա Կոր · ժ · 8 ;
Ի Ցես · իբ · 17 ; Սպ · ձգ · 28 ; Ովս · թ · 10 ;
Ի Եզ · ԼԳ · 15, 16 ; ա Կոր · ժ · 20 ;
Ի Եզ · ի · 5 ;
Ւ Սպ · ձգ · 29 ;

Ն Ա · ԻԳ · 7 ;
Ւ Սաա · բ · 2 ; Ցոսե · իբ · 16 ;
Ի Ծն · իսի · 10 ; Սպ · ձժ · 2 ;
Ի բ Թագ · բ · 2 ; Երեմ · խբ · 45 ;
Ի Կա՛ծ ծայրերը
Ի բ Թագ · բ · 14 ; Սպ · կ · 8, 9, 12 ;
Ի Ծն · իսի · 10 ;

Ի Եզ · ժէ · 8 ;
Ի Եզ · ժէ · 14 ; ա Թագ · ժէ · 3, 8 ;

Ի Ծն · ժ · 19 ;

Ի Ծն · ժ · 4 ; Դան · ժա · 30 ;
Ի Ծն · ժ · 21, 25 ;

Ի Ցես · ղԼ · լ · 8 ;

Ի Գ Լ · լա · 2 ;
Ի Ա Օր · գ · 3 ; Ցես · իբ · 17 ;
Ի Հմր 11 ; բ Օր · ժգ · 17 ;
Ի Եզ · ժբ · 21, 25 ;
Ի Եզ · ԼԲ · 27 ; բ Օր · ժգ · 6, 9, 13, 15 ;
Ի Ցոսե · բ · 17 ;
Ւ Եզ · գ · 25 ;
Ի Սպ · ձգ · 30 ;

Ի Ա Օր · գ · 3 ; ա Կոր · ժ · 8 ;
Հ Սպ · ձգ · 30 ;
Ն Ցես բ Կոր · ժա · 2 ;
Ւ Եզ · ի · 5 ; բ Օր · լբ · 16, 21 ; գ Թագ · ժգ · 22 ; Սպ · Տր · 58 ; Եզկ · ժգ · 38 ; Սոփ · ա · 18 ; գ · 8 ;
Ճ Սպ · բ · 4 ; 5 ; գ · 1 ;
Ի Ցես ա Մն · գ · 4, ճշ ;
Ի Եզ · ի · 15 ;
Ւ Գոբ · իբ · 3 ; Հռով · ժ · 2 ;
Ւ Երբ · բ · 17 ;

Գ Գ · լա · 8 ; Ցես · ժգ · 21 ;
Ւ Գ Լ · լա · 2 ;

Գ Գ · լա · 16 ; Ցոսե · բ · 14 ;

Իսրայէլ Սատիմի մէջ պատկութիւն ու կապաքսութիւն կ'ընէ։ 6 Փենեհէս կը մեռցընէ Զամբրին ու Քազբին։ 10 Ան բանիս համար Աստուած յաւիտենական քահանայութիւնը անոր կու տայ։ 16 Մադիանացիք թշնամի համարուելու էին։

1 Ու Իսրայէլ Սատիմի մէջ բնակեցաւ, ու Ժողովուրդը Մովաբի աղջիկներուն հետ սկսաւ պոռնկել։
2 Նրանք իրենց կանչեցին Իրենց աստուածներուն զոհերուն. ու ժողովուրդը ուտելով Անոնց աստուածներուն երկրպագութիւն
3 ըրին։ Ու Իսրայէլ Բէլփեգովրին յարեցաւ. ուստի Ցերոջը բար-

կութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ։
4 Տէր Ու Տէրը Մովսէսին ըսաւ. Ժողովուրդին բոլոր իշխանները առ, ու զանոնք Տէրոջը առջևը արևին դէմ կախէ, Որ Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլէն դառնայ։ Ու Մովսէս Իսրայէլի դատաւորներուն ըսաւ, Ձեզմէ ամէն մէկերնիդ ձեր մարդիկը որ Բէլփեգովրին յարեցան։
6 Ու ահա Իսրայէլի որդւոցմէ մէկը եկաւ, ու իր եղբայրներուն մէկ Մադիանացի կնիկ մը բերաւ՝ Մովսէսին աչքին առջևը, ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին առջևը, երբոր անոնք ժողովքի խորանին դրանը լալով կու լային։ Ու Ահարոն քահանայի որդւոյն Ենազարին որդին Փենեհէս ատ բանը տեսնելով՝ ժողովքին մէջէն ելաւ, ու ձեռքը գետաղ մը առաւ,
8 Ու Իսրայէլացի մարդուն ետևէն անոնակը մտաւ, ու երկուքն ալ՝ այսինքն Իսրայէլացի մարդը և կնիկը փորէն խոցեց. ու Հարուածը Իսրայէլի որդւոցմէ դադարեցաւ։ Ու Հարուածէն մեռածները քսանչորս հազար հոգի էին։
10 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
11 Ահարոն քահանայի որդւոյն Եղիազարին որդին Փենեհէս՝ իմ բարկութիւնս Իսրայէլի որդւոցմէ դարձուց, որովհետև անոնց համար նախանձ ունեցաւ անոնց մէջը. այսպէս ես Իմ նախանձովս Իսրայէլի որդիքը չբնաջինջ չըրի։ Ասոր համար բսլ՝ որ Ես կու տամ իմ խաղաղ
13 դաշինքս անոր ու անոր սերունդին յաւիտենական քահանայութեան մեծ մը ըլլայ. որովհետև Իր Աստուծոյն նախանձը ունեցաւ, ու Իսրայէլի որդւոցը համար քաւութիւն ըրաւ։ Ու Մադիանացի կնկանը հետ զարնուողը Իսրայէլացի մարդուն անունը Զամբրի էր, որ Սաղու որդին։ Ու Մադիանացի կնկանը անունը Քազբի էր, որ Մադիամի մէջ ազգատոհմի իշխան եղող Սուրին աղջիկն էր։
16 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով, Մադիանացւոց Թշնամիութիւն ըրէք, ու անոնք զարկէք. քանզի անոնք իրենց բրած Նենգութիւններովը ձեզի թշնամիութիւն ըրին Փոգովրի գործին մէջ ու իրենց քրոջը գործին մէջ՝ Մադիանացի իշխանին աղջկանը Քազբիին, որ Հարուածին օրը պատահեցաւ Փոգովրին համար։

Ն · Ք · ԳԾ · 1452

Գլ· Իզ

1 Մովաբի դաշտերուն մէջ Իսրայէլացւոց դէմ-
մաբը կ՚առնէն ։ 52 Երկիրը ժառանգու-
թեան համար բաժնելու օրէնքը ։ 57 Ղեւտա-
ցւոց տոհմերը և անոնց համրանքը ։ 63 Մի-
նայի անապատին մէջ համրուածներէն միայն
Քաղէբ ու Յեսու ողջ կը մնան ։

1 Եւ Տէրը Մովսէսին և Ահարոնի որդւոյն Ե-
զիազար քահանային խօսեցաւ եւ
2 ըսաւ ՝ «Իսրայէլի որդւոցը բոլոր
ժողովքին դուամբը առէք , անոնց
հարցը տուներուն համեմատ , Ի քանի
տարեկանէն վեր եղողները՝ ամէնէն
Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու
3 կարող եղողները» համրեցէք ։ Ու-
ստի Մովսէս ու Եզիազար քահա-
նան Մովաբի դաշտերուն մէջ Ե-
րիքովի դիմացը Յորդանանու մօտ
անոնց հետ խօսեցան՝ ըսելով ,
4 Քանի տարեկանէն վեր եղողները
համրեցէք , ինչպէս որ Տէրը Մով-
սէսին ու Եզիպտոսի երկրէն ելած
Իսրայէլի որդւոցը հրամայեց ։
5 Ռուբէնը՝ Իսրայէլին անդրանի-
կը , և Ռուբէնի որդիքը ։ Ենովքէն՝
Ենովքեանց տոհմը , Փաղ-
6 դաւէն՝ Փաղդաւեանց տոհմը , Ես-
րոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը , Քար-
միէն՝ Քարմեանց տոհմը ։
7 Եւ ասոնք Ռուբենեանց տոհմերը ա-
ռանք են , ու անոնց համրուածները
քառասունհինգ հազար եօթը հա-
8 րիւր երեսուն հոգի էին ։ Եւ Փաղ-
9 դաւէն որդին Եղիաբ էր ։ Ու
Եղիաբին որդիքը՝ Նամուէլ , Դա-
թան ու Աբիրոն էին ։ Այս Դաթա-
նը ու Աբիրոնը Ժողովքին մէջ
երեւելիներ էին , — ասոնք էին որ
Տէրոջը դէմ կկռուող Կորխին ժողով-
քին մէջը՝ Մովսէսին ու Ահարոնին
10 դէմ կեցան ։ Եւ երկիրը իր բե-
րանը բանալով՝ կլլեց զանոնք ու
Կորխն ալ , ան ժողովքին մեռած
առնները՝ երբոր կրակը ան երկու
հարիւր յիսուն մարդիկները կե-
րաւ ։ Ու անոնք «Հրեշտակ օրինակ
11 եղան ։ Բայց Կորխին որդիքը չմե-
ռան ։
12 Շմաւոնի որդիքը իրենց տոհ-
մերովը ։ Ից «Նամուէլէն՝ Նամուէ-
լեանց» տոհմը , Յամինէն՝ Յամի-
նեանց տոհմը , Հաքինէն՝ Հաքի-
13 նեանց տոհմը , Հ Զարայէն՝ Զարա-
յեանց տոհմը , Սաուղէն Սաու-
ղեանց տոհմը չորս հոգի ։
14 Շմաւոնեանց տոհմերը ասոնք են ,
քսանուերկու հազար երկու հա-
րիւր հոգի ։
15 Գադի որդիքը իրենց տոհմերովը ։
Ի Սափոնէն՝ Սափոնեանց տոհմը ,
Անգիէն՝ Անգիեանց տոհմը , Սու-
16 նիէն՝ Սունեանց տոհմը , Ի Ազնիէն՝
Ազնիեանց տոհմը , Երիէն՝ Երիեանց
17 տոհմը , Արոդիէն՝ Արոդիեանց
տոհմը , Արիելէն Արիելեանց տոհմը
18 չորս հոգի ։ Գադի որդւոցը
տոհմերը ասոնք են ։ ու անոնց
համրուածները քառասուն հազար
հինգ հարիւր հոգի էին ։
19 Յուդայի որդիքը Էր ու Օնան
էին ։ բայց Էր ու Օնան Քանա-
20 նու երկրին մէջ մեռան ։ Եւ Յու-
դայի որդիքը իրենց տոհմերովը
ասոնք էին ։ Սելոմէն՝ Սելոմեանց
տոհմը , Փարեսէն՝ Փարեսեանց
տոհմը , Զարայէն Զարայեանց
21 տոհմը չորս հոգի ։ Ու Փարես
սի որդիքը ասոնք էին ։ Եսրոնէն՝
Եսրոնեանց տոհմը , Համուլէն
Համուլեանց տոհմը չորս հոգի ։
22 Յուդայի տոհմերը ասոնք են ։ ա-
նոնց համրուածները եօթանա-
սունուվեց հազար հինգ հարիւր
հոգի էին ։
23 Իսաքարի որդիքը իրենց տոհ-
մերովը ։ Թովղայէն՝ Թովղայեանց
տոհմը , Փուայէն՝ Փուայեանց տոհ-
24 մը , Յասուբէն՝ Յասուբեանց տոհ-
մը , Սամրոնէն Սամրոնեանց տոհմը
25 չորս հոգի ։ Իսաքարի տոհմերը
ասոնք են ։ անոնց համրուածները
վեհսունուչորս հազար իրեք հա-
րիւր հոգի էին ։
26 Զաբուղոնի որդիքը իրենց
տոհմերովը ։ Սարեդէն՝ Սարեդեանց
տոհմը , Եղոնէն՝ Եղոնեանց տոհմը ,
Յաղիէլէն Յաղիելեանց տոհմը չոր-
27 սէ հոգի ։ Զաբուղոնի տոհմերը
ասոնք են ։ անոնց համրուածները
վեհսունուհազար հինգ հարիւր հո-
գի էին ։
28 Յոսեփի որդիքը իրենց տոհմե-
րովը՝ Մանասէ ու Եփրեմ էին ։
29 Մանասէի որդիքը ։ Մաքիրէն
Մաքիրեանց տոհմը չորս հոգի ։
ու Մաքիր ծնաւ Գաղաադը , —
Գաղաադէն Գաղաադեանց տոհմը
30 չորս հոգի ։ Գաղաադի որդիքը
ասոնք են ։ Իեզերէն՝ Իեզերեանց
տոհմը , Գեղեկէն՝ Գեղեկեանց
31 տոհմը , Ու Ասրիելէն՝ Ասրիելեանց
տոհմը , ու Սիւքեմէն՝ Սիւքեմեանց
32 տոհմը , Ու Սեմիդայէն՝ Սեմիդա-
յեանց տոհմը , ու Ովփերէն Ովփե-
33 րեանց տոհմը չորս հոգի ։ Ու
Ովփերի որդին Սալպաադ բնաւ
տղաքներ չունեցաւ , միայն աղջիկ-
ներ ։ ու Սալպաադին աղ-
ջիկներուն անուններն Մաալա ,
Նոա , Եգդա , Մելքա ու Թերսա
34 էին ։ Մանասէի տոհմերը ասոնք
են ։ ու անոնց համրուածները յի-
սունուերկու հազար եօթը հարիւր
հոգի էին ։
35 Եփրեմի որդիքը իրենց տոհմե-
րովը ասոնք են ։ Սուտաղայէն՝ Սու-

Ն · Ք · ԳԾ · 1452

16 ։
Ծն · խզ · 16 ։
Ել · ա · 12 ։ ա · 25 · 26 ։ Գլ · ա · 2 ։
Ք Գլ · ա · 3 ։
* Եբր. հարցնները
† Հմր 63 ։ Գլ · իբ · 1 ։ ա · 12 ։ Լ · 48 ։ լե · 1 ։
Ծ Գլ · ա · 1 ։
Ի Ծն · խզ · 8 ։ Ել · գ · 14 ։ ա Պտ · ե · 1 ։
Է Գլ · ժգ · 1 · 2 ։
Ը Գլ · ժգ · 32 · 35 ։
Ը Գլ · ժգ · 38 ։ Ցնծ ա Կոր · ժ · 6 ։ բ Պետ · բ · 6 ։
Ի Ել · գ · 24 ։ ա Պտ · գ · 22 ։
Ի Ծն · խզ · 10 ։ Ել · գ · 15 ։
Ի Գ · Ժ · Ցամուելեան՝ Ցամուելեանց
Ի ա Պտ · գ · 24 Իքսոի Ցաբիր ։
Լ Ծն · խզ · 10 Իքսոի Սահատ ։
Ի Ծն · խզ · 16 ։
Ի Ցնծ Ծն · խզ · 16 ։

Ն · ՔՐ · ԴԲ · 1452

տագայականց տոհմը , Խորոբէն՝ Խո-
քորեանց տոհմը , Թաանէն Թա-
36 անեանց տոհմը ։ ՚Ը՚ՐԵԼ ԻՒ՚՚ ։ Ու
Սուտագային որդիքը սոսկը են .
*Էբրանէն Էբրանեանց՚՚ տոհմը
37 ՚Ը՚ՐԵԼ ԻՒ՚՚ ։ Եփրեմի որդւոցը
տոհմիքը սոսկը են . անոնց համ-
բուածներըն երսունուերկու հազար
հինգ հարիւր հոգի էին ։ Յովսեփի
որդիքը իրենց տոհմիրովը սոսկը
են ։

Ն ՚ՔՐ · ԴԲ · 1452

* Կ՚՚Ր · Էդեմ · Նէն՝ Էդեմ · Նեանց

Ն ՚ՔՐ · ԽԶ · 21 ։ ա ՄՆ · է · 6 ։

38 ՚Բենիամինի որդիքը իրենց տոհ-
միրովը . Բաղայէն՝ Բաղայեանց
տոհմը , Ասբելէն՝ Ասբելեանց տոհ-
մը , Ահիրամէն՝ Ահիրամեանց տոհ-
39 մը , Սուփամէն՝ Սուփամեանց տոհ-
մը , Ոփիմէն Ոփիմեանց տոհմը ՚Ը՚ՐԵԼ
40 ԻՒ՚՚ ։ Ու Բաղային որդիքը
Արեդ ու Նեհման էին . Արեդեան՝
Արեդեանց տոհմը , Նեհմանէն՝
Նեհմանեանց տոհմը ՚Ը՚ՐԵԼ ԻՒ՚՚ ։
41 Բենիամինի որդիքը իրենց տոհմի-
րովը սոսկը են . ու անոնց համ-
բուածներըն քառասունուհինգ հա-
զար վեց հարիւր հոգի էին ։

Ն ՚ՔՈՆ · ԽԶ · 28 ՚Ը՚ՐՈՒԹ՚՚ Հոսիմ՚՚ ։

42 Դանի որդիքը իրենց տոհմիրովը
սոսկը են . Հուսիմէն Սուհա-
միանց տոհմը ՚Ը՚ՐԵԼ ԻՒ՚՚ ։ Դանի
տոհմերը իրենց տոհմիրովը սոսկը
43 են ։ Սուհամեանց բոլոր տոհմե-
րուն համրուածներըն վեհասունու-
չորս հազար չորս հարիւր հոգի էին ։

Ղ ՚ՔՈՆ · ԽԶ · 17 ։ ա ՄՆ · է · 30 ։

44 Նաֆթալի որդիքը իրենց տոհմիրո-
վը . Եհիսիէլէն՝ Եհիսիէլեանց տոհ-
մը , Եհասիէլն՝ Եհասիէլեանց տոհ-
մը , Բարիայէն՝ Բարիայեանց տոհ-
45 մը ։ Բարիայի որդւոցմէ , Գաբե-
բէլէն՝ Գաբեբէլեանց տոհմը , Մեղքիե-
լէն՝ Մեղքիելեանց տոհմը ՚Ը՚ՐԵԼ
46 ԻՒ՚՚ ։ Ու Աբերին աղջիկներ ա-
47 նուն Սարա էր ։ Աբերի որդւոցը
տոհմերը սոսկը են . անոնց համ-
բուածներըն յիսունուերեք հազար
չորս հարիւր հոգի էին ։

Է ՚ՔՈՆ · ԽԶ · 24 ։ ա ՄՆ · է · 13 ։

48 Ենեֆեղադի որդիքը իրենց տոհ-
միրովը . Յասիելէն՝ Յասիելեանց
տոհմը , Գունեհէն՝ Գունեհանց տոհ-
49 մը , Յասերէն՝ Յասերեանց տոհ-
մը , Սիլլեմէն՝ Սիլլեմեանց տոհմը
50 ՚Ը՚ՐԵԼ ԻՒ՚՚ ։ Ենեֆեղադի տոհ-
միրը իրենց տոհմիրովը սոսկը են .
ու անոնց համրուածներըն քառա-
սունուհինգ հազար չորս հարիւր
հոգի էին ։

Ե ՚ՏՈՆ · ԳԼ · ՙՙ · 46 ։

51 ՚Ամ է Իսրայէլի որդւոցը դու-
մարը . վեց հարիւր ու մէկ հազար
եօթը հարիւր երսուն ։
52 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսեսին՝ ը-
53 սելով , ՚Ան երկիրը ժառանգու-
թեան համար սոսկց բաժնուի՚ ի-
րենց անուններուն թիւովն համե-
54 միատ ։ Հաւատոր եղողին՝ ժառան-
գութիւնը շատ տաս , ու քիչոր

եղողին՝ ժառանգութիւնը քիչ
տաս . ամէն մէկուն իր համրանքին
համեմատ ժառանգութիւն տուր ։
55 Բայց երկիրը ՚վիճակով բաժնուի ,
ու իրենց նահապետաց ցեղերուն
անուններուն համեմատ ժառան-
56 գեն ։ Շատորի ու քիչորի մէջ՝ ժա-
ռանգութիւնը վիճակով բաժ-
նուի ։

Ե ՚ՏՈՆ · ԽԶ · 11 ։ ԵԼ · Գ · 16 ։ 17 ։ 18 ։ 19 ։ ա ՄՆ · Ը · 1 ։ 16 ։

57 Ու Ղեւտացոց համրուածները
իրենց տոհմիրովը սոսկը են . Գեր-
սոնէն՝ Գերսոնեանց տոհմը , Կա-
հաթէն՝ Կահաթեանց տոհմը , Մե-
րարիէն՝ Մերարեանց տոհմը ՚Ը՚ՐԵԼ
58 ԻՒ՚՚ ։ Ղեւտացոց տոհմերը սոսկը
են . Ղոբենեանց տոհմը , Քեբրո-
նեանց տոհմը , Մոդղեանց տոհմը ,
Մուսեանց տոհմը ՚՚ Կորխեանց
59 տոհմը ։ Եւ Կահաթ ծնաւ Ամրա-
մը ։ Ու Ամրամին կնկանը անունը
Յոքաբեդ էր , ՚Ղեւիին աղջիկը ,
որուն Եգիպտոսի
մէջ ծնաւ Ղեւիին . ու անոնք Ամ-
րամին ծնաւ Հարոնը ու Մովսէսը
60 և անոնց քոյրը Մարիամը ։ ՚Ե-
Հարոնին՝ Նադաբ և Աբիհու ,
Եղիազար ու Իթամար ծնան ։
61 Բայց ՚Նադաբ ու Աբիհու Տէրոջը
առջեւը օտար կրակ մատուցած ա-
62 տենին մեռան ։ ՚Անոր սասնցմէ
համրուածներըն՝ ամէնէն մէկ ամա-
կանէն վեր եղող բոլոր արուներըն
քսանու հազար հարիւր էին .
՚քանզի անոնք Իսրայէլի որդւոցը
հետ չհամրուեցան ; ՚Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջ անոնց ժառանգութիւն
չտուին համար ։
63 ՚Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երի-
քովի ՚Ը՚ՐՈՒԹ՚՚ Յորդանանու մօտ՝
Իսրայէլի որդիքը հաշիւ անցընող
Մովսէսին ու Եղիազար քահանային
64 համրածներըն սոսկը էին ։ ՚Ե-
սոսց մէջը բնաւ մէկ մարդ մը չկար
Իսրայէլի որդւոցը ՚՚ի համրուած-
նեբէն՝ որոնք որ Մովսէս ու Ահա-
րոն քահանան Սինայի անապատին
65 մէջ համրեցին ։ Քանզի Տէրը ա-
նոնց համար բսեր էր որ ՚Ընշու շա
անապատին մէջ պիտի մեռնին .
ուստի անոնցմէ մարդ մը չմնայ ,
բայ ՚ի ՚Ենեփոնեան Քաղէբէն ու
Նաւեան Յեսուէն ։

Ե ՚ՏՈՆ · ԽԶ · 11 ։ ԵԼ · Գ · 16 ։ 17 ։ 18 ։ 19 ։ ա ՄՆ · Ը · 1 ։ 16 ։

Ե ՚ՏՈՆ · ԽԶ · 23 ։ ԺԳ · 1 ։

Ե ՚ՏՈՆ · ԳԼ · ՙՙ · 54 ։ ԼԳ · 13 ։ Ցես · Ժա · 23 ։ ԺԳ · 2 ։

Ե ՚ՏՈՆ · ԳԼ · ՙՙ · 28 ։ ԼԳ · 1 ։

ԳԼ · ԻՒ

1 Մալպատին աղջիկները ժառանգութեան ի-
րանց համար կը բողբոջեն ։ 6 Ժառան-
գութեան օրէնքը ։ 12 Մովսէս խմանալով
թէ ինքը պիտի մեռնի , կ՚ազդէ Տէրոջը որ
իրեն յաջորդ մը ընարէ ։ 18 Ցեսու կ՚ընտ-
րուի Մովսէսին յաջորդը ընելու ։

1 ՚՚ Ու Յովսեփի որդւոցն Մանասէին
տոհմիրէն՝ Մանասէի որդւոցն
Մաքիրի որդւոցն Գաղաադի որ-
դւոցն Ոփերի որդւոցն ՚՚ Մալպատին

Ե ՚ՏՈՆ · ԳԼ · ՙՙ · 33 ։ ԼԳ · 1 · 11 ։ Ցես · ՅԱ · 3 ։

Ն. Ք. ՂԲ. 1452

աղջիկները մօտեցան. ու աղջիկներուն անունները ասոնք են. Մաալա, Նուա, Եգղա, Մեղքա ու
2 Թերսա. Ասոնք Մովսէսին և Եղիազար քահանային ու իշխաններուն և բոլոր ժողովքին առջևը կայնեցան ժողովքի խորանին դուռը, ու
3 ըսին, Մեր հայրը Բանապատին մէջ մեռաւ. ու անիկայ Տէրոջը դէմ ժողվուածներուն ժողովքին մէջ՝ Կորխի ժողովքին մէջը չէր. բայց անիկայ իր մեղքովը մեռաւ,
4 ու տղաքներ չունէր: Ինչո՞ւ համար մեր հօրը անունը իր տոհմին մէջէն վերնայ տղայ չունենալուն համար. Տ մեզի կալուածք տուէք
5 մեր հօրը եղբարցը մէջ: Ու Մովսէս Բանոնց դատը Տէրոջը առ-
6 ջևը դրաւ: Եւ Տէրը խօսեցաւ
7 Մովսէսին՝ ըսելով, Սալպատդին աղջիկները շիտակ խօսեցան. Հանպատճառ անոնց ժառանգութեան կալուածք տաս իրենց հօրը եղբարցը մէջ, ու անոնց հօրը ժառանգութիւնը իրենց վրայ դար-
8 ձընես. Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսիս ու ըսես, Թէ որ մարդ մը մեռնի, ու տղայ չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր աղջկանը վրայ
9 դարձընէք. Եւ թէ որ անիկայ աղջիկ ալ չունենայ, ան ատենը անոր ժառանգութիւնը իր եղբայրներուն
10 տաք. Եւ թէ որ եղբայրներ ալ չունենայ, ան ատենը անոր ժառանգութիւնը իր հօրեղբայրներուն
11 տաք. Ու թէ որ հօրեղբայրներ ալ չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր տոհմին մէջ իր ամենէն մօտ ազգականին տաք, ու ան ըլլայ անոր ժառանգը. և ասիկայ Իսրայէլի որդւոցը Բ դատաստանի կանոն ըլլայ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց:
12 Ետքը Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Ը Ատ Աբարիմի լեռը ելիր, ու տես ան երկիրը, որն որ Իսրայէլի որ-
13 դւոցը պիտի տամ. Եւ ան տեսնելէդ ետքը, դուն ալ Բ քու ժողովուրդիդ պիտի խառնուիս, ինչպէս որ քու եղբայրդ Ահարոն խառ-
14 նուեցաւ. Որովհետև Ժ դուք իմ հրամանիս դէմ ապստամբութիւն ըրիք Սին անապատին մէջ՝ ժողովքին հակառակութիւն ըրած ատենը, ու անոնց առջևը զիս չփառաւորեցիք ան ջուրին քովը: (Ասէ Կադեսի Ի Մերիպայի ջուրը՝ Սին անապատին մէջ:)
15 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը ու
16 ըսաւ, Տէրը Ւ բոլոր մարդոց հոգիներուն Աստուածը ասա ժողովուր-
17 դիս վրայ մարդ մը կեցընէ, Ի Որ անիկայ անոնց առջևէն ելլէ ու

Բ Գլ. Ժզ. 35: իզ. 64, 65:
Գ Գլ. Ժզ. 1, 2:
Դ Յես. Ժէ. 4:
Ի Ել. Ժը. 15, 19:
Ղ Գլ. լզ. 2:
Ի Գլ. լե. 29:
Ը Գլ. լգ. 47: բ Օր. գ. 27: լբ. 49: լգ. 1:
Բ Գլ. ի. 24, 28: լա. 2: բ Օր. ժ. 6:
Ժ Գլ. ի. 12, 24: բ Օր. ա. 37: լբ. 51: Սաղ. ճզ. 32:
Ի Ել. Ժէ. 7:
Լ Գլ. Ժզ. 22: Եբր. Ժբ. 9:
Ի բ Օր. լա. 2: ա Թագ. բ. 20: Ժբ. 13: բ Մն. ա. 10:

մտնէ, ու զանոնք հանէ ու մտցընէ, որպէս զի Տէրոջը ժողովքը Ժանհովիւ ոչխարներու պէս չըլլայ:
18 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առքեզի Նաւէի որդին Յեսուն՝ Հորուն վրայ Հոգի կայ, Հ ու անոր
19 վրայ ձեռքդ դիր. Եւ զանիկայ Եղիազար քահանային ու բոլոր ժողովքին առջևը կայնեցուր, և Յանոնց աչքին առջևը անոր պատուէր
20 տուր. Ու Հ քու փառքէդ անոր վրայ դիր, որպէս զի Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Հ անոր Ինազանդութիւն ընեն: Մ Եւ անիկայ Եղիազար քահանային առջևը պիտի կայնի, ու Տէրոջը առջևը Ս Ուրիմին կանոնովը *անոր պիտի հարցընէ". Ն անոր խօսքովը պիտի ելլեն, ու անոր խօսքովը մտնեն, ինքը և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլի որ-
22 դիքը ու բոլոր ժողովքը: Եւ Մովսէս անանկ ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը անոր հրամայեր էր. առաւ Յեսուն, ու զանիկայ Եղիազար քահանային ու բոլոր ժողովքին առջևը կայնեցուց:
23 Եւ իր ձեռքերը անոր վրայ դնելով՝ Հ անոր պատուէր տուաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը խօսեր էր:

ԳԼ. ԻԸ

1 Ընծաները որոշուած ժամանակին պիտի մատուցուէին: 3 Մշտնջենաւոր ողջակէզը: 9 Շաբաթ օրերուն, 11 ամսագլուխներուն, 16 զատկին, 26 և երախայրիներուն ժամանակին մատուցուելու զոհերը:

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով, Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց ըսէ, Իմ անուշահոտ պատարագներուս Ա ընծայուած հացը՝ որոշուած ատենին ինծի մատուցանելու զգուշութիւն
3 ընէք: Ու անոնց ըսես, Բ Ասոնք են ան պատարագները որ Տէրոջը պիտի մատուցանէք. Օրը երկու հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ մշտնջենաւոր ողջակէզի համար.
4 Մէկ գառը առտուանց մատուցանես, ու միւս գառը իրիկուան
5 դէմ մատուցանես: Եւ Գ մէկ արդուին տասներորդ մասը բարակ ալիւրով Դ հացի ընծայ ընէս, որ շաղուած պիտի ըլլայ Ի հիմենի մը
6 քառորդ ծեծուած եղով: Ասիկայ Սինայ լեռանը վրայ Ե սահմանուած Հ մշտնջենաւոր ողջակէզ է, Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու հա-
7 մար: Ու անոր թափելու նուէրը մէկ գառին համար հիմենի մը չորրորդ մասն ըլլայ. օղին սուրբ տեղին մէջ թափելու նուէր ընես
8 Տէրոջը. Եւ միւս գառը իրիկուան դէմ մատուցանես. Ա առտուան հացի ընծային ու անոր թա-

Ն. Ք. ՂԲ. 1452

Ժ գ Թագ. իբ. 17: Զաք. ժ. 2: Մատ. թ. 36: Մար. զ. 34:
Ի Ծն. խա. 38: Դատ. գ. 10: ժա. 29: ա Թագ. ժզ. 13, 18:
Հ բ Օր. լգ. 9:
Ձ բ Օր. լա. 7:
Ղ Տես. գլ. ժա. 17, 28: ա Թագ. ժ. 6, 9: գ Թագ. բ. 15:
Ճ Յես. ա. 16, 17:
Մ Տես Յես. թ. 14: Դատ. ա. 1: ի. 18, 23, 26: ա Թագ. իգ. 9: լ. 7:
Յ Ել. իբ. 30:
* Կամ՝ Եղիազար անոր համար պիտի հարցընէ:
Ն Յես. թ. 14: ա Թագ. իբ. 10, 13, 15:
Ն բ Օր. գ. 28: լա. 7:
Ա Ղև. գ. 11: իա. 6, 8: Մաղ. ա. 7, 12:
Բ Ել. իթ. 38:
Գ Ել. Ժզ. 36: Գլ. Ժե. 4:
Դ Ղև. բ. 1:
Ի Ել. իթ. 40:
Ե Բր. Եղած
Զ Ել. իթ. 42: Տես Ամով. ե. 25:

Ն · Ք · Ղ · 1452

փելու նուէրին պէս ընես , Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլա՝ ։

9 Եայդ շաբաթի օրը մէկ տարեկան երկու անարատ գառներ՝ ու եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայի համար , ու անոր թափելու նուէրը պէտք մա-

10 պատրաստէ ։ Անոնց մշանջենաւոր ողջակէզին ու անոր թափելու նուէրին ի զատ , եամէն շաբաթ օրուան ողջակէզը պէտք ըլլայ ։

Է Եզեկ · Խզ · 4 ։

Է ԳԼ · Ժ · 10 ։ ա Թագ · ի · 5 ։ ա Պն · Խզ · 31 · բ Պն · բ · 4 ։ Եզր · գ · 5 ։ Նէեմ · Ժ · 33 ։ Եա · ա · 13 · 14 ։ Եզեկ · խե · 17 · Խզ · 6 ։ Ովս · բ · 11 ։ Կող · բ · 16 ։ Բ ԳԼ · Ժե · 4—12 ։

11 Եւ ըձեր ամեղոլու խնեքուն մէջ Տէրոջը ողջակէզ մատուցանէք երկու զուարակ՝ մէկ խոյ — եօթը հատ մէկ տարեկան անարատ գառ-

12 ներ · Եւ ոչխէ մէկ զուարակին համար եղով շաղուած ի իրեք տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ , և մէկ խոյին համար եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հա-

13 ցի ընծայ , Ու ոչխէ մէկ գառին համար եղով շաղուած մէյմէկ տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ Հոտոյնեէ , Տէրոջը ողջակէզ — անուշահոտ պատարագ

14 ըլլալ ։ Եւ անոնց թափելու նուէրներր՝ ոչխէ մէկ զուարակին համար կէս հիմէն , ու մէկ խոյին համար հիմնէին երրորդ մասը , և ոչխէ մէկ գառին համար հիմնէին չորրորդ մասը դինի պիտի ըլլայ · ասիկայ տարին ամիսներուն համար՝ ամէն ամիս Հոտոյնելու-

15 ողջակէզն է ։ Եւ մշանջենաւոր ողջակէզէն ի զատ՝ մեղքի պատարագի համար Տայդներէն նոհաղ մը իր թափելու նուէրովը մկատեղ մատուցէ Տէրոջը ։

Ժ Հմր 22 ։ ԳԼ · Ժե · 24 ։

16 Էն առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը զատիկ է Տէրոջը ·

Է Եզ · Ժր · 6 · 18 ։ Ղե · խդ · 5 ։ ԳԼ · Թ · 3 ։ բ Օր · Ժդ · 1 ։ Եզեկ · խե · 21 ։

17 Եւ ան ամսուն Ձգեղտասաներորդ օրը տօն է · եօթը օր բաղարջ

18 ուտուի ։ Ի Ա առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ընէք , բնաւ ծառայական

Ե Ղե · խդ · 6 ։

19 գործ մը չընէք · Եւ Տէրոջը պատարագ — ողջակէզ մատուցանէք , երկու զուարակ՝ մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տարեկան գառներ · ։ —

Ի Եզ · Ժր · 16 · Ղե · խդ · 7 ։

Ժ Հմր 31 · Ղե · իր · 20 · ԳԼ · Թթ · 8 · բ Օր · Ժե · 21 ։

20 Նոյն անարատ ըլլան ձեզի · Եւ ա նոնց հացի ընծան եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ · ոչխէ մէկ զուարակին համար իրեք տասանորդ , ու մէկ խոյին համար երկու

21 տասանորդ մատուցանէք · եօթը գառներուն ոչխէ մէկ գառին համար մէյմէկ տասանորդ մատուցա-

22 նէք · Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար Այծերէն մէկ նոհաղ մեղ-

23 քի պատարագ Հոտոյնեէ ։ Ա նոնք մշանջենաւոր ողջակէզ եղող առտուան ողջակէզներէն ի զատ

24 պիտի մատուցանէք ։ Ա եօթը օրերուն ոչխէ մէկ օրը սոսոց պես

Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ընէք · մշանջենաւոր ողջակէզէն ի զատ ասիկայ ու սոսոց թափելու

25 նուէրը պիտի մատուցուի ։ Ե հնգերորդ օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի , բնաւ ծառայական գործ մը պիտի չընէք ։

Հնգ · Ժր · 16 · Ժգ · 6 · Ղե · խդ · 8 ։

26 Եւ Երեսփոխանութեան օրը՝ երրորդ ձեր շաբաթներուն սկիզբը Տէրոջը նոր հացի ընծայ կը մատուցանէք , սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի , բնաւ ծառայական գործ մը չընէք ։

Յ Նե · խդ · 16 · Ղ · 22 · Ղե · իգ · 10 · 15 · բ Օր · Ժգ · 10 · Գոր · բ · 1 ։

27 Ու Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար Երկու զուարակ , մէկ խոյ — մէկ տարեկան եօթը հատ գառ-

Ը Ես Ղե · իգ · 18, 19 ։

28 ներ մատուցանէք · Եւ անոնց հացի ընծան՝ ոչխէ մէկ զուարակին համար իրեք տասանորդ , մէկ խոյին

29 համար երկու տասանորդ , եօթը գառներուն ոչխէ մէկ գառին համար մէյմէկ տասանորդ եղով շաղուած

30 բարակ ալիւր Հոտոյնեէ · Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար այծերէն մէկ նոհաղ Հոտոյնեէ ։

31 Մշանջենաւոր ողջակէզէն ու անոր հացի ընծային ի զատ , — ոչխէ մէ կ իրենց թափելու նուէրներովը մատուցանէք · Ա նաւարատ ըլլան ձեզի ։

Ֆ Հմր 19 ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Փող Հնչեցընելու տօնին , 7 քաւութեան օրուան , 13 և տաղաւարահարաց տօնին ունեցած զոհերը ։

1 Եւ եօթներորդ ամսուն մէկ՝ ամսուն առաջին օրը սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի , բնաւ ծառայական գործ մը չընէք · Փող Հնչեցընելու — Ղե · իգ · 24 ։

2 օր ըլլայ ձեզի ։ Եւ Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար մէկ զուարակ , մէկ խոյ — եօթը հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ մա-

3 տուցանէք · Եւ անոնց հացի ընծան՝ մէկ զուարակին համար իրեք տասանորդ , — մէկ խոյին համար

4 երկու տասանորդ , Եւ եօթը գառներուն ոչխէ մէկ գառին համար մէյմէկ տասանորդ եղով շաղուած բա-

5 րակ ալիւր ըլլայ · Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար այծերէն մէկ նոհաղ մեղքի պատարագ Հոտոյնեէ ։

6 Նէ ։ Ա — Տէրոջը անուշահոտ պատարագ Հոտոյնեէ , Ի ամսուն ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , և Հմշանջենաւոր ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , և անոնց թափելու նուէրներր Ի իրենց կանոնովը Հոտոյնելէն ի զատ ։

Ի ԳԼ · իբ · 11 ։ Ֆ ԳԼ · իբ · 3 ։ Ի ԳԼ · Ժե · 11, 12 ։

7 Եւ Ի աս եօթներորդ ամսուն սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի , ու Ձեր անձերը պիտի խոնարհեցընէք , — ամէնեին գործ մը

Ի Ղե · Ժդ · 29 · խդ · 27 ։ Ը Ա Ռդ · իե · 13 · Եա · Ժբ · 5 ։

8 չընէք · Եւ Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար մէկ զուարակ ,

Ն. Ք. ՂԲ. 1452

մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տա-
րեկան գառներ մատուցանէք. Է ա-
Է Գլ. իբ. 19։ 9 նոնք ձեզի անարատ ըլլան. Եւ ա-
նոնց հացի ընծան՝ ամէն մէկ զուա-
րակին համար իրեք տասանորդ,
մէկ խոյին համար երկու տասա-
10 նորդ, Եօթը գառներէն ամէն մէկ
գառին համար մէյմէկ տասանորդ
եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլ-
11 լայ. Ու այծերէն մէկ նոխազ մեղ-
քի պատարագ մատուցանէք, բաց
'ի քաւութեան օրը մատուցուած
Ը Ղև. ժզ. 3, 5։ ը մեղքի պատարագէն ու մշտնջե-
նաւոր ողջակէզէն և անոր հացի ընծ-
այէն ու անոնց թափելու նուէր-
ներէն։
Բ Ղև. իդ. 33, ԽՀ։ բ Օր. ժզ. 13։ Եզեկ. խե. 25։ 12 Եւ Բ եօթներորդ ամսուն ինգե-
տասաներորդ օրը սուրբ ժողով ըլ-
լայ ձեզի. բնաւ ծառայական գործ
մը չընէք, ու եօթը օր Տէրոջը տօն
Ժ Եզր. գ. 4։ 13 պահէք։ Եւ Ժ Տէրոջը ողջակէզ ու
անուշահոտ պատարագի համար՝
տասուիրեք զուարակ, երկու խոյ
ու մէկ տարեկան տասնուչորս
գառներ մատուցանէք. անոնք ան-
14 արատ պիտի ըլլան. Եւ անոնց
հացի ընծան՝ տասուիրեք զուա-
րակներէն ամէն մէկ զուարակին
համար իրեք տասանորդ, ու եր-
կու խոյերէն ամէն մէկ խոյին հա-
15 մար երկու տասանորդ, Եւ տասն-
ուչորս գառներէն ամէն մէկ գառին
համար մէյմէկ տասանորդ եղով
16 շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ. Ու
այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
տարագ մատուցանէք, բաց 'ի մշտնջ-
ենաւոր ողջակէզէն ու անոր հացի
ընծայէն և թափելու նուէրէն։
17 Եւ երկրորդ օրը տասուերկու
զուարակ, երկու խոյ ու մէկ տա-
րեկան տասնուչորս անարատ գառ-
18 ներ մատուցանէք. Եւ անոնց հա-
ցի ընծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն, խոյերուն ու
գառներուն համար, իրենց թուոյն
Է Հմր 3, 4, 9, 10։ Գլ. ժե. 12։ իբ. 7, 14։ համեմատ՝ Է ըստ օրինի պիտի ըլլան.
19 Ու այծերէն մէկ նոխազ մեղքի
պատարագ մատուցանէք, բաց 'ի
մշտնջենաւոր ողջակէզէն և անոր
հացի ընծայէն ու թափելու նուէր-
ներէն։
20 Եւ երրորդ օրը տասնումէկ
զուարակ, երկու խոյ ու մէկ տա-
րեկան տասնուչորս անարատ գառ-
21 ներ մատուցանէք. Եւ անոնց հացի
ընծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն, խոյերուն ու
գառներուն համար, իրենց թուոյն
Լ Հմր 18։ համեմատ՝ Լ ըստ օրինի պիտի ըլլան.
22 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ
մատուցանէք, բաց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծայէն
ու թափելու նուէրէն։

Ն. Ք. ՂԲ. 1452

23 Եւ չորրորդ օրը տասը զուա-
րակ, երկու խոյ ու մէկ տարեկան
տասնուչորս անարատ գառներ մա-
24 տուցանէք. Անոնց հացի ընծան
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն, խոյերուն ու գառներուն
համար, իրենց թուոյն համեմատ՝
25 ըստ օրինի պիտի ըլլան. Ու այծերէն
մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մա-
տուցանէք, բաց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծա-
յէն ու թափելու նուէրէն։
26 Եւ հինգերորդ օրը ինը զուա-
րակ, երկու խոյ ու մէկ տարեկան
տասնուչորս անարատ գառներ մա-
27 տուցանէք. Եւ անոնց հացի ընծան
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն, խոյերուն ու գառներուն
համար, իրենց թուոյն համեմատ՝
28 ըստ օրինի պիտի ըլլան. Ու մէկ նո-
խազ մեղքի պատարագ մատուցա-
նէք, բաց 'ի մշտնջենաւոր ողջակէ-
զէն և անոր հացի ընծայէն ու
թափելու նուէրէն։
29 Եւ վեցերորդ օրը ութը զուա-
րակ, երկու խոյ ու մէկ տարե-
կան տասնուչորս անարատ գառներ
30 մատուցանէք. Եւ անոնց հացի ընծ-
ծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն, խոյերուն ու
գառներուն համար, իրենց թուոյն
համեմատ՝ ըստ օրինի պիտի ըլլան.
31 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ
մատուցանէք, բաց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծա-
յէն ու թափելու նուէրներէն։
32 Եւ եօթներորդ օրը եօթը զուա-
րակ, երկու խոյ ու մէկ տարե-
կան տասնուչորս անարատ գառներ
33 մատուցանէք. Եւ անոնց հացի ընծ-
ծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն, խոյերուն ու գառ-
ներուն համար, իրենց թուոյն հա-
34 մեմատ՝ ըստ օրինի պիտի ըլլան. Ու
մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մա-
տուցանէք, բաց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծա-
յէն ու թափելու նուէրէն։
35 Ութերորդ օրը ձեզի Է տօնախմ- Է Ղև. իդ. 36.
բութիւն ըլլայ. բնաւ ծառայա-
36 կան գործ մը չընէք։ Եւ Տէրոջը
ողջակէզ ու անուշահոտ պատա-
րագի համար՝ մէկ զուարակ, մէկ
խոյ ու մէկ տարեկան եօթը անա-
37 րատ գառներ մատուցանէք. Եւ
անոնց հացի ընծան ու թափելու
նուէրները՝ զուարակին, խոյին ու
գառներուն համար, իրենց թուոյն
համեմատ՝ ըստ օրինի պիտի ըլլան.
38 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ
մատուցանէք, բաց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծա-
յէն ու թափելու նուէրէն։

Ն. Ք. ԳԲ. 1452

ԺՂԵ. ԻԳ. 2։ ա Մն. ԻԳ. 31։ բ Մն. ԼԱ. 3։ Եղբ. Գ. 5։ Նեեմ. Ժ. 33։ Ես. ա. 14։ ԷՂԵ. Է. 11, 16։ ԻԲ. 21, 23։

39 Ձեր Ժտօներուն մէջ ասոնք պիտի մատուցանէք Տէրոջը, ձեր Էուխտերուն ու ձեր կամաւոր ընծաներուն ողջակէզներէն, հացի ընծաներէն, թափելու նուէրներէն ու խաղաղութեան զոհերէն 'ի զատ։

40 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը պատմեց ան ամէնը որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։

ԳԼ. Լ

1 Ուխտերը կատարելու պարտաւորութիւնը։ 3 Աղջկան մը, 6 կնկան մը, 9 որբևարիի մը կամ արձակուածի մը ուխտերուն վրայով։

1 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը ՚ցեղերու իշխաններուն խօսեցաւ ըսելով, Տէրոջը պատուիրած
2 բանը ասա է. ԲԹէ որ մէկ մարդ մը Տէրոջը ուխտ ընէ, կամ ԷերդումՐ ընելով իր անձը կապելու ըլլայ, Գ իր խօսքը պարապ չհանէ. ԻԲոլոր իր բերնէն ելածին պէս ընէ։

3 Եւ թէ որ մէկ կնիկ մը Տէրոջը ուխտ ընէ, ու իր մանկութեան ատենը իր հօրը տանը մէջ ՎԻՆԺԸ կա-
4 պելու ըլլայ, Եւ անոր հայրը անոր ուխտը ու անձին վրայ կապած կապը լսէ, և անոր հայրը բան մը չըսէ անոր, ան ատենը անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին, ու անձին վրայ կապած բոլոր կապերն ալ
5 պիտի հաստատուին։ Բայց թէ որ անոր հայրը իր լսած օրը զանիկայ արգիլէ, ան ատենը անոր բոլոր ուխտերը ու անձին վրայ կապած կապերը անվաւեր պիտի ըլլան. և Տէրը անոր թողութիւն պիտի տայ. քանզի անոր հայրը զանիկայ արգիլեց։

6 Եւ թէ որ ուխտ ըրած, կամ իր շրթունքներէն իր անձը կապող անխորհուրդ խօսք մը ելած ըլլալով
7 ամուսնանայ, Ու անոր էրիկը լսէ, և լսած օրը անոր բան մը չըսէ, ան ատենը անոր ուխտերը պիտի հաստատուին, ու իր անձին վրայ կապած կապերն ալ պիտի հաստատուին։

ՀԾՆ. Գ. 16։ 8 Բայց թէ որ անոր էրիկը Հիր լսած օրը զանիկայ արգիլէ, ան ատենը անոր վրայ եղած ուխտը ու շրթունքներէն ելած անխորհուրդ խօսքը որով իր անձը կապեր էր, անվաւեր կ'ընէ. և Տէրը անոր թողութիւն պիտի տայ.

9 Բայց որբևարիի կամ արձակուածի մը ուխտը ՚՚ իր անձին վրայ կապած ինչ և իցէ կապը իր վրայ
10 հաստատ պիտի մնայ։ Եւ թէ որ անիկայ իր էրկանը տանը մէջ ուխտ ըրած էր, կամ երդումով իր անձին
11 վրայ կապ կապեր էր, Ու անոր էրիկը լսելով բան մը ըսած չէր ա-

Ն. Ք. ԳԲ. 1452

նոր, և զանիկայ արգիլած չէր, ան ատենը անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին, ու իր անձին վրայ կապած կապերը հաստատ պիտի
12 մնան։ Բայց թէ որ անոր էրիկը իր լսած օրը զանոնք խափանեց, ան ատենը ուխտ ընելու ու իր անձը կապելու համար անոր բերնէն ելած բոլոր խօսքերը անվաւեր պիտի ըլլան. ԺանՎԻ անոր էրիկը խափանեց զանոնք. և Տէրը անոր թո-
13 ղութիւն պիտի տայ։ Կնկան մը ամէն ուխտը ու անձը խոնարհեցընելու համար ըրած կապող երդումը անոր էրիկը կրնայ հաստատել, ու անոր էրիկը կրնայ խափա-
14 նել։ Եւ թէ որ անոր էրիկը օրէ օր անոր բան մը չըսէ, ան ատենը անոր ամէն ուխտերը ու վրան եղած ամէն կապերը կը հաստատէ. իր լսած օրը անոր բան մը չըսելուն համար զանոնք հաստատած կ'ըլ-
15 լայ։ Բայց թէ որ լսած օրէն ետքը մէկ կերպով մը խափանէ զանոնք, ան ատենը ինքը պիտի կրէ անոր անօրէնութիւնը։

16 Էրկան մը ու անոր կնկանը մէջ, և հօր մը ու մանկութեան ատենը իր հօրը տունը ԲՆԱԿՈՂ աղջկանը մէջ պահուելու կանոնները ասոնք են, որոնք Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։

ԳԼ. ԼԱ

1 Մադիանացիք պատերազմի մէջ կը յաղթուին, ու Բաղաամն ալ կը մեռցուի։ 13 Մովսէս զօրաց իշխաններուն կը սրդողի Մադիանացւոց կնիկները ողջ պահելնուն համար։ 19 Զինուորներուն, դերիներուն և աւարին մաքրուելուն կերպը։ 25 Աւարը բաժնելուն կերպը։ 48 Տէրոջը նուիրուած կամաւոր ընծաները։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով, ՚՚Մադիանացիներէն Իսրայէլի որդւոց վրէժը առնես. ԲՈւ ետքը քու ժողովուրդիդ խառ-
3 նուիս։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ, Ձեզմէ մարդիկ պատրաստուին պատերազմի համար, ու Մադիամու վրայ երթան, որ Մադիամէն Տէրոջը
4 վրէժը առնեն։ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն ամէն մէկէն հազարական
5 մարդ պատերազմի խրկէք։ Եւ Իսրայէլի հազարաւորներէն ամէն մէկ ցեղէն հազարական մարդ տըրուեցաւ. այսինքն տասուերկու հազար հոգի պատերազմի համար
6 պատրաստուած։ Եւ Մովսէս պատերազմի խրկեց զանոնք. ամէն մէկ ցեղէն հազարական մարդ, ու անոնց հետ Եղիազար քահանային որդին Փենէհէսը պատերազմի խրկեց, որուն ձեռքն էին սուրբ անօթները ու ՚ազդարարութեան փողե-

՚՚ Գլ. ԻԵ. 17։ ԲԳլ. ԻԷ. 13։ ՀԳլ. Ժ. 9։

Ն. Ք. ՂԲ. 1452

7 ըը ։ Եւ Մադիանացւոց դէմ պա-
տերազմեցան , ինչպէս որ Տէրը
Մովսէսին հրամայեր էր . ու անոնց
բոլոր Ի էրիկ մարդիկը Ի մեռցու-
8 ցին . Եւ անոնց սպաննուածներուն
հետ Մադիամու թագաւորներն ալ
Ղեւին , Բոկոմը , Սուրը , Ուրը և
Ռօբէն՝ Մադիամու հինգ թա-
գաւորները սպաննեցին , ու Ի Բէով-
րի որդին Բաղաամը սրով մեռցու-
9 ցին ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մա-
դիանացւոց կնիկները ու տղաք-
ները գերի առին , ու անոնց բոլոր
անասունները և բոլոր հօտերը ու
բոլոր ստացուածքը աւար առին ։
10 Եւ անոնց բնակած բոլոր քաղաք-
ները ու բոլոր գեղերը կրակով այ-
11 րեցին ։ Եւ Ը բոլոր աւարը ու բո-
լոր կողոպուտը առին մարդէ
12 մինչև անասուն ։ Եւ գերիները
ու կողոպուտը և աւարը Մովսէ-
սին՝ Եղիազար քահանային ու
Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին՝ բա-
նակը բերին , որ Երիքովի դիմացը՝
Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշ-
տերուն մէջն էր ։
13 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահա-
նան և ժողովքին բոլոր իշխանները
բանակէն դուրս ելան զանոնք դի-
14 մաւորելու ։ Եւ Մովսէս պատե-
րազմէն դարձող զօրաց իշխաննե-
րուն , հազարապետներուն ու հա-
15 րիւրապետներուն սրդողեցաւ , Եւ
Մովսէս անոնց ըսաւ , Ի Արդեօք
բոլոր կնիկները ողջ թողուցիք ։
16 Ահա Ժ Բաղաամին * խրատովը Ի ա-
տոնք պատճառ եղան , որ Իսրայէլի
որդիքը Տէրոջը դէմ մեղանչեցին
Փոգովրի գործին մէջ , և Տէրոջը
ժողովքին վրայ Լան հարուածը ե-
17 կաւ ։ Ուստի հիմա Ի տղաքներէն
ամէն արուն մեռցուցէք , ու բոլոր
կնիկները որ էրիկ մարդ գիտցած
են արուի հետ պառկելով՝ մեռցու-
18 ցէք ։ Եւ կնիկներէն ան բոլոր
մանկահասակ աղջիկները որ Էրիկ
մարդ գիտցած չեն արուի հետ
պառկելով՝ ձեզի ողջ թողուցէք ։
19 Ժ Եւ դուք եօթը օր բանակին դուր-
սը մնացէք . ով որ մարդ մեռցու-
ցեր է , ու ով որ Ի մեռածի դը-
պեր է , երրորդ օրը ու եօթներորդ
օրը թող մաքրուի՝ թէ դուք
20 և թէ ձեր գերիները ։ Եւ ա-
մէն հանդերձ՝ ու ամէն մորթէ
շինուած աման՝ և այծի մազէ շի-
նուած ամէն բան՝ ու ամէն փայ-
տեղէն ամանն մաքրեցէք ։
21 Եւ Եղիազար քահանան՝ պատե-
րազմի գացող զօրքերուն ըսաւ ,
Ասիկայ է ան օրէնքին կանոնը , որ
22 Տէրը Մովսէսին հրամայեց ։ Միայն
ոսկին , արծաթը , պղինձը , եր-

Ն. Ք. ՂԲ. 1452

23 կաթը , անագը ու կապարը , Ամէն
կրակը մտնելու բանը կրակէ ան-
ցընէք , ու մաքուր պիտի ըլլայ ,
բայց հ մաքրութեան ջրով մաքրուի .
սակայն կրակը չմտնող ամէն բան
24 ջուրէ անցընէք ։ Յ Ու եօթներորդ
օրը ձեր հանդերձները լուաք և
մաքուր ըլլաք , ու ետքը բանակին
մէջ մտնէք ։
25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
26 ըսելով , Դուն՝ Եղիազար քահա-
նային ու ժողովքին նահապետու-
թեանց իշխաններուն հետ՝ առ-
նուած կողոպուտին գումարը առ ,
27 մարդէ մինչև անասուն . Եւ Ղան
կողոպուտը պատերազմի գացող
պատերազմողներուն ու բոլոր ժո-
ղովքին հաւասարապէս բաժնես ։
28 Եւ պատերազմի գացող պատերազ-
մողներէն Տէրոջը հասը առնես ,
ճ հինգ հարիւրէն մէկը՝ թէ մար-
դոցմէն , թէ արջառներէն , թէ
29 էշերէն և թէ ոչխարներէն ։ Ա-
հասը անոնց կէս բաժինէն պիտի
առնես , ու Եղիազար քահանային
30 տաս իբրև Տէրոջը ընծայ ։ Եւ
Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն
մ յիսունէն մէկը առնես , թէ մար-
դոցմէն , թէ արջառներէն , թէ
էշերէն , թէ ոչխարներէն և Ի Է
ամէն անասուններէն . ու անոնք
յ Տէրոջը խորանին պահպանութիւ-
31 նը ընող Ղեւտացիներուն տաս ։ Եւ
Մովսէս ու Եղիազար քահանան
Տէրոջը Մովսէսին հրամայածին
32 պէս ըրին ։ Եւ կողոպուտը՝ այս-
ինքն պատերազմող զօրքին առած
աւարին † գումարը ա՛ս էր . վեց հա-
րիւր եօթանասունուհինգ հազար
33 ոչխար , Եօթանասունուերկու հա-
34 զար արջառ , Ու վաթսունումէկ
35 հազար էշ . Եւ մարդոցմէն՝ էրիկ
մարդու անկողին չգիտցող կնիկնե-
րուն ամէնը երսունուերկու հազար
հոգի էին ։
36 Եւ պատերազմի գացողներուն ին-
կած կէս բաժինը ա՛ս էր . ոչխար-
ներուն թիւը իրեք հարիւր երսու-
նուեօթը հազար հինգ հարիւր էր .
37 Ու ոչխարներէն Տէրոջը հասը վեց
հարիւր եօթանասունուհինգ ե-
38 զաւ . Եւ արջառները երսունումեց
հազար ըլլալով՝ անոնցմէ Տէրոջը
հասը եօթանասունուերկու արջառ
39 էզաւ . Ու էշերը երսուն հազար
հինգ հարիւր ըլլալով՝ անոնցմէ Տէ-
րոջը հասը վաթսունումէկ էշ է-
40 զաւ . Եւ մարդիկը տասնումեց
հազար հոգի ըլլալով , անոնցմէ Տէ-
րոջը հասը երսունուերկու հոգի է-
զաւ ։
41 Եւ Մովսէս Տէրոջը նուի-
րուած հասը Եղիազար քահանային

Դ Տես Դատ. Ղ. 1, 2, 33 ։ Ի Բ Օր. ի. 13 ։ Դատ. իա. 11 ։ ա Թագ. իէ. 9 ։ գ Թագ. ժա. 15, 16 ։ Ղ Յես. ժգ. 21 ։ Ի Յես. ժգ. 22 ։ Ը Բ Օր. ի. 14 ։ Ի Տես Բ Օր. ի. 13 ։ ա Թագ. ժե. 8 ։ Ժ Գլ. իդ. 14 ։ Բ Պետ. բ. 15 ։ Յայտ. բ. 14 ։ * Եբր. խօսքովը Ի Գլ. իե. 2 ։ Լ Գլ. իե. 9 ։ Ի Դատ. իա. 11 ։ Ժ Գլ. ե. 2 ։ Կ Գլ. ժթ. 11, ճ ։

Հ Գլ. ժթ. 9, 17 ։ Յ Ղե. ժա. 25 ։ Ղ Յես. իբ. 8 ։ աթագ. լ. 4 ։ ճ Տես հմբ 30, 47 ։ Գլ. ժը. 26 ։ մ Տես հմբ 42—47 ։ յ Գլ. գ. 7, 8, 25, 31, 36 ։ ժը. 3, 4 ։ † Կամ՝ մնացորդը , Ի կամ՝ բազմութիւնը

ՆԱՀԱՆԳ ԳԵ · 1452

տուաւ , Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր ։

42 Եւ Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն ալ՝ որն որ Մովսէս պատերազմողներէն գտաւ էր՝ Տէրոջ հատ

43 —— ։ Եւ ժողովքին կէս բաժին՝ իրեք հարիւր եւսունեւեօթը

44 հազար հինգ հարիւր ոչխար ։ Եր-

45 սունեվից հազար արջառ , Երսուն

46 հազար հինգ հարիւր էշ , Ու տաս-

47 նուվից հազար հոգի էր ։ Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն՝ թէ մարդէն , թէ անասուներէն յիսուներէն մէկը առնելով , Տէրոջը խորանին պահապանութիւնը ընող Ղեւտացիներուն տուաւ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր ։

48 Եւ զօրքին հազարապետներուն վերակացուները՝ այսինքն հազարապետները ու հարիւրապետները

49 Մովսէսին մօտեցան . Ու Մովսէսին ըսին , Քու ծառաներդ մեր ձեռքին տակը եղող պատերազմողներուն գումարը առինք , ու մեզմէ մարդ մը պակաս չէ ։

50 Ուստի ամէն մեկերնիս ինչ որ գտանք՝ Տէրոջը ընծայ բերինք , ոսկիէ զարդեր , շղթաներ , ապարանջաններ , մատնիներ , օղեր ու * մանեակներ , որ Տէրոջը առջեւը մեր հոգիներուն քաւութիւն ընենք ։

51 Ներուն քաւութիւն ընենք ։ Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան անոնցմէ ոսկին առին , ամէնն ալ

52 բանուած բաներ էին ։ Եւ հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն Տէրոջը մատուցուած ընծային բոլոր ոսկին տասնուվեց հազար եօթը հարիւր յիսուն սիկղ էր ։

53 Պատերազմողներուն ամէն մէկը իրեն համար կողոպուտ առեր էր ։

54 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն ոսկին առին , և ժողովքի խորանը բերին , որ Տէրոջը առջեւը Իսրայէլի որդւոց յիշատակը ըլլայ ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Ռուբինի և Գադի որդիքը Գորգանանու անդիի կողմը իրենց ժառանգութիւնը ըլլալ կ'ուզեն ։ 6 Մովսէս զանոնք կը յանդիմանէ , 16 սակայն ան պայմանով Տանանութիւն կու տայ որ իրենց եղբայրներուն օգնեն պատերազմի մէջ ։ 33 Մովսէս ան երկիրը կու տայ անոնց , 39 որոնք պատերազմելով՝ անոր կը տիրեն ։

1 Եւ Ռուբինի որդիքը ու Գադի որդիքը խիստ շատ անասուններ ունէին ։ ուստի – Ցազերի երկիրը ու Գաղաադի երկիրը տեսնելով՝ որ ահա ան տեղը անասուն պահելու-

2 շարքը տեղ մըն է , Գադի որդիքը և Ռուբինի որդիքը գացին , ու Մովսէսին , Եղիազար քահանային և ժողովքի իշխաններուն հետ խօ-

3 սելով՝ ըսին , Ատարովթ , Դեբոն ,

ՆԱՀԱՆԳ ԳԵ · 1452

Ցազեր , Ե՛Նամրա , Եսեբոն , Եղեաղէ , Սեբաամ , Նաբաու ու

4 Բէհան , Այսինքն Տէրոջը Իսրայէլի ժողովքին առջեւը զարկած երկիրը անասուն պահելու շարքով երկիր մըն է , ու քու ծա-

5 ռաներդ անասուններ ունին ։ Եւ ըսին , Թէ որ մենք քու առջեդ շնորհք գտանք , աս երկիրը քու ծառաներուդ կալուածքի համար տուր ։ մեզ Յորդանանէն մի՛ անցըներ ։

6 Եւ Մովսէս Գադի որդւոցը և Ռուբինի որդւոցը ըսաւ , Ձեր եղբայրները պատերազմի երթան , ու

7 դուք աս տեղս նստիք ։ Եւ ինչո՞ համար Իսրայէլի որդւոցը սիրտը կը թուլցընէք , որ չանցնին ան երկիրը որ Տէրը անոնց տուած

8 է ։ Ձեր հայրերն ալ սասանկ ըրին , Երբոր զանոնք Կադէս բառնեայինէ խրկեցի Երկիրը լրտեսելու համար ։

9 Քանզի Եաննոնք մինչև Էշբոզի ձորը եկան , ու երկիրը տեսան , և Իսրայէլի որդւոցը սիրտը թուլցուցին , որ չմտնեն ան երկիրը որ Տէրը

10 անոնց տուեր էր ։ Ի՛նչ նոյն օրը Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ , ու երդում ընելով՝ ըսաւ ,

11 Եգիպտոսէն ելած մարդիկներէն՝ քսան տարեկանէն վեր եղողները երեսը սրտով լինծի չհաճոյանալնուն համար , բնաւ պիտի չտեսնեն ան երկիրը , որուն համար Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում

12 բրի ։ Բայ՝ի Կենեզեան Յեփոնէի որդին Քաղէբէն ու Նաւէի որդին Յեսուէն , Որոնք կատարե-

13 լապես Տէրոջը հետեւեցան ։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք Եբաւսուն տարի անապատին մէջ պտտցուց , մինչև որ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընող ազգը

14 բոլորովին սպառեցաւ ։ Եւ ահա դուք ձեր հայրերուն տեղը եկաք մեղաւոր մարդոց զաւակներու պէս , որ Տէրոջը Իսրայէլի վրայ նորէն աւելցընէք ։

15 Վասն զի թէ որ դուք հետևիլ խոտորիք , ան ալ նորէն աս ժողովուրդը անապատին մէջ պիտի ձգէ . ու դուք աս բոլոր ժողովուրդին կորբառնալը պատճառ պիտի ըլլաք ։

16 Եւ անոնք մօտեցան անոր ՝ ու ըսին , Մենք աս տեղս մեր անասուններուն համար փարախներ , ու մեր բնտանեացը համար քաղաքներ շի-

17 նենք ։ Բայց՝ մենք զինքներնիս առնենք , ու շուտով Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն երթանք , մինչև որ զանոնք իրենց տեղերը տանինք ։ և մեր բնտանիքը պարսպաւոր քա-

Բ ՀՇՐ 36 ։
Ե ՀՇՐ 38 ։
Ժ ՀՇՐ 38 ։
Ի ԳԼ · ԽԱ · 24 ։ 34 ։

ն · ը · դԲ · 1452

զաբներու մէջ բնակին Երկրին
18 բնակչացը պատճառաւ . Ո–
ՂՄինչև որ Իսրայէլի որդւոց ամէն
մէկը իր ժառանգութիւնը չժա-
ռանգէ , մինչ մէր տուները չգտա-
19 նանք : Իսկ մենք Յորդանանու
անդիի կողմը անոնց հետ ժառան-
գութիւն պիտի չառնենք . Ֆինչու
որ մեր ժառանգութիւնը Յորդա-
նանու ասդիի կողմը դէպ ՚ի արևելք
հինգ է :
20 Եւ Մովսէս բսաւ անոնց , Թէ
որ ասր բանը ընէք , ու Տէրոջը առ-
ջևը պատերազմի համար վրանիդ
21 զինք առնէք , Եւ Տէրոջը առջևը
դուս ամէնդդ ալ զինքերով Յոր-
դանանէն անցնիք , մինչև որ անի-
կայ իր թշնամիները իր առջևէն
22 վռնտած , Եւ չան երկիրը Տէրոջը
առջևը նուաճի , անկէ ետև ՚ երթոր
եւս դառնաք , Տէրոջը առջևը ու
Իսրայէլին առջևը անմեղ պիտի ըլ-
լաք . և չաս երկիրը Տէրոջը առջևը
23 ձեզի կալուածք պիտի ըլլայ : Բայց
թէ որ այսպէս չընէք , ահա Տէրոջը
դէմ մեզ գործեցիք . ու գիտցէք
որ ասձեր մեղքը ձեզ պիտի դանէ :
24 Շձեր ընտանեացդ համար քաղաք-
ներ , ու ձեր հօտերուն համար փա-
րախներ շինեցէք , ու ձեր բերնէն
ելածը ըրէք :
25 Եւ Գադի որդիքը և Ռուբինի
որդիքը իսսեցան Մովսէսին՝ բսե-
լով , Ծառաներդ մեր տիրոջը
պատուիրածին պէս պիտի ընենք :
26 Մեր զաւակները , մեր կիներները ,
մեր հօտերը ու մեր բոլոր անասուն-
ները հոս Գաղաադի քաղաքներուն
27 մէջ մնան . Բայց ծառաներդ մեր
տիրոջը բսածին պէս , ամէնքս ալ
զինուոր զինուոր պատերազմելիք , ու
Տէրոջը առջևէն անցնելիք պատե-
րազմի համար :
28 Ան առներ Մովսէս Եղիազար
քահանային ու Նաւէի որդւոյն
Յեսուին և Իսրայէլի որդւոց ցե-
ղերուն նահապետութեանց իշխան-
ներուն ասպատերը տուաւ ա-
29 նոնց վրայով . Եւ Մովսէս բսաւ
անոնց , Թէ որ Գադի որդիքը և
Ռուբինի որդիքը՝ Յորդանանէն անցնին
ամէնքն ալ պատերազմի համար
պատրաստուած՝ ձեզի հետ Յոր-
դանանէն անցնին , ու ան երկիրը
ձեր առջևը նուաճի , ան ատեն
Գաղաադի երկիրը անոնց կալուածք
30 տաք . Բայց թէ որ պատրաս-
տուած ձեզի հետ չանցնին , անոնց
կալուածքը ձեզի հետ Քանանու
31 երկրին մէջ ըլլայ : Իսկ Գադի որ-
դիքը և Ռուբինի որդիքը պատաս-
խան տուին ու բսին , Ծերը քու
ծառաներուդ ինչպես որ պատուի-

32 րեց , անանկ պիտի ընենք : Մենք
զինքերնիս առած՝ Տէրոջը առջևէն
Քանանու երկիրը պիտի անցնինք .
բայց մեր ժառանգութիւնն կա-
լուածքը Յորդանանու սադիի կող-
33 մը ըլայ : Ու սաի Մովսէս անոնց՝
Յոսէփեան Գադի որդւոցը և Ռու-
բինի որդւոցը և Յովսեփեան Մա-
նասէին կէս ցեղին տուաւ Ամոր-
հայոց Հինհան թագաւորին թա-
գաւորութիւնը , ու Բասանի Ովգ
թագաւորին թագաւորութիւնը ,
երկիրը իր քաղաքներովը — երկ-
րին քաղաքներուն բոլորտիքը և-
զած սահմաններովը :
34 Եւ Գադի որդիքը պարսպաւոր
քաղաքներ շինեցին , Դիբոնը , Առաորովէը ու Արոէրը ,
35 Եւ Առորթ սովփանը , Յազերը ու
36 Յոգբեհան , Եւ Բեթ Նեմրան ու
Բեթ Հարանը , և Հօտերու փարախ-
ներ շինեցին :
37 Ռուբինի որդիքն ալ Հեսբոնը ,
Եղեաղէն ու Կարիաթեմ շինեցին ,
38 Ու Նաբաս ը և Բեղէմոնը , (Է որ ա-
նոնց անուններըը փոխեցին ,) ու Սիբ-
ման . ու իրենց շինած քաղաք-
ներուն անուններ դրին :
39 Եւ Մանասեան Մաքիրին որդի-
քը Գաղաադ գացին , ու առին
զանիկայ , և անոր մէջը բնակող
40 Ամորհայիները վռնտեցին : Եւ
Մովսէս Գաղաադը տուաւ Մա-
նասեան Մաքիրին , որ հոն բնակե-
41 ցաւ : Ու Մանասեան Յայիր
դնաց անոնց դիւղաքաղաքները ա-
ռաւ , ու զանոնք Հաւօթ Յայիր
42 անուանեց : Եւ Նոբահ դնաց ,
ու Կանաթը ու անոր դեղերը ա-
ռաւ , և զանիկայ իր անունովը
Նոբահ կոչեց :

ԳԼ · ԼԳ

1 Իսրայէլացւոց քահանայապետներուն, իշխաններուն անունները : 50 Քահանայ կը պատուիրէ բերնացիներ բերը քանանացիները :

1 Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը
Եղիպտոսի երկրէն իրենց զօր-
քերովը ելլող Իսրայէլի որդւոցը
2 իշխանները ասոնք են : Եւ Մովսէս
Տէրոջը հրամանովը անոնց իշխան-
ներուն հաստատած անունց դնացք-
ները գրեց . ու անոնց դնացքնե-
րուն համեմատ անոնց իշխանները
3 ասոնք են : Ելոաէրին ամուն մէջ՝
Յուդան առաջին ամուն Նդհետա-
նեաներորդ օրը Նահասնեան չուեցին .
4 զաղին հետեւեալ օրը Իսրայէլի
որդիքը Տէրոջ ձեռքովը եղան բոլոր
Եղիպտացւոց աչքերուն առջևը .
4 Ու Եղիպտացիք իրենց Ա–Ի–Ե–Ր–Ը
կը թաղէին , Տէրոջ Տէրը անոնց
բոլոր անդրանիկները ջարդեց . և

ն · ը · դԲ · 1452

Ը Ելք · իբ · 4 ։

Ա Ելք · 33 ։ Ցես · ժբ · 1 ։ ժդ · 8 ։

Բ Ր Օր · դ · 18 ։ Ցես · ա · 14 ։ գ · 12 ։ 13 ։

Գ Ր Օր · դ · 20 ։ Ցես · ժա · 23 ։ ժբ · 1 ։

Դ Ցես · իբ · 4 ։

Ե Ր Օր · դ · 12 ։ 15 ։ 16 ։ 18 ։ Ցես · ա · 15 ։ ժդ · 8 ։ 32 ։ իբ · 4 ։ 9 ։

Զ Ծն · դ · 7 ։ ելք · 16 ։ Նա-թի · 12 ։

Է Ելք 16 ։ 34 ։ ԼԸ ։

Ը Ցես · դ · 12 ։

Թ Ցես · ա · 13 ։

Ժ Ցես · ա · 14 ։

Ժ Ցես · ա · 13 ։

ն · ը · դԲ · 1452

Ա Ր Օր · դ · 12–17 · իբ · 8 ։ Ցես · ժբ · 6 ։ ժդ · 8 ։ իբ · 4 ։

Բ ԳԼ · իա · 24 ։ 33 ։ 35 ։

Գ Ելք 24 ։

Դ Գս · ւգ · 45 ։ 46 ։

Ե Ր Օր · բ · 36 ։

Զ Ելք 3 ։

Է ԳԼ · իա · 27 ։ Նա · ելք · 1 ։ Գս · իբ · 41 ։

Ը Ցես Ելք 3 ։ Եզ · իգ · 15 ։ Ցես · իգ · 7 ։

Թ Կ — ՚ — ՚ — ՚ — անուններ

Ժ Ծն · ժ · 23 ։

Ի Ր Օր · դ · 12 ։ 13 ։ 15 ։ Ցես · ժբ · 31 ։ ժգ · 1 ։

1491

Ա Ր Օր · դ · 14 ։ Ցես · ժդ · 30 ։ ա Մն · բ · 21 ։ 22 ։ 23 ։

Բ Ցուրբի զինուորներ · Դատ · ժ · 4 ։ դ Թագ · դ · 13 ։

Գ Ելք · ժբ · 2 ։ ժդ · 4 ։

Դ Ել · ժբ · 37 ։

Ե Ել · ժդ · 8 ։

Զ Ել · ժբ · 29 ։

Ն · Ք · ԳԿ · 1452

Ի Նե. · ժբ · 12 ։ ժբ · 11 ։ Նա · ժԹ · 1 ։ Ցպտա · ժբ · 8 ։

Ղե. · ժբ · 37 ։

Ի Նե. · ժգ · 20 ։

Ղե. · ժգ · 2 · 9 ։

Ի Նե. · ժգ · 22 ։ ժե ։ 22 ։ 23 ։

Ի Նե. · ժե · 21 ։

Ն Նե. · ժգ · 1 ։

Ղե. · ժե · 1 ։ ժԹ · 2 ։

1490

Ի Նե. · ժգ · 1 ։ ժԹ · 1 ։ 2 ։

Ի Գե. · ժա · 34 ։

Ն Գե. · ժա · 35 ։

Հ Գե. · ժգ · 1 ։

Ի Ցէրը անոնց աստուածներուն վրայ դատաստան բրաւ ։

5 Ղեւ Խթայէլի որդիքը Ռամաթան չուելով՝ Սոկբովթի իջևան բրին ։

6 Ու Ի Սոկբովթէն չուելով՝ անապատին Ծայրը եղած Ոթոմի իջևան բրին ։

7 Եւ Ոմթոմէն չուելով՝ դէպ՚ի Փհախիրոթ դարձան , որ Բէելզեփոնին դիմացն է , ու Մագդոլին առջևը իջևան բրին ։

8 Ե՚ Փհախիրոթին առջևէն չուելով , ու Ի ծովուն միջէն անցնելով՝ անապատը Էյա , և Ոթոմի անապատին միջ իրեք օրուան ճամբայ քալելով՝ Մռեայ իջևան բրին ։

9 Եւ Մռեայէն չուելով՝ Ի Եղիմ եկան . ու Եղիմի միջ տասներկու Ջուրի աղբիւր ու եօթանասուն արմաւենի կային . ու հոն իջևան բրին ։

10 Եւ Եղիմէն չուելով՝ Կարմիր ծովուն ջովը իջևան բրին ։

11 Եւ Կարմիր ծովէն չուելով՝ Ն Սին անապատը իջևան բրին ։

12 Եւ Սին անապատէն չուելով՝ Դափկա իջևան բրին ։

13 Եւ Դափկայէն չուելով՝ Եղուս իջևան բրին ։

14 Ու Եղուսէն չուելով՝ Ն Ռափիդիմ՝ իջևան բրին . ու հոն ժողովուրդին համար խմելու ջուր չկար ։

15 Եւ Ռափիդիմէն չուելով՝ Ի Սինայի անապատը իջևան բրին ։

16 Ու Սինայի անապատէն չուելով՝ Ի Կիբրոթ Հաթթաւա իջևան բրին ։

17 Եւ Կիբրոթ Հաթթաւայէն չուելով՝ Ն Հասերովթի իջևան բրին ։

18 Ու Հասերովթէն չուելով՝ Ո Րաթթամա իջևան բրին ։

19 Եւ Ռաթթամայէն չուելով՝ Ռեմմոն փարեց իջևան բրին ։

20 Ու Ռեմմոն փարեցէն չուելով՝ Լբնա իջևան բրին ։

21 Եւ Լբնայէն չուելով՝ Ռէսսա իջևան բրին ։

22 Ու Ռէսսայէն չուելով՝ Կհելաթա իջևան բրին ։

23 Եւ Կհելաթայէն չուելով՝ Սօփար լեռը իջևան բրին ։

24 Ու Սօփար լեռնէն չուելով՝ Քարադայէն չուելով՝ Մաքհելոթի իջևան բրին ։

25 Եւ Քարադայէն չուելով՝ Մաքհելոթի իջևան բրին ։

26 Ու Մաքհելոթէն չուելով՝ Թահաթի իջևան բրին ։

27 Եւ Թահաթէն չուելով՝ Թարա իջևան բրին ։

28 Ու Թարայէն չուելով՝ Մատեկա իջևան բրին ։

29 Եւ Մատեկայէն չուելով՝ Համմոնա իջևան բրին ։

30 Ու Համմոնայէն չուելով՝ Մօսերոթի իջևան բրին ։

31 Եւ Մօսերոթէն չուելով՝ Բանէյական իջևան բրին ։

32 Ու Ի Բանէյականէն չուելով՝ Ն Հորդադադ իջևան բրին ։

33 Եւ Հորդադադէն չուելով՝ Եոտերաթա իջևան բրին ։

34 Ու Եոտերաթայէն չուելով՝ Երբոնա իջևան բրին ։

35 Ու Երբոնայէն չուելով՝ Ե Գասիոն դաբեր իջևան բրին ։

36 Եւ Գասիոն դաբերէն չուելով՝ Ֆ Սին անապատը՝ այսինքն Կադէս իջևան բրին ։

37 Եւ Ֆ Կադէսէն չուելով՝ Հովը լեռը իջևան բրին , որ Եդոմի երկրին ծայրն է ։ 38 Ու Ն Ահարոն քահանան Ցէբոջը Հրամանովը Հովը լեռը ելաւ , և հոն մեռաւ , խթայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն երկուն քառասնաերրորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն առաջին օրը ։

39 Եւ Ահարոն Հովը լեռանը վրայ մեռած ատենը Հարիւր քսան ու իրեք տարեկան էր ։

40 Եւ Քանանու երկրին Հարաւային կողմը բնակող Ն Արադի Քանանեայ թագաւորը Խթայէլի որդւոցը գալը լսեց ։

41 Եւ Հովը լեռնէն չուելով՝ Սելմոնա իջևան բրին ։

42 Ու Սելմոնայէն չուելով՝ Փունոն իջևան բրին ։

43 Ու Փունոնէն չուելով՝ Ն Որովթի իջևան բրին ։

44 Եւ Ո Որովթէն չուելով՝ Մոավաբի սահմանին մէջ եղող Ն Իյէ Աբարիմ իջևան բրին ։

45 Եւ Իյէ Աբարիմէն չուելով՝ Գադոն դադ իջևան բրին ։

46 Ու Դիբոն դադէն չուելով՝ Գելմոն դիբլաթէմ իջևան բրին ։

47 Ու Գելմոն դիբլաթէմէն չուելով՝ Նաբաւեն առջևը Ն Արաբիմի լեռները իջևան բրին ։

48 Եւ Աբարիմի լեռներէն չուելով՝ Երիքովի դէմ՝ Յ Յորդանան մօտ՝ Մոավաբի դաշտերուն մէջ իջևան բրին ։ 49 Ու ետեւի անոնք Յորդանան մօտ Մոավաբի դաշտերուն մէջ իջևան բրին , Բեթհեսիմոթէն մինչև Աբելսատիմ ։

50 Եւ Տէրը Մոավաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դէմ՝ Յ Յորդանան մօտ խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով ,

51 Խթայէլի որդւոցը խօսէ ու անոնց բսէ , Հերբոր Յորդանանէն Քանանու երկիրը անցնիք , Ո Էն երկրին բոլոր բնակիչները ձեր առջևէն վռընտէք , ու անոնց բոլոր

Ն · Ք · ԳԿ · 1452

1453

Տ Ր Օր · ր · 8 ։ գ Թագ · ի · 26 ։ իր · 49 ։

Ֆ Գե · ի · 1 ։ իէ · 14 ։

Ֆ Գե · ի · 22 ։ 23 ։ իա · 4 ։

Ն Գե · ի · 25 ։ 28 ։ ր Օր · ժ · 6 ։ լր · 50 ։

Ն Գե · իա · 1 ։ ճշ ։

Ի Կ՚ · Քանանայի

Ա Գե · իա · 4 ։

Ն Գե · իա · 10 ։

Ա Գե · իա · 11 ։

Ն Գե · իա · 11 ։

Ա Գե · լր · 34 ։

Ա Երեմ · իր · 22 ։

Ն Գե · իա · 20 ։ ր Օր · լր · 49 ։

Ա Գե · իբ · 1 ։

Ր Գե · իե · 1 ։ Ցես · ր · 1 ։ Ր Օր · ե · 1 ։ 2 ։ իթ · 1 ։ Ցես · գ · 17 ։

Ա Եզ · իգ · 24 ։ 33 ։ լդ · 13 ։ ր Օր · ե · 2 ։ 5 ։ ժբ · 3 ։ Ցես · ժա · 12 ։ Դատ · բ · 2 ։

Ն. Ք. ՂԲ. 1452

պատկերաւոր կոթողները կործա-
նէք, և անոնց բոլոր թափծու
կուռքերը կործանէք, ու անոնց
53 բոլոր բարձր տեղերը փլցընէք։ Եւ
ան երկիրը ձեր իշխանութեանը
տակը անցընելով՝ անոր մէջը բնա-
կիք. քանզի ան երկիրը ձեզի տուի
54 որ ժառանգէք։ Եւ ÷ան երկիրը
վիճակով ժառանգէք ձեր տոհմե-
րուն համեմատ. շատուոր եղողին
ժառանգութիւնը շատ պիտի տաք,
ու քիչուոր եղողին ժառանգութիւ-
նը քիչ պիտի տաք. մէկ տեղի մը
վիճակը որու որ ելլէ, անոր ըլլայ
կալուածքը. ձեր հարցը ցեղերուն
55 համեմատ ժառանգէք։ Բայց թէ
որ ան երկրին բնակիչները ձեր առ-
ջևէն չվռընտէք, ան ատենը անոնց-
մէ ողջ թողուցածնիդ +ձեր աչքե-
րուն փուշեր, ու ձեր կողերուն
տատասկներ պիտի ըլլան. ու ձեր
բնակած երկրին մէջ ձեզի թշնա-
56 մութիւն պիտի ընեն։ Եւ պիտի
ըլլայ որ ինչ որ անոնց ընելու մը-
տածեր էի, նոյնը պիտի ընեմ ձեզի։

÷ Գլ. իզ. 53, 54, 55։

+ Յես. իդ. 13։ Դատ. բ. 3։ Սաղ. ճզ. 34, 36։ Տես Ել. իդ. 33։ Եզեկ. իբ. 24։

ԳԼ. ԼԴ

1 Երկրին սահմանները։ 16 Երկիրը բաժնելու համար որոշուած մարդոց անունները։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով, Իսրայէլի որդւոցը պա-
տուիրես ու անոնց ըսես, Երբոր
դուք ¬Քանանու երկիրը մտնէք,
ձեզի ժառանգութիւն իյնալու եր-
կիրը ասա պիտի ըլլայ, Քանանու
3 երկիրը իր սահմաններովը. Եւ
Բ ձեր հարաւային սահմանը Սին
անապատէն մինչև Եդովմ ըլլայ, և
ձեր հարաւային սահմանը արևել-
քէն՝ ÷Աղի ծովուն ծայրէն սկսի.
4 Ու ձեր հարաւային սահմանը ¬Ակ-
րաբիմի զառ 'ի վերը պտըտելով
մինչև Սին հասնի, ու ¬ՆԷ ելլելով
ԷԿադէս բառնեայի հարաւային
կողմը երթայ, ու ՀԱսար ադդա-
5 րէն ելլելով Ասեմոն հասնի. Եւ
Ասեմոնէն Է մինչև Եգիպտոսի հե-
ղեղատը պտըտելով՝ ծովուն մէջ
լմըննայ սահմանը։
6 Իսկ ձեր արևմտեան սահմանը մեծ
ծովն ըլլայ. ձեզի արևմտեան սահ-
ման ան ըլլայ։
7 Եւ ձեր հիւսիսային կողմի սահ-
մանը ասա ըլլայ. մեծ ծովէն մինչև
8 Ը Հովը լեռը նշանակէք. Հովը լեռ-
նէն Բ մինչև Եմաթ նշանակէք, ու
անկէ սահմանը մինչև ÷Սեդադ
9 հասնի. Եւ ան սահմանը մինչև
Զեփրոն ելլէ, ու ԷԱսար ենանի
մէջ լմըննայ. ձեր հիւսիսային սահ-
մանը ասա ըլլայ։
10 Եւ ձեր արևելեան սահմանին հա-
մար Ասար ենանէն մինչև Սեփամ
11 նշանակէք. Ու ասա սահմանը Ա-
յինի արևելեան կողմէն՝ Սեփամէն
ԼՌեբղա իջնէ. ու ասա սահմանը
արևելից կողմէն իջնելով՝ մինչև
ԻՔեներեթի ծովուն եզերքը հաս-
12 նի. Եւ ասա սահմանը Յորդանան
իջնէ, ու ÷Աղի ծովուն մէջ վեր-
ջանայ։ Երկիրը իր շրջակայ
սահմաններովը ձեզի ասա ըլլայ։
13 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոց
պատուիրեց ու ըսաւ. ¦Ասիկայ է
ան երկիրը որ դուք վիճակով պիտի
ժառանգէք, ինչպէս որ Տէրը հրա-
մայեց ինն ու կէս ցեղի տալու անի-
14 կայ. ՀՔանզի Ռուբենի որդւոց
ցեղը իրենց հարցը տուներուն հա-
մեմատ, ու Գադի որդւոցը ցեղը
իրենց հարցը տուներուն համեմատ,
և Մանասէին կէս ցեղը իրենց ժա-
15 ռանգութիւնը առին։ Ասա երկուք
ու կէս ցեղը իրենց ժառանգութիւ-
նը առին Երիքովին դիմացը Յոր-
դանանու ասդիի կողմը դէպ 'ի
արևելք։
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
17 սելով, Ասոնք են ան մարդոցը
անունները՝ որոնք երկիրը ժառան-
գութեան համար ձեզի պիտի բաժ-
նեն. ¦Եղիազար քահանան ու
18 Նաւէի որդին Յեսուն. Եւ ամէն
ցեղէն ալ մէյմէկ ՀԻշխան առնէք,
ան երկիրը ժառանգութեան բաժ-
19 նելու։ Եւ ան մարդոցը անուններ-
ը ասոնք են. Յուդայի ցեղէն
20 Յեփոնէի որդին Քաղէբ, Շմաւո-
նի որդւոց ցեղէն՝ Ամիուդի որ-
21 դին Սամուէլ, Բենիամինի ցեղէն
22 Քասղօնի որդին Ելդադ, Դանի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Եգղիի որ-
23 դին Բոկկի, Յովսեփի որդւոցմէ՝
Մանասէի որդւոց ցեղէն իշխան՝
24 Եփօտի որդին Անիէլ, Ու Եփրեմի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Սափաթա-
25 նի որդին Կամուէլ, Եւ Զաբու-
ղոնի որդւոց ցեղէն իշխան՝ Փառ-
26 նակի որդին Եղիսափան, Եւ Ի-
սաքարի որդւոց ցեղէն իշխան՝
27 Աղանի որդին Փաղտիէլ, Ու Ա-
սերի որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Սելօ-
28 միի որդին Աքիուդ, Ու Նեփ-
թաղիմի որդւոց ցեղէն իշխան՝
29 Ամիուդի որդին Փադայէլ։ Ա-
սոնք են ան մարդիկը որոնց Տէրը
հրամայեց, որ Քանանու երկրին
մէջ Իսրայէլի որդւոցը ժառանգու-
թիւն բաժնեն։

Ն. Ք. ՂԲ. 1452

Լ Գ Թագ. իզ. 33։ Երեմ. լթ. 5, 6։ Ի Բ Օր. գ. 17։ Յես. ժա. 2։ ժթ. 35։ Մատ. ժդ. 34։ Ղու. ե. 1։ ÷ Հմր 3։ ¦ Հմր 1։ Յես. ժդ. 1, 2։ ՀԳլ. լբ. 33։ Յես. ժդ. 2, 3։ ¦ Յես. ժդ. 1։ ժթ. 51։ Ղ Գլ. ա. 4, 16։

ԳԼ. ԼԵ

1 Ղևտացւոց տրուելու քառսունուութը քաղաքները՝ իրենց արուարձաններովը։ 6 Անոնցմէ վեցը ապաստանի քաղաքներ պիտի ըլլային։ 9 Մարդասպանութեան վրայով օրէնքներ։

— Ծն. ժէ. 8։ բ Օր. ա. 7։ Սաղ. հը. 55։ ճե. 11։ Եզեկ. խէ. 14։ Բ Յես. ժե. 1։ Տես Եզեկ. խէ. 13, ԸԸ։ ÷ Ծն. ժդ. 3։ Յես. ժե. 2։ ¬ Յես. ժե. 3։ Է Գլ. ժգ. 26։ լբ. 8։ Ղ Տես Յես. ժե. 3, 4։ Է Ծն. ժե. 18։ Յես. ժե. 4, 47։ դ Թագ. բ. 65։ Ես. իէ. 12։ Ը Գլ. լդ. 37։ Բ Գլ. ժդ. 22։ դ Թագ. ժդ. 25։ Ժ Եզեկ. խէ. 15։ Ի Եզեկ. խէ. 17։

Ն · ք · ՉԾ · 1451

31 Մարգասպանի մը համար փրկանք պիտի չընդունուիր ։

1 Լ Ե Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի դէմացը Յորդանանեան խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 — Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը , որ իրենց ժառանգութեան կալուածքէն Ղեւտացւոց բնակելու քաղաքներ տան . նաև քաղաքներուն բոլորտիքը եղած արուարձանները
3 Ղեւտացւոց տաք ։ Եւ քաղաքները բնակութեան համար ըլլան անոնց , ու արուարձանները անոնց արջառներուն , *հօտերուն ու բոլոր անասուններուն համար
4 ըլլան ։ Ու Ղեւտացւոց տալու քաղաքներնուդ արուարձանները քաղաքին պարիսպէն դուրս չորքհազարի հազարական կանգնուն ըլլան։
5 Թաղ-հա-Ռիւն ասնեան ։ Ուստի քաղաքին դուրը արեւելեան կողմէն երկու հազար կանգուն , հարաւային կողմէն երկու հազար կանգուն , արեւմտեան կողմէն երկու հազար կանգուն , ու հիւսիսային կողմէն երկու հազար կանգուն չափիք . և քաղաքը մէջտեղ պիտի ըլլայ . անոնց քաղաքներուն
6 արուարձանները ասանկ ըլլան ։ Եւ ձեր Ղեւտացւոց տալու քաղաքներէն Փիլը ապաստանի քաղաք ըլլալու որոշէք , որ սպաննողը հոն փախչի . ուասոնցմէ զատ քառասունեւերկու քաղաք տաք ։
7 Ղեւտացւոց տալու քաղաքներուդ ամէնը Քառասունեւութը քաղաք ըլլայ . զանոնք իրենց արուարձանն
8 ներովը տաք ։ Եւ ան քաղաքները որ Իսրայէլի որդւոցը կալուածքէն պիտի տաք , Հատորը եղողէն շատ՝ ու քիչը եղողէն քիչ առնէք . ամէն մէկը իր առած ժառանգութիւնը չափովը իր քաղաքներէն Ղեւտացւոց պիտի տայ ։
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
10 սելով , Իսրայէլի որդւոցը խօսիս ու անոնց ըսես , Երբոր Յորդանանէն հանուիք երկիրը անցնիք ,
11 Ձեզի քաղաքներ որոշէք , որոնք ապաստանի քաղաքներ ըլլան ձեզի , որ սխալմամբ մարդ զարնող սպան-
12 նողը հոն փախչի ։ Եւ ան քաղաքները ձեզի ապաստանարան ըլլան սրեան վրէժխնդիր եղողէն . ու սպաննողը դատաստանի համար ժողովրդին առջեւը չկենայ մինչ-
13 նի ։ Եւ ձեր տալու քաղաքներէն Փիլը ձեզի ապաստանի քաղաք ըլ-
14 լայ ։ Քաղաքներուն իրիկը Յորդանանու ափին կողմը տաք , ու քաղաքներուն իրիկը Քանանու երկրին մէջ տաք . Ա անոնք ապաս-
15 տանի քաղաքներ ըլլան ։ Ան վեց

քաղաքները Իսրայէլի որդւոցը ու հօտարականին և ձեր մէջը բնակող պանդուխտին ապաստանարան ըլլան . և ով որ սխալմամբ մարդ մեռցնէ , հոն փախչի ։
16 Իսկ թէ որ մէկ մը երկաթէ զօրաճիւռով մէկը զարնէ մեռցնէ , անիկայ մարդասպան է . մարդասպանը
17 անպատճառ պիտի մեռցուի ։ Կամ թէ որ ձեռքով զօրաճառելու փայտէղէն մնհատիճ մը զարնէ՝ որ մեռնի , անիկայ մարդասպան է . մարդասպանը
18 անպատճառ պիտի մեռցուի ։ Կամ թէ որ ձեռքով զօրաճառելու փայտէղէն մնհատիճ մը զարնէ՝ որ մեռնի , անիկայ մարդասպան է . մարդասպանը
19 պատճառ պիտի մեռցուի . Երեան վրէժխնդիրը պիտի մեռցնէ մարդասպանը . երբոր անոր հանդիպի՝
20 Թող մեռցնէ զանիկայ ։ Կամ թէ որ թշնամութեամբ հրէ մէկը , ու նենգութեամբ վրան բան
21 նետելով՝ զանիկայ մեռցնէ ու ըլլայ , Կամ թէ թշնամութեան պատճառաւ ձեռքովը զարնէ անոր՝ որ մեռնի , զարնողը անպատճառ մեռցուի . անիկայ մարդասպան է . արեան վրէժխնդիրը երբոր մարդասպանին հանդիպի , զանիկայ մեռցնէ ։
22 Բայց թէ որ յանկարծ ու հանդէպ թշնամութեան հրէ , կամ թէ առանց նենգութեան անոր
23 վրայ մէկ զօրաճիւռ մը նետէ , Կամ թէ առանց տեսնելու անոր վրայ ինչ և իցէ մնհատիճ քար մը ձգէ որ մեռնի , և անիկայ անոր թշնամին չէր , ու անոր չարիքը չէր ու-
24 զեր , Ժողովը պատնողին ու արեան վրէժխնդրին մէջտեղը աս օրէնքներուս համեմատ
25 դատաստան ընէ . Եւ ժողովը պիտի ազատէ սպանողը արեան վրէժխնդրին ձեռքէն , ու ժողովը զանիկայ նորէն իր ապաւինած ապաստանի քաղաքը դարձնէ . ու անիկայ հոն պիտի բնակի , մինչև որ սուրբ եղող օծուած քահա-
26 յապետը մեռնի ։ Բայց թէ որ սպաննողը իր ապաւինած ապաստանի քաղաքին սահմանէն անպա-
27 մ դուրս գայ , Ու արեան վրէժխնդիրը զանիկայ իր ապաստանի քաղաքին սահմանէն դուրս գտնէ , և արեան վրէժխնդիրը սպաննողը մեռցնելու ըլլայ , մնհատպարտ
28 չհամարի . Քանզի անիկայ իր ապաստանի քաղաքը նստելու էր , մինչև որ քահանայապետը մեռնէր . բայց քահանայապետին մեռնելէն ետքը սպաննողը իր կալուածքին
29 երկիրը դառնայ ։ Ասոնք ձեզի

Ն · ք · ՉԾ · 1451

Ե Գլ · ԺԵ · 16 ։

Ը Ել · ԻԱ · 12 , 14 ։ Ղեւ · Իզ · 17 ։ Բ Օր · ԺԹ · 11 , 12 ։

Ի Հմր 21 , 24 , 27 ։ Բ Օր · ԺԹ · 6 , 12 ։ Յես · Ի · 3 , 5 ։

Ժ Ծն · գ · 8 ։ Բ Թագ · գ · 27 ։ Ի · 10 ։ գ Թագ · Բ · 31 , 32 ։

Ն Ել · ԻԱ · 14 ։ Բ Օր · ԺԹ · 11 ։

Ա Հմր 12 ։ Յես · Ի · 6 ։

Ը Ել · ԻԹ · 7 ։ Ղեւ · իզ · 7 ։ Դե · գ · 3 ։ ԻԱ · 10 ։

Ե Գլ · ԻԲ · 11 ։

Ա Հմր 13 ։ Բ Օր · գ · 41 ։ Յես · Ի · 2 , 7 , 8 ։ ԻԱ · 3 , 13 , 21 , 27 , 32 , 36 , 38 ։

Բ Յես · ԻԱ · 41 ։

Գ Յես · ԻԱ · 3 ։

Դ Գլ · ԻԶ · 54 ։

Ե Բ Օր · ԺԹ · 2 ։ Յես · Ի · 2 ։

Զ Ել · ԻԱ · 13 ։

Է Բ Օր · ԺԹ · 6 ։ Յես · Ի · 3 , 5 , 6 ։

Ը Հմր 6 ։

Թ Բ Օր · գ · 41 ։ Յես · Ի · 8 ։

Ն · Ք · ԴԸ · 1451

դատաստանի կանոններ ըլլան ձեր ազգերուն մէջ — ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ ։

30 Ո՛վ որ մարդ կը մեռցընէ, ըստ պատնողը ։ վկաներուն բերնովը մեռցուի. բայց մարդ մը մեռցընելու համար, դէմ մէկ վկային վկայութիւնը բաւական չըլլայ ։

31 Եւ մահապարտ սպանողին կենացը համար փրկանք չառնէք. քանզի անիկայ անպատճառ մեռցուելու է ։

32 Ու ապաստանի քաղաքը փախչողին համար փրկանք չառնէք, որպէս զի անիկայ իր քաղաքը դառնայ նաեւ քահանային մահէն առաջ ։ Ուստի ձեր բնակած երկիրը չպղծէք, քանզի արիւնը՝ կը պղծէ երկիրը. ու անոր մէջը թափուած արիւնին համար երկրին բաւութիւն չըլլար, բայց եթէ անիկայ թափողին արիւնովը ։

34 Նոյնը ։ Ուրեմն ձեր բնակած երկիրը չպղծէք, որուն մէջտեղը ես պիտի բնակիմ. քանզի ես Տէրս կը բնակիմ Իսրայէլի որդւոց մէջը ։

Ն · Ս · ԴԸ · 38 · ՄԱՐ · Ղ · 11 ։

Ե · ՕՇ · Թ · 6 ։

Ղ · Ա · Ժ · 25 · Ը ՕՐ · ԻԱ · 23 ։

Ե · ԵՂ · ԻԹ · 45 · 46 ։

ԳԼ · Լ Զ

1 Ժառանգութիւն ունեցող աղջիկը 5 իր ցեղէն եղող մէկու մը հետ պիտի կարգուէր, 7 որ չըլլայ թէ ժառանգութիւնը ան ցեղէն վերնայ ։ 10 Սալպատին աղջիկները իրենց հօրեղբօրորդւոցը հետ կ'ամուսնանան ։

1 Եւ Յովսեփի որդւոցը տոհմերէն Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն — Գաղաատին որդւոց տոհմին իշխանները մօտեցան, ու Մովսէսին առջեւը և Իսրայէլի որդւոց նահապետաց թեանց իշխանաց 2 ներկայ առջեւ խօսեցան, ու ըսին, Տէրը մեր տիրոջը հրամայեց, որ երկիրը Իսրայէլի որդւոցը վիճակով ժառանգութիւն տայ. ու Տէրը մեր տիրոջը հրամայեց, որ մեր եղբօրը Սալպատին ժառանգութիւնը անոր աղջիկներուն տայ.

3 Ընդ որ թէ որ անոնք Իսրայէլի որդւոց — ցեղի մը որդւոցը կնիկ ըլլան, անոնց ժառանգութիւնը մեր հայրերուն ժառանգութենէն պիտի վերնայ. ու որ շեղի մարգոց որ ինկ ըլլան, ան ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնուի, ու մեր ժառանգութեանը վիճակէն պիտի վերնայ ։

4 Կէն պիտի վերնայ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը Տ Յովելեան տօնէն, անոնց ժառանգութիւնը իրենց եղբայրներուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնուի. ու — Երոմով անոնց ժառանգութիւնը մեր հայրերուն ցեղին ժառանգութենէն պիտի վերնայ ։

5 Եւ Մովսէս Տէրոջը հրամանաւ Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց ու ըսաւ, Յովսեփի որդւոց ցեղը Ի շիտակ կը խօսի ։ Սալպատին աղջիկներուն վրայով Տէրոջը հրամայած ու ըսած խօսքը սա է. Որոնց որ կը հաճին անոնք, թող անոնց կնիկ ըլլան, Ըմիայն թէ իրենց հօրը ցեղէն եղողներուն կնիկ ըլլան.

7 Որպէս զի Իսրայէլի որդւոց ժառանգութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի. քանզի Իսրայէլի որդւոց ամէնքն ալ Ի իրենց հայրերուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի յա-

8 ռին ։ Եւ ամէն աղջիկ՝ որ Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն մէջ մէկ կալուածքի մը ժառանգ կ'ըլլայ, իր հօրը ցեղէն եղող մէկու մը կնիկ ըլլայ, որ Իսրայէլի որդւոց ամէն մէկը իր հայրերուն ժառանգու-

9 թիւնը ժառանգէ. Եւ ժառանգութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի. բայց Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն ամէն մէկը իր ժառանգութեանը յարի ։

10 Եւ Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ հրամայեց, Սալպատին աղջիկները

11 անանկ ըրին ։ Քանզի Սալպատին աղջիկները՝ Մաալա, Թերսա, Եգղա, Մեղքա ու Նուա իրենց հօրեղբօրորդւոցը հետ ա-

12 մուսնացան ։ Այսպէս Յովսեփեան Մանասէի որդւոց տոհմերէն ընդունելու կնիկ եղան. ու անոնց ժառանգութիւնը իրենց հօրը ցեղին Ա ազգատոհմին մէջ մնաց ։

13 Ասոնք են ան պատուիրանքները ու դատաստանները, որ Տէրը Բ Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի դէմ Յորդանանու մօտ՝ Մովսէսին ձեռքովը Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց ։

Ն · Ք · ԴԸ · 1451

Դ · Ղ · ԻԱ · 10 ։

Ե Գ · ԻԱ · 12 ։

Ե Դ Թուոց · Ժ · ԻԱ · 3 ։

Ը Ա Ն · ԻԳ · 22 ։

Ը Գ · ԻԳ · 17 · 50 ։

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քառասներորդ տարւոյն վերջը՝ Մովսէս խրատ-
պատուէրով խօսելով համաձայնութեամբ կը
պատմէ 6 Աստուծոյ խօսամիութիւնը, 13 իշխան-
ներ կարգելը, 19 երկիրը լրտեսելու համար
մարդ խրկելը, 34 անոնց անհաւատութեանը
պատճառով Աստուծոյ բարկութիւնը, 41 և
անոնց անհնազանդութիւնը։

1 Ասոնք են ան խօսքերը որ Մովսէս
բոլոր Իսրայէլին զրուցեց՝ Յոր-
դանանու ափերուն կողմը անապա-
տին մէջ՝ ուր Սուփին դիմացի դաշտը՝
Փառանի, Տոփելի, Լաբանի, Ա-
սերովթի ու Տիզահաբի միջտեղն
2 է։ (Քորեբէն Բմինչև Կադէս
բառնեայ տասնումէկ օր է Սէիր
3 լեռանը ճամբայով։) Արդ Էբա-
ռասներորդ տարին միւսասներորդ
ամսուն առաջին օրը՝ Մովսէս Իս-
րայէլի որդւոցը զրուցեց ինչ որ
Տէրը անոր պատուիրեր էր անոնց
4 համար, Հեսբոնի մէջ բնակող
Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորը և
Աստարովթի՝ — Եդրայիի մէջ
բնակող Բասանի Ովգ թագաւորը
5 զարնելէն ետքը։ Յորդանանու ա-
դիի կողմն Մովաբի երկրին մէջ
Մովսէս սկսաւ այս օրէնքը յայտ-
նել, բսելով,
6 Մեր Տէր Աստուածը Քորեբի
վրայ մեզի խօսեցաւ ու բսաւ, Դա
7 լեռը կենաքիդ Հերիք է։ Դարձէք
չուեցէք ու գացէք Ամորհացւոց
լեռը, և անոր ամէն շրջակայ տե-
ղերը, դաշտերը, լեռները, ու հո-
վիտները, և հարաւային կողմը, ու
ծովեզերքը, Քանանացւոց երկիրը
ու Լիբանան, մինչև մեծ գետը՝ Ե-
8 փրատ գետն է։ Ընդ ան երկի-
րը ձեր առջեւը դրի. գացէք ու ժա-
ռանգեցէք ան երկիրը, որ Տէրը
ձեր Հայրերուն՝ Աբրահամին, Իսա-
հակին ու Յակոբին երդում բրաւ
որ տայ անոնց և անոնցմէ ետքը
անոնց զաւակներուն։
9 Եւ Բան ատենը ես ձեզի խօսեցայ
ու բսի, Ես միայնակ չեմ կրնար ձեզ
10 տանիլ. Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ
շատցուց, և ահա Դուք այսօր
երկնից աստղերուն չափ շատ էք։
11 Ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը
ձեր հազարապատիկ աւելց-
րնէ ձեզ, ու Ձեզի բսածին պէս
12 ձեզ օրհնէ։ Ես միայնակ ի՞նչպէս
կրնամ ձեր նեղութիւնը՝ ձեր բե-
ռը ու հակառակութիւնը կրել։
13 Դուք ձեր ցեղերէն իմաստուն
ու հանճարեղ և անուանի մարդիկ
տուէք, ու ես անոնք ձեր վրայ
14 իշխաններ կեցընեմ։ Իակ դուք
ինձի պատասխան տուիք ու բսիք,
Ան բսած խօսքդ բնելը աղէկ է։
15 Ուստի ես ձեր ցեղերուն երեւելի-
ները իմաստուն ու անուանի մար-
դիկ առի, և զանոնք ձեր վրայ
իշխաններ կարգեցի, Հազարապետներ,
հարիւրապետներ, յիսնապետներ,
տասնապետներ ու ոստիկաններ։
16 Եւ ան ատենը ձեր դատաւորնե-
րուն պատուիրեցի բսելով, Ձեր
եղբայրներուն դատերը մտիկ րրէք,
ու ամէն մարդուն դատը՝ թէ իր
հզբօրը հետ ըլլայ և թէ օտարա-
կանի հետ, Անդամութեամբ դա-
17 տեցէք. Դատաստանի մէջ աչա-
ռութիւն չընէք, պզտիկին՝ մեծի
պէս մտիկ ընէք, բնաւ մարդու մը
երեսէ չքաշուիք. քանզի Դատաս-
տանը Աստուծոյ է. ու ձեզի դը-
ժուար երեցած դատը Ինծի ներ-
կայացուցէք, որ անիկայ մտիկ ը-
18 նեմ։ Եւ ան ատենը ձեր ամէն ը-
նելու բաները ձեզի պատուիրեցի։
19 Ետքը Քորեբէն չուեցինք, ու
ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մե-
զի պատուիրեր էր, Ամորհացւոց
լեռանը ճամբով ան ձեր տեսած
բոլոր մեծ ու ահաւոր անապատին
անցանք, ու Մինչև Կադէս բսա-
20 նեայ եկանք։ Եւ ձեզի բսի, Դուք
Ամորհացւոց լեռը եկաք, որն որ
մեր Տէր Աստուածը մեզի կու տայ։
21 Նայէ, քու Տէր Աստուածդ երկի-
րը քու առջեդ դրաւ. Ելլէ՛ երկի-
րը ժառանգէ՝ ինչպէս որ քու
Հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի
բսաւ. Մի վախնար ու մի զար-
հուրիր։
22 Եւ դուք ամէնքդ իմ քովս եկաք,
ու ինծի բսիք, Մենք առաջ մար-
դիկներ խրկենք, որ երկիրը լրտե-
սեն մեզի համար, ու մեզի դան
պատմեն թէ ինչ ճամբով հոն պի-
տի երթանք, ու ինչ քաղաքներու-
23 մէջ պիտի մտնենք։ Եւ ես խօսքը
ինծի հաճոյ թուելով, Ձեզմէ

Ն · Ր · Գ · 1451

Ե Ելս · Ժէ · 21 ; Թուս · Ժ · 16 ; 17 ։

Ը Ելս · Ժէ · 25 ։

Ղ Ել · Ի Գ · 22 ; Ն Գ · Ժգ · 18 ; Ցօ · Է · 24 ։

Ղ Ղ · Ժէ · 15 ; Գ · Ժգ · 19 ; աթագ · Ժգ · 7 ; Ա-ռակ · Իգ · 23 ; Ցակ · Բ · 1 ։

Ա Մ Ե · Ժէ · 6 ։

Ի Ել · Ժբ · 22 ; 26 ։

1490

Ա Թուս · Ժ · 12 ; Գ · Բ · 15 ; Երեմ · Բ · 6 ։

Ե Թուս · Ժգ · 27 ։

Ը Ելս · ա · 9 ։

Ա Թուս · Ժգ · 4 ։

1490

Ն · Ր · Գ · 1451

Ա Ցօ · Ժ · 10 ; Իր · 4 ; 7 ։

Բ Թուս · Ժգ · 27 ; Գ · Թ · 23 ։

Գ Թուս · Լգ · 38 ։

Դ Թուս · Իա · 24 ; 33 ։

Ե Թուս · Իա · 33 ; Ցօս · Ժգ · 12 ։

Զ Ել · Ը · 1 ։

Է Ելս · Ել · Ժէ · 1 ; Թուս · Ժ · 11 ։

Ը Ելս · Ժբ · 7 ; Ժէ · 18 ; Ժէ · 7 ; 8 ; Իգ · 4 ; Իր · 13 ։

Թ Ել · Ժբ · 18 ; Թուս · Ժ · 14 ։

Ժ Ծն · Ժբ · 5 ; Գ · Ժ · 22 ; Իր · 62 ։

ԺԱ Թուս · Իգ · 3 ։

ԺԲ Ծն · Ժբ · 5 ; Իր · 17 ; Իգ · 4 ; Ել · Ր · 13 ։

ԺԳ Դ Թուս · Ը · 8 ; 9 ։

Ն · ք · ՊԾ · 1451

Ել 23 · 24 · 25 ·

պ Թագ · ԺԹ · 28 ·

Ջ Թագ · ԺԹ · 1—4 Պար · ՃԳ · 24 · 25 ·

— Գէ · Թ · 28 ·

ա Ցեռ · ր · 11 ·

Ջ Թագ · ԺԹ · 29 · 32 · 33 · 34 · Գէ · Թ · 1 · 2 ·

ա Թագ · ԺԹ · 29 ·

ր Եզ · ԺԹ · 14 · 25 · Նեհ · գ · 20 ·

ց Եզ · ԺԹ · 4 · Գէ · ր · 11 · 12 · Նա · Նգ · 3 · 4 · կգ · 9 · Ամ · ԺԱ · 3 · Տէս Գար · ԺԹ · 18 ·

— Պագ · ՃԳ · 24 · Ցեռ · 5 ·

ֆ Եզ · ԺԹ · 21 · Պագ · Ղբ · 14 ·

ֆ Թագ · Ի · 33 · Եզեկ · ի · 6 ·

ֆ Գէ · ր · 14 · 15 ·

Ֆ Թագ · ԺԹ · 22 · 23 · Պագ · զե · 11 ·

ա Թագ · ԺԹ · 24 · 30 · Ցեռ · ԺԹ · 9 ·

1491

Բ Թագ · ԺԹ · 24 ·

ֆ Թագ · ի · 12 · ԻԿ · 14 · Գէ · գ · 20 · գ · 21 · ԼԳ · 4 · Պար · ՃԳ · 32 ·

Ջ Եզ · ԽԳ · 13 · ԼԳ · 11 · Ցէս ա Թագ · ԺԹ · 22 ·

Ն Թագ · ԺԹ · 30 ·

Ղ Թագ · ԻԿ · 18 · 19 · Գէ · լա · 7 · 23 ·

Ն Թագ · ԺԹ · 31 ·

Ը Թագ · ԺԹ · 3 ·

տասաւերկու մարդ առի , ամէն մէկ
24 ցեղէն մէկական մարդ : Եւ Նաւնէ գացին՝ լեռը ելան , ու մինչև Նաքոզի ձորը հասան , ու ան Էշէէրը
25 լրտեսեցին : Եւ ան երկրին պատղէն ձեռքերնին առնելով մեզի բերին , ու մեզի զրուցելին ըսելով , Ո՞ղեկ է այն երկիրը որ մեր Տէր
26 Աստուածը մեզի կու տայ : Չկայց դուք չուզելիք երթալ , ու ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին դէմ դրիք .
27 Եւ ձեր վրանները մէջ տրտնջելով ըսիք , Տէրը մեզի առելուն համար Եգիպտոսի երկրէն մեզ դուրս հանեց , որ մեզ Ամորհացոց ձեռքը մատնէ , ու մեզ կորսնցնէ .
28 Նէ : Ո՞ւր պիտի երթանք . մեր եղբայրները մեր սիրտերը թուլցուցին , որովհետև ըսին , Հոն ազգը մեզմէ մեծ ու բարձրահասակ է , քաղաքները մեծ , ու մինչև երկինքը պարսպատ են , ու հոն նաև
29 Նեփղիմի որդիքը տեսանք : Եւ ես ըսի , Մի զարհուրիք ու մի՛
30 Ննդրէ՛ մի՛ վախնար . Ձէր Տէր Աստուածը որ ձեր առջևէն կ՚երթայ , անիկայ ձեզի համար պիտի պատերազմի , ինչպես որ Եգիպտոսի մէջ ձեր աչքերուն առջևը ձեզ
31 դի բռաւ : Ու անապատին մէջն ալ տեսաք որ , ինչպես մարդ մը իր զաւակը կը տանի , քու Տէր Աստուածդ ալ քու բոլոր քալած ճամբաներուդ մէջը մինչև սա տեղ
32 գալդ բեզ անանկ տպրաւ : Եւասով ալ ձեր Տէր Աստուածոյն չհաւատացիք ,
33 Որ անիկայ ճամբուն մէջ ձեր առջևէն կ՚երթար ձեզի իջևանելու տեղ փնտռելու համար , գիշերը կրակի մէջ երթալու ճամբանիդ ձեզի ցուցընելով , ու ցորեկն ալ ամպի մէջ : Եւ Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսելով բարկացաւ , ու երդում ընելով բսաւ ,
35 Նէ՛ս մարդոցմէն՝ սա անօրէն ազգէն բնաւ մարդ մը պիտի չտեսնէ ան բարի երկիրը՝ որն որ ձեր Հայրերուն տալու երդում ըրի .
36 Բայց միայն Գերոնէի որդին Քաղէբ պիտի տեսնէ ան , ու անոր կոխած երկիրը իրեն ու իր որդոց պիտի տամ , որովհետև Հանիկայ կատարելապէս Տէրոջը հետևեցաւ :
37 Ձեզի համար Տէրը ինծի ալ բարկացաւ՝ ու բսաւ , Դուն ալ
38 Հոն պիտի չմտնես . Ես՝ Հեսու սպասաւորդ Նաւէի որդին Ցեռու՝ անիկայ հոն պիտի մտնէ . Հզօրացուր անիկայ , վասն զի ան Իսրայէլ անիկայ պիտի ժառանգեցնէ իսրայէլին :
39 բայէլին : Եւ ան ձեր պզտիկ տղաքը որոնց համար Հ՚ըսիք թէ աւար պիտի ըլլան , ու ան ձեր որդիները որ այսօր Հաղէկը ու դէշը չեն ճանչնար , անոնք պիտի մտնեն հոն . անոնց պիտի տամ ան Էրէէրը , ու անոնք պիտի ժառանգեն ան :
40 Բայց դուք նո դարձէք , ու կարմիր ծովուն ճամբային դէպ՝ ի անապատը չուեցէք :
41 Նէրբ դուք պատասխան տուիք ու ինծի ըսիք , Մենք Տէրոջը առջևը մեզ դործեցինք . մենք պիտի ելլենք պատերազմինք , ինչպես որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեց . ու ամէն մէկերնիդ իր պատերազմական դէնքերը առնելով՝ թեթեւամտութեամբ ուզեցիք լեռը ելլել :
42 Ըսի : Եւ Տէրը ինծի բսաւ , Անոնց ըսէ , Մի ելլէք ու մի պատերազմիք , քանզի ես ձեր մէջը չեմ . չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջևը ջարդ
43 դուք : Ես ալ ձեզի խօսեցայ , բայց դուք մտիկ չըրիք , հապա Տէրոջը հրամանին դէմ դրիք , և էյամատութիւն ընելով լեռը ե-
44 լար : Ու ան լեռանը վրայ բնակող Ամորհացիները ձ՚ձեզ դուռնելու պէս ձեր դէմ ելլելով ձեզ հալածեցին , ու Սէիրի մէջ ձեզ զարկին մինչև
45 Հորմա : Եւ դառնալով Տէրոջը առջևը լացիք , սակայն Տէրը ձեր ձայնը չլսեց , ու ձեզի ականջ
46 չդրաւ : Եւ կաղեսի մէջ շատ օրեր կեցաք , օրշափ օրեր որ հոն կեցաք :

Գ Լ · Բ

1 Ա՚ետկէս իր խօսքը շարունակելով կը պատմէ Թէ Աստուած ինչպես արդիւնց Խորհրդոցները որ Եգիպտացւոց ; 9 Ա՚ետքացւոց ; 17 և Ամմոնացւոց հետ պատերազմ չընելու ; 24 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին յաղթուելը :

1 Ուն առնեք եւս զարձանք ու կարմիր ծովուն ճամբային դէպ՝ ի անապատը չուեցինք , ինչպես որ Տէրը ինծի բսեր էր , ու շատ օրեր Սէիր լեռանը բոլորտիքը պտրտեցինք :
2 Ցաքս : Եւ Տէրը ինծի խօսեցաւ
3 ու բսաւ , Բաւ հերիք է սա լեռանը բոլորտիքը պտրտելնիդ . հիւսիսա-
4 յին կողմը զարձէք : Եւ ժողովուրդին պատուիրէ ու բսէ , Դուք Հիմա Սէիր բնակող ձեր եղբարցդ Եսաւի որդւոցը սահմանին պիտի անցնիք . անոնք ձեզմէ պիտի վախնան , բայց դուք մեծապէս զգուշա-
5 ցէք . Անոնց հետ մի ծեծկտիք , քանզի ես ձեզի անոնց երկրէն մէկ ոտնաթաթի տեղ մըն ալ տալու չեմ , որովհետև Սէիր լեռը Եսաւին
6 ժառանգութիւն տուեր եմ : Կերակուր ստակով ծախու առնէք անոնցմէ և ուտէք , և ջուրն ալ ստակով ծախու առնէք անոնցմէ
7 ու խմէք , Քանզի քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքիդ ամէն գործքերուն մէջ օրհնեց քեզ . ա-

Ն · ք · ՊԾ · 1451

Բ Եզ · ի · 15 · 16 · Հով · Ի · 11 ·

Ջ Թագ · ԺԹ · 25 ·

Ն Թագ · ԺԹ · 40 ·

* Կամ՝ ժողովեցաք ձեր պատերազմական զէնքերը առնելով

Ն Թագ · ԺԹ · 42 ·

Ն Թագ · ԺԹ · 44 · 45 ·

Ջ Պագ · ՃԺ · 12 ·

Ն Թագ · ԺԹ · 26 , ԾԸ · ի · 1 · 22 · Դատ · ԺԹ · 17 ·

ա Թագ · ԺԹ · 25 · Գէ · ա · 40 ·

Բ Ցէս Հին · 14 ·

Ֆ Թագ · ի · 14 · ԾԸ ·

Ֆ Ծն · ԼԴ · 8 · Ցեռ · ԻԳ · 4 ·

Ն. Ք. ՂԲ. 1451

Ի Գլ. Բ. 2, 3, 4։
Ղ Դատ. Ժա. 18։
Ի Գ Թագ. Թ. 26։
Ը Թու. Իա. 28։
Բ Ծն. Ժթ. 36, 37։
Ժ Ծն. Ժդ. 5։
Ի Թու. Ժդ. 23, 34։ Գլ. Թ. 2։
Լ Հմր 22։ Ծն. Ժդ. 6։ Լզ. 20։
Ի Թու. Իա. 12։
Ժ Թու. Ժդ. 27։
Ի Թու. Ժդ. 33։ Իզ. 64։
Հ Թու. Ժդ. 35։ Գլ. Ա. 34, 35։ Եզեկ. Ի. 15։
Ն Սաղ. Հր. 33։ Ճզ. 26։
Ղ Ծն. Ժթ. 38։
Ճ Տես Ծն. Ժդ. 5։
Մ Տես Հմր 10։

նիկայ դիտէ որ դուն ասա մեծ անապատին մէջ կը պտըտիս. Էքու Տէր Աստուածդ ասա քառասուն տարին քեզի հետ էր, ու բանի մը պակսութիւն չքաշեցիր։

8 Ղ Ուստի մենք մեր եղբայրներուն՝ Եսաւի որդւոցը քովէն՝ որոնք Սէիր կը բնակէին, դաշտի ճամբայէն՝ Ի Ելաթէն ու Գասիոն գաբերէն անցանք. ու անկէ դառնալով՝ Մովաբի անապատին ճամբայէն անցանք։

9 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Մովաբացւոց թշնամութիւն մի՛ ըներ, ու անոնց հետ պատերազմ մի՛ ըներ. քանզի անոնց երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ, որովհետև Ը Արը Բ Ղոզտի որդւոցը ժառանգութիւն տուի։ (Ան տեղը առաջուց Ժ Էմիմները կը բնակէին, որոնք մեծ ու շատուոր, ու Ի Ենակիմներուն պէս երկայնահասակ ազգ մըն էին.

11 Անոնք ալ Ենակիմներուն պէս հսկաներ կը սեպուէին. ու Մովաբացիք

12 զանոնք Էմիմ կը կոչէին։ Եւ Սէիրի մէջ առաջուց Լ Քոռեցիք կը բնակէին, բայց Եսաւի որդիքը զանոնք վռընտելով ու իրենց առջևէն զանոնք ջարդելով՝ անոնց տեղը բնակեցան. ինչպէս որ Իսրայէլացիք ըրին իրենց ժառանգութեանը երկրին, որն որ Տէրը ա-

13 նոնց տուաւ։) Հիմա ելէք Ի Զարեդ ձորէն անցէք. ու մենք Զարեդ ձորէն անցանք։

14 Մեր պտըտած օրերը՝ Ժ Կադէս բառնեայէն ԷԼԷԼԷՆ մինչև Զարեդ ձորէն անցնելնիս՝ երսունուութը տարի ԷՂԱ. Ի մինչև որ բանակին մէջէն պատերազմող մարդոց ան բոլոր ազգը հատաւ, Հ ինչպէս որ

15 Տէրը անոնց երդում ըրեր էր։ Եւ զանոնք բանակին մէջէն բնաջինջ ընելու համար՝ Ն Տէրոջը ձեռքն ալ անոնց վրայ էր, մինչև որ անոնք

16 հատան։ Ու երբոր բոլոր պատերազմող մարդիկը ժողովուրդին

17 մէջէն մեռան ու հատան, Տէրը ինծի

18 խօսեցաւ՝ ըսելով, Դուն այսօր Մովաբին սահմանը եղած Արէն պիտի

19 անցնիս, Ու Ամմոնի որդւոցը սահմանին պիտի մօտենաս. անոնց թշնամութիւն մի՛ ըներ, և անոնց հետ մի՛ ծեծկուիր. քանզի Ամմոնի որդւոցը երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ, որովհետև անիկայ Ղ Ղոզտի որդւոցը ժառանգու-

20 թիւն տուի։ (Ան ալ հսկաներու երկիր կը սեպուէր. առաջուց ան տեղը հսկաներ կը բնակէին. ու Ամմոնացիք զանոնք Զամզումիմ կը

21 կոչէին, Որոնք Ենակիմներուն պէս Մ մեծ ու շատուոր և երկայնահասակ ազգ մըն էին. բայց Տէրը

զանոնք բնաջինջ ըրաւ անոնց առջևէն, որ վռընտեցին զանոնք, և

22 անոնց տեղը բնակեցան. Ինչպէս որ Ս Սէիր բնակող Եսաւի որդւոցը համար ալ ըրաւ, երբոր Ն Քոռեցիները բնաջինջ ըրաւ անոնց առջևէն. և զանոնք վռընտեցին, ու անոնց տեղը բնակեցան մինչև ասա

23 օրս։ Եւ Ղ Աւացիները՝ որ մինչև Պ Գազա * գիւղաքաղաքներու մէջ կը բնակէին, զանոնք ալ Կափթորէն ելլող Ղ Կափթորացիք ջարդեցին, ու անոնց տեղը բնակեցան։)

24 Ելէք, չուեցէք ու Պ Առնոն ձորէն անցէք. ահա Եսեբոնի թագաւորը՝ Ամօրհացի Սեհոնը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի. սկսէ անիկայ ժառանգելու, ու ա-

25 նոր հետ պատերազմ ըրէ։ Ջ Այսօր քու անուանդ վախը ու սոսկումը բոլոր երկինքին տակը եղող ազգերուն վրայ պիտի սկսիմ դնել, անանկ որ քու համբաւդ լսողները քու երեսէդ դողան ու տագնապին։

26 Եւ Կադեմօթի անապատէն Եսեբոնի Սեհոն թագաւորին Ա խաղաղութեան խօսքերով դեսպան-

27 ներ խրկեցի՝ ըսելով, "Անցնիմ քու երկրէդ. † մեծ ճամբայէն" պիտի երթամ, ու աջ կամ ձախ

28 կողմը չեմ խոտորիր։ Կերակուրը ինծի ստակով ծախէ որ ուտեմ, ու ջուրն ալ ինծի ստակով տուր որ խմեմ. Հ միայն թէ ոտքերովս

29 անցնիմ. Ինչպէս որ Տ Սէիր բնակող Եսաւի որդիքը ու Ար բնակող Մովաբացիք ինծի ըրին. մինչև որ ես Յորդանանէն անցնիմ դէպ 'ի ան երկիրը, որն որ մեր Տէր Ա-

30 ստուածը մեզի պիտի տայ։ Բ Բայց Եսեբոնի Սեհոն թագաւորը չուզեց որ մենք անկէ անցնինք. ինչու որ Ց քու Տէր Աստուածդ Ա անոր հոգին խստացուցեր էր ու սիրտը կարծրացուցեր էր, որ զանիկայ քու ձեռքդ տայ, ինչպէս որ այսօր կը

31 տեսնես։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Ահա Ֆ Սեհոնը ու անոր երկիրը սկսայ քու ձեռքդ տալու. սկսէ անոր տիրելու, որ անոր երկիրը ժառանգես։

32 Ֆ Ուստի Սեհոն՝ ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը Յասսայի մէջ մեր դէմը ելաւ, որ մեզի հետ պատե-

33 րազմի։ Եւ Ս մեր Տէր Աստուածը զանիկայ մեր ձեռքը մատնեց, ու Ֆ մենք անիկայ և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժողովուրդը զարկինք.

34 Եւ նոյն ատենը անոր բոլոր քաղաքները առինք, ու անոր բոլոր քաղաքներուն մէջ եղած էրիկ մարդիկը, կնիկները ու տղաքները

Ն. Ք. ՂԲ. 1451

Յ Ծն. Լզ. 8։
Ն Ծն. Ժդ. 6։ Լզ. 20—30։ Հմր 12։
Չ Յես. Ժդ. 3։
Ա Երեմ. Իե. 20։
* Կամ՝ Ասերիմի
Չ Ծն. Ժ. 14։ Ամով. Թ. 7։
Պ Թու. Իա. 13, 14։ Դատ. Ժա. 18, 21։
Ջ Ել. Ժե. 14, 15։ Գլ. Ժա. 25։ Յես. Բ. 9, 10։
Ա Գլ. Ի. 10։
Ա Թու. Իա. 21, 22։ Դատ. Ժա. 19։
† Եբր. Ճամբայէն ճամբայէն
Ի Թու. Ի. 19։
Տ Տես Թու. Ի. 18։ Գլ. Իգ. 3, 4։ Դատ. Ժա. 17, 18։
Բ Թու. Իա. 23։
Ց Յես. Ժա. 20։
Ա Ել. Դ. 21։
Ֆ Գլ. Ա. 8։
Ֆ Թու. Իա. 23։
Ս Գլ. Է. 2։ Ի. 16։
Ֆ Թու. Իա. 24։ Գլ. Իթ. 7։

Ն. Ք. ՂԲ. 1451

— Գլ. Է. 2, 26։
Բ Գլ. Գ. 12։ Գ. 48։ Յես. Ժգ. 9։
Գ Սաղ. Խդ. 3։
Դ Ծն. Լբ. 22։ Թու. Իա. 24։ Գլ. Գ. 16։
Ե Հմր 5, 9, 19։

— Թու. Իա. 33, Եշ։ Գլ. Իթ. 7։
Բ Գլ. Ա. 4։
Գ Թու. Իա. 24։
Դ Թու. Իա. 35։
* ԵԲՐ. զանիկայ, որ անոր
Ե Գթագ. Դ. 13։
Զ Գլ. Բ. 24։ Սաղ. Ճլե. 10, 11, 12։ Ճլզ. 19, 20, 21։
Ե Գլ. Գ. 48։ Սաղ. Իթ. 6։

— կորսընցուցինք անոնցմէ մէկ մըն
35 ալ ողջ չթողուցինք. Միայն անա-
սունները ու առած քաղաքներնուս
36 աւարները մեզի առինք։ Բ Առնոն
ձորին եզերքը եղած Արոերէն ու
ձորին մէջը եղած քաղաքէն մինչև
Գաղաադ բնաւ մեզի դէմ դնող
քաղաք մը չեղաւ. Գ մեր Տէր Ա-
ստուածը ամէնն ալ մեր ձեռքը
37 մատնեց։ Միայն թէ Ամմոնի որ-
դւոցը երկրին, ու բոլոր Դ Յաբոկ
ձորին կողմերուն և լեռնային քա-
ղաքներուն, ու Ե մեր Տէր Աստու-
ծոյն բոլոր մեզի արգիլած տեղե-
րուն չմօտեցար։

ԳԼ. Գ

1 Մովսէս կը պատմէ Բասանի Ովգ թագաւո-
րին յաղթուիլը, 11 անոր մահիճին մեծու-
թիւնը, 12 Սեհոնին ու Ովգին երկիրները եր-
կուք ու կէս ցեղերուն տրուիլը, 23 և թէ ին-
քը ի՛նչպէս Քանանու երկիրը մտնելու ար-
տօնութիւն խնդրեր էր Աստուծմէ, 26 և թէ
Տէրը հրամայեր էր որ միայն հեռուէն տեսնէ։

1 Անկէ դարձանք՝ Բասանի ճամբան
ելանք, ու — Բասանի Ովգ թա-
գաւորը ինքը իր բոլոր ժողովուր-
դովը Բ Եդրայիի մէջ մեր դէմը ե-
2 լաւ պատերազմելու համար։ Եւ
Տէրը ինծի ըսաւ, Անկէ մի՛ վախ-
նար, վասն զի անիկայ ու անոր
բոլոր ժողովուրդը ու երկիրը քու
ձեռքդ կու տամ. ու անոր ալ՝
Եսեբոնի մէջ բնակող Գ Ամօրհա-
ցւոց Սեհոն թագաւորին ըրածիդ
3 պէս ըրէ։ Եւ մեր Տէր Աստուա-
ծը Բասանի Ովգ թագաւորն ալ
ու անոր բոլոր ժողովուրդը մեր
ձեռքը տուաւ. Դ և մենք անանկ
ջարդեցինք * զանոնք, որ անոնցմէ՝
4 մէկ մըն ալ ողջ չմնաց։ Եւ նոյն
ատենը անոր բոլոր քաղաքները
առինք. — քաղաք մըն ալ չմը-
նաց, որ անոնցմէ առած չըլլանք.
վաթսուն քաղաք՝ — Ե բոլոր
Արգովբի գաւառը՝ Բասանի մէջ
5 Ովգին թագաւորութիւնը։ Ա-
սոնց ամէնն ալ բարձր պարիսպնե-
րով, դռներով ու դռնափակներով
ամրացած քաղաքներ էին. անպա-
րիսպ քաղաքներէն 'ի զատ՝ — Ե
6 խիստ շատ էին։ Եւ զանոնք բնա-
ջինջ ըրինք, ինչպէս որ Զ Եսեբոնի
Սեհոն թագաւորը ըրինք; ամէն
քաղաքներու մէջ մարդիկը, կը-
նիկները ու տղաքները կորսընցընե-
7 լով. Սակայն բոլոր անասունները
ու քաղաքներուն աւարները մեզի
8 առինք։ Եւ ան նոյն ժամանակին՝
Յորդանանու անդիի կողմը եղող
Ամօրհացւոց երկու թագաւորնե-
րուն ձեռքէն առինք երկիրը Առ-
նոն ձորէն մինչև Հերմոն լեռը։
9 Սիդոնացիք Ե Հերմոնին Սարիոն

կ՛ըսէին, բայց Ամօրհացիք զանիկայ
10 Ը Սանիր կը կոչէին։ Բ Բոլոր դաշտի
քաղաքները՝ բոլոր Գաղաադը ու
Ժ բոլոր Բասանը մինչև Սելքա ու
Եդրայի՝ Բասանի մէջ եղած Ովգին
թագաւորութեանը քաղաքները
11 — Ի Քանզի Ի հսկաներուն † մը-
նացորդէն Լ միայն Բասանի Ովգ
թագաւորը մնացեր էր. ահա՛ անոր
մահիճը՝ որ երկաթէ մահիճ մըն է,
Ի Ամմոնի որդւոցը Ռաբբային մէջը
Կեցած է. երկայնութիւնը ինը կան-
գուն է, ու լայնութիւնը չորս
կանգուն է մարդու կանգունով։
12 Եւ նոյն ժամանակին մէջ ասա
մեր առած երկիրը՝ Ժ Առնոն ձորին
վրայ եղող Արոերէն մինչև Գաղա-
ադ լեռանը կէսը՝ Կ իր քաղաքնե-
րովը Ռուբենեանց ու Գադեանց
13 տուի. Հ Ու Գաղաադին մնացածը
ու բոլոր Բասանը՝ — Ովգին
թագաւորութիւնը — բոլոր Ար-
գովբի գաւառը՝ բոլոր Բասանին
հետ որ հսկայից երկիր կ՛ըսուէր,
14 Մանասէի կէս ցեղին տուի։ Ե-
Ն Մանասեան Յայիրը բոլոր Արգով-
բի գաւառը առաւ՝ Զ մինչև Գեսու-
րացւոց ու Մաքաթացւոց սահմա-
նը, ու Ճ անոնք իր անունովը մինչև
այսօր ‡ Բասան հաւօթ յայիր՝ կո-
15 չեց։ Մ Այսպէս Գաղաադը Մա-
16 քիրին տուի։ Եւ Գաղաադէն
մինչև Առնոն ձորը՝ (— Ձորին
մէջտեղը որ սահմանն է,) ու մին-
չև Ամմոնի որդւոցը սահմանը Ի Ճ
Յաբոկ ձորը՝ Ռուբենեանց Ն ու
17 Գադեանց տուի, Նաև դաշտը Յոր-
դանանու սահմանովը Չ Քեներե-
թէն — մինչև դաշտային ծովը՝ —
Ն Ն Չ մինչև Աղի ծովը, արևելեան
կողմը եղած Ասեդովթ փասգային
տակը։
18 Եւ ան ատենը ձեզի պատուիրե-
ցի ու ըսի, Ձեր Տէր Աստուածը
ասա երկիրը ձեզի ժառանգութիւն
տուաւ. — Պ դուք ամէնքդ որ
կտրիճներ էք, զէնքերնիդ առէք,
ու Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր եղբայր-
19 ներուն առջևը անցէք. Բայց ձեր
կնիկները՝ ձեր որդիները ու ձեր ա-
նասունները, (— ձեր անա-
սուններուն շատ ըլլալը գիտեմ,)
թող մնան ձեր քաղաքներուն մէջ՝
20 որոնք ես ձեզի տուի, Մինչև որ
Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս
հանգստացընէ, ու մինչև որ անոնք
ալ ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ
ձեր Տէր Աստուածը Յորդանանու
անդիի կողմը անոնց պիտի տայ.
ու ետքը Չ ձեզմէ ամէն մէկը դառ-
նայ իր ժառանգութեանը՝ որն որ
ես ձեզի տուի։
21 Ան ատենը — Յեսուին պատուի-

Ն. Ք. ՂԲ. 1451

Ը ա Մն. Ե. 23։
Բ Գլ. Գ. 49։
Ժ Յես. Ժբ. 5։ Ժգ. 11։
Ի Ծն. Ժգ. 5։
† Կամ՝ բազմութենէն՝
Լ Ամով. Բ. 9։
Ի Բ Թագ. Ժբ. 26։ Երեմ. Խթ. 2։ Եզեկ. Իա. 20։
Ժ Գլ. Բ. 36։ Յես. Ժբ. 2։
Կ Թու. Լբ. 33։ Յես. Ժբ. 6։ Ժգ. 8, Եշ։
Հ Յես. Ժգ. 29։
Ն ա Մն. Բ. 22։
Ղ Յես. Ժգ. 13։ Բ Թագ. Գ. 3։ Ժ. 6։
Ճ Թու. Լբ. 41։
‡ Ծ՝ Յայիրի գիւղաքաղաքներուն Բասանը
Մ Թու. Լբ. 39։
Յ Թու. Իա. 24։ Յես. Ժբ. 2։
Ն Բ Թագ. Իգ. 5։
Չ Թու. Լբ. 11։
Ա Գլ. Գ. 49։ Թու. Լբ. 11։ Յես. Ժբ. 3։
Չ Ծն. Ժգ. 3։
Պ Թու. Լբ. 20, Եշ։
Ջ Յես. Իբ. 4։
— Թու. Իէ. 18։

ն · ք · դԲ · 1451

բեցի՝ ըսելով , Քու աչքերդ տեսան ինչ որ ձեր Տէր Աստուածը աս երկու թագաւորներուն ըրաւ . ա-նանկ ալ պիտի ըլլի Տէրը ան ամէն թագաւորութիւններուն , որոնց
22 վրայ դուն պիտի երթաս" . Ան-նոնցմէ չվախնաք . վասն զի ձեր Տէր Աստուածը ինքը կը պատե-
23 րազմի ձեզի համար : Ես Հան ա-տունը Տէրոջը աղաչեցի ու ըսի ,
24 Ով Տէր Եհովայ , դուն սկսեցիր ծրաւ մեծութիւնդ ու քու զօրա-ւոր ձեռքդ քու ծառայիդ ցոյց-նելու . վասն զի երկնից մէջ կամ երկրիս վրայ ով է ան աս-տուածը , որ քու գործքերուդ ու քու զօրութեանդ պէս գործէ ըլ-
25 նելու կարող ըլլայ : Շնորհք ըրէ որ անցնիմ , ու Յորդանանու ան-դին կողմի բարի երկիրը , ան բարի լեռը ու Լիբանանը տեսնեմ :
26 Բայց Տէրը ձեր պատճառովը ին-ծի սրդոդելով՝ իմ խնդիրքս չըն-դունեց . և Տէրը ինծի ըսաւ , Ալ
27 հերիք է քեզի . ալ մի՛ըրեր այդ բանիս վրայ . Փասգայի գագաթը ելիր , ու դէպ ի արև-մուտք , հիւսիս , հարաւ ու արևելք աչքերդ վերցուր , ու քու աչքերովդ դիտէ . քանզի դուն աս Յորդա-
28 նանէն պիտի չանցնիս : Ու Ես-սուսին պատուէր տուր՝ անիկայ զօրացնէր , ու անոր սիրտ տուր . քանզի անիկայ պիտի անցնի աս ժողովուրդին առջեւ , և քու դի-տելու երկիրդ անիկայ պիտի ժա-
29 ռանգէ որ անոնց : Ու մենք Հովհորին մէջ բնեթփեղովրի դի-մացը նստանք :

ԳԼ · Դ

1 Մովսէս Աստուծոյ հնազանդելու կը յորդորէ իարայէլացիները · 41 ու Յորդանանու անդին կողմը երեք ապաստանի քաղաք կը զատէ :

1 Ու հիմա՝ ով Իարայէլ՝ իմ քեզի սորվեցուցած կանոններս ու դա-տաստաններս մտիկ ըրէ , որ կա-տարես՝ ողջ մնաք , ու մտնէք ժա-ռանգէք այն երկիրը՝ որն որ ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի կու-
2 տայ : Ձեզի պատուիրած խօսքիս վրայ բան մը չաւելցնէք , ու անկէ բան մը չպակսեցնէք , այլ ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանները պահէք , որոնք ես ձեզի կը պա-
3 տուիրեմ : Ձեր աչքերը տեսան ինչ որ Տէրը Բէելփեղովրին ըրաւ . վասն զի քու Տէր Աստուածդ Բէլ-փեղովրին ետեւէն գացող բոլոր մարդիկները ձեր մէջէն կորսնցուց :
4 Բայց դուք որ ձեր Տէր Աստուածդ յարեցաք , ամէնդդ այսօր ողջ էք :
5 Ահա ձեզի կանոններ ու դատաս-

տանքներ սորվեցուցի , ինչպէս որ իմ Տէր Աստուածս ինծի պատուիրեց , որ զանոնք՝ ի գործ դնէք ան երկրին մէջ , ուր որ պիտի մտնէք ժառան-
6 գելու համար : Ուստի դուք անոնք պահեցէք ու ըրէք . վասն զի ձեր իմաստութիւնը ու հանճարը ասոնք պիտի ըլլայ ազգաց առջեւ , որոնք աս բոլոր կանոնները լսելով՝ պիտի ըսեն , Իրաւցնէ աս մեծ ազգը իմաստուն ու հանճարեղ ժողովուրդ
7 մըն է : Քանզի Էր ազգ այնչափ մեծ է , որ Էր աստուածները իրեն մօտ ըլլան , ինչպէս որ մեր Եհովայ Աստուածը ձեզի ամէն բանի
8 մէջ՝ որ անկէ կը խնդրենք : Ու-ր ազգ այնչափ մեծ է՞ որ իմ այսօր ձեր առջեւը դրած աս բոլոր օրէնքիս նման արդար կանոններ ու-
9 դատաստաններ ունենայ : Միայն քեզ ազէկ նայէ , ու քու Էոգւոյդդ շատ զգուշութիւն ըրէ , որ Էչըլլայ թէ աչքերուդ տեսած բաները մո-նաս , և չըլլայ թէ կենացդդ բոլոր օրերուն մէջ քու սրտէդ ելլեն . այլ Բանոնք քու որդիներուդ ու որ-դւոդդ որդիներուն սորվեցընես :
10 Էն օրը որ դուն Քորէբ քու Տէր Աստուածդդ առջեւը կեցեր էիր , Տէ-րը ինծի ըսաւ , Ժողովուրդը ինծի ժողվէ , ու իմ խօսքերս լսել պիտի տամ անոնց , որպէս զի սորվին ինծմէ վախնալը որչափ օրեր որ երկրի վրայ պիտի ապրին , ու իրենց
11 որդիներուն ալ սորվեցընեն : Ու-դուք մօտեցաք՝ լեռանը տակը կայնեցաք . ու Էլեռը խաւարով , ամպով ու մանախուղով ծած-կուած , Էմինչև երկինքը՝ կրակով
12 կը բորբոքէր : Ես Տէրը կրակին միջէն ձեզի խօսեցաւ . Էդուք ձեր խօսքերուն ձայնը լսեցիք . ու նմա-նութիւն մը չտեսաք , Էբայց միայն
13 ձայն լսեցիք : Ես իր ուխտը՝ զոր պատուիրանքները ձեզի հմայցուց , ու պատուիրեց որ անոնք բնէք . և Էզանոնք երկու հատ քարէ տախ-
14 տակներու վրայ գրեց : Ես ալ ան-նոնք Տէրը ինծի պատուիրեց , որ ձեզի կանոններ ու դատաստաններ սորվեցընեմ , որ զանոնք՝ ի գործ դնէք ան երկրին մէջ , ուր որ պիտի մտնէք ժառանգելու համար :
15 Ուրեմն ձեր Հոգիներուն ազէկ զգուշութիւն ըրէք . որովհետև ան օրը որ Տէրը Քորէբ լեռը կրակին միջէն ձեզի խօսեցաւ , բնաւ Էնման-
16 նութիւն մը չտեսաք : Զբլլայ որ Էանօրինէք՝ ու Էձեզի կուռք մը Էկամ որ և իցէ բանի պատկերը՝ Էթէ արու և թէ էգի նմանութիւնը ,
17 կամ երկրի վրայ եղող անասունի մը նմանութիւնը , Էկամ օդին մէջ

ն · ք · դԲ · 1451

* ԵՔէր · որ զան հան կ'անցնիս ·
ᵃ ԵԼ · ԺԳ · 14 ։ Գլ · ա · 30 · ի · 4 ։
ᵇ ՏՏն բԼոր · ԺԲ · 8 ։ 9 ։
ᶜ Գլ · ԺԱ · 2 ։
ᵈ ԵԼ · ԺԱ · 11 ։ Բ Թագ · է · 22 ։ Պագ · Նա · 19 ։ Ձգ · 8 ։ ՄԹ · 6 · 8 ։
ᵉ ԵԼ · գ · 8 ։ Գլ · գ · 22 ։
ᶠ Թուա · ի · 12 ։ իԿ · 14 ։ Գլ · ա · 37 ։ ես · 2 ։ Լբ · 51 ։ 52 ։ ԼԳ · 4 ։ Պագ · Ձգ · 32 ։
ᵍ Թուա · իԿ · 12 ։
ʰ Թուա · իԿ · 18 ։ 23 ։ Գլ · ա · 38 ։ Լես · 3 ։ 7 ։
ⁱ Գլ · գ · 46 ։ ԼԳ · 6 ։

ᵃ Գլ · ԺԹ · 37 · ի · 8 ։ Բր · 31 ։ Գլ · ե · 1 ։ բ · 1 ։ Նեղկ · ի · 11 ։ Հոով · ժ · 5 ։
ᵇ Գլ · ԺԲ · 32 ։ Ցես · ա · 7 ։ Ա-ռակ · է · 6 ։ Ժող · ԺԲ · 18 ։ Ցպա · Բր · 18 ։ 19 ։
ᶜ Թուա · իս · 4 ։ ԼԸ ։ Ցես · Բր · 17 ։ Պագ · Ձգ · 28 ։ 29 ։

ն · ք · դԲ · 1451

ᵖ Ցար · Բբ · 28 ։ Պագ · ԺԹ · 7 ։ ԶԺա · 10 ։ Ա-ռակ · ա · 7 ։
ᵠ Բթագ · ե · 23 ։
ʳ Ցագ · իգ · 1 ։ Զաև · 18 ։ Ձոբ · 14 ։ Եա · ՅԱ · 6 ։
ˢ Ա-ռակ · գ · 23 ։
ᵗ Ա-ռակ · գ · 1 · 3 ։ գ · 21 ։
ᵘ Ծա · ԺԲ · 19 ։ Գլ · գ · 7 ։ Ժա · 19 ։ Պագ · Նբ · 5 · 6 ։ Եփես · գ · 4 ։
ᵛ ԵԼ · ԺԹ · 9 · 16 · ի · 18 ։ Նբբ · ԺԲ · 18 · 19 ։
ʷ Ել · ԺԹ · 18 ։ Գլ · ե · 23 ։
ˣ ԵՔէր · մին-չև երկինքն սիրաբ
ʸ Գլ · ե · 4 · 22 ։
ᶻ ՀՔր 33 · 36 ։
ᵃᵃ ԵԼ · ի · 22 ։ գ Թագ · ԺԹ · 12 ։
ᵇᵇ Գլ · ԻԹ · 9 · 11 ։
ᶜᶜ ԵԼ · ԼԳ · 28 ։
ᵈᵈ ԵԼ · իգ · 12 ։ ես · 18 ։
ᵉᵉ ԵԼ · իա · 1 ։ Գլ · Իբ · իգ ։
ᶠᶠ Ցես · իգ · 11 ։
ᵍᵍ Ել · ես · 18 ։
ʰʰ Ել · ԼՐ · 7 ։
ⁱⁱ ԵԼ · ի · 4 · 5 · ՀՔր 23 · Գլ · ե · 8 ։
ʲʲ Հոով · ա · 23 ։

Թ. Ը. ԳՁ. 1451

թոչուղ թեւաւոր թոչունէն մը նը-
18 մանու թիւնը, կամ երկրի վրայ սո-
ղոզուն մը նմանու թիւնը, կամ երկրին տակը ջուրերու մէջ եղող ձուկի մը նմանու թիւնը չի-
19 նէք։ Նաև չըլլայ որ աչքերդ երկինքը վերցընելով, ու արեւը կամ լուսինը կամ աստղերը՝ երկինքից բոլոր զարդը տեսնելով խաբուիս, ու երանց երկրպագու-թիւն ընես, և անոնք պաշտես. որովհետեւ քու Տէր Աստուածդ զանոնք բոլոր երկինքից տակը ե-ղող ազգերուն համար կարգաւորեց։
20 Բայց Տէրը ձեզ առաւ, ու Ձեզ երկաթի հնոցէն՝ Եգիպտոսէն հանեց, որ իրեն ան ա ժ ա ռ ա ւ ո ր ժ ո ղ ո վ ո ւ ր դ բլլաք, ինչպէս որ այսօր Ես։
21 Եւ Տէրը ձեր պատճառաւ ինձ սրդողելով երդում ըրաւ, որ Յորդանանէն չանցնիմ, ու չմտնեմ ան բարի երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ ժա-
22 ռանգելու համար։ Արդ Ես ա ն երկրիս մէջ պիտի մեռնիմ, ու Յորդանանէն պիտի չանցնիմ. բայց դուք պիտի անցնիք, ու ան բարի երկիրը պիտի ժառանգէք։
23 Զգոյշ կեցէք, չըլլայ որ ձեր Տէր Աստուածդին ձեզի հետ ըրած ուխտը մոռնաք, ու ձեզի կուռք մը չա՛ր ո՛ր և իցէ բանի մը նմանու թիւնը չընէք, որն որ քու Տէր Աստուածդ
24 քեզի արգիլեց։ Քանզի Տէրը Տէր Աստուածդ մաշող կրակ է. անի-կայ նախանձոտ Աստուած է։
25 Երբոր դուք որդիներ ու որդւոց որդիներ ծնանելու բլլաք, և ան երկրին մէջ շատ տարի նստելու բլ-լաք, ան տաներ թէ որ անօրի-նէք, և կուռք մը չա՛ր ո՛ր և իցէ բանի նմանու թիւնը չընէք, ու չարը Տէր Աստուածդին առջեւ չա-րու թիւն ընէք ու զանիկայ բար-
26 կացընէք, Ես այսօր երկինքը ու երկիրը ձեզի վկայ կը բռնեմ, որ դուք անպատճառ շուտով պիտի կորսուիք ան երկրէն, որն որ Յոր-դանանէն անցնելով պիտի ժա-ռանգէք. ան տեղը կեանքերնիդ երկար պիտի չըլլայ, այլ բոլո-
27 րովին բնաջինջ պիտի բլլաք։ Եւ Տէրը ձեզ ազգերուն մէջ պիտի ցրուէ. ու հազա՛ր ա՛ ա թիւ պիտի մնաք ան ազգերուն մէջ, ուր որ
28 Տէրը ձեզ պիտի քշէ։ Եւ հոն մարդու ձեռքով չհնուած քարէ ու փայտէ աստուածներ պիտի պաշտէք, որոնք ոչ կը տեսնեն ոչ կը լսեն՝ ոչ կ՚ուտեն ու ոչ կը հո-
29 տուտան։ Եւ հոն քու Տէր Աստուածդ պիտի փնտռես. ու թէ

որ զանիկայ բոլոր սրտովդ և բոլոր հոգիովդ փնտռելու բլլաս, պիտի
30 գտնես։ Երբոր քու վրադ նեղու-թիւն գայ, ու ա՛ա բոլոր բաները վրէ՛ն հասնին օրերը քեզի պատահին, թէ որ Է՛րս Տէր Աստուածդդ դառնաս,
31 ու անոր խօսքը մտիկ ընես, քու Տէր Աստուածդ՝ ողորմած Աստուած բլլալուն համար, քեզ պիտի չըթողու, ու քեզ չկործանցընէ. ու նաև քու հայրերուդ երդումը ըրած ուխտը պիտի չմոռնայ։
32 Արդ Էրեսդ առաջ եղած առջի օրերուն համար, ուր Աստուած մարդը երկրի վրայ ստեղծած օրէն ի վեր՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչև մեկալ ծայրը հարցուր, թէ արդեօք ասոր պէս մեծ բան մը ե-ղա՛ծ է, ու ասոր պէս բան մը
33 լսա՛ած է։ Երբեք մէկ ազգ մը կրակին միջէն խօսող Աստուծոյն ձայնը քու լսածիդ պէս լսեր ու
34 ողջ մնացե՛ր է. կամ թէ Աստուա՛ծ՝ ազգ մը ազգի մը միջէն իրեն առնելու համար Էփո-ր ձերով, Էհրաշքներով, զարմանալի գործերով, պատերազմով, Էզօ-րաւոր ձեռքով, ու Էթափր բա-զուկով, Էև մեծ սարսափով թիւնեն-րով դալ ուզե՛ր է, ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածը Եգիպտոսի մէջ ձեզի համար ա՛ա բոլոր բաները ըրաւ
35 ձեր աչքերուն առջեւ։ Ուխէյ քեզի ցոյց եղաւ, որ դուն գիտնաս թէ Եհովան ինքը Աստուա՛ծ է. չունի ուրիշ Աստո՛ած չկայ։
36 Երկէ խրատելու համար իր ձայնը երկինքէն լսել տուաւ քեզի, ու երկրի վրայ իր մեծ կրակը քեզի ցուցուց, ու անոր խօսքերը կրա-
37 կին մէջէն լսեցիր։ Եւ Էքու հայ-րերդ սիրելուն համար անոնցմէ ետքը անոնց սերունդը ընտրեց, ու իր ներկայու թեամբը՝ մեծ զօրու-թիւնով քեզ Եգիպտոսէն հանեց.
38 Որպէս զի քեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերը քու առջեւդ վռնտե, ու քեզ տանի անոնց երկիրը քեզի ժառանգու թիւն տալու, ինչպէս
39 որ այսօր կը Էտեսնէ՛ք։ Ես այսօր գիտցիր, ու սրտիդ մէջը դիր, որ վերը երկինքին մէջ ու վարը երկ-րիս վրայ՝ Եհովան ինքը Աս-
40 տուած է, ուրիշ մը չկայ։ Ուս-ուն անոր կանոնները ու պատուի-րանքները պահես, որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, որ քեզի ու-քեզմէ ետքը քու որդւոցդ ապրկ բլլայ, ու նաև քու օրերդ երկար բլլան ան երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ մի-շտընջենապէս։
41 Ան ատեն Մովսէս Յորդանանու-

Թ. Ը. ԳՁ. 1451

Ը՛ն. ԽԹ. 1։ Գ՛ւ. Լ՛. 29։ Երեմ. իգ. 20։ Ովս. գ. 5։
Ի Ցովել. բ 12։
Ը՛ր Մ՛ն. Լ. 9։ Նեեմ. Թ. 31։ Սադ. ՀՃԺ. 5։ Ցոյժ. գ. 2։
Ի Ցոր. բ. 8։ Ի Պատ. իգ. 31։
Ի Եր. իգ. 11։ ԼԴ. 20։ Գ՛ւ. Ե. 24. 26։
Լ Գ՛ւ. Ե. 19։ ԽԹ. 3։
Ի Եր. Է. 3։ Ի Եր. Ժգ. 3։
Ֆ Եր. գ. 6։
Ֆ Գ՛ւ. իգ. 8։ ԼԴ. 12։
Ֆ ԵՔԲ. փոր-ձե՛ր
Ֆ Գ՛ւ. Լ՛. 39։ ա Թագ. Բ՛. 2։ Ես. Ե՛ս. 5, 18. 22։ Պար. Ժ՛ր. 29. 32։
Ը Եր. Ա՛Թ. 9, 19։ Ի. 18. 22։ իգ. 16։ Երե՛. Ժ՛ր. 18։
Ֆ Գ՛ւ. Ժ. 15։ Ֆ Եր. Ժգ. 3. 9, 14։
Ֆ Գ՛ւ. Է. 1։ Ի՛. 1. 4. 5։
Ն ՀՃՐ 35։ Ցեւս. բ. 11։
Ը ԼՁ. Իր. 31։
Գ՛ւ. Է. 16։ գ. 3, 18։ Ժր. 25. 28։ Իր. 7։ Եզե՛կ. գ. 3։

ն · ք · ցԲ · 1451

ապրիի կողմը դէպ՝ ի արեւելք Հիւրք
42 քաղաք զաւազ · ¶ Որպէս զի երէ-
կուընկ ու միկալ օրուընկ առնելու-
թիւն չունենցով , ու անդիտու-
թեամբ իր դրացին մեռցընող մար-
դասպանը հոն փախչի , ու աս քա-
ղաքներուն միկուն մէջ փախչելով
43 ողջ մնայ : Իսրայելեանց համար
դաշտային երկրի վրայ անապատին
մէջ Հռուբոր , և Գադեանց համար
Գաղաադին մէջ Ռամովթը , ու
Մանասեանց համար Բասանին մէջ
Գովզանը ըսաւ :
44 Ասիկայ է ան օրէնքը որ Մովսէս
45 Իսրայէլի որդւոց առջեւը դրաւ : Ե-
աստնք են ան վկայութիւնները ,
կանոնները և դատաստանները , ո-
րոնք Մովսէս Իսրայէլի որդւոց
խօսեցաւ՝ անոնց Եգիպտոսէն ելած
46 աստեն , ¶ Յորդանանու ապրի կող-
մը Բեթփեղովրին դիմացի հովիտին մէջ՝ Եսեբոնի մէջ բնակող
Ամորհայոց Սեհոն թագաւորին
երկրին մէջը՝ որ Մովսէս ու Իսրա-
յէլի որդիքը զարկին իրենց Ե-
47 գիպտոսէն ելած աստեն , Ես անոր
երկիրը ու Հաասանի Ովգ թա-
գաւորին երկիրը՝ ասոնք Յորդա-
նանու ապրի արեւելեան կողմը
Ամորհայոց երկու թա-
48 գաւորներուն էրէէրէրը , ¶ Առնոն
ձորին եզերքը եղող Արոերէն մինչև
Սիօն լեռը որ Հերմոն կ՚ըսուի ,
49 Ու Յորդանանու ապրի արեւելեան
կողմը եղած բոլոր դաշտը մինչև
Ասեդովթի փազային ներքեւը դաշ-
տի ծովուն քովը Ժառանգելին :

ԹՎ · Ե

1 Քարերի մէջ եղած ուխտը : 6 Տասը պա-
տուիրաններուը : 22 Յորդանանին ապա-
կին վրայ՝ Մովսէս Ասուածմէ օրէնքը կ՚ըս-
դնէի :

1 Ու Մովսէս բոլոր Իսրայէլը կան-
չեց ու անոնց ըսաւ , Լսէ ով
Իսրայէլ՝ աս կանոնները ու դա-
տաստանները՝ որոնք ես այսօր ձեր
ականջներուն կը խօսիմ . սորվեցէք
անոնք և զգուշութեամբ ի գործ
2 դրէք : ¶ Մեր Տէր Ասուածը Քո-
րէբի վրայ մեզի հետ ուխտ բրաւ :
3 Տէրը Հաս ուխտը մեր Հայրերուն
հետ չբրաւ , հապա մեզի հետ , որ
մենք ամէնքս այսօր հոս ողջ ենք :
4 Տէրը լեռանը վրայ կրակին մէջէն
ձեզի հետ դէմ առ դէմ խօսեցաւ .
5 (¶ Ես ան ատենը Տէրոջը ու
ձեր մէջը կայնեցայ , որ Տէրոջը
խօսքերը ձեզի պատմեմ . վասն զի
դուք կրակէն վախնալով լեռը
չելաք .) և րսաւ ,
6 Ես եմ Եհովայ քու Ասուածդ՝
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառա-
յութեան տունէն հանեցի :
7 Իմձմէ զատ ուրիշ աստուածներ
չունենաս :
8 ¶ Դուն քեզի կուռք չշինես , ո՛չ
ալ վերը երկնից մէջ կամ վարը
երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի
ջուրերուն մէջ եղած բանիերուն մկ
9 նմանութիւնը . Անոնց երկրպա-
դութիւն չընես , ու զանոնք չը-
պաշտես . ինչու որ ես քու Տէր
Ասուածդ՝ նախանձոտ Ասուած
եմ , Ո՛ր կը հատուցանեմ Հայրե-
րուն անօրէնութիւնը որդւոցը վը-
րայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չոր-
10 րորդ ազգը՝ որ կ՚ատեն զիս . ¶ Ես
կ՚ողորմիմ անոնց միսչև հազար ազ-
գը՝ որ կը սիրեն զիս , ու իմ պա-
տուիրանքներս կը պահեն :
11 ¶ Տէրոջը քու Ասուածդ անունը
պարապ տեղը բերբեր չառնես .
ինչու որ Տէրը իր անունը պարապ
տեղը բերբեր առնողը անմեղ պիտի
չսեպի :
12 ¶ Հանգստութեան օրը զգուշու-
թիւն բրէ սուրբ պահելու , ինչպէս
որ քու Տէր Ասուածդ քեզի պա-
13 տուիրեց : Իվեց օր պիտի աշխա-
14 տիս , ու բոլոր գործդ ընես . Բայց
եօթներորդ օրը ¶ Տէրոջը քու Ա-
ստուածդ Հանգստութեան օրն է .
ես օրը գործ մը չգործես , ո՛չ դուն՝
ո՛չ քու որդիդ՝ ո՛չ քու աղջիկդ՝
ո՛չ քու ծառադ ու աղախինդ՝
ո՛չ քու եզդ ու էշդ՝ ո՛չ քու
ամէն անասունդ , ո՛չ ալ քու
տանդ մէջ եղած օտարականդ , որ
քու ծառադ ու աղախինդ ալ քեզի
15 պէս Հանգստանայ . Ես մի որդ
բերես որ դուն Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Ա-
ստուածդ հզօրաւոր ձեռքով ու
բարձր բազուկով քեզ անկէ Հա-
նեց . անոր Համար քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզի պատուիրեց որ
Հանգստութեան օրը պահես :
16 ¶ Պատուէ՛ քու Հայրդ ու մայրդ ,
ինչպէս որ քու Տէր Ասուածդ քե-
զի պատուիրեց , Որ քու օրերդ
երկար բլլան , ու քեզի ազէկ բլլայ
ան երկրին վրայ , որն որ քու Տէր
Ասուածդ քեզի կու տայ :
17 ¶ Պաանութիւն մի ըներ :
18 ¶ Ու շնութիւն մի ըներ :
19 ¶ Ես գողութիւն մի ըներ :
20 ¶ Ու քու դրացիիդ դէմ սուտ
վկայութիւն մի ըներ :
21 ¶ Ես քու դրացիիդ կնկանը մի
ցանկար . ու քու դրացիիդ տանը՝
կամ անոր արտին՝ կամ անոր ծա-
ռային՝ կամ անոր աղախինին՝ կամ
անոր եզնին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու
դրացիիդ ամէնէն մէկ բանին մի
ցանկար :
22 Տէրը աս խօսքերը լեռանը վրայ

ն · ք · ցԲ · 1451

Ե Ել · ի · 3 ·
Ը Ել · ի · 4 ·

Ի Ել · ի · 7 ·

Ի Ել · ւդ · 7 ·

Ժ Ներեմ · լ · 18 · Դան · թ · 4 ·

Ի Ել · ի · 7 · Դէ · ԺԹ · 12 · Մատ · ե · 33 ·

Ի Ել · ի · 8 ·

Ի Ել · խդ · 12 · լէ · 2 · Եզեկ · ի · 12 ·

Ի Ծն · ը · 2 · Ել · Ժգ · 29 · 30 · Երե · դ · 4 ·

Ի Գ · ԺԷ · 15 · Ժդ · 12 · Իդ · 18 · 22 ·

Ի Գ · դ · 34 · 37 ·

Ի Ել · ի · 12 · Դէ · ԺԹ · 3 · Գ · ԽԷ · 16 · Եփես · դ · 2 · 3 · Պղ · դ · 20 ·

Ի Գ · դ · 40 ·

Ի Ել · ի · 13 · Մատ · ե · 21 ·

Ի Ել · ի · 14 · Դէ · ԺԹ · 20 · Ցակ · ը · 11 ·

Ի Ել · ի · 15 · Հռով · Ժգ · 9 ·

Ի Ել · ի · 16 · Ել · ի · 17 · Մկը · ը · 2 · Ա՛ը · ը · 9 · Դէ · ԺԹ · 15 · Հռով · է · 7 · Ժգ · 9 ·

ՆՀ · Ք · ՂԲ · 1451

կրակին՝ ամպին ու մառախուղին մէջէն բարձր ձայնով ձեր բոլոր ժողովքին զրուցեց , և ուրիշ բան չաւելցուց . ու ՝երկու հատ քարէ տախտակի վրայ գրեց զանոնք , ու

23 ինծի տուաւ : Ի՚ակ լեռանը կրակով վառած ատենը՝ երբոր խաւարին մէջէն ան ձայնը լսեցիք , իմ բովս եկաք գլուխ , այսինքն ձեր ցեղերուն բոլոր գլխաւորները և ձեր

24 դերբոնը , ու ըսիք , Ահա մեր Տէր Աստուածը իր փառքը ու մեծութիւնը մեզի ցուցուց , ու ՚ձանոր ձայնը կրակին մէջէն լսեցինք . այսօր տեսանք որ Աստուած մարդու հետ խօսեցաւ , ու մարդը կողջ

25 մնաց : Ես հիմա մենք ինչու մեռնինք . (քանզի աս մեծ կրակը մեզ պիտի ոպառէ .) ՚Թէ որ մենք մեր Տէր Աստուծոյն ձայնը մէյմըն ալ լսելու ըլլանք , պիտի մեռնինք :

26 ՚Վասն զի ո՞ր բոլոր մարմնէն ո՛վ է որ կրակի մէջէն խօսող կենդանի Աստուծոյն ձայնը մեզի պէս լսեց ու

27 ողջ մնաց : Դուն մօտեցիր և մեր Տէր Աստուծոյն բոլոր բանը խօսէրը լսէ , ու Ամեր Տէր Աստուածը քեզի հետ ինչ որ խօսի , դուն մեզի բսէ . մենք մտիկ կ՚ընենք ու կը

28 կատարենք : Ես Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսեց , երբոր դուք ինծի կը խօսէիք , ու Տէրը ինծի ըսաւ , Ա ժողովուրդին քեզի ըսած խօսքերուն ձայնը լսեցի . ՚ա

29 նոնց ամէն բանէն շիտակ է : Ո՚ւրանի ԹԷ անոնց սիրտն ալ անանկ ըլլար , որ ինծմէ վախնալով զիս բոլոր պատուիրանքներս միշտ պահէին , ՚որ իրենց աղէկ ըլլար ու իրենց որդոցն ՚Ը յաւիտեան :

30 Գնա անոնց ըսէ , Դուք ձեր վրանդ

31 ները դարձէք : Բայց դուն հոս իմ հետս կեցիր , ՚ու բոլոր անոնց սորվեցընելու պատուիրանքներդ , կանոններդ ու դատաստաններդ քեզի ըսեմ , որ ՚Ջեհովա կատարեն այն երկրին մէջը որ ես անոնց կու տամ ժառանգութեան համար :

32 Ուրդ զգոյշ եղէք ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրածին պէս բնելու , ՚ոչ աջ դին կամ ձախ դին

33 չխոտորիք : ՚Ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրած բոլոր ճամբաներուն մէջը քալէք , որ ապրիք , ՚ու ձեզի աղէկ ըլլայ , և ձեր ժառանգելու երկրին մէջ երկայնակեաց ըլլաք :

ԳԼ · Զ

1 Պատճառ կը սորվեցնէ ԹԷ օրէնքին լսելովը հնազանդութիւնն է , 3 ու կը յորդորէ որ հնազանդին :

1 Ե՚ւ ասոնք են ՚ան պատուիրանքները , կանոնները ու դատաս-

ՆՀ · Ք · ՂԲ · 1451

տանները , որ ձեր Տէր Աստուածը ՏՀՁ պատուիրեց ձեզի սորվեցընելու համար , որ ձեր մեռնելու ու ժառանգելու երկրին մէջ ՚ի գործ

2 դնէք ՚ՁՀՁ : ՚Ի որպէս դուն քու Տէր Աստուածդ վախնաս , ու անոր ամէն կանոնները ու պատուիրանքները՝ որ ես քեզի կը պատուիրեմ , քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ պահես , ԹԷ դուն , ԹԷ քու որդիդ և ԹԷ քու որդւոյդ որդին , ՚որ

3 քու օրերդ երկար ըլլան : Ուրդ՝ ով Իսրայէլ , մտիկ ըրէ , ու զգուշանաս ըրէ՝ ՚ՁՀՁ կատարելու , որ քեզի աղէկ ըլլայ , և ՚Ը կամ ու մեզը բազմող երկրին վրայ խիստ չաւելնաս , ՚ինչպէս որ քու Հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի խոստացաւ :

4 Ուդ Իսրայէլ , մտիկ ըրէ . մեր Տէր Աստուածը ՚մի միայն՚ Տէր է :

5 Ու ՚Ը քու Տէր Աստուածդ ՚Ըզբոլոր սրտովդ , բոլոր հոգիովդ ու բոլոր

6 զօրութիւնովդ սիրես : Եւ ՚Ը քեզ խօսքերը որ ես այսօր քեզի պատուիրեցի , քու սրտիդ մէջը ըլլան .

7 Ու ՚Ը անոնք քու որդոցդ կրկին և կրկին անգամ սորվեցընես , և ԹԷ տանդ մէջ նստած ատենդ , ԹԷ ճամբայ քալած ատենդ , և ԹԷ պառկելու ու կենալու ատենդ անոնց

8 վրայով խօսիս : Եւ զանոնք նշանի համար ձեռքիդ վրայ կապես , ու ճակատնոցի համար աչքերուդ

9 մէջտեղը ըլլան . Ե՚նեա անոնք քու տանդ դրանդեացը վրայ և դուներուդ վրայ գրես :

10 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի ան երկիրը՝ որուն հաւատար քու Հայրերուդ Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ , որ քեզի մեծ ու գեղեցիկ քաղաքներ տայ , ՚որոնք դուն շի-

11 նած չես , Եւ ամէն բարիքներով լցուած տուներ , որոնք դուն լցուցած չես , ու փորուած ջրհորներ , որոնք դուն փորած չես , այգիներ ու ձիթենիներ , որոնք դուն տնկած չես . ու ՚Երբոր ուտես ու

12 կշտանաս , Զգոյշ կեցիր , որ չմոլորիս ԹԷ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանող Տէրը

13 մոռնաս : ՚Քու Տէր Աստուածդ վախնաս , ու զանիկայ պաշտես , և ՚անոր անունովը երդում ընես :

14 Ոչ Օտար աստուածներուն՝ ՚ձեր բոլորտիքը եղող ժողովուրդոց աստուածներուն ետևէն չերթաք .

15 (Վասն զի ՚Ը քու Տէր Աստուածդ ՚ը քու մէջտեղդ Ը , նախանձոտ Աստուած Ը .) ՚չորիայ որ քու Տէր Աստուածդյդ բարկութիւնը քու վրադ բորբոքի , ու քեզ երկրի երեսէն բնաջինջ ընէ :

ՆՀ · Ք · ՂԲ · 1451

՚Ը Ել · ի · 20 ; Գւ · ժ · 12 , 13 ; Մագ · ՀԺա · 10 ; ՀԲր · 1 ; Ճագ · ԺՀ · 13 ։

՚Ը Գւ · գ · 40 ; Ռաակ · գ · 1 , 2 ։

՚Ը Ել · գ · 8 ; Ը ՅՀ · ԺԱ · 5 ; ԻԲ · 17 ։

Ձ Ել · ԻԲ · 8 ; Մաթ · ԺԲ · 29 , 32 ; ՃՀՆ · ԺԱ · 3 ; ա Կոր · Բ · 4 , 6 ։

՚՚ ԲԷՐ · ՀԿԳ

Ը Գւ · ժ · 12 ; Մաա · ԻԲ · 37 ; Մաթ · ԺԲ · 30 ; Գաղ · ԺՀ · 27 ։

Ը գ Թագ · ԻԳ · 25 ։

Ի Գւ · ԺՀ · 18 , ԼՐ · 46 ; Մագ · ՒՀ · 31 , Ի · 8 ; ՀՀԹ · 11 , 98 ; Ռաակ · գ · 3 ; Նա · Ժա · 7 ։

՚ Գւ · գ · 9 ; ԺՀ · 19 ; Մագ · Նր · 4 , 5 , 6 ; Եփես · գ · 4 ։

՚ Ել · ԺԳ · 9 , 16 ; Գւ · ԺՀ · 18 ; Ռաակ · գ · 3 ; գ · 21 ; Է · 3 ։

Լ Գւ · ԺՀ · 20 ; Նա · ՅԷ · 8 ։

Ի Ցես · ԻԳ · 13 ; Մագ · ՀՃ · 44 ։

՚ Գւ · Բ · 10 · ԷՀ ։

՚ Գւ · ժ · 12 , 20 ; ԺԳ · 4 ; Մաա · գ · 10 ; Ղբ · գ · 8 ։

՚ Մագ · ԿԳ · 11 ; Նա · Ես · 23 ; ԿՀ · 16 ; Երեմ · գ · 2 ; Է · 7 ; ԺԸ · 16 ։

՚ Գւ · Բ · 19 ; ԺՀ · 28 ; Երեմ · ԼԹ · 6 ; Ը Գւ · ժգ · 7 ։

՚ Ել · ի · 5 ; Գւ · գ · 24 ։

՚ Գւ · Է · 4 ; ԺՀ · 17 ։

Ն. Ք. ՉԾ. 1451

16 Զեր Տէր Աստուածը չիմաքձէք, ինչպէս որ Մասային մէջ փոր-
17 ձեցիք։ Զեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները, ու ձեզի պատուիրած վկայութիւնները ու կանոնները զգուշութեամբ պա-
18 հէք։ Եւ Տէրոջը առջեւը ինչ որ ուղիղ ու հաճելի է, ան բնէք, որ քեզի ադէկ ըլլայ, ու մտնես ժառանգես ան բարի երկիրը որն որ Տէրը քու հայրերուդ
19 երդում բրաւ։ Զէն թշնամիներդ քու առջեւդ հալածես, ինչպէս որ Տէրը բաւ։
20 Երբոր վաղը քու որդիդ քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Ինչ պիտի ըլլան ան վկայութիւնները՝ կանոնները ու դատաստանները, որոնք որ մեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուի-
21 րեց։ Ան ատենը քու որդւոյդ պիտի բսես, Մենք Եգիպտոսի մէջ Փարաւոնին ծառայ էինք, և Տէրը Եզօթաւոր ձեռքով մեզ Եգիպտոսէն
22 հանեց։ Նաեւ Տէրը մեր աչքերուն առջեւը Եգիպտոսի վրայ, Փարաւոնին վրայ ու անոր բոլոր տաներ վրայ մեծ ու *սոսկալի նշաններ
23 ու հրաշքներ բրաւ։ Եւ մեզ անկէ հանեց, որ մեզ տանի ու մեր հայրերուն երդումով խոստա-
24 ցած երկիրը տայ մեզի։ Ուստի Տէրը մեզի պատուիրեց, որ աս բոլոր կանոնները ի դործ դնենք, *ու մեր Տէր Աստուածէն վախնանք, Հոր մեզի ադէկ ըլլայ միշտ, ու *ողջ
25 պահէ մեզ ինչպէս որ Եռ այսօր։ Եւ թէ որ մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը աս բոլոր պատուիրանքները զգուշութեամբ կատարենք, ինչպէս որ ինքը մեզի պատուիրեց, *ան մեզի արդարութիւն պիտի սեպուի։

ԳԼ. Ի

1 Ուրիշ ազգաց հետ հաղորդակցութիւն ընելը կ'արգիլուի. 4 կռապաշտութենէն պատ ըլլալու համար. 6 ժողովուրդը սուրբ ծնելու համար. 9 քաղի Աստուած ողորմած ու արդար է, 12 և խրախուսուց պիտի սպնի անոնց ընելու պատերազմներուն մէջ։

1 Երբոր *քու Տէր Աստուածդ տա-
նի քեզ ան երկիրը, ուր որ պիտի մտնես ժառանգելու համար, ու քու առջեւդէն շատ ազգեր հալածէ, այսինքն Քետացիները, Գերգեսացիները, Ամորհացիները, Քանահացիները, Փերեզացիները, Եեւսացիները ու Գերգեսացիները, աս եօթը ազգերը որոնք էրեսդէն մեծ
2 ու զօրաւոր են, Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ *զանոնք քու ձեռքդ տայ, զանոնք զարնես Եռ բոլորովին կորսընցընես. Հանոնց հետ ուխտ չընես ու անոնց չողոր-
3 միս։ Ու ալ *անոնց հետ խնա-

մութիւն ընես, քու աղջիկդ անոր տղուն չտաս, ու անոր աղջիկը քու
4 տղուդ չառնես. Վասն զի քու տղաքներդ իմ ծառայութենէս պիտի դարձընեն ուրիշ աստուածներ պաշտելու. Ուս Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ բորբոքելով ձեզ
5 շուտով պիտի կորսընցընէ։ Սակայն անոնց ասանկ ըրէք. Անոնց սեղանները կործանեցէք, անոնց արձաններ խորտակեցէք, անոնց Աստարովթներուն կտրեցէք, ու անոնց քանդակուած կուռքերը կրակով այրեցէք։
6 Քանզի դուն քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողովուրդն ես. Քու Տէր Աստուածդ երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր ազգերուն մէջէն քեզ ընտրեց, որ դուն անոր սեպհական ժողո-
7 վուրդը ըլլաս։ Տէրը որ ձեզ սիրեց ու ընտրեց, ամէն ազգերէն շատ որ ըլլալնուդ համար չէ, քանզի դուք
8 ամէն ազգերէն քիչ էիք. Այլ Տէրը ձեզ սիրելուն համար, ու *ձեր հայրերուն բրած երդումը պահելու համար, Տէրը ձեզ զօրաւոր ձեռքով ծառայութենէն տունէն հանեց, և Եգիպտացւոց փարաւոն թագաւորին ձեռքէն
9 ազատեց։ Արդ գիտցիր որ քու Տէր Աստուածդ ինքն է Աստուած, հաւատարիմ Աստուածը, *որ գինքը սիրողներուն ու իր պատուիրանները պահողներուն մինչեւ հազար ազգ ուխտ ու ողորմու-
10 թիւն կը պահէ. Եւ *գինքը ատողին պատիժը կու տայ, ու զանոնք կը կորսընցընէ. *գինքը ատողին չուշացներ, անոր երեսը կու-
11 տայ։ Ուրեմն պահէ դուն ան պատուիրանքները, կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ որ ընես։
12 Ուստի թէ որ աս դատաստանները լսելով անոնք պահես ու *ի գործ դնես, քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի համար *քու հայրերուդ երդումը բրած ուխտը ու ողորմու-
13 թիւնը պիտի պահէ. Նաեւ *քեզ պիտի սիրէ և քեզ օրհնէ ու քեզ պիտի շատցընէ. և *քու որովայնիդ պտուղը, քու երկրիդ պտուղը, քու ցորենդ, քու գինիդ, քու եղգ, կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը պիտի օրհնէ ան երկրին վրայ որն որ Տէրը *քու հայրերուդ երդում բրաւ քեզի տայու։
14 Դուն ամէն ազգերէն աւելի օրհնեալ պիտի ըլլաս. *ու ձեր մէջը և ձեր անասուններուն մէջը թէ արուներէն և թէ էգերէն ամուլ պիտի
15 չգտնուի։ Եւ Տէրը ամէն հիւանդութիւնները քեզմէ պիտի

Ն. Ք. ՉԾ. 1451

ե Գլ. 7. 15։

Բ Ել. իգ. 24։ Լգ. 13։ Գլ. ժբ. 2, 3։

բ Ել. ժԹ. 6։ Գլ. ժգ. 2։ իգ. 19։ Սապ. Ծ. 5։ Երեմ. բ. 3։

Է Ել. ժԹ. 5։ Ամով. գ. 2։ ա Պետ. բ. 9։

Լ Ել. ժ. 22։

Ը Գլ. ժ. 15։

Թ Ել. ԺԲ. 13։ Սապ. ՃԸ. 8, 9, 10։ Դատ. ա. 55։ 72, 73։

Ի Ել. ժգ. 3, 14։

Հ Եմ. Լ. 7։ ա Կոր. ա. 9։ ժ. 13։ բ Կոր. ա. 18։ ա Թես. Ե. 24։ բ Թես. գ. 3։ բ Տիմ. բ. 13։ Եբր. ժ. 11։ ա Յով. ա. 9։

Ղ Ել. ի. 6։ Գլ. Լ. 10։ Նեեմ. ա. 5։ Դան. թ. 4։

Ճ Եմ. ՃԹ. 18։ Նաա. ա. 2։

Մ Գլ. ԼԲ. 35։ Ղվ. իգ. 3։ Գլ. իբ. 1։

Յ Սպ. ՃԸ. 8, 9։ Դատ. ա. 55։ 72, 73։

Ն Ցով. ժգ. 21։

Շ Գլ. իբ. 4։

Ո Ել. իգ. 26։ Եբր. ա. 2։

Չ Ցով. ժգ. 21։

Պ Ել. իգ. 26։ Եբր. ա. 2։

Ջ Գլ. իբ. 4։

ն · ք · գԲ · 1451

1 Ա՚ԱՅն պատուիրանքներըն որ ես այսօր կը պատուիրեմ ձեզի՝ զգոյշ եղիք որ ընէք, որպէս զի ապրիք ու շատնաք ու մտնէք ժառանգէք այն երկիրը, որն որ Տէրը ձեր Հայրերուն երդումով
2 խոստացաւ։ Ու միտդ պահէ այն բոլոր ճամբան, որ քու Տէր Աստուածդ աս քառասուն տարին ի քեզ անապատին մէջ պարտցուց, ի քեզ խոնարհեցընելու՝ փորձելու զ ու սրտիդ մէջինը իմանալու. Հա՞մար, թէ արդեօք դուն անոր պատուիրաններըն պիտի պահես թէ
3 չէ։ Ու Տէրը քեզ խոնարհեցուց, ի անօթեցուց և մանանայով կերակրեց, որն որ ոչ դուն կը ճանչնայիր, և ոչ քու Հայրերդ, քեզի իմացընելու համար՝ թէ ի՛ոչ միայն հացով կ՚ապրի մարդ, հապա մարդ Տէրոջը բերնէն ելած ամէն խօսքով կ՚ապրի։ Ը Քու քառասուն տարին քու վրայէդ լաթերդ չհինցան, ու ոտքերդ չուռնցան։
5 Ի՚նչ սրտիդ մէջը դիտնաս որ ինչպէս մարդ մը կը խրատէ իր որդին, քու Տէր Աստուածդ ա՚ռ
6 քեզ ահաւ կը խրատէ։ Ու քեմն քու Տէր Աստուածդուդ պատուիրանքներըն պահես, ի՛ որ անոր ճամբաներուն մէջը քալես, ու
7 անկէ վախնաս։ Քանզի քու Տէր Աստուածդ մէկ ազէկ երկիր մը կը տանի քեզ, հ՚առուն երկիր մը՝ որ գաշտերէ ու լեռներէ բղխող գետերով՝ աղբիւրներով ու խորունկ
8 ջուրերով լ՚ցո՚ւն է։ Ա՚ռուն երկիր մը՝ որ ցորենով, գարիով, այգիներով, թզենիներով և նռնենիներով լ՚ցո՚ւն է։ Իւղ ու ձիթեղ
9 ներնեքու ու մեղրի երկիր։ Ա՚ռուն երկիր մը՝ որ հոն * կուշտ հաց պիտի ուտես, ո՛ր անոր մէջ չքնաքան մը պիտի չպակսի քեզի։ Երկիր մը՝ որուն քարերը երկաթի են, ու անոր լեռներէն պղինձ պիտի հանես։
10 Ի՚ուտի երբոր ուտես ու կշտանաս, քու Տէր Աստուածդ օրհնես, ան ազէկ երկիրը քեզի տալուն հա-
11 մար։ Փու՚ անձիդ զգուշ թի՚ւն բռնէ, չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդ մոռնաս, ու չպահես անոր պատուիրանքներըն, դատաստաններըն ու կանոններըն, որոնք ես այսօր
12 քեզի կը պատուիրեմ։ Ի՚ Ու երբոր ուտես ու կշտանաս, և գեղեցիկ տուներ շինես, ու բնակիս անոնց
13 ձէջ, Ու երբոր արջառներդ և ոչխարդ շատնան, ու հաւ արծաթդ ու ոսկիդ շատնայ, և քու ամէն
14 ունեցածդ շատնայ, Հ՚զրկայ որ սիրտդ հպարտանայ, և հ՚քու Տէր Աստուածդ մոռնաս, ան որ Եգիպ-

ն · ք · գԲ · 1451

– Գէն · գ · 1, ե · 32, 33, զ · 1, 2, 3։

Բ Գէն · ա · 3, ը · 7, իԲ · 5, Սաղ · ՃՂգ · 16, Ես. · ը · 10։

Ֆ Գէն · ժգ · 4, Գէ · ժգ · 3։

Ը ը ՄՆ · լը · 31, Ճ՚ես · ը · 25։

Ի Գէն · ժգ · 2, 3։

Ղ Գէ · ժգ · 12, 14, 35։

Ի Սաղ · ՃԳ · 29, Ա՚առ · գ · 4, Դա՚ · գ · 4։

Ը Գէ · իԲ · 5, Դ՚ես · իԲ · 21։

Ը ը Թագ · ե · 14, Սաղ · իԲ · 32, Առակ · գ · 12, Երը · իը · 6, Ճ՚այա · գ · 3։

Ի Գէ · ե · 33։

Ի Գէ · ժա · 10, 11, 12։

* ԵՀը · ա՚առից դ՚առ՚ուրեան

Լ Գէ · լԲ · 25։

Ի Գէ · գ · 11, 12։

Ի Գէ · ա՚առից դ՚առ՚ուրեան

Ի Գէ · իը · 47, լը · 15։ Ե՚ս՚ռա՚ · լ · 9։ Ովս · ԺԳ · 6։

Ի ա Կոր · գ · 7։

Հ Սաղ · ՃԳ · 21։

վերցընէ, ու Հան Եգիպտացւոց դէշ ցաւերը՝ որոնք դուն գիտես, բնաւ քու վրադ պիտի չբերէ. այլ անոնք քու բոլոր թշնամիներուդ
16 վրայ պիտի խրկէ։ Ես Հ դուն պիտի ոգաբանես ան բոլոր ազգերը, ո՚րոնք որ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ պիտի տայ. Ի՚նչ աչքդ անոնց չխնայէ. ու անոնց աստուածներըն չպաշտես, վասն զի ան Հ՚քեզի
17 որոգայթի պիտի բլլայ։ Թէ որ սրտիդ մէջը ըսես Թէ Ես ազգերը ինծմէ շատ ուժ են, ես ի՚նչպէս
18 կրնամ անոնք հալածել։ Հ՚Անոնցմէ մի՛ վախնար, Հ՚այլ Հիշէ ինչ որ քու Տէր Աստուածդ բրաւ փարաւոնին ու բոլոր Եգիպտացիներ
19 բուն, Հ՚Ան մեծամեծ փորձերը ո՚րոնց դուն ականատես եղար, ան նշանները ու հրաշքները, ան զօրաւոր ձեռքը ու բարձր բազուկը, որոնցմով քու Տէր Աստուածդ քեզ հանեց. քու Տէր Աստուածդ անանկ պիտի ընէ ան բոլոր ազգերուն, որոնցմէ դուն կը վախնաս։
20 Ր Ու նաև քու Տէր Աստուածդ ա՚ռնոց վրայ իշամեղու պիտի խրկէ, որ մնացածներըն ու քու երեսէդ
21 պահուըտղներըն կորսուին։ Ո՚չ՚ անոնց երեսէն մի՛ վախնար. քանզի քու Տէր Աստուածդ՝ Հ՚ան զօրաւոր ու ահարկու Աստուածը
22 Հ՚ձեր միջի՚ն է։ Ի՚ Եւ քու Տէր Աստուածդ ան ազգերը քու առջևէդ կամաց կամաց պիտի վռընտէ. դանոնք չես կրնար միկին հատցընել, որ չըլլայ թէ դաշտին գազանները
23 վրադ շատնան։ Ես քու Տէր Աստուածդ զանոնք ի՚քու ձեռքդ պիտի մատնէ, ու զանոնք մեծ կործանեցումով պիտի կործանէ, մինչև որ
24 ամէնքը բնաջինջ բլլան։ Ի՚Եւ անոնց թագաւորները քու ձեռքդ պիտի տայ, և անունն անուններըն Ֆ երկնիքը տակէն ոչնչացընես. – ու բնաւ մէկը պիտի չկրնայ քեզի դէմ կենալ, մինչև որ զանոնք կոր-
25 սընցընես։ Անոնց աստուածներուն քանդակուած կուռքերը Ի՚ կրակով պիտի այրես. ու Ֆ անոնց վրայ եղած ոսկին ու արծաթին ալ՚ջ մի՛ ուզեր՝ անոնք քեզի չառնես, որ անոնցմով Ի՚ որոգայթի չբռնուիս. վասն զի անոնք Ի՚քու Տէր Աստուածդայ
26 ատելի բան են. Ա՚րդ գարշելի բան մը տունդ մի՛ տաներ, որ դուն ալ անոր պէս նզոված չըլլաս. անկէ բոլո՚վին զզուիս, ու զանիկա խիստ գարշելի սեպես, Հ՚վասն զի նզոված է ան։

ԳԼ · Ը

1–20 Մ՚ովսէս կը յորդորէ Իսրայէլացիները Աստուծոյ հնազանդելու, անոր բարեբաստութիւնները յիշեցնով։

տացուց երկրէն՝ ծառայութեան
15 տունէն քեզ հանեց, Եւ ան մեծ
ու ահագին, Ե՝ չկիզող օձերով ու
կարիճներով լեցուն, չոր ու անջուր
անապատին մէջ Ղրկեց պտրտցուց,
Ե՛ու քեզի ապառաժ քարէն ջուր
16 Հանեց։ Եւ անապատին մէջ քու
հայրերուդ չճանչցած Մանանայով քեզ կերակրեց, որ քեզ խո-
նարհեցնէ ու փորձէ, և վերջը
17 քեզի բարիք ընէ։ Եւ սրտիդ մէջը
չրսես թէ Ես հարստութիւնը իմ
կարողութեամբս ու իմ ձեռքիս
18 ուժովը վաստրկեցայ։ Հապա քու
Տէր Աստուածդ յիշես, Հանդի
հարստութիւն ստանալու համար
քեզի այժ տուողը ան է, Որ քու
հայրերուդ իր երդումով րրած
ուխտը հաստատէ, ինչպէս որ այս-
օր կ՚երեւի։
19 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդ
մոռնալով ուրիշ աստուածներու
հետէ երթաս, զանոնք պաշտես,
ու անոնց երկրպագութիւն ընես,
Ես այսօր ձեզի կը վկայեմ որ
դուք բոլորովին պիտի կորսուիք՝
20 Ան ազգերուն պէս՝ որ Տէրը ձեր
առջևէն պիտի կորսընցնէ, Դա-
նակի պիտի կորսուիք, ինչու որ
ձեր Տէր Աստուծոյն խօսքը մտիկ
չըրիք։

ԳԼՈՒԽ Թ

1—29 Մովսէս Իսրայէլացւոց քանի մը ապրա-
ստութիւնները յիշելով՝ կը մեղքնէ ա-
նոնցմէ Խրդիներնին արգար սեպելու կարծի-
քը։

1 Լսէ՛ Իսրայէլ՝ մտիկ ըրէ. Դուն
այսօր Յորդանանէն կ՚անցնես,
որ երթաս Ի՛քենէ մեծ ու զօրաւոր
ազգեր, ու Ի՛նչէն երկիրները պարսպ-
պատ մեծ քաղաքներ Ժառանգես,
2 Ան մեծ ու երկայնահասակ ազ-
գի՝ Ընակիչներուն որդիքի՝ որոնք
դուն կը ճանչնաս, ու նաև լսեր ես
թէ Ընակին որդւոցը ով կրնայ
դէմ դնել։
3 Ուրդ դուն այսօր գիտցիր, որ
քու Տէր Աստուածդ ինքը Ի՛քու
առջևդ կ՚անցնի Ե՛ր մաշող կրակ
մը, Ե՛ու զանոնք պիտի կորսընց-
նէ, և քու առջևդ զանոնք պիտի
նուաճէ, Ե և դուն անոնք պիտի
հալածես, ու շուտով կորսընց-
նես, ինչպէս որ Տէրը քեզի բսաւ։
4 Երբոր քու Տէր Աստուածդ զանոնք
քու առջևդ հալածէ, Ի՛սրտիդ
մէջը չրսես թէ Տէրը իմ արդարու-
թեանս համար զիս ու երկիրը բե-
րաս որ ժառանգեմ. Հանդի Տէ-
րը ան ազգերը իրենց անօրէնու-
թեանը համար քու առջևդ կը
5 վռնտէ։ Ի՛չ թէ քու արդարու-

տացուց երկրէն՝ ծառայութեան
15 տունէն քեզ հանեց, Եւ ան մեծ
ու ահագին, Ե՝ չկիզող օձերով ու
կարիճներով լեցուն, չոր ու անջուր
անապատին մէջ Ղրկեց պտրտցուց,
Ե՛ու քեզի ապառաժ քարէն ջուր
16 Հանեց։ Եւ անապատին մէջ քու
Հայրերուդ չճանչցած Մանանայով քեզ կերակրեց, որ քեզ խո-
նարհեցնէ ու փորձէ, և վերջը
17 քեզի բարիք ընէ։ Եւ սրտիդ մէջը
չրսես թէ Ես հարստութիւնը իմ
կարողութեամբս ու իմ ձեռքիս
18 ուժովը վաստրկեցայ։ Հապա քու
Տէր Աստուածդ յիշես, Հանդի
հարստութիւն ստանալու համար
քեզի այժ տուողը ան է, Որ քու
հայրերուդ իր երդումով րրած
ուխտը հաստատէ, ինչպէս որ այս-
օր կ՚երեւի։
19 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդ
մոռնալով ուրիշ աստուածներու
հետէ երթաս, զանոնք պաշտես,
ու անոնց երկրպագութիւն ընես,
Ես այսօր ձեզի կը վկայեմ որ
դուք բոլորովին պիտի կորսուիք՝
20 Ան ազգերուն պէս՝ որ Տէրը ձեր
առջևէն պիտի կորսընցնէ, Դա-
նակի պիտի կորսուիք, ինչու որ
ձեր Տէր Աստուածդոյն խօսքը մտիկ
չըրիք։

ԳԼՈՒԽ Թ

1—29 Մովսէս Իսրայէլացւոց քանի մը ապրա-
ստութիւնները յիշելով՝ կը մեղքնէ ա-
նոնցմէ Խրդիներնին արգար սեպելու կարծի-
քը։

1 Լսէ՛ Իսրայէլ՝ մտիկ ըրէ. Դուն
այսօր Յորդանանէն կ՚անցնես,
որ երթաս Ի՛քենէ մեծ ու զօրաւոր
ազգեր, ու Ի՛նչէն երկիրները պարսպ-
պատ մեծ քաղաքներ Ժառանգես,
2 Ան մեծ ու երկայնահասակ ազ-
գի՝ Ընակիչներուն որդիքի՝ որոնք
դուն կը ճանչնաս, ու նաև լսեր ես
թէ Ընակին որդւոցը ով կրնայ
դէմ դնել։
3 Ուրդ դուն այսօր գիտցիր, որ
քու Տէր Աստուածդ ինքը Ի՛քու
առջևդ կ՚անցնի Ե՛ր մաշող կրակ
մը, Ե՛ու զանոնք պիտի կորսընց-
նէ, և քու առջևդ զանոնք պիտի
նուաճէ, Ե և դուն անոնք պիտի
հալածես, ու շուտով կորսընց-
նես, ինչպէս որ Տէրը քեզի բսաւ։
4 Երբոր քու Տէր Աստուածդ զանոնք
քու առջևդ հալածէ, Ի՛սրտիդ
մէջը չրսես թէ Տէրը իմ արդարու-
թեանս համար զիս ու երկիրը բե-
րաս որ ժառանգեմ. Հանդի Տէ-
րը ան ազգերը իրենց անօրէնու-
թեանը համար քու առջևդ կը
5 վռնտէ։ Ի՛չ թէ քու արդարու-

Ն. Բ. ԳԲ. 1451

Ն Թուա. իա. 6։ Ովս. Ժգ. 5։
Ն Եզ. կդ. 12, 13, 14։ Երեմ. բ. 6։
Ճ Թուա. ի. 11։ Ասղ. Նր. 15։ Ճժգ. 8։
Ք Հմր. 3։ Եզ. ժգ. 15։
Ն Երեմ. իգ. 5, 6։ Երբ. ժբ. 11։
Ն ԳԼ. Թ. 4։ ա Կոր. գ. 7։
Ն Առակ. ժ. 22։ Ովս. բ. 8։
Ո ԳԼ. է. 8, 12։

Ն ԳԼ. գ. 26։ է. 18։

Ղ Դան. Թ. 11, 12։

Ո ԳԼ. ժա. 31։ Ցես. գ. 16։ գ. 19։
Բ ԳԼ. գ. 38։ է. 1։ ժա. 23։
Ե ԳԼ. ա. 28։

Ծ Թուա. ժգ. 23, 29, 33, 34։

Ի ԳԼ. լ. 3։ Ցես. գ. 11։
Ն ԳԼ. գ. 24։ Երբ. ժբ. 29։
Ի ԳԼ. է. 23։
Ն Ել. իգ. 31։ ԳԼ. է. 24։
Բ ԳԼ. բ. 17։ Հռով. ժա. 6, 20։ ա Կոր. գ. 4, 5։
Ճ Ծն. ժե. 16։ Գէ. ժբ. 24, 25։ ԳԼ. ժբ. 12։
Ի Ել. գ. 5։

Ն. Բ. ԳԲ. 1451

Ն Ծն. ժբ. 7։ ժգ. 15։ ժե. 7։ ժէ. 8։ իգ. 4։ իբ. 13։

Ի Հմր. 13։ Եզ. լբ. 9։ լգ. 3։ լդ. 9։

Ի Ել. ժգ. 11։ ժզ. 2։ ժէ. 2։ Թուա. ժա. 4։ իբ. 2։ իե. 2։ ԳԼ. լ. 27։
Ն Ել. լբ. 4։ Ասղ. ճգ. 19։

1491

Հ Ել. իգ. 12։ 15։
Ն Ել. իգ. 18։ լդ. 28։

Ն Ել. լ. 18։

Ճ Ել. ժԹ. 17։ ի. 1։ ԳԼ. գ. 10։ ժ. 4։ ժբ. 16։

Ժ Ել. լբ. 7։

Ժ ԳԼ. լ. 29։ Դատ. բ. 17։
Ն Ել. լբ. 9։

Ն Հմր. 6։ ԳԼ. ժ. 16։ լ. 27։ Դատ. ժէ. 14։
Ո Ել. լբ. 10։
Ն ԳԼ. ԻԹ. 20։ Ասղ. Թ. 5։ ՀԲ. 13։
Ծ Թուա. ժգ. 12։
Ք Ել. լբ. 15։
Ո Ել. ժԹ. 18։ ԳԼ. գ. 11։ է. 23։
Ո Ել. լբ. 19։

ՆՇ · Ջ · ՂԲ · 1451

ՀԵԼ · ԼԴ · 23։ Սապ · Ծգ · 23։

* ԵԶԲ · ԻԵ · ԿԿԶ

ԲՀԼ · ԼՐ · 10։ 11։

ԲՀԼ · ԼՐ · 14։ ԼԴ · 17։ ԳԼ · Ժ · 10։ Սապ · Ծգ · 23։

ՃՀԼ · ԼՐ · 20։ ԽՈ · Լ՚ · 7։

ՐՈՒԹ · Ժ՚ · 1 · 3 · 5։

ՀԵԼ · ՄԷ · Ե՚

ՀՈՒԹ · Ժ՚ · 4 · 34։

ՀՈՒԹ · Ժ՚ · 4 · Ժգ · 1։

ՖՍապ · Ծգ · 24 · 25։

ՐԳԼ · Լ՚ · 27։

ԲՀՇ · 81։

ՀԵԼ · ԼՀ · 11 · ՃՁ։

ԲՀԼ · ԼՀ · 12։ ՀՈՒԹ · Ժգ · 16։

ՒԳԼ · Գ · 20։ Գ ՀՈՒԹ · Բ · 51։ ՆԵՒՄ · Ա · 10։ Սապ · Զե · 7։

բանեցի , ու իմ երկու ձեռքերս վրայէն վար նետեցի , և ձեր աչքերուն առջեւը զանոնք կոտրտեցի ։

18 Եւ որ առջինին պէս Էֆրօնը առջեւը *ազատեցի քառասուն օր ու քառասուն գիշեր . ոչ հայ կերայ ոչ ալ ջուր խմեցի , ձեր դարձած բոլոր մեղքին համար . վասն զի Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելով

19 զանիկայ բարկացուցեր էիք . Քանզի վախցայ ան սոսկալի բարկութենէն՝ որով Տէրը ձեր վրայ բարկացաւ ձեզ կորսնցնելու համար . Բայց Տէրը ան անգամին ալ

20 ինծի լսեց ։ Եւ Տէրը Ահարոնին խիստ բարկացաւ , անոնկ որ զանիկայ պիտի կորսնցնէր . ու նոյն աւուրը Ահարոնին համար ալ աղօթք ըրի ։ Եւ ձեր ըրած մեղքը՝ այսինքն ոսկիէ հորթը առի , ու զանիկայ կրակով այրեցի . ետքը զանիկայ ծեծելով լաւ մը փշրեցի , մինչեւ որ մանր փոշի եղաւ . և անոր փոշին լեռնէն իջնող առուին մէջը նետեցի ։

22 Նաեւ Տաբերայի , Մասսայի ու Կիբրոթ Հաթթաւայի մէջ Տէրը

23 բարկացուցիք ։ Ու երբոր Տէրը ձեզ կադէս բառնեայէն խրկեց , և ՅԷլ բաւ , Նէյ , ու իմ ձեզի տուած երկիրս ժառանգեցէք , ան առնոր ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին անհնազանդութիւն ըրիք , ու հաւատալով անոր ձայնս

24 չլսեցիք ։ Ձեզ ճանչցած օրէս ի վեր Տէրոջը անհնազանդ էք ։

25 Ուստի ես քառասուն օր ու քառասուն գիշեր որ պառկեցի , Տէրոջը առջեւը պառկեցի , որովհետեւ Տէրը ըսաւ որ ձեզ կորսնցնէ ։

26 Ես ես Տէրոջը պաղատեցայ ըսի , Ո՛վ Տէր Եհովայ , մի կորսնցնէր քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ՝ որն որ քու մեծ զօրութեամբդ ազատեցիր , ու զօրաւոր ձեռքով

27 Եգիպտոսէն հանեցիր ։ Քու ծառաներդ՝ Աբրահամ , Իսահակ ու Յակոբ յիշէ , Ետ մի ժողովուրդին խստութեանը , անօրէնութեանը

28 ու մեղքին մի նայիր ։ Զրլլայ որ ան երկրին , ուսկից որ մեզ հանեցիր , Քանի՚ըէ ըսէն թէ Տէրը կարող չըլլալով զանոնք տանելու ան երկիրը որ անոնց խոստացեր էր , կամ զանոնք ատելով , հանեց զանոնք որ անապատին մէջ մեռցընէ ։ Բայց հիմա անոնք քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ են , որոնք դուն քու մեծ զօրութեամդդ ու բարձր բազուկովդ Եգիպտոսէն հանեցիր ։

ԳԼ · Ժ

1 Ժամէտս կը յիշէ Աստուծոյ ողորմութիւնը՝ որ նորէն ուրիշ երկու տախտակներու վրայ գրեց օրէնքը ։ 6 քահանայութեան յաջորդութիւնը որուշեց ։ 8 Ղեւիին ցեղը զատեց ։ 10 ու Ժողովուրդին համար Մովսէսին բուռ ապաւաչքը ընդունեց ։ 12 Հնազանդութեան յորդորանքը մը ։

1 Ան աւուրը Տէրը ինծի բաւ՝ Քեզի առջինները պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփէ , ու լեռը ինծի ելլէ , ու նաեւ Քրտզէ մէկ

2 փայտէ տապանակ մը շինէ · Եւ տախտակներուն վրայ քու կոտրած առջի տախտակներուդ վրայի խօսքերը պիտի գրեմ՚, ու դնանոնք

3 տապանակին մէջը դնես ։ Ուստի ես Սատիմի փայտէ տապանակ մը շինեցի , Ետ առջինին պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփեցի , ու ան երկու տախտակները ձեռքս

4 առնելով լեռը ելայ ։ Եւ Տասը տախտակներուն վրայ՝ առջի գրուածքին պէս ան տասը խօսքերը գրեց , Տորոնք Տէրը ձեզի լեռանը վրայ կրակին մէջէն խօսեցաւ ընժողովին օրը · և Տէրը զանոնք ինծի տուաւ ։

5 Ընկէ դառնալով Քրեռնէն վար իջայ · ու Տտապանակները շինած տապանակիս մէջը դրի , Տոր ան տեղը կենան , ինչպէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց ։

6 Եւ Իսրայէլի որդիքը Բէերոթ-Բանէ-Յականէն Մոսերա չուեցին · Հոն մեռաւ Ահարոն , ու հոն թաղուեցաւ , և անոր որդին Եղիազար անոր տեղը քահանայ եղաւ ։

7 Ընկէ Գադգադ , ու Գադգադէն Ջուրի առուներու երկիրը՝ Ետեր բաներ չուեցին ։

8 Ան աւուրը Տէրը Ղեւիին ցեղը զատեց , Տոր Տէրոջը ուխտին տապանակը կրէ , Տէրոջը առջեւը կենայ որ անոր ծառայութիւն ընէ , ու Տանոր անունովը օրհնէ մինչեւ առ

9 օրս ։ Ասոր պատճառաւ Ղեւին իր եղբայրներ հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի · անոր ժառանգութիւնը Տէրն է , ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ անոր բաւ ։

10 Եւ ես առջի օրերուն հաստատուն քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռանը վրայ կեցայ , ու Տէրը ան անգամին ալ ինծի մտիկ ընելով

11 չուզեց քեզ կորսնցընել ։ Եւ Տէրը ինծի բաւ , Ելիր ու ժողովուրդին առջեւէն չուէ , որ մտնեն ու ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն երդում ըրի առնոց տալու համար ։

12 Ուրեմն՝ ով Իսրայէլ , Հիմա քու Տէր Աստուածդ քեզմէ ինչ կը պահանջէ , միայն թէ քու Տէր Աստուածդ վախնաս , Տանոր ամէն

ՆՇ · Ջ · ՂԲ · 1451

1491 ՌԼ · ԼԴ · 1։ 2։

ԲԵԼ ԻՆ · 10։

ՀԼ · ԻՆ · 16 · 21։

ՐԼ · ԻՆ · 5։ 10 · ԼԲ · 1։

ԲԼ · ԼԴ · 4։

ՂԼ · ԼԴ · 28։

ԲԼ · Ի · 1։

ԸԼ · ԺԲ · 17 · ԳԼ · Ի · 10 · Ժգ · 16։

ՖԼ · ԼԴ · 29։

ՃԼ · Լ · 20։

ԻՊ ՀՈՒԹ · Բ · 9։

ԼՀՈՒԹ · ԼԴ · 31։

ԻՀՈՒԹ · Ի · 28։ ԼԴ · 38։

ՃՀՈՒԹ · ԼԴ · 32 · 33։

ՀՀՈՒԹ · Գ · 6։ Գ · 4։ Բ · 14։ Ժգ · 9։

ՀՀՈՒԹ · Գ · 15։

ՅԳԼ · Ժբ · 5։

ՂԼԵ · Ի · 22։ ՀՈՒԹ · Գ · 23։ ԳԼ · Իա · 5։

ՀՀՈՒԹ · Ժբ · 20 · 24։ ԳԼ · Ժբ · 1 · 2։ ԵԳԿԿ · ԽԳ · 28։

1491

ՃԼԴ · 28։ ԳԼ · Ի · 18։ 25։

ՃԼԲ · 14։ 33 · 34։ ԼԴ · 17։ ԳԼ · Ի · 19։

ՆԼ · Լ · 34։ ԼԴ · 1։

ԼՄԿ · Գ · 8։

ՒԳԼ · Գ · 18։

ԼԳԼ · Ե · 33։

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

ՂԳԼ · գ · 5 · ժա · 13 · լ · 16 · 20 · Ա՚ա · իբ · 37 · ԼԳԼ · գ · 24 · ՚ա թագ · ը · 27 · Սապ · ՃԺԱ · 16 · ՃԽԲ · 4 · ՚ՆՃՆ · ԺԳ · 19 · ՆԼ · ԺԹ · 5 · Սապ · իգ · 1 · ԼԳԼ · գ · 37 · ՚ԴԼ · իգ · 41 · ԳԼ · լ · 6 · ՆԵՒՄ · գ · 4 · Հ ա ով · ը · 28 · 29 · ԿԳ · ը · 11 · ՀԳԼ · Թ · 6 · 13 · ՃՁԼ ա · իբ · 22 · Սապ · ՃԼԳ · 2 · Դ ա ՒԵ · ը · 47 · Ժա · 36 · ՚ՃՁԱ ա · ԺԷ · 14 · ՃԹ · 16 · ՀԳԼ · է · 21 · ՚բՄՆ · ԺԹ · ՅՒ ՃՁ ը · ԼԳ · 19 · Գ ա ը · Ժ · 34 · Հ ա ով · ը · 11 · Գ ապ · ը · 6 · ՆԷՒ · գ · 9 · Կ ապ · գ · 25 · ա Պ Ն ա · ա · 17 · ՀՍապ · կը · 5 · ՃԼԳ · 9 · ՀՂԼ · ԺԹ · 33 · 34 · ՚ԳԼ · գ · 13 · Ա՚ա · գ · 10 · Ղ ա · գ · 8 · ՀԳԼ · Ժ ա · 22 · ԺԳ · 4 · ՀՍապ · կգ · 11 · ՂԵԼ · Ժ ե · 2 · Սապ · իբ · 3 · ԵՒՄ · ԺԼ · 14 · Հ՚ա թագ · ԺԸ · 24 · Ը թագ · Է · 23 · Սապ · ՃԳ · 21 · 22 · ՀՆՃՆ · իգ · 27 · ՆԼ · ա · 5 · Դ ա ը · Է · 14 · ՂՃՆ · Ժ ե · 5 · Գ Լ · ա · 10 · ԻԸ · 62 · ՚ԳԼ · Ժ · 12 · լ · 16 · 20 · ՀՂ ա ՒԵ · գ · 7 · ՀԳԼ · ը · 5 · ՂԳԼ · ե · 24 · ՀԳԼ · է · 19 ·

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

ՀԳԼ · գ · 5 · Ժա · 13 · լ · 16 · 20 · Ա՚ա · իբ · 37 · ԼԳԼ · գ · 24 · ՚ա թագ · ը · 27 · Սապ · ՃԺԱ · 16 · ՃԽԲ · 4 · ՚ՆՃՆ · ԺԳ · 19 · ՆԼ · ԺԹ · 5 · Սապ · իգ · 1 · ՀԳԼ · գ · 37 · ՚ԴԼ · իգ · 41 · ԳԼ · լ · 6 · ՆԵՒՄ · գ · 4 · Հ ա ով · ը · 28 · 29 · ԿԳ · ը · 11 · ՀԳԼ · Թ · 6 · 13 · ՃՁԼ ա · իբ · 22 · Սապ · ՃԼԳ · 2 · Դ ա ՒԵ · ը · 47 · Ժա · 36 · ՚ՃՁԱ ա · ԺԷ · 14 · ՃԹ · 16 · ՀԳԼ · է · 21 · ՚բՄՆ · ԺԹ · ՅՒ ՃՁ ը · ԼԳ · 19 · Գ ա ը · Ժ · 34 · Հ ա ով · ը · 11 · Գ ապ · ը · 6 · ՆԷՒ · գ · 9 · Կ ապ · գ · 25 · ա Պ Ն ա · ա · 17 · ՀՍապ · կը · 5 · ՃԼԳ · 9 · ՀՂԼ · ԺԹ · 33 · 34 · ՚ԳԼ · գ · 13 · Ա՚ա · գ · 10 · Ղ ա · գ · 8 · ՀԳԼ · Ժ ա · 22 · ԺԳ · 4 · ՀՍապ · կգ · 11 · ՂԵԼ · Ժ ե · 2 · Սապ · իբ · 3 · ԵՒՄ · ԺԼ · 14 · Հ՚ա թագ · ԺԸ · 24 · Ը թագ · Է · 23 · Սապ · ՃԳ · 21 · 22 · ՀՆՃՆ · իգ · 27 · ՆԼ · ա · 5 · Դ ա ը · Է · 14 · ՂՃՆ · Ժ ե · 5 · Գ Լ · ա · 10 · ԻԸ · 62 · ՚ԳԼ · Ժ · 12 · լ · 16 · 20 · ՀՂ ա ՒԵ · գ · 7 · ՀԳԼ · ը · 5 · ՂԳԼ · ե · 24 · ՀԳԼ · է · 19 ·

ճամբաներուն մէջը քալէս և հանիկայ սիրես, ու նաև քու բոլոր արուռվդ ու բոլոր հոգիովդ քու
13 Տէր Աստուածդ պաշտես, նէ Տէրոջը պաստղիրանելով կանոնները պահես, որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, Նոր քեզի ադիկ
14 ըլլայ։ Ա՚ն հանիկայ երկինքը ու երկնից երկինքը, հանէ երկիրը ու բոլոր անոր մէջը եղածը քու Տէր Աստուածդ
15 ծոյդ ։ Էհ՚ա Էհ՚ա Էվիայն թէ Տէրը քու հայրերուդ հաճեցաւ ու զանոնք սիրեց, և անոնցմէ ետքը անոնց զաւակները՝ ՚ձ՚ձ՚ձ ձեզ ընտրեց բոլոր ազգերուն մէջէն,
16 ինչպէս որ այսօր ։ ՚ձ՚ձ՚ձ։ Ուստի ՚ձեր սրտերուն անթլփատութիւնը թլփատեցէք, ու ՚ձեր պարանոցները այլ մի՛ խստացընէք.
17 Քանզի ձեր Տէր Աստուածը ՚ձ աստուածներուն Աստուածը ու ՚տէրերուն Տէրն է, մեծ՝ ՚ՀՃօր ու ահեղ Աստուածն է, որ ՚ՃաչառութիՒն չընար ու կաշառք չառ-
18 ներ ։ ՚Ընդհանիկայ որբին ու որբևայրին իրաւունք կ՚ընէ, պանդուխտը կը սիրէ, ու անոր հաց ու հան-
19 գերձ կու տայ ։ ՚Ուրեմն պանդուխտը սիրեցէք, քանզի դուք ՚ՁՆ եղիպտացւոց երկրին մէջ պան-
20 դուխտ էիք ։ ՚Քու Տէր Աստուածդ վախնաս, ՚ձ՚ձ՚ձ ծառայես, և անոր ՚Ճարիս ։ ՚ու անոր անունովը երդնում ընես ։ ՚Ք ու
21 պարծանքդ անիկայ է, և քու Աստուածդ անիկայ է, Ի որ քեզի հանար աս մեծ ու սքանչելի բաները քուսի, որոնք դուն քու աչքերովդ
22 տեսար ։ Քու հայրերդ ՀԸօթաննասն հոգի էին երբոր եգիպտոս իջան. ու հիմա քու Տէր Աստուածդ քեզ Ի երկինքի աստղերուն պէս շատցուց ։

ԳԼ · ԺՌ

1 Սոված Տնազանդութեան կը յորդորէ Խորհրդականները, 2 Աստուծոյ մեծ գործերուն վրայ իրենց տեղեկութիւն ունենալովը, 8 Աստուծոյ մեծ օրհնութիւններուն խոստանալովը, 16 ու սպառնալիքովը։ 18 Կ՚ըսացընէ նաև թէ պէտք է զգուշանալ խորհրդածութիւն ընել Աստուծոյ խօսքերուն մէջ։ 26 օրհնութիւնը ու անէծքը անոնց առջևը կը դնէ ։

1 ԱՀրեմն դուն ՚քու Տէր Աստուածդ սիրես, Ի ու միշտ անոր պատուիրած բաները, կանոնները, դատաստանները ու պատուիրանքները
2 պահես ։ Եւ այսօր գիտցէք, որ ձեր որդւոցը չէ խ՚ Խօսիս որովհետև անոնք չէնն գիտեր, ու չտեսան Ի ձեր Տէր Աստուածդն խրատը, ՚ձանոր մեծութիւնը, Ի զօրաւոր
3 ձեռքը ու բարձր բազուկը, եգիպտոսի մէջ եգիպտացւոց Փարաւոնին

թագաւորին ու անոր բոլոր երկրին վրայ ըրած Ն՚նշանները ու գործ-
4 քերը ։ Եւ ինչ որ ըրաւ եգիպտացւոց զօրքերուն, ձիերուն ու կառքերուն. ու երբոր անոնք ձեր ետևէն հնկան, Ի ինչպէս Տէրը կարմիր ծովուն ջուրերը անոնց վրայ *դարձուց ու զանոնք կորսընցուց մինչև
5 աս օր ։ Եւ ինչ որ ըրաւ ձեզի անապատին մէջ մինչև ձեր հոս
6 գալը ։ Ու ինչ որ Ռուբենեան Եղիաբին որդւոցը ըԴաթանին ու Աբիրոնին ըրաւ, ինչպէս երկիրը իր բերանը բացաւ, ու զանոնք իրենց ընտանիքներովը՝ իրենց վրանները, ամէն ապրուստը իրենց բոլոր Խարպէլին մէջէն կլլեց ։
7 Բ Սակայն Տէրոջը ըրած բոլոր մեծ գործքերը աչքերնէն
8 են ։ Ուրեմն պահեցէք ան ամէն պատուիրանները որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ, որպէս զի զօրանաք՝ ու մտնէք ժառանգէք ան երկիրը, ուր որ կ՚երթաք զանի-
9 կայ ժառանգելու. Եւ Ի ձեր օրերը երկար ըլլան ան երկրին վրայ, Ե որն որ Տէրը ձեր հայրերուն երդում ըրաւ՝ անոնց և անոնց սերունդին տալու, Ի անանկ երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը ըղլսէ ։
10 Քանզի ան երկիրը՝ ուր որ դուք պիտի մտնէք անիկայ ժառանգելու համար, եգիպտոսի երկրին պէս չէ ուսկից որ ելաք. Ի որ հոն երբոր սերմ կը ցանէիր, բանջարի պարտէզի պէս ոտքովդ ՚ձոր ջուր կու-
11 տայիր ։ Ի Բայց ձեր մտնելու ու ժառանգելու երկիրը լեռներու ու հովիտներու երկիր մըն է. երկնէն
12 անձրևին ջրովը կը ջրուի. Ա՚նանկ երկիր մըն է, որն որ քու Տէր Աստուածդ կը դարմանէ. Ի քու Տէր Աստուածդ աչքը տարւոյն սկիզբէն մինչև վերջը միշտ անոր վրայ է ։
13 Ուստի թէ որ Ն ուշադրութեամբ մտիկ ընէք իմ բոլոր պատուիրաններս, որ այսօր ձեզի կը պատուիրեմ, Ռու ձեր Տէր Աստուածը սիրէք, և զանիկայ ձեր բոլոր սրտովը
14 ու բոլոր հոգիովը պաշտէք, Ա՚ն ատենը Ի ձեր երկրին անձրևը՝ Ո առջի ու վերջի անձրևը իրենց ատենին պիտի տամ, և քու ցորենդ, քու գինիդ ու քու նոր պիտի ժողվես ։
15 Ա՚ու նաև քու արտիդ մէջ խոտ պիտի տամ անասուններուդ համար,
16 որ Ե ուտես ու կշտանաս ։ Շեր անձերուն զգուշութիւն ըրէք, Ե չըլլայ որ ձեր սիրտը խաբուի, ու դուք ՚ՁՆ Ի ՚ձ՚ձ՚ձ խոտորելով ՚ուրիշ աստուածներ պաշտէք, ու անոնց
17 երկրպագութիւն ընէք. Եւ Ե Տէրը ձեզի դէմ սաստիկ բարկանալով

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

ՂՍապ · Հր · 12 · ՃԼԹ · 9 · Ի ՆԼ · ԺԳ · 27 · 28 · ԺԱ · 9 · 10 · Սապ · ՃԳ · 11 · * ԵԲՐ · յորդել ուրուան · Ը ՚ՃՈւ · ԺԳ · 1 · 31 · ԻԼ · 3 · Սապ · ՃԳ · 17 · Բ ԳԼ · Ա · 3 · Ի · 19 · Ձ ՃՁԱ · ԺԹ · 13 · ՂՃՁԱ · ԻՐ · 22 · Ե ՚ՃՁԱ · ԺԹ · 16 · Ջ ՚ՃՁԱ · ԺԸ · 14

Ն · Ք · Գ·
1451

ա երկինքը դոյզ , որ անձրև չըլլայ ու երկիրը իր պտուղը չտայ , և չՏերսլը ձեզի տուած բարի երկրէն շուտով կորսուիք ։
18 — Ա՛ս իմ խօսքերս ձեր սրտին ու հոգիին մէջ դրէք , ու զանոնք նշանի համար ձեր ձեռքերուն վրայ կապեցէք , ու ճակատնոցի համար ձեր աչքերուն մէջտեղը ըլլան ·
19 Եւ զանոնք ձեր տղոցը սորվեցընէք , ու տուներ նստած ատենդ , ճամբան քալած ատենդ և պառկելու ու կրկլու ատենդ անոնք
20 խօսիս · — Եւ զանոնք քու տանդ դրանդ եացը վրայ ու դռներուդ
21 վրայ գրես · Որպէս զի ան երկրին վրայ՝ որ Տէրը ձեր Հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու , — ձեր օրերը ու ձեր որդւոցը օրերը շատնան — իբրև երկինքի օրերը երկրի վրայ ։
22 Քանզի — թէ որ աս իմ ձեզի պատուիրած բոլոր պատուիրանքներս դուշ ըն թեամբ պահէք ու կատարէք , և ձեր Տէր Աստուածը սիրէք , ու անոր բոլոր ճամբաներուն մէջը
23 քալէք և անոր յարիք , Տէրն ալ — աս ամէն ազգերը ձեր առջևէն պիտի վռնտէ , և դուք — ձեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերու վրայ պիտ
24 տի տիրէք ։ Ձեր ոտքին ամէն կոխած տեղը ձերը պիտի ըլլայ · ձեր սահմանը — անապատէն ու Լիբանանէն , գետէն՝ ցուխրատ գետէն մինչև — արեւմտեան
25 ծովը պիտի ըլլայ ։ Քնաս մէկը պիտի չկարենայ ձեզի դէմ դնել · ձեր Տէր Աստուածը — ձեր ամէն կոխած երկրին վրայ ձեզմէ վախ մը ու սոսկում մը պիտի բերէ , — ինչպէս որ ձեզի բսաւ ։
26 Ընդ ա այսօր ձեր առջևը օրհնութիւն ու անէծք կը դնեմ ·
27 Օրհնութիւնը՝ թէ որ հնազանդուիք Տէր ձեր Աստուծոյն պատուիրանքներուն , որոնք ես
28 այսօր ձեզի կը պատուիրեմ · Եւ նանէծքը՝ թէ որ ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքներուն չհնազանդիք , ու խոտորիք ան ճամբայէն որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , ու ձեր չճանչցած օտար աստուածներուն
29 երթաք ։ Ու տի եղբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի ան երկիրը , ուր որ պիտի մտնես ու ժառանգես , օրհնութիւնը՝ Գարիզին վրայ անը վրայ , ու անէծքը Գե
30 բալ լեռանը վրայ տաս · Ընդ ա ասոնք Յորդանանու անդին կողմը արեւմտեան ճամբուն վրայ՝ Մօրէի կաղնիներուն մօտ՝ Գաղգազայլին դիմացի հովիտին մէջ բնակող Քանանացւոց երկրին մէջն են ։
31 Որովհետև դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք , որ մտնէք ու ժառանգէք այն երկիրը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ , ու զանիկայ պիտի ժառանգէք և ա
32 նոր մէջ պիտի բնակիք ։ Ուրեմն զգուշութեամբ՝ ի գործ դրէք այն ամէն կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր ձեր առջևը կը դնեմ ։

Ն · Ք · Գ·
1451

ԳԼ · Ժ Ե

1 Կառապետութեան չէրները պէտք էր կոչնակել ։ 5 Աստուծոյ երկրպագութիւնը եր բնաւրած տեղը պիտի մնայուն էր ։ 15 · 23 Երիքն ուռենը կ՚արգիլուի ։ 17 · 20 · 26 Սուրբ բաները սուրբ տեղի մը մէջ պիտի ուտուէր ։ 19 Վնասացին անտես չընելու վրայով ։ 29 Կառապետութեան ամրոցութիւնները քննել պէտք չէր ։

1 — Սոնք են ան կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք դուք պահելու ու ընելու է ք այն երկրին վրայ , որն որ ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժառանգելու համար , Որչափ ժամանակ
2 որ երկրի վրայ ապրիք ։ Ան բոլոր տեղատուները՝ ուր որ ձեր յաղթելու ազգերը տարձր լեռներու վրայ , բլուրներու վրայ ու ամէն տերեւաչէց ծառերու տակ իրենց աստուածներ պաշտեր են , բոլորովին կործա
3 նէք · Նաև անոնց սեղանները փլցնէք , և անոնց արձանները կոտրտէք , անոնց Աստարտէներ կրակով այրէք , ու անոնց աստուածներուն կուռքերը կտոր կտոր ընէք , և անոնց անուններ ան տեղէն ոչնչացրնէք ։
4 Ուրեմն ձեր Տէր Աստուծոյն այսպէս
5 պիտի չընէք · Հապա դուք պիտի փնտռէք ան տեղը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր ամէն ցեղերուն միջէն պիտի ընտրէ իր անունը բնակութեան համար , ու հոն պի
6 տի երթաք · Եւ ձեր ողջակէզները , ձեր զոհերը , ձեր տասանորդները , ձեր բարձրացընելու ընծաները , ձեր ուխտերը , ձեր կամաւոր ընծաները ու ձեր արջառներուն ու ոչխարներուն առջինները հոն տա
7 Ներ · Եւ հոն ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը ուտէք , և ձեր Տէր Աստուածը ձեզ օրհնելուն համար՝ ձեր ամէն ձեռք զարկած բաներուն մէջ ուրախանաք՝ դուք և ձեր ընտանիքը ։
8 Մի ընէք ան ամէնուն համեմատ , որ մենք այսօր աս տեղս կ՚ընենք , ոյուրաքն Համէն մարդ իր աչքերուն
9 Հաճոյ եղածին պէս · Քանզի մինչև հիմա չհասար ան հանգստութեանը ու ժառանգութեանը՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի
10 տայ ։ Բայց դուք Յորդանանէն

Ն · Ք · Գ·
1451

Ք ԳԼ · Թ · 1 ·
Ցես · ա · 11 ·

Ե ԳԼ · Ե · 32 ·
Ժբ · 32 ·

— ԳԼ · Գ · 1 ·

Բ ԳԼ · Գ · 10 ·
Գ Թագ · Բ · 40 ·

Է Ել · ԼԴ · 13 · ԳԼ · Է · 5 ·

Ը Գ Թագ · Ժգ · 4 · Ժէ · 10 · 11 · Ե բեմ. Գ · 6 ·
Թ Թես · Լ Գ · 52 · Դատ · բ · 2 ·

Ա Հմր 31 ·

Ե Հմր 11 · Գբ Իգ · 2 · Ցես · Թ · 27 · Գ Թագ · բ · 29 · բ Մն · Է · 12 · Սպ Տր · 68 ·
Ը Գէ · Ժէ · 3 · 4 ·
Թ Հմր 17 · Գ Ա · Ժգ · 22 · 23 · Ժէ · 19 · 20 ·
Ք ԳԼ · Ժգ · 26 ·

Ե Հմր 12 · 18 · Գէ · Իգ · 40 · Գբ Ժգ · 11 · 14 · 15 · Իգ · 11 · Իէ · 7 ·
Լ Դատ · Ժէ · 6 · Իա · 25 ·

Ի ԳԼ · Ժա · 31 ·

Ն · Ք · Գ·
1451

ա Երկինքը դոյզ , որ անձրև չըլլայ ու երկիրը իր պտուղը չտայ , և չՏերսլը ձեզի տուած բարի երկրէն շուտով կորսուիք ։
18 — Ա՛ս իմ խօսքերս ձեր սրտին ու հոգիին մէջ դրէք , ու — զանոնք նշանի համար ձեր ձեռքերուն վրայ կապեցէք , ու ճակատնոցի համար ձեր աչքերուն մէջտեղը ըլլան ·
19 Եւ զանոնք ձեր տղոցը սորվեցընէք , ու տուներ նստած ատենդ , ճամբան քալած ատենդ և պառկելու ու կրկլու ատենդ անոնք
20 խօսիս · — Եւ զանոնք քու տանդ դրանդ եացը վրայ ու դռներուդ
21 վրայ գրես · Որպէս զի ան երկրին վրայ՝ որ Տէրը ձեր Հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու , — ձեր օրերը ու ձեր որդւոցը օրերը շատնան — իբրև երկինքի օրերը երկրի վրայ ։
22 Քանզի — թէ որ աս իմ ձեզի պատուիրած բոլոր պատուիրանքներս դուշ ըն թեամբ պահէք ու կատարէք , և ձեր Տէր Աստուածը սիրէք , ու անոր բոլոր ճամբաներուն մէջը
23 քալէք և անոր յարիք , Տէրն ալ — աս ամէն ազգերը ձեր առջևէն պիտի վռնտէ , և դուք — ձեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերու վրայ պի
24 տի տիրէք ։ Ձեր ոտքին ամէն կոխած տեղը ձերը պիտի ըլլայ · ձեր սահմանը — անապատէն ու Լիբանանէն , գետէն՝ ցուխրատ գետէն մինչև — արեւմտեան
25 ծովը պիտի ըլլայ ։ Քնաս մէկը պիտի չկարենայ ձեզի դէմ դնել · ձեր Տէր Աստուածը — ձեր ամէն կոխած երկրին վրայ ձեզմէ վախ մը ու սոսկում մը պիտի բերէ , — ինչպէս որ ձեզի բսաւ ։
26 Ընդ ա այսօր ձեր առջևը օրհնութիւն ու անէծք կը դնեմ ·
27 Օրհնութիւնը՝ թէ որ հնազանդուիք Տէր ձեր Աստուածոյն պատուիրանքներուն , որոնք ես
28 այսօր ձեզի կը պատուիրեմ · Եւ նանէծքը՝ թէ որ ձեր Տէր Աստուածոյն պատուիրանքներուն չհնազանդիք , ու խոտորիք ան ճամբայէն որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , ու ձեր չճանչցած օտար աստուածներուն
29 երթաք ։ Ու տի եղբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի ան երկիրը , ուր որ պիտի մտնես ու ժառանգես , օրհնութիւնը՝ Գարիզին վրայ անը վրայ , ու անէծքը Գե
30 բալ լեռանը վրայ տաս · Ընդ ա ասոնք Յորդանանու անդին կողմը արեւմտեան ճամբուն վրայ՝ Մօրէի կաղնիներուն մօտ՝ Գաղգազայլին դիմացի հովիտին մէջ բնակող Քանանացւոց երկրին մէջն են ։
31 Որովհետև դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք , որ մտնէք ու ժառանգէք այն երկիրը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ , ու զանիկայ պիտի ժառանգէք և ա
32 նոր մէջ պիտի բնակիք ։ Ուրեմն զգուշութեամբ՝ ի գործ դրէք այն ամէն կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր ձեր առջևը կը դնեմ ։

ԳԼ · Ժ Ե

1 Կառապետութեան չէրները պէտք էր կոչնակել ։ 5 Աստուծոյ երկրպագութիւնը եր բնաւրած տեղը պիտի մնայուն էր ։ 15 · 23 Երիքն ուռենը կ՚արգիլուի ։ 17 · 20 · 26 Սուրբ բաները սուրբ տեղի մը մէջ պիտի ուտուէր ։ 19 Վնասացին անտես չընելու վրայով ։ 29 Կառապետութեան ամրոցութիւնները քննել պէտք չէր ։

1 — Սոնք են ան կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք դուք պահելու ու ընելու է ք այն երկրին վրայ , որն որ ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժառանգելու համար , Որչափ ժամանակ
2 որ երկրի վրայ ապրիք ։ Ան բոլոր տեղատուները՝ ուր որ ձեր յաղթելու ազգերը տարձր լեռներու վրայ , բլուրներու վրայ ու ամէն տերեւաչէց ծառերու տակ իրենց աստուածներ պաշտեր են , բոլորովին կործա
3 նէք · Նաև անոնց սեղանները փլցնէք , և անոնց արձանները կոտրտէք , անոնց Աստարտէներ կրակով այրէք , ու անոնց աստուածներուն կուռքերը կտոր կտոր ընէք , և անոնց անուններ ան տեղէն ոչնչացրնէք ։
4 Ուրեմն ձեր Տէր Աստուածոյն այսպէս
5 պիտի չընէք · Հապա դուք պիտի փնտռէք ան տեղը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր ամէն ցեղերուն միջէն պիտի ընտրէ իր անունը բնակութեան համար , ու հոն պի
6 տի երթաք · Եւ ձեր ողջակէզները , ձեր զոհերը , ձեր տասանորդները , ձեր բարձրացընելու ընծաները , ձեր ուխտերը , ձեր կամաւոր ընծաները ու ձեր արջառներուն ու ոչխարներուն առջինները հոն տա
7 Ներ · Եւ հոն ձեր Տէր Աստուածոյն առջևը ուտէք , և ձեր Տէր Աստուածը ձեզ օրհնելուն համար՝ ձեր ամէն ձեռք զարկած բաներուն մէջ ուրախանաք՝ դուք և ձեր ընտանիքը ։
8 Մի ընէք ան ամէնուն համեմատ , որ մենք այսօր աս տեղս կ՚ընենք , ոյուրաքն Համէն մարդ իր աչքերուն
9 Հաճոյ եղածին պէս · Քանզի մինչև հիմա չհասար ան հանգստութեանը ու ժառանգութեանը՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի
10 տայ ։ Բայց դուք Յորդանանէն

Ն · Ք · ԴԲ · 1451

պիտի անցնիք, ու պիտի բնակիք ան երկրին մէջ՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն պիտի տայ. ու ձեր բոլոր չորքոտանի թշնամիներէն ձեզ պիտի հանգրստացնէ, ու ապահովութեամբ պիտի բնակիք. Ե Հմր 5, 14։ 18, 21, 26։ ԳԼ · Ժդ · 23 ։ Ժէ · 20 ։ Ժդ · 2։ Ես ։ Ժէ · 8։ Ժը · 6 ։ Իդ · 16 ։ Իզ · 2 ։ Ը · 11 ։ Ցես · Ժը · 1։ Դ Թագ · ը · 29 ։ Սաղ · Ղը · 68 ։

11 տի բնակիք. Ու՝ ան տեղը որ ձեր Տէր Աստուածը պիտի ընտրէ իր անունը բնակութիւն համար, բոլոր ձեզի պատուիրածներս հոն տանիք, ձեր ողջակէզները՝ ձեր զոհերը՝ ձեր տասանորդները՝ ձեր բարձրացնելու ընծաները ու ձեր բոլոր ուխտերուն ընտիր ընծաները, Ե Հմր 7 ։

12 որ Տէրոջը պիտի ուրախ ըլլաք. Ու՝ ձեր Տէր Աստուծոյն առջեւը ուրախութիւն ընէք, թէ դուք՝ թէ ձեր տղաքներն ու աղջիկները, ձեր ծառաները ու աղախինները, և թէ ձեր դռներուն եղող Ղեւտացին, վասն զի՝ անոնիկայ ձեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի։ Ե ԳԼ · Ժ · 9։ Ժդ · 29 ։

13 Զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ ամէն տեսած տեղդ ողջակէզներդ Ե ԴԼ · Ժ · 4։

14 մատուցանես. Հայց թէ՝ ողջակէզներդ ան տեղը մատուցանես, որն որ Տէրը թէ՝ ցեղերուդ մէկուն մէջ պիտի ընտրէ, ու հոն իմ բոլոր պատուիրած բաներս կատարես։ Ղ Հմր 11 ։

15 Սակայն՝ թէ ամէն քաղաքներուդ մէջ որտիդ բոլոր ուզածին պէս անասուններ մորթես, ու միս ուտես, որչափ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի օրհնութիւն տուեր է. ու՝ զանիկայ անմաքուր ու մաքուր հարդը՝ այծեամի ու եղջերուի պէս Ե Հմր 21 ։

16 ուտեն։ Հայց արիւնը չուտէք. զանիկայ ջուրի պէս դնեւքը թափէք։ Ե Ղեւ · իզ · 22 ։ Ժ ԴԼ · Ժդ · 5։ Ժէ · 22 ։ Ն Ծես · իմ · 4։ Դէ · է · 26։ Ժէ · 10։ ԳԼ · Ժէ · 23։ Հմր 23 , 24 ։

17 Ձորևնիդ, դինիիդ ու եղիդ տասանորդները, արջառներուդ ու հօտերուդ առջեւնիկները, բոլոր ուխտբրած ուխտերդ, և կամաւոր ու բարձրացնելու ընծաներդ քու դռներուդ մէջ պիտի չկրնաս ու Ղեւ 11, 12։ ԳԼ · Ժդ · 23։

18 տէլ. Հայց անոնք քու Տէր Աստուածդդ առջեւը Տէր Աստուածդդ ընտրած տեղը ուտես, թէ դուն՝ թէ քու տղադ ու աղջիկդ, թէ ծառադ ու աղախինդ, և թէ քու դռներդ եղող Ղեւտացին. և քու Տէր Աստուածդդ առջեւը քու բոլոր ձեռք զարկած բաներուդ վրայ ու

19 րախտանաս։ Զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ Ղեւտացին անտես ընես, քանի որ ողջ ես քու երկրիդ վրայ։ Ե ԳԼ · Ժդ · 27։

20 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ Հ քեզի բաժին պէս քու սահմանդ մեծցընէ, ու սիրտդ միս ուտելդ ուզելով՝ Միս ուտեմ բանս, որտիդ բոլոր ցանկութեանդ պէս միս ուտես։ Ն Ծես · ժէ · 18 ։ Իբ · 14 ։ Ել · ԼԴ · 24 ։ ԳԼ · ժա · 24 ։ Ժ · Ժ · 8։

21 տես։ Թէ որ քեզմէ հեռու ըլլայ ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ

պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար, քեզի պատուիրածիս պէս քու արջառներէդ ու ոչխարներէդ մորթես, որոնք Տէրը քեզի պիտի տայ, ու քու որտիդ բոլոր ցանկութեանդ պէս քու բաստարնիներուդ մէջ ուտես։ Զ Հմր 12 ։ Ղ Հմր 15 ։

22 րուդ մէջ ուտես։ Դէ՛ այծեամը ու եղջերուն ինչպէս որ կ՛ուտուի, անոնք ալ անանկ ուտես. անմաքուրը ու մաքուրը հաւասարապէս Ղ Հմր 16 ։

23 ուտեն։ Հայց ազէկ զգուշացիր, որ արիւնը չուտես. Հ՝ոգին մի արիւնը չուտես. ու ոգին միսին հետ Ծես · ԺԲ · 4։ Գէ · Ժէ · 11 · 14։

24 չուտես. Անոնիկայ չուտես, այլ

25 Չուտելի պէս գտնիր թափես։ Անոնիկայ մի ուտեր, Հ՝որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոդդ ազէկ բլլայ, Հ Տէրոջը առջեւը ուղիղ սեպուածը ԳԼ · Ժդ · 40 ։ Նա · ը · 10 ։ Հ Ել · Ժէ · 26։ ԳԼ · Ժդ · 18։ Դ Թագ · Ժա · 38 ։

26 ընելովդ։ Հայց քու Հ՝նուիրելու բաներդ և Հ՝ուխտերդ առնես, ու Ե Թես · ԺԲ · 9 · 10։ Ժբ · 19 ։ Բ Թագ · ա · 21 · 22 · 24 ։

27 Տէրոջը ընտրած տեղը երթաս։ Ու՝ քու ողջակէզներդ՝ միսը ու արիւնը քու Տէր Աստուածդդ սեղանին վրայ մատուցանես. բայց քու զոհերուդ արիւնը քու Տէր Աստուածդդ սեղանին վրայ թափուի, ու միսը ուտես։ Ե ԳԼ · ա · 5 , 9 · 13 ։ Ժէ · 11 ։

28 Զգոյշ եղիր՝ հնազանդելու ատ բոլոր խօսքերուն՝ որոնք քեզի պատուիրեցի, Հ՝որպէս զի քու Տէր Աստուածդդ առջեւը ազէկ ու հաճոյ եղածը ընելովդ՝ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոդդ յաւիտեան ազէկ բլլայ։ Ե Հմր 25 ։

29 Երբոր Հ՝քու Տէր Աստուածդ քու առջեւէդ ջարդէ ան ազգերը, որոնց երկիրը դուն ժառանգելու պիտի երթաս, ու երբոր անոնք ժառանգես ու անոնց երկրին մէջ բնակիս, Ել · իզ · 23 ։ ԳԼ · Ժէ · 1։ Ցես · իզ · 4 ։

30 Զգոյշ կեցիր, Հչըլլայ որ անոնց քու առջեւդ բնջինջ բլլալէն ետքը՝ անոնց հետեւելով որոգայթի մէջ իյնաս, և չըլլայ որ անոնց աստուածներուն վրայով հարցու փորձ բնես, բսելով, Ես ազգերը ինչպէս իրենց աստուածները կը պաշ ԳԼ · Ժ · 16 ։

31 տէլին. Ես ալ այնպէս ընեմ։ Հ՝Դուն քու Տէր Աստուածդդ անանկ չընես, քանզի անոնք Տէրոջը ատելի եղած բոլոր գարշելի բաները իրենց աստուածներուն կ՛ընէին. որովհետեւ անոնք Հիրենց աստուածներուն պատրաստած ընծաները՝ նոյնիսկ իրենց տղաքները ու աղջիկները Հմր 4 · Ղէ · Ժբ · 3 , 26 ։ 30 · Դ Թագ · Ժէ · 15 ։

32 կրակով կ՛այրէին։ Ես քեզի ինչ որ կը պատուիրեմ, զգուշացիր ան ընելու. Հանոր վրայ բան մը չաւելցընես, ու անկէ բան մը չպակսեցընես։ Ղ ԳԼ · Ժբ · 21 · ի · 2 ։ ԳԼ · Ժբ · 10 ։ Երեմ · լբ · 35 ։ Եզեկ · իզ · 37 ։ ԳԼ · գ · 2 ։ Ժդ · 18 ։ Ցես · ա · 7 ։ Ընտ · է · 6 ։ Ցաքո · իբ · 18 ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Կռապաշտութեան յորդորները 6 ւ՛ըլլալ մեռ ապստամբներէ ու բլլալին, 9 պիտի քար-

Ն · Ք · ԴԲ · 1451

ՆՇ · Ք · ԴԲ · 1451

— Ջար · ժ · 2 ։
Բ Մատ · իդ · 24 ։ բ Թես · բ · 9 ։
Է Տես գԼ · ժբ · 22 ։ Երեմ · իբ · 9 ։ Մատ · Լ · 22 ։
Թ ԴԼ · բ · 2 ։ Տես Մատ · իդ · 24 ։ ա Կար · ժա · 19 ։ բ Թես · բ · 11 ։ Ցաւ · ժդ · 14 ։
Ի դ Թագ · իդ · 3 ։ բ Մն · Լգ · 31 ։
ԺԴԼ · ժ · 20 ։ Լ · 20 ։
Ի ԴԼ · ժբ · 20 ։ Երեմ · ժդ · 15 ։ Ջար · ժդ · 3 ։

ԸԴԼ · ժԼ · 7 ։ իբ · 21 , 22 ։ 24 ։ ա Կար · Լ · 13 ։
Ր ԴԼ · ժԼ · 2 ։
Ճ Տես Ծն · ժդ · 5 ։ ԴԼ · իբ · 54 ։ Նահ · Լ · 20 ։ Մխբ · Լ · 5 ։
Ւ ա Թագ · ժբ · 1 ։ 3 ։ ի · 17 ։

ԼՆահ · ա · 10 ։

Ի ԴԼ · ժԼ · 5 ։

Ֆ ԴԼ · ժԼ · 7 ։ Գոր · Լ · 58 ։

Ձ ԴԼ · ժԼ · 13 ։ ժբ · 20 ։
Ղ Ցես · իբ · 11 , ԼՀ ։ Գատ · Լ · 1 , 2 ։
Յ Ա Ցոհ · բ · 19 ։ Ցաւգ · 19 ։

կոծուէին ։ 12 Կատարածից քաղաքներուն չեմարիտու վրայով պատուէր ։

1 Թէ որ ձեր միջէն մէկ մարդարէ մը կամ երազատես մը ելլէ , ու ձեզի նշան մը կամ հրաշք մը տայ ,
2 Եւ ձեզի բուած նշանը կամ հրաշքը կատարուի , ու ձեզի ըսէ թէ Երթանք օտար աստուածները պաշտենք , որոնք դուք չէք ճանչցած .
3 Ան մարգարէին կամ երազատեսին խօսքը մտիկ մի ընէք . քանզի ձեր Տէր Աստուածը ձեզ կը փորձէ , որ հասկընայ թէ արդեօք դուք ձեր Տէր Աստուածը ձեր բոլոր սրտովը
4 ու բոլոր հոգիովը կը սիրէք ։ Ձեր Տէր Աստուծոյն հետեւող ըլլաք ու անկէ վախնաք , անոր պատուիրանքները պահէք ու անոր խօսքին հնազանդութիւն ընէք , զանիկայ պաշտեցէք ու անոր յարիք ։
5 Եւ ան մարգարէն կամ երազատեսը պիտի մեռցուի , վասն զի ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող ու ձեզ ծառայութեան տունէն ազատող ձեր Տէր Աստուծոյն դէմ ապստամբութիւն խօսեցաւ , որ ձեզ խոտորեցընէ ան ճամբայէն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց որ անոր մէջ քալէք . ըստ այսպէս չարութիւնը ձեր միջէն վերցընէք ։
6 Թէ որ քու մօրդ տղան քու եղբայրդ , կամ քու տղադ , կամ աղջկեկդ , կամ ծոցիդ կնիկը , և կամ քու իրաւկամդ որ քու անձիդ պէս կը սիրես , գնդ մոլորցընել ուզելով ծածկաբար ըսէ , երթանք և օտար աստուածները պաշտենք , որոնք ոչ դուն ճանչցար
7 ցար ոչ ալ քու հայրերդ , Ձեր բոլորտիքը եղող ազգաց աստուածներէն՝ թէ ձեզի մօտ ըլլաս և թէ ձեզմէ հեռու , երկրիս ծէ ծայրէն
8 մինչև ծէ՛լ ծայրը , ՚ի՛նոր հաւանութիւն չտաս , ոչ ալ անոր մտիկ ընես . քու աչքդ անոր չխնայէ , ոչ ալ անոր վրայ դուխ ունենալով ,
9 պահես անիկայ . Ա՛լ ի՛անչելու մեռցընես . — զանիկայ մեռցընելու համար ի՛նախ քու ձեռքդ անոր վրայ բլլայ , ու ետքը բոլոր ժողովուրդին ձեռքը .
10 վրան ձեռքը . քարերով քարկոծես անիկայ , որ մեռնի . քանզի ուզեց քեզ ապստամբեցընել քու Տէր Աստուածիդ , որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեց ։
11 Նէն հանեց ։ Եւ ի՛բոլոր Իսրայէլը լսելով վախնայ , ու ա՛լ չմնայ ալ ձեր միջը ասոր պէս չարութիւն մը չընեն ։
12 Թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ բնակութեան համար քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն վրայով լսես ,
13 որ կ՚ըսեն թէ ՚ի՛ձեր միջէն քանի մը ՚ո՛չար մարդիկներ ելան , ու իրենց քաղաքին բնակիչները ետ պրստամբեցուցին , ըսելով , ՚ի՛երթանք ձեր չճանչցած օտար աստուածները պաշտենք , Ան ատեր ադէկ մը քննես ու հարցուփորձ ընես , ու երբոր տեսնես որ ըսածը բանը ճշմարիտ ու ստոյգ է , և ան գարշելի բանը ձեր միջը եղած է ,
15 Ան քաղաքին բնակիչները անպատճառ սուրի բերնէ անցընես , չթէ ան և թէ անոր միջը եղած բոլոր բաները նզովելով . անասուններն
16 ալ սուրի բերնէ ՚անցընե՛ս . Եւ անոր բոլոր աւարը անոր հրապարակին միջը ժողվես , ու ՚ի՛ան քաղաքը և անոր բոլոր աւարը քու Տէր Աստուածդ համար բոլորովին կրակով այրես . ու անիկայ ՚ի՛յաւիտեան աւերակ բլլայ , ՚ի՛չինուի ալ
17 չշինուի ։ Եւ ՚ի՛ան նզովածէն ձեռքիդ միջը բան մը չմնակչի , որպէս զի Տէրը ՚ի՛իր սաստիկ բարկութենէն դառնայ , քեզի ողորմութիւն ու գթութիւն ընէ , և քեզ շատցընէ , ՚ի՛նչպէս որ քու հայրերուդ
18 երդում ըրաւ , թէ որ դուն քու Տէր Աստուածդ ձայնին հնազանդութիւն ընելով ՚ի՛անոր բոլոր պատուիրանները պահես , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , ու Տէր Աստուածդ առջի ուղիղ և դաձը ընես ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Աստուածդ որդիքը աստղի համար իրենց անձը ազգացցընելու չես ։ 3 Ընտանեներէն , Առնկիրէն ։ 11 ու թռչուններէն ո՛րը պիտի ուտուի՝ ուտուը չես ուտեր ։ 21 Ինքիրմէ մեռածը ուտելու չէր ։ 22 Աստուածային պաշտօնը կատարողներուն տրուելու տասանորդները ։ 23 Տէրոջը առջեւ վայելելու տասանորդները ու երախայրիները ։ 28 Երրորդ տարւոյն պտղոց համար ու բարեբարութեան տասանորդը ։

1 ՈՒ՚ՀԷՒՔ՝ դուք — ձեր Տէր Աստուածդան որդիքը էք , ի՛ինքնիզն համար ձեր մարմնոյն վրայ կտրածներ չընէք , ու ձեր աչքերուն միջտեղի
2 մազերը չ՚փետէք . ի՛քանզի դուն քու Տէր Աստուածդու սուրբ ժողովուրդն ես . և Տէրը երկրի վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներուն միջէն քեզ ընտրեց՝ որ իրեն անգհական
3 ժողովուրդ բլլաս ։ Ո՛չնաս պիղծ բան մը չուտես ։
4 Ի՛անոնք են ձեր ուտելու անասուններն . արջառը , ոչխարը ու
5 այծը , եղջերուն , այծեամը , վիթը , խարտեզը , այծքաղը , յա-
6 մայրը ու անապտը թէ ։ Ու չորքոտանիներուն միջ ամէն կճղակաբաշխ (այսինքն կճղակը երկու-քի բաժնուած) , ու որճաձգող անա-
7 սուններէն ուտէք . Բայց որճաձգողներէն կամ կճղակաբաշխ և-

ՆՇ · Ք · ԴԲ · 1451

Ը Տես Դատ · ժԲ · 22 ։ ա Թագ · բ · 12 ։ իԼ · 17 ։ 25 ։ դ Թագ · իա · 10 · 13 ։ բ Կար · գ · 15 ։
Ե ԵԲԲ · ԲԼ · լեւտ · որպիներ
Զ դ Թագ · ժԼ · 21 ։
Է Հմր 2 , 6 ։
Ը Նէ · իբ · 20 ։ Ցես · գ · 17 , 21 ։
Ղ Ցես · գ · 24 ։

Լ Ցես · բ · 28 ։ Նա · ԺԼ · 1 ։ իԼ · 2 ։ Ե · բեմ · իԲ · 2 ։
Ա ԴԼ · Լ · 26 ։ Ցես · գ · 18 ։
Ն Ցես · գ · 26 ։

Պ Ծն · իբ · 17 ։ իԿ · 4 ։ 24 ։ իբ · 14 ։

Ջ ԴԼ · ժբ · 25 ։ 28 , 32 ։

— Հռով · ը · 16 ։ Թ · 8 , 26 ։ գ · 26 ։
Բ ԴԼ · ժԲ · 28 ։ իա · 5 ։ Երեմ · ԺԼ · 6 ։ իա · 5 ։ իԼ · 5 ։ Թես · գ · 13 ։
Է ԴԼ · ի · 26 ։ ԴԼ · Լ · 6 ։ իԿ · 18 , 19 ։
Թ Եգեկ · գ · 14 ։ Գոր · ժ · 13 , 14 ։
Ի ԴԼ · ժա · 2 , ԼՀ ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

զոշնևրէն ասոնք չուտէք . ուղտը , նապաստակը ու ճագարը . քանզի անոնք թէպէտ և կ՚որոճան , բայց կճղակաբաշխ չեն . անոնք ձեզի
8 անմաքուր ըլլան : Եւ խոզը՝ որ թէ և անիկայ կճղակաբաշխ է , բայց չորոճար . անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ : Անոնց միսը չուտէք , ու
Ղ Ղ . ժա . 26 , 27 : ասոնց դիեռուն չդպչիք :
Ե Ղ . ժա . 9 : 9 Ե Ջուրերուն մէջ եղած-
նէն ասոնք ուտէք . ամէն թէ ու
10 թեփ ունեցողը ուտէք , Բայց ամէն թէ ու թեփ չունեցողը չուտէք . անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ :
11 Ամէն մաքուր թռչունը ուտէք :
Է Ղ . ժա . 13 : 12 Եւ ձեր չուտելու Բ-ը-ծ-ն-ե-ր-ը ասոնք են . Արծիւը՝ և պատկուճը՝
13 ու գետարծիւը , Եւ ցիրը՝ ու անդղը՝ և ուրուրը՝ իր տեսակին պէս ,
14 Ու ամէն ագռաւը իր տեսակին
15 պէս , Եւ ջայլամը՝ ու բուն՝ և կռկունն ու բազէն իր տեսակին պէս ,
16 Եւ հաւպատիրը՝ ու քաջահաւը՝ և
17 կարապը , Եւ հաւալուսը՝ ու սև
18 անդղը՝ և հոզմամղը , Եւ արագիլը՝ ու քարագրը իր տեսակին պէս , և
Ի Ղ . ժա . 20 : 19 յոպպը՝ ու ջղջիղ : Եւ Ի ամէն
Ի Տես Ղ . ժա . 21 : թռչող գեռունները ձեզի անմաքուր ըլլան . Ի անոնք պիտի չուտուին :
20 Ամէն մաքուր թռչուն-
21 ները ուտէք : Ի Ինքիրմէ մեռածը բնաւ չուտէք . զանիկայ քու դռներդ եղող պանդուխտին տուս որ ուտէ , կամ օտարազգիի մը ծախես . Ը քանզի դուն քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողովուրդն ես :
Ի Եզ . իգ . 19 ; ԼՂ . 26 : Ի Ոչխարը իր մօրը կաթին մէջ չեփես :
Ի Ղ . խ . 30 ; Գ Լ . ժր . 6 , 17 ; Նե . եզր . ժ . 37 : 22 Ի Տարիէ տարի քու չահէդ սերմիդ արդիւնքին՝ արտէն ելած ամէն արմտիքներէն անպատճառ տուսս .
23 Նորդ տուս : Եւ քու ցորնիդ , գինիիդ ու ձիդ տասանորդը , ու
Ի Գ Լ . ժե . 19 , 20 : արջառներուդ և ոչխարներուդ առջևնիկները Ը քու Տէր Աստուծոյդ առջևը ուտես , ան տեղը որ ինքը իր անունը բնակութեանը Համար պիտի ընտրէ . որպէս զի միշտ քու Տէր Աստուծմէդ վախնալ սորվիս :
24 Ու թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ
Ի Գ Լ . ժր . 21 : քեզ օրհնելուն համար ճամբան քեզի հետու իյնայ , Ի և ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու Համար , քեզմէ հետու ըլլալով կառդ չըլլաս զանոնք հոն տանելու ,
25 Ան ատեն զանոնք ստակ բնես , ու ստակը ծրարելով ձեռքդ ա-ն-ե-ր , և քու Տէր Աստուծոյդ ընտրելու տե-
26 ղը երթաս . Ու ան ստակը սրտիդ բոլոր ցանկացած բաներուն , արջառներու կամ ոչխարներու , գինիի կամ օղիի , ու սրտիդ ամէն ուզած բանին տուս . Ը և հոն քու Տէր Աստուծոյդ առջևը ուտես և ուրախանաս դուն և քու ընտա-
27 նիքդ . Ու Ե քու դռներդ եղող Ղեւտացին ալ զանց չընես . քանզի Ո անիկայ քեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի :
28 Ա Ամէն իրեք տարուայն վերջը ան նոյն տարուայն արմտիքներուն բոլոր տասանորդը հանես , և զանիկայ քու քաղաքներուդ մէջը պահես .
29 Ե Ու Ղեւտացին՝ որ Ը քեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի , և դռներդ եղող օտարականը , որերը ու որբևարին դան և ուտեն կըշտանան . որպէս զի Ը քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ քու ձեռքիդ բրած ամէն գործքերուն մէջ :

ԳԼ · ԺԵ

1 Եօթներորդ տարին թողութեան տարի պիտի ըլլար ազգասին Համար . Ը այսու ամենայնիւ փոխ պիտի արուէր ու Ձրի ալ արուէր : 12 Երբայեցի ծառան եօթներորդ տարին Ձրի ազատ պիտի ըլլար . 16 իսկ երբոր իր տիրոջմէն գոհ ըլլալով ուզէր քովը կենալ , պիտի կենար ձկալ : 19 Հասեռէն ամէն արու առջևնիկները Տէրոջը պիտի նուիրուէին :

Ա Ել . խ . 2 ; Լ . 10 , 11 ; Գ Լ . խ . 2 , 4 ; Գ Ա . ա . 10 ; Երեմ . ԼԴ . 14 :
1 Ամէն եօթներորդ տարին թո-
2 ղութիւն բնես : Ու թողութեան կանոնը սա է . Ամէն պարտատէրը որ իր դրացիին բան մը փոխ տուած է , անիկայ պիտի թողու . իր դրացիէն կամ եղբօրմէն պիտի չպահանջէ ան , վասն զի թողութիւն քարոզուած է Տէրոջ-
3 ը : Ի Օտարազգիին պիտի պահանջես , բայց քու եղբօրմիդ առնելիքդ
4 պիտի թողուս . Ա Մինչև որ քու քովդ աղքատ չգտնուի . Ե վասն զի Տէրը անշուշտ քեզ պիտի օրհնէ ան երկրին մէջ , որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն
5 պիտի տայ որ անոր տիրես : Միայն Թ թէ որ քու Տէր Աստուածդ խօսքին ամէն կերպով ձայնդիս , ուսս բոլոր պատուիրանքները որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , զգուս ,
6 չուեցամբ ի գործ դնես , Քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի բուաճին պես քեզ պիտի օրհնէ , և Է դուն շատ ազգերու փոխ պիտի տաս , բայց դուն փոխ պիտի չառնես , ու Ը դուն շատ ազգերու վրայ պիտի տիրես , բայց անոնք քու վրադ պիտի չտիրեն :
7 Քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկրին մէջը՝ քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ Թէ որ եղբայրներուդ մէկը աղքատ ըլլայ , Է խստասրտութիւն չընես , ու աղքատ եղբօրդ
8 ձեռքդ չդոցես . Ը Հապա անպատճառ ձեռքդ պիտի բանաս անոր ,

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

Ը Գ Լ . ժր . 7 , 18 ; Իշ . 11 :
Բ Գ Լ . ժր . 12 , 18 , 19 :
Ե Թ ա . ժր . 20 ; Գ Լ . ժր . 1 , 2 :
Ա Գ Լ . իզ . 12 ; Ա ս մ ա կ . գ . 4 :
Ը Գ Լ . իզ . 12 :
Ը Հմր . 27 ; Գ Լ . ժր . 12 :
Ա Գ Լ . ժե . 10 ; Ա ս ա կ . գ . 9 , 10 ; Տես Մ ա ղ . գ . 10 :
Ա Ել . խ . 2 ; իզ . 10 , 11 ; Ղ Ա . ի ե . 2 , 4 ; Գ Լ . ա . 10 ; Երեմ . ԼԴ . 14 :
Բ Տես ՀԼ . իգ . 20 :
Բ Ա ն մ ա կ Ա ն ա ն կ :
Գ Լ . իբ . 8 :
Գ Լ . իբ . 1 :
Ի Գ Լ . իբ . 12 , 44 :
Ը Գ Լ . իբ . 13 ; Ա ս ա կ . իբ . 7 :
Ի ա Ց օ ՚ . գ . 17 :
Ը Ղ Ա . ի ե . 35 ; Մ ա ա . ե . 42 ; Ղ ա . գ . 34 , 35 :

Ն. Ք. ՉՔ. 1451

ու անոր կարօտութեանը բաւա-
կան ըլլալու չափ անոր փոխ տաս ։
9 Զգոյշ կեցիր՝ չըլլայ որ սրտիդ մէ-
ջէն չար խորհուրդ մը անցընես, ու
Եօթներորդ տարին՝ թողութեան
տարին մօտ է՝ ըսելով, աղքատ
եղբօրդ վրայ Բանդութ աչքով նա-
յիս, ու անոր փոխ չտաս. և Ժան-
ալ քեզի դէմ Տէրոջը աղաղակէ,
10 ու Էդուն մեղքի տէր ըլլաս ։ Ան-
պատճառ անոր պիտի տաս, ու
անոր տալու ատենդ Լսիրտդ չնե-
զի. վասն զի Էքու Տէր Աստուածդ
ասպատճառաւ քու ամէն գործքե-
րուդ ու ամէն ձեռք զարկած բանե-
11 րուդ մէջ քեզ պիտի օրհնէ ։ Ո-
րովհետև Ժերկրին մէջէն աղքատ
պակաս պիտի չըլլայ, անոր համար
քեզի կը պատուիրեմ ու կ՚ըսեմ,
Քու երկրիդ մէջ եղած աղքատ ու
չքաւոր եղբօրդ ձեռքդ բաց ըլլայ ։
12 Եւ Կ՚թէ որ քու եղբայրներէդ
Եբրայեցի մարդ մը կամ կնիկ մը
քեզի ծախուի, անիկայ վեց տարի
քեզի ծառայութիւն պիտի ընէ, ու
եօթներորդ տարին զանիկայ քու
13 քովէդ ազատ պիտի արձակես ։ Եւ
քու քովէդ ազատ արձակելու ա-
տենդ զանիկայ պարապ չարձակես.
14 Քու ոչխարներէդ, քու կալէդ և
քու Ճնձանէդ անպատճառ պարդև
տաս անոր. քու Տէր Աստուածդ
ինչպէս որ Հքեզ օրհնեց, ԱՆԱՆԿ
15 պիտի տաս անոր ։ Եւ Ժ՚միտքդ բե-
րես որ դուն ալ Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ էիր, ու քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզ ԱՆԿԷ փրկեց. ասպ-
ատճառով այսօր քեզի կը պա-
16 տուիրեմ ասբանը. Բայց թէ որ
քեզ և քու տունդ սիրելուն հա-
մար, ու անիկայ քու քովդ հան-
դիստ ըլլալուն համար, Չ՚Քովէդ
17 չեմ՝ ելլեր՝ ըսէ, Ան ատենը հերիւն
մը առնես, ու անոր ականջը դրանը
վրայ ծակես, և անիկայ քեզի յաւի-
տեան ծառայ ըլլայ. աղախինիդ
18 ալ այսպէս ընես ։ Զանիկայ քու
քովէդ ազատ արձակելդ դժուար
չերևնայ քեզի. վասն զի քեզի վեց
տարի ծառայութիւն բրաւ, Ժ՚որ
վարձկանի մը վարձքին կրկնապա-
տիկ ԱՐԺԷՔԸ ԱՆԻ. ու քու Տէր Ա-
ստուածդ ամէն գործքերուդ մէջ
քեզ պիտի օրհնէ ։
19 Ժ՚Քու արջառներէդ ու հօտերէդ
ծնած ամէն արու առջինեկները քու
Տէր Աստուծոյդ պիտի նուիրես.
արջառներուդ առջինեկներովը չը-
գործես, ու առջինեկ ոչխարներուդ
20 բուրդը չկտրես ։ Ժ՚Տարիէ տարի քու
Տէր Աստուծոյդ առջևը՝ Տէրոջը
ընտրած տեղը պիտի ուտես զանոնք
21 դուն և քու ընտանիքդ ։ Ն՚Բայց թէ

Բ Գլ. իբ. 54, 56 ։ Ա-
ռակ. իգ. 6 ։ իբ. 22 ։
Մատ. ի. 15 ։
Ժ Գլ. իգ. 15 ։
Ի Մատ. իե. 41, 42 ։
Լ Բ Կոր. թ. 5, 7 ։
Ի Գլ. ժգ. 29 ։ իգ. 19 ։
Սաղ. խա. 1 ։ Առակ. իբ. 9 ։
Ժ Մատ. իգ. 11 ։ Մար. ժգ. 7 ։ Յօհ. ժբ. 8 ։
Կ Ել. խա. 2 ։ Ղև. իե. 39 ։ Երեմ. լդ. 14 ։
Հ Առակ. ժ. 22 ։
Ձ Գլ. և. 15 ։ ժգ. 12 ։
Ղ Ել. խա. 5, 6 ։
Ճ Տես Ես. ժգ. 14 ։ խա. 16 ։
Մ Ել. ժգ. 2 ։ լդ. 19 ։ Ղև. իէ. 26 ։ Թու. գ. 13 ։
Ձ Գլ. ժբ. 5, 6, 7, 17 ։ ժգ. 23 ։ ժգ. 11, 14 ։
Ն Ղև. իբ. 20 ։ Գլ. ժէ. 1 ։

Ն. Ք. ՉՔ. 1451

որ անոնք արատաւոր ըլլան, կաղ
կամ կոյր ըլլան, կամ ինչ և իցէ
ՈՒՐԻՀ դէշ արատ մը ՈՒՆԻՆԱՆ, զա-
նոնք քու Տէր Աստուծոյդ չզոհես.
22 Անանկը քու քաղաքներուդ մէջ
պիտի ուտես. Հանմաքուր ու մա-
քուր եղողները անխտրաբար ՈՒ-
ՐԻՆ այծեամի ու եղջերուի պէս ։
23 Ա՚Միայն անոր արիւնը չուտես,
ջուրի պէս դետինը թափես ան ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Զատկին, 9 շաբաթներուն, 13 և տաղաւա-
րահարաց տօները ։ 16 Ամէն արուն իր կա-
րողութեանը համեմատ ընծայ պիտի բերէր
Տէրոջը ասիրեք տօներուն մէջ ։ 18 Դա-
տաւորներու ու դատաստանի վրայով ։ 21
Անտառ տնկելը ու արձան կանգնելը կ՚արգի-
լուի ։

1 Ա՚Ապիպ ամսուն զգուշութիւնով
նայէ, որ զատիկը ընես քու
Տէր Աստուծոյդ. Բ՚վասն զի քու
Տէր Աստուածդ Ապիպ ամսուն մէջ
Գ՚դիշերով հանեց քեզ Եգիպտոսէն ։
2 Զատկին համար քու Տէր Աստու-
ծոյդ ոչխարներ ու Դ՚արջառներ
մորթես, Ի՚ան տեղը՝ որ Տէրը պի-
տի ընտրէ իր անուանը բնակու-
3 թեան համար. Ե՚Անոր հետ խմո-
րեալ հաց չուտես, եօթը օր նե-
ղութեան անխմոր հաց պիտի ու-
տես անոր հետ. վասն զի Եգիպտո-
սի երկրէն տագնապով ելար. որ
քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ
Եգիպտոսի երկրէն ելած օրդ միտքդ
4 բերես ։ Ի՚Եւ քու բոլոր սահման-
ներուդ մէջ եօթը օր բնաւ խմոր
չերևնայ քովդ. Ը՚ու առջի օրուան
իրիկունը մորթած միսէդ մինչև առ-
5 տու չմնայ ։ Քու Տէր Աստուծոյդ
քեզի տուած քու քաղաքներուդ
մէկուն մէջ բնաւ կարող չըլլաս
6 զատիկը մորթել. Հապա միայն
ան տեղը որ քու Տէր Աստուածդ
պիտի ընտրէ իր անուանը բնակու-
թեան համար, հոն պիտի մորթես
զատիկը Բ՚իրիկուան դէմ՝ արևը
մտած ատենը, Եգիպտոսէն ելած
7 ժամանակդ ։ Եւ Ժ՚քու Տէր Ա-
ստուծոյդ ընտրած տեղը Ի՚անիկայ
եփես և ուտես. և առտուանց
8 դառնաս՝ *տունդ երթաս ։ Վեց
օր բաղարջ ուտես. ու Լ՚եօթնե-
րորդ օրը քու Տէր Աստուծոյդ հա-
մար Ի՚տօնախմբութեան օր ըլլայ,
Լ՚դործ մը չընես ։
9 Ժ՚Դուն քեզի եօթը շաբաթ համ-
րես. ՈՒ ՈՒ եօթը շաբաթը հունձ-
քերուն մէջը մանգաղ դրած ատե-
10 նէդ պիտի սկսիս համրել ։ Ետքը
քու Տէր Աստուծոյդ շաբաթներուն
տօնը ընելով՝ Կ՚քու Տէր Աստուծոյդ
քեզի տուած օրհնութեանը համե-
մատ՝ ձեռքէդ եկած կամաւոր ըն-

Լ Գլ. ժբ. 15, 22 ։
Ա Գլ. ժբ. 16, 23 ։
Ա Ել. ժբ. 2, ԵՀ ։
Բ Ել. ժգ. 4 ։ լդ. 18 ։
Գ Ել. ժբ. 29, 42 ։
Դ Թու. իբ. 19 ։
Ի Գլ. ժբ. 5, 26 ։
Զ Ել. ժբ. 15, 19, 39 ։ ժգ. 3, 6, 7 ։ լդ. 18 ։
Ի Ել. ժգ. 7 ։
Ը Ել. ժբ. 10 ։ լդ. 25 ։
Բ Ել. ժբ. 6 ։ Ժդ Թագ. իգ. 23 ։ Յօհ. բ. 13, 23 ։ ժա. 55 ։
Ի Ել. ժբ. 8, 9 ։ բ Մն. լե. 13 ։
* ԵԲՐ. վրաններդ
Լ Ել. ժբ. 16 ։ ժգ. 6 ։ Ղև. իգ. 8 ։
Ի Ղև. իգ. 36 ։
Ժ Ել. իգ. 16 ։ լդ. 22 ։ Ղև. իգ. 15 ։ Թու. իբ. 26 ։ Գոր. բ. 1 ։
Կ Հմբ. 17 ։ Ա Կոր. ժգ. 2 ։

Ն · ՉԾ · ՂԲ · 1451

11 Ծան պիտի տաս . Եւ ան տեղը որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անուանը բնակութիւն համար , հո՛ն քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը ուրախութիւն ընես , դուն ու քու տղադ և աղջիկդ , քու ծառադ ու աղախինդ , ու քու *թաղաքներդ եղող Վկայացին , և ձեր մէջը գրուսնուած օտարականը , որբը ու որբ-

12 ևարին : Ու՛ Եգիպտոսի մէջ ծառայ ըլլալդ միտդ բերելով՝ սա կանոնները զգուշութեամբ ի գործ դնես :

13 Ձ·քու կալիդ ու հնձանիդ բերբէր ժողվելէն ետքը եօթը օր տաղաւա-

14 րահարաց տօնը պահես : Ձեւ տօնիդ մէջը ուրախութիւն ընես դուն ու քու տղադ և աղջիկդ , քու ծառադ ու աղախինդ , և քաղաքներդ եղող Վկայացին , օտարակա-

15 նը , որբը ու որբևարին : Քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր բերքերդ ու ձեռքիդ բոլոր գործերը օրհնելուն համար , Տէրոջը բնտրած տեղը յօթ օր Տէր Աստուծոյդ եօթը օր տօն պահելով ուրախութիւն ընես :

16 Տարին իրեք անգամ՝ անխնդ բազարջակերաց տօնին , շաբաթներու տօնին ու տաղաւարահարաց տօնին՝ քու ամէն արուներդ քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը պիտի երեւնան ան տեղը որն որ ինքը պիտի բնտրէ . ու Ն·Ֆէւ Տէրոջը առ-

17 ջեւը չերեւնայ : Ամէն մէկը Ը·քու Տէր Աստուծոյդ բերդի տուած օրհնութեանը համեմատ , ձեռքէն եկածին չափ պէտք է բերէ :

18 Քու Տէր Աստուծոյդ բերդի տուած ամէն քաղաքներուդ մէջ , քու ցեղերուդ համեմատ դրեր դատաւորներ ու ոստիկաններ կարգես , ու անոնք արդար դատաստանով

19 ժողովուրդը դատեն : Դէրսուններդ չդարձնես , Ձաչառութիւն չընես ու կաշառք չառնես . վասն զի կաշառքը իմաստուններուն աչքը կը կուրցընէ , ու արդարներուն խօս-

20 քը սուտ կը հանէ : Արդարութեան՝ արդարութեան պիտի հետեւիդ բլլաս , որ ապրիս ու քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տալու երկիրը ժառանգես :

21 Ձքու Տէր Աստուծոյդ համար չխնդրես սեղանիդ քովը ինչ և իցէ ծառէ անտառ չտնկես քեզի .

22 Արձան ալ չկանգնես քեզի , ուսկից որ քու Տէր Աստուածդ կը զզուի :

ԳԼ · ԺԵ

1 Տէրոջը մատաղ ընելու զոհերը անարատ պիտի բլլային : 2 Կռապաշտները պիտի մեռցուէին : 8 Դժուարին վէճերը քահանաները ու դատաւորները պիտի վճռէին . 12 ու ան վճռին

ՆՁ · ՉԾ · ՂԲ · 1451

դէմ գնողը պիտի մեռցուէր : 14 Թագաւորի մը ընտրութիւնը , 16 ու անոր պարտաւորութիւնները :

1 – Ա՛ր քահ մը կամ ինչ և իցէ †պակասութիւն մը ունեցող արջառը կամ ոչխարը քու Տէր Աստուծոյդ զոհ չմատուցանես . վասն զի ան բանը քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը պիղծ է :

2 Ե՛թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն մէջ ձեզմէ անուն մարդ մը կամ կնիկ մը գտնուի , որ քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը չարութիւն ընելով ‡ուխտը չպահելով ,

3 Երթայ ուրիշ աստուածներու , և արեգակին կամ լուսնին և կամ երկնից որ և իցէ †զարդերուն ծառայութիւն ու-

4 երկրպագութիւն ընէ . Ղեւ ան բանը քեզի պատմի , ու դուն լսելէդ ետքը ազէկ մը քննութիւն ընես , և ահա բանը ճշմարիտ ու ստոյգ է , որ խորհրդի մէջ անանկ

5 պղծութիւն մը եղած է . Ան առնը ան չարութիւնը ընող մարդը կամ կնիկը դուռներդ հանես , և ան մարդը կամ կնիկը †քարերով

6 քարկոծես , ու մեռնի : Երբ ան մահապարտը երկու կամ իրեք վկայի բերնովը մեռնի . մէկ վկայի բերնովը չմեռնի : Ի Զանիկայ մեռցընելու համար , առաջ վկանը-

7 րուն ձեռքը անոր վրայ պիտի բլլայ , ու անկէ ետքը բոլոր ժողովուրդին ձեռքը . ան կերպով †չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես :

8 Երբոր ‖գանագան տեսակ արիւնհեղութիւններու , դատերու կամ վէրքերու վրայով՝ քու քաղաքներուդ մէջ եղած Լվէճերուն վճռաշատութիւնը խիստ դժուար երեւնայ քեզի , ան ատենը կելես Ես քու Տէր Աստուծոյդ բնտրած տե-

9 ղը երթաս , ու Ի Վ Լեւտացի քահանաներուն և ան ժամանակի դատաւորին մօտենալով Խոհեմութիւն հարցընես . ու անոնք դատաստա-

10 նին վճիռը քեզի պիտի բսեն . Եւ պիտի բնես ան վճռոյն համեմատ՝ որ Տէրոջը բնտրած տեղը քեզի կ'ըսեն , ու ինչ որ քեզի սորվեցընեն ,

11 զգուշութեամբ ի գործ դնես . Ան նոյն քեզի սորվեցուցած օրէնքը ու քեզի գըուցած դատաստանը պիտի կատարես . անոնց քեզի յայտնած խօսքէն չխոտորիս ոչ

12 աջ դին և ոչ ձախ դին : Բայց թէ որ Ն մէկ մարդ մը հպարտութիւն ընելով՝ Ը·քու Տէր Աստուածդ հոն պաշտելու կեցող քա-

Ն · ՉԾ · ՂԲ · 1451

– Գլ · ԺԱ · 21 ։ Մաղ · ա · 8 ։ 13 ։ 14 ։
† ԵԲ՛Բ · զէշ բան
Բ Գլ · ԺԳ · 6 ։
‡ Ցես · է · 11 ։ 15 ։ իգ · 16 ։ Դատ · բ · 20 ։ Գ թագ · ԺԸ · 12 ։ Ա Պտ · բ · 1 ։
† Երեմ · է · 22 · 23 · 31 ։ ԺԹ · 5 ։ լբ · 35 ։
Ե Գլ · գ · 19 ։ Ցոր · լ · 26 ։
‡ ԵԲ՛Բ · զօրքին
Ղ Գլ · ԺԳ · 12 · 14 ։
Է ՂԱ · իգ · 14 · 16 ։ Գլ · ԺԳ · 10 ։ Ցես · է · 25 ։
ը Թոս · լե · 30 ։ Գլ · ԺԹ · 15 ։ Մատ · ԺԸ · 16 ։ Ցօհ · բ · 17 ։ բ Կոր · ԺԳ · 1 ։ ա Տիմ · է · 19 ։ Եբր · Ժ · 28 ։
Թ Գլ · ԺԳ · 9 ։ Գոր · է · 58 ։
Ի ՀՄՐ 12 ։ Գլ · ԺԳ · 5 ։ ԺԹ · 19 ։
Լ ՏԱ՛ Եվ · իա · 13 · 20 · 22 · 28 ։ իբ · 2 ։ Թոս · լե · 11 · 16 · 19 ։ Գլ · ԺԹ · 4 · 10 · 11 ։
‖ ԵԲ՛Բ · բնան և աբնան մէջ · տեղը · գատ ու գատի մէջտեղը , կամ վէրքի ու վէրքի մէջտեղը
Խ Մա · ԺԹ · 10 ։ Ընդ · բ · 11 ։ Մատ · բ · 7 ։
Կ Գլ · ԺԳ · 5 ։ ԺԹ · 17 ։ Ցաղ · Ռիբ · 5 ։
Ձ Տ՛ես Երեմ · Ժ · 18 ։
Հ Գլ · ԺԹ · 17 ։

11 Ձանն պիտի տաս . Եւ ան տեղը որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անուանը բնակութիւն համար , հո՛ն քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը ուրախութիւն ընես , դուն ու քու տղադ և աղջիկդ , քու ծառադ ու աղախինդ , ու քու *թաղաքներդ եղող Վկայացին , և ձեր մէջը գրուսնուած օտարականը , որբը ու որբ-

12 եարին : Ու՛ Եգիպտոսի մէջ ծառայ ըլլալդ միտդ բերելով՝ սա կանոնները զգուշութեամբ ի գործ դնես :

13 Ձ·քու կալիդ ու հնձանիդ բերբէր ժողվելէն ետքը եօթը օր տաղաւա-

14 րահարաց տօնը պահես : Ձեւ տօնիդ մէջը ուրախութիւն ընես դուն ու քու տղադ և աղջիկդ , քու ծառադ ու աղախինդ , և քաղաքներդ եղող Վկայացին , օտարակա-

15 նը , որբը ու որբևարին : Քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր բերքերդ ու ձեռքիդ բոլոր գործերը օրհնելուն համար , Տէրոջը բնտրած տեղը յօթ օր Տէր Աստուծոյդ եօթը օր տօն պահելով ուրախութիւն ընես :

16 Տարին իրեք անգամ՝ անխնդ բազարջակերաց տօնին , շաբաթներու տօնին ու տաղաւարահարաց տօնին՝ քու ամէն արուներդ քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը պիտի երեւնան ան տեղը որն որ ինքը պիտի բնտրէ . ու Ն·Ֆէւ Տէրոջը առ-

17 ջեւը չերեւնայ : Ամէն մէկը Ը·քու Տէր Աստուծոյդ բերդի տուած օրհնութեանը համեմատ , ձեռքէն եկածին չափ պէտք է բերէ :

18 Քու Տէր Աստուծոյդ բերդի տուած ամէն քաղաքներուդ մէջ , քու ցեղերուդ համեմատ դրեր դատաւորներ ու ոստիկաններ կարգես , ու անոնք արդար դատաստանով

19 ժողովուրդը դատեն : Դէրսուններդ չդարձնես , Ձաչառութիւն չընես ու կաշառք չառնես . վասն զի կաշառքը իմաստուններուն աչքը կը կուրցընէ , ու արդարներուն խօս-

20 քը սուտ կը հանէ : Արդարութեան՝ արդարութեան պիտի հետեւիդ բլլաս , որ ապրիս ու քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տալու երկիրը ժառանգես :

21 Ձքու Տէր Աստուծոյդ համար չխնդրես սեղանիդ քովը ինչ և իցէ ծառէ անտառ չտնկես քեզի .

22 Արձան ալ չկանգնես քեզի , ուսկից որ քու Տէր Աստուածդ կը զզուի :

ԳԼ · ԺԵ

1 Տէրոջը մատաղ ընելու զոհերը անարատ պիտի բլլային : 2 Կռապաշտները պիտի մեռցուէին : 8 Դժուարին վէճերը քահանաները ու դատաւորները պիտի վճռէին . 12 ու ան վճռին

դէմ գնողը պիտի մեռցուէր : 14 Թագաւորի մը ընտրութիւնը , 16 ու անոր պարտաւորութիւնները :

1 – Ա՛ր քահ մը կամ ինչ և իցէ †պակասութիւն մը ունեցող արջառը կամ ոչխարը քու Տէր Աստուծոյդ զոհ չմատուցանես . վասն զի ան բանը քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը պիղծ է :

2 Ե՛թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն մէջ ձեզմէ անուն մարդ մը կամ կնիկ մը գտնուի , որ քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը չարութիւն ընելով ‡ուխտը չպահելով ,

3 Երթայ ուրիշ աստուածներու , և արեգակին կամ լուսնին և կամ երկնից որ և իցէ †զարդերուն ծառայութիւն ու-

4 երկրպագութիւն ընէ . Ղեւ ան բանը քեզի պատմի , ու դուն լսելէդ ետքը ազէկ մը քննութիւն ընես , և ահա բանը ճշմարիտ ու ստոյգ է , որ խորհրդի մէջ անանկ

5 պղծութիւն մը եղած է . Ան առնը ան չարութիւնը ընող մարդը կամ կնիկը դուռներդ հանես , և ան մարդը կամ կնիկը †քարերով

6 քարկոծես , ու մեռնի : Երբ ան մահապարտը երկու կամ իրեք վկայի բերնովը մեռնի . մէկ վկայի բերնովը չմեռնի : Ի Զանիկայ մեռցընելու համար , առաջ վկանը-

7 րուն ձեռքը անոր վրայ պիտի բլլայ , ու անկէ ետքը բոլոր ժողովուրդին ձեռքը . ան կերպով †չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես :

8 Երբոր ‖գանագան տեսակ արիւնհեղութիւններու , դատերու կամ վէրքերու վրայով՝ քու քաղաքներուդ մէջ եղած Լվէճերուն վճռաշատութիւնը խիստ դժուար երեւնայ քեզի , ան ատենը կելես Ես քու Տէր Աստուծոյդ բնտրած տե-

9 ղը երթաս , ու Ի Վ Լեւտացի քահանաներուն և ան ժամանակի դատաւորին մօտենալով Խոհեմութիւն հարցընես . ու անոնք դատաստա-

10 նին վճիռը քեզի պիտի բսեն . Եւ պիտի բնես ան վճռոյն համեմատ՝ որ Տէրոջը բնտրած տեղը քեզի կ'ըսեն , ու ինչ որ քեզի սորվեցընեն ,

11 զգուշութեամբ ի գործ դնես . Ան նոյն քեզի սորվեցուցած օրէնքը ու քեզի գըուցած դատաստանը պիտի կատարես . անոնց քեզի յայտնած խօսքէն չխոտորիս ոչ

12 աջ դին և ոչ ձախ դին : Բայց թէ որ Ն մէկ մարդ մը հպարտութիւն ընելով՝ Ը·քու Տէր Աստուածդ հոն պաշտելու կեցող քա-

Ն · ՉԾ · ՂԲ · 1451

– Գլ · ԺԱ · 21 ։ Մաղ · ա · 8 ։ 13 ։ 14 ։
† ԵԲ՛Բ · զէշ բան
Բ Գլ · ԺԳ · 6 ։
‡ Ցես · է · 11 ։ 15 ։ իգ · 16 ։ Դատ · բ · 20 ։ Գ թագ · ԺԸ · 12 ։ Ա Պտ · բ · 1 ։
† Երեմ · է · 22 · 23 · 31 ։ ԺԹ · 5 ։ լբ · 35 ։
Ե Գլ · գ · 19 ։ Ցոր · լ · 26 ։
‡ ԵԲ՛Բ · զօրքին
Ղ Գլ · ԺԳ · 12 · 14 ։
Է ՂԱ · իգ · 14 · 16 ։ Գլ · ԺԳ · 10 ։ Ցես · է · 25 ։
ը Թոս · լե · 30 ։ Գլ · ԺԹ · 15 ։ Մատ · ԺԸ · 16 ։ Ցօհ · բ · 17 ։ բ Կոր · ԺԳ · 1 ։ ա Տիմ · է · 19 ։ Եբր · Ժ · 28 ։
Թ Գլ · ԺԳ · 9 ։ Գոր · է · 58 ։
Ի ՀՄՐ 12 ։ Գլ · ԺԳ · 5 ։ ԺԹ · 19 ։
Լ ՏԱ՛ Եվ · իա · 13 · 20 · 22 · 28 ։ իբ · 2 ։ Թոս · լե · 11 · 16 · 19 ։ Գլ · ԺԹ · 4 · 10 · 11 ։
‖ ԵԲ՛Բ · բնան և աբնան մէջ · տեղը · գատ ու գատի մէջտեղը , կամ վէրքի ու վէրքի մէջտեղը
Խ Մա · ԺԹ · 10 ։ Ընդ · բ · 11 ։ Մատ · բ · 7 ։
Կ Գլ · ԺԳ · 5 ։ ԺԹ · 17 ։ Ցաղ · Ռիբ · 5 ։
Ձ Տ՛ես Երեմ · Ժ · 18 ։
Հ Գլ · ԺԹ · 17 ։

Ն · Ք · Գ·
1451

Հանապազ կամ գառաւորին Խոտը մնիկ չընէ , ան մարդը պիտի մեռնի , ու Իսրայէլէն հարուածէն
13 վերջընես ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը լսելով վախնայ , ու մէյմըն ալ յանդգնութիւն չընէ ։
14 Երբոր քու Տէր Աստուծոյդ քովէ տուած երկիրը մտնես , ու անոր տիրելով հոն բնակիս , ու ըսես , Իմ բոլորտիքս եղող ամէն ազգերուն պէս ես ալ իմ վրաս թագաւոր դնեմ ,
15 ուր մը դնես . Անպատճառ՝ քու Տէր Աստուծոյդ ընտրած մարդը վրադ թագաւոր դնես . է քու եղբայրներդ մէկը վրադ թագաւոր դնես . քու եղբայրդ չեղող օտարականը դնելու կարող չըլլաս ։
16 Սակայն չըլլայ որ անոնք՝ իրեն համար ձիեր շատցընէ . ոչ ալ շատ ձիեր ժողվելու համար Եգիպտոս դարձընէ . ո՛ր ոհվհետև Տէրը ձեզի ըսաւ որ Էլ մէյմըն ալ ան ճամբան չդառնաս ։
17 Նաև՝ անոնք իրեն կիներ չշատցընէ , որ սիրտը չխոտորի . ու իրեն համար խիստ շատ
18 արծաթ ու ոսկի չժողվէ ։ Երբ որ թագաւորութեանը աթոռին վրայ նստած պէս , սա օրինաց գրքէն օրինակը Վկայաբան քահանաներուն քովը եղած օրէնքին համար մէկ դիրքի
19 մը մէջ գրէ ։ Ու անոնք իր քովը մնայ , ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ կարդայ . որպէս զի իր Տէր Աստուծմէն վախնալ սորվի , և սա օրէնքին բոլոր խօսքերը ու սա կանոնները զգուշանալ
20 համար՝ ի գործ դնէ . Որ իր սիրտը իր եղբայրներուն վրայ չհպարտանայ , ու սա պատուիրանքներէն աջ դին կամ ձախ դին չխոտորի . որ իր թագաւորութեանը վրայ երկար կեանք մը վայելէ իրայէլի մէջ թէ ինքը և թէ իր որդիները ։

Ն · Ք · Գ·
1451

ՓՈՂ · Ժ · 5 ։
ՀԳԼ · Ժ · 11 · ԺԲ · 20 ։

ՅԱԹԱԳ · Բ · 5 · 19 · 20 ։

Ե Տճս ա ԹԱԳ · Թ · 15 · Ժ · 24 · ԺԳ · 12 · ա ՄԿ · Իր · 10 · ԵՐԵՄ · Լ · 21 ։

Ա ԳԹԱԳ · Դ · 26 · Ժ · 26 · 28 · ՍԱՂ · Ի · 7 ։

ԵՆ · Լա · 1 · ԵԶԿ · ԺԱ · 15 ։

Ա ԵԼ · ԺԳ · 17 · ԹՈՒ · ԺԳ · 3 · 4 ։

ԼԳԼ · Իբ · 68 · ՈՎԱ · Ժա · 5 · Տճս ԵՐԵՄ · Իբ · 15 ։

Ա Տճս Գ ԹԱԳ · Ժա · 3 · 4 ։

Ա Գ ԹԱԳ · Ժա · 12 ։

ԼԳԼ · Լա · 9 · 26 · Տճս Գ ԹԱԳ · Իբ · 8 ։

Ա Ճճս · ա · 8 · ՍԱՂ · ՃԺԹ · 97 · 98 ։

Բ Գ Լ · Ե · 32 · Գ ԹԱԳ · ԺԱ · 5 ։

3 Եւ սա պիտի ըլլայ քահանայից իրաւունքը ժողովուրդին կողմէն Երբոր զոհ կը մատուցանեն , թէ արջառ ըլլայ ան և թէ ոչխար . Թիկը , ծնօտները ու քաղցիքը
4 քահանային պիտի տան ։ Ցորենիդ , գինիիդ , ձէթիդ , և եղիդ երախայրիները՝ ու նաև ոչխարներուդ առջի բուրդը անոր պիտի տաս .
5 Վասն զի Էքու Տէր Աստուածդ քու բոլոր ցեղերուդ մէջէն զանիկայ ընտրեց , Ըսր Տէրոջը անունովը ծառայութիւն ընելու միշտ կենայ ինքն ու իր որդիքը ։
6 Ու երբոր Վկայարանի մը քու քաղաքներուդ մէկէն՝ որ ինծոյ բոլոր Իսրայէլի մէջ է իր պանդխտացած տեղէն գայ՝ ու իր սրտին բոլոր փափաքովը Տէրոջը ընտրած տեղը
7 գայ , Ան ատենը հոն Տէրոջը առջևը կեցող Բոլոր իր Վկայացի եղբայրներուն պէս իր Տէր Աստուծոյն անունովը ծառայութիւն
8 ընէ . Ու միաներուն հետ հաւասար բաժին պիտի ուտէ , իր հայրենական Խառնվրէնը գինեվրէն գատ ։
9 Երբոր քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած երկիրը մտնես , Ան ազգերուն գարշելի գործքերուն պէս
10 ընել չսորվիս ։ Ձեր մէջը չգտնուի անանկ մարդ մը , որ իր տղան կամ աղջիկը կրակով անցընէ , Ի՛նչ բաղդատնայի , Ի՛նչ դուշակութիւն , կամ հմայութիւն և կամ դիւթութիւն
11 ընէ , Ծնան կախարդ , կամ վհուկ , կամ նշանագէտ , կամ Ի մեռելոց
12 հմայ չգտնուի ։ Վասն զի ով որ սա բաները կ՚ընէ՝ Տէրոջը առջևը գարշելի է . Ու սա գարշելի բանութիւն համար քու Տէր Աստուածդ քու առջևէդ կը հալածէ զանոնք ։
13 Քու Տէր Աստուածդ առջևը Կատ
14 տարեալ ըլլաս . Վասն զի այն ազգերը որոնց դուն պիտի տիրես , դուշակներուն ու բաղդ նայողներուն մնիկ կ՚ընեն . բայց քու Տէր Աստուածդ քեզի այսպէս ընելը չտուաւ ։
15 Ձքու Տէր Աստուածդ քու եղբայրներուդ մէջէն ինծի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ քեզի , անոր
16 մնիկ ըլլաք . Ինչպէս որ Քորէբ Լերան ժողովրդին օրը քու Տէր Աստուածդ ինդրեցիր , ըսելով , Չխ Տէր Աստուծոյս ձայնը ալ չլսեմ , ու սա մեծ կրակը ալ չտեսնեմ , որ չմեռնիմ . Ու Տէրը ինծի բաւ , Ըսած խօսքերնին շի-
18 տակ է . Ձքեզի պէս մարգարէ մը պիտի հանեմ անոնց իրենց եղբայրներուն մէջէն , և Իմ խօսքերս անոր բերանը պիտի դնեմ . Ու

Ն · Ք · Գ·
1451

ՂԼ · Կ · 30—34 ։
ԵՐ · Իր · 29 · ԹՈՒ · ԺԸ · 12 · 24 ։

Ի ԵՐ · Իր · 1 · ԹՈՒ · Գ · 10 ·
ԼԳԼ · Ժ · 8 · ԺԼ · 12 ։

Ի ԹՈՒ · Լե · 2 · 6 ։

Ը ԳԼ · ԺԲ · 5 ։

Ը Բ ՄՈՒ · Լ · 2 ։

ԺԲ ՄՈՒ · Լ · 4 · ՂԵՒՄ · Ժբ · 44 · 45 ։
* ԿԱՐ · ՄԱՆԱՆԵՐԷՆ ։

Ի ՂԼ · Ժբ · 26 · 27 · 30 · Գ · Ժբ · 29 · 30 · 31 ։

Լ ՂԼ · Ժբ · 21 · Գ · Ժբ · 31 ։

Ի ՂԼ · ԺԲ · 26 · 31 · Ի · 27 · Եռ · Բ · 19 ։

ԺՂԼ · Ի · 27 · Ա ԹԱԳ · Իբ · 7 ։

Հ ՂԼ · Ժբ · 24 · 25 · Գ · Թ · 4 ։

ՅՈՆ · ԺԼ · 1 ։

Ը ՀՄԻ 18 · ԳՕՇ · ա · 45 · Գ · Գ · 22 · Լ · 37 ։

ՀԳԼ · Թ · 10 · ՀԵՂ · Ի · 19 · ԵՐԵ · Ժբ · 19 ։

ՅԳԼ · Լ · 28 · Ը ՀՄԻ 15 · ԳՕՇ · ա · 45 · Գ · Գ · 22 · Լ · 37 ։

Ը Եռ · Ժա · 16 · ԳՕՇ · ԺԼ · 8 ։

Ա ԳՕՇ · Գ · 25 · Բ · 28 · ԺԲ · 49 · 50 ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Քահանայից ու Վկայացւոց ժառանգութիւնը Տէրը պիտի ըլլար ։ 3 Քահանայից իրաւունքը ։ 6 Վկայացւոց բաժինը ։ 9 Ազգաց պղծութիւններէն հեռու կենալու ։ 15 Քրիստոս Մարգարէին մնիկ ընելու , 20 ու մնացեալ մարգարէին մեռցնելու պատուէրը ։

1 Վկայացի քահանաները՝ Վկաին բոլոր ցեղը Իսրայէլէն հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունենան . Տէրոջը պատարագները ու անոր ժառանգութիւնը ուտեն ։
2 Վասն որոյ անոնք իրենց եղբայրներուն մէջ ժառանգութիւն չունենան . անոնց ժառանգութիւնը Տէրը ինքն է , ինչպէս որ անոնց բսաւ ։

Ա ԹԱԳ · Ժ · 20 · ԻՊ · 62 · ԳԼ · Ժ · 9 ։

Բ ԹՈՒ · Ժբ · 8 · 9 · ԱՒԳ · Ի · 13 ։

Ն · Ք · ՉԾ · 1451

Ես · ԻԳ · 23։

Դ ՊԵ · Ժ գ · 5։ Երեմ · Ժ գ · 14 · 15։ Զաք · Ժ գ · 3։

Ղ ՊԵ · Ժ գ · 1, 2։ Երեմ · ԻԸ · 8։

Երեմ · ԻԸ · 9։

Տես գԼ · Ժ գ · 2։

Ա ՀԸ · 20։

Գլ · ԺԹ ·

1 Երբոր քու Տէր Աստուածդ՝ բնաջինջ բնէ ան ազգերը՝ որոնց երկիրը քու Տէր Աստուածդ քեզի պիտի տայ, և դուն անոնք վռնտելով՝ անոնց քաղաքներուն 2 տուներուն մէջ բնակիս, 3 քեզի համար ճամբայ պատրաստես, և քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգելու թիւան համար տուած քու երկրիդ սահմանը իրեքի բաժնես. որպէս զի ամէն մարդասպան հոն փախչի։

4 Եւ հոն փախչելու ողջ ձեւալու մարդասպանին կանոնը ասի է. Ան որ դրացին որ երկեմբեկ ու ատելութիւն չունենալով՝ անդիտութեամբ իր դրացին 5 ժեղքի. Ձոր օրինակ թէ որ ան կը իր դրացիին հետ անտառը երթայ փայտ կտրելու համար, ու իր ձեռքովը տապարը փայտ կտրելու վերցուցած ատենը երկաթը կոթէն դուրս ցաթկելով դրացիին հանդիպի, և զանիկայ մեռցնէ. անիկայ ան քաղաքներէն մէկուն մէջ փախչի և ապրի, 6 չէ, որ ապրի, Զբլլայ որ արեան վրէժիմնդիրը սիրտը այրելուն համար մարդասպանին ետեւէն իյնայ, և ճամբան հետու բլլալով անոր հասնի ու զանիկայ մեռցնէ, թէպետ և մեռնելու արժանի չէր, որովհետեւ երկուքնէ ու մէկալ օրէնքնէ անոր դէմ թշնամի թիւն չունէր։ 7 Ուստի կ՚ըսեմ քեզի կը պատուիրեմ ու կ՚ըսեմ, որ քեզի համար քաղաք զատես։

8 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդ ընդարձակէ, ու քու հայրերուդ երդում ըրած պէս՝ քու սահմաններդ ընդարձակէ, ու քու հայրերուդ խոստացած բոլոր երկիրները քեզի տայ, 9 թէ որ պահես ու կատարես այս բոլոր պատուիրանները՝ որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, և քու Տէր Աստուածդ սիրես ու միշտ անոր ճամբաներուն մէջը քալես, Ձան ատենը աս իրեք քաղաքին վրայ ուրիշ 10 իրեք քաղաք ալ աւելցնես. Որպէս զի քու երկրիդ մէջը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն պիտի տայ, անմեղ արիւն չթափուի. ու դուն արեան պատասխան չըլլաս։

11 Բայց Է թէ որ մէկ մարդ մը իր դրացիին ոխ ունենալով անոր դաւանամուտ բլլայ, ու անոր դէմ ելլելով անիկայ զարնէ մեռցնէ, ու Է փախչ աս քաղաքներուն մէկուն մէջ 12 փախչելու բլլայ, Ան ատենը իր քաղաքին ծերերը Հրէ իրկեն, ու զանիկայ անկէ առնեն, և արեան վրէժիմնդրին ձեռքը տան, որ մեռնի 13 նի։ Ձքու աչքդ անոր չխնայէ. Ու Իսրայէլի մէջէն անմեղ արիւնը վերցրնես, որ քեզի ադէկ բլլայ։

14 Ձքու կալուածդրիդ մէջը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն տուած երկրին մէջ պիտի ժառանգես, չբլլայ որ փոխես քու դրացիիդ սահմանը՝ որ հոս նախահայրերդ հաստատեցին։

15 Ի՛Մէկ մարդու մը ոչ ի իչէ անօրէնութիւնը ու մեղքին համար՝ որով կրնայ յանցաւոր բլլալ, մէկ վկայ մը բաւական չնայուի՝ Հրկու կամ իրեք վկաներու բերնով հաստատուի ան բան։

16 Թէ որ Է մէկ մարդու մը դէմ սուտ վկայ մը ելլէ, ու անոր վրայովը անօրէնութիւն մը համար 17 վկայէ, Ան ատենը ան երկու մարդիկը՝ որոնց մէջ հակառակութիւնը կայ, Տէրոջը առջեւը Ի՛ ան ժամանակի քահանաներուն ու դատաւորներուն առջեւը կայնին. 18 Եւ դատաւորները ադէկ մը քննեն. և Է թէ որ ան վկան սուտ վկայ բլլալով իր եղբօրը դէմ սուտ վկայ 19 յութիւն բերած է, Ի՛Ան ատենը՝ ինչպէս որ անիկայ իր եղբօրը բնել խորհեցաւ, նոյնը բրէք անոր, Ի՛ու չարութիւնը ձեր մէջէն վերցուցէք. 20 Ձնե ուրիշներն ալ լսելով վախնան, ու մէկմէն ալ ձեր մէջը անանկ գործ 21 բան մը չընեն։ Ձքու աչքդ չխնայէ. Ձանձի տեղ անձ, աչքի տեղ աչք, ակռայի տեղ ակռայ, ձեռքի տեղ

Ն · Ք · ՉԾ · 1451

Ես · ԻԸ · 18։ Գլ · Ժբ · 20։

Ես · ԺԱ · 12։

Ես · ԽԱ · 12, ԽԲ։ Թուա · ԼԱ · 16 · 24։ Գլ · ԽԱ · 24։ Ա ռակ · ԽԲ · 17։

Ը Պլ · Ժգ · 8։ ԽԱ · 12։

Ի Թագ · ԼԱ · 33, 34։ Գլ · ԽԱ · 9։ գ Թագ · Բ · 31։

Ա Գլ · ԽԱ · 17։ Ցոր · ԽԳ · 2։ Ա ռակ · ԽԲ · 28։ Ովս · Ե · 10։

Ի Թագ · ԼԱ · 30։ Գլ · Ժէ · 6։ Ա ռաք · Ժբ · 16։ Ցօհ · Բ · 17։ Բ Կոր · Ժգ · 1։ ա Տիմ · Ե · 19։ Եբր · Ժ · 28։

Ե Ելք, չեղեալ, չՀՀ · չեղեալ։

Ես գ · ԻԳ · 12։ ԼԱ · 11։

Ի Գլ · Ժէ · 9։ ԽԱ · 5։

Ի Ռաք · Ժբ · 5, 9։ Դան · գ · 24։

Ի Գլ · Ժգ · 5։ Ժէ · 7։ ԽԱ · 21։ ԽԲ · 21։ 24։ ԽԳ · 7։

Ո Գլ · Ժգ · 13։ ԽԱ · 21։

Ն ՀՀ 13։

Ես · ԽԱ · 23։ Գէ · 20։ Ա ռաք · Ե · 38։

Ն · Ք · ՂԲ · 1451

ձեռք , ու ուրբի տեղ ոսոք պէտ
պրծնի ։

ԳԼ · Ի

1 Քահանաները պիտի քաշվելբէին ժողովուրդը պատերազմի ժամանակ ։ 5 Ոտիկանները բան բարոզ կարգալովը ո՛վ կրնար պատերազմին ետ դառնալ ։ 10 Խաղաղութեան դրաւելքը ընդունող կամ մերժող քաղաքները։ 16 Ո՛ր քաղաքները պէտք էր կոտորվըներ ։ 19 Պատերազմի ժամանակ պտղաբեր ծառերը չկրնար վոչընչ պատուէր ։

1 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմելու ելլես , ու ձի- եր և կառքեր — քեզմէ շատ ժողովուրդ տեսնես , անոնցմէ չվախնաս . վասն զի Էրկը Եղիպտացւոց երկրէն հանող քու Տէր
2 Աստուածդ քու հետդ է ։ Ու երբոր պատերազմի մօտենաս , քահանան մօտենալով՝ ժողովուրդին
3 պիտի խոսի , Ու անոնց րսէ , Ո՛վ Իսրայէլ՝ մտիկ րրէ . այսօր դուք ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու կը մօտենաք . սրտերնիդ չհատնի , մի վախնաք , մի զարհուրիք , ու անոնց երեսէն մի դա-
4 դաք . Վասն զի ձեր Տէր Աստուածդ ձեզի հետ կ՚երթայ , ձեզի համար ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու ՝ ձեզ ազատելու ։
5 Ըն ատենը ոստիկանները ժողովուրդին խոսելով պիտի բանն , Ո՛վ որ նոր տուն շիներ է , ու ետ անոր նաւակատիքը չէ բրեր , երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի , և ուրիշ մէկը
6 նաւակատիքը բնէ ։ Ու՞ ով որ այգի տնկեր է , ու անոր պտուղներուն չէ կերած , երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի , ու անոր տղի պտու-
7 ղը ուրիշ մարդ մը ուտէ ։ Ու՞ ով որ կնկան մը նշանուած է , ու զանիկայ չէ առած , երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի , ու զանիկայ մէկ ուրիշ
8 մարդ մը առնէ ։ Ու ոստիկանները իրենց խօսքը շարունակելով պիտի բանն ժողովուրդին , Ո՛վ որ վախկոտ ու թուլասիրտ է , թող երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ իր եղբայրներուն սիրտն ալ իր
9 սրտին պէս թուլցընէ ։ Ու երբոր ոստիկանները ժողովուրդին առջի իրենց խօսքը լմընցընեն , ժողովուրդին վրայ զօրապետներ կաց-
10 դեն ։ Երբոր մէկ քաղաքի մը կը մօտենաս՝ անոր հետ պատերազմելու համար , ըզանիկայ խաղաղութեան
11 հրաւիրէ ։ Թէ որ քեզի խաղաղութեան պատասխան տալու բլլայ , ու բոնէբը քեզի բանայ , մէջը գըտ-

Ն · Ք · ՂԲ · 1451

նուած բոլոր ժողովուրդը քեզի հարկատու բլլան , ու քեզի ծա-
12 ռայութիւն բնեն ։ Բայց թէ որ քեզի հետ խաղաղութիւն բնել չուզէ ու պատերազմ բնէ , ան ա-
13 տենը անոնկայ պաշարես ։ Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ մատնէ զանիկայ , Ի՛նոր բոլոր արուները բերնէ բերնէ անցընես .
14 Բայց կիներնէր , տղաքներնէր ու ա-նասուններնէր և ինչ որ կայ ան քաղաքին մէջը , անոր բոլոր աւարը քեզի համար առնես . և էքու Տէր Աստուածդ քեզի մատնած քու թշնամիներուդ աւարը ուտես ։
15 Ահա ասանկ պիտի բնես քեզմէ խիստ հեռու եղող ամէն քաղաքներուն , որ աս ազգերուն քաղաքներէն չեն ։
16 Սակայն Էրու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն տուած աս ազգերուն քաղաքներուն մէջ՝ բնաշունչ ունեցող մը ողջ չթողուս .
17 Վասն զի քեւատացիները՝ Ամորհացիները՝ քանանացիները՝ փերեզացիները՝ խեւացիները ու Ցեբուսացիները բոլորովին պիտի կոտորես , ինչպէս որ քու Տէր Ա-
18 տուածդ քեզի պատուիրեց ։ Որպէս զի Ի՛ձեզի չսորվեցընեն իրենց բոլոր գարշութիւններուն համեմատ ընել , ինչպէս որ անոնք իրենց աստուածներուն կ՚ընեն ։ ու դուք Տէրոջը ձեր Աստուածդ՝ առջի մեղք չգործէք ։
19 Երբոր մէկ քաղաքի մը դէմ պատերազմիս , ու զանիկայ առնելու համար երկար ժամանակ պաշարելու բլլաս , անոր ծառերուն տապար չգարնես ու զանոնք չտրիս . ինչու որ անոնցմէ պիտի ուտես . ու բնի անոնք չկտրես . քանզի դաշտին ծառը Մարդ է որ քու երեսէդ
20 պաշարման մէջ մտնէ՞ ։ Բայց այն ծառերը որոնք կը ճանչնաս թէ ուտելու պտուղ չեն բերեր , անոնք ատրես ու կտրես , և քեզի հետ պատերազմող քաղաքին դիմացը ամրացուած պատնէշներ շինես , մինչև որ անիկայ նուաճի ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Անյայտ մարդասպանութեան մը քաւութիւնը ։ 10 Գերեվարութեան կերպը ։ 15 Երկանք տանելի եղող կիներէն ծնած անգրաւելի տղան իր անգրաւ կալուածներուն պիտի չժառանգէ ։ 18 Կամակոր զաւակը քարկոծութեամբ մեռցնելու էր ։ 22 Չարագործին մարմինը բոլոր գիշերը ծառի կախուած պիտի չմնար ։

1 Թէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն տուած երկրին մէջ դաշտի վրայ գտնուած — մեռցուած մէկը մը գտնուի , ու անի-
2 կայ զարնողը չգիտցուի , Ըն ատենը

Ն · Ը · ԴԸ · 1451

քու ծերերդ ու դատաւորներդ ելլեն , և մեռցուած հեթեսացւոյն մինչև շրջակայ քաղաքները
3 չափեն . ու մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին ծերերը արջառներէն չգործածուած — լուծի տակ չմտած
4 տած երինջ մը առնեն . Եւ ան քաղաքին ծերերը երինջը ձկ չհերկուած ու չցանուած ապառաժ ձոր մը իջեցնեն , ու ան ձորին մէջ երինջին վիզը կոտրեն : Եւ Ղևիին որդիքը քահանաները մօտենան , վասն զի Տէր Աստուածդ զանոնք ընտրեց իրեն ծառայութիւն ընելու , ու Տէրոջը անունով օրհնելու համար . և ամէն վէճ ու ամէն վէրք անոնց խօսքովը
6 պիտի դատուի : Եւ ան մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին բոլոր ծերերը ձորին մէջ վիզը կոտրած երինջին վրայ ձեռքերնին լուան ,
7 Եւ պատասխան տալով բանն ՝ Մեր ձեռքերը չթափեցին սա արիւնը , և մեր աչքերը չտեսան . Ո՛վ Տէր , քաւէ քու ԽՍրայէլ ժողովուրդդ , որն որ դուն փրկեցիր , Տ՛ու անմեղ արիւնը քու ԽՍրայէլ ժողովուրդիդ մի՛ անկներ . այսպէս ան արեանը համար քաւութիւն պիտի ըլլայ
9 անոնց . Իսկ դուն Ցերերը աոջիդ եղածը ընելով՝ Տ անմեղ արիւնը թեզմէ վերցրնես ,
10 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմի ելլես , և քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ ,
11 ու անոնցմէ գերիներ առնես , Եւ գերիներուն մէջէն գեղեցիկ տեսքով կնիկ մը տեսնես , ու զանիկայ սիրելով թեզի կնիկ առնելու ըլլաս ,
12 Զանիկայ քու տունդ տանիս , և անիկայ իր գլուխը ածիլէ ու իր
13 ըդտնդները կտրէ . Եւ իր վրայէն գերութեան բաները Հանէ , ու քու տունդ նստի , և Համրոջ ամիս մը իր Հօրը ու մօրը Համար լայ . ու անկէետև անոր մօտենաս , և դուն անոր երիկը ըլլաս , ան ալ քու
14 կնիկդ ըլլայ ՝ Թէ որ անկէ գոհ չըլլաս , անիկայ ազատ պիտի արձակես . բայց ստակով բնաւ չծախես , ոչ ալ ծառայեցընես , որովհետև Էրկնցիր զանիկայ ՝
15 Թէ որ մէկ մարդ մը երկու կնիկ ունենայ , ու մէկը սիրելի ըլլ և միսը առաջի ըլլայ , ու սիրելին ալ և առաջինն ալ անոր զաւակներ ծնանին , և Թէ որ անդրանիկ զաւակը
16 առաջի կնիկէն ծնած է , Էր ատեացածը որդւոյը բաժնելու օրը կարող չըլլայ սիրելիին զաւակը անդրանկացընելու , ու առաջինէն ծնած անդրանիկը երեսէ ձգելու .
17 Հապա առաջինին զաւակը անդրանիկ ճանչնալով բոլորը իր ձեռքը գրտնուածէն Երկու բաժին տայ անոր . վասն զի Էր զօրութեանը սկիզբը անիկայ է . Անդրանկութեան իրաւունքը անոր կը վերաբերի :

Ն · Ը · ԴԸ · 1451

18 Թէ որ մէկ մարդ մը ատամբակ ու անշնազանդ տղայ մը ունենայ , որ իր Հօրը ու իր մօրը խօսքը բնաւ մտիկ չընէր , ու երբոր զանիկայ խրատեն
19 անոնց չհնազանդիր . Ան ատենը անոր Հայրը ու մայրը զանիկայ բռնեսլով , քաղաքին ծերերուն ու անոր
20 բնակած տեղին դուռը Հանեն . Եւ քաղաքին ծերերուն ըսեն , Ան մեր տղան ատամբակ ու անշնազանդ է , մեր խօսքը մտիկ չընէր , որկրամոլ
21 ու դինեմոլ է . Ան ատենը անոր քաղաքին բոլոր մարդիկը քարեբոլ քարկոծեն զանիկայ որ մեռնի . Է ու չարութիւնը ձեր մէջէն վերցրնես . Ձև բոլոր Խրայէլը լսելով վախնան :
22 Ու երբոր մէկ մարդ մը Մահու արժանի մեղք մը գործէ , և զանիկայ մեռցրնելու համար ծառէ մը կա-
23 խես , Անոր մարմինը ծառին վրայ դիշերը չմնայ . Հապա նոյն օրը անպատճառ թաղես անիկայ , վասն զի Կախուածը Աստուծոյ անիծածն է , ու Պղծելու ան երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կուտայ ժառանգելու Համար :

ԳԼՈՒԽ ԻԲ

1 Մարգասիրութիւն ընելու վասյով պատուէր : 5 Մարդը ու Կինը իրենց Հագուստովը պիտի սարբերին : 6 Թռչունը իր պզտիկ ձագերովը միասին չառնելու : 8 տունի մը տանիքին բոլորտիքը շրջանակ մը չնելու : 9 խառնակամեծնել Տնտանելու : 12 և Հագուստի վրայ ծոպեր դնելու պատուիրանք : 13 Իր կնկանը Համար զզուարաութիւն ընողին , 20 , 22 շնացողին : 25 կոյս լսկոին : 28 ու պոռնկութիւն բնողին պատիժը : 30 Հզդապղծութիւնը կոչ-դիլուի :

1 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ եզը կամ ոչխարը իր ճամբայէն խոտորած է , անոնք անտես չընես . անպատճառ զանոնք քու եղբօրդ
2 պիտի դարձընես : Բայց թէ որ քու եղբայրդ քեզի մօտ չէ , կամ զանիկայ չես ճանչնար , ան ատենը քու տունդ առնես ան , ու մինչև քու եղբօրդ զանիկայ փնտռելը քու քովդ թող կենայ . Ետքը զա-
3 նիկայ անոր դարձընես : Անոր էշուն ալ սանկ ընես , զգեստին ալ սանկ ընես . Նաև եղբօրդ ամէն կորսուած բաներ որ դուն կը գրտնես , սանկ ընես . չըլլայ որ աչքերդ անտես ընես :

4 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ էշը կամ եզը ճամբուն վրայ իյնած է , անոնք անտես չընելով անպատճառ անոր հետը վերցրնես :

Ե · Ի · 4 ·

Ե · Ի · 5 ·

Ն·Ք·ԴԲ· 1451

5 Կնկան մը վրայ երիկ մարդու հպատուտ չըլլայ , ու երիկ մարդը կնկան հպատուտ չհպնի . քանզի ով որ առնիր կ'ընէ , քու Տէր Ա-ստուծոյդ առջևը պիղծ է ։

6 Թէ որ ճամբան ծառի մը վրայ կամ դետնի վրայ ճագերով կամ հաւկիթներով թռչուններ մը բոյն հանդիպի քու առջևդ , ու մայրը ճագերուն կամ հաւկիթներուն վը-րայ նստած ըլլայ , ։մայրը իր ճա-

ՀՂՀ·Իր·28· 7 գերովը մի կառնիր . Անպատ-ճառ մայրը արձակես , ու ճագերը քեզի առնես . Որպէս զի ազէկ ըլլայ քեզի , ու կեանքդ երկայն ըլ-լայ ։

ԵՂԿ·Ի·40· 8 Նոր տուն չինած առնիդ տանի-քիդ չորս կողմը շրջանակ մը չընես , որ չըլլայ թէ մէկը անկէ վար իյ-նայ , ու քու առնիդ արեան պար-տական ընես ։

ԵՂԿ·ԺԹ· 19· 9 Ա։յդիիդ մէջ այլ և այլ սերմեր չցանես , որ ցանած սերմիդ պա-դիւնքը ու այդիիդ բերքը չպղծ-

ՂՏԻ·ԻԿՐ· Գ·14·15· 16· 10 ծուի ։ ՀԼՁ մը ու էշ մի միասին երկրագործանես ։

ՆՂԿ·ԺԹ· 19· 11 Խուրգով ու քթնանով գոր-ծած պայլայլահառն հանդերձ չըլ-հագնիս ։

12 Հագած հանդերձիդ չորս ծայրը ։ծոպեր չընես ։

ԸԹԱԿ·ԺԱ· 38։ Առաք·Իգ·5։ ԲՅՌ·ԽԲ· 21։ Դատ·ԺԱ·1։ 13 Թէ որ մէկ մարդ մը կնիկ առնէ , ու Խանոր մօտենալէն ետքը զանի-

14 կայ առէ , Էս անոր վրայ զրպար-տութեան խօսքեր դնելով անոր անունը դէշ հանէ , ու ըսէ , Էս սա կնիկը առի , բայց երբոր անոր մօտենայի , անոր վրայ կուսութիւն

15 չգտայ . Ան առնիր աղջկանը հայ-րը ու մայրը աղջկան կուսութեան նշանը առնեն , և դուռը հանեն քա-

16 զաքին ծերերուն առջևը . Ու աղ-ջկան հայրը ծերերուն պիտի ըսէ , Իմ աղջիկս սա մարդուն կնիկ տուի ,

17 ու առելով զանիկայ , Ահա ան Որ վրայ զրպարտութեան խօսքեր կը դնէ , ըսելով թէ Էս քու աղջի-կանդ վրայ կուսութիւն չգտայ . բայց ահա իմ աղջկանս կուսու-թեան նշանը . և լաթը քաղաքին ծերերուն առջևը պիտի փռեն ։

18 Ետքը ան քաղաքին ծերերը ան մարդը առնեն ու զանիկայ պատ-

* Կամ՝ քան-դեմանեն ,

19 ժեն , Էս Իսրայէլացի կոյս աղջկան անունը աւելորդ համար անկէ Հարիւր Ռիկ արծաթի տոյժ առնեն , ու աղջկանը Հօրը տան . և անիկայ անոր կնիկը ըլլայ , ու իր բոլոր կե-նացը մէջ կարող չըլլայ զանիկայ

20 արձակելու ։ Բայց թէ որ սա բա-նը ստոյգ է , ու աղջկանը վրայ կու-

21 սութիւն չէ գտնուեր , Ան առնիր աղջիկը իր Հօրը տանը դուռը Հա-

Ն·Ք·ԴԲ· 1451

ՔՆՆ·ԼԴ·5· Դատ·Ի·6 , 10 , Բ Թագ·ԺԴ· 12 , 13 ։ ՅԳԼ·ԺԴ·5։ ԼԳՀ·Ի·10։ ՅՈՆ·Ը·5։

22 նեն , ու անոր քաղաքին մարդիկը քարերով քարկոծեն զանիկայ , որ մեռնի . որովհետև Խրաա-յէլի մէջ անզգամութիւն ընելով իր Հօրը տունը պոռնկութիւն ըրեր է . Էս կերպով չարութիւնը ձեր մէջէն վերցրնես ։

ՂԵՒ·Ի·10· ՅՈՒԱ·Ա·18 , 19։ 22 Թէ որ մէկը երիկ ունեցող կընի-կան մը հետ պառկած գտնուի , ան առնիր երկուքն ալ մեռնին , Թէ ան կնկանը հետ պառկող մարդը և Թէ ան կնիկը . ու Խրայէլէն չարութիւնը վերցրնես ։

ՅԵՐ·Ա·Ա· 18 , 19։ 23 Թէ որ մէկ կոյս աղջիկ մը Խմար-դու մը նշանած ըլլայ , ու մէկ մարդ մը քաղաքի մէջ գտնելով զանիկայ՝

24 անոր հետը պառկի , Երկուքն ալ ան քաղաքին դուռը հանէք , ու զանոնք քարերով քարկոծէք որ մեռնին . աղջիկը՝ քանզի քաղաքին մէջ ձայնասլեալ չկանչտրտուց . և մարդը՝ քանզի Ի իր դրացիին կնիկը լկեց . Էս չարութիւնը ձեր մէջէն վերցրնես ։

Ի ԳԼ·ԽԱ· 14։ ՀՄՐ 21 , 22։ 25 Բայց Թէ որ մէկ մարդ մը նշա-նած աղջիկ մը դաշտի մէջ գտնէ , ու Հզանիկայ բռնադատելով անոր հետ պառկի , ան առնիր անոր հետ

Հ Բ Թագ· ԺԳ·14։ 26 պառկող մարդը միայն մեռնի ։ Ես աղջկանը բան մը չընես . աղջիկը մահու արժանի յանցանք մը չունի . վասն զի ինչպէս որ մէկը իր դրա-ցիին վրայ կը յարձակի ու զանի-կայ կը մեռցրնէ , սա դիպուածն

27 ալ այնպէս է . Քանզի դաշտի մէջ գտաւ զանիկայ . ու Թէև նշանած աղջիկը կանչտրտուց , բայց զինքը ազատող մը չկար ։

ՅԵՐ·ԼԲ·16· 17։ 28 Ի Թէ որ մէկ մարդ մը հնշանուած կոյս աղջիկ մը գտնէ , և զանիկայ բռնադատելով անոր հետ պառկի ,

ԵՔԲ·ԴԸ· Նուեր· 29 ու Հրանը խմացուի՝ , Ան առնիր անոր հետ պառկող մարդը աղջի-կանը Հօրը լիսուն Ռիկ արծաթի պիտի տայ , ու անիկայ իր կնիկը ըլլայ . Նորովհետև լկեց զանիկայ , իր բոլոր կենացը մէջ զանիկայ արձակելու կարող չըլլայ ։

ՂՀՐ 24։ ՅԳԼ·ԺՐ·Տ· Ի·11։ ՊՀ· ԼԿ·20։ Ա Կար·Ե·1։ ՀՏՒս ՀՐ· ասէի·Գ· 9։ ՆԿԿ· ԺԳ·8։ 30 Ձըլլայ որ Հ մէկ մարդ մը իր Հօրը կնիկը առնէ , ու Հիր Հօրը յղանա-ցրը բանայ ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Ո՛վ կրնար ժողովրդին մէջ մնալ՝ ու ո՛վ չէր կրնար ։ 9 Բանակին մէջ անմաքրութիւնը Վարդիլուի ։ 15 Իր տիրոջմէն փախչող ծա-ռային վրայով ։ 17 Պոռնկութեան վրայով ։ 18 Պիղծ ընծաներու վրայով ։ 19 Շահով առած տուրս վրայով ։ 21 Ուխտերու վրայով ։ 24 Ցանցառներու վրայով ։

1 Ա՛մբարձրը ճղմուած կամ կրա-տուած մաղած ձէրովջը ժողովրդը չմնան ։

Ն·Ք·ԴԲ· 1451

2 Պառնկորդին Տէրոջը ժողովքը չմնանէ, ու անոր ը֊֊֊ալը միչև տասներորդ ազգը Տէրոջը ժողովքը չմնանէ։

ՈՆԵՄ. Ժգ. 1, 2։

3 ՚Ամմոնացին ու Մովաբացին Տէրոջը ժողովքը չմնանէ, ու միչև անոց տասներորդ ազգը անանց ը֊֊֊ալը Տէրոջը ժողովքը չմնանէ յաւիտեան,

Բ Տճս. գլ. Բ, 29։

4 որովհետեւ Բ՚քանզի երբոր դուք Եգիպտոսէն ելաք, ճամբուն մէջ հացով ու ջրով ձեզ չդիմաւորեցին, ու Միջագետին Փաթոր֊ը֊ղամէն Բէրովրի որդին Բաղաամը վարձքով բերել տուին, որ քեզ

Գ Թագ. Իր. 5, 6։

5 անիծէ. Բայց քու Տէր Աստուածդ չուզեց Բաղաամին մոխիկ ընել, հապա քու Տէր Աստուածդ անէծքը քեզի օրհնութեան դարձուց, որովհետեւ քու Տէր Աստուածդ քեզ

Բ Եզր. Թ. 12։

6 սիրեց։ Բ՚Քու բոլոր կենացդ միչև անանց խաղաղութիւնը ու աղէկութիւնը չփնտռես յաւիտեան։

Ե Ծն. իե. 24, 25, 26։ Ա֊Բգ. 10. 12։ ՂԵՒ. Իբ. 21։ Իգ. 9։ Ղե. Ժբ. 34։ Գ֊Ո. Ժ. 19։

7 Զբղայ որ Եդովմայեցին աուես, Եքանզի անիկայ քու եղբայրդ է։ Եգիպտացին ը֊֊֊ը չատես, քանզի Ղանոր երկրին միջը պանդուխտ էր֊

Ե Ղե. Ժե. 16։

8 իր։ Ասոնց ծնած զաւակներուն երրորդ ազգը Տէրոջը ժողովքը թող մտնեն։

Ը Ղե. Ժե. 5։

9 Երբոր թշնամիներուդ դէմ բանակով կ՚երթաս, ամէն չար բանէն

10 զգուշանաս։ Եթէ որ ձեր միջը մէկ մարդ մը երազափորձութեան պատճառաւ մաքուր չէ, թող բանակէն դուրս ելլէ, ու բանակին միջը

11 չմտնէ. Եւ իրիկուան դէմ ջրով լուացուի, ու արեւը մտածին պէս

12 բանակին միջը մտնէ։ Նաեւ բանակէն դուրս մէկ տեղ մը ունենաս,

13 որ հոն դուրս ելլես. Ու զէնքերուդ միջը ցից մը ունենաս, որ երբոր դուրսը նստելու ելլաս անով փորես, ու դառնաս քու յետեւուա֊

14 ծդ ծածկես։ Քանզի քու Տէր Աստուածդ քեզ ազատելու համար, ու քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնելու համար՝ Բրու բանակիդ միջը կը քալէ. ուստի քու բանակդ մաքուր ըլլայ, որ ա֊

Բ Ղե. Իգ. 12։

նիկայ քու վրադ ապտակութիւն մը տեսնելով քեզմէ եւս չդառնայ։

Ժ֊Թագ. Ւ. 15։

15 Բ՚Ծառայ մը որ տիրոջմէն Ա֊ՒԼ֊Վ քու քովդ ազատուաներ է,

16 իր տիրոջը ձեռքը չմնտռնես. Թող քեզի հետ բնակի իր հաւնած տեղը քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ ուր որ ինքը կ՚ուզէ, Ա֊ չդանիկայ չնեղես։

ՂԵՒ. Իբ. 21։

Ն Ղե. Ժե. 29։ Տճս Ա֊ագ. Բ. 16։ Ի Ծն. Ժբ. 5։ Դ Թագ. Իգ. 7։

17 Ի֊Խորայէլի աղջիկներէն բող չլինի, ու Խորայէլի տղոցմէն Ի֊իգա֊

18 ցեալ չըլլայ։ Որ և իցէ ուխտի համար բոզի վարձքը կամ շունի դինը քու Տէր Աստուածդդ տունը չտանես. քանզի քու Տէր Աստուածդդ երկուքն ալ պիղծ են։

Ն·Ք·ԴԲ· 1451

19 Բ՚Մտակը կամ ուտելիքը և կամ որ և իցէ բանը՝ որ շահով կրնայ տրուիլ, քու եղբօրդ շահով չտա֊

Բ Եզ. իե. 25։ Ղե. իե. 36, 37։ ՂԵՒ. Ե. 2, 7։ Սաղ. Ժե. 5։ Ղբ. գ. 34, 35։

20 տուս. Ի Օտարականէն շահ առնես, բայց քու եղբօրմդդ շահ չառնես, հոր քու Տէր Աստուածդ քու ամէն ձեռք զարկած գործքերուդ մէջ քեզ օրհնէ ան երկրին վրայ, ուր որ պիտի մտնես անիկայ ժառանգելու համար։

Ե Թագ. Ժ. 10։

21 Ն Երբոր քու Տէր Աստուածդդ ուխտ մը ընես, առանց ուշացընելու կատարես. քանզի քու Տէր Աստուածդ անպատճառ անիկայ քեզմէ պիտի պահանջէ, ու մեղքի տէր

Ղ Թուս. Ւ. 2։ Սաղ. կղ. 13, 14։

22 պիտի ըլլաս. Բայց թէ որ ուխտ ընել չուզես, ա֊ քեզի մեղք չըլ֊

23 լար։ Ա֊Ինչ որ բերնովդ կը խոստանաս, ու քու կամքդ քու Տէր Աստուածդդ կ՚ուխտես, քու չըրթունքներէդ ելածը զգուշութեամբ կատարես։

Ե Ծնս. Ժբ. 1։ Մար. գ. 23։ Ղբ. գ. 1։

24 Երբոր քու դրացիիդ այգին կը մտնես, ուզածիդ չափ խաղող ուտես ու կշտանաս, բայց ամանիդ

25 մէջը չդնես։ Երբոր քու դրացիիդ հունձքին մէջը կը մտնես, Ե ձեռքովդ հասկերը փրցընես, բայց դրացիիդ հունձքին մանդաղ չտաք֊

Մ Ծնս. Ժբ. 1։ Մար. բ. 23։ Ղբ. գ. 1։

նես։

ԳԼ֊ԻԴ

1 Ընդհանուր թուղթ տալու վրայով։ 5 Նոր կարգաւոր մարդ մը պատերազմի երթալու չէր։ 6, 10 Գրաւներու վրայով։ 7 Մարդ գողցողին պատիժը։ 8 Բորոտութեան համար զգուշութիւն ընելու պատուէրը։ 14 Խնամբին վարձքը Տառացուանելու։ 16 արդարութիւն ընելու։ 19 ու ողբմած ըլլալու վրայով պատուէր։

1 ՚Ե՞թէ որ ՚Ա֊ԻԿր կնիկ մը առնէ ու անոր էրիկը ըլլայ, և անոր վրայ անարգութեան բան մը դտնելուն համար անիկայ իր աչքին հաճոյ չըլլայ, ան ատենը անոր արձակման թուղթ մը գրէ, ու անոր ձեռքը

Ա֊Մատ. Ե. 31։ Մրկ. ժբ. 7։ Մար. ժ. 4։

2 տայ, և իր տունէն ճամբէ։ Ու երբոր անիկայ անոր տունէն ելլելով, երթայ ուրիշ էրկան մը ինչ֊

3 ըլլայ, թէ որ ետքի էրիկն ալ զանիկայ ատելով, արձակման թուղթ մը գրէ, ու անոր ձեռքը տալով՝ իր տունէն ճամբէ, կամ թէ որ անոր հետ կարգաւած եաքի էրիկը մեռ֊

4 նի, Բ՚Ա֊ոջի էրիկը՝ որ զանիկայ ճամբեր էր, կարող չըլլայ զանիկայ դարձեալ իրեն կնիկ առնել, ա֊ նոր պղծուելէն ետքը. քանզի Տէրոջը առջեւը պղծութիւն է աս բանը. և այսպէս դուն մեղքով չկ֊ ցընես ան երկիրը, որն որ քու Տէր Աստուածդ բեզի ժառանգութիւն կու տայ։

Բ Երեմ. գ. 1։

ն · ք · դԲ · 1451

ֆ Գլ · ի · 7 ։

ր Ածած · ե · 18 ։

ե Եվ · իա · 16 ։

ը Գլ · ժԹ · 19 ։

ի Գլ · ժգ · 2 ։ ժգ · 2 ։

ը Տես · Գլ · ժե · 32 ։ ա Կոր · ժ · 6 ։

1490

ի Թագ · ժր · 10 ։

ժ Եզ · իր · 26 ։

ի Ցար · իԹ · 11 ։ 13 ։ լա · 24 ։ բ Կոր · Թ · 13 ։ բ Տիմ. ա · 18 ։

և Գլ · գ · 25 ։ Ա ագ · ձդ · 31 ։ ճժբ · 9 ։ Դան · գ · 27 ։

ի Պաղ · գ · 5 ։

ժ Գլ · · ժԹ · 13 ։ Երեմ · իբ · 13 ։ Ցակ · ե · 4 ։

ն Ցակ · ե · 4 ։

ձ գ Թագ · ժգ · 6 ։ բ Պե · իե · 4 ։ Երեմ · լա · 29 ։ 30 ։ Եզեկ · ժբ · 20 ։

ն Եվ · իբ · 21 ։ 22 ։ Ածած · իբ · 22 ։ Նա · ա · 23 ։ Երեմ · ե · 28 ։ իբ · 3 ։ Եզեկ · իբ · 29 ։ Ջաք · ե · 10 ։ Պաղ · գ · 5 ։

ւ Եվ · իբ · 26 ։

ֆ Հմր 22 ։ Գլ · ժգ · 12 ։

ժ Գլ · ժԹ · 9 ։ 10 ։ իգ · 22 ։

5 Եթէ որ ամուսնացած մարդը պատերազմի չերթայ, ու անոր բնաւ պաշտօն մը չտրուի. տարի մը իր տանը մէջ ազատ թող նստի, ու իր առած կնիկը ուրախացնէ։

6 Ձրլլայ որ Հրէա հը ազօրիքը կամ անոր վերի քարը գրաւ առնէ. քանզի իր ընչիքին կեանքը գրաւ առած կ'ըլլայ։

7 Եթէ որ մարդ մը գտնուի, որ իր եղբայրներուն, այսինքն Իսրայէլի որդւոցը մէկը գողնալով՝ զանիկայ ծառայեցուցեր է կամ ծախեր է, ան գողը թող մեռնի. ու ձեր մէջէն չարութիւնը վերցնես։

8 Բորոտութեան ախտին համար զգուշութիւն բռնէ, Ղեւտացի քահանաներուն բոլոր ձեզի սորվեցուցած բաները ճշդիւ պահելու և ընելու. ինչ որ անոնց պատուիրեր եմ, զգուշութեամբ ի գործ դնէք։

9 Միտդ բեր ինչ որ քու Ցեր Աստուածդ Մարիամին բրաւ ճամբուն մէջ, Եգիպտոսէն ելած ատենիդ։

10 Երբոր քու դրացիդ մէկ բան մը փոխ տաս, գրաւ առնելու համար

11 անոր տունը չմտնես. Դուրսը կայնիս, ու փոխ առնող մարդը գրաւ

12 ը բերի դուրս բերէ։ Եւ թէ որ ան մարդը աղքատ է, անոր գրաւ

13 ովը չպահես. Արեւը մտածին պէս անպատճառ անոր գրաւը առ տաս, որ անիկայ իր հանդերձովը պառկի ու էրեզ օրհնէ. և Քրս Ցեր Աստուծոյդ առջեւը առ բանը բերի արդարութիւն սեպուի։

14 Ընդհատ ու կարօտ վարձկանին զրկանք չընես, Թէ քու եղբայրներէդ և թէ քու երկրիդ մէջ քու քաղաքներդ դտնուղ օտարականը

15 ներէն ըլլայ։ Նոյն օրը Արեւը չմտած անոր վարձքը հատուցանես. քանզի անիկայ աղքատ է, ու անոր խելքը միտքը անոր վրայ է. Ձրլլայ որ քեզի համար Ցերովը բողբոջէ, ու մեղքի տէր ըլլաս։

16 Զգոյշ չանդամէն համար հայրերը չմեռցուին, ու հայրերուն չանդամէն համար տղաքը չմեռցուին. ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի։

17 Օտարականին — որբին իրաւունքը չծռես, Ու որբևարիին հանդերձը գրաւ չառնես։ Եւ մի՛ մտիդ բեր որ դուն Եգիպտոսի մէջ ծառայ էիր, ու քու Ցեր Աստուածդ քեզ անկէ ազատեց. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես։

19 Երբոր քու արտիդ մէջ հունձքդ ձնես, ու արտին մէջը մէկ որայ մը մոռցած ըլլաս, դանիկայ առնելու համար ետ չդառնաս. անիկայ օտարականին, որբին ու որբևարիին թող ըլլայ. որպէս զի քու Ցեր Աստուածդ օրհնէ ձեռքերուդ ամէն

20 գործքին մէջ քեզ օրհնէ։ Ձիթենիդ թօթուելէդ ետքը ճիւղերը ոտակ մի՛ չփնտռես. անիկայ օտարականին, որբին ու որբևարիին

21 թող ըլլայ։ Ե՛ այդիդ խաղողները ժողվելէդ ետքը ճառագայ չընես. անիկայ օտարականին՝ որբին

22 ու որբևարիին թող ըլլայ։ Եւ մի՛ մտիդ բեր որ Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես։

ն Հմր 18 ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Ցորեան թիւր քաւասանէն աւելի պիտի չըլլար։ 4 Կայի մէջ բանող եզին դունչը կապուելու չէր։ 5 Եղբօրը զաւակ ծառս համար պատուէր։ 11 Ընպարկէշտ կնկան պատիժը։ 13 Պակաս կշիռներու վրայով։ 17 Ամպնկին յիշատակը բոլորովին պիտի ջնջուէր։

1 Երբոր մարդոյ մէջ վէճ մը բլլայ և դատաստանի երթեն, դատաւորները անոնց դատը մտիկ ընելով իրաւունքը ունեցողը արդարացընեն, ու յանցաւորը դա-

2 տապարտեն։ Եւ յանցաւոր եղողը թէ որ Ցմեծի արժանի է, դատաւորը գանիկայ պառկեցընէ, ու անոր յանցանքին համեմատ իր առջեւը Ցմեծել տայ գանիկայ թիւ-

3 ով։ Քառասունէն աւելի գարնել չտայ. չրլլայ որ ասկէ աւելի գարնելովը, եղբայրդ Ջրու աչքիդ առջեւ գնայ անարգուի։

4 Կալի մէջ աշխատող եզին դունչը չկապես։

5 Երբոր եղբարք մէկտեղ բնակին, ու անոնց մէկը առանց զաւկի մեռնի, մեռնողին կնիկը օտար մարդու հետ չկարգուի. Փեսացրը անոր մտնէնայ. և զանիկայ իրեն կնիկ առնէ, ու տաղրութեան պարտաւորութիւնը անոր հատու-

6 ցանէ. Եւ անոր Ցնած առջինէկ տղան Ցմեռնող եղբօրը անունովը կանչուի, որ Ցրլլայ թէ անոր ա-

7 նունը Իսրայէլէն ջնջուի։ Եւ թէ որ ան մարդը Ցիր հարսը առնել չուզէ, ան աւունը հարսը գուռը ելլէ Ցերէրուն ու ըսէ, Իմ տաղրս Իսրայէլի մէջ իր եղբօրը անունը հաստատելէն կը հրաժարի. տաղրութեան պարտաւորութիւնը ին-

8 Ցի հատուցանել չուզեր։ Ըն աւունը անոր քաղաքին Ցերէրը զանիկայ պիտի կանչեն, ու անոր խօսքին. և թէ որ անիկայ հաստատ կենալով ըսէ թէ Ընիկայ չեմ

9 ուզեր առնել, Ըն աւունը հարսը անոր պիտի մտնէնայ Ցերէրուն առ-

ն · ք · դԲ · 1451

ժ Գլ · ժԹ · 17 ։ Եզեկ · իգ · 24 ։

ի Ցեռ · ժ · 15 ։

ֆ Գաղ · ժր · 48 ։

ր Պաաս · ժ · 17 ։

ի Բ Կոր · ժ · 24 ։

ղ Ցոր · ժբ · 3 ։

ի Ածած · ժր · 10 ։ Պաղ · Թ · 9 ։ Տիմ. ե · 18 ։

ը Պաս · իր · 24 ։ Պաղ · ժր · 19 ։ Գաղ · ի · 28 ։

ի Ցեռ · լբ · 8 ։ Հռութ · ա · 12 ։ 13 ։ գ · 9 ։

ժ Ցեռ · լբ · 9 ։

* Երբ · կն · նայ ։

ի Հռութ · գ · 10 ։

և Հռութ · գ · 1 ։ 2 ։

ի Հռութ · գ · 6 ։

ջևը՝ Ե և անոր ոտքէն կօշիկը հանէ, ու անոր երեսը ֆիքնէ, և խօսելով պիտի բսէ. Իր ազգօրը տուներ շինել չուզող մարդուն սասկ կ'ըլ-
10 լայ. Եւ անոր անունը Իսրայէլի մէջ՝ կօշիկը հանուած մարդուն տունը բսուի։

11 Երբոր Բոոզ մարդիկ իրարու հետ կը ծեծկուին, և մէկուն կնիկը՝ զարնողին ձեռքէն իր երկիկը ազատելու համար մօտենայ, ու ձեռքը երկրնցրնելով անոր ամօթ-
12 բոնէ, Ան ատենը անոր ձեռքը կարնա, և չբու աչքդ ըշաա անոր չխնայէ։

13 Մախաղիդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու պզտիկ կշռոյ քարեր չըլայ։
14 Տանդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու
15 պզտիկ արդուներ չըլլայ։ Քու կշռոյ քարը լման ու արդար ըլլայ, քու արդուդ լման ու արդար ըլլայ, որ քու օրերդ երկար ըլլան ան երկրին վրայ, որն որ քու Տէր
16 Աստուածդ քեզի կու տայ։ Քանզի ամէն ատ բաներըը ընողը, ամէն անիրաւութիւն ընողը քու Տէր Աստուածդայ աոչըը պիղծ է։
17 Եգիպտոսէն ելած ատենդ ճամբան Ամաղեկին քեզի բրածը մի տրդ
18 պահէ. ճամբուն մէջ ինչպէս քեզ դիմաւորեց, և քու ետեւէդ բոլոր տկարները կոտրեց, երբոր դուն աշխատած ու յոդնած էիր, ու Աս-
19 տուածմէ չվախցաս։ Ուստի Երբոր քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր չորքակայ թշնամիներէդ քեզ հանդրստացրնէ ան երկրին մէջ, որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ որ անոր տիրես, ան ատենը Ամաղեկին յիշատակը երկինքին տակէն բոլորովին վերցրնես։ Չըլլայ որ մոռնաս։

ԳԼ. Ի Ջ

1 Նբահայրերուան կողմը մասնացանողին խոստովանութիւնը։ 12 Երրորդ տարւոյն տասանորդները բերողին բնկալ ազօթքը։ 16 Աստուծոյ և ժողովուրդին միջեւեղած ուխտը։

1 Երբոր մարնես ան երկիրը որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ, և զանիկայ ժառանգես, ու հոն բնակիս,
2 Ան ատենը երկրին ամէն պտուղներուն նբահայրերուներէն պիտի առնես, որոնք քու Տէր Աստուածդայ քեզի տուած երկրէն ժողվես նս, ու մէկ կողովի մը մէջ դնելով Երթաս ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի բնտրէ իր անունը
3 հոն դնելու համար. Եւ ան օրերը եղող քահանային երթաս բսես, Նս այսօր քու Տէր Աստուածդայ առջեւը կը խոստովանիմ՝ որ ես մտայ ան երկիրը, որուն համար Տէրը մեր հայրերուն երդում ըրեր էր մեզի
4 տալու։ Եւ քրմը քահանան կողովը քու ձեռքէդ առնելով զանիկայ քու Տէր Աստուածդայ սեղանին առ-
5 ջեւը պիտի դնէ. Եւ դուն պատասխան տալով քու Տէր Աստուածդայ առջեւը բսես, Իմ հայրս Թափառական Ասորի մը ըլլալով, Եգիպտոս իջաւ, ու հոն էքիչ հոգիներով պանդխտութիւն բնելով՝ մէկ մեծ, զօրաւոր ու շատ ազգ
6 մը եղաւ. Ու Եգիպտացիք մեզ չարչարեցին, մեզ նեղեցին և մեր վրայ ծանր ծառայութիւններ դր-
7 բին. Ու Ի մենք մեր հայրերուն Տէր Աստուածդայն ազաղակեցինք. և Տէրը մեր ձայնը լսելով՝ մեր նեղութիւնը՝ աշխատութիւնը ու մեզի
8 եղած զրկանքը տեսաւ. Էնւ Տէրը զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազուկով՝ Ի մեծ ահարկու թիւններով նշաններով ու հրաշքներով
9 մեզ Եգիպտոսէն հանեց. Եւ մեզ ատ տեղս բերաւ, ու մեղի ատ երկիրը՝ Ե կաթ ու մեղր րղխող երկիրը
10 րը տուաւ։ Եւ արդ՝ ով Տէր, ինծի տուած երկրիդ պտուղներուն երախայրիները բերի։ Ու անոնք քու Տէր Աստուածդայ առջեւը դնելով Տէր Աստուածդայ առջեւը
11 երկրպագութիւն բնես. Եւ էքու Տէր Աստուածդայ քեզի ու քու տանդ տուած բոլոր բարիքներովը ուրախութիւն բնես, դուն ալ՝ Ղեւտացին՝ ալ և ձեր մէջը եղող օտարականն ալ։
12 Երրորդ տարին Լեւտանորդի տարի ըլլալով, երբոր դուն Էքու արդիւնքներուդ բոլոր տասանորդները զատես լմընցրնես, և անոնք Ղեւտացիին՝ օտարականին՝ որբին ու որբեւարիին տաս, որ ան-
13 կշտանան։ Ան ատենը քու Տէր Աստուածդայ առջեւը բսես, Սուրբ եղած բանը բոլորովին տունէս հանեցի, և քու բոլոր հրամայած պատուիրանքներուդ համեմատ՝ զանիկայ Ղեւտացիին՝ օտարականին՝ որբին ու որբեւարիին տուի. քու պատուիրանքներդ զանց չըրի, Ե ու
14 զանոնք չմոռցայ։ Սուգիս օրերուն մէջ անկէ չկերայ, ու անմաքուր բանի մը չզորձածեցի, և անկէ մեռելի համար չտուի. իմ Տէր Աստուածդայս իսօսրը մնիկ ըրի. ինծի ինչ որ պատուիրեցիր, անոր հա-
15 մեմատ ըրի. Նայէ երկինքէն քու սուրբ բնակարանէդ, և օրհնէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ, ու ան երկիրը որ տուիր մեզի, ինչպէս որ մեր հայրերուան երդում ըրած էիր թո-

Ջ Հաւթ. դ. 7։
Է Հաւթ. դ. 11։
Ղ Գլ. ժթ. 13։
Ի Ղև. ժթ. 35, 36։ Ռաակ. ժա. 1։ Եզեկ. խե. 10։ Միք. գ. 11։
Ձ Եզ. ի. 12։
Ճ Ռաակ. ժա. 1։ աթես. գ. 6։
Ժ Եզ. ժէ. 8։
Ի Պաղ. լգ. 1։ Ռաակ. ժգ. 6։ Հռով. գ. 18։
Ա աթեագ. ժէ. 3։
ԺԱ Եզ. ժէ. 14։
ԺԲ Եզ. ի. 19։ լէ. 26։ թես. ժբ. 13։ Գլ. ժգ. 10։ Ռաակ. գ. 9։
ԺԳ Գլ. ժբ. 5։

Ջ Ովս. ժբ. 12։
Դ Ծն. խզ. 1, 6։ Գաս. է. 15։
Ե Ծն. խզ. 27։ Գլ. ժ. 22։
Զ Եզ. ա. 11, 14։
Է Եզ. բ. 23, 24, 25։ գ. 9։ գ. 31։
Ը Եզ. ժբ. 37, 51։ ժգ. 3, 14, 16։ Գլ. է. 15։
Ի Գլ. գ. 34։
Ձ Եզ. գ. 8։
Ղ Գլ. ժբ. 5, 12, 18։ ժգ. 11։
Ժ Ես. ժբ. 28, 29։
Ի Ղև. իէ. 30։ թես. ժբ. 24։
ԺԱ Սպ. ԺԹ. 141, 153, 176։
ԺԲ Գվ. է. 20։ բա. 1, 11։ Ովս. թ. 4։
ԺԳ Ես. կդ. 15։ Ջ. 13։

Ն · Ք · Դ · 1451

ԸՆԴ · Ա · 19 ։

ԸՆԴ · Գ · 7 ։ ԺԹ · 5 ։ ՊԼ · Է · 6 ։ ԺԳ · 2 ։ ԲԸ · 9 ։

Ժ ՊԼ · Գ · 7 ։ 8 ։ ԲԸ · 1 ։ Ծպ · ՃԾԸ · 14 ։

Ի ՆԵ · ԺԹ · 6 ։ ՊԼ · Է · 6 ։ ԲԸ · 9 ։ ա ՊԱՏ · Բ · 9 ։

— ՅԵՒ · Գ · 1 ։

Բ ՅԵՒ · Ը · 32 ։

Ֆ ՊԼ · ԺԹ · 29 ։ ՅԵՒ · Ը · 30 ։

Ք ՆԵ · Ի · 25 ։ ՅԵՒ · Ը · 31 ։

ԸՐ , երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ ։

16 Այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի կը պատուիրէ որ առ կանոնները ու դատաստանները՝ ի գործ դնես . ուստի բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ պահես ու կատարես զանոնք ։

17 Դուն այսօր Տէրոջը խօսք կուտաս , որ անիկայ քեզի Աստուած ըլլայ , ու դուն անոր ճամբաներուն մէջը քալես , և անոր կանոնները՝ պատուիրանքները ու դատաստանները պահես , ու խօսքը մտիկ ընես ։

18 Տէրն ալ այսօր քեզի խօսք կուտայ , որ դուն իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլաս , ինչպէս որ քեզի բաւ , որ անոր բոլոր պատուիրանքները պահես ։ Ես Երկրը իր ստեղծած ազգերէն դերազանց բնէ քեզ , գովութիւնով՝ համբաւով ու փառքով , որ հասնի ժողովուրդ մը ըլլաս քու Տէր Աստուածդ՝ իր ըսածին պէս ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Մովսէս կը հրամայէ որ բոլոր պատուիրանքները քարերու վրայ գրեն , 5 և յայտնած քարէ սեղան մը չինեն ։ 11 Մովսէս կ՚օրհնէ Գարիզին ու Գերազ լեռներուն վրայ կայնելու ցեղերը ։ 14 Գերազ լեռան վրայ խօսուելու անէծքները ։

1 Ու Մովսէս Իսրայէլի ծերերուն հետ ժողովուրդին պատուիրելով ըսաւ , Պահեցէք ան բոլոր պատուիրանքները որոնք ես այսօր

— ՅԵՒ · Գ · 1 ։ 2 ձեզի կը պատուիրեմ ։ Ու երբ դուք անցնիք քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկիրը անցած օրդ՝ Էրեզի մեծ քարեր կանդնես , ու

Բ ՅԵՒ · Ը · 32 ։ 3 զանոնք կիրով ծեփես . Ես առ օրէնքիս բոլոր խօսքերը անոնց վրայ գրես , երբոր անցնիս ու մտնես այն երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ , երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ , ինչպէս որ քու Հայրերուդ Տէր Աստուածդ քեզի բաւ ։ Ուստի երբոր Յորդանանէն անցնիս , առ օրէնքն քեզի պատուիրածիս պէս՝ առ քարերը Էբեդալ լեռան վրայ կանգնես , ու զանոնք կիրով ծեփես ։

Ֆ ԳԼ · ԺԲ · 29 ։ ՅԵՒ · Ը · 30 ։ 5 Եւ հոն քու Տէր Աստուածդ մէկ սեղան մը չինես , քարերէ՝ [illegible] սեղան մը . Երանոնց վրայ երկաթի

Ք ՅԵՒ · Ի · 25 ։ ՅԵՒ · Ը · 31 ։ 6 չպտչրնես . Ամէն քու Տէր Աստուածդ սեղանը ամբողջ քարերէ չինես , ու անոր վրայ քու Տէր Աստուածդ ողջակէզներ մատուցանես . 7 ցանես . Եւ խաղաղութեան զոհեր մատուցանելով՝ հոն ուտես , ու քու Տէր Աստուածդ առջևը ուրախանաս . 8 Եւ առ օրէնքիս բոլոր խօսքերը քարերուն վրայ խիստ պարզ կերպով մը գրես ։

9 Եւ Մովսէս Ղեւտացի քահանաներուն հետ բոլոր Իսրայէլին խօսելով ըսաւ , Ով Իսրայէլ , լուռ կեցիր ու մտիկ ըրէ . Էդուն այսօր քու Տէր Աստուածդուդ ժողովուրդը

10 եղար . Ուստի քու Տէր Աստուածդուդ խօսքը մտիկ ընելով՝ ի գործ դնես անոր պատուիրանքներն ու կանոնները , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ ։

11 Եւ նոյն օրը Մովսէս ժողովուրդին պատուիրելով ըսաւ , Երբոր Յորդանանէն անցնիք , Ժողովուրդը օրհնելու համար Գարիզին լեռան վրայասոնք թող կայնին . Շիմաւոն՝ Ղեի՝ Յուդա՝ Իսաքար՝

ԸՆԴ · Գ · 7 ։ ԺԳ · 5 ։ ԳԼ · Է · 6 ։ ԺԴ · 2 ։ ԲԸ · 9 ։ 12 Յովսէփ ու Բենիամին . Եւ անէծքի համար Գերազ լեռան վրայ ասոնք թող կայնին . Ռուբէն՝ Գադ՝ Ասեր՝ Զաբուղոն՝ Դան ու Նեփթաղիմ ։

Ի ԳԼ · ԺԳ · 29 ։ ՅԵՒ · Ը · 33 ։ 13 Եւ Ղեւտացիք Իսրայէլի բոլոր մարդոցը հետ խօսելով՝ բարձր ձայնով պիտի ըսեն ,

ԸԳԼ · ԻԳ · 10 ։ ՅԵՒ · Ը · 33 ։ ԴԱՆ · Թ · 11 ։ 14 Ու ԸՂեւտացիք Իսրայէլի բոլոր մարդոցը հետ խօսելով՝ բարձր ձայնով պիտի ըսեն ,

Ե ԸՆ · Ի · 4 ։ 23 ։ ԻԳ · 17 ։ ՂԱ · ԺԹ · 4 ։ ԻԿ · 1 ։ ՊԼ · Գ · 16 ։ 23 ։ Ե · 8 ։ ՆՀ · Իգ · 9 ։ ՈՒՄ · Ժ · 2 ։ 15 Անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ արուեստաւորի ձեռագործ՝ ու ՏԷրոջը առջևը պիղծ [illegible] փորուած կամ ձուլածոյ կուռք կը շինէ , ու զայն ծուռ մը կը դընէ . Եւ բոլոր ժողովուրդը պատասխան տալով՝ Ամէն պիտի ըսէ ։

Բ ՏՀՈ · ԹՕՐ · Ե · 22 ։ ԸՐԱՒ · Ժ · 5 ։ ա ԿՈՐ · Ժ · 16 ։ 16 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը կամ մօրը դէմ հայհոյութիւն կ՚ընէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Ի ԵՒ · Ի · 12 ։ ԻԱ · 17 ։ ՂԱ · ԺԹ · 3 ։ ԳԼ · ԻԱ · 18 ։ 17 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր դրացիին սահմանը կը փոխէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

ԸԳԼ · ԺԹ · 14 ։ ԱՌԱԿ · ԻԸ · 28 ։ 18 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ կոյրը էր ճամբային կը խաւտրցընէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Ի ՂԱ · ԺԹ · 14 ։ 19 Անիծեալ ըլլայ ան , որ պանդուխտին՝ որբին ու որբևայրիին իրաւունքը կը ծռէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Բ ԵՒ · ԻԸ · 21 ։ 22 ։ ԳԼ · Ժ · 18 ։ ԻԿ · 17 ։ ՄՂԱ · Գ · 5 ։ 20 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը կնկանը հետ կը պառկի . քանզի իր հօրը թղանցքը կը բանայ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

ՀՂԱ · ԺԹ · 11 ։ ԳԼ · ԻԸ · 30 ։ 21 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ ո՛և իցէ անասունի հետ կը պառկի . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Ղ ՂԱ · ԺԹ · 23 ։ Ա · 15 ։ 22 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը եղող իր քրոջը հետ կը պառկի . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Ղ ՂԱ · ԺԹ · 9 ։ Ա · 17 ։ 23 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր կնկանէն հետ կը պառկի . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Ա ՂԱ · ԺԹ · 17 ։ Ա · 14 ։ Ե ՅԵՒ · Ի · 18 ։ ԲՈՒ · 12 ։ 14 ։ ՂԱ · ԻԳ · 17 ։ ԹՒՄ · ԻԱ · 31 ։ ՊԼ · ԺԲ · 11 ։ 24 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր դրացին գաղտուկ կը մեռցընէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

Ն · Ք · Դ · 1451

ԻՊԼ · ԻԿ · 18 ։

Ն · Ը · ԹԲ · 1451

25 ՛Ընծեալ ըլլայ ան՝ որ անմեղ մարդը մեռցընելու համար կաշառք կ՚առնէ . և բոլոր ժողովուրդը Ա-ՄԷՆ պիտի ըսէ ։

26 ՛Ընծեալ ըլլայ ան՝ որ աս օրէնքիս ամէն խօսքերուն ՄԷՋը չկենաց՚ որ զանոնք կատարէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Հագանդուխեան օրհնութիւները ։ 15 Ընդհագանդուխեան անէծքները ։

1 Ալ՝ ԹԷ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքը ուշադրութեամբ մնիկ ընելով՝ զգուշութեամբ ՚ի գործ դրնես անոր բոլոր պատուիրանքները՚ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝ քու Տէր Աստուածդ Երկրիս բոլոր ազգերէն վերազանց պիտի
2 ընէ քեզ ։ Եւ թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին ՀԱԶԱՆԴԻս , ասբոլոր օրհնութիւնները քու վրադ գալով՝ Էքեզի պիտի Հասնին ։
3 Ք Քաղաքի ՄԷՋ օրհնեալ , ու Ք դաշտի
4 տի ՄԷՋ օրհնեալ պիտի ըլլաս ։ Ը Քու որովայնիդ պտուղը՝ քու երկրիդ պտուղը՝ քու անասուններուդ պտուղը՝ կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ Հօտերը օրհնեալ պիտի
5 ըլլան ։ Քու կողովդ ու տաշտդ
6 օրհնեալ պիտի ըլլան ։ Ի Մտած ատենդ օրհնեալ , ու ելած ատենդ
7 օրհնեալ պիտի ըլլաս ։ Ը Տէրը քու առջեւդէդ Ջարդել պիտի տայ քու վրադ ելլող թշնամիներդ . անոնք քեզի դէմ ՄԻ ճամբով պիտի ելլեն , և քու առջեւդէն եօթը ճամ-
8 բով պիտի փախչին ։ Ի Տէրը քու Հ չտեմարաններուդ ու ամէն Ի ձեռք զարնելու բաներուդ օրհնութիւն պիտի խրկէ քեզի ։ և քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկրին ՄԷՋ քեզ
9 պիտի օրհնէ ։ Թէ որ քու Տէր Աստուածդ հրամանները պահելով՝ անոր ճամբաներուն ՄԷՋը քալես , Ը Տէրը քեզի երդում բրածին պէս՝ քեզ իրեն սուրբ ժողովուրդ պիտի
10 Հաստատէ ։ Որ երկրիս ամէն ժողովուրդները պիտի տեսնեն որ Է Տէրոջը անունը քու վրադ կը կոչուի ,
11 Հ ու քեզմէ պիտի վախնան ։ Եւ Ի Տէրը բարիքներով քեզ պիտի լեցընէ , քու որովայնիդ պտուղը՝ քու անասուններուդ պտուղը ու քու երկրիդ պտուղը Ը Հօրէ Ը Եվ երդում բրաւ քեզի տա-
12 լու ։ Տէրը իր բարութեան գանձը՝ ՄՐՏՈՒՔ երկինքը քեզի պիտի բանայ , Հոր քու երկրիդ անձրեւը ատենովը տայ , ու Ձրու ձեռքիդ ամէն գործը օրհնէ . և Ղ դուն շատ ազգերու փոխ պիտի տաս , բայց

13 դուն փոխ պիտի չառնես ։ Տէրը Ձ ՈՂՔՈՒԹԵՐՈՒ Ի գլուխ պիտի ընէ քեզ , և Չ Թէ պոչ . դուն միշտ վրայ պիտի ելլես , ու բնաւ վար պիտի չիյնաս , Թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ պատուիրանքները մըտիկ ընելով պահես ու կատարես , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի-
14 բեմ , ՛Եւ օտար աստուածներուն ետեւէն երթալու Համար , ա անոնց ծառայելու ընելու Համար , աջ կողմը կամ ձախ կողմը չխոտորիս ան բոլոր խօսքերէն , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ ։
15 Բայց ՛Թէ որ քու Տէր Աստուածոյդ խօսքին չհազանդիս , և չպահես ու չընես անոր բոլոր պատուիրանքները ու կանոնները՚ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝ ան ատենը ա ամէն անէծքները քու վրադ գալով Էքեզի պիտի Հասնին ։
16 Ը Քաղաքի ՄԷՋ անիծեալ , ու դաշտի
17 ՄԷՋ անիծեալ պիտի ըլլաս . Քու կողովդ ու տաշտդ անիծեալ պիտի
18 ըլլայ . Քու որովայնիդ պտուղը՝ երկրիդ պտուղը՝ կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ Հօտերը անիծեալ
19 պիտի ըլլան . Քու մտած ատենդ անիծեալ՝ ու քու ելած ատենդ
20 անիծեալ պիտի ըլլաս ։ Ը Տէրը քու ամէն ձեռք զարկած գործիդ ՄԷՋը ՝անէծք՝ Ը տատապաներ ու Ը ղանդիմութիւն պիտի խրկէ քեզի՝ քու չար գործերուդ ու դէմ Ձգելուդ Համար , մինչեւ որ չուտով բնաջինջ ըլլաս ու կոր-
21 սուիս ։ Տէրը Էքեզի ժանտախտը պիտի փակցընէ , մինչեւ որ քեզ Հաւրշնէ ան երկրէն վրայելն , ուր որ դուն կը մտնես անիկայ ժառան-
22 գելու ։ Ե Ը Տէրը քեզ պիտի զարնէ ծիւրական ախտով՝ Հրատաղեապ տենդով՝ ջերմով ու այրող տապութիւնով՝ Ա երաշտութեամբ՝ Խորշակահարութեամբ ու սրփչոց դալուկով . և Ա Ա պիտի Հալա-
23 ծեն քեզ , մինչեւ որ կորսուիս ։ Եւ Հ դլխուդ վրայի երկինքը պղնձէ , ու տակդ եղած երկիրը երկաթէ պիտի
24 ըլլայ ։ Տէրը անձրեւի տեղ Հող ու փոշի պիտի տայ քու երկրիդ . Ա երկինքէն քու վրադ պիտի իջնէն մինչեւ որ դուն բնաջինջ ըլլաս ։
25 Ը Տէրը քու թշնամիներուդ առջեւը քեզ Ջարդել պիտի տայ . անոնց դէմ ՄԻ ճամբով պիտի ելլես , և անոնց առջեւէն եօթը ճամբով պիտի փախչես . ու Ը երկրիս բոլոր թագաւորութեանց ՄԷՋ Թափա-
26 ռական պիտի ըլլաս . Եւ Ձրու մարմինդ երկինքի բոլոր թռչուններուն ու երկրիս գազաններուն կերակուր պիտի ըլլայ . և Ջ ՈՆԱՉ

Ն · Ը · ԹԲ · 1451

Ը Ե Ա · Թ · 14 · 15 ։

Ը Գ · Ի · 32 · Ա Ա · 16 ։

Ա ՂԿ · Խ · 14 · Ոգ · Բ · 17 · Գաղ · Թ · 11 · 13 · Ա Ա Ղ · Բ · 2 ։

Ը Հ Ա Ր 2 ։

Ը Տ Ա Ա Հ Ա Ր 3 · Ե Ձ ։

Ա Ա Ղ · Բ · 2 ։

Ա Ա Ղ · Ե Ա · 3 ։

Ա Ա Ղ · Ե Ա · 3 ։

Ա Ա Ղ · Ե Ա · 3

Ն · ք · գԲ · 1451

27 վռընտող մը պիտի չըլլայ ։ Տէրը Եգիպտոսի պալարներով, † թան-
չով, քոսոտութեամբ ու եռքով
պիտի զարնէ քեզ, որ անոնցմէ
28 չկարենաս բժշկուիլ։ Տէրը ապ-
շութեամբ՝ կուրութեամբ ու
*սրտագողով պիտի զարնէ քեզ.
29 Եւ ինչպէս որ կոյրը խաւարի մէջ
ձեռ քսիլը կը խարխափէ, *դուն ալ
կէս օրուան ատենը անանկ պիտի
խարխափես, ու գործերուդ մէջ
բարեբաղդութիւն պիտի չունե-
նաս. և միշտ զրկանք ու չափազա-
կութիւն պիտի կրես, ու +ել
30 ազատող պիտի չըլլայ ։ Դուն
կնկան մը պիտի նշանուիս, ու ա-
նոր հետ ուրիշը պիտի պառկի.
տուն պիտի շինես, ու անոր մէջը
դուն պիտի չբնակիս. Խայդի պի-
տի տնկես, ու անոր խաղողը պի-
31 տի չուտուիս. Քու եզդ քու աչքիդ
առջևը պիտի մորթուի, բայց դուն
անկէ պիտի չուտես. քու էշդ քու
առջևէդ պիտի յափշտակուի, ու
քեզի նա պիտի չդարձի. Հօտերդ
քու թշնամիներուդ պիտի տուա-
նուին, ու ոՉՈՒՆ+ քեզի ազատող
32 պիտի չըլլայ ։ Քու տղաքներդ
ու աղջիկներդ մէկ ուրիշ ժողո-
վուրդի մը պիտի տրուին, և
աչքերդ պիտի տեսնեն, ու †ըս-
կր օրը անոնց համար ««ԽԳՈՑ
ԱՐԱՔՈՒԹԻՒՆ» պիտի նուաղին. և
ձեռքդ պիտի չկրնան օԳՆԵԼ ։
33 Քու երկրիդ արդիւնքը ու քու
բոլոր աշխատութիւնդ քեզի ան-
ծանօթ ազգ ժողովուրդ մը պիտի
ուտէ. և դուն ամէն օր միայն ըն-
34 կաներ ու ճզմուած պիտի կրես. Եւ
Էաչքերուդ տեսած բաներէն պիտի
35 խենդնայես ։ Տէրը ՀՈՒ ծունկ-
կերդ ու սրունքներդ, «« ուռերդի
թաւիէն մինչև գլխուդ գագաթը
դէշ պալարներով պիտի զարնէ, ու
պիտի չկրնաս բժշկութիւն գտնել ։
36 Տէրը Էպիտի տանի քեզ և քու
վրադ դրած թագաւորդ անանկ
ազգի մը՝ որ ոՉ դուն ճանչցած ես,
ոՉ ալ քու հայրերդ. և ՀՆՈՒ օտար
աստուածներու՝ փայտի ու քարի
37 Ծառայութիւն պիտի ընես ։ Եւ
դուն Էզարմանքի ու առակի ՀՒ
կատակի ենթակայ պիտի ըլլաս ան
բոլոր ժողովուրդներուն մէջը, ուր
38 որ Տէրը քեզ պիտի տանի ։ ԷՆԸ-
տիր մէջը շատ սերմ պիտի հանես,
ու քիչ ԾՊՏԻ+ պիտի ժողվես.
քանզի Հմարախները պիտի ուտեն
39 զանիկայ ։ Ա,յգիներ պիտի տնկես
ու զարմանես, բայց դինին պիտի
չխմես, ու Խ«ՁՆ+ պիտի չժողվես.
քանզի անիկայ որդերը պիտի ու-
40 տեն ։ Քու ամէն սահմաններուդ

Ն · ք · գԲ · 1451

մէջ ձիթենիներ պիտի ունենաս,
բայց ևղով պիտի չօծուիս. քանզի
քու ձիթենիներդ Էբէնց պՊՈՒՂԸ
41 պիտի թափեն ։ Տղաքներ ու աղ-
ջիկներ պիտի ծնանիս, բայց քու կդ
պիտի չըլլան. քանզի Հանդիր դե-
42 րեան պիտի երթան ։ Բոլոր
ծառերդ ու երկրիդ պտուղները
43 խառնիճաղ պիտի ուտէ ։ Ձեր մէջը
եղող օտարականը քեզմէ գերա-
զանց պիտի բլլայ, և շատ պիտի
բարձրանայ, ու դուն շատ վար
44 պիտի իջնես. Էնիհակ քեզի
փոխ պիտի տայ, բայց դուն
անոր փոխ պիտի չտաս. Նանի-
կայ գլուխ պիտի բլլայ, բայց
45 դուն պոչ պիտի բլլաս ։ Եւ Հա
բոլոր անէծքները քու վրադ պիտի
գան, քեզ պիտի հալածեն, ու
քեզի պիտի հասնին, մինչև որ
դուն բնաջինջ բլլաս. որովհետև
քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին չհա-
զանգուածիս չըրիր, և քեզի հրա-
մայած պատուիրանները ու կա-
46 նոնները չպահեցիր. Եւ անոնք
քու վրաջ ու քու սերունդիդ վրայ
Նշան ու Հրաշք պիտի բլլան յաւի-
47 տեան ։ Որովհետև դուն Հաճիլ
բանին առատութեանը համար՝
ուրախութեամբ և յօժար սրտով
քու Տէր Աստուծոյդ ծառայու-
48 թիւն չըրիր, Անոր համար դուն ա-
նօթութեան մէջ, ծարաւով, մեր-
կութեան մէջ, ու ամէն բանի կարօ-
տութեան մէջ ծառայութիւն պիտի
ընես քու թշնամիներուդ, որոնք
Տէրը քու վրադ պիտի խրկէ. և
Հքու պարանոցիդ վրայ երկաթէ
լուծ պիտի դնէ, մինչև որ բնաջինջ
49 ընէ քեզ ։ ՀՏէրը քու վրադ հե-
ռուէն՝ երկրի ծայրէն Հարծիւի
թռչելուն պէս ազգ մը պիտի
բերէ՝ անանկ ազգ մը որուն լե-
50 զուն դուն չես հասկընար, Պինա-
երես ազգ մը, Հոր ծերոց պատիւ
պիտի չընէ, ու տղայոց վրայ դու-
51 պիտի չունենայ. Եւ անիկայ Հքու
անասուններուդ պտուղը ու երկ-
րիդ պտուղը պիտի ուտէ մինչև որ
դուն բնաջինջ բլլաս. որովհետև
քեզի ցորեն՝ դինի՝ եղ՝ կովերուդ
ծնունդները ու ոչխարներուդ հօ-
տերը պիտի չթողու, մինչև որ քեզ
52 բնաջինջ ընէ. Եւ անիկայ Հքու
բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ պի-
տի պաշարէ, մինչև որ կործանին
քու բարձր ու ամուր պարիսպները,
որոնց դուն ապաստնիր ես՝ քու
բոլոր երկրիդ մէջ. և քեզ պիտի
պաշարէ քու ամէն քաղաքներուդ
մէջ՝ քու բոլոր երկրիդ մէջ, որն
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու-
53 տայ ։ Ու պաշարման ատենը և

Ն · ք · գԲ · 1451

Ի Դեր. ա · 5 ։

ե ՀԵՐ 12 ։

Ձ ՀԵՐ 13 ։ Դեր. ա · 5 ։

Է ՀԵՐ 15 ։

Ը Եհ. ը · 18 ։ Եզեկ. ԺԴ · 8 ։

Ղ Նեհ. թ · 35 · 36 · 37 ։

Ի ԳԼ · լբ · 15 ։

Ձ Երեմ. իբ · 14 ։

Ղ Երեմ. ե · 15 ։ գ · 22 ։ 23 ։ Դբ · ԺԹ · 43 ։

Ն Երեմ. Ի · 40 ։ իԹ · 22 ։ Դգր · գ · 19 ։ Եզեկ · Ժե · 3 · 12 ։ Ովս · բ · 1 ։

Ր Մն · լԳ · 17 ։ Ե՞ · իե · 6 ։

Ա ՀԵՐ 33 ։ Ե՞ · ա · 7 ։ ԿԲ · 8 ։

Ղ գ Թագ · իե · 1 · 2 · 4 ։

ն · ք · գբ · 1451

քու թշնամիդ քեզ նեղը ձգած ա-
տներ՝ զոր որովայնիդ պտուղը՝
քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած
քու տգաբներուդ և աղջիկներուդ
54 միսը պիտի ուտես ։ Ձեր մէջը
քնքուշ ու խիստ փափուկ մարդը
իր եղբօրը ու Երբ ծոցի կնկանը և
իր ողջ մնացած որդւոցը ՝ ծուռ
55 աչքով պիտի նայի · Որպէս զի իր
ուտելու որդւոցը միայն անոնց մէ-
կուն չտայ · քանզի պաշարման ա-
տներ՝ ու քու թշնամիդ ամէն քա-
ղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած
տներ՝ ՝բան մը պիտի չմնայ
56 անոր ։ Ձեր մէջը խիստ քնքուշ
ու փափուկ եղող կինիկը՝ որ իր
փափկութենէն ու քնքուշ ըլլա-
լէն՝ ոտքը գետնի վրայ կոխելու
սորված չէր , իր ծոցի երկանը՝ իր
57 տղուն՝ իր աղջիկանը՝ Ե՛ ՝ իր ու-
քերուն միջտեղէն ելլող տղը ըն-
կերին ու իր ծնած զաւակներուն
Ճծուռ աչքով պիտի նայի · քանզի
պաշարման տներ՝ ու քու թշնա-
միդ քու քաղաքներուդ մէջ քեզ
նեղը ձգած տներ՝ ամէն բանին
պակսելուն համար գանոնք ծած-
կարար պիտի ուտէ ։
58 Թէ որ դուն աս գրքին մէջ
գրուած աս օրէնքին ամէն խօսքե-
րը գտնշութեամբ չկատարես , և
՝աս՝ ՔՈՒ ՆՇՈՒԱՑ ԱՍՏՈՒ-
ԱԾՈՅ պատուական ու ահաւոր
59 անունէն չվախնաս , Տէրն ալ ՝ան-
սովոր հարուածներով , մեծ ու
երկարատև հարուածներով , զէշ
ու երկայն հիւանդութիւններով
պիտի զարնէ քեզ և քու սերունդդ ·
60 Ու ՝ Եգիպտոսի բոլոր հիւանդու-
թիւնները՝ որոնցմէ դուն կը վախ-
նաս , քու վրադ պիտի դարձնէ ·
ու անոնք քեզի պիտի փակչին ։
61 Նաև աս օրինաց գրքին մէջը
չգրուած ամէն հիւանդութիւնը ու
ամէն հարուածը Տէրը քու վրադ
պիտի բերէ , մինչև որ դուն բնա-
62 ջինջ ըլլաս ։ Եւ քու Տէր Աստու-
ծոյդ խօսքին ՝ազանդութիւն չը-
նելուդ համար , դուք որ ՝ շատա-
թիւ կողմանէ երկինքի աստղե-
րուն պէս էիք , ՝ խիստ սակաւա-
63 թիւ պիտի մնաք · Եւ ինչպէս որ
Տէրը ձեզի ագէկութիւն ընելով ու
ձեզ շատցնելով ՝ ձեր վրայ ուրա-
խացաւ , անանկ ալ ձեզ կորսնցը-
նելով ու բնաջինջ ընելով ՝ ձեր
վրայ պիտի ուրախանայ , և պիտի
ջնջուիք ան երկրին վրայէն , ուր որ
հիմա կ'երթաք զանիկայ ժառան-
64 գելու ։ Եւ Տէրը երկրիս մէկ ծայ-
րէն մինչև միւս ծայրը ՝բոլոր
ժողովուրդներուն մէջ պիտի ցրուէ
քեզ , ու ՝հոն ծառայել թիւն պի-
տի բնես օտար աստուածներու՝
փայտի ու քարի , որոնք ոչ դուն
ճանչցեր էիր՝ ոչ ալ քու հայրերդ ·
65 Եւ ՝ բան ազգերուն մէջը հանգըս-
տութիւն պիտի չտանես , ու ոտ-
քիդ թաթին հանգչելու տեղ պի-
տի չըլլայ · ՝ և հոն Տէրը քեզի դո-
ղացող սիրտ , աչքի նուաղում ու
՝ հոգիի տրտմութիւն պիտի տայ ·
66 Եւ քու կեանքդ քու առջեդ կախ-
ման մէջ պիտի ըլլայ , ու գիշեր
ցորեկ պիտի վախնաս , և քու
կեանքիդ վրայ ապահով պիտի չըլ-
67 լաս · Ու սրտիդ ախուռդէն և
՝ աչքերուդ տեսած բաներէն , Հա-
ռաւաուտն պիտի ըսես՝ Երանի թէ
իրիկուն ըլլար , ու իրիկունն ալ
պիտի ըսես՝ Երանի թէ առաւօտ ըլ-
68 լար · Եւ Տէրը Եհան նաւով Եգիպ-
տոս պիտի դարձնէ քեզ ան ճամ-
բայով , որուն համար քեզի ըսի
թէ անիկայ ՝ եմ՝ մը ալ պիտի
տեսնես · և հոն ծառաներ ու ա-
զախիններ ըլլալու պիտի ծախուիք
ձեր թշնամիներուն · ծախող ա-
նող պիտի չըլլայ ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Մովսէս հետագոտութեան կը յորդորէ զա-
նոնք , անոնց տեսած գործերը յիշատակելով ։
10 Եմիերը կը ներկայանան Աստծոյ առջեւ
անոր հետ ուխտ դնելու ։ 18 Իր չարութեանը
մէջ հանդարտ պատիժ կրկնողին վրայ գալու
բարկութիւնը ։ 29 Ծածուկ բաները Աստու-
ծոյ կը վերաբերին ։

1 Ա՛ռանք են ան ուխտին խօսքերը ,
որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց
Իսրայէլի որդւոցը հետ դնելու Մո-
վաբի երկրին մէջ , ՝ անոնց հետ
Քորէբի վրայ ըրած ուխտէն զատ ։
2 Ուստի Մովսէս բոլոր Իսրայէլը
կանչելով՝ անոնց ըսաւ , Ի Դուք
տեսաք ան ամէնը՝ որ Տէրը ձեր
աչքերուն առջեւը Եգիպտոսի երկրին
մէջ ըրաւ Փարաւոնին , և անոր
բոլոր ծառաներուն , ու անոր բոլոր
3 երկրին · Ա՛չքերնէդ հան մեծ փոր-
ձու թիւնները , նշաններն ու մեծ
հրաշքները , որոնք դուն քու աչ-
4 քերովդ տեսար · Եւ ՝ Տէրը մինչև
այսօր չտուաւ ձեզի ՃԱՆԱՉ սիրտ մը
որ իմանաք , և ոչ աչքեր որ տես-
նէք , ոչ ալ ականջներ որ լսէք ։
5 Ու ես քառասուն տարի անապա-
տին մէջ ձեզ պտրտցուցի · Ձեր
վրայէն չմաշեցան , ու ոտ-
քերուդ կօշիկները չմաշեցան · Ի Հաց
չկերաք ու դինի կամ օղի չխմեցիք ,
որ գիտնաք թէ ես ձեր Տէր Ա-
7 տուածն եմ ։ Ու երբոր ատ տեղ
եկաք՝ ըՀեսբոնի Սեհոն թագաւո-
րը և Բասանի Ովգ թագաւորը մեր
առջեւ ելան մեզի հետ պատերազ-
մելու , ու մենք զարկինք անոնք ·

ն · ք · գբ · 1451

Ի Մով · Թ · 4 ։

ՙ Գէ · խգ · 36 ։

՚ Գէ · խգ · 16 ։

Ի Հմ 34 ։
Ղ Ցար · է · 4 ։

Ի Ող · ը · 13 · Թ · 3 ։

ըԳՒ · ԺԷ · 18 ։

— Գլ · է · 2 · 3 ։

Ի Եղ · ԺԹ · 4 ։

ֆ Գլ · գ · 34 · է · 19 ։

Ի Տիս Կա · գ · 2 , 10 · կգ · 17 · Ցօն · բ · 43 · Գօր · իբ · 26 · 27 · Եփե · գ · 18 · բ Թես · բ · 11 · 12 ։
Ի Գլ · ա · 3 · բ · 2 ։
Ղ Գլ · բ · 4 ։
Ի Տիս Եզ · ԺԳ · 12 ։
Գլ · բ · 3 ։
Ասգ · Նբ · 24 · 25 ։
ըԹես · իա · 23 · 24 · 33 ։
Գլ · բ · 32 · գ · 1 ։

Ն · ք · գբ · 1451

Ղէ · իգ · 29 · գ Թագ · 7 · 28 · 29 · Երեմ · ԺԹ · 9 · Ոզ · բ · 20 · գ · 10 ։
Ի Գլ · Ժգ · 6 ։
Ա Գլ · Ժե · 9 ։

Ի Ծն · խթ · 10 ։

Լ Հաբ 54 ։

Ի Եղ · գ · 3 ։

ըԴան · թ · 12 ։

ֆ Գլ · է · 15 ։

Ա Գլ · ժ · 22 · Նեհ · թ · 23 ։
Ի Գլ · գ · 27 ։

Ի Գլ · է · 9 · Երեմ · ԼԲ · 41 ։
Ի Ասակ · ա · 26 · Կա · ա · 24 ։
Ի Ղէ · իգ · 33 · Գլ · գ · 27 , 28 · Նեհ · ա · 8 · Երեմ · Ժգ · 13 ։
Ա Հաբ 36 ։

Ն · Ա · Գ · 1451

Ի Թուա · լբ · 33 ։ ԳԼ · գ · 12 · 13 ։

Ա ԳԼ · գ · 6 ։ Ցես · ա · 7 ։ գ Թագ · բ · 3 ։

Ի Ցես · ա · 7 ։

* ԵԲԲ · Ձեր իշխանները, Ձեր ցեղերը ։

Է Ցես Ցես · Ի · 21 · 23 · 27 ։

Ի Նէեմ · ժ · 29 ։

Ձ ԳԼ · Իբ · 9 ։

Ն Եզ · գ · 7 ։ Հ Ծն · ԺԷ · 7 ։

Յ Երեմ · լա · 31 · 32 · 33 ։ Եբր · Ը · 7, 8 ։

Ղ Ցես Գոր · բ · 39 ։

Ճ ԳԼ · ժա · 16 ։

Ժ Գոր · բ · 23 ։ Երր · ԺԲ · 15 ։

Ի Թուա · ԺԵ · 39 · ՃԳդ · ԺԱ · 9 ։

Ն Եա · լ · 1 ։

Է Եզեկ · Ժգ · 7, 8 ։

* Ասպ · Նդ · 1 ։

Է Ասպ · ՀԻ · 5 ։ Եզեկ · Իգ · 25 ։

* ԳԼ · Թ · 14 ։

8 Եւ անոնց երկիրը առինք, ու Ի զանիկայ Ռուբենեանց, Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութ
9 թիւն տուինք ։ Ի Ուստի աս ուխտին խօսքերը պահէք ու կատարէք, որ Է ձեր ամէն գործքին մէջ յաջողութիւն դանէք ։
10 Ա յսօր դուք ամէնդդ ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը կը կայնիք · ձեր * ցեղերուն իշխանները" , ձեր ծերերը , ձեր սատիկանները -- բոլոր
11 Իսրայէլի մարդիկը , Ձեր տղաքները , ձեր կիներդ , և քու բանակիդ մէջը եղող օտարականդ , Է քու փայտ կտրողիդ մինչև քու ջրկիրդ ·
12 Որ քու Տէր Աստուծոյդ ուխտին ու Ե անոր երդումին մէջ մնանես , որն որ այսօր քու Տէր Աստուածդ քե
13 դի հետ կ'ընէ , Որպես դի Ի քեզ այսօր իրեն ժողովուրդ հաստատէ , և ինքը քեզի Աստուած ըլլայ , Ի ինչպես որ քեզի բսաւ , ու ինչպես որ քու Հայրերուդ՝ Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երա
14 դում բրաւ ։ Ու ես Ե աս ուխտը և աս երդումը միայակ ձեզի հետ չեմ
15 ըներ , Հապա այսօր մեզի հետ մեր Տէր Աստուծոյն առջևը հոս կայնողներուն հետը , և այսօր մեզի հետ հոս չեզողներուն հետն ալ ·
16 Քանզի դուք գիտէք թէ ինչպես բնակեցանք Եգիպտոսի երկրին մէջ , և ինչպես անցանք ան ազգերուն
17 մէջէն որ դուք անցաք · Ու անոնց քովը եղած անոնց գարշելի բաները , և անոնց փայտէ՝ քար
18 էն՝ արծաթէ ու ոսկիէ կուռքերը տեսաք ։ Ձրլայ որ ձեր մէջը երիկ մարդ կամ կին կ'ելլայ մարդ կամ ազգատիմ կամ ցեղ մը դանուի , * որ իր սիրտը այսօր մեր Տէր Աստուծմէն խոտորեցնելով , երթայ ան ազգայ աստուածներուն ծառայելու թիւն ընէ · Ի չրլայ որ ձեր մէջը թոյն ու դառնութիւն բերող ար
19 մատ մը դանուի · Եւ չրլայ որ Ե նէ աս անէծքին խօսքերը լսելով սրտին մէջը իրեն օրհնութիւն տալով բսէ , թէև Ի իմ սրտիս յամառութեանը մէջ քալեմ , ինծի խաղաղութիւն կ'ըլլայ , և այսպէս ա նէծքայ Ի իր ծարաւութեանը վայ դի
20 նովութիւն աւելցնէ · Ի Տէրը պիտի չկամի անոր ինայելու , Տապա ան ատենը Ի Տէրոջը բարկութիւնը ու Ի նախանձը ան մարդուն վրայ պիտի բորբոքի , և աս գրքիս մէջը գրուած ամէն անէծքը անոր վրայ պիտի իջնէ , ու Տէրը Ի անոր անունը երկինքին տակէն բնաջինջ
21 պիտի բնէ · Եւ Տէրը աս օրինաց գրքիս մէջը գրուած ուխտին ամէն անէծքներուն համեմատ անոր վրայ չարիք հատցնելու համար՝ զանիկայ Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն պիտի
22 զատէ , Եւ պիտի բսէ յետագայ ազգը՝ այսինքն ձեզմէ եղող զաւակներնիդ՝ ու հեռու երկրէ եկող օտարականը , երբոր տեսնեն ան երկրին հարուածները ու անոր հիւանդութիւնները ,
23 Տէրը զանիկայ պիտի նեղէ · Ո ԵԲԲոր ծծումբ , Ի աղ ու այրած բլալով , հոն բան մը չյանուիր , ու պտուղ մը չբերեր , և խոտ մը չբուսներ՝ Ի Սոդոմին՝ Գոմորին՝ Ադմային ու Սեբոյիմին աւերմանը պէս , որոնք Տէրը իր բարկութեամբը ու սրտմ
24 տութեամբը բնաջինջ բրաւ · Նաև ամէն ազգերը պիտի բսեն , Վինչ՛ի համար Տէրը աս երկրին այսպէս բրաւ · աս մեծ սրտմտութեան ու բարկութեան պատճառը ի՞նչ է ։
25 Եւ անոնց պիտի բսեն , Պատճառը աս է որ անոնք մերժեցին իրենց Հարցը Տէր Աստուծոյն ուխտը , որն որ անոնց հետ բրեր էր՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանած առնեք ,
26 Եւ դացին ուրիշ աստուածներու ծառայելու , ու անոնց երկրպագութիւն բրին , անանկ աստուածներու՝ որ իրենք բնաւ չէին ճանչցած , և որ Տէրը որոշած չէր ա
27 նոնց · Ուստի Տէրոջը բարկութիւնը ան երկրին դէմ բորբոքեցաւ , Ի որ աս գրքիս մէջը գրուած ամէն
28 անէծքները անոր վրայ բերէ · Եւ Տէրը բարկութեամբ՝ սրտմտութեամբ ու մեծ զայրացմամբ Ի զանոնք իրենց երկրէն արմատապի խրելով՝ ուրիշ երկիր մը նետէց ,
29 ինչպես որ այսօր կ'երեւի ։ Ծածուկ բաները մեր Տէր Աստուծոյն կ'վերաբերին , բայց յայտնուած բաները մենք ու մեր որդոցը Ի բաւական է յաւիտեան , որ աս օրինքիս ամէն խօսքերը կատարենք ։

ԳԼ · Լ

1 Ապաշխարողներուն խոստացուած մեծ ողորմութիւնները ։ 11 Աստուծոյ պատուիրաններուն դիւրիմանալի բլլալը ։ 15 Մահը ու կեանքը Ժողովրդին առջևը կը դրուի ։

1 Ու Երբոր աս քեզի գուգուած բաները՝ թէ անէծքը և թէ օրհնութիւնը քու վրադ դան , ու Ի դուն անոնք քու սրտիդ մէջը նըկիր յիշես ան բոլոր ազգերուն մէջը , ուր որ զքեզ Տէր Աստուածդ
2 քեզ պիտի վռնտէ , Եւ դուն Ի քու Տէր Աստուծոյդ դառնաս , և բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոդիովդ անոր խօսքին Ի ականդիս՝ թէ դուն և քու որդիդ , ինչպես որ ես
3 այսօր քեզի պատուիրեցի , Ի քու

Ն · Ա · Գ · 1451

Ա Մատ · Իգ · 51 ։

Ա Մատ · ՃԷ · 34 ։ Երեմ · ԺԱ · 6 ։ Մատ · բ · 9 ։

* Ծն · ԺԲ · 24 · 25 ։ Ե բեմ · ի · 16 ։

Վ Գթագ · Ի · 8, 9 ։ Երեմ · Իբ · 8 · 9 ։

Ի Գթագ · Գ · 11 · 13 · 14 ։

Ի Գ Թագ · ԺԳ · 15 ։ Ի Մն · է · 20 ։ Մատ · Ծբ · 5 ։ Ա մակ · բ · 22 ։

* Ա · Ես · Իգ · 40 ։ ԳԼ · Իբ · Ի ԳԼ · գ · 29, 30 ։ Գ Թագ · բ · 47 · 48 ։

Ի Նէեմ · ա · 9 ։ Ես · ԽԸ · 7 ։ Ա Պր · գ · 40 ։ Ցախ · բ · 12 · 13 ։

Ի Մատ · ՃԳ · 45 ։ ՆԻԳ · 1 · 4 ։ Երեմ · ԼԲ · 14 ։ Ա Պր · գ · 22 · 32 ։

Ն·Ք·ԴԲ· 1451

Ա Սադ·ՃԽԵ· 2։ Երեմ· ԼՐ·37։ Ե- զեկ· ԼԴ· 13։ ԼԴ·24։ Ղ ԳԼ· ԻԲ· 64։ Նէեմ· Ա·9։

Ա ԳԼ·Ժ·16։ Երեմ· ԼԲ· 39։ Եզեկ· Ժա· 19։ ԼԴ·26։

Ե ԳԼ·ԻԲ·11։

Ի ԳԼ·ԻԲ·63։ Երեմ· ԼԲ· 41։

Ճ Ես·ԽԵ·19։

Է Հով·Ժ· 6, ԷԱ։

Լ Հմր 1·19։ ԳԼ·Ժա· 26։

Տէր Աստուածդ ալ քեզ գերութեանէն դարձընելով պիտի ողորմի քեզի, ու ի նորէն պիտի ժողվէ քեզ ան ամէն ազգերէն, որոնց մէջը ցրուեց Տէր Աստուածդ քեզ զրուելը էր։
4 Եթէ որ մինչև երկինքին ծայրը վռնտուած ալ ըլլաս, քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ պիտի ժողվէ,
5 ու անկէ պիտի առնէ քեզ։ Եւ քու Տէր Աստուածդ քու հայրերուդ ժառանգած երկիրը պիտի դարձընէ քեզ, ու զանիկայ պիտի ժառանգես, և քեզի ադեկութիւն ընելով քու հայրերուդ աւելի պիտի շատցընէ քեզ։ Եւ էքու Տէր Աստուածդ
6 քու սիրտդ և քու որդւոցդ սիրտը պիտի թլփատէ, որպէս զի քու Տէր Աստուածդ բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ սիրես որ ապրիս։
7 Եւ քու Տէր Աստուածդ ասոնց բոլոր անէծքները քու թշնամիներուդ վրայ՝ քեզ ատողներուն ու հալածողներուն վրայ պիտի դարձընէ։
8 Եւ դուն պիտի դառնաս, ու Տէրոջը խօսքին ձայնդիս, ու կատարես անոր բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ։
9 Բեմ։ Եւ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռացդ բոլոր գործքերը՝ որովայնիդ պտուղը՝ անասուններուդ պտուղը ու երկրիդ պտուղը շատցընելով քեզի յաջողութիւն պիտի տայ· քանզի Տէրը ադեկութիւն ընելով ի նորէն պիտի ուրախանայ քու վրադ, ինչպէս որ քու հայրերուդ վրայ ուրախացաւ,
10 երբոր դուն քու Տէր Աստուածդոյդ խօսքին ձայնադնիս, ու ասոր օրինաց դրքին մէջը գրուած անոր պատուիրանքները ու կանոնները պահես, և բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու Տէր Աստուածդոյդ դառնաս։
11 Քանզի ասոր պատուիրանքը որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, էրեք անհմանալի չէ, ու քեզմէ հեռ-
12 ու ալ չէ։ Ի նիկայ երկինքը չէ, որ ըսես թէ Մեզի համար ով պիտի երթայ երկինքը, և անիկայ մեզի պիտի բերէ որ լսենք ու ընենք։
13 Եւ անիկայ ծովուն անդին կողմն ալ չէ, որ ըսես թէ Մեզի համար ծովուն անդին կողմը ով պիտի անցնի, ու զանիկայ մեզի պիտի
14 բերէ որ լսենք ու ընենք։ Քանզի ասոր խօսքը քեզի շատ մօտ է, քու բերնիդ ու սրտիդ մէջն է, որ դուն անիկայ կատարես։
15 Նայէ, ես այսօր կեանքը ու բարին, մահը ու չարը քու առջեդ
16 դրի։ Որովհետև ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ որ քու Տէր Աստուածդ սիրես, անոր ճամբանե-

բուն մէջը քալես, ու անոր պատուիրանքները՝ կանոնները ու դատաստանները պահես, որ ապրիս ու շատնաս, և քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ ան երկրին մէջը, ուր որ կ'երթաս ժառանգելու։
17 Հմմր։ Բայց թէ որ քու սիրտդ դառնայ, ու չլսազանդութիւն ընենես, հապա մոլորելով ուրիշ աստուածներու երկրպագութիւն ը-
18 նես, ու զանոնք պաշտես, Է Զեզի այսօր կը ծանուցանեմ որ անշուշտ պիտի կորսուիք, — երկար կեանք պիտի չունենաք ան երկրին վրայ, ուր որ մտնելու ու անիկայ ժառանգելու համար Յորդանանէն
19 կ'անցնիք։ Ե Ս այսօր երկինքը ու երկիրը վկայ կը բռնեմ ձեզի, որ կեանքը ու մահը, օրհնութիւնը ու անէծքը ձեր առջևը դրի· ուրեմն կեանքը ընտրէ որ ապրիս դուն և
20 քու սերունդդ· Քու Տէր Աստուածդ սիրելով՝ անոր խօսքին չհազանդութիւն ընես, ու անոր յարիս, (վասն զի քու կեանքդ ու օրերուդ երկայնութիւնը ան է,) որ դուն բնակիս ան երկրին վրայ, որն որ Տէրը քու հայրերուդ՝ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ անոնց տալու։

Ն·Ք·ԴԲ· 1451

Ա Սադ·ԽԵ· 1, ԿԳ· 9։ Յես· ժա· 25։

ԳԼՈՒԽ Լ.Ա

1 Մովսէս կը քաջալերէ ժողովուրդը 7 ու Յեսուն։ 9 Օրէնքը քահանաներուն կը յանձնէ որ եօթներորդ տարին ժողովուրդին առաջին անգամ կարդան։ 14 Աստուած Յեսուին պատուէր կու տայ, 19 ու երգ մը՝ որ ժողովուրդին վկայութիւն մը ըլլայ։ 24 Մովսէս օրինաց գիրքը Ղեւտացւոց կը յանձնէ որ պահեն։ 28 ու գալու բաները հրապարակաւ ծերերուն կը ծանուցանէ։

1 Ու Մովսէս դնաց բոլոր Իսրայէլին
2 ըրուցեց ասոնք խօսքերը· Ու ա-
նոնց ըսաւ, — Ես այսօր հարիւր
քսան տարեկան եմ· ալ ի ելլելու
ու մտնելու կարողութիւն չունիմ·
և Տէրը ինծի ըսաւ, Դուն աս
3 Յորդանանէն պիտի չանցնիս· Քու
Տէր Աստուածդ ի ինքը քու առ-
ջևդ պիտի անցնի, ու ասոնքը
քու առջևդ ինքը պիտի կորսընդրնէ, և դուն անոնց ժառանգութիւնը պիտի տիրես· Ե Տէրոջը բառին պէս Յեսու պիտի
4 անցնի քու առջևդ։ Ու Տէրը անոնց այնպէս պիտի ընէ, ի ինչպէս որ Ամորհացւոց Սեհոն ու Ովգ թագաւորներուն և անոնց երկրին ըրաւ,
5 զանոնք բնաջինջ ընելով· Ու Տէրը անոնք ձեր ձեռքը պիտի տայ, ու իմ ձեզի բոլոր պատուիրածիս
6 պես պիտի ընէք անոնց։ Ի Ուժգին ըլ-
լա՛ք ու քաջ եղիք, մի՛ վախնար ու անոնց երեսէն մի՛ զար-
հուիրիք· քանզի քու Տէր Ա-

Ա Մնաց·ԻԲ· 6։ Եսթ·Ը·12։ Ա Մակ·Ժ·30։ Ա ԳԼ·Ը·1։ Ա Մնաց·ԻԲ· 7։ Ա ԳԼ·Ժ·6։ Ա Մնաց·ԻԲ· 8։ Ա ԳԼ·Ժ·8։ Ա Մնաց·ԻԲ· 9։ Ա ԳԼ·Ժ·22։ Ա Մնաց·ԻԲ· 10։ Ա ԳԼ·Ժ·23։ Ա Մնաց·ԻԲ· 11։ Ա ԳԼ·Ժ·24։ Ա Մնաց·ԻԲ· 12։ Ա ԳԼ·Ժ·25։ Ա Մնաց·ԻԲ· 13։ Ա ԳԼ·Ժ·26։ Ա Մնաց·ԻԲ· 14։ Ա ԳԼ·Ժ·27։ Ա Մնաց·ԻԲ· 15։ Ա ԳԼ·Ժ·28։ Ա Մնաց·ԻԲ· 16։ Ա ԳԼ·Ժ·29։ Ա Մնաց·ԻԲ· 17։ Ա ԳԼ·Ժ·30։ Ա Մնաց·ԻԲ· 18։ Ա ԳԼ·Ա·1։ Ա Մնաց·ԻԲ· 19։ Ա ԳԼ·Ա·2։ Ա Մնաց·ԻԲ· 20։ Ա ԳԼ·Ա·3։ Ա Մնաց·ԻԲ· 21։ Ա ԳԼ·Ա·4։ Ա Մնաց·ԻԲ· 22։ Ա ԳԼ·Ա·5։ Ա Մնաց·ԻԲ· 23։ Ա ԳԼ·Ա·6։ Ա Մնաց·ԻԲ· 24։ Ա ԳԼ·Ա·7։ Ա Մնաց·ԻԲ· 25։ Ա ԳԼ·Ա·8։ Ա Մնաց·ԻԲ· 26։ Ա ԳԼ·Ա·9։ Ա Մնաց·ԻԲ· 27։ Ա ԳԼ·Ա·10։ Ա Մնաց·ԻԲ· 28։ Ա ԳԼ·Ա·11։ Ա Մնաց·ԻԲ· 29։ Ա ԳԼ·Ա·12։ Ա Մնաց·ԻԲ· 30։ Ա ԳԼ·Ա·13։ Ա Մնաց·ԻԲ· 31։ Ա ԳԼ·Ա·14։ Ա Մնաց·ԻԲ· 32։ Ա ԳԼ·Ա·15։ Ա Մնաց·ԻԲ· 33։ Ա ԳԼ·Ա·16։ Ա Մնաց·ԻԲ· 34։ Ա ԳԼ·Ա·17։ Ա Մնաց·ԻԲ· 35։ Ա ԳԼ·Ա·18։

Ն · Ք · ԴԿ · 1451

Ի ԳԼ · Ի · 4 ·
Ա Ցես · ա · 5 · Երբ · Ժգ · 5 ·
Ի ՀՊՐ 23 · Գլ · ա · 38 · գ · 28 · Ցես · ա · 6 ·
Ի Եզ · Ժգ · 21, 22 · Լգ · 14 · Գլ · Ի · 3 ·
Ա Ցես · ա · 5, 9 · ա ՊՖ · Խբ · 20 ·
Ճ ՀՊՐ 25 · Գլ · Ժե · 18 ·
Ն Թես · գ · 15 · Ցես · գ · 3 · ա ՊՖ · Ժե · 12, 15 ·
Ա Գլ · Ժե · 1 ·
Ձ Ղե · Խգ · 34 ·
Ք Գլ · Ժգ · 16 ·
Ց Ցես · բ · 34, 35 · գ Թագ · Խգ · 2 · Նե · եմ · բ · 1, 2, 3, ՃԸ ·
Ե ԵՔԲ · Կար · գաս ·
Ի ԵՔԲ · Ժող · վե ·
Ն Գլ · Ժա · 2 ·
Ա Մագ · Ներ · 6, 7 ·
Ռ Թես · Խե · 13 · Գլ · Լգ · 5 ·
Ա ՀՊՐ 23 · Թես · Խե · 19 ·
Ղ Եզ · Լգ · 9 · Ը Ր Թագ · Ե · 12 ·
Ռ Եզ · Լբ · 6 · Ռ Եզ · Լգ · 15 · Գաս · բ · 17 ·
Է Գլ · Լբ · 15 · Գաս · բ · 12 · Ժ · 6, 13 ·
Ֆ Գաս · բ · 20 ·
Ը Բ ՊՖ · Ժե · 2 ·
Ջ Գլ · Լբ · 20 · Մագ · Ագ · 29 · Եա · բ · 17 · Կգ · 7 · Եզեկ · Լժ · 23 ·

տուածդ Ի ինչը քու հետդ կ'երթայ . Ա անիկայ քեզ չի ծողուբ ու քեզ երեսէ չ'ձգեր ։

7 Եւ Մովսէս Ցեսուն կանչեց , ու բոլոր Իսրայէլին առջեւ անոր բաւ , Ի Ո Ւ ժ ո վ ո ր դ ի ր ու քաջ եղիր . քանզի ա ս ժողովուրդը դուն պիտի տանիս ան երկիրը , որն որ Տէրը անոնց հայրերուն երդում բրաւ անոնց տալու . ու դ ա ն ի կ ա յ դուն պիտի ժառանգ

8 զեղջնես անոնց ։ Եւ Ի բու ա ս ջեւդ գացողը նոյն ինքն Տէրն է , Ա անիկայ քու հետդ պիտի ըլլայ , անիկայ քեզ պիտի չի ծողու ու քեզ երեսէ պիտի չ'ձգէ . մի վախնար ու մի' զարհուրիր ։

9 Ընդ Մովսէս աս օրէնքը գրեց , Հ և զ ա ն ի կ ա յ Տէրոջը ու խորհն Ն տ ա պ ա ն ա կ ը վերցնող Ղ ե ւ տ ա ց ի ք ա հ ա Նաներուն , ու Իսրայէլի բոլոր ծեր

10 րերուն տուաւ . Եւ Մովսէս անոնց պատուիրելով բաւ , Ա մէն եօթ Ներ ո ր դ տարին՝ Ը ի ծ ո ղ ո ւ թ ե ա ն տ ա բ ո յն տաներ՝ Տ ա ղ ա ւ ա ր ա հ ա ր ա յ

11 տօնին , Երբոր բոլոր Իսրայէլ կու գայ Ր բու Տէր Ա ս տ ո ւ ծ ո յդ առջեւը երեւալու անոր ընտրած տեղը , Ի ա՛ ա ք ի ն բոլոր Իսրայէլին առջեւ աս օրէնքը պիտի Ը կարդաք , որ

12 լսեն ։ Ժողվեցէք ժողովուրդը , էրիկները՝ կիներները՝ տղաքները ու քաղաքներդ եղող օտարականդ , որ լսեն , և սորվելով՝ ձեր Տէր Ա ս տ ո ւ ծ ձեր վախնան , ու աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը պահեն ու կատարեն .

13 Եւ անոնց Չ տիտցող տղաքները լսելով , Ւ ձեր Տէր Ա ս տ ո ւ ծ ձեր վախնալ սորվին , բոլոր այն օրերուն ձեր վրայ , որչափ որ պիտի ապրիք ան երկրին վրայ , որն որ Ժ ո ր դ ա ն ե ն Յորդանանէն կ'անցնիք ։

14 Եւ Տէրը Մովսէսին բաւ , Ո Ւ Կ ա մ ե ռ ն ա լու օրերդ մօտեցան . Ցեսուն կանչէ , ու Ժողովքի խորանին մէջը ներկայացէք , Ն ո ր անոր պատուէր տամ ։ Ուստի Մովսէս ու Ցեսու գացին Ժողովքի խորանին մէջը ներ

15 կայացան ։ Եւ Տէրը ամպի սիւնով խորանին մէջը երեւցաւ , ու ամպի սիւնը խորանին դռանը վրայ

16 կայնեցաւ ։ Եւ Տէրը Մովսէսին բաւ , Ա Կ ա մ դուն քու Հայրերուդ հետ պիտի Ը ն ն ջես , ու աս Ժողովուրդը պիտի Տ ե լ է , ու իր գացած Երկրին օտար աստուածներուն ետեւէն երթալով՝ անոր մէջ չնութիւն պիտի բնէ , և Հ ե զ աս պիտի Ի ծ ո ղ ո ւ թ ե ա ն տ ա ր ա ծ ու Տ իրն հետ բրած ուխտս

17 պիտի խափանէ ։ Եւ ան օրը իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբ ո ք ե լ ո վ՝ Ջ զանոնք պիտի մերժեմ , ու Չ երեսս անոնցմէ պիտի ծածկեմ ,

ու ընաջինջ պիտի բլլան . և շատ չարիքներու ու նեղութիւններու Հանդիպելով՝ ան օրը պիտի ըսեն , Մեր Ա ս տ ո ւ ա ծ ը Մեր մէջը չբլլալուն Համար չէ՞ որ Ի մենք աս չարիք

18 ները կը կրենք ։ Եւ Ւ ան օրը ես իմ երեսս բոլորովին պիտի ծածկեմ անոնց բրած բոլոր չարութեանը Համար , որովհետեւ ուրիշ

19 աստուածներու դարձան ։ Ա ս տի հիմա աս երգը գրեցէք , ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուցէք , զանիկայ անոնց բերանը դնելով , որպէս զի աս երգը Իսրայէլի որդւոցը մէջ Ւ ինծի վկայութեան Համար բլ

20 լայ ։ Քանզի անոնք պիտի տանիմ ան կաթ ու մեղր բղխող երկիրը , որուն Համար ես անոնց Հայրերուն երդում բրի . և անոնք պիտի ուտեն ու կշտանան և Ֆ դիրնան . ու Ֆ ե ր թ ը ուրիշ աստուածներու դառնալով և անոնց ծառայութիւն բնելով՝ զիս պիտի արհամարհեն , ու

21 իմ ուխտս պիտի խափանեն ։ Իսկ Բ երբոր անոնք շատ չարիքներու ու նեղութիւններու Հանդիպին , աս երգը անոնց առջեւը վկայութիւն պիտի տայ . որովհետեւ անոնց զաւակներուն բերնէն պիտի չմոռցուի . վասն զի Ւ գիտեմ անոնց խորհուրդը՝ Ւ որ այսօր կ'բնեն , քանի որ դեռ իմ երդնալովիս խոստացած երկիրս տարած չեմ զա

22 նոնք ։ Ուստի Մովսէս նոյն օրը աս երգը գրեց , ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուց անիկայ ։

23 Ի Եւ Տէրը Նաւէի որդւոյն Ցեսուին պատուիրելով բաւ , Ջ Զօրացիր ու քաջ եղիր . քանզի Իսրայէլի որդիքը դուն պիտի տանիս ան երկիրը , որուն Համար անոնց երդում բրի . ու ես քու հետդ պիտի բլլամ ։

24 Ու երբոր Մովսէս աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը Ի Ա կ գրի մի

25 Ա կ գրեց լմընցուց , Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտացիներուն պատուիրեց Մովսէս

26 ու բաւ , Ը ա օրէնքիս գիրքը առէք , ու զանիկայ ձեր Տէր Ա ս տ ո ւ ծ ո յն ուխտի տապանակին քովը դրէք , Ո ր հոն քեզի դէմ

27 վկայութեան Համար բլլայ . Ք զանզի ես քու ապստամբութիւնդ ու քու Ի պարանոցիդ խստութիւնը գիտեմ . ահա այսօր որ տակաւին ես ձեզի հետ ողջ եմ՝ դուք Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն կ'ընէք . ալ որչափ աւելի իմ մեռնելէս ետքը ։

28 Ձեր ցեղերուն բոլոր ծերերը ու ձեր ոստիկանները իմ առջեւս ժողվեցէք , որ անոնց աս խօսքերը դոս ցեմ , որ լսեն . և երկինքը ու

Ն · Ք · ԴԿ · 1451

Ա Թես · ժգ · 42 ·
Ի Գաս · գ · 13 ·
Ի ՀՊՐ 17 ·
Հ ՀՊՐ 26 ·
Ֆ Գլ · Լբ · 15 · Նե · եմ · Ի · 25, 26 · Ովս · Ժգ · 6 ·
Ա ՀՊՐ 16 ·
Բ ՀՊՐ 17 ·
Ի Ովս · Ե · 3 · Ժգ · 5 · 6 ·
Ա Ա մոս · Ե · 25, 26 ·
Ի ՀՊՐ 14 ·
Ա ՀՊՐ 7 · Ցես · ա · 6 ·
Ի ՀՊՐ 9 ·
Ը Ցես · գ Թագ · Իբ · 8 ·
Ի ՀՊՐ 19 ·
Ի Գլ · Ի · 24 · Լբ · 20 ·
Ի Եզ · Լբ · 9 · Գլ · Ի · 6 ·
Ա Գլ · Ե · 19 · Լբ · Լ ·

29 երկիրը վախ բռնեմ անոնց. քանզի գիտեմ որ իմ մեռնելէս ետքը դուք անշուշտ *անօրէնութիւն պիտի ընէք", ու իմ ձեզի պատուիրած ճամբայէս պիտի խոտորիք. ու †ետքի օրերը չարիք ներու պիտի հանդիպիք. որովհետև Տէրոջը առջևը չարութիւն պիտի ընէք, ու ձեր ձեռքերուն գործքովը զանիկայ պիտի սրդողցնէք:

30 Ուստի Մովսէս աս երգին խօսքերը Իսրայէլի բոլոր ժողովին ականջներուն ամբողջ կըսցնց:

ԳԼՈՒԽ ԼՐ

1 Մովսէսին երգը՝ որով կը ծանուցանէ Աստուծոյ զօրութիւնը ու վրէժխնդրութիւնը: 46 Մովսէս կը յորդորէ ժողովուրդը որ իրենց սիրտը ասոր վրայ դնեն: 48 Աստուած կը բարւոքէ կերպը որով Մովսէս, որ քանառու, երկիրը տեսնէ, ու մեռնի:

1 Վ երկինք՝ ականջ դրէք, որ խօսիմ. ու երկիրը իմ բերնիս խօսքերը թող մտիկ ընէ:

2 Իմ ‡ուսմունքս անձրևի պէս պիտի կաթի. իմ խօսքս ցօղի պէս պիտի իջնէ. †անձրևի պէս կանանչեղէնի վրայ, ու առատ անձրևներու պէս խոտի վրայ.

3 Քանզի Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ. դուք Աստուծոյն պատիւ տուէք:

4 †Աստուծոյ *գործը կատարեալ է. քանզի Հանոր ամէն ճամբաները իրաւունք են. †Աստուած հաւատարիմ է, ու չանիրաւութիւն չունի. անիկայ արդար և ուղիղ է:

5 Բ*Անոնք ապականեցան, իրենց արատը անոր որդւոցը չէ. **անխիղճ ազգ մըն է:

6 †Տէրոջը ըրած հատուցումիդատիկայ է, ով յիմար ու անմիտ ժողովուրդ. անիկայ Հրեշ Հայրդ չէ՞, որ քեզ Իստացաւ, †քեզ ստեղծեց ու քեզ հաստատեց:

7 Հին օրերը միտդ բեր, անցած դարերուն տարիները մտածէ. Հրեշ Հօրդ հարցուր, ու թող քեզի պատմէ. քու ծերերուդ հարցուր, ու թող քեզի բսին.

8 Երբոր Բարձրեալը հազգերուն ժառանգութիւն բաժնեց, ու Ադամի որդիքը տարածեց, ազգերուն սահմանները Իսրայէլի որդւոց թուովը դրաւ.

9 Քանզի †Տէրոջը բաժինը իր ժողովուրդն է, — իր ժառանգութեան վիճակը Ցակոբն է:

10 Զանիկայ †ամայի երկրի մէջ, անկոս — աշագին անապատի մէջ ‡գտաւ. զանիկայ պաշտպանեց, †խրատեց, — *իբր աչքին բիբին պէս պահեց:

11 †Ինչպէս որ արծիւը իր բոյնը կը դրդռէ, կը շարժի իր ճագերուն վրայ, իր թևերը կը տարածէ, զանոնք վրան կառնէ — թևերովը կը վերցընէ,

12 Անոնով Տէրը միայն զանիկայ պտրտցուց, ու անոր հետը օտար աստուած չկար:

13 †Զանիկայ երկրիս բարձր տեղերուն վրայ ‡հանեց, որ արտերուն պտուղը ուտէ. ու անոր՝ *վէմէն մեղր ու ապառաժ վէմէն եղ ծծել տուաւ.

14 Անոր կովերու իւղ ու ոչխարներու կամ Վերջոներ, գառներու ու Բասանի խոյերու և նոխազներու ճարպով, ու †ցորենի ‡ընտիր աղիւրով". և *խաղողին արիւնը՝ գինի խմեցիր:

15 Ու ††Իսրայէլ գիրնալով Նախատեց. (*գիրցար՝ հաստրցար՝ եղ կապկիր.) ու *իր Արարիչ Աստուածը Հեռուց, և *իր փրկու թեան վէմը արհամարհեց:

16 Օտար —ներով †անոր նախանձը գրգռեցին, — գարշելի բաներով զանիկայ սրդողցուցին:

17 †Դեւերուն զոհ մատուցին, և ոչ Աստուծոյ, իրենց չգիտցած աստուածներուն, նոր — մօտերս եղողներուն, որ ձեր Հայրերը անոնցմէ չվախցան:

18 *Դուն քեզ ծնանող վէմը մոռցար, ու †քեզ ստեղծող Աստուածը մոռեցիր Հանեցիր:

19 †Ես Տէրը տեսնելով զուռեցաւ, *որովհետև իր տղաքները ու աղջիկները †բարկացուցին.

20 Ու բսաւ, ‡Անոնցմէ երեսս ծածկեմ, — տեսնեմ թէ անոնց վերջը ինչ պիտի բլլայ. վասն զի ատոնք ծուռ ազգ մըն են, — անհաւատարիմ որդիներ են.

21 Բ*Անոնք չաստուածներով իմ նախանձս գրգռեցին, — ‡իրենց անառի բաներովը զիս սրդողցուցին. †ես ալ անպիտան ժողովրդով մը անոնց նախանձը պիտի գրգռեմ, — անմիտ ազգով մը զանոնք պիտի սրդողցնեմ.

22 Քանզի *իմ բարկութենէս կրակ վառեցաւ, և դժոխքին մինչև ներքին տեղը անդունդը պիտի այրէ. երկիրը և անոր արմտիքը պիտի ուտէ, ու լեռներուն հիմերը պիտի բռնկցընէ:

23 †Անոնց վրայ չարիքներ պիտի

29: 1 Մնաց. ժէ. 8: Առակ. է. 2: Ջաքր. ը. 8: †Եզ. ժի. 4: Գլ. ա. 31: Եսա. ե. 5: խգ. 4: կդ. 9: Ովս. ժա. 3: †Գլ. լդ. 29: Եսա. ծը. 14: Եզկէլ. լդ. 2: §Եբէր. Հնացոց: — Յոբ. իթ. 6: Սաղ. ձա. 16: †Սաղ. ձա. 16: Ճխ. 14: §Եբէր. ևբիկամնացը: — †Ծն. խթ. 11: †† Եբէր. Ցնասրոնը: Գլ. լդ. 5. 26: Եսա. խգ. 2: ‡ Ելս. ա թագ. ը. 29: — Գլ. լա. 20: Դեհեմ. թ. 25: Սաղ. ժէ. 10: Երեմ. ը. 7: ե. 7. 28: Ովս. ժգ. 6: — Հմր 6: Եսա. ձա. 13: †Գլ. լա. 16: Եսա. ա. 4: — ը թագ. իը. 47: Սաղ. ղճ. 26: գե. 1: ‡ գ թագ. ժգ. 22: ա Կոր. ժ. 22: ‡ Գլ. ժէ. 7: Սաղ. ձղ. 37: ա Կոր. ժ. 20: Ցայտ. թ. 20: — Եսա. ժէ. 10: ‡ Երեմ. ը. 32: * Գատ. ը. 14: ‡ Եզ. ա. 2: § Գլ. լա. — Եսա. ա. 2: — Ցոր. իթ. 6: Սաղ. ձա. 16: ‡ Ելս. ա թագ. ը. 29: — Գլ. լա. 20: Դեհեմ. թ. 25: Սաղ. ժէ. 10: Երեմ. ը. 7: ե. 7. 28: Ովս. ժգ. 6: — Հմր 6: Եսա. ձա. 13: †Գլ. լա. 16: Եսա. ա. 4: — ը թագ. իը. 47: Սաղ. ձճ. 26: գե. 1: ‡ գ թագ. ժգ. 22: ա Կոր. ժ. 22: ‡ Գլ. ժէ. 7: Սաղ. ձղ. 37: ա Կոր. ժ. 20: Ցայտ. թ. 20: — Եսա. ժէ. 10: ‡ Երեմ. ը. 32: * Գատ. ը. 14: ‡ Եզ. ա. 2: § Գլ. լա. — Եսա. ա. 2: — Գլ. գ. 26: է. 19: Եսա. ա. 28: Սաղ. ծ. 4: Եսա. ա. 2: Երեմ. ը. 12: գ. 19: Բ Եսա. ձէ. 10. 11: ա Կոր. գ. 6. 7. 8: ‡ Սաղ. հը. 6: Մհբ. է. 7: Բ ա Մն. իթ. 11: †Եբէր. Վկայն. ը թագ. իը. 3: †Սաղ. ժը. 2. 31. 46: Մհ. ա. 12: Բ ը թագ. իը. 31: Ղեան. գ. 37: Ցայտ. ժե. 3: Բ Երեմ. ժ. 10: Ը Յոբ. լդ. 10: Սաղ. ղը. 15: Բ Գլ. լա. 29: ‡ Ա ա. ժէ. 16: Ղա. թ. 41: Փիլ. բ. 15: Բ Սաղ. ձժ. 12: Ես. կդ. 16: Բ Սաղ. հդ. 2: ‡ Հմր 13, Եսա. իէ. 11. կդ. 2: Ելս. ժգ. 14: Սաղ. կդ. 1: հը. 3. 4: Ջ Ա ը. թ. 2: Գատ. ժէ. 26: Ծն. ժա. 8: Ելս. ժէ. 16: ժթ. 5: ա թագ. ժ. 1: Սաղ. հը. 71: ‡ Գլ. բ. 15: Երեմ. բ. 6: Ովս. ժգ. 5: ‡ Կամ՝ հոգաց: ‖ Կամ՝ պատցուց.

Ն. Ը. ԳԲ. 1451

Բ Օր. գ. 36: Յ Սաղ. ժէ. 8: Առակ. է. 2: Ջաքր. ը. 8: Ելս. ժի. 4: Գլ. ա. 31: Եսա. ե. 5: խգ. 4: կդ. 9: Ովս. ժա. 3: Ը Գլ. լդ. 29: Եսա. ծը. 14: Եզկէլ. լդ. 2: § Եբէր. Հնացոց: — Յոբ. իթ. 6: Սաղ. ձա. 16: Ը Սաղ. ձա. 16: Ճխ. 14: § Եբէր. ևբիկամնացը: — Ծն. խթ. 11: †† Եբէր. Ցնասրոնը: Գլ. լդ. 5. 26: Եսա. խգ. 2: Ը Ելս. ա թագ. ը. 29: — Գլ. լա. 20: Դեհեմ. թ. 25: Սաղ. ժէ. 10: Երեմ. ը. 7: է. 7. 28: Ովս. ժգ. 6: — Հմր 6: Եսա. ձա. 13: Է Գլ. լա. 16: Եսա. ա. 4: — ը թագ. իը. 47: Սաղ. ձճ. 26: գե. 1: Բ գ թագ. ժգ. 22: ա Կոր. ժ. 22: Բ Գլ. ժէ. 7: Սաղ. ձղ. 37: ա Կոր. ժ. 20: Ցայտ. թ. 20: — Եսա. ժէ. 10: Ը Երեմ. ը. 32: Բ Գատ. ը. 14: Բ Եզ. ա. 2: Ը Գլ. լա. — Եսա. ա. 2: Ը Գլ. գ. 26: է. 19: Եսա. ա. 28: Սաղ. ծ. 4: Եսա. ա. 2: Երեմ. ը. 12: գ. 19: Բ Եսա. ձէ. 10. 11: ա Կոր. գ. 6. 7. 8: Ը Սաղ. հը. 6: Մհբ. է. 7: Բ ա Մն. իթ. 11: †Եբէր. Վկայն. ը թագ. իը. 3: †Սաղ. ժը. 2. 31. 46: Մհ. ա. 12: Բ ը թագ. իը. 31: Ղեան. գ. 37: Ցայտ. ժե. 3: Բ Երեմ. ժ. 10: Ը Յոբ. լդ. 10: Սաղ. ղը. 15: Բ Գլ. լա. 29: ‡ Ա ա. ժէ. 16: Ղա. թ. 41: Փիլ. բ. 15: Բ Սաղ. ձժ. 12: Ես. կդ. 16: Բ Սաղ. հդ. 2: ‡ Հմր 13, Եսա. իէ. 11. կդ. 2: Ելս. ժգ. 14: Սաղ. կդ. 1: հը. 3. 4: Ջ Ա ը. թ. 2: Գատ. ժէ. 26: Ծն. ժա. 8: Ելս. ժէ. 16: ժթ. 5: ա թագ. ժ. 1: Սաղ. հը. 71: ‡ Գլ. բ. 15: Երեմ. բ. 6: Ովս. ժգ. 5: ‡ Կամ՝ հոգաց: ‖ Կամ՝ պատցուց.

դիզեմ, Էմի՛ նետերս անոնց վրայ
Ղեխէլով պիտի հատցընեմ։
24 Անօթութեամբ պիտի մաշին,
ու ե՛ հրատապ տենդով" և
դառն ժանտախտով պիտի հատ-
նին, ու Քանոնց վրայ գազանե-
րուն ակռաները՝ ու գետնի վրայ
սողացողներուն թոյնը պիտի խըր-
կեմ։
25 Դուրսէն սուրը ու †ներսէն
վախը՝ երիտասարդները ու կոյս
աղջիկները, կաթնակեր տղաքները
ու ալեւոր ծերերը պիտի ջարդեն։
26 Էրնի որ զանոնք Էրէբս ամէն
կողմը ցրուեմ, անոնց յիշատակը
մարդոց միջէն վերցընեմ,
27 Միայն թէ թշնամիին բարկու-
թենէն վախցայ։ չըլլայ որ անոնց
հակառակորդները ուրանան.
չըլլայ որ Ըսբսեն թէ Ա՛ս բոլոր բա-
նը ընողը մեր բարձր ձեռքն է, և
ոչ թէ Ցերը։
28 Քանզի անոնք խորհրդակորոյս
ազգ մըն են, Ու անոնց մէջ ի-
մաստութիւն չկայ։
29 Ընդունի թէ իմաստուն ըլլային,
— ատ բաներ հասկրնային, Ի՛ւ ի-
րենց վախճանը մտածէին։
30 Մէկ մարդ մը հազարը ինչպէս
կը հալածէր, ու երկու մարդ տա-
սը հազարը ինչպէս կրնար փախ-
ցընել, թէ որ անոնց Վէմը զա-
նոնք չծախէր, ու Ցերը զանոնք
չմատնէր։
31 Քանզի Ըսբսեն վէմը մեր Վէմին
պէս չէ, ու մեր թշնամիները —
ինքնիս դատաւոր ըլլան։
32 Ինչու որ Համոնց որթը Սոդոմի
որթէն է, ու Գոմորի արտէն է.
անոնց խաղողները թունաւոր խա-
ղողներ են, — անոնց ողկոյզները
դառն են։
33 Անոնց գինին վիշապներուն
ժանտութիւնը ու Իժերուն մա-
հաբեր թոյնն է։
34 Ասիկայ Էմի՛ քովս պահուած,
— իմ շտեմարաններուս մէջ կնի-
քուած չէ՞ արդեօք։
35 Իմն է վրէժխնդրութիւնը ու
հատուցումը. անոնց ոտքը ահա-
ռաւոր ժամանակին պիտի դլորի.
ինչու որ Ըսբսեն կորստեան օրը
մօտ է, ու անոնց պլեսուն գալիք-
ները կ'արագանան։
36 Քանզի Ցերը իր ժողովուրդը
պիտի դատէ, Ու իր ծառաներուն
վրայ պիտի դթայ, որովհետև պիտի
տեսնէ Ըսբսեն ոտքերնին, երբ-
որ Ինդուած ու Ձդուած չկայ։
37 Ու պիտի ըսէ, Ո՞ր են անոնց
աստուածները, ան վէմը, որուն
վրայ իրենց յոյսը դրեր էին,
38 Անոնց զոհերուն ճարպը ուտող-
ները՝ ու թափելու նուէրներուն
գինին խմողները. թող ելլեն ու
ձեզի օգնեն, և ձեզի պաշտպան ըլ-
լան։
39 Հիմա նայեցէք, որ Էսիայն ԵՍ
ԵՄ", ու Ինծմէ ուրիշ Աստուած
չկայ. Ես կը մեռցընեմ ու Ես
կ'ապրեցընեմ. Ես կը զարնեմ ու
Ես կը բժշկեմ, ու իմ ձեռքէս ա-
զատող մը չկայ։
40 Քանզի ձեռքս երկինքը վերցը-
նելով կ'ըսեմ, Ես յաւիտեան
կենդանի եմ.
41 Թէ որ փայլակի պէս սուրս սր-
րեմ, ու ձեռքս դատաստանի եր-
կրնցընեմ, իմ թշնամիներուս վը-
րէժխնդրութիւն պիտի բերեմ, և
դիս ատողներուն հատուցում ը-
նեմ։
42 Սպաննուածներուն ու գերնեմ-
րուն արիւնէն՝ †թշնամեաց իշ-
խաններուն գլխէն Իմ նետերս
արիւնով պիտի արբեցընեմ, ու
իմ սուրս միս պիտի ուտէ։
43 Ով ազգեր՝ Ձանոր ժողովուր-
դին ուրախակից եղէք, քանզի
Իր ծառաներուն արեան վրէժը
պիտի խնդրէ. Իր թշնամիներէն
վրէժ պիտի առնէ, և Իր երկրին
— ժողովուրդին քաւութիւն պի-
տի ընէ։
44 Ուստի Մովսէս Նաւեան ՅԸ-
սուէն հետ եկաւ, ու սա երդին
բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ա-
45 կանջներուն զուռցնդ։ Ու երբոր
Մովսես սա ամէն խօսքերը բոլոր
46 Իսրայէլին զուռցնդ լմընցուց, Ա-
նոնց բսաւ, Ձեր սրտին միջը դը-
րէ՛ք ան ամէն խօսքերը՝ որոնք այսօր
ձեզի վկայեմ թիւն բերի, որ անոնք
ձեր տղոցը պատուիրէք, որ սա օ-
րէնքիս ամէն խօսքերը պահեն ու
47 կատարեն։ Քանզի ասիկայ ձեզի
պարապ բան մը չէ, Ի՛ որովհետև ձեր
կեանքն է. ու սա բանով երկայ-
նակեաց պիտի ըլլաք ան երկրին
վրայ, որուն համար Ցորդանանէն
կ'անցնիք անիկայ ժառանգելու։
48 Ու Ցերը նոյն օրը խօսեցաւ
49 Մովսեսին՝ բսելով, Ատ Ի Աբարիմ
լեռը ելլէ՝ Մովաբի երկրին մէջը
եղող Երիքովին դիմացի Նաբաս
լեռը, ու տես Քանանու երկիրը,
որն որ Իսրայէլի որդոցը կա-
50 լուածք պիտի տամ. Ու դուն ան
քու ելած լեռանդ վրայ մեռնիս,
ու քու ժողովուրդիդ խառնուիս,
ինչպէս որ Էրու եղբայրդ Ահարոն
Հովր լեռանր վրայ մեռաւ, ու իր
51 ժողովուրդին խառնուեցաւ. Ո-
րովհետև Իսրայէլի որդոցը մէջ
Սին անապատը՝ Կադեսի հակառա-
կութեան ջուրերուն վրայ Էինձի

Ն. Կ. Գ.Ե. 1451
Է Սաղ. ՀԸ. 27 ։ Եսա. 4 ։ Իսր. 12 ։
‡ Նէբ. Եսա. Եմ,
՚ Գաղ. գ. 35 ։ Ես. Իմ. 5 ։ 18, 22 ։
Բ Աթան. Բ. 6 ։ գ Թագ. Ա. 7 ։ Յով. Ա. 18։ Սաղ. կը. 20։ Ովս. գ. 1 ։
Ց Ծն. 22 ։ Եզ. գ. 8 ։ Թես. Ժգ. 30 ։
— Ես. Իե. 1 ։ Ղ. 5 ։ կդ. 16 ։ Եղեկ. Իա. 9 ։ 10 ։ 14 ։ 20 ։
Ֆ Ես. ա. 24։ Նաա. ա. 2։
+ Յով. Ժգ. 24 ։ Երեմ. Լ. 14 ։ Ովտ. Բ. 5 ։
Ե Երեմ. Խգ. 10 ։
Ֆ Հռով. Ժ. 10 ։
— Յաչս. գ. 10 ։ Ժթ. 2։
Բ Հին. 41 ։
Ֆ Սաղ. Ձե. 1 ։
՚ Գղ. գ. 6 ։ Ժա. 18 ։ Եզեկ. Ի. 4 ։
Ի Գղ. Լ. 19 ։ Գե. Ժբ. 5 ։ Ռաթ գ. 2, 22 ։ գ. 22 ։ Հռով. Ժ. 5 ։
Ղ Թես. Իե. 12. 13 ։
Ի Թես. Լգ. 47. 48 ։ Գղ. Լգ. 1 ։
Ե Թես. Ի. 25. 28 ։ Լգ. 38 ։
Ի Թես. Ի. 11. 12. 13 ։ Իե. 14 ։

անշնագանդ եղաք . քանզի չ՚Իսրայէլի որդւոցը մէջ գնա * չհատա-
52 ւորեցիք : Հնատի ան երկիրը +հետուէն պիտի տեսնես ; բայց դուն հոն պիտի չմտնես , ան երկիրը որ ես Իսրայէլի որդւոցը կուտամ՝ :

ԳԼ · Լ՚Գ

1 Ասուածոյ վճռափառութիւնը : 6 Ցասուեր-կու ցեղերուն օրհնութիւնները : 26 Իսրայէլի երջանկութիւնը :

1 Եւ ասէ ան = օրհնութիւնը՝ որով Ասուածոյ մարդը Մովսէս իր մեռնելէն առաջ Իսրայէլի որդիներ-
2 ը օրհնեց : Ու բաւ ,
Տէրը Սինայէն եկաւ , ու Սէիրէն անոնց երեցաւ , Ե փառան լեռնէն փայլեցաւ , ու Բիւրաւոր սուրբերով եկաւ . անոր աջ ձեռքէն օրինաց կրակը Էր անոնց :
3 Ա՚յո , Հանրիկայ ժողովուրդները կը սիրէ . Ընդոլոր սուրբերը քու ձեռքդ են . ու անոնք Էրտ խօսքերդ ընդունելու համար Էրտ ուսքերուդ տակը կը նստին :
4 Մովսէս մեզի տուաւ օրէնքը , Ձակոբի ժողովրդին ժառանգութիւնը :
5 Ու երբոր ժողովուրդին գլխաւորները Իսրայէլի ցեղերուն հետ ժկտեղ ժողովեցան , [ինը Իսրայէլի մէջ Իշխան՚ եղաւ :
6 Ռուբէն թող ապրի ու չմեռնի , և անոր ժողովուրդը շատ ըլլան :
7 Եւ Ցուդային համար ատ բանը բաւ , Ով Տէր՝ Ցուդային ձայնը լսէ , ու զանիկայ իր Ժողովուրդին տար . Լանոր ձեռքերը իրեն բաւական ըլլան , և Էանոր թշնամեացդ դէմ օդնական եղիր :
8 Ու Ղևիին համար բաւ , Ձուրիմդ և Ուրիմդ քու սուրբդ ըլլայ , Նոր զանիկայ Մասսայի մէջ փորձեցիր , Մև բիսպայի ջուրին վրայ անոր հետ վիճեցար :
9 Ըն որ իր Հօրը ու մօրը համար Զանիկայ չտեսայ՝ բաւ , Հև իր եղբայրները չճանչցաւ , ու իր որդիքը չգիտցաւ . քանզի Էանոնք քու խօսքիդ զգուշ եղան բերին , ու քու ուխտդ պահեցին :
10 Ընդ քահանայապետներդ Ցակոբին , ու քու օրէնքդ Իսրայէլին անոնք պիտի սորվեցընեն . Ետրտաղջիդ խունկ պիտի մատուցանեն , Ու քու սեղանիդ վրայ ողջակէզ :
11 Ով Տէր՝ անոր զօրութիւնը օրհնէ , ու Էանոր ձեռքին գործքը ընդունէ . անոր վրայ ելլողներուն ու անոր թշնամիներուն մէջքը կոտրէ , որ ժխէրեն ալ չելլեն :
12 Բենիամինին համար բաւ , Տէրոջը սիրելին անոր քովը ապահովութեամբ բնակի . Ընդօրուան միշտ գանիկայ պաշտպանէ , ու անոր ‖ ուսերուն մէջը բնակի :
13 Ու Յովսեփին համար բաւ ,
Ընոր երկիրը Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ , երկինքին ընտիր պարգեւներովը , Ցյօդովը , ու վարը պառկող անդունդներովը ,
14 Եւ արեգակէն յառաջ եկած ընտիր բերքերովը , ու Ամիսներուն ընտիր արդիւնքներովը ,
15 Եւ հին լեռներուն ընտիր պտուղներովը՝ , ու Հմշնջենաւոր բլուրներուն ընտիր պարգեւներովը ,
16 Եւ երկրին ու անոր առատութեանը ընտիր պարգեւներովը , Ու մորենիին մէջը բնակողին բարհաճութեամբը . եղիր Յովսեփին գլխուն վրայ , իր եղբարցը մէջ նախընտրելոյին գագաթին վրայ թող գան :
17 Անիկայ իր ցուլին = առջինկին չէ՝ գեղեցկութիւն ունի , ու իր եղջիւրները միհղջերուն եղջիւրներու նման՝ Ետնէն . Ետնոցմով պիտի գարնէ ժողովուրդները միասին երկրին ծայրերը . = առնոր են Եփրեմին բիւրաւորները , ու Մանասէին հազարաւորները :
18 Եւ Զաբուղոնին համար բաւ , Բախացիր՝ ով Զաբուղոն՝ քու ելած առնդ , ու դուն՝ով Իսաքար՝ քու վրաններուդ մէջը :
19 Ժողովուրդները լեռը հրաւիրելով՝ հոն = արդարութեան զոհեր պիտի մատուցանեն . քանզի անոնք ծովերուն առատութիւնը ու աւազին ծածուկ գանձերը պիտի ծծեն :
20 Ու Գադին համար բաւ , Գադը ընդարձակողը օրհնեալ ըլլայ . մնատակ առիւծի պէս կը նստի , ու թեւը և գլուխներ կը պիհշատ .
21 Եւ անիկայ Երէքին առաջին մասը իրեն չափաւ տեսաւ . քանզի հոն օրէնսդրին փառաւ բաժինին մէջը պահուեցաւ , և Ժողովուրդին գլխաւորներովը գալով՝ Տէրոջը արդարութիւնը ու անոր դատաստանները Իսրայէլի հետ ի գործ դրաւ :
22 Ու Դանին համար բաւ , Դան առիւծի ձագ է . Ետնիկայ Բասանէն պիտի ցատկէ :
23 Ու Նեփթաղիմին համար բաւ , Նեփթաղիմ = Ասուածոյ չհոգ-

Ն · Բ · ԳԲ · 1451

Ե Տէս Գև . Ժ · 3 ։
Եբեր · չբերբ-րեցիք ։ Թիւ . Ի · 12 ։ Գլ . Լ՚Դ · 4 ։
Եբեր · գիմացին

– Ուն . Խթ · 28 ։
Ա Պապ · գ · ին վերնադիրը ։

1491

Եզ . Ժթ . 18 , 20 ։ Դատ . է . 4 · 5 ։ Ա՚մր · գ · 3 ։
Տէս Պապ · կը · 17 ։ Դան . է . 10 ։ Գոր . է . 53 ։ Գալ . գ · 19 ։ Երր . բ · 2 ։ Յայտ . է . 11 ։ Թ · 16
Եզ . Ժթ . 5 ։ Գլ . է . 7 ։ 8 ։ Պապ · Խէ · 4 ։ Ովս . Ժ . 1 ։ Պապ · ա · 2 ։
Եզ . է . 6 ։ Ասթապ · ր · 9 ։ Պապ · Ե · 5 ։
Ընապ · բ · 1 ։
Գղ . Ժ . 39 ։ Գոր · Իր · 3 ։
Յես . ա . 17 ։ է . 19 ։ Ա՚պապ . Հժթ . 111 ։
Եբեր · Ցեսորդանի մէջ Թագաւորը . Գլ · Ը · 15 ։
Տէս Ըն . Լգ . 31 ։ Դատ . Ի . 2 ։ Ժէ . 6 ։ Ուն . Խթ . 8 ։
Ա՚պապ · Հպգ · 5 ։
Եզ . Իբ · 30 ։
Եզ . Ժէ . 7 ։ Ասթ . Ի . 13 ։ Գլ · Բ · 2 , 3 · 16 ։ Պապ · Ամ . 7 ։
Եզ . Ը . 26 , 27 , 28 ։ Տէս Երէմ . Ժբ . 18 ։ Պապ · բ · 5 , 6 ։ Ղգ . Ժ . 11 ։ Գլ . Ժէ . 9 , 10 , 11 ։ Իգ · 8 ։ Եզեկ · Խգ . 23 , 24 ։ Պապ · բ . 7 ։ Եզ . է . 7 , 8 ։ Թիւ . Ժգ · 40 ։ Ասթապ · բ · 28 ։ Ղգ . ա . 9 , 13 , 17 ։ Պապ · Ժա · 19 ։ Եզեկ · Խգ · 27 ։

Ն · Բ · ԳԲ · 1451

Բ Թագ · Իգ · 23 ։ Պապ · Ի · 3 ։ Եզեկ · Ի · 40 · 41 ։ Իգ · 27 ։

Կամ՝ սահմանեաց

Ընդ . Խթ . 25 ։
Ընդ . Իհ · 28 ։

Եբեր · յանձնեաց

– Ուն . Խթ . 26 ։
Եբեր · գլխաւոր ։
Ա՚մր · գ · 6 ։
Եզ . գ · 2 , 4 · Գոր . է . 30 · 35 ։
Ընդ . Խթ . 26 ։

– ա Ուն . է . 1 ։
– Թագ . Իգ · 22 ։ Պապ · գբ · 10 ։
Ա գ Թագ · Իբ . 11 ։ Պապ · Խգ · 5 ։
– Ուն . Խբ · 19 ։
Բ Ուն . Խթ . 13 · 14 · 15 ։
Ես · բ · 3 ։ – Պապ · գ · 5 ։
Տէս Ցես . Ժգ . 10 , ԼԸ ։ ա Ուն . Ժբ . 8 , ԼԸ ։
Թագ · Իբ · 16 , 17 , ԼԸ ։
Ես · գ · 12 ։
Ես · Ժթ . 47 ։ Դատ . Ժբ . 27 ։
– Ուն . Խթ . 21 ։

քովը կշտացած , և Տէրոջը օրհնութիւնովը լցուած , Բարևմուտքը ու հարաւը պիտի ժառանգէ ։
24 Ու Աներին համար բաւ , Ընաեր որդւոցմէ օրհնուի . իր եղբայրներուն հաճոյ ըլլայ , ու Ոտքը ղի մէջ թաթխէ ։
25 Քու * կօշկիներդ Երկաթէ ու պղնձէ ըլլան , և քու այժդ քու օրերուդ չափ ըլլայ ։
26 Ե Իսրայէլի Աստուածոյն պէս չկայ . Եանիկայ քեզի օգնութիւն ընելու համար , իր մեծ վայելչութեամբը երկինքներու ու ամպերու վրայ կը նստի ։
27 Յաւիտենական Աստուածը Ենէ Բազուկները Էհէն պաշտպան են" . քանզի Թշնամիները քու առջևէդ պիտի վռնտէ , ու Ջնաէ կսպրէ , պիտի բսէ ։
28 Ես Իսրայէլ ապահովութեամբ առանձին պիտի բնակի . Յակոբին աղբիւրը ցորենի ու գինիի երկրին մէջ պիտի ըլլայ , ու Եանոր երկինքէն ցօղ պիտի կաթի ։
29 Երանի քեզ՝ ով Իսրայէլ . Նոր ժողովուրդը քեզի պէս Տէրոջը ձեռքովը փրկուած է . Ջոյ Հքու օգնութեանդ սապարը ու յաղթութեանդ սուրը անիկայ է . Նքու թշնամիներդ քեզի պիտի խոնարհին , ու Ջանոնց բարձր տեղութիւնները պիտի կոխես ։

ԳԼ · Լ Դ

1 Մովսէս Կարաբ լեռնէն երկիրը կը դիտէ · 5 ու հոն կը վախճանի ։ 6 Ընոր թաղումը ։ 7 ու կենացը օրերը ։ 8 Ժողովուրդը երեսուն օր սուգ կը պահէ անոր համար ։ 9 Տէրոջ անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 10 Մովսէսին գովեստները ։

1 Ու Մովսէս Մովաբի դաշտերէն Կարաբ լեռանը վրայ Երիքովի դիմացի Փասգային գագաթը ելաւ . և Տէրը Եանոր ցուցուց բոլոր Գաղաադտու երկիրը Էմինչև

2 Դան , Նաև բոլոր Նեփթաղիմը , ու Եփրեմի և Մանասէի երկիրը , ու Ցուդայի բոլոր երկիրը Էմինչև
3 արևմտեան ծովը , Ու Հարաւային կողմը , ու Երիքովի Հովիտին գաշտը , սա Էն Բրմնաւենացք քաղաքը
4 մինչև Սեղովը ։ Ես Տէրը անոր բսաւ , Ձնա է ան երկիրը՝ որուն համար Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդուայ բրի՝ բսելով , Քու սերունդիդ պիտի տամ անիկայ . Եաճա քու աչքերուդ ցուցուցի , բայց դուն հոն պիտի չանցնես ։
5 ԸՈւստի Տէրոջը ծառան Մովսէս հոն Մովաբի երկրին մէջ Տէրոջը
6 բսածին պէս մեռաւ . Ես զանիկայ Բեթփեղովրին դիմացը՝ Մովաբի երկիրը ձորի մը մէջ թաղեց . ու Եմինչև սա օրս անոր գերեզմանը
7 մարդ մը չգիտցաւ ։ Էնես Մովսէս իր մեռած ատենը հարիւր քսան տարեկան էր . Էանոր աչքերը չմգացան , ու անոր ուժը չպակսեցաւ ։
8 Նաև ։ Ես Իսրայէլի որդիները Մովաբի դաշտերուն մէջ Մովսէսին համար Ներսուն օր լացին . ու Մովսէսին համար սուգի լացին օրերը լրացան ։
9 Ես Նաւէի որդին Յեսու Էխմաստութեան Հոգիով լցուեցաւ , ոքովհետև Էմովսէս իր ձեռքերը անոր վրայ դրեր էր . ու Իսրայէլի որդիները անոր Ջաղանդութիւն ըրին , և Տէրը ինչ որ Մովսէսին պատուիրեր էր , անանկ ըրին ։
10 Ես անկէ ետև Ետէրոջը երես առ երես ճանչցած Մովսէսին պէս՝ Էս
11 բայէրի մէջ մարդաբէ մը չելաւ , Ըն Ետրոր նշաններով ու հրաշքներով , որ Տէրը իրկեց զանիկայ Եգիպտոսի երկրին մէջ ընելու Փարաւոնին ու անոր ամէն ծառաներուն և ա
12 նոր բոլոր երկրին , Ու ան բոլոր զօրաւոր ձեռքով և բոլոր մեծ սոսկումով՝ որ Մովսէս ըրաւ բոլոր Իսրայէլին աչքին առջևը ։

ՆՈՄԵՐ · ԳԲ · 1451

Բ Տէս Ցես · ԺԹ · 32 ։ ՀԱ ։
Գ Տէս Ծննդ · Խթ · 20 ։
Դ Տէս Ցօբ · Ի Ժ · 6 ։
Ե Կամ՝ կերպարանքներդ
Զ ԳԼ · ԼԲ · 15 ։
Է Եբեր · Ցնաւթրաներ
Ը Ել · Ժե · 11 ։ Սպ · Ոգ · 8 ։ Եբրմ. Ժ · 6 ։
Թ Սպ · Կը · 4 ։ 33 ։ 34 ։ Ճգ · 3 ։ Ամբ · 8 ։
Ժ Սպ · Գ · 1 ։ Ես Եբեր · ասոնք են ·
ԺԱ ԳԼ · Թ · 3 ։ 4 ։ 5 ։
ԺԲ Թռ · Իզ · 9 ։ Եբրմ. Իզ · 6 ։ ԼԴ · 16 ։
ԺԳ ԳԼ · Բ · 7 · 8 ։
ԺԴ Ցն · Իե · 28 ։ ԳԼ · Ժա. 11 ։
ԺԵ Սպ. Ճխդ · 15 ։
ԺԶ Թսպ · Է · 23 ։
ԺԷ Սպ · ՃԺե · 9 · 10 · 11 ։
ԺԸ Թսպ · Իբ · 45 ։ Սպ · Ժբ · 44 ։ Կգ · 3 ։ Ամ · 15 ։
ԺԹ Կամ՝ սահմանին ,
Ի ԳԼ · ԼԸ · 13 ։

Ա Թռ · Իե · 12 ։ ԼԴ · 47 ։ ԳԼ · Լ · 49 ։
Բ ԳԼ · Գ · 27 ։
Գ Ցն · Ժգ · 14 ։

ՆՈՄԵՐ · ԳԲ · 1451

Դ ԳԼ · Ժա · 24 ։
Ե Դատ · ա · 16 ։ գ · 13 ։ Բ Մն · Իբ · 15 ։
Զ Ցն · Ժբ · 7 ։ Ժգ · 15 ։ Ժե · 18 ։ Իգ · 3 ։ Իբ · 13 ։
Է ԳԼ · Գ · 27 ։ Լ · 52 ։
Ը ԳԼ · Լ · 50 ։ Ցես · ա · 1 ։ 2 ։
Թ Ցսղ · 9 ։
Ժ ԳԼ · Լ · 2 ։
ԺԱ Տես Ցն · Իե · 1 ։ Իբ · 10 ։ Ցես · Ժգ · 10 · 11 ։
1451
ԺԲ Տես Ցն · Ծ · 3 ։ 10 ։ Թռ · Ի · 29 ։
ԺԳ Ես · Ժա · 2 ։ Դան · գ · 3 ։
ԺԴ Թռ · Իե · 18 ։ 23 ։

ԺԵ ԳԼ · Լ · 11 ։ Թռ · Ժ · 6 ։ 8 ։ ԳԼ · Ե · 4 ։
ԺԶ Ցես · գԼ · Ժբ · 15 · 18 ։
ԺԷ ԳԼ · Գ · 34 ։ Ե · 19 ։

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԵՑ

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Տէրը Մովսէսին յաջորդ կը կարգէ Յեսուն ։ 3 Խոստացուած երկրին սահմանները ։ 5 Ընտուած կը խոտանանայ Յեսուին տնօրհնել ։ 8 ու անոր պատուէր կու տայ ։ 10 Յեսու կարգի կը դնէ ժողովուրդը՝ Յորդանանէն անցնելու համար ։ 12 կը յիշեցնէ երկուքը ու կէս ցեղերուն ի նչ որ Մովսէսին խոստացեր էին ։ 16 Ընծաք ալ իրեն հնազանդութիւն կը խոստանան ։

1 Տէրոջը ծառային Մովսէսին մեռնելէն ետքը՝ Տէրը Մովսէսին սպասաւորին Նաւէի որդւոյն Յեսուի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով , 2 Իմ ծառաս Մովսէս մեռաւ ։ Հիմա ելի՛ անցիր աս Յորդանանէն դուն և ասոր բոլոր ժողովուրդը՝ ան երկիրը , որն որ ես Իսրայէլի որդւոցը կու տամ ։ 3 Ձեր ուրին բոլոր կոխած տեղերը ձեզի պիտի տամ , ինչպէս որ Մովսէսին բսի ։ 4 Անապատէն ու այս Լիբանանէն մինչև մեծ գետը՝ Եփրատ գետը , Քետացւոց բոլոր երկիրը մինչև մեծ ծովը արեւմուտքն կողմը ձեր սահմանը ըլլայ ։ 5 Քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ մարդ մը չկարենայ քեզի դէմ դրնել ։ Ինչպէս որ Մովսէսին հետ էի , Իքեզի հետ ալ անոնի պիտի ըլլամ ։ Իքեզ պիտի չթողում ու քեզ պիտի չլքեմ ։ 6 Քաջ ու քաջասիրտ եղիր ։ Քանզի աս ժողովուրդին դուն պիտի ժառանգեցնես ան երկիրը , որուն համարասոնց հայրերուն երդում ըրի ։ 7 Բայց դուն քաջ ու խիստ քաջ եղիր , Որ իմ ծառային Մովսէսին բոլոր քեզի պատուիրած օրէնքը պահես ու ընես ։ Ի նէ աջ կամ ձախ կողմը չխոտորիս , որ քու ամէն երթալու տեղդ յաջողութիւն գտնես ։ 8 Այս օրինաց դիրքը քու բերնէդ չպատի՛ , հապա Իդիշեր ցորկ ասոր վրայ մտածես , որ բոլոր անոր մէջի գրուածներուն պահես ու կատարես ։ քանզի ան ատենը քու գործերդ յաջող կը տանիս , և ան ատենը Իյաջողութիւն կը գտնես ։ 9 Ահա քեզի կը պատուիրեմ , զօրաւոր ու քաջասիրտ եղիր , Իմի՛ վախնար ու մի՛ գարհուրիր ։ քանզի քու ամէն երթալու տեղերդ քու Տէր Աստուածդ քու հետդ է ։

10 Ընկէ ետքը Յեսու ժողովուրդին ոստիկաններուն պատուիրելով ը- 11 սաւ , Բանակին միջէն անցէ՛ք , ու ժողովուրդին ապսպրելով ըսէ՛ք , Ձեզի պաշար պատրաստեցէ՛ք ։ քանզի Իրեք օրէն հուն դուք աս Յորդանանէն պիտի անցնիք , որ երթաք ժառանգէ՛ք ան երկիրը , որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն կու տայ ։

12 Եւ Ռուբենեանց ու Գադեանց և Մանասէի կէս ցեղին Յեսու խօ- 13 սեցաւ ու բսաւ , Միտքերնիդ բերէ՛ք Հան խօսքը , որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց բսելով , Ձեր Տէր Աստուածը ձեզի հանգրուացուց , ու աս երկիրը ձեզի տուաւ ։ Ձեր կիներնէր՝ ձեր տըղաքները և ձեր անասուններնէր թող բնակին ան երկրին մէջը , որ Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանու ասդիի կողմը ։ բայց դուք ամէնդ որ ուժով կարիճներ էք՝ Իպատրաստուեցէ՛ք ձեր եղբայրներուն առջեւ անցնելով՝ անոնց օգնութիւն ը- 15 նէ՛ք , Մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս հանգստացընէ , և անոնք ալ ժառանգեն ան երկիրը , որն որ ձեր Տէր Աստուածը անոնց կու տայ ։ ետքը ձեր ժառանգութեան երկիրը դառնաք , և ժառանգէ՛ք զանիկայ , որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանու ասդիի կողմը դէպ ի արեւելք ։

16 Եւ անոնք Յեսուին պատասխան տուին ու բսին , Քու ամէն պատուիրածներդ պիտի ընենք , և ուր որ մեզ խրկես պիտի երթանք ։ 17 Ինչպէս որ Մովսէսին Ճազանգութիւն կ'ընէինք , անանկ ալ քեզի Ճազանգութիւն պիտի ընենք ։ միայն թէ քու Տէր Աստուածդ Իքու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ Մովսէսին 18 հետ էր ։ Ամէն մարդ որ քու հրամանիդ դէմ դնէ , և ամէն ինչ որ անոր պատուիրես , քու խօսքերդ մտիկ չընէ , պիտի մեռցուի ։ միայն թէ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

Յ Գկ · գ · 2 ։ Տես Ր Օր · Թ · 1 ։ Ժ ա · 31 ։

Ղ Թագ · լբ · 20—28 ։ Գկ · Իր · 2 , 3 , 4 ։

† Կ՛գործ դ ա ն ։ Եզ · Ժգ · 18 ։

Ե Գկ · Իր · 4 , ԾԲ ։

ԳԼ · Բ

1 Նախապ Սատիմէն խրկուած երկու լրտեսները կ'իջեւանեն Բ կը պահէ ։ 8 Նշանները կ'ընէ ա նոնց հետ ։ 23 Լրտեսները կը դառնան ու լուր կը տանին ։

ՆԱՀԱՆԳ ԱՌԱՋԻՆ
1451

1 Ա՛յս Նաւէի որդին Յեսու՝ Սա-
տիմէն երկու մարդ խրկեց՝
ծածկաբար երկիրը լրտեսելու հա-
մար, ու անոնց բսաւ, Գացէ՛ք ան
երկիրը ու Երիքովը տեսէ՛ք. և ա-
նոնք գացին ու Ռախաբ անու-
նով պոռնիկ կնկան մը տունը
2 մտան, և հոն մնացին: Ան ատենը
Երիքովի թագաւորին լուր տուե-
ցաւ՝ բսելով, Ահա այս գիշեր եր-
կիրը լրտեսելու համար Իսրայէլի
որդւոցմէ մարդիկներ եկեր են հոս:
3 Ու Երիքովի թագաւորը Ռախաբին
հրէշտ խրկից բսելով՝ Քեզի եկող
ու տունդ մտնող մարդիկները
դուրս հանէ. քանզի անոնք ա-
րուր երկիրը լրտեսելու եկեր են:
4 Բայց կինկը ան երկու մարդը առաւ
պահեց, ու բսաւ, Իրաւ ան մար-
դիկը ինծի եկան, բայց ուսկից
5 ըլլալնին չգիտցայ. Ու դռնէրուն
դոցուելու ատենը մութ ատեն ան
մարդիկը դուրս ելան. և ան
մարդոց ուր երթալը չեմ դի-
տեր. շուտով անոնց ետևէն
6 ինկէ՛ք, որ անոնց հասնի՛ք: Իսկ
Ռինքը տանիքը հանելով զանոնք
պահեր էր բթամի եղէգներուն
մէջը՝ որ տանիքին վրայ դիզուած
7 ուներ: Ու ետի մարդիկը Յորդա-
նանու ճամբով մինչև անցքերը ա-
նոնց ետևէն ինկան, և անոնց
ետևէն ինկողները դուրս ելելէն
ետքը դուռը դոցեցին:
8 Ու երբոր անոնք դեռ չէին քնա-
ցած, կնկիը տանիքին վրայ անոնց
9 բսաւը ելաւ, Ես մարդոցը բսաւ,
Ես գիտեմ որ Տէրը ձեզի հո-
րը ձեզի տուաւ, ու Ձեր վախ
մեր վրայ ինկաւ, և ձեր պատճա-
ռաւ երկրիս բոլոր բնակիչները
10 Ըհալեցան. Քանզի մենք լսեցինք
թէ ինչպէս Տէրը ձեր Եղիպտոսէն
ելած ատենը Կարմիր ծովուն ջու-
րերը ձեր առջևէն ցամքեցուց. նաև
ինչ որ դուք բրիք Յորդանանու
անդիի կողմը Հեմովրէ Ամօրհացւոց
երկու թագաւորներուն Սեհոնին
ու Ովգին՝ որոնք բնաջինջ բրիք:
11 Ուստի ՌաՒնիբը լսածնուս պես
Սիրտերնիս հալեցաւ, ու ձեր երե-
սէն վախնալնուս համար մէկու մը
վրայ Համաբաձակութիւն չմնաց.
քանզի Ձեր Եհովայ Աստուածը
վերը երկինքին մէջ ու վարը երկ-
րիս վրայ Աստուած անիկայ է:
12 Հիմա կ՛ազաչեմ, Ցերդմամբ եր-
դում բրէք ինծի, որ ես ձեզի ո-
ղորմութիւն բնելուս համար, դուք
այ Իմ հօրս տանը ողորմու-
թիւն բնէք. և Ճիշդ նշան
13 Նշան մը տուէք, Որ իմ Հայրս՝
մայրս՝ եղբայրներս՝ քոյրերս ու
բոլոր անոնց վերաբերեալները ողջ
պահի Թողուք, և մեր անձը մա-
14 հուանէ պահի ազատէք: Ու ան
մարդիկը անոր բսին, Թէ որ աս
մեր բանը չբայտնէ՛ք, ձեր տեղը մեր
անձինքը մեռնին. ու երբոր Տէրը
մեզի տայ Երկիրը մեզի ողոր-
մութիւն ու հաւատարմութիւն
15 պիտի բնենք: Ետքը Ռզանոնք մէկ
չուանով մը պատուհանէն վար
իջեցուց. (քանզի իր տունը բեր-
դին պարսպին վրայ էր, ու ինքը
16 պարսպին վրայ կը բնակէր.) Ես
անոնց բսաւ, Լեռը գացէ՛ք, չըլլայ
որ հալածողները ձեզի հանդիպին,
ու հոն իրեք օր պահուեցէ՛ք,
մինչև որ հալածողները ետ դառ-
նան, անկէ ետև ձեր ճամբան գա-
17 բէ՛ք: Ես ան մարդիկը անոր բսին,
Ասիկա մենք այս ձեզի բնել տուած
երդումէդ Ազատ ենք անպարտ
18 կ՛ըլլանք. Երբոր մենք երկի-
րը մտնենք, այս կարմիր գերձանէ
չուանը ան պատուհանին վրայ կա-
պես, ուսկից որ մեզ իջեցուցիր.
և քու Հայրդ՝ մայրդ՝ եղբայրներդ՝
ու քու Տրդ բոլոր տունը՝ քով
19 քովդ ասատեղ մէջ Ժողվես. Ու
անոնցմէ ով որ քու տանդ դռնէն
դուրս ելլէ, անոր արիւնը իր գլխուն
վրայ բլլայ. մենք անպարտ
ենք. բայց քու քովդ ասատեղ մէջ
բոլոր եղողներուն Թէ որ ձեռք մը
դպչի, Ռանոնց արիւնը մեր գլխուն
20 վրայ բլլայ: Ես Թէ որ աս մեր բա-
նը Ալ մը յայտնես, ան ատենը
քու մեզի բնել տուած երդումդ
21 անպարտ կ՛ըլլանք: Ու Ես բսաւ,
Ձեր խօսքերուն պէս անանկ Թող
բլլայ. և Թողուց զանոնք, ու ա-
նոնք գացին. և ան կարմիր չուանը
պատուհանին վրայ կապեց:
22 Ես անոնք անկէ լեռնակողմը գա-
ցին, ու հոն երեք օր նստան, մին-
չև որ հալածողները ետ դարձան.
ու հալածողները զանոնք ամէն
ճամբու մէջ փնտռեցին, բայց
23 չգտան: Ան ատենը ան երկու մար-
դիկը ետ դառնալով լեռնէն վար
իջան, և անցնելով Յեսուի որդւոյն
Յեսուի գացին, ու իրենց պատա-
հած բոլոր բաները անոր պատմե-
24 ցին. Ես Յեսուի բսին, Իրաւ ըզ-
նէ Տէրը ան բոլոր երկիրը մեր
ձեռքը տուաւ. ու ան երկրին բո-
լոր բնակիչները մեր երեսէն Հալե-
ցան:

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Յեսու Յորդանան կու գայ: 2 Ոստիկանները կ՛իմացընեն ժողովուրդին Թէ ինչ կարգով պիտի անցնին: 7 Տէրը կը քաջալերէ Յեսուն. 9 ան ալ կը քաջալերէ ժողովուրդը: 14 Յորդանանու ջուրերը կը բաժնուին:

ՆԱՀԱՆԳ ԱՌԱՋԻՆ
1451

ՅԵՇՈՒԱՅ Գ

Ա Թագ. ԺԸ. 1:

Բ Մաս. ա. 5:

Ե Երր. ԺԱ. 31: Յակ. Բ. 25:

Զ Եբր. պատկեան:

Է Սպ. ՀԻԵ. 1: Ռաակ. ԼԱ. 30:

Ը Տես Բ Թագ. ԺԷ. 19, 20:

Թ Տես Եղ. ա. 17: Բ Թագ. ԺԹ. 19:

Ժ Ես. Ե. 5: Եր. ԽԹ. 27: Բ Օր. Բ. 25: Ժաս. 25:

ԺԱ Եղ. ԺԷ. 15:

ԺԲ Եղ. Ժզ. 21: ԳԼ. Գ. 23:

ԺԳ Թագ. ԼԱ. 24: 34, 35:

ԺԴ Եղ. ԺԷ. 14, 15:

ԺԵ ԳԼ. Ա. 1: Է. 5: Եր. Ժզ. 7:

ԺԶ Եբր. Հագի Բ Օր. Գ. 33:

ԺԷ Տես ա Թագ. Ի. 14, 15: 17:

ԺԸ Տես Տիմ. Ե. 8:

ԺԹ Հմր 18:

Ի. Ես. Ի. 1:

Ա Մաս. ԻԵ. 25:

Բ Գաս. ա. 24: Մաս. Ե. 7:

Գ Գոր. Թ. 25:

Դ Ես. Ե. 23:

Ե Ես. Ի. 31: ԳԼ. Գ. 2: Ի. 44:

Զ Հմր 9:

Ն · Բ · ԳԲ · 1451

1 Եւ Ցեսու առաւուանց կանուխ ե-
լաւ . և ինքը ու բոլոր Իսրայէլի
որդիքը ՝ Սատիմէն չուեցին , ու
մինչև Յորդանան եկան . և անցնե-
2 լէն առաջ հոն իջևան ըրին : Ու
Է երեք օրէն եղաւ ոստիկանները
3 բանակին մէջէն անցան . Եւ ժողո-
վուրդին պատուիրելով ըսին ,
Է երբոր ձեր Տէր Աստուծոյն ու-
խտին տապանակը տեսնէք , Դու
Ղեւտացի քահանաները՝ որ զանիկայ
կը տանին , դուք ալ ձեր տեղերէն
ելէք , ու անոր ետևէն գացէք .
4 Է բայց ձեր ու անոր մէջտեղը երկու
հազար կանգունի չափ միջոց պիտի
ըլայ . անոր չմօտենաք , որ երթա-
լու ճամբանիդ դիտեաք . քանզի
ասկէ առաջ ասd ճամբայէն անցած
5 չէք : Եւ Ցեսու ժողովուրդին ը-
սաւ , Սրբեցէք ձեր անձերը . քան-
զի Տէրը վաղը ձեր մէջը հրաշալիներ
6 պիտի ընէ : Ընկէ ետև Ցեսու քա-
հանաներուն խօսեցաւ ըսելով ,
Է Ուխտին տապանակը վերցուցէք ,
ու ժողովուրդին առջևը անցէք :
Ուստի անոնք ուխտին տապանակը
վերցուցին , ու ժողովուրդին առ-
ջևէն գացին :
7 Եւ Տէրը բաւ Ցեսուին , Այսօր
պիտի սկսիմ Բոլոր Իսրայէլին աչ-
քին առջևը քեզ մեծցընելու , որ
գիտնան թէ Է ինչպէս որ Մովսէսին
հետ էի , քեզի հետ ալ այնպէս պի-
8 տի բլլամ : Հիմա դուն ուխտին
տապանակը վերցնող քահանանե-
րուն պատուիրելով ըսէ , Երբոր
Յորդանանու ջուրին եզերքը հաս-
նիք , Է Յորդանանու մէջը կայնե-
ցէք :
9 Ու Ցեսու Իսրայէլի որդոցը ը-
սաւ , Հոս մօտեցէք , և ձեր Տէր
Աստուծոյն խօսքերը մտիկ ըրէք :
10 Ու Ցեսու բաւ , Ասով պիտի գիտ-
նաք , որ Կենդանի Աստուածը ձեր
մէջն է , ու Է ձեր առջևէն Քանա-
նացիները՝ Քետացիները՝ Խևացի-
ները՝ Փերեզացիները՝ Գէրգեսա-
ցիները՝ Ամորհացիները ու Յեբու-
սացիները բոլորովին պիտի վռնդե-
11 տէ . Ահա Է բոլոր երկրիս Տէրոջը ու-
խտին տապանակը ձեր առջևը
պիտի անցնի Յորդանանու մէջ .
12 Եւ հիմա դուք Է Իսրայէլի ցեղերէն
տասներկու մարդ առէք՝ ամէն
13 ցեղէն մէկմէկ մարդ . Ու երբոր
Է բոլոր երկրիս Եհովայ Տէրոջը
Է տապանակը վերցնող քահանայից
ոտքերը Յորդանանու ջուրին մէջը
մտնեն , Յորդանանու ջուրը պիտի
կտրի , ու վերէն իջնող ջուրը
Հարկաւ ակոյտի մը պէս պիտի
կայնի :
14 Ու երբոր ժողովուրդը Յորդա-

Ն · Բ · ԳԲ · 1451

նանէն անցնելու համար իրենց վը-
րանէրէն չուեցին , Է ուխտին տա-
պանակը վերցնող քահանաները
ժողովուրդին առջևէն Է Իբրեայէն .
15 Ու տապանակը վերցնողները մինչև
Յորդանան հասնելով՝ Է տապանակը
վերցնող քահանաներուն ոտքերը
ջուրին եզերքը մխուածին պէս՝
(ինչու որ Է հունձքի բոլոր ժամա-
նակը Յորդանանու ԼԲ-ը առա-
տանալով իր բոլոր եզերքները կը
16 կոխէ ,) Ան առնոր վերէն իջնող
ջուրը կայնեցաւ , ու Սարթանին
քովը եղող Ադամ քաղաքէն շատ
հեռու կարկառակոյտի մը պէս
բարձրացաւ . ու դաշտի ծովը՝
այսինքն Աղի ծովը իջնողը լիութեամբ
կտրեցաւ . և ժողովուրդը Երիքովին
17 դիմացը անցաւ : Ու Տէրոջը ու-
խտին տապանակը վերցնող քահա-
նաները Յորդանանու մէջը ցամա-
քի վրայ հաստատ կայնեցան . Ու
բոլոր Իսրայէլը ցամաքով անցան ,
մինչև որ բոլոր ժողովուրդին Յոր-
դանանէն անցնիլը լմընցաւ :

ԳԼ · Դ

1 Յետոյ երբոր մարդ կ'որոշուին՝ որ Յորդա-
նանէն միւսակի համար տասներկու քար առ-
նեն , 9 Ուրիշ տասներկու քար ալ Յորդա-
նանու մէջտեղը կը կանգնեն : 10 Յոդո-
վուրդը կ'անցնի : 14 Աստուած Ցեսուին պա-
տիւ կու տայ : 20 Տասներկու քարերը Գող-
գաղայի մէջ կը կանգնեն :

1 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին
Յորդանանէն անցնիլը լմընց-
ցաւ , Տէրը խօսեցաւ Ցեսուին ու
2 բաւ , Է ժողովուրդէն տասներկու
մարդ առէք , ամէն ցեղէն մէկմէկ
3 մարդ , Ու անոնց պատուիրելով
ըսէք , Ահա Յորդանանու մէջէն՝
Է քահանայից ոտքերուն ամուր կե-
ցած տեղէն ձեզի տասներկու քար
վերցուցէք , և զանոնք ձեր հետը
տարէք , ու գիշեր Դան տեղը՝ ուր
որ ան գիշեր իջևան պիտի բնէք :
4 Եւ Ցեսու Իսրայէլի որդոցմէ իր
որոշած տասներկու մարդիկը կան-
չեց , ամէն ցեղէն մէկմէկ մարդ .
5 Ու Ցեսու անոնց բաւ , Յորդա-
նանու մէջը ձեր Տէր Աստուծոյն
տապանակին առջևը անցէք , ու
Իսրայէլի որդոցը ցեղերուն թիւո-
վը՝ ամէն մէկերնիդ ձեր ուսերուն
վրայ մէկմէկ քար վերցուցէք ահնէ .
6 Որ ասիկայ ձեր մէջը նշան բլլայ .
— Երբոր վաղը ձեր որդիքը Յետ
հարցընելու բլլան ու բան թէ Ան
7 քարերը ինչ պէտ ըլան ձեզի . Ա-
նոնց բսէք , Քանզի Տէրոջը ուխտի
տապանակին առջևէն Յորդա-
նանու ջուրերը կտրուեցան . երբ-
որ անիկայ Յորդանանէն կ'անցնէր
Յորդանանու ջուրը կտրեցաւ . ու

Ն · Բ · ԳԲ · 1451

Ե Գաղ · Կ · 45 ·

Ե Ձմր · 13 ·

Յ Գէ · Գ · 18 ·
Ա · 10 · 12 ·
Ն ա Մն · Ժ ր · 15 · Երեմ · Ժ ր · 5 · Խշ · 19 ·
Ղ Թագ · Գ · 12 · Կ · 46 ·
՝ ր Օր · Գ · 17 ·
Ե Ծն · Ժգ · 3 · Թու · ԼԳ · 3 ·

Ո Տճ Եվ · Ժգ · 29 ·

— ր Օր · Ի · 2 · Գէ · Գ · 17 ·
Է Գէ · Գ · 12 ·

Ջ Գէ · Գ · 13 ·

Ի Ձմր · 19 · 20 ·

Ի Ձմր 21 · Եվ · Ժ · 26 · Ժգ · 14 · ր Օր · Գ · 20 · Սապ · Խգ · 1 · Նր · 3 · 4 · 5 · 6 ·
Ղ Գէ · Գ · 18 · 16 ·

— Գէ · Բ · 1 ·

Է Գէ · ա · 10 · 11 ·

Ե Տճս Թու · Ժ · 33 ·

Ր ր Օր · Լ · 9 · 25 ·

Ի Եվ · Ժթ · 12 ·

Ղ Եվ · Ժթ · 10 · 14 · 15 · Ղե · Ի · 7 · Թու · Ժ · 18 · Գէ · Է · 13 · աԹագ · Ժ գ · 5 · Ցո · Վեր · Բ · 16 ·

Ի Թու · գ · 15 ·

Ը Գէ · գ · 14 · ա Մն · Ի Թ · 25 · ր Մն · ա · 1 ·

Ե Գէ · ա · 5 ·

Ֆ Ձմր 3 ·

Է Ձմր 17 ·

Ն ր Օր · Ի · 26 · աԹագ · Ժ է · 26 · գ Թագ · Ժ Թ · 4 · Ովս · ա · 10 · Ա Տաս · Ժ գ · 16 · ա Թես · ա · 9 ·

Ի Եվ · ԼԳ · 2 · ր Օր · Է · 1 · Սապ · Խգ · 2 ·

Ֆ Ձմր 13 · Ա Էք · գ · 13 · Ջ Տար · գ · 14 · գ · 5 ·

Ե Գէ · գ · 2 ·

Հ Ձմր 11 ·

Ֆ Ձմր 15 · 16 ·

Ղ Ռագ · Հր · 13 · ՀԺ գ · 3 ·

Ն · ք · դԲ · 1451

aա քարերը Իսրայէլի որդւոց միջը յիշատակի համար պիտի ըլլան յա-
8 Հիսուան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Ցե-
ռուին պատուիրածին պէս ըրին ·
ու Գորգանանու միջէն տասներ-
կու քար առին՝ Իսրայէլի որդւոց
ցեղերուն թիւովը , ինչպէս որ Տէ-
րը Ցեսուին ըսած էր , և գա-
նոնք իրենց հետը իջևանի տեղը
9 տարին , ու հոն դրին ։ Եւ Ցեսու ե-
րէն տասներկու քարեր ալ կանգ-
նեց Գորգանանու միջը , ուր Իսին
տապանակը վերցնող քահանային
ոտքերուն կեցած տեղը , ու մինչև
10 aա օրս հոն են ։ Եւ տապանակը
վերցնող քահանաները Գորգանա-
նու միջը կայնեցան , մինչև որ
լրիւնցաւ ան բոլոր խօսքը , որն որ
Տէրը Ցեսուին պատուիրեց ժո-
ղովուրդին ըսելու , ինչպէս որ
Մովսէս Ցեսուին պատուիրեր էր ·
և ժողովուրդը արագորալով անցաւ ։
11 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին անց-
նելը լրիւնցաւ , ան ատեն Տէրոջը
տապանակը ու քահանաները ժո-
ղովուրդին առջևը անցան ։
Ը Թուա · լբ · 12 Եւ ԸՈւբենի որդիքը ու Գադի
20 , 27 , 28 ։ որդիքը և Մանասէի կէս ցեղը բա-
պառազինեալ՝ Իսրայէլի որդւոց
առջևը անցան , ինչպէս որ Մովսէս
13 անոնց ըսեր էր · գառասուն հազարի
չափ պատրաստուած զօրք Տէրոջը
առջևը պատերազմի համար Երի-
քովի դաշտը անցան ։
Բ Գւ · գ · 7 · 14 Նոյն օրը Տէրը բոլոր Իսրայէլին
աչքերուն առջև Ցեսուն մեծցուց ,
ու անոր կենդանի բոլոր օրերուն
մէջ՝ Մովսէսին վախցածնուն պէս
15 անկէ կը վախնային ։ Եւ Տէրը
Ե Եզ · իե · 16 · 16 խօսեցաւ Ցեսուին ըսելով , Բ վր-
22 · կայութեան տապանակը վերցնող
քահանաներուն հրամայէ որ
17 Գորգանանէն ելլեն ։ Ուստի Ցե-
ռու քահանաներուն հրամայեց ու
18 բաւ , Գորգանանէն ելէք ։ Ու
երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը
վերցնող քահանաները Գորգա-
նանու միջէն ելան , և քահանային
ոտքերուն թափերը ցամաքի վրայ
կոխեցին , Գորգանանու ջուրը իր
Ի Գւ · գ · 15 · տեղը դարձաւ , Էու առջևնին պէս
իր բոլոր եզերքներուն վրայ բա-
լեց ։
19 Եւ առաջին ամսուն տասներորդ
օրը ժողովուրդը Գորգանանէն
Լ Գւ · ե · 9 · դուրս ելլելով , Լ Գադդագալի մէջ
Երիքովի արևելեան կողմը իջևան
Ի Հմր 3 · 20 ըրին ։ Եւ Էան տասներկու քա-
րը՝ որ Գորգանանէն առեր էին ,
Ցեսու Գադդագալի մէջ կանգնեց ·
21 Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ
Բ Հմր 6 · ըսելով , Բ վաղը Թէ որ ձեր որդի-
քը իրենց հայրերուն հարցնելու

ըլլան ու ըսեն Թէ Ան քարերը
22 ինչ են · Ձեր տղոցը իմացընէք
ըսելով , Իսրայէլ aա Գորգանանէն
23 ցամաքով անցաւ · Որովհետև ձեր
Տէր Աստուածը ձեր առջևէն
Գորգանանու ջուրերը ցամքեցուց
մինչև որ դուք անցաք , ինչպէս ձեր
Տէր Աստուածը Կարմիր Ծովուն
ալ ըրաւ , հոն որ ցամքեցուց
մեր առջևէն մինչև որ մենք ան-
24 ցանք · Որպէս զի Երկրիս ամէն
ազգերը գիտնան որ Տէրոջը ձեռքը
զօրաւոր է , և դուք Ձեր Տէր
Աստուածնէն միշտ վախնաք ։

ԳԼ · Ե

1 Քանանացիք կը վախնան · 2 Ցեսու կը նորոգէ թլփատութիւնը · 10 Գադդագալի մէջ զատիկ կ'ընեն · 12 Մանանան իջնելէն կը դադրի · 13 Հրեշտակ մը կ'երեւնայ Ցեսուին ։

1 Ու երբոր թագաւորները , որոնք Գոր-
դանանու ափին արևմտեան կողմը
Լ բնակէին , ու Քանանացւոց բոլոր
թագաւորները , որոնք ծովեզեր-
քին մօտը Լ բնակէին , Թէ Տէրը
Իսրայէլի որդւոցը առջևէն մինչև
անոնց անցնելը Գորգանանու ջու-
րերը ցամքեցուցեր է , անոնց սիրտը
հալեցաւ , Բ ու Իսրայէլի որդւոցը
երեսէն անոնց վրայ համարձակու-
թիւն չմնաց ։
2 Ն aատեր Տէրը Ցեսուին բաւ ,
քեզի Բդալլախագէ դանակներ շինէ ,
ու դարձիր Իսրայէլի որդիքը նորէն
3 թլփատէ : Եւ Ցեսու իրեն դալլախա-
գէ դանակներ շինեց , ու Գիբէ ան-
թլփատից բլուրը Բ Իսրայէլի
4 որդիքը թլփատեց ։ Եւ aա է
պատճառը , որուն համար Ցեսու
զանոնք թլփատեց · Երկիպտոսէն
ելած բոլոր ժողովուրդին արուները՝
ամէն պատերազմող մարդիկը Ե-
գիպտոսէն ելլելէն ետքը անապա-
5 տին մէջ ճամբան մեռան · Ու բո-
լոր ելած ժողովուրդը թլփատուած
էր · բայց Երկիպտոսէն ելլելէն ետ-
քը անապատին մէջ ճամբան ծնած
բոլոր ժողովուրդը չթլփատեցին ։
6 Քանզի Իսրայէլի որդիքը Քառասուն
տարի անապատին մէջը պտուտե-
ցան , մինչև որ Տէրոջը խօսքին ձայ-
նակուժիւն չընող բոլոր ազգը՝
այսինքն Երկիպտոսէն ելլող պատե-
րազմական մարդիկը սպառեցան ·
որովհետև Տէրը անոնց երդուեր
բաւ որ Երբեք անոնց չցուցընէ
ան երկիրը՝ Էան կաթ ու մեղր
բղխող երկիրը , որն որ Տէրը aա-
նոնց հայրերուն երդուեր բրեր էր
7 մեզի տալու ։ Ուստի Էանոնց տեղը
անոնց զաւակները հանեց , aա զա-
նոնք թլփատեց Ցեսու · քանզի ան-
թլփատ էին , որովհետև ճամբան

Ն · ք · դԲ · 1451

Ի Գւ · գ · 17 · Հ Եզ · ժդ · 21 ։
Ն դ Թագ · բ · 42 , 43 ։ գ Թագ · ժԲ · 19 ։ Սպ · ճդ · 8 ։
Ը Եզ · ժե · 16 ։ ա Պն · ԺԲ · 12 ։ Սպ · ճԲ · 13 ։
Բ Եզ · ժդ · 31 · բ Օր · գ · 2 ։ Սպ · ճԲ · 7 ։ Ե բեմ · ժ · 7 ։

— Եզ · ժե · 14 , 15 ։ Գւ · բ · 9 , 10 , 11 ։ Սպ · իբ · 6 ։ Եզկ · իա · 7 ։
Բ Թուա · ժգ · 30 ։
Ի գ Թագ · ժ · 5 ։
Ա դ՞ · սար
Տէս Եզ · գ · 25 ։
Ե Թուա · ժգ · 29 · իգ · 64 , 65 ։ բ Օր · բ · 16 ։
Ը Թուա · ժգ · 33 · բ Օր · ա · 3 · բ · 7 , 14 ։ Սպ · գե · 10 ։
Ը Թուա · ժգ · 23 ։ Սպ · գե · 11 ։ Երբ · գ · 11 ։
Ի Եզ · գ · 8 ։
Ը Թուա · ժգ · 31 · բ Օր · ա · 39 ։

Ն · Ք · Գ · 1451

8 մէջ թլփատած չէին զանոնք ։ Ու
երբոր բոլոր ժողովուրդին թլփա-
տութիւնը լմընցաւ , բանակին մէջ ի-
րենց տեղը նստան , մինչև որ ողջ
9 ջացան ։ Ան ատենը Տէրը Յեսուին
բսաւ , Այսօր Եգիպտոսի նախա-
տինքը ձեր վրայէն վերցուցի ։
ուստի անոնց տեղին անունը մինչև աս
10 օրս Գաղգաղա բսուեցաւ ։ Ու
Իսրայէլի որդիքը Գաղգաղայի մէջ
բանակեցան . ու Ամսուն չորեքտա-
սաներորդ օրը իրիկուան դէմ՝ Ե-
րիքովի դաշտերուն մէջ զատիկը
11 ըրին ։ Ու զատկին հետեւեալ օր
ան երկրին պտուղէն բաղարջ կե-
րան , ու նոյն օրը բոհրած ցորեն
ալ կերան ։
12 Ու հետեւեալ օրը երբոր ան երկ-
րին պտուղէն կերան , Ը մանանան
դադարեցաւ . ու անկէ ետքը Իս-
րայէլի որդւոցը համար՝ ալ մանա-
նայ չէր գտնուեր . և ան տարին
Քանանու երկրին պտուղէն կերան ։
13 Ու երբոր Յեսու Երիքովի մօտ
էր , աչքերը վերցնելով տեսաւ որ
ահա Ը իր դիմացը մէկ մարդ մը կայ-
ներ էր , և Ը անոր ձեռքը մերկ սուր
մը կար . ու Յեսու անոր մօտենալով՝
անոր բսաւ , Մեզմէ՞ ես , թէ մեր
14 թշնամիներէն ես ։ Ու անիկայ բ-
սաւ , Ոչ , այլ ես Ը Տէրոջը զօրա-
վարն եմ , — հիմա հկայ ։ Ու
Յեսու Ն երեսի վրայ դետինը ինկաւ
ու երկրպագութիւն բրաւ , և անոր
բսաւ , Իմ տէրս իր ծառային ին՞չ
15 կը հրամայէ ։ Ու Տէրոջը զօրա-
վարը Յեսուին բսաւ , Ղնփերդ
կօշիկներդ հանի , քանզի կայնած
տեղդ սուրբ է ։ և Յեսու այնպէս
ըրաւ ։

ԳԼ · Զ

1 Երիքով կը գոցուի ։ 2 Աստուած Յեսուին կ'խոստանայ թէ ինչպէս պիտի պաշարէ զայն։ 12 Քաղաքին բոլորտիքը կը գառնան ։ 17 Ան քաղաքը պիտի նզովուէր ։ 20 Պարիսպները վար կ'իյնան ։ 22 Ոտիար կ'ազատուի ։ 26 Յեսու կ'անիծէ Երիքովը նորէն չշինողը ։

1 Ու Երիքով Իսրայէլի որդւոցը
‡ պատճառաւ ամուր կերպով
մը փակուած էր . կոյղ ու մնողը
2 չկար ։ Եւ Տէրը Յեսուին բսաւ ,
Նայէ՝ Երիքովը ու անոր թագա-
ւորը և զօրաւոր կտրիճները Բ-
ռած
3 ձեռքդ տուի ։ Ուստի ամէն պա-
տերազմական մարդիկը քաղա-
քին բոլորտիքը գառնալով՝ մէկ
անգամ քաղաքին բոլորտիքը պտր-
4 տիք . վեց օր ասանկ ընես ։ Եւ
տապանակին առջևը եօթը քահա-
նայ եօթը ‖ Յորելեան փողերը առ-
նեն . ու եօթներորդ օրը քաղաքին
բոլորտիքը եօթը անգամ պտր-
տիք , և ‡ քահանաները փողերը
5 Ընդացընեն . Ու երբոր Յորելեան
եղջիւրները երկար Ընդացընեն , և
դուք փողերուն ձայնը լսէք , բոլոր
ժողովուրդը մեծ աղաղակ մը հա-
նէ . և քաղաքին պարիսպները վար
պիտի իյնան , ու ժողովուրդին ա-
մէն մէկը շիտակ յառաջ Էրթալով
ներս պիտի մտնէ ։
6 Եւ Նաւէի որդին Յեսու քա-
հանաները կանչեց ու անոնց բ-
սաւ , Ուխտին տապանակը վեր-
ցուցէք , ու Տէրոջը տապանակին
առջևէն եօթը քահանայ եօթը
7 Յորելեան փողեր առնեն ։ Եւտը
ժողովուրդին բսաւ , Ընթացէք ու
քաղաքին բոլորտիքը պտրտեցէք ,
և զինուորները Տէրոջը տապանա-
8 կին առջևը անցնին ։ Ու երբոր
Յեսու ժողովուրդին պատուիրեց ,
եօթը քահանաները՝ որ եօթը Յո-
բելեան փողերը ունէին , Տէրոջը
առջևը անցնելով փողերը Ընդացու-
ցին , ու Տէրոջը ուխտին տապա-
նակը անոնց ետևէն կ'երթար ։
9 Եւ զինուորները փողերը Ընդըց-
նող քահանաներուն առջևէն կ'եր-
թային , Բրայց վերջապաՁները՝
տապանակին ետևէն ։ — Քահանա-
Ներէ փողերը Ընդացընելով կ'երթա-
10 յին ։ Ու Յեսու ժողովուրդին
պատուիրելով բսաւ , Բնաւ աղա-
ղակ մի հանէք , և ձայներնիդ
չլսուի , ու ձեր բերնէն խօսք մը
չելլէ , մինչև ան օրը որ ես ձեզի
բսեմ թէ Աղաղակ հանեցէք ։
11 ան ատենը աղաղակեցէք ։ Ուստի
Տէրոջը տապանակը քաղաքին բո-
լորտիքը մէկ անգամ պտրտեցին
ետև բանակը դարձան , ու գիշերը
բանակին մէջը մնացին ։
12 Եւ Յեսու առտուանց կանուխ
եղաւ , Ը ու քահանաները Տէրոջը
13 տապանակը վերցուցին ։ Եւ եօթը
Յորելեան փողերը կրող եօթը քա-
հանաները Տէրոջը տապանակին
առջևէն կ'երթային՝ փողերը Ընդ-
ցընելով , ու զինուորները անոնց
առջևէն կ'երթային , ու վերջա-
պաՁները Տէրոջը տապանակին ե-
տևէն ։ Ը Քահանաները փողերը Ընդ-
14 ցընելով կ'երթային ։ Երկրորդ օրն
ալ քաղաքին բոլորտիքը մէկ ան-
գամ պտրտելով՝ բանակը դարձան .
15 վեց օր այսպէս ըրին ։ Ու եօթնե-
րորդ օրը կանուխ եղան՝ արշալու-
սին ծագած ատենը , ու քաղաքին
բոլորտիքը եօթը անգամ պտրտե-
ցան նոյն կերպով . միայն թէ ան
օրը քաղաքին բոլորտիքը եօթը
16 անգամ պտրտեցան ։ Ու եօթնե-
րորդ անգամին երբոր քահանաները
փողերը Ընդացուցին , Յեսու ժողո-

Ն · Ք · Գ · 1451

‡ Թուա · Ժ · 8 ։

Ը Տես Ծն · ԼԴ · 25 ։
Ը Ծն · ԼԴ · 14։ աթոռ · Ժգ · 6 ։ Տես Ղև · Ժբ · 3 ։ Գէ · իգ · 14 ։ Եզկ · ի · 7 ։ իգ · 3։ 8 ։
* Եբր · գլոր · ցոյցի ։
Ե Գէ · գ · 19 ։
† Յր գլոր · բաւ ։
Ե Ել · Ժբ · 6 ։ Թուա · Թ · 5 ։
Ը Ել · Ժգ · 35 ։

Ծ Ծն · Ժբ · 2 ։ լբ · 24 ։ Ել · իգ · 23։ Զաք · ա · 8 ։ Գոր · ա · 10 ։
Ն Թուա · իբ · 23 ։
Ղ Տես Ել · իգ · 20 ։ Դան · Ժ · 13։21 · Ժբ · 1 ։ Յայտ · Ժբ · 7։ Ժթ · 11 · 14 ։
Ն Ծն · Ժ · 3 ։
Ե Ել · գ · 5 ։ Գոր · և · 33 ։

‡ Եբր · Հրեաց ։

՚ Բ Օբ · և · 24 ։
Ը Գէ · բ · 9, 24 · բ · 1 ։

‖ Գաւ · խոյի հզջիւրէ ։

Ը Օբ · լ · 25 ։

Ն. Ք. ՉԲ. 1451

վէրդին բաւ , Աղաղակեցէք , քանզի Տէրը ա՛ւ քաղաքը ձեր ձեռ–
17 քը տուաւ ։ Եւ քաղաքը ու բո–լոր անոր մէջը եղածը Տէրոջմէ նզոված ըլլան . միայն Ռահաբ պառնիկը ՚ւմէր իրկած լրտեսները պահելուն համար ազ՚ ընայ , թէ ինքը և թէ իրեն հետ տանը մէջ
18 բոլոր եղողները ։ Բայց դուք ՚ա–մէն կերպով զգուշանաք նզովա–ծէն . չըլլայ որ նզովածէն առնե–լով դուք ալ նզոված ընլաք , ու Իսրայէլի բանակը նզովքի մէջ ձգե–լով , ը՚զանիկայ նեղութեան հան–
19 ըպպընէք ։ Եւ բոլոր արծաթը ու ոսկին և պղնձէ ու երկաթէ ամաններուն Տէրոջը համար սուբ ըլլան . Տէրոջը գանձը մըտ–նեն ։

20 Ուստի ժողովուրդը աղաղակեց , ոգովհետև փողերը նչուցան . ու եղբոր ժողովուրդը փողերուն ձայնը լսեց , ու ժողովուրդը բարձրաձայն աղաղակեց , ը՚պարիսպները վար ինկան . և ժողովուրդին ամէն մէկը շիտակ յառաջ քաղաքը մտնելով՝
21 քաղաքը առին . Ու ը՚բոլոր քաղա–քին մէջը եղողը՝ այր և կին՝ երի–տասարդ և ծեր՝ արջառ՝ ոչխար ու էշ սուրի բերնէն ՚ի՚նդ՚ը՚ել կոր–
22 պնցուցին ։ Եւ Ցեսու այն երկիրը լրտեսող երկու մարդոցն բաւ , Ան պառնի՚ կնկանը տուներ գացէք , ու ը՚ինչպէս որ անոր երդում ըրիք , կնիկը ու անոր ամէն ունեցածը
23 անկէ դուրս հանեցէք ։ Ուստի այն լրտես երիտասարդները գացին , ու Ռահաբը և անոր հայրը ու մայրը ու եղբայրները և անոր ամէն ու–նեցածը դուրս հանեցին , ու անոր բոլոր ազգատոհմն ալ դուրս հա–նեցին , և զանոնք Իսրայէլի բանա–
24 կին դուրսը կեցուցին ։ Ու քա–ղաքը և բոլոր անոր մէջը եղածը կրակով այրեցին . Ը՚միայն արծա–թը ու ոսկին , և պղնձէ ու երկաթէ ամանները Տէրոջը տանը գանձին
25 մէջը դրին ։ Այսպէս Ցեսու ողջ պահեց Ռահաբ պառնիկը ու անոր հօրը տունը և անոր ամէն ունեցա–ծը . ու ը՚անիկայ Իսրայէլի մէջ բնակեցաւ մինչև այսօր . քանզի ա–նիկայ պահեց այն լրտեսները՝ որոնք Ցեսու իրկեր էր Երիքովը լրտես–լու համար ։
26 Եւ այն ատենը Ցեսու երդում բնելով բաւ , ՚Տէրոջը առջև ա–նիծեալ ըլլայ այն մարդը՝ որ երկ–ու աս Երիքով քաղաքը չշինէ . իր անդրանիկովը անոր հիմերը դնէ , ու անոր դռներն ալ իր պզտիկ ազովը կանգնէ ։
27 ՚Եւ Տէրը Ցեսուին հետ էր , ու

Ն. Ք. ՉԲ. 1451

յ Գլ. Թ. 1, 3 ։

Յանոր համբաւը բոլոր երկրին մէջ տարածուեցաւ ։

Գլ. Է

1 Խորտակումը կը յաղթանի Գայիի բնակիչնե–րէն ։ 6 Ցեսու աս բանիս համար Աստուծմ կը բողոքէ ։ 10 Աստուած կ՚ինացրնէ անոր՝ թէ ինչ պատճառ ընէ ։ 16 Ձորը վիճակով կը բանաի ։ 19 Ընոր խոստովանութիւնը ։ 22 Ձանիկայ իր բոլոր անեցածովը Աքորի ձորին մէջ կը կոտորեցնեն ։

1 Բայց Իսրայէլը սրտիբը նզովքի վրայով յանցանք գործեցին . քանզի Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն * Զաբդիի որդւոյն Քար–միին որդին ՝ Աքար նզովածէն առաւ , ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի որդւոց վրայ բորբոքե–ցաւ ։
2 Եւ Ցեսու Երիքովէն մարդիկ իրկեց դէպ ՚ի Գայի , որ Բե–թաւընէն մօտ է , ՚ի Բեթէլէն ա–րեւելեան կողմ , և խօսեցաւ ա–նոնց բսելով , Երթ՚ ը՚ն ու կրկիրը լրտեսեցէք . և անոնք մարդիկը եր–
3 ու Գայէն լրտեսեցին ։ Եւ Ցե–սուին դարձան ու անոր բսին , Բոլոր ժողովուրդը չերթ , Գա՚ եր–կու կամ իրեք հազար մարդ ու չափ երթան , ու Գային գարնեն . բոլոր ժողովուրդը հոն տանեցնով մի յոգ–նեցրներ . քանզի անոնք քիչ որ են ։
4 Ուստի ժողովուրդէն իրեք հազարի չափ մարդ հոն երան , ը՚բայց Գա–
5 յիի մարդոցը առջևէն փախան . Եւ Գայիի մարդիկը անոնցմէ երեսուն մէկ մարդու չափ գարկին , քան–զի զանոնք դրռնը առջևէն մինչև Սերաբիմ հալածեցին , ու զա՚ ՚ի վայրին վրայ զանոնք գարկին . ու ա–տի ը՚ժողովուրդին սիրտը հալեցաւ ու ջուրի պէս եղաւ ։
6 Եւ Ցեսու ՚ի՚ր հանդերձները պատռելով Տէրոջը տապանակին առջև երեսին վրայ գետինը ինկաւ մինչև իրիկուն , թէ ինքը և թէ Իսրայէլի ծերերը , ու ը՚իրենց
7 գլուխն վրայ հող ցանեցին ։ Եւ Ցեսու բսաւ , Ո՚՛՛՛

ն · ք · ՌԾ · 1451

10 Եւ Տէրը Ցեսուին բաւ , Ոտքի վրայ ելիր . ինչո՞ւ համար այսպէս
11 երեսիդ վրայ ինկեր ես . Իսրայէլ մեղք գործեց , և իմ անունս հրամայած ուխտս զանց ըրին . է՛ , և նաև առին ու դողովեցին , ու նաև իրենց կարասիքներուն մէջը դրին .
12 Ուստի Իսրայէլի որդիքը պիտի չկրնան իրենց թշնամիներուն առջեւը կենալ . իրենց թշնամիներուն առջեւը կը նահակ պիտի դարձընեն , քանզի Նզոված եղան . Ես ալ ձեր հետը պիտի չըլլամ , թէ որ դուք նզովածը ձեր մէջէն բնաջինջ չընէք :
13 Ելի՛ր , Ժողովուրդը սրբէ , ու ըսէ , Վաղուան համար սրբուեցէք . քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ , Ո՛վ Իսրայէլ՝ ձեր մէջը նզոված կայ . մինչեւ որ նզովածը ձեր մէջէն չվերցնէք , դուք թշնամիներուդ առջեւը պիտի
14 չկրնաք կենալ : Ուստի առտուանդ ձեր ցեղերովը մօտենաք , ու Տէրը որ ցեղը ՚ի՛ւ բռնելու բլլայ , անիկայ իր ազգատոհմներովը մօտենայ . և Տէրը որ ազգատոհմը բռնելու բլլայ , անիկայ իր տուներովը մօտենայ . ու Տէրը որ տուները բռնելու բլլայ , անիկայ իր մարդիկ-
15 ներովը մօտենայ . Ու՛ր որ նզովածով բռնուի , կրակով պիտի այրուի , թէ ինքը և թէ իր ամէն ունեցածը . քանզի Տէրոջը ուխտը զանց ըրաւ , ու Իսրայէլի մէջ ՚ահաւոր գործ մը ըրաւ :
16 Ուստի Ցեսու առտուանդ կանուխ եղաւ , ու Իսրայէլը իր ցեղերովը մօտեցուց , և Յուդայի ցեղը բռո-
17 նեցաւ . Ու Յուդայի ազգատոհմը ներս մօտեցընելուն , Զարայանց ազգատոհմը բռնուեցաւ . ու Զարայանց տոհմը մարդիկներովը մօտեցընելուն , Զաբդին բռնուեցաւ .
18 Նորը անոր տուներ մարդիկներովը մօտեցընելուն , Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Ա՛քար ՚ բռնուե-
19 ցաւ : Ան ատենը Ցեսու Ա՛քարին բաւ , Ո՛րդիս՝ ՚ Հիմա Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն փառք տուր , ու ՚ի՛ւր խոստովանէ՛ , և ըրած հիմա ինծի յայտնէ՛ ,
20 ինծմէ մի պահեր : Ու Ա՛քար պատասխան տուաւ Ցեսուին և բաւ , Իրաւ ըրնի ես Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցի , ու
21 ասանկ ասանկ բան մը ըրի · Աչքերէն ալարին մէջը մէկ ազատ Բաբելոնի վերաբերեալ մը ու երկու հարիւր սիկղ արծաթ և յիսուն սիկղի ծանրութեամբ մէկ ոսկի լեզու մը տեսայ , ու անոնց

ն · ք · ՌԾ · 1451

ցանկալով առի . և ահա անոնք իմ վրանիս մէջ հողին տակը պահուած են , ու արծաթը անոր տակն է :
22 Ուստի Ցեսու լաթերնեը խրկեց . ու անոնք վրանը վազեցին . և ահա վրանին մէջը պահուած էր ՚ն՛ , ու
23 արծաթը անոր տակն էր . Ես զանոնք վրանին մէջէն առնելով Ցեսուին ու բոլոր Իսրայէլի որդւոցը բերին , և զանոնք Տէրոջը առջեւը դրին :
24 Ան առնեը Ցեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Զարայեան Ա՛քարը ու ան արծաթը և վերարկուն ու ոսկի լեզուն և անոր տղաքը՝ աղջիկները՝ արջառները՝ էշերը՝ ոչխարները՝ վրանը ու անոր ամէն բանը առին , և զանոնք ՚ Ա՛խորի
25 Ձորը հանեցին : Ու Ցեսու բաւ , Ինչո՞ւ համար դուն մեզ նեղեցիր . Տէրը այսօր քեզ պիտի նեղէ . Ուստի բոլոր Իսրայէլ զանիկայ քարերով քարկոծեցին , ու զանոնք քարերով քարկոծելէն ետեւ կրակով
26 այրեցին : Նորը Ղանոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին , որ ՚է ՚ի՛ւ մինչեւ ասօր : Ու ՚ Տէրը իր սաստիկ բարկութենէն դադարեցաւ . ասոր պատճառաւ ան տեղին անունը ՚ Ա՛խորի Ձոր բսուեցաւ մինչեւ ասօր :

ԳԼ · Ը

1 Ա՛սուած կը քաջալերէ Ցեսուն : 3 Գայի քաղաքը առնուելուն Հարերը : 29 Գայիին թագաւորը կը կախուի : 30 Ցեսու սեղան մը կը շինէ : 32 քարերու վրայ կը գրէ օրէնքը : 33 և բոլոր օրհնութիւնները ու անէծքները ժողովուրդին առջեւ կը կարդայ :

1 Ա՛ Տէրը Ցեսուին բաւ , ՚ Մի՛ վախնար ու մի զարհուիր . բոլոր պատերազմող մարդիկը հետդ առ , ու ելի՛ր դէպ ՚ի Գայի դնա . ՚ Հա՛ Գայիի թագաւորը ու անոր ժողովուրդը և անոր քաղաքը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի .
2 Եւ ՝ Երիքովին ու անոր թագաւորին ըրածիդ պէս , Գայիին ու անոր թագաւորին ալ ընես , միայն թէ ՚ անոր առարը ու անասուները ձեզի առնէք : Քաղաքին ետեւի կողմն դարաններ պատրաստես :
3 Ուստի Ցեսու ու բոլոր պատերազմող մարդիկը ոտր ելան , որ Գայիի վրայ երթան . և Ցեսու երեսուն հազար զօրաւոր մարդ ընտրեց , ու զանոնք դիշերով խրկեց .
4 Եւ անոնց պատուիրելով բաւ , Նայեցէ՛ք , է դուք քաղաքին ետեւէն քաղաքին համար դարանի մէջ պիտի նստիք . քաղաքէն շատ մի հեռանաք , և ամէնքնիդ ալ պատ-
5 րաստ ըլլաք . Ու ես իմ հետս եղող բոլոր ժողովուրդով քաղաքին պի-

ն · ք · ՌԾ · 1451

= Հմր 26 ։ Գլ · ԺԱ · 7 ։
ե Գլ · գ · 18 ։ ա Պտ · ը · 7 ։ Գաղ · ե · 12 ։
ը Ել · Ժ · 5 ։
է Գլ · ր · 29 ։ ր Թագ · Ժ ը · 17 ։ Ոզ · գ · 53 ։
ը Օր · Ժ գ · 17 ։ ր Թագ · ի ա · 14 ։
ե Հմր 24 ։ Եա · կն · 10 ։ Ովս · ր · 15 ։
* Այ՛ նեղուեցաւ Յեսու ։ Հա՛ խռովուեցաւ
թ Եան ։

ե Օր · ա · 21 ։ է · 18 ։ լ · 8 ։ Գլ · ա · 9 ։
բ Գլ · գ · 2 ։
ի Գլ · գ · 21 ։
ը Օր · ի · 14 ։
ե Պաո · ի · 29 ։

Ն · ք · դԲ · 1451

Ղ Դատ · ի · 32 ։

ահի մեռնեմ . ու երբոր անոնք առջի անդամին պէս մեզի դէմ ելլեն , Տանողն առջևէն պիտի փախչի 6 չինք · Ու անոնք մեր ետևէն պիտի ելլեն , մինչև որ զանոնք քաղաքէն դառնք . որովհետև անոնք պիտի ըսեն թէ Մենք առջևէն փախան առջի անդամին պէս . ու մենք ա- 7 նոնց առջևէն պիտի փախչինք ։ Ըն առեք դուք դարանէն ելլէք , ու քաղաքը առնէք . քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանիկայ ձեր ձեռքը 8 պիտի տայ ։ Ու երբոր քաղաքը առնէք , քաղաքը կրակով այրէք . Տէրոջը բանին պէս ընէք . Էահա

Ե Բ Թագ · Ժդ · 28 ։

9 ձեզի պատուիրեցի ։ Ես Ցեսու զանոնք խրկեց , ու անոնք գացին դարանը նստան Բեթէլի ու Գայիի միջտեղը , Գայիի արևմտեան կողմէն . և Ցեսու ան դիշերը ժողովուրդին միջը մնաց ։

10 Ու Ցեսու առաւոտուն կանուխ ելաւ ու ժողովուրդը աչքէ անցուց , և ինքը Իսրայէլի ծերերուն հետ՝ ժողովուրդին առջևէն դէպ 'ի

Ե Հմր 5 ։

11 Գայի դնաց . Էն իր հետը եղող բոլոր պատերազմական մարդիկներն ել եկան , ու մօտենալով քաղաքին առջևը գացին , ու Գայիի հիւսիսային կողմը բանակեցան . և անոնց ու Գայիի միջտեղը մէկ ձոր 12 մը կար ։ Էն հինգ հազարի չափ մարդ առաւ , ու զանոնք դարանի մէջ նստեցուց Բեթէլի ու Գայիի միջտեղը , քաղաքին արևմտեան

* Կամ՝ Գաւիթին

13 կողմը ։ Ու ժողովուրդը քաղաքին հիւսիսային կողմը դրին բոլոր բանակը , ու քաղաքին արևմտեան կողմը Խ դարանը . և Ցեսու ան դի-

Բ Հմր 4 ։

շերը ձորին մէջը դնաց ։

14 Ու երբոր Գայիի թագաւորը ել- նէից տեսաւ , քաղաքին մարդոց- մովը շուտով ու կանուխ դուրս ելաւ՝ ինքը ու իր բոլոր ժողո- վուրդը որոշ ժամանակով մը դաշ- տի վրայ Իսրայէլի դէմ պատերազ- մին , ու Խ չէր գիտեր որ քաղաքին

Ե Դատ · ի · 34 ։ Ժող · Թ · 12 ։

եաեր իրեն համար դարան պատրաս- 15 տած էր ։ Էն Ցեսու ու բոլոր Իսրայէլ Էանոնց առջևը դիրքեր

Ի Դատ · ի · 36 , ՌՀ ։

դարնուածի պէս յուզրնելով՝ անա- 16 պատին ճամբան փախան ։ Ու քա- ղաքին միջը եղող բոլոր ժողովուր- դը ժողովուեցան որ զանոնք հալա- ծեն , ու Ցեսուին ետևէն իյնալով 17 քաղաքէն զատուեցան ։ Էն Գայիի ու Բեթէլի միջէ մարդ չմնաց՝ որ Իսրայէլին ետևէն չելլէ . ուստի քաղաքը բաց թողուցին , ու Իս- րայէլին ետևէն իյնան ։

18 Էն Տէրը Ցեսուին բաւ , Ձեռքդ եղած նիզակը դէպ 'ի Գայի երկրը- ցուր . քանզի զանիկայ քու ձեռքդ

պիտի տամ . և Ցեսու ձեռքը եղած նիզակը դէպ 'ի քաղաքը երկրե- 19 ցուց · Ու դարանակալները շու- տով իրենց տեղէն ելան , և անիկայ իր ձեռքը երկրնցուցածին պէս , վազելին քաղաքը մտան ու առին անիկայ , և շուտով մը քաղաքը 20 կրակով բռընկցուցին ։ Ու Գայիի բնակիչները եետևնին դարձան տե- սան որ ահա քաղաքին ծուխը մին- չև երկինքը կ'ելլէր . և անոնք հոս կամ հոն փախչելու կարողութիւն չունէին . ու անապատը փախչող ժողովուրդն ալ իր եետևին ինկող- 21 ներուն վրայ դարձաւ ։ Էն Ցեսու ու բոլոր Իսրայէլ երբոր տեսան որ դարանակալները քաղաքը առին , ու քաղաքին ծուխը վեր կ'ելլէր , իրենք ալ հետ դարձան , ու Գայիի 22 մարդիկը զարկին ։ Միւսներն ալ քաղաքին անոնց դէմ ելան . ուս- տի մէկ կողմանէասոնք՝ ու միւս կողմանէ ալ անոնք բլլա- լով , Գայէի մարդիկը Իսրայէլացւոց միջտեղը մնացին . ու զանոնք զար- կին՝ մինչև որ Էանոնցմէ մարդ մը

Ե Բ Օր · է · 2 ։

23 ազէ չմնաց ու չազատուեցաւ ։ Էն Գայիի թագաւորը ազէ բռնեցին , ու զանիկայ Ցեսուին բերին ։

24 Ու երբոր Իսրայէլացիք Գայիի բոլոր բնակիչները՝ դիրենք հալա- ծողները դաշտին ու անապատին մէջ ջարդելին , ու անոնց ամէնքն ալ սուրի բերնէ իյնալով հատան , բոլոր Իսրայէլացիք Գայի դարձան , ու զանիկայ սուրի բերնէ անցու- 25 ցին ։ Էն ան օրը ինկածներուն ա- մէնը՝ թէ էրիկ մարդ և թէ կնիկ մարդ , տասնեւերկու հազար էր , ա-Խէա Գայիի բոլոր մարդիկները ։

26 Ու Ցեսու նիզակով երկրնցուցած ձեռքը ետ չդարձուց , մինչև որ Գայիի բոլոր բնակիչները բնաջինջ բրաւ ։

27 Իսկայ Իսրայէլացիք անասուններով ու քաղաքին աւարը իրենց առին , Տէրոջը Ծ Ցեսուին հրամայած խօս- 28 քին համեմատ ։ Էն Ցեսու Գային այրեց , ու զանիկայ Հմնդիջնաւոր աւերակներու դէզ բրաւ մինչև

Ի Ցեսու թոմ · լ · 22 , 26 ։

Ե Բ Օր · Ժդ · 16 ։

29 այսօր · Էն Գայիի թագաւորը ծառի մը կախեց մինչև իրիկուն . Յու արեւ մնալուն Ցեսու հրա- մայեց որ անոր մեռած մարմինը ծառէն վար իջեցրնեն , և զանիկայ քաղաքին դրանը առջևը նետեցին , ու Հանոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցրին , որ Հ մինչև այս- օր ։

Ե Գս · ժ · 26 ։ Ա · 40 ։ Ա Մդ · ձԺ · 5 ։ Ե Բ Օր · իա · 23 ։ Գս · ժ · 27 ։

30 Էն առներ Ցեսու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն սեղան մը շինեց ։ Գա-

Ե Բ Օր · իե · 4 , 5 ։ Ես · ի · 25 ։ Բ Օր · իե · 5 , 6 ։

31 բաղ լեռան վրայ , ինչպէս որ Տէ- րոջը Ծառան Մովսես Իսրայէլի որ- դւոցը պատուիրեր էր . — Մովսե-

ն·ք·գբ· 1451

սին օրհնաց զբոլին մէջի զրուածին պէս՝ Ցեսու ամենայն ամբողջ քաղաքաւ չնեց, որոնց վրայ երկաթ չէր դպած. և չառաւ վրայ Ցերոջը ողջակիզներ ու խաղաղութեան
32 զոհեր մատուցին։ Եւ Ցեհոն անքաղաքուն վրայ գրեց Մովսէսին օրինաց գիրքը, որ որ Իսրայէլի որդւոցը առջեւը գրեց։
33 Բոլոր Իսրայէլ և անոնց ծերերը ու ոստիկաններն ու դատաւորները տապանակին մէկ կողմն ու մէկ կողմն՝ Ղեւտացի քահանայ նեղուն առջեւէն կ'երթային, թէ՛ օտարականները և թէ բնականները. անոնց կէսը Գարիզին լեռանը կողմի՝ ու կէսն ալ Գեբաղ լեռանը կողմը կեցնեցան, Տէրոջը ծառան Մովսէս պատուիրեր էր առաջ որ Իսրայէլի ժողովուրդը
34 զը օրհնեն։ Եւ անկ ետև զօրհնութեան բոլոր խօսքերը կարդաց, Թէ՛ օրէնութեունները և թէ անէծքներն, ինչ որ գրուած էր օրինաց գիրքն
35 մէջը։ Մովսէսին բոլոր պատուիրածներէն բնաւ խօսք մը չմնաց, որ չկարդայ Ցեսու Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին և՝ անոնց կնիկներուն ու տղաքներուն և անոնց մէջը պտտող՝ օտարականին առջեւը չկարդայ։

ՆԵՂ·Ը·24։

ՆՐ Օր·իէ· 2, 8։

ՆՐ Օր·լ· 9, 25։

՚Ր Օր·լ· 12։

ՆՐ Օր·ժա· 29-իէ·12։

Ղ Ր Օր·լ· 11։ Նէհեմ· բ·3։

Ն Ր Օր·իը· 2, 15-45։ Իմ·29, 21։ ա·19։

՚Ր Օր·լ· 12։

՚Հմ 33։

ԳԼ· Թ

1 Թագաւորները կը միաբանին Իսրայէլին դէմ։ 3 Գաբաւնացիք խորհուրդ կու տան խաղաղութեան ուխտ մը ձեռք կը բերեն։ 16 ասոր համար յաւիտենական ծառայութեան կը դատապարտուին։

1 Ու երբոր Յորդանանս ափերի կողմն եղող բոլոր թագաւորները՝ որ լեռան վրայ, դաշտի վրայ ու՝ ամէն ծովուն բոլոր եզերքը մինչև Լիբանանին դիմացը կը բնակէին, Քետացիք, Ամորհացիք, Քանանացիք, Փերեզացիք, Խեւացիք ու Յերեբուսացիք
2 — բանեզը լսեցին, Միաբանութեամբ ժողվուեցան որ Ցեսուին ու Իսրայէլին դէմ պատերազմին։
3 Բայց Գաբաւնի բնակիչները Երբոր լսեցին ինչ որ Ցեսու Երի-
4 քովին ու Գայիին ըրեր էր, Իրենք ալ վարպետութեան մը բանեցուցին. դացին պաշարներ պատրաստեցին, ու իրենց էշերուն վրայ հին քուրձեր, ու հին պատռած ու *կարկտած գինիի տիկեր դրին,
5 Եւ իրենց ոտքերուն կօշիկները հինցած ու կարկտած էին, ու վրանին ալ հին լաթեր — և բոլոր իրենց պաշար — Հացը չորցած
6 — մկրատ էր. Ու Ղբանակը գացին Ցեսուին Գաղգաղայի մէջ, և անոր ու Իսրայէլի մարդոցն ըսին, Մենք հեռու երկրէ կու գանք. ուստի հիմա մեզի հետ դաշնակ-
7 ցութիւն ըրէք։ Ան ատենը Իսրայէլի մարդիկը ան Խեւացիներուն ըսին, Գուցէ դուք մեր մէջը կը բնակիք. ու ընդհետ հետ ինչպէս
8 դաշնակցութիւն ընենք։ Բայց անոնք Ցեսուին ըսին, Իմենք քու ծառաներդ ենք. և Ցեսու անոնց բաւ, Դուք ով էք, և ուսկից
9 կու գաք. Ու անոր ըսին, Քու ծառաներդ խիստ հեռու երկրէ եկած են քու Եհովայ Աստուծոյդ անունը համար, քանզի Էանոր համբաւը ու Եգիպտոսի մէջ բոլոր
10 ըրածները լսեցինք. Ու նաև Յորդանանս անդին կողմը բնակող Ամորհացւոց երկու թագաւորներուն՝ Եսեբոնի Սիհոն թագաւորին ու Աստարովթ բնակող Յաասանի Ովգ թագաւորին դէմ բոլոր ըրած
11 բաները լսեցինք։ Եւ մեր ծերերը ու մեր երկրին բոլոր բնակիչները մեզի խօսեցան ու ըսին, Ձեռնբերնիդ ճամբու համար պաշար առէք, և դանոնք դիմաւորելու գացէք, ու անոնց ըսէք, Մենք ձեր ծառաներն ենք, հիմա մեզի հետ դաշ-
12 նակցութիւն ըրէք։ Ան օրը որ մենք ելանք ձեզի գալու համար, աս պաշարի հացերնիս մեր տուներէն տաք առինք, և ահա հիմա
13 չորցած ու մղկած են։ Եւ աս գինիի տիկերը նոր էին, երբոր լեցուցինք, բայց ահա պատռած են. ու աս մեր հանդերձները և կօշիկները ճամբուն խիստ երկայնութեանը հա-
14 մար հինցան։ Ու անոնց պաշարին նայելով՝ ան մարդիկը բնդունկին՝ Եւ Ցերոջը չհարցու-
15 ցին։ Ցեսու անոնց հետ խաղաղութիւն բրաւ, ու անոնց ուխտ ըրաւ որ զանոնք ապրեցընէ. և ժողովրդին իշխաններն ալ անոնց երդում բրին։
16 Ու անոնց հետ դաշնակցութիւն ընէլէն իրեք օր ետքը լսեցին որ անոնք իրենց դրացիներն են, ու ի-
17 րենց մէջը կը բնակին։ Եւ Իսրայէլի որդիները չհեռացան։ Երրորդ օրը անոնց քաղաքները հասան. ու անոնց քաղաքները Գաբաւն՝ Կեփիրա՝ Բէ-
18 րովթ և Կարիաթարիմ էին։ Ու Իսրայէլի որդիները զանոնք չտարին. Երանգի ժողովրդին իշխանները Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունովը անոնց երդում բրեր էին. բայց բոլոր ժողովրդը իշխաններուն դէմ տրտնջացին։
19 Եւ ամէն իշխանները բոլոր ժողովրդին ըսին, Մենք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունով անոնց եր-

ն·ք·գբ· 1451

Ե Գէ·ժա· 19։

ԸՆԵ·իգ·32։ Ր Օր·է·2։ ի·16։ Դատ· բ·2։

Բ Ր Օր·ի·11։ գ Թագ· ժ·5։

Ե Ր Օր·ի·15։

Ի Նէ·ժե·14։ Ցես·բ·10։

Լ Թագ·ի·24·33։

+ Կամ՝ Իսրայէլ մարդիկը անոնց պաշարէն առին։

Ի Թագ·իէ· 21։ Նա·լ· 1, 2։ Ցես Դատ·ա·1։ ա Թագ·իբ· 10։ իգ·10, 11։ Հ·8։ բ Թագ·բ·1։ և·19։

Ե Գէ·ժա· 19։ բ Թագ· ի·2։

Լ Գէ·ժբ·25, 26, 28։ Դեր· բ·25։

Հ Յոզ·ի·2։ Սաղ·ժե· 4։

Ն · Ք · ՂԴ · 1451

դում ըրինք , ու հիմա չենք կրնար
20 անոնց դպչիլ ։ Անոնց այպէս ը-
նենք . զանոնք ողջ թողունք , որ
Եհոր վրայ բարկութիւն չգայ ա-
նոնց երդումէ ընելնուս համար ։
21 Ուստի իշխանները անոնց ըսին ։
Թող ողջ մնան ։ բայց Ըղբոր ժո-
ղովրդին փայտակոտորներ ու ջրկիր-
ներ ըլլան . և ֆարաւոնայ ամէն
ընդհանուր ըսածնին ։
22 Եաբը Ցեսու զանոնք կանչեց , ու
անոնց խօսեցաւ ըսելով , Ինչո՞
համար մեզ խաբեցիք ու ըսիք թէ
Հեռու շատ հեռու ենք , ու Ձեզի
23 մեր միջը կը բնակիք . Ուրեմն դուք
հիմա անիծեալ էք , ու ձեր ըս-
տուծոյս տանը համար ձեզի ծա-
ռայ , Ջփայտակոտոր ու ջրկիր չը-
24 պակայ ։ Եւ անոնք Ցեսուին պա-
տասխան տուին ու ըսին , Քանզի
քու Ծառաներդ աստուածդ Եհո-
վային Մովսէսին հրամայեր է
զամէն երկիրը ձեզի տալու , ու
ամէն երկրիս բոլոր բնակիչները ձեր
առջևէն բնաջինջ ընելու . ուստի
Ջմենք ձեր պատճառաւ մեր ան-
ձերնուն համար շատ վախցանք , ու
25 ասոր բանը ըրինք ։ Եւ ահա հիմա
Ձերոյ ձեռքդ ենք . ինչի՛ որ
հաճոյ ու արդար կ'երևնայ , ան ըրէ
26 մեզի ։ Ուստի անոնց այնպէս ըրաւ ,
և զանոնք Իսրայէլի որդւոցը ձեռ-
քէն ազատեց , ու զանոնք չսպա-
27 նեցին ։ Եւ Ցեսու նոյն օրը
Ջփայտակոտոր ու ջրկիր բրաւ զա-
նոնք ժողովրդին ու Տէրոջը սեղա-
նին համար , մր Տէրոջը ընտրելու
տեղը ։ Ցայսմ ինչեւ ասօր ։

ԳԼ · Ժ

1 Հինգ թագաւորներ Գաբաւոնի դէմ կը պա-
տերազմին ։ 6 Ցեսու անոր օգնութեան կը
հասնի ։ 10 Աստուած կը պատերազմի անոնց
հետ կարկտաքարով ։ 12 Արեգակը ու լու-
սինը անշարժ կը կենան Ցեսուին խօսքովը ։
16 Հինգ թագաւորները պահ մը միջ կը պա-
հուին ։ 21 Ցեսու անկէ դարձ չհնչել կու-
այ զանոնք ։ 24 ու անոնց հետ անարգանքով
վարուելով՝ 26 կը կախել զանոնք ։ 28 Խար-
ձելի սրտիկը ուրիշ եօթը թագաւորները ալ
կը յաղթեն ։ 43 Ցեսու Գազպատ կը գոռ-
նայ ։

1 Ու երբոր Երուսաղէմի Ադոնիսե-
դեկ թագաւորը լսեց թէ Ցե-
սու Գային առաւ ու զանիկայ բո-
լորովին կործանեց , — Ե՛ր ինչ որ
Երիքովին ու անոր թագաւորին ը-
րաւ , Բ Գայիին ու անոր թագաւորին
— Ա՛յնպէս ըրաւ . և թէ Գա-
բաւոնի բնակիչները Իսրայէլացւոց
հետ հաշտութիւն ըրին , ու անոնց
2 միջը մնացին , Շ Շատ վախցան Ե-
ր — Ի՛ր քաղաքներէն քանզի Գա-

Ն · Ք · ՂԴ · 1451

բաւոն թագաւորանիստ քաղա-
քի մը պէս մեծ քաղաք մըն էր ,
ու անիկայ Գայիէն մեծ էր , և անոր
3 բոլոր մարդիկը զօրաւոր էին ։ Ա-
սոր համար Երուսաղէմի Ադոնիսե-
դեկ թագաւորը Քերբոնի Հոհամ
թագաւորին՝ Գերմութի Փիրամ
թագաւորին՝ ու Լաքիսի Յափիե
թագաւորին՝ ու Էգղոնի Դաբիր
թագաւորին Հրէ ըսելով ,
4 Ինծի Ելէք ու ինծի օգնութիւն
ըրէք որ, Գաբաւոնը զարնենք .
Էրանզի Ցեսուին հետ ու Իսրայէլի
որդւոցը հետ հաշտութիւն ըրաւ ։
5 Ուստի Ամորհացւոց հինգ թագա-
ւորները՝ Երուսաղէմի թագաւորը ,
Քերբոնի թագաւորը , Գերմութի
թագաւորը , Լաքիսի թագաւորը
— Էգղոնի թագաւորը Հաւաքուե-
ցան , և իրենք ու իրենց բոլոր բա-
նակները ելան , և Գաբաւոնին
քովը բանակ դրին , ու անոր դէմ
պատերազմ ըրին ։
6 Եւ Գաբաւոնի բնակիչները
Գաղգաղայի մէջ բանակը Ցե-
սուին Հրէ խրկեցին՝ ըսելով , Քու
ծառաներէդ ձեռքդ մի քաշեր ,
շուտով մեզի Ելլ , մեզ ազատէ ու
մեզի օգնութիւն ըրէ . քանզի լեռ-
նաբնակ Ամորհացւոց բոլոր թա-
գաւորները մեր վրայ ժողովեցան ։
7 Եւ Ցեսու՝ ինքը ու Էրիսն հետ բո-
լոր պատերազմական մարդիկը և
զօրքին բոլոր զօրաւորները Գաղգա-
8 զային ելան ։ Ու Տէրը Ցեսուին
րաւ , Ե՛ր Հոնոջմի մի վախնար ,
քանզի զանոնք քու ձեռքդ տուի .
Ե՛ր նաև անոնցմէ մէկը պիտի կրնայ-
9 նոյ քու առջևդ կայնիլ ։ Եւ Ցե-
սու Գաղգաղայէն բոլոր գիշերը
բարձրով՝ յանկարծակի անոնց վրայ
10 հասաւ ։ Ու Տէրը Էխոմվեցւոց
զանոնք Իսրայէլին առջևը , և զա-
նոնք Գաբաւոնի Հոթ մեծ կոտորա-
ծով մը կոտորից , ու զանոնք Էբհ-
որոն ելլելու ճամբուն վրայ հա-
լածեց , և զանոնք մինչև Ըզեկա
11 ու Մակեդա զարկաւ ։ Ու երբոր
անոնք Իսրայէլին առջևէն կը փախ-
չէին , ու Բեթհորոնէն վար կ'իջ-
նէին , Ե Տէրը անոնց վրայ երկինքէն
խոշոր մեծ քարեր նետից մինչև
Ազեկա , ու մեռան . կարկտին
քարերէն մեռնողները Իսրայէլի
որդւոցը սրով մեռցուցածներէն
շատ էին ։
12 Այն առեն Ցեսու Տէրոջը հետ
խօսեցաւ , այն օրը որ Տէրը Ամո-
հացիները Իսրայէլի որդւոց ձեռքը
տուաւ , ու Իսրայէլին առջևը ը-
սաւ ։ Ա՛րեւ , դուն Գաբաւոնին
դիմացը կայնէ . լուսին , դուն ալ
Այեղոնի ձորին դիմացը կեցի ։

Ն. Ք. ՊԸ. 1451

13 Ու արևը կայնեցաւ, և լուսինը իր տեղը մնաց, մինչև որ Ժողովուրդը իր թշնամիներէն վրէժ առաւ։ Այիթէ ասիկայ Ուղիղն դրքին մէջը գրուած չէ՞. ուստի արևը երկինքին մէջտեղը կայնեցաւ, ու լման մէկ օրի մը չափ 14 մնալու չարտօրաց։ Ու չկար պէս օր մը չեղաւ, ոչ առաջ ու ոչ ետքը, որ Տէրը մարդու ձայնը լսեց. քանզի Տէրը Իսրայէլի համար պատերազմեցաւ։

15 Յետքը Գեսու ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլ Գաղգաղա բանակը 16 դարձան։ Ու հինգ թագաւորները փախան, ու Մակեդա՝ այրին մէջ 17 պահուեցան։ Ու Գեսուին պատմուեցաւ՝ բսլով, Ան հինգ թագաւորները Մակեդա՝ այրին մէջ 18 պահուած գտնուեցան։ Ու Գեսու բսաւ, Այրին բերանը մեծ քարեր գլորեցէք՝ ու անոր վրայ մարդիկներ դրէք, որ պահպանու- 19 թիւն ընեն. Բայց դուք մի կայնիք, ձեր թշնամիները հալածեցէք, ու անոնց ետևիններէն զարկէք, և անոնց թոյլ մի տաք որ իրենց քաղաքները մտնեն. քանզի ձեր Տէր Աստուածը գանոնք ձեր 20 ձեռքը մատնեց։ Ու երբոր Գեսու Իսրայէլի որդւոցը հետ գանոնք խիստ մեծ կոտորածով մը կոտրեց, ու գանոնք հառաչուց լրիւցուց, և անոնց փախստականները պարսպա- 21 ւոր քաղաքներուն մէջ մտան, Բոլոր ժողովուրդը խաղաղութեամբ Մակեդա՝ բանակը Գեսուին դարձան. չ— Իսրայէլի որդւոցը դէմ բնաւ մէկը իր լեզուն չարժեց։

22 Ան ատենը Գեսու բսաւ, Այրին բերանը բացէք, ու այրէն ան հինգ թագաւորները հանեցէք ինծի բէ- 23 րէ։ Ու այնպէս ըրին, ու այրէն ան հինգ թագաւորները՝ Յերուսաղէմի թագաւորը՝ Քեբրոնի թագաւորը՝ Գերիմոթի թագաւորը՝ Լաբիսի թագաւորը ևս Եդդոնի թագաւորը հանեցին անոր 24 առջև։ Ու երբոր ան թագաւորները Գեսուին ևՔը հանեցին, Գեսու Իսրայէլի բոլոր մարդիկները կանչեց, ու իրեն հետ գացող պատերազմողաց գլխաւորներուն բսաւ, Մօտեցէք ու ձեր ոտքերը ան թագաւորներուն պարանոցնե- 25 րուն վրայ դրէք. և անոնք մօտեցան ու իրենց ոտքերը անոնց պա- րանոցներուն վրայ դրին։ Ու Գեսու անոնց բսաւ, Մի վախնաք ու մի զարհուրիք, ուժովցէք և քաջասիրտ եղէք. քանզի Տէրը ասանկ պիտի ընէ ձեր ամէն թշնա- միներուն, որոնց հետ որ դուք պի- 26 տի պատերազմիք։ Ու անկէ ետև Գեսու զանոնք զարկաւ մեռցուց, ու զանոնք հինգ ծառէ կախեց։ և ծառերուն վրայ մինչև իրիկուն 27 կախուած մնացին։ Ու արևը մտնելուն Գեսու հրամայեց, ու զանոնք ծառերուն վրայէն իջեցուցին, և իրենց պահուած այրին մէջը նետեցին զանոնք, ու այրին բերանը մեծ քարեր դրին, որ կը կե- նան մինչև այսօր։

28 Ու Գեսու նոյն օրը Մակեդան առաւ, ու զանիկայ սուրի բերանէ անցուց, և անոր թագաւորը ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կոտրածացուց, և մէկը ողջ չթողուց. ու Մակեդայի թագաւորին ևՔ անանկ բրաւ, Ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին բրած էր։

29 Յետքը Գեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Մակեդայէն Լբնա ան- ցան, ու Լբնայի դէմ պատերազ- 30 մեցան. Ու Տէրը զանիկայ ալ անոր թագաւորովը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերանէ անցուցին, — մէկը ողջ չթողուցին. և անոր թագաւորին անանկ բրին, ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին բրած էին։

31 Յետքը Գեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Լբնայէն Լաքիս անցան, և անոր դէմ բանակելով, 32 անոր դէմ պատերազմեցան. Ու Տէրը Լաքիսը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և զանիկայ երկրորդ օրը առնելով, զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերանէ անցուցին, ինչպէս որ Լբնային բրած էին։

33 Ան ատենը Գազերի Հօրամ թագաւորը Լաքիսին օգնութիւն ընելու եկաւ. և Գեսու զանիկայ ու անոր ժողովուրդը կոտրեց, անանկ որ անոնցմէ մէկը ողջ չմնաց։

34 Յետքը Գեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Լաքիսէն Եգդոն անցան, և անոր դէմ բանակելով, անոր 35 դէմ պատերազմ բրին. Ու զանիկայ նոյն օր առնելով սուրի բերանէ անցուցին. ու Գեսու նոյն օրը անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կոտրածացուց, ինչպէս որ Լաքիսին բրած էր։

36 Յետքը Գեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Եգդոնէն ևՔեբրոն ելան, ու անոր դէմ պատերազմ բրին. 37 Ու զանիկայ առնելէն ետքը՝ սուրի բերանէ անցուցին զանիկայ ու անոր թագաւորը, և անոր բոլոր քաղաքները ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները, և մէկը ողջ չթողուցին, ինչպէս որ Եգդոնին բրին.

Ն. Ք. ՊԸ. 1451

Յբ Թագ. ա. 18։

Ելս. Ե. 17. Ը։

Ես Օր. ա. 30։ Հմր 42։ Գե. իգ. 3։ Հմր 43։

Յես. ժա. 7։

Յես. ձ. 40։ ճԺ. 5։ Ղեւ. Ը. 9։ Ես. իգ. 5։ 6։ Մաղ. գ. 3։

Ես Օր. լ. 6։ 8։ Գե. ա. 9։

ես Օր. գ. 21։ Ե. 19։

Յես. Ը. 29։

ես Օր. իա. 23։ Գե. Ը. 29։

Ես Գե. իգ. 21։

Ես Գե. ժդ. 13։ ժե. 13։ Դատ. ա. 10։

ՆԿԴ
1451

այսպէս զանիկայ ու անոր մէջ
գտնուած բոլոր հոդիները կարգը-
ցուց ։
38 Եաբը Յեսու և իրեն հետ բոլոր
Իսրայէլ ՝ Դաբիր գաղա՛ , ու
39 անոր հետ պատերազմեցաւ ։ Եւ
զանիկայ ու անոր թագաւորը և
անոր բոլոր քաղաքները առին , ու
զանոնք սուրի բերնէ անցուցին ։ և
անոր մէջ գտնուած բոլոր հոդիները
կործանցուցին , ՚ի՛ մէկը ողջ չթո-
ղուցին ։ ինչպէս որ Քերբռնին ը-
րաւ , և ինչպէս որ Լբնային ու ա-
նոր թագաւորին րրաւ , անանկ ալ
Դաբիրին ու անոր թագաւորին ը-
րաւ ։
40 Եւ Յեսու բոլոր լեռնային՝ հա-
րաւային՝ դաշտային ու լեռնա-
րուն տակը եղած երկիրները և ա-
նոնց բոլոր թագաւորները զարկաւ ,
՚ի՛ մէկը ողջ չթողուց , հապա ամէն
շնչաւորը մեռցուց , ինչպէս որ Իս-
րայէլին Տէր Աստուածը հպատակե-
ԵՐ Օր ։ Ի ·
16 ։ 17 ։ ցուց ։
ՊՆԹ ։ Ժ ։ 41 Եւ Յեսու Կադէս բարնէա մինչև ՚ի Գազա , ու բոլոր
ՐԳԼ ։ ԺԱ ։ Գոսեմի երկիրը մինչև Գաբաւոն
16 ։ 42 զանոնք զարկաւ ։ Եւ ասոնց բոլոր
թագաւորները ու անոնց երկիրը
Յեսու մէկ անգամ ։ Քանզի Իս-
րայէլին համար Իսրայէլի Տէր Աս-
ՅՀՇ 14 ։ 43 տուածը պատերազմ կ՚ընէր ։ Եւ
Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէ-
լը Գաղգաղա դառնալու դարձան ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Քանի մը թագաւորներ Մաւոնի ջուրին քովը կը յարձակին ։ 10 Հասոր կը բռնուի ու կրակով կ՚այրուի ։ 16 Յեսու ան բոլոր երկիրը կ՚առնէ ։ 21 Ընակիմները կը ջարդէ ։

1450
1 Երբ Հասորի Յաբին թագաւորը
ԲԳԼ · ԺԹ · 15 ։ Բոնեբրը լսեց , Մադոնի
Յոբաբ թագաւորին և ՚ի Սամրոնի
թագաւորին ու Ակքսափի թագա-
ԲԹԱՒ · ԼԲ · 11 ։ 2 ւորին՝ Եւ հիւսիսային լեռները
ու ՚ի Քինեռեթի հարաւային դաշտը
ու Հովիտը և արեւմտեան կողմը՝
ՓԳԼ · ԺԵ · 11 ։ ԴԱՄ · ՈՒ · 27 ։ Գ ԹԱԳ · Գ · 11 ։ ՚ի Դովրի գաւառներուն մէջը եղող
3 Թագաւորներուն՝ Արեւելեան ու
արեւմտեան կողմը եղող Քանաա-
նիներուն՝ Ամորհացիներուն՝ Փե-
տացիներուն՝ Փերեզացիներուն ու
ԸԳԼ · ԺԳ · 11 ։ Լեռնաբնակ Եբուսացիներուն՝ և
ՏԵՐ · ԼԱ · 49 ։ ՚ի Հերմոնին տակը ՚ի Մասփայի եր-
կիրը եղող Ղեւացիներուն ՚ի Հաբ
ԴԱՄ · Գ · 3 ։ 4 իսկեց ։ Ուստի անոնք իրենց բո-
լոր բանակներովը — շատ ժողո-
վուրդով ելան , որ ընծոյուն եզերքը
ՆԳԼ · Ժ · 3 ։ եղող աւազին չափ բազմաթիւ էին ,
ԸՆԴ · ԻԲ · 17 ։ ԼԲ · 12 ։ ԴԱՄ · Է · 12 ։ ԱԹԱԳ · ԺԳ · 5 ։ և հեծեալներն խիստ շատ ձիեր ու
5 կառքեր ։ Եւ ասոնք բոլոր թա-
գաւորները միասնելով՝ Մէկտեղ
դարձին՝ Մաւոնի ջուրին քովը բա-
նակեցան , որ Իսրայէլին հետ պա-
տերազմին ։

ՆԿԴ
1450
6 Եւ Տէրը Յեսուին րսաւ ։ ՚ի Ընոնց
ԲԳԼ · Ժ · 8 ։ երեսէն մի՛ վախնար , քանզի վաղը
ասու առնէս ես անոնց ամէնը Իսրա-
յէլին առջեւը կատրուելու պիտի
մատնեմ ։ Ձանոնց ձիերուն ջիղերը
ՃՐ ԹԱԳ · Բ · 4 ։ պիտի կարես , ու անոնց կառքերն
7 ալ կրակով պիտի այրես ։ Ուստի Յե-
սու և իրեն հետ բոլոր պատերազ-
մական ժողովուրդը յանկարծակի
Մաւոնի ջուրին քովը անոնց դէմ
երթալով վրանին յարձակեցան ։
8 Եւ Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը
տուաւ , ու զանոնք զարկին , և
ՓԳԼ · ԺԳ · 6 ։ մինչև մեծ Սիդոն ու ՚ի Մասրեփոթ
մայիմ , և մինչև Մասփայի հովիտը
դէպ՚ի արեւելք հալածեցին , ու զա-
նոնք զարկին՝ մինչև որ անոնցմէ մէ-
9 կը չազատեցաւ ։ Եւ Յեսու անոնց
ՆՀՇ 6 ։ այնպէս րրաւ , ինչպէս որ Տէրը ի-
րեն րսեր էր ։ անոնց ձիերուն ջիղե-
րը կարեց , ու անոնց կառքերը
կրակով այրեց ։
10 Եւ Նոյն ատենը Յեսու դարձաւ՝
Հասորը առաւ , ու անոր թագա-
ւորը սրով մեռցուց ։ քանզի Հա-
սոր առաջուց աս բոլոր թագաւո-
11 րութիւններուն գլուխն էր ։ Եւ ա-
նոր մէջ գտնուած բոլոր հոդիները
սուրի բերնէ անցուցին , ու բնա-
ջինջ ըրին ։ բնաւ մէկ շնչաւոր մը
չմնաց ։ ու Հասորը կրակով այ-
12 րեց ։ Ուստի Յեսու աս թագաւոր-
ներուն բոլոր քաղաքները ու ա-
նոնց բոլոր թագաւորները առաւ ,
և զանոնք սուրի բերնէ անցրնելով
ԲԹԱՒ · ԺԲ · 52 ։ ԲՕր · Է · 2 ։ Ի · 16 · 17 ։ բնաջինջ ըրաւ , Եհովայի Ծառան Մովսէս պատուիրեր
13 էր ։ Բայց Իսրայէլ չայրեց ան քա-
ղաքները որոնք իրենց հողաբլուր-
ները կը կենային , բայց միայն
14 Հասորը՝ զոր Յեսու այրեց ։ Եւ
աս քաղաքներուն բոլոր աւարը ու
անասուններուն Իսրայէլի որդիքը
իրենց առին ։ բայց բոլոր մարդիկ-
ները սուրի բերնէ անցուցին , մինչև
որ զանոնք բնաջինջ ըրին , ՚ի՛
ԵՆԼ · ԼԴ · 11 · 12 ։ րնաւ մէկ շնչաւոր մը չթողուցին ։
15 Ինչպէս որ Տէրը իր Մովսէս ծա-
ՃՐ Օր · Է · 2 ։ ՓԳԼ · Ա · 7 ։ ռային պատուիրեր էր , անանկ ալ
Մովսէս Յեսուին պատուիրեց , ու
Յեսու ալ այնպէս րրաւ ։ Ի՛ ինչ
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ,
րնաւ անոնց մէկը զանց չրրաւ ։
16 Ուստի Յեսու ան բոլոր երկիրը
ՅԳԼ · ԺԲ · 8 ։ ԳԼ · Ժ · 41 ։ առաւ , Լեռնակողմը ու բոլոր
հարաւային կողմը Հե բոլոր Գո-
սեմի երկիրը՝ Հովիտը ու դաշտը՝
և Իսրայէլի լեռը ու անոր Հովիտը՝
ՆԳԼ · ԺԲ · 7 ։ 17 Սէիր եղող Քալակ լեռնէն մինչև
Հերմոն լեռանը տակը Լիբանանու
Հովտին մէջը եղող Բահադգադ , և
ՃՐ Օր · Ե · 24 ։ ԳԼ · ԺԲ · 7 ։ անոնց բոլոր թագաւորները բռնե-
նց , ու զանոնք զարկաւ մեռցուց ։

Ն · Ա · ԹԴ · 1450
Ա ԳԼ · Թ · 3 · 7 ·
Ե Ր Օր · Ր · 30 · Դատ · Ժգ · 4 · ա Թագ · Ր · 25 · գ Թագ · Ժր · 15 · Հռով · Թ · 18 ·
Ե Ր Օր · Ի · 16 · 17 ·
Ա Թես · Ժգ · 23 · 34 · Ր Օր · ա · 28 · ԳԼ · Ժե · 13 · 14 ·
Ե ա Թագ · Ժէ · 4 ·
Ա ԳԼ · Ժե · 46 ·
Ի Թես · Լգ · 2 · 66 ·
Ա Թես · Իգ · 53 · ԳԼ · Ժգ · Ժե · Ժգ · Ժէ · Ժբ · Ժթ ·
Ա ԳԼ · Ժե · 15 · Իա · 44 · Իր · 4 · Իգ · 1 ·

1445
Հմր 18 ·

1452
Ա Թես · Իա · 24 ·
Ի Ր Օր · գ · 8 · 9 ·
Ի Թես · Բ · Իա · 24 · Ր Օր · Ր · 33 · 36 · գ · 6 · 16 ·
Ծ Ր Օր · գ · 17 ·
Ի ԳԼ · Ժգ · 20 ·
Ե Ր Օր · գ · 17 · գ · 49 ·
Ի Ր Օր · գ · 11 · ԳԼ · Ժգ · 12 ·
Ը Թես · Իա · 35 · Ր Օր · գ · 4 · 10 ·
Ի Ր Օր · ա · 4 ·
Ֆ Ր Օր · գ · 8 ·
Ի Ր Օր · գ · 10 ·
ԳԼ · Ժգ · 11 ·
Ե Ր Օր · գ · 14 ·

18 Ցնաւ աս բոլոր թագաւորներուն հետ չատ օրեր պատերազմ բրաւ ։
19 Ա Գարաւոնի մէջ բնակող Խեացիները՝ ի զատ Իսրայէլէ որդւոցը հետ հաշտութիւն ընող քաղաք մը չկար . ամէնն ալ պատերազմով
20 առին . Քանզի Ե անոնց սրտին կարծրանալը ու պատերազմով Իսրայէլին դէմ գնալնին Տէրոջմէն եղաւ , որ անոնց ողորմութիւն չըլլալով զանոնք կորսընդնէ ու բնաջինջ ընէ , Ի ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։
21 Եւ ան առենը Ցնաւ գնաց ու լեռներէն՝ Քեբրոնէն , Դաբիրէն , Ընաբէն ու Ցուդայի բոլոր լեռներէն , և Իսրայէլի բոլոր լեռներէն Ե Ենակիմները կոտրեց . Ցնաւ զանոնք իրենց քաղաքներովը Ս կործեց ։
22 կորսընցուց ։ Ե Իսրայէլի որդւոցը երկրին Ս Ենակիմներէն Թէզ չմնաց , բայց միայն Գազայի , Ի Գեթի ու Ա Ազովտի Ս մնացին ։
23 Ու Ցնաւ բոլոր երկիրը առաւ , Ի ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր , և Ցնաւ զանիկայ Իսրայէլին ժառանգութիւն տուաւ , Ե անոնց ցեղերուն բաժիններուն համեմատ . Ե ու երկիրը պատերազմէն հանգստացաւ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ըն երկու թագաւորները՝ որոնց երկիրները Մովսէս առաւ ու բաժին բրաւ ։ 7 Գորգոնացոց անդիի կողմը եղած երանելիէն թագաւորները՝ որոնք Ցնաւ զարկաւ ։

1 Ա Եսոնք են ան երկրին թագաւորները՝ զորոնք Իսրայէլի որդիքը զարկին , ու անոնց երկիրները առին , Գորգոնացոց անդիի կողմը դէպ ի արեւելք , Ե Առնոն ձորէն Ի մինչև Հերմոն լեռը՝ արեւելեան
2 կողմին բոլոր դաշտովը ։ Ենաբոնի մէջ բնակող Ի Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորը , որ անիկայ՝ Առնոն ձորին եզերքը եղող Արոերէն , և ձորին Ս Ջուեղէն , ու Գաղաադին կէսէն մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-
3 մանը եղած Յաբոկ ձորը , Ցաև Ե դաշտին , արեւելեան կողմէն մինչև Քինեերեթի ծովը , ու արեւելեան կողմէն Ի բեհեսիմոթի ճամբան , ու հարաւային կողմէն Ա Ազեդովթի փառգային տակը՝ մինչև դաշտի ծովը՝ այսինքն մինչև Աղի ծովը կը տի-
4 բէր . Ու Ի հսկաներուն մնացորդէն Ը Բասանի Ովգ թագաւորին սահմանը՝ Ե որ անիկայ Ա Աստարովթի
5 ու Եդրայիի Ս կը բնակէր , Եւ կը տիրէր Ի Հերմոն լեռանը , Ի ու Սալքայի և բոլոր Բասանի Ա մինչև Գեսուրացւոց ու Մաբաթացւոց
սահմանը , ու մինչև Գաղաադին կէսը , որ Ենաբոնի Սիհոն թագաւ-
6 որին սահմանն էր ։ Ե Ա Ռնոր Տէրոջը ծառան Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը հետ զարկաւ , ու Ե ծառայ Եր Էհրէներէ Տէրոջը ծառան Մովսէս Ռուբինեանց , Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութիւն տուաւ ։
7 Եւ ասոնք են երկրին թագաւորները , Ի որ Ցնաւ ու Իսրայէլի որդիքը զարկին Գորգոնացոց ասդիի կողմը դէպ ի արեւմուտք , Լիբանանու Հովտին Ս Ջրը եղող Բաաղգադէն մինչև Քալակ լեռը , որ Հ Սէիր կ՚ելլէ ։ և Ցնաւ անոնց Երէիներէն Ը Իսրայէլի ցեղերուն ժառանգութիւն տուաւ իրենց վիճակին
8 րան Համեմատ ։ Ա Լեռներուն ու Հովիտներուն և դաշտերուն Ս Ջրը ու լեռներուն ստորոտները և անապատը ու Հարաւային կողմը Քետացիները՝ Ա մորհացիները՝ Քանանացիները՝ Փերեզացիները՝ Խեացիները ու Եբուսացիները՝
9 սացիները ։ Ի Երիքովի թագաւորը Ս Կ , Բեթելի քովը եղող Ի Գա-
10 յիի թագաւորը Ս Կ , Ե Երուսաղեմի թագաւորը Ս Կ , Քեբրոնի
11 թագաւորը Ս Կ , Եերմոթի թագաւորը Ս Կ , Լաբիսի թագաւո-
12 րը Ս Կ , Էգղոնի թագաւորը Ս Կ ,
13 Ե Գազերի թագաւորը Ս Կ , Ե Դեբրիի թագաւորը Ս Կ , Գադերի
14 թագաւորը Ս Կ , Հորմայի թագաւորը Ս Կ , Արադի թագաւորը
15 Ս Կ , Ե Լիբնայի թագաւորը Ս Կ ,
16 Ադոդոմի թագաւորը Ս Կ , Ե Մակեդայի թագաւորը Ս Կ , Ի Բեթելի
17 թագաւորը Ս Կ , Թափուայի թագաւորը Ս Կ , Ե Ոփերի թագաւորը
18 Ս Կ , Ափեկի թագաւորը Ս Կ . Լա-
19 սարոնի թագաւորը Ս Կ , Մադոնի թագաւորը Ս Կ , Ե Հասորի թագա-
20 ւորը Ս Կ , Ի Սամրոն մառօնի թագաւորը Ս Կ , Ա քսափի թագաւորը
21 Ս Կ , Թանաքի թագաւորը Ս Կ ,
22 Մակեդդովթի թագաւորը Ս Կ , Ե Կեդես թագաւորը Ս Կ , Կարմելցոց եղած Ցեկնամի թագաւորը Ս Կ ,
23 Ե Դովրի գաւառին Ս Ջրը Դովրի թագաւորը Ս Կ , Ա Գազգազային
24 Գոյիմի թագաւորը Ս Կ , Թերսայի թագաւորը Ս Կ . Եր թագաւորներուն ամէնը երսուն Ս Կ էին ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Դեռ չատ նուաճած երկրին սահմանները ։ 8 Երկուքը ու կէս ցեղերուն ժառանգութիւնը ։ 14 , 33 Տէրը ու իրեն մատուցած զոհերը Ղեւիին ժառանգութիւնը պիտի ըլլայի ։ 15 Ռուբենին ժառանգութեանը սահմանները ։ 22 Բաղամին մեղսագիրը ։ 24 Գադին ։ 29 և Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութեանը սահմանները ։

Ն · Ա · ԹԲ · 1452
Ի Թես · Իա · 24 · 33 ·
Ի Թես · Լբ · 29 · 33 · Բ Օր · գ · 11 · 12 · ԳԼ · Ժգ · 8 ·
Ն ԳԼ · Ժա · 17 ·
Հ Ներ · Ժգ · 6 · Լբ · 3 · Բ Օր · Բ · 1 · 4 ·
Ն ԳԼ · Ժա · 23 ·
Ը ԳԼ · Ժ · 40 · Ժա · 16 ·
Ե Ել · գ · 8 · Իգ · 23 · ԳԼ · Թ · 1 ·

1451
Ա ԳԼ · գ · 2 ·
Ա ԳԼ · Բ · 29 ·
Ն ԳԼ · Ժ · 23 ·
Ը ԳԼ · Ժ · 33 ·
Ա ԳԼ · Ժ · 38 ·
Ը ԳԼ · Ժ · 20 ·
Ա ԳԼ · Ժ · 28 ·
Ի ԳԼ · Բ · 17 · Դատ · ա · 22 ·
Ա գ Թագ · գ · 10 ·
Ա ԳԼ · Ժա · 10 ·

1450
Ը ԳԼ · Ժ · 1 · ԺԹ · 15 ·
Ա ԳԼ · ԺԹ · 37 ·
Ի ԳԼ · Ժա · 2 ·
Ե Ներ · Ժգ · 1 · 2 · Ես · Թ · 1 ·

Ն · Ք · ԴԲ · 1445

1 ԱՒ երբոր Յեսու ՝ծերացաւ ու տարիքը առաւ , Տէրը անոր ըսաւ , Դուն ծերացար ու տարիքդ առիր . և պահ՝ախին խիստ շատ եր-
2 կիր մնաց ժառանգելու ։ Ի՞նչ-ացած երկիրը ասիկայ է . Փղշտացւոց ամէն սահմանները , ու բոլոր
3 Գեսուրը , Եգիպտոսին դիմացը եղող Սիովրէնը մինչև Քանանացւոյը սեպուած Ակկարոնի սահմանին հիւսիսային կողմը , Ղազացւոց հինգ նախաբարեաւ իշխանները , այ-
4 նպէս Գազացւոց , Ազովտացւոց , Ասկաղոնացւոց , Գեթացւոց , ու Ակկարոնացւոց , նաև Ուացւոց
5 Երէվրը . Հարաւային կողմէն՝ քա-նանացւոց բոլոր երկիրը ու Սիդո-նացւոց Մէարան , Ամինև Աբէկ ՝՝ մինչև Ամորհացւոց սահմանը ։
6 Եւ Գեբալացւոց երկիրը՝ ու ա-րևելեան կողմէն բոլոր Լիբանանը , Հերմոն լեռան տակը եղող Բա-ղդադէն մինչև Եմաթի մուտք ,
7 Բոլոր լեռնաբնակները՝ Լիբանանէն մինչև Մասրեփոթ մայիմ , բոլոր Սիդոնացիները . զանոնք Իսրայէլի որդւոցը առջևէն մի պիտի վռնտեմ . միայն թէ Դուն Իսրայէլին ժառանգութիւն բաժնէ ան Երէվրը , ինչպէս որ քեզի պատուիրեցի ։
8 Եւ հիմա ան երկիրը ժառանգութիւն բաժնէ իր ցեղին , ու Մա-նասէի կէս ցեղին . քո՝նէ Ռուբենեանը ու Գադեանը անոր տո՝՝ կէ-սին հետ ան իրենց ժառանգութիւնը , Ինոր որ Մովսէս Յորդանանու անդիի կողմը դէպ՝ի արև-ելք անոնց տուաւ , Ձերօրը ծառայ Մովսէսին տուածին պէս .
9 Ուռնոն ձորին եզերքին վրայ եղող Արոերէնէ՝ ու ձորին մէջը եղող քաղաքէն՝ ու Մեդաբային բոլոր դաշ-
10 տովը՝ մինչև Դիբոն . Ու Եսեբո-նի մէջ թագաւորող՝ Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին բոլոր քաղաք-ները՝ մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-
11 մանը . Նաև Գաղաադը՝ ու Գեսու-բացւոց ու Մաքաթացւոց սահման-նը՝ և բոլոր Հերմոն լեռը՝ ու բոլոր
12 Բասանը մինչև Սալքա . Բասանի մէջ Ովգին բոլոր թագաւորութիւ-նը՝ որ Աստարովթի ու Եդրէյիի մէջ կը թագաւորէր . Նա Հսկանե-րուն մնացորդէն անիկայ մնացեր էր . Բայց Մովսէս զանոնք զարկա-
13 ու վռնտեց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Գեսուրացիները ու Մաքաթացի-ները չվռնտեցին . և Գեսուրացի-ները ու Մաքաթացիները մինչև այսօր Իսրայէլի մէջ բնակեցան ։
14 Միայն Ղևիի ցեղին ժառանգու-թիւն չտուաւ . անոր ժառանգու-թիւնը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն

Ն · Ք · ԴԲ · 1445

համաձայնութեամբ պատարագներն են , ինչպէս որ անոր ըսեր էր ։
15 Եւ Մովսէս Ռուբենի որդւոցը ցեղին՝ անոնց ազգատոհմներուն համեմատ ժա՝՝նդակութիւն տուաւ .
16 Ու անոնց սահմանը ՝՝էյց եղաւ . Առնոն ձորին եզերքին վրայ եղող Արոերէնը ու ձորին մէջը եղող Բոսէրէն ու ձորին մէջը եղող
17 քաղաքէն , Մեդաբայի քովը ե-ղած բոլոր դաշտը , Եսեբոն ու ա-նոր բոլոր դաշտային քաղաքները , Դիբոն , Բամոթ բահաղ ու Բեթ-
18 բէէլմոն , Եւ Յասսա , ու Կա-
19 դեմոթ , ու Մեփաաթ , Եւ Կարիաթեմ , ու Սիբմա , և Սա-րեթ ձորուն Եմակ լեռան վրայ ,
20 Ու Բեթփեղովը , և Ասեդոթի-
21 փսգա , ու Բեթեսիմոթ , Եւ դաշտին ամէն քաղաքները , ու Ա-մորհացւոց Սիհոն թագաւորող՝ Ամորհա-ցւոց Սիհոն թագաւորին բոլոր թագաւորութիւնը , որ զանիկայ ու Մադիամու իշխանները՝ Եւին , Բոկոմը , Սուրը , Ուրը ու Ռևօքէն , ան երկրին մէջը բնակող Սիհոնին նախաթագաւորները Մովսէս զարկաւ ։
22 Եւ Իսրայէլի որդիքը Բէաղամ՝ կախարդ՝ սրով մեռ-ցուցին ՀՍ սպանութեանցն
23 Հետ ՝ Ու Ռուբենի որդւոցը սահ-մանը Յորդանանը և անոր սահմանը եղաւ . Ռուբենի որդւոցը ազգա-տոհմներուն ժառանգութիւնը ա-սիկայ է , քաղաքները ու ասոնց գեղերը ։
24 Եւ Մովսէս Գադի ցեղին՝ Գադի որդւոցը իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ժա՝՝նդակութիւն տուաւ ։
25 Ու անոնց սահմանը ՝՝էյց եղաւ . Յազեր ու բոլոր Գաղաադի քա-ղաքները , և Ամմոնի որդւոցը երկ-րին կէսը՝ մինչև Արոէր , որ Ռաբ-
26 բայի դիմացն է ։ Ու Եսեբոնէն մինչև Մասփայի Բամոմիթը ու Բա-տանիմ , և Մանայիմէն մինչև Դա-
27 բիրի սահմանը . Ու Հովխոի մէջ՝ Բեթհարամ ու Բեթնամրա , Սոկքովթի ու Սափոն Եսեբոնի Սիհոն թագաւորին թագաւորու-թեանը մնացորդը , Յորդանանը ու անոր սահմանը , մինչև Քենեռեթի ծովուն կողերը՝ Յորդանանու ան-
28 դին կողմը դէպ՝ի արևելք ։ Գա-դի որդւոցը ժառանգութիւնը ի-րենց ազգատոհմներուն համեմատ ասիկայ է , քաղաքները ու ա-սոնց գեղերը ։
29 Եւ Մովսէս Մանասէի կէս ցեղին ալ ՝՝էյց տուաւ , որ Մա-նասէի որդւոցը կէս ցեղին եղաւ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ։
30 Ու անոնց սահմանը ՝՝էյց եղաւ . Մանայիմէն՝ Բասանի Ովգ թագա-

Ն · Ք · ԴԲ · 1445

ՀՀր 33 ։

ԳԼ · ԺԲ · 2 ։
ՀԹու · իա · 28 ։
ՀԹու · իա · 30 ։ ՀՀր 9 ։

ՀԹու · իա · 23 ։
ՀԹու · լԲ · 37 ։
ՀԹու · լԲ · 38 ։
Կամ՝ Հովհան
Ե Բ Օր · գ · 17 ։ ԳԼ · ԺԲ · 3 ։
Բ Օր · գ · 10 ։
Բ Թու · իա · 24 ։
Բ Թու · լա · 8 ։
ՀԹու · իբ · 5 ։ լա · 8 ։

Յ Թու · լԲ · 35 ։
Բադագաստեան Թու · իա · 26 , 28 , 29 ։ Բ Օր · բ · 19 ։ և Դատ · ԺԱ · 13 , 15 ։ ՌԸ ։
Բ Թագ · ԺԱ · 1 ։ ԺԲ · 26 ։
Թու · լԲ · 36 ։
ՀՅեն · լԴ · 17 ։ Դ Թագ · է · 46 ։
Բ Թու · լԴ · 11 ։

ՆԴԲԳԲ 1445

Ֆ Թագ. լր. 41։ ա Մն. բ. 23։

Ծ Թլ. Ժբ. 4։

Է Թագ. լբ. 39, 40։

ՂՀՄր 14։ Գլ. Ժբ. 7։

Է Թագ. Ժբ. 20։ բ Օր. Ժ. 9։ Ժբ. 1, 2։

ՌԺԲ 1444

Ա Թագ. լԳ. 17, 18։

Բ Թագ. իգ. 55։ լԳ. 54։ լԴ. 13։

Ֆ Գլ. Ժգ. 8, 32, 33։

Ծ Ծմ. խբ. 5։ ա Մն. Ե. 1, 2։

Է Թագ. լե. 2։ Գլ. իա. 2։

Ղ Թագ. լբ. 12։ Գլ. Ժե. 17։

Է Թագ. Ժգ. 24, 30։ բ Օր. ա. 36։ 38։

Ը Թագ. Ժգ. 27։

Ի Թագ. Ժգ. 7։ Ժգ. 6։

ուրին բոլոր թագաւորութիւնքն՝ բոլոր Իսրաէլ , ու Իսրաէլի մէջ եղող Յայիրի բոլոր գիւղաքաղաք-
31 ները՝ վասն որոյ քաղաք · Ու գացադին կէսը՝ և Ռուբենի ու Գդրայի , Իսրաէլի մէջ Ովսէի թագաւորութեանը քաղաքները Մանասէան Մաքիրին որդուոյը եղաւ , այսինքն Մաքիրի որդուոյը կէսին՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ։
32 Ասոնք են այն դաշտերէը , որ Մովսէս Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դէմացը Յորդանանու անդիի կողմը դէպ՝ի արեւելք ժառանգեց ։
33 զի Լեւիին տուաւ ։ Բայց Մովսէս Ղևիի ցեղին ժառանգութիւն չտուաւ . անոնց ժառանգութիւնը Իսրայէլին Տէր Աստուածն է , ինչպէս որ անոնց ըսաւ ։

ԳԼ· ԺԴ

1 Ինչ ու կէս ցեղերը իրենց ժառանգութիւնը վիճակով պիտի առնէին ։ 6 Քաղէբ յաւուկ կերպով մը իրեն ժառանգութիւն կը առանայ Քերբոնը ։

1 Ու Քանանու երկրին մէջ Իսրայէլի որդուոյը ժառանգած թէղերը ասոնք են , ՝ որ Եղիազար քահանան և Նաւեան Յեսու ու Իսրայէլի որդուոյը ցեղերուն նահապետներն իշխանները ժառանգեցուցին ։
2 Անոնց՝ Ինչ ու կէս ցեղերուն վիճակով պատեցաս ասոնց ժառանգութիւնը , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեց ։
3 Մայեր էր ։ Քանզի Մովսէս երկուք ու կէս ցեղերուն Յորդանանու անդիի կողմը ժառանգութիւն տուեր էր . բայց անոնց մէջը՝ Ղեւտացիներուն ժառանգութիւն
4 տուած չէր . Որովհետև Յովսեփի որդիքը երկու ցեղ էին , Մանասէ ու Եփրեմ . ու երկրին մէջը Ղեւտացւոց բաժին չտուին , բայց միայն քաղաքներ՝ բնակելու համար , ու արուարձաններն ալ՝ անոնց խաշանցը և ստացուածոց համար ։
5 Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր , Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին , ու երկիրը բաժնեցին ։
6 Եւ Յուդայի որդիքը Գաղգաղայի մէջ Յեսուին մօտեցան , ու Կենեզեացի Յեփոնէին որդին Քաղէբ անոր ըսաւ , Դուն գիտես ան խօսքը՝ որն որ Տէրը Եհովա բանեցաւ Մովսէսին հետ խօսելու ատեն Մովսէսին հետ իմ ու քու համար ։
7 Քսան տարեկան էի , երբոր Տէրոջը ծառան Մովսէս զիս Կադէս բառնեաց՝ երկիրը լրտեսելու համար , ես բառասուն տարեկան էի ։ ու
արտիս մէջը եղածին պէս անոր լուր
8 բերի ։ Սակայն իմ հետս ելլող եղբայրներս ժողովուրդին սիրտը թուլցուցին , բայց ես իմ բոլոր սրտովս իմ Տէր Աստուծոյս հաւ-
9 ատացայ ։ Եւ Նոյն օր Մովսէս երդում բրաւ՝ ըսելով , Անշուշտ քու ոտքիդ կոխած երկիրը Յանպատճառ քեզի ու քու որդուդ յաւիտեան ժառանգութիւն պիտի ըլլայ . որովհետև իմ Տէր Աստուծոյս քու բոլոր սրտովդ հաւատացար ։
10 դու ։ Արդ ահա Տէրը իր ըսածին պէս այս քառասուն հինգ տարին իմ կեանքս պահեց , ան ժամանակէն՝ի վեր՝ որ Տէրը այս խօսքը Մովսէսին բրաւ , քանի որ Իսրայէլ անապատին մէջ կը պտրտէր . և ահա ես այսօր ութսունհինգ տարեկան եմ .
11 Ես այսօր տակաւին ուժովէ եմ , ինչպէս որ էի Մովսէսին դիս իրկած օրը . ան ատենի զօրութիւնս հիմայ էր , հիմակուան զօրութիւնս ալ անանկ է , պատերազմելու և հելլելու ու մտնելու
12 կողմանէ ։ Ուստի հիմա ինծի տուր այն լեռը , որուն համար Տէրը այն օրը խօսեցաւ . քանզի դուն այն օրը լսեցիր որ Ենակիմները հոն են բերդեր , ու մեծ պարսպաւոր քաղաքներ ։ Գուցէ Տէրը իմ հետս բլլայ , ու ես ան զանոնք վռնտեմ
13 տեմ , ինչպէս որ Տէրը բսաւ ։ Եւ Յեսու զանիկայ օրհնեց , ու Յեփոնեան Քաղէբին՝ Քերբոնը ժառանգութիւն տուաւ ։
14 Անոր համար Քերբոն կենեզեան Յեփոնէի որդւոյն Քաղէբին ժառանգութիւնը եղաւ մինչև այսօր , որովհետև Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն բոլոր սրտով հաւատացած էր ։
15 Բայց ։ Ու Քերբոնին անունը առաջուց Կարթաբէ արբա էր . ան Ընակիմներուն մէջ մեծ մարդ մըն էր ։

Ու երկիրը պատերազմէն հանգըստացաւ ։

ԳԼ· ԺԵ

1 Յուդայի վիճակին սահմանները ։ 13 Քաղէբին բաժինը ու բրած յաղթութիւնը ։ 16 Գոմեռնիէլ իր քրոջ թութեանը համար՝ Քաղէբին ազիկը Աքսան իրեն կին կ՚առնէ . 18 ան ալ իր հօրմէն արտերուն մը կը խնդրէ , ու կը առանայ ։ 21 Յուդային քաղաքները ։ 63 Յերուսաղէմները չվռնտուցան ։

1 Յուդայի որդուոյը ցեղին վիճակը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ մինչև Եդոմայի գաւառը անապատը՝ հարաւային կողմն էր Սին անապատը հարաւային ծայրն էր ։
2 Եւ անոնց հարաւային սահմանը հեղ. Աղի ծովուն ծայրէն՝

ՆԴԲԳԲ 1444

Ք Թագ. Ժգ. 32, 33։ բ Օր. ա. 28։

* ԵԲԲ. Իմ Տէր Աստուծոյս եանէն լիացուցի ։

Ի Թագ. Ժգ. 24։ բ Օր. ա. 36։

Ղ Տճն Թագ. Ժգ. 23։

Է Թագ. Ժգ. 23, 24։ բ Օր. ա. 36։ Գլ. ա. 3։

Բ Թագ. Ժգ. 30։

1444

Ն Տճն բ Օր. լԴ. 7։

ՀԲ Օր. լա. 2։

Ն Թագ. Ժգ. 29, 34։

Ղ Մագ. Ժբ. 32, 34։ կ. 12։ Հռով. բ. 31։

Ճ Գլ. Ժե. 14։ Դատ. ա. 20։

Ժ Գլ. իբ. 6։

Ց Գլ. Ժ. 37։ Ժե. 13։ Դատ. ա. 20։ Տճն գլ. իա. 11, 12։ ա Մն. Ջ. 55, 56։

Ն Գլ. իա. 12։

Ղ Ջմր. 8, 9։

Ոշն. իգ. 2։ Գլ. Ժե. 13։

Ի Ար. Արբայի քաղաքը ։

Ղ Գլ. Ժա. 23։

ա Թագ. լԳ. 3։

Բ Թագ. լԳ. 36։

ն · ք · զՔ · 1444

ջ թագ · ԺԲ · 4 ։

ը թագ · ԺԳ · 5 ։

ի Գէդ · ԺԸ · 19 ։

ա Գէդ · ԺԸ · 17 ։

ի Գէդ · Ժ · 26 ։

ը բ թագ · ԺԷ · ԺԸ · 17 · գ թագ · ա · 9 ։

ի Գէդ · ԺԸ · 15 · գ թագ · իզ · 10 · և բՇՄ · ԺԹ · 2 · 6 ։

ի Գէդ · ԺԸ · 28 · Դատ · ա · 21 · ԺՇ · 10 ։

ի Գէդ · ԺԸ · 16 ։

ա Գէդ · ԺԸ · 15 ։

ի ա Ջ · ԺԳ · 6 ։

ի Դատ · ԺԸ · 12 ։

ն Ծն · լ · 13 · Դատ · Ժ · 1 ։

ա Գէդ · ԺԹ · 43 ։

ի Ջէր · 47 · թագ · լԳ · 6 · 7 ։

ա Գէդ · ԺԳ · 13 ։

ջ Գէդ · ԺԳ · 15 ։

այսինքն՝ Հարաւակողմը նայող ծո-
3 ղին ։ Ու Հարաւային կող-
մին ։ Ակրաբիմի զառ՝ ի վերը ել-
լելով՝ Սին կ՚անցնի, ու Հարաւա-
յին կողմին Կադէս բառնեայ ել-
լելով՝ Եսրոն կ՚անցնի . ետքը
դէպ՝ ի Ադդար ելլելով՝ կարկային
4 կողմը կը պտտի . ետքը ։ Ասե-
մոնէն անցնելով՝ Եգիպտոսի հե-
ղեզտաը կ՚ելլէ, ու ⸗ ասհմանը
ծովուն մէջ կը վերջանայ . ձեր
Հարաւային սահմանը սա է ։
5 Եւ արեւելեան սահմանը Աղի
ծովն է մինչև Յորդանանու ծայ-
րը ։
Ու Հիւսիսային կողմի սահմանը
Յորդանանու ծայրը եղող ծողէն ։
6 ։ Եւ ⸗ սահմանը մինչև ։ Բե-
թասդա կ՚ելլէ , ու Բեթասա-
բային Հիւսիսային կողմէն կը պտը-
տի . և ⸗ սահմանը մինչև ։ Ու-
7 բենան Բաանին վէմը կ՚ելլէ . Ետ-
րը ⸗ սահմանը ։ Աքորի ձորէն
Դաբիր կ՚ելլէ, ու Հիւսիսային կող-
մէն Գաղգաղա կը դառնայ , որ ան
ձորին Հարաւակողմը եղող Եդոմմի-
նի զառ՝ ի վերին դիմացն է . և ⸗
սահմանը Ենսամիսի ջուրէն կ՚անց-
նի , ու ։ Ռովկէի ազրիւրը կը վեր-
8 ջանայ . Եւ ⸗ սահմանը ։ Ենոմմի
որդւոյն ձորը՝ Հարաւային կողմէն
։ Յեբուսեին՝ այսինքն Երուսաղէմին
քովը կ՚ելլէ . ետքը ⸗ սահմանը
մինչև ան լեռանը գլուխը կ՚ելլէ ,
որ արեւմտեան կողմէն Ենոմմի ձո-
րին դիմացն է , ու Հիւսիսային կող-
մէն ։ Ռափայնոյ ձորին ծայրն է .
9 Եւ ⸗ սահմանը լեռանը գլխէն
մինչև ։ Նեփթոավայի ջուրին ազ-
բիւրը կը հասնի , ու Եփրոն լեռանը
քաղաքները կ՚ելլէ . ետքը ⸗ սահ-
մանը ։ մինչև Բաաղա՝ այսինքն
10 ։ Կարիաթ արիմ կը հասնի . Եւ ⸗
սահմանը Բաաղայէն դէպ՝ ի արև-
մուտք Սէիր լեռը կը պտտի ,
ու Հիւսիսային կողմէն Յարիմ լե-
ռանը քովէն կ՚անցնի , որ անիկայ
Քեսաղոն է . անկէ Բեթսամիս
11 կ՚իջնէ , ու ։ Թամնա կ՚անցնի . Եւ
⸗ սահմանը ։ Ակկարոնի քովը
կ՚ելլէ դէպ՝ ի Հիւսիս , ու ⸗ սահ-
մանը Սաբաթօն հասնելով՝ Բաա-
ղա լեռնէն կ՚անցնի , ու Յարնէլ
կ՚ելլէ . և ⸗ սահմանը ծովուն մէջ
կը վերջանայ ։
12 Եւ արեւմտեան սահմանը Մեծ
ծովուն եղերքն է ։ Յոդդայի որ-
դւոցդ սահմանը շուրջանակի իրենց
տոհմերուն համեմատ ասիկայ է ։
13 ։ Եւ Ջեփտնեան Քաղէբին՝ Յո-
դդայի որդւոցը մէջ ։ Տնական Տօրը
Աբրայիկ քաղաքը՝ այսինքն Քեբրո-
նը բաժին տուաւ , ինչպես որ Տէրը

14 Յեսուին հրամայեր էր ։ Եւ Քա-
ղէբ անկէ ։ Ենակին իրեք որդիներ-
րը՝ ։ Սէսին ու Աքիմանը և Թոլմին
15 Ենակին որդիքը վռնտեց . Եւ
։ Անկէ Դաբիրի բնակչացը վրայ
դնաց . (ու Դաբիրին անունը ա-
16 ռաջուց Կարիաթ սեփեր էր .) ։ Եւ
Քաղէբ ըսաւ , Ով որ Կարիաթ
սեփերը զարնէ ու առնէ , իմ Աքսա
աղջիկս անոր կնութեան պիտի
17 տամ ։ Եւ Քաղէբին եղբօրը ։ Կե-
նեզին որդին ։ Գոթոնիէլ առաւ
զանիկայ . ու Քաղէբ իր Աքսա
աղջիկը անոր կնութեան տուաւ ։
18 ։ Ու երբոր ⸗ եր կ՚երթար , զանի-
կայ յորդորեց որ իր Հօրմէն մկ ա-
դարակ մը ուզէ . և Ղիշուն վրա-
յէն վար իջաւ . ու Քաղէբ անոր
19 ըսաւ , Ի՞նչ եղաւ քեզի . Եւ ազ-
ջիկը ըսաւ , Ինծի ։ օրհնութիւն
տուր . որովհետեւ ինծի Հարաւային
երկիր մը տուիր , ինծի ։ ջուրի
աղբիւրներ՚՚ ալ տուր . ուստի ա-
նոր՝ վերի աղբիւրները ու վարի
աղբիւրները տուաւ ։
20 Յուդայի որդւոցդ ցեղին ժա-
ռանգութիւնը իրենց տոհմերուն
համեմատ ասիկայ է ։
21 Ու Եդոմմի սահմանին քովը Հա-
րաւային կողմը Յուդայի որդւոցդ
ցեղին վերջին քաղաքները ⸗ ն-
էն . Կաբսէէլ , Եդեր , Ցագուր ,
22 Կինա , Դիմոնա , Ադադա ,
23 Կադէս , Հասոր , Ցեփնան ,
24 Զիփ , Տելեմ , Բեալոթ ,
25 Հասոր Հադաթա , ։ Կարիոթ , Եզ-
26 րոն՚՚ որ է Հասոր , Ամմամ , Սամա ,
27 Մոլադա , Ասեր գադդա , Եսեմոն ,
28 Բեղփաղէդ , Ասեր սուալ , Բեր-
29 սաբէէ , Բազիոթիա , Բաալագա ,
30 Իյիմ , Ասէմ , Էլթուդագ , Քե-
31 սիլ , Հորմա , ։ Սիկեղակ , Մադ-
32 մաննա , Սանսաննա , Լեբաոթի ,
Սելխիմ , Ային ու Ռեմմոն . ամէնը
քսանուերկու քաղաք է , ու անոնց
գեղերը ։
33 Դաշտավայրի մէջ՝ Էսթաւուղ ,
34 Սորաա , Ասնա , Զանոյ , Են-
գաննիմ , Թափուա , Ենեգլիմ ,
35 Յերիմուդ , Ոդոզամ , Սոքով , Ա-
36 զեկա , Սագարիմ , Ազեքիսիմ
և Գադերա , (ու Գադերոթա-
յիմ .) տասնուչորս քաղաք ու ա-
37 նոնց գեղերը ։ Սենոան , Ադաա ,
38 Մադգադգադ , Դաղգան , Մաա-
39 փա , ։ Ցեկեթոսէլ , Լաքիս , Բազ-
40 կաթ , Եղգոն , Քաբբոն , Լամաս ,
41 Քեթլիս , Գադերոթ , Բեթդագոն ,
Նեաման , ու Մակեդա . տասն-
ուվեց քաղաք և անոնց գեղերը ։
42 Լիբնա , Եթեր , Ասան , (43) Եփ-
44 թա , Աշնա , Նեսիբ , Կէի-
լա , Աքզիբ , և Մարեսա . ինը

ն · ք · զՔ · 1444

ք Դատ · ա · 10 · 20 ։

յ Թագ · ԺԳ · 23 ։

ն Գէդ · ԺԸ · 38 ։ Դատ · ա · 11 ։

ւ Դատ · ա · 12 ։

ա Թագ · լԲ · 12 ։ Գէդ · ԺԳ · 6 ։

ւ Դատ · ա · 13 · գ · 9 ։

ա Դատ · ա · 14 ։

է Տես Ծն · իզ · 64 · ա թագ · իե · 23 ։

ա Ծն · լԳ · 11 ։

* Կ՚ըսէ՝ ջրակայանները

+ Կ՚ըսէ՝ Կաբիսեի ևսբան՝

ա ա թագ · իե · 6 ։

է Թագ · ԺԳ · 24 ։

ա զ թագ · ԺԳ · 7 ։

Ն · Ք · ՉԾ · 1444

45 քաղաք ու անոնց դեղերը ։ Ակ-
կարոն իր գիւղաքաղաքներովը ու
46 գեղերովը ։ Ակկարոնէն մինչև ծովը,
Աշդոդիմին քովը բոլոր դաշտե-
47 րէրը իրենց գեղերովը · Աշդոդիմ
իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղեր-
վը · Գազա իր գիւղաքաղաքներո-
վը ու գեղերովը մինչև ։ Եգիպտոսի
Հեղեղատը ու մինչև ։ Մեծ ծովը իր
սահմաններովը ։

Բ Հմր. 4 ։
Յ Թես. Լ Գ · 6 ։

48 Եւ լեռնավայրի վրայ՝ Սամիր ,
49 Յաթիր , Սոքով , Դաննա , Կարի-
50 սաթ սանննա՝ այսինքն Դաբիր , Ա-
51 նաբ , Եսթեմով , Անիմ , ։ Գո-
շոմ , Քօղոն ու Գեղոն · տասն-
ումէկ քաղաք ու անոնց գեղերը ։
52 Երեր , Դումա , Եսան , (53) Յա-
նում , Բեթթափուա , Ափեկա ,
54 Քամմատա , ։ Կարիաթ արբա՝ այս-
ինքն Քեբրոն , ու Սիովը · ինը
55 քաղաք և անոնց գեղերը ։ Մաոն ,
56 Կարմէղոս , Զիփ , Ցետտա , Ցեզ-
57 րայէլ , Ցեկդաամ , Զանով , Կա-
յին , Գաբաա ու Թամնա · տասը
58 քաղաք ու անոնց գեղերը ։ Հղուղ ,
59 Բեթթաւը Գեդովը , Մաաթաթ ,
Բեթթանովթ , ու Էլթեկոն · վեց
Գ Կ · ԺԵ · 14 · 60 քաղաք ու անոնց գեղերը ։ ։ Կա-
րիաթբաալ այսինքն Կարիաթա-
րիմ՝ ու Ռաբբա · երկու քաղաք ու
անոնց գեղերը ։
61 Անապատին մէջ Բեթթարաբա ,
62 Մադդին , Սեքաքա , Նբշան , Աղի
քաղաքը ու Ենգադդի · վեց քա-
ղաք ու անոնց գեղերը ։
Ցես Դատ. ա · 8 · 21 · Բ Թագ. Ե · 6 ։ 63 Բայց ։ Ցեբուսացիները որ կը բնակէին
Երուսաղէմի մէջ Ցուդայի որ-
դւոցը չկրցան զանոնք վռնտել · ։ ուս-
տի Ցեբուսացիները Ցուդայի որ-
դւոցը հետ Երուսաղէմի մէջ կը
բնակին մինչև այսօր ։

Ֆ Դատ. ա · 21 ։

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

1 Ընդհանրապէս Յովսեփի որդւոցը սահմանները · 5 Եփրեմին ժառանգութեանը սահմանը։
10 Զօրբնակուած Քանանացիները ։

1 Եւ Յովսեփի որդւոցը վիճակը ա-
ռաջ ելաւ · անոնց սահմանը
Երիքովին Յորդանանէն
Երիքովի ջուրին արեւելեան կողմէն
անապատը կ'երթայ , որ Երի-
քովէն լեռնակողմը՝ Բեթէլ կ'ել-
2 լէ , ու Բեթելէն ։Լուզ կ'ելլէ , և
Արքի աստրօթի սահմանին կ'անց-
3 նի , ու արեւմտեան կողմէն Ցեփլե-
թի սահմանը կ'իջնէ , ։ մինչև վա-
րի Բեթհորոնին սահմանը ու մինչև
։ Գազեր , և ծովուն մէջ կը վեր-
4 ջանայ ։ ։ Եւ Յովսեփին որդիքը՝
Մանասէ ու Եփրեմ ժառանգու-
թիւն առին ։
5 Ու Եփրեմի որդւոցը սահմանը
իրենց տոհմերուն համեմատ սա է ·

Ն · Ք · ՉԾ · 1444

Ի Կ · Ժբ · 13 ։
Ջ Ք Ա · Բ · 5 ։
Ի Գէ · Ժէ · 7 ։

դաս · այսինքն անոնց ժառանգու-
թեան սահմանը արեւելեան կողմէն
։ Ատարոթ ադար եղաւ մինչև
6 վերի Բեթհորոնը · Եւ սա սահմանը
հիւսիսային կողմէն դէպ ի ։ Մաք-
մեթաթ ծովը կ'ելլէ , ու սա սահ-
մանը արեւելեան կողմէն մինչև Թէ-
ապեթսելով կը պտրտի , ու հաս-
րը արեւելեան կողմէն Ցանովէկ կը
7 մտնէ , Եւ Ցանովէկէն Ատարոթի-
ու ։ Նաարա կ'իջնէ , ու Երիքովին
քովէն անցնելով Յորդանան կ'ել-
8 լէ · Եւ սա սահմանը Թափուախէն
։ Կանա հեղեղատը կ'երթայ արև-
մտեան կողմէն , ու ծովուն մէջ կը
վերջանայ ։ Եփրեմի որդւոցը ցե-
ղին ժառանգութիւնը իրենց տոհ-
9 մերուն համեմատ ասիկայ է · Նաև
։ Եփրեմի որդւոցը համար զատուած
քաղաքները Մանասէի որդւոցը
ժառանգութեանը մէջ է , բոլոր
քաղաքները իրենց գեղերովը ։
10 ։ Եւ անոնք Գազերի մէջ բնակող
Քանանացիները չվռնտեցին · ու
Քանանացիները մինչև այսօր Եփ-
րեմի մէջ բնակելով՝ Հարկատու
ծառաներ եղան ։

Գ Կ · Ժբ · 9 ։

Ի Դատ. ա · 29 · Ցես Դ Թագ. Թ · 16 ։

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

1 Մանասէին վիճակը · 8 Ընոր սահմանը · 12 Չկրցածնուած Քանանացիները · 14 Յովսեփի որդիքը ուրիշ վիճակ մըն ալ չունէ՝ կը բերեն ։

1 Եւ սա Մանասէի ցեղին
վիճակը , քանզի անիկայ ։ Յով-
սեփին անդրանիկն էր · ։ Մանասէին
անդրանիկը Մաքիր՝ Գաղաադին
հայրը պատերազմող մարդ մը ըլ-
լալուն համար , ։ Գաղաադ ու Բա-
2 սան անոր եղաւ , Եւ ։ Մանա-
սէին միւս որդիքն ալ՝ ։ Աբիեզերին
որդիքը , Քղեղբին որդիքը , Ես-
րիելին որդիքը , Սիւքեմին որդի-
քը , ։ Ոփերին որդիքը , ու Սեմի-
դային որդիքը իրենց տոհմերուն
համեմատ ։ ։ ։

Ն · Ք · ՉԿ · 1444

Ցորդանանու անդիի կողմը եղող Գաղատացի ու Բասանի երկրին ՝ի
6 զատ տասը բաժին ինկաւ · Քանդի Մանասէին աղջիկները անոր ազգին մէջ ժառանգութիւն առին , ու Գաղատացու երկիրը Մանասէին միւս որդոցը եղաւ ։
7 Եւ Մանասէին սահմանը Ասէրէ եղաւ · *Աևերէն մինչև Խմաբմեքմաիթ որ Սիւքեմի դիմացն է , ու ասկէ սահմանը աջ կողմը դառնալով՝ մինչև Թափուայի ազբիւրին հոգ բնակողներուն կը հասնի ։
8 Թափուայի երկիրը Մանասէին եղաւ , ու Մանասէի սահմանին մօտ Եփրեմ Թափուա հաշուեց Եփրեմ
9 մի որդոցը եղաւ ։ Եւ ասկէ սահմանը Կանայ հեղեղատը կ՚իջնէ , հեղեղատին հարաւային կողմին ։ Մանասէի քաղաքներուն մէջը առանձ Եփրեմին քաղաքներն են · և Մանասէին սահմանը հեղեղատին հիւսիսային կողմն է , ու ծովուն
10 մէջ կը վերջանայ ։ Հարաւային կողմը Եփրեմին , ու հիւսիսային կողմը Մանասէին բլլալով , անոնց սահմանը ծովը եղաւ · և հիւսիսային կողմին Ասէրէն , ու արևելեան կողմին Իսաքարին հետ կը
11 միանան ։ Եւ Իսաքարին ու Ասէրին սահմանները մէջը ՝ Բեթսանը ու անոր գիւղաքաղաքները , և Եբղաամ ու անոր գիւղաքաղաքները , և Դովրի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները , ու Էնդովրի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները , և Թանաքի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները , Մակեդդովի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները , սա իրեք
12 գաւառը ՝Մանասէին եղաւ ։ Եւ Մանասէի որդիքը չկրցան սա քաղաքներուն բնակիչները դուրս վռնտել · ու Քանանացիները կամակորութեամբ այն երկրին մէջ
13 բնակեցան ։ Ու Իսրայէլի որդիքը երբոր ուժովցան , Հարկատու ըրին Քանանացիները ։ բայց զանոնք չվռնտեցին իսպառ ։
14 Եւ Յովսեփի որդիքը Յեսուին հետ խօսեցան ու ըսին , Ինչո՞ւ համար ինծի մէկ վիճակ մը ու մէկ բաժին մը ժառանգութիւն տուիր , ու ես ՝բազմաթիւ ժողովուրդ մըն եմ · քանզի Աստուած
15 մինչև հիմա զիս օրհնեց ։ Եւ Յեսու անոնց բսաւ , թէ որ դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես , անտառը երթալ , ու զանիկայ կտրէ , և Փերեզացւոց ու ՝Ռափայիմց երկրին մէջը քեզի տէղ ըրէ , որովհետև Եփրեմի լեռը քեզի նեղ կու գայ ։
16 Եւ Յովսեփի որդիքը ըսին , Լեռը

Ն · Ք · ՉԿ · 1444

մեզի համար չէ · ու Հովիտի երկրին մէջը Բեթսանի մէջ , ու անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ , և Եզրաելի հովիտին մէջ բնակող բոլոր Քանանացիները երկաթէ
17 կառքեր ունին ։ Ու Յեսու Յովսեփին տանը՝ այսինքն Եփրեմին ու Մանասէին հետ խօսելով բսաւ , Դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես , ու շատ այժ ունես · քեզի փոյ
18 մէկ վիճակ մը չբլլայ , Լեռը քու կը բլլայ · և որովհետև անիկայ անտառ է , զանիկայ կտրէ , ու մինչև ծայրը քու կը բլլայ · քանզի դուն Քանանացիները անկէ պիտի վռնտեսես , Երկաթ անոնք երկաթէ կառքեր ունենան ու զօրաւոր բլլան ։

Գ Լ · Ժ Ը

1 Խորանը Սելովի մէջ կը կանգնեն ։ 2 Երկրին մնացածը գծագրելով եօթը բաժին կ՚ընեն ։ 10 Յեսու վիճակով կը բաժնէ զանիկայ ։ 11 Բենիամինին վիճակը ու սահմանը 21 և քաղաքները ։

1 Եւ Իսրայէլի որդոցը բոլոր ժողովը Սելովի մէջ ժողովուեցան , և Երհան ժողովքին խորանը կանգնեցին , ու երկիրը անոնց առջևը նուաճեցաւ ։
2 Եւ Իսրայէլի որդոցը մէջ եօթը ցեղ մնացեր էր , որոնք իրենց
3 ժառանգութիւնը առած չէին ։ Եւ Յեսու Իսրայէլի որդոցը բսաւ , ՝մինչև երբ անհոգութիւն պիտի ընէք , ու պիտի չերթաք ժառանգելու այն երկիրը , որն որ Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ ։
4 Ասէ՛ք ինձի ցեղէն իրեք մարդ ՝ընտրեցէք , ու զանոնք խրկեմ , որ երթան երկրին մէջը պտրտին , ու զանիկայ իրենց ժառանգութեանը համեմատ գրեն , ու Երէք բնծի
5 գան ։ Եւ զանիկայ եօթը մասերու բաժնեն · ՝Յուդան իր սահմանին մէջը հարաւային կողմը կենայ , ու Յովսեփին տունը իրենց սահմաններուն մէջը հիւսիսային կողմը կենան ։ Եւ դուք երկրը եօթը բաժին գրեցէք , ու հոս ինծի բերէք , և ես ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը հոս ձեզի համար վիճակ
7 ձակ ձգեմ , Քանզի Ղեւտացիները ձեր մէջը բաժին չունին , որովհետև անոնց ժառանգութիւնը Տէրոջը քահանայութիւնն է · և Գադ ու Ռուբէն և Մանասէին կէս ցեղը Յորդանանու անդիի կողմը դէպ՝ի արևելք իրենց ժառանգութիւնները առին , որոնք Տէրոջը ծառան Մովսէս անոնց տուաւ ։
8 Եւ ան մարդիկը եղան գացին · ու Յեսու ան երկիրը գրելու գացողներուն պատուիրեց ըսելով ,

Ն · Ք · ՉԿ · 1444

Ես Տ · Ժ · 18 Գ Թագ · ը · 12 ։
Դատ · ա · 19 · գ · 3 ։

Ես Օր · ի · 1 ։

Գ Լ · ԺԸ · 51 ։ Յ · 2 ։ Ես · 9 ։ Ե · բամ · է · 12 ։
Դատ · Ժը · 31 · աթագ · ա · 3 , 24 · գ · 3 , 4 ։
Դատ · Ժը · 9 ։
Եբէ · տուէք ։
Գ Լ · Ժ · 1 ։
Գ Լ · Ժգ · 1 , 4 ։
Գ Լ · Ժգ · 2 · Չմր 10 ։
Ես · Ժգ · 33 ։
Գ Լ · Ժգ · 8 ։

Ն·Ք·Դ· 1444

Գացէք, և ան երկրին մէջը պտըտուելով զանիկայ գրեցէք. ետքը ինծի դարձէք, որ հոս Սելովի մէջ Տէրոջը առջեւը ձեղի համար վիճակ 9 ձգեմ։ Եւ ան մնացեալը գացին, ու ան երկրին մէջը պտրտեցան, և զանիկայ իր քաղաքներովը եօթը բաժին ընելէ՝ դիրքի մը վրայ գրեցին, ու Սելով՝ բանակը 10 եկան Ցեւսւրն։ Եւ Ցեւսւրն Սելովի մէջ Տէրոջը առջեւը անոնց համար վիճակ ձգեց. ու Ցեւսւրն հոն երկիրը բաժնեց Իսրայէլի որդւոցը՝ իրենց բաժիններուն համեմատ։

11 Եւ Նահ Բենիամինի որդւոցը ցեղին վիճակը ելաւ իրենց տոհմերուն համեմատ. ու իրենց վիճակին սահմանը Յուդայի որդւոցը ու Յովսէփ 12 անոնց հիւսիսային կողմի սահմանը Յորդանանէն եղաւ. ու — սահմանը հիւսիսային կողմէն Երիքովին քովը կ'ելլէ, և դէպ՝ի արեւմուտը լեռը վեր կ'ելլէ, ու Բեթաւանի անապատին մէջ կը վերջանայ։ 13 Նայ. Եւ սահմանը անկէ Լուզէն կ'անցնի, Լուզին՝ այսինքն Բեթելին հարաւային կողմէն. ետքը — սահմանը Ատարոթ ադար կ'իջնէ, որ Եվարի Բեթորոնին հարաւային կողմը եղող լեռանը քովն 14 է։ Եւ — սահմանը արեւմտեան ծայրը հաստելով՝ դէպ՝ի հարաւ կը դառնայ հարաւային կողմէն Բեթորոնին դիմացի լեռնէն, ու կը վերջանայ Կարիաթբաալի մէջ՝ որ է Կարիաթարիմ, Յուդայի որդւոց քաղաքը։ Արեւմտեան ծայրը ասիկա 15 կայ է։ Եւ հարաւային կողմը Կարիաթարիմի ծայրէն սկսելով, սահմանը դէպ՝ի արեւմուտը կ'երթայ, ու Նեփթոյային ջուրին աղբիւրը 16 կ'ելլէ։ Եւ — սահմանը Ռափայիմ Հովիտին մէջը՝ հիւսիսային կողմը եղող Եննոմի որդւոյն ձորին դիմացի լեռանը եզերքը կ'իջնէ, ու Յերուսաղէմ քովէն դէպ՝ի հարաւ Ենոմի ձորէն իջնելով 17 Ռոգելէն ազբիւրը կ'իջնէ. Եւ հիւսիսային կողմէն նշան կտրելով Ենեամիւս կ'ելլէ, ու — Ադումմինի զառ՝ի վերին դիմացը եղող Գալղոլոթի կ'ելլէ, և Հռուբենեան 18 Բահանին վեմը կ'իջնէ. Եւ Արաբա՝ի հիւսիս անցնելով Արաբա կ'իջնէ. 19 Եւ ետքը — սահմանը դէպ՝ի հիւսիս Բեթհագլային քովէն կ'անցնի, ու — սահմանը Աղի ծովուն հիւսիսային ծոցը — Յորդանանու հարաւային ծայրը կը վերջանայ։ Հարաւային սահմանը ասիկայ է։ 20 Եւ արեւելեան կողմի սահմանը Յորդանան է։ Բենիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը շուրջանակի իր սահմաններովը անոնց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է։

Ն·Ք·Դ· 1444

21 Եւ — Երիքովին Բենիամինի որդւոցը ցեղին քաղաքները իրենց տոհմերուն համեմատ. Երիքով՝ Բեթհագղա՝ Եմեկկասիս՝ Բեթարաբա 23 բա՝ Սեմարիմ՝ Բեթել՝ Աւիմ՝ 24 Փարա՝ Եփրա՝ Քեփարամմոնա՝ Հոփնի ու Գաբա. տասուերկու 25 քաղաք և անոնց գեղերը։ Գաբաաոթ — Կարիաթ. տասնուչորս քաղաք և անոնց գեղերը։ Բենիամինին որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է։

ՂԳԼ· ԺԸ· 8։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Շմաւոնին, 10 Զաբուղոնին, 17 Իսաքարին, 24 Ասերին, 32 Նեփթալիմին, 40 և Դանին վիճակները։ 46 Խոշորէլի որդիքը Ցեւսւրն ժառանգութիւն կու տան։

1 Եւ երկրորդ վիճակը Շմաւոնին ելաւ, Շմաւոնի որդւոցը ցեղին իրենց տոհմերուն համեմատ. — ու անոնց ժառանգութիւնը Յուդայի որդւոցը ժառանգութեան — ՀՐ· 9։
2 մէջը եղաւ։ Եւ իրենց ժառանգութեանը մէջ — Բերսաբէէ, (Սաբէէ,) Մօ- Բ· ԱՕՆ· գ· 28։
3 լադա, Ասեր սուագ, Բադա, Ա-
4 սեմ, Էլթեոդադ, Բեթուլ, Հօր-
5 մա, Սիկեկաք, Բեթմարքաբովթի,
6 Ասեր սուսա, Բեթլաբաովթի և Սարուհէն. տասուիրեք քաղաք ու
7 անոնց գեղերը։ Ային, Ռեմմոն, Եթեր և Ասան. չորս քաղաք ու
8 անոնց գեղերը։ Եւ ան քաղաքներուն բոլոր շրջակայքը եղած բոլոր գեղերը՝ մինչև *Բաաղաթ բէէր — Կ՚ըսէ՝ Բաաղաթ բէէր ասոնց Հարաւային Ռամաթ։ Շմաւոնի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է։
9 կայ է։ Շմաւոնի որդւոցը ժառանգութիւնը Յուդայի որդւոցը բաժինէն եղաւ, քանզի Յուդայի որդւոցը բաժինը շատ էր իրենց. Էանոր համար Շմաւոնի որդիքը անոնց ժառանգութեանը մէջ ժառանգութիւն առին։ ՀՐ· 1։

10 Ու երրորդ վիճակը Զաբուղոնի որդւոցը ելաւ իրենց տոհմերուն համեմատ. և անոնց ժառանգութեանը սահմանը մինչև Սարիդ և- 11 դաս. Ու անոնց սահմանը դէպ՝ի ծովը ու Մարեաղա կ'ելլէ, և Դաբասեթի կը հասնի, ու Եկկնամի դիմացը եղող ձորը կը հասնի, 12 Եւ Սարիդէն դէպ՝ի արեւելեան Ծ·Ծն· խթ· 13։ Ե·ԳԼ· ԺԸ· 22։

Ն · Ք · ԶԲ · 1444

կողմը՝ Քասղովթի թաւրօրիս սահմանը կը դառնայ, ու Դաբասթաթէն կ՚ելլէ՝ վեր ցափիէ կ՚ելլէ,
13 Եւ անկէ դէպ՚ի արեւելք անցնելով՝ արեւելեան կողմէն Գեթթոփեր Ի Թաղաաթն կ՚անցնի, ու Ռեմմոն
14 մեթօար Ի Նէա կ՚ելլէ։ Եւ՝ր՝ը սահմանը հիւսիսային կողմէն Ենաթօն կը պտտի, ու Ցեփթա-
15 յելի ձորին մէջ կը վերջանայ։ Եւ Կատտաթ, ու Նահալոլ, և Սիմրոն ու Ցադէա, և Բեթլեհէմ. տասուերկու քաղաք ու անոնց դե-
16 ղերը։ Զաբուղոնի որդւոց ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, աս քաղաքները ու անոնց դեղերը։
17 Չորրորդ վիճակը Իսաքարին ելաւ, Իսաքարի որդւոց իրենց
18 տոհմերուն համեմատ։ Ու անոնց սահմանը՝ Եզրաելէ։
19 ու Քասղովթի, և Սունամ, Ու Փեբէմ, և Սիան, ու Ընարէթ,
20 Եւ Ռաբբիթ, ու Կեսիոն, ու Ա-
21 բէս, Եւ Ռամաթ ու Ենգաննիմ,
22 և Ենթադդուր, ու Բեթփասես։ Եւ՝ր՝ը սահմանը Թաւրօր, Սահսիմա ու Բեթսամիս կը հասնի, ու ա-
23 նոնց սահմանը Յորդանանու մէջ կը վերջանայ. տասնուվեց քաղաք ու անոնց դեղերը։
24 Եւ հինգերորդ վիճակը Ասերի որդւոց ցեղին ելաւ իրենց տոհմ-
25 երուն համեմատ։ Ու անոնց սահմանը՝ Քեղկաթ, ու
26 Ալի, և Բետէն, ու Ախսափ, Եւ Ալամելէք, ու Ամիդ, և Մասեղ. ու արեւմտեան կողմէն մինչև Կարմելոս և Սիհոր լիբնաթ կը հաս-
27 նի, Ու արեւելեան կողմէն դէպ՚ի Բեթդագոն կը դառնայ, ու հիւսիսային կողմէն Զաբուղոն, Ցեփթայելի ձորը, Բեթամիկ ու Նէիէլ կը հասնի, և ձախ կողմէն Քա-
28 բօղ կ՚ելլէ, Ու Եբրոն, և Ռոոբ, ու Համմոն, և Կանա՝ մինչև
29 Մեծ Սիդոն. Եւ՝ր՝ը սահմանը Ռամա կը դառնայ մինչև Ի Տիւրոս ամուր քաղաքը, և սահմանը Ոսա դառնալով ծովուն մէջ՝ Ակզիբի վիճակին մէջ կը
30 վերջանայ. Ու Ումմա, և Ափեկ, ու Ռոոբ. քսանուերկու քաղաքներ
31 ու անոնց դեղերը։ Ասերի որդւոց ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, աս քաղաքները ու անոնց դեղերը։
32 Վեցերորդ վիճակը Նեփթաղիմի որդւոց ելաւ, ա՛սինչ Նեփթա-

դիմի որդւոցը իրենց տոհմերուն
33 համեմատ։ Ու անոնց սահմանը՝ Հէլեփէն ու Ալօնէն մինչև Սաանաիմ, ու Ադամի նահելը, և Ցաբնէլ մինչև Լակում, ու ելքերը Յորդանանու-
34 մէջ կը վերջանայ։ Եւ Ի՛ր՝ սահմանը արեւմտեան կողմէն Ազանոթթաբօր կը դառնայ, ու անկէ Հուկոկ կ՚ելլէ. և հարաւային կողմէն մինչև Զաբուղոն կը հասնի, ու արեւմտեան կողմէն մինչև Ասեր, և արեւելեան կողմէն մինչև Յուդա ու Յորդանան կը հասնի.
35 Եւ պարսպաւոր քաղաքները՝ Ասդիմ, Սէր, Ամմաթ, Ռեկկաթ,
36 Քենեռեթ, Ադամա, Ռաման,
37 Հասոր, Կադէս, Եդրայէլ, Ենհասոր, Ցաբօն, Մակդաղիէլ, Հարեմ, Բեթանաթ ու Բեթսամիս. տասնուերկու քաղաք և անոնց
39 դեղերն են։ Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, քաղաքները ու անոնց դեղերը։
40 Եօթներորդ վիճակը Դանի որդւոցը ցեղին ելաւ իրենց տոհմ-
41 երուն համեմատ։ Եւ անոնց ժառանգութեան սահմանը՝ Սարաա, ու Եսթաուղ, և
42 Իրսամէս, Ու Ի Սաղաբին, և Ալի-
43 դոն, ու Ելթէլա, Եւ Ելոն, ու
44 Թամնաթա, և Ակկարոն, Ու Ելթեկէ, և Գաբաթոն, ու Բաալաթ,
45 Ու Եհուդ, և Բանէ բարակ, ու
46 Գեթրիմոն, Եւ Մէարկօն ու Ռաքկոն, Ցոպպէին դիմացը եղած սահ-
47 մանովը։ Եւ Դանի որդւոցը սահմանը՝ իրենց դուրս ելաւ. ուստի Դանի որդիքը ոտք ելան, ու Լէսեմի հետ պատերազմեցան, և զանիկայ առնելէն ետքը սուրի բերնէ անցուցին, ու անիկայ ժառանգեցին ու անոր մէջը բնակեցան, և Լէսեմը իրենց հօրը Դանին անունը-
48 վը Ի Դան կոչեցին։ Դանի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, աս քաղաքները ու անոնց դեղերը։
49 Ու երկիրը իր սահմաններովը բաժնելը լմընցրնելէն ետքը, Իսրայէլի որդիքը Նաւեան Ցեսուին իրենց մէջը ժառանգութիւն
50 տուին. Ցէրոջը հրամանով անոր ուզած քաղաքը՝ Թամնաթ սարան իրեն տուին Եփրեմի լեռանը վրայ. ու անիկայ քաղաքը շինեց և անոր մէջ բնակեցաւ։
51 Ասոնք են այն ժառանգութիւնները՝ որ Եղիազար քահանան և Նաւեան Ցեսու ու Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետները՝ Սելոովմ մէջ Ցէրոջը առջեւը՝ ժո-

Ն · Ք · ԶԲ · 1444

Ի՛ր Օր · ԼԴ · 23։

Ա Դատ · ա · 35։

Ի Դատ · Բ · 36։
Ե Ցե՛ս Դատ · Ժբ։

Ի Դատ · Ժբ · 29։

Ա Դէվ · Ժա · 8։ Դատ · ա · 31։
Ի՛ր Թագ · Ե · 11։

Ը Նմր · լը · 5։ Դատ · ա · 31։ Մ՚Իր · ա · 14։

Ա Դէվ · Ժա · 8։ Դատ · ա · 31։
Ի՛ր Թագ · Ե · 11։

Ը Նմր · լը · 5։ Դատ · ա · 31։ Մ՚Իր · ա · 14։

Ի Թագ · ԼԴ · 17։ Գէ · Ժգ · 1։

Հ Գէ · Ժբ · 1։ 10։

Ն · ք · ԳԲ · 1444

զովքի խորանին դրանը քովը վճռակով բաժնեցին. ու երկիրը բաժնելը լմնցուցին։

ԳԼ · Ի

1 Ասուած հրաման կ'ընէ, 7 ու Իսրայէլի որդիքը ապաստանի վեց քաղաքները կ'որոշեն։

1 Յե Տէրը խօսեցաւ Յեսուին՝ ըսե-
2 լով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Մովսէսին ձեռքովը ես
Ե֊Ել · իա · 13 ; Թուա · լե · 6 , 11 · 14 ; Բ Օր · ժթ · 2 , 9 ։
իմ ձեզի բուած ապաստանի քա-
դաքներս ձեզի համար որոշեցէք.
3 Որպէս զի սպաննողը անգիտութեամբ մարդ զարնող սպաննողը հոն փախչի. ու անոնք ձեզի ապաստանարանըլլան արեան վրէժ-
4 խնդիր եղողէն. Եւ անդրէյնէ ապաննողը ան քաղաքներուն մէկուն մէ՛ջ թող փախչի, ու Բ քաղաքին դուռը կայնի, և ան քաղաքին ծերերուն իր իրաւունքը խօսի, որ
Բ Հռութ · դ · 1 , 2 ։
լսեն. ու անոնք զանիկայ քաղաքին մէջը իրենց քովը առնելով՝ անոր մէկ տեղ մը տան, որ իրենց
5 հետ բնակի։ Բ Ու երբոր արեան վրէժխնդիրը անոր ետևէն իյնայ, ապաննողը անոր ձեռքը չտան. քանզի անիկայ իր դրացին անգիտութեամբ մեռցուցեր է, և առաջուց անոր դէմ թշնամի չէին
Բ Թուա · լե · 12 ։
6 մը չունէր։ Եւ անիկայ ան քաղաքին մէջը պիտի բնակի, Բ մինչև որ դատաստանի համար ժողովքին առջևը կայնի, ՚՚ մինչև որ ան օրերը եղող քահանայապետը մեռնի. եւթը սպաննողը թող դառնայ, իր քաղաքը ու իր տունը երթայ, այն քաղաքը ուրկից որ փախեր էր։
Բ Թուա · լե · 12 , 25 ։
7 Ուստի Գալիլեայի մէջ Բ կազմեցին զատեցին Նեփթաղիմի լեռնակողմը, Շիւմբէմի Եփրեմի լեռնակողմը, և Բ կարթաթ արբան՝ այսինքն Քեբրոնը Հեբրոնի լեռնակողմը։
Բ Գլ · իա · 32 ; ա Պն · գ · 76 ։
՚՚ Եբբերացին։
8 Ու Երիքովի բ՚՚՚ Յորդանանու անդին կողմը դէպ՚ի արևելք՝ Ռուբենի ցեղէն՝ անապատին դաշտին մէջ Բ Բոսորը, և Գադի ցեղէն՝ Գաղաադացւոց մէջ Բ Ռամոթը, ու Մանասէի ցեղէն՝ Բասանի մէջ
Ե Գլ · իա · 21 ; Բ Պն · ժ · 4 , 43 ։
9 Բ Գողանը տուին։ Բոլոր Իսրայէլի որդւոցը համար՝ ու անոնց մէջ բնակող օտարականին համար որոշուած քաղաքները ասոնք են. որպէս զի ամէն ով որ սխալմամբ մարդ մեռցընէ, հոն փախչի, ու արեան վրէժխնդրին ձեռքովը չմեռնի, Բ մինչև որ ժողովքին առջևը կայնի։
Ե Գլ · իա · 38 ; Թուա · իր · 3 ։
Բ Գլ · իա · 27 ։
Լ Թուա · լե · 15 ։
Ե Հռ · 6 ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Ղեւտացւոց վճռակով քառասունուերք քաղաք կը տրուի միւս ցեղերուն ժառանգութիւնեն-
բէն ։ 43 Ասուած իր խոստմանը պահ կը-

կիրը անոնց կատարեց, ու կը հանգչեցնէ զանոնք։

Ն · ք · ԳԲ · 1444

1 Ու Ղեւտացւոց նահապետները Եղիազար քահանային, Նաւեան Յեսուին և Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետներուն մօտ
– Գլ · ժգ · 1 ; ժէ · 4 ։
2 ցան, Ու Քանանու երկիրը Բ Սելովի մէջ խօսեցան անոնց՝ ըսելով, Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեց որ մեզի բնակելու համար քաղաքներ, ու մեր անասուններուն համար անոնց արուարձան
Բ Գլ · ժբ · 1 ։
Թուա · լե · 2 ։
3 տան։ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հրամանաւ իրենց ժառանգութիւններէն ասոնք քաղաքները ու անոնց արուարձանները Ղեւտացւոց տուին։
4 Եւ ԽՈՓԿ վիճակը կախեցին ազգատոհմներուն եղաւ. ու Ղեւտացիներէն Բ Ահարոն քահանային որդւոցը՝ Բ վիճակով տասներեք քաղաք եղաւ, Յուդայի ցեղէն, Շմաւոնի ցեղէն ու Բենիամինի
Բ Գլ · ի · 8 , 19 ։
Ե Տնթ · գլ · իգ · 33 ։
5 ցեղէն։ Եւ Կահաթին միւս որդւոցը՝ Եփրեմի ցեղին ազգատոհմներէն ու Դանի ցեղէն և Մանասէի կէս ցեղէն վիճակով տասը
Ղ Բ Գլ · ի · 20 , ԽԵ ։
6 քաղաք ԽՐԻՆԳ։ Ու Գերսոնի որդւոցը՝ Իսաքարի ցեղին ազգատոհմներէն և Ասերի ցեղէն ու Նեփթաղիմի ցեղէն և Բասանի մէջ եղող Մանասէի կէս ցեղէն վիճակով տասներեք քաղաք ՊԸ-
Բ Գլ · ի · 27 , ԽԵ ։
7 ԲՈՒԹ։ Մերարիի որդւոցը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ռուբենի ցեղէն, Գադի ցեղէն ու Զաբուղոնի ցեղէն տասներկու
Բ Գլ · ի · 34 , ԽԵ ։
8 քաղաք ԽՐԻՆԳ։ Բ Ու Իսրայէլի որդիքը ասոնք քաղաքներն ու անոնց արուարձանները վիճակով Ղեւտացւոց տուին, Բ ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը։
Բ Թուա · լե · 2 ։
9 Եւ Ծուղայի որդւոցը ցեղէն ու Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն ասոնք քաղաքները անուններով յիշուած քաղաք-
Բ Գլ · ի · 4 ։
10 ները տուին, Բ Ու Ընտրուեր որդւոցը եղան, որոնք Ղեւիի որդւոցմէ եղող Կահաթեանց ազգատոհմներէն էին. քանզի առաջին վիճակը
Լ Պն · գ · 55 ։
Բ Գլ · ի · 7 ։ Ղ Ես · ա · 39 ։
11 անոնցն էր։ Եւ անոնց Բ Ծուղայի լեռնաւորը վրայ Բ Էնակի Տօրը Բ Երբայրին քաղաքը՝ այսինքն Քեբրոնը տուին անոր շրջակայ ա-
Բ Գլ · ժե · 13 , 14 ։
Ե Ծն · իգ · 2 ։
12 րուարձաններովը. Եւ Բ քաղաքին ագարակները ու գիւղերը Յեփոնեան Քաղէբին կալուածք տուին։
Ե Գլ · ժգ · 14 ։ ա Պն · գ · 56 ։
13 Ուստի Ընտրուն Ահարոն քահանային որդւոցը՝ սպաննողի համար ապաստանի քաղաք ԸՆԼՈՒ ԽՐՇԱՑՔ ՂՔԵՐՐՈՆ տուին իր արուարձաններովը, Լիբնան Լբնան իր արուարձաններ-
Ե Պն · գ · 57 , ԸԶ ։
14 բովը, Եւ Յաթիրը իր արուար-
Ղ Գլ · ժե · 54 ։ ի · 7 ։
Ճ Գլ · ժե · 42 ։
Մ Գլ · ժե · 48 ։

ՆՀԴ 1444

ձաններովը , յու Եսթեմովը իր
15 արուարձաններովը , Եւ Քօղոնը
իր արուարձաններովը , եւ Դաբիր
16 իր արուարձաններովը , Եւ
Ադինը իր արուարձաններովը ,
Եւ Ետտան իր արուարձաններո-
վը , Հ Տրեֆաամիսը իր արուար-
ձաններովը . ասոնք երկու ցեղին ինր
17 քաղաք էին : Ու Բենիամինի
ցեղէն՝ Գաբաւոնը իր արուար-
18 ձաններովը , Գաբան իր արուար-
ձաններովը , Անաթովթը իր ա-
րուարձաններովը , եւ Գաղմոնը
իր արուարձաններովը , չորս քա-
19 ղաք էին : Ահարոնի որդւոցը
քահանաներուն բոլոր քաղաքները
տասներիք քաղաք էին՝ ու անոնց
արուարձանները :
20 Եւ Կահաթի որդւոցմէ մնացած
Ղեւտացի Կահաթեանց ազգատոհմ-
ներուն ալ Եփրեմի ցեղէն վիճակով
21 քաղաքներ տուին . Ու անոնց՝ Եփ-
րեմի լեռնակողմը ապաւինողի հա-
մար ապաստանի քաղաք ընտրե-
ցին Սիւքեմը տուին իր
արուարձաններովը , նաև Գա-
22 զերը իր արուարձաններովը , Եւ
Կամաիմը իր արուարձաններովը ,
ու Բեթորոնը իր արուարձանն-
23 րովը , չորս քաղաք էին : Եւ
Դանի ցեղէն՝ Եղթեկէնը իր ա-
24 րուարձաններովը , Գաբաթոնը իր
արուարձաններովը , Այիղոնը իր
արուարձաններովը , ու Գեթրե-
մոնը իր արուարձաններովը , չորս
25 քաղաք էին : Եւ Մանասէի կէս
ցեղէն՝ Թանաքը իր արուարձան-
ներովը , ու Գեթրեմոնը իր ա-
րուարձաններովը , երկու քաղաք
26 էին : Կահաթի որդւոցը մնա-
ցած ազգատոհմներուն բոլոր քա-
ղաքները տասն էին , և անոնց ա-
րուարձանները :
27 Ու Ղեւտացւոց ազգատոհմներէն
եղող Գերսոնի որդւոցը՝ Մանա-
սէի կէս ցեղէն ապաւինողի համար
ապաստանի քաղաք ընտրե-
ցին Բասանի մէջ Գովղոնը իր
արուարձաններովը . նաև Բեեստա-
րան իր արուարձաններովը , երկու
28 քաղաք էին : Եւ Իսաքարի ցե-
ղէն՝ Կեսիոնը իր արուարձաններո-
վը , Դաբարաթը իր արուարձան-
29 ներովը , Երիմուտը իր արուար-
ձաններովը , Ենգանիմը իր ա-
րուարձաններովը , չորս քաղաք
30 էին : Եւ Ասերի ցեղէն՝ Մա-
սաղը իր արուարձաններովը , Աբ-
31 դոնը իր արուարձաններովը , Քէղ-
կամը իր արուարձաններովը , և
Բոորը իր արուարձաններովը , չորս
32 քաղաք էին : Ու Նեփթաղիմի
ցեղէն՝ ապաւինողի համար ապաս-
տանի քաղաք Ընտրեցին Կեդեսը
Գալիլեայի մէջ Կադէսը իր ա-
րուարձաններովը . Նաև Եմմաթ
դովրը իր արուարձաններովը , ու
Կարթանը իր արուարձաններովը ,
33 Իրեք քաղաք էին : Գերսո-
նեանց բոլոր քաղաքները անոնց
ազգատոհմներուն համեմատ տա-
սներիք քաղաք էին՝ ու անոնց ա-
րուարձանները :
34 Եւ մնացած Ղեւտացիներուն՝
Մերարիի որդւոցը ազգա-
տոհմներուն՝ Զաբուղոնի ցեղէն՝
Ցոկնամը իր արուարձաններովը ,
Կարթան իր արուարձաններովը ,
35 Դիմնան իր արուարձաններովը ,
Նաազոլը իր արուարձաններովը ,
36 չորս քաղաք էին : Եւ Ռուբենի
ցեղէն՝ Բոսորը իր արուարձանն-
րովը , ու Ցասան իր արուարձան-
37 ներովը , Կադեմոթը իր արուար-
ձաններովը , ու Մեփայաթը իր
արուարձաններովը , չորս քաղաք
38 էին : Եւ Գադի ցեղէն՝ ապան-
նողի համար ապաստանի քաղաք
ընտրեցին Գաղաադի մէջ
Ռամոթը իր արուարձաններովը ,
նաև Մանայիմը իր արուարձանն-
39 րովը , Եսեբոնը իր արուարձանն-
րովը , Ցազերը իր արուարձան-
ներովը , ամէնը չորս քաղաք էին :
40 Ղեւտացւոց ազգատոհմներէն
մնացած Մերարիի որդւոցը բոլոր
քաղաքները իրենց տոհմերուն հա-
մեմատ իրենց վիճակովը տասներիք
41 կու քաղաք եղան : Իսրայէլի որ-
դւոցը կալուածքներուն մէջ Ղե-
ւտացւոց բոլոր քաղաքները քա-
սներիք քաղաք էին , ու անոնց
42 արուարձանները : Այս քաղաքնե-
րուն ամէն մէկը իր բոլորտիքը
արուարձաններ ունէր . այս քա-
ղաքներուն ամէնն ալ այնպէս էր :
43 Եւ Տէրը Իսրայէլին տուաւ ան
բոլոր երկիրը , որն որ անոնց հայ-
րերուն տալու երդում ըրեր էր . և
դանիկայ ժառանգեցին ու անոր
44 մէջ բնակեցան : Եւ Տէրը դանդաղ
ամէն կողմէն հանգստացուց , ինչ-
պէս որ անոնց հայրերուն երդում
ըրեր էր . ու Եհոանոնց բոլոր թշնա-
միներէն բնաւ մէկը չկրցաւ անոնց
դէմ դնել . Եհոան Տէրը անոնց ա-
մէն թշնամիները անոնց ձեռքը
45 տուաւ : Եւ Տէրը Իսրայէլի տանը
համար որչափ բարի խօսքեր որ
ըրեր էր , անոնցմէ բան մը
չպակսեցաւ . ամէնն ալ կատա-
րուեցաւ :

ԳԼ . ԻԲ

1 Երկուքը ու կէս ցեղերը օրհնութիւնով տա-
ներնին կը դրկուին , 9 որոնք իրենց ձամբոր-
դութեանը մէջ վկայութեան սեղան մը կը շի-

ՆՀԴ 1444

Գլ . ի . 7 :

ՅՀՇ 7 ; Տիս ա ՄՆ . գ . 77 :

Գլ . ի . 8 :

Գլ . ի . 8 :

ԹՒ . լե . 7 :

ՅՀՇ 6 ; ա ՄՆ . գ . 71 :

Գլ . ի . 8 :

ՆՀԴ 1444

Յ Գլ . ԺԱ . 50 :
Ե ա ՄՆ . գ . 58 ; Գլ . ԺԱ . 51 :
Ը Գլ . ԺԱ . 49 :
ա ՄՆ . գ . 59 ; Գլ . ԺԱ . 42 :
Ը Գլ . ԺԱ . 55 :
Գ Գլ . ԺԱ . 10 :
Ը Գլ . ԺԲ . 25 :
Գ Գլ . ԺԲ . 24 :
ա ՄՆ . գ . 60 :
Ա ՀՇ 5 ; ա ՄՆ . գ . 66 :

Գլ . ի . 7 :

Գլ . ի . 7 :

Ես . Ե . 7 ; Ա Մն . 4 . 13 :

Բ Գլ . ԺԳ . 23 ; Իբ . 4 :

Բ Օր . Ե . 24 :

Գլ . ԻԳ . 14 :

Ն · ք · գԲ · 1444

Նահ ։ 11 Իսրայէլացիք կը գայթակղին առ բանիս վրայ ։ 21 Իսկ անոնք իրենց դիտաւորութիւնը կը բացատրեն ։

1 Ապա առնոնք Ճեսու էբէն կանչեց Ռուբենեանները , Գադեանները
2 եր ու Մանասէի կէս ցեղը , եւ անոնց ըսաւ , «Ձերոջը ծառան Մովսէս ինչ որ ձեզի հրամայեր էր , դուք անոնց ամէնն ալ պահեցիք . ու իմ խօսքս մտիկ ըրիք ամէն բանի մէջ որ ձեզի պատուիրեի .
3 ցի ։ Ձ յաչափ շատ օրեր մինչեւ ասօր ձեր եղբայրները չթողուցիք , և ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանները ամրոցէ"
4 պահեցիք ։ Ու հիմա ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրները հանդրեւ տացուց , ինչպէս որ անոնց բսաւ . ուստի հիմա դարձէք , ձեր վրանները դէպի ձեր կալուածոց երկիրը գացէք , զոր որ Ցերոջը ծառան Մովսէս Յորդանանու անդիի կողմը
5 ձեզի տուաւ ։ Միայն թէ ադէկ զգուշութիւն ընէք ի գործ դնելու այն պատուիրանքը ու օրէնքը , զոր որ Ցերոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց , որ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք , և անոր ամէն ճամբաներուն մէջը քալէք , ու անոր պատուիրանքները պահէք , և անոր յարիք , ու ձեր բոլոր սրտովը և բոլոր հոգիովը զանիկայ պաշտէք ։
6 Ու Ճեսու Ազնիկ զանոնք , և արձակեց . ու անոնք իրենց վրանները
7 գացին ։ (Եւ Մանասէի կէս ցեղին Մովսէս [illegible] տուեր էր Բասանի մէջ , ու կէսին՝ Ճեսու անոնց եղբայրներուն հետ՝ Յորդանանու ապդիի կողմը տուաւ դէպ ի արեւմուտք ։) Ու երբոր Ճեսու զանոնք իրենց վրանները
8 խրկեց , զանոնք օրհնեց , եւ անոնց խօսեցաւ ըսելով , Շատ հարստութիւնով ու խիստ շատ անասուններով , արծաթով , ոսկիով , պղնձով , երկաթով ու խիստ շատ հանդերձներով ձեր վրանները դարձէք , — Ձեր թշնամեայ աւարը ձեր եղբայրներուն հետ բաժնեցէք ։
9 Ուստի Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը Քանանու երկիրը Սեղովմ մէջ Իսրայէլի որդւոցմէ զատուեցան գացին , որ իրենց ժառանգութեան երկիրը՝ [illegible] Գաղաադու երկիրը երթան , որն որ Մովսէսին ձեռքովը Ցերոջը հրամանաւ առեր էին ։
10 Ու երբոր Յորդանանու մօտ տեղուանքը եկան , ան կողմը որ Քանանու երկրին մէջն է , Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը հոն Յորդանանու

Նահ ։ 11 Իսրայէլացիք կը գայթակղին առ բանիս վրայ ։ 21 Իսկ անոնք իրենց դիտաւորութիւնը կը բացատրեն ։

քովը մէկ սեղան մը շինեցին , երեւելի
11 [illegible] մեծ սեղան մը ։ Ու Իսրայէլի որդիքը՝ լսեցին որ ահա Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը և Մանասէին կէս ցեղը Քանանու երկրին կողմը Յորդանանու մօտ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը անցեր էին ,
12 սեղան մը շիներ են . Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը լսեցին , Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սեղովմի մէջ ժողովուեցան , որ անոնց վրայ երթան
13 Թան պատերազմելու համար ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռուբենեանց՝ Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին՝ Գաղաադու երկիրը խրկեցին Ք Եղազարին որդին Փենէհէս քահանան
14 նան , եւ անոր հետ տասը իշխան , [illegible] Իսրայէլի ամէն ցեղերուն նահապետութիւններէն մէյմէկ իշխան , Յորոնց ամէն մէկը Իսրայէլի հազարաւորներուն նահապետն
15 Թեանց իշխաններ էին . Եւ անոնք Գաղաադու երկիրը գացին Ռուբենի որդւոցը՝ Գադի որդւոցը ու Մանասէի կէս ցեղին , և անոնց
16 հետ խօսեցան՝ ըսելով , Ցերոջը բոլոր ժողովքը այսպէս կ'ըսէ , Ատ ի՞նչ մեղք է , որ դուք Իսրայէլի Աստուծոյն դէմ գործեցիք՝ այսօր Ցերոջմէ խոտորելով , և այսօր Ցերոջը դէմ ապստամբութիւն բնելու համար ձեզի սեղան շինեցիք ։
17 Մինէ՞ Փողովրի անօրէնութիւնը պզտիկ բան մըն է մեզի , որ անկէ՝ մինչեւ ասօր չմաքրուեցանք , ու Ցերոջը ժողովքին վրայ ան հա-
18 րուածը եկաւ . Եւ դուք այսօր Ցերոջմէ խոտորիցար . ուստի թէ որ դուք այսօր Ցերոջմէ ապստամբիք , ան ալ վաղը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ պիտի բարկանայ ։
19 Սակայն թէ որ ձեր կալուածոց երկիրը անմաքուր [illegible] համարիք , Ցերոջը կալուածոց երկիրը անցէք , ուր որ Ցերոջը խորանը կանգնած է , ու մեր մէջը ժառանգութիւն առէք . և մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն ի զատ ձեզի սեղան շինելով Ցերոջը ապստամբ մի՛ ըլլար , ու մեզմէ [illegible] մի՛ ապստամբիք ։
20 Երրորդ Զարայեան Ախարը նզովածէն [illegible] մեղք գործեց , միթէ Տէր [illegible] բարկութիւնը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ չեկաւ , ու ան մարդը իր անօրէնութեանը մէջ մինակ չմեռաւ ։
21 Եւ Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէի կէս ցեղը պատասխան տուին , ու Իսրայէլի հա-
22 զարապետներուն ըսին , «Աստուածներուն Եհովայ Աստուածը , աստուածներուն Եհովայ Աստուածը" ինքը գիտէ . ու Իսրայէլն ալ

Ն · ք · գԲ · 1444

Ք Օր · ժգ · 12 , ԼԱ ; Դատ · ի · 12 ։

Ր Դատ · ի · 1 ։

Ս Օր · ժգ · 14 ։ Դատ · ի · 12 ։

Տ Եզ · գ · 25 ։ Թագ · ին · 7 ։

Ֆ Թագ · ա · 4 ։

Ց Թագ · ը · 39 ։ Ճար · ժ · 7 ։ իգ · 10 ։ Ասղ · իգ · 21 ։ Ճեր · 1 · 2 ։ Նեեմ · ժ · 3 ։ Ր Կար · ժ · 11 · 31 ։

Ա Թագ · իգ · 20 ։ Ր Օր · է · 18 ։

Բ Գէս · ա · 16 ։ 17 ։

Գ Եբր · պատուիրաքներուն պահպանութիւնը

Դ Թագ · իգ · 33 ։ Ր Օր · իթ · 8 ։ Գէս · ժգ · 8 ։

Ե Ր Օր · գ · 6 · 17 ։ ժ · 22 ։

Զ Ր Օր · ժ · 12 ։

Է Ծն · իէ · 7 ։ Եզ · լԹ · 43 ։ Գէս · ժգ · 13 ։ Ր Թագ · է · 18 ։ Նէհ · իգ · 50 ։

Ը Գէս · ժէ · 5 ։

Թ Թագ · լգ · 27 ։ Ա Թագ · ե · 14 ։

Ժ Թագ · լգ · 1 · 26 , 29 ։

Ն · Ք · ԴԲ · 1444

թող դիտանչ , թէ որ ասա Բաալ ապստամբութեան համար՝ կամ Տէրոջը դէմ յանցանք գործելու համար ըլլա , մեզ այսօր * չապրե-

* ԵԲԲ · մի ապրեցնէր ·

23 ցընէ · Թէ որ մեզի սեզան չինեցինք Տէրոջմէ ետ դառնալու համար , կամ անոր վրայ ողջակէզ ու հացի ընծայ մատուցանելու համար , և կամ անոր վրայ խաղաղութեան զոհեր ընելու համար , Տէրը ինքը

Յր Օր · ԺԸ · 19։ աԹագ · Ի · 16 ։

24 հընդնու թիւն ընի ։ Ա յլ մենք ասեկայ մեր վախուն չինեցինք , մնաս ծելով որ դուչ վաղը ձեր որդիքը մեր որդուոցը խօսին՝ ու բանն թէ Դուք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն

25 հետ ի՞նչ ունիք · Ո վ Ռուբենեանք ու Գադեանք , Տէրը մեր ու ձեր միջը Յորդանանը սահման դրաւ , դուք Տէրոջմէ բնաւ բաժին չունիք · և ասա կ՚դադրէ ձեր որդիքը մեր որդուոցմէ Տէրոջը երկիւղը վերցը-

26 նեն · Ըս պատճառաւ բանիք , Հիմա մեզի մէկ սեզան մը շինենք , քայց չէ թէ ողջակէզի համար , ոչ

27 ալ զոհի համար , Ա յլ որպէս զի անիկայ * մեր ու ձեր միջը և մեզմէ ետքը մեր սերունդներուն միջը վըկայութիւն ըլլայ , որ ։ մեր ողջակէզներովը , մեր պատարագներովը ու մեր խաղաղութեան զոհերովը Տէրոջը ծառայութիւնը Ընոր առջևը ընենք , ու վաղը ձեր որդիքը մեր որդուոցը չրսեն թէ Դուք Տէ-

28 րոջմէ բաժին չունիք ։ Ու բսինք , թէ որ մեզի կամ մեր սերունդին վաղը ասե Բաալ բսելու ըլլան , պիտի բսինք թէ Տեսէք Տէրոջը սեզանին օրինակը՝ որն որ մեր Հայրերը շինեցին , չէ թէ ողջակէզի համար կամ զոհի համար , հապա մեր ու ձեր միջը վկայութիւն մը ըլլար։ Հա-

29 մար ։ Քաւ լիցի որ մենք Տէրոջմէ ապստամբինք , ու այսօր Տէրոջմէ ետ դառնալով , խորանին առջևը եղող մեր Տէր Աստուծոյն սեզանէն զատ * ողջակէզի համար , հացի ընծայի համար և զոհի համար սեզան շինենք ։

* ԵՐ Օր · ԺԸ · 13 · 14 ։

30 Ու երբոր Փենէհէս քահանան և անոր հետ եղող ժողովրդին իշխանները , ու Իսրայէլին հազարապետները Ռուբենի որդուոցը , Գադի որդուոցը ու Մանասէի որդուոցը բսած խօսքերը լսեցին , իրենց հաճոյ

31 երեցաւ · Ու Եղիազարին որդին Փենէհէս քահանան Ռուբենի որդուոցը , Գադի որդուոցը ու Մանասէի որդուոցը բսաւ , Այսօր դիտցանք որ Տէրը ։ մեր միջը է , որովհետև դուք Տէրոջը դէմ ասա յանցանքը չգործեցիք , և Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ձեռքէն ազատեցիք ։

Ղ Վ · Խ · 11 · 12 · Բ Մն · Ժե · 2։

32 Ա յսպէս Եղիազարին որդին Փենէհէս քահանան և իշխանները Ռուբենի որդուոցը ու Գադի որդուոցը քովէն՝ Գաղաադայ երկրէն՝ Քանանու երկիրը Իսրայէլի որդուոցը դարձան , և անոնց լուր բերին ։

33 Ու ասբանը Իսրայէլի որդուոցը հաճոյ երեցաւ , և Իսրայէլի որդիքը Դ զԱստուած օրհնեցին , ու Ռուբենի որդուոցը և Գադի որդուոցը բնակած երկիրը կործանելու համար անոնց վրայ երթնալ պատե-

34 բազմինք՝ չսսին ։ Ըս Ռուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը ան սեզանին անունը Ե վ ։ ո ։ դրին ։ որովհետև ըսէ ։ Անիկայ մեր միջը վկայ է , որ Ա Աստուածը Ե Հովան է ։

Ղ Վ · Խ · 27 ։

Գ Լ · Ի Գ

1 Ցետս իր միանալէն առաջ կը յորդորէ Իսրայէլացիները , 3 յիշելով Աստուծոյ բոլոր բարերարութիւնները , 5 և խոսամտնեքները , 11 ու պատնեշները ։

Իբր 1427

1 Ա ու շատ օրերէն ետքը՝ որ Տէրը – Հանդստացուցեր էր Իսրայէլը անոր բոլորտիքը եղած ամէն թըշնամիներէն , Ցետս Բ Ծերացած ու

2 տարիքը առած էր ։ Ե Ցետս է կանչեց բոլոր Իսրայէլը՝ անոր ծերները՝ իշխաններուն՝ դատաւորները ու ոստիկանները , և անոնց բսաւ ։

3 Ես ծերացայ ։ տարիքս առի ։ Ե դուք տեսաք այն ամէնը , որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր առջևը բրաւ ասա բոլոր ազգերուն ։ քանզի ձեր Տ Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար

4 պատերազմ բրաւ ։ Նայեցէք , Ե ես ձեզի ասա մնացած բոլոր ազգերը վիճակով ժառանգութիւն բաժնեցի ձեր ցեղերուն համեմատ , Յորդանանէն՝ իմ կոտրած բոլոր ազգերովս մինչև տեղ մինչև մեծ ծովը դէպ ՚ի արև-

5 մուտ ։ Ե ձեր Տէր Աստուածը հընքը ձեր առջևէն պիտի հալածէ զանոնք ու պիտի վռնտէ , և ասնոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք , Ի ինչպէս որ ձեր Տէր Աս-

6 տուածը ձեզի բսաւ ։ Ը Ա ուժի խիստ ժիր եղէք , որ Մովսէսին օրինաց դրբին մէջը գրուած բոլոր բաները դպուչութեամբ ՚ի դործ դնէք , Ե ուրանկէ աջ կողմը կամ ձախ կողմը

7 չխոտորիք · Որպէս զի ձեր քովը մնացած Ե ասա ազգերուն Հետ չըխառնուիք՝ , ու Ե անոնց աստուածներուն անուններուն չյիշէք , և Ե նոնցմով երդում չընէք , ու անոնց չծառայէք և անոնց երկրպագու-

8 թիւն չընէք ։ Հապա Ե ձեր Տէր Աստուածոյն յարիք , ինչպէս որ մինչև

9 ասօրս բրկիր Ի ։ Տէրը ձեր առջևէն մեծ ու զօրաւոր ազգեր վռնտեց , ու մինչև ասօրս Ե դիմաց մէկը չկրցաւ

10 ձեզի դէմ դնել ։ Ե ձեզմէ մէկը անոնց

Ն · Ք · ԴԲ · 1444

Պաղ · Խթ · 20 ։ Ելեմ · Բ · 6 ։ Դան · Բ · 19 ։ Ղե · Բ · 28 ։

Ղ Վ · Խ · 27 ։

Ն · Հ · ԳԲ · Իրէ 1427

Հատարը պիտի հալածէ, քանզի ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար կը պատերազմի, ինչպէս որ ձեզի բսաւ։
11 Ոտանի ձեր անձերուն ազդկ զգուշութիւն ընէք, որ ձեր Տէր
12 Աստուածը սիրէ։ Բայց թէ որ անկէ դադրեալու բլլաք, ու ձեր քովը մնացած ասոր ազգերուն միացաք, եւ անոնց հետ խառնուիլ ընէք, ու դուք անոնց հետ խառնուիք, եւ անոնք ալ
13 ձեզի հետ, Սույզ պիտցէք որ ձեր Տէր Աստուածը ա՛լ ասոր ազգերը ձեր առջեւէն պիտի չվռնտէ. այլ անոնք ձեզի որոգայթ ու դայլակտութիւն պիտի բլլան, եւ ձեր կողերուն խթաններ, ու ձեր աչքերուն փուշեր, մինչեւ որ բնաջինջ բլլաք ասոր բարի երկրին վրայէն, որն որ ձեր Տէր
14 Աստուածը ձեզի տուաւ։ Եւ ահա ես այսօր երկրին ճամբան կ'երթամ, ու դուք ձեր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը գիտէք որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի համար որչափ բարի խօսքերը որ բսաւ, Հանդիպեցաւ բան մը չպակսեցաւ. անոնց ամէնն ալ ձեր վրայ կատարուեցաւ, անոնցմէ բնաւ մէկ խօսք մը դեւթ-
15 ներ չկնկաւ։ Ուր ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածին ձեզի համար բրած ամէն բարի խօսքերը ձեր վրայ կատարուեցաւ, նոյնպէս ալ Տէրը Համն չար խօսքերը ձեր վրայ պիտի բերէ, մինչեւ որ բնաջինջ ընէ ձեզ ատ բարի երկրին վրայէն, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի
16 տուաւ։ Թէ որ ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրած ուխտը զանց ընէք, ու երթաք օտար աստուածներ պաշտէք, և անոնց երկրպագութիւն ընէք, Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ պիտի բորբոքի, ու ան ձեզի տուած բարի երկրին վրայէն շուտով պիտի կորսուիք։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

1 Գեսու Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Սիւքեմի մէջ կը ժողվէ · 2 Թարայէլն սկսելով՝ Համառօտաբար կը պատմէ Աստուծոյ բարերարութիւնները, 14 և անոնց ու Աստուծոյ միջեւերթ և զան ուխտը կը նորոգէ · 26 Ան ուխտին վրայ յիշեցնելու բլլալու բարը · 29 Գեսուին տարիքը, մահը և թաղումը · 32 Յովսեփին ոսկորներուն թաղումը · 33 Եղիազար քահանային մահը։

1 Յետոյ Գեսու Իսրայէլի ամէն ցեղերը Սիւքեմի մէջ ժողվեց, ու Իսրայէլի ծերերը, իշխանները, դատաւորները և ոստիկանները կանչեց. ու անոնք Աստուծոյ առջեւը
2 կայնեցան։ Եւ Գեսու բոլոր ժողովուրդին բսաւ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Առաջ

ձեր Հայրերը՝ Աբրահամին Հայրը ու Նաքորին Հայրը Թարա՝ Գետին անդիի կողմը բնակեցան, և ծառայ
3 աստուածներ պաշտեցին։ Ու ես ձեր Հայրը Աբրահամը Գետին անդիի կողմէն առի, ու զանիկայ քանանու բոլոր երկրին մէջը պտրտցուցի, և անոր սերունդը շատցուցի,
4 ու Իսահակը անոր տուի։ Եւ Իսահակին Եակորը ու Եսաւը տուի. ու Եսաւին Սէիր լեռը ժառանգութիւն տուի. Եակոբ ու անոր
5 որդիքը Եգիպտոս իջան։ Եւ Մովսէսը ու Ահարոնը խրկեցի՝ Եգիպտոսը զարկի, (ինչպէս որ անոր մէջը բրի,) ետքը ձեզ հանեցի։
6 Ուստի ես ձեր Հայրերը Եգիպտոսէն հանեցի, և դուք ծովը եկաք։ Ու Եգիպտացիները կառքերով ու ձիաւորներով մինչեւ Կարմիր ծովը ձեր Հայրերուն հետեւին ինկան։
7 Ուստի անոնք Տէրոջը աղաղակեցին, ես անդիակայ ձեր ու Եգիպտացւոց միջտեղը խաւար ձրգեց, ու ծովը անոնց վրայ բերելով զանոնք ծածկեց. և ձեր աչքերը Եգիպտոսի մէջ բրած բանները տեսան. ու շատ ժամանակ
8 անապատին մէջը բնակեցաք։ Ետքը ձեզ բերի Յորդանանու անդիի կողմը բնակող Ամորհացւոց երկիրը, ու ձեզի հետ պատերազմ բրին. և զանոնք ձեր ձեռքը տուի, ու անոնց երկիրը ժառանգեցիք. և զանոնք ձեր առջեւէն բնաջինջ բրի։
9 Եարը Մովսէսի թագաւորը Սեպփորեան Բաղակ եկաւ, ու Իսրայէլին դէմ պատերազմ բրաւ, և Բէորի որկեց Բէովրեան Բաղաամը
10 կանչելու, որ ձեզ նզովէ. Բայց չուզեցի Բաղաամին մտիկ բնել. Ու անդիակայ ձեզ բաղցրութիւն օրհնեց, և անոր ձեռքէն ձեզ ազատեցի։
11 Եարը Յորդանանէն անցնելով եկաք, ու Երիքովի բնակիչները՝ Ամորհացիները Փերեզացիները՝ Քանանացիները՝ Քետացիները՝ Գերգեսացիները՝ Խևացիները ու Յեբուսացիները ձեզի դէմ պատերազմ բրին, ու զանոնք ձեր
12 ձեռք տուի. Եւ ձեր առջեւէն իջամիզները խրկեցի, որ զանոնք՝ Ամորհացւոց երկու թագաւորները ձեր առջեւէն վռնտեցին. ոչ քու սրովդ և ոչ քու
13 աղեղովդ։ Ընծաեցի ու ձեզի մէկ երկիր մը տուի, որ դուք անոր մէջը չաղխատեցաք, և Քաղաքներ՝ որ դուք չշինեցիք, ու անոնց մէջը կը բնակիք. և կ'ուտէք ան այգիներէն ու ձիթենիներէն, որ դուք չտնկեցիք։
14 Ուստի հիմա դուք Տէրոջմէն

Ն · Հ · ԳԲ · Իրէ 1427

* Յր՝ Եփրատ ամին

Ե Ծն · լա · 53։
Ղ Ծն · ժը · 1 · Գոբ · Ե · 2 · 3։
Բ Ծն · իա · 2 · 3 · Սպ · ՃԻԼ · 3։
Ը Ծն · իե · 24 · 25 · 26։
Թ Ծն · լդ · 5։ Ր Օբ · բ · 5։
Ժ Ծն · իգ · 1 · 6 · Գոբ · Ե · 15։
Ի Ել · գ · 10։ Ղ Ել · Ե · բ · Թ · ժ · ժբ։
Ի Ել · ժբ · 37 · 51։
Բ Ել · ժգ · 2։ Ե Ել · ժդ · 9։ Ձ Ել · ժդ · 10։ Ղ Ել · ժդ · 20։ Ի Ել · ժգ · 27։ 28։
Ճ Ր Օբ · գ · 34 · իԹ · 2։ Ի Գլ · Ե · 6։

Յ Թար · իա · 21 · 33 · Ր Օբ · բ · 32 · գ · 1։

Ն Ցես Դատ · ժա · 25։

Ո Թար · իբ · 5 · Ր Օբ · իգ · 4։

Ր Օբ · իգ · 5։

Ս Թար · իգ · 11 · 20 · իշ · 10։

Տ Գլ · գ · 14 · 17 · դ · 10 · 11 · 12։

Վ Գլ · գ · 1 · Ժ · 1 · Ժա · 1։

Ք Ել · իգ · 28։ Ր Օբ · Ե · 20։

Օ Սպ · իգ · 3 · 6։

Ֆ Ր Օբ · գ · 10 · 11 · Գլ · Ժա · 13։

Ր Ր Օբ · Ժ · 12։ Ա Թագ · Ժբ · 24։

վախցէք, և անոր ե հաւատարմու-
թեամբ ու ճշմարտութեամբ ծա-
ռայութիւն ըրէք, և տան աս-
տուածները որոնց ձեր հայրերը
գետին անդիի կողմը ու զԵգիպ-
տոսի մէջ ծառայութիւն ըրին,
մէկդի ձգեցէք, և Տէրը պաշտե-
15 ցէք։ Բայց թէ որ Տէրոջը ծա-
ռայութիւն բնելը ձեզի հաճոյ
չերեւնար, ընտրեցէք այսօր
թէ ով պիտի պաշտէք, թ Գետին
անդիի կողմը ձեր հայրերուն պաշ-
տած աստուածները, թէ ժԱմո-
հացւոց աստուածները որ դուք ա-
նոնց երկրին մէջը կը բնակիք.
ի բայց ես ու իմ տունս Եհովան
պիտի պաշտենք։
16 Եւ ժողովուրդը պատասխան
տուաւ ու բսաւ, Քաւ լեցի, որ
մենք Եհովան թ ոդուենք և ուրիշ
17 աստուածներ պաշտենք. Քանզի
ա Եհովան ինքն է մեր Աստուածը",
որ մեզ ու մեր հայրերը Եգիպտոսի
երկրէն՝ ծառայութեան տունէն
հանեց, և իրերը մեր աչքերուն առ-
ջեւը ասս մեծ նշաններն բրաւ, ու
մեզ պահեց մեր ամէն գացած ճամ-
բուն մէջ և ամէն ազգերուն մէջ,
18 որոնց մէջէն որ անցանք։ Ու Եհո-
վան բոլոր ազգերը ու ասս երկրիս
մէջ բնակող Ամորհացիները մեր
առջեւէն վռնտեց. մենք ալ Եհո-
վան պիտի պաշտենք, որովհետեւ
մեր Աստուածը ինքն է։
19 Եւ Յեսու ժողովուրդին բսաւ,
ա Դուք չէք կրնար Եհովան պաշ-
տել, քանզի անիկայ բ սուրբ Աս-
տուած է. ու անիկայ ։նախանձոտ
Աստուած է՝ չափ յան-
ցանքներդ ու մեղքերդ չեներ։
20 Քանզի երբոր Եհովան թ ոդուի զ
ու օտար աստուածները պաշտէք,
Հան առնէ պիտի դառնայ, ու ձե-
զի բարիք ընէլուն տեղը" ձեզ
չարչարելով բնաջինջ պիտի ընէ։
21 Եւ ժողովուրդը Յեսուին բսաւ,
Չէ. Հապա մենք Եհովան պիտի
պաշտենք։
22 Ու Յեսու ժողովուրդին բսաւ,
Դուք ձեր անձանդր վկայ էք, որ
ի դուք ձեզի Եհովան ընտրեցիք՝
զանիկայ պաշտելու համար. (ու

23 անոնք բսին, Վկայ ենք.) Ու թսին
հիմա ը ձեր մէջը եղած օտար աս-
տուածները վերցուցէք, և ձեր
սիրտը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
24 դարձուցէք։ Ու ժողովուրդը Յե-
սուին բսաւ, Մենք մեր Տէր Աս-
տուածը պիտի պաշտենք, ու ա-
նոր խօսքը մտիկ ընենք։
25 Եւ Նոյն օրը Յեսու ի ժողովուր-
դին հետ ուխտ բրաւ, ու ։ Սիւքե-
մի մէջ անոր կանոն ու դատաստան
26 դրաւ։ Եւ Յեսու էս խօսքերը
Աստուծոյ օրինաց գրքին մէջ գր-
ըեց, ու Լմէկ մեծ քար մը առաւ,
և զանիկայ Տէրոջը սրբարանին քո-
վը եղած Բրեւկինին տակը ։ կանգ-
27 նեց։ Ու Յեսու բոլոր ժողովուր-
դին բսաւ, Ահա սա քարը ։մեզի
վկայ ըլլայ, քանզի ։ասիկայ Տէրո-
ջը մեզի հետ խօսած բոլոր խօսքերը
լսեց. ուստի ասիկայ ձեզի վկայ
ըլլայ, որ չըլլայ թէ ձեր Աստուա-
28 ծը ուրանաք։ Ետքը ՝Յեսու ժո-
ղովուրդը արձակեց, — ամէն մարդ
իր ժառանգութեանը ։։ —։
29 Ըստ սա բաներէն ետքը Տէրոջը
ծառան Նաւեան Յեսու մեռաւ,
հարիւր տասը տարեկան ընթացած։
30 Ու զանիկայ իր ժառանգութեանը
սահմանին մէջ Գասա քեռանը
հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը
։Թամնաթ սարայի մէջ թաղե-
ցին։
31 Եւ Յեսուին բոլոր օրերուն մէջ,
ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացող և
։ Իսրայէլի համար Տէրոջը բրած ա-
մէն գործերը գիտցող ծերերուն
բոլոր օրերուն մէջը՝ ։Իսրայէլ Տե-
րոջը ծառայութիւն բրաւ։
32 Եւ ։Յովսեփին ոսկորները՝ որ
Իսրայէլի որդիները Եգիպտոսէն հա-
ներ էին, Սիւքեմի մէջ թաղե-
ցին ագարակին ան մասին մէջ,
։որն որ Յակոբ Սիւքեմի Հօրը Ե-
մմորին որդիներէն հարիւր ։կտոր
արծաթի՝ ծախու առեր էր. ու
անիկայ Յովսեփի որդւոցը ժա-
ռանգութիւն եղաւ։
33 Ահարոնի որդին Եղիազար ալ
մեռաւ, ու զանիկայ Եփրեմի լեռը՝
անոր որդւոյն ։ փինհէսին տրուած
բլուրին վրայ թաղեցին։

Ն · Ք · ՉԼ · Իրբ 1427

ր Ծն · ԺԷ · 1։ ի · 5 · ր Օր · ԺԸ · 13։ Ասդ · ՃՄԹ · 1։ ր Կոր · ա · 12։ Եփս · գ · 24։
ղ ՀԺր 2, 23։ Դև · ԺՀ · 7։ Եզկ · ի · 18։
– Եզկ · ի · 7, 8։ իգ · 3։
ֆ Տես Հրոսէի · ա · 15։ գ Թագ · ԺԸ · 21։ Եզկ · ի · 39։ Ցօհ · գ · 67։
ի ՀԺր 14։
ա Եզ · իգ · 24, 32, 33։ ԼՉ · 15։ ր Օր · ԺՀ · 7։ իմ · 18։ Գաս · գ · 10։
ֆ Ծն · ԺԸ · 19։
« Կ՚ասի մեր Եհովայ Աստուածը ինքն է,

– Ա Սաս · գ · 24։
բ Դև · ԺԸ · 2։ աթագ · գ · 20։ Ասդ · գԹ · 5, 9։ Նա · ի · 16։
ֆ Եզ · ի · 5։
ի Եզ · իգ · 21։
ե ա Մն · իբ · 9 · ր Մն · ԺՀ · 2։ Եզր · ը · 22։ Նա · ա · 28։ կե · 11 · 12։ Երեմ · ԺՀ · 13։
ը Դև · իգ · 15։ Նա · կգ · 10։ Գոր · ի · 42։
† Եբր · բնե-լէն եաբը՝ Ի Ասդ · ՃՄԹ · 173։

Ն · Ք · ՉԼ · Իրբ 1427

ը ՀԺր 14 · Ծն · լե · 2։ Գաս · Ժ · 16։ աթագ · ի · 3։

բ Տես Եզ · ԺՀ · 25։ գ Թագ · Ժա · 17։
ձ ՀԺր 26։
է ր Օր · լ · 24։
ը Տես Գաս · Թ · 6։
ի Ծն · լե · 4։
ձ Տես Ծն · իբ · 18։ Գաս · գ · 3։
ղ Տես Ծն · լա · 48, 52։ ր Օր · լ · 19, 21, 26։ Դև · իբ · 27, 28, 34։
ճ ր Օր · ԻԲ · 1։

Իրբ 1426

ն Գաս · ր · 6։
շ Գաս · ր · 8։
ո Գև · ԺԹ · 50։ Գաս · բ · 9։

պ Տես ր Օր · Ժա · 2 · լա · 13։
ջ Գաս · ր · 7։
ռ Ծն · ի · 25։ Եզ · Ժգ · 19։

ս Ծն · ԼՂ · 19։
վ Կ՚ասի գաս-նակի։

Իրբ 1420

տ Եզ · գ · 25։ Գաս · ի · 28։

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ցուդայի ու Շմաւոնի ցեղերուն զօրքերը ։ 4 Ադոնիբեզեկ իրաւունքով կը պատժուի ։ 8 Երուսաղէմ կ'առնուի ։ 10 Քերթն կ'առնուի ։ 11 Գոթոնիէլ Դարիրը առնելուն համար, Աքսան իրեն կնութեան կը տրուի ։ 16 Կնկղմները Ցուդայի հետ կը բնակին ։ 17 Հօրմա, Գազա, Ասկաղոն ու Ակկարոն կ'առնուին ։ 21 Բենիամինեանց գործերը ։ 22 Ցաֆնեփի որդիքը Բեթէլը կ'առնեն ։ 30 Ջարուդեի, 31 Ասերի, 33 Նեփթաղիմի, 34 ու Դանի ցեղերուն գործերը ։

Ն. Ք. դ. Ք. իրբ 1425

1 Ա՛ետ Ցեսուին մեռնելէն ետքը Իսրայէլի որդիքը ՚Տէրոջը հարցուցին ու ըսին, Մեզի համար Քանանացւոց վրայ առաջ ո՞վ ելլէ՝

2 անոնց հետ պատերազմելու ։ Եւ Տէրը բսաւ, ՚Ցուդա թող ելլէ. ահա երկիրը անոր ձեռքը տուի ։

3 Եւ Ցուդա իր եղբօրը Շմաւոնին բսաւ, Ինծի հետ իմ վիճակս ելլէր, ու Քանանացւոց հետ պատերազմինք, և ՚ես ալ քեզի հետ քու վիճակդ երթամ. ու Շմաւոն անոր

4 հետ գնաց ։ Եւ Ցուդա ելաւ, ու Տէրը Քանանացիները ու Փերեզացիները անոնց ձեռքը տուաւ. ու անոնցմէ ՚Բեզեկի մէջ տասը հա-

5 զար մարդ կոտրեցին ։ Եւ Բեզեկի մէջ Ադոնիբեզեկը գտնելով՝ անոր հետ պատերազմեցան, ու Քանանացիները և Փերեզացիները զար-

6 կին ։ Եւ Ադոնիբեզեկ փախաւ. բայց անոնք անոր ետեւէն իյնալով՝ բռնեցին, ու անոր ձեռքերուն ու ոտքերուն մեծ մատները

7 կտրեցին ։ Եւ Ադոնիբեզեկ բսաւ, Ձեռքերուն ու ոտքերուն մեծ մատները կտրած եօթանասուն թագաւորներ իմ սեղանիս տակը Ինձ՚ի՛ ուտելիքը կը ժողվին. Ինչպէս որ ըրի, Աստուած ալ ինծի այնպէս հատուցում բրաւ ։ Եւ զանիկայ Երուսաղէմ տարին, ու հոն մեռաւ ։

8 Եւ Ցուդայի որդիքը Երուսաղէմի հետ պատերազմ ընելով զանիկայ առին, ու սուրի բերնէ անցընելով քաղաքը կրակով այրեցին ։

9 ՚Ետքը Ցուդայի որդիքը ալ իջան, որ լեռնակողմի ու հարաւային կողմի ու դաշտի մէջ բնակող Քանանացւոց դէմ պա-

10 տերազմին ։ Եւ Ցուդա Քերթոնի մէջ բնակող Քանանացիները վրայ գնաց. (ու Քերթոնին անունը առաջուց Կարիաթ արբա էր.) և անոնք Սեսին, Աքիմանը ու Թոլմին զար-

11 կին ։ ՚Ետքը անկէ Դարիրի բնակչացը վրայ գնաց. (ու Դարիրին անունը առաջուց Կարիաթ սեփեր

12 էր.) ՚Եւ Քաղէբ բսաւ, Ո՛վ որ Կարիաթ սեփերը զարնէ ու առնէ, իմ աղջիկս Աքսան անոր կնու-

13 թեան պիտի տամ ։ Ուստի Քաղէբին պզտիկ եղբօրը Կենազի որդին Գոթոնիէլ զբա՚ռ առաւ զանիկայ. և Քաղէբ իր աղջիկը Աք-

14 սան անոր կնութեան տուաւ ։ Եւ երբոր աղջիկը անոր կ'երթար, զանիկայ յորդորեց որ իր հօրմէն ադարակ մը ուզէ, և էշէն վար իջաւ. ու Քաղէբ բսաւ անոր,

15 Քեզի ի՞նչ եղաւ ։ Եւ աղջիկը անոր բսաւ, ՚Ինծի օրհնութիւն տուր. որովհետեւ ինծի Նեգեբայի երկիր մը տուիր, ինծի ջուրի աղբիւրներ ալ տուր ։ Ուստի Քաղէբ վերի աղբիւրները ու վարի աղբիւրները տուաւ անոր ։

16 ՚Եւ Մովսէսին աներոջը կնիգինին որդիքը Ցուդայի որդւոյը հետ Արմաւենեաց քաղաքէն՝ Արադի հարաւային կողմը եղող Ցուդայի անապատը ելան, ու գացին ժողովուրդին հետ բնակեցան ։

17 Եւ Ցուդա իր եղբօրը Շմաւոնին հետ գնաց ու Սեփաթի մէջ բնակող Քանանացիները զարկին, և զանիկայ նզովեցին, ու ան քաղաքին անունը ՚Հորմա կոչեցին ։

18 Նաեւ Ցուդայեանք ՚Գազան ու անոր սահմանը, և Ասկաղոնը ու անոր սահմանը, և Ակկարոնը ու անոր սահմանը առին ։ Եւ ՚Տէրը Ցուդային հետ էր, ու անիկայ լեռնային տիրեց, բայց հովիտներուն բնակիչները չկրցաւ վռնտել, քանզի անոնք Երկաթեայ կառքեր

20 ունէին ։ Եւ Քերթոնը Քաղէբին տուին, ինչպէս որ Մովսէս բսեր էր. ու անկէ Նեակին իրենք որդիները վռնտեց ։

21 ՚Եւ Բենիամինի որդիքը Երու-

Ն. Ք. դ. Ք. իրբ 1425

Ե Ցես. ժդ. 15։ ժե. 13, 14։

Ե Ցես. ժե. 15։

1444

Ֆ Ցես. ժե. 16, 17։

Ֆ Գղ. գ. 9։

Լ Ցես. ժե. 18, 19։

Ի Ծն. լդ. 11։

Ֆ Գղ. դ. 11, 17։ աթագ. ժե. 6։ ա Պտ. բ. 55։ Երեմ. լե. 2։

իրբ 1425

Ի Օր. լդ. 3։

Հ թագ. իա. 1։

Յ թագ. ժ. 32։

Ղ Հմր 3։

Ճ թագ. իա. 3։ Ցես. ժԹ. 4։

Ո Նդ. գ. 6։

Ո Ցես. ժա. 22։

Շ Հմր 2։ գ թագ. ժբ. 7։

Ղ Ցես. ժե. 16, 18։

Ղ թագ. ժգ. 24։ Ր Օր. ա. 36։ Ցես. ժգ. 9, 13։ ժե. 13, 14։

Ռ Ցես. Ցես. ժե. 63։ ժբ. 28։

Ն. Ք. ՂԲ. իրր 1425

սաղեմի մէջ բնակող Յեբուսացի-
ները չվռընտեցին. ու Յեբուսացիք
Բենիամինի որդւոցը հետ Երուսա-
ղեմի մէջ բնակեցան մինչև ասս օրս։
22 Եւ Յովսեփին տունն ալ Բե-
թելի վրայ ելան, ՀՀ ու Տէրը անոնց
23 հետ էր։ Եւ Յովսեփին տունը
ՂԲեթէլը լրտեսեցին. (ու ան քա-
ղաքին անունը առաջուց ԼԼուզ
24 էր.) Եւ պահապանները մարդ մը
տեսան որ ան քաղաքէն կ'ելլէր,
ու անոր ըսին, Շնորհք ըրէ, քա-
ղաքը մտնելու կողմը մեզի ցու-
ցուր, ու ՄՄքեզի ողորմութիւն կ'ը-
25 նենք։ Եւ անիկայ քաղաքը մտնե-
լու կողմը ցուցուց անոնց. ու քա-
ղաքը սուրի բերնէ անցուցին, բայց
ան մարդը և անոր բոլոր ազգատոհ-
26 մը թող տուին. Ու ան մարդը
Քետացւոց երկիրը գնաց, և հոն
մէկ քաղաք մը շինեց, ու անոր
անունը Լուզ կոչեց, Ա մինչև ասս
օրս անոր անունը ասս է։
27 Ու ՄՄանասէ՝ Բեթսանը և ա-
նոր գիւղաքաղաքները, Թանաքը
ու անոր գիւղաքաղաքները, Դով-
րի բնակիչները և անոր գիւղաքա-
ղաքները, Յեբղաամի բնակիչները
ու անոր գիւղաքաղաքները, Մա-
կեդդովի բնակիչները ու անոր գիւ-
ղաքաղաքները չզարկաւ. և Քա-
նանացիք կամակորութեամբ ասս
28 երկրին մէջ բնակեցան։ Ու երբոր
Իսրայէլ ուժովցաւ, Քանանացի-
ները հարկատու ըրաւ, բայց զա-
նոնք բոլորովին չվռընտեց։
29 ՀԵփրեմ ալ՝ Գազերի մէջ բնա-
կող Քանանացիները չվռընտեց. ու
Քանանացիք անոր հետ Գազերի
մէջ բնակեցան։
30 Զաբուղոն Կեթրոնի բնակիչ-
ները և ՄՆաաղօլի բնակիչները չը-
վռընտեց. ու Քանանացիք անոնց
մէջը բնակելով հարկատու եղան։
31 ՐԱսեր Ակքովի բնակիչները ու
Սիդոնի, Աքղաբի, Աքեզիբի,
Ելբայի, Ափեկի ու Բոոբի բնա-
32 կիչները չվռընտեց. Հապա Ասե-
րեանք ՅՀան երկիրը բնակող Քա-
նանացւոց մէջ բնակեցան, որով-
հետև զանոնք չվռընտեցին։
33 ՄՆեփթաղիմ Բեթսամիւսի բը-
նակիչները ու Բեթանաթի բնա-
կիչները չվռընտեց, հապա ՀՀան եր-
կիրը բնակող Քանանացւոց մէջը
բնակեցաւ. և Բեթսամիւսի ու
Բեթանաթի բնակիչները ՀՀանոր
հարկատու եղան։
34 Եւ Ամօրհացիք Դանի որդիները
լեռան վրայ նեղը ձգեցին, քանզի
անոնց թող չտուին որ հովիտները
35 իջնեն։ Ու Ամօրհացիք կամակո-
րութեամբ Հարէս լեռը, ՀԱյեղօ-

Ն. Ք. ՂԲ. իրր 1425

նի ու Սաղաբինի մէջ բնակեցան.
բայց երբոր Յովսեփին տանը ձեռքը
ուժովցաւ, անոնք հարկատու ե-
36 ղան։ Եւ Ամօրհացւոց սահմանը
ՀԱկրաբիմի զառ 'ի վերէն՝ ՎԷմէն
'ի վեր էր։

ՀԱ. Բ

1 Հրեշտակ մը Բոքիմի մէջ ժողովուրդը կը յան-
դիմանէ։ 6 Յեսուէն ետքը եկող նոր ազգին
ըրած չարութիւնը։ 14 Աստուծոյ անոնց
վրայ բարկանալը ու գթալը։ 20 Աստուած
Քանանացիներուն միջոցովը Իսրայէլը կը
փորձէ։

1 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գաղգաղա-
յէն ՄՄ Բոքիմ ելաւ, ու ըսաւ,
Ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի, և ձեզ
ան երկիրը բերի, որուն համար ձեր
հայրերուն երդում ըրեր էի. ու
ԲԲսի որ Ձեզի հետ ըրած ուխտս
2 յաւիտեան պիտի չաւրեմ. Եւ
ՀՀաս երկրին բնակչացը հետ դաշ-
նակցութիւն մի՛ ընէք, ՀՀանոնց
սեղանները փլցուցէք. ԻԲայց դուք
իմ խօսքիս Ճազանդութիւն չը-
րիք. ինչու համար ասս բանը ը-
3 րիք։ Ես ալ ըսի, Զանոնք ձեր
առջևէն պիտի չվռընտեմ, հապա
անոնք ՂՀեզի թշնամի, ու ԻՀանոնց
աստուածներն ալ ձեզի ԸՀորոգայթ
4 պիտի ըլլան։ Ու երբոր Տէրոջը
հրեշտակը բոլոր Իսրայէլի որդւոցը
ասս խօսքերը ըսաւ, ժողովուրդը
5 ձայնը վերցընելով լացաւ։ Եւ
ան տեղին անունը ՊԲոքիմ կոչե-
ցին. ու հոն Տէրոջը զոհ մատու-
ցին։
6 Ու երբոր ԲՄ Յեսու ժողովուրդը
արձակեց, Իսրայէլի որդիքը ամէն
մէկը իր կալուածքը գնաց երկիրը
7 ժառանգելու համար։ ԺԵւ ժողո-
վուրդը՝ Յեսուին բոլոր օրերուն
մէջ, ու Յեսուէն ետքը ողջ մնա-
ցող՝ և Իսրայէլի համար Տէրոջը ը-
րած ամէն մեծ գործքերը տեսնող
ծերերուն բոլոր օրերուն մէջ՝ Տէրո-
8 ջը ծառայութիւն ըրին։ Եւ ԻՏէ-
րոջը ծառան Յեսու Նաւեան հա-
9 րիւր տասը տարեկան մեռաւ. ԼՈւ
զանիկայ իր ժառանգութեանը
սահմանին մէջ Գաաս լեռանը
հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը
ԺԹամնաթ հարեսին մէջը թաղե-
10 ցին։ Եւ ան դարուն բոլոր մարդիկ-
ները իրենց հայրերուն խառնուե-
ցան. ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշ
ազգ մը ելաւ, որ ԻՏէրը ու Իսրա-
յէլի համար անոր ըրած գործքերը
չճանչցան։
11 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առ-
ջևը չարութիւն ըրին ու Բահա-
12 զիմը պաշտեցին. Եւ ԺԹողուցին
իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը,
որ զիրենք Եգիպտոսի երկրէն հա-

ՀՀ Հմր 19։
ՂՀ Յես. Բ. 1։ Է. 2։ Գլ. Ժը. 2։
ՀԸ Ծն. Իր. 19։
ՄՀ Յես. Բ. 12, 14։
ՄՀ Յես. Ժէ. 11, 12, 13։
ՀՀ Յես. Ժզ. 10։ Գ Թագ. Թ. 16։
ՄՀ Յես. Ժթ. 15։
ՐՀ Յես. Ժթ. 24—30։
ՅՀ Սաղ. Ճզ. 34, 35։
ՄՀ Յես. Ժթ. 38։
ՀՀ Հմր 32։
ՀՀ Հմր 30։
ՀՀ Յես. Ժթ. 42։

ՀՀ Թու. Լդ. 4։ Յես. Ժե. 3։
ՄՀ Հմր 5։
ԲՀ Ծն. Ժէ. 7։
ՀՀ Բ Օր. Է. 2։
ՀՀ Բ Օր. Ժբ. 3։
ԻՀ Հմր 20։ Սաղ. Ճզ. 34։
ՂՀ Յես. Իգ. 13։
ԻՀ Գլ. Գ. 6։
ԸՀ Ել. Իգ. 33։ Լդ. 12։ Բ Օր. Է. 16։ Սաղ. Ճզ. 36։
ՊՀ՝ լացողներ։
ԲՀ Յես. Իբ. 6։ Իգ. 28։
իրր 1444
ԺՀ Յես. Իգ. 31։
ԻՀ Յես. Իգ. 29։
ԼՀ Յես. Իգ. 30։
իրր 1426
ԻՀ Ոբ Յես. Ժթ. 50 ԻՀ Իգ. 30 ԻՀ Բ-ՀՀ Թամնաթսարա։
ԻՀ Ել. Ե. 2։ Ա Թագ. Բ. 12։ Ա Մն. Իբ. 9։ Երեմ. Թ. 3։ Իբ. 16։ Գաղ. Գ. 8։ Բ Թես. Ա. 8։ Տիա. Ա. 16։
իրր 1406
ԺՀ Բ Օր. Լա. 16։

նե՛ր էր, ու՝ [ա]սար աստուածներու եւեւէ գային, այնքան իրենց բոլորտիքը եղող ազգաց հետէ՛ն աստուածներուն, ու՝ անոնց երկրը պագու թիւն ըրին, և Տէրը սրդոդ-
13 ցուցին։ Ուստի Տէրը Թագուհին և Բահաղը ու Աստարովթը պաշ-
14 տեցին։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու [զ]անոնք կողոպտիչներու ձեռքը մատնեց, ու զանոնք կողոպտեցին. և [զ]անոնք չորեակայ թշնամիներուն ծախեց, ու ալ [չ]էրնար իրենց
15 թշնամեաց առջեւը կայնիլ։ Ո՛ր որ երթային, Տէրոջը ձեռքը անոնց վրայ էր չարիք ընէլո՛ւ համար, ինչպէս որ Տէրը բսեր էր, և [ի]նչպէս որ անոնց երդում բրեր էր. ու խիստ մեծ նեղութեան մէջ
16 էին։ Եւ Տէրը դատաւորներ հանեց, որոնք կողոպտիչներուն ձեռքէն ա-
17 զատեցին զանոնք։ Սակայն իրենց դատաւորներուն ալ մտիկ չըրին, ու՝ [ա]սար աստուածներու եւեւէ իրենց թշնամիներուն ձեռքէն պահանջով պաշտելու թիւն ըրին, ու անոնց երկրպագութիւն ըրին. շուտով խոտորեցան ան ճամբայէն՝ որուն մէջը իրենց հայրերը կը քալէին Տէրոջը հրամաններուն չհազանդելով, [բ]այց ասոնք այն-
18 պէս չըրին։ Ու երբոր Տէրը անոնց դատաւորներ կը հանէր, Տէրը դատաւորին հետ ըլլալով՝ դատաւորին բոլոր օրերը զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն կ՚ազատէր. քանզի անոնց նեղութիւն տանողներուն ու չարչարողներուն երեսէն անոնց հեծութիւնները համար Տէրը կը զղջար։
19 Ու երբոր Էան դատաւորը մեռնէր, կը դառնային նորէն ա[ս]սար աստուածներու եւեւէ կ՚երթային, զանոնք կը պաշտէին և անոնց երկրպագութիւն կ՚ընէին, ու իրենց հայրերէն աւելի անօրէնութիւն կ՚ընէին. իրենց [ը]նթ գործքերէն ու իրենց [ծ]ուռ ճամբայէն չէին դառ-
20 նար։ Ուստի Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքելով՝ ըսաւ, Որովհետեւ ա[ս] ազգը իրենց հայրերուն պատուիրած ուխտը [չ]անց բնելով՝ իմ ձայնիս չհազա-
21 դուեցաւ, Էհա ալ այսուհետեւ անոնց առջեւէն բնաւ մէկը պիտի չվռնտեմ՝ ան ազգերէն, որոնք Յեսու իր մեռած ատեն թո-
22 ղուց, [Որպէս զի անոնցմո՛վ [Իսրայէլը փորձեմ՝ թէ արդեօք իրենց հայրերուն պէս զգուշութիւն պիտի բնեն Տէրոջը ճամբան քալելու,
23 թէ ոչ։ Ուստի Տէրը ա[ս] ազգերը թող տուաւ, և շուտով չվռնտեց, ու զանոնք Յեսուին ձեռքը չմատնեց։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Իսրայէլը փորձելու համար պահուած ազգերը։ 6 Իսրայէլ անոնց հետ Տայրդրակցութիւն ընելով՝ կապակցութիւն կ՚ընէ։ 9 Գոթոնիէլ Քուսարսաթիմին ձեռքէն կ՚ազատէ զանոնք։ 15 և Ակովմ Էդղոնէն։ 31 ու Սամգար Փղշտացիներէն։

1 Ա[յս] ասոնք են [ա]ն ազգերը որոնք Տէրը թող տուաւ, որ անոնցմով Իսրայէլը՝ [զ]Քանանացւոց բոլոր պատերազմները ամէն
2 չգիտցողները փորձէ. (Միայն ասոր համար՝ որ Իսրայէլի որդւոցը սերունդը՝ մանաւանդ առաջուց չըգիտցողները պատերազմ սորվին ու
3 գիտնան.) Բ Փղշտացւոց հինգ նահապետութիւնները, և բոլոր Քանանացիները ու Սիդոնացիները՝ Լիբանան լեռը բնակող Խևացիները՝ Բաալ Հերմոն լեռնէն մինչև Ե-
4 մաթի փոքրէն Իսրայէլը որ գիտնայ թէ արդեօք պիտի [զ]անոնցմով պիտի փորձէր Տէրոջը պատուիրանքներուն, որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց Հայրերուն հրամայեր էր։
5 Ե Եւ Իսրայէլի որդիքը Քանանացւոց՝ Քետացւոց՝ Ամորհացւոց՝ Փերեզացւոց՝ Խևացւոց ու Յեբուսացւոց մէջը բնակեցան.
6 աղջիկները իրենց կնիկ առին, ու իրենց աղջիկները [ը] անոնց տղոցը տուին, և անոնց աստուածները պաշտեցին։
7 Ներ պաշտեցին։ Ը Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին, և իրենց Տէր Աստուածը մոռնալով Թ Բահաղիմը ու
8 [Աստարովթը պաշտեցին։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք Միջագետի Քուսարսաթեմ թագաւորին Ժ ձեռքը մատնեց. և Իսրայէլի որդիքը ութ տարի ծառայութիւն ըրին Քուսարսաթեմին։
9 Եաթը Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին. ու Տէրը Իսրայէլի որդւոցը փրկիչ մը հանեց, Քաղեբին պզտիկ եղբօրը Կենազին որդին Գոթոնիէլը, որ զանոնք ազա-
10 տեց։ Եւ Ժ Տէրոջը Հոգին անոր վրայ ըլլալով՝ Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ընէր. ու երբոր պատերազմի ելաւ, Տէրը Միջագետի Քուսարսաթեմ թագաւորը անոր ձեռքը տուաւ, և անոր ձեռքը Քուսարսաթեմին դէմ զօրա-
11 ցաւ։ Ու երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ. և Կենազեան Գոթոնիէլ մեռաւ։
12 Ի Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին. և

Ծ ՚ Փ ՚ Ղ ՚ իբր 1354

Հ ա թագ ՚ ժբ ՚ 9 ՚

Ն ԳԼ ՚ ե ՚ 14 ՚

Ը Գլ ՚ ա ՚ 16 ՚ ¶ բ Օր ՚ իբ ՚ 40 ՚

իբր 1336

ք Հմր 9 ՚ Սագ ՚ Նը ՚ 34 ՚

ր Գլ ՚ ի ՚ 16 ՚ ¶ Եբր ՚ աչ ձեռքը դուցած մարդ

+ Կամ՝ Թըզապտիղ

Ցերոբաղ առջևը չարութիւն ընել Նոյն համար Տէրը Մովաբի Էգղոն թագաւորը Իսրայէլին դէմ

13 ուժովցուց · Եւ անիկայ Ամմոնի ու Ամաղեկի որդիքը իր քովը ժողվեց, և գնաց Իսրայէլը զարկաու Երմաւենեաց քաղաքին տիրեց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովաբի Էգղոն թագաւորին տասնուութը տարի ծառայութիւն ըրին ։

15 Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին, և Տէրը անոնց մէկ փրկիչ մը հանեց, Բենիամինեան Գերայի որդին Եհուդը՝ որ ձախահարկագործ էր. ու Իսրայէլի որդիքը անոր ձեռքովը Մովաբի Էգղոն

16 թագաւորին ընծայ խրկեցին ։ Եւ Եհուդ մէկ կանգնաչափ երկայնութեամբ երկայրի սուր մը շինեց իրեն, ու զանիկայ լաթերուն տակէն իր աջ ազդրին վրայ կապեց ։

17 Եւ ընծան Մովաբի Էգղոն թագաւորին տարաւ ։ (ու Էգղոն խիստ

18 դէր մարդ մըն էր ։) Ու երբոր ընծան տուաւ լմընցուց, ընծան կրող

19 մարդիկները ետ խրկեց · Եւ ինքը Գազազային մօտ եղած քարահանդերէն ետ դարձաւ ու ըսաւ, Ո՛վ թագաւոր՝ քեզի մէկ ծածուկ խօսք մը ունիմ. և անիկայ ըսաւ, Լուռ կեցիր · ու բոլոր անոր քովը

20 եղողները դուրս ելան ։ Եւ Եհուդ անոր քովը մտնեցաւ, ու անիկայ նստեր էր իրեն յատկացեալ ամառնային վերնատանը մէջ · և Եհուդ անոր ըսաւ, Քեզի Աստուծոյ կողմանէ մէկ խօսք մը ունիմ. ու անիկայ աթոռին վրայէն ելաւ ։

21 Եւ Եհուդ իր ձախ ձեռքը երկրնցրնելով սուրը իր աջ ազդրին վրայէն քաշեց, ու անոր փորը խո-

22 թեց, Ա՛նպէս որ երկաթին և տեէն կոթն ալ ներս մնաւ · ու փիլսը երկաթը բռնեց, անանկ որ սուրը անոր փորէն չկրցաւ հանել,

23 ու աղբը դուրս եկաւ ։ Եւ Եհուդ սրահն ելաւ, ու վերնատանը դռները անոր վրայէն գոցեց ու կղպեց ·

24 Եւ ինքը ելաւ ։ Ու անոր ծառաները գային նայեցան որ ահա վերնատանը դռները կղպուած էին · ու ըսին , Անիկայ անտարակոյս իր ամառնային սենեակին մէջը ¶ Տարհաւորութեան գացած է ։

25 Եւ անոնք սպասեցին , մինչև որ ամչցան , բայց ահա վերնատանը դռները չէր բանար · ու բանալին առին բացին · և ահա իրենց տէրը

26 գետնի վրայ ինկած մեռած էր ։ Ու քանի որ անոնք կը տնտրնային , Եհուդ փախաւ , և քարահանդէրն անցնելով ողջ առողջ Սէիրա հասաւ ։

27 Ու երբոր հասաւ , Եփրեմի լեռանը վրայ փող ՚ի՛չցուց , և Իսրայէլի որդիքը անոր հետ ան լեռնէն վար իջան , ու ինքը անոնց

28 առջևէն Ի՛ետ ։ Եւ անոնց ըսաւ , Իմ հետևէս եկէք , քանզի Տէրը ձեր թշնամիները՝ Մովաբացիքը ձեր ձեռքը տուաւ · ուստի անոր հետևեցան , և Մովաբին ¶ Ելեր՝ Յորդանանու անցքերը բռնեցին , ու ոՀ չտուին որ մարդ մը անց-

29 նի ։ Եւ ան ժամանակը Մովաբէն տասը հազարի չափ մարդ կատրեցին , ոբոնց ամէնն ալ յաղթամարդ ու զօրաւոր մարդիկներ էին ·

30 և մէկը չկրցաւ փախչիլ ։ Ու ան օրը Մովաբ Իսրայէլին ձեռքին տակը նուաճեցաւ · ու երկիրը ութսուն տարի հանդստացաւ ։

31 Ետ անկէ հետև Ընաթի որդին Սամեգար եղաւ , ու եղներու խրթանով մը Փղշտացիներէն վեց հարիւր մարդ կոտրեց · և ասիկայ ալ Իսրայէլը ազատեց ։

ԳԼ · Դ

1 Դերբօրա ու Բարակ Բարիին ու Սիսարային ձեռքէն Իսրայէլը կ՚ազատեն ։ 18 Յայէլ կը մեղցընէ Սիսարա զօրապետը ։

1 Ետ Եհուդին մեռնելէն հետը Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առ-

2 ջեր նորէն չարութիւն ըրին · Ու Տէրը Յաբինեզ զանոնք Քանանացոց Յաբին թագաւորին ձեռքը , որ Հասորի մէջ կը թագաւորէր · և անոր զօրապետը Սիսարա էր , ու Հադդայ Երիսոթին մէջ կը

3 բնակէր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին · քանզի անիկայ ինը հարիւր Երկաթէ կառքեր ունէր , ու անիկայ քսան տարի Իսրայէլի որդիքը սաստիկ նեղեց ։

4 Եւ ան ատենը Դերբօրա մարգարէուհին՝ Ղաբիդոթի կնիկը Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ը-

5 նէր ։ Ու անիկայ Եփրեմի լեռանը վրայ՝ Ռամայի ու Բեթէլի մէջտեղը Դերբօրայի արմաւենիին տակը կը բնակէր , և Իսրայէլի որդիքը դատաստանի համար անոր

6 կ՚երթային ։ Ու Դերբօրա Բարակ խրկեց , և Կեդեսեդուիմի կառավէն Աբրինոամի որդին Բարակը կանչեց , ու անոր բսաւ , Իսրայէլին Տէր Աստուածը Հրէն չհրամայեց՝ Երթալ , գնա՝ Թաբօր լեռը երթը , ու Նեփթաղիմի որդւոցմէ և Զաբուղոնի որդւոցմէ քու հետդ տասը հա-

7 զար մարդ առ · Ու ես Յաբինին զօրապետը Սիսարան , և անոր կառքերը ու ջրոց բազմութիւնը էրուդմսդղ պիտի հանեմ Ընձոն հեղեղատին քովը , ու զանիկայ քո-

Ն ՚ Փ ՚ Ղ ՚ իբր 1336

Ը Գնա ՚ ժէ ՚ 15 ՚ Գլ ՚ է ՚ 24 ՚ ԺԷ ՚ 1 ՚ ԺԲ ՚ 1 ՚

Գ Գլ ՚ է ՚ 14 ՚ գ ՚ 34 ՚ ա թագ ՚ ժգ ՚ 3 ՚

Է Գլ ՚ է ՚ 9 ՚ 15 ՚ ա թագ ՚ ժէ ՚ 47 ՚

* Կամ՝ Մովաբի Երեքէ Երեսուն — Գնա ՚ բ ՚ 7 ՚ Գլ ՚ ժբ ՚ 5 ՚

— Հմր 11 ՚ Է Գլ ՚ է ՚ 6 ՚ 8 ՚ ա թագ ՚ ժգ ՚ 19 ՚ 22 ՚ ա ա թագ ՚ ժէ ՚ 47 ՚ 50 ՚ բ Գլ ՚ բ ՚ 16 ՚ ե Գլ ՚ գ ՚ 1 ՚ 3 ՚ ԵԶ ՚ ժ ՚ 7 ՚ 17 ՚ ժա ՚ 4 ՚ ԵԶ ՚ ա թագ ՚ գ ՚ 1 ՚

իբր 1316

— Գլ ՚ բ ՚ 19 ՚

Բ Գլ ՚ բ ՚ 14 ՚

Ք Գնա ՚ ժա ՚ 1 ՚ 10 ՚ ԺԲ ՚ 36 ՚

Ծ ա թագ ՚ ԺԲ ՚ 9 ՚ Սագ ՚ Հգ ՚ 9 ՚

Ի Հմր 13 ՚ 16 ՚

Ը Գլ ՚ ա ՚ 19 ՚

Ի Գլ ՚ է ՚ 8 ՚ Սագ ՚ Հգ ՚ 42 ՚

Ը Ծն ՚ լ ՚ 8 ՚

իբր 1296

Ք Գնա ՚ ԺԲ ՚ 37 ՚ Ֆ Եբր ՚ ժա ՚ 32 ՚

Ի Եւ ՚ ԺԳ ՚ 4 ՚

Ը Գլ ՚ է ՚ 21 ՚ Ը Թագ ՚ ԺԲ ՚ 40 ՚ Սագ ՚ Հգ ՚ 9 ՚ 10 ՚

Ն. Ք. ՊԲ. Իրր 1296

8 ձեռքդ պիտի մատնեմ ։ Եւ Բա-
րակ անոր ըսաւ ; Թէ որ դուն ալ
իմ հետս երթաս , կ՚երթամ . բայց
թէ որ իմ հետս չերթաս , չեմ եր-
9 թար ։ Եւ անիկայ ըսաւ ։ Ան-
շուշտ ես քու հետդ պիտի երթամ ,
բայց քու երթալու ճամբուդ մէջ
դուն փառք մը չես ստանար , քան-
զի Տէրը ԻՍիսարան մէկ կնկան մը
ձեռքը պիտի մատնէ ։ Ու Դեբօրա
ելաւ Բարակին հետը Կադէս գնաց ։
10 Եւ Բարակ ԺԶաբուղոնը ու Նեփ-
թաղիմը Կադեսի մէջ ժողվեց , և
տասը հազար ԻՄարդով ելաւ . Դե-
բօրա ալ անոր հետը ելաւ ։
11 (Ու Մովսէսին աներոջը ՀՅոբա-
բին որդիներէն ԽԿենեցի Քաբերը
Կենեցիներէն զատուեր էր , ու իր
վրանը ՀԿադեսի մօտ Սանանիմի
կաղնիին քովը կանգներ էր ։)
12 Ան ատենը Սիսարային իմացու-
ցին , որ Աբինոամի որդին Բարակ
13 Թաբօր լեռը ելեր է ։ Եւ Սիսարա
իր բոլոր կառքերը՝ ինը հարիւր եր-
կաթէ կառքերը , ու իր հետը ե-
զող բոլոր զօրքը ազգաց Արիսօ-
թէն Կիսոն հեղեղատը ժողվեց ։
14 Եւ Դեբօրա ըսաւ Բարակին ,
Ո՛տք ելիր , քանզի Տէրը այսօր Սի-
սարան քու ձեռքդ մատնեց . ՀՄի-
թէ Տէրը քու առջևէդ չելաւ ։ Ու
Բարակ Թաբօր լեռնէն իջաւ , և իր
հետը տասը հազար մարդ կար ։
15 Ու ՄՏէրը Սիսարան և բոլոր կառ-
քերը ու բոլոր բանակը Բարակին
առջևը սուրի բերնով խորտակեց .
և Սիսարա կառքէն վար իջաւ ու
16 ոտքով փախաւ ։ Եւ Բարակ կառ-
քերը ու բանակը մինչև ազգաց Ա-
րիսօթը հալածեց , ու Սիսարային
բոլոր բանակը սուրի բերնով ին-
կաւ , ու մարդ մը չմնաց ։
17 Եւ Սիսարա ոտքով Կենեցի Քա-
բերին կնկանը Յայելին վրանը փա-
խաւ . քանզի Հասորի Յաբին Թա-
գաւորին ու Կենեցի Քաբերին տա-
նը մէջտեղը խաղաղութիւն կար ։
18 Ուստի Յայել Սիսարան դիմաւո-
րելու ելաւ , ու անոր ըսաւ , Տէր
իմ՝ դարձիր , ինծի դարձիր , մի՛
վախնար ։ Ուստի անիկայ դէպ՚ի
վրանը անոր դարձաւ , և կնիկը
զանիկայ վերմակով մը ծածկեց ։
19 Ու անիկայ կնկանը ըսաւ , Շնորհք
ըրէ՝ ինծի քիչ մը ջուր տուր որ
խմեմ , քանզի ծարւած եմ ։ Ան
ալ ԺԿաթին տիկը բացաւ , ու անոր
խմցուց . ետքը զանիկայ ծածկեց ։
20 Եւ անիկայ կնկանը ըսաւ , Վրանին
դուռը կեցիր , ու թէ որ մարդ մը
գայ , քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ
Ա՛ս տեղս մարդ կայ , Չկայ ըսես ։
21 Ու Քաբերին կնիկը Յայել ՀՄի-
նին մէկ ցիցը առաւ , և ուռն ալ
ձեռքը բռնելով՝ կամացուկ մը ա-
նոր քովը գնաց , ու ցիցը անոր ծա-
մելիքը մխելով մինչև գետինը գա-
մեց , և անիկայ յոգնած ըլլալուն
համար խորունկ քնոյ մէջ էր . այս-
22 պէս մեռաւ ։ Եւ ահա Բարակ
Սիսարային ետևէն կը վազէր , և
Յայել զանիկայ դիմաւորելու ելաւ
ու անոր ըսաւ , Եկուր , քու փրն-
տրուած մարդդ քեզի ցուցընեմ .
ու անիկայ կնկանը հետ ներս մը-
տաւ , և ահա Սիսարան մեռած
պառկեր էր , ու ցիցը անոր ծամե-
լիքին մէջն էր ։
23 Եւ ՀԱստուած ան օրը Քանա-
նացւոց Յաբին Թագաւորը Իսրա-
յելի որդւոց առջևը կորագլուխ ը-
24 րաւ ։ Ու Քանանացւոց Յաբին
Թագաւորին դէմ Իսրայելի որդւոց
ձեռքը օրէ օր կը զօրանար , մինչև
որ Քանանացւոց Յաբին Թագաւո-
րը բնաջինջ ըրին ։

ԳԼ. Ե

1—31 Դեբօրային ու Բարակին երգը ։

1 Եւ ան օրը ՄԴեբօրա ու Աբի-
նոամի որդին Բարակ երգեցին
ու ըսին ,
2 Իսրայելի զօրավարացը առաջ-
նորդելուն , ԲՈՒ ժողովուրդին յօ-
ժարակամ անձնանուէր ըլլալուն
համար՝ Տէրը օրնեցէք ։
3 ԳՈՎ Թագաւորներ՝ մտիկ ըրէք ,
ով նախարարներ՝ ականջ դրէք .
ես Տէրոջը պիտի երգեմ , Իսրայելի
Տէր Աստուծոյն սաղմոս պիտի ը-
սեմ ։
4 Ո՛վ Տէր՝ ԴԵրբոր դուն Սէիրէն
ելար , ու Եդովմի դաշտէն չուեցիր ,
ԻԵրկիրը շարժեցաւ , երկինքը անձրև
տեղաց , ամպերն ալ ջուր կաթե-
ցուցին ։
5 ՀՏէրոջը երեսէն լեռները հալե-
ցան , ԻԻսրայելի Տէր Աստուծոյն
երեսէն Սինայ ալ հալեցաւ ։
6 ԸԱնաթի որդւոյն Սամեգարին օ-
րերը՝ ԲՅայելին օրերը ԺՄեծ ճամ-
բաները "անկոխ էին" , ու ճանա-
պարհորդները խոտորնակ ճամբա-
ներէ կ՚երթային ։
7 Իսրայելի մէջ զօրավարներ չմնա-
ցին , չմնացին , մինչև որ ես Դեբօ-
րա ելայ , մինչև որ ելայ ԻԻսրայելի
մէջ մայր ըլլալու ։
8 ԼՆոր աստուածներ ընտրեցին .
ան ատենը իրենց դռներուն մէջ
պատերազմ եղաւ . Իարդեօք Իս-
րայելի քառասուն հազար զօրքին
մէջը վահան կամ նիզակ երևցաւ ։
9 Իմ սիրտս Իսրայելի իշխաններ-
ուն վրայ է . ԺՈՎ ժողովուրդին

Ն. Ք. ՊԲ. Իրր 1296

ԻԳԼ. Բ. 14 ։
ԺԳԼ. Ե. 18 ։
ԻՏԵՍ ԵԼ. ԺԱ. 8 ։ Գ. Թագ. Ի. 10 ։
ՀԹՍ. Ժ. 29 ։
ԽԳԼ. Ա. 16 ։
ՀՀՄ. 6 ։
ՀՐՕՐ. Թ. 3 ։ Բ. Թագ. Ե. 24 ։ Սաղ. Կը. 7 ։ Ես. Ծբ. 12 ։
ՄՍաղ. Ձգ. 9 ։ 10 ։ ՏԵՍ ՅԵՍ. Ժ. 10 ։
ԺԳԼ. Ե. 25 ։
ՆԳԼ. Ե. 26 ։
ՀՍաղ. Ժբ. 47 ։
ՄՏԵՍ ԵԼ. ԺԵ. 1 ։ Սաղ. Ժբ. ին վերնագիրը ։
ԲՐՄՆ. ԺԷ. 16 ։
ԳՐՕՐ. ԼԲ. 1 ։ 3 ։ Սաղ. Բ. 10 ։
ԴՐՕՐ. ԼԴ. 2 ։ Սաղ. Կը. 7 ։
ԻՐԹագ. Իբ. 8 ։ Սաղ. Կը. 8 ։ Ես. Կդ. 3 ։ Ամբ. Դ. 3 ։ 10 ։
ՂՐՕՐ. Դ. 11 ։ Սաղ. Դէ. 5 ։
ԻԵԼ՛. ԺԹ. 18 ։
ԸԳԼ. Դ. 31 ։
ԲԳԼ. Դ. 17 ։
ԺՂԵ. Իզ. 22 ։ ՐՄՆ. ԺԵ. 5 ։ Ես. ԼԴ. 8 ։ Ողբ. Ա. 4 ։ Դ. 18 ։
* ԵԲՐ. պակսեցան .
ԻԵՍ. ԽԹ. 23 ։
ԼՐՕՐ. ԼԲ. 16 ։ ԳԼ. Բ. 12 ։ 17 ։
ԻԱ Թագ. ԺԴ. 19 ։ 22 ։ ԳԼ. Դ. 3 ։
ԺՀՄ. 2 ։

անձնանուէր եղողները, Տէրը օրհնեցէք։

10 Հաշիւ՝ էշխարհակալներ, հաստատուածի առնարը երանոտողներ, ու ճամբու վրայ պատրաստողներ՝ հզօրացեցէք,

11 *Աղեղնաւորներուն ձայնէն ազատուած՝ ջուր հանելու տեղերուն մէջ, հոն Տէրոջը արդարութիւնները, ու Իսրայէլի մէջ անոր զօրավարացը արդարութիւնները պատմեն. անառտնը Տէրոջը ժողովուրդը դռները իջան։

12 Արթնցիր, արթնցիր՝ ով Դեբորա, արթնցիր, արթնցիր, երգ բան՝ ով Բարակ՝ ելիր. ով Աբինոամի որդի՝ հզօրդ գերութիւնդ գերի բռի։

13 Ան առնոր փախստականները ժողովուրդին զօրաւորներուն վրայ յարձակեցան. Տէրը ինծի հետ զօրաւորներուն դէմ իջաւ։

14 Եփրեմի արմատէն եղողները Ամաղեկին վրայ եկան. Բենիամինը քու ետեւդ քու ժողովուրդիդ մէջ էին. Մաքիրէն իշխաններ, ու Զաբուղոնէն գրչի գրիչ բռնողներ իջան։

15 Ու Իսաքարի զօրավարները Դեբորային հետ, ու Իսաքարն ալ Բարակին պէս իր ոտքերովը հովիտը խրկուեցաւ. Ռուբենի տոհմերուն մէջ մեծ յուզմունք կար.

16 Ինչու համար փարախներուն մէջը նստար, որ հօտերուն մայլը լսես։ Ռուբենի տոհմերուն մէջը մեծ տարակուսանք կար։

17 Գաղաադ Յորդանանու անդին կողմը կը բնակէր, ու Դան ինչու համար նաւերու մէջ պանդուխտ մնաց։ Ասեր ծովուն եզերքը կը նստէր, ու իր նաւահանգիստներուն քովը կը բնակէր։

18 Զաբուղոն ու Նափթաղիմ այնպէս ժողովուրդ մըն է, որ դաշտին բարձր տեղւանքը զինքը մահուան վտանգի մէջ կը դնէ։

19 Թագաւորները եկան, պատերազմ՝ բրին. ան առնոր քանանացւոց թագաւորները Մակեդովի ջուրին քովը Թանաքի մէջ պատերազմ՝ բրին. Հատակ չտնեցան։

20 Երկինքէն պատերազմ՝ բրին. Հաստղերը իրենց շրջաններէն՝ Սիսարային դէմ պատերազմ՝ բրին։

21 Կիսոն Հնդեցաւ՝ ան հին Հնդեցաւ՝ Կիսոն Հնդեցաւ զանոնք. իմ հոգիս տարաւ։ Ով իմ անձս՝ հանդէպ զօրութիւնը կոխեցիր։

22 Ան առնոր ձիերուն ամրակները սաստիկ վազելուն համար կտոր կտոր եղան, զօրաւորներուն վազքելովը։

23 Տէրոջը հրեշտակը բաւ, Մարովզը նզովեցէք, անոր բնակիչները սաստիկ նզովեցէք, քանզի Տէրոջը օգնութեանը՝ զօրաւոր Իւնդիներուն դէմ Տէրոջը օգնութեանը հասան։

24 Կենեցի Քաբերին կնիկը Ցայէլ կնիկներուն մէջը օրհնեալ ըլլայ. վրաններու մէջ քան կնիկներէն աւելի օրհնեալ ըլլայ։

25 Ջուր ուզեց. կաթ տուաւ, իշխանաց ամանով կոգի մատուց։

26 Անիկայ իր ձեռքը գերգին, ու իր աջ ձեռքը հիւսան ուռին երկնցուց, և Սիսարային զարնելով գլուխը ճեղքեց. ու շեշը անոր ծակելէրը միելով խոցեց։

27 Անիկայ ծունգաւ, ցաւելէն ոտքերուն մէջը ինկաւ փռուեցաւ, ոտքերուն մէջը ծունգաւ ինկաւ. ուր որ ծունգաւ, հոն մեռած ինկաւ։

28 Սիսարային մայրը պատուհանէն նայեցաւ, ու վանդակին ետեւէն ազաղակեց. ինչու համար անոր կառքը կ'ուշանայ գալու, ինչու անոր կառքերուն քայլերը ետ կը մնան։

29 Անոր իմաստուն տիկինները անոր պատասխան տուին, հնչն ալ իր խօսքերուն պատասխանը իրեն կուտար,

30 Անշուշտ անոնք աւար գտան, գեղեցիկ բաժնելու վրայ են. ամէն կտրիճի համար մէկ կամ երկու աղջիկ, Սիսարային համար դունդգոյն աւար մը, դունդգոյն նկարադործ աւար մը, երկու կողմը բանուած ու դունդգոյն վզնոցներ աւար տալէ ետքը։

31 Ով Տէր՝ քու բոլոր թշնամիներդ այսպէս կորսուին. իսկ զանիկայ սիրողները իր զօրութեամբը ելլող հարուսն պէս ըլլան։

Ու երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ։

Գլ. Զ

1 Իսրայէլացիք Տէրոջը դէմ մեղանչելով Մադիանացիներուն կը նեղուին։ 8 Մարգարէ մը զանոնք կը յանդիմանէ։ 11 Հրեշտակ մը Գեդէոն կը խրկուի Իսրայէլը ազատելու համար։ 17 Գեդէոնին զոհ կրակով կը սպառի։ 25 Գեդէոն Բաաղին սեղանը կը փլցնէ, ու իր չնած սեղանին վրայ ոչխարկ կը մատուցանէ։ 28 Քաղաքը իր որդին կը պաշտպանէ, և զանիկայ Գերոբաաղ կ'անուանէ։ 33 Գեդէոնին զօրքը։ 36 Գեդէոնին արուած նշաններուն։

1 Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրին, ու Տէրը զանոնք եօթը տարի Մադիանացիներուն ձեռքը մատնեց։

2 Մադիանացիներուն ձեռքը Իսրայէլի վրայ սաստիկ եղաւ. Իսրայէլացիք լերանց մէջ եղած ծակերուն, քարայրներուն ու ամրոցներուն համար իրենց համար գործեցին։

3 Ու եղաւ որ երբ Իսրայէլ ցանէր, Մադիանացիք, Ամաղեկացիք ու արեւելեան ազգերը անոր դէմ կելլէին։

4 Ու անոնց դէմ բանակ կը դնէին, ու երկրին բերքը մինչեւ Ղազա կը փճացնէին, ու Իսրայէլի մէջ ոչ կեանք կը մնար, ոչ ալ ոչխար, եզ կամ էշ։

5 Վասն զի անոնք անասուններով ու վրանով կելլէին, ու մարախի պէս բազմութեամբ կուգային. անոնց ու անոնց ուղտերուն թիւ չկար, ու երկիրը աւերելու համար անոր մէջ կը մտնէին։

6 Ու Իսրայէլ շատ աղքատացաւ Մադիանացիներուն պատճառով, ու Իսրայէլացիք Տէրոջը աղաղակեցին։

7 Ու եղաւ որ երբ Իսրայէլացիք Մադիանացիներուն պատճառով Տէրոջը աղաղակեցին,

8 Տէրը մարգարէ մը Իսրայէլացիներուն խրկեց, որ անոնց ըսաւ. Ասիկա կ'ըսէ Տէր Աստուած Իսրայէլի. Ես ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի, ու ձեզ ծառայութեան տունէն հանեցի։

9 Ու ձեզ Եգիպտացիներուն ձեռքէն ու ձեզ կեղեքող բոլոր թագաւորներուն ձեռքէն ազատեցի, ու անոնք ձեր առջեւէն վռնտեցի, ու անոնց երկիրը ձեզի տուի։

10 Ու ես ձեզի ըսի. Ես ձեր Տէր Աստուածն եմ. Ամորհացիներուն երկրին մէջ որ կը բնակիք, անոնց աստուածները մի վախնաք։ Բայց ձայնս չլսեցիք։

11 Ու Տէրոջը հրեշտակը եկաւ ու Եփրաթացի Յովասի Եփրա կոչուած կաղնիին տակ նստաւ, որուն որդին Գեդէոն հնձանի մէջ ցորեն կը ծեծէր, որպէսզի զայն Մադիանացիներուն երեսէն ազատէ։

12 Ու Տէրոջը հրեշտակը անոր երեւցաւ ու անոր ըսաւ. Զօրաւոր արի՝ Տէրը քեզի հետ է։

13 Ու Գեդէոն անոր ըսաւ. Ո՛վ իմ տէրս, եթէ Տէրը մեզի հետ է, ինչո՞ւ ասոնք բոլորը մեզի պատահեցան. ու ուր են անոր բոլոր հրաշքները, որոնց համար մեր հարքը մեզի պատմեցին՝ ըսելով. Տէրը Եգիպտոսէն մեզ հանեց. հիմա Տէրը մեզ թողուց ու Մադիանացիներուն ձեռքը մատնեց։

14 Ու Տէրը անոր դարձաւ ու ըսաւ. Գնա՛ այս քու զօրութեամբդ ու Իսրայէլը Մադիանացիներուն ձեռքէն ազատէ. ես քեզ չխրկեցի՞։

15 Ու անիկայ անոր ըսաւ. Ո՛վ իմ տէրս, ինչպէ՞ս Իսրայէլը ազատեմ. ահա իմ հազարը Մանասէի մէջ ամենէն տկարն է, ու ես հայրս տունէն ամենէն փոքրն եմ։

16 Ու Տէրը անոր ըսաւ. Անշուշտ ես քեզի հետ պիտի ըլլամ, ու դուն Մադիանացիները մէկ մարդու պէս պիտի զարնես։

17 Ու անիկայ անոր ըսաւ. Հիմա եթէ քու աչքիդ մէջ շնորհք գտայ, ինծի նշան մը ցոյց տուր թէ դուն որ ինծի հետ կը խօսիս։

18 Խնդրեմ հոս մի՛ մեկնիր մինչեւ որ գամ ու իմ ընծաս հանեմ ու քու առջեւդ դնեմ։ Ան ալ ըսաւ. Ես կը մնամ մինչեւ որ դառնաս։

19 Ու Գեդէոն ներս մտաւ ու ուլ մը ու անհունչ ալիւրէ հնդ ոտ պատրաստեց. միսը զամբիւղի մէջ դրաւ, ու ապուրը կճուճի մէջ դրաւ ու դուրս հանելով կաղնիին տակ անոր մատուցանեց։

20 Ու Աստուծոյ հրեշտակը անոր ըսաւ. Միսն ու հնդ ոտը առ ու այս ժայռին վրայ դիր, ու ապուրը թափէ։ Ան ալ այնպէս ըրաւ։

21 Ու Տէրոջը հրեշտակը ձեռքին գաւազանին ծայրը մեկնեցուց ու միսին ու հնդ ոտին դպաւ. ու կրակ ժայռէն ելաւ ու միսն ու հնդ ոտը կերաւ։ Ու Տէրոջը հրեշտակը անոր աչքէն անհետացաւ։

22 Ու Գեդէոն տեսաւ որ Տէրոջը հրեշտակն է, ու Գեդէոն ըսաւ. Վա՜յ ինծի, Տէր Աստուած, վասն զի Տէրոջը հրեշտակը դէմ յանդիման տեսայ։

23 Ու Տէրը անոր ըսաւ. Քեզի խաղաղութիւն ըլլայ, մի՛ վախնար, չպիտի մեռնիս։

24 Ու Գեդէոն հոն Տէրոջը համար սեղան մը շինեց ու անոր անունը Եհովա Շաղոմ կոչեց։ Մինչեւ այսօր ալ Աբիեզրացիներուն Ոփրա կը կոչուի։

25 Ու եղաւ որ նոյն գիշերը Տէրը անոր ըսաւ. Հայրդ եղին երկրորդ ցուլը առ, ու հայրդ եղին եօթը տարեկան երկրորդ ցուլը առ, ու Բահաղայի սեղանը որ հայրդ ունի՝ քակէ, ու անոր քովի Աստեղին սիւնը կտրէ։

26 Ու այս ժայռին գագաթը որ կանոնաւոր կերպով շինուած է՝ քու Տէր Աստուածիդ համար սեղան մը շինէ, ու երկրորդ ցուլը առ, ու կտրած Աստեղին սիւնովը ողջակէզ մատուցանէ։

27 Ու Գեդէոն տասը հոգի իր ծառաներէն առաւ ու Տէրը անոր ինչպէս որ ըսած էր՝ այնպէս ըրաւ. ու եղաւ որ հայրը եւ տունը վախնալուն համար ցորեն չըրաւ, գիշերով ըրաւ։

28 Ու քաղաքին մարդիկը կանուխ ելլելով Բահաղայի սեղանը քակուած տեսան, ու անոր քովի Աստեղին սիւնը կտրուած, ու երկրորդ ցուլը նոր շինուած սեղանին վրայ ողջակէզ մատուցուած։

29 Ու իրարու ըսին. Ասիկա ո՞վ ըրաւ։ Ու որոնելով ու հարցնելով ըսին. Յովասի որդի Գեդէոն ասիկա ըրաւ։

30 Ու քաղաքին մարդիկը Յովասին ըսին. Քու որդիդ դուրս հանէ, որ մեռնի, վասն զի Բահաղայի սեղանը քակեց, ու անոր քովի Աստեղին սիւնը կտրեց։

31 Ու Յովաս իր դէմ կեցողներուն ըսաւ. Դուք Բահաղայի վրայ կը վիճի՞ք, կամ զանիկայ կ'ազատէ՞ք. ան որ անոր համար վիճի, մինչեւ առտու մեռնի։ Եթէ ան աստուած է, թող իր սեղանը քակողին համար վիճի։

32 Ուստի անոր Երուբաաղ կոչեցին՝ ըսելով. Թող Բահաղան անոր դէմ վիճի, վասն զի անոր սեղանը քակեց։

33 Ու Մադիանացիք, Ամաղեկացիք ու արեւելեան ազգերը բոլորովին ժողովուեցան, ու անցան ու Յորդանանի մէջ բանակ դրին ու Յեզրայելի հովիտը բանակեցան։

34 Ու Տէրոջը Հոգին Գեդէոնի վրայ եկաւ, ու ինք փող հնչեցուց, ու Աբիեզրացիները իրեն հետեւելու համար կանչուեցան։

35 Ու Մանասէի մէջ պատգամաւորներ ղրկեց, ու անոնք ալ անոր հետեւելու համար կանչուեցան. ու Ասիրի, Զաբուղոնի ու Նափթաղիմի մէջ պատգամաւորներ ղրկեց, ու անոնք ալ անոնց ելան։

36 Ու Գեդէոն Աստուծոյ ըսաւ. Եթէ իմ ձեռքովս Իսրայէլը ազատելու համար ինչպէս որ ըսած էիր՝

37 ահա ես գառնոյ մազէ կտորը հնդ ոտի մէջ պիտի դնեմ, ու եթէ ցօղը միայն կտորին վրայ ըլլայ, ու ամբողջ երկիրը չոր ըլլայ, ես գիտնամ որ իմ ձեռքովս Իսրայէլը ազատելու համար ինչպէս որ ըսած էիր՝ այնպէս պիտի ընէ։

38 Ու այնպէս եղաւ. վասն զի առտուն կանուխ ելլելով կտորը ճմլեց ու կտորէն ցօղը քամեց, ջուրով լի ամանը։

39 Ու Գեդէոն Աստուծոյ ըսաւ. Թող քու բարկութիւնդ իմ վրաս չբորբոքի, ու ես միայն այս մէկ անգամ պիտի խօսիմ. խնդրեմ թող կտորովը միայն փորձեմ, խնդրեմ թող կտորը միայն չոր ըլլայ, ու ամբողջ երկրին վրայ ցօղ ըլլայ։

40 Ու Աստուած այնպէս ըրաւ այն գիշեր. վասն զի կտորը միայն չոր էր, ու ամբողջ երկրին վրայ ցօղ էր։

Ն · Ա · ԴԲ · Ի՛ԲԲ 1256

2 դիանագւոց ձեռքը մատնեց ։ Եւ Մադիանացւոց ձեռքը Իսրայէլի վրայ ուժգնացաւ . ‥ Իսրայէլի որդիքը Մադիանացւոց պատճառաւ իրենց համար էլեռներու մէջ խոռոչներ , քարայրներ և պատնէշներ
3 շինեցին ։ Ու երբոր Իսրայէլացիք սերմ կը ցանէին , Մադիանացիք անոնց վրայ կ՚ելլէին . և ‡ Ամաղեկացիք Եւ արեւելքի բնակիչներն
4 ալ կ՚ելլէին . Եւ անոնց դէմ բանակ կազմելով Հնդեսին բերքը կ՚աւրէին մինչև Գազա , ու Իսրայէլին ապրուստ մը չէին թողուր , ոչ ոչխար՝ ոչ արջառ և ոչ էշ .
5 Քանզի անոնք իրենց հօտերովը ու վրաններովը կ՚ելլէին , և Իմարախի պէս բազմաթիւ կու գային . Թէ անոնք և Թէ անոնց ուղտերը չէին համրուեր . ու Իւրաքէ երկիրը կու գային զանիկայ աւերելու
6 համար ։ Եւ Իսրայէլ Մադիանացւոց պատճառաւ շատ աղքատացաւ . ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին ։
7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին Մադիանացւոց
8 պատճառաւ , Տէրը Իսրայէլի որդւոցը մէկ մարգարէ մը խրկեց . ու անոնիկայ բսաւ անոնց , Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ես ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի , ու ձեզ ծառայութեան տունէն դուրս բե-
9 րի , Եւ ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն , ու բոլոր ձեզի նեղութիւն տուողներուն ձեռքէն ազատեցի , և Քանոնք ձեր առջեւէն վռնտե-
10 լով անոնց երկիրը ձեզի տուի . Ու ձեզի բսի , Ես եմ ձեր Եհովայ Աստուածը . Թմի վախնաք Ամորհացւոց աստուածներէն , որոնց երկրին մէջ կը բնակիք . բայց դուք իմ խօսքս մտիկ չըրիք ։
11 Եւ Տէրոջը հրեշտակը եկաւ , ու Ուրիեզրեացւոն Յովասին բելեկներուն տակը նստաւ , որ Եփրայի մէջ էր . ու անոր որդին Գեդէոն Հնձանին մէջ ցորեն կը ծեծէր՝ Մադիանացւոց երեսէն փախչընելու
12 համար ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը անոր երեւցաւ , ու բսաւ , Ով զօրաւոր կարիճ , Տէրը Հետդ է ։
13 Եւ Գեդէոն անոր բսաւ , Ո՛հ՝ Տէր իմ , Թէ որ Տէրը մեր հետն է , ինչո՞ւ համար ասոնք բոլորը մեր դլուխը եկան . և Հոն են անոր ամէն հրաշչեները , որոնք մեր Հայրերը մեզի կը պատմեն բսելով Թէ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն հանեց . բայց հիմա Տէրը Մեզ երեսէ ձգեց , ու մեզ Մադիանացւոց ձեռքը
14 մատնեց ։ Եւ Տէրը անոր նայեցաւ ու բսաւ , Հնա քու զօրութիւնովդ

Ն · Ա · ԴԲ · Ի՛ԲԲ 1249

դնա , որ Իսրայէլը Մադիանացւոց ձեռքէն ազատես . ‡չէ՞ որ ես քեզ
15 խրկեցի ։ Ու անիկայ անոր բսաւ , Ո՛հ՝ Տէր իմ , Իսրայէլը ինչո՞վ ազատեմ . ահա իմ * ազատառնիմ Մանասէի ցեղէն պիտի աղքատ է , ու ես իմ Հօրս տանը պիտի պզտիկն
16 եմ ։ Եւ Տէրը անոր բսաւ , Հնձ անշուշտ քու հետդ պիտի ըլլամ , ու Մադիամը մէկ մարդու մը պէս
17 պիտի զարնես ։ Եւ անիկայ անոր բսաւ , Կ՚աղաչեմ , Թէ որ ես քու աչքիդ առջեւը շնորհք դտայ , Ինծի նշան մը ցուցուր , որ Հնխօսող Ըն
18 ինծի հետ խօսողը դուն ես ։ Կ՚աղաչեմ որ մակէ չերթաս , մինչև որ ես քեզի դամ , իմ ընծաս բերեմ ու քու առջեւդ դնեմ ։ Եւ անիկայ բսաւ , Ես կը սպասեմ , մինչև որ
19 դուն դառնաս ։ Ու Գեդէոն ներս մտաւ , այծերէն ուլ մը և մէկ արդու պուրկ բաղարջ չոթեր պատրաստեց . միսը սակառի մը մէջ դրաւ , ու արդանակն ալ պատկի մը մէջ դրաւ , և անոր առջեւը հանեց բևեկնիին տակը ու անոր մա-
20 տուց ։ Եւ Աստուծոյ հրեշտակը անոր բսաւ , Միսը ու բաղարջ չոթերը առ , Հաս վէմին վրայ դիր , ու արդանակը թափէ ։ Եւ անիկայ անանկ ըրաւ ։ Եայբը Տէրոջը հրեշտակը իր ձեռքի գաւազանին ծայրը երկնցուց , ու միսին և բաղարջ չոթերուն դպաւ . ու կրակ ելլելով միսը և բաղարջ չոթերը այրեց . ու Տէրոջը հրեշտակը անոր աչքերուն առջեւեն դնաց ։
22 Եւ Գեդէոն տեսաւ որ անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է . ու Գեդէոն բսաւ , Ո՛հ՝ Տէր Եհովայ , որ Տէրոջը հրեշտակը երես առ երես տե-
23 սայ ։ Բայց Տէրը անոր բսաւ , Խաղաղութիւն ըլլայ քեզի . մի վախնար , պիտի չմեռնիս ։
24 Եւ Գեդէոն հոն Տէրոջը անդան մը շինեց , ու անոր անունը ‡ Եհովաշալօմ կոչեց , որ մինչև աս օրս Ուրիեզրեացւոց Եփրայիս մէջ կը-
25 ցած է ։ Եւ անի գիշերը Տէրը անոր բսաւ , Քու հօրդ զուարակը՝ եօթը տարեկան երկրորդ զուարակը առ , և քու հօրդ ունեցած Բահաղի անդանը փլցուր , ու Հդովի Աստարովթը
26 կտրէ . Եւ ‡ այս ապառաժ բարին դլուխը՝ օրինաւոր կերպով՝ քու Տէր Աստուածդդ անդան մը շինէ , ու երկրորդ զուարակը առ , և քու կրա-
27 ցած Աստարովթի փայտերովը ող- Ջակիզ բրէ ։ Ու Գեդէոն իր ծառաներէն տասը մարդ առաւ , և Տէրոջը իրեն բսածին պէս բրաւ , ու իր հօրը տուներն , և քաղաքին

Ն · Ա · ԴԲ · Ի՛ԲԲ 1256

Հ ա թ ա ղ · Ժդ · 6 ։ Երբ · Ժ ա · 38 ։

Բ Գէ · գ · 13 ։ Ե Ծն · Լ Թ · 1 ։ Գէ · է · 12 ։ բ · 10 ։ դ Թ ա ղ · գ · 30 ։ Ցոր · ա · 3 ։

Ը Ղէ · իզ · 16 ։ բ Օր · Իբ · 30 · 33 · 51 ։ Մ Իբ · գ · 15 ։

Է Գէ · է · 12 ։

Ը Գէ · գ · 15 ։ Ոմ · է · 15 ։

Ի Ա մ ո ս · Ժդ · 2 · 3 ։

Ժ դ Թ ա ղ · Ժէ · 35 · 37 · 38 ։ Երեմ · Ժ · 2 ։

Ի Ցէս · Ժէ · 2 ։

Լ Երր · Ժ ա · 32 ։

Խ Գէ · Ժդ · 3 ։ Դ ա · ա · 11 · 28 ։

Ճ Ցէս · ա · 5 ։

Ա Ա մ ո ս · Ա Թ · 49 · Ն ա · Ա Թ · 1 · 15 ։ Հ Ա մ ո ս · Ի Ժ · 1 ։

Յ Ր Ա Ն · Ժէ · 2 ։

Ղ ա Թ ա ղ · Ժ բ · 11 ։ Երր · Ժ ա · 32 · 34 ։

Ն · Ա · ԴԲ · Ի՛ԲԲ 1249

Ե Ցէս · ա · 9 ։ Գէ · է · 6 ։

Ֆ Ցէս · ա Թ ա ղ · Ք · 21 ։

* Նէր · Համառօտ · ա ն · Մէր · Ե · 2 ։

Ա Նէ · գ · 12 ։ Ցէս · ա · 5 ։

Ն Նէ · գ · 1 - 8 ։ Հ Ը 36 · 37 ։ դ Թ ա ղ · Ի · 8 ։ Ա մ ո ս · Ե դ · 17 ։ Ես · է · 11 ։

Ը Ծն · Ժ բ · 3 · 5 ։ Գէ · Ժդ · 15 ։

Ա Ծն · Ժ բ · 6 · 7 · 8 ։

Ը Գէ · Ժդ · 19 ։

Ղ Ցէս · դ Թ ա ղ · Ժ բ · 33 · 34 ։

Է Ղէ · Ք · 24 ։ դ Թ ա ղ · Ժ բ · 38 ։ բ Մ ն · է · 1 ։

Ա Գէ · Ժդ · 21 ։

Ե Ծն · Ժդ · 13 ։ Լբ · 30 ։ Ել · ԼԴ · 20 ։ Գէ · Ժդ · 22 ։

Է Դան · Ժ · 19 ։

Ա Ցէս Ծն · Իբ · 14 ։ Ել · Ժէ · 15 ։ Ե բ մ · ԼԴ · 16 ։ Եզեկ · Իբ · 35 ։

† Ը Տէր խոս · դագս · Թ ե ան , Հմմ · խոսգագս · Թ ե ան Ցէս · ա բն ։

Բ Գէ · բ · 32 ։

Ե Գէ · ԺԲ · 13 ։ Ել · ԺԴ · 13 ։ բ Օր · է · 5 ։

‡ Կամ՝ ասոր ամբողջ դլուխն քսայ տեղը

մարդիկներէն վախնալով — բանը յօրինակը ընելու՝ դիշերը ըրաւ։
28 Ու երբոր քաղաքին մարդիկները առաւօտուն կանուխ ելան, տեսան որ Բահաղին սեղանը փլած, և անոր քովի Աստարովթը կտրած, ու երկրորդ զուարակը շինուած սեղանին վրայ ողջակէզ եղած էր։
29 Նին վրայ ողջակէզ եղած էր։ Ուսաի իրարու ըսին, Ա՛ս բանը ո՞վ ըրաւ. և փնտռեցին ու քննեցին. ու ըսուցաւ թէ այս բանը Գեդէօնի որդին Գեդէօն ըրաւ։ Եւ քաղաքին մարդիկը Գեդէօնին ըսին, Որդիդ դուրս հանէ որ մեռնի, քանզի Բահաղին սեղանը փլցուցեր ու անոր քովի Աստարովթը
31 կտրեր է։ Եւ Գեդէօն իր վրան եկող բոլոր մարդիկներուն ըսաւ, Միթէ Բահաղին իրաւունքը դո՞ւք պիտի պաշտպանէք, կամ թէ զանիկայ դո՞ւք պիտի ազատէք. ով որ անոր իրաւունքը պաշտպանէ, թող մեռցուի մինչև առաւօտ. թէ որ անիկայ աստուած է, թող ինքը իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր դէմ, իր սեղանը փլցնելուն համար։
32 Անոր օրը զանիկայ Ե՛ Գեդէօնի անուանեց. քանզի ըսաւ, Թող Բահաղ իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր դէմ, իր սեղանը փլցնելուն համար։
33 Եւ բոլոր Մադիանացիները, Ամաղեկացիները ու արևելքի բնակիչները միկտեղ ժողվուեցան, ու Յորդանանէն անցնելով՝ Յեզրեելի հովիտին մէջ բանակեցան։
34 Եւ Տէրոջը Հոգին Գեդէօնին վրայ հանդչեցաւ, ու անիկայ փող հրնչեցուց, և Աբիեզերականք անոր ետևէն ժողվուեցան։
35 Ու բոլոր Մանասէին պատգամաւորներ խրկեց, ան ալ անոր ետևէն ժողվուեցաւ. և Ասերին, Զաբուղոնին ու Նեփթաղիմին ալ պատգամաւորներ խրկեց, ու անոնք դացին զանոնք դիմաւորելու։
36 Եւ Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ, Թէ որ բանիդ պէս Իսրայէլը իմ ձեռքովս ազատելու ես,
37 ահա բուրդի դզմեի մը կը դնեմ. թէ որ մինակ դզմեին վրայ յօղ ու բոլոր գետնին վրայ չորութիւն ըլլայ, ան ատեն պիտի գիտնամ որ բանիդ պէս Իսրայէլը իմ ձեռքովս պիտի ազատես։
38 Եւ այնպէս եղաւ. վասն զի առաւօտուն կանուխ ելաւ, ու դզմեին քամեց, և դզմեին յօղը հանեց, ջուր կոկը լեցուն ջուր եղաւ։
39 Եւ Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ, Բարկութիւնդ իմ վրաս չբորբոքի, ու միայն այս անգամ խօսիմ. միայն այս անգամ դզմեիովս փորձեմ. հիմա միայն դզմեին վրայ չորութիւն, ու բոլոր գետնին վրայ յօղ ըլլայ։
40 Եւ այն գիշերը Աստուած այնպէս ըրաւ. միայն դզմեին վրայ չորութիւն՝ ու բոլոր գետնին վրայ յօղ եղաւ։

Գ Լ · Ե

1 Գեդէօնը բանակին երամներուն հետ մարդոցմէն իրեր Տարիբ Հոդին կ'երթար։ 9 Գեդէօն Մադիանացիի մը երազը ու մեկնութիւնը լսելով կը քաջալերուի։ 16 Փողով ու սափորներու մէջ գրուած ճառերով իր բանեցուցած Տնտրը։ 24 Եփրեմի որդիները Օրէբը ու Զէբը կը բռնեն կը մեռցնեն։

1 Լ՚ — Յերոբաաղ՝ այսինքն Գեդէօն ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը կանուխ ելան, Հարօդի աղբիւրին քովը բանակեցան. ու Մադիամու բանակը անոր հիւսիսային կողմը՝ դէպ՚ի Մօրէհի բլուրը՝ հովիտին մէջն էր։ — Գլ · ը · 32։
2 Տէրը Գեդէօնին ըսաւ, Քու հետդ եղող ժողովուրդը շատ է. չ՚ուզեր Մադիամը անոնց ձեռքը տալ. չըլլայ որ Իսրայէլ ինծի դէմ պարծենայ ու ըսէ թէ Իմ ձեռքս զիս ազատեց։ Ե Ր Օր · ը · 17 ։ Եր · ժ · 13 ։ ա Կոր · ա · 29 · ը Կոր · ը · 7։
3 Ուստի հիմա քարոզ կարդալ տուս որ ժողովուրդը լսէ, ու ըսես, Ո՛վ որ վախկոտ ու երկչոտ է՝ թող նա դառնայ, և չուտով գաղաադ լեռնէն երթայ. ու ժողովուրդին քսանուերկու հազար հոգի նա դարձան, ու տասը հազար մնացին։ Ե Ր Օր · ը · 8։
4 Տէրը Գեդէօնին ըսաւ, Ժողովուրդը տակաւին շատ է. զանոնք ջուրին քովը իջնցուր զանոնք, ու հոն քեզի համար զանոնք փորձեմ. և որուն համար քեզի ըսեմ թէ Անիկայ քու հետդ երթայ, անիկայ քու հետդ թող երթայ, ու որուն համար քեզի ըսեմ թէ՝ Անիկայ քու հետդ չերթայ,
5 անիկայ թող չերթայ։ Ուստի ժողովուրդը ջուրին քովը իջնցուց. և Տէրը Գեդէօնին ըսաւ, Ով որ շունի լափելուն պէս ջուրը լեզուովը լափէ, անիկայ զատ կայնեցրուր նաև, ու ով որ խմելու համար իր ծունկերուն վրայ ծռի, անիկայ ալ։
6 Ջուր լափողները՝ իրենց ձեռքը բերանը դնելով լափողնելուն թիւը երեք հարիւր մարդ էր, և բոլոր միացած ժողովուրդը իրենց ծունկերուն վրայ ծռեցան ջուր խմելու համար։
7 Ու Տէրը Գեդէօնին ըսաւ, Ե՛ն երեք հարիւր մարդիկներովը որոնք լափեցին, ձեզ պիտի ազատեմ, և Մադիամը քու ձեռքդ պիտի մատնեմ. ու բոլոր ճամբէ ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր տեղը
8 երթայ։ Ուստի ժողովուրդը իրենց ձեռքը պաշար առին և իրենց փողերն ալ։ Եւ Գեդէօն Իսրայէլի Ե՛ ա թագ · ժդ · 6։

Ն · Բ · ԳԲ · Երբ 1249

բոլոր մարդիկները՝ ամէն մէկը իր վրանը խրկեց , բայց ան իրէնց հաբիւր մարդը իր քովը պահեց . ու Մադիամու բանակը անոր տակը հովիտին մէջ էր :

Ե Ծն · խզ · 2 , 3 ։

9 Եւ նոյն է դիշերը Տէրը անոր բաաւ , ու սր ելիր , -- --ին բանակը իջիր , քանզի զանիկայ քու ձեռքդ 10 մատնեցի : Եւ թէ որ դուն իջնելու կը վախնաս , Նէ դուն քու ծառայիդ Փուրային հետ բանակը իջիր . Եւ Ղպիտի լսես թէ անոնք ինչ կը խօսին . անկէ ետև քու ձեռքերդ պիտի ուժովնան , որ բանակը իջնես : Ուստի ինքը և իր ծառան Փուրա բանակին մէջի է դուն- 12 դերուն ծայրը իջան : Ու Մադիամ և Ամմզկիկ , Հու բոլոր արևելցիները մարախներու պէս բազմութեամբ հովիտին մէջ պառկեր էին , և անոնց ուղտերը անթիւ էին , -- ծովուն եղերքը եղող աւազին չափ 13 շատ էին : Եւ Գեդէօն հոն երթալով՝ Նէց -ը մէկ մարդ մը իր բնկերին երազ կը պատմէր ու կ'ըսէր , Նա երազ մը տեսայ , և ահա մէկ գարեղէն հաց մը դէպ 'ի Մադիամու բանակը կը գլորուէր , և վրանէն հասնելով՝ զանիկայ զարկաւ որ ինկաւ , ու գլխիվար դարձուց , և 14 վրանը ինկաւ : Ու անոր բնկերը պատասխան տուաւ և բաւ , Նայ մէկայ ուրիշ բան չէ , բայց միայն Իսրայէլացի Յովասի որդւոյն Գեդէօնին սուրը . Աստուած Մադիամը ու բոլոր բանակը անոր ձեռքը մատներ է :

15 Ու երբոր Գեդէօն երազին պատմութիւնը ու անոր մեկնութիւնը լսեց , Տէրուէ երկրպագութիւն բրաւ , և Իսրայէլին բանակը դարձաւ ու բաւ , Ոտ ելիր , քանզի Տէրը Մադիամու բանակը ձեր 16 ձեռքը տուեր է : Եւ ան իրեք հարիւր մարդը իրեք գունդի բաժնելով՝ ամէնուն ձեռքը փողեր ու պարապ սափորներ տուաւ , և սափորներուն մէջն -ը ջահեր ը-- . 17 Ու անոնց բաւ , Նմէ նայեցէք և անանկ ըրէք . ու երբոր բանակին եղերքը հասնիմ , ևս ինչպէս որ ընեմ , դուք ալ այնպէս ըրէք : 18 Ու երբոր ևս ու բոլոր իմ հետս եղողները փողը Նչեցընենք , ան ատենը դուք ալ բոլոր բանակին չորս կողմը փողերը Նչեցուցէք , և բաբ , Տէրոջը ու Գեդէօնին --- 19 ը : Եւ Գեդէօն ու անոր հետ եղող հարիւր մարդը կէս գիշերուան պահնին սկիզբը՝ երբոր պահապանները նոր դրած էին , բանակին եղերքը հասան , և փողերը Նչեցընելով՝ ձեռքերնուն մէջի ե- 20 ղած սափորները կոտրատեցին : Ան ատենը իրեք գունդն ալ փողերը Նչեցուցին ու սափորները կոտրատեցին , ու ձախ ձեռքով ջահերը , և աջ ձեռքով փողերը բռնելով Նչեցընելու համար , կը պոռային -- Լ'--ԷՔՏ , Տէրոջը ու Գեդէօնին 21 սուրը : Եւ Բամէն մարդ բանակին բոլորտիքը իր տեղը կայներ էր . Բ ու բոլոր բանակը վազելով և ա- 22 զաղակելով կը փախչէին : Ու երբոր ան իրեք հարիւր մարդը Է ԷՔՏ փողերը Նչեցուցին , Տէրը բոլոր բանակին մէջ Ամմն մարդուն սուրը Է իր բնկերին վրայ դարձուց . և զօրքը մինչև Բեթ-ասեատա դէպ 'ի Սարերա , -- մինչև Աբէլմեուլային սահմանը Ե Տաբէթի փախաւ ։ 23 Ու Իսրայէլացիք Նեփթաղիմէն , Ասերէն և բոլոր Մանասէէն ժողվուեցան , ու Մադիանացւոց ե- 24 տևէն ինկան : Եւ Գեդէօն Է Եփրեմի բոլոր լեռնակողմը պատգամաւորներ խրկեց , բսելով , Մադիանացիները դիմաւորելու իջէք , և անոնց առջևէն ջուրերը բռնեցէք մինչև Բեթ-բարա , նաև Յորդանանը : Ուստի Եփրեմի բոլոր մարդիկները ժողովուեցան , ու Ի ջուրերը բռնեցին մինչև Բեթ-բարա , նաև Յորդանանը : 25 Եւ Ն Մադիամու երկու իշխանները Օրէբ ու Զէբը բռնեցին . Օրէբը Հ Օրէբի վէմին քովը մեռցուցին , ու Զէբը Զէբի Նձանին քովը մեռցուցին . և Մադիանացիները Հալածեցին , ու Օրէբին և Զէբին գլուխները Գեդէօնին բերին Ը Յորդանանու անդիի կողմէն :

ԳԼ · Լ

1 Գեդէօն Եփրեմի որդւոց սիրաց կ'իջնգրեւ ։ 4 Սոկքովթի ու Փանուէլի բնակիչները Գեդէօնին զօրքը կերակրելը կը մերժեն ։ 10 Գեդէօն կը բռնէ Զեբեէն ու Սալմունան ։ 13 և դառնալով Սոկքովթի ու Փանուէլի բնակիչները կը Ջարդէ ։ 17 Գեդէօն իր եղբայրնեբուն մահուանը վրէժը Զեբեէին ու Սալմունային կ'առնէ ։ 22 և Նշանիր Ժողովուրդին վրայ իշխան բլլալու ։ 24 Ընոր Նշանի եփուդը կռապաշտութեան պատճառ կ'բլլայ ։ 28 Մադիամ կը Նռաճի ։ 29 Գեդէօնին որդիբը ։ ու իր մահը ։ 33 Իսրայէլացւոց կռապաշտութիւնը ու ապերախտութիւնը ։

1 ||Ու -Եփրեմացիք անոր բսին , Ա մեզի բրած բանդ ինչ պիտի բլլայ , որ Մադիամու դէմ պատերազմելու գացիր , և մեզ չկանչեցիր . ու անոր հետ սաստիկ վէճ 2 բրին ։ Եւ անոնց անոնց բաւ , Նա հիմա ձեզի պէս ինչ բան բրի . Եփրեմին ճռաքաղութիւնը Աբիեզերի պզկեկութենէն լաւագոյն չէ 3 արդեօք ։ Է Աստուած Մադիամու իշխանները՝ Օրէբը ու Զէբը ձեր ձեռքը տուաւ . Նա ձեզի պէս ինչ

Ն · Բ · ԳԲ · Երբ 1249

Բ Ել · ժգ · 13 , 14 ։ ր Մն · ի · 17 ։ Ք գ Թագ · է · 7 ։

Է Ցես · գ · 4 · 16 , 20 ։ Տես ր Կար · գ · 7 ։

Ը ա Թագ · ժգ · 20 ։ ր Մն · ի · 23 ։

Ի Սպ · Ձգ · 9 ։ Նա · ի · 4 ։

Ժ Գէդ · գ · 27 ։

Ի Գէդ · գ · 28 ։ Հ Ցես · ա · 28 ։

Ձ Գէդ · բ · 3 ։ Սպ · Ձգ · 11 ։

Ղ Նաւմ · 23 ։

Ճ Գէդ · բ · 4 ։

— Տես գէ · ժբ · 1 ։ ր Թագ · ժի · 41 ։

Ք Գէդ · է · 24 , 25 ։ Փիլ · բ · 3 ։

բան կրցայ ընել։ Ան խօսքը բսա-
ծին պէս՝ անոր վրայով Տանոնց
սիրտը հանդարտեցաւ։
4 Նե Գեդէօն Յորդանան ևկաւ,
ու ինքը և իր հետը եղող իրեք հա-
րիւր մարդիկը անցան. թեպետ և
նուազած էին, բայց ընդոծին կը հա-
5 լածէին։ Ու Սոկքովթի մարդիկ-
ներուն բսաւ, Շնորհք բրէք,
հտեւս ևկող ժողովուրդին հացի
նկանակներ տուէք, քանզի նուա-
ցած են. ու ես Մադիամու թագա-
ւորներուն՝ Զեբէէին ու Սաղմա-
նային հետևէն ընթեր կը հալածեմ։
6 Ես Սոկքովթի իշխանները բսին,
Տրիթէ Զեբէէին ու Սաղմանային
ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջն
է, որ ուժնը քու զօրքիդ հաց
7 տանք։ Ու Գեդէօն բսաւ, Ու-
րեմն երբոր Տէրը Զեբէէն ու
Սաղմանան իմ ձեռքս տայ, Տձեր
մարմինները անապատին փուշ-
երովը ու տատասկներովը պի-
8 տի ծեծեմ։ Ես անկէ ելաւ ընթա-
նալէ ետև, ու անոնց ալ այնպէս
բսաւ. բայց փանուէլի մարդիկները
Սոկքովթի մարդիկներուն տուած
պատասխանին պէս պատասխան
9 տուին։ Ու փանուէլի մարդիկ-
ներուն ալ խօսեցաւ՝ բսելով,
Երբոր Խաղաղութեամբ դառնամ,
Տատ աշտարակը պիտի փլցընեմ։
10 Նե Զեբէէ ու Սաղմանա և ա-
նոնց հետ անոնց բանակը, — էա-
րեւելքի բնակիչներուն բոլոր բանա-
կէն մնացած չորս-
հինգ հազարի չափ Հրէայ կարկառի
մէջ էին. ու ինկած մեռածները
Տհարիւր քսան հազար սուսերա-
11 մերկ մարդիկներ էին։ Նե Գեդէօն
Տնոբահի ու Յոգբեհայի արեւելեան
կողմին վրանարնակներուն ճամ-
բովը ելաւ, ու բանակը զարկաւ,
քանզի բանակը Տանհոգ կը կենար։
12 Նե Զեբէէ ու Սաղմանա փա-
խան. ու Գեդէօն անոնց հետևէն
ի՛նալով՝ Մադիամու երկու թա-
գաւորները՝ Զեբէէն ու Սաղմանան
բռնեց, ու բոլոր բանակը տակնու-
վրայ բրաւ։
13 Նե Յովասին որդին Գեդէօն
«արևը չեզած» պատերազմէն ետ
14 դարձաւ։ Ու Սոկքովթի մարդիկ-
ներէն երիտասարդ մը բռնեց, և
անոր հարցուց. ու անիկայ Սոկ-
քովթի իշխանները ու ծերերը՝ ևօ-
թանասունևօթը մարդ գրեց՝
15 Թո՜՜՜ անոր։ Նե Գեդէօն Սոկ-
քովթի բնակիչներուն ևկաւ, ու
բսաւ, ԵՒնա Զեբէէն ու Սաղմա-
նան՝ որոնց համար Տգիս նախատե-
ցիք՝ բսելով, Միթէ Զեբէէն ու
Սաղմանային ձեռքը արդէն քու
ձեռքիդ մէջն է, որ մենք քու
նուաղած մարդիկներուդ հաց
16 տանք։ Ու ծերուտի քաղաքին ծեր-
բը առաւ, և անապատէն փուշեր
ու տատասկներ Տաղէց, և անոնց-
մով Սոկքովթի մարդիկները պատ-
17 ժեց։ Ու Փանուէլի Տաշտա-
րակը փլցուց, և քաղաքին մար-
դիկները կոտրեց։
18 Ու Զեբէէին և Սաղմանային բ-
սաւ, Թաբօրի մէջ մեռցուած
մարդիկներնիդ ինչպէս էին։ Ու անոնք բսին, Ինչպէս ես
դուն, անոնք ալ այնպէս էին. ա-
մէն մէկը թագաւորի տղու կը նմա-
19 նէր։ Նե ես անիկայ բսաւ, Անոնք
իմ եղբայրներս՝ մօրս տղաքներն
էին. կենդանի է Տէր, թէ որ
դուք զանոնք ողջ թողուիք, ևս
20 ձեզ չէի մեռցներ։ Ու իր անդ-
րանիկ տղուն՝ Յեթերին բսաւ,
Ելիր, սատնք մեռցուր։ Բայց պա-
տանին իր սուրը չքաշեց. քանզի
մանկահասակ ըլլալով վախցաւ։
21 Ու ետո Զեբէէ ու Սաղմանա բսին,
Դուն ելիր որ մեզ զարնես, քանզի
մարդուս ոյժը իր հասակէն համե-
մատ կ'ըլլայ։ Նե Գեդէօն ոտք ելաւ,
ու Զեբէէն և Սաղմանան մեռ-
ցուց. ու անոնց ուղտերուն պարա-
նոցին վրայ եղած մահիկները առաւ։
22 Նե Իսրայէլի մարդիկները Գե-
դէօնին բսին, Մեր վրայ թագա-
ւորէ դուն ու քու որդիդ և քու
որդւոյդ որդին, որովհետև մեզ
Մադիամու ձեռքէն ազատեցիր։
23 Ու Գեդէօն անոնց բսաւ, Ես ձեր
վրայ չեմ թագաւորեր, ոչ ալ իմ
որդիս ձեր վրայ պիտի թագաւորէ.
Տձեր թագաւորը Տէրը ըլլայ։
24 Նաբը Գեդէօն անոնց բսաւ,
Ձեզմէ բան մը պիտի խնդրեմ.
ամէն մարդ իր առաբին օղերը ինծի
տայ. (Ես քանզի անոնք Իսմայէլացի
25 ըլլալով ոսկիէ օղեր ունէին։) Ու
անոնք բսին, Ետոր սրտով կու-
տանք. ու ետոր լաթ մը փռեցին,
ու ամէն մարդ իր առաբին օղերը
26 հոն ձգեց։ Նե ան իր ուզած ոսկի
օղերուն կշիռը հազար ևօթը հա-
րիւր սիկղ ոսկի եղաւ, մանիկնե-
րէն, դինտեռներէն ու Մադիամու
թագաւորներուն վրայի ծիրանի
պատմուճաններէն, և անոնց ուղ-
տերուն պարանոցին վրայ եղած
27 մանեակներէն Տի զատ։ Ու Գեդէ-
օն «անոնցմով եփուած մը շինեց, և
Իր Եփրա քաղաքին մէջը դրաւ.
ու բոլոր Իսրայէլ Տհոն անոր ե-
տևէն Իբրևզով պոռնկեցաւ. և
Գեդէօնին ու անոր տանը Նորա-
զայթ եղաւ։
28 Ընչպէս Մադիամ Իսրայէլի որ-

ՅՀմր 7։
ՂԳ Թագ. Ժր. 25։
ՃՀմր 9։
ՄԳԼ. Դ. 6։ Սաղ. ՀԽ. 12։
ՆԵսթ. Բ. 7։ Ժ. 19։ Ժր. 12։
ՇԾՆ. ԻԸ. 13։ Լ. 25։ 28։
ՊԳԼ. ԺԱ. 24։ ՊՍաղ. ՀՀ. 39։
ՔԲ Օր. Կ. 16։

ԲՆաւակ. Ժա. 1։
ԴԾՆ. ԼԴ. 17։ Սաղ. Կ. 6։
ԶԾՆ. ԼԸ. 30։ Գ Թագ. Ժր. 25։
ԸԳ Թագ. Իբ. 27։
ԹՀմր 17։
ԺԳԼ. Կ. 12։
ԼԳԼ. Ի. 2։ 15։ 17. 25։ Գ Թագ. Գ. 26։
ԽԹուռ. Լբ. 35։ 42։
ԾԳԼ. Ժր. 27։ Ռաթեռս. Ե. 3։
ՀՍաղ. Ճգ. 11։
*Կամ՝ Նրեսի գառ՝ի վերէն
ՃՀմր 6։

Ն·Բ·ՂԲ· Իրը 1249

~ ՊՂ·Ն·31։

~ ՊՂ·Թ·2, 5։

Է ՊՂ·Թ·1։

Իրը 1209

Ր ՕՆ· ԽՀ·8։ ՊՀ·26։

Բ ՀՄՐ 27։ ՊՂ·Զ·24։

Տ ՊՂ·Բ·19։

~ ՊՂ·Բ·17։

‡ ՊՂ·Թ·4, 46։

+ ՍԱՊ·ՀԲ· 11։42։ ՃՂ· 13։21։

* ՊՂ·Թ·16, 17։18։ՃՈՂ· Թ·14, 15։

դուց առջևը նուաճեցաւ ։ և ~չ. Նուհէխոնոսոր չկրցաւ դլուխ վերցրնել · ~ու Գեդէոնին օրերը երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ ։

29 Եւ Ցովաաի որդին Ցերոբաաղ դնաց , ու իր տանը մէջ նստաւ ։

30 Եւ Գեդէօն ~ եօթանասուն տղայ ունէր իր երանելին ելած ։ քանզի շատ

31 կիներ ունէր ։ Եվ Սիւքեմի մէջ ունեցած հարճն ալ անոր տղայ մը ծնաւ , և անոր անունը Աբիմելէք

32 դրաւ ։ Ու Ցովաաի որդին Գեդէօն ~ բարի ծերութեամբ մեռաւ , և Բ Աբիեզերեանց Եփրայիմ մէջը իր հօրը Ցովասին դերեզմանը թաղուեցաւ ։

33 Եւ ~ Գեդէօն մեռածին պէս՝ Իսրայէլի որդիքը դարձան ու ~ Բահաղիմին ետևէն էրթալով պոռնկեցան , ‡ ու Բահաղ բերիթը իրենց

34 աստուած ըրին ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը * չյիշեցին իրենց Տէր Աստուածը , որ ղերկնք ազատեր էր իրենց բոլորտիքը եղած ամէն թշնամիներուն ձեռքէն ։

35 Նամիներուն ձեռքէն ։ Ու Ցերոբաաղին (այսինքն Գեդէօնին) տան նը՝ անոր Իսրայէլին բրած բարութեանը համեմատ , * դթութիւն չըրին ։

Գ Լ · Թ

1 Աբիմելէք Սիւքեմացւոց հետ խորհուրդ բնեւլով՝ ու իր եղբայրները սպանելով՝ թագաւոր կ'ըլլայ ։ 7 Յովթամ առակով մը զանոնք կը յանդիմանէ , ու անոնց կործանումը կը գուշակէ ։ 22 Գաալ Սիւքեմացւոց հետ կը միաբանի Աբիմելէքին դէմ ։ 30 Զէբուղ աս բանը անոր կ'իմացընէ ։ 34 Աբիմելէք զանոնք կը յաղթէ , ու ազ կը ցանէ քաղաքը ։ 46 Բերիթի աստուծոյն աշտարակը կ'այրէ ։ 50 Թեբեսի մէջ երկանաքարի կտորով մը կ'բռաջնոսի ։ 56 Յովթամին անէծքը կը կատարուի ։

1 Ու Ցերոբաաղին որդին Աբիմելէքը՝ Սիւքեմ ~ իր մօրը եղբայրներուն դնաց , և անոնց հետ ու իր մօրը հօրը բոլոր ազգատոհմին հետ

2 խօսեցաւ՝ ըսելով , Շնորհք բրէք՝ Սիւքեմի բոլոր * բնակչացը ականջներուն զրուցեցէք թէ Զեզի որը աղէկ է · Ցերոբաաղին բոլոր որդոցը՝ Բ եօթանասուն մարդոց ձեր վրայ թագաւորելը , թէ մէկ մարդուն ձեր վրայ թագաւորելը · և միտքերնիդ բերէք որ ես ‡ ձեր ոս-

3 կորն ու ձեր մարմինն եմ ։ Ուստի իր մօրը եղբայրները անոր վրայով ամէն աս խօսքերը Սիւքեմի բոլոր բնակչացը ականջներուն զրուցեցին · ու անոնց սիրտը Աբիմելէքին դարձաւ · քանզի ըսին թէ Ընկերայ

4 մեր ~ եղբայրն է ։ Եւ Բահաղ բերիթին տունէն եօթանասուն կտոր արծաթի տուին անոր , ու Աբիմելէք անոնցմով ՚ զգաստարկաս

կեաց ու արիկայ մարդիկներ վարձքով բռնեց , և անոր ետևէն գացին ։

5 Ու Եփրայի մէջ իր հօրը տունը մտաւ , և Բ իր եղբայրները Ցերոբաաղին որդիքը՝ եօթանասուն հոգին մէկ քարի մը վրայ սպանեց · բայց Ցերոբաաղին պզտիկ տղան Ցովթամ պահուելով ողջ մնաց ։

6 Եւ բոլոր Սիւքեմի բնակիչները , և Մելօնին բոլոր տունը միկտեղ ժողովեցան , ու գացին Սիւքեմի մէջ Բ + պահապանաց կաղնիին քովը Աբիմելէքը թագաւոր ըրին ։

7 Ու երբոր ~ Ցովթամին իմացուցին , անիկայ դնաց * Գարիզին լեռանը գլուխը կայնեցաւ , և ձայնը վերցընելով պոռաց ու ա-նոնց ըսաւ , Ո՛վ Սիւքեմի բնակիչներ՝ ինձի մտիկ ըրէք , և Աստուած

8 ձեզի մտիկ ընէ ։ Ծառերը գացին որ իրենց համար թագաւոր մը օծեն , ու ձիթենիին ըսին ՝ Մերը

9 վրայ թագաւոր եղիր ։ Բայց ձիթենին անոնց ըսաւ , Իմ պարարաութիւնս թողում , Է ‡ որ ինձմով ղԱստուած ու մարդիկները կը պատուեն " , ու երթամ ծառերուն

10 վրայ ‖ իշխե՞ս ըլլամ " ։ Եւ ծառերը թզենիին ըսին , Դուն եկուր մեր

11 վրայ թագաւոր եղիր ։ Եւ թզենին անոնց ըսաւ , Իմ քաղցրութիւնս ու ազնիվ պտուղս թողում , ու երթամ ծառերուն վրայ իշխե՞ն

12 ըլլամ ։ Ուն առեներ ծառերը որթին ըսին , Դուն եկուր մեր վրայ թա-

13 գաւոր եղիր ։ Որթն ալ անոնց ըսաւ , Թ ղԱստուած ու մարդիկները ուրախացընող գինիս թողում , ու երթամ ծառերուն վրայ իշխե՞ն

14 ըլլամ ։ Ուն առեներ ամէն ծառերը դժնիկին ըսին , Դուն եկուր մեր

15 վրայ թագաւոր եղիր ։ Եւ դժնիկը ծառերուն ըսաւ , Թէ որ դուք իրաւցընէ զիս ձեր վրայ թագաւոր կ'օծէք , եկէք իմ Ի հովանիիս տակը նստեք , եթէ ոչ՝ դժնիկին կրակ թող ելլէ , ու Ի Լիբանանու-

16 եղեւինները այրէ ։ Եւ հիմա թէ որ դուք Աբիմելէքը թագաւոր ընելով՝ ճշմարտութեամբ ու արդարութեամբ վարուեցաք , և թէ որ Ցերոբաաղին ու անոր տանը բարութիւն ըրիք , և թէ որ ղանոր դործքերուն համեմատ անոր ցնտու-

17 ցուտ ըրիք · (Քանզի իմ Հայրս ձեզի համար պատերազմ բրաւ , ու իր անձը § վտանգի մէջ դրաւ " , և ձեզ

18 Ա ադիամիս ձեռքէն ազատեց · ‡ իսկ դուք այսօր իմ հօրս տանը դէմ ոտք ելաք , ու անոր որդիքը՝ եօթանասուն մարդ մէկ քարի մը վրայ սպանեցիք , ու անոր աղախինին տղան Աբիմելէքը՝ ձեր եղ-

Ն·Բ·ՂԲ· 1209

Է ՊՂ·Զ·24։

Բ Դ ԹԱԳ· ԺԱ·1, 2։

Բ Տէս Ցես· Իդ·26։

† Կ՚ աբձանի

Ֆբ Օր·ԺԱ· 29։ԼՀ·12։ Ցես·Բ·33։ ՑՕՆ·Դ·20։

Է Տէս Դ ԹԱԳ·ԺԴ· 9։

Լ ՊՂ·Բ·22, 23։

Է ՍԱՓ·ՃՂ· 15։

‡ Կ՚ որուն համար Աստուած ու մարդիկ զիս կը պատուեն ,

‖ Եբր· կրնա՞ մ՚ ։

Բ ՍԱՓ·ՃՂ· 15։

Ֆ Ես·Ա·2։ Դան·Դ· 12։ Ովս· ԺԴ·7։

Գ Հմր 20։ ԹՈՒ·ԻԱ· 28։ Եզեկ· ԺԶ·14։

Յ Դ ԹԱԳ· ԺԴ·9։ ՍԱՓ·ՃՂ· 16։ Ես·Ը· 13։ԼՀ·24։ Եզեկ·Լ· 3։

Ղ ՊՂ·Բ·35։

§ Եբր· առ-ՀԱՆ ՀԱՆց· ՓՀՄՐ 5·6։

բայրը բլլալուն համար՝ Սիւքեմի բնակիչացը վրայ թագաւորը ըրիք։)
19 Ուստի թէ որ այսօր Ցերոբաաղին ու անոր տանը վրայով ճշմարտութեամբ ու արդարութեամբ վարուեցաք, Աբիմելէքին վրայ ուրախացէք, ան ալ ձեր վրայ ԹՈՂ
20 ուրախանայ. Ապա թէ ոչ՝ ԹՈՂ Աբիմելէքէն կրակ ելլէ, և Սիւքեմի բնակիչները ու Մելօնի տունը այրէ. և Սիւքեմի բնակիչներէն ու Մելօնի տունէն կրակ ելլէ, և Աբիմելէքը
21 այրէ։ Եարը Ցովաթամ փախաւ ազատեցաւ, ու Բէէր դնաց, և իր Աբիմելէք եղբօրմէն վախնալով հոն բնակեցաւ։
22 Եւ Աբիմելէք Իսրայէլի վրայ իր
23 թէր տարի թագաւորեց։ Ու Աստուած Աբիմելէքին և Սիւքեմի բնակիչներուն մէջ չար ոգի մը խրկեց, ու Սիւքեմի բնակիչները Աբիմելէքին հետ նենգութեամբ
24 վարուեցան։ Որպէս զի Ցերոբաաղին օրհասական որդացը եղած անիրաւութիւնը գայ՝ և անոնց խափանչ արիւնը անոնց եղբօրը Աբիմելէքին վրայ հասնի, որ դանդաղ սպաններ էր, ու Սիւքեմի բնակչացը վրայ որոնք անոր ձեռքերը ուժովցուցեր էին իր եղբայրը
25 սպաննելու։ Ուստի Սիւքեմի բնակիչները լեռներուն գլուխները անոր դարանները պատրաստեցին, և ճամբան իրենց քովէն ամէն անցնողները կը թալանէին. ու ԲԱՆԸ
26 Աբիմելէքին իմացուցին։ Եւ Աբեդի որդին Գաաղ ու անոր եղբայրները եկան՝ Սիւքեմի մէջ մտան. և Սիւքեմի բնակիչները անոր ապաւինեցան. Ու դաշտը ելլելով
27 բունց այդիներուն խաղողները քաղցին, և կոխելով ուրախութիւն ըրին, ու Աբիմելէքի աստուծոյն տունը մտնելով կերան ու խմեցին, և
28 Աբիմելէքը անիծեցին։ Ու Աբեդեան Գաաղ բսաւ, Աբիմելէք ով է, և Սիւքեմ ով է՝ որ մենք անոր ծառայ ըլլանք. անիկա Ցերոբաաղին տղան չէ՞, ու Զեբուղ անոր փոխանորդը չէ՞։ Սիւքեմի հօրը՝ Եմմորին մարդիկներուն ծառայութիւն ըրէք. ու մենք ինչու համար անոր պիտի ծառայենք։
29 Ազարանի թէ ան ժողովուրդը իմ ձեռքիս տակը անդներ, ու ես Աբիմելէքը վերցնէի. և Աբիմելէքին բսաւ, Զօրքերդ շատցուր ու ելլէ։
30 Եւ քաղաքին իշխանը Զեբուղ
31 հրոր Աբեդեան Գաաղին խօսքերը լսեց, խիստ բարկացաւ. Եւ ծածուկ կերպով մը Աբիմելէքին պատգամաւորներ խրկեց, բսելով, Ահա

Աբեդեան Գաաղ ու իր եղբայրները Սիւքեմ եկան, և ահա անոնք քեզի դէմ քաղաքը ոտր կը հանեն։
32 Ուստի հիմա դուն դիշերով ելլէր, ու դաշտը դարանի մէջ նստէ քու
33 հետդ եղող ժողովուրդով. Եւ առաւօտուն արեւը ծագածին պէս կանուխկեկ ելլէր, ու հարձակեր քաղաքին վրայ. և ահա անոր հետ եղող ժողովուրդը քեզի դէմ պիտի ելլեն. ան ատեն ձեռքդ եկածը բնես անոր։
34 Ուստի Աբիմելէք և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը դիշերով ելան, ու չորս դունդի բաժնուելով՝ Սիւքեմի դէմ դարանի մէջ նստան։
35 Եւ Աբեդեան Գաաղ ելաւ, ու քաղաքին դրանը առջեւ կայնեցաւ. և Աբիմելէք իր հետ եղող ժողովուրդով դարաններէն դուրս ելաւ։
36 Ու Գաաղ ան ժողովուրդը տեսնելով Զեբուղին բսաւ, Ահա լեռներուն գլուխէն ժողովուրդ կ'իջնէ։ Ու Զեբուղ անոր բսաւ, Լեռներուն շուքը քեզի մարդոց պէս կ'երեւնայ։ Եւ Գաաղ դարձեալ խօսեցաւ ու բսաւ, Ահա երկրին բարձր տեղատեղերէն ժողովուրդ կ'իջնէ, և մէկ դունդ մըն ալ Մէօնենիմի կաղնիին ճամբովը
38 կու գայ։ Ու Զեբուղ անոր բսաւ, Որ է ան քու բերանդ, որով կ'բսեիր թէ Աբիմելէք ով է՝ որ մենք անոր ծառայութիւն ընենք. քու վար զարհած ժողովուրդդ ատիկա չէ՞. հիմա ելլէր ու անոր հետ
39 պատերազմ բրէ։ Ուստի Գաաղ Սիւքեմի բնակիչացը առջեւէն ելլելով՝ Աբիմելէքի հետ պատերազմ
40 բրաւ։ Եւ Աբիմելէք զանիկայ հալածեց, ու անիկայ անոր առջեւէն փախաւ, ու մինչեւ դրանը առջեւ
41 շատերը մեռած ինկան։ Եւ Աբիմելէք Արումայի մէջ նստաւ, ու Զեբուղ Գաաղը և անոր եղբայրները վռնտեց, որ ԱՆ Սիւ-
42 քեմի մէջ չթնակին։ Եւ հետեւեալ օրը ժողովուրդը դաշտը ելաւ, ու
43 երբոր Աբիմելէք իմացաւ, Իր ժողովուրդը առաւ՝ իրեք գունդի բաժնեց, և դաշտին մէջը դարանամուտ եղաւ. ու երբ տեսաւ որ ժողովուրդը քաղաքէն դուրս կ'ելլէ, անոնց վրայ յարձակելով զանոնք
44 զարկաւ։ Եւ Աբիմելէք ու անոր հետ եղող դունդը յարձակելով՝ քաղաքին դրանը առջեւ կայնեցան. ու երկու գունդերը բոլոր դաշտի մէջ եղողներուն վրայ յարձակելով զանոնք զարկին։ Եւ Աբիմելէք ան բոլոր օրը քաղաքին
45 հետ պատերազմեցաւ ու քաղաքը

Ն·Ք·ԳԲ· Իսր 1206

Ե թ·ԻԹ·1·
Ել·ը·6·
Փիւ·գ·3·
Յ Հմր 15·
56·57·

Ն ր Թագ·ի·
14·

Իսր 1206
Ը ա Թագ·
Ժգ·14·
Ժր·9·10·
Տես գ
Թագ·Ժր·
15·Իր·22·
ր Մն·Ժ·
ԽԵ·15·Ժր·19·
Ես·ԺԹ·2·14·
Ես·ԼԴ·1·
Ը գ Թագ·
ր·32· Եսթ.
թ·25·
Սաղ·է·
16·Մաա·
իգ·35·36·

Ը Տես Ես·
Ժգ·9·10·
Երեմ.իե·
30·
Ը Հմր 4·
Ը ա Թագ·
իե·10·գ
Թագ·Ժր·
16·

Ը Ես·ԼԴ·
2·6·

Ե ր Թագ·
Ժե·4·

Ն·Ք·ԳԲ· Իսր 1206

Ը ա Թագ·
Ժ·7·իե·
8·Ժգ·
Թ·10·

* Եբր·պորձէն

ր ր Օր·Ժր·
14·

ը Հմր 28·29·

– Հմր 20·

Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 1206

առաւ , և մէջը եղող մարդիկները կոտրեց , ու † քարայրը փլցուց , և Հոն աղ ցանեց ։

46 Ու Սիւքեմի աշտարակին բոլոր բնակիչները երբոր ա՛ռ Քաղը լսեցին , † Բերթի աստուծոյն տանը բերդը

47 մտան ։ Եւ Աբիմելէքին իմացուցին թէ Սիւքեմի աշտարակին բոլոր

48 բնակիչները ժողովուած են ։ Ան ա տենը Աբիմելէք իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով * Սալմոն լեռը ելաւ . ու Աբիմելէք տապարը ձեռքը առնելով ծառի ոստ մը կտրեց , ու զանիկայ վերցուց իր ուսին վրայ դրաւ , և իր հետը եղող ժողովուրդին ըսաւ , Ինչ տեսաք ինչ որ ես ըրի , շուտով դուք ալ ինծի պէս

49 ըրէք ։ Ու ամէն ժողովուրդին ամէնն ալ մէյմէկ ոստ կտրեցին , ու Աբիմելէքին հետևէն գացին , և ատոնք բերդին քովը դրին , ու անոնցմով բերդը կրակով այրեցին . այսպէս Սիւքեմի աշտարակին բոլոր մարդիկներն ալ՝ * Ա՛ռ-ս հազարի չափ էրիկ ու կնիկ մարդիկ եղա՛ , մեռան ։

50 Եւ Աբիմելէք Թեբես գնաց , ու Թեբէսը պաշարեց , ու զանիկայ

51 առաւ ։ Եւ քաղաքին մէջտեղը մէկ ամուր աշտարակ մը կար . ու քաղաքին բոլոր բնակիչները՝ թէ էրիկ և թէ կնիկ մարդիկները հոն փախան , դուռը ներսէն գոցեցին ,

52 ու աշտարակին տանիքը ելան ։ Եւ Աբիմելէք մինչև աշտարակը գնաց , ու անոր հետ պատերազմ՝ բրաւ , և աշտարակին դրանը մօտեցաւ՝ որ

53 զանիկայ կրակով այրէ ։ Ու կնկի մը † Աբիմելէքին գլխուն վրայ երկանաքարի կտոր մը նետեց , և ա

54 նոր գազաթը կոտրեց ։ Ու * անիկայ շուտով իր զէնքերը կրող երիտասարդը կանչեց՝ և անոր բաւ , Սուրդ քաշէ , ու դիս մեռցուր . չըլլայ որ ինծի համար բսեն թէ Զանիկայ մէկ կնիկ մը մեռցուց ։ Եւ երիտասարդը զանիկայ սրով խո

55 ցեց , ու մեռաւ ։ Ու Իսրայէլի մարդիկները Աբիմելէքին մեռնելը տեսնելով , ամէն մարդ իր տեղը գնաց ։

56 † Ա՛յսպէս Աստուած Աբիմելէքին † չար-ութը դարձուց ան չարութիւնը , որն որ անիկայ իր հօրը րրեր էր , իր եօթանասուն եղբայրները սպաննե

57 լով ։ Եւ Սիւքեմի մարդոցը բոլոր չարութիւնը Աստուած անոնց գլուխը դարձուց . ու † Յերոբաաղի որդւոյն Յովաթամին անէծքը ա նոնց վրայ եկաւ ։

Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 1206

Իսրայէլը կը նեղէին , 10 որոնց նեղ ժամանակին Աստուած գանգատ իրենց չանսուսանեցաւ կը խրէ · 15 բայց երբոր կը դղջան՝ ա նոնց կ'ողորմի ։

1 Ու Աբիմելէքէն ետքը Թաբա բեան Դոդոյի որդւոյն Փուայի որդին Թովղա — Եղաւ՝ Իսրայէլը ազատելու համար . ու անիկայ Եփ բեմի լեռը Սամիրի մէջ կը բնակէր ։

— Գէ · Բ · 16 ·

Իբր 1183

2 Եւ Իսրայէլի մէջ քսանու երկը տարի դատաւորու թիւն ըրաւ . ու մեռաւ , և Սամիրի մէջ թաղուեցաւ ։

3 Ու անկէ ետև Գաղաադացի Յայիր եկաւ , և Իսրայէլի մէջ քսան ուերկու տարի դատաւորու թիւն

4 ըրաւ ։ Ու անիկայ երեսուն որդի ունէր , որոնք † Երեսուն աւանակի վրայ կը հեծնէին . և անոնք Գաղաադ երկրին մէջ երեսուն քա ղաք ունէին , † որոնք մինչև աս օրս * Յայիրի դիւղաքաղաքները կ'ը

5 սուին ։ Եւ Յայիր մեռաւ , ու Կամոնի մէջ թաղուեցաւ ։

6 Եւ † Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէ րոջը առջեւը չարութիւն ըրին , ¤ ու Բահաղիմի և Աստարովթի , ու † Ասորւոց աստուածներուն , ¤ և Սի դոնի աստուածներուն , ու Մովաբի աստուածներուն , և Ամմոնի որդւոցը աստուածներուն , ու Փղշտացւոց աստուածներուն պաշտեցին . և Տէրը թողուցին , ու անոր ծառայու

7 թիւն չըրին ։ Եւ Տէրոջը բարկու թիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու † զանոնք Փղշտացւոց ձեռքը ու Ամմոնի որդւոց ձեռքը

8 մատնեց ։ Եւ անոնք ան տարին մինչև տասնուութ տարի Իսրայէլի որդիքը նեղցուցին ու հարատահարեցին , ¤ բոլոր Իսրայէլի որդիքը , որոնք Գաղաադացի անդիի կողմի՝ Գաղաադ ու Ամորհա

9 ցւոց երկրին մէջը կը բնակէին ։ Նաև Ամմոնի որդիքը Գաղաադացին անցան , որ Յուդայի հետ , Բենիամինի հետ ու Եփրեմի տանը հետ ալ պատերազմ բնեն . ու Իսրայէլ խիստ մեծ նեղութեան մէջ էր ։

10 † Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին ու ըսին , Քեզի դէմ մեղք գործեցինք , քանզի մեր Աստուածը թողուցինք ու Բահաղի

11 մ պաշտեցինք ։ Եւ Տէրը Իսրայէլի որդւոցը բսաւ , Չէ՞ որ Յեղիպտացիներէն , և Ամորհացիներէն , † Ամմոնի որդւոցմէն ,

12 ու † Փղշտացիներէն . Նաև երբոր Սիդոնացիները , Ամաղեկացիները , ու Մաոնացիները † ձեզ նեղեցին , ու դուք ինծի աղաղակեցիք , ես ձեզ անոնց ձեռքէն ազատեցի ։

13 Բայց դուք դիս թողուցիք և ուրիշ աստուածներու ծառայու

Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 1206

— Գէ · Բ · 16 ·

Իբր 1183

† Գէ · Ե · 10 · Ժբ · 14 ·

† Ը Օբ · Գ · 14 ·

† Թագ · ԼԲ · 41 ·

Իբր 1161

† Գէ · Բ · 11 · Գ · 7 · Գ · 1 · Դ · 1 · Ժ · 1 ·

¤ Գէ · Բ · 13 ·

† Գէ · Բ · 12 ·

† Դ Թագ · Ժ · 33 · Սաղ · ՃՀ · 36 ·

† Գէ · Բ · 14 · ¤ Թագ · Ժբ · 9 ·

† Ա Թագ · Ժբ · 10 ·

† Եզ · Ժգ · 30 ·

¤ Թագ · Իա · 21 · 24 · 25 ·

† Գէ · Գ · 12 · 13 ·

† Գէ · Գ · 31 ·

¤ Գէ · Գ · 3 ·

† Սաղ · ՃՀ · 42 · 43 ·

† Բ Օբ · ԼԲ · 15 · Երեմ · Բ · 13 ·

† Ը Դան · Ա · 21 ·

— Տէս ա Թագ · Լ · 4 ·

† Բ Մակ · Ժ · 21 ·

Ա Մակ · Ե · 22 ·

† Հմր 20 ·

1 Թագ · Ա Ամիրի մէջ Ժողովուրդը կը դասե · 3 եաքը Յայիրը , որուն երեսուն որդիքը էշագոյր ունէին · 6 Փղշտացիք և Ամմոնացիք

Ն · Ա · Գ · Ի · Ե · Ր · Ա · Ն · Ե · Ա · Ց · Ի · Ն

ՆՀ · ՔԲ · ԴԲ · ԽԲ 1143

20 թամ՝ «Խայց Աիհոն Խրայէլին *հրաման չտուաւ» որ իր սահմանէն անցնի . ու Աիհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , և Յասսայի մէջ բանակեցան , ու անիկայ Խրայէլի դէմ պատերազմ բրաւ : 21 Եւ Խրայէլի Տէր Աստուածը Աիհոնը ու անոր բոլոր ժողովուրդը Խրայէլին ձեռքը մատնեց , ու Ղանոնք զարկին . և Խրայէլ ան երկրին մէջը բնակող Ամորհացւոց բոլ-
22 լոր երկիրը առաւ : Ու Խրայէլ «Ամորհացւոց բոլոր սահմանը՝ Առնոնէն մինչև Յաբոկ ու անապատէն մինչև Յորդանան ժառանգեց :
23 Դեց : Ուստի Հիմա որ Խրայէլի Տէր Աստուածը Ամորհացիները իր Խրայէլ ժողովուրդին առջևէն վռընտած է, դուն պիտի ժառանգես
24 ան երէյԷՔ : Ի՞նչ աստուծոյդ Քամոսին քեզի ժառանգութիւն տուածը դուն չե՞ս ժառանգեր . մենք ալ «մեր Եհովայ Աստուծոյն մեր առջևէն վռընտած ազգերուն
25 երէյԷՔ կը ժառանգենք : Եւ հիմա դուն Մովաբի թագաւորէն՝ Սեպփորեան Բաղաղէն աւելի *զօրաւոր ես . միթէ անիկայ բնաւ Խրայէլի հետ ծեծկուեցա՞ , կամ անոնց հետ պատերազմ բրաւ :
26 Խրայէլ Հեսբոնի ու անոր գեղերուն մէջը , «Արոերի ու անոր գեղերուն մէջը , և Առնոնի եզերքին վրայ եղող բոլոր քաղաքներուն մէջը երեք հարիւր տարի է որ կը բնակի . և ինչո՞ւ համար զանոնք այնքան ատենի մէջ չա-
27 զատցուիք : Ուստի ես քեզի դէմ յանցանք մը չեմ բրած , և դուն ինծի հետ պատերազմ ընելով՝ ինծի չարութիւն կ'ընես . այսօր Խրայէլի որդւոց ու Ամմոնի որդւոց մէջը *Դատաւոր եղող Տէրը *թող
28 դատաստան ընէ : Խայց Ամմոնի որդւոց թագաւորը Գեփթայէին խրկած խօսքերը մտիկ չբրաւ :
29 Ան ատենը Գեփթայէին վրայ «Տէրոջը Հոգին եկաւ . ու անիկայ Գաղաադէն ու Մանասէէն անցաւ , և Գաղաադու Մասփային «Ա անցաւ , ու Գաղաադու Մասփայէն
30 Ամմոնի որդւոց վրայ գնաց : Եւ Գեփթայէ *Տէրոջը ուխտ բրաւ ու բաւ , թէ որ Ամմոնի որդիները
31 բոլորովին իմ ձեռքս մատնես , Ու Ամմոնի որդւոցմէ խաղաղ դեմառ եւ դառնամ , ան ատենը իմ առաջս դուռնէն գիս դիմաւորելու եկողը *Տէրոջը թող ըլլայ , *ու զանիկայ
32 ողջակէզ մատուցանեմ : Եւ Գեփթայէ Ամմոնի որդւոց վրայ գնաց , որ անոնց հետ պատերազմ բնէ . ու Տէրը անոր ձեռքը մատնեց զանոնք ;

33 Եւ Արոերէն մինչև *Մինիթի՝ քսան քաղաք , ու մինչև Աբէլքերամիմ սաստիկ կոտորածով Ջարդեց զանոնք . ու Ամմոնի որդիքը Խրայէլի որդւոց առջևը նուաճեցան :
34 Եւ Գեփթայէ «Մասփա իր տունը եկաւ . ու ահա *անոր աղջիկը թմբուկներով և պար բռնելով զանիկայ դիմաւորելու կ'ելլէր . և ան նիկայ անոր միկ հատիկ զաւակն էր , ու անկէ 'ի զատ տղայ կամ
35 աղջիկ չունէր : Եւ Գեփթայ երբոր զանիկայ տեսաւ , *իր լաթերը պատռեց , ու բաւ , Ո՛ աղջիկս , դուն գիս բոլորովին նկուն ըրիր , և դուն ինծի իմ նեղչեներուս մէկը եղար . քանզի ես *բերանս բացի Տէրոջը , ու *չեմ կրնար ետ դար-
36 ձնել : Եւ աղջիկը անոր բաւ , Ո վ Հայր իմ , *եթէ «Տէրոջը բերանդ բացիր , Ըստ որչափ ելած բրէ ինծի . քանզի *Տէրը քու թշնամիներէդ Ամմոնի որդւոցմէն քեզի համար վրէժխնդրութիւն բրաւ :
37 Եւ իր Հօրը բաւ , Միայն այս բանը բրէ ինծի . զիս երկու ամիս թող տուր , որ լեռներուն վրայ երթամ ու իջնեմ . ու ես իմ ընկերներուս
38 իմ կուսութեանս վրայ լամ : Եւ անիկայ բաւ , Գնա . ու զանիկայ երկու ամիս թող տուաւ . և անիկայ իր ընկերներովը գնաց , ու լեռներուն վրայ իր կուսութիւնը լա-
39 յաւ : Եւ երկու ամիսը լմընցնելէն ետքը իր Հօրը դարձաւ . ու անիկայ *իր բրած ուխտը անով կատարեց . և անիկայ երբիկ մարդ *չճանչցաւ : Ու Խրայէլի մէջ սովորութիւն և-
40 ղաւ , Որ տարին տարի Խրայէլի աղջիկները երթան , ու Գաղաադացի Գեփթայէին աղջիկանը համար տարին չորս օր լան :

ՆՀ · ՔԲ · ԴԲ · ԽԲ 1143

*Եզեկ · իե · 17 ·

«Գլ · ժ · 17 · Հմր 11 ·

*Եզ · ժե · 20 · աթոպ · ժբ · 6 · Սպ · կը · 25 · Եբեմ · լա · 4 ·

*Յեր · ժ · 2 ·

*Ծն · լ · 2 · Սպ · ժե · 4 · Յով · ե · 4 , 5 ·

*Ես · լ · 2 · *Բ թագ · ժբ · 19 , 31 ·

*Հմր 31 · ա թագ · ա · 22 , 24 · բ · 18 ·

«Ելք · ժ · 17 · *Ես · ժե · 20 · աթոպ · ժբ · 6 · Սպ · կը · 25 · Եբեմ · լա · 4 ·

*Ծն · կե · 29 , 34 ·

*Ծն · ԻԲ · 1 ·

ԳԼ · ԺՒ

1 Եփրեմացիք Գեփթայէին հետ վէճ կ'ընեն , ու Գաղաադացիք անոնց Ջիպպոլէթի բանլով կը մեղադրեն զանոնք : 7 Գեփթայէի մահը : 8 Բերսան որ երեսուն տղայ ու երեսուն աղջիկ ունէր , 11 ու Եղոն , 13 և Աբդոն որ քառասուն տղայ ու երեսուն թոռ ունէր , Խրայէլը դատեցին :

1 ||| «Եփրեմի մարդիկները ժողվուեցան , և դէպ 'ի Հիւսիսային կողմը անցան , ու Գեփթայէին բսին , Ինչո՞ւ համար Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմելու դացած ատենդ մեզ չկանչեցիր , որ քու հետդ երթայինք . հիմա ալ քու տունդ քու վրադ կրակով պիտի այրենք : 2 Եւ Գեփթայէ անոնց բաւ , Ես ու իմ ժողովուրդս Ամմոնի որդւոցը հետ մեծ կռիւներ ունեցանք , և ձեզ կանչեցի , բայց դուք զիս անոնց ձեռքէն չազա-

3 տեղիք ։ Եւ ալ երբոր տեսայ ձր դուք դիս չէք ազատեր , 4 Հոգիս ձեռքս միշտ դնելով՝ Ամմոնի որդւոցը վրայ գացի , ու Տէրը զանոնք իմ ձեռքս մատնեց . և ինչու՞ համար դուք այսօր ինծի դէմ պատերազմ 4 ընելու եկաք ։ Ու Գաթթայէ Գադաւացիները բոլոր մարդիկները ժողվեցին՝ Եփրեմի հետ պատերազմ բրան . և Գադաւացիները Եփրեմացիները զարկին . քանզի բսեր էին թէ Դուք Գադաւացիք էք Եփրեմի մէջ — Մանասէի մէջ 5 ‡ Եփրեմի փախստականներն էք ։ Եւ Գադաւացիք Եփրեմին —ՀԼԷՆ † Յորդանանու անցքերը բռնեցին , ու երբոր Եփրեմի փախստական մը ըսէր՝ անցնեմ՝ բսէր , Գադաւացիները անոր կ՚ըսէին , Եփրեմացի՞ ես . ու անիկայ 6 Չէ կ՚ըսէր . Եւ անոնք անոր կ՚ըսէին , Ուրեմն * Շիպպոլէթ բսէ . ու անիկայ Սիպպոլէթ կ՚ըսէր , (քանզի չէր կրնար շիտակ արտաբերել .) ուստի զանիկայ կը բռնէին , և Յորդանանու անցքերուն մէջը կր սպաննէին . ու այն ատենը Եփրեմէն քառասունևերկու հազար մարդ ինկաւ ։

Իրր 1137 7 Եւ Գեփթայէ Իսրայէլի մէջ վեց տարի դատաւորութիւն բրաւ . ու Գադաւացի Գեփթայէ մեռաւ , և Գադաւացւոց քաղաքներուն մէջ թաղուեցաւ ։

8 Ու անկէ ետև Իսրայէլի մէջ Բեթղէհեմացի Աբեսան դատա-
9 ւորութիւն բրաւ ։ Եւ անիկայ երեսուն տղայ ունէր , ու երեսուն աղջիկ՝ որոնք դուրս տուաւ , ու դուրսէն ՝Ւ իր տղոցը՝ երեսուն աղջիկ ներս առաւ . ու ինքը Իսրայէլի մէջ եօթը տարի դատաւորութիւն բ-
10 րաւ ։ Եւ Աբեսան մեռաւ , ու Բեթղէհեմի մէջ թաղուեցաւ ։

Իրր 1130 11 Եւ անկէ ետև Զաբուղոնացի Էլօն Իսրայէլի դատաւոր եղաւ . ու Իսրայէլի մէջ տասը տարի դա-
12 տաւորութիւն բրաւ ։ Եւ Զաբուղոնացի Էլօն մեռաւ , ու Զաբուղոնի երկիրը՝ Այղոնի մէջ թաղուեցաւ ։

Իրր 1120 13 Եւ անկէ ետև Փարաթոնացի Հէղլէի որդին Աբդօն Իսրայէլի
14 դատաւոր եղաւ ։ Ու անիկայ քառասուն տղայ ու երեսուն թոռ ունէր , որոնք Է եօթանասուն աւանակնե-
15 րու վրայ կը հեծնէին . և ինքը Իսրայէլի մէջ ութ տարի դատաւո-

Իրր 1112 րութիւն բրաւ ։ Ու Փարաթոնացի Հէղլէի որդին Աբդօն մեռաւ , և Ամաղեկացւոց լեռանը վրայ՝ Եփրեմի երկիրը՝ Փարաթոնի մէջ թա-
16 դուեցաւ ։

ԳԼ . ԺԳ

1 Իսրայէլ Փղշտացւոց ձեռքը կր մատնուէր ։
2 Հրեշտակ մր Մանուէին կնկանը կ՚երեւնայ .
8 Մանուէին ալ կ՚երեւնայ ։ 15 Մանուէ զոհ մատուցանելով՝ կը տեսնէ թէ անիկայ Տէրն է ։ 24 Սամփսոնին ծնունդը ։

1 Եւ Իսրայէլի որդիքը —նորէն Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին . ու Տէրը զանոնք Է Փղշտացւոց ձեռքը մատնեց ։
2 Եւ Դանի ցեղէն Մանուէ անունով Է Սաբաացի մարդ մր կար , ու անոր կնիկը ամուլ էր և զաւակ
3 չէր ծնաներ ։ Ու Տէրոջը Հրեշտակը —կնկանը երեցաւ , և անոր բսաւ , Ահա դուն հիմա ամուլ ես , ու չես ծնանիր . բայց պիտի յղա-
4 նաս ու որդի մր ծնանիս ։ Եւ ատի հիմա զգոյշ կեցիր , Է չըլլայ որ գինի կամ օղի խմես , ոչ ալ
5 անմաքուր բան մր ուտես . Քանզի ահա դուն պիտի յղանաս և որդի մր ծնանիս , ու Ածանը գլուխն վրայ ածելի պիտի չելլի . քանզի ան տղան էջ Հոգը արդանդէն Է Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ . և անիկայ Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռքէն
6 զէն ազատելու պիտի սկսի ։ Ու կնիկը գնաց , և իր ընկերը պատմեց բսելով , Է Աստուծոյ մարդ մր ինծի եկաւ , ու անոր Է դէմքը Աստուծոյ հրեշտակի դէմքին պէս խիստ ահարկու էր . և Է անոր ուսկից ըլլալը չհարցուցի , ոչ ալ անիկայ իր
7 անունը ինծի գրուցեց . Ու ինծի բսաւ , Ահա դուն պիտի յղանաս ու որդի մր ծնանիս . և հիմա գինի ու օղի չխմես , ու անմաքուր բան մր չուտես . քանզի ան տղան էջ Հոգը արդանդէն մինչև իր մահուանն օրը Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ ։
8 Եւ Մանուէ Տէրոջը աղաչելով՝ բսաւ , Կ՚աղաչեմ՝ ով Տէր , ան Աստուծոյ մարդը՝ որ դուն խրկեցիր , նորէն մեզի գայ , ու մեզի սորվեցնէ թէ ան ծնանելու տղան
9 ինչ բնաւք ։ Եւ Աստուած Մանուէին ձայնը լսեց , ու Աստուծոյ հրեշտակը նորէն կնկանը եկաւ , երբոր անիկայ արտին մէջը նստեր էր . ու անոր էրկիր Մանուէ անոր
10 հետը չէր ։ Եւ կնիկը շուտով վազեց , ու իր էրկանը պատմեց և ա-
11 նոր բսաւ , Ահա ան օրը ինծի եկող մարդը երեցաւ ։ Ու Մանուէ եղաւ՝ իր կնկանը ետևէն գնաց , և ան մարդուն քովը մտաւ , ու անոր բսաւ , Կնկանը հետ խօսող մարդը դուն ես . ու անի-
12 կայ բսաւ , Ես եմ ։ Եւ Մանուէ բսաւ , Երբոր քու բանդ ըլլայ , տղուն պէտք եղածը ինչ է , ու

Դ . ԺԳ

1 Ես . Ե . 11 ։ Ղ . 7 ։ Դ . 1 ։ Ղ . 1 ։ Ժ . 6 ։
2 ա Թագ . Ժ . 9 ։
3 Ես . Ժ . 41 ։
4 Դ . Ղ . 12 ։ Դատ . ա . 11 ։ 13 . 28 . 31 ։
5 Հմ . 14 ։ Թագ . գ . 2 ։ 3 ։ Դատ . ա . 15 ։
6 Թագ . գ . 5 ։ ա Թագ . ա . 11 ։
7 Թագ . գ . 2 ։
8 Ես . ա Թագ . է . 13 ։ բ Թագ . բ . 1 ։ Մաշ . Ժ . 1 ։
9 Ը Օր . ԼԲ . 1 ։ ա Թագ . բ . 27 ։ Ե . 6 ։ գ Թագ . Ժ . 24 ։
10 ա Սաս . Իր . 3 ։ Դատ . Ե . 29 ։ Գոր . գ . 15 ։
11 Հմ . 17 ։ 18 ։

ՆՀ ԱՐԵՒ ԲՐԲ 1161

13 *«Ինչ ընելու է», եւ Տէրոջը հրեշտակը Մանուէին ըսաւ, կնիկը ա-
14 մէն բաներէն թող զգուշանայ. Որ-թէն ելած բան մը բնաւ չուտէ, և գինի ու օղի չխմէ, և անմաքուր բան մը բնաւ չուտէ, — իմ ամէն պատուիրածս պահէ։
15 Եւ Մանուէ Տէրոջը հրեշտակին ըսաւ, «Աղաչեմ, Էրիչ մը մեր քովը նստէ, ու այծեքէն ուլ մը պատրաստենք — քու առջեդ։»
16 Նէ։ եւ Տէրոջը հրեշտակը Մանուէին ըսաւ, «Թէ որ քովս նստիս, քու հացէդ պիտի չուտեմ. բայց թէ որ ողջակէզ պիտի ընես, զանիկայ Տէրոջը մատուչ։» քանզի Մանուէ չգիտցաւ թէ անի-
17 կայ Տէրոջը հրեշտակն է։ Եւ Մանուէ Տէրոջը հրեշտակին ըսաւ, «Անունդ ինչ է. որպէս զի երբ որ խօսքդ կատարուի, քեզ պա-
18 տուենք։» Ու Տէրոջը հրեշտակը ա-նոր ըսաւ, «Իմ անունս ինչու կ՚ա-սանկ կը հարցնես. որովհետև ա-
19 նիկայ Հրաշէկելի է։» Եւ Մանուէ ուլը ու հացի ընծան առաւ, հե ապառաժին վրայ Տէրոջը մատ-չեց. ու հրեշտակը Մանուէին և անոր կնկանը աչքերուն առջեր
20 հրաշք մը ըրաւ. քանզի երբոր բոցը սեղանէն դէպ՚ի երկինքը վեր կ՚ել-լէր, Տէրոջը հրեշտակն ալ սեղա-նին բոցովը վեր ելաւ. և Մանուէ ու իր կնկիր կը նայէին, ու երեսի-
21 վրայ գետինը իյնան։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը Մանուէին ու անոր կնկանը չերեցաւ. Ասկա ա-ռենը Մանուէ հասկըցաւ որ անի-
22 կայ Տէրոջը հրեշտակն է։ Ու Մա-նուէ իր կնկանը ըսաւ, «Անշուշտ պիտի մեռնինք, քանզի Աստուած
23 տեսանք։» Եւ կնիկը անոր ըսաւ, «Թէ որ Տէրը մեզ մեռցընել ու-զէր, մեր ձեռքէն ողջակէզը ու հացի ընծան չէր ընդուներ, ու աս բոլոր բաները մեզի չէր ցուցըներ, և աս միջոցիս մէջը սասանկ Խօսք մեզի լսել չէր տար։
24 Ու կնիկը որդի մը ծնաւ, և անոր անունը Սամիսոն կոչեց. ու տղան մեծցաւ, և Տէրը զանիկայ
25 օրհնեց։ Ու Տէրոջը Հոգին Սա-րայի ու Եսթաւոլի միջ՚ի Դանի բանակին միջը սկսաւ անոր վրայ գալ։

ԳԼՈՒԽ Ժ Դ

1 Սամիսոն Թամնաթա իջաւ, ու Թամնաթայի մէջ Փղշտա-ցւոց աղջիկներէն Է կնիկ մը տեսաւ.
2 Եւ նորէն էր գոնէ եկաւ, ու իր հօրը և մօրը պատմեց ու ըսաւ, «Թամնաթայի մէջ Փղշտացւոց աղ-ջիկներէն կնիկ մը տեսայ. ու հիմա
3 զանիկայ բնծի կնիկ առէք։» Եւ անոր հայրը ու մայրը անոր ըսին, «Միթէ Ք.րս եղբարցդ աղջիկներուն մէջը, ու իմ բոլոր ժողովուրդիս մէջը կնիկ չկայ որ դուն Անթլըփ-հատ Փղշտացիներէն կնիկ առնելու պիտի երթաս. բայց Սամիսոն իր հօրը ըսաւ, «Զանիկայ բնծի ան-քանզի իմ աչքերուս անիկայ հա-
4 ճելի է։ Եւ անոր հայրը ու մայրը չէին գիտեր որ աս բանը Տէրոջմէն է, քանզի անիկայ Փղշտացիներէն մէկ առիթ մը կը փնտռէր. ու ան ատենը Փղշտացիները Իսրայէլի վրայ կ՚իշխէին։
5 Եւ Սամիսոն իր հօրը ու մօրը հետ Թամնաթա իջաւ, ու մինչ-Թամնաթային այգիները եկան. և ահա առիւծի կորիւն մը մռնչելով
6 անոր դէմ եկաւ։ Ու Տէրոջը հո-գին անոր վրայ գալով՝ ու մի ձեղ-քելու պէս զանիկայ ձեղքեց, ու ձեռքին մէջ բան մը չկար. և բաած բանը իր հօրը ու մօրը չպատմեց։
7 Եւ իջաւ ու կնկանը հետ խօսե-ցաւ. և կնիկը Սամիսոնին աչքե-րուն հաճելի եղեցաւ։
8 Ու ժամանակ մը եաթը երբոր դարձաւ կնիկը առնելու, առիւծին դին տեսնելու համար էր եմբէյնէն խոտորեցաւ. և ահա առիւծին դիին մէջ մեղուներու դունդ ու մեղր
9 կար. Ու զանիկայ ձեռքը առաւ և ուտելով կ՚երթար. ու իր հօրը ու մօրը դնաց, և անոնց ալ տուաւ, ու կերան. բայց անոնց չըսաւ թէ մեղրը առիւծին դիէն հանեց։
10 Եւ անոր հայրը ան կնկանը քովը իջաւ. ու Սամիսոն հոն ինչպէս որ երիտասարդները այս-
11 պէս կ՚ընեին։ Ու երբոր զանիկայ տեսան, երսուն բնկեր բերին, որ անոր հետը ըլլան։
12 Եւ Սամիսոն անոնց ըսաւ, «Ձի-մա ձեզի Ե.մկ հանելուկ մը պիտի բսեմ. թէ որ զանիկայ Ե.աս ինծի-քիս եօթը օրուանը մէջ ինծի բա-ցատրէք ու գտնէք, ես ալ ձեզի երսուն ‡ շապիկ ու երսուն ձեռ-ք Ե.փոխելու հանդերձ կու տամ.
13 Բայց թէ որ չկարենաք ինծի բացատրել, ան ատենը դուք ինծի երսուն սասան ու երսուն ձեռ-ք փոխելու հանդերձ տաք. և

ՆՀ ԱՐԵՒ ԲՐԲ 1141

13 : Ցես. ԺԱ. 10։
Ե ՅՆ. Լ.Դ. 2։

Է ՅՆ. ԻՆ. 21. Լ.Դ. 4։
Ը ՅՆ. ԻՆ. 3. 4։
Թ ՅՆ. Լ.Դ. 14. ԵՒ. Լ.Դ. 16. Բ Օր. Կ. 3։
Ժ Ցես. ԺՈ. 20. պ Թագ. ԺԲ. 15. Ը Թագ. Գ. 33. Բ Մն. Ժ. 15. Իր. 7. ԻԸ. 20։
ԺԱ Գէն. ԺԹ. 1. Բ Օր. ԻԲ. 28։
ԺԲ Գէն. Ը. 10. ԺԲ. 25. ա Թագ. Ժ.ա. 6։

ՆՀ ԱՐԵՒ ԲՐԲ 1161

* Պահ. թ՚ինչ ընելիք ա-նոր։
Ե Հմր. 4։

Է ՅՆ. ԺԲ. 5. Գէն. Գ. 18։

Ը ՅՆ. ԼԲ. 29։

Ի Կս. Թ. 6. Գէն. Գ. 19. 20։

ՅԳԼ. Թ. 24. ա Մն. ԻԱ. 16. Եզկ. Ա. 28. Ա՚ա. ԺԸ. 6։

ՀԳէն. Գ. 22. Ը ՅՆ. ԼԲ. 30. Եւ. Լ.Դ. 20. Բ Օր. Կ. 26. Գէն. Գ. 22։
Ղ Երբ. ԺԱ. 32։
Ճ Թագ. Գ. 19. Գբ. Ա. 80. Բ. 52։
ՆԳէն. Գ. 10. ա Թագ. ԺԱ. 6. Ա՚ա. Գ. 1։
Ձ Ցես. ԺԷ. 33. Գէն. ԺԲ. 11։
Ղ Պահ. Գա-նակ. գա-նիկ. Գա-նիկ. ԺԲ. 12։

13 Սամիսոն փղշտացիներէն կնիկ մը կ՚ուզէ։ 6 Իր ճամբորդութեանը մէջ առիւծ մը կը սպան-նէ։ 8 Երկրորդ անգամ նոյն ճամբային անց-նելով՝ առիւծին դիին մէջ մեղր կը գտնէ։ 10 Սամիսոնին հարսանիքը։ 12 Փղշտացիք Սամիսոնին հանելուկը անոր կնկանը միջոցով կը բացատրեն։ 19 Սամիսոն երսուն Փղշտա-ցիներ սպաննելով, անոնց կողոպուտը կ՚տանէ։ 20 Իր կնիկը ուրիշի մը կը տրուի։

Ե ՅՆ. ԺԳ. 13. Ցես. ԺԱ. 10։
Է ՅՆ. Լ.Դ. 2։

Ն · Ք · ԳԲ · Ի՛ՐԴ 1141

անոր բսին , Քա՛ Հանելուկդ մեզի
14 բսէ որ լսենք ։ Ու անոնց բսաւ ,
Կերդուիմ կերակուր ելաւ , ու Ցովբ-
ընն անոյշ ելաւ ։ Եւ անոնք ՚՚
Հանելուկը իրենք օրուան մէջ չկրե-
15 ցան բացատրել ։ Ու ՚եօթնե-
րորդ օրը Սամիսոնին կնկանը բ-
սին , Խրիկդ խարէ որ Հանելուկը
մեզի բացատրէ , Ը՛ար չըլլայ թէ
քեզ ու քու Հօրդ տունը կրակով
այրենք . մեզ թալկելո՞ Համար
16 կանչեցիք . անանկ չէ՞ ։ Եւ
Սամիսոնին կնիկը անոր քովը լա-
լով՝ բսաւ , ՚Ընչուշտ դուն
զիս ատեցիր ու զիս չսիրեցիր .
իմ Ժողովուրդիս որդուոյը մէկ Հա-
նելուկ մը բսիր , ու ինծի չբացատ-
րեցիր ։ Եւ անիկայ բսաւ անոր ,
Ա՛նա իմ Հօրս ու մօրս չբացատրեցի ,
17 ու քեզի՞ պիտի յայտնեմ ։ Եւ
իրենց ինչոյրին եօթը օրուանը
մէջ անոր քովը լացաւ . ու Սա՛մ-
սո՛ն եօթներորդ օրը անոր բացատ-
րեց . քանզի իրեն նեղութիւն կու-
տար . անիկայ ալ իր Ժողովուրդին
որդուոյը բացատրեց Հանելուկը ։
18 Եւ քաղաքին մարդիկները եօթնե-
րորդ օրը՝ արեւը մինելէն առաջ ա-
նոր բսին , Մեղրէն անոյշ ու ա-
ռիւծէն զօրաւոր ի՞նչ կայ ։ Եւ
անիկայ բսաւ անոնց , Թէ որ դուք
իմ երինջովս չվերկէիք , իմ Հանե-
19 լուկս չէիք կրնար դտնել ։ Ու
՚Տէրոջը Հոգին անոր վրայ եկաւ ,
և անիկայ Ա՛շկաղոն իջաւ , ու ա-
նոնցմէ երսուն մարդ սպաննեց , և
անոնց Հանդերձները առաւ , ու Հա-
նելուկը բացատրողներուն տուաւ ,
և սաստիկ բարկանալով իր Հօրը
20 տունը ելաւ ։ Ու Սամիսոնին կնի-
կը անոր ՚բարեկամը եղող ընկե-
րին տրուեցաւ ։

Ի՛ՐԴ 1140

Ն · Ք · ԳԲ · Ի՛ՐԴ 1140

պզտիկ քոյրը անկէ գեղեցիկ է , Հի-
մա անոր տեղը անիկայ քեզի ըլլայ ։
3 Եւ Սամիսոն ՚անոնց Համար՝ բսաւ ,
Ա՛ս անգամ Փղշտացւոցմէ անպարտ
պիտի ըլլամ , թէ որ անոնց չա-
4 րութիւն մը ընեմ ։ Ու Սամիսոն
դնաց իրեք Հարիւր աղուէս բռնեց ,
և ջահեր առաւ , ու ՚՚ետ-ետի պոչ
պոչի դարձուց , ու երկու պոչերուն
5 մէջ տեղը ջահ մը դրաւ ։ Եւ
ջահերը կրակով բռնկցընելէն ետ-
րը՝ զանոնք Փղշտացւոց Հունձքե-
րուն մէջը ձգեց , ու դիզուած և
չհնձուած Հունձքերը ու մինչև
ձիթենիները ՚՚ ձիթենիները
6 այրեց ։ Եւ Փղշտացիք բսին , Ա՛ս
բանը ո՞վ ըրաւ ։ Ու բսին , Թամ-
նացիին փեսան Սամիսոն . քանզի
անոր կնիկը առաւ և անոր ըն-
կերին տուաւ ։ Ը՛ Ու Փղշտացիք ե-
լան և կնիկը ու անոր Հայրը կրա-
7 կով այրեցին ։ Իակ Սամիսոն ա-
նոնց բսաւ , Թէև դուք այսպէս ը-
րիք , բայց ես վրէժ պիտի առնեմ
ձեզմէ , ու ետքը պիտի դադարիմ ։
8 Եւ զանոնք սրունքէն մինչև երան-
քը մեծ Հարուածով մը զարկաւ .
ու իջաւ՝ Ետամ ապառաժին խո-
ռոջը բնակեցաւ ։
9 ՚ Եւ Փղշտացիք ելան ու Ցուդա-
յի մէջ բանակեցան , ու ՚Լեքիի
10 մէջ տարածուեցան ։ Եւ Ցուդա-
յեանք բսին , Ինչո՞ւ Համար մեր
վրայ ելար ։ Անոնք ալ բսին ,
Սամիսոնը կապելու ելանք , որ մեզի
բրածին պէս մենք ալ անոր ընենք ։
11 Ու Ցուդայէն իրեք Հազար մարդ Ե-
տամ ապառաժին խոռոչը իջան , և
Սամիսոնին բսին , Չո՞ւ դիտեր որ
Փղշտացիք ՚՚ մեր վրայ կ՚իշխեն .
ինչո՞ւ Համար ասանկ բանը մեզի բրիր ։
Ու անիկայ անոնց բսաւ , Անոնք
ինծի ինչպէս որ բրին , Ես ալ անոնց
12 այնպէս բրի ։ Եւ անոր բսին ,
Մենք իջանք զքեզ կապենք ու
Փղշտացւոց ձեռքը տանք ։ Եւ
Սամիսոն անոնց բսաւ , Ինծի եր-
դում բրէք որ դուք զիս պիտի
13 չմեռցնէք ։ Եւ անոնք անոր Հետ
խօսեցան ու բսին , Չէ . բայց հի-
մա քեզ պիտի կապենք ու անոնց
ձեռքը տանք , և քեզ պիտի չմեռ-
ցընենք . ու զանիկայ երկու նոր
չուանով կապեցին և ապառաժէն
դուրս Հանեցին ։
14 Երբոր անիկայ մինչև Լեքի եկաւ ,
Փղշտացիք ազաղակելով զանիկայ
դիմաւորեցին . և ՚Տէրոջը Հոգին
անոր վրայ դալով՝ անոր թևերուն
վրայ եղող չուաններըը կրակով
այրած քթմանի պէս եղան , ու կա-
15 պերը ձեռքերէն թակուեցան ։ Եւ
մէկ իշու ծնօտ մը գտաւ , որ դեռ

+ Կա՛ , ա-
նանց

ՀԳԼ · ԺԵ · 2 ։
ՑօՆ · Գ · 29 ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Սամիսոն տեսնելով որ իր կնիկը ուրիշի մը արուեր է , 3 ազէէաներու պղծութեան ջահեր կապելով՝ Փղշտացւոց Հունձքերը կ՚այրէ ։ 6 Փղշտացիք Սամիսոնին կնիկը ու անոր Հայրը կ՚այրեն ։ 7 Սամիսոն չարաչար կը զարնէ զանոնք ։ 9 Ցուդայի մարդոցմէ կը կապուի , ու Փղշտացւոց ձեռքը կը մատնուի ։ 14 Ջրհնոցի ակտրով մը Տագար Փղշտացի կը մեռցնէ ։ 18 Ծառած անոր ջուր կը խմցնէ Լեքիի մէջ ։

Ի՛ՐԴ 1140

1 Ա՛յս եղաւ որ ժամանակ մը ետքը՝
ցորենի ՚՚ձեռոց օրերը՝ Սամիսոն
այծերէն ուլ մը առաւ , ու իր կնի-
կանը այցելութեան դնաց , ու բ-
սաւ , Կերթամ ննեակին մէջ կին-
կանս քովը մտնեմ . բայց կնկանը
Հայրը զանիկայ չթողուց որ մտնէ ։
2 Եւ անոր Հայրը բսաւ , Իրաւցընէ
կարծեցի որ դուն ՚՚զանիկայ բոլո-
րովին ատեցիր , ու զանիկայ քու
ընկերիդ տուի . ա՛ն անոր

Ը՛ ԳԼ · ԺԵ · 15 ։

Ը՛ ԳԼ · ԺԵ · 15 ։

ՀԳԼ · ԺԵ · 4 ։
Ը՛ ԳԼ · Ժ · 6 ։

Ը՛ ԳԼ · Գ · 20 ։

Ն · Ք · Գ · Բէր 1140

չորցած չէր , ու ձեռքը երկրընդուց դանիկայ առաւ , և Հանով Հազար

16 մարդ մեռցուց : Ու Սամիսոն ըսաւ , Իշու ծնօտով գէզ գէզ չէ՛նէ՛ց ընծոյ՛ : Իշու ծնօտով Հազար մարդ

17 մեռցուցի : Ու երբոր իր խօսքը լմընցուց , ծնօտը ձեռքէն նետեց , և անոր տեղին անունը *Ռամաթ Լեքի կոչեց :

18 Եւ խիստ շատ ծարաւեցաւ Տէրոջը աղաղակեց ու ըսաւ , Դուն քու ծառայիդ ձեռքովը սա մեծ փրկութիւնը յաջողցուցիր . և հիմա ծարաւով մեռնիմ ու անթլփատներուն ձեռքը իյնամ :

19 Ուստի Աստուած †Լեքիին մէջ եզած փոսը բացաւ , ու անկէ ջուր ելաւ . և Սամսոն խմեց , ու ոգին իրեն դարձաւ , և ապրեցաւ . անոր համար անոր անունը ‡Ինգօրի րսուեցաւ , որ Լեքիին մէջ է մինչև սա օրս :

Բ Գէդ · ժգ · 1 :

20 Ու անիկայ Բ Փղշտացւոց օրերը Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորութիւն ըրաւ :

ԳԼ · ԺԶ

1 Սամիսոն Գազային կը փոխէ , ու քաղաքին դռները կ՚առնէ կը տանի : 4 Դալիլա Փղշտացիներէն կաշառք առնելով՝ Սամիսոնին կամքը կ՚օրսայ : 6 իրեք անգամ կը խաբուի : 15 բայց վերջապէս իր խնդիրքը կը կատարուի : 21 Փղշտացիք կը բռնեն զանիկայ ու անոր աչքերը կը փորեն : 22 Սամիսոնին ուժը նորէն իր վրայ գալով՝ Դագոնի տաճարը Փղշտացւոց վրայ կը կործանէ , ու ինքն ալ կը մեռնի :

Իսր 1120

1 Երթ Սամիսոն Գազա գնաց , ու հոն պոռնիկ կնիկ մը տեսաւ , և անոր մտաւ : 2 Ո՚ Գազացւոց բսուեցան թէ Սամիսոն հոս եկեր է : Եւ պաշարեցին՝ ու բոլոր գիշերը անոր դարանակալ եղան քաղքին դրանը քովը , ու բոլոր գիշերը լուռ կեցան և բսին , Ընաւօտուն կանուխ զանիկայ կը մեռցրնք : 3 Նէնք : Ու Սամիսոն մինչև կէս գիշեր քնացաւ , և կէս գիշերուն եղաւ , ու քաղաքին դրանը փեղկերը երկու սեմերովը բռնեց , և զանոնք նիգովը մկուեղ փրցուց , ու կռնակը առնելով՝ զանոնք Քեբրոնին դիմացի լեռանը գլուխը հանեց :

Ն · Ք · Գ · Իսր 1120

4 Եւ անկէ ետքը Սորեկ հեղեղատին Էաէրէը Բ՚նուող մէկ կնիկ մը սիրեց , ու անոր անունը Դալիլա

5 էր : Եւ Փղշտացւոց նախաթաղները Ի՚նոր քովը եկան ու անոր բսին , Բ Զանիկայ խաբէ , ու Ո՚ւժէ հսկիրսյը թէ անոր մեծ զօրութիւնը ինչէն է , և թէ ինչով կրնանք անոր յաղթել , որ զանիկայ կապնք ու չարչանդակցընենք . և մենք քեզի ամէն մէկերնիս հազար

Բ Գէդ · ժգ · 15 ; Ած Ա · ած · բ · 16—19 ; կբ · 3—11 ; գ · 24, 25, 26 ; է · 21, 22, 23 ;

հարիւր կտոր արծաթ կու տանք :

6 Ու Դալիլա Սամիսոնին ըսաւ , Կ՚աղաչեմ , յայտնէ ինծի , թէ քու մեծ զօրութիւնդ ինչէն է , և քեզ չարչանդակցընելու համար ինչ բան

7 նով կապել պէտք է : Ու Սամիսոն անոր ըսաւ , Թէ որ զիս եօթը հատ չչորցած ‖թարմ ջլերով՝ կապեն , կը տկարանամ , և ո՚րէէ

8 մարդոց մկուն պէս կ՚ըլամ : Ու Փղշտացւոց նախաթաղները անոր եօթը հատ չչորցած թարմ ջլերը բերին . ու զանիկայ անոնցմով կա-

9 պեց : Եւ անոր ներքին սենեակին մէջը դարանակալներ նստեր էին : Ու Ի՚նէ անոր բսաւ , Ո՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ կո՚ գան . ան ատոնք անիկայ ջլերը կրակի հոտին փրթած խծուծէ յարի մը պէս փրցուց , ու անոր ոյժը չէսակը-

10 ցուեցաւ : Եւ Դալիլա բսաւ Սամիսոնին , Ահա դուն խաբեցիր ու ինծի սուտ զրուցեցիր . հիմա կ՚աղաչեմ՝ յայտնէ ինծի թէ ին-

11 չով կը կապուիս : Եւ անոր ըսաւ , Թէ որ զիս նոր ու չգործածուած չուաններով ապէկ մը կապեն , ան ատոնք կը տկարանամ , և ո՚րէէ մարդոց մկուն պէս կ՚ըլ-

12 լամ : Ու Դալիլա նոր չուաններ առաւ , և անոնցմով զանիկայ կապեց , ու անոր բսաւ , Ո՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ կո՚ գան . (և դարանակալները ներքին սենեակին մէջը նստեր էին .) ան ատոնք զանոնք իր թևերէն մկ դեր-

13 ձանի մը պէս փրցուց : Ու Դալիլա բսաւ Սամիսոնին , Մինչև հիմա զիս խաբեցիր և ինծի սուտ զրուցեցիր . բսէ ինծի թէ ինչով կը կապուիս : Ու անիկայ անոր բսաւ , Թէ որ գլխուս եօթը բա-

14 ժին մազերը ազդով հիւսես . Եւ անիկայ ‖ցիպ ըրաւ , ու ‖բռնեց ցեցովը ամրցուց , ու անոր բսաւ , Ո՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ կո՚ գան : Եւ անիկայ քունէն արթնցաւ , ու սաստայնին ցեցը ազդովը մկուեղ քաշեց ու-

15 բո՚ : Ան ատոնք Դալիլա անոր բսաւ , Քու սիրտդ իմ հետս չէ , ու ինչպէս կ՚ըսես թէ քեզ կը սիրեմ . հիմա սա իրեք անգամ է որ զիս խաբեցիր , ու ինծի չզրուցեցիր թէ քու մեծ զօրութիւնդ ին-

16 չէն է : Եւ որովհետև ամէն օր իր խօսքերովը անոր նեղութիւն կու տար , ու զանիկայ կը բռնադատէր , անաւկ որ անոր սիրտը մինչև մահուան սաստիկ նեղացաւ ,

‡ Գէդ · ժգ · 16 ;

17 Երթ Բոլոր իր սրտին մէջ եղածը անոր զրուցեց , ու բսաւ անոր , Ի՚մ գլխուս վրայ ածելի չէ եղած . քանի

Ծ Մկբ · է · 5 ; Բ Թես · գ · 5 ; Գէդ · ժգ · 5 ;

զի իմ մեռա արդանդէն եա Ղատուծոյ ուխտաւոր եմ . թէ որ ածխլուիմ , իմ ոյժս ինձմէ կ'երթայ ու կը տկարանամ , և ամէն մարդոց պէս
18 կ'ըլլամ : Ու երբոր Դաւիթա տեսաւ որ անիկայ բոլոր իր սրտին մէջ եղածը իրեն զրուցեց , Փղշտացւոց նախաթարներուն կանչել տուաւ ու բսաւ , Եա անդամ երէք . քանզի բոլոր իր սրտին մէջ եղածը ինծի զրուցեց : Ըն առնեը Փղշտացւոց նախաթարներ անոր քովը եկան , ու արծաթէն ալ *հետեւրին
19 բերին : Էնչ Դաւիթ զանիկայ իր ծունկերուն վրայ քնացուց , ու մարդ մը կանչեց , և անոր գլխուն եօթը բաժին մազերը ածիլել տուաւ , ու սկսաւ զանիկայ նեղել . և անոր ոյ-
20 ժը իրմէն գնաց : Ու ինկիր բսաւ , Ով Սամիսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ էա՛ . և անիկայ քունէն արթննալով՝ բսաւ , Ելլեմ , ու առջի անդամներուն պէս թօթափուիմ . և անիկայ չէր գիտեր որ
21 Տէրը էրմէ գացեր է : Ու Փղշտացիք զանիկայ բռնեցին և անոր աչքերը փորեցին , ու զանիկայ Գազա իջեցուցին և ոտնակապերով կապեցին . ու բանտին մէջը աղօրիքի քար կը դարձընէր :
22 Եւ անոր գլխուն մազը ածիլուելէ
23 լէն եարը՝ բուսնիլ սկսաւ : Ու Փղշտացւոց նախաթարները ժողվուեցան , որ իրենց աստուածոյն Դագոնին մեծ զոհ մատուցանեն և ուրախութիւն բնեն . ու բսին , Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր
24 թշնամին Սամիսոնը : Ու ժողվուրդը զանիկայ տեսնելով՝ էրենց աստուածը գովեցին . քանզի բսին , Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր թշնամին , մեր երկիրը աւրողը
25 և մեր մեռնողները շատցընողը : Ու երբոր անոնց սիրտը Բուրախ էր , բսին , Սամիսոնը կանչեցէք որ մեր առջեւ խաղայ : Ուստի Սամիսոնը բանտէն կանչեցին , ու անոնց առջեւ խաղաց . և զանիկայ սիւներուն
26 բուն մէջտեղը կայնեցուցին : Ու Սամիսոն իր ձեռքին բռնող պատանիին բսաւ , Թող տուր իս , որ աս տուներ վերցընող սիւները բռնեմ , ու անոնց վրայ կռթնիմ :
27 Եւ տունը էրիկ ու կնիկ մարդիկնեբով լեցուն էր . ու Փղշտացւոց բոլոր նախաթարները հոն էին . և Բտանեբին վրայ իրեք հազարի չափ մարդիկներ ու կնիկներ կային , որոնք Սամիսոնին խաղալը կը դի-
28 տէին : Եւ Սամիսոն Տէրոջը աղաղակելով բսաւ , Ով Տէր Եհովայ , Էկ'աղաչեմ՝ զիս յիշէ . ով Ղատուած , միայն աս անգամ ալ զիս ուժովցուր , որ Փղշտացիներէն իմ երկու աչքերուս վրէժը միկէն
29 առնեմ : Ու Սամիսոն այն տունը վերցընող երկու միջին սիւները միկը աջ ձեռքովը ու միկալը ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վրայ
30 կռթընեցաւ . Եւ Սամիսոն բսաւ , Իմ անձս Փղշտացիներուն հետը մեռնի . ու բովը ուժովը ծռեցաւ , և տունը նախաթարներուն ու միջը եղող բոլոր ժողովուրդին վրայ ինկաւ . և իր մեռած առնեը մեռցուցածներէն իր կենդանու թեան առնը մեռցուցածներէն աւելի էին :
31 Ու անոր եղբայրները և բոլոր հօրը տունը իջան , ու զանիկայ վերցուցին . և հանելցին իր հօրը Մանուէհին գերեզմանը Էթաղեցին զանիկայ Սարաայի ու Էսթաւուղի միջտեղը : Եւ անիկայ Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորութիւն ըրաւ :

Գ Լ . ԺԷ

1 Միքա իր մօրմէն գողցած արծաթը անոր կը դարձընէ . ան ալ կուռքեր շինել կուտայ : 5 Միքա անոնց գործերը շինել կուտայ . 6 ու Ղեւացի մը վարձքով կը բռնէ իրեն քահանայ ըլլալու :

1 Ու Եփրեմի լեռնէն Միքա անու-
2 նով մարդ մը կար : Եւ անիկայ իր մօրը բսաւ , Քեզմէ առնուած ան հազար հարիւր Իսրայէլի արծաթը՝ որուն համար անէծք տուիր ու իմ առջեւս ալ զրուցեցիր , ահա ան արծաթը իմ քովս է , զանիկայ ես առի . ու մայրը անոր բսաւ , Ո՛րդեակ իմ , Տէրը քեզ
3 օրհնէ : Եւ անիկայ հազար հարիւր Իսրայէլի արծաթը իր մօրը դարձուց . բայց անոր մայրը բսաւ , Ես ան արծաթը իմ ձեռքս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի իմ տղուս համար , Բանով քանդակած ու թափծու կուռք շինելու համար . ուստի հիմա զանիկայ քեզի եւս կու տամ :
4 Իսկ Մէյս ան արծաթը իր մօրը դարձուց . և մայրը Էերկու հարիւր Իսրայէլի արծաթ առաւ , ու անոնք ոսկերիչին տուաւ , ան ալ անոնցմով քանդակած ու թափծու կուռք շինեց . և անոնք Միքայի տունը
5 դրին : Ու Միքա մարդը Միքա ասուածներու տուն մը ունեցաւ . ու Եփուտ և Էրաբիմի շինեց , ու Իր տղոցը միկը օրհնեց , որ իրեն
6 քահանայ եղան : Էրեն օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար . Ամէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ'ընէր :
7 Եւ Ցուդայի ազգատոհմէն Բեթղեհեմէն միկ պատանի մը կար . և անիկայ Ղեւացի էր , ու հոն կը բնակէր պանդխտի
8 պէս : Եւ մարդը Ցուդայի

*ԵԲբ . իբնց ձեռքը Ղատաւ . Ե . 26 . 27 :

Ն. Ք. ԴԲ. ԱՐՐ 1406

ԲՀԵԼԼԵՀԵՄ քաղաքէն ելաւ, որ ապրուստ դտած տեղը պանդխտութիւն բնէ, ու ճամբորդութիւն ընելով՝ մինչև Եփրեմի լեռը՝ 9 մինչև Միքայեան տունը եկաւ։ Եւ Միքա անոր բսաւ, Ո՞ւրկից կու գաս։ Ու անիկայ անոր բսաւ, Ես Ղեւտացի եմ, ու ապրուստ դտած տեղս պանդխտանալու կ'երթամ։ 10 Ու Միքա անոր բսաւ, Իմ քովս բնակէ, ու ինծի հայր ու քահանայ եղիր. ես ալ քեզի տարուէ տարի տասը կրամ արծաթ, ձեւը մը գոլերը հանդերձ, ու քու ուտելիդ կու տամ։ Եւ Ղեւտացին 11 հաճեցաւ։ Ու Ղեւտացին ան մարդուն հետը բնակելու հաւանութիւն տուաւ. և ան պատանին անոր որդուցը մէկուն պէս եղաւ անոր։ 12 Ու Միքա Ղեւտացին օրհնեց, և պատանին Ի անոր քահանան եղաւ, ու Միքայեան տունը կը բնակէր։ 13 Եւ Միքա բսաւ, Հիմա ալ դիտեմ որ Տէրը ինծի բարիք պիտի բնէ, քանզի ան Ղեւտացին իմ քահանան եղաւ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Դանի որդիքը հինգ մարդ կը խրկեն իրենց ժառանգութիւն մը փնտռելու համար։ 3 Ը. նանք Միքայեան տունը երթալով՝ խորհուրդ կ'ընեն Ցոյնաթանին հետ, որ անոնց քահանայութիւն կու տայ։ 7 Լայիսը կը լրտեսեն, ու բարի լուր կը բերեն։ 11 Վեց հարիւր մարդ կը խրկուի ան քաղաքը առնելու։ 14 օրանք իրենց համբան ալէ՝ Միքայեան քահանան ու անոր տուրը բաները կը յափշտակեն։ 27 Ընծար Լայիսը առնելով՝ Դան կը կոչեն զանիկայ։ 30 Կուռքերը կը կանգնեն և Ցոյնաթան ու անոր որդիքը յաջորդաբար քահանայութիւն կ'ընեն։

1 – Ը ԱՆ օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար. ու ան օրերը Դանի ցեղը իրեն ժառանգութիւն մը կը փնտռէր բնակելու համար. քանզի մինչև ան օրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջը անոր բաժան ժա-
2 ռանգութիւն ինկած չէր։ Եւ Դանի որդիքը իրենց ազգատոհմէն երկուքը՝ իրենց սահմաններէն՝ Սարաայէն ու Եսթաւուդէն հինգ զօրաւոր մարդ իրկեցին, Որ երկիրը լրտեսեն ու քննեն և ա-
նոնց բսին, Գացէք երկիրը քննեցէք. ու անոնք Եփրեմի լեռը մինչև Միքայեան տունը եկան, և դի-
3 շերը հոն ննջացին։ Ու երբոր անոնք Միքայեան տանը քովն էին, Ղեւտացի պատանիին ձայնը ճանչցան, և հոն դարձան ու բսին։ Ո՞վ քեզ հոս բերաւ, և դուն հոս ինչ կ'ընես, ու ինչո՞ւ համար հոս կեցեր
4 ևս՞։ Եւ անիկայ բսաւ անոնց։ Միքա ինծի ասանկ ասանկ բրաւ,
ու ինծի վարձքով բռնեց, որ
5 անոր քահանայ ըլլամ։ Եւ ա-
նոր բսին, Հիմա Ի՞ւստիծոյ ը հարցուր, որ դիտնանք թէ արդեօք մեր գացած ճամբան մեզի պիտի
6 յաջողի՞։ Ու քահանան անոնց բսաւ, Խաղաղութեամբ դացէք. ձեր երթալու ճամբան Տէրոջը առջևը հաճելի է։
7 Ան ատենը ան հինգ մարդիկը գացին՝ Լայիս մտան, և անոր մէջը բնակող ժողովուրդը տեսան՝ Սիդոնացւոց պէս անհոգութեամբ հանգիստ ու ապահով կը բնակէին, և ան երկրին մէջ ինսա տուող մը չկար՝ որ իշխէր անոնց վրայ. ու Սիդոնացիներէն հեռու ըլլալով՝ բնաւ մէկ մարդու մը հետ
8 գործ չունէին։ Եւ ան հինգ հարիւր Սարաա ու Եսթաւուդ գարձան իրենց եղբայրներուն. և անոնց եղբայրները անոնց բսին, Դուք ի՞նչ
9 ըրէք։ Ու անոնք բսին, Ելէք, անոնց վրայ երթանք. քանզի մենք երկիրը տեսանք, և ահա շատ աղէկ է. ու դուք Ի թո՞ղ կը կենաք. երթալու ևս երկիրը ժառանգելու համար հոն մտնելու անհոգութիւն
10 մի՛ ընէք։ Երբոր հոն մտնէք, մէկ անհոգ ժողովուրդի մը ու շատ ընդարձակ երկրի մը մէջ պիտի մտնէք, որ Աստուած զանիկայ ձեր ձեռքը տուեր է. ու հանածնի տեղ մըն է՝ որ հոն երկրի վրայ եղող բաներուն մէկը պակաս չէ։
11 Եւ Դանի ազգատոհմէն, անկէ՝ Չորեքհարիւր Սարաայէն ու Եսթաւուդէն վեց հարիւր ոգածազինեալ մարդիկ
12 գացին։ Ու եկան Ցուդայի Կարիաթարիմի բանակեցան. անոր համար ան տեղը մինչև աս օր ‡ Մահանէդան կ'բսուի. ահա անիկայ Կարիաթարիմին հետևն է։
13 Եւ անկէ Եփրեմի լեռը անցան, ու
14 մինչև Ղ Միքայեան տունը եկան։ Եւ Լայիսի երկիրը լրտեսելու գացող ան հինգ մարդը ¶ պատասխան տալով՝ իրենց եղբարցը բսին, Գիտէ՞ք որ Ֆաա տուներուն մէջ եփուտ, թերափիմ, և քանդակած ու թափծու կուռք կայ. ու հիմա ձեր
15 ընելու բանը գիտէք։ Ան ատենը անոնք դէպ ի հոն դարձան՝ ան Ղեւտացի պատանիին տունը՝ Միքայեան տունը մտան, ու անոր ող-
16 ջոյնթիւնը հարցուցին։ Եւ Դանի որդուոցմէ եղող Վեց վեց հարիւր զգազազինեալ մարդիկները դրան
17 բերանը կայնեցան։ Ու երկիրը լրտեսելու գացող Ան հինգ մարդիկները հոն մտան, և քանդակած կուռքը, եփուտը, թերափիմը ու թափծու կուռքը առին. և

Ն. Ք. ԴԲ. ԱՐՐ 1406

Ղ ՅՀՆ. ԳԼ. ԺԷ. 10։

Ի ՅՀՆ. ԳԼ. ԺԷ. 5։ ՀՇՐ 14։

Ը Գ ԹԱԳ. ԻՐ. 5։ ՅՀ. Ա. 1։ ՈՒԽ. Գ. 12։

Ի Գ ԹԱԳ. ԻՐ. 6։

Ք ՅՀՆ. ԺԻ. 47 ¦ ՐԵՒՈՒԲ. Ղ ԿԱՒՍ.։

Լ ՀՇՐ 27, 28։

† Կ՚ԵՍՈՒ ՅԱԿՈՐ. ՈՒ ԱՆ ՆՈՒՆԸՆ ՀԱՅՐԱՍԱՐԹԻՒՆ ԱՆԴՆԱԳԱՅԵԼ, ՈՒ Լ ՀՇՐ 2։

Ի ԹՈՒ. ԺԳ. 31։ ՅՀՆ. Ր. 23, 24։

Ի Գ ԹԱԳ. ԻՐ. 3։

Ն ՀՇՐ 7, 27։

Շ Ր Օր. Է. 9։

Ց ՅՀՆ. ԺԻ. 60։

‡ ՅՈ՚ ԴԱՆԻ ԲԱՆԱԿԸ։ ԳԼ. ԺԳ. 25։

Ղ ՀՇՐ 2։

Ճ ԻՆ ԹԱԳ. ԺԳ. 28։

Ժ ԳԼ. ԺԱ. 5։

Ն ՆԴ. ԽԳ. 27։ ՍԱՄՈՒԱ. ԺԱ. 22։

Ա ՀՇՐ 11։

Ղ ՀՇՐ 2. 14։

Ռ ԳԼ. ԺԱ. 3. 5։

քահանան ան վեց հարիւր ոսկւոյ ազատեսցէ մարդիկներուն հետ դրամ բերելոյ կայմեր էր։ 18 Ու երբոր անոնք Մխբային տունը մտան, և քանդակած կուռքը, եփուդը, թէրափիմը ու թափծու կուռքը առին, քահանան անոնց ըսաւ, 19 Դուք ի՞նչ կ'ընէք։ Ու անոնք ըսին անոր, Լուռ կեցիր, ձեռքդ բերնիդ վրայ դիր, ու մեր հետ եկուր, դու մեզի հայր ու քահանայ եղիր. քեզի մէկ մարդու մը տանը քահանայ ըլլալը աղէկ է, թէ Իսրայէլի մէկ ցեղին ու մէկ ազգատոհմին քահանայ ըլլալը։ 20 Սիտ քահանայ ըլլալը։ Եւ քահանան սրտին մէջը ուրախանալով՝ եփուդը, թէրափիմը և քանդակած կուռքը առաւ ու ժողովրդին մէջը մտաւ։ 21 Ուրիշին մէջը մտան։ Եւ անոնք դարձան պայեր, ու բնտանիքները և անասունները ու թանկագին կարասիները իրենց առջևը դրին։

22 Երբոր անոնք Մխբային տունէն հեռացան, Մխբային տանը մօտ եղող տուներուն մարդիկը ժողովուեցան, ու Դանի որդոյոր խոնեն կանչուրտեցին, որոնք Լեհանին դարձուցին ու Մխբային բսին, 23 Քեզի ի՞նչ եղաւ որ ամէն բազմութեամբ կու գաս։ Եւ անիկայ ըսաւ, Իմ չհնած աստուածներս ու քահանան առիք գացիք, և ամէն ևս ինծի ի՞նչ կը մնայ. ու ինծի ինչո՞ւ համար կ'ըսէք թէ քեզի ի՞նչ եղաւ։ 25 Եւ Դանի որդիքը անոր բսին, Մեր ձայնդ չլսուի. չըլլայ որ նեղացկոտ մարդիկները ձեր վրայ յարձակին, ու քու կեանքդ և քու բնտանեացդ կեանքը կորսընցնես։ 26 Ու Դանի որդիքը իրենց ճամբան գացին. և Մխբա տեսնելով որ անոնք իրմէն զօրաւոր են, դարձաւ իր տունը գնաց։

27 Ու անոնք Մխբային շինածները և անոր քահանան առին, ու Լայիսի վրայ՝ հանդիստ և անհոգ կեցող ժողովուրդի մը վրայ գացին, ու զանոնք սուրի բերնէն անցուցին, 28 լալ՝ քաղաքը կրակով այրեցին։ Եւ անոնք Հովհանէն հեռու ըլլալնուն ու մարդու մը հետ գործ չունենալնուն համար, ազատող մը չկար. և ան Բեթրոսրի հովիտին մէջը էր. ու քաղաքը շինեցին և անոր մէջը բնակեցան։ 29 Ու Դանի քաղաքին անունը իրենց հօր Իսրայէլեան Դանին անունովը Դան կոչեցին. բայց քաղաքին անունը առաջուց Լայիս էր։ 30 Եւ Դանի որդիքը քանդակած կուռքը կանգնեցին իրենց. ու Մանասէի որդւոյն Գերսոնին որդին Յովնաթան, ինքը ու իր որդիքը մինչև երկրին գերութեան օրը Դանի ցեղին քահանաներն էին։ 31 Ու ամէն անոնք Մխբային շինած կուռքը իրենց պահեցին, Տարչափ ժամանակ որ Աստուծոյ տունը Սեղոմի մէջ էր։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Ղեւտացի մը Բեթղէհէմ Կ'երթայ՝ իր հարճը տանն դարձնելու համար։ 16 Ծեր մարդ մը Գաբաայի մէջ իր տունը կ'ընդունի գիշերով։ 22 Գաբաացիք կը լլկեն անոր հարճը, որ կը մեռնի։ 29 Իսկ Ղեւտացին տասներկու կտորի բաժնելով զանիկայ տասներկու ցեղերուն կը խրկէ։

1 Ու եղաւ որ (ան օրերը որ Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար,) Եփրեմի լեռնային կողմերը բնակող մէկ պանդխտացած Ղեւտացի մը կար, ու անիկայ Բեթղէհեմ Յուդայի Բեթլէհեմէն հարճ մը առաւ իրեն։ 2 Ան մէկ հարճ մը առաւ իրեն։ Եւ անոր հարճը չնաւ թէ ուրիշ բնակելով՝ անկէ իր հօրը տունը՝ Յուդայի Բեթլէհեմէն գնաց, ու չորս ամիսի չափ հոն կեցաւ։ 3 Եւ ըրկեր եղաւ անոր հետևէն գնաց, որ Տբարոյրտեմամբ խօսի անոր հետ ու զանիկայ ետ բերէ. և իր հետ ոՒբ էր իր ծառան ու երկու էշ. ու Տնէնը զանիկայ իր հօրը տունը տարաւ. և աղջկան հայրը երբոր զանիկայ տեսաւ, ուրախութեամբ զանիկայ ընդունեցաւ։ 4 Ու աղջկան հայրը՝ անոր աները զանիկայ ներս առաւ, և իրեք օր անոր հետ նստաւ. կերան խմեցին ու գիշերները հոն մնացին։

5 Եւ չորրորդ օրը երբոր առաւօտուն կանուխ եղան, անիկայ ոտը եղաւ որ երթայ. բայց աղջկան հայրը իր փեսային բսաւ, Կտոր մը հաց կեր Տոր սիրտդ ուժովնայ, ու 6 ետքը կ'երթաք։ Եւ նստան ու երկուքը միասին կերան և խմեցին. ու աղջկան հայրը ան մարդուն բսաւ, Կ'ազաչեմ, առ գիշեր ալ հոս կեցիր, ու սիրտդ զուարճանայ։ 7 Նայ։ Եւ ան մարդը եղաւ որ երթայ, բայց անոր աները զանիկայ բռնադատութեան համար, գարձաւ 8 գիշերը հոն մնայ։ Ու հինգերորդ օրը առաւօտուն կանուխ եղաւ որ երթայ. և աղջկան հայրը բսաւ, Կ'ազաչեմ, սիրտդ ուժովցուր. և ու չգայան մինչև կէս օրը անցնիլը, ու 9 երկուքը հետևէ կերան։ Ու ան մարդը եղաւ, ինքը՝ իր հարճը ու իր ծառան՝ ճամբայ երթալու համար. բայց անոր աները՝ աղջկան հայրը բսաւ անոր, Ահա օրը իրիկուն ըլլալու վրայ է. կ'ազաչեմ, գիշերը հոս մնացէք. ահա օրը կ'իջնէ,

– Գվ. Ժգ. 1՝ ա Թագ. գ. 2, 3, 10՝ 11՝ Սաղ. Ղ. 60, 61՝ Ելս. Ժը. 1՝ Գվ. ԺԹ. 18՝ Ես. 12՝

Ն. Կ. ԴԲ. Ի՛ՐՔ 1406

– Գվ. ԺԶ. 6՝ ԺԸ. 1՝ Ես. 25՝

Բ Գվ. ԺԶ. 7՝

– Գվ. ԺԶ. 6՝

Ելս. Ի. 3՝

Ն. Կ. ԴԲ. Ի՛ՐՔ 1406

Ելս. Ի. 1՝ 2՝ 3՝ 4՝ Ես. ԽԲ. 32՝ Միք. Է. 16՝

Գվ. ԺԷ. 10՝

Ելս. Ի. 1՝ 2՝ 3՝ 4՝ Ես. ԽԲ. 32՝ Միք. Է. 16՝

Գվ. ԺԷ. 10՝

Ժողովուրդ՝

Ղ Թագ. ԺԷ. 8՝

– Հմր 7. 10՝ Ր Օր. ԼԴ. 22՝

– Ելս. ԺԹ. 47՝

Հմր 7՝

– Ես. Ժգ. 22՝ Բեթագ. Ժ. 6՝

Ելս. ԺԹ. 47՝

Ծն. Ժգ. 14՝ Գվ. Է. 1՝ Դ Թագ. Ժ. 29, 30՝ Ես. 20՝

Ն·Ք·ԴԲ· Ի՛Ր 1406

դիշերը հաս կեցիր , ու սիրտդ զուարճանայ . և վաղը կանուխ ճամբայ ելլէք ու ձեր վրանը դա-
10 ցէք : Եւ ան մարդը դիշերը մնալ չուզեց , ու ելաւ գնաց , ու մինչև Ե Ցերուսաղէմն՝ այսինքն Երուսաղէմին դիմացը եկաւ . և իր հետը երկու համեմատած էշ ունէր , ու իր հարճն ալ իր հետն էր :
11 Ու երբոր Ցերուսաղէմ մօտեցան , օրը շատ անցած բլլալուն համար , ծառան իր տիրոջը բսաւ , Եկուր ա՛ս Ը Ցերուսացւոց քաղաքը խոտո-
12 րինք , ու դիշերը հոն մնանք : Բայց տէրը անոր բսաւ , Իսրայէլի որդւոցմէ չեղող օտարազգիներուն քաղաքը չխոտորինք . հապա մինչև
13 Ե Գաբաա անցնինք : Եւ իր ծառային բսաւ , Եկուր ան տեղերուն մէկուն մօտենանք , ու դիշերը Գաբաայի կամ Ը Ռամայի մէջ մնանք :
14 Եւ անցան գացին . ու երբոր Բենիամինի Գաբաային մօտեցան , ա-
15 րեը մնաւ : Եւ հոն դարձան , որ Գաբաա մտնեն ու դիշերը հոն մը-նան . և գնաց քաղաքին հրապա-րակին մէջը նստաւ . ու մարդ մը չկար որ Ե զանոնք իր տունը առնէ՝ դիշերը անցընելու համար :
16 Եւ ահա իրիկունը արտէն մէկ ծեր մարդ մը կու գար՝ Ե իր գործէն Ե֊ֆ֊ր֊ա֊ի֊մ֊է . ու անիկայ Եփրեմի լեռնէն էր , և Գաբաայի մէջ պան-դրիտացեր էր . ու անոնք տեղին բնա-
17 կիչները Բենիամինեանք էին : Ու երբոր անիկայ աչքերը վերցուց , և ճամբորդ մարդը քաղաքին հրապա-րակին մէջը տեսաւ , ծեր մարդը ը-սաւ , Ո՞ւր կ՚երթաս , և ուսկից
18 կու գաս : Ու անիկայ բսաւ , Մենք Յուդայի Բեթլէհեմէն մինչև Եփ-րեմի լեռները կողմերը կ՚անցնինք . ես ան տեղացի եմ , ու մինչև Յու-դայի Բեթլէհէմը գացի , և հի՛մա Ե Ցերոջս տունը կ՚երթամ . ու ոք-
19 չիր տունը ընդունող մարդ մը չը-կայ . Բայց մեր էշերուն համար չարդ ու ճարակ կայ . և ինծի հա-մար , քու ազախիներիդ համար , ու քու ծառայիդդ հետ եղող մանչուն համար հաց ու գինի ունինք . բնաւ-
20 մէկ բան մը պակաս չէ : Եւ ան ծեր մարդը բսաւ , Ե խաղաղութիւն քեզի . քու ամէն պակասութեանդ հո՛գը իմ վրաս բլլայ . Ե բայց դիշերը
21 հրապարակին մէջ մի մնար : Ու ան անիկայ իր տունը տարաւ , և էշե-րուն կերը տուաւ . հո՛ւ անոնք ոտ-քերնին լուացին ետքը կերան և խմեցին :
22 Ու երբոր անոնց սիրտը կը զուար-ճանար , ահա Ն֊ֆ֊ր֊ա֊ի֊մ֊ցի քաղաքին բնակիչ-ներէն չէտ մարդիկներ տանը չորս կողմը պաշարեցին , ու դուռը ձեռք առին . և տանը տիրոջը՝ ան ծեր մարդուն հետ խօսելցան ու բսին ,
23 Ցունդ ելող մարդը հանէ , որ զանիկայ դիտնանք : Եւ ան տանուտէրը մարդը անոնց ելաւ , ու անոնց բսաւ , Չէ , եղբայրներս . կ՚ազաչեմ , դէշութիւն մի ընէք . աս մարդը իմ տունս մտնելէն ետ-քը , չասս անզգամութիւնը մի ը-
24 նէք : Ե Ահա իմ կոյս աղջիկս , ու ան Ռ֊պ֊ղ֊ա֊ն հարճը հիմա ձեզի հա-նեմ , և զանոնք լկեցէք , ու ձեր ուզածը բրէք անոնց , և աս մար-դուն աս անզգամութիւնը մի ը-
25 նէք : Բայց ան մարդիկները չուզեցին անոր խօսքը մտիկ բնել . ու ան մարդը իր հարճը բռնեց դուրս հանեց անոնց . և անոնք Ե զա-նիկայ դիտցան , ու բոլոր դիշերը զանիկայ լկեցին մինչև առաւօտ . ու երբոր արշալոյսը ծագեցաւ , զանիկայ թող տուին որ երթայ :
26 Եւ ան կինը առաւոտեան դէմ դնաց , ու ինկաւ ան մարդուն տանը դրա-նը առջևը , ու որ իր տէրը կը ի֊ն֊դ֊ա֊ռ . ա֊ռ֊ա֊ւ֊օ֊տ֊ո֊ւ֊ն մինչև որ լուսացաւ՝ հո՛ւ
27 ճաց : Եւ անոր տէրը առաւօտուն ելաւ , տանը դուները բացաւ , որ ելլէ իր ճամբան երթայ . և ահա կինիկը՝ իր հարճը տանը դրանը առ-ջևը ինկեր էր , և ձեռքերը սեմին
28 վրայ էր : Ու անոր բսաւ , Ելլէր եր-թանք . բայց Ն֊պ֊տ֊ա֊խ֊ա֊ն տուող չկար : Ան տունը զանիկայ իր ի-շուն վրայ դրաւ , ու մարդը ելաւ
29 իր տեղը գնաց : Եւ երբոր իր տունը հասաւ , դանակ մը առաւ , ու իր հարճը բռնեց և Ղ զանիկայ ոսկորներովը տասներկու կտորի բաժնեց , ու Իսրայէլին ամէն սահ-
30 մանները խրկեց . Եւ ամէն տես-նողները կ՚ըսէին թէ Իսրայէլի որ-դւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև աս օրս՝ ասանկ բան մը ո՛չ եղեր է , ո՛չ ալ տեսնուեր է . ասոր վրայ մտածեցէ՛ք , Ը խորհուրդ բռնէք ու խօսեցէ՛ք :

Գ Լ · Ի

1 Ղեւտացին իրեն եղած զեկաները Յովաբին կը պատմէ : 8 Յովաբին վճիռը : 12 Բենիա-մինեանք Իսրայէլացւոց պահանջմունքներուն մտիկ չընելով՝ զայն կը վերջրներն : 18 Իս-րայէլացիք երկու անգամ պատերազմ ընելով՝ իրենցմէ քառասուն հազար մարդ կը սպանէ : 26 Երբոր մէկ Ցեփթայէլ մը բոլոր Բենիամի-նեանները կը կոչէ , բայ՛ի վեց հարիւր հոգիէն որոնք կ՚պատսպարուին :

1 Ա՛ն ատենը Ը բոլոր Իսրայէլի որդիք ելան , ու Յովաբի մէկ մարդ-մը պէս Ե դանէն մինչև Բեերսա-բէէ և Գաղաադ ա֊ռ֊ա֊ծ֊ի֊ մէջ Ցեփթայէ֊ի֊ ա֊ջ֊ի֊ն֊ Յովսեանին ,
2 Եւ բոլոր Յովսեփ որդիները ժողովուեցան ,

Ն·Ք·ԴԲ· Ի՛Ր 1406

Ե Դտ · ԺԹ · 5 : Հատ · ա · 26 · 27 : Ը Դտ · ԺԸ · 6 , 7 :

Յ Ր Թագ · Ժգ · 12 : Ն Դտ · ԺԹ · 8 :

Ե Դտ · ԺԴ · 2 : Ր Օր · ի՛ա · 14 :

Ա Դտ · գ · 1 :

Ե Գ՚ · ի՛ · 5 :

Ա Գ՚ · ի՛ · 6 : Ցեր · ա Թագ · Ժա · 7 :

Ե Գ՚ · ի՛ · 7 : Ա Հատ · Ժգ · 10 :

Ր Օր · Ժգ · 12 : Ցեր · իր · 12 · Գ՚ · ի՛ա · 5 : ա Թագ · Ժա · 7 :

Ի Գ՚ · Ժր · 29 : աԹագ · գ · 20 : Ր Թագ · գ · 10 : իդ · 2 :

Ա Գ՚ · Ժ · 17 : Ժա · 11 : Թագ · ի՛ · 5 : Ժ · 17 :

ՆՇ. Ա. ԳԲ. Ի՛Ր 1406

բոլոր ցեղերուն դվթատոր մարդիկ-
ները չորս հարիւր հազար Ե սուր
քաշող հետեակ զօրք ըլլալ Ա-
տուծոյ ժողովուրդին ժողովրդին
3 մէջ ներկայացան : Իւ Բենիամինի
որդիքը լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը
Մասփա եկեր են : Ու Իսրայէլի
որդիքը ըսին , Մէնք պատմեցէք ,
թէ ասիկա չարութիւնը ինչպէս ե-
4 ղաւ : Իւ ան Ղեւտացի մարդը՝
մեռցուած կնկանը էրիկը պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ , Իմ ու իմ
հարճա Բենիամինի գաւառան ե-
5 կանք , որ գիշերը հոն մնանք . Ինձ
Գաբաայի բնակիչները ինծի դէմ
ոտք եղան , ու գիշերով իմ եզած
տունս պաչարեցին , և զիս մեռցը-
նել կ՚ուզէին , Ես ու իմ հարճս լլկե-
6 ցին և մեռաւ . Էնոյ ալ իմ հարճս
առի ու զանիկայ կտոր կտոր ըրի ,
և Իսրայէլի ժառանգութեանը բո-
լոր երկիրը խրկեցի . քանզի անոնք
Իսրայէլի մէջ մեծ յանցանք ու
7 անզգամութիւն ըրին : Ահա դուք
ամէնքդ ալ Իսրայէլի որդիք էք ,
Հոս ձեր մէջը խօսեցէք ու խոր-
8 հուրդ ըրէք : Իւ բոլոր ժողովուր-
դը մէկ մարդու մը պէս ոտք եղաւ ,
ու ըսաւ , Մենք մէկս իր
վրանը պիտի չերթայ , ու մէկս իր
9 կը տունը չդառնայ : Իւ հիմա
Գաբաային ընելու բանիս ասի-
կայ է . անոր վրայ վիճակով էր-
10 թանք . Ու Իսրայէլին ամէն ցեղերէն
հարիւրէն տասը , և հազարէն հա-
րիւր , ու տասը հազարէն հազար
մարդ առնենք , որ ժողովուրդին
պաշար տանին . անոնք ալ Բենիա-
մինի Գաբաան մտնելով , անոր Բը-
նակութիւնը Իսրայէլի մէջ ըրած բոլոր
անզգամութիւնները փոխարէնը հա-
11 տուցանեն : Իւ ան քաղաքին վրայ
էրթալու համար՝ Իսրաէլի բոլոր
մարդիկները մէկ մարդու մը պէս
միաբանութեամբ ժողվուեցան :
ԵՐ Օր. Ժգ. 14 : Ցես. Իր. 13, 16 :
12 Ու Իսրայէլի ցեղերը Բենիամի-
նին բոլոր ցեղին մարդիկները խրկե-
ցին ու ըսին , Ա՛ս ինչ չարու-
ԵՐ Օր. Ժգ. 13 : Գ. Թգ. 22 :
13 թիւն է որ ձեր մէջը եղաւ : Իւ հի-
մա Գաբաայի մէջ եղող Ա՛ն չար
մարդիկները տուէք , որ զանոնք
մեռցընենք , ու Իսրայէլէն վերցրենք : Բայց Բենիա-
մինեանք իրենց եղբարցը՝ Իսրայէլի
որդոց խօսքը մտիկ ընել չուզե-
ԵՐ Օր. Ժէ. 12 :
14 ցին . Ու Բենիամինի որդիքը Իս-
րայէլի որդոց դէմ պատերազմ
ընելու համար՝ Նբէնց քաղաքներէն
15 Գաբաայի մէջ ժողվուեցան : Իւ
ան օրը Նբէնց քաղաքներէն Եկ-
Բենիամինի որդիքը համրուեցան .
սր քառասուն վեց հազար սուր քաշող
մարդ Ֆռռոէեցսս , բայց Ի Գա-

ՆՇ. Ա. ԳԲ. Ի՛Ր 1406

բայի բնակիչներէն՝ որոնք եօթը
հարիւր ընտիր մարդիկ համրուե-
16 ցան : Ա՛ս բոլոր ժողովուրդին մէ-
ջը եօթը հարիւր ընտրուած Ձ՛ահ-
կացօրծ մարդիկներ կային , որոնց
ամէնն ալ պարսատիկով մազի վրայ
քար կը նետէին առանց վրիպելու :
17 Եւ Իսրայէլի մարդիկներն ալ համ-
րուեցան . սր Բենիամինէն Ի զատ
չորս հարիւր հազար սուր քաշող
մարդ Ֆռռոէեցսս . ասոնք ամէնն
ալ պատերազմող մարդիկներ էին :
18 Ու գացին՝ Բեթէլ եկան . և
Իսրայէլի որդիքը Աստուծոյ հար-
ցուցին ու ըսին , Բենիամինի հետ
պատերազմելու համար ո՛վ մեզի
առաջնորդ ըլլայ . և Տէրը ըսաւ ,
19 Յուդան առաջնորդ ըլլայ : Ու
Իսրայէլի որդիքը առաւօտուն կե-
ցան , և Գաբաայի դիմացը բանա-
20 կեցան : Ու Իսրայէլացիք Բենիա-
մինի հետ պատերազմ ընելու ելան .
և Իսրայէլացիք Գաբաայի քովը
անոնց դէմ շարուեցան պատերազմի
21 համար : Ու Բենիամինի որդիքը
Գաբաայէն ելան , և ան օրը Իսրա-
յէլէն քառասուներկու հազար մարդ
22 գետինը փռեցին : Ու ժողովուրդը՝
այսինքն Իսրայէլացիք ուժ ունե-
ցան , և նորէն գացին պատերազմելու հա-
մար շարուեցան նոյն տեղը , ուր որ
23 առջի օրը շարուեր էին : Ու Իս-
րայէլի որդիքը եկան , և Տէրոջը
առջևը մինչև իրիկուն լացին , ու
Տէրոջը հարցընելով ըսին , Մեր
եղբօրը Բենիամինին հետ պատե-
րազմելու համար նորէն ելլե՞նք .
և Տէրը ըսաւ , Անոր դէմ ելէք :)
24 Ու երկրորդ օրը Իսրայէլի որդիքը
Բենիամինի որդոց մօտեցան :
25 Ու Երկրորդ օրը Բենիամինեանք
Գաբաայէն անոնց դէմ եկան պա-
տերազմելու համար . և Իսրայէլի որ-
դոցմէ նորէն տասնուերեք հազար
մարդ գետինը փռեցին . ասոնց ա-
մէնն ալ սուր քաշող մարդիկներ
էին :
26 Ան ատեներ բոլոր Իսրայէլի որ-
դիքը՝ այսինքն բոլոր ժողովուրդը
եկան Բեթէլ գացին , ու հոն
Տէրոջը առջևը նստան լացին , և
ան օրը մինչև իրիկուն ծոմ պահե-
ցին , ու Տէրոջը առջևը ողջակէզ-
ներ և խաղաղութեան զոհեր մա-
27 տուցին : Ու Իսրայէլի որդիքը
Տէրոջը հարցուցին . (ու ան օրերը
Աստուծոյ ուխտին տապանակը
28 հոն էր . Ու ան օրերը անոր առ-
ջևը Ա՛հարոնեան Եղիազարին որ-
դին Փենհէս Ե՛կը կայնէր .) ու
ըսին , Մեր եղբօրը Բենիամինին որ-
դոցը հետ պատերազմելու համար
նորէն ե՞լլենք , թէ ետ

Ի՛Ր 1406

Ե Գես. գ. 15 ; ա Մն. Ժր. 2 :
* Կա՛մ՝ Աստուծոյ տանը . տես Դտ. 23, 26 :
Ի Թես. իե. 21 ; Գես. ա. 1 :
Ը Դտ. իե. 27 :
Թ Հմ. 26, 27 :
Ժ Դտ. իե. 33 ; ԵՐ Օր. Ժ. 8 ; Ժբ. 5 :

Ն. ը. գբ. Իրէ 1406

քաշուինք ։ Եւ Ցերը բաւ , եւ լեռը ։ քանզի վազը զանոնք ձեր ձեռքը պիտի մատնեմ ։

Ելից. ը. 4։ 29 Ու Իսրայէլացիք Գաբաայիին բոլորտիքը դարանակալներ դրին ։

30 Եւ Իսրայէլի որդիքը երրորդ օրը Բենիամինի որդոյը վրայ գացին , ու մէկալ անգամներուն պէս Գաբաայիին դիմացը շարուեցան ։

31 Բայց Բենիամինի որդիքը ժողովուրդին դէմ ելան , և քաղաքէն դաւաւեցան , ու առջի անգամներուն պէս սկսան ժողովուրդը զարնել , ու երուսնի չափ Իսրայէլացի մեռցուցին ան ճամբաներուն մէջը՝ որոնց մէկը Բեթէլ կ'ելլէր ,

32 ու միւսը դաշտի Գաբաան ։ Եւ Բենիամինի որդիքը ըսին , Ահա անոնք մեր առջեւը առջի անգամներուն պէս կը կոտրուին ։ Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին , Փախչինք ու զանոնք քաղաքէն դուրս ճամբաներուն

33 ներր հանենք ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները իրենց տեղէն ելան , ու Բաալթամարին առջեւը շարուեցան ։ Եւ Իսրայէլի դարանակալները յանկարծ իրենց տեղէն՝ Գաբաայի

34 դաշտէն դուրս ելան ։ Ու Գաբաայիին առջեւը բոլոր Իսրայէլէն տասը հազար ընտրուած մարդ եկան . և պատերազմը սաստկացաւ . ՚՚ ու անոնք չէին դիտեր որ իրենց վրայ

՚՚ Ելից. ը. 14։ Ես. խէ. 11։ 35 չարիք հասեր է ։ Եւ Ցերը Իսրայէլին առջեւը Բենիամինը զարկաւ . ու ան օրը Իսրայէլի որդիքը Բենիամինէն քսանուհինգ հազար հարիւր մարդ կոտրեցին . անոնց ամէնն ալ

36 սուր քաշող մարդիկներ էին ։ Եւ Բենիամինի որդիքը իրենց յաղթուիլը տեսան . Իսրայէլացիք՝ Գաբաայիին բոլորտիքը դրած դարանակալներուն ապաւինելով՝ Բենիամինացոց տեղ տուին ։

Ելից. ը. 15։ Ելից. ը. 19։ 37 Եւ դարանակալները շուտով Գաբաայիին վրայ յարձակեցան , ու դարանակալները ըղձ ի՛ղձ տարածուեցան , և բոլոր քաղաքը սուրի

38 բերնէ անցուցին ։ Ու Իսրայէլացիք դարանակալներուն հետ ժամանակ մը որոշեր էին , որ քաղաքէն

39 մեծ կրակով ծուխ հանեն ։ Ան ատենը Իսրայէլի մարդիկը պատերազմին մէջը փախուստ ցուցին . ու Բենիամինացիք սկսան Իսրայէլացիները զարնել , ու երուսն մարդ չափ մեռցուցին . քանզի ըսին Թէ Ընտարակոյս անոնք մեր առջեւը առջի պատերազմին պէս կը

40 կոտրուին ։ Բայց երբոր քաղաքէն կրակին ծուխը սիւնի պէս բարձրանալ սկսաւ , Բենիամինեանք Հետնին դառնալով՝ նայեցան որ քաղաքին Տրդևը երկինք կ'ելլէր ։

41 Ու երբոր Իսրայէլացիները նորէն հոն դարձան , Բենիամինեանք ապշեցան մնացին , քանզի տեսան որ չարիքը իրենց

42 վրայ հասեր էր ։ Ուստի անոնք Իսրայէլացւոց առջեւէն դէպ՚ի անապատին ճամբան դարձան . բայց պատերազմը անոնց հասաւ , ու քաղաքներէն ելլողները զանոնք ի-

43 րենց մէջը մեռցուցին ։ Այսպէս Բենիամինեանները պաշարեցին , զանոնք հալածեցին , ու զանոնք դիւրութեամբ մինչև Գաբաայիին դիմացը արեւելեան կողմէն զար-

44 կին ։ Եւ Բենիամինէն տասնուութը հազար մարդ ինկաւ . անոնց ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։

45 Ու ՚՚ նայողները դարձան դէպ՚ի անապատը ՚՚ Ռեմմոնի վէմը փախան . անոնցմէ ճամբաներուն մէջը հինգ հազար մարդ ճնաքաղ ըրին . և զանոնք մինչև Գեդոմ հալածելով՝ անոնցմէ երկու հազար մարդ զար-

46 կին ։ Ու Բենիամինէն ան օրը բոլոր ինկածները քսանուհինգ հազար սուր քաշող մարդ էր . անոնց ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։

47 ՚՚ Եւ վեց հարիւր մարդ դարձան , ու անապատը Ռեմմոնի վէմը փախան , ու Ռեմմոնի վէմը չորս ամիս կեցան ։

48 Եւ Իսրայէլացիք Բենիամինի որդոյը դառնալով , զանոնք սուրի բերնէ անցուցին , քաղաքներուն մէջի մարդիկներէն մինչև անասուները , ու ինչ որ գտնուեցաւ . ու բոլոր գտնուած քաղաքներն ալ կրակով այրեցին ։

՚՚ Ելից. ը. 20։ Ես. խէ. 11։ Ելից. ը. 4։ Ն. ը. գբ. Իրէ 1406 Ելից. ը. 15։ Ելից. ը. 19։ Ես. խէ. 11։ Ելից. ը. 20։

ԳԼ. ԻԸ

1 Ժողովուրդը Բենիամինի ցեղին կորսուանը վշտ կ'զգայ ։ 8 Գաղտագող Ցարիքը կը կորսընդունի , ու անկէ չորս Տարիբը ապրիկ առնելով՝ ոչ միայն Բենիամինեանց ցեղի բլլալու կու տան . 16 Նաև կը խրատուին զանոնք՝ որ Սիլովի մէջ պար բռնող ապրիկներէն ալ յափշտակեն ։

1 Եւ Իսրայէլի մարդիկները Մասփայի մէջ երդում բրեր էին , ու բսեր էին Թէ Մէկուն ալ մեզմէ մարդ մը իր աղջիկը Բենիամինին

2 կնիկ բլլալու չտայ ։ Եւ ժողովուրդը †Բեթէլ երթալով՝ հոն Աստուծոյ առջեւը մինչև իրիկուն նըստան , ու ձայներնին վերբրձելով՝

3 մեծ լացով մը լացին , Եւ բսին , Ո՛վ Իսրայէլի Ցէր Աստուածը , ինչու համար սա բանը Իսրայէլի մէջ պատահեցաւ , որ այսօր Իս-

4 րայէլէն ցեղ մը պակսի ։ Ու հետեւեալ օրը ժողովուրդը կանուխ ելաւ , և ՚՚ հոն սեղան մը շինեցին , ու ողջակէզներ և խաղաղութեան զոհեր մատուցին ։

՚՚ Բ Թագ. իդ. 25։ † Կամ՝ Աստուծոյ տունը. ՆԵ. ու. ի. 18, 26։

Ն. Ք. ՌԿ. Հրէ 1406

5 Ու Իսրայէլի որդիքը բնակ-
եցան Ամաղեկացւոց մէջ Հեսեբոնի
եւ անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ ,
Արոէրի եւ անոր գիւղաքաղաքնե-
րուն մէջ , եւ ամէն քաղաքներուն
մէջ որ Արնոնի քովն են , երեք հա-
րիւր տարի :

6 Եւ այդ ժամանակները Ամմո-
նացւոց որդիքը չկրցան Յեփթա-
հայ առջեւ կենալ :

7 Եւ Յեփթահ դատեց Իսրայէլը
վեց տարի : Յետոյ Յեփթահ մեռաւ ,
եւ թաղուեցաւ Գաղաադայ քաղա-
քներէն մէկուն մէջ :

8 Անոր ետեւէն Բեթղեհեմէն Յե-
սեբոն դատեց Իսրայէլը :

9 Եւ անոր երեսուն որդիներ ու
երեսուն աղջիկներ կար , որոնք
դուրս ղրկեց եւ իր աղջիկները
ուրիշներէ առաւ իր որդիներուն
համար : Եւ եօթը տարի Իսրայէլը
դատեց :

10 Յետոյ Յեսեբոն մեռաւ , եւ
թաղուեցաւ Բեթղեհեմի մէջ :

11 Անոր ետեւէն Զաբուղոնացի
Եղովն դատեց Իսրայէլը , եւ տաս-
ը տարի Իսրայէլը դատեց :

12 Եւ Զաբուղոնացի Եղովն մե-
ռաւ , եւ թաղուեցաւ Զաբուղոնի
մէջ Այղովնի մէջ :

13 Անոր ետեւէն Եփրեմացի Աբ-
դոն դատեց Իսրայէլը :

14 Եւ անոր քառասուն որդիներ
եւ երեսուն թոռներ կային , որոնք
եօթանասուն էշերու վրայ կը հե-
ծնէին . եւ ան ութը տարի Իսրայէլը
դատեց :

15 Եւ Աբդոն Փրաթոնացի մե-
ռաւ , եւ թաղուեցաւ Փրաթոնի մէջ ,
որ Եփրեմի լերան վրայ է , Ամաղե-
կացւոց լերնային երկրին մէջ :

16 Եւ Իսրայէլի որդիքը նորէն
չարութիւն ըրին Տիրոջ առջեւ .
եւ Եհուդ Գերայի որդին , Բենիամի-
նացի մարդ մը , որ աջ ձեռքով
ձախլիկ էր , անոր ձեռքով պատգամ
մը ղրկեցին Իսրայէլի որդիքը Մով-
աբայ թագաւորին Եգղովնին :

17 Եւ Եհուդ շինեց իրեն երկա-
նաբերան սուր մը , որ երկու կող-
մէն կը կտրէր , եւ երեք կանգուն
երկայնութիւն ունէր , եւ զայն իր
հագուստին տակ աջ կողմը կապեց :

18 Եւ պատգամը Մովաբայ թա-
գաւորին Եգղովնին տարաւ : Եւ Եգ-
ղովն շատ գեղեցիկ մարդ էր :

19 Եւ երբ անոնց պատգամը տա-
րաւ , անոնք Գաղգաղայի քանդակ-
ներուն մօտէն դարձան , եւ ըսին .
Գաղտնի խօսք մը ունիմ քեզի հա-
մար , ով թագաւոր : Եւ ան ըսաւ .
Լռութի՛ւն : Եւ անոր քովը կեցող
բոլոր մարդիկը անկէ ելան :

20 Եւ Եհուդ անոր մօտեցաւ , եւ
ինք կը նստէր իր ամառնային ամ-
րոցին մէջ միայնակ : Եւ Եհուդ ըսաւ .
Քեզի Աստուծմէ խօսք մը ունիմ :
Եւ ինք իր աթոռէն ելաւ :

21 Եւ Եհուդ իր ձախ ձեռքը
մեկնեցուց , իր աջ կողմէն սուրը
առաւ , եւ զայն անոր փորին մէջ
խրեց :

22 Եւ նիզակը անոր ետեւէն ելաւ ,
եւ ճարպը նիզակին վրայ գոցուե-
ցաւ , որովհետեւ սուրը փորէն չհա-
նեց , այլ անոր մէջ մնաց . եւ ճա-
րպերը դուրս ելան :

23 Եւ Եհուդ սրահէն ելաւ , եւ
դռները իր ետեւէն գոցեց , եւ կղ-
պեց :

24 Ինք դուրս ելած ատեն անոր
ծառաները եկան , եւ տեսան որ
ահա դռները կղպուած են , եւ ը-
սին . Անշուշտ ինք ամառնային
սենեակին մէջ ծածկոցը կը պատ-
րաստէ մեզի համար :

25 Եւ անոնք մինչեւ ամօթի հա-
սան , եւ ահա դռները չեն բացուիր ,
անոնք բանալին առին եւ բացին ,
եւ ահա իրենց տէրը գետինը ինկած
մեռած էր :

Ն. Ք. ՌԿ. Հրէ 1406

Հմմտ. Դտ. Ե. 23 :

Ա Թագ. Ժ. 1 : Լ. 11 :

Հմմտ. Ե. 5 : Դտ. Ե. 23 : Ա Թագ. Ժ. 7 :

Ղ Թագ. Լ. 17 :

Ե Ցես. Ժբ. 1 :

Ը Դտ. Ի. 47 : Ի Ա Օր. Ի. 10 :

Ժ Հմմտ. 6 :

Ե Տես. 21 : Ժ. 20 : Դտ. Ժ. 34 : Ա Թագ. Ժբ. 6 : Ե բմ. Լ. 13 :

Ի Տես. 21 : Ժ. 48 :

Ի Դտ. Ժ. 6 : Ժբ. 1 : Ժթ. 1 :

Ի Ա Օր. Ժբ. 8 : Դտ. Ժ. 6 :

ԳՐՔ ՀՈՒԹԸՑ

Ն · Ք · ԳԲ · Իրը 1322

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Նլիմելէք սովի պատճառով Մոաբացոց երկիրը կ'երթայ, ու հոն կը մեռնի։ 4 Մաալան և Քեղլան Մոաբացի կիներ կ'առնեն իրենց, ու կը մեռնին։ 6 Նոեմի իր քաղաքը դառնալու առնելը։ 8 Իր հարսերը կը յորդորէ որ իր տեղը չերթան։ 14 Որփա անկէ կը գնայ, բայց Հռութ հաստատուն մնալով կ'ընկերանայ անոր։ 19 որոնք երկուքին ալ Բեթլեհեմ հասնելով՝ սիրով կ'ընդունուին։

1 – Դատաւորաց կառավարութեան օրերը Բերկրին վրայ սով և գաղ. և Յուդայի Բեթլեհեմէն մէկ մարդ մը իր կնիկովը ու երկու որդիներովը Մոաբի երկիրը պանդխտ-
2 տանալու գնաց. Եւ անոր մարդուն անունը Նլիմելէք, ու կնկանը անունը Նոեմի, ու երկու որդոց անուններըը Մաալոն ու Քեղլոն էին. անոնք Եփրաթացի էին Յուդայի Բեթլեհեմէն, և Մոաբի երկիրը գացին ու հոն բնա-
3 կեցան։ Եւ Նոեմիին էրիկը Նլիմելէք մեռաւ. ու անիկայ իր երկու
4 որդիներովը մնաց, Որոնք իրենց Մոաբացի կիներէներ առին. մէկուն անունը Որփա, ու միւսին անունը Հռութ էր. և անոնք հոն
5 տասը տարիի չափ նստան։ Ու Մաալոն և Քեղլոն երկուքն ալ մեռան, և կնիկը իր երկու որդոցմէն ու էրիկէն զուրկ մնաց։

Իրը 1312

6 Եւ անիկայ իր երկու հարսերովը ելաւ, որ Մոաբի երկրէն դառնայ. քանզի Մոաբի երկրին մէջ լսեր էր որ Տէրը Իր ժողովուրդին այցելութիւն ըրեր է՝ Իւանոյ հաց
7 տալով։ Ու անիկայ իր եղած տեղէն իր երկու հարսերուն հետը ելաւ. և Յուդայի երկիրը դառնալու համար ճամբորդութիւն կ'ը-
8 նէին։ Ու Նոեմի իր երկու հարսերուն ըսաւ, Երգայէք, և ամէն մէկերնիդ թող իր մօրը տունը դառնայ. — Տէրը ձեզի ողորմութիւն ընէ, ինչպէս որ դուք Ինո-
9 ռածներուն ու ինծի ըրիք. Տէրը ձեզի տայ որ ամէն մէկերնիդ իր երկրանը տուներ Հանգստութիւն գտնէ. ու գանոնք համբուրեց, և անոնք ձայներնին վերցնելով լա-
10 յին. Ու անոր ըսին, Մենք անպատճառ քու հետդ քու ժողովուրդիդ

Ն · Ք · ԳԲ · Իրը 1312

11 դիդ կը դառնանք։ Բայց Նոեմի ըսաւ, Ո՛վ իմ աղջիկներս՝ ետ դարձէք. ինչո՞ւ համար իմ հետս պիտի երթաք. միթէ իմ արգանդիս մէջը ուրիշ տղաքներ կան, Որ
12 ձեզի էրիկ ըլլան։ Ե՛տ դարձէք իմ աղջիկներս, — գացէք. քանզի ես պառաւեր եմ, ու Նոքէն պիտի չկարդուիմ. Թէ որ յոյս ունիմ բսելով՝ ասս դիշեր կարգուելու ըլլայի, ու տղաքներ ալ ծնանէի,
13 Դուք մինչև անոնց մեծնալը պիտի սպասէիք, Ե դուք ասոր համար պիտի չկարդուէիք ու ասո՞նց պիտի մնայիք. չէ աղջիկներս, քանզի * ձեզի համար շատ՝ կը ցաւիմ. որովհետև Տէրոջը ձեռքը իմ վը-
14 րաս †ծանրացաւ։ Ու անոնք նորէն ձայներնին վերցնելով լացին, Ու Որփա իր կեսուրը համբուրեց, բայց Հռութ անկէ չկտաւնացաւ։
15 Մակայն Նոեմի ըսաւ, Ընդ քոյ ներդ իր ժողովուրդին ու իր աստուածներուն դարձաւ. դուն ալ
16 ներոջդ ետևէն ետ դարձիր։ Ե՛ Հռութ ըսաւ, Չխնդրեր մի՛ իյնար որ քեզ թողում, ու քեզմէ դառնամ. քանզի ուր որ երթաս, հոն պիտի երթամ, և ուր որ մնաս, հոն պիտի մնամ. Ջքոյ ժողովուրդդ իմ ժողովուրդս ըլլայ, ու քոյ Աստուածդ իմ Աստուածս ըլլայ.
17 Ո՛ւր որ մեռնիս, Ես ալ հոն պիտի մեռնիմ ու հոն թաղուիմ. Տէրը ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, Թէ որ դիս քեզմէ մահս անէ
18 — Երբ Հռութ տեսաւ որ անիկայ միտքը դրեր է իր հետը գալու, ալ չխօսցաւ անոր։
19 Ու երկուքը գնացին, մինչև որ Բեթլեհեմ հասան. ու երբ որ Բեթլեհեմ մտան, ամբողջ պատճառովը բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու կ'ըսէին, Ընդունայ
20 Նոեմին սա՞ կայ է։ Ես անիկայ անոնց ըսաւ, Ձիս Նոեմի մի՛ կանչէք, դիս Մարա կանչեցէք. քանզի Ամենակարողը դառնու-
21 Թեամբ լեցուց զիս. Ես լեցուն գացի, Ու Տէրը զիս պարապ դարձուց. ինչո՞ւ զիս Նոեմի կը կանչէք.

Ն · Ք · ԳԲ · Իրը 1322

Ա Դատ · ը · 16։
Բ Տես Ծն · ժբ · 10։ Ել · 1։ գ Թագ · բ · 1։
‡ Դատ · ժէ · 8։
Դ Տես Ծն · լի · 19։
Ե Դատ · գ · 30։
Զ Ել · գ · 31։ Դտ · ս · 68։
Է Գաղ · ձիր · 15։ Մատ · Ե · 11։
Ը Տես Ցես · իգ · 15։
Թ Բ Տիմ · ա · 16, 17, 18։
Ժ Հին 5։ Գվ · բ · 20։
Ի Գվ · գ · 1։

* Կամ՝ ձեզմէ ալ աւելի
Ի Դատ · բ · 15։ Ցոր · ժթ · 21։ Սադ · լբ · 4։ լը · 2։ լեր · 9։ 10։
†Եբր · կատ։
Ե Լատ · ժէ։ 17։ ժբ · 24։
ՙ Դատ · ժա · 24։
Հ Տես Ցես · իգ · 15, 19։ գ Թագ · բ · 2։ Դտ · իգ · 28։
Ն գ Թագ · բ · 2 · 4 · 6։
Ղ Գվ · բ · 11, 12։
Ճ Աթագ · գ · 17։ իե · 22։ բ Թագ · ժթ · 13։ գ Թագ · գ · 31։
Ո Գոր · իա · 14։
Յ Մատ · իա · 10։
Ն Տես Եռ · իգ · 7։ Ոգբ · բ · 15։
‡ Ալ՝ Նաոմեցիկ։
Ո Տես Ցոր · ս · 21։

Ն · Ք · ԳԲ · Իսբ 1312

քանզի Տէրը *ինձի դէմ վկայութիւն տուաւ", ու Ամենակարողը 22 զիս վշտացուց : Ա յսպէս Նոեմի իր հարսին Մովաբացի Հռութին հետ Մովաբի երկրէն ետ դարձաւ. ու դարձին Յովսէ սկիզբը Բեթլեհէմ հասան :

* Կամ՝ զիս խոնարհեցուց ։ = Եզ · թ · 31 ։ 32 ։ Գլ · ը · 23։ ր թագ · իա · 9 ։

ԳԼ · Բ

1 Հռութ հասկ կը ժողվէ Բոոսին արտերէն ։ 4 Բոոս խնամալով անոր ու ըլլալս՝ 5 մարգասիրութիւն կը ցուցընէ անոր ։ 18 Ե՛ Հռութ իր բոլոր ժողվածը Նոեմին կը տանի ։

1 Ե՛ Նոեմի իր էրկանը կողմանէ մեկ = ազգական մը ունէր . անիկայ Ելիմելեքի ազգատոհմէն էր , ու շատ հարուստ մարդ մըն էր , և 2 անոր անունը Բոոս էր : Ու Մովաբացի Հռութ Նոեմին ըսաւ , Արտերը երթամ , և որուն աչքին առջևը ողորմութիւն գտնելու ըլլամ, անոր ետևէն երթամ ։ Ան ալ կը ժողվէ : Ե՛ անիկայ ըսաւ 3 անոր , Գնա աղջիկս : Ու անիկայ գնաց , և արտի մը մէջ մտնելով Ջնդողներուն ետևէն հաւ կը ժողվէր . ու այնպէս պատահեցաւ որ անիկայ Ելիմելեքին ազգատոհմէն եղող Բոոսին արտին մէջը գտնուեցաւ :

4 Ե՛ ահա Բոոս Բեթլեհեմէն եկաւ , ու Ջնդողներուն ըսաւ , Տէրը ձեր հետը ըլլայ : Ե՛ անոնք ը- 5 սին , Տէրը քեզ օրհնէ : Ու Բոոս Ջնդողներուն վրայ կեցող իր մանչուն ըսաւ , Ա ս աղջիկը որունն է : 6 Ե՛ Ջնդողներուն վերակացու մանչը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ե՛ Նոեմիին հետ Մովաբի երկրէն 7 դարձող Մովաբացի աղջիկն է . Ե՛ Ձեզի ըսաւ , Կ՚աղաչեմ , որաներուն մէջը Ջնդողներուն ետևէն հաւ քաղեմ ու ժողվեմ . ու անիկայ առտուընդ կանուխ եկաւ , ու մինչև հիմա կեցաւ , Ձոյն Ի՛ հիմա քիչ մը տունը նստաւ :

8 Ե՛ Բոոս ըսաւ Հռութին , Մրսիկ ըլլի՝ աղջիկս . հաւ ժողվելու համար ուրիշին արտը չերթաս , ու աս տեղէն ալ չզատուիս , հապա հոս իմ աղջիկներուս քովը կենաս . 9 Քու աչքերդ անոնց Ջնած արտին վրայ ըլլան , ու անոնց ետևէն գնաս . ահա մանչերուն ապսպրեր եմ որ քեզի չդպչին . ու երբոր ծարաւիս , ամանները քովը գնա , ու մանչե- 10 րուն քաշած ջուրէն խմէ : Ե՛ ան Ք ինքզինքը վրայ ինկաւ , ու գետնէն երկրպագութիւն ընելով անոր ըսաւ : Ինչի՞ համար ես որ քու աչքերուդ առջևը շնորհք կը գտնեմ , ու դուն ինծի հետ ծանօթութիւն կ՚ընես . որովհետև ես մէկ օտար կը- 11 նիկ մըն եմ : Ե՛ Բոոս պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ , Քու էրկանդ մեռնելէն ետքը Ի դուն քու կեսուրիդ ինչ որ ըրիր , բոլորն ալ պատմեցին ինծի , և թէ ինչպէս քու հայրդ ու մայրդ և ծնած երկիրդ թողուցիր , ու եկար ան ժողովուրդին՝ որն որ առաջուց չէիր 12 ճանչնար : Ջքու գործքիդ փոխարէն Տէրը հատուցում ընէ , և քու վարձքդ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն կողմանէ առատապէս տրուի . քանզի դուն եկար որ Ի անոր թեւերուն տակը ապաստանարան մը 13 գտնես : Ու անիկայ ըսաւ , Ո՛վ Տէր իմ , Ի քու աչքերուդ առջևը շնորհք գտնեմ . քանզի դուն զիս միխիթարեցիր , ու քու աղախնիդ Ի բաղդատելէ եմ իւսեցար , Ե թէ պէտև ես քու աղախիններուդ մէ- 14 կուն պէս ալ չեմ : Ե՛ Բոոս կերակուրի առներ անոր ըսաւ , Հոս եկուր , ու հացէն կեր և պատառդ քացախին մէջը թաթխէ : Ու ան անիկայ Ջնդողներուն քովը նստաւ . ու անոր բռնած ցորեն տուաւ , ան ալ կերաւ կշտացաւ և Ի ա ւել- 15 ցաձր պահեց : Ու երբոր հասկ ժողվելու եղաւ , Բոոս իր մանչերուն պատուիրելով ըսաւ , Թող որաներուն մէջէն ալ ժողվէ , ու 16 զանիկայ մի ամչցրնէք . Ե՛ խուրձերէն ալ անոր համար գետինը ձրգեցէք , ու թող տուէք որ ժողվէ , և զանիկայ մի յանդիմանէք : 17 Ու անիկայ մինչև իրիկուն ան արտին մէջը Ջ ա ւալ հաւէր ժողվեց . ու երբոր ժողվածը ծեծեց , մէկ ար- 18 դուի չափ գարի եղաւ : Ե՛ զանիկայ առաւ ու քաղաքը մտաւ , և կեսուրը անոր ժողվածը տեսաւ . ու Հռութ հանեց Ի ան իր կշտացածէն առէլցածը անոր տուաւ :

19 Ե՛ կեսուրը անոր ըսաւ , Ա յսօր ո՞ւսկից հաւ ժողվեցիր , և ո՞ւր բանեցար . Ի քեզի ծանօթութիւն ընդող օրհնեալ ըլլայ : Ան ատենը անիկայ իր կեսուրին իմացուց Թէ որուն քովը բաներ է , ու ըսաւ , Ան մարդը՝ որուն քովը ես այսօր 20 բանեցայ , Բոոս կը կոչուի : Ե՛ Նոեմի իր հարսին ըսաւ , Ո՛նիկայ Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ , որ Ց կենդանիներէն ու մեռածներէն իր ողորմութիւնը չկտրեց . և Նոեմի անոր ըսաւ , Ան մարդը մեր ազգատոհմէն է . անիկայ Ջմեռ ազգականն է : 21 ա մեղ : Ու Մովաբացի Հռութ ըսաւ , Անիկայ նաև ինծի ըսաւ Թէ Իմ մանչերուս քովէն չդատուիս , մինչև որ անոնք իմ բոլոր 22 հունձքս լմընցրնեն : Ե՛ Նոեմի իր հարսին՝ Հռութին ըսաւ , Աղէկ է՝ աղջիկս , որ դուն անոր աղջիկ-

Ն · Ք · ԳԲ · Իսբ 1312

Ի Գլ · ա · 14 · 16 · 17 ։

Ջ ա թագ · իգ · 19 ։

Ը Գլ · ա · 16 · Ասղ · ժէ · 8 · ԼԳ · 7 · Ծէ · 1 · կգ · 7 ։

Թ Ծն · լԳ · 15 · ա թագ · ա · 18 ։

Ի Ծն · լԳ · 3 · Դատ · ժԹ · 3 ։

Լ ա թագ · իե · 41 ։

Խ Հմր 18 ։

Ծ Հմր 10 · Ասղ · իա · 1 ։

Կ Գլ · գ · 10 · բ թագ · բ · 5 · Եսթ · իԹ · 18 ։

Ձ Ա ռակ · ժէ · 17 ։

Ղ Գլ · գ · 9 · գ · 6 · Ղե · իե · 25 ։

Ն · Բ · ԴԲ · Ի՛ՐԲ 1312

ներուն հետը ելլես , ու քեզ ու-
23 զիչ արաի մը մէջ չտեսնեն : Եւ
անիկայ Բոոսին ազջիկներէն չղա-
տուեցաւ . ու մինչև զարիւն ՚ի ծոցը
և ցորներն ՚ի ծոցը լմննալը հաս
ժողվեց , ու իր կեսուրին քովը կը
բնակէր :

ԳԼ · Գ

1 Նոեմիին խրատովը 5 Հռութ Բոոսին ազգե-
րուն քովը կը պառկի : 8 Բոոս ազգականու-
թեան իրաւունքը կը խոստովանի : 14 ու վեց
չափ գարի տալով՝ զանիկայ տուն կը ղրկէ :

1 Եւ անոր կեսուրը Նոեմի անոր
բսաւ , Աղջիկս , քեզի ՚հանգըս-
տութիւն ի՛նտռնեմ՝ , որ քեզի
2 ազնիկ ըլլայ : Հիմա Բոոս մեր ազ-
գականը չէ՞ , որ դուն ՚անոր աղ-
ջիկներուն քովը կեցար . ահա անի-
կայ աս գիշեր կալին մէջը գարին կը
3 հռսկ : Եւ դուն լուացուիլ՝ ՚ու
ելլաւ օծուիլ՝ , և լաթերդ հագիր
ու կալը իջիր . մինչև որ ուտելը
ու խմելը չմրնցընէ , ան մարդուն
4 մի յայտնիր : Ու երբոր քնա-
նայ , անոր պառկած տեղը իմացիր ,
և դուն անոր ոտքերուն կողմէն ծած-
կոցը բաց ու պառկէ , և անիկայ
քեզի պիտի իմացընէ թէ ինչ ընես-
5 լու ես : Ու Հռութ անոր բսաւ ,
Ամեն ինծի ապսպրածներդ պիտի
ընեմ՝ :
6 Եւ կալը իջաւ , ու կեսուրին ա-
7 մէն ապսպրածին պէս ըրաւ : Եւ
Բոոս ուտելէն խմելէն ու ՚սիրտ
զուարճանալէն ետքը՝ դիզուած
ֆրչէն եզերքը պառկելու գնաց . և
Հռութ ալ կամացուկ մը գնաց ,
ու անոր ոտքերուն կողմէն ծածկո-
8 ցը բաց ու պառկեցաւ : Ու կէս
գիշերուն մարդը վախցաւ , ու ծռ-
ելով դարձաւ ՚որ ահա իր ոտքե-
րուն քովը կնիկ մը պառկած էր :
9 Եւ բսաւ , Դուն ո՞վ ես : Ու անի-
կայ բսաւ , Ես քու աղախինդ Հռ-
ութն եմ՝ . Ձև քու փղանցդ քու
ազախնդիդ վրայ տարածէ՝ . քանզի
10 դուն ՚մօտ ազգական ես : Ան ալ
բսաւ , ՚Աւրհնեալ ՚ես դուն Տէրոջմէն օրհնեալ
ըլլաս՝ աղջիկս . քու ետքի ազէկու-
թիւնդ ՚առաջինէն մեծ է . որով-
հետև ազքատ կամ հարուստ երի-
տասարդներուն ետևէն չգացիր :
11 Եւ հիմա՝ ով աղջիկս՝ մի վախնար ,
դուն ինծի ինչ որ ըսես , քեզի պի-
տի ընեմ՝ . քանզի իմ քաղաքիս
բոլոր ժողովուրդը՝ գիտէ որ դուն
12 ՚առաքինի կնիկ մըն ես : Ու հիմա
իրաւցընէ ես ՚ինծ ազգական եմ՝ .
բայց Հինդմէ մօտ ՚ուրիշ ազգական
13 ալ կայ : Ես գիշեր հո՞ կեցիր , ու
թէ որ անիկայ ՚ետաւսւսուն իր
ազգականութեան պարտաւորու-
թիւնը քեզի հատուցանել ուզէ ,

Ն · Բ · ԴԲ · Ի՛ՐԲ 1312

ազէկ , թող հատուցանէ . բայց
թէ որ անիկայ ազգականութեան
պարտաւորութիւնը քեզի հատու-
ցանել չուզէ , ան ատենը ես կը
հատուցանեմ՝ , ՚ի կենդանի Տէր .
մինչև առաւսւտ հո՞ պառկէ :
14 Ուստի մինչև առաւսւտ անոր ոտ-
քերուն քովը պառկեցաւ . ու հաս
հո՞ , երբոր մարդիկ դէտ չէին
կրնար ումկումէ ճանչնալ , ևսւս . և
Բոոս բսաւ , ՚Մարդ չգիտնայ որ
15 կալին մէջը կնիկ մտեր է : Նաև
բսաւ , վրայի ծածկոցդ բեր , ու
զանիկայ բռնէ՝ : Եւ Հռութ զա-
նիկայ բռնեց . ու անոր վեց չափ
գարի չափեց , ու անոր վրայ բեռ-
նաւորեց . և անիկայ քաղաքը գը-
16 նաց : Ու Հռութ իր կեսուրին
դարձաւ , որ անոր բսաւ , Ո վ աղ-
ջիկս՝ ՚ի՞նչպէս ես . ու անիկայ անոր
պատմեց ինչ որ ան մարդը ըրաւ
17 իրեն . Եւ բսաւ , Ինծի աս վեց
չափ գարին տուաւ , ըսելով , Քու
18 կեսուրիդ պարապ չերթաս : Եւ
Նոեմի բսաւ , ՚Ո՞վ դիկս՝ նատ , մին-
չև որ դիտնաս թէ ՚ու գործը ինչ-
պէս պիտի լմննայ . քանզի ան
մարդը մինչև որ աս գործը այսօր
չլմրնցընէ , չհանգստանար :

ԳԼ · Դ

1 Բոոս դատաստանի կը կանչէ Ելիմելէքին ա-
մէնէն մօտ ազգականը : 6 Իսկ անիկայ խոտո-
րելէ առնէ սովորութեանը համեմատ ազ-
գականութեան իրաւունքը կատարելը կը մեր-
ժէ : 9 Բոոս կը փրկէ մեռնողին ժառանգու-
թիւնը , 11 ու իրեն կնիկ կ՚առնէ Հռութը , որ
Դաւիթին մեծ հայրը Ովեդը կը ծնանի : 18
Փարեսին ազգաբանութիւնը :

1 Եւ Բոոս դուռը ելաւ ու հոն
նստաւ . և ահա ՚ան Բոոսին ը-
սած ազգականը կ՚անցնէր . ու
Բոոս անունովը կանչեց զանիկայ
ու բսաւ , Եկուր՝ հոս նստէ՝ . և
2 անիկայ դարձաւ ու նստաւ : Ան
առնեը անիկայ ՚Բաղաքին ծերերէն
տասը մարդ առաւ , ու ՚անոնց բսաւ ,
Ձև տեղս նստեցէ՛ք . և անոնք նս-
3 տան : Եւ որ ան ազգականին ը-
սաւ , Մովաբի երկրէն դարձող
Նոեմին մեր եղբօրը Ելիմելէքին
արտին բաժինը ծախելու վրայ է .
4 Ու ես մտածեցի որ քեզի իմացը-
նեմ՝ , ու բսեմ , Ձ՚ՆԷկայ ՚ետս
նստողներուն առջեը ու իմ ժողո-
վուրդիս ծերերուն առջեը ՚ծախու-
առ . թէ որ ազգականութեան ի-
րաւունքովդ զանիկայ ծախու առ-
նել կ՚ուզես , ծախու առ . բայց թէ
որ ծախու առնել չես ուզեր , ինծի
իմացուր որ դիտնամ . Էքանզի
քեզմէ ՚ի զատ ազգականութեան
իրաւունքը կատարելու մէկը չկայ ,

Ն · Բ · ԴԲ · Ի՛ՐԲ 1312

Բ Դատ . Բ - 19 : Երեմ . ՚ը · 2 :

Ե Յով . ԺԸ · 17 : ԺԳ · 16 : ա Կոր . Ժ · 32 : Բ Կոր . Բ · 21 : ա Թես . Ե · 22 :

† Կ՚ՈՒ ՈՐ

Հ Սաղ . Լ · 3 : 5 :

Ե Դատ . ԺԲ · 6 : 9 : 22 : Բ Թագ . Ժ · 28 : Նեհ . ա · 10 :

Ը Գ Թագ . իա · 8 : Առակ . Լ · 23 :

Ժ Ռութ . ՚ը · 18 : Ե Երեմ . լՐ · 7 : 8 :

Ի Գ Կ . իե · 25 :

— Գէն . ա · 9 :
Բ ա Կոր . է · 36 : ա Տիմ . Ե · 8 :
Է Գէ . Բ · 8 :
Ը Բ Թագ . Ժ · 2 :
Ե Ղեկ . Ժ · 8 :
Ի Գէ . Բ · 20 : Հռ 12 :
Ձ Գէ . Բ · 20 :
Ղ Գէ . ա · 8 :
Ճ Եքբ . Ժա · 9 : Գործ 4 : 12 :
Ճ Ռաք . Ժ Բ · 4 :
Ն Հռ 9 :
Շ Գէ . ՚ը · 1 : Ի՛Բ Օր . իե · 5 : Գէ . ՚ը · 3 : Մաս . Ի՛Բ · 24 :

ն · ք · դբ · Իրք 1312

ու քեզմէ ետքը ես եմ ։ Ես անիկայ բաւ , Ես ազգականութեան
5 իրաւունքը կը կատարեմ ։ Ու Բոոս ըսաւ , Դուն Նոեմիին ձեռքէն արտը ծախու առած օրդ՝ Մեռնողին կնիկէն՝ Մովաբացի Հռութէն ալ ծախու առնելու ես , Որ մեռնողին անունը պահես իր ժառանգու-
6 թեանը մէջ ։ Ի Ես ազգականը ըսաւ , Ես իմ ազգականութեանս իրաւունքը չեմ կրնար կատարել , չըլլայ որ իմ ժառանգութիւնս ու-
7 րիշ . իմ ունեցած ազգականութեանս իրաւունքը դուն կատարէ , քանզի ես չեմ կրնար կատարել ։
ԸՐ Օր · իե · 7 · 9 ։ 7 (Ու Իսրայէլի մէջ առաջուց այսպէս էր Փրկելու ու ծախու առնելու գործերուն մէջ՝ ամէն բան հաստատելու համար . մարդը իր կօշիկը կը հանէր ու իր ընկերին կու տար . և ասիկայ Իսրայէլի մէջ վկայութիւն կ'ըլլար ։)
8 Ուստի ազգականը Բոոսին ըսաւ , Դուն ծախու առ . ու իր կօշիկը հանեց ։
9 Եւ Բոոս ծերակուն ու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ , Դուք այսօր վկայ էք , որ ես Ելիմելէքին բոլոր ստացուածքը , ու Քեղիոնին և Մահլոնին բոլոր ստացուածքը Նոեմիին ձեռքէն ծախու առի .
10 միին ձեռքէն ծախու առի . ու Մահլոնին կնիկը՝ Մովաբացի Հռութէն ալ ինծի կնիկ առի , որ մեռնողին անունը պահէմ իր ժառանգութեանը մէջ , Ի ու մեռնողին անունը իր եղբայրներէն ու իր բնակարանին դռնէն չվերնայ . դուք ա-
11 նոնց վկայ էք ։ Ան ատենը դուռը եղող բոլոր ժողովուրդը ու ծերերը ըսին , Վկայ

Ընդ · լ · 8 ։ Ր Օր · իե · 5 · 6 ։ Գե · գ · 13 · Մաա. իր · 24 ։
Ե Գե · գ · 12 · 13 ։

ԸՐ Օր · իե · 7 · 9 ։

ենք . Ձերը քու տունդ մեռնող կնիկը Ռաքէլին ու Լիային պէս բնէ , որ անոնց երկուքը Իսրայէլին տունը շինեցին . և դուն Եփրաթայի մէջ ուժովիր , ու Բեթղէ-
12 հեմի մէջ անուն վաստրկէ ։ Ու քու տունդ Փարեսին տանը պէս ըլլայ , Որն որ Թամար Ծնաւ Յուդային , Յան սերունդովՙ որ Տէրը պիտի տայ քեզի ասկէ Հասակ կնիկէն ։
13 Եւ Բոոս Հռութը առաւ , որ իրեն կնիկ եղաւ , ու անոր մտաւ . և Տէրոջը ողորմութեամբը յղա-
14 յաւ ու որդի մը ծնաւ ։ Եւ Նկրնիկները Նոեմիին ըսին , Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , որ այսօր քեզ առանց մօտ ազգականի չթողուց , որ անոր
15 անունը Իսրայէլի մէջ յիշուի . Ու ասիկայ քու հոգիդդ միխիթարութիւնը և ծերութեանդ հզատադնը ըլլայ . քանզի զանիկայ քեզ սիրող Հարսդ ծնաւ , որ քեզի Հե-
16 թը որդիէ աղէկ է ։ Ու Նոեմի տղան առաւ , իր գիրկը դրաւ , և
17 անոր դայեակը եղաւ ։ Ի Եւ դրացի կնիկները անոր անուն դրին , բանլով ։ Նոեմիին որդի մը ծնաւ , և անոր անունը Ովբէթ կոչեցին . ա-
18 սիկայ Դաւիթին Հօրը Ցեսէին Հայրն էր ։
18 Ու Փարեսին ծնունդները սասնք
19 են . Ի Փարէս ծնաւ Էսրոնը , Ու
20 Էսրոն ծնաւ * Արամը , և Արամ "
20 ծնաւ Ամինադաբը , Ու Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը , և Նաասոն Ս ծը-
21 նաւ Սաղմոնը , Ու Սաղմոն ծնաւ
22 Բոոսը , և Բոոս ծնաւ Ովբէդը , Ու Ովբէդ ծնաւ Ցեսէն , և Ցեսէ ծնաւ " Դաւիթը ։

Ն · ք · դբ · Իրք 1312

Ք Պտ · ծբէ · 3 · ծբը · 3 ։
Ի Ր Օր · իե · 9 ։
Ա Ընդ . իե · 16 · 19 ։
Ի Ընդ . լ · 29 · ա Մն · ր · 4 · Մաա. ա · 3 ։
Բ ա Թագ · ր · 20 ։
Ե Գե · գ · 11 ։
Հ Ընդ . իթ · 31 · մդ · 5 ։
Ն Ղա . ա · 58 ։ Հռով · ժբ · 15 ։

Ընդ . իե · 11 ։ Պտ · ծե . 22 ։
Ա ա Թագ · ա . 8 ։

Ղա . ա · 58 · 59 ։

Ր ա Մն · ր · 4 · Մաա. ա · 3 ։
* Կ՚ր՚ բա. մր , և բաա
Ն Թագ . ա · 7 ։
Ա Մաա . ա · 4 · Հ ։
" ա Մն · ր · 15 ։ Մաա. ա · 6 ։

*ԸՈՒՆԿԱՅԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եղկանա անունով Ղևտացի մը՝ որ երկու կնիկ ունէր, ամէն տարի Սելովլ կ'երթար Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու։ 4 Ընիկայ իր Աննա կնիկը կը սիրէր, թէև ամուլ էր։ 9 Աննա վտանգած սրտով ազգ մը կը խնդրէ Տէրոջմէն։ 12 Իսկ Հեղի նախ կը յանդիմանէ զանիկայ, ու յետոյ կ'օրհնէ։ 19 Աննա՝ Սամուէլը ծնանելէն ետք՝ տուներ կը ծայ մինչև անոր կամքէ կատարիլը։ 24 և իր բոլոր ուխտին պէս՝ Տէրոջը կը մատուցանէ զանիկայ։

1 Եփրեմի լեռնէն †Արիմաթեմ
սոփիմէն՝ Եղկանա անունով
Եփրաթացի մարդ մը կար, որ
Սուֆիի սրդէն Թովայի սրդէն
Եղհուաի սրդէն Ցերոամին սրդին
2 էր։ Եւ անիկայ երկու կնիկ ու-
նէր. մէկուն անունը Աննա, ու
միւսին անունը Փեննանա էր. ու
Փեննանա զաւակներ ունէր, բայց
3 Աննա զաւակ չունէր։ Եւ ան
մարդը ‡տարուէ տարի իր քաղա-
քին կ'ելլէր, †որ Սելովլի մէջ զո-
րութեանց Տէրոջը երկրպագու-
թիւն ու զոհ մատուցանէ. և հոն
Հեղիին երկու որդիքը՝ Ովինի ու
Փենեհէես՝ Տէրոջը քահանաներն է-
4 ին։ Ու Եղկանա էր զոհ մատու-
ցած օրը՝ իր կնկաները Փեննայինն
և անոր տղաքներուն ու աղջիկնե-
5 րուն մէյմէկ բաժին տուաւ։ Իսկ
Աննայինն ‡կրկին բաժին տուաւ,
քանզի անիկայ Աննան կը սիրէր.
Էբայց Տէրը անոր արգանդը գոցեր
6 էր։ Ու անոր նախանձորդը Փէ-
նէննա ըզանիկայ կակծցընելու հա-
մար խիստ վշտացուց. որովհետև
Տէրը անոր արգանդը գոցեր էր։
7 Եւ Աննա տարուէ տարի Տէրոջը
տունը ելած ատենը՝ նոյնպէս
կ'ընէր, Փէննէննա ալ նոյնպէս Աննան
կը վշտացընէր. ու անիկայ կու-
8 լար և չէր ուտեր։ Ու Էրկիր Եղ-
կանա անոր բսաւ, Աննա՝ ինչո՞ւ
կու լաս և ինչո՞ւ չես ուտեր, ու
ինչո՞ւ համար սիրտդ ապրեցեալ
տրըտուր է. §միթէ ես քեզի տասը
որդիէ լաւ չեմ։
9 Եւ Աննա Սելովլի մէջ ուտելէն
ու խմելէն ետքը ոտք ելաւ. (Ու
Հեղի քահանան †Տէրոջը տաճարին
անմոդը քովը աթոռի մը վրայ նըս-
10 տեր էր.) Եւ սրտմտածէ հոգով

11 խիստ շատ լացաւ։ Եւ ուխտ ը-
նելով բսաւ, Ով Տէր զօրու-
թեանց, թէ որ Էրես ազախնայդ
նեղութեանը նայիս ու ‡զիս յի-
շես, և քու ազախնդ չմոռնալով՝
քու ազախնդդ ‖արու զաւակ մը
տաս, զանիկայ Տէրոջը պիտի նուի-
րեմ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ
ը, ու §անոր գլխուն վայ ածելի
12 պիտի չելլէ։ Ու երբոր անիկայ
Տէրոջը առջևը իր ազօթքը շատ-
ցուց, Հեղի անոր բերնին կը նայէր։
13 Եւ Աննա իր սրտին մէջէն կը խօ-
սէր. միայն անոր շրմունքները կը
շարժէին, բայց ձայնը չէր լսուեր.
անոր համար Հեղի զանիկայ գինով
14 կարծեց։ Եւ Հեղի անոր բսաւ,
Մինչև ե՞րբ գինովութիւն պիտի ը-
15 նես. քու գինիդ հրաժարէ։ Եւ
Աննա պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ, Ով տէր իմ, ոչ‖պէս չէ.
ես վշտացած սրտով կնիկ մըն եմ,
և գինի կամ օղի չեմ խմած. սա-
կայն †Տէրոջը առջևը §իմ սիրտս
16 բացի։ Քու աղախնդ ‡չար կնիկ
մը մի կարծեր. քանզի իմ վշտացս
ու նեղութեանս չափս խօսեցայ։
17 մար մինչև հիմա խօսեցայ։ Ըն ա-
տենը Հեղի պատասխան տուաւ ու
բսաւ, Ղշնամ խաղաղութեամբ, և
†Իսրայէլին Աստուածը քու խընդ-
րուածդդ †եղէ տայ՝ ինչ որ անկէ
18 խնդրեցիր։ Ու անիկայ բսաւ,
‡Քու աղախնդ թող քու առջևդ
շնորհք գտնէ. և կնիկը չէր ճամ-
բան դնաց, ու կերաւ, ու էրեսը
ալ չտրտմեցաւ։
19 Եւ անոնք առաւօտուն կանուխ
ելան, ու Տէրոջը առջևը երկրպա-
գութիւն ըրին, և Ռամա դարձան
ու իրենց տունը գացին։ Ու Եղ-
կանա իր Աննա կնկանը մօտեցաւ.
20 և †Տէրը զանիկայ յիշեց։ Ու Աննա
յղացաւ, և ժամանակը հասնելուն
ատյ մը ծնաւ, ու անոր անունը
‖Սամուէլ կոչեց՝ ըսելով, Քանզի
21 զանիկայ Տէրոջմէն խնդրեցի։ Եւ
անոր էրկիր Եղկանա իր բոլոր ըն-
տանիքովը †Սելովլ ելաւ, որ Տէրոջը
առջևը տարեկան զոհը մատուցա-
22 նէ, ու իր ուխտը †տուբէ։ Բայց

Ն · Ա · Դ · Բ · Էբր 1171

* Կամ՝ ԸՈՒՆԿԱՅԻՆ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԷԼԻ

† Ուր է՝ Ռամա · անա Տր 19։
ա Ա Ն · Ղ · 27 · 34։
‡ Հասկ · ա · 2։

‡ Եղ · Բգ · 14։ ր Օր · Ժղ · 16 · Ղա · ր · 41։
† Ցչ · ժբ · 1։
§ ր Օր · Ժր · 5 · 6 · 7։
‖ր Օր · Ժր · 17 · 18 · Ժղ · 11։

‡ Կամ՝ Երեսվեր
§ Ծն · ւ · 2։
‖ Ցար · Իգ · 21։

§ Հասկ · Ժ · 15։

† Գէս · գ · 3։
‡ Ցար · է · 11։ ա · 1։ ր Թագ · Ժէ · 8։

Ն · Ա · Դ · Բ · Էբր 1171

§ Ծն · իր · 20։ Թագ · ւ · 3։ Դատ · ժա · 30։
§ Ն Ն · իե · 32։ Եր · գ · 31։ ր Թագ · Ժգ · 12։ Ասգ · իե · 18։
‡ Ծն · բ · 1։ ւ · 22։
‖ Եբր · մնր · գոց անբ · բանդ
§ Թագ · գ · 5։ Դատ · Ժգ · 5։

‖ Ասգ · կր · 8։ Մար · 2։
§ Եբր · իմ Տոգիս թմ · փեցի։
§ ր Օր · Ժգ · 13։
‖ Դատ · Ժր · 6։ Պար · է · 34։ Ղա · է · 50։ ը · 48։
‡ Ասգ · ի · 4 · 5։
† Ծն · ւգ · 15։ Հասէթ · ր · 13։
‡ Ժգ · թ · ՝ւ։

‖ ՝ի՝ Աստուածդ լսած ։ ՝ամ՝ Աստուածդ առնուիր։
§ Հմր 3։

Ընձայ չընձայ , քանզի իր երկանը բառաւ , Մինչև տղուն կաթէ կրտուիլը եղ Նոյէ . ՚եւքը զանիկայ կը տանիմ , որ Տէրոջը առջևը և
23 բևնայ , ու ՚միշտ հոն ՚կենայ ։ Եւ Էլիկը եղկանա անոր բառ , Ընչքերուդ հաճելի եղածը րլէ . մինչև որ զանիկայ կաթէն կտրես , նրա տէ . ՚միայն թէ Տէրը իր խօսքը հաստատէ . ուստի կնիկը նստաւ , ու մինչև իր տղան կաթէն կտրելը՝ զանիկայ կը սնուցանէր ։
24 Եւ զանիկայ կաթէն կտրած ին պէս ՚իր հետը առաւ , ու իրեք զուարակով , մէկ արդու ալիւրով ու մէկ տիկ գինիով Հզանիկայ Տէրոջը տունը տարաւ , որ Սեղովի մէջ
25 էր . ու տղան փոքրիկ էր ։ Եւ մէկ զուարակը մորթեցին , ու ՚տրաւ
26 զան Հէղիին տարին ։ Եւ Ընդ բառաւ , ՈՀ , տէր իմ , էքրա անձդ կենդանի է . ես ան կնիկն եմ , որ հոս քու քովդ կայնեցայ Տէրոջը
27 աղօթք ընելու համար . ՚ես աս տղուն համար աղօթք բրի , ու Տէրը իմ խնդրուածքս ինծի տուաւ ,
28 ինչ որ անկէ խնդրեցի ։ ՚Հիմա ես ալ զանիկայ Տէրոջը փոխ կու տամ . անիկայ իր բոլոր կենացը մէջ Տէրոջը փոխ տրուած բլլայ ։ ու անիկայ ՚հոն Տէրոջը երկրպագութիւն բրաւ ։

Գ Լ · Բ

1 Ընձային չնորհակալութեան երգը ։ 12 Հէղիի որդոցը մեղքը ։ 18 Սամուկին պաշտօնը ։ 20 Հէղի օրհնութիւն կու տայ Ընձային , որ ուրիշ զաւակներ ալ կը ծնանի ։ 22 Հէղի իր որդիքը կը խրատէ ։ 28 Հէղիին տանը վրայով մարգարէութիւն մը ։

1 Եւ Ընձա ՚աղօթք բրաւ ու բառաւ ,
Բ Իմ սիրտս Տէրոջմով ուրախացաւ , ՚իմ եղջիւրս Տէրոջմով բարձրացաւ . բերանս իմ թշնամիներուս վրայ բացուեցաւ , քանզի Ը.քու փրկութիւնովդ ուրախացայ ։
2 Ը Տէրոջը պէս սուրբ չկայ , քանզի Ը.բենդէ ուրիշը չկայ , ու մեր Աստուծոյն պէս վէմ չկայ ։
3 Ալ սակէ ետև հպարտութիւնով մի պարծենար , Ը.— ձեր բերնէն ամբարտաւանութիւն չելլէ . քանզի Տէրը գիտութեանց Աստուածն է , ու անկիայ ՚ՆՆ.— գործքը կը կշռէ ։
4 Ը Զօրաւորներուն աղեղները կոտրեցան , ու տկարները ոյժ հագան ։
5 Ը Կուշտ եղողները հացի համար վարձկան եղան , և անօթի եղողները կշտացան — թէ ոդուցին . մինչև որ ՚ամուլը եօթը զաւակ ծնաւ , ու Ը.յատ զաւակ ունեցողը տկարացաւ ։
6 Ը Մեռցընողը ու ողջացընողը , դերեզմանը իջեցընողը ու վեր հանողը Տէրն է ։
7 Ը Աղքատցընողը ու հարստացընողը , Ը.ցածցընողը ու բարձրացընողը Տէրն է ։
8 Ը Անկակ ադբատը փոշիէն կը վերցընէ , ու կարօտը աղբիւսէն կը հանէ , ՚նր իշխաններուն հետը նրստեցընէ , ու փառաց աթոռը անոնց ժառանգ ընէ . քանզի ՚ի երկրիս հիմերը Տէրոջն են , ու աշխարհս անոնց վրայ հաստատեց ։
9 Ը Անկիայ իր սուրբերուն ոտքերը կը պահէ , ու չարագործներն ալ թէ մին մէջը պիտի կորսուին . քանզի մարդը իր ուժովը յաղթող չբլլար ։
10 Տէրոջը դէմ հակառակորդները ՚ի պիտի կոտրուին , ՚ երկինքէն անոնց վրայ պիտի որոտայ . ՚Տէրը երկրիս ծայրերը պիտի դատէ , և իր թագաւորին այժ պիտի տայ , ու ՚ին օծեալին եղջիւրը պիտի բարձրացընէ ։
11 Ու Եղկանա Ռամա իր տունը գնաց . և Սմուէլ մանուկը Հէլի քահանային առջևը Տէրոջը ծառէրուն առջևը կ'ընէր ։
12 Ռայութիւն կ'ընէր ։ Ու Հէղիին որդիքը ՚չար մարդիկներ բլլալով ,
13 Ը Տէրը չէին ճանչնար ։ Եւ քահանայից սովորութիւնը աս էր , որ երբոր ժողովուրդին մէկը զոհ մատուցանէր , միսին եփած ատենը՝ քահանային սպասաւորը ձեռքը եռաժանի մսահան մը առած կու
14 գար . Ու զանիկայ կաթսային կամ սանին կամ եփարանին կամ պատկին մէջը կը խոթէր , ու մսահանը ինչ որ հանելու բլլար , քահանան զանիկայ իրեն կ'առնէր ։ Ընենդ Սեղովի մէջ բոլոր հոն եկող Իսրայէլացիներուն այսպէս կ'ընէ֊
15 ին ։ Նաև ՚ճարպը այրելչն առաջ՝ քահանային սպասաւորը կու գար , ու զոհ բնող մարդուն կ'ըսէր , Քահանային համար խորովելու մի՛ տուր . քանզի անիկայ բեզմէ եփած միս չառներ , այլ նուժ ՚ին Ը.—ԼՔ ։
16 Եւ ան մարդը երբոր բսէր թէ Թող հիմա ճարպը այրեն , ու Ետքը սրտիդ ուզածին չափ առ . ան ատենը կ'ըսէր , Ընչ հիմա տուր .
17 եթէ ոչ՝ բռնի կ'առնեմ ։ Ուսկէս ան երիտասարդներուն մեղքը Տէրոջը առջևը չատ մեծ էր . քանզի մարդիկները ՚Տէրոջը զոհը կ'արհամարհէին ։
18 ՚Եւ Սամուէլ մանուկը Էրեմանէ եփուած հագած՝ Տէրոջը առջևը կ'ընէր ։
19 Ծառայութիւն կ'ընէր ։ Ու անոր մայրը Հէղիէ պզտիկ պատմուճան կը շինէր անոր , ու տարուէ տարի երբոր ՚իր երկանը հետ տարեկան զոհը

՚Գլս · Բ · 22։
Ն Էլ · խա · 6 ։
Ղ Հմր 11 · 28։ Գէ · Բ · 11 ։ 18 ։ գ · 1 ։
Ը Թագ · է · 7 ։
— Բ Թագ · է · 25 ։

՚Բ Օր · ժբ · 5 ։ 6 ։ 11 ։
Է Ցես · ԺԸ · 1 ։
՚Գլս · Բ · 22։
Բ Ծն · խբ · 15։ գ Թագ · Բ · 2 ։ 4 ։ 6 ։
Ե Մաս · է · 7։
— Հմր 11 · 22։
Ֆ Ծն · խգ · 26 ։ 52 ։

— Փիլ · գ · 6 ։
Ի Ցես Գլս · ա · 46 ։ ՃԸ ։
Ֆ Սադ · ղբ · 10 ։ ՃԺբ · 9 ։
Ք Սադ · Ի · 14 ։ ժգ · 5 ։ ի · 5 ։ լե · 9 ։
Ն Էլ · ժե · 11 ։ Բ Օր · գ · 24 ։ լբ · 4 ։ Սադ · ՃՂ · 8 ։ ՃԻ · 6 ։ 8 ։
Ը Բ Օր · գ · 35 ։ բ Թագ · իբ · 32 ։
Ծ Սադ · գգ · 4 ։ Մադ · գ · 13 ։ Ցես · գ · 15 ։
Ճ Սադ · լե · 15 · 17 ։ Նգ · 3 ։
Ի Սադ · լգ · 10 ։ Գլս · ա · 58 ։
Ձ Սադ · ՃԺգ · 9 ։
Ղ Ես · ԺԳ · 1 ։ Երեմ · ԺԵ · 9 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իսր 1165

Ը Բ Օր · լբ · 39 ։ Ցես · Ե · 18 ։ Ովս · Ը · 1 ։
Ի Ցես · ա · 21 ։
Ձ Սադ · Հե · 7 ։
Ղ Սադ · ՃԺգ · 7 ։ 8 ։ Դան · գ · 17 ։ Ղս · ա · 52 ։
Հ Ցես · ԼԳ · 7 ։
Ն Ցես · լբ · 4 ։ 5 ։ 6 ։ Սադ · իգ · 2 ։ Ցէ · 25 ։ ՃԳ · 5 ։ Երբ · ա · 3 ։
Ա Սադ · գա · 11 · Հիս · 3 ։
Ճ Սադ · բ · 9 ։
Ո Գլ · Է · 10 ։ Սադ · ԺԸ · 13 ։
Ձ Սադ · ՂԳ · 13 ։ ղբ · 9 ։
Ն Սադ · ՀԲ · 24 ։
Է Հմր 18 · ԳԱ · գ · 1 ։
— Բ Օր · ԺԳ · 13 ։
Ե Գաս · Բ · 10 ։ Երեմ · իբ · 16 ։ Հոս · ա · 28 ։

Ղ Դէ · գ · 3 ։ 4 ։ 5 ։ 16 ։

Ծ Ծն · գ · 11 ։
— Մադ · Բ · 8 ։
— Հմր 11 ։
Է Եզ · իբ · 4 ։ Բ Թագ · գ · 14 ։
— Գէ · — · 3 ։

ընելու կ'ելլէր , անոր կը տանէր ։
20 Եւ Հեղի ըՆեղկանան ու անոր կնիկը օրհնելով ըսաւ , Տէրը քեզի աս կնիկէն զաւակներ տայ , ըՏէրոջը տրուած փոխին տեղը . ու անոնք
21 իրենց տեղը գացին ։ Եւ Տէրը ըայցելութիւն ըրաւ Աննային , որ յղացաւ , ու իրէք տղայ ու երկու աղջիկ ծնաւ . Սամուէլ մանուկն ալ ‡ Տէրոջը առջեւը մեծցաւ ։
22 Եւ Հեղի խիստ ծերացեր էր . ու անոր որդիքը ինչ որ կ'ընէին բոլոր Իսրայէլին , և ինչպէս անոնք ժողովքի խորանին առջեւը †հետ բերով ժողվուած կիներուն հետ կը պառկէին , ամէնն ալ կը լսէր ։
23 Եւ անոնց ըսաւ , Ինչո՞ւ համար ասանկ բաներ կ'ընէք . քանզի ես աս բոլոր ժողովուրդին բերնէն ձեզի
24 համար դէշ խօսքեր կը լսեմ . Մի՛ ընէ՛ տղաքս , քանզի ազէկ չէն այն լուրերը որ ես կը լսեմ . դուք Տէրոջը ժողովուրդը կը մոլորցնէք ։
25 Թէ որ մարդ մը մարդու դէմ մեղք գործէ , *անոր դատաւոր Աստուած կը կարէ՞ . բայց թէ որ մարդ մը ըՏէրոջը դէմ մեղք գործէ , անոր համար ո՛վ աղաչանք պիտի ընէ ։ Սակայն անոնք իրենց հօրը խօսքը մտիկ չէին ըներ , †քանզի Տէրը զա-
26 նոնք մեռցընել կ'ուզէր ։ Ու Սամուէլ մանուկը ըօրէ օր կը մեծնար , և †Տէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր ։
27 ‡Եւ Աստուծոյ մէկ մարդը Հեղիին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . †Քու հօրդ տանը յայտնապէս երեւցայ , երբոր անոնք Եգիպտոսի մէջ փարաւոնին տանը
28 ծառայ էին . Ու՛ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն զանիկայ ինծի քահանայ ընտրելի , որ իմ սեղանիս վրայ ելլայ , խունկ ծխէ , ու իմ առջեւս եփուած հագնի . և Հօրդ տանը բայէլի որդւոցը բոլոր պատարագ-
29 ները քու հօրդ տանը տուի . Ո՛ Իմ տանս համար հպարտուիր զոհերս ու ընծաներս ինչո՛ւ կ'անարդէք , և քու որդիներդ ինծմէ աւելի կը փառաւորես , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ընտիր զոհե-
30 րովը ձեզ կերրընէք ։ Ասոր համար Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Իրաւ ըսեր էի որ քու տունդ ու քու հօրդ տունը յաւիտեան իմ առջեւս պըտրտին . բայց հիմա Տէրը կ'ըսէ , †Քա՛ւ լիցի . քանզի ես զիս փառաւորողները պիտի փառաւորեմ , ու †զիս արհամարհողները պիտի
31 անարգուին ։ Ահա ըօրը պիտի գան , որ քու թեւդ ու քու հօրդ տանը թեւը պիտի կտրեմ , որ քու
32 տանդ մէջ ծեր չգտնուի ։ Եւ իսրայէլ ամէն տեսակ բարութիւն վայելած տեղը , դուն իմ տանս մէջ դժբաղդութիւն պիտի տեսնես , ու †քու տանդ մէջ երբեք ծեր պի-
33 տի չգտնուի ։ Եւ քու եբրաձրէդ ճաշոյն մարդը ոչ իմ սեղանէս չեմ կտրեր , քու աչքերդ նուազեցընելու ու քու սիրտդ վշտացընելու համար պէտք ճայ . և քու տանդ բոլոր զաւակները †երիտասարդու-
34 թեան մէջ պիտի մեռնին ։ Ու ‖քու երկու որդւոցդ Ոփնիին ու Փենէհեսին վրայ եղած դարձը քեզի նշան ըլլայ , այսինքն՝ երկուքին ալ
35 մէկ օրուան մէջ պիտի մեռնին ։ Եւ ‡ինծի մէկ հաւատարիմ քահանայ մը պիտի հանեմ , որ բոլոր իմ սրտիս ու հոգւոյս մէջի եղածը կատարէ . և †անոր մէկ հաւատարիմ տուն մը պիտի շինեմ , ու միշտ ‡իմ օծեալիս առջեւը պիտի
36 պտրտի ։ Եւ քու տունէդ ով որ մնայ , կուգայ մէկ արծաթի համար ու նկանակ մը հացի համար պիտի գայ անոր երկրպագութիւն ընէ , ու ըսէ , Կ'աղաչեմ , զիս մէկ քահանայական պաշտօնի մը վրայ դիր , որ պատառ մը հաց ուտեմ ։

ԳԼ . Գ

1 Տէրոջը խօսքը առջի անգամ Սամուէլին կը յայտնուի ։ 11 Աստուած Սամուէլին կը ծանուցանէ Հեղիի տանը պատիժը ։ 15 Սամուէլ պատմել իր տեսիլքը Հեղիին կը պատմէ ։ 19 Սամուէլին հետ Աստուած կը տարածուի ։

1 Ա՛ւ ըՍամուէլ մանուկը Հեղիին առջեւը Տէրոջը ծառայութիւնը կ'ընէր . և †ան օրերը Տէրոջը խօսքը հազուագիւտ էր ‖ յայտնի
2 տեսիլք չկար ։ Ու ‡օր մը՝ Հեղի իր տեղը պառկեր էր . (‡և անոր աչքերը սկսեր էին ծանրանալ , ու
3 չէր կրնար տեսնել .) Եւ †Աստուծոյ կանթեղը տակաւին մարած չէր , ու Սամուէլ ‡Տէրոջը տաճարին մէջը կը բնանար , ուր որ Աս-
4 տուծոյ տապանակը կար ։ Եւ Տէրը կանչեց Սամուէլը . ու անիկայ
5 Հոս եմ , ըսաւ . Եւ Հեղիին վազելով ըսաւ , ‖Ահա հոս եմ՝ . ինչու որ զիս կանչեցիր ։ Ու անիկայ ըսաւ , Ես չկանչեցի . դարձիր պառկէ ։ Ան ալ դարձաւ պառ-
6 կեցաւ ։ Եւ Տէրը ուրկէն ալ Ո՛վ Սամուէլ , կանչեց . ու Սամուէլ եկաւ Հեղիին դնաց , ու ըսաւ , Ահա հոս եմ . ինչու որ զիս կանչեցիր ։ Ու անիկայ ըսաւ , Ո՛չ դեակ իմ՝ ես չկանչեցի . դարձիր
7 պառկէ ։ Եւ Սամուէլ †տակաւին Տէրոջը չէր ճանչնար . ու Տէրոջը խօսքը դեռ անոր յայտնուած
8 չէր ։ Եւ նորէն երրորդ անգամ

ն · բ · դբ · ԽԲԲ 1165

ր Ծն . ժգ · 19 ։
ց Գլ . ա · 28 ։

– Ծն . խ · 1 ։

‡ Հմր 26 ։ Գլ · գ · 19 ։ Դաս . ժգ · 24 ։ Գբ . ա · 80 ։ բ · 40 ։
† Տճ ՚Եր · լբ · 8 ։

* Կ՚ըսէ՝ անոր համար քաւութիւն կ'ընէ՝ Աստուծոյ առջեւը ։
† Թագ . ժե · 30 ։
§ Ցես . ժա · 20 ։ Առակ · ժե · 10 ։
– Հմր 21 ։
ք Առակ · գ · 4 ։ Դբ . բ · 52 ։ Գործ . բ · 47 ։ Հրոմ . ժգ · 18 ։
‡ դ Թագ . ժգ · 1 ։
† Եր · գ · 14 · 27 ։
ր Եր · իբ · 1 · 4 ։ Թագ . ժգ · 5 ։ ժբ · 1 · 7 ։
ՂԱ . բ · 3 · 10 ։ գ · 16 · ե · 1 · 8 · 34 · 35 ։ ժ · 14 · 15 ։ Թագ . ե · 9 · 10 ։ ժբ · 8—19 ։
ե բ Օր . ժբ · 5 · 6 ։
ը բ Օր . լբ · 15 ։
ր Եր · իթ · 9 ։
ձ Եբեմ . ժբ · 9 · 10 ։
ի Պգ . ժբ · 20 · գ · 14 ։
լ Պ՚գ . բ · 9 ։
խ դ Թագ . բ · 27 · Եզեկ . ժ · 10 · Տճ ՚Եր . գ · 11 · 18 · 20 · ժգ · 3 · իբ · 18 · ըբ ։

ն · բ · դբ · ԽԲԲ 1165

ծ Տճ Զաք · բ · 4 ։

† Եբբ · մարդ ըլլալուընան պէս ։
ւ դ Թագ . ժգ · 3 ։
հ Գլ · գ · 11 ։

ղ դ Թագ . բ · 35 · ա Պն . իթ · 22 · Եզեկ . խգ · 15 ։
ղ բ Թագ . է · 11 · 27 · գ Թագ . ժա · 38 ։
ճ Պգ . բ · 2 · ժբ · 50 ։
ֆ դ Թագ . բ · 27 ։

– Գլ . բ · 11 ։
բ Պգ · հգ · 9 · Ամով . բ · 11 · Տճ Հմր 21 ։
ԽԲԲ 1141
ր Եբբ · ան օրը
ք Ծն . իե · 1 · Ելք · 10 · Գլ · բ · 22 · գ · 15 ։
տ Եզ . իե · 21 · ՂԱ . իդ · 3 · ր Պն . ժգ · 11 ։
ի Գլ . ա · 9 ։
ֆ Եբբ · Ան հա ես ։

ղ Տճ Գոր · ժթ · 2 ։

Տէրը կանչեց , Ո՛վ Սամուէլ . ու Սա՛մա՛ել ելաւ հասաւ դէպ ի Հեղիի եւ ըսաւ , Ահա հոս եմ . ինչու որ դուն կանչեցիր ինծի : Եւ Հեղի ըսաւ , Ես չեմ կանչեր ինծի : Դարձիր դարձիր եւ պառկեցիր : 9 Ուստի Հեղի Սամուէլին ըսաւ , Գնա՛ պառկէ՛ , ու թէ որ կանչէ զքեզ կանչէ , ըսա՛ , Ո՛վ Տէր՝ խօսէ , քանզի քու ծառադ մտիկ կ՚ընէ : Ուստի Սամուէլ գնաց եւ պառկեցաւ իր տեղը պառկեցաւ : 10 Եւ Տէրը եկաւ կայնեցաւ , ու առջի անգամներուն պէս՝ Սամուէլ Սամուէլ՝ կանչեց . ու Սամուէլ ըսաւ , խօսէ Տէր՛ , քանզի քու ծառադ մտիկ կ՚ընէ : 11 Եւ տէրը Սամուէլին ըսաւ , Ահա ես իսրայէլի մէջ անուն բան մը պիտի ընեմ , որ զանիկայ ամէն լսողին երկու ականջները պիտի խոսին : 12 Ի՛ն օրը Հեղիին վրայ պիտի կատարեմ ամէն ինչ որ անոր տանը վրայով խօսեր եմ . պիտի սկսիմ , ու պիտի վերջնորոշեմ : 13 Եւ իրեն իմացուցեր եմ որ՝ անոր տունը պիտի դատեմ մինչեւ յաւիտեան , իր գիտցած անօրէնութեանը համար . քանզի անոր որդիքը իրենց վրայ անէծք կը բերեն , ու անիկայ չէ յանդիմանեց զանոնք : 14 Ուստի երդում ըրի Հեղիին տանը համար եր թէ՝ որ Հեղիին տանը անօրէնութիւնը՝ ո՛չ զոհովով ու ընծաներով յաւիտեան քաւութիւն չըլլայ :

15 Եւ Սամուէլ մինչեւ առտու պառկեցաւ , ու եօթը Տէրոջը տանը դռները բացաւ . և Սամուէլ վախցաւ ան տեսիլքը Հեղիին պատմելու : 16 Բայց Հեղի Սամուէլը կանչեց ու ըսաւ , Ո՛րդեակ իմ Սամուէլ . ու անիկայ ըսաւ , Ահա հոս եմ : 17 Եւ անիկայ ըսաւ , Քեզի ըսած խօսքը ի՞նչ է . ինծմէ մի պահեր . Ասաւած քեզի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ քեզի ըրուցած բոլոր խօսքերէն մէկ խօսք մը ինծմէ պահես : 18 Ուստի Սամուէլ բոլոր խօսքերը անոր պատմեց , ան կէ չպահեց : Ու Հեղի ըսաւ , Նա՛ Տէրն է . իր աչքերուն հաճոյ երեւցածը թող ընէ :

19 Եւ Սամուէլ մեծցաւ , ու Տէրը անոր հետ էր , և իր ըսած խօսքերէն մէկը գետինը չթափեց : 20 Ուստի ամէն Իսրայէլ որ Դանէն մինչեւ Բերսաբէէ՝ բոլոր Իսրայէլ իմացաւ , որ Սամուէլ հաստատուած է Տէրոջը մարգարէ ըլլալու : 21 Եւ Տէրը Սիլովի մէջ նորէն երեւցաւ . քանզի Տէրը Սիլովի մէջ Սամուէլին կը յայտնուէր Տէրոջը խօսքովը : Ու բոլոր Իսրայէլի մէջ Սամուէլին խօսքը կը տարածուէր :

ԳԼ . Դ

1 Իսրայէլացիք Ընծեղերի մօտ Փղշտացիներուն յաղթուելով , 3 տապանակը բերել կու տան : 7 Ընոր վրայ Փղշտացիք խիստ կը վախնան : 10 Իսրայէլացիք նորէն կը յաղթուին . տապանակը գերի կը տարուի , և Ովին ու Փենհէս կը սպանուին : 13 Հեղի առ բաները լսելով՝ կռնակին վրայ կ՚իյնայ , ու վիզը կը կոտրի : 19 Նաև Փենհէսին յղի կինը ծիրտը խաղալով՝ Իքաբովը կը ծնանի , ու ինքը կը մեռնի :

1 Եւ Իսրայէլ պատերազմով Փղշտացիները դիմաւորելու ելաւ , ու Ընծեղեզերի մէջ բանակեցաւ . ու Փղշտացիք Աբիկի մէջ բանակեցան : 2 Եւ Փղշտացիք Իսրայէլին դիմացը շարուեցան . ու պատերազմը տարածուեցաւ , և Իսրայէլ յաղթուեցաւ Փղշտացւոց առջեւը , որոնք պատերազմի ասպարէզին մէջը չորս հազար մարդու չափ կոտրեցին : 3 Ու ժողովուրդը բանակը դարձաւ . և Իսրայէլի ծերերը ըսին , Ինչո՞ւ համար Տէրը Փղշտացւոց առջեւը կոտրեց մեզ այսօր . Տէրոջը ուխտին տապանակը Սիլովէն մեր քովը առնենք , ու մեր մէջը գտնուի , ու մեզ ազատէ մեր թշնամիներուն ձեռքէն : 4 Ուստի ժողովուրդը մարդիներ խրկեց դէպ ի Սիլով , և Քերովբէներու վրայ հաստատ գոհութեան Տէրոջը ուխտին տապանակը անկէ վերցուցին . ու Հեղիին երկու որդիքը Ովին ու Փենհէսն Ասաուծոյ ուխտին տապանակին հետ էին : 5 Եւ երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը բանակին մէջը մտաւ , բոլոր Իսրայէլ մեծ ձայնով մը ազաղակեց , ու գետինը ձայն տուաւ : 6 Եւ Փղշտացիք ան ազաղակի ձայնը լսելով՝ ըսին , Եբրայեցւոց բանակին մէջ սա բարձրաձայն ազաղակը ի՞նչ պիտի ըլլայ . ու իմացան որ Տէրոջը տապանակը բանակ հասեր է : 7 Եւ Փղշտացիք վախցան , քանզի ըսին , Ասաուած բանակին մէջը հասաւ . ու նաև ըսին , Վա՛յ մեզի , քանզի մինչեւ հիմա ասանկ բան եղած չէ . 8 Վա՛յ մեզի , ո՞վ պիտի ազատէ մեզ Ասաուածներուն ձեռքէն ով մեզ պիտի ազատէ . սոսկալի Ասաուածներն են , որ եգիպտոսը ամէն հարուածներով զարկին անապատին մէջ : 9 Ուստի՛ Փղշտացիք , զօրացէ՛ք եղէք՝ ով Եբրայեցւոց ծառայ ըլլաք , ինչպէս որ անոնք ձեզի ծառայ եղան . ուստի կտրիճ եղէք և մարտնչեցէ՛ք : 10 Եւ Փղշտացիք պատերազմեցան , Իսրայէլ յաղթուեցաւ և ամէն մարդ իր վրանը փախաւ , ու չատ մեծ կոտորած եղաւ , և Իսրայէլէն երեսուն հազար

ՆԱ . Ա . ԳԲ . 1141

ԷԴ Թագ . ԻԱ . 12 , Եբեմ . ԺԹ . 3 :

ԸԳՒ . Բ . 30—36 :

ԲԳՒ . Բ . 29 , 30 , 31 , ԳԸ . ՓԵղկ . Է . 3 , Ժբ . 30 :

ԲԳՒ . Բ . 12 , 17 , 22 :

ԼԳՒ . Բ . 23 , 25 :

Ը Թագ . ԺԱ . 30 , 31 , Եբ . Իբ . 14 :

ԺՀեսթ . ա . 17 :

ՃՁոբ . ա . 21 , Բ . 10 , Ասղ . ԼԹ . 9 , Եր . ԼԸ . 8 :

ՀԳՒ . Բ . 21 :

ՃՆՀ . ԼԹ . 2 , 21 , 23 :

ՀԳՒ . ԹՀ . 6 :

ՃԴաան . Ի . 1 :

ՇՀԺ . 1 , 4 :

ՆԱ . Ա . ԳԲ . Իբր 1411

ա ԳՒ . Ի . 1 , Է . 12 :

ԲԵՒ . Իե , 18 , 22 , Թագ . Է . 89 :

ԸԲԹագ . Գ . 2 , Ասղ . Ա . 1 , ՊՀ . 1 :

ԴԵՒ . Իե , 18 , 22 , Թագ . Է . 89 :

ՂՊՀ . Ա . 18 , Ժղ . 13 :

ՃԴաան . ԺԳ . 1 :

ՂՀԺԳ . ԳՀ . Իդ . 17 , Ը Օր 25 , Ասղ . ՀԸ . 9 , 62 :

Ն · Ք · Գ · Խ · 1141

11 Հետևակ զօրք ինկաւ . Եաև Է Աստուծոյ տապանակը առնուեցաւ . ու Հոփնի երկու որդիքը՝ Ոփնի ու Փենէհէս մեռան ։

12 Եւ Բենիամինեան մարդ մը բանակէն վազելով՝ Ինդն օրը Սկզով Հասաւ , ու իր լաթերը պատռեր էր , և Հիր գլուխն վրայ Հող երեր

13 էր ։ Ու երբոր հոն Հասաւ , ահա Հեղի Էաթոռով մը ճամբուն քովը նստած՝ կը սպասէր . քանզի Աստուծոյ տապանակին համար սիրտը կը դողար ։ Ու երբոր ան մարդը քաղաքը մտնելով՝ ու բանը պատմից , բոլոր քաղաքը աղաղակից ։

14 Եւ Հեղի ան աղաղակին ձայնը լսելով ըսաւ , Ա՛ս աղմուկին ձայնը ինչ պիտի ըլլայ ։ Ու ան մարդը շուտով վազից եկաւ , ու Հէլ բա-

15 ները Հեղիին պատմից ։ Եւ Հեղի ինսունհնգ տարեկան էր , ու Հաչքերը այնպէս * տկարացած էին ,

16 որ չէր կրնար տեսնել ։ Եւ ան մարդը Հեղիին ըսաւ , Ձօրքին մէջէն եկողը ես եմ , և պատերազմէն այսօր փախայ ։ ու անիկայ ըսաւ ,

17 Ո՛ղեակ՝ ինչ եղաւ ։ Եւ լուր բերողը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Իսրայէլը Փղշտացւոց առջևէն փախաւ , ու ժողովուրդին մէջը մեծ կոտորած եղաւ , և քու երկու որդիքդ՝ Ոփնին ու Փենէհէս ալ մեռան , ու Աստուծոյ տապա-

18 նակը առնուեցաւ ։ Ու երբոր Աստուծոյ տապանակը յիշեց , Հէղի աթոռէն կռնակի վրայ ինկաւ դրանը քովը , և † վիզին ոսկորը կոտրեցաւ , ու մեռաւ . քանզի ծեր ու ծանրացած մարդ մըն էր . և անիկայ Իսրայէլի մէջ քառասուն տարի դատաւորութիւն րրած էր ։

19 Ու անոր հարսը՝ Փենէհէսին կինը յղի ու ծնանելու մօտ ըլլալով , երբոր Աստուծոյ տապանակին առնուելուն և իր կեսրայրին ու երկանը մեռնելուն լուրը լսեց , ծունկ ծռելով ծնաւ . քանզի ցաւերը անոր

20 վրայ կոխկռեցին ։ Ու երբոր կը մեռնէր , Հրովը կայնող կիներն ալ անոր ըսին , Մի վախնար , ինչու որ քու ծնածդ տղայ է . բայց անիկայ պատասխան չտուաւ և ուշադրու-

21 թիւն չըրաւ ։ Եւ տղուն անունը ‡‡ Իքաբօդ կոչեց , ըսելով , Իսրայէլէն փառքը վերցաւ . (քանզի Աստուծոյ տապանակը առնուեցաւ , և անոր կեսրայրը ու էրիկը

22 Ֆոտն ։) Անոր համար ըսաւ , Աստուծոյ տապանակը առնուելուն համար Իսրայէլէն փառքը վերցաւ ։

ԳԼ · Ե

1 Փղշտացիք տապանակը Ազովոտ բերելով՝ Դագոնի տաճարը մէջ կը դնեն ։ 3 Դագոն վար

կ'իյնայ ու կործ կործ կ'ըլլայ , և Ազովոտացիք Թանդլի ուսեցգիներով կը զարնուին ։ 8 Նոր-մնռապէս Աստուած կը պատժէ Գեթացիները , քանի որ իրենց քովը կը ձգայ տապանակը ։ 10 Նոյնպէս ալ Ակկարոնացիները , երբոր տապանակը հոն կը տարուի ։

Ն · Ք · Գ · Խ · 1141

1 Եւ Փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը առին , ու զանիկայ Ե-

– ԳԼ · գ · 1 · ե · 12 ։

2 բենեզերէն Ազովոտս տարին ։ Եւ Փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը առին , ու զանիկայ Է Դագոնի տունը տարին , և Դագոնին քովը դրին ։

|| Ար Ի՝ Աստղոմի

Է Դատ . Ժ գ · 23 ։

3 Ու հետևեալ օր Ազովոտացիք ա-

– – – – – – – կանուխ ելլելով , տեսան որ Դագոնը Տէրոջը տապանակին առջևը Է երեսի վրայ գետինը ինկեր էր . ու անոնք Դագոնը վերցուցին

Է Ես · Ժէ · 1 ։ Կդ · 1 · 2 ։

Է Ես · Կզ · 7 ։

4 Է իր տեղը դրին ։ Եւ հետևեալ օրը Է-րեքշաբթի առաւօտուն կանուխ ելան , ու տեսան որ Դագոն Տէրոջը տապանակին առջևը գետինը վրայ գետինը ինկեր էր , և անոնք Դագոնը վերցուցին

Ի Եր մ · Ծ · 2 · Եզեկ · գ · 4 · 6 · Մ ի ք · ա · 7 ։

§ Կ՚ Ձուկը Դագոնը ։

5 մին՝ ինսայներ էր ։ (Ան պատճառաւ Դագոնի քուրմերը ու Դագոնի տունը բոլոր մտնողները մինչև ան օրս Ազովոտս եղող Դագոնի սե-

Ղ Տես Սոփ · ա · 9 ։

6 մին վրայ չեն կոխեր ։) Անկէետև Է Տէրոջը ձեռքը Ազովոտացւոց վրայ ծանրացաւ , ու Ը զանոնք կոտորեցուց , և զանոնք Ազովոտի ու անոր սահմաններուն մէջ Բ-ղամիզի ուռենիքներով զարկաւ ։

Ի Հմր 7 · 11 · Եր · ի · 3 · Ասղ · ւը · 4 · Գոր · Ժգ · 11 ։

Ը ԳԼ · Ղ · 5 · Բ ը Օր · իը · 27 · Ասղ · Նը · 66 ։

7 Եւ Ազովոտի բնակիչները այսպէս բլլալը տեսնելով , ըսին , Իսրայէլի Աստուծոյ տապանակը մեր քովը չկենայ . քանզի անոր ձեռքը մեր վրայ ու մեր աստուծոյն Դա-

8 գոնին վրայ ծանրացաւ ։ Եւ Հաղորդ իրկեցին , ու Փղշտացւոց բոլոր նահապարները իրենց քովը ժողվեցին , ու ըսին , Իսրայէլի Աստուծոյ տապանակը ի՞նչ ընենք . ու ըսին , Իսրայէլի Աստուծոյ տապանակը Գէթ փոխադրուի ։ Ու Իսրա-

9 յէլի Աստուծոյ տապանակը Գէթ փոխադրեցին ։ Եւ զանիկայ հոն փոխադրելէն ետքը , † Տէրոջը ձեռքը ան քաղաքին վրայ բլլալով՝ Էմեծ խռովութիւն Եղաւ . ու Ը քաղաքին մարդիկը պզտիկէն մինչև մեծը զարկաւ . և անոնց վրայ թանզի ուռեցքներ երեցան ։

† Բ Օր · ը · 15 · ԳԼ · Է · 13 · Ժբ · 15 ։

Է Հմր 11 · Լ Հմր 6 · Ասղ · Նը · 66 ։

10 Եւ Աստուծոյ տապանակը Ակկարոն իրկեցին ։ ու երբոր Աստուծոյ տապանակը Ակկարոնացիք կանչուըտելով ըսին , Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը մեզի բերին՝ որ մեզ ու մեր

11 ժողովուրդը մեռցնեն ։ Եւ Հաղորդ իրկելով՝ Փղշտացւոց բոլոր նահապարները ժողվեցին , ու ըսին , Իս-

Ն · Ք · Գ · Ի · 1141

բայէլի Աստուծոյն տապանակը թող տուէք երթալ , և իր տեղը դառնալ , որ մեզ ու մեր ժողովուրդը չմեռցնէ . քանզի բոլոր քաղաքին մէջը մահառիթ սոսկում մը կար , Ի՛ն Հոն Աստուծոյ

Ի Հմր 6 · 9 ։

12 ձեռքը խիստ ծանրացեր էր ։ Եւ չմեռած մարդիկները թաղչէին ու ուռեցքներով զարնուէցան . ու քաղաքին աղաղակը երկինքը ելաւ ։

ԳԼ · Զ

1 Երկիրը ամիսներ եօթը Փղշտացիք խորհուրդ կ'ընեն թէ ինչպէս պարսին տապանակը եա խրկել ։ 10 Ջանիկայ նոր սայլի մը վրայ կը դնեն ծնածներով , և դէպ'ի Բեթսամիւս կը խրկեն ։ 19 Բեթսամիւսացիք կը զարնուին՝ տապանակին մէջը նայելնուն համար ։ 21 ու Կարիաթսարիմի բնակացը լուր կը խրկեն , որ գան տապանակը տանին ։

Իբր 1140

1 Եւ Տէրոջը տապանակը Փղշտացւոց երկրին մէջը եօթը ամիս

Ա Սմ · խա · 8 ։ Եզ · է · 11 ։ Դան · ը · 2 ։ ե · 7 ։ Մաա · բ · 4 ։

2 մնաց ։ Ու Փղշտացիք Երէից քուրմերը ու բաղդ նայողները կանչեցին ու ըսին , Երկովային տապանակին ի՞նչ ընենք . մեզի իմացուցէք թէ զանիկայ ինչով իր տեղը

3 խրկենք ։ Անոնք ալ ըսին , Թէ որ Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը խրկէք , զանիկայ Է պարապ չխրկէք . հապա անպատճառ Էյանցանքի պատարագ տուէք անոր . ան ատենը կը բժշկուիք , ու Է ձեզի յայտնի կ'ըլլայ Թէ ինչու համար անոր ձեռքը ձեր վրայէն չերթար ։

Է Եզ · իդ · 15 ։ ը Օր · ժգ · 16 ։

4 Եւ անոնք ըսին , Անոր ի՞նչ տեսակ պատարագ մատուցանենք ։ Ու անոնք ըսին , Է Փղշտացւոց նահապետներուն թիւովը հինգ ոսկի դէն Թանչքի ուռեցքներ ու հինգ ոսկի մուկ ըստ պոՀ · քանզի ձեր ամենուն վրայ և ձեր նահապետներուն վրայ մի և նոյն հարուածը

Է Տէս Հմր 17 ։ 18 ։ Ջես · ժգ · 3 ։ Դատ · գ · 3 ։

5 եղաւ ։ Եւ հիմա ձեր Թանչքի ուռեցքներուն պատկերները , ու ձեր Երկիրը աւրող մուկերուն պատկերները շինեցէք , ու Է Իսրայէլի Աստուծոյն փառ տուէք . կարելի է որ իր ձեռքը ձեր վրայէն , Ըձեր աստուածներուն վրայէն ու ձեր երկրին վրայէն Է վեր։

Ը Գլ · ե · 6 ։ Է Ջես · է · 19 ։ Նա · խը · 12 ։ Մաղ · բ · 2 ։ Ջոհ · Թ · 24 ։

6 ցրնէ ։ Եւ ինչո՞ համար ձեր սիրտերը կը խստացնէք , Է ինչպէս որ Եգիպտացիք ու Փարաւոն իրենց սիրտերը խստացուցին . չ՞որ Ա՛՛՛

օրս ահ ։ տէր Բեթսամիսացի ցեղ-
սին արարին մէջը ից ։։։։ ։

19 Եւ ։ Տէրը Բեթսամիսի մար-
դիկները զարկաւ . քանզի անոնք
Տէրոջը տապանակին մէջը նայե-
ցան . ու ժողովուրդէն յիսուն
հազար եօթանասուն մարդ զար-
կաւ . և Տէրը ժողովուրդին մէջը
մեծ կոտորած ընելուն համար ժո-
20 ղովուրդը սուգ բռնեց ։ Ու Բեթ-
սամիսի մարդիկը ըսին ։ ։ Ո՞վ
սուրբ Տէր Աստուծոյն առջևը ա՛վ
կրնայ կայնիլ . ու մեր քովէն ո-
21 րո՞ւն երթ ։ Եւ ։ Կարիաթարիմի
բնակիչներուն պատգամաւորներ
խրկեցին՝ ըսելով , Փղշտացիք Տէ-
րոջը տապանակը հոս բերին . իջէք ,
ու զանիկայ ձեր քովը հանեցէք ։

ԳԼ · Ը

1 Կարիաթարիմի բնակիչները Ա֊բինադաբին
տանը կը տանին տապանակը , ու անոր որդին
Եղիազարը կ'օրհնեն որ տապանակին պահպա-
նութեանը բնէ ։ 2 Քանի տարիէն ետքը ։ 3
Իսրայէլացիք Սամուելին յորդորեցրուին՝
Մասփայի մէջ հանդիսաւոր կերպով կ'ապաշ-
խարեն ։ 7 Երբոր Սամուել կ'աղօթէ ու պա-
տարագ կը մատուցանէ , Տէրը որոտալով ու
կայծակով Փղշտացիները կը խռովէ Իսրայէլի
մէջ ։ 13 Փղշտացիք կը նուաճեն ։ 15 Սամուել
իշխողութեամբ և բարեպաշտութեամբ Իս-
րայէլի մէջ դատաստանութիւն կ'ընէ ։

1 Եւ ։ Կարիաթարիմի մարդիկը գա-
լուն , ու Տէրոջը տապանակը
առնէ հանելին , և զանիկայ տարին
Բ Աբինադաբին տունը որ բլուրին
վրայ էր . ու անոր որդին Եղիազա-
րը ։ սրբացուցին որ Տէրոջը տապա-
2 նակին պահպանութիւնը բնէ ։ Եւ
տապանակը Կարիաթարիմի մէջ
դրուած օրէն ետքը շատ օրեր ան-
ցան , ու քսան տարի եղան , և
Իսրայէլի բոլոր տունը Տէրոջը ե-
տևէն հառաչեցին ։

3 Ան ատենը Սամուել Իսրայէլի
բոլոր տանը խօսեցաւ՝ ըսելով , թէ
որ դուք ձեր բոլոր սրտովը ։ Տէրոջը
դարձեր էք , ։ ձեր մէջէն օտար աս-
տուածները ու Աստարովթը վեր-
ցուցէք , և ։ձեր սիրտերը Տէրոջը
պատրաստեցէք , ու Միայն զանի-
կայ պաշտեցէք . ու անոնիկայ Փղշ-
տացւոց ձեռքէն ձեզ պիտի ազա-
4 տէ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ։ Բա-
հաղիմը ու Աստարովթը վերցու-
ցին , ու միայն Տէրոջը ծառայու-
5 թիւն բրին ։ Եւ Սամուել ըսաւ ,
։ Իսրայէլը Մասփայի մէջ
ժողվեցէք , ու ձեզի համար Տէրոջը
6 աղօթք ընեմ ։ Եւ Մասփայի մէջ
ժողովեցան , ։ ու ջուր քաշեցին
և Տէրոջը առջևը թափեցին , ու
ան օր ծոմ բռնեցին , և հոն ը-
սին , ։ Տէրոջը դէմ մեզ գործե-
ցինք ։ Եւ Սամուել Մասփայի
մէջ Իսրայէլի որդւոցը դատաւո-
րութիւն բրաւ ։

7 Ու երբոր Փղշտացիք լսեցին որ
Իսրայէլի որդիքը Մասփայի մէջ
ժողովուած են , Փղշտացւոց նահա-
պարները Իսրայէլին դէմ ելան . ու
Իսրայէլի որդիքը ։։ լսելով , Փղշ-
տացւոց երեսէն վախցան ։ Եւ Իս-
րայէլի որդիքը Սամուելին ըսին ,
։ Ընդհատալ մեր Տէր Աստուծոյն
աղաղակէ մեզի համար , որ մեզ
9 Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ ։ Ու
Սամուել մէկ կաթնակեր գառնուկ
մը առաւ , ու զանիկայ բոլորովին
ողջակէզ բրաւ Տէրոջը . և ։ Սա-
մուել Իսրայէլի համար Տէրոջը ա-
ղաղակելով ։։ ։ ու Տէրը
անոր պատասխան տուաւ ։

10 Ու երբոր Սամուել ողջակէզը կը
մատուցանէր , Փղշտացիք մօտեցան
որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ բ-
նեն ։ Եւ Տէրը նոյն օրը Փղշտացւոց
վրայ մեծ ձայնով մը որոտաց , ու
զանոնք խռովեցուց . ու Իսրայէլին
11 առջևը զարնուեցան ։ Եւ Իսրա-
յէլի մարդիկը Մասփայէն ելլելով
Փղշտացիները հալածեցին , ու մին-
չև Բեթքարի տակը զանոնք կոտ-
12 րեցին ։ Ան ատենը Սամուել ։ մէկ
քար մը առաւ , և Մասփային ու
Սէնին միջտեղը կանդնեց , ու անոր
անունը ։։ Աբենեզեր կոչեց , բսե-
լով , Տէրը մինչև աս տեղս մեզի
13 օգնեց ։ Եւ Փղշտացիք կորզուե-
ցան ետևս , ու ։ մէլմէրն ալ Իսրա-
յէլի սահմաններուն մէջ չմտան . և
Սամուելին բոլոր օրերը Տէրոջը
14 ձեռքը Փղշտացւոց վրայ էր ։ Ու
Փղշտացիք Իսրայէլէն որչափ քա-
ղաքներ որ առեր էին , Ակկարոնէն
մինչև Գէթ , ։։ Իսրայէլին
ետ տուեցան . ու Իսրայէլ անոնց
սահմաններէը Փղշտացւոց ձեռքէն
ազատեց . և Իսրայէլի ու Ամորհա-
ցւոց միջտեղը խաղաղութիւն կար ։
15 Եւ Սամուել ։ իր կենացը բոլոր
օրերուն մէջ Իսրայէլը դատեց ։
16 Ու տարուէ տարի Բեթէլ , Գաղ-
գադա ու Մասփա կ'երթար կը
պտրտէր , և բոլոր այն տեղուանքը
17 Իսրայէլը կը դատէր ։ Ու ։։
։ Ռամա կը դառնար , քանզի իր
տունը հոն էր . և հոն կը դատէր
Իսրայէլը , ու հոն ։ Տէրոջը սեղան
շինեց ։

ԳԼ · Ը

1 Իսրայէլացիք՝ Սամուելի սրտացը գէշ կա-
ռավարութենէն հանդիմանելով , թագաւոր
կ'ուզեն ։ 6 Սամուել ցաւագին սրտով ա-
պրեր կ'ընէ , ու Աստուծմէ կը տեղեկանայ ։
10 և ժողովուրդին կ'ծանուցնէ թագաւորին
վարմունքը ։ 19 Ըսուած կը պատասխան
Սամուելին որ ժողովուրդին խնդիրքը կա-
տարէ ։

Ն · Ք · ԳԲ · Ի՛ՐՐ 1140

։ Տես Եւ · ԺԹ . 21 ։ Թես . գ · 5 ։ 15 , 20 ։ Բ Թագ . գ · 7 ։

Բ Թագ . գ · 9 ։ Մաղ . գ · 2 ։

Յ Տես . ԺԲ . 14 ։ Դատ . ԺԲ · 12 ։ ա Պն . Ժգ . 5 · 6 ։

Ա Գէ · գ · 21 ։ Սադ . ՃԼԲ . 6 ։

Բ Բ Թագ . գ · 4 ։

Եբեր · տրեւնին

Բ Բ Օբ . Լ · 2—10 ։ գ Թագ . Բ . 48 ։ Ես . Ձէ . 7 ։ Ովս . գ . 1 ։ Ցաքէ . Բ . 12 ։

Դ Ծն . լե . 2 ։ Ցես . իգ . 14 , 23 ։

Ի՛ՐՐ 1120

Ե Դատ . Բ . 13 ։

Զ Բ Պե . լ . 19 ։ Ցոբ . Ժա . 13 . 14 ։

Է Բ Օբ . գ . 13 ։ Ժ . 20 ։ Ժգ . 4 ։ Պատ . գ . 10 ։ Դատ . գ · 8 ։

Ը Դատ . Բ . 11 ։

Թ Դատ . Ի . 1 ։ գ Թագ . ԻԵ . 23 ։

Ժ Բ Թագ . Ժգ · 14 ։

Ի Նէեմ . Թ . 1 , 2 ։ Դան . Թ . 3 , 4 , 5 ։ Ցաքէ . Բ . 12 ։

Լ Դատ . Ժ . 10 ։ գ Թագ . Բ · 47 ։ Սադ . ՃԿ · 6 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Ի՛ՐՐ 1120

Ն · Ա · ԳԲ · Ի՟Ը 1112

1 Եւ եղբօր Սամուէլ Ծերացաւ , ՚ի՚ որդիները Խորայէլի վրայ Ի՟դա-
2 տաւոր դրաւ : Եւ Ի՟ի անդրանիկ որդւոյն անունը Ցովէլ , ու երկ-
րորդին անունը Աբիա էր , — Բեր-
սաբէէի մէջ դատաւորութիւն կ՚ը-
3 նէին : Եւ անոր որդիքը Ո՟անոր ճամբաներուն մէջը չգացին , հա-
պա Ի՟ադաֆութեան ետեւէ իյնա-
լով՝ Ընչաչաւ կ՚առնէին , և իրա-
4 ւունքը կը Ծռէին : Ու Խորայէլի ամէն Ծերերը ժողվուեցան , ու Ռա-
5 մա Սամուէլին գացին , Եւ անոր ը-
սին , Ահա դուն Ծերացեր ես , ու քու որդիքդ քու ճամբաներուդ մէջ չեն քալեր . — — — Հիմա Ի՟մի վրայ Թագաւոր մը դիր , որ ամէն ազգերուն պէս մեզ *կառավարէ :
6 Ու ա՟ր բանը Սամուէլին առջեւը դէշ երեցաւ , որ ըսին Թէ Մեզի մէկ Թագաւոր մը տուր , որ մեզ կա-
ռավարէ . ու Սամուէլ Ենովքը ա-
7 ղօթք ըրաւ : Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ , Ժողովուրդին խօսքը ու ա-
նոնց քեզի ամէն ըսածը մտիկ ըրէ . քանզի Ձանոնք քեզ չեն մերժեր , այլ Ի՟մս կը մերժեն , որ անոնց
8 վրայ չԹագաւորեմ : Ձանոնք Ե-
գիպտոսէն Հանած օրէս մինչեւ ա-
օր ինչ որ ըրին՝ դիս Թող տա-
լով և ուրիշ աստուածներու ծա-
ռայութիւն ընելով , նոյնը քեզի
9 ալ կ՚ընեն : Ու հիմա դուն անոնց խօսքը մտիկ ըրէ . բայց անոնց յայտնի վկայութիւն ընես , ու Ի՟անոնց վրայ իշխելու Թագաւորին վարմունքը անոնց իմացնես :
10 Եւ Սամուէլ Տէրոջը բոլոր խօս-
քերը իրեն Թագաւոր ուզող ժո-
11 ղովուրդին զրուցեց : Ու ըսաւ , Ի՟Ձեր վրայ իշխելու Թագաւորին վարմունքը ասիկայ պիտի ըլլայ . Ձեր տղաքը պիտի առնէ , ու զա-
նոնք իրեն համար իր կառքերուն ու ձիերուն վրայ պիտի դնէ . և իր կառքերուն առջեւէն պիտի վազեն .
12 Ու իրեն հազարապետներ ու յիս-
նապետներ պիտի ընէ , և իր արտե-
րը պիտի հերկեն , ու հունձքերը ՚ի՟ձեն , և իր պատերազմական զէն-
քերը ու կառքերուն գործիքները
13 չինեն : Եւ ձեր աղջիկները պիտի առնէ , որ խոհարար ու
14 հացթփեայ ըլլան : Եւ Ի՟ձեր ընտիր արտերը , այգիները ու ձիթենիները առնելով՝ իր ծառաներուն պիտի
15 տայ : Եւ ձեր հնձառերուն ու ձեր այգիներուն տասանորդը պիտի առ-
նէ , ու զանիկայ Ի՟իր ներքինինե-
րուն ու ծառաներուն պիտի տայ :
16 Եւ ձեր ծառաները ու ազախինները , ու ձեր պիտի ամենէ կորիճները , և ձեր էշերը պիտի առնէ ու իր
17 ծառայութեանը գործածէ : Ձեր հօտերուն տասանորդը պիտի առնէ , ու դուք անոր ծառաներ պիտի ըլ-
18 լաք : Ան օր դուք ձեր ընտրած Թագաւորին պատճառաւ պիտի աղաղակէք , բայց Տէրը Ի՟ան օր ձեզի պատասխան պիտի չտայ :
19 Սակայն ժողովուրդը Ի՟Սամուէլին խօսքը մտիկ ընել չուզելով՝ ըսին , Ո՛չ , անպատճառ մեր վրայ Թա-
20 գաւոր մը պիտի ըլլայ . Ու մենք ալ Ի՟բո-
լոր ազգերուն պէս ըլլանք , և մեր Թագաւորը մեզ կառավարէ . ա-
նիկայ մեր առջեւէն ելլէ , ու մեր †պատերազմներուն մէջ առաջնորդ-
21 դութիւն բնէ " : Եւ Սամուէլ ժո-
ղովուրդին բոլոր խօսքերը լսեց , ու զանոնք Տէրոջը ականջներուն դրու-
22 ցից : Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ , Ձանոնց խօսքը մտիկ ըրէ , ու ա-
նոնց վրայ Թագաւոր մը դիր : Ան ատենը Սամուէլ Խորայէլի մարդիկ-
ներուն ըսաւ , Թող ամէն մարդ իր քաղաքը երթայ :

Ն · Ա · ԳԲ · Ի՟Ը 1095

ՀԳՔ · Ա · 25 , 26 , 27 , 28 , Ես · ա · 15 : Միք · գ · 4 :

ՀԵՐԵՄ · ԽԷ · 16 :

Ի՟ՀՄՐ 5 :

†ԵՁԲ · պատերազմներուն պատրաստին · ա · ՇԱՐ · 7 : 11 :

ԳՔ · Ա

ԳԼ · Թ

1 Աւուդ իր Տօրը էշերը դաներու յոյս չունե-
նալով՝ 6 իր ծառային խրատովը , 11 ու ազ-
ջիկներուն առաջնորդութեամբը , 15 Ընտու-
ծոյ յայտնութեանը համար , 18 Սամուէ-
լին կու գայ : 19 Սամուէլ իմաց կը տը-
րատիրէ Աւուդը , 25 ու անոր հետ զգալուկ խօսակցութիւն ընելէն ետքը՝ զանիկայ ճամ-
բայ կը դնէ :

1 Եւ Բենիամինի ազգէն Կիս ա-
նունով զօրաւոր մարդ մը կար ,
ու անիկայ Բենիամինեան Աֆիայի որդւոյն Բեքորաթի որդւոյն Սե-
բորի որդւոյն Արիելին որդին էր :
2 Եւ անիկայ որդի մը ունէր , որուն անունը Սաուղ էր . անիկայ կըր-
պիճ ու գեղեցիկ էր , ու Խորայէլի որդւոց մէջ անկէ գեղեցիկ մարդ չկար . Բոլոր ժողովուրդէն ուսէն վեր երկայն էր :
3 Եւ Սաուղին Տօրը Կիսին էշերը կորսուեցան , ու Կիս իր որդւոյն Սաուղին բսաւ , Մանչերուն մէկը հետդ առ , ու ելիր դնա էշերը
4 փնտռէ : Ան ալ Եփրեմի լեռնէն անցաւ , և Ի՟Սալիսա երկրէն ալ անցնելով , գտան չտուին . եւրը Սաղիմի երկրէն անցան , ու հոն ալ չէին . անկէ Բենիամինեանց երկիրը անցնելով , հոն ալ գտան չտուին :
5 Ու երբոր անոնք ‡Սոփի երկիրը հա-
կան , Սաուղ իր հետը եղող մանչուն բսաւ , Եկուր ետ դառնանք , չըլլայ որ իմ Հայրս էշերուն հոգը թողու , ու մեզի համար հոգայ :
6 Բայց անիկայ անոր բսաւ , Ընէ ա-
քաղաքիս մէջ Ընտուծոյ մարդը կայ , ու անիկայ պատուաւոր մարդ մըն է . Ինչոր ամէն բսածը ան-

ԳԼ · Թ

ՀԳՔ · Ժգ · 51 : ա Մն · բ · 33 : թ · 39 :

Ի՟ԳԼ · Ժ · 23 :

‡ԿԱՀ · Սոփի · տես Ղեւ · ա · 1 :

Ի՟ԳԼ · Գ · 19 :

շուշտ կը կատարուի . հիմա հոն երթանք , զոյգ մը երթալու
7 ճամբան մեզի խնայընէ : Եւ Սաւուղ իր մանչուն բսաւ , Բայց թէ որ երթալու ըլլանք , հապա մարդուն ի՞նչ տանինք . քանզի մեր ամաններն ալ հացը պակսեցաւ , ու Աստուծոյ մարդուն տանելու ընծայ մը չունինք . բովէրնիս ի՞նչ ունինք :
8 Եւ մանչը նորէն Սաւուղին պատասխան տուաւ ու բսաւ , Ահա իմ բովս մէկ սիկղին չորրորդ մասը արծաթ կայ . զանիկայ Աստուծոյ մարդուն կու տամ , որ մեր ճամբան
9 բան մեզի խնայընէ : (Առաջուց Իսրայէլի մէջ մէկ մարդ մը երբոր Աստուծոյ հարցընելու կ'երթար , այսպէս կ'ըսէր . Եկուր տեսանողին երթանք . քանզի այսօր մարգարէ ըսուածը առաջուց տեսանող կ'ը-
10 սուէր :) Եւ Սաւուղ իր մանչուն բսաւ , Ադեկ ըսիր , եկուր երթանք . ու Աստուծոյ մարդուն բնակած
11 քաղաքը գացին : Ու երբոր անոնք գառ՝ի վերէն դէպ՝ի քաղաքը կ'ելլէին , Բ.ղանի մը աղջիկներ գտան , որ ջուր հանելու ելեր էին , ու ա-
12 նոնց ըսին , Տեսանողը հո՛ն է . Եւ ուղիղերը անոնց պատասխան տուին ու ըսին , Հո՛ն է . ահա քու առջեւդ է . հիմա շուտ ըրէ , քանզի ժողովուրդը այսօր ՚բարձր տեղւոյն վրայ ՚զոհ ընելուն համար , անիկայ
13 այսօր քաղաքը եկաւ . Քաղաքը մտնելնուդ պէս զանիկայ հոն կը գտնէք , քանի որ անիկայ բարձր տեղը ելած չէ կերակուր ուտելու համար . քանզի մինչեւ անոր գալը ժողովուրդը կերակուր չուտեր , ո-րովհետեւ անիկայ կ'օրհնէ զոհը , ա-նկէ ետքը հրաւիրուածները կ'ուտեն . հիմա ելէք . քանզի հիմա կը
14 գտնէք զանիկայ : Եւ անոնք քաղաքը եկան , ու երբոր անոնք քաղաքին մէջը կը մտնէին , ահա Սամուէլ բարձր տեղը երթալով՝ ա-նոնց դիմաց ելաւ :
15 Եւ Սաւուղին գալէն օր մը առաջ Աստուծոյ բերանը Սամուէլին էյայտներ էր ,
16 ու բսեր էր թէ Վաղը ասհետ Բենիամինի երկրէն քեզի մէկ մարդ մը պիտի իրկեմ , ՚և զանիկայ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան օծես , որ անիկայ իմ ժողովուրդս Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ . քանզի ՚ժողովուրդիս Հեղեղ-նելուն նայեցայ , որովհետեւ անոր
17 աղաղակը ինծի հասաւ : Ու երբոր Սամուէլ Սաւուղը տեսաւ , Տէրը անոր բսաւ , Ահա՛ ես քեզի բսած մարդս . ասիկայ իմ ժողովուրդիս
18 վրայ պիտի իշխէ : Եւ Սաւուղ դրանը մէջտեղը Սամուէլին մօտե-

ցաւ , ու բսաւ , Տեսանողին տունը ա՛ր է , կ'ազաչեմ ինծի ցուցուր :
19 Եւ Սամուէլ պատասխան տուաւ Սաւուղին ու բսաւ , Տեսանողը ես եմ , իմ առջեւս բարձր տեղը ելէր , քանզի այսօր ինծի հետ կերակուր պիտի ուտէք . և վաղը քեզ կը խրկեմ , ու բոլոր սրտիդ մէջի ե-
20 զածը քեզի կը պատմեմ : Եւ էշերուկին իրեք օրուընէ ՚ի վեր կորսուած էշերուդ համար մի հոգար , քանզի անոնք գտնուած են . ու Իսրայէլի բոլոր *փափաքը սրտին է . քեզի ու քու հօրդ բոլոր տանը
21 չէ՞ : Եւ Սաւուղ պատասխան տուաւ ու բսաւ , Ես Իսրայէլի ցեղերուն *պիտի պզտիկն ՚Բենիամինեան չեմ , ու ՚իմ ազգատոհմս Բենիամինի ցեղին բոլոր ազգատոհմէն ներուն պզտիկը չէ՞ . ուստի ինչո՞ւ համար ինծի ատանկ խօսք զուցե-
22 ցիր : Եւ Սամուէլ առաւ Սաւուղը ու անոր մանչը , ու զանոնք ՚ի բ՚ոյ՚ն սրահը տարաւ , և զանոնք կոչնականներուն գլուխը նստեցուց , որոնք երեսուն մարդու չափ էին ,
23 Ու Սամուէլ խոհարարին բսաւ , Բեր ան բաժինը , որն որ քեզի տուի , ու քեզի պատուիրեցի որ
24 զանիկայ քովդ պահես : Եւ խոհարարը *ազդրը վրայի հովը վերցուցնելով , զանիկայ Սաւուղին առջեւը դրաւ : Եւ Սա՛մուէլ բսաւ , Ահա՛ եասիկ մնացածը . զանիկայ առջեւդ դիր ու կեր . քանզի երբոր ըսի որ ժողովուրդը †հրաւիրեր եմ՝՛ , ան վայրկեանէն ՚ի վեր անիկայ քեզի համար պահուած է . ու ան օրը
25 Սաւուղ Սամուէլին հետ կերաւ : Եւ բարձր տեղէն քաղաքը ի-ջան . ու Սա՛մուէլ ՚էր գոնը տանիքին վրայ Սաւուղին հետ
26 խօսեցաւ : Եւ առաւօտուն կանուխ ելան , ու լուսցածին պէս՝ Սամուէլ Սաւուղը տանիքը կանչեց , ու բսաւ , Էլի՛ ու քեզ պիտի իրկեմ : Եւ Սաւուղ ելաւ , ու ինքը և Սամուէլ միկտեղ դուրս
27 ելան : Երբոր անոնք քաղաքին ծայրը կ'իջնէին , Սամուէլ բսաւ Սաւուղին , Մանչուն բսէ՝ որ մեր առջեւը անցնի . (և անիկայ անցաւ .) ու հիմա դուն հո՛ կեցիր , որ Աստուծոյ պատգամը քեզի իմաց-ընեմ :

ԳԼ . ԺԱ

1 Սամուէլ Սաւուղ կ'օծէ , 2 ու իրեք նշաններ բան կանխասացութիւնը ընելով՝ կը քաջալերէ զանիկայ : 9 Աստուծմէ սիրտ կը փոխուի ու կը մարգարէանայ : 14 Իր հօրեղբօրմէն կը պահէ իր թագաւոր օծուիլը : 17 Սաւուղ վիճակով թագաւոր կ'ընտրուի Մասփայի մէջ : 26 Ժողովուրդին զանազան զգացումները անոր վրայով :

Ն . Ք . ԴԲ . Իրբ 1095

ՂՏ՚ես Դաւ. գ . 18 ; ժգ . 17 ; գ Թագ . ժգ . 3 ; գ Թագ . գ . 42 ; բ . 8 ;

Ի Ջգն . իե . 22 ;

ԸՐ Թագ . իգ . 11 ; գ Թագ . ժէ . 13 ; ա Պտ . իգ . 28 ; իե . 29 ; բ Պտ . ժգ . 7 , 10 ; Նա . բ . 10 ; Ա՚մով . է . 12 ;

Բ Ջգն . իգ . 11 ;

Ֆ գ Թագ . գ . 2 ;

Է Ջգն . լա . 54 ; ԳԼ . ժգ . 2 ;

ՂԳԼ . ժե . 1 ; Գոր . ժգ . 21 ;

Ի ԳԼ . ի . 2 ; Ֆ ԳԼ . ժ . 1 ;

Ա Ել . բ . 25 , գ . 7 , 9 ;

Հ ԳԼ . ժգ . 12 ; Ռմ . ժգ . 11 ;

Ն . Ք . ԴԲ . Իրբ 1095

ՂԳԼ . բ . 5 , 19 ; ժբ . 13 ;

* Կա՛մ փա-յելութիւն

Ջ Գաս . ի . 46 , 47 , 48 ; Պաղ . կբ . 27 ;

՚ ԳԼ . ժե . 17 ;

յ Տե՚ս Գաս . գ . 15 ;

ՂԳԼ . է . 32 , 33 ; Եզեկ . իդ . 4 ;

† Կա՛մ Հրա-խրեմ ;

ՀԳ՚ Օր . իէ . 8 ; բ Թագ . ժ . 2 ; Գոր . ժ . 9 ;

Ն · Ք · Ղ · Ի՛ՐԸ 1095

1 Եւ ՚Սամուէլ եղեւ շէրը առաւ, ու անոր գլխուն վրայ թափեց, ի՛ւ զանիկայ համբուրեց, ու ըսաւ, Չէ՞ որ Տէրը քեզ ՚ի բո՛ւն ժառանգութեանը վրայ ՚իշխան օծեց։

2 Ա՛յսօր ինծի՛ դացած առենդ Բենիամինի սահմանը ՚Սելեհի՛ մէջ՝ Ռաքելին գերեզմանին քովը երկու մարդ պիտի գտնես, ու քեզի պիտի բսեն, Գտնուելցան ան էշերը՝ որոնք փնտռելու դացած էիր. և ահա՛ քու հայրդ էշերուն հո՛գը թողուց, ու ձեզի համար կը հոգայ, ու կ՚ըսէ, Ցաւս համար ի՞նչ բ-

3 նեմ։ Ու երբոր անկէ անդին երթա՛ս և թաբօրի կաղնին հասնիս, հո՛ն իրեք մարդ քեզի պիտի հանդիպին, որոնց մէկը իրեք ուլ, մէկը իրեք հայի՛ նկանակ ու մէկն ո՛ւ-

4 տիկ մը գինի տանելով՝ ՚Ասու՛ծոյ երեսը պիտի երթան։ Մէ՛կը երկու հա՛ց պիտի տան, դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի առնես։

5 Անկէ ետքը ՚Ասու՛ծոյ բլուրը պիտի երթաս, ՚ուր որ Փղշտացւոց բերդապահ զօրքը կ՚ի՛նայ. ու երբոր հո՛ն քաղաքը մտնես, էրեմէ տակէն իջնող մարգարէից դունդի մը պիտի հանդիպիս, որոնք ի-

6 րենց առջևէն տաւիղ, թմբուկ, սրինգ ու քնար կ՚ունենայով՝ և մար-

7 գարէութիւն պիտի ընեն։ Եւ Էրու վրադ Տէրոջը Հոգին պիտի դայ, ու ՚անոնց հետ մարգարէութիւն պիտի ընես. և դուն պիտի փոխուիս, ուրիշ մարդ մը պիտի ըլլա՛ս։ Ու երբոր սա Նշանները քու վրադ գան, ՚ձեռքդ ինչածը

8 ընես, քանզի ՚Ասու՛ած քու հետդ է։ Եւ ինծմէ առաջ Գաղգա՛ղա իջնես. և ահա՛ ես քեզի պիտի իջնեմ, ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուցանելու համար. և դուն եօթը օր սպասես, մինչև որ ես քեզի գամ, ու քու ընելու գործդ քեզի իմացնեմ։

9 Ու երբոր անկէ իր կռնակը դարձուց՝ Սամուէլին քովէն երթալու համար, Աստուած անոր մէկ ուրիշ սիրտ մը տուաւ. և նոյն օրը ան բոլոր նշանները կատարուե-

10 ցան։ Ու ՚երբոր հո՛ն բլուրը հասան, ահա ՚մարգարէից դունդ մը անոր առջևը ելաւ. և անոր վրայ ՚Աստու՛ծոյ Հոգին եկաւ, ու ա-

11 նոնց մէջ մարգարէութիւն բրաւ։ Եւ ամէն անոնք որ զանիկայ առաջուց կը ճանչնային, երբոր տեսան որ անիկայ մարգարէներուն հետ մարգարէութիւն կ՚ընէ, ժողովուրդը իրարու բսին, Ա՛ս ի՞նչ բան է որ Կիսին որդւոյն հանդի-

պեր է. Միթէ Սա՛ուղն ալ մարգարէներուն 12 դասէներուն մէջն է։ Եւ ան տեղի մարդիկներուն մէկը պատասխան տուաւ ու բսաւ, Հապա ա՛նոնց հայրը ո՛վ է։ Ընո՛ր համար ասիկայ մէկ առակ մը եղաւ. Միթէ Սա՛ուղն ալ մարգարէներուն 13 մէջն է։ Ու երբոր մարգարէութիւն ընելը լմնցուց, բարձր տեղը եկաւ։

14 Եւ Սա՛ուղին հօրեղբայրը անոր ու անոր մանչուն բսաւ, Ո՞ւր գացի՛ք։ Ու անիկայ բսաւ, Էշերը փնտռելու. բայց երբոր տեսանք որ

15 չկան, Սամուէլին գացինք։ Եւ Սա՛ուղին հօրեղբայրը բսաւ, Սա՛մուէլ ձեզի ի՛նչ գրուցից, պատմէ՛

16 ինծի։ Ու Սա՛ուղ իր հօրեղբօրը բսաւ, Էշերուն գտնուիլը մեզի յայտնապէս իմացուց։ Բայց թագաւորութեան վրայով Սամուէլին բսած խօսքը անոր չյայտնեց։

17 Եւ Սամուէլ ժողովուրդը ՚Մասփայի մէջ ՚Տէրոջը առջևը ժող-

18 վեց։ Ու Իսրայէլի որդւոցը բսաւ, ՚Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ես Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանեցի, ու ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն և ձեզի նեղութիւն տուողներուն բոլոր ՚թագաւորներուն

19 ձեռքէն ազատեցի։ Ա՛ս գործ այսօր ձեր Աստուածը մերժեցիք, որ ձեր ամէն չարիքներէն ու նեղութիւններէն ձեզ ազատեց, ու ա՛նոր ըսիք, Անպատճառ մեր վրայ մէկ թագաւոր մը դիր։ Ուրեմն հիմա ձեր ցեղերովը ու հազարաւորներովը Տէրոջը առջևը կայ-

20 նեցէ՛ք։ Ու երբոր Սամուէլ ՚Իսրայէլին ամէն ցեղերը մօտեցուց, վիճակը Բենիամինի ցեղին ելաւ։

21 Եւ երբոր Բենիամինի ցեղը ազգատոհմիներովը մօտեցուց, ու վիճակը Մատրիին ազգատոհմին ելաւ. եւ քը կիսի որդւոյն Սա՛ուղին ելաւ. բայց երբոր զանիկայ փնտռեցին,

22 անիկայ չգտնուեցաւ։ Եւ նորէն ՚Տէրոջը հարցուցին, Թէ Արդեօք ան մարդը հոս կու գայ. ու Տէրը բսաւ, Ա՛նա անիկայ կարասիներուն

23 մէջտեղը պահուած է։ Եւ վազելով՝ զանիկայ անկէ առին, ու ժողովուրդին մէջտեղը կայնեցան. և Հրեղը ժողովուրդէն ուսէն վեր

24 երկայն էր։ Ու Սամուէլ բոլոր ժողովուրդին բսաւ, ՚Տէրոջը ընտրած մարդը տեսա՛ք, որ բոլոր ժողովուրդին մէջը անոր պէս չկայ. և բոլոր ժողովուրդը ազաղակեց

25 ու բսաւ, Կեցցէ՛ արքայ։ Եւ Սամուէլ ՚թագաւորութեան կանոնները ժողովուրդին զգուցից, ու ՚Նո՛ւ դիրքի մը մէջ գրեց, ու Ցե-

Ն · Ք · Ղ · Ի՛ՐԸ 1095

ՂԳԼ · ԺԹ · 24 · ՄԱՌ · Ժգ · 54, 55 · ՑՕՏ · Է · 15 · ԳԵՐ · Գ · 13 ·

1095

— ԳԼ · Ը · 5 · 6 ·
ՂԴԱՌ · Ժ · 11 · Ի · 1 · ԳԼ · Ժ · 15 ·
ՊԴԱՌ · Գ · 8 · 9 ·
ՙ ԵՔԵ · ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ · Ը · Ե · 19 · ԺԸ · 12 ·
— ՅԵՒ · Է · 14 · 16 · 17 · ԳԵՐ · ՙ · 24 · 26 ·
— ԳԼ · ԻԲ · 2 · 4 · 10 · 11 ·
ՀԳԼ · Թ · 2 ·
՚ Ը ԹԱԳ · ԻԱ · 6 ·
ԲԳԹԱԳ · ՙ · 25 · 39 · Գ ԹԱԳ · Ժ · 12 ·
՚ ՏԻՒ Ը ՕՐ · Ժ · 14 · 65 · ԳԼ · Ը · 11 ·

ն · ք · գԲ · 1095

բոլոր առջևը դրաւ . և Սամուէլ բոլոր ժողովուրդը արձակեց , ՚ի
26 ամէն մարդ իր տունը երթայ : Սաւուղ ալ ՚ի Գաբաա իր տունը գնաց . ու խումբ մը մարդիկ անոր հետը գացին , որոնց սիրտ-
27 տը Աստուած դրդեց : Բայց ՚ի չար մարդիկներն ըսին ՝ Ասիկայ մեզ ի՞նչպէս պիտի ազատէ . ուստի զանիկայ քամահրեցին , ու անոր բնաւ մը չտարին . բայց անիկայ լուռ կեցաւ :

Գ Լ · Ժ Ե

1 Նաաս Գաղաադացի Յաբիսի բնակեալը նախատանքի պատճառ մը կ՚ուռճացնէր : 4 Անոնք ալ պատգամաւորներ կը խրկեն , ու Սաւուղին ձեռքը կ՚ազատուին : 12 Ասոր վրայ Սաւուղ կը զօրանայ , ու իր թագաւորութիւնը կը հաստատուի :

ՙ Գլ · ԺԲ · 12 ·

ԲԴաս · խա · 8 ·

ՠ Օն · խգ · 28 · Եր · խգ · 32 · Թագ · ի · 34 · Յար · խա · 4 · Եզ · դկ · Ժէ · 13 ·

ՠ Օն · լդ · 14 · Գլ · Ժէ · 26 ·

1 Յե ՙԱմմոնացի Նաաս եկաւ , ու Գաղաադացի Յաբիսի դէմ բանակեցաւ . և Յաբիսի բոլոր բնակիչները Նաասին ըսին , Մեզի հետ դաշնակցութիւն ըրէ , ու քեզի
2 ծառայենք : Բայց Ամմոնացի Նաաս անոնց բաւ , Ձեզի հետ աս պայմանով դաշնակցութիւն կ՚ընեմ , որ ձեր ամէնուն աջ կողմի աչքը փորեմ , ու աս բանը բոլոր Իսրայէլին վրայ ՚նախատինք դը-
3 նեմ : Եւ Յաբիսի Ծերերը անոր ըսին , Մեզի եօթը օր ժամանակ տուր , որ Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն պատգամաւորներ խրկենք , ու թէ որ մեզ ազատող չըլլայ , մե՛ն անոնը քեզի ՚անձնատուր կ՚ընենք՚՚ :
4 Ուստի պատգամաւորները Սաւուղին Գաբաան գացին , և ժողովուրդին ականջներուն ան խօսքերը զրուցեցին . ու Ըրոլոր ժողովուրդը
5 ձայներնին վերցընելով լացին : Եւ ահա Սաւուղ արտէն կու գար Էզ եղներուն ետեւէն . ու Սաւուղ բաւ , ժողովուրդին ի՞նչ եղաւ որ կու լան . ու Յաբիսի բնակչացը
6 խօսքերը անոր պատմեցին : Ե՛ւ ան խօսքերը որ լսեց , Աստուծոյ Հոգին Սաւուղին վրայ եկաւ , ու անոր բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ :
7 Եւ զոյգ մը եզ առաւ , ու զանոնք կտոր կտոր բրաւ , ու պատգամաւորներուն ձեռքովը Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն խրկեց՝ բսելով , Ո՛վ որ Սաւուղին ետեւէն ու Սամուէլին ետեւէն չելլայ , անոր եզներուն այնպէս պիտի ընեն : Եւ ժողովուրդին վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ , ու ա՛ինքը ՚մէկ մարդու մը պէս ելան :
8 Եւ Սեզեկի մէջ համրեց զանոնք , ու Իսրայէլի որդիքը ըրքէ հարիւր հազար , և Յուդայի
9 մարդիկը երեսուն հազար էին : Ու

ն · ք · գԲ · 1095

եկող պատգամաւորներուն ըսին , Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն այսպէս ըսէք . վաղը երբոր արեւը տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն պիտի ըլլայ : Ուստի երբոր պատգամաւորները գացին , և Յաբիսի բնակիչները այնուհետեւ ան բանը իմացուցին , ա-
10 նոնք ուրախացան : Ու Յաբիսի բնակիչները ըսին Ա՛՛՛ն ՚՚՚ , վաղը Ի ձեզի անձնատուր կ՚ըլլանք , ու ձեր աչքերուն ինչ որ հաճելի
11 ըլլայ , մե՛ն ըրէ՛ք մեզի : Եւ հետեւեալ օրը Սաւուղ ժողովուրդը երեք գունդի բաժնեց , ու առաւօտեան պահուն բանակին մէջ մտան , ու մինչև որ օրը տաքցաւ , Ամմոնացիները զարկին . և մնացածները այնպէս ցրուեցան որ ա-
12 նոնցմէ երկու հատ ալ կտեղ չմնաց :
Ան առենը ժողովուրդը Սամուէլին բսաւ , Սաւո՞ւղ մե՛ր վրայ թագաւոր պիտի ըլլայ՝ բսողը ո՞վ է . Ե՛ան մարդիկները տուէ՛ք որ
13 մեռցընենք : Ու Սաւուղ բաւ , Ո՛չ մարդ մը չմեռցուի . քանզի այսօր Տէրը Իսրայէլին համար փրկութիւն բրաւ :
14 Եւ Սամուէլ ժողովուրդին բաւ , Եկէ՛ք Գաղգաղա երթանք , ու հո՛ն թագաւորութիւնը նորէն
15 հաստատենք : Ուստի բոլոր ժողովուրդը Գաղգաղա գացին , ու հո՛ն Գաղգաղայի մէջ Տէրոջը առջևը Սաւուղը թագաւոր բրին , և հո՛ն Տէրոջը առջևը Խաղաղութեան զոհեր մատուցին . ու Սաւուղ և բոլոր Իսրայէլի մարդիկը հո՛ն մեծ ուրախութիւն բրին :

Ի Շմ · 3 ·

Ե Ջմ · գԼ · լ · 11 ·

Ե Դաս · է · 16 ·

Ե Գլ · ժ · 27 ·

Ե Ջմ · 27 ·

Ե Ջ թագ · ժԹ · 22 ·

Ե Եր · ժդ · 13 , 30 ; Գլ · ժԹ · 5 ·

Ե Գլ · ժ · 8 ·

Գ Լ · Ժ Բ

1 Սամուէլ իր անմեղութեանը համար կը վկայէ , 6 ու ժողովուրդին ապերախտութիւնը կը յանդիմանէ . 16 ու իր ազօթքովը հաւնչի ժամանակ որոտամբ ու անձրեւ բերելով՝ զանոնք կը վախցնէ , 20 և կը միխիթարէ զանոնք Աստուծոյ ողորմութիւնը յիշեցնով :

1 Յե Սամուէլ բոլոր Իսրայէլին բսաւ , Ահա դուք ինծի ինչ որ զրուցեցիք , ես ՚ձեր խօսքը մտիկ րրի , ու Ե ձեր վրայ թագաւոր դրի :
2 Եւ ահա հիմա Ե ձեր առջևէն թագաւորը կ՚երթայ . Բայց ես ծերացայ , ու մազերս ճերմկցան . և ահա իմ որդիքս ձեզի հետ են . ու ես իմ մանկութենէս մինչև ա-
3 օրս ձեր առջևը քալեցի : Ահա ես հո՛ կ՚եմ . Տէրոջը առջևը ու Ե անոր օծեալին առջևը ինծի համար յայտնապէս զրուցեցէ՛ք , թէ ՚ես որուն եզը առի , ու որուն էշը առի , որուն զրկանք կամ անիրաւութիւն բրի , ու որուն ձեռքէն կաշառք առի , և անով Ե իմ աչքերս գոցեցի .
4 ու ես ձեզի ետ դարձընեմ՚ : Եւ բ-

ՠ Եր · կնէ · լնէ ·

Ե Գլ · ժ · 26 , ժԹ · 34 · Բ Թագ · խա · 6 ·

Ե Դաս · բ · 4 · խ · 2 ·

Ե Դաս · գ · 10 · ղ · 34 · ժ · 29 · ժդ · 25 · ժդ · 6 · Գլ · ժ · 10 · ժդ · 13 ·

Ե Դաս · ժԹ · 29 ·

Ե Դաս · խա · 5 , 8 , 10 ·

Ե Դաս · ժ · 1 ·

Ե Դաս · ա · 5 ·

Ե Բ Թագ · ԺԹ · 9 ·

Ի Շմ · 3 ·

Ե Ջմ · գԼ · լ · 11 ·

Ե Դաս · է · 16 ·

Ե Ջ թագ · ժԹ · 27 ·

Ե Ջմ · Ղբ · ժԹ · 27 ·

Ե Բ Թագ · ժԹ · 22 ·

Ե Եր · ժդ · 13 , 30 ; Գլ · ժԹ · 5 ·

Ե Գլ · ժ · 8 ·

Ե Գլ · ժ · 17 ·

Ե Գլ · ժ · 8 ·

Ե Գլ · բ · 5 · 19 , 20 ·

Ե Գլ · ժ · 24 · ժա · 14 , 15 ·

Ե Թագ · իե · 17 ; Գլ · բ · 20 ·

Ե Գլ · բ · 1 · 5 ·

Ի Շմ · 5 ; Գլ · ժ · 1 ; իդ · 6 ; Բ Թագ · ա · 14 · 16 ·

Ե Թագ · ժգ · 15 ; Գաղ · ի · 33 ; ա Թես · բ · 5 ·

Ե Բ Օր · ժգ · 19 ·

Ն · ՉՔ · ՂԲ · 1095

սին , Մեզի զրկանք կամ անբրա-
ւութիւն ըրած չես , ու բնաւ մար-
5 դու ձեռքէ բան մը առած չես : Ես
անիկայ բաւ անոնց , Ա յսօր Տէրը
ու անոր օծեալը ձեզի վկայ ըլլան ,
որ գուք ընդ ձեռքիս մէջը ընդան
մը չգտաք : Եւ անոնք ըսին , Վկայ
6 ըլլան : Ան առնեն Սամուէլ ժողո-
վուրդին բաւ , Ի Մովսէսը ու Ա-
հարոնը ընտրողը , և ձեր հայրերը
Եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է :
7 Ու հիմա առաջ եկէք , և Ի ձեզի հետ
Տէրոջը առջևը քննեմ ան բոլոր
Ե արդարութիւնները՝ որ Տէրը ձեզի
8 ու ձեր հայրերուն ըրաւ : Ի Երբոր
Յակոբ Եգիպտոս գնաց , հոն ձեր
հայրերը Ի Տէրոջը աղաղակեցին . և
Տէրը Ի Մովսէսը ու Ահարոնը իբր-
կեց , որոնք ձեր հայրերը Եգիպտո-
սէն դուրս հանեցին , ու զանոնք աս
9 տեղս բնակեցուցին : Բայց անոնք
Ի իրենց Տէր Ա ստուածը մոռցան .
անիկայ ալ զանոնք Հասորի զօրա-
զլուխը Եղող Սիսարային ձեռքը
ու Ի Փղշտացւոց ձեռքը և Ե Մովա-
բի թագաւորին Ի ձեռքը մատնեց ,
ու անոնց հետ պատերազմ ըրին :
10 Եւ Տէրոջը աղաղակելով ըսին ,
Ի Մենք մեզ զործեցինք , քանզի
Տէրը թողուցինք , և Բահաղիմին
ու Ա ստարովթին ծառայութիւն
ըրինք . և հիմա Ի մեզ մեր թշնամի-
ներուն ձեռքէն ազատէ , ու քեզի
11 ծառայութիւն պիտի ընենք : Ու-
ղարկեց Տէրը Ե ռերոբաղը , Բեդանը ,
Ի Եփթայէն ու Ե Սամուէլը իրենց ,
և ձեր շրջակայ թշնամիներուն ձեռ-
քէն ձեզ ազատեց , ու ապահովու-
12 թեամբ բնակեցուց : Ու երբոր տե-
սաք որ Ի Ամմոնացւոց թագաւորը
Նաասա ձեր վրայ կու գայ , Ի ինծի
ըսիք , Չէ , անպատճառ մեր վրայ
թագաւոր մը ըլլայ . թէպէտև ձեր
թագաւորը Ի ձեր Տէր Ա ստուածն
13 էր : Եւ հիմա Ի ահա ան թագա-
ւորը , Հորն որ ընտրեցիք և ուզե-
ցիք . ահա Ի Տէրը ձեր վրայ թա-
14 գաւոր մը դրաւ : Թէ որ Ի Տէ-
րոջմէ վախնաք , ու անոր ծառա-
յութիւն ընէք , և անոր խօսքին
ձազանգ ըլլաք , ու Տէրոջը պա-
տուիրանքին դէմ չկենաք , ան ա-
ւտնեն թէ գուք և թէ ձեր թագա-
ւորը՝ որ ձեր վրայ կը թագաւորէ ,
ձեր Տէր Ա ստուծոյն հետևէն պիտի
15 երթաք : Բայց թէ որ Ի Տէրոջը
խօսքին ձազանգութիւն չընէք , ու
Տէրոջը հրամանին դէմ կենաք , ան
առնեն Տէրոջը ձեռքը ձեր վրայ
Ի ու ձեր հայրերուն վրայ պիտի բլ-
16 լայ : Եւ հիմա Ի կայնեցէք ու տես-
սէք ան մեծ բանը որ Տէրը ձեր աչ-
17 քերուն առջևը պիտի ընէ : Ա յսօր

Ն · Ք · ՂԲ · 1095

+ցորենի հունձքի ժամանակ չէ՞ .
Ես Տէրոջը պիտի աղաղակեմ , և
անիկայ որոտումի ու անձրև պիտի
իջեցնէ , որ հասկընաք ու տեսնէք
թէ Ի դուք Տէրոջը առջևը մեծ
չարութիւն ըրիք՝ ձեզի թագաւոր
մը ուզելով :
18 Ան առնեն Սամուէլ Տէրոջը ա-
ղաղակեց , ու Տէրը նոյն օրը որո-
տումի ու անձրև տուաւ . և Ի բոլոր
ժողովուրդը Տէրոջմէն ու Սամուէ-
19 լէն խիստ վախցաւ : Ու բոլոր ժո-
ղովուրդը Սամուէլին բաւ , Ի Քու
Տէր Ա ստուածդդ աղօթք ըրէ քու
ծառաներուդ համար որ չմեռնինք .
քանզի մեր ամէն մեղքերուն վրայ
Ա չարութիւնն ալ աւելցուցինք
20 որ մեզի թագաւոր ուզեցինք : Եւ
Սամուէլ ժողովուրդին բաւ , Մի
վախնաք . դուք Ի՞ես բոլոր չա-
րութիւնը ըրիք , սակայն Տէրոջմի
մի խոտորիք , ու բոլոր սրտովիդ
21 Տէրոջը ծառայութիւն ըրէք . Ես
Ի՞նչ մի խոտորիք . Ի քանզի ոչինչ
բաներու հետևէ Ի՞ ես՝ որ
անոնք չեզի օգուտ մը ընելու ու
չեզ ազատելու կարող չեն , ինչու-
22 որ անոնք ոչինչ են : Քանզի Տէ-
րը Ի իր մեծ անունին համար Ի իր
ժողովուրդը չմոռցաւ . որովհետև
Ի Տէրը ուզեց ձեզ իրեն ժողո-
23 վուրդ ընել : Բայց ես , քա՛ղ-
ցի՛ որ Տէրոջը դէմ մեզ գոր-
ծեմ , Ե ձեզի համար աղօթքը բնե-
լէն ետ կենալով . Հապա ես ձեզի
Ի ազնիկ ու շիտակ ճամբան Ի պիտի
24 սորվեցնեմ : Ի Միայն թէ Տէրոջ-
մէն վախցէ՛ք , և ճշմարտութեամբ
Ա բոլոր սրտովիդ անոր ծառայու-
թիւն ըրէք . քանզի Ես տասը որ ա-
նիկայ ձեզի համար ինչ Ի մեծ բաներ
25 ըրաւ : Իսկ թէ որ չարութիւն ը-
նէք՝ շարունակէք , Ի թէ դուք և
թէ ձեր թագաւորը Ի պիտի կոր-
սուիք :

ԳԼ · ԺԳ

1 Սաուղին թնաթած զօրքը : 3 Անիկայ Երբա-
յեցիները Դաղդաղայի մէջ կը կանչէ Փղշտա-
ցւոց դէմ , որուն պատճառած զօրքերը զար-
կին էր Ցովաթան : 5 Փղշտացւոց անթիւ
զօրքը : 6 Իսրայէլացւոց խռովութիւնը : 8
Սաուղ Ձանձրանալով Սամուէլի համար ազա-
նելէն՝ զոհ կը մատուցանէ : 11 Սամուէլ
կը յանդիմանէ զանիկայ : 17 Փղշտացւոց ի-
րար ուարատու գունդերը : 19 Փղշտացւոց
վարպետութեամբ վարուելովը՝ Իսրայէլի մէջ
զաբրին չգտնուիլը :

1 Երբ Ե նաեղբը էր , Սաուղ
մէկ տարուան թագաւոր էր .
ու երբոր Իսրայէլի վրայ երկու
տարի թագաւորութիւն բրաւ ,
2 Սաուղ Իսրայէլին իրէն հազար
մարդ ընտրեց իրեն համար . երկու
հազարը Սաուղին հետ Մաքմաս
ու Բեթէլի լեռն էին , և հազարն

1093

ն · ք · դ · 1093

– Գ Լ · ժ · 26 ։

Բ Գ Լ · ժ · 5 ։

Է Նա · ԼԴ · 30 ։ Եզ · ե · 21 ։

Է Դատ · դ · 2 ։

Ը Գ Լ · ժ · 8 ։

ա Կ՚՝ սաիւելով՝

ՂԸ Ին · ժդ · 9 ։

Թ Գ Լ · ժե · 11 ։

–Լ Ցոփաթանին հետ – Բենիամինի գաբաան էր . ու մեացած ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր վրանը խրկեց ։

3 Եւ Ցոփաթան գաբայի մէջ ևղող Փղշտացւոց Բ պահապան զօրքերը զարկաւ , ու Փղշտացիք լսեցին ։ Ան առնիր Սաուղ բոլոր երկրին մէջը փող շչեցրնել տուաւ , ըսելով , Եբրայեցիները թող լսեն ։

4 Եւ բոլոր Իսրայէլ լսեց որ Սաուղ Փղշտացւոց պահապան զօրքերը զարկաւ , և Իսրայէլ Է Փղշտացւոց առջևը առելի եղաւ . ու ժողովուրդը Գաղգաղայի մէջ

5 Սաուղին քովը ժողովեցան ։ Եւ Փղշտացիք –Լ ժողովեցան , որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ ընեն . Լ ձիաւոր երեսուն հազար կառք ու վեց հազար ձիաւոր ունէին , և ժողովուրդը ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ շատ էր . ու եկան և Բեթաւանին արևելեան կողմը

6 Մաբմաի մէջ բանակեցան ։ Ու Իսրայէլի մարդիկները զերծնք նեղութեան մէջ տեան . և ժողովուրդը տագնապալ ըլլալով՝ Տայրերու , թուփերու , ժայռերու , աշտարակներու ու փոսերու

7 մէջ պահուեցան ։ Ու Եբրայեցիք Յորդանանէն Գադի ու Գաղաադի երկիրը անցան . բայց Սաուղ դեռ Գաղգաղայի մէջ էր , ու բոլոր ժողովուրդը դողալով անոր ետևէն կ՚երթային ։

8 Ե նէ անիկայ Սամուելին որոշած ժամանակին չափ եօթը օր սպասեց . բայց Սամուել Գաղգաղա չեկաւ , ու ժողովուրդը անոր

9 քովէն ցրուեցաւ ։ Ու Սաուղ ըսաւ , Ողջակէզը և խաղաղութեան զոհը ինծի մօտ բերէք . ու ինքը ողջակէզը մատուց ։

10 Ու երբոր ա նիկայ ողջակէզը մատուցանելը լմնցուց , ան առնիր Սամուել եկաւ . և Սաուղ ելաւ զանիկայ դիմաւորելու ու բարևելու ։

11 Ու Սամուել ըսաւ , Ի՞նչ ըրիր ։ Եւ Սաուղ ըսաւ , Ջեսայ որ ժողովուրդը իմ քովէս կը ցրուի , ու դուն ես՝ որոշած օրերուդ մէջ չեկար , ու Փղշտացիք Մաբմաի մէջ

12 ժողված են , Ու ըսի , Փղշտացիք հիմա իմ վրաս Գաղգաղա պիտի իջնեն , ու ես Տէրոջը առջևը աղօթք բրած չեմ . ուստի * համարձակութիւն ընելով՝ ողջակէզը մատուցի ։ Ու Սամուել ըսաւ Սաուղին , Ջգիմարութիւն ըրիր , որ Ը րդու Տէր Աստուծոյդ քեզի պատուիրած պատուիրանքը չպահեցիր . քանզի հիմա Տէրը քու թագաւորութիւնդ Իսրայէլի վրայ

մինչև յաւիտեան պիտի հաստատ-

ն · ք · դ · 1093

14 ուէր . Բայց հիմա քու թագաւորութիւնդ հաստատ պիտի չըլլայ ։ Թ Տէրը իրեն համար իր սրտին համեմատ մարդ մը կը փնտռէ , որուն որ Տէրը իշխան պիտի կարգէ իր ժողովուրդին վրայ . քանզի դուն Տէրոջը քեզի պատուիրած հրամանը չպահեցիր ։

15 Ետքը Սամուել ելաւ , ու Գաղգաղայէն Բենիամինի Գաբաան գնաց ։ Եւ Սաուղ իր քովը գտնուող ժողովուրդը համրեց , ու Ժ վեց հարիւրի չափ մարդ էին ։

16 Ու Սաուղ և անոր որդին Ցոփաթան ու անոնց հետ գտնուող մարդիկները Բենիամինի † Գաբաան կը նստէին . ու Փղշտացւոց բանակը Մաբմաի մէջ էր ։

17 Եւ Փղշտացւոց բանակէն իրեք դունդ աւարառու ելաւ . դունդին մէկը դէպ ՚ի Է նփերայի ճամբան՝

18 Սուաղի երկիրը դարձաւ . Եւ դունդին մէկը դէպ ՚ի Բեթհորոնի ճամբան դարձաւ . ու դունդին մէկն ալ դէպ ՚ի անապատը դարձաւ , որ Ե Սեբոյիմի հովիտը նայող սահմանին ճամբան Բ ունէր ։

19 Եւ Ը Իսրայէլի բոլոր երկրին մէջ մէկ դարբին մը չէր գտնուեր , քանզի Փղշտացիք բաեր էին թէ Զբլայ որ Եբրայեցիք սուր կամ

20 նիզակ շինեն ։ Ու բոլոր Իսրայէլացիք՝ ամէն մէկը իր բրիչը , խոփը , տապարը ու բահը չխոկելու համար , Փղշտացւոց Էրէքը կ՚իջնէր

21 ին ։ Բայց բրիչներուն , խոփերուն , եռաժանի գործիքներուն ու տապարներուն համար , և խթանները սրելու համար խարտոցներ ունէին ։

22 Ուստի անոնկ եղաւ որ պատերազմին օրը՝ Սաուղին ու Ցոփաթանին հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ձեռքը Ի սուր կամ նիզակ չէր գտնուեր . միայն Սաուղին ու անոր որդւոյն Ցոփաթանին քովը կը գտնուէր ։

23 Ո Փղշտացւոց պահապան զօրքը Մաբմաի կիրճը ելան ։

Գ Լ · ԺԴ

1 Ցոփաթան առանց իր Տօր , քահանային և ժողովուրդին գիտնալուն կ՚երթայ , ու Տրաշքով մը Փղշտացւոց պահապան զօրքերը կ գտնէ . 15 որոնց վրայ Աստուծոյ վախը էյնալով կը սկսին մեկզմեկ զարնել ։ 17 Սաուղ քահանային պատասխանին չպատասխանելով , թշնամեաց վրայ կը յարձակի ։ 21 Իսկ դերի բռնուած Իսրայէլացիները , ու պահուրտածները ալ անոր հետ կը միանան Փղշտացւոց դէմ ։ 24 Սաուղին անմտաբար երդում բնելը տալովը՝ յաղթութիւնը ետ կը մնայ ։ 32 Սաուղ ժողովուրդը կը դպէ արիւն ուտելէն ։ 35 Սեղան մը կը շինէ ։ 36 Ցոփաթանի վճռակով կը բռնուի , բայց ժողովուրդը կ՚ազատէ զանիկայ ։ 47 Սաուղին զօրութիւնը ու անոր գերդասանը ։

Բ Սադ · ԺԲ · 20 ։ Դտր · ժգ · 22 ։

Ը Գ Լ · ժե · 28 ։

Է Գ Լ · ժ · 2 ։

† կ՚՝ Գաբան · ՀՄր 3 ։

Է Ցես · ժը · 23 ։

Ը Ցես · ժգ · 3 ։ ժը · 13, 14 ։

Է Նեեմ · ժա · 34 ։

Ը Ցես գ թագ · իգ · 14 ։ Երեմ · իգ · 1 ։

Ը Գ Լ · ժգ · 1, 4 ։

Ն·Ա·Գ·
Ի՛ՐԸ 1187

1 Եւ եղաւ որ մէկ օր մը Սաուղին որդին Յոնաթանան իր զէնքերը կրող մանուկն ըսաւ , Եկուր , անդիի կողմը եղող Փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնինք . բայց իր
2 հօրը չհմացուց : Ու Սաուղ Գաբաային ծայրը՝ Մագրոնի մէջ եղող նռնենիին տակը կը նստէր . և անոր հետ եղող ժողովուրդը մօտ
— ԳԼ·Ժգ· 15։ 3 հարիւր մարդու չափ էր : Ու Ահիդեի որդւոյն Փնեհեսի որդւոյն Ի Ելիաբայի որդին Ի Աբիա Սիլոյի մէջ Տէրոջը քահանան էր , որ Ե եփուտ կը
Բ ԳԼ·Գ·21։ Ի ԳԼ·Իբ·9, 11, 20 Ի՛ՒՆԱԻ Աբիմելէք։ Ե ԳԼ·Բ·28։ 4 հաներ հագած էր : Եւ ժողովուրդը Յոնաթան Փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնիլ կ՚ուզէր , մէկ կողմանէ մէկ քարաժայռ մը և միւս կողմանէ մէկ քարաժայռ մը կար , որոնց մէկուն անունը Բազէս՝
Ե ԳԼ·Ժգ· 23։ 5 ու միւսին անունը Սենա էր : Ա քարաժայռներուն մէկը հիւսիսային կողմը Մաքմասին դիմացը ցցուած էր , ու միւսը հարաւային
* կամ՝ Գաբային 6 կողմը՝ * Գաբային դիմացը : Եւ Յոնաթան իր զէնքերը կրող պատանիին ըսաւ , Եկուր անթլփատներուն պահապան զօրքին անցնինք , կարելի է որ Տէրը մեր ձեռքովը բան մը ընէ . քանզի Տէրոջ
Ղ Դատ·է· 4, 7։ Բ Մն·Ժգ·11։ 7 համար կամ քիչ շատով ազատելու կողմ արգելք մը չկայ Տէրոջ առջեւը : Ու իր զէնքերը կրողը անոր ըսաւ , Խորը քու սրտիդ մէջը եղածը ըրէ . յառաջ գնա . ես քեզի հետ ես՝ ինչ որ ըս-
8 ուածիդ պէս : Եւ Յոնաթան ըսաւ , Հիմա մենք ան մարդիկներուն անցնինք , ու անոնց երե-
9 նանք . թէ որ մեզի այսպէս ըսեն , կայնեցէ՛ք՝ մինչև որ մենք ձեզի գանք , ան ատենը մեր տեղը կայ-
10 նինք ու անոնց չելլենք : Բայց թէ որ այսպէս ըսեն , Մեզի եկէք , ան ատենը ելլենք , քանզի Տէրը զանոնք մեր ձեռքը տուած է . ու
Ի Տես Ցե· իդ· 14 ; Դատ , է· 11։ 11 Ասիկայ մեզի նշան ըլլայ : Ու երբոր երկուքին Փղշտացւոց պահապան զօրքին երեցան , Փղշտացիք ըսին , Ահա Եբրայեցիք իրենց պահուըտած ծակերէն դուրս կ՚ելլեն
12 լին : Եւ պահապան զօրքերը Յոնաթանին ու անոր զէնքերը կրողին պատասխան տուին ու ըսին , Մեզի եկէք , ու ձեզի մէկ բան մը իմացընենք . և Յոնաթան իր զէնքերը կրողին ըսաւ , Իմ ետեւէս ելլէր , քանզի Տէրը զանոնք Իսրայէ-
13 լին ձեռքը կու տայ : Ու Յոնաթան ձեռքերովը ու ոտքերովը վեր ելաւ , և անոր զէնքերը կրողն ալ անոր ետեւէն . ու Յոնաթան առջեւը ինկան , անոր զէնքերը կրողն ալ անոր ետեւէն կը մեռցը-
14 նէր : Եւ Յոնաթան ու անոր զէնքերը կրողը սա առաջին կոտրածին մէջ՝ քսան մարդու չափ մեռցուցին կէս լծավարի չափ դետ-
15 նի վրայ : Ու բանակին մէջ , դաշտին մէջ ու բոլոր ժողովուրդին մէջ Ի սոսկում ելաւ . պահապան զօրքերը ու Ի աւազակներն ալ զարհուրեցան , ու երկիրը դողաց , անանկ որ անոնց վրայ Աստուծոյ Ի՛ երկիւղ մը փախ մը ինկաւ :
Ի Ծն·ժ·7 ; Ցար·ժբ· 11։ Բ ԳԼ·Ժգ· 17։ Ի Ելք·Ժ· 5։ 16 Եւ Բենիամինի Գաբաայէն Սաուղին դիտողները տեսան որ ահա ան բազմութիւնը Ի միճ չփոթուեան մէջ է , ու երթալով կը ցրուի :
Ի Հմր 20։ 17 Եւ Սաուղ իր հետը եղող ժողովուրդին ըսաւ , Ընդհ անցուցէք , ու նայեցէ՛ք որ մեզմէ ով գացեր է . ուստի անոնք աչքէ անցուցին , և ահա Յոնաթան ու անոր զէն-
18 քերը կրողը չկար : Ան ատենը Սաուղ Աբիային ըսաւ , Առաջ Ծոյ տապանակը մօտեցուր . քանզի ան ատենը Աստուծոյ տապանակը
19 Իսրայէլի որդւոյը հետ էր : Ու երբոր Սաուղ Ի քահանային հետ կը խօսէր , Փղշտացւոց բանակին մէջի աղմուկը երթալով կը շատնար . և Սաուղ ըսաւ քահանային ,
Լ Թագ·իե· 21։ 20 Ձեռքդ քաշէ : Ու Սաուղ և իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդը մեկտեղ ժողովուեցան , ու մինչև պատերազմին դէմը գային . և ահա Իսմէն մարդ իր սուրը իր ընկերին
Ի Դատ·է· 22 ; Բ Մն· ի· 23։ վրայ դարձուցեր էր , ու շատ մեծ
21 խռովութիւն մը էր : Եւ ան Եբրայեցիները որ առաջուց Փղշտացւոց հետ էին , ու շրջակայ երկիրներէն անոնց հետ բանակը ելեր էին , անոնք ալ Սաուղին ու Յոնաթանին հետ եղող Իսրայէլին հետ
22 միացան : Ու Եփրեմի լեռնային վրայ Ի պահուըտած Իսրայէլի բոլոր մարդիկները Փղշտացւոց փախչիլը լսելով , անոնք ալ անոնց հետևեալ պա-
Բ ԳԼ· Ժգ· 6։ 23 տերազմին մէջը մտան : Եւ ան օրը Տէրը ազատեց Իսրայէլը . ու պատերազմը Հ Բեթաւեան անցաւ :
Ել·Ժգ·30։ Մագ·Իգ· 6, 7։ Ովս· ա· 7։ Հ ԳԼ·Ժգ·5։ 24 Եւ ան օրը Իսրայէլի մարդիկները տագնապեցան . քանզի Սաուղ Ի ժողովուրդին երդում մը տուեր էր՝ ըսելով , Ո՛վ որ մինչև իրիկուն հաց ուտի՝ անիծեալ ըլայ . որպէս-
Ի Ծն· ե· 26։ զի իմ թշնամիներս վրէժ առնեմ . ու բոլոր ժողովուրդը ընթացք հաց
Ի Եբէր·կբ· 6 Օր·Ի 28 ; Մտթ· գ·5։ ՂԵւ·գ·8։ Թուս·Ժգ· 28 ; Մտթ· գ·4։ 25 չուտաւ : Եւ բոլոր Ի ժողովուրդը մէկ անտառ մը մտաւ , ու Ղ գետնի
26 երեսին վրայ մեղր կար : Ու երբոր ժողովուրդը անտառը մտաւ , տեսաւ որ մեղր կը վազէր . բայց ձեռ-

Ն·Ա·ԳԲ· Ելբ 1087

քը բերնին մտաբերնող չկար. քանզի ժողովուրդը երգուէին վախցաւ։
27 Եւ Յոնաթաման չսեց, երբոր իր Հայրը ժողովուրդին երգում ընել տուաւ. ուստի իր ձեռքի գաւազանին ծայրը երկրնցուց, ու զանիկայ մեղրին խորխոին մէջը խոթեց. ու իր ձեռքը բերանը տանելով,
28 աչքերը բացուեցան։ Ան առնեը ժողովուրդին մէկը պատասխան տուաւ ու բաւ, Քու Հայրդ ժողովուրդին մեծ երգում ընել տուաւ՝ ըսելով, Անյսօր Հաց ուտող մարդը անիծեալ ըլլայ։ Եւ ժողովուրդը
29 նուաղած էր։ Ու Յոնաթաման բաւ, Իմ Հայրս ժողովուրդը նեղութեան մէջ ձգեց. նայեցէք, աս մեղրին քիչ մը ուտելուս պէս՝
30 աչքերս բացուեցան. Ալ որչափ աւելի՝ թէ որ ժողովուրդը այսօր իր թշնամիներէն գտած աւարը կրնանալով ուտէր. քանզի հիմա Փղշտացւոց մէջ *աւելի մեծ կոտորած կ'ըլլար"։
31 Եւ ան օրը անոնք Փղշտացիները Մաքմասէն մինչև Այեղոն զարկին. ու ժողովուրդը խիստ նուաղ-
32 ղեցաւ։ Եւ ժողովուրդը աւարին վրայ իյնալ. ու ոչխարները, արջառները և որթերը առին, ու գետնի վրայ մորթելին. ու ժողո-
33 վուրդը *արիւնովը կերաւ։ Եւ Սաուղին իմացուցին ու բսին, Նայ ժողովուրդը Տէրոջը դէմ կը մեղանչէ, քանզի արիւնով կ'ուտէ։ Եւ անիկայ բաւ, Անօրէնութիւն ըրիք. հիմա ինձի մէկ մեծ քար մը
34 գլորեցէք։ Ու Սաուղ բաւ, Ժողովուրդին մէջը ցրուեցէք, և անոնց բսէք, Ամէն մարդ իր արջառը ու իր ոչխարը ինձի մօտեցրնէ, ու հոս մորթէք և ուտէ, ու արիւնով ուտելով՝ Տէրոջը դէմ մեղք չգործէք։ Ուստի բոլոր ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր ձեռքովը ան դիները
35 իր արջառը մօտեցուց, ու հոն մորթեց։ Եւ Սաուղ *Տէրոջը սեղան շինեց. աս էր Տէրոջը համար Սկսաւ շինած առջի սեղանը։
36 Եւ Սաուղ բաւ, Գիշերով Փղշտացւոց ետևէն իջնենք, ու մինչև որ առաւօտը ծագէ՝ զանոնք թալանենք, ու անոնցմէ մարդ մը չթողունք. և անոնք բսին, Քու աչքերուդ ինչ որ հաճոյ է՝ ան բրէ։ Ու քահանան բաւ, Հոս Աստուծոյ
37 քովը մօտենանք։ Եւ Սաուղ Աստուծոյ հարցուց՝ ըսելով, Փղշտացւոց ետևէն իջնե՞մ. զանոնք Իսրայէլին ձեռքը պիտի տա՞ս։ Բայց յան օրը պատասխան չտուաւ անոր։
38 Ան առնեը Սաուղ բաւ, Հոս մօտեցէ՛ք ժողովուրդին բոլոր իշ-

Ն·Ա·ԳԲ· Ելբ 1087

խանները, և հասկըցէ՛ք ու տեսէ՛ք թէ այսօր ան մեղքը որո՞ւնն է։
39 Քանզի Իսրայէլը ազատող *Տէրը կենդանի է որ թէև իմ որդւոյս Յոնաթանին ալ ըլլայ, անպատճառ պիտի մեռնի. ու բոլոր ժողովուրդին մէջը անոր պատասխան
40 տուող մը չկար։ Ան առնեը ամբողջ բոլոր Իսրայէլին բաւ, Դուք մէկ կողմը կայնեցէք, ու ես և իմ որդիս Յոնաթան միւս կողմը կայնինք. ու ժողովուրդը Սաուղին բաւ, Ընչքերուդ հաճոյ երեւցա-
41 ծը բրէ։ Եւ Սաուղ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն բաւ, Ճշմարտութիւնը յայտնէ. Ու Յոնաթան ու Սաուղ վիճակ բռնուեցան, ու ժողովուրդը ազատ մնաց։
42 Եւ Սաուղ բաւ, Իմ վրաս ու իմ որդւոյս Յոնաթանին վրայ վիճակ ձգեցէք. ու Յոնաթան բրո-
43 նուեցաւ։ Եւ Սաուղ Յոնաթանին բաւ, Ինծի իմացուր թէ ի՛նչ բրիր. ու Յոնաթան անոր իմացուց ու բաւ, Ձեռքիս ծայրովը քիչ մը մեղր կերեր եմ. ահա ես պիտի մե-
44 ռնիմ։ Եւ Սաուղ բաւ, Աստուած ինծի այսպէս ու աւելի բրէ՝ Որ անշուշտ պիտի մեռնես,
45 Յոնաթան։ Բայց ժողովուրդը Սաուղին բաւ, Յոնաթա՞ն պիտի մեռնի, ան որ այսօր Իսրայէլի մէջ աս մեծ փրկութիւնը բրաւ. Քան Լիկեր. Կենդանի է Տէր՝ որ անոր գլխուն մէկ մազը գետնին պիտի չիյնայ. քանզի այսօր Աստուծով չգործեց բրաւ։ Ընդ-
46 պէս ժողովուրդը Յոնաթանը ա-
47 զատեց, ու անիկայ չմեռաւ։ Եւ Սաուղ Փղշտացիներէն ետ դարձաւ, ու Փղշտացիք իրենց տեղը գացին։
Ուստի Սաուղ սկսաւ Իսրայէլի վրայ թագաւորել. ու բոլոր շրջակայ թշնամիներուն հետ՝ Մովաբին հետ, և Ամմոնի որդւոյը հետ, Եդոմի հետ, Սուբայի թագաւորներուն հետ, ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ բրաւ. և որ կողմը որ դարձաւ՝ յաղթութիւն
48 բրաւ։ Ու Յաղթութիւն ընձեռեց՝ Ամաղեկը գարկաւ, և ազատեց Իսրայէլը իր կողոպտիչներուն ձեռքէն։
49 Ու Սաուղին որդիքը Յոնաթան, Եշուի ու Մեղքիսուէ էին. և անոր երկու աղջիկներուն անունները՝ առջինին անունը Մերբովը, ու պզտիկին անունը Մեղ-
50 բող էր։ Եւ Սաուղին կնկանը անունը Աքինոամ էր՝ Աքիմաասին աղջիկը, ու անոր զօրավարին ա-

* Կ՚ըսէ՝ շատ մեծ կոտորած չեղաւ։

ՅԳԼ·Ե·17։ Ե·26։ ԺԵ·10։ ԺԹ·26։ Բ Օր·ԺԲ·16, 23, 24։

ՅԳԼ·Ե·17։

ՅԳԼ·ԽԸ·6։ Ղեւ.Ե·14։ Գլ.Ժ·19։ Ղ՚ռա·Ե·2։

Յ Գլ·Ա·11։ Յ Թագ.Ժ·6։

† Կ՚ըսէ՝ զօրք ժողվելով՝

Գլ.ԺԵ·3, 7։

‡ Գլ.Լ·2։ ա Մն·Բ·38։

Ն · Ք · Դ · Ի · Ը · 1087

Նունը Աբենները էր՝ Սաուղին Հօր-
51 եղբօրը Ներին որդին ։ ⁺Եւ կին՝ Սաուղին Հայրը , ու Աբենները Հայրը Ներ՝ Աբիելի որդիքն էին ։
52 Եւ Սաուղին բոլոր օրերը Փղշտացւոց դէմ սաստիկ պատերազմ կար . ու Սաուղ ամէն տեսած զօրաւոր մարդը և ամէն ուժի տէր եղողը ⁺իր քովը կը ժողվէր ։

⁺Գ Ա · Ե · 11 ։

Գ Ա · Ժ Ե

1 Սամուէլ կը խրկէ Սաուղը՝ որ երթայ Ամաղեկը Ջարդէ ։ 6 Սաուղ Կենացիները մարդասիրութիւն կը ցուցընէ ։ 8 Ագագին , ու ուրիշ ազգերուն կը խնայէ ։ 10 Սամուէլ կ'իմացընէ Սաուղին Թէ Աստուած ինչպես մերժեց զանիկայ իր անհնազանդութեանը համար ։ 24 Սաուղ կը խոնարհի ։ 32 Սամուէլ Ագագը կը մեռցընէ ։ 34 Սամուէլ ու Սաուղ կը զատուին ու իրենց տեղը կ'երթան ։

Իսր 1079 — Գ Ա · Թ · 16 ։

1 ¹Ու Սամուէլ բսաւ Սաուղին , — Տէրը զիս՝ իր Իսրայէլ ժողովուրդին վրայ քեզ թագաւոր օծելու խրկեց . ու հիմա Տէրոջը խօս-
2 քերուն ձայնը մտիկ ըրէ ։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Միտքս բերի ինչ որ Ամաղէկ ըրաւ Իսրայէլին , անոր եղիպտոսէն ելած աատեն՝
Ի Ել · Ժ Ե · 8 ։ 14 ։ Թուա · իդ · 20 ։ Բ Օր · ԻԵ · 17 · 18 , 19 ։
3 ²Հիմա գնա ու Ամաղէկը զարկ , և ⁺անոր բոլոր ունեցածը նզովածի պէս բնաջինջ ըրէ , ու անոր չխնայես . և էրիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը , ու տղայէն մինչև կաթնակերը , արջառէն մինչև ոչխարը , և ուղտէն մինչև էշը մեռցընես ։
4 Ուստի Սաուղ ժողովուրդը կանչեց , ու Տէղայիմ մէջ զանոնք Համրեց , ՝՝ երկու Հարիւր Հազար հետեւակ զօրք Եէ , ու Ցուդայեանք
5 ալ տասը Հազար ։ Ու Սաուղ մինչև Ամաղեկացւոց մէկ քաղաքը գնաց , ու Հեղգատեան մէջ դարա-
6 նեցին։ Ու Սաուղ ⁺Կենկենացիներուն բսաւ , Գացէք , զատուեցէք — Ամաղեկացւոց մէջէն իջէք , չըլլայ որ ձեզ անոնց հետ մէկտեղ զարնեմ . քանզի Ղուք բոլոր Իսրայէլի որդւոցը ողորմութիւն ըրիք , անոնց Եղիպտոսէն ելած աատեն ։ Ուստի Կենկենցիները Ամաղեկացւոց մէջէն զատուեցան ։
7 Եւ Սաուղ ⁺Եւիլայէն մինչև Եդիպտոսին դիմացի ⁼Սուրը ⁺Ամա-
8 ղէկը զարկաւ . Ու ⁺Ամաղեկին Թագաւորը Ագագը ողջ բռնեց , ու ⁺բոլոր ժողովուրդը սուրի բերաց ։
9 Նով Ջարդեց ։ Բայց Սաուղ ժողովուրդին հետ՝ ⁼Ագագը , և ոչխարներուն ու արջառներուն ադեկները ու ⁺գերբերը , և զառները , ու ամէն պատուական բաները խրնայեցին , և չուզեցին զանոնք Ջարդել , հապա բոլոր անարդ ու անպիտան անասուններըը Ջարդեցին ։
10 Ու Տէրոջը խօսքը Սամուէլին եւ-
11 սաւ , բսելով , ⁺Սաուղը Թագաւոր ընելուս զղջացի . Հրաժարեցաւ ինձմէ ետ դարձաւ , ու իմ խօսքերս չկատարեց ։ Ու Սամուէլ հոտումեցաւ , ու բոլոր գիշերը Տէրոջը աղաչեց ։
12 Ցաղակեց ։ Ու Սամուէլ առաւօտուն կանուխ կելա , որ երթայ Սաուղը դիմաւորէ . և Սամուէլին իմացուցին ու բսին , Սաուղ Կարմեղոս եկաւ , և ահա իրեն համար ⁺յաղթութեան նշան՝ կանգնեց , ու անկէ դառնալով անցաւ , ու գաղգաղա իջաւ ։
13 Ու Սամուէլ Սաուղին քովը գնաց . ու Սաուղ անոր բսաւ , Դուն Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաս .
14 Տէրոջը խօսքը կատարեցի ։ Ու Սամուէլ բսաւ , Հապա ա ոչխարներուն ձայնը ինչ պիտի ըլլայ՝ որ իմ ականջիս կու դայ , ու արջառ-
15 ներուն ձայնը որ ես կը լսեմ ։ Ու Սաուղ բսաւ , Զանոնք Ամաղեկացիներէն բերին . ⁺քանզի ժողովուրդը պահա ադեկ ոչխարները ու արջառները ողջ Թագուցին , որ զանոնք քու Տէր Աստուծոյդ զոհ մատուցանեն . սակայն մնացեալները
16 Ջարդեցինք ։ Ըն ատենը Սամուէլ բսաւ Սաուղին , Կեցիր որ քեզի պատմեմ ինչ որ Տէրը ասս զիշերը ինծի խօսեցաւ ։ Ըն ալ անոր բ-
17 սաւ , Խօսէ ։ Ու Սամուէլ բսաւ Սաուղին , ⁺Ընդ դուն ‡որ քու աչքերուդ պզտիկ կ'երեւնայիր , Իսրայէլի որդւոցը գլուխ եղար , ու Տէրը քեզ Իսրայէլի վրայ
18 Թագաւոր օծեց ։ Ու Տէրը քեզ մէկ ճամբայ մը խրկեց՝ բսելով , Գնա , ու այն մեղաւոր Ամաղեկացիները նզովածի պէս Ջարդէ , և անոնց դէմ պատերազմէ մինչև
19 որ զանոնք բնաջինջ բնես ։ Իսկ դուն ինչո՞ւ համար Տէրոջը ձայնին չազանդուեցար , ու աաջին վրայ իյնալով՝ Տէրոջը աչքը չա-
20 րաչարեցիր , ⁺Ընդ ես Տէրոջը ձայնին չազանդուեցի բսի , ու Տէրը զիս ղրկեց որ ճամբան որ խրկեց , անոր ճամբան գացի , և Ամաղեկի Թագաւորը Ագագը բերի , ու Ամաղեկը նզո-
21 վածի պէս բնաջինջ ըրի ։ ⁼Սակայն ժողովուրդը անաաջին ոչխարներէ ու արջառներէ առաւ , նզովածներէն պահուած ադեկները՝ որ ⁼զանոնք Գաղգաղայի մէջ քու Տէր Աստուածդ զոհ բնեն ։
22 Ցայդ զոհ բնեն ։ Ու Սամուէլ բսաւ , ⁺Միթէ Տէրոջը աաջիր ողջակէզները ու զոհերը Տէրոջը ձայնին չազանդուելուն չափ

Ն · Ք · Ե Ճ · Իսր 1079

⁺ Ջէր 35 ։ Ծն · գ · 6 ։ ⁼ բ Թագ · իդ · 16 ։
Ի Ցես · իր · 16 ։ գ Թագ · Ի · 6 ։
§ Գ Ա · Ժգ · 13 ։ Ջէր 3 ։ 9 ։
§ Ջէր 35 ։ Գ Ա · Ժգ · 1 ։
Ն Ցես · ԽԵ · 55 ։
† Եբր · Ա Խ գ ։
Ղ Ծն · Ժգ · 19 ։ Դատ · Ժգ · 2 ։ Հռոմ · գ · 10 ։
Ա Ջէր 9 · 21 ։ Ծն · գ · 12 · Առակ · իբ · 13 ։
Ֆ Գ Ա · Ի · 21 ։ ‡ Եբր · Ի Ե Բ
Ֆ Թուա · իդ · 21 ։ Դատ · ա · 16 · գ · 11 ։
Ի Ծն · Ժբ · 25 · Ժի · 12 · 14 · Ցայտ · Ժբ · 4 ։
Ղ Ել · Ժբ · 10 · 19 ։ Թուա · Ժ · 29 · 32 ։
Ի Ծն · Իե · 18 ։
Ը Ծն · Ժգ · 7 ։
Ի Գ Ա · Ժգ · 48 ։
Ֆ Ցես գ Թագ · Ի · 34 · 35 , ՃՀ ։
Ի Ցես գԼ · Լ · 1 ։
Ն Ջէր 3 · 15 ։
ª Կ՚ըսէ՝ երկրագական՝ ները ։

Ն · Բ · ԴԲ · ԲԲԲ 1063

ԳԼ · ԺԶ

1 Սամուէլ Ընաւնդամի կը խրկուի զոհ մը մատուցանելու պատճառով, ու Բեթլեհէմ կու գայ։ 6 Ընոր մարգկօրէն գասպատութիւնը կը յանդիմանուի։ 11 Սամուէլ Դաւիթը կ'օծէ։ 15 Սաուղ Դաւիթը կանչել կու տայ որ զինքը նեղող չար ոգին հանգստութիւն գտնէ։

1 Յե Տէրը Սամուէլին ըսաւ, «Մինչև՞ չե՛ք Սաուղին համար սուգ կ'ընես. որովհետև Ես զանիկայ մերժեցի, որ Իսրայէլի վրայ չթագաւորէ. * Հղջվրդ եղով լեցո՛ր, ու գնա՛ր քեզ Բեթլեհէմացի Յեսսէին խրկեմ. քանզի † անոր որդւոցը մէկը ինծի թագաւոր †ընտրեցի։

2 Ու Սամուէլ ըսաւ, «Ինչպէս երթամ. թէ որ Սաուղ լսէ, զիս կը սպաննէ. և Տէրը ըսաւ, ‡ Հետդ մէկ երինջ մը առ, ու ըսէ՝ Թէ

3 Տէրոջը զոհ ընելու եկայ. Եւ Յեսսէն զոհին հրաւիրէ. ու Ես քեզի կը յայտնեմ թէ ինծի խ֊֊֊ր օծես ան մ֊֊ը՝ որ քեզի պիտի ըսեմ։

4 Ու Սամուէլ Տէրոջը բանը ըրաւ, ու Բեթլեհէմ գնաց։ Եւ քաղաքին ծերերը Հդողալով զանիկայ դիմաւորեցին, ու ըսին, «Խ֊֊

5 դնօր խաղաղութեամբ եկար։ Եւ անիկայ ըսաւ, «Խաղաղու՛թեամբ. Տէրոջը զոհ ընելու եկայ. † սրբուեցէ՛ք ու՛մ հետս զոհի եկէք. և Յեսսէն ու անոր որդիները սրբել տուաւ, և անոնք զոհի հրաւիրեց։

6 Ու երբոր անոնք եկան, † Եղիաբը տեսնելով՝ Ըսաւ, «Իրաւ որ Տէ֊

7 րոջը օծեալը իր առջևն է։ Բայց Տէրը Սամուէլին ըսաւ, «Անոր երեւութին ու հասակին երկայնութեանը մի՛ նայիր, քանզի ես զանիկայ անարգեցի. † որովհետև մարդուն նայելը չըլար. քանզի ‖ մարդը կը նայի երեսացին, բայց Տէրը

8 սրտին կը նայի։ Եւ Յեսսէ † Աբինադաբը կանչեց, ու զանիկայ Սամուէլին առջևէն անցուց. և Ս֊֊ել ըսաւ, «Տէրը ասիկայ ալ չընտրեց։

9 Ու Յեսսէ † Սամման անցուց. և Սմ֊ել ըսաւ, «Տէրը

10 ասիկայ ալ չընտրեց։ Ու երբոր Յեսսէ Սամուէլին առջևէն իր եօթը որդիները անցուց, Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ, «Տէրը ասոնցմէ ‖ընտրեցած չէ։

11 չընտրեց։ Եւ Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ, «Տղաքներդ այդչափ են։ Ու անիկայ ըսաւ, «Տակաւին պզտիկը մնաց, և ահա անիկայ ոչխարները կ'արածէ։ Ու Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ, «Մարդ խրկէ ու զանիկայ բերել տուր. քանզի մինչև որ անիկայ հոս չգայ, մենք չենք

12 պիտի նստինք։ Ուստի Դաւիթ խրկեց ու զանիկայ բերել տուաւ. և անիկայ կարմիր էր ու գեղ

Ն · Բ · ԴԲ · ԲԲԲ 1079

Համճոյ է. ահա «Յառաջադիմութիւնը՝ զոհէն, «— Խոհ մինիկ ընելը

23 խոյերուն ճարպին աղէկ է. Քանզի ապստամբութիւնը է կախարդութեան մեղքին պէս, ու կամակորութիւնը * կռապաշտութեան պէս» է. որովհետև դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր, «անիկայ ալ քեզ մերժեց՝ որ թագաւոր չըլլաս։

24 Ելե Սաուղ ըսաւ Սամուէլին, Մեղք գործեցի, որ Տէրոջը հրամանը ու քու խօսքերդ զանց ըրի. քանզի «ժողովուրդին վախնալուս համար անոնց խօսքը մինիկ

25 ըրի։ Ու հիմա կ'աղաչեմ, իմ յանցանքս ներէ. և իմ հետս դարձիր, որ Տէրոջը երկրպագութիւն

26 ընեմ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաուղին, Ես քու հետդ չեմ դառնար. «քանզի դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր, Տէրն ալ քեզ մերժեց՝ որ Իսրայէլի վրայ թագաւոր չըլլաս։

27 Ու Սամուէլ դարձաւ որ ս֊֊ը֊֊ն էՀեռանայ. բայց անիկայ Հանոր վերարկուին ծայրէն բռնեց,

28 որ պատռեցաւ։ Ան ատենը Սամուէլ անոր ըսաւ, «Տէրը այսօր քու վրայէդ Իսրայէլին թագաւորութիւնը պատռեց, ու զանիկայ քեզմէ աղէկ եղող ընկերիդ տուաւ։

29 Եւ Իսրայէլին Ազատնը չսուտ չզրօցիր, ու չզղջար. քանզի ա-

30 նիկայ մարդ չէ որ զղջայ։ Եւ Ս֊֊ը֊֊ղ ըսաւ, Մեղք գործեցի. կ'ազաւէմ, հիմա իմ ժողովուրդիս ծերերուն առջևը ու Իսրայէլին առջևը՝ դիս պատուէ, և իմ հետս դարձիր, որ քու Տէր Աստուածդ

31 երկրպագութիւն ընեմ։ Ու Սամուէլ Սաուղին ետևէն դարձաւ, և Սաուղ Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ։

32 Ետքը Սամուէլ ըսաւ, «Ամաղեկին Թագաւորը Ագագ ինծի բերէք. ու Ագագ քնքշութեամբ անոր մօտեցաւ. և Ագագ ըսաւ, «Ընշուշտ մահուան դառնութիւնը

33 անցած է։ Բայց Սամուէլ ըսաւ, «Ինչպէս որ քու սուրդ կիներէն անզաւակ Թողուց, նոյնպէս ալ քու մայրդ կիներուն մէջը անզաւակ մնայ։ Ու Սամուէլ Գագագղգլի մէջ Տէրոջը առջևը կտոր կտոր ըրաւ Ագագը։

34 Եւ Սամուէլ Ռամա գնաց, ու Սաուղ իր տունը՝ † Սաուղին Գա-

35 բաան եկաւ։ Եւ † Սամուէլ մինչև իր մահուան օրը մէլմէն ալ Սաուղը չտեսաւ. բայց Սամուէլ «Սաուղին համար սուգ կ'ընէր. և Տէրը ‡Սաուղը Իսրայէլի վրայ թագաւոր ընելուն ղ գղջաց։

Ն · Բ · ԴԲ · ԲԲԲ 1063

— ԳԼ · ԺԶ · 35։
ք ԳԼ · ԺԶ · 23։
‡ ԳԼ · Թ · 16։ դ Թագ · Թ · 1։
* Սագ · Հր · 70։ ՀՄ · 19։ 20։ Գոր · Ժդ · 22։
† ԵՔԲ · տեւ · ապ։
‡ ԵՔԲ · Հեռ · ԶԲԴ։
Ի ԳԼ · Թ · 12։ Ի · 29։
Ղ ԵՂ · Ջ · 15։
Ի ԳԼ · Թ · 16։
ԸԳԼ · Խ · 1։
Ի դ Թագ · Բ · 13։ դ Թագ · Թ · 22։
Ի ԵՂ · ԺԹ · 10։ 14։
Ի ԳԼ · Ժ Է · 13։ ա Մն · Ի՛ · 18։
Ն դ Թագ · Ժ Բ · 26։
Ի Սադ · ՃԻ՛ · 10։ 11։
Ի Նա · Ա՛ · 8։
ի Բ Կոր · Ժ · 7։
‖ ԵՔԲ · տբերան
Հդ Թագ · Բ · 39։ ա Մն · Իբ · 9։ Սագ · Ե · 9։ Երեմ · Ժ ա · 20։ Ժ է · 10։ Ի · 12։ Գոր · ա · 24։
Ն ԳԼ · Ժ է · 13։
Ղ ԳԼ · Ժ է · 13։ բ Թագ · Ժ գ · 3։ ա Մն · բ · 13։
ֆ ԳԼ · Ժ է · 12։
Ի ԳԼ · Ժ է · 42։ Երգ · Ե · 10։

աչքեր ունէր, ու դէմքին Լ դէպքիկ էր։ Ն Ընտանեք Տէրը բուռ, ելլէք, ասիկայ օձէ, քանզի ասիկայ
13 է։ Ես Սամուէլ եղեն եղբարցը մէջ օձեց. ու ան օրէն ետքը Տէրոջը Հոգին Դաւիթին վրայ եկաւ, ու Սամուէլ եղաւ Ռամա դնաց։
14 Ն Տէրոջը Հոգին Սաուղէն հեռացաւ. ու Տէրոջը կողմանէ չար ոգի մը անոր նեղութիւն
15 կու տար։ Ես Սաուղին ծառաները անոր ըսին, Ընդհ Աստուծոյ կողմանէ չար ոգի մը քեզ նեղու-
16 թիւն կու տայ. Մեր տէրը Ձեր առջևը եղող ծառաներուն զրուցէ՝ որ ապէկ քնարահար մը փնտռեն, ու երբոր Աստուծոյ կողմանէ ան չար ոգին քու վրադ գայ, անիկայ իր ձեռքովը Նուրը զարնէ, ու
17 † դուն Հանգստանաս։ Ես Սաուղ իր ծառաներուն բսաւ, Ձիմա ինծի մէկ ապէկ քնարահար մը գտէք, ու զանիկայ ինծի բերէք։
18 Ես ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ընդհ Բեթղէհեմացի Ցեսսէին մէկ տղան տեսայ, որ քնար զարնելը գիտէ, ու Նաև նիկայ զօրաւոր, պատերազմող, ճարտասան, ու դէպքիկ տեսքով կարճ մին է, և Տէրը անոր հետն
19 է։ Ու Սաուղ Ցեսսէին պատգամաւորներ խրկեց ու բսաւ, Ոչխարներուն քովը գտնուող տղադ
20 Դաւիթը ինծի խրկէ։ Ես Ցեսսէ էշեր մը հաց, տիկ մը գինի, ու այծերէն ուլ մը առնելով՝ իշու վրայ Բեթղեհեմէն, ու զանոնք իր տղուն Դաւիթին ձեռքովը Սա-
21 ուղին խրկեց։ Ես Դաւիթ Սաուղին եկաւ, ու Նանոր առջևը կայնեցաւ։ Ես Սաուղ զանիկայ շատ սիրեց, ու Նէն անոր կապարձակիրը եղաւ։
22 Ես Սաուղ Ցեսսէին Նդբ խրկեց ըսելով, Դաւիթը թող իմ առջևս կայնի, քանզի անիկայ իմ
23 աչքիս շնորհք գտաւ։ Ու երբոր Աստուծմէ Նէր ոգին Սաուղին վրայ կու գար, Դաւիթ քնարը կառնէր, ու իր ձեռքովը կը զարնէր. և Սաուղ կը հանգստանար ու կը զուարճանար, և չար ոգին անոր վրայէն կ'երթար։

ԳԼ · ԺԷ

1 Իսրայէլացւոց ու Փղշտացւոց բանակները պատերազմելու պատրաստուած բլլալով, 4 Գողիաթի հպարտութեամբ կու գայ մեհնամարտութեան նշաւիղելու։ 12 Դաւիթի իր Տէրմէն եղբայրները անօթելու խրկելովը մեհնամարտութեան մնալու կը համարձակի։ 28 Եղիաբ կը յանդիմանէ զանիկայ։ 30 Դաւիթ Սաուղին առջևը կը բերուի, 32 ու Նոն իր վստահութեան իրաւունքը կը ցուցնէ. 38 առանց զէնքի՝ հետաքրքրութեամբ զբաղուած, ան Նոնի կը սպանէ։ 55 Սաուղ Դաւիթին վրայով տեղեկութիւն կը սոսկայ։

ն · ք · զէ · իրբ 1063

1 Ն Փղշտացիք Իրենց զօրքերը – Գլ · ժգ · 5՝
ժողվեցին պատերազմելու համար, ու Բ Ցուդայի Սոքովին մէջ ժողվուեցան. և Սոքովի ու Ազեկայի մէջտեղը Ազեսդոմմին բանակե-
2 ցան։ Ես Սաուղ ու Իսրայէլի մարդիկը ժողվուեցան, ու Էլայի հովիտին մէջ բանակցան. և Փլըղշտացւոց դէմ պատերազմ բնե-
ր բուելու համար կարգաւ շարուեցան։
3 Ու Փղշտացիք մէկ կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին, ու Իսրայէլացիք միւս կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին. ու
4 հովիտը անոնց մէջտեղ էր։ Ես Փլ-
ղշտացւոց բանակէն Գողիաթ անունով՝ վեց կանդուն ու մէկ թիզ բարձրութեամբ Բեթղեցի
5 մարդ մը ելաւ. Անոր գլուխը պղնձէ սաղաւարտ կար, ու հին-
սաւած զրահ մը հագեր էր. ու ա-
նոր պղնձէ զրահին ծանրութիւնը
6 հինգ հազար սիկղ էր։ Ես ոտքե-
րուն վրայէն պղնձէ սուսապաններ, և ուսովը մէջ պղնձէ Ղդարձրդ մը
7 ունէր։ Ընոր նիզակին բունը ո-
ստայնանկաց գլանին պէս էր, ու նի-
զակին տէգը վեց հարիւր սիկղ կը-
կամէր էր. և անոր վահանը կրողը
8 անոր առջևէն կ'երթար։ Ընիկայ Բէ– կայնեցաւ, ու Իսրայէլի գունդերուն կանչելով՝ անոնց բսաւ, Ինչո համար Դէ դուք պատերազմ բնելու ելեր էք, ու գունդերով շարուեր էք. միթէ ես Փղշտացի չեմ, ու դուք Ե Սաուղին ծառաները չէք. ձեր մէջէն մարդ մը բնտրեցէք, որ իջնէ ինծի հէտ Դ-
9 նամարտի. Թէ որ կարող բլլայ ինծի հետ ճակտնչելու, ու զիս մեռցընէ, ան ատենը մենք ձեզի ծառայ բլլանք. բայց թէ որ ես յաղթեմ ու զանիկայ մեռցընեմ, ան ատենը դուք մեզի ծառայ բլ-
լար ու Ե մեզի ծառայութիւն բ– Գլ · ժա · 1՝
10 նէք։ Ես ան Փղշտացին բսաւ, Ես Բ այսօր Իսրայէլի գունդերը նախատեցի. Ինծի մէկ մարդ մը տուէք, որ իրարու հետ ճակ-
11 տնէք։ Ես ու երբոր Սաուղ ու բո-
լոր Իսրայէլ Փղշտացիին ասիւթները լսեցին, զարհուրեցան ու
խիստ վախցան։
12 Ես Դաւիթ Ե Եփրաթացի՝ այս- Բ Հմր · 26 · Ե
նինչ Ցուդայի Բեթղեհեմացի Ցես- թագ · ա · 21 ·
սէ անունով Էմարդու մը որդի էր. Գլ · ժգ · 1 · 18 ·
անիկայ Ը ութը որդի ունէր, ու ա- Գլ · ժգ · 10 · 11 ·
նիկայ Սաուղին օրերը մարդոց մէջ Ցես · ա Ք · 18 · 14 · 15 ·
13 ծեր մարդ կը սեպուէր։ Ես Ցես-
սէին իրեք մեծ որդիները էր ե-

Ն · Ք · ԴԲ · ԻՐՐ 1063

Ե Դ Ա · Ժ Գ · 6, 8 · 9 · ա Մն · ր · 13 ։

եղևլով՝ Սաուղին եռևէն պատեր-
բազմի գացեր էին . և պատերազմի
գացող Իրիք որդւոցը անուններըը՝
անդրանկանը Եղիաբ, երկրորդինը
Աբինադաբ, և երրորդինը Սամմա
14 եր . Ու Դաւիթ ածոյ պիտա պրգ-
տիկին էր . և իրեք մեծերը Սաու-
15 ղին եռևէն գացին . Բայց Դաւիթ՝
Սաուղին յովին եղևլով՝ Բեթղե-
հէմ դարձեր էր , ի որ իր հօրը ոչ-

Ե Գ Ա · Ժ Գ · 19 ։

16 խարնները արածէ : Եւ ան Փղշտա-
ցին քառասուն օր առտու ու իրի-
կուն կը մօտենար , ու ՚ՀԵՆԵ ՀԵՆԵ-
ՄԲԱՐԵՒԱՆ ՀԲԱԼԷԼՈՎ կը կայնէր :
17 Եւ Ցեսէ իր որդւոյն Դաւիթին
ըսաւ , Քու եղբարցդ համար սա
մէկ արդու բոհրած ցորները ու սա
տասը հացը առ , բանակը վազէ
18 եղբարցդ տուր : Եւ սա տասը
պղտիս պանիրը առանց հազարապե-
տին տար , ու ՚Նայէ որ եղբայր-
ներդ ողջ առնդջ են , ու անոնցմէ
19 նշան առ : Եւ Սաուղ ու անոնք
ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները
Էլայի հովիտին մէջը Փղշտացւոց
հետ պատերազմ կ'ընէին :
20 Եւ Դաւիթ առաւօտուն կանուխ
ելաւ , ոչխարները պահապան հովի-
ՒՆ թողուց , ու ան բեռնէը առաւ
գնաց , ինչպէս որ Ցեսէ իրեն
ապսպրեր էր . ու երբոր ՚կառքե-

Ե Գ Ա · Իգ · 5 ։

րուն տեղը հասաւ , զօրքերը կար-
գած կը շարուէին , ու պատերազմի
համար բարձր ձայնով կ'ազդարա-
21 կէին . քանզի Իսրայէլ ու Փղշտա-
ցիք զօրք զօրքի դէմ դունդեր
22 շարեր էին : Եւ Դաւիթ իր վրա-
յէն ամաններըը ՎՐ ՈՒՆԵՐՈՎ՝ ա-
մաններու պահապանին ձեռքը
յանձնեց , և դէպ ՚ի գունդը վա-

Ե Ցես · Գաա · ԺԸ · 15 ։

զեց , ու գնաց ՚ի իր եղբայրներուն
23 ողջոյնի ինը հարցուց : Ու երբոր
անոնց հետ կը խօսէր , ա-
հա ան Փղշտացի ախոյեանը Գո-
ղիաթ անունով՝ ՈՐ ԳԵԹ ՀՈՂՈՏՆ
ԷՐ , Փղշտացւոց գունդերէն ելաւ ,

Ե ՀՇՐ 8 ։

և ան ՀԱՒՔ խօսքերուն պէս զրու-
24 ցից . ու Դաւիթ լսեց : Եւ Իսրա-
յէլի բոլոր մարդիկները երբոր ան
մարդը տեսան , անոր երեսէն փա-
25 խան ու զարհուրեցան : Եւ Իս-
րայէլի մարդիկները ըսին , Ան
ելլող մարդը տեսա՞ք , որ Իսրայէլը
նախատելու կ'ելլէ . ով որ զանի-
կայ մեռցընէ , թագաւորը մեծ
հարստութիւնով պիտի հարստաց-

Ե Ցես · ԺԸ · 16 ։

ցընէ զանիկայ , ու ՚ի իր աղջկից
անոր պիտի տայ , և անոր հօրը
տուներ Իսրայէլի մէջ ազատ պիտի
26 ընէ : Ու Դաւիթ իր քովը եղող
մարդիկներուն հետ խօսեցաւ ու
ըսաւ , Ան Փղշտացին մեռցընող և
՚Իսրայէլէն նախատինքը վերցընող

Ե Գ Ա · Ժ Ա · 2 ։

մարդուն ի՞նչ պիտի ըլլայ . քանզի
ՉԱՍ ԱՆԹԼՓԱՏ ՓՂՇՏԱՑԻՆ ՈՎ Է՝
որ ՚Ի ԿԵՆԴԱՆԻ ԱԽՏՈՒԾՈՅՆ Ը ԶՕՐՔԸ-
27 ՐՐ ՆԱԽԱՏԱՏ : Ու ժողովուրդը նոյն
խօսքերը զրուցեց անոր ու ըսաւ ,
՝ Ձանիկայ մեռցընող մարդուն այն-
28 պէս պիտի ըլլայ : Եւ անոր մեծ
եղբայրը Եղիաբ երբոր լսեց անոր
խօսիլը ան մարդիկներուն հետ ,
Նատաղիկ բարկութեամբ Դաւի-
թին սրդոզեցաւ Եղիաբ , ու ը-
սաւ , Դուն ինչո՞ւ հոս իջար , և ան
քիչ ոչխարները անապատին մէջը
որո՞ւն ձգեցիր . Ես քու հպարտու-
թիւնդ ու սրտիդ չարութիւնը գի-
տեմ . անտարակոյս դուն պատե-
29 բազմի տեսնելու իջեր ես : Եւ
Դաւիթ ըսաւ , Հիմա ի՞նչ ըրի .
30 սա ՚խօսք չէ՞ : Ու անոր քովէն
մէկ ուրիշ մարդու մը դարձաւ , և
ԱՆոյն խօսքերը զրուցից , ու ժողո-
վուրդն ալ առջի խօսքերուն պէս
պատասխան տուին անոր :
31 Եւ Դաւիթին ըսած խօսքերը լը-
սուեցան . ու երբոր Սաուղին առ-
ջևը պատմուցին , Սաուղ իր ՚ետևը

Ե Ր Օր · Ի · 1 ; 3 ։

32 ըերել տուաւ զանիկայ : Եւ Դա-
ւիթ Սաուղին ըսաւ , Ի ՔՈՒ ՈՄԵՐ
ՃԱՌԱՒԸ ԸՆԱՒ ՄԷՆ ՄԱՐԴՈՒ ՄԸ ՍԻՐ-
ՏԻ ՉԻՏՏԻ . ՚ՔՈՒ ԾԱՌԱԳ ՊԻՏԻ ԵՐ-
33 ԹԱՅ , ու ան Փղշտացիին հետ ձեձ-
34 կուի : Եւ Սաուղ Դաւիթին ը-
սաւ , ՚Դուն չես կրնար ան Փղշտա-
ցիին վրայ երթալ , ու անոր հետ
ձեձկուիլ , քանզի դուն մանուկ ես ,
ու անիկայ իր մանկութենէն ՚ի վեր

Ե Ցես · ԹՈՒ · ԺԳ · 32 ; Ր Օր · Ի · 2 ։

պատերազմող մարդ մըն է : Եւ
Դաւիթ ըսաւ Սաուղին , Քու
ծառադ երբոր իր հօրը ոչխարները
կ'արածէր , ու առիւծ կամ արջ
կու գար , և հօտերէն ոչխար կը
35 տաներ , Ես անոր ետևէն երթալով՝
զանիկայ կը զարնէի , ու անոր բեր-
նէն կ'ազատէի . ու երբոր անիկայ
իմ վրաս յարձակէր , զանիկայ մե-
րուքէն կը բռնէի , կը զարնէի ու
36 կը մեռցնէի : Քու ծառադ ա-
ռիւծ ալ մեռցուցած է՝ արջ ալ .
ու սա անհլիատ Փղշտացին ալ
անոնց պէս պիտի ըլլայ .
քանզի կենդանի Աստուծոյն զօր-
քերը նախատեց : Եւ Դաւիթ ը-

Ե Սպ · Ժը · 16 · 17 ; Կգ · 7 ; Ղե · 11 ; Բ Կոր · ա · 10 ; Բ Տիմ · գ · 17 · 18 ;
՚ Գ · Ի · 13 ; ա Պն · Իր · 11 ; 16 ։

սաւ , ՎԱՌԻՆ ու արջին ձեռքէն
դիս ազատող Ցէրը սա Փղշտացիին
ձեռքէն ալ պիտի ազատէ : Եւ
Սաուղ Դաւիթին ըսաւ , Գնա ,
38 ու ՚Ցէրը քու հետդ ըլլայ : Եւ
Սաուղ իր հանդերձները Դաւիթին
հագցուց , ու անոր գլուխը մէկ
պղնձէ սաղաւարտ մը դրաւ , ու ա-
39 նոր զրահ ալ հագցուց : Եւ Դաւիթ
հանդերձներուն վրայէն Սաուղի
սուրը մէջտը կապեց , ու սկսաւ քա-

լել , քանզի սորված չէր . ու Դաւիթ Սաւուղին բաւ , Առնցմով չեմ կրնար քալել , քանզի սորված չեմ . ուստի Դաւիթ զանոնք իր վրայէն հանեց ։

40 Եւ իր ցուպը ձեռքը առաւ , ու հղգաւաձէն իրեն համար հինգ հատ գլխաքաղ քար ընտրեց , ու զանոնք իր հովուական ամանին՝ այսինքն մախաղին մէջը դրաւ , ու պարսը ձեռքը բռնելով Փղշտացիին

41 մօտեցաւ ։ Եւ Փղշտացին ալ եկաւ ու Դաւիթին մօտեցաւ . և անոր վահանը վերցնող մարդը առջեւն էր ։ Ու երբոր Փղշտացին նայեցաւ ու Դաւիթը տեսաւ , ր զանիկայ արհամարհեց . քանզի անիկայ ⁊ կարմիր դունով ու գեղեցիկ դէմքով պատանի մըն էր ։

43 Եւ Փղշտացին բաւ Դաւիթին , Միթէ ես շունն եմ՝ որ իմ վրաս ցուպով կու գաս . ու Փղշտացին իր աստուածներովը Դաւիթը նզո-

44 մէց ։ Եւ Փղշտացին ֈ բաւ Դաւիթին , Ինծի եկուր , ու քու մարմինդ երկինքի թռչուններուն ու

45 դաշտի գազաններուն տամ ։ Եւ Դաւիթ բաւ Փղշտացիին , Դուն ինծի սրով , նիզակով ու վահանով կու գաս . ⁺բայց ես զօրութեամբ Տէրոջը՝ քու ²նախատած Իսրայէլի զօրքերուն Աստուծոյն

46 անուանովը քեզի կու գամ ։ Այսօր Տէրը քեզ ⁺իմ ձեռքս պիտի մատնէ՝ , ու ես քեզ պիտի մեռցնեմ , ու վրայէդ գլուխդ պիտի առնեմ . և ֊ Փղշտացւոց բանակին դիակունքը այսօր երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն պիտի տամ . որպէս զի բոլոր երկիրը դիտեայ որ Իսրայէլի Աստուած կայ .

47 Եւ աս բոլոր ժողովքը դիտեան որ Տէրը ⁼սրով ու նիզակով չազատեր . քանզի ֊պատերազմը Տէրոջն է , ու անիկայ ձեզ մեր ձեռքը պի-

48 տի մատնէ ։ Ու երբոր Փղշտացին եղաւ ու եկաւ Դաւիթին մօտեցաւ , Դաւիթ ալ շուտով պատերազմի ապարէզը վազեց Փղշտա-

49 ցին դիմաւորելու ։ Եւ Դաւիթ իր ձեռքը իր մախաղին մէջը խոթեց , ու անկէ քար մը առաւ , և ջանէնայ պարսով նետեց , ու Փղշտացիին ճակատը զարկաւ . և քարը անոր ճակատին մէջը մտաւ , ու անիկայ

50 երեսի վրայ գետինը ինկաւ ։ Այսպէս ⁼Դաւիթ պարսով ու քարով Փղշտացիին յաղթեց , և զարկաւ Փղշտացին ու մեռցուց զանիկայ . բայց Դաւիթին ձեռքը սուր չկար ։

51 Եւ Դաւիթ վազելով Փղշտացիին վրան կայնեցաւ . ու անոր սուրը առաւ , պատեանէն հանեց , ու

զանիկայ մեռցնելէն ետքը գլուխը անով կտրեց ։ Եւ Փղշտացիք իրենց զօրաւոր մարդուն մեռնե-

52 լը տեսնելով՝ ⁼փախան ։ Ան ատենը Իսրայէլի ու Յուդայի մարդիկները ելան , և աղաղակներով մինչև Գէթը ու մինչև Ակկարոնի դուռները Փղշտացիները հալածեցին . և Փղշտացւոց մեռցուածները ֊ Սաղարիմի ճամբուն վրայ , ու մինչև Գէթ ու

53 Ակկարոն ինկան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Փղշտացիները հալածելէն ետ դարձան , ու անոնց բանակը

54 կողոպտեցին ։ Եւ Դաւիթ Փղշտացիին գլուխը առաւ , ու զանիկայ Երուսաղէմ տարաւ . բայց անոր զէնքերը իր վրանին մէջը դրաւ ։

55 Ու երբոր Սաւուղ Դաւիթը տեսաւ , որ Փղշտացիին դէմ ելեր է , էր զօրավարին Աբենններին բաւ , Ով Աբեններ , ⁼աս պատանին ուրկէն տգան է ։ Ու Աբենններ բսաւ , Կենդանի է քու անձդ , ով

56 թագաւոր , որ չեմ գիտեր ։ Եւ թագաւորը բաւ , Հարցուր թէ

57 աս պատանին որուն տգան է ։ Ու երբոր Դաւիթ Փղշտացին մեռցընելէն ետ դարձաւ , Աբենններ առաւ զանիկայ , ու Սաւուղին առջեւը տարաւ . ⁼ու Փղշտացիին գլու-

58 խը անոր ձեռքն էր ։ Եւ Սաւուղ բաւ անոր , Որուն տգան ես դուն պատանի ։ Ու Դաւիթ բաւ , Բեթղեհեմացի Յեսսէի տգան եմ ։

Գ Լ · Ժ Ը

1 Յովաթան Դաւիթը կը սիրէ ։ 5 Սաւուղ Դաւիթին դէմ զօրաւոր հրամաններ կը նախանձի , 19 ու իր բարկութեան առնելու կ'ուզէ զանիկայ մեռցնել ։ 12 Սաւուղ կը վախնայ անոր բարի յաջողութիւններ համար , 17 ու անոր իր աղջիկը տալ կ'ուզէ որ անոր օրորդիքի մէջ ըլլայ ։ 22 Դաւիթ համոզուելով թագաւորին փեսայ ըլլալու , կ'երթայ Փղշտացւոցմէ երկու հարիւր անթլփատութիւն կը բերէ ։ Սկզբան ալ իր յաջողութիւններ համար ։ 28 Սաւուղին ատելութիւնը , ու Դաւիթին փախչիլը կ'աւելնայ ։

1 Եւ երբոր Սաւուղին հետ խօսելը լմընցուց , Յովաթանին սիրտը Դաւիթին սրտին հետ կապուեցաւ , ⁼ու Յովաթան իր անձին

2 պէս սիրեց զանիկայ ։ Եւ նոյն օրը Սաւուղ զանիկայ առաւ , ֊ու թող չտուաւ որ իր հօրը տունը դառ-

3 նայ ։ Նայ ։ Եւ Յովաթան Դաւիթին հետ ուխտ բրաւ , քանզի իր անձին

4 պէս կը սիրէր զանիկայ ։ Ու Յովնաթան իր վրայի վերարկուն հանեց , և զանիկայ ու իր †հանգերձները մինչև իր սուրը , իր աղեղը ու

5 իր գօտին Դաւիթին տուաւ ։ Եւ Դաւիթ ամէն տեղ կ'երթար , ուր

Ն·Ա·ՊԵ· Իրե 1063

որ Սաուղ զանիկայ կը խրկեր · ու
† իմաստութեամբ կը վարուէր · և
Սաուղ զանիկայ պատերազմական
մարդիկներուն վրայ կեցուց , ու
բոլոր ժողովուրդին ու Սաուղին
ծառաներուն ալ հաճոյ եղաւ ։

† Ես· ԺԱ· 20։ Դատ· Ժա· 34։

6 Ու երբոր Դաւիթ Փղշտացին
մեռցնելէն կը դառնար , ու զբօ-
րէ կու գային , Իսրայէլի բոլոր քա-
զաքներէն Իսկիները երգելով ու
պար բռնելով , թմբուկներով ,
ուրախութեամբ ու ծնծղաներով
Սաուղ թագաւորը դիմաւորելու

7 եղան ։ Ես Ղպար բռնող կիներն
պատասխան տալով կ'երգէին ու
կ'ըսէին ։ Սաուղ իր հազարա-
ւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր

† Ես· ԺԱ· 21։

† Գ· ԽԱ· 11։ ԻԹ· 5։

8 բիւրաւորները ։ Ես Սաուղ խիստ
բարկացաւ , ու սա խօսքին համար
ըդժուարեցաւ , ու ըսաւ , Իսրա-
ւորները Դաւիթին տուին , ու հա-
զարաւորները ինծի տուին . ու հի-
մա Իթագաւորութենէ ուրիշ Իննչ

Ըժ·Գ· 4։

9 պակաս ունայ անոր ։ Ես սա օրէն
'ի վեր Սաուղ ծուռ աչքով կը
նայէր Դաւիթին ։

Գ· ԺԱ· 28։

10 Ու հետեւեալ օր † Սաուղին վր-
բայ Աստուծմէ չար ոգի եկաւ , Ի ու
տանը մէջ մարգարէութիւն բրաւ .
և Դաւիթ ուրիշ անգամներու պէս
իր ձեռքովը †նուէ կը զարնէր . Ես ու

Գ· ԺԳ· 14։

† Գ· ԺԹ· 24։ Դատ· Ժ· 29։ Դոր· Ժ· 16։

11 Սաուղին ձեռքը նիզակ կար ։ Ես
Սաուղ † Նիզակը նետեց՝ ըսելով ,
Դաւիթը պատին վրայ պիտի դա-
միմ . բայց Դաւիթ անոր երեսէն
երկու անգամ միկողմ քաշուեցաւ ։

Գ· ԺԳ· 10։ Ե· Ժ· 33։ Առակ· ԻԵ· 4։

† Ա Գր· 15, 29։ Գ· Ժ· 13, 18։

12 Ուսաի Սաուղ † Դաւիթին երեսէն
կը վախնար . քանզի Տէրը անոր
հետն էր , բայց Սաուղէն հեռա-

Գ· Ժ· 14, ԻԵ· 15։

13 ցեր էր ։ Ես Սաուղ զանիկայ իր
քովէն հեռացուց , ու զանիկայ
հազարապետ ըրաւ . ու † անիկայ
ժողովուրդին առջեւը կ'ելլէր կը

† Ա Գր· 16։ Թոս· ԻԵ· 17։ Բ Թագ· Ե· 2։

† Ա Գր· 5։

† Ես· ԻԹ· 2, 3, 23։ Յես· Գ· 27։

† Ա Գր· 5։

14 մտնէր ։ Ես Դաւիթ իր ամէն ճամ-
բաներուն մէջ † իմաստութեամբ
կը վարուէր . ու † Տէրը անոր հետն

15 էր ։ Ես Սաուղ անոր այնպան ի-
մաստութեամբ վարուիլը տեսնե-

16 լով , անոր երեսէն կը վախնար ։ Ու
† բոլոր Իսրայէլ և Յուդա Դա-
ւիթը կը սիրէին . քանզի անոնց
առջեւը անիկայ կ'ելլէր կը մտնէր ։

Ե· Ժ· 25։

17 Ես Սաուղ Դաւիթին բսաւ , Ա-
հա իմ մեծ աղջիկս Մերովբը † քե-
զի կնիկ պիտի տամ . միայն թէ
դուն ինծի զօրաւոր մէկ մը եղիր ,
ու † Տէրոջը պատերազմները պատե-
րազմէ . քանզի Սաուղ բսաւ ,
Ասանր վրայ իմ ձեռքս չելլայ , այլ
Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ ելլ-

Թոս· ԻԳ· 29։ Ա Գր· 18, 21։ Բ Թագ· Է· 18։

Ն·Ա·ՊԵ· Իրե 1063

Ե Դատ· Է· 22։

† Ա Գր· 18։ Բ Թագ· Ի· 8։ Է Ա Գր 28։

– Ես· Ժ· 7։ – Ա Գր 17։

Է Ցմա Գր 26։

* Կա՞ երկու աղջկանը բսա մէկովը

15 թէ ։ Ու Փղշտացւոց իշ-
խանները † ելան , և անոնց ելլելէն
ետքը Դաւիթ Սաուղին ամէն
ծառաներէն աւելի † իմաստու-
թեամբ կը վարուէր . ու անոր ա-
նունը շատ †հռչակաւոր եղաւ ։

† Ես· ԺԸ· 12։ Ես· ԻԲ· 17։

† Գ· Ժ· 24։

† Ա Գր 17։

† Կա՞ ձեռքովը կորսնցընել։

26 մնանե՞ ։) Ու երբոր անոր ծա-
ռաները սա խօսքերը Դաւիթին ի-
մացուցին , սա բանը Դաւիթին
աչքերուն ադեկ երեւցաւ որ թա-
գաւորին փեսայ ըլլայ ։ Ուսաի

– Ցմա Գր 21։

† Ա Գր 18։

† բ Թագ· Գ· 14։

27 †օրերը լմննալէն առաջ՝ Դաւիթ
եկաւ , ու † իր մարդիկներովը գը-
նաց , և Փղշտացիներէն երկու հա-
րիւր մարդ մեռցուց . ու † Դաւիթ
անոնց անթլփատութիւնները բե-
րաւ , ու զանոնք լմնան թագաւո-
րին տուին , որ թագաւորին փեսայ
ըլլայ ։ Ու Սաուղ իր Մերովբ

28 աղջիկը կնիկ տուաւ անոր ։ Ես
Սաուղ երբոր տեսաւ ու գիտակը
եղաւ որ Տէրը Դաւիթին հետն է ,
ու Սաուղին Մերովբ աղջիկը զա-

29 նիկայ կը սիրէր , Սաուղ՝ ալ աւե-
լի վախցաւ Դաւիթէն . և Սաուղ
յաւիտեան Դաւիթին թշնամի

30 թիւն կ'ընէր ։ Ու Փղշտացւոց իշ-
խանները † ելան , և անոնց ելլելէն
ետքը Դաւիթ Սաուղին ամէն
ծառաներէն աւելի † իմաստու-
թեամբ կը վարուէր . ու անոր ա-
նունը †հռչակաւոր եղաւ ։

† բ Թագ· Ժա· 1։

† Ա Գր 5։

– Գ· ԻԳ· 21։ Բ Թագ· ա· 13։ Սպդ· ԿԺ· 15։

Ն · Ք · ԳԲ · ԽԲ 1063

ԳԼ · ՃԾ

1 Ցուխաթեան Դաւիթին կը պատմէ իր հօրը դիտաւորութիւնը՝ զանիկայ մեռցնելու վրայով · 4 իր հայրը հաշտութեան կը համոզէ · 8 Նոր պատերազմի մը մէջ Դաւիթ յաջողութիւն գտնելով՝ Սաւուղին անհրաժարկութիւնը անոր դէմ կը բորբոքի · 12 Մեղադրոց Դաւիթին անկողնին մէջ արձան մը դնելով՝ իր հայրը կը խաբէ · 18 Դաւիթ Նաւաթ կու գայ Սամուէլին · 20 Դաւիթը բանելու համար Սաւուղին իրեան մարգիկը 22 ու Սաւուղ ինքն ալ կը մարգաբանան ·

1 [Ա]ու Սաւուղ իր որդւոյն Ցոնաթանին ու իր ամէն ծառաներուն բաւ որ Դաւիթը մեռցնեն ։

2 Բայց Սաւուղին որդին Ցոնաթան Դաւիթը շատ կը սիրէր · ու Ցոնաթան Դաւիթին իմացուց ու բաւ ։ Իմ հայրս Սաւուղ քեզ մեռցընել կ'ուզէ · ուրեմն հիմա մինչև առաւօտ զգոյշ կենաս , ու մէկ ծածուկ տեղ մը նստէ ու պահուէ ·

3 Ու ես ելլեմ , և քու նստած արտիդ մէջը հօրս քովը կայնիմ , ու քեզի համար իմ հօրս հետ խօսիմ , և ինչ որ իմանամ , քեզի պատմեմ ։

4 Ու Ցոնաթան Դաւիթին վրայով ազնիկ խօսեր ըրաւ իր հօրը Սաւուղին , և անոր բաւ , Ով թագաւոր՝ էրթս ծառայիդ Դաւիթին դէմ մեղք մի գործեր · քանի անիկայ քեզի դէմ մեղք մը չըրաւ , ու անոր գործքերը քեզի շատ

5 ազնիկ են ։ Ինչու որ Ար իր հոգին ձեռքին մէջը դրաւ , ու Ար Փղշտացին զարկաւ , և Ցէրը բոլոր Իսրայէլին մէկ մեծ փրկութիւն մը շնորհեց · դուն տեսար և ուրախացար · Ա և ինչո՞ւ համար Դաւիթը առանց պատճառի մեռցընելով՝ Ըանմեղ արիւնի մեղք պիտի

6 մնանես ։ Եւ Սաւուղ Ցոնաթանին խօսքը մտիկ բրաւ · ու Սաւուղ երդում բրաւ՝ ըԵԼՀՎ , Տէրը կենդանի է որ անիկայ պիտի

7 չմեռցուի ։ Եւ Ցոնաթան Դաւիթը կանչեց , ու Ցոնաթան անբոլոր խօսքերը անոր պատմեց · և Ցոնաթան Դաւիթը Սաւուղին տարաւ , ու անիկայ Ար առջինին պէս անոր առջևը կը կայներ ։

8 Եւ նորէն պատերազմ եղաւ · ու Դաւիթ ելաւ Փղշտացւոց հետ պատերազմ բրաւ , ու անոնց մէջը մէկ մեծ կատարած մը բրաւ · և

9 անոնք անոր առջևէն փախան ։ Ու Ար Սաւուղին վրայ Տէրոջմէ չար ոգի եկաւ · և անիկայ իր տունը կը նստէր , ու նիզակը իր ձեռքն էր · Դաւիթ ալ իր ձեռքովը նուագած

10 բանը կը զարնէր ։ Եւ Սաւուղ ուզեց որ Դաւիթը նիզակով զարնէ , ու պատին վրայ Ֆոֆ · բայց անիկայ Սաւուղին երեսէն մէկդի քաշուեցաւ , և Սաւուղ նիզակը պատին զարկաւ · ու Դաւիթ փախաւ , և ան գիշերը ազատեցաւ ։

11 Բայց Սաւուղ Դաւիթին տունը մարդիկներ խրկեց , որ զանիկայ պաշարեն , ու առաւօտուն մեռցընեն ։ Սակայն Դաւիթին կնիկը Միղքող անոր իմացուց ու բաւ , Թէ որ աս գիշեր քու անձդ չապրեցընես , վաղը քեզ պիտի մեռ-

12 ցընեն ։ Ուստի Միղքող Դաւիթը պատուհանէն վար իջեցուց · և անիկայ դնաց՝ փախաւ ու ապա-

13 տեցաւ ։ Ու Միղքող մէկ *արձան մը առաւ , և զանիկայ անկողնին մէջը դրաւ , ու անոր գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը դրաւ , և զա-

14 նիկայ ծածկոցով մը ծածկեց ։ Ու երբոր Սաւուղ մարդիկներ խրկեց Դաւիթը բռնելու համար , անիկայ

15 բաւ , Հիւանդ է ։ Եւ Սաւուղ նորէն մարդիկներ խրկեց Դաւիթը տեսնելու համար , ու բաւ , Զանիկայ անկողնովը բնձի բերէք , որ

16 մեռցընեմ ։ Ուստի ան մարդիկները եկան · և ահա անկողնին մէջը մէկ արձան մը կար , ու գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը ։

17 Եւ Սաւուղ Միղքողին բաւ , Ձիս ինչո՞ւ համար այսպէս խաբեցիր , ու իմ թշնամիս թող տուիր , ու ազատեցաւ ։ Ու Միղքող Սաւուղին բաւ , Ընիկայ ինձի բաւ , Թող տուր գիս որ երթամ · Ի ին-

18 չո՞ւ մեռցընեմ քեզ ։

Ա յսպէս փախաւ Դաւիթ ու ազատեցաւ , և Ռամա դնաց Սամուէլին քովը , ու անոր պատմեց ան ամէնը որ Սաւուղ բրեր էր իրեն ։ Ետքը անիկայ Սամուէլին հետ դնաց , ու Նաւաթի մէջ բը-

19 նակեցան ։ Եւ Սաւուղին իմացուցին ու բսին , Ահա Դաւիթ Ռա-

20 մայի Նաւաթին մէջ է ։ Ան ատեներ Սաւուղ մարդիկներ խրկեց որ Դաւիթը բռնեն , Ի ու անոնք մարգարէութիւն ընդ մարգարէներուն ժողովքը՝ և անոնց վրայ կեցող Սամուէլը երբոր տեսան , Աստուծոյ Հոգին Սաւուղին խրկած մարդիկներուն վրայ եկաւ , ու ա-

21 նոնք ալ Ա մարգարէութիւն բրին ։ Ու երբոր Սաւուղին իմացուցին , ուրիշ մարդիկներ խրկեց , և անոնք ալ մարգարէութիւն բրին ։ Ու Սաւուղ նորէն երրորդ անգամ մարդիկներ խրկեց , և անոնք ալ մար-

22 գարէութիւն բրին ։ Ան ատեներ ինքն ալ Ռամա դնաց , ու մինչև Սեկբովի մեծ ջրհորը գալով , Տարցուց ու բաւ , Սամուէլ ու Դաւիթ ուր են ։ Եւ մարդոմն ինձ բսաւ , Ահա անոնք Ռամայի Նա-

23 ւաթն են ։ Ուստի Ռամայի Նաւա-

Ն · Ք · ԳԲ · ԽԲ 1062

Ի Սպաղ · ձթ-ին վերջնագիրը ։

Լ Ցես · ը · 15 ։ Գոր · թ · 24 , 25 ։

* Եբր · թափիմ՝ Նա-ւա · 19 ։ Դատ · ԺԶ · 5 ։

Ե Ծատկ · լա · 8 · 9 ։

Զ Ծն · իր · 22 ։ Սպ · լե · 12 · ՃԻ · 5 ։ Ա-ռակ · ԺԸ · 13 ։ Երեմ · ԺԸ · 20 ։

Է Գատ · թ · 17 ։ Ժ · 3 ։ Դ · իր · 21 ։ Սպ · ՃԺԹ · 109 ։

Ը Գլ · ԺԸ · 49 · 50 ։

Թ ա Թագ · ԺԹ · 18 ։ ա Մն · Ժ · 14 ։

Ի Գլ · ի · 32 ։

Ա Մատ · իե · 4 ։

Բ Գլ · ԺԳ · 21 · ԺԲ · 2 · 13 ։

Բրբ 1062

Գ Գլ · ԺԳ · 14 · ԺԲ · 10 · 11 ։

Ծ Ցես · Ց · Ե · 32 · 45 · ՃԸ ։

Կ ԱՊար · ԺԳ · 3 · 24 , 25 ։ Գլ · ԺԱ · 5 · 6 ։

Հ Թագ · ԺԸ · 25 ։ Ցովել · ի · 28 ։

թը գնաց . և անոր վրայ ալ Ն-
ատուծոյ Հոգին եկաւ , ու մինչև
Դամային Նաւաթը հասնիլը ճամ-
բան երթալով մարգարէութիւն
24 կ'ընէր ։ Նաև անիկայ ալ իր լա-
թերը հանեց , ու Սամուէլին առ-
ջևը անիկայ ալ մարգարէութիւն
կ'ընէր , և ան բոլոր օրը ու բոլոր
գիշերը մերկ ։ ինկաւ ։ Ա-
նոր համար կ'ըսեն թէ ։ Սաուղն
ալ մարգարէներուն մէջն է ։

ԳԼ · Ի

1 Դաւիթ իր ապահովութեանը համար Յոնա-
թանին հետ խորհուրդ կ'ընէ ։ 11 Յոնաթան
ու Դաւիթ երդումով կը հաստատեն իրենց ուխ-
տը ։ 18 Յոնաթանին՝ Դաւիթին տուած
նշանը ։ 34 Սաուղ Դաւիթը երթալէ իմա-
նալով՝ Յոնաթանը մեղադրել կ'ուզէ ։ 35
Յոնաթան սիրով կը զատուի Դաւիթէն ։

1 Ու Դաւիթ Ռամայի Նաւաթէն
փախաւ , ու գնաց Յոնաթա-
նին առջևը բսաւ , նա ի՞նչ ըրեր
եմ , յանցանքս ի՞նչ է , ու ի՞նչ
մեղք գործեր եմ քու հօրդ առջևը ,
որ անիկայ հիս մեռցընել կ'ուզէ ։
2 Ու Յոնաթան բսաւ անոր , Քա-
լեցի՛ , գուն պիտի չմեռնիս . ահա
իմ հայրս մեծ կամ պզտիկ բան մը
չընար առանց ᵃ ինծի յայտնելու .
ու իմ հայրս ինչո՞ւ համար սա բա-
նը ինծմէ պիտի պահէ . ասանկ
3 բան չկայ ։ Ու Դաւիթ երդումով
ալ բսաւ ու բսաւ , Քու հայրդ
ալ ինծի որ ես քու առջևդ շը-
նորհք գտեր եմ . անոր համար կ'ը-
սէ թէ Յոնաթան սա բանը չգիտ-
նայ , չըլլայ որ վշտանայ . բայց
կենդանի է Տէր , ու կենդանի է
քու անձդ , որ իմ ու մահուան
միջտեղը միայն մէկ քայլ մը մնացեր
4 է ։ Ու Յոնաթան բսաւ Դաւի-
թին , ᵇ Սրտիդ ուզած բանը ինձի
5 բսէ , ու՝ ես քեզի ընեմ ։ Ու Դա-
ւիթ բսաւ Յոնաթանին , Ահա
վաղը ᵃ ամսագլուխ է , ու պէտք է
որ ես թագաւորին հետ կերակուր
ուտելու համար նստիմ . ակայն ինծի թող տուր , որ մինչև
երրորդ օրուան իրիկունը ᵇ դաշտին
6 մէջը պահուիմ . Թէ որ քու հայրդ
ինծի չատ ազատից որ ա-
տորնօք ᵇ իր քաղաքը Բեթլեհեմ
երթայ . քանզի հոն իր բոլոր ազ-
գատոհմին տարեկան ᵇ զոհը կ'ըլլայ ։
7 Թէ որ այսպէս բսէ՝ Ընդհակ , քու
ծառայիդ խաղաղութիւն է , բայց
Թէ որ խիստ բարկանայ , դիտցիր
որ չանիկայ որոշեր է ինձի չարու-
8 թիւն ընելու ։ Ու ծառայիդ ի ո-
գորմութիւն ըրէ , քանզի Հգուն
քու ծառայիդ հետ Տէրոջը ուխ-
տէ ուխտ ըրեր . ու ᵇ Թէ որ իմ

վրաս մէկ յանցանք մը կայ , գուն
սպաններ զիս . ինչո՞ւ համար զիս
9 քու հօրդ տանիս ։ Ու Յոնաթան
բսաւ , Քա՛ լեցի , որ ես ասոյդ
դիտնալով Թէ իմ հօրս կողմանէ
քեզի համար չարիք որոշուած է ,
10 քեզի չիմացընեմ ։ Ու Դաւիթ ը-
սաւ Յոնաթանին , Հապա Թէ որ
քու հայրդ քեզի խստութեամբ
պատասխան տայ , ինծի ով պիտի
11 իմացընէ ։ Ու Յոնաթան բսաւ
Դաւիթին , Եկուր՝ դաշտը ելլենք .
ու երկուքնին դաշտը ելան ։
12 Ու Յոնաթան բսաւ Դաւիթին ,
Վկայ է Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը . Թէ ես վաղը ասանկ ատեն կամ
մկսկայ օր իմ հայրս քննելով տես-
նեմ Թէ Դաւիթին համար ազե-
կութիւն մը կայ , և նոյն ատենը
հրդ չիրկեմ ու ᵇ քեզի չգայտնեմ ,
13 ᵇ Տէրը Յոնաթանին այսպէս ու
ասկէ աւելի ընէ . բայց Թէ որ իմ
հայրս քեզի չարութիւն մը ընել
ուզէ , գաղտնիս ու քեզի պիտի յայտ-
նեմ , ու քեզ պիտի արձակեմ , որ
խաղաղութեամբ երթաս , ու Տէ-
րը քու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ իմ
14 հօրս հետն էր ։ Ու ոչ միայն իմ
կենդանութեանս ատենը դուն ին-
ծի Տէրոջը ողորմութիւնը ընես՝ որ
15 ես չմեռնիմ , Մանաւանդ Տէրը ո-
գորմութիւնդ իմ տունէս յաւի-
տեան չկտրես , ոչ ալ ան ատենը՝
երբոր Տէրը Դաւիթին բոլոր թշ-
նամիները երկրիս վրայէն վերցընէ ։
16 Ու Յոնաթան Դաւիթին տանը
հետ դաշնակցութիւն րսաւ , ու
ըսաւ , ᵇ Տէրը Դաւիթին թշնամի-
17 ներէն վրէժ առնէ ։ Ու Յոնաթան
Դաւիթին նորէն երդում ընել
տուաւ՝ զանիկայ սիրելուն համար .
քանզի զանիկայ իր անձին պէս կը
18 սիրէր ։ Ու Յոնաթան անոր ը-
սաւ , Վաղը ամսագլուխ է , ու
դուն պիտի փնտռուիս , քանզի քու
19 տեղդ պարապ պիտի մնայ ։ Ու եր-
րորդ օրը շուտով իջնես , և գաս
նան տեղը՝ ուր որ գործին օրը պա-
հուեցար , ու Եզիլի քարին քովը
20 նստիս ։ Ու ես անոր քովը նշանի
մը նետելու պէս իրեր նետ պիտի
21 նետեմ ։ Ու ահա մանչը պիտի
խրկեմ՝ ըսելով , Գնա՛ նետերը գը-
տիր . ու Թէ որ մանչուն բսեմ ,
Ահա նետերը քեզմէ այդին են , գա՛
նանք առ . ան ատենը գաս , քանզի
քեզի խաղաղութիւն է , և Տէրը
22 կենդանի է որ բան մը չկայ . Բայց
Թէ որ մանչուն այսպէս բսեմ , Ա-
հա նետերը քեզմէ անդին է . ե-
րթալ երթաս , քանզի Տէրը քեզ կը
23 խրկէ ։ Ու ᵃ ասս խօսքիս համար՝ որ
ես ու գուն խօսեցանք՝ ահա Տէրը

Ն · Ք · Գ · Ք · Ի՛Ը 1062

3 Գլ. ժ. 10 ։

ղնա. Ի. 2 ։

ᵃ Միք. ա. 8 ։ Տես ը ֆոտ. գ. 14, 20 ։

ᵇ ֆոտ. խգ. 4 ։

3 Գլ. ժ. 11 ։

ᵃ Եբր. իմ ականջիս 12 ։ Գլ. ի. 15 ։

ᵇ Եբր. Ինչ որ քու անձդ ինծի բ-սէ ։

— ֆոտ. ժ. 10 ։ իր. 11 ։

ᵇ Գլ. ժթ. 2 ։

ᵇ Գլ. ժգ. 4 ։

ᵇ Գլ. ի. 12 ։

ᵇ Տես ը Օբ. ա. 23 ։ ը ֆոտ. ժ. 4 ։

ղ Գլ. իե. 17 ։ Եսթ. է. 7 ։

ᵇ Ցես. ը. 14 ։

ը ՀԸ. 16 ։ Գլ. ժը. 3 ։ իգ. 18 ։

ᵇ ը ֆոտ. ժ. 32 ։

Ն · Ք · Գ · Ք · Ի՛Ը 1062

վրաս մէկ յանցանք մը կայ , գուն
սպաններ զիս . ինչո՞ւ համար զիս
9 քու հօրդ տանիս ։ Ու Յոնաթան
բսաւ , Քա՛ լեցի՛ , որ ես ասոյդ
դիտնալով Թէ իմ հօրս կողմանէ
քեզի համար չարիք որոշուած է ,
10 քեզի չիմացընեմ ։ Ու Դաւիթ ը-
սաւ Յոնաթանին , Հապա Թէ որ
քու հայրդ քեզի խստութեամբ
պատասխան տայ , ինծի ով պիտի
11 իմացընէ ։ Ու Յոնաթան բսաւ
Դաւիթին , Եկուր՝ դաշտը ելլենք .
ու երկուքնին դաշտը ելան ։
12 Ու Յոնաթան բսաւ Դաւիթին ,
Վկայ է Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը . Թէ ես վաղը ասանկ ատեն կամ
մկսկայ օր իմ հայրս քննելով տես-
նեմ Թէ Դաւիթին համար ազե-
կութիւն մը կայ , և նոյն ատենը
հրդ չիրկեմ ու ᵇ քեզի չգայտնեմ ,
13 ᵇ Տէրը Յոնաթանին այսպէս ու
ասկէ աւելի ընէ . բայց Թէ որ իմ
հայրս քեզի չարութիւն մը ընել
ուզէ , գաղտնիս ու քեզի պիտի յայտ-
նեմ , ու քեզ պիտի արձակեմ , որ
խաղաղութեամբ երթաս , ու Տէ-
րը քու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ իմ
14 հօրս հետն էր ։ Ու ոչ միայն իմ
կենդանութեանս ատենը դուն ին-
ծի Տէրոջը ողորմութիւնը ընես՝ որ
15 ես չմեռնիմ , Մանաւանդ Տէրը ո-
գորմութիւնդ իմ տունէս յաւի-
տեան չկտրես , ոչ ալ ան ատենը՝
երբոր Տէրը Դաւիթին բոլոր թշ-
նամիները երկրիս վրայէն վերցընէ ։
16 Ու Յոնաթան Դաւիթին տանը
հետ դաշնակցութիւն րսաւ , ու
ըսաւ , ᵇ Տէրը Դաւիթին թշնամի-
17 ներէն վրէժ առնէ ։ Ու Յոնաթան
Դաւիթին նորէն երդում ընել
տուաւ՝ զանիկայ սիրելուն համար .
քանզի զանիկայ իր անձին պէս կը
18 սիրէր ։ Ու Յոնաթան անոր ը-
սաւ , Վաղը ամսագլուխ է , ու
դուն պիտի փնտռուիս , քանզի քու
19 տեղդ պարապ պիտի մնայ ։ Ու եր-
րորդ օրը շուտով իջնես , և գաս
նան տեղը՝ ուր որ գործին օրը պա-
հուեցար , ու Եզիլի քարին քովը
20 նստիս ։ Ու ես անոր քովը նշանի
մը նետելու պէս իրեր նետ պիտի
21 նետեմ ։ Ու ահա մանչը պիտի
խրկեմ՝ ըսելով , Գնա՛ նետերը գը-
տիր . ու Թէ որ մանչուն բսեմ ,
Ահա նետերը քեզմէ այդին են , գա՛
նանք առ . ան ատենը գաս , քանզի
քեզի խաղաղութիւն է , և Տէրը
22 կենդանի է որ բան մը չկայ . Բայց
Թէ որ մանչուն այսպէս բսեմ , Ա-
հա նետերը քեզմէ անդին է . ե-
րթալ երթաս , քանզի Տէրը քեզ կը
23 խրկէ ։ Ու ᵃ ասս խօսքիս համար՝ որ
ես ու գուն խօսեցանք՝ ահա Տէրը

ᵇ ՀՀբ 2 ։

ᵇ Հատ. ա. 17 ։

ᵇ Ցես. ա. 5 ։ Գլ. ժէ. 37 ։ ա Մն. իր. 11, 16 ։

ᵇ Բրծ. Թ. 1, 3, 7 ։ իա. 7 ։

ᵇ Գլ. իե. 22 ։ Տես գլ. ա. 2 ։ ը ֆոտ. գ. 7 ։ իա. 8 ։

ᵇ Գլ. ժբ. 1 ։

ᵇ ՀՀբ 5 ։

ᵇ Գլ. ժբ. 2 ։

ղ Եբեմ. գ. 2 ։

ᵃ ՀՀբ 14, 15, 42 ։

իմ ու քոյ մէջ յաւիտեան ։ Ես
ընդ։

24 Ուստի Դաւիթ դաշտին մէջը
պահուեցաւ . և ամաւթագործը տես-
նելով՝ թագաւորը կերակուր ուտե-

25 լու համար եկաւ նստաւ ։ Եւ թա-
գաւորը իր սովորութեանը պէս իր
աթոռը պատին կռթնեցաւ աթոռը
նստաւ . ու Յովնաթան ոտը ելաւ ,
և Սաւուղին բովը Աբեներ նըս-
տաւ , ու Դաւիթին տեղը պարապ

26 մնաց ։ Եւ Սաւուղ ան օրը բան
մը չխօսեցաւ , քանզի բան ։ պա-
տահեր է , անիկայ չ՚մա-
քրուր չէ . անմաքրակոյս մնքուր

27 պիտի ըլլայ ։ Ու հետեւեալ օրը՝
ամսուն երկրորդ օրն ալ Դաւիթին
տեղը պարապ էր . ուստի Սաւուղ
իր որդւոյն Յովնաթանին բսաւ ,
Եսասկին որդին ինչո՞ւ համար երէկ

28 ու այսօր անդամը չկաւ ։ Եւ Յով-
նաթան Սաւուղին պատասխան
տուաւ , Դաւիթ ինծի չատ աղա-

29 չեց որ Բեթղեհեմ երթայ , Ու ը-
սաւ , Ընծրէք ըրէ , վես խրկէ ,
քանզի ան քաղաքին մէջ մեր ազ-
գատոհմը զոհ կ՚ընէ , ու իմ եղ-
բայրս ինծի պատուիրած է . և թէ
որ քու աչքերուդ առջեւը շնորհք
գտեր եմ , կ՚ազատիմ՝ վես թող
տուր որ երթամ , ու եղբայրներս
տեսնեմ . ասա պատճառաւ թագա-

30 ւորին անդամը չեկաւ ։ Եւ Սա-
ւուղին բարկութիւնը բորբոքեցաւ
Յովնաթանին դէմ , ու անոր ը-
սաւ , Ո՛վ ապստամբ ու չար զա-
ւակ , ես չեմ գիտեր որ դուն
Եսասկի որդին ընտրեցիր քեզ ու
մայրդ խայտառակելու համար .

31 Քանզի քանի որ Եսասկի որդին
երկրիս վրայ ողջ է , դուն պիտի
չհաստատուիս , ոչ ալ քու թա-
գաւորութիւնդ . ուստի հիմա հարդ
խրկէ , ու զանիկայ ինծի բեր ,
քանզի անիկայ մահու արժանի է ։

32 Եւ Յովնաթան իր հօրը Սաւուղին
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Ինչո՞ւ համար պիտի մեռցուի . ա-

33 նիկայ ի՞նչ բրաւ ։ Եւ Սաւուղ
Նիզակը նետեց անոր , որ զանիկայ
զարնէ . ասոր տեղը Յովնաթան
իմացաւ որ իր հայրը որոշեր է Դա-

34 վիթը մեռցընել ։ Ու Յովնաթան
սաստիկ բարկութեամբ սեղանէն
ելաւ , ու առաւտուն երկրորդ օրը կե-
րակուր չճերաւ . քանզի Դաւիթին
համար սիրտը կոտրեցաւ , որով-
հետեւ իր հայրը զանիկայ անարդեց ։

35 Եւ Յովնաթան առաւտուն դաշ-
տը ելաւ , ինչպէս որ Դաւիթին
հետ ժամանակ որոշեր էր , ու իր

36 հետը պզտիկ մանչ մը կար ։ Եւ
իր մանչուն բսաւ , Վազէ , ու ան

37 նետը անկէ անդին նետեց ։ Ու
երբոր մանչը Յովնաթանին նետած
նետին տեղը գնաց , Յովնաթան
մանչուն ետեւէն կանչելով բսաւ ,

38 Ա՛հա նետը քեզմէ անդին է ։ Եւ
Յովնաթան մանչուն ետեւէն կան-
չեց , Շուտ բրէ , արագըրիր մի կե-
նար ։ Ու Յովնաթանին մանչը
նետերը ժողվեց , իր տիրոջը եկաւ ։

39 Բայց մանչը բան մը չէր գիտեր . ա-
րանք միայն Յովնաթան ու Դաւիթ

40 գիտէին ։ Եւ Յովնաթան իր
զործիքները իր մանչուն տուաւ
ու անոր ըսաւ , Գնա՝ քաղքը

41 տար ։ Եւ մանչը գացած ետքն՝
Դաւիթ հարաւային կողմէն եկաւ ,
ու երեսի վրայ գետինը խնկաւ , ու
իրեր անգամ երկրպագութիւն ը-
րաւ . և միմեանց համբուրեցին , ու
իրարու վրայ լացին մինչև որ Դա-

42 վիթ չափէ դուրս լացաւ ։ Եւ
Յովնաթան Դաւիթին ըսաւ ,
Գնա խաղաղութեամբ , Քանչափ
որ երկուքնիս ալ Տէրոջը անունը
վրէժխնդրեցինք ու ըսինք , Տէրը
իմ ու քու մէջ և իմ սերունդիս
ու քու սերունդիս մէջը վկայ ըլ-

43 լայ մինչև յաւիտեան ։ Եւ Դա-
ւիթ եղաւ գնաց . Յովնաթան ալ քա-
ղաքը մտաւ ։

ԳԼ ՒԱ

1 Դաւիթ Նոբ գնաց առ Աքիմելէքն ա-
րեւելացիները վախցան ։ 7 Դոէկ Տո-
մէկ կը դառնայ ։ 8 Դաւիթ Գաթացին ա-
ռաջը կ՚առնէ ։ 10 Դեղի մէջ գինքը խեղդելու կը
ձեւացընէ ։

1 Եւ Դաւիթ Նոբ գնաց առ Աքիմելէք
քահանային . և Աքիմելէք դար-
հուրելով Դաւիթի դիմաւ ելաւ ,
ու անոր ըսաւ , Ինչո՞ւ համար մինակ
2 ես ու հետդ մարդ չկայ ։ Եւ
Դաւիթ Աքիմելէք քահանային ը-
սաւ , Թագաւորը ինծի բան մը
հրամայեց ու ինծի ըսաւ , Մարդ
մը չգիտնայ ան բանը որուն համար
որ քեզ կը խրկեմ , ու ինչ որ քեզ
հրամայեցի . ու ես մանչերուն
3 մէկտեղ տեղ որոշեր եմ ։ Հիմա
ինչ կայ ձեռքիդ տակը . ինծի
հինգ հաց տուր , կամ ինչ որ կը
4 գտնուի ։ Եւ քահանան Դաւիթին
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Ձեռքս տակը հասարակ հաց չը-
կայ , միայն է սուրբ հաց կայ . Թէ
որ մանչերը գոնէ կիներէն զգու-
5 շացած են ։ Եւ Դա-
ւիթ քահանային պատասխան
տուաւ ու անոր ըսաւ , Իրաւցընէ
կիներէն մեզմէ հեռու են իմ ճամ-
բայ ելած օրէս , Երէկուընչ
ու միկալ օրուընչ . և Յմանչերուն

Ղեւ. ժ. 25 ։ ԺԼ. 5. ԾՀ ։

Ա Հմր 6։

Ղեւ. ժ. 17։ Ա Հմր 23 ։

Եսդր. ոգդ

Ա ԴԿ. ԺԹ. 5 ։ ՏՁև Ա՛տա. Խ. 23 ։ Ղա. Խգ. 22 ։

Ե ԴԿ. ԺԲ. 11 ։

Հմր 7 ։

Ա ԴԿ. ԺԲ. 3 ։ Ա՛տա. Ը. 26 ։

Բ ԳԼ. ԺԳ. 4 ։

Ե Եր. ԺԲ. 15 ։ Ջար. Ե. 3 ։

Ա տես Թես. Գ. 4 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Ի՚Ը 1062

ամանները մաքուր են . և աս ալ * հասարակ հաց կընայ անպուիլ՚՚ մանաւանդ որ այսօր Ղամանները մէջը սրբութիւն հաց կը արբագործուի :

6 Ուստի քահանան Խորհուրդ տուաւ անոր . քանզի հոն ուրիշ հաց չկար , բայց միայն առաջաւորութեան հացը , որ Տէրոջը առջևէն կը վերցուէր , ու վերցուած 7 օրը տաք հաց կը դրուէր : Եւ ան օրը Սաուղին ծառաներէն մէկը հոն Տէրոջը առջևը արգիլուած էր , ու անոր անունը Դոդովմայեցի Իդովէկ էր . անիկայ Սաուղին հովիւ 8 ներուն գլուխն էր : Եւ Դաւիթ Ախիմելեքին ըսաւ , Ա՛ս տեղս քու ձեռքիդ տակը նիզակ մը կամ սուր մը չկայ . քանզի թագաւորին գործը սուրբ պարտաւորին գործ ըլալուն համար իմ սուրս ու զէնքերս հետս չառի :

9 Եւ քահանան ըսաւ , Ահա Փղշտացի Գողիաթին սուրը՝ որ զանիկայ Ելայի հովիտին մէջը սպաննեցիր , անիկայ եփուդին ետևը լաթի մը մէջ փաթթուած կը կենայ . թէ որ կ՚ուզես զանիկայ առնել , առ . քանզի հոս անկէ ուրիշ չկայ . ու Դաւիթ ըսաւ , Անոր նմանը չկայ . զանիկայ ինծի տուր :

10 Եւ ան օրը Դաւիթ ելաւ , ու Սաուղին երեսէն փախաւ , և Գէթի Ախուս թագաւորին գնաց :

11 Ու Ախուսին ծառաները անոր ըսին , Երկրին թագաւորը Դաւիթ սպիակ չէ՞ . սորա համար չէր որ պար բռնողները պատասխան տալով կ՚երգէին ու կ՚բաներին ,

‡ Սաուղ իր հազարաւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր բիւրաւորները :

12 Եւ Դաւիթ ևս խօսքերը իր սրտին մէջը դրաւ , ու Գէթի թագաւորին Ախուսին երեսէն շատ վախցաւ :

13 Եւ հանունց առջևը իր դէմքը փոխելով՝ անոնց ձեռքին տակը գինքը խենդ ձևացուց . դռներու փեղկերուն վրայ նշաններ կը գծէր , ու լորձունքները մօրուքին վրայ կը 14 վազցնէր : Եւ Ախուս իր ծառաներուն ըսաւ , Ահա աս մարդուն խենդ ըլլալը տեսաք ; զանիկայ 15 ինչո՞ւ համար ինծի բերիք : Միթէ ես խենդերու կարօ՞տ եմ , որ զանիկայ իմ առջևս բերիք խենդութիւն ընելու համար . տաիկայ իմ տունս մտնէ :

ԳԼ · ԻԲ

1 Դաւիթին քովը մարդիկներ կը ժողովին Ադոզամի մէջ : 3 Դաւիթ Մաւափայի մէջ իր ծնողքը Մոաբի թագաւորին կը յանձնէ : 5 Գադ մարգարէին խրատովը Հարեթի կուգայ : 6 Սաուղ Դաւիթին եւեղբ ի յիշողի՝ իր ծառաներուն անհատապատմութեանը համար կը

Ն · Ք · ԳԲ · Ի՚Ը 1062

գանգատի : 9 Դովէկ ամբաստանութիւն կ՚բերէ Ախիմելեքին վրայով : 11 Սաուղ կը հրամայէ որ քահանաները սպաննեն : 17 թիկնապահ զօրքը աս հրամանը կատարել չուզելով : Դովէկ ի գործ կը դնէ զանիկայ : 20 Աբիաթար փախչելով՝ Դաւիթին կը բերէ անդ լուրը :

1 Եւ Դաւիթ անկէ դնաց , ու ողջ ազատեցաւ ՚՚ Ադոզամի քարայրը Հասաւ . ու իր եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը լսեցին , ու հոն 2 անոր իջան : ‡ Եւ բոլոր նեղութեան մէջ եղող՝ պարտք ունեցող ու †սիրտը վիրաւորուած՚՚ մարդիկ ները անոր քովը ժողովուեան . և անիկայ անոնց վրայ զօրագլուխ եղաւ . ու անոր քովը չորս հարիւրի չափ մարդ եղան :

3 Եւ Դաւիթ անկէ Մոաբի Մասփան գնաց , ու Մոաբի թագաւորին ըսաւ , Կ՚աղաչեմ , իմ հայրս ու մայրս ձեր քովը ‡ կենան , մինչև որ դիտնամ թէ Աստուած ինծի 4 ինչ պիտի ընէ : Ու զանոնք Մոաբի թագաւորին առջևը բերել տուաւ . և անոնք անոր քովը բնակեցան , որչափ ժամանակ որ Դաւիթ բերդին մէջը կեցաւ :

5 Եւ †Գադ մարգարէն Դաւիթին ըսաւ , Բերդին մէջը մի նստիր . գնա Ցուդայի երկիրը դնա : Ու Դաւիթ գնաց Հարեթի անտառը մտաւ :

6 Եւ Սաուղ լսեց որ Դաւիթ ու անոր հետ եղող մարդիկները գրաւնեալ են . ու Սաուղ Գարաւային մէջ Ռամայի ‖ ծառին տակը նստեր էր , ու նիզակը իր ձեռքն էր , և իր ամէն ծառաներն ալ իր բոլորտիքը 7 կայներ էին : Ու Սաուղ իր քովը կայնող ծառաներուն ըսաւ , Ո՛վ որդիք Բենիամինի՝ միթէ բոլոր Յեսսեի որդին ձեզմէ ամէնքնուդալ արտեր ու այդինէր պիտի տայ , ամէնքնիդ ալ հազարապետներ ու 8 հարիւրապետներ պիտի ընէ , որ ամէնդդ ինծի դէմ միաբաներ էք . ու ոչ ոք իմ որդւոյս հետ բան դաշնակցութիւնը է իմ համար ըսող մը չկայ . և ձեր մէջը մարդ մը չկայ որ ինծի համար ցաւ , ու ինծի յայտնէ թէ իմ որդիս իմ ծառաս ինծի դէմ ոտք հանեց , որ դարանամուտ ըլլայ , ինչպէս որ այսօր կը տեսնէ :

9 Եւ Սաուղին ծառաներուն վրա կայուն Դոդովմայեցի Դովէկ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ցեսսեի որդին տեսայ , որ Նոբ եկաւ Աբիտովբի որդւոյն Աբիմելեքին : 10 Ան անիկայ անոր համար Տէրոջը հարցուց , ու Ճանապարհաւորութիւն տուաւ , և անոր Փղշտացի Գողիաթին սուրը տուաւ :

* Եբր · կերպով մը հասարակ է :

† Գղ · ը · 26 : Ի Մաս · ժբ · 3 : 4 : Մար · ը · 25 , 26 : Ղուկ · գ · 3 , 4 :

‡ Ղե · խդ · 8 , 9 :

§ Գլ · իբ · 9 : Սաղ · ծբ · ին վերնագիրը :

ֆ Գլ · ժե · 2 , 50 :

† Տես Գլ · լա · 10 :

Ճ Սաղ · լդ · ին վերնագիրը :

Ի Սաղ · ծդ · ին վերնագիրը :

ֆ Գլ · ժբ · 7 : իե · 5 :

‡ Ղա · բ · 19 :

Հ Սաղ · լդ · ին վերնագիրը :

‖ Կամ՝ մեշտին

Ն · ք · դԲ · Ի՛ր 1062

11 . Ան առեւնր թագաւորը Հարբ
խրկեց , ու Աբիտովբի որդին Ա-
քիմելէք քահանան , ու անոր Տօրը
բոլոր տունը՝ Նոբի մէջ եղող քա-
հանաներէն կանչեց . ու ամէնքն ալ
12 թագաւորին եկան : Եւ Սաուղ
բաւ , Ո՛վ որդի Աբիտովբայ՝
մնիկ բրէ . ու անիկայ բաւ ,
13 Ահա հոս եմ՝ տէր իմ : Եւ Սաուղ
անոր բաւ , Ինչո՞ւ համար դուն ու
Յեսսէի որդին ինծի դէմ միաբանե-
ցաք , ու դուն անոր հաց ու սուր
տուիր , և անոր համար Աստուծոյ
հարցուցիր , որ անիկայ ելլէ ինծի
դարանամուտ բլլայ , ինչպէս որ
14 այսօր կ՚երեւայ : Եւ Աբիմելէք
պատասխան տուաւ թագաւորին
ու բաւ , Քու բոլոր ծառաներուդ
մէջը ո՞վ հաւատարիմ է Դաւիթին
պէս , որ թագաւորի փեսայ , քու
*առանիկդ վերակացուն՝ , ու քու
15 տանդ մէջ պատուաւոր է : Միթէ
այսօր սկսայ անոր համար Աստու-
ծոյ հարցնելու . քա՛ւ լեցի : Թա-
գաւորը իր ծառային վրայ — իմ
Տօրս բոլոր տանը վրայ — մի՛ բան
մը չդնէ . քանզի քու ծառադ ամ
բոլոր բաներէն պզտիկ կամ մեծ
16 բան մը չէր գիտեր : Եւ թա-
գաւորը բաւ , Ո՛վ Աբիմելէք՝ ան-
պատճառ պիտի մեռնիս , թէ
դուն և թէ քու Տօրդ բոլոր տունը :
17 Ու թագաւորը իր քովը կայնող
սուրհանդակներուն բաւ , Դար-
ձէ՛ք՝ Տէրոջը քահանաները մեռ-
ցուցէ՛ք . քանզի անոնց ձեռքն ալ
Դաւիթին հետ է , և որովհետև ա-
նոր փախչիլը գիտնալով՝ ինծի
չյայտնեցին . բայց թագաւորին
ծառաները Է՛տզեցին իրենց ձեռ-
քը երկնցընել՝ Տէրոջը քահանա-
18 ները զարնելու : Եւ թագաւորը
Դովէկին բաւ , Դուն դարձիր ,
ու քահանաները զարկ : Ու Ե-
դովմացի Դովէկ դարձաւ , և
քահանաները զարկաւ , ու Ե՛ան օրը
անիկայ ութսունու հինգ մարդ մեռ-
ցուց , որ բեմանէ եփուտ կը հագ-
19 նէին : Նաեւ քահանաներուն Նոբ
քաղաքը սուրի բերնէ անցուց .
էրկի մարդէն մինչև կնիկ մարդը ,
տղայէն մինչև կաթնկեր մանուկը ,
ու մինչև արջառը , էշը ու ոչխարը
սուրի բերնէ անցուց :

20 Եւ Աբիտովբեան Աբիմելէքին
մէկ որդին՝ որուն անունը Աբիա-
թար էր , ազատեցաւ , ու Դաւիթ
21 Դաւիթին եհաւնէն ըսաւ : Եւ Ա-
բիաթար Դաւիթին պատմեց թէ
Սաուղ Տէրոջը քահանաները մեռ-
22 ցուց : Եւ Դաւիթ Աբիաթարին
բաւ , Ես ան օրը գիտէի որ Ե-
դովմացի Դովէկ հոն ըլլալով՝ անշուշտ Սաուղին պիտի
պատմէ . քու հօրդ տանը բոլոր
մարդիկներուն մահուանը ես պատ-
23 ճառ եղայ : Իմ քովս նստէ , մի՛
վախնար . Հոգիդ իմ հոգիս փընտ-
ռողը քու հոգիդ ալ կը փնտռէ ,
բայց դուն իմ քովս ապահով ես :

Ն · ք · դԲ · Ի՛ր 1062

Ղ դԹագ · Բ · 26 ·

Գ Լ · Ի Գ

1 Դաւիթ Աբիաթարին միջոցովս Տէրոջը հար-
ցընելէն ետև՝ Կէիլան կ՚ապառ : 7 Աստուած
Դաւիթին կը յայտնէ Սաուղին գալը , ու
Կէիլացւոց անհնազանդութիւնը . ան ալ
Կէիլային կը փախչի : 14 Զիփի մէջ Յոփա-
թան կու գայ ու Դաւիթը կը միխիթարէ :
19 Զիփացիք Սաուղին կը յայտնեն Դաւի-
թին ա՛ւր բլլալը . 25 ու անիկայ Մաոնի մէջ
Սաուղէն կ՚ազատի՝ Փղշտացւոց յարձակմա-
նը պատճառաւ :

1 Ու Դաւիթին իմացուցին բսե-
լով , Ահա Փղշտացիք Կէիլա-
յի հետ պատերազմ կ՚ընեն , ու կո-
2 ւիւը կը կողոպտեն : Եւ Դաւիթ
Տէրոջը հարցուց ու բաւ , Երթամ ա՛ս Փղշտացիները զարնե՞մ :
Եւ Տէրը Դաւիթին բաւ , Գնա՛
Փղշտացիները զարկ ու Կէիլան
3 ազատէ : Եւ Դաւիթին մարդիկ-
ները անոր բսին , Ահա մենք հոս
Ցուդայի մէջ կը վախնանք . ալ
որչափ աւելի՝ թէ որ Կէիլա հր-
թանք Փղշտացւոց զունդերուն
4 դէմ : Ու Դաւիթ նորէն Տէրոջմէ
ալ Տէրոջը հարցուց . և Տէրը անոր
պատասխան տուաւ ու բաւ , Եջի՛ Կէիլա իջիր . քանզի ես Փղշ-
տացիները քու ձեռքդ կու տամ :
5 Եւ Դաւիթ իր մարդիկներովը Կէի-
լա գնաց , ու Փղշտացւոց հետ պա-
տերազմ բրաւ . ու անոնց անա-
սուններն առաւ , և զանոնք մեծ
հարուածով մը զարկաւ . ու Դա-
ւիթ Կէիլային բնակիչները ազա-
6 տեց : Եւ Աբիմելէքին որդին Ա-
բիաթար Դաւիթին քովը Կէիլա
փախած ատեն՝ եփուտը ձեռքը
իջաւ :

7 Ու երբոր Սաուղին իմացուցին ,
թէ Դաւիթ Կէիլա մտեր է , Սա-
ուղ բաւ , Աստուած իմ ձեռքս
մատներ է զանիկայ . քանզի դռներ
ու նիգեր ունեցող քաղաքի մը մէջ
8 մտեր գոցուեր է : Եւ Սաուղ բո-
լոր ժողովուրդը պատերազմի կան-
չեց , որ Կէիլա իջնէ , ու Դաւիթը
9 և անոր մարդիկները պաշարէ : Իսկ
Դաւիթ իմացաւ որ Սաուղ իրեն
համար դաւադրուկ չարութիւն մը կը
ձգարէ , ու Աբիաթար քահանա-
յին բաւ , Եփուտը մօտեցուր :
10 Եւ Դաւիթ բաւ , Ո՛վ Տէր Ա-
տուած Իսրայէլի՛ , քու ծառադ բա-
տրգ լսեց որ Սաուղ Կէիլայի վրայ
գալ կ՚ուզէ , Երբ քաղաքը իմ պատ-
11 ճառով աւրէ . Արդեօք Կէիլայի

— Գես · Ժէ · 44 ·

Բ Ձեռ · 4 · 6 , 9 · Գէ · Լ՛ 8 · Բ Թագ · Ե · 19 , 23 ·

Ե · Ձեռ · 17 ·

Ը Գէ · Ի՛ · 6 ·

Ը Ձեռ գէ · Բ · 31 ·

Է Ձեռ 9 · 11 ·

Է Գէ · Ի՛ · 33 ·

Ի Գէ · Ի՛ · 20 ·

Ի Ձեռ · Ի՛ · 19 ·

Ն · ք · դԲ · Իրր 1061

բնակիչները զիս անոր ձեռքը պիտի մատնե՞ն , — ծառայիդ լսածին պէս՝ Սաուղ հո՛ պիտի իջնէ՞ . ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , կ՚աղաչեմ՝ ծառայիդ յայտնէ : Եւ
12 Տէրը ըսաւ , Պիտի իջնէ : Ու Դաւիթ ըսաւ , Կէիլայի բնակիչները զիս ու իմ մարդիկներս Սաուղին ձեռքը պիտի մատնե՞ն : Եւ
13 Տէրը ըսաւ , Պիտի մատնեն : Ուստի Դաւիթ ու անոր մարդիկները , վեցհարիւր մարդու չափ ելան՝ Կէիլայէն գացին , և ուր որ կրնային երթալ՝ կ՚երթային . ու երբոր Դաւիթին Կէիլայէն ելլելը Սաուղին իմացուցին , հո՛ն երթալէն ետ կեցաւ :
14 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ ամուր տեղեր կը նստէր . ու Զիփի անապատին մէջ ըլեռան մը վրայ նստաւ : Եւ Սաուղ զանիկայ օր մը փնտռէր . բայց Աստուած անոր ձեռքը չմատնեց
15 զանիկայ : Ու Դաւիթ տեսաւ որ Սաուղ իր անձը փնտռելու ելեր է . և Դաւիթ Զիփի անապատը անտառի մը մէջ էր :
16 Ու Սաուղին որդին Յովնաթան ելաւ , անտառը դնաց Դաւիթին , ու անոր ձեռքը Աստուծով
17 զօրացուց . Եւ անոր ըսաւ , Մի վախնար , քանզի իմ Հօրս Սաուղին ձեռքը քեզ պիտի չգտնէ , ու դուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս , ու ես քու երկրորդդ պիտի ըլլամ . և հասս բանը իմ
18 հայրս Սաուղ ալ գիտէ : Ու երկուքնին Տէրոջը առջևը ուխտ ըրին . և Դաւիթ անտառին մէջը մնաց , բայց Յովնաթան իր տուները դարձաւ :
19 Ու Զիփացիք Գաբաա ելան Սաուղին , ու ըսին , Ահա Դաւիթ մեր քովը ամուր տեղերուն անտառին մէջ՝ Եքեղա բլուրին վրայ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը պահ
20 Հուսած է : Հիմա՝ ով թագաւոր , ինչպէս որ քու անձդ իջնելու կը փափաքի , իջիր , ու զանիկայ թագաւորին ձեռքը մատնելը մեզի
21 պիտ : Ու Սաուղ ըսաւ , Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք , որ ինծի
22 ցաւակից եղաք : Երթանք գացէք , — ան լաւ ապկ դիտեցէք , և անոր ոտքին կոխած տեղը դիտցէք ու տեսէք , Ե՞ր է ով զանիկայ հոն տեսեր է . քանզի ինծի բաւ ևն թէ անի-
23 կայ շատ խորամանկ է : Ուստի նայեցէք , ու անոր բոլոր պահուելու տեղուտները իմացէք , և ուղիս առուգելով ինծի դարձէք , և ձեզի հետ երթամ . ու թէ որ անիկայ ան երկրին մէջն է , զանիկայ Յուդայի

Ն · ք · դԲ · Իրր 1061

բոլոր հազարաւորներուն մէջը ազիկ
24 մը պիտի փնտռեմ : Ու անոնք ելան , և Սաուղին առջևէն Զիփ դացին . ու Դաւիթ իր մարդիկներովը Մաոնի անապատը դաշտին մէջ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը
25 Նոթէր էր : Եւ Սաուղ իր մարդիկներովը ըշխլայ փնտռելու դրնաց . ու երբոր Դաւիթին իմացուցին , վէմը իջաւ և Մաոնի անապատին մէջ նստաւ . ու Սաուղ լսեց , ու Դաւիթին ետևէն Մաոնի
26 անապատը վազեց : Եւ Սաուղ լեռանը ասի կողմին կ՚երթար , Դաւիթ ալ իր մարդիկներովը լեռանը անդիի կողմէն կ՚երթար . Նու Դաւիթ կը փութար որ Սաուղին երեսէն փախչի , բայց Սաուղ ու իր մարդիկները Դաւիթին ու անոր մարդիկներուն չորս կողմը պատեցին , որ զանոնք բռնեն :
27 Եւ լուրեր մը եկաւ Սաուղին ու ըսաւ , Շուտով եկիր , քանզի
28 Փղշտացիք երկիրը կոխեցին : Ուստի Սաուղ Դաւիթը հալածելէն դարձաւ դնաց , որ Փղշտացւոց դէմ դնէ . անոր համար ան տեղին անունը *Սէլա մահլէդօթ ըսուեցաւ :

ԳԼ · Ի Դ

1 Դաւիթ Ենգադիի այրի մը մէջ Սաուղին քաջութիւն կարելով , անոր կենացը կը խնայէ . 9 և այսպէս իր անմեղութիւնը կը յայտնէ : 17 Սաուղ իր յանցանքը խոստովանելով Դաւիթին երդում կու տայ , ու կը մեկնի :

1 Ե՛ւ Դաւիթ անկէ ելաւ , ու — ևն՝ դադիի ամուր տեղուանքը նոս-
2 տաւ : Ու Երբոր Սաուղ Փղշտացիներէն ետ դարձաւ , անոր իմացուցին ու ըսին , Ահա Դաւիթ Ենգադիի անապատին մէջն է :
3 Եւ Սաուղ բոլոր Իսրայէլէն իրեք հազար ընտրուած մարդիկներ առաւ , ու երթալ որ Դաւիթը ու անոր մարդիկները փնտռէ այծե-
4 մնից ժայռերուն վրայ : Եւ ճամբուն վրայ եղող ոչխարներուն փարախները եկան , ու հոն մէկ քարայր մը կար . ու Սաուղ հարկաւորութեան համար ներս մտաւ . և Դաւիթ իր մարդիկներովը քարայրին ներսի դին նստեր էր :
5 Ուստի Դաւիթին մարդիկները անոր ըսին , Ահա Տէրոջը քեզի ըսած օրը ասիկայ է՝ թէ Քու թշնամիդ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ , և քու աչքերուդ հաճոյ երևցածը րլլ առնես : Ու Դաւիթ ելաւ , և Սաուղին վերարկուին ծայրը գաղտուկ
6 կտրեց : Բայց անկէ ետքը Դաւիթին սիրտը խղճայ , Սաուղին վերարկուին ծայրը կտրելուն վրայ :
7 Ու իր մարդիկներուն ըսաւ , Ը Աս-

Ն · ք · դԲ · Իրր 1061

Ե Գես . ժե . 55 ։ Գլ . խե . 2 ։

Ղ Սապ . լա . 22 ։

Հ Սապ . ժէ . 9 ։

Ե Ցես . գ թագ . ժԲ . 9 ։

* Յր՝ վէմ բա ժանմանց ։

Ա Գլ . ի Դ . 24 ։

Բ Սապ . ճԲ . 6 ։

† Եբէր . առ քերը ծած կուա . Գատա . գ . 24 ։

Ե Սապ . ծէ . ին և ձիաբ . ին վերնա պիրներ ։

Ը Գլ . խգ . 8 ։

Ի բ թագ . խգ . 10 ։

Ը Գլ . խգ . 11 ։

տուած չընեմ որ Տէրոջը օծեալին իմ տիրոջս առ բանը ընեմ , ձեռս առնոր վրայ երկընցընելով . քանզի
8 անիկայ Տէրոջը օծեալն է : Եւ Դաւիթ խօսքերով իր մարդիկները զսպեց , ու զանոնք չթողուց որ Սաուղին վրայ յարձակին : Եւ Սաուղ քարայրէն դուրս ելաւ ու իր ճամբան դնաց :
9 Ընկէ ետև Դաւիթ ալ քարայրէն դուրս ելաւ , ու Սաուղին ետևէն կանչելով բաւ , Ով տէր իմ թագաւոր : Ու երբոր Սաուղ ետին նայեցաւ , Դաւիթ երեսը գետինը ծռելով երկրպագուս
10 Թիւն ըրաւ : Եւ Դաւիթ բաւ Սաուղին , Ինչո՞ւ համար մարդոց խօսքը մտիկ կ՚ընես , որ Ահա Դաւիթ քեզի չարու-
11 Թիւն ընել կը ջանայ : Ահա այսօր քու աչքերդ կը տեսնեն , որ Տէրը այսօր քարայրին մէջը քեզ իմ ձեռս մատնեց . ու բսին որ քեզ մեռցնեմ , բայց ես քեզի խնայեցի , ու բսի , Ես իմ ձեռս իմ տիրոջս չեմ երկընցներ , քանզի
12 անիկայ Տէրոջը օծեալն է : Ու տես հայր իմ՝ տես , քու վերարկուիդ ծայրը իմ ձեռքիս մէջն է . ես քու վերարկուիդ ծայրը կարելով՝ քեզ չսպաննեցի . գիտէ հասկըցիր ու տես , որ չիմ ձեռքիս մէջը չարութիւն ու անօրէնութիւն չկայ , ու քեզի չմեղացանք մը չեմ բրած , բայց դուն զիս մեռցնելու կ՚սպասես
13 խաւտիա՞ : Տէրը դատաւոր ընէ իմ ու քու մէջ , ու Տէրը իմ վրէժս քեզմէ առնէ . բայց իմ ձեռս քու
14 վրադ չըլլայ : Ինչպէս որ հին առակը կ՚ըսէ , Ընօրհնեալներէն անօրէնութիւն կ՚ելլէ . բայց իմ ձեռս քու
15 քու վրադ չըլլայ : Իսրայէլի թագաւորը որո՞ւն հետևէն ելեր է , և դուն որո՞ւն հետևէն կը հալածես . Մեռա՞ծ շան մը հետևէ ,
16 Լու՞ մը հետևէ եղար : Դատաւոր Տէրը դատաստան ընէ , և իմ քու մէջ դատաստան ընէ . և հետևիդ ու պաշտպանէ զիս , և քու ձեռքէդ ազատէ :
17 Ու երբոր Դաւիթ աս խօսքերը Սաուղին խօսիլը լմընցուց , Սաուղ բսաւ , Ո՞րդեակ իմ Դաւիթ , ատիկա՞յ քո՞ ձայնդ է . և Սաուղ
18 իր ձայնը վերցուց ու լացաւ . Ու Դաւիթին բսաւ , Դուն ինծմէ արդար ես . քանզի դուն ինծի բարիք տասուցիր , բայց ես քեզի չարիք տասուցի :
19 Ու դուն այսօր քու ինծի բրած աղէկութիւնդ յայտնեցիր , որովհետև Տէրը զիս քու ձեռքդ մատնեց , ու դուն զիս չսպա-
20 ցուցիր : Վասն զի մէկ մարդ մը իր թշնամին գտնելու ըլլայ , զանիկայ թող կու տայ որ խաղաղութեամբ երթայ . ուստի այսօր քու ինծի բրածիդ փոխարէն Տէրը քեզի բա-
21 րիք տասուցանէ : Եւ հիմա ահա գիտեմ որ դուն անշուշտ թագաւոր պիտի ըլլաս . ու Իսրայէլին թագաւորութիւնը քու ձեռքիդ մէջը
22 պիտի հաստատուի : Եւ հիմա Տէրոջմով ինծի երդում ըրէ՝ թէ ինծմէ ետքը իմ սերունդս պիտի չսրընցնես , ու իմ հօրս տունէն իմ անունս բնաջինջ պիտի չընես :
23 Եւ Դաւիթ Սաուղին երդում ըրաւ : Եւտքը Սաուղ իր տուները դնաց , ու Դաւիթ իր մարդկինքովը Ղամբր տիզը ելաւ :

ԳԼ· ԻԵ

1 Սամուէլ կը մեռնի : 2 Դաւիթ Նաբալին մարդ կը խրկէ : 10 և Նաբալին ժանտաթախտը Համար արդարով՝ միաբ կ՚ընէ որ զանիկայ բնաջինջ բնէ : 14 Աբիգէա աս բանը իմանալով՝ 18 բնծայ մը կը պատրաստէ : 23 և իր խնամախոսութեամբը 32 Դաւիթին սիրտը կը հանդարտեցընէ : 36 Նաբալ ալ աս բաները լսելով կը սպասափի , ու եօթը կը մեռնի : 39 Դաւիթ իրեն կին կ՚առնէ Աբիգէան ու Աքինոամ : 44 Մեղքոյ Փալտիէլին կը տրուի :

1 Ու Սամուէլ մեռաւ , ու բոլոր Իսրայէլ ժողովուրդն , ու եա նոր համար սուգ բրին . ու զանիկայ Ռամայի մէջ իր տունը թաղեցին : Եւ Դաւիթ ելաւ Փառանի անապատը իջաւ :
2 Եւ Մաոնի մէջ մարդ մը կար , ու անոր գործը Կարմիղոսի մէջ էր . և անիկայ խիստ մեծ մարդ էր , ու իրեք հազար ոչխար և հազար այծ ունէր . ու իր ոչխարները սրբակտուր բնելու համար Կարմի-
3 դոսի մէջ կը գտնուէր : Եւ անմարդուն անունը Նաբաղ էր , ու անոր կնկանը անունը Աբիգէա . և կնիկը խոհեմմիտ ու գեղեցկադէմ էր , բայց էրիկը խստաբարոյ ու չարագործ էր , ու անիկայ Քաղէբեան էր :
4 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ լսեց որ Նաբաղ իր ոչխարները Հասա-
5 րակտուր կ՚ընէ : Ու Դաւիթ տասը մանչ խրկեց , և Դաւիթ մանչերուն բսաւ , Կարմիղոս երթ ու Նաբաղին գացէք , և իմ անունովս
6 անոր ողջոյնիս հարցուցէք . Ու անոր այսպէս բսէք , Ո՛ղջ կեցիր . Էքեզի և քու տանդ ու քու բոլոր ստացուածքիդ խաղաղութիւն
7 բլլայ : Եւ հիմա լսեցի որ ոչխարներդ կը բսին . քու հովիւներդ մեր հետն էին , անոնց վնաս մը չտուինք , ու անոնք Կարմիղոսի մէջ որչափ ատեն որ կեցան ,
Ի անոնց մէկ բանը չկորսուեցաւ ;

Ի Սպ. Ե · 4 ; Ա՚ա · Ե · 44 ; Հռով. Ժբ · 17 , 19 ։

Ք Սպ. Ճ՚ա. 6 ; Ա՚ռակ. Ժգ · 28 ; Ժէ. 9 ։

Ե Սպ. Ե · 3 ; Լե · 7 ։

Ա Եբր · Իմ անձս կ՚որսաս զանիկայ առնես ։ Գէ · Իգ · 20 ։

Ե Ծն · Ժգ · 5 ; Դատ. Ժա. 27 ; Գէ · Իգ · 10 ; Ցար. Ե · 8 ։

Ի Գէ · Ժէ · 43 ; Բ Թագ. Թ · 8 ։

Ձ Գէ · Իգ · 20 ։

Ղ Հմր 13 ։

Հբ Մ՚ն · Իգ · 22 ։

Յ Սպ. · Լե · 1 · Իգ · 1 ։ Ա՚ժէթ · 154 ։ Մ՚ր · Ե · 9 ։

Ղ Գէ · Իգ · 17 ։

Ճ Գէ · Իգ · 21 ։

Մ՚ն · Լբ · 26 ։

Յ՚Մա՚ա · Ե · 44 ։

Ն Գէ · Իգ · 23 ։

Շ Գէ · Իգ · 12 ։ Իգ · 8 ։

Ռ Գէ · Իգ · 17 ։

Ս Ծն · Ի · 23 ։

Տ Բ Թագ. Ի · 6 , 8 ։

Ջ Գէ · Իգ · 1 ։

Բ Թագ. · Ի · 29 , Բ Օր · 17 · 8 ։

Ֆ Ծն · Ի · 21 ; Սաղ. Ճի · 5 ։

Ռ Գէ · Իգ · 24 ։

Ր Կ՚սպասեցուածքը

Ց Ես · Ի · 55 ։

Ձ Կ՚սպասեցուածքը

Ղ Ծն · Ի · 23 ։

Ճ Ծն · Ի · 13 ; Բ Թագ. Ի · 7 ։

Մ Գէ · Ի · 22 ։

Ն Ծն · Խ · 23 ։

Շ Բ Թագ. Ի · 6 , 8 ։

Ո Գէ · Ի · 1 ։

Չ Գէ · Ի · 15 , 21 ։

Ն·Ք·ՂԵ· Ի՛ՐԲ 1060

8 Քու մանչերուդ Հարցուր, ու քեզի
թող ըսեն. ուստի ՚՚ մանչերը
քու աչքերուդ առջեւը շնորհք թող
գտնեն, քանզի բարի օր ևկանք.
շնորհք ըրէ, քու ծառաներուդ ու
քու որդւոյդ Դաւիթին ձեռքէդ և-
9 կածը տուր։ Եւ Դաւիթին մանչերը գացին, ու ասս բոլոր խօսքերուն համեմատ Դաւիթին անունովը Նաբաղին ըսուցին ու կայնեցան։
10 Եւ Նաբաղ Դաւիթին ծառաներուն պատասխան տուաւ ու բսաւ, Դաւիթը ով է, ու Եսսէի որդին ով է. ասս օրերս իրենց տէրերուն երեսէն փախչող ծառաները շատ-
11 ցեր են։ Էհս իմ հացս, ջուրս ու ասոր համար ընդնէրուս մորթած անասուններս առնեմ՚՚ ու ՚՚ նէ՚՚ մարդիկներուն տամ, որոնց
12 ուսկից ըլլալը չեմ գիտեր։ Եւ Դաւիթին մանչերը իրենց ճամբան դարձան, ու գային ու բոլոր խօս-
13 քերը անոր պատմեցին։ Եւ Դաւիթ իր մարդիկներուն բսաւ, Ամէն մարդ իր սուրը մէջքը կապէ. ու ամէն մարդ իր սուրը մէջքը կապեց. և Դաւիթ ալ իր սուրը մէջքը կապեց. ու Դաւիթին ետեւէն չորս հարիւր չափ մարդ ելաւ, ու երկու հարիւր մարդ հոն է կարասիներուն քովը մնացին։
14 Եւ ծառաներուն մէկը Նաբաղին կնկանը Աբիգայիլին իմացուց ու բսաւ, Ահա Դաւիթ անապատէն մարդիկներ խրկեց մեր տէրը օրհնելու համար. իսկ անիկայ ՚՚ խոտո-
15 խօսեցաւ անոնց հետ՚՚։ Բայց այն մարդիկները մեզի հետ շատ աղէկ էին, ու ՚՚ մեզի ջուտ մը չտուին. և դաշտի մէջ որչափ ատեն որ անոնց հետ պտրտեցանք, մեզմէ բան մը
16 չկորսուեցաւ։ Անոնք մեզի Նպարիպ էին թէ գիշերը և թէ ցորեկը, որչափ ատեն որ անոնց քովը
17 ոչխարները կ'արածէինք։ Ու հիմա դիտցիր ու տես՝ թէ ինչ պիտի ընես, քանզի մեր տիրոջը վրայ և անոր բոլոր տանը վրայ չարիքը հաստած է. որովհետեւ անիկայ այնպէս չար մարդ մըն է, որ անոր հետ մարդ չկրնար խօսիլ։
18 Եւ Աբիգայիլ շուտով Հերկու հարիւր հաց, ու երկու տիկ գինի, և հինգ + եփած ոչխար, ու հինգ գրիւ բոհրած ցորեն, հարիւր ողկոյզ չամիչ, ու երկու հարիւր չարդոց թուզ առաւ, ու զանոնք էշերու վրայ
19 դրաւ։ Եւ իր ծառաներուն բսաւ, ՚՚Ընթացէ՛ք անդէ՛ք, ահա ես ձեր ետեւէն կու գամ. բայց իր էրկանը Նաբաղին չիմացուց։
20 Ու երբոր կնիկը իջու վրայ հեծած՝ լեռանը զուգ տեղէն կ'իջնէր, ահա
Դաւիթ ու անոր մարդիկները անոր առջեւը կ'իջնէին. ու անիկայ անոնց
21 հանդիպեցաւ։ Եւ Դաւիթ բսեր էր, Ուրեմն անապատին մէջ ասս մարդուն բոլոր ունեցած բաները պարապ տեղը պահեր եմ, ու անոր բոլոր ունեցածէն բան մը չկորսուեցաւ. և անիկայ ինծի ՚՚ աղէկութեան փոխարէն դէշութիւն ըրաւ։
22 ՚՚ Աստուած Դաւիթին թշնամիներուն այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ ՚՚ մինչև վաղը առտու անոր մարդիկներէն ‡ մէկ էրիկ մարդ մը ողջ թողուի՛։
23 Ու Աբիգայիլ Դաւիթը տեսածին պէս շուտով էշուն վրայէն իջաւ, և Դաւիթին առջեւը երեսի վրայ իյնալով, մինչև գետինը երկրը-
24 պագու թիւն ըրաւ։ Ու անոր ոտքը ինկաւ ու բսաւ, Ո՛վ տէր իմ, յանցանքը իմ վրաս ըլլայ. բայց հրաման տուր՝ որ քու աղախինդ քու առջեւդ խօսի, և քու ազա-
25 նդդ խօսքերը մտիկ ըրէ։ Կ'ազաչեմ՝ որ իմ տէրս ասս չար մարդուն Նաբաղին համար իր սրտին մէջ բան չդնէ. քանզի իր անունաը պէս ինքն ալ անանկ է. անոր անունը ‖ Նաբաղ է, ու անզգամութիւնը իր հետն է. բայց ես քու աղախինդ իմ տիրոջս խրկած
26 մանչերը չտեսայ։ Եւ հիմա, ով տէր իմ, ՚՚ Տէրը կենդանի է, ու քու հոգիդ ալ կենդանի է, որ Տէրը Ն քեզ չթողուց որ արիւն մտնես, ու ՚՚ քու վրէժդ քու ձեռքովդ առնես. և հիմա Ն քու թշնամիներդ ու իմ տիրոջս դէշութիւն ուզող-
27 ները Նաբաղին պէս ըլլան։ Ու հիմա ՚՚ ասս ընծան որ քու աղախինդ իմ տիրոջս բերաւ, թող իմ տիրոջս ՚՚ հետեւէն եկող մանչերուն
28 տրուի։ Կ'աղաչեմ, քու աղախինդ յանցանքը ներէ. քանզի Տէրը իմ տիրոջս անպատճառ հաստատ տուն պիտի շինէ, որովհետեւ իմ տէրս ՚՚ Տէրոջը պատերազմները պատերազմի՛ս, ու քու
29 օրերուդ մէջը չ քու վրադ չարութիւն մը չգտնուեցաւ։ Բայց թէև մարդ մը ելած է քեզ հալածելու՝ ու քու հոգիդ փնտռելու համար, մէկ մարդ մը ողջ եղած է, իմ տիրոջս Տէրը քու Աստուածդյդ առջեւը՝ կեանց ծրարին մէջը ծրարած պիտի ըլլայ. բայց Անիկայ քու թշնամիներուդ հոգիները պարսատիկի մէջ էլած + տրէ պիտի նետէ։
30 Ու երբոր Տէրը բոլոր քեզի համար բսած աղէկութիւնները իմ տիրոջս ընէ, ու քեզ Իսրայէլի վրայ թա-
31 գաւորդ դնէ, Ասիկայ քեզի դայթակղութիւն մը ու իմ տիրոջս

Ն·Ք·ՂԵ· Ի՛ՐԲ 1060

ՃՆԵՄ· Բ· 10։ ԵՍԹ· Թ·19։

Է ԴԱՍ· Թ· 28։ ՍԱՂ· Կդ·7, 8։ ՅԿ· 3, 4։ Ը ԴԱՍ· Բ· 6։

Ի ԳԼ·Ւ·24։

ՙ ԵՔԷ· ա· ՆՈՆՑ վայ յարձակեցաւ։ Ե ՀՄՐ 7։

Ի ԵՐ· ԺԹ· 22, ՑՈՐ· ա·10։

Հ ԳԼ·Ի·7։

Յ ԲՕՐ· ԺԹ· 13, ԴԱՍ· ԺԲ·22։ Ը ՆՈՆ· Ւ՛Ը 13։ ԱՍԱԿ· ԺԸ·16, Իա·14։ Ի ԵՔԷ· ա· դան

Ա ՆՈՆ· Ւ՛Ը 15, 20։

Դաւիթ ու անոր մարդիկները անոր առջեւը կ'իջնէին. ու անիկայ անոնց
21 հանդիպեցաւ։ Եւ Դաւիթ բսեր էր, Ուրեմն անապատին մէջ ասս մարդուն բոլոր ունեցած բաները պարապ տեղը պահեր եմ, ու անոր բոլոր ունեցածէն բան մը չկորսուեցաւ. և անիկայ ինծի ՚՚ աղէկութեան փոխարէն դէշութիւն ըրաւ։
22 ՚՚ Աստուած Դաւիթին թշնամիներուն այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ ՚՚ մինչև վաղը առտու անոր մարդիկներէն ‡ մէկ էրիկ մարդ մը ողջ թողուի՛։
23 Ու Աբիգայիլ Դաւիթը տեսածին պէս շուտով էշուն վրայէն իջաւ, և Դաւիթին առջեւը երեսի վրայ իյնալով, մինչև գետինը երկրը-
24 պագու թիւն ըրաւ։ Ու անոր ոտքը ինկաւ ու բսաւ, Ո՛վ տէր իմ, յանցանքը իմ վրաս ըլլայ. բայց հրաման տուր՝ որ քու աղախինդ քու առջեւդ խօսի, և քու ազա-
25 նդդ խօսքերը մտիկ ըրէ։ Կ'ազաչեմ՝ որ իմ տէրս ասս չար մարդուն Նաբաղին համար իր սրտին մէջ բան չդնէ. քանզի իր անունաը պէս ինքն ալ անանկ է. անոր անունը ‖ Նաբաղ է, ու անզգամութիւնը իր հետն է. բայց ես քու աղախինդ իմ տիրոջս խրկած
26 մանչերը չտեսայ։ Եւ հիմա, ով տէր իմ, ՚՚ Տէրը կենդանի է, ու քու հոգիդ ալ կենդանի է, որ Տէրը Ն քեզ չթողուց որ արիւն մտնես, ու ՚՚ քու վրէժդ քու ձեռքովդ առնես. և հիմա Ն քու թշնամիներդ ու իմ տիրոջս դէշութիւն ուզող-
27 ները Նաբաղին պէս ըլլան։ Ու հիմա ՚՚ ասս ընծան որ քու աղախինդ իմ տիրոջս բերաւ, թող իմ տիրոջս ՚՚ հետեւէն եկող մանչերուն
28 տրուի։ Կ'աղաչեմ, քու աղախինդ յանցանքը ներէ. քանզի Տէրը իմ տիրոջս անպատճառ հաստատ տուն պիտի շինէ, որովհետեւ իմ տէրս ՚՚ Տէրոջը պատերազմները պատերազմի՛ս, ու քու
29 օրերուդ մէջը չ քու վրադ չարութիւն մը չգտնուեցաւ։ Բայց թէև մարդ մը ելած է քեզ հալածելու՝ ու քու հոգիդ փնտռելու համար, մէկ մարդ մը ողջ եղած է, իմ տիրոջս Տէրը քու Աստուածդյդ առջեւդ՝ կեանց ծրարին մէջը ծրարած պիտի ըլլայ. բայց Անիկայ քու թշնամիներուդ հոգիները պարսատիկի մէջ էլած + տրէ պիտի նետէ։
30 Ու երբոր Տէրը բոլոր քեզի համար բսած աղէկութիւնները իմ տիրոջս ընէ, ու քեզ Իսրայէլի վրայ թա-
31 գաւորդ դնէ, Ասիկայ քեզի դայթակղութիւն մը ու իմ տիրոջս

ՃՆԵՄ· Բ· 10։ ԵՍԹ· Թ·19։

Է ԴԱՍ· Թ· 28։ ՍԱՂ· Կդ·7, 8։ ՅԿ· 3, 4։ Ը ԴԱՍ· Բ· 6։

Ի ԳԼ·Ւ·24։

ՙ ԵՔԷ· ա· ՆՈՆՑ վայ յարձակեցաւ։ Ե ՀՄՐ 7։

Ի ԵՐ· ԺԹ· 22, ՑՈՐ· ա·10։

Հ ԳԼ·Ի·7։

Յ ԲՕՐ· ԺԹ· 13, ԴԱՍ· ԺԲ·22։ Ը ՆՈՆ· Ւ՛Ը 13։ ԱՍԱԿ· ԺԸ·16, Իա·14։ Ի ԵՔԷ· ա· դան

Ա ՆՈՆ· Ւ՛Ը 15, 20։

‖ ՚՚ ՝ ԱՆԲԱԺԱՆ։

ՠ ԴԱՏԱՒ· Բ· 2։

ա ՆՈՒՄ· Ի·6։ ՀՄՐ 33։

բ ՀԱՒԱՏ· ԺԸ· 19։

Ի Բ ԹԱԳ· ԺԸ·32։

ՠ ՆՈՒ· Լ·Գ· 11։ ԳԼ·Ւ· 26։ ԴԱՏԱՒ· Ի·15։

ՠ ՀՄՐ 42։ ԴԱՍ· Դ· 10։

Ի Բ ԹԱԳ· Ի·11, 27։ ԴԱՏԱՒ· Բ՛· 5։ Ա ՄԱՍ· ԺԻ·10, 25։

ՠ ԳԼ· ԺԸ· 17։

Բ ԳԼ· Իդ· 12։

ՠ ԵՒԵՄ· Ժ· 18։

Ն. Ք. ՂՔ. իրր 1060

սրտին խիղճ մը չըլլայ, թէ առանց պատճառի արիւն թափեցիր, կամ թէ իմ տէրս իր վրէժը ինքը առաւ. ու երբոր Տէրը իմ տիրոջս բարութիւն ընէ, քու աղախինդ միտքդ բերես։

32 Եւ Դաւիթ ըսաւ Աբիգեային, Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը, որ այսօր քեզ խրկեց զիս
33 դիմաւորելու. Ու քու խոհեմութիւնդ օրհնեալ ըլլայ, և դուն ալ օրհնեալ ըլլաս, որ ‡ այսօր զիս արգիլեցիր որ արիւն չմտնեմ, ու իմ
34 վրէժս ձեռքովս չառնեմ։ Բայց Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որ † զիս արգիլեց քեզի չարութիւն ընելէն, կենդանի է, թէ որ դուն շուտով չգայիր ու առջևս չելլէիր, մինչև վաղը առտու ‡ Նաբաղին մէկ էրիկ
35 մարդը չէր մնար։ Եւ Դաւիթ անոր բերած ընծաները ձեռքէն առաւ, ու անոր ըսաւ, ‡ Խաղաղութեամբ տունդ գնա. ահա խօսքդ մտիկ ըրի ու քու — * խնդիրքդ ընդունեցի։

36 Եւ Աբիգեա Նաբաղին գնաց, ու ահա ‡ անիկայ իր տանը մէջ թագաւորական կոչունքի պէս կոչունք կ՚ընէր. և Նաբաղին սիրտը զուարթացեր էր, ու անիկայ շատ գինովցեր էր. ուստի կնիկը մինչև առաւօտեան լոյսը պզտիկ կամ մեծ
37 բան մը չպատմեց անոր։ Եւ առաւօտուն երբոր Նաբաղ գինիէն զգաստացաւ, ան ատենը անոր կնիկը ասա բաները անոր պատմեց. ու անոր սիրտը իր ներսի դին մեռաւ,
38 ու քարի պէս եղաւ։ Եւ տասը օրի չափ անցնելէն ետև Տէրը զարկաւ Նաբաղը, որ մեռաւ։

39 Ու Դաւիթ Նաբաղին մեռնիլը լսելով՝ ըսաւ, ‡ Օրհնեալ է Տէրը, որ Նաբաղին ձեռքէն ‡ աշաֆ նախատինքիս † դատաստանը ինքը դատեց, ու ‡ իր ծառան չարութենէ ետ պահեց. և Տէրը Նաբաղին չարութիւնը անոր գլուխը դարձուց։ Ու Դաւիթ մարդ խրկեց և Աբիգեային խօսեցաւ, որ զանիկայ
40 իրեն կնիկ առնէ։ Ու Դաւիթին ծառաները Կարմեղոս գացին Աբիգեային, ու անոր հետ խօսեցան ու ըսին, Դաւիթ մեզ քեզի խրկեց,
41 որ քեզ իրեն կնիկ առնէ։ Եւ անիկայ ելաւ ու երեսի վրայ մինչև գետինը երկրպագութիւն ըրաւ, ու ըսաւ, Ահա ‡ քու աղախինդ իմ տիրոջս ծառաներուն ոտքերը լուալու համար ստրկութիւն թող ընէ։
42 Եւ Աբիգեա շուտով ոտք ելաւ, ու ‡ իրեն սպասաւորութիւն ընող հինգ աղջիկներու հետ էշը հեծաւ, ու Դաւիթին պատգամաւորներուն ետևէն գնաց, և անոր կնիկը եղաւ։

43 Ու Դաւիթ ‡ Յեզրայելէն ալ Աքինոամը առաւ. ‡ ու ասոնց երկուքն ալ անոր կնիկները եղան։
44 Բայց Սաւուղ ‡ իր Մեղքող աղջիկը՝ որ Դաւիթին կնիկն էր՝ ‡ Գաղդիմացի Լայիսի որդւոյն ‡ Փաղտիելին տուաւ։

ԳԼ. ԻԶ.

1 Սաւուղ Զիփացիներէն լուր առնելով՝ Եքեղա կու գայ Դաւիթին դէմ։ 4 Դաւիթ կառքերուն տեղը երթալով՝ կ՚արգիլէ Աբեսսան որ Սաւուղը չմեռցընէ, բայց Սաւուղին նիզակը ու կուժը կ՚առնէ։ 13 Դաւիթ Աբենները կը յանդիմանէ, 18 ու Սաւուղը կը յորդորէ։ 21 Սաւուղ իր յանցանքը կը խոստովանի։

1 Եւ Զիփացիք Գաբաա գացին Սաւուղին, ու ըսին, — Ահա Դաւիթ Եսիմոնի դիմացը Եքեղայի
2 բլուրին վրայ պահուեր է։ Ու Սաւուղ ելաւ Զիփի անապատը իջաւ Իսրայէլի իրեք հազար ընտրուած մարդիկներովը, որ Զիփի անապատին մէջ Դաւիթը փնտռէ։
3 Եւ Սաւուղ Եսիմոնի դիմացը Եքեղայի բլուրը՝ ճամբուն վրայ բանակեցաւ։ Դաւիթ ալ անապատին մէջը նստեր էր. ու երբոր տեսաւ որ Սաւուղ իր ետևէն անա-
4 պատը կու գայ, Դաւիթ լրտեսներ խրկեց, ու Սաւուղին ստոյգ գալը իմացաւ։

5 Ու Դաւիթ ‡ աշտուկ ելաւ, և Սաւուղին բանակ դրած տեղը եկաւ. ու Դաւիթ Սաւուղին ու անոր զօրավարին՝ ‡ Ներեան Աբեններին պառկած տեղը տեսաւ. բայց Սաւուղ ‡ կառքերուն մէջտեղը պառկեր էր, ու ժողովուրդը անոր
6 բոլորտիքը բանակեր էին։ Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ, ու Քետացի Աքիմելեքին ու Յովաբին եղբօրը † Շարուհեան Աբեսսային ըսաւ, Ո՞վ ‡ ինծի հետ Սաւուղին քովը բանակը կ՚իջնէ։ Ու Աբեսսա ըսաւ, Ես քեզի հետ կ՚իջնեմ։
7 Եւ Դաւիթ Աբեսսային հետ գիշերով ժողովուրդին մէջը մտաւ. և ահա Սաւուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր կը քնանար. անոր նիզակը գլխուն քովը գետինը ցցուած էր, և Աբեններ ու ժողովուրդը անոր բոլորտիքը պառկեր էին։
8 Եւ Աբեսսա Դաւիթին ըսաւ, Աստուած այսօր քու թշնամիդ ՀՐՈՒ ձեռքդ մատնեց. ու հիմա թող տուր որ նիզակով մէկ անգամին գետինը † ցցեմ զանիկայ, ու չկրկ-
9 նեմ հարուածը։ Բայց Դաւիթ Աբեսսային ըսաւ, Զանիկայ մի՛ մեռցրներ. Էքանզի Տէրոջը օծեալին ո՞վ կրնայ ձեռք երկրնցրնել ու
10 անմեղ ըլլալ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ,

Ն. Ք. ՂՔ. իրր 1060

— Ծն. իդ. 27։ Ել. ժը. 10։ Սաղ. խա. 13։ Հբ. 18։ Ղու. ա. 68։
‡ Հմր 26։
† Հմր 26։
‡ Հմր 22։
‡ Գլ. ի. 42։ բ Թագ. ժե. 9։ գ Թագ. ե. 19։ Ղու. է. 50։ ը. 48։
— Ծն. ժթ. 21։
* Եբր. երեսդ
‡ բ Թագ. ժգ. 23։
‡ Հմր 32։
† Առակ. իբ. 23։
‡ Հմր 26, 34։
Ղ գ Թագ. բ. 44։ Սաղ. է. 16։
‡ Հռութ. բ. 10, 13։ Առակ. ժե. 33։
ը Հմր 27։

Ն. Ք. ՂՔ. իրր 1060

‡ Յես. ժե. 56։
ժ Գլ. իէ. 3։ լ. 5։
‡ բ Թագ. գ. 14։
‡ Ես. ժ. 30։
‡ բ Թագ. գ. 15։
— Գլ. իգ. 19։ Սաղ. ծդ. ին վերնագիրը։
‡ Գլ. ժգ. 50։ ժէ. 55։
‡ Գլ. ժէ. 20։
† ա Մն. բ. 16։
‡ Դատ. է. 10, 11։
Ղ Գլ. իգ. 19։
† Եբր. զարնեմ
‡ Գլ. իգ. 7, 8։ բ Թագ. ա. 16։

Տէրը կենդանի է որ ՚զանիկայ Տէրը պիտի զարնէ, կամ ի անոր ա-տենը պիտի գայ ու մեռնի, կամ թէ ի պատերազմի մէջ պիտի մեռնի։
11 ու մեռնի՝ ի Աստուած չընէ որ Տէրոջը օձեալին զէմ ձեռքս երկչնցընեմ. միայն թէ հիմա անոր գըլխուն քովէ նիզակը ու ջուրին կու-
12 ժը առ. ու երթանք։ Եւ Դաւիթ Սաուղին գլխուն քովէն նիզակը ու ջուրին կուժը առաւ ու գացին. և տեսնող չկար ու արթընցող չկար. որովհետև ա-մէնքը կը քնանային. քանզի ՚Տէրոջը կազմանէ անոնց վրայ խորունկ քուն մը բնակեր էր։
13 Եւ Դաւիթ անդիի կողմը անցաւ, ու լեռանը գլխուն վրայ հեռուանց կայնեցաւ, — անոնց միջը
14 մեծ միջոց կար։ Եւ Դաւիթ ժողովուրդին ու Ներեան Աբենեղերին կանչելով բաւ, Ո՛վ Աբենեղ, պատասխան չե՞ս տար. ու Աբենեղ ըսաւ, Դուն ո՞վ ես, որ թագաւորին կը
15 կանչես։ Եւ Դաւիթ Աբենեղերին բաւ, Դուն էրիկ մարդ չե՞ս. ու Իսրայէլին մէջ քեզի պէս ո՞վ կայ. ու ինչո՞ւ համար քու տիրոջդ թագաւորին պահպանութիւն չըրիր. քանզի ժողովուրդէն մէկը քու տէրդ թագաւորը մեռցընելու ե-
16 կաւ։ Ա՛յս քու ըրած բանդ ապէկ չէ. կենդանի է Տէրը՝ որ դուք ի մեռնելու արժանի եք, քանզի Տէրոջը օձեալին՝ ձեր տիրոջը պահպանութիւն չըրիք. ու հիմա նայէ՛, թագաւորին նիզակը ու անոր գլխուն քովէ ջուրին կուժը
17 ո՞ր է։ Ան ատենը Սաուղ Դաւիթին ձայնը ճանչցաւ ու բաւ, ՚Որդեակ իմ Դաւիթ՝ ատիկայ քո՞ ձայնդ է. ու Դաւիթ ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ թագաւոր, իմ ձայնս
18 է. ու ըսաւ, Իմ տէրս ի՞նչո՞ւ համար այդպէս իր ծառային ետեւէն կ՚երթայ. քանզի ի՞նչ ըրի, ու ձեռքս մէջը ի՞նչ չարութիւն
19 կայ։ Եւ հիմա իմ տէրս թագաւորը իր ծառային խօսքերը թող մտիկ ընէ. թէ որ Տէրը ՚քեզ իմ վրաս ոտք հանեց, թող զո՛ վ մը *ընդունի. բայց թէ որ մարդոց որդիքը ՚՚ի՞նչ՚՚ հանեցին, անոնք Տէրոջը առջևը անիծեալ ըլլան, ՚քանզի զիս այսօր վռնտեցին՝ որ ՚Տէրոջը ժառանգութեանը հետ չմիանամ, ու ՚՚ըսէ՛ ըսին, Գնա՛ օտար աստուածներու ծառայութիւն ը-
20 ը։ Եւ հիմա Տէրոջը առջևը իմ արիւնս դետինը չիյնայ. քանզի Իսրայէլի թագաւորը ՚մէկ լու մը փնտռելու եկաւ, ինչպես որ մէկ մարդ մը լեռներու վրայ կաքաւի մը հետևէ կ՚իյնայ։
21 Ու Սաուղ ըսաւ, ՚Մեղք գործեցի. դարձիր՝ որդեակ իմ Դաւիթ. իմ հոգիս այսօր ՚քու աչքիդ պատուական երևնալուն համար՝ քեզի մէ՛յմըն ալ չարութիւն պիտի չընեմ. ահա յիմարութիւն
22 ըրի ու մեծապէս սխալեցայ։ Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ ու բաւ, Ահա թագաւորին նիզակը. մանչերուն մէկը թող գայ ու զա-
23 Նիկայ առնէ։ Եւ Տէրը ամէն մարդուն իր արդարութիւնը ու իր հաւատարմութիւնը փոխարինէր հատուցանէ. որովհետև Տէրը քեզ այսօր իմ ձեռքս տուաւ, բայց ես Տէրոջը օձեալին ձեռքս երկչնցընել
24 չուզեցի։ Եւ ահա ինչպես որ քու հոգիդ այսօր իմ աչքերուս պատուական երևցաւ, իմ հոգիս ես Տէրոջը առջևը այնպէս պատուական երևնայ, ու զիս ամէն նեղութենէ
25 ազատէ։ Եւ Սաուղ Դաւիթին բաւ, Որդեակ իմ Դաւիթ, օրհնեա՛լ ըլլաս. †քու գործերուդ մէջ յաջողութիւն պիտի դանես՚՚, ու նաև ՚յաղթող պիտի ըլլաս։ Եւ Դաւիթ իր ճամբան գնաց, ու Սաուղ իր տեղը դարձաւ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Սաուղ Դաւիթին Գեթի մէջ ըլլալը լսելով՝ ալ անոր հետևէն չիյնար։ 5 Դաւիթ Սիկղլաղը կը ղրկէ Աբիսային. 8 և ուրիշ կողմերու վրայ յարձակելով՝ Աքիսային կը հաւատացնէ թէ Յուդայի դէմ պատերազմեր է։

1 Եւ Դաւիթ իր սրտին մէջը բաւ, Ա՛ երբ օրհասիս մէկ օր մը Սաուղին ձեռքովը պիտի կորսուիմ. ինծի փրկուածոց երկիրը փախչելէն ազէկ չկայ, որ Սաուղ ինծմէ յոյսը կտրէ, ու զիս մէ՛յմըն ալ Իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ չփնտռէ. այսպէս անոր ձեռքէն կ՚ազատիմ։
2 Ու Դաւիթ ՚՚ իր հետը եղող վեց հարիւր մարդով ելաւ, ու Գեթի թագաւորին Մաուղի որդւոյն ի Ան-
3 քուսին քովը գնաց։ Եւ Դաւիթ ինքը ու իր մարդիկները՝ իւրաքանչիւր մարդ իր տնովը՝ Դաւիթ ալ ի իր երկու կնիկներովը՝ Եզրայելացի Աբինոամին հետ ու Կարմէլացի Նաբալին կնկանը Աբիգեայիլին հետ՝ Ենթրսին քովը Գեթի մէջ բնակե-
4 ցան։ Ու երբոր Սաուղին իմացուցին թէ Դաւիթ Գեթ փախեր է, մէ՛յմըն ալ զանիկայ չփնտռեցուց։
5 Եւ Դաւիթ Ենթրսին բաւ, Կ՚ազաչեմ, թէ որ քու առջևդ շնորհք դտայ, ի՛ւ զաքաղաքներուն մէկուն մէջ ինծի տեղ տուուի, որ հոն նստիմ. քանզի քու ծառադ

Ն. Ա. ԳԲ. Իբր 1060
Ա Թգ. ԻԸ. 38։ Սաղ. ղդ. 1, 2, 23։ Ղև. Ժբ. 7։ Հառվ. Ժբ. 19։
ի Տես Ծն. խե. 29, ի Օբ. լա. 14։ Ցար. ե. 1։ Ժղ. 5։ Սաղ. լե. 13։
ե ԳԼ. լա. 6։
է Գլ. իգ. 7, 13։
ը Ծն. Ը. 21։ Ժե. 12։
Ի Ր Թագ. Ժբ. 5։
Ի Գլ. իգ. 17։
Ի Գլ. իգ. 10, 12։
Ի Ր Թագ. Ժբ. 11։ իգ. 1։
ԽԲԲ. Հաստատայ. Ծ. 21։ Ղե. Ը. իգ. 31։
Ծ Ր Օբ. գ. 28։ Սաղ. ոդ. 5։
Ը Ր Թագ. Ժբ. 16։ Ի. 19։
Ի Գլ. իգ. 15։
Ն. Ա. ԳԲ. Իբր 1060
Ա Գլ. Ժե. 24։ իգ. 18։
ՅԳլ. Ժբ. 30։
Ն Սաղ. է. 8։ Ժբ. 20։
Ի Գլ. իե. 13։
Ի Գլ. Ժբ. 30։
Ի Ր Թագ. Ի. 28։
Իբր 1058
— Գլ. իե. 18։
Ի Գլ. իա. 10։
Ի Գլ. իե. 43։

ինչո՞ւ համար քեզի հետ թագաւորանիստ քաղաքին մէջը նստի ։
6 Եւ ան օրը Աներսա Սիկելակը տուաւ անոր . ան պատճառով Սիկելակ մինչև այս օր Յուդայի
7 թագաւորներուն եղաւ ։ Ու Փղշտացւոց երկրին մէջ դաշտին նստած օրերուն թիւը Ե՛կ տարի ու չորս ամիս եղաւ ։
8 Եւ Դաւիթ ու անոր մարդիկները գան , և Գեսուրացւոց , Ե՛Գազերացւոց ու ԸԱմաղեկացւոց վրայ յարձակէցան . քանզի անոնք շատոնցմէ ի վեր ան երկրին մէջ կը բնակէին , Բ՚Սուրէն մինչև Եգիպտոս երկիրը ։ 9 Ուստի Դաւիթ ան երկիրը զարկաւ , ու ամենևին երիկ մարդ մը կամ կնիկ մարդ մը ողջ չձդուցուց . և ոչխարները ու արջառները ու էշերը և ուղտերը ու հանդերձները առաւ , և դարձաւ
10 Ասքաւսին եկաւ ։ Ու Աներսա ըսաւ ։ Ա՛յսօր ուր կողմի յարձակեցաք ։ և Դաւիթ ըսաւ ։ Յուդայի հարաւային կողմի , Բ՚Ցերաամէացւոց հարաւային կողմի , ու Կենե-
11 ցւոց հարաւային կողմի ։ Եւ Դաւիթ մկ երիկ կամ կնիկ մարդ մը ողջ չձդուցուց , որ Գէթ ըե՛րէ . քանզի ըսաւ ։ Զրլայ որ մեզի համար պատմեն ու ըսեն թէ Դաւիթ †այսպէս ըրաւ ։ Ու անոր սովորութիւնը ասանկ էր , քանի որ Փղշտացւոց երկրին մէջ կը
12 նստէր ։ Եւ Ասքաւսին Դաւիթի հաւատալով՝ ըսաւ ։ Ան Իսրայէլին քովը ինքզինքը խիստ ատելի ընելուն համար , ինձի յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ ։

Գ Լ · Ի Գ

1 Աներսա Դաւիթին վրայ կռիւ վճռահանայ ։ 3 Սաուղ վհուկները հարկէլէն հան . երբոր երկիրի մէջ կ՚իյայ ։ Ասոնցմէ երեքէն ձգուած բլլալով՝ վհուկ մը կը փնտռէ ։ 9 ու Սամուէլը Տանել կամ ասյ ։ 15 Սաուղ իր կործանումը լսելով՝ կ՚ալլայլի ։ 21 Կնիկը և Սաուղին ծառաները կերակուրով կը զօրացնեն զանիկայ ։

1 Եւ ան օրերը Փղշտացիք իրենց զօրքերը ժողվեցին , որ գային Իսրայէլին հետ պատերազմին . և Աներսա Դաւիթին ըսաւ ։ Գիտցած բլլաս որ դուն քու մարդիկներովդ իմ հետս բանակը պիտի ել-
2 լես ։ Ու Դաւիթ Աներսային ըսաւ ։ Ուրեմն ծառայիդ ընելու գործը պիտի տեսնես ։ և Աներսա Դաւիթին ըսաւ ։ Անոր համար քեզ միշտ ինձի անձնապահ պիտի ընեմ ։
3 Իսկ Բ՚Սամուէլ մեռած էր . և բոլոր Իսրայէլը անոր համար սուգ ըրեր էին , ու զանիկայ իր քաղաքը Ռամային մէջ թաղեր էին ։ Սաուղ ալ Ե՚վհուկները ու նշանագէտները երկրէն վերցուցեր էր ։
4 Եւ Փղշտացիք ժողվուեցան , ու եկան Շունեմի մէջ բանակեցան . Սաուղ ալ բոլոր Իսրայէլը ժողվեց , ու Գելբուէի մէջ բանակեցան ։
5 Եւ Սաուղ Փղշտացւոց բանակը տեսնելով՝ վախցաւ , ու սիր-
6 տր շատ դողաց ։ Եւ Սաուղ Տէրոջը հարցուց . բայց Տէրը թէ Երազներով՝ թէ Ուրիմով և թէ մարգարէներով Բանոր պատասխան
7 չտուաւ ։ Ուստի Սաուղ իր ծառաներուն ըսաւ ։ Ինձի մէկ վհուկ կնիկ մը փնտռեցէ՛ք՝ որ երթամ անոր հարցնեմ ։ Եւ ծառաները անոր ըսին ։ Ահա Ենդովրի մէջ մէկ վհուկ կնիկ մը կայ ։
8 Ու Սաուղ իր հանդերձները փոխելով , ուրիշ հանդերձներ հագաւ , և իրեն հետ եղող երկու մարդով գնաց , ու գիշերով ան կնկանը քովը հասան ։ Եւ Սաուղ ըսաւ , Շնորհք ըրէ , ինձի վհուկի ոգով դիտմամբ ըրէ , ու քեզի ըսելու հարց- ինձի վեր
9 տնէ ։ Եւ կնիկը անոր ըսաւ , Ահա դուն Սաուղին ըրած բանը գիտես , թէ ինչպէս անիկայ Ե՛վհուկները ու նշանագէտները երկրէն բնաջինջ ըրաւ . ուրեմն ինչո՞ւ դիս մեռցնելու համար իմ անձիս որո-
10 գայի կը պատրաստես ։ Եւ Սաուղ Տէրոջմով երդում ըրաւ անոր ու ըսաւ , Տէրը կենդանի է որ սա բանին քեզի մէկ փաս մը
11 պիտի չպատահի ։ Ան ատենը կնիկը ըսաւ , Քեզի ով վեր հանեմ . ու անիկայ ըսաւ , Սամուէլը հանէ ինծի ։
12 Եւ կնիկը Սամուէլը տեսնելով , մեծ ձայնով մը պոռաց . ու կնիկը Սաուղին խօսեցաւ ու ըսաւ , Ընչո՞ւ դիս խաբեցիր . քանզի դուն
13 Սաուղն ես ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ ։ Մի վախնար . բայց դ՚նչ տեսար ։ Ու կնիկը Սաուղին ըսաւ ։ Գետնէն ելլող աս-
14 տուածներ տեսայ ։ Եւ Սաուղ անոր ըսաւ , Անոր կերպարանքը ինչպէս է ։ Ու կնիկը ըսաւ , Ահա ակ ծեր մարդ մը կ՚ելլէ , ու Էվրարկու մը հագած է ։ Եւ Սաուղ Հասկրցաւ որ անիկայ Սամուէլն է . ու երեսը գետինը ծռելով՝ անոր երկ-
15 կրպագութիւն ըրաւ ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաուղին , Ինչո՞ւ համար ինծի նեղութիւն տուր , ու դիս վեր հանեցիր ։ Եւ Սաուղ ըսաւ , Ես մեծ նեղութեան մէջ եմ , որովհետև Փղշտացիք ինծի հետ պատերազմ կ՚ընեն , ու Աստուած ալ Ե՚վհուկները ու նշանագէտները երկրէն վերցուցեր է ։

Ն · Ք · Դ Ե · իրր 1058

Բ Տե՛ս Ցես · ժե · 31 ։ ԺԹ · 5 ։

Ե Տե՛ս գլ · իե · 3 ։

Ը Ցես · ժգ · 2 ։

Ե Ցես · ժգ · 10 ։ Դատ · ա · 29 ։

* Կ՚ըսէ՝ Գազացւոց

Ը Նե · ժե · 16 ։ Տե՛ս գլ · ժե · 7 , 8 ։

Բ Ծն · իե · 18 ։

Թ Տե՛ս ա Մն · բ · 9 ։ 25 ։

Ե Դատ · ա · 16 ։

† Կ՚ըսէ՝ այսպէս բրաւ , ու անոր սովորութիւնը ասանկ պիտի ըլլայ՝ բան մը որ Փղշտացւոց երկրին մէջը կը նստի ։

Ն · Ք · Դ Ե · իրր 1056

Ա Գլ · իե · 1 ։

Ն · Ք · Դ Ե · իրր 1060

Գ Հմր 9 ։ Եր · իր · 18 ։ Ղէ · ԺԹ · 31 ։ Բ · 27 ։ բ Օր · Ժբ · 10 , 11 ։

Դ Ցես · ԺԹ · 18 ։ գ Թագ · 7 · 8 ։

Ե Գա · լա · 1 ։

Զ Ցր · Ժբ · 11 ։

Է Թա · Ժբ · 6 ։

Ը Նե · իր · 30 ։ Թա · ի · 21 ։ բ Օր · ւգ · 8 ։

Թ Գա · Ժդ · 37 ։ Առակ · ա · 28 ։ Ողբ · բ · 9 ։

Ժ բ Օր · Ժբ · 11 ։ ա Մն · Ժ · 13 ։ Ե · բ · 19 ։

Ի Հմր 3 ։

Ժ Ա · 12 ։ Ե Գա · Ժբ · 12 ։

տուած ինծմէ հեռացաւ , և ինծի թէ մարգարէներու միջոցով և թէ երազներով պատասխան չտար . ա- նոր համար թող կանչեցի , որ ինծի
16 իմացնեմ թէ ինչ ընեմ ։ Եւ Սամուէլ բաւ , Ինչո՞ւ համար ինծի կը հարցընես , հիմա որ Տէրը քեզմէ հեռացաւ ու քեզի թշնամի
17 եղաւ . Եւ Տէրը *իմ †ըներովս ղրուցածին պէս †բաւ , ու Տէրը քու ձեռքդէ թագաւորութիւնը պատառեց , և զանիկայ քու ընկերիդ
18 Դաւիթին տուաւ ։ Քանզի դուն Տէրոջը խօսքը մտիկ չրրիր , ու Ամաղեկին վրայ անոր սաստիկ բար- կութիւնը ի գործ չդրիր , անոր հա- մար այսօր Տէրը քեզի ասա բանը ը-
19 բաւ ։ Եւ Տէրը քեզի հետ Իսրա- յէլն ալ Փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատնէ . ու վաղը դուն ու քու որ- դիքդ իմ քովս պիտի ըլլաք . Եւ Տէրը Իսրայէլին բանակն ալ Փղշ- տացւոց ձեռքը պիտի մատնէ ։
20 Ան առներ Սաուղ շուտով ին- կաւ ու դետնի վրայ փռուեցաւ , և Սամուէլին խօսքերէն շատ վախ- ցաւ , ու ամենևին ուրան ոյժ չմնաց . քանզի բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը
21 հաց կերած չէր ։ Եւ կնիկը Սաու- ղին քովը գնաց , ու անոր չափա- զանց սոսկումը տեսնելով՝ անոր բաւ , Ահա քու աղախինդ քու խօսքդ մտիկ բրաւ . և ՀԻՄ հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով , ինծի բուած խօսքերուդ չհաղանդութիւն ըրի ։
22 Եւ հիմա կ՚ազաչեմ , դուն ալ քու աղախինիդ խօսքը մտիկ ըրէ , ու քու առջևդ պատառ մը հաց դնեմ , ու կեր որ ոյժ առնես , քանզի
23 ճամբայ պիտի երթաս ։ Բայց ա- նիկայ չուզեց , ու ՀԵՄ ուտեր , բա- ւաւ . սակայն երբոր իր ծառաները ու կնիկն ալ զանիկայ բռնադա- տեցին , անոնց խօսքը մտիկ բրաւ . ու դետնէն ելլելով՝ անկողինին
24 վրայ նստաւ ։ Եւ կնիկը էր տանը մէջ մեծցած որթ մը ունէր . շու- տով զանիկայ մորթեց , ու ալիւր առաւ շաղկեց , և անով բաղարջ
25 հացեր եփեց . Ու Սաուղին առջևը և անոր ծառաներուն առջևը դրաւ , ու կերան , ու ելան նոյն գիշերը գացին ։

Գ Լ . Ի Թ

1 Դաւիթին Փղշտացւոց հետ պատերազմի երթալը 3 անոնց նախաթաբներուն Հաքեղիէլեան ըլլալը ։ 6 Ընդունուելը Կիւքի Դաւիթը՝ անոր հաւատարմութիւնը գովելով ։

1 Եւ – Փղշտացիք իրենց բոլոր բա- նակները Ափեկի մէջ ժողվեցին . ու Իսրայէլացիք Եզդրայելի մէջ և- զող աղբիւրին քովը բանակեցան ։
2 Եւ Փղշտացւոց նախաթարները Հա- զարներովը ու հարիւրներովը անցան , ու Դաւիթ ու իր մարդիկները անոնց ետևէն Ընդհանուր Կիւքին հետ կ՚անցնէին ։
3 Ու Փղշտացւոց իշխանները ըսին , Ա՛ս Եբրայեցիները ի՞նչ պիտի ըլ- լան ։ Եւ Ընդհանուր Փղշտացւոց իշ- խաններուն բաւ , Ասիկայ Իսրա- յէլի թագաւորին Սաուղին ծա- ռան Դաւիթը չէ՞ , որ *այսչափ օրերէ՝ կամ մանաւանդ այսչափ տարիներէ՝ ի վեր իմ քովս է . ու ես ի՛նձ ինկած օրէն մինչև ասօր անոր վրայ ամենևին մէկ չանդո-
4 մը չգտայ ։ Եւ Փղշտացւոց իշխան- ները անոր սրդողեցան , ու Փղշտա- ցւոց իշխանները անոր ըսին , Ետ մարդը ետ խրկէ . ու երթայ իր տեղը , ուր որ զանիկայ դրիր . ու մեր հետը պատերազմի մէջ չմտնէ . չըլլայ որ Ե պատերազմին մէջ մեզի թշնամի ըլլի . քանզի անի- կայ ինչո՞վ պիտի հաշտուի իր տի- րոջը հետ , չէ՞ որ ասոնց մարդոցը գր-
5 լուխներովը ։ Ասիկայ ան Դաւիթը չէ՞ , որուն համար կիներն պար բռնելով ու պատասխան տալով կ՚ըսէին , Սաուղ իր հազարա- ւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր բիւրաւորները ։
6 Եւ Ընդհանուր Դաւիթը կանչեց , ու անոր բաւ , Ցէրը կենդանի է որ դուն շիտակ մարդ մըն ես . և իմ հետս բանակին մէջը Ե մտնելդ ու երթալդ իմ աչքիս ազեկ կ՚երև- նայ . Ձքանզի ինծի եկած օրէդ մինչև ասօր քու վրադ չարու- թիւն մը չգտայ . բայց դուն նա- խարաներուն աչքին ազեկ չես և-
7 րևնար ։ Ուստի հիմա դարձիր և խաղաղութեամբ դնա , ու Փղշտա- ցւոց նախաթարներուն աչքին դէշ
8 երևցածը մի՛ ըներ ։ Եւ Դաւիթ Ընդհանուրին բաւ , Բայց ես ի՞նչ ըրի . ու քու առջևդ կացնած օրէս մինչև ասօր ծառայիդ վրայ ի՞նչ գտար , որ ես չերթամ ու իմ տի- րոջս թագաւորին թշնամիներուն
9 հետ պատերազմ չընեմ ։ Եւ Ընդ- հանուր պատասխան տուաւ ու Դա- ւիթին բաւ , Գիտեմ որ դուն իմ աչքերուս Աստուծոյ հրեշտա- կին պէս ազեկ կ՚երևնաս . բայց Ը Փղշտացւոց իշխանները ըսին թէ Ընդհանուր մեր հետը պատերազմի չել-
10 լէ ։ Ուստի առաւօտուն կանուխ ելիր դուն ու քու տիրոջդ ծառա- ները որոնք քու հետդ եկան . ա- ռաւաւտուն կանուխ ելէք ու լոյս
11 ցածին պէս գացէք ։ Եւ Դաւիթ ինքը ու իր մարդիկները առաւօ- տուն կանուխ եկան որ երթան , ու

Ա . Թագ . գլ . Ի . 56
1 Շմ 6 ։
2 Գլ . ԺԸ . 28 ։
* Եբր . Ձեռ- քովս
† Եբր . Իրեն համար բ- բաւ ։
3 Գլ . ԺԸ . 9 ։ Թագ . ԺԸ . 42 ։ ա Պտ . Ժ . 13 ։ Եբեր . Խբ . 10 ։
Ղեւտ . Ժբ . 3 ։ Գլ . Ժ . 5 ։ Ցար . Ժգ . 14 ։
Գլ . Խբ . 1 ։
Գլ . Գ . 1 ։

Ա . Թագ . գլ . Ի . 56
1 Շմ 6 ։
Գլ . Խբ . 1 ։ 2 ։
Գլ . Ժբ . 7 ։
* Ելք . գլ . Ի . 7 ։
Դատ . գ . 3 ։
Ղեւտ . Ժբ . 19 ։
Գլ . Ժգ . 21 ։
Գլ . Ժբ . 7 ։ Ժ . 11 ։
Ա Թագ . գ . 25 ։ Գ Թագ . Ժ . 27 ։
Շմ 3 ։
Ա Թագ . Ժգ . 17 , 20 ։ Ժ . 27 ։
Շմ 4 ։

Ն · Ք · ԴԲ · Իրբ 1056

Փղշտացւոց երկիրը դառնան . Իսկ Փղշտացիք Ցզզայէլ էլան :

ԳԼ · Լ

1 Ա Ամաղեկացիք Սիկելակը կը կողոպտէին ։ 4 Դաւիթ Ա աստուծոյ Տէրջբնելով՝ կը քաջալերուի որ անոնց հետևի իյնայ ։ 11 ու Եգիպտացիի մը աստիճանաբար թէնամեաց վրայ կը հանի , ու բոլոր ուարբ կա կ՚անոնք ։ 22 Դաւիթ օրէնք կը հաստատէ ուարբ հաւասարապէս բաժնելու՝ թէ պատերազմ բնող և թէ պահապանութիւն բնող զօրքերուն միջ ։ 26 Դաւիթ իր բարեկամներուն ընծաներ կը խրկէ ։

1 Ա Երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները երրորդ օրը Սիկելակ մտան , * ահա – Ամաղեկացիք հարաւային երկրին ու Սիկելակին վրայ յարձակեր էին ։ և Սիկելակը գաւնելով՝
2 զանիկայ կրակով այրեր էին . Ու հոն եղած կիներուն զերի առեր էին . պզտիկէն մինչև մեծը մարդ մը չէին մեռցուցեր , հապա գերեվարեր իրենց հետը տանելով՝ ճամբանին
3 գացեր էին : Ու երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները քաղաքը հասան , ահա անիկայ կրակով այրուած էր . ու իրենց կիներուն , տղաքներուն ու աղջիկներուն զերի առնուած էին ։
4 Ուստի Դաւիթ ու իր հետը եղող ժողովուրդը ձայներնին վերցուցին ու լացին , մինչև որ անոնց վրայ
5 ոյժ չմնաց լալու ։ Ու Դաւիթին Բ երկու կիներուն՝ Ցզզրայէլացի Ա քինոամը ու Կարմէլացի Նաբալին կնիկը Աբիգեան – զերի առնուած
6 էին ։ Ու Դաւիթ մեծ տագնապի մէջ էր , Բ քանզի ժողովուրդը զանիկայ քարկոծել կ՚ուզեր . որովհետև բոլոր ժողովուրդին ամէն մէկուն սիրտը կը կսկծար իր տղոց ու աղջիկներուն համար ։ Բայց Դաւիթ իր Տէր Աստուծմէ զօրա-
7 ցաւ ։ Ես Ու Դաւիթ Ա բիմելեքի որդւոյն Աբիաթար քահանային ըսաւ , Եփուդը մօտեցուր ինծի . ու Աբիաթար եփուդը Դաւիթին
8 մօտեցուց ։ Ես Ու Դաւիթ Ցէրոջը հարցուց ու ըսաւ , Կա գունդին հետևիմ իյնամ . անոնց կը հասնիմ . ու Տէրը ըսաւ անոր , Հետևէն իսկոր , քանզի անշուշտ պիտի հասնիս ու ամէն բանը պիտի ազատես ։

9 Ու Դաւիթ ինքը ու իր հետը եղող վեց հարիւր մարդիկները գացին , ու մինչև Բսսոր հեղեզաձոր եկան . ու հոն մնացողները հոն կայ-
10 նեցան ։ Ու Դաւիթ չորս հարիւր մարդով Բէ–Էն հալածեց . (Բսաձոր երկու հարիւր մարդիկը շատ յոգնած ըլլալուն համար՝ Բսսոր հեղեզաձոր ասդին կոզմը մնացին ,
11 ու չկրցան անցնիլ ։) Ու գաշտին մէջ Եգիպտացի մարդ մը գտան , և զանիկայ Դաւիթին բերին . ու անոր հաց տուին , ու կերաւ , ու անոր ջուր խմցուցին .
12 Ես անոր քիչ մը չոր թուզ ու երկու ողկոյզ չամիչ տուին , որ Ջկերաւ ու ոգին վրան եկաւ . քանզի իրեք օր ու իրեք գիշեր հաց չէր
13 կերած ու ջուր չէր խմած ։ Ես Դաւիթ անոր բսաւ , Դուն որուն մարդն ես , և ո՞ւրկից ես ։ Ես անիկայ բսաւ , Ես Եգիպտացի պատանի մըն եմ , – Ամաղեկացի մարդու մը ծառայ . ու հիմա իրեք օր է որ հիւանդ ըլլալուս համար ,
14 իմ տէրս զիս հոս թողուց . Մենք Բ քերեթի հարաւային կողմը՝ Ցուդայի կողմերը ու Բ քաղէբի հարաւային կողմերը յարձակեցանք , ու
15 Սիկելակը կրակով այրեցինք ։ Ես Դաւիթ անոր բսաւ , Զիս ան գունդին կրնաս իջեցընել ։ Ու անիկայ բսաւ , Դուն ինծի Աստուծով երդուար ըրէ որ զիս պիտի չմեռցընես , ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չտաս , ես ալ քեզ ան գունդին կ՚իջեցընեմ ։
16 Ես զանիկայ հոն իջեցուց , ու ահա անոնք բոլոր գետնին երեսին վրայ ցրուած էին ։ Ի՛ուտելին ու կը խմէին , և Փղշտացւոց երկրէն ու Ցուդայի երկրէն առած ան բոլոր մեծ աւարին համար ուրախութիւն
17 կ՚ընէին ։ Ես Դաւիթ Ֆ արշալոյսէն մինչև հետևեալ օրուան իրեկունը՝ զանոնք զարկաւ , ու անոնցմէ մարդ չազատեցաւ , բայց միայն չորս հարիւր երիտասարդներ՝ որոնք ուղտերու վրայ հեծան ու
18 փախան ։ Ես Դաւիթ Ամաղեկացւոց առած բոլոր բաները ազատեց . ու Դաւիթ իր երկու կիներ-
19 ն ալ ազատեց ։ Ես իրենց մէկ բանը պակաս չէր պզտիկէն մինչև մեծը , թէ տղայ , թէ աղջիկ , և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք առեր տարեր էին . Հ Դաւիթ ամէն ալ
20 ետ բերաւ ։ Ու Դաւիթ բոլոր ոչխարները ու արջառները առաւ , և զանոնք Բ ջնդ հօտերուն առջևէն կը տանէին , ու կ՚ըսէին , Դաւիթին աւարը սոիկայ է ։
21 Ես Դաւիթ Բ ան երկու հարիւր մարդիկներուն եկաւ , որոնք շատ յոգնած ըլլալուն համար չէին կրցեր Դաւիթին ետևէն երթալ , ու զանոնք Բսսոր հեղեզաձոր նստեցուցեր էր . և անոնք եւան Դաւիթ ու անոր հետ եղող ժողովուրդը դիմաւորելու . ու Դաւիթ երբոր ժողովուրդին մօտեցաւ , ա-
22 Ես նոնց Բ ոգեղ ի թ իւրը հարցուց , Ես Դաւիթին հետ գացող մարդիկներէն Ի բոլոր չար ու անզգամ մար-

Ն · Ք · ԴԲ · Իրբ 1056

Դ Դաս · ԺԸ · 19 ։ ԳԼ · ԺԴ · 27 ։

Բ ՀՇբ 16 ։ Բ Թագ · Բ · 18։ Գ Թագ · Ա · 38 ։ 44 ։ Եզեկ · ԽԵ · 16 ։ Սոփ · Բ · 5 ։

Ք Ցէս · ԺԴ · 13 ։ ԺԸ · 13 ։

Ե ա Թես · Ե · 3 ։

Ի Կ՚ · Տես առեալ զ- բոան ար- շալոյսն մինչև իրեկունը

Լ ՀՇբ 8 ։

Խ ՀՇբ 19 ։

Ճ Դաս · ԺԸ · 15 ։

Ի բ Օր · ԺԴ · 13 ։ Դաս · ԺԲ · 22 ։

Ն · Ք · ԴԲ · Իրբ 1056

Ե Բ Թագ · Դ · 4 ։

* ԵԲԲ · և – Տես Դէ · ԺԸ · 7 ։ ԽԿ · 8 ։

Բ Գէ · ԽԸ · 42 ։ 43 ։ Բ Թագ · Բ · 2 ։

Գ Եր · ԺԴ · 4 ։

Դ Սագ · Խր · 5 ։ ԺԴ · 3 · 4 · 11 ։ Ամ · Գ · 17 · 18 ։

Ե Գէ · ԽԳ · 6 · 9 ։

Զ Գէ · ԽԳ · 2 · 4 ։

Է ՀՇբ 21 ։

դիկները պատասխան տուին ու բսին ։ Առանք մեր հետը չպահուն համար , մենք ալ անոնց մեր ազատած աւարէն չենք տար ։ ամէն մարդ միայն իր կնիկը ու տղաքները առնէ ու երթայ ։ Բայց Դաւիթ անոնց բսաւ , Ա յդպէս մի՛ ընէք՝ եղբայրներս , որովհետև Տէրը մեզի տուաւ ասիկայ , և ինքը մեզ պահեց , ու մեր վրայ եկող դունդը մեր ձեռքը մատնեց ։ Եւ աս բանիս մէջ ո՛վ ձեզի մտիկ կրնէ ։ քանզի հարաստիներուն քովը նստողներուն բաժինը պատերազմի գացողներուն բաժինին հետ հաւասար պիտի բլլայ ։ հաւասարապէս պիտի բաժնեն ։ Եւ ան օրէն ՚ի վեր ասիկայ Իսրայէլի մէջ կանոն ու օրէնք դրաւ , որ է՛ի հիմէ մինչև աս օր ։

Եւ Դաւիթ Սիկղակ եկաւ , ու աւարէն Յուդայի ծերոց՝ իր բարեկամներուն խրկեց՝ բսելով , Ահա ձեզի Տէրոջը թշնամիներուն աւարէն ՚ ընծայ է՛ Բեթէլ ։ Ա յն որ Բեթէլի մէջ եղողներուն , ՚ի Հարաւային Ռամոթի մէջ եղողներուն , Ցաթիրի մէջ եղողներուն , ՚ի Ար ոեի մէջ եղողներուն , Սեփամոթի մէջ եղողներուն , ՚ի Եսթեմոայի մէջ եղողներուն , Րաթալի մէջ եղողներուն , ՚ի Ցերաամելացւոց քաղաքներուն մէջ եղողներուն , ՚ի Կենեցւոց քաղաքներուն մէջ եղողներուն , Հորմայի մէջ եղողներուն , ՚ի Քորաշանի մէջ եղողներուն , Քաթաթի մէջ եղողներուն , ՚ի Քեբրոնի մէջ եղողներուն , և ան ամէն տեղերը ուր որ Դաւիթ իր մարդիկներովը պտըտեր էր ։

ԳԼՈՒԽ Լ.Ը

1 Սաուղ իր զօրքը կոչնչեցնելով , ու իր որդիքը մեռցուած բլլալով , ինչը ու իր կապարճակիրը ինչպէսնէն կը մեռցնէն ։ 7 Փղշտացիք Իսրայէլացիներէն թշնամած քաղաքներուն մէջ կը բնակին ։ 8 և Սաուղին ու անոր որդոցը մեռած մարմինները գտնելով՝ իրենց յաղթութեանը վրայ կ՚ուրախանան ։ 11 Գաղաադու Յաբիսի բնակիչները գիշերով կ՚երթան մարմինները կ՚առնեն , ու Յաբիսի մէջ կ՚այրեն , և անոնց ոսկորները ուռկով կը թաղեն ։

1 Ու Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ կ՚ընէին ։ և Իսրայէլի մարդիկները Փղշտացւոց առջևէն փախան , ու Գելբուէ լեռները 2 վրայ †վիրաւորուած ինկան ։ Եւ Փղշտացիք Սաուղին ու անոր որդոցը հասան , ու Փղշտացիք Սաուղին որդիքը Յոնաթանը , Աբինադաբը ու Մելքիսուէն 3 զարկին ։ Եւ ‡պատերազմը Սաուղին վրայ սաստկացաւ , ու աղեղնաւորները զանիկայ գտան ։ ու աղեղնաւորներէն §սաստիկ վիրաւորուեցաւ " ։ Ի Եւ Սաուղ իր կապարճակիրին բսաւ , Սուրդ քաշէ՛ ու անով զիս խոցէ ։ չըլլայ որ աս Ա նթէղիստանները գան ու զիս խոցեն , և զիս ծաղր բնեն ։ բայց կապարճակիրը չուզեց , Է՛քանզի շատ վախցաւ ։ Եւ Սաուղ սուրը առաւ , ու Ը անոր վրայ ինկաւ ։ 5 Եւ անոր կապարճակիրը Սաուղին մեռնիլը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ ու անոր հետ մեռաւ ։ 6 Եւ Սաուղ ու անոր իրեք որդիքը , ու կապարճակիրը և անոր բոլոր մարդիկները նոյն օրը միասին մեռան ։

7 Ու հովիտին անդիի կողմը և Յորդանանու անդիի կողմը եղող Իսրայէլի մարդիկները Իսրայէլացւոց փախչիլը ու Սաուղին և անոր որդոցը մեռնիլը տեսնելով , քաղաքները թողուցին ու փախան ։ և Փղշտացիք եկան ու անոնց մէջը բնակեցան ։

8 Եւ հետևեալ օրը Փղշտացիք եկան , որ մեռելները մերկացընեն ։ ու Սաուղը և անոր իրեք որդիները Գելբուէ լեռան վրայ ինկած գտան ։ 9 Ան առներ անոր գլուխը կտրեցին , ու անոր վշտի զէնքերը հանեցին ։ և Փղշտացւոց երկրին չորս կողմը իրենց կռատուններուն ու ժողովուրդին Խ ած բառնիչոն աւետիսը 10 տալու համար ղրկեր խրկեցին ։ Ի Եւ անոր զէնքերը Ա ստարովթի տունը դրին , ու Ը անոր մարմինը Բեթսանի պարիսպէն կախեցին ։

11 Ի Եւ Գաղաադու Յաբիսի բնակիչները երբոր լսեցին ինչ որ Փղշտացիք Սաուղին ըրած էին , 12 Ի Բոլոր ուժի տէր մարդիկները ոտք ելան , ու բոլոր գիշերը գացին , ու Բեթսանի պարիսպէն Սաուղին մարմինը ու անոր որդոցը մարմինները առին , և Յաբիս եկան , ու 13 Հոն զանոնք այրեցին ։ Եւ անոնց ոսկորները առին , ու Յաբիսի մէջ ‖ ծառին տակը թաղեցին , ու եօթը օր ծոմ պահեցին ։

ն · ք · գէ · իբր 1056

‡ Գլ · ԺԹ · 49 ։ ա Մն · ը · 33 ։

ֆ բրթագ · ա · 6 , ըգ ։

‡ կամ՝ խոթա վախցաւ ։

§ Գլ · ԺԹ · 6 ։ ԺԷ · 26 ։

" բրթագ · ա · 14 ։

ը բրթագ · ա · 10 ։

ն · ք · գէ · իբր 1056

† Գլ · ԺԹ · 49 ։ ա Մն · ը · 33 ։

ֆ բրթագ · ա · 6 , ըգ ։

‡ կամ՝ խոթա վախցաւ ։

§ Գլ · ԺԹ · 6 ։ ԺԷ · 26 ։

" բրթագ · ա · 14 ։

ը բրթագ · ա · 10 ։

† Ելբ · ը · 4 ։ ‡ կամ՝ պաշտուած

ֆ Ելբ · ը · 4 ։ ‡ կամ՝ բռնաւորած

§ Ելբ · ը · 27 ։ Ելս · իբ · 8 ։

" Ելբ · ԺԹ · 11 ։ Գլ · իե · 27 ։

† Ելս · ԺԹ · 8 ։

‡ Ելս · ԺԹ · 48 ։

§ Ելս · ԺԹ · 16 ։

" Ելս · ԺԹ · 50 ։

ֆ Գլ · իե · 19 ։

‡ Դատ · ը · 16 ։

§ Դատ · ը · 17 ։

" Ելս · ԺԹ · 13 ։ բրթագ · ը · 1 ։

— ամմն · ժ · 1—12 ։

† Ելս · ԺԹ · 11 ։ Դատ · ը · 27 ։

‡ Գլ · ԺԹ · 3 , 9 , 11 ։

§ Տ՛ես գլ · ԺԹ · 1—11 ։ բրթագ · բ · 4—7 ։

" Հբմն · ԺԹ · 14 ։ Երեմ՛ · լգ · 5 ։ Ամո՛ս · գ · 10 ։

ֆ բրթագ · բ · 4 , 5 ։ խա · 12 , 13 , 14 ։

‡ կամ՝ մուշտին

§ Ծն · ը · 10 ։

ֆ Գլ · խ · 9 ։

‡ Դատ · բ · 13 ։

§ բրթագ · խա · 12 ։

" Ելս · ԺԹ · 11 ։ Դատ · ը · 27 ։

† Գլ · ԺԹ · 3 , 9 , 11 ։

‡ Տ՛ես գլ · ԺԹ · 1—11 ։ բրթագ · բ · 4—7 ։

§ Հբմն · ԺԹ · 14 ։ Երեմ՛ · լգ · 5 ։ Ամո՛ս · գ · 10 ։

ֆ բրթագ · բ · 4 , 5 ։ խա · 12 , 13 , 14 ։

‡ կամ՝ մուշտին

§ Ծն · ը · 10 ։

*ՆԻԿՈՐԳ ԳԻՐՔ ԹԸԳԸՒՈՐԱՑ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամագեկացի մը խոստովանելով յաղթութիւնն
լուրը Դաւիթին կը բերէ, ու բանալով թէ ինչը
մեռցուցեր է Սաուղը, ինչն ալ կը մեռցնի։
17 Դաւիթ՝ Սաուղին ու Յովնաթանին հա-
մար կ'ողբայ երգով մը։

1 Յետ Սաուղին մեռնելէն եւ երբ Դաւիթ
որ Ամաղեկացիները
զարնելէն դարձեր էր, ու երկու օր
2 Սիկղակի մէջ նստեր էր, երրորդ
օրը ահա բանակէն Սաուղին քովէն
մէկը եկաւ, հորուն հանդերձները
պատռած էին, ու գլխուն վրայ հող
կար. և անոր Դաւիթին քովը
գալով՝ դեմները խնկաւ ու երկրպա-
3 գութիւն րրաւ։ Եւ Դաւիթ ը-
սաւ անոր, Ո՞ւրկից կու գաս։ Ու
անոր ալ ըսաւ անոր, Ես Իսրայէլի
4 բանակէն փախայ։ Եւ Դաւիթ
ըսաւ անոր, Ի՞նչ եղաւ,
պատմէ ինծի։ Ու անոր ալ ըսաւ,
ժողովուրդը պատերազմէն փա-
խաւ, ու ժողովուրդէն շատ հարուածներ
իննան մեռան. նաև Սաուղ ու
անոր որդին Յովնաթան մեռան։
5 Եւ Դաւիթ իրեն լուր բերող պա-
տանիին ըսաւ, Սաուղին ու անոր
որդւոյն Յովնաթանին մեռնիլը
6 ո՞րկից գիտես։ Ու անոր լուր բե-
րող պատանին ըսաւ, Դիպուածով
Գելբուէ լեռան վրայ դտնուեցայ,
և ահա Սաուղ իր նիզակին վրայ
կը թեքեր էր, ու կառքերը և ձիա-
ւորները անոր վրայ կը հասնէին։
7 Ան առնեց ետևը դառնալով զիս
տեսաւ, ու զիս կանչեց. Ես ալ
8 ըսի, Ահա՛ եմ։ Եւ անիկայ
ինծի ըսաւ, Դուն ով ես։ Ես
ալ անոր ըսի թէ Ամաղեկացի եմ։
9 Ու անիկայ ինծի ըսաւ, Կ'աղաչեմ
իմ վրաս ելլիր ու զիս մեռցուր.
քանզի վրաս թմրութիւն մը եկաւ,
10 բայց տակաւին հոգիս վրաս է։ Ուս-
տի անոր վրայ ելայ, ու ե-
նիկայ մեռցուցի. քանզի ես հաս-
կըցայ որ անիկայ իյնալէն ետքը
պիտի չապրի. ու անոր գլխուն
վրայի թագը և անոր թեւին վրայ
եղած ապարանջանը առի, ու
11 զանոնք հոս իմ տիրոջս բերի։ Ուս-
տի Դաւիթ իր հանդերձները
բռնեց պատռեց, Նոյնպէս ալ ա-
նոր հետը եղող բոլոր մարդիկները։
12 Եւ անոնք Սաուղին համար, ու
անոր որդւոյն Յովնաթանին հա-
մար, և Տէրոջը ժողովուրդին հա-
մար, ու Իսրայէլի տանը համար
սուդ բռնելնուն ու յային, ու մինչև
իրիկուն ծոմ բռնեցին անոնց սրով
իյնալուն համար։
13 Եւ Դաւիթ իրեն լուր բերող
պատանիին ըսաւ, Դուն ո՛ր տե-
դացի ես։ Ու անիկայ ըսաւ, Ես
մէկ պանդխտ Ամաղեկացիի մը
14 զաւակ եմ։ Եւ Դաւիթ անոր ը-
սաւ, Ի՞նչպէս չվախցար Տէրոջը
երկնցընելու և Տէրոջը օծեալը
15 մեռցնելու։ Եւ Դաւիթ մանչե-
րուն մէկը կանչեց ու ըսաւ,
Մօտեցիր՝ սրիկայ մեռցուր. և
16 զանիկայ զարկաւ, որ մեռաւ։ Ու
Դաւիթ անոր ըսաւ, Քու ա-
րիւնդ քու գլուխդ րլայ. քանզի
քու բերանդ քեզի համար վկայու-
թիւն տուաւ, ըսելով, Տէրոջը
օծեալը ես մեռցուցի։
17 Եւ Դաւիթ Սաուղին վրայ ու
անոր որդւոյն Յովնաթանին վրայ
18 ասոդբը ըսաւ. Ու պատուիրեց որ
Ազեղը Յուդայի որդւոցը սորվե-
ցընեն. ահա անիկայ Ուղիղին
դրքին մէջը գրուած է։
19 Ով Իսրայէլին փառքը, քու
բարձր տեղերուդ վրայ վիրաւո-
րուած ընկաւ. հզօրաւորները ինչ-
պէս ինկան։
20 Գէթի մէջ մի պատմէք, Ա-
կաղոնի ճամբաներուն մէջ աւե-
տիս մի տաք. չըլլայ որ Փղշտա-
ցւոց աղջիկները ուրախանան, չըլ-
լայ որ անհէթանոսներուն աղջիկնե-
րը ցնծութիւն բնեն։
21 Ով Գելբուէի լեռներ, ձեր
վրայ ոչ ցօղ ըլլայ և ոչ անձրև,
բերքերուն բնծաներու անդաստաններ
քանզի զօրաւորներուն
վահանը հոն ձգուեցաւ. Սաուղին
վահանը իբրև թէ հղով չէր օ-
ծուած։
22 Վիրաւորուածներուն արիւնէն
զօրաւորներուն ճարպէն Յով-
նաթանին աղեղը ետ չդարձաւ,
ու Սաուղին սուրը պարապ չդար-
ձաւ։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ն · բ · գբ · 1056

ՍԱ՛ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱ-ՎՈՐՈՒԹԻԱՆ

— աթոռ · լ · 17 · 26 ·

Բ Գե · գ · 10 · † աթոռ · դ · 12 ·

Ը աթոռ · գ · 16 ·

Ը ա թոռ · լա · 1 · Ղ Տե՛ ա թոռ · լա · 2 · 3 · 4 ·

Է Դատ · թ · 54 ·

† Ա՛ր՝ չզղթան

Բ Գե · գ · 31 · Ժգ · 31 ·

ն · բ · գբ · 1056

Բ Թոռ · ԺԲ · 8 · † ա թոռ · լա · 4 · Ն ա թոռ · իդ · Է · իե · 9 · Սպ · 28 · 15 ·

Ը Գե · գ · 10 · 12 ·

Ի ա թոռ · իդ · 9 · գ թոռ · ը · 32 · 33 · 37 ·

Ժ Հմր · 10 · Ղբ · ԺԲ · 22 · ‡ Ջ՛ · ա ԲԸ · 32 · § Յնե · ԺԲ · 13 ·

Հ Հմր 27 ·

Ն ա թոռ · լա · 9 · Մկր · ա · 10 · Տե՛ս Դատ · ԺԲ · 23 · Ջ Տե՛ս Եվ · ԺԲ · 20 · Դատ · ԺԲ · 34 · ա թոռ · ԺԲ · 6 · Ճ ա թոռ · լա · 4 · Յ ա թոռ · լա · 1 · ՃՏե՛ս Դատ · ը · 23 · Ցոր · գ · 3 · 4 · Երեմ · ե · 14 · Ա ա թոռ · ԺԲ · 1 · Ե ա թոռ · ԺԲ · 4 ·

23 Սաւուղ ու Յովնաթան իրենց կենդանութեանատեր չատ սիրելի ու հաճելի ըլլալով , իրենց մահուան ժամանակն ալ իրարմէ չբաժանուեցան . արծիւներէն տուկ թեւեւաշարժ ու առիւծներէն աւելի զօրաւոր էին ։

24 Ով Իսրայէլի աղջիկներ , լացէք Սաւուղին համար , որ ձեզի վայելուչ կարմիրներ կր հագցնէր , ու ձեր հանդերձներուն վրայ ոսկիէ զարդեր կը դնէր ։

25 Պատերազմին մէջ զօրաւորները ինչպէս իյնկան . ով Յովնաթան՝ քու բարձր տեղերուդ վրայ մեռցնաս ։

26 Քեզի համար չատ կը ցաւիմ , ով եղբայր իմ Յովնաթան . դուն ինծի եիստ սիրելի էիր . ընդ սէրդ ինծի վարմանալի էր , կանանց սէրէն աւելի էր ։

27 Զօրաւորները ինչպէս իյնկան , ու պատերազմի զէնքերը կորսուեցան ։

ԳԼ · Բ

1 Դաւիթ Աստուծոյ առաջնորդութեամբը իր զօրքերովը Քերթան կ'երթայ , ու Հոն Յուդայի վրայ թագաւոր կ'օրհնուի ։ 5 Գոհացուցիչ ընթիսի բնակիչները կը գովէ , անոնց՝ Սաւուղին վրայ ցուցացած սիրոյն համար ։ 8 Աբենները Իսրայէլի թագաւոր կր դնէ Գերսոմէնէ ։ 15 Աբենները տասներկու մարդոցը , ու Յովաբին տասներկու մարդոցը մէջ եղած մահաբեր կռիւը ։ 18 Ասայէլ կը մեռցուի ։ 26 Աբենները տասնչորսերորդ Յուլիս ժողովուրդը ետ կը դարձնէ ։ 32 Ասայէլին թաղումը ։

1 Ետ ասկէ Դաւիթ Տէրոջմէ հարցուց ու ըսաւ , Յուդայի քաղաքներուն մէկը երթամ ։ Ետ Տէրը անոր ըսաւ , երթ ։ Ու Դաւիթ ըսաւ , Որո՞ւ երթամ ։ Ետ 2 Տէրը ըսաւ , Քերթան ։ Ետ Դաւիթ իր երկու կիներովը՝ Յեզրայելացի Աքինոամը ու Կարմելացի Նաբալին կնիկը Աբիգեան 3 իր հետ տարաւ , Հոն եղող մարդիկներն ալ՝ ամէն մէկը իր ընտանիքովը տարաւ . ու Քերթոնի քա- 4 ղաքներուն մէջ բնակեցան ։ Ետ Յուդայի մարդիկները եկան , ու Հոն Դաւիթը Յուդայի տանը վրայ թագաւոր օծեցին ։ Ետ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին թէ Գաղաադացի Յաբեսի բնակիչները Սաւուղը 5 թաղցին ։ Ետ Դաւիթ Գաղաադացի Յաբեսի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեց , ու անոնց ըսաւ , Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլար , որ ձեր տիրոջը Սաւուղին առ ողորմութիւն բրիք , ու զանիկայ 6 թաղեցիք ։ Ետ հիմա Տէրը ձեզի ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն բնէ . ու ես ալ ձեզի այս ազէկութեան վ- 7 ճարը պիտի հատուցանեմ , քանի որ այս բանը ըրիք ։ Ետ հիմա ձեր ձեռքը ուժովցայ , ու զօրաւոր կարծեցէք եղէք . քանզի ձեր տէրը Սաւուղ մեռաւ , և Յուդայի տունը զիս իրենց վրայ թագաւոր օծեցին ։

8 Իսկ Սաւուղին զօրավարը Ներ- բեան Աբենները Սաւուղին որդին Գերսոմէնէն առաւ , ու զանիկայ 9 Մանայիմ անցուց , Ետ զանիկայ Գաղաադացւոց վրայ , Ասուրիի վրայ , Յեզրայելի վրայ , Եփրեմի վրայ , Բենիամինի վրայ ու բոլոր Իսրա- 10 յէլին վրայ թագաւոր բրաւ ։ Երբ- որ Սաւուղին որդին Գերսոմէ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ , քառասուն տարեկան էր , ու երկու տարի թագաւորութիւն բրաւ . միայն Յուդայի տունը Դաւիթին 11 * Հապառակ եղաւ ։ Ետ Յուդայի տանը վրայ Քերթոնի մէջ Դաւիթին թագաւորութիւն բրած ժամանակը եօթը տարի ու վեց ամիս էր ։

12 Ու Ներեան Աբենները և Սաւուղին որդւոյն Գերսոմէնէն ծառաները Մանայիմէն Գաբաւոն և- 13 լան ։ Ետ Ծարուհեայի որդին Յովաբ ու Դաւիթին ծառաները քէքէոնէն ելան , ու Ի Գաբաւոնի աւազանին քովը անոնց հանդիպեցան . և առնէք աւազանին մէկ կողմը՝ ու անոնք աւազանին մէ- 14 կալ կողմը նստան ։ Ետ Աբենները Յովաբին բսաւ , Թող կորձեները ելլեն ու մեր առջեւը խաղան ։ Ետ 15 Յովաբ բսաւ , Թող ելլեն ։ Ուստի անոնք թիւով ելան , ու Բենիամինէն ու Սաւուղին որդւոյն Գերսոմէնէն կողմէն տասներկու մարդ , և Դաւիթին ծառաներէն տասներ- 16 կու հարդ անցան . Ու ամէն մէկը իր բնկերին գլխէն բռնեց , և իր սուրը իր բնկերին կողը խոթեց , ու միասին ինկան . ու ան տեղին անունը † Քեղկաթ Ասուրիմ բսուեցաւ , որ Գաբաւոնի մէջ է ։

17 Ետ այն օրը խիստ սաստիկ պատերազմ եղաւ . ու Աբենները Իսրայէլի մարդիկներուն հետ Դաւիթին ծառաներուն առջեւը յաղ- 18 թուեցան ։ Ետ Ծարուհեայի երեք որդիքը՝ Յովաբ , Աբիսա ու Ասայէլ հոն էին . ու Ասայէլ դաշտի հայծամի մը պէս հոտքով թեթեւ 19 էր ։ Ետ Ասայէլ Աբենները եռեւէն ինկաւ , ու Աբենները եռեւէն աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ ։ 20 Ետ Աբեներ եռեւը դարձաւ ու բսաւ , Ո՞ասայէլ դուն ես ։ Ու ա- 21 նիկայ բսաւ . Իս եմ ։ Ետ Աբենները անոր բսաւ , Քու աջ կամ

Ն · Ք · Դ · 1056

* Գաս · ԺԳ · 32 ։

Ն ա Թագ · Ժգ · 1 , 2 , Մնթ · 2 : Ի · 17 : 4 , 1 Ե · 16 ։

Դ Հմ 18 ։

Ա Դաս · ա · 1 ա Թագ · Իգ · 2 : 4 , 9 ։ Ե · 7 : 8 ։

Բ ա Թագ · ե · 31 : Հմ · 1 : Գե · 6 · 1 , 3 ։ գ Թագ · ր · 11 ։ Ե ա Թագ · ե · 5 ։

Բ ա Թագ · Իե · 2 , 3 , ե · 1 · ա Մն · Ժ · 1 · Իր 1055 Ե · 11 : Գե · 5 ։

Ն ա Թագ · ե · 11 , 13 ։

Ե Հմ · ր · 20 , 7 · 10 , Մա · 3 : 5 , Մա · 3 : 4 ։

Ե Ոհ · ա · 16 , 18 ։

Ն · Ք · Դ · Իր 1055

* Դաս · Ժ · 50 ։

Բ ա Թագ · Ժ · 50 ։

Ե ա Մն · ր · 33 : Թ · 39 ։

1055

* Եբր · և · ահէն

Ե Գե · 5 : գ Թագ · ր · 11 ։

Ե Ես · Ժ · 25 ։ Իր 1053

Ե Ես · Ժ · 12 ։

+ Ալ · սուբբուն արար ։

Ե ա Մն · ր · 16 ։

Ե Սագ · Ժ · 33 : Ես · 17 · 2 · 14 ։ Հա Մն · Ժ · 8 ։

Ն · Ք · ԳՁ · իրր 1053

ձախ կողմդ խոտորէ , ու կտրիճ-
ներուն մէկը բռնէ , ու անոր զէն-
քերը քեզի առ . բայց Սասլէլ ա-
22 նոր հետէն դառնալ չուզեց : Ու
Աբենններ նորէն մէյմըն ալ Սասլէ-
լին բաւ , Ետևէս գարձիր . քեզ
ինչո՞ւ համար դետինը զարնեմ . ան
առենը ինչպէս երեսս վերցընեմ
23 քու եղբօրդ Ցովաբին Նայի՞ : Բայց
անիկայ անոր խոնջեն դառնալ չու-
զեց : Ու Աբեններ նիզակին հետևի
ծայրովը ե* անակուշտին զարկաւ
զանիկայ , ու նիզակը անոր կռնա-
կէն ելաւ . և հոն ինկաւ ու նոյն
տեղը մեռաւ . և ով որ Սասլէլին
ինկած ու մեռած տեղը կու գար ,
24 կանգ կ՚առնէր : Ու Ցովաբ ու
Աբեսա Աբեններուն հետևէն ինկած
կը հալածէին ջ-Ննիյ . ու երբոր
անոնք Գիայի դիմացը՝ Գաբաւոնի
անապատին ճամբան եղող Ամմայի
բլուրը եկան , արևը մտաւ ։
25 Ու Բենիամինի որդիքը Աբեն-
ներին հետևէն ժողովուեցան , դունդ
մը եղան , ու մէկ բլուրի մը գլու-
26 խը կայնեցան ։ Ու Աբեններ Ցո-
վաբին պոռալով բաւ , Մինէ
սուրը անդադար պիտի ուտէ . չե՞ս
գիտեր որ ասոր վերջը դառն կ՚ըլ-
լայ . մինչև ե՞րբ ժողովուրդին պի-
տի չհրամայես , որ իրենց եղբայր-
27 ները հալածելէն ետ գառնան ։ Ու
Ցովաբ բաւ , կենդանի է Ա-
տուած , Հէթ որ դուն զրուցած
չըլլայիր , ժողովուրդին առաջն ալ
առաւոտնէն ՚ի վեր իր եղբայրները
հալածելէն ետ պիտի գառնար ։
28 Ան առենը Ցովաբ փող ֆչե-
ցուց . ու բոլոր ժողովուրդը կանգ
առաւ , ու ալ Իսրայէլին հետևէն
չկնան , ու մէյմըն ալ պատերազմ
29 չըրին ։ Ու Աբենններ ու անոր մար-
դիկները ան բոլոր գիշերը գաշտին
մէջէն երթալով՝ Յորդանանէն ան-
ցան , ու բոլոր Բեթրոնը բալելով՝
30 Մանայիմ եկան ։ Ու Ցովաբ Ա-
բեններէն գարձաւ , ու բոլոր ժո-
ղովուրդը ժողվեց . և Դաւիթին
ծառաներէն տասնուվեց մարդ ու
31 Սասլէլ կը պակսէին . Բայց Դա-
ւիթին ծառաները Բենիամինէն ու
Աբեններուն մարդիկներէն իրենք հա-
րիւր վաթսուն մարդ գարկին , ո-
32 րոնք մեռան ։ Ու Սասլէլը վերցու-
ցին , ու զանիկայ Բեթլեհէմի մէջ
իր Հօրը գերեզմանը թաղեցին ։ Ու
Ցովաբ և անոր բոլոր մարդիկները
բոլոր գիշերը քալեցին , ու արշա-
լուսին Քեբրոն հասան ։

Գ Ա · Գ

1 Դաւիթի օրն որ կը զորանայ ։ 2 Քեբրոնի մէջ
անոր վից որդիք կը ծնանին ։ 6 Աբեններ
Ցերուսթէլին կը բարկանայ ։ 12 ու Դաւիթին

Ն · Ք · ԳՁ · իրր 1053

կողմը կը դառնայ ։ 13 Դաւիթ իր Մեղքով
կնիկը իրեն դարձնել կը պահանջէ Աբեննե-
րէն ։ 17 Աբենններ Դաւիթին վրայով Իսրա-
յէլին հետ կը խօսի . և Դաւիթ խնճոյքի կը
հրաւիրէ զանիկայ , ու նոքա կ՚արձակէ խա-
զաղութեամբ ։ 22 Ցովաբ՝ պատերազմէն
դառնալով , թագաւորին կը բարկանայ , ու
Աբենները կը մեղցնէ ։ 28 Դաւիթ Ցովաբը
կ՚անիծէ , 31 ու Աբեններին համար սուգ
կ՚ընէ ։

1 Ու Սաուղին տունը ու Դաւիթին
տունը մէջ երկայն պատերազմ
եղաւ . ու Դաւիթ երթալով կը
զօրանար , բայց Սաուղին տունը
երթալով կը տկարանար ։
2 Ու Քեբրոնի մէջ – Դաւիթին որ-
դիներ ծնան . ու անոր անդրանիկը
բ Ցեզրայելացի Ամինոամէն Ննէ
3 Ամնոն էր , Ու անոր երկրորդը
Կարմելացի Նաբաղին կնիկէն Աբի-
գայէլ Ննէ ։ Քիլաբն էր , ու եր-
րորդը ՝Գեսուրի թագաւորին
Թոլմիին աղջկանը Մաաքային որ-
4 դին Աբիսողոմն էր , Ու չորրորդը
Ադոնիային որդին Ագգիթին որդին էր ,
ու հինգերորդը Աբիտալին որդին
5 Սափատիան էր , Ու վեցերորդը
Դաւիթին կնիկէն Եգդայէլն Ննէ
Ցեթրաամն էր . Քեբրոնի մէջ Դա-
ւիթին ասոնք ծնան ։
6 Ու Սաուղին տանը ու Դաւի-
թին տանը մէջ քանի որ պատե-
րազմ կար , Աբեններ Սաուղին
7 տանը թիկունքն էր ։ Ու Սաուղ
մէկ հարճ մը ունէր՝ որուն անունը
Ռեսփա էր , — Այիային աղջիկն
էր ։ Ու Ցէբո–ոսթ Աբեններին ը-
սաւ , Ի՛մ հօրս հարճին ինչո՞ւ մո-
8 տեցար ։ Ու Աբենններ Ցերուսթէլին
խօսքերուն համար խիստ բարկա-
ցաւ , ու բաւ , Միթէ ես շնչան
գլուխ եմ որ Ցուդայի դէմ՝ քու
հօրդ Սաուղին տանը , անոր եղ-
բայրներուն ու բարեկամներուն
այսօր ողորմութիւն ըրի , ու քեզ
Դաւիթին ձեռքը չմատնեցի , և
դուն այսօր ասա կնկանը համար խո
9 կը մեղադրես ։ Աստուած Աբեննե-
րին այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ ,
թէ որ Դաւիթին չընեմ ՚ինչ որ
10 Տէրը անոր երդում ըրաւ . Հա-
յինքն թագաւորութիւնը Սաուղին
տունէն վերցնեմ , ու Դաւիթին
աթոռը Իսրայէլի վրայ և Ցուդայի
վրայ Հառատաւմ՝ ՚ի Դանէն մինչև
11 Բերսաբէէ ։ Ու Ցէբո–ոսթ մէյմըն
ալ չկրցաւ Աբենններին պատասխան
տալ , անկէ վախնալուն համար ։
12 Ու Աբենններ իր կողմանէ Դա-
թին պատգամաւորներ խրկեց ըսե-
լով , Ա՛ս երկիրը որունն է . ու ը-
սաւ , Ինծի հետ դաշնակցութիւն
բրէ , և ահա իմ ձեռքս քեզի հետ
պիտի ըլլայ՝ բոլոր Իսրայէլը քեզի
13 դարձնելու համար ։ Ու անիկայ

Ն · Ք · ԳՁ · իրր 1053

1048

ե ա Մն · գ · 1–4 ։
բ ա Թագ · ԺԱ · 43 ։
զ ա Մն · գ · 1 Ք՚ամաէ Դանիէլ ։
Դ ա Թագ · ԺԱ · 8 ։ ԳԼ · Ժգ · 37 ։
է գ Թագ · ա · 5 ։

Ը ԳԼ · իա · 8 ։ 10 ։
է ԳԼ · Ժգ · 21 ։

ԸՐ Օր · իգ · 18 ։ Թագ · իգ · 15 ։ ԳԼ · ԼՀ · 8 ։ Ժգ · 9 ։

Բ Հատ · ա · 17 ։ գ Թագ · ԺԲ · 2 ։
Ժ ա Թագ · ԺԱ · 28 ։ Ժգ · 1 ։ 12 ։ իր · 17 ։ ա Մն · ԺՐ · 23 ։
է Դատ · ի · 1 ։ ԳԼ · Ժ · 11 ։ գ Թագ · գ · 25 ։

Ը Հմր 14 ։ Առակ · Ժե · 14 ։

ընտ. գրբ. 1048

ընտ. գրբ. իրր 1048

ընտ. գրբ. իրր 1048

ընտ. գրբ. իրր

Ն · Ք · ՁԲ · ԸՐԲ 1048

Ձոյ եբեցաւ , ինչպէս որ Թագաւորին ամէն բրածը բոլոր ժողովրդին աչքերուն հաճոյ կ՚երեւնար ։
37 Ե ան օրը բոլոր ժողովուրդը ու բոլոր Իսրայէլ հասկըցաւ որ Նաբեան Աբենները մեղցուիլը Թագաւորէն չէր ։ Եւ Թագաւորը իր ծառաներուն բսաւ , Չէք գիտեր որ այսօր Իսրայէլի մէջ մէկ մեծ
39 զօրավար մը ինկաւ ։ Ու ես այսօր տկար եմ , թէպէտեւ Թագաւոր օծուեցայ , ու սա մարդիկները՝ Շարուհեայի որդիքը՝ ինծմէ խիստ են ։ Տէրը հատուցանէ չարութիւն ընողին՝ անոր չաքաւութեանը համեմատ ։

Գ Լ · Դ

1 Իսրայէլացիք Աբենները մեռնիլը լսելով՝ կը զարհուրին ։ 2 Բաանա ու Ռեքաբ Բերոթացիէն կը սպաննեն , ու անոր գլուխը Քերրան կը տանին ։ 9 Դաւիթ կը հրամայէ որ զանոնք մեռցնեն , ու Բերոսթեէն գլուխը Թագոնն ։

1 Ա֊ Սաուղին որդին Յեբո֊ոշ֊ Քերրոր Աբենները Քերրոնի մէջ մեռնիլը լսեց , ֊ ձեռքերը թուլցան , ու բոլոր Իսրայէլ ֊ տագնապ֊
2 պեցաւ ։ Եւ Սաուղին որդին Եռկու գնդապետ ունէր , մէկուն անունը Բաանա՝ ու միւսին անունը Ռեքաբ էր . սոնոր Բենիամինի ցեղէն Բերովթացի Ռեմոնին որդիքն էին ։ (քանզի ֊ Բերովթ ալ Բենիամինի
3 ամիններնոց ֊ոշ֊ կը սեպուէր , Ու Բերովթացիները ֊ Գեթ թայիմ փախան , և Հոն մինչև աս օրս պանդ֊
4 դուխտի պէս բնակեցան ։) Ու Սաուղին որդին ֊ Յոնաթան ունէրբերը կաղ տղայ մը ունէր , որ Եզրոր Սաուղին ու Յոնաթանին Հաղոոշ լուրը Եզրեայելէն եկաւ , անիկայ հինգ տարեկան էր . և ան֊ նոր դայեակը զանիկայ առաւ ու փախաւ . ու երբոր փախչելու կը փութար , ոչ֊ ինկաւ կաղ եղաւ . և անոր անունը ֊ Մեմիբոսթէ էր ։
5 Ու Բերովթացի Ռեմոնին որդիքը Ռեքաբ ու Բաանա գացին , ու ցորեկուան տաք ատեանը Եշբոսթէեին տունը մտան , և անիկայ կէսօրուան
6 ատենը պառկեր կը քնանար . Ու անոնք մինչև տանը մէջտեղը մտան , էբր ՚ի ցորեն պիտի առնէին . և զանիկայ ընանական շտէն զարկին , ու Ռեքաբ և անոր եղբայրը Բաանա
7 ՚ն֊ի֊ փախան ։ Ան կերպով տուներ մտան . ու երբոր անիկայ ննջարանին սենեակը իր անկողնին մէջ կը քնանար , զանիկայ զարկին մեռցուցին , և անոր գլուխը կտրեցին , ու գլուխը առնելով՝ բոլոր գիշերը
8 դաշտին ճամբովը գացին ։ Եւ Եշբոսթէեին գլուխը Քերրոն տարին Դաւիթին , ու Թագաւորին բսին , Ահա քու թշնամիդ՝ Բրու կեանքդ փնտռող Սաուղին որդւոյն Եշբոսթէեին գլուխը . և Տէրը Սաուղէն ու անոր սերունդէն այսօր վրէժխնդրութիւն տուաւ մեր Թա֊
9 գաւորէն չէր ։ Եւ Դաւիթ Ռեքաբին ու անոր եղբօրը՝ Ռեքաբին ու անոր եղբօրը Բաանային պատասխան տուաւ ու անոնց բսաւ , ֊ Իմ Հոգիս ամէն նեղութենէ ազատող Տէրը կենդանի է ,
10 Որ էան որ ինծի պատմեց ու բսաւ թէ Սաուղ մեռաւ , կարծելով թէ աւետիս տուող մը պիտի ըլլայ էրէն , զանիկայ բռնեցի ու Սիկեղակի մէջ զանիկայ մեռցուցի , և անոր տուած աւետիսին վարձքը
11 սա եղաւ ։ Ո՛րչափ աւելի Նոյն Վրջ֊ ֊ը Ը Վոշ֊ ան չար մարդիկներուն , որոնք արդար մարդ մը իր տանը մէջ իր անկողնին վրայ մեռցուցին . և հիմա Նոնոր արիւնը անչուշտ ձեր ձեռքէն պիտի պահանջեմ , ու ձեզ երկրիս վրայէն պիտի
12 վերցնեմ ։ Ուն ատենը Դաւիթ ֊ իր մանչերուն հրամայեց , ու զանոնք մեռցուցին . և անոնց ձեռքերը ոտքերը կտրեցին , ու Քերրոնի ագարանին վրայ կախեցին ։ Իսկ Եշբոսթէեին գլուխը առին , ու Քերրոնի մէջ ֊ Աբենները գերեզմանը թաղեցին ։

Գ Լ · Ե

1 Իսրայէլի ցեղերը Քերրան կու գան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր անելու ։ 4 Դաւիթին տարիքը ։ 6 Դաւիթ Եբուսացիները Սիոնը առնելով՝ Նոն կը բնակի ։ 11 Քերամ Թագաւորը Դաւիթին դեսպաններ կը խրկէ ։ 13 Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ որդիք կը ծնանին Դաւիթին ։ 17 Դաւիթ Կառուցոյ առաջնորդութեամբ Բաղդատրամիի մէջ , 22 ու նաև Թղթեներուն անտառին մօտ Փղշտացիները կը Լարդէ ։

1 Ա֊ Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Քերրոն եկան Դաւիթին , ու ֊որ բսին , Ահա ֊ մենք քու ոսկորդ ու
2 քու մարմինդ ենք ։ Եւ ֊ առկէ առաջ֊ ալ երբոր Սաուղ մեր վրայ Թագաւոր էր , Իսրայէլը ֊ դուրս Հանողը ու Ներս բերողը դուն էիր . և Տէրը քեզի բսաւ , ֊ Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը դուն Հովուես , ու Իսրայէլի վրայ իշխան ըլլաս ։
3 ֊ Եւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը Քերրոն եկան Թագաւորին , Ու Դաւիթ Թագաւորը Քերրոնի մէջ ֊ Տէրոջը առջեւը անոնց Հետ դաշնակցութիւն րրաւ . ու անոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեցին ։
4 Ե֊ Դաւիթ Երսուն տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , Ու քառասուն տարի Թագաւորութիւն
5 րրաւ ։ Քերրոնի մէջ Յուդայի

Ն · Ք · ՁԲ · ԸՐԲ 1048

Ր ա Թագ · ԺԹ · 2 , 10 , 11 · Իգ · 15 , Իե · 29 ։

Ք Ծմ · Ի֊ր · 16 · Գ Թագ · ա · 29 · Մաղ · լա · 7 ։

Ֆ Գե · ա · 2 , 4 · 15 ։

Ե Ծմ · Ի֊ր · 5 , 6 ։

Ի Գե · ա · 15 ։

Ֆ Գե · գ · 32 ։

Ա ա Մն · Ժա · 1 , Ժը · 23 ։

Բ Ծմ · Իի · 14 ։

Գ Եբր · Ի֊ր · ա Մկաբ · ը ։

Դ ա Թագ · Ժը · 18 ։

Ե ա Թագ · Ժգ · 1 , 12 ։ Մաղ · Ղը · 71 · Տ Մա գե · 4 · 7 ։

Զ ա Մն · Ժա · 8 ։

Է գ Թագ · Ժա · 17 ։

Ը Դատ · Ժա · 11 · ա Թագ · Իգ · 18 ։

Թ ա Մն · Իգ · 31 · Իի · 25 ։

վայ Իսահը տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն ըրաւ, ու Երուսաղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի ու Ցուդայի վրայ երեսուն հարի թագաւորութիւն ըրաւ։

6 Ու թագաւորը իր մարգիկներովը Երուսաղէմ գնաց՝ հան երկիրը բնակող Եբուսացիներուն վրայ. ու Դաւիթին խօսեցան ըսելով, թէ որ կոյրերը ու կաղերը չվերցնես, հոս պիտի չմտնես. կարծելով թէ Դաւիթ չկրնար հոն մտնել։

7 Բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը, (նոր Դաւիթին քաղաքը կ՚ըսուի)

8 յաղթ.) Ու Դաւիթ ան օրը բսաւ, Ով որ Եբուսացիները զարնէ, ու ջրանցքը հասնելով Դաւիթին աւելի եղող կաղերը ու կոյրերը վրէժ չ՚առնէ, Իշխ. զբ՚ըսէ պէտ ըլլայ. անոր համար կ՚ըսեն, Կոյրը ու կաղը տունը չմտնէ։ Ու Դաւիթ ան Բերդին մէջը նստաւ, ու զանիկայ Դաւիթին քաղաքը անուանեց. և Դաւիթ անոր չորս կողմը Մելօնէն դէպ ի՚ներս չինեց։

10 Ու Դաւիթ երթալով կը մեծնար, ու զօրաց Տէր Աստուածը անոր հետն էր։

11 Ու Տիւրոսի թագաւորը Քիրամ Դաւիթին դեսպաններ խրկեց, նաև եղևնափայտեր ու հիւսներ ու որմնադիրներ՝ որոնք Դաւիթին տուն չինեցին։ Ան ատենը Դաւիթ իմացաւ որ Տէրը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց, ու իր ժողովուրդին Իսրայէլին համար իր թագաւորութիւնը բարձրացուց։

13 Ու Դաւիթ Քերոնէն դալէն ետքը՝ Երուսաղէմէն ուրիշ հարճեր ու կնիկներ ալ առաւ. ու Դաւիթին ուրիշ տղաներ ու աղջիկներ ալ ծնան։

14 Ու Երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղոց անուններըն ասոնք են. Սամմաս, 15 Սովբար, Նաթան, Սողոմոն, Գեբհար, Նեփհաս, Նափեկ, Գաֆիկ, 16 փիե, Եղիսամա, Եղիադա ու Եղիփաղետ։

17 Ու Փղշտացիք Դաւիթին Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծուիլը լսելով, բոլոր Փղշտացիք ոտք եկան որ Դաւիթը փնտռեն. երբոր Դաւիթ 18 բանը լսեց, իջաւ։ Ու Փղշտացիք եկան և Ռափայնոց հովիտին մէջ տարածուեցան։ 19 Ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ, Փղշտացւոց դէմ երթամ, զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս։ Ու Տէրը Դաւիթին ըսաւ, Երթ, քանզի Փղշտացիները անշուշտ քու 20 ձեռքդ պիտի մատնեմ։ Ան ատենը Դաւիթ Բահաղփարասիմ գընաց. ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ, ու ըսաւ, Տէրը իմ թշնամիներս իմ ձեռքովս պատռեց, ինչպէս որ ջուրերը խոցոտիչը կը պատռեն. անոր համար ան տեղին անունը Բահաղփարասին դուրս։ 21 գան։ Ու Փղշտացիք հոն իրենց կուռքերը, ու Դաւիթ և իր մարդիկները զանոնք առին։

22 Ու Փղշտացիք նորէն ելլան, և Ռափայնոց հովիտին մէջը տարածուեցան։ 23 Ու երբոր Դաւիթ Տէրոջը հարցուց, անոր ըսաւ, Ձելլես. հարձակիլ՝ հապա դէպ ի՚ անոնց եւթի կողմը դառնալով՝ թթենիներուն 24 կողմէն անոնց վրայ երթաս. Ու երբոր թթենիներուն գլուխը դարլուածքի մը ձայն լսես, ան ատենը շարժիս. քանզի ան ատենը Տէրը քու առջեւդ պիտի ելլէ Փղշտացւոց բանակը զարնելու համար։ 25 Ու Դաւիթ այնպէս ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը իրեն հրամայեց. ու Գաբաայէն մինչև Գազեր Փղշտացիները զարկաւ։

ԳԼՈՒԽ Ջ

1 Դաւիթ տապանակը նոր սայլի մը վրայ դնելով՝ Կարիաթարիմէն կը դիւրէ։ 6 Ոզայի հարուածը։ 9 Աստուած Աբդեդոմը կ՚օրհնէ՝ տապանակին համար։ 12 Դաւիթ՝ տապանակը պատրաստներով Սիոն բերած ատենը՝ անոր առէջը կը խաղայ. իսկ Միքեղ սասը համար կը քամահրէ զանիկայ։ 17 Դաւիթ վրանի մը մէջ կը դնէ տապանակը մեծ ուրախութեամբ։ 20 Միքեղ Դաւիթին հոգեւոր ուրախութիւնը անարգելուն համար անդամակ կը մնայ։

1 Ու Դաւիթ նորէն Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկները ժողվեց, սրսիւ երսուն հազար հոգի էին։ 2 Ու Դաւիթ իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով ելաւ՝ և Ցուդայի Բահաղ դնաց, որ անկէ Աստուծոյ տապանակը վեր հանէ, որ անոր վրայ էքերովբէից վրայ նստող զօրութեանց Տէրոջը անունը կոչուած է։ 3 Ու Աստուծոյ տապանակը Ի՚ւկէ նոր սայլի մը վրայ դրին, ու զանիկայ բլուրի Աբինադաբին տունէն վերցուցին. ու Աբինադաբին որդիքը՝ Ոզա ու Ախիով՝ ան նոր սայլը կը վարէին։ 4 Ու զանիկայ Աստուծոյ տապանակին հետ Բլուրի Աբինադաբին տունէն հանեցին. ու Ախիով տապանակին առջևէն կ՚երթար։ 5 Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը՝ մայր փայտէ շինուած ամէն տեսակ նուագարաններով, քնարներով, տաւիղներով, թմբուկներով, դափերով ու ծնծղաներով՝ Տէրոջը առջեւ կը խաղային։ 6 Ու երբոր Նաքոնին կալը հասան, Ոզա իր ձեռքը Աստուծոյ տապանակին երկկողմը, ու զանիկայ բռնեց, քանզի եզները շրխկաց ծռեցան։ 7 Ուր հոն։ Ու Տէրոջը բարկու-

Ն. ՔԵՐ. ԴԵՐ. 1048
Բ ԹԳ. Բ. 11. Ա ՄՆ. Գ. 4.
Բ Դաս. Ա. 21. Բ Ցեւ. ԺԱ. 63. Դաս. Ա. 8. Ժթ. 11. 12.
Ա Ֆր 9. Գ Թագ. Բ. 10. Ը. 1.
Ա ՄՆ. Ժա. 6—9.
Բ Ֆր 7.
Իբր 1043 Ա Դ Թագ. Ե. 2. Ա ՄՆ. Ժգ. 1.
Ա Ֆր Օր. Ժէ. 17. Ա ՄՆ. Գ. 9. Ժգ. 3.
Ա ՄՆ. Գ. 5. Ժգ. 4.
Ա ՄՆ. Ժա. 16. Ժգ. 8.
1047
Ա ԹԼ. Իգ. 14. Բ Ցեւ. Ժէ. 8. Նե. Ժէ. 5.
Ա Դ Թագ. Բ. 1. Ա Մնաց. Ժգ. 2. 4. Ե. 8.
Ն Ե. ԺԸ. 21.

վայ Իսահը տարի ու վեց ամիս թագաւորեց Քեբրոնի մէջ բոլոր Իսրայէլի ու Ցուդայի վրայ երեսուն հարի թագաւորութիւն ըրաւ։

6 Ու թագաւորը իր մարդիկներովը Երուսաղէմ գնաց՝ հան երկիրը բնակող Եբուսացիներուն վրայ. ու Դաւիթին խօսեցան ըսելով, թէ որ կոյրերը ու կաղերը չվերցնես, հոս պիտի չմտնես. կարծելով թէ Դաւիթ չկրնար հոն մտնել։

7 Բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը, (նոր Դաւիթին քաղաքը կ՚ըսուի)

8 Ու Դաւիթ ան օրը բսաւ, Ով որ Եբուսացիները զարնէ, ու ջրանցքը հասնելով Դաւիթին աւելի եղող կաղերը ու կոյրերը վրէժ չ՚առնէ, Իշխ. զբ՚ըսէ պէտ ըլլայ. անոր համար կ՚ըսեն, Կոյրը ու կաղը տունը չմտնէ։ Ու Դաւիթ ան Բերդին մէջը նստաւ, ու զանիկայ Դաւիթին քաղաքը անուանեց. և Դաւիթ անոր չորս կողմը Մելօնէն դէպ ի՚ներս չինեց։

10 Ու Դաւիթ երթալով կը մեծնար, ու զօրաց Տէր Աստուածը անոր հետն էր։

11 Ու Տիւրոսի թագաւորը Քիրամ Դաւիթին դեսպաններ խրկեց, նաև եղևնափայտեր ու հիւսներ ու որմնադիրներ՝ որոնք Դաւիթին տուն չինեցին։ Ան ատենը Դաւիթ իմացաւ որ Տէրը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց, ու իր ժողովուրդին Իսրայէլին համար իր թագաւորութիւնը բարձրացուց։

13 Ու Դաւիթ Քերոնէն դալէն ետքը՝ Երուսաղէմէն ուրիշ հարճեր ու կնիկներ ալ առաւ. ու Դաւիթին ուրիշ տղաներ ու աղջիկներ ալ ծնան։

14 Ու Երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղոց անուններըն ասոնք են. Սամմաս, 15 Սովբար, Նաթան, Սողոմոն, Գեբհար, Նեփհաս, Նափեկ, Գաֆիկ, 16 փիե, Եղիսամա, Եղիադա ու Եղիփաղետ։

17 Ու Փղշտացիք Դաւիթին Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծուիլը լսելով, բոլոր Փղշտացիք ոտք եկան որ Դաւիթը փնտռեն. երբոր Դաւիթ 18 բանը լսեց, իջաւ։ Ու Փղշտացիք եկան և Ռափայնոց հովիտին մէջ տարածուեցան։ 19 Ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ, Փղշտացւոց դէմ երթամ, զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս։ Ու Տէրը Դաւիթին ըսաւ, Երթ, քանզի Փղշտացիները անշուշտ քու 20 ձեռքդ պիտի մատնեմ։ Ան ատենը Դաւիթ Բահաղփարասիմ գընաց. ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ, ու ըսաւ, Տէրը իմ թշնամիներս իմ ձեռքովս պատռեց, ինչպէս որ ջուրերը խոցոտիչը կը պատռեն. անոր համար ան տեղին անունը Բահաղփարասին դուրս։ 21 գան։ Ու Փղշտացիք հոն իրենց կուռքերը, ու Դաւիթ և իր մարդիկները զանոնք առին։

22 Ու Փղշտացիք նորէն ելլան, և Ռափայնոց հովիտին մէջը տարածուեցան։ 23 Ու երբոր Դաւիթ Տէրոջը հարցուց, անոր ըսաւ, Ձելլես. հարձակիլ՝ հապա դէպ ի՚ անոնց եւթի կողմը դառնալով՝ թթենիներուն 24 կողմէն անոնց վրայ երթաս. Ու երբոր թթենիներուն գլուխը դարլուածքի մը ձայն լսես, ան ատենը շարժիս. քանզի ան ատենը Տէրը քու առջեւդ պիտի ելլէ Փղշտացւոց բանակը զարնելու համար։ 25 Ու Դաւիթ այնպէս ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը իրեն հրամայեց. ու Գաբաայէն մինչև Գազեր Փղշտացիները զարկաւ։

ԳԼՈՒԽ Ջ

1 Դաւիթ տապանակը նոր սայլի մը վրայ դնելով՝ Կարիաթարիմէն կը դիւրէ։ 6 Ոզայի հարուածը։ 9 Աստուած Աբդեդոմը կ՚օրհնէ՝ տապանակին համար։ 12 Դաւիթ՝ տապանակը պատրաստներով Սիոն բերած ատենը՝ անոր առէջը կը խաղայ. իսկ Միքեղ սասը համար կը քամահրէ զանիկայ։ 17 Դաւիթ վրանի մը մէջ կը դնէ տապանակը մեծ ուրախութեամբ։ 20 Միքեղ Դաւիթին հոգեւոր ուրախութիւնը անարգելուն համար անդամակ կը մնայ։

1 Ու Դաւիթ նորէն Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկները ժողվեց, սրսիւ երսուն հազար հոգի էին։ 2 Ու Դաւիթ իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով ելաւ՝ և Ցուդայի Բահաղ դնաց, որ անկէ Աստուծոյ տապանակը վեր հանէ, որ անոր վրայ էքերովբէից վրայ նստող զօրութեանց Տէրոջը անունը կոչուած է։ 3 Ու Աստուծոյ տապանակը Ի՚ւկէ նոր սայլի մը վրայ դրին, ու զանիկայ բլուրի Աբինադաբին տունէն վերցուցին. ու Աբինադաբին որդիքը՝ Ոզա ու Ախիով՝ ան նոր սայլը կը վարէին։ 4 Ու զանիկայ Աստուծոյ տապանակին հետ Բլուրի Աբինադաբին տունէն հանեցին. ու Ախիով տապանակին առջևէն կ՚երթար։ 5 Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը՝ մայր փայտէ շինուած ամէն տեսակ նուագարաններով, քնարներով, տաւիղներով, թմբուկներով, դափերով ու ծնծղաներով՝ Տէրոջը առջեւ կը խաղային։ 6 Ու երբոր Նաքոնին կալը հասան, Ոզա իր ձեռքը Աստուծոյ տապանակին երկկողմը, ու զանիկայ բռնեց, քանզի եզները շրխկաց ծռեցան։ 7 Ուր հոն։ Ու Տէրոջը բարկու-

Ն. ՔԵՐ. ԴԵՐ. 1047
* Ա՚ ուր խրբամասից։
Ա Օր. Ե. 5. 25. Ա ՄՆ. Ժգ. 12. Ա ՄՆ. Ժգ. 13.
Ա Ֆր 19։
† Կամ՝ ասենքներուն
Ա Թագ. Ե. 6։
Բ Դաս. Գ. 14։
Ա ՄՆ. Ժգ. 16 Ի՚ըսուէ Գաբաան։ Ա Ցեւ. Ժգ. 10։
Ա Տ՚ա թագ. Գ. 7։
Ա Թագ. Է. 1։
Ա ՄՆ. Ժգ. 9։
Ե Տ՚ա թագ. Գ. 15։

Թիւնը բորբոքեցաւ Ազգային դէմ, ու ըԱստուած զանիկայ Հան՝ յանցանքին համար զոր կատարեր. և նոյն տեղը Աստուծոյ տապանակին քո-
8 վը մնաւ։ Ու Դաւիթ տրտմեցաւ, քանզի Տէրը հարուածով Ուզան զարկած. ու անոր տեղին անունը մինչև այս օր Փարէզ ոզա կոչուի։
9 Եւ Դաւիթ այն օրը Տէրոջմէն վախցաւ, ու ըսաւ, Տէրոջը տապանակը ինչպէս ինձի պիտի մտնէ։
10 Եւ Դաւիթ Տէրոջը տապանակը իր քովը՝ Դաւիթին քաղաքը չուզեց տանիլ. ու Դաւիթ զանիկայ Գեթացի Աբդեդոմ
11 մին տունը խոտորցուց։ Եւ Տէրոջը տապանակը Գեթացի Աբդեդոմին տունը երեք ամիս մնաց. ու Տէրը Աբդեդոմը ու անոր բոլոր տունը օրհնեց։
12 Եւ Դաւիթ թագաւորին պատմեցին ու ըսին, Աստուծոյ տապանակին համար Տէրը Աբդեդոմին տունը ու անոր ամէն ունեցածը օրհնեց։ Եւ Դաւիթ գնաց, ու Աստուծոյ տապանակը Աբդեդոմին տունէն ուրախութեամբ Դաւիթ-
13 թին քաղաքը հանեց։ Ու երբոր Տէրոջը տապանակ վերցրնողները վեց քայլ առաջ գացին, ԵարՋանները ու պարարտ ջոջութիներ
14 զոհեց։ Եւ Դաւիթ Տէրոջը առջևը բոլոր ուժովը կը խաղար, ու Դաւիթ էֆոդ մանէ հագեր
15 էր։ Եւ Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը Տէրոջը տապանակը ուրախութեամբ ու փող-
16 ով ձայնելով կը տանէին։ Ու երբոր Տէրոջը տապանակը Դաւիթին քաղաքը եկաւ, Սաուղին աղջիկը Միքեղ պատուհանէն նայելով՝ տեսաւ որ Դաւիթ թագաւորը Տէրոջը առջևը ցատկրտելով կը խաղայ, ու զանիկայ իր սրտին
17 մէջը անարգեց։ Եւ Տէրոջը տապանակը բերին, ու զանիկայ իր տեղը դրին ան վրանին մէջ, որն որ Դաւիթ անոր համար կանգներ էր. և Դաւիթ Տէրոջը առջևը Ողջակէզներ ու խաղաղութեան
18 զոհեր մատուց։ Ու Դաւիթ երբոր ողջակէզները ու խաղաղութեանց զոհերը մատուցանելը լմընցուց, զօրաց Տէրոջը անունովը էժողո-
19 վուրդը օրհնեց։ Եւ Իսրայէլին բոլոր բազմութեանը՝ երկու մարդէն մինչև կնիկ մարդը, բոլոր ժողովուրդին ամէն մէկուն մէկ նկանակ, կտոր մը միս ու կարկանդակ մը բաժնեց. ու բոլոր ժողովուրդը ամէն մէկը իր տունը գնաց։
20 Եւ Դաւիթ անկէ դարձաւ իր տունը օրհնելու համար, ու Սաուղին աղջիկը Միքեղ Դաւիթը դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ, Իսրայէլի թագաւորը այսօր ինչ փառաւոր էր, Դոր անիկայ այսօր իր ծառաներուն աղախիններուն առջևը ինքզինքը մերկացուց, ինչպէս որ Ընթրկներէն մէկը ինքզինքը կը
21 մերկացընէ։ Եւ Դաւիթ Միքեղոզին ըսաւ, Եա՛ Տէրոջը առջևը խաղացի, որ զիս քու Հօրմէդ ու անոր բոլոր տունէն աւելի ընտրեց, ու զիս Տէրոջը ժողովուրդին Իսրայէլին վրայ իշխան դրաւ. այո՛, Եա՛ Տէրոջը առջևը կը խաղամ։
22 Եան զիս ասկէ ալ աւելի անարգ երևցընելով՝ իմ աչքերուս առջևը նուաստ պիտի ըլլամ. իսկ ան քու-
23 րան աղախիններուդ առջևը պիտի փառաւորուիմ։ Եւ Սաուղին աղջիկը Միքեղոզ մինչև իր մահուան օրը զաւակ չծնաւ։

ԳԼ. Ը

1 Նաթան նախ կը հաճի Դաւիթին տաճարկատիճառը՝ որ Տէրոջը տուն մը չունի. 4 Եարբ Աստուծոյ խօսքովը կ'արգիլէ զանիկայ, 12 և կը խոստանայ թէ անոր սերունդին բարութիւններ ու օրհնութիւններ պիտի տուի։
18 Դաւիթին ազօթքը ու շնորհակալութիւնը։

1 Եւ երբոր թագաւորը իր տունը նստաւ, ու Տէրը զանիկայ իր բոլորտիքը եղող ամէն թշնամինե-
2 րէն հանգստացուց, թագաւորը Նաթան մարգարէին ըսաւ, Ահա ես եղեւնափայտէ շէնքի տան մը մէջ կը բնակիմ, Եա՛ Աստուծոյ տապանակը վրա-
3 նի մէջ կեցեր է։ Եւ Նաթան ըսաւ թագաւորին, Գնա՝ Էրոլոր սրտիդ մէջը եղածը բրէ, քանզի Տէրը քու հետդ է։
4 Ու նոյն գիշերը Տէրոջը խօսքը
5 Նաթանին եղաւ՝ ըսելով, Գնա, իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուն ինծի բնակելու համար տուն պիտի շի-
6 նես. Որովհետև Իսրայէլի որդիները եղիպտոսէն հանած օրէս մինչև այս օրս տան մէջ չբնակեցայ, այլ վրանիներով ու խորանով պր-
7 տտեցայ։ Իսրայէլի բոլոր որդւոցը հետ որչափ տեղ որ պտրտեցայ, միթէ բան մը խօսեցայ Իսրայէլի ցեղերուն մէկուն հետ, որոնց իմ ժողովուրդս Իսրայէլը հովուելու հրամայեր էի, ու թէ՝ Ինչո՛ւ համար ինծի եղե-
8 նափայտէ տուն մը չշինեցիք։ Եւ հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ասանկ ըսա. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես քեզ փարախէն՝ ոչխարներուն հետևէն առի, որ իմ

ըստեպ. գ. 19։

* ՟ի՛ Ազգի հաբտածը, կամ՝ Ազգի խրատա-տաեխնը։

Բ Սպ.ՃԺԹ. 120։ Տես Գբ. ա. 8, 9։

ՃԱՄ. ԺԳ. 13։

Ի ԱՄ. ԺԴ. 14։

ԸՆԹ. Լ. 27, ԱԹ. 5։

Ի ԱՄ. ԺԵ. 25։

Ֆ Թաս. Գ. 15։ Տես Ա. 3։ ա ՄՆ. ԺԵ. 2, 15։

Ն Տես գ Թագ. Բ. 5։ ԱՄՆ. ԺԵ. 26։

Ո Տես Նէ. ԺԵ. 20։ Սպ. Լ. 11։

Ն ԵԹագ. Բ. 18։ ա ՄՆ. ԺԵ. 27։

Ղ ԱՄՆ. ԺԵ. 28։

Ճ ԱՄՆ. ԺԵ. 29։

Ր ա ՄՆ. ԺԳ. 1։

Ց ա ՄՆ. ԺԵ. 1։ Սպ. Ծյո. 8։

Ն գ Թագ. Բ. 5, 62, 63։

Ը գ Թագ. Բ. 55։ ա ՄՆ. ԺԳ. 2։

ա ՄՆ. ԺԳ. 3։

Ը Սպ. Լ. ԹՆ վերագիր։

եբր 1042

Ն. Կ. Գ.Կ. *եբր* 1042

Պ ՀԶԹ. 14, 16։ Տես ա Թագ. ԺԹ. 24։

Ղ Գաս. Թ. 4։

— ա Թագ. ԺԳ. 14, ԺԵ. 28։

1042

ա ՄՆ. ԺԵ. 1, ՃԱ։

Բ Գր. Ե. 11։

Ֆ Տես Գոբ. Կ. 46։

Գ Նե. ԻԳ. 1։ Ա. 21։

Ի գ Թագ. Ը. 17, 18։ ա ՄՆ. ԻԲ. 7, ԻԲ. 2։

Ն Տես գ Թագ. Ը. 19։ ա ՄՆ. ԻԲ. 8։ ԻԲ. 3։

Ի գ Թագ. Ը. 16։ Ա. 38։

Ը Նե. Թ. 19, 34։

Ք Գղ. Ե. 11։ 12։ Ր Օր. ԻԴ. 14։ Ա Կա՛ռ. ՚ի՛ բան. Ա՛ա ՄՆ. ԺԵ. 6։

Ք Գր. Ե. 2։ Սպ. Ք ՀԸ. 71։ 12։ Մատ. Ը. 6։ Ի. 25։

Ի ա Թագ. ԺԵ. 1, 12։ Սպ. ՀԸ. 70։

Ն · Բ · Գ · Ե · Ը
ԲՐԲ 1042

Ա ԹԱԳ · ԺԲ · 14 · ԳԱՂ · Ե · 10 · Բ · 6 · 14 ·
Բ ԱԹԱԳ · Ժ · 6 · ՍԱՂ · ԱՓ · 23 ·
Գ ՆԵՀ · ԺԲ · 2 · ՍԱՂ · ԽԴ · 2 · 4 · 8 · ԵՐԵՄ · ԽԹ · 6 · ԱՄՈՍ · Բ · 15 · ՍԱՂ · ՀԹ · 22 ·
Դ ԹԱԳ · Բ · 14 · 15 · 16 · Ա ԹԱԳ · ԺԲ · 9 · 11 · ՍԱՂ · ՃԳ · 42 ·
Ե ՀՇ 1 · ՂԵՒ · Ա · 21 · ՀՇ 27 · Գ ԹԱԳ · Ժ · 38 ·
Զ Գ ԹԱԳ · Բ · 1 ·
Է Բ Օր · Լ · 16 · Գ ԹԱԳ · Ա · 21 · ԹՈՐ · ԺԲ · 36 ·
Ը Գ ԹԱԳ · Բ · 20 · ՍԱՂ · ՃԼ · 11 ·
Թ Գ ԹԱԳ · Ա · 5 · Գ · 12 · Բ · 19 · Ա ՓՆ · ԻԲ · 10 · ԻԲ · 6 ·
Ժ ՀՇ 16 · ՍԱՂ · ԱՓ · 4 · 29 · 36 · 37 ·
ԺԱ ՍԱՂ · ՀԹ · 26, 27 · ԵՐԲ · Ա · 5 ·
ԺԲ ՍԱՂ · ՀԹ · 30 · 31 · 32 · 33 ·
ԺԳ ՀՐԵ · ՀՎԲ · ՆԱ · Ա ԹԱԳ · ԺԱ · 23, 25 · ԺԲ · 14 · Գ ԹԱԳ · Ժ · 13, 34 ·
ԺԴ ՀՇ 13 · ՍԱՂ · ԱՓ · 36, 37 · ՅՈՎ · ԺԲ · 34 ·
ԺԵ ՆՀ · ԻԲ · 16 ·
ԺԶ ՀՇ 12, 13 ·
ԺԷ ՆՀ · ԻԲ · 8 ·
ԺԸ ՆՀ · ԺԲ · 19 · ՍԱՂ · ՀԲ · 1 ·
ԺԹ ՍՓ · ԺԳ · 25 · Բ ՓՆ · Բ · 5 · ՍԱՂ · ԻԲ · 1 · ԺԱ · 10 · ՍԱՂ · ՀԲ · 1 · ԺԳ · 4 · ՀԲԿ · 3 · ԵՐԵՄ · Ժ · 6 ·

Իսրայէլ ժողովուրդիս վրայ ա-
9 ռաջնորդ լլաս · Եւ Նոր որ կ'եր-
թայիր , քու հետդ էի · Եւ քու
առջևէդ բոլոր թշնամիներդ կոտ-
րեցի , ու երկրիս վրայ եղող մե-
ծերուն անուանը պէս ՝քու անունդ
10 մեծցուցի : Եւ իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին ՝ւ մէկ տեղ մը պիտի
որոշեմ , ու ՝զանիկայ պիտի տըն-
կեմ · ու իր տեղը պիտի բնակի ,
ալ պիտի չշարժի · Եւ անիրաւու-
թեան որդիքը առջիներու պէս մէյ-
մըն ալ պիտի չնեղչեն զանիկայ ,
11 ինչպէս որ ՝իմ ժողովուրդիս Ի-
սրայէլին վրայ դատաւորներ դրած
օրէս ՝ի վեր եղե՜ · ու ՝քեզի քու
ամէն թշնամիներդ պիտի հանգ-
դըստացընեմ : Եւ Տէրը քեզի
կ'իմացընէ ՝որ Տէրը քեզի տուն
12 պիտի շինէ : ՛Երբոր քու օրերդ
լեցուին , ու դուն ՛քու հայրեր-
բուդ հետ քնանաս , ՝քեզմէ ետ-
քը՝ քու երանքդ ելլող զաւա-
կըդ պիտի բարձրացընեմ՝ ու ա-
նոր թագաւորութիւնը պիտի հաս-
13 տատեմ՝ : ՛Ան կ'իմ անուանս
տուն պիտի շինէ , ու ՛՞անոր թա-
գաւորութեան աթոռը յաւիտեան
14 պիտի կանգնեմ՝ · ՛Ես անոր Հայր
պիտի ըլլամ , ու անիկայ ինծի որդի
պիտի ըլլայ · ՛Երբ որ անիկայ անի-
րաւութիւն ընէ , ես զանիկայ մարդ-
կոց գաւազանովը ու մարդոց որ-
դիներուն հարուածներովը պիտի
15 պատժեմ՝ · Բայց իմ ողորմու-
թիւնս անկէ պիտի ՝չվերցնեմ՝ ,
՛ինչպէս որ Սաուղէն վերցուցի , ու
զանիկայ քու առջևէդ վռնտեցի ·
16 Եւ ՛՞քու տունդ ու քու թագաւո-
րութիւնդ քու առջևդ յաւիտեան
ապահով պիտի ըլլան · քու ա-
թոռդ յաւիտեան հաստատ պիտի
17 մնայ : Ե՜ ՛Նաթան ասոնց բոլոր խօս-
քերը ու ասոնց բոլոր տեսիլքը մի քատ
միտքէ Դաւիթին զրուցեց ·
18 Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց ,
Տէրոջը առջևը նստաւ , ու ըսաւ ,
Ո՜վ Տէր Եհովայ , ՛ես ո՜վ եմ , ու
իմ տունս ի՞նչ է , որ զես մինչև
19 հոս բերիր · Սակայն ասիկայ ալ
քու աչքերուդ պզտիկ երևցաւ , ով
Տէր Եհովայ , Էու քու ծառայիդ
տանը վրայով հեռաւոր ժամանակ-
կին համար ալ խօսեցար · ՛՞մարդ-
կոց սովորութիւնը ասիկայ է ար-
20 դեօք , ով Տէր Եհովայ : Եւ Դա-
ւիթ նորէն ՝ինչ՜ին ալ քեզի ի՞նչ
զրուցէ · քանզի դուն՝ ով Տէր Ե-
հովայ , ՛քու ծառադ կը ճանչնաս ·
21 Ըս բոլոր մեծ բաները քու խօսքիդ
համար ու քու սրտիդ պէս բերիր ,
22 որ ծառայիդ դիտցընես : Ասոր
համար ՝մեծ երևցար , ով Տէր Ա-
տուած · քանզի ՛՞քեզի պէս ՛՞րէչ
մէկը չկայ , ու քեզմէ զատ Ա-
տուած չկայ , մեր ականջներովը
23 բոլոր լսածներնուս համեմատ : Եւ
՝ո՞ր ազգը երկրիս վրայ քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին պէս է , որուն
համար նոյն ինքն Աստուած եկաւ
զանիկայ փրկելու , իրեն ժողովուրդ
ընելու , ու իրեն ՛՞անուն վաստեր-
կելու , †և քու երկրիդ մէջը ՛՞մեծ
ու սոսկալի բաները ընելու , ՛քե-
զի համար Եգիպտոսէն ազատած
ժողովուրդիդ առջևէն ազգերը ու
անոնց աստուածները վռնտելով ·
24 Եւ ՛քու ժողովուրդդ Իսրայէլը
յաւիտեան քեզի ժողովուրդ հաս-
տատեցիր , ՝ու դուն՝ ով Տէր՝ ա-
25 նոնց Աստուած եղար : Եւ հիմա՝
ով Տէր Աստուած , քու ծառայիդ
համար ու անոր տանը համար բաած
խօսքդ յաւիտեան հաստատէ , ու
26 բաածիդ պէս ըրէ · Եւ քու անուն-
դ յաւիտեան մեծ ՃանչցուԻ , ու բսեն
Թէ Զօրութեանց Տէրը Իսրայէլին
վրայ Աստուած է · ու քու ծառա-
յիդ Դաւիթին տունը քու առջևդ
27 հաստատուն ըլայ : Քանզի դուն՝ ով
Տէր զօրութեանց Աստուած Իսրա-
յէլի , քու ծառայիդ ՛յայտնեցիր
ու բսիր , Թէզի տուն պիտի շի-
նեմ՝ · ասոր համար քու ծառադ իր
սրտին մէջ հո՜րջո՜ւ-ՐԻ՜՜Ն դտաւ ·
28 աս աղօթքը քեզի ընելու : Եւ հի-
մա՝ ով Տէր Եհովայ , ան Աստուա-
ծը դուն ես , ու ՛՞քու խօսքերդ
ճշմարիտ են , և քու ծառայիդ աս
29 ազեկութիւնը խոստացար : Ուստի
հիմա ‡կամը ըրէ՞ քու ծառայիդ
տունը օրհնելու , որ յաւիտեան քու
առջևդ ըլայ · քանզի՝ ով Տէր Եհո-
վայ , դուն զրուցեցիր , ու քու
օրհնութեամբդ ծառայիդ տունը
՝՞յաւիտեան օրհնեալ ըլլայ :

ԳԼ · Ը

1 Դաւիթ Փղշտացիները ու Մովաբացիները կը նուաճէ · 3 Ադրեզարը ու Ասորիները կը զարնէ · 9 Թովու թագաւորը իր որդին Յովրամը ընծաներով կը խրկէ Դաւիթը օրհնելու համար · 11 Դաւիթ ան ընծաները ու ասոր Աստուածը կը նուիրէ · 14 Եդոմի մէջ պահակապահներ կը դնէ · 16 Դաւիթին պաշտօնակատարները ·

1 – Ետքը եղաւ Դաւիթ Փղշտացիները
զարկաւ ու զանոնք նուաճեց · և
Դաւիթ Փղշտացւոց ձեռքին Մե-
2 թեկամման առաւ · Նաև ՝՞Մովաբը
զարկաւ , ու զետինը պառկեցընե-
լով զանոնք լարով չափեց · երկու
լարով մեռցընելու չափեց , ու մէկ
ամբողջ լարով ապրեցընելու · ու
Մովաբացիք Դաւիթին ՝՞հարկա-
3 տու ծառաներ եղան : Եւ Դա-
ւիթ ՛՞Սուբայի թագաւորը Ռու-

Ն · Բ · Գ · Ե · Ը
ԲՐԲ 1042

– ՛՞Բ Օր · Գ · 24 · Գ · 35 · ԼԲ · 39 · Ա ԹԱԳ · Բ · 2 · ՍԱՂ · ՃԳ · 8 · ՀՌ · 6 · 8 · ԵՍ · ԽԵ · 5, 18, 22 ·
† ՛՞Բ Օր · Գ · 7, 32 · 34 · ԼԳ · 29 · ՍԱՂ · ՀԽԵ · 20 ·
† ՆԵՀ · Ե ՀԱԿ-ՁԵ ՀԱՄԱՐ
+ Բ Օր · Թ · 26 · ՂԵՒ · Ա · 10 ·
◦ Բ Օր · ԻԳ · 18 ·
‡ ՍԱՂ · ԽԲ · 14 ·

– ՁՈՀ · ԺԷ · 17 ·
‡ Կ՜՛ ԱԿՍ՝

՝՞ ԳԼ · ԻՐ · 51 ·

ԲՐԲ 1040

– Ա ՓՆ · ԺԲ · 1 · ԼԵ ·
՝՞ ԹՈՒ · ԽԳ · 17 ·
‡ ՀՇ 6, 14 · ՍԱՂ · ՆՐ · 10 · ՏԻՏ Ա ԹԱԳ · Ժ · 27 ·
՝՞ ԳԼ · Ժ · 6 · ՍԱՂ · Կ · ԻՆ ՎԵՐԱԳՐ ·

ՆՇ · ՔԳ · ԴԲ · ԻՐՐ 1040

բի որդին Ի Ադրազարը զարկաւ, երբոր Ը Եփրատ գետին վրայ իր * իշխանութիւնը հաստատե-
4 լու։ " Կ'երթար ։ Ու Դաւիթ անկէ Թ հազար եօթը հարիւր ձիաւոր ու քսան հազար հետեւակ զօրք բռնեց. և Դաւիթ Ը բոլոր †կառքի ձիերուն ջիղերը կարեց, ու անոնցմէ միայն հարիւր ձի էրէն հա-
5 նեց պահեց՝։ Բ Ու Դամասկոսի Ասորիները Սուբայի թագաւորին Ադրազարին օգնութիւն ընելու եկան. ու Դաւիթ Ասորիներէն քսանուերկու հազար մարդ զարկաւ։
6 Ու Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ. ու Ասորիները Ժ Դաւիթին հարկատու ծառայ եղան. Էու Դաւիթ ուր որ կ'երթար, Տէրը անոր յաջողու-
7 թիւն կու տար։ Ու Դաւիթ Ադրազարին ծառաներուն ոսկիէ վահանները առաւ, ու զանոնք Երու-
8 սաղէմ բերաւ։ Ու Ադրազարին քաղաքներէն՝ Բ Եթեհայէն ու Բերոթայէն Դաւիթ թագաւորը խիստ շատ պղինձ առաւ։
9 Ու Ի Եմաթի թագաւորը Թովու երբոր լսեց որ Դաւիթ Ադրազարին բոլոր զօրքերը ջարդեր է,
10 Թովու իր որդին ‡ Յովրամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց, որ անոր բարեւ ընէ ու զանիկայ օրհնէ, Ադրազարին դէմ պատերազմ ընելուն ու զանիկայ գարնելուն համար. (քանի Ադրազար Թովուին հետ պատերազմներ կ'ընէր։) Ու Յովրամ ձեռքը արծաթէ անօթներ, ոսկիէ անօթներ ու պղնձէ անօթներ կա-
11 յին։ Դաւիթ թագաւորը Լ զանոնք ալ Տէրոջը նուիրեց, ինչ-
12 պէս նուիրած արծաթին ու ոսկիին հետ, որոնք բոլոր իր յաղթած ազ-
13 գերուն՝ Ռուբի որդւոյն Ադրազարին ու Սուբայի թագաւորին՝ Ռուբի որդւոյն Ադրազարին ետեւէն։ Ու Դաւիթ երբոր Ն Աղի ձորին մէջ Ո տասնեւութը հազար ‖ Ասորիները կոտրեց ու
14 դարձաւ, Պ անուն վաստրկ-եալ։ Ու Եդոմի մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ. բոլոր Եդոմի Էրէն-ի մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ, և Եդոմացիները Դաւիթին ծառայ եղան. Էու Դաւիթ ուր որ կ'երթար, Տէրը անոր յաջողութիւն կու տար։
15 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւորութիւն բրաւ. ու Դաւիթ իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու արդարութիւն կ'ը-
16 նէր։ Ֆ Ու Ջարուհեայի որդին Յովաբ զօրքերուն վրայ էր. ու Ֆ Ա-

քիղուդի որդին Յովսափատ յի-
17 շատակաց դպիր էր. Ու Ֆ Ա-բիտովբի որդին Սադովկ ու Աբիաթարի որդին Ա-բիմելէք քահանաներ էին. ու § Սարայիա տա-
18 նադպիր էր. Ու Ը Յովհադայի որդին Բանեա Ֆ-քերեթիներուն ու Փելեթիներուն վրայ էր. ու Դաւիթին որդիքը § նախարարներ էին։

ԳԼ · Թ

1 Դաւիթ Սիբայի ժիջոցովս Մեմփիբոսթէն րերել կու տայ, 7 ու Յոնաթանին սիրոյն համար զանիկայ իրեն սեղանակից կ'ընէ, և Սաուղին բոլոր կալուածքները անոր վրայ կը դարձընէ, 9 ու Սիբան անոր երկրագործը կ'ընէ։

1 Դաւիթ ըսաւ, Արդեօք Սաուղին տունէն մնացած մարդ մը կայ, որ Ֆ-Յոնաթանին սիրոյն համար անոր բարերարութիւն ը-
2 նեմ։ Ու Սաուղին տունէն Բ Սիբա անունով ծառայ մը կար, ու զանիկայ Դաւիթին կանչեցին. և թագաւորը անոր ըսաւ, Սիբան դուն ես. ու անիկայ ըսաւ, Ծա-
3 ռայ եմ։ Ու թագաւորը ըսաւ, Սաուղին տունէն մնացած մարդ մը չկայ, որ անոր Հ Աստուծոյ ողորմութիւնը ընեմ։ Եւ Սիբա բսաւ թագաւորին, Յոնաթանէն Ժ ոտ-
4 քերը կաղ որդի մը մնաց։ Ու թագաւորը անոր ըսաւ, Ընդկայ ուր է։ Եւ Սիբա բսաւ թագաւորին, Ահա անդկայ Խ Լադաբարի մէջ Ամիէլի որդւոյն Մաքիրին
5 տունն է։ Եւ Դաւիթ թագաւոր Հրէշ խրկեց, ու զանդկայ Լադաբարէն Ամիէլի որդւոյն Մաքիրին
6 տունէն առաւ։ Եւ Սաուղին որդւոյն Յովնաթանին որդին Մեմփիբոսթէ երբոր Դաւիթին եկաւ, երեսի վրայ ինկաւ ու խոնարհութիւն բրաւ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ, Ո՛վ Մեմփիբոսթէ. ու ա-
7 նդկայ ըսաւ, Ահա քու ծառադ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ, Մի վախնար, քանզի Է. բրաւ Յոնաթանին սիրոյն համար քեզի անշուշտ բարերարութիւն պիտի ընեմ, ու քու Հօրդ Սաուղին բոլոր արտերը քու վրադ պիտի դարձընեմ. ու դուն միշտ իմ սեղանս-
8 Հաց պիտի ուտես։ Եւ անդկայ խոնարհութիւն բրաւ ու ըսաւ, Քու ծառադ ո՞վ է, որ ինծի պէս Հմեռած շան մը վրայ նայեցար։
9 Ինկ թագաւորը Սաուղին ծառան Սիբան կանչեց, ու անոր ըսաւ, Ի Սաուղին ու անոր տանը բոլոր ստացուածքը քու տիրոջդ
10 որդւոյն տուի։ Եւ դուն ու քու որդիքդ ու ծառաներդ անոր համար երկիրը դործէք, ու Ֆնոր

ՆՇ · ՔԳ · ԴԲ · ԻՐՐ 1040

Ն ա Մն · իգ · 3։
§ կ—ժ Սաւան · անա Մն · ԺԸ · 18։
Ը ա Մն · ԺԸ · 17։
ա թագ · Հ · 14։
* ԵՔԲ · քառ Համաձայն · գլ · ի · 26։

1 ա թագ · ԺԸ · 3 · ի · 14, 15, 16, 17, 42 · Ասակ · իէ · 10։
Բ Գլ · ԺԳ · 1 · ԺԹ · 17, 29։
3 դ թագ · ի · 14։
Ֆ Գլ · գ · 4։
4 Ի Գլ · ԺԷ · 27։
Ը ա Մն · բ · 34 Ի'ըսուէ Մաքիքասդ։
Ի Հմր · 1 · 3։
Ժ Գլ · ԺԹ · 13։
Ա Մն · ԺԸ · 11։
Ֆ Գլ · ԺԹ · 1։
Ֆ Գլ · ԺԹ · 1։
Ֆ Գլ · ԺԹ · 1

Ն·Ա·ՊԵՐ· ԽԲԲ 1040

պատեր էրեն բերես, որ քու տիրոջդ որդին ուտելու հաց ունենայ. և քու տիրոջդ որդին Մեմփիբոսեթէ ինչ իմ սեղանս հաց պիտի ուտէ։ 11 Ու Սիբա Խասանու-Հինդ որդի ու քսան ծառայ ունէր։ Ու Սիբա ըսաւ թագաւորին, Իմ թագաւոր տէրս քու ծառայիդ ինչ որ հրամայեց, քու ծառադ այնպէս պիտի ընէ։ Բայց Մեմփիբոսեթէ (ՀԱՅ. ԴԱՒԻԹ,) թագաւորին որդուցը մկուն պէս՝ իմ սեղանս 12 նրա հաց պիտի ուտէ։ Ու Մեմփիբոսեթէ մկ պզտիկ տղայ մը ունէր, Ասու անոր անունը Միքա էր. և Սիբային տունը բոլոր բնակողները Մեմփիբոսեթէին ծառայ 13 ներն էին։ Ու Մեմփիբոսեթէ Երուսաղէմի մէջ բնակեցաւ, Էբանդի միշտ թագաւորին սեղանը հաց կ'ուտէր. ու ֆանիկայ իր երկու ոտքերովը կաղ էր։

ԽԲԲ 1040

ֆ ԴՇ· ԺԴ· 30։ ԵԼ· Ե· 21։ ՄԹԱԳ· Ժգ· 4։

Թ ԳԼ· Բ· 3։ 5։

ՙ ԿՈՂ՝ Տուր մարդիկներէն. ասա Դաւս. Ժա· 3։ 5։

Ի ԳԼ· ԻԳ· 8։

Ղ ՀՄՐ 6։

† ԿՈՂ՝ Տուր ու Պատքսյի մարդիկը

ԳԼՈՒԽ Ժ

1 Դաւիթ դեռ ապրեր կը խորհէր Նաասի որդին Անանը մ'ինձ բարեացնել, բայց անիկայ անարգանօք կը վարուի անոնց հետ։ 6 Ամմոնացիք Թէկ Ասորիներէն օգնութիւն կը գտնեն, բայց Յովաբէն ու Աբեսային կը յաղթուին։ 15 Ասորոց զօրագլուխը Սովակ նոր ձեռնաուտութիւն մը կ'ընէ Ամմոնացիներուն. իսկ ինչը Դաւիթին կը սպասուի։

ԽԲԲ 1037 — ԱՄՈՆ· ԺԹ· 1· ԵՐ։

1 Յետ անկէ եղաւ՝ Ամմոնի որդւոց թագաւորը մեռաւ. ու անոր որդին Անան անոր տեղը թագաւոր 2 եղաւ։ Ու Դաւիթ ըսաւ, Նաասի որդւոյն Անանին մարդասիրութիւն ընեմ, ինչպէս որ անոր հայրը ինձի մարդասիրութիւն ըրաւ. ու Դաւիթ իր ծառաները անոր խրկեց, որ զանիկայ իր հօրը վրայով միխիթարեն. ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի որդւոց երկիրը 3 գացին։ Ու Ամմոնի որդւոց իշխանները իրենց տիրոջը Անանին ըսին, Միթէ Դաւիթ քու հայրդ քու առջեդ պատուէրներ Համար քեզի միխիթարիչներ խրկեց. չէ՞ որ Դաւիթ իր ծառաները քեզի խրկեց, որ քաղաքը աչքէ անցընեն ու լրտեսեն, որ Խոչ զանիկայ կորսընցնեն։ 4 Անանէ Ուստի Դաւիթին ծառաները առաւ, ու անոնց մօրուքին կէսը ածիլել տուաւ, ու անոնց հանդերձներուն ալ կէսը մինչև նստդ տեղը կտրել տուաւ, և 5 անոնք խրկեց զանոնք։ Ու երբոր ասիկա Դաւիթին պատմեցին, զանոնք դիմաւորելու Հոգ խրկեց. քանզի ան մարդիկները շատ անարգուած էին. ու թագաւորը ըսաւ, Երիքովի մէջ նստէք՝ մինչև որ մօրուքնիդ աճի, ու Խոչ դարձէք։

6 Ու Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւիթին հետ աւրուեցան, Ամմոնի որդիքը Հոգ խրկեցին, ու Բեթրոբոզի Ասորիներէն և Սուբայի Ասորիներէն քսան հազար հետեւակ, ու Մաասքայի թագաւորէն հազար մարդ, և Խտովբէն տասներկու հազար մարդ վարձ- 7 քով բռնեցին։ Ու երբոր Դաւիթ ըսաւ, Յովաբը ու բոլոր Հզօրները 8 բանալ զօրքերը խրկեց։ Ու Ամմոնի որդիքը ելան, ու քաղաքին դրանը առջեը կարգ պատերազմի շարուեցան. բայց Սուբայի և Բոորի Ասորիները, ու Խտովբ ու Մաասքա դաշտի մէջ զատ կայ- 9 ներ էին։ Ու Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջեէն ու ետեւէն իր վրայ կը հասնի, Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց, ու Ասորոց դէմ պատերազմի շար- 10 ցեց։ Ու մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսային յանձնեց, որ Ամմոնի 11 որդւոցը դիմացը շարէ. Ու ըսաւ, Թէ որ Ասորիները ինձ յաղթելու ըլլան, ինծի օգնու Թեան հասնիս. և Թէ որ Ամմոնի որդիքը քեզ յաղթելու ըլլան, ես քեզի օգնու- 12 Թեան պիտի հասնիմ։ Քաջա սիրտ եղիր, ու ըմեր ժողովուրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք, ու Տէրը իր աչքին հաճոյ 13 երեւցածը թող ընէ։ Ու Յովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մտաւ, որ անոնց դէմ պատերազմ ընէ. ու անոնք 14 անոր առջեէն փախան։ Ու Ամմոնի որդիքը Ասորոց փախչիլը տեսնելով, անոնք ալ Աբեսային առջեէն փախան ու քաղաքը մտան։ Ու Յովաբ Ամմոնի որդիներէն դարձաւ, ու Երուսաղէմ եկաւ։

15 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք Իսրայէլին առջեը կոտրուե- 16 ցան, մէկտեղ ժողովուեցան։ Ու Ադրազար Հոգ խրկեց, և Գետին անդիի կողմը եղող Ասորիները ոտր հանեց, ու Եղամ եկան. և անոնց առջեէն Ադրազարին զօրագլուխը 17 Սովակ Էրեր։ Ու երբոր Դաւիթին պատմեցին, անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով, Յորդանանէն անցաւ ու Եղամ հասաւ. և Ասորիները Դաւիթին դիմացը դունդերով շարուեցան, ու անոր հետ 18 պատերազմ բռնեն։ Ու Ասորիները Իսրայէլին առջեէն փախան. ու Դաւիթ Ասորիներէն եօթը հարիւր կառք ու քառասուն հազար Ձիաւոր կոտրեց, ու անոնց զօրագլուխը Սովակը զարկաւ, որ հոն մե- 19 ռաւ։ Ու Ադրազարին հպատակ

Ն·Ա·ՊԵՐ· ԽԲԲ 1040

ԽԲԲ 1036

ՔԱՐՆ· ԺԹ· 16։

ՔԱՐՆ· ԺԹ· 18։

եղող բոլոր թագաւորները երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջեւը յաղթուեցան , Իսրայէլէն հետ հաշտութիւն բրին , ու Ասորը ծառայ եղան . և Ասորները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը օգնելու կը վախնային ։

ՆՇ · Ա · ԳՖ · 1035

ԸԳԼ · Բ · 6 ·

ԳԼ · ԺԱ

1 Յովաբ Ռաբբան պաշարած ատենը , Դաւիթ հոն թողուց կրնայ Բեթսաբէին հետ , 6 Դաւիթ իր բոյսն հոն թողուց Ամմոնի համար , Ուրիան բերել կու տայ , բայց անիկայ տուն երթալ չուզեր , ա՛չ գիտցուցած տունը եւ ա՛չ գիշովելեան : 14 Ուրիա իր մահուանը պատճառ ըլլալու համար Յովաբին կը տանի , 18 Յովաբ անոր մեռնելուն լուրը Դաւիթին կը խրկէ : 26 Դաւիթ Բեթսաբէն իրեն կին կ՚առնէ ։

ԲԸՐ 1035

1 Եւ ՚ի հետեւեալ տարին՝ թագաւորներուն պատերազմի ելլելու ատենը , Դաւիթ Յովաբը ու անոր հետ իր ծառաները ու բոլոր Իսրայէլը խրկեց , որոնք Ամմոնացիները կոտորեցին , ու Ռաբբան պաշարեցին . բայց Դաւիթ Երուսաղէմ 2 կը նստէր : Ու ժէ օր մը իրիկուան դէմ Դաւիթ իր անկողինէն ելլելով՝ պալատին տանիքին վրայ կը պտտէր , և տանիքին վրայէն տիկ կին մը տեսաւ որ կը լուացուէր , ու ան կինը տեսքով խիստ գեղեցիկ էր : 3 Դիկ էր : Եւ Դաւիթ մարդ խրկեց , ու ան կինանը համար հարցուց . ու մէկը ըսաւ , Ա՞խիկայ Եղիաամին աղջիկը Ուրիայեան Քեթացի կինիկը : 4 † Բերտարէն է : Եւ Դաւիթ պատգամաւորներ խրկեց , ու զանիկայ առաւ , ու երբոր Ինկէ անոր եկաւ , Ըննէ անոր հետ պառկեցաւ . ու անիկայ է իր անմաքրութենէն դէռ նոր մաքրուած էր , ետքը Ինկէ իր տունը դնաց : 5 Եւ կինկը յղացաւ , ու Դաւիթին լուր խրկեց ըսելով , 6 Ես յղի եմ : Եւ Դաւիթ Յովաբին հրաման խրկեց , ըսելով , Քեզի Ուրիան Քեթացի խրկէ : Յովաբ ալ Ուրիան Դաւիթին խրկեց : 7 Կեց : Ու երբոր Ուրիա անոր եկաւ , Դաւիթ Յովաբին ողջոյն թիւնը ու զօրքին ողջոյնները ու պատերազմին վիճակը հարցուց : 8 Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ , Տուն դրէ քէզի , ու ոտքերդ լուա : Եւ Ուրիա թագաւորին պալատէն ելաւ , անոր ետեւէն թագաւորին պէշ , անոր ետեւէն թագաւոր 9 ուրէն ‡ պարգեւ դնաց : Բայց Ուրիա իր տիրոջը բոլոր ծառաներուն հետ պալատին դուռը պառկեցաւ , 10 ու իր տունը չիջաւ : Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին թէ Ուրիան իր տունը չիջաւ : Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ , Դուն ճամբայէ չե՞ս եկեր , ինչո՞ւ համար քու տունդ 11 չես իջներ : Եւ Ուրիա ըսաւ Դաւիթին , Տապանակը ու Իսրայէլ ու Յուդա վրաններու մէջ կը նստին , և ես իմ տէրս Յովաբ ու իմ տիրոջս ծառաները բաց դաշտի մէջ կը բանակին , ու ես ուտելու ու խմելու և կնկանս հետ պառկելու համար իմ տունս երթամ . դուն կենդանի ես , ու քու հոգիդ կենդանի է՝ որ ես այս բանը չեմ 12 ըներ : Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ , Այսօր ալ հոս մնացիր , ու վաղը քեզ խրկեմ : Եւ Ուրիա այն օրը ու հետեւեալ օրը Երուսաղէմի 13 մէջ մնաց : Եւ Դաւիթ հրաւիրեց զանիկայ , որ անոր առջեւը կերաւ խմեց . ու Դաւիթ զանիկայ գինովցուց . իսկ Ուրիա իրիկունը ելաւ՝ ու Իր տիրոջը ծառաներուն քովը իր անկողինին մէջ պառկեցաւ . բայց իր տունը չիջաւ 14 ։ Եւ առաւօտուն Դաւիթ Յովաբին մէկ գրեց ու Ուրիայի ձեռքով խրկեց : 15 Եւ գրին մէջը գրեց ու ըսաւ , Ուրիան խիստ սաստիկ պատերազմին դիմացը դրէք , ու դուք ետ քաշուեցէք անկից , որ զարնուի ու մեռնի : 16 Եւ երբոր Յովաբ քաղաքը պաշարեց , Ուրիան անանկ տեղ մը դրաւ՝ որ հոն զօրաւոր մարդիկներ գտնուելը 17 գիտէր : Եւ քաղաքին մարդիկները ելան , ու Յովաբին հետ պատերազմ բրին . և զօրքին Դաւիթին ծառաներէն իննգան , ու Քեթացի 18 Ուրիան ալ մեռաւ : Եւ Յովաբ պատմուռը խրկեց , ու պատերազմին բոլոր պարագաները Դաւիթին 19 հին իմացուց : Եւ պատգամաւորին պատուիրելով ըսաւ , Պատերազմին բոլոր դիպուածները 20 թագաւորին պատմելէդ ետքը , թէ որ թագաւորին բարկութիւնը ելլէ , ու քեզի ըսէ թէ Ինչո՞ւ պատերազմելու համար քաղաքին մօտեցաք . չէիք գիտեր որ պարսպէն 21 նետ կը նետուի . Գերոբաաղին որդին Աբիմելէքը ո՞վ մեռցուց . չէ որ մէկ կնիկ մը պարսպին վրայէն երկանաքարի կտոր մը նետեց անոր վրայ , որ անիկայ Թեբեսի մէջ մեռաւ . պարսպին ինչո՞ւ մօտեցաք . ան ատենը դուն ըսես , Քու ծառայ Քեթացի Ուրիան ալ մեռաւ : 22 Եւ պատգամաւորը դնաց , ու Յովաբին բոլոր իրեն պատուիրածը 23 Դաւիթին պատմեց : Եւ պատգամաւորը Դաւիթին ըսաւ , Ան մարդիկները մեր վրայ ուժովցան , ու մեզի դէմ դաշտը ելան . բայց մենք մինչեւ դարպասին դուռը § հալածեցինք 24 զանոնք* . Եւ աղեղնաւորները պարսպին վրայէն քու ծառաներուդ նետեր նետեցին , ու թա-

ՆՇ · Ա · ԳՖ · 1035

ԸԳԼ · Ե · 2 · 6 ·

ՃԳԼ · Ը · 6 ·

ՃՕՇ · ԺԸ · 33 · 35 ·

ԼՀՄՐ 9 ·

Ի ՏԱՆ Գ ԹԱԳ · ԻԱ · 8 · 9 ·

ՃԳԼ · ԺՐ · 9 ·

ԵՔԲ · ՑԱ · ԲԱՐԵՒԱԿԻ · ՈՐ ԸՆԴ ԱՄՍԻՆ ԹԱԳ ՀԱՒԱՏԱՐՎԱԾՔՆ ԲՆԿ · ԱՆԱ ԴԱՒ · Գ · 32 ·

Ի ԴԱՒ · Ի · 53 ·

§ ԵՔԲ · ՄԱՆԱՒ ՎՐԱ ԼԻՆԻ ։

զաւրին ծառաներէն ֆէլ իմանէր մեռաւ , և քու ծառադ քեզ
25 տասի Ուբիան ալ մեռաւ : Ըն ա-
տներ Դաւիթ պատգամաւորին ըս-
աւ , Ցավաբին այսպէս ըսես , Ա-
բսալոմ քու աչքերուդ դէշ չերեւնայ .
քանզի սուրը երբեմն ասիկայ կ'ու-
ել ու երբեմն անկայ . քաղաքին
վրայ պատերազմը սաստկացուր , և
զանիկայ փլցուր . ու դուն ալ քա-
26 ջալերէ զանիկայ : Ես Ուբիային
կնիկը իր երկանը Ուբիային մեռ-
նիլը լսելով՝ իր երկանը համար սուգ
27 բրաւ : Ու երբոր սուգը անցաւ ,
Դաւիթ մարդ խրկեց , ու զանիկայ
իր տունը առաւ . և անիկայ հա-
նոր կնիկը եղաւ . ու անոր որդի մը
ծնաւ : Բայց Դաւիթին ասբրած
բանը Տէրոջը աչքերուն դէշ երե-
ցաւ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Նաթան էգ դառնուկին առակը կը պատմէ , որով Դաւիթի կը սփոփէ իերդհերը դատապարտելէ : 7 Դաւիթի Նաթանէն յանդիմանուելով՝ իր մեղքը կը խոստովանի , ու Թագաթին կը տանայ : 15 Դաւիթ՝ քանի որ իր ազան ոգի էր , անոր համար սուգ կ'երեք ու կ'ագաթէ : 24 Սողոմոն կը ծնանի , ու Ցեդիդիա կ'անուանի : 26 Դաւիթ Ռաբբան կ'առնէ , ու անոր մէջը բնակող ժողովուրդը կը տանջէ :

1 Ու Տէրը Նաթան Դաւիթին խրկեց . ու անոր եկաւ ու ը-
նոր ըսաւ , Մէկ քաղաքի մը մէջ
երկու մարդ կար , մէկը հարուստ
2 ու միսը ազբատ : Հարուստը
խիստ շատ հօտեր ու արջառներ
3 ունէր , Բայց ազբատը ուրիշ բան
մը չունէր , միայն թէ էգ դառնուկ
մը , որ ծախու առեր էր , ու կը
սնուցանէր . և ինքնին անոր
հետ ու անոր տղոցը հետ միկտեղ
սնծցաւ . անոր պատառէն կ'ու-
տէր , ու անոր գաւաթէն կը խմէր ,
և անոր ծոցը կը պառկէր , ու անոր
4 աղջիկան մը պէս էր : Ես ճամբորդ
մը եկաւ ան հարուստ մարդուն .
ան ալ խնայելով իր հօտերէն ու
արջառներէն առնելու , ու իրեն
եկող ճամբորդին ընթացք պատ-
րաստելու , չառաւ ան ազբատ մար-
դուն էգ դառնուկը առաւ , ու զա-
նիկայ իրեն եկող մարդուն համար
պատրաստեց :
5 Ըն ատներ Դաւիթին բարկու-
թիւնը ան մարդուն դէմ սաստիկ
բորբոքեցաւ , ու Նաթանին ըսաւ ,
Տէրը կենդանի է որ ատ բանը ը-
նող մարդը ժնանելու արժանի է ,
6 Ես ան գառնուկը չորքապատիկ
պիտի հատուցանէ . քանզի ատ
բանը բրաւ ու գութ չունցաւ :
7 Ըն ատներ Նաթան Դաւիթին
ըսաւ , Ըն մարդը դուն ես . Ի-
սրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ . Ես քեզ Իսրայէլի վրայ ես
թագաւոր օծեցի , ու քեզ Սա-
8 ուղին ձեռքէն ես ազատեցի . Ես
տիրոջդ տունը քեզի՝ ու տիրոջդ
կնիկները քու ծոցդ տուի , և Ի-
սրայէլի ու Ցուդայի տունը քեզի
տուի . ու թէ որ քիչ էր եր ,
քեզի * աստղմէ աւելի բաներ կու-
9 տայի : Ինչո՞ւ համար Տէրոջը
խօսքը հանարգեցիր , անոր աչքե-
րուն առջեւը չարութիւն ընելով .
Հետացի Ուբիան սրով մեռցուցիր ,
ու անոր կնիկը քեզի կնիկ առիր , ու
զանիկայ Ամմոնի որդւոց սրովը
10 սպաննեցիր : Ես հիմա ձեռ անար-
գելուդ համար , ու փետացի Ու-
բիային կնիկը քեզի կնիկ առնելուդ
համար , Ըրա տունէդ սուրը յաւի-
11 տեան պակաս պիտի չըլլայ : Ես
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քու
տունէդ քեզի դէմ չարիք մը պիտի
հանեմ . ու ձեր աչքերուդ առջեւը
քու կնիկներդ պիտի առնեմ , և
ընծայ քու դրացիիդ պիտի տամ .
ու անկայ ասլ արեգակին առջեւը
12 քու կնիկներուդ հետ պիտի պառ-
կի : Քանզի դուն ծածկաբար ըրիր .
Իսրայէլ ես ասլ բանը բոլոր Իսրայէլին
առջեւը ու արեգակին առջեւը պի-
13 տի ընեմ : Եես Դաւիթ Նաթա-
նին ըսաւ , Ես Տէրոջը դէմ մեղք
գործեցի . ու Նաթան Դաւիթին
ըսաւ , Տէրն ալ ձրաբար մեղքդ նե-
14 րեց , պիտի չմեռնիս : Բայց որով-
հետեւ ասլ բանով Տէրոջը թշնամի-
ներուն Հայհոյութիւն ընելու ա-
ռիթ տուիր , անոր համար ասլ քեզի
ծնած տղան անշուշտ պիտի մեռնի :
15 Ու Նաթան իր տունը գնաց :
Եես Տէրը զարկաւ ան մանուկը՝ որն
որ Ուբիային կնիկը Դաւիթին ծներ
էր , ու սաստիկ հիւանդացաւ .
16 Ես Դաւիթ մանուկին համար Ա-
ստուծոյ ազաչեց . ու Դաւիթ ծոմ
պահեց , ու գնաց հրոլոր գիշերը
17 գետնի վրայ պառկեցաւ : Ես անոր
տանը ծերերը անոր վրան գային ,
որ զանիկայ գետնէն վերցնեն .
բայց անիկայ չուզեց , ու անոնց
18 հետ հաց չկերաւ : Ու ևօթներորդ
օրը մանուկը մեռաւ . և Դաւիթին
ծառաները մանուկին մեռնիլը ա-
նոր իմացընելու վախցան . քանզի
ըսին , Ահա քանի որ մանուկը ողջ
էր , անոր զրուցեցինք , ու անիկայ
մեր խօսքը մտիկ չըրաւ . և ի՞նչպէս
անոր բանք թէ Մանուկը մեռաւ ,
19 որ դէշ բան մը ընէ : Բայց Դա-
ւիթ իր ծառաներուն չուշնջը տես-
նելով՝ իմացաւ որ մանուկը մեռեր
է . ու Դաւիթ իր ծառաներուն ը-
ռաւ , Մանուկը մեռաւ . ու անոնք

ն . ք . դբ . տրե 1035

ե ա թագ . ժգ . 13 :

* ԵՔԷ . այս ինչ ու այն ինչ բաները կ'ուզեցնէ :

ը Տես ա թագ . ժե . 19 :

ի թագ . ժե . 31 :

ձ Գլ . ժա . 15 , 16 , 17 , 27 :

ի Ա մահ . է . 9 :

ՀԳլ . ԺԲ . 9 :

ՏԲ Օր . իբ . 30 : Գլ . ժգ . 22 :

ի Գլ . ժգ . 22 :

տրե 1034

— Ապ . ծա . ին վերնագիրը :

ի Տես գլ . ժգ . 5 , 6 ; գ թագ . ի . 35–41 : Եա . է . 3 :

ը Տես ա թագ . ժե . 24 :

ի Գլ . իգ . 10 : Ցաք . է . 20 : Ապ . լբ . 5 : ծա . 4 : Ընակ . իբ . 13 :

ի Գլ . իգ . 10 : Ապ . լբ . 1 : Ցաք . է . 21 : Միք . է . 18 : Զաք . գ . 4 :

ի Եա . ծբ . 5 : Եղնկ . լգ . 20 , 23 : Հբակ . բ . 24 :

ՀԳլ . ժգ . 31 :

† ԵՔԷ . վրայ նայեա :

ե ա թագ . իգ . 16 :

Բ Եզ . իբ . 1 : Դան . ժի . 8 :

Ն · ք · դ · Ք · 1034

Ա Հառաք · գ · 3 ։

Ը Ցար · ա · 20 ։

20 ըսին ։ Մեռաւ ։ Ան առանը Դաւիթ դեռևին ելաւ , լուացուեցաւ , ծօծուեցաւ , Հանդերձները փոխեց , ու Տէրոջը տունը մտնելով՝ Ղևրկը պագուելին ըրաւ . եարը իր տունը դարձաւ , և ուզից , ու անոր
21 առջևը Հաց դրին ու կերաւ ։ Եւ ծառաները անոր ըսին , Ա՛ս ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ . քանի որ մանուկը ողջ էր , անոր համար ծոմ պահեցիր ու լացիր . իսկ մանուկը մեռածին պէս ելար Հաց կերար ։
22 Եւ Դ՚ըսէ՛ բաւ , քանի որ մանուկը ողջ էր , ծոմ պահեցի ու լացի . Գիտցի ըսի , Ո՞վ գիտէ , դուրգ Ա՚ստուած ինծի ողորմի , ու մանուկը
23 կը առողջանայ ։ Բայց հիմա անիկայ մեռած է , ինչո՞ւ համար ծոմ պահեմ . միթէ ես կրնամ զանիկայ ետ դարձնել . ես անոր պիտի երթամ՝ , բայց ՛անիկայ ինծի պիտի
24 չդառնայ ։ Եւ Դաւիթ իր կնիկը Բերսաբէն միխիթարեց , ու անոր քովը մտաւ և անոր հետ պառկեցաւ . ու ՛անիկայ որդի մը ծնաւ , ու Ը անոր անունը Սողոմոն դրաւ .
25 և Տէրը զանիկայ սիրեց ։ Ու Նաթան մարգարէին ձեռքովը պատգամ խրկեց . և անոր անունը Տէրոջը համար * Ջեդիդիա կոչեց ։
26 Ու Ե Յովաբ Ամմոնի որդւոցը Ռաբբային դէմ պատերազմ բրաւ , ու թագաւորանիստ քաղաքը ա-
27 ռաւ ։ Եւ Յովաբ Դաւիթին պատգամաւորներ խրկեց , ու բսաւ , Ռաբբային դէմ պատերազմ բրի ու
28 ջուրերուն քաղաքը առի . Եւ հիմա մնացած ժողովուրդը ժողվէ , ու քաղաքին դիմացը բանակ դիր , և զանիկայ առ . չըլլայ որ քաղաքը ես առնեմ , ու անոր վրայ իմ անունս
29 դրուի ։ Ուստի Դաւիթ բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , ու Ռաբբա գնաց , և անոր դէմ պատերազմեց
30 ու՝ զանիկայ առաւ . Ե Ու անոնց թագաւորին գլուխէն թագը առաւ , որ տաղանդ մը ոսկիի ծանրութիւն ունէր պատուական քարերով ըզարդարուած . և անիկայ Դաւիթին գլուխը դրուեցաւ . ու Ը քաղաքէն խիստ շատ աւար ա-
31 ռաւ ։ Եւ անոր միջը եղած ժողովուրդը հանեց , ու զանոնք ոդոցներու ու երկաթէ կամուսայներու ու երկաթէ տապարներու տակ դրաւ , և զանոնք ագիւռի փուռէ անցուց . ու Ամմոնի որդւոցը բոլոր քաղաքներուն այսպէս բրաւ . ու Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ դարձաւ ։

Գ Ի · ԺԹ

1 Ամմոն՝ Թամարին սիրաշարելով , Յովսաբին խորամանկութիւնով կը խաբէ զանիկայ բերել տալով կը լակ · 15 Եարբ առելութեամբ մը զանիկայ դուրս հանել կուտայ ։ 19 Աբիսողմ Թամարը կը միխիթարէ , և իր դիտաւորութիւնը ծածուկ կը պահէ · 23 ու երբոր իր ոչխարները սպասատուր ընելու կ՚երթայ , Թագաւորին բոլոր որդւոցը առջևը Ամմոնը կը մեղցնէ ։ 30 Դաւիթ լսելով որ իր բոլոր որդիները մեռցուած են , կը վշտանայ , ու Ցոյնադաբ զանիկայ կը միխիթարէ ։ 37 Աբիսողմ Թալմիին քովը Գեսուր կը փախչի ։

Ն · ք · դ · Ք · 1032

1 Ա Ու անկէ ետքը՝ Դաւիթին որդւոյն Աբիսողմին մէկ դեղեցիկ քոյրը կար , որուն անունը Թամար էր . ու զանիկայ Դաւիթ
2 Ե Ամմոն իր քրոջը Թամարին Ը-էջ-ն համար հիւանդանալու չափ նեղացաւ . քանզի անիկայ կոյս աղջիկ ըլլալուն համար , անոր բան մը ընելը Ամմոնին աչքերուն դժուար
3 կ՚երևնար ։ Եւ Ամմոն Ցոնադաբ անունով բարեկամ մը ուներ , որ անիկայ Դաւիթին եղբօրը Ե Սամայիին որդին էր . ու Ցոնադաբ
4 խիստ խորագէտ մարդ մըն էր ։ Եւ անոր բսաւ , Ո՛վ Թագաւորի որդի , դուն ինչո՞ւ համար այդպէս օրէ օր կը հլանա . պատմէ՛ ինծի չե՞ս յայտներ ։ Ու Ամմոն անոր բսաւ , Ես իմ եղբօրս Աբիսողմին քրոջը Թամարին սիրահարած եմ ։
5 Եւ Ցոնադաբ անոր բսաւ , Ընկո-ղնիդ մէջը պառկէ ու քեզ հիւանդ ձեւացուր . և երբոր քու Հայրդ քեզ տեսնելու գայ , անոր բսէ , Կ՚ազաչեմ որ իմ քոյրս Թամար ինծի գայ , ու ինծի Հաց կերցրնէ , ու իմ աչքերուս առջևը կերակուր շինէ , որ տեսնեմ ու
6 անոր ձեռքէն ուտեմ ։ Եւ Ամմոն պառկեցաւ , ու դիմը հիւանդ ձեւացուց . ու երբոր Թագաւորը զանիկայ տեսնելու եկաւ , Ամմոն Թագաւորին բսաւ , Կ՚ազաչեմ , իմ քոյրս Թամար Թող գայ , ու իմ աչքերուս առջևը Երկու բլիթ շինէ , ու անոր ձեռքէն ուտեմ ։
7 Եւ Դաւիթ Թամարին Ֆ-ղ-ը խրկեց տունը՝ բսելով , Ամմոն եղբօրդ տունը գնա , ու անոր կերակուր շինէ
8 նէ ։ Եւ Թամար իր եղբօրը Ամմոնին տունը գնաց . ու անիկայ պառկած էր . և ա-Ձ-իզ խմորը առաւ շաղեց , ու անոր աչքերուն առջևը
9 բլիթներ շինեց ու եփեց . Եւ տապակը առաւ ու անոր առջևը պարպեց . բայց անիկայ ուտել չուզեց . ու Ամմոն բսաւ , Ը-զովէս ամէն մարդը դուրս հանեցէք . ու ամէն մարդ անոր քովէն դուրս
10 ելան ։ Եւ Ամմոն Թամարին բսաւ , Կերակուրը ա-ն-ա-կը ներս բեր , որ ձեռքէդ ուտեմ ։ Ու Թամար շինած բլիթները առաւ ,

Ն · ք · դ · Ք · 1031

Ա Գէ · գ · 2 · 3 ։

Է ա Մն · գ · 9 ։

Ե Ցեռ · ա · 9 ։

Է Ցեռ · ա Թագ · ԺԴ · 9 ։

Ի Ցեռ · ա · 4 ։

Ա Մն · խ · 1 ։

Ն · Ք · ՂԲ · իբր 1032

ու իր եղբօրը Աքիմոնին՝ սենեակը
11 տարաւ. Եւ անոր մտածուց՝ որ ուտէ՝ յակ Աքիմ Ղազիրկայ բրա-
12 նեց ու անոր ըսաւ, Եկուր՝ քոյրս՝ ինծի հետ պառկէ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Չէ, եղբայրս՝ ես դիս
Ե Ծն · ԼԹ · 2 ։ Ը Դէմ · ԺԶ · 9 · 11 · Ի · 17 ։
Ի Ծն · ԼԹ · 7 ։ Դատ · ԺԹ · 23 · Ի · 6 ։
մի բռնադատեր. քանզի Իսրայէլի մէջ այդպէս բան չըլլար. ատ
13 Ի անզգամութիւնը մի ըներ ։ Ու ես իմ նախատինքս ո՞ւր տանիմ. դուն ալ Իսրայէլի մէջ անզգամներուն մէկուն պէս պիտի ըլլաս. և հիմա կ՚աղաչեմ՝ թագաւորին զրուցէ, Ի ու անիկայ դես քեզմէ
Ֆ Ծն · Դ · ԺԶ · 9 · 11 ։
14 չարգիլեր ։ Բայց Աքիմ անոր ետքը մտիկ ընել չուզեց. հապա անկէ զօրաւոր ըլլալով, Ի զանիկայ բռնադատեց, ու անոր հետ պառկեցաւ ։
Է Ր Օր · Ի · 25 ։ Ծն գլ · ԺԲ · 11 ։
15 Ու Խէթ Աքիմն զանիկայ խիստ շատ ատեց. անանկ որ ունեցած ատելութիւնը ԱՆՔ ունեցած սէրէն աւելի մեծ էր. և Աքիմն անոր բ-
16 ռաս, Եղ՝ դնա ։ Ու անիկայ անոր ըսաւ, * Պատճառ չկայ՝ զիս վռնտելուդ չարութիւնը միւս ինծի բրածէդ աւելի մեծ է. բայց
17 Աքիմ անոր մտիկ ընել չուզեց ։ Եւ իրեն ծառայութիւն ընող մանչը կանչեց ու ըսաւ, Ասիկայ քովէս դուրս † հանէ, ու ետեւէն դուռը
18 կղպէ ։ (Եւ աղջկան վրայ Ղարամադոյն պատմուճան մը կար, քանզի թագաւորին կոյս աղջիկները ատանկ պատմուճան կը հագնէին ։) Ու անոր ծառան զանիկայ դուրս հանեց, ու ետեւէն դու-
19 ռը կղպեց ։ Եւ թամար Էմնիոր առաւ, ― իր գլխուն վրայ դնելէն, ու իր վրայի բազմագոյն պատմուճանը պատռեց, և Ֆեռը իր գլխուն վրայ դրաւ, ու լալով դնաց ։
20 Եւ անոր եղբայրը Աբիսողոմ անոր ըսաւ, Միթէ եղբայրդ Աքիմն քեզի հետ եղաւ. ու հիմա՝ քոյրս՝ լուռ կեցիր. ան քու եղբայրդ է, ասիկայ սիրտդ մի դներ. և թամար իր եղբօրը Աբիսողոմին տունը
21 անմխիթար կը նստէր ։ Ու Դաւիթ թագաւորը ատ ամէն բաները
22 լսելով, խիստ † բարկացաւ ։ Եւ Աբիսողոմ Աքիմոնին հետ Ի ոչէկ կամ դէշ խօսք մը չխօսեցաւ. քանզի Աբիսողոմ Ի Աքիմոնը կ՚ատէր՝ իր քոյրը թամարը լկհելուն համար ։
23 Ու երկու տարի անցնելէն ետքը, երբոր Աբիսողոմին ԱՁՆԱՐԱԿԸ Եփրեմի մօտ եղած Բաալազաորին մէջ Ն ասրակատար կ՚ընէին, Աբիսողոմ՝ թագաւորին բոլոր որդիները հրա-
24 իրեց ։ Եւ Աբիսողոմ՝ թագաւորին դնաց ու անոր ըսաւ, Ահա քու ծառայիդ ԱՁՆԱՐԱԿԸ ասպարատար կ՚ընեն. չնորհք բրէ, թագաւորը
ու անոր ծառաները քու ծառայիդ
Ն · Ք · ՂԲ · իբր 1030
25 հետ երթան ։ Եւ թագաւորը Աբիսողոմին ըսաւ, Չէ, որդիս, ամէնքս չերթանք, որ քու վրադ ծանրութիւն չըլլանք. ու զանիկայ ստիպեց. բայց Դաւիթ երթալ
26 չուզեց, ու զանիկայ օրհնեց ։ Եւ Աբիսողոմ ըսաւ, Երթ ոչ՝ գոնէ իմ եղբայրս Աքիմն ալ ձեր հետը դայ. ու թագաւորը անոր ըսաւ, Անի-
27 կայ ինչո՞ւ քու հետդ երթայ։ Բայց Աբիսողոմ զանիկայ ստիպելուն համար՝ Աքիմոնը ու թագաւորին բոլոր որդիները անոր հետը խրկեց ։
28 Եւ Աբիսողոմ իր մանչերուն պատուիրեց ու ըսաւ, Նայեցէք, երբոր Աքիմոնին ջաերտը գինովցած կ՚ըլլայ, ու ես ձեզի Աքիմոնը զարկէ՛ք ըսեմ, զանիկայ մեղցէ՛ք. մի վախնար. ես չէ՞ որ ես ձեզի հրամայեցի. քաջասիրտ ու զօրաւոր
29 կարի՛ձեր եղէք ։ Եւ Աբիսողոմին մանչերը Աբիսողոմին պատուիրածին պէս Աքիմոնին. ու թագաւորին բոլոր որդիքը ոտք ելան, և ամէն մէկը իր ջորին հեծնելով՝
30 փախան ։ Ու անոնք դեռ ճամբան էյալով, Դաւիթին լուր բերին ու ըսին, Աբիսողոմ՝ թագաւորին բոլոր որդիները մեղցուց, ու անոնց-
31 մէ մէկը չմնաց ։ Եւ թագաւորը ոտք ելաւ, ՙ իր հանդերձները պատռեց, ու գետինը պառկեցաւ. ու անոր բոլոր ծառաները հանդերձներնին պատռած ոտքի կեցան ։
32 Անդին Ու Դաւիթին եղբօրը Սամային որդին Ցոնադաբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Իմ տէրս չկարծէ որ բոլոր երիտասարդները թագաւորին որդիները մեղցուցին, քանզի միայն Աքիմոն մեռած է. վասն զի ասը բանը Աբիսողոմին բերանովը որոշուած էր, ասոր քոյրը թամարը լկհած օրէն ։
33 վեր ։ Ու հիմա Ի իմ թագաւոր տէրս իր սրտին մէջ ԱՆ բանը չդնէ, կարծելով թէ թագաւորին բոլոր որդիքը մեռան, քանզի միայն Աքիմոն մեռած է ։ Եւ Աբիսողոմ
34 նոն մեռած է ։ Եւ Աբիսողոմ փախաւ ։ Ու երբոր Դաւիթին պահապանին՝ դէտը աչքերը վերցուց նայեցաւ, տեսաւ որ իր ետեւէն լեռանէն բովէն խիստ շատ ժողովուրդ
35 կու գար ։ Ան առեւր Ցոնադաբ թագաւորին ըսաւ, Ահա թագաւորին որդիքը կու գան. ծառան
36 յիշ խօսքը եղաւ ։ Եւ անիկայ իր խօսքը լմընցուցածին պէս, ահա թագաւորին որդիքը եկան, ու ձայներնին վերցուցին ու լացին. և թագաւորն ալ ու անոր բոլոր ծառանե-
37 րը խիստ մեծ լացով մը լացին ։ Բայց Աբիսողոմ փախաւ, ու Գեսուրի

Ե · Ք · ՂԲ · իբր 1030
Դատ · ԺԹ · 6 · 9 · 22 · Յոսուէ · գ · 7 · աթագ · իե · 36 · Նեհ · ա · 10 · Պագ · ծգ · 15 ։
Ֆ Ծն · ա · 9 ։
Ը Դատ · ԺԹ · 16 ։
Ը Գր · ա · 11 · Ը Գր · ԺԶ · 16 ։
Ն Հմր 3 ։
Ը Հմր 19 ։
Ը Հմր 38 ։

Ն · Ք · Դ · 1030

Ա ԳԼ · Գ · 3 ։
Դ ԳԼ · Ժգ · 23 · 32։ Ժէ · 8 ։
Է Այգ · Ձգ · 2 ։
Ը Ծն · լը · 12 ։

թագաւորին՝ Ամուդի որդւոյն Թովմիին դնաց · բայց Դաւիթ ամէն օր իր որդւոյն համար սուգ կը-
38 նէր ։ Եւ Աբիսողոմ փախաւ ու Գեսուր դնաց , ու Հոն իրեք տարի
39 մնաց ։ Եւ Դաւիթ թագաւորը Աբիսողոմին ելլելու Ջկը փափաքէր , քանզի մեռնող Ամնոնին վրայով միխիթարուեր էր ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ցոլաբ Թեկուացի կին մը վարձքով կը բերէ , որ առակով մը Աբիսողոմը ետ դարձնելու համար թագաւորին սիրտ · և Ցոլաբ դանկայ երեսագէմ կը բերէ ։ 25 Աբիսողոմին գեղեցկութիւնը , մազերը ու անոր զաւակները ։ 28 Երկու տարիէն ետեւ Աբիսողոմ Ցոլաբին ձեռքէն թագաւորին առջեւը կը ներկայանայ ։

1027

1 Յոաբ Ծարուհեայի որդին Ցոլաբ
— ԳԼ · Ժգ · 39 ։ իմացաւ որ թագաւորին սիրտը
2 Բ ԱԲիսողոմին վրայ է ։ Ու Ցոլաբ թեկուայ մարդ խրկեց , և անկէ խելացի կնիկ մը բերել տուաւ , ու անոր բաւ , Կ'ապաչեմ , քեզ սգաւոր ձեւացուր , ու սգի հանդերձներ հագիր , եղող մի օծուիր , ու մեռելի մը համար շատոնցմէ սուգ
3 բռնող կնկան մը պէս եղիր · Եւ թագաւորին մուիր , ու անոր ան կերպով խօսէ · և Ցոլաբ Թանոր
4 բերանը խօսքեր դրաւ ։ Ու ան Թեկուացի կնիկը թագաւորին *մուաւ խօսելու համար՝ ։ ու Երեսի վրայ դետինը իյնալով՝ անոր խոնարհութիւն բրաւ , ու բաւ ,
5 Ո՛վ թագաւոր , օգնէ Ինձ ։ Եւ թագաւորը անոր բաւ , Քեզի ի՞նչ եղաւ ։ Ու կնիկը բաւ , Ո՛չ , Ես մէկ որբևարի կնիկ մըն
6 եմ , ու իմ էրիկս մեռած է · Եւ քու ազախինդ երկու որդի ունէր · ու երկուքը դաշտի մէջ իրարու հետ Ձեծկուելան · և անոնց մէջը հաշտեցնող մը չըլլալուն համար , մէկը միւսը զարկաւ , ու զանկայ
7 մեռցուց ։ Եւ ահա Ընտիքը ազգատոհմը քու ազախինիդ դէմ ոտք ելան , ու բսին , Իր եղբայրը մեռցընողը տուր , որ զանկայ մեռցընենք իր մեռցուցած եղբօրը կենացը համար , ու ժառանգն ալ կորսընդունենք · և ինծի մնացած կայծը պիտի մարեն , երկրիս վրայ էրկանս անունը ու մնացորդը չպահելով ,
8 Եւ թագաւորը կնկանը բաւ , Ցունդ դնա , ու ես քեզի համար
9 կը պատուիրեմ ։ Ու Թեկուացի կնիկը թագաւորին բաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ Ինձդբ իմ վրաս ու իմ Հօրս տունը վրայ ըլլայ , Ձ ըայց թագաւորը ու անոր աթոռը
10 անպատ ըլլայ ։ Եւ թագաւորը բաւ , Թէ որ քեզի բան մը բսող

ըլլայ , անիկայ ինծի բեր , ու ան-
11 մէն ալ քեզի չդպչիր ։ Եւ անիկայ բաւ , թագաւորը շնորհք բնէ , իր Ցեր Աստուածը յիշէ , ու չթողու որ Հարևան վրէժխնդիրնեը չաւանան ապականելու , որ իմ որդիս մեռցընեն ։ Եւ անիկայ բաւ , Ցեր կենդանի է որ քու որդւոյդ Ելեզ մազ մը գետինը պի-
12 տի չկ'իյնայ ։ Ան ատենը կնիկը բաւ , Թոյլ քու ազախինդ իմ տիրոջս՝ թագաւորին մէկ խօսք մը զրուցէ · ու անիկայ Զրուցէ բաւ ։
13 Եւ կնիկը բաւ , Ընտիքն Ընտուածոյ ժողովուրդին վրայ ինչո՞ւ համար այդպէս բան կը մտածես · ու բովհետեւ թագաւորը քանի որ Ձ իր աբսորածը ետ չդարձընէ , աս խօսքերը խօսելով յանցաւորի պէս
14 կ'ըլլայ · քանզի մենք Ի՛ր հարկ պիտի մեռնինք , ու գետինը թափած ջուրին կը նմանինք , որ Ջրշբել մկսեղ չժողվուիր · և Ընտուած Ձի Ձրբոտ հոգին չառներ , հապա հնարիներ կը շարե , որ աբսորուածը իրմէ աբսորուած չմնայ ։
15 Ու հիմա ես անոր համար իմ թագաւոր տիրոջս աս խօսքը ըսելու եկայ , քանզի ժողովուրդը զիս վախցուց · ու քու ազախինդ բաւ , Հիմա թագաւորին հետ խօսիմ , գուցէ թագաւորը իր ազախինին
16 խօսքը կատարէ · Որովհետեւ թագաւորը մտիկ ընելով՝ իր ազախինը պիտի ազատէ ան մարդուն ձեռքէն , Ձ զիս ու իմ որդիս միասեղ Ընտուածոյ ժառանգու թէ նէն ջնջել
17 Ի՛նձ : Եւ քու ազախինդ բաւ , Իմ թագաւոր տիրոջս խօսքը միխիթարութիւն պիտի ըլլայ · քանզի իմ թագաւոր տէրս Ընտուածոյ հրեշտակի մը պէս է , Ձ բարին ու չարը կը հասկընայ · և քու Ցեր
18 Ընտուածդ քու հետդ իրլայ ։ Ու թագաւորը պատասխան տուաւ ու կնկանը բաւ , Քեզի հարցընելու բանս ինծմէ մի պահեր ։ Ու կնիկը բաւ , Իմ
19 թագաւոր տէրս թող զրուցէ ։ Եւ թագաւորը բաւ , Ընդհ ար աս ամէն բանիս մէջ Ցոլաբին ձեռքը քեզի հետ է · ու կնիկը պատասխան տուաւ ու բաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր , քու անձդ կենդանի է որ իմ թագաւոր տիրոջս բսած բոլոր խօսքերէն բնաւ մէկը աջ կամ ձախ դին չկրնար խոտորիլ · քանզի քու ծառադ Ցոլաբն է ինծի պատուիրողը · ու աս Ըբոլոր
20 խօսքերը քու ազախինդ բերանը դնողը անիկայ է · Ես խօսքիս ձեւը դարձընելու համար՝ քու ծառադ Ցոլաբ աս բանը բրաւ · ու իմ

Ն · Ք · Դ · 1027

Ե թագ · Լե · 19 ։
Զ թագ · Լե · Ժգ · 45 ։ Գաբ · իե · 34 ։
Է Դատ · ի · 2 ։
Ը ԳԼ · Ժգ · 37 · 38 ։
Թ Ցար · ւդ · 15 ։ Ըբր · թ · 27 ։
Ժ թագ · Լե · 15 · 25 · 28 ։
Ի Ձմր 20 · ԳԼ · Ժթ · 27 ։
Լ Ա թագ · Ժգ · 45 ։ Գաբ · իե · 34 ։
Խ Դատ · ի · 2 ։
Ծ ԳԼ · Ժգ · 37 · 38 ։
Կ Ցար · ւդ · 15 ։ Ըբր · թ · 27 ։
Հ թագ · Լե · 15 · 25 · 28 ։
Ձ Ձմր 3 ։

տէրս Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս իմաստուն է՝ բոլոր երկրիս վրայ եղած բաները գիտնալու։
21 Եւ Թագաւորը Ցովաբին ըսաւ, Ահա հիմա ասիկա բանը ըրի. դնա, Աբիսողոմ պատանին ետ դարձո՛ւր։
22 Ցովաբ ալ Ասորեստանի վրայ գնաց ու Գեսուրը առաւ։
23 Գեսուրայ թագաւորը Թողմայ ալ իր աղջիկը Աբիսողոմին կնութեան տուաւ։ Ու Ցովաբ եւ զօրքերուն հետ եկաւ Երուսաղէմ։
24 Թագաւորը ըսաւ, Թող իր տունը դառնայ, ու իմ երեսս չտեսնէ։ Ուստի Աբիսողոմ իր տունը դարձաւ, ու թագաւորին երեսը չտեսաւ։
25 Ամբողջ Իսրայէլի մէջ Աբիսողոմին պէս գեղեցիկ ու գովելի մարդ մը չկար. անոր ոտքին թաղին մինչեւ գլուխը գովեստ չունէր։
26 Ամեն տարի իր մազերը կը կտրէր, (որովհետեւ տարին անգամ մը մազերը կը կտրէր, քանզի իր վրայ ծանրութիւն կ՚ընէր,) իր գլխուն մազերը կը կշռէր, հարիւր սիկղ թագաւորական կշռով։
27 Եւ Աբիսողոմին երեք տղայ ու Թամար անունով մէկ աղջիկ մը ծնաւ. անիկայ տեսքով գեղեցիկ կնիկ մըն էր։
28 Աբիսողոմ Երուսաղէմի մէջ երկու տարի նստաւ, ու
29 թագաւորին երեսը չտեսաւ։ Աբիսողոմ Ցովաբին հրէշտ խրկեց, որ զանիկայ թագաւորին խրկէ. բայց անիկայ չուզեց անոր երթալ։ Ուրեմն երկրորդ անգամ հրէշտ խրկեց. ու անիկայ երթալ չուզեց։
30 Ան ալ ըսաւ Աբիսողոմի ծառաներուն, Տեսէք Ցովաբին արտը՝ որ իմ արտիս մօտն է, ու անոր հոն գարի ունի, գացէք՝ զանիկայ կրակով այրեցէք։ Աբիսողոմին ծառաները ան արտը
31 կրակով այրեցին։ Ցովաբ եւ Աբիսողոմին տունը գնաց, ու անոր ըսաւ, Ինչու համար քու ծառաներդ իմ արտս կրակով այրեցին։
32 Աբիսողոմ Ցովաբին ըսաւ, Ահա քեզի հրէշտ խրկեցի ու ըսի, Հոս եկուր, քեզ թագաւորին խրկեմ, որ ըսես թէ Գեսուրէն ինչու եկայ. իմ հոն ըլլալս ինծի աւելի ազէկ էր. ես հիմա թագաւորին երեսը տեսնեմ։ Ու թէ որ իմ վրաս յանցութիւն մը
33 կայ, թող զիս մեռցնէ։ Ուստի Ցովաբ թագաւորին գնաց, ու անոր ըսաւ։ Ուստի Աբիսողոմ կանչեց. ու թագաւորին քովը գնաց, ու թագաւորին առջեւ երեսի վրայ իյնալով, մինչեւ գետինը խոնարհութիւն ըրաւ. ու թագաւորը Աբիսողոմը համբուրեց։

ԳԼ. ԺԴ

1 Աբիսողոմ անուշ խօսքերով ու մարդասիրութիւն ցուցընելով, Իսրայէլի մարդոց սիրտերը իրեն կը գրաւէր։ 7 Ութը մը կատարելու պատճառով հրաման կ՚առնէ քէբրան երթալու. 10 ու հոն ապստամբութեան միտ խորհուրդ մը կ՚ընէ։ 13 Դաւիթ ան լուրին վրայ Երուսաղէմէն կը փախչի։ 19 Եթթի Դաւիթէն գաղուխ չուզեր։ 24 Սադովկ ու Աբիաթար ապագանակին հետ ետ կը խրկուին։ 30 Դաւիթ ու իր ժողովուրդը լալով Ձիթենեաց լեռը կ՚ելլեն։ 61 Դաւիթ կը խնդրէ Ասուածմէ որ Աբիսողոմին խորհուրդը խափանուի։ 32 Քուսի պատուէրներով ետ կը խրկուի։

1 Ետ անկէ եղաւ որ Աբիսողոմ իրեն համար կառքեր, ձիեր ու իր առջեւէն վազող հիսուն տղաներ
2 դարձուց։ Ու վաղ կանուխ կ՚ելլէր ու դրան ճամբուն մէկ կողմը կը կայնէր. եւ Աբիսողոմ ամէն դատ ունեցող ու դատաստանի համար թագաւորին եկող մարդը կը կանչէր ու կ՚ըսէր, Դուն որ քաղաքէն ես. ու երբոր անիկայ՝ Ծառադ Իսրայէլի
3 ցեղերուն մէկէն եմ կ՚ըսէր, Աբիսողոմ անոր կ՚ըսէր, Նայէ, քու դատդ բանաւոր ու ուղիղ է. բայց թագաւորին կողմանէ քեզի մտիկ
4 ընող չկայ։ Ու Աբիսողոմ կ՚ըսէր, Երանի թէ զիս աս երկրիս վրայ դատաւոր դնէին. ու ամէն վէճ կամ դատ ունեցող մարդը ինծի
5 գար, եւ անոր իրաւունք ընէի։ Ու երբոր մէկ մարդ մը մօտենար անոր խոնարհութիւն ընելու, անիկայ ձեռքը կ՚երկընցընէր, զանիկայ կը
6 բռնէր ու կը համբուրէր։ Ետ Աբիսողոմ դատաստանի համար թագաւորին եկող բոլոր Իսրայէլին այսպէս ընելով, Իսրայէլի մարդիկներուն սիրտը իրեն դարձո՛ւց։
7 Ու քառասուն տարին լմննալէն Աբիսողոմ թագաւորին Շնորհք ըրի, երթամ ու Տէրոջը ըրած ուխտս քէբրոնի մէջ
8 կատարեմ. Քանզի ծառադ Աբրամ որ Ասորւոց Գեսուրը կը բնակէի, ուխտ ըրի ու ըսի, Թէ որ Տէրը զիս Երուսաղէմ դարձնէ, Տէրոջը
9 ծառայութիւն ընեմ։ Ետ թագաւորը անոր ըսաւ, Գնա խաղաղութեամբ։ Ու անիկայ ելաւ
10 քէբրոն գնաց։ Ետ Աբիսողոմ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն լրտեսներ

Ն. Ք. ԴԲ. 1027

1025

Ծ. ԼԴ. 4։ ԽԱ. 15։ Դաւ. ԺԸ. 20։

1024

Գ. ԺԸ. 11։ Բ Գ ԹԱԳ. Ա. 5։

Ն. Ք. ԴԲ. 1027

Ե. ՀԱՐ 17։ Գ. ՅԻԲ. 27։

Ե. ՀԱՐ 24։

Ե. ՏՆՕ. ԳԼ. ԺԸ. 18։

Ե. ՀԱՐ 17։ Գ. ՅԻԲ. 27։

Ե. ՀԱՐ 24։

Ն. Ք. ԴԲ. 1027

1025

Ծ. ԼԴ. 4։ ԽԱ. 15։ Դաւ. ԺԸ. 20։

1024

Գ. ԺԸ. 11։ Բ Գ ԹԱԳ. Ա. 5։

Ն. Ք. ԴԲ. 1027

1025

Ծ. ԼԴ. 4։ ԽԱ. 15։ Դաւ. ԺԸ. 20։

1024

Գ. ԺԸ. 11։ Բ Գ ԹԱԳ. Ա. 5։

Ն. Ք. ԴԲ. 1027

1025

Ծ. ԼԴ. 4։ ԽԱ. 15։ Դաւ. ԺԸ. 20։

1024

Գ. ԺԸ. 11։ Բ Գ ԹԱԳ. Ա. 5։

Ն. Ք. ԴԲ. 1027

1025

Ծ. ԼԴ. 4։ ԽԱ. 15։ Դաւ. ԺԸ. 20։

1024

Գ. ԺԸ. 11։ Բ Գ ԹԱԳ. Ա. 5։

ՆՀ 1023

խրկեց , ու ըսաւ , Փողէն ձայնը լսեցնուդ պէս՝ Աբիսողոմ Քեբրոնի
11 մէջ թագաւոր եղաւ , ըսելք ։ Ու Աբիսողոմին հետ Երուսաղէմէն երկու հարիւր մարդ գնաց Հրաւիրուած . անոնք իմաստութեամբ գացին , ու ամենևին բան մը չէին
12 գիտեր ։ Եւ Աբիսողոմ զոհերը ըրած ատենը՝ Դաւիթին խորհրդակիցը Գեղոնացի Աբիտոփէլը իր Գեղոն քաղաքէն կանչել տուաւ . և դաւաճանութիւնը զօրացաւ , ու ժողովուրդը երթալով՝ կը շատնար Աբիսողոմին քովը ։

13 Եւ Դաւիթին լուրեր մը եկաւ ու ըսաւ , Իսրայէլի մարդիկներուն սիրտը Աբիսողոմին հետ մէկ՝
14 եղաւ ։ Ան ատենը Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ իր հետը եղող բոլոր ծառաներուն ըսաւ , Ելէք փախչինք . քանզի Աբիսողոմին երեսէն մեզի ազատութիւն չկայ . շուտ բռնէք՝ գացէք , չըլլայ որ անիկայ շուտով մեզի հասնի , ու մեր վրայ չարիք հասցընէ , ու քաղաքը
15 սուրի բերնէ անցընէ ։ Եւ թագաւորին ծառաները թագաւորին ըսին , Մեր տէր թագաւորը ինչ որ արժան համարի , ահա քու ծառաներդ պատրաստ են ընելու ։

16 Ու թագաւորը և անոր †եւեթն անոր բոլոր տուներ ելաւ . ու թագաւորը հին հարճերէն տասը կնիկ թողուց , որ տանը մէջ պահպանու-
17 թիւն բնեն ։ Եւ թագաւորը ու անոր եւեթն բոլոր ժողովուրդը ելաւ , ու անոնք հեռու ‡տեղ մը
18 կայնեցան ։ Եւ անոր բոլոր ծառաները ու բոլոր քերեթիները և բոլոր փելեթիները անոր քովէն կ'անցնէին . ու անոր հետ գեթեէն եկած բոլոր գեթացիները՝ վեց հարիւր մարդ թագաւորին առջեւէն
19 կ'անցնէին ։ Եւ թագաւորը Իթթայի Գեթեթիին ըսաւ , Ինչո՞ւ համար դուն ալ մեզի հետ պիտի երթաս . դարձիր ու թագաւորին հետ նստէ , քանզի դուն օտարական ես , ու նաև եղած տեղդ պան-
20 դուխտ ես ։ Դուն երէկ եկար , ու այսօր ես քեզ տեղդ խախտե՞մ , որ ինծի հետ երթաս . ահա ես կ'երթամ՝ †ուր որ պիտի երթամ . դուն դարձիր ու քու եղբայրներդ ալ դարձուր . ողորմութիւնը ու
21 ճշմարտութիւնը քու հետդ ըլլայ ։ Ու Եթթէ թագաւորին պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու իմ թագաւորս կենդանի է , որ իմ թագաւորս տէրս ուր որ ըլլայ , թէ մեռնուան մէջ և թէ կենդանութեան մէջ՝ քու ծառադ ալ հոն
22 պիտի ըլլայ ։ Եւ Դաւիթ Եթթէթին ըսաւ , Ո՛րչա՜ս եկուր անցիր . ու Գեթացի Եթթէթին իր հետը եղող բոլոր մարդիկներովը ու բոլոր
23 ընտանիքներովը անցաւ ։ Եւ բոլոր երկիրը մեծ ձայնով կու լար , ու բոլոր ժողովուրդը կ'անցնէր . և թագաւորը Կեդրոն հեղեղատէն կ'անցնէր , ու բոլոր ժողովուրդը դէպ ի †անապատին ճամբան կ'անցնէին ։

24 Եւ ահա Սադովկ ալ ու անոր հետ բոլոր Ղեւտացիները Աստուծոյ ուխտին տապանակը կը տանէին . և Աստուծոյ տապանակը կայնեցուցին , ու մինչև որ բոլոր ժողովուրդը քաղաքէն ելաւ լմընցաւ ,
25 Աբիաթար ‖ զոհ կը մատուցաւ ։ Եւ թագաւորը Սադովկին ըսաւ , Աստուծոյ տապանակը քաղաքը դարձուր . թէ որ Տէրոջը առջեւը շնորհք գտնեմ , ան ատենը ինձ եւ անոր բնակարանը կը-
26 ձնիկայ ու անոր բնակարանը կը-ձնի ։ Ըսելք չեմ հաներ . ահա ես քեզմով եմ , ինչ որ աչքին համար երեւցածին պէս թող
27 ընէ ինծի ։ Եւ թագաւորը Սադովկ քահանային ըսաւ , Դուն տեսանող ե՞ս . խաղաղութեամբ քաղաքը դարձիր , ու քու որդիդ Աբիմաաս ու Աբիաթարին որդին Յովնաթան՝ երկու որդինե-
28 րը ձեզի հետ ։ Ահա ես անապատին դաշտերուն մէջ պիտի սպասեմ , մինչև որ ձեզմէ լուր մը առ-
29 նեմ ։ Եւ Սադովկ ու Աբիաթար Աստուծոյ տապանակը Երուսաղէմ դարձուցին , ու անոնք հոն մնացին ։
30 Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ'ելլէր , ու ելլելով կու լար . և ՀՂուխը ծածկեր էր , ու անիկայ †բոկոտն կը քալէր . և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ՝ իւրաքանչիւրը իրենց գլուխը ծածկեր էին ,
31 ու ելլալով կ'ելլէին ։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին , Աբիտոփէլ Աբիսողոմին հետ դաւաճանութիւն ընդհանրութեան մէջն է ։ Ու Դաւիթ ըսաւ , Ո վ Տէր՝ կ'աղաչեմ , Աբիտոփէլին խորհուրդը խափանէ ։
32 Ու երբոր Դաւիթ ան լերան գագաթը հասաւ , ուր որ Աստուծոյ երկրպագութիւն բրաւ , ահա Արատացի Քուսին †հանդերձներն պատռած ու գլուխն վայ հող դրած՝ դիմաւորեց
33 զինքը ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ , Թէ որ իմ հետս գաս , ինծի
34 բեռ մը կ'ըլլաս . Բայց թէ որ քաղաքը դառնաս , ու Աբիսողոմին ըսես , Ո վ թագաւոր՝ ես քու ծառադ պիտի ըլլամ . առաջուց

ՆՀ 1023

ԸՄԹ 13 ՀՊ 3 5 ։
ԲՕՆ Ի 5 ։
ՀՄԿ 9 ՅՆ 12 , 13 , 14 ։
ՅՁՆ ՀՆ 51 ։
ԸՍԿ Պ 1 ։
Ե ՀՄՐ 6 ։ Գաս Ի 3 ։
* ԵՔԲ ՀԱՆ ՀԷՆ
ՁԳԼ ՀԲ 9 ՍԿ Պ ՅՆ վերնադիրը ։
§ Սկ Պ ՅՆ վերնադիրը ։
ՀԳԼ ՀԳ 21 , 22 ։
‡ ԵՔԲ ՄԱՆ ԱՔԼ
ՅԳԼ Ը 18 ։
ՂԳԼ ՀԲ 2 ։
ճա Թագ ԻԿ 13 ։
ՀՀամբ ՄԱ 16 , 17 ՌԱՆԿ ՀԵ 17 ։ ՀԲ 24 ։
ՀԳԼ ՀԲ 4 ԵՄԻ Գ 12 ։
ՀՖա Ի 2 ։ 4 ։
ՐԵՒՀ ՀԳ 3 , 4 ։
ՀՍԿ ՃԻԳ 6 ։
ՀՍԿ Պ 1 ։ 2 ։ ՅԵ 12 ։ ԼԵ ։
Ֆ ԳԼ ՀԳ 23 ՅԵ 14 ։ 23 ։
§ ԵՔԲ ՄԻՄԱԲՅՈՒՐ ։
ՀԳԼ ՄԱ 2 ։
ՀԳԼ ՀԲ 35 ։
Ֆ ԳԼ ՀԳ 19 ։

Ն. Ք. ԴԲ. 1023

քու հօրդ ծառան էի, ու հիմա քու ծառադ եմ. ան առնէր Աբիմաոփլեին խորհուրդը ինծի համար
35 կրնաս ցրուել, Եւ ահա Սադովկ ու Աբիաթար քահանաները հոն քեզի հետ են. ու թագաւորին տունէն ինչ որ լսես, Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն պատմես։
36 Ահա հոն Ախիմաասի երկու որդիները՝ Սադովկին որդին Աբիմաասն ու Աբիաթարին որդին Յովնաթան իրենց հետն են. ու ամէն լսած խօսքերնիդ անոնց ձեռքովը ինծի իմացնէք։
37 Ուստի Քուսի բարեկամը Խուսի քաղաքը մտաւ. ու Աբիսողոմ ալ Երուսաղէմ մտաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Սիբա Մեմփիբոսթեին բանեցընելով՝ իր տիրոջը սաղացուածքին տէր կ'ելլայ։ 5 Սեմէի բառաւրիմի քովը Դաւիթը կ'անիծէ։ 9 Դաւիթ համբերութեամբ վրէժխնդիր չըլլալը, ու օրհնելն ալ վրէժխնդրութենէ կ'արգիլէ։ 15 Քուսի Աբիսողոմին խորհրդակից կ'ելլայ։ 20 Աբիտոփելին խորհուրդը։

1 Ու երբոր Դաւիթ լեռնէն դլուխէն քիչ մը անցեր էր, ահա Մեմփիբոսթեին ծառան Սիբա դանդիկայ դիմաւորեց, հեծ երկու էշ եռնեալով, որոնց վրայ երկու հարիւր հաց, հարիւր ողկոյզ չամիչ, ու հարիւր ամառնային պտուղ", ու տիկ մը գինի բեռ-
2 ցուած էր։ Եւ թագաւորը Սիբային ըսաւ, Առնէր ինչ պիտի բնեա"։ Ու Սիբա ըսաւ, Էշերը թագաւորին տանը համար են, որ անոնց վրայ հեծնեն. և հացը ու ամառնային պտուղները մանչերուն համար են, որ ուտեն. ու գինին ալ անապատին մէջ նուազածներուն
3 համար է, որ խմեն։ Եւ թագաւորը ըսաւ, Ապա քու տիրոջդ որդին ո՛ր է։ Ու Սիբա թագաւորին ըսաւ, Ահա անիկայ Երուսաղէմ կը նստի. քանզի ըսաւ թէ Այսօր Իսրայէլի տունը իմ հօրս թագաւորութիւնը ինծի պի-
4 տի դարձնէ։ Ուստի թագաւորը Սիբային ըսաւ, Ահա Մեմփիբոսթեին ամէն ունեցածը քեզի ըլլայ։ Ու Սիբա ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ ընծայական եմ՛։
5 Թող քու աչքիդ շնորհք գտնեմ։ Եւ Դաւիթ թագաւորը մինչև Բահուրիմ եկաւ. և ահա անկէ՝ Սաուղին տանը ազգատոհմէն Գերայի որդին Սեմէի անուն մարդ մը ելաւ, ու ելլելով կ'անի-
6 ծէր. Եւ Դաւիթին ու Դաւիթի թագաւորին բոլոր ծառաներուն քար կը նետէր. ու բոլոր ժողովուրդը ու բոլոր զօրաւոր մար-

Ն. Ք. ԴԲ. 1023

դիկները Խափսոչէն աջ ու ձախ դիմէն ու
7 Ահա դիմէն Եբեսչէն. Եւ Սեմէի անէծք տուած ատենը այսպէս կ'ըսէր. Ելիր՝ ելիր՝ ով արիւնահեղ մարդ, Ով անօրէն
8 մարդ. Տէրը Սաուղին տանը բոլոր արիւնը Քու վրադ դարձուց, որ անոր տեղը թագաւոր եղար. ու Տէրը թագաւորութիւնը քու որդւոյդ Աբիսողոմին ձեռքը տուաւ. և ահա քու չարիդդ քեզի հասաւ, քանզի դուն արիւնահեղ
9 մարդ մըն ես։ Եւ Շարուհեայի որդին Աբեսսա թագաւորին ըսաւ, Ա՛ի մեռած շունը ինչո՞ւ համար իմ տիրոջս թագաւորին անէծք տայ. Թող տուր անցնիմ ու
10 անոր գլուխը առնեմ։ Բայց թագաւորը ըսաւ, Ո՛վ Շարուհեայի որդիք, Հոգւս ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք. Թող տուէք որ այսպէս անէծք տայ, քանզի Տէրը ըսաւ անոր, Դաւիթը անիծէ. ու ո՞վ կրնայ ըսել թէ Ինչո՞ւ համար
11 այդպէս ըրիր։ Եւ Դաւիթ Աբեսսային ու իր բոլոր ծառաները ըսաւ, Ահա իմ ինծի ելլող որդիս իմ հոգիս կը փնտռէ, ուրեմն այս Բենիամինեանը. Թող տուէք զանիկայ որ անիծէ,
12 քանզի Տէրը ըսաւ անոր։ Գուցէ Տէրը իմ նեղութեանս նայի, ու աւօրհնան անոր տուած անէծքին տեղը Տէրը ինծի բարիք հատուցանէ։
13 Ուստի Եւ Դաւիթ իր մարդիկներուն հետ ճամբան կ'երթար, ու Սեմէի դիմացէն լեռնանց քովէն կ'երթար, և անէծք տալով՝ քարեր նետելով ու հող ցանելով կ'եր-
14 թար։ Եւ թագաւորը ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը յոգնած եկան ու հոն հանգչեցան։
15 Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր ժողովուրդը՝ Իսրայէլի մարդիկը Երուսաղէմ մտան. ու Աբիտոփել ա-
16 նոր հետն էր։ Ու երբոր Դաւիթին բարեկամը Արքաացի Քուսին Աբիսողոմին քովը դնաց, Քուսի բուա Աբիսողոմին, Կեցցէ արքայ, կեցցէ արքայ։ Եւ Աբիսողոմ
17 Քուսիին բուա, Բարեկամիդ վրայ ունեցած սէրդ ատիկայ է. Ինչո՞ւ
18 բարեկամիդ հետ չգացիր։ Եւ Քուսի բուա Աբիսողոմին, Չէ, Հապա Տէրոջը ու ասա ժողովուրդին և Իսրայէլի բոլոր մարդիկներուն ընտրածը ով որ ըլլայ, նա անոր պիտի ըլլամ ու անոր հետ պիտի նըս-
19 տիմ։ Մէկմէկ ալ՝ Ես որուն ծառայութիւն պիտի բնեմ. անոր որդւոյն չէ. ինչպէս որ քու հօրդ առջեւը ծառայեցի, անանկ ալ քու առջեւդ պիտի ըլլամ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1023

20 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ Աքիտոփելին , խորհուրդ ըրէք թէ ինչ ը-
21 նելու ենք ։ Ու Աքիտոփել ըսաւ Աբիսողոմին ։ Քու հօրդ հարճե-
րուն մտիր , որոնք անիկայ տանը պահպանութիւնը ընելու համար
թողուց . ու երբոր բոլոր Իսրայէլ լսէ որ դուն քու հօրդ տաւէրդ
եղար , ան ատեն բոլոր քեզի հետ եղողներուն ձեռքերը պիտի ու-
22 ժեղնան ։ Ուստի տանիքին վրայ Աբիսողոմին համար վրան կանգնե-
ցին . և Աբիսողոմ ըրաւ բոլոր Իսրայէլին աչքերուն առջեւ իր հօրը
23 հարճերուն մտաւ ։ Ու ան օրերը Աքիտոփելին տուած խորհուրդը այնպէս էր , ինչպէս որ մէկը Աստուծոյ խօսքը հարցնէր . Աքիտոփելին ամէն խորհուրդը ե՛ւ Դաւիթին քովը և ե՛ւ Աբիսողոմին քովը այնպէս էր ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Քաւսին յաջողակութեամբը Աքիտոփելին խորհուրդը կը մերժուի՝ Աստուծոյ նախասահմանութեանը համեմատ ։ 15 Դաւիթին գաղտուկ կերպով լուր կը խրկուի ։ 23 Աքիտոփել ինքզինքը կը կախէ ։ 25 Ամասայի զօրապետ կ՚ըլլայ ։ 27 Մանասիայի մէջ Դաւիթին պատրաստ կը բերեն ։

1 Յե Աքիտոփել ըսաւ Աբիսողոմին , Հիմա տասներկու հազար մարդ ընտրեմ ու ելլեմ , և ասոր պիղծը
2 Դաւիթին հասնէն իյնամ ։ Ու անիկայ քանի որ յոգնած ու ձեռքերը թուլցած է , անոր վրայ հասնեմ , ու վախցնեմ զանիկայ , որ անոր հետ եղող ժողովուրդը փախչի . ու թագաւորը զարկանեմ ։
3 Նեմ ։ Այսպէս բոլոր ժողովուրդը քեզի պիտի դարձնեմ . քանզի քու փնտռած մարդդ չէ՛ որ դարձելով՝ ամէնը ձեռքդ անցած կ՚ըլլան . ու բոլոր ժողովուրդը
4 խաղաղութեան մէջ կ՚ըլլայ ։ Եւ ասոր խօսքը Աբիսողոմին աչքին ու Իսրայէլի բոլոր ծերերուն աչքին * հաճոյ եկաւ ։
5 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ , Հիմա Աքարացի Քուսիին ալ կանչեցէք , †որ անոր խորհուրդն ալ՝ լսենք ։
6 Ու երբոր Քուսի Աբիսողոմին քովը եկաւ , Աբիսողոմ անոր հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Աքիտոփել ասանկ բան մը ըսաւ , արդեօք անոր խօսքը ‡ընե՞նք թէ չէ , դուն խօսէ ։
7 Եւ Քուսի Աբիսողոմին ըսաւ , Աքիտոփելին տուած խորհուրդը ասկէ ատեն լաւ չէ ։
8 Դուն գիտես որ քու հայրդ ու անոր մարդիկները զօրաւոր են . ու ե՛ւ արջառներին պզտած է , դաշտի մէջ †ձագերը կորսընցուցած արջու պէս . և քու հայրդ պատերազմող մարդ

Ն · Ք · ԳԲ · 1023

մին է , ու գիշերը ժողովուրդին հետ
9 չի՛ կենար ։ Եւ հիմա անիկայ կամ փոսի մը մէջ՝ կամ ուրիշ տեղ մը պահուռած է . ու թէ որ առջի անգամ ասոնցմէ իյնալու բլլան , ամէն լսողը պիտի ըսէ թէ Աբիսողոմին հետևէն գացող ժողովուրդը կոտ-
10 րուեր է . Ան ատեն առիւծի պէս սիրտ ունեցող զօրաւոր մարդը անգամ բողոքովին է պիտի թմրի՛նայ . քանզի բոլոր Իսրայէլ գիտէ որ քու հայրդ զօրաւոր է , ու անոր հետ եղողները ուժգի տէր մարդիկներ են ։
11 Ա՛ պատճառաւ ես քեզի խորհուրդ կու տամ՝ որ բոլոր Իսրայէլ Դանէն մինչև Բէրսաբէէ՝ ծովեզերքը եղող աւազին պէս բազմութեամբ քու քովդ ժողովուին . դուն ալ անձամբ անոնց մէջը պատերազմի եր-
12 թաս ։ Եւ այսպէս անոր վրայ երթանք՝ անիկայ ուր տեղ որ գըտնուի , ու անոր վրայ հասնինք՝ ինչպէս որ ցօղը գետնի վրայ կ՚իջնէ , և անկէ ու անոր հետ եղող բոլոր
13 մարդիկներէն մէկը ողջ չմնայ ։ Եւ թէ որ քաղաքի մը մէջ դոցուի , ան քաղաքը բոլոր Իսրայէլ չորաններ տանի . ու գանիկայ մինչև հեղեղատը քաշենք . այնպէս որ հոն մէկ
14 պզտիկ քար մը անգամ չմնայ ։ Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկներն ըսին , Աքարացի Քուսիին խորհուրդը Աքիտոփելին խորհուրդէն աղէկ է ։ Քանզի ԷՏերը Աքիտոփելին աղէկ խորհուրդը ցրուելու հրաման տուեր էր , որ ՏԷրը Աբիսողոմին վրայ չարիք հասցընէ ։
15 Բ Եւ Քուսի Սադոկ ու Աբիաթար քահանաներուն ըսաւ , Աքիտոփել Աբիսողոմին ու Իսրայէլի ծերերուն այս ինչ խորհուրդը տուաւ , ես ալ այս ինչ խորհուր-
16 դը տուի . Հիմա շուտով մարդ խրկեցէք , ու Դաւիթին իմացուցէք ու ըսէք , Գիշերը † անապատին դաշտերուն մէջ մի՛ կենար , հապա շուտով անցիր . չըլլայ որ թագաւորը ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը ‖ յանկարծ զար-
17 նուին ։ Եւ Յովնաթան ու Աքիմաաս Ռոգելի աղբիւրին քովը կայներ էին , քանզի չէին կրնար քաղաքը մտնել ու երևնալ . և աղախինը գնաց ու անոնց պատմեց , և անոնք գացին ու Դաւիթ թա-
18 գաւորին իմացուցին ։ Եւ պատանի մը տեսաւ զանոնք ու Աբիսողոմին պատմեց . բայց անոնք երկուքը մէկտեղ շուտով գացին , ու Բահուրիմ մէկ մարդուն մը տունը մտան . և անիկայ իր գաւիթին մէջ ջրհոր մը ունէր , ու անոնք հոն
19 իջան ։ Եւ †կինը մէկ ծածկոց մը

---

* ԵԶր · ու գիզ · ա թագ · ԺԲ · 20 ։
† ԵԶր · ու ինչ որ կայ անոր բերանը
‡ Կա՛ բ · նե՞նք · թէ չէ՝ դուն ը՞լ խօսէ ։
Ն Գէն · ԼԴ · 30 ։ ա թագ · Ժգ · 4 ։
ՆԳԻ · բ · 7 ։ Ջար · բ · 13 ։
ՊԳԼ · ԺԲ · 11 · 12 ։
ՔԳԼ · ԺԵ · 12 ։
ՠ Ցէս · բ Օր · իե · 18 ։ ԳԼ · ԺԳ · 14 ։
ՔՋար · Ժգ · 7 ։
† Եբր · ու գիզ · ա թագ · ԺԲ · 20 ։
‡ Կա՛ բ · նե՞նք · թէ չէ՝ դուն ը՞լ խօսէ ։
ՖԴաս · ԺԲ · 25 ։
Տ Ովս · Ժգ · 8 ։
Ն · Ք · ԳԲ · 1023
Ը Յես · բ · 11 ։
ՂԴաս · ի · 1 ։
Ե Ցե · իբ · 17 ։
Բ Յես · ԺԵ · 5 ։
Ֆ Ցէս Ցես · բ · 6 ։

Գ Ի Հ Ա Ր Ք Ա Ց Ք Ա Ր Ք Ա Ց Ք Ա Ր Ք Ա Ց Ք

ափս հազար սկիղ կշռոյ քով ալ արծաթի դրուէր , թագաւորին որդւոյն ձեռքս չէի երկընցըներ .
Ե քանզի մենք լսեցինք , երբոր թագաւորը քեզի ու Ուրեսայիին ուղարկեցին պատուիրեց՝ ըսելով ,
* Ամէն մէկերնիդ " Աբիսողոմ պատուիրին հոգ տարէք . եթէ ոչ՝ †պարապ տեղը իմ կեանքս վտանգի մէջ պիտի դնէի" . քանզի բնաւ բան մը թագաւորէն գաղտուկ չմնար . ու դուն ալ ինձի դէմ պիտի կենաս .
14 յիր : Եւ Ցովաբ բսաւ , Ես քու առջեդ այսպէս ժամանակ չեմ անցըներ . ու իր ձեռքը իրեք նետ առաւ , ու անոնցմով Աբիսողոմին սիրտը խոցից , որ անիկայ տակաւին բևեկներին վրայ ողջ էր : Եւ Ցովաբին զինակիրները տասը պատանի չորս կողմը պաշարելով՝ Աբիսողոմը զարկին , ու զանիկայ մեռուցին : Յոաբին : Եւ Ցովաբ փող հնչեցուց , ու զօրքը խրպտչելը դադրեցուցին եւ դարձան , քանզի Ցովաբ
17 զօրքը զսպեց : Ու Աբիսողոմը առին և զանիկայ անտառին մէջը մէկ մեծ փոսի մը մէջ նետեցին , ու վրան խիստ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին . և բոլոր Իսրայէլ փախան՝ ամէն մէկը իր վրանը :
18 Եւ Աբիսողոմ իր կենդանութեան առնէր մէկ արձան մը առեր էր , ու զանիկայ իրեն Համար թագաւորի հովիտին մէջը կանգներ էր , քանզի թէ Որդի չունիմ որ իմ անուանս յիշատակը պահէ . ու անարձանը իր անուանովը կոչեր էր , որ անիկայ մինչև այս օրս Աբիսողոմին արձանը կ'ըսուի :
19 Եւ Սադոկին որդին Աքիմաաս ըսաւ , Հիմա վազեմ՝ ու թագաւորին աւետիս տանիմ , որ Տէրը անոր իրաւունք բրաւ , ու ազատեց իր թշնամիներուն ձեռքէն :
20 Ու Ցովաբ անոր բսաւ , Դուն այսօր աւետիս պիտի չես տանիր . դուն մէկ ուրիշ օր մը աւետիս տար , բայց այսօր աւետիս մի տանիր . քանզի թագաւորին որդին մեռաւ :
21 Եւ Ցովաբ Քուսիին բսաւ , Գնա տեսածդ թագաւորին պատմէ . ու Քուսի Ցովաբին խոնարհութիւն ըրաւ , և վազելով գնաց : Ու Սադոկին որդին Աքիմաաս նորէն Ցովաբին բսաւ , Ինչ և իցէ հրամմանս տուր՝ որ ես ալ Քուսիին ետեւէն վազեմ : Ու Ցովաբ բսաւ , Ինչո՞ւ վազես՝ որդիս , որովհետև
23 աւետիս մը չունիս տանելու : Ետեւէն վազեց , ու անոր բսաւ , Վազէ : Եւ Աքիմաաս դաշտին ճամբովը վազեց , ու Քուսիէն անցաւ : Եւ Դաւիթ երկու դռներուն մէջը կը նստէր . ու Դէտը դրանը տանիքին վրայ դէպ ի պարիսպը գնաց , և աչքերը վերցընելով տեսաւ որ ահա մէկ
25 մարդ մը մինակ կը վազէր : Ան աւետիսը դէտը բարձր ձայնով թագաւորին իմացուց . ու թագաւորը բսաւ , Թէ որ մինակ է , անոր բերանը աւետիս կայ : Ու անիկայ
26 կու գար ու կը մօտենար : Եւ դէտը մէկ ուրիշ վազող մարդ մը տեսաւ . ու դէտը դռնապանին բարձր ձայնով բսաւ , Ահա մէկ մարդ մըն ալ մինակ կը վազէ : Եւ թագաւորը բսաւ , Ան ալ աւետ
27 տանար է : Ու դէտը բսաւ , Առջինին ընթացքը Սադոկի որդւոյն Աքիմաասին ընթացքին պէս կ'երեւնայ ինծի : Եւ թագաւորը բսաւ , Անիկայ բարի մարդ է , ու բարի ա-
28 ւետիսով կու գայ : Եւ Աքիմաաս պոռալով՝ բսաւ թագաւորին . Ողջոյն . ու երեսի վրայ գետինը խոնարհութիւն ըրաւ թագաւորին , ու բսաւ , Օրհնեալ ըլլայ քու Տէր Աստուածդ , որ իմ տիրոջս թագաւորին դէմ ձեռք վերցընողները մատնեց :
29 Եւ թագաւորը բսաւ , Աբիսողոմ պատանին ողջ է : Ու Աքիմաաս բսաւ , Երբոր Ցովաբ՝ թագաւորին ծառան ու քու ծառադ խրկեց , մեծ խուճապ մը տեսայ , բայց
30 ինչ բլլալը չիմացայ : Եւ թագաւորը բսաւ , Դարձիր ու հոս կայնէ : Ու անիկայ դարձաւ ու կայնեցաւ :
31 Եւ ահա Քուսի եկաւ . ու Քուսի բսաւ , Իմ տիրոջս թագաւորին աւետիս է՝ զի , որ բոլոր քու վրադ ելլողներուն ձեռքէն Տէրը այսօր հատուցանեց զքեզի
32 իրաւունք բրաւ : Եւ թագաւորը Քուսիին բսաւ , Աբիսողոմ պատանին ողջ է : Ան աւետիսը Քուսի բսաւ , Իմ տիրոջս թագաւորին թշնամիները ու չարութեան համար քու վրադ ելլողները
33 ան պատանիին պէս բլլան : Եւ թագաւորը խռովեցաւ . ու դրան վերնատունը ելաւ ու լացաւ . և քալելով այսպէս կ'ըսէր , Որդեակ իմ Աբիսողոմ , որդեակ իմ , որդեակ իմ Աբիսողոմ , երանի թէ քու տեղդ ես մեռնէի . Աբիսողոմ որդեակ իմ , որդեակ իմ :

ԳԼ . ԺԹ

1 Ցովաբ կ'արգիլէ թագաւորը սուգ բռնէն : 9 Իսրայէլացիք կ'պատրաստեն թագաւորը ետ բերելու : 11 Դաւիթ քահանաներուն լուր կը խրկէ որ Ցուդայի մարդիկը յորդորեն : 18 Սեմեիին յանցանքը կը ներուի : 32 Բերզիլին իր տունը կը դառնայ , ու անոր որդին Քամա-

Ն . Ք . ՂԲ . 1023

Բ Կոր 5 :

* ՂԱ՛ Խնդի Համար

† Նշ . իմ կեանքիս դէմ անագնաբեհան բառի պեսի բսայի .

Ն . Ք . ՂԲ . 1023

Բ Գ Թագ Թ . 17 :

Ե Կեռ . Է . 26 :

Ե Նկն . ԺԳ . 17 :
Ը Տես Գլ . ԺԳ . 27 :

† Նշ . Ձեռքը

Ն · Ք · ԳԲ · 1023

ամբ Թագաւորին պալատին մէջ կ'իջեցնեմ ։
41 Իսրայէլացիք կը փնտրեն Յուդայանց հետ ,
որ առանց իրենց ներկայ գտնուելուն Թագա-
ւորը տուն բերեր էր ։

1 Յոաբայ պատմուեցաւ թէ
Ահա Թագաւորը Աբիսողոմին
համար կու լայ ու սուգ կ'ընէ ։
2 Եւ այն օրը յաղթութիւնը սուգի
դարձաւ բոլոր զօրքին առջեւ .
քանզի զօրքը լսեց որ Թագաւորը
3 իր որդւոյն համար կը ցաւի ։ Ու այն
օրը զօրքը գողի պէս ՚ի թաղուիլ կը
մտնէր , պատերազմէն փախած ու
4 ամչցած զօրքի պէս ։ Եւ Թագա-
ւորը ՚ի իր երեսը ծածկեց . ու Թա-
գաւորը մեծ ձայնով մը կը կանչէր ,
՚ի Որդեակ իմ Աբիսողոմ՝ , Աբիսո-
ղոմ որդեակ իմ , որդեակ իմ ։
5 Եւ Յոաբ ներս մտաւ Թագա-
ւորին քովը , ու ըսաւ ։ Այսօր քու
կեանքդ , ու քու տղաքներուդ ու
աղջկներուդ կեանքը , և քու կը-
նիկներուդ ու հարճերուդ կեանքը
ազատող ամէն ծառաներուդ երե-
6 սը այսօր ամօթով բըր . քանզի
քեզ ատողները կը սիրես , ու քեզ
սիրողները կ'ատես . վասն զի այսօր
յայտնեցիր որ ՚ի՜՜ իշխաններդ ու
ծառաներդ բան մը տեղ չես դներ .
և այսօր ադիկ հասկրցայ որ եթէ
այսօր Աբիսողոմ ողջ մնար , ու
մենք ամէնքս մեռնէինք , ան ատե-
նը քու աչքերուդ հաճոյ պիտի
7 երևնար ։ Եւ հիմա ոտք ելիր ու
դուրս եկուր , ու քու ծառաներուդ
՚ի հետ բաղցրութեամբ՝ խոսէ .
քանզի Տէրոջմով երդում կ'ընեմ
որ՝ եթէ դուն դուրս չելլես , առ
գիշեր քովս մարդ մը պիտի չմնայ .
ու ասիկայ քեզի՝ քու տղայութենէդ
մինչև հիմա գլուխդ եկած ամէն
ախտերուն աւելի դէշ
8 կ'ըլլայ ։ Եւ Թագաւորը ելաւ , ու
դուռը նստաւ . ան ատենը բոլոր
զօրքին պատմեցին ու ըսին ։ Ահա
Թագաւորը դուռը նստեր է . ու
բոլոր զօրքը Թագաւորին առջեւը
եկան ։ բայց Իսրայէլ մարդիկը ի-
րենց վրանները փախեր էին ։
9 Եւ Իսրայէլին ամէն ցեղերուն
մէջ բոլոր ժողովուրդը կը վիճէին
ու կ'ըսէին ։ Մեր թշնամիներուն
ձեռքէն մեզ փրկողը Թագաւորն
է , ու Փղշտացւոց ձեռքէն մեզ ա-
զատողը անիկայ է . և հիմա Աբի-
սողոմին պատճառով ՚ի սա երկրէս
10 փախաւ . Ու Աբիսողոմ՝ որն որ
մեր վրայ Թ՚փ՚՚՚ օծեցինք , պա-
տերազմի մէջ մեռաւ . և հիմա
դուք Թագաւորը նո դարձնելու
վրայով ինչո՞ւ բան մը չէք խոսիր ։
11 Ու Դաւիթ Թագաւորը Սադովկ
ու Աբիաթար քահանաներուն հրէշ-

Ն · Ք · ԳԲ · 1023

խրկեց՝ ըսելով , Յուդայի ծերե-
րուն հետ խոսեցէք ու ըսէք , Թա-
գաւորը իր տունը դարձընելու ին-
չո՞ ՚ի հետ կը մնաք՝ . քանզի բոլոր
Իսրայէլին խոսքը Թագաւորին հա-
12 սաւ մինչև անոր տունը . Դուք
իմ եղբայրներս , Թ՚ոսկորս ու մար-
մինս էք . ու Թագաւորը իր փոխը
դարձընելու ինչո՞ւ ետ կը մնաք ։
13 Ու Ամեսայիին ըսէք , Դուն իմ
ոսկորս ու մարմինս չե՞ս . Թ՚Ան-
տուած ինծի այսպէս ու ասկէ
աւելի ընէ , թէ որ Յոաբին տեղը
միշտ իմ առջեւս զօրագլուխ չըլլաս ։
14 Եւ Յուդայի բոլոր մարդոցը սիր-
տը Էվկի մարդու սրտի պէս էրձե-
դարձուց . ու Թագաւորին պա-
՚ճա՜՜ուհէր խրկելին՝ ըսելով ,
Դարձիր թէ դուն և թէ քու ա-
15 մէն ծառաներդ ։ Ան ատենը Թա-
գաւորը դարձաւ ու մինչև Յորդա-
նան եկաւ . Յուդա ալ մինչև
Թ՚Գաղգաղա եկաւ , որ Թագաւորը
դիմաւորէ ու Թագաւորը Յոր-
դանանէն անցընէ ։
16 Ու ՚ի Գերայի որդին Բաւուրիմա-
ցի Բենիամինեան Սեմէին արտորա-
լով՝ Յուդայի մարդիկներուն հետ
Դաւիթ Թագաւորը դիմաւորելու
17 իջաւ . Եւ անոր հետ Բենիամինէն
հազար մարդ կար . ու Սաուղին
տանը ծառան Սիբա իր տասնու-
հինգ որդիներովը և քսան ծառա-
ններովը Թ՚՚՚ . ու Թագաւորին առ-
18 ջեր՝ ‡ Յորդանանը հասան՚՚ ։ Եւ
Թագաւորին տունը անցընելու հա-
մար , ու անոր աչքերուն հաճոյ
եղեացը բնելու համար մէկ նա-
ւակ մը անցաւ . ու երբոր Թա-
գաւորը Յորդանանէն անցաւ , Գե-
րայի որդին Սեմէի Թագաւորին
19 առջեւ ինկաւ , Եւ Թագաւորին
ըսաւ ։ Էմ տէրս ինծի յանցանք
չհաշուի , ու իմ Թագաւոր տիրոջս
Երուսաղէմէն ելած օրը Թ՚ծառայիդ
րած անօրէնութիւնը չյիշէ , ու
Թագաւորը Թ՚զանիկայ իր սրտին
20 մէջը չդնէ . Քանզի քու ծառադ
գիտցայ որ մեղք գործեցի . և
ահա այսօր Յովսեփին բոլոր
տունէն առաջ ես եկայ , որ իմ
Թագաւոր տէրս դիմաւորելու իջ-
21 նեմ ։ Ու Ծարուհեայի որդին Ա-
բեսսա պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ ։ Մեթէ Սեմէի սասր Հասար
պիտի չմեռնի՚՚ , որ Տէրոջը օծեա-
22 լը անիծեց ։ Բայց Դաւիթ ըսաւ ,
Դուք ինծի հետ ի՚՚նչ բան ունէք՝
ով Ծարուհեայի որդիք , որ այսօր
ինծի թշնամութիւն կ'ընէք . Էմի-
թէ այսօր Իսրայէլին մարդ մը պի-
տի մեռնի՚՚ . որովհետև գիտեմ որ
ես այսօր Իսրայէլի վրայ Թագա-

† ԵԷր · ԺԲ. ՋՐՔՆԵՐՔ Կ'ԸԼԼՔ ·
Ի · ԳԼ · Ե · 1 ։
ՂԳԼ · ԺԵ · 25 ։
Ի ՀԱՒԹ. 17 ։
Ը Դատ · Ի · 1 ։
Բ ՅՈՇ · Ե · 9 ։
ՃԳԼ · Ի · 5 ։ ԳԹԱԳ · Ր · 8 ։
Ի Գէ · Թ · 2 · 10 ։ ԺԳ · 1 · 2 ։
‡ Կ՚՚ ՅՈՐԴԱՆԱՆԸ ԱՆՑԱՆ ։
ԼԹ ԹԱԳ · ԻԲ · 15 ։
Ի Գէ · ԺԳ · 5 , 6 , ԷԸ ։
Ճ Գէ · ԺԳ · 33 ։
Ի ՏՀՈ · ԳԷ · ԺԳ · 5 ։
ՀԵԼ · ԻԲ · 28 ։
Յ Գէ · ԺԳ · 10 ։
ՂԱ ԹԱԳ · ԺԱ · 13 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1023

23 տուր եմ։ Եւ ¶ թագաւորը Սեմէիին բսաւ, պիտի չմեռնիս. ու թագաւորը անոր երդում բրաւ։

¶ գ Թագ· ը·Տ·9, 37· 46։

24 Եւ ¶ Սաւուղի որդին Մեմփիբոսթէ թագաւորը դիմաւորելու իջաւ. ու անիկայ թագաւորին գացած օրէն մինչև անոր խաղաղութեամբ եկած օրը, ոտքերը չէր դարմաներ, ու մօրուքը չէր շիտ-

¶ Գղ·Ի·6։

25 կեր, և լաթերը չէր լուացեր։ Ու երբոր թագաւորը դիմաւորելու համար Երուսաղէմ եկաւ, թագաւորը անոր բսաւ, Ո վ Մեմփիբոսթէ, ինչո՞ւ ինծի հետ չգացիր։

Ա Գղ· Ժգ· 17։

26 Եւ անիկայ բսաւ, Ո վ տէր իմ թագաւոր, իմ ծառաս զիս խաբեց. քանզի թս ծառադ բսաւ, Էշը պատրաստեմ, որ վրան հեծնեմ, ու թագաւորին հետը երթամ. վասն զի ծառադ կաղ է։

Ե Գղ·Ժգ·3։

27 Եւ Ե անիկայ թս ծառադ իմ թագաւոր տիրոջս առջևը բամբասեց. Ը բայց իմ թագաւոր տէրս Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս է. ուստի թս աչքերուդ հաճոյ երևս-

Ե Գղ· Ժգ· 17·20։

28 ցածը բրէ։ Քանզի թէպէտև իմ հօրս բոլոր տունը իմ թագաւոր տիրոջս առջևը Ե միայն մեռնելու մարդիկներ էին, Ը բայց դուն թս ծառադ թս սեղանդ կերակուրուստողներուն կարգը դրիր. ուստի ալ ասկէ ետև ինչ իրաւունք ու-

Ա Թագ· Խգ·16։

Ե Գղ·Ք·7, 10·13։

29 նիմ թագաւորին բողոքելու։ Եւ թագաւորը անոր բսաւ, Ալ ինչո՞ւ թս բաներուդ վրայ կը խօսիս. ես բսի որ դուն ու Սիբան արտերը

30 Մեֆիբոսթէ բսաւ թագաւորին, Թող անիկայ ամէնն ալ առնէ. որովհետև իմ թագաւոր տէրս խաղաղութեամբ իր տունը եկաւ։

Ե Գ Թագ· ը·7։

31 Եւ Ե Գաղաադացի Բերզելի Ռոգելլիմէն իջաւ, ու թագաւորին հետ Յորդանանէն անցաւ, որ զա-

32 նիկայ Յորդանանէն յառաջ ուղարկէ։ Ու Բերզելի խիստ ծեր էր, ու թսան տարեկան մարդ ըլլալով. և որչափ ժամանակ որ թագաւորը Մանայիմի մէջ կեցաւ, Ը զանիկայ ինքը կերակրեց. քանզի խիստ մեծ մարդ

Ա Գղ· Ժէ· 27։

33 մըն էր։ Ու թագաւորը Բերզելիին բսաւ, Ինծի հետ անցիր, և քեզ իմ քովս Երուսաղէմի մէջ կերակ-

34 րեմ։ Ու Բերզելի թագաւորին բսաւ, Իմ կենացս տարիներուն օրերը որչափ պիտի ըլլան՝ որ թագաւորին հետ Երուսաղէմ երթամ.

— Ես Գղ· Ը· 10։

35 ես այսօր ¶ ութսուն տարեկան եմ. միթէ ադկը ու գէշը կրնամ որոշել. միթէ ծառադ իր կերածին ու խմածին համը կրնայ առնել. և ասկէ ետքը խաղ կանչող մարդիկներուն կամ կնիկներուն ձայները կրնամ լսել. ու քս ծառադ իմ թագաւոր տիրոջ՝ ալ ինչո՞ւ համար

Ն·Ք·ԳԲ· 1023

36 բեռ ըլլայ։ Քս ծառադ թագաւորին հետ քիչ մը Յորդանանէն պիտի անցնի. ու թագաւորը ինչո՞ւ ինծի այսպէս փոխարէն մը հա-

37 տուցանէ։ Թող ծառադ դառնամ, ու իմ քաղաքիս մէջ իմ հօրս ու մօրս գերեզմանին քովը մեռնեմ. ահա քս ծառադ Ե Քամհամ իմ տիրոջս՝ թագաւորին հետ անցնի. ու քս աչքերուդ հաճոյ

¶ գ Թագ· ը·7։ Երեմ· խս·17։

38 երևցածը բրէ անոր։ Եւ թագաւորը բսաւ, Թող Քամհամ ինծի հետ անցնի, ու ես քս աչքերուդ հաճոյ երևցածը պիտի բնեմ անոր. և ինծմէ ինչ որ ինդրես, քեզի

39 պիտի բնեմ։ Ու բոլոր ժողովուրդը Յորդանանէն անցաւ. թագաւորն ալ անցաւ։ Եւ թագաւորը Բերզելին Հ համբուրեց, ու զանիկայ օրհնեց. ան ալ իր տեղը դար-

Հ Նեհ· լ· 55։

40 ձաւ։ Եւ թագաւորը Գաղգաղա անցաւ, ու Քամհամ անոր հետ անցաւ. այսպէս Ցուդային բոլոր ժողովուրդը ու Իսրայէլին ալ կէս ժողովուրդը թագաւորը անցու-

41 ցին։ Եւ ահա բոլոր Իսրայէլի մարդիկները թագաւորին եկան, ու թագաւորին բսին, Ինչո՞ւ համար մեր եղբայրները՝ Ցուդայի մարդիկը քեզ գողցան, ու ¶ թագաւորը և անոր տունը ու անոր հետ Դաւիթին բոլոր մարդիկները Յորդանանէն

¶ Հմր 15։

42 անցուցին։ Եւ Ցուդայի բոլոր մարդիկը Իսրայէլի մարդոցը պատասխան տուին Ա— ըսէ, Քանզի թագաւորը Ը մեզի մօտ ազգական է, ուստի բանիս համար ինչո՞ւ այսպէս կը նեղանաք. միթէ թագաւորէն բան մը կերա՞նք, կամ թէ անիկայ

Ը Հմր 19։

43 մեզի պարգև մը տուա՞։ Եւ Իսրայէլի մարդիկը Ցուդայի մարդոցը պատասխան տուին ու բսին, Մենք թագաւորին քովը տասը բաժին ունինք, ու նաև Դաւիթին վրայ մենք ձեզմէ աւելի իրաւունք ունինք. և ինչո՞ւ համար մեզ անարգեցիք, ու մեր թագաւորը ետ

¶ Եբր· մեր խօսքը չառաջարկեցիք։

Ը Ես Գաս· ը·1· Ժր· 1։

ԳԼ· Ի

1 Իսրայէլի ու Ցուդայի մէջ եղած վէճին պատճառով՝ Սաւուղ երկպառակութիւն մը կը հանէ Իսրայէլի մէջ։ 3 Դաւիթ իր տասը հարճերը մինչև իրենց մահուան օրը՝ գոմի մը մէջ պահել կու տայ։ 4 Ամեսայի Ցուդային վրայ զօրապետ կ'ընէ։ 5 Ամեսայ դանդկոյ կը մեռցնեն։ 14 Յոաբ Աբեղէին եռանէն կ'ետևէ մինչև Աբել։ 16 Իմաստուն

կնիկ մը Աբրէէլին գլխովը քաղաքը կ'ազատէ։ 23 Դաւիթին պաշտօնեաներուն։

1 Յե- Հոն Բենիամինի ցեղէն Բոքորեան Սաբէէ անուանով անօրէն մարդ մը գտնուեցաւ. և անիկայ փող ֆչեցուց ու ըսաւ, — Մենք Դաւիթին բովը բաժին՝ ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք. ով Իսրայէլ՝ ե՛ամէն մարդ
2 իր վրանը դարձաւ։ Ուստի Իսրայէլի բոլոր մարդիկները Դաւիթէն դատուեցան, ու Բոքորեան Սաբէէին ետևէն գացին. բայց Յուդայի մարդիկները Յորդանանէն մինչև Երուսաղէմ իրենց թագաւորին յարեցան։
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմ իր տունը եկաւ. ու թագաւորը իր տանը պահպանութեանը համար թողուցած տասը հարճերը առաւ, ու զանոնք մէկ տան մը մէջ պահել տուաւ, և զանոնք կը կերակրէր, բայց անոնց չմտներցաւ. և անոնք մինչև իրենց մեռնելու օրը պահուած մնացին, ու որբևարիի պէս ապրեցան։
4 Եւ թագաւորը Ամեսայիին ըսաւ, Երեք օր Յուդայի մարդիկները ինծի կանչէ, ու դուն ալ հոս
5 ներկայ եղիր։ Ուստի Ամեսայի Յուդան կանչելու գնաց, ու Դաւիթին դրած առանեն աւելի ուշացաւ։
6 Ան ատենը Դաւիթ Աբեսսային ըսաւ, Հիմա Բոքորեան Սաբէէ Աբիսողոմէն աւելի չարութիւն պիտի ընէ մեզի. Երեք դուն էրու տիրոջդ ծառաները ետևե հետ առ, ու անոր եռանէն ինկիր. չըլլայ որ իրեն պարսպաւոր քաղաքներ գտնէ ու մեր աչքէն անյայտ ըլլայ։
7 Ա յսպէս Յոաբին մարդիկները ու Քերեթհացիները ու Փելեթհացիները և բոլոր զօրաւորները անոր ետևէն ելան, ու Բոքորեան Սաբէէին հալածելու համար Երուսաղէմէն ելան։
8 Երբոր անոնք Գաբաւոնի մէջ եղող մեծ քարին քովն էին, Ամեսայի անոնց դիմացը ելաւ. և Յոաբ իր հագած հանդերձը զօտեւրած էր, ու անոր վրայէն Երէք զօտիով՝ մէջքը սուր մը կապած էր պատեանովը մէկտեղ. ու երբոր անիկայ կ'երթար, Երեք պոռթկաներն
9 ինկաւ։ Եւ Յոաբ Ամեսայիին ըսաւ, Ես՝ղբայրս՝ ողջ առնդջ ես. Ե ու Յոաբ Ամեսային համբուրելու համար աջ ձեռքովը անոր մօրուքէն բռնեց։
10 քէն բռնեց։ Եւ Ամեսայի Յոաբին ձեռքը եղած սուրէն չզգուշացաւ. Ըու անով Յոաբ Ե՛անակուշ եղաւ զարկաւ զանիկայ, և անոր աղիքները գետինը թափեց, ու անոր երկու անգամ չզարկաւ. ու անիկայ մեռաւ։ Եւ Յոաբ ու անոր եղբայրը Աբեսսա Բոքորեան Սաբէէին ետևէն գացին։
11 Եւ Յոաբին տղաներէն Ան ատենը Յոաբին պատանիներուն մէկը անոր քովը կայնեցաւ ու ըսաւ, Ո՛վ որ Յոաբը կը սիրէ՝ ու ո՛վ որ Դաւիթին կողմն է, Յոաբին ետևէն
12 երթայ։ Եւ Ամեսայի ճամբուն վրայ էր արեանը մէջ կը թաւալէր։ Ուան մարդը երբոր տեսաւ որ բոլոր զօրքը կայնեցաւ մնաց, Ամեսային ճամբուս վրայէ վերցուց ե՛ արտի մը մէջ ձգեց, և անոր վրայ լաթ մը ծածկեց. քանզի տեսաւ որ ամէն անոր քովը եկողը կանգ կ'առնէ։
13 Ու զանիկայ ճամբուն վրայէն վերցուցած պէս՝ ամէն մարդ Յոաբին ետևէն գնաց՝ Բոքորեան Սաբէէին հալածելու համար։
14 Բէէն հալածելու համար։ (Բայց անիկայ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն մինչև Աբէլ ու Բեթմաաբա անցեր էր բոլոր Բերացիներուն հետ, որոնք անոր քովը ժողվուելով՝ անոր
15 ետևէն գացեր էին) Եւ անոնք եկան ու Բեթմաաքայի Աբէլի մէջ զանիկա պաշարեցին, ու քաղաքին առջևը Հողարլուր մը շինեցին, որ պարսպին մօտ կանգնուեցաւ. և Յոաբին հետ եղող բոլոր զօրքը պարիսպը փլցնելու կ'աշխատէին։
16 Ու մէկ իմաստուն կնիկ մը քաղաքէն կանչեց, Լսեցէ՛ք, լսեցէ՛ք. չնորհ ըրէ՛ք, Յոաբին ըսէ՛ք, Հոս մօտեցիր որ քեզի հետ խօսիմ։
17 Եւ Յոաբ անոր մօտեցաւ. ու կնիկը ըսաւ, Յոաբը դո՞ւն ես։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ես եմ։ Ու Երէէը անոր ըսաւ, Քու աղախինիդ խօսքերը մտիկ ըրէ. ու անիկայ ըսաւ,
18 Անհ մտիկ կ'ընեմ։ Եւ Երէէը խօսեցաւ ու ըսաւ, Հին առներ սովորաբար կ'ըսէին, Թող Աբէլէն հարցնեն՝ ու Երեսն Երբ հարցրնեն՝, ու
19 անանկ լմնցնեն։ Ես Իսրայէլի մէջ խաղաղարար ու հաւատարիմ ե՛ամ մըն եմ. ու դուն կը ջանաս աւրել քաղաք մը՝ որ Իսրայէլի մէջ մայրաքաղաք մըն է՞. Ե՝ՀԷրոջը ժառանգութիւնը ինչո՞ւ
20 բնաջինջ կ'ընես։ Եւ Յոաբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Քան լեցի, քան լեցի, որ ես բնաջինջ
21 ընեմ կամ աւրեմ. Բանը այդպէս չէ. Հապա Եփրեմի լեռնէն Բոքորեան Սաբէէ անունով մարդ մը իր ձեռքը Դաւիթի թագաւորին դէմ վերցուց. միայն անիկայ տուէք, ու ե՛ քաղաքէս երթամ։ Եւ կնիկը Յոաբին ըսաւ, Ահա անոր դլուխը պարսպին վրայէն քեզի պի-
22 տի նետուի։ Ու կնիկը բոլոր ժողովուրդին գնաց Է իր իմաստութեամբը Էօէէմ. և Բոքորեան

ն · ք · գէ · Երբ 1022

– Գլ · ժթ · 43 ։

Բ գ Թագ · ժբ · 16 ։ ր Մն · ժ · 16 ։

է Գլ · ժե · 16 ։ ժգ · 21, 22 ։

Ը Գլ · ժԹ · 13 ։

Ի Գլ · ժ · 11 ։ գ Թագ · ա · 33 ։

Ձ Գլ · ը · 18 ։ գ Թագ · ա · 38 ։

Ի Մաս · իգ · 49 ։ Ղա · ԺԸ · 47 ։

Ճ Թագ · բ · 5 ։ Ի Գլ · բ · 23 ։

ն · ք · գէ · Երբ 1022

ժ Թագ · ժե · 32 ։

* Եբր · կ'աբերէին ։

† Եբր · Տարցընելով Տարցրնեն ։

‡ Եբր · քաղաք մը և մայր Իսրայէլի մէջ ։

Ես Թագ · իգ · 19 Գլ · Խա · 3 ։

Ի Ժող · Թ · 14 · 15 ։

Սարէէին զրաւիքը կորնչին , ու Ցովաբին նետնչին : Ան առանը ա-նիկայ փող չչնչուց . ու ամէն մարդ ան քաղաքէն իր վրանը քա-շուեցաւ . Ցովաբ ալ Երուսաղէմ դարձաւ :

ե Գէդ . ը . 16 ։ 18 ։

23 Եւ ե Ցովաբ Իսրայէլի բոլոր զօր-քերուն վրայ էր . ու Ցովիադայի որդին Բանեա քէրեթհիներուն ու

զ Գէդ . ը . 16 ։ դ թագ . գ . 3 ։

24 Փելեթհիներուն վրայ էր . եւ Ադ-դարա ։ Հարկերուն վրայ . ու է Աբի-զուրի որդին Ցովսափատ յիշո-

է Գէդ . ը . 17 ։ դ թագ . գ . 4 ։

25 տակաց դպիր էր . եւ Սուսա ա-տենադպիր էր . ու ը Ադադիվ ու Ա-

ը Գէդ . իդ . 38 ։

26 բիաթար քահանաներ էին : Ու Ցայիրացի Իրաս ալ Դաւիթին ծնախաբարն էր :

ԳԼ . ԻՆ

1 Գարաւոնացւոց պատճառովը եղած իրեք տա-րուան սովը Սաւուղին եօթը որդիներուն կա-խաւելովը կը գաղարի : 10 Ռեսփային գութը որ մեռցուածներուն ցոյցուց : 12 Դաւիթ Սաւուղին ու Ցովնաթանին ոսկորները Կիսին դերեզմանին մէջ թաղել կու տայ : 15 Փղշ-տացւոց դէմ եղած չորս պատերազմներուն մէջ՝ Դաւիթին չորս մարդիկը չորս հսկաներ կը մեռցընեն :

Իրր 1021

1 Եւ Դաւիթին օրերը իրարու ե-տեւէ իրեք տարի սով եղաւ . ու Դաւիթ Տէրոջը * հարցուց : Եւ Տէրը բսաւ , Ռեհիւ Սաւուղին ու անոր արիւնահեղ տանը համար է , քանզի անիկայ Գարաւոնացիները

* Եբր. երեսը փնտռեց ։

2 մեռցուց : Ու թագաւորը Գա-բաւոնացիները կանչեց , ու անոնց խօսեցաւ . (և Գարաւոնացիք Իս-րայէլի որդւոցմէ չէին , այլ ա Ամո-հացւոց մնացորդէն էին . ու Իսրա-յէլի որդիքը անոնց երդում բրեր էին . բայց Սաւուղ Իսրայէլի ու Ցուդայի որդւոցը համար նախան-ձասրտութիւն ընդվզ , զանոնք

ա Ցես . թ . 3 ։ 15 ։ 16 ։ 17 ։

3 զարնել ուզեր էր ։) Եւ Դաւիթ Գարաւոնացիներուն բսաւ , Ձեզի ի՞նչ ընեմ , ու ինչո՞վ քաւութիւն ընեմ , որ բ Տէրոյը ժառանգու-

բ Գէդ . ի . 19 ։

4 թիւնը օրհնէք : Եւ Գարաւոնացիք անոր բսին , Սաւուղէն ու անոր տունէն արծաթի կամ ոսկի չենք ուզեր , ու Իսրայէլէն մարդ մը մեռ-ցընել չենք ուզեր : Եւ անիկայ բ-սաւ , Զոր ինչ որ ըսէք , ձեզի

5 պիտի ընեմ : Ու անոնք թագաւո-րին բսին , Ան մարդը որ մեզ ջար-դեց , ու մեզ անկէ կորսընցնել ուզեց , որ ամենևին Իսրայէլի սահ-

6 մաններուն մէջ չկանգնինք , Անոր որդիներէն մեզի եօթը մարդ տրուի , ու զանոնք գ Տէրոջը ընտրեալ դ Սա-ւուղին Գաբաային մէջ Տէրոջը Հա-մար կախենք : Եւ թագաւորը՝ Կու տամ բսաւ :

գ թագ . իդ . 24 ։

դ թագ . ժ . 26 ։ ժա . 4 ։

7 Բայց թագաւորը Սաւուղեան Ցովնաթան որդւոյն Մեմփիբոս-թէին խնայեց , Սաւուղին որդւոյն Ցովնաթանին ու Դաւիթին մէջ-տեղը եղած ե Տէրոջը երդումին հա-

ե թագ . ժբ . 3 , բ . 8 , 15 , 42 ։ իդ . 18 ։ ՂԳԼ . գ . 7 ։

8 մար : Բայց թագաւորը Ղ Այիա-յին աղջկանը Ռեսփային երկու որ-դիները , որոնք Սաւուղին ծներ էր , ա-խէթ Ամմնին ու Մեմփիբոս-թէն , և Սաւուղին աղջկանը † Մեղ-քողին հինգ որդիները՝ որոնք բ Մա-ուղայի Բերզելլիին որդւոյն Եդրիել-

զ Գէդ . գ . 7 ։

† Կամ՝ Մե-բոզբեթաս-թագ . ժբ . 19 ։

բ թագ . ժբ . 19 ։

1019

9 լին ծներ էր , առաւ , Ու զանոնք Գաբաաոնացւոց ձեռքը տուաւ . ու զանոնք գ Տէրոջը առջեւ լեռա-նը վրայ կախեցին , ու եօթն ալ միասին մեռան . և անոնք Ջնոյ առջի օրերը՝ գարնի Ջնոյ սկիզբը մեռցուեցան :

գ Գէդ . ղ . 17 ։

10 Ու Ռ Այիային աղջիկը Ռեսփա մկ քուրձ մը առաւ , ու զանիկայ իրեն համար ապառաժի մը վրայ փռեց , դ Ջնոյ սկիզբէն մինչև ա-նոնց վրայ երկինքէն անձրև դալը . ու ցորեկը երկինքին թռչունները՝ ու դիշերը անասուններն

Բ Հմր . Տ ։ Գէդ . գ . 7 ։

11 չէր թողուր որ անոնց դպչին : Եւ Սաւուղին հարճին՝ Ռ Այիային աղ-ջիկանը Ռեսփային բրածը Դաւի-

դ Ցես . բ Օր . ի . 23 ։

12 թին պատմեցին : Ու Դաւիթ դր-նաց , և Սաւուղին ու անոր որդւոյն Ցովնաթանին ոսկորները առաւ ե Գաղաադայ Ցաբիսի բնակիչնե-րէն , որոնք Բեթսանի հրապարա-կէն զանոնք գողցեր էին . վասն զի ե Փղշտացիք զանոնք հոն կախեր էին այն օրը՝ որ Փղշտացիք Գել-բուէի վրայ Սաւուղը մեռցուցեր

ե թագ . ա . 11 , 12 , 13 ։

13 էին . Եւ Սաւուղին ոսկորները ու անոր որդւոյն Ցովնաթանին ոսկոր-ները անկէ վերցուց . ու կախուած-ներուն ոսկորներն ալ ժողվեցին :

14 Եւ Սաւուղին ու անոր որդւոյն Ցովնաթանին ոսկորները Բենիա-մինի երկիրը՝ Ե Սելայի մէջ անոր հօրը կիսին դերեզմանը թաղեցին . ու թագաւորին բոլոր պատուիրա-ծը բրին . ու անկէ ետքը է Աս-տուած երկրին համար Էղած ա-

ե Ցես . ժբ . 28 ։

է Ցես . է . 26 ։ Գէդ . իդ . 25 ։

15 ղօթքը ընդունեց :

Իրր 1018

Եւ Փղշտացիք նորէն Իսրայէլի հետ պատերազմ բրին . և Դաւիթ ու իր ծառաները իր հետը իջան , ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ բ-րին . ու Դաւիթ ուժ կարեցաւ :

16 Եւ Ցեսբիբենոբ՝ որ Ռափայի որ-դիներէն էր , ու իրեք Հարիւր սիկղ ծանրութեամբ պղնձէ նիզակ մը ունէր , ու մէջքը նոր սուր մը կա-պեր էր , ուզեց որ Դաւիթը զար-

17 նէ : Բայց Ճարուհեայի որդին Ա-բեսա անոր օգնութեան հասաւ , ու Փղշտացին զարկաւ , ու զանի-կայ մեռցուց : Ան առանը Դաւի-

թին մարդիկները անոր երդում ըրին ու ըսին ։ Ականէ եղբ դուն մեզի հետ պատերազմի չելլես , որ մեր Իսրայէլին ճրագը չմարես ։

18 Ե՝ւ ասկէ եղբը նորէն Փղշտացոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ . ան ատենը Հուսացի Սոփքար Ռափայի որդւոցմէ եղող Սեփիան մեռցուց ։

19 Ե՝ւ նորէն Փղշտացոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ . ու Բեթլեհեմացի Երիովգրիմին որդին Էլհանան Գեթացի Գողիաթին եղբայրը զարկաւ , որ անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր ։

20 Ե՝ւ նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ . ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար , որ անոր ձեռքերուն մատները ու ոտքերուն մատերը վեց վեց հատ ըլլալով՝ քսանուչորս հատ ունէր . անիկայ ալ Ռափայի որդւոցմէ էր ։ 21 Եւ անիկայ Իսրայէլը նախատեց . բայց Դաւթին եղբօրը Սամայիին որդին Յովնաթան զանիկայ զարկաւ ։

22 Ասոնք չորսը Գեթի մէջ Ռափայէն ծներ էին , և Դաւթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան ։

ԳԼ . ԻԲ

1—51 Ասուածշունչ մեծ փրկութիւններ և պէսպէս բարութիւններուն համար շնորհակալութեան երգ մը ։

1 Ու Դաւթի՝ ան օրը որ Տէրը զանիկայ իր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն ու Սաուղին ձեռքէն ազատեց , ասա երգին խօսքերը Տէրոջ խօսեցաւ , Ու ըսաւ ,

2 Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս ու փրկիչս է .

3 Իմ Աստուածս իմ պարիսպս է . Ետս անոր կը յուսամ . անիկայ իմ վահանս , ու իմ փրկութեանս եղջիւրը , իմ ապաւէնս ու ազատիչս է ։ Զիս անիրաւութենէ դուն կ'ազատես ։

4 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ , ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ ։

5 Քանզի մահուան ալիքները իմ բոլորտիքս առին , — անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին .

6 Գերեզմանին լարերը իս պատրեցին , — մահուան որոգայթները իմ առջեւս առին ։

7 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի , ու իմ Աստուծոյս աղաղակեցի . որ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր ականջներուն հասաւ ։

8 Երկիրն առնրը երկիրը սասանեցաւ ու դողաց . Երկինքին հիմերը շարժեցան ու սասանեցան , քանզի Անիկայ բարկացաւ ։

9 Անոր քթէն ծուխ ելաւ , ու բերնէն մաշող հրկէզ . անկէ կայծակներ բռնկեցան ։

10 Եւ՝ անիկայ երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ . և անոր ոտքերուն տակը մռայլ կար ։

11 Ու քերովբէի մը վրայ եկաւ ու թռաւ . և Հովին թեւերուն վրայ երեցաւ ։

12 Ու խաւարը ու թանձր ջուրերը — երկինքին ամպերը իր բոլորտիքը վարագոյր քաշեց ։

13 Անոր առջեւը եղող ճառագայթէն կրակի կայծակներ բռնկեցան ։

14 Տէրը երկինքէն որոտաց , ու Բարձրեալը իր ձայնը լսել տուաւ ։

15 Եւ նետեր խրկեց ու զանոնք ցրուեց . կայծակներ խրխէ ու զանոնք խռովեցուց ։

16 Եւ Տէրոջը յանդիմանութենով — անոր բարկութեան հովին փչելովը , ծովին յատակները երեցան , — աշխարհիս հիմերը յայտնուեցան ։

17 Բարձրէն խրկեց — զիս բռնեց , և շատ ջուրերէն զիս հանեց ։

18 Իմ զօրեղ թշնամիէս — զիս ատոդներէն և ազատեց զիս , վասն զի ինծմէ զօրաւոր էին ։

19 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս ասին . բայց Տէրը ինծի հաստատութիւն դաւազան եղաւ .

20 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հանեց , ու զիս ազատեց , ինչու որ ինծի հաճեցաւ ։

21 Տէրը իմ արդարութեանս պէս ինծի փոխարէն կու տայ . իմ ձեռացս մաքրութեանս համեմատ հատուցում կ'րնէ ինծի .

22 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները պահեցի , ու իմ Աստուածոյս դէմ ամբարշտութիւն չրրի ։

23 Քանզի անոր ամէն դատաստանները իմ առջեւս էին , ու անոր օրէնքներէն չհեռացայ ։

24 Եւ անոր առջեւը կատարեալ եղայ , ու իմ անօրէնութենէս զգուշացայ ։

25 Ու Տէրը ինծի հատուցում բրաւ , իմ արդարութեանս համեմատ . իմ չափացս մաքրութեանը համեմատ , որ անոր աչքերուն առջեւն է ։

26 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլլաս , կատարեալ մարդուն հետ կատարեալ կ'ըլլաս .

27 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս , ու ծուռին հետ կը ծռիս ։

28 Եւ վշտացած ժողովուրդը դուն կ'ազատես . ու քու աչքերդ համ-

Ի Ցար . իդ . 11 ։
Ի Սադ . զէ . 3 ։ Ամբ . գ . 5 ։ Երբ . ժբ . 29 ։
Ի Սադ . հիդ . 5 ։ Ես . կդ . 1 ։
Հել . ի . 21 ։ գ Թագ . բ . 12 ։ Սադ . դէ . 2 ։
Ի Սադ . ձդ . 3 ։
Ղ Հմր 10 ։ Սադ . զէ . 2 ։
Հմր 9 ։
Ժ Դատ . ե . 20 ։ ա Թագ . բ . 10 ։ է . 10 ։ Սադ . իԹ . 3 ։ Եսա . լ . 30 ։
Ել Օր . լբ . 23 ։ Սադ . է . 13 ։ Հէ . 17 ։ Հիւ . 6 ։ Ամբ . գ . 11 ։
Նէ . ժ . 8 ։ Սադ . ձդ . 9 ։ Նաա . ա . 4 ։ Մատ . բ . 26 ։
Ղ Սադ . Նդ . 1 ։ Սադ . հիդ . 7 ։
Ղ Հմր 1 ։
Ղ Սադ . լա . 8 ։ ձԹ . բ . 5 ։
Ի Գէ . ժե . 26 ։ Սադ . իբ . 8 ։
Հմր 25 ։ ա Թագ . իգ . 23 ։ գ Թագ . բ . 32 ։ Սադ . է . 8 ։
Սադ . իգ . 4 ։
Ի Ցոն . ժբ . 19 ։ Սադ . ձԹ . 3 ։ Հբ . 1 ։ Ռ-ոակ . բ . 32 ։
Բ Օր . է . 12 ։ Սադ . ձԹ . 30 , 102 ։
Ր Ցոն . գ . 9 ։ ժէ . 1 ։ Յոր . ա . 1 ։
Հմր 21 ։
Մատ . է . 7 ։
Ֆ Գէ . իգ . 23 , 24 , 27 , 28 ։
Սադ . ժբ . 26 ։
Նէ . գ . 7 , 8 ։ Սադ . Ղբ . 12 , 13 ։
Ֆ Յոբ . խ . 11 , 12 ։ Նե . բ . 11 , 12 , 17 ։ է . 15 ։ Դան . գ . 37 ։

Ի Սադ . ժբ . 1 ։ Դատ . է . 1 ։
Բ Օր . լբ . 4 ։ Սադ . ժբ . 2 , ԽԷ ։ ղա . 3 ։ Հա . 3 ։ գա . 2 ։ Հիւդ . 2 ։
Եզէ . ժա . ա ։
Երբ . բ . 13 ։
Ցոն . ժէ . 1 ։
Ղ Ղա . ա . 69 ։
Ռ Ռակ . ժբ . 10 ։
Սադ . իԹ . 9 ։ ժդ . 6 ։ ձԹ . 16 ։ Նա . 7 ։ Եբ . ժէ . 19 ։
Սադ . ձժդ . 3 ։
Սադ . ձժդ . 4 ։ ձԲ . 1 ։
Յոե . բ . 2 ։
Նէ . գ . 7 ։ Սադ . ԼԳ . 6 , 15 , 17 ։
Դատ . է . 4 ։ Սադ . Կէ . 18 ։ զէ . 4 ։

Ն · Ա · ԳԲ · 1018

— Ցար · ԽԹ · 3 : Սապ · ԽԱ · 1 :
Բ Ր Օր · ԼՐ · 4 : Դան · գ · 37 : Ցայս · Ա · 3 :
‡ Սապ · Ա · 6 : ՀՒՒ · 140 : Ղաղ · Լ · 5 :
Գ ա Թագ · Ր · 2 : Նա · ԽԱ · 5, 6 :
Ե ՆԼ · Ա · 2 : Սապ · ԽԱ · 1 : ԽՐ · 7, 8 : Լա · 4 : Նա · Ա · 2 :
Ղ Ներ · Ա · 21 : Ր Օր · Ա · 13 : Ցար · ԽՐ · 3 : Սապ · Ն · 2, 6 : ՀՒ ԽԹ · 1 :
Ե Գլ · Ր · 18 : Ամր · գ · 19 :
Ը Ր Օր · ԼՐ · 13 : Նա · ԼԳ · 16 : Ա · 14 :
Ի Սապ · Ջ · 1 :
* Կա՛ · բա-զանձնաթոմս պղնձէ ադեղ մը կը կոչուի :
Ֆ Ղաղ · գ · 12 :
Լ Մապ · գ · 3 : Սապ · Ա · 32, 39 :
Ե Սապ · Ա · 5 :
† Կա՛ · վեղը ինձի տուր · Ցմ · ԽԹ · 8 : ՆԼ · ԽԳ · 27 : Ցես · Ա · 24 :
‡ Կա՛ · Նա-յեցան :
Ֆ Ցար · ԽՀ · 9 : Ղաղ · ա · 28 : Նա · ա · 15 :
Մ Ր Ա · գ · 4 :
ՀՂ Թագ · Ա · 7 : Սապ · ԼՏ · 5 : Դան · Բ · 35 :
Հ Նա · Ա · 6 : Մ Ր Ա · Կ · 10 : Զ Ար · Ա · 5 :
Ֆ Գէ · գ · 1 : Կ · 1 : Ա · 1 : Ա · 9 · 14 : ԽՀ · 1 · 2 · 22 :
Ղ Ր Օր · ԽԲ · 13 : Գէ · Բ · 1–14 : Սապ · Բ · 8 :
Ե Նա · Ա · 5 :
Ֆ Բ Օր · ԼԲ · 29 : Սապ · Կգ · 3 : Ա ա · 15 :
‖ Նէբ · ասե-ցին ·
Յ Մ Ր Ա · Կ · 17 : բարտաւանութեան վրայ են ՝ր Ը-նա՛ց ցածցընես :
29 Քանզի իմ Ճարպտ դուն ես , ով Տէր , ու իմ խաւարս Տէրը կը լուսաւորէ :
30 Վասն զի բեզմով դունդի մը վրայ կը վազեմ , — իմ Աստուծովս պարիսպէ կ'անցնեմ :
31 Բ Աստուածդ ճամբան կատարեալ է . ‡ Տէրոջը խօսքերը փորձուած են . անիկայ ամէն իրեն յուսացողներուն ասպար է :
32 Քանզի Տ Տէրոջմէն զատ ով է Աստուած , կամ մեր Աստուծմէն զատ ով է վէմ :
33 Իմ Է զօրաւոր բերդս Աստուած է , ու Ը իմ ճամբաս կատարեալ կ'ընէ :
34 Իմ ոտքերս Է եղջերուի ոտքերո՛ պէս կ'ընէ , ու Ը իմ բարձր տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցընէ :
35 Բ Ձեռքերս պատերազմի կը վարժէ . ու իմ " բազուկներս պղնձէ աղեղ կը լարեն " :
36 Ինծի նաև քու փրկութեանդ ասպարը տուիր ։ ու քու բաղդրութիւնդ զիս մեծցուց :
37 Իմ ‡ քայլերու ճամբան ներքեւս լայնցուցիր , ու իմ ոտքիս չոդուածները չսասանեցան :
38 Իմ թշնամիներս հալածելի , ու զանոնք կարդելի ։ ու ետ չդարձայ մինչև որ զանոնք հատցուցի :
39 Եւ զանոնք հատցուցի , դեռիներ զարկի , որ չկանգնին . անոնք Է իմ ոտքերուս տակը ինկան :
40 Ու պատերազմի համար ինծի Ը զօրութիւն հագցուցիր . և Է իմ վրաս եղողները տակս ձգեցիր :
41 Ու իմ թշնամիներուս † կռնակը ինծի տուիր՝ , որ զիս ատողները կարդեմ :
42 ‡ Աղաղակեցին , բայց ազատող չկար . Բ Տէրոջը — ըՂ — ՀԷՆ , բայց անոնց պատասխան չտուաւ :
43 Ան ատենը զանոնք Ի երկրի փոշիին պէս մանրեցի . զանոնք Ֆ փոզոցներուն ցեխին պէս կոխեցի — ձմլեցի :
44 Ես իմ ժողովուրդիս կռիւներէն զիս ազատեցիր , — զիս պահեցիր Ազ ազգերու գլուխ բլլամ . — Է իմ չգիտցած ժողովուրդս ինծի ծառայեց :
45 Օտարները ինծի ‖ խոնարհու-թիւն ըրին՝ . Լսելնոյ ականջներովս լսածնուն պէս՝ ինծի հնազանդեցան :
46 Օտարները տկարացան , ու չ-բունոյ պահուըտած տեղերնէն դողացին :
47 Տէրը կենդանի է , ու իմ Վէմս օրհնեալ բլլայ , և Ը իմ փրկութեանս վէմը Աստուած բարձր բլլայ :
48 Աստուած է որ Ը իմ վրէժս կը հնդրէ , ու Ժողովուրդները ինծի կը ձնազանդեցընէ :
49 Իմ թշնամիներէս զիս հանելով՝ զիս իմ վրաս եղողներէն աւելի բարձրացուցիր , — Ը բռնաւոր մարդկէն ազատեցիր :
50 Ասոր համար՝ ով Տէր՝ Ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ , ու քու անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ :
51 Ի Իր թագաւորին փրկութիւններ մեծցընողը՝ ու իր — օծեալին՝ Դաւիթին ու — անոր սերունդին յաւիտեան ողորմութիւն ընողը Ա՛ Ե :

ԳԼ · Ի Գ

1 Դաւիթի իր վերջին խօսքերուն մէջ կը խոստովանի Աստուծոյ խոստմանցը վրայ իր ունեցած հաւատքը : 6 Զարերուն վիճակին առթած բաժինը : 8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը համարները :

1 Ա՛ Դաւիթի վերջին խօսքերը ասոնք են :
Ցեսսէի որդին Դաւիթ կ'ըսէ , — Ան մարդը որ բարձրացաւ , Բ Ցակոբայ Աստուծոյն օծեալը , ու Իսրայէլի վայելուչ երգերը շարադրողը կ'ըսէ ,
2 ‡ Տէրոջը Հոգին ինծմով խօսեցաւ , ու անոր խօսքը իմ լեզուիս վրայ էր :
3 Իսրայէլին Աստուածը ըսաւ , — Իսրայէլին Տ վէմը ինծի խօսեցաւ , Ը Ե Հ Վ Ա Ի Մարդոց վրայ իշխողը արդար ըլլայ , ու Ը Աստուծոյ վախով իշխէ :
4 Ան առնը Ի Ա Ն Ի Ա յաւուրան լուսոյն կը նմանի , որ արեւուն ծագած առենը Ի Ր Ե Ա յ անանկ առաւօտի մը որ առանց ամպի է , ու արեւոտ ճառագայթին պէս անձրեւէն ետքը գետնէն կանանչ խոտը կը բ — ղ Ե :
5 Թէև իմ տունս Աստուծոյ քովը այսպէս չէ , հաւատոյն ինծի հետ յաւիտենական ուխտ մը բըռաւ , որ ամէն բանի մէջ պատրաստ ու հաստատ է . քանզի իմ բոլոր փրկութիւնս ու իմ բոլոր բաղձանքս — Է . § ու պիտի չծադեցընէ՞ — Ա՛ :
6 Բայց բոլոր անօրէնները դուրս նետուած փուշերու պէս պիտի բլլան . քանզի անոնք ձեռքով չեն բռնուիր :
7 Եւ անոնց դպչելու մարդը երկաթ ու նիզակին բունը ‖ իրեն դէնք պիտի բնէ՝ . ու իրենց եղած տեղը՝ բոլորովին կրակի մէջ պիտի այրեն :
8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը ա-

Ն · Ա · ԳԲ · 1018

Ն Սապ · ԽԹ · 26 :
Ը ա Թագ · ԽԵ · 39 : Գէ · Ժ Ը · 19 · 31 :
— Սապ · Ջ Խգ · 2 :
Ն Սապ · Ջ Կ · 1 :
Դ Հաւ · Ժ Ե · 9 :
Է Սապ · Ջ Խգ · 10 :
— Սապ · ԽԹ · 20 :
— Գէ · Կ · 12 · 13 : Սապ · ԽԹ · 29 :

— Գէ · Է · 8 · 9 : Սապ · Ղ՛ · 70 · 71 : ԽԹ · 27 :
Բ ա Թագ · Ժ Գ · 12 · 13 : Սապ · ԽԹ · 20 :
‡ Բ Պետ · ա · 21 :
Ը Ր Օր · Լ՛ · 4 · 31 : Գէ · ԽՐ · 2 · 32 :
Ե Սապ · Ջ Ժ · 2 :
Ղ Նե · Ժ Ը · 21 : Ր Մ՚ · Ա Թ · 7 · 9 :
Է Դան · Ե · 31 : Սապ · ԽԹ · 36 : Ն-ռակ · գ · 18 : Ովս · գ · 5 : ՏԷ՚ Սապ · ՃԺ · 3 :
Ը Գէ · Է · 15 · 16 : Սապ · ԽԹ · 29 : Ե՛ · Ժ Ե · 3 :

§ Կ՚ · ԹԷև չծագեցընէ՞

‖ Նէբ · ուրիշ ·

Ն · Ք · Դ · 1018

նուիրեալքը սասնք են . * Ցօսէք քահանային թահբիմնային , որ զօրավարներուն դլխաւորն էր . անիկայ † է Աօսնացի Ադինօն , Ր որ ունէր զինքը մարդ մէկէն մեծագոյն ։

9 Եւ անկէ ետքը Ա Ելիազարայի Դոդովային որդին Եզիհացարը՝ որ Դաւիթին հետ եղող իրեք զօրաւորներուն մէկն էր , երբոր անոնք պատերազմելու համար հոն ժողվուած Փղշտացիները նախատեցին ,

10 ու Իսրայէլի մարդիկը փախան , Ասիկայ ելաւ , ու Փղշտացիները զարկան , մինչև որ ձեռքը յոգնեցաւ , ու ձեռքը էր սուրին վրայ փակաւ , և Տէրը այն օրը մեծ փրկութիւն ըրաւ . ու ժողովուրդը անոր ետևէն դարձաւ , միայն կողոպտուր առնելու համար ։

11 Եւ անկէ ետքը Ե Աբարացի Անդէնի որդին Սամմա էր . Ու Փղշտացիք Ը գունդ մը կազմեցին՝ . ու հոն ոսպով լեցուն ադարակ մը կար . և ժողովուրդը Փղշտացւոց

12 առջևէն փախաւ . Բայց անիկայ ադարակին մէջտեղը կայնեցաւ , զանիկայ պաշտպանեց ու Փղշտացիները զարկաւ . և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ ։

13 Ու Ե երեսուն ‖ զօրավարներուն իրեքը իջան , և հունձքի ատեն Ը Ոդոդամի քարայրը՝ Դաւիթին եկան . ու Փղշտացւոց մէկ գունդը Թ Ռափայիմայ

14 հովիտին մէջը բանակեր էր ։ Եւ ան ատենը Դաւիթ հրեղդին մէջն էր . ու ան ատենը Փղշտացիք Բեթլէհէմի մէջ բերդապահ զօրք

15 ունէին ։ Եւ Դաւիթ փափաքելով բսաւ , Բեթլէհէմին դուռը եղող ջրհորէն ով ինծի ջուր կը խմցնէ ։

16 Ան ատենը ասի իրեք զօրաւորները Փղշտացւոց բանակը ճեղքելին անցան , ու Բեթլէհէմի դուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին , ու առին Դաւիթին տարին . բայց անիկայ չուզեց անկէ խմել , հապա զանիկայ Թ հաթելով՝ Տէրոջը Ե–էբէ .

17 Ու բսաւ , Ո՛վ Տէր , քան լեցի որ ես ասի բանը ընեմ . իրենց կեանքը վտանգի մէջ դնելով զացող մարդիկներուն Ե արիւնը Խ՞մ . ու անկէ խմել չուզեց ։ Ասոնք են ան իրեք զօրաւոր մարդիկներուն բսածները ։

18 Եւ Շարուհեան Զովաբին * եղբայրը Ն Աբեսսա ան իրեք մարդոց դլխաւորն էր . ու անիկայ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցընելով՝ սպաննեց Ը–ներ . ու անիկայ իրենցին մէջը անուանի էր ։

19 Եւ անիկայ իրենէն աւելի Համբաւ ունենալուն համար , անոնց դլուխ եզաւ . բայց ե–Ը իրենին ասդհ–ներէն չհասաւ ։

20 Ու Յովսաբաթ զործով Կաբսեելացի զօրաւոր մարդու մը որդին Զովիադային որդին Բանեա Մոաբին երկու զօրաւոր մարդիկները մեռցուց . նաև ձիւնի ժամանակ իջաւ ու դուրսի մէջը

21 առիւծը մեռցուց ։ Ասիկայ Եգիպտացի մարդ մըն ալ մեռցուց . ու Եգիպտացիին ձեռքը մէկ նիզակ մը կար . բայց Բանեա ցուպով մը անոր վրայ իջաւ , ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց , և զանիկայ անոր նիզակով մեռցուց ։ Զովիադային

22 որդին Բանեա ասի բաները բրաւ , ու իրեք զօրաւորներուն մէջը ան

23 Նուանի եզաւ . Երսուներկուքին աւելի պատիւ ունէր , բայց ե–Ը իրենին ասդհ–ներէն չհասաւ . ու Դաւիթ զանիկայ իր Ե ատեաններուն վերակացու դրաւ ։

24 Զովաբին եղբայրը Լ Ասայէլ երսուներկուքէն էր . Նաև Բեթլէհեմացի

25 Դոդոյի որդին Եղխանան , Հաթոդացի Սամմա , Քարթոդացի Եղիկա ,

26 կա , § Փելլտացի Քեզրէա , Թեկոացի Իկկեսի որդին Իրաս , Ա–նաթովթացի Աբիեզեր , Ովսացի

28 Մեբունայ , Ախոհացի Սալմոն ,

29 Նետոփաթացի Մահարայ , Նետոփաթացի Բաանայի որդին Ելար ,

30 Բենիամինի որդւոցը Գարաայէն՝ Ռիփայի որդին Եթթի , Փարաթոնացի Բանեա , Գահասի Հիդա ,

31 բերէն Աբդայի , Արաբաթացի Ազմաւեթ , Բարհումացի Ազմաւեթ ,

32 Սաղաբիացի Եղիահբա , Յասենի

33 որդիներէն՝ Զոթեաթեան , Ախարացի Սամմա , Ախարացի Սարարի որդին

34 Ախիամ , Մաքաթեի որդւոյն Ախասբայի որդին Եղիփաղէտ , Գիլոնացի Աքիտոփելի որդին Եղիամ ,

35 Կարմելացի Հասրէ , Արբայի Փաաբ

36 բայ , Սուբացի Նաթանի որդին

37 Իգալ , Գադացի Բանի , Ամմոնացի Սելեկ , Շարուհեան Զովաբին կապարձակիրը Բերոթեացի Նահարայ

38 բայ , Իեթերացի Իրաս , Գեթերացի Գարէբ , Ուրիացի

39 Եղիաբա , Գաբաւոնացի Ասմաւեթ Երսուհնուեսթեն Եկին ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Դաւիթ Սաուլեն փախչելով , կը սոխակ Զովաբը որ երեխայ Ժողովուրդը Համբ ։ 5 Հրաշագործները բնը ամուս ու քսան օրուան մէջ մէկ միլիոն իրեք Տաբիւր հոգւոյ պատերազմական մարդոց հաշիւը կը բերեն ։ 10 Գադին մէկտալիս իրեք Տարուան կ'առաջարկուի Դաւիթին , որ կը զղջայ , ու իրեք օրուան մահամահաբ կ'ընտրէ ։ 15 Երեքհազարուն Տաղտ մարդոց մեռնելէն ետքը՝ Դաւիթի ապաշխարելով՝ Երուսաղեմի կործանմանը առջևը կ'առնէ ։ 18 Դաւիթ Գադին ծանրացնելը

Ն · Ք · Դ · 1018

* Կամ աթոռ Նահոզ
† Կամ իրենց վերցոյց ուժը Տաբիւր մարդոց վրայ , ու զանոնք մեկէն մեռցուց ։
Ը Տես ա Մն . ժա . 11 · իե · 2 ։
ժ ա Մն . ժա . 12 · իե · 4 ։
է ա Մն . ժա . 27 ։
Լ Տես ա Մն . ժա . 13 · 14 ։
‡ Կամ՝ քաղցի մէջ ժողովուեցան .
Խ ա Մն . ժա . 15 ։
‖ Կամ՝ գրեթէ ասոնք ։
Ե ա Թագ . իբ · 1 ։
Ի Գե · ե · 18 ։ Ե ա Թագ . իբ · 4 · 5 ։
Ն Ղէ . ժէ . 10 ։
Ն ա Մն . ժա . 20 ։

ե Տես . ժէ . 21 ։
ֆ Ել . ժէ . 15 ։ ա Մն . ժա . 22 ։
ց ա Մն . ժա . 23 ։
Ն ա Թագ . իբ · 14 ։ Գե · բ · 18 ։ ի · 23 ։
Լ Գե · բ · 18 ։
Ե Տես ա Մն . ժա . 27 ։
§ Կամ՝ Փելոնացի . ասս ա Մն . ժա . 27 ։
Ն · Ք · Դ · 1018
Ե Դասա . բ . 9 ։
Ը բ Օր . ա . 24 ։
Լ Գե · ի · 26 ։ Ե Գե . ժա . 3 · 6 ։

Ն · ք · դԲ · 1017

– Գէս. խա. 1։
Բ Տես ամՓ. խա. 1։ Ցակ. ա · 13 · 14։
ג ա ՄՓ. իե. 23 · 24։

ד Դատ. ի · 1։

ה Երեմ. ԺԷ. 5։

ז Տես ա ՄՓ. խա · 12։

վս Ոռնային կալը ծախու կ'առնէ, ուր տեղ պիտի մատուցանէ իւր ժանեակները կը գործէ։

1 Եւ ՚Տէրոջը բարկութիւնը նորէն Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ. ու Բ Դաւիթը անոնց դէմ դրդռեց, բանալով, ՚Գնա Իսրայէլը ու Ցու-
2 դան համրէ։ Եւ թագաւորը իր քովը եղող Յովաբ զօրապետին ըսաւ, Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն միջը՝ ד Դանէն մինչև Բերսաբէէ պտրեէ, ու ժողովուրդը համրեցէք, որ ה ժողովուրդին թիւը
3 գիտնամ։ Եւ Յովաբ ըսաւ թագաւորին, Քու Տէր Աստուածդ՝ ժողովուրդը որչափ որ է, հարիւրապատիկ աւելցընէ, ու իմ Թագաւոր տիրոջս աչքերը տեսնեն. բայց իմ Թագաւոր տէրս ինչո՞
4 համար սա բանիս կը ցանկայ։ Ու Երբոր Թագաւորին խօսքը Յովաբին ու զօրավարներուն վրայ աւաւելցաւ, Յովաբ զօրավարներուն հետ Թագաւորին առջևէն ելաւ, որ Իսրայէլի ժողովուրդը
5 համրէ։ Եւ Յորդանանէն անցան, ու Գադի ձորին մէջը եղող քաղաքին աջ կողմը՝ Ազրոէլ բանակե-
6 ցան. Եազեր Բ Գաղեր, Եւ Դանաձոր ու Թաբթիմհադաճի երկիրը եկան. անկէ ד Դանեաան, ու ה Սի-
7 դոնի շրջակաները եկան։ Եւ ՚Տիւրոսի ամրոցը ու Խևացիոց ու Քանանացիոց ամէն քաղաքները գացին. և Ցուդայի հարաւային
8 կողմը Բերսաբէէ ելան։ Ու բոլոր երկիրը պտրեէցան. և ինը ամիսէն ու քսան օրէն ետքը Երու-
9 սաղէմ դարձան։ Եւ Յովաբ ժողովուրդին համրանքին ցուցակը Թագաւորին տուաւ. Բ Ու Իսրայէլի մէջ ութը հարիւր հազար սուր քաշող պատերազմական մարդ կար. և Ցուդայեանք հինգ հարիւր հազար մարդ էին։
10 Եւ Բ Դաւիթի ժողովուրդը համրելէն ետքը իր խղճմտանքը զինքը դրդռեց. ու Դաւիթ Տէրոջը ըսաւ, Ես բնաւղս Խիճ մեզ գործեցի. ով Տէր՝ հիմա քու ծառայիդ ան-
մեզքը նենգ. քանզի Խիճ յիմա-
11 րութիւն ըրի։ Ու Երբոր Դաւիթ առաւօտուն եղաւ, Տէրոջը խօսքը Դաւիթին Ե տեսանողին՝ Գադ
12 մարգարէին եղաւ, բանալով, Գնա ու Դաւիթին ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես քեզի երեք բան կ'առաջարկեմ. անոնցմէ մէկը ընտրէ որ
13 քեզի ընեմ։ Եւ Գադ Դաւիթին գալով՝ անոր պատմեց, ու անոր ըսաւ, Եօթը տարի քու երկրիդ վրայ սով ըլլայ, կամ երեք ամիս քու թշնամիներուդ երեսէն փախչիս, ու անոնք քեզ հալածեն, կամ
թէ երեք օր քու երկրիդ վրայ ժանտախտ ըլլայ. հիմա մտածէ ու տես՝ թէ ինչ պատասխան տանիմ
14 զիս խրկողին։ Եւ Դաւիթ Գադին ըսաւ, Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ. հիմա Տէրոջը ձեռքը իյնանք, Հրանդի անոր գթութիւնը շատ է, ու Ե մարդու ձեռքը չիյնամ։
15 Եւ ՚Տէրը ան առաւօտէն մինչև որոշուած ժամանակը Իսրայէլին վրայ ժանտախտ խրկեց. ու Դանէն մինչև Բերսաբէէ ժողովուրդէն եօթանասուն հազար մարդ մեռաւ։
16 Եւ Ա՚՚՚՚ն հրեշտակը ձեռքը Երուսաղէմին վրայ երկրնցուց որ զանիկայ ջնջէ. ու աս չարիքին վրայ Տէրոջը սիրտը խղճաւ, ու ժողովուրդը ջնջող հրեշտակին ըսաւ, Հերիք է. ալ ձեռդ քաշէ. ու Տէրոջը հրեշտակը Յեբուսացիի
17 Ոռնայի կալին քովը էր։ Եւ Դաւիթ ժողովուրդը զարնող հրեշտակը տեսնելով, Տէրոջը ըսաւ, Ահա Ես մեղանչեցի, ու Ես անօրէնութիւն ըրի. բայց ասոնք ոչխարները ի՞նչ ըրին. կ'ապաշխեմ՝ քու ձեռդ իմ վրաս ու իմ հօրս տունը վրայ ըլլայ։
18 Եւ նոյն օրը Գադ Դաւիթին եկաւ, ու անոր ըսաւ, ՚Ելի՛ր Քեզի ըսացի Ոռնային կալին մէջ Տէրոջ
19 ջը սեզան մը կանգնէ։ Եւ Դաւիթ Գադին բսածին համեմատ վեր ելաւ, ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր
20 էր։ Ու Ոռնա նայեցաւ, ու երբոր տեսաւ որ Թագաւորը և անոր ծառաները դէպ ի իրեն կու գան, Ոռնա ելաւ, ու երեսը մինչև գետինը խոնարհեցուց բսաւ Թա-
21 գաւորին։ Եւ Ոռնա ըսաւ, Երդեօք ի՞նչ պատճառով իմ Թագաւոր տէրս իր ծառային եկաւ։ Ու Դաւիթ ըսաւ, Ես կալը քեզմէ ծախու առնելու, ու Տէրոջը սեզան մը շինելու համար, որ ժողովուրդին
22 վրայէն ՚Հարուածը վերնայ։ Եւ Ոռնա ըսաւ Դաւիթին, Իմ Թագաւոր տէրս ՚՚՚՚ն առնէ, ու իր աչքերուն հաճոյ երևցածին պէս-
23 պոհ ընէ. Ահա եզները ողջակէզի համար, կամնասայլերը ու եղներուն զործիքները փայտի համար ԸՆՏ։
24 Ա՚՚՚ն Թագաւորը Ոռնայի ըսաւ, Այլ թագաւորը Ոռնային ըսաւ, Ձի. Հապա ես ՚՚՚՚ն քեզմէ անշուշտ առնեմ, ու Ձրի ՚՚՚՚ն իմ Տէր Աստուծոյս ողջակէզ պիտի չմատուցանեմ։ Եւ Դաւիթ կալը ու եզները յիսուն սիկղ ար-
25 ծաթի ծախու առաւ։ Ու Դաւիթ

Ն · ք · դԲ · 1017

Ա Սպ · ԻԷ · 8 · 13 · 14։ Ա Թագ · 156։
Յ Ես · խե · 6։ Ջար · ա · 15։
Ղ ա Ա՚՚՚ն · խա · 14։ խե · 24։
Ե Ել · ժ · 23։ ա՚՚՚ն · խա · 15։
Ծ Ա՚՚՚ն · ղ · 6։ աՓսաղ · ժե · 11։ Ցովել · բ · 13 · 14։
Ի ա՚՚՚ն · խա · 15։ Տես Հմր 18։ բ՚՚՚ն · գ · 1։
Ղ ա՚՚՚ն · խա · 17։
Ղբ Օր · բ · 36։ Ցես. ԺԹ · 9 · 16։
Ե Թես. լբ · 1 · 3։
Ը կա՛ Դաւիթ անասուր · տես Ցես. ժե. 47։ Դատ. ԺԸ · 29։
Ը Ցես. ժե. 28։ Դատ. ԺԸ · 28։

Բ Տես ա՚՚՚ն · խա · 5։

ג ա Թագ · իգ · 5։

ד Գէ · ԺԸ · 13։

ה ա Թագ · ԺԳ · 13։

ז ա Թագ · թ · 9։ ա՚՚՚ն · իե · 29։

ח ա Թագ · իբ · 5։

ט Ա՚՚՚ն · ի · 1։

Ն · Ք · ՂԲ · 1017

հոն Տէրոջը սեղան շինեց, ու անոր վրայ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց։ Եւ Տէրը լսեց անոր աղօթքը երկրին համար, ու Իսրայէլի վրայէն Հարուածը վերցաւ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1017

Գլ · իա · 14։

Հմր 21։

ԵՐՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

* Կամ՝ ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Ն · Ք · ՂԲ · 1015

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աբիսակ կը դարմանէ Դաւիթը անոր ծերութեան ատենը։ 5 Ադոնիա Դաւիթին սիրելի որդին թագաւորութիւնը յափշտակելու կը համարձակի։ 11 Նաթանին խրատովը՝ 15 Բերսաբէն թագաւորը կը դրդէ։ 22 ու Նաթան ձեռնտու կ՚ըլլայ անոր։ 28 Դաւիթ կը նորոգէ իր խոստմունքը՝ որ Բերսաբէին ըրած էր։ 32 Սողոմոն Դաւիթին հրամանովը՝ Սադովկին ու Նաթանին ձեռօքը թագաւոր կ՚օծուի. ու ժողովուրդը ուրախութեան հանդէսը կը կատարէ։ 41 Յովնաթան ասլուրը տանելով, Ադոնիային կոչնականները կը ցրուին։ 50 Ադոնիա սեղանին եղջիւրներուն քովը կը փախչի. իսկ Սողոմոն կ՚արձակէ զանիկայ այն պայմանով՝ որ այնուհետև բարի վարմունք մը ունենայ։

1 Եւ Դաւիթ թագաւորը ծերացած ու տարիքը առած ըլլալով, զանիկայ հանդերձներով կը ծած-
2 կէին, բայց չէր տաքնար։ Եւ ծառաները անոր ըսին, Մեր թագաւոր տիրոջը համար կոյս աղջիկ մը փնտռեն՝ որ թագաւորին առջևը կայնի, զանիկայ դարմանէ, ու անոր ծոցը պառկի, որ մեր
3 թագաւոր տէրը տաքնայ։ Ու Իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ գեղեցիկ աղջիկ մը փնտռեցին. և Սունամացի Աբիսակը գտան, ու զանիկայ թագաւորին բերին։
4 Եւ ան աղջիկը խիստ գեղեցիկ էր. ու անիկայ թագաւորը կը դարմանէր, ու անոր սպասաւորութիւն կ՚ընէր. բայց թագաւորը զանիկայ չգիտցաւ։
5 Ան ատենը Ադդիթի որդին Ադոնիա հպարտացաւ ու ըսաւ, Ես թագաւոր ըլլամ. և իրեն համար կառքեր ու ձիաւորներ պատրաստեց, և յիսուն մարդ, որ իր առ-
6 ջևէն վազեն։ Եւ անոր հայրը անոր կենացը մէջ ամենևին յանդիմանած չէր զանիկայ, ըսելով թէ Ինչո՞ւ այդպէս ըրիր. և անիկայ խիստ գեղեցիկ էր. ու անոր մայրը զանիկայ Աբիսողոմէն ետքը ծներ
7 էր։ Եւ անիկայ խօսքը մէկ ըրաւ Շարուհեայի որդւոյն Յովաբին հետ ու Աբիաթար քահանային հետ, Հորոնք Ադոնիային հետևելով՝ անոր օգնութիւն կ՚ընէին։
8 Բայց Սադովկ քահանան, ու Յովիադայի որդին Բանեա, և Նաթան մարգարէն, ու Սեմէի, և Ռէի, ու Դաւիթին զօրաւոր մարդիկները Ադոնիային հետ չէ-
9 ին։ Եւ Ադոնիա Ռովգելի աղբիւրին մօտ եղող Զոողեթի քարին քովը՝ ոչխարներ, արջառներ ու գէր անասուններ մորթեց. և իր ամէն եղբայրները՝ թագաւորին որդիքը, ու Յուդայի բոլոր մարդիկները՝ թագաւորին ծառաները
10 հրաւիրեց. Բայց Նաթան մարգարէն ու Բանեան և զօրաւորները ու իր Սողոմոն եղբայրը չհրաւիրեց։
11 Եւ Նաթան Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Չլսեցի՞ր որ Ադդիթի որդին Ադոնիա թագաւոր եղաւ, ու մեր
12 տէրը Դաւիթ չիմացաւ։ Ուրեմն հիմա եկուր քեզի խրատ մը տամ, որ քու կեանքդ ու քու որդւոյդ
13 Սողոմոնին կեանքը ազատես։ Ելի՛ր Դաւիթ թագաւորին քովը գնա, ու անոր ըսէ, Ով Տէր իմ թագաւոր՝ դուն քու աղախինիդ երդում չրրի՞ր ու չրսի՞ր որ Ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմոն թագաւոր պիտի ըլլայ, և իմ աթոռս անիկայ պիտի նստի. ու ինչո՞ւ համար Ադոնիա թագաւոր եղաւ։
14 Ահա դուն ան տեղը թագաւորին հետ խօսած ատենդ ես ալ ետևէդ կու գամ, ու քու խօսքերդ կը լրացընեմ։
15 Եւ Բերսաբէ ներքին սենեակը մտաւ թագաւորին քովը. և թագաւորը շատ ծերացած էր, ու Սունամացի Աբիսակը թագաւորին
16 սպասաւորութիւն կ՚ընէր։ Եւ Բերսաբէ գլուխը ծռեց ու թագաւորին խոնարհութիւն ըրաւ։ Ու թագաւորը ըսաւ, Ի՞նչ կ՚ու-
17 զես։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Ով տէր իմ, Հդուն քու աղախինիդ քու Տէր Աստուծոյդ անունովը երդում ըրիր, ըսելով, Ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմոն թագաւոր պիտի ըլլայ, ու իմ աթոռս
18 ան պիտի նստի. Եւ ահա հիմա

Ն · Ք · ՂԲ · 1015

Գլ · դ · 18։

Բ Թագ · իդ · 8։

Բ Թագ · ժէ · 17։

Ա Թագ · դ · 4։

Ա Մն · իբ · 9։

Ա Թագ · դ · 3, 4։ ա Մն · գ · 2։

Ա Թագ · ի · 25։

Հ Գլ · բ · 22, 28։

Հմր 13։30։

Ն · ք · ՂԴ · 1015

Ա Հմր 7 , 8 , 9 , 25 ։

Ադոնիա թագաւոր եղած է , ու դուն չիմացար , ով տէր իմ թա-
19 գաւոր . Ե՛ւ անհիկայ շատ արջառներ ու դէր անասուններ ու ոչխարներ մորթեց , և թագաւորին բոլոր որդիները ու Աբիաթար քահանան և Յովաբ զօրապետը հրաւիրեց , բայց քու ծառադ Սո-
20 ղոմոնը չհրաւիրեց ։ Հիմա ով տէր իմ թագաւոր , բոլոր Իսրայէլին աչքերը քուկ վրադ են , որ անոնց իմացընես թէ իմ թագաւոր տիրոջս աթոռը իրմէ ետքը ով պիտի
21 նստի . Եթէ ոչ՝ երբոր իմ թագաւոր տէրս Հ իր հայրերուն հետ քնանայ , ես ու իմ որդիս Սողոմոն յանցաւոր պիտի սեպուինք ։

Ն · ք · ՂԴ · 1015

Հ ր Օր · լա · 16 ։ Գե · ք · 10 ։

22 Ու երբոր անհիկայ թագաւորին հետ կը խօսէր , Նաթան մարգա-
23 րէն եկաւ ։ Եւ թագաւորին իմացուցին ու ըսին թէ Ահա Նաթան մարգարէն է՛ա՛ · ու անհիկայ ներս մտաւ թագաւորին առջեւը , ու երեսը մինչեւ գետինը Հ՛ե՛բ՛ե՛լ թագաւորին խոնարհութիւն ը-
24 ըաւ · Եւ Նաթան բաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր , դուն ըսիր որ Ինծմէ ետքը Ադոնիա թագաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս անի-

Ե Հմր 19 ։

25 կայ պիտի նստի . Հ՛քանի անհիկայ այսօր իջաւ , և շատ արջառներ ու դէր անասուններ ու ոչխարներ մորթեց . և թագաւորին բոլոր որդիները , զօրավարները ու Աբիաթար քահանան հրաւիրեց . և ահա անոնք անոր առջեւը կ՛ու-

Հ ա Թագ · ա · 24 ։

տեն , կը խմեն ու կ՛ըսեն , Հ՛կեցցէ
26 արքայ Ադոնիա ։ Բայց ես քու ծառադ ու Սադովկ քահանան և Յովիադայի որդին Բանեան ու քու-
27 ծառադ Սողոմոնը չկանչեց ։ Ա՛ս բանը արդեօք իմ թագաւոր տիրոջս ձեռ բուվը եղաւ , ու քու ծառայիդ չհաղորդուիր թէ քեզմէ ետքը իմ թագաւոր տիրոջս աթոռը ով պիտի նստի ։

28 Եւ Դաւիթ թագաւորը պատասխան տուաւ ու բաւ , Ինծ-
աբէն ինծի կանչեցէք ։ Եւ անհիկայ թագաւորին առջեւը եկաւ ու թագաւորին առջեւը կայնեցաւ ։

Ե ր Թագ · գ · 9 ։

Ե Հմր 17 ։

29 Եւ թագաւորը երդում բրաւ ու բաւ , Ի՛մ անձս ամէն նեղութենէ ազատող Տէրը կենդանի է որ ,
30 Հ՛ինչպէս որ քեզի Իսրայէլին Տէր Աստուծովս երդում բրի , ու բաի թէ ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմոն թագաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ տեղս իմ աթոռիս վրայ անիկայ պիտի նստի , ահա այսօր այն-
31 պէս պիտի բնեմ ։ Ան ատենը Բերսաբէ երեսը մինչեւ գետինը ծռեւլ՝ թագաւորին խոնարհութիւն ը-
բաւ ու բաւ , Ի՛մ Տէրս Դաւիթ թագաւորը յաւիտեան ապրի կենայ ։

Ն · ք · ՂԴ · 1015

Ե Գէմ · բ · 3 ։ Դան · բ · 4 ։

32 Եւ Դաւիթ թագաւորը բաւ , Սադովկ քահանան ու Նաթան մարգարէն և Յովիադայի որդին Բանեան ինծի կանչեցէք ։ Ու ա-
նոնք թագաւորին առջեւը եկան ։

Ե բ Թագ · բ · 6 ։

Յեհ Եսթ · գ · 8 ։

33 Եւ թագաւորը անոնց բաւ , Հ՛ Ձեր տիրոջը ծառաները ձեր հետ առ-
եք , ու իմ որդիս Սողոմոնը Հ՛իմ Ջորիիս վրայ հեծցուցէք , ու զա-
34 նիկայ Գիհոն իջեցուցէք · Եւ Սադովկ քահանան ու Նաթան մարգարէն Հ՛ոն զանիկայ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեն · ու փող Ջէնցուցէք ու բաւք , Կեցցէ ար-
35 քայ Սողոմոն · Եւ անոր ետեւէն եկէք , ու անիկայ թող դայ ու իմ աթոռս նստի , և իմ տեղս անիկայ թագաւոր ըլլայ · քանզի ես հրամայեցի որ անիկայ Իսրայէլի վրայ ու Յուդայի վրայ իշխան ըլ-
36 լայ ։ Ան ատենը Յովիադայի որդին Բանեա թագաւորին պատասխան տուաւ ու բաւ , Ամէն · Հ՛ իմ թագաւոր տիրոջս Տէր Աս-
37 տուածն ալ այդպէս բակ · Հ՛ինչպէս որ Տէրը իմ թագաւոր տիրոջս հետ եր , Սողոմոնին հետն ալ այնպէս ըլլայ , ու Հ՛անոր աթոռը իմ տիրոջս Դաւիթ թագաւորին
38 աթոռէն մեծ ընէ ։ Ան ատենը Սադովկ քահանան , Նաթան մարգարէն , Եհո Յովիադայի որդին Բանեա , և Քերեթհիները ու Փելեթհիները իջան , ու Սողոմոնը Դաւիթ թագաւորին Ջորիին վրայ հեծցուցին , ու զանիկայ Գիհոն
39 տարին ։ Եւ Սադովկ քահանան խորանէն Հ՛եղին եղջիւրը առաւ ու Սողոմոնը օծեց · և փողը Ջէնցուցին , Հու բոլոր ժողովուրդը կ՛ըսէր ,
40 Կեցցէ արքայ Սողոմոն ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը անոր ետեւէն կ՛ելլէին · ու ժողովուրդը սրինգներ Ջէնցընելով մեծ ուրախութեամբ մը կ՛ուրախանային · անոնց ձայնէն գետինը կը դղրդէր ։

Ե բ Թագ · ա · 23 · 25 , 22 ։ Մատ · ԺԲ · 20 ։

Ա Մն · ԻԲ · 22 ։

Հ ա Թագ · ժ · 24 ։

41 Եւ Ադոնիա ու անոր բոլոր բազմականները լսեցին · ու անոնք կերակուրնին եղեր էին · և Յովաբ փողին ձայնը լսելով՝ բաւ , Ի՛նչ պիտի ըլլայ աս դղրդման ձայնը որ
42 քաղաքին կ՛ելլէ · Երբոր անհիկայ տակաւին կը խօսէր , ահա Աբիաթար քահանային որդին Յովնաթան եկաւ · ու Ադոնիա բաւ , Եկուր , քանզի Հ՛դուն քաջ մարդ մըն ես , ու բարի աւետիս պիտի
43 բերես ։ Եւ Յովնաթան պատասխան տուաւ ու Ադոնիային բաւ , Շ՛իտակը աս է որ մեր տէրը Դա-

Ե Գէմ · ա · 5 , 17 , Թագ · ի · 13 ։

Ա Հմր 47 ։

Է բ Թագ · բ · 18 ։ Հղ · 20 —23 ։

Ե Եւ · ի · 23 ։

Ա Մն · իբ · 22 ։

Հ ա Թագ · ժ · 24 ։

* Եբր · կը հեղդուկէ ։

Ա բ Թագ · ժբ · 27 ։

Գ Ա Ր Ք Ե Ր Ք Ե Ր Ո Ր Դ Ք Ե Ր Ո Ր Դ Ա Ց Ն Ո Ղ Ա Ց Ն Ո Ղ Ա Ց Ն Ո Ղ

ՆՇ. ՔԱ. 1015

ՀԱՄ. ԽԹ. 23։ Բ ՄՆ. Ա. 1։

1014

ՊԱ ԹԱԳ. ԺԳ. 4, 5։

ՂԳ. Ա. 5։

ՀԱՄ. ԽԲ. 9, 10։ ԽԲ. 5, 6, 7։ ԱՌԱԿ. Խ. 30։ ԴԱՆ. Բ. 21։

ՀԵՐ. ԽԱ. 12։

ՏԻՒ ՍԱՂ. ԽԵ. 9։

ՂԳ. Ա. 3, 4։

ՀԵԼ. Ի. 12։

ՏԻՒ ՍԱՂ. ԽԵ. 9։

ՂԳ. Ա. 7։

ՀԱՒԹ. Ա. 17։

ԲԹԱԳ. Է. 11, 13։ Ա ՄՆ. ԽԲ. 10։

ուորութիւն ըրաւ, ու երդնուեցաւ զբեք տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ։

12 Ե Նէ Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին աթոռը նստաւ, ու անոր թագաւորութիւնը շատ հաստատ եղաւ։

13 Եւ Ադոնիա որդին Ագգիթի Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին գնաց. ու Բէրսաբէ անոր ըսաւ, Դ Ընդեօք խաղաղութեամբ եկար. ու անիկայ ըսաւ, Խաղաղութեամբ.

14 Եւ ըսաւ, Քեզի մէկ խօսք մը ու-

15 նիմ. ու անիկայ ըսաւ, Խօսէ. Եւ անիկայ ըսաւ, Դուն ոչ գիտես որ թագաւորութիւնը Ինձ էր, ու բոլոր Իսրայէլին երեսը իմ վրաս էր, որ թագաւոր ըլլամ. բայց թագաւորութիւնը դարձաւ, ու իմ եղբօրս եղաւ, քանզի Ա անոր

16 Տէրոջմէ եղաւ։ Եւ հիմա ես քեզմէ մէկ խնդիրք մը կը խնդրեմ. Բ մի՛ չես ըսեր Ա։ Եւ Բէրսաբէ

17 անոր ըսաւ, Խօսէ։ Եւ անիկայ ըսաւ, Կ՚աղաչեմ, Սողոմոն թագաւորին ըսէ (քանզի անիկայ քեզի չես ըսեր,) որ Գ Սունամացի

18 Աբիսակը ինծի կնիկ տայ։ Եւ Բերսաբէ ըսաւ, Աղէկ, ես քեզի համար թագաւորին կը խօսիմ։

19 Եւ Բէրսաբէ Սողոմոն թագաւորին գնաց, որ Ադոնիային համար անոր հետը խօսի. ու թագաւորը զանիկայ դիմաւորելու համար ոտք ելաւ, ու Ա անոր խոնարհութիւն ըրաւ. ու երբոր իր աթոռը նըստաւ, թագաւորին մօրը համար ալ աթոռ դնել տուաւ. Ե և անիկայ

20 անոր աջ կողմը նստաւ. Ու ըսաւ, Ես քեզմէ մէկ պզտիկ խնդիրք մը կը խնդրեմ, ինծի չես ըսեր։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ, Խնդրէ մայր իմ, քանզի քեզի չես պիտի

21 ըսեմ։ Ու անիկայ ըսաւ, Սունամացի Աբիսակը եղբօրդ Ադոնիա-

22 յին կնիկ տուր։ Եւ Սողոմոն թագաւորը պատասխան տուաւ ու իր մօրը ըսաւ, Դուն ինչո՞ւ Ադոնիային համար Սունամացի Աբիսակը կը խնդրես. անոր համար թագաւորութիւնն ալ խնդրէ, (քանզի անիկայ իմ մեծ եղբայրս է,) անոր ու Բ Աբիաթար քահանային և Շարուհան Զովաբին

23 համար։ Ու Սողոմոն թագաւորը Տէրոջմով երդում ըրաւ, ու ըսաւ, Ց Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, որ Ադոնիա այս խօսքը իր կենացը

24 դէմ խօսեր է. Եւ հիմա ղիս հաստատողը, ու զիս իմ հօրս Դաւիթին աթոռը նստեցրնողը, և Ե իր բոլոր խոստացածին պէս ինծի տուն շինող Տէրը կենդանի է, որ Ադոնիա այսօր

25 պիտի մեռցուի։ Ու Սողոմոն թագաւորը Զովբադային որդին Բանեան խրկեց. ու զարկաւ զանիկայ, որ մեռաւ։

26 Եւ թագաւորը Աբիաթար քահանային ըսաւ, Է Անաթովթ քու ագարակդ դնա. քանզի դուն մեռնելու արժանի ես, բայց այսօր քեզ չեմ մեռցներ. Է որովհետև իմ հօրս Դաւիթին առջեւը Տէր Եհովային տապանակը վերցուցիր. Է ու իմ հօրս ամէն բաշած նեղութիւններէն

27 բուն մանաւանդ եղար։ Ու Սողոմոն Աբիաթարը Տէրոջը քահանայութենէն հանեց, որ Սիլովի մէջ Հեղիին տանը համար Ը Տէրոջը ըսած խօսքը կատարէ։

28 Եւ ասիս լուրը մինչեւ Զովաբին հասաւ. (քանզի Զովաբ Թ Ադոնիայի հետևող չէր, բայց Ա Աբիսողոմին հետևող եղած.) ու Ա անոնք առնեն Զովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ, ու Բ սեղանին եղջիւրները

29 բռնեց։ Եւ Սողոմոն թագաւորին իմացուցին թէ Զովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ, և ահա անիկայ սեղանին քովն է. ու Սողոմոն Զովբադային որդին Բանեան խրկեց, ու ըսաւ, Գնա անիկայ զարկ։

30 Եւ Բանեա Տէրոջը խորանը Զովբէն գնաց, ու անոր ըսաւ, Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ. Դուրս ելիր. ու անիկայ ըսաւ, Չէ, ես հոս պիտի մեռնիմ. ու Բանեա թագաւորին պատմեց ու ըսաւ, Զովաբ այսպէս ըսաւ, ու ինծի

31 այսպէս պատասխան տուաւ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ, Է Անոր ըսածին պէս ըրէ, ու զանիկայ մեռցուր, և զանիկայ թաղէ. Տ որ իմ վրայէս ու իմ հօրս տանը վրայէն Զովաբին թափած անմեղ արիւնը

32 վերցընես։ Եւ Տէրը Ի անոր ըսածին արիւնը անոր գլուխը դարձնէ. որովհետև անիկայ առանց իմ հօրս Դաւիթին գիտութեանը երկու իրմէ արդար Հու ազէկ մարդիկներուն, Իսրայէլի սպարապետին Ի Ներեան Աբեննեերին, ու Զուդայի սպարապետին Ջ Ամասայիին վրայ յարձակեցաւ, ու զա-

33 նոնք սրով մեռցուց։ Ու անոնց արիւնը Զովաբին գլուխը ու անոր Լ սերունդին գլուխը դառնայ յաւիտեան. Խ բայց Դաւիթին ու անոր սերունդին և անոր տանը ու անոր աթոռին Տէրոջը կողմանէ յաւիտեան խաղաղութիւն ըլլայ։

34 Եւ Զովբադային որդին Բանեա ելաւ, ու անոր վրայ յարձակեցաւ, ու զանիկայ մեռցուց. և անիկայ անապատին մէջ իր տունը թա-

35 զուեցաւ։ Ու թագաւորը անոր

ՆՇ. ՔԱ. 1014

Է ՅԵՒ. Ի. 18։

ՀԱՄ. ԽԶ. 6։ Բ ԹԱԳ. ԺԱ. 24, 29։ ՀԱՄ. ԽԲ. 20, 23։ Բ ԹԱԳ. Ժ. 24։

Ը ՀԱՄ. Բ. 31—35։

Ա ՂԳ. Ա. 7։

Բ ՂԳ. Ա. 50։

Թ ԴԱՆ. Բ. 24, 57։ ՄԱՂ. Խ. 16։

ՂԲ ՄՆ. Ի. 18։

Ի ԲԹԱԳ. Գ. 27։

ՃԲԹԱԳ. Ի. 10։

ՄԲԹԱԳ. Գ. 29։

Խ ՀԱՄ. ԽԵ. 5։

ՆՇ · Ք · ԴԲ · 1014

տեղը զօրքերուն վրայ Յովհադայի որդին Բանեան դրաւ. ու Թագաւորը Սադովկ քահանան Աբիաթարին տեղը դրաւ։

36 Եւ Թագաւորը հարց խրկեց, Եհուին կանչեց ու անոր բաւ, Քեզի Երուսաղէմի մէջ տուն մը շինէ ու հոն նստի, ու անկէ ադին 37 կամ անդին չելլես. Քանզի ադէկ գիտնաս որ եթէ ելլես, ու Կեդրոն հեղեղատը անցնես, նոյն օրը անպատճառ պիտի մեռնիս. ձա քու արիւնդ քու գլուխդ պիտի 38 ըլլայ։ Եւ Սեմէի Թագաւորին բաւ. Ա խօսքդ բարի է. իմ Թագաւոր տէրս ինչպէս որ բաւ, քու ծառայդ այնպէս պիտի ընէ։ Ուստի Սեմէի շատ օրեր Երուսաղէմի մէջ նստաւ։

1011

39 Ու իրեք տարիէն ետքը Սեմէիին երկու ծառաները Գէթի Թագաւորին՝ Մաաքայի որդւոյն Ակիսին քովը փախան. ու Սեմէիին իմացուցին՝ բսելով, Ահա քու ծառաներդ Գէթի մէջ են։ 40 Եւ Սեմէի վեր կացաւ, ու իր էշուն հասնելով գնաց, ու իր ծառաները փնտռելու համար Գէթ գնաց Ակիսին քովը. և Սեմէի գնաց ու իր ծառաները Գէթէն բերաւ։ Ու երբոր Սեմէիին Երուսաղէմէն Գէթ երթալը ու դառնալը Սողոմոնին 42 պատմեցին, Ան առնոր Թագաւորը հարց խրկեց, ու Սեմէին կանչեց, ու անոր բաւ, Չէ՞ որ քեզի Տէրոջմով երդում ընել տուի, և քեզի վկայութիւն ըրի ու բսի Թէ Աղէկ գիտնաս որ երթաս ու եղած ու ապին կամ անդին գացած օրդ՝ անպատճառ պիտի մեռնիս. ու դուն ինծի լսած խոստացար։ 43 քու բարի է՞ բսիր. Ուրեմն ինչու համար Տէրոջը երդումին ու քեզի տուած պատուէրիս չպահպանեցիր։ 44 Թիւն չըսիր։ Եւ Թագաւորը Սեմէիին բաւ, Դուն իմ հօրս Դաւիթին դէմ քու բրած բոլոր չարութիւնդ գիտես, [1]որուն քու սիրտդ ալ կը վկայէ". ուստի Տէրը չարութիւնդ քու գլուխդ 45 պիտի դարձնէ. Բայց Սողոմոն Թագաւորը օրհնեալ, ու Դաւիթին աթոռը Տէրոջը առջեւը յաւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ։ 46 Եւ Թագաւորը Յովհադայի որդւոյն Բանեային հրաման տուաւ, ու անիկայ ելաւ ու զարկաւ զանիկայ, որ մեռաւ։ Եւ [2]Թագաւորութիւնը Սողոմոնին ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ։

ԳԼ. Գ

1 Սողոմոն Փարաւոնին աղջիկը իրեն կին կ'առնէ։ 2 Բարձր տեղերը զոհ մատուցա-

Նէսր առաքելութիւն ըլլալով՝ Սողոմոն Գաբաւոնի մէջ զոհեր կը մատուցանէ։ 5 Սողոմոն Գաբաւոնի մէջ Աստուծոյ առաջերեան բանալէն իմաստութիւնը ընտրելուն համար։ իմաստութիւն՝ հարստութիւն ու պատիւ կը առնայ։ 16 Սողոմոն երկու պոռնիկ կիներուն դատաստանը իմաստութեամբ կատարելուն համար խիստ անուանի կ'ըլլայ։

ՆՇ · Ք · ԴԲ · 1014

1 Եւ [1]Սողոմոն Եդիպտոսի Փարաւոնին Թագաւորին հետ խնամութիւն բրաւ, ու փարաւոնին աղջիկը առաւ, ու զանիկայ [2]Դաւիթին քաղաքը բերաւ, մինչև որ [3]իր տունը ու [4]Տէրոջը տունը ու [5]Երուսաղէմին չրջակայ պարիսպը շինեց։ 2 Նոյ լմընցուց։ Ասկայն ժողովուրդը բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէր. քանզի մինչև ան օրերը Տէրոջը անունը տուն շինուած չէր։

3 Եւ Սողոմոն [6]Տէրը կը սիրէր, ու իր հօրը Դաւիթին կանոններովը կը քալէր. միայն [7]Թէ բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէր և խունկ կը ծխէր։ Եւ [8]Թագաւորը Գաբաւոն գնաց, որ հոն զոհ մատուցանէ. քանզի մեծ բարձր տեղը անիկայ էր. Սողոմոն ան ուղտերուն վրայ հազար ողջակէզ 5 զոհեց։ Ու [9]Գաբաւոնի մէջ Տէրը Սողոմոնին երեւցաւ Երազով. և Աստուած բաւ, Խնդրէ՛ մը որ քեզի տամ։ 6 Ու Սողոմոն բաւ, Դուն քու ծառայիդ իմ հօրս Դաւիթին մեծ ողորմութիւն բրիր, ինչպէս ան անիկայ քու առջեւդ ճշմարտութեամբ, արդարութեամբ և ուղիղ սրտով քեզի հետ քալեց, ու անոր՝ այս մեծ ողորմութիւնը պահեցիր, ու իր աթոռը նստող որդի մը տուիր անոր, ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ։ 7 Եւ հիմա՛ ով Տէր Աստուած իմ, դուն քու ծառադ իմ հօրս Դաւիթին տեղը թագաւոր ըրիր. հապայց ես պզտիկ տղայ մըն եմ, 8 չգիտնալ ու մտնալ չեմ գիտեր. Ու քու ծառադ քու ընտրած ժողովուրդիդ մէջտեղ է, որ անհիկայ շատ ըլլայ՝ [10]անհիւ ու անհամար ժողովուրդ 9 մըն է։ Ուստի քու ծառայիդ [11]իմաստութիւն սիրտ տուր, որ քու ժողովուրդդ դատէ, ու [12]բարին ու չարը որոշէ. քանզի աս քու մեծ ժողովուրդդ ով կրնայ 10 դատել։ Եւ աս խօսքը [13]այնհետ Սողոմոնին աս բանը խնդրելը՝ Տէրոջը աչքերուն հաճոյ եղաւ, 11 Ու Աստուած անոր բաւ, Որովհետեւ աս բանը խնդրեցիր, ու [14]քեզի շատ օրեր չխնդրեցիր, ու քեզի հարստութիւն չխնդրեցիր, ու քու թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր, հապա իրաւունքը

ՆՇ · Ք · ԴԲ · 1014

[1] Գ Թագ. Ե · 8։
[2] Թ · 24։
[3] Բ Թագ. Զ · 7։
[4] Գ Թգ. Ե · 1։
[5] Գ Թգ. Գ։
[6] Գ Թգ. Թ · 15, 19։
[7] Ղ Կ. Ժէ. 3 · 4, 5։ Բ Օր. Ժբ. 2, 4, 5։ Գ Թգ. Իզ. 44։
[8] Բ Օր. Գ։ 5։ Ե։ 16։ 20։ Սադ. Ա · 23։ Հով. Ա · 28։ ակոր. Բ · 3։
[9] Հմր 6 · 14։ Բ Մն. Ա · 3։
[10] Ծ Մն. Ժգ. 6։ Բ Մն. Ա · 3։
[11] Գ Թգ. Թ · 2։ Բ Մն. Ա · 7։
[12] Եսա. Ժբ. 6։ Մաս. Ա · 20։ Բ · 13, 19։
[13] Բ Մն. Ա · 8, եէ։
[14] Գ Թգ. Բ · 4։ Թ · 4։ Դ Թագ. Ի · 3։ Սադ. Ժե · 2։
[15] Գ Թգ. Ա · 48։
[16] Մն. Իթ · 1։
[17] Թես. Իէ · 17։
[18] Բ Օր. Է · 6։
[19] Ծգն. Ժգ. 16։ Ժե. 5։
[20] Բ Մն. Ա · 10։ Առակ. Բ · 3—9։ Ցակ. Ա · 5։
[21] Եբր · Լսող։
[22] Սադ. Հր · 1, 2։
[23] Եբր · Է · 14։
[24] Ցակ. Գ · 3։

Ն · Ք · ԴԲ · 1014

* Եբր · լսել ·
ա Յոհ · ե · 14 · 15 ·
Ա Գր · գ · 29 · 30 · 31 · ե · 12 · ժ · 24 · ԺԹ · ա · 15 ·
գ Ծն · գ · 34 · Եփս · գ · 20 ·
Ը Գր · գ · 21 · 24 · ժ · 23 · 25 · ԽԲ · Նահ · գ · 13 ·
– Գր · ժե · 5 ·
– Պտ · գա · 15 · Նահ · գ · 2 ·
Ա Ծն · խա · 7 ·
ա Ծն · խ · 20 · Գր · բ · 65 · Եսթ · ա · 3 · Դան · ե · 1 · Քար · գ · 21 ·
բ Թես · ե · 2 ·

* խնամալու խնամատեսին խնդրե-
12 ցիր · "Ահա քու խօսքիդ պէս
բրի · Հաշտ քեզի խնամատուն ու
հանճարեղ սիրտ տուի , այնպէս
որ քեզմէ առաջ քեզի պէս մէկը
եղած չէ , ու քեզմէ ետքն ալ քու-
13 նմանդ պիտի չելլէ : Նաև ըզքու
չինդրածդ ալ քեզի տուի , թէ
Հարստութիւն և թէ փառք .
այնպէս որ քու կեանքդ բոլոր օրե-
րուն մէջ թագաւորաց մէջ քեզի
14 պէս մէկը չգտնուի : Եւ թէ որ
իմ ճամբաներուս մէջը քալես իմ
հրամաններս ու պատուիրանքներս
պահելով , "ինչպէս որ քու Հայրդ
Դաւիթ քալեց , ան ատենը "քու
15 օրերդ պիտի շատցընեմ : Ու Սո-
ղոմոն Հարթնցաւ և ահա երազ
էր . ու Երուսաղէմ գնաց , ու Տէ-
րոջը ուխտին տապանակին առջևը
կայնեցաւ , և ողջակէզներ մատուց ,
ու խաղաղութեան զոհեր ըրաւ , ու
"իր բոլոր ծառաներուն կոչունք
ըրաւ :
16 Ան ատենը երկու պոռնիկ կնիկ-
ներ թագաւորին եկան , ու անոր
17 առջևը կայնեցան : Եւ կնիկներէն
մէկը ըսաւ , Ո վ տէր իմ , "ըզքո
ինծի . ես ու ա կնիկը մէկ տան մը
մէջ կը բնակինք , ու Նոյն տանը
մէջ ասոր քովը գաղ մը ծնայ :
18 Ես իմ ծնանելուս երրորդ օրը ա
կնիկն ալ գաղ մը ծնաւ . ու մենք
մէկտեղ էինք . տանը մէջ մեր հե-
տը օտար մարդ չկար , հապա տա-
նը մէջ մենք երկուքնիս ինչ կ'ընէ :
19 Եւ ա կնկանը տգան գիշերով մե-
ռաւ , քանզի ասիկայ անոր վրայ
20 պառկեցաւ . Ու կէս գիշերուն ե-
լաւ , և քու ատլասիկիդ քնացած
առնուր՝ իմ տգաս քովէս առաւ
ու զանիկայ իր ծոցը պառկեցուց ,
և իր մեռած տգան իմ ծոցս պառ-
21 կեցուց : Ու երբոր առաւօտուն ե-
լայ , որ տգուս ծիծ տամ , ահա ա-
նիկայ մեռած էր . ու առաւօտուն
մտադրութեամբ անոր նայեցայ , և
ահա անիկայ իմ ծնած տգաս չէր :
22 Իսկ միւս կնիկը բաւ , Չէ , Հա-
պա ողջ եղողը իմ տգաս է , ու մե-
ռածը քու տգադ է : Եւ ասիկայ
բաւ , Չէ , Հապա մեռածը քու
տգադ է , ու ողջ եղողը իմ տգաս
է . ու թագաւորին առջևը այսպէս
23 կը խօսէին : Ան ատենը թագա-
ւորը բաւ , Ասիկայ կ'ըսէ՝ Իմ
տգաս ա ողջ եղողն է , ու մեռա-
ծը քու տգադ է . ու անիկայ կ'ը-
սէ՝ Չէ , Հապա մեռածը քու տգադ
24 է , ու ողջ եղողը իմ տգաս է . Եւ
թագաւորը բաւ , Ինծի մէկ սուր
մը բերէք . ու թագաւորին առջևը
25 սուր մը բերին : Եւ թագաւորը
բաւ , Ողջ եղող տգան կտրեցէք ,
երկու կտոր ընէք . ու կէսը մէկուն ,
26 ու կէսն ալ միւսին տուէք : Ան
ատենը ողջ տգուն մայրը եղող
կնիկը թագաւորին պատասխան
տուաւ , ու իր տգուն վրայ ողջերը
գթալուն համար , ատանկ բաւ .
Ո վ տէր իմ , "ըզնէ ինծի . ողջ
տգան անոր տուէք , ու զանիկայ
մի մեռցընէք : Բայց միւսը բաւ ,
Ո՛չ ինծի ըլլայ , ո՛չ քեզի . ըզնէյ-
27 ձեղքեցէք : Եւ թագաւորը պա-
տասխան տուաւ ու բաւ , Ողջ
տգան ասոր տուէք , ու չսպա-
նէք որ զանիկայ մեռցընէք : "Անոր
28 անոր մայրը ասիկայ է : Եւ բոլոր
Իսրայէլ թագաւորին կտրած դա-
տաստանը լսելով՝ թագաւորէն
վախցան . քանզի տեսան որ անոր
մէջ "Աստծոյ իմաստութիւնը
կայ դատաստան ընելու համար :

Ն · Ք · ԴԲ · 1014

ց Ծն · խգ · 30 · Ես · խթ · 15 · Երեմ · լա · 20 · Ովս · ժա · 8 ·

– Հմր 9 · 11 · 12 ·

ԳԼ · Գ

1 Սղոմոնին իշխանները . 7 Անոր տասներկու պաշտօնասպասները՝ որոնք իրեն ռոճիկ կու տային : 20 , 24 Սղոմոնին թագաւորութեանը խաղաղութիւնը ու ընդարձակութիւնը : 22 Անոր ամէն օրուան ռոճիկը : 26 Անոր ախոռները : 29 անոր իմաստութիւնը :

1 Եւ Սղոմոն թագաւորը բոլոր
Իսրայէլի վրայ թագաւոր էր :
2 Ու անոր իշխանները ասոնք էին .
Ազարիայի որդին Ազարիա քահա-
3 նայ էր . †Սիսայի որդիքը Ելիքո-
րեփ ու Աբիա առենադպիրներ
էին . և "Աբիղուդի որդին Յովսա-
4 փատ յիշատակաց դպիր էր . Ու
ᵇՅովիադայի որդին Բանեա զօր-
քերուն վրայ էր . և Սադովկ ու
5 ‡Աբիաթար քահանաներ էին . Ու
Նաթանի որդին Ազարիա տա-
ղարաց գործակալներուն վրայ էր .
ու Նաթանի որդին Զաբուդ ‡նա-
խարար ու Թագաւորին բարե-
6 կամն էր . Ու Աբիսար տանը հր-
ամանատարն էր . ու Աբդայի որ-
դին Ադոնիբրամ հարկերուն վրայ
էր :
7 Եւ Սղոմոն բոլոր Իսրայէլի վրայ
տասներկու գործակալներ ունէր ,
ու անոնք թագաւորը ու անոր
տունը կը կերակրէին . — կերակ-
րելը ամէն մէկուն՝ տարին մէկ ամիս
8 կ'իյնար : Եւ անոնց անուններըն
ասոնք են . Ետփրեմի լեռան մէջ՝
9 ‖Բենհուր . Մաքասի , Սաղարբինի ,
Բեթսամիսի ու Ելօն Բեթհանա-
10 նի մէջ՝ §Բենդակար . Արաբովթի
մէջ՝ ‡Բենհեսեդ , որուն կը պատ-
կանէր նաև Սոքով ու բոլոր Որերի եր-
11 կիրը . Բոլոր Դովրի գաւառին մէջ՝
††Բենաբինադաբ . Սղոմոնին աղ-
ջկան Տափեթ ասոր կնիկն էր .
12 Թանաքի ու Մակեդովի մէջ , ու

† Կ՚ս՚ Սա-
սային . տես
ա Մն . ժը .
16 ·
– բ Թագ .
բ · 16 · ի ·
24 ·
Բ Գր · բ · 35 ·
‡ Տես գլ ·
բ · 27 ·
ᵇ Հմր 7 ·
‡ Եբր · դա-
տաւոր · բ
Թագ · բ ·
18 · ի · 26 ·
Ի բ Թագ ·
ժե · 37 ·
ԺԶ · 16 ·
ա Մն · իե ·
33 ·
Ը Գր · ե · 14 ·

‖ ՚ս՚ Ովթի
որդին ·
§ ՚ս՚ Դակա-
րի որդին ·
‡ ՚ս՚ Հեսեդի
որդին ·
†† ՚ս՚ Աբինա-
դաբի որ-
դին ·

Ն · Ք · ԴԲ · 1014

Ցեղըայելի տակը՝ Սարեթանի քովը եղող բոլոր Բեթսանեի մէջ՝ ու Բեթսանէն մինչև Աբէլմաուլա, ո՛ր մինչև Ցեկմամի ադին կողմը։

13 բիղուդի որդին Բաանա, Թամովդ գաղաադի մէջ՝ * Բենգաբեր, Գաղաադի մէջ եղող Մանասեան Յայիրին գիւղաքաղաքները, ու Բասանի մէջ եղող Աբգովբի նահանգը վաթսուն մեծ պարսպաւոր ու պղնձանիղ թաղարներով առոր էր

14 Վբոբէբէլ։ Մանայիմի մէջ՝ Ադդիէլ

15 դովի որդին Աբիհադար, Նեփթադիմի մէջ՝ Աբիմասա, ասիկայ ալ Սողոմոնին աղջիկը Բասեմաթը

16 կնիկ առաւ։ Աշերի ու Բաալթեի մէջ՝ Քուսիի որդին Բասանա,

17 Յոսաբաթ մէջ՝ Փարուայի որդին

18 Յովսափատ, Բենհամիհի մէջ՝

19 Էլայի որդին Սեմէի, Գաղաադի երկիրը՝ ու Ամորհացւոց Սեհոնի թագաւորին ու Բասանի Ովգ թագաւորին Երկիրը՝ Ուբրի որդին Գաբեր, ու ան երկրին մէջ գէշ մէկ գործակալ մը կար։

20 Յուդա ու Իսրայէլ շատ էին՝ ծովուն եղերքը եղող աւազին չափ շատ էին, կ՚ուտէին, կը խմէին և ուրախ։

21 Թիւն կ՚ընէին։ Ու Սողոմոն Ընդ-ծով գետէն մինչև Փղշտացւոց երկիրը, ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը, Բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ կ՚իշխէր, և ծառ Բրնձաներ կը բերէին, ու Սողոմոնին ծառայութիւն կ՚ընէին՝ անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ։

22 Ու Սողոմոնին մէկ օրուան ուտելիքը սա էր, երեսուն քոռ նաշիհ, ու

23 վաթսուն քոռ ալիւր, Տասը գէր արջառ, ու քսան արօտական արջառ, ու հարիւր ոչխար, բայց Ի եղջերուներէն, այծեամներէն, † վիթերէն ու զիբցուցած թռչուն։

24 Ներէն։ Քանզի անիկայ Գետին բոլոր ապեի կողմին՝ Թափսայէն մինչև Գազա՝ Գետին ապեի կողմը եղող Բոլոր թագաւորներուն վրայ կ՚իշխէր, ու Բ խաղաղութիւն ունէր։

25 Ու Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ՝ Յուդա ու Իսրայէլ՝ Դանէն մինչև Բերսաբէէ, Վիրաքանչիւր մարդ իր որթին տակը ու իր թզենիին տակը ապահովութեամբ կը նստաւէր։

26 Ու Սողոմոն իր ձիաբի Քերուն համար չորստասն հազար ախոռ ունէր, ու տասներկու հազար

27 Քիաւոր։ Ու Նաթան գործակալները ամէն մէկը իր ամսուն մէջ Սողոմոն թագաւորը ու Սողոմոնի թագաւորին սեղանը բոլոր մօտեցող-

Ն · Ք · ԴԲ · 1014

նները կը կերակրէին՝ մէկ բան մը

28 պակաս չընելով։ Նաև Քերուն ու Երիվարներուն համար՝ անոնց հատած տեղը՝ ամէն մէկը իր վրայ դրուած հարկին չափովը գարի ու յարդ կը բերէին։

29 Ու Աստուած Սողոմոնին իմաստութիւն ու խիստ շատ հանճար և սրտի լայնութիւն տուաւ, ծովուն եղերքը եղող աւազին չափ։

30 Ու Սողոմոնին իմաստութիւնը բոլոր Արեւելքներուն իմաստութիւնէն ու Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութենէն աւելի էր։ Ու

31 մնաստութենէն աւելի էր։ Ու անիկայ Եաման մարդոցմէ իմաստուն էր, Եզրահացի Եթանէն, ու Մաուղի որդւոցմէն՝ Եմանէն, Քալքօլէն ու Դարդայէլէն իմաստուն էր, ու բոլոր շրջակայ ազգերուն

32 մէջ անուանի եղաւ։ Ու Եանիկայ իրեք հազար առակ խօսեցաւ, ու անոր երգերը հազար երգերը հատ

33 ու հինգ էին։ Ու անիկայ ծառերուն վրայ խօսեցաւ, Լիբանանի եղեւինէն մինչև պատի վրայ բուսնող զոպան, ու նաև անասնոց վրայ, թռչուններու վրայ, սողուններու վրայ, ու ձուկերու

34 վրայ խօսեցաւ։ Ու ամէն ժողովուրդներէն, ո՛ր անոր իմաստութիւնը լսելու եկող երկրին բոլոր թագաւորներէն՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը մնիկ ընելու կու գային։

ԳԼ · Ե

1 Քիբամ շնորհաւորութեան համար պատգամաւորները խրկելով Սողոմոնին, կ՚իմանայ որ անիկայ Տէրոջը տաճար շինելու է. 6 և Սողոմոն կը խնդրէ որ ան շինութեանս համար ծառեր բերուի փայտերը Քիբամը Տղայ։ 7 Քիբամ գՆատած կը փառաւորէ Սողոմոնին համար, և անկէ իր բնակութեան համար կերակուր խնդրելով, բերան ալ անոր փայտեր կը խրկէ։ 18 Սողոմոնին գործաւորներուն ու բանուորներուն թիւը։

1 Ու Քիբամ Քիբամ թագաւորը իր ծառաները Սողոմոնին խրկեց, քանզի լսեր էր որ անոր Տօրը տեղը զանիկայ թագաւոր օծեր են. Քիան զի Քիբամ միշտ Դաւիթի

2 կը սիրէր։ Սողոմոն ալ Քիբամին

3 Հաղ խրկեց ու բսաւ, Դուն զիտես որ իմ Հայրս Դաւիթ չկրցաւ իր Տէր Աստուծոյն անուանը տուն շինել, Քան պատերազմներուն պատճառաւ որոնք անոր բոլորտիքը պատեր էին, մինչև որ Տէրը զանոնք անոր ոտիքը թաղեր էր։

4 կը գրաւ։ Բայց հիմա իմ Տէր Աստուածս Եաման կողմանէ ինծի հանգըստութիւն տուաւ. թշնամի չկայ, ու ձախորդ պատահար մը չկայ։

5 Ահա ես կ՚բսեմ որ իմ Տէր Աստուծոյս անուանը տուն մը շինեմ,

Ն · Ք · ԴԲ · 1014

Նահ · բ · 14։ Մաբ · ա · 13։

* Գէ · գ · 12։

Գէ · գ · 12։

Նեհ · խ · 6։

Տիա Գար · է · 22։

Գէ · գ · 12։ Աղ · 33 · ԺԱ · 19։ Սադ · ՀԹ · ին վերնագիրը։

Տիա Գար · բ · 6։ գ · 33 · ԺԱ · 19։ Սադ · ՀԹ · ին վերնագիրը։

Ընակ · ա · 1։ Ժող · ԺԲ · 9։

Երգ · ա · 1։

Գէ · Ժ · 1։ Գ Պն · ԻԲ · 1, 23։

— Հմր 10։ 18։ Բ Պն · բ · 3։

Թագ · է · 11։ Բ Պն · Ժ · 1։ Ընմատ · ա · 9։

Բ Պն · բ · 3։

Գ Պն · ԻԲ · 8։ ԻԲ · 3։

Գ Պն · ԻԲ · 24։ Պն · ԻԲ · 9։

Ընբ Պն · բ · 3։

Ե · Բ · ԳԲ · 1014

Եր Թագ · Է · 13 : ա Մն · Ժէ · 12 · Եր · 10 :

Ը Մն · Բ · 8, 10 :

Ինչպէս որ Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին հետ խօսեցաւ՝ ըսելով՝ Քու որդիդ՝ որ քու տեղդ քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցընեմ՝ անիկայ իմ անունս տուն պիտի շինէ : Ու հիմա հրաման ըրէ որ ինծի համար Լիբանանէն եղևիններ կտրեն , ու իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ ըլլան . և քու ծառաներուդ վարձքը քու ամէն բանէդիդ պէս քեզի կու տամ . քանզի դուն դիտես որ մեր մէջը Սիդոնացւոց պէս փայտ կտրող վարպետ մարդ չկայ :

Բ Մն · Ը · 16 :

Ա Տճ · Եզր · Դ · 7 : Ե · դնէ · իէ · 17 : Գոր · Ժբ · 20 :

Ե Տճ · Բ Մն · Բ · 10 :

Ու երբոր Քիրամ Սողոմոնին խօսքերը լսեց , չատ ուրախացաւ , ու ըսաւ , Կա մեծ ժողովուրդին վրայ Դաւիթին իմաստուն որդի տուող Տէրը այսօր օրհնեալ ըլլայ :

Ը Եր Մն · Բ · 8 :

Ու Քիրամ Սողոմոնին հաղորդ խրկեց՝ ըսելով , Ինծի խրկած խօսքդ լսեցի . ես եղևնափայտի ու մայր փայտի համար քու ամէն կամքդ պիտի կատարեմ : Իմ ծառաներս Լիբանանէն ծովը իջնցընեն . ետքը ես զանոնք լաստեր չինելով , մինչև ինծի ցուցուցած տեղդ ծովէն տանեմ , և հոն զանոնք քակեմ , ու դուն վերցընես . դուն ալ իմ տանս պաշար տալով՝ իմ կամքս կատարես : Ու Քիրամ Սողոմոնին ուզածին չափ եղևնափայտ ու մայր

Ա Տճ · Եզր · Ե · 11 : Գոր · Ժբ · 20 :

փայտ կու տար : Ու Սողոմոն Քիրամին տաներ համար քսան հազար քոր ցորեն , ու երկու հարիւր մար մաքուր ձէթ պաշար կու տար : Սողոմոն Քիրամին տարուէ տարի

Ե Տճ · Բ Մն · Բ · 10 :

տասնակ կու տար : Ու Տէրը Սողոմոնին իմաստութիւն տուաւ , ինչպէս որ անոր խոստացեր էր . ու Քիրամին ու Սողոմոնին միջտղը խաղաղութիւն կար , ու երկուքին դաշնակցութիւն ըրին :

Բ Ընդ · Ե · 26 :

Ու Սողոմոն թագաւորը բոլոր Իսրայէլէն † մարդ ժողվեց . ու ժողվածը երեսուն հազար մարդ եղաւ :

† Կամ՝ մարդաշահակ

Ե Գր · Ե · 6 :

Ե Գր · Իթ · 21 : ա Մն · Բ · 17 , 18 :

Եւ զանոնք յաջորդաբար՝ ամիսը տասնական հազար հոգի Լիբանան կը խրկէր , չորս ամիս մէկ ամիս Լիբանան կը կենային , ու երկու ամիս իրենց տուներ . ու Ադոնիրամ

Ե Գր · Ե · 13 :

մարդահարկին վրայ էր : Ու Սողոմոն եօթանասուն հազար բեռնակիր , ու լեռը ութսուն հազար

Ե Գր · Ե · 15 :

փայտ կտրող ունէր , բայ ի Սողոմոնին իրեք հազար իրեք հարիւր դիւանաւոր գործակալներէն՝ որոնք գործը բանող ժողովուրդին վրայ

Ե Գր · Ե · 16 :

կ՚իշխէին : Ու թագաւորը հրամայեց որ մեծ ու պատուական քարեր կտրեն , որ տանը հիմը տան

Ե Եզեկ · իէ · 9 :

քարերով դնեն : Ու Սողոմոնին վարպետները ու Քիրամին վարպետները և Գեբալացիք փայտերը ու քարերը տաշեցին ու պատրաստեցին տանը շինութեանը համար :

Ե · Բ · ԳԲ · 1014

Գ Լ · Զ

1 Սողոմոնի տաճարին շինութիւնը · 5 անոր սենեակները : 11 Ընտրեալ խոստմունքը անոր վրայով : 15 Տաճարին ձեղունը ու զարդերը · 23 քերովբէները · 31 դռները · 36 գաւիթը · 37 Տաճարին շինութեանը ժամանակը :

1012

Ա Եղաւ Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն չորս հարիւր ութսունեերորդ տարին , ՚ի Սողոմոնին Իսրայէլի վրայ թագաւորելուն չորրորդ տարին , Զիւս ամսուն՝ այսինքն երկրորդ ամսուն մէջ , Տէրոջը տունը † շինել սկսաւ :

Ա Մն · Ը · 1 , 2 :

Բ Գար · Է · 47 : † Եբր · կը շինէր :

2 Ու Սողոմոն թագաւորին Տէրոջը համար շինած ‡ տանը երկայնութիւնը վաթսուն կանգուն , լայնութիւնը քսան , ու բարձրութիւնը

‡ Տճ՝ Եզեկ · խա · 1 , 2 :

3 երեսուն կանգուն էր : Ու տանը տաճարին առջևի սրահը քսան կանգուն երկայնութիւն ունէր , որ տանը լայնութեանը չափ էր . և տասը լայնութիւնը տանը առջևէն տասը

4 կանգուն էր : Ու տանը ‖ վանդակ

‖ Կամ՝ ներսէն լայն գուբակն Եզեկ · տես Եզեկ · խ · 16 : խա · 16 :

5 կապատ պատուհաններ շինեց : Ու տանը պատին բոլորտիքը տանը պատին կցուած † դասիկոններ շինեց , թէ տաճարին և թէ դարբիրին բոլորտիքը . և այսպէս շուրջանակի

† Տճ՝ Եզեկ · խա · 6 :

6 սենեակներ շինեց : Վարի կարգին լայնութիւնը հինգ կանգուն , ու միջինն երեք կանգուն լայնութիւնը վեց կանգուն , ու երրորդին լայնութիւնը եօթը կանգուն էր . քանզի դուրսէն տանը բոլորտիքը միջոցներ ձգեց , որ տանը հետ չկցուին :

Ա Թագ · 16 · 19 : 20 , 21 : 31 :

7 որ տանը պատին մէջը չմտնեն : Ու երբոր շտուն կը շինուէր , քարահանքին մէջ պատրաստուած քարով կը շինուէր , այնպէս որ անոր շինուած ատեն մուրճի կամ տապարի և երկաթի զօրձի որևիցէ գործիքի մը ձայն չլսուեցաւ տանը մէջ :

Ե Տճ · Բ Օր · իէ · 5 , 6 : Գե · է · 18 :

8 Միջին կարգին դուռը տանը § աջ կողին էր . ու շրջանակաւոր սանդուխներով միջին կարգը , ու միջին կարգէն երրորդ կարգը կ՚ելլէին :

§ Յն՝ Տարատային :

9 Ու տունը շինեց ու գանիկայ լմնցուց , ու տանը ձեղունը եղևնափայտի տախտակներով դրուագազարդ

Ա Թագ · 14 · 38 : 1005

10 զարդ շինեց : Ու բոլոր տանը վրայ * սենեակները հինգ կանգուն բարձրութեամբ շինեց , ու եղևնափայտերով տանը կցուած էր :

* Կամ՝ շրջանակը

11 Ու Տէրոջը խօսքը Սողոմոնին և

12 դա՝ ըսելով , Հիմա որ դուն այս տունը կը շինես , եթէ որ իմ կանոններուս քալես , ու իմ դատաստաններս ի գործ դնես , և իմ բոլոր պատուիրանքներս պահես՝ ա-

Ե Գր · Բ · 4 : Ա · 4 :

Ն · ք · դԲ · 1005

Բր Թագ · է · 13 · ա Պտ · իր · 10 ·

† Եզ · իե · 8 · Ղե · իգ · 11 · բ Կոր · գ · 16 · Ցպտ · ի · 3 ·

Բ Օր · լա · 6 · Հ Հմր 38 · Ի Հմր 16 ·

† Եզ · իգ · 23 · Ղե · ժղ · 2 · Գէ · բ · 6 · բ Պտ · գ · 8 · Եզկ · իե · 3 · Երբ · Թ · 3 ·

Նոնց մէջը քալելով, ան ատոնք քու վըրադ պիտի հաստատեմ ան խօսքը՝ ըր որ քու հօրդ Դաւիթին խօսեր
13 եմ. Ու † Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ, ու իմ ժողովուրդս Իսրայէլը † պիտի չթողում։
14 Ու Սողոմոն տունը շինեց, ու
15 զանիկայ լմընցուց։ Ու տանը պատերը անոր ներսի դիին՝ Իւատակէն մինչև պատերուն վերի ծայրը, եղեւնափայտի տախտակներով շինեց. ու ներսի դին փայտով ծածկեց. ու տանը յատակը մայր փայտի տախտակներով պատեց։ Ու
16 տանը եւեթ կողմին քսան կանգուն՝ յատակէն մինչև պատին ծայրը, եղեւնափայտի տախտակներով շինեց. ու ան ներսի միջոցը դարբիրին՝ Նախանձ † սրբութեան
17 նին համար շինեց։ Իսկ տունը՝ այսինքն առջևի տաճարը քառասուն
18 կանգուն էր։ Ու տանը մէջ եղող եղեւնափայտերուն վրայ գնդակներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրուած էր. — ամէնը եղեւնափայտ՝ բլլալով, ամենևին քար մը չէր ե-
19 րևար։ Ու դարիրը ներքին տանը մէջ պատրաստեց, որ հոն Ցերօջը
20 ուխտին տապանակը դնէ։ Ու դարիրին երևսը քսան կանգուն երկայն էր, և անոր լայնութիւնը քսան կանգուն, ու բարձրութիւնը քսան կանգուն էր. և զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց. եղեւնա-
21 փայտ սեղանն ալ պատեց։ Ուստի Սողոմոն տանը ներսի կողմը մաքուր ոսկիով պատեց. ու դարիրին առջևը ոսկի շղթաներով փակ Էր-փոր հը անցուց, և զանիկայ ոսկիով
22 պատեց։ Ու բոլոր տունը ոսկիով պատեց առանց տեղ մը ձգելու. և դարիրին քովի †բոլոր սեղանն ալ ոսկիով պատեց։
23 Եւ դարիրին մէջը †իւղալի փայտէ հերկու քերովբէները շինեց՝ — անոնց երկայնութիւնը տասը կանգուն էր։
24 Եւ քերովբէին մէկ թևը հինգ կանգուն, ու քերովբէին միւս թևը հինգ կանգուն էր. հին թևին ծայրէն մինչև դա— թևին ծայրը տասը
25 կանգուն էր։ Ու միւս քերովբէինն ալ տասը կանգուն էր. երկու քերովբէներուն չափը ու ձևը
26 մէկ էր։ Մէկ քերովբէին բարձրութիւնը տասը կանգուն էր, ու միւս քերովբէինն ալ նոյնպէս էր։
27 Ու քերովբէները ներքին տանը մէջ դրաւ. ու † քերովբէները իրենց թևերը կ'երկարցնէին, մէկուն թևը մէկ պատին կը դպչէր, ու միւս քերովբէին թևը միւս պատին կը դպչէր. և անոնց դա— թևերը տանը մէջտեղը թև թևի կը
28 դպչէին։ Ու քերովբէները ոսկիով պատեց։
29 Եւ տանը բոլոր պատերուն վրայ քերովբէներ, արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ քանդակաձև փորագրեց, թէ ներսի կողմը և թէ
30 դուրսի կողմը։ Ու տանը ներսի ու դուրսի յատակը ոսկիով պատեց։
31 Եւ դարիրին դռները իւղալի փայտէ փեղկեր շինեց, որոնք դռանդիքներով մէկտեղ պոդէն հինգերորդ մասն
32 էին։ Ու իւղալի փայտէ շինուած երկու փեղկերուն վրայ քերովբէներ, արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց, և ձանձ ոսկիով պատեց, քերովբէներուն ու արմաւենիներուն վրայ ալ ոսկին տարածելով։
33 Նոյնպէս ալ տաճարին դռներ բրաւ. իւղալի փայտէ դռանդիքներ շինեց, որոնք պոդէն չորրորդ մասն
34 էին։ Ու դռները երկու փեղկերը մայր փայտէ էին. մէկ Հփեղկը երկու կտոր բլլալով՝ կը ծալուէր, ու միւս փեղկը երկու կտոր բլլալով՝ կը
35 ծալուէր։ Եւ անոնց վրայ քերովբէներ, արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց. և դրուագներուն վրայ յարմարցուած ոսկիով պատեց։
36 Ու ներքին դահլիճը իրիք կարգ տաշուած քարերով, ու մէկ կարգ եղեւնափայտի †հեծաններով շինեց։
37 ‡Ցերօջը տանը հիմը չորրորդ տարին Զիւ ամսուն մէջ դրուեր.
38 յետ. Ու միւսասնեւորդ տարին Բուլ ամսուն՝ այսինքն ութերորդ ամսուն մէջ՝ տունը իրեն վերաբերեալ ամէն բանովը լմընցաւ։ Եւ †յապէս Հօթը տարուան մէջ շինեց անիկայ։

ԳԼ · Ը

1 Սողոմոն տաճար, 2 Իսրաանի անատաին տունը, 6 սիներուն պարիսպն, 7 գաւազանի պրաներն, 8 ու Փարաւոնի աղջկան տանը շինութիւնը։ 13 Երկու սիւները, 23 Ձուլածոյ ծովը, 27 տասը մեքենովիներուը, 38 տասը ատազաններուը։ 40 և բոլոր կատարներուը՝ որոնք Փերամ շինեց։

1 Ու Սողոմոն իր տունը — տասնուերկու տարուան մէջ շինեց, ու — — լմընցուց իր բոլոր տունը։
2 Եւ Իսրաանի անատաին տունն — շինեց. երկայնութիւնը հարիւր կանգուն, ու լայնութիւնը վեհասուն կանգուն, ու բարձրութիւնը եր-սուն կանգուն. չորս կարգ եղեւնափայտէ սիւներու վրայ շինէց, ու սիւներուն վրայ եղեւնափայտէ հե-
3 ծաններ էր— — Ու նաև եղեւնափայտէ յարկ մը շինեց ան գերան-

Ն · ք · դԲ · 1005

1005 ից մինչև 992

— 8իս Գէ · թ · 10 · բ Պտ · բ · 1 ·

† Կամ՝ տասնուած կոճղով

‡ Հմր 1 ·

† Պագ գաւազ Հմր 1 ·

Ն · ք · գՀ · 1005

ներուն վրայ , որոնք քառասունօրեայ հինգ սիւներու վրայ էին . — անոնց
4 կարգը տասնհինգ էր : Եւ իրենք կարգ իրարու դիմացի դիմաց շարուած վանդակաւոր պատուհաններ կային : Ու բոլոր դռները ու
5 դրանդիքները քառակուսի էին . և վանդակաւոր պատուհանները իրարու դիմացի դիմաց իրենք կարգ էին :

6 Եւ սիւներուն սրահը շինեց , երկայնութիւնը լիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը երեսուն կանգուն . ու անոնց առջևը սրահ մը՝ անոնց առջևը սիւներ ու * սանդուխ մը
7 կար : Նաև աթոռին սրահը շինեց , ուր որ դատաստան կ՚ընէր , ո՛ — Նիւ առեւանի սրահ կ՚ըսուէր . ու անիկայ յատակէն մինչև † ձեղունը եղևնափայտով ծածկուած էր :

8 Եւ իր նստած տանը — ՚ի՛ը առ դործիս պէս ուրիշ դատիճ մը կար՝ տանը ու սրահին միջտղը . ու Փարաւոնին աղջկանը համար՝ ‡ որն որ Սողոմոն իրեն ՚ին առեր էր , սա սրահին պէս տուն մը շի-
9 նեց : Ասոնց ամէնը՝ ներսէն ու դուրսէն , և հիմէն մինչև առաստաղը , ու դուրսի կողմէն մինչև մեծ դատիճը տաշուած քարերու չափով՝ սղոցած ազնիւ քարերով
10 չ՚ուսաւ էր : Հիմն ալ՝ թանկագին քարերէ էր , մեծ քարերէ՝ տասը կանգուն քարերէ և ութը կան-
11 գուն քարերէ էր : Ու վերը տաշուած քարերուն չափովը ազնիւ
12 քար ու եղևնափայտ էր : Եւ մեծ դատիճին չորս կողմը ու Տէրոջը տանը ներքին դատիճը և տանը ‡ սրահը իրեք կարգ տաշուած քարերով ու մէկ կարգ եղևնափայտի հնծանիներով չ՚ուսաւ էր :

13 Եւ Սողոմոն թագաւորը հրաւ իրկեց , ու Տիւրոսէն Ք՚իրամը
14 բերել տուաւ . Ի՚Նիկայ Նեփթաղիմի ցեղէն որբևայրի կնկան մը որդի էր , ու հանոր Հայրը Տիւրացի պղնձագործ մըն էր . և ի — հրաւ պղնձէ ամէն տեսակ գործերը գործելու մեծ հմտութիւն , խմաստութիւն ու դիտութիւն ունէր . և Սողոմոն թագաւորին եկաւ , ու անոր ամէն գործքը կատարեց :
15 Եւ — ՚իկայ հպղնձէ երկու սիւն հանեց . մէկ սիւնին երկայնութիւնը տասնուութ կանգուն , ու շրջապատը տասներկու կանգուն էր . այ՚պէս էր երկրորդ սիւնինն ալ :
16 Եւ սիւներուն գլուխը դնելու համար պղնձէ երկու խոյակ հանեց . մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն , ու միւս խոյակին բարձրութիւնը հինգ կան-
17 գուն էր : Եւ սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն համար՝ մէկ խոյակին համար եօթը՝ ու միւս խոյակին համար եօթը ցանցակերպ — շղթայադործ հիւսուած զար-
18 դեր էին : Ա՚յպէս սիւները շինեց . ու մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ շուրջանակի երկու կարգ նո՛ռեր էին , որ ի՛նչն գլուխը եղած խոյակը նուռերով ծածկուի . միւսալ խոյակին ալ այնպէս :
19 Եւ սրահին մէջի սիւներուն գլուխը եղող խոյակները չորս կանգուն էին շուշանաձև շի-
20 նուածքով : Ու երկու սիւներուն վրայի խոյակներուն , ու ցանցակերպ զարդին մօտ եղող փորին վրայէն ալ նո՛ռեր կար . ու ‡ երկու խոյակներուն՝ վրայ ¶ կարգով շարուած երկու հարիւր նուռ կար :
21 Եւ սիւները ‖ տաճարին սրահին մէջը կանգնեց . ու աջ կողմի սիւնը կանգնելով , անոր անունը ‖ Յաբին կոչեց , ու ձախ կողմի սիւնը կանգնելով , անոր անունը § Բոազ կո-
22 չեց : Եւ սիւներուն գլուխն վրայ շուշանաձև գործ ի՛ր . այսպէս սիւներուն գործը լմընցաւ :
23 Եւ Ծովը ձուլածոյ շինեց , ու մէկ շրթունքէն մինչև միւս շրթունքը տասը կանգուն էր , ու բոլորաձև էր . և անոր բարձրութիւնը հինգ կանգուն , ու անոր շրջապատը եր-
24 սուն կանգուն էր : Ու անոր շրթունքին տակը շուրջանակի ամէն կողմէն գնդակներ շարուած էին . Ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական գնդակներ կային , ո՛ գնդակները երկու կարգ էին , ու բանը ձուլած ձուլած աներևին ձուլեր
25 էին : Ա՚նիկայ ՚տասներկու եզներ վրայ կը կենար , որոնց իրերը դէպ ՚ի հիւսիս , իրերը դէպ ՚ի արևմուտք , իրերը դէպ ՚ի հարաւ , ու իրերը դէպ ՚ի արևելք կը նայէին , ու Ծովը անոնց վրայ էր , և ամէնուն հետի կողմը դէպ ՚ի ներս
26 դ՚ուրս՚ էր : Ու անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր , և շրթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր , ու վրո՛ շուշանի ծաղիկներ չ՚ո՛ռեր էր . ՚ի երկու հազար մար կ՚առնէր :
27 Եւ պղնձէ տասը ¦ սիրևնովի շինեց . — ՚ին մէկ սիրևնովիին երկայնութիւնը չորս կանգուն , ու լայնութիւնը չորս կանգուն , և բարձ-
28 րութիւնը իրեք կանգուն էր : Ու սիրևնովիներուն այսպէս շինուած էին . անոնք սպառուածներ ունէին , և սպառուածները եղերբներուն
29 միջտղն էին : Ու եղերբներուն միջտղը եղող սպառուածներուն

Ն · ք · գՀ · 1005

* Կո՛ վայրագաւիթ

† ԵՀԸ · յատակը

‡ Գ Թագ · ԺԱ · 1 ; Բ Մն · ը · 11 ;

‡ կո՛ երկրորդ խոյակին

¶ Տե՛ս Մն · գ · 16 ; գ · 13 ; Երեմ · ԽԲ · 23 ;

‖ Բ Մն · գ · 17 ;

§ Գ Կ · գ · 3 ;

‖ ՚ի՛ պիտի հաստատէ ;

§ ՚ի՛ անոր միջը զօրութիւն ;

Ը գ Թագ · ԺԱ · 18 ; Բ Մն · գ · 2 ; Երեմ · ԽԲ · 17 ;

Ի Բ Մն · գ · 3 ;

Ի Բ Մն · գ · 4 ; 5 ; Երեմ · ԽԲ · 20 ;

Ղ Տե՛ս Բ Մն · գ · 17 ; Բ · 12 ; Եր եմ · ԽԲ · 21 ;

Ղ Տե՛ս Բ Մն · գ · 5 ;

§ ՚ի՛ խարիսխ ; կո՛ խարտիսաձև պատուանդան

Ն·Ք·ԴԲ· 1005

* Կամ՝ Նայն պես

վրայ առիւծներ, եղներ ու քերովբէներ կային. ու եղերբներուն վրայ վերի կողմը * խարիսխն էր. ու առիւծներուն ու եղներուն տակը
30 կախուած զարդեր կային։ Եւ անիւ մէկ մէքենովթը պղնձէ չորս անիւ ու պղնձէ առանցքներ ունէր, ու չորս ոտքերը ուսեր էին անոնց. ու աման կախուած զարդին քովը ուազանին տակը ձուլածոյ ուսեր
31 կային։ Եւ անոր բերանը խոյակին մէջէն դէպ՚ի վեր մէկ կանգուն էր. ու անոր բերանը խարիսխի գործքի պէս բոլորաձեւ էր, ու մէկ կէս կանգուն էր. և բերնին վրայ ալ քանդակներ ու սպառուածներ կային, քառակուսի և
32 ոչ բոլորաձեւ։ Ու սպառուածներուն տակը չորս անիւ կար. և անիւներուն առանցքները մէքենովթին վրայ հաստատուած էին, ու անոնց մէկ անիւին բարձրութիւնը մէկ ու
33 կէս կանգուն էր։ Եւ անիւներուն շինուածքը կառքի անիւներուն շինուածքին պէս էր. ու անոնց առանցքները, շրջանակները, շառաւիղները ու գունտերը բոլորը
34 ձուլածոյ էին։ Եւ անոնց մէկ մէքենովթին չորս անկիւններուն վրայ չորս ուս կար, և ուսերը նոյն
35 էին մէքենովթէն էին։ Ու մէքենովթին գլուխը կէս կանգուն բարձրութեամբ բոլորակ մը կար, ու մէքենովթին գլխուն վրայ էջերը և ծերբերը ու սպառուածները իրմէ
36 էին։ Ու եղերբներուն տախտակներուն վրայ ու սպառուածներուն վրայ քերովբէներ, առիւծներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին, ամէն մէկ տեղին չարմարութեանը համեմատ, ու անոնց բոլորտիքը
37 կախուած զարդեր կար։ Տասը մէքենովթներն ալ այսպէս բրաւ, ամենուն ձուլուածքը, չափը ու ձեւը մէկ էր։

Հրաբ·գ·6· 38 Եւ հատաս հատ պղնձէ աւազան շինեց, մէկ աւազանը քառասուն մաթով կը լեցուէր, ու մէկ աւազանը չորս կանգուն էր, ու տասը մէքենովթներուն վրայ
39 մէկմէկ աւազան կար։ Եւ հինգ մէքենովթը տանը աջ կողմը՝ ու հինգ ձախ կողմը դրաւ, ու ծովը տանը աջ կողմը հարաւոյ դէմ՝ դէպ՚ի արեւելք դրաւ։
40 Եւ Քիրամ աւազանները, թիակները ու կոնքերը շինեց. ու Քիրամ կատարեց ան բոլոր գործքերը՝ որ Ցերոբէը տանը Համար Սողոմոն թագաւորին կը շինէր.
41 Այսինքն երկու սիւները, ու սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն

երկու գունտերը, և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար երկու
42 ցանցակերպ զարդերը, ու երկու ցանցակերպ զարդերուն չորս հարիւր նռուներ, այսինքն սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար՝ մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ երկու
43 կարգ նռուներ։ Եւ տասը մէքենովթները, ու մէքենովթներուն
44 վրայի տասը աւազանները, ու մէկ ծովը, ու ծովին տակի տասուերը
45 կու եղները, Եւ կաթսաները, ու թիակները, ու կոնքերը. և ասոնց բոլոր կարասիները որ Քիրամ Սողոմոն թագաւորին շինեց Ցերոբէը տանը համար, փայլուն պղնձէ էին։
46 Թագաւորը զանոնք Յորդանանի դաշտին մէջ թանձր հողի մը վրայ ձուլել տուաւ՝ Սոկքովթի ու
47 Սարթանի միջտեղը։ Եւ Սողոմոն ասոնց կարասիները ամենայն առեղծ՝ վասն զի խիստ շատ էին, այնպէս որ պղնձին կշռոյթը համար չէր գար։
48 Եւ Սողոմոն Ցերոբէը տանը բոլոր կարասիները շինեց, Ոսկի սեղանը, ու վրան առաջաւորութեան հացը դրուելու Ոսկի սեղան
49 ներ, Եւ դարիրին առջեւի գուտ ոսկիէ աշտանակները, որոնց հինգը աջ կողմն էին ու հինգը ձախ կողմը, և ոսկիէ ծաղիկները, ու ճրագները, և ունելիները, Եւ գուտ ոսկիէ գաւաթները, բաժմակալներ, կոնքերը, խնկամանները և բութեղանները, ու ներքին տանը՝ այսինքն սրբութեանց սրբութիւնին դռներուն և տանը՝ այսինքն տաճարին դռներուն ոսկի ծղնիները։
51 Այսպէս Ցերոբէը տաճարին համար Սողոմոն թագաւորին բոլոր շինած գործքերը լմնցան. ու Սողոմոն իր Տօրը Դաւիթին նուիրած բաները՝ արծաթ ու ոսկին ու անօթները տարաւ, Ցերոբէը տանը գանձերուն մէջը դրաւ։

Ն·Ք·ԴԲ· 1005

Յհմ 17·18·

ՂԵՒ·ԻԿ·3· ԲՄՆ·Գ· 16·

Ե ԲՄՆ·Գ· 17·

Ե ՃՕՆ·ԼԳ· 17·

Յ ՅԱԻ·Գ·16·

Ն ԱՄՆ·ԻՐ· 14·

ՂԵՒ·ԼԹ·25· ՃՃ·

ՂԵՒ·ԻԿ·30· ՂՏ·Խգ· 5—8·

ՂԵՒ·Լ·10· ՃՃ·

ՂՐԹՍԳ·Բ· 11·ԲՄՆ· Ա·1·

ԳԼ·Ը

1 Ցառաքին Նաւակատեաց Տաճարէսր· 12·54 Սողոմոնին օրհնութիւնը· 22 անոր պաղթքը· 62 անոր մատուցած խաղաղութեան զոհերը·

1 Այն ատեն Սողոմոն Իսրայէլի ծերերը ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայէլի որդւոց նահապետները Սողոմոն թագաւորին քովը Երուսաղէմ ժողվեց, որ Ցերոբէը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն Սիոնէն
2 հանեն։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները եօթներորդ ամսուն՝ Ընթանի ամսուն մէջ՝ տօնին առե-

ԲՄՆ·Ա·2· ՃՃ·

Ե ՂՐԹՍԳ·Գ· 17·

Ե ՂՐԹՍԳ·Ա· 7·9՝Գ·12· 16·

Գ ՊԼՔ·Խգ· 34՝ԲՄՆ· Է·8·

Ն · Ք · ԶԲ · 1004

Ի թագ · գ · 15 · ը Օբ · լ · 9 · Ցեղ · գ · 3 , 6 · ա Մն · Ժե · 14 , 15 ·

Ղ Գվ · գ · 4 · ը Մն · ա · 3 ·

Ի ը թագ · գ · 13 ·

Ը ը թագ · գ · 17 ·

Ի Եզ · իզ · 33 , 34 · Գվ · գ · 19 ·

Ի Գվ · գ · 27 ·

Ի Եզ · իա · 14 , 15 ·

Ը ը Մն · ե · 9 ·

Ի Եզ · իա · 21 · ը Օբ · ժ · 2 ·

Ի ը Օբ · ժ · 5 · Ներ · Ի · 4 ·

Ի Եզ · Ի · 20 ·

Հ Եզ · ւգ · 27 , 28 · ը Օբ · գ · 13 · Հմր 21 ·

Ն Եզ · Ի · 34 , 35 · ը Մն · ե · 13 , 14 · է · 2 ·

Ղ ը Մն · գ · 1 , ՃՃ ·

Ճ Գվ · ժգ · 2 · Սապ · ժը · 11 · գե · 2 ·

Ի ը թագ · է · 13 ·

Ի Սապ · Ճւը · 14 ·

Ն ը թագ · գ · 18 ·

Ղ Գբ · · ա · 68 ·

ը ը թագ · է · 5 , 25 ·

Ղ ը թագ · է · 6 · ը Մն · գ · 5 , ՃՃ ·

Պ Հմր 29 · ը Օբ · ժ ը · 11 ·

Ը ա թագ · ժգ · 1 · ը թագ · է · 8 · ա Մն · Իբ · 4 ·

նը Սողոմն թագաւորին քովը 3 ժողովեցան ։ Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը եկան , ու քահանաները 4 տապանակը վերցուցին ։ Եւ Տէրոջը տապանակը Հու ժողովքի խորանը և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին . ու զանոնք քահանաները ուՂեւ- 5 տացիները հանեցին ։ Եւ Սողոմն թագաւորը ու անոր քովը ժողոված Իսրայէլին բոլոր ժողովքը անոր հետ տապանակին առջեւը ըլ- լալով , ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին այնչափ շատ որ անթիւ 6 ու անհամար էին ։ Եւ քահանա- ները ը Տէրոջը ուխտին տապանակը ներս տարին ի իր տեղը՝ տանը դարի- բը՝ սրբութիւնն սրբութեանցը , — ի քերովբէներուն թեւերուն տակը 7 դրին . Քանզի քերովբէները տապա- նակին տեղն վրայ էին ու թեւերը կը տարածէին , ու քերովբէները վերէն կը ծածկէին տապանակը ու 8 անոր ձողերը ։ Եւ ի ձողերը երկնց- ուցին , այնպէս որ ձողերուն ծայ- րերը Հարութիւնէն կ՚երեւնային դարիբին առջեւը , բայց դուրսէն չէին երեւնար . ու մինչեւ ասօր հոն 9 են ։ Ի տապանակին մէջ ուրիշ բան չկար , ի բայց միայն երկու քա- րէ տախտակները՝ որ Մովսէս Քո- րէբի մէջ դնելով հոն դրաւ , ի որոնց մով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ ա- նոնց եգիպտոսի երկրէն ելած ա- 10 տենը ուխտ դրաւ ։ Ու երբոր քա- հանաները սրբութիւնէն ելան , 11 ամպը Տէրոջը տունը . Եւ ամպին պատճառաւ քահանանե- րը չէին կրնար հոն կենալ , որ Տէ- րոջ պաշտօնը կատարեն . վասն զի Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լե- ցուցեր էր ։

12 Ընդ տունը Սողոմն ըսաւ , Տէ- րը ըսաւ որ ինքը ի մառախուղի մէջ 13 կը բնակի ։ ի Ընդ քեզի բնակու- թեան համար տուն , ի ու յաւի- տեան քու նստելուդ համար տեղ 14 շինեցի ։ Եւ թագաւորը իր երեսը դարձուց , ու ի Իսրայէլի բոլոր ժո- ղովքը օրհնեց . ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ոտքի վրայ կայներ էին . 15 Եւ անիկայ ըսաւ , Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը , որ ի իր բերնովը իմ Հօրս Դաւիթին խօսը տուաւ , ու իր ձեռքովը կատարեց . 16 քանզի ըսաւ , Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն ընտրած մի քաղաք մը չընտրեցի տուն շինելու համար , որ իմ ա- նունս հոն ըլլայ . բայց Դաւիթը ընտրեցի , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխող ըլլայ ։

17 Եւ ի իմ Հայրս Դաւիթի միտքը ու- նէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն 18 անուանը տուն մը շինէ . ի Բայց Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին ըսաւ , Որովհետեւ դուն միտքդ դրիր որ իմ անուանս տուն շինես , ադէկ ըրիր որ ի՞նչ միտքդ դրիր . 19 Սակայն Հտունը դուն պիտի չշի- նես , հապա քու որդիդ , որ քու ձեռքերէդ պիտի ելլէ , անիկայ իմ 20 անուանս տունը պիտի շինէ ։ Եւ Տէրը իր ըսած խօսքը կատա- րեց , ու ես իմ Հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի , ու ի Տէրոջը բ- ասածին պէս Իսրայէլի աթոռը նստայ , ու Իսրայէլի Տէր Աստու- ծոյն անուանը — տունը շինեցի . 21 Եւ հոն տեղ մը պատրաստեցի տա- պանակին համար , որուն մէջը կ՚ե- ղ ի Տէրոջը ուխտը , որն որ մեր հայրերուն հետ ըրաւ , երբոր զա- նոնք եգիպտոսի երկրէն դուրս հա- նեց ։

22 Եւ Սողոմն ը Տէրոջը սեղանին առջեւը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին դիմացը կայնելով , ի ձեռքերը դէպ 23 ի երկինքը տարածեց , Ու ըսաւ , Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , վե- րը երկինքը ու վարը երկրի վրայ ի քեզի պէս Աստուած չկայ , որ ի քու ուղիդ իրենց բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ի ուխտ 24 ու ողորմութիւն կը պահես . Դուն քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւիթին ըրած խոստումներդ պահեցիր , ու բերնովդ բաներդ ձեռքովդ կատա- րեցիր , ինչպէս որ այսօր կ՚երեւայ ։ 25 Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրա- յէլի , պահէ ան խոստումներդ , որն որ քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դա- ւիթին ըրիր , ու ըսիր ։ ի Իմ առ- ջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ նըս- տող մարդ քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ . միայն թէ քու որդիքդ ի- րենց ճամբաներուն զգուշութիւն բնեն ու իմ առջեւս քալեն , ինչ- պէս որ դուն իմ առջեւս քալեցիր ։ 26 — Եւ հիմա ով Աստուած Իսրայէլի , թող քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստա- տուի ։

27 Բայց ի միթէ Աստուած իրաւ ըն- կե՞ր երկրիս վրայ պիտի բնակի . ահա երկինքը ու ի երկինքից երկին- ը քեզ չեն կրնար պարունակել . ա՛ր կը մնայ աս իմ շինած տունս ։ 28 Սակայն ով Տէր Աստուած իմ , քու ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուած- քին նայէ , որ քու ծառայիդ այսօր քու առջեւդ բրած պաղատանքը ու- 29 աղօթքը լսես . Որպէս զի աս տանը վրայ գիշեր ցորեկ քու աչքերդ բաց ըլլան , այն տեղն վրայ՝ որուն

Ն · Ք · ԶԲ · 1004

— ը թագ · է · 2 · ա Մն · Ժէ · 1 ·

— ը Մն · գ · 8 , 9 ·

Է ը թագ · է · 5 , 12 , 13 · Գվ · է · 3 , 5 ·

— ա Մն · Իբ · 5 , 6 ·

ը Հմր 9 · ը Օբ · լ · 26 ·

ը ը Մն · է · 12 , ՃՃ ·

— Եզ · Թ · 33 · Ներ · Ք · 5 · Ես · ա · 15 ·

Ի Եզ · Ժէ · 11 · ը թագ · է · 22 ·

Ի Ես · Ժէ · 1 · Գվ · գ · 6 · դ թագ · ի · 3 ·

ը Օբ · է · 9 · Նէհ · ա · 5 · Դան · Ք · 4 ·

Ի Գվ · ր · 4 · ը թագ · է · 12 , 16 ·

— ը թագ · է · 25 ·

Ք ը Մն · ր · 6 · Ես · կէ · 1 · Երեմ · Իդ · 24 · է · Գոր · Ժէ · 49 , 24 ·

Ի ը Կոր · ժը · 2 ·

Ն · Ք · ՁԾ · 1004

Համար բսիր Թէ Տէմ անուն հոն պիտի բլլայ · այնպէս որ աս տեղը քու ծառայիդ բրած աղօթքը լսես ։ 30 Ու քեզմէ քու ծառայիդ և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին աս տեղը բրած աղօթքները լսես · այո քու բնակութեանդ տեղէն երկինքէն լսես , ու լսած ատենդ ներես ։

Ա Եղ · Իր · 11 ։ Ղ Ա · Ա · 1 ։

31 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ , ու անէ ալ երդումի բնկէ տալու համար՝ Ասոնը երդումի աթոռքարկէ , ու երդումը աս տունը 32 քու սեղանիդ առջևը գայ , Ն՚ատենը դուն երկինքէն լսես ու կատարես , ու քու ծառաներդ դատես , և յանցաւորը դատապարտես , ու անոր * րլածը անոր գլխուն բերես · և արդարը արդարացընես , ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում բնես ։

* Եբր · Ճամբան ։

Ե Օր · Իս · 1 ։

Ե Գ Ա · Իգ · 17 ։ Ր Օր · Իր · 25 ։

33 Երբ Թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլ քեզի դէմ մեղանչելնուն համար իրենց թշնամիներուն առջևը յաղթուին , ու Ի՚քեզի դառնան և քու անունդ փառք տան , ու աս տունս մէջ քեզի աղօթք ու աղաչանք բնեն , Ն՚ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , ու անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձնես ։

Ա Գ Ա · Իգ · 19 ։ Ր Օր · Իր · 23 ։

35 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար Երկինքը գոցուի , ու անձրև չգայ · ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք բնեն և քու անունդ փառք տան , ու զանոնք նեղելուդ համար իրենց մեղքերէն 36 դառնան , Ն՚ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , որ Անոնց սորվեցընես Ա՚ան ազէկ ճամբան , որուն մէջը պիտի քալեն · ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրև տաս ։

Է Սպ · Իե · 4 ։ Իե · 11 ։ Գզ · 12 ։ Նկղ · 8 ։

Ա Թագ · Ժբ · 23 ։

Է Գ Ա · Իգ · 16 , 25 , 26 ։ Ր Օր · Իր · 21 , 22 , 27 , 38 , 42 , 52 ։ Ր Ա Ղ · Ի · 9 ։

† Եբր · Դրա՚՚ Ներքուն

37 Է Թէ որ երկրի վրայ սով , կամ ժանտախտ , կամ խոշակահարութիւն , կամ ցրտահարութիւն , կամ մարախ , կամ գրասիճ բլլայ , կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց †բնակած երկրին մէջը նեղեն , կամ որ և իցէ հարուած կամ հիւանդութիւն 38 դուն բլլայ , Քու բոլոր ժողովուրդիդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ աղօթք մը ու խնդրուածք մը բնելու բլլայ , ու իւրաքանչիւր մարդ իր սրտին ախտը ճանչնալով՝ ձեռքերը դէպ ի աս տունը երկինքնբնէ , 39 Ն՚ատենը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես ու ներես , և բնես · և ամէն մարդու իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում բնես , անոր սիրտը գիտնալուդ համար · վասն զի Է՚դուն միայնդուդ որդիներուն սիրտը միայնակ գիտես · ։ 40 Որպէս զի քեզմէ վախնան Էրէց բոլոր օրերնուն մէջը՝ որչափ ժամանակ որ մեր Հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին ։

Ն · Ք · ՁԾ · 1004

Ա Թագ · Ժ · 7 ։ Ա Ն · Իբ · 9 ։ Սաղ · Ժ · 4 ։ Երեմ · Ժ · 10 ։ Գործ · Ա · 24 ։

† Սաղ · Ճ · 4 ։

41 Ու քու ժողովուրդդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու անունդ համար եկող օտարականն 42 ալ՝ (վասն զի քու մեծ անունդ ու հզօրաւոր ձեռքդ ու երկընցած բազուկդ պիտի լսեն ,) Թէ որ գայ ու աս տանս մէջ աղօթք բնէ , 43 Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն լսես , և օտարականին քեզի բրած ամէն խնդրուածքը կատարես , Է՚որ երկրիս ամէն ժողովուրդները քու անունդ ճանչնան , ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս Ը՚քեզմէ վախնան , և գիտնան Թէ աս իմ շինած տանս վրայ քու անունդ կոչուած է ։

Է Ա Թագ · Ժէ · 46 ։ Դ Թագ · ԺԹ · 19 ։ Սաղ · կէ · 2 ։ Ա Սաղ · Ճբ · 15 ։

44 Երբոր քու ժողովուրդդ իր թշնամիին դէմ պատերազմի ելթլայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի խրկես զանոնք , Թէ որ անոնք աս քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անունդ համար աս իմ շինած տանս կողմը Յ՚ելուէ՝ Ձերոջը աղօթք ը- 45 Նեն , Երկինքէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , և անոնց իրաւունք բնես ։

46 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն , (Է՚քանզի մեղք չգործող մարդ չկայ ,) ու անոնց բարկանալով՝ զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես , ու անոնց գերեվարները Է՚թշնամիին հեռու կամ մօտ երկիրը գերի տա- 47 Նին զանոնք , Է՚Թէ որ ան իրենց գերութեան երկրին մէջ զգջի զան ու դառնան , և իրենց գերեվարներուն երկրին մէջ քեզի աղաչեն ու Ը՚քեզմէ Ա՚նեղ , Ա՚նօրէնութիւն ու անիրաւութիւն բ- 48 րինք · Ես Ըե՚ր զանոնք գերի տանող թշնամիներուն երկրին մէջ Ը՚իրենց բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր հոգիովը քեզի դառնան , ու իրենց երկրին՝ որ իրենց Հայրերուն տուիր , և քու բնտրած քաղաքիդ , ու քու անունդ համար իմ շինած տանս կողմը Յ՚ելուէ՝ Ձեզի աղօթք

Ա Գ Ա · Ի · 9 ։ Ա Եղ · Իր · 11 ։ Ղ Ա · Ա · 1 ։

Ե Օր · Ի · 24 ։

Ե Օր · Ի · 1 ։

Է Գ Ա · Իգ · 17 ։ Ր Օր · Իր · 25 ։

Ե Ղ Ա · Իգ · 39 , 40 ։ Նկեմ · Ա · 9 ։

Ա Գ Ա · Իգ · 19 ։ Ր Օր · Իր · 23 ։

Ա Սպ · Իե · 4 ։ Իե · 11 ։ Գզ · 12 ։ Նկղ · 8 ։

Ա Թագ · Ժբ · 23 ։

Է Գ Ա · Իգ · 16 , 25 , 26 ։ Ր Օր · Իր · 21 , 22 , 27 , 38 , 42 , 52 ։ Ր Ա Ղ · Ի · 9 ։

† Եբր · Դրա՚՚ Ներքուն

Ե Գ Ա · Իգ · 17 ։ Ր Օր · Իր · 25 ։

Ե Ղ Ա · Իգ · 39 , 40 ։ Նկեմ · Ա · 9 ։

Ա Գ Ա · Իգ · 19 ։ Ր Օր · Իր · 23 ։

Ե Ա Թագ · Ժ · 46 ։ Դ Թագ · Ժէ · 19 ։ Սաղ · կէ · 2 ։ Ա Սաղ · Ճբ · 15 ։

Ճ Ր Ա Ղ · Գ · 36 ։ Ա Ռաք · Ի · 9 ։ Ֆող · Ե · 20 ։ Ճակ · գ · 2 ։ Ա Ճո՚ · Ա · 8 , 10 ։

Ա Ղ Ա · Իգ · 34 , 44 ։ Ր Օր · Իբ · 36 , 64 ։

Ա Ղ Ա · Իգ · 40 ։

Ն Նկեմ · Ա · 6 ։ Սաղ · Ճգ · 6 ։ Դան · Թ · 5 ։

Ա Երեմ · Իհ · 12 , 13 , 14 ։

Ա Դան · գ · 10 ։

Ա Եզր · Ե · 6 ։ Սաղ · Ճգ · 46 ։

Ա Ր Օր · Թ · 29 ։ Նկեմ · Ա · 10 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1004

քու ժողովուրդդ ու քու ժառանգութիւնդ էն , որ զանոնք Եգիպտոսէն՝ Հերկաթի նոցին մէջէն հանեցիր ։ 52 Որ քու աչքերդ բացուած ըլլան քու ծառային խնդրուածքին ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին խնդրուածքին , քու աչքդ ամէն անգամ անոնց կանչածնուն մէջ անոնց համար բաց ըլլայ , 53 որովհետեւ դուն զանոնք քեզի բաժնեցիր ամէն ժողովուրդներէն երկրին վրայ , ինչպէս որ խօսեցար Մովսէսին ձեռքով , երբոր հայրերը Եգիպտոսէն հանեցիր , տէր Եհովայ ։

54 Երբոր Սողոմոն այս բոլոր աղօթքը ու խնդրուածքը Տէրոջը բերած լրցուց , Տէրոջը սեղանին առջեւէն ելաւ , ուր որ ձեռքերը դէպ ի երկինքը երկնցուցած ծունկ կրկներ 55 եր , ու ոտքի վրայ կայնելով , Իսրայէլին բոլոր ժողովուրդը բարձր ձայնով 56 նով օրհնեց , ու բսաւ , Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , որ իր բոլոր բսածին համեմատ իր Իսրայէլ ժողովուրդին հանգստութիւն տուաւ , Եւ իր ծառային Մովսէսին ձեռքովը խօսած ամէն բարի խօսքերէն բնաւ 57 մէկ խօսք մը դեռինը չնկաւ ։ Մեր Տէր Աստուածը մեզի հետ ըլլայ , ինչպէս որ մեր հայրերուն հետ էր ։ Ու մեզ չթողու ու մեզ երեսէ 58 չդարձնէ , Եւ մեր սիրտը իրեն դարձնէ , որ իր բոլոր ճամբաներուն մէջը քալենք , ու պահենք իր պատուիրանքները , կանոնները ու իրաւունքները , որոնք մեր հայրերուն 59 պատուիրեց ։ Եւ Տէրոջը առջեւ մօտեցած աս պաղատանքի խօսքերս ցորեկ ու գիշեր մեր Տէր Աստուծոյն մօտենան , որ օրէ օր պատահած գործերուն մէջ իր ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին 60 իրաւունք բնէ ։ Որ երկրիս ամէն ժողովուրդները գիտնան թէ Տէրը Եհովայ ինքն է Աստուած , ու բիշ Հովայ ինքն է Աստուած ։ 61 Ու մը չկայ ։ Ու ձեր սիրտը մեր Տէր Աստուծոյն առջեւ ուղիղ ըլլայ , որ աս օրուան պէս անոր կանոններուն մէջը քալէք , ու անոր պատուիրանքները պահէք ։

62 Ու թագաւորը ու բոլոր Իսրայէլը անոր հետ Տէրոջը առջեւ 63 զոհեր մատուցին ։ Ու Սողոմոն Տէրոջը մատուցած խաղաղութեան զոհին համար , բառնուերկու հազար արջառ ու հարիւր բսան հազար ոչխար զոհ բրաւ ։ Ու թագաւորը ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը 64 տանը նաւակատիքը բրին ։ Ուն օրը թագաւորը Տէրոջը տանը առջեւը եղող դատիճին մէջտեղը սրբեց ։ քանզի էր ողջակէզները , Հացի ընծաները , ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը հոն մատուց , վասն զի Տէրոջը առջեւի պղնձէ սեղանը պղտիկ կու գար աս ողջակէզները , հացի ընծաները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը ընդունելու ։

65 Եւ ան ատենը Սողոմոն ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլ՝ մէկ մեծ ժողով մը՝ Եմաթի մտուքէն մինչեւ Եգիպտոսի հեղգատը մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը եօթը օր ու եօթը օր՝ տասնչորս տասնուօր 66 չորս օր Տօն բրին ։ Եւ Սողոմոն ուրախութեան օրը ժողովուրդը արձակեց , որոնք թագաւորը օրհնելին , ու իրենց վրաններուն գացին , գոհարեմ սրտով մը ու բախանալով ան բոլոր բարիքներուն համար , որ Տէրը իր Դաւիթ ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին բրաւ ։

Գլ · Թ

1 Աստուած Սողոմոնին հետ ուխտ կ'բնէ տեսիլքի մէջ ։ 10 Սողոմոն ու Քիրամին իրարու իրենց բնածները ։ 15 Սողոմոնին գործերուն մէջը ծառայողները անոր տոքրին ծառաներն էին ։ և Իսրայէլացիք՝ պատուական ծառաները ։ 24 Փարաւոնին աղջիկը իր տունը կը փոխադրուի ։ 25 Սողոմոնին տարեկան տաղտկաւոր զոհերը ։ 26 Սողոմոնին նաւերը Ովփրէն ոսկի կը բերեն ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1004

1 Երբոր Սողոմոն Տէրոջը տունը ու թագաւորական տունը և իր սրտին բոլոր ուզած բաները 2 շինեց լրցուց , Տէրը Սողոմոնին նորէն երեցաւ , ինչպէս որ Գաբաւոնի մէջ երեցեր էր ։ Եւ Տէրը անոր բսաւ , Իմ առջեւս բրած աղօթքդ ու պաղատանքդ լսեցի ։ Ես շինած տունդ սրբեցի , Որ իմ անունս յաւիտեան հոն դնեմ ։ Ես իմ աչքերս ու սիրտս միշտ հոն պիտի բլլան ։ 4 Եւ թէ որ դուն իմ առջեւս՝ Քու Հօրդ Դաւիթին քալածին պէս , Ինկատարեալ սրտով և ուղղութեամբ քալես , ու բոլոր քեզի պատուիրածներս բնես , ու իմ կանոններս ու դատաստաններս 5 պահես , Ըն տունը քու թագաւորութեան աթոռը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան պիտի հաստատեմ , ինչպէս որ քու Հօրդ Դաւիթին խօսեցայ՝ բսելով , Իսրայէլի աթոռին վրայ քեզմէ մարդ պակաս պիտի չբլլայ ։ 6 Թէ որ դուք կամ ձեր որդիքը դիմեմէ խոտորիք , ու ձեր առջեւ դրած պատուիրանքներս — կանոններս չպահէք , ու երթալ ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն բնէք , և անոնց երկրպագէք 7 դուխիւն բնէք , Ըն տունը Իսրայէլը պիտի ջնջեմ ան երկրին վրայէն , որն որ իրենց տուի ։ ու

ԽԲԲ 992

1 Մն · Ե · 11 , ՃԸ ։ 2 ԳԼ · Ե · 1 ։ 3 Մն · Բ · 6 ։ 4 ԳԼ · Թ · 5 ։ 5 Գ Թագ · Ի · 17 ։ 7 ԳԼ · Բ · 29 ։ Ղ Օր · Ժ · 12 ։ 8 ԳԼ · Ժ · 4 · 6 · 38 , Ժգ · 8 , Ժե · 5 ։ 9 Ծն · Ժե · 1 ։

10 Թագ · Ե · 12 · 16 · ԳԼ · Բ · 4 · Գ · 12 · Մն · Իր · 10 · Մագ · ՃԼ · 12 ։ 11 Գ Թագ · Ե · 14 · Մն · Ե · 19 · 20 · Մագ · ՃԲ · 30 , ՃԸ ։ 12 Օր · Ժ · 23 · Ես · 21 ։

Ե · Ա · ԺԲ · 5 · Բ Օր · Ի · 26 · 29 · Ժգ · 2 ։

Բ Ծն · Ժե · 18 · Թաւ · ԼԲ · 5 ։ 3 Գաս · Գ · 3 · Գ Թագ · Ժգ · 25 ։

Բ Թագ · Գ · 18 ։

Ե Մն · Է · 8 · Բ Հմր 2 · Գէ · Իգ · 34 ։ Ե Մն · Է · 9 · 10 ։

Բ Թագ · Գ · 18 ։

Վ Օր · Ժբ · 10 · Ցես · իս · 45 · Իգ · 14 ։

Ե Օր · Լ · 6 · Ցես · ա · 5 ։ Բ Մագ · ՃԺԲ · 36 ։

Ջ Ցես · Գ · 24 · Աթագ · Ժէ · 46 · Գ Թագ · ԺԲ · 19 ։

Բ Օր · Գ · 35 · 39 ։ Ի Գէ · Ժա · 4 · Ժէ · 3 · 14 · Գ Թագ · Ի · 3 ։ Ե Բ Մն · Է · 4 , ՃՀ ։

Ե՛մ անուանս համար աս սրբած տունս երեսէս պիտի ձգեմ. ⁊ե Իսրայէլ բոլոր ազգաց մէջ առակ
8 ու կատակ պիտի ըլլայ։ Եւ ⁊աս բարձր տանը համար ամէն քովէն անցնողը պիտի զարմանայ, ու սուլելով պիտի ըսէ, ⁊Տէրը ինչո՞ւ համար աս երկրիս ու աս տանս այս-
9 պէս ըրաւ։ Եւ պիտի ըսեն, Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուածը թողուցին, որ անոնց հայրերը Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր, և ուրիշ աստուածներու յարեցան, և անոնց երկրպագութիւն ու ծառայութիւն ըրին. ասոր պատճառաւ Տէրը անոնց վրայ աս բոլոր չարիքները բերաւ։

10 Նաև Սողոմոն երկու տունը՝ Տէրոջը տունը ու թագաւորական տունը քանի տարիւան մէջ շինեցին
11 Հյրոմ Տիւրոսի թագաւորը Քեդրամ եղինափայտերով, մայր փայտերով ու ոսկիով անոր ամէն ուզածին համեմատ Սողոմոնին օգնութիւն ընելուն համար, Սողոմոն թագաւորն ալ ան տասներ քաղաքին քանի քաղաք տուաւ Գալիլեայի
12 երկրին մէջ։ Ու Քեդրամ Տիւրոսէն ելաւ, որ Սողոմոնին իրեն տուած քաղաքները տեսնէ. և իր
13 աչքերուն հաճոյ չերեւցան. Ու ըսաւ, Ես զքեզ, աս ի՛նչ քաղաքներ են՝ որ ինծի տուիր. ⁊ու անոնց անունը Քաբսէլ երկիրը կոչեց մինչև
14 աս օրս։ Եւ Քեդրամ թագաւորին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի խրկեց։
15 Ու ⁊Սողոմոն թագաւորին դրած հարկին պատճառը աս էր՝ որ Տէրոջը տունը, իր տունը, ու ⁊Մելլոնը, ու Երուսաղէմի պարիսպը, ⁊Հասորը, ⁊Մակեդովը ու ⁊Գազերը շինէ։ (Քանզի Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորը ելլելով՝ Գազերը առեր, ու զանիկայ կրակով այրեր էր, և ան ⁊քանանացիները որ այդ քաղաքին մէջը բնակեալ էին, զանիկայ իր աղջկանը՝ Սողոմոնին կնկանը օժիտ տուեր էր։)
16
17 Ու Սողոմոն Գազերը ու ⁊Վարի
18 Բեթհորոնը շինեց, Նաև Բահալաթը ու Թադմորը երկրին անապատին մէջ, Եւ Սողոմոնին բոլոր բերմնաթանի քաղաքները, ու ⁊կառքերուն քաղաքները, ու ձիաւորներուն քաղաքները, և ան բոլոր շինելիքը, որ Սողոմոն ուզեց շինել Երուսաղէմի մէջ, Լիբանանի մէջ ու իր տէրութեանը բոլոր երկրին մէջ։
19
20 Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ Ամորհացիներէն, Քետացիներէն, Փերեզացիներէն, Եւեսացիներէն ու Յեբուսացիներէն մնացեր էին, և որ Իսրայէլէ որդւոցմէ չէին,
21 Անոնց զաւակները, ⁊որ անոնցմէ ետքը ան երկրին մէջ մնացեր էին, ⁊ու Իսրայէլի որդիքը չէին կրցեր զանոնք բնաջինջ ընել, Սողոմոն զանոնք ⁊հարկատու՝ ծառայ ը-
22 րաւ մինչև յայսօր։ Բայց Սողոմոն Իսրայէլի որդիներէն իրեն ⁊ծառայ չընաւ. Հապա անոնք էր պատերազմական մարդիկները, իր ⁊պատառականները, իշխանները, զօրավարները, ու իր կառքերուն ու ձիաւորներուն վերակացուները
23 էին։ Սողոմոնին գործքին վրայ ⁊հինգ հարիւր յիսուն գլխաւոր իշխաններ կային, որոնք բաներ ժողովուրդին վրայ կ՚իշխէին։
24 Իսկ ⁊Փարաւոնին աղջիկը Դաւիթին քաղաքէն ելաւ, ⁊՚ի՞նչ ։ էր տունը՝ որն որ Սողոմոն անոր համար շիներ էր. ան առնոնը Մելլոնը շինեց։
25 ⁊Եւ Սողոմոն տարին իրեք անգամ Տէրոջը համար շինած սեղանին վրայ ողջակէզներ ու խաղաղութեան պահեր կը մատուցանէր, և Տէրոջը առջեւի ⁊՚ե՞նէն վրայ խունկ կը ծխէր։
26 Ու Եբեր տուներ լմընցուց, Սողոմոն թագաւորը Եդոմի երկրին մէջ կարմիր ծովուն ափերը՝ Ելաթին քովը եղող ⁊Գասիոնգաբերի
27 մէջ Դնաւեր շինեց։ Եւ Քեդրամ Սողոմոնին ծառաներուն հետ, ծովու ⁊՚ա՞ր ։ ը ։ ն ։ ի՞ն համբ եղող իր նաւերուն ծառաները աներ նաւե-
28 րով իրեկեց։ Ու անոնք Ոփիրը գացին, և անկէ չորս հարիւր քսան տաղանդ ոսկի առին, ու Սողոմոն թագաւորին բերին։

ԳԼ. Ժ.

1 Սաբայի թագուհին Սողոմոնին խնամատարներ վրայ կը զարմանայ։ 14 Սողոմոնին ոսկին։ 16 անոր վահաններէն։ 18 անոր փղոսկրեայ աթոռը։ 21 անոր ամաններէն։ 24 անոր բերած ընծաներէն։ 26 անոր կառքերը ու ձիերը։

1 Ու Սաբայի թագուհին Սողոմոնին համբաւը ու Տէրոջը անունը լսեց, ու եկաւ ⁊՚ո՞ր խրթին հար-
2 ցումներով զանիկայ փորձէ։ Եւ անիկայ Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ հանդէսով, խունկեր ու խիստ շատ ոսկի ու պատուական քարեր բեռցած ուղտերով. և Սողոմոնին քովը գնաց, ու բոլոր իր սրտին
3 մէջը եղածը անոր զրուցեց։ Եւ Սողոմոն անոր բոլոր հարցումները բացատրեց. ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար, որ թագաւորը չբ-
4 Հակիրճայ ու չբացատրէ անոր։ Եւ Սաբայի թագուհին՝ Սողոմոնին բոլոր իմաստութիւնը, ու անոր

Ե · ը · գԲ · Իբր 992

Ե Երեմ. է · 14։
⁊Բ Օր · իբ · 37։ Սապ. խգ · 14։
Ել Ա. է · 21։
Հ Օր · իԲ · 24, 25, 26։
Երեմ. իբ · 8, 9։

Ե Գլ. գ · 37, 38։ է · 1։ ը Ա. · ը · 1։

Ը Ցես բԱ. · ը · 2։

Ցես. ԺԲ · 27։
* ՚ի՞ անհաճոյ, խո՛ կապակ։

Գլ. է · 13։

Հ Ձեր 24։ ը թագ. · է · 9։
Ն Ցես. ԺԲ · 36։
Ը Ցես. Ժէ · 11։
Ցես. Ժէ · 10։ Դաս. · ա · 29։
Ը Ցես. Ժգ · 10։

Իբր 1014

Ցես. Ժգ · 3։ իա · 22։ բԱ. · ը · 5։
Ը Ցես. ԺԲ · 44։ բԱ. · ը · 4, 6։ ըշ։
Գլ. գ · 26։
Ձեր 1։

ՀբԱ. · ը · 7, ըշ։

Ե · ը · գԲ · Իբր 992

Դաս. · ա · 21, 27, 29։ գ · 1։
Բ Քես. · Ժէ · 63։ Ժէ · 12։
Դաս. · ա · 28։
Ցես Ծն · Թ · 25, 26։ Եզր. · ը · 55, 58։ Նեհ. է · 57։ Ժ · 3։
Պ Ա. · իե · 39։
Եբ · Ծաւալները։
Ցես բ Ա. · ը · 10։

Գլ. գ · 1։ ը Ա. · ը · 11։

Գլ. է · 8։ ը թագ. է · 9։ Գլ. Ժա · 27։ ը Ա. · Լբ · 5։
ը Ա. · ը · 12, 13, 16։

Թագ. Լգ · 35։ ը Օր · ը · 8։ Գլ. իբ · 49։
ը Ա. · ը · 17, 18։
Գլ. Ժ · 11։
Ցես. իբ · 24։

5 չինած տուներ, եւ անոր սեղանին
կերակուրները, ու անոր ծառանե-
րուն *բնակարաններըն, և ապաս-
արուհիներուն կայնուածքը, ու ա-
նոնց հագուստները, և անոր մատ-
ուռակները, Ժու †Տէրոջը տունը
ելլելու սանդուխը" տեսնելով,
6 խելքը գլխէն գնաց. եւ թագաւո-
րին բաւ, Քու վիճակիդ ու իմաս-
տութեանդ վրայով իմ երկրիս
մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են և
7 դէր. Բայց ես ան խօսքերուն չհա-
ւատացի, մինչև որ ՅԱՀՈՎԷ եկայ
ու իմ աչքերովս տեսայ, և ահա
ինծի ասոր կէսը չպատմեցին. քու
իմաստութիւնդ ու երջանկու-
թիւնդ իմ լսած համբաւս աւելի
8 է: Երանի քու մարդիկներուդ՝
երանի ասոնց քու ծառաներուդ՝ ո-
րոնք միշտ քու առջեդ կայնելով
քու իմաստութիւնդ կը լսեն:
9 Քու Եհովայ Աստուածդ օրհնեալ
ըլլայ, որ քեզի հաճեցաւ ու քեզ
Իսրայէլի աթոռին վրայ դրաւ. Ե-
հովան Իսրայէլը յաւիտեան սիրե-
լուն համար, քեզ թագաւոր ը-
րաւ, դուր իրաւունք ու արդարու-
10 թիւն ընես: Եւ թագաւորին
հարիւր քսան տալանդ ոսկի ու
խիստ շատ խունկեր ու պատուա-
կան քարեր տուաւ: Ան ատկէ
ետև այնչափ շատ խունկ չեկաւ,
որչափ որ Սաբայի թագուհին Սո-
ղոմոն թագաւորին տուաւ:
11 Եւ Քիրամին նաւերը որ Ոփի-
րէն ոսկի կը բերէին, Ոփիրէն խիստ
շատ հալմուկ փայտեր ու պա-
12 տուական քարեր ալ բերին: թԵւ
թագաւորը հալմուկ փայտէն յենա-
րաններ շինեց՝ Տէրոջը տանը ու
թագաւորական տանը համար, և
քնարներ ու տաւիղներ՝ երգեցող-
ներուն համար. ասանկ հալմուկ
փայտ բնաւ չեկաւ ու չերեւցաւ
մինչև յայսօր:
13 Ու Սողոմոն թագաւորը Սաբայի
թագուհիին բոլոր ուզած ու խնդ-
րած բաները տուաւ, Սողոմոն
թագաւորը իր ‡ առատաձեռնու-
թեամբը անոր տուածէն 'ի զատ:
Եւ անիկայ իր ծառաներուն հետ
դարձաւ իր երկիրը գնաց:
14 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին
եկած ոսկիին կշիռը վեց հարիւր
վաթսունմէկ տալանդ ոսկի էր.
15 Առուտուր բնողներէն, ու վաճա-
ռականներէն, և Ըրաբացւոց
բոլոր թագաւորներէն, ու երկրին
նահապարներէն ——էն 'ի զատ:
16 Եւ Սողոմոն թագաւորը կռածոյ
ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց.
—— մէկ մէկ վահանին համար վեց
17 հարիւր ոսկի գնաց: Ու կռա-
ծոյ ոսկիէ իրեք հարիւր ասպար ալ
շինեց, —— մէկ ասպարին իրեք
մնաս ոսկի գնաց. ու թագաւորը
Լիբանանի անտառին տունը դրաս-
զանոնք:
18 Եւ թագաւորը փղոսկրէ մեծ
աթոռ մը շինեց, ու զուտ ոսկիով
19 պատեց զանիկայ. Ան աթոռը վեց
աստիճան ունէր. ու աթոռին վե-
րի ծայրը եռանկիւն էր, և նստե-
լու տեղը մէկ կողմին ու միւս
կողմին չկնարաններ ունէր, ու
չկնարաններուն քովը երկու ա-
20 ռիւծներ կը կայնէին: Եւ հոն վեց
աստիճաններուն վրայ մէկ կողմին
ու միւս կողմին տասներկու ա-
ռիւծներ կը կայնէին. բոլոր թա-
գաւորութիւններու մէջ ասանկ
բան չշինուած չէր:
21 Ու Սողոմոն թագաւորին բոլոր
խմիչքի անմանները ոսկի էին, և
Լիբանանի անտառին տունը բոլոր
անմանները զուտ ոսկի էին, արծա-
թէ չկար. ինչ որ Սողոմոնին օրերը բանի մը տեղ չէր սե-
22 պուեր: Ան ալ թագաւորը ծո-
վու վրայ՝ Քիրամին նաւերուն հետ
Թարսիսացի նաւեր ունէր. Թարսի-
սացի նաւերը երեք տարին անգամ
մը ոսկիով, արծաթով, փղոս-
կրով և կապիկներով ու սիրա-
մարգներով բեռնաւորուած կու
գային:
23 Եւ Սողոմոն թագաւորը հա-
րստութեան ու իմաստութեան
կողմանէ երկրիս բոլոր թագաւոր-
24 ներէն մեծ եղաւ: Ու բոլոր երկիրը
կը փափաքէր Սողոմոնին երեսը
տեսնել —— անոր իմաստութիւ-
նը լսելու, որն որ Աստուած անոր սրտին
25 մէջը դրեր էր: Ու անոնց ամէնը
տարէ տարի իրենց ընծաները կը
բերէին, —— արծաթէ ամաններ, ոսկիէ ամաններ, հանդերձ-
ներ, զէնքեր, խունկեր, ձիեր ու
ջորիներ:
26 Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիա-
ւորներ ժողվեց, ու անիկայ հազար
չորս հարիւր կառք ու տասներ-
կու հազար ձիաւոր ունեցաւ. ու
զանոնք կառքերու քաղաքներուն
մէջը ու Երուսաղէմի մէջ թա-
27 գաւորին քովը տեղաւորեց: Եւ
թագաւորը Երուսաղէմի մէջ ար-
ծաթը քարերու պէս հասարակ ըն-
28 էր ըրաւ, ու եղեւնափայտը շատու-
թենէն՝ դաշտի մէջ եղող միւս-
թագաւորները պէս բրաւ: Եւ
Սողոմոնին ձիերը Եգիպտոսէն կու-
գային. ու թագաւորին վաճա-
ռականներուն կարաւանը մէկ որո-
շուած գնով մը կ'երթար եւ առնէին
29 ձոյլ ոսկիէ իրեք հարիւր ասպար ալ

Ե Գէն · Ժ · 2 ։

Ա Մն · Բ · 17, Ճ ։

Ա Մն · Բ · 20, Ճ ։

Ե Գէն · Ժ · 4 · Բ Մն · Ի · 36 ։

Ե Գէն · Է · 12, 13 · Է · 36 ։

Ա Գէ · Ը · 26 · Բ Մն · Ժ · 14 · Ի · 25 · Բ Օր · Ժէ · 16 ։

Բ Մն · Ժ · 15—17 ։

Ա Օր · Ժէ · 16 · Բ Մն · Ժ · 16 · Ի · 28 ։

Ա Թագ · Բ · 34 ։

Ե Գէ · Ժ · 7 ։

Ա Թագ · Բ · 15 · Մագ · Ին · 2 · Ա-
մակ · Բ · 15 ։
Ե Մագ · Ին · 10 · 15 ։

Ը Գէ · Ի · 27 ։

Ի Բ Մն · Բ · 8 · Ի · 10, 11 ։

Ա Բ Մն · Ի · 11 ։

Է Բ Մն · Ի · 10 ։

‡ Եբր · Ձեռ-
քին Տամ-
մամ

Ա Մն · Ժ · 24 · Մագ · Ին · 10 ։

* Կամ՝ Ժա-
գովս ։

† Կամ՝ Տե-
րոջը տանը
մէջ լսած
պզտիկութե-
բը

Ա Մն · Ժ · 16 ։

մէկ կառք մը զուրս ելլելուն՝ վեց հարիւր արձաթեայ վեր կու գար, ու մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն արծաթեայ։ Ու ես քետացւոց բոլոր թագաւորներուն համար և Ասորւոց թագաւորներուն համար ալ անոնց ձեռքովը այնպէս կը հանէին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Սողոմոնին կիներուն ու հարճերը 4 անոր ձեռ-
բ թեան առներ զանիկայ կռապաշտութեան
կը դարձնեն ։ 9 Աստուած սպառնալիքներ
կ՚ընէ անոր ։ 14 Սողոմոնին հակառակորդ-
ները ։ Ադադ որ Եդիպտոսի մէջ իբրև հիւր
ընդունուած էր ։ 23 ու Ռասոնը որ Դամաս-
կոսի մէկը կը թագաւորէր ։ 26 և Ջերոբովամ
մը որուն համար Ս. բիան մարգարեացաւ ։
41 Սողոմոնին գործերը ։ իր թագաւորու-
թեանը օրերը ։ ու մահը ։ Իսրայէլ անոր
տեղը կը յաջորդէ ։

1 Ա- Սողոմոն թագաւորը փարա-
ւոնին աղջիկին՝ ի զատ Բ շատ օ-
տարազգի կիներէ , այսինքն Մո-
վաբացի , Ամմոնացի , Եդովմացի-
ի , Սիդոնացի -- քետացի կը-
2 նիկներ սիրեց ։ Ըն ազգերէն որոնց
համար Տէրը Իսրայէլի որդւոցը ը-
սեր էր , Բ Ընոնց քովը մի մտնէք ,
ու անոնք ալ ձեր քովը չմտնեն ,
որ ձեր սիրտերը իրենց աստուած-
ներուն չդարձընեն ։ Սողոմոն սի-
3 րով անոնց յարեցաւ ։ Եւ անթի-
կայ եօթը հարիւր իշխանազուն
կիներ , ու իրեն հարիւր հարճ ու-
նէր ։ ու անոր կիներուն անոր սիր-
4 տը խոտորցուցին ։ Եւ Սողոմո-
նին ծերութեան ժամանակը Բ ա-
նոր կիներուն անոր սիրտը օտար
աստուածներու դարձուցին , ու Ե ա-
նոր սիրտը իր Տէր Ասուծոյն հետ
չէր Դաւիթին սրտին պէս
5 կատարեալ չէր ։ Եւ Սողոմոն Սի-
դոնացւոց աստուծոյն Է Աստարով-
թին եւ Ամմոնացւոց դար-
6 շելի Մելքոմին եւս երկրպագեց ։ Եւ
Սողոմոն չարութիւն ըրաւ Տ ի ն
իր Տէրոջը առջեւ չարու-
թիւն ըրաւ , ու Բ Տէրոջը եւս երկե
իր Հօր Դաւիթին պէս կատարեալ
7 սրտով չգնաց ։ Ան ատեն Սողո-
մոն Բ Երուսաղէմին դիմացը Եզող
լեռան վրայ Է Մովաբացւոց դար-
շելի Քամովսին համար Ս բարձր տեղ
մը շինեց , ու Ամմոնացւոց դարշելի
8 Մողոքին համար ես ։ Եւ իր բոլոր
օտարազգի կիներուն համար ես
այնպէս ըրաւ , որոնք իրենց աս-
տուածներուն խունկ կը ծխեին ու
զոհ կը մատուցանէին ։
9 Եւ Տէրը Սողոմոնի բարկացաւ ,
վասն զի անիկայ Բ իր սիրտը խոտոր-
ցուց Իսրայէլի Տէր Աստուծմէն ,
Բ ան որ երկու անգամ իրեն երե-
10 ցաւ , ու Ե այս բանիս համար պա-
տուիրեց որ ուրիշ աստուածներու
ետեւէ չերթայ . բայց անիկայ Տէ-
11 րոջը պատուէրը չպահեց ։ Եւ Տէրը
Սողոմոնին ըսաւ , Որովհետեւ * դուն
ասանկ ըրիր , և իմ ուխտս ու քեզի
պատուիրած կանոնները չպահեցիր ,
Հ բ- թագաւորութիւնդ անշուշտ
քեզմէ պիտի պատռեմ , ու զանի-
կայ քու ծառայիդ պիտի տամ ։
12 Սակայն Բ ես քանը քու օրերուդ
մէջ չեմ ըներ քու Հօրդ Դաւիթին համար . Բ այց զանիկայ քու
որդւոյդ ձեռքէն պիտի պատռեմ ։
13 Բ Սակայն բոլոր թագաւորութիւնը
պիտի չպատռեմ . հապա իմ ծա-
ռայիս Դաւիթին համար , ու Բ իմ
ընտրած Երուսաղէմիս համար Ե քու
որդւոյդ մէկ ցեղ մը պիտի տամ ։
14 Եւ Տէրը Ֆ Սողոմոնին դէմ մէկ
թշնամի մը հանեց , այսինքն Եդով-
մի թագաւորին սերունդէն Եդով-
15 մացի Հադադը ։ Բ Վասն զի Դաւիթ
Եդովմի մէջ եղած ատեն , երբոր
Յովաբ զօրապետ իր մեռցուածները
թաղելու համար ելաւ , Ե ու Եդով-
մի մէջ բոլոր արուները մեռցուց ։
16 (Որովհետեւ Յովաբ բոլոր Իսրա-
յէլին հետ վեց ամիս նստաւ ,
մինչեւ որ Եդովմացւոց բոլոր ա-
17 րուները մեռցուց ։) Ըն ատենը Ա-
դադ իր Հօրը քանի մը Եդովմացի
ծառաներուն հետ փախաւ որ Ե-
դիպտոս երթայ ։ ու Ադադ Բ Է-
18 պզտիկ տղայ էր ։ Եւ անոնք Մա-
դիամէն ելան ու Փառան եկան , և
Փառանէն իրենց հետ մարդիկներ
առին , ու եղիպտոս եկան Եդիպ-
տոսի Փարաւոն թագաւորին , որ
անոր տուն տուաւ , ու անոր ռոճիկ
կապից , ու անոր երկիր տուաւ ։
19 Եւ Ադադ Փարաւոնին առջեւը չատ
շնորհք գտաւ , ու Փ ր ա ւ ո ն իր
կնկանը քոյրը՝ Թահփենէս թա-
գուհիին քոյրը՝ անոր կնիկ տուաւ ։
20 Եւ Թահփենէսին քոյրը Ընդ ի ն
որդի մը ծնաւ , որ Գանեբաթ Ի-
ւ ր ե ա ս ու Թահփենէս զանիկայ
Փարաւոնին տանը մէջ մեծցուց ։
ու Գանեբաթ Փարաւոնին տունը
Փարաւոնին որդւոցը մէջ էր ։
21 Ե Ու երբոր Ադադ Եգիպտոսի մէջ
լսեց Թէ Դաւիթ իր Հայրերուն
հետ քնացեր է , ու Ցովաբ զօրա-
պետ մեռեր է , Ադադ Փարաւոնին
ըսաւ ։ Արձակէ զիս , որ իմ երկիրս
22 երթամ ։ Եւ Փարաւոն անոր ը-
սաւ ։ Իմ քովս քու Բ ինչդ պակաս
է , որ քու երկիրդ երթալ կ՚ուզես ։
Ու անիկայ ըսաւ ։ Ոչ , Բ ո ն չ մը Ի-
ր ա ե լ ի ն , բայց անպատ-
ճառ արձակէ զիս ։
23 Եւ Աստուած անոր դէմ մէկ
ո ւ ր ի թշնամի մը հանեց , այսինքն
Եղիազարի որդին Ռասոնը , որ իր
տիրոջը՝ Ս ու բային Ադրազար թա-

Ն ։ Ք ։ ԳՔ ։ Իբր 992

Ե Ցես ։ ա ։ 4 ։ գ Թագ ։ է ։ 6 ։

— Ներեմ ։ ԺԳ ։ 26 ։
Բ ր Օր ։ ԺԷ ։ 17 ։

Ե Ել ։ ԼԴ ։ 16 ։ Ր Օր ։ է ։ 3 ։ 4 ։

Իբր 984

Բ ր Օր ։ ԺԷ ։ 17 ։ Ներեմ ։ ԺԳ ։ 26 ։
Է Գէ ։ բ ։ 61 ։
Ն Գէ ։ թ ։ 4 ։

Ե Հմր 33 ։ Գաս ։ ր ։ 13 ։ գ Թագ ։ իգ ։ 13 ։
Ե Հմր 7 Բ ը- ն ա խ Մո- ր ր ։
Բ Տես Թագ ։ ժ ։ 24 ։
Ե գ Թագ ։ իգ ։ 13 ։
Ե Թագ ։ ի ա ։ 29 ։ Գաս ։ ժա ։ 24 ։
Է Թագ ։ ԼԴ ։ 52 ։

Բ Տես Հմր 2 ։ 3 ։
Ե Գէ ։ գ ։ 5 ։ թ ։ 2 ։
Է Գէ ։ գ ։ 12 ։ թ ։ 6 ։

Ն ։ Ք ։ ԳՔ ։ Իբր 984

Ե Բ է ր ։ ասի- կայ բու- քա- վող եղաւ ։
Հ Հմր 31 ։ Գէ ։ ժր ։ 15 ։ 16 ։

Ե ր Թագ ։ է ։ 15 ։ Սաղ ։ ԽԹ ։ 33 ։
Ղ ր Օր ։ ժր ։ 11 ։
Ե Գէ ։ ժր ։ 20 ։
Ե ա Մն ։ է ։ 26 ։

Ե ր Թագ ։ բ ։ 14 ։ ա Մն ։ ժր ։ 12 ։ 13 ։

Ն Թագ ։ իգ ։ 19 ։ ր Օր ։ ի ։ 13 ։

Ե ր Թագ ։ բ ։ 3 ։

Ն · Ք · Դ · ԲԲ · 984

24 դատաւորին քովէն փախեր էր ։ Ու անոնկայ իր քովը մարդիկներ ժողվեց և դնդապետ եղաւ ։ Ու երբոր Դաւիթի զանոնք կտրեց , Դամասկոս գացին ու հոն բնակեցան , ու Դամասկոսի մէջ թագաւորութ-

25 Թիւն ըրին ։ Ուստի Ռաքէլ Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ խրայելին թշնամի եղաւ , Աղագին ըսէ չարութենէն ի զատ . ու Իսրայէլին նզովութիւն կու տար , և Ասորւոց վրայ կը թագաւորէր ։

Ա Պտ · Ժր · 2 · Բ Մն · Ժգ · 6 ։

Ը Թագ · Ի · 21 ։

26 Եւ Սողոմոնին ծառան՝ Յարեբեամ Եփրաթացի Ծնարաւտի որդին Ներոբոամն ալ , որուն մայրը որբևարի կնիկ մըն էր Սարուա անունով , Թագաւորին դէմ ձեռք

27 վերցուց ։ Ու թագաւորին դէմ ձեռք վերցընելուն պատճառը ասէր . Երբոր Սողոմոն Միլոնը շինեց , Ի իր հօրը Դաւիթին քաղա-

28 քին փլած տեղը դոգէց , Ներոբոամ խիստ ուժով մարդ մը էր լսելով , ու Սողոմոն տեսնելով որ անոնկայ գործունեայ կորիճ մըն է , զանոնկայ Յովսէփի տանը բոլոր

Բ Մն · Ժ · 29 ։

29 բեռներուն վրայ դրաւ ։ Եւ եղաւ որ ան ժամանակը Ներոբոամ Երուսաղէմէն դուրս եղաւ , ու Ծամբուն մէջ Սիլոնացի Աքիա մարգարէն անոր հանդիպեցաւ . և ան նոնկայ նոր վերարկու մը հագեր էր , ու դաշտին մէջ երկուքնին միայն

30 էին ։ Եւ Աքիա անոր վրայի նոր վերարկուն բռնեց , ու զանոնկայ տասներկու կտոր պատռեց ։

Ա Տճա · ա Թագ · Ժե · 27 ։ Իգ · 5 ։

Ա Հմր · 11 · 13 ։

31 Եւ Ներոբոամին րսաւ , Տասը կտորը քեզի՝ առ . քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Սողոմոնին ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի պատռեմ , ու տասը ցեղը քեզի պիտի տամ ։

32 Եւ իմ ծառայիս Դաւիթին համար՝ ու Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն ընտրած Երուսաղէմ քաղաքիս համար՝ մէկ ցեղ մը անոր ըլլայ .

Բ Հմր · 5 · 6 · 7 ։

33 Որովհետև զիս թողուցին , ու Սիդոնացւոց աստուծոյն Աստարովթին , և Մոաբացւոց աստուծոյն Քամոսին , ու Ամմոնի որդւոցը աստուծոյն Մելքոմին երկրպագութիւն ըրին , և իմ ճամբաներուս մէջը չգալեցին , որ իր հօրը Դաւիթին պէս իմ աչքիս ուղիղ եղածը ու իմ կանոններս ու դատաստաններս ի գործ դնէն ։

34 Սակայն անոր ձեռքէն բոլոր թագաւորութիւնը պիտի չառնեմ , ու զանիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ իշխան պիտի թողում , իմ պատուիրանքներս ու կանոններս պահող իմ րնտրած ծառայիս Դա-

Բ Պտ · Ժր · 16 · 17 ։

35 ւիթին համար ։ Բայց անոր որդւոյն ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի առնեմ , ու տասը ցեղը քեզի

36 պիտի տամ ։ Եւ անոր որդւոյն մէկ ցեղ մը պիտի տամ , որ իմ ծառայս Դաւիթի իմ առջևս միշտ մէկ ճրագ մը ունենայ Երուսաղէմ քաղաքին մէջ՝ որն որ ընտրեցի իմ ա-

37 նունս հոն դնելու համար ։ Ու քեզ պիտի առնեմ , և սրտիդ բոլոր ուզածին պէս թագաւորութիւն պիտի ընես , ու Իսրայէլի վրայ

38 թագաւոր պիտի ըլլաս ։ Եւ թէ որ իմ բոլոր քեզի պատուիրածներուս ուշադրութիւն ընես , ու իմ ճամբաներուս մէջը քալես , և իմ ծառայիս Դաւիթին րրածին պէս՝ իմ կանոններս ու պատուիրանքներս պահելով իմ առջևս ուղիղ եղածը ընես , ան ատենը ֆ ես քեզի հետ պիտի ըլլամ , ու քեզի Իսրայէլ տուն պիտի շինեմ , ինչպէս որ Դաւիթին շինեցի , ու Իսրայէլը

Ֆ Ցես · ա · 5 ։ + Բ Թագ · Ի · 11 · 27 ։

39 քեզի պիտի տամ ։ Եւ ասոր համար Դաւիթին սերունդը պիտի

40 չարչարեմ , բայց ընդ միշտ ։ Ու Սողոմոն Ներոբոամը մեռցընել ուզեց , բայց Ներոբոամ ելաւ Եգիպտոս փախաւ , առ Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորին քովը , ու մինչև Սողոմոնին մեռնիլը Եգիպտոս մնաց ։

Բ Մն · Թ · 29 ։

41 Եւ Սողոմոնին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր րրածները , ու անոր իմաստութիւնը , ահա Սողոմոնին պատմութեանը

Ֆ Բ Մն · Թ · 30 ։

42 գրքին մէջ գրուած են ։ Եւ Սողոմոնին Երուսաղէմի մէջ բոլոր խրայէլի վրայ թագաւորութիւն րրած օրերը քառասուն տարի են .

Բ Մն · Թ · 31 · Բբ 975

43 դաւ ։ Ու Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ , և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . ու անոր որդին Ռոբոամ անոր տեղը թագաւոր եղաւ ։

Բ Մատ · ա · 7 ։

Ն · Ք · Դ · ԲԲ · 980

ԳԼ · ԺԲ

Ա Թագ · Ժե · 4 · Գ Թագ · Բ · 19 · Սազ · ճԼ · 17 ։

1 Եւ Ռոբոամ Սիւքէմ գնաց , վասն զի բոլոր Խրայէլ զանիկայ թագաւոր ընելու համար

Բ Պտ · Ժա · 26 ։

2 Սիւքէմ գացեր էր ։ Ու Եսարտեան Ներոբոամ՝ որ Սողոմոն թագաւորին երեսէն փախած՝ Եգիպտոս կը բնակէր , դեռ ։ Եւ

Ֆ Գլ · Ժա · 40 ։

Ն · Ք · ՊԲ · 975

դիպատոսի մէջ էր երբոր ա-
3 ֆեռը լսեց ։ Եւ Մարդ խըբ-
կելով զանիկայ կանչեցին . ու Ցե-
րոբովամ և Իսրայէլի բոլոր ժողով-
քը եկան , ու Ռոբովամին հետ խօ-
4 սեցան ու ըսին , Քու Հայրդ մեր
վրայ ծանր լուծ մը դրաւ . դուն
հիմա քու հօրդ խիստ ծառայու-
թիւնը ու մեր վրայ դրած ծանր
լուծը թեթեւցուր , ու քեզի ծա-
5 ռայութիւն ընենք ։ Եւ անիկայ
բաւ անոնց , Գացէք ու երկու օ-
րէն եւթը ինծի դարձէք . ու ժո-
ղովուրդը գնաց ։
6 Եւ Ռոբովամ թագաւորը խոր-
հուրդ հարցուց այն ծերերուն՝ որ իր
հօրը Սողոմոնին առջեւը կը կայնէին
երբոր անիկայ ողջ էր , ու ըսաւ ,
Դուք ինչ խորհուրդ կու-
տաք , որ ես ժողովուրդին պա-
7 տասխան տամ ։ Եւ անոր խօսեցան
ու ըսին , Եթէ որ դուն այսօր աս
ժողովուրդին ծառայ ըլլաս , ու ա-
նոնց ծառայութիւն ընես , և անոնց
բարի խօսքեր ըսելով պատասխան
տաս , անատեն անոնք քեզի միշտ
8 ծառայ կ'ըլլան ։ Բայց անիկա ծե-
րերուն իրեն տուած խորհուրդը
մերժեց , ու իր առջեւը կայնող ե-
րիտասարդներուն
9 խորհուրդ հարցուց . Եւ անոնց ը-
սաւ , Դուք ինչ խորհուրդ կու-
տաք , որ աս ժողովուրդին պա-
տասխան տանք . քանզի անոնք ինծի
խօսեցան ու ըսին , Քու հօրդ մեր
10 վրայ դրած լուծը թեթեւցուր ։ Ե-
անոր հետ մեծցած երիտասարդնե-
րը անոր խօսեցան ու ըսին , Քու
Հայրդ մեր լուծը ծանրացուց , ու
դուն մեր վրայէն թեթեւցուր՝ ըսող
ժողովուրդին այսպէս խօսիր , ու
անոնց այսպէս ըսիր . Իմ պզտիկ
մատս իմ հօրս մէջքէն հաստ է .
11 Իմ Հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր
է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի
ծանրացընեմ . իմ Հայրս ձեզ խա-
րազաններով խրատեր է , բայց ես
ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ ։
12 Եւ Ցերոբովամ ու բոլոր ժողո-
վուրդը երրորդ օրը Ռոբովամին ե-
կան , ինչպէս որ թագաւորը ըսեր
էր թէ Երրորդ օրը ինծի եկէք ։
13 Ու թագաւորը ժողովուրդին խոս-
տումնամբ պատասխան տուաւ ,
և ծերերուն իրեն տուած խրատը
14 մերժելով , Երիտասարդներուն խոր-
հուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ ,
ու ըսաւ , Իմ Հայրս ձեր լուծը ծան-
րացուցեր է , բայց ես ձեր լուծը
աւելի պիտի ծանրացընեմ . իմ
Հայրս ձեզ խարազաններով խրա-
տեր է , բայց ես ձեզ կարիճներով
15 պիտի խրատեմ ։ Եւ թագաւորը

Դ · Թագ · ԺԲ · 11—18 ։ Գ · Ն · 7 ։

Ե · Մն · Ժ · 7 ։ Ա · Մակ · Ժե · 1 ։

ժողովուրդին խօսքը մտիկ չըրաւ .
վասն զի Աստ բանը Տէրոջմէն եղաւ ,
որ Տէրը Սիլօնացի Ախիային ձեռ-
քովը Նաբատեան Ցերոբովամին
16 ըսած խօսքը հաստատէ ։ Ու երբոր
բոլոր Իսրայէլ տեսաւ որ թագա-
ւորը իրենց մտիկ չըրաւ , ժողո-
վուրդն ալ թագաւորին պատաս-
խան տուին ու ըսին , Ի՞նչ
բաժին ունինք
ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառան-
գութիւն չունինք . ով Իսրայէլ՝
ձեր վրաններըդ տարէք . ով Դա-
ւիթ՝ հիմա դուն քու տունդ հոգա .
ու Իսրայէլ իրենց վրանները դա-
17 րին ։ Բայց Յուդայի քաղաքնե-
րուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոց
վրայ Ռոբովամ թագաւոր ե-
18 ղաւ ։ Եւ Ռոբովամ թագաւորը
երբոր Հարկերուն վրայ եղող Ա-
դորամը խրկեց , բոլոր Իսրայէլ
զանիկայ քարերով քարկոծեցին ,
ու մեռաւ ։ Եւ Ռոբովամ թագա-
ւորը արտորալով կառքը հնծաւ ,
19 որ Երուսաղէմ փախչի ։ Այսպէս
Իսրայէլ Դաւիթի տունէն ապըս-
տամբեցաւ մինչեւ աս օրս ։
20 Եւ բոլոր Իսրայէլ Ցերոբովամին
դառնալը լսելով՝ Մարդ խրկեցին ,
ու զանիկայ ժողովին մէջ կան-
չեցին , և զանիկայ բոլոր Իսրայէ-
լի վրայ թագաւոր ըրին , ու Յու-
դայի ցեղէն՝ի զատ Դաւիթին տա-
21 նը ուրիշ հետեւող մը չկար ։ Եւ
Ռոբովամ Երուսաղէմ մտաւ , ու
բոլոր Յուդայի տունէն ու Բենիա-
մինի ցեղէն հարիւր ութսուն հա-
զար ընտիր պատերազմիղներ ժող-
վեց , որ Իսրայէլի տանը հետ պա-
տերազմին , ու թագաւորութիւնը
Սողոմոնի որդւոյն Ռոբովամին դար-
ձընեն ։
22 Եւ Աստուծոյ մարդուն Սեմա-
յիային Աստուծոյ խօսքը եղաւ՝
23 ըսելով , Սողոմոնի որդւոյն Յու-
դայի Ռոբովամ թագաւորին ու
բոլոր Յուդայի տանը ու Բենիամի-
նին և մնացորդ ժողովուրդին խօ-
24 սիս , ու ըսես , Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Մի ելլէք , ու Իսրայէլի որ-
դւոց՝ ձեր եղբայրներուն հետ մի՛
պատերազմիք . ամէն մարդ թող
իր տունը դառնայ . Ինծմէ եղաւ
այս բանը ։ Եւ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրին , ու Տէրոջը ը-
սածին պէս գնալ դարձան ։
25 Ու Ցերոբովամ Եփրեմի լեռնանը
վրայ Սիւքէմը շինեց ու հոն բը-
նակեցաւ . և անկէ ելաւ , Փա-
26 նուէլը շինեց ։ Ու Ցերոբովամ իր
սրտին մէջը ըսաւ , Հիմա թագա-
ւորութիւնը Դաւիթին տանը պի-
27 տի դառնայ ։ Թէ որ աս ժողո-

Ն · Ք · ՊԲ · 975

Ղ Հմր 24 ։ Գաս . Ժդ · 4 ։ ԲՄն . Ժ · 15 ։ Իր · 7 ։ Ես · 20 ։

Է Գլ . Ժա · 11 ։ 31 ։

Ը Թագ · Ի · 1 ։

Բ Գլ . Ժա · 13 ։ 36 ։

Ի Գլ . Գ · 6 ։ Ե · 14 ։

Եզ Թագ . Ժէ · 21 ։

Ա Գլ . Ժա · 13 ։ 32 ։

Ի Մն . Ժա · 1 ։

Ե Մն . Ժա · 2 ։

Ղ Հմր 15 ։

* Կամ՝ երթալէն Ա Տիս Գաս · Թ · 45 ։

Յ Գաս . Բ · 17 ։

վուրդը Երուսաղէմ ՚Ցերօբէամ տուաւ, որ գայ ընծայ մատուցանէ Տեառն Աստուծոյ իւր հօրը Դաւթայ քաղաքը, եւ որդին անոր Ռոբովամ թագաւորեց անոր տեղը։ 29 Ռոբովամայ ուրիշ գործերը, եւ ամէն որ ըրաւ, չեն գրուած Յուդայի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։ 30 Ռոբովամ ու Երոբովամ միշտ պատերազմ ունէին իրարու հետ։ 31 Ռոբովամ հանգչեցաւ իր հարց հետ, եւ թաղուեցաւ իր հարց հետ Դաւիթ քաղաքին մէջ։ Անոր մօրը անունը Նահաս էր Ամմոնացի։ Անոր տեղ որդին Աբիա թագաւորեց։

15 1 Նաբաթայ որդի Երոբովամ թագաւորութեան տասնութերորդ տարին Աբիա Յուդայի վրայ թագաւորեց։ 2 Երեք տարի Երուսաղէմ թագաւորեց։ Անոր մօրը անունը Մաքա էր Աբիսողոմայ աղջիկ։ 3 Ան գնաց իր հօրը բոլոր մեղքերուն մէջ որ ինք ըրած էր անկէ առաջ, եւ անոր սիրտը չէր կատարեալ Տէր Աստուծոյ հետ, իր հայր Դաւթի սրտին պէս։ 4 Բայց Դաւթի համար Տէր Աստուած Երուսաղէմի մէջ անոր տուաւ լամպ մը, որ անոր որդին յետոյ անոր տեղ կանգնէ, եւ Երուսաղէմ հաստատէ։ 5 Որովհետեւ Դաւիթ ըրաւ Տէրոջ աչքին առջեւ ուղիղ եղածը, եւ Ուրիա Քետացիին վրայէն զատ, որ ամբողջ կեանքին մէջ Տէրոջմէ հրաման չառաւ։ 6 Ռոբովամի եւ Երոբովամի մէջ միշտ պատերազմ կար։ 7 Աբիայի ուրիշ գործերը, եւ ամէն որ ըրաւ, չեն գրուած Յուդայի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։ Աբիա եւ Երոբովամ պատերազմ ունէին իրարու հետ։ 8 Աբիա հանգչեցաւ իր հարց հետ, եւ թաղեցին զայն Դաւիթ քաղաքին մէջ։ Անոր տեղ որդին Ասա թագաւորեց։ 9 Իսրայէլի Երոբովամ թագաւորութեան քսանմէկերորդ տարին Ասա Յուդայի վրայ թագաւորեց։ 10 Քառասունմէկ տարի Երուսաղէմ թագաւորեց։ Անոր մօրը անունը Մաքա էր Աբիսողոմայ աղջիկ։ 11 Ասա ըրաւ Տէրոջ աչքին առջեւ ուղիղ եղածը, ինչպէս իր հայր Դաւիթ։ 12 Ան վռնտեց երկրէն սրբագործները, եւ հանեց իր հարց ըրած բոլոր կուռքերը։ 13 Նաեւ իր մայր Մաքան վար առաւ թագուհութենէն, որովհետեւ ան ամօթալի կուռք մը շինած էր Աշերայի համար։ Ասա կտրեց անոր կուռքը, եւ այրեց Կեդրոն գետակին քով։ 14 Բայց բարձր տեղերը չվերցուցին։ Սակայն Ասայի սիրտը կատարեալ էր Տէր Աստուծոյ հետ իր բոլոր օրերը։ 15 Իր հօրը սրբած եւ իր սրբած ոսկի ու արծաթ ու անօթներ տարաւ Տէրոջ տունը։

16 Ասա ու Իսրայէլի Բաասա թագաւորը իրենց օրերուն միշտ պատերազմ ունէին իրարու հետ։ 17 Իսրայէլի Բաասա ելաւ Յուդայի վրայ, եւ Ռամա շինեց, որպէսզի Յուդայի թագաւոր Ասայի քովէն ոչ ոք ելլէ եւ ոչ ոք մտնէ։ 18 Ասա առաւ Տէրոջ տան գանձերուն մէջ եւ արքունի տան գանձերուն մէջ մնացած ամբողջ արծաթն ու ոսկին, եւ իր ծառաներուն ձեռքը տուաւ։ Եւ Ասա թագաւոր զայն ղրկեց Դամասկոս բնակող Ասորի Ադադի որդի Տաբրիմոնի որդի Ենադադի ետեւէն, որ Ասորեստանի թագաւորն էր, եւ ըսաւ անոր՝ 19 Ինծի հետ ուխտ մը կայ, ինչպէս հայր իմ եւ քու հայրդ ունէին։ Ահա ես ղրկեցի քեզի ոսկի ու արծաթ ընծայ մը։ Եկուր, խզէ Իսրայէլի Բաասա թագաւորին հետ ունեցած ուխտդ, որպէսզի ան ինձմէ հեռանայ։ 20 Ենադադ հաճեցաւ Ասա թագաւորին, եւ իր զօրքերուն հրամայեց Իսրայէլի քաղաքներուն դէմ, եւ Իյոն, Դան, Աբել-Բեթ-Մաքա, ամբողջ Քենեռոթ, Նեփթաղիմի ամբողջ երկիրը զարկին։ 21 Երբ Բաասա լսեց, դադրեցաւ Ռամա շինելէ, եւ Թրսա բնակեցաւ։ 22 Ասա թագաւոր ամբողջ Յուդան հրաման ըրաւ, ոչ ոք ազատ մնաց։ Անոնք Բաասայի շինած քարերն ու անոր փայտերը տարին, եւ անոնցմով շինեց Բենիամինի Գեբան ու Մասփան։

23 Ասայի ուրիշ բոլոր գործերը, անոր բոլոր զօրութիւնը, եւ ամէն որ ըրաւ, եւ իր շինած քաղաքները չեն գրուած Յուդայի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։ Սակայն անոր ծերութեան ատեն ոտքերը հիւանդացան։ 24 Ասա հանգչեցաւ իր հարց հետ, եւ թաղուեցաւ իր հարց հետ Դաւիթ քաղաքին մէջ։ Անոր տեղ որդին Յովսափատ թագաւորեց։ 25 Յուդայի Ասա թագաւորին երկրորդ տարին Նաբաթայ որդի Երոբովամ Իսրայէլի վրայ թագաւորեց, եւ երկու տարի Իսրայէլի վրայ թագաւորեց։ 26 Ան չար եղաւ Տէրոջ աչքին առջեւ, եւ գնաց իր հօրը ճամբան, եւ իր հայրը Իսրայէլի մեղցուցած մեղքերուն մէջ։ 27 Իսաքարի տունէն Ահիա որդի Բաասա դաւաճանեց անոր դէմ, եւ Բաասա զարկաւ զայն Գեբեթոնի առջեւ, որ Փղշտացիներուն էր, որովհետեւ Նադաբ ու բոլոր Իսրայէլ Գեբեթոնը պաշարած էին։ 28 Երրորդ տարին Յուդայի Ասա թագաւորին, Բաասա սպաննեց զայն եւ անոր տեղ թագաւորեց։ 29 Երբ թագաւորեց, զարկաւ Երոբովամի տան ամբողջ ազգը։ Ոչ ոք ողջ թողուց Երոբովամի տան, մինչեւ որ զայն կորսնցուց, Տէրոջ խօսքին համեմատ, որ ինք իր ծառայ Ահիա Սիլովնացիին միջոցով խօսած էր։ 30 Երոբովամի մեղքերուն համար, որ ինք ըրաւ եւ Իսրայէլը մեղցուց, եւ իր բարկացուցած Իսրայէլի Տէր Աստուծոյ բարկութեան համար։ 31 Նադաբի ուրիշ գործերը, եւ ամէն որ ըրաւ, չեն գրուած Իսրայէլի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։ 32 Ասա եւ Իսրայէլի Բաասա թագաւորը իրենց օրերուն միշտ պատերազմ ունէին իրարու հետ։ 33 Յուդայի Ասա թագաւորին երրորդ տարին Ահիայի որդի Բաասա Իսրայէլի վրայ թագաւորեց Թրսայի մէջ, քսանչորս տարի։ 34 Եւ Տէրոջ աչքին առջեւ չար եղաւ, եւ գնաց Երոբովամի ճամբան, եւ անոր մեղցուցած Իսրայէլի մեղքերուն մէջ։

16 1 Եհուի որդի Յեհու մարգարէին վրայ Տէրոջ խօսքը եղաւ Բաասայի դէմ, եւ ըսաւ՝ 2 Քանի որ քեզ հողէն բարձրացուցի, եւ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլի վրայ առաջնորդ դրի, եւ դուն Երոբովամի ճամբան գնացիր, եւ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը մեղցուցիր, որպէսզի անոնց մեղքերով զիս բարկացնեն, 3 ահա ես Բաասան եւ անոր տունը պիտի ջնջեմ, եւ քու տունդ Նաբաթայ որդի Երոբովամի տան պէս պիտի ընեմ։ 4 Բաասայի մէջ մեռնողը քաղաքին մէջ պիտի ուտեն շուները, եւ անոր մէջ մեռնողը դաշտի թռչունները պիտի ուտեն։ 5 Բաասայի ուրիշ գործերը, եւ ամէն որ ըրաւ, եւ անոր զօրութիւնը, չեն գրուած Իսրայէլի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։ 6 Բաասա հանգչեցաւ իր հարց հետ, եւ թաղուեցաւ Թրսա։ Անոր տեղ որդին Եղա թագաւորեց։ 7 Եհուի մարգարէ Յեհու որդիին միջոցով Տէրոջ խօսքը եղաւ Բաասայի եւ անոր տան դէմ, Երոբովամի ամբողջ չարութեան համար, որ ինք ըրաւ Տէրոջ աչքին առջեւ զայն բարկացնելով իր ձեռքերուն գործերով, Նաբաթայ տան պէս ըլլալուն համար, եւ որ զայն սպաննեց։

8 Յուդայի Ասա թագաւորին քսանվեցերորդ տարին Եղա Իսրայէլի վրայ թագաւորեց Թրսայի մէջ, երկու տարի։ 9 Անոր ծառայ Զամբրի, որ կառքերուն իշխանն էր, դաւաճանեց անոր դէմ։ Ինք Թրսայի մէջ էր, եւ Արսայի տան մէջ հարբած էր Թրսայի մէջ, որ տան վերակացուն էր։ 10 Զամբրի ներս մտաւ, զարկաւ զայն եւ սպաննեց Յուդայի Ասա թագաւորին քսանեօթներորդ տարին, եւ անոր տեղ թագաւորեց։ 11 Երբ թագաւորեց, երբ գահին վրայ նստաւ, Բաասայի տունը բոլորովին սպաննեց, մինչեւ անոր ամէն արու ազգականները, եւ անոր բարեկամները։ 12 Այսպէս Զամբրի ջնջեց Բաասայի տունը, Յեհու մարգարէին միջոցով Բաասայի դէմ ըսուած Տէրոջ խօսքին համեմատ, 13 Բաասայի եւ անոր որդի Եղայի բոլոր մեղքերուն համար, որ ինք ըրին եւ Իսրայէլը մեղցուցին, անոնց պատճառած իրենց անպիտան կուռքերով Իսրայէլի Տէր Աստուծոյ բարկութեան համար։ 14 Եղայի ուրիշ գործերը, եւ ամէն որ ըրաւ, չեն գրուած Իսրայէլի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։

15 Յուդայի Ասա թագաւորին քսանեօթներորդ տարին Զամբրի եօթը օր Թրսայի մէջ թագաւորեց։ Ժողովուրդը Փղշթոնի դէմ էր, որ Գեբեթոնի դէմ էր։ 16 Ժողովուրդը լսեց, որ Զամբրի դաւաճանեց եւ թագաւորին ալ զարկաւ։ Ուստի ամբողջ Իսրայէլ այդ օրը Ամրի զօրավարը, որ զօրքին վրայ էր, թագաւոր ըրին Իսրայէլի վրայ։ 17 Ամրի եւ Իսրայէլի բոլոր զօրքը Գեբեթոնէն ելան, եւ Թրսան պաշարեցին։ 18 Երբ Զամբրի տեսաւ, որ քաղաքը առնուած է, թագաւորի տան ամրոցին մէջ մտաւ, եւ թագաւորի տունը իր վրայ վառեց կրակով, եւ մեռաւ 19 իր մեղքերուն համար, որ ինք ըրաւ, Տէրոջ աչքին առջեւ չար ըլլալով, եւ Նաբաթայ որդի Երոբովամի ճամբան գնալով, եւ Իսրայէլը մեղցնելով անոր մեղքերուն համար, որ ինք ըրաւ։ 20 Զամբրիի ուրիշ գործերը, եւ անոր դաւաճանութիւնը որ ըրաւ, չեն գրուած Իսրայէլի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։ 21 Այն ատեն Իսրայէլի ժողովուրդը երկու մասի բաժնուեցաւ։ Ժողովուրդին կէսը Գինեթի որդի Թիբնիի հետեւեցաւ, որ զայն թագաւոր ընէ, եւ կէսը Ամրիի հետեւեցաւ։ 22 Բայց Ամրիի հետեւող ժողովուրդը Գինեթի որդի Թիբնիի հետեւող ժողովուրդին վրայ յաղթեց։ Թիբնի մեռաւ, եւ Ամրի թագաւորեց։ 23 Յուդայի Ասա թագաւորին երեսունմէկերորդ տարին Ամրի Իսրայէլի վրայ թագաւորեց, տասներկու տարի։ Թրսայի մէջ վեց տարի թագաւորեց։ 24 Սամարիան Սեմերէն երկու տաղանդ արծաթով գնեց այն լեռը, եւ շինեց քաղաք մը այն լեռան վրայ, եւ անոր շինած քաղաքին անունը, որ լեռան տէրը Սեմեր էր, Սամարիա կոչեց։ 25 Ամրի ըրաւ Տէրոջ աչքին առջեւ չարը, եւ իր առջեւ եղած բոլոր անոնց չարագործ էր։ 26 Նաբաթայ որդի Երոբովամի ամբողջ ճամբան գնաց, եւ անոր մեղցուցած Իսրայէլի մեղքերուն մէջ, եւ իրենց անպիտան կուռքերով Իսրայէլի Տէր Աստուծոյ բարկութեան համար։ 27 Ամրիի ուրիշ գործերը, եւ ամէն որ ըրաւ, եւ անոր զօրութիւնը, չեն գրուած Իսրայէլի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։ 28 Ամրի հանգչեցաւ իր հարց հետ, եւ թաղեցին զայն Սամարիա։ Անոր տեղ որդին Աքաաբ թագաւորեց։ 29 Յուդայի Ասա թագաւորին երեսունութերորդ տարին Ամրիի որդի Աքաաբ Իսրայէլի վրայ թագաւորեց, եւ Սամարիա Ամրիի որդի Աքաաբ Իսրայէլի վրայ թագաւորեց քսաներկու տարի։ 30 Ամրիի որդի Աքաաբ իր առջեւ եղած բոլոր անոնց չարագործ էր Տէրոջ աչքին առջեւ։ 31 Նաբաթայ որդի Երոբովամի մեղքերուն մէջ գնալը իրեն համար չնչին համարեցաւ, եւ Սիդոնացիներուն թագաւոր Եթբաղայ աղջիկ Յեզաբէլ կին առաւ, եւ գնաց եւ Բահաղին ծառայեց, եւ անոր երկրպագեց։ 32 Եւ Սամարիայի մէջ շինած Բահաղի տաճարին մէջ Բահաղի համար սեղան մը շինեց։ 33 Աքաաբ նաեւ Աշերան շինեց։ Աքաաբ աւելի ըրաւ Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացնելու համար, քան իրմէ առաջ եղած բոլոր Իսրայէլի թագաւորները ըրած էին։ 34 Անոր օրերուն Բեթէլացի Քիէլ Երիքով շինեց։ Անոր հիմերը դրաւ Աբիրամ անդրանիկին մահով, եւ անոր դռները կանգնեց Սեգուբ կրտսերին մահով, Տէրոջ խօսքին համեմատ, որ ինք Նաւեայ որդի Յեսուի միջոցով խօսած էր։

17 1 Գաղաադացի Թեսբացի Եղիա Աքաաբի ըսաւ՝ Կենդանի է Տէր Աստուած Իսրայէլի, որուն առջեւ կեցած եմ ես, որ այս տարիներուն ցօղ ու անձրեւ պիտի չգայ, հապա միայն իմ խօսքիս համեմատ։ 2 Տէրոջ խօսքը եղաւ անոր՝ 3 Հեռացիր այստեղէն, դէպի արեւելք դարձիր, եւ Քերիթ առուակին քով, որ Յորդանանի դիմացն է, պահուիր։ 4 Առուակէն պիտի խմես, եւ ես ագռաւներուն պատուիրեցի, որ հոն քեզ կերակրեն։ 5 Ան գնաց եւ Տէրոջ խօսքին համեմատ ըրաւ, որովհետեւ գնաց եւ Յորդանանի դիմացը գտնուող Քերիթ առուակին քով բնակեցաւ։ 6 Ագռաւները առաւօտուն հաց ու միս կը բերէին անոր, եւ իրիկունը ալ հաց ու միս կը բերէին անոր, եւ ինք առուակէն կը խմէր։ 7 Քանի մը օր ետքը առուակը չորցաւ, որովհետեւ անձրեւ չէր եղած երկրին վրայ։ 8 Տէրոջ խօսքը եղաւ անոր՝ 9 Ելիր գնա Սարեփթա, որ Սիդոնացիներուն կը պատկանի, եւ հոն բնակէ։ Ահա հոն այրիի կնոջ մը պատուիրեցի, որ քեզ կերակրէ։ 10 Ան ելաւ գնաց Սարեփթա, եւ քաղաքին դրան մուտքին հասաւ, եւ ահա հոն այրի կին մը փայտ կը հաւաքէր։ Անոր կանչեց ու ըսաւ՝ Խնդրեմ, ինծի ջուր բեր սափորի մէջ, որ խմեմ։ 11 Երբ կ՚երթար բերելու, անոր կանչեց ու ըսաւ՝ Խնդրեմ, ձեռքիդ մէջ պատառ մը հաց բեր ինծի։ 12 Կինը ըսաւ՝ Կենդանի է քու Տէր Աստուածդ, որ չունիմ հաց, միայն բուռ մը ալիւր տակառի մէջ եւ քիչ մը իւղ սափորի մէջ։ Ահա երկու փայտ կը հաւաքեմ, որ գնամ եւ ինծի ու տղուս համար պատրաստեմ, որ ուտենք եւ մեռնինք։ 13 Եղիա անոր ըսաւ՝ Մի վախնար, գնա եւ ըրէ ինչպէս որ ըսիր, բայց նախ ինծի համար փոքրիկ հաց մը ըրէ անկէ ինծի բեր, եւ ետքը քեզի համար եւ տղուդ համար ըրէ։ 14 Որովհետեւ Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ՝ Տակառին ալիւրը չի պակսիր, եւ սափորին իւղը չի նուազիր, մինչեւ այն օրը որ Տէր երկրին վրայ անձրեւ տայ։ 15 Ան գնաց եւ Եղիայի խօսքին համեմատ ըրաւ, եւ ինք եւ ան ու անոր տունը շատ օրեր կերան։ 16 Տակառին ալիւրը չպակսեցաւ, եւ սափորին իւղը չնուազեցաւ, Տէրոջ խօսքին համեմատ, որ ինք Եղիայի միջոցով խօսած էր։ 17 Այս բաներէն ետքը պատահեցաւ, որ այն կնոջ տանտիրոջ որդին հիւանդացաւ, եւ անոր հիւանդութիւնը այնքան սաստկացաւ, որ շունչ չմնաց անոր մէջ։ 18 Կինը Եղիայի ըսաւ՝ Ի՞նչ ունիս ինծի հետ, ով Աստուծոյ մարդ, որ եկար ինծի մօտ, որ յիշատակս յիշուի իմ անօրէնութիւնս եւ որդիս սպաննես։ 19 Եղիա անոր ըսաւ՝ Տուր ինծի քու որդիդ։ Ան առաւ զայն անոր ծոցէն, եւ վերնայարկը տարաւ, ուր ինք կը բնակէր, եւ զայն իր անկողնին վրայ պառկեցուց։ 20 Աղաղակեց Տէրոջ ու ըսաւ՝ Ով Տէր Աստուած իմ, չարչարանք պատճառեցի՞ր նաեւ այրի կնոջ մը, որուն մօտ ես կը բնակիմ, որ անոր որդին մեռցնես։ 21 Երեք անգամ զինքը չափեց մանուկին վրայ, եւ Տէրոջ աղաղակեց ու ըսաւ՝ Ով Տէր Աստուած իմ, խնդրեմ, թող այս մանուկին հոգին դառնայ անոր ներսը։ 22 Տէր Եղիայի ձայնը լսեց, եւ մանուկին հոգին դարձաւ անոր ներսը, եւ ան կենդանացաւ։ 23 Եղիա առաւ մանուկը, վերնայարկէն տան մէջ իջաւ, եւ զայն իր մօրը տուաւ։ Եղիա ըսաւ՝ Տես, որդիդ կենդանի է։ 24 Կինը Եղիայի ըսաւ՝ Հիմա գիտցայ, որ դուն Աստուծոյ մարդ ես, եւ Տէրոջ խօսքը ճշմարիտ է քու բերնիդ մէջ։

18 1 Շատ օրեր անցան, եւ Տէրոջ խօսքը եղաւ Եղիայի՝ երրորդ տարին, եւ ըսաւ՝ Գնա, ցոյց տուր քեզ Աքաաբի, եւ անձրեւ պիտի տամ երկրին վրայ։ 2 Եղիա գնաց, որ ցոյց տայ քեզ Աքաաբի։ Սաստիկ սով կար Սամարիայի մէջ։ 3 Աքաաբ կանչեց Աբդիա, որ պալատին վերակացուն էր։ Աբդիա շատ կը վախնար Տէրոջմէ։ 4 Երբ Յեզաբէլ Տէրոջ մարգարէները կը կոտորէր, Աբդիա հարիւր մարգարէ առաւ, եւ զանոնք հիսուն հիսուն քարայրի մէջ պահեց, եւ հաց ու ջուր տուաւ անոնց։ 5 Աքաաբ Աբդիայի ըսաւ՝ Գնա երկրին մէջ ամէն աղբիւրներուն եւ ամէն հովիտներուն քով, գուցէ խոտ գտնենք, որ ձիերն ու ջորիները կենդանի պահենք, որպէսզի ամբողջ անասուններէն չկորսնցնենք։ 6 Զիրար բաժնեցին երկրին մէջ անցնելու համար։ Աքաաբ մէկ ճամբան գնաց, եւ Աբդիա ուրիշ ճամբան գնաց։ 7 Աբդիա ճամբան էր, եւ ահա Եղիա անոր դիմաւորեցաւ։ Ան զայն ճանչցաւ, եւ երեսին վրայ ինկաւ, եւ ըսաւ՝ Ես իմ տէրս Եղիան չե՞մ։ 8 Ան անոր ըսաւ՝ Ես եմ։ Գնա ըսէ քու տէրոջդ՝ Ահա Եղիան։ 9 Ան ըսաւ՝ Ի՞նչ մեղք գործեցի, որ քու ծառայդ Աքաաբի ձեռքը կուտաս զիս մեռցնելու համար։ 10 Կենդանի է քու Տէր Աստուածդ, որ չկայ ազգ մը կամ թագաւորութիւն մը, ուր իմ տէրս քեզ չէ ղրկած որ փնտռես զիս, եւ երբ ազգը կամ թագաւորութիւնը կ՚ըսէր՝ Չկայ, ան կը երդնուր թագաւորութեան եւ ազգին, որ չեն գտած զիս։ 11 Հիմա դուն կ՚ըսես՝ Գնա ըսէ քու տէրոջդ՝ Ահա Եղիան։ 12 Երբ ես քեզմէ հեռանամ, Տէրոջ Հոգին քեզ պիտի տանի ուր որ չգիտնամ, եւ երբ գնամ Աքաաբի ըսելու, եւ ան քեզ չգտնէ, զիս պիտի մեռցնէ, մինչդեռ ես քու ծառայդ մանկութենէս ի վեր Տէրոջմէ կը վախնամ։ 13 Չէ՞ որ ըսուեցաւ իմ տէրոջս, թէ ինչ որ ըրի Յեզաբէլ Տէրոջ մարգարէներուն, որ հարիւր մարգարէ առի Տէրոջ հիսուն հիսուն քարայրի մէջ պահեցի, եւ հաց ու ջուր տուի անոնց։ 14 Հիմա դուն կ՚ըսես՝ Գնա ըսէ քու տէրոջդ՝ Ահա Եղիան։ Զիս պիտի մեռցնէ։ 15 Եղիա ըսաւ՝ Կենդանի է զօրութեանց Տէր Աստուած, որուն առջեւ կեցած եմ ես, որ այսօր անպայման անոր պիտի երեւնամ։ 16 Աբդիա գնաց Աքաաբի ընդառաջ, եւ անոր ըսաւ, եւ Աքաաբ գնաց Եղիայի ընդառաջ։ 17 Երբ Աքաաբ Եղիան տեսաւ, Աքաաբ անոր ըսաւ՝ Դուն ես Իսրայէլը տագնապի մէջ ձգողը։ 18 Ան ըսաւ՝ Ես չեմ տագնապի մէջ ձգած Իսրայէլը, հապա դուն եւ քու հօրդ տունը, որովհետեւ Տէրոջ պատուիրանները թողուցիք, եւ դուն Բահաղիմներուն հետեւեցար։ 19 Հիմա ղրկէ եւ ամբողջ Իսրայէլը Կարմէլ լեռը ժողվէ ինծի մօտ, եւ Յեզաբէլի սեղանէն ուտող Բահաղի չորս հարիւր հիսուն մարգարէները եւ Աշերայի չորս հարիւր մարգարէները։ 20 Աքաաբ ղրկեց բոլոր Իսրայէլացիներուն մէջ, եւ մարգարէները Կարմէլ լեռը ժողվեց։ 21 Եղիա մօտեցաւ ամբողջ ժողովուրդին, եւ ըսաւ՝ Մինչեւ ե՞րբ պիտի կաղաք երկու կողմերու վրայ։ Եթէ Տէր Աստուած է, անոր հետեւեցէք, իսկ եթէ Բահաղ է, անոր հետեւեցէք։ Ժողովուրդը պատասխան մը չտուաւ անոր։ 22 Եղիա ժողովուրդին ըսաւ՝ Ես միայնակ մնացած եմ Տէրոջ մարգարէներուն մէջ, իսկ Բահաղի մարգարէները չորս հարիւր հիսուն մարդ են։ 23 Թող մեզի երկու եզներ տան, եւ անոնք թող ընտրեն իրենց համար մէկ եզ մը, եւ զայն կտրատելով կրակին վրայ դնեն, բայց կրակ չդնեն։ Ես ալ միւս եզը պատրաստեմ, եւ կրակին վրայ դնեմ, բայց կրակ չդնեմ։ 24 Դուք ձեր աստուածներուն անունը կանչեցէք, եւ ես ալ Տէրոջ անունը պիտի կանչեմ, եւ այն Աստուածը որ կրակով պատասխան տայ, ան Աստուած ըլլայ։ Ամբողջ ժողովուրդը պատասխանեց եւ ըսաւ՝ Լաւ է։ 25 Եղիա ըսաւ Բահաղի մարգարէներուն՝ Ընտրեցէք ձեզի համար մէկ եզ մը, եւ դուք նախ պատրաստեցէք, որովհետեւ դուք աւելի շատ էք, եւ անունը կանչեցէք ձեր աստուածներուն, բայց կրակ չդնէք։ 26 Անոնք առին եզը որ իրենց տրուեցաւ, եւ պատրաստեցին, եւ Բահաղի անունը կանչեցին առաւօտուն մինչեւ կէսօր, եւ ըսին՝ Ով Բահաղ, պատասխան տուր մեզի։ Բայց ձայն մը չկար, եւ պատասխան տուող չկար։ Անոնք կը կաղային զոհասեղանին շուրջը որ շինած էին։ 27 Կէսօրին Եղիա անոնց վրայ ծաղրեց, եւ ըսաւ՝ Աղաղակեցէք աւելի բարձր ձայնով, որովհետեւ ան աստուած է, եւ կամ մտածումի մէջ է, կամ ետեւ գացած է, կամ ճամբայ է, կամ գուցէ քնացած է եւ արթնցուելու է։ 28 Անոնք աւելի բարձր ձայնով աղաղակեցին, եւ իրենց սովորութեան համեմատ դանակներով եւ նիզակներով իրենց վրայ կտրտեցին, մինչեւ որ արիւնը անոնց վրայէն հոսեցաւ։ 29 Կէսօրէն ետքը մարգարէացան մինչեւ զոհ մատուցանելու ժամանակը, բայց ձայն մը չկար, եւ պատասխան տուող չկար, եւ ոչ ոք ուշադրութիւն ըրաւ։ 30 Եղիա ամբողջ ժողովուրդին ըսաւ՝ Ինծի մօտեցէք։ Ամբողջ ժողովուրդը անոր մօտեցաւ, եւ ան նորոգեց Տէրոջ քանդուած զոհասեղանը։ 31 Եղիա տասներկու քար առաւ, Յակոբի որդիներուն ցեղերուն թիւին համեմատ, որուն Տէրոջ խօսքը եղաւ՝ Իսրայէլ պիտի ըլլայ քու անունդ, 32 եւ այդ քարերով զոհասեղան մը շինեց Տէրոջ անունին համար։ Զոհասեղանին շուրջը երկու չափ սերմ տարածութեան մէջ խրամատ մը փորեց։ 33 Փայտերը շարեց, եզը կտրատեց, եւ փայտերուն վրայ դրաւ։ 34 Ըսաւ՝ Չորս սափոր ջուր լեցուցէք, եւ ողջակէզին ու փայտերուն վրայ թափեցէք։ Ըսաւ՝ Երկրորդ անգամ ըրէք, եւ երկրորդ անգամ ըրին։ Ըսաւ՝ Երրորդ անգամ ըրէք, եւ երրորդ անգամ ըրին։ 35 Ջուրը զոհասեղանին շուրջը վազեց, եւ խրամատը ալ ջուրով լեցուցին։ 36 Երբ զոհասեղանին վրայ ողջակէզը մատուցանելու ժամանակը եկաւ, Եղիա մարգարէ մօտեցաւ ու ըսաւ՝ Ով Տէր Աստուած Աբրահամի, Իսահակի եւ Իսրայէլի, թող այսօր գիտցուի, որ դուն Իսրայէլի մէջ Աստուած ես, եւ ես քու ծառայդ եմ, եւ քու խօսքովդ այս բոլոր բաները ըրի։ 37 Լսէ զիս, Տէր, լսէ զիս, որպէսզի այս ժողովուրդը գիտնայ, որ դուն Տէր Աստուածը ես, եւ դուն անոնց սիրտը դարձուցիր։ 38 Տէրոջ կրակը ինկաւ, եւ ողջակէզը, փայտերը, քարերը եւ հողը կլանեց, եւ խրամատին մէջ եղած ջուրը լափեց։ 39 Երբ ամբողջ ժողովուրդը տեսաւ, երեսին վրայ ինկաւ, եւ ըսաւ՝ Տէրոջ է Աստուած, Տէրոջ է Աստուած։ 40 Եղիա ըսաւ անոնց՝ Բռնեցէք Բահաղի մարգարէները, որ մէկն անգամ չազատի։ Զանոնք բռնեցին, եւ Եղիա զանոնք Կիսոն առուակին քով իջեցուց, եւ հոն մորթեց։ 41 Եղիա Աքաաբի ըսաւ՝ Ելիր կե՛ր եւ խմէ՛, որովհետեւ անձրեւին ձայնը կը լսեմ։ 42 Աքաաբ ելաւ կերաւ եւ խմեց։ Եղիա Կարմէլի գագաթը ելաւ, եւ գետնին վրայ կռնակի եկաւ, եւ երեսը ծունկերուն մէջ դրաւ։ 43 Իր ծառային ըսաւ՝ Ելիր նայէ՛ ծովուն երեսը։ Ան ելաւ նայեցաւ, եւ ըսաւ՝ Ոչինչ։ Ան ըսաւ՝ Եօթ անգամ դարձիր։ 44 Եօթներորդ անգամ ըսաւ՝ Ահա ծովէն մարդու ձեռքի չափ ամպ մը կը բարձրանայ։ Ան ըսաւ՝ Ելիր ըսէ Աքաաբի՝ Կապէ՛ կառքդ եւ իջի՛ր, որպէսզի անձրեւը քեզ չկասեցնէ։ 45 Քանի մը վայրկեանէն ետքը երկինքը ամպերով եւ հովով մթնցաւ, եւ մեծ անձրեւ եկաւ։ Աքաաբ կառքը նստաւ եւ գնաց Յեզրաելացի։ 46 Տէրոջ ձեռքը Եղիայի վրայ եղաւ, եւ ան մէջքը կապեց, եւ Աքաաբի առջեւէն վազեց մինչեւ Յեզրաելացի մտնելը։

19 1 Աքաաբ Յեզաբէլի պատմեց Եղիա ամէն ինչ որ ըրաւ, եւ թէ ինչպէս սուրով սպաննեց բոլոր մարգարէները։ 2 Յեզաբէլ պատգամաւոր մը ղրկեց Եղիայի, որ ըսէ՝ Աստուածներս թող ինծի ընեն եւ թող աւելցնեն, եթէ վաղը այս ժամուն քու կեանքդ անոնց մէկուն կեանքին պէս չընեմ։ 3 Ան վախցաւ, եւ ելաւ գնաց իր կեանքը ազատելու համար, եւ եկաւ Բերսաբէէ, որ Յուդայի է, եւ իր ծառան հոն թողուց։ 4 Ինք անապատին մէջ մէկ օրուան ճամբայ գնաց, եւ եկաւ եղեւնիի մը տակ նստաւ, եւ մեռնելու համար իր անձին համար աղօթեց, եւ ըսաւ՝ Հերիք է հիմա, Տէր, առ իմ հոգիս, որովհետեւ ես հայրերուս չեմ գերազանցիր։ 5 Եղեւնիի տակ պառկեցաւ եւ քնացաւ։ Ահա հրեշտակ մը զինքը դպաւ, եւ անոր ըսաւ՝ Ելիր կե՛ր։ 6 Նայեցաւ, եւ ահա իր գլխուն քով տաքցուած հաց մը եւ սափոր մը ջուր կար։ Կերաւ եւ խմեց, եւ նորէն պառկեցաւ։ 7 Տէրոջ հրեշտակը երկրորդ անգամ եկաւ, դպաւ անոր, եւ ըսաւ՝ Ելիր կե՛ր, որովհետեւ ճամբան շատ երկար է քեզի համար։ 8 Ելաւ կերաւ եւ խմեց, եւ այդ կերակուրին զօրութեամբ քառասուն օր եւ քառասուն գիշեր գնաց մինչեւ Աստուծոյ լեռը՝ Քորեբ։ 9 Հոն քարայրի մը մէջ մտաւ, եւ հոն գիշերեց։ Եւ ահա Տէրոջ խօսքը եղաւ անոր՝ Ինչո՞ւ հոս ես, Եղիա։ 10 Ան ըսաւ՝ Զօրութեանց Տէր Աստուածին համար մեծ նախանձով նախանձեցայ, որովհետեւ Իսրայէլի որդիները քու ուխտդ թողուցին, քու սեղաններդ քանդեցին, եւ քու մարգարէներդ սուրով սպաննեցին, եւ ես միայնակ մնացի, եւ զիս ալ կ՚ուզեն առնել։ 11 Ան ըսաւ՝ Ելիր դուրս եկուր լեռան վրայ Տէրոջ առջեւ։ Եւ ահա Տէր անցաւ, եւ Տէրոջմէ առաջ մեծ ու զօրաւոր հով մը լեռները պատռեց եւ վէմերը փշրեց, բայց Տէր հովին մէջ չէր։ Հովէն ետքը երկրաշարժ եղաւ, բայց Տէր երկրաշարժին մէջ չէր։ 12 Երկրաշարժէն ետքը կրակ եղաւ, բայց Տէր կրակին մէջ չէր։ Կրակէն ետքը հանդարտ ձայնի շշուկ մը եղաւ։ 13 Եղիա լսելուն պէս երեսը վերարկուին մէջ ծածկեց, եւ ելաւ կեցաւ քարայրին մուտքին։ Եւ ահա ձայն մը եկաւ անոր, եւ ըսաւ՝ Ինչո՞ւ հոս ես, Եղիա։ 14 Ան ըսաւ՝ Զօրութեանց Տէր Աստուածին համար մեծ նախանձով նախանձեցայ, որովհետեւ Իսրայէլի որդիները քու ուխտդ թողուցին, քու սեղաններդ քանդեցին, եւ քու մարգարէներդ սուրով սպաննեցին, եւ ես միայնակ մնացի, եւ զիս ալ կ՚ուզեն առնել։ 15 Տէր անոր ըսաւ՝ Գնա՛ քու ճամբադ Դամասկոսի անապատը, եւ հոն երթալով՝ Ասայէլը թագաւոր օծէ Ասորիներուն վրայ։ 16 Եհուն Նամսիի որդի Յեհուն ալ թագաւոր օծէ Իսրայէլի վրայ, եւ Աբել-Մեհոլացի Սափատի որդի Եղիսէն քեզմէ ետքը մարգարէ օծէ քու տեղդ։ 17 Ասայէլի սուրէն ազատած մարդը Յեհու պիտի սպաննէ, եւ Յեհուի սուրէն ազատած մարդը Եղիսէ պիտի սպաննէ։ 18 Բայց Իսրայէլի մէջ եօթը հազար մարդ պիտի պահեմ, որոնք Բահաղի առջեւ ծունկ չեն կրկնած, եւ որոնց բերանը Բահ

Ն. Ք. ՂԲ. 975

Բ Հմր 8, 9։
Ժ Գլ. Ի. 35։ ա Թես. Դ. 15։

նիկայ ըսաւ, Բ Քեզի հետ չեմ կրբ-
նար դառնալ ու քու տունդ մըտ-
նել. ոչ ալ ասս տեղս քեզի հետ
հաց պիտի ուտեմ, ու ոչ ջուր
17 խմեմ. Վասն զի Ժ Տէրոջը խօսքովը
ինծի ըսուեցաւ, Հոն հաց չուտես,
ջուր ալ չխմես, ու գացած ճամ-
18 բայէդ չդառնաս։ Բայց անիկայ
ըսաւ անոր, Ես ալ քեզի պէս
մարգարէ եմ, ու մէկ հրեշտակ մը
ինծի հետ Տէրոջը խօսքովը խօսե-
ցաւ ու ըսաւ, Զանիկայ քեզի հետ
քու տունդ դարձուր՝ որ հաց
ուտէ ու ջուր խմէ։ Սակայն
սուտ զրուցեց անոր։
19 Ան ատենը անոր հետը դարձաւ,
և անոր տունը հաց կերաւ ու ջուր
20 խմեց։ Ու երբոր անոնք սեղանը
նստեր էին, Տէրոջը խօսքը զանի-
կայ դարձընող մարգարէին եղաւ.
21 Ու անիկայ Յուդայէն եկող Ա-
ստուծոյ մարդուն կանչելով՝ ըսաւ,
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև
դուն Տէրոջը խօսքին անշնազան-
դութիւն ըրիր, ու քու Տէր Ա-
ստուծոյդ քեզի պատուիրած պա-
22 տուէրը չպահեցիր, Եւ դարձար,
ու հաց կերար ու ջուր խմեցիր Է ան
տեղը՝ որուն համար քեզի ըսած էր
որ հաց չուտես ու ջուր չխմես,
քու մեռելդ քու հայրերուդ գերեզ-
մանը պիտի չմտնէ։
23 Եւ հաց ուտելէն ու ջուր խմելէն
ետքը անիկայ իր ետ դարձուցած
24 մարգարէին էշը պատրաստեց. Ան
ալ գնաց, ու ճամբուն մէջ Լ մէկ
առիւծ մը գտաւ զանիկայ ու մեռ-
ցուց. և անոր մեռելը ճամբուն
վրայ փռուած մնաց, ու էշը անոր
քովը կայներ էր, առիւծն ալ մե-
25 ռելին քովը կայներ էր։ Եւ ահա
անկէ քանի մը մարդիկ անցնելով՝
ճամբուն վրայ փռուած մեռելը ու
մեռելին քովը կայնող առիւծը տե-
սան. ու գացին ան ծեր մարգա-
րէին բնակած քաղաքին մէջը
26 պատմեցին։ Եւ զանիկայ ճամբա-
յէն դարձընող մարգարէն երբոր
լսեց, ըսաւ, Անիկայ Տէրոջը խօս-
քին անշնազանդութիւն ընող Ա-
ստուծոյ մարդն է. ու Տէրը զանի-
կայ առիւծին տուեր է, որ զանի-
կայ պատառելով մեռցուցեր է,
Տէրոջը անոր ըսած խօսքին հա-
27 մեմատ։ Եւ իր որդւոցը խօսե-
ցաւ ու ըսաւ, Ինծի համար էշը
պատրաստեցէք. ու անոնք պատ-
28 րաստեցին։ Եւ գնաց անոր մե-
ռելը գտաւ, որ ճամբուն վրայ
փռուած էր. ու էշը ու ա-
ռիւծը մեռելին քովը կայներ է-
ին. առիւծը մեռելը կերած չէր,
29 ոչ ալ էշը պատառեր էր։ Եւ

Ի Հմր 9։
Լ Գլ. Ի. 36։

ան մարգարէն Աստուծոյ մար-
դուն մեռելը վերցուց, ու զանի-
կայ իշուն վրայ դրաւ, ու զանի-
կայ դարձուց. և ծեր մարգարէն
քաղաքը մտաւ, որ ողբ ընէ ու զա-
30 նիկայ թաղէ. Եւ անոր մեռելը իր
գերեզմանին մէջը դրաւ, ու Ի Վայ
եղբայր ըսելով՝ անոր վրայ ողբ ըրին։
31 Ու զանիկայ թաղելէն ետքը իր որ-
դւոցը խօսեցաւ ու ըսաւ, Երբոր
ես մեռնիմ, զիս Աստուծոյ մար-
դուն թաղուած գերեզմանին մէջը
թաղէք, Ժ իմ ոսկորներս անոր ոս-
32 կորներուն քովը դնէք. Վասն զի
Բեթելի մէջ եղող սեղանին համար,
ու Լ Սամարիայի քաղաքներուն մէջ
եղող ամէն բարձր տեղերու կռա-
տուններուն համար՝ Հ անոր Տէրոջը
խօսքովը կանչած խօսքը անպատ-
ճառ պիտի կատարուի։
33 Ծ Ասս բանէն ետքը Յերոբովամ իր
չար ճամբայէն չդարձաւ. մանա-
ւանդ նորէն ժողովուրդին ցած մար-
դիկներէն բարձր տեղերուն Ղ քուր-
մեր կ՚ընէր, ամէն ուզողը կ՚օրշնէր,
ու անիկայ բարձր տեղերուն քուրմ
34 կ՚ըլլար։ Մ Եւ ասս բանը Յերոբո-
վամին տանը մեղքի պատճառ եղաւ,
նաև մանոր երկրիս երեսէն կորսուե-
լուն ու բնաջինջ ըլլալուն։

Ն. Ք. ՂԲ. 975

Ի Երեմ. Իբ. 18։
Ժ Դ Թագ. Իդ. 17, 18։
Լ Տես Գլ. Ժզ. 24։
Հ Հմր 2։ Դ Թագ. Իդ. 16, 19։
Ծ Գլ. Ժբ. 31, 32։ Բ Մն. Ժա. 15։ Ժդ. 9։
Իբր 974
Ղ Դատ. Ժէ. 12։
Մ Գլ. Ժբ. 30։
Մ Գլ. Ժդ. 10։

ԳԼ. ԺԴ

1 Յերոբովամ իր որդւոյն Աբիային հիւանդանալուն համար՝ իր կնկանը հագուստը փոխել կուտայ, ու զանիկայ ընծաներով Սելով կը խրկէ Աքիա մարգարէին։ 5 Աքիա Աստուծոյ յայտնութեամբը Աստուծոյ դատաստանը կը ցուցընէ անոր։ 17 Աբիա կը մեռնի ու կը թաղուի։ 19 Նադար Յերոբովամին յաջորդը կ՚ըլլայ։ 21 Ռոբովամին չար վարմունքը։ 25 Սիսակ Երուսաղէմը կը կողոպտէ։ 29 Աբիա Ռոբովամին յաջորդը կ՚ըլլայ։

956

1 Ան ատենը Յերոբովամին որդին
2 Աբիա հիւանդացաւ։ Ու Յե-
րոբովամ իր կնկանը ըսաւ, Ելիր,
կերպարանքդ փոխէ, այնպէս որ
Յերոբովամին կնիկը ըլլալդ չգիտ-
ցուի, ու Սելով գնա. ահա Աքիա
մարգարէն հոն է. անիկայ Էր որ
ինծի համար ըսաւ թէ Ա ասս ժողո-
վուրդին վրայ թագաւոր պիտի ըլ-
3 լամ. Բ Ու ձեռքդ տասը հաց և
ըլիթներ ու մէկ սափոր մեղր առ,
ու անոր գնա. անիկայ քեզի պիտի
պատմէ ինչ որ տղուն պիտի պա-
4 տահի։ Եւ Յերոբովամին կնիկը
այնպէս ըրաւ. ու ելաւ Գ Սելով գը-
նաց, և Աքիային տունը մտաւ.
բայց Աքիային աչքերը ծերութե-
նէն տկարացեր էին, ու չէր կրնար
տեսնել։
5 Եւ Տէրը Աքիային ըսաւ, Ահա
Յերոբովամին կնիկը իր տղուն հա-
մար քեզի բան հարցընելու կու գայ,

Ա Գլ. Ժա. 31։
Բ ա Թագ. Թ. 7, 8։
Գ Գլ. Ժա. 29։

ՆՍԴ 956

վասն զի անիկայ հիւանդ է . անոր այապէս ու այապէս խօսիս . ու ահա նիկայ գալուատենը անծանօթ
6 կերպարանքով պէտք չէ ։ Ու երբոր անիկայ դռնէն ներս կը մտնէր , Ա-քիա անոր ոտքերուն ձայնը լսածին պէս , բաւ ։ Ով Ջերոբովամին կնիկը՝ ներս . դուն ինչո՞ւ ուրիշ անծանօթի կերպարանք մտեր ես . բայց ես քեզի խիստ լուր ղ պալ-
7 խրկուեցայ ։ Գնա , Ջերոբովամին ըսէ ։ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետեւ քեզ ժողովուրդին միջէն բարձրացուցի , ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին
8 վրայ իշխան րրի , Եւ Թագաւորութիւնը Դաւիթին տունէն պատուեցի , ու զանիկայ քեզի տուի . ու դուն՝ Ովիմ պատուիրանքներս պահող , ու իմ աչքիս ուղղութիւն ընելու համար իր բոլոր սրտովը ինծի նազանդ եղող՝ իմ Դաւիթ ծառայիս պէս չեղար .
9 Մանաւանդ բոլոր քեզմէ առաջ եղողներէն աւելի չարութիւն րրիր , Ես ոս բարկացնելու համար՝ դա-ղիը քեզի ուրիշ աստուածներ ու ձուլածոյ կուռքեր շինեցիր ,
10 Հդիս ետիդ նետեցիր . Ասոր համար ահա Ես Ջերոբովամին տանը վրայ չարիք պիտի բերեմ , ու Ջերոբո-վամին ամէն երիկ մարդիկները Ես-նահ Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի կոտորեմ , և Ջե-րոբովամին տունը պիտի աւլեմ , ինչպէս որ աղբը կ՚աւլուն , մինչև որ
11 Հասնի ։ Ջերոբովամէն քաղաքի մէջ մեռնողը շուներ պիտի ու-տեն , ու դաշտի մէջ մեռնողը եր-կինքի թռչուններ պիտի ուտեն .
12 բանզի Տէրը խօսեցաւ ։ Եւ դուն ելիր , գու տուն գնա . ու Էքսո-ոտքերդ քաղաքին մէջը մտած ա-
13 տենը տղան պիտի մեռնի . Ու բոլոր Իսրայէլ ողբալով զանիկայ պիտի թաղեն . վասն զի Ջերոբովամէն միայն անիկայ դերեզման պիտի մտնէ , որովհետև Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն առջեր Ջերոբովամին տանը մէջ Ջարի բան մը գտաւ ա-
14 նոր վրայ դանուեցաւ ։ Եւ Տէրը ի-րեն համար Իսրայէլի վրայ մէկ թա-գաւոր մը պիտի հանէ , որ անի-կայ Հնոյն օրը՝ Ջերոբովամին տու-նը պիտի կոտորէ . ու ալ ի՜նչ ճոռ . գրեթէ հիմա պէտք Խոտոռե-
15 ա ։ Եւ Տէրը Ջուրերու մէջ եղող շարժուն եղէգին պէս Իսրա-յէլը պիտի զարնէ , ու Հայրենի պիտի խլէ աս Յարի երկրիս երե-սէն , որն որ անոնց հայրերուն տուեր էր , ու զանոնք Ջհետին անդիի կողմը պիտի ցրուէ , Հոր որ-
հետև Տէրը բարկացընելով իրենց Աստարովթի կուռքեր՝ չինեցին .
16 Եւ Իսրայէլը Երեսէ պիտի ձգէ , Ջերոբովամին Հ բրած մեղքերուն համար ու Իսրայէլին ալ մեղան-չել տալուն համար ։
17 Ան տանը Ջերոբովամին կնիկը Հլաւ դնաց ու Թերսա մտաւ . ու Հանիկայ տանը դռնէն ներս մտա-
18 ծին պէս տղան մեռաւ ։ Եւ զա-նիկայ Թաղեցին , ու բոլոր Իսրա-յէլ անոր վայ ողբացին Ջ Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որ իր ծառային Ա-քիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր ։
19 Ու Ջերոբովամին մնացորդ պատ-մութիւնը՝ թէ ինչպէս պատե-բազմ բրաւ , և թէ ինչպէս Թա-գաւորեց , ահա Իսրայէլի Թագա-ւորներուն ժամանակագրքին մէջ
20 գրուած է ։ Եւ Ջերոբովամին Թագաւորութիւն բրած օրերը քսանուերկու տարի եղաւ , ու իր Հայրերուն հետ քնացաւ . ու անոր տեղը անոր որդին Նադաբ Թա-գաւոր եղաւ ։
21 Եւ Սողոմոնին որդին Ռոբովամ Ցուդայի մէջ Թագաւորեց . Ռո-բովամ քառասունհինգ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , և տասն-ուեօթը տարի Թագաւորութիւն բրաւ Երուսաղէմի մէջ , այնքան ան քաղաքին մէջ՝ Հորն որ Տէրը Իս-րայէլին ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն դնելու համար . Եւ ո-անոր մայրը Ամմոնացի էր Նաամա
22 անունով ։ Եւ Ցուդայեանք ա-Լ Տէրոջը առջեր չարութիւն բրին , ու իրենց բրած մեղքերովը իրենց հայրերուն բոլոր բրածէն աւելի
23 զանիկայ բարկացուցին ։ Եւ ա-նոնք ալ ամէն բարձր բլուրներուն վրայ , ու Համին կանանչ ծառե-րուն տակը Հբարձր տեղեր ու ար-ձաններ և Հաստարովթի կուռքեր
24 շինեցին ։ Ու երկրին մէջ Սոդո-մեական մեղք ալ գործողներ կային , ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը ա-ռջեն վռնտած ազգերուն բոլոր գարշելի բաներուն նման կ՚ընէին ։
25 Եւ Ռոբովամ Թագաւորին հինգերորդ տարին Եգիպտոսի Սի-սակ Թագաւորը Երուսաղէմի վրայ
26 ելաւ . Ու Տէրոջը տանը գանձերը ու Թագաւորին տանը գանձերը ա-ռաւ . ամէնն ալ առաւ . Սողո-մոնին շինած բոլոր ոսկիէ ասպար-
27 ներն ալ առաւ ։ Եւ Ռոբովամ Թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ ասպարներ շինեց , ու զանոնք Թագաւորական տանը դուռը պահպանութիւն ընող սուրհան-դակաց սպասիկաններուն ձեռքը

ՆՍԴ Երբ 956

‡ Կամ՝ անասուններ

ՃԳԼ · Ժբ · 30 · Ժգ · 34 · Ժե · 30 · 34 · Ժգ · 2 ։

ՃԳԼ · Ժգ · 6 · 8 · 15 · 23 ։ Երգ · գ · 4 ։

Ն Հմր 12 ։

Ն Հմր 13 ։

ՐԲ Մն · Ժգ · 2, ՀԸ ։

954

Ը Բ Մն · Ժբ · 13 ։

975

ՃԳԼ · Ժա · 36 ։

Ն Հմր 31 ։

972

ՐԲ Մն · Ժբ · 1 ։

ՐԲ Օր · Ը · 21 · Սապ · Գբ · 58 · Սար · Ժ · 22 ։

Ա Նե · ՃԼ · 5 ։

ՐԲ Օր · Ժբ · 2 · Եզեկ · Ժգ · 24 · 25 ։

Ճ Դ Թագ · ՃԼ · 9 · 10 ։

971

Ը Բ Օր · Իգ · 17 · ԳԼ · ՃԼ · 12 · Իբ · 46 · Դ Թագ · Իգ · 7 ։

ՃԳԼ · Ժա · 40 · Բ Մն · Ժբ · 2 ։

Է Բ Մն · Ժբ · 9 · 10 · 11 · Ճ ԳԼ · Ժ · 17 ։

Տ Տես Բ Թագ · Ժբ · 7 · 8 · ԳԼ · Ժգ · 2 ։

Ր ԳԼ · Ժա · 31 ։

Ձ ԳԼ · Ժա · 33 · 38 · Ժե · 5 ։

Ղ Ելք · Իմ նահատակ և կող

Ր ԳԼ · Ժբ · 23 · Բ Մն · Ժա · 15 ։

Ը Նէեմ · Թ · 26 · Սապ · Ե · 17 · Եզեկ · Իգ · 35 ։

Ի ԳԼ · Ժե · 29 ։

Ի ԳԼ · Իա · 21 · Դ Թագ · Թ · 8 ։

Ր Ը Օր · Լբ · 35 · Դ Թագ · Ժգ · 26 ։

Ա ԳԼ · Ժգ · 4 · Իա · 24 ։

Ի Հմր 17 ։

Ճ Բ Մն · Ժբ · 12 · ԺԹ · 3 ։

Ի ԳԼ · Ժե · 27 · 28 · 29 ։

Կամ՝ այսօր

Հ Գ Թագ · Ժե · 6 · Սապ · Ձբ · 5 ։

Ց Տես · Իգ · 15 · 16 ։

Ղ Դ Թագ · Ժե · 29 ։

Ձ Եզ · ԼԳ · 13 · Ը Օր · Ժբ · 3 · 4 ։

28 յանձնեց ։ Եւ երբոր թագաւորը Ցերոբովամ տուներ կ՚երթար, տաբեր-
դակները զանոնք կը կրէին, ու
Խուզ զանոնք առաջնակներուն
խաչը կը դարձնէին ։
29 ։ Եւ Ռոբովամին միացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր ամէն բաները
ահա Գուդայի թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջը գրուած
30 է ։ Եւ Ռոբովամին և Ցերոբո-
վամին միջտեղը միշտ պատերազմ
31 կար ։ — Եւ Ռոբովամ իր հայրե-
րուն հետ քնացաւ, ու իր հայրե-
րուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը
թաղուեցաւ. Է և անոր մայրը Ամ-
մոնացի էր Նաամա անունով. ու
անոր տեղը անոր որդին Ռ Աբիա
թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Աբիային դէմ վարմունքը ։ 7 Նաա անոր տե-
ղը կը յաջորդէ ։ 9 Նապին բարի վարմունք-
ը։ 16 Բաւարարին ու իրեն միջտեղը եղած
պատերազմը պատճառ կ՚ըլլայ որ ինքը Բե-
նիամինի հետ դաշնակցութիւն կ՚ընէ ։ 23
Ցեհոսափատ Նապին տեղը կը յաջորդէ ։ 25
Նադաբին դէմ վարմունքը ։ 27 Բաասա ա-
նոր դէմ ապստամբելով՝ Աբիային մարդա-
բնութիւնը ի գործ կը դնէ ։ 31 Նադաբին
մահը ։ 33 Բաասային դէմ վարմունքը ։

1 Եւ — Նաբատեան Ցերոբովամին
թագաւորութեանը տասնու-
ութերորդ տարին Աբիա Գուդա-
2 յի վրայ թագաւորեց ։ Երուսաղէմի մէջ երեք տարի թա-
գաւորութիւն բրաւ. Է ու անոր
մօրը անունը Ռ Մաասիա էր — Ա-
3 բիսողոմին աղջիկն էր ։ Եւ անի-
կայ իրմէ առաջ իր հօրը բոլոր մեղքերուն հետեւեցաւ. ու Տա-
նոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ
կատարեալ չէր, իր հօրը Դաւի-
4 թին պէս ։ Բայց Ե Դաւիթին սիրոյն համար անոր Տէր Աս-
տուածը Երուսաղէմի մէջ անոր մէկ
ՀՃրագ մը տուաւ, անկէ ետքը ա-
նոր որդին նստեցնելով, ու Երու-
5 սաղէմը հաստատելով. Որովհետեւ
Դաւիթ Ե Տէրոջը առջեւը ուղղու-
թիւն բրաւ, ու իր կենացը բոլոր
օրերուն մէջ ինչ անոր պատուի-
րանքներէն չխոտորեցաւ, ՀՃՆԱ-
6 յն Ուրիայեան բանէն Ի զատ ։ Ի Եւ
Ռոբովամին ու Ցերոբովամին մէջ-
տեղ պատերազմ կար՝ անոր կե-
նացը բոլոր օրերուն մէջ ։
7 Ե Ու Աբիային միացորդ պատմու-
թիւնը և անոր բոլոր բրածը ահա
Գուդայի թագաւորներուն յիշա-
տակաց գրքին մէջ գրուած է. ու
Աբիային ու Ցերոբովամին միջտեղը
8 պատերազմ կար ։ Եւ Աբիա իր
հայրերուն հետ քնացաւ ։ ու զա-
նիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ
թաղեցին ։ և անոր տեղը անոր
որդին Ասա թագաւոր եղաւ ։
9 Իսրայէլի Ցերոբովամ թագաւո-
րին քսաներորդ տարին Ասա Գու-
10 դայի վրայ թագաւորեց ։ Ու
Երուսաղէմի մէջ քառասունմէկ
տարի թագաւորութիւն բրաւ ։ և
անոր Ի մօրը անունը Մաասա էր
11 — Աբիսողոմին աղջիկն էր ։ Եւ
Ասա իր հօրը Դաւիթին պէս Տէ-
րոջը առջեւը ուղղութիւն բրաւ ։
12 Ե Ու Սոդոմական մեղք գործողները
երկրէն վերցուց, և իր հայրերուն
շինած բոլոր կուռքերը բնաջինջ ը-
13 րաւ ։ Ու Ե իր մայրը Մաասան
տիկնութենէ հանեց ։ քանզի անի-
կայ Աստարովմի կուռք մը շիներ
էր. և Ասա անոր կուռքը կոտրեց
ու Կեդրոն հեղեղատին մէջ այ-
14 րեց ։ Բայց բարձր տեղատները
չվերցուն, սակայն Ասային Ն սիրտը
իր Ի Տէրոջը բոլոր օրերուն մէջ Տէ-
15 րոջը հետ կատարեալ էր ։ Եւ իր
հօրը նուիրած բաները ու իր նուի-
րած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու
անօթները Տէրոջը տունը տարաւ ։
16 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա
թագաւորին միջտեղը անդադ բոլոր
17 օրերուն մէջ պատերազմ կար ։ Ու
Իսրայէլի թագաւորը Բաասա Գու-
դայի դէմ ելաւ և Ռամաան շինեց,
որ Գուդայի Ասա թագաւորին ել-
18 լող մտնող Ռ չթողու ։ Ասա
տի Ասա Տէրոջը տանը գանձերուն
մէջ ու թագաւորական տանը
գանձերուն մէջ մնացած բոլոր ար-
ծաթը ու ոսկին առաւ, և իր ծա-
ռաներուն ձեռքը տուաւ, ու Ասա
թագաւորը Դամասկոս բնակող
Ասորւոց թագաւորին՝ Հզիոնի որ-
դւոյն Տաբրեմոնի որդւոյն Բենհա-
դադին խրկեց զանոնք, ու բրաւ,
19 Իմ ու քու մէջ և իմ հօրս ու
քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն
կայ. ահա քեզի արծաթի ու ոսկի
բնծայ խրկեցի. ագէ Իսրայէլի Բա-
աասա թագաւորին հետ ունեցած
դաշնակցութիւնդ առի՛, որ անի-
20 կայ իմ վրայէս ետ քաշուի ։ Ու
Բենհադադ Ասա թագաւորին Խօսք
մտիկ բրաւ, և իր զօրքերուն իշ-
խանները Իսրայէլի քաղաքներուն
վրայ խրկեց. ու Իյօնը, Դանը,
Աբէլբեթմաաքան ու բոլոր Քին-
ներեթը ու բոլոր Նեփթաղիմի
21 երկիրը գարկաւ ։ Եւ Բաասա ա-
Ջ՚նէ լսելով, Ռաման շինելէն ետ
կեցաւ ու Թերսայի մէջ նստաւ ։
22 Ե Ան ատեն Ասա թագաւոր բոլոր
Գուդայի Ջ՚ԷՒՐԵԸ կանչեց ա-
ռանց մէկը ձգելու, որոնք Բաասա-
յին շինած Ռամային քարերը ու
փայտերը վերցուցին, և Ասա թա-

Բ Ր ԱՐՔ · ԺԱ · 20 · 21 · 22 ։ Ֆ Ր ԱՐՔ · ԺԳ · 2 Ա Ե ա ա Ի Ա Բ Ի Ա Ի Ա Ա Ա Ի Ա Ի Ա Ի

դաւորը անունդմով Լ ԲՆեհամինի Գաբաան ու – Մասիան չինեց ։

23 Եւ Նասային բոլոր մնացորդ պատմուԹիւնքը, ու անոր բոլոր զօրուԹիւնը ու բոլոր ըրածը, և անոր շինած քաղաքները ահա Յուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջը գրուած են. բայց «անիկայ իր ծերուԹեան ատենը ուրԹ
24 րու ցաւ ունէր ։ Ու Նասա իր հայրերուն հետ քնացաւ, և իր հայրերուն հետ իր Տօրը ԴաւիԹին քաղաքին մէջ Թագուեցաւ. Ու անոր տեղը անոր որդին «Յովսափատ Թագաւոր եղաւ ։
25 Եւ Յուդայի Նասա Թագաւորին երկրորդ տարին Ելերոբովամի որդին Նադաբ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ, ու անիկայ Իսրայէլի վրայ երկու տարի Թագաւորու
26 Թիւն ըրաւ ։ Եւ Ելերոբոնը արձակեցաւ ըրաւ, ու իր Տօրը ճամբուն մէջ քալեց ։ ու «անոր ըրած մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին
27 մեղանչել տուաւ ։ Եւ Իսաքարի տունէն «Ախիայի որդին Բաասա անոր դէմ դաւի վերցուց. ու Բաասա զանիկայ Փղշտացւոց «ԳաբաԹոնին քովը զարկաւ, երբոր Նադաբ բոլոր Իսրայէլի հետ Գա
28 բաԹոնը պաշարեր էր. Եւ Յուդայի Նասա Թագաւորին երրորդ տարին Բաասա մեռցուց զանիկայ, ու անոր տեղը Թագաւոր ե
29 ղաւ. Եւ ինքը Թագաւոր եղածին պէս Ելերոբովամին բոլոր տունը զարկաւ. մի «Ելերոբոնը խօսքին համեմատ՝ որ իր ծառային Սիլոնացի Ախիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր, Ելերոբովամէն բնաւ մէկ հոգւոր մը ողջ չԹողուց, ու զանիկայ
30 բնաջինջ բրաւ, «Ելերոբովամին մեղքերուն համար՝ որոնցմով մեզանչեր էր, ու Իսրայէլին մեզանչել տուեր էր, Իսրայէլին Տէր Նասուածը բարկացնելով ։
31 Եւ Նադաբին մնացորդ պատմուԹիւնքը ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջ գրուած է ։
32 «Եւ Նասային ու Իսրայէլի Բաասա Թագաւորին միջտեղը անունդ բոլոր օրերուն մէջ պատերազմ կար ։
33 Յուդայի Նասա Թագաւորին երրորդ տարին Ախիայի որդին Բաասա Թերսայի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ, ու քսան
ուչորս տարի Թագաւորեց ։
34 ըաա ։ Եւ անիկայ Ելերոբոնը առջևը չարաՀաճոյ ըրաւ, ու «Ելերոբովամին ճամբուն մէջ քալեց, և անոր մեղքին մէջ՝ որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր ։

ԳԼ. Ի. Զ

1 Յեհուին մարգարէութիւնը Բաասային դէմ ։ 6 Էլա իր Տօրը տեղ կը յաջորդէ ։ 8 Զամբրի Էլային դէմ դաւաճանութիւն ընելով՝ անոր տեղը կ'անցնի ։ 11 Յեհուին մարգարէութիւնը Զամբրիին ձեռքովը կը կատարուի ։ 15 Ժողովուրդը Ոմրին Թագաւոր կ'ընեն. ու Զամբրի յուսահատելով՝ ինքզինքը կ'այրէ ։ 21 Ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն պատճառելով՝ Ոմրի Թաբնիին դէմ յաղԹող կը դառնաւ ։ 23 Ոմրի Սամարիան կը շինէ ։ 25 Անոր գէշ վարմունքը ։ 27 Ուրիշ անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 29 Ուրիշներ Թիւա գէշ վարմունքը ։ 34 Յեհուին անէծքը Երիքովը նորոգող Իելիէլի վրայ կը կատարուի ։

1 Ապա Բաասային համար Յեհուին որդին «Անանիի որդւոյն Յեհուին խօսքը Տնանիի որդւոյն Յեհուին
2 եղաւ՝ բանալով ։ «Որովհետև քեզ փոշիէն բարձրացուցի, ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան դրի, և «դուն Ելերոբովամին ճամբան գացիր, ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղանչել տուեր, ու անոնց մեղքերովը զիս բարկա
3 ցուցիր ; Ահա ես «Բաասան ու անոր տունը" բնաջինջ պիտի ընեմ, և քու տունդ «Նաբատեան Ելերոբովամին տանը պէս պիտի ընեմ ։
4 «Բաասային թաղարի մէջ մեռնողը շուները պիտի ուտեն, ու դաշտի մէջ մեռնողը երկինքի Թռչուններըը պիտի ուտեն ։
5 Եւ Բաասային մնացորդ պատմուԹիւնը ու անոր ըրածը ու զօրուԹիւնը՝ «ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց դրքին
6 մէջ գրուած է ։ Եւ Բաասա իր հայրերուն հետ քնացաւ ու «Թրսայի մէջ Թագուեցաւ. և անոր տեղը անոր որդին Էլա Թագաւոր
7 եղաւ ։ Նաև «Ընանիի որդւոյն Յեհու մարգարէին ձեռքովը Ելերոբովամին և անոր տանը վրայ ան ամէն չարիքներուն համար, որ ինքը Ելերոբոնը առջևը բրած էր, զանիկայ իր ձեռքերուն գործքովը բարկացընելով, – Ելերոբովամին տանը պէս ըլլալով, նաև «զանիկայ մեռցընելուն համար ։
8 Յուդայի Նասա Թագաւորին քսանուվեցերորդ տարին Բաասային որդին Էլա Թերսայի մէջ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ, – երկու տարի Թագաւորեց ։
9 Անիկայ երրորդ Թերսայի մէջ՝ Թերսային տանը հազարապետին Արսայիին տունը խմէր ու գինովցեր էր, Թանոր ծառան Զամբրի՝ որ «Ձիաց կառքերուն կէսին վրայ իշխան էր,
10 անոր դէմ դաւ վերցուց. Եւ Զամբրի ներս մտնելով՝ զանիկայ զարկաւ մեռցուց, և անոր տեղը ինքը Թագաւոր եղաւ, Յուդայի Նասա Թագաւորին քսաներեքերորդ

Ն. Ք. ՂԲ. 929

11 բորդ տարին ։ Ու երբոր թագաւոր եղաւ ու իր աթոռը նստաւ, իսկոյն Բաասային բոլոր տունը՝ թէ անոր ազգականները և թէ բարեկամները մեռցուց, ու ա-
Լ ա Թագ. ԻԵ. 22 ։ նոր Լմէկ էրիկ մարդը ողջ չթո-
12 ղուց. Եւ Զամբրի Բաասային բոլոր տունը բնաջինջ ըրաւ, Բա-
Ի Հմր 1 ։ ասային վրայով Ի Յէու մարդա-
Ծ Հմր 3 ։ րէին ձեռքովը Ծ Տէրոջը ըսած խօս-
13 քին համեմատ, Բաասային բոլոր մեղքերուն համար ու անոր որ-
դւոյն Էլային մեղքերուն համար, որոնցմով իրենք մեղանչեցին, և Իսրայէլին մեղանչել տուին, ու
Մբ Օր. լբ. 21 ։ աթագ. ժբ. 21 ։ Եսայ. խա. 29 ։ Յովս. բ. 8 ։ ա Կոր. ը. 4 ։ ժ. 19 ։ Լ իրենց սնապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին ։
14 Ու Էլային մնացորդ պատմութիւնը և անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։
15 Յուդայի Ասա թագաւորին քսանուեօթներորդ տարին Զամբրի Թերսայի մէջ եօթը օր թագաւորութիւն ըրաւ. բայց ժողովուրդը
Հ Գլ. ժե. 27 ։ Փղշտացւոց Հ Գաբաթոնին դէմ
16 բանակեր էր ։ Եւ բանակին մէջ եղող ժողովուրդը լսելով որ Զամբրի գլուխ վերցուցեր է, ու նաև թագաւորը մեռցուցեր է, նոյն օրը բոլոր Իսրայէլ բանակին մէջ Ամ-
րի զօրավարը Իսրայէլի վրայ թա-
17 գաւոր դրին ։ Եւ Ամրի ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլ Գաբաթոնէն ելան, ու Թերսան պաշարեցին ։
18 Ու երբոր Զամբրի քաղաքին առ-
նուիլը տեսաւ, թագաւորական
Ա Կամ՝ պալատը տանը "ներսի կողմը" մտաւ, և իր վրայ թագաւորական տունը կրա-
19 կով այրեց, ու մեռաւ, իր գործած մեղքերուն համար՝ որոնցմով Տէ-
րոջը առջևը չարութիւն ըրաւ,
Ն Գլ. ժբ. 28 ։ ժե. 26 ։ 34 ։ Ն ու քալեց Յերոբովամին ճամբուն մէջ ու անոր ըրած մեղքին մէջ, որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր ։
20 Եւ Զամբրիին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր ըրած դաւաճանութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։
21 Ան ատենը Իսրայէլի ժողովուրդը երկուքի բաժնուեցաւ. ժողովուրդին կէսը Գինաթի որդւոյն Թաբնիին ետևէն գնաց, որ զանիկայ
925 թագաւոր դնեն. ու կէսն ԱԼ Ամ-
22 րիին ետևէն գնաց ։ Եւ Ամրիին ետևէն գացող ժողովուրդը Գինաթեան Թաբնիին ետևէն գացող ժողովուրդէն զօրաւոր դտնուեցաւ. ու Թաբնի մեռաւ, և Ամ-
23 րի թագաւոր եղաւ ։ Յուդայի Ասա թագաւորին երսունումէկերորդ տարին Ամրի Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, ու տասուերկու տարի Թագաւորութիւն ըրաւ. վեց տարի Թերսայի մէջ թագաւորու-
24 թիւն ըրաւ. Ու Սամերէն երկու տաղանդ արծաթով Սամարիայի լեռը ծախու առաւ, ու լեռանը վրայ ԿԱՂԱՔ շինեց. և շինած քաղաքին անունը ան լեռանը տիրոջը Սամերին անունովը Ղ Սամարիա կոչեց ։
25 Ու Ա Ամրի Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, և բոլոր իրմէ առաջ
26 եղողներէն աւելի չար եղաւ. Քանզի անիկայ Մ Նաբատեան Յերոբովամին բոլոր ճամբուն մէջ քալեց, ու անոր մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին մեղանչել տուաւ. անանկ որ Ն իրենց սնապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին ։
27 Եւ Ամրիին ըրած գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը ու անոր ըրած զօրութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրք-
28 քին մէջ գրուած է ։ Եւ Ամրի իր հայրերուն հետ քնացաւ ու Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ. ու անոր տեղը անոր որդին Աքաաբ թագաւոր եղաւ ։
29 Եւ Ամրիին որդին Աքաաբը՝ 918
Յուդայի Ասա թագաւորին երսունութերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ. ու Ամրիի որդին Աքաաբ Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ քսանուերկու տարի
30 թագաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ Ամ-
րիի որդին Աքաաբ բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի Տէրոջը
31 առջևը չարութիւն ըրաւ ։ Ու Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերուն մէջ քալելը անոր առջևը ոչինչ բան մը սեպուելով, Ն Սիդոնացւոց Եթբաաղ թագաւորին աղջիկը՝ Յեզաբէլը Հ կնիկ առաւ, Ա և գնաց Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ, ու
32 անոր երկրպագութիւն ըրաւ ։ Եւ Սամարիայի մէջ իր շինած Հ Բահաղի տանը մէջ Բահաղին սեղան մը
33 կանգնեց ։ Ա Ու Աքաաբ Աստարովթի կուռք մը շինեց. և Աքաաբ իր ըրած գործքերովը Հ իրմէ առաջ եղող Իսրայէլի բոլոր թագաւորներէն աւելի Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց ։
34 Անոր օրերը Բեթելացի Յիէլ Երիքովը շինեց. ԱԱ իր անդրանիկ տղովը Աբիրոնով անոր հիմը դրաւ, և իր պզտիկ տղովը Սեգուբով անոր դռները կանգնեց, Ա Նաւեան Յեսուին ձեռքովը Տէրոջը ըսած խօսքին համեմատ ։

Ն. Ք. ՂԲ. 925

Ղ Տես Գլ. ժգ. 32 ։ Ղ Թագ. ժէ. 24 ։ Յոհ. գ. 4 ։
Ա Միք. գ. 16 ։
Մ Հմր 19 ։
Ն Հմր 13 ։
Ն Գաա. ժբ. 7 ։
Հ Բ Օր. է. 3 ։
Ա Գլ. իա. 25, 26 ։ Ղ Թագ. ժ. 18 ։ ժէ. 16 ։
Հ Ղ Թագ. ժ. 21, 26, 27 ։
Պ Ղ Թագ. ժգ. 6 ։ ժէ. 10 ։ իա. 3 ։ Երեմ. ժէ. 2 ։
Ջ Հմր 30 ։ Գլ. իա. 25 ։
Ա Յես. գ. 26 ։

Ն · Ք · ՂԴ · Երբ 910

Գ Լ · Ժ Է

1 Եղեա Ա.բաալրին դէմ մարգարէութիւն բնե-
լէն ետքը՝ Տէրը Քերիթի կը խրկէ զանիկայ, ու
Նոն ազգաւորը զանիկայ կը կերակրեն : 8
Աստուած Սարեփթացի որբևարի կնոջ մը
ուղը կը խրկէ զանիկայ : 17 Եղեա որբևա-
րի կնոջը մեռած ուղն կը յարուցանէ · 24
ու որբևարին կը հաւատայ անոր :

1 Ու Գաղաադացի բնակիչներէն Թեզ-
բացի Եղեա Ա.բաաբին բսաւ ,
«Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ Ի՛ո-
րուն առջևը կը կայնիմ , կենդանի
է , որ ես սոսրներուս մէջ ՚ցօղ
ու անձրև պիտի չըլլայ , բայց եթէ
իմ խօսքովս :

Ա Թագ · գ · 14 :
Բ Օր · Ժ · 8 :
Ղկ · ա · գ · 25 :
Յակ · ե · 17 :

2 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
3 ըսելով , Ելի՛ կէտ , ու դէպ ՚ի
արևելք դառնալով՝ Քորթանանու
դիմացը եղող Քերիթի հեղեղատին
4 քովը պահուէ . Դուն ան հեղեղա-
տէն կը՛ս պիտի խմես . ու ագռաւ-
ներուն հրամայեր եմ՝ որ հոն քեզ
5 կերակրեն : Եւ անիկայ գնաց ու
Տէրոջը բսածին պէս բրաւ . ու գը-
նաց Քորթանանու դիմացը եղող
Քերիթի հեղեղատին քովը նստաւ :
6 Եւ ագռաւները առտուընց անոր
հաց ու միս՝ ու իրիկուան ալ հաց
ու միս կը բերէին , ու անիկայ հե-
7 ղեղատէն կը՛ս կը խմէր : Եւ ժա-
մանակէ մը ետքը հեղեղատը ցամ-
քեցաւ , վասն զի երկրի վրայ անձ-
րև չեկաւ :

8 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
9 ըսելով , Ելի՛ր , Միդոնացւոց Ի՛ա-
բեփեան դնաս , ու հոն նստէ . ահա
հոն մէկ որբևարի կնոջ մը հրա-
10 մայեր եմ որ քեզ կերակրէ : Եւ
անիկայ ելաւ Սարեփեա դնաց . ու
քաղաքին դուռը հասնելով՝ տեսաւ
որ մէկ որբևարի կնիկ մը փայտ կը
ժողվէր . ու զանիկայ կանչեց ու
բսաւ , Կ՚աղաչեմ՝ ինծի ամանով
11 քիչ մը ջո՛ւր բեր որ խմեմ : Ու
երբոր անիկայ բերելու դնաց , ե-
ւ նոր անոր եւս՛էն կանչեց ու բսաւ ,
Ձեռքդ պատառ մըն ո՛ւ հաց ո՛ո
12 ինծի բեր : Եւ կնիկը բսաւ ,
Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ
նկատակ չունիմ , բայց միայն կա-
բսածին մէջը մէկ բուռն չափ ալիւր
կայ , ու կուժին մէջն ալ քիչ մը
ձէթ կայ . և ահա երկու կտոր փայտ
կը ժողվեմ , որ երթամ զանիկայ
ինծի ու իմ տղուս համար եփեմ ,
13 և ուտենք , ու ետքը մեռնինք : Ու
Եղեա անոր բսաւ , Մի վախնար ,
դնաս բսածիդ պէս բրէ . բայց անկ
նախ ինծի համար մէկ պզտիկ չօթ
մը շինէ ու ինծի բեր , և ետքն ու
քու տղուդ համար ո՛ւրը շինէ .
14 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը
այսպէս կ՚բսէ . Կարասէն ալիւրը
պիտի չհատնի , ու կուժէն ձէթը պի-

Ն · Ք · ՂԴ · Երբ 910

տի չպակսի՝ մինչև այն օրը որ Տէրը
15 երկրի վրայ անձրև տայ : Եւ Եղեա
դնաց ու Եղիսային բսածին պէս
բրաւ . ու անիկայ և ինքը ու իր
ընտանիքը շատ մը առանն կերան ;
16 կարասէն ալիւրը չհատաւ , ու կու-
ժէն ձէթը չպակսեցաւ , Տէրոջը՝ Ե-
ղիսային ձեռքովը բրուցած խօսքին
համեմատ :

17 Եւ ետքը որ սա բաներէն ետքը
տանը տիկնոջը տղան հիւանդա-
ցաւ , ու անոր հիւանդութիւնը
շատ ծանր էր , այնպէս որ անոր
18 վրայ շունչ չմնաց : Եւ Ի՛սէ Ե-
ղիսային բսաւ , Մարդ Աստուծոյ ,
Ո՞ւիծէի հետ ի՛նչ ունիս . միթէ իմ
մեղքս յիշեցընելու ու իմ տղաս
մեռցընելո՞ւ համար ինծի եկար :
19 Ու անիկայ անոր բսաւ , Տղադ ին-
ծի տուր . ու զանիկայ անոր ծո-
ցէն առաւ , և իր բնակած վեր-
նատունը հանեց , ու զանիկայ իր
20 անկողնին մէջը պառկեցուց , Եւ
Տէրոջը աղաղակելով՝ բսաւ , Ո՛վ
Տէր Աստուած իմ , իրաւ ցրնկ
սա որբևարի կնոջն ալ՝ որուն քո-
վը ես պանդխտութեամբ կը բը-
նակիմ , չարչարելո՞վ անոր տը-
21 ղան մեռցընելով : Ու տղուն վրայ երեք անգամ երկրննալով
ու Տէրոջը աղաղակելով , բսաւ ,
Ո՛վ Տէր Աստուած իմ , կ՚աղաչեմ
որ սա տղուն հոգին իր մարմինին
22 դառնայ : Եւ Տէրը Եղիսային ձայ-
նը լսեց , ու տղուն հոգին իր մար-
մինին դարձաւ և անիկայ ի կենդա-
23 նալ . Եւ Եղեա տղան առաւ ,
ու զանիկայ վերնատունէն տունը
իջեցուց , և անոր մօրը տուաւ . ու
Եղեա բսաւ , Տեսէ՛ , տղադ կեն-
24 դանի է : Եւ կնիկը Եղիսային ը-
սաւ , Հիմա տսով Ի՛ղիսայ որ
դուն Աստուծոյ մարդն ես , ու քու
բերնիդ մէջ Տէրոջը խօսքը ճշմա-
րիտ է :

Ղկ · գ · 2 ; Յհ · գ · 30 ·

Գ Լ · Ժ Ը

1 Յոմին խիստ սաստկացած ատենը՝ Եղեա Ա-
բաաբին խրկուելով՝ բարի Աբդիային կը հան-
դիպի : 9 Աբդիա Ա.բաաբ թագաւորը Եղի-
այի կը բերէ : 17 Եղեա Ա.բաաբը յանդի-
մանելով՝ երկինքէն իյած կրակին միջոցով
բահապետին մարգարէները ամենքն կ՚բնէ : 42
Եղեա ազօթքով անձրև կը տեղացընէ , ու Ա-
բաաբին հետ Յեզրէել կ՚երթայ :

Երբ 906

1 Շատ ատեն անցնելէն ետքը
Տէրոջը խօսքը երրորդ տարին
Եղիայիին եղաւ՝ բսելով , Գնա , Ա-
բաաբին երեսիր , ու Ի՛երկրի վրայ
2 անձրև պիտի տամ : Ու Եղեա Ա-
բաաբին երեսնալու գնաց · և Սա-
մարիայի մէջ սաստիկ սով կար :
3 Ու Ա.բաաբ իր տանը տնտեսը
Աբդիան կանչեց . (ու Աբդիա Տէ-
4 րոջմէ շատ կը վախնար · Ու երբոր

Ա Թագ · ժ · 27 , 3 Թագ · ա · 8 ·

Ղկ · ե · 25 , Յակ · ե · 17 ·

Բ Օր · ԺԲ · 12 ·

Ն. Ք. գԲ. ԲԲ 906

Ցեղարել Տէրոջը մարդարէները ջարդից, Աբդիա հարիւր մարգարէ առաւ, և զանոնք լիասուն լիասուն՝ քարայրներու մէջ պահեց, ու զանոնք հացով ու ջրով կերակրեց։)

5 Եւ Աքաաբ բաւ Աբդիային, Եկուր, աս երկրիս մէջ եղած բոլոր ջուրի աղբիւրներուն ու բոլոր հեղեղատներուն քովերը պըշրէ։ գուցէ կարելի է որ խոտ գտնենք, և ձիերը ու ջորիները ապրեցնենք, ու բոլոր անասունները չկորսընցնենք։

6 Եւ անոնք երկիրը իրենց մէջը բաժնելին պտըտելու համար. Աքաաբ մէկ ճամբայէ մինակ գնաց, ու Աբդիա մէկ ուրիշ ճամբայէ մինակ գնաց։

7 Ու Աբդիա ճամբուն մէջն էր, ահա Եղիա անոր դիմացը եկաւ. ու Աբդիա զանիկայ ճանչցաւ, ծիկ պէս իր երեսին վրայ իյնելու բաւ, Արդեօք իմ տէրս Եղիան դուն ես։

8 Ու ան՝ անոր բաւ, Ես եմ. գնա քու տիրոջդ ըսէ,

9 Թէ Ահա Եղիան [1]։ Եւ անիկայ բաւ, Ես ի՛նչ մեղք գործեր եմ, որ դուն քու ծառադ Աքաաբին ձեռքը կը մատնես, որ զիս սպաննէ։

10 Կեցցէ՛ Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ ազգ մը կամ թագաւորութիւն մը չմնաց, ուր որ իմ տէրս քեզ փնտռելու համար հարած չըլլայ. ու երբոր Ազգ ըսին, ան թագաւորութիւնը կամ՝ անոր ազգին երդում բնել տուաւ՝ որ

11 քեզ գտած չէն. Եւ հիմա դուն կ՚ըսես, Գնա քու տիրոջդ ըսէ Թէ

12 Ահա Եղիան [1]։ Ու կրնայ ըլլալ որ ես քու քովէդ երթալէս ետքը՝ [2]Տէրոջը Հոգին քեզ իմ չըգիտցած տեղս փոխադրէ, ու ես գացած Աքաաբին պատմած ըլլալով երբոր քեզ չգտնէ, զիս պիտի մեռցրնէ. ու ես քու ծառադ տղայութենէս ի վեր Տէրոջմէ կը վախնամ։

13 Եւ իմ ըրածս իմ տիրոջս չըպատմուեցաւ, Թէ երբոր Ցեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները սպաննեց, ես Տէրոջը մարգարէներէն հարիւր մարդ՝ լիասուն լիասուն քարայրներու մէջ պահեցի, ու զանոնք հացով ու ջրով կերակրեցի։ Եւ հիմա դուն կ՚ըսես, Գնա ու տիրոջդ ըսէ Թէ Ահա Եղիան [1]։

14 անիկայ զիս պիտի մեռցրնէ։ Ու Եղիա բաւ, Զօրութեանց Տէրը որուն առջևը կը կայնիմ, կենդանի է որ այսօր անոր պիտի երևնամ։

15 Եւ Աբդիա Աքաաբին առջևը ելաւ, ու անոր պատմեց. ու Աքաաբ Եղիան դիմաւորելու գնաց։

16 Ու երբոր Աքաաբ Եղիան տեսաւ, Աքաաբ անոր բաւ, [3]Իսրայէլը

17 Եւ Աքաաբ Եղիան տեսածին պէս, Աքաաբ անոր բաւ, [3]Իսրայէլը

Ն. Ք. գԲ. ԲԲ 906

նեղութեան մէջ ձգողը Դուն ես։

18 Ու անիկայ բաւ, Իսրայէլը ես չնեղեցի, հապա դուն ու քու հօրդ տունը. Ըզանգի Տէրոջը պատուիրանքները թողուցիք, ու Բահաղ-

19 դիմին եանէն գացիք։ Եւ հիմա հրէք խրկէ, ու բոլոր Իսրայէլը և Բահաղին չորս հարիւր յիսուն մարգարէները, ու Ցեզաբելին սեղանէն ուտող [4]Աստարովթի չորս հարիւր մարգարէները [5]Կարմէղոս լեռան

20 վրայ իմ քովս ժողվէ։ Եւ Աքաաբ բոլոր Իսրայէլի որդւոցը հրէք խրկեց, ու [6]մարգարէները Կարմէղոս լեռը ժողվեց։

21 Ու Եղիա բոլոր ժողովուրդին մօտեցաւ, ու բաւ, [7]Դուք մինչև ե՞րբ երկու մտքի վրայ կը կաղաք. Թէ որ Եհովան Աստուած է, անոր եանէն գացէք, իսկ Թէ որ Բահաղը Աստուած է, Էանոր եանէն գացէք. և ժողովուրդը բնաւ պատասխան մը չտուաւ անոր։

22 Եղիա ժողովուրդին բաւ, [8]Տէրոջը մարգարէն ես միայն մնացի, [9]և Բահաղին մարգարէները չորս հարիւր յիսուն մարդ իսկ են։

23 Երեմն մեզի երկու զառակ տուր. ու զառակին մէկը անոնք իրենց համար ընտրեն, ու կտոր կտոր բնեն, և զանիկայ փայտերու վրայ դնեն, բայց կրակ չդնեն. ու միւս զառակը ես պատրաստեմ, ու զանիկայ փայտերու վրայ դնեմ, բայց

24 կրակ չդնեմ։ Եւ դուք ձեր աստուծոյն անունը կանչեցէք, ես ալ Եհովային անունը կանչեմ. ու [9]կրակով պատասխան տուող աստուածը՝ Աստուած անիկայ է. և բոլոր ժողովուրդը պատասխան տուին ու բսին, Ան խօսքը բարի է։

25 Ու Եղիա Բահաղին մարգարէներուն բաւ, Ձեզի զառակներուն մէկը ընտրեցէք, ու առաջ դուք բրէք, վասն զի դուք շատ էք. ու ձեր աստուածոյն անունը կանչեցէք, բայց կրակ մի դնէք։

26 Եւ անոնք իրենց տրուած զառակը առին ու պատրաստեցին. և առաւօտէն մինչև կէս օր Բահաղին անունը կանչեցին, ու բսին, Ով Բահաղ՝ մեզի պատասխան տուր. բայց [10]ձայն չկար, ու պատասխան տուող չկար. և անոնք իրենց շրնած սեղանին [11]քովը կը ցատկէր։

27 տէին։ Ու երբոր կէս օր եղաւ, Եղիա զանոնք ծաղր ընելով բաւ, Բարձր ձայնով կանչեցէք, քանզի անիկայ աստուած է. գուցէ [12]խոսակցութիւն մը ունի, կամ դրաված է, կամ ճամբորդութիւն կ՚ընէ, կամ գուցէ քնացած է, ու

---

[1] Գծ. Ե. 25։ Դար. Ժգ. 20։

[2] Գրծ. ը. 16։ Եզեկ. է. 12, 14։ Պատ. գ. 1։ Գոր. ը. 39։

[3] Ցեզաբել։

[4] Գծ. Ժ. 33։

[5] Գծ. Ձեռ. 26։

[6] Գծ. Իր. 6։

[7] Գրծ. Ժէ. 41։ Պատ. գ. 24։

[8] Ցեզաբել։

[9] Գծ. Ժ. 10, 14։ Հմր 19։

[10] Հմր 38։ ա Պտ. իա. 26։

[11] Գծ. Ե. 5։ Եզեկ. Ժ. 3։ ա Կոր. ը. 4։ Ժ. 2։

[12] Կամ՝ վրայ

[13] Կամ՝ մտածմունք

28 պէտք է որ արթընանայ ։ Եւ անոնք բարձր ձայնով կը պոռային , ու իրենց սովորութեանը պէս հնդա- նակներով ու դեղարդներով իրենց մարմինները կը կտրէին , մինչև որ իրենց վրայէն արիւն կը վազէր ։
29 Ու երբոր կէս օրը անցաւ , մինչև երեկոյեան զոհին ատենը մարգարէու- թիւն բրին . ու ձայն չկար ու պատասխան տուող չկար , ու մտիկ ընող չկար ։
30 Ան ատենը Եղիա բոլոր ժողո- վուրդին ըսաւ , Ինծի մօտեցէք . ու բոլոր ժողովուրդը անոր մօտե- ցաւ . և անկայ Տէրոջը փլած
31 սեղանը նորոգեց ։ Ու Եղիա տա- սներկու քար առաւ Յակոբին որ- դւոցը ցեղերուն թիւովը , որուն Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով ՝
32 Քու անունդ Իսրայէլ ըլլայ . Եւ ան քարերով Տէրոջը անուանը սե- դան շինեց , ու սեղանին բոլորտիքը մէկ փոս մը բրաւ , որ երկու դրիւի
33 չափ հունտ կ՚առնէր ։ Եւ փայ- տերը շարեց , ու զուարակը կտոր կտոր բրաւ , և փայտերուն վրայ
34 դրաւ ։ Ու ըսաւ , Զորս սափոր լե- ցուն ջուր բերէք , ու ողջակէզին վրայ ու փայտերուն վրայ թափե- ցէք . ու ըսաւ , Երկրորդ անգամ անանկ բրէք , ու երկրորդ անգամ անանկ բրին . ու ըսաւ , Երրորդ անգամ անանկ բրէք , ու երրորդ
35 անգամ անանկ բրին ։ Եւ ջուրը սեղանին բոլորտիքը քալեց , ու փոսն ալ ջրով լեցուեցաւ ։
36 Եւ երեկոյեան զոհին մատուցուե- լու ատենը Եղիա մարգարէն մօտե- ցաւ ու ըսաւ , Ով Եհովայ ։ Աբ- րահամու , Իսահակայ և Իսրայէլի , այսօր դիտցուի որ Ի- սրայէլի մէջ Աստուած դուն ես , ու ես քու ծառադ եմ , և ասս բոլոր
37 բաները քու խօսքովդ բրի . Ինծի պատասխան տուր՝ ով Տէր , ինծի պատասխան տուր ։ ու ասս ժողո- վուրդը դիտնայ թէ դուն ես Աս- տուածը՝ ով Տէր , և թէ անոնց սիրտը ետ դարձընողդ դուն ես ։
38 Ան ատենը Տէրոջմէ կրակ իջաւ , և ողջակէզը ու փայտերը և քարերը ու հողը այրեց , ու փոսին մէջին ջուրն
39 ալ լափեց ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը երեսի վրայ ինկան , ու բրին , Եհովան է Աստուած , Եհովան է Աստուած ։
40 Ու Եղիա անոնց ըսաւ , Բռնեցէք զանոնք մարգարէները , ոեւէ անոնցմէ մարդ մը չազատի . և զա- նոնք բռնեցին ։ ու Եղիա զանոնք կիսոն հեղեղատը իջեցուց , և հոն զանոնք մեռցուց ։
41 Ու Եղիա Աքաաբին ըսաւ , Վե՛ր

ելիր , կեր ու խմէ ։ վասն զի անձա-
42 րևի ոտնաձայն կայ ։ Եւ Աքաաբ ուտելու ու խմելու ելաւ , ու Եղիա Կարմեղոս լեռանը գլուխը ելաւ , Հոն գետնին ծռեցաւ , ու երեսը
43 ծունկերուն մէջը դրաւ . Եւ իր մանչուն ըսաւ , Հիմա ել , ու դէպ ի ծովակողմը նայէ . և անիկայ ե- լաւ նայեցաւ , ու ըսաւ , Բան մը չկայ . ու Եղիա եօթը անգամ՝ Նո-
44 րէն դնա՝ ըսաւ ։ Ու եօթներորդ անգամին ըսաւ , Ահա ծովէն մար- դու թաթի չափ պզտիկ ամպ մը կ՚ելլէ . ու անիկայ ըսաւ , Ելիր , Աքաաբին ըսէ , Կառք լծէ ու ի-
45 ջիր , որ անձրևի չբռնուիս ։ Ու մինչև ատկին անդին դառնալէն եր- կինքը ամպերով մթընցաւ և հով
46 կար . ու մեծ անձրև եղաւ ։ Ու Աքաաբ հեծաւ , Յեզրայէլ գնաց ։ Եւ Տէրոջը ձեռքը Եղիային հետ եղաւ . ու անիկայ գիր մէջքը պընդեց , ու մինչև Յեզրայելի մուտքը Աքաաբին առջևէն վազեց ։

Գ Ա Գ

1 Եղիա Յեզրայելին սպառնալիքին վախնա- լով՝ դէպ ի Բերսաբէէ կը փախչի ։ 4 Ան- պատին մէջ իր կեանքին դադամ ըլլալով՝ հրեշտակ մը զանիկայ կը մխիթարէ ։ 9 Հո- րեբի վրայ Աստուած Եղիային կ՚երեւնայ , ու զանիկայ կը խրկէ որ Ազայելը , Յեհու ու Ե- լիսէէ օծէ ։ 19 Եղիաէ իր բարեկամներէն զաւակելով՝ Եղիսէէ հաւէն կ՚երթայ ։

1 Եւ Աքաաբ Եզեբէլին բոլոր բրած
ը , ու անոր՝ բոլոր մարգա-
բէները սրով մեռցնելը Յեզաբելին
2 պատմեց ։ Ու Յեզաբէլ պատգա- մաւոր մը իրկեց Եղիային՝ ըսելով , Աստուածները այսպէս ու ասկէ աւելի բնէն ինծի , թէ որ վաղը ասատնոս քու անձդ անոնց մէկուն անձին տեղը չդնեմ ։
3 Ու Եղիա տես բանը տեսնելով՝ եղաւ իր անձին ազատութիւնը հա- մար դնաց , և Յուդայի Բերսաբէէն մնաւ , ու իր մանչը հոն ձգեց ։
4 Եւ ինքը անապատին մէջ մէկ օ- րուան ճամբայ դնաց , ու գիհիի մը տակ նստաւ . և հարսանց մեռնիլ ուզեց , ու ըսաւ , Ալ հերիք է , ով Տէր , առ իմ հոգիս , քանզի
5 ես իմ հայրերէս լաւ չեմ ։ Ու գի- հիի մը տակ պառկեցաւ քնացաւ . և ահա մէկ հրեշտակ մը անոր դը- պաւ , ու անոր ըսաւ , Ելիր կեր ։
6 Ու նայեցաւ , և ահա դլխուն քովը մխիրի տակ եփուած շօթ՝ մը ու մէկ կուժ ջուր կար . ու կե- րաւ խմեց , ու նորէն պառկեցաւ ։
7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը դարձաւ երկ- րորդ անգամ անոր դպաւ , ու ա- նոր ըսաւ , Ելիր կեր . քանզի քեզ
8 երթալը ճամբադ շատ է ։ Եւ ա-

Ն · ք · դբ · Իրբ 906

* կամ՝ չասնանձրևի ձայն

Վ Յակ . ե · 17 , 18 ։

Ն · ք · դբ · Իրբ 906

ա Թագ . դ · 29 ։ բ · 1 ։

— Գէ . ժբ · 40 ։

բ Հառբ . ա · 17 ։ Գէ . բ · 10 ։ գ Թագ . գ · 31 ։

† կամ՝ վախ- նալով

զ Թագ . ա · 15 ։ Յոբ . գ · 3 , 8 ։

‡ Եբր . կամ- ձեռքս

‖ Եբր . ճամ- բան քեզմէ

նիկայ ելաւ , կերաւ ու խմեց . և ան կերակուրին ուժովը Է. քառասուն օր ու քառասուն գիշեր գնաց , — մինչև Քորեբ՝ Հաստուծոյ լեռը հա— —

9 Եւ հոն քարայրը մտաւ ու գիշերը հոն մնաց . և ահա Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով , Ո՛վ 10 Եղիա՝ հոս ի՞նչ գան ունիս : Ու անիկայ ըսաւ , Ես Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ , Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին , քու սեղաններդ փլցուցին , ու Քու մարգարէներդ սրով մեռցուցին . ու Ինձմէ ես միայեր եմ , և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ 11 որ զանիկայ վերցընեն : Ու անոր ըսաւ ,Ելիր , ու Լեռը Տէրոջը առջևը կայնէ : Եւ ահա Տէրը կ'անցնէր . ու Տէրոջը առջևէն լեռները քակող ու ապառաժները կոտրող Մեծ ու հաստիկ հով եղաւ , Բայց Տէրը ան հովին մէջը չէր . և հովին ետևէն դետնաշարժ եղաւ , Բայց Տէրը դետնաշարժին 12 մէջը չէր . Ու դետնաշարժին ետևէն կրակ եղաւ , Բայց Տէրը կրակին մէջը չէր . և կրակին ետևէն մեղմ — 13 բարակ ձայն մը կը լսուէր : Ու երբ զանիկայ լսածին պէս՝ Իր վերարկուովը երեսը ծածկեց , ու ելաւ քարայրին բերանը կայնեցաւ . Ե՛և ահա անոր մէկ ձայն մը Ի— ու բսաւ , Ո՛վ Եղիա՝ հոս ի՞նչ 14 բան ունիս : Ու անիկայ բսաւ , Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ , քանզի Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին , քու սեղաններդ փլցուցին ու քու մարգարէներդ սրով մեռցուցին . ու մինակ Ես միայեր եմ , և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ 15 զանիկայ վերցընեն : Ու Տէրը անոր բսաւ , Գնա՝ քու ճամբադ դարձիր , և Դամասկոսի անապատին ճամբային երթալով՝ Ազայէլը Ասորւոց վրայ թագաւոր օծես . 16 Եւ Եհուսիի որդին Եհուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծես . ու Աբէլմաւլայէն եղող Սափատի որդին Եղիսեն քու տեղդ մարգարէ 17 օծես : Եւ Ազիտի բղեզ թէ ով որ Ազայէլէն սուրէն ազատի , Եհուի սիրտի մեռցընէ ընէիմ , ու ով որ Եհուին սուրէն ազատի , Եղիսէ 18 սիրտի մեռցընէ ընէիմ . Բայց ես Իսրայէլէն եօթը հազար հոգի սիրտի պահեմ , այն ծունկերը բոլոր անոնք որ Բահաղին առջևը ծունկ կրկնած չեն , ու զանիկայ բերնով պագած չեն : 19 Ու անկէ գնաց ու Սափատի որդին Եղիսեն գտաւ , որ արտ կը վարեր , իր առջևը տասներկու զոյգ եզներ ուրիշներուն հետեւ էր . ու Եղիա անոր քովէն անցնելով՝ իր վերարկուն անոր վրայ ձգեց . Ան ատենը եզները թողուց , ու Եղիային ետևէն վազեց , ու ըսաւ , Հրաման տուր որ երթամ հայրս ու մայրս համբուրեմ , ու քու ետևէդ գամ . ու Եղիա անոր բսաւ , Գնա՝ ետ դարձիր , քանզի ես քեզի ի՞նչ 21 բրի : Ու անոր քովէն դարձաւ , ու եզներուն մէկ զոյգը բռնելով մորթեց , ու եզներուն գործիքներովը Հանոնց միսը եփեց , և ժողովուրդին տուաւ , ու կերան . և ինքը ելաւ Եղիային ետևէն գնաց , ու անոր ծառայութիւն կ'ընէր :

ԳԼ . Ի

1 Բենհադադ Ասորւոց իրեն հնազանդեցնելը բանական չտեսնելով՝ Սամարիան կը պաշարէ : 13 Մէկ մարգարէի մը խրատովը Ասորիք կը հարկաւորին : 22 Ան մարգարէին առաջուց Ասորւոց խմացուածին պէս Ասորիք դարձեալ ապստամբելով՝ Աֆեկի մէջ անոր դէմ պատերազմելու կու գան : 28 Մարգարէին խօսքովը ու Հաստուծոյ նախատահմանութեամբը Ասորիք նորէն կը զարնուին : 31 Ասորւոց Նամանէլէն եաև Աքաաբ մէկ դաշնքով մը Բենհադադը կը խրկէ : 35 Մարգարէ մը կանչուածի մը առակով Աքաաբին դատաստանը իրեն կարել տալով՝ անոր դէմ եղած Հաստուծոյ դատաստանը կ'իմացընէ :

1 ||Ու Ասորւոց Բենհադադ թագաւորը իր բոլոր զօրքերը ժողվեց , և իր հետը երեսունէրկու թագաւոր կար . ու ձիերով ու կառքերով ելաւ Սամարիան պաշարեց , և անոր 2 հետ պատերազմ բրաւ : Ու Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորին դէսպաններ խրկեց քաղաքին մէջը , Եւ անոր բսաւ , Բենհադադ այսպէս կ'ըսէ . Քու արծաթդ ու ոսկիդ իմն է , ու քու կիներդ ու զեղեց 4 կիկ որդիներդ իմն են : Եւ Իսրայէլի թագաւորը պատասխան տուաւ ու բսաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ քու բսածիդ պէս ես ալ քուկդ եմ ու իմ ամէն ունեցածս ալ :

5 Ու դէսպանները նորէն եկան բսին , Բենհադադ այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզի հարց խրկեցի ու ըսի որ քու արծաթդ , քու ոսկիդ , քու կիներդ ու քու որդիներդ ինծի 6 տաս . Բայց վաղը աս ատենս իմ ծառաներս քեզի պիտի խրկեմ . և քու տունդ ու քու ծառաներուդ տուները աղէկ մը աչքէ պիտի անցընեն . և քու աչքերուդ առջևը պատուական սեպուած բոլոր բաները †ձեռ քովնին պիտի առնեն : 7 Ան ատենը Իսրայէլի թագաւորը երկրին բոլոր ծերերը կանչեց ու ը-

ն . ք . դ . Իբր 906

Բ Եզ . ւդ . 28 , բ Օր . թ . 9 , 18 ; Պատ . գ . 2 ; Է Եզ . գ . 1 ;

Ղ Թես . ի . 11 , 13 ; Պտ . կթ . 9 ;

Է Հով . ժ . 3 ;

Ը Գլ . ժը . 4 ;

Ի Գլ . ժը . 22 ; Հով . ժ . 3 ;

Ժ Եզ . իդ . 12 ;

Ի Եզդկ . ա . 4 , ւէ . 7 ;

Լ Եզ . գ . 6 ; Նա . գ . 2 ;

Ի Հմր 9 ;

Ծ Հմր 10 ;

Ձ Ցկս Դ Թագ . բ . 12 , 13 ;

Հ Դ Թագ . թ . 1—3 ;

Յ Ղ . գ . 23 ;

Ն Դ Թագ . բ . 12 , թ . 14 , ճէ , ժ . 6 , ճէ , ժգ . 3 ;

Ո Ցկս Ռխ . գ . 5 ;

Շ Հով . ժ . 4 ;

Պ Գլ . պիտի պահեմ ,

Ջ Ցկս Ռխ . ժգ . 2 ;

ն . ք . դ . Իբր 906

Դ Մատ . ը . 21 , 22 , Ղս . թ . 61 , 62 ;

Ղ Բ Թագ . իդ . 22 ;

† Եբր . ձեռքերուն մէջ դնելով

Ն · Ք · ՂԲ · 901

ոաւ ։ Հիմա գիտցէք ու տեսէք ,
որ ասիկայ չարութիւն կ'ուզէ ընել ·
վասն զի իմ կնիկներուս ու որդի-
ներուս ու արծաթիս և ոսկիիս
համար ինծի մարդ խրկեց , ու ես
8 անոր չէ չըսի ։ Եւ բոլոր ծերերը
ու բոլոր ժողովուրդը անոր ըսին ։
Ականջ մի՛ դներ ու յանձնառու
9 մի՛ ըլլար ։ Անիկայ ալ Բենադա-
դին դեսպաններուն ըսաւ , Իմ
թագաւոր տիրոջս ըսէք , Առջի
անգամին քու ծառայիդ ինչ հրա-
ման որ խրկեցիր , անիկայ պիտի ը-
նեմ , բայց ասա բանը չեմ կրնար ը-
նել · ու դեսպանները գացին և
ասա պատասխանը տարին անոր ։
10 Ու Բենադադ մարդ խրկեց անոր
ու ըսաւ , Աստուածները ինծի
այսպէս ու ասկէ աւելի ընեն , թէ
որ Սամարիայի հողը Բիմ ետևէս
եկող բոլոր զօրացս ափերուն օգ-
11 տէ ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Անոր այսպէս ըսէք · Իր զէնքը
մէջքը կապողը զանիկայ մէջքէն
12 հանողի պէս չպարծի ։ Ու ա-
նիկայ իր հետը եկող թագաւորն-
երուն հետ վրաններու մէջ Գկը խը-
մէր , և ասա խօսքը լսածին պէս իր
ծառաներուն ըսաւ , Պատերազմի
շարուեցէք , ու քաղաքին դիմացը
պատերազմի շարուեցան ։
13 Եւ ահա՛ մէկ մարգարէ մը Իսրա-
յէլի Աքաաբ թագաւորին մօտե-
ցաւ ու ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ · Բոլոր ասա մեծ բազմութիւնը
տեսար · ահա՛ Դ ես այսօր անիկայ
քու ձեռքդ պիտի տամ , որ գիտ-
14 նաս թէ Տէրը ես եմ ։ Եւ Աքաաբ
ըսաւ , Որո՞ւն ձեռքովը · ու անիկայ
ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Գաւա-
ռաց իշխաններուն մանչերուն ձեռ-
քովը ։ Եւ ըսաւ , Պատերազմը ո՞վ
15 սկսի · ու անիկայ ըսաւ , Դուն ։ Եւ
գաւառաց իշխաններուն մանչերը
համրեց , ու երկու հարիւր երսուն-
ուերկու հոգի էին · և անոնցմէ
ետքը բոլոր ժողովուրդը՝ բոլոր Իս-
րայէլի որդիքը համրեց , որ եօթը
16 հազար հոգի էին ։ Եւ ասոնք կէս-
օրին ելան · բայց Բենադադ ինքը
ու անոր օգնական թագաւորները ,
ան երսունուերկու թագաւորները
վրաններու մէջ Ի խմելով կը գինով-
17 նային ։ Եւ առաջ գաւաւաց իշ-
խաններուն մանչերը ելան · ու Բե-
նադադ մարդիկներ խրկեց , որոնք
անոր պատմեցին թէ Սամարիայէն
18 մարդիկներ ելան ։ Ու անիկայ ը-
սաւ , Թէ որ անոնք խաղաղութեան
համար ելան , զանոնք ողջ բռնե-
ցէք , ու թէ որ պատերազմելու ե-
19 լան , զանոնք ողջ բռնեցէք ։ Եւ

Ն · Ք · ՂԲ · 901

ասա գաւառաց իշխաններուն ման-
չերը ու անոնց ետևէն գացող զօր-
20 քը քաղաքէն դուրս ելան · Եւ
ամէն մարդ իր "դիմացը ելլողը"
զարկաւ , ու Ասորիները փախան ·
և Իսրայէլ զանոնք հալածեց · ու
Ասորւոց Բենադադ թագաւորը ձիի
վրայ հեծած՝ ֆանի մը ձիաւորներով
21 ազատեցաւ ։ Եւ Իսրայէլի թագա-
ւորը ելաւ , ու ձիերը ու կառքերը
զարկաւ , ու Ասորիները մեծ կոտո-
րածով մը զարկաւ ։
22 Եւ մարգարէն Իսրայէլի թագա-
ւորին մօտեցաւ , ու անոր ըսաւ ,
Գնա՛ ուժովցիր , ու գիտցիր ու
տես թէ ինչ պիտի ընես , Զվասն
զի եկող տարի Ասորւոց թագաւորը
քու վրադ պիտի ելլէ ։
23 Եւ Ասորւոց թագաւորին ծա-
ռաները անոր ըսին , Անոնց աս-
տուածները լեռներու աստուածներ
են , անոր համար մեզի յաղթեցին ·
բայց թէ որ անոնց հետ դաշտի մէջ
պատերազմինք , անտարակոյս ա-
24 նոնց կը յաղթենք ։ Ուրեմն ասա
բանը ըրէ · թագաւորներուն ամէն
մէկը իր տեղէն հանէ՛ , ու անոնց
25 տեղը նախարարներ դիր · Եւ դուն
քեզմէ կորսուած զօրքին չափ զօրք ,
ու ձիերուն չափ ձիեր , ու կառքե-
րուն չափ կառքեր †պատրաստէ
քեզի , և անոնց հետ դաշտի մէջ
պատերազմինք · անտարակոյս ա-
նոնց կը յաղթենք · ու անիկայ ա-
նոնց խօսքը մտիկ ընելով՝ այնպէս
26 ըրաւ ։ Ու հետևեալ տարին Բենա-
դադ Ասորիները համրեց , ու ԻԱ-
փէկ ելաւ Իսրայէլի հետ պատերազ-
27 մելու համար ։ Իսրայէլի որդիքն
ալ համրուեցան ու ‡պատրաս-
տուեցան , ու զանոնք դիմաւորելու
գացին · և Իսրայէլի որդիքը անոնց
դիմացը այծերու երկու երամակ-
ներու պէս բանակ կազմեցին , բայց
Ասորիները երկիրը լեցուցին ։
28 Եւ Աստուծոյ մարդը եկաւ , ու
Իսրայէլի թագաւորին հետ խօսե-
ցաւ ու ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ · Որովհետև Ասորիները ըսին
թէ Եհովան լեռներու Աստուած
է , ու հովիտներու Աստուած չէ ,
ասոր համար Ը բոլոր ասա մեծ բազ-
մութիւնը քու ձեռքդ պիտի մատ-
նեմ , որ գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
29 Եւ իրարու դէմ եօթը օր բանակե-
ցան · ու եօթներորդ օրը պատե-
րազմ եղաւ , և Իսրայէլի որդիքը
մէկ օրուան մէջ Ասորիներէն հա-
րիւր հազար հետևակ զօրք զարկին ·
30 Ու մնացածները Ափէկ քաղաքը
փախան · և ան մնացած քսանու-
եօթը հազար մարդիկներուն վրայ
պարիսպը ինկաւ ։ Ու Բենադադ

Ա Գլ · ժթ · 2 ։
Բ Ել · ժա · 8 ։ Դաա · ղ · 10 ։
Գ Հմր 16 ։
Դ Հմր 28 ։
Ե Հմր 12 ։ Գլ · ժզ · 9 ։
Ն · Ք · ՂԲ · 901
Ի Եբր · մարդը
Զ Բ Թագ · ժա · 1 ։
Ի Եբր · համրէ
900
Ի Յեսա · ժզ · 4 ։
‡ Կամ՝ պաշար առին ։
Ը Հմր 13 ։

Ն · Բ · ԳԲ · 900

Բ Գլ · իբ · 25 ։

† ՏԵՈ ՅՕՒ · ւԲ · 31 ։

փախաւ , ու քաղաքին մէջ Բաե-
նեակէ անենակ մնաւ ։
31 Եւ անոր ծառաները անոր բ-
սին , Ահա մենք լսեր ենք որ Խա-
բայէլէ տանը թագաւորները ոդոր-
մած թագաւորներ են . հիմա † մէջ-
քերնիս քուրձեր , ու գլուխնիս
չուաններ դնենք , և Իսրայէլի թա-
գաւորին առջեւ երթանք , գուցէ քու-
32 անձդ ապրեցնէ ։ Ու մէջքերնին
քուրձեր , ու գլուխնին չուաններ
կապեցին , և Իսրայէլի թագաւորին
գացին ու ըսին ։ Քու ծառադ Բե-
նադադ կ'ըսէ ։ Կ'աղաչեմ , թող
անձս ապրի ։ Ու անիկայ բաւ ։
Տակաւին ո՞ղջ է . անիկայ իմ եղ-
33 բայրս է ։ Եւ ան մարդիկները ա-
սիկայ յաջողութիւն սպասելով՝ ա-
նոր բերնէն առ իսօքը առածնուն
պէս , շուտով պատասխան տուին ,
Քու եղբայրդ Բենադադ հոս է ։
Ու անիկայ բաւ , Գացէք զանե-
կայ բերէք ։ Ու երբոր Բենադադ
անոր եկաւ , զանիկայ իր կառքին
34 մէջը առաւ ։ Ան ալ անոր բաւ ,
Իմ հօրս քու հօրմէդ առած քա-
ղաքները ետ տամ , ու դուն Դա-
մասկոսի մէջ քեզի համար հրապա-
րակներ ունենաս , ինչպէս որ իմ
Հայրս Սամարիայի մէջ ունեցաւ ։
Ու Աքիաբ ըսաւ , Ես ալ առ դա-
շինքով քեզ կ'արձակեմ . ուստի
անոր հետ դաշնակցութիւն բրաւ ,
ու զանիկայ արձակեց ։
35 Եւ Նմարգաբէից որդիներուն մէ-
կը † Տէրոջը խօսքովը իր ընկերին
բաւ , Ընորհ՛ք բրէ , զիս զարկ . ու
ան մարդը անիկայ զարնել չուզեց ։
36 Եւ անիկայ բաւ անոր , Տէրոջը
խօսքին չհպատանդութիւն չընելուդ
համար , ահա իմ քովէս գացած իդ
պէս , քեզ մէկ առիւծ մը պիտի
մեռցընէ ։ Ու անիկայ անոր քովէն
գնաց , ու մէկ առիւծ մը † զանիկայ
37 գտաւ , ու մեռցուց ։ Նորը անի-
կայ մէկ ուրիշ մարդ մը գտաւ , ու
Անոր բաւ , Ընորհ՛ք բրէ , զիս
զարկ . ու ան մարդը զանիկայ զար-
կաւ , ու զարնելով վիրաւորեց ։
38 Եւ ան մարգարէն գնաց ճամբուն
վրայ թագաւորին սպասից , ու չը-
ճանչցուելու համար աչքերուն վր-
39 բայ * ծածկոց մը դրաւ ։ Ու Ներ-
որ թագաւորը Անի կ'անցնէր ,
թագաւորին աղաղակելով բաւ ,
Քու ծառադ պատերազմին մէջը
գնաց , և ահա մէկ մարդ մը դար-
բաղեղ դուրս հանելով , ինծի մարդ
մը ըերաւ , ու բաւ ։ Ան մարդը
պահէ . թէ որ ասիկայ մէկ կեր-
պով մը կորսուելու ըլլայ , հոգ
անձդ անոր անձին տեղը պիտի ըլ-
լայ , կամ տաղանդ մը արծաթ
40 պիտի † վճարես ։ Ու երբոր ծառադ
ասդին անդին գործով զբաղեր
էր , անիկայ կորսուեցաւ ։ Եւ Իս-
րայէլի թագաւորը անոր բաւ ,
Քու դատաստանդ այդպէս է , ինչ-
պէս որ դուն † Բէրէվ վճռեցիր ։
41 Ու անիկայ չուտով մը ծածկոցը
աչքերուն վրայէն հանեց . ու Իս-
րայէլի թագաւորը իմացաւ որ ա-
42 նիկայ մարգարէներէն մէկն է ։ Եւ
անիկայ բաւ անոր , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Որովհետեւ դուն իմ եղբ-
ւած մարդս † ձեռքէդ ազատ
արձակեցիր , անոր համար քու
անձդ անոր անձին տեղը , ու քու
ժողովուրդդ անոր ժողովուրդին
43 տեղը պիտի ըլլայ ։ Եւ Իսրայէլի
թագաւորը Սամարիա կոտրած ու
նեղացած՝ իր տունը դարձաւ , ու
Յամարիա եկաւ ։

Ն · Բ · ԳԲ · 900

† ԵԲԲ · ԿՀՐ · ՈՆՈ ։

Բ Գլ · իբ · 31—37 ։

Ե Գլ · իա · 4 ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Աքաաբ չկրնալով Նաբովթին այդին ձեռք բերել , կը տրտմի ։ 5 Եզեբէլ Նամանները գրելով Նաբովթին դէմ , անիկայ Հայհոյութեան մեղքով կամբաստանեցնէ , ու կը գտատպատուի ։ 15 Աքաաբ իրեն կ'առնէ ան այգին ։ 17 Եղիա Աքաաբին ու Եզեբէլին դէմ Աստծոյ դատաստանները կը յանդուգնէ ։ 25 Զար Աքաաբը կ'ապաշխարէ . ան պատճառով Աստուած անոր դատաստանը կ'ուշացընէ ։

1 Ու ան բաներէն ետքը՝ Եզրայէ-
լացի Նաբովթի Յամարիայի Ա-
քաաբ թագաւորին պալատին քա-
ղը Եզրայէլի մէջ այգի մը ունէր ։
2 Ու Աքաաբ Նաբովթին հետ խօսե-
ցաւ ու բաւ , Քու այգիդ ինծի
տուր , որ ինծի բանջարի պարտէզ
ընլայ , քանզի իմ տանս մօտ է . և
անոր տեղը անկէ աղէկ այգի մը
տամ քեզի . կամ թէ որ կ'ուզես ,
անոր դինը ոտակով վճարեմ քեզի ։
3 Ու Նաբովթ Աքաաբին բաւ ,
Տէրը ինծի չցուցընէ Բոր իմ Հայ-
րերուս ժառանգութիւնը քեզի
տամ ։
4 Եւ Աքաաբ՝ Եզրայէլացի Նա-
բովթին բաած խօսքին համար՝ որ
բաւ թէ Իմ Հայրերուս ժառան-
գութիւնը քեզի չեմ տար , սիրտը
կոտրած ու նեղացած իր տունը
գնաց , և իր անկողնին վրայ
պառկեցաւ , ու երեսը դարձուց
5 ու հաց չկերաւ ։ Եւ անոր կնիկը
Եզեբէլ անոր քովը գնաց ու
բաւ , Ինչո՞ւ համար սիրտդ այդ-
պէս նեղացած է ու հաց չես ու-
6 տեր ։ Եւ անիկայ բաւ անոր ,
Վասն զի Եզրայէլացի Նաբովթին
հետ խօսեցայ ու անոր բսի , Քու
այգիդ ինծի ոտակով տուր , կամ
թէ որ կը հաճիս , անոր տեղը քե-
զի ուրիշ այգի մը տամ . բայց ա-
նիկայ՝ Իմ այգիս քեզի չեմ տար՝

899 — աթագ · բ · 14 ։

Բ Գլ · իե · 23 ։ Թագ · ԻԳ · 7 ։ Եզեկ · իգ · 18 ։

7 բաւ ։ Ան առնը անոր կնիկը Ցե-
զաբէլ անոր բաւ ։ Դուն հիմա
Իսրայէլի վրայ ա՞յդպէս թագաւո-
րութիւն պիտի ընես . ելի՛ր ՝ հաց
կեր ։ ու սիրտդ ԹՈՂ զուարճա-
նայ . Ցեզրայելացի Նաբովթին
այդին ես քեզի տամ ։

8 Ու անկայ Աքաաբին անունովը
նամակներ գրեց , ու ջնջուե անոր
կնիքովը կնքեց , և ան նամակները
Նաբովթին քաղաքակից ծերերուն
9 ու ազնուականներուն խրկեց ։ Ու
նամակներուն մէջը այսպէս գրեր
էր . Ծոմապահութիւն քարոզե-
ցէ՛ք , ու Նաբովթը ժողովուրդին
10 գլուխը նստեցուցէ՛ք . Ու անոր
դիմացը երկու անօրէն մարդիկներ
նստեցուցէ՛ք , որոնք անոր համար
վկայութիւն տան ու բանն ԹԷ-
ՈՒՏ ՚Ի Նաւոթայ ու ԹագաւորԻՆ
դէմ Հայհոյութիւն ըրիր . ու զա-
նիկայ հանեցէ՛ք ու Քարկոծե-
ցէ՛ք որ մեռնի ։

11 Ու անոր քաղաքակիցները՝ անոր
քաղաքին մէջը բնակող ծերերը ու
ազնուականները Ցեզրաելին իրենց
ապագրածին պէս ըրին , ինչպէս որ
անոր խրկած նամակներուն մէջը
12 գրուած էր ։ Հ Ընծան ծոմապա-
հութիւն քարոզեցին , և Նաբով-
թը ժողովուրդին գլուխը նստե-
13 ցուցին ։ Ու երկու անօրէն մարդիկ-
ներ գային անոր դիմացը նստան .
և ան անօրէն մարդիկները ժողո-
վուրդին առջևը Նաբովթին համար
վկայութիւն տուին ու բանն ԹԷ-
Նաբովթ Աստուծոյ ու Թագաւո-
րին դէմ Հայհոյութիւն ըրաւ .
Ուստի զանիկայ քաղաքէն դուրս
հանեցին , և քարերով քարկոծե-
14 ցին , ու մեռաւ ։ Ու Ցեզաբէլին
լուր խրկեցին՝ ըսելով , Նաբովթ
քարկոծուեցաւ ու մեռաւ ։

15 Ու երբոր Ցեզաբէլ Նաբովթին
քարկոծուիլը ու մեռնիլը լսեց ,
Ցեզաբէլ Աքաաբին բաւ ։ Ելի՛ր
ժառանգէ Ցեզրայելացի Նաբով-
թին այդին , որն որ ինքը քեզի
ծառայով տալ չուզեց . քանզի Նա-
բովթ ողջ չէ , հապա մեռաւ ։
16 Ու երբոր Աքաաբ Նաբովթին
մեռնիլը լսեց , Աքաաբ ոտք եղաւ
որ Ցեզրայելացի Նաբովթին այ-
դին իջնէ , ու զանիկայ ժառանգէ ։
17 Ի Ես Տէրոջը խօսքը Թեզրացի Ե-
18 ղիային եղաւ՝ ըսելով , Ելի՛ր ,
Սամարիա բնակող Իսրայէլի Ա-
քաաբ Թագաւորը դիմաւորելու
իջիր . ահա անիկայ Նաբովթին
այդինին մէջն է , ուր որ իջեր է
19 զանիկայ ժառանգելու համար . Ու
անոր խօսիս ու բանս ։ Տէրը այս-
պէս կ՚ըսէ . Մեռցուցիր , ու կը
ժառանգե՞ս ալ . ու նաև անոր
բանս ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ի Ն
տեղը որ շուները Նաբովթին ա-
րիւնը լափեցին , հո՛ շուները քու
20 արիւնդ ալ պիտի լափեն ։ Ու
Աքաաբ Եղիային ըսաւ ։ Ո՛վ իմ
թշնամիս , դիս գտար . ու անիկայ
բաւ ։ Գտայ . որովհետև Էդուն
քեզ ծախեցիր Տէրոջը առջևը չա-
21 րութիւն ընելու համար . Ահա Ես
քու վրադ չարիք պիտի բերեմ , ու
՚քեզ Հալածելով՚ պիտի ջնջեմ , և
Աքաաբին Ի Բ ՇԸ Էրկի մարդիկները
ու Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու
ձգուածը պիտի կոտրտիցնեմ .
22 Ես քու տունդ Նաբատի որդւոյն
Ցերոբովամին տանը պէս , ու
Ա քիայի որդւոյն Հ Բաասային տա-
նը պէս պիտի ընեմ . որովհետև զի-
րաիցուցիր , ու Իսրայէլին մեղք
23 գործել տուիր ։ Ես Տէրը Ցեզա-
բելին համար ալ խօսեցաւ ու ը-
սաւ , Ցեզաբէլը Ցեզրայելի պարիս-
պին քովը շուները պիտի ուտեն ։
24 Ո Աքաաբին՝ քաղաքի մէջ մեռնո-
ղը շուները պիտի ուտեն , ու դաշ-
տի մէջ մեռնողը երկինքի թռչու-
չունները պիտի ուտեն ։
25 Բայց ՚Աքաաբին պէս ընաւ չը-
ՓՈՓՈԽ Ը եղած չէր , որ ինքը ծա-
խեց Տէրոջը առջևը չարութիւն ընե-
լու համար , ՚որն որ անոր կնիկը
26 Ցեզաբէլ գլխէ հանեց ։ Ու անի-
կայ կուռքերուն ետևէն երթալով
շատ գարշելի եղաւ , ՚՚ բոլոր ՚Ա-
մորհացւոց բրածները ըՓՈՓ , որոնք
Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն
վռնտեց ։

27 Ես Աքաաբ ատ խօսքերը լսածին
պէս՝ իր հանդերձները պատռեց , ու
՚մարիճոյն վրայէն քուրձ հագաւ ,
ու ծոմ պահեց . և քուրձով կը
պառկէր , ու կամաց կը քալէր ։
28 Ես Տէրոջը խօսքը Թեզրացի Եղիա-
յին եղաւ՝ ըսելով , Կը տեսնե՞ս որ
Աքաաբ իմ առջևս խոնարհու-
թիւն կ՚ընէ . անոր իմ առջևս խո-
նարհութիւն ընելուն համար՝ անոր
օրերուն մէջ ան չարիքը պիտի չը-
բերեմ . Հ անոր որդւոյն օրերը ան
չարիքը անոր տանը վրայ պիտի բե-
րեմ ։

ԳԼ . ԻՐ

1 Աքաաբ սուս մարգարէներէն խարուելով՝
Միքիայեն բանն պէս՝ Ռամոթի գաղաադի
մէջ կը պատնուի ։ 37 Շուները անոր արիւ-
նը կը լափեն ։ ու Ոգոզիա անոր տեղը կը յա-
ջորդէ ։ 41 Ցոսափաթեն բարի թագաւո-
րութիւնը ։ 45 անոր գործերը ։ 50 Ցով-
բամ անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 51 Ոքոզիա-
յին դէմ մարգարէները ։

1 Ես իրեք տարի անցաւ , որ Ա ս-
րիներուն ու Իսրայէլին մէջը
2 պատերազմ չեղաւ ։ Ու երրորդ

Ն . ՔԵ . 899
Բ ՊԵ . ԻԲ . 38 ։
Ե Գ . Ժ . 17 ։
Է Թագ . Ժ . 17 ։ Հաւ . Ե . 14 ։
Ը Գ . Ժ . 10 ։ Դ Թագ . Բ . 8 ։
Թ Պ՛ . քոռ սերունդ ։ ԵԷ . քոռ հաւէդ
Ժ ա Թագ . ԻԱ . 22 ։
Ի Գ . Ժ . 10 ։
Ի Գ . ԺԱ . 29 ։
Լ Գ . Ժ . 3 ։ 11 ։
Խ Դ Թագ . Բ . 36 ։
Ա Գ . Ժ . 11 ։ Ժ Գ . 4 ։
Ա Գ . Ժ . 30 , ԼՀ ։
Ա Գ . Ժ . 31 ։
Ա Ընդ . ԺԱ . 16 ։ Դ Թագ . ԻԱ . 11 ։
Ա Ընդ . ԼԵ . 34 ։
Ա Դ Թագ . Բ . 25 ։

Ն . ՔԵ . 899
Բ ՊԵ . ԻԲ . 38 ։
Ե Գ . Ժ . 17 ։
Է Թագ . Ժ . 17 ։ Հաւ . Ե . 14 ։
Ը Գ . Ժ . 10 ։ Դ Թագ . Բ . 8 ։
Թ Պ՛ . քոռ սերունդ ։ ԵԷ . քոռ հաւէդ
Ժ ա Թագ . ԻԱ . 22 ։
Ի Գ . Ժ . 10 ։
Ի Գ . ԺԱ . 29 ։
Լ Գ . Ժ . 3 ։ 11 ։
Խ Դ Թագ . Բ . 36 ։
Ա Գ . Ժ . 11 ։ Ժ Գ . 4 ։
Ա Գ . Ժ . 30 , ԼՀ ։
Ա Գ . Ժ . 31 ։
Ա Ընդ . ԺԱ . 16 ։ Դ Թագ . ԻԱ . 11 ։
Ա Ընդ . ԼԵ . 34 ։
Ա Դ Թագ . Բ . 25 ։
Ա Թագ . Թ . 12 ։
Բ Գ . Ժ . 32 ։ Բ Մն . ԻՐ . 9 ։
Ե Գ . Ժ . 12 ։
Է Գ . ԻԲ . 28 ։ Դ . Ժ . ԻԳ . 15 , 16 ։ Գոր . Գ . 11 ։
Ը Դ . ԻԳ . 14 ։
Ի Ես . ՅԲ . 4 ։
Լ Ցէս . Դ Թագ . Թ . 26 ։

Ն · Ք · ՉԾ · 897

տաբին՝ — Ցու-դայի Ցովսափատ թագաւորը Իսրայէլի թագաւորին

3 ինչա՝ : Եւ Իսրայէլի թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ , *Գիտէք որ Ի Ռամովթ գաղաադ մեր է , ու մենք դանիկայ Ասորւոց թագաւորին ձեռքէն առնելու հոգ չենք

4 տանիր : Եւ Ցովսափատին ըսաւ , Ինծի հետ Ռամովթի գաղաադ պատերազմելու կ'երթա՞ս : Ու Ցովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ ,

ԵԳԹԱԳ · Գ · 7 ։

Ես քեզի պէս եմ , իմ ժողովուրդս՝ քու ժողովուրդիդ պէս , ու իմ ձիերս քու ձիերուդ պէս են :

5 Եւ Ցովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ , Հիմա Տէրոջը

6 խօսքը փնտռէ : Ու Իսրայէլի թագաւորը Մարգարէները ժողվեց , որոնք չորս հարիւրի չափ մարդիկ էին , ու անոնց ըսաւ , Ռամովթի գաղաադի վրայ պատերազմելու երթամ , թէ ետ կենամ . ու անոնք ըսին , Գնա՝ վասն զի Տէրը ը֗նէ֗ւ֗ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ ։

ԵԳԹԱԳ · Գ · 11 ։

7 Եւ Ցովսափատ ըսաւ , Ա՛ն տեղ Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ չկա՞յ , որ անոր հարցընենք : Ու Իսրայէլի թագաւորը Ցովսափատին բսաւ , Կայ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ , որուն միջոցովը կրնանք Տէրոջը հարցընել , բայց ես զանիկայ կ'ատեմ . քանզի ինծի համար ազէկ մարգարէութիւն չըներ , հապա դէշ . — Նէ֗ւ֗ Եհոյի որդին Մխբիան է ։

8 Եւ Ցովսափատ ըսաւ , Թագաւորը այդպէս չդրուցէ ։

9 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց ու ըսաւ , Եհոյի որդին Մխբիան շուտով հո՛ բեր ։

10 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Ցուդայի Ցովսափատ թագաւորը Սամարիայի դրանց առջեւի հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը ֆ֗ո֗ռ֗ո֗ռ֗ը դգեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր . ու բոլոր մարգարէները անոնց առջեւը մարգարէութիւն

11 կ'ընէին : Եւ Քանանայի որդին Սեդեկիա իրեն երկաթէ եղջիւրներ շինեց , ու բսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ասորիները առանցմով պիտի զարնես , մինչև որ զանոնք բնաջինջ

12 ընես : Բոլոր մարգարէներն ալ այնպէս կը մարգարէանային ու կ'ըսէին , Ռամովթի գաղաադ ելիր , ու յաջողութիւն պիտի ունենաս , և Տէրը ը֗նէ֗ւ֗ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ ։

13 Ու Մխբիան կանչելու գացող մարդը խօսեցաւ անոր ըսելով , Ա՛հա մարգարէները մէկ բերնով թագաւորին համար բարութիւն խօսեցան . թող քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ ,

14 ու բարութիւն խօսէ ։ Իսկ Մխբիա ըսաւ , Տէրը կենդանի է որ Տէրը ինծի ինչ որ ըսէ , ան պիտի խօսիմ ։

15 Ու երբոր անիկայ թագաւորին եկաւ , թագաւորը անոր ըսաւ , Ո՛վ Մխբիա , Ռամովթի գաղաադ պատերազմելու երթանք , թէ ետ կենանք ։ Եւ անիկայ բսաւ անոր , Ելիր , ու յաջողութիւն պիտի ունենաս , ու Տէրը ը֗նէ֗ւ֗ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ ։

16 Թագաւորը անոր բսաւ , Մինչև քանի՞ անգամ երդմնցընեմ քեզ , որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտը միայն

17 խօսես ինծի ։ Ու անիկայ բսաւ , Տեսայ Իսրայէլը Հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս լեռներու վրայ ցրուած տեսայ . և Տէրը բսաւ , Անոնք տէր չունին , ամէն մարդ խաղաղութեամբ թող իր տունը

ԱՄԱՍ · Թ · 36 ։

18 դառնայ ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը Ցովսափատին բսաւ , Քեզի չըսի՞ որ անիկայ ինծի համար ազէկ մարգարէութիւն չըներ , հապա դէշ ։

19 Ու Մխբիա բսաւ , Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մնիկ ըրէ . Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տեսայ , Ու երկինքի բոլոր զօրքերը անոր բոլորտիքը՝ աջ կողմի ու ձախ կողմը

ԵԲ · Գ · 1 ։ Դան . է · 9 ։

20 կայներ էին . Եւ Տէրը բսաւ , Ո՞վ կրնայ խաբել , որ Իսրայէլի գաղաադ ելլէ ու կորսուի . ու մէկը այսպէս՝ ու միւսը այնպէս բսաւ :

Ի Ցով . ա · 6։ Ը · 1 ։ Սագ. Ձդ · 20 · 21 ։ Դան . է · 10 ։ Ա՛ստ . Ժը · 10 ։ Երբ . ա · 7 , 14 ։

21 Ու մէկ ոգի մը ելաւ , և Տէրոջը առջեւը կայնեցաւ , ու բսաւ , Ես անիկայ կը խաբեմ ։

22 Ու Տէրը անոր բսաւ , Ի՞նչ միջոցով : Եւ անիկայ բսաւ , Ելլեմ , ու անոր բոլոր մարգարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլլամ . ու Տէրը ը֗նէ֗ւ֗ բսաւ , Խաբուն պիտի խաբես , ու պիտի յաջողիս . ելիր ու այնպէս ըրէ ։

Ի Դատ . Թ · 23 ։ Ցոբ · Ժբ · 16 ։ Եզեկ . Ժգ · 9 ։ Բ Թես . Բ · 11 ։

23 Ուրեմն ահա Տէրը սա քու բոլոր մարգարէներուդ բերանը սուտ ոգի գրեր է , բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօսեցաւ ։

24 Ան ատեն Քանանայի որդին Սեդեկիա մօտեցաւ , ու Միքիայիին ծնօտին զարկաւ ու բսաւ , Տէրոջը Հոգին ի՞նչպէս իմ քովէս եաւ՝ քեզի հետ խօսելու համար ։

Լ Բ Մն . Ժբ · 28 ։

25 Եւ Մխբիա բսաւ , Դուն ալ պիտի տեսնես այն օրը որ պահուելու համար Ի ներսի սենեակ սենեակ մտնես ։

Ի Գէ · Բ · 30 ։

26 Ու Իսրայէլի թագաւորը բսաւ , Մխբիան առ , ու զանիկայ Ամմոն քաղաքապետին և թագաւորի որ-

27 դւոյն Ցովսիային տար , Ու բսէ , Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Ասիկայ բանտը դրէք , ու մինչև որ ես խաղաղութեամբ դառնամ , զանիկայ նեղութեան հացով ու նեղու-

28 Թեան ջրով կերակրեցէք ։ Եւ Մխբիա ըսաւ , Թէ որ բնաւ խաղաղութեամբ դառնաս , Տէրը ինծմով խօսած չըլլայ ։ ու ըսաւ , Ով ժողովրդներ՝ ամէնդ լսեցէք ։

29 Եւ Խորայէլի Թագաւորը ու Ցուդայի Ցովսափատ Թագաւորը Նա-
30 մոմէի դաղաղ ելան ։ Ու իր բայէլի Թագաւորը Ցովսափատին ըսաւ , Կերպարանքս պիտի փոխեմ , ու պատերազմի պիտի մըտնեմ , բայց դուն քու Հագուստդ Հագիր . և Խորայէլի Թագաւորը իր կերպարանքը փոխեց , ու պա-
31 տերազմին մէջը մտաւ ։ Եւ Ասբուոյ Թագաւորը իր երեսունուերկու կառապետներուն պատուիրեց ու ըսաւ , Պզտիկի կամ մեծի հետ մի պատերազմիք , բայց միայն Խորա-
32 յէլի Թագաւորին հետ ։ Ու երբոր կառապետները Ցովսափատը տեսան , Խորայէլի Թագաւորը ասիկայ է՝ ըսելով , անոր վրայ պատերազմելու գացին ։ և Ցովսափատ հաղա-
33 դակեց ։ Ու երբոր կառապետները տեսան որ անիկայ Խորայէլի Թագաւորը չէ , անկէ ետ դարձան ։
34 Եւ մարդուն մէկը *առանց դիտելու* էր ազեղը քաշեց , ու Խորայէլի Թագաւորը †զրահին օդականերուն մէջէն՝ զարկաւ . ան առնեը անիկայ իր կառավարչին ըսաւ , Ձեռքդ դարձուր ու զիս բանակէն հանէ ,
35 քանզի վիրաւորուեցայ ։ Եւ ան օրը պատերազմը սաստկացաւ ։ ու Թագաւորը Ասորւոց դիմացը՝ իր կառքին մէջ կեցաւ , և իրիկուան դէմ մեռաւ . ու վէրքին արիւնը
36 կառքին մէջ վազեց ։ Ու երբոր արևը կը մտնէր , բանակին մէջ մեղեսիկ պարտեցաւ ու ըսաւ , Ամէն մարդ իր քաղաքը ու ամէն
37 մարդ իր երկիրը դառնայ ։ Եւ Թագաւորը մեռաւ , ու Սամարիա բերեցաւ , ու Թագաւորը Սամա-
38 րիայի մէջ թաղեցին ։ Եւ կառքը Սամարիայի աւազանին քովը լուացին , ու շուները անոր արիւնը լափեցին . ‡անոր զէնքերն ալ հետ լուացին՝ Տէրոջը բառած խօսքին համեմատ ։
39 Եւ Աքաաբին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր բրածը , և Հիւոսկերով շինած տուներ ու բոլոր շինած քաղաքները՝ ահա Խորայէլի Թագաւորներուն յիշատակարանը կը գրուի ։
40 գրքին մէջ գրուած են ։ Եւ Աքաաբ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու անոր տեղը անոր որդին §Ոքոզիա Թագաւոր եղաւ ։
41 Եւ Խորայէլի Աքաաբ Թագաւորին չորրորդ տարին Ցուդայի վրայ Ասայի որդին Ցովսափատ Թագաւոր եղաւ ։
42 Ցովսափատ երեսուն ուհինգ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ քսանուհինգ տարի Թագաւորութիւն բրաւ . և անոր մօրը անունը Ազուբա էր , — Սաղիին աղջիկն
43 էր ։ Ու անիկայ իր Հօրը Ասային բոլոր ճամբուն մէջ քալեց , անկէ չխոտորեցաւ , ու Տէրոջը առջևը
44 ուղղութիւն բրաւ ։ Բայց *բարձր տեղութիւնը չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհեր կը մատուցանէր ու խունկ
45 կը ծխէր ։ Եւ Ցովսափատ Խորայէլի Թագաւորին հետ խաղաղութիւն բրաւ ։
46 Եւ Ցովսափատին մնացորդ պատմութիւնը և անոր բրած քաջութիւնը ու պատերազմները՝ ահա Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած են ։
47 Եւ անիկայ *իր Հօրը Ասային ժամանակէն մնացած՝ Սոդոմական մեղբ գործողները երկրէն բնաջինջ բրաւ ։
48 Էդն առնեը Եդոմի մէջ Թագաւոր չկար . մէկ փոխարբայ մը կար ։
49 Ո— Ցովսափատ Թարսիսի նաւեր շինեց , որ Ոփիր երթան ոսկի համար , բայց չգացին , քանզի նաւերը *Գասիոնգաբերի մէջ
50 կոտոր կոտոր եղան ։ Էն առնեը Աքաաբի որդին Ոքոզիա Ցովսափատին ըսաւ , Իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ նաւերով երթան . բայց Ցովսափատ չկամեցաւ ։
51 ցաւ ։ Եւ Ցովսափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ իր Հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջ Թագուեցաւ . և անոր տեղը անոր որդին Ցովրամ Թագաւոր եղաւ ։
52 Ցուդայի Ցովսափատ Թագաւորին տասնուևօթներորդ տարին՝ Խորայէլի վրայ *Աքաաբի որդին Ոքոզիա Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ , ու Խորայէլի վրայ երկու տարի Թագաւորութիւն բ-
53 րաւ ։ Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն բրաւ , ու †իր Հօրը ճամբան և իր մօրը ճամբան ու Խորայէլին մեղանչել տուող Նաբաատեան Ես-
54 րոբովամին ճամբան բռնեց . Ու †Բահաղին ծառայութիւն բրաւ , ու անոր երկրպագութիւն բրաւ , և իր Հօրը բոլոր բրածին պէս ընդ Խորայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց ։

Ն . ք . գբ . 897

† Թագ . ժգ . 29 ։ ր Օր . ժբ . 20 , 21 , 22 ։

ե ր Մն . լե . 22 ։

հ ր Մն . ժբ . 31 ։ Ա՛ռակ . ժգ . 20 ։

« պահ՝ ու . ժամբ

† Եբր . յոդսածնեբուն ու զրահին մէջ-տեղին

‡ պահ՝ բռնկեն ալ հան լուացուելացան ։

ն Գվ . խա . 19 ։

ղ Ա՛մով . գ . 15 ։

§ Հմր 52 ։

Ն . ք . գբ . 914

ր ր Մն . ե . 31 ։

յր Մն . ժե . 3 ։

ն Գվ . ժգ . 23 ։ ժե . 14 ։ Գ Թագ . ժբ . 3 ։

ղ ր Մն . ժբ . 2 ։ ր Կօր . գ . 14 ։

« Գվ . ժգ . 24 ։ ժե . 12 ։

913

ղ Ծն . իե . 23 ։ ր Թագ . բ . 14 ։ Գ Թագ . գ . 9 ։ բ . 20 ։

դ ր Մն . ի . 35 , ըե ։

ե Գվ . ժ . 22 ։ ‖ պահ՝ երթայ ասկի համար բայց չգացին ։

— ր Մն . ի . 37 ։

« Գվ . թ . 26 ։

ղ ր Մն . իա . 1 ։

889

ա Հմր 40 ։

898

բ Գվ . յե . 26 ։

ջ Գաս . բ . 11 ։ Գվ . ժգ . 31 ։

*ՀՈՐՈՄՈՊ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ն · ք · գ · Իրբ 896

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Մովաբ կ'ապստամբի ։ 2 Որոզիա Բահաղ Ճանճիկին բան Հարցընելու Համար մարդ կը Խրկէ · բայց Եղիա անոր վրայ գալու դառնամանը կ'իմացընէ անոր ։ 5 Եղիա երկու անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցնէ ան մարդոցը վրայ՝ որոնք Որոզիա Խրկեր էր զանիկայ բռնելու · 13 իսկ երրորդ զօրապետին կը խնայէ, ու Տիշբացին մը քաջալերութիւն առնելով կ'երթայ Թագաւորին կ'իմացընէ Թէ պիտի մեռնի ։ 17 Յովրամ Որոզիային տեղը կը յաջորդէ ։

*Կամ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՑ

1 Եւ Մովաբացիները եւս էր Մովաբ Իսրայէլին դէմ ապստամբեցաւ ։

2 Ու Որոզիա Սամարիայի մէջ իր վերնատանը վանդակապատէն վար ինկաւ ու հիւանդացաւ · ու պատգամաւորներ Խրկեց՝ անոնց ըսելով , Գացէք Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուծոյն Հարցուցէք , Թէ արդեօք աս հիւանդու-

3 Թենէս պիտի առողջանամ ։ Եւ Տէրոջը Հրեշտակը Թեզբացի Եղիային բաւԵլիր , Սամարիայի թագաւորին պատգամաւորները դիմաւորելու դնա , ու ա նոնց բսէ , Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկայ , որ դուք Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուծոյն

4 Հարցընելու կ'երթաք · Անոր Համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Քու եղած անկողինէդ վար պիտի չիջնես , Հապա անշուշտ պիտի մեռնիս · ու Եղիա գնաց ։

5 Եւ պատգամաւորները անոր դարձան · ու Ան ալ անոնց բաւ ,

6 Ինչո՞ւ Համար եւս դարձաք ։ Եւ անոր բսին , Մէկ դիմացը մարդ մը եկաւ ու մեզի բաւ , Գացէք ձեզ խրկող թագաւորին դարձէք ու անոր բսէք , Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկայ , որ Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուծոյն Հարցընելու կը խրկես · անոր Համար քու եղած անկողինէդ վար պիտի չիջնես , Հա-

7 պա անշուշտ պիտի մեռնիս ։ Եւ անոնց բաւ անոնց , Ձեզ դիմաւորող ու աս խօսքերը ձեզի գրու-

8 ցող մարդը ինչպէս մարդ էր ։ Ու անոր բսին , Ընիկայ Տ մազոտ մարդ մըն էր , ու մէջքը մաշկեղէն գօտի մը կապեր էր ։ Եւ Թէշբացին բսաւ , Ան Եղիան է ։

Ն · ք · գ · Իրբ 896

9 Ու անոր Յիսուն Հարտով մէկ Յինապետ մը խրկեց , և անիկայ Եղիային քովը ելաւ , ու Եղիա լեռան գլուխը նստած էր · և չէնոպիոը անոր բսաւ , Մարդ Աստուծոյ , Թագաւորը կ'ըսէ որ վար

10 իջնես ։ Ու Եղիա պատասխան տուաւ ու Յինապետին բսաւ , Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ , Երկինքէն կրակ Թող իջնէ , և քեզ ու քու Յիսուն Հարտդ ուտէ ։ Ու երկինքէն կրակ իջաւ , և զանիկայ ու անոր Յիսուն Հարտը կերաւ ։

Ե Դ · թ · 54 ։

11 Եւ անոր նորէն Յիսուն Հարտով մէկ ուրիշ Յինապետ մը խրկեց · ու անիկայ խօսեցաւ ու անոր բսաւ , Մարդ Աստուծոյ , Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ · Շուտով վար

12 իջիր ։ Ու Եղիա պատասխան տուաւ ու անոնց բսաւ , Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ , Երկինքէն կրակ Թող իջնէ , և քեզ ու քու Յիսուն Հարտդ ուտէ ։ Ու երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ , և զանիկայ ու անոր Յիսուն Հարտը կերաւ ։

13 Ու նորէն Յիսուն Հարտով մէկ երրորդ Յինապետ մը խրկեց , ու ան երրորդ Յինապետը վեր ելաւ , ու գնաց Եղիային առջեւը ծունկ կրկնեց , և անոր աղաչեց ու բսաւ , Մարդ Աստուծոյ , Թող իմ Հոգիս ու աս Յիսուն ծառաներուդ Հոգիները Ձեռքդ աչքերուդ առջեւը պա-

Ղ Թագ · Ի · 21 ։ Մաղ · Տր · 14 ։

14 տուական անպարին . Ահա երկինքէն կրակ իջաւ , ու ան առջի երկու Յինապետները և անոնց Յիսուն Հարտիները կերաւ · բայց հիմա իմ Հոգիս քու աչքիդ առջեւը Թող պատուական անպարի ։

15 Ու Տէրոջը Հրեշտակը Եղիային բաւ , Անոր հետ իջիր , անոր երեսէն մի վախնար · ու Եղիա ելաւ

16 անոր հետ թագաւորին իջաւ ։ Եւ անոր բսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Որովհետեւ Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուծոյն Հարցընելու Համար պատգամաւորներ Խրկեցիր , Իբր Թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկար , որ անոր բան Հարցընէիր , անոր Համար ատ քու եղած անկողինէդ

Տ Ա՛ե Ջ · Ժդ · 4 , Ա՛ա · ղ · 4 ։

ՆՀ. ԱՐՔ. ՀԱՐ 896

896

Ե ԳԼ. Գ. 1։

վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս ։

17 Եւ անիկայ մեռաւ Յերոբովամայ կինը , ու մեռան ու թաղուեցան Թիրսայի մէջ ։ Ու անիկայ մեռաւ Յերոբովամայ որդին , որուն համար Աքիա մարգարէն խօսեր էր ։ 18 Ու Իսրայէլի բոլոր տունը զինքը թաղեցին ու սգացին , ինչպէս որ խօսեր էր իր ծառան Աքիա մարգարէն ։ 19 Իսկ Յերոբովամայ միւս գործերը , թէ որչափ պատերազմեցաւ ու որչափ թագաւորեցաւ , ահա անոնք գրուած են Իսրայէլի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ ։ 20 Ու Յերոբովամ քսան և երկու տարի թագաւորեց , ու հանգչեցաւ իր հարցը հետ , ու անոր տեղ թագաւորեց իր որդին Նադաբ ։

21 Ու Սողոմոնի որդի Ռոբովամ Յուդայի մէջ թագաւորեց ։ Ռոբովամ քառասունըմէկ տարեկան էր , երբ թագաւորեց , ու տասնեւեօթը տարի թագաւորեց Երուսաղէմի մէջ , որ Տէրը Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն ընտրեց , որ իր անունը հոն դնէ ։ Ու անոր մօր անունը Նահամա Ամմոնացի էր ։ 22 Ու Յուդա չարութիւն ըրաւ Տիրոջ աչքին առջեւ , ու իրենց մեղքերովը զինքը զայրացուցին աւելի քան այն ամէն բաները , որ իրենց հարները ըրեր էին ։ 23 Որովհետեւ անոնք ալ իրենց համար բարձր տեղեր , սիւներ ու Աստարովթի սրբատաշ կուռքեր շինեցին ամէն բարձր բլուրի վրայ ու ամէն կանաչ ծառի տակ ։ 24 Ու երկրին մէջ պոռնիկներ ալ կային ։ Անոնք ամէն գարշելի բաներու պէս ըրին այն ազգերուն , որոնք Տէրը Իսրայէլի որդիներուն առջեւէն վռնտեց ։

25 Ու Ռոբովամ թագաւորին հինգերորդ տարին Եգիպտոսի թագաւոր Սուսակիմ Երուսաղէմի վրայ ելաւ , 26 ու Տիրոջ տան գանձերը ու թագաւորական տան գանձերը առաւ , ամէնը առաւ ։ Ու Սողոմոնի շինած ոսկի վահանները ալ առաւ ։ 27 Ու Ռոբովամ թագաւոր անոնց տեղ պղնձի վահաններ շինեց , ու զանոնք պահապան զինուորներուն ձեռքը տուաւ , որոնք թագաւորին տան դրան պահապանութիւն կ՚ընէին ։ 28 Ու երբ թագաւորը Տիրոջ տունը կ՚երթար , պահապան զինուորները կու գային ու զանոնք կ՚առնէին , ետքը զանոնք նորէն պահապանատունը կը տանէին ։

29 Ռոբովամայ միւս գործերը ու անոր ամէն ըրածները , ահա անոնք Յուդայի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ գրուած չեն ։ 30 Ու Ռոբովամ ու Երոբովամ իրենց օրերուն միշտ պատերազմ ունեցան ։ 31 Ու Ռոբովամ իր հարցը հետ հանգչեցաւ , ու իր հարցը հետ Դաւիթ քաղաքին մէջ թաղուեցաւ ։ Ու անոր մօր անունը Նահամա Ամմոնացի էր ։ Ու անոր տեղ թագաւորեց իր որդին Աբիամ ։

ՆՀ. ԱՐՔ. ՀԱՐ 896

ԵԼ. ԺԳ. 21 ։ ՁԱՆ. Գ. 16 ։ ՀԱՐ 14 ։

Ե ԳԼ. Գ. 17 ։ ՍԱՂ. ՃԴ. 4 ։

Ե ԳԼ. ԺԳ. 14 ։

Ե ԳԼ. ԺԳ. 14 ։

Ե ՀԱՐ 8։

Ե ՀԱՐ 7 ։

Ե ՏԱՆ Գ ԹԱԳ. ԺԲ. 12 ։ ԵԶԿ. Բ. 3 ։ ԴԱՐ. Բ. 39 ։

ՀԱՅ. ԲԱՆ. 25. 41 ։ Գ. 6 ։ ՁԱՆ. Թ. 6 ։

1 Եղիա իր գաւառելուն համար Եղիսէին խօսելով՝ իր վերարկուովը Յորդանանը երկու‑բի կը բաժնէ ։ 9 ու Եղիսէին խնդիրքը կատարելով՝ ինքը հրեղէն կառքով երկինքը կը վերնայ ։ 12 Եղիսէ՝ Եղիային վերարկուովը Յորդանանը երկու‑բի բաժնելով՝ իրեն Եղիային յաջորդը կ՚ընդունի ։ 16 Մարգարէին որդիները Եղիսէէն դժուարութեամբ հրաման առնելով՝ Եղիան փնտռելու կ՚երթան , բայց չեն կրնար գտնել կամ տանել ։ 19 Եղիսէն ալով կը բժշկէ վատասպառ ջուրերը ։ 23 Արջերը Եղիսէէն ծաղր բնող տղաքը կը պատառեն ։

1 Եւ երբոր Տէրը Եղիան մրրիկով երկինք պիտի վերցնէր , Եղիա ու Եղիսէ Գաղգաղայէն գային ։ 2 Ու Եղիա բաւ Եղիսէին , Դուն հոս նստէ , քանզի Տէրը զիս Բեթէլ խրկեց ։ Ու Եղիսէ բաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր ։ Ուստի Բեթէլ իջան ։ 3 Ու Բեթէլի մէջ գտնուող մարգարէից որդիները Եղիսէին ելան , ու անոր ըսին , Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ ։ Եւ անիկայ բաւ , Ես ալ գիտեմ , լռեցէք ։ 4 Եղիա անոր ըսաւ , Ով Եղիսէ , դուն հոս նստէ , քանզի Տէրը զիս Երիքով խրկեց ։ Եւ անիկայ բաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր ։ Ուստի Երիքով եկան ։ 5 Ու Երիքովի մէջ գտնուող մարգարէից որդիները Եղիսէին մօտեցան , ու անոր ըսին , Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ ։ Եւ անիկայ բաւ , Ես ալ գիտեմ , լռեցէք ։ 6 Եղիա անոր բաւ , Դուն հոս նստէ , քանզի Տէրը զիս Յորդանան խրկեց ։ Եւ անիկայ բաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր ։ Ուստի երկուքնին գացին ։ 7 Եւ մարգարէից որդիներէն հիսուն մարդ գացին ու հեռուանց կայնեցան , ու անոնք երկուքը Յորդանանի քովը կայնեցան ։ 8 Ու Եղիա իր վերարկուն առաւ , ծալեց և ջուրերուն զարկաւ , ու ջուրը կողմը ու միւս կողմը բաժնուեցան , ու երկուքին ցամաքով անցան ։

9 Ու երբոր անոնք անցան , Եղիա բաւ Եղիսէին , Խնդրէ ինչ ընեմ քեզի , քանի որ քեզմէ վերցուած չեմ ։ Ու Եղիսէ բաւ , Քու ոգիդիդ կրկնապատիկը ունենամ ։ 10 Եւ անիկայ բաւ , Դժուար բան խնդրեցիր ։ Բայց թէ որ քեզմէ վերցուելու աուենս զիս տեսնես , քեզի այնպէս ըլլայ , ապա թէ ոչ՝ չըլլայ ։ 11 Ու երբոր անոնք խօսելով կ՚երթային , ահա հրեղէն կառք մը և հրեղէն ձիեր երեացան , ու զանոնք իրարմէ զատեցին ։ Ու Եղիա մրրիկով երկինքը վար ելաւ ։ 12 Ու Եղիսէ կը տեսնէր , ու աղաղակեց , Հայր իմ , Հայր իմ , Իսրայէլի կառքը ու անոր ձիաւորները ։ Ու ալ չտեսաւ զանիկայ ։ Եւ իր հանդերձները բռնեց ու զանոնք երկու կտորի 13 պատռեց ։ Ու Եղիային վրայէն ինկած վերարկուն վերցուց , և դարձաւ Յորդանանու եզերքը կայնեց 14 ու ։ Ու Եղիային վրայէն ինկած վերարկուն առաւ , ջուրերուն զարկաւ , և բաւ , Եղիային Տէր Աստուածը ո՞ւր է հիմա ։ ու երբոր ջուրերուն զարկաւ , Ա՛մէն կողմը ու միւս կողմը բաժնուեցան ։ Ու Եղիսէ անցաւ ։

15 Ու Երիքովի մարգարէից որդիները զանիկայ Եղիսէին տեսնելով՝ ըսին , Եղիային ոգին Եղիսէին վրայ հանգչեցաւ ։ Եւ զանիկայ դիմաւորելու գացին , ու գետնին անոր 16 խոնարհեցան երկրի վրայ ։ Եւ անոր ըսին , Ահա քու ծառաներուդ հետ հիսուն զօրաւոր մարդիկներ կան , թող երթան ու քու տէրդ փնտռեն ։ Գուցէ Եղիա ու քու տէրդ զանիկայ վերցուց , ու մէկ լեռան մը վրայ , կամ մէկ ձորի մը մէջ ձգեց ։ Ու անիկայ բաւ , Մի խրկեր 17 կէս ։ Բայց անոնք բռնադատեցին զանիկայ , մինչև որ ամչցաւ , ու բաւ , Խրկեցէք ։ Եւ հիսուն մարդ խրկեցին , որոնք երեք օր փնտռեցին , բայց զանիկայ չգտան ։ 18 Ու անոր դարձան , և անիկայ Երիքով կը նստէր ։ ու անոնց բաւ , Ես ձեզի չըսի՞ որ Մի երթաք ։

19 Եւ քաղաքին մարդիկները Եղիսէին ըսին , Ահա քաղաքիս բնակութիւնը ադեկ է , ինչպէս որ մեր Տէրը կը տեսնէ , բայց ջուրերը 20 դէշ՝ ու երկիրը անպտուղ է ։ Եւ անիկայ բաւ , Ինծի մէկ նոր կուժ մը բերէք , ու մէջը աղ դրէք ։ ու 21 անոր բերին ։ Եւ անիկայ ջուրերուն ակունքը երթալ , ու Տէրն աղ

Ն · ք · գՔ · 896

նետից , ու բսաւ , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ · Ա՛ս ջուրերը բժշկեցի , ա՛լ-
մէն ալ ասկէ մահ ու անպտղու-
22 թիւն չըլլայ : Եւ ան ջուրերը
բժշկուեցան մինչև այս օրս , Եղիսէ-
ին բսած խօսքին համեմատ :
23 Ու անկէ Բեթէլ ելաւ . ու երբ-
որ ճամբայէն վեր կ'ելլէր , քաղաքէն
պզտիկ տղաքներ եկան , և ծանիկայ
ծաղր կ'ընէին ու կ'ըսէին , Ելլէր
24 կնատակ , ելլէր կնատակ ! Ու նէին
դարձաւ ու զանոնք տեսաւ , և Տէ-
րոջը անունովը զանոնք անիծեց :
Ու անտառէն երկու մատակ արջ ե-
լան , ու անոնցմէ քառասունուերկու
25 տղայ պատռեցին : Եւ անկէ Կար-
մէղոս լեռը գնաց , ու անկէ Սամա-
րիա դարձաւ :

Գ Լ · Գ

1 Յովրամ ին Թագաւորութիւնը : 4 Մեսա
Թագաւորը կ'ապստամբի : 6 Յովսաֆատ , Յով-
սաֆատ , ու Եդոմի Թագաւորը Լուրի հա-
մար Նեղութիւն կրելով՝ Եղիսէին կ'երթան .
ան ալ Ջուր ու յաղթութիւն կը խոստանայ :
21 Մովաբացիք Ջուրին դիմելն խաբուելով՝
աւար առնելու մասր կ'երթան , ու կը յաղ-
թուին : 26 Մովաբի Թագաւորը իր անդրա-
նիկ որդին ողջակէզ մատուցանելով՝ պաշա-
րումը կը դադրեցնէ :

Գ Լ · ա · 17 1 Եւ Ա՛քաաբի որդին Յովրամ
Յուդայի Յովսափատ Թագա-
ւորին տասնուութերորդ տարին՝
Սամարիայի մէջ Իսրայէլի վրայ
Թագաւոր եղաւ , ու տասներկու
տարի Թագաւորութիւն բրաւ :
Բ դ Թագ · ժդ · 31 , 32 · 2 Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը չարու-
թիւն բրաւ , բայց ոչ իր Հօրը ու
իր մօրը պէս , քանզի անիկայ Բի իր
Հօրը շինած Բահաղի կուռքը վեր-
Է դ Թագ · ժբ · 28 , 31 , 32 · 3 ցուց : Բայց Իսրայէլին մեղան-
չել տուող Նաբաատեան Երոբո-
վամին մեղքերուն յարեցաւ , ա-
նոնցմէ չդառնաւ եցաւ :
4 Եւ Մովաբի Մեսա Թագաւորը
Հօտերու տէր բլլալով , Իսրայէլի
Թագաւորին Հարիւր Հազար Դա-
Դ Տես Եա · ժդ · 1 ռնը , ու Հարիւր Հազար գեղմեաւոր
Է ԳԼ · ա · 1 5 խոյ կու տար : Բայց Ա՛քաաբին
մեռնելէն ետքը Մովաբի Թագա-
ւորը Իսրայէլի Թագաւորին դէմ
6 ապստամբեցաւ : Եւ ան օրը Յով-
րամ Թագաւորը Սամարիայէն ե-
լաւ ու բոլոր Իսրայէլը Համրնց ,
895 7 Ու գնաց , և Յուդայի Յովսափատ
Թագաւորին Հաղ իրկնց՝ ըսելով .
Մովաբի Թագաւորը Ինծի դէմ
ապստամբեցաւ · Ինծի հետ Մովա-
բի վրայ պատերազմելու կ'երթա՞ս :
Է դ Թագ · իբ · 4 Ու անիկայ բսաւ , Կ'երթամ · Ես
քեզի պէս եմ , իմ ժողովուրդս
քու ժողովուրդիդ պէս , — ձիերս
8 քու ձիերուդ պէս են : Եւ անիկայ
բսաւ , Ո՛ր ճամբայէն երթանք ։
Ան ալ բսաւ , Եդոմի անապատին
9 ճամբայէն : Եւ Իսրայէլի Թագա-
ւորը՝ Յուդայի Թագաւորը ու Ե-
դոմի Թագաւորը գացին , ու եօթը
օրուան ճամբայ պտրտեցան . և
Հանդերց Հետը նզով բանակին ու
անասուններուն համար Ջուր չկար :
10 Անատեն Իսրայէլի Թագաւորը
բսաւ , Ախսոս , Տէրը ասս երեք
Թագաւորները Մովաբին ձեռքը
տալու կանչեր է : Եւ Յովսա-
փատ բսաւ , Ա՛ս տեղս Տէրոջը մար-
գարէ մը չկայ , որ անոր միջոցովը
Տէրոջը Հարցընենք : Ու Իսրայէլի
Թագաւորին ծառաներէն մէկը
պատասխան տուաւ ու բսաւ , Ե-
ղիսային ձեռքերուն Ջուր լեցընող
12 Սափատեան Եղիսէն հոս է : Եւ
Յովսափատ բսաւ , Անոր քովը Տէ-
րոջը խօսքը կայ · ու Իսրայէլի Թա-
գաւորը և Յովսափատ ու Եդոմի
13 Թագաւորը Բանոր իջան : Ու Եղի-
սէ Իսրայէլի Թագաւորին բսաւ ,
Ի Դ Թագ · իբ · 25 · Ի՞նչ բան ունիս
Ք Եզեկ · ժդ · 8 · Ք Դատ · ժ · 14 · Հռութ · ա · 15 ·
Լ գ Թագ · ժբ · 19 · Դ Թագ · ժբ · 1 · Գէդ · ա · 16 · Ե Դ Թագ · ժբ · 13 · Գէդ · ա · 16 · Ֆ Տես ա Թագ · ժ · 5 · Կ Եզեկ · ա · 3 · գ · 14 · 22 · բ · 1 · Հ Տես Գէդ · գ · 3 · Ձ Եւ · իմ · 39 , 40 · Ի Ես Դ Թագ · իբ · 4 · Ա՛ս քեզի Եղիսէ , Հօրդ և Մօրդ մարգարէներուն
մօտ մարդ մարգարէներուն դնաս :
Եւ Իսրայէլի Թագաւորը անոր բ-
սաւ , Չէ , վասն զի Տէրը ասս երեք
Թագաւորը Մովաբին ձեռքը մատ-
14 նելու կանչեր է : Ու Եղիսէն բսաւ ,
Զօրաց Տէրը՝ որուն առջևը կը
կայնիմ , Իկենդանի է որ , եթէ
Յուդայի Յովսափատ Թագաւորին
վրայ Համարում չունենայի , քնաս-
քու Երես պիտի չնայէի , ու քեզ
15 պիտի չտեսնէի : Եւ հիմա ինծի
Ձ մէկ նուագածու մը բերէք . ու
երբոր նուագածուն նուագարանը
կը զարնէր , Նանոր վրայ Տէրոջը
16 ձեռքը եղաւ · Ու բսաւ , Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ . Ա՛ս հեղեղատը փոս
17 փոս բրէք · Քանզի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ · Հով պիտի չտեսնէք ու
անձրև պիտի չտեսնէք · բայց ասս
հեղեղատը Ջրով պիտի լեցուի , և
պիտի խմէք դուք ու ձեր հօտերը
18 ու ձեր անասունները : Սակայն ա-
սիկայ Տէրոջը առջևը պզտիկ բան
մը բլլալով , Մովաբն ալ ձեր ձեռ-
19 քը պիտի մատնէ · Եւ ամէն պա-
րսպատոր քաղաքը ու ամէն ընտիր
քաղաքը պիտի զարնէք , և ամէն
ազնիւ ծառերը կտրէք , ու ամէն
Ջուրի աղբիւրները դոցէք , ու ամէն
բնաիր արտերը քարերով աւրէք :
20 Եւ առաւօտուն Ի գոհը մատու-
ցած ատենը աՀա Եդոմի Ճամ-
բայէն Ջուրը կու գային , ու եր-
կիրը Ջրով լեցուեցաւ :
21 Ու երբոր բոլոր Մովաբացիք
լսեցին որ Թագաւորները ելեր են
իրենց Հետ պատերազմելու , ամէն
զօրի կապելու կարդացի եւ ու-
նեցողները ժողվուեցան , ու սահ-

Ն · Ք · ԳԲ · 895

22 մանաղլուխը կայնեցան ։ Եւ առաւօտուն կանուխ ելան , ու արեւուն ճառագայթները ջուրերուն վրայ զարկած ըլլալով , Մովաբացիք դիմացէն ան ջուրերը արիւնի պէս
23 կարմիր տեսան , ու ըսին , Ասիկայ արիւն է . անտարակոյս թագաւորները իրարու հետ կռուեր են , ու մէկզմէկ զարկեր են . հիմա , ով Մո-
24 վաբացիք , աւարը ֆողէնէ ։ Ա-նոնկով անոնք Իսրայէլի բանակը գացին , ու Իսրայէլացիք ելան Մովաբացիները զարկին , որոնք անոնց երեսէն փախան . ու Իսրայէլեցիք Մովաբացիները զարնելով՝ անոնց
25 երկիրը մնան . Եւ քաղաքները կործանեցին , ու ամէն ընտիր արտերու մէջ ամէն մարդ իր քարը նետեց , ու զանոնք լեցուցին , և ամէն ջուրի աղբիւրները գոցեցին , ու ամէն ազնիւ ծառերը կտրեցին . այնպէս որ միայն Կիր-Հարեսեթին քարերը թողուցին . ու պարսաւորները զանիկայ պաշարեցին ու զարկին ։
26 Եւ Մովաբի թագաւորը երբոր տեսաւ որ պատերազմը իր վրայ սաստկացաւ , իր հետը եօթը հարիւր սուսերամերկ զօրք առաւ , որ մինչև Եդովմի թագաւորը ճեղքեն
27 անցնին . բայց չկրցան ։ Ուստի առաւ իր անդրանիկ որդին որ իր տեղը պիտի թագաւորէր , ու զանիկայ պարսպին վրայ ողջակէզ ըրաւ . և Իսրայէլացւոց դէմ մեծ բարկութիւն եղաւ . ու անոր վրայէն ետ քաշուեցան , ու երկիրը դարձան ։

ԳԼ · Դ

1 Եղիսէ որբևարիքին եղո կը յայտնէ . 8 բարի Սունամացիին զաւակ մը կը խոստանայ . 18 անոր մեռած տղան կը յարուցանէ . 38 Գազգազայի մէջ թունաւոր ապուրը կը բժշկէ . 42 Հարիւր մարդը քսան հացով կը կշտացնէ ։

ա Թագ · ի · 35 ։

1 Եւ մարդարէից որդւոցը կնիկներէն մէկ կնիկ մը Եղիսէին աղաղակելով ըսաւ , Քու ծառադ երկիւղած մեռաւ . ու դուն քու ծառայիդ առաւօտ ամէն ըլլալը գիտես . և պարտատէրը եկաւ ։ Որ իմ երկու
բ Տճ · Գէ · իե · 39 ։ Առաք · ժբ · 25 ։

2 որդիներս իրեն ծառայ առնէ ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ , Քեզի ի՞նչ ընեմ . ըսէ ինծի , տունը ի՞նչ ունիս ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Քու ա-
* Կամ՝ օ-ծանելու մը չունի

3 դախինդ տանը մէջ * ամեն մի՛ Եղէնի ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ , Գնա դուրսէն քու բոլոր դրացիներէդ քեզի պարապ ամաններ ուզէ , ե՛ւ քիչ մի՛
† Տճ · գԼ · գ · 16 ։

4 ուզէր · Եւ ներս մտիր՝ քու վրայդ ու քու որդւոցդ վրայէն դուռ գոցէ , և ե՛ւ եղը ան բոլոր ամաններուն մէջը պարպէ , ու լե-
5 ցուածը վերցուր ։ Եւ անիկայ ա-

Ն · Ք · ԳԲ · 895

նոր քովէն գնաց , ու իր վրայէն ու իր որդւոցը վրայէն դուռը գոցեց . անոնք անոր կը մօտեցընէին ,
6 ու անիկայ կը լեցընէր ։ Ու երբոր ան ամաններէն լեցուեցան , իր որդւոյն ըսաւ , Ինծի ուրիշ աման մօտեցուր . ու անիկայ ըսաւ անոր , Ուրիշ աման չկայ . ան ատենը եղը
7 կայնեցաւ ։ Եւ Ի՛նչը դնաց Աստուծոյ մարդուն պատմեց . ու անիկայ ըսաւ , Գնա եղը ծախէ ու պարտքդ վճարէ . և աւելցածովը դուն ու քու որդիդ ապրեցէք ։
8 Ու մէկ օր մը երբոր Եղիսէ Շունեմէն կ'անցնէր , հոն մէկ երեւելի կնիկ մը կար , որ զանիկայ հաց ուտելու ստիպեց . ու ի՛նչը քանի որ հոն կ'անցնէր , հաց ուտելու հա-
9 մար հոն կ'իջնէր ։ Եւ ան Ի՛նչը իր էրկանը ըսաւ , Ահա դիտեմ որ ասիկայ Աստուծոյ մէկ սուրբ մարդն է , որ միշտ մեր քովէն կ'անցնի .
10 Հիմա մէկ պզտիկ վերնասուն մը շինենք պատին վրայ , ու հոն անոր համար անկողին , սեղան , աթոռ ու աշտանակ դնենք , որ երբոր մեզի
11 գայ՝ հոն իջնէ ։ Եւ եղաւ որ մէկ օր մը անիկայ հոն եկաւ , ու վերնատունը մտաւ ու հոն պառկե-
12 ցաւ . Եւ իր ծառային Գէհազիին ըսաւ , Սունամացի կնիկը կանչէ . ու զանիկայ կանչեց . և անոր առջեւը
13 կայնեցաւ ։ Ու անիկայ իր ծառային ըսաւ , Անոր ըսէ , ահա դուն մեզի համար ատ բոլոր աշխատանքը քաշեցիր . քեզի ի՛նչ ընեմ . թագաւորին կամ զօրագլուխին բանի մը ունի՞ս . և անիկայ ըսաւ , Ես իմ ժողովուրդիս մէջը կը բնակիմ ՝
14 Ու Եղիսէ ըսաւ , Անոր ի՛նչ կընդունէ քնել , ու Գէհազի ըսաւ , Ի-նաչ քնել անիկայ զաւակ չունի , ու
15 անոր էրիկը ծերացեր է ։ Ու Եղիսէ ըսաւ , Զանիկայ կանչէ . և զանիկայ կանչեց . ու դրանը մէջ
16 կայնեցաւ ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ , †Գալ տարի՝ ատ ատենս ղիրկդ որդի մը պիտի ունենաս ։ Եւ ա-նիկայ ըսաւ , Չէ , ով տէր իմ՝ մարդ Աստուծոյ , Էքու աղախինդ
17 սուտ մի՛ զրուցեր ։ Ու կնիկը յղացաւ , ու հետևեալ տարին նոյն ատենը որդի մը ծնաւ , ինչպէս որ Եղիսէ անոր բսեր էր ։
18 Եւ տղան մեծցաւ , ու մէկ օր մը իր հօրը դնաց Ջուղներուն քովը ։
19 Եւ իր հօրը ըսաւ , Գլո՛ւխս ցաւ , ցաւ , ան ալ մանչուն ըսաւ ։
20 Ասիկայ իր մօրը տարաւ ։ Ու զանիկայ վերցուց ու անոր մօրը տարաւ . և անիկայ մինչև կէս օր անոր ծունկերուն վրայ նստաւ , ու մե-
21 ռաւ ։ Եւ կնիկը վեր ելաւ , ու

† Եբր · կենդանացաւ ժամանակին ։ Ծն · ԺԸ · 10 , 14 · Ղ · Հմր 28 ։

ն · ք · գԲ · 895

զանիկայ Աստուծոյ մարդուն անկո-
ղինն ինքն պատկեցուց , ու գոռաց
22 վրայէն դոզից ու ելաւ · Եւ իր էրիկը
կանչեց ու բսաւ , Կ'աղաչեմ՝ ինծի
մանչերուն մէկուն հետ էշ մը խրկէ ,
որ շուտով մինչև Աստուծոյ մար-
դուն քովը երթամ ու ետ դառ-
23 նամ : Եւ անիկայ բսաւ , Ի՞նչ կայ
որ դուն այսօր անոր պիտի երթաս .
ամսագլուխ չէ , շաբաթ չէ : Ու
24 անիկայ բսաւ , Աղջուխիւն : Ու
էշը պատրաստել տուաւ , և ման-
չուն բսաւ , Քշէ դնաւ , ու մինչև որ
ինզի չսպամ՝ քշելէն ետ մի կենար
ԵԳԼ · ը · 25 · 25 ինծի համար : Եւ ելաւ կարմելոս լե-
ռը երթալով՝ Աստուծոյ մարդուն
քովը գնաց : Ու երբոր Աստուծոյ
մարդը դիմացէն զանիկայ տեսաւ ,
իր մանչուն Գէհազիին բսաւ , Ահա
26 Սունամացի կինը ։— Հիմա
վազէ , դիմաւորէ զանիկայ , ու ա-
նոր բսէ , Աղջ առո՞ղջ ես , էրիկդ
ողջ առո՞ղջ է , տղան ողջ առո՞ղջ
է : Եւ անիկայ բսաւ , Ողջ առողջ
27 Ա Թագ · իբ · 9 : Եհ : Ու Ինիճ լեռը Աստուծոյ
մարդուն եկաւ , և Հանոր ոտքերուն
փաթթուեցաւ · ու Գէհազի մօտե-
ցաւ որ զանիկայ ետ քաշէ , բայց
Աստուծոյ մարդը բսաւ , Թող
տուր զանիկայ , քանզի անոր սիր-
տը ցաւած է · ու Տէրը ինծմէ պա-
28 Հիմ 16 : հեց ու ինծի չցայտնեց : Եւ Ինիճ
բսաւ , Էս իմ տիրոջմէս որդի
խնդրեցի · Հես չսպի որ Ձիս մի՛
29 Ե Թագ · իբ · 46 · ԳԼ · թ · 1 · խաբեր : Ու անիկայ Գէհազիին բ-
սաւ , Ի՛մէջդ գօտի կապէ , և իմ
գաւազանս ձեռքդ առ ու գնա · և
թէ որ մարդու մը հանդիպիս ,
Բ Գնա · ժ · 4 · Հանոր բարև մի տար , ու թէ որ
մէկ մարդ մը քեզի բարև տայ , պա-
տասխան մի՛ տար , և իմ գաւա-
Ե Տես Եւ · է · 19 · ժգ · 16 · ԳԼ · ը · 8 · 14 · Գոբ · ժԲ · 12 · ԵԳԼ · ը · 2 · զանս տղուն երեսին վրայ դիր : Իսկ
30 տղուն մայրը բսաւ , Տէրը կենդա-
նի է , ու քու անձդ կենդանի է ,
որ քեզ պիտի չթողում՝ : Ու Եղի-
էն եկաւ անոր ետևէն գնաց :
31 Բայց Գէհազի անոնց առջևը անցաւ ,
ու գաւազանը տղուն երեսին վրայ
դրաւ · Հայց ոչ ձայն կար , և
ոչ զգացում · ուստի զանիկայ դի-
մաւորելու դարձաւ , և անոր պատ-
մեց ու բսաւ , Տղան Ի՛ցարթնը-
Ե Ցոհ · ժա · 11 · 32 ցաւ : Ու երբոր Եղիսէ տունը
մտաւ , ահա տղան մեռած ա՛ր իր
Հիմ · 4 · Աա · գ · 6 · 33 անկողնին վրայ պառկած էր : Ու
Հ Թագ · ԺԸ · 20 · Հ Ներս մտնելով , երկու-քսան վրայէն
դուռը գոցեց , և Տէրոջը աղօթք
34 Ե Թագ · ԺԸ · 21 · Գոբ · ը · 10 · բրաւ · Ու ելաւ տղուն վրայ պառ-
կեցաւ · և իր բերանը անոր բերնին
վրայ , ու իր աչքերը անոր աչք-
քուն վրայ , ու իր ԹաԹերը անոր
ԹաԹերուն վրայ դրաւ , և Հանոր
վրայ կծկեցաւ , ու տղուն մարմինը
35 տաքցաւ : Եւ դարձաւ տունը մէջ
մէկմը աս կողմը ու մէկմը ան
կողմը պտըռեցաւ , յետու ելաւ անոր
վրայ կծկեցաւ · և Հտղան եօթը
անգամ փռնգաց , ու տղան աչքերը
36 բացաւ : Ան ատենը Գէհազին կան-
չեց ու բսաւ , Սունամացի կինը
կանչէ · ու զանիկայ կանչեց · և
անոր եկաւ · ու Եղիսէ անոր բսաւ ,
37 Ցզատ աւ : Եւ Ինիճ ներս մտնե-
լով անոր ոտքերը ինկաւ , ու գետ-
նէն խոնարհութիւն բրաւ , և Ի՛ր
տղան առնելով դուրս ելաւ :
38 Ու Եղիսէ Ի՛ դարգաղա գարձաւ ·
և ան երկրին մէջ Յսով կար , ու
մարգարէից որդիքը Հանոր առջևը
կը նստէին · ուանիկայ իր ծառային
բսաւ , Մեծ կաթսան կրակին վրայ
դիր , և մարգարէից որդիներուն
39 ապուր եփէ : Ու մէկը դաշտը ե-
լաւ որ խոտեր ժողվէ , ու մէկ վայ-
րենի բոյս մը գտաւ , և անկէ հան-
դերձ լեցուն վայրենի վարունգ
ժողվեց , ու եկաւ՝ զանոնք ապու-
րին կաթսային մէջը մանրեց , քան-
40 զի չէին ճանչնար : Եւ ան մարդիկ-
ներուն առջևը դրին որ ուտեն · ու
երբոր ան ապուրէն կերան , պո-
ռալով բսին , Կաթսային մէջը
Ե Եղ · ժ · 17 · Հմահ կայ՝ ով մարդ Աստուծոյ ·
41 ու չկրցան ուտել : Եւ անիկայ բ-
սաւ , Ալի ւր բերէք · ու Հզանիկայ
կաթսային մէջը նետեց , ու բսաւ ,
Ժողովուրդին առջևը դիր որ ու-
տեն · ան ատենը կաթսային մէջ
Ա Տես Եւ · ժԲ · 25 · ԳԼ · բ · 21 · Յօշ · թ · 6 · վնասակար բան մը չկար :
42 Եւ Հարշաղ սաղիսայէն մարդ մը
եկաւ , Հու Աստուծոյ մարդուն՝
երախայրիներէն չՀաՀաց Հացեր՝
քսան հատ գարիէն Հաց , ու
թաղամ Հասկեր բերաւ իր պարկովը :
Եւ անիկայ բսաւ , Ժողովուրդին
43 Ա Թես · ե · 15 · Ա Կոր · ժգ · 7 · ուտելու տուր որ ու-
տեն : քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ ,
Գ Պետ · դ · 6 · Պիտի ուտեն ու պիտի աւելցնայ :
44 Եւ անոնց առջևը դրաւ , ու կե-
բան , և Տէրոջը բսածին պէս Հաւել-
ցաւ :

ԳԼ · Լ

1 Ղեւ · Ա Թագ · ը · 1 · Ա Նեհեման՝ երբ բռնաւոր ազգին մը ծառա-
յութիւնը՝ Աստուածը կը խրկուի , որ իր բռնա-
ւորութենէն ըժշկուի : 8 Եղիսէ զանիկայ Յոր-
դանան խրկելով՝ բռնաւորութիւնը կը բժշկէ :
15 ու Նեհեմանին պարգևները չընդունելով՝
երկրին հողէն կու տայ անոր : 20 Գէհազի իր
տիրոջը անտեսելով Նեհեմանը խաբելուն համար՝
բռնաւորութեամբ կը պատժուի :

1 Ղ Աստուծոյ թագաւորին զօրա-
վարը Նեհեման իր տիրոջը
առջևը մեծ ու յարգելի մարդ մըն
էր , քանզի Տէրը անոր ձեռքովը

Բէր 891 Ա Պետ · գ · 27 · Բ Եղ · ժա · 3 ·

Ն. Ք. ՂԲ. Իրր 894

Ասորւոց փրկութիւն տուեր էր. ու
ասա մարդը զօրաւոր կտրիճ մըն էր,
2 բայց բորոտ էր։ Եւ Ասորւոց գուն-
դերը ելլելով՝ Իսրայէլի երկրէն մէկ
պզտիկ աղջիկ մը գերի առեր էին,
ու անիկայ Նէեմանին կնկանը քովն
3 էր։ Եւ անիկայ իր տիկնոջը ը-
սաւ, Երանի՛ թէ իմ տէրս Սա-
մարիա եղող մարգարէին առջևը
ըլլար, ան ատենը զանիկայ իր բո-
4 րոտութենէն կը բժշկէր։ Ու Նէե-
ման գնաց իր տիրոջը պատմեց, ու
ըսաւ, Իսրայէլի երկրէն եղող աղ-
ջիկը այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ։
5 Եւ Ասորւոց թագաւորը ըսաւ,
Գնա՛ ուրեմն, ես Իսրայէլի թագա-
ւորին նամակ կը խրկեմ։ Ու ա-
նիկայ գնաց, և ‡իր ձեռքը տասը
տաղանդ արծաթ, ու վեց հազար
ոսկի, ու տասը ձեռք փոխելու
6 հանդերձ առաւ։ Եւ Իսրայէլի
թագաւորին բերաւ նամակը, *որ
այսպէս գրուած էր՝. Արդ երբոր
ասա նամակը քեզի հասնի, †գիտցած
ըլլաս որ՝ իմ ծառաս Նէեմանը քեզի
կը խրկեմ, որ զանիկայ իր բորո-
7 տութենէն բժշկես։ Ու երբոր Իս-
րայէլի թագաւորը նամակը կար-
դաց, իր հանդերձները պատռեց,
ու ըսաւ, Միթէ ես մեռցընելու ու
ապրեցընելու կարողութիւն ունեցող
‡Աստուած եմ, որ ասիկայ ինծի
մարդ մը խրկեր է իր բորոտութե-
նէն բժշկելու համար. ուստի աղէկ
գիտցէք ու տեսէք, որ ասիկայ
ինծմէ պատճառ մը կը փնտռէ։
8 Ու երբոր Աստուծոյ մարդը Եղի-
սէ լսեց որ Իսրայէլի թագաւորը
իր հանդերձները պատռեր է, թա-
գաւորին մարդ խրկեց ու ըսաւ,
Ինչո՞ւ հանդերձներդ պատռեցիր.
թող անիկայ ինծի գայ, ու գիտ-
նայ թէ Իսրայէլի մէջ մարգարէ
9 կայ։ Եւ Նէեման իր ձիերովը ու
կառքովը գնաց, ու Եղիսէին տա-
10 նը դուռը կայնեցաւ։ Ու Եղիսէ
մարդ մը խրկեց անոր՝ ըսելով,
Գնա՛ ‡Յորդանանու մէջ եօթը ան-
գամ լուացուէ, և մարմինդ քեզի
11 կը դառնայ, ու կը մաքրուիս։ Ու
Նէեման բարկացաւ ու գնաց՝ ըսե-
լով, Ահա՛ ես կ՚ըսէի որ անիկայ
անտարակոյս իմ քովս պիտի գայ
ու կայնի, և իր Եհովայ Աստու-
ծոյն անունը պիտի կանչէ, ու ձեռ-
քը ան տեղւոյն վրայ պիտի երեր-
ցընէ, ու բորոտութիւնը բժշկէ։
12 Դամասկոսի Աբանա ու Փարփար
գետերը Իսրայէլին բոլոր ջուրերէն
աղէկ չե՞ն. միթէ չե՞մ կրնար ա-
նոնց մէջը լուացուիլ ու մաքրուիլ.
և դարձաւ բարկութիւնով գնաց։
13 Իսկ անոր ծառաները մտեցան, ու

Ն. Ք. ՂԲ. Իրր 894

անոր խօսեցան ըսելով, Ո՛վ հայր,
Թէ որ մարգարէն քեզի մէկ մեծ բան
մը ըսէր, պիտի չընէի՞ր. ո՞ւր
մնաց որ անիկայ քեզի՝ Լուացուէ
14 ու պիտի մաքրուիս՝ ըսաւ։ Ան
ատենը անիկայ իջաւ, ու Աստու-
ծոյ մարդուն խօսքին համեմատ
եօթը անգամ Յորդանանու մէջ
լուացուեցաւ. ու Հանոր մարմինը
պզտիկ տղու մը մարմինին պէս
եղաւ, ու ‡մաքրուեցաւ։
15 Եւ անիկայ իր բոլոր բանակովը
Աստուծոյ մարդուն դարձաւ, ու
գնաց անոր առջևը կայնեցաւ, ու
ըսաւ, Ահա՛ հիմա գիտցայ որ բո-
լոր երկրի վրայ ՚Աստուած չկայ,
բայց միայն Իսրայէլի մէջ. ուստի
հիմա կ՚աղաչեմ, քու ծառայէդ
16 ‡ընծայ մը ընդունէ։ Բայց անիկայ
ըսաւ, Թ՞Տէրը՝ որուն առջևը կը
կայնիմ, կենդանի է որ ‡պիտի չըն-
դունիմ. ու զանիկայ ստիպեց որ
ընդունի. բայց անիկայ չհաճեցաւ։
17 Ու Նէեման ըսաւ, Ուրեմն քու
ծառայիդ ասա երկրիս հողէն երկու
ջորիի բեռ չտրուի՞. քանզի քու
ծառադ մէյմին ալ ուրիշ աս-
տուածներու ողջակէզ կամ զոհ
պիտի չընէ, բայց միայն Եհովային։
18 Տէրը ասա բանիս համար քու ծա-
ռայիդ թողութիւն տայ, այսինքն
երբոր իմ տէրս Ռեմօնի տունը
մտնէ հոն երկրպագութիւն ընելու
համար, և ‡անոր իմ ձեռքիս վրայ
կռթընելովը, ես ալ Ռեմօնի տանը
մէջ ծռիմ, ասա բանիս՝ այսինքն
Ռեմօնի տանը մէջ իմ ծռելուս
համար Տէրը քու ծառայիդ թո-
19 ղութիւն տայ։ Եւ Եղիսէ անոր
ըսաւ, Գնա՛ խաղաղութեամբ. և
անիկայ անոր քովէն գնաց ու
Լքիչ մը ճամբայ ուռաւ։
20 Եւ Աստուծոյ մարդուն Եղիսէին
ծառան Գէեզի ըսաւ, Ահա՛ իմ
տէրս ասա Ասորի Նէեմանին խնա-
յեց, ու անոր ձեռքէն անոր բե-
րածը չառաւ. Տէրը կենդանի է որ
ես անոր ետևէն կը վազեմ, և անկէ
21 բան մը կ՚առնեմ։ Ու Գէեզի
Նէեմանին ետևէն վազեց. ու Նէե-
ման երբոր տեսաւ որ անիկայ իր
ետևէն կը վազէ, իր կառքէն ի-
ջաւ զանիկայ դիմաւորելու, ու ը-
22 սաւ, Ողջութի՞ւն է։ Եւ անի-
կայ ըսաւ, Ողջութիւն է. իմ
տէրս զիս խրկեց ու կ՚ըսէ, Ահա՛
հիմա Եփրեմի լեռնէն մարգարէից
որդիներէն երկու պատանի եկաւ ին-
ծի, շնորհք ըրէ, անոնց համար
տաղանդ մը արծաթ, ու երկու
23 ձեռք փոխելու հանդերձ տուր։ Ու
Նէեման ըսաւ, Շնորհք ըրէ՝ եր-
կու տաղանդ առ. և զանիկայ բրո-

‡ ա Թագ. Թ. 8։ Գլ. Ը. 8, 9։
* Եբր. ըսելով։
† Եբր. ահա՛
‡ Ծն. Լ. 2։ Բ Օր. Լբ. 39։ ա Թագ. Բ. 6։
‡ Տես Գլ. Դ. 41։ Յոհ. Թ. 7։
Ն. Ք. ՂԲ. Իրր 894
Ղ Յոբ. Լգ. 25։
Ի Ղու. Դ. 27։
Ը Դան. Բ. 47։ Դ. 29։ Ղ. 26, 27։
‡ Եբր. օրհնութիւն
Ծն. Լգ. 11։
Թ Գլ. Դ. 14։
Ժ Ծն. Ժդ. 23։ Տես Մատ. Ժ. 8։ Գոր. Ը. 18, 20։
Ի Գլ. Է. 2, 17։
Լ Ծն. Լե. 16։

Ն. Ք. Զ. Ք. Իրր 894

նադատեց, ու երկու պարկի մէջ
երկու տաղանդ արծաթ դրաւ, ու
երկու ձեռք ալ փոխելու հանդերձ
ծրարեց, և իր ծառաներէն երկու-
քին տուաւ, որ անոր առջևէն տա-
24 րին: Ու երբոր *բլուրը եկաւ՝ ա-
նոնց ձեռքէն առաւ ու տանը մէջ
պահեց, և ան մարդիկները ճամ-
25 բեց, ու գացին. Եւ ինքը ներս
գնաց իր տիրոջը առջևը կայնեցաւ.
ու Եղիսէ անոր ըսաւ, Ո՛վ Գէեզի,
ուսկի՞ց կու գաս. և անիկայ ըսաւ,
26 Ծառադ մէկ տեղ մը չգնաց: Ու
Եղիսէ անոր ըսաւ, Երբոր ան մար-
դը իր կառքէն քեզ դիմաւորելու
դարձաւ, միթէ իմ հոգիս հոն չը-
գնա՞ց. ու հիմա արծաթ առնելու,
և հանդերձներ ու ձիթենիներ և
այգիներ ու ոչխարներ և արջառ-
ներ ու ծառաներ ու աղախիններ
27 առնելու ատե՞նն է: Ուրեմն Նէե-
մանին բորոտութիւնը Իքեզի ու
քու սերունդիդ փակչի յաւիտեան:
Եւ անիկայ անոր առջևէն ՝ ձիւնի
պէս բորոտեալ ելաւ:

* Կամ՝ առանձին տեղը

Իս Տիմ. Զ. 10: ՝ Եղ. Դ. 6: Թու. Ժբ. 10: Գլ. Ժե. 5:

ԳԼ. Զ

1 Եղիսէ հրաման կու տայ մարգարէից որդիներուն՝ որ երթան իրենց բնակարանները մեծցընեն, ու երկաթը կը լողացընէ: 8 Եղիսէ Ասորւոց թագաւորին խորհուրդը կը յայտնէ Իսրայէլի թագաւորին: 13 Եղիսէն բռնելու համար Դօթայիմ խրկուած զօրքը կուրութեամբ կը զարնուին: 19 ու Սամարիա տարուելով՝ խաղաղութեամբ ետ կը խրկուին: 24 Սամարիայի մէջ պատահած սովին պատճառաւ կնիկները իրենց զաւակները կ՛ուտեն: 30 Թագաւորը մարդ կը խրկէ որ Եղիսէն սպաննէ:

Իրր 893 — Գլ. Դ. 38:

1 Եւ — մարգարէից որդիքը Եղիսէին
ըսին, Ահա աս տեղս՝ ուր որ
մենք քու առջևդ կը նստինք, մեզի
2 նեղ է: Երթանք ուրեմն մինչև
Յորդանան, ու ան տեղէն ամէն
մէկերնիս մէյմէկ գերան առնենք,
ու հոն մեզի բնակելու տեղ շինենք.
3 Եւ անիկայ ըսաւ, Գացէք: Ու
անոնցմէ մէկը ըսաւ, Շնորհք ը-
րէ, քու ծառաներուդ հետ եկուր.
4 և անիկայ՝ Կու գամ ըսաւ. Ու
անոնց հետ գնաց. և Յորդանան
5 հասնելով ծառեր կտրեցին: Ու
երբոր մէկը գերան մը կը կտրէր,
տապարին երկաթը ջուրին մէջը ին-
կաւ. ուստի անիկայ պոռալով ը-
սաւ, Ո՛հ, տէր իմ, ան ալ փոխ
6 առնուած էր: Եւ Աստուծոյ մար-
դը ըսաւ, Ո՞ւր ինկաւ. ու անի-
կայ ան տեղը ցուցուց անոր: Ու
Բ Եղիսէ փայտ մը կտրեց ու հոն
նետեց, ու երկաթը ջուրին երեսը
7 ելաւ: Եւ անոր ըսաւ, Զանիկայ
վերցուր, ան ալ ձեռքը երկընցուց
ու զանիկայ առաւ:
8 Եւ Ասորւոց թագաւորը Իսրա-
յէլի դէմ պատերազմ կ՛ընէր, ու
իր ծառաներուն հետ խորհուրդ ը-
րաւ ու ըսաւ, Այս ինչ կամ այն
9 ինչ տեղը բանակ դնեմ: Եւ Ա-
ստուծոյ մարդը Իսրայէլի թագաւո-
րին մարդ խրկեց՝ ըսելով, Զգու-
շացիր որ ան տեղէն չանցնիս,
վասն զի Ասորիները հոն իջած են:
10 Ու Իսրայէլի թագաւորը Աստուծոյ
մարդուն ըսած տեղը մարդ խրկե-
լով՝ տեղեկացաւ, ու անկէ զգու-
11 շացաւ †շատ անգամ: Եւ ասս բա-
նիս համար Ասորւոց թագաւորին
սիրտը նեղանալով՝ իր ծառաները
կանչեց ու անոնց ըսաւ, Չէ՞ք
յայտներ ինծի, թէ մերիններէն
ով կայ որ Իսրայէլի թագաւորին
12 լուր կը խրկէ: Ու ծառաներուն մէ-
կը ըսաւ, Չկայ անանկ մէկը՝ ով տէր
իմ թագաւոր. հապա Իսրայէլի
մէջ եղող Եղիսէ մարգարէն քու
պառկելու սենեակիդ մէջը խօսած
խօսքերդ Իսրայէլի թագաւորին կը
13 յայտնէ: Եւ անիկայ ըսաւ, Գա-
ցէք ու անոր ուր ըլլալը տեսէք,
որ զանիկայ բռնել տամ: Եւ ա-
նոր պատմեցին ու ըսին, Ահա ա-
նիկայ ÷Դօթայիմի մէջ է:
14 Ուստի անիկայ ձիեր ու կառ-
քեր ու բազմաթիւ զօրքեր խրկեց
հոն, որոնք գիշերով գացին և
15 քաղաքը պաշարեցին: Եւ Ա-
ստուծոյ մարդուն ծառան առաւ-
օտուն կանուխ ելաւ ու դուրս գը-
նաց. և ահա զօրքեր, ձիեր ու
կառքեր քաղաքը պաշարեր էին.
ու ծառան անոր ըսաւ, Ո՛հ, տէր
16 իմ, ի՞նչ ընենք: Ու Եղիսէ ը-
սաւ, Մի վախնար, քանզի ÷մեզի
հետ եղողները անոնց հետ եղողնե-
17 րէն շատուոր են: Ու Եղիսէ աղօթք
ըրաւ ու ըսաւ, Ո՛վ Տէր՝ ասոր աչ-
քերը բաց որ տեսնէ: Եւ Տէրը
ծառային աչքերը բացաւ. ու տե-
սաւ որ ահա լեռը Եղիսէին չորս
կողմը Ի հրեղէն ձիերով ու կառքե-
18 րով լեցուն էր: Ու երբոր անոնք
Եղիսէին քովը իջան, Եղիսէ Տէրոջը
աղօթք ըրաւ ու ըսաւ, Կ՛աղա-
չեմ, ասս ազգը ‡կուրութեամբ
զարկ. և ՀՏԷՐԸ զանոնք կուրու-
թեամբ զարկաւ Եղիսէին խօսքին
19 համեմատ: Ան ատենը Եղիսէ ա-
նոնց ըսաւ, Ճամբան ասս չէ ու
քաղաքը ասիկայ չէ, ետևէս եկէք
որ ձեզ ձեր փնտռած մարդուն տա-
նիմ. և զանոնք Սամարիա տարաւ:
20 Ու երբոր Սամարիա եկան, Եղիսէ
ըսաւ, Ո՛վ Տէր՝ ասոնց աչքերը
բաց որ տեսնեն: Եւ Տէրը անոնց
աչքերը բացաւ, ու տեսան, և ա-
հա Սամարիայի մէջ էին:
21 Եւ Իսրայէլի թագաւորը զանոնք

Ն. Ք. Զ. Ք. Իրր 893

† Եբր. ո՞չ մէկ ու ո՞չ երկու

÷ Ծն. Լէ. 17:

Դ Բ Մն. Լբ. 7: Սաղ. Ծե. 18: Հռով. Ը. 31:

Ի Գլ. Բ. 11: Սաղ. Լդ. 7: Կը. 17: Զաք. Ա. 8: Զ. 1—7:

‡ Կամ՝ շլացութեամբ

Ղ Ծն. Ժթ. 11:

Բ Տմ. Գլ. Բ. 21:

տեսնելով՝ Եղիսէին բսաւ , Ո՛վ
22 Տէր իմ՝ զարնե՞մ , զարնե՞մ : Եւ
անիկայ բսաւ ։ Մի զարներ . միթէ
գրա՞ւ սրովդ ու աղեղովդ դերի բըռ-
նած՞ներդ կը զարնե՞ս . Հանոյ առ
Ջին հաց ու ջուր դիր , որ ուտեն
խմեն ու իրենց տիրոջը երթան ։
23 Եւ անոնց մէկ մեծ կոչունը մը ը-
բաւ , ու կերան՝ խմեցին , ու զա-
նոնք եաս խրկեց , ու իրենց տիրոջը
գացին . և Ասորւոց գունդերը
մէկմէն ալ Իսրայէլի երկիրը չէ-
կան ։

24 Եւ անկէ ետքը Ասորւոց Բենա-
դադ թագաւորը իր բոլոր բանակը
ժողվեց , ու եկաւ Սամարիան պա-
25 շարեց ։ Եւ Սամարիայի մէջ մեծ
սով եղաւ , քանզի զանիկայ պաշա-
րեր էին , այնպէս որ մէկ իշու գլու-
խը՝ ութսուն արճաճի , ու մէկ
կապիճին չորրորդ մասը *աղաւնիի
աղբը՝ հինգ արճաճի ծախուեր
26 էր ։ Ու երբոր Իսրայէլի թագա-
ւորը պարսպին վրայէն կ'անցնէր ,
մէկ կնիկ մը անոր ազազակից ու
բսաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝
27 օգնէ՛ Ինձի ։ Եւ անիկայ բսաւ , Թէ
որ Տէրը քեզի չօգնէ , ես քեզի
ուսկի՞ց օգնեմ , կալո՞ն թէ հնձա-
28 նէն ։ Ու թագաւորը անոր բսաւ ,
Քեզի ի՞նչ եղաւ ։ Եւ անիկայ
բսաւ , Այս կնիկը ինծի բսաւ որ
Քու տղադ տուր , ու այսօր զանի-
կա՛յ ուտենք , և իմ տղաս վաղը
29 ուտենք ։ Ուստի Ե՛ իմ տղաս եփե-
ցինք և զանիկայ կերանք . ու երկ-
րորդ օրը անոր բսի , Տղադ տուր
որ ուտենք , բայց անիկայ իր տղան
30 պահեց ։ Եւ թագաւորը ան կրնա-
կանը խօսքը լսածին պէս Ե՛ իր հան-
դերձները պատռեց , ու պարսպին
վրայէն անցած ատենը , ժողովուր-
դը տեսաւ որ ահա ներքէն՝ անոր
31 մաքիսոյն վրայ քուրձ կար ։ Եւ
անիկայ բսաւ , Ասոուած ինծի
այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , Թէ
որ այսօր Սափատեան Եղիսէին
32 գլուխը իր վրայ մնայ ։ Ու Եղիսէ իր
տուներ կը նստէր , ու Ծերերը անոր
հետ կը նստէին . և Թագաւորը իր
առջևէն մարդ մը խրկեց անոր . ու
պատգամաւորը դեռ չկասած՝ Ե-
ղիսէ ծերերուն բսաւ , Կը տես-
նե՞ք որ աս Մարդասպանի որդին
գլուխս առնելու Հոդ խրկեց . նա-
յեցէ՛ք ան մարդը ներս գալուն պէս
դուռը գոցեցէ՛ք , ու զանիկայ դրա-
նը քովը բռնեցէ՛ք . միթէ անոր
տիրոջը ոտքերուն ձայնը անոր
33 հետևէն չէ՞ ։ Ու երբոր անոնց հետ
կը խօսէր , ահա ան պատգամաւորը
անոր քովը իջաւ . ու Ե բսաւ ,
Ահա աս չարիքը Տէրոջմէն է . նայ

ասկէ ետև Տէրոջմէն ի՞նչ պիտի
յուսամ ։

Գլ . Ը

1 Եղիսէ Սամարիայի մէջ պատահելու անհնար-
ապահ առաջարկութիւնը կը նախազգուշէ ։ 3 Ջօր-
բորացները համարձակութիւն ընելով Ասորւոց
բանակը մտնելու , անոնց փախչելուն լուրը կը
բերեն ։ 12 Թագաւորը լուսանորեայ միջոցով
ան լուրին ճշմարիտ ըլլալը ստուգելով ՝ Ասո-
րւոց վրանները կը կողոպտէ ։ 17 Ան իշխանը՝
որ առաջարկութեան համար Եղիսէին բոլոր մար-
գարէութիւնը չհաւատաց , դռան պահպանու-
թիւնը իրեն յանձնուած ըլլալով՝ ամբոխին
ոտնակոխ կ'ըլլայ ու կը մեռնի ։

1 Եղիսէ բսաւ , Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէք . Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Վաղը աս ատենս Սամարիայի
դրանը մէջ մէկ գրիւ բարակ ալիւ-
րը՝ մէկ սիկղ արծաթի , ու երկու
գրիւ գարին մէկ սիկղի պէտ ե-
2 նայ ։ Եւ ան զօրապետը՝ որուն
ձեռքին վրայ թագաւորը կը կըռ-
թնէր , Ասուածոյ մարդուն պա-
տասխան տուաւ ու բսաւ , Թէ
որ Տէրը երկինքը պատուհաններ
ալ շինէ , միթէ ատիկայ ըլլալո՞ւ-
բան է ։ Եւ անիկայ բսաւ , Դուն
քու աչքերովդ պիտի տեսնես , բայց
անկէ պիտի չուտես ։

3 Ու չորս առջևը չորս բորոտ
մարդիկներ կային , և անոնք իրա-
րու բսին , Ինչո՞ւ հոս նստինք մին-
4 չև որ մեռնինք . Թէ որ բանը թէ-
քաղաքը մտնենք , քաղաքին մէջ
սով կայ , ու հոն պիտի մեռնինք .
և թէ որ հոս մնանք , նոյնպէս պի-
տի մեռնինք . ուրեմն եկէք Ասո-
րւոց բանակը դիմենք . Թէ որ մեզ
ողջ թողուն՝ կ'ապրինք , ու թէ որ
5 մեզ մեռցընեն՝ կը մեռնինք ։ Եւ
մութի առեն էրան որ Ասորւոց բա-
նակը երթան . ու մինչև Ասորւոց
բանակին ծայրը գացին , և ահա
6 հոն մարդ մը չկար . Քանզի Տէրը
Ասորւոց բանակին մէջը Ե կառքե-
րու ձայն ու ձիերու ձայն , մէկ
մեծ զօրքի մը ձայն լսել տուաւ . և
իրարու բսին , Ահա Իսրայէլի թա-
գաւորը Հետացւոց թագաւորնե-
րը ու Եգիպտացւոց թագաւոր-
ները վարձրով բռնեց որ մեր վրայ
7 գան ։ Ու Ե երան մնացին վրա-
նան , և իրենց վրանները ու
ձիերը ու էշերը Ե բանակը եղա-
ծին պէս թողուցին , ու իրենց
անձը *ազատելու համար փախան ։
8 Եւ ան բորոտները մինչև բանակին
ծայրը գացին , ու մէկ վրան մը
մտնելով՝ կերան ու խմեցին , և
անկէ արծաթ ու ոսկի ու հան-
դերձներ վերցուցին , ու գացին
պահեցին . ու ետ դառնալով՝ մէկ
ուրիշ վրան մը մտան , և անկէ
ալ վերցուցին ու գացին պահե-
9 ցին ։ Ետքը իրարու բսին , Մեզի

Ն . ը . գԲ . Բրբ 892

Ն . ը . գԲ . Բրբ 893

Ե Հառ . ժբ . 20 ։

Ը Գլ . ե . 2 ։ Հմր 8 , 9 ։

Բրբ 892

*Կր կարծր-
ւի Թէ տա-
սակ մը բո-
ղկէն է ։

Բ Պղ . իզ . 29 ։ ր Օր . Բր . 53 , 57 ։

29 ուտենք ։ Ուստի Ե՛ իմ տղաս եփե-
ցինք և զանիկայ կերանք . ու երկ-
րորդ օրը անոր բսի , Տղադ տուր
որ ուտենք , բայց անիկայ իր տղան
30 պահեց ։ Եւ թագաւորը ան կրնա-
կանը խօսքը լսածին պէս Ե՛ իր հան-
դերձները պատռեց , ու պարսպին
վրայէն անցած ատենը , ժողովուր-
դը տեսաւ որ ահա ներքէն՝ անոր

Ե գ Թագ . իա . 27 ։

31 մաքիսոյն վրայ քուրձ կար ։ Եւ
անիկայ բսաւ , Ե Ասուածած ինծի
այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , Թէ
որ այսօր Սափատեան Եղիսէին

Ե Հառ . ա . 17 ։ գ Թագ . ժԲ . 2 ։

32 գլուխը իր վրայ մնայ ։ Ու Եղիսէ իր
տուներ կը նստէր , ու Ծերերը անոր
հետ կը նստէին . և Թագաւորը իր
առջևէն մարդ մը խրկեց անոր . ու
պատգամաւորը դեռ չկասած՝ Ե-
ղիսէ ծերերուն բսաւ , Կը տես-
նե՞ք որ աս Մարդասպանի որդին
գլուխս առնելու Հոդ խրկեց . նա-
յեցէ՛ք ան մարդը ներս գալուն պէս
դուռը գոցեցէ՛ք , ու զանիկայ դրա-
նը քովը բռնեցէ՛ք . միթէ անոր
տիրոջը ոտքերուն ձայնը անոր
33 հետևէն չէ՞ ։ Ու երբոր անոնց հետ
կը խօսէր , ահա ան պատգամաւորը
անոր քովը իջաւ . ու Ե բսաւ ,
Ահա աս չարիքը Տէրոջմէն է . Ակ

Ե Գրկ . ը . 1 ։ ր . 1 ։

Ե Պղ . ժգ . 32 ։

Ե գ Թագ . ժբ . 4 ։

Ե Հառաձգա-
նեաց՝ Թա-
գաւորը Բ-
սաւ ։

Ե Ցօր . ր . 9 ։

Ե Պղ . իզ . 24 , Գբ , ժԹ , Ցօր . ժբ . 21 ։

Ը գ Թագ . ժ . 29 ։

Ե Պտ . իզբ . 4 , 5 , 6 ։ Ասակ . իբ . 1 ։

չէ մեր ըրածը . աս օրս աւետեաց
օր է , ու մենք լուռ կեցեր ենք . թէ
որ մինչև առաւօտեան լոյսը սպա-
սենք , * չը անօրէնութեանը պա-
տիժը պիտի կրենք" . ուստի հիմա
եկէք երթանք ու թագաւորին
10 տունը պատմենք : Ես գային քա-
զաքին դռնապանին պոռացին , ու
անոնց պատմեցին ու ըսին , Մենք
Ասորւոց բանակը մնանք , և ահա
հոն մարդ կամ մարդու ձայն չկայ ,
բայց միայն ձիերը կապուած ու էշ-
շերը կապուած , ու վրաններն ա-
11 այնպէս ի՛նչ ի՛ն : Ես դռնապան-
ները պոռացին , ու թագաւորին
տանը ներսը իմացուցին :
12 Ու թագաւորը գիշերով ելաւ
և իր ծառաներուն ըսաւ , Ասորի-
ներուն մեզի ըրած բանը ես ձեզի
պատմեմ . անոնք մեր անօթի ըլ-
լալը գիտնալով՝ բանակէն ելած
են , ու դաշտին մէջը պահուած
են՝ ըսելով , Երբոր անոնք քաղա-
քէն դուրս ելլեն , զանոնք ողջ
13 բռնենք ու քաղաքը մտնենք : Ես
անոր ծառաներուն մէկը պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ , Թող մնա-
ցած ձիերուն հինգը առնեն , որոնք
հոս մնացած են . ահա անոնք բոլոր
Իսրայէլին բազմութեանը պէս ե-
ղան , [որոնք հոս մնացած են .
ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազ-
մութեանը պէս եղան ,] որ հատ-
նելու վրայ է . և հո՛ խրկենք ու
14 տեսնենք : Ու † երկու կառք առին
իրենց ձիերովը" . և թագաւորը
Ասորւոց բանակին ետևէն խրկեց
15 ու ըսաւ , Գացէ՛ք նայեցէ՛ք : Ու
անոնք մինչև Յորդանան անոնց
ետևէն գային . և ահա բոլոր ճամ-
բան լեցուն էր հանդերձներով ու
առաններով՝ որոնք Ասորիները ա-
մօթալով փախած առներնին ձգեր
էին : Ես պատգամաւորները նո՛ր
դարձան ու թագաւորին պատմե-
ցին :
16 Ան առներ ժողովուրդը ելաւ ու
Ասորւոց բանակը կողոպտեց . ու
‡ Ցորեղը խօսքին համեմատ մէկ
դրամ բաղադ սլլուբը մէկ սիկղ ը-
ձ՛նեցաւ , ու երկու դրամ գարին մէկ
17 սիկղ † ծախուեցաւ : Ես թա-
գաւորը դրանը վերակացու դրաւ
ան գօրապետը՝ որուն ձեռքին
վրայ ինքը կը կռթնէր . ու ժո-
ղովուրդը դրանը մէջ զանիկայ
կոխկրտուեցին , ու մեռաւ , ինչ-
պէս Աստուծոյ մարդուն խօսքին համ-
ձայն որ խօսեր էր , թագաւորը
18 անոր տրուը իջած առներուն : Ու ե-
գաւ՝ ինչպէս որ Աստուծոյ մարդը
թագաւորին խօսեր էր՝ ըսելով ,
Վաղը աս առներս Սամարիայի

դրանը մէջ երկու դրամ գարին՝ մէկ
սիկղ ցորե՛ղ , ու մէկ դրամ բարակ
ալիւրը մէկ սիկղն պիտի ծախուի .
19 Ես ան զօրապետը Աստուծոյ մար-
դուն պատասխան տուեր ու ըսեր
էր , Թէ որ Տէրը երկինքը պա-
տուհաններ ալ շինէ , միթէ ատի-
կայ ըլլալու բան է . ու Ա՛ղաւո՛ս
հո՛ դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես , բայց ան-
20 կէ պիտի չուտես . Ա՛յսպէս եղաւ
անոր , քանի ժողովուրդը զանի-
կայ դրանը մէջ կոխկրտուեցին , ու
մեռաւ :

ԳԼ · Ը

1 Աստուածացի կինկը սոսկալուց հօթը
տարի իր երկրէն կը հեռանայ . իսկ թագաւո-
րը Եղիսէին հրաշքներուն պատմութիւնը լսե-
լով՝ նա կու տայ անոր կալուածքը : 7 Ադա-
յէլ Բենհադադին ընծայով մը Եղիսէին խրթ-
կուելով Դամասկոսի մէջ , անոր մարգարէու-
թիւնը լսելէն ետև՝ իր տէրը կը մեռցնէ , ու
անոր տեղ կ՚անցնի : 16 Յովրամ
թագաւորին չար վարմունքը : 20 Եդոմ
ու Լիբնա կ՚ապստամբին : 23 Ազոքիա
Յովրամին տեղը կը յաջորդէ : 25 Ազոքիային
չար վարմունքը : 28 Նիկայ Գնդացրել կ՚եր-
թայ՝ վիրաւորուած Յովրամին տեսութիւն
ընելու :

1 Ու Եղիսէ խօսեցաւ ան կնկանը , որուն տղան ողջընցուցեր էր ,
ու ըսաւ , Ելիր դուն քու ընտա-
նեքովդ գնա , և ուր որ կրնաս ,
հո՛ պանդխտութիւն ըրէ՛ , վասն
զի Տէրը † սովը կանչեց . և ահա կու-
գայ հօթը տարի աս երկրիս վրայ
2 հո՛ւլս : Ու ան կնիկը ելաւ ու
Աստուծոյ մարդուն բանին պէս
ըրաւ . և ինքը իր ընտանեքովը գր-
նաց ու Փղշտացւոց երկրին մէջ
հօթը տարի պանդխտութիւն ը-
ըրաւ :
3 Ու հօթը տարին լմննալէն ետ-
ը ան կնիկը Փղշտացւոց երկրէն
դարձաւ , և իր տանը համար ու իր
արտին համար թագաւորին բողո-
քելու գնաց :
4 Ու թագաւորը Աստուծոյ մար-
դուն ծառային ‡ Գէհազիին հետ խօ-
սեցաւ ու ըսաւ , Եղիսէին ըրած
բոլոր մեծ գործերը ինծի պատմէ՛ :
5 Ու երբոր անիկայ թագաւորին կը
պատմէր , թէ ինչպէս անիկայ † մե-
ռած տղէն ողջընցուց , ահա ան
կնիկը՝ որուն տղան ողջընցուցեր
էր , իր տանը համար և իր արտին
համար թագաւորին կը բողոքէր .
ու Գէհազի ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ թա-
գաւոր , աս է ան կնիկը , ու աս
է անոր տղան՝ որն որ Եղիսէն ողջ-
6 ընցուց : Ես թագաւորը կնկանը
հարցուց , ու անիկայ անոր պատ-
մեց : Ու թագաւորը մէկ ներքինի
մը տուաւ անոր , ու ըսաւ , Ասոր
ամէն ստացուածքը , նաև երկիրը

* Եբր . անօ-
րէնութիւ-
նը մեզ պի-
տի դանէ .

† Կամ՝ եր-
կու դար
չէրը տարի .

‡ Ոմանք . ե-
րեք սիկղ
ցորեն ,

† Եբր . և
դու ,

† ԳԼ . դ . 32 .
Հմր 2 ,

† Հմր 1 .

ն . ք . գԼ .
իրը 892

ն . ք . գԼ .
իրը 892

իրը 891
— ԳԼ . դ . 35 .

† Ասղ . ճէ .
16 : Ներ .
ա . 11 .

իրը 885

‡ ԳԼ . ի . 27 .

† ԳԼ . դ . 35 .

Ն · Ք · ԳԲ · ԽԲ · 885

885

Ի գ թագ · ԺԲ · 15 ։

Պա թագ · ԹԲ · 7 ։ գ թագ · Ժգ · 3 ։ Գէ · Ն · 5 ։

Ի Գէ · ա · 2 ։

Ը Հմր 15 ։

Ի Գա · ԺԲ · 41 ։

Ք Գէ · Ժ · 32 ։ Ժբ · 17 ։ Ժգ · 3 · 7 ։ Ա մակ · ա · 3 ։

Ի Գէ · Ժե · 16 ։ Ոմա · Ժգ · 16 ։ Ա մակ · ա · 13 ։

Ը ա թագ · Ժե · 43 ։

Ի գ թագ · ԺԲ · 15 ։

Ա — Ք · Վր մակ

892

Ծ բ Մն · իա · 3 · 4 ։

Կ բ Մն · իա · 5 · 6ա ։

թողած օրէն մինչև հիմա էր արտին բոլոր արգիւնքը իբրև դարմար ։

7 Ու եղեսք Դամասկոս դնաց ։ Եւ Ասորոց Բենադադ թագաւորը հիւանդացեր էր · ու անոր պատմեցին ու ըսին թէ Ասուծոյ մարդը հոս եկաւ ։ Եւ թագաւորը Ազայելին ըսաւ ։ Ձեռքդ բնծայ առ ու դնա Ասուծոյ մարդը դիմաւորէ , ու Տանոր միջոցովը Տէրոջը հարցուր թէ արդեօք ասկից հիւանդութենէս պիտի

8 առողջանամ ։ Եւ Ազայել գանիկայ դիմաւորելու դնաց · ու ձեռքը ընծայ առաւ , այսպէսկն Դամասկոսի բոլոր բարիքներէն քառասուն ուղտ բեռնաւորած , ու դնաց և անոր առջև կայնեցաւ ու ըսաւ ։ Քու որդիդ Ասորոց Բենադադ թագաւորը զիս քեզի խրկեց՝ ըսելով ։ Արդեօք ասկից հիւանդու-

10 թենէս պիտի առողջանամ ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ ։ Գնա անոր ըսէ ։ Անշուշտ պիտի առողջանաս · բայց Տէրը ինծի ցուցուց , որ ե-

11 նիկայ անշուշտ պիտի մեռնի ։ Եւ աչքերը անեմ արհաւի կէտով արբունկը՝ մինչև որ անիկայ ամչցաւ · ու

12 Ասուծոյ մարդը ի լացաւ ։ Եւ Ազայել ըսաւ ։ Իմ տէրս ինչո՞ւ կու լայ ։ Ու անիկայ ըսաւ ։ Անոր համար որ ե Իսրայէլի որդւոցը բնաւել չարութիւնդ պիտիմ · ա նոնց ամրոցները կրակով պիտի այրես , ու անոնց կտրիճները սրով պիտի մեռցնես , և Հանոնց պզտիկ տղաքը դեամբը պիտի ջարնես ու

13 յղի կիներնին պիտի ճեղքես ։ Եւ Ազայել ըսաւ , Քու ծառադ ի՞նչ է շուն է , որ սա մեծ բաները ընէ ։ Ու Եղիսէ ըսաւ ։ Տէրը ինծի ցուցուց , որ դուն Ասորոց վրայ թա-

14 գաւոր պիտի ըլլաս ։ Եւ անիկայ եղեսէին քովէն եկաւ ու իր տիրոջը դնաց · ու անիկայ անոր ըսաւ ։ Եղիսէն քեզի ի՞նչ ըսաւ · և անիկայ ըսաւ ։ Ինծի ըսաւ որ

15 անշուշտ պիտի առողջանաս ։ Ու հետեւեալ օրը անիկայ ե հասո լսեի՞ մը առաւ , ջուրը թաթխեց ու անոր երեսին վրայ փռեց · և անիկայ մեռաւ ։ ու Ազայել անոր տեղ թագաւոր եղաւ ։

892

16 Եւ Իսրայէլի թագաւորին Աքաաբեան Յովրամին հինգերորդ տարին՝ երբոր Յովսափատ էր Յուդայի վրայ կը թագաւորէր , Յուդայի Յովսափատ թագաւորին որդին ե Յովրամ թագաւոր եղաւ ·

17 ։ Անիկայ երեսունևերկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ ութ տարի թա-

18 գաւորեց ։ Եւ Աիկայ Աքաաբին տանը ըրածին պէս՝ Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբան ընդնեց · քանզի Աքաաբին աղջիկը տասը կնիկ եղաւ · ու ասիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։

19 Սակայն Տէրը Յուդան կորսընդնել չուզեց՝ իր Դաւիթ ծառային սիրոյն համար , ինչպէս որ անոր խոստ տուեր էր , որ Ի անոր և Ի անոր որդւոյը միշտ մէկ ճրագ մը տայ ։

20 Անոր օրերը Եդովմայեցիք Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան , ու իրենց վրայ թագաւոր մը

21 դրին ։ Ու Յովրամ էր բոլոր կառքերը հետը առաւ ու Սայիր անցաւ · և գիշերով ելաւ , ու իր չորս կողմը առնող Եդովմայեցիները ու կառքերու իշխանները զարկաւ · և ժողովուրդը իրենց վրանները փա-

22 խաւ ։ Բայց Եդովմայեցիք Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչև ասօր ։ Ան ատենը Լիբնա ևս ապստամբեցաւ ։

23 Եւ Յովրամին մնացորդ պատմութիւնը ու բոլոր ըրածները սա՞ն Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։

24 Ու Յովրամ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ · և անոր որդին Ի Ոքոզիա անոր տեղը թագաւոր եղաւ ։

25 Իսրայէլի Աքաաբեան Յովրամ թագաւորին երկուտասաներորդ տարին Յուդայի Յովրամ թագաւորին որդին Ոքոզիա թագաւոր և-

26 գաւ ։ Ոքոզիա քսանևերկու տարեկան էր՝ Երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ · և անոր մօրը անունը Գոթողոիա էր , որ Իսրայէլի Ամրի թագաւորին աղ-

27 ջիկն էր ։ Եւ անիկայ Աքաաբին տանը ճամբուն մէջ քալեց , ու Աքաաբին տանը պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , քանզի Աքաաբին տանը փեսան էր ։ Եւ

28 անիկայ Աքաաբեան Յովրամին հետ Ասորւոց Ազայել թագաւորին վրայ Ռամոթի գաղաադ պատերազմելու համար , և Ասորիք Յովրամը վիրաւորեցին ։

29 Եւ Յովրամ թագաւորը դարձաւ որ Ցէզրայելի մէջ բժշկուի ան վիրքերէն՝ որ Ասորիները անոր տուեր էին Ի Ռամոթի մէջ՝ Ասորւոց Ազայել թագաւորին հետ պատերազմ բրած ատենը · ու Յուդայի թագաւորը Յովրամի որդին Ոքոզիա Յեզրայել իջաւ , Աքաաբի որդին Յովրամը տեսնելու համար · քանզի անիկայ հիւանդ էր ։

Ն · Ք · ԳԲ · 892

Հ Հմր 26 ։

Ն բ Թագ · Է · 13 ։ գ Թագ · Ժա · 36 ։ Ժե · 4 ։ բ Մն · իա · 7 ։

Ե Ն · Ի · 40 ։ բ Մն · իա · 8 · 9 · 10 ։

Ե գ Թագ · Ի բ · 48 ։

Ի Ն · Ի · 40 ։

Ի բ Մն · իա · 10 ։

885

Ի բ Մն · Ի բ · 1 ։

Ի բ Մն · Ի բ · 6 Ը — Ի Ը գաթա · Ի բ Մն · իա · 17 · — Ի · 28 Ը — Ի Յովաթագ ։

Ե Տե բ Մն · Ի բ · 2 ։

— Տե · Հմր 18 ։

Ի բ Մն · Ի բ · 3 · 4 ։

884

Ի բ Մն · Ի բ · 5 ։

Է Գէ · Ք · 15 ։

— Հմր 28 ։

‡ Ես Բ · Ո — Մաքի

— Գէ · Ք · 16 ։ բ Մն · Ի բ · 6 · 7 ։

Գլ. Բ

1 Եղեկ մարգարէից արդիւնքին մէկը պատահեցաւ եղեր խրկէ, որ Ցեհուն թագաւոր օձէ Իսամովի գաղաադի մէջ։ 4 Անիկայ ալ իւրն ապպրատած գործքը կատարելէն ետքը կը փախչի։ 11 Ջինուորները թագաւոր կը նսեցընեն Ցեհուն, որ Նաբոթի ին սրտին մէջ Յովրամը կը մեռցընէ։ 27 Ոբդեդիա Դաւրի մէջ կը մեռցուի, ու Եզրաւագեմ մէջ կը թաղուի։ 30 Հպարտ Յեզաբէլը պատահանքն մը վար ձգուելով՝ շուներուն կեբակոր կ'ըլլայ։

1 Եւ Եղեկ մարգարէն — մարգարէից արդիւնքեր ունէր, ու անոր ըսաւ, Գոտիդ մէջ ձգէ կապէ, ու առ եղէն շիշը ձեռքդ առ, ու Իսամովէի գաղաադ գնա։
2 Ու երբոր հոն երթաս, Նամեսեանն Յովսափատին որդին Ցեհուն գտիր, ու մտնելով՝ զանիկայ իր եղբայրներուն մէջէն վերցուր, և զանիկայ
3 ներքին սենեակ մը տար։ Ու եղէն շիշը առ և անոր գլխէն թափէ, ու ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցի. ու դուռը բանաս ու փախչիս
4 չսպասես։ Եւ ան պատանին՝ ան նոր մարգարէն Իսամովէի գաղաադ գնաց։
5 Ու երբոր հոն հասաւ՝ ահա զօրքոյ իշխանները նստեր էին. և ան ըսաւ, Ո՛վ իշխան, քեզի խօսք մը ունիմ։ ու Ցեհու ըսաւ, Մեր ամենէն որուն. ու անիկայ
6 ըսաւ, Քեզի՝ ով իշխան։ Եւ Ցեհու ելաւ՝ ներս մտաւ. ու անիկայ եղը անոր գլխէն թափեց, ու անոր ըսաւ, Տէր Աստուածը Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Տէրոջը ժողովուրդին՝ Իսրայէլին վրայ
7 թագաւոր օծեցի. Եւ քու տիրոջդ Աքաաբին տունը պարսնա, որ իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն արիւնին համար, ու Տէրոջը բոլոր ծառաներուն արիւնին համար, Իզեբէլին ձեռքէն վրէժ առնեմ։
8 Ու Աքաաբին բոլոր տունը պիտի բլլայ. և Աքաաբին էթէրը երիկ մարդիկները, ու Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի
9 կորսընցընեմ. Եւ Աքաաբին տունը Նաբաատի որդւոյն Երոբովամին տանը պէս՝ ու Աբիայի որդւոյն Բաասային տանը պէս պիտի բ-
10 նեմ. Ի Ցեզաբէլը Յեզրաելի ագարակին մէջ շուները պիտի ուտեն, ու ոչ ոք թաղող պիտի չըլլայ։ Եւ դուռը բացաւ ու փախաւ։
11 Եւ Ցեհու իր տիրոջը ծառաներուն ելաւ, ու անոր ըսին, Ողջո՞ւ է ան անմիտը ձեզի քեզի նկաւ։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ, Դուք ան մարդը ու անոր խօսքը
12 ը պիտէք։ Եւ անոնք ըսին, սուտ է. պատմէ մեզի հիմա. ան ալ ըսաւ, Անիկայ ինծի այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ՝ ըսելով, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ
13 թագաւոր օծեցի։ Ան առնը շուտով առին, ամէն մարդ իր հանդերձը առաւ, ու անդունդին գլուխն վրայ անոր տակը դրին, ու փող ՚ֆչեցընելով ըսին, Ցեհու թագաւորեց։
14 Եւ Նամեսեանն Յովսափատին որդին Ցեհու Յովրամին դէմ դլուխ վերցուց։ (Իսկ Յովրամ բոլոր Իսրայէլի հետ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին երեսին Ռամովէի գաղաադը կը պահպա-
15 նէր. Սակայն Յովրամ թագաւորը Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ բրած առնը՝ Ասորիներուն առած վերքերէն առողջանալու համար Յեզրայէլ դարձեր էր։) Եւ Ցեհու ըսաւ, Թէ որ կը հաճիք փախստական մը ան քաղաքէն դուրս չելլէ, որ երթայ — Բ — Եզրաելի մէջ պատմէ։
16 Եւ Ցեհու հեծաւ ու Յեզրայէլ գնաց, քանզի Յովրամ հոն պառկած էր. և Յուդայի Ազոքիա թագաւորը Յովրամը տեսնելու իջեր
17 էր։ Ու Եզրայելի մէջ աշտարակին վրայ դէտ մը կայներ էր, որ Ցեհուի դունդին գալը տեսնելով ըսաւ, Ես մէկ դունդ մը կը տեսնեմ. և Յովրամ ըսաւ, Մէկ ձիաւոր մը առ ու անոնց դիմացը խրկէ, ու թող ըսէ, Խաղաղութի՞ւն
18 է։ Եւ ձիաւորը զանիկայ դիմաւորելու գնաց, ու ըսաւ, Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է. ու Ցեհու ըսաւ, Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի բնես. հետս անցիր։ Եւ դէտը պատմեց ու ըսաւ, Պատգամաւորը մինչև անոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ։
19 Ու մէկ ուրիշ ձիաւոր մը խրկեց. անիկայ ալ անոնց գնաց ու ըսաւ, Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է։ Եւ Ցեհու ըսաւ, Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի
20 բնես. հետս անցիր։ Ու դէտը պատմեց ու ըսաւ, Մինչև անոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ. և առ ընթացքը Նամեսեան Ցեհուին ընթացքին կը նմանի, քանզի կատաղաբար կը քշէ։
21 Ան առնը Յովրամ ըսաւ, Կապէք պատրաստէ. ու անոր կառքը պատրաստեցին, և Իսրայէլի թագաւորը Յովրամ, ու Յուդայի թագաւորը Ազոքիա՝ ամէն մէկը իր կառքովը Ցեհուն դիմաւորելու ելան, ու զանիկայ Յեզրայելացւոյն Նաբովթին ագարակին մէջը գտան։
22 Եւ Յովրամ Ցեհուն տեսնելուն պէս

Ն · Ք · Դ · 884
Ն · Ք · Դ · 884
— գ թագ. ի · 35։
Բ Գէտ. գ · 29։ Եբեմ. ա · 17։
Բ Գէտ. բ · 28։ 29։
Բ Ժամ 5 · 11։
Ի գ թագ. ժթ · 16։
Ջ գ թագ. ժթ · 16։ Բ Մն. իբ · 7։
Ի գ թագ. ժբ · 4։ իա · 15։
Ը գ թագ. իե · 22։
Բ Բ Օբ · ա · 36։
Ի գ թագ. ժգ · 10։ իա · 21։
Ի գ թագ. ժգ · 10։ ժե, 29։ իա · 22։
Ե գ թագ. ժգ · 3 · 11։
Ի գ թագ. իա · 23։ Ժամ 32 · 36։
Ջ Եբեմ. իթ · 26։ Յոէ. ժ · 20։ Գոր · իգ · 24։ ա Կոր. գ · 10։
Ե Գէտ. բ · 28։ 29։
Ե Գէտ. բ · 29։
Ե Գէտ. բ · 29։
Ե Բ Մն. իբ · 7։

Ն · Ք · ԶԲ · 884

բաւ , Ո՛վ Ցէու , խաղաղութի՛ւն է . ու անիկայ բաւ , Ի՞նչպէս խաղաղութի՛ւն կ՚ըլլայ , քանի որ քու մօրդ Ցեզաբելին պոռնկութիւնները ու կախարդութիւնները կը
23 շատանան : Եւ Ցովրամ ձեռքերը դարձուց ու փախաւ , ու Ք.ոզիա՛յին ըսաւ , Ո՛վ Ք.ոզիա , դաւա-
24 ճանութի՛ւն կայ : Եւ Ցէու * իր ազդը ուժով քաշեց՚՛ , ու Ցովրամ ուսերուն մէջտեղէն զարկաւ , ու նետը անոր սրտէն ելաւ , և անիկայ
25 իր կառքին մէջը կ՚ծկեցաւ : Ու Ցէու իր զօրագլուխին Բադեկարին ըսաւ , Առիկայ վերցո՛ւր , Ցեզրաելացի Նաբովթին կալուածքի ագարակին մէ՛ջը նետ . քանզի մի՛տքդ բեր որ երբոր ես ու դուն անոր հօրը Ք.ահարին ետեւէն յԵբեհվայ հեծած՝ քովէքովի կ՚երթայինք ,
ՙՑերը անոր դէմ աս վճիռը տուաւ .
26 Ցերը կ՚ըսէ որ Իրաւցնէ երէկ Նաբովթին արիւնը ու անոր որդւոցը արիւնը տեսայ , ու յ՚քեզի աս ագարակին մէջը պիտի հատուցանեմ՚ , կ՚ըսէ Ցերը : Անոր համար հիմա վերցո՛ր զանիկայ՝ աս ագարակին մէ՛ջը նետ՝ Ցերովը ըսածին հա-
մեմատ :
27 Եւ Ցուդայի Ք.ոզիա թագաւորը ատ բ՞նը տեսնելով՝ պարտէզի տանը ճամբային փախաւ . ու Ցէու անոր ետեւէն իյնալով՝ ըսաւ , Առիկայ ալ կառքին վրայ զարկէ՛ք .
ատ Եղա՛ա Ցերզաամի քովը եղող
Գուր բլուրին վրայ . ու Ո՛ձ՛՛՛ա
ՙՄակեդդով փախաւ , ու հոն մե-
28 ռաւ : Եւ անոր ծառաները զանիկայ կառքով Երուսաղէմ տարին , ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքը իր դերեզմանին մէջ իր հայրերուն հետ թաղեցին :
29 Եւ Ք.ոզիա Ք.ահաբի որդւոյն Ցովրամին միւսասանեերորդ տարին Ցուդայի վրայ թագաւոր եղեր էր :
30 Եւ Ցէու Ցեզրաէլ եկաւ . ու Երբոր Ցեզաբէլ լսեց՝ Ի՛ր աչքերուն ծարոյր դրաւ և իր գլուխը զարդարեց , ու պատուհանէն կը
31 նայէր : Ու երբոր Ցէու դռնէն ներս կը մտնէր , անիկայ բաւ , Մ՚իթէ՛ իր տէրը մեռցնող Զամ-
32 բրին յաջողութի՛ւն ե՞ռա՞ : Եւ Ցէու իր երեսը դէպ՚ի պատուհանը վերցուց , ու բաւ , Ինձի հետ ո՛վ կայ , ո՛վ . ու երկու իրք ներ-
33 քինները անոր նայեցան : Ան ատոնը բաւ , Զանիկայ վար նետեցէ՛ք . ու զանիկայ վար նետեցին , և անոր արիւնէն պատին ու ձիերուն վրայ ցանի կեց . ու կոխկրտուց զա-
34 նիկայ : Եւ ինքը ներս մտաւ , ու

կերաւ խմեց , ու բաւ , Հիմա աս անիծած կնկանը հոգ տարէք , ու զանիկայ թաղեցէ՛ք , քանզի թագա-
35 տորի աղջիկ է : Եւ զանիկայ թաղելու գացին , բայց անոր գագաթէն ու ոտքերէն ու ձեռքերուն թաթխելէն ՚ի զատ ուրիշ բան մը
36 չգտան : Եւ դարձան անոր պատմեցին . ու անիկայ բաւ , Ա՛ս է Ցերովը խօսքը՝ որ իր ծառային Թեզրացի Եղիայի ձեռքովը խօսեցաւ՝ բսելով , Ցեզաբելին մարմինը Ցեզրաելի ագարակին մէջ
37 շուները պիտի ուտեն . Ու Ցեզաբելին դիակը Ցեզրաելի ագարակին մէջ ՚ի պարտի երեսի վրայ եղող աղբի պէս պիտի ըլլայ , այնպէս որ չըսուի թէ Ք.ահիկայ Ցեզաբէլն է :

Ն · Ք · ԶԲ · ԻՐՐ 884

ՙ Գ Թագ · ԺԳ · 31 ՚

ԳԼ · Ժ

1 Ցէու Նամակներ խրկելով՝ Ք.ահաբին եօթանասուն որդիները գլխատել կու տայ · 8 ու աս բանը կ՚արգարացնէ Եղիային մարգարէութիւնը յիշելով · 12 Հովիւներու Բեթթակադին քովը Ք.ոզիային քառասունհինգ եղբայրները կը մեռցնէ · 15 Ցէու իրեն բնակը կ՚առնէ Ցովնադաբը , 18 ու խորամանկութիւնով Բահաղին երկրպագութիւնը բնաղներուն ամէնն ալ բնաջինջ կ՚ընէ : 29 Ցէու Ցերոբովամին բան մեղքերուն կը հետեւի : 32 Ազայէլ Իսրայէլը կը նեղէ : 34 Ցովահազ Ցէուին տեղ կը յաջորդէ :

884

1 Լ՚ Ք.ահաբ Սամարիայի մէջ եօթանասուն որդի ունէր . ու Ցէու նամակ մը գրեց , և Սամարիա խրկեց Ցեզրաելի իշխաններուն ՝՝ Ծերերուն և Ք.ահաբին որդւոցը հոգաբարձուներուն՝ ու
2 բաւ , Երբոր աս նամակս ձեզի հասնի՝ ասիկա ձեր տիրոջը որդիքը ձեր քովը են . ու կառքեր ու ձիեր , և պարսպաւոր քաղաք ու
3 դէնքեր ալ ունիք . Ուրեմն ձեր տիրոջը որդիներէն որն որ աղէկ ու յարմար կը դատէք , զանիկա իր հօրը աթոռին վրայ նստեցուցէ՛ք , ու ձեր տիրոջը տան համար պա-
4 տերազմ բռնէ՛ք : Ու անոնք խիստ չատ վախցան , ու բսին , Ա՛հա երկու թագաւորներ չկրցան անոր առջեւը կայնիլ , ու մենք ի՞նչպէս
5 պիտի կայնինք : Եւ պալատին հազարապետը ու քաղաքապետը ու Ծերերը և Հոգաբարձուները Ցէուին յղած խրկեցին ու բսին , Մենք քու ծառաներդ ենք , ու մեզի ինչ որ հրամայես , պիտի բնենք . բնաւ մէկը թագաւոր պիտի չընենք . քու աչքերուդ աղէկ և բնցածը բռէ՛ :
6 Եւ անոնց նորէն նամակ մը գրեց՝ բսելով , Թէ որ դուք իմ հետս էք ու իմ խօսքս մտիկ կ՚ընէք , ձեր տիրոջը որդւոցը գլուխները առէ՛ք , ու վաղը աս ատենս ինծի

ՙ Գ Թագ · ԺԳ · 1 ՚

Ն·Ք·ԴԲ· 884

Ցեզրայէլ եկէք , ու թագաւորին որդիքը եօթանասուն հոգի էին , ու զանոնք մեծցրնող քաղաքի մե-
7 ծերուն քովը էին : Եւ նամակը անոնց հասածին պէս՝ թագաւորին որդիները բռնեցին , ու՝ եօթանասուն հոգի մորթեցին , և անոնց գլուխները կողովներու մէջ դրին ,
8 ու անոր խրկեցին Ցեզրայէլ : Եւ լուրեր մը եկաւ , ու անոր պատմեց՝ ըսելով , Թագաւորին որդւոց գլուխները բերին : Եւ անիկայ ըսաւ , Զանոնք մինչև առտու դրքանը քովը դրէք երկու դէզ ընելով :
9 Ու առտուանց դուրս ելաւ կայնեցաւ , և բոլոր ժողովուրդին ըսաւ , դուք արդար էք . ահա ես իմ տիրոջս դէմ դաւ վերցուցի ու զանիկայ մեռցուցի , բայց ասոնք
10 ամէնը ո՞վ մեռցուց : Հիմա գիտցէք որ Տէրոջը խօսքէն ո՛չինչ մը չի գետինը պիտի չինկայ , որն որ Տէրը Աքաաբին տանը համար խօսեցաւ . ու Տէրը Եհուի ծառային Եղիայէին ձեռքովը բանը բրաւ :
11 Եւ Ցեզրայէլի մէջ Աքաաբին տունէն բոլոր մնացածները , ու անոր բոլոր մեծ նախարարները և մտերիմ բարեկամները , ու քուրմերը մեռցուց , այնպէս որ անոր մնացորդ մը չմոռցուց :
12 Անկէ ետքը եկաւ Սամարիա գրնաց . ու ճամբուն վրայ Հովիւնե-
13 րու * Բեթակադին հասնելով , Ցեզրայի Աքազիա թագաւորին եղբայրները գտաւ , ու անոնց ըսաւ , Դուք ո՞վ էք : Եւ անոնք ըսին , Աքազիային եղբայրներն ենք , ու թագաւորին որդիները ողջունելու ի-
14 ջանք : Ան ատոնք անիկայ ըսաւ , Առնք ողջ բռնեցէք . ու զանոնք ողջ բռնեցին , և Բեթակադի ջրհորին քովը մեռցուցին զանոնք , որ քառասունհնգու հոգի էին . ու անոնց մէկը ողջ չմոռցուց :
15 Եւ անկէ գնաց . ու իր դիմացը եղող Ռեքաբի որդին Յովնադաբը գտաւ , ու անոր բարև տուաւ ու ըսաւ , Ինչպէս որ իմ սիրտս քու սրտիդ հետ ուղիղ է , սրդեօք քու սիրտդ ալ այնպէս ուղիղ է . և Յովնադաբ ըսաւ , Այո : Ուրեմն ձեռքդ տուր : ու անիկայ ձեռքը տուաւ , ու զանիկայ կառքին
16 մէջ իր քովը առաւ , Եւ ըսաւ , Ինծի հետ եկուր , ու Տէրոջը համար ունեցած նախանձաւորութիւնս տես . այսպէս անոր կառքը
17 հնծցուցին զանիկայ : Եւ Սամարիա գնաց , ու Սամարիայի մէջ Աքաաբէն բոլոր մնացածները զարկաւ , մինչև որ զանիկայ բնաջինջ

Ն·Ք·ԴԲ· 884

բրաւ , ան խօսքին համեմատ որ Տէրը Եղիային խօսեր էր :
18 Եւ Եհու բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , ու անոնց ըսաւ , Աքաաբ Բահաղին քիչ ծառայութիւն բրաւ , Եհու անոր շատ ծառայու-
19 թիւն պիտի ընէ : Եւ հիմա Բահաղին բոլոր մարդաբէները , բոլոր ծառաները ու բոլոր քուրմերը ինծի կանչեցէք , որ մարդ մը պակաս չըլլայ , քանզի Բահաղին մեծ զոհ պիտի ընեմ . ամէն հոն չգտնուողը պիտի չապրի . սակայն Եհու խաբէութեամբ բրաւ , որ Բահաղին ծառայութիւն ընողները
20 բնաջինջ ընէ : Եւ Եհու ըսաւ , Բահաղին համար տօնախմբութիւն մը սահմանեցէք . ու ծանուցում
21 բրին : Եւ Եհու բոլոր Իսրայէլին պատգամաբերէ խրկեց , ու Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողները եկան , ու չեկող մարդ չմնաց . և Բահաղին տունը եկան , ու Բահաղին տունը ծայրէ ի ծայր լե-
22 ցուեցաւ : Եւ հանդերձապետին ըսաւ , Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողներուն պատմունճանները հանէ . ու պատմունճանները հա-
23 նեց անոնց : Եւ Եհու Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին հետ Բահաղին տունը մտաւ , ու Բահաղին ծառայութիւն ընողներուն ըսաւ , փնտռեցէք նայեցէք , չըլլայ որ հոս ձեզի հետ Եհովային ծառաներէն մէյդ գտնուի , բայց միայն Բահա-
24 ղին ծառայութիւն ընողները : Եւ զոհեր ու ողջակէզներ բնելու մտան . ու Եհու իրեն համար դուրսը ութսուն մարդ կայնեցուց , ու ըսաւ , Ով որ ձեր ձեռքը որուած մարդիկներէս ձեռք ազատ , իր անձը անոր անձին տեղը պիտի ըլլայ :
25 Ու երբոր ողջակէզը բրաւ լմընցուց , Եհու աւրձանդակներուն ու զօրապետներուն ըսաւ , Գացէք , ասոնք մեռցուցէք . մարդ մը դուրս չելլէ : Ու զանոնք աւրէ անցուցին , և աւրձանդակները ու զօրապետները զանոնք նետեցին . ու քաղք Բահա-
26 ղին տանը քարայրը մտան . Եւ Բահաղին տանը հարձանները հանեցին , ու զանոնք կրակով այրե-
27 ցին : Եւ Բահաղին արձանը կոտրտեցին , ու Բահաղին տունը փլցուցին , ու զանիկայ արտաքնոց
28 բրին մինչև ասօր : Աքիաւհա Եհու Իսրայէլէն բնաջինջ բրաւ
29 Բահաղը : Սակայն Եհու Իսրայէլին մեղանչել տուող Եղրատեան Եհրոբոսամին մեղքերէն՝ այսինքն Բեթէլի ու Դանի ոսկի հորթերէն ետ չկեցաւ :
30 Եւ Տէրը Եհուին բսաւ , Որով-

Ե·Ք·ԴԲ· 884

Բ Թագ· ԺԹ·14, 24 :

Է Թագ·Գ· 19 :

Ե Գ Թագ· Իս·19, 21, 29 :

* Կամ՝ առբակոտը բռնելու տունը

Ի Պտ·Բ·29 ; Բ Պտ·Իբ·8 :

Ղ ա Պտ· Բ· 55 ;

Ի Եզեկ· Ա· 6 , 8 :

Ը Եզր· Ժ· 19 :

Թ Գ Թագ· ԺԹ· 10 :

Ժ Պտ·թ·8 ; Բ Պտ·Իբ· 8 :

Ի Գ Թագ· Իս·21 :

Ա Գ Թագ· ԺԱ·31, 32 :

Ի Գ Թագ· Իբ·6 :

† Եբր· ու նիմ·

‡ Եբր· սրբեցէք ·

Ի Գ Թագ· ԺԱ·32 :

§ Գ Թագ· Ի·39 :

Ի Գ Թագ· ԺԱ·28 :

Ի Եզր· Գ· 11 ; Դան· Ր·5 ; Գ· 29 :

Ա Գ Թագ· ԺԲ·28, 29 :

Ն · Ք · ՂԲ · 884

Հետեւ դուն իմ աչքերուս առջեւը ուղղ եղածը ՚ի գործ դնելով՝ ազգ ըրիր , — Աբեսաղին տանը բոլոր իմ սրտիս մէջը եղածին համեմատ ըրիր , 5 զոր որդիդ մինչեւ չորրորդ ազգը Իսրայէլի աթոռին

31 վրայ պիտի նստին : Բայց ՅԵՒ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն օրէնքին մէջը բոլոր սրտով քալելու զգուշութիւն չըրաւ , — Իսրայէլին մեղանչել տուող Եղերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ :

Ե Թ · Ի · 9 ·

32 Ան օրերը Տէրը սկսաւ Իսրայէլը * կտրել . և ՚ Ազայէլ Իսրայէլացւոց բոլոր սահմաններուն մէջը

33 զաւնաք զարկաւ , Յորդանանէն դէպ ՚ի արեւելք բոլոր Գաղաադացւոց երկիրը , — Գադեանները , Ռուբենեանները ու Մանասեանները՝ Առնոն ձորին վրայ եղող Արոերէն մինչեւ Գաղաադ ու Բասան :

Ե Ա Մ Ո · Ա · 3 ·

34 Եւ ՅԵՒՈՒԻՆ մնացորդ պատմութիւնը ու ամէն բրածը ու բոլոր զօրութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն ՚ի տետրակաց գրըւ-

35 ՚ին մէջը գրուած է : Եւ ՅԵՒՈՒ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղեցին . և անոր որդին Յովաքազ

36 անոր տեղը թագաւոր եղաւ : Ու ՅԵՒՈՒԻՆ Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ թագաւորութիւն բրած օրերը քառասուն տարի էր :

ԳԼ · ԺԱ

1 Թոհոզիա բոլոր թագաւորի որդիքը Յերոբաամ սաներ , Յովաս իր Յոասաբէտ Հօթաբրոջը ձեռքովս կ՚ազատուի , ու վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ կը պահուի : 4 Յովհադա Տաճարապահներուն պատուէրներ տալով , Հօթնեղբոջ տարին թագաւոր կ՚օծէ Յովասը : 13 Թոհոզիա կը սպաննուի : 17 Յովհադա Աստուծոյ երկրպագութիւն բնելը Նորէն կը հաստատէ :

884 — Գ Պ · Ը · 26 · Բ Ր Ա · Իր · 10 ·

1 Եւ — Աթոզիային մայրը Թոհոզիա-

Բ Ր Ա · Իր · 11 ·

դնա իր որդւոյն մեռնելը տեսնելով , եկաւ բոլոր ՚ի թագաւորական

2 սերունդը բնաջինջ բրաւ : Բայց Յովրամ թագաւորին աղջիկը Աթոզիային քոյրը Յոասաբէթ Աթոզիային որդին Յովասը առաւ , ու թագաւորին սպանուած որդւոյը մէջէն գաղտնի զանիկայ ու անոր դայեակը . և Թոհոզիայի երեսէն անկողիններու սենեակին մէջը պահեցին զանիկայ , ու չմեռցուցաւ :

3 Եւ անիկայ անոր հետ վեց տարի Տէրոջը տանը մէջ պահուեցաւ . ու երկրին վրայ Թոհոզիա թագաւորութիւն կ՚ընէր :

Բ Ր Ա · Իր · 1 · Ե Ղ ·

878

4 Ու ՚ Եհօնեներորդ տարին Յովհադա հարդ իրկեց , և Հարիւրապետները , թիկնապահները ու սուրհան-

դակները կանչեց , և զանոնք իր քովը Տէրոջը տունը բերաւ , ու անոնց հետ ուխտ բրաւ , ու Տէրոջը տանը մէջ անոնց երդում բնել տուաւ , ու թագաւորին որդին ա-

5 նոնց ցուցուց : Եւ անոնց պատուիրելով բսաւ , Ձեր ընելու բանը սա է . ձեր երրորդ մասը՝ որ Ե շաբաթի օրը պիտի մտնէն , թագաւորին տանը պահապանութիւն

6 ընեն . Ու երրորդ մասը՝ Սուրի դուռը , ու երրորդ մասն ալ սուրհանդակաց եւթի դուռը Խ . և այսպէս տանը պահապանութիւնը բ-

7 ընէք որ մարդ մը չմտնէ : Ու ձեզմէ երկու դունդը՝ ԱՆ ամէն որ շաբաթի օրը պիտի Լլեն , թագաւորին բոլորտիքը՝ Տէրոջը տա-

8 ՚ին պահապանութիւն ընեն : Եւ ամէն մարդ իր զէնքերը ձեռքը՝ թագաւորին չորս կողմը առնէք . ու կարգերէն ներս մտնողը սպաննուի . ու թագաւորին հետը ըլլաք անոր երբ ան ուտած առնէ :

Ղ Բ Ա · Խ · 8 ·

9 Եւ Հարիւրապետները Յովհադա քահանային բոլոր պատուիրածները ըրին . ու ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ՝ թէ շաբաթի օրը մտնողները և թէ շաբաթի օրը ելլողները , ու Յովհադա քահանա-

10 յին քովը եկան : Եւ քահանան Տէրոջը տունը եղած Դաւիթի թագաւորին նիզակները ու վահաններ

11 Հարիւրապետներուն տուաւ : Ու սուրհանդակները ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչեւ ձախ կողմը սեղանին ու տաճարը քովը թագաւորին բոլորտիքը

12 կայնեցան : Եւ թագաւորին որդին հանեց , ու անոր վրայ թագը ու վկայութիւնը դրաւ . և զանիկայ թագաւոր ըրին ու օծեցին , ու ծափ զարնելով ըսին , Ի կենդ ար-

Ե Ա ԹԱԳ · Ժ · 24 ·

քայ :

Բ Ր Ա · Իր · 12 · Բ · Գ Ր · Ե Ս · 1 · Ա Ղ ·

13 Եւ Թոհոզիա երրոր †վազող ժողովուրդին ձայնը լսեց , Տէրոջը

14 տանը ժողովուրդին եկաւ . Ու տեսաւ որ սեաւ թագաւորը բատ ասկորութեան Խսիւնին քովը կայներ էր , և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողը կը ՚ի շչդրնէին . ան ատենը Թոհոզիա իր հանգերձները պատռեց ու պոռաց , Դաւաճանու-

15 թիւն է , դաւաճանութիւն : Եւ Յովհադա քահանան զօրքերուն վրայ եղող Հարիւրապետներուն հրամայեց , ու անոնց բսաւ , Ետեւկայ կարգերուն մէջէն հանեցէք , ու սասր հետեւէն գացողը սրով մեռցուցէք . (զանգի քահանան ըսեր էր որ Տէրոջը տանը մէջ չմեռցուի :)

Բ Պ Ե · Խ · 3 · Բ Ա · Ե Գ · 31 ·

Ն·Ք·ԳԲ· 878

16 Եւ անոր վրայ ձեռ բերնին երկրնդուցին . ու երբոր անիկայ թագաւորական տունը մտնող ձիերուն ճամբայէն կ՚երթար , հոն մեռցուցած ։

Բ Մն· խդ· 16։

17 Եւ Յովհադա Ցէրոջը ու թագաւորին ու ժողովուրդին միջտէղը ուխտ բրաւ , որ Ցէրոջը ժողովուրդը ըլլան . նաեւ թագաւորին ու

Ե Թագ· ե· 3։

ԼՊԼ· ժ· 26։

18 ժողովուրդին միջտէղը ։ Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը Բահաղին տունը մտան , և զանիկայ կործանեցին , և անոր սեղանները ու կուռքերը Եկաոր կոտր ըրին , և Բահաղին քուրմը Մատթանը սեղաններուն առջեւ սպաննեցին . ու Բ·քահանան Ցէրոջը տաեր մէջ պաշտօնեաներ

Բ Օր· ժբ· 3 ։ Բ Մն· խդ· 17։

Բ Մն· խդ· 18 ։ եշ։

19 դրաւ ։ Եւ Հարիւրապետները , թիկնապահները ու սուրհանդակները , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ ։ և թագաւորը Ցէրոջը տունէն իջեցուցին , ու սուրհանդակով դրանը ճամբայէն թագաւորին տունը մտան . և անիկայ թագաւորներուն աթոռին վրայ նստաւ ։

20 Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ , ու քաղաքը հանդարտեցաւ մէջ էր . իսկ Գոմորհան թագաւորական տանը +ովը սրով

Բ Մն· խդ· 1։

21 մեռցուցին ։ Եւ Յովաս եօթը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Յովաս ոտիկ կերպով կը կատարեաւ ժողովուրդը՝ Յովհադային բոլոր օրերուն մէջ . 4 տաճարը նորոգելու հրաման կ՚ընէ ։ 17 Ազատէլ Երուսաղէմի վրայ երթալէն կը դառնայ , ասոր գանձերը իրեն ընծայ ուղարկուելուն համար ։ 19 Յովասին ծառաները դէպքը կը սպաննեն , ու Ամասիա անոր տեղը կը յաջորդէ ։

Ը Մն· խդ· 1։

1 Եհուին եօթներորդ տարին Յովաս թագաւոր եղաւ , ու երեսուն հինգի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն բրաւ . ու անոր մօրը անունը Սաբիա էր՝ Բէերսաբէէ +ա։

Ջ Դ Թագ· ժե· 14· Բր· 44· Գր· ժ· 1։

2 ը+էն ։ Եւ Յովաս Ցէրոջը առջեւը ուղղութիւն բրաւ ան բոլոր օրերուն մէջ՝ որ Յովհադա քահանան

3 անոր կը սորվեցնէր ։ Բայց Բ·բարձր տեղեաները չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին ։

Բ ԴԼ· Բբ· 4։ Բ Եզ· ւ· 13։ Ե Դէ· ԽԼ· 2։

4 Եւ Յովաս քահանաներուն բրաւ , Բ·Ցէրոջը տունը բերուած սուրբ բաներուն բոլոր ստակը , Բ·համրուած մարդոց ստակը , Բ·դիներ կրտրուած անձինքներուն ստակը , և ան բոլոր ստակը՝ որ Բ·մարդ մը Ցէրոջը տունը բերելու կամք կ՚ընէ ,

Գ Եզ· ԼԼ· 5։ Ա Մն· ԽԲ· 2։

5 Քահանաները՝ ամէն մարդ իրենց ճանչցողներէն առնեն , ու տանը փլած տեղ մը գտնուի ։

6 Սակայն Յովաս թագաւորին քառասուն հինգերորդ տարին Եքահանաները տանը փլած տեղերը

Ն·Ք·ԳԲ· 856

Բ Մն· խդ· 5։

Ը Մն· խդ· 6։

7 չնորհեցին ։ Ընդ Յովաս թագաւորը Եր·ն կանչեց Յովհադա քահանան ու ֆ·ս քահանաները , և անոնց բաւ , Ձանը փլած տեղտեղերը ինչո՞ւ չէք նորոգեր . ուհիմա ձեր ճանչցողներէն ձ·ն՚ստակ մի՛ առնէք , հապա զանիկայ տանը փլած տեղերուն համար

8 տուէք ։ Եւ քահանաները հաւանեցան թիւն տուին , որ իրենք ստակ չառնեն ժողովուրդէն , *ոչ ալ տանը փլած տեղերը նորոգեն ։

* Կամ՝ առանց նորոգելու տանը փլած տեղերը ։

Բ Մն· խդ· 8, եշ։

9 Եւ Յովհադա քահանան Բ·մէկ արկղ մը առաւ , ու անոր վրան ծակ մը ծակեց , ու զանիկայ սեղանին քովը՝ Ցէրոջը տունը մտնողներուն ձ·կողմը դրաւ . և դուռը ապաստղ քահանաները Ցէրոջը տունը բերուած բոլոր ստակը հոն

10 կը դնէին ։ Ու երբոր կը տեսնէին որ տնտուկին մէջ ստակը շատցեր է , թագաւորին գրագիրը ու մեծ քահանան կ՚ելլէին , ու Ցէրոջը տունը գտնուած ստակը համրելով

11 կը ծարէին . Եւ պատրաստուած ստակը՝ Ցէրոջը տանը ձ·որ·ն վրայ դրուած բանուորներուն ձեռքը կուտային , որ անոնք Ցէրոջը տանը մէջ գործող հիւսերուն ու շինող-

12 ներուն Եւ որմնադիրներուն ու քարահատներուն վճարեն . նաեւ Ցէրոջը տանը փլած տեղտեղերը նորոգելու համար փայտեր ու տաշուած քարեր ծախու առնեն , և տանը նորոգութեանը համար բոլոր պէտք եղած բաներուն ծախք բնեն ։

13 Բայց Ցէրոջը տունը բերուած ստակէն՝ Բ·Ցէրոջը տանը համար արծաթեայ գաւաթներ , բաղմակալներ , կոնքեր , փողեր ու ոսկիէ ամաններ կամ արծաթէ ամաններ

Բ Տ·ե Բ Մն· խդ· 14։

14 ամենեւին չշինուեցան . Քանդի բանուորներուն կուտային զանիկայ , որ անով Ցէրոջը տունը նորոգեն ։

15 Եւ որոնց ձեռքը որ կը յանձնէին ան ստակը՝ բանուորներուն տալու համար , Բ·անոնցմէ հաշիւ չէին առներ . քանզի անոնք հաւատարմու-

Ե Դէ· Բբ· 7։

16 թեամբ կ՚աշխատէին ։ Բ·Անցանքի ստակը ու մեղքի ստակը Ցէրոջը տունը չէր մտներ ։ Բ·անիկայ քահանաներուն կ՚բլլար ։

Ա ԴԼ· ե· 15, 18։

Բ ԴԼ· ե· 7։ Թագ· ԺԸ· 9։

17 Այն ատեն Բ·Ասորոց Ազատէլ թագաւորը եկաւ՝ Գեթի դէմ պատերազմ բրաւ , ու զանիկայ առաւ . եւ երբ Բ·Ազատէլ իր երեսը դարձուց ,

ԽԲԲ 840

Բ Դէ· ը· 12։

Ե Տ՚ե Բ Մն· խդ· 23։

18 որ Երուսաղէմի վրայ ելլէ ։ Եւ Յուդայի թագաւորը Յովաս՝ իր հայրերուն Յուդայի թագաւորներուն՝ Յովսափատին ու Յովրա-

մին և Ո.բոզիային հնուիրած բոլոր սուրբ բաները, ու իր նուիրածը, և Տէրոջը տանը ու թագաւորական տանը գանձերուն մէջը գտնուած բոլոր ոսկին առաւ, ու Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին խրկեց. այսպէս անիկայ Երուսաղէմի վրայէն *ետ քաշուեցաւ»։

19 Ու Ցովասին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը, չէ՞ Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։

20 Ու անոր ծառաները ոտք եկան, ու անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին. ու Ցովասը զարկին Սիլլայի տանը մէջ, որ Միլլայի գաւ՚ի վայրը իջնէ։

21 Ու անոր ծառաները՝ Սաաբեթի որդին Ցովզաբար ու Սոմերի որդին Ցովզաբադ զանիկայ զարկին, ու մեռաւ. և զանիկայ իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին. ու անոր տեղը անոր որդին ՖԱմասիա թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ցովաքազին չոր ամսուընդը։ 3 Ցովաքազ Ադազէլէն նեղութիւն կը կրէ, բայց ազատիւթիւն կը գտնայ։ 8 Ցովաս անոր տեղը կը յաջորդէ։ 10 Ցուդան կը յաղթուի։ 13 Երկրորդ Ցերոբոամ անոր տեղը կը յաջորդէ։ 14 Եղիսէ իր մեռնելու առաջը՝ Ասորւոց դէմ Ցովասին ընելու իրեք յաղթութիւններուն վրայ կը մեզգարձանայ։ 20 Մովաբացւոց Իսրայէլի երկրին վրայ ասպատակութիւն ընելու եկած առեն՝ մեռած մարդ մը Եղիսէին ոսկորներուն դպչելով կ՚ոչընչանայ։ 22 Ադազէլին մեռնելէն ետքը՝ Ցովաս Բենադադին վերայ իրեք յաղթութիւնները կը կատարէ։

1 Ցուդայի թագաւորին՝ Ո.բոզիայի որդւոյն Ցովասին քառասունրեքերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Ցեհուի որդին Ցովաքազ թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, և տասնուհինգ տարի Իշխեցուց։ 2 Ու ինք չարութիւն ըրաւ, ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբոամին մեղքերուն հետևելով եղաւ, անոնցմէ ետ չկենաց։ 3 Ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք շարունակ ՖԱսորւոց Ազայէլ թագաւորին ձեռքը, ու Ազայէլի որդւոյն Բենադադին ձեռքը մատնեց։

4 Ու Ցովաքազ ՖՏէրոջը աղօթք ըրաւ, ու Տէրը անոր մտիկ ըրաւ. Ասորւոց թագաւորը անոնց վրայ նեղութիւնը, որով Ասորւոց թագաւորը զանոնք նեղեց։ 5 Ու Տէրը Իսրայէլին մէկ փրկիչ մը տուաւ, ու Ասորւոց ձեռքին տակէն եղան. և Իսրայէլի որդիքը երկկոտան ու միկայ օրուան պէս իրենց վրաննե-

հգ Թագ. ԺԱ. 18։ ԳԼ. ԺԲ. 15, 16։

* ԵԲԲ. եկաւ։

ՅԳԼ. ԺԴ. 5։ ԲՄՆ. Իգ. 25։

839

ԷԲՄՆ. Իգ. 26 Ի՚ԵՍՈՒ Ջաբադ։

ՖԲՄՆ. Իգ. 27։

856

Իբր 849 — Դասն. Բ. 14։ ՔԳԼ. Բ. 12։

Իբր 842 ՖՍագ. Ն. 34։ ՊԵԼ. Գ. 7։ ԳԼ. ԺԴ. 26։ Ի ՏԱՆ ՀՄՐ. 25։ ԳԼ. ԺԴ. 25, 27։

բայէլին մեղանչել տուող Ցերոբոամին տանը մեղքերէն ետ չկենան, հապա անոնց մէջը քալեցին։ Ու Աստարովթի կուռքն ալ Սամարիայի մէջ կը կենար։ 7 Բայց Ցովաքազին ՝ուրիշ զօրք չմոռցուց, բայց միայն յիսուն ձիաւոր, տասը կառք ու տասը հազար հետևակ զօրք. վասն զի Ասորւոց թագաւորը զանոնք բնաջինջ ըրեր էր, ու զանոնք կոխոտած հողի պէս ըրեր էր։

8 Ու Ցովաքազին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ու զօրութիւնը, ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ 9 Ու Ցովաքազ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու Սամարիայի մէջ թաղեցին. և անոր տեղը անոր որդին Ցովաս թագաւոր եղաւ։

10 Ցուդայի Ցովաս թագաւորին երեսունևօթներորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ ՖՑովաքազի որդին Ցովաս թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, — տասնուվեց տարի Իշխեցուց։ 11 Ու Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, — Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբոամին բոլոր մեղքերէն ետ չկեցաւ, հապա անոնց մէջը քալեց։

12 Ու Ցովասին մնացորդ պատմութիւնը ու ՖԱնոր բոլոր ըրածը, և Ցուդայի Ամասիա թագաւորին հետ պատերազմ ըրած առնները էր քաջութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ 13 Ու Ցովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր աթոռը Ցերոբոամ նստաւ. ու Ցովաս Իսրայէլի թագաւորներուն հետ Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ։

14 Ու Եղիսէ իր մեռնելու հիւանդութիւնովը հիւանդացաւ, և Իսրայէլի թագաւորը Ցովաս անոր իջաւ, ու անոր երեսին վրայ լացաւ ու ըսաւ, Հայր իմ, հայր իմ, Իսրայէլին կառքը ու անոր ձիաւորները։ 15 Ու Եղիսէ անոր ըսաւ, Աղեղ մը ու նետեր առ։ Ու անիկայ աղեղ մը ու նետեր առաւ։ 16 Ու Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ, Ձեռքդ աղեղին վրայ հնծցուր։ և անիկայ ձեռքը հնծցուց. ու Եղիսէ իր ձեռքերը թագաւորին ձեռքերուն վրայ դրաւ, 17 ու ըսաւ, Արևելեան կողմի պատուհանը բաց. ան ալ բացաւ. ու Եղիսէ ըսաւ, Նետ. ան ալ նետեց։ Ան ատենը ըսաւ, Եհովայի նետը յաղթութեան նետ, ու Ասորւոց դէմ փրկութեան նետ. քանի Ասորիները ՖԱֆեկի մէջ պիտի զարնես մինչև

Ը Թագ. ԺԳ. 33։

Ի ԱՄՄՈ. Ա. 3։

839

841

ԸԳԼ. ԺԴ. 1։

ԲԳԼ. ԺԴ. 15։ ՃՏԱՆ ՀՄՐ. 14. 25։ ԻԳԼ. ԺԴ. 9։ ԵՐ ՄՆ. Իե. 17, ԵՐ. Իե։

825

Իբր 839

ԼԳԼ. Բ. 12։

18 որ հատցընես ։ Նաև բուա , Նեսոեր առ · ու անիկայ առաւ · և խրայէլի թագաւորին բուա , Գեմինը զարկ · ու անիկայ իրեք անդամ ֆխրէնը զարկաւ ու կեցաւ ։
19 Եւ Աստուծոյ մարդը անոր բարկացալով բուա , թէ որ հինգ կամ վեց անգամ զարնէիր , ան ատենը Ասորիները պիտի զարնէիր , ու պիտի հատցընէիր · բայց հիմա Ասորիները ֆուշ իրեք անգամ պիտի զարնես ։
20 Ու եղիսէ մեռաւ , և զանիկայ թաղեցին ։ Ու հետևեալ տարին Մովաբացւոց գունդերը երկրին վրայ եկան ։ Ու երբոր մարդ մը կը թաղէին , ահա գունդ մը տեսան , ու մարդը եղիսէին գերեզմանը նետեցին · և ան մարդը եղիսէին ոսկորներուն դպածին պես կենդանացաւ ու իր ոտքերուն վրայ կայնեցաւ ։
22 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորը Յովաքազին բոլոր օրերուն մէջ
23 Իսրայէլը նեղեց ։ Բայց Տէրը Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին հետ իր ըսած ուխտին համար անոնց ողորմեցաւ ու գթութիւն բուա , և չանոնց նայեցաւ · զանոնք կորսընցընել չուզեց , ու զանոնք դեռ իր երեսէն չձգեց ։
24 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորը մեռաւ , ու անոր տեղը անոր որդին Բենհադադ թագաւոր եղաւ ։
25 Եւ Յովաքազի որդին Յովաս Ազայելի որդւոյն՝ Բենհադադին ձեռքէն եառաւ ան քաղաքները , որ Աղայել անոր հօրը Յովաքազին ձեռքէն պատերազմով առեր էր · Յովաս զանիկայ իրեք անդամ զարկաւ , ու Իսրայէլին քաղաքները եառաւ ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Ամասիային բարի վարմունքը ։ 5 Իր հայրը մեռցընողներուն՝ իր բռած պատիժը ։ 7 Իր բռած յաղթութիւնը Եդոմի վրայ ։ 8 Ամասիա Յովաշը կը դիմէ , բայց անկէ կը յաղթուի ու կը կողոպտուի ։ 15 Երկրորդ Յերոբովամ Յովաշին տեղը կը յաջորդէ ։ 17 Ամասիա դառնանաթխտով մը կը մեռցուի ։ 21 Ազարիա անոր յաջորդը կ'ըլլայ ։ 23 Յերոբովամին յաջ փառքերը ։ 28 Ջաբարիա անոր տեղը կը յաջորդէ ։

1 Իսրայէլի թագաւորին – Յովաքազեան Յովաշին երկրորդ տարին Յուդայի թագաւորին Յովաշի որդին Ամասիա թագաւոր եղաւ ։
2 Ինիկայ քսանու հինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանու հինգ տարի թագաւորեցին բուա · և անոր մօրը անունը Յովադան էր , — Երուսաղէմացի էր ։ 3 Ու Տէրոջը առջևը ուղղութիւն բուա , բայց ոչ իր հօրը Դաւիթին պէս · իր հօրը Յովաշին բոլոր բրածներուն համեմատ բուա ։ 4 Միայն բարձր տեղերը չվերցան · ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին ։ 5 Ու երբոր թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ՝ իր ծառաները մեռցուց , որոնք իր հայրը թագաւորը բսան ։ 6 պաներ էին ։ Բայց սպանողներուն որդիքը չմեռցուց , ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը գրուած է , որ Տէրը պատուիրեց բսելով , Հայրերը չմեռցուին համար հայրերուն չսպանուին համար մարդը չմեռցուի ; հապա ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի ։ 7 Ամիկայ Հովի ձորին մէջը Եդոմը հազար եղովմեցիներ զարկաւ , ու վէմը պատերազմով առաւ , և անոր անունը Ցկհեթսէլ կոչեց մինչև այս օրս ։
8 Ինն առնոր Ամասիա Իսրայէլի թագաւորին՝ Եհուի որդւոյն Յովաքազի որդւոյն Յովաշին դեսպաններ խրկեց՝ բսելով , Եկուր՝ իմ տղուս կնիկ տուր · բայց Լիբանանի մէջ եղող դաշտի գազանը անցաւ , ու փուշը կոխկրտեց ։ 10 տեց ։ Իրաւ եդովմեցիներդ զարկիր , ու Ս.րտ սիրտդ քեզ հպարտացուց · Թրտ փառքովդ զոհ եղիր" , ու տունդ նստ · քանզի ինչո՞ւ համար չարութեան խառնուես , որ իյնաս դուն ու քեզի
11 հետ Յուդան ալ ։ Բայց Ամասիա մնիկ չբրաւ ։ Ուստի Իսրայէլի Յովաս թագաւորը ելաւ , և ինքը ու Յուդայի Ամասիա թագաւորը Յուդայի Բեթսամիսին մէջ երես
12 երեսի տեսնուեցան ։ Եւ Յուդա Իսրայէլին առջևը յաղթուեցաւ , ու ամէն մարդ իր վրաներ փախաւ ։
13 Եւ Իսրայէլի Յովաս թագաւորը՝ Ախոզիայի որդւոյն Յովաշին որդին Ամասիան Յուդայի թագաւորը Բեթսամիսի մէջ բռնեց , ու Երուսաղէմ եկաւ , ու Եփրեմի դռնէն մինչև Անկեան դուռը Երուսաղէմի պարսպին չորս հարիւր
14 կանդուն փլուցց · Եւ հրոյը ոսկին ու արծաթը՝ ու Աստուծոյ տանը մէջ ու թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր ամանները

839 – ԳԼ · ԺԴ · 10 ։

ՆՇ. Ք. ՉԿԴ. ԻՐԷ 825

ՅԳԿ. Ժգ. 12։

ՂԲ ՄՆ. ԻԱ. 25, ՃՃ։

Ե Բ ՄՆ. ԻԱ. 27։

Ի ԹԱՒ. Ժ. 31։

810

* ԿՐ՝ Ո-ՊԱՆ, ԱՒԱ ՊԼ. Ժ Ե. 13։ Բ ՄՆ. ԻԳ. 1։

Ի ԳԿ. Ժգ. 6։ Բ ՄՆ. ԻԳ. 2։

825

ՀԻՄԱ ԿԸ ԱԿԱԻ ՄԻՒԱԿ ԹԱԳԱՒՈՐԷ։

ՆԹԱՒ. Ժգ. 22։ ԼԳ. 8։ Ը Բ ՕՐ. Գ. 17։

— ՅԱՒ. Ժ ԹԻ. 13։

Ը ՅՈՒԼ. Ա. 1։ ՄԱՄ. Ժբ. 39, 40։

822

ՊԳԿ. Ժգ. 4։

Է Բ ՕՐ. Լ. 31։

— ԳԿ. Ժգ. 5։

րը առաւ, և պատանդներ ա՛լ ա-
՚ր— ու Սամարիա դարձաւ։

15 Ես Ցոփասին գործքերուն մնա-
ցորդ պատմութիւնը ու անոր գո-
րութիւնը և Ցուդային Ամասիա
թագաւորին հետ բրած պատերազ-
մը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն
յիշատակաց դրքին մէջը գրուած
16 է։ Ու Ցոփաս իր հայրերուն հետ
քնացաւ, և Իսրայէլի թագաւոր-
ներուն հետ Սամարիայի մէջ թա-
ղուեցաւ. ու անոր տեղը անոր որ-
դին Երոբոամ թագաւոր եղաւ։

17 Ես Ցուդայի թագաւորը՝ Ցո-
փասի որդին Ամասիա՝ Իսրայէլի
թագաւորին Ցոփազադի որդւոյն
Ցոփասին մեռնելէն ետքը տասնու-
18 հինգ տարի ապրեցաւ։ Ու Ամա-
սիային մնացորդ պատմութիւնը
ահա Ցուդայի թագաւորներուն
յիշատակաց դրքին մէջը գրուած
19 է։ ‡Անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ
դաւաճանութիւն բրին, և անիկայ
՚Լաքիս փախաւ. բայց անոր ետեւէն
Լաքիս հո՛ղ խրկեցին, ու զանի-
20 կայ հոն մեռցուցին։ Ես զանիկայ
ձիերով վերցուցին։ ու Երուսաղէմ
իր հայրերուն հետ Դաւիթի քա-
21 ղաքին մէջը թաղուեցաւ։ Ես բո-
լոր Ցուդայի ժողովուրդը *Ազա-
րիան առին, որ տասնուվեց տա-
րեկան էր, ու զանիկայ իր հօր Ա-
մասիայի տեղը թագաւոր դրին։
22 Անիկայ ՚Ելաթը շինեց, ու թա-
գաւորը իր հայրերուն հետ քնանա-
լէն ետքը զանիկայ Ցուդային ետ
դարձուց։

23 Ցուդայի թագաւորին Ցոփասի
որդւոյն Ամասիային տասնուհինգ-
երորդ տարին Իսրայէլի Ցոփաս
թագաւորին որդին Երոբոամ
Սամարիայի մէջ թագաւոր եղաւ,
— քառասունեւմէկ տարի Ի՛—
24 բէց։ Ես Ցերջը առջեւը ուղղա-
թիւն բրաւ, — Իսրայէլին մեղան-
չել տուող Նաբատեան Երոբոամա-
մին բոլոր մեղքերէն ետ չկեցաւ։
25 Անիկայ Իսրայէլին սահմանը Ե-
մաթի մուտքէն Ա՚մինչև դաշտի
ծովը ետ դարձուց՝ Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն խօսքին համեմատ, որ
իր ծառային *Գէթեփրեացի Ա-
միթեան Ցովնան մարգարէին
26 ձեռքովը խօսեր էր։ Քանզի Տէ-
րը *տեսաւ Իսրայէլին խիստ ստա-
մոքս տառապանքը, որ Չկայ գոցուած
ու ոչ ձգուած կար, ու Իսրայէլ
27 օգնական ա՚ չունէր։ —Ես Տէրը
չըսաւ որ Իսրայէլին անունը երկին-
քին տակէն բնա՚ջինջ բնէ. ուստի
Ցովահաս Երոբոամին ձեռքովը
զանոնք ազատեց։

28 Ու Երոբոամին մնացորդ պատ-

մութիւնը, և անոր բոլոր բրածը,
ու պատերազմական քաջութիւնը,
և Դամասկոսը ու †Եմաթը *Ցու-
դային ետ դարձնելը Իսրայէլի
մէջ", ահա Իսրայէլի թագաւոր-
ներուն յիշատակաց դրքին մէջ
29 գրուած է։ Ու Երոբոամ իր հայրերուն՝ Իսրայէլի թագաւորնե-
րուն հետ քնացաւ. և անոր տեղը
անոր որդին Զաքարիա թագա-
ւոր եղաւ։

ԳԼ. Ժ Ե

1 Նաբաթիային բարի վարմունքը։ 5 Անիկայ
բորբոս կը մնայ, ու Ցովաքամ անոր յաջոր-
դը կ'ըլլայ։ 8 Զաքարիա՝ Ցեհուին վերջին
ներուածը՝ չար կ'ելլայ կը թագաւորէ, ու
Սեդեմէն կը մեռցուի։ 13 Սեդեմ ամիս
մը թագաւորելէն ետեւ Մանահէմէն կը սպան-
նուի։ 16 Մանահէմ Նաբեհասանի փող
թագաւորին ազնութիւնովը կը զօրանայ։ 21
Փակեհա անոր տեղը կ'անցնի։ 23 Փա-
կեհա Փակեհէին կը սպաննուի։ 27 Փակեհ
թագաւոր փղաստացին կը դնէ։ ու Ով-
սէհէին կը սպաննուի։ 32 Ցովաքամին բարի
վարմունքը։ 36 Ուրիշ անոր յաջորդը կ'ըլ-
լայ։

1 Իսրայէլի Երոբոամ թագաւորին
քսանուեցերորդ տարին Ցու-
դայի Ամասիա թագաւորին որդին
2 Ազարիա †թագաւոր եղաւ։ Ա-
նիկայ տասնուվեց տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երու-
սաղէմի մէջ յիսունևերկու տարի
թագաւորութիւն բրաւ. և անոր
մօրը անունը Ցեքելիա էր, — Ե-
3 րուսաղէմացի էր։ Ես անիկայ Տէ-
րոջը առջեւը ուղղութիւն բրաւ իր
հօրը Ամասիային բոլոր բրածին
4 պէս։ †Բայց բարձր տեղութիւնքը
չվերցան. ժողովուրդը տակաւին
բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մա-
տուցանէին ու խունկ կը ծխէին։
5 Ես Տէրը *թագաւորը զարկաւ, ու
մինչև իր մահուան օրը բորոտած
էր, և †զատ տան մը մէջ կը բնա-
կէր. ու պալատին վրայ Ի՚շխա-
թագաւորին որդին Ցովաթամ էր,
ու անիկայ կը դատէր երկրին ժո-
ղովուրդը։

6 Ես Ազարիային մնացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր բոլոր բրածը
ահա Ցուդայի թագաւորներուն
յիշատակաց դրքին մէջը գրուած
7 է։ Ու Ազարիա իր հայրերուն հետ
քնացաւ, ու *զանիկայ իր հայրե-
րուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը
թաղեցին. և անոր տեղը անոր որ-
դին Ցովաթամ թագաւոր եղաւ։

8 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին
երեսունևմէկերորդ տարին Իսրա-
յէլի վրայ Երոբոամին որդին
Զաքարիա թագաւոր եղաւ Սա-
մարիայի մէջ, — վեց ամիս Իշ՚—
9 —րբէց։ Ես անիկայ իր հայրերուն
բրածին պէս Տէրոջը առջեւը չա-

ՆՇ. Ք. ՉԿԴ. ԻՐԷ 826

+ ԿՐ՝ ՑՈՒ-ԴԱՅԻ ԵՄԱԹԸ ԻՍՐԱՅԷԼԻՆ ԵՒ ԴԱՐՁՆԵԼԸ։

— Բ ԹԱԳ. Ժ. 6։ Գ ԹԱԳ. Ժ. 24։ Բ ՄՆ. Ը. 3։

784

Ի ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱԹԱՌԻ 11 ԱՄԻՍԻՆ ՍԿՍԱԾ ՄԻԱՒԼԻՆ ՎԵՐԺԻ։ ԳԼ. Ժ Ե. 8։

ԻՐԷ 810

ԱՆԻԿԱՅԻ ԵՐՈԲՈԱՄԻ ՏԱՐԻՆ ՅՕՐԸ ՀԱՅ ՄԿԱՅԵՂ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՉԱՐԱՒԵՑ 27ԵՐՈՐԴ ԱՄԻՍԻՆ, ՈՐ ՄԱՀ ՅԱՅՏԸ ԱՍՈՐԻՈՑ պատերազմ ներուն գացած ատենը զանիկայ ա-թագաւոր ը-բրաւ։ Իսկ ա-նոր միւսա-ւութեանը 16երորդ տա-րին է։ — ՀՅԷ. 13, 30։ ԵՒ, ա Բ ՄՆ. Իգ. 1 Ի՚Շ-ՈՒԱՆ Ա՚ՂԷԱ։

ԻՐԲ 765

Բ ԳԼ. Ժգ. 21։ Բ ՄՆ. Իգ. 1, 3։ Է ՀՅԷ. 25։ ԳԼ. Ժբ. 3։ Ժգ. 4։

Ը Բ ՄՆ. Իգ. 19—21։ Ի ԳԼ. Ժգ. 46։

ԻՐԲ 758

Ղ Բ ՄՆ. Իգ. 23։

ԻՐԲ 778

ԱԶԱՐԻԱ 11 ԱՄԻՍԻ ՊԱՏՐԱՍ ՄՆԱՑԱԾ ԲԱԺԱՆՎԻ։

Ն · ը · գԲ · ԲՀԲ 773

ԲՀԲ 772

Ի Կամ. ե · 9 ։

Ը Թվ · ժ · 30 ։

Ի Պատ. ա · 8 · 9 ։ Իսկ Տէր 1 Պե֊֊֊ետ Ազաբիա ։

‡ գ Թագ. · ժգ · 17 ։

‡ գ Թագ. · գ · 24 ։

* Եբբ. Թերասային ։

Ա Պե. · ը · 12 ։

772

17 Ցուդայի Ազարիա Թագաւորին Երուսաղիմեցիների տարին Իսրայէլի վրայ Գադդիի որդին Մանահեմ Թագաւոր եղաւ, ֊֊ Սամարիայի մէջ տասը տարի Խ֊֊֊ուբէց ։

18 Եւ անիկայ Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, ֊֊ իր բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբաատեան Ցերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ ։

771

Ն ա Պն. · ե · 26 · Եա · Թ · 1 · Ոմ · ը · 9 ։

† Եբբ. ա֊֊ նոր ձեռքը իր Տէրը ըլլայ ։

‡ Պե. · ժ · 5 ։

19 Եւ † Աւորևտանի Փուղ Թագաւորը երկրին վրայ եկաւ. ու Մանահեմ հազար տաղանդ արծաթ տուաւ Փուղին, որ †անիկայ իրեն օգնական ըլլայ՝ ‡ թագաւորութիւնը իր ձեռքին մէջ հաստատե֊֊

20 լու համար ։ Ու Մանահեմ այս արծաթը Աւորևտանի Թագաւորին տալու համար Իսրայէլին բոլոր հարստաներուն վրայ հարկ դրաւ, ֊֊ ամէն մէկին յիսուներեակ սիկղ արծաթ ֊֊֊֊. և Աւորևտանի Թագաւորը ետ դարձաւ ու այն երկրին մէջ չկեցաւ ։

21 Ու Մանահեմին միւացորդ պատմութիւնը և անոր ամէն բրածը, այս Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած չէ՞ ։

Ն · ը · գԲ · 771

22 Ե ։ Ու Մանայեմ իր հայրերուն հետ քնացաւ ։ և անոր տեղը անոր որդին Փակէխիա Թագաւոր եղաւ ։

761

23 Ցուդայի Ազարիա Թագաւորին յիսուներորդ տարին Իսրայէլի վրայ Մանայեմի որդին Փակէխիա Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, երկու տարի Խ֊֊֊ուբէց ։

24 Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, ֊֊ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբաատեան Ցերոբովամին մեղքե֊֊

759

25 րէն ետ չկեցաւ ։ Եւ անոր զօրապետը Ռովմելեայի որդին Փակէխ անոր դէմ դաւ վերցուց, ու իր հետը Արգովբը ու Արիէհն, ու Գազաւացիներէն յիսուն մարդ ֊֊֊֊, և Սամարիայի մէջ Թագաւորին տանը ‡ Նեբահ կողմը" զանիկայ զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը Թագաւոր եղաւ ։

‡ կամ՝ պալատը

26 Եւ Փակէխային միւացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր բրածը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։

27 Ցուդայի Ազարիա Թագաւորին յիսուներկուերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Ռովմելեայի որդին Փակէխ Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, ֊֊ քսան տարի Խ֊֊

‡ Եա · ե · 1 ։

28 ֊֊֊ուբէց ։ Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, ֊֊ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբաատեան Ցերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ ։

740

29 Իսրայէլի Փակէխ Թագաւորին օրերը † Աւորևտանի Թագաւոր փառասար Թագաւոր եկաւ ու Յիյոնը և Աբէլբեթմաաբան ու Ցանովէն և Կադէսը ու Հասորը և Գազաւացը ու Գալիլեան և Նեփթազիմի բոլոր երկիրը առաւ, ու անոնց ‡ Խ֊֊֊ուբէց Աւորևտան

† Աւ Պն. · և · 26 · Եա · Թ · 1 ։

‡ գ Թագ. · ժե · 20 ։

30 դերի տարաւ ։ Ու Եղային որդին Ովսէէ Ռովմելեայի որդւոյն Փակէէին դէմ դաւաճանութիւն բրաւ, և զանիկայ զարկաւ մեռցուց, ու Ջանոր տեղը ինքը Թագաւոր եղաւ՝ Ոզիայի որդւոյն Ցովաթամին քսաներորդ տարին ։

739

Ղ Քան մը տարի անիշխանութիւն. Նէե եան. գլ · ժէ · 1 ։ Ոմ · ժ · 3 ։ 7 · 15 ։

31 Ու Փակէէին միւացորդ պատմութիւնը և անոր բոլոր բրածը ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։

758

32 Իսրայէլի Թագաւորին՝ Ռովմելեայի որդւոյն Փակէէին երկրորդ տարին Ցուդայի Թագաւորը Ոզիայի որդին ‡ Ցովաթամ Թագա֊֊

‡ բ Պե. · իէ · 1 ։

33 ւոր եղաւ ։ Ընիկայ քսանուհինդ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի Թագաւորութիւն բրաւ. և անոր մօրը անունը Ցե֊

Ն · Բ · Գ · 758

Յ ՀՇՄ 3 ։

Յ ՀՇՄ 4 ։

Ե Ր ՄԿ · ԽԱ · 3 , ՃԸ ։

խբ 742 Ցավոթամին թագաւորութեանը վերջացած տաներն ։

Ը Գվ · Ժգ · 5 ։ Նա · Է · 1 ։ Ա ՀՇՄ 27 ։

742

րուսա էր , ևս Սադովկին աղջիկն
34 Եր ։ Եւ անիկայ Տէրօջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ , իր Տօրը Ոզիասին բոլորը բաժին պէս ըրաւ ։
35 Իսայց բարձր տեղւանքը չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին ։ Եւ անիկայ Տէրօջը տանը ամէնէն բարձր դուռը շինեց ։
36 Եւ Ցովաթամին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր բաները աՀա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջը գրուած
37 է ։ Ան օրերը Տէրը Ասորւոց Ռասին թագաւորը ու Ռոմմելեայի որդին Փակէհն Ցուդայի
38 վրայ խրկելու սկսաւ ։ Եւ Ցովաթամ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ իր Տօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . ու անոր տեղը անոր որդին Աքազ թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Աքազին չար վարմունքը ։ 5 Աքազ սեմեղով որ Ռասին ու Փակէհ իր վրայ կը յարձակին , թագաւորի փաղաստրին վարձք տալով՝ անոնց դէմ դնելու կը գրգռէ զանիկայ ։ 10 Աքազ՝ Ուրիա քահանային սեղանի օրինակը իրկելով Դամասկոսէն , առջի պղնձէ սեղանը իրեն կը յատկացնէ ։ 17 մաճառը կը կողոպտէ ։ 19 Եզեկիա անոր յաջորդը կ'ըլլայ ։

խբ 742

1 Ռոմմելեայի որդւոյն Փակէհին տասնուհինգերորդ տարին Ցուդայի թագաւորին Ցովաթամին որդին Աքազ թագաւոր եղաւ ։
2 դաւ ։ Աքազ քսան տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ . ու երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն րրաւ . և իր Տօրը Դաւիթին պէս՝ իր Տէր Աստուծոյն առջեւը ուղղութիւն չրաւ ։
3 րաւ , Հապա Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց . Ե ու իր որդին ալ կրակէ անցուց՝ Հան ազգերուն գարշելի սովորութիւններուն Համեմատ , որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտեց ։
4 տեց ։ Եւ բարձր տեղւանքը ու Տրյուրներու վրայ և ամէն կանաչ ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր ։
5 Ի Ն ատեն Ասորւոց Ռասին թագաւորը ու Իսրայէլի թագաւորը՝ Ռոմմելեայի որդին Փակէհ Երուսաղէմի վրայ պատերազմելու եկան ու Աքազը պաշարեցին , բայց պատերազմի չարունակելու կարող չեղան ։
6 դան ։ Ն ատեն Ասորւոց Ռասին թագաւորը Էլաթը Ասորիներուն դարձուց , և Ցուդայեանները Էլաթէն վռնտեց , ու Ասորիք Էլաթ եկան ու հոն բնակեցան մինչև աս

Ն · Բ · Գ · 742

Ի Գվ · Ժե · 29 ։ ա Մն · Ա · 26 ։ բ Մն · Իբ · 20 ։

740

Ը Գվ · Ժբ · 18 ։ Տէօ ր Մն · Իբ · 21 ։

Բ Ա Ժվ · ա · 5 ։

Ե Բ Ր · Իբ · 24 ։

739

Ե գ Թագ · Ա · 27 , 28 ։

Է գ Թագ · Ե · 23 · 25 ։

7 օրա ։ Եւ Աքազ Ասորեստանի Թագդաթ փաղասար թագաւորին դեսպաններ խրկեց ու բսաւ ։ Ես քու ծառադ ու որդիդ եմ . Էլիբ ու ձես ազատէ Ասորւոց թագաւորին ձեռքէն ու Իսրայէլի թագաւորին ձեռքէն , որոնք իմ վրաս Ե
8 լեր են ։ Եւ Աքազ Տէրօջը տանը մէջ ու թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած արծաթը ու ոսկին առաւ , և Ասորեստանի թա
9 գաւորին ընծայ խրկեց ։ Ու Ասորեստանի թագաւորը անոր մտիկ բրաւ ։ և Ասորեստանի թագաւորը Դամասկոսի վրայ գնաց , ու Ք գաՆիկայ առաւ , և անոր բնակիչները կիր գերի տարաւ , ու Ռասինը սպաննեց ։
10 Եւ Աքազ թագաւորը Ասորեստանի Թագդաթ փաղասար թագաւորը դիմաւորելու համար Դամասկոս գնաց , ու Դամասկոսի մէջ եղած սեղանը տեսաւ . և Աքազ թագաւորը ան սեղանին օրինակը ու ձեր՝ անոր բոլոր շինուածքին համեմատ Ուրիա քահանային խրր
11 կեց ։ Եւ Ուրիա քահանան Աքազ թագաւորին Դամասկոսէն խրկած † օրինակին նման սեղան մը շինեց . մինչև Աքազ թագաւորին Դամասկոսէն գալը՝ Ուրիա քահա
12 նան այնպէս րրաւ ։ Ու երբոր թագաւորը Դամասկոսէն եկաւ , թագաւորը սեղանը տեսաւ , և † թագաւորը սեղանին մօտեցաւ , ու անոր վրան ողջակէզ մատուց .
13 Եւ իր ողջակէզը ու հացի ընծան այրեց ու նուէրը թափեց , և իր խաղաղութեան զոհին արիւնը ան
14 սեղանին վրայ սրսկեց ։ Ու Տէրօջը առջեւը եղող † պղնձէ սեղանը տանը առջեւէն՝ սրսկուած նոր սեղանին ու Տէրօջը տանը մէջտեղին քաշեց , ու զանիկայ նոր սեղանին բովը դրաւ .
15 դէպ ՚ի հիւսիս ։ Եւ Աքազ թագաւորը Ուրիա քահանային հրամայեց բսելով ։ Մեծ սեղանին վրայ՝ Առաւօտեան ողջակէզը ու իրկուան հացի ընծան , և թագաւորին ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , ու երկրին բոլոր ժողովուրդին ողջակէզը և անոնց հացի ընծան ու անոնց նուէրները մատուցանես . ու ողջակէզներուն բոլոր արիւնը , և զոհերուն բոլոր արիւնը անոր վրայ սրսկես , ու պղնձէ սեղանը իմ բլ
16 լայ հոն հարցրնելու համար ։ Եւ Ուրիա քահանան Աքազ թագաւորին բոլոր հրամայածին պէս բ
17 րաւ ։ Ի Ու Աքազ թագաւորը ձեղքենովթիներուն տպատուածները կտրեց , ու աւազանները անոնց վրայէն վերցուց , և ծովը ալ իր

Ե · Բ · Գ · 742

Ի Գվ · Ժե · 29 ։ ա Մն · Ա · 26 ։ բ Մն · Իբ · 20 ։

740

Ը Գվ · Ժբ · 18 ։ Տէօ ր Մն · Իբ · 21 ։

Բ Ա Ժվ · ա · 5 ։

† Ե Բ Ր · ասմանէն

Ե Բ Ր Մն · Իգ · 16 · 19 ։

† Ե Բ Ր Մն · Գ · 1 ։

Ե Ես · Խթ · 39 · 40 · 41 ։

տակը եղող պղնձէ եղներուն վրայ՝ ինչպէս։ 17 Ու անոնք ալ իրենց ձեռքերը դրին անոր գլխուն վրայ, ու զանիկայ քարա-
18 յատակի մը վրայ դրաւ։ Ու Տէրոջը տանը մէջ շինուած շաբաթին ծածկոցը, ու թագաւորին դուրսի ճամբան Ասորեստանի թագաւորին պատճառաւը Տէրոջը տունը դարձուց։
19 Ու Ա֊բազին գործերուն մնացորդ պատմութիւնը ահա Յուդայի թագաւորներուն ժամանակագրքին մէջը գրուած է։ Ու Ա֊բազ իր
20 հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. և անոր տեղը անոր որդին Եզեկիա թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ովսեէին չորս վեցմանքը։ 3 Ովսէէ Սաղմանասարէն նուաճելով՝ անոր դէմ ապստամբութեան խորհուրդ մը կ՚ընէ Եգիպտոսի Սօա թագաւորին հետ։ 5 Սամարացիք իրենց մեղացը համար գերի կը տարուին։ 24 Սամարիոյ փոխադրուած օտարազգիները առիւծներէն կը չարչարուին. անոնց խառնակ կրօնքը։

1 Յուդայի Ա֊բազ թագաւորին երկտասանեւրորդ տարին Ովսէէ Եղայի որդին Ովսէէ թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, 2 ու տասը տարի թագաւորեց։ Ու Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, բայց ոչ իրմէ առաջ եղող Իսրա-
3 յէլի թագաւորներուն պէս։ Ասոր դէմ եկաւ Ասորեստանի Սաղմանասար թագաւորը, և Ովսէէ անոր ծառայ եղաւ ու հանոր հարկ կու-
4 տար։ Ու Ասորեստանի թագաւորը Ովսէէին վրայ նենգութիւն դտաւ, որովհետեւ անիկայ եգիպտոսի Սոա թագաւորին դեսպաններ խրկեր էր, ու Ասորեստանի թագաւորին ամէն տարուան պէս հարկ վճարած չէր. անոր համար Ասորեստանի թագաւորը զանիկայ բռնեց ու բանտի մէջ կապեց։
5 Ու Ասորեստանի թագաւորը բոլոր երկրին վրայ եկաւ. Սամարիայի վրայ ալ եկաւ, ու զանիկայ երեք տարի պաշարեց։
6 Ովսէէին իններորդ տարին Ասորեստանի թագաւորը Սամարիան առաւ, ու Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց, և զանոնք Գոզանի գետին քովը Քաղայի ու Քաբորի մէջ, ու Մարաց քաղաքներուն մէջ։
7 Որ բնակեցուց։ Քանզի Իսրայէլի որդիքը զիրենք եգիպտոսի երկրէն՝ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին ձեռքին տակէն հանող իրենց Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցին, և ուրիշ աստուածներէն վախցան։
8 Ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտած ազգերուն կանոն-

ներուն համեմատ, և Իսրայէլի թագաւորներուն բրած կանոններուն
9 համեմատ քալեցին։ Ու Իսրայէլի որդիքը իրենց Տէր Աստուծոյն առջեւը ուղիղ չեղած բաները գաղտուկ բրին, և իրենց ամէն քաղաքներուն մէջը՝ պահապանաց աշտարակէն մինչեւ պարսպապատ քաղաքը իրենց
10 բարձր տեղեր շինեցին։ Ու անոնք ամէն բարձր բլուրներու վրայ և ամէն կանանչ ծառերու տակ իրենց արձաններ ու Աստարովթի
11 կուռքեր կանգնեցին. Ու հոն ամէն բարձր տեղերու վրայ խունկ ծխեցին՝ Տէրոջը անունդ առջեւէն վռնտած ազգերուն պէս, ու չար գործքեր բրին ու Տէրը բարկացու-
12 ցին. Ու կուռքերու ծառայութիւն բրին, Որոնց համար Տէրը անոնց բսեր էր թէ՝ Ասոր բանը մի՛ ընէք։
13 Ու Տէրը բոլոր մարգարէներուն ու բոլոր տեսանողներուն ձեռքովը խրատելին ու Ցուդային վկայութիւն բնելով՝ բսեր էր, Ձեր չար ճամբաներէն դարձէք, և իմ պատուիրանքներս ու կանոններս պահեցէք, ան ամէն օրէնքին համեմատ՝ որն որ ձեր Հայրերուն պատուիրեցի, ու իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն ձեռքովը ձեզի
14 խրկեցի։ Բայց անոնք մտիկ չրբրին ու Հապա իրենց պարանոցը իրենց Տէր Աստուծոյն չհաւատացող իրենց Հայրերուն պարանոցին
15 պէս խստացուցին. Ու անոր կանոնները, ու իրենց Հայրերուն հետ անոր բրած ուխտը, և անոր տուած վկայութիւնները մկրտի ձգեցին, ու ունայնապաշտութեան ետեւէ գացին ու ունայնապաշտ եղան, և իրենց չորս կողմը գտնուած ազգերուն հետեւող եղան, որոնց համար Տէրը իրենց պատուիրեր էր
16 որ անոնց պէս չընեն։ Բայց իրենց Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները թողուցին, և իրենց երկու հատ ձուլածոյ որթի շինեցին, ու Աստարովթի կուռք շինեցին, ու երկինքին բոլոր զօրութիւնները երկրպագութիւն բրին, և
17 Բահաղին ծառայեցին. Ու իրենց տղաքները ու աղջիկները կրակի անցուցին, և կախարդութիւն ու հմայութիւն բրին, և զիրենք ծախեցին Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելու՝ զանիկայ բարկա-
18 ցընելու։ Ուստի Տէրը Իսրայէլին խիստ բարկացաւ, ու զանոնք իր երեսէն ձգեց. Նոյն իր միայն Ցուդայի ցեղը։
19 Ցուդա ալ իր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները չպահեց։ Հապա

* Կամ՝ տաճարին

Բ Դ. Թ. 9։

Բ Թագ. ը. 2։

Ե Ղ. Ժբ. 3։ Բ Օր. Ժբ. 9։ Դ. Ժգ. 8։

Բ Դ. Ժբ. 8։

Բ Օր. Ժբ. 2։ Դ. Ժգ. 4։

† Կամ՝ անտառներ. Եր. Իդ. 13։ Բ Օր. Ժգ. 21։ Միք. ե. 14։

Ի գ Թագ. Ժգ. 23։ Եսա. Ե. 5։

Ե Եր. Ի. 3, 4։ Դա. Իգ. 1։ Բ Օր. ե. 7, 8։

Ի Բ Օր. գ. 19։

Ջ ա Թագ. Թ. 9։

Ն Եբեմ. Ժբ. 11։ Իե. 5։ Իե. 15։

Հ Բ Օր. լ. 27։ Ա֊ակ. Իմ. 1։

Յ Բ Օր. Իմ. 25։

Ղ Բ Օր. լբ. 21։ գ Թագ. Ժգ. 13։ ա Պար. բ. 4։

Ճ Սաղ. ՃՀ. 8։ Հռով. ա. 21։

Մ Բ Օր. Ժբ. 30, 31։

Յ Եր. լբ. 8։ գ Թագ. Ժբ. 28։

Ն գ Թագ. Ժգ. 15, 22։ Ժե. 13։ Ժգ. 33։

Շ գ Թագ. Ժգ. 31։ Իբ. 54։ Գ Թ. Ժա. 18։

Ո Ղե. Ժբ. 21։ Գ Թ. Ժգ. 3։ Եզեկ. Իգ. 37։

Չ Բ Օր. Ժբ. 10։

Պ գ Թագ. Իա. 20։

Ջ գ Թագ. Ժա. 12, 22։

Ռ Եբեմ. գ. 8։

Ն · Ա · ՂԲ · 731

Իսրայէլին բրած կանոններովը բա-
20 լեց ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին բոլոր ա-
րուեստը մերժեց , ու զանոնք չարչա-
րեց , և զանոնք յաջողակողներուն
= ձեռքը մատնեց , մինչև որ զանոնք
21 Բ Ը Ր Ա Ի Ա Ն իր երեսէն ձգեց ։ Քանի
որ Իսրայէլը Դաւիթի տունէն
պառաւեց ։ = անոնք ալ Նաբատեան
Յերոբոամը թագաւոր դրին , ու
Յերոբոամ Իսրայէլը Տէրոջը հե-
ռեւելէն արգիլեց , ու անոնց մեծ
22 մեղք գործել տուաւ ։ Եւ Իսրա-
յէլի որդիքը Յերոբոամին բոլոր
բրած մեղքերուն մէջը քալեցին ,
23 անոնցմէ ետ չկեցան , Մինչև որ
Տէրը Իսրայէլը իր առջևէն վեր-
ցուց , ։ ինչպէս որ իր բոլոր ծառա-
ներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը
խօսեր էր ։ ։ Ա յսպէս Իսրայէլ իր
երկրին Ասորեստան փոխադրուե-
ցաւ մինչև ասօր ։

Իրբ 678

24 Ու Ասորեստանի թագաւորը
Բաբիլոնէն , ֆ Քութայէն , ։ Ա ւա-
յէն , Եմաթէն ու Սեփարուիմէն
Մարդիկներ բերաւ , ու Samարիայի
քաղաքներուն մէջ Իսրայէլի որ-
դւոց տեղը բնակեցուց ։ և անոնք
Samարիան ժառանգեցին , ու անոր
25 քաղաքներուն մէջը բնակեցան ։ Ու
երբոր անոնք սկսան հոն բնակիլ ,
Տէրոջմէ չէին վախնար ։ ու Տէրը
անոնց մէջը առիւծներ խրկեց , որ
26 զանոնք կը մեռցընէին ։ Եւ Ասո-
րեստանի թագաւորին խօսեցան
ու բան , Ան ազգերը որ դուն փո-
խադրեցիր ու Samարիայի քաղաք-
ներուն մէջը բնակեցուցիր , ան երկ-
րին Աստուծոյն կրօնքը չեն գիտեր .
ու անիկայ անոնց մէջը առիւծներ
խրկեր է , և ահա զանոնք կը մեռ-
ցընեն , ան երկրին Աստուծոյն
27 կրօնքը չգիտնալնուն համար ։ Ան
ատենը Ասորեստանի թագաւորը
հրաման բրաւ՝ ըսելով , Հոն
դեր տարէք , ու երթան հոն բնա-
կին , ու անիկայ ան երկրին Աստու-
ծոյն կրօնքը թող անոնց սորվեցը-
28 նէ ։ Եւ Samարիայէն գերի տա-
նուած քահանաներուն մէկը դնաց
Բեթէլի մէջ բնակեցաւ , ու անոնց
կը սորվեցնէին թէ ինչպէս Տէրոջմէ
29 վախնալու էին ։ Եւ ամէն մէկ ազգ
իր աստուածները կը շինէր , ու Sա-
մարացւոց շինած բարձր տեղերուն
տուները կը դնէր ամէն մէկ ազգ
30 իր բնակած քաղաքին մէջ ։ Եւ
Բաբիլացիք Սաբքոթին բանովթը
շինեցին , ու Քութացիք Ներգաղը
շինեցին , ու Եմաթացիք Ասիմա-
31 թը շինեցին , ֆ Եւ Ա ւացիք Ներբա-
զը ու Թարթակը շինեցին , ու
Սեփարուիմացիք = իրենց զոյքը
Սեփարուիմացւոց աստուածներուն
Ադրամելեքին ու Անամելեքին հա-
32 մար կրակով կ'այրէին ։ Ա ւստի
Տէրոջմէ կը վախնային , Բ ու իրենց
պինտ ցած մարդիկներէն բարձր
տեղերուն քուրմեր կ'ընէին , որոնք
անոնց համար բարձր տեղեաց տու-
33 ները կը կ'ընէին ։ Ի Նոնք Տէրոջմէ
կը վախնային , ու Նաև իրենց աս-
տուածներուն ծառայութիւն կ'ը-
նէին ան ազգերուն արարողու-
թիւններովը՝ որոնց մէջէն փոխադ-
րուած էին ։
34 Անոնք մինչև աս օրս առջի սով-
որութիւններուն պէս կ'ընեն . ոչ
Տէրոջմէ կը վախնան , և ոչ իրենց
կանոնները ու դատաստանները կը
կատարեն , ոչ ալ ան օրէնքը ու
պատուիրանքը , որ Տէրը Յակոբին
որդւոցը տուաւ , = որուն անունը
35 Իսրայէլ դրեր էր ։ Եւ Տէրը ա-
նոնց հետ ուխտ բրեր էր , ու անոնց
պատուիրեր էր բսելով , Բ Ու թիլ
աստուածներէն չվախնաք , ու Ա ա-
նոնց երկրպագութիւն չընէք , և
անոնց ծառայութիւն չընէք , ու
36 անոնց զոհ չմատուցանէք . Հապա
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն մեծ զօրու-
թիւնով ու Բ բարձր բազուկով հա-
նող ։ Տէրոջմէն վախնաք , և անոր
երկրպագութիւն ընէք , ու անոր
37 զոհ մատուցանէք . Եւ ձեզի համար
գրած կանոնները , դատաստանն-
եր , օրէնքը ու պատուիրանքը
Բ միշտ զգուշութեամբ Ի գործ
դնէք , և ուրիշ աստուածներէն
38 չվախնաք . Ու ձեզի հետ բրած
ուխտս ֆ չմոռնաք , և ուրիշ աս-
39 տուածներէն չվախնաք . Հապա ձեր
Տէր Աստուծմէն վախնաք , ու անի-
կայ ձեր ամէն թշնամիներուն ձեռ-
40 բէն ձեզ պիտի ազատէ ։ Բայց ա-
նոնք ձայնակատութիւն չըրին , հա-
պա իրենց առջի սովորութիւնն-
41 րուն պէս կ'ընէին ։ Ի Նա ազգերն
ալ Բ Է Հ Ո Վ Ա Տ Տէրոջմէ կը վախնային ,
Բ այց իրենց կուռքերուն ալ ծա-
ռայութիւն կ'ընէին . նաև անոնց
որդիքը ու անոնց որդւոցը որդիքը
մինչև աս օրս իրենց Հայրերուն ը-
րածին պէս կ'ընեն ։

Ն · Ա · ՃԲ · Իրբ 678

Բ գ Թագ · Ժբ · 31 ։

ֆ Սաք · ա · 5 ։

Բ գ Թագ · Ժա · 11 · 31 ։
Բ գ Թագ · Ժբ · 20 · 28 ։

Բ գ Թագ · Ժգ · 16 ։

Բ Հմր 6 ։

Իրբ 678

Բ Եզր · գ · 2 · 10 ։

ֆ Տես Հմր 30 ։

+ Գէ · Ժբ · 31 ։

Բ Դաս · գ · 10 ։

= Եւ · Ե · 5 ։

Բ Ծն · լբ · 28 · ւթ · 10 ։
գ Թագ · Ժա · 31 ։

Ե Օր · Ժ · 20 ։

Բ Եւ · գ · 6 ։

Բ Ր Օր · Ժ · 32 ։

Բ Ր Օր · գ · 23 ։

Ե Հմր 24 ։

Բ Հմր 32 · 33 ։

ֆ Եզր · գ · 9 ։
= Ղե · Ժբ · 21 · Բ Օր · Ժբ · 31 ։

ԳԼ · Ժ Ը

1 Եզեկիայէն բաթի վարմանքը ։ 4 Ա սեխայ կատ-
պատութիւնը բնաջինջ կ'ընէ ու յաջողութիւն
կը գտնէ ։ 9 Սամարացիք դերի կը տարուին
իրենց մեղքերուն համար ։ 13 Անեղերիմ
Բուդայի վրայ կը յարձակի , ու անոր վրայ
Տարկ մը դնելով՝ թագաւորութիւն կ'ընէ ։ 17
Նորէն Անեղերիմ Յուդայի կը խրկէ . ան
ալ Եզեկիան կը նախատէ , և Տայհոյութեան
խոսքերով Ժողովուրդը ապստամբութեան կը
գրգռէ ։

1 Ու Իսրայէլի թագաւորին՝ Էլային
որդւոյն Ովսէէին երրորդ տա-

Իրբ 726

բին Ցուդայի Ա.քաղ թագաւորին որդին ՝ եղեկիա թագաւոր եղաւ ։
2 Քսանուհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի թագաւորեց ։ և անոր մօր անունը Բրիա էր , ՝ Զաքարիային աղջիկն էր ։ Եւ իր հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ ։ 4 Սակայն բարձր տեղւոյները վերցուց , ու արձանները կոտրտեց , և Աստարտեայ կուռքերը կտրեց , ու Մովսէսին շինած պղնձէ օձը կտոր կտոր ըրաւ , (քանդի մինչև ան օրերը Իսրայէլի որդիքը անոր խունկ կը ծխէին ,) ու զանիկայ Նեհեստան կոչեց ։ 5 Ընիկայ Իսրայէլը Տէր Աստուծոյն ապաւինեցաւ . չև անկէ ետքը Ցուդայի բոլոր թագաւորներուն մէջ անոր նմանը չեղաւ , ոչ ալ անկէ առաջ եղաւ ։ 6 Ներուն մէջ . ու Տէրոջը յարեցաւ և անոր ետևէն չխոտորեցաւ , ու Տէրոջը Մովսէսին պատուիրած պատուիրանքները պահեց ։ 7 Եւ Տէրը Աստուր հետն էր , և ուր որ կ'երթար , յաջողութիւն կը դրաներ ։ Եւ Աստուածի թագաւորին ապստամբեցաւ , ու անոր ծառայութիւն չըրաւ ։ 8 Ընիկայ Փղշտացիները զարկաւ մինչև Գազա ու անոր սահմանները , Հսկայի հսպանաց աշտարակէն մինչև պարսպատուր քաղաքը ։
9 Եւ Եղաւ որ Եզեկիա թագաւորին չորրորդ տարին , որ Իսրայէլի թագաւորին՝ Էլայի որդւոյն Ովսէէին հօթներորդ տարին էր , Ասորեստանի Սաղմանասար թագաւորը Սամարիայի վրայ եկաւ , ու 10 զանիկայ պաշարեց . Եւ իրէք տարիէն առբ զանիկայ առաւ . Սամարիա Եզեկիայեան վեցերորդ տարին (այսինքն Իսրայէլի թագաւորին Ովսէէին իններորդ տարին) 11 առնուեցաւ ։ Ու Ասորեստանի թագաւորը Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց , և զանոնք Գոզան գետին քովը՝ Քաղայի ու Քաբորի մէջ , ու Մարաց քաղաքներուն 12 մէջ դրաւ ։ Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին ան կանջ չդրին , ու անոր ուխտը չըպահեցին , և Տէրոջը ծառային Մովսէսին ամէն պատուիրածները մնծի չըրին ու՛ի դործ չդրին ։
13 Ու Եզեկիա թագաւորին չորեքտասաներորդ տարին Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը Ցուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ եկաւ , ու զանոնք 14 առաւ ։ Եւ Ցուդայի Եզեկիա թագաւորը Լաքիս մարդ խրկեց Ասորեստանի թագաւորին՝ բանալով , Մեղայ , վրայիս ետ դարձիր . ինչ որ իմ վրաս դնես՝ կը տանուցանեմ ։ Ու Ասորեստանի թագաւորը Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին վրայ իրէք հարիւր տաղանդ արծաթ ու երեսուն տաղանդ ոսկի 15 հարկ դրաւ ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը տաճար մէջ և թագաւորին տաճարի գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր 16 արծաթը տուաւ ։ Ընտաճարին դռներուն ու դրամդիրներուն վրայէ ոսկին քակեց , որ Ցուդայի Եզեկիա թագաւորը գանոնք պատեր էր , ու Ասորեստանի թագաւորին տուաւ ։
17 Եւ Ասորեստանի թագաւորը Տարթանը , Րաբսարիսը , ու Րաբսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա թագաւորին . անոնք ալ եկան Երուսաղէմ եկան , ու հաս հասնելով՝ թափիչ ագարակին ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ կայնեցան , Ու թագաւորը կանչեցին . և Քեղկեայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը ու Սերնա տունեադպիրը ու յիշատակաց գպիր Ասափի որդին Յովաք անոնց եկան ։
19 Եւ Րաբսակ անոնց րսաւ , Եզեկիային բսէք , Մեծ թագաւորը՝ Ասորեստանի թագաւորը այսպէս կ'բսէ . Ի՞նչ է աս յոյսը՝ որուն 20 դուն կ'ապաւինիս . Դուն բսիր , Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ . բայց շրթունքի խօսքեր են . Հիմա որուն ապաւինեցար 21 նեղով ինծմէ ապստամբեցար ։ Ահա դուն ան ջախջախած եղէգին գոպին՝ Եգիպտոսին ապաւինեցար , որ եթէ անոր մկ մարդ մը կոթնի , ձեռքը պիտի մտնէ ու զանիկայ պիտի ծակէ . Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողը 22 Ներուն այնպէս է ։ Բայց թէ որ ինծի բսէք թէ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ապաւինինք , ասիկայ ան չէ , Նորան բարձր տեղերը ու սեղանները Եզեկիա վերցուց , և Ցուդային ու Երուսաղէմին բսաւ , Ասկէ առ սեղանին առջևը Երուսաղէմի մէջ երկրպագութիւն բ-
23 րէք ։ Ու հիմա իմ տիրոջս Աստեսեստանի թագաւորին հետ հաշտուէ՛ , ու քեզի երկու հազար ձի տամ , թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ հեծնողներ դնելու կա-
24 րող ես ։ Եւ իմ տիրոջս պիտի պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին ինչպէս կրնաս դէմ դնել , որ դուն կառքերու ու ձիերու համար

Ն · Ք · ԴԲ · իրբ 726

— ր ՄՆ · իը · 27 ։ իԲ · 1 ։ Ա՜՜ · ա · 9 ։

Բ ր ՄՆ · իԲ · 1 ։

Ե ր ՄՆ · լ · 1 ։

Թ Թա · իա · 9 ։

՝ Յ՝ պղնձի կոար ։

Ի ԳԼ · ԺԲ · 10 ։ Ցա · Ժգ · 15 ։ Ապ. Ժգ · 5 ։

Ղ ԳԼ · իգ · 25 ։

Ե ր Օր · ժ · 20 ։ Ցհ · իգ · 8 ։

իրբ 725

Ը ր ՄՆ · Ժե · 2 ։

Ի ա Թագ · Ժր · 5 , 14 ։ Ապ · կ · 12 ։

Ֆ ԳԼ · Ժգ · 7 ։

Ի ա ՄՆ · գ · 41 ։ Նա · Ժգ · 29 ։

Ն ԳԼ · Ժե · 9 ։ Ի ԳԼ · Ժե · 3 ։

իրբ 723

իրբ 721

Ֆ ԳԼ · Ժե · 6 ։

Ի ԳԼ · Ժե · 6 ։

Հ ա ՄՆ · և · 26 ։

Ն ԳԼ · Ժե · 7 ։ Գաղ · Թ · 6 , 10 ։

713

Ն ր ՄՆ · լբ · 1 , ԷԶ ։ Նա · Ժգ · 1 , ԷԶ ։

Ն · Ք · ԴԲ · 713

Ֆ ԳԼ · Ժգ · 8 ։

իրբ 710

Ֆ Նա · կ · 3 ։

Ն Եզեկ · իԹ · 6 ; 7 ։

Ց ր ՄՆ · լբ · 10 , ԷԶ ։

Ն Եզեկ · իԹ · 6 ; 7 ։

Ն Էսթ · 4 ։ բ ՄՆ · ա · 1 ։ լբ · 12 ։

† Կա՜ պատանդ տուր ։

Ե · Բ · ԳԴ · Իրե 710

25 Եգիպտոսին կ՚ապաւինիս ։ Հիմա ա՛ս երկրիս վրայ արգելք առանց Եհովայի հրամանի՞ե՞ւ երբ եմ՝ զանիկայ աւերելու համար . ինծի Եհովան բաւ , Ան երկրին վրայ երթ ու զանիկայ աւերէ ։

26 Ու Քեղկեայի որդին Եղիակիմ և Սեբնա ու Յովաք Ռափսակին ըսին ։ Շնորհք ըրէ՛ քու ծառաներուդ հետ *Ասորերէն խօսէ , քանզի մենք կը հասկընանք , ու մի՛ հետ Եբրայեցերէն մի խօսիր որ պարսպին վրայ եղող ժողովուրդը

27 լսէ ։ Բայց Ռափսակ անոնց բաւ , Միթէ աս խօսքերը խօսելու համար իմ տէրս զիս քու տիրոջդ ու քեզի՞ չխրկեց . չէ՞ որ աս մարդիկներուն՝ որոնք պարսպին վրայ կը նստին , ձեզի հետ իրենց ապրը ուտելու ու իրենց մէզը խմելու ։

28 Եւ Ռափսակ ոտք եկաւ , ու մեծ ձայնով մը Եբրայեցերէն աղաղակեց , ու խօսեցաւ բսելով , Լսեցէք Թագաւորին՝ Ասորեստանի Թագաւորին խօսքը

29 Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Եզեկիա ձեզ չխաբէ , քանզի անկարող չիրնար

30 ձեզ *անոր ձեռքէն՝ ազատել . Ու Եզեկիա ձեզ Եհովային չյուսացընէ՝ ըսելով , Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ , ու աս քաղաքը Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքը

31 պիտի չտրուի ։ Եզեկիային մի՛ երթ մի՛ բնէք , քանզի Ասորեստանի Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Ինծի հետ հաշտութիւն բերէք , ու ինծի ելէք . և ամէն մարդ իր որթէն՝ ու ամէն մարդ իր թզենիէն ուտէ , և ամէն մարդ իր ջրհորին ջուրէն խմէ ,

32 Մինչև որ ես գամ , ու ձեզ ձեր երկրին պէս մի երկիր մը՝ հացիի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու երկիր մը՝ իւղ տուող ձիթենիներու ու մեղրի երկիր մը տանիմ , որ ապրիք ու չմեռնիք . ու Եզեկիային մի՛ խնդրէք , քանզի ձեզ դլխէ կը հանէ՝ բսելով , Եհո-

33 վան մեզ պիտի ազատէ ։ Միթէ ազգաց աստուածները Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր

34 երկիրը կրցան ազատել ։ Համաթի ու Արփադի աստուածները ո՞ւր են . Սեփարուիմի , Ենայի ու *Ուսայի աստուածները ո՞ւր են . միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս ա-

35 զատեցի՞ն . Երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞ր իր երկիրը իմ ձեռքս ազատեց , Որ Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ ։

36 Բայց ժողովուրդը լուռ կեցաւ և անոր պատասխան մը չտուաւ , քանզի Թագաւորը հրամայեր բսելով էր բսելով , Անոր պատասխան մի տաք ։

37 Ու Քեղկեայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սեբնա աստեղագիրը ու յիշատակագրը Ասափի որդին Յովաք *Հանդերձներն պատռած՝ Եզեկիային գացին , ու Ռափսակին խօսքերը անոր պատմեցին ։

Ե · Բ · ԳԴ · Իրե 710

Ե Դ · ԺԹ · 7 ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Եզեկիա սուգ բնելով Եհովային մարդ կը խրկէ որ իրենց համար ազօթք բնէ ։ 6 Եհովա զանոնք կը մխիթարէ ։ 8 Սենեքերիմ Թագաւորին դէմ պատերազմելու գացած ատենը նախատելով նամակ մը կը խրկէ Եզեկիային ։ 14 Եզեկիային ազօթքը ։ 20 Եհովային մարգարէութիւնը Սենեքերիմին նպատակութեանը ու կործանմանը , և Սիոնին ըլալու բարիքին վրայով ։ 35 Հրեշտակ մը Ասորեստանի զօրքերը կը ջարդէ ։ 36 Անոնք երիմ իր արքայութեան կը տանձնուի Նինուէի մէջ ։

710

Ե Դ · ԼԹ · 1 ։

1 Ու *Եղերոր Եզեկիա թագաւորը լսեց , իր հանդերձները պատռեց ու քուրձ հագաւ , և Տէրոջը

2 տունը մտաւ . Ու Եղիակիմ պալատին հազարապետը և Սեբնա աստեղագիրը ու քահանաներուն ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամոսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց ։

3 Եւ անոր բսին , Եզեկիա այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛յսօր նեղութեան , կրչտամբանաց ու նախատանաց օր է . քանզի տղաքը մինչև ծնանելու վայրկեանը հասան , բայց ծնանելու

4 ոյժ չկայ ։ *Կարելի է որ քու Տէր Աստուածդ Ռափսակին բոլոր խօսքերը լսէ , Որուն որ իր տէրը Ասորեստանի Թագաւորը խրկեց կենդանի Աստուածը նախատելու համար , ու քու Տէր Աստուածդ անի իր լսած խօսքերուն համար . Ետեւդ ձգէ՛ մնացորդին համար աղօթք բսէ ։

5 զօթք բսէ ։ Ու Եզեկիա թագաւորին ծառաները Եսայիին գացին ։

6 Ե՛ Ու Եսայի անոնց բաւ , Ձեր տիրոջը առանկ բսէք , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մի վախնար ան լսած խօսքերէդ , որոնցմով Ասորեստանի Թագաւորին ծառաները զիս հայ-

7 հոյեցին ։ Ա՛ն ես անոր վրայ *ժկ ոգի մը կը խրկեմ , ու մկ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի դառնայ . ու զանիկայ իր երկրին մէջը սրով պիտի կործանեմ ։

8 Եւ Ռափսակ դարձաւ , ու Ասորեստանի Թագաւորը գտաւ որ Լաբնայի հետ կը պատերազմէր , վասն զի լսած էր որ Ե Լաբիսէն

9 չուեր է ։ Ու *Թիրհակա Եթովպացոց Թագաւոր Թագաւորին համար լսեց , որ կ՚ըսէին , Ահա անիկայ քեզի հետ պատերազմելու եկեր

Ե Դ · ԺԹ · Իրե 710

Ե Դ · ԼԹ · 7 ։

Ե Դ · ԺԹ · 35 · 36 · 37 ։ Երեմ · Ծ · 1 ։

Ե Դ · ԺԹ · 14 ։

*Թագ · Իդ · 27 ։

Ն·ք·գԲ· 710

է. ու նորէն Եզեկիային դեսպան-
10 ներ իրկեց՝ ըսելով, Յուդայի Եզե-
կիա թագաւորին այսպէս խօսիք ու-
րսէք. Ան քու Աստուածդ՝ * որուն
դուն ապաւիներ ես, թող քեզ
չխաբէ ըսելով, Երուսաղէմ Ա-
նորեւտանի թագաւորին ձեռքը
11 պիտի չտրուի։ Ահա դուն լսեցիր
ինչ որ Ասորեստանի թագաւորնե-
ր՝ բոլոր երկիրներուն ըրին, ու
ինչպէս զանոնք բոլորովին կործա-
նեցին, ու հէ՞ն դուն պիտի ազա-
Ե ԳԼ·ժբ·33· 12 տիս։ Ե Միթէ իմ Հայրերուս կոր-
ծանած ազգերուն՝ ‡ԳՈՒԶԱՆ Գովզա-
նին, Խաւսկին, Ռեսեփին ու
Թէլասարի մէջ Եդեմի որ-
Ը Եզեկ·իէ· 23· դոցը աստուածները զանոնք ա-
Ի ԳԼ·ժբ·34· 13 զատեցի՞ն։ Ի Ո՞ր է Եմաթի թա-
գաւորը ու Արփադի թագաւորը,
ու Սեփարուիմ քաղաքին՝ Ենա-
ւին և Աւային թագաւորը։
ԺԷ·ւէ·14· 14 Ի Ու Եզեկիա նամակը դեսպաննե-
րուն ձեռքէն առաւ ու զանիկայ
կարդաց, և Տէրոջը տունը եկաւ.
ու Եզեկիա Տէրոջը առջեւը * բացաւ
15 զանիկայ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը
առջեւը աղօթք բրաւ ու ըսաւ,
Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, Ո՛ր
քերովբէներուն վրայ կը նստիս,
երկրիս ամէն թագաւորութիւննե-
րուն վրայ՝ Դուն Աստուած միայն դուն
ես. երկինքը ու երկիրը դուն ըս-
16 տեղծեցիր։ Ով Տէր, ‡ականջդ
խոնարհեցուր ու լսէ. ով Տէր,
աչքերդ բաց ու նայէ. և լսէ Սե-
նեքերիմին խօսքերը, * որ իրկեց
կնդրտանի Աստուածը նախատելու
17 համար։ Ով Տէր, իրաւցնէ Ա-
սորեստանի թագաւորները ազգերը
18 ու անոնց երկիրը աւերեցին, Եւ ա-
նոնց աստուածները կրակի տուին,
վասն զի անոնք Աստուած չէին,
Հապա * մարդու ձեռագործ՝ փայտ
ու քար էին. անոր համար զանոնք
19 կորընչեցուցին։ Եւ հիմա դուն ով
Տէր Աստուած մեր, ազատէ մեզ
անոր ձեռքէն, * որպէս զի երկրիս
բոլոր թագաւորութիւնները գիտ-
նան, որ Տէր Աստուած միայն
դուն ես։
20 Ու Ամովսի որդին Եսայի Եզե-
կիային հետ իրկեց՝ ըսելով, Ի-
սրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ. * Ասորեստանի Սենեքերիմ
թագաւորին համար ինծի ըրած
21 աղօթքդ լսեցի։ Անոր վրայով
Տէրոջը բուած խօսքը ասէ.
Սիօնի * կոյս աղջիկը քեզ անար-
գեց, քեզ ծաղր ըրաւ. Երուսա-
ղէմի աղջիկը քու ետեւդ գլուխ
շարժեց։
22 Դուն ո՞վ նախատեցիր ու հայ-
հոյեցիր, ու որուն վրայ ձայնդ
Ն·ք·գԲ· 710

Պաղ·նա· 22· Եա·ւ· 24· Երեմ· ծա·5·
ԸԳԼ·ժբ·17·
Պաղ·ի·7·
† Կամ՝ կրա-
բեցի·
‡ Կամ՝ պըտ-
զարիր ա-
գարակին· Եա·ժ·18·
‖ Կամ՝ մը-
ասյ·
§ Կամ՝ Ն-
պիպասի
Եա·իե·7·
Ա Եա·ժ·5·
* Պաղ·ՃԻԲ· 6·
Բ Պաղ·ՃԻԲ· 1, ԽԵ·
Ց Ցար·իա· 2· Եզեկ· իԲ·4· լե· 4· Ամով· գ·2·
Հմր 33, 36, 37·
† ԹԱԳԱԹ·Բ· 34· ԳԼ·ի· 8, 9· Եա· ի·11·14· Ղա·բ·12·
Բ Մն·լբ· 22, 23·
Եա·թ·7·

ձ. ու Սարէն Եզեկիային դեսպան-
10 ներ իրկեց՝ ըսելով, Յուդայի Եզե-
կիա թագաւորին այսպէս խօսիք ու-
րսէք. Ան քու Աստուածդ՝ * որուն
դուն ապաւիներ ես, թող քեզ
չխաբէ ըսելով, Երուսաղէմ Ա-
սորեստանի թագաւորին ձեռքը
11 պիտի չտրուի։ Ահա դուն լսեցիր
ինչ որ Ասորեստանի թագաւորնե-
ր՝ բոլոր երկիրներուն ըրին, ու
ինչպէս զանոնք բոլորովին կործա-
նեցին, ու հէ՞ն դուն պիտի ազա-
Ե ԳԼ·ժբ·33· 12 տիս։ Ե Միթէ իմ Հայրերուս կոր-
ծանած ազգերուն՝ ‡ԳՈՒԶԱՆ Գովզա-
նին, Խաւսկին, Ռեսեփին ու
Թէլասարի մէջ եղող Եդեմի որ-
Ը Եզեկ·իէ· 23· դոցը աստուածները զանոնք ա-
Ի ԳԼ·ժբ·34· 13 զատեցի՞ն։ Ի Ո՞ր է Եմաթի թա-
գաւորը ու Արփադի թագաւորը,
ու Սեփարուիմ քաղաքին՝ Ենա-
ւին և Աւային թագաւորը։
ԺԷ·ւէ·14· 14 Ի Ու Եզեկիա նամակը դեսպաննե-
րուն ձեռքէն առաւ ու զանիկայ
կարդաց, և Տէրոջը տունը եկաւ.
ու Եզեկիա Տէրոջը առջեւը * բացաւ
15 զանիկայ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը
առջեւը աղօթք բրաւ ու ըսաւ,
Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, Ո՛ր
քերովբէներուն վրայ կը նստիս,
երկրիս ամէն թագաւորութիւննե-
րուն վրայ՝ Դուն Աստուած միայն դուն
ես. երկինքը ու երկիրը դուն ըս-
16 տեղծեցիր։ Ով Տէր, ‡ականջդ
խոնարհեցուր ու լսէ. ով Տէր,
աչքերդ բաց ու նայէ. և լսէ Սե-
նեքերիմին խօսքերը, * որ իրկեց
կնդրտանի Աստուածը նախատելու
17 համար։ Ով Տէր, իրաւցնէ Ա-
սորեստանի թագաւորները ազգերը
18 ու անոնց երկիրը աւերեցին, Եւ ա-
նոնց աստուածները կրակի տուին,
վասն զի անոնք Աստուած չէին,
Հապա * մարդու ձեռագործ՝ փայտ
ու քար էին. անոր համար զանոնք
19 կորընչեցուցին։ Եւ հիմա դուն ով
Տէր Աստուած մեր, ազատէ մեզ
անոր ձեռքէն, * որպէս զի երկրիս
բոլոր թագաւորութիւնները գիտ-
նան, որ Տէր Աստուած միայն
դուն ես։
20 Ու Ամովսի որդին Եսայի Եզե-
կիային հետ իրկեց՝ ըսելով, Ի-
սրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ. * Ասորեստանի Սենեքերիմ
թագաւորին համար ինծի ըրած
21 աղօթքդ լսեցի։ Անոր վրայով
Տէրոջը բուած խօսքը ասէ.
Սիօնի * կոյս աղջիկը քեզ անար-
գեց, քեզ ծաղր ըրաւ. Երուսա-
ղէմի աղջիկը քու ետեւդ գլուխ
շարժեց։
22 Դուն ո՞վ նախատեցիր ու հայ-
հոյեցիր, ու որուն վրայ ձայնդ

34 Եւ ՚ասա քաղաքը պիտի պաշտպանեմ , ու զանիկայ ապատեմ ինձի համար ու ՚իմ ծառային Դաւիթին համար :

35 Ու ՚ի Նաթան որ ան տիշերը Տէրոջը հրեշտակը եկաւ , և Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր ութսուն ուհինգ հազար հոգի զարկաւ . ու երբոր առաւօտուն կանուխ եղան , ահա անոնց ամէնը մեռած մնացին ։

36 Նէր էին : Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը չուեց գնաց , ու դարձաւ ՚Նինուէի մէջ նստաւ :

37 Ու երբոր անիկայ իր աստուծոյն Նեսրաքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ՚ընէր , անոր որդիքը ՚Ադրամելէք ու Սարասար ՚ի գանիկայ սրով զարկին , ու Արարադի երկիրը փախան . և անոր տեղը անոր որդին ՚Ասորգան թագաւոր եղաւ :

ԳԼ . Ի

1 Եզեկիա իր մահուան լուրը առնելով՝ ազօթք կ՚ընէ , ու կեանքը երկրնալուն նշանները կ՚առնէ : 8 Բռնէ տասը ասաստճան ետ կ՚երթայ՝ ան նշանումներին նշան մը ըլլալու համար : 12 Մարոդաք բաղադան աս եկած հրաշքին համար Եզեկիային անասելիներ մարգ կը խրկէ , ու անոր ունեցած գանձերուն կը տեղեկանայ : 14 Եսայի աս բաները իմանալով՝ Հրէից հարիւրն գերի տարուելուն վրայ կը մարգարէանայ : 20 Մահասէ Եզեկիային տեղը կը յաջորդէ :

1 ՚Ի նոր օրերը Եզեկիա մահուան տաւիճանը հիւանդացաւ : Ու Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ՚Ցանդ համար պատուէր տուր , քանզի դուն պիտի մեռնիս ու պիտի չապրիս :

2 Նէ անիկայ իր երեսը պատին դարձուց , ու Տէրոջը ազօթք ըրաւ ,

3 ըսելով , Ով Տէր՝ կ՚ազաչեմ , ՚քու առջեւդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելը՝ և քու աչքիդ առջեւը բարի եղածը ընելս ՚ի քեզի . ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ :

4 Ու Եսայի տակաւին միջին դաւիթին չելած՝ Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ , ըսելով ,

5 Դարձիր , ու իմ ժողովուրդիս ՚իշխանին՝ Եզեկիային ըսէ , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Քու ազօթքդ լսեցի , և քու արտասուքդ տեսայ . ահա քեզ պիտի բժշկեմ , — երրորդ օրը Տէրոջը տունը պիտի երթաս .

6 և քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ տարի պիտի աւելցնեմ , ու քեզ ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ , և Հոս քաղաքին պաշտպանեմ հանի համար ու իմ ծառային Դաւիթին համար :

7 Թին համար : Ու ՚ի Եսայի ըսաւ , Քանի մը չոր թուզ առէք . ու առին և վէրքին վրայ դրին , ու ողջացաւ :

8 Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , Տէրոջը դիս բժշկելուն ու երրորդ օրը Տէրոջը տունը երթալուս ի՞նչ նշանը կ՚ըլլայ : Ու Եսայի ըսաւ , ՚Քեզի այդ քեզի Տէրոջմէ նշան կ՚ըլլայ՝ թէ Տէրը իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ . Սաուէրը կամ տասը աստիճան յառաջ երթայ , կամ տասը աստիճան ետ դառնայ :

10 Ու Եզեկիա ըսաւ , Սաուէրին տասը աստիճան յառաջ երթալը դիւրին է , ոչ , հապա սաուէրը տասը աստիճան ետ դառնայ :

11 Ու Եսայի մարգարէն Տէրոջը աղաղակեց . ու Ահազ աստիճան ետ դարձուց սաուէրը այն աստիճաններէն որ Ահազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած էր :

12 ՚Ի Ն ատենը Բաբիլոնի թագաւորը՝ Բաղադանի որդին Մարոդաք բաղադան նամակներ ու ընծաներ խրկեց Եզեկիային , քանզի Եզեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր

13 էր : Ու ՚ի Եզեկիա հանոնց մտիկ ըրաւ , և թանկագին բաներուն բոլոր տունը՝ արծաթը ու ոսկին ու խունկերը և պատուական ղեղ ու իր զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուածը ցուցուց . իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Եզեկիա անոնց չցուցընէ :

14 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Ա՛ս մարդիկները ի՞նչ բան են , և ո՞ւրկից եկան քեզի . ու Եզեկիա ըսաւ , Հեռու տեղէ՝ Բաբիլոնէն եկան :

15 Նէ անիկայ ըսաւ , Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու Եզեկիա ըսաւ , Ցանց մէջ ինչ որ կար՝ տեսան , — գանձերուս մէջ անոնց

16 չցուցուցած բան չմնաց : Ես ատենը Եսայի Եզեկիային ըսաւ ,

17 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու հայրերդ մինչեւ աս օրս ինչ որ ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տարուի . մէկ բան մը

18 պիտի չմնայ , կ՚ըսէ Տէրը . Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծնանելու որդիներէդ նպիտի առնուն , և անոնք Բաբիլոնի թագաւորին պալատին

19 մէջը ներքինիներ պիտի ըլլան : Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , Տէրոջը խօսքը՝ որ դուն բսիր , բարի է . Նաև ըսաւ , Խաղ չլի՞ , որովհետև

ՆԼ . Ի

1 Եզեկիա Բաբելացւոց դեսպանները կ՚ընդունի , ու անոնց իր գանձերը կը ցուցնէ : 5 Եսայի անոր կը մարգարէանայ , որ անոնք պիտի գերուին : 8 Եզեկիա կը հաճի , որ իր օրերուն մէջ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ :

1 Այն ատենը Բաբելացւոց թագաւորը՝ Բաղադանի որդին Մարոդաք բաղադան նամակներ ու ընծաներ Եզեկիային , քանզի Եզեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր էր : Ու ՚ի Եզեկիա հանոնց մտիկ ըրաւ , և թանկագին բաներուն բոլոր տունը՝ արծաթը ու ոսկին ու խունկերը և պատուական ղեղ ու իր զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուածը ցուցուց . իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Եզեկիա անոնց չցուցընէ :

2 Նէ Եսայի մարգարէն Եզեկիա թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Ա՛ս մարդիկները ի՞նչ բան են , և ո՞ւրկից եկան քեզի . ու Եզեկիա ըսաւ , Հեռու տեղէ՝ Բաբիլոնէն եկան :

3 Նէ անիկայ ըսաւ , Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու Եզեկիա ըսաւ , Ցանց մէջ ինչ որ կար՝ տեսան , — գանձերուս մէջ անոնց

4 չցուցուցած բան չմնաց : Ես ատենը Եսայի Եզեկիային ըսաւ ,

5 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու հայրերդ մինչեւ աս օրս ինչ որ ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տարուի . մէկ բան մը

6 պիտի չմնայ , կ՚ըսէ Տէրը . Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծնանելու որդիներէդ նպիտի առնուն , և անոնք Բաբիլոնի թագաւորին պալատին

7 ներքինիներ պիտի ըլլան : Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , ՚Ցէրոջը խօսքը՝ որ դուն բսիր , բարի է . Նաև ըսաւ , Խաղ չլի՞ , որովհետև

ՆԼ . ԳԼԳ

1 Եզեկիա հիւանդանալով՝ կ՚աղաչէ Աստուծոյ , ու կը բժշկուի : 7 Նշան կը տրուի անոր : 9 Եզեկիա իր հիւանդութեան ատեն ըրած երգը կը գրէ :

1 Եզեկիա հիւանդացաւ մինչեւ մեռնելու չափ , ու Ամովսի որդի Եսայի մարգարէն անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ՚Քու տունդ կարգադրէ , քանզի դուն պիտի մեռնիս ու պիտի չապրիս :

2 Նէ անիկայ իր երեսը պատին դարձուց , ու Տէրոջը ազօթք ըրաւ ,

3 ըսելով , Ով Տէր՝ կ՚ազաչեմ , ՚քու առջեւդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելը՝ և քու աչքիդ առջեւը բարի եղածը ընելս ՚ի քեզի . ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ :

4 Ու Եսայի տակաւին միջին դաւիթին չելած՝ Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ , ըսելով ,

5 Դարձիր , ու իմ ժողովուրդիս ՚իշխանին՝ Եզեկիային ըսէ , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Քու ազօթքդ լսեցի , և քու արտասուքդ տեսայ . ահա քեզ պիտի բժշկեմ , — երրորդ օրը Տէրոջը տունը պիտի երթաս .

6 և քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ տարի պիտի աւելցնեմ , ու քեզ ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ , և Հոս քաղաքին պաշտպանեմ հանի համար ու իմ ծառային Դաւիթին համար :

7 Նշան կը տրուի անոր : 9 Եզեկիա իր հիւանդութեան ատեն ըրած երգը կը գրէ :

1 Եզեկիա հիւանդացաւ մինչեւ մեռնելու չափ , ու Ամովսի որդի Եսայի մարգարէն անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ՚Քու տունդ կարգադրէ , քանզի դուն պիտի մեռնիս ու պիտի չապրիս :

2 Նէ անիկայ իր երեսը պատին դարձուց , ու Տէրոջը ազօթք ըրաւ ,

3 ըսելով , Ով Տէր՝ կ՚ազաչեմ , ՚քու առջեւդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելը՝ և քու աչքիդ առջեւը բարի եղածը ընելս ՚ի քեզի . ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ :

4 Ու Եսայի տակաւին միջին դաւիթին չելած՝ Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ , ըսելով ,

5 Դարձիր , ու իմ ժողովուրդիս ՚իշխանին՝ Եզեկիային ըսէ , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Քու ազօթքդ լսեցի , և քու արտասուքդ տեսայ . ահա քեզ պիտի բժշկեմ , — երրորդ օրը Տէրոջը տունը պիտի երթաս .

6 և քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ տարի պիտի աւելցնեմ , ու քեզ ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ , և Հոս քաղաքին պաշտպանեմ հանի համար ու իմ ծառային Դաւիթին համար :

7 Թին համար : Ու ՚ի Եսայի ըսաւ , Քանի մը չոր թուզ առէք . ու առին և վէրքին վրայ դրին , ու ողջացաւ :

8 Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , Տէրոջը դիս բժշկելուն ու երրորդ օրը Տէրոջը տունը երթալուս ի՞նչ նշանը կ՚ըլլայ :

9 Նէ Եսայի ըսաւ , ՚Քեզի այդ քեզի Տէրոջմէ նշան կ՚ըլլայ՝ թէ Տէրը իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ . Սաուէրը կամ տասը աստիճան յառաջ երթայ , կամ տասը աստիճան ետ դառնայ :

10 Ու Եզեկիա ըսաւ , Սաուէրին տասը աստիճան յառաջ երթալը դիւրին է , ոչ , հապա սաուէրը տասը աստիճան ետ դառնայ :

11 Ու Եսայի մարգարէն Տէրոջը աղաղակեց . ու Ահազին տասը աստիճան ետ դարձուց սաուէրը այն աստիճաններէն որ Ահազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած էր :

12 ՚Ի Ն ատենը Բաբելացւոց թագաւորը՝ Բաղադանի որդին Մարոդաք բաղադան նամակներ ու ընծաներ Եզեկիային , քանզի Եզեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր

13 էր : Ու ՚ի Եզեկիա հանոնց մտիկ ըրաւ , և թանկագին բաներուն բոլոր տունը՝ արծաթը ու ոսկին ու խունկերը և պատուական ղեղ ու իր զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուածը ցուցուց . իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Եզեկիա անոնց չցուցընէ :

14 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Ա՛ս մարդիկները ի՞նչ բան են , և ո՞ւրկից եկան քեզի . ու Եզեկիա ըսաւ , Հեռու տեղէ՝ Բաբիլոնէն եկան :

15 Նէ անիկայ ըսաւ , Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու Եզեկիա ըսաւ , Ցանց մէջ ինչ որ կար՝ տեսան , — գանձերուս մէջ անոնց

16 չցուցուցած բան չմնաց : Ես ատենը Եսայի Եզեկիային ըսաւ ,

17 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու հայրերդ մինչեւ աս օրս ինչ որ ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տարուի . մէկ բան մը

18 պիտի չմնայ , կ՚ըսէ Տէրը . Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծնանելու որդիներէդ նպիտի առնուն , և անոնք Բաբիլոնի թագաւորին պալատին

19 մէջը ներքինիներ պիտի ըլլան : Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , ՚Ցէրոջը խօսքը՝ որ դուն բսիր , բարի է . Նաև ըսաւ , Խաղ չլի՞ , որովհետև

ՆԼ . ԳԼԳ

1 Եզեկիա հիւանդանալով՝ կ՚աղաչէ Աստուծոյ , ու կը բժշկուի : 7 Նշան կը տրուի անոր : 9 Եզեկիա իր հիւանդութեան ատեն ըրած երգը կը գրէ :

1 Եզեկիա հիւանդացաւ մինչեւ մեռնելու չափ , ու Ամովսի որդի Եսայի մարգարէն անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ՚Քու տունդ կարգադրէ , քանզի դուն պիտի մեռնիս ու պիտի չապրիս :

2 Նէ անիկայ իր երեսը պատին դարձուց , ու Տէրոջը ազօթք ըրաւ ,

3 ըսելով , Ով Տէր՝ կ՚ազաչեմ , ՚քու առջեւդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելը՝ և քու աչքիդ առջեւը բարի եղածը ընելս ՚ի քեզի . ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ :

4 Ու Եսայի տակաւին միջին դաւիթին չելած՝ Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ , ըսելով ,

5 Դարձիր , ու իմ ժողովուրդիս ՚իշխանին՝ Եզեկիային ըսէ , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Քու ազօթքդ լսեցի , և քու արտասուքդ տեսայ . ահա քեզ պիտի բժշկեմ , — երրորդ օրը Տէրոջը տունը պիտի երթաս .

6 և քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ տարի պիտի աւելցնեմ , ու քեզ ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ , և Հոս քաղաքին պաշտպանեմ հանի համար ու իմ ծառային Դաւիթին համար :

7 Թին համար : Ու ՚ի Եսայի ըսաւ , Քանի մը չոր թուզ առէք . ու առին և վէրքին վրայ դրին , ու ողջացաւ :

8 Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , Տէրոջը դիս բժշկելուն ու երրորդ օրը Տէրոջը տունը երթալուս ի՞նչ նշանը կ՚ըլլայ :

9 Նէ Եսայի ըսաւ , ՚Քեզի այդ քեզի Տէրոջմէ նշան կ՚ըլլայ՝ թէ Տէրը իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ . Սաուէրը կամ տասը աստիճան յառաջ երթայ , կամ տասը աստիճան ետ դառնայ :

10 Ու Եզեկիա ըսաւ , Սաուէրին տասը աստիճան յառաջ երթալը դիւրին է , ոչ , հապա սաուէրը տասը աստիճան ետ դառնայ :

11 Ու Եսայի մարգարէն Տէրոջը աղաղակեց . ու Ահազին տասը աստիճան ետ դարձուց սաուէրը այն աստիճաններէն որ Ահազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած էր :

12 ՚Ի Ն ատենը Բաբելացւոց թագաւորը՝ Բաղադանի որդին Մարոդաք բաղադան նամակներ ու ընծաներ Եզեկիային , քանզի Եզեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր

13 էր : Ու ՚ի Եզեկիա հանոնց մտիկ ըրաւ , և թանկագին բաներուն բոլոր տունը՝ արծաթը ու ոսկին ու խունկերը և պատուական ղեղ ու իր զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուածը ցուցուց . իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Եզեկիա անոնց չցուցընէ :

14 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Ա՛ս մարդիկները ի՞նչ բան են , և ո՞ւրկից եկան քեզի . ու Եզեկիա ըսաւ , Հեռու տեղէ՝ Բաբիլոնէն եկան :

15 Նէ անիկայ ըսաւ , Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու Եզեկիա ըսաւ , Ցանց մէջ ինչ որ կար՝ տեսան , — գանձերուս մէջ անոնց

16 չցուցուցած բան չմնաց : Ես ատենը Եսայի Եզեկիային ըսաւ ,

17 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու հայրերդ մինչեւ աս օրս ինչ որ ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տարուի . մէկ բան մը

18 պիտի չմնայ , կ՚ըսէ Տէրը . Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծնանելու որդիներէդ նպիտի առնուն , և անոնք Բաբիլոնի թագաւորին պալատին

19 մէջը ներքինիներ պիտի ըլլան : Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , ՚Ցէրոջը խօսքը՝ որ դուն բսիր , բարի է . Նաև ըսաւ , Խաղ չլի՞ ,

ՆՀ·ՔՀ·ՁԲ· 712

իբր 710

Ա Թագ. Ը· 32։
Ա Նախեմ. գ· 15։
Ա Մն. Ը· 39։
Ա Մն. Ը· 33։

իբր 698

իբր 698
Ա Մն. ԼԴ· 1, ՃԷ։

Ե ԳԼ·Ժ·3։

Է ԳԼ·Ժ·4։

Ը Գ Թագ. Ժ·32, 33։
Թ Օր· գ· 19։ Ժէ·3։ ԳԼ·Ժէ·16։
Նեհեմ.·Ը· 34։

Ժ Ը Թագ. Է·13։ Գ Թագ. Բ· 29։ Թ·3։
Գ ԳԼ·Ժ· 27։ Պագ. ՃԸ·13, 14։ Նեհեմ.·Ը· 34։
Ժ Ը Թագ.·Է· 10։

իմ օրհնութիւն ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ։

20 Ու Եղկիային մնայորդ պատմութիւնը, և անոր բոլոր զօրութիւնը, ու՝ շինած աւազանը ու ջրմուղը, և՝ քաղաքը լեցած ջուրը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն ժիշատակաց դրքին մէջ գրուած
21 է։ Ու Եղկիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին Մանասէ թագաւոր եղաւ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Մանասէին թագաւորութիւնը։ 3 անոր չարագործութիւնները։ 10 անոր բուն չարութեանը պատճառով Ցուդայի վայ գալու չարիքները մարգարէներուն ձեռքովը կը յայտնուին։ 17 Ամն անոր տեղը կը յաջորդէ։ 19 Ամմոնին չար վարմունքը։ 23 Անիկայ իր ծառաներէն կը մեռցուի։ Ժողովուրդն ալ ան մարդասպաններ կը մեռցընէ, ու Յովսիան թագաւոր կ'ընէ։

1 ՄԱնասէ տասներկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղեմի մէջ յիսունհինգ տարի թագաւորութիւն ըրաւ, ու անոր մօրը անունը Եփսիբայ էր։
2 Նա անիկայ Տէրոջը Խարայէլի որդուոյը առջևէն վռնտած Հ ազգերուն գարշելի գործքերուն պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ։
3 Ու անիկայ Հոր Եղկիային կործանած բարձր տեղւոյանները նորէն շինեց, ու Բահաղին սեղաններ կանգնեց, և Աստարտեայի կուռք մը շինեց Խարայէլի Ա քաաբ թագաւորին ըրածին պէս. ու Երկինքին բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն ըրաւ և անոնց
4 ծառայութիւն ըրաւ։ Ու Երեքանները շինեց Տէրոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը ըսած էր Թէ Իմ անունս Երուսաղեմի մէջ պի-
5 տի դնեմ։ Ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ երկինքի բոլոր զօրութիւններուն սեղաններ
6 շինեց. Ու իր տղան կրակէ անցուց, և՝ գուշակութիւն ու հմայութիւն կ'ընէր, և վհուկներ ու նշանագէտներ ունէր. Տէրոջը առջևը շատ չարութիւն ըրաւ
7 ու զայն բարկացուց։ Ու իր շինած Աստարտեայի կուռքը անտանը մէջ դրաւ, որուն համար Տէրը Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին ըսեր էր, Թէ Իմ անունս ասանտանը մէջ, ու Խարայէլի բոլոր ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս
8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան. Եւ Խարայէլին ոտքը ևս այլևս պիտի չտարժեմ աս երկրէն, որն որ ես անոնց հայրերուն տուի. միայն թէ անոնք իմ ամէն պատուիրանքներս ու իմ Մովսէս ծառային անոնց
9 պատուիրած բոլոր օրէնքը դուշադրեմ՝ ըլլան։ Բայց անոնք մտիկ չըրին, ու Մանասէ այնպէս մոլորեցուց զանոնք, որ Տէրոջը Խարայէլի որդւոյը առջևէն կորընչուցած ազգերէն աւելի չարութիւն ըրին։
10 Եւ Տէրը իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը խօսեցաւ՝
11 ըսելով, Որովհետև Ցուդայի Մանասէ թագաւորը աս գարշութիւններն ընելով՝ իրմէ առաջ եղող Ամորհացւոց բոլոր բրածներէն աւելի չարութիւն ըրաւ, ու իր կուռքերովը Ցուդային ալ մեղք
12 գործել տուաւ, Անոր համար Խարայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես երուսաղէմի վրայ ու Ցուդայի վրայ՝ անոնք լսարիք մը պիտի խրկեմ, որ ամէն լսողին երկու
13 կողմանջը պիտի խօսի։ Ու Երուսաղէմին վրայ՝ Սամարիայի լարը և Աքաաբին տանը գնատակը պիտի երկրնցընեմ, ու Երուսաղէմը պիտի սրբեմ՝ ինչպէս որ մէկը ամանը կը սրբէ, ու սրբելէն ետև
14 երեսն ի վար կը դարձնէ։ Ես իմ ժառանգութեանս մնացորդը պիտի մերժեմ, ու զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը պիտի տամ, ու անոնք իրենց բոլոր թշնամիներուն աւար ու յափշտակութիւն պիտի
15 ըլլան. Որովհետև իմ առջևս չարութիւն ըրին, ու իրենց հայրերուն Եգիպտոսէն ելած օրէնն մինչև աս
16 օրս զիս բարկացուցին։ Ընսկ Մանասէ խիստ շատ անմեղ արիւն թափեց, այնպէս որ Երուսաղէմը ծայրէ՝ ի ծայր լեցուց. բաց՝ ի ան իր մեղքէն՝ որով Տէրոջը առջևը Ցուդային մեղանչելուն ու չարութիւն ընելուն պատճառ եղաւ։
17 Եւ Մանասէին մնացորդ պատմութիւնը ու ամէն բրածը և անոր գործած մեղքը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքր։
18 քին մէջ գրուած է։ Ու Մանասէ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և իր տանը պարտէզին մէջ՝ Ոզայի պարտէզին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր տեղը անոր որդին Ամոն թագաւոր եղաւ։

643

19 Ամոն քսանուերկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ. ու անոր մօրը անունը Մեսոզոմիթ էր, ան Եր-
20 ուսաղէմէն աղչիկն էր։ Եւ անիկայ Հոր Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ Մանասէին պէս
21 Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ. Ու իր Հոր բրած բոլոր ճամբուն մէջը քալեց, և իր Հոր պաշտած կուռքերը պաշտեց

ՆՀ·ՔՀ·ՁԲ· իբր 698

Ը Ասակ.ԻԹ· 12։

Թ ԳԼ· Իգ· 26, 27։ Իգ· 3, 4։ Երեմ. ԺԱ· 4։

Ժ Գ Թագ. Իա· 26։

Ի Հմր 9։

ԺԱ Հաթագ.·գ· 11։ Երեմ. ԺԹ· 3։

ԺԲ Տես Եա· Լգ· 11։ Ոգր· 8։ Ա Մակ. է· 7, 8։

ԺԳ ԳԼ·Իգ·4։

ԺԴ Մն· ԼԳ· 11—19։

ԺԵ Մն· ԼԳ· 20։

643

ԺԶ Մն· ԼԳ· 21—23։

ԺԷ Հմր 2, ՃԷ։

ու անունդ երկրպագութիւն բրաւ .
22 Եւ ւ իբ Հայրերուն Տէր Աստուածը թագուց ու Տէրոջը ճամբուն մէջը չբալէց :
23 Եւ Ամնոնին ծառաները անոր դէմ դաւաճանութիւն բրին , ու թագաւորը իր տանը մէջ մեռցու-
24 ցին : Ու երկրին ժողովուրդը Ամոն թագաւորին դէմ դաւաճանութիւն ընդհանրուն ամէնը մեռցուցին . ու երկրին ժողովուրդը անոր որդին Յովսիան անոր տեղը թագաւոր դրին :
25 Եւ Ամոնին բրած գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը ահա Յուդայի թագաւորներուն գիշա-
26 տակաց գրքին մէջ գրուած է : Ու անոր ննջեցեալ Ոգւոյն պարտէզը՝ իր տունին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը անոր որդին Յովսիա թագաւոր եղաւ :

ԳԼ . ԻԲ

1 Յովսիային բարի թագաւորութիւնը : 3 Յովսիա տաճարին նորոգութեանը համար կը տանի : 8 Քեղկիա օրինաց գիրք մը գտնելով՝ Յովսիային կը խրկէ . ան ալ լուր կը խրկէ Ողդային՝ որ Տէրոջը հարցնէ : 15 Ողդա Երուսաղեմի կործանումը կը գուշակէ . բայց նաև կ'խոստանայ թէ Յովսիային կենդանութեան ատենը պիտի չըլլայ :

641 — ր Պոր . լգ . 1 :

1 Յովսիա ութը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ երեսունմէկ տարի թագաւորութիւն բրաւ : և անոր մօրը անունը Եդիդա էր , — Բոզկաթացի Ա-

Բ Քնո . ժե . 39 :

2 դայիային աղջիկն էր : Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն բրաւ , ու իր Հօրը Դաւիթին բոլոր ճամբուն մէջը քալեց , ու

Է ր Օր . և . 32 :

Ձախ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ :

Ելբ 624 — Բ Պոր . լգ . 3 , ճե :

3 Եւ Յովսիա թագաւորին տասներորդ տարին թագաւորը Մեսուզամի որդւոյն Եսելիային որդին Սափան գպիրը Տէրոջը տունը

Ե Գվ . ժբ . 4 :

4 խրկեց՝ բսելով , Քեղկիա քահանայապետին դնա , ու անիկայ Տէրոջը տունը բերուած ստակը թող

Ը Գվ . ժբ . 9 ։ Պապ . Ա՛ղ . 10 :

Համրէ , որն որ Դրան պահապանները Ժողովուրդէն ժողվեցին .

Ե Գվ . ժբ . 11 , 12 , 14 :

5 Ու անոնք Տէրոջը տանը Ե՛ՐԵՔՆ վրայ դրուած բանուորներուն տան , ու տանը փլած տեղերը չինելու համար՝ Տէրոջը տանը մէջէն գործը

Ը Գվ . ժբ . 15 :

6 բանուղներուն տան գանիկայ , Հիւսերուն , չինողներուն ու որմնադիրներուն . նաև փայտ ու տաշուած քարեր ծախու առնուն տունը նո-

7 րոգելու համար : Բայց Ե՛անոնց ձեռքը տրուած ստակին հաշիւը չէին հարցներ , քանզի անոնք հաւատարմութեամբ կը գործէին :

8 Եւ Քեղկիա քահանայապետը Սափան գպիրին բսաւ , Ե՛Տէրոջը տունը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ , ու Քեղկիա ան գիրքը Սափանին

9 տուաւ , ու զանիկայ կարդաց : Եւ Սափան գպիրը թագաւորին եկաւ , ու թագաւորին պատասխան բերաւ ու բսաւ , Քու ծառաներդ տանը մէջ գտնուած ստակը հանեցին , ու Տէրոջը տանը Ե՛ՐԵՔՆ վրայ դրուած բանուորներուն ձեռքը

10 տուին : Եւ Սափան գպիրը թագաւորին պատմեց ու բսաւ , Քեղկիա քահանան ինձի մէկ գիրք մը տուաւ . և Սափան զանիկայ թա-

11 գաւորին առջևը կարդաց : Ու թագաւորը օրինաց գրքին խօսքերը լսածին պէս իր հանդերձները պատ-

12 ռեց : Եւ թագաւորը Քեղկիա քահանային , ու Սափանի որդւոյն Ա՛քիկամին , ու Միքիայի որդւոյն Ե՛Ա՛քբորին , և Սափան գպիրին , ու թագաւորի ծառային՝ Ասայիային

Բ ր Պոր . լգ . 20 Ի՛շխ՛ան Ըրգան :

13 պատուիրեց ու բսաւ , Գացէ՛ք՝ ինձի համար ու ժողովուրդին համար ու բոլոր Յուդային համար՝ ան գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը հարցուցէ՛ք . քանզի մեր վրայ Է՛Տէրոջը մեծ բարկութիւնը բորբոքեր է , որովհետև մեր հայրերը ան գրքին խօսքերուն չհպան-

Է ր Օր . իմ . 27 :

դութիւն չբրին , ու մեզի համար ամէն գրուած բաները Ի գործ չբրին :

14 Ու Քեղկիա քահանան և Ա՛քիկամ ու Ա՛քբորը և Սափան ու Ասայիա Ըրասի որդւոյն Ե՛Թեկուայի որդւոյն Սեղգամ Հանդերձապահութեան կնկանը Ողդա մարգարէին գացին . ու անիկայ Երուսաղէմ՝ Մասէնայի մէջ կը բնակէր , ու

Ը ր Պոր . լգ . 22 :

* Ը՛ր . երկրորդ Հատ .

15 անոր հետ խօսեցան : Եւ անիկայ բսաւ անոնց , Խրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'բսէ . Ձեզ ինձի

16 խրկող մարդուն ասանկ բսէ՛ք , Տէրը այսպէս կ'բսէ . Ահա Է՛ես աս տեղս ու անոր բնակիչներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ , Ե՛ՐԵՔՆ Յուդայի թագաւորին կարդացած գրքին ամէն խօսքերը .

Բ ր Օր . իմ . 27 ։ Դան . թ . 11 , 12 , 13 , 14 :

Բ ր Օր . իմ . 25 , 26 , 27 :

17 Որովհետև զիս թողուցին , և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին , որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը զիս բարկացընեն . ուստի աս տեղս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի բորբոքի ,

18 բոցի ու պիտի չմարի : Բայց Տէրոջը Հարցընելու համար ձեզ խրկող Յուդայի թագաւորին ասանկ բսէ՛ք . Խրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'բսէ . լսած խօս-

Ի ր Պոր . լգ . 26 , ճե :

Ը Պապ . Ա՛ղ . 17 , Եփ . Ե՛ . 15 :

19 քերուդ համար . Որովհետև հրեսերդ կակղացաւ , ու Տէրոջը առջևը Ի՛նծնարհեցար՝ երբոր լսեցիր իմ խօսքս , Թէ աս տեղս վրայ ու

Ն Թագ . Ե՛ա . 29 :

Ն · Բ · գ · 624

ՂԿ · խգ · 31 , 32 ։

ՖԵբեմ · խգ · 6 ։ խգ · 22 ։

ՖՍապ · լե · 37 ։ Ես · ծէ · 1 , 2 ։

անոր բնակիչներուն վրայ՝ հաւատալու համար ու ճանչնալ պիտի ըլլայ, և քու հանդերձներդ պատուեցիր ու իմ առջեւս լացիր, ես ալ լսեցի, 20 կ'ըսեմ Տէրը ։ Ընոր համար ահա ես քեզ քու հայրերուդ պիտի խաթարեմ, ու ՖխաղաղութեամբՖ քու գերեզմանիդ մէջ պիտի ամիսփուսիս. և աս տեղիս վրայ իմ բնակելու բոլոր չարիքներս քու աչքերդ պիտի չտեսնեն ։ Ու անոնք խաղաղութեան պատասխան բերին ։

ԳԼ · Ի Գ

1 Յաջորդ հանդիսաւոր ժողովքի մը մէջ անդրբը կարգալ կու սայ ։ 3 Ընդհակ Տէրոջը ուխտ կը նորոգէ · 4 կառպաչութիւնը կը կործանէ · 15 Բնեթելի սեզանին վրայ մեռելոց ոսկորներ կ'այրէ , ինչպէս որ մարգարէութիւն եղած էր ։ 21 Յաջորդ խիստ Հանդիսաւոր գառին մը կ'ըլնէ · 24 կախարդները ու բոլոր պղծութիւնները բնաջինջ կ'ըլնէ ։ 26 Աստուծոյ վերին բարկութիւնը Յուդայի դէմ ։ 29 Յաջորդ յաղթութեամբ Փարաւոն Նեբուսոնի վրայ երթալով՝ Մակեդոնի մէջ կը մեռցուի ։ 31 Յաջորդ անոր տեղը կը յաջորդէ ։ բայց Փարաւոն Նեբուսով զանիկայ բանտարկելով՝ Յոյակիմ թագաւոր կը նշանակէ ։ 36 Յոյակիմին չար վարմունքը ։

Ր ՄԿ · լդ · 29 , 30 , ՃԸ ։

1 Ու Ֆ- թագաւորը Հրէաստ խրկեց , ու Յուդային ու Երուսաղէմին բոլոր ծերերը անոր քովը ժողովեցան։ 2 Յան ։ Ու թագաւորը ու անոր հետ Յուդայի բոլոր մարդիկները ու Երուսաղէմին բոլոր բնակիչները , ու քահանաները և մարգարէները , ու պզտիկէն մինչեւ մեծը բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տունը գնան ։ և Ֆ Տէրոջը տանը մէջ գրուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը Նաւած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը

ԳԼ · Իր · 8 ։

3 որ անոնց *առջեւը կարդայ ։ Ու թագաւորը Ֆսիւնին քովը կայնեցաւ ու Տէրոջը առջեւը ուխտ բրաւ , որ ան գրքին մէջ գրուած ուխտին խօսքերը հաստատուելու համար՝ Տէրոջը ետեւէն երթայ , և անոր պատուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ ։ և բոլոր ժողովուրդը ուխտին հաւատաց։ 4 Ու թագաւորը Քղկիա քահանայապետին ու երկրորդ աստիճանի քահանաներուն և դրան պահապաններուն հրամայեց , որ Բահաղին համար ու Ֆաստարովթին համար ու երկնքին բոլոր զօրութիւններուն համար շինուած գործիքներուն համար Տէրոջը տաճարին դուրս հանեն , ու զանոնք Երուսաղէմին դուրս Կեդրոնի դաշտավայրին մէջ այրեց , ու անոնց մոխիրը Բեթէլ տարաւ ։ 5 Ես Յուդայի թագաւորներուն՝ Յուդայի բագաթներուն մէջ ու Երուսաղէմին բոլորտիքը բարձր տեղերու վրայ դրած խունկ ծխող էրքուրները , և Բահաղին — արեգակին ու լուսնին և համաստեղ — կենդանակերպներուն ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն խունկ ծխողները վերցուց ։ 6 Ես Ֆաստարովթի կուռքը Տէրոջը տունէն Երուսաղէմին դուրսը Կեդրոն հեղեղատը հանեց , ու զանիկայ Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց , ու ձեծեց փոշի ըրաւ , ու փոշին ՃԺողովուրդին որդուոցը գերեզմանները 7 ներաւ վրայ ցանեց ։ Ես Տէրոջը տանը մէջ գտնուող Պոգոմական մեղքը գործողներուն տուները փլցուց , Ֆուր որ կիներները Աստարովթին †վարագուրներ կը գործէ։ 8 ին ։ Ու Յուդայի քաղաքներէն բոլոր քահանաները Եղոաւոֆ բերաւ , ու Ֆգարայէն մինչեւ Բերսաբէէ պղծեց այն բարձր տեղերը , որոնց մէջը քահանաները խունկ կը ծխէին ։ և քաղաքի իշխանին՝ Ցեսուէի դրանը բերանը՝ քաղաքին դրանը ձախ կողմը եղող դռներուն 9 բարձր տեղուանքը փլցուց ։ Ես Բայց բարձր տեղերուն քահանաները Երուսաղէմ եղող Տէրոջը սեզանը չէին երթեր , Ֆհապա իրենց եղբայրը 10 ներաւն մէջ բազարջ կ'ուտէին ։ Ու Ֆնովմի որդւոյն ձորին մէջը եղող Տօփեթը պղծեց , Ֆոր մարդ մը իր տղան կամ աղջիկը Մողոքին հաւ- 11 մար կրակէ չանցնէ ։ Ու նաև վերցուց Տէրոջը տանը դրանը առջեւէն ան ձիերը , որ Յուդայի թագաւորները արեգակին նուիրեր էին , և անոնք Փարուրիմ եղող Նաթանմէլք ներքինիին սենեակին քովը , ու արեգական կառքերը կրա- 12 կով այրեց ։ Ես Ֆբագին վերնատունը տանիքին վրայ Յուդայի թագաւորներուն շինած սեզանները , ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ Մանասէին շինած սեզանները թագաւորը փլցուց , ու անկէ բնաջինջ րաւ , և անոնց հողը Կեդրոն հեղեղատը նե- 13 տեց ։ Ու Երուսաղէմին դիմացը Ապականութեան լեռան աջ կողմը՝ Խոպայէլի ՖՍողոմոն թագաւորին Սիդոնացւոց գարշելիին՝ Աստարովթին համար , ու Մովաբացւոց գարշելիին՝ Քամոսին համար ու Ամմոնի որդւոց գարշելիին՝ Մելքոմին համար շինած բարձր տե- 14 ղուանքը թագաւորը պղծեց ։ Ես Յարձանները խորտակեց ու Աստարովթի կուռքերը կատրեց , ու անոնց տեղը մարդու ոսկորներով լեցուց ։

15 Ու Բեթէլի սեզանն ալ , և Խոպայէլին մեղանչել տուող ՖՆաբատեան Ցերոբովամին շինած բարձր

Ն · Բ · գ · 624

Ե Ովս · ժ · 5 ։ Ամո · ա · 4 ։

ՂԿԼ · խա · 3 ։

Ե Գլ · խա · 7 ։

Ը Ր ՄԿ · լգ · 4 ։

Ի գ Թագ · ժգ · 24 ։ ժե · 12 ։

Ֆ Եզկ · ժգ · 16 ։

†Նէբ · տուներ

Է գ Թագ · ժե · 22 ։

Ը Տես Եզկ · խգ · 10–14 ։

Թ Տես Երեմ · ժթ · 13 ։ Սոփ · ա · 5 ։

Ժ Գլ · խա · 5 ։

Ա գ Թագ · ժա · 7 ։

Ֆ Եզ · խգ · 24 ։ Ր Օր · է · 5 , 25 ։

Բ գ Թագ · ժր · 28 , 33 ։

տեղը՝ (ան սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փլցուց, և բարձր տեղը այրեց ու փոշի դարձուց, ու Աստարովթի
16 կուռքը այրեց։ Եւ Ցովսիա դարձաւ, ու հոն լեռանը վրայի դերեզմանները տեսաւ, և հարդ խրկեց՝ դերեզմաններուն միջի ոսկորները առաւ, ու սեղանին վրայ այրելով՝ զանիկայ պղծեց՝ Տէրոջը խօսքին համեմատ, որն որ աս բաները խօսող Աստուծոյ մարդը բարձր ձայ-
17 նով կոչեր էր։ Եւ ըսաւ՝ Ինչ՞ պիտի ըլլայ աս կոթողը, որ ես կը տեսնեմ։ Աստուծոյ մարդուն մարգիկը անոր բսին, Անիկայ Աստուծոյ մարդուն դերեզմանն է, որ Յուդայէն եկաւ, ու Բեթէլի սեղանին վրայ աս քու բրած բաներդ
18 խօսեցաւ։ Եւ ըսաւ՝ Զանիկայ թողուցէք, անոր ոսկորները մարդ մի տեղէն չշարժէ. ուստի անոր ոսկորները Սամարիայէն եկող մարգարէին ոսկորնե-
19 րուն հետ թող տուին։ Ու Ցովսիա Սամարիայի քաղաքներուն միջի բոլոր բարձր տեղերուն տուները ալ վերցուց, որ Իսրայէլի թագաւորները զանոնք շինելով՝ Տէրը բարկացուցեր էին. ու Բեթէլի միջ բոլոր բրածին պէս անոնց
20 ալ բրաւ։ Եւ հոն զոհուած բարձր տեղերուն բոլոր քուրմերը սեղաններուն վրայ մորթեց, ու անոնց վրայ մարդու ոսկորներ այրեց. եւթը Երուսաղէմ դարձաւ։
21 Եւ թագաւորը բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց բսելով՝ Ձեր Տէր Աստուծոյն զատիկ բրէք, Բենգպես որ աս ուխտի դրքին միջը
22 գրուած է։ Քանզի Իսրայէլը դատող դատաւորներուն օրերէն՝ ի վեր՝ և Իսրայէլի թագաւորներուն ու Ցուդայի թագաւորներուն բոլոր
23 օրերն ալ՝ աս զատկին պէս եղած չէր. Բայց Ցովսիա թագաւորին տասնուութերորդ տարին աս զատիկը Տէրոջը եղաւ Երուսաղէմի միջ։
24 Ու նաև Ցովսիա ժխկուկները, նշանագէտները ու թերափիները, և Ցուդայի երկրին միջ ու Երուսաղէմի միջ երեւցած բոլոր պարշտելիները վերցուց, որ քեզկիա քահանային Տէրոջը տունը գտած դրքին միջը
25 գրուած օրէնքին խօսքերը համատ։ Եւ անկէ առաջ անոր նման թագաւոր մը չեղաւ, որ իր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը ու բոլոր զօրութիւնովը Տէրոջը դառնայ՝ Մովսէսին բոլոր օրէնքին համեմատ. ոչ ալ անկէ ետքը անոր
26 նմանը եղաւ։ Բայց Տէրը Ցուդայի վրայ բորբոքած իր մեծ ու սաստիկ բարկութենէն ետ չդարձաւ՝ ան բոլոր ժաղ գործերուն համար, որոնցմով Մանասէ զանիկայ
27 բարկացուցեր էր։ Եւ Տէրը բսաւ, Ցուդան ալ իմ երեսէս պիտի ձրդեմ, ինչպէս որ Իսրայէլը ձգեցի. ու պիտի մերժեմ աս քաղաքը՝ իմ ընտրած Երուսաղէմն, ու աս տունը՝ որուն համար ըսի Թէ Իմ անունս հոն ըլլայ։
28 Եւ Ցովսիային մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր բրածը չէ՞ Ցուդայի թագաւորներուն ժամանակագրքին մէջ գրուած է։
29 Անոր օրերը Եգիպտոսի թագաւորը Փարաւոն Նեքաւով Ասորեստանի թագաւորին վրայ Եփրատ գետը եկաւ. ու Ցովսիա թագաւորը անոր դէմ ելլելու դնաց, ու անիկայ Յէմէտոյի պէս՝ զանիկայ մեռցուց։ Մակեդդովի
30 մէջ։ Եւ անոր ծառաները անոր մարմինը Մակեդդովէն կառքով Երուսաղէմ բերին, ու զանիկայ իր դերեզմանին մէջը թաղեցին. ու Երկրին ժողովուրդը Ցովսիային որդին Ցովաքազը առին ու օծեցին, և զանիկայ իր հօրը տեղը թագաւոր դրին։
31 Ցովաքազ քսանուերեք տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեք ամիս թագաւորութիւն բրաւ. և անոր մօրը անունը Ամիտաղ էր, Լիբնացի
32 Երեմիային աղջիկն էր։ Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլոր բրածին պէս Տէրոջը առջեւը չարու թիւն բ-
33 րաւ։ Ու Փարաւոն Նեքաւով զանիկայ Եմաթի երկիրը Երբղայի մէջ բանտարկեց, որ Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն չընէ. ու Երկրին վրայ հարիւր տալանդ արծաթ ու տասնոց մի ոսկի հարկ
34 դրաւ։ Եւ Փարաւոն Նեքաւով Ցովսիային որդին Եղիակիմը անոր հօրը Ցովսիային տեղը թագաւոր դրաւ, ու Եհոյոս անունը փոխեց՝ Ցովակիմ։ Բայց Ցովաքազը առաւ Եգիպտոս տարաւ.
35 ու անիկայ հոն մեռաւ։ Եւ Ցովակիմ ան արծաթը ու ոսկին Փարաւոնին տուաւ, բայց երկրին վրայ հարկ դրաւ՝ ան արծաթը Փարաւոնին պատուիրածին պէս տալու համար. Երկրին ժողովուրդէն՝ ամէն մարդուն վրայ դրած հարկին համեմատ՝ արծաթը ու ոսկին առաւ, որ Փարաւոնին Նեքաւովին տայ։
36 Երբոր Ցովակիմ թագաւոր եղաւ՝ քսանուհինգ տարեկան էր, ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ

ՆԿՔ ՂԲ 624

տարի թագաւորեց։ Անոր մօրը անունը Զեբուդա էր, Ռուման-
ցի Փադայիայի աղջիկն էր։
37 Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլոր բրածին պէս Տէրոջը առջեւը չարու թիւն բրաւ։

ՆԿՔ ՂԲ 623

ԲԹԼ ԻԲ 11։ ԵՐԵՄ ԻԲ 1։ ԴԱՆ Ա 1։ ԵՐԵՄ ԻԲ 2։ ԴԱՆ Ա 2։ ԵՍԴ Ա 1։ ԵՐԵՄ ԻԲ 3։ ԴԱՆ Ա 3։ ԵՍԴ Ա 2։ ԵՍԴ Ա 3։ ԵՍԴ Ա 4։ ԵՍԴ Ա 5։ ԵՍԴ Ա 6։ ԵՍԴ Ա 7։ ԵՍԴ Ա 8։ ԵՍԴ Ա 9։ ԵՍԴ Ա 10։ ԵՍԴ Ա 11։ ԵՍԴ Ա 12։ ԵՍԴ Ա 13։ ԵՍԴ Ա 14։ ԵՍԴ Ա 15։ ԵՍԴ Ա 16։ ԵՍԴ Ա 17։ ԵՍԴ Ա 18։ ԵՍԴ Ա 19։ ԵՍԴ Ա 20։ ԵՍԴ Ա 21։ ԵՍԴ Ա 22։ ԵՍԴ Ա 23։ ԵՍԴ Ա 24։ ԵՍԴ Ա 25։ ԵՍԴ Ա 26։ ԵՍԴ Ա 27։ ԵՍԴ Ա 28։ ԵՍԴ Ա 29։ ԵՍԴ Ա 30։ ԵՍԴ Ա 31։ ԵՍԴ Ա 32։ ԵՍԴ Ա 33։ ԵՍԴ Ա 34։ ԵՍԴ Ա 35։ ԵՍԴ Ա 36։ ԵՍԴ Ա 37։ ԵՍԴ Ա 38։ ԵՍԴ Ա 39։ ԵՍԴ Ա 40։ ԵՍԴ Ա 41։ ԵՍԴ Ա 42։ ԵՍԴ Ա 43։ ԵՍԴ Ա 44։ ԵՍԴ Ա 45։ ԵՍԴ Ա 46։ ԵՍԴ Ա 47։ ԵՍԴ Ա 48։ ԵՍԴ Ա 49։ ԵՍԴ Ա 50։ ԵՍԴ Ա 51։ ԵՍԴ Ա 52։ ԵՍԴ Ա 53։ ԵՍԴ Ա 54։ ԵՍԴ Ա 55։ ԵՍԴ Ա 56։ ԵՍԴ Ա 57։ ԵՍԴ Ա 58։ ԵՍԴ Ա 59։ ԵՍԴ Ա 60։ ԵՍԴ Ա 61։ ԵՍԴ Ա 62։ ԵՍԴ Ա 63։ ԵՍԴ Ա 64։ ԵՍԴ Ա 65։ ԵՍԴ Ա 66։ ԵՍԴ Ա 67։ ԵՍԴ Ա 68։ ԵՍԴ Ա 69։ ԵՍԴ Ա 70։ ԵՍԴ Ա 71։ ԵՍԴ Ա 72։ ԵՍԴ Ա 73։ ԵՍԴ Ա 74։ ԵՍԴ Ա 75։ ԵՍԴ Ա 76։ ԵՍԴ Ա 77։ ԵՍԴ Ա 78։ ԵՍԴ Ա 79։ ԵՍԴ Ա 80։ ԵՍԴ Ա 81։ ԵՍԴ Ա 82։ ԵՍԴ Ա 83։ ԵՍԴ Ա 84։ ԵՍԴ Ա 85։ ԵՍԴ Ա 86։ ԵՍԴ Ա 87։ ԵՍԴ Ա 88։ ԵՍԴ Ա 89։ ԵՍԴ Ա 90։ ԵՍԴ Ա 91։ ԵՍԴ Ա 92։ ԵՍԴ Ա 93։ ԵՍԴ Ա 94։ ԵՍԴ Ա 95։ ԵՍԴ Ա 96։ ԵՍԴ Ա 97։ ԵՍԴ Ա 98։ ԵՍԴ Ա 99։ ԵՍԴ Ա 100։

ՆԿՔ ՂԲ 623

ԲԹԼ ԻԲ 11։ ԵՐԵՄ ԻԲ 1։ ԴԱՆ Ա 1։ ԵՍԴ Ա 2։ ԵՍԴ Ա 3։ ԵՍԴ Ա 4։ ԵՍԴ Ա 5։ ԵՍԴ Ա 6։ ԵՍԴ Ա 7։ ԵՍԴ Ա 8։ ԵՍԴ Ա 9։ ԵՍԴ Ա 10։ ԵՍԴ Ա 11։ ԵՍԴ Ա 12։ ԵՍԴ Ա 13։ ԵՍԴ Ա 14։ ԵՍԴ Ա 15։ ԵՍԴ Ա 16։ ԵՍԴ Ա 17։ ԵՍԴ Ա 18։ ԵՍԴ Ա 19։ ԵՍԴ Ա 20։ ԵՍԴ Ա 21։ ԵՍԴ Ա 22։ ԵՍԴ Ա 23։ ԵՍԴ Ա 24։ ԵՍԴ Ա 25։ ԵՍԴ Ա 26։ ԵՍԴ Ա 27։ ԵՍԴ Ա 28։ ԵՍԴ Ա 29։ ԵՍԴ Ա 30։ ԵՍԴ Ա 31։ ԵՍԴ Ա 32։ ԵՍԴ Ա 33։ ԵՍԴ Ա 34։ ԵՍԴ Ա 35։ ԵՍԴ Ա 36։ ԵՍԴ Ա 37։ ԵՍԴ Ա 38։ ԵՍԴ Ա 39։ ԵՍԴ Ա 40։ ԵՍԴ Ա 41։ ԵՍԴ Ա 42։ ԵՍԴ Ա 43։ ԵՍԴ Ա 44։ ԵՍԴ Ա 45։ ԵՍԴ Ա 46։ ԵՍԴ Ա 47։ ԵՍԴ Ա 48։ ԵՍԴ Ա 49։ ԵՍԴ Ա 50։ ԵՍԴ Ա 51։ ԵՍԴ Ա 52։ ԵՍԴ Ա 53։ ԵՍԴ Ա 54։ ԵՍԴ Ա 55։ ԵՍԴ Ա 56։ ԵՍԴ Ա 57։ ԵՍԴ Ա 58։ ԵՍԴ Ա 59։ ԵՍԴ Ա 60։ ԵՍԴ Ա 61։ ԵՍԴ Ա 62։ ԵՍԴ Ա 63։ ԵՍԴ Ա 64։ ԵՍԴ Ա 65։ ԵՍԴ Ա 66։ ԵՍԴ Ա 67։ ԵՍԴ Ա 68։ ԵՍԴ Ա 69։ ԵՍԴ Ա 70։ ԵՍԴ Ա 71։ ԵՍԴ Ա 72։ ԵՍԴ Ա 73։ ԵՍԴ Ա 74։ ԵՍԴ Ա 75։ ԵՍԴ Ա 76։ ԵՍԴ Ա 77։ ԵՍԴ Ա 78։ ԵՍԴ Ա 79։ ԵՍԴ Ա 80։ ԵՍԴ Ա 81։ ԵՍԴ Ա 82։ ԵՍԴ Ա 83։ ԵՍԴ Ա 84։ ԵՍԴ Ա 85։ ԵՍԴ Ա 86։ ԵՍԴ Ա 87։ ԵՍԴ Ա 88։ ԵՍԴ Ա 89։ ԵՍԴ Ա 90։ ԵՍԴ Ա 91։ ԵՍԴ Ա 92։ ԵՍԴ Ա 93։ ԵՍԴ Ա 94։ ԵՍԴ Ա 95։ ԵՍԴ Ա 96։ ԵՍԴ Ա 97։ ԵՍԴ Ա 98։ ԵՍԴ Ա 99։ ԵՍԴ Ա 100։

610

ՆԿՔ ՂԲ 20։

ՆԿՔ ՂԲ 1։

ՆԿՔ ՂԲ 2։

ՆԿՔ ՂԲ 3։

ՆԿՔ ՂԲ 4։

ՆԿՔ ՂԲ 5։

ՆԿՔ ՂԲ 6։

ՆԿՔ ՂԲ 7։

ՆԿՔ ՂԲ 8։

ՆԿՔ ՂԲ 9։

ՆԿՔ ՂԲ 10։

ՆԿՔ ՂԲ 11։

ՆԿՔ ՂԲ 12։

ՆԿՔ ՂԲ 13։

ՆԿՔ ՂԲ 14։

ՆԿՔ ՂԲ 15։

ՆԿՔ ՂԲ 16։

ՆԿՔ ՂԲ 17։

ՆԿՔ ՂԲ 18։

ՆԿՔ ՂԲ 19։

ՆԿՔ ՂԲ 20։

ՆԿՔ ՂԲ 21։

ՆԿՔ ՂԲ 22։

ՆԿՔ ՂԲ 23։

ՆԿՔ ՂԲ 24։

ՆԿՔ ՂԲ 25։

ՆԿՔ ՂԲ 26։

ՆԿՔ ՂԲ 27։

ՆԿՔ ՂԲ 28։

ՆԿՔ ՂԲ 29։

ՆԿՔ ՂԲ 30։

ՆԿՔ ՂԲ 31։

ՆԿՔ ՂԲ 32։

ՆԿՔ ՂԲ 33։

ՆԿՔ ՂԲ 34։

ՆԿՔ ՂԲ 35։

ՆԿՔ ՂԲ 36։

ՆԿՔ ՂԲ 37։

ՆԿՔ ՂԲ 38։

ՆԿՔ ՂԲ 39։

ՆԿՔ ՂԲ 40։

ՆԿՔ ՂԲ 41։

ՆԿՔ ՂԲ 42։

ՆԿՔ ՂԲ 43։

ՆԿՔ ՂԲ 44։

ՆԿՔ ՂԲ 45։

ՆԿՔ ՂԲ 46։

ՆԿՔ ՂԲ 47։

ՆԿՔ ՂԲ 48։

ՆԿՔ ՂԲ 49։

ՆԿՔ ՂԲ 50։

ՆԿՔ ՂԲ 51։

ՆԿՔ ՂԲ 52։

ՆԿՔ ՂԲ 53։

ՆԿՔ ՂԲ 54։

ՆԿՔ ՂԲ 55։

ՆԿՔ ՂԲ 56։

ՆԿՔ ՂԲ 57։

ՆԿՔ ՂԲ 58։

ՆԿՔ ՂԲ 59։

ՆԿՔ ՂԲ 60։

ՆԿՔ ՂԲ 61։

ՆԿՔ ՂԲ 62։

ՆԿՔ ՂԲ 63։

ՆԿՔ ՂԲ 64։

ՆԿՔ ՂԲ 65։

ՆԿՔ ՂԲ 66։

ՆԿՔ ՂԲ 67։

ՆԿՔ ՂԲ 68։

ՆԿՔ ՂԲ 69։

ՆԿՔ ՂԲ 70։

ՆԿՔ ՂԲ 71։

ՆԿՔ ՂԲ 72։

ՆԿՔ ՂԲ 73։

ՆԿՔ ՂԲ 74։

ՆԿՔ ՂԲ 75։

ՆԿՔ ՂԲ 76։

ՆԿՔ ՂԲ 77։

ՆԿՔ ՂԲ 78։

ՆԿՔ ՂԲ 79։

ՆԿՔ ՂԲ 80։

ՆԿՔ ՂԲ 81։

ՆԿՔ ՂԲ 82։

ՆԿՔ ՂԲ 83։

ՆԿՔ ՂԲ 84։

ՆԿՔ ՂԲ 85։

ՆԿՔ ՂԲ 86։

ՆԿՔ ՂԲ 87։

ՆԿՔ ՂԲ 88։

ՆԿՔ ՂԲ 89։

ՆԿՔ ՂԲ 90։

ՆԿՔ ՂԲ 91։

ՆԿՔ ՂԲ 92։

ՆԿՔ ՂԲ 93։

ՆԿՔ ՂԲ 94։

ՆԿՔ ՂԲ 95։

ՆԿՔ ՂԲ 96։

ՆԿՔ ՂԲ 97։

ՆԿՔ ՂԲ 98։

ՆԿՔ ՂԲ 99։

ՆԿՔ ՂԲ 100։

տարի թագաւորութիւն քրաւ . և անոր մօրը անունը Զաբիդա էր , ից Ռումացի Փադայիային աղջկէն
37 էր : Եւ անիկայ իր Հայրերուն բոլոր բրածին պէս Տէրոջը առջեւը չարութիւն քրաւ :

ԳԼ . ԻԳ

1 Յովակիմ նախ Նաբուգոդոնոսորին կը Հնազանդի . եւթը տարի դէմ ապստամբելով՝ ետքը իր կողմանէները պատճառ կ՚ըլլայ : 5 Յովաքին անոր տեղը կը յաջորդէ : 7 Եգիպտոսի թագաւորը Բաբիլոնի թագաւորէն կը յաղթուի : 8 Յովաքինին չոր վարմունքը : 10 Երուսաղէմ կ՚առնուի , ու անոր բնակիչները Բաբիլոն գերի կը տարուին : 17 Մեզեկիա թագաւոր կ՚ըլլայ , ու չար կերպով կը թագաւորէ մինչեւ Յուդայի վերջին կործանումը :

607 1 ՚Ի նոր օրերը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը եկաւ , ու Յովակիմ իրեք տարի անոր ծառայ եղաւ , ու ետքէ դարձաւ անոր
606 2 դէմ ապստամբեցաւ : ՚Եւ Տէրը անոր վրայ Քաղդէացւոց գունդերը , ու Ասորւոց գունդերը , և Մովաբացւոց գունդերը ու Ամմոնի
603 որդւոց գունդերը իրկից , զանոնք Յուդայի վրայ իրկից , որ զանիկայ կործանեն ՚ի Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որն որ իր ծառաներուն մարգարէներուն ձեռքովը խօսեր էր :
600 3 Ու Իրաւցրեհ ասիկայ Տէրոջը հրամանովը եղաւ Յուդային , որ զանիկայ իր առջեւէն մերժէ՝ ՚Ի Մանասէին
Բ ՊԹ . իա . 2 , 11 . իգ . 26 . գործած բոլոր մեղքերուն համար ,
Բ ՊԹ . իա . 16 . 4 ՚Ու նաեւ անոր թափած անմեղ արիւնին համար ; քանզի Երուսաղէմ անմեղ արիւնով լեցուց . ու Տէրը չուզեց որ նեղէ :
5 Եւ Յովակիմին միւսորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր բրածը , այն Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է :
599 6 ՚Ու Յովակիմ իր Հայրերուն հետ քնացաւ , և անոր տեղը անոր որդին Յովաքին թագաւոր եղաւ :
Ա Մն . ը . 16 . Ջրհեղեղ . Բ Տէս Երեմ . լէ . 5 , 7 . Ա Երեմ . կդ . 2 . Բ Մն . լդ . 9 . 7 Ու Եգիպտոսի թագաւորը անեկ նորը դուրս մէյմըն ալ իր երկրէն չելաւ , քանզի Բաբիլոնի թագաւորը Եգիպտոսի հեղեզտանէն մինչեւ Եփրատ գետը Եգիպտոսի թագաւորին ամէն ունեցածը առեր էր :
8 Յովաքին տասնումէկ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս թագաւորութիւն քրաւ . և անոր մօրը անունը Նեհուշթա էր , ից Երուսաղէմացի Եղնաթանին աղջիկն
9 էր : Եւ անիկայ իր Տէրը բոլորը բրածին պէս Տէրոջը առջեւը չարութիւն քրաւ :
Բ Դան . ա . 1 . 10 ՚Ի ան ատեն Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառաները Երուսաղէմ եկան , ու քաղաքը
11 պաշարուեցաւ : Եւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը քաղաքին վրայ եկաւ , երբոր անոր ծառաները զանիկայ պաշարեր
12 էին : ՚Ու Յուդայի թագաւորը Յովաքին իր մօրը ու ծառաներուն և իշխաններուն ու ներքինիներուն հետ Բաբիլոնի թագաւորին ելաւ . Նու Բաբիլոնի թագաւորը ՚ի իր թագաւորութեանը ութերորդ տարին ՚ի զանիկայ բռնեց :
13 ՚Եւ անկէ Տէրոջը տանը բոլոր գանձերը ու թագաւորին տանը գանձերը հանեց . ու ՚ի կոտրեց ան ամէն ոսկեզէն անօթները , որոնք Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը Տէրոջը տաճարին համար շիներ էր
14 ՚Տէրոջը բանին համեմատ : Եւ Երուսաղէմը , ու ամէն իշխանները և ամէն զօրաւոր մարդիկները՝ տասը հազար գերի , ու ամէն հիւսները ու դարբիններուն բշնց տարաւ . երկրին ժողովրդոց չատ քաւանէրէն ՚ի զատ մնաց մը
15 չմնաց : Եւ ՚Յովաքինը Բաբիլոն փոխադրեց , ու թագաւորին մայրը ու թագաւորին կիներները և անոր ներքինիները ու երկրին զօրաւորները Երուսաղէմէն Բաբիլոն
16 գերի տարաւ : Եւ Բոլոր զօրաւոր մարդիկը եօթը հազար մարդ , ու հազար հիւս ու դարբին , բոլոնց ամէնն ալ պատերազմող կորճեցներ էին , Բաբիլոնի թագաւորը գաւ
17 Նոնք Բաբիլոն գերի տարաւ : Եւ ՚Բաբիլոնի թագաւորը անոր տեղը Նանոր Հօրեղբայրը Մաթանիան թագաւոր դրաւ , ու ՚Նանոր անունը Սեդեկիայի փոխեց :
18 Մեդեկիա քսանումէկ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի թագաւորութիւն քրաւ . և անոր մօրը անունը ՚Լմիտաղ էր , ից Լբնեայի Երեմիային աղջիկն Էր :
19 ՚Ու անիկայ Յովակիմին բոլոր բրածին պէս Տէրոջը առջեւը չարու-
20 թիւն քրաւ : Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմի ու Յուդայի վրայ էր , մինչեւ որ զանոնք իր երեսէն ձգէ . անոր համար Մեդեկիա Բաբիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ :

ԳԼ . ԻԵ

1 Երուսաղէմ կը պաշարուի : 4 Քաղդէացիք Մեդեկիան կը բռնեն , անոր տղաքը կը սպանեն , ու անոր աչքերը կը կուրցընեն : 8 Դարբուզարգան քաղաքը կ՚այրէ , ու ապրանքներուն կ՚ուզեն ՚ի զատ մնացեալ ժողովուրդին գերի կը տանի : 13 Պղնձարին անթմներուն ու զանձերը կ՚ուղղակի : 18 Ղեռւսականները Ռեբղայի մէջ կը մեռցնեն : 22 Գոդոդիա՝ որ ան միացած ժողովուրդին վրայ կուսակալ գրուեր էր , կը մեռցուի , ու ժողովուրդը Ե-

599 Ա Երեմ . իգ . 1 ; ԻԲ . 1 , 2 ; Եզեկ . ԺԷ . 12 .
Ա Երեմ . իե . 1 .
Բ Տէս Երեմ . ԺԲ . 28 .
Գ Տէս պՀ . իե . 27 .
Դ Պ . թ . 17 ; Նա . 6 ; Ե . 8 ; Ժ . 19 ; Ա Մն . ը . 16 ; Ջրհեղեղ .
Ե Տէս Երեմ . ԺԲ . 28 .
Զ ա Թագ . ժգ . 19 , 22 ; Ա ՊԹ . իե . 12 ; Երեմ . լա . 7 .
Է Բ Մն . լդ . 10 ; Եսթ . բ . 6 ; Երեմ . իբ . 24 , եւ .
Է Տէս Երեմ . ԺԲ . 28 .
Ը Երեմ . լէ . 1 .
Ը ա Մն . գ . 15 ; Բ Մն . լդ . 10 ; Պ ՊԹ . իգ . 34 ; Բ Մն . լդ . 4 .
Ջ Բ Մն . լդ . 11 ; Երեմ . լէ . 1 ; ԺԲ . 1 .
Ը ՊԹ . իգ . 31 .

593 Բ Մն . լդ . 12 .
Ջ Բ Մն . լդ . 13 ; Եզեկ . ԺԷ . 15 .

Ն · Բ · ԳԲ · 590

— Բ Մն · ԼԳ · 17 : Երեմ · ԼԴ · 2 : ԼԹ · 1 : Ծբ · 4, 5 : Եզեկ · ԽԶ · 1 :

դիպաոս կը փախչի : 27 Եդմաբոդեայ կը բարձրացնէ Ցալաբինը իր պալատին մէջ :

1 Եւ եղաւ որ՝ անոր թագաւորութեանը իննեւերորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդը, որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղեմի վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ. և անոր դէմ շրջանակի պատնէշներ շինեցին.

2 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին միւսասաներորդ տարին քաղաքը

3 պաշարման մէջ էր : Եւ ամսուն իննին քաղաքին մէջը սաստիկ սով կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց

4 չունէր. Եւ քաղաքին պարիսպը ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները գիշերով՝ թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայէն խոնա. ու Քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին. ու Երթ-

5 ալ ճամբայէն գնաց : Եւ Քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին եւնէին բնկան, ու Երիքովի դաշտերուն մէջը անոր հասան. և անոր բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուեցան :

6 Ու թագաւորը բռնեցին ու զանիկայ Երեղդա տարին Բաբիլոնի թագաւորին, և անոր դատաստանը

7 տեսան : Ու Սեդեկիային տղաքը իր աչքերուն առջև մորթեցին, ու Սեդեկիային աչքերը կուրացուցին, և զինքը շղթաներով կապկցին ու Բաբիլոն տարին :

8 Եւ Բաբիլոնի թագաւորի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Երուսաղեմ ու իննեւերորդ տարին հինգերորդ ամիսը՝ ամսուն եօթնեւերորդ օրը Բաբիլոնի թագաւորին ծառան՝ Նաբուզարդան դահճապետը Երուսաղէմ եկաւ, Ու Տէրոջը տունը և թագաւորին տունը այրեց, ու Երուսաղէմին բոլոր տուները ու ամէն մեծ տուները կրակով այրեց : Եւ դահճապետին հետը եղող Քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը Երուսաղէմին շրջակայ պա-

11 րիսպները փղշուցին : Ետքը քաղքին մէջը մնացած ժողովուրդին մնացորդը, ու Բաբիլոնի թագաւորին իյնող փախստականները, ու մնացած բազմութիւնը Նաբուզարդան դահճապետը գերի տա-

12 րաւ : Եւ դահճապետը երկրին աղքատներէն թողուց՝ այգեգործներ ու երկրագործներ ընելու համար :

13 Եւ Քաղդէացիք Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ սիւները ու Ճենովթներները ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կտոր կտոր ըրին, ու անոնց պղինձը Բաբիլոն

14 տարին : Եւ թագաւորները ու թխաները և բազմակարները ու խնկամանները ու պաշտօնի համար գործածուած բոլոր պղնձէ անօթ-

15 ները առին : Եւ դահճապետը ոսկիէ ու արծաթէ բան բռնաւորները ու

16 կոնքերը առաւ. Նաև Սողոմոնին Տէրոջը տանը համար շինած երկու սիւները, մէկ ծովը ու տակերովները. Բոլոր այս գործիքներուն

17 պղինձը կշռելի չէր գար : Մէկ սիւնին բարձրութիւնը տասնուութը կանգուն էր, և անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար, ու խոյակին բարձրութիւնը երեք կանգուն էր. և խոյակին վրայ շրջանակի ցանցակերպ գործ ու նուռեր կային, ամէնն ալ պղնձէ էին. ու մէկալ սիւնն ալ ցանցակերպ գործով այնպէս էր :

18 Նե դահճապետը առաջին քահանան Սարայիան ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան ու իրեք

19 դռնապանները առաւ. Եւ քաղքէն մէկ ներքինի մը առաւ, որ անկայ պատերազմող մարդիկներուն զօրագլուխն էր. ու թագաւորին ներկայութեանը քաղաքին մէջը գտնուած հինգ մարդ, ու երկրին ժողովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մեծ գրագիրը, և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վաթսուն մարդ ա-

20 ռաւ : Ու Նաբուզարդան դահճապետը առաւ, ու Բաբիլոնի թագաւորին Ռիբղա տա-

21 րաւ : Եւ Բաբիլոնի թագաւորը զանիկայ զարկաւ, ու Եմաթի երկրին Ռիբղայի մէջ զանիկայ մեռցուց : Նայսպէս Յուդա իր երկ-

22 րէն գերի տարուեցաւ : Եւ Յոյն Յուդայի երկրին մէջ մնացած ժողովուրդը՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը հոն թողուցեր էր, անոնց վրայ Ասիանեան Գեդոդիան կուսակալ դրաւ :

23 Եւ զօրաց բոլոր իշխանները իրենց մարդիկներովը լսեցին որ Բաբիլոնի թագաւորը Գեդոդիան կուսակալ ըրեր է, Գեդոդիային՝ Մասիա կան, այսինքն Եսայիայի որդին Խոնաթէլ, Կարէհի որդին Յովհանան, ու Թանհում Նետոփաթացիի Սարայիա, ու Մաաքաթի որդին Յեզոնիա, Թէ իրենք և Թէ իրենց մարդիկ-

24 ները : Ու Գեդոդիա անոնց ու անոնց մարդիկներուն երդում բրաւ, ու անոնց բաւ, Քաղդէացիներուն Ծառայութիւն ընելէն մի վախնաք. ա երկրին մէջ բնակեցէք, և Բաբիլոնի թագաւորին

Ն · Բ · ԳԲ · 588

Եզ · Իհ · 3 : Գ Թագ · Է · 45 · 50 :

Կամ՝ քարերը ամառները ու կերերը ամառ, ինչ որ ոսկիէ էր, էբեդ-ամախ, էբեդ-ամախ.

Գ Թագ · Է · 47 :

Գ Թագ · Է · 15 : Երեմ · Ծբ · 21 :

Երեմ · Ծբ · 24, ԼԷ :

Ա Մն · Գ · 14 : Եզր · Է · 1 :

Երեմ · Իա · 1 : ԻԹ · 25 :

Եբր · և բուռը անոր նոգիներէն · Երեմ · ա · 14 :

Տես Երեմ · Ծբ · 25 :

Գկ · Իգ · 33 : Ը Օր · Իբ · 36 · 64 : Գէ · Իգ · 27 :

Երեմ · Ի · 5 :

— Երեմ · Ի · 7, 3, 9 :

Կամ՝ ձեռքերուն

ծառայութիւն բրէք, ու ձեզի ա-
ղէկ պիտի ըլլայ։
25 Եւ ՚եղաւ որ ՚ի հօթներորդ ամիսը
թագաւորաց սերունդէն եղող Ե-
լիսամայի որդւոյն Նաթանիային
որդին Իսմայէլ տասը մարդով ե-
կաւ. ու Գեդոդիան զարկին, ու
մեռաւ, նոյնպէս ալ անոր հետ
Մասփա եղող Հրէաները ու Քաղ-
26 Քայացիները։ Եւ բոլոր ժողովուր-
դը պզտիկէն մինչև մեծը՝ ու զօրաց
իշխանները ելան Եգիպտոս գա-
ցին, քանզի Քաղդէացիներէն
վախցան։
27 ՚Ու եղաւ որ Ցուդայի Ցովաքին
թագաւորին գերութեանը երեսուն-
ուհօթներորդ տարին Երկոտասա-
ներորդ ամիսը ամսուն քսանուհօթ-
ներորդ օրը, Եւթիլմերնի Եղմարով-
դաք թագաւորը՝ իր թագաւորու-
թեան տարին, Ցուդայի Ցովաքին
թագաւորին ՚ի գլուխը բարձրա-
ցուց, ու ՚ի բանտէն հանէց.
28 Եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօ-
սեցաւ, ու անոր աթոռը Բաբի-
լոնի մէջ իր հետը եղող թագա-
29 ւորներուն աթոռէն վեր դրաւ. Եւ
անոր բանտի լաթերը փոխեց, ու
անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ ՚ի միշտ անոր առջեւը հաց կ՚ու-
30 տէր։ Եւ անոր ուռճիկը միշտաւ-
ուռճիկ ըլլալով, անոր կենացը բո-
լոր օրերուն մէջ թագաւորին կող-
մէն օրէ օր անոր կը տրուէր։

ԸՈՒՆԿԻՆ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ադամի սերունդը մինչև Նոյ։ 5 Յաբեթի
որդիքը։ 8 Քամի որդիքը։ 17 Սեմի որդիքը։
24 Սեմի սերունդը մինչև Աբրահամ։ 29 Իս-
մայէլի որդիքը։ 32 Քետուրայի որդիքը։ 34
Աբրահամի սերունդը Եսաւէն։ 43 Եդոմի
թագաւորները։ 51 Եդոմի իշխանները։

1 Ադամ, ՚Սէթ, Ենոս, (2) Կայ-
նան, Մաղաղիէլ, Յարեդ,
3 Ենոք, Մաթուսաղա, Ղամէք,
4 Նոյ, Սէմ, Քամ ու Յաբեթ։
5 Յաբեթին որդիքը Գոմէր, Մա-
գոգ, Մադայ, Յաւան, Թոբէլ,
6 Մոսոք ու Թիրաս էին։ Եւ Գո-
մերին որդիքը Ասքանաս, *Րիփաթ
7 ու Թորգոմա էին։ Եւ Յաւանին
որդիքը՝ Եղիսայ, Թարսիս, Կի-
տացիք ու †Դոդացիք էին։
8 Քամին որդիքը Քուշ, Մհսա-
րէմ, Փուտ ու Քանան էին։
9 Եւ Քուշին որդիքը Սաբա, Եւի-
լա, Սաբաթա, Ռեգմա ու Սաբե-
թաքա էին։ Եւ Ռեգմային որ-
10 դիքը Սաբա ու Դեդան էին։ Եւ
Քուշ ՚ի Նեբրովթը. ասիկայ
սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ։
11 Եւ Մհսարէմ Ցնաւ Ղուդացինե-
րը, Ենամացիները, Ղաբացինե-
12 րը, Նեփթուքացիները, Պաթո-
րեսացիները ու Քասղուքացինե-
րը, (ուսկից որ Փղշտացիք ելան,)
13 ու Կաթթորացիներն ու Եւ
Քանան Ցնաւ իր անդրանիկը Սի-
14 դոնը, նաև Գետը, Եբրուսացին,
15 Ամորհացին, Գերգեսացին, Խեւա-
16 ցին, Ըսուհեղին, Ըսենացին, Ա-
րուադացին, Սամարացին ու Ամա-
թացին։
17 Սեմին որդիքը Եղամ, Ասուր,
Արփաքսադ, Ղուդ, Աբրամ, Հուս,
Հուլ, Գաթեր ու Մոսոք էին։
18 Եւ Արփաքսադ Ցնաւ Սաղան, և
19 Սաղա Ցնաւ Եբերը. Ու Եբերին
երկու որդի Ցնան. մէկուն անունը
Փաղէկ էր, քանզի երկիրը անոր
օրերը բաժնուեցաւ. և անոր եղ-
20 բօր անունը Ցեկտան էր։ Ու
Ցեկտան Ցնաւ Եղմոդադը, Սա-
21 ղեր, Ասարմաթը, Յարաբը, Ու-
22 զոսամը, Ուզալը, Դեկղան, Գե-
23 բալը, Աբիմայէլը, Սաբան, Ոփիրը,
Եւիլան ու Յոբաբը. ամէն սոոնք
Ցեկտանին որդիքն էին։
24 Սէմ, Արփաքսադ, Սաղայ,
25 Եբեր, Փաղէկ, Ռեուս, (26) Սե-
27 րուգ, Նաքորը, Թարայ, Աբ-
րամ այսինքն Աբրահամ։
28 Աբրահամին որդիքը Իսահակ
29 ու Իսմայէլ էին։ Անոնց Ցնուն-
ները սոոնք են. Իսմայէլին անդ-
րանիկը՝ Նաբայովթ, Եսբը Կեդար,
30 Ադբեէլ, Մաբսամ, Մասմա,
Դումա, Մասսէ, Հադադ, Թե-
31 մա, Ցետուր, Նափիս ու Կեդմա.
Իսմայէլի որդիքը սոոնք էին։
32 Եւ Աբրահամին հարճին Քե-
տուրային որդիքը. անիկայ Ցնաւ
Զեմրանը, Ցեկսանը, Մադանը,
Մադիամը, Ցեսբոկը ու Սուէն։
Ու Ցեկսանին որդիքը Սաբա ու
33 Դեդան էին։ Եւ Մադիամին որ-
դիքը Գեփա, Ասիր, Ենոք,

Ն · Ք · ԴԲ · 588
՚ Երեմ. խա. 1, 2։
Երեմ. խդ. 4, 7։
562
՚ Երեմ. ծբ. 31, ըէ։
՚ Ն · Ք · ԴԲ · 4004, ըէ
՚ Ծն. · դ · 25, 26, և. 3, 6։
՚ Ծն. · ժ · 2, ըէ։
* Կ՚ա՛ր Փիւֆաթ.
† Կ՚ա՛ր Ռոդացիք
՚ Ծն. · ժ · 6, ըէ։
՚ Ծն. · ժ · 8, ըէ։
՚ Ն · Ք · ԴԲ · 2344
՚ Ծն. · ժ · 15, ըէ։
՚ Ն · Ք · ԴԲ · 588
՚ Տես Ծն. խ · 13, 20։
՚ Յոբաթ. թ · 7։
՚ Ն · Ք · ԴԲ · 4004, ըէ
՚ Ծն. · ժ · 22, ԺԱ · 10։
՚ Ծն. · ժ · 23 Ք՚ըոթան Մաշ։
՚ Ջր. բաժ. Նում. Ծն. · ժ · 25։
՚ Ծն. · ժ · 26։
՚ Ծն. · ժա · 10, ըէ։ Ղա. գ · 36, ըէ։
՚ Ծն. · ժա · 15։
՚ Ծն. · ԺԷ · 5։
՚ Ծն. · խա · 2, 3։
՚ Ծն. · ԻԳ · 11, 15։
՚ Ծն. · իե · 13—16։
՚ Ծն. · իե · 15։
Իբր 1853
՚ Ծն. · իե · 1, 2։

Ա. Ք. ԳԲ. ԽԲ 1853

Ընդ. խա. 2, 3

Ընդ. իե. 25, 26

Ընդ. լԶ. 9, 10

Ընդ. լԶ. 20

Ընդ. լԶ. 25

Ընդ. լԶ. 26 Ի ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՄՈՎԱԲԻ

Ընդ. լԶ. 27 Ի ԸՆԴՈՒՆԵԼ ԱԿԱՆ

ԽԲ 1676

Ընդ. լԶ. 31, ՃԸ

Ընդ. լԶ. 37

Ընդ. լԶ. 39

ԽԲ 1496 — Ընդ. լԶ. 40

Արիդա ու Եղազադ էին . ասոնք ամէնը քհատուբային որդիքն էին :

34 Եւ Աբրահամ ծնաւ Խասհակը : Խասհակին որդիքը Եսաւ ու Իսրայէլ էին : 35 Իսմայէլ էին : Իսմայէլին որդիքը Նեղեթագ , Ռազուէլ , Ցեւուս , Ցելդոմ 36 ու Կորհ էին : Եղիփազին որդիքը՝ Թեմման , Օմար , Սեփոյ , Գոթոմ , Կենէզ , Թամնա ու Ամաղէկ էին : 37 Ռազուէլին որդիքը Նահաթ , Զարա , Սամմա ու Մզզա էին : Սէիրին որդիքըՂոտան , Սորագ , Սեբեգոն , Անա , Դիսոն , Եսեր ու Դիսան էին : Եւ Ղոտանին որդիքը քոռի ու Հեմամ էին . և Թամնա Ղոտանին քոյրն էր : 40 Սորագին որդիքը Գաղուան , Մանահաթ , Գեբաղ , Սեփոյ ու Օնամ էին : Ու Սեբեգոնին որդիքը Այիա ու Անա էին : Անային որդին Դիսոն . ու Դիսոնին որդիքը Ամրան , Եսբան , Ցեթրան ու Քառան էին : 42 Եսերին որդիքը Բաղհան , Զաւուան ու Յական էին : Դիսանին որդիքը Հուս ու Առան էին :

43 Եւ ասոնք են ան թագաւորները որ Եդոմի երկրին մէջ թագաւորեցին , Իսրայէլի որդւոցը վրայ թագաւոր մը թագաւորելէն առաջ . Բէովրի որդին Բաղա , ու անոր քաղաքին անունը Դենհաբա էր : 44 Եւ Բաղա մեռաւ , ու անոր տեղը Բոսորայի Զարային որդին Յոբաբ թագաւորեց : 45 Եւ Յոբաբ մեռաւ , ու անոր տեղը Թեմանացւոց երկրէն Հուսամ թագաւորեց : 46 Եւ Հուսամ մեռաւ , ու անոր տեղը Բադադին որդին Ադադ թագաւորեց , որ Մովաբի դաշտին մէջ Մադիանացիները կոտորեց . և անոր քաղաքին անունը Աւիթ էր : Եւ Ադադ մեռաւ , ու անոր տեղը Մասրեկացի Սամղա թագաւորեց : 48 Եւ Սամղա մեռաւ , ու անոր տեղը Գետին քովը Խորովիթ եւ 49 ղոզ Սաւուղ թագաւորեց : Եւ Սաւուղ մեռաւ , ու անոր տեղը Աքբորի որդին Բաալհանան թագաւորեց : 50 Եւ Բաալհանան մեռաւ , ու անոր տեղը Ադադ թագաւորեց . և անոր քաղաքին անունը Փոգով էր , ու անոր կնկանը անունը Մեհաբեել էր , որ Մեզահաբին աղջկան աղջկան Մատրեթին աղջիկն էր :

51 Եւ Ադադին մեռնելէն ետքը Եդոմի իշխանները եղան , Թամնա իշխան , Գաղուա իշխան , Ցեղիբամա իշխան , 53 Իյա իշխան , Փինոն իշխան , Կենեզ իշխան , Թեմման իշխան , Մագդիել իշխան , 54 զար իշխան , Մագդիել իշխան , Իրամ իշխան . Եդոմին իշխանները ասոնք էին :

Ա. Ք. ԳԲ. ԽԲ 1496

ԳԼ. Բ

1 Իսրայէլի որդիքը : 3 Յուդայի սերունդը Թամարէն : 13 Ցեսսէի որդիքը : 18 Հեսրոնեան Քաղէբին սերունդը : 21 Նոյնի սերունդը Մաբիրի աղջիկէն : 25 Երիմելի սերունդը : 34 Յեսսէի սերունդը : 42 Քաղէբի սերունդին մէկ ուրիշ հիւղը : 50 Ովթեան Քաղէբին որդիքը :

1 Իսրայէլի որդիքը ասոնք են . Ռուբէն , Շմաւոն , Ղեւի , Յուդա , Իսաքար , Զաբուղոն , Դան , 2 Յովսէփ , Բենիամին , Նեփթաղիմ , Գադ ու Ասեր :

3 Յուդային որդիքը էր , Օնան ու Սելօմ էին . — իրեքը Քանանացի Շաւային աղջիկէն ծնան անոր . ու Յուդային անդրանիկը Էր Ցերոնը առջեւ չար բաներուն Տէրոջ՝ Ցէրը դանիկայ մեռցուց : 4 Եւ անոր հարսը Թամար Փարէսը ու Զարան ծնաւ անոր : Յուդային բոլոր որդիքը հինգ էին :

5 Փարեսին որդիքը Եսրոն ու Համուլ էին : Եւ Զարային որդիքը՝ Զամբրի , Եթեան , Հեման , Քալքօլ ու Դարա . ամէնը հինգ հոգի էին : 7 Եւ Քարմիին որդին Ախար էր , որ Նզովածով մեղք գործեց , ու Իսրայէլը նեղութեան մէջ ձգեց : 8 Գեզ : Ու Եթանի որդին Ազարիա : 9 Բրա էր : Ու Եսրոնի որդիքը՝ որոնք անոր ծնան , Ցերամէլ , Ռամ ու Քելուբայ էին :

10 Եւ Ռամ ծնաւ Ամինադաբը , ու Ամինադաբ ծնաւ Յուդային որ- 11 դւոց իշխանը Նասասոնը , Եւ Նասասոն ծնաւ Սալմոնը , ու Սալմոն 12 ծնաւ Բոոսը , Իւ Բոոս ծնաւ Ովբէդը , ու Ովբէդ ծնաւ Եսսէն , 13 Եւ Եսսէ ծնաւ իր անդրանիկը Եղիաբը , ու երկրորդը՝ Աբինադաբ 14 բը , ու երրորդը՝ Սամաան , Զաբրորդը՝ Նաթանայէլը , Հինգերորդը՝ 15 Հոդայիան , Վեկերորդը՝ Ռամը 16 — Լօճիներորդը՝ Դաւիթը : Եւ անոնց քոյրերը Ցարուհեա ու Աբիգեա էին : Ցարուհեային որդիքը երեք էին . Աբեսաա , Ցո- 17 աբ ու Ասայէլ : Եւ Աբիգեա ծնաւ Ամասային , ու Ամասային հայրը Իսմայէլացի Եթեր էր :

18 Ու Եսրոնի որդին Քաղէբ կնոջմէն Ազուբայէն ու Ցերիոթէն որդիներ ծնաւ . և ասոր որդիքը ասոնք են . 19 Ցաւեր , Սովբաբ ու Արդոն : Ու երբոր Ազուբա մեռաւ , Քաղէբ իրեն Եփրաթը , որ ա- 20 նոր ծնաւ Ովր : Եւ Ովր ծնաւ Ուրին , և Ուրի ծնաւ Բեսաղէլը : 21 Եւ Հէզ հարբ Եսրոն Գաղաադ ցաւ Հոբը : Մաբիրին աղջիկանը ա-

Ա. Ք. ԳԲ. ԽԲ 1496

1752 , ՃԸ — Ընդ. իԲ. 32 , 5 , 15. 18 , 22 : Խզ. 8 , ՃԸ

Ընդ. լԲ. 3 : Խզ. Թաւ. Խզ. 19

Ընդ. լԲ. 2 : Ընդ. լԲ. 7

Ընդ. լԲ. 29 , 30 : Մաա. ա. 3

Ընդ. Խզ. 12 : Հաւթ. գ. 18

Ցես. կ. 1 Ի ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՔԱՐԳԻ

Ղ ԳԹՈՂ. Գ. 31

Կ՚ԱՐԴԱ ԳԱՐԴԱ

Տ ՏԸՈ ԳԼ. Գ. 1

Ցես. գ. 18 , կ. 1

Մաա. ա. 3 , 4

ԽԲ 1471 † ԵՔ : ԲԱՐ

ԽԲ 1090 ‡ Կ՚ԱՐ ՔԱՐԳԻ . ԱՆՈՆ ՀԱՅՐ 18 , 22 : Ն՚Հաւթ. գ. 19 , 20 : Մաա. ա. 4 : Խ Թաա. ա. 7 : Բ. 3 : Հաւթ. գ. 21 : Մաա. ա. 4 : Թաղ. Ժգ. 6 : Հբ Թաղ. Բ. 18 : Տ ՏԸՈ Բ Թաղ. Ժ. 25 :

ԽԲ 1471

Ընդ. Հէր 50 :

Եւ. ա. 2 : Թաա. Խ. 1 :

տաւ , ու զանիկայ առաւ , և ինքը վախճանուն տարեկան էր . ու անի-
22 կայ Սեղոբը ծնաւ անոր : Եւ Սեղոբ ծնաւ Յայիրը . ու սոքիկայ Գաղաադու երկրին մէջ քսան ու-
23 երեք քաղաք ունէր : Ու * Գեսուրը ու Արամը՝ , Յայիրի գիւղաքաղաքները , կանաֆը ու անոր գիւղերը՝ վեհսուն քաղաք առան անոնցմէ . ասոնց ամէնը Գաղաադու-
24 Հօրը Մաքիրին որդուդին էր : Ու †Եսրոն քաղէբ Եփրաթայի մէջ մեռնելէն եաքը , Եսրոնին կնիկը Աբիան՝ անոր ծնաւ Թեկուէնին Հայրը Աշհուրը :
25 Ու Եսրոնին անդրանկանը Յերամէլին որդիքը սոսկը էին . անդրանիկը Հռամ , Բունա , Օրէն ,
26 Ռամ՝ — Ամրա : Եւ Յերամէլ մէկ ուրիշ կնիկ մը ունէր , ու անոր անունը Ատարա էր . անիկայ Օնա-
27 մի մայրը եղաւ : Ու Յերամէլին անդրանկանը Հռամին որդիքը սոսկը էին . Մաաս , Յամին ու Ա-
28 կոր : Եւ Օնամի որդիքը Յամին ու Յադայ էին : Եւ Յամինին որդիքը Նադաբ ու Աբիսուր էին :
29 Եւ Աբիսուրի կնկանը անունը Աբիհայիլ էր , որ անոր ծնաւ Աբ-
30 բանը ու Մոլղիդը : Եւ Նադաբին որդիքը Սաղադ ու Ափփեմ էին . ու Սաղադ անորդի մեռաւ :
31 Եւ Ափփեմի որդին՝ Յեսսի , ու Յեսսիի որդին՝ Սնան , ու Սնի-
32 անի որդին Ադդայի էր : Եւ Սամմայիի եղբօրը՝ Յադդային որդիքը Յեհիէր ու Յոնաթան էին . ու
33 Յեհիէր անորդի մեռաւ : Եւ Յոնաթանի որդիքը Փաղէհի ու Զազա էին : Յերամէլի որդիքը սոսկը էին :
34 Եւ Սնան տղաքներ չունէր , բայց միայն աղջիկներ : Ու Սնան Յարբա անունով Եգիպտացի ծա-
35 ոայ մը ունէր . Ու Սնան իր աղջիկը իր Յարբա ծառային կնիկ տուաւ . որ անոր Եթթէին ծնաւ :
36 Ու Եթթէի ծնաւ Նաթան , և
37 Նաթան ծնաւ Զաբադը , Ու Զաբադի ծնաւ Ափլալը , և Ափլալ
38 ծնաւ Ովբէդը , Ու Ովբէդ ծնաւ Յէուն , և Յէու ծնաւ Ազարիան ,
39 Ու Ազարիա ծնաւ Քեղղեսը , և
40 Քեղղես ծնաւ Եղիասաս , Ու Եղիասաս ծնաւ Սոսոմին , և Սոսոմ
41 ծնաւ Սեդրէմը , Ու Սեդրէմ ծրնաւ Յեհսաման , և Յեհսամիա ծնաւ Եղիասաման :
42 Ու Յերամէլին եղբօրը Քաղէբի որդիքը . անոր անդրանիկը Մեսա՝ Զիփի Հայրն էր , ու Քերբոնի Հայ-
43 րը Մարեսայի որդին էր : Եւ Քերբոնի որդիքը Կորէ ու Թաֆուա
44 և Րեկոմ ու Սեմմա էին : Ու Սեմմա ծնաւ Հռաամը՝ Յարկաամի Հայրը ,
45 ու Րեկոմ ծնաւ Սամմայիին : Եւ Սամմայիի որդին Մաոն էր . ու Մաոն Բեթսուրի Հայրն էր :
46 Եւ Քաղէբին Հարճը Գեփա ծնաւ Առանը , Մոսան ու Գազէզը . և
47 Առան ծնաւ Գազէզը : Ու Յադդայիի որդիքը Հռադէմ , Գովամ՝ , Գեսան , Փաղէտ , Գեփա
48 ու Սաղափ էին : Եւ Քաղէբին Հարճը Մաաբա ծնաւ Սաբերը ու
49 Թարանան . Նաև ծնաւ Մադմաննայի Հայրը Սաղափը , ու Մաբենայի Հայրը ու Գաբաայի Հայրը Շաւան . և Քաղէբին աղջիկը էր Աքսա :
50 Եփրաթի անդրանկանը Ովրի որդուդին Քաղէբին որդիքը սոսկը էին . Կարիաթարիմի Հայրը Սո-
51 բաղ , Բեթլեհէմի Հայրը Սաղմոն , Բեթգադերի Հայրը Հարեփ :
52 Եւ Կարիաթարիմի Հօրը Սոբաղին որդիքը Հարօէ — Մանահաթա-
53 ցւոց կէսն էին : Եւ Կարիաթարիմի տոհմերը Գեթերացիք , Փութացիք , Սամաթացիք ու Փառաթացիք էին . Նարաացիք ու Եղմա-
54 ւղացիք սոսկնցմէ էին : Սաղմոնին որդիքը Բեթլեհեմ , Նետոփաթացիք , Ատարոթի , Յովաբին տունը ու Մանահաթացւոց
55 կէսը ու Սարացիք էին : Եւ Գաբեսի մէջ բնակող գիրեներուն տոհմերը Թարգաթացիք , Սամաթացիք , Սուկաթացիք . սոսկը Ռեքաբի տանը հօրմէն Եմմաթի կլղող կենեցիք էին :

Գ Լ . Գ

1 Դաւիթին որդիքը : 10 Անոր սերունդը մին-չև Սեդեկիա : 17 Գերութիւնին յաջորդները :

1 Ու Դաւիթին Քեբրոնի մէջ ծնած որդիքը սոսկը էին . անդրանիկը Ամնոն՝ Յեզրաելացի Աքինոամէն , երկրորդը Դանիէլ՝ Կար-
2 մելացի Աբիգայէն , երրորդը Աբիսողոմ՝ Գեսուրի թագաւորին Թալմիին աղջիկը Մաաքային որ-
3 դին , չորրորդը Ադոնիա՝ Ադդիթի էն
3 որդին , Հինգերորդը Սափատիա՝ Աբիտաղէն , վեցերորդը Յեթրամ՝
4 իր կնոջմէն Եզդրայէն : Ան վեցը անոր ծնան Քեբրոնի մէջ . և Երկու տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն բրաւ . ու Երուսաղէմի մէջ երեսուներկու տարի թագաւորութիւն բրաւ :
5 Ու Երուսաղէմի մէջ սոսկը ծրնան անոր . Սամմաս , Սովաբ , Նաթան ու Սողոմոն . — չորսը Բաթսուէի աղջիկէն՝ Բեթասաբէն ըն-
6 Նէ . Եւ Յեբասար , ու Եղիսամա ,

Ա Թես . Ը · 41 : Բ Օր · Գ · 14 : Յես · Ժգ · 30 :
* Կամ՝ Գեսուրացւոց ու Ասորւոց Երկրէն
† Կամ՝ Եբրոնին մեռնելէն եաքը՝ Քաղէբ՝ Եփրաթա կոչուած , ու Հուր Հեռ Եբրոնին կնիկը Աբիան , որ
Ե Գէն · Գ · 5 :

Ն · Ա · ԳԲ · ԻՐԸ 1471. Ա

Ե Գէն . Ժե . 17 :
Ը Հմր 19 :

Ը Ցես . Ա . 8 :
Ժ Ցես . Ժե . 34 , 35 :

Ի Գես . Ա . 41 :

ԻՐԸ 1471. Բ

Ա Թագ . Գ · 2 :
Բ Գէն . Ժե . 56 :
Գ Թագ . Գ · 3 Ք Ցուռի Քիւրը :
Դ Թագ . Գ · 5 :
Ե Թագ . Բ · 11 :
Զ Թագ . Ե · 5 :
Է Թագ . Ե . 14 : Գէ . Ժգ · 4 :
Ը Թագ . Ժբ · 24 :
Թ Թագ . Ժա . 3 Ի Ցուռի Էմմաւ :
Ժ Կամ՝ Եղիասաս . Թագ . Ե · 15 :

Ն · ք · դԲ · Իրբ 1053, ՃՃ

ՃԳԼ · Ժդ · 7 Ի՚ըռուխ Բաղդադա ։

Ի Տես Բ Թագ · Ե · 14 · 15 · 16 ։

Լ Բ Թագ · Ժգ · 1 ։

Խ գ Թագ · Ժա · 43 ։ Ժե · 6 ։

ՃԲՄՆ · ի · 17 Ի՚ըռուխ Ցոփագ · Խ՝ իբ · 6 Ի՚ըռուխ Ռազբա ։

Կգ Թագ · Ժե · 30 Ի՚ըռուխ Ոդեա ։

7 ու Եղեփադէտ, Եւ Նոգա, ու Նա-
8 փեկ, և Ջաֆիէ, Ու Եղեսամա,
ու Ճ Եղեդադա ու Եղեփադէտ . Է ա-
9 ռաւ ինն Եղե ։ Ամէնն ալ Դաւիթին որդիներն էին, Հարձերուն որդիներէն ու անոնց քրոջմէն Եթամարէն Ի գան ։
10 Եւ Սողոմոնին որդին Ի Ռոբովամ էր . անոր որդին Աբիա, անոր որդին Ասա, անոր որդին Յոսափատ,
11 որդին, Անոր որդին Յովրամ, անոր որդին Ի Ոզիայ, անոր որդին Յոթամ,
12 անոր որդին Ահազ, անոր որդին Եզեկիա, անոր որդին Մանասէ,
13 Անոր որդին Ամոն, անոր որդին Յոսիա ։ Եւ Յովսիային որդիքը՝ անդրանիկը Յովհանան, երկրորդը Յովակիմ, երրորդը Սեդեկիա, չորրորդը Սեդեկիա ։
16 դում էր ։ Ու Յովակիմին որդիքը՝ անոր որդին Ճեքոնիա, անոր որդին
17 Սեդեկիա էր ։ Ու Ճեքոնիային որդիքը՝ Ասիր, անոր որդին Սաղա-
18 թիէլ . Նաև Մելքիրամ, Փադայիա, Սանէսար, Ճեկամիա,
19 Ովսամա ու Նադաբիա էին ։ Եւ Փադայիային որդիքը Զօրաբաբէլ ու Սեմէի էին . ու Զօրաբաբելին որդիքը՝ Մեսուղամ ու Անանիա, ու անոնց քոյրը Սաղովմիթ էր .
20 Նաև Ասուբա, ու Ոհել, և Բարքիա, ու Ասադիա Ե Յովսաբէ-
21 սեդ՝ հինգ Եղե ։ Եւ Անանիային որդիքը Փաղատիա ու Եսայի էին . * Հռափայիային որդիքը, Ռափային որդիքը, Արդիային որդիքը, Սե-
22 քենիային որդիքը՝ ։ Ու Սեքենիային որդին Սեմայիա էր . ու Սեմայիային որդիքը՝ Քետտուս, և Իգալ, ու Բեռիա, և Նաարիա
23 ու Սափատ՝ վեց Եղե ։ Եւ Նաարիային որդիքը Եղիովէնայի ու Եզեկիա ու Եզրիկամ՝ իրեք Եղե ։
24 Ու Եղիովէնայիին որդիքը Ովդուիա, ու Եղիասիբ, և Փադայիա, ու Ակկուբ, և Յոհանան, ու Դաղայիա և Անանի՝ եօթն Եղե ։

* Կամ՝ անոր որդին Հռափայիա, անոր որդին Ռափա, անոր որդին Արդիա, անոր որդին Սեքենիա ։

Ե Գլ · Դ

1 Յուդայի սերունդը ։ 5 Եսրոնին մեռնելէն յետը՝ իրեն ծնած Հազուբէն յառաջ եկած սերունդը ։ 9 Յաբեսին ու անոր ազօթքը բնեղուած վրայով ։ 21 Սիմէի սերունդը ։ 24 Ծմաուէի սերունդը ու քաղաքները ։ 39 անոնք Գեդովրին՝ ու Սէիր լեռը բնակող Ամաղեկացիներուն վրայ կը տիրեն ։

1300 , ՃՃ

— Ծհ · է Բ · 29 · Խղ · 12 ։

Ե ԳԼ · Բ · 52 Ի՚ըռուխ Համբաէ ։

1 Յուդայի որդիքը՝ Փարէս, Եսբրոն ու Քարմի և Ովր ու Սորագ
2 էին ։ Եւ Սորագին որդին Ի Ռէայիա Գեղէը ծնաւ . ու Գեղէ Ա-
քիմայիին ու Վաադը ծնաւ . Սա-
3 բաացոց տոհմերըասոնք են ։ Ու
Ետամի † Հօրմէն ասոնք եղան . Գեզբայէլ ու Գեսմա ու Գեդրաա . և անոնց քրոջը անունը Եսելեվպոն
4 էր ։ Ու Գեդովրի Հայրը Փանուէլ, և Ովսայի Հայրը Եզեր էր . ասոնք Բեթղեհեմի Հօրը՝ Եփրաթի անդրանկանք Ի Ովբին որդիքն էին ։
5 Ու Թեկուէի Հայրը Ասխուր երկու կիներ ունէր, Եղասա ու Նաա-
6 րա . Եւ Նաարա անոր ծնաւ Ահոզամը, Ոփերը, Թեմանը ու Հասահաարին . Նաարային որդիքը
7 ասոնք էին ։ Ու Եղասային որդիքը Սարեթ, Սահառ ու Եթնան էին ։
8 Եւ Կովս ծնաւ Ենովքը, Սոբեբան, ու Հառումի որդւոյն Ահարհելին տոհմերը ։
9 Եւ Գարէս իր Եղբայրներէն Ի փառաւոր էր, ու անոր մայրը անոր անուն Ի Գաբէս դրաւ, բանի, Ձանիկայ տրամադիր եմ
10 ծնայ ։ Եւ Գարէս Իսրայէլի Աստուծոյն աղաղակեց ու բսաւ, Երանի թէ ամէն կողմանէ զիս օրհնես, ու իմ սահմանս մեծցնես, և քու ձեռքդ ինծի հետ ըլլայ, ու զիս չարէն ազատես, որ ինծի տրամադիր չըլլայ ։ Եւ Աստուած անոր խնդիրքը կատարեց ։
11 Ու Սուհայի եղբայրը Քեղուբ Մաքիրը ծնաւ, որ Սեխիկայ Եսթեծնի
12 Հայրն էր ։ Եւ Եսթեծն ծնաւ Բեթռափան ու Փասէն և Իրնահասին Հայրը Թանան . ասոնք Հռեքային
13 մարդիկներն էին ։ Ու Կենազի որդիքը Հոթոնաթիէլ ու Սարայիա էին . և Հոթոնաթիէլին որդին Ա-
14 թաթ էր ։ Ու Մաոնաթայի ծնաւ Եփրան . և Սարայիա ծնաւ Յովաբը՝ ‖ Ի Գեհարաշիմի Հայրը . (քանզի անոնք արհեստաւորներ
15 էին ։) Ու Եհփոնեան Քաղէբին որդիքը Իրու, Եղա ու Նաամ էին .
16 ու Եղային որդին Կենազ էր ։ Եւ Յալէլելի որդիքը՝ Զիփ, Զիփա,
17 Թիրիա ու Ասարէլ . Ու Եզրային որդիքը Գեթեր, Մօրադ, Եփեր ու Յաղօն էին . ու ասոր Ի Նէ ծնաւ Մարիամը և Սամմային ու
18 Եսթեմոայի Հայրը Գեհոան . Եւ անոր կնիկը Յուդիա ծնաւ Գեդովրի Հայրը Յարեդը, Սաբովի Հայրը Քաբերը, ու Ջանովի Հայրը Գեղթիէլը . և Մօրադին առած Փարաւունի աղջկանը՝ Բեթիային
19 որդիքը ասոնք էին ։ Ու ասոր կընկանը Նայհմին քրոջը՝ Ոդվիային որդիքը Կեիլային Հայրը Գարմին ու Մաաթացի Եսթեմոին էր ։
20 Եւ Սիմոնի որդիքը Ամնոն, Հոնան, Բենհանան ու Թիղոն էին . ու Գեհաշին որդիքը Զոհեթ ու Բենզոհեթ էին ։

Ն · ք · դԲ · 1300 , ՃՃ

+ Կ՚ըռուխ որդիքը

Ի Գէ · բ · 50 ։

Ե Գէ · բ · 24 ։

Ե Ծհ · է · 19 ։

Ի Ի՚ըռուխ տրամադիր ։

Ղ Ճհա · Ժե · 17 ։

‖ Ի՚ըռուխ արհեստաւորաց հօրին

Ի Ղեմ. Ժա · 35 ։

Ն·Ա·ԳԲ· 1300, ՃԸ

Ը ՅՈՒ·ԼԲ·1, 5 ՒԿ·12։

*ԿՏ՝ ու Ղղեր. ԺԹ. ԹԻԿՒՆ։

Բ ՅՈՒ·ԻԿ·10, և ԵԼ·Գ·15, և ԹՈՒ·ԻԿ·12 Ի ԸՆԴՀԱՆ ՅԱՄՈՒԷԼ։

Ա ՅՈՒ·Ե·2։

Ի ՅՈՒ·ԺԹ·5 Ի ԸՆԴՀԱՆ ԱՒԵՐ ԱՒԱՂ։

Ը ՅՈՒ·ԺԹ·8 Ի ԲԱՒԱԿԻՆ ԲՆԵՐ։

†ԿՏ՝ ապ. ՂԱԶԱՐՈՍ. ԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԻԲԲ 715

21 Եւ էԳաւդայի որդւոյն Ակղմին որդիքը՝ Ղևբայի Հայրը էր ; ու Մարեսայի Հայրը Ղաւդա , և Ասբևայի տանը՝ բնհեզապոծնեաքն
22 տանը տոհմին Եփ· Նաև Ցովաղևմ և Քուղբայի մարդիկները ու Ցովաս և Ասարաի՝ որոնք Մովաբի մէջ սուպսուածք ունեցան , ու Ցաշուբի լեհեմ· *իսկ առնք հին
23 բաներ են՝ Ասնք բրուտներ էին , և Նեթայիմի ու Գադերայի մէջ կը բնակէին · Թագաւորին քովը առնոր գործքին համար Հոն կը բնակէին ։
24 Շմաւոնի որդիքը՝ Ի Նամուէլ , Յամին , Յարիբ , Զարա , — Սաւղ
25 ւուղ · Ասնոր որդին Սղղումի , առնոր որդին Մարասաի , առնոր որդին
26 Մասմա ։ Ու Մասմայի որդիքը , առնոր որդին Ամուէլ , առնոր որդին
27 Զաքարի , առնոր որդին Սեմէի ։ Եւ Սեմէի տասնուվեց տղայ ու վեց աղջիկ ունէր , բայց անոր եղբայրները շատ տղաներ չունէին · ու անոնց բոլոր տոհմերը Ցուդայի որ-
28 դւոցը չափ չցառցան ։ Եւ անոնք էՌևբաաբէէլի , ու Մօղադայի , ու
29 Ասեր սուադի , Եւ Բադայի , ու Ա-
30 սեմի , և Թուղադի , Ու Բաեմուէլ ,
31 ու Հօրմայի , և Սիկեքակի , Ու Ռևեմմարքաոովեմի , և Ի Ասեր սուսիմի , ու Ռևեմբարեմի և Սագաբեմի մէջ բնակեցան · մինչև Դաւիթեմին թագաւոր եղած ատենը տասը էին
32 անոնց քաղաքները , Ու անոնց գիւղերը ՝ Նահ Եթամ , Ակին , Ռեմմոն , Թոքան ու Ասան ։ հինգ քա-
33 ղաք ։ Եւ ասոնց քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գիւղերը մինչև Բահաղ , անոնց բնակութիւնները
34 ու †վճռակները ասոնք էին ։ Ու Մոսոբաբ , և Ցամլեք , ու Ամասիա
35 սեայի որդին Ցոսա , Եւ Ցովէլ , ու Ասիելի որդւոյն Սարայիայի որդւոյն
36 Ցոսաբիային որդին Ցէհուն , Ու Եղովէնայի , ու Ցէկեբայ , և Ցասուբիա , ու Ասայիա , և Ադիէլ , ու
37 Ցեսիմիէլ , ու Բաենա , Եւ Սեմայիայի որդւոյն Սամարիի որդւոյն Ցէդայիայի որդւոյն Ադօնի որդւոյն
38 Սեփէի որդին Զիքա ։ Ա ա նուններովը յիշուածները իրենց տոհմերուն մէջ իշխաններ էին , ու անոնց ազգաւոհմիներք խիստ շատ-
39 գան ։ Եւ իրենց անասուններուն համար արօտ փնտռելով՝ Գեդովրի մուտքը գացին մինչև Ձորին արևե-
40 լեան կողմը · Եւ առաս ու ադխ արօտ գտան · ու ան երկիրը բնդարձակ էր , և խաղաղութեան ու հանգստութեան մէջ էր · քանզի առաջ Քամին եղողները Հոն կը
41 բնակէին ։ Եւ սա անուններովը գրուածները Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը գացին , ու անոնց վրանները և Հոն գտնուած բոլոր նակաբանները Հարկին , ու զանոնք բնաջինջ ըրին մինչև սա օր , և անոնց տեղը բնակեցան · վասն զի Հոն իրենց Հօտերուն համար արօտ
42 էր ։ Ու անոնցմէ՝ ՃԻՇԻ Շմաւոնի որդիներէն հինգ Հարիւր մարդ Սէիր լեռը գացին , իրենց վրայ Ցեսփի որդիքը՝ Փալատիան , Նեարիան , Հռափայիան ու Ոզիէլը
43 իշխան ՃԻՇԻ · Եւ Ի մմողիկին փախստական մնացորդները զարկին , ու մինչև սա օր Հոն բնակեցան ։

ՆՇ·Ա·ԳԲ· Իրբ 715

Ի ԳՓԹԳ· ԺԲ·8։

ԳԼ· Ե

1 Իր անդրանկութենէն զրկուած Ռուբենին անդրանկութիւնը մինչև դերութիւնը · 9 անոնց բնակութիւնը ; ու Հադարացւոց վրայ բռած յաղթութիւնը · 11 Գադի որդւոցը դիրաւորմարդիկը ու բնակութիւնները · 18 Ռուբենեանց , Դադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին թիւը ու յաղթութիւնները · 23 Կէս ցեղին բնակութիւնները ու գիրաւոր մարդիկները ; 25 Անոնց դերութիւնը իրենց մէջ գրեն Համար ։

1 Եւ Իսրայէլին անդրանկանը Ռուբենին որդիքը · (քանզի = անդրանիկը անիկայ էր · բայց Ի իր հօրը անկողինը պղծելուն համար՝ էիր անդրանկութեան իրաւունքը Իոսեփայէլի որդւոյն՝ Ցովսեփին որդւոցը տրուեցաւ · ու ազգաշնամարին մէջ
2 անդրանիկի պէս չգրուեցաւ · Իակ †Ցուդա իր եղբայրներէն զօրաւոր եղաւ , ու անկէ Ի իշխաններ Ելաւ , բայց անդրանկութեան իրաւունքը
3 Ցովսեփինն էր ։) Իսրայէլին անդրանկանը Ռուբենին որդիքը Ենովք , Փաղղուս , Եսրոն ու Քարմի Եէ ։ Ցովսեփին որդիքը՝ անոր
4 որդին Սեմայիա , անոր որդին Գոգ ,
5 անոր որդին Սեմէի , Անոր որդին Միքա , անոր որդին Ռեփայիա , ա-
6 նոր որդին Բաաղ , Անոր որդին Բէէրա , որն որ Ի Ասորեստանի թագաւորին փաղասար թագաւորը գերի տարաւ · անիկայ Ռուբենացիներուն իշխանն էր ։ Եւ անոր եղբայրները իրենց տոհմերովը Ը երբոր ազգաշնամարին մէջ գրուեցան , Ենոնց գլխաւորը Ցեհիէլ էր , Հարը
8 Զաքարիա , Եւ Ցովէլի որդւոյն Սեմայի որդւոյն Ադազի որդին Բաղա · առիկայ Ի Արոերի մէջ , ու Նեբօ մինչև Նաբաւ ու Բէէլմէոն
9 բնակեցաւ · Եւ արևելեան կողմի՝ Եփրատ գետէն մինչև անապատը բնակեցաւ , քանզի անոնց անասունները Ի Գաղաադայ երկրին մէջ
10 շատցեր էին ։ Ու Սաւուղին օրերը անոնք պատերազմ բրին Ի Հագարացւոց հետ , որոնք իրենց ձեռքը իրենց եղան · ու Գաղաադացի բոլոր ա-

Ի ԳՓԹԳ· ԻԵ· 715

Ի ԳՓԹԳ· ԺԲ·8։

Ը ՏԻՈ ՀՇԲ 17։

Բ ՏԻՈ·ԺԳ·15·16։

Ի ՅՈՒ·ԻԿ·12։

Ի ՅՈՒ·ԻԿ·12։

Ի ՅՈՒ·ԻԿ·12

ե · ք · զԲ · 1300 · ՃՀ

Ա Ճեռ · ժգ · 11 · 24 ։

բնակեան կողմերը՝ անոնց վրանները մէջը բնակէին ։
11 Եւ Գադի որդիքը առանց դիմաց Բաասանու երկրին մէջ բնակեցան ։
12 ցան մինչև Սելքա · Գիլեադը՝ Զոմէլ , ու երկրորդը՝ Սափամ , եաբը Ճառայի , ու Սափաս՝ Բաան
13 ամի մէջ ։ Եւ անոնց եղբայրները իրենց ազգատոհմներուն համեմատ՝ Միքայէլ , Մեսուղամ , Սաբէէ , Զոլրէ , Ճաքան , Ջհա ու Երեք՝
14 եօթն հոգի ։ Աստը Բուզի որդւոյն Ճաքդոյի որդւոյն Ճեսիսայի որդւոյն Միքայէլի որդւոյն Գաղաադի որդւոյն Ճարոայի որդւոյն Հուրիի որդւոյն Աբիքայէլի որդիքն ։
15 Ի ։ Անոնց ազգատոհմներուն իշխաններ Գաունիի որդւոյն Աբդիէլի
16 որդին Աքի էր ։ Եւ անոնք Գաղաադու մէջ , Բասանի ու անոր դիւղաքաղաքներուն մէջ , ու Խարոնի բոլոր արուարձաններուն մէջ մինչև անոնց սահմանները բնակեցան ։
17 ցան ։ Ամէն առանք Յուդայի Զոհովաամ թագաւորին օրերը , ու Իսրայէլի Ցերոբոաամ թագաւորին օրերը ազգաձամարին մէջ դրուեցան ։
18 Ռուբէնի որդիքը , ու Գադեացիք ու Մանասէի կէս ցեղը՝ քաջ տուներուց հազար եօթը հարիւր վեհաուն զօրաւոր , վահան ու սուր կրող , և աղեղ քաշող , պատերազմ սորված , ու պատերազմի ելլող մարդիկներ էին ։
19 Եւ անոնք Հագարացւոց , Ցետուրացւոց ու Նափեսացւոց ու Նոդաբացւոց հետ պատերազմ բռնին , Եւ անոնց յաղթեցին ։ ու Հագարացիք և բոլոր անոնց հետ եղողները անոնց ձեռքը մատնուեան ։ քանզի անոնք պատերազմի մէջ Աստուծոյ աղաղակեցին , ու անոնց լսեց ։
20 վասն զի Աստոր ապատ ինկեան ։ Եւ անոնց անասուններէն՝ հինգ հազար ուղտ , ու երկու հարիւր հինգ հազար ոչխար , ու երկու հազար էշ , և հարիւր հազար մարդ գերի
22 բռնին ։ (Քանզի շատեր վնասած ինկան , ինչու որ ՚՚ պատերազմը Աստուծմէ էր ։) ու մինչև ՚ գերութիւնը անոնց տեղը բնակեցան ։
23 Եւ Մանասէի որուցոյ կէս ցեղը ան երկրին մէջ բնակեցան , Բասանէն մինչև Բաադհերմոն , Սանիր ու Հերմոն լեռը , ՚՚՚ բազ
24 մաթիւ էին ։ Եւ անոնց ազգատոհմներուն իշխաններն ասոնք էին · Ափեր , Ցեսեի , Եղդիէլ , Երեմիա , Ովդոս ու Ցարդիէլ , ՚՚՚ զօրաւոր ՚ քաջ ու անուանի մարդիկներ էին , ու իրենց ազգատոհմներուն իշխաններն էին ։
25 Եւ իրենց հայրերուն Աստուծոյն դէմ ապստամբեցան , ու ան երկրին ազգացը Աստուածներուն ետեւէն էրեսլաչ պոռնկեցան , որ Աստուած զանոնք անոնց առջեւէն
26 բնաջինջ բրած էր ։ Եւ Իսրայէլին Աստուածը Ասորեստանի Փուղ թագաւորի հոգին՝ ու Ասորեստանի Թագդաեղ փաղասար թագաւորին հոգին դրդռեց , ու Ռուբենեանները , Գադեանները ու Մանասէին կէս ցեղը գերի բրաւ , և զանոնք Ղաղա ու Քաբոռը ու Հարա ու Գոզանի գետը տարաւ մինչև աս օրս ։

ե · ք · զԲ · 1300 · ՃՀ

Ա Ճեռ · ժգ · 7 ։

ԲԲ 771

Ա դ Թագ · ԺԶ · 19 ։

ԲԲ 740

Ե դ Թագ · ԺԶ · 29 ։

Ե դ Թագ · ԺԶ · 6 · ԺԸ · 11 ։

Գ Լ · Զ

1 Ղեւի որդիքը ։ 4 Քահանայից ազգաձամարը մինչև գերութիւնը ։ 16 Գերգոնին , Կհաթին ու Մարարիի տոհմերը ։ 49 Հարոնեան պաշտօնը , ու անոր սերունդը մինչև Բիւնաս ։ 54 Քահանայից ու Ղեւտացւոց քաղաքները ։

1 Ղեւի որդիքը ՝ Գերսոն , Կհաթ
2 ՝ ու Մերարի էին ։ Եւ Կհաթին որդիքը՝ Ամրամ , Իսհար ,
3 Քեբրոն ու Ոզիէլ էին ։ Եւ Ամրամին որդիքը Հարոն , Մովսէս ու Մարիամ էին ։ Ու Հարոնին որդիքը ՝ Նադաբ , Աբիհու , Եղիազար ու Իթամար էին ։
4 Ցեղիազար Ցնաս փինհէսը , ՚՚ փինհէսը Աբիսուա ,
5 Ցնաս Աբիսուան , Եւ Աբիսուա Ցնաս Բոկկին , ու Բոկկի Ցնաս Ոզին ,
6 Ոզին , Եւ Ոզի Ցնաս Զարհան , ու
7 Զարհա Ցնաս Մարիոթը , Ո՚ Մարիոթ Ցնաս Ամարիան , և Ամարիա
8 Ցնաս Ախիտովը , Ու ՝ Ախիտով Ցնաս Սադոկը , ու ՚՚ Սադոկ Ցնաս
9 Ախիմաաս , Եւ Ախիմաաս Ցնաս Ազարիան , ու Ազարիա Ցնաս Յոհանան ,
10 Եւ Յոհանան Ցնաս Ազարիան ։ (ասիկայ էր որ Սողոմոնին Երուսաղէմ շինած Տաճարին մէջ ՚՚քահանայութիւն բրաւ ։)
11 Ու Ազարիա Ցնաս Ամարիան , և
12 Ամարիա Ցնաս Ախիտովը , Ու Ախիտով Ցնաս Սադոկը , ու Սալում
13 Սադոկ Ցնաս Սելդումը , Եւ Սելդում Ցնաս Քեղկիան , ու Քեղկիա
14 Ցնաս Ազարիան , Եւ Ազարիա Ցնաս ՚Սարայիան , ու Սարայիա
15 Ցնաս Յովսեդեկը ։ Եւ Յովսեդեկ գնաց , Երբոր Տէրը Յուդան ու Երուսաղէմ Նաբուգոդոնոսորին ձեռքով փոխադրեց ։
16 Ղեւիի որդիքը ՝ Գերսոն , Կհաթ ,
17 Եւ Մերարի էին ։ Ու Գերսոնին որուցոյ անուններն ասոնք էին ։ Ղբնիի ու Սեմէի ։ Եւ Կհաթին որդիքը Ամրամ , Իսհար ,
19 Հեբրոն ու Ոզիէլ էին ։ Մհարթիին որդիքը Մոսղի ու Մուսի

ե · ք · զԲ · 1300 · ՃՀ

Ա Ճեռ · ԺԶ · 11 · Եւ · գ · 16 · Թոս · Իգ · 57 · Գե · Իգ · 6 · Հմր 16 ։

Բ Ղե · ժ · 1 ։

ԲԲ 1300 · ՃՀ

Ա Ցն · Իգ · 11 · Եւ · գ · 16 · Թոս · Իգ · 57 · Գե · Իգ · 6 · Հմր 16 ։

Բ Ղե · ժ · 1 ։

Բ Թագ · Ը · 17 ։

Բ Թագ · ԺԵ · 27 ։

Ե դ Թագ · գ · Բ Մն · գ ։

Ա Ճեռ Մն · Իգ · 17 · 18 ։

Ե Ճեռ Նգ · Ե · 3 ։

Ա Նե · ԺԱ · 11 ։

Ե դ Թագ · Իե · 18 ։

Ժ Նե · գ · 16 · Հմր 1 ։

Ն·ՔՐ·ԳՖ· Իրբ1300, եւ

Ե Ճմր. 42։

Ե Ցես. Ճմր. 35, 36։

Իրբ1280, եւ

Ե Գլ. ԺԶ. 1։

Ե Ել. Գ. 24։

Ն·ՔՐ·ԳՖ· Իրբ1280, եւ

Ե Ցես. Ժ. 13։

Ե Ցես. ԺԶ. 13։

Ե Ցես. ԺԸ. 11, 12։

Ե Ցես. ԺԸ. 13։

Ե Ցես. ԺԸ. 15 Կը-ՈՒՆ ՔՈՂՈՆ։

Ե Ցես. ԺԸ. 16 Կը-ՈՒՆԻ։

Ե Ցես. ԺԸ. 18 Կը-ՈՒՆ ԳԱՂԱՆԻ։

1444, եւ

Հղ. ա. 9։

Ե Ել. Լ. 7։

Ե Ել. Գ. 22։

Ե Ել. Գ. 33։ ա Թագ. Գ. 2։

Ե Գլ. ԺԶ. 1։

Ե Ցես. ԺԸ. 13։

Ե Ցես. ԺԸ. 13։

Ե Ցես. ԺԸ. 13

Ն. Ք. ՂԲ. 1444, ԵՃ

ձաններովը, և Անաթովթը իր
արուարձաններովը. անոնց տոհ-
մերուն ամէն քաղաքները տաս-
ուիրեք քաղաք էին:
Չ Հմր 66:
61 Ու աս Չցեղին տոհմերէն մնացած
Կահաթի որդւոցը՝ Մանասէին կէս
ցեղէն ՚ վիճակով տասը քաղաք
տրուեցաւ:
Պ Յես. իա. 5:
62 Ու Գերսոնի որդւոցը՝ իրենց
տոհմերուն համեմատ Իսաքարի
ցեղէն, Ասերի ցեղէն ու Նեփ-
թաղիմի ցեղէն ու Բասանի մէջ
Բնակող Մանասէի ցեղէն տասու-
իրեք քաղաք տրուեցաւ:
63 Մերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհ-
մերուն համեմատ Ռուբենի ցե-
ղէն ու Գադի ցեղէն և Զաբու-
զոնի ցեղէն վիճակով Չտասուեր-
կու քաղաք տրուեցաւ:
Ջ Յես. իա. 7, 34:
64 Ու Իսրայէլի որդիքը աս քա-
ղաքները իրենց արուարձաններովը
65 Ղևտացիներուն տուին: Եւ Յու-
դայի որդւոցը ցեղէն ու Շմաւո-
նի որդւոցը ցեղէն ու Բենիամինի
որդւոցը ցեղէն վիճակով՝ աս ա-
նունով յիշուած քաղաքները
Ա Հմր 61:
66 տուին: Եւ Կահաթի որդւոցը
Ճաց տոհմերուն կալուածքի քա-
Ա Յես. իա. 21:
67 ղաքները Եփրեմի ցեղէն էր. Ու
անոնց Եփրեմի լեռանը վրայ Սիւ-
քէմը տուին, (որ ապաստանի
քաղաքներէն էր,) ու անոր ա-
րուարձանները, և Գազերը իր ա-
Ջ Տես Յես. իա. 22-35:
68 րուարձաններովը, Ու ՉՅեկմամը
իր արուարձաններովը, և Բեթո-
69 ռոնը իր արուարձաններովը, Ու
Այեղոնը իր արուարձաններովը,
և Գեթրեմոնը իր արուարձաննե-
70 րովը. Ու Մանասէի կէս ցեղէն
Անէրը իր արուարձաններովը, և
Յեբղաամը իր արուարձաններովը
Կահաթի որդւոցը մնացած տոհմին
տուին:
71 Գերսոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս
ցեղին տոհմէն Բասանի մէջ Գով-
զանը իր արուարձաններովը, ու
Աստարովթը իր արուարձաններո-
72 վը. Եւ Իսաքարի ցեղէն Կադէսը
իր արուարձաններովը, Դաբարա-
73 թը իր արուարձաններովը, Ու
Ռամովթը իր արուարձաններովը,
և Անամը իր արուարձաններովը.
74 Ու Ասերի ցեղէն Մասաղը իր ա-
րուարձաններովը, և Աբդօնը իր ա-
75 րուարձաններովը, Ու Հուկօկը իր
արուարձաններովը, և Բոսրը իր
76 արուարձաններովը. Ու Նեփթա-
ղիմի ցեղէն Գալիլեայի մէջ Կադէ-
սը իր արուարձաններովը, և Համ-
մօնը իր արուարձաններովը, ու
Կարիաթեմը իր արուարձաններո-
վը տուին:
77 Եւ մնացածներուն՝ այսինքն Մե-
ռարիի որդւոցը՝ Զաբուղոնի ցեղէն
Ռեմօնը իր արուարձաններովը,
Թաբօրը իր արուարձաններովը.
78 Ու Երիքովի Յորդանանու անդիի
կողմը՝ Յորդանանու արևելեան
կողմը՝ Ռուբենի ցեղէն անապատի
մէջ Բոսորը իր արուարձաններովը,
ու Յասսան իր արուարձաններովը,
79 Եւ Կադեմօթը իր արուարձաննե-
րովը, ու Մեփայաթը իր արուար-
80 ձաններովը. Եւ Գադի ցեղէն
Գաղաադի մէջ Ռամովթը իր ա-
րուարձաններովը, ու Մանայիմը
81 իր արուարձաններովը, Ու Եսեբո-
նը իր արուարձաններովը, և Յա-
զերը իր արուարձաններովը տուին:

ԳԼ. Է

1 Իսաքարի, 6 Բենիամինի, 13 Նեփթաղիմի, 14 Մանասէի, 20, 24 ու Եփրեմի որդիքը: 21 Եփրեմին կրած նեղութիւնը Գեթի մարդոցմէ: 23 Բարիա կը ծնանի անոր: 28 Եփրեմեանց բնակութիւնները: 30 Ասերի որդիքը:

1 Եւ Իսաքարի որդիքը՝ Թովղա
ու Փուա և Յասուբ ու Սամ-
2 րօն՝ չորս էին: Եւ Թովղային որ-
դիքը՝ Ոզի ու Հռափայիա և
Յերիէլ ու Յեմայի և Յեփսամ
ու Սամուէլ՝ իրենց հօրը Թովղա-
յին տանը իշխանները, ու իրենց
ազգին մէջ զօրաւոր կտրիճներ էին.
Դաւիթին օրերը Բանոնց թիւը
քսանուերկու հազար վեց հարիւր
3 էր: Եւ Ոզիին որդիքը՝ Յեզերիա
ու Յեզերիային որդիքը Միքայէլ
և Աբդիա ու Յովէլ ու Յեսիա
հինգ էին, և ամէնն ալ իշխաններ
4 էին. Ու անոնց հետ անոնց ցեղին
ու ազգատոհմին մէջ պատերազմի
շարուող երսունուվեց հազար զօրք
կար. քանզի անոնց կնիկները ու
5 որդիները շատուոր էին: Եւ անոնց
եղբայրները Իսաքարին բոլոր տոհ-
մերուն մէջ զօրաւոր կտրիճներ ըլ-
լալով՝ իրենց ազգահամարին համե-
մատ ամէնը ութսունուեօթը հա-
զար էին:
6 Բենիամինի որդիքը՝ Բաղա, Բո-
7 քոր ու Յեդիէլ՝ իրեք էին: Եւ
Բաղային որդիքը՝ Եսբօն, Ոզի,
Ոզիէլ, Յերիմովթ ու Իրի՝ իրենց
ազգատոհմին իշխանները ու զօրա-
ւոր կտրիճները՝ հինգ էին. և անոնց
ազգահամարին մէջ գրուածները
քսանուերկու հազար երսունուչորս
8 հոգի էին: Ու Բոքորի որդիքը
Զամիրա, Յովաս, Եղիազար, Ե-
ղիովէնայի, Ամրի, Յերիմովթ,
Աբիա, Անաթովթ ու Գաղեմէթ
էին. ասոնք ամէնը Բոքորին որ-
9 դիքն էին: Եւ անոնց ազգահա-
մարին մէջ՝ իրենց ազգատոհմներուն
իշխանները ու զօրաւոր կտրիճներ

Ն. Ք. ՂԲ. 1444, ԵՃ

1400, ԵՃ
Ծն. իզ. 13: Թու. իզ. 23:
Բ Թագ. իզ. 1, 2: Գլ. իէ. 1:
Ծն. իզ. 21: Թու. իզ. 38: Գլ. ը. 1, ԵՃ:

ԸԸ-ԼՀ՝ քսան հազար երկու հարիւր
10 հինգ հար։ Եւ Ցեղիւնի որդին՝ Բաղդան, ու Բաղդանի որդիքը՝ Ցեհուս, Բենիամին, Ուլամ, Քահանա, Ջևեթան, Թարեխս ու Ա-
11 քիաբար էին։ Ասոնք ամէնը Ցեղիւնին որդիքը էրէնց տոհմերուն իշխաններըը — զօրաւոր կարիճներ էրէ. — տասնուեօթը հազար երկու հարիւր պատերազմի ելլող մարդ։
12 Իէլ էրէ։ Եւ Սուփիմ ու Ոփիմ Իրիի որդիքն էրէ, Հուսիմ՝ ալ Ա-քերի որդին էր։
13 Նեփթաղիմի որդիքը՝ Յասիէլ, Գունի, Յասեր ու Սելղում՝ Բաղդայի որդիքն էրէ։
14 Մանասէի որդիքը՝ Ասրիէլ, որ զանիկայ էր Ինկը ծնաւ. — անոր Ասորի Հարճը՝ Գաղաադին հայրը
15 Մաքիրը ծնաւ։ Եւ Մաքիր իրեն կնիկ առաւ Ոփիմին ու Սուփիմին քոյրը՝ որուն անունը Մաաքա էր, — ու երկրորդին անունը Սալպաադ էր. և Սալպաադին աղջիկները
16 ծնան։ Ու Մաքիրին կնիկը Մաաքա որդի մը ծնաւ, և անոր անունը Փարէս կոչեց. ու անոր եղբօրը անունը Սարէս էր, և անոր որդի-
17 ները Ուլամ ու Րոկոմ էին։ Եւ Ուլամի որդին Բեդան էր. Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադին որդիքը ասոնք էին։
18 Ու անոր քոյրը Մաղքիէմ ծնաւ Եսուդը, Աբիեզերը ու Մաալան։
19 Եւ Սեմիդայի որդիքը՝ Ախիան, Սիքեմ, Ղահէի ու Ենիամ էին։
20 Ու Եփրեմի որդիքը՝ Սուտալա, (և անոր որդին Բարադ, ու անոր որդին Թաահի, ու անոր որդին Եղիադա, և անոր որդին Թաահի,
21 Ու անոր որդին Զաբադ, և անոր որդին Սուտալա,) նաև Եզեր, ու Եղիադ էին. ու զանոնք՝ ան երկրին մէջ ծնած գեղեցիկ մարդոյն. քանզի անոնց անասուններըը առնե-
22 րը իջան։ Եւ անոնց հայրը Եփրեմ շատ օրեր սուգ բռնեց. ու անոր եղբայրները զանիկայ մխիթա-
23 րելու գացին։ Եւ անիկայ իր կնիկանը մնաւ. ու անիկայ յղանալով որդի մը ծնաւ. և անոր անունը Բարիա կոչեց. վասն զի իր տանը
24 վրայ չարիք եկած էր։ Ու անոր աղջիկը Սկէրա էր. ասիկայ վարի ու վերի Բեթհորոնը ու Ոզան սէ-
25 րան չինեց։ Եւ անոր որդին Հրուափէ ու Հուսաէփ, ու անոր որդին Թաղ, և անոր որդին Թա-
26 ան, Լնոր որդին Ղաադան, անոր որդին Ամիուդ, անոր որդին Եղիս-
27 ամա, Լնոր որդին Նաւէ, —
28 անոր որդին Գեհու էր։ Եւ անոնց կալուածքներըը ու բնակութիւննե-

ը. ԹՎ. 1400, ամ.

Ե ԹՎԱ. ԺԳ. 7։

Ը ԳԵՆ. ԺԶ. 11։

Թ ԹՎԱ. ԽԴ. 39 ՀԱԶԱՐ Սուիամ։

Ի ԹՎԱ. ԽԴ. 38 ՀԱԶԱՐ Ակբիամ։

ԺԸ ԳԵՆ. ԽԶ. 24 ՀԱԶԱՐ Սիրեմ։

Ա ԹՎԱ. ԺԲ. 11։

Բ ԹՎԱ. ԽԴ. 30 ՀԱԶԱՐ Իկզեր։

Գ ԹՎԱ. ԽԴ. 35։

ր նահ. ամբ. մէջ։

րը ՈՒՈՀ ԷՒ. Բեթել ու անոր գեղերը, ու արեւելեան կողմէն Նաարան, և արեւմտեան կողմէն Գազեր ու անոր գեղերը, և Սիքեմ ու անոր գեղերը, մինչև Գազա ու
29 անոր գեղերը. Եւ Մանասէի որդւոցը տահմիններուն քովը Բեթսան ու անոր գեղերը, Թանաք ու անոր գեղերը, Մակեդդով ու անոր գեղերը, Դովը ու անոր գեղերը. Իսրայէլի որդւոյն Յովսեփին որդիքը ասոնց մէջ կը բնակէին։
30 Ասերի որդիքը Յեմնա, Յեսուա, Յեսուի ու Բարիա, և անոնց
31 քոյրը Սարա էր։ Ու Բարիային որդիքը Քաբեր ու Մղզդիէլ էին.
32 ասիկայ Բարսայիթի հայրն էր. Ու Քաբեր ծնաւ Ցափաղէթը, Սովմերը և Քովթամը, ու անոնց
33 քոյրը Սովղան։ Ու Ցափաղէթին որդիքը Փասաք, Բամհյէլ ու Բսուամի էին. Ցափաղէթի որդիքը
34 ասոնք էին։ Եւ Սովմերի որդիքը Ախի, Հոհոդա, Որա ու Ա-
35 րամ էին։ Ու անոր եղբօրը Հելէմին որդիքը Սովփա, Յամհնա,
36 Սելէս և Ամաղ էին։ Սովփայի որդիքը՝ Սուա, Հառնեփար, Սու-
37 ալ, Բարի, Յեմրա, Բասար, Ոզ, Սամմա, Սալհաա, Յեթերան
38 և Բեերա։ Ու Յեթերի որդիքը Յեփոնէ, Փասփա և Ուրա էին։
39 Ու Ովղայի որդիքը Ուրահ, Ենիէլ
40 ու Հոհասիա էին։ Ասոնք ամէնը Ասերի որդիքն էին, ու էրէնց ազգահօհմիներուն իշխաններն էին, ընտիր ու զօրաւոր կարիճներ և դլխաւոր իշխաններ էին. ու անոնց ազգահամարին մէջ պատերազմական զօրաց թիւը քսանուվեց հազար մարդ էր։

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Բենիամինի որդիքը, ու անոր դլխաւոր մարդկիները։ 33 Սաուղին ու Յոնաթանին ազգաբանութիւնը։

1 Ու Բենիամին ծնաւ իր անդրանիկը — Բաղան, երկրորդը՝ Ասբէլը,
2 երրորդը՝ Նաարան, Չորրորդը՝ Նո-
3 վան, ու Հինգերորդը՝ Ռաափան։ Եւ Բաղային որդիքը՝ † Ադար, Գե-
4 բա, Աբիուդ, Աբիսուա, Նաեման,
5 Ահոյ, Ցերա, Գերա, Սուփան և
6 Քիրամ էին։ Ու Ադուդի որդիքը ասոնք էին, Գաբայի բնակչացը իշխաններըը ասոնք էին, ու զանոնք
7 Մանաքաթի փոխադրելին. Եւ Նեհեման ու Ախիա ու զանոնք փոխադրողը Գերա. ասիկայ Ոզան
8 ու Ախիուդը ծնաւ։ Եւ Սահարիմ զանոնք խրկելէն ետքը Մոաբի երկրին մէջ չորս հոգի ծնաւ. — ասոնք կնիկները Հուսիմ ու Բասարա

ը. ԹՎ. 1400, ամ.

Ե ԳԵՆ. ԺԶ. 7։

Ը ԳԵՆ. ԺԶ. 11։

Թ ԳԵՆ. ԽԶ. 17։ ԹՎԱ. ԽԴ. 44։

ԺԸ ՆՀՄ. ԽԶ. 21։ ԹՎԱ. ԽԴ. 38։ ՊԱՐ. Ե. 6։

† ԿԱՐ. ՈՐԴ. ՆՀՄ. ԽԶ. 21։

Ի ԹՎԱ. ԽԴ. 39 ՀԱԶԱՐ Սուիամ։ ՏԵՌ. Ե. 12։

Ա ՊԱՐ. Ե. 52։

Ն · ք · ՉԸ · 1400 ,ԸՃ

9 Հէին ։ Եւ իր կնոջմէն Գոդևաէն
Ցորաբը , Սաբիան , Մհեան , Մեզ-
10 քամը , Ցէուսը , Սէքիան ու Մար-
ման ծնաւ . ասոնք ասոր որդիքը
11 — տոհմերու իշխաններ էին ։ Եւ
Հաւսիմէն՝ Աբիտովը ու Եղփաազը
12 ծնաւ ։ Ու Եղփաազին որդիքը՝
Եբեր , Միսաամ ու *Սամեր , (ա-
սիկայ Ոնովը , Ղոդը ու անոր
13 գեղերը շինեց ,) Եւ Բարիա ու Սե-
մա էին . ասոնք Այիղոն բնակող
տոհմերուն իշխաններն էին . — ա-
սոնք վռնտեցին Գեթի բնակիչնե-
14 րը ։ Եւ †Ահիով , Սովսեկ , Ցե-
15 րիմոթ , Զաբադիա , Ասրէլ ,
16 Եղեր , Միքայէլ , Ցեսիա ու
Ցովքա Բարիայի որդիքն էին ։
17 Եւ Զաբադիա , Մհսու-ղամ , Ա-
18 զակի , Քարեր , Ցեսամարի , Ցեզ-
զրհա և Ցորաբ Եղփաազի որդիքն
19 էին ։ Եւ Ցակիմ , Զէքրի , Զաբ-
20 դի , Եղիէնայի , Սաղեի , Եղիել ,
21 Ադայիա , Բարեա և Սամարաթ
22 Սեմհիի որդիքն էին ։ Ու Ցես-
23 փան , Եբեր , Եղիել , Աբդոն ,
24 Զէքրի , Հանան , Հանանիա , Եզամ ,
25 Հնաեմովթիա , Ցեփադիա ու
Փանուէլ Սովսեկի որդիքն էին ։
26 Եւ Սամարի , Սաարիա , Գո-
27 թողիա , Եարաոհա , Եղիա և
Զէքրի Ցերոամի որդիքն էին ։
28 Հասնը իրենց տոհմերուն համեմատ
նահապետներ — իշխաններ էին ,
ու Երուսաղեմի մէջ կը բնակէին ։
† Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի
հայրը կը բնակէր . ու անոր կնկանը
30 անունը Մաաքա էր . Եւ անոր
անդրանիկ որդին Աբդօն էր . եւթը
Սուր , Կիս , Բաաղ , Նադաբ ,
31 Գեդովր , Ախիով ու † Զաքար էին ։
32 Եւ Մակելոթի ծնաւ Շամհաան ։ ու
ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դի-
մացը՝ Երուսաղեմի մէջ իրենց եղ-
բայրներուն հետ բնակեցան ։
33 Եւ Ներ ծնաւ Կիսը , ու Կիս
ծնաւ Սաուղը , և Սաուղ ծնաւ
Յովնաթանը , Մեղքիսուէն , Ա-
34 բինադաբը ու Եշբաաղը ։ Եւ
Յովնաթանի որդին Մերիբբաալ
էր . ու Մերիբբաալ ծնաւ † Միքան ։
35 Եւ Միքայէլի որդիքը Փիթոն ,
Մելէք , Թարէ ու Ախազ էին ։
36 Եւ Ախազ ծնաւ Յովադան , ու
Յովադա ծնաւ Գաղէմէթը , Ազա-
մաթը ու Զամբրին . և Զամբրի
37 ծնաւ Մոսան . Ու Մոսա ծնաւ
Բանաան . անոր որդին †Ռափա ,
անոր որդին Եղեասա , — անոր որ-
38 դին Եսել էր ։ Ու Եսել վեց որ-
դի ունէր . և անոնց անունները ա-
սոնք են . Եզրիկամ , Բոքերու ,
Իսմայէլ , Սաարիա , Աբդիա ու
Հանան . ասոնք ամէնը Եսելի որ-

39 դիքն էին ։ Եւ անոր եղբօրը Ե-
սեկի որդիքը՝ անդրանիկը Ուզամ ,
երկրորդը Ցեուս , երրորդը Եղի-
40 փաղետ էր ։ Եւ Ուզամի որդիքը
զօրաւոր կտրիճներ — աղեղնաոր-
ներ էին , և անոնք շատ որդիներ
ու թոռներ ունէին՝ հարիւր յի-
սունի չափ . ասոնք ամէնը Բենիա-
մինի որդւոցմէ էին ։

Գ Լ · Թ

1 Իսրայէլի ու Ցուդայի արձանագրութիւնը · 2 Իսրայէլացիք · 10 քահանաները · 14 Ղեւտացիները ու Դաւթի անդիները՝ որոնք Երուսաղեմի մէջ բնակեցան · 27 Ղեւտացւոց մէկ քանիներուն պաշտօնը · 35 Սաուղին ու Յովնաթանին ազգաբանութիւնը ։

Ն · ք · ՉԸ · 1400 ,ԸՃ

1 Ա՛յսպէս — բոլոր Իսրայէլացիք ար-
ձանագրուած էին , և ահա Իս-
րայէլի ու Ցուդայի թագաւորաց
գիրքին մէջը գրուած էին . ԵՒ իրենց
անօրէնութեանը համար Բաբիլոն
գերի տարուեցան ։
2 Եւ անոնց կալուածքներուն մէջ
անոնց քաղաքներուն մէջ առաջ
բնակողները՝ Իսրայէլացիներէն ,
քահանաներէն , Ղեւտացիներէն և
3 †Նաթանայիմներէն — — էին ։ Ու
† Երուսաղեմի մէջ՝ Ցուդայի որ-
դւոցմէ , Բենիամինի որդւոցմէ ,
Եփրեմի ու Մանասէի որդւոցմէ
4 բնակեցան . Ցուդայի որդւոյն Փա-
րեսի որդիներէն՝ Բանիի որդւոյն
Իմրիի որդւոյն Ամրիի որդւոյն Ա-մի-
5 ուդի որդին Ոթայիւ ։ Եւ ‡ Սելո-
մեանները՝ անոր անդրանիկը Ասա-
6 յիա — ու անոր որդիքը ։ Եւ Զա-
բայի որդւոցմէ՝ Ցեհիէլ ու անոնց
եղբայրները՝ վեց հարիւր հինսուն
7 հոգի ։ Ու Բենիամինի որդւոցմէ՝
Ասանուայի որդւոյն Ովդուխայի որ-
դւոյն Մհսուղամի որդին Սալլու ։
8 Եւ Ցերոամի որդին Ցեբնիա , ու
Մաքրիի որդւոյն Ոզիին որդին Ի-
լա , ու Ցեբնիայի որդւոյն Ռագուե-
լի որդւոյն Սափատիայէն որդին
9 Մհսու-ղամ , Եւ անոնց եղբայրնե-
րը իրենց ցեղերուն համեմատ՝ ինը
հարիւր հիսունհուվց հոգի . ասոր բո-
լոր մարդիկները իրենց տոհմերուն
նահապետներն էին ։
10 Ու քահանաներէն՝ Ցեդայիա ,
11 Ցովարիբ ու Ցաքին , Եւ Ասա-
ծոց տանը վերակացու՝ Ախիտովբի
որդւոյն Մաքիոթի որդւոյն Սա-
դովկի որդւոյն Մհսու-ղամի որդւոյն
12 Քեղկիայէն որդին Ազաբիա , Ու
Մեղքիայի որդւոյն Փասուրի որ-
դւոյն Ցերոամին որդին Ադայիա ,
ու Իմմերի որդւոյն Մհսու-ղամմեի
որդւոյն Մհսու-ղամի որդւոյն Եղե-
բայի որդւոյն Ադիելին որդին Մա-
13 սի , Եւ անոնց եղբայրները իրենց
տոհմերուն իշխաններըր՝ հազար հո-

1200 ,ԸՃ
— Եզր · բ · 59 ·

Խբ 536
Եզր · բ · 70 · Նէհ · է · 73 ·

Ցես · թ · 27 · Եզր · ը · 43 · բ · 20 ·
Նէհ · ժա · 1 ·

‡ Կ՛ երթայ Սիլոնացիները ։

թը Հարիւր վաթսուն զօրաւոր
կարիճներ Աստուծոյ տանը դործ-
քին ծառայութեանը մէջ էին ։
14 Ու Ղեւտացիներէն՝ Մերարիի որ-
դւոցմէն՝ Ասաբիայի որդւոյն Եղ-
րիկամի որդւոյն Աստրին որդին
15 Սեմայիա , Եւ Բակբակար ՝ Ա-
բդա և Գաղաղ , ու Ասափի որ-
դւոյն Զէքրիի որդւոյն Միքային
16 որդին Մաթանիա , Եւ Իդիթունի
որդւոյն Գաղաղի որդւոյն Սեմա-
յիայի որդին Արդիա , ու Եղկա-
նայի որդւոյն Ասային որդին Բա-
բաքիան , որ Նետոփաթացւոց դե-
17 ղերուն մէջ կը բնակէր ։ Ու դրա-
նապանները՝ Սաղդում , Ակկուբ ,
Տեղմոն և Ահիման ու անոնց
եղբայրները . սոսկ վերակացուն
* Կ՚երթայ 18 Սաղդում էր ։ Մինչև * հոս թա-
գաւորին դուռը կը կայնէին՝ որ ա-
րեւելեան կողմն է . սոսկ Ղևիի
որդւոցը բանակներուն դռնա-
19 պաններն էին ։ Եւ Կորհի որդւոյն
Աբիասափի որդւոյն Կովրէին որդին
Սաղդում , ու անոր եղբայրները՝
անոր հօրը տունէն եղող Կոր-
հացիները՝ ծառայութեան դործ-
քին վրայ էին , ու խորանին սահ-
ման պահապանութիւնը կ՚ընէին . և
անոնց հայրերը Տէրոջը բանակին
մէջ դրան պահապանութիւնը կը-
Ելից. 6. 20 նէին ։ Ու Եղիազարի որդին Փի-
նէհէս առաջ անոնց վրայ իշխան
21 էր , ու Տէրը անոր հետ էր ։ Մա-
սեղամիայի որդին Զաքարիա մո-
զովբի խորանին դրանը պահապանն
22 էր ։ Դռներուն մէջը պահապան-
Ա՚Նե. ը. 9 ելու համար բոլոր դռնապան
Ա՚Դ. խ. 1 ընտրուածները երկու հարիւր
Ա՚Դ. խ. 2 տասներկու հոգի էին . սոսկ ի-
րենց դիւղերուն մէջը ազգաշառարի
մէջ դրուեցան . Դաւիթ ու Սա-
մուէլ Հ տեսանողը զանոնք իրենց
23 պաշտօնին վրայ դրին ։ Եւ անոնք
ու անոնց որդիքը Տէրոջը տանը՝
այսինքն խորանի տանը դռներուն
քովը փոխանակ պահպանութեան
Ա՚Դ. խ. 3 24 կ՚ընէին ։ Դռնապանները չորս կող-
մերը կը կայնէին՝ արեւելեան , ա-
րեւմտեան , հիւսիսային ու հարա-
25 ւային կողմերը ։ Եւ դիւղերու մէջ
Ե՚Դ. ժ. 5 եղող անոնց եղբայրները սահն ա-
տեն կու դային , ու Հ եօթնական
26 օր անոնց հետ կը կայնէին ։ Քանդի
ան Ղեւտացիները՝ ան չորս գլխա-
ւոր դռնապանները միշտ Հ պաշ-
տօնին մէջ՝ աներեսփոխան վրայ ու
Աստուծոյ տանը դանձերուն վրայ
27 էին . Ու գիշերը Աստուծոյ տանը
բոլորտիքը կը կենային , քանդի
պահպանութիւնը անոնց վրայ էր .
և առտու առտու զանիկայ անոնք
28 պիտի բանային ։ Ու պաշտօնի ա-

նօթներուն վերակացուները ա-
նոնցմէ էին . քանդի զանոնք համ-
րանքով ներս կը բերէին , ու
համրանքով դուրս կը հանէին ։
29 Եւ սրբոյ անօթներուն ու սրբա-
րանին բոլոր դործիքներուն , և նա-
շիհին ու դինիին ու ձէթին ու խնդրուկին ու հաւնիներուն վե-
30 րակացուները անոնցմէ էին ։ Եւ
Ե՚Ել. ւ. 23 Հ հաւնիներուն բաղադրութեամբը
եղը շինողները քահանայից որդի-
31 ներէն էին ։ Ու Ղեւտացիներէն՝
Կորհացի Սեղդումին անդրանիկը
Ա՚Դ. բ. 5 Մատաթիա Հ տապակի դործքին
Ղ. 21 ։ 32 վերակացու էր ։ Եւ Հ առաջաւո-
Ե՚Ղ. խդ. 8 րութեան հացին վերակացուները
անոնց եղբայրներէն՝ Կահաթացւոց
որդիներէն էին , որ պէնիկաց շա-
բաթէ շաբաթ պատրաստէն ։
33 Ու սոսկ՝ այսինքն Ղեւտացւոց
Ա՚Դ. դ. 31 տոհմերուն իշխանները Հ սրահներուն
խ. 1 ։ էին . և անոնք անվնասութեան մէջը կը
Հ՚Նե. ը. 9 մնային , քանզի գործ մը չու-
նէին , քանզի գորեկ ու գիշեր աս-
34 պաշտօնովս զբաղած էին ։ Այս Ղե-
ւտացւոց տոհմերուն իշխանները ի-
րենց ցեղերուն համեմատ իշխաններ
էին . անոնք Երուսաղէմի մէջ կը
բնակէին ։
35 Եւ Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի
հայրը Ցեհիէլ կը բնակէր . ու ա-
նոր կնկանը անունը Հ Մաաքա էր .
Ա՚Դ. բ. 29 36 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն
էր . ետքը Սուր , Կիս , Բաալ ,
37 Նէր , Նադաբ , Գեդորը , Ախիով ,
38 Զաքարիա և Մակելոթի էին ։ Ու
Մակելոթի ծնաւ Սամեամը . ու ա-
նոնք ալ իրենց եղբայրներուն դի-
մացը՝ Երուսաղէմի մէջ իրենց եղ-
բայրներուն հետ բնակեցան ։
Ա՚Դ. բ. 33 39 Եւ Նէր ծնաւ Կիսը , ու Կիս
ծնաւ Սաուղը , և Սաուղ ծնաւ
Ցօնաթանը , Մելքիսուէն , Ա-
40 բինադաբը ու Եսբաալը ։ Եւ
Ցօնաթանի որդին Մերիբաալ
էր . ու Մերիբաալ ծնաւ Միքան ։
41 Եւ Միքայի որդիքը Փիթօն ,
Ա՚Դ. բ. 35 42 Մելէք , Թաբէ Հ ու Ախազ էին ։ Եւ
Ախազ ծնաւ Ցովադան , ու Ցով-
դա ծնաւ Գաղեմելէթը , Ազմաւէթը
ու Զամբրին . և Զամբրի ծնաւ
43 Մոսան . Ու Մոսա ծնաւ Բանեան .
անոր որդին Ռափայիա , անոր որ-
դին Եղեասա , ու անոր որդին Ե-
44 ազէլ էր ։ Ու Եազէլ վեց որդի ունէր .
և անոնց անուններն ասոնք են .
Եզրիկամ , Բոքերու , Իսմայէլ ,
Սաարիա , Աբդիա ու Անան . Եազ-
ելին որդիքը ասոնք էին ։

ԳԼՈՒԽ Ժ.

1 Սաուղին յաղթութիւնը ու մեռնիլը ։ 8 Փղշ-
մաց կը Սաուղին վրայ յաղթութեան հան-

Ե · Բ · ԳԲ · 1056

դէսք կը կատարեն : 11 Դաշտապետ Յոաբին բնակիչներուն Սաուղին ու անոր որդւոցը յուշացած պէս : 13 Սաուղին մեռնիլը՝ ո-րուն համար թագաւորութիւնը անէն վերցաւ ու Դաւիթին դարձաւ :

Ա ԹԱԳ · ԺԸ · 1 · 2 ·

1 Ի- Փղշտացիք Իսրայէլին հետ պատերազմ բռնեն . ու Իսրայէլի մարդիկները Փղշտացւոց առջեւէն փախան , ու Գեղբուէ լեռանը վրայ

2 ապաններուած ինկան : Եւ Փղշտացիք Սաուղին ու անոր որդւոց-ը հետեւին հասան . ու Փղշտացիք Սաուղին որդիքը՝ Յովնաթանը , Աբինադաբը ու Մելքիսուէն զար-

Բ ԹԱԳ · ԺԹ · 49 Ի'Ը-ՈՒԹ ՁԵ-ՒԱԾ 2

3 կին : Եւ պատերազմը Սաուղին վրայ աստուցաւ , ու աղեղնաւոր-նե-րը զանիկայ գտան , ու աղեղնա-

4 ւորներէն վիրաւորուեցաւ : Եւ Սաուղ իր կապարձակիրին բսաւ , Սուր քաշէ ու անով զիս խոցէ . չըլլայ որ սա անթլփատները գան , ու զիս ծաղր ընեն . բայց կապար-ձակիրը չուզեց , քանզի շատ վախ-ցաւ : Եւ Սաուղ սուրը առաւ ,

5 ու անոր վրայ ինկաւ : Եւ անոր կապարձակիրը Սաուղին մեռնիլը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ

6 ինկաւ ու մեռաւ : Ա՛յսպէս մեռաւ Սաուղ ու անոր երեք որդիքը . անոր բոլոր տունն ալ միասին մե-ռաւ :

7 Ու հովիտին մէջը եղող բոլոր Իսրայէլի մարդիկները՝ անոնց փախ-չելը , և Սաուղին ու անոր որդւոց-ը մեռնելը տեսնելով , իրենց քա-ղաքները թողուցին փախան . և Փղշտացիք եկան ու անոնց մէջը բնակեցան :

8 Եւ հետեւեալ օրը Փղշտացիք և-կան որ մեռելները մերկացընեն . ու Սաուղը և անոր որդիները Գեղբուէ լեռան վրայ ինկած գ-

9 տան . Ու զանիկայ մերկացուցին , և անոր դլուխը ու զէնքերը առին . ու Փղշտացւոց երկրին չորս կողմ՝ իրենց կուռքերուն ու ժողովուր-դին՝ աւետիս բառնեն ուղարկեցին :

Ա ԹԱԳ · ԺԱ · 10 ·

10 Համար Աշտ իսրկեցին : Եւ անոր զէնքերը իրենց աստուծոյն տունը դրին , ու անոր գլուխը Դագոնի տանը մէջ գամեցին :

11 Եւ Գաղաադու Յաբիսի բոլոր բնակիչները երբոր լսեցին ան ամէնը՝ որ Փղշտացիք Սաուղին բրած էին ,

12 Բոլոր զօրաւոր մարդիկները ոտք ե-լան , և Սաուղին մարմինը ու ա-նոր որդւոցը մարմինները վերցու-ցին , և զանոնք Յաբիս բերին . և անոնց ոսկորները Յաբիսի մէջ բե-ւեկնիին տակը թաղեցին , ու եօթը օր ծոմ պահեցին :

13 Ա՛յսպէս մեռաւ Սաուղ Տէրոջը դէմ բրած ապստամբութեան մեղ-

Ե · Բ · ԳԲ · 1056

Բ ԹԱԳ · ԺԳ · 13 ; ԺԱ · 23 ;

Ի ԹԱԳ · ԻԲ · 7 ;

Ջ ԹԱԳ · ԺԱ · 28 ; Բ ԹԱԳ · Գ · 9 , 10 ; Ա · 3 ;

քին համար . որովհետեւ Տէրոջը խօսքը չպահեց , ու նաեւ վհուկ փնտռելէ եղած հարցընելու համար ,

14 Ու Տէրոջը չհարցուց . ուստի Տէրը զանիկայ մեռցուց , ու Դաւիթ թագաւո-րութիւնը Յեսսէի որդւոյն Դաւի-թին դարձուց :

ԳԼ · ԺԱ

1 Դաւիթ բոլոր Ժողովուրդին հետ Քեբրոնի մէջ թագաւոր կ'ըլլայ · 4 Յովաբին բաշխեմիները Քեբրոնացիներէն Սիոնին բեր-դը կ'առնեն : 10 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը անունները :

1 Ի- բոլոր Իսրայէլ Դաւիթին քովը Քեբրոնի մէջ ժողովե-ցան , ու բսին . Ա՛նա մենք քու ո-

2 կորդ ու քու մարմինդ ենք : Եւ առէջ առաջ ալ երբոր Սաուղ թագաւոր էր , Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր . ու քու Տէր Աստուածդ քեզի բ-սաւ , Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը դուն պիտի բ Հովուես , ու իմ ժո-ղովուրդիս Իսրայէլին վրայ դուն

Բ ՍԱՄ · ՀԸ · 71 ·

3 իշխան պիտի ըլլաս : Եւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը Քեբրոն եկան թա-գաւորին . ու Դաւիթ Քեբրոնի մէջ՝ Տէրոջը առջեւը անոնց հետ դաշնակցութիւն բրաւ . ու Ե-նոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թա-գաւոր օծեցին , ինչպես որ Տէրը Սամուէլին ձեռքովը խօսեր էր :

Ե ԹԱԳ · Ժ · 3 ·

Ա ԹԱԳ · ԺԶ · 1 , 12 , 13 ;

4 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի հետ Երուսաղէմ՝ այսինքն Յեբուս գը-նաց . Հոն ան երկրին բնակիչ-

Ի ԹԱԳ · Ե · 6 ·

5 ները՝ Յեբուսացիք կ'ըսուէին : Եւ Յեբուսի բնակիչները Դաւիթին ըսին , Հոս պիտի չմտնես . բայց Դաւիթ առաւ Սիօնին բերդը , (որ Դաւիթին քաղաքը կ'ըսուէր :)

Բ ՍԱՄ · Ա · 21 , ԺԶ · 10 ·

6 Ու Դաւիթ բսաւ , Ո՛վ որ Յե-բուսացիները առաջ զարնէ , անի-կայ իշխան ու զօրավար պիտի ըլ-լայ . և առաջ Շարուհեայի որդին Յովաբ եկաւ , ու անիկայ զօրավար

7 եղաւ : Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը բնակեցաւ . անոր համար Ե անիկայ Դաւիթին քաղաքը կո-

Ի ԹԱԳ · Ե · 7 ·

8 չուեցաւ : Ու Ե-ՈՒՆ քաղաքը շինեց շուրջանակի՝ այսինքն Մելօնը ու անոր շրջակայ տեղութիւնքը . ու Յովաբ քաղաքին մնացորդը նորո-

9 գեց : Եւ Դաւիթ երթալով կը մեծնար , ու զօրաց Տէրը անոր հետ էր :

Բ ԹԱԳ · Ը · 8 ·

10 Ե Եւ ասոնք են Դաւիթին զրէ-խաւոր զօրաւորները , որոնք անոր թագաւորութեանը համար անոր օգնեցին բոլոր Իսրայէլի հետ՝ որ զանիկայ թագաւոր հաս-տատեն , ի Տէրոջը Իսրայէլի վրա-

Ա ԹԱԳ · Ժ · 1 , 12 ·

11 յով ը-ՈՒՆ խօսքին համեմատ : Եւ Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը թիւը

Ն·Ք·ԴԲ· 1048

ասիկայ է . Հաբէմնիի որդին Ճնսրաամ՝ զօրավարներուն պետը, որ իր նիզակը իրեք հարիւր հոգով վրայ վերցուց , ու մէկէն զանոնք սպաննց ։

12 Եւ անկէ ետքը Ալքսքացի Դովդայի որդին Եղիազար՝ որ իրեք

1047 Ա ա թագ· ԺԱ· 1· 13 զօրաւորներէն էր . Ասիկայ երբոր Ա Փիլդամմինի մէջ Դաւիթին հետ էր , Փղշտացիք հոն ժողվուեցան պատերազմելու համար , և արտի մը մէկ մասը գարիով լեցուն էր . ու ժողովուրդը Փղշտացւոց

14 երեսէն փախաւ ։ Իսկ սոսկը արտին մէջտեղը կայնեցան , և զանիկայ ազատեցին ու Փղշտացիները զարկին . և Տէրը մեծ փրկութիւն

15 Ը· երաւն զօրավարներուն իրեքը Ա Ադոդոմի քարայրը Դաւիթին

Ե ր թագ· իե· 13 ։ Ն Պս· ԺԳ· 9 ։ քով վէմը իջան . և Փղշտացւոց բանակը Ռափայիմոց Հովիտին մէ-

16 ջը բանակած էր ։ Եւ ան ատեներ Դաւիթ բերդին մէջն էր . ու ան ատեներ Փղշտացիք Բեթլհեհէմի մէջ

17 բերդապահ զօրք ունէին ։ Եւ Դաւիթ փափաքելով բաւ , Բեթլհեհէմին դուռը եղող ջրհորէն ով

18 ինծի ջուր կը խմցընէ ։ Ան ատեներ ատ իրեք մարդիկը Փղշտացւոց բանակը ճեղքելին անցան , ու Բեթլհեհէմին դուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին , և առին Դաւիթին տարին . բայց Դաւիթ զանիկայ խմել չուզեց , հապա զանիկայ

19 Թափելով՝ Տէրոջը նուիրեց , ու բաւ , Իմ Աստուածս չղատղիտնէ ինծի՝ որ ես ատ բանը ընեմ . միթէ ես ատ մարդիկներուն արիւներ իրենց կեանքովը պիտի խմեմ . վասն զի իրենց կեանքին վտանգովը ատ ը բերին . ու անկէ խմել չուզեց ։ Ասոնք են ատ իրեք զօրաւոր մարդիկներուն բրածները ։

Ե ր թագ· իե· 18, ԽԵ ։ 20 Եւ Յովաբին եղբայրը Ա Աբիսա ատ իրեք հոգոյն գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցընելով՝ սպաննեց զանոնք , ու անիկայ իրեքին մէջը

Ե ր թագ· իե· 19, ԽԵ ։ 21 անուանի էր . Եւ Ե իրեքին երկուքէն աւելի համարում ունենալուն համար անոնց գլուխ եղաւ , բայց ա-ՔՆ իրեքին ատիճանը չհասաւ ։

22 Ը· մեծ գործքեր գործող Կաբսէելացի զօրաւոր մարդու մը որդւոյն Յովհադային որդին Բանեա

Ե ր թագ· իե· 20 ։ Մոաբացին երկու զօրաւոր մարդիկները մեռցուց . նաև ձիւնի ժամանակ իջաւ ու գուբին մէջը առիւ-

23 ծը մեռցուց ։ Ասիկայ Եգիպտացի մարդը՝ ան հինգ կանգուն բարձր մարդը մեռցուց . ու Եգիպտացիին ձեռքը ատակնանկայ դանին պես

Ն·Ք·ԴԲ· 1047

նիզակ մը կար . բայց Բանեա գնաց պով մը անոր վրայ իջաւ , ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց , և զանիկայ անոր նիզակով սպաննեց ։

24 Զակովը մեռցուց ։ Յովհադային որդին Բանեա ատ բաներըը բրաւ , ու իրեք զօրաւորներուն մէջը անուա-

25 նի եղաւ ։ Ընիկայ ահա երեսունէն աւելի պատիւ ունէր , բայց ա-ՔՆ իրեքին ատիճանը չհասաւ . ու Դաւիթ զանիկայ իր առաջնին վրա կացուց դրաւ ։

26 Եւ զօրքերուն զօրաւորները ա-ռաջ էին . Յովաբին եղբայրը Ա Ասայէլ , Բեթլհեհէմացի Դովդայի որ-

Հր թագ· իե· 24 ։ 27 դին Եղհանան , Ա Բռովրացի Սամմօթ ,
28 Բէլթացի Քեղզէս , Թեկուացի Իկ-
29 դեսի որդին Իրաս , Ընաթովթացի
30 Աբիեզեր , Ովսացի Սովբաք , Ա Բու-
31 քացի Եղի , Նետոփաթացի Մահարայ , Նետոփաթացի Հաամպայի
32 որդին Ռւթայ , Բենիամինի որդւոյն Գաբաայէն Ռիբայի որդին Եթթի ,
33 Փաբաթմոացի Բանեա , Գաասի
34 Հորերէն Հուրայ , Ա Բարաաթացի Ա-
35 բիէլ , Բարումացի Ազամմէթ , Սա-
36 զաբնացի Եղիաբա , Գէզոնացի
37 Հասեմի որդիներէն՝ Ա Բրարացի Սա-
38 դէլ որդին Յովնաթան , Ա Բրարացի
39 Սաբարի որդին Ա Բիւամ՝ , Ովթի սո-
40 դին Եղիփաղ , Մ Բէրոթացի Ն-
41 փեր , Փեղոնացի Ա Բիա , Կարմելացի Ասաէլ , Ագրիայի որդին Ցուա-
42 բայ , Ամմանի Եղբայրը Յովէլ ,
43 Ագարացի որդին Մարաբ , Ա Միճռնացի Սելէկ , Ճաբուհեան Յովամբին
44 կապարճակիրը Բեերաթացի Նաա-
45 բա , Յեթեերացի Իրաս , Յեթեերա-
46 ցի Գաբրէլ , Քեւռացի Ուբիա , Ա-զայէլի որդին Ջարադ , Ռուբե-
47 նեանց դլուխը՝ Ռուբենեան Սիզայի որդին Ադինա , ու անոր հետ եր-
48 սուն Հոդ Խոր . Մաասայի որդին Ա Ենան , Մահանացի Յովսափատ ,
49 Աստարովթացի Ոզիա , Ա Ռոեերացի Քովմամի որդիքը Սամա ու Եհի-
50 էլ , Սամարիի որդին Եհոդիէլ ու անոր եղբայրը Թիսացի Յովքա ,
51 Մահաւացի Եղիէլ , Եղնաամի որդիքը՝ Յաբրիայի և Յօսաւիա ,
52 Մոաբացի Եղիէլիա , Եղիէլ , Ովբէդ ու Մեսոբացի Եհոիէլ ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Սիկեղագի մէջ Դաւիթին քովը Ժողովուդ մարդիկը , 23 Քերբռնի մէջ անոր քովը եկող զօրքերը ։

1 Ն՞ – ատոնք են որ Ե Սիկեղագ եկան Դաւիթին քովը՝ երբոր անիկայ դեռ Կիսեան Աաւուղին երեսէն պահուած էր ։ ու ատոնք զօրաւորներէն ըլլալով պատերազմի մէջ օգ-

իբր 1058 Ա ա թագ· իե· 2 ։ Բ ա թագ· իե· 6 ։

2 նութիւն կ՚ընէին ։ Քաղ ազեղ-

Նաւար էին , ա– պարսով քարերը , ու աղեղով նետերը Հեբրեցւոյ՝ թէ աջ և թէ ձախ ձեռքերնին կը դործածէին . անոնք Սաուղին եղբայրներէն Բենիամինեաններէն էին ։
3 Անոնց գլուխը Աքիեզեր էր , ետքը Յովաս՝ Գաբաացի Սամայեին որդիքը , և Յեզիէլ ու Փալէտ՝ Ազմաթի որդիքը , և Բարաբա ու
4 Անաթովթացի Յէհու , Ու Երսուներին մէջը զօրաւոր՝ ու երսուներուն վրայագուն Գաբաւոնացի Իսմայիան , ու Երեմիա ու Յազիէլ և Յօհանան ու Գադերացի Յովզաբադ ,
5 Եղիոզայ ու Յերիմոթի և Բաալիա ու Սամարիա և Յարուփացի Սափատիա , Եղկանա ,
6 Յեսիա , Ազարիէլ , Յովէզեր ու
7 Յեսրաամ՝ Կորխացիք , Ու Գեդոմացի Յերոամին որդիքը՝ Յովելա ու Զաբադիա ։
8 Եւ Գադեաններէն ալ Դաւիթին քովը՝ անապատին մէջ բերդը քաշուելան զօրաւոր , քաջ , պատերազմական , վահան ու նիզակ զործածող մարդիկներ . անոնց դէմքը առիւծի դէմքի կը նմանէր , ու լեռներու վրայի Տայծեաններուն պէս
9 Թէթեւաշարժ էին ։ Ա.աջինը Եզեր , երկրորդը Աբդիա , երրորդը Եղիէլ ,
10 ա , Զորրորդը Մաամանա , Երեմիա ,
11 Հինգերորդը Յեսիա , Վեցերորդը Եթթի , Եօթներորդը Եղիէլ ,
12 Ութերորդը Յօհանան , Իններորդը
13 Դը Եղզաբաթ , Տասներորդը Երեմիա , Միտասաներորդը Մաքբաբա .
14 Նայ էր ։ Ասոնք Գադի որդւոցմէ զօրքին իշխաններն էին . պզտիկներուն մէկը հարիւրի վրայ , ու մեծերուն մէկը հազարի վրայ էր ։
15 Ասոնք են որ առաջին ամսուն մէջ Յորդանանէն անցան երբոր ջուրը իր բոլոր եղերքները կոխեր էր , և դէպ ի արեւելք ու արեւմուտք բոլոր հովտի բնակիչները փախցուցին ։
16 Ու բերդը Դաւիթին քովը Բենիամինի ու Յուդայի որդւոցմէ ։
17 Ելան ։ Եւ Դաւիթ անոնց առջեւը ելաւ ու պատասխան տուաւ՝ ա– նոնց բակով , թէ որ խաղաղութեամբ ինծի օգնութիւն ընելու եկեր էք , իմ սիրտս ձեզի հետ պիտի բլլայ . բայց թէ որ խարէութեամբ դիս իմ թշնամեացս ձեռքը մատնելու համար էկեր էք , (որ իմ ձեռքերուս մէջ անօրէնութիւն մը չկայ ,) մեր Հայրերուն Աստուածը
18 տեսնէ ու յանդիմանէ ։ Եւ իշխաններուն պետը Ամասայի Հոգւով լեցուելաւ , ա– նոնց ։

Մենք քուկդ ենք , ով Դաւիթ , ու քեզի հետ պիտի բլլանք , ով

Ձեսսէի որդի . խաղաղութիւն , խաղաղութիւն քեզի , ու քու օդնականներուդ խաղաղութիւն բլլայ . քանզի քու Աստուածդ քեզի օդնական է ։

Ան ատենը Դաւիթ զանոնք ընդունեց , ու զանոնք էր զունդին իշխաններուն մէջը դրաւ ։
19 Մանասէէն ալ Դաւիթին անցան , երբոր անիկայ Փղշտացւոց հետ Սաուղի վրայ պատերազմելու դնաց , բայց անոնց օդնութիւն *չբերին . քանզի Փղշտացւոց նախարարները խորհրդով զանիկայ եւ խրկեցին՝ ըսելով , Ադի՛ւ մեր դլուխներո՞ւն վնասովը Ի իր տիրոջը
20 Սաուղին պիտի անցնի ։ Երբոր աՆիկայ Սիկեղակ կ'երթար՝ Մանասէէն Մանասէին հազարապետաներ՝ Եդնա , Յովզաբադ , Եհդիէլ , Միքայէլ , Յովզաբադ , Եղիհու
21 ու Սաղթի անոր անցան . Եւ ա– նոնք Դաւիթին օդնութիւն բերին †զունդերուն էր դունդին վրայ չորչիելով ։ քանզի ամէնքն ալ զօրաւոր կարիճներ էին , ու զօրաց
22 իշխաններ եդան . Մինչու որ ան ատենը օրէ օր Դաւիթին կու դային՝ անոր օդնութիւն ընելու համար , մինչև որ Աստուծոյ բանակին պէս մէկ մեծ բանակ մը եդաւ ։
23 Եւ ասոնք են ան պատրաստեալ ‡զօրքերուն համարները՝ որոնք Քերբրոն եկան Դաւիթին , որ Տէրոջը խօսքին համեմատ Խաւարթիներն Սաուղին թագաւորու–
24 թիւնը . Յուդայի որդւոցմէ վահան ու նիզակ կրող վեց հազար ութը հարիւր պատրաստեալ զօրք ։
25 Շմաւոնի որդւոցմէ եօթը հազար հարիւր պատերազմական զօրաւոր
26 կարիճներ . Ղեւիի որդւոցմէ չորս
27 հազար վեց հարիւր . Եւ Ներա– նեաններուն առաջնորդը Յովիադա , ու անոր հետ իրեք հազար
28 եօթը հարիւր Հարդիմ . Եւ զօրաւոր կարիճ Սադովկ երիտասարդը , ու անոր հօրը տունէն քառասուներկու
29 իշխան . Եւ Սաուղին Եղբայրներեն՝ Բենիամինի որդւոցմէ իրեք հազար Հարդիմ . քանզի մինչև ան ատեն հանոնց շատը Սաուղին տանը պահպանութիւնը կ'ընէին .
30 Ու Եփրեմի որդւոցմէ անոնց ազգատոհմներուն անուանի մարդիկները քսան հազար ութը հարիւր զօրաւոր
31 ու կարիճներ . Եւ Մանասէի կէս դիզին տասնուութը հազար Հարդիմ , որոնք իրենց անուններովը որոշուեցան երթալու՝ ու Դաւիթ–
32 թը թագաւոր դնելու . Եւ Իսաքարի որդւոցմէ երկու հարիւր իմաստուն իշխաններ , որոնք ժա–

‡ Դաս · Ի · 16 ։

Ի Ցհս · դ · 15։

Ե Բ թագ · Ժէ · 25 ։
Ե Դաս · գ · 34 ։

ԻՐԲ 1056

Ը ա թագ · ԻԹ · 2 ։

* Կա՛ւ չբե– րաւ ։

Ի ա թագ · ԻԹ · 4 ։

† Կա՛մ ընդդէմ զունդին վրայ դիմե– լով ։

Ֆ ա թագ · Ի · 1 , 2 , 10 ։

1043

‡ Կա՛մ չբաց նշանա– կեալ ։ Երբ · չբաց նշանա–

Բ ա թագ · Ի · 3 , 4 ։ Բ · 1 ։ Գ · ժ · 1 ։

Ը ա թագ · Ժ · 1 , 3 ։ Ի Գ · ժ · 14 ։

Բ թագ · Բ · 17 ։

Ի Նե · Բ · 23 ։

Հ թագ · Բ · 8 , 9 ։

Ն Ե · ԻԳ · 13 ։

մանակներուն Համեմատ գիտէին
թէ Իսրայէլը ինչ ընելու է . ու
անոնց բոլոր եղբայրները անոնց բե-
33 բանը կը նայէին . Զաբուղոնէն
պատերազմի ելլող և ամէն տեսակ
պատերազմական զօրծիքներով
պատերազմող յիսուն Հազար հա-
րիւր , որոնք * մէկ սրտով կռուեցան .
34 կը շարուէին . Ու Նեփթաղիմէն
Հազար իշխան , և անոնց հետ ե-
սունուհինգը Հազար վահանաւոր
35 ու նիզակաւոր հարիւր : Ու Դա-
նացիներէն բանտուածը Հազար
վեց հարիւր պատերազմական հա-
36 րիւր : Եւ Ասերէն բանտուածը Հազար
37 պատերազմի դալով զօրք . ու
Յորդանանէ անդին կողմէն Ռու-
բինացիներէն ու Գադացիներէն և
Մանասէի կէս ցեղէն՝ ամէն տե-
սակ պատերազմական զօրծիքնե-
րով պատերազմող հարիւր քսան
38 Հազար հարիւր : Բոլոր այս զոն-
զով շարուող պատերազմական
մարդիկները անկեղծ սրտով Քե-
բրոն եկան՝ Դաւիթը բոլոր Ի-
սրայէլի վրայ թագաւոր դնելու
համար . ու Իսրայէլին բոլոր միա-
ցողն ալ մէկ սրտով էր՝ Դա-
39 ւիթը թագաւոր ընելու : Եւ հոն
Դաւիթին հետ ուտելով ու խմե-
լով երեք օր կեցան . քանզի անոնց
եղբայրները անոնց համար պատ-
40 րաստութիւն տեսեր էին : Եւ ա-
նոնց մօտ եղողներն ալ՝ մինչև ան-
դամ Իսաքար , Զաբուղոն ու
Նեփթաղիմ՝ հէշերով , ուղտերով ,
ջորիներով ու եզներով հաց բերին .
հաւ ուտելիքի համար շատ ալիւր ,
տոր թուզ , չամիչ , գինի , եղ ,
արջառներ ու ոչխարներ . քանզի
Իսրայէլի մէջ ուրախութիւն կար :

ԳԼ · ԺԳ

1 Դաւիթ մեծ հանդէսով տապանակը Կարիա-
թարիմէն բերելու կ՚երթայ : 9 Ոզային զար-
նուելուն համար՝ տապանակը Աբրեդոմին
տունը կը ձգուի :

1045 1 Ու Դաւիթ հազարապետներուն
ու հարիւրապետներուն և բոլոր
իշխաններուն հետ խորհուրդ բրաւ :
2 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի ժողով-
քին ըսաւ . Թէ որ ձեզի հաճոյ
կ՚երեւնայ , ու աս բանը մեր Ե-
ստուծմէն է , Իսրայէլի բոլոր ե-
կեղեցիներուն մէջը = միացած մեր ե-
ղբայրներուն , ու անոնց հետ քա-
հանաներուն ու Ղեւտացիներուն ի-
րենց քաղաքները ու արուարձան-
ները † հաւաք իրենք՝ , որ մեր քո-
3 մի ժողովին : Եւ մեր Աստուծոյն
տապանակը մեր քովը փոխադրենք .
‡ քանզի Սաուղին օրերը զանիկայ
ոչնչեցուցինք : Ու բոլոր ժողով-
քը այսպէս ընելու հաճութիւն
տուաւ . քանզի աս խօսքը բոլոր
ժողովուրդին աչքերուն ուղիղ
5 երեցաւ : Եւ § Դաւիթ Եգիպ-
տոսի Սիհովրէն մինչև Եմաթի մուտ-
քը բոլոր Իսրայէլը ժողվեց , Ա-
ստուծոյ տապանակը ‖ Կարիաթիա-
6 րիմէն բերելու համար : Ու Դա-
ւիթ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ Ղեբա
աղ Յուդան Ցուդայի Կարիաթիա-
րիմը ելաք , որ անկէ՝ ¶ քերովբէից
Էլոհ նստող Եհովայ կռուած Ա-
ստուծոյն տապանակը վեր հանէ :
7 Եւ Աստուծոյ տապանակը ** Աբրի-
նադաբին տունէն Էլեազարէ՚ մկ
նոր սայլի մը վրայ դրին . ու Ոզա
ու Ախիով ան սայլը կը վարէին :
8 †† Եւ Դաւիթ ու բոլոր Իսրայէլը
բոլոր ուժով Աստուծոյ առջեւը
կը խաղային օրհնութիւններով ,
քնարներով , տաւիղներով , թմբ-
կներով , ծնծղաներով ու փո-
ղերով :
9 Ու մինչև ‡‡ Քիդոնի կալը եկան .
և Ոզա իր ձեռքը երկնցուց որ տա-
պանակը բռնէ . քանզի եզները ը-
10 նկուզ ծռեր էին : Ու Եհովային բար-
կութիւնը Ոզային դէմ բորբոքե-
ցաւ , և ձեռքը տապանակին ե-
կընդունելուն համար զանիկայ զար-
կաւ . ու անիկայ հոն §§ Աստու-
11 ծոյ առջեւը մեռաւ : Եւ Դաւիթ
տրտմեցաւ , քանզի Եհովա ան-
ծով Ոզան զարկաւ . ու անոր տեղին
անունը մինչև աս օրս ‡ Փարէս Ոզա
12 բառնցաւ : Եւ Դաւիթ ան օրը
Աստուծմէ վախցաւ , ու բսաւ ,
Աստուծոյ տապանակը ինչպէս
13 բովս բերեմ՞ : Ու Դաւիթ տա-
պանակը իր քովը Դաւիթին քա-
ղաքը չբերաւ . հապա զանիկայ Գե-
թացի Աբրեդոմին տունը խոտոր-
14 ցուց : §§ Եւ Աստուծոյ տապանակը
Աբրեդոմին քովը անոր տանը մէջ
երեք ամիս մնաց . ու Եհովա
Աբրեդոմին տունը ու անոր բոլոր ստա-
ցուածքը օրհնեց :

ԳԼ · ԺԴ

1 Քիրամէն՝ Դաւիթին ցուցացած մարգամա-
թութիւնը : 2 Դաւիթին երջանկութիւնը ,
անոր կիներուն ու որդիները : 8 Դաւիթ
երկու անգամ Փղշտացիները կը յաղթէ :

1045 1 Եւ Ցիւրոսի = Քիրամ թագաւո-
րը Դաւիթին դեսպաններ խրկեց ,
ու եղևնափայտեր , որմնադիրներ
ու հիւսներ , որ անոր տուն շինեն :
2 Ան ատենը Դաւիթ իմացաւ որ Եհ-
րը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր
հաստատեց , վասն զի իր ժողո-
վուրդին Իսրայէլին համար անոր
թագաւորութիւնը բարձրացաւ :
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ ու-

Ն · Բ · ԳԲ · 1048

* Եբր · ա՚ր պրով ու պրով . Ասղ · ժբ · 2 :

Ն · Բ · ԳԲ · 1045

‡ ա Թագ · ե · 1 · բ Թագ · գ · 1 : † Ցհ · ժ · 3 : ‡ ա Թագ · գ · 21 : ե · 1 : § Ցհ · ժ · 9 · 60 : ‖ ա Թագ · գ · 4 : բ Թագ · գ · 2 : ¶ ա Թագ · ե · 1 : ** Ցհ · ժ · 15 : Գե · ժե · 2 · 13 : †† բ Թագ · գ · 5 :

‡‡ Յր Նաբան :

§§ Ելբ · ժ · 2 :

‡ Յր՝ Բզկտման խրտնումս թիւնը :

1045 ‖ Ա Թագ · ե · 1 · Եզ · ժ · 44 :

† Եբր · ասեմ նիկը՝ Հրկիզը :

‡ Բ ա Թագ · ե · 1 · 2

§ Ելբ · ա · 27 : Գե · ժգ · 5 :

Խրբ 1043 ‖ բ Թագ · ե · 11 · 6 :

ի · ք · գԼ · 1043

Բ Գէդ · գ · 5 ։

ՀԳթագ · ի · 16 Ա ՇՈՒԱ Եղեազար ։

Ը Գթագ · ի · 17 ։

1047

Է Գէդ · ԺԹ · 15 ։

ՂԳթագ · ի · 22 ։

Է Գթագ · ի · 23 ։

Ը Ցիս · Բ Գթագ · ի · 25 ։

Բ Ցիս · գ · 27 · Բ Մն · եզ · 8 ։

Ա Բ Օր · ը · 25 ։ ԺԹ · 25 ։

1042

1 Եւ անիկայ իբեն Համար Դաւիթ ի բաղարին մէջ տուներ չինեց , ու Աստուծոյ տապանակին Համար տեղ մը պատրաստեց , – և անոր 2 Համար վրան մը կանգնեց ։ Ան ատենը Դաւիթ ըսաւ , Աստուծոյ տապանակը վերցընելը սրբէ՛ չէ , բայց միայն Ղեւտացիներուն . քանզի Տէրը զանոնք ընտրեց որ Աստուծոյ տապանակը վերցընեն , ու յաւիտեան անոր ծառայութիւն ընեն ։

3 Եւ Դաւիթ Իսրայէլը ԸԲՐԱՒԱՀԱՄ ԺողովՈՒՆ , որ Տէրոջը տապանակը անոր Համար պատ- 4 րաստած տեղը հանէ ։ Ու Դաւիթի Ահարոնի որդիները ու Ղեւ- 5 տացիները ժողվեց . Կահաթի որդւոցմէ Ուրիէլ իշխանը ու անոր եղբայրները Հարիւր քսան հոգի . 6 Մերարիի որդւոցմէ Ասայիա իշխանը ու անոր եղբայրները երկու 7 Հարիւր քսան հոգի . Գերսոնի որդւոցմէ Յովէլ իշխանը ու անոր եղբայրները Հարիւր երեսուն հոգի . 8 Եղիսափանի որդւոցմէ Սեմայիա իշխանը ու անոր եղբայրները երե- 9 կու Հարիւր հոգի . Հեբերոնի որդւոցմէ Եղիէլ իշխանը ու անոր 10 եղբայրները ութսուն հոգի . Ոզիէլի որդւոցմէ Ամմինադաբ իշխանը ու անոր եղբայրները Հարիւր տասներկու հոգի ։

11 Եւ Դաւիթ Սադովկ ու Աբիաթար քահանաները , ու Ղեւտացիներէն Ուրիէլը , Ասայիան , Յովէլը , Սեմայիան , Եղիէլը ու Ամինադաբ 12 գալը կանչեց , եւ անոնց ըսաւ , Դուք Ղեւտացւոց տոհմերուն իշխաններն էք . ձեզի ու ձեր եղբայրները սրբու եցէք , որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տապանակը Հանէք ան տեղը՝ որ ես անոր Համար պատրաստեր եմ ։ 13 Վասն զի դուք առջի անգամին հոն չհանեցիրուդ Համար , Մեր Տէր Աստուածը մեր մէջը հարուած բրաւ , քանզի զանիկայ կանոնաւոր կերպով չխնդրեցինք ։ 14 Եւ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տապանակը Հանելու Համար քահանաները ու Ղեւտացիները սրբու- 15 ցան ։ Ու Ղեւտացւոց որդիքը Աստուծոյ տապանակը ձողերովը իրենց ուսերուն վրայ վերցուցին , ինչպէս որ ՄՈՒսէսի Տէրոջը խօսքովը պատուիրեր էր ։

16 Եւ Դաւիթ Ղեւտացւոց իշխաններուն պատուիրեց որ իրենց եղբայրներէն՝ նուագարաններով , տաիրներով , քնարներով ու ծնծղաներով երգեցողները կանգնեցնեն , որ ուրախութեան ձայներ 17 վերցնելով Լսելցրնեն ։ Ուստի Ղեւտացիները՝ Հեմանի որդին Յովէլը , և անոր եղբայրներէն

ի · ք · գԼ · 1042

– Գէդ · ԺԳ · 1 · Բ Թես · գ · 2 · 15 · Բ Օր · Ժ · 8 · Լ · 9 ։

Եբր 1042

Հ գթագ · Բ · 1 · Գէդ · ԺԳ · 5 ։

Գ Եզ · գ · 22 ։

Է Եզ · գ · 18 ։

ՂԳթագ · գ · 3 · Գէդ · ԺԳ · 7 ։

Է Գէդ · ԺԳ · 10 , 11 ։

Ը Եզ · իս · 14 · Թես · գ · 15 · Ե · 9 ։

Բ Գէդ · գ · 33 ։

Ն · ք · դԲ · Ի՛ր 1042

ե Բարաքիայի որդին Ասաբը, ու անոնց եղբայրներէն Մերարիի որդւոցմէ Եկիսային որդին Եթմանը
18 կայնեցուցին։ Եւ անոնց հետ երկրորդ դասէն անոնց եղբայրները դռնապաններ՝ Զաքարիան, Բենը, Յագիէլը, Սեմիրամովթը, Յեհիէլը, Ունննի, Եղիաբը, Բանեան, Մասսիան, Մատաթիան, Եղիբագէն, Մակենիան, Աբդեդոմը ու Յեհիէլը։
19 Արդ Եման, Ասափ ու Եթման երգեցողները պղնձէ ծնծղաներ կը
20 զարնէին։ Եւ Զաքարիա, Ազիէլ, Սեմիրամովթ, Յեհիէլ, Ունննի, Եղիաբ, Մասսիա ու Բանեա տա-
21 իղներով Ալամոթի եղանակէն վրայ Եէն։ Եւ Մատաթիա, Եղիփափէ, Մակենիա, Աբդեդոմ, Եհիէլ ու Ազազիա քնարներով Շմինիթի եղանակով կ՚առաջնորդ-
22 էին։ Քենոնիա Ղեւտացիներուն երգեցողութեան առաջնորդը բլլալով՝ երգելու կը մարժէր, որովհետեւ հանճարեղ
23 էր։ Ու Բարաքիա ու Եղիկանա տաճարանակին դռնապաններն էին։
24 Եւ Սաքանիա ու Յովսափատ և Նաթանայէլ ու Ամմսայի և Զաքարիա ու Բանեա ու Եղիազար քահանաները Աստուծոյ տապանակին առջեւ փողեր կը շչեցնէին։ և Աբդեդոմ ու Յեհիա տապանակին դռնապաններն էին։
25 Ալեւսպէս Դաւիթ և Իսրայէլի ծերերը ու հազարապետները Տէրոջմէ ուխտին տապանակը Աբդեդոմին տունէն ուրախութեամբ
26 հանելու գային։ Ու երբոր Աստուած Տէրոջմէ ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտացիներուն օգնութիւն բլլաւ, եօթը զուարակ
27 ու եօթը խոյ զոհ բրին։ Եւ Դաւիթ բևեզէ պատմուճան հագեր էր. նոյնպէս ալ տապանակը վերցնող բոլոր Ղեւտացիները, ու երգեցողները, ու երգեցողներուն երգոյ իշխանը Քենոնիա. և Դաւիթին վրայ բեմանէ ելիւտ էր։
28 Ու բոլոր Իսրայէլ Տէրոջմէ ուխտին տապանակը ուրախութեան աղաղակով, շեփորի ձայնով, փողերով ու ծնծղաներով, տաւիղներ ու քնարներ զարնելով վեր կը
29 հանէին։ Ու երբոր Տէրոջմէ ուխտին տապանակը մինչեւ Դաւիթին քաղաքը եկաւ, Սաւուղին աղջիկը Միքեղ պատուհանէն նայեցաւ, ու Դաւիթ թագաւորին կարաւելը ու խաղալը տեսնելով՝ զանիկայ իր սրտին մէջ անարգեց։

ԳԼ. ԺԶ

1 Աստուծոյ տապանակը տարին, ու անիկայ ան վրանին մէջը դրին, որն որ Դաւիթ անոր համար կանգներ էր. և Աստուծոյ առջեւ ողջակէզներ ու խաղաղու-
2 թեան զոհեր մատուցին։ Եւ Դաւիթ երբոր ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմնցուց, Տէրոջմէ անուանով ժո-
3 ղովուրդը օրհնեց։ Ու Իսրայէլի բոլոր մարդիկներուն՝ էրիկ մարդէն մինչեւ կնիկ մարդը՝ ամէն մէկուն մէկ նկանակ հաց, կտոր մը միս ու կարկանդակ մը բաշխեց։
4 Եւ Տէրոջմէ տապանակին առջեւ Ղեւտացիներէն պաշտօնաներ դրաւ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը յիշելու՝ օրհնելու ու փառա-
5 բանելու համար. Ասափ էր առաջինը, ու անոր երկրորդը Զաքարիա, Նաէ Եհիէլ, Սեմիրամովթ, Յեհիէլ, Մատաթիա, Եղիաբ, Բանեա, Աբդեդոմ, ու Եհիէլ տաւիղներու ու քնարներու նուագարաններ կը ղրնկէր. բայց Ասափ ծնծղաներ
6 կը զարնէր։ Եւ Բանեա ու Զաքարիէլ քահանաները Աստուծոյ ուխտի տապանակին առջեւ միշտ փողեր կը շչեցնէին։
7 Եւ ան նոյն օրը Դաւիթ առջեւ անդամ առաքեց տուաւ Ասափին ու անոր եղբայրներուն ձեռքը, որ Տէրոջմէ գոհութիւն տան։
8 Գոհացէք Տէրոջմէ, անոր անուանէ կանչեցէք, անոր գործերը ժողովուրդներուն մէջը պատմեցէք։
9 Երգեցէք անոր, սաղմոս ըսէք անոր, պատմեցէք անոր բոլոր հրաշքները։
10 Անոր սուրբ անունովը պարծեցէք. Տէրը խնդրողներուն սիրտը թող ուրախ բլլայ։
11 Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէք, ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտռեցէք։
12 Յիշեցէք անոր բրած հրաշքները, անոր նշանները ու բերնին դատաստանները։
13 Ով անոր ծառային Իսրայէլին սերունդը, ով Յակոբին որդիներ՝ անոր ընտրեալները.
14 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը, անոր դատաստանները բոլոր երկրին մէջն են։
15 Անոր ուխտը յաւիտեան յիշեցէք, անոր պատուիրած խօսքը մինչեւ հազար ազգ.

Ն · ք · դԲ · Ի՛ր 1042

ա Բ Թագ · գ · 17–19։

բ Սաղ · ւԲ · ին, և Հ · ին վերնագիրները։

գ Ելից · ի՛ · 8։ Սաղ · ճա · 3։

դ Ա Թագ · գ · 12, 13, ԼԶ։ ե Թագ · ը · 1։

զ Ա Մնաց · ի՛ · 1։

է Ա Թագ · ը · 1–15։

ը Ա Մնաց · ի՛ · 8։

թ Ա Մնաց · ի՛ · 16։

1 Ուխտին տապանակին առջեւ պաշտօնաներ դրաւ, որ յիշեն, գոհանան ու Իսրայէլի Աստուածը փառաբանեն։
2 Ասափ առաջնորդն էր, ու անոր երկրորդը Զաքարիա, Ազիէլ, Սեմիրամովթ, Յեհիէլ, Մատաթիա, Եղիաբ, Բանեա, Աբդեդոմ, ու Յեհիէլ տաւիղներու ու քնարներու նուագարաններ կը ղրնկէին. բայց Ասափ ծնծղաներ
3 կը զարնէր։ Եւ Բանեա ու Զաքարիէլ քահանաները Աստուծոյ ուխտի տապանակին առջեւ միշտ փողեր կը շչեցնէին։
4 Ու Եդեթոնի ու Քենոնիա Ղեւտացիներուն յանձնուեցաւ, որ Տէրոջ տաճարին դռները պահեն։
5 Եւ Ղեւտացիներէն Սեմայիա անոր որդին Նաթանայէլ, Զաբադիա անոր որդին Յովսափատ, Եթնի անոր որդին Նաթանայէլ,
6 Ամմիէլ անոր որդին Եղիփափէ, Յեսքիա անոր որդին Սեմայիա, Եղիազարի որդիներէն Ազրիկամ անոր որդին Քեթսրոն, Եղիազար անոր որդին Յովսափատ,
7 Մելքիա անոր որդին Ելիաբ, Մատանիա անոր որդին Զաքարիա, Ենեսիփորի որդիներէն Եղիոենէ անոր որդին Յովսափատ,
8 Եղիէլ անոր որդին Սեմայիա, Եղիէլ անոր որդին Եղիփափէ, Մակենիա անոր որդին Ովբեդոմ, Եհիէլ անոր որդին Ովբեդոմ, Եղիէլ անոր որդին Ովբեդոմ, Եղիէլ անոր որդին Ովբեդոմ,
9 Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ,
10 Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ,
11 Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ,
12 Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ,
13 Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ,
14 Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ,
15 Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ, Ովբեդոմ անոր որդին Ովբեդոմ,

ՆՇ. Ք. ՂԲ. Իբր 1042

16 Ան Ե՛ւ-Ե՛ւ-ը որ Աբրահամին հետ բրաւ, ու իր երդումը ուր Իսահակին ըր՝՝՝ ։

ՆՇ. Ք. ՂԲ. Իբր 1042

17 Յակոբին ալ հաստատուց զանիկայ օրէնք մը ըլլալու, ՝՝ Իսրայէլին Է՛՛՛ յաւիտենական ուխտ մը,

ԼՆՇ. ԺԷ. 2։ ԽԱ. 3։ Իբ. 13։ ԼՒ. 11։

18 Ըսելով, Քեզի պիտի տամ Քանանաց երկիրը՝ ձեր ժառանգութեան վիճակը.

19 Երբոր դուք սակաւաթիւ էիք, ու փիչ ու պանդուխտ անոր մէջ։

ԼՆՇ. ԼՂ. 30։

20 Եւ անոնք մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գացին, ու մէկ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի.

21 Ընդհակառակը մի թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ. Է՛՛՛ թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար,

ԼՆՇ. ԺԲ. 17։ ԻՇ. 3։ Եղ. Կ. 15՝՝ 18։

22 Ը՛՛՛ւ, ըսի՛ օծեալներուս մի դպչիք, ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի ընէք։

ԸՍԱՂ. ՀԵ. 15։

23 Ե՛՛՛րկեցէ՛ք Տէրոջը, ով բոլոր երկիր, օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէ՛ք։

ՔՍԱՂ. ՂԶ. 1, ՃԸ։

24 Անոր փառքը ազգերու մէջ պատմեցէ՛ք, ՝՝ անոր հրաշքները՝ ամէն ժողովուրդներու մէջ.

25 Քանզի Տէրը մեծ է՝ ու խիստ գովելի՝ անիկայ ամէն աստուածներուն վրայ ահաւոր է։

26 Ընչու որ Ե՛՛՛ազգերուն ամէն աստուածները կուռքեր են, բայց Եհովան երկինքը առեղծեց։

ՃՂԼ. ԺԹ. 4։ ՚ Կամ՝ ուրիշ նայուածքներ

27 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջեւն, զօրութիւն և ուրախութիւն անոր ընակութեան մէջ.

28 Տէրոջը տուէ՛ք, ով ժողովրդոց տոհմերը, Տէրոջը տուէ՛ք փառք ու զօրութիւն։

29 Տէրոջը տուէ՛ք իր անուանը փառքը. բնծայ առէ՛ք ու անոր առջեւը եկէ՛ք. սուրբ հանդէսով Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէ՛ք։

30 Ո՛վ բոլոր երկիր, անոր երեսէն վախցէ՛ք. աշխարհքս ալ պիտի հաստատուի ու պիտի չսասանի։

31 Երկինքը թող ուրախանայ, ու երկիրը ցնծայ, և ազգերուն մէջ բսին թէ՝ Տէրը կը թագաւորէ։

32 Ծովը իր լիութեամբը թող գոռայ, դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան։

33 Ան ատենը անտառին ծառերը Տէրոջմէ առջեւը ցնծան, քանզի երկրին դատաստան ընելու կուգայ։

ՆՍԱՂ. ՃԶ. 1։ ՃԼ. 1։ ՃՀԲ. 1։ ՃԼԶ. 1։

34 Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

ՂՍԱՂ. ՃԶ. 47, 48։

35 Նաև կրսէ՛ք, Ո՛վ մեր փրկութեան Աստուածը, մեզ փրկէ, ու մեզ ժողովէ, և մեզ ազգերէն ազատէ, որ քու սուրբ անուանդ գոհութիւն մատուցանենք, ու քու օրհնութեանովդ պարծնանք։

36 Ե՛՛՛ Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը յաւիտեանս յաւիտենից։ Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն ըսելով՝ Տէրը օրհնեցին։

Ե՛՛՛ Բ Օր. ԽՀ. 15։

37 Եւ հոն Տէրոջը ուխտի տապանակին առջեւը Ասաֆը ու անոր եղբայրները թողուց, որ շարունակ ամէն օրուան պաշտօնը կատարեն

38 տապանակին առջեւը։ Եւ Աբդեդոմը ու անոր վեհսունուս հոգի եղբայրները՝ և Խիթմունի որդին Աբդեդոմը և Ուսան դռնապաններ

39 էր՝՝՝։ Եւ Սադոկ քահանան ու անոր քահանայ եղբայրները Գաբաւոնի բարձր տեղւոյն վրայ Ը՛՛՛ Տէ-

ՂԹԱԳ. Գ. 4։

40 րոջը խորանին առջեւը Բ՛՛՛՝՝՝, Որ միշտ Յառաջ ու իրիկուն ողջակէզի սեղանին վրայ Տէրոջը մատուցանեն, ու Տէրոջը Խորհրդին պատուիրած օրէնքին մէջ ամէն

Ա ԳԼ. ԻԹ. 38, ՃԸ։ ԹԱԳ. Իբ. 3, ՃԸ։

41 մէն դրաւածը Ի՛ Ե՛՛՛ր՝՝՝ Ը՛՛՛՝՝՝ Նէ՛՛՛ն։ Եւ անոնց հետ Բ՛՛՛՝՝՝ Եմաներ ու Խիթմունը և ուրիշ ընտրուածները՝ որոնք անուանով յիշուեցան որ Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեն, Ո՛՛՛քանզի անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

ՂՀԻՆ. 34։ Բ ՊՏՆ. Ի. 13։ Կ. 3։ ԼՊԲ. Գ. 11։ Ե ԲԱՄ. ԼՂ. 11։

42 տևան է. Եւ անոնց՝ այսինքն Եմաներուն ու Խիթմունին հետ Եղեդ Նուագածուներուն փողեր ու ծնծղաներ Բ՛՛՛՝՝՝, նաև Աստուծոյ երգերուն Նուագարանները. ու Խիթմունի որդիքը դրան պահապան Ե՛՛՛ր՝՝՝։

43 Նէ՛՛՛։ Եւ բոլոր ժողովուրդը գնաց՝ ամէն մէկը իր տունը. Դաւիթ ալ իր տունը օրհնելու դարձաւ։

ԵՐ ԹԱԳ. Գ. 19, 20։

ԳԼ. ԺԼ

1 Դաւիթ նախ կը հաճի Դաւիթին առաքելութեանը՝ որ Աստուծոյ տան մը չինել կ'ուզէր։ 3 բայց նաբր Աստուծոյ խոստումը կ'արգելէ զանիկայ։ 11 Դաւիթ օրհնութիւններ ու բարիքներ կը խոստանայ Դաւիթին սերունդին։ 16 Դաւիթին ազօթքը ու շնորհակալութիւնը։

1 Ե՛՛՛ Երբոր Դաւիթ իր տանը մէջ բնակեցաւ, Դաւիթ Նաթան մարգարէին բսաւ՝ Ահա ես եղէնափայտէ Ը՛՛՛՝՝՝ տան մէջ կը բնակիմ, բայց Տէրոջը ուխտին տապա-

ԵՐ ԹԱԳ. Է. 1, ՃԸ։

2 նակը ի՞նչպէս տակ է։ Եւ Նաթան Դաւիթին բսաւ՝ Խորը ասիկա ալ մէջը եղածը բրէ՝ քանզի Աստուած

3 քու հետդ է։ Ու նոյն գիշերը Աստուծոյ խօսքը Նաթանին եղաւ

4 բսելով՝ Գնա՛, իմ ծառայիս Դաւիթին բսէ՝ Տէրը այսպէս կ'բսէ. Իմ բնակելու տունս դուն պիտի

5 չշինես. Քանզի Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչեւ այս օրս տան

Ն.Ք.ԳԵ. Էր 1042

մէջ չընակեցայ, հապա վրանէ վրան
6 ու խորանէ խորան պտրտեցայ։ Բոլոր Իսրայէլին հետ որչափ տեղ որ պտրտեցայ, միթէ բան մը խօսեցայ Իսրայէլի դատաւորներուն մէկուն հետ՝ որոնց իմ ժողովուրդս հովուելու հրաման տուեր էի, ու ըսի՝ Ինչո՞ւ համար ինծի չէք ելլեր
7 նոսխայտէ տուն մը չշինեցիք։ Եւ հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ասանկ ըսես, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես քեզ փարախէն՝ ոչխարներուն ետևէն առի, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդիս առաջնորդ ըլ-
8 լաս. Ես ու որ կ'երթայիր՝ դուն հետդ էի, և քու առջևէդ բոլոր թշնամիներդ կտրեցի. ու քու անունդ երկրիս վրայ եղող մեծերուն
9 անուանը պէս ըրի։ Եւ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ալ մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ՝ ու զանիկայ պիտի տնկեմ. ու իր տեղը պիտի բնակի, ալ պիտի չտարժի. և անիրաւութեան որդիքը առջինին պէս
10 ու ինչպէս որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ դատաւորներ դրած օրէնէ վեր էղա. ու քու ամէն թշնամիներդ պիտի նուաճեմ. ու քեզի կ'իմացընեմ որ Տէրը քեզի տուն
11 պիտի շինէ։ Ու երբոր քու օրերդ լեցուին՝ և քու հայրերուդ խառնուիս, քեզմէ ետքը քու սերունդդ՝ քու որդիներէդ հետը պիտի յարձրացընեմ, ու անոր թագաւորու-
12 թիւնը պիտի հաստատեմ։ Անիկա ինծի տուն պիտի շինէ. ու անոր աթոռը յաւիտեան պիտի
13 կանգնեմ. Ես անոր հայր պիտի ըլլամ, ու անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ. ու իմ ողորմութիւնս անկ պիտի չվերցընեմ, ինչպէս որ քեզմէ
14 առաջ եղողէն վերցուցի։ Եւ զանիկայ յաւիտեան իմ տանս մէջ ու իմ թագաւորութեանս մէջ պիտի հաստատեմ, ու անոր աթոռը յա-
15 ւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ։ Եւ Նաթան ասոր բոլոր խօսքերը ու ասոր բոլոր տեսիլքը մի քաս Դաւիթին զրուցեց։
16 Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց, Տէրոջը առջևը նստաւ, ու ըսաւ, Ո՛վ Տէր Ամուսած, ես ով եմ, ու իմ տունս ի՞նչ է, որ դուն մինչև
17 հոս բերիր. Սակայն ասիկայ քու աչքերուդ պզտիկ երևցաւ, ով Ամուսած, ու քու ծառայիդ տանը վրայով հեռաւոր ժամանակի համար խօսեցար, ու ինծի՝ ով Տէր Ամուսած, բարձր ասոնմանի մարդու
18 պէս նայեցար։ Եւ քու ծառայիդ պատուին համար Դաւիթ՝ ալ աւելի ի՞նչ իսոսի. դուն քու ծառայդ կը
19 ճանչնաս։ Ո՛վ Տէր, քու ծառայիդ սիրտ-երդուն համար՝ ու քու սրտիդ ըստ-ջեջին պէս՝ ասոնք բոլորը մեծ բաները ըրիր, որ ասոնք բոլոր մեծ բաները
20 գիտցընես։ Ո՛վ Տէր, քեզի պէս ուրիշ մէկը չկայ, ու քեզմէ զատ Ամուսած չկայ, մեր ականջներովը
21 բոլոր լսածներնուս համեմատ։ Եւ երկրիս վրայ ո՞ր ազգը քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս է, որուն համար Նոյն Ինքն Ամուսած եկաւ ազատել փրկելու, իրեն ժողովուրդ ընելու. որ Եգիպտոսէն ազատած ժողովուրդիդ առջևէն ազգեր վռնտելով՝ քեզի մեծ ու երևելի անուն
22 ստացար։ Եւ քու ժողովուրդդ Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողովուրդ ըրիր, ու դուն՝ ով Տէր, ա-
23 նոնց Ամուսած եղար։ Եւ հիմա ով Տէր, քու ծառայիդ ու անոր տանը համար բաած խօսքդ յաւիտեան հաստատուի, ու քա-
24 ծիդ պէս ըրէ. Թող հաստատուի, ու քու անունդ յաւիտեան մեծ ճանչցուի, ու ըսեն թէ՝ Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Ամուսածն է, Ամուսած Իսրայէլի. ու քու ծառայիդ Դաւիթին տունը քու
25 առջևդ հաստատ ըլայ։ Քանզի դուն, ով Ամուսած իմ, քու ծառայիդ յայտնեցիր, որ անոր տուն պիտի շինես. անոր համար քու ծառադ էր գտաւ իրեն՝ հոգիիս-բերան քու-
26 զուտ քու առջևդ աղօթքը ընելու։ Եւ հիմա, ով Տէր, ան Ամուսածը դուն ես, ու քու ծառայիդ ասոր ազգիս թիւնը խոստացար։
27 Եւ հիմա՝ կամը ըրէ՝ քու ծառայիդ տունը օրհնելու, որ յաւիտեան քու առջևդ ըլլայ. քանզի դուն օրհնեցիր, ով Տէր, ու յաւիտեան օրհնեալ է։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Դաւիթ Փղշտացիները ու Ովմայեցիները կը նուաճէ։ 3 Հազարապետ ու Ասորիները կը գարնէ։ 9 Թովա Հազորամը կը խրկէ Դաւիթին ողջունելու համար։ 11 Դաւիթ ասոնց բաժանելով իր առած աւարներուն մէկտեղ Ամուսոյ կը նուիրէ։ 13 Եդոմի մէջ պահակապետներ կը դնէ։ 14 Դաւիթին պաշտօնեաները։

1 – Ետքէն եղաւ Դաւիթ Փղշտացիները գարկաւ ու զանոնք Նուաճեց, և Գեթը ու անոր գիղերը
2 Փղշտացւոց ձեռքէն առաւ։ Եւ զՄովաբը գարկաւ, ու Մովաբացիք Դաւիթին հարկատու ծա-
3 ռաներ եղան։ Եւ Դաւիթ Սուբայի Հազարապետ Թովադայրոնը էմաթի կողմերը գարկաւ, երբոր Եփրատ գնաւ վրայ իր իշխանութիւնը հաստատելու կ'երթար։
4 Եւ Դաւիթ անկէ հազար կառ-

Ն.Ք.ԳԵ. Էր 1042

Ա Թագ. ԺԴ. 14, 15։

Ա Ղր. . . . 33։

Ա Թագ. Ժ. 15։

Ա Թագ. Ը. 1, 62։

Ա Թագ. Բ. 3։

+ Եբր. ձեռքը

* Կամ՝ ակնարկը

ու ‡ հօթը հազար ձիաւոր ու քրա-
նան հազար հետեակ զօրք բըռ-
նեց . և Դաւիթ բոլոր * կառքի
ձիերուն ջղերը կարեց , ու անոնց-
մէ միայն հարիւր ձի խնայեց հարա-
5 պահեց" : Եւ Դամասկոսի Ասորի-
ները Սուբայի թագաւորին Ադրա-
զարին օգնութիւն բերելու եկան .
ու Դաւիթ Ասորիներէն քսանու-
6 երկու հազար մարդ զարկաւ : Եւ
Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ
բերդապահ զրաւեր դրաւ , ու Ասորի-
ները Դաւիթին հարկատու ծառայ
եղան . ու Դաւիթ ուր որ կ'եր-
թար՝ Տէրը անոր յաջողութիւն
7 կու տար : Եւ Դաւիթ Ադրազա-
րին ծառաներուն վրայ եղող ոսկիէ
վահանները առաւ , ու զանոնք Ե-
8 րուսաղէմ բերաւ : Եւ Ադրազա-
րին քաղաքներէն՝ Տիբահէն ու
Քունէն Դաւիթ խիստ շատ պղինձ
առաւ . † անկէ շինեց Սողոմոն
պղնձէ ծովը ու սիւները ու
պղնձէ գործիքները :
9 Ու Եմաթի թագաւորը † Թովու
երբոր լսեց որ Դաւիթ Սուբայի
Ադրազար թագաւորին բոլոր զօր-
10 քերը ջարդեր է , իր որդին Ադո-
րամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց ,
որ անոր բարև ընէ ու † զանիկայ
օրհնէ" , Ադրազարին դէմ պատե-
րազմ ընելուն ու զանիկայ զարնե-
լուն համար . (քանզի Ադրազար
Թովուին հետ պատերազմներ կ'ը-
նէր .) ու անոր ամէն տեսակ ոսկիէ ,
արծաթէ ու պղնձէ անօթներ խըր-
11 կեց : Դաւիթ թագաւորը զանոնք
ալ Տէրոջը նուիրեց՝ ան արծա-
թով ու ոսկիով մկտեղ որ ամէն
ազգերէն էդովմէն , Մովաբէն ,
Ամմոնի որդիներէն , Փղշտացինե-
12 րէն ու Ամաղեկէն առեր էր : Եւ
Զարուհեայի որդին Աբեսա Ղղի
ձորին մէջ † տասնըուեց հազար
էդովմացիի զարկաւ :
13 Ըու եղովմի մէջ բերդապահ զօր-
քեր դրաւ , և բոլոր եդովմացիք
Դաւիթին ծառայ եղան . ու Դա-
ւիթ ուր որ կ'երթար՝ Տէրը անոր
յաջողութիւն կու տար :
14 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վը-
րայ թագաւորութիւն բրաւ , ու
իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու
15 արդարութիւն կ'ընէր : Եւ Ջա-
րուհեայի որդին Յովաբ զօրքե-
րուն վրայ էր . ու Աբիղուդի որդին
Յովսափատ յիշատակագիր գրիր
16 էր . Եւ Աբիտովբի որդին Սադովկ
ու Աբիաթարի որդին † Աբիմելէք
քահանաներ էին . և Շաւսա ա-
17 տենագիրը էր . Ու Յովհադայի որ-
դին † Բանեա Քերեթհեներուն ու
Փելեթհեներուն վրայ էր . և Դա-

իթին որդիքը թագաւորին քովը
նախարարներ էին :

ԳԼ · ԺԹ

1 Դաւիթ դեսպաններ կը խրկէ Նաասի որդին Ընանը մխիթարելու . բայց անիկայ անարգա-
նոր կը վարուի անոնց կողմ : 6 Ամմոնացիք
թէև Ասորիներէն օգնութիւն կը գտնեն ,
բայց Յովաբէն ու Աբեսայէն կը յաղթուին :
16 Ասորւոց զօրագլուխը Սոփակ նոր ձեռ-
նառութիւն մը կ'ընէ Ամմոնացիներուն . իսկ
Իրը Դաւիթէն կը սպանուի :

1 – Յետ անկէ եղաւ Ամմոնի որդւոց
թագաւորը Նաասը մեռաւ , ու
անոր տեղը անոր որդին թագաւոր
2 եղաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ , Նաասի
որդւոյն Ընանին մարդասիրութիւն
ընեմ , քանզի անոր հայրը ինծի
մարդասիրութիւն բրաւ . ու Դա-
ւիթ դեսպաններ խրկեց որ զանի-
կայ իր հօրը վրայով մխիթարեն .
ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի
որդւոց երկիրը Ընանին գացին՝ զա-
3 նիկայ մխիթարելու համար : Եւ
Ամմոնի որդւոց իշխանները Ընանին
ըսին , Միթէ Դաւիթ քու հայրդ
քու առջեւդ պատուելու համար
քեզի մխիթարիչներ խրկեց . միթէ
անոր ծառաները աս երկիրը քննե-
լու , տակնուվրայ ընելու ու լրտե-
4 սելու համար չեկան քեզի : Եւ
Ընան Դաւիթին ծառաները բռնե-
նեց , ու զանոնք ածիլեց , և անոնց
հանդերձներուն ալ կէսը մինչև
նստոյ տեղը կտրել տուաւ , և անոնք
5 խրկեց զանոնք : Ու գացին՝ ան
մարդիկներուն ընդ-առ Դա-
ւիթին պատմելին . ան ալ զանոնք
դիմաւորելու հարց խրկեց , քանզի
ան մարդիկները շատ անարգուած
էին . ու թագաւորը ըսաւ , Երի-
քովի մէջ նստիք մինչև որ մօրու-
նիդ աճի , ու էթաք գարձիք :
6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ
Դաւիթին հետ աւրուեցան , Ընան
ու Ամմոնի որդիքը հազար տալանդ
արծաթ խրկեցին , որ Միջագետայ
Ասորիներէն ու Մաաբայի Աս-
որիներէն ու † Սուբայէն վարձքով
7 կառքեր ու ձիաւորներ բռնեն : Եւ
անոնք իրենց վարձքով բռնեցին
երեսուներկու հազար կառք , ու
Մաաբայի թագաւորը և անոր
զօրքը , որոնք գային Մեդաբային
առջեւ բանակցան . Ամմոնի որ-
դիքն ալ իրենց քաղաքներէն ժող-
վուեցան , ու պատերազմելու գա-
ցին :
8 Ու երբոր Դաւիթ ա՛ ըսեց , Յո-
վաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը
9 խրկեց : Եւ Ամմոնի որդիքը ե-
լան , ու բացաբերն դրանը առջեւ
կարգաւ պատերազմի շարուեցան ,
ու ըզնա-Ռէհոբ ևկող թագաւորները

Իրը 1037 – Բ թագ · ժ · 1 , եւ :

Բ Գլ · ԺԸ · 5 · 9 ։

10 գաշտի մէջ գատ կային էին ։ Եւ Ցովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջևէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնի , խարայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց , ու Ասորւոց
11 դէմ պատերազմի շարեց ։ Եւ մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսային յանձնեց ։ ու անոնք Ամմոնի որ-
12 դւոցը դիմացը շարուեցան ։ Եւ բսաւ , թէ որ Ասորիները զիս յաղթելու ըլլան , ինծի օգնութեան հասնիս ։ ու թէ որ Ամմոնի որդիները քեզ յաղթելու ըլլան , ես քեզի
13 օգնութեան պիտի հասնիմ ։ քաջ ջսարեա եղիր , ու մեր ժողովրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք ։ և Տէրը իր աչքին հաճոյ երևի-
14 ցածը թող ընէ ։ Ու Ցովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ , որ անոնց դէմ պատերազմ ընէ ։ ու անոնք անոր առջևէն
15 փախան ։ Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը տեսնելով՝ իրենք ալ անոր եղբօրը Աբեսային առջևէն փախան , ու քաղաքը մտան ։ Ես Ցովաբ Երուսաղէմ եկաւ ։
16 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք խարայէլին առջևը կոտրուեցան , դեսպաններ խրկեցին , ու Գետին անդիի կողմը եղող Ասորիները ուղ հանեցին ։ և անոնց առջևէն Ադրազարին զօրավարիքը Սով-
17 բակ կ՚երթար ։ Ու երբոր Դաւիթին պատմեցին , անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով , Յորդանանէն անցաւ , ու անոնց վրայ գնաց , և անոնց դէմ դունդեր շարեց ։ ու երբոր Դաւիթ Ասորիները պատերազմով դիմաւորելու համար դունդեր շարեց , անոնք անոր հետ պա-
18 տերազմ բրին ։ Եւ Ասորիները Իսրայէլին առջևէն փախան ։ ու Դաւիթ՝ Ասորիներէն եօթը հազար կառքի հետևակ զօրք , ու քառասուն հազար հետևակ զօրք կոտրեց , ու Սոփաքն
19 զօրավարին ալ մեռցուց ։ Եւ Ադրազարին ծառաները երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջևը յաղթուեցան , Դաւիթին հետ հաշտութիւն բրին , ու անոր ծառայ եղան ։ և Ասորիները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոյը օգնել չուզեցին ։

ՆԱ · Յ · ԳԲ · ԻԲԲ 1037

ԻԲԲ 1035

ԻԲԲ 1036

ԳԼ · Ի Ը

1 Ցովաբ Ռաբբան կը պաշարէ · Դաւիթ ա-
ւարը կ՚առնէ , ու ան ալ ժողովրդը կը
տանի ։ 4 Փղշտացւոց իրար ետևէ յաղ-
թուած առնը իրեր հակառակ կը պատրաստեն ։

1 Ետքը Հետևեալ տարին՝ թագաւոր-
ներուն պատերազմելու ատե-
նը՝ Ցովաբ զօրքերուն բոլոր
զունդերը հանեց , և Ամմոնի որ-
դւոցը երկիրը աւրեց , ու գնաց

ԻԲԲ 1035 — Բ Թագ · Ժա · 1 ։

Ռաբբան պաշարեց , բայց Դաւիթ Երուսաղէմ կը նստէր · ու Ցովաբ Ռաբբան գարկաւ ու գանիկայ
2 կործանեց ։ Եւ Դաւիթ Թանոյ թագաւորին թագը անոր գլխուն վրայէն առաւ , ու գանիկայ գտաւ տալանդ մը ոսկիի ծանրութիւն ունէր , և անոր վրայ պատուական քարեր կար · ու Դաւիթին գլուխը գրուեցաւ · և Դ—էն քաղաքէն
3 խիստ շատ աւար առաւ ։ Ու անոր մէջը եղած ժողովուրդը հանեց , ու ղանոնք ազոցներով , երկաթէ կաճառայլներով ու տապարներով կտրեց · և Դաւիթ Ամմոնի որդւոցը բոլոր քաղաքներուն այսպէս բսաւ · ու Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ դարձաւ ։

4 Ետքը ասկէ հետը Գազերի մէջ Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ · ան ատենը Ովսացի Սովքա Նափային որդւոցմէ եղող Սիփհան մեռցուց , ու անոնք նուաճեցան ։

ԻԲԲ 1018

5 Եւ նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ · ու Ղայիրի որդին Եղհանան Գեղեմացի Գողիաթին եղբայրը Ղեհմին գարկաւ , որուն նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր ։

6 Եւ նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ · ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար , որուն մատները վեց վեց ըլլալով՝ քսանուչորս հատ ունէր · անիկայ ալ Ռափային որ-
7 դւոցմէ էր ։ Եւ անիկայ Իսրայէլը նախատեց · բայց Դաւիթին եղբօրը Սամայիին որդին Յովնա-
8 թան զանիկայ գարկաւ ։ Ասոնք Գեթի մէջ Ռափային ծներ էին , և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան ։

ՆԱ · Յ · ԳԲ · ԻԲԲ 1035

Բ Թագ · Ժբ · 26 ։

ԻԲԲ 1033

Բ Թագ · Ժբ · 30 , 31 ։

ԻԲԲ 1018

Բ Թագ · Իա · 18 ։

Ա Գլ · Ժա · 29 ։

Ը Բ Թագ · Իա · 19 Ա Ե-ԼՀԱՆ ԲԷԹ-ԼԷՀԵՄԻ ։

Ը Բ Թագ · Իա · 20 ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Դաւիթ Սատանային փորձելով՝ կը տախչէ Ցովաբը որ ժողովուրդը Համրէ ։ 5 Երբոր ժողովուրդին թիւը կը բերէն՝ Դաւիթ իր բսածին համար կը դղջայ ։ 9 Գադ մարգարէին ձեռքովը ասաչարեսած իրեք հարուածներէն՝ Դաւիթ ժանեալաբար կ՚ընտրէ ։ 14 Եհովանաս ան Տագռ Հոգի մեռնելէն եաբը , Դաւիթ ապաշխարելով՝ Երուսաղէմին կործանմանը առջևը կ՚առնէ ։ 18 Դաւիթ Գադին ծանուցանելովը Ռափային կալը ծախու կ՚առնէ , ու հոն սեպան մը կը շինէ · ասոր վրայ Աստուած իր հաճութիւնը ցոյն մը կու տայ կրակով , ու ժանտախտը կը դադրեցնէ ։ 28 Դաւիթ հոն ազ չկրկէ կը մատուցանէ ։ քանզի Տաբեռնակին վախնալուն համար չէր կրնար մինչև Գաբաւոն երթալ ։

1 Ետ — Սատանան Իսրայէլին դէմ ե-
լաւ , ու Դաւիթին գրգռեց որ
2 Իսրայէլը համրէ ։ Եւ Դաւիթ Ցովաբին ու ժողովրդին իշխաններուն բսաւ , Գացէք , Իսրայէլը համրեցէք Բեերսաբէէն մինչև Դան , ու հաշիւ բնեն բերէք որ գիտ-

ՆԱ · Յ · ԳԲ · ԻԲԲ 1017

Ա Թագ · Իգ · 1 , Ե ։

Բ Գլ · Իե · 25 ։

Ն · Ք · Ը·Ք · 1017

3 նամ՝ Եւ Ցովաբ բաւ , Տէրը՝ իր ժողովուրդը որչափ որ է՝ հարիւրապատիկ աւելցընէ . ով տէր իմ Թագաւոր , միթէ անոնց ամէնը իմ տիրոջս ծառաները չե՞ն . իմ տէրս ինչո՞ւ սա բանը կը փնտռէ . ինչո՞ւ համար սա բանը Իսրայէլին 4 յանցանքի պատճառ ըլլայ : Բայց երբոր Թագաւորին խօսքը Ցովաբին վրայ սաստկացաւ , Ցովաբ և յաւ ու բոլոր Իսրայէլի միջ պտըտեցաւ , ու Երուսաղէմ եկաւ ։

5 Եւ Ցովաբ ժողովուրդին համրանքին յուշակը Դաւիթին տուաւ . ու Իսրայէլին ամէնը հազար անդամ հազար ու հարիւր հազար սուր քաշող մարդ էր , և Ցուդան չորս հարիւր եօթանասուն հազար

‡ Թև. իե. 24։ 6 սուր քաշող մարդ էր ։ ‡Սակայն Ղեւտացիները ու Բենիամինանները անոնց միջ չհամրեց , քանզի թագաւորին սա հրամանը Ցովաբին զզուելի էր ։

7 Եւ սա բանը Ասուծոյ առջեւը դէշ երեւցաւն համար Իսրայէլը 8 զարկաւ ։ Ու Դաւիթ Ասուծոյ բաւ , Սա բանը ընելովս շատ մեծ մեղք գործեցի . Եւս հիմա կ'աղաչեմ՝ քու ծառայիդ մեղքը ներէ , քանզի մեծ յիմարութիւն ըրի ։

Բ Թագ · իգ · 10։
Ե Թագ · ԺԲ · 13։

9 Եւ Տէրը Դաւիթին Ջտեսանողին՝ Գադին խօսեցաւ ու բաւ , 10 Գնա ու Դաւիթին խօսի՝ ըսելով , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Երս քեզի երեք բան կ'առաջարկեմ . անոնցմէ մէկը ընտրէ որ քեզի ընեմ ։ Եւ Գադ Դաւիթին եկաւ ու անոր բաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ընտրէ քեզի

Ե Թագ · իգ · 13։ 12 ‡կամ իրէք տարուան սով , կամ իրէք ամիս քու թշնամիներուդ առջեւէն փախչիս , ու քու թշնամիներուդ սուրը հետդ հասնի , և կամ իրէք օր Տէրոջը սուրը՝ այսինքն ժանտախտ ըլլայ երկրիս մէջը , ու Տէրոջը հրեշտակը Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն մէջը կոտորած ընէ . և հիմա տես , դուս խրկողին ի՞նչ պատասխան տանիմ։

13 Ու Դաւիթ բաւ Գադին ։ Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ . հիմա Տէրոջը ձեռքը իյնամ , քանզի անոր գթութիւնը խիստ շատ է . ու մարդու ձեռքը չիյնամ ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին վրայ ժանտախտ խրկեց , ու Իսրայէլին եօթանասուն հազար 15 մարդ մեռան ։ Եւ Ասուած հրեշտակ մը խրկեց Երուսաղէմ , որ զանիկայ կորսընցընէ . ու երբոր կը կորսընցընէր՝ Տէրը նայեցաւ Եւ սա չարչարին վրայ սիրտը իջաւ , և կառոյած ընող հրեշտակին բաւ , Հերիք է , ալ ձեռքդ քաշէ . ու Տէրոջը հրեշտակը Ցեբուսացի Ոռնային կալին քովը կայներ էր ։ Եւ Դաւիթ իր աչքերը վերցուց ու Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ , որ երկրին ու երկինքին միջտեղը կայներ էր , ու ձեռը մերկ սուր մը կար , որ Երուսաղէմի վրայ երկրնցուցեր էր . անատեն Դաւիթ ու ծերերը քրձեր հագած՝ երեսնուն վրայ 17 ինկան ։ Եւ Դաւիթ Ասուծոյ բաւ , Ահա ես պատուիրեցի որ ժողովուրդը համրեն , ու ես եմ որ մեղանչեցի ու մեծ չարութիւն ըրի . բայց ասոնք ոչխարները ի՞նչ ըրին . ով Տէր Ասուած իմ , քու ձեռդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ . բայց քու ժողովուրդիդ վրայ չըլլայ *զանիկայ բնաջինջ ընելու համար" ։

* Եբբ · հատուածի համար ։

Բ Թագ · իգ · 24։

18 Եւ ‡Տէրոջը հրեշտակը Գադին բաւ , Դաւիթին ըսես որ ելլէ , ու Ցեբուսացի Ոռնային կալին մէջ Տէրոջը սեղան մը կանգնէ ։ 19 Եւ Դաւիթ վեր ելաւ՝ Գադին Տէրոջը անունովը բաած խօսքին համ 20 եմաւ ։ Ու Ոռնա դարձաւ ու հրեշտակը տեսաւ , և իր չորս որդիքը իր հետը պահնեցան . (քանզի Ոռնա ցորեն կը ձեղէր ։) 21 Ու Դաւիթ Ոռնային եկաւ . և Ոռնա նայեցաւ , ու Դաւիթը տեսնելով՝ կալէն ելաւ , ու երեսը մինչև գետինը Դաւիթին երկրպագութիւն 22 րաւ ։ Անատեն Դաւիթ Ոռնային բաւ , Ո՛ կալին տեղը ինծի տուր , որ հոն Տէրոջը սեղան մը չինեմ , (զանիկայ լեցուն դնով տուր ինծի ,) ու ժողովուրդին 23 վրայէն հարուածը վերնայ ։ Եւ Ոռնա Դաւիթին բաւ , Քանիկայ քեզի առ , ու իմ տէրս թագաւորը իր աչքին ազէկ երեւցածը թող ընէ . ահա եզները ողջակէզին համար , ու կառնապայտները փայտի համար , ու ցորենը հացի ընծայի համար կու տամ , ամէնն ալ կու 24 տամ ։ Եւ Դաւիթ թագաւորը Ոռնային բաւ , Չէ , հապա շահս անչուշտ լեցուն դնով ծախու պիտի առնեմ . քանզի քու կողդ եղածը Տէրոջը համար պիտի չառնեմ , ոչ ալ ձրի ողջակէզ մատուցանեմ ։ 25 Ցետոյ Դաւիթ անոր տասնոյն համար կշռած վեց հարիւր սիկղ ոսկի տուաւ Ոռնային ։ Եւ Դաւիթ հոն Տէրոջը սեղան շինեց , ու ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուցց , և Տէրոջը ազատակից . ու Երկինքին կրակով ողջակէզի սեղանին վրայ աղերսանք ըրաւ , և երկիրը ազատեցաւ ։ 27 Ետքը պատասխան տուաւ Տէրը հրեշտակին խօսեցաւ , ու անիկայ սուրը իր պատեանը դարձուց ։

Ն · Ք · Ը·Ք · 1017

Բ Ր Մն · գ · 1։

Ե Ղ · թ · 24 · Բ Մն · գ · 1 · Ե · 1։

28 Ան առնեը Դաւիթ տեսնելով որ
Տէրը Ճերմակացի Ռոնային կալին
վրայ իրեն պատասխան տուաւ , ան
29 տեղը գոհեր մատուց ։ Իսկ Մովսէ-
սին՝ անապատին մէջ չինած Տաբ-
րոջը խորանը ու ողջակէզի սեղանը
ան առնեը ։ Գարաւանի բարձր տեղն
30 էր ։ Բայց Դաւիթ Աստուծոյ հար-
ցընելու համար չկրցաւ անոր առ-
ջեւը երթալ , քանզի Տէրոջը հրէշ-
տակին սուրեն երեսէն վախցաւ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Դաւիթ՝ տաճարին համար որչուած տեղը
դիտալով՝ անոր շինութեանը նկատմամբ
բաներ առաջուընէ կը պատրաստէ ։ 6 ու Սո-
ղոմոնին կ'իմացընէ Աստուծոյ խոստումնե-
րը , ու նաեւ անոր պատասխանութիւնը
իր շինելու վրայով ։ 17 Իշխաններուն կը պա-
տուիրէ , որ իր որդւոյն ձեռնտու ըլլան ։

1 Դաւիթ բան , Ասիկայ է
Տէր Աստուծոյն տունը , ու ա-
սիկայ է Իսրայէլի ողջակէզին սե-
2 ղանը ։ Եւ Դաւիթ հրամայեց որ
Իսրայէլ երկրին մէջ գտնուղ է օ-
տարազգիները ժողվին . ու Աստու-
ծոյ տունը շինելու համար քարա-
հատներ դրաւ , որ տաշուած քարեր
3 պատրաստեն ։ Եւ Դաւիթ դրան
փեղկերուն բեւեռներուն համար ու
շղթանակներուն համար խիստ շատ
երկաթ պատրաստեց , և այնչափ
շատ պղինձ՝ որ կշռոյ չէր գար .
4 Ու պարբերաբար եղեւնափայտին համ-
բարները չկար , քանզի Սիդոնացիք
և Տիւրացիք Դաւիթին շատ եղե-
նափայտեր կը բերէին ։
5 Եւ Դաւիթ բան , Իմ որդիս
Սողոմոն փափուկ տղայ մըն է , ու
Տէրոջը շինուելու տունը մեծ ։ բար-
ձրդ ու ամէն երկիրներու մէջ ա-
նունի ու փառաւոր պիտի ըլլայ ։
Հիմա անոր համար պատրաստու-
թիւն տեսնեմ . և Դաւիթ իր մեռ-
նելէն առաջ խիստ շատ պատրաս-
6 տութիւն տեսաւ ։ Եղբը իր որդին
Սողոմոնը կանչեց , ու անոր պա-
տուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծոյն տուն շինէ ։
7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին բան ։
Ո րդեակ իմ , Հարտիս մէջ ունենալով
էր իմ Տէր Աստուծոյս անունը
8 տուն շինեմ . Բայց Տէրոջը խօսքը
ինծի եղաւ՝ բանալով , Շատուն շատ
արիւն թափեցիր ու մեծ պատե-
րազմներ բրիր . դուն իմ անունս
տուն պիտի չշինես , քանզի իմ
առջեւս գետնի վրայ շատ արիւն
9 թափեցիր . Ահա քեզի որդի մը
պիտի ծնանի , անիկայ Հանգստու-
թեան մարդ պիտի ըլլայ , և զանի-
կայ ի իր ամէն շրջակայ թշնամինե-
րէն պիտի Հանգչեցընեմ . քանզի
անոր անունը Սողոմոն պիտի ըլ-
լայ , ու անոր օրերուն մէջ Իսրայէ-
լին խաղաղութիւն ու Հանդարտու-
10 թիւն պիտի տամ ։ Անիկայ իմ
անունս տուն պիտի շինէ . ու
Անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ ,
ու ես անոր Հայր պիտի ըլլամ . և ա-
նոր թագաւորութեան աթոռը Իս-
րայէլի մէջ յաւիտեան պիտի Հաս-
11 տատեմ ։ Ուրեմն , որդեակ իմ ,
Տէրը քու Հետդ ըլլայ , ու յաջո-
ղութիւն գտնես և քու Տէր Աս-
տուծոյդ տուն շինես , ինչպէս որ
12 քեզի համար խօսեցաւ ։ Միայն
թէ Տէրը քեզի խնամտութիւն ու
Հանճար տայ , և քեզ Իսրայէլի վը-
րայ հաստատէ , որ քու Տէր Աս-
13 տուծոյդ օրէնքը պահես ։ Ան ա-
տենը յաջողութիւն կը գտնես ,
երբոր զգուշութեամբ՝ի զործ դնես
այն կանոնները ու պատասխանները ,
որոնք որ Տէրը Մովսէսին պատու-
իրեց Իսրայէլի Համար . Հզօրացիր
ու քաջասիրտ եղիր , մի՛ վախնար ու
14 մի՛ զարհուրիր ։ Եւ ահա ես իմ
†նեղութեանս մէջ" Տէրոջը
տանը Համար՝ Հարիւր Հազար տա-
ղանդ ոսկի ու Հազար անգամ Հա-
զար տաղանդ արծաթ պատրաս-
տեցի . իսկ պղինձը ու երկաթը շա-
տութենէն Համար չէ կշռուիր . փայտեր ու քարեր ալ պատրաստե-
ցի , ու անոնց վրայ դուն ալ աւել-
15 ցընես ։ Եւ դուն քու քովդ խիստ
շատ արուեստաւորներ , քարահատ-
ներ , որմնադիրներ , հիւսներ ու-
ամէն գործքի Համար ամէն փեռ-
16 վարպետ մարդիկները ունիս ։ Ոս-
կիին , արծաթին , պղինձին ու
երկաթին Համրանքը չկայ . ելիր
ու ‡սա գործին ձեռք զարկ" , ու
Տէրը քու Հետդ ըլլայ ։
17 Եւ Դաւիթ Իսրայէլի բոլոր իշ-
խաններուն պատուիրեց , որ իր որ-
դւոյն Սողոմոնին ձեռնտու ըլլան .
18 Ո– – – , Ահա ձեր Տէր Աստու-
ծոր ձեր Հետն է , և անիկայ ձեզ ա-
մէն կողմանէ Հանգստացուց . որով-
Հետև աս երկրիս բնակիչները իմ
ձեռքս տուաւ , ու երկիրը Տէրոջը
առջեւը ու անոր ժողովրդին առ-
19 ջեւը նուաճեցաւ ։ Ըս Հիմա ձեր
սիրտը ու ձեր Հոգին ձեր Տէր Աս-
տուածը խնդրելու տուէք , ու ե-
լէք Տէր Աստուծոյն սրբարանը
շինեցէք , որ Տէրոջը ուխտին
տապանակը ու Աստուծոյ սուրբ
անօթները Տէրոջը անուանը Հա-
մար շինուած տունը տանիք ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Դաւիթ ծերացած ըլլալով՝ Սողոմոնը թա-
գաւոր կ'ընէ ։ 2 Ղեւացւոց թիւը ու դա-
սակարգութիւնը ։ 7 Գերասանց ասմունքը ։

Ե Գլ · Ժգ · 39 ։
Ի գ Թագ · գ · 4 ։ Գլ · Ժգ · 39 ։ ք Մն · ա · 3 ։

ՐՕր · Ժբ · 5 ։ ք Թագ · Ի ։ 18 · Գլ · ի ։ 18 , 19 , 26 ։ 28 ։ ք Մն · գ · 1 ։
Ի գ Թագ · թ · 21 ։

Ի Ժբ · 14 ։ գ Թագ · է · 47 ։
Ի գ Թագ · է · 6 ։
Ի Գլ · ԻԹ · 1 ։

Ղ Թագ · է · 2 ։ գ Թագ · ք · 17 ։ Գլ · Ժէ · 1 ։ իբ · 2 ։
Ի ՐՕր · Ժբ · 5 , 11 ։
Ը գ Թագ · է · 3 ։ Գլ · իբ · 3 ։
Ի Գլ · իբ · 5 ։

Ե գ Թագ · գ · 25 ։ է · 4 ։ Ա՛ր՛ խոցա-դարար ։

28 Ան առնեը Դաւիթ տեսնելով որ
Տէրը Ճերմակացի Ռոնային կալին
վրայ իրեն պատասխան տուաւ , ան
29 տեղը գոհեր մատուց ։ Իսկ Մովսէ-
սին՝ անապատին մէջ չինած Տաբ-
րոջը խորանը ու ողջակէզի սեղանը
ան առնեը ։ Գարաւանի բարձր տեղն
30 էր ։ Բայց Դաւիթ Աստուծոյ հար-
ցընելու համար չկրցաւ անոր առ-
ջեւը երթալ , քանզի Տէրոջը հրէշ-
տակին սուրեն երեսէն վախցաւ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Դաւիթ՝ տաճարին համար որչուած տեղը
դիտալով՝ անոր շինութեանը նկատմամբ
բաներ առաջուընէ կը պատրաստէ ։ 6 ու Սո-
ղոմոնին կ'իմացընէ Աստուծոյ խոստումնե-
րը , ու նաեւ անոր պատասխանութիւնը
իր շինելու վրայով ։ 17 Իշխաններուն կը պա-
տուիրէ , որ իր որդւոյն ձեռնտու ըլլան ։

1 Ա Դաւիթ բան , Ասիկայ է
Տէր Աստուծոյն տունը , ու ա-
սիկայ է Իսրայէլի ողջակէզին սե-
2 ղանը ։ Եւ Դաւիթ հրամայեց որ
Իսրայէլ երկրին մէջ գտնուղ է օ-
տարազգիները ժողվին . ու Աստու-
ծոյ տունը շինելու համար քարա-
հատներ դրաւ , որ տաշուած քարեր
3 պատրաստեն ։ Եւ Դաւիթ դրան
փեղկերուն բեւեռներուն համար ու
շղթանակներուն համար խիստ շատ
երկաթ պատրաստեց , և այնչափ
շատ պղինձ՝ որ կշռոյ չէր գար .
4 Ու պարբերաբար եղեւնափայտին համ-
բարները չկար , քանզի Սիդոնացիք
և Տիւրացիք Դաւիթին շատ եղե-
նափայտեր կը բերէին ։
5 Եւ Դաւիթ բան , Իմ որդիս
Սողոմոն փափուկ տղայ մըն է , ու
Տէրոջը շինուելու տունը մեծ ։ բար-
ձրդ ու ամէն երկիրներու մէջ ա-
նունի ու փառաւոր պիտի ըլլայ ։
Հիմա անոր համար պատրաստու-
թիւն տեսնեմ . և Դաւիթ իր մեռ-
նելէն առաջ խիստ շատ պատրաս-
6 տութիւն տեսաւ ։ Եղբը իր որդին
Սողոմոնը կանչեց , ու անոր պա-
տուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծոյն տուն շինէ ։
7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին բան ։
Ո րդեակ իմ , Հարտիս մէջ ունենալով
էր իմ Տէր Աստուծոյս անունը
8 տուն շինեմ . Բայց Տէրոջը խօսքը
ինծի եղաւ՝ բանալով , Շատուն շատ
արիւն թափեցիր ու մեծ պատե-
րազմներ բրիր . դուն իմ անունս
տուն պիտի չշինես , քանզի իմ
առջեւս գետնի վրայ շատ արիւն
9 թափեցիր . Ահա քեզի որդի մը
պիտի ծնանի , անիկայ Հանգստու-
թեան մարդ պիտի ըլլայ , և զանի-
կայ ի իր ամէն շրջակայ թշնամինե-
րէն պիտի Հանգչեցընեմ . քանզի
անոր անունը Սողոմոն պիտի ըլ-
լայ , ու անոր օրերուն մէջ Իսրայէ-
լին խաղաղութիւն ու Հանդարտու-
10 թիւն պիտի տամ ։ Անիկայ իմ
անունս տուն պիտի շինէ . ու
Անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ ,
ու ես անոր Հայր պիտի ըլլամ . և ա-
նոր թագաւորութեան աթոռը Իս-
րայէլի մէջ յաւիտեան պիտի Հաս-
11 տատեմ ։ Ուրեմն , որդեակ իմ ,
Տէրը քու Հետդ ըլլայ , ու յաջո-
ղութիւն գտնես և քու Տէր Աս-
տուծոյդ տուն շինես , ինչպէս որ
12 քեզի համար խօսեցաւ ։ Միայն
թէ Տէրը քեզի խնամտութիւն ու
Հանճար տայ , և քեզ Իսրայէլի վը-
րայ հաստատէ , որ քու Տէր Աս-
13 տուծոյդ օրէնքը պահես ։ Ան ա-
տենը յաջողութիւն կը գտնես ,
երբոր զգուշութեամբ՝ի զործ դնես
այն կանոնները ու պատասխանները ,
որոնք որ Տէրը Մովսէսին պատու-
իրեց Իսրայէլի Համար . Հզօրացիր
ու քաջասիրտ եղիր , մի՛ վախնար ու
14 մի՛ զարհուրիր ։ Եւ ահա ես իմ
†նեղութեանս մէջ" Տէրոջը
տանը Համար՝ Հարիւր Հազար տա-
ղանդ ոսկի ու Հազար անգամ Հա-
զար տաղանդ արծաթ պատրաս-
տեցի . իսկ պղինձը ու երկաթը շա-
տութենէն Համար չէ կշռուիր . փայտեր ու քարեր ալ պատրաստե-
ցի , ու անոնց վրայ դուն ալ աւել-
15 ցընես ։ Եւ դուն քու քովդ խիստ
շատ արուեստաւորներ , քարահատ-
ներ , որմնադիրներ , հիւսներ ու-
ամէն գործքի Համար ամէն փեռ-
16 վարպետ մարդիկները ունիս ։ Ոս-
կիին , արծաթին , պղինձին ու
երկաթին Համրանքը չկայ . ելիր
ու ‡սա գործին ձեռք զարկ" , ու
Տէրը քու Հետդ ըլլայ ։
17 Եւ Դաւիթ Իսրայէլի բոլոր իշ-
խաններուն պատուիրեց , որ իր որ-
դւոյն Սողոմոնին ձեռնտու ըլլան .
18 Ո– – – , Ահա ձեր Տէր Աստու-
ծոր ձեր Հետն է , և անիկայ ձեզ ա-
մէն կողմանէ Հանգստացուց . որով-
Հետև աս երկրիս բնակիչները իմ
ձեռքս տուաւ , ու երկիրը Տէրոջը
առջեւը ու անոր ժողովրդին առ-
19 ջեւը նուաճեցաւ ։ Ըս Հիմա ձեր
սիրտը ու ձեր Հոգին ձեր Տէր Աս-
տուածը խնդրելու տուէք , ու ե-
լէք Տէր Աստուծոյն սրբարանը
շինեցէք , որ Տէրոջը ուխտին
տապանակը ու Աստուծոյ սուրբ
անօթները Տէրոջը անուանը Հա-
մար շինուած տունը տանիք ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Դաւիթ ծերացած ըլլալով՝ Սողոմոնը թա-
գաւոր կ'ընէ ։ 2 Ղեւացւոց թիւը ու դա-
սակարգութիւնը ։ 7 Գերասանց ասմունքը ։

Ի բ Թագ · է · 13 ։ գ Թագ · է · 5 ։ Գլ · Ժէ · 12 , 13 ։ իբ · 6 ։
Ը Եբր · ա · 5 ։

Ի Ժմր 16 ։

Ե գ Թագ · գ · 9 , 12 ։ Մագ · Ժբ · 1 ։

Ի Ցես · ա · 7 , 8 ։ Գլ · իբ · 7 ։

Հ բ Օր · լ · 7 , 8 ։ Ցես · ա · 6 , 7 , 9 ։ Գլ · իբ · 20 ։
† Ա՛ր՛ ապրաստութեամբս

Ի Ժմր 3 ։

Ի Ժմր 14 ։

Ի Եբր , բրկ՝ , Ղ Ժմր 11 ։

Ե բ Օր · Ժբ · 10 ։ Ցես · իբ · 4 ։ բ Թագ · է · 1 ։ Գլ · իգ · 25 ։

Ժբ Մն · ի · 3 ։

Ե գ Թագ · բ · 6 , 21 ։ բ Մն · ի · 7 , 9 , 11 ։
Ղ Ժմր 7 ։ գ Թագ · ի · 3 ։

ՆՀ · ԱՔ · ԳԲ · 1015

— գ֊ծագ֊ա· 33–39 ։ Գե֊ իբ · 5 ։

իբբ 1045

ք ԹՈՒ֊ գ · 3 · 47 ։

ֆ Բ Օր · Ժգ · 18։ Գե֊իգ · 29 ։ Բ Ա՞Ն · ԺԹ · 8 ։

ֆ Տ՚Ա Բ Ա՞Ն֊ իԹ · 25 · 26։ Ա՞ՒՀ · գ · 5 ։

Ն ՆԵ֊ գ · 16 ։ ԹՈՒ · իգ · 57 ։ Գե֊ գ · 1, ՃՃ ։ Բ Ա՞Ն֊ բ · 14 ։ ԻԹ · 25 ։

Ն Գե֊ · իգ · 21 ։

ՆԵ֊ · ԺԸ · 18 ։

ՃՆԵ֊ · ԺԸ · 20 ։ ՔՆԵ֊ · իբ · 1 ։ Իբբ · Ե · 4 ։

ֆ ՆԵ֊ · Լ · 7 ։ ԹՈՒ · Ժգ · 40։ ԱԹՈՒ֊ բ · 28 ։

Ի Բ Օր · Խ֊ · 5 ։

Լ ԹՈՒ · գ · 23 ։

Ի Տ՚Ա գԼ · իգ · 23, 24 ։ 25 ։

ՀԵՒ֊ · կ֊ չուեցան ։

ֆ ՆԵ֊ բ · 22 ։ Ժբ · 3 · 4 ։

Ի Գե֊իգ · 20 ։ իգ · 24 ։

Հ Գե֊իգ · 25 ։

Ֆ Գե֊իգ · 22 ։

Ղ Գե֊իգ · 23 ։

12 Կահաթի որդիքը ։ 21 Մերարեի որդիքը ։ 24 Ղեւտացւոց պաշտօնը ։

1 Ի֊ Դաւիթ ծերացած ու օրերը լեցուած ըլլալով, ֊իր որդին Սողոմոնը Իսրայէլի վրայ թագաւոր
2 դրաւ ։ Ան Իսրայէլի բոլոր իշխանները նաեւ քահանաները ու Ղե֊
3 տացիները ժողվեց ։ Ու Ղեւտացիները ա֊նկէ ֆ երեսուն տարեկա֊նէն վեր եղող էրիկ մարդիկները մի֊կիկ մի֊կիկ համրուելով, անոնց թիւը
4 երեսուն ութը հազար էր ։ Ու Դա֊ւիթ ըսաւ, Անոնցմէ քսանու֊չորս հազարը՝ Տէրոջը տանը գործ֊քին վրայ, ու վեց հազարը՝ դ ոս֊տիկաններ ու դատաւորներ ըլ֊
5 լան, ու չորս հազարը՝ դռնապան֊ներ, ու չորս հազարը օրհնելու հա֊մար ֏ շինած նուագարաններովս
6 Տէրոջը օրհնիչները ըլլան ։ Ան֊ Դաւիթ զանոնք բաժնեց, Ղեւիի որդւոցը՝ Գերսոնին, Կահաթին ու Մերարիին դասակարգութիւն֊ներուն համեմատ ։
7 Գերսոնեանները Ղազան ու
8 Սեմէի էին ։ Ղազանին որդիքը՝ առջինը Ցեբիել, երրորդ Զեհեմ
9 ու Յովել՝ իրենք էին ։ Սեմէիին որ֊դիքը՝ Սաղոմեթ, Ազիել ու Ուբան՝ իրենք էին ։ Ասոնք Ղազանին տոհ֊
10 մերուն իշխաններն էին ։ Ու Սե֊մէիին որդիքը՝ Ցեհի, Զիզա, Ցե֊ուս ու Բարիա էին ։ Ասոնք Սեմէի֊
11 ին որդիքը չորս հոգի էին ։ Ու առջինը Ցեհի, ու երկրորդը Զի֊զա էր ։ Բայց Ցեուս ու Բարիա շատ որդիներ չունենալուն հա֊մար մէկ ազգատոհմ համրուե֊ցան ։
12 Ի կահաթի որդիքը՝ Ամրամ, Ի֊սահար, Քեբրոն ու Ոզիել՝ չորս
13 հոգի ։ Ամրամին որդիքը Ահարոն ու Մովսէս էին ։ Ի Ահարոն ինքը ու իր որդիքը յաւիտեան որա֊չուեցան ամենասուրբ բաներուն նուիրումը կատարելու, ֏ Տէրոջը առջեւը խունկ ծխելու, Անոր ծառայութիւն ընելու ու Ա֊նոր անունովը յաւիտեան օրհնե֊
14 լու համար ։ Ու Աստուծոյ մարդուն՝ Մովսէսին Ի որդիքը Ղեւիի
15 ցեղին հետ համրուեցան ։ ֏ Մով֊սէսին որդիքը Գերսամ ու Եղիա֊
16 զար էին ։ Գերսամին որդիքը՝ առ֊
17 ջինը՝ Սուբայէլ էր ։ Ու Եղիազարին որդիքը՝ առջինը ֏ Հռաբիա էր ։ ու Եղիազար ուրիշ որդիներ չու֊նէր ։ Բայց Հռաբիային որդիքը
18 խիստ շատցան ։ Խաշտան իր որդի֊
19 քը՝ առջինը Ամարգիա էր ։ Երկ֊րորդին որդիքը՝ առջինը Ցեբիա, երրորդը Ամարիա, չորրորդը Ցեկամամ էր ։
20 Ոզիէլին որդիքը՝ առջինը Միքա, երկրորդը Ցեսիա էր ։
21 ֏ Մերարիի որդիքը Մոողլ ու Մուսի էին ։ Մոողլին որդիքը Ե֊
22 ղիազար ու ֏ Կիս էին ։ Ու Եղիա֊զար մեռաւ ։ Անոր որդիները չունէր, հապա միայն աղջիկները ու֊նէր ։ Ու Ղազանը իրենց եղբայրնե֊
23 ր ը կիսին որդիքը առին ։ Մու֊սիին որդիքը՝ Մոողլ, Եդէր ու Ցերիմոթ՝ իրենք էին ։
24 Ասոնք Ղեւիի որդիքն էին իրենց ազգատոհմներուն համեմատ, ու անունով մի֊կիկ մի֊կիկ համրուած Էրան տարեկանէն վեր՝ Տէրոջը տանը ծառայութիւնը կատա֊րողներուն տոհմապետներն էին ։
25 Քանզի Դաւիթ ըսեր էր, Իսրա֊յէլի Տէր Աստուածը Իր ժողո֊վուրդը հանգստացուց, ու յաւի֊տեան Երուսաղէմի մէջ պիտի բը֊
26 նակի ։ Ու Ղեւտացիք ալ Խորանը ու անոր պաշտօնին համար անոթ֊
27 ները՝ ալ այսուհետեւ պիտի չկ֊րեն ։ Քանզի Դաւիթին վեր֊ջին խօսքերովը՝ Ղեւիի որդւոց֊մէ Էրան տարեկանէն վեր եղողնե֊
28 րը համրուեցան ։ Որովհետեւ ա֊նոնց պաշտօնը՝ Տէրոջը տանը ծա֊ռայութեանը մէջ Ահարոնի որդւո֊ցը օգնութիւն ընել, գաւիթներուն ու սենեակներուն վերապահելու ընել, բոլոր սուրբ բաները մաքրել, ու Աստուծոյ տանը ծառայութիւնը
29 կատարել էր ։ Նաեւ Առաջադ֊րութեան հացին, ու հացի ընծայի֊նաշիւին, և Անխմոր բաւչնե֊րուն, ու տապակի մէջ եփած և տապկուած բաներուն, ու Բոլոր չափերուն վերակացութիւնը ընել,
30 Նաեւ առտու ու իրիկուն Տէրը օրհնելու ու գովելու համար ոտքի
31 վրայ կայնիլ, Ու շաբաթի օրերը Ա֊ռմնագոյնները ու ֊ Ամսոյ տօ֊ներու մէջ Տէրոջը բոլոր ողջակէզ֊ները իրենց թուովը ու իրենց օրէն֊քովը՝ միշտ Տէրոջը առջեւը մատու֊
32 ցանել, Ու Տէրոջը տանը ծառա֊յութեանը համար ֏ ժողովքի խո֊րանին պահպանութիւնը, և սրբ֊րարանին պահպանութիւնը, ու ֏ իրենց եղբայրներուն՝ Ահարոնի որ֊դւոցը պահպանութիւնը ընել էր ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Ահարոնի որդւոցը վճռակամ բաժնուելու դա֊սակարգութիւններու բաժնումը ։ 20 Կա֊հաթեանը 27 ու Մերարեանը վճռակամ կը բաժնուին ։

1 Ի֊ Ահարոնի որդւոցը դասակար֊գութիւնները ——ն էն ։ ֊Ահա֊րոնի որդիքը՝ Նադաբ, Աբիհու֊
2 Եղիազար ու Իթամար էին ։ Ու֊

Ն · Ա · ԳԲ · 1045

֏ Գե֊իգ · 26 ։

՛ Գե֊իգ · 29 ։

ֈ Գե֊իգ · 28 ։

Ն Տ՚Ա ԹՈՒ֊ ԼԲ · 6 · 8 ։

Ն Գե֊իգ · 30 ։

Ա ԹՈՒ · Ժ֊ 17 · 21 ։

Ն Հ՚Ր 27 ։ Տ՚Ա ԹՈՒ֊ ա · 3 ։ գ · 3 ։ բ · 24 ։ ԵՊ՚ գ · 8 ։

Ֆ Գե֊իբ · 18 ։

Ի ԹՈՒ · գ · 5, ՃՃ ։

իբբ 1015

— Ղե֊ իե · 30 ։

— Ղե֊ գ · 30 ։ Գե֊ իբ · 29 ։ ՃՃ ։

Ի Ղե · գ · 4 ։

— Ղե · գ · 5 ։ 7 ։

Բ Ղե · Ժբ֊ 35 ։

Բ ԹՈՒ · Ժ֊ 10 ։ Ա՞ՒՀ֊ Ա֊ · 3 ։

— Ղե · իգ · 4 ։

Ի ԹՈՒ · ա֊ 58 ։

Բ ԹՈՒ · գ֊ 6—9 ։

— Ղե · Ժ · 1 ։ 6 ։ ԹՈՒ · իգ 60 ։

Ն · Ք · ՉԲ · 1015

Բ Թես · գ · 4 · իգ · 61 ·

Ե՝ եղբայր ու Աբիուդ իրենց Հօրը առջեւը մեռան , ու անոնք որդիներ չունէին . ու Եղիազար ու Իթամար
3 քահանայ եղան : Եւ Դաւիթ ու Եղիազարի որդիներէն Սադովկ ու Իթամարի որդիներէն Աբիմելէք դասերը բաժնեցին անոնց Համրան-
4 բովը անոնց պաշտօնին համար : Ու Եղիազարի որդւոցը մէջ գտնուած իշխանները Իթամարի որդւոցը մէջ ՟ֆՆաաՅՆԵրէն չատ էին . ու գասերը այսպէս բաժնեցին . Եղիազարի որդւոցը համար տասնուվեց իշխան՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ , ու Իթամարի որդւոցը համար ութը իշխան՝ իրենց ազգա-
5 տոհմներուն համեմատ : Եւ աստո ու անոնք վիճակով բաժնուեցան , քանզի սրբարանին իշխանները ու Աստուծոյ դռնէն իշխանները Եղիազարի որդիներէն ու Իթամարի որ-
6 դիներէն էին : Ու Ղեւտացիներէն՝ Նաթանայելի որդին Սեմայիա դպիրը՝ թագաւորին ու իշխանները, և Սադովկ քահանային ու Աբիաթարի որդւոյն Աբիմելէքին , և քահանայից ու Ղեւտացւոց նախահայրերուն առջեւը՝ մէկ ազգատոհմ մը Եղիազարէն առնելով ու մէկ ազգատոհմ մը Իթամարէն առնելով՝ գանոնք գրեց :
7 Եւ առաջին վիճակը Յովարիբին
8 ելաւ , երկրորդը Եդայիային , երրորդը Հարիմին , չորրորդը Սէ-
9 որիմին , Հինգերորդը Մելքիա-
10 յին , վեցերորդը Միամինին , եօթներորդը Ակկուսին , ութերորդը
11 ՟Աբիային , իններորդը Եեսուին ,
12 տասներորդը Սեքենիային , Մեսաասներորդը Եղիասիբին , երկոտա-
13 սներորդը Յակիմին , երեքտասներորդը Ոփփային , չորեքտա-
14 սներորդը Եեսբէաբին , Հինգտասներորդը Բեղգային , վեչտաս-
15 ներորդը Իմմերին , եօթնուտասներորդը Եզիրին , ութուտասնե-
16 րորդը Ափեսահսին , Խնդուտասներորդը Փեթահիային , քսաներոր-
17 դը Եզեկիելին , Քսանումիկերորդը Յաքինին , քսանուերկուերորդը
18 Դամալին , Քսանուերեքերորդը Դաղայիային , քսանուչորսերորդը
19 Մաազիային : Ըս է անոնց կարգադրութիւնը իրենց պաշտամունքը Համար՝ ՝՝ ՟Յերոջը տուներ մտնելու համար իրենց Հօրը Ահարոնին ձեռքով իրենց ՟ՊՆաաՅ օրէնքին համեմատ , ինչպէս որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը անոր պատուիրեր էր :
20 Ու Ղեւիի որդւոյը մնացորդները ՝՝՝՝ էին . Ամրամի որդիներէն՝ ՟Սուբայել . Սուբայելին որդիներէն՝
21 Յադայիա . Ռեհաբիային՝ ՟ՆՆՀՆ Հռաբիային որդիներէն առջինը
22 Յեսիա . Իսահարի որդիներէն՝ ՟Սաղոմէթ . Սաղոմէթին որդինե-
23 րէն՝ Յեղէ . Ու ՟ՔՔԲրդ որդիներէն ՝՝՝ՋԸ Յերիա , երկրորդը Ամարիա , երրորդը Յաղիէլ , չորրորդը
24 Եկամամ . Ոզիելի որդիներէն՝ Միքա . Միքայեի որդիներէն՝ Սամիր .
25 Միքայեի եղբայրը՝ Յեսիա . Զեսիայեի որդիներէն՝ Զաքարիա :
26 ՟Մերարիի որդիքը Մոողի ու Մու-
սի էին . Յաղիայի որդին Բենով-
27 Մերարիի որդիքը Յաղիայէն՝ Բենով , Սոհամ , Զաքուր ու Եբրի
28 էին : Մոողիէն Եղիազար ՟ՆՆ՝ ՟ու անիկայ որդիներ չունէր :
29 Կիսէն՝ ՟ՆՆՀՆ Կիսին որդիներէն
30 Յերաամէլ էր : ՟Մուսիին որդիքը Մոողի , Եդեր ու Յերիմոթի էին : Ղեւտացւոց որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ ասոնք էին :
31 Եւ ասոնց համար ալ իրենց եղբարցը Ահարոնի որդւոյը պէս՝ Դաւիթ թագաւորին ու Սադովկին ու Աբիմելէքին և քահանայից ու Ղեւտացւոց տոհմապետներուն առջեւը վիճակ ձգեցին , թէ տոհմապետներուն և թէ ասոնց պզտիկ եղբայրներուն համար :

ԳԼ · ԻԸ

1 Երգեցողներուն թիւը ու պաշտօնը . 8 անոնց՝ վիճակով քահանայից գասակարգութիւնները բաժնուիլը :

Ե՝ Դաւիթ ու զօրքին իշխանները՝ Ասափին , Եմանին ու Իդիթունին որդիներէն՝ քնարներով , տաւիղներով ու ծնծղաներով մարգարէութիւն ընողները որոշեցին ՝՝ պաշտօնին համար . ու իրենց պաշտօնին համեմատ՝ ասծառայութիւնը ընող մարդիկները համրանքը ասիկայ էր :
2 Ասափի որդիներէն՝ Թագաւորին քովը մարգարէութիւն ընող Ասափին ձեռքին տակը Ասափի որդիքը՝ Զաքուր , Յովսէփ , Նաթա-
3 նիա և ՟Ասարէլա էին : Իդիթունէն՝ Իդիթունի որդիքը՝ Գադալիա , Եզրի , Եսայի , ՟Սեմէի , Ասարիա ու Մատաթիա՝ վեց էին . ու ՝՝՝՝ իրենց Հօրը Իդիթունին ձեռքին տակն էին , որ քնարով Տէրոջը գոհութիւն ու օրհնութիւն երգելով՝ մարգարէութիւն կ՚ընէր :
4 Եմանէն՝ Եմանին որդիքը՝ Բոկիա , Մատանիա , *Ոզիել , Սուբայէլ , Երիմոթ , Անանիա , Անանի , Եղիաթա , Գեդողաթի , Ռոմամթիեզեր , Եեսբաքասա , Մալլոթի , Յոթիր ՝՝ Մազիոթ
5 էին : Ասոնց ամէնը Եմանի որ-

Ն · Ք · ՉԲ · 1015

Ե Գէս · իգ · 17 ·
Է Գէս · իգ · 18 ·
Ը Գէս · իգ · 19 · իգ · 31 ·

Բ Եզ · գ · 19 · Գէս · իգ · 21 ·

Ֆ Գէս · իգ · 22 ·

Է Գէս · իգ · 23 ·

Իբբ 1015 — Գէս · գ · 33 · 39 · 44 ·

Բ Հմր 14 Ը՝ ՝՝՝՝ Յեսբեկ ·

* Տես Հմր 17 ·

* Կ՚ըսուի Ազարիել · տես Հմր 18 ·

Ն · Ք · Գ · Ի · 1015

դիքն էին , որ թագաւորին տեսա-
նողն էր՝ Աստուծոյ խօսքերուն
մէջ եղելութիւն վերցնելու · ու Ա-
տուած Եմանին տասնուչորս տղայ
6 ու իրեք աղջիկ տուեր էր : Ասոնք
ամէնը Աստուծոյ տանը պաշտօնին
համար ծնծղաներով , տաւիղնե-
րով ու քնարներով՝ իրենց Հօր
ձեռքին տակը Տէրոջը տանը եր-
գերը կ՚երգէին · հակ Ասաֆ , Իդի-
թումն ու Եման թագաւորին ձեռ-
7 քին տակն էին : Եւ անոնց թիւը՝
Տէրոջը երգերը սորված իրենց եղ-
բայրներուն հետ , ամէնքն ալ բոլոր
հանճարեղներուն երկու հա-
րիւր ութսունուէք էր :
8 Եւ իրենց յաջորդական պաշտօ-
նին համար՝ պզտիկը ու մեծը ,
Դ վարպետը ու աշակերտը միասին ,
9 վիճակ ձգեցին : Եւ առաջին վի-
ճակը Ասափի որդւոյն Գովսեփին
ելաւ · երկրորդը Գոդոդեայիին , որ
ինքը ու իր եղբայրները ու որդի-
10 քը տասնեւերկու հոգի էին · եր-
րորդը Զաքուրին , որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասնեւեր-
11 կու հոգի էր · Զորրորդը Եզրիին ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
12 տասնեւերկու հոգի էր · Հինգերոր-
դը Նաթանիային , որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասնեւերկու
13 հոգի էր · Վեցերորդը Խոզբիային ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներո-
14 վը տասնեւերկու հոգի էր · Եօթ-
ներորդը Գեսարէլային , որ իր որ-
դիներովը ու եղբայրներովը տա-
15 սնեւերկու հոգի էր · Ութերորդը
Եսայիին , որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասնեւերկու հոգի
16 էր · Իններորդը Մատթանիային ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներո-
17 վը տասնեւերկու հոգի էր · Տասնե-
րորդը Սեմէիին , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասնեւերկու
18 հոգի էր · Մետասաներորդը Ազա-
րիելին , որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը տասնեւերկու հոգի էր ·
19 Երկոտասաներորդը Ասարիային ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
20 տասնեւերկու հոգի էր · Երեքտա-
սաներորդը Սուբայելին , որ իր որ-
դիներովը ու եղբայրներովը տա-
21 սնեւերկու հոգի էր · Չորեքտասա-
ներորդը Մատաթիային , որ իր
որդիներովը ու եղբայրներովը տա-
22 սնեւերկու հոգի էր · Հնգետասա-
ներորդը Ցերիմովթին , որ իր որդի-
ներովը ու եղբայրներովը տասնե-
23 րկու հոգի էր · Վեշտասաներոր-
դը Անանիային , որ իր որդիներո-
վը ու եղբայրներովը տասնեւերկու
24 հոգի էր · Եօթնետասաներորդը
Յեսբակասային , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասնեւերկու
25 հոգի էր · Ութեւտասաներորդը
Անանիին , որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասնեւերկու հոգի
26 էր · Ինն եւտասաներորդը Մեղեթի-
ին , որ իր որդիներովը ու եղբայր-
ներովը տասնեւերկու հոգի էր ·
27 Քսաներորդը Եղեաթայիին , որ իր
որդիներովը ու եղբայրներովը տա-
28 սնեւերկու հոգի էր · Քսանումէկե-
րորդը Յօթիրին , որ իր որդիներ-
վը ու եղբայրներովը տասնեւերկու
29 հոգի էր · Քսաներկուերորդը
Գեդդալթիին , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասնեւերկու
30 հոգի էր · Քսաներեքերորդը
Մազիովթին , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասնեւերկու
31 հոգի էր · Քսաներչորսերորդը
Ռոմամթիեզերին , որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասնեւեր-
կու հոգի էր :

ԳԼ · ԻԶ

1 Դռնապաններուն դասակարգութիւնները : 13 Դռներուն պահպանութիւնը վիճակով տա-
նոնց կը յանձնուի : 20 Տէրոջը գանձերուն վերակացու ընտրուած Ղեւսացիները : 29
Պահպանները ու դատաւորները :

1 Դռնապաններուն դասակարգու թիւն-
ները . Կորհանններէն՝ Ասափի
որդիներէն Կովբէին որդին — Մա-
2 սեզամիան էր : Ու Մասեզամիայի
որդիքը՝ անդրանիկը Զաբարիա ,
երկրորդը Գեդիէլ , երրորդը Զա-
բադիա , չորրորդը Յաթնիէլ ,
3 Հինգերորդը Եղամ , վեցերորդը
Յոհանան , եօթներորդը Եղեովէ-
4 նայի էին : Եւ Ովբեդոմի որդի-
քը՝ անդրանիկը Սեմայիա , երկ-
րորդը Յովզաբադ , երրորդը Յո-
վահ , չորրորդը Սապար , հինգե-
5 րորդը Նաթանայէլ , վեցերորդը
Ամիէլ , եօթներորդը Իսաքար ,
ութերորդը Փեղաթի · քանզի
Աստուած զանոնկայ օրհներ էր :
6 Ու անոր որդւոյն Սեմայիային որ-
դիներ ծնան , որոնք իրենց հօրը
տանը իշխաններ եղան , քանզի ա-
7 նոնք զօրաւոր կարիճներ էին : Սե-
մայիային որդիքը Ոթնի , Ռափա-
յէլ , Ովբէդ , Եղզաբադ , Ախի-
ով , Բենհայիլ՝ եղերուս ու Սամա-
8 քիա էին : Ասոնք ամէնը Ովբե-
դոմի որդիներէն էին , — իրենք ու
իրենց որդիքը և իրենց եղբայրները՝
ծառայութեան համար զօրաւոր
ու կտրիճ մարդիկներ՝ Ովբեդոմին
9 վեհ աստուածութիւն էին : Եւ Մա-
սեզամիա տասնուութը զօրաւոր
10 որդիներ ու եղբայրներ ունէր : Ու
Մերարիի որդւոյմէ՝ Ոզա որդի-
ներ ունէր · գլխաւորը Սամարի էր ·

Ն · Ք · Գ · Ի · 1015

— Հմր. 14 ։ 2-ին Սիգեմ .

§ Տե՛ս Ովբեդոմ . տես գլ . Ժդ . 14 :

† Կո՛չ՝ անոր եղբայրները զօրաւոր մարդիկ :

Գ Գլ . Ժդ . 38 :

Ն · Ք · ԶԸ · Երբ 1015

քանզի թէպէտև անիկայ անդրանիկ չէր , բայց անոր Հայրը զանի-
11 կայ գլուխ բրաւ · Երկրորդը Քենկիա , Երրորդը Տաբաղիա , չորրորդը Զաբարիա էր · Ուսա-
ւլին բոլոր որդիները ու եղբայր-
12 ները տասուերեք էին : Դռնապանութեան դասակարգութիւննե-
րը առնոց գլուխները էբե՛ գլխաւոր մարդիկներու , որ իրենց եղբայրնե-
րուն հետ պահպանութիւն ընելով՝
13 Տէրոջը տանը մէջ ծառայեն : Եւ պզտիկը ու մեծը հաւասարապէս
վիճակ ձգելին իրենց ազգատոհմ-
ներուն համեմատ՝ ամէն մէկ դրան
14 համար : Եւ արեւելեան կողմին վի-
ճակը Սեղեմիային ելաւ . եւ որ-
անոր որդւոյն՝ խելացի ու խորհր-
դական Զաքարիային համար վիճակ
ձգելուն , ու անոր վիճակը հիւսի-
15 սային կողմը ելաւ : Ովբեդովմին՝
հարաւային կողմը , ու անոր որ-
16 դոցը՝ Ռեթհասուփիմ : Սափփի-
մին և Ուսային՝ արեւմտեան կողմը
Իւ— Սաղեքեթին դրանը քով
Է վեր ելլող ճամբուն վրայ . ու մէկ
պահպանութիւնը միւս պահպա-
17 նութեան դիմացն էր : Արեւելեան կողմը վեց Ղեւտացի , հիւսիսային կողմը օրը չորս , հարաւային կող-
մը օրը չորս , ու Ասուփիմի կողմը
18 երկերկուք էին : Փարպարին կող-
մը դէպ՝ ի արեւմուտք վեր ելլող ճամբան՝ չորս , — Փարպար ևր-
19 կու դռնապան կար : Կորխեանցորդիներէն ու Մերարիի որդիներէն եղող դռնապաններուն դասակարգութիւնները առնոր էին :
20 Ու Ղեւտացիներէն՝ Ի Ասուծոյ տանը գանձերուն ու նուիրական
21 գանձերուն վրայ Ա.բիա էր : Ղեսառնացի Ղադանին ազգատոհմին-
րուն իշխաններէն՝ Ղեսրոնացի Ղադանի որդիներէն՝ Ի Ցեբրիել
22 էր : Ցեբրիելին որդիքը Զեհդամ ու անոր եղբայրը Ցովել Տէրոջը
23 տանը գանձերուն վրայ էին : Ո— Ամրամեանները , Իսահատեանն-
րէն , Քերբոնեանները — Ոզիէլ-
24 լեանները — Ե . Մովսէսի որ-
դւոյն Գերսոմին որդին Շեբուէլ դանձերուն վերակացուն էր :
25 Եւ անոր եղբայրները Եղիազարին որդիէն . անոր որդին Հռաբիա , անոր որդին Եսայի , անոր որդին Յովրամ , անոր որդին Զէքրի , ու
26 անոր որդին Ի Սաղոմիթ էր : Ան Սաղոմիթը ու անոր եղբայրները՝ Դաւիթի թագաւորին ու տոհմից իշխաններուն ու Հազարապետներուն և Հարիւրապետներուն ու զօրաց իշխաններուն նուիրած ա-
մէն սուրբ գանձերուն վրայ էին ,
27 Որոնք պատերազմներէն ու աւարէն Տէրոջը տանը շինուելիքանը" հա-
28 մար նուիրեր էին . Նաև Սամուէլ Հեսանացողին ու Կիսեան Սաու-
ղին ու Ներեան Աբենններին և Զարուհեան Յովաբին նուիրած բո-
լոր նուէրները Սաղոմոթին ու ա-
նոր եղբայրներուն ձեռքին տակն էին :
29 Իսահատեաններէն՝ Քոնոնեիա ու անոր որդիքը արտաքին գործքե-
րու համար՝ Իսրայէլի վրայ Հոսթե-
կաններ ու դատաւորներ էին :
30 Քեբրոնեաններէն՝ Ասաբիա ու ա-
նոր եղբայրները՝ հազար եօթը հարիւր զօրաւոր մարդիկներ՝ Յոր-
դանանու ասդիի կողմը դէպ՝ ի արեւմուտք՝ Տէրոջը ամէն գործքին համար ու թագաւորին ծառայու-
թեանը համար Իսրայէլի վրայ վե-
31 րակացու էին : Քեբրոնեաններէն՝ Քեբրոնեաններուն ազգատոհմին իշ-
խանը Ցեբրիա էր . Դաւիթին թագաւորութեանը քառասներորդ-
տարին անոնք համրուեցան , ու գտաւադու Ի Ցազերի մէջ անոնց-
մէ զօրաւոր կտրիճներ գտնուեցան :
32 Եւ անոր եղբայրները երկու հա-
զար եօթը հարիւր զօրաւոր մար-
դիկներ — տոհմերու իշխաններ էին . և Դաւիթ թագաւորը զա-
նոնք Ռուբենեանից , Գադեանց ու Մանասեանց կէս ցեղին վրայ դրաւ
Աստուծոյ և Ի թագաւորին ամէն գործքին համար :

ԳԼ · ԻԻ

1 Տասուերկու գործակալները տասուերկու ամիսներուն համար : 16 Տասներկու ցեղերուն տասուերկու իշխանները : 23 Թուղմարդը համրելը կը խափանուի : 25 Դաւիթին մասնաւոր գործակալները :

1 Ա— Իսրայէլի որդւոյմէ իրենց համրանքովը՝ ազգատոհմի նահա-
պետներէն ու հազարապետներէն և հարիւրապետներէն ու անոնց ոստիկաններէն՝ դասակարգու-
թեանց ամէն գործքին մէջ թա-
գաւորին ծառայութիւն ընողնե-
րուն , և տարւոյն ամէն ամիսներուն մէջ ամսէ ամիս մտնողներուն ու
ելլողներուն առջև մէկ դասը բանա-
2 ուչորս հազար մարդ էր : Առա-
ջին ամսուն համար առաջին դասին
վրայ Զաբդիելի որդին — Ցեսբաամին էր , ու անոր դասը բանուչորս
3 հազար մարդ էր : Առաջին ամսուն
ամէն զօրավարներուն իշխանը Փա-
4 րեսին որդիներէն էր : Ու երկրորդ ամսուն դասին վրայ Ի Ա.քսւոքայի Դոդան էր . ու Մակելոթ անոր դասին իշխանն էր , ասոր դասն ալ
5 բանուչորս հազար մարդ էր : Երրորդ ամսուն համար երրորդ զօրա-

Ն · Ք · ԶԸ · Երբ 1015

* ԵԲԸ · տասներ հասասատելու

Ի ա Թագ · Թ · 9 ·

Ի Ցէ · Իդ · 4 ·

Ե Գէ · Իդ · 19 ·

Ի Տես Ցես · իա · 39 ·

Ի բ Մն · ԺԹ · 11 ·

Ի Տես բ Թագ · Իդ · 8 ; Գէ · Ժա · 11 ·

Ի բ Թագ · Իդ · 2 ·

Ի Հմր 1 Մնացեալ Ա— նգամ ·

Ի Տես գ Թագ · Ժ · 5 ; բ Մն · Թ · 4 ·

Ի Գէ · Իբ · 12 ; Մտգ · գ · 10 ·

Ի Գէ · գ · 17 ; Ի Գէ · Իգ · 8 ; ԼԹ · 8 ·

Է Գէ · Իգ · 16 ·

Ի Գէ · Իգ · 18 ·

պետը Ցովիադա քահանային որդին
Բանեա ղկնաւորն էր, ու անոր դա-
6 ար քանուչորս հազար Հրդ էր։ Ա-
ն Բանեան երեսունէն ‡զօրաւորն էր,
ու երեսունին վրայ էր, և անոր որ-
դին Ամիզաբադ անոր դասին մէջն
7 էր։ Հորորդ ամսուն համար չոր-
րորդ զբաղութիւնը Ցովաբին եղբայրը
†Ասայէլը, ու անկէ ետքը անոր
որդին Զաբադիան էր, և անոր դա-
ար քանուչորս հազար Հրդ էր։
8 Հինգերորդ ամսուն համար հինգե-
րորդ զօրապետը Եզրացի Սամա-
ոթէի էր, ու անոր դասը քանու-
9 չորս հազար Հրդ էր։ Վեցերորդ
ամսուն համար վեցերորդ զբաղութիւնը
Թեկուացի Իկկեսի որդին Ի-
րաս էր, ու անոր դասը քանու-
10 ուչորս հազար Հրդ էր։ Եօթ-
ներորդ ամսուն համար եօթներորդ
զբաղութիւնը Եփրեմի որդւոցմէ Փե-
լոնացի Հեղեղէս էր, ու անոր
դասը քանուչորս հազար Հրդ էր։
11 Ութերորդ ամսուն համար ութե-
րորդ զբաղութիւնը Զարայեանց Ի-
ով-
սացի Սիբեքզէր էր, ու անոր դասը
12 քանուչորս հազար Հրդ էր։ Ին-
ներորդ ամսուն համար իններորդ
զբաղութիւնը Բենիամինեանները Ա-
նաթովթացի Աբիեզեր էր, և ա-
նոր դասը քանուչորս հազար Հրդ
13 էր։ Տասներորդ ամսուն համար
տասներորդ զբաղութիւնը Զարայեանց
Ն‡տոփաթացի Մահարա էր, ու
անոր դասը քանուչորս հազար
14 Հրդ էր։ Մետասաներորդ ամսուն
համար մետասաներորդ զբաղութի-
նը Եփրեմի որդւոցմէ Փարաթո-
նացի Բանեա էր, և անոր դասը
15 քանուչորս հազար Հրդ էր։ Եր-
կոտասաներորդ ամսուն համար եր-
կոտասաներորդ զբաղութիւնը Գոթո-
նիելի Ազբոնդէն Ն‡տոփաթացի
Ալդ էր, ու անոր դասը քանու-
չորս հազար Հրդ էր։
16 Եւ Իսրայէլի ցեղերուն վրայ ե-
ղած էին. Ռուբենի ցեղէն իշխան՝
Զէքրիի որդին Եղիազար, Շմա-
ւոնի ցեղէն՝ Մահաբայի որդին Սա-
17 փատիա, Ղևիի ցեղէն՝ Կամուելի
որդին Հաբաիա, Հարոնի ա-
18 ր՝ Սադովկ, Ցուդայի ցեղէն՝
Դաւիթին եղբայրներէն՝ †Եղիուա,
Իսաքարի ցեղէն՝ Միքայէլի որդին
19 Ամրի, Զաբուղոնի ցեղէն՝ Երդիա-
լի որդին Իսմայիա, Նեփթաղիմի
ցեղէն՝ Եզրիելի որդին Եերիմոթի,
20 Եփրեմի որդւոցը՝ Հոսիայի որդին
Ովսէէ, Մանասէի կէս ցեղին՝ Փա-
21 դայիայի որդին Ցոէլ, Գաղաադ
եղող Մանասէի կէս ցեղէն՝ Զաքա-
րիայի որդին Եեդդով, Բենիամինի
ցեղէն՝ Աբենների որդին Ցեսիէլ,
22 Դանի ցեղէն՝ Եերոամի որդին Ա-
զարիէլ. Իսրայէլի ցեղերուն իշ-
խաններըասոնք էին։
23 Եւ Դաւիթ քանի տարեկանէն
վար հղողները չհամրեց, վասն զի
†Տէրը բսեր էր որ Իսրայէլը երկին-
քին աստղերուն չափ պիտի շատցը-
24 նէ։ Ցարուհեայի որդին Ցովաբ
սկսաւ համրել, բայց չվերջացուց.
ու անոր համար †Իսրայէլի վրայ
բարկութիւն եկաւ. և ան համ-
րանքը Դաւիթ թագաւորին յի-
շատակաց դրքին մէջ չմտաւ։
25 Ու թագաւորին գանձերուն վրայ
Ադիելի որդին Ազմաթ էր. և
դաշտը՝ քաղաքները և գեղերը
ու աշտարակները եղող շտեմ-
բաններուն վրայ Ոզիայի որդին
26 Ցոնաթան էր. Եւ արաբ բանող
երկրագործներուն վրայ Քեղուբ
27 որդին Եզրի էր. Ու այգիներուն
վրայ Արիմաթացի Սեմէի էր. ու
այգիներուն ‡բերքերուն՝ գինիի
շտեմարաններուն վրայ Սեփամացի
28 Զաբդի էր. Եւ դաշտը եղող
ձիթենիներուն ու մորեվենիները-
րուն վրայ Գադերացի Բաաղա-
նան էր. ու ձէթի շտեմարաններուն
29 վրայ Ցոաս էր. Ու Սարոնի մէջ
եղող արօտական արջառներուն
վրայ Սարոնացի Սետրա էր. ու
հովիտներու մէջ եղող արջառնե-
րուն վրայ Ադղիի որդին Սափատ
30 էր. Եւ ուղտերուն վրայ Իսմայէ-
լացի Ովբիլ էր. ու էշերուն վրայ
31 Միրոնոթացի Ցադայիա էր. Եւ
հօտերուն վրայ Հագարացի Ցա-
զիզ էր։ Ասոնք ամէնը Դաւիթ
թագաւորին ստացուածոցը վերա-
կացուներն էին։
32 Ու Դաւիթին հօրեղբայրը Ցով-
նաթան խորհրդական էր. անիկայ
խելացի ու դիտուն մարդ էր.
և Հաքմոնիի որդին Եեհիէլ թա-
33 գաւորին որդւոցը հետ էր. Ու †Ա-
քիտոփէլ՝ թագաւորին խորհրդա-
կանը, և Արաքացի †Քուսի թա-
34 գաւորին բարեկամն էր. Ու Աբի-
աթարէն ետքը Իսմայէլի որդին
Ցովիադա ու †Աբիաթար էին.
և թագաւորին զօրագլուխը Ցո-
ւաբ էր։

ԳԼ. ԻԸ

1 Դաւիթ հանդիսաւոր ժողովի մը մէջ ծա-
նուցանելով իր վայրկ Աստուծոյ ուխտած
Տաճարին համար, ու իր որդւոյն Սողոմոնին հա-
մար բան խոստումները, գանձեր կը յորդորէ
որ Աստուծմէ փնտռեն. 9, 20 կը յորդորէ
նաև իր որդին Սողոմոնը՝ որ տաճարը շինէ.
11 ու անոր ինչ ձևով ըլլալուն օրինակը կու-
տայ։

1 Ա Դաւիթ՝ Իսրայէլին բոլոր իշ-
խանները, – ցեղերուն իշխանները
ու թագաւորին ծառայութիւն

Ե. Ք. ԳԸ. Իրբ 1015

* Կամ՝ Նա-
խաբար. գ
թագ. գ.
5։

‡ ր թագ.
իգ. 20, 22,
23։ Գր. ժա.
22, ԼՀ։

† ր թագ.
իգ. 24։ Գե.
ժա. 26։

Ի Գէ. ժա.
28։

Ա Գէ. ժա.
27։

Ե ր թագ.
իա. 18։ Գե.
ժա. 29։

Ը Գէ. ժա.
28։

Ի ր թագ.
իգ. 28։ Գե.
ժա. 30։

Ի Գէ. ժա.
31։

Ի Գէ. ժա.
30։

Ե Գէ. իգ.
30։ ✓

† Կամ՝ Ե-
զեար. ա
թագ. ժգ.
6։

Ե. Ք. ԳԸ. Իրբ 1015

Ի Ծն. ժե.
5։

Իրբ 1017

‡ ր թագ.
իգ. 15։ Գե.
իա. 7։

Իրբ 1015

‡ Եբր. մզի
բաներուն։

Ե Գէ. ժա.
28։

Ի ր թագ.
իգ. 25։ Գե.
ժա. 32։

Ի Գէ. ժա.
32։

Ա Գէ. իգ.
12։

Ե ր թագ.
ժե. 37։ ժգ.
16։

Ե գ թագ. ա.
7։ Գէ. ժա. 6։

– Գէ. իե.
16։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԻՐԵ 1015

բնող Ե դասերուն իշխանները, և հազարապետները ու հարուստ-պետները, և թագաւորին ու անոր որդւոյը բոլոր ուսուցուածոց ու ընչից Է վերակացուները, ներքինինները, Ը զօրաւորները ու զօրքին բոլոր կարիճները Երուսաղեմի մէջ
2 ժողվեց։ Եւ Դաւիթ թագաւորը ոտքի վրայ կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ա՛վ իմ եղբայրներս ու իմ ժողովուրդս։ Ինծի մտիկ ըրէք. Է իմ սրտիս մէջը ունէցայ որ Տէրոջը ուխտի տապանակին, ու մեր Աստուծոյն ոտիցը Հպատակութեան համար մէկ հանդստեան տուն մը շինեմ Ը ու շինելու պատրաստութիւն
3 տեսայ. Բայց Աստուած ինծի ըսաւ, Ե Դուն իմ անունս տուն պիտի չշինես, քանզի դուն պատերազմի մարդ ես ու Ժ շատ արիւն"
4 թափեցիր։ Եւ Իսրայէլին Տէր Աստուածը իմ հօրս բոլոր տունէն ընտրեց, որ յաւիտեան Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըլլամ. քանզի առաջնորդը Ի Յուդային, ու Յուդայի տունէն Ի իմ հօրս տունը ընտրեց. ու Ի իմ հօրս որդւոցը մէջէն ինծի հաճեցաւ, որ ՁԱ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր
5 ընէ։ Ա Եւ իմ բոլոր որդիներէս (որովհետև Տէրը ինծի շատ որդիներ տուաւ,) Ի իմ որդիս Սողոմոնը ընտրեց, որ Իսրայէլի վրայ Տէրոջը Ի թագաւորութեան աթոռը նստի.
6 Ու ինծի ըսաւ, Ի Քու որդիդ Սողոմոն՝ ինքը պիտի շինէ իմ տունս ու իմ սրահներս. քանզի անիկայ ինծի որդի ընտրեցի, ու ես անոր
7 Հայր պիտի ըլլամ. Եւ անոր թագաւորութիւնը յաւիտեան պիտի հաստատեմ Ի, Ի եթէ ան օրուան պէս իմ հրամաններս ու դատաստաններս Ի գործ դնելու մէջ յա-
8 րատեւէ։ Ու հիմա բոլոր Իսրայէլին՝ Տէրոջը ժողովին առջեւը ու մեր Աստուծոյն լսելովը ՅԵՒ Ի ԸՆԴ, Ձեր Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները պահեցէք ու զգուշութեամբ սորվեցէք, որ ՁԱ բարի երկիրը ժառանգէք, ու ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգութիւն թողուք յաւիտեան։
9 Եւ դուն՝ որդեակ իմ Սողոմոն, Հրա Հօրդ Աստուածը ճանչցիր, ու անոր Ն կատարեալ սրտով ու յօժար կամքո ծառայութիւն բրէ. քանզի ՁՏէրը ամէն սիրտերը կը քննէ, ու ամէն մտապ խորհուրդները կը ճանչնայ. Ի եթէ որ դանիկայ փնտռես՝ Ի պիտի գտնես", և եթէ որ դանիկայ թողուս՝ անտ քեզ յա-
10 ւիտեան պիտի մերժէ։ Հիմա նայէ որ Ժ Տէրը քեզ ընտրեց Ի սրբա-

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԻՐԵ 1015

բանին համար տուն մը շինելու. զօրացիր ու ՁՁ Ի գործը կատարէ։
11 Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին՝ Ն սրահին, ու անոր անհնականները, և անոր գանձատուներուն, ու անոր վերնատուներուն, և անոր ներքին շուքմաբանութեանները, ու քաւութիւնին տանը գաղափարը
12 տուաւ. Եւ Հոգիին ազդեցութեամբը իրեն Ն յայտնուած՝ բոլոր բաներուն՝ Տէրոջը տանը գաւիթներուն, ու բոլորտիքը եղող ամէն սենեակներուն, և Ը Աստուծոյ տանը շուքմաբանութեանները, ու նուիրուած բաներուն գանձատուներուն
13 գաղափարը ՁՁ. Նաև քահանայից ու Ղեւտացւոց դասակարգութիւններուն համար, ու Տէրոջը տանը պաշտօնին ամէն գործերին համար, և Տէրոջը տանը ծառայութեանը ամէն անօթներուն հա-
14 մար պագաքէր ՁՁ. Ո՛ ամէն պաշտօններուն ամէն ոսկի անօթներուն կշիռը, ՁՁ ամէն արծաթէ անօթներուն, ՁՁ ամէն պաշ-
15 տօնի անօթներուն ալ կշիռը, Եւ ամէն ոսկիէ աշտանակներուն, ու անոնց ամէն ոսկիէ ճրագներուն կշիռը, և ամէն արծաթէ աշտանակին, ու անոր ճրագներուն, ամէն մէկ աշտանակին գործածութեանը համեմատ կշիռը ՁՁ.
16 Եւ առաջադրութեան սեղաններուն ամէն մէկ սեղանին համար՝ ոսկիին կշիռը, ու արծաթէ սեղաններուն համար՝ արծաթին կշիռը
17 Ը՛՛, Եւ մաքուր ոսկիէ մսհաններուն ու կոնքերուն և բաժակներուն ու ոսկիէ տաշտերուն համար՝ ամէն մէկ տաշտին կշիռը, և արծաթէ տաշտերուն համար ամէն
18 մէկ տաշտին կշիռը ուրիշ. Ու խունկի սեղանին համար կշռած մաքուր ոսկի, և Ի ԽՒՏԸ տաճարագ՝ ու Տէրոջը ուխտին տապանակը ծածկող Ը քերովբէից կառքին գաղափարին համար ոսկի
19 ուրիշ։ Ա՛ս բոլոր բաները՝ աս գաղափարին բոլոր գործերը "Տէրը իր ձեռքին դրուը ինծի յայտնեց" ըսաւ։
20 Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին ըսաւ, Ն Զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր, ու ՁՁ Ի ԸՐՁԸ կատարէ. մի վախնար ու մի զարհուրիր. քանզի Տէր Աստուած՝ իմ Աստուածս քեզի հետ է. Ը անիկայ քեզ պիտի չթողու ու քեզ երես պիտի չդնէ, մինչև որ Տէրոջը տանը ծառայութեանը բոլոր գործ-
21 քերը լմնցնես։ Եւ ահա Ե քահանայից ու Ղեւտացւոց դասերը Աստուծոյ տանը բոլոր ծառայու-

ա Ես Ել. իե. 40։ Ճմր 19։
‡ Կամ՝ իր մարդին մէջ ունեցած
ե Գվ. իզ. 20։
ը Ես Ել. իե. 18—22։ ա թագ. գ. 4։ գ թագ. ը. 23։ եճ։
ա Ես Ել. իե. 40։ Ճմր 11. 12։
ե Ր Օր. յ. 7, 8։ Ես. ա. 6, 7, 9։ Գվ. իբ. 13։
զ Ես. ա. 5։
է Գվ. իզ։ իե։ իզ։

թեանը համար են . ու ամէն ծառայութեան համար՝ ամէն գործքի մէջ՝ ամէն յաջարակամ իմաստութիւնները քեզի հետ են . և իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քու ամէն հրամանիդ կ՚ենթան ։

ՆՇ . ԻԹ

1 Դաւիթ իր օրհնակովը ու յորդորանքովը 6 պատճառ կ՚ընայ որ իշխանները ու ժողովուրդը կամաւոր ընծաներ կը մատուցանեն ։ 10 Դաւիթին ընդհանալութիւնը ու ազօթքը ։ 20 Ժողովուրդը կ՚օրհնէ՝ ու գոհ մատուցանելով , Սողոմոնը թագաւոր կը նշանագրեն ։ 26 Դաւիթին թագաւորութեանը օրերը ու մահը ։

1015

1 Եւ Դաւիթ թագաւորը բոլոր ժողովքին ըսաւ , Իմ որդիս Սողոմոն՝ որ Աստուած միայն անիկայ ընտրեց , փափուկ տղայ մըն է , ու գործը մեծ է . քանզի ոչ պալատը մարդու համար չէ , հապա Տէր Աստուծոյ համար է ։ 2 Ուստի ես իմ բոլոր կարողութեամբս իմ Աստուծոյս տանը համար՝ ոսկիէ ըլլալու բաներուն համար ոսկի , ու արծաթեղէններուն համար արծաթ , և պղնձեղէններուն համար պղինձ , ոչ երկաթեղէններուն համար երկաթ , և փայտեղէններուն համար փայտ , ոչ ե՛ղնդնաքարեր , և գամելու բաներ , ու զարդի համար գոյնզգոյն քարեր , և ամէն տեսակ պատուական քարեր , ու մարմարիոն քարեր առատօրէն 3 պատրաստեցի ։ Ու նաև իմ Աստուծոյս տանը վրայ մեծ սէր ունենալուս համար , որքարանի տանը համար ամէն պատրաստած բաներս ի զատ , իմ յատուկ գանձս ալ մէջը եղած ոսկին ու արծաթին ալ իմ Աստուծոյս տանը համար տուի , 4 ե՛ոֆիրի ոսկիէն երեք հազար տաղանդ ոսկի , ու եօթը հազար տաղանդ մաքրած արծաթ՝ որ անոնցմով տուներուն սրմանները պատեն . 5 ոսկիէ ըլլալու համար ոսկի , ու արծաթեղէններուն համար արծաթ , ու արուեստաւորներուն ձեռքովը ըլլալու համար ամէն տեսակ գործքին համար հարկաւոր եղածը . և այսօր ինչը իր կամքովը Տէրոջը "ընծայ տուող" ով կայ ։

6 Ան ատենը տոհմիկ իշխանները , ու Իսրայէլի ցեղերուն իշխանները , և հազարապետները , ու հարիւրապետները , և թագաւորին գործքին վերակացուները յօժար կամ 7 ով ընծայ բերին , Ու Աստուծոյ տանը գործքին համար հինգ հազար տաղանդ և տասը հազար դրամ ոսկի , ու տասը հազար տաղանդ արծաթ , և տասնեւութը հազար տաղանդ պղինձ , ու հարիւր հազար տաղանդ երկաթ տուին ։ 8 Ու որուն քովը որ քարեր գտնուեցաւ , Գերսոնացի Ղեհիելին ձեռքովը Տէրոջը տանը գանձին ընծայ- 9 յեցին ։ Ու ժողովուրդը անոնց կամաւոր ընծաներ մատուցանելուն համար ուրախացան , քանզի ե՛կամաւոր ընծան բոլոր սրտով մատուցին Տէրոջը . ու Դաւիթ թագաւորն ալ խիստ շատ ուրախացաւ ։

10 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովքին աչքին առջեւը Տէրը օրհնեց . ու Դաւիթ ըսաւ , Ով Տէր , մեր Հօրը Իսրայէլին Աստուածը , յաւիտենից մինչև յաւիտեանս օրհնեալ ես . 11 Ով Տէր , մեծութիւնը , զօրութիւնը , փառքը , պայծառութիւնը ու վայելչութիւնը քուկդ է . քանզի բոլոր երկինքին ու երկրի վրայ եղածը ՚ուրո՛ է . ով Տէր , թագաւորութիւնը քուկդ է , ու դուն իբրև գլուխ ամէնէն բարձ- 12 րացեալ ես ։ Ե՛ւ հարստութիւնը ու փառքը քեզմէ է , ու ամէնուն իշխանը դուն ես . և զօրութիւնը ու կարողութիւնը քու ձեռքիդ մէջն է , և ամէնը մեծցնելը և ուժովցնելը քու ձեռքդ 13 է ։ Եւ հիմա , ով մեր Աստուածը , քեզի դոհութիւն կու տանք , ու քու փառաւորեալ անունդ կ՚օրհնենք ։ 14 Բայց ես ով եմ , ու իմ ժողովուրդս ով է , որ այսպէս կամաւոր ընծայ տալու կարող ըլլանք . քանզի ամէն բան քեզմէ է , ու 15 քու կրնկներէդ քեզի տուինք ։ Վասն զի ե՛ս քու առջեւդ մեր բոլոր հայրերուն պէս օտարականներ ու պանդուխտներ ենք . երկրի վրայ եղած օրերը շո՛ւտ պէս է , ու ‡ մնա- 16 յուն չկա՛յ ։ Ով Տէր Աստուած մեր , քեզի՛ քու սուրբ անունդդ շինելու տանը համար ատ մեր պատրաստած բոլոր առատութիւնը քու ձեռքդէ է , 17 ու ամէնն ալ քո՛կդ է . Եւ դիտեմ՛ ով Աստուած իմ , որ դուն Լսիրտերը կը փորձես , և Ե՛ուղղութիւնը կը սիրես . ասոնց ամէնը ես ուղիղ սրտով ու յօժար կամք ընծայ բրի . ու հիմա հոս գտնուած ժողովուրդդ ուրախութեամբ տեսայ , որ քեզի կամաւոր ընծայ կը մա- 18 տուցանեն ։ Ով մեր Հայրերուն Աբրահամին , Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուածը , ասիկայ յաւիտեան քու ժողովրդիդ սրտին խորհուրդներուն մէջը պահէ , ու ե՛անոնց սիրտը քեզի ուղղէ , 19 Եւ ‖ իմ որդւոյս Սողոմոնին կատարեալ սիրտ տուր , որ քու պատուիրանքներդ , վկայութիւններդ ու

ՆՇ . ԻԹ
1015

ՂԳԻ . ԻԳ . 21 ։

Ե Ր Կ Ր . Ի . 7 ։

Ե Մ Ա Ռ . Գ . 13 ։ Ա Տ Ի Մ . Ա . 17 ։ Յ Ա Ռ . Ա . 13 ։

Ե Հ Ռ Վ . Ժ Ա . 36 ։

Ե Ա Ռ . Գ . 28 ։

Ա Ր Դ . Ժ Գ . 21 ։

Ե Ր Ր . Ա Ռ . Գ Ի Ր . 11 ։ Ե Ր Ր . Ժ Ա . 13 ։ Պ Ե Տ . Ր . 11 ։

Ե Ր Ր . Ա Ռ . Գ Ի Ր . 12 ։ Ե Ր Ր . Ժ Ա . 13 ։ Պ Ե Տ . Ր . 11 ։

Ե Ր Ր . Ա Ռ . Գ Ի Ր . 9 ։ Յ Ա Կ . Գ . 4 ։

Ե Ր Ր . Ա Ռ . Գ Ի Ր . 11 ։ Ե Ր Ր . Ա Ռ . Գ Ի Ր . 9 ։ Յ Ա Կ . Ժ Գ . 20 ։

Ա Ռ Ա Ք . Ժ Գ . 17 ։ Կ Ո Ր . Հ Ա Ռ Ա Ջ . Ա Ռ Ա Ջ . Ա . 1 ։

Ն. Ք. ՂԲ. 1015

Հ Հմր 2։ Գլ. իբ. 14։

կանոններդ պահէ, և ամէնը 'ի գործ
դնէ, ու շինէ ան պալատը՝ որուն
համար հ պատրաստութիւն տեսեր
եմ։
20 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովքին ը-
սաւ, Հիմա ձեր Տէր Աստուածը
օրհնեցէք. ու բոլոր ժողովքը իրենց
հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնե-
ցին, և ծռելով՝ Տէրոջը ու թագա-
21 ւորին երկրպագութիւն ըրին։ Ու
հետևեալ օրը զոհեր ու ողջակէզներ
մատուցին Տէրոջը, հազար զուա-
րակ, հազար խոյ, հազար գառն՝
անոնց թափելու նուէրներովը,
ու բոլոր Իսրայէլին համար շատ
22 զոհեր մատուցին։ Եւ ան օրը Տէ-
րոջը առջևը մեծ ուրախութիւնով
կերան խմեցին, ու Դաւիթին որ-
դին Սողոմոնը նորէն թագաւոր ը-
րին. ՝ զանիկայ Տէրոջը համար թա-
գաւոր, ու Սադովկը քահանայ օ-
23 ծեցին։ Եւ Սողոմոն իր հօրը Դա-
ւիթին տեղը Տէրոջը աթոռին վը-
րայ թագաւոր նստաւ, ու յաջո-
ղութիւն գտաւ. և բոլոր Իսրայէլ
24 անոր ՝ նազանդեցաւ։ Ու ամէն իշ-
խանները ու զօրաւորները, և Դա-
ւիթ թագաւորին բոլոր որդիներն
ալ Սողոմոն թագաւորին ՝ ՝ նա-
25 զանդեցան։ Ու Տէրը բոլոր Իս-
րայէլին առջևը Սողոմոնը խիստ
մեծցուց, և հ անոր այնպէս թա-
գաւորութեան փառք տուաւ, որ
անկէ առաջ Իսրայէլի վրայ թա-
գաւոր եղողի մը ամենևին եղած
չէր։
26 Այսպէս Յեսսէի որդին Դաւիթ
բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորու-
27 թիւն ըրաւ. մ Եւ անոր Իսրայէլի
վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը
քառսուն տարի եղաւ. մ Քեբրոնի
մէջ եօթը տարի թագաւորութիւն
ըրաւ, ու Երուսաղեմի մէջ երսուն-
ուիրեք տարի թագաւորութիւն
28 ըրաւ։ Եւ ՝ բարի ծերութեամբ
մեռաւ, ՝ կեանքէն՝ մեծութենէն
ու փառքէն իր բաղձանքը առած.
և անոր տեղը անոր որդին Սողոմոն
29 թագաւոր եղաւ։ Ու Դաւիթ
թագաւորին առաջին ու վերջին
գործքերը ահա Սամուէլ տեսանո-
ղին գրքին մէջը, ու Նաթան մար-
գարէին գրքին մէջը, և Գագ տե-
սանողին գրքին մէջը գրուած են,
30 Նաև անոր բոլոր թագաւորութիւ-
նը ու քաջութիւնը, ՝ ու թէ ա-
նոր, թէ Իսրայէլին և թէ ուրիշ
երկիրներուն ամէն թագաւորու-
թեանցը պատահած դիպուածնե-
րը։

Ն. Ք. ՂԲ. 1015

Հ գ Թագ. գ. 13։ բ Մն. ա. 12։ Ժող. բ. 9։

մ բ Թագ. ե. 4։ գ Թագ. բ. 11։

յ բ Թագ. ե. 5։

՝ Ծն. իե. 8։ ՝ Գլ. իգ. 1։

Ն գ Թագ. ա. 35, 39։

Ն Ժող. բ. 2։ ՝ Եբ. ձեռք տուին. տե՛ս Ծն. իգ. 2։ Խէ. 29։ բ Մն. լ. 8։ Եղեկ. ժէ. 18։

Ն. Ք. ՂԲ. 1015

Հ գ Թագ. գ. 13։ բ Մն. ա. 12։ Ժող. բ. 9։

մ բ Թագ. ե. 4։ գ Թագ. բ. 11։

յ բ Թագ. ե. 5։

՝ Ծն. իե. 8։ ՝ Գլ. իգ. 1։

Ն Դան. բ. 21։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

Ն. Ք. ՂԲ. 1015

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Գաբաւոնի մէջ Սողոմոնին մատուցած հանդի-
սաւոր զոհը։ 7 Սողոմոն՝ իմաստութիւնը
ընտրելուն համար՝ Աստուծմէ կ՚օրհնուի։ 13
Սողոմոնին ոյժը ու հարստութիւնը։

Ն գ Թագ. բ. 46։

Բ Ծն. լթ. 2։

Հ ա Մն. իթ. 25։

Դ ա Մն. իէ. 1։

Ե գ Թագ. գ. 4։ ա Մն. ժ գ. 39։ իա. 29։

Ն բ Թագ. գ. 2, 17։ ա Մն. ժե. 1։

1045

1 Եւ ՝ Դաւիթի որդին Սողոմոն իր
թագաւորութեանը մէջ զօրա-
ցաւ. ու Բ անոր Տէր Աստուածը
անոր հետ էր, ու Հ զանիկայ խիստ
2 մեծցուց։ Եւ Սողոմոն բոլոր Իս-
րայէլին՝ այսինքն Դ հազարապետնե-
րուն, հարիւրապետներուն, դա-
տաւորներուն ու բոլոր Իսրայէլին
ամէն տոհմապետներուն խօսեցաւ։
3 Եւ Սողոմոն ու բոլոր ժողովքը ա-
նոր հետ Ե Գաբաւոնի բարձր տեղը
գացին. քանզի Տէրոջը ծառային
Մովսէսին անապատին մէջ շինած՝
Աստուծոյ ժողովքի խորանը հոն
4 էր. Ն Միայն թէ Դաւիթ Աստու-
ծոյ տապանակը Կարիաթարիմէն
իր պատրաստած տեղը հաներ էր.
քանզի Երուսաղեմի մէջ անոր վը-
5 րան մը կանգներ էր. Սակայն Ով-
րեան Ուրիին որդւոյն Ե Բեսելիելին
շինած Ը պղնձէ սեղանը հոն Տէրոջը
խորանին առջևն էր. և Սողոմոն ու
6 ժողովքը զանիկայ փնտռեցին։ Եւ
Սողոմոն հոն Տէրոջը առջևը ժո-
ղովքի խորանին պղնձէ սեղանին
Է քովը ելաւ՝, ու անոր վրայ Բ հա-
զար ողջակէզ մատուց։
7 Ժ Ան դիշերը Աստուած Սողոմոնին
երևցաւ, ու անոր ըսաւ, Խնդրէ,
8 քեզի ի՞նչ տամ։ Եւ Սողոմոն Ա-
ստուծոյ ըսաւ, Դուն իմ հօրս Դա-
ւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր, ու
զիս Է անոր տեղը թագաւոր ըրիր.
9 Հիմա՝ ով Տէր Աստուած՝ իմ հօրս
Դաւիթին ըրած խոստմունքդ հաս-
տատ մնայ. Լ քանզի դուն զիս երկ-
րիս հողին չափ շատ ժողովուրդի
10 վրայ թագաւոր ըրիր։ Ե Հիմա ին-
ծի իմաստութիւն ու գիտութիւն
տուր, որ ասա ժողովուրդիս առջևը
Ժ ելլեմ ու մտնեմ. վասն զի ասա քու

Ն. Ք. ՂԲ. 1015

Ե Ել. լա. 2։

Ը Ել. իէ. 1, 2։ լբ. 1, 2։

Է Կամ՝ վրայ մատուց։

Բ գ Թագ. գ. 4։

Ժ գ Թագ. գ. 5, 6։

Ի ա Մն. իբ. 5։

Լ գ Թագ. գ. 7, 8։

Ի գ Թագ. գ. 9։

Ժ Թու. իէ. 17։ բ Օր. լա. 2։

մեծ ժողովուրդ ոմ կրնայ դա-
11 տել ։ ¶Եւ Աստուած Սողոմոնին
ըսաւ , Որովհետեւ քու սրտիդ մէջը
ասիկայ եղաւ , ու հարստութիւն ,
ստացուածք , փառք , և քու
թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր ,
ու երկար կեանք ալ չխնդրեցիր ,
հապա քեզի իմաստութիւն ու դի-
տութիւն խնդրեցիր , որ դատես
իմ ժողովուրդս՝ որուն վրայ քեզ
12 թագաւոր բրի , Ո՛ւրեմն իմաստու-
թիւն ու դիտութիւն տրուի քեզի ,
և հարստութիւն , ստացուածք ու
փառք ալ պիտի տամ քեզի . ա-
նանկ որ ՚քեզմէ առաջ եղող թա-
գաւորներուն այնպէս եղած չէ , ու
քեզմէ ետքը ՚ի՛նչպէ՛ս ալ այնպէս
13 պիտի չըլլայ ։ Եւ Սողոմոն գաբա-
աոնի բարձր սեղէն՝ ժողովքի խո-
րանին առջևէն Երուսաղէմ դար-
ձաւ , ու Իսրայէլի վրայ թագաւո-
րութիւն ըրաւ ։
14 ¶Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիաւոր-
ներ ժողվեց . ու անոր հազար
չորս հարիւր կառք ու տասներ-
կու հազար ձիաւոր ունեցաւ , և
զանոնք կառքի քաղաքներուն մէջ
դրաւ , ու թագաւորին քովը Երուսա-
15 ղեմի մէջ տեղաւորեց ։ Ու՛ր թա-
գաւորը Երուսաղեմի մէջ արծաթը
ու ոսկին քարերու պէս ըրաւ , ու
եղևնափայտը շատութենէն՝ դաշտի
մէջ եղող մոլախոտներուն պէս
16 ըրաւ ։ Եւ ՚Սողոմոնին ձիերը Եգ-
իպտոսէն կու գային . ու թա-
գաւորին վաճառականներուն կա-
րաւանը՝ մէկ որոշուած գնով մը
17 կ՚առնէր՝ երամակներ ծախու կ՚առ-
նէին . Ու՛ եգիպտոսէն մէկ կառք
մը գուրս ելլելուն՝ վեց գրիւ
արծաթով վրը կը հանէին , ու մէկ
ձին՝ հարիւր հիսուն աբեղով . ու
ՔՏացուց բոլոր թագաւորներուն
համար , և Ասորւոց բոլոր թագա-
ւորներուն համար ալ՝ անոնց ձեռ-
քովը այնպէս կը հանէին ։

ՆՀ ԹՎ. ԺԱ.
1015

Ա Գ ԹԱԳ. Գ.
11 ։ 12 ։ 13 ։

Ա ՄՆ. ԻԶ.
25 ։ ՊԼ. Թ.
22 ։ ՃՈՂ.
Բ. 9 ։

Ա Գ ԹԱԳ. Գ.
26 ։ Ժ. 26 ։
ԸՃ ։ ՊԼ. Թ.
25 ։

Ա Գ ԹԱԳ. Ժ.
27 ։ ՊԼ.
Թ. 27 ։
ՃՈՐ. ԻԲ.
24 ։

Ա Գ ԹԱԳ. Ժ.
28 ։ 29 ։ ՊԼ.
Թ. 28 ։

Գ ԹԱԳ. Ե.
5 ։

Ա ԵՒԲ. բառ.

Բ Գ ԹԱԳ. Ե.
15 ։ ՀՃՐ 18 ։

† ԵՒԲ. Համբ
ակ ։

Է Գ ԹԱԳ. Ե.
1 ։

Ը ՍՂ. ԺԹ.
1 ։

---

1 Եւ Սողոմոն ՝ միաբերդ դրաւ՝ զտունն
Տեառն եւ զտունն թագաւորին եւ զամենայն
2 հաճոյս զոր կամեցաւ Սողոմոն առնել ։ Եւ
զամենայն ազգս որ մնացեալ էին յազգէն
Քետացւոց եւ Ամորհացւոց եւ Փերեզացւոց
եւ Եւեցւոց եւ Յեբուսացւոց , որ ոչ էին յո-
ռոգմանէ Իսրայէլի ,
3 Եւ էին որդիք նոցա որ մնացին զետին ,
զորս ոչ սատակեցին որդիք Իսրայէլի , եւ
հարկ եդ Սողոմոն մինչեւ ցայսօր ։
4 Եւ ի ժողովրդենէն Իսրայէլի ոչ եդ Սո-
ղոմոն ծառայս , զի նոքա էին մարտիկք եւ
իշխանք եւ զօրավարք եւ հրամանատարք
5 կառաց եւ ձիոց նորա ։ Եւ էին նախարարք
գլխաւորք որ էին ի գործս Սողոմոնի հինգ
հարիւր յիսուն , որ իշխէին ի վերայ ժո-
ղովրդեանն որ գործէին զգործս թագաւո-
րին ։
6 Եւ ելանէր Փարաւոնի դուստր յԵրու-
սաղէմ ի քաղաքէն Դաւթի յառանձինն տուն
իւր զոր շինեաց նմա Սողոմոն , եւ ապա
շինեաց զՄելոն եւ զպարիսպ Երուսաղէմի
7 շուրջանակի ։ Եւ զտունն որ շինեաց Սո-
ղոմոն տանն Տեառն եւ զտունն թագաւո-
րին , եւ զամենայն գործս Սողոմոնի զոր
կամեցաւ գործել ,
8 զքարինսն եւ զերկաթինսն եւ զեղևնա-
փայտսն եւ զամենայն փայտս որ էին Լի-
բանանայ եւ զամենայն ոսկի որ էր ի գոր-
ծոյ , եւ զամենայն արուեստս որ էին ի
գործս թագաւորին ։
9 Եւ ոչ էր ոք որ կարասցէ զհամարս
տալ զոսկւոյն զոր ետ Սողոմոն ի տունն
Տեառն եւ ի տունն թագաւորին , եւ զվահա-
նակս եւ զաղեղունս եւ զնետս ,
10 զոր ետ Սողոմոն ի տունն Տեառն ։ Եւ
էին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի , եւ հինգ
հարիւր քսան տաղանդ արծաթ ։
11 Եւ Քիրամ թագաւոր Տիւրոսի ետ նաւս
Սողոմոնի , որ բերէին ոսկի ի Սոփիր , եւ
ետ Սողոմոն ի նաւսն Քիրամայ փայտ եղևնի
եւ ոսկի ։
12 Եւ արար Սողոմոն զդուռնս տանն Տեա-
ռն եւ զդուռնս տանն թագաւորին , եւ զսան-
տուրս եւ զքնարս եւ զնեբեղս երգոց ։ Ոչ
եղեւ այնպիսի փայտ ի Լիբանանայ մինչեւ
ցայսօր , որպիսի էին փայտք որ ետ Սողո-
մոն ի տունն Տեառն եւ ի տունն թագաւո-
րին , եւ որպիսի էին քնարք եւ նեբեղք եր-
գոց ։
13 Եւ Սողոմոն թագաւոր ետ Քիրամայ
զամենայն ինչս զոր կամեցաւ , եւ զոր ինչ
խնդրեաց Սողոմոն ետ նմա , եւ դարձաւ
Քիրամ եւ գնաց ի տեղի իւրում ։
14 Եւ ժողովեաց Սողոմոն զամենայն ար-
ծաթ եւ զամենայն ոսկի , եւ զամենայն
անօթս զոր ետ Սողոմոն ի տունն Տեառն ,
եւ զգանձս տանն թագաւորին , եւ զվահա-
նակս եւ զաղեղունս եւ զնետս , եւ զամե-
նայն անօթս զոր ետ Սողոմոն ի տունն Տե-
ռն ։ Եւ էին ամենայնքեան ի ձեռն Սողո-
մոնի ։

ԳԼ . Բ

1 , 17 Սողոմոնին գործաւորները առաջուր չհեղ-
լուս համար ։ 3 Սողոմոն Քիրամին փոխանակներ
ու չհաւթենան համար նեխի կ՚ուզէ ։ 11 Քի-
րամ ալ բանականաբէն պատասխան կը խրկէ ։

1 Եւ ասաց Սողոմոն ՝ որոշեաց զի շի-
նեսցէ տուն անուան Տեառն եւ տուն ար-
քայութեան իւրոյ ։
2 Եւ եղեն ի հաշուի Սողոմոնի եւթանասուն
հազար արք բեռնակիր , եւ ութսուն հազար
արք հատանիք ի լերինն , եւ երեք հազար
եւ հարիւր վերակացուք ի վերայ նոցա ։
3 Եւ առաքեաց Սողոմոն առ Քիրամ թագա-
ւորն Տիւրոսի եւ ասէ . Որպէս արարեր
ընդ Դաւթի հօր իմում եւ առաքեցեր առ
նա մայրի շինել տուն ինքեան՝ որ բնակեաց
ի նմա , ո՛ւր ես արար նմա ,

Ն . Ք . ԳՃ .
1015

Ա ՀՃՐ 1 ։

Ղ ԵՂ . Լ . 7 ։
Ե ԵՂ . ԻԱ . 30 ։
ՂԼ . ԻԳ . 8 ։

Ը ԹՈՒ . ԻՐ .
3 , 9 , 11 ։

Ի ՍԱՂ . ՃԼԹ .
5 ։

Ք Գ ԹԱԳ . Ը .
27 ։ ՊԼ . Գ .
18 ։ ԵՒ . ԿԳ .
1 ։

Ա ՄՆ . ԻՐ .
15 ։

Ա Գ ԹԱԳ . Ե .
6 ։

Ի Գ ԹԱԳ . Ժ .
11 ։

Ք Գ ԹԱԳ . Ե .
11 ։

Ա Գ ԹԱԳ . Ժ .
9 ։ ՊԼ . Թ .
8 ։

Հ ՀԱՆ . Ա . 9 ։
ՍԱՂ . ԺԲ .
ՀԸ . ՀԹ . ։
8 ։ ՂԵ . 5 ։
6 ։ ՊԵՏ . Գ .
24 ։ ԺԳ . 13 ։
ՅԱՅՏ . Ժ . 6 ։

Ն Գ ԹԱԳ . Ե .
7 ։

Ֆ ԵՒԲ . ՀԱՅ .

Ա Գ ԹԱԳ . Է .
13 , 14 ։

2 Եւ առաքեաց Սողոմոն առ Քիրամ՝ եւ
ասէ . Ահաւասիկ ես շինեմ տուն անուան
Տեառն Աստուծոյ իմոյ , եւ սրբեմ զնա
առնել առաջի նորա զբուրումն անուշ , եւ
զհացս երեսաց անդադար , եւ զողջակէզս
առաւօտ եւ իրիկուն , շաբաթներըն եւ
նորամուտքն եւ տօնից Տեառն Աստուծոյ
մերոյ՝ յաւիտեան . այս է հրաման Իսրայէ-
լի , զի շինեսցի տունն որ շինեցի ես ան-
5 ուան Տեառն Աստուծոյ իմոյ . զի մեծ է
Տէր քան զամենայն աստուածս .
6 եւ ո՞վ կարող է շինել նմա տուն , զի
երկինքն եւ երկինք երկնից չեն կարող
պարունակել զնա , եւ ես ո՞վ եմ , որ շինեմ
նմա տուն , եթէ ոչ միայն ծուխ ի մատու-
ցանելն առաջի նորա .
7 Եւ արդ առաքեա ինձ այր իմաստուն
որ գործէ ի ոսկի եւ ի արծաթ եւ ի պղինձ
եւ ի երկաթ եւ ի ծիրանի եւ ի կարմիր եւ
ի կապուտակ , որ գիտասցէ զքանդակ ար-
ուեստ , եւ զքանդակագործսն որ ինչ իցեն
առ իս ի Յուդայ եւ յԵրուսաղէմ , զորս
պատրաստեաց Դաւիթ հայր իմ .
8 եւ առաքեա ինձ ի Լիբանանայ զեղևնի ,
զմայրի եւ զկիպարիսոս ի Լեբանանայ .
զի գիտեմ զի ծառայքդ գիտեն զհատանել
զանտառս Լիբանանայ , եւ ահա ծառայք
իմ ընդ ծառայս քո
9 պատրաստեսցեն ինձ տեղի բազում .
զի տունն զոր ես շինեմ մեծ եւ փառաւոր
10 եւ ահա տաց ծառայիցդ՝ որ հատանեն
զտունսն , ընդ ծառայս քո զհունս հազար
չափս ցորենոյ եւ զհունս հազար չափս
գարւոյ , եւ զհունս հազար գինւոյ եւ զհունս
հազար իւղոյ :
11 Եւ ասէ Քիրամ թագաւոր Տիւրոսի
գրով առաքեալ առ Սողոմոն , զի սիրով
ունի Տէր զժողովուրդ իւր , եւ ետ զնոսա
ի ձեռն քո թագաւորել նոցա :
12 Եւ ասէ Քիրամ նաեւ , Օրհնեալ է
Տէր Աստուած Իսրայէլի , որ զերկինսն
եւ զերկիրն արար , որ ետ Դաւթի որդի
իմաստուն , հանճարեղ եւ գիտուն , որ
շինեսցէ տուն Տեառն եւ տուն իւր թագա-
ւորութեան :
13 Եւ արդ առաքեցի զՀուրամ Աբի ան-
ուանեալ ,
14 որդի կնոջէ ի դստերաց Դանայ , եւ
հայր նորա այր Տիւրացի , գործաւոր պղն-
ձոյ , եւ լցեալ է նա իմաստութեամբ եւ
հանճարով եւ գիտութեամբ առնել զամե-
նայն գործս պղնձի . եկեալ առ Սողոմոն
եւ արար զամենայն գործս նորա :

Ն · Ք · ԳԿ · 1015

է ու անոր հայրը Տիւբացի է ։ ա-
նիկայ ոսկի , արծաթ , պղինձ , եր-
կաթ , քարեր ու փայտեր , նաև
ծիրանեգոյնի , կապուտակի , բիսհե-
զի և կարմիրի վրայ բանելու կող-
մանէ , ու ամէն տեսակ բանդակը
բանդակելու կողմանէ չաջոզակ է ։
և քու խնամատուներուդ հետ , ու
քու Հօրդ Դաւիթին՝ իմ տիրոջս
խնամատուներուն հետ իրեն ամէն
առաջարկուած բանին հնարքը կը
15 գտնէ ։ Եւ հիմա ‡ իմ տէրս իր ը-
ւած ցորենը ու գարին , եղը ու
դինին իր ծառաներուն թող խրկէ ։
16 ‡ Ա՛ն մենք Լիբանանէն քեզի հար-
կաւոր եղածին չափ փայտեր կը
կարենք , և զանոնք ծովէն լաստեր
ընենք ‡ Յոպպէ կը բերենք քեզի ,
ու դուն զանոնք Երուսաղէմ հա-
նել ։
17 ‡ Ու Սողոմոն Իսրայէլի երկրին մէ-
ջը եղող բոլոր օտարազգի մարդիկ-
ները իր Հօրը Դաւիթին համրե-
լէն ետքը համրեց. և անոնք հարիւր
հիսունհազար հազար վեց հարիւր
18 հատ գտնուեցան ։ Ու ‡ անոնցմէ ևօ-
թանաւուն հազար բեռնակիր , ու
լեռը քարհանող ութսուն հա-
զար , ու զանոնք բանեցընելու հա-
մար իրենց հազար վեց հարիւր վե-
րակացու ըրաւ ։

ԳԼ · Գ

1 Տաճարին սկզբնաւորութիւնը ։ 3 Չափերը ու զարդերը ։ 11 Քե-
րովբէները ։ 14 Վարագոյրը ու սիւները ։

1012
Ա գ Թագ · գ · 1, ԽԵ ։
Բ Ծրն · իբ · 2, 14 ։
Գ ա Պտ · իա · 18 · իբ · 1 ։
Դ գ Թագ · ը · 2 ։
Ե գ Թագ · ը · 3 ։
Զ գ Թագ · ը · 17 ։
Է Եզր · Հա-
տնց ։

1 ¶ Եւ ‡ Սողոմոն սկսաւ Տէրոջը տունը
շինել ‡ Երուսաղէմի մէջ՝ Մօրիա
լեռանը վրայ՝ ուր որ Տէրը անոր
Հօրը Դաւիթին երեւցեր էր , ան
տեղը՝ որն որ Դաւիթ ‡ Եբուսացի
Ոռնային կալին մէջը պատրաստեր
2 էր ։ Եւ իր թագաւորութեանը
չորրորդ տարին՝ երկրորդ ամսուն
երկրորդը օրը սկսաւ շինել ։
3 Ու ‡ Աստուծոյ տունը շինելու հա-
մար Սողոմոնին դրած հիմը ասիկայ
էր . առջի չափով վաթսուն կան-
դուն երկայն , ու քսան կանդուն
4 լայն էր ։ Եւ ‡ դիմացը եղող սրա-
հին երկայնութիւնը՝ տանը լայ-
նութեամբը քսան կանդուն , ու
բարձրութիւնը հարիւր քսան կան-
դուն էր . ու զանիկայ ներսէն մա-
5 քուր ոսկիով պատեց ։ Եւ մեծ
տունը մայր փայտով ծածկեց , ու
զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց ,
ու անոր վրայ արմաւենիներ ու
6 շղթաներ ‡ փորագրել տ ։ Եւ շքե-
ղութեան համար տունը պա-
տուական քարերով զարդարեց .
7 ու ոսկին Փարուիմի ոսկի էր ։ Եւ
տանը գերանները , սեմերը , պա-
տերը ու դռները ոսկիով պատեց .
ու պատերուն վրայ քերովբէներ
քանդակեց ։
8 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին
տունը շինեց . անոր երկայնութի-
նը տանը լայնութեանը պէս՝ քսան
կանդուն , ու լայնութիւնը քսան
կանդուն էր . և զանիկայ վեց հա-
րիւր տաղանդի չափ մաքուր ոսկի-
9 ով պատեց ։ Ու բևեռներուն կը-
շիռը հիսուն սիկղ ոսկի էր .
ու վերնատունները ոսկիով պա-
10 տեց ։ ‡ Եւ սրբութեանց սրբու- Ե գ Թագ ·
թիւնին տանը մէջ երկու քանդա- գ · 23 , ԽԵ ։
կագործ քերովբէներ շինեց , ու զա-
11 նոնք ոսկիով պատեց · Եւ քերով-
բէներուն թեւերը քսան կանդուն
երկայնութիւն ունէին . մէկ թեր
հինգ կանդուն էր , ու տանը պա-
տին կը դպչէր , և միւս թեր հինգ
կանդուն էր , ու միւս քերովբէին
12 թեւին կը դպչէր . Միւս քերովբէն
ալ մէկ թեր հինգ կանդուն էր , ու
տանը պատին կը դպչէր , ու միւս
թեր հինգ կանդուն էր , ու միւս
13 քերովբէին թեւին կցուած էր ։ Այս
քերովբէներուն տարածուած թեւե-
րուն երկայնութիւնը քսան կանդուն
էր . ու անոնք իրենց ոտքերուն
վրայ կայնած էին , ու անոնց երեսը
դէպ ’ի † տունը կը նայէր ։ † Կամ՝ ներս
14 Եւ ‡ վարագոյրը՝ կապուտակի , ‡ Եւ · Իզ ·
ծիրանիէ , կարմիրէ ու բիսհեզէ շի- 31 ։ Մատ ·
նեց , ու անոր վրայ քերովբէները Իէ · 51 ։
գործեց ։ Եբր · Թ · 3 ։
15 Եւ տանը առջևը ¶ երեսուն- ¶ գ Թագ · է ·
հինգ կանդուն երկայնութեամբ եր- 15—21 ։ Ե-
կու սիւն շինեց , ու ամէն մէկուն բեմ · ծր ·
վրայի խոյակը հինգ կանդուն էր ։ 21 ։
16 Եւ գաւիթին մէջն ընծայարան պէս
շղթաներ շինեց , ու սիւներուն
վրայ դրաւ . և ‡ հարիւր նուռ շի- ‡ գ Թագ · է ·
նեց ու շղթաներուն անցուց ։ 20 ։
17 Եւ եռիւղերը տաճարին առջևը ‡ գ Թագ · է ·
կանգնեց , մէկը աջ կողմին ու մի- 21 ։
սը ձախ կողմին . և աջ կողմը
եղողին անունը Յաքին , ու ձախ
կողմը եղողին անունը Բոազ կոչեց ։

ԳԼ · Գ

1 Պղնձէ սեղանը ։ 2 Ջուրածոց ծովը տասներ-
կու եզներու վրայ ։ 6 Տասը տապանները ,
աշտանակները ու սեղանները ։ 9 Գաւիթնե-
րը ։ ու պղնձէ գործիքները ։ 19 Ոսկեղէն
անօթները ։

1 ¶ Ու ‡ պղնձէ սեղան մը շինեց , եր- ‡ Եւ · Իէ · 1 ·
կայնութիւնը քսան կանդուն , 2 ։ գ Թագ ·
և լայնութիւնը քսան կանդուն ու ԺԶ · 14 ։ Ե-
բարձրութիւնը տասը կանդուն ։ զեկ · Իզ ·
2 Ձուլածոյ ծովը շինեց . ա- 13 · 16 ։
մէկ շրթունքէն մինչև միւս շրթ- ‡ գ Թագ · է ·
թունքը տասը կանդուն էր , ու 23 ։
բոլորաձև էր , և անոր բարձրու-

Ն · Ք · ԴԲ · 1012

թիւնը հինգ կանգուն էր, ու անոր շրջագաւտը երեսուն կանգուն էր.
3 Եւ անոր տակը չուրջանակի ամէն կողմէն եղներու նմանութիւններ կային. ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական եղներ էին, որոնք երեք անգամ տասնիներն էին.
4 երեք էին՝ Ընդդէմ տասուերկու եղներու վրայ կը կենար, որոնց իրենքը դէպ 'ի հիւսիս, իրենք դէպ 'ի արեւմուտք, իրենք դէպ 'ի հարաւ, ու իրենք դէպ 'ի արեւելք կը նայէին, ու ծովը անոնց վրայ էր, և ամենուն ետեւի կողմը դէպ 'ի ներս
5 դարձած էր։ Ու անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, և շրթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր, ու վրան շուշանի ծաղիկներ չիտուած էր, ու երեք հազար մար կ'առնէր։
6 Եւ տասը ատազան շինեց, ու հինգը աջ կողմը ու հինգն ալ ձախ կողմը դրաւ՝ լուացման համար. ողջակէզները անոնց մէջը կը լուային. բայց ծովը քահանայից համար էր, որ հոն լուացուին։
7 Ուստի տասը ոսկեղէն աշտանակները շինեց երանց օրինակին համեմատ, ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ, հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը։
8 Եւ տասը սեղան շինեց, ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ, հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը. ու հարիւր ոսկեղէն կոնքեր շինեց։
9 Եւ քահանայից դաւիթը, ու մեծ դաւիթը, և դաւիթին դռները չինեց, ու անոնց փեղկերը պղնձով պատեց։ Եւ ծովը աջ կողմը՝ հարաւայ դէմ դէպ 'ի արեւելք դրաւ։
11 Ու Քիրամ կաթսաները, թիակները ու կոնկերը շինեց. և Քիրամ կատարեց ան բոլոր գործերը՝ որ Ասուծոյ տանը համար Սողոմոն
12 թագաւորին կը շինէր. Երկու սիւներ, ու երկու սիւներուն վրայի գնդակները, և սիւներուն վրայի երկու ցանցերը՝ սիւներուն վրայի գնդակները ծածկելու համար երկու ցանցերով
13 զարդերը, Ու երկու ցանցերով զարդերուն երեք հարիւր նռներ, շուրջանակի սիւներուն վրայի իրենց ծածկելու համար՝ ամէն մէկ ցանցի երկու զարդին վրայ երկու կարգ նռներ.
14 Եւ տակերովմներն շինեց, ու տակերնոթներուն վրայի աւազանները
15 ըր շինեց. Մէկ ծովը ու անոր տակի տասներեք եղները.
16 Եւ կաթսաները, ու թիակները, ու մսահանները, և անոնց բոլոր գործիքները՝ Քիրոմ տաճար համար Սողոմոն թագաւորին՝ փայլուն պղնձէ շինեց
17 անոր վաթսնից Քիրամ։ Հովտին մէջ Յորդանանու դաշտին մէջ թանձր հողի մէջ վրայ ձուլել տուաւ Սոկքովթի ու Սարեդա։
18 դայի մէջտեղը։ Եւ Սողոմոն ասոնց բոլոր կարասիները խիստ շատ շինեց, քանզի պղինձը կշռուքի չէր
19 գար։ Ու Սողոմոն Աստուծոյ տանը բոլոր կարասիները շինեց. նաև ոսկիէ սեղանը, ու անոնց՝ ձրագներ՝ զարիրին առջևը վառելու համար բուն սովորու-
21 թեան պէս Եւ ծաղիկները, ու ձրագները, և ունե-
22 լիները, Ու մաքուր ոսկիէ բազմակաղները, տաշտերը, խնկամանները, ու բուխարաները. և տանը դռները՝ ներսի սրբութեանց սրբութիւնին ներսի դռներ փեղկերը, և տանը՝ այսինքն տաճարին դռներ փեղկերը ոսկիէ էին։

Ն · Ք · ԴԲ · 1012

ԳԼ · Ե

1 Նուիրուած գանձերը։ 2 Տապանակին հանդիսաւոր կերպով դարիրի մէջ դրուիլը։ 11 Երբոր գԱսուած փառքնեն, անիկայ սեսնելի կերպով իր Տաճարին Նման մը կուտայ։

1005 — Գ Թագ · Է · 51։

1 Եւ Սողոմոնին Տէրոջը տանը համար շինած բոլոր գործը լմնցաւ. ու Սողոմոն իր Հօրը Դաւիթին նուիրած բաները, և արծաթը ու ոսկին ու բոլոր անօթները տարաւ, և Աստուծոյ տանը գանձերուն մէջ դրաւ։

1004 — Բ Թագ · Բ · 1, ԸԲ։

2 Բուն առնուն Սողոմոն Իսրայէլի ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայէլի որդւոց նահապետները Երուսաղէմ մէջ Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն Սիոնէն հանուն։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները Եթանիմ ոտեին առնուն թագաւորին
4 մօտ ժողովեցան։ Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը եկան. ու Ղևտացիները
5 տապանակը վերցուցին։ Եւ տապանակը ու ժողովքի խորանը, և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին. զանոնք քահանաները — Ղևտացիները հանեցին։
6 Ցին։ Եւ Սողոմոն թագաւորը ու անոր բովը ժողոված Իսրայէլին բոլոր ժողովը՝ տապանակին առջևը բլլալով, ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին, այնպէս շատ որ անթիւ ու անհամար էին։

Ն · Ք · ԳԲ · 1004

7 Եւ քահանաները Տէրոջը ուխտին տապանակը ներս տարին իր տեղը՝ տանը դաբիրը՝ սրբութիւն սրբութեանցը, — քերովբէներուն թեւերուն տակը դը-
8 ր։ Որ քերովբէները տապանակին տեղ մը վրայ երկու թեւերը կը տարածէին. և քերովբէները տապանակը ու անոր ձողերը վերէն կը
9 ծածկէին։ Եւ ձողերը երկնցուցին, և ձողերուն ծայրերը տապանակէն դարբիրին առջեր կ'երեւնային, բայց դուրսէն չէին երեւնար. 10 ու հիմայ ալ օրս հոն է։ Տապանակին մէջը ուրիշ բան չկար, բայց միայն երկու տախտակները, որ Մովսէս Խորեբի մէջ հոն դրաւ, որոնցմով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ ուխտ բրաւ, անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը։

11 Ու երբոր քահանաները սուրբ տեղէն ելան, (վասն զի բոլոր հոն գտնուող քահանաները սրբուեր էին, չէ թէ իրենց չաջորդական
12 կարգը պահելով. Ը Ու երգեցող Ղեւտացիներուն բոլորը՝ Ասափին, Եմանին, — Խեթէունին, և ա-նոնց որդիներուն ու եղբայրներուն հետ՝ բեհեզներ հագած, ծնծղաներով՝ տաւիղներով ու քնարներով՝ սեղանին արեւելեան կողմը կայնեցան. Եւ անոնց հետ հարիւր քահանայ փող կը շչեցնէին.)
13 Ու երբոր փող շչեցնողները ու երգեցողները միաբերան մէկ ձայնով Տէրը կ'օրհնէին ու կը գովէին, և փողերով, ծնծղաներով ու երգոց նուագարաններով ձայներնին վերցնելով՝ Տէրը կ'օրհնէին, ըսելով, Ք Դո՛ւք ի Տէրջէն, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է.

Ան ատենը Տէրոջը տունը ամպով լեցուեցաւ։ 14 Եւ ան պատճառաւ քահանաները չկրնար հոն կենալ, որ Տէրոջ պաշտօնը կատարեն. Ի քանզի Տէրոջը փառքը Աստուծոյ տունը լեցուցեր էր։

Ն · Ք · ԳԲ · 1004

4 Եւ անիկայ բսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ իր բերնովը իմ Հօրս Դաւիթին խօսաւ, ու իր ձեռքովը կատարեց. 5 քանզի բսաւ, Իմ ժողովուրդս Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէնս 'ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն քնաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի տուն շինելու համար, որ իմ անունս հոն ըլլայ, ու մարդ մը չընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ
6 իշխան ըլլայ. Ֆ Հապա Երուսաղէմը ընտրեցի, որ իմ անունս հոն ըլլայ. ու Դաւիթը ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ Խ-
7 — ըլլայ։ Եւ է իմ Հայրս Դաւիթի միտքը ունէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անուանը տուն մը շինէ.
8 Բայց Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին բսաւ, Որովհետեւ դուն միտդ դրիր որ իմ անուանս տուն շինես, ազէկ բրիր որ սա բանը միտդ դրիր.
9 Սակայն տունը դուն պիտի չշինես. Հապա քու որդիդ՝ որ քու երանգիդ պիտի ելլէ, անիկայ իմ անուանս
10 տունը պիտի շինէ։ Եւ Տէր իր բսած խօսքը կատարեց, ու ես իմ Հօրս Դաւիթին տեղ յաջորդեցի, ու Տէրոջը բսածին պէս Իսրայէլի աթոռը նստայ, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անուանը —
11 տունը շինեցի։ Եւ հոն դրի տապանակը՝ ուրկէն մէջը է Տէրոջը ուխտը, որն որ Իսրայէլի որդւոցը հետ բրաւ։

12 Ի Ու Տէրոջը սեղանին առջեւ՝ Իսրայէլի բոլոր ժողովքին դիմացը կայնելով, ձեռքերը տարածեց.
13 (քանզի Սողոմոն պղնձէ խարիսխ մը շինելով՝ զանիկայ դաւիթին մէջտեղը դրեր էր. անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն, ու լայնութիւնը հինգ կանգուն, ու բարձրութիւնը երեք կանգուն էր. և ինքը անոր վրայ կայնեցաւ, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքին առջեւ ծունկ կրկնեց, ու ձեռքերը դէպ 'ի երկինքը տարածեց.)
14 Եւ բսաւ, Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, երկինքի մէջ ու երկրի վրայ քեզի պէս Աստուած չկայ, որ քու ուխտդ ու ողորմութիւնդ բերնով բսածդ ձեռքովդ կատարեցիր, ինչպէս որ այսօր կ'երեւի։
15 Ողորմութիւն կը պահես. Ի Դուն քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւիթին բսած խոստումնդ պահեցիր, ու բերնովդ բսածդ ձեռքովդ կատարեցիր, ինչպէս որ այսօր կ'երեւի։
16 Նոյ։ Եւ հիմա՝ ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, պահէ՛ ան խոստումնդ, որն որ քու ծառայիդ իմ Հօրս Դաւիթին բսիր, ու բսիր, Ը Իմ առջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ

Ն · Ք · ԳԲ · 1004

Ջ

1 Սողոմոն Երուսաղէմը շինելէն եւս. գ Աստուած կ'երեւի. 12 Տաճարին նուիրակատարութիւնը պղնձի կերպարանին վրայ Սողոմոնին մատնացոյց ազօթքը։

1 Այն ատենը Սողոմոն բսաւ, Տէրը բսաւ որ ինքը Ը մէնաւոր մէջը
2 կը բնակի։ Բայց ես քեզի շինած կու-ի տունս՝ ու յաւիտենական քու նստելուդ համար տեղ
3 շինելի։ Եւ թագաւորը իր երեսը դարձուց, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը օրհնեց. ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ոտքի վրայ կայներ էին։

Ն՝ Ք՝ Գ՝ 1004

Նատող մնդր. քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ. Եւ ահա ես քու որդիդը ի բնից ճամբաներուն զգուշութիւն ընեմ, ու քիմ օրէնքիս մէջը քալեն, ինչպէս որ դուն իմ առջեւս քալե-
17 ցիր։ Եւ հիմա՝ ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, թող քու ծառայիդ Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստատուի։
18 Բայց միթէ Աստուած իրաւցնէ երկրիս վրայ մարդոց հետ պիտի բնակի՞. Ահա՛ երկինքը ու երկնից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունակել, ո՛ւր կը մնայ ասիկա իմ շինած
19 տունս։ Սակայն ով Տէր Աստուած իմ, քու ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուածքին նայէ, որ քու ծառայիդ աչօք քու առջեւդ բրած պաղատանքը ու աղօթքը
20 լսես. Որպէս զի աս տանը վրայ գիշեր ու գիշեր քու աչքերդ բաց ըլլան, այն տեղուընի վրայ՝ որուն համար բսիր թէ քու անունդ հոն պիտի դնես. այնպէս որ աս տեղը քու ծառայիդ բրած աղօթքը
21 լսես։ Ու եւս քու ծառայիդ և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին աս տեղը բրած աղօթքները լսես. այո՛ քու բնակութենէդ տեղէն՝ երկինքէն լսես, ու լսած ատենդ ներես։
22 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ, ու ան ալ երդում բնել տալու համար անոր երդում առաջարկէ, ու երդումը աս տունը՝
23 քու սեղանիդ առջեւը գայ, Ան ատենը դուն երկինքէն լսես ու կատարես, ու քու ծառաներդ դատես, և յանցաւորը դատապարտես, ու անոր բրածը անոր գլուխը բերես. և արդարը արդարացնես, ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում բնես։
24 Եւ թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլը՝ քեզի դէմ մեղանչելուն համար՝ իրենց թշնամիներուն առջեւը յաղթուին, ու ի՛նչ դառնան և քու անունդ փառք տան, ու աս տանս մէջ քու աղօթքը
25 ու ազաչանք բնեն, Ան ատենը դուն երկինքէն լսես, և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես. ու անոնց և անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձնես զանոնք։
26 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար երկինքը գոցուի ու անձրեւ չգայ. ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք բնեն, և քու անունդ փառք տան, ու զանոնք ետեւնուդ համար իրենց մեղքերէն
27 դառնան, Ան ատենը դուն երկինքէն լսես, և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես, որ անոնց սորվեցընես ան ազէկ ճամբան՝ որուն մէջը պիտի քալեն. ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրեւ տաս։

Ն՝ Ք՝ Գ՝ 1004

28 Թէ որ երկրի վրայ սով, կամ ժանտախտ, կամ խորշակահարութիւն, կամ ապտակ դալուկ, կամ մարախ, կամ թրթուր ըլլայ, կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց *բնական երկրին մէջը նե-
ՃԳԻ՝ 9՝
ՄԵՔ՝ ԳԼՈՒ՝ ՆԵՐՈՒՆ
29 ղէն, կամ որ և իցէ հարուած կամ հիւանդութիւն ըլլայ, քու բոլոր ժողովուրդիդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ աղօթք մը ու խնդրուածք մը բնեալ ըլլայ, ու իւրաքանչիւր մարդ իր սիրտը ու ցաւը ճանչնալով՝ ձեռքերը դէպ ի աս տունը
30 երկնցընէ, Ան տեղը դուն երկինքէն՝ քու բնակութենէդ տեղէն լսես ու ներես. և ամէն մարդու իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում բնես, անոր սիրտը գիտնալուդ համար. վասն զի դուն միայնդ որդիներուն սիրտը
ՅԱՔ՝ ԻԲ՝ 9՝
31 մինակ դուն գիտես. Որպէս զի քեզմէ վախնան ու քու ճամբաներուդ մէջը քալեն բոլոր էրէնց օրերուն մէջը, որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին։
32 Ու հըրա ժողովուրդէդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու մեծ անունդ համար և զօրաւոր ձեռքիդ համար ու բարձր բազուկիդ համար եկող օտարականն ալ
Ճ՝ ՃՈՆ՝ ԺԸ՝ 20՝ ԳՈՐ՝ Բ՝ 27՝
թէ որ գայ ու աս տանս մէջ աղօթք ընէ, Դուն երկինքէն քու
33 բնակութենէդ տեղէն լսես, և օտարականին քեզի բրած ամէն խնդրուածքը կատարես, որ երկրիս ամէն ժողովուրդները քու անունդ ճանչնան, ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս քեզմէ վախնան, և գիտնան թէ աս իմ շինած տանս վրայ քու անունդ կոչուած է։
34 Երբոր քու ժողովուրդդ իր թշնամիին դէմ պատերազմի երթայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի խրկես զանոնք, թէ որ անոնք աս քու ընտրած քաղաքիդ, ու քու անունդ համար աս իմ շինած տանս կողմը դառնալով՝ քեզի աղօթք
35 բնեն, Երկինքէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես, և անոնց իրաւունք բնես։
36 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն, (քանզի մեղք չգործող մարդ չըկայ,) ու անոնց բարկանալով՝ զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես, ու անոնց գերեվարները հեռու կամ մօտ երկիր մը գերի տանին զանոնք,
Յ ԱՌԱՔ՝ Ի՝ 9՝ ՀԱՂ՝ Ե՝ 20՝ ՅԱԿ՝ Գ՝ 2՝ ՍՈՂ՝ Ա՝ 8՝
37 Թէ որ ան իրենց դերու թէեան երկ-

Գ Ա Ր Ա Գ Ա Ն Ք Ի Ա Ն Ք Ի Ա Ն Ք Ի

ն · ք · դԲ · 1004

աչքերս ու սիրտս ամէն աստեն հոն
17 պիտի ըլլայ : Ես ձեզ որ դուն իմ
առջեւս քու հօրդ Դաւիթին քա-
լածին պէս քալես , ու բոլոր ինչ
պատուիրածներս ընես , և իմ կա-
նոններս ու դատաստաններս պա-
18 հես , Ես աստոնք քու թագաւորու-
թեանդ աթոռը պիտի հաստա-
տեմ , ինչպէս որ քու հօրդ Դաւի-
թին հետ ուխտ բրի՝ ըսելով ,
ՆԴԵ · Ղ · 16 ։ 19 Քեզմէ Իսրայէլի վրայ իշխող
ՂԴԼ · ԽԴ · 14 ։ 33 ։ ք Օր · ԽԲ · 15 ։ 36 ։ 37 ։ մարդ պակաս պիտի չըլլայ : Բայց
ձեզ որ դառնաք , ու ձեր առջեւը
դրած կանոններս ու պատուիրանք-
ներս ինդուք , ու երթաք ուրիշ
աստուածներու ծառայութեան
ընէք , և անոնց երկրպագութեան
ՔԲԲ · գԱ- ՆԱՔ 20 ընէք , Անատեր * ձեզ արմատաբի
պիտի խլեմ ան երկրին վրայէն որ
ԹԱԲԲ · ԱՆ- ՆԱՑ † ձեզի տուի . և աս տունը որ
իմ անուանս համար սրբեցի , ե-
բեւէս պիտի ձգեմ , ու զանիկայ
բոլոր ազգաց մէջ առակ ու կատակ
21 պիտի ընեմ : Ես աս բարձր տա-
նը համար ամէն հոսիլն անցնողը
պիտի զարմանայ , ու պիտի ըսէ ,
ՔՐ Օր · ԽԲ · 24 ։ Երեմ · ԽՐ · Տ · 9 ։ * Տէրը ինչո՞ւ համար աս երկրիս ու
22 աս տունս այսպէս ըրաւ : Ես պիտի
ըսեն , Վասն զի իրենց Հայրերուն
Տէր Աստուածը թողուցին , որ
զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հաներ
էր , և ուրիշ աստուածներու յա-
րեցան , և անոնց երկրպագութիւն
ու ծառայութիւն ըրին . ասոր պատ-
ճառով անոնց վրայ աս բոլոր չա-
րիքները բերաւ :

ԳԼ · Ը

1 Սողոմոնին շինութիւնները : 7 Խորայէլա-
ցւոց մէջ ոչ Թագաւոր Հեթանոսները Սո-
ղոմոն Տաճարներ կ'ընէ , բայց Խո-
րայէլացիները իշխաններ կ'ընէ : 11 Փարաւո-
նին աղջիկը իր տունը կը փոխադրուի : 12
Սողոմոնին տարեկան Տաղիտատը զոհերը :
14 Սողոմոն քահանաները ու Ղեւտացիները
իրենց պաշտօններուն վրայ կը կեցնէ : 17
Նաւերը Ոփիրէն ոսկի կը բերեն :

992 — գ Թագ · ԽԹ · 10 , ՃԸ ։

1 Ետ՝ Սողոմոն Տէրոջը տունը ու իր
տունը քսան տարուան մէջ շի-
2 նեցին , Նաեւ Սողոմոն ան քաղաք-
ները ալ շինեց , որոնք Քիրամ
Սողոմոնին տուեր էր , ու հոն Իս-
3 րայէլի որդիները բնակեցուց : Եւ
Սողոմոն Սուբայի Եմմաթը գնաց ,
4 ու անոր տիրեց : Ետ անապատին
մէջ Թադմորը շինեց , ու ան բոլոր
5 շտեմարանի քաղաքները՝ որոնք Ե-
մաթի Եւրէնէն մէջ շինեց . Ու վերի
Բեթհորոնը և վարի Բեթհորոնը
պարիսպներով , դռներով ու նի-
գերով ամրացած քաղաքներ շինեց .
6 Դարձեալ Բաալաթը , ու Սողոմոնին
բոլոր շտեմարանի քաղաքները , ու
կառքերուն բոլոր քաղաքները , ու
ձիաւորներուն քաղաքները , և ան
բոլոր շինուածքը՝ որ Սողոմոն ուզեց
շինել Երուսաղեմի մէջ , Լիբանանի
մէջ , ու իր տէրութեանը բոլոր
երկրին մէջ :

ն · ք · դԲ · 992

7 Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ
Քետացիներէն , Ամորհացիներէն ,
Փերեզացիներէն , Խեւացիներէն ու
Եբուսացիներէն մնացեր էին , և
8 Իսրայէլի որդւոցմէ չէին , Անոնց
անոնց զաւակները՝ որ անոնցմէ ետ-
քը ան երկրին մէջ մնացեր էին ,
ու Իսրայէլի որդիքը զանոնք բոլո-
րովին կոտնցուցած չէին , Սողոմոն
զանոնք ծառայատուր բրաւ մինչև
9 յայսօր : Ետ Սողոմոն իր գործքին
համար Իսրայէլի որդիներէն ծա-
ռաներ չբրաւ . հապա անոնք պա-
տերազմական մարդիկներ , ու իր
զօրավարներուն իշխանները , և իր
կառքերուն ու ձիաւորներուն վե-
10 րակացուներն էին : Ետ Սողոմոն
թագաւորին դլխաւոր իշխանները
† Երկու Հարիւր յիսուն հոդիէ էին ,
որոնք ժողովուրդին վրայ կ'իշխէին :
11 Ու Սողոմոն † Փարաւոնին աղջի-
կը Դաւիթի քաղաքէն անոր հա-
մար շինած տունը հանեց . վասն զի
բաւ , Իմ կնիկս Իսրայէլի թագա-
ւորին՝ Դաւիթին տունը չնստի ,
† Տ՛ես գ Թագ · Թ · 23 ։ † Գ Թագ · Գ · 1 ։ 5 · 8 ։ Թ · 24 ։
ինչու որ Տէրոջը տապանակին մը-
տած տեղուանքը սուրբ են :
12 Ան ատեն Սողոմոն սրահին առ-
ջեւը շինած Տէրոջը սեղանին վրայ
13 աղջակ զնեւ մատուց Տէրոջը : Ետ
Մովսէսին պատուիրածին համե-
մատ Շաբաթներու , ամսապուխներու ,
ու Հանդիսաւոր տօներուն մէջ
Երեք անգամ՝ Բաղձալի տօնին ,
շաբաթներու տօնին ու տաղաւարահարաց տօ-
14 նին կը մատուցանէր : Ետ իր Հօրը
Դաւիթին կանոնովը՝ Քահանա-
ներուն դասերը իրենց պաշտամուն-
քը վրայ , ու † Ղեւտացիները իրենց
պահպանութեանը վրայ՝ ամէն օ-
րուան որոշուածին պէս՝ քահանա-
ներուն առջեւը օրհնելու ու սպա-
սաւորութիւն ընելու համար , և
† դռնապաններն ալ իրենց դասե-
րուն կարգովը՝ ամէն մէկ դուռը
դրաւ . քանի այսպէս էր Աստու-
ծոյ մարդուն Դաւիթին հրամանը :
15 Ու քահանաներուն ու Ղեւտացինե-
րուն համար , և դանձարաններուն
համար ամէն բանի մէջ թագաւո-
16 րին հրամանէն դուրս չելան : Ու
Սողոմոնին ամէն գործքը՝ Տէրոջ
տանը հիմը դրուած օրէն մինչև
անոր լմննալը՝ † պատրաստուած
էր : Այսպէս կատարուեցաւ Տէ-
րոջը տունը :
ՃԱՄ · ԽԴ · 1 ։ ՃԱՄ · ԼԹ · 1 ։ † Ա՛ՄՆ · ՀԴ · 17 ։ ԽԴ · 2 ։ † Ա՛ՄՆ · ՀԹ · ՀԴ · Պատրաստուած

Ն · Ա · Գ·Բ · 992
Ի դ թագ · Թ. 26 ։
Ա Ր Օբ · Բ · 8։ Գ թագ · ժգ · 22 ։
Ի դ թագ · Թ. 27 ։ Գ Ւ · Թ. 10 ։ 13 ։

17 Ըն առնեը Սողոմն Եդովմի երկրին մէջ՝ Ծովկզերը եղող էգիաւիոնգաբերը ու Ելաթը գնաց ։
18 Եւ Քիրամ իր ծառաներուն ձեռքովը նաւեր ու ծովու ճանչցող ծառաներ իրկեց անոր . ու Սողոմոնին ծառաներուն հետ Ոփիր գացին , և անկէ չորս հարիւր յիսուն տաղանդ ոսկի առին , ու Սողոմոն թագաւորին բերին ։

Գ Ւ · Թ

1 Սարայի թագուհին Սողոմոնին խնդասիրութեանը վրայ կը գնայ ։ 13 Սողոմոնին տուկին ։ 15 անոր վաճառները ։ 17 անոր փոքր կրծքայ սեղանը ։ 20 անոր ամանները ։ 23 անոր բերուած բնծաները ։ 25 անոր կառքերը ու ձիերը ։ 29 անոր թագաւորութեանը օրերը ու մահը ։

Ի Ր 992
Ա դ թագ · ժ · 1 ։ Ես ։ Ա ա ա · ժբ · 42 ։ Գ ր ա · ժա · 31 ։

1 Եւ Սարայի թագուհին Սողոմոնին համբաւը լսեց , ու Սողոմոնը խրթին հարցմունքներով փորձելու համար Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ հանդիսով , և խունկեր ու շատ ոսկի և պատուական քարեր բեռցած ուղտերով . և Սողոմոնին գովը գնաց , ու բոլոր իր սրտին մէջը եղածին վրայով անոր հետ խօսեցաւ ։ 2 Եւ Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքները բացատրեց . ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար , որ Սողոմոն չհասկրնայ ու չբացատրէ անոր ։ 3 Եւ Սարայի թագուհին՝ Սողոմոնին խնդասիրութիւնը , ու անոր շինած տունը , 4 և անոր սեղանին կերակուրները , ու անոր ծառաներուն * բնակարանները , և սպասաւորներուն կայնածքը , ու անոնց հագուստները , և անոր մատուռակները , ու անոնց հագուստները , ու ճրագը տունը ելլելու անդուխտ տեսնելով , խելքը գլխէն գնաց . 5 Եւ թագաւորին բաւ . Քու վիճակիդ ու խնդասիրութեանդ վրայով իմ երկրիս մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են եղեր . 6 բայց ես անխօսքրուն չհաւատացի , մինչև որ եկայ ու իմ աչքերովս տեսայ . և ահա քու խնդասիրութեանդ չափը կէսը իսկ չէին ըսած ինծի . դուն գերազանց ես համբաւէդ որ ես լսեցի ։ 7 Երանի քու մարդիկներուդ ու երանի այս քու ծառաներուդ՝ որոնք միշտ քու առջեւդ կայնելով քու խնդասիրութիւնդ կը լսեն ։ 8 Քու Եհովայ Աստուածդ օրհնեալ ըլլայ , որ քեզի հաճեցաւ , ու քեզ իր աթոռին վրայ դրաւ , որ քու Ցէր Աստուածդ համար թագաւոր ըլլաս . քու Աստուածդ Իսրայէլը սիրելուն համար ու զանոնկայ յաւիտեան հաստատելու համար , քեզ անոնց վրայ թագաւոր դրաւ , որ իրաւունք ու արդարութիւն ընես ։ 9 Թիւն ընես ։ Եւ թագաւորին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի ու խիստ շատ խունկեր և պատուական քարեր տուաւ . ու Սարայի թագուհիին՝ Սողոմոն թագաւորին տուած խունկերուն պէս չկար ։ 10 Եւ Քիրամին ծառաները ու Սողոմոնին ծառաները՝ Ոփիրէն ոսկի կը բերէին , Հալմուկ փայտեր ու պատուական քարեր ալ բերին ։ 11 Եւ թագաւորը ամուկ փայտէն՝ Եհովայի տանը ու թագաւորական տանը աստիճաններ , ու երգեցողներուն համար քնարներ ու տաւիղներ շինեց . և անոնց պէս անկէ առաջ Ցուդայի երկրին մէջը չէր երեւցած ։ 12 Ու Սողոմոն թագաւորը Սարայի թագուհիին բոլոր ուզած ու խնդրած բաները տուաւ , անոնց բաներէն՝ ի զատ՝ որ անիկայ թագաւորին բերաւ . և անիկայ իր ծառաներուն հետ դարձաւ իր երկիրը գնաց ։

Ի Գ Ւ · Բ · 18 ։ Ի դ թագ · ժ · 11 ։

13 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին եկած ոսկիին կշիռը վեց հարիւր վաթսունվեց տաղանդ ոսկի էր , 14 Առուտուր բնողներուն , ու վաճառականներուն , և Արաբացոց բոլոր թագաւորներուն , ու երկրին նախարարներուն՝ Սողոմոնին բերած ոսկիէն ու արծաթէն ի զատ ։ 15 Եւ Սողոմոն թագաւորը կռած ոսկէ երկու հարիւր վահան շինեց . — ամէն մէկ վահանին համար վեց հարիւր -ին կռած ոսկի գնաց ։ 16 Կռած ոսկէ իրեք հարիւր ասպար ալ շինեց . — ամէն մէկ ասպարին իրեք հարիւր -ին ոսկի գնաց . ու թագաւորը Լիբանանի անտառին տունը դրաւ զանոնք ։ 17 Եւ թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը շինեց , ու զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց ։ 18 Եւ աթոռը վեց աստիճան ու ոսկիէ պատուանդան մը ունէր , որոնք աթոռին կից էին . և նստելու տեղը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ձեռնարաններ ունէր , ու ձեռնարաններուն քովը երկու առիւծներ կը կայնէին ։ 19 Եւ հինգ վեց աստիճաններուն վրայ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն տասներկու առիւծներ կը կայնէին . բնաւ մէկ թագաւորութեան մէջ ասանկ բան մը շինուած չէր ։ 20 Ու Սողոմոն թագաւորին բոլոր խմիչքի ամաններն ոսկի էին . և Լիբանանի անտառին տանը բոլոր ամաններն ալ ոսկի էին . արծաթէ չկար . Ես — ր անիկայ Սողոմոնին օրերը բանի մը տեղ չէր սեպուած ։ 21 Քանզի թագաւորին նաւերը

Ն · Ա · Գ·Բ · Ի Ր 992

Ն. Ք. ԳԲ. ԲԲԲ 992

ւերը՝ Քիրամին ծառաներուն հետ թաթախս կ՚երեթային. թաթախի նաւերը իրենք տարին անդամ մը ոսկիով, արծաթով, փղոսկրով, կապիկներով ու սիրամարգներով բեռնաւորուած կու գային։

22 Եւ Սողոմոն թագաւորը հարբուտութեան ու իմաստութեան կողմանէ երկրիս բոլոր թագաւորներէն

23 բոլոր անոնց ամէնէն աւելի մեծ եղաւ։ Ու երկրի բոլոր թագաւորները կը փափաքէին Սողոմոնին երեսը դէմ առնել, և անոր իմաստութիւնը լսելու, որն որ Աստուած անոր սրտին մէջ դրեր էր։

24 Ու անոնց ամէնը տարուէ տարի իրենց ընծաները կը բերէին, արծաթեայ արծաթեայ անօթներ, ոսկեայ անօթներ, հանդերձներ, զէնքեր, խունկեր, ձիեր ու ջորիներ։

Գ ԹԳ. Գ. 26։ ԺԹ. 26։ ԳԼ. Ա. 14։

25 Եւ Սողոմոն Գ ձիերու ու կառքերու համար չորս հազար ախոռ ունէր, ու տասներկու հազար ձիաւոր, ու զանոնք կառքերու քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի մէջ թագաւորին քովը տեղաւորէց։

Ե ԹԳ. ԺԱ. 18։ ՍՂ. Ր. 8։

26 Ու Ե ինքը գետէն մինչև Փղշտացւոց երկիրը ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը բոլոր թագաւորներուն վրայ կ՚իշխեր։

Զ ԹԳ. Գ. 21։

Է ԹԳ. Ժ. 27։ ԳԼ. Ա. 15։

27 Ե ու թագաւորը Երուսաղէմի մէջ արծաթը քարերու պէս հասարակ բան մը դրաւ, ու ձիափայտը շատութենէն դաշտի վրայ եղող մրափայտերուն պէս

Ը ԹԳ. Ժ. 28։ ԳԼ. Ա. 16։

28 բերաւ։ Ը Ու Սողոմոնին համար Եգիպտոսէն ու ամէն երկիրներէն ձիեր կը հանէին։

Թ ԳԹԳ. Ժ. 41։

29 Ե Ու Սողոմոնին առաջին ու վերջին պատմութիւնը մնացորդը Նաթան մարգարէին գրքին մէջ, ու Ի Աքիայի Աբիային մարգարէութեան մէջ, և Ի Ադդով տեսանողին՝ Նաբաւաթեան Երոբովամին վրայով Ը Ր Ա Ի տեսիլքներուն մէջ

Ի ԳԼ. ԺՐ. 15։ ԺԶ. 22։

Ձ ԳԹԳ. ԺԱ. 42, 43։

30 գրուած են։ Ձ Ու Սողոմոն բոլոր Իսրայէլին վրայ Երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն

975

31 բրաւ։ Եւ Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ իր Հօրը Դաւթին քաղաքին մէջ թաղեցին. և անոր տեղը անոր որդին Ռոբովամ թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. Ժ

1 Իսրայէլացիք Ռոբովամը թագաւոր ընելու համար Սիւքեմի մէջ ժողվուելով՝ Երոբովամին միջոցով անկէ կ՚խնդրեն որ իրենց վրայ դրուած լուծը թեթեւցնէ։ 6 Ռոբովամ ծերերուն խրատը մերժելով՝ իր տղայկից պատանիներուն տուած խորհուրդին համաձայն՝ խստութեամբ կը պատասխանէ անոնց։ 16 Տասը ցեղերը կ՚ապստամբին ու Ադոբամը կը մեղցընեն. ասոր վրայ Ռոբովամ կը փախչի։

Ա ԹԳ. ԺԲ. 1, ՃՃ։

1 Ա Ռոբովամ Սիւքեմ գնաց. վասն զի բոլոր Իսրայէլը զանիկայ թագաւոր ընելու համար Սիւքեմ էր եկեր։

Ն. Ք. ԳԲ. ԲԲԲ 975

2 Բ Եւ երբ Ներոբովամ որ Բ Նաբաւաթեան Ցերոբովամը այս բանը լսեց (վասն զի Եգիպտոս կը բնակէր, ու Բ Սողոմոնի երեսէն փախած՝ Եգիպտոս կը բնակէր, ու Բ Ն Ը լսելով

3 Եգիպտոսէն դարձաւ։ Եւ Ե Ր Բ Ե Ա Մ խրկելով՝ զանիկայ կանչեցին. ու Ցերոբովամ և բոլոր Իսրայէլ եկան, ու Ռոբովամին հետ խօսեցան

4 ու բսին, Քու Հայրդ մեր վրայ ծանր լուծ մը դրաւ. ու հիմա քու հօրդ խիստ ծառայութիւնը, ու մեր վրայ դրած ծանր լուծը թեթեւցուր, ու քեզի ծառայութիւն ընենք։

5 Եւ անիկայ բսաւ անոնց, Երեք օրէն եկէք ինծի դարձեալ. ու ժողովուրդը գնաց։

6 Եւ Ռոբովամ թագաւորը խորհուրդ հարցուց այն ծերերուն՝ որ իր Հօրը Սողոմոնին առջեւը կը կայնէին երբոր անիկայ ողջ էր, ու բսաւ, Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու տաք, որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ։

7 Եւ անոր խօսեցան ու բսին, Թէ որ աս ժողովուրդին հետ բարեպատեհութեամբ վարուիս, ու անոնց համակրելի ըլլաս, ու անոնց բարի խօսքեր զրուցես, ան ատենը անոնք միշտ քեզի ծառայ կ՚ըլլան։

8 Բայց անիկա ծերերուն իրեն տուած խորհուրդը մերժեց, ու իր առջեւը կայնող՝ իր հետ մեծցած երիտասարդներուն խորհուրդ հարց

9 ցուց. Եւ անոնց բսաւ, Դուք ի՞նչ խորհուրդ կու տաք, որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ. քանզի անոնք ինծի խօսեցան, ու բսին, Քու Հօրդ մեր վրայ դրած լուծը

10 թեթեւցուր։ Ու անոր հետ մեծցած երիտասարդները անոր խօսեցան ու բսին, Քու Հայրդ մեր լուծր ծանրացուց, ու դուն մեր վրայէն թեթեւցուր՝ բսող ժողովուրդին այսպէս խօսիս, ու անոնց այսպէս բսես. Իմ պզտիկ մատս

11 իմ Հօրս մէջքէն հաստ է. Եւ հիմա իմ Հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր է, բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացնեմ. իմ Հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է, բայց ես չէ՛ կարիճներով պիտի խրատեմ։

12 Եւ Ցերոբովամ ու բոլոր ժողովուրդը երրորդ օրը Ռոբովամին եկան, ինչպէս որ թագաւորը բսեր էր թէ Երրորդ օրը ինծի դարձէք։

13 Ու թագաւորը անոնց խստութեամբ պատասխան տուաւ, և Ռոբովամ թագաւորը ծերերուն

14 խորհուրդը մերժելով, Երիտասարդներուն խորհուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ ու բսաւ, Իմ Հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր է, բայց ես զանիկայ աւելի պիտի

Ն. Ա. գԲ. Իրէ 975

ծանրացընեմ . իմ Հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց ես չեմ կարծիներով ձեր լծ-
15 ը : Եւ Թագաւորը ժողովուրդին խօսեցաւ ըստ կամս պատուիրանաց Ամնոնի եղբաց . ապա բանը Աստուծմէ եղաւ , որ Տէրը Սիլովնացի Աքիային ձեռքով Նաբատեան Ներոբոամին բանս խօսքը հաստատէ :

16 Ու երբոր բոլոր Իսրայէլ տեսան որ թագաւորը իրենց մտիկ չըրաւ , ժողովուրդն ալ թագաւորին պատասխան տուին ու ըսին , Մենք Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք . ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք . ով Իսրայէլ՝ թող ամէն մարդ իր վրանը գնայ . ով Դաւիթ , հիմա դուն քու տունդ հոգա . ու բոլոր Իսրայէլ իրենց վրանները գացին :

17 Բայց Յուդայի քաղաքներուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոցը վրայ
18 Ռոբոամը թագաւոր եղաւ : Եւ Ռոբոամ թագաւորը երբոր Հարկերուն վրայ եղող Ադորամը խրկեց , Իսրայէլի որդիքը զանիկայ քարերով քարկոծեցին , ու մեռաւ : Եւ Ռոբոամ թագաւորը արտորալով կառքը հնծաւ , որ
19 Երուսաղէմ փախչի : Ի՛սկ Իսրայէլ Դաւիթի տունէն ապրստամբեցաւ մինչև աս օր :

ԳԼ . ԺԲ

1 Ռոբոամ գոռը կը ժողվէ Իսրայէլը Նազանդեցընելու համար , բայց Աեմայիային կ՚արգելուի : 5 Իր թագաւորութիւնը կը զօրացընէ պարիսպներ շինելով ու պաշարներ ժողվելով : 13 Քահանաները ու Ղեւտացիները , և անոնք որ Աստուծմէ կը վախնային՝ Յերոբոամին մերժելով , կ՚երթան Յուդային թագաւորութիւնը կը զօրացընեն : 18 Ռոբոամին կիներուն ու որդիները :

1 Ե՛ւ Ռոբոամ Երուսաղէմ եկաւ , ու Յուդայի ու Բենիամինի տունէն հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազմողներ ժողվեց , որ Իսրայէլի հետ պատերազմ բռնեն , ու թագաւորութիւնը Ռո-
2 բոամին դարձընեն : Բայց ի՛նչ Աստուծոյ մարդուն Սեմայիային Ետ-
3 ըսէր եղաւ՝ բսելով , Սողոմոնի որդւոյն՝ Յուդայի Ռոբոամ թագաւորին , ու Յուդայի ու Բենիամինի մէջ եղող բոլոր Իսրայէ-
4 լացիներուն խօսիս ու բսես , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մի երթաք , ու ձեր եղբայրներուն հետ մի պատերազմիք . ամէն մարդ թող իր տունը դառնայ . վասն զի ես բանը ինծմէ եղաւ : Եւ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրին , ու Յերոբոամին վրայ երթալէն ետ կեցան :

5 Եւ Ռոբոամ Երուսաղէմ բնակեցաւ . ու Յուդայի մէջ պարսպա-
6 պատեր քաղաքներ շինեց : Բեթ-
7 լէհէմ , Ետամ , Թեկուէն , Բեթ-
8 սուրը , Սոքովը , Ադոդամը , Գէթը ,
9 Մարեսան , Զիփը , Ադորայիմը ,
10 Լաբիսը , Ազեկան , Սարաան , Այ-
ղոնը ու Քերբրոնը շինեց , որոնք Յուդայի ու Բենիամինի մէջ պարսպա-
11 պատ քաղաքներ էին : Եւ պարիսպները ամրացուց , ու անոնց մէջ զօրապետներ , և կերակուրի ու ձէթ ու գինիի շտեմարաններ ,
12 Ու ամէն մէկ քաղաքին մէջ վահաններ ու նիզակներ դրաւ . և զանոնք խիստ շատ ամրացուց . ու Յուդան ու Բենիամինը անոր հպատակ էին :

13 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ եղող քահանաները ու Ղեւտացիները իրենց բոլոր սահմաններէն անոր քով
14 գալ ժողովեցան . (Քանզի Ղեւտացիք իրենց արուարձանները ու կալուածքները թողուցին , և Յուդայի Էրիներ ու Երուսաղէմ գացին . վասն զի Յերոբոամ ու անոր որդիքը զանոնք Տէրոջը քահանայութենէն մերժեցին .
15 յաւելնէին մերժեցին . Եւ անիկայ բարձր տեղերուն համար , ու Դիւացի համար , ու իր շինած Հորթերուն համար Իրեն քուրմեր
16 դրաւ :) Եւ անոնց ետևէն՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն Իսրայէլի Տէր Աստուածը սրտանց փնտռողները իրենց Հայրերուն Տէր Աստուծոյն զոհ բնելու համար Երու-
17 սաղէմ կ՚երթային : Ու Յուդայի թագաւորութիւնը զօրացուցին , և Սողոմոնին որդին Ռոբոամը իրենց մօտ ութ տարի մէջ ուժովցուցին . քանզի իրենք տարի Դաւիթին ու Սողոմոնին ճամբովը քալեցին :

18 Եւ Ռոբոամ Դաւիթի որդւոյն Յերիմոթի աղջիկը Մայլէթը իրեն կնիկ առաւ . Նաև Յեսսէի որդւոյն Եղիաբին աղջիկը Աբիքէլը .
19 Ու անիկայ որդիներ ծնաւ անոր , Յեուսը , Սամարիան ու Զահամը :
20 Եւ անկէ ետքը Աբիսողոմին աղջիկը Մաաքան առաւ , որ անոր Ծնաւ Աբիան , Եթէթին , Զիզան ու Սա-
21 ղոմիթը : Եւ Ռոբոամ Աբիսողոմին աղջիկը Մաաքան իր բոլոր կնիկներէն ու հարճերէն աւելի կը սիրեր . (վասն զի անիկայ տասնուութ կնիկ ու վաթսուն հարճ առեր էր , և քսանուութը տղայ ու
22 վաթսուն աղջիկ ծնաւ .) Եւ Ռոբոամ Մաաքայի որդին Աբիան գլուխ դրաւ , այնպէս իր եղբայրներուն վրայ իշխան . քանզի զանիկայ
23 թագաւոր ընելու էր անոնք : Ու խելացութիւն ընելով՝ իր բոլոր տղաքները բոլոր Յուդայի ու Բենիամինի գաւառներուն մէջ՝ բոլոր

Ն. Ա. գԲ. Իրէ 975

ֆ ամթապ. ր. 25. գ թագ. ժր. 15. 24.

Է գ թագ. ժա. 29 :

974

ֆ Թագ. լե. 2 :

Է գ Գվ. ժգ. 9 :

Ը Գվ. ժէ. 7 : ա Կոր. ժ. 20 :

Ը գ թագ. ժբ. 28 : ժգ. 9 : Ովս. ժգ. 2 :

Ը գ թագ. ժբ. 31. ժգ. 33 :

ը Տես գւ. ժէ. 9 : ւ. 11. 18 :

* Եբր. փոխանակու. Համար իրենց սիրոյ տուղները

Ը Գվ. ժբ. 1 :

Ժ գ թագ. ժէ. 2 : Իսկ գւ. ժգ. 2 ը. Մի՛ գայիր Ռոբոամին ազջիկը

Ի Տես բ Օր. իա. 15. 16. 17 :

պարսպատոր քաղաքներուն մէջ տեղաւորեց, և անոնց առատ ապրուստ կու տար. ու շատ կինիկներ փնտռեց։

ԳԼ. ԻԲ

1 Ռոբովամ Տէրը թող տալուն համար՝ Սիսակին միջոցով կը պատժուի։ 5 Ռոբովամ ու իշխանները Սեմայիային քարոզութեամբը դարձի գալով, կործանումէ ազատ կը մնան, բայց կը կողոպտուին։ 13 Ռոբովամին թագաւորութեանը օրերը ու մահը։

1 Ռոբովամ երբոր Երուսաղէմ հասաւ, ժողովեց Յուդայի տունը եւ Բենիամինի տունէն հարիւր ութսուն հազար ռազմիկ, որ պատերազմողներ էին, որպէսզի Իսրայէլի տունին դէմ պատերազմի եւ թագաւորութիւնը Ռոբովամին դարձնէ։

2 Եւ Տէրոջ խօսքը եղաւ Սեմայիա մարդուն Աստուծոյ՝ ըսելով.

3 Խօսէ Ռոբովամ Սողոմոնի որդի Յուդայի թագաւորին եւ Իսրայէլի բոլոր տունին Յուդայի ու Բենիամինի մէջ՝ ըսելով.

4 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը. Մի՛ ելլէք եւ մի՛ պատերազմիք ձեր եղբայրներուն դէմ. ամէնքդ ալ տուներնիդ դարձէք, որովհետեւ ես եղայ այս բանը։ Անոնք լսեցին Տէրոջ խօսքը եւ դարձան՝ որ չերթան Երոբովամի դէմ։

5 Ռոբովամ բնակեցաւ Երուսաղէմ եւ քաղաքներ շինեց՝ որ պարսպատոր ընէ Յուդայի համար։

6 Բեթղեհեմ, Եթամ, Թեկոյ,

7 Բեթսուր, Սոքով, Ադուղղամ,

8 Գէթ, Մարեսա, Զիփ,

9 Ադորայիմ, Լաքիս, Ազեկա,

10 Սարայիմ, Այաղոն եւ Քեբրոն, որոնք Յուդայի եւ Բենիամինի մէջ պարսպատոր քաղաքներուն մէջ էին։

11 Ամրացուց զանոնք եւ հոն հրամանատարներ դրաւ, ինչպէս նաեւ պահեստներ ձէթի եւ գինիի համար։

12 Ամէն քաղաքի մէջ վահաններ ու նիզակներ դրաւ եւ զանոնք շատ զօրացուց։ Յուդան եւ Բենիամին անոր կողմն էին։

13 Ռոբովամի հետ եղող քահանաները եւ ղեւտացիները իրենց բոլոր սահմաններէն անոր մօտ ժողվուեցան։

14 Որովհետեւ ղեւտացիները իրենց արօտավայրերն ու ունեցուածքը կը թողուին ու կու գային Յուդա եւ Երուսաղէմ, որովհետեւ Երոբովամ եւ անոր որդիները զանոնք Տէրոջ քահանայութենէն կը վռնտէին,

15 ինքն ալ իր համար բարձր տեղեր, սատանաներու եւ իր շինած հորթերուն համար քահանաներ կը կարգէր։

16 Անոնց ետեւէն Իսրայէլի ազգերէն ամէն մարդ, որ իր սիրտը կը տար Տէր Աստուծոյ որ փնտռէ, եկան Երուսաղէմ՝ Տէր Աստուծոյ՝ իրենց հարցին համար։

17 Եւ երեք տարի զօրացուցին Յուդայի թագաւորութիւնը եւ Սողոմոնի որդի Ռոբովամը երեք տարի զօրացուցին, որովհետեւ երեք տարի Դաւիթի ու Սողոմոնի ճամբան գացին։

18 Ռոբովամ առաւ իրեն կին Մաղաթ անունով մը, որ Երիմոթի աղջիկն էր, որ Դաւիթի որդին էր, եւ Աբիհայիլի աղջիկ Եղիաբայի։

19 Անոր որդիները եղան՝ Յէուս, Սոմոոր եւ Զաղամ։

20 Անկէ ետք առաւ Աբիսողոմի աղջիկ Մաքան, որ անոր համար Աբիա, Աթթա, Զիզա եւ Սելոմիթ ծնաւ։

21 Ռոբովամ Աբիսողոմի աղջիկ Մաքան ամէն կիներէն եւ հարճերէն աւելի կը սիրէր։ Ութսուն կին առաւ եւ քսան հարճ, եւ երեսուն ու վեց որդի ծնաւ։

22 Ռոբովամ Մաքայի որդի Աբիան իշխան կարգեց իր եղբայրներուն մէջ, որովհետեւ զայն թագաւոր պիտի ընէր։

23 Խելացիութեամբ վարուեցաւ եւ իր բոլոր որդիները տարածեց Յուդայի եւ Բենիամինի բոլոր գաւառներուն մէջ, բոլոր ամրացուած քաղաքներուն մէջ։ Ուտելիք շատ տուաւ անոնց եւ շատ կիներ փնտռեց։

ԳԼ. ԻԳ

1 Ռոբովամ եւ Յուդա կռապաշտութեան կ՚իյնան։ 5 Սեմայիա կը յայտնէ, որ Տէրը զանոնք Սուսակիմի ձեռքը պիտի մատնէ։ 9 Սուսակիմ կ՚առնէ Երուսաղէմի գանձերը։ 12 Ռոբովամ կ՚ապաշխարէ եւ կը փրկուի։ 13 Ռոբովամի թագաւորութեանը օրերը ու մահը։

1 Երբ Ռոբովամ իր թագաւորութիւնը հաստատուեցաւ, ու զօրացաւ, ինքը եւ բոլոր Իսրայէլ Տէրոջ օրէնքը թողուց։

2 Եւ Ռոբովամ թագաւորին հինգերորդ տարին Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսաղէմի վրայ եկաւ. (քանզի Տէրոջը դէմ մեղանչած էին)

3 հազար երկու հարիւր կառքով ու վաթսուն հազար ձիաւորով։ Ու անոր հետ Եգիպտոսէն եկած ժողովուրդը անթիւ էր, Լիբիացիք, Սովկիացիք ու Եթովպացիք։

4 Ամրացուած քաղաքներ առաւ Յուդայի համար ու Երուսաղէմ եկաւ։

5 Այն ատեն Սեմայիա մարգարէն եկաւ Ռոբովամին ու Յուդայի իշխաններուն՝ որոնք Սիսակէն ժողվուած Երուսաղէմ էին, ու անոնց ըսաւ. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դուք զիս թողուցիք, ես ալ ձեզ Սիսակին ձեռքը թողի։

6 Յուդայի իշխանները ու թագաւորը խոնարհեցան ու ըսին. Տէրը արդար է։

7 Երբ Տէրը անոնց խոնարհելը տեսաւ, Տէրոջը խօսքը Սեմայիային եղաւ՝ ըսելով. Անոնք խոնարհեցան, պիտի չկորսնցնեմ զանոնք, հապա անոնց քիչ մը ազատութիւն պիտի տամ, ու իմ բարկութիւնս Սիսակին ձեռքովը Երուսաղէմի վրայ պիտի չթափի.

8 Սակայն անոր ծառաները պիտի ըլլան, որ իմ ծառայութիւնս ու երկրի թագաւորութեան ծառայութիւնը գիտնան։

9 Նաեւ Ելաւ Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսաղէմի վրայ եկաւ, ու Տէրոջը տանը գանձերը ու թագաւորին տանը գանձերը առաւ, ամէնն ալ առաւ. Սողոմոնին շինած ոսկիէ ասպարներն ալ առաւ։

10 Եւ Ռոբովամ թագաւորը անոնց տեղ պղնձէ ասպարներ շինեց, ու զանոնք թագաւորական տանը դուռը պահպանող հրամանատարներուն ձեռքը յանձնեց։

11 Ու երբոր թագաւորը Տէրոջը տունը կ՚երթար, սուրհանդակները կու գային, զանոնք կը կրէին, ու էտէ զանոնք սուրհանդակներուն խուցը կը դարձնէին։

12 Ուստի անոր խոնարհելուն համար Տէրոջը բարկութիւնը անկէ դարձաւ, ու ջնջուելու չորոշուեցաւ. Նաեւ Յուդայի մէջ ազէկ բաներ կային։

13 Ռոբովամ թագաւորը Երուսաղէմի մէջ զօրացաւ, ու թագաւորութիւն բրաւ. ու երբոր Ռոբովամ թագաւորեց, քառասունմէկ տարեկան էր, ու տասնեւհինգ տարի թագաւորութիւն բրաւ Երուսաղէմի մէջ, այն քաղաքին մէջ՝ որն որ Տէրը Իսրայէլի ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն դնելու համար. ու անոր մայրը Ամմինադաբ էր Նահաս անունով։

14 Եւ անիկա չարութիւն բրաւ, քանզի իր սիրտը չուղղեց որ Տէրը փնտռէ։

15 Ռոբովամին առաջին ու վերջին գործերը ահա Սեմայիա մարգարէին գրքին մէջ ու Ադդով տեսանողին ազգաբանութեանը մէջ գրուած են։ Եւ Ռոբովամին ու Երոբովամին մէջտեղը միշտ պատերազմ կար։

16 Ռոբովամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր տեղ անոր որդին Աբիա թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Աբիա Ռոբովամին տեղը անցնելով, Երոբովամին դէմ պատերազմ կ՚բնէ։ 4 Իր փառքին իրաւացի բլալը կը յայտնէ։ 13 ու Աստուծոյ ապահովելով՝ Երոբովամը կը յաղթէ։ 21 Աբիային կիներն ու որդիները։

1 Աբիա Ռոբովամին տեղը անցնելով, Յուդայի վրայ թագաւորեց։

2 Երուսաղէմի մէջ երեք տարի թագաւորութիւն բրաւ. և անոր մօրը անունը Միքայիա էր, Գաբաայի Ուրիէլին աղջիկն էր. և Աբիային ու Երոբովամին մէջ

3 տեղը պատերազմ կար։ Եւ Աբիա զօրաւոր ու պատերազմող զօրքերով՝ չորս հարիւր հազար ընտիր մարդիկներով պատերազմելու պատրաստուեցաւ. Երոբովամ ալ անոր դիմացը եկաւ՝ ութ հարիւր հազար ընտիր, զօրաւոր ու պատերազմող մարդիկներով։

4 Եւ Աբիա Եփրեմի լեռնակողմը Սեմարիմ լեռնան վրայ կայնեցաւ ու բաւ. Ով Երոբովամ ու բոլոր Իսրայէլ, լսեցէք մեզի.

5 Գիտէք դուք թէ Աստուածը Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւնը յաւիտեան Դաւիթին ու անոր որդւոցը տուած է

6 Ի աղն ուխտով ։ Եւ Դաւիթի որ-
դւոյն Սողոմոնին ծառան Նաթա-
նաեան Ցերորովամ ոտք ելաւ , ու
7 Հիր տիրոջմէն ապստամբեցաւ ։ Եւ
անոր քովը Ի դատարկականց ու ա-
նօրէն մարդիկներ ժողվուեցան , ու
Սողոմոնի որդւոյն Ռոբովամին
դէմ կեցան . քանզի Ռոբովամ
մանկահասակ ու փափկասիրտ էր
8 լսել՝ անոնց դէմ չդրաւ ։ Եւ հիմա
դուք շատուր էք Դաւիթի հետ ,
ու Ցերորովամին Հ ձեզի չհնած ա-
տուածները՝ ան ոսկիէ որթերը ձեր
քովը ըլլալուն համար , Դաւիթին
որդւոյդը ձեռքը եղող Տէրոջը թա-
գաւորութեանը դէմ կենալ կը մը-
9 տածէք ։ Ի Միթէ դուք Տէրոջը
քահանաները՝ Ահարոնի որդիները
ու Ղեւտացիները դուրս չըրիք , և
ուրիշ երկիրներուն ժողովրդոյը
պէս ձեզի քուրմեր չըրիք ան բոլոր
մարդիկը , Հ որոնք մէկ զուարա-
կով ու եօթը խոյերով կու գային
էզերինը նուիրելու , որ չաստուած-
10 ներուս քուրմ ըլլան ։ Բայց մեր
Աստուածը Եհովան է , ու մենք
զանիկայ չթողուցինք . և Տէրոջը
ծառայութիւն բնող քահանաները
Ահարոնի որդիքն են . ու Ղեւտա-
ցիները իրենց պաշտօնին վրայ են .
11 Եւ անոնք առտու ու ամէն իրիկուն
Տէրոջը ողջակէզներ կը մատուցանեն ,
ու անուշահոտ խունկ կը ծխեն ,
Հ ու մաքուր սեղանին վրայ առա-
ջաւորութեան հացերը կը շարեն , Հ և
ամէն իրիկուն վառելու համար
ոսկիէ աշտանակը ու անոր ճրագ-
ները կը պատրաստեն . քանզի մենք
մեր Տէր Աստուծոյն պահպանու-
թիւնը կը պահենք . բայց դուք
12 զանիկայ մերժեցիք ։ Եւ ահա Ա-
ստուած ինքը մեր հետն է՝ մեր իշ-
խանը ըլլալու . Հնահ անոր քահա-
նաները ազդարարութեան փող-
րով , որ ձեզի դէմ շչնդցընեն .
սաբէնՀ ով Իսրայէլի որդիք , Հ ձեր
հայրերուն Տէր Աստուծոյն հետ մի՛
պատերազմիք . քանզի դուք յա-
ջողութիւն պիտի չունէք ։
13 Բայց Ցերորովամ դարանակալ-
ները դարձուց , որ անոնց հետևէն
գան . ու Իսրայէլացիք Յուդայացոց
առջևն էին , ու դարանակալները
14 անոնց հետևն էին ։ Եւ Յուդա-
յեանք դարձան նայեցան որ պա-
տերազմը իրենց առջևէն ու հետևէն
էր , ու Տէրոջը ազաղակեցին , և
քահանաները փողերը շչնցուցին .
15 Ու Յուդայի մարդիկը աղաղակ վեր-
ցուցին . ու երբոր Յուդայի մար-
դիկը ազաղակեցին , Աստուած
Ցերորովամը ու բոլոր Իսրայէլը
Աբիային ու Յուդային առջևը
16 գարկաւ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը
Յուդային առջևէն փախան . ու
Աստուած անոնց ձեռքը մատնեց
17 զանոնք ։ Եւ Աբիա ու իր ղօրքը
մեծ կոտորած բրին անոնց մէջը .
ու Իսրայէլէն հինգ հարիւր հազար
ընտիր մարդիկ սպանուած ին-
18 կան ։ Ան ատենը Իսրայէլի որդիքը
նուաճեցան , ու Յուդայի որդիքը
Հիրենց հայրերուն Տէր Աստուծոյն
ապաւինելնուն համար յաղթեցին ։
19 Եւ Աբիա Ցերորովամը հալածեց ,
ու անկէ քաղաքներ առաւ , այ-
սինքն Բեթէլը ու անոր գեղերը ,
և Ցեսանան ու անոր գեղերը , ու
20 Եփրոնը ու անոր գեղերը ։ Եւ
Ցերորովամ Աբիային օրերուն
մէջը ուժմէն ալ չկրցաւ դժ գրա-
նել . ու Տէրը Հզանիկայ գարկաւ ,
ու Հմեռաւ ։
21 Եւ Աբիա ուժովցաւ , ու իրեն
տասնուչորս կնիկ առաւ , և քսան-
ուերկու տղայ ու տասնուվեց աղ-
22 ջիկ ծնաւ ։ Ու Աբիային մնացորդ
պատմութիւնը , և անոր գործերը
ու խօսքերը Հնդդով մարգարէին
Հիշատակարանին մէջը գրուած է ։

ԳԼ . ԺԴ

1 Ասա Աբիային տեղը յաջորդելով՝ կատարե-
աւ թիւնը կը վերցնէ . 6 ու խաղաղութիւն
ունենալով՝ իր թագաւորութիւնը կը զօրա-
ցընէ բերդերով ու զօրքերով ։ 9 Ասա Ա-
սուածոյ ազաղակելով՝ Զարային կը յաղթէ , ու
Եթէովպացիներէն խիստ շատ աւար կ'առնէ ։

1 Եւ Աբիա իր հայրերուն հետ քնա-
ցաւ , ու զանիկայ Դաւիթի
քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր
տեղը անոր որդին Ասա թագաւոր
եղաւ . ատոր օրերը երկիրը տասը
2 տարի հանդստութիւն դտաւ ։ Ու
Ասա իր Տէր Աստուծոյն առջևը
3 բարի և ուղիղ եղածը բրաւ . Ո-
ւսար ատոնքՀնԷրան սեղանները
ու Ի բարձր տեղերը վերցուց , և Ի ար-
ձանները կոտրտեց , Տ ու Աստարով-
թի կուռքերը կտոր կտոր բրաւ .
4 Եւ Յուդային հրամայեց որ իրենց
հայրերուն Տէր Աստուածը փընտ-
ռեն , ու օրէնքը ու պատուիրանք-
5 Ներ կատարեն ։ Եւ Յուդային ա-
մէն քաղաքներէն բարձր տեղուան-
քը ու արեգական կուռքերը վեր-
ցուց . ու իր առջևը թագաւորու-
6 թիւնը հանդիստ էր ։ Եւ անիկայ
Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաք-
ներ շինեց . քանզի ան տարիներուն
մէջ երկիրը հանդստութիւն կը
վայելէր , ու անոր հետ պատերազմ
ընող չկար , վասն զի Տէրը անոր
7 հանդստութիւն տուաւ ։ Եւ Ա-
սա Յուդային բաւ , Ան երկիրը քանի
որ մեր Հիշանու թիւնը տակն է՝ ,
ան քաղաքները շինենք , ու պանդակ

Ի ԹԱՒ . ԺԸ . 19 ։

Ը Դ ԹԱՒՂ . ԺԱ . 26 ։ ԺԴ . 20 ։

Ի ԴԱՒ . ԹԱ . 4 ։

Ը Դ ԹԱՒՂ . ԺԸ . 28 ։ ԺԹ . 9։ ՄԻՔ . Բ . 6 ։

Ի ԳԼ . ԺԱ . 14 . 15 ։

Ի ՆԵՒ . ԽԹ . 35 ։

Ի ՏՒՆ ՆԵ . ԽԹ . 1։ ՂԱ . Բ . 2 ։

Ա ԳԼ . Բ . 4 ։

Ի ՂԱ . ԽԴ . 6։ Ի ՆԵ . ԽՀ . 20 . 21 ։ ՂԱ . ԽԴ . 2 . 3 ։

Ի ԹԱՒ . ԺԸ . 8 ։

Հ ԳՈՐ . Ա . 39։

Ն ԳԼ . ԺԹ . 12։

Ը ԱՄՈՍ . Է . 20 ։ ՄԱՂ . ԻՐ . 5 ։

Ե ՅՈՎ . Ժ . 5։

Ի ՅԵՒ . ԺԱ . 9 ։

Ի Ա ԹԱՒՂ . ԻՀ . 38 ։

Յ Դ ԹԱՒՂ . ԺԴ . 20 ։

Ն ԳԼ . ԺԲ . 15 ։

— Դ ԹԱՒՂ . ԺԸ . 8 . ԵԶ ։

Ի ՏՒՆ Դ ԹԱՒՂ . ԺԵ . 14 ։ ԳԼ . ԺԸ . 17 ։

Ի ՆԵ . ՂԴ . 13։

Ր Դ ԹԱՒՂ . ԺՈ . 7 ։

պարեհապնեղով, աշտարակներով, դռներով ու նիգերով չըՁապատունք. քանզի մենք միր Տէր Աստուածը փնտռեցինք, ու փնտռելու համար ամէն կողմանէ մեզի հանգստութիւն տուաւ։ Եւ շինեցին ու յաջողութիւն
8 գտան։ Եւ Ասա ցուցային վահան ու նիզակ կրող իրեք հարիւր հազար զօրք, ու Բենիամինէն՝ ասպար կրող ու ազեղ քաշող երկու հարիւր ութսուն հազար զօրք ու նէք. ասոնք ամէնը զօրաւոր կըտիճներ էին։
Ի ԳԼ· ԺԳ· Տ· 941
9 Ի ու եթէովպացի Զարան հազար անգամ հազար զօրքով ու իրեք հարիւր կառքով անոնց վրայ եկաւ,
Ը Ջեր· ԺԱ· 44։
10 ու մինչև Մարեսա եկաւ։ Եւ Ասա անոր դիմացը ելաւ. ու Մարեսայի Սեփաթա ձորին մէջ պատերազմի
Ե Ել· ԺԳ· 10։ ԳԼ· ԺԳ· 14։ Սաղ· իզ· 5։
11 շարուեցան։ Եւ Ասա ի իր Տէր Աստուծոյն աղաղակեց, ու ըսաւ՝ Ով Տէր, ըքու առջեւդ տարբերութիւն մը չկայ թէ շատով և թէ քիչով օգնութիւն ընելու մէջ. ով Տէր Աստուած մեր, որովհետև քեզի ապաւինեցանք, ու քու բազմութեանդ վրայ քու անունովդ եկանք. ով Տէր, մեր Աստուածը դուն ես. մի թոյլտր որ մարդը քեզի դէմ
Բ ա Թագ· ԺԷ· 45։ Ասակ· ԺԸ· 10։
Ե ԳԼ· ԺԳ· 15։
12 զօրանայ։ Եւ Տէրը ե եթէովպացիները Ասային ու ցուցային առջեւը զարկաւ. ու եթէովպացիք
13 փախան։ Եւ Ասա ու անոր հետ եղող ժողովուրդը գանոնք մինչև Գերարա հալածեցին. ու եթէովպացիք ինկան, և անոնց վրայ կենդանութիւն չմնաց. քանզի Տէրոջը առջեւը ու անոր բանակին առջեւը խորտակուեցան. ու խիստ շատ աւար
Ի Նհմ· Ժ· 19։ Ե· 1։
14 առին։ Եւ Գերարային բոլորտիքը եղող ամէն քաղաքները զարկին, քանզի Լանունց վրայ Տէրոջը վախ ինկաւ. ու ամէն քաղաքները կողոպտեցին, վասն զի
Ես ԳԼ· ԺԶ· 5։ ԳԼ· ԺԶ· 10։
15 անոնց մէջը շատ աւար կար։ Եւ ի հօտեր ուներն ալ գարկին, ու խիստ շատ ոչխար և ուղտ առին, ու Երուսաղէմ դարձան։
Ի Ես· իզ· 2։

ԳԼ· Ժ Ե

1 Ասա՝ Ցուցային հետ ու Իսրայէլին պանդուխտ եղողներուն հետ Ազարիա մարգաբէին խօսքերէն քաջալերուեցաւ՝ Ասատեղ հետ հանդիսաւոր ուխտ մը կրնէ. 16 իր մայրը Մաասան սիկնութենէն կը հանէ՝ անոր կռապատուութիւնը Համար. 18 ու նուիրուած բաները Աստուծոյ տունը կը մտնէ. ու երկար ժամանակ խաղաղութիւն կը տիրէ։

1 ‖ Ով եղեռնի որդւոյն Ազարիային վրայ — Աստուծոյ Հոգին եկաւ.
2 Եւ Ասային առջեւը ելլելով՝ ըսաւ անոր, Ով Ասա ու բոլոր Ցու-

դա ու Բենիամին, ինծի մտիկ ըրէք. ե Տէրը ձեզի հետ կ՚ըլլայ, քանի որ դուք անոր հետ էք. ու ‡ թէ որ զանիկայ փնտռէք, զանիկայ կը գտնէք. բայց ₸ թէ որ զանիկայ թողուք, անիկայ ես ձեզ պիտի
3 թողու։ Եւ ի Իսրայէլ երկար ժամանակ առանց ճշմարիտ Աստուծոյ, առանց Հսորվեցրնող քահանայի, ու առանց օրէնքի մնացեր
4 էր. Բայց ի իրենց նեղութեանը մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դարձան, ու զանիկայ փնտռելով գտան։ Եւ Հսոր ատենները ելլողին ու մտնողին ապահովութիւն չկար. քանզի երկիրներուն բոլոր բնակիչը մէջ շատ խռովութիւններ
6 կար. Ի Եւ ազգ ազգի հետ ու քաղաք քաղաքի հետ կը զարնուէր. ինչու որ Աստուած ամէն նեղութիւններով զարհուրեցուց
7 զանոնք։ Եւ հիմա դուք զօրացէք, ու ձեռ բերնիդ չհեռնայ. վասն զի ձեր գործքին վարձքը կայ։
8 Եւ Ասա աս խօսքերը ու ‡ Ովեդ մարգարէին մարգարէութիւնը լսելով՝ զօրացաւ, և ցուցայի ու Բենիամինի բոլոր երկրէն, ու ֊ եփրեմի լեռնէն իր առած քաղաքներէն պղծութիւնները վերցուց, ու Տէրոջը ժամերէն սրահին առջեւը եղող
9 Տէրոջը սեղանը նորոգեց. Եւ բոլոր ցուդան ու Բենիամինը, ու ի Եփրեմէն և Մանասէէն ու Շմաւոնէն անոնց քովը գտնուած պանդուխտները ժողվեց. քանզի Իսրայէլէն շատ մարդիկ անոր կողմը անցան, տեսնելով որ անոր Տէր Աստուածը
10 անոր հետն է։ Եւ անոնք Ասային թագաւորութեանը տասնուհինգերորդ տարւոյն երրորդ ամիսը Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան. Լ Ու
11 այն օրը իրենց ի բերած աւարէն Տէրոջը զոհ ըրին եօթը հարիւր արջառ ու եօթը հազար ոչխար.
12 Եւ ֊ ուխտ ըրին որ իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը բոլոր սրտով
13 ու բոլոր հոգիով խնդրեն. ‡ Եւ ով որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը չփնտռէ, թէ պզտիկ և թէ մեծ, թէ էրիկ մարդ և թէ կնիկ ըլլայ՝
14 ֊ մեռցուի։ Ու մեծ ձայնով և ցնծութեան աղաղակով ու փողերով ու չխփոցներով Տէրոջը երդումէ
15 ըրին։ Եւ բոլոր ցուդա ան երդումին վրայ ուրախացաւ. քանզի իրենց բոլոր սրտովը երդում ըրին, ու ի իրենց բոլոր կամքովը խնդրելով՝ զան գտնի, ու Տէրը ամէն կողմանէ հանգստացուց զանոնք։
16 Եւ Ասա թագաւորը իր ‖ մայրը Մաասան ալ սիկնութենէն հանեց՝ վասն զի անիկայ Աստարովդ

Ն· ք· դԲ· 941
Ը Ցաի· դ· 8։
‡ Հմր· 4։ 15։ ա Մն· իբ· 9։ ԳԼ· ԺԲ· 12։ 13։ Եբեմ· իթ· 13։ Մաա· է· 7։
₸ ԳԼ· իզ· 20։
Ի Ովս· գ· 4։
Հ Գե· ժ· 11։
Եր Օր· դ· 29։
Ը Դատ· ե· 6։
Բ Մաա· իզ· 7։
‡ Ը֊ա Լ֊ա· Ե֊ա Ը֊ա· Ը֊ա ով գեղի որ գալն Ազարիա
Ի ԳԼ· ԺԲ· 19։
Ի ԳԼ· ԺԵ· 16։
Ի ԳԼ· ԺԶ· 15։
Ի ԳԼ· ԺԶ· 13։
Ի գ Թագ· իգ· 3։ ԳԼ· ԺԲ· 31։ Նհմ· Ժ· 29։
Ի Եւ· իբ· 20։
Հբ Օր· ԺԶ· 5։ 9։ 15։
Ի Հմր 2։
‖ Ար· մեծ մայրը, ասա գ Թագ· ԺԵ· 2։ 10։
Հ գ Թագ· ԺԵ· 13։

թին կուռք չիներ էր. իսկ Ասա անոր կուռքը կոտրեց ու փշրեց, ու Կեդրոն հեղեղատին մէջ այրեց։
17 Բայց եբարձր տեղեաւնքը Իսրայէլէն չվերցան. սակայն Ասային սիրտը իր կ՚ենթադր բոլոր օրերուն մէջ
18 ուղիղ էր։ Եւ իր հօրը նուիրած ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները Աստուծոյ տունը տարաւ։
19 Ծոյ տուներ տարաւ։ Ու մինչև Ասային թագաւորութեանը երեսունհինգերորդ տարին պատերազմ չեղաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ասա՝ Աստուածներուն օգնութեամբը՝ Իսրայէլին կը դպրեցրնէ Բաասան։ 7 Ան բանիս վրայով Ենանիէն յանդիմանութիւն լսելուն համար՝ բանտը կը գնէ զանիկայ։ 12 Ասա իր հիւանդութեան տասներորդ տարին չի փնտռեր, հապա բժիշկներէն։ 13 Ընդ մահը ու թաղումը։

1 Ասային թագաւորութեանը երեսունվեցերորդ տարին՝ Իսրայէլի Բաասա թագաւորը Ցուդայի դէմ ելաւ, ու Ռաման շինեց, ո՛ր Ցուդայի Ասա թագաւորին ելլող
2 մնաղ մարդ մը չթողու։ Եւ Ասա Տէրոջը տաճարը ու թագաւորին տունը գանձերէն արծաթ ու ոսկի հանեց, ու Դամասկոս բնակող Ասբուրոյ թագաւորին՝ Բէնհադադին
3 խրկեց՝ ըսելով, Իմ ու քու մէջդ, և իմ հօրս ու քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ. ահա քեզի արծաթ ու ոսկի կը խրկեմ. եկուր, Իսրայէլի Բաասա թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ աւրէ, որ անիկայ իմ վրայէս ետ քաշուի։
4 Ու Բէնհադադ Ասա թագաւորին խօսքը մնիկ ըրաւ. և իր զօրագլուխները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց. ու Իյոնը, Դանը, Աբէլմայիմը ու Նեփթաղիմի բոլոր շահեմարանի քաղաքները զարկին։ 5 Եւ Բաասա ո՛ր կը լսեր, Ռաման շինելէն ետ կեցաւ, ու
6 գործը դադրեցուց։ Ուստի Ասա թագաւորը բոլոր Ցուդան առաւ, ու Բաասային շինած Ռամային քարերը ու փայտերը վերցուցին. ու անոնցմով Գաբան ու Մասփան շինեց։
7 Եւ ան առենը Ենանի տեսանողը Ցուդայի Ասա թագաւորին եկաւ, ու անոր ըսաւ. Որովհետև դուն Ասորւոց թագաւորին ապաւինեցար, ու քու Տէր Աստուծոյդ չապաւինեցար, անոր համար Ասորւոց թագաւորին զօրքը քու ձեռքդ
8 քեզ ազատեցաւ։ Մի՞թէ Եթովպացիք ու Լիբիացիք խիստ շատ կառքերով ու ձիաւորներով բազմաթիւ զօրք չէի՞ն. բայց ո՛րովհետև դուն Տէրոջը ապաւինեցար, անոնք քու ձեռքդ մատնեց։
9 Նեղ. Քանզի Տէրոջը աչքերը բոլոր երկիրը կը դիտեն, որ իրեն ուղիղ սրտով յարգողները ուժովցնէ. Եղաւ ան քանիս մէջ անմտութիւն ըրիր. ասկէ ետքը պատերազմներ պիտի ունենաս։ 10 Եւ Ասա ան տեսանողին որդոզեցաւ, ու զանիկայ բանտը դրաւ. վասն զի ան բանիս համար խիստ բարկացաւ անոր. ու ան առենը Ասա ժողովուրդէն մէկ քանիները հարբտահարեց։
11 Եւ Ասային առաջին ու վերջին պատմութիւնը ահա Ցուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին
12 մէջ գրուած է։ Եւ Ասա իր թագաւորութեանը երեսունհինգերորդ տարին ոտքի ցաւով հիւանդացաւ. ու անոր հիւանդութիւնը ծանրացաւ. և իր հիւանդութեանը մէջն ալ Տէրը չփնտռեց, հապա բժիշկ
13 ները։ Եւ Ասա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու անիկայ իր թագաւորութեանը քառասուն
14 ումեկերորդ տարին մեռաւ։ Ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ իրեն համար փորած գերեզմանը թաղեցին. և զանիկայ ի խունկերով ու իւզագործի արուեստին զանազան բաղադրութիւններովը լեցուն անկողնի մը մէջ պառկեցուցին, ու անոր վրայ խիստ շատ խունկ ծխեցին։

ԳԼ. ԺԷ

1 Յոսափատ Ասային տեղը յաջորդելով՝ ամէն կերպով կը կառավարէ ու յաջողութիւն կը գտնէ։ 7 Վկաացիներ ու իշխաններ կը խրկէ, որ Աստուծոյ օրէնքը Ցուդային սորվեցնեն։ 10 Աստուծոյ վախը Յոսափատին թշնամիներուն վրայ բլուրով անանցնիլ ոմանք անոր բծախնդիր կը բերեն ու հարկ կու տան։ 12 Ընդ մեծութիւնը, պաշտամտարերները ու զօրքերը։

1 Ան անոր տեղը անոր որդին Յոսափատ թագաւոր եղաւ, ու Իսրայէլի դէմ զօրացաւ։
2 Եւ Ցուդայի ամէն պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ զօրքեր դրաւ. ու Ցուդայի երկրին մէջ ու Եփրեմ նոր հօրը Ասային առած Եփրեմի քաղաքներուն մէջ բերդապահ
3 զօրքեր դրաւ։ Եւ Տէրը Յոսափատին հետն էր. քանզի անիկայ իր հօրը Դաւիթին առջի ճամբաներուն մէջը քալեց, ու Բահաղիմի
4 չփնտռեց, հապա իր հօրը Աստուածը փնտռեց, անոր պատուիրանքներուն մէջը քալելով, և չէ թէ Իսրայէլին րրածին պէս
5 ընթացաւ։ Եւ Տէրը թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջը հաս-

Ն. Բ. ԴԲ. 941
Ե ԳԿ. ԺԳ. 3։ 5։ Գ Թագ. ԺԱ. 14, ԺՀ։
Գ Թագ. Ա. 17։ Բ ԳԿ. ԺԱ. 9։
941
Ե Գ Թագ. Ա. 1։ ԳԿ. ԺԶ. 2։
Ե Ն. Բ. 1։ Երեմ. ԺԱ. 5։
Է ԳԿ. Ա. 9։
Է ԳԿ. Ա. 3։
940
Որ է տասը ցեղերուն Ցուդային բաժնուելէն ետեւ, երբոր վրայ Ասա թագաւորէր սա տարին։
Ե Գ Թագ. Ա. 17, ՀԵ։
Բ ԳԿ. Ա. 9։
941
Ե Գ Թագ. Ա. 1։ ԳԿ. Ա. 2։
Ե Ն. Բ. 1։ Երեմ. ԺԱ. 5։
Է ԳԿ. Ա. 9։
Է ԳԿ. Ա. 3։
Ն. Բ. ԴԲ. 941
Է ՑԿ. Լ. 21։ Առակ. Ա. 21։ Ա. 3։ Երեմ. Ա. 17։ Բ. 19։ Զաբ. Գ. 10։
Ը Ա Թագ. Ա. 13։
Ը Գ Թագ. Ա. 32։
Է ԳԿ. Ա. 26։ Երեմ. Ի. 2։ Պատմ. Ա. 3։
Է Գ Թագ. Ա. 23։
Ե Երեմ. Ա. 5։
914
Է Գ Թագ. Ա. 24։
Է Ծն. Ա. 2։ Պար. Ա. 1։ Յոբ. Ա. 39, 40։
Է ԳԿ. Ի. 19։ Երեմ. Լ. 5։
Ա Գ Թագ. Ա. 24։
Բ ԳԿ. Ա. 8։
Բ Գ Թագ. Ա. 28։

տաւանց . ու բոլոր Ցուդա Ցով-
ասափատին ընծաներ կու տար , Է և
անոր Հարաւութիւնը ու փառքը
6 շատցաւ . Ու անոր սիրտը Տէրոջը
ճամբաներուն մէջ բարձրացաւ .
և Ասիկայ բարձր տեղերը ու Ա-
տարովթի կուռքերն ալ Ցուդայէն
վերցուց ։
7 Եւ իր թագաւորութեանը եր-
րորդ տարին իր իշխաններըՙ Բէն-
Հայիլը , Աբդիան , Զաքարիան ,
Նաթանայէլը ու Միքիան իրկեց ,
Է որ Ցուդայի քաղաքներուն մէջը
8 սորվեցընեն . Եւ անոնց հետ Լեւի
Սեմայիա , Նաթանիա , Զաբա-
դիա , Ասայէլ , Սեմիրամովթ ,
Յովնաթան , Ադոնիա , Տուբիա ու
Տոբադոնիա Լեւացիները . Նաև
անոնց հետ Եղիսամա ու Յովրամ
քահանաները . 9 Ու Ցուդայի մէջ
կը սորվեցընէին , ու Տէրոջը օրի-
նաց գիրքը անոնց հետն էր , և
Ցուդայի ամէն քաղաքները կը
պտրտէին ու ժողովուրդին կը
սորվեցընէին ։
10 Եւ Ցուդայի բոլորտիքը եղող
երկիրներուն բոլոր թագաւոր-
թիւններուն վրայ Տէրոջը վախը
ինկաւ , ու Յովսափատին հետ
պատերազմ չըրին ։ 11 Եւ Փղշտա-
ցիներէն ալ Յովսափատին ընծա-
ներ ու Հարկի տակ կը բերէին .
և Արաբացիներն ալ հօտերէն եօ-
թը հազար եօթը հարիւր խոյ , ու
եօթը հազար եօթը հարիւր նո-
12 խազ կը բերէին անոր ։ Եւ Յով-
սափատ երթալով խիստ մեծցաւ ,
ու Ցուդայի մէջ բերդեր ու շտե-
13 մարանի քաղաքներ շինեց ։ Եւ
անիկայ Ցուդայի քաղաքներուն
մէջ շատ գործքեր ունէր , ու Ե-
րուսաղէմի մէջ զօրաւոր կտրիճներ
ու պատերազմող մարդիկներ ։—
14 Ասոնք ։ Եւ սա էր անոնց թիւը ի-
րենց ազգաւտհիներուն համեմատ .
Ցուդայի հազարապետները՝ Եդնա
իշխան , ու անոր հետ իրեք հարիւր
15 հազար զօրաւոր կտրիճներ . Եւ
անկէ եւրը Յօհանան իշխան , ու
անոր հետ երկու հարիւր ութսուն
16 հազար մարդիկ . Եւ անկէ եւրը
Զէքրիի որդին Ամասիան , Է որ Տէ-
րոջը ուխտաւորն էր , ու անոր հետ
երկու հարիւր հազար զօրաւոր
17 կտրիճներ . Ու Բենիամինէն՝ զօրա-
ւոր կտրիճ Եղիադան , և անոր հետ
երկու հարիւր հազար աղեղնաւոր
18 ու ասպարաւոր մարդիկ . Եւ անկէ
եւրը Յովզաբադ , ու անոր հետ
հարիւր ութսուն հազար սպառա-
19 զինեալ մարդիկ ։ Ասոնք էին թա-
գաւորին ծառայութիւն բնդղները ,
բայ ՚ի նոսա մարդիկներէն՝ որոնք

թագաւորը բոլոր Ցուդային պա-
րիսպապատ քաղաքներուն մէջը դը-
րաւ ։

ԳԼ . ԺԸ

1 Ցովսափատ Ա.բահարին հետ խնամութիւն
անելնելով , անոր հետ Իսրայէլի գաղտի
վրայ պատերազմի երթալու կը համոզուի ։ 4
Ա.բահար սուտ մարգարէներէն խորհուրդ
պատերազմին մէջ կը սպասնուի՝ Միքիային
բանին համեմատ ։

1 Ցովսափատ — խիստ շատ հա-
րստութիւն ու փառք ու-
նեցաւ . և Ա.բահարին հետ խնա-
2 մութիւն բրաւ ։ Ու մէկ քա-
նի տարիէն եաթը Սամարիա ի-
ջաւ Ա.բահարին . և Ա.բահար անոր
ու անոր հետ եղող ժողովուր-
դին խիստ շատ ոչխարներ ու
արջառներ մորթեց , ու զանիկայ
համոզեց որ Իսրայէլի գաղտ-
3 նի երթայ ։ Եւ Իսրայէլի Ա.բահար
թագաւորը Ցուդայի Ցովսափատ
թագաւորին բսաւ , Կ'ինձի հետ
Իսրայէլի գաղտնի կ'երթաս . ու
անիկայ անոր բսաւ , Ես քեզի պէս
եմ , ու իմ ժողովուրդս քու ժո-
ղովուրդիդ պէս է . ու քեզի հետ
պատերազմի կ'երթանք ։
4 Եւ Ցովսափատ Իսրայէլի թա-
գաւորին բսաւ , Հիմա Տէրոջը
5 խօսքը փնտռէ ։ Ու Իսրայէլի
թագաւորը մարգարէները ժողվեց ,
որոնք չորս հարիւր հոգի էին , ու ա-
նոնց բսաւ , Իսրայէլի գաղտնի
վրայ պատերազմելու երթանք ,
թէ հետ կենամ . ու անոնք բսին ,
Գնա . վասն զի Աստուած ձեռքդ
թագաւորին ձեռքը պիտի տայ ։
6 Եւ Ցովսափատ բսաւ , Ա՛ն տեղս
Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ
7 չկա՞յ , որ անոր հարցընենք ։ Ու
Իսրայէլի թագաւորը Ցովսափա-
տին բսաւ , Կայ մէկ ուրիշ մարդ
մըն ալ , որուն միջոցովը կրնանք
Տէրոջը հարցընել . բայց ես զանի-
կայ կ'ատեմ , քանզի ինձի համար
աղէկ մարգարէութիւն չըներ , հա-
պա միշտ դէշ . անիկայ Եմիայի որ-
դին Միքիան է ։ Եւ Ցովսափատ բ-
սաւ , Թագաւորը այդպէս չզրսյ ։
8 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքի-
նի մը կանչեց , ու բսաւ , Եմիայի
որդին Միքիան շուտով հոս բեր ։
9 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Ցու-
դայի Ցովսափատ թագաւորը՝ Սա-
մարիայի դրանը առջևի հրապարա-
կին մէջ՝ ամէն մէկը իր աթոռին
վրայ նստեր էր . ու բոլոր մարգա-
րէները անոնց առջևը մարգարէու-
10 թիւն կ'ընէին ։ Եւ Քանանայի
որդին Սեդեկիա իրեն երկաթէ
եղջիւրներ շինեց , ու բսաւ , Տէրը

Ն. Ք. ՂԲ. 897

այսպէս կ՚ըսէ. Ասորիները ասոնց-
մով պիտի զարնես, մինչև որ զա-
11 նոնք բնաջինջ ընես։ Բոլոր մար-
գարէներն ալ այնպէս կը մարգա-
րէանային ու կ՚ըսէին, Ռամովթ
գաղաադ ելիր, ու յաջողութիւն
պիտի ունենաս, և Տէրը զանիկայ
թագաւորին ձեռքը պիտի տայ։
12 Ու Միքիան կանչելու գացող
մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով,
Ահա ամէն մարգարէները մէկ բեր-
նով թագաւորին համար բարու-
թիւն խօսեցան. Թող քու խօսքդ
ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլ-
13 լայ, ու բարութիւն խօսէ։ Իսկ
Միքիա ըսաւ, Տէրը կենդանի է
որ Իմ Աստուածս ինծի ինչ որ
ըսէ, ան պիտի խօսիմ։
14 Ու երբոր անիկայ թագաւորին
եկաւ, թագաւորը անոր ըսաւ, Ո՛վ
Միքիա, Ռամովթ գաղաադ պա-
տերազմելու երթա՞նք, թէ ետ կե-
նամ։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ելէ՛ք,
ու յաջողութիւն պիտի ունենաք.
15 ու ձեր ձեռքը պիտի տրուին։ Եւ
թագաւորը անոր ըսաւ, Մինչև
քանի՞ անգամ երդմնցընեմ քեզ,
որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտը
16 միայն խօսիս ինծի։ Ու անիկայ
ըսաւ, Բոլոր Իսրայէլը հովիւ չու-
նեցող ոչխարներու պէս լեռներու
վրայ ցրուած տեսայ. և Տէրը ը-
սաւ, Ասոնք տէր չունին. ամէն
մարդ խաղաղութեամբ թող իր
17 տունը դառնայ։ Եւ Իսրայէլի
թագաւորը Յովսափատին ըսաւ,
Քեզի չըսի՞ որ անիկայ ինծի համար
աղէկ մարգարէութիւն չըներ, հա-
18 պա դէշ։ Ու Միքիա ըսաւ, Ու-
րեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք.
Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տե-
սայ, ու երկինքի բոլոր զօրքերը
անոր աջ կողմը ու ձախ կողմը կայ-
19 ներ էին. Եւ Տէրը ըսաւ, Իսրայէ-
լի Աքաաբ թագաւորը ո՞վ կրնայ
խաբել, որ Ռամովթ գաղաադ
ելլէ ու կորսուի. և մէկը այսպէս՝
20 ու միւսը այնպէս ըսաւ։ Ու մէկ
Հոգի մը ելաւ, և Տէրոջը առջևը
կայնեցաւ, ու ըսաւ, Զանիկայ
ես կը խաբեմ։ Եւ Տէրը անոր ը-
21 սաւ, Ի՞նչ միջոցով։ Ու անիկայ
ըսաւ. Ելլեմ, ու անոր բոլոր մար-
գարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլ-
լամ. և Տէրը անոր ըսաւ, Դուն
պիտի խաբես, ու պիտի յաջողիս.
22 ելի՛ր ու այնպէս ըրէ։ Եւ հիմա
ահա Տէրը ասա քու մարգարէնե-
րուդ բերանը սուտ ոգի դրեր է.
բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօ-
սեցաւ։
23 Ան ատենը Քանանայի որդին Սե-
դեկիան մօտեցաւ, ու Միքիային

Է Թու. իբ. 18, 20, 35։ իդ. 12, 26։ իդ. 13։ գ Թագ. իբ. 14։

Ն. Ք. ՂԲ. 897

ծնօտին զարկաւ, ու ըսաւ, Տէրոջը
Հոգին ի՞նչպէս իմ քովէս ելաւ՝
24 քեզի հետ խօսելու համար։ Եւ
Միքիա ըսաւ, Դուն ալ պիտի
տեսնես ան օրը որ պահուելու հա-
մար սենեակէ սենեակ մտնես։
25 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ,
Միքիան առէ՛ք, ու զանիկայ Ամոն
քաղաքապետին և թագաւորի որ-
26 դւոյն Յովասին տարէ՛ք, Ու ըսէ՛ք,
Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ. Բ Ասի-
կայ բանտը դրէք. ու մինչև որ ես
խաղաղութեամբ դառնամ, զանի-
կայ նեղութեան հացով ու նեղու-
27 թեան ջրով կերակրեցէ՛ք։ Եւ
Միքիա ըսաւ, Եթէ երբէք խա-
ղաղութեամբ դառնաս, Տէրը ինծ-
մով խօսած չըլլայ. ու ըսաւ, Ո՛վ
ժողովուրդներ, ամէնքդ ալ լսեցէ՛ք։
28 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու
Յուդայի Յովսափատ թագաւորը
29 Ռամովթ գաղաադ ելան։ Ու
Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին
ըսաւ, Կերպարանքս պիտի փոխեմ,
ու այնպէս պատերազմի պիտի մըտ-
նեմ. բայց դուն քու հագուստդ
հագիր. և Իսրայէլի թագաւորը իր
կերպարանքը փոխեց, ու պատե-
30 րազմին մէջ մտան։ Եւ Ասորւոց
թագաւորը իր կառապետներուն
պատուիրեց ու ըսաւ, Պզտիկի
կամ մեծի հետ մի՛ պատերազմիք,
բայց միայն Իսրայէլի թագաւորին
31 հետ։ Ու երբոր կառապետները
Յովսափատը տեսան, Իսրայէլի
թագաւորը ասիկայ է՝ ըսելով, ա-
նոր վրայ պատերազմելու դացին.
և Յովսափատ աղաղակեց, ու Տէ-
րը անոր օգնութիւն ըրաւ. և Ա-
ստուած զանոնք անկէ դարձուց։
32 Ու երբոր կառապետները տեսան որ
անիկայ Իսրայէլի թագաւորը չէ,
33 անկէ ետ դարձան։ Եւ մարդուն մէ-
կը †առանց դիտելու՝ իր աղեղը քա-
շեց, ու Իսրայէլի թագաւորը ‡զրա-
հին օղակներուն մէջէն՝ զարկաւ. ան
ատենը անիկայ իր կառավարին ը-
սաւ, Ձեռքդ դարձուր, ու զիս
բանակէն հանէ. քանզի վիրաւո-
34 րուեցայ։ Եւ ան օրը պատերազմը
սաստկացաւ. ու Իսրայէլի թագա-
ւորը մինչև իրիկուն Ասորւոց դի-
մացը իր կառքին մէջ կեցաւ, ու
արևուն մտած ատենը մեռաւ։

Բ Գլ. ժզ. 10։

† Կամ՝ ուժով մը

‡ Եբր. յոդուածներուն ու զրահին մէջ տեղէն

ԳԼ. ԺԹ

1 Յովսափատ Յէու մարգարէէն կը յանդիմա-
նուի. իր թագաւորութեանը մէջ կը պտրտի
ու աստուածպաշտութեան կը յորդորէ ժողո-
վուրդը. 5 դատաւորներուն, 8 քահանաներ-
ուն ու Ղեւտացիներուն պատուէրներ կու
տայ։

1 Եւ Յուդայի Յովսափատ թագա-
ւորը խաղաղութեամբ Երուսա-

896

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
896

2 զէմ իր տունը դարձաւ։ Ու Ընա-
նեի որդին Ցէու՝ տեսանողը անոր
դիմացը ելաւ, ու Ցովսափատ
Թագաւորին բսաւ. Պէտք էր որ
մեղաւորին օգնէիր, ու Տէրը ա-
տողները սիրէիր. ասի սաոր Հա-
մար Տէրոջը երեսէն Բրա վրադ
3 բարկութիւն էյ։ Բայց Բրա
վրադ բարի բաներ դտնուեցան.
քանզի Աստարովթի կուռքերը
երկրէն բնաջնջեց սրտը, ու Բրա
սիրտ Ընտուած ինդրելու պատ-
րաստեցիր։

4 Ես Ցովսափատ Երուսաղէմի մէջ
կը բնակէր. ու նորէն ելաւ ժողո-
վուրդին մէջը պէրսէպա՝ Թերա-
բերէէն մինչև Եփրեմի լեռը, ու
դանոնք իրենց Հայրերուն Տէր Ա-
5 տուծոյն դարձուց։ Ու երկրին
մէջ քաղաք քաղաք դատաւորներ
դրաւ, Ցուդայի ամէն պարսպաւոր
6 քաղաքներուն մէջը։ Ես դա-
տաւորներուն բսաւ. Նայեցէք ինչ
կ'ընէք. քանզի ձեր տեսնելու
դատաստանը մարդու չվերաբերիր,
Հապա Տէրոջը՝ որ դատաստա-
7 նի մէջ ձեզի հետ է. Ուրեմն Տէ-
րոջը վախը ձեր վրայ ըլլայ.
զգուշութեամբ բան տեսէք.
քանզի ըմեր Տէր Ասուծոյն քս-
ր անիրաւութիւն, Բաստա-
ւութիւն ու կաշառք առնել չը-
կայ։

8 Ես Ցովսափատ Երուսաղէմի մէջ
ալ Ղեւտացիներէն ու քահանա-
ներէն ու Իսրայէլի նահապետնե-
րէն դրաւ՝ Տէրոջը իրաւունքին
համար ու դատերու համար. ու
Երուսաղէմ դարձան։ 9 Ու
պատուէր տուաւ ու բսաւ. Ձյս-
պէս ընէք Տէրոջը վախովը, հա-
ւատարմութեամբ և ուղիղ սրտ-
10 տով. Ո՛ր երբոր իրենց քաղաքնե-
րուն մէջը բնակող ձեր եղբայրնե-
րէն դան մէ գայ ձեր առջեւը՝ Ե՛ր
արեան և արեան միջառնը, Ե՛ր
օրէնքի ու պատուիրաններուն վրայ
Բարկութիւն չգայ. այսպէս ընէք
11 որ յանցաւոր չըլլաք։ Ես աՀա
Տէրոջը ամէն գործերուն համար
Ամարիա մեծ քահանան ձեր վրայ
ասկայէ է, ու Թագաւորին ա-
մէն գործերուն համար՝ Ցուդայի
տան իշխանը Ամմայէլի որդին
Զաբադիա, ու ձեր առջեւն վա-
տացնողը ասոնիկանները են. զօ-
բացէք ու այսպէս ընէք, և Տէրը
Բարիին հետ ըլլայ։

ԳԼ. Ի

1 Ցովսափատ վախնալով՝ Ամոաբտնեին կը
քարոզէ։ 5 Ընոր ազօթքը։ 14 Ցազիէլին
մարգարէութիւնը։ 20 Ցովսափատ կը յոր-
դորէ ժողովուրդը, ու երգեցողները կը դնէ որ
Տէրը օրհնեն։ 22 Թշնամիներուն մէջ կոր-
ծանումը։ 26 Ժողովուրդը Օրհնութեան հո-
վիտին մէջ Տէրը օրհնելով՝ յաղթանակ կը
դտնեն։ 31 Ցովսափատին թագաւորու-
թիւնը։ 35 Ընոր նաւերը՝ որ Ադոռիային
հետ չենել սուէր էր, Եղիազարին մարգարէ-
ութեանը համաձայն կը կործանին։

1 Ես ասկէ ետքը Մովաբի որդիքը
ու Ամմոնի որդիքը, ու անոնց
հետ Ամմոնացիներէն ալ Ցովսա-
փատին վրայ պատերազմելու ե-
2 կան։ Ուստի գացին, ու Ցովսա-
փատին պատմեցին ու բսին. Քա-
վրադ Ծովուն անդիի կողմէն Ա-
սորեայ միջէն մեծ բազմութիւն
կու գայ. և աՀա անոնք Ասա-
նթամարի (այսինքն Ենգադի
3 դիի) միջ են։ Ու Ցովսափատ
վախցաւ, ու Տէրը փնտուելու
եռեւ եցաւ" . և բոլոր Ցուդայի
միջ Ծոմապահութիւն քարոզեց։
4 Ու Ցուդայեանք ժողովեցան որ
Տէրոջմէ օգնութիւն ինդրեն. ու
Ցուդայի բոլոր քաղաքներէն ալ
5 Տէրը ինդրելու եկան։ Ես Ցով-
սափատ՝ Տէրոջը տանը միջ նոր
գաւիթին առջեւը՝ Ցուդայի ու
Երուսաղէմի ժողովրդին միջ կայ-
6 նեցաւ, Ու բսաւ. Ով մեր Հայ-
րերուն Տէր Ասուածը, դուն Բան
Ասուածը չես՝ որ երկինքը կը
բնակիս, ու Ջրոյոր ազգաց թագա-
ւորութիւններուն վրայ կը տիրես,
և Բրա ձեռքիդ մէջ անառակ մէկ
զօրութիւն և այժ մը կայ, որ
բնաւ մէկը չկրնար քեզի դէմ դնել.
7 Ձէ՞ որ դուն՝ Ըոյ մեր Ասուածդ,
Բաս երկրիս բնակիչները Բրա խո-
րտակել ժողովուրդիդ առջեւէն վը-
ռնտեցիր, ու զանիկայ յաւիտեան
Բրա սիրեկիդ Աբրահամին տուուր
8 դին տուիր։ Ես անոնք հոն բնա-
կեցան, ու հոն Բրա անուանդ Հա-
մար քեզի սրբարան մը շինեցին,
9 ու բսին. Եթէ որ մեր վրայ չարիք
առ՝ դատաստան՝ Ժանատիան կամ
սուի դայ, մենք աս տանս առջեւ
ու Բրա առջեւդ կայնինք, (վասն զի
Եաս տանս մէջ Բրա անունդ կայ,)
ու մեր նեղութեանն առնեն քեզի
աղաղակենք, ան ատենը խնա ու
10 ձեռ ազատես։ Ես հիմա աՀա
Ամմոնի ու Մովաբի որդիքը, ու
Սէիր լեռանը Քաղքեցիները՝ որոնց մէջ
մտնելու Բհրաման չտուիր Եգիպտացիէն
ելած ատենը, Հապա Բանոնցմէ
խոտորեցան, ու զանոնք չկործանե-
11 ցուցին, ԱՀա անոնք մեզի հատու-
ցում բնելու Համար՝ Ելու գան

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
896

† Կ՛ուզ՝ Մա-
նաՀեմ-
բէն է ըսե-
ւոլենէ

– Ներ. Ժգ. 7։
Բ Ցես. Ժե. 62։
† Գղ. Ժթ. 3։
‡ Եբր. Հրե-
ա դրաս.
Բ Եզր. բ. 21։ Երեմ.
ւգ. 9։ Ցովե. գ. 5։

Բ Օր. գ. 39։ Ցես. ը. 11։ գ
թագ. ը. 23։ Մաս. գ. 9։
Ղ Պագ. խե. 2, 8։ Դան.
գ. 17, 25. 32։
Ե ասՊե. իԹ. 12։ Պագ. կը. 11։
Մաս. գ. 13։
Ը Ներ. Ժե. 7։ Եւ. գ. 7։
Բ Պագ. խգ. 2։
Ժ Ես. խա. 8։ Ցակ. ը. 23։
† գ Պագ. ը. 33։ 37։ Գղ. գ. 28, 29. 30։
Ւ Գղ. գ. 20։

Բ Օր. ը. 4. 9, 19։
† Թագ. խ. 21։

‡ Պագ. Ձդ. 12։

Ն · Ք · ԴԲ · 896

Հաճախ · պ · 13 ·

Ա Սպ · իե · 15։ ձիս · 1 · 2։ ձիպ · 1 · 2։ ձիս · 8 ·

Ղ Թես · ժա · 25 · 26 · իդ · 2։ Պլ · ԺԸ · 1 · իդ · 20 ·

Ե Ել · ԺԳ · 13 · 14։ Բ Օր · ա · 29 · 30 · ե · 6 · 8 · Դ · ւբ · 7 ·

Ե Ել · ԺԳ · 13 · 14։

Ե Թես · ԺԳ · 9։ Պլ · ԺԸ · 2։ ւբ · 8։ Ե Ել · պ · 31 ·

Ա Պն · ԺԳ · 29։ Ա Պն · ԺԳ · 31։ Սպ · ձկ · 1։ Ա Պն · ԺԳ · 41։ Պլ · Ե · 13։ է · 3 · 6։

մէզ վրընտելու քու ժառանգու-
12 թենէդ, որն որ մէզի տուիր ։ Ո՛վ մեր Աստուածը, հանոնց գառատառան չես բներ · քանզի մեր վրայ եկող սա մեծ բազմութեանը դէմ դնելու զօրութիւն չունինք, ու չենք գիտեր ինչ ընելու ենք · հապա Յմեր աչքերը քու վրադ են ։
13 Եւ բոլոր Ցուդայեանք իրենց բնտանեքներովը, կնիկներովը ու տղաքներովը Տէրոջը առջեւը կայներ էին ։
14 Ան առներ Աասիր որդիներէն Զնաացի Մաթանիայի որդւոյն Յեհիէլի որդւոյն Բանեայի որդւոյն Զաբարիայի որդւոյն Ցաղիելին վրայ Հ Տէրոջը Հոգին եկաւ մոդով-
15 քին մէջը · Ու անիկայ բաւ ։ Ո՛վ բոլոր Ցուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ, ու դուն Ցովսափատ թագաւոր ։ մտիկ բրէք, Տէրը ձեզի այսպէս կ'բսէ · Ե Դուք մի վախնաք, ու սա մեծ բազմութեանը երեսէն մի զարհուրիք · քանզի պատերազմը ձերը չէ, հապա Աստուծոյ է ։
16 Վաղը անոնց վրայ իջէք · ահա անոնք Ասիսի զառ՝ի վերը պիտի ելլեն · ու զանոնք հեղգտահին ծայրը՝ Ցերուէլի անապատին առջեւը պիտի
17 գտնէք ։ Հ Ձես պատերազմի մէջ դուք պիտի չպատերազմիք · դուք երեկեք ու կայնեցէք, որ Տէրոջը ձեզի բրած փրկութիւնը տեսնէք ։ ով Ցուդա ու Երուսաղէմ · մի վախնաք ու մի զարհուրիք · վաղը անոնց դիմացը ելէք, Հ ու Տէրը ձեզի
18 հետ պիտի ըլլայ ։ Ան առներ Ցովսափատ Ե երեսը գետինը ծռեց · ու բոլոր Ցուդան ու Երուսաղէմի բնակիչները Տէրոջը առջեւը երեսի վրայ ինկան, ու Տէրոջը երկրպա-
19 գութիւն ըրին ։ Եւ Կահաթեանց որդիներէն ու Կորհեանց որդիներէն եղող Զնաացիները Իսրայէլին Տէր Աստուածը խիստ բարձր ձայնով օրհնելու եկան ։
20 Եւ առաւօտուն կանուխ ելան, ու Թեկոէի անապատը գացին · ու անոնց երթալատ առներ Ցովսափատ կայնեցաւ, ու բաւ ։ Ո՛վ Ցուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ, լնձի մտիկ բրէք · Ե Ձեր Տէր Աստուծոյն հաւատացէք, ու ապահով պիտի բլլաք · անոր մարգարէներուն հաւատացէք, ու յաջո-
21 գութիւն պիտի ունենաք ։ Եւ ժողովրդին հետ խորհուրդ բրաւ, ու Տէրոջը երգեցողներ որոշեց, որ զօրքին առջեւէն ելլեն, Ե ու Տէրոջը սուրբ փառքը օրհնեն ու բսեն, Ե Գոհացէք Տէրոջմէն, Ե ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
22 Ու երբոր անոնք ցնծութեան

երգը ու օրհնութիւնը սկսան, Ցու-
դայի վրայ եկող Ամմոնի ու Մո-
վաբի որդիներուն ու Սէիր լեռանը
բնակիչներուն դէմ Տէրը դարսա-
կալներ հանեց, և անոնք կոտրուե-
23 ցան · Քանզի Ամմոնի ու Մովաբի որդիքը Սէիր լեռանը բնակիչներուն վրայ եկան, որ չարախ ջարդեն ու բնակիչը բնեն · ու երբոր Սէիրի բնակիչները գաւցուցին, մկզմկկ
24 կոտրելու եկան ։ Եւ Ցուդայեանք անապատին մէջ եղող դիտաւոցը հասնելով, ան բազմութեանը նայեցան, և ահա անոնց դիերը գետնի վրայ փուռած էին, ու ապա-
25 տուած մը չկար ։ Ան առներ Ցովսափատ ու անոր ժողովուրդը անոնց աւարը ժողվելու գացին, ու դիերուն մէջը շատ ապրանք ու պատուական ամաններ գտան, ու բունց համար կողոպտեցին, մինչեւ որ ալ չէին կրնար տանիլ · ու աւարը երեք օր ժողվեցին, վասն զի էնէ շատ էր ։
26 Եւ չորրորդ օրը Օրհնութեան հովիտը ժողվուեցան, քանզի հոն Տէրը օրհնեցին · անոր համար ան տեղուն անունը Օրհնութեան հո-
27 վիտ կոչեցին մինչեւ սա օրս ։ Եւ բոլոր Ցուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկները ու անոնց առաջնորդը Ցովսափատ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան · քանզի Տէրը Ե զանոնք իրենց թշնամիներէն ապա-
28 հովեց ։ Ե ուրախացուցիչ էր · Եւ սաւիղներով, քնարներով ու փողերով Երուսաղէմ Տէրոջը տունը
29 գացին ։ Ու ամէն երկիրներուն թագաւորութեանցը վրայ Ե Աստուծոյ վախը ինկաւ, երբոր լսեցին որ Տէրը Իսրայէլի թշնամացը
30 հետ պատերազմեցաւ ։ Եւ Ցովսափատին թագաւորութիւնը խաղաղ էր · ու անոր Ե Աստուածը զանիկայ ամէն կողմանէ հանգստացուց ։
31 Ե Եւ Ցովսափատ Ցուդայի վրայ թագաւորութիւն բրաւ · երեսուն հինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու քսանու հինգ տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորեց · և անոր մօրը անունը Ազուբա էր,
32 ու Սալհիի աղջիկն էր ։ Եւ անիկայ իր հօրը Ասային ճամբուն մէջ բացկաց, ու անկէ չխոտորեցաւ, Տէրոջը
33 առջեւը ուղղութիւն բնելով ։ Բայց բարձր տեղերը չվերցան · ու ժողովուրդը տակաւին իրենց հարցը Աստուածներուն չէին շտկած իրենց հարցը Աստու-
34 ծոյն ։ Եւ Ցովսափատին մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէջը յիշուած Ե Նա-

Ն · Ք · ԴԲ · 896

Ղ Դատ · է · 22։ Հաճախ · ԺԳ · 20 ·

Ե Ել · ԺԳ · 43 ·

Ա Պն · ԺԳ · 10 ·

Ղ Պլ · ԺԸ · 15 · Ցօր · ւդ · 29 ·

Ա Թագ · իբ · 41 · ԿԲ ·

Ե Տիտ · գլ · ԺԸ · 6 ·

Ց Պլ · ԺԸ · 14 · ԺԹ · 3 ·

Ա Թագ · ԺԳ · 1 · 7 ·

Ն · Բ · Գ·Ե · 896

նիի որդւոյն Ցեփոնի պատմեցին նը մէջ գրուած է ։

35 Եւ ասկէ ետքը ։ Ցուդայի Ցովսափատ թագաւորը չարութիւն ըներ Խոսիէլի Ոքոզիա թագաւո-

36 րին հետ միաբանեցաւ , ։ Ու անոր հետ բնակեցաւ թիւն գրաւ , որ թարսիս երթալու նաւեր շինեն . ու Գասիոնգաբերի մէջ նաւեր շինե-

37 ցին ։ Եւ Մարեսացի Դոդիայի որդին Եղիազարը Ցովսափատին վրայ մարգարէութիւն գրաւ , ու ըսաւ , Որովհետեւ դուն Ոքոզիայի հետ բնակեցար , Տէրը քու գործդ ա-

• գ Թագ · իր · 49 ։

ւրեց ։ ։ Ու նաւերը խորտակեցան , ու չկրցան ։ թարսիս երթալ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ցովսափատ Ցովսափատին տեղը յաջորդելով , իր նախորդները կը մեծցնէ ։ 5 Անոր չար վարմունքը ։ 8 Եղոմ ու Լիբնա կ'ապստամբեն ։ 12 Եղիային անոր դէմ գրած մարգարէական գիրը ։ 16 Փղշտացիք ու Ըրաբացիք կը նեղեն զանիկայ ։ 18 Անոր անբժշկելի ախտը , անպատրաստ մահը ու թաղումը ։

889 — գ Թագ · իր · 51 ։

1 Եւ ։ Ցովսափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղուեցաւ . և անոր տեղը անոր որ-

2 դին Ցովրամ թագաւոր եղաւ ։ Ու անոր եղբայրները՝ Ցովսափատի որդիքը՝ Ազարիա , Եհիէլ , Զաքարիա , Ազարիու , Միքայէլ ու Սափատիա էին . սոքա ամէնը Խոսիէլի թագաւորին Ցովսափատին

3 որդիքն էին ։ Եւ անոնց հայրը արծաթի ու ոսկի ու թանկագին բաներ՝ չատ պարգեւներ տուաւ ա-նոնց , նաեւ Ցուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ . բայց թագաւորութիւնը ։ Ցովրամին տուաւ ։ քանզի

4 անդրանիկը ան էր ։ Ու երբոր Ցովրամ իր հօրը թագաւորութեանը աթոռը նստաւ ու զօրացաւ , էր բոլոր եղբայրները ու Խոսիէլի իշխաններէն մէկ քանիներով սրով մեռցուց ։

5 ։ Ցովրամ երեսունհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ ութը տարի թա-

6 գաւորեց ։ Եւ անիկայ Ա.քաաբին տանը բրածին պէս Խոսիէլի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց , (քանզի Ա.քաաբին աղջիկը անոր կինն էր .) ու Տէրոջը աչքին չարը գործեց ։

7 Բայց Տէրը Դաւիթին հետ բրած ուխտին համար , և անոր ու անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տալու խոստումներուն համար , Դաւիթին տունը կորնչցնել չուզեց ։

8 ։ Անոր օրերը Եդոմացիները Ցուդային ձեռքին տակէն ապստամբեցան , ու իրենց վրայ թագաւոր մը

9 դրին ։ Եւ Ցովրամ իր իշխաններովը ու բոլոր կառքերովը դնաց , ու գիշերով եղաւ , և իր չորս կողմը առնող Եդոմացիները ու կառ-

10 քերու իշխանները զարկաւ ։ Բայց Եդոմացիք Ցուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչեւ այս օրս . այն ատենը Լիբնա ու անոր ձեռքին տակէն ապստամբեցաւ , քանզի անիկայ իր հայրերուն Տէր

11 Աստուածը թողուցեր էր ։ Անիկայ Ցուդայի լեռներուն վրայ շարձր տեղեր ալ շինեց . ու Երուսաղէմի բնակիչներուն ։ պոռնկութիւն բ-ներ տուաւ , և Ցուդան զլխէ հա-նեց ։

12 Ու Եղիա մարգարէէն անոր թուղթ եկաւ , որ կ'ըսէր , Քու Հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետեւ քու Հօրդ Ցովսափատին ճամբաները , ու Ցուդայի Ասա թագաւորին

13 ճամբաները չբռնեցիր , Հապա Խոսիէլի թագաւորներուն ճամբաները բռնեցիր , և ։ Ցուդայի ու Երուսաղէմի բնակիչներուն՝ ։ Ա-քաաբին տանը պոռնկութիւնին բաներուն պէս՝ ։ պոռնկութիւն ըներ տուիր , ու նաեւ ։ քեզմէ աղէկ և-զող եղբայրներդ՝ քու Հօրդ ։ որդի-

14 ները մեռցուցիր , Ահա Տէրը քու ժողովուրդդ , քու որդիներդ ու կիներդ , և քու բոլոր ստացուածդ մեծ հարուածով պիտի

15 զարնէ . Ու դուն չարաչար պիտի հիւանդանաս Լփորի հիւանդութիւնով , մինչեւ որ փորոտիդ դուրս պիտի թափի ան հիւանդութիւնը պատճառաւ , ։ օրէ օր պէտ առոյնաց ։

16 Եւ Տէրը ։ Ցովրամին դէմ զրգռեց Փղշտացիները , ու Եթովպացւոց մօտերը բնակող Ըրաբացիները ,

17 որ . Եւ անոնք Ցուդայի վրայ ելան ու զանիկայ կողոպտեցին . և թագաւորին տանը մէջ գտնուած բոլոր ստացուածքը , ու ։ անոր որդիները ու կիներն ալ քշեցին տարին . ու անոր որդիներէն մինակ անոր պզտիկ որդին ։ Ցովա-քազ մնաց ։

18 Եւ ասոնց բոլոր բաներէն ետքը Տէրը զանիկայ անանկ մէկ ։ փորոտիքի հիւանդութեամբ մը զարկաւ , որ

19 անբժշկելի էր ։ Ու շատ մը օրներէն ետքը՝ այսինքն երկու տարիի չափ ժամանակ անցնելէն ետքը՝ իր հիւանդութենէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ , ու չարաչար հիւանդութիւնով մեռաւ ։ Եւ ժողովուրդը անոր վրայ խունկ չձխեցին , ինչպէս որ ։ անոր Հայրերուն

20 վրայ ձխեր էին ։ Անիկայ թագա-

Ն · Բ · Գ·Ե · 889

Ե Գէ · ԺԷ · 7 ։ ի · 5 ։ Հմր 13 ։

Ե Գէ · ԺԷ · 11 ։

Ե դ Թագ · ԺԹ · 31—33 ։ գ Թագ · իմ · 22 ։

Ե Ել · ԼԴ · 15 ։ ր Օր · լա · 16 ։

Ե Հմր 4 ։

ե Եբր · առ-նը

Ե Հմր 18 · 19 ։

Երբ 887

Ե դ Թագ · ԺԹ · 14 · 23 ։

887

Ե Գէ · ԻԳ · 7 ։

Ե Գէ · իբ · 1 Մնաց · գ Թագ · իբ · 6 Ըզարթ ։

885

Ե Հմր 15 ։

Ե Գէ · ԺԷ · 14 ։

ուր եղած տաները երտնուելուն տարեկան էր . և ուխտը տարի ե-
րուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն
բրաւ . և անիկայ չ՚սեռաւ առանց
մկու մը անոր վրայ ցաւելուն՚ . ու
դանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ
թաղեցին , բայց չէ թէ թագա-
ւորաց դերեզմաններուն մէջ ։

ԳԼ . ԻԲ

1 Ա.քազիա իր հօրը տեղը կը յաջորդէ , ու չար
կերպով կը թագաւորէ · 5 Ա.քաաբի որդւոյն
Յովրամին հետ դաշնակցութիւն ունենալով՝
Ցեհուէն կը սպաննուի · 10 Գոթոդիա բոլոր
թագաւորական սերունդը կորսընցընելով ,
բաց ի Յովասէն՝ որ որ անոր Ցաարէէ հօ-
րաքրոջը պահէր էր , իբրև կը յտիչտակէ թա-
գաւորութիւնը ։

885 1 Երուսաղէմի բնակիչները անոր
տեղը անոր պզտիկ որդին Ա-
քազիան թագաւոր ըրին . քանզի
Ա.ռաքաւոց հետ բանակը եկող
զունդերը բոլոր իմ ծերը մեռ-
ցեր էին . այսպէս Ցուդայի Յով-
րամ թագաւորին որդին Ա.քազիա
2 թագաւորեց ։ Ա.քազիա քառա-
սունուերկու տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի
մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն
բրաւ . և անոր մօրը անունը Գո-
թոդիա էր , ու Ա.մրիին աղջիկն էր ։
3 Անիկայ ալ Ա.քաաբին տաներ ճամ-
բաներուն մէջ քալեց . քանզի ա-
նոր մայրը չարութիւն ընելու խոր-
4 հուրդ կու տար անոր ։ Ու անի-
կայ Տէրոջը առջեւը չարութիւն բ-
րաւ Ա.քաաբին տաներ պէս . վասն
զի իր հօրը մեռնելէն եաքը ա-
նոնք էին իր խորհրդականները՝ իր
5 կործանմանը համար ։ Ու անիկայ
անոնց խորհրդովը գնաց , ու Ա-
քաաբեան Յովրամին՝ Իսրայէլի
թագաւորին հետ Ասորւոց Ազա-
էլ թագաւորին վրայ Ռամոթի
գաղաադ պատերազմելու գնաց .
ու Ասորիք Յովրամը զարկին ։
6 Ու անիկայ դարձաւ որ Եզրայելի
մէջ բժշկուի ան վէրքերէն՝ որ Ա-
սորիները անոր տուեր էին Ռա-
մոթի մէջ , Ասորւոց Ազարէլ
թագաւորին հետ պատերազմ բ-
րած ատեներ . ու Ցուդայի թագա-
ւորը Յովրամի որդին Ազարիա
Եզրայելէ իջաւ՝ Ա.քաաբի որդին
Յովրամը տեսնելու , վասն զի անի-
7 կայ հիւանդ էր ։ Ու Աղոթիային
կործանումը Ասաուծմէ եղաւ ,
Յովրամին գալը երթալովը . վասն
զի երբոր անիկայ հոն գնաց , Յով-
րամին հետ Նամեսեան Եհուն դի-
մաւորելու ելաւ , Հոն որ Տէրը օ-
ծեր էր՝ Ա.քաաբին տունը բնա-
8 ջինջ ընելու համար ։ Ու երբոր
Եհու Ա.քաաբին տանը վրայ Ա-
ստուածմէ զձիրը՝ ի գործ կը դնէր ,
Ցուդայի իշխանները , և Ա.քազիա-
յին ծառայութիւն ընող Ա.քազիա-
յին եղբօրորդիները գտաւ , ու զա-
9 նոնք մեռցուց ։ Ու Ա.քազիան ալ
փնտռեց , որ Սամարիայի մէջ պա-
հուած էր . ու զանիկայ բռնելին
և Եհուին բերելով մեռցուին ,
ու զանիկայ թաղեցին , քանզի բսին ,
Անիկայ Տէրը բոլոր սրտով խրնդ-
րող Յովսափատին որդին է ։ Ու
Ա.քազիային տունէն ոեւէ չկար՝ որ
թագաւորութիւնը պահելու կա-
րող ըլլայ ։
10 Իսկ Ա.քազիային մայրը Գոթո-
զիա իր որդւոյն մեռնիլը տեսնե-
լով՝ ելաւ , ու Ցուդայի տանը բոլոր
թագաւորական սերունդը բնաջինջ
11 բրաւ ։ Բայց Յեհոսաբեն աղ-
ջիկը Ցոասէէ Ա.քազիային որդին
Յովասը առաւ , ու թագաւորին
սպաննուած որդւոյը միջէն զոդ-
ցաւ զանիկայ , և անոր դայեակին
հետ անկողիններուն սենեակին մէջ
դրաւ զանիկայ . ու այսպէս Յովրամ
թագաւորին աղջիկը՝ Յովրամա
քահանային կնիկը Ցոսաբեէ Ա.քա-
զիային քոյրը ըլլալով՝ Գոթոզիա-
յին երեսէն պահեց , որ զանիկայ
12 չմեռցուց ։ Ու Յովասը անոնց հետ
վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ
պահուեցաւ . ու երկրին վրայ Գո-
թոզիա թագաւորութիւն կ՚ընէր ։

ԳԼ . ԻԳ

1 Յովհադա ամէն բանը կարգի դնելով՝ Յովասը
թագաւոր կը նստեցնէ ։ 12 Գոթոզիա կը
սպաննուի ։ 16 Յովհադա Աստուծոյ երկրպա-
գութիւն ընելը կը հաստատէ ։

878 1 Եօթներորդ տարին Յովհա-
դա ուժովցաւ , դաշնադրու-
թեամբ իր հետը առնելով հարիւ-
րապետները , Երոհամի որդին Ա-
զարիան , և Յօհանանի որդին Իս-
մայէլը , ու Ովբեդի որդին Ազա-
րիան , և Ադայիայի որդին Մաա-
սիան , ու Զիքրիի որդին Եղիսա-
2 փատ ։ Ու անոնք Ցուդայի մէջ
պտըտեցան . ու Ցուդայի ամէն
քաղաքներէն Ղեւտացիները , ու
Իսրայէլի տոհմերուն իշխանները
ժողվեցին , ու Երուսաղէմ եկան ։
3 Ու բոլոր ժողովը Աստուծոյ տա-
նը մէջ թագաւորին հետ դաշնակ-
ցութիւն բրին . ու Յովհադա անոնց
բսաւ , Ահա թագաւորին որդին
թագաւոր պիտի բլլայ , ինչպէս որ
Տէրը Դաւիթին որդւոյն հաստա-
4 բսաւ ։ Ձեր ընելու բանը սա է . Ձեր
երրորդ մասը՝ Թ՚ք քահանաներէն և
Թ՚ք Ղեւտացիներէն՝ շաբաթ օրը
մտնողները դռնեբուն պահապան-
5 թի ունը ընեն . ու Ձեր երրորդ մասը՝

Ն · Ք · ԳԲ · 878

թագաւորին տունը, ու երթորդ մասը հինգ դուռը բլան · բայց բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը դաւթե-
6 նեան մէջը խոնի · իսկ Տէրոջը տունը՝ քահանաներէն ու Ղեւտացիներէն ի զատ՝ ոչ ոքէ մարդ չմտնէ · անոնք թող մտնեն, քանզի անոնք սուրբ են · և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը
7 պահպանութիւնը պահեն · ու Ղեւտացիք ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ թագաւորին բոլորտիքը կայնին · ու տունը մտնողը մեռցուի · և թագաւորին հետը ելլաք՝ անոր մտած ու ելած ատենը ։
8 Ու Ղեւտացիք ու բոլոր Յուդա Յովհադա քահանային բոլոր պատուիրածին պէս ըրին · և ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ, թէ՛ շաբաթի օրը մտնողները և թէ՛ շաբաթի օրը ելլողները · քանզի Յովհադա քահանան ի դասակարգութիւնները
9 չարձակեց ։ Ու Յովհադա քահանան Դաւիթ թագաւորին նիզակները, ասպարները ու վահանները՝ որոնք Աստուծոյ տանը մէջ էին,
10 հարիւրապետներուն տուաւ · Ու բոլոր ժողովուրդը ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քովը թագաւորին բոլորտիքը կայնեցուց ։
11 Ու թագաւորին որդին հանեցին, ու պսակը վրան դրին և վկայութիւնը, ու զանիկայ թագաւոր բրին · և Յովհադա ու անոր որդիքը զանիկայ օծեցին, ու բսին, կեցցէ արքայ ։
12 Իսկ Գոթողիա լսելով ժողովուրդին ձայնը՝ որ կը վազէին ու թագաւորը կ՚օրհնէին, Տէրոջը տունը
13 ներ ժողովուրդին եկաւ · Ու տեսաւ որ ահա թագաւորը իր սիւնին քովը մուտքը կայնած էր, և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողերը կը ֆչեցընէին, ու երգեցողները երգի նուագարաններով, ու Ե՛ւ զաստիարակները օրհնութիւններ կ՚ընդունէին · ան ատենը Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց, ու բսաւ, Դաւաճանութիւն է, դաւաճանութիւն ։
14 Ու երբ Յովհադա քահանան զօրքին վրայ եղող հարիւրապետները հանել, ու անոնց բսաւ, Անիկայ կարգերուն միջէն հանեցէք, ու սասր եւևէն զացողը սրով մեռցուի · (քանզի քահանան բսեր էր, Չմեռչնայ Տէրոջը տանը
15 միջ մի մեռցնեք ։) Ե՛ւ անոր վրայ ձեռք բերին երթեցուցին · ու երթալ անիկայ Թագաւորական տանը

Ն · Ք · ԳԲ · 878

ե ձիերու դռնէն ներս կը մտնէր, զանիկայ հոն մեռցուցին ։
16 Ե՛ւ Յովհադա իրեն ու բոլոր ժողովուրդին ու թագաւորին միջ ուղը դաշնակցութիւն բրաւ, որ
17 Տէրոջը ժողովուրդը ըլլան ։ Ե՛ւ բոլոր ժողովուրդը Բահաղին տունը մտան, ու զանիկայ կործանեցին, և անոր սեղանները ու կուռքերը կոր կոր բրին, ու Բահաղին քուրմը Մատթանը սեղաններուն
18 առջևը սպանեցին ։ Ե՛ւ Յովհադա Ղեւտացի քահանաներուն ձեռքովը՝ Դաւիթին Տէրոջը տանը վրայ ի՛որոշած Տէրոջը տանը պաշտօնեաները դրաւ, որ Իմովսէսին օրինացը մէջ գրուածին պէս՝ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանեն ուրախութեամբ ու երգով, ինչպէս
19 որ Դաւիթ սահմաներ էր ։ Ե՛ւ Ի դռնապանները Տէրոջը տանը դռները կայնեցուց, որպէս զի ինչ և իցէ կերպով անմաքուր եղող չմտ-
20 մի չմտնէ ։ Ու անիկայ հարիւրապետները ու ազնուականները և ժողովուրդին իշխանները ու երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ, ու թագաւորը Տէրոջը տունէն իջեցուց · և բարձր դռնէն թագաւորին տունը մտան, ու թագաւորը նստեցուցին թագաւորութեանը
21 աթոռին վրայ ։ Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ, և քաղաքը հանդարտութեան մէջ էր · ու Գոթողիան սրով մեռցուցին ։

ԳԼ · Ի Դ

1 Յովհադա ափկ կերպով կը կառավարէ ժողովուրդը՝ Յովհադային բոլոր օրերուն մէջ · 4 կը հրամայէ որ տաճարը նորոգեն ։ 15 Յովհադային մեռը ու պատուաւոր թաղումը ։ 17 Յովհադա կառապետութեան իշխալով՝ Յովհադային որդին Ջաբարիան կը մեռցնէ ։ 23 Ասորիք կը կողոպտեն Յուդան, ու անոր ծառաները Ջաբադ ու Յովզաբադ կը մեռցընեն զանիկայ ։ 27 Ամասիա անոր տեղը կը յաջորդէ ։

Իբ · 878 · գ թագ. ժա. 21 · մբ. 1, ից ։

1 Յովհաս ՚ եօթը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն բրաւ · ու անոր մօրը անունը Սաբիա էր, Բէերսաբէէ
2 ցի ։ Ե՛ւ Յովհաս՝ Յովհադա քահանային բոլոր օրերուն մէջ՝ Ի Տէրոջը առջևը ուղղութիւն բ-
3 րաւ ։ Ու Յովհադա անոր երկու կնիկ առնել տուաւ · ու տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։
4 Ե՛ւ ասկէ ետքը Յովհաս ուզեց որ
5 Տէրոջը տունը նորոգէ ։ Ու քահանաները ու Ղեւտացիները ժողվեց, և անոնց բսաւ, Ցուդայի քաղաքները ելէք, ու ձեր Աստուծոյն տունը նորոգեցուր համար ։ բոլոր Իսրայէլէն տարուէ տարի

Ե Ես Ա Մն · իդ · իե ։

Ե Ես Ա Մն · իդ · ի ։

Ե Ես Ա Մն · ի ։

Ղբ Օր · ժէ · 18 ։

Ե Ես Ա Մն · ի ։

Ե Ես Ա Մն · իդ · 8 ։

Ե Ես Ա Մն · իդ · 28, 29 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 878

Ե Ա Ե Մ · գ · 28 ։

Ե Ես Ա Մն · իդ · 6, 30 · 31 · իդ · 1 ։

Ե թագ. · իբ · 2 ։

Ե Ա Մն · ի ։

Ե Ա Մն · իդ · 1, ից ։

Ե դ թագ. ժա · 19 ։

Ղբ Օր · ժ · 9 ։

Ե Ես Ա Մն · իդ · 5 ։

856

Ե գ Թագ. ժբ · 4 ։

ստակ ժողվեցէք, ու առ դործը շուտով բրէք. բայց Ղևտացիք շուտով չբրին։
6 Եւ Թագաւորը Յովհաննէս իշխանը կանչեց, ու առ նոր բաւ։ Տէրոջը ծառային Իսրայէլի ու Իսրայէլի ժողովրդին Ղևտացիներուն խորանին համար պատրաստէք ձեր տուրքը ինչոր համար Ղևտացիներէն չպահանջեցիր, որ Յուդայէն ու Երուսաղէմէն բերուն։
7 (Քանդի Աթալիան Գողոդիան ու անոր որդիքը Աստուծոյ տունը աւերեր էին, ու Տէրոջը տանը բոլոր ըսուրբ բաները Բահաղիմին
8 Նուիրեր էին։) Եւ Թագաւորը հրամայեց. Ու մէկ սնտուկ մը շինեցին, ու զանիկայ Տէրոջը տանը դրանը դուրսի կողմը դրին։
9 Եւ Յուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ մատնեցին կանչել տուին, որ Աստուծոյ ծառային Մովսեսին՝ անապատին մէջ Իսրայէլին պատրաստէ Տէրոջը բերին։
10 Եւ բոլոր իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը ուրախացան, ու բերին անոտկին մէջը ձդեցին՝ մինչև որ
11 անիկայ լեցուեցաւ։ Ու երբոր անոտկը Ղևտացւոց ձեռքովը Թագաւորին վերակացուներուն կը տարուէր՝ և Էանոնք կը տեսնէին որ ստակը շատցեր է, Թագաւորին դրագիրը ու մեծ քահանային վերակացուն կու գար, և անոտկը կը պարպէին, ու զանիկայ վերըդնելով՝ իր տեղը կը դարձընէին. օրէ օր այսպէս կ'ընէին, ու շատ ստակ
12 ժողվեցին։ Եւ Թագաւորը ու Յովհաննէս զանիկայ Տէրոջը տանը ծառայութեան դործը բնողներուն կու տային. ու անոնք Տէրոջը տունը նորոգելու համար՝ վարձքով բարեհասներ ու հիւսներ կը բռնէին. ու Տէրոջը տունը ամրացընելու համար՝ երկաթագործներուն ու պղնձագործներուն ալ
13 [illegible]։ Եւ բանւորները կ'աշխատեին. ու նորոգութեան դործը անոնց ձեռքովը կատարուեցաւ. ու Աստուծոյ տունը իր ձևին բերելով՝ զանիկայ ամրացուցին։
14 Ու երբոր նորոգութիւնը լմընցուցին, մնացած ստակը Թագաւորին ու Յովհաննէսի առջևը բերին. և անով Տէրոջը տանը համար անօթներ, պաշտօնին ու ողջակիզներուն համար անօթներ, ու խնկամաններ, և ոսկի ու արծաթի անօթներ շինեցին. ու Յովհաննէսին բոլոր օրերը Տէրոջը տանը մէջ միշտ ողջակիզներ կը մատուցանէին։
15 Եւ Յովհաննէս ծերացած ու օրերը լեցուած երթալով մեռաւ. ու մեռած ատենը հարիւր երեսուն տարեկան էր։
16 Եւ զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ Թագաւորաց հետ թաղեցին. քանդի անիկայ Իսրայէլի մէջ՝ Աստուծոյ ու անոր տանը համար աղէկութիւն բրեր էր։
17 Եւ Յովհաննէսին մեռնելէն ետքը Յուդայի իշխանները եկան, ու Թագաւորին խոնարհութիւն բրին. ան ատենը Թագաւորը ա-
18 նոնց մտիկ բրաւ. Ու իրենց հարցը Տէր Աստուծոյն տունը թողուցին, և Աստարովթի կուռքերուն ու չաստուածներուն ծառայութիւն բրին. և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ բարկութիւն եկաւ իրենց
19 այս յանցանքին համար։ Ալ ան նոնց մարգարէներ խրկեց, որ զանոնք Տէրոջը դարձընեն. ու ան նոնց վկայութիւն բրին, բայց անոնք մտիկ չբրին։
20 Եւ Յովհաննա քահանային որդւոյն Զաքարիային վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ, ու անիկայ ժողովուրդին մէջը բարձր տեղ մը կայնեցաւ, ու անոնց բաւ. Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Դուք ինչու համար Տէրոջը պատուիրաններէն կը խոտորիք. դուք բնաւ յաջողութիւն պիտի չդտնէք. Քանդի դուք Տէրը մերժեցիք, ան
21 ալ ձեզ պիտի մերժէ։ Եւ անոնք անոր դէմ միաբանեցան, ու զանիկայ Թագաւորին հրամանովը Տէրոջը տանը դաւիթին մէջ քարկոծեցին։
22 Ուստի Թագաւոր Յովաս չյիշեց ողորմութիւնը որ անոր Հօրը Յովհաննէսին իրեն բրած բարերարութիւնը չյիշելով՝ անոր որդին մեռցուց. ու անիկայ մեռած ատենը բաւ, Տէրը տեսնէ ու դատէ։
23 Եւ հետևեալ տարին Ասորւոց զօրքը անոր դէմ ելլելով, Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ եկան, ու ժողովուրդին բոլոր իշխանները մեռցուցին, ու անոնց բոլոր աւարը Դամասկոսի թագաւորին խրկեցին։
24 Ասորւոց զօրքը քիչ մարդիկներով եկաւ, բայց Տէրը խիստ շատ ղօրք անոնց ձեռքը մատնեց. քանդի անոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը թողուցեր էին։ Այսպէս Յովասին դատաստանը կ'ործ դրին Յովաս.
25 սին վրայ։ Ու երբոր անոնք դացին անկէ, մեծ հիւանդութիւններու մէջ ձդելով զանիկայ, անոր ծառաները անոր դէմ դաւաճանութիւն բրին Յովհադա քահանային որդւոց արեանը համար, ու զանիկայ իր անկողնին մէջ սպաննեցին, ու մեռաւ. ու զանի-

ՆԱՀԵՄԻԱ 856

Ե դ Թագ. ԺԲ. 7։

Ե Եզ. Ա. 12, 13, 14, 16։ Ղևտ. Ա. 50։ Գար. Ե. 44։

Ե Գէդ. իա. 17։

Ը դ Թագ. ԺԲ. 4։

Ը դ Թագ. ԺԲ. 9։

Ժ Հմր 6։

ԺԴ Թագ. ԺԲ. 10։

Ն Յեսու. ԻԸ. 13։

ԻՐԲ 850

ՆԱ. Ք. ԴԲ. ԻՐԲ 850

ԻՐԲ 840

Ի դ Թագ. ԺԲ. 23։

Ի Դատ. Ե. 8։ Գէդ. ԺԹ. 2։ Իր. 13։ ԻԹ. 8։ Լբ. 25։

Ի Գէդ. Ա. 15։ Երեմ. Է. 25, 26։ Իե. 4։

Հ Գէդ. ԺԱ. 1։ Ի. 14։

Յ Թես. Ա. 41։

Ա Գէդ. ԺԱ. 2։ 840

Ա Պատ. Իգ. 35։ Գար. Է. 57, 58։

*ԱԲԲ. ԽԲԴ. 8։ 839

Ա դ Թագ. ԺԲ. 17։

Ա Գէդ. Իգ. 8։ Բ Օր. Ը. 30։ Նա. Ա. 17։

Ա Գէդ. Իգ. 25։ Բ Օր. Իբ. 25։

Ա Գէդ. Իր. 8։ Նա. Ժ. 5։

Ա դ Թագ. ԺԲ. 20։

Ա Հմր 21։

կայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թա-
գնչին . բայց թագաւորայ գերեզ-
26 մանները մէջ չէթագնչին : Եւ
անոր դէմ դաւաճանութիւն ընդդ-
նները սաստիկ էին . Ամմոնացի կին-
կանը Նաամէթին որդին Ռ Ջաբադ ,
ու Մովաբացի կնկանը Սամարիթին
27 որդին Յովաբադ : Եւ անոր
որդւոյը համար , ու իր քովը Լեռ-
ջէ տուբրին շահութեանը հա-
մար , ու Աստուծոյ տանը *նորո-
գութեանը համար՝ ահա թագաւո-
րայ դրբին յիշատակարանին մէջ
գրուած է : ¬Ու անոր տեղը ա-
նոր որդին Ամասիա թագաւոր
եղաւ :

ԳԼ · ԻԵ

1 Ամասիա իր թագաւորութեանը սկիզբը ազիկ
վարմունք կ'ունենայ · 3 դաւաճանութիւն բ-
նողներուն արդար դատաստան կ'ընէ · 5 Ե-
դոմիայեցւոց վրայ երթալու համար Խորաէ-
լացիներէն զօրաց գունդ մը վարձով կը բրա-
նէ , սակայն մէկ մարգարէի մը խօսքով իր
ատած Էարիւր տաղանդը կը բնդունի , ան
զօրքերը եւս կը խրկէ · 11 Եդոմիայեցիները
կը յաղթէ · 10 · 13 Խարաէլացիք՝ իրենց եւս
խրկուելուն վրայ դեռ տալով՝ իրենց տուները
գարձած տուներին Գաղտի քաղաքները կը
կողոպտեն : 14 Ամասիա եդոմի աստուած-
ներուն կը ծառայէ , ու մարգարէին խրատը
կ'անարգէ : 17 Յովաս գերեվարելով՝ Երը իր
կործանմանը պատճառ կ'ըլլայ · 25 Ամասիա-
յին թագաւորութեանը օրերը : 27 Անոր
դատաստանութեամբ պատմութիւնը :

1 Ամասիա Էրտասնուհինգ տարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղեմի մէջ քսանուհինգ տարի
թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր
մօրը անունը Գովադան էր , ու
2 Երուսաղեմացի Էր : Եւ Տէրոջը
առջեւը ուղղութիւն ըրաւ , Բայց
ոչ կատարեալ սրտով :
3 Ու երբոր թագաւորութիւնը
անոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր
ծառաները մեռցուց , որոնք իր
Հայրը թագաւորը սպաններ էին .
4 Բայց անոնց որդիները չմեռցուց ,
ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գրբ-
քին մէջ գրուած է , որ Տէրը պա-
տուիրեց՝ ըսելով , Տ Հոգ չսպան-
նէն Հայրերուն համար մեռցուին , ու
Հայրերուն չսպանուին Հոգի համար տղաքը
չմեռցուին , Հապա ամէն մարդ իր
յանցանքին համար պիտի մեռ-
ցուի :
5 Եւ Ամասիա Գուդան ժողվեց ,
ու անոնց տուներուն վրայ Հազա-
րապետներ ու Հարիւրապետներ
դրաւ բոլոր Գուդայի ու Բենիա-
մինի մէջ , և զանոնք Էրսան տա-
րեկանէն վեր Համրեց , ու գտաւ
բազմ եղող ու նիզակ ու վահան
կրող երեք Հարիւր Հազար մարդ
6 պրտի գտաւ : Ու ամենայն Հարիւր
տաղանդ արծաթով Խարաէլէն

Հարիւր Հազար զօրաւոր կարիճ
7 վարձքով բռնեց : Եւ Աստուծոյ
մարդ մը եկաւ անոր ու ըսաւ ,
Ով թագաւոր , Խարաէլէն զօրքը
քեզի հետ չերթայ , քանզի Տէրը
Խարաէլէն հետ՝ այսինքն բոլոր Եփրա-
8 մի որդւոյը հետ չէ . Բայց թէ որ
դուն երթալ կ'ուզես՝ անոնք ըրէ ,
ա՛ պատերազմի համար ուժովցնէր ,
Բայց Աստուած թէ նեղութեան առջեւը
պիտի կործանէ զքեզ . քանզի Հզո-
նելու ու կործանելու զօրութիւնը
9 Աստուծոյ ձեռքն է : Եւ Ամասիա
Աստուծոյ մարդուն ըսաւ , Հապա
ինչպէս բնեալ է ան Հարիւր տա-
ղանդը՝ որ ես Խարաէլէն զօրքին
տուի . ու Աստուծոյ մարդը ըսաւ ,
Տէրը քեզի անկէ աւելին կրնայ
10 տալ : Եւ Ամասիա նեփրեմէն ի-
րեն եկող գունդերը զատեց , որ
իրենց տեղը երթան . ու անոնք
Յուդայի վրայ խիստ սրդոգնցան ,
ու սաստիկ բարկութեամբ իրենց
տեղը դարձան :
11 Եւ Ամասիա ուժովցաւ ու իր
զօրքը հանեց , ու Ընդ Ձորը գը-
նաց . և Սէիրի որդւոցմէ տասը հա-
12 զարը գարկաւ , Ու տասը Հազարն
ալ Գուդայի որդիքը ողջ գերի ա-
ռին , և քարաժայռին գլուխը տա-
րին , ու զանոնք քարաժայռին գլխ-
էն վար ձգեցին , ու ամէնքն ալ
կտոր կտոր եղան :
13 Եւ ան զօրքերը՝ որոնք Ամասիա
ետ խրկեց , որ իրեն հետ պատե-
րազմի չերթան , Գուդայի քաղաք-
ներուն վրայ յարձակեցան , Սամա-
րիայէն մինչև Բեթհորոն , ու անոնց-
մէ իրենք Հազար Հոգի մեռցուցին ,
և շատ աւար առին :
14 Ու երբոր Ամասիա Եդոմացիք-
ները ջարդելէն դարձաւ , Սէիրի
որդւոցը աստուածները բերաւ ու
զանոնք կանգնեց , որ իրեն աս-
տուածներ ըլլան . և անոնց առջեւ
երկրպագութիւն կ'ընէր , ու անոնց
15 խունկ կը ծխէր : Ու Տէրոջը բար-
կութիւնը Ամասիային վրայ բոր-
բոքեցաւ , և անոր մէկ մարգարէ մը
խրկեց՝ ըսելով , Դուն ինչու փրտա-
ւեցիր էին ժողովուրդին աս-
տուածները՝ որոնք չկրցան իրենց
ժողովուրդը քու ձեռքդ ազա-
16 տել : Ու երբոր անոր հետ կը խո-
սէր , Թագաւորը ըսաւ անոր , Մինչ
քեզ թագաւորի խորհրդական
դրին . լուռ կեցիր , Տչրլայ որ՝
քեզ զարնեն : Եւ մարգարէն լուռ
ու բաւ , ըսելով՝ Գիտեմ որ Ա-
ստուած Խորհեր է քեզ կորսնց-
ընելու , որովհետև իմ խրա-
տս մտիկ չրնելով՝ ատ բանը ը-
րիր :

ա գ Թագ · ԺԲ · 21 Ի-
ՇՒԱ ՅՈՎ-
ՁԱԲԱԴ ։
Ա գ Թագ · ԺԲ · 18 ։
* ԵՒԲ · ՀԻ-
ՄԱՆԸ
¬ գ Թագ · ԺԲ · 21 ։
Ա Մակ · Ժ · 22 ։
ՒԵՐ 827
Ը գ Թագ · ԺԳ · 7 ։
Ա գ Թագ · ԺԴ · 1 · ԵՒ ։
Բ ՏՒՆ գ Թագ · ԺԳ · 4 ։ Հ՚Ի 14 ։
Ֆ գ Թագ · ԺԴ · 5 · ԵՒ ։
ԵՐ Օր · ԺԳ · 16 ։ գ Թագ · ԺԳ · 6 ։ Ե-
ԶԵՄ · Լ · 30 ։ Եզեկ · ԺԲ · 20 ։
Ե Թագ · ա · 3 ։
Ե · Բ · ԴԲ · 839
Ա Մակ · ՂԱ · 5 ։
Ա Հ՚Ի 11 ։
Ա Կ՚Ի Թ · 27 ։
Ա ԹԹԱԳ · Բ · 25 ։

Ն. ք. գաբ. 826

17 Եւ ՚ի Ցուդայի Ամասիա թագաւորը խորհուրդ բրաւ, ու խրայէլի թագաւորին՝ Եհուի որդւոյն Յովաքազի որդւոյն Յովասին մէջէ խրկեց՝ ըսելով, Եկո՛ր, երես
18 երեսի տեսնուինք։ Եւ Խրայէլի Ցովաս թագաւորը Ցուդայի Ամասիա թագաւորին մէջէ խրկեց ու բսաւ, Լիբանանի փուշը Լիբանանի եղէնափայտին պատգամ խրկեց՝ ըսելով, Քու աղջիկդ իմ տղուս կնիկ տուր. բայց Լիբանանի մէջ եղող գազանը անցաւ,
19 ու փուշը կոխկրտեց։ Դուն՝ Ասիա եդոմը զարկի՝ բսիր, ու քու սիրտդ քեզ բարձրացընելով հպարտացուց. հիմա քու տունդ նստի. քանզի ինչո՞ւ համար չարութեան խառնուիս, որ իյնաս դուն ու քէն
20 դի հետ Ցուդան ալ։ Բայց Ամասիա մտիկ չբրաւ. քանզի Աստուծմէ եղաւ, որ զանոնք էրէնդ ՚ի ձեռքերնուդ տայ, վասն զի եդոմայեցւոց աստուածները փընտռեցին
21 ուզնուն համար։ Ուստի Խրայէլի Ցովաս թագաւորը ելաւ. և ինքը ու Ցուդայի Ամասիա թագաւորը Ցուդայի Բեթսամիսին մէջ երես
22 երեսի տեսնուեցան։ Եւ Ցուդա Խրայէլին առջեւը յաղթուեցաւ, ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ։
23 Եւ Խրայէլի Ցովաս թագաւորը ՚ի Ցովաքազի որդւոյն Յովասին որդին Ամասիան՝ Ցուդայի թագաւորը՝ Բեթսամիսի մէջ բռնեց, ու զանիկայ Երուսաղէմ տարաւ. ու Եփրեմի դռնէն մինչև Անկեան դուռը՝ Երուսաղէմի պարսպին չորս հարիւր կանդուն փլցուց։ Եւ բոլոր ոսկին ու արծաթը, և Աստուծոյ տանը մէջ գտնուած՝ Աբդեդոմին բովէն բոլոր ամանները, ու թագաւորին տանը գանձերը, և պատանդներ ալ առաւ, ու Սամարիա դարձաւ։
25 Եւ Ցուդայի թագաւորը Ցովասի որդին Ամասիա՝ Խրայէլի թագաւորին Յովաքազի որդւոյն Յովասին մեռնելէն ետքը տասնու-
26 հինգ տարի ապրեցաւ։ Ու Ամասիային մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Ցուդայի ու Խրայէլի թագաւորներուն դրբ-
27 քին մէջ գրուած է։ Եւ Ամասիա երբոր Տէրոջը հետևելէն խոտորեցաւ, անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն բրին, ու անիկայ Լաբիս փախաւ. բայց անոր ետևէն Լաբիս հրէշ խրկեցին, և
28 զանիկայ հոն մեռցուցին։ Ու ձիերով վերցուցին, ու զանիկայ իր հայրերուն հետ Ցուդայի քաղաքին մէջը թաղեցին։

ՊԼ. ԻԶ

1 Ոզիա կը թագաւորէ, ու Զաբարիային օրերը Տէրոջը հետևելուն համար յաջողութիւն կը գտնէ։ 16 Ընիկայ Տպարտաքեաամբ քահանային պաշտանին ձեռք կը զարնէ. անոր համար բորոտութեամբ կը պատժուի։ 22 Ոզիա կը մեռնի, ու Յովաթամ անոր տեղը կը յաջորդէ։

Ն. ք. գաբ. 810

1 Եւ բոլոր Ցուդայի ժողովուրդը Ոզիան առին, որ տասնուվեց տարեկան էր, ու զանիկայ իր հօրը Ամասիային տեղը թագաւոր դրին։ — դ թագ. ԺԴ. 21, 22։ ԺԱ. 1, ՃԺ։
2 Ասիկայ Ելաթը շինեց, ու թագաւորը իր հայրերուն հետ քնանալէն ետքը՝ զանիկայ Ցուդային ետ դար-
3 ձուց։ Ոզիա տասնուվեց տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունուերկու տարի թագաւորութիւն բրաւ. և անոր մօրը անունը Ցեքէլիա էր, ու
4 Երուսաղէմացի էր։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն բրաւ, իր հօրը Ամասիային բոլոր բրածին
5 պէս։ Ու ՚ի Աստուծոյ տեսիլքին բուն հմուտ եղող Զաբարիային օրերը ՚ի գլուստած կը խնդրէր. և Տէրը խնդրած օրերը Աստուած ա-
6 նոր յաջողութիւն կու տար։ Ու ելաւ ՚ի Փղշտացւոց հետ պատերազմ բրաւ. և Գեթի պարիսպը, Յաբնեի պարիսպը, ու Ազովտոսի պարիսպը փլցուց. և Ազովտոսի [illegible] մէջ ու Փղշտացւոց [illegible] մէջ քաղաքներ շի-
7 նեց։ Եւ Աստուած անոր օգնութիւն բրաւ ՚ի Փղշտացւոց դէմ, ու Գուր բահալ բնակող Արաբացւոց
8 դէմ ու Մաոնացւոց դէմ։ Եւ Ամմոնացիք Ոզիային ընծաներ կուտային. ու անոր անունը մինչև Եգիպտոսի մուտքը տարածուեցաւ, քանզի անիկայ խիստ ուժգնցաւ։
9 Եւ Ոզիա Երուսաղէմի մէջ՝ ԻՆկեան դռներ վրայ, ու Ձորին դռները վրայ, և դոդոխ դարձուածքին վրայ աշտարակներ շինեց, ու
10 զանոնք ամրացուց։ Եւ անապատին մէջ աշտարակներ շինեց, ու շատ ջրհորներ փորեց. քանզի անիկայ դաշտի մէջ ու հովիտի մէջ շատ անասուններ, — լեռնականդմէ նաև կարմելցւոց [illegible] երկրագործներ ու այգեգործներ ունէր. քանզի երկրագործութիւնը կը սի-
11 րէր։ Եւ Ոզիա՝ Ցեհիէլ դպրապետին ու Մասեա ատենակալին ձեռքովը համրուած թուոյն համեմատ, թագաւորին իշխաններէն Ընանիային ձեռքին տակը՝ դունդ պատերազմի ելլող զօրքեր ու-
12 ներ։ Բոլոր զօրաւոր կարիճներուն տոհմապետներուն թիւը երկու-
13 հազար վեց հարիւր էր։ Եւ անոնց ձեռքին տակը իրենց հարիւր հազար

ՆՇՆ. խա. 15։ Դան. ա. 17։ բ. 19։ ԺԱ. 1։
Տես գԼ. խդ. 2։
ՀԵԶ. ԺԳ. 29։
Ի գԼ. խա. 16։
ՂբԹագ. բ. 2։ ԳԼ. ԺԼ. 11։
Ի գ թագ. ԺԳ. 13։ ՂԵՒՄ. գ. 13, 19, 32։ Զաբ. ԺԳ. 10։

Հազար հինգ հարիւր պատերազմող մարդ կար, որոնք մեծ ուժով կը պատերազմէին, ու թշնամին դէմ թաղաւորին օգնութիւն կ'ընէին։
14 Եւ Ոգնա ան բոլոր զօրքին համար վահաններ, նիզակներ, սաղաւարտներ, զրահներ, աղեղներ, ու քարերու համար պարսէր պատրաս-
15 տեց։ Ու անիկայ Երուսաղէմի մէջ արուեստաւորներուն ճարտարութեամբը մեքենաներ շինեց, որ նետեր ու մեծ քարեր նետելու համար՝ աշտարակներուն վրայ և անկիւններուն վրայ կենան. ու անոր անունը հեռու տեղեր տարածուեցաւ, վասն զի անիկայ զարմանալի օգնութիւններ գտաւ,
16 մինչև որ ուժովցաւ։ Բայց Ջերբոր ուժովցաւ, անոր Ֆսիրաք հպարտանալով՝ չարութիւն բրաւ, և իր Տէր Աստուծոյն դէմ յանցանք գործեց. ու Տէրոջը տաճարը մնաւ, որ խունկի սեղանին վրայ
17 խունկ ծխէ։ Եւ անոր հետևէն Ե-զարիա քահանան մնաւ, ու անոր հետ Տէրոջը ութսուն քահանաները՝ որոնք զօրաւոր մարդիկ էին.
18 եւ անոնք Ոգնա թաղաւորին դէմ կեցան, ու անոր ըսին։ Ո՛վ Ոգնա, Հրէից չի յարմար որ Տէրոջը խունկ ծխես, հապա Ի Ահարոնեան քահանաներուն՝ որոնք խունկ ծխելու համար սրբուած են. սրբարանէն դուրս ելիր, քանզի յանցանք գործեցիր. ու ա՛ս Բաներս համար Տէր Աստուծմէ պատիւ պիտի չունենաս։
19 Եւ Ոգնա բարկացաւ, ու անոր ձեռքը խունկ ծխելու համար բուրվառ կար. ու երբոր քահանաներուն բարկացաւ, քահանաներուն առջևը՝ Տէրոջը տանը մէջ խունկին սեղանին քովը՝ անոր ճակատին վրայ Ի բորոտութիւն երևցաւ։
20 Յետ։ Եւ Ազարիա քահանայապետը ու բոլոր քահանաները անոր նայեցան, և ահա անոր ճակատին վրայ բորոտութիւն կար, ու զանիկայ շուտով անկէ հանեցին. ու անիկայ ալ Ինքնուս արտորայ, քանզի Տէրը զանիկայ զարկեր էր։
21 Եւ Ոգնա թաղաւորը մինչև իր մահուան օրը բորոտած էր, ու Ոզատ տան մը մէջ բորոտած կը նստեր, վասն զի Տէրոջը տունէն արգիլուեցաւ. ու անոր որդին Յոթամ՝ թաղաւորին տանը վրայ ըլլալով՝ երկրին ժողովուրդը կը դատեր։
22 Եւ Ոգիային մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջիները ու վերջինը՝ Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն գրեց։
23 Եւ Ոգնա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ իր հայրերուն հետ թաղուեցաւ դերեզմանները դաշտին մէջը թաղեցին. վասն զի ըսին, Ընիկայ բորոտ է։ Եւ անոր որդին Յոթամ անոր տեղը թաղաւորեց։

ԳԼ. ԻԹ

1 Յոթամ բարի վարմունք ունենալով՝ կը յաջողի։ 5 Ամմոնացիները կը հնազանդեցնէ։ 7 Յոթամին թաղաւորութեանը օրերը։ 9 Ա՛րագ անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 Յոթամ՝ քսան ու հինգ տարեկան էր երբոր թաղաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնու վեց տարի թաղաւորութիւն բրաւ. և անոր մօր անունը Յերուսա էր, ու
2 Սադովկին աղջիկն էր։ Եւ իր Հօրը Ոզիային բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը ուղղութիւն բրաւ, բայց Տէրոջը տաճարը չմտաւ. ու Ի ժողովուրդը տակաւին ապականած էր։
3 Անիկայ Տէրոջը տանը ամենէն բարձր դուռը շինեց, ու Ի Ոփազի պարիսպին վրայ շատ բաներ շինեց։
4 Եւ Յուդայի լեռնակողմի քաղաքներ, ու անտառներու մէջ բերդեր
5 ու աշտարակներ շինեց։ Եւ անիկայ Ամմոնի որդւոցը թաղաւորին հետ պատերազմ բրաւ, ու զանոնք յաղթեց. և նոյն տարին Ամմոնի որդիքը Հարիւր տաղանդ արծաթ, ու տասը Հազար քոռ ցորեն, և տասը Հազար Ֆ՟ա զարի տուին անոր. այսպէս երկրորդ ու երրորդ տարին ալ Ամմոնի որդիքը բերին
6 անոր։ Եւ Յոթամ զօրացաւ, վասն զի իր ճամբաները իր Տէր Աստուծոյն առջևը չիտկեց։
7 Ու Յոթամին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր պատերազմները ու ճամբաները՝ անա Իսրայէլի ու Յուդայի թաղաւորաց
8 գրքին մէջը գրուած է։ Անիկայ թաղաւոր եղած ատենը քսանու հինգ տարեկան էր, ու տասնու վեց տարի Երուսաղէմի մէջ թաղաւո-
9 րութիւն բրաւ։ Ե՛ւ Յոթամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին. և անոր որդին Ահազ անոր տեղը թաղաւորեց։

ԳԼ. Լ

1 Ահազ չար վարմունք ունենալով՝ Աստիճանները խիստ շատ նեղութիւն կը կրէ։ 6 Յուդայեանք Իսրայէլացիներէն գերի կը տարուին, բայց Ովդէդ մարգարէին խրատովը հետ կը դառնան։ 16 Ահազ Ասորեաստանի թագաւորէն օգնութիւն կը խնդրէ. բայց անկէ օգուտ մը չգտներ։ 22 Իր նեղութեան ատենը ալ աւելի կատաղութիւնը կը շնաւէ։ 26 Ահազ կը մեռնի, ու Եզեկիա անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 Ահազ՝ քսան տարեկան էր երբոր թաղաւոր եղաւ, ու Երուսա-

Ն. Գ. ԴԲ. 810

ԽԲԲ 765
Ը Բ Օր. Ը. 15։
Ի Բ Օր. Բ. 14։ Գ Կ. ԻԹ. 19։
* ԵՀԲ. ա. պակասութիւն
† Գ Թագ. ԺԶ. 12, 13։
ե ա Մն. գ. 10։
Լ Թագ. ԺԳ. 40։ ԺԲ. 7։ Ի Եզ. Լ. 7, 8։
Ծ Թագ. ԺԲ. 10։ գ Թագ. ե. 27։
Է Նեհ. գ. 12։
Հ Գ Թագ. ԺԱ. 5։
Ց Գ Կ. ԺԳ. 46։ Թագ. ե. 2։
Ղ Եա. ա. 1։
Ճ Գ Թագ. ԺԱ. 7։ Եա. գ. 1։

Ն. Գ. ԴԲ. ԽԲ 765

758 — Գ Թագ. ԺԱ. 32, ԼԲ։
Բ Գ Թագ. ԺԱ. 35։
Ֆ Գ Կ. 14։ Նէեմ. գ. 26։

ԽԲ 742 Ֆ Գ Թագ. ԺԱ. 38։

741 — Գ Թագ. ԺԳ. 2։

ն · ք · դԲ · 741

զեմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորեցին բրաւ . և իր Հօրը Դաւիթին պէս Տէրոջը առջևը
2 ուղղութիւն չբրաւ . Հապա Իսրայէլի թագաւորաց ճամբաներուն մէջ քալեց , ու Բահաղիմին ձուլ-
3 ածոյ կուռքեր շինեց ։ Եւ անիկայ Երեմիի որդւոյն Յոռին մէջ խունկ կը ծխէր , ու իր որդիները կրակով այրեց , ան ազգերուն գարշելի սովորութիւններուն համեմատ , որոնք Տէրը Իսրայէլի որ-
4 դւոցը առջևէն վռնտեց ։ Եւ բարձր տեղատնքը , ու բլուրներու վրայ , և ամէն կանաչ ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր ։
5 Եւ Ղաւոր Տէր Ասորւոց թագաւորին ձեռքը մատնեց . ու Երեմիայի զարկին , և անկէ խիստ շատ գերիներ առին , ու Դամասկոս տարին . նաև Իսրայէլի թագաւորին ձեռքը մատնուելցաւ , որ զանիկայ մեծ հա-
6 րուածով զարկաւ ։ Եւ Ռովմելիայի որդին փակէէ մկ օրուան մէջ Ցուդային հարիւր քսան հազար հզօր մարդ , որոնց ամէնն ալ զօրաւոր կարիճներ էին . քանզի իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը
7 թողուցեր էին ։ Ու Եփրեմին Զէքրի անունով զօրաւոր մարդ մը՝ թագաւորին որդին Մասեսան , և պալատին հազարապետը Էլղիկամը , ու թագաւորին փոխանորդը
8 Եղկանան մեռցուց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց եղբայրներէն՝ կընիկներ ու տղաներ ու աղջիկներ՝ երկու հարիւր հազար դերի առին . և անոնցմէ շատ աւարներ առին , ու աւարը Սամարիա տարին ։
9 Եւ Հոն Տէրոջը մէկ մարգարէն կար Ովդեդ անունով , որ Սամարիա եկող զօրքին դիմացը ելաւ
ու անոնց բաւ , Ահա ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը Ցուդային վրայ բարկանալուն համար՝ զանոնք ձեր ձեռքը մատնեց , ու մեռցուցիք զանոնք սրտխէն բարկութեամբ որ երկինքը հա-
10 սաւ ։ Եւ հիմա կը մտածէք որ Ցուդային ու Երուսաղէմի որդիքը ձեզի ծառաներ ու աղախիններ ընէք . չէ՞ որ ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը միայն դուք յանցաւոր
11 կ՚ըլլաք ։ Ու հիմա ինծի մտիկ ըրէք , ու ետ դարձուցէք ան գերիները որոնք ձեր եղբայրներէն առիք . Էբանզի Տէրոջը սաստիկ
12 բարկութիւնը ձեր վրայ է ։ Ու Եփրեմի որդւոցը իշխաններէն Յոհանանի որդին Ազարիա , Մեսեղամոթի որդին Բարաբիա , Սկղ-

զումի որդին Եղկիա , ու Ադղայի որդին Ամասայի պատերազմէն
13 եկողներուն դէմ կեցան , Եւ անոնց ըսին , Գերիները հոս մի՛ բերէք . քանզի մենք Տէրոջը առջևը յանցաւոր ըլլալով դուք կ՚ուզէք աւելցունել մեր մեղքերուն ու մեր յանցանքներուն վրայ աւելցընել . ինչու որ մեր յանցանքը շատ է , ու Իսրայէլի վրայ սաստիկ բարկու-
14 թիւն կայ ։ Ուստի զինուորները գերիները և աւարը թողուցին պատերազմականները իշխաններուն ու բոլոր ժողովքին առջևը թողուցին զե-
15 րիները ու աւարը ։ Եւ Բերեց անուններովը յիշուած մարդիկները ելան , ու գերիները առին , ու բոլոր մերկ եղողները աւարէն հագցուցին . անոնց հանդերձներ ու կօշիկներ հագցուցին , Ղանոնք կերցուցին , խմցուցին ու եղով օծեցին , և բոլոր տկարները էշերու վրայ հեծցնելով՝ Երիքով տարին անոնց եղբայրներուն քովը , ու Բերին Սամարիա դարձան ։
16 Ուստի Ահազ թագաւորը Ասորեստանի թագաւորներուն պատգամ խրկեց , որ իրեն օգնու-
17 թիւն ընեն . Վասն զի Եդոմացիք նորէն եկեր էին , ու Ցուդան գաղնելով՝ գերիներ տարեր էին ։
18 Փղշտացիք ալ՝ դաշտի մէջ ու Ցուդայի հարաւային կողմը եղող քաղաքներուն վրայ յարձակելով՝ Բեթսամիսը , Այեղոնը , Գադերոթը , Սոքովը ու անոր գեղերը , և Թամնան ու անոր գեղերը , և Գամզոն ու անոր գեղերը առեր ու
19 հոն բնակեր էին ։ Վասն զի Տէրը Իսրայէլի թագաւորին Ահազին պատճառաւ Ցուդան նկուն բրաւ . որովհետև անիկայ Ցուդան պիսի հաննց , ու Տէրոջմէ ապստամբե-
20 ցաւ ։ Եւ Ասորեստանի Թագղաթփաղասար թագաւորը անոր եկաւ , ու զանիկայ նեղեց . բայց անոր
21 օգնութիւն չբրաւ ։ Քանզի Ահազ պեսև Ադաղ Տէրոջը տունէն ու թագաւորին և իշխաններուն տուներէն ոսկիներ առաւ , ու Ասորեստանի թագաւորին տուաւ , բայց անիկայ օգնութիւն չբրաւ անոր ։
22 Եւ իր նեղութեանը մէջ՝ ալ աւելի Տէրոջը դէմ մեղք կը գործեր . ասանկ Ահազ Ցար Ադաղ
23 թագաւորը ։ Ու Դանիկայ զոհեր կը մատուցանէր Դամասկոսի աստուածներուն՝ որոնք զինքը զարկեր էին . քանզի բաւ , Ասորւոց թագաւորներուն աստուածները անոնց օգնութիւն բնելուն համար՝ անոնց զոհ մատուցանեմ , որ Ինծի օգ-

ն · ք · դԲ · իբր 741

741

Բ Դասա · բ · 11 ։
Ե Եր · ւդ · 17 ։ Ղե · ժբ · 4 ։
Ը դ Թագ · իգ · 10 ։
Թ Ղե · ժբ · 21 ։ դ Թագ · ժգ · 3 ։ Գե · ւդ · 6 ։

ՁԵս · է · 1 ։
իբր 741
Ի դ Թագ · ժգ · 5 ։ 6 ։

Լ դ Թագ · ժե · 27 ։

Խ Գ Թագ · ժգ · 4 ։

Ծ Ա Պտ · կԹ · 26 ։ Եա · ժ · 5 ։ Եկ · ե · 6 ։ Եզկ · ի · 12 · 15 ։ իգ · 2 ։ Ամգ · 10 · 6 ։ Ջ Պտ · ա · 15 ։
Կ Եզգ · ի · 6 ։ Ցպա · ժբ · 5 ։
Հ Ղե · ի · 39 · 42 · 43 · 46 ։

Ձ Ջակ · բ · 13 ։

Ղ Եզկ · ի · 14 · 15 ։

Մ Եզգ · ի · 6 ։

Յ Ես · ի · 7 ։

Ն Եզկ · ժգ · 27 · 57 ։

Շ ԳԹ · ժա · 4 ։

Ո Ա Պտ · կԹ · 25 ։
740
Չ դ Թագ · ժե · 29 ։ ժգ · 7 · 8 · 9 ։
Պ Ա՞ · ինչ որ կար

Ջ Տես գԼ · ի · 14 ։

Ռ Երեմ · իգ · 17 · 18 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 740

նաւթիւն ընէն . բայց անոնք իրեն ու բոլոր Իսրայէլին աւերմանը
24 պատճառ եղան : Եւ Ա.քազ Առաւուծոյ տանը անօթները ժողվեց , ու զանոնք կոտրտեց , և Տէրոջը տանը դռները գոցեց , ու Երուսաղէմին ամէն անկիւնները իրեն սե-
25 զանները շինեց : Եւ Ցուդայի ամէն քաղաքներուն մէջ բարձր տեղեր շինեց , որ ուրիշ աստուածներու խունկ ծխէ , ու իր հայրերուն Տէր Առաւուծոյ սրդողուց :

Ա · Թագ · Ժգ · 19 , 20 ։

26 Եւ անոր մնացորդ պատմութիւնը ու բոլոր վարմունքը՝ առաջինը ու վերջինը , ահա Ցուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէ-
27 Ջը գրուած է : Եւ Ա.քազ իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ Երուսաղէմ քաղաքին մէջ թաղեցին , բայց Իսրայէլի թագաւորութիւնը զերեզմաններուդ չտարին . և անոր որդին Եզեկիա անոր տեղը թագաւոր եղաւ :

726

ԳԼ · ԻԹ

1 Եզեկիային բարի թագաւորութիւնը : 3 Անոր կրօնական բարեփոխութիւնը նորէն կը տասնամեայ : 5 Ղեւտացիները կը յորդորէ : 12 Անոնք ալ իրենց անձր սրբելով՝ Տէրոջը տաճարը կը մաքրեն : 20 Եզեկիա Հանդիսաւոր զոհեր կը մատուցանէ , ու աս գործիս մէջ Ղեւտացիները աւելի յօժարասիրաբար կը գտնուին քան Թէ քահանաները :

726

Ա · Թագ · Ժբ · 1 ։

Բ ԳԼ · Իգ · 5 ։

1 Եզեկիա Քրանաւ Հինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանուհինգ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Աբիա էր , ու Բ Զա-
2 քարիային աղջիկն էր : Եւ անիկայ իր Հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ :

3 Ընիկայ իր թագաւորութեանը առաջին տարուն առաջին ամիսը Տէրոջը տանը դռները բացաւ , ու
4 զանոնք նորոգեց : Եւ քահանաները ու Ղեւտացիները բերել տուաւ , ու զանոնք արեւելեան հրապարակին
5 մէջ ժողվեց , Եւ անոնց ըսաւ , Լսեցէ՛ մեզի բրէ՛ յոյ Ղեւտացիներ , Հիմա սրբուեցէ՛ք , ու ձեր հարցը Տէր Առաւուծոյն տունը սրբեցէ՛ք , և պղծութիւնը սրբարանէն դուրս
6 հանեցէ՛ք . Քանզի մեր հայրերը ապստամբեցան , ու մեր Տէր Առաւուծոյն առջևը չարութիւն ըրին , ու զանիկայ թողուցին . և Իրենց երեսը Տէրոջը խորանէն դարձուցին , ու Արհամարհեցին ։
7 Ֆ՛ Ա Ղրահին դռները ալ գոցեցին , ճրագները մարեցին , խունկ չծխեցին ու սուրբ տեղը Իսրայէլի Առաւուծոյն ողջակէզ չմատուցին :
8 Անոր համար Ցուդայի ու Երու-

Ն · Ք · ԳԲ · 726

Ա ԳԼ · Իգ · 18 ։

Բ Օր · Իբ · 25 ։

Ե Գ Թագ · Թ · 8 ։ Երեմ · Ժբ · 16 ։ ԺԹ · 8 ։ Իե · 9 · 18 ։ Իմ · 18 ։

Բ ԳԼ · Իբ · 5 · 6 · 8 · 17 ։

Ի ԳԼ · Ժե · 12 ։

Լ Թես · գ · 6 · բ · 14 ։ Ժբ · 2 · 6 ։

սաղեմի վրայ Ի Տէրոջը բարկութիւնը եկաւ , ու զանոնք Ը խռովութեան , աւերման ու Ի խայտառակութեան մէջ ձգեց , ինչպէս որ հիմա ձեր աչքերովը կը տեսնէք :
9 Եւ ահա պատճառաւ ահա Ժ մեր Հայրերը սրով ինկան , ու մեր տղաքները և աղջիկները ու կնիկ-
10 ները դերութեան մէջ են : Հիմա իմ սրտիս մէջ Խ ունիմ , որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն հետ Ուխտ բնեմ , որպէս զի իր սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ դառնայ :
11 Արդ՝ սրդեակք իմ , անհոգութիւն մի՛ ընէք . վասն զի Տէրը Ձեզ ընտրեց , որ իրեն ծառայութիւն ընելու համար իր առջևը կայնիք , իրեն սպասաւորները ըլլաք ու խունկ ծխէք :
12 Ընաւներ ուստի եկան Ղեւտացիները՝ Ա-Խ Կահաթի որդւոցմէ Ամեսայիի որդին Մահաթ , ու Ազարիայի որդին Յովէլ . և Մերա-
րիի որդւոցմէ Աբդիի որդին Կիս , ու Յալէլելի որդին Ազարիա . ու Գերսոնեանններէն Զամմայի որդին Յովաք , և Յովաբի որդին Եդէ-
13 ն . Ու Եղիսափանի որդիներէն Սամարի ու Յեիել . և Ասափի որդիներէն Զաքարիա ու Մաթա-
14 նիա . Ու Եմանի որդիներէն Յեհիել ու Սեմէի . և Իդիթունի որդիներէն Սեմայիա ու Ոզիել .
15 Եւ իրենց եղբայրները Ժողվեցին ու Իրենք սրբուեցան . և Թագաւորին հրամանովը ու Տէրոջը խօսքովը Ի Տէ-
16 րոջը տունը մաքրելու գացին : Եւ քահանաները՝ մաքրելու համար՝ Տէրոջը տանը ներսի կողմը մտան , ու Տէրոջը տաճարին մէջ գտնուած բոլոր պղտղութիւնը Տէրոջը տանը դուրսի հանեցին . ու Ղեւտացիները զանիկայ վերցուցին , որ դուրսը Կիդրոն Հեղեղատը տա-
17 նին : Եւ առաջին ամսուն առաջին օրը սկսան սրբել . ու ամսուն ութերորդ օրը Տէրոջը սրահը եկան , ու Տէրոջը տունը ութ օրուան մէջ սրբեցին . և առաջին ամսուն տասնուվեցերորդ օրը լմնա-
18 ցուցին : Ու Եզեկիա թագաւորին բովը գացին , ու բսին , Տէրոջը բոլոր տունը , ու ողջակէզի սեղանը , ու անոր բոլոր գործիքները , և առաջաւորութեան հացին սեղանը ու անոր բոլոր գործիքները
19 մաքրեցինք . Ու նաև պատրաստեցինք ու սրբեցինք ան բոլոր առնները , որոնք Ա.քազ թագաւորը իր թագաւորութեանը ու Իր անօրէնու թեանը առեր պղծեց . և ահա անոնք Տէրոջը սեղանին առջևն են :

Բ Մաք · Իգ · 28 ։

Ե ԳԼ · Իբ · 24 ։

Ն·Բ·ՃԾ· 726

20 Ըւ Եզեկիա թագաւորը կանուխ
ելաւ, ու քաղաքին իշխանները
ժողվելով՝ Ցերոջը տունը գնաց.
21 Ե՛ւ էր թագաւորութեանը ու
սրբարանին ու Յուդային համար՝
եօթը զուարակ, եօթը խոյ ու
եօթը գառն, ու Մեղբի պատա-
րագ ըլլալու համար եօթը նոխազ
բերին. և անիկայ Հարոնի որդւոց
որ՝ քահանաներուն հրամայից, որ
ընծայ Ցերոջը սեղանին վրայ մա-
22 տուցանեն: Ու զուարակները
մորթեցին, և քահանաները արիւ-
նը առին ու սեղանին վրայ սրսկե-
ցին. և խոյերն ալ մորթեցին, ու
արիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին.
և գառներն ալ մորթեցին, ու ա-
րիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին:
23 Ու Մեղբի պատարագի նոխազները
թագաւորին ու ժողովին առջեւը
բերին. և անոնք ձեռք բերնին ա-
24 նոնց վրայ դրին: Ու քահանանե-
րը զանոնք մորթեցին, և անոնց
արիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին
Իսրայէլին քաւութիւն ը-
նելու համար. վասն զի թագաւորը
ըսեր էր որ ողջակէզը ու մեղբի
պատարագը բոլոր Իսրայէլին հա-
25 մար ըլլայ: Ու Ղեւտացի-
ները ծնծղաներով՝ տաւիղներով
ու քնարներով՝ Ցերոջը տանը մէջ
կայնեցուց, ինչպէս որ Դաւիթ,
ու Գադ տեսանող
զը Գադ, և Նաթան մարգարէն
պատուիրեր էին. վասն զի Ցերը
իր մարգարէներուն ձեռքովը
26 էր հրամայեր էր: Ու Ղեւտա-
յինները Դաւիթին նուագարան-
ներովը՝ և քահանաները փող-
27 րով կայնեցան: Ու Եզեկիա հրա-
մայեց որ ողջակէզը սեղանին վրայ
մատուցանեն. ու ողջակէզին սկսած
առնելը Ցերոջը օրհնութիւնն ալ
փողերով, ու Իսրայէլի թա-
գաւորին Դաւիթին նուագարան-
28 ներովը սկսաւ: Ու մինչև ող-
ջակէզին լմննալը բոլոր ժողով-
րդը երկրպագութիւն կ'ընէր, եր-
գեցողները օրհնութիւն կ'երգէին,
և հառնողները փողերը կը շչեցնէին
29 ին: Ու երբոր ողջակէզ մատու-
ցանելը լմնցուցին, թագաւորը և
բոլոր քովը գտնուողները ծունր
30 եկրպագութիւն ըրին: Ու Եզե-
կիա թագաւորը ու իշխանները
Ղեւտացւոց ըսին որ Ցերոջը օրհնու-
թիւն երգեն՝ Դաւիթին ու Ասափ
տեսանողին խօսքերովը. անոնք ալ
ուրախութեամբ երգեցին, ու խո-
նարհելով երկրպագութիւն ըրին:
31 Ու Եզեկիա պատասխան տուաւ
ու ըսաւ, Հիմա ինքզինքնիդ Ց-
ըոջը նուիրեցիք. մօտեցէք ու

Ն·Բ·ՃԾ· 726

Ցերոջը տունը զոհեր ու օրհնու-
թեան ընծաներ բերէք: Եւ ժողով-
րդը զոհեր ու օրհնութեան ընծաներ
բերաւ. և ամէն յօժարութեան
32 ունեցողը ողջակէզներ էբեր: Ու
ժողովին բերած ողջակէզներուն
թիւը ասկէր. եօթանասուն ար-
ջառ, հարիւր խոյ՝ երկու հա-
րիւր գառն. ասոնց ամէնը Ցերոջը
33 ողջակէզ ըլլալու համար էր: Եւ
նուիրուածները վեց հարիւր ար-
ջառ ու իրեք հազար ոչխար էին:
34 Բայց քահանաները քիչ որ ըլլալ-
նուն համար՝ բոլոր ողջակէզներուն
մորթերը հանելու կարող չեղան.
ու մինչև ան գործին լմննալը, ու
մինչև քահանաներուն սրբու-
թիւը, Լեբենց Ղեւտացի եղբայրները
իրենց օգնութիւն ըրին. քանզի
Ղեւտացիք քահանաներէն աւելի
35 յօժարութեամբ սրբուեցան. Ե-
նաև ողջակէզները խաղաղութեան
զոհերուն ճարպովը, և ողջակէզ-
ներուն թափելու նուէրներովը
մկոտեղ շատ էին: Ա՛յսպէս Ց-
ըոջը տանը պաշտօնը կարգի դը-
36 րուեցաւ: Եւ Եզեկիա և բոլոր
ժողովուրդը ուրախացան որ Ա-
ստուած ժողովուրդը պատ-
րաստեց. քանզի ան բանը յան-
կարծ եղաւ:

ԳԼ·Լ

1 Եզեկիա կը հրամայէ որ Զատկին Իսրայէլացիք երկրորդ ամսուն մէջ Հանդիսաւոր զատիկ բնեն: 13 Բոլոր ժողովը կատարեալ աւերեան սեղանները կը կործանեն, ու տասանուչորս օր ասոնց կը պահեն: 27 Քահանայք ու Ղեւտացիք ժողովուրդը կ'օրհնեն:

1 Ու Եզեկիա բոլոր Իսրայէլին և
Զուդային ղրկեց, և Եփ-
րեմին ու Մանասէին ալ նամակներ
գրեց, որ Երուսաղէմ Ցերոջը տու-
նը գան, ու Իսրայէլի Ցեր Աստու-
2 ծոյն զատիկ բնեն: Եւ թագա-
ւորը ու անոր իշխանները ու բո-
լոր ժողովը Երուսաղէմի մէջ խոր-
հուրդ բրին, որ զատիկը երկրորդ
3 ամսուն մէջ բնեն. վասն զի Բան
առնէր կարող չէին զանիկայ բնե-
լու, ինչու որ բաւական քահա-
նաներ սրբուած չէին, ու ժողո-
վուրդը Երուսաղէմ ժողովուած
4 չէր: Ու ան բանը թագաւորին
առջեւը ու բոլոր ժողովին առջեւը
5 հաճոյ երեւցաւ. Ու այնպէս որոշե-
ցին, որ բոլոր Իսրայէլի մէջ Բեր-
սաբէէն մինչև Դան լուր խրկեն, որ
գան ու Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի
Ցեր Աստուծոյն զատիկ բնեն.
քանզի շատ առնէր ի վեր դրուա-
ծին պէս բրած չէին:
6 Եւ սուրհանդակները թագաւո-

Ն·Բ·ՃԾ· 726

ՈՂ·Ե·12·

ՅՂԱ·Գ·3·14:

ՀՂԱ·Բ·14,15,19, 24: ԵԶՐ·Թ·21:

ՀՂԱ·Դ·15, 24:

ՍԵԶ·ՄԵՂ-ԲԻ պատարագին պէս մատուցին

ՀՂԱ·Ժգ·20:

ՅՈՇ·Ժգ·4: ԻԱ·6:

ԵՈՐ·Իգ·5: ԻԱ·7: ԳԼ·Բ·14:

ԱՐ ԹԱԳ·Իգ·11:

ՈՂ·Լ·12:

ԵՈՐ·Իգ·5: ԱՀՄԼ·7·5:

ՀԹԱՌ·Ժ·8, 10: ՈՐ·ԺԱ·24: ԺԳ·6:

ԷՂԼ·Իգ·18:

ՈՂ·Ի·18:

ՈՂԱ·Դ·16:

ՅԹԱՌ·ԺԱ·5, 7, 10:

ՀԹԱՌ·Թ·10, 11:

ԲԵԼ·ԺՐ·6, 18:

ՖՂԼ·ԽԲ·34:

բին ու իշխաններուն նամանեւելովը բոլոր Իսրայէլին ու Յուդային դացին , ու թագաւորին հրամանին համեմատ ըսին , Ո՛վ Իսրայէլի որդիք , Տ Աբրահամին , Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուծոյն դարձէք , ու ան ալ պիտի դառնայ ձեզի , որ Ասորեստանի թագաւորներուն ձեռքէն ազատեալ՝ չէք

7 Երկիրը մնացեր էք ու ձեր հայրերուն պէս մի ըլլաք , որոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուծմէն ապստամբեցան . Ան ալ զանոնք կործանման մատնեց , ինչպէս որ դուք կը տեսնէք ։

8 Ուրեմն ձեր հայրերուն պէս ձեր պարանոցը մի խստացրնէք . Ք *Ձեռնդնեցէք Տէրոջը , ու եկէք անոր սրբարանը՝ որն որ ինքը յաւիտեան սրբած է . ու ձեր Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն բրէք , ‡ որ անոր սաստիկ բարկութիւնը ձեզմէ դառնայ ։

9 Մի դառնայ ։ Քանզի թէ որ դուք Տէրոջը դառնաք , ձեր եղբայրները ու ձեր որդիքը գերիներ գերի տանողներուն երեսէն Ի դթութիւն պիտի գտնեն , և առ երկիրը պիտի դառնան . ինչու որ ձեր Տէր Աստուածը Ն ողորմած ու գթած է , ու թէ որ Ի անոր դառնաք , ձեզմէ երես պիտի չդարձնէ ։

10 Եւ աստրէանդակները Եփրեմի ու Մանասէի երկիրը քաղաքէ քաղաք պտտելով , մինչև Զաբուղոն Ֆ նյե . բայց զանոնք Ի ծաղր կ՚ընէին

11 ու կ՚արհամարհէին ։ Սակայն Ն Ասերէն ու Մանասէէն ու Զաբուղոնէն ոմանք խոնարհեցան ու Երուսաղէմ դացին ։

12 Նաեւ Աստուծոյ ձեռքը կար , որ անոնց մէկ սիրտ տայ , որպէս զի թագաւորին ու իշխաններուն՝ Տէրոջը խօսքին համեմատ պատուիրածը կատարեն ։

13 Ու Երուսաղէմի մէջ բազմաթիւ ժողովուրդ հաւաքուեցաւ՝ երկրորդ ամսուն մէջ բաղարջակերաց տօնը կատարելու համար , ու խիստ մեծ

14 ժողով մը Եղաւ ։ Եւ եղան՝ Երուսաղէմի մէջ եղող զոհի սեղանները ու բոլոր խունկի սեղանները վերցուցին , ու Կդրոն հեղեղատը

15 դատ ետուցին ։ Ու երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը զատիկը մորթեցին . և քահանաները ու Ղեւտացիները ամչցան ու սրբուեցան , ու Տէրոջը տուներ ողջակէզներ

16 բերին ։ Եւ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ իրենց տեղը կայնեցան . քահանաները Ղեւտացւոց ձեռքէն արիւնը Ի՞՛՛՛

17 Նկատ ՛՛՛ կը սրսկէին ։ Քանզի ժողովին մէջ չսրբուածները շատ էին . Ո՛ւ բոլոր մաքուր չեղողներուն համար զատկի գառը Ղեւտացիները կը մորթէին , որ Ը՛՛՛՛՛

18 Տէրոջը սրբուն ։ Ուստի զի ժողովուրդին շատերը՝ Ա՛՛՛՛՛

Ն · Ք · ԳԲ · 726

ԹԻ · Ա.Ը

1 Ժողովուրդը յօժար կամքը կատարելու-
թիւնը կը կորճանէ : 2 Եղկիա կարգի կը դնէ
քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասակար-
գութիւնները , ու անոնց գործը ու ապրուս-
ար կը հոգայ : 3 Ժողովուրդին յօժարամուո-
թիւնը՝ զոհեր մատուցանելու ու տաճարը զ-
նելու համար : 11 Եղկիա վերացուս-
ներ կը դնէ տաճարորդներուն բաժին ընելու հա-
մար : 20 Եղկիայէն անկեղծ բարեպաշտու-
թիւնը :

1 Ու երբոր աս ամէնը լմնցաւ , Հան
գուդայի բաղաքները գան , և բո-
լոր Ցուդայի , Բենիամինի , Եփ-
րեմի ու Մանասէի մէջ եղող ար-
ձանները կտոր կտոր ըրին , Աստա-
րովթի կուռքերը կոտրտեցին , և
բարձր տեղերը ու սեղանները
փլցուցին , անանկ որ բան մը չմո-
ղուցին , եւթը Իսրայէլի որդիքը՝
ամէն մարդ իր ժառանգութիւնը՝
իրենց քաղաքները դարձան :

2 Ու Եղկիա Քահանաներուն ու
Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեց
իրենց կարգերուն համեմատ , թէ
քահանաներուն և թէ Ղեւտացիներ-
ուն , ամէն մէկուն գործին նայե-
լով , ողջակէզներու ու խաղաղու-
թեան զոհերու համար , ու Ցերոջը
սրահներուն դռներուն մէջ պաշ-
տելու , գովելու ու օրհնութիւն ը-
նելու համար :

3 Դեւտ համար : Նաև իր ստացուածք-
քէն ողջակէզներուն համար՝ այս-
ինքն Ցերոջը օրինաց գրքին մէջը
գրուածին պէս առաւօտեան ու
երեկոյեան ողջակէզներուն համար ,
և շաբաթներուն ու ամսագլուխ-
ներուն ու հանդիսաւոր տօներուն
ողջակէզներուն համար թագաւո-
4 րին բաժինը որոշեց : Ու Երուսա-
զեմի մէջ բնակող ժողովուրդին
հրամայեց որ Քահանաներուն ու
Ղեւտացիներուն բաժինը տան , որ-
պէս դի անոնք Ցերոջը օրէնքը յո-
5 դուշեան մէջ զօրանան : Ու երբոր
այս հրամանը հրատարակուեցաւ ,
Իսրայէլի որդիքը Քոյրևնին , գի-
նիին , եղևն , մեղրին և բոլոր ան-
դաստանաց բերքերուն երախայրի-
ները առատութեամբ բերին , ու
ամէն բանին տասանորդը առատա-
6 պէս բերին : Ու Ցուդայի քաղաք-
ներուն մէջը բնակող Իսրայէլի ու
Ցուդայի որդիքը՝ անոնք ալ ար-
ջառներուն ու ոչխարներուն տա-
սանորդները , և իրենց Ցեր Աստու-
ծոյն նուիրած սուրբ բաներուն
տասանորդները բերին ու դիզե-
7 ցին : Ընկոր երրորդ ամսուն մէջ
սկսան դիզել , և եօթներորդ ամ-
8 սուն մէջ լմնցուցին : Ու Եզեկիա
ու իշխանները եկան , ու երբոր ան
դէզերը տեսան՝ Ցերը ու անոր ժո-
9 ղովուրդը օրհնեցին : Ու
Եզեկիա անդէզերուն համար քա-
հանաներուն ու Ղեւտացիներուն
10 հարցուց : Ես Սադովկի տունէն
եղող մեծ քահանան Ազարիա ա-
նոր պատասխան տուաւ ու բսաւ ,
Քանի որ ընծաները Ցերոջը տունը
բերելու սկսան՝ կերանք , կշտա-
ցանք , ու խիստ շատ ուրիշներ .
վասն զի Ցերը իր ժողովուրդը օրհ-
նեց . ու ասիկայն աս առատու-
11 թիւնն է : Ու Եզեկիա հրամայեց որ
Ցերոջը տանը մէջ շտեմարաններ
պատրաստեն . ու պատրաստեցին ,
12 Ես ընծաները ու տասանորդները
ու սուրբ բաները հաւատարմու-
թեամբ ներս տարին . և Քանանյ
վերակացուն Ղեւտացի Քոնոնիան
էր , ու անոր եղբայրը Սեմէի անոր
13 փոխանորդն էր . Ես Եհիէլ , Ա-
զազիա , Նահաթ , Ասայէլ , Երեր-
մոթ , Յովզաբադ , Եղիէլ , Ես-
մաքիա , Մահաթ ու Բանեա՝ Քո-
նոնեային ու անոր եղբօրը Սեմիին
ձեռքին տակը՝ Եզեկիա թագաւո-
րին ու Ցերոջը տանը պաշտօնավրդին
Ազարիային հրամանովը վերակա-
14 յուներ էին : Ես արեւելեան կողմին
դռնապանը՝ Ղեւտացի Յեմնայի որ-
դին Կովրէ Ցերոջը բարձրացրնելու
ընծաները ու ամենասուրբ բանե-
րը բաժնելու համար՝ Ասոռնոյ
15 կամուրջ ընծաներուն վրայ էր . Ես
անոր հրամանին տակը Քահանա-
յից քաղաքներուն մէջ՝ Եդէնին ,
Մինիամինին , Յեսուին , Սեմայիա-
յին , Ամարիային ու Սեքենիային
յանձնուած էր , իրենց եղբայրնե-
րուն՝ մեծին ու պզտիկին դասա-
կարգութեանը նայելով՝ ընծաները
16 բաժնելը . Նաև ազգաճամարին մէ-
ջը գրուած իրենց տարեկան վեր և
ղող բոլոր արուներուն՝ որոնք օրէ
օր Ցերոջը տունը կը մտնէին իրենց
պահպանութիւններուն մէջ՝ իրենց
դասակարգութեանցը համեմատ
իրենց ծառայութիւնը Ցաբթելը
17 համար . Ու նաև ազգաճամարին
մէջ գրուած քահանաներուն ի-
րենց ազգատոհմիներուն համեմատ ,
ու Ղեւտացիներուն՝ իրենց պահպա-
նութեանցը՝ իրենց դասակար-
18 գութիւններուն մէջ՝ նաև ազ-
գաճամարին մէջ գրուած անոնց
ամէն բնտանիքներուն՝ կնիկներուն ,
տղաքներուն ու աղջիկներուն ,
ամբողջ բոլոր ժողովին .
քանզի հաւատարմութեամբ կը
19 սրբուէին : Ես անոնց քաղաքնե-
րուն Հարուն արձանաց արտերուն մէ-
ջը Ղեւտ Ընճարոնի որդոցը քահա-
նաներուն համար՝ ամէն քաղաքի

Ն · Ք · ԳԲ · 726

— դ թագ · ԺԸ · 4 ; Գե · Ը · 14 ;
Ե՛ԱՊՆ · խգ · 6 ; խգ · 1 ;
Ե՛ԱՊՆ · խգ · 30 ; 31 ;
* ԵԲԲ · բա · Նակին
Բ Թագ · Իը · ԻԹ ;
Ե Թագ · ԺԸ · 8 ; ԵՀ ; Նե · Հ՛ · Ժ գ · 10 ;
Ե՛ԱՊՆ · Ը · 7 ;
Ե Ել · Իը · 29 ; Նե · Հ՛ · Ժ գ · 12 ;
Ը Դ Ե · խ · 30 ; Ը Օր · Ժ գ · 28 ;
Ե՛ԱՊՆ · խգ · 24 ; 27 ;
Ե Դ Ե · խ · 34 ; Թոբ · ի · 2 ;

Ե · Բ · ԳԲ · 726

Ե Հմմ. 12, 13, 14, 15։

մէջ Ե էրէնդ անուններով յիշուած մարգիկներ կային, որոնք քահանայից բոլոր արուներուն ու Ղեւտացւոց ազգաձամարին մէջ բոլոր գրուածներուն բաժիններ կու տային։ 20 Ու Եզեկիա բոլոր Ցուդայի մէջ այսպէս բրաւ, և իր Ցեր Աստուածոյն առջեւը Բարի, ուղիղ ու ճշմարիտ եղածը բրաւ։ 21 Ու իր ամէն ձեռք զարկած գործը՝ թէ Աստուծոյ տանը ծառայութեանը համար և թէ օրէնքին ու պատուիրանքին համար, իր բոլոր սրտովը իր Աստուածը փնտռելով բրաւ ու յաջողեցաւ։

Ե Գ թագ · ի · 3։

ԳԼ · ԼԲ

1 Անեղբերիմ Ցուդայի վրայ կը յարձակի · իսկ Եզեկիա սիրտը ամուր բռնելով՝ իր ժողովուրդը կը քաջալերէ։ 9 Անեղբերիմին՝ թէ պատգամաւորներու միջոցով և թէ գրուածքով բան Տիրոջ թէեանցը դէմ՝ Եզեկիա ու Եսայի ադօթք կ'ընեն։ 21 Հրեշտակ մը Ասորեստանի բանակը բնաջինջ կ'ընէ։ 24 Եզեկիա իր հիւանդութեանը առնչը պատմելով՝ Աստուած անոր առոյգանալուն նշան մը կու տայ։ 25 Եզեկիա կը հպարտանայ, բայց Աստուծով կը խոնարհի։ 27 Անոր հարստութիւնը ու գործերը։ 31 անոր յանցանքը՝ Բաբիլոնի դեսպաններուն ևկած առթիւ։ 32 Եզեկիա մեռնելով՝ Մանասէ անոր տեղը կը յաջորդէ։

713

— Գ թագ · Ժբ · 13, ԵԶ։ Եա · ԼԶ · 1, ԵԶ։

* Կ—Ո՛ Հաւատարմութեամբ բրած գործերին

1 — [1]Ա *բաներէն ու աս ճշմարտութիւնէն" ետքը Ասորեստանի Անեղբերիմ թագաւորը եկաւ, ու Ցուդայի էրիւը մտնելով, պարսպաւոր քաղաքներուն դէմ բանակեցաւ, ու միտքը դրած էր որ զանոնք բռնութեամբ իրեն առնէ։ 2 Ու Եզեկիա տեսնելով որ Անեղբերիմ եկեր է, ու Երուսաղէմի դէմ 3 պատերազմել կ'ուզէ, իր իշխաններուն ու զօրաւորներուն հետ խորհուրդ բրաւ, որ քաղաքէն դուրս եղող ադբիւրներուն ջուրերը գոցէ. և անոնք անոր օգնութիւն բրին։ 4 Ու շատ ժողովուրդ ժողովեցաւ, ու բոլոր ադբիւրները ու երկրին մէջէն անցնող հեղեղատը գոցեցին՝ բալով, Ինչո՞ւ համար Ասորեստանի թագաւորները գան, 5 ու առատ ջուր գտնեն։ Ու [2]Ե-ղեկիա զինքը ուժովցուց, [3]և ամէն փլած պարիսպները չինեց, ու աշտարակները բարձրացուց, ու դուրսէն մէկ ուրիշ պարիսպ մըն ալ շինեց. և Դաւիթի քաղաքին մէջը եղող [4]Մելոնը նորոգեց, ու շատ [5]նիզակներ ու ասպարներ շինեց։ 6 Նաև Ժողովուրդին վրայ պատերազմի զօրապետներ դրաւ, ու զանոնք քաղաքին դրանը հրապարակին մէջ իր քովը ժողվեց, և անոնց հետ խրաղդութեամբ խոսելով՝ 7 ասցաւ՝ բալով, Զօրացէ՛ք ու քաջասիրտ եղէք. Ասորեստանի թագաւորին եւ անոր հետը եղող բոլոր բազմութեանը երեսէն մի վախնաք ու մի զարհուրիք. վասն զի Մեզի հետ եղողները անոր հետ եղողներէն շատ են։ 8 Անոր հետ [6]մարմնեղէն բազուկ կայ, բայց [7]Մեզի հետ եղողը մեր Տէր Աստուածն է, որ պիտի օգնէ մեզի, ու մեր [8]պատերազմներուն մէջ առաջնորդութիւն պիտի բնէ"։ Ու Ժողովուրդը Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին խօսքերէն սիրտ առաւ։

Ե Գ թագ · ի · 15։ Ը Գ թագ · ը · 16։ [1] Եբեմ. Ժէ · 5 · ա Ցաւ · գ · 4։ [2] Գ Պ · Ժդ · 12։ Հաւ · բ · 31։ [3] ԵԲԲ · պատերազմական պիտի պատերազմի։

9 [1]Անկէ ետև Ասորեստանի Անեղբերիմ թագաւորը, երբոր ինքը ու իր բոլոր ||իշխանները Լաբիսի վրայ էին, իր ծառաները Երուսաղէմ խրկեց Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին ու Երուսաղէմի եղող 10 բոլոր Ցուդային՝ բալով, [2]Ասորեստանի Անեղբերիմ թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Դուք որո՞ւն ապաւինելով՝ Երուսաղէմ §պաշարման 11 մէջ կը նստիք. Չէ՞ որ Եզեկիա ձեզ պլեակ կը հանէ, որ ձեզ անօթութեամբ ու ծարաւով մեռնելու մատնէ, բալով թէ [3]Մեր Տէր Աստուածը մեզ Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատէ։ 12 [4]Ասիկա նոյն Եզեկիան չէ՞, որ անոր բարձր տեղերը ու սեղանները վերցուց, և Ցուդային ու Երուսաղէմի [5]Ե-ղէնէրոն բրաւ, Մինակ մէկ սեղանի առջեւ երկրպագութիւն բրէք, ու անոր վրայ խունկ 13 ծխեցէք։ Չէ՞ գիտեր թէ երկիրներուն ամէն ժողովուրդը ինչ բրի ևս ու իմ Հայրերս. միթէ ան երկիրներուն ազգաց աստուածները իրենց երկիրները կրցան իմ 14 ձեռքս ազատել։ Իմ Հայրերուս բնաջինջ բրած ազգերուն բոլոր աստուածներուն պէս իր ժողովուրդը իմ ձեռքս ազատելու կարող եղաւ, որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքս ազատելու կա- 15 րող բլայ։ Ու հիմա [6]Եզեկիա ձեզ չխաբէ, ու ձեզ այդպէս գրէխէ չհանէ, անոր մի՛ հաւատաք. վասն զի ազգի մը կամ թագաւորութեան մը բնաւ մէկ աստուածը իր ժողովուրդը իմ ձեռքս ու իմ Հայրերուս ձեռքէն չկրցաւ ազատել. ո՛ւր մնայ որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքս 16 ազատէ։ Ու անոր ծառաները Տէր Աստուծոյ դէմ ու անոր ծառային Եզեկիային դէմ աւելի խօսքեր ալ 17 բսին։ Ու [7]Սենեքերիմ Իսրայէլի Տէր Աստուածը Հայհոյելով ու անոր դէմ խօսելով՝ Նմանակ գրեց ու բսաւ, Ինչպէս որ երկիրներուն ազգաց աստուածները իրենց ժողո-

Ե · Բ · ԳԲ · 713

Ե Գ թագ · Ժբ · 9։ Ը Գ թագ · Ժբ · 29։ Թ Գ թագ · Ժբ · 9։ Ժ Գ թագ · Ժբ · 12։

Բ Եա · իբ · 9, 10։ ‡ Գ Ր · իե · 23։

Ե Գ Ր · ի · 22։ Եա · ե · 2։ Ը Ր Օր · ւ · 6։

Ե · ք · գԼ · 710

ե դ Թագ. ժբ. 26 · 27 · 28 ։

ե դ Թագ. ժբ · 28 ։

ե դ Թագ. ժԹ · 18 ։

ե դ Թագ. ժԹ · 15 ։

ե դ Թագ. ժԹ · 2 · 4 ։

Երբ 710

գ դ Թագ. ժԹ · 35, ԽԵ ։

710

Ե Գվ · ժԼ · 5 ։

Ը Գվ · ա · 1 ։

713

Ե դ Թագ. ք · 1 ։ Բե · լթ · 1 ։

Գ — Ո՞ր հրաշքի նման մը ասաս.

— Ասդ. ՀՀդ · 12 ։

— Գվ · իգ · 16 ։ Ա՛Ի · ը · 4 ։ Հ Գվ · իգ · 18 ։

— Եզեմ. իգ · 18 · 19 ։

Բ դ Թագ. ք · 9 ։

վուրդները իմ ձեռքս չկրցան ա-զատել , այնպէս ալ Եզեկիային Ատուածը իր ժողովուրդը իմ
18 ձեռքս պիտի չազատէ ։ Եւ ե պա-րըպին վրայ եղող Երուսաղէմի ժողովուրդին ։ բարձր ձայնով Եր-բայեցերէն պոռացին , զանոնք վախցընելու ու շփոթութեան մէջ ձգելու համար , որ քաղաքը
19 առնեն ։ Ու Երուսաղէմի Ատուա-ծոյն դէմ խօսեցան , իբրև երկրի ժողովրդոց աստուածներու դէմ , որ ե ։ մարդու ձեռագործ էն ։
20 Ը Ու Եզեկիա թագաւորը և Ա Մոմոի որդին Եսայի մարգարէն աս բանին համար դէպ ՚ի երկինքը
21 աղաղակելով աղօթք ըրին ։ Ը Եւ Տէրը հրեշտակ մը խրկից , ու Ա-սորեստացի թագաւորին բանակին մէջ ամէն զօրաւոր կտրիճը ու իշխաներ ու զօրագլուխը զարկաւ . և անիկայ ամօթով իր երկիրը դարձաւ . ու իր աստուածոյն տունը մնաւ , և իր երանքէն ելած սրո՛վ մեռցուցին զանիկայ հոն ։
22 Ա Յսպէս Տէրը Եզեկիան ու Երու-սաղէմի բնակիչները Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորին ձեռքէն և ամենուն ձեռքէն ազատեց , ու զանոնք ամէն կողմանէ պաշտպա-
23 Նից ։ Եւ շատերը Տէրոջը ընծա-ներ կը բերէին Երուսաղէմ , ու Եզեկիա թագաւորին աԼ Ը պատուական բաներ . ու անկէետը անիկայ բոլոր ազգերուն աո-
24 ջեւ ը բարձրացաւ ։
ԺԱ Ը Ի Ն օրերը Եզեկիա մահուան ատիճան հիւանդացաւ , ու Տէ-րոջը աղօթք ըրաւ . և Տէրը խօ-սեցաւ անոր , ու ե հրաշք մը ը-
25 րաւ ՚ անոր ։ Ու Եզեկիա ՚իր ընդունած բարիքին փոխարէն ընդ-հակառակ չմտաւ , վասն զի ը անոր սիրտը հպարտացաւ . Հոս-տի անոր վրայ ու Ցուդայի ու Ե-րուսաղէմի վրայ բարկութիւն և-
26 կաւ ։ ը Բայց Եզեկիա իր սրտին հպարտութեանը համար խոնար-հեցաւ , թէ ինքը և թէ Երուսա-ղէմի բնակիչները . անոր համար Տէրոջը բարկութիւնը ։ Եզեկիա-յին օրերը անոնց վրայ չեկաւ ։
27 Ու Եզեկիա խիստ շատ հարուս-տութիւն ու փառք ունեցաւ . և անիկայ իրեն արծաթի , ոսկիի , պատուական քարերու , խունկե-րու , ասպարներու ու ամէն տե-սակ ցանկալի անօթներու համար
28 գանձարաններ շինեց . Եւ ցորեն ու գինիի ու ձէի բերքերուն հա-մար շտեմարաններ , և ամէն տեսակ անասուններու համար ախոռներ ,
29 ու Հօտերու համար փարախներ շի-նեց ։ Եւ քաղաքներ շինեց իրեն , ու շատ ոչխարներ ու արջառներ ստացաւ . վասն զի ։ Ատուած խիստ շատ ստացուածք տուաւ ա-
30 նոր ։ Եւ ը ա Եզեկիան Գիհոնին վերի ջրանցքը գոցեց , ու զանիկայ դէպ ՚ի վար Դաւիթի քաղաքին արեւմտեան կողմը ուղեց . ու Ե-զեկիա իր բոլոր գործքերուն մէջ յաջողութիւն գտաւ ։
31 Բայց երբոր Բաբիլոնի իշխանաց դեսպանները ։ անոր իրկուեցան ՚ երկրին մէջը եղած հրաշքը հարցը-նելու համար , Ատուած զանիկայ թողուց , ։ որ փորձէ ու բոլոր ա-նոր սրտին մէջ եղածը դիտնայ ։
32 Ու Եզեկիային մնացորդ պատ-մութիւնը ու անոր բարեպաշտու-թիւնը ահա Ամոմի որդւոյն Ե-սայի մարգարէին ՚ մարգարէու-թեանը մէջ Ա ։ Ցուդայի ու Իսրա-յէլի թագաւորներուն գրքին մէջ
33 գրուած է ։ Ը Ու Եզեկիա իր հայ-րերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ Դաւիթի որդոցը պիտի բարձր գերեզմաններուն մէջը թաղեցին . և բոլոր Ցուդա ու Երուսաղէմի բնակիչները ։ պատիւ ըրին անոր իր մահուան առներ . ու անոր տե-ղը անոր որդին Մանասէ թա-գաւոր եղաւ ։

Ե · ք · գԼ · 713

ց ա Պե · իԹ · 12 ։

— Եզ · իբ · 9 · 11 ։

712

ե դ Թագ. իբ · 12 ։ Եզ · լԹ · 1 ։

ի Ը Օր · ը · 2 ։

ա Եզ · լՀ · լԸ · լԹ · լժ ։ ե դ Թագ. ժբ. ժԹ · ի ։

— դ Թագ. իբ · 21 ։

Բ Ա ա գ · ժ · 7 ։

693

ԳԼ · Լ · Գ

1 Մանասէին չոր վարմունքը ։ 3 Անիկայ կառ-պաշտութիւնը կը հաստատէ , ու խրատ ընդունել չուզեր ։ 11 Մանասէ Բաբիլոն կը տարուի . 12 ու հոն Ատուծոյ աղօթելով դերութենէն կ՚ազատուի . ու կը դառնայ կառ-պաշտութիւնը կը կործանէ ։ 18 Անոր գործ-քերը ։ 20 Մանասէ մեռնելով Ամմոն անոր տեղ կ՚անցնի ։ 21 Ամմոնի չար վարմունքը ու իր ծառաներէն սպանուիլը ։ 25 Յոսի-վուրդ ան պաղեստ մարգիկը կը մեռցընէն ու Ցուդան թագաւոր կ՚ընեն ։

1 Մանասէ ը տասներկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ յիսունհինգ տարի թագաւորութիւն բրաւ ։
2 Եւ անիկայ Տէրոջը խորշելի որ-դոցը առջևէն վռնտած ազգե-րուն ։ գարշելի գործքերուն պէս
3 Տէրոջը առջեւ չարութիւն բրաւ ։ Ու անիկայ իր հօրը Եզեկիային ։ կործանած բարձր տեղերը նո-րէն շինեց , ու Բահաղիմին սեղան-ներ կանգնեց , և ը Աստարովմի կուռքեր շինեց . ու Երկինքին բո-լոր զօրութիւններուն երկրպագու-թիւն բրաւ , և անոնց ծառայու-
4 թիւն բրաւ . Ու սեղաններ շինեց Տէրոջը տանը մէջ , որուն համար Տէրը բաւած էր թէ Երուսաղէմի յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ պիտի
5 դնեմ իմ անունս ։ Ու Տէրոջը տանը երկու դահլիճներուն մէջ երկինքի բոլոր

Բ Ը Օր · ժբ · 9 ։ Բ Պե · ը · 3 ։

ե դ Թագ. ժբ · 3 ։ Գվ · ժ · 11 ։ լա · 1 ։ լբ · 12 ։

ը բ Օր · ժգ · 21 ։

Ի բ Օր · ժԼ · 3 ։

ԼԸ Օր · ժբ · 11 ։ դ Թագ. բ · 23 ։ Ի · 3 ։ Գվ · գ · 6 ։ Լ · 16 ։

Ի Գվ · գ · 9 ։

ն · ք · դբ · 698

ը Գկ · ժը · 21 · ր Օր · ժբ · 10 · գ Թագ · իդ · 19 · Գէ · ի · 3 · Ե · գնկ · իդ · 37 · 39 ·

Բ ր Օր · ժբ · 10 · 11 ·

ք գ Թագ · իա · 6 ·

ի գ Թագ · իա · 7 ·

ը Սագ · ծԼ · 14 ·

Ի ր Թագ · կ · 10 ·

677

Բ ր Օր · իբ · 36 · Ցոր · ւգ · 8 ·

Ի Սագ · ճԿ · 10 · 11 ·

Հ ա պա կ · կ · 6 ·

Ն ա Մ Ա · կ · 20 · Եզր · բ · 23 ·

Ը Սագ · թ · 13 · Գան · գ · 25 ·

Հ գ Թագ · ա · 33 ·

Ի Գէ · իէ · 3 ·

Ս Հմ 3 · 5 · 7 ·

Ե Գկ · կ · 12 ·

զօրութիւններուն սեպհականը չէ։ 6 Նոյնպէս նաև անիկայ Ենովմի որդւոյն Յորին մէջ ըլլիր որդիները կրակէ անցուց, իսկ դուշակութիւն, հմայութիւն և դիւթութիւն կ՚ընէր, և ի վհուկներ ու նշանագէտներ ունէր. և Տէրոջը առջեւը չատ չարութիւն գործեց, ու զանիկայ 7 բարկացուց։ Եւ իր չինած քանդակեալ կուռքը Աստուծոյ տունը դրաւ, որուն համար Աստուած Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին ըսած էր, Իմ անունս Եռասանեան մէջ, ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս 8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան. Ես Իսրայէլին ոտքը ալ պիտի չշարժեմ աս երկրէն, որուն մէջ ձեր Հայրերը հաստատեցի. միայն թէ անոնք զգուշանան իմ ըրած ամէն բանիս, հանդերձ այն բոլոր օրէնքը, կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց պատուիրեցի։ 9 Բայց Մանասէ զուգան ու Երուսաղէմի բնակիչները այնպէս մոլորցուց, որ Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն կորսնցուցած ազգերէն աւելի չարութիւն ըրին։ 10 Եւ Տէրը Մանասէին ու անոր ժողովուրդին խօսեցաւ, բայց անոնք մտիկ չըրին։

677

11 Ես Տէրը անոնց վրայ Ասորեստանի Թագաւորին զօրագլուխները բերաւ, ու Մանասէն կաթիլներով բռնեցին, և շղթաներով ամանակապրով կապկպեցին ու Բաբիլոն տարին։ 12 Բայց ու անիկայ իր նեղութեան ատենը իր Տէր Աստուծոյն երեսը խնդրեց, և իր Հայրերուն Աստուծոյն առջեւը մեծապէս խոնարհեցաւ։ 13 Ու անոր աղօթք բրաւ. և Տէրը Յանոր աղօթքը ընդունեց ու աղաչանքը լսեց, ու զանիկայ Երուսաղէմ իր Թագաւորութեանը դարձուց։ Այն ատենը Մանասէ գիտցաւ որ Եհովան է Աստուած։ 14 Ես ասկէ ետքը Դաւիթի քաղաքին դուրսը Գիհոնին արեւմտեան կողմը հեղեղատին մէջ ու մինչեւ Ձկանց դրանը բերանը մէկ պարիսպ մը շինեց, Ոփային ալ մէջը առնելով, ու զանիկայ շատ բարձրացուց, և Յուդայի բոլոր պարսպատոր քաղաքներուն մէջ 15 զօրքի իշխաններ դրաւ։ Ու Յօտար աստուածները ու կուռքը Տէրոջը տանէն վերցուց, ու Տէրոջը տանը լեռանը վրայ, ու Երուսաղէմի մէջ իր շինած բոլոր սեղանները վերցուց, և քաղաքէն 16 դուրս նետեց։ Ու Տէրոջը սեղանը շինեց և անոր վրայ խաղաղութեան ու շնորհակալութեան զոհեր մատուց. և Յուդային պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն ընեն։ 17 Սակայն ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին, բայց միայն իրենց Տէր Աստուծոյն։

18 Ու Մանասէին մնացորդ պատմութիւնը, ու իր Աստուծոյն ըլլալ աղօթքը, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունովը անոր խօսող տեսանողներուն խօսքերը՝ Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած են։ 19 Ու անոր աղօթքը, և ընդունուիլը, ու անոր բոլոր մեղքը, ու յանցանքը, և այն տեղերը՝ ուր որ իր դարձի դալէն առաջ բարձր տեղեր շինեց, ու Աստարովթի կուռքեր ու քանդակած կուռքեր կանգնեց, ահա Հոգային ժամանակագրութեանը մէջ գրուած է։ 20 Ու Մանասէ իր Հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ իր տանը մէջ թաղեցին. և անոր տեղը անոր որդին Ամմն Թագաւորեց։

21 Ամմն Դ տարեկան էր երբոր Թագաւորեց եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երկու տարի Թագաւորեց եղաւ։ 22 Ու Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ իր Հօրը Մանասէին ըրածին պէս. և իր Հօրը Մանասէին շինած բոլոր կուռքերուն Ամմն զոհ մատուցանելով ու ծառայելով 23 Տէրոջը առջեւը չխոնարհեցաւ, ինչպէս որ իր Հայրը Մանասէ խոնարհեր էր. մանաւանդ աս Ամմոն աւելի յանցանք գործեց։ 24 Եւ իր ծառաները դաւադրութիւն ըրին իրեն դէմ, ու զանիկայ իր տանը մէջ մեռցուցին։ 25 Ու երկրին ժողովուրդը Ամմն Թագաւորին դէմ դաւադրութիւն ընողներուն ամէնը մեռցուցին. ու երկրին ժողովուրդը անոր որդին Յովսիան անոր տեղը Թագաւոր ըրին։

ն · ք · դբ · 677

Գէ · ի · 12 ·

ԳԼ · Լ Դ

1 Յովսիա ութ տարեկան էր երբոր Թագաւորեց եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեսունմէկ տարի Թագաւորեց։ 2 Ու անիկայ Տէրոջը

ա գ Թագ · իբ · 1 · Եբ ·

† Կամ՝ առանձնութեան

է գ Թագ · իա · 18 ·

ա գ Թագ · իա · 19 · Եբ ·

ը Հմ · 12 ·

ա գ Թագ · իա · 23 · 24 ·

641

Ն · ՟ · գԲ · 677

634

Բ ԳԼ · ԺԸ · 2։

630

Բ գ Թագ · Ժգ · 2 ։
Բ ԳԼ · ԼԴ · 17 · 22 ։
Ե Ղե · իզ · 30։ գ Թագ · իզ · 4 ։

Ը գ Թագ · իզ · 4 ։

Ե գ Թագ · Ժգ · 2 ։

*Կամ՝ չորքանակի առնոց առաջները փշատունց ։

Ը Ո՟ · թ · 21 ։

624

Ի գ Թագ · իբ · 3 ։

Ի Տես գ Թագ · Ժ՟ · 4 · ՃԷ ։
†Եբր.՝ առաքեալին։

առ Ջևը ուղղութիւն բրաւ , ու իր հօրը Դաւիթին ճամբանէն մէջը քալեց , ու աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ ։

3 Եւ իր թագաւորութեանը ու թերորդ տարին Երրոր դեռ ինքը պատանի էր , Բ իր հօրը Դաւիթին Աստուածը խնդրել սկսաւ . ու երբ կոտաւանեորդ տարին Ձոդան ու Երուսաղէմը Բարձր տեղերէն , Աստարովթի կուռքերէն և քանդակած ու ձուլածոյ կուռքերէն 4 մաքրել սկսաւ ։ Եւ Բահաղիմի սեղաններըն անոր առջեր կործանեցին . ու անոնց վրայի արեգական կուռքերը կոտրտեց , և Աստարովթի կուռքերը ու քանդակած ու ձուլածոյ կուռքերը մանրեց ու փշրեց , Ղու անոնց զոհ մատուցանողներուն դերեզմաններուն վրայ դրաւ զանոնք ։ 5 Եւ էրուսքերուն ոսկորները անոնց սեղաններուն վրայ այրեց , ու Ձոդան ու Երուսաղէմ 6 դէմ մաքրեց ։ Եւ Մանասէի ու Եփրեմի ու Շմաւոնի քաղաքներուն մէջը մինչև Նեփթազիմ , *Ե անոնց բոլորտիքը եղած աւերակ 7 տեղերը Նշդեխ ըրաւ ։ Ու սեղանները և Աստարովթի կուռքերը կործանեց . ու Բանդակած կուռքերը մանրեց ու փշրեց , և Խարայէլի բոլոր երկրին մէջ եղող բոլոր արեգական կուռքերը կոտրտեց , ու Երուսաղէմ դարձաւ ։

8 Եւ Ի իր թագաւորութեանը տասնուութերորդ տարին Երրոր երկիրը ու իր տուներ մաքրեց , Եսելիայի որդին Սափանը , ու քաղաքին իշխանը Մասէիան , ու Ցովսաբազի որդին Ցովաբը՝ յիշատակագիր դպիրը խրկեց , որ իր Տէր 9 Աստուծոյն տունը նորոգեն ։ Եւ անոնք Քեղկիա քահանայապետին եկան . ու Բ Աստուծոյ տունը բերուած ստակը †առին , որն որ Ղեւտացիները՝ դրան պահապանները Մանասէի ու Եփրեմի ձեռքէն , և Խարայէլի բոլոր մնացորդէն , ու բոլոր Ցուդայէն ու Բենիամինէն ու Երուսաղէմի բնակիչներէն ժողվեր էին ։ 10 Ու երբոր տանը Նորոգիչներուն ձեռքը տուին . անոնք ալ Տէրոջը տանը մէջ գործող բանուորներուն տուին զանիկայ , տունը նորոգելու 11 ու չինելու համար , Ա յոհներն հիւսերուն ու չինողներուն տուին , որ Ցուդայի թագաւորներուն ապրած տունները չինելու համար տաշուած քարեր , ու գերաններու համար 12 փայտեր ծախու առնեն ։ Եւ անմարդիկները գործը հաւատարմու-

թեամբ կը բանէին ։ ու Նորձը յանձնելու համար անոնց վրայ կեցողները Մերարիի որդիներէն՝ Ղեւտացի Ցեթ ու Աբդիա , և կահաթեանց որդիներէն Զաքարիա ու Մեսուղամ էին . նաև Ղեւտացիները՝ երգոց նուագարաններուն ազէկ տեղեկութիւն 13 ամէնը . նաև բեռնակիրներուն ու ամէն տեսակ գործը բանողներուն վերակացուներն էին . Եւ դպիրները , ոստիկաններըն ու դռնապաններըն Ղեւտացիներէն էին ։

14 Ու երբոր Տէրոջը տունը բերուած ստակը կը հանէին , Քեղկիա քահանան Մովսէսին ձեռքովը գտաւ 15 Տէրոջը օրինաց գիրքը գտաւ . Ու Քեղկիա պատասխան տուաւ ու Սափան գրագիրին բրաւ , Տէրոջը տանը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ . ու Քեղկիա ան գիրքը Սափանին տը16 ւաւ ։ Եւ Սափան գիրքը թագաւորին տարաւ , ու թագաւորին պատասխան բերաւ՝ բսելով , Քու ծառաներդ իրենց յանձնուած բո17 լոր Նորձը կը կատարեն . Եւ Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ստակը հանեցին , ու գանիկայ վերակացուներուն ձեռքը ու գործը բանողներուն 18 ձեռքը տուին ։ Եւ Սափան գրագիրը թագաւորին պատմեց ու բսաւ , Քեղկիա քահանան ինծի մէկ գիրք մը տուաւ . ու Սափան անոր մէջէն թագաւորին առջեր 19 կարդաց ։ Ու թագաւորը օրինաց խօսքերը լսածին պէս իր հանդերձ 20 ները պատռեց ։ Եւ թագաւորը Քեղկիային , ու Սափանի որդւոյն Ա բիկամին , ու Միքայի որդւոյն Ե Աբդօնին , և Սափան գրագիրին , ու թագաւորի ծառային՝ Ասայիային 21 պատուիրեց ու բսաւ , Գացէք ինծի համար , և Խարայէլի ու Ցուդայի մնացորդներուն համար այս գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը հարցուցէք . վասն զի մեր հայրերը Տէրոջը խօսքը չպահեցին համար , և այս գրքին մէջը գրուածներուն չգործադրելուն համար մեր վրայ թափուած Տէրո22 ջը բարկութիւնը մեծ է ։ Ու Քեղկիա ու թագաւորին մարդիկները Ե Ասայի որդւոյն Թոկհաթի որդւոյն Սեղղում Հանդերձապահին կնկանը՝ Ողդա մարգարէին գացին . և անիկայ Երուսաղէմ Մասնային մէջ կը բնակէր . ու անոր հետ այնպէս խօսեցան ։

23 Եւ անիկայ բսաւ անոնց , Խարայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ձեզ ինծի խրկող մարդուն

24 բսէք , Տէրը այսպէս կ՚բսէ . Ահա ես աս տեղիս ու անոր բնակիչնե-

Ն · ՟ · գԲ · 624

Ե գ Թագ · իբ · 14 Կ՚ըսուի Ասաս։

Ն · Ա · Գ · Գ · 624

բուն վրայ չարիք պիտի բերեմ, այնչափ ան բոլոր անէծքները՝ որ Ցուդայի Թագաւորին առջեւը կարդացուած գրքին մէջ գրուած է.
25 Որովհետեւ զիս թողուցին, և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին, որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը զիս բարկացնեն. ուստի աս տեղս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի թափի ու պիտի չմարի։
26 Բայց Տէրոջը հարցնելու համար ձեզ խրկող Ցուդայի Թագաւորին անունը ըսէք. Խորայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ դարձի բան հասկցիր վրայ ինծի.
27 Որովհետեւ քու սիրտդ կակղացաւ, ու Աստուծոյ առջեւը խոնարհեցար, երբոր աս տեղս վրայ ու անոր բնակիչացը վրայ անոր ըսած խօսքերը լսեցիր, և իմ առջեւս խոնարհեցար, ու հանդերձներդ պատռեցիր, ու իմ առջեւս լացիր, ես ալ լսեցի, կ'ըսէ
28 Տէրը։ Ահա ես քեզ քու հայրերուդ պիտի հաւաքեմ, ու խաղաղութեամբ քու գերեզմանիդ մէջ պիտի ամփոփուիս. և աս տեղս վրայ ու անոր բնակիչացը վրայ իմ բերելու բոլոր չարիքներս քու աչքերդ պիտի չտեսանեն։ Ու անոնք թագաւորին պատասխան բերին։

Ե · դ Թագ · իդ · 1 · ԽԳ ։

29 Եւ թագաւորը ղրկեց, ու Ցուդային ու Երուսաղէմին բոլոր
30 ծերերը ժողվեց։ Եւ թագաւորը, ու Ցուդային բոլոր մարդիկները, ու Երուսաղէմին բնակիչները, և քահանաները, ու Ղեւտացիները, ու բոլոր ժողովուրդը՝ մեծէն մինչև պզտիկը Տէրոջը տունը գնաց. և Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը անոնց ան-

Ա ԵՔԲ · ա · կանչեցաւ։
Ջ դ Թագ · իա · 14 · իդ · 3 · ԳԼ · գ · 13 ։

31 ջեր կարդաց։ Ու թագաւորը իր տեղը ոտքի վրայ կայնեցաւ, ու Տէրոջը առջեւը ուխտ բրաւ, որ ան գրքին մէջ գրուած ուխտին խօսքերը կատարելու համար Տէրոջը ետեւէն երթայ, և անոր պատուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բո-
32 լոր հոգիով պահէ։ Ու Երուսաղէմի և Բենիամինի մէջ բոլոր գտնուողները կայնեցուց. ու Երուսաղէմի բնակիչները Աստուծոյ իրենց հարցը Աստուծոյն ուխտին
33 պէս բրին։ Եւ Յովսիա Խորայէլի որդուոցը ամէն երկիրներէն բոլոր գարշելութիւնները վերցուց. ու բոլոր Խորայէլի մէջ գտնուողներուն իրենց Տէր Աստուծոյն ծառայել տուաւ. չանոր [Ե]ամբոլոր օրերուն մէկ իրենց հայրերուն Տէր Աստուծմէն չհեռացան։

Ջ դ Թագ · իա · 5 ։

Ջ Երեմ · գ · 10 ։

ԳԼ · Լ Ե

1 Յովսիա Խիտ Հանդիսաւոր զատիկ մը կ'բնէ։ 20 Ընկնկայ Փարաւոն Նեքաւովը գրգռելով։ Մակեդոնի մէջ կը սպաննուի։ 25 Յովսիային վրայ բռնած ողբերը։

Ն · Ա · Գ · Գ · իրր 623

1 Յո – Յովսիա Երուսաղէմի մէջ Տէրոջը զատիկ բրաւ. ու զատիկը առաջին ամսուն Ժ չարեքտասա-
2 ներորդ օրը մորթեցին։ Եւ քահանաները իրենց Ժ պահպանութեան վրայ կայնեցուց, ու Ռ զանոնք Տէրոջը տանը ծառայութիւնը ընելու-
3 քաջալերեց։ Եւ բոլոր Խորայէլին Խորվկրնող — Տէրոջը նուիրուած Ղեւտացիներուն բան, Նոյնը տապանակը Խորայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին չնեցած տունը դրէք, Ժ ձեր ուսերուն վրայ բնս չըլլայ. — հիմա ձեր Տէր Աստուծոյն ու անոր ժողովրդին Խորայէլին ծառայու-
4 թիւն բրէք. Եւ ձեր ազգատոհմի ներովը ու ձեր դասերովը՝ Խորայէլի թագաւորին Դաւիթին գրածին պէս ու անոր որդւոյն Սողոմոնին գրածին պէս՝ պատրաս-
5 ցեղէք։ Եւ ձեր եղբայրներուն ժողովուրդին որդուցը տոհմերուն ընդմէնքներուն համեմատ, ու Ղեւտացւոց ազգատոհմիներուն բաժանմունքներուն համեմատ Ժ սրբա-
6 րանին մէջը կայնեցէք. Եւ զատիկը մորթեցէք, ու Ժ սրբուեցէք, ու ընծայ ձեր եղբայրներուն համար պատրաստեցէք, որ անոնք Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը բան խօսքին
7 պէս ընեն։ Եւ Յովսիա Երուսաղէմին գտնուող ժողովուրդին որդուցը՝ հօտերէն երեսուն հազար գառն ու այծի ձագ պարգեւեց, ամէնն ալ զատկի համար, նաև իրեք հազար արջառ. ասոնք թագաւորին ստա-
8 ցուածքէն էին։ Իր իշխաններն ալ ժողովուրդին, քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն յօժարութեամբ պարգեւ տուին. Աստուծոյ տանը իշխանները՝ Քելկիա, Զաբարիա ու Յեհիել զատկի համար երկու հազար վեց հարիւր ֆոռ ու իրեք հարիւր արջառ պարգեւեցին։
9 Եւ Քոնոնիա ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա ու Նաթանայէլ, ու Ղեւտացւոց իշխանները՝ Քասաբիա, Յեհիել և Յովզաբատ՝ զատկի համար Ղեւտացիներուն հինգ հազար ֆոռ ու հինգ հարիւր արջառ պարգեւեցին։
10 Եւ պատրաստուեցաւ. ու թագաւորին հրամայածին պէս՝ քահանաները Ժ իրենց կարգին համեմատ, ու Ղեւտացիները իրենց դասերուն համեմատ կայնեցան.
11 Եւ զատիկը կը մորթեին, ու քա-

Ե ԵՔԲ · ա · Ժ Բ · 7 ։

Ժ Բ · ե · 3 ։

Ե Գ · ե · 24 ։

Ե Գ · ե · 18 ։

Ն·Ը·ԴԲ· Իր 623

Ե ԳԼ· ԽԹ· 22։

Ի Տես գԼ· ԽԹ· 34։

Հ ԴԼ·գ·3։

Ձ ՆԼ· Ժր·8· 9։ Ր Օր· Ժգ·7։

Ղ ԹԹագ·բ· 13, 14, 15։

Ճ Աա·ԽԱ· 1, ՃՃ։

Ճ Աա·Թ· 17, 18։ Իգ· 14, ՃՃ։

Ն·Ը·ԴԲ· 610

Ե ԳԼ· ԽԹ· 22։

Տես գԼ· ԽԹ· 34։

Հ ԴԼ·գ·3։

Ձ ՆԼ· Ժր·8· 9։ Ր Օր· Ժգ·7։

Ղ ԹԹագ·բ· 13, 14, 15։

Ճ Աա·ԽԱ· 1, ՃՃ։

Ճ Աա·Թ· 17, 18։ Իգ· 14, ՃՃ։

Ն·Ը·ԴԲ· 610

Ղ ԹԹագ· Իգ·29։ Ր Մհ· 2։ Ղգ·

Հանաանները անոնց ձեռքէն ոբէ՛ն ո՛ռնէլով՝ ի՞նչ սրակին. իսկ Ղևսա-
12 ցիները՝ մերթը կը հանէին, եւ ոդ-
ջակէզ ընծա՛ յառնէը կը զաւեին, ու զանոնք ժողովուրդին որդոցը՝ ազգաստհմներուն համեմատ կը բաժնէին, որ Տէրոջը մատուցանեն Մովսէսին գրքին մէջը գրուածին պէս. աբջառներուն ալ ասանկ կ՚ը-
13 նէին։ Եւ Դաւիթը բա սովորա-
թեան կրակով խորովելին. բայց նու իրաւած բաները՝ կամաններով, սաներով ու տապակներով եփե-
ցին, ու շուտով բաժնեցին ջանուն-
14 բոլոր ժողովուրդին որդոցը։ Եւ իրենց ու քահանայից համար եա-
ղը պատրաստեցին. քանզի Ահա-
րոնի որդիքը՝ քահանաները մին-
չեւ գիշերը ողջակէզները ու ճար-
պերը մատուցանելու էի՛ն. ուստի Ղևսացիները իրենց հա-
մար և Ահարոնի որդոցը քահա-
նաներուն համար պատրաստեցին։
15 Իսկ Ասափի որդիքը երգեցողնե-
րը՝ Դաւիթին, ու Ասափին ու Եմմանին, և թագաւորական տեսանող Իդիթունին պատու-
իրածին համեմատ իրենց տեղը՝ ու դռնապանները՝ ամէն մէկ դուռ
յա՛նէր էին. պէտք չեղաւ որ ի-
րենց պաշտօնէն զատուին, վասն զի անոնց համար անոնց եղբայրները՝ Ղևսացիները կը պատրաստէին։
16 Եւ Յովսիա թագաւորին հրամա-
յածին պէս՝ ան օրը Տէրոջը տանն պաշտօնը կարգի դրուեցաւ, զա-
տիկը ընելու ու ողջակէզները Տէ-
րոջը սեղանին վրայ մատուցանե-
17 լու համար։ Եւ ան ատեներ՝ հոն գտնուող Իսրայէլի որդիքը զա-
տիկը ու խաղաղասկեսաց տօնը
18 ևօթը օր ըրին։ Եւ Սամուէլ մար-
գարէին օրերէն՝ի վեր Իսրայէլի մէջ՝ Պասհա պէս զատիկ մը չեղաւ. ու Յովսիային, ու քահանանե-
րուն, ու Ղևսացիներուն, և բոլոր հոն գտնուող Յուդային, ու Իսրա-
յէլին, ու Երուսաղէմի բնակչաց բրած զատիկին պէս Իսրայէլի բոլոր
19 թագաւորները բրած չէին։ Ան զատիկը Յովսիայի թագաւորու-
թեանը տասնուութերորդ տարին եղաւ։
20 Ետ ամէն բաներէն ետքը՝ ու Յովսիային՝ տաճարին խոնարհե-
ցնելէն յետոյ Նեքաւով թագաւորը Եգիպ-
տոսի Նէբատով թագաւորը Եփ-
րատին քովը Քարքամիս տոռչէն դէմ պատերազմելու ելաւ. ու Յովսիա զանիկայ դիմադրելու
21 դնաց։ Իսկ անիկայ դեսպաններ խրկեց անոր ու բսաւ, Ո՛վ Յու-
դայի թագաւոր, դուն ինծի հետ

ինչ գործ ունիս. ես այսօր քեզի դէմ ելած չեմ, հապա ինծի հետ պատերազմ բնող տունը դէմ. ու Աստուած ինծի հրամայեց որ շու-
տով բնեմ. իմ հետս եղող Աս-
տուածին ետ կեցիր, որ քեզ չկոր-
22 սընցընէ։ Բայց Յովսիա իր երեսը անկէ չդարձուց, հապա անոր հետ պատերազմելու *համար՝ իր հա-
դուստը փոխեց՝ ու մարդ չղրաւ Նեքաւովին խօսքը՝ որ Աստուծոյ բերնէն էր, ու Մակեդդովի Հովիտը
23 պատերազմելու դնաց։ Եւ ա-
զեղնաւորները Յովսիա թագաւորը նետով զարկին, ու թագաւորը իր ծառաներուն բսաւ, Ձիս վերցու-
ցէք ո՛ւր, վասն զի սաստիկ Վիր-
24 բաւորուեցայ։ Ետ իր ծառանե-
րը զանիկայ կառքէն հանեցին, ու իր երկրորդ կառքը հեծցընելով՝ Երուսաղէմ տարին. և անիկայ մեռաւ, ու իր հարցը գերեզմաննե-
րուն մէջը թագուեցաւ. և Ջուդա ու Երուսաղէմ Յովսիա-
25 յին վրայ սուգ ըրին։ Ու Երեմիա Յովսիային վրայ ողբ բսաւ. ու բոլոր երգեցողները արք և կա-
նայք մինչև ա՛ս օրս իրենց ողբե-
րուն մէջ Յովսիան կը յիշեն, ու զանոնք Իսրայէլ սովորեցուցին, ու ահա ողբերուն մէջը գրուած են։
26 Եւ Յովսիային մնացորդ պատ-
մութիւնը, ու անոր՝ Տէրոջը օ-
րէնքին մէջ գրուածին համեմատ՝
27 ըսած բարեգործութիւնը, Եւ անոր առաջին ու վերջին պատմութիւ-
նը ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թագաւորներուն գրքին մէջ գր-
ուած է։

ԳԼ· Լ.Զ

1 Յովսիա իր Տերը տեղը կը յաջորդէ· իսկ Փարաւն Նեքաւով զանիկայ սահմանէն վար առնելով՝ Եգիպտոս կը տանի իր Տեղը։ 5 Յովակիմ չարութիւն կ՚ընէ Տէրոջը առջեւը, ու կապուած Բաբիլոն կը տարուի։ 9 Յովա-
քին անոր տեղը կ՚անցնի ու չար վարմունք կ՚ունենայ, ու Բաբիլոն կը տարուի։ 11 Սե-
դեկիա անոր տեղը կ՚անցնի ու չար վարմունք կ՚ունենայ։ Մարգարէները կ՚անարգէ, ու Նաբուգոդոնոսորին դէմ կ՚ապստամբի։ 14 Երուսաղէմ՝ քահանաներուն ու ժողովուրդին մեղացը պատճառով՝ բոլորովին կը կործա-
նուի։ 22 Կիւրոսին հրովարտակը։

1 Ու Երկրին ժողովուրդը Յովսիա-
յին որդին Յովաքազը առին, և զանիկայ իր Հօրը տեղը Երուսա-
2 ղէմի մէջ թագաւոր դրին։ Յո-
վաքազ քսանու իրեք տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երու-
սաղէմի մէջ երեք ամիս թագաւո-
3 րութիւն բրաւ։ Ու Եգիպտոսի թագաւորը զանիկայ Երուսաղէմի մէջ Ո՛ւ-
ր՚ն վար առաւ, ու երկրին

Ն·Ը·ԴԲ· 610

* կ՚ը· փնաւեց։

Գ թագ· Իր·30։

Ը թագ· Իր·34։

Գ թագ· Իգ·30։

Ը Ջ·ար·Ժր· 11։

Ոդր·գ· 20։ Տես Մատ· Թ·23։

Գ թագ· Իգ·30, ՃՃ։

վրայ Հարիւր տաղանդ արծաթի ու մէկ տաղանդ ոսկի Հարկ դրաւ ։
4 Ու Եղիպտոսի թագաւորը անոր եղբայրը Եղիակիմը Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ թագաւոր դրաւ , և անոր անունը Յովակիմի փոխեց . ու Նեքաւով անոր եղբայրը Յովաքազը առաւ ու Եգիպտոս տարաւ ։
5 Յովակիմ Բաբելոնի հինգ տարի կան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անիկայ իր Տէր Աստուծոյն
6 առջեւը չարութիւն ըրաւ ։ Անոր վրայ Բաբելէլի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը եկաւ , ու զանիկայ Բաբիլոն տանելու Համար
7 մար առնակապերով կապեց ։ Նաբուգոդոնոսոր Տէրոջը տանը անօթներէն առաւ ու Բաբիլոն տարաւ . ու զանոնք Բաբիլոն իր
8 տաճարին մէջը դրաւ ։ Ու Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ըրած գարշութիւնները , և անոր վրայ դտնուածը ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թագաւորներուն գրքին մէջը գրուած են . ու անոր տեղը անոր որդին Յովաքին թագաւոր եղաւ ։
9 Յովաքին Եհոնիա թագաւոր տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս ու տասը օր թագաւորեց . և անիկայ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ ։
10 Ու հետեւեալ տարին Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զրկեց , ու զանիկայ Տէրոջը տաճարին պատուական սպասներովը Բաբիլոն բերել տուաւ . և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ Եհոնիա Հեզեկեայ եղբայրը Սեդեկիան թագաւոր դրաւ ։
11 Սեդեկիա Քսան ու մէկ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի
12 թագաւորութիւն ըրաւ ։ Ու անիկայ իր Տէր Աստուծոյն առջեւը չարութիւն ըրաւ . — Տէրոջը բերնէն Երեմիա մարգարէին
13 առջեւը չխոնարհեցաւ . Ու Նաեւ ապստամբեցաւ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին , որ անոր երդումը բնել տուեր էր Աստուծոյ — Նէ , և իր պարանոցը խստացուց ու իր սիրտը կարծրացուց՝ որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն չդառնայ ։
14 Քահանաներուն բոլոր իշխանները ու ժողովուրդն ալ ազգերուն բոլոր գարշութիւններուն հետեւելով՝ խիստ չատ անօրէնութիւններ բրին , ու Տէրոջը Երուսաղէմի մէջ
15 սրբած տունը պղծեցին ։ Հետ ա նոնց Հայրերուն Տէր Աստուածը՝ իր ժողովուրդին ու իր բնակարանին խնայելուն Համար , իր պատգամաւորներուն ձեռքովը՝ «Ես փութով» ազդարարելով կը
16 խրկէր . Բայց նոքա Աստուծոյ Իսկ պատգամաւորները կ'անարդէին , Հանոր խօսքերը կ'արհամարհէին , ու Հանոր մարգարէները ծաղր կ'ընէին . մինչև որ Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ , անանկ որ ալ
17 բժշկութիւն չմնաց ։ Նա Հանոնց վրայ Քաղդեացւոց թագաւորը Հանեց . անիկայ ալ Հանոնց երիտասարդները անոնց սրբարանին մէջը սրով մեռցուց . ու երիտասարդին ու կոյսին , ծերին ու ալեւորին չխնայեց . ամէնն ալ Տէրը
18 անոր ձեռքը մատնեց ։ Նա Աստուծոյ տանը բոլոր մեծ ու պզտիկ անօթները , ու Տէրոջը տանը գանձերը , և թագաւորին ու անոր իշխաններուն գանձերը՝ ամէնն ալ
19 Բաբիլոն տարաւ ։ Ու Աստուծոյ տունը այրեցին , ու Երուսաղէմին պարիսպը փըցուցին , ու անոր ամէն պալատները կրակով այրեցին , ու բոլոր գեղեցիկ բաները աւրեցին ։
20 Նա Սուրէն փախած մնացորդները Բաբիլոն գերի տարաւ . ու մինչև Պարսից թագաւորութեանը Հաստատիլը , Հանոր և անոր որդւոցը ծառաներ եղան ։ Որպէս զի
21 գոյը ծառաներ եղան ։ Որպէս զի Երեմիային բերնովը Տէրոջը խօսքը կատարուի , մինչև որ երկիրը իր շաբաթները վայելէ ։ Իր աւերմանը բոլոր օրերը շաբաթ պահեց , մինչև եօթանասուն տարին լրիւնալը ։
22 Հետ Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջի տարին Երեմիային բերնովը Տէրոջը խօսքը կատարուելու Համար՝ Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին Հոգին արթնցուց . ու անիկայ իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ , ու նաեւ գրելով՝
23 ։ Պարսից Կիւրոս թագաւորը . Երկնից Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինծի տուաւ . ու անիկայ ինծի պատուիրեց , որ Յուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն մը շինեմ ։ Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդին է , իր Եհովայ Աստուածը իր հետը ըլլայ , ու թող ելլէ ։

Ն · Մ · ՂԲ · 610

Բ Գ Թագ · Իդ · 36 · 37 ·

Գ Գ Թագ · Իդ · 1 ·

607

Դ Ես · ա · 6 ·

606

Ե Տես Գ Թագ · Իդ · 6 , Երեմ · Իր · 18 · 19 · Ես · 30 · ·

Զ Գ Թագ · Իդ · 13 · Դան · ա · 1 · 2 , և · 2 ·

Է ա Մա · գ · 16 Ի'ը—է Ցեքոնիա ։

599

Ը Գ Թագ · Իդ · 8 ·

Թ Գ Թագ · Իդ · 10-17 ·

Ժ Դան · ա · 1 · 2 , և · 2 ·

Ի Գ Թագ · Իդ · 17 · Երեմ · Լբ · 1 ·

Լ Գ Թագ · Իդ · 18 · Երեմ · ծբ · 1 , եւ ·

Խ Երեմ · ծբ · 3 · Եզեկ · ժէ · 15 · 18 ·

593

Կ Գ Թագ · ԺԷ · 14 ·

Ն · Մ · ՂԲ · 593

Ա Երեմ · իե · 3 · 4 · լե · 15 · խգ · 4 ·

Բ Եքէ · կա Նախ եզեկ · յա ու իբրեւ կնով ·

Գ Երեմ · և · 12 · 13 ·

Դ Ընակ · ա · 25 · 30 ·

Ե Երեմ · լբ · 3 · լբ · 6 · Մաա · իգ · 34 ·

Զ Սգ · Հգ · 1 · Հի · 5 ·

590

Է Ր Օր · իբ · 49 · Գ Թագ · իե · 1 , եւ · Եզր · թ · 7 ·

588

Ը Սգ · Հգ · 20 · Հի · 2 · 3 ·

Թ Գ Թագ · իե · 13 , եւ ·

Ժ Գ Թագ · իե · 9 · Սգ · Հգ · 6 · 7 · Հի · 1 · 7 ·

Ի Գ Թագ · իե · 11 ·

Լ Երեմ · իե · 7 ·

Խ Երեմ · իե · 9 · 11 · 12 · իգ · 6 · 7 · Հի · 10 ·

Ծ Ղե · իգ · 34 · 35 · 43 · Դան · Ը · 2 ·

Կ Ղե · իե · 4 · 5 ·

536

Հ Եզր · ա · 1 ·

Ձ Երեմ · իե · 12 · 13 · իը · 10 · ԻԷ · 10 · 11 · 14 ·

Ղ Կ՚ես կատարելը պէս ·

Ճ Եզր · իգ · 22 ·

Մ Եզր · ա · 2 · 3 ·

ԳՐՔԱ ԵԶՐԱՍԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Կիւրոսին հրամանը տաճարին շինութեանը համար : 5 Ժողովուրդը կը պատրաստուի Հրեաստան դառնալու : 7 Կիւրոս թագաւորը տաճարին անօթները Սաբասարին կը յանձնէ :

1 Ի՛ւ- Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջի տարին՝ – Երեմիային բերնովը ը---ն Տէրոջը խօսքը * կատարուելու համար", Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին հոգին արթընցուց . Ը ու անիկայ իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ , ու նաև գիրովթո՝ դրեց՝ ըսելով ,

Ն · ԶՔ · ԳՔ · Իբր 536

12 բիւր քառասունիւրեք · Ազգադի որդիքը՝ հազար եկու հարիւր քառասուն
13 ուերկու · Ադոնիկամի որդիքը՝ վեց
14 Հարիւր վաթսունուվեց · Բագուէի որդիքը՝ երկու հազար յիսունուհինգ
15 վեց · Ադինի որդիքը՝ չորս հարիւր
16 յիսունուչորս · Առերի որդիքը՝ Եզեկիայէն իննսունուերկու
17 զեկիայէն իննսունուերկու · Բեսայիի որդիքը՝ իրեք հարիւր քառասուներեք

Ե Նեհեմ. է · 24 Ի՛ըսոյն Աբիմ ։

18 ուիրեք · Հովրայի որդիքը՝ հարիւր եւհինգ
19 բիւր տասուերկու · Հասոմի որդիքը՝ երկու հարիւր քառասուիրեք ·

Ը Նեհեմ · է · 25 Ի՛ըսոյն Գաբաաոն ։

20 Գաբաոնի որդիքը՝ իննսունուհինգ ·
21 Բեթղեհեմի որդիքը՝ հարիւր քառասուերկու
22 ուիրեք · Նետոփացի մարդիկը՝
23 յիսունուվեց · Անաթովթի մարդիկը՝
24 զիկը՝ հարիւր քառասուութը · Ազմաւեթի որդիքը՝ քառասունուերկու
25 կու · Կարիաթարիմի , Կեփիրացի ու Բերովթի որդիքը՝ եօթը հարիւր
26 բիւր քառասունուիրեք · Ռամացի ու Գաբացի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունմէկ · Մաքմասի մարդիկը՝
28 Հարիւր քառասուերկու · Բեթէլի ու Գայիի մարդիկը՝ երկու հարիւր քսան
29 աասունիրեք · Նաբաւի որդիքը՝ հարիւր
30 աունուերկու · Մակբեխի որդիքը՝
31 Հարիւր յիսունուվեց · Միւս Եղամին որդիքը՝ հազար երկու հարիւր
32 բիւր յիսունուչորս · Հարիմի որդիքը՝
33 քը՝ իրեք հարիւր քսան · Ղոմդի , Ադիդի ու Ովեդի որդիքը՝ եօթը
34 Հարիւր քառասունհինգ · Երիքովի որդիքը՝ իրեք հարիւր քառասուն
35 ուհինգ · Սէնասայի որդիքը իրեք հազար վեց հարիւր երեսուն ։

Ք Ցէս Հմր 7 ։

36 Քահանաները՝ Յեսուի տունէն Յեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր
37 եօթանասունուիրեք · Իմմերի որդիքը՝ հազար յիսունուերկու ·
38 Փասուրի որդիքը՝ հազար երկու
39 Հարիւր քառասունեօթը · Հարիմի որդիքը հազար տասնուեօթն էին ։

Ք Ա Մն · իդ · 7 ։
Դ Ա Մն · իդ · 14 ։
Է Ա Մն · թ · 12 ։
Ը Ա Մն · իդ · 8 ։

40 Ղեւտացիները՝ Յովսուայի որդիներէն՝ Կեդմիէլի ու Կադմիելի որդիքը եօթանասունուչորս էին ։
41 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը հարիւր քառասուութն էին ։
42 Դռնապաններուն որդիքը՝ Սելդումի որդիքը , Առերի որդիքը , Տելմոնի որդիքը , Ակկուբի որդիքը , Հատիտայի որդիքը , Սուբայի որդիքը՝ ամէնը հարիւր երեսունեւինն էին ։

Ջ Ա Մն · թ · 2 ։

43 Նաթինացիները՝ Սիհայի որդիքը , Հասուփայի որդիքը ,
44 քը , Տաբաոթի որդիքը , Կերոսի որդիքը , Սիայի որդիքը , Փադոնի
45 որդիքը , Ղաբանայի որդիքը , Ագաբայի որդիքը , Ակկուբի որդիքը ,
46 քը , Ագաբի որդիքը , Սաղամէի
47 որդիքը , Անանի որդիքը , Գեդելի որդիքը , Գահարի որդիքը ,

Ն · Զ · Գ · Իբր 536

48 Ռէհայիայի որդիքը , Ռասինի որդիքը , Նեկոդայի որդիքը , Գազամի որդիքը , Ոզայի որդիքը ,
49 Փասէի որդիքը , Բեսայի որդիքը ,
50 Ասնայի որդիքը , Մոսանիմի որդիքը , Բունայի որդիքը , Ռեփայիմի որդիքը ,
51 դիքը , Նեփուսիմի որդիքը , Բակբուկի որդիքը , Ակուփայի որդիքը ,
52 Բաբուի որդիքը , Հասուրոփէի որդիքը , Մէհիդայի որդիքը , Բարայի

Է Նեհեմ. է · 54 ։

53 որդիքը , Բարկոսի որդիքը , Սիսարայի որդիքը , Թամայի որդիքը ,
54 քը , Նեսիայի որդիքը , Առեփայի
55 որդիքը · Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ Սոտէի որդիքը , Սոփերթի որդիքը , Փարեդայի որդիքը ,

Հգթապ · թ · 21 ։

Ը Նեհեմ. է · 57 ։

56 քը , Ցեղայի որդիքը , Դերկոնի
57 որդիքը , Գեդդելի որդիքը , Սափատիայի որդիքը , Յատիլի որդիքը , Փաքարաթ ասեբայիմի որդիքը ,
58 քը , Ամիի որդիքը · Բոլոր Թնաթանայիմները ու Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը իրեք հարիւր իննսունուերկու էին ։

Ե Նեհեմ. է · 59 Ի՛ըսոյն Ամոն ։

Ե Ցես · թ · 21 · 27 · Մն · թ · 2 ։
Հգթապ · թ · 21 ։
Ե Նեհեմ. է · 61 Ի՛ըսոյն Ադդոն ։

59 Ու Թելմելայէն , Թելհարսայէն , Քերուբէն , Ադդանէն ու Իմմերէն ելլողները ասոնք էին , և իրենց հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ պայնէն Իսրայէլէն ըլլալնին
60 ցուցընելու կարող չեղան · Դալայիայի որդիքը , Տոբիայի որդիքը ու Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
61 Հարիւր յիսունուերկու · Եւ քահանայից որդիներէն՝ Աբաիայի որդիքը , Ակկոսի որդիքը , Բերզելիի որդիքը , որ ինքը Գաղաադացի Բերզելիին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝ անոնց անունովը կոչուեր ·

Ը Թոբ · ժ · 27 ։

62 յաւ · Ասոնք իրենց ազգաբանութեան դիրքը փնտռեցին , բայց չկրցան գտնել · Ուստի անմաքուր սեպուելով՝ քահանայութենէ արգիլուեցան · Եւ Հռոմ արաաթան ասոնց բաւ , Մինչև որ Ուրիմով ու Թումիմով քահանայ մը չելլէ , անոնք Սահմանաւորը քաներէն չուտեն ։

Ե Թոբ · գ · 10 ։
Ջ Ցես · Նեհեմ · թ · 9 ։
Կ՛ըսուի կաւարիւղ
Ե Նե · իբ · 30 · Թոբ · իէ · 21 ։
Գ Գե · իբ · 2 · 10 · 15 · 16 ։
Է Նեհեմ. է · 66 ։

64 Էրոլոր ժողովը միխտով քառասունուերկու հազար իրեք հարիւր
65 վաթսուն հոգի էր · Բայ ի անոնց ծառաներէն ու ազախիններէն , որոնք եօթը հազար իրեք հարիւր եւսունեօթն էին · ու անոնց միջը երկու հարիւր այր և կին երգեցողներ կային ։
66 ցողներ կային ։ Անոնց ձիերը եօթը հարիւր եւսունուվեց , Ջորիները երկու հարիւր քառասունհինգ ,
67 Ուղտերը չորս հարիւր եւսունհինգ , ու էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին ։

Ը Նեհեմ · է · 70 ։

68 Ու տունիներու իշխաններէն ոմանք երբոր Երուսաղէմ եղած ատրոջը տունը գային , Աստուծոյ

տանը կամաւոր ընծաները տուին, որ զանիկայ իր * տեղը հաստատեն։
69 Ընտանք իրենց կարողութեանը չափ վաթսունմէկ հազար դրամ ոսկի, ու հինգ հազար մնաս արծաթ, ու հարիւր քահանայական պատմուճան տուին * գործաւորութեան
70 դանձին։ Ու քահանաները, ու Ղեւտացիները, ու ժողովուրդին ոմանները, երգիչներն, դռնապանները և նախանայիները՝ իրենց քաղաքներուն մէջ, ու բոլոր Իսրայէլ իրենց քաղաքներուն մէջ բնակեցան։

ԳԼ. Դ

1 Սկզբնէ կը կանգնեմ։ 4 Զոհերը սակայն կը մատուցուին։ 7 Գործաւորները կը պատրաստուին։ 8 Տաճարին հիմնադրութիւնը մեծ ուրախութիւնով ու լացով կ'ըլլայ։

1 Ու երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ, Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջ էին. ու ժողովուրդը մէկ մարդու պէս Երուսաղէմի մէջ ժողովեցան։ 2 Եւ Յովսեդեկեան – Յեսու ու անոր քահանայ եղբայրները, և Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ ու անոր եղբայրները, ելան, ու Իսրայէլի Աստուծոյն սեղանը շինեցին, որ անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանեն, * ինչպէս որ Աստուծոյ մարդոն Մովսէսին օրինաց գրքին մէջ
3 գրուած է։ Ու սեղանը իր † տեղը շինեցին. վասն զի ան երկիրներուն ժողովուրդներէն կը վախնային. և անոր վրայ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցին, Ա առաւօտեան ու երեկոյ
4 յեան ողջակէզները։ Ե՛ւ տաղաւարահարաց տօնը ՂՂրուածքին պէս կատարեցին. ու Բամէն օրուան ողջակէզները էրէնց թուովը օր օր
5 Հրամայուածին պէս Ֆոխոնչին։ Ե՛ւ անկէ ետքը Ընմշանջինաւոր ողջակէզը, ու ամսագլուխներու ու Տէրոջը ամէն սուրբ տօներուն ազնիւները Ֆոխոնչին. նաև ան կամաւոր ընծաները՝ որ ամէն մարդ յօժար սրտով Տէրոջը կը մատուցանէ։
6 Նէր։ Եօթներորդ ամսուն առաջին օրէն Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանելու սկսան. բայց Տէրոջը տաճարին հիմը գոխոնչ դրուած չէր։
7 Ե՛ւ քարհատներուն ու հիւսներուն ատակ, ու Սիդոնացւոց և Տիւրացւոց Բուտիլը ու խմիլը ու ձէթ տուին, որ Լիբանանէն ծովով և դնեափայտեր Բզոպկ բերեն, էինչպէս որ Պարսից Կիւրոս թագաւորը անոնց արտօնութիւն տուեր էր։
8 Ե՛ւ անոնց Երուսաղէմ՝ Աստուծոյ տունը գալուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն մէջ, Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ, ու Յովսեդեկեան Յեսու, և անոնց միւս եղբայրները քահանաները ու Ղեւտացիները, ու գերութենէն բոլոր Երուսաղէմ դարձողները պատճառը ընելու սկսան, և քսան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիները Տէրոջը տանը գործքին վրայ վերակացու
9 դրին։ Ու Եշուա և անոր որդիքը ու եղբայրները, և Կադմիէլ ու անոր որդիքը, ‡ Յուդայի որդիքը, ** Ենադադի որդիքը ** անոնց որդիքը ու եղբայրները Ղեւտացիները գործաւորներուն վրայ վերակացու թիւն ընելու ելան մէկ մարդու մը պէս։
10 Ու երբոր ճարտարապետները Տէրոջը տաճարին հիմը դրին, †† քահանաները իրենց զգեստները հագած՝ փողերով՝ ու Ղեւտացիները Ասափի որդիքը ծնծղաներով՝ Տէրը օրհնելու համար կայնեցուցին, ‡‡ Իսրայէլի Դաւիթի թագաւորին կարգադրութեանը համեմատ։ 11 Եւ փոխոխակի կ'երգէին Տէրոջմէ դոհանալով ու ՚՚ր շնորհակալութիւն մատուցանելով՝ ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան է. ու բոլոր ժողովուրդը մեծ ձայն ազաղակելով Տէրը օրհնեցին, Տէրոջը տանը հիմը դրուելուն համար։
12 Եւ քահանաներէն ու Ղեւտացիներէն ու տոհմերու իշխաններէն շատերը՝ որոնք ծեր ըլլալով՝ Տէրոջ առջի տունը տեսած էին, երբոր իրենց աչքին առջեւ սա տանը հիմը դրուելու, մեծ ձայնով լային, ու շատերը էրէնց ուրախութենէն ձայներնին վերցընելով
13 ազաղակէին։ Ու ժողովուրդը ուրախութեան ազաղակին ձայնը ողբագութեանը լալուն ձայնը իրարմէ չէր կրնար որոշել. վասն զի բազմութիւնը մեծ ցնծութեան ձայնով կ'ազաղակէր, ու ձայները մինչև հեռու տեղեացաւ կը լսուէր։

ԳԼ. Դ

1 Թշնամիները՝ տաճարին շինութեանը մէջ Հրէից հետ մասնակից ըլլալու չհրաւիրելնուն համար, կը լսեն որ անոր շինութիւնը խափանեն։ 7 Արտաշէսին նամակ կը գրեն։ 17 Արտաշէսին իրեան հրովարտակը։ 23 Շինութիւնը կը խափանուի։

1 Ա՚ր Յուդայի ու Բենիամինի թշնամիները երբոր լսեցին որ դերութենէ ելողները Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տաճարը կը շինեն,
2 Զօրաբաբէլին ու նահապետներուն մօտեցան, ու անոնց ըսին, Մենք ալ ձեզի հետ շինենք. քանզի մենք

Ն. Բ. ԴԲ. իբր 536
* Կամ՝ ՚՚ր Ջէ կացութեանը մէջ
** Ա Մն. իգ. 20։
Է ԳԼ. գ. 16։ 17։ Նէեմ. է. 73։
† Ա Մն. ի. 12։ Գ՚՚ր. գ. 27։
‡ Ր Օր. ԺԸ. 5։
†† Կամ՝ ՚՚ր Ջէ կացութեանը մէջ
‡‡ Ճռա. իբ. 3, 4։
՚՚ Նէեմ. բ. 14, 17։ Զ՚՚ր. ԺԳ. 16, 17։
Ընծ. իգ. 16։ Ճռա. իեմ. 12, ԽԶ։
Ընծ. իեմ. 38։ Ճռա. իբ. 3, 11, 19, 26։ իեմ. 2, 8, 13։

Ն. Բ. ԴԲ. 535
Ա Մն. իգ. 24, 27։
Ի ԳԼ. բ. 40։
* Կամ՝ Ոմ. դատաւորի. տես գԼ. բ. 40։
Ե Մն. ԺԶ. 5, 6, 42։
Ա Մն. պ. 31։ ԺԶ. 4։ իե. 1։
Ընծ. Ժե. 21։ Ր Մն. է. 3։ Նէեմ. Ժբ. 24։
Ա՚՚Մն. ԺԶ. 34։ Ասպ. ՀԼԳ. Ի։
Ա Մն. ԺԶ. 41։ Երեմ. Լ. 11։
‡ Տես Ընգ. բ. 3։
Ա — Տես Հմր. 7—9։
‖ Եբր. դերութեան արգիլը

ա Ն · ը · դԲ · Ելբ 678

ե դ Թագ · ԺԷ, 24, 32, 33 ։ ԺԸ · 37 ։ Հմր 10 ։

է Ղեմ · բ · 20 ։

ը ԳԼ · ա · 1, 2, 3 ։

թ ԳԼ · է · 3 ։ 534

529

522

* Կ՚ԵՐԲ · Զէաբէն

ձ Ցճա դ Թագ · ԺԿ · 30, 31 ։

Ելբ 678

522

ալ ձեզի պէս ձեր Աստուածը կը խնդրենք , ու մեզ հոս բերող է Աստբեատաների Աստրդան Թագաւորին օրերէն ի վեր անոր գոհ կը մնա-
3 տուցանենք ։ Բայց Զօրաբաբել ու Յեսու , ու Իսրայէլի միւս նահապետները անոնց բսին ։ Ձեզի-ներդ ձեզի ու մեզի որ չենք մեր Աստուծոյն տուն շինենք . հապա Իսրայէլի Ցէր Աստուծոյն տունը միայնակ մենք պիտի շինենք , ինչպէս որ Պարսից Թագաւորը՝ Կիւրոս
4 Թագաւորը մեզի հրամայեց ։ Եւ հան երկրին ժողովուրդը Յուդայի ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցնէին , ու զանոնք՝ շինելէն կը խա-
5 փանէին ։ Եւ անոնց խորհուրդը խափանելու համար՝ վարձքով անոնց դէմ խորհրդականներ բռնեցին , Պարսից Կիւրոս Թագաւորին բոլոր օրերը , ու մինչև Պարսից Դարեհ Թագաւորին Թագաւորու-
6 թեանը ժամանակը ։ Եւ Ասուերոսին Թագաւորութեան տունը՝ անոր Թագաւորութեանը սկիզբը՝ Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակչացը դէմ ամբաստանութեան դիր գրեցին ։
7 Եւ Արտաշէսին օրերը Բեսլեմ , Միթրիդատ , Տաբէել , ու ասոնց ուրիշ բնակիները Պարսից Արտաշէս Թագաւորին գրեցին . ու նամակին գիրը * Ասորերէն գրուած էր , ու մեկնութիւնը * Ասորերէն
8 էր ։ Հոէում Հրամանատարը ու Սամսայ դպիրը Երուսաղէմի դէմ առ կերպով նամակ մը գրեցին Արտաշէս Թագաւորին ։
9 Ան առենը Հոէում Հրամանատարը ու Սամսայ դպիրը և անոնց ուրիշ ընկերները Ղինայիք , Ափարաթաքայիք , Տարփաղեցիք , Ափեբացիք , Ափարսիք , Բաբիլոնացիք , Շուշանացիք , Դա-
10 հեցիք , Եղամացիք , Ու միացած ազգերը՝ որոնք մեծ ու պատուական Ասնաւփարը փոխադրեց ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ բնակեցուց , ու միւսները որ Գետին ասդիի կողմը կը գտնուին , և այլն ։
11 Ա՛ն է ան նամակին օրինակը՝ որ Արտաշէս Թագաւորին խրկեցին ։

Գետին ասդիի կողմը բնակող
12 քու ծառաներդ , և այլն ։ Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ որ մեզ կողմանէ մեզի վեր եկող Հրեաները Երուսաղէմ եկան , ու պարիսպներ կանգնելով ու հիմեր ձգելով՝ ան ապստամբ ու անիրաւ քաղաքը կը
13 շինեն ։ Հիմա Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ , որ եթէ ան քաղաքը Նորէն շինուի , ու անոր պարիսպները
կանգնուին , անոնք է հարկ՝ տուրք ու մաքս պիտի չտան , և ան պատճառով Թագաւորներուն վնաս
14 տուած պիտի ըլլայ ։ Ու մեր †ոտ-ձիկը պատուէն ըլլալուն համար՝ մեզի չվայելը որ Թագաւորին վնասը տեսնենք , անոր համար ա՛ն Նամակը խրկեցինք , ու Թագաւորիդ իմա-
15 յցուցինք , Որ քու Հայրերուդ Յիշատակաց գրքին մէջը փնտռուի , որ ան յիշատակաց գրքին մէջը գտնես ու իմանաս Թէ ան քաղաքը ապստամբ՝ և Թագաւորներուն և գաւառներուն վնասակար քաղաք մը եղած է , և Թէ հին առենը անոր մէջ դաւաճանութիւն ըրած են , ու անոր համար աս քաղաքը
16 կործանուեր է ։ Մենք Թագաւորիդ կ՚իմայցնենք որ եթէ աս քաղաքը չշինուի , ու անոր պարիսպները հաստատուին , աս պատճառով Գետին ասդիի կողմը բաժին պիտի չունենաս ։
17 Ի՛նչ Թագաւորը Հոէումի Հրամանատարին , և Սամսայ դպիրին , ու Սամարիայի մէջ բնակող անոնց մնացած բնակիներուն , ու Գետին անդիի կողմը եղող մնացածներուն Հրովարտակ խրկեց ա՛ռ-
18 ։ Ողջոյն , և այլն ։ Մեզի խրկած նամակնիդ իմ առջև յայտնապէս
19 կարդացուեցաւ ։ Ու ես հրամայեցի , ու փնտռեցին , և գտան որ ան քաղաքը հին առենէն ի վեր Թագաւորներու դէմ դրեր է , ու անոր մէջը ապստամբութիւն ու
20 դաւաճանութիւն եղեր է ։ Ու Երուսաղէմի մէջ զօրաւոր Թագաւորներ եղած են , որ բոլոր Գետին Հանդիի կողմը եղողներուն վրայ կը տիրէին , ու անոնց Հարկ , տուրք ու մաքս կը տրուէր ։
21 Հիմա պատուէր տուէք որ ան մարդիկները արգիլուին , ու աս քաղաքը չշինուի , մինչև որ իմ կողմանէս մէկ հրովարտակ մը տրուի ։
22 Եւ զգոյշ եղէք որ աս բանիս անհոգութիւն չընէք . չրլայ որ չարութիւնը չատնայ , ու Թագաւորներուն վնաս տան ։
23 Ու երբոր Արտաշէս Թագաւորին նամակին օրինակը Հոէումին ու Սամսայ դպիրին և անոնց բնակիներուն առջև կարդացուեցաւ , արտորնօք Երուսաղէմ գացին Հրեաներուն , և զանոնք բռնու-
24 թեամբ արգիլեցին ։ Ան առենը Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տաճը գործը արգիլուեցաւ ։ ու մինչև Պարսից Դարեհ Թագաւորին Թագաւորութեանը երկրորդ տարին արգիլուած մնաց ։

Ն · ը · դԲ · 522

ի ԳԼ · ե · 24 ։ † Քոչ · ապր

ե Ն՚ · ԺԸ · 18 ։ Ցճա · ա · 4 ։ Ը դ Թագ · 21 ։ Մաղ · ՝ր · 8 ։

520

Ն·Ք·ԳՔ· 520

ԳԼ· Ե

1 Ձօրաբարել ու Ցեւսա Ընդհէն ու Ձաբա-
բիայէն յորդորելով՝ ասմաբրին չհաւատիլնէր
յառաջ կը ասանին։ 3 Թահաւանայի ու Սահ-
բարաւզան չեն կրնար Հրէաները արդիլել ։
6 Ընձէր Դարեհ թագաւորին նամակ կը
դրեն Հրէից դէմ ։

– Ընդ· ա· 1։
Բ Ձաբ· ա· 1։

1 Եւ – Ընդհ մարգարէն ու Ադդովի
որդին Բ Ձաբարիա մարգարէն
Իսրայէլի Աստուծոյն անունովը
մարգարէութիւն բերին Ցուդայի ու
Երուսաղեմի մէջ եղող Հրէաներ-

Ե ԳԼ· գ· 2։

2 րուն ։ Ան ատենը Ե Սաղաթիէլեան
Ձօրաբաբէլը , ու Ցովսադեկեան
Ցեսուա էլան , ու Երուսաղեմի մէջ
եղող Աստուծոյ տունը շինելու քա-
կան ։ և Աստուծոյ մարգարէները
անոնց հետը բլլալով՝ անոնց օգ-
նութիւն կ՚ընէին ։

Ը Հմր 6։ ԳԼ· գ· 6։

3 Ան ատենը Եփրատ գետին ապդի
կողմի իշխանը Թահաւանայի ու
Սահբարաւզան իրենց ընկերնե-
րովը անոնց կուգան , և այսպէս բ-
սին . Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ
որ աս տունը շինէք , ու աս պա-

Ժ Հմր 9։

4 րիսպները կանգնէք ։ Ո՞ր անունը
անոնց բսինք թէ աս շինքը շինող
մարդկիներուն անունները ին՞չ է-

Ի 8Եսր գԼ· է· 6·28։ Սպդ· Լէ· 18։

5 ին ։ Բայց Հրէից ծերերուն վրայ
Երեոնց Աստուծոյն աչքը բլլալով
զանոնք չարգիլեցին , մինչև որ բանը
Դարեհին հասնի , ու անկէ ետև բա-
նիս համար հրովարտակ բերել տան ։

Ռ ԳԼ· գ· 6։

519

6 Ան է ան նամակին օրինակը որ
Գետին ապդի կողմի իշխանը Թա-
հաւանայի , ու Սահբարաւզան ,
ու Գետին ապդի կողմը եղող Բ-
անոնց բնակիրները Ափարաւարայիք

Բ ԳԼ· գ· 9։

7 Դարեհ թագաւորին խրկեցին ։ Ե-
րեոնց անոր խրկած նամակին մէջը
այսպէս գրուած էր .

Դարեհ թագաւորին շատ բարև ։

8 Թագաւորիդ յայտնի բլլայ , որ
Հրէաստանի գաւառը՝ մեծ Աստու-
ծոյն տունը գացինք . ու անհիկայ
մեծ քարերով կը շինուի , և անոր
պատերուն մէջը փայտեր կը դրուի .
ու գործը շուտով կը բանուի , ու

9 անոնց ձեռքովը կը յաջողուի ։ Ե-
ան ծերերուն հարցուցինք , ու ա-
նոնց այսպէս բսինք . Ո՞վ ձեզի
հրաման տուաւ որ աս տունը շի-
նէք , ու աս պարիսպները կանգ-

10 նէք ։ Ու քեզի իմացընելու հա-
մար անոնց անուններն ալ հար-
ցուցինք , որ անոնց առաջնորդ
եղող մարդոց անունները գրէ
րինք ։ Ե անոնք մեզի այսպէս

11 պատասխան տուին ու բսին , Մենք
երկնից ու երկրի Աստուծոյն ծա-
ռաներն ենք . ու չատ տարիներէ
առաջ շինուած տունը կը շինենք ,
որ զանիկայ Իսրայէլին մէկ մեծ

Ն·Ք·ԳՔ· 519

Է դ Թագ· գ· Ը Մ· ւԳ· 16 · 17 ։

Ի դ Թագ· իգ· 2 · իե· 8 · 9 · 11 ։

Ժ ԳԼ· ա· 1։

536

Ւ ԳԼ· ա· 7· 8 · գ· 5 ։

Հ Ընդ· ա· 14 · բ· 2 · 21 ։

Ղ ԳԼ· գ· 8 · 10 ։

Ճ ԳԼ· գ· 15 ։

Մ ԳԼ· գ· 1 · 2 ։

* Քաղդ· Խրկէ ։

ԳԼ· Զ

1 Դարեհ թագաւորը Կիւրոսին հրովարտակը գտնելով՝ նոր հրովարտակ մը կը խրկէ շինու-
թիւնը յառաջ տանելու համար ։ 13 Թէշնամի-
ներուն օգնութեամբը և մարգարէներուն ա-
ռաջնորդութեամբը տաճարը կը լմննայ ։ 16
Նաւակատեաց 19 ու զատկին ոտը կը կատա-
րուի ։

519

1 Ան ատենը Դարեհ թագաւորը
հրաման բրաւ . ու հոն Բաբիլո-
նի – գիւանին մէջ փնտռելին , ուր

– ԳԼ· է· 17։

2 որ գանձերը կը պահուէին ։ Եւ
Մարաց գաւառին մէջ եղող Եկ-

Դ Քաղդ· Ակմեթայի

բատանայի պալատին մէջ տոմս մը
գտնուեցաւ , որուն մէջ աս կեր-
պով գրուած յիշատակարան մը
կար .

3 Կիւրոս թագաւորին առջի տա-
րին , Կիւրոս թագաւորը Երուսա-
ղեմի մէջ եղող Աստուծոյ տանը
համար հրաման տուաւ , որ ան տու-
նը շինուի , ուր որ զոհ կը մնատու-
ցանեն . և անոր հիմերը ամուր
բլլան . անոր բարձրութիւնը վաթ-
սուն կանգուն , ու լայնութիւնը

4 վաթսուն կանգուն , Բ երեք կարգ
մեծ քարերէ , ու մէկ կարգ նոր

Բ դ Թագ· գ· 86 ։

Ն. Ք. ՂԲ. 519

փայտէ ըլլայ. ու անոր ծախքը
5 թագաւորին տունէն տրուի. Եւ
Նաբուգոդոնոսորին Երուսաղեմի
տաճարէն հանած ու Բաբիլոն բե-
բած՝ ԷԱստուծոյ տանը ոսկեղէն
ու արծաթեղէն անօթներն ալ ետ
տրուին, ու Երուսաղէմ եղող տա-
ճարը՝ իրենց տեղը տարուին ու
Աստուծոյ տունը դրուին։
6 ԸԵ հիմա՝ Գետին անդիի կողմի
իշխանը Թաթանայի, Սաթրա-
բուզան, ու Գետին անդիի կողմը
եղող անոնց ընկերները Ափարսա-
7 քացիք՝ անկէ ետ քաշուեցէք. Ա-
ստուծոյ տանը գործքը թող
տուէք. Հրէից նախարարը ու Հր-
էից ծերերը ասա Աստուծոյ տունը
8 թող իր տեղը շինեն։ Եւ ասա
հրամանը կու տամ, որ ԳԻՐՔԱՆ թէ
Հրէից ծերերուն ինչ պիտի ընէք
ասա Աստուծոյ տանը շինութեանը
համար, այսինքն արքունի գանձէն՝
Գետին անդիի կողմէն ԺՈՂՎՈՒՆ
հարկէն ան մարդիկներուն ծախքը
շուտով տրուի, որ արգելք մը չու-
9 նենան։ Եւ անոնց ինչ որ պէտք
ըլլայ, թէ զուարակներ, թէ խո-
յեր և թէ գառներ՝ երկնից Աստու-
ծոյն ողջակէզներու համար, նաև
ցորեն, աղ, գինի ու եղ ամէն օր
անոնց տրուի անպակաս, Երուսա-
ղեմի մէջ եղող քահանաներուն
10 խօսքովը, ԻՈր երկնից Աստուծոյն
անուշահոտ զոհեր մատուցանեն, և
ՀԹագաւորին ու անոր որդւոցը
11 կենացը համար աղօթք ընեն։ Ու
ես կը հրամայեմ որ ով որ ասա
խօսքիս դէմ կենայ, անոր տունէն
փայտ մը քակելով տնկեն, ու ան
մարդը անոր վրայ դամեն. ԻՈ ասա
բանիս համար անոր տունը ազբա-
12 նոց ըլլայ։ Եւ ան Աստուածը՝ որ
իր ՇԱՆՈՒՆը հոն դրեր է, թող կոր-
ծանէ ամէն թագաւորը ու ժողո-
վուրդը, որ ձեռք կ՚երկնցընէ ասա
հրամանիս դէմ կենալու, ու Երու-
սաղեմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը
աւրելու։ Ես Դարեհս ասա հրամա-
նը ըրի, թող շուտով 'ի գործ
դրուի։
13 Ան ատենը Գետին ասդիի կողմի
իշխան Թաթանայի, Սաթրա-
բուզան, և անոնց ընկերները
Դարեհ թագաւորին խրկած հրա-
14 մանը շուտով կատարեցին։ ԻԵւ
Հրէից ծերերը կը շինէին ու կը
յաջողէին, Անգէ մարգարէին ու
Ագգովի որդւոյն Զաքարիային
մարգարէութիւնովը. ու անոնք՝
Իսրայէլի Աստուծոյն հրամանովը,
և Պարսից ԺԿիւրոս ու ԻԴարեհ
ու ԼԱրտաշէս թագաւորին հրա-
15 մանովը շինեցին լմնցուցին։ Եւ ասա

Ն. Ք. ՂԲ. 515

տունը Ադար ամսուն երրորդ օրը՝
Դարեհ թագաւորին թագաւորու-
թեանը վեցերորդ տարին լմնցաւ։
16 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ քահա-
նաները ու Ղեւտացիները ու միւս
գերութենէ ելլողները ուրախու-
թեամբ ԻԱստուծոյ տանը նաւա-
17 կատիքը ըրին։ Եւ Աստուծոյ տա-
նը նաւակատիքին համար՝ հարիւր
զուարակ, երկու հարիւր խոյ, չորս
հարիւր գառն, ու բոլոր Իսրայէլին
մեղքի պատարագ ըլլալու համար՝
Իսրայէլի ցեղերուն թուովը այծե-
րէն տասուերկու նոխազ Ժմատու-
18 ցին։ Ու Երուսաղեմի մէջ Աստու-
ծոյ սպասաւորութեանը վրայ՝ քա-
հանաները իրենց ԼԿարգերուն մէջ
ու Ղեւտացիները իրենց ՀԴասերուն
մէջ կայնեցուցին, Նինչպէս որ
Մովսէսին գրքին մէջ գրուած է։
19 Ու գերութենէ ելլողները Հառա-
ջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
20 զատիկը ըրին. Քանզի քահանա-
ները ու Ղեւտացիները Ճմէկտեղ
սրբուեցան, ու ամէնքն ալ մա-
քուր եղան. ու բոլոր գերութենէ
ելլողներուն համար, և իրենց եղ-
բարցը քահանաներուն համար, ու
իրենց համար ՄԶատիկը մորթեցին.
21 Ու գերութենէ դարձող Իսրայէլի
որդիքը, ու Իսրայէլի Տէր Ա-
ստուածը փնտռելու համար անոնց
ԻԿՈՂԵՐԸ, որ ՆԱՆ երկրին ազգերուն
պղծութենէն զատուեր էին՝ ամէնն
22 ալ կերան։ Եւ ՆԵօթը օր բաղար-
ջակերաց տօնը կատարեցին ուրա-
խութեամբ. վասն զի Տէրը զանոնք
ուրախացուց, ու ՀԱսորեստանի
թագաւորին ՊՍիրտը անոնց դար-
ձուց, որ Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Ա-
ստուծոյն տանը գործին մէջ անոնց
ձեռքը ուժովցընէ։

ԳԼ. Է

1 Եզրաս Երուսաղէմ կ՚երթայ, 11 Արտաշէս թագաւորէն մարդասիրական հրովարտակ մը ձեռքը ունենալով։ 27 Եզրաս ասա իրեն եղած շնորհքին համար Տէրը կ՚օրհնէ։

457

1 Եւ ասա բաներէն ետքը՝ Պարսից
թագաւորին ՊԱրտաշեսին թա-
գաւորութեանը ատենը, Եզրաս՝
ԲՍարայիայի որդին, որ ան Ազա-
րիայի որդին, որ ան Քեղկիայի որ-
2 դին, Որ ան Սեղդումի որդին, որ
ան Սադովկի որդին, որ ան Աքի-
3 տովբի որդին, Որ ան Ամարիայի
որդին, որ ան Ազարիայի որդին, որ
4 ան Մարիօթի որդին, Որ ան Զա-
րիայի որդին, որ ան Ոզիի որդին,
5 որ ան Բոկկիի որդին, Որ ան Ափի-
սուայի որդին, որ ան Փենէհեսի
որդին, որ ան Եղիազարի որդին, որ
ան մեծ քահանային Ահարոնին որ-

Ի Գլ. Ա. 7, 8, Ե. 14։
Ի Գլ. Ե. 3։
Ի Գլ. Է. 23։ Երեմ. իթ. 7։
Ղ Տիմ. բ. 1, 2։
Ի Դան. բ. 5, գ. 29։
Ը Թագ. թ. 3։
Բ Գլ. Ե. 1, 2։
Ժ Գլ. Ա. 1, Ե. 13, Հմր 3։
Ի Գլ. Գ. 24։
Լ Գլ. Է. 1։
Ի Գ Թագ. ը. 63, բ Մն. Է. 5։
Ժ Գլ. ը. 35։
Կ Ա Մն. իգ. 1։
Հ Ա Մն. իգ. 6։
Ն Թու. գ. 6, ը. 9։
Ղ Եւ. ժբ. 6։
Ճ բ Մն. Լ. 15։
Մ բ Մն. Լ. 11։
Յ Գլ. թ. 11։
Ն Եւ. ժբ. 15, ժգ. 6։
բ Մն. Լ. 21, Լ. 17։
Հ Գ Թագ. իգ. 29, բ Մն. Լգ. 11, Գլ. Ա. 1, Հմր 6, ԽԸ։
Ա Առակ. իա. 1։
Ա Նեեմ. բ. 1։
Բ Ա Մն. Գ. 14։

Ն·Ք·ՊԾ· 457

Ե Հմր 11·12, 21·

Ը Հմր 9·ԳԼ· Բ·22·31·

Ի ԳԼ·Բ·1·

Ի ԳԼ·Բ·15, ԽԵ·

Ի ԳԼ·Բ·43· Բ·20·

Իբ 457

Ը Հմր· 6· Նվէմ· Բ· 8·18·

Ի Սպ·Ջամ· 45·

Ի Հմր 6·25· ԲՕր· ԼԳ· 10· Նվէմ· Բ·1-8·Մպ· Բ·7·

Ի Նհգկ·Իզ· 7·Դան·Բ· 37·

Ի Նհգկ·Ա· 14·

Ի Թգ·Ժե· 4-13·

Ի ԲՕր·Ժբ· 5·11·

6 դին Էր ; Ա՛ն Եզրասը Բաբիլոնէն ե-
լա՛ւ · ու անիկայ Իսրայէլի Տէր Ա՛ս-
տուծոյն տուած Մովսէսին հ օրի-
նացը արագադիր գրիչին էր ; ու
Թիր Տէր Աստուծոյն ձեռքը իր
վրայ ըլլալուն համար՝ ամէն խնդ-
րածը թագաւորը անոր կու տար ։
7 Եւ Արտաշէս թագաւորին հօթ-
ներորդ տարին՝ Իսրայէլի որդի-
ներէն, քահանաներէն, ու Ղև-
տացիներէն, ու երգեցողներէն, և
դռնապաններէն, ու Նաթինա-
յիմներէն Երուսաղէմ եկան ։
8 Եւ անիկայ հինգերորդ ամսուն
մէջ՝ թագաւորին հօթներորդ
9 տարին Երուսաղէմ եկաւ · Քան-
ղի առաջին ամսուն առաջին օրը
Բաբիլոնէն ելլելու սկսաւ · ու
Հ Աստուծոյ բարի ձեռքը անոր
վրայ ըլլալով՝ հինգերորդ ամսուն
առաջին օրը Երուսաղէմ եկաւ ։
10 Վասն զի Եզրաս իր սիրտը պատ-
րաստեց՝ որ Ի Տէրոջը օրէնքը փըն-
տրէ ու կատարէ, ու Իսրայէլի
մէջ Ի օրէնքը ու դատաստան սորվե-
ցընէ ։
11 Եւ ասիկայ է ան նամակին օրի-
նակը՝ որն որ Արտաշէս թագաւորը
տուաւ Եզրաս քահանային ու դպի-
րին, որ Տէրոջը Իսրայէլին պա՛՛՛՛
պատուիրանաց և օրինաց խօսքե-
րուն գրիչն էր ·
12 Ի թագաւորաց թագաւորը Ար-
տաշէս՝ Եզրաս քահանային՝ երկնից
Աստուծոյն օրինացը կատարեալ
13 դրչին, և այլն ։ Հրաման կու տամ
որ իմ թագաւորութեանս մէջ ե-
ղող Իսրայէլի ժողովուրդէն, ու
անոր քահանաներէն ու Ղևտա-
ցիներէն՝ ամէն իրենց կամքովը Ե-
րուսաղէմ երթալ ուզողները քեզի
14 հետ երթեն · Վասն զի դուն թա-
գաւորին ու անոր եօթը խորհր-
դականներուն կողմանէ կը խըր-
կուիս, որ քու ձեռքդ եղող քու
Աստուծոյդ օրէնքովը Ցուդան ու
15 Երուսաղէմը քննես, Եւ տանիս
ան արծաթը ու ոսկին, որն որ
թագաւորը ու անոր խորհրդական-
ները իրենց կամքովը ընծայ տուին
Իսրայէլի Աստուծոյն՝ Երուսղէմ կա-
ցութիւնը Երուսաղէմի մէջ է ·
16 Հ Նաև Բաբիլոնի բոլոր գաւառին
մէջ գտած բոլոր արծաթդ ու ոս-
կիդ, որն որ ժողովուրդը ու քա-
հանաները Երուսաղէմի մէջ եղող
իրենց Աստուծոյն տանը Համար
Ի կամաւոր ընծայի պէս պիտի մա-
տուցանեն, Որ ան ասակով անյա-
պաղ զուարակներ, խոյեր, գառ-
ներ, ու անոնց Հացի ընծաները ու
թափելու նուէրները ծախու առ-
նես, ու Ի զանոնք Երուսաղէմ և-
ղող ձեր Աստուծոյն տանը սեղա-
18 նին վրայ մատուցանես · Եւ ինա-
ցած արծաթով ու ոսկիով՝ քեզի
ու քու եղբայրներուդ ինչ որ պատ-
շած կ՛երևնայ ընել, ձեր Աստու-
19 ծոյն կամացը Համեմատ ընէք · Եւ
ան անօթները, որ քու Աստուծոյդ
տանը պաշտօնին Համար քեզի տը-
րուեցան, ը՛՛՛՛՛ Երուսաղէմի Ա՛ս-
20 տուծոյն առջևը փա՛ յանձնէ · Եւ
ուրիշ ինչ որ քու Աստուծոյդ տա-
նը Համար պէտք ըլլայ, որ քեզի կը
վայլէ տալ, զանիկայ թագաւորին
21 գանձատունէն տուս · Ես Ար-
տաշէս թագաւորս Ի՛՛՛՛ գետին
անդիի կողմը եղող բոլոր գանձա-
պետներուդ հրաման կու տամ՝ որ
Եզրաս քահանան՝ երկնից Աստու-
ծոյն օրինացը գրիչը ինչ որ ձեզմէ
22 ուզէ, անմիջապէս *տրուի · Մին-
չև Հարիւր տալանդ արծաթ, մին-
չև Հարիւր քոռ ցորեն, ու մինչև
Հարիւր մար գինի, ու Հարիւր մար
եղ, ու աղ առանց †չափ որոշե-
23 լո՛՛ · Երկնից Աստուածը ինչ որ կը
հրամայէ, շուտով Ի գործ դրուի
երկնից Աստուծոյն տանը Համար,
որ չըլլայ թէ թագաւորին ու անոր
որդւոցը թագաւորութեանը վրայ
24 բարկութիւն գայ · Եւ ձեզի յայտ-
նի ըլլայ, որ բոլոր քահանաներէն,
Ղևտացիներէն, երգեցողներէն,
դռնապաններէն, ու Նաթինա-
յիմներէն, և ա՛ս Աստուծոյ տանը
ազատարձներէն Հարկ, տուրք ու
25 մաքս առնելու Հրաման չկայ · Եւ
դուն Եզրաս Ի քու Աստուծոյդ
իմաստութեամբդ որ դուն ունիս,
Դատաւորներ ու իշխաններ դիր,
որ գետին անդիի կողմը եղող բոլոր
ժողովուրդը՝ ը՛՛՛՛ քու Աստու-
ծոյդ օրէնքը ամէն դիտցողները դա-
տեն · ու Ի չդիտցողներուն սորվե-
26 ցուցէք · Եւ ով որ քու Աստու-
ծոյդ օրէնքին Համեմատ ու թագա-
ւորին օրէնքին Համեմատ չընէ, ան-
յապաղ անոր դատաստանը Ի գործ
դրուի, կամ մահուամբ, կամ
աքսորով, կամ տուգանքով և կամ
բանտարկութեամբ ։
27 Ի Մեր Հայրերուն Տէր Աստուածը
օրհնեալ ըլլայ, որ Երուսաղէմի մէջ
եղող Տէրոջը տունը փառաւորելու
Համար Ի այս բանը թագաւորին սրտ-
28 ին մէջ դրաւ, Եւ Ի թագաւորին
ու անոր խորհրդականներուն, ու
թագաւորին բոլոր զօրաւոր իշ-
խաններուն առջևը ինծի շնորհք
գտնել տուաւ · և Ես իմ Տէր Ա՛ս-
տուծոյս ձեռքը իմ վրաս ըլլալուն
համար զօրացայ, ու Իսրայէլէն
իշխաններ ժողվեցի, որ ինծի հետ
ելլեն ։

Ն·Ք·ՊԾ· Իբ 457

Ի Նհգկ·Իզ· 7·Դան·Բ· 37·

Ի Նհգկ·Իզ· 21, 22· Բ Օր·Ժգ·18·

Ե Հմր 10· Բ Մ·Ժէ· 7·Մպ·Բ· 7·Մսս· Իդ·2, 3·

Ի Ա՛մ·ԻԲ· 10·

Ի ԳԼ·գ·22· Ի ԳԼ·Թ·9·

Ի Ա՛մս 71·Ե· 5·Հմր 6·9· ԳԼ·Բ·18·

ԳԼ · Ը

1 Եզրաքին բնակիչները՝ որոնք Բաբիլոնէն ետ դարձան ։ 15 Եզրաս Ադդովին մարդ կը խրկէ , անկէ տաճարին համար պաշտօնեաներ ուզելով · 21 ծոմ կը պահէ · 24 գանձերը քահանայից պահպանութեանը կը յանձնէ ։ 31 Ամսվանէն Երուսաղէմ կու գան ։ 33 Գանձերը տաճարին մէջ կը կշռուին ։ 36 Թագաւորին հրովարտակը իշխաններուն կը յանձնուի ։

1 Ե՛ւ Արտաշէս թագաւորին թագաւորութեանը առեներ՝ ինծի հետ Բաբիլոնէն ելլողներուն տոհմապետները , ու համրանքը առնէր
2 են ։ Փենհէհսի որդիներէն՝ Գերսոն , Իթամարի որդիներէն՝ Դանիէլ , Դաւիթի որդիներէն՝ Քհատ ,
3 Սուսա , Սկեղնեայի որդիներէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Զաքարիա , ու անոր հետ հարիւր յիսուն էրիկ
4 մարդ համրուեցան · Փահաթ Մովաբի որդիներէն՝ Զարհայի որդին Եղհովհնայի , ու անոր հետ երկու
5 հարիւր էրիկ մարդ · Սկեղնեայի որդիներէն՝ Յազիելի որդին , ու անոր հետ իրեք հարիւր էրիկ մարդ ·
6 Ե՛ւ Ադինի որդիներէն՝ Յովնաթանի որդին Եբէդ , ու անոր հետ յիսուն էրիկ մարդ · Ե՛ւ Եղամի որդիներէն՝ Գոհոդոհայի որդին Եսայի , ու անոր հետ եօթանասուն
8 էրիկ մարդ · Ե՛ւ Սափատիայի որդիներէն՝ Միքայէլի որդին Զաբադիա , ու անոր հետ ութսուն
9 էրիկ մարդ · Յովաբի որդիներէն՝ Յեհիէլի որդին Աբդիա , ու անոր հետ երկու հարիւր տասնուվեց
10 էրիկ մարդ · Ե՛ւ Սաղոմիթի որդիներէն՝ Յոսեփիայի որդին , ու անոր հետ հարիւր վաթսուն էրիկ
11 մարդ · Ե՛ւ Բեբայիի որդիներէն՝ Բեբայիի որդին Զաքարիա , ու անոր հետ քսանուվեց էրիկ մարդ ·
12 Ե՛ւ Ազգադի որդիներէն՝ Ակատանի որդին Յոհանան , ու անոր հետ հարիւր տասը էրիկ մարդ ·
13 Եւ Ադոնիկամի որդիներէն վերջինները՝ որոնց անուններն ասոնք էին · Եղիփաղէտ , Յեհիէլ ու Սեմայիա , և անոնց հետ վաթսուն էրիկ մարդ ·
14 Ե՛ւ Բագուէի որդիներէն՝ Ութայի ու Զաբուդ , ու անոնց հետ եօթանասուն էրիկ մարդ ։
15 Ե՛ւ ասոնք Ահաւա վազող գետին եղերքը ժողվեցի , ու հոն իրեք օր իջևան բռնինք . և ժողովուրդը ու քահանաները աչքէ անցուցի , ու հոն Ղևտացւոց որդիներէն չգտայ ։
16 Ես չգտայ ։ Էն առնոր Եղիազար , Արիէլ , Սեմայիա , Եղնաթան , Յարիբ , Եղնաթան , Նաթան , Զաքարիա ու Մեսուղամ իշխաններէն , ու Յովարիբ ու Եղնաթան
17 իմաստուններէն կանչել տուի · Եւ

զանոնք Քասբիփիա ըսուած տեղը եղող Ադդովի իշխանին պատուիրեցի խրկեցի , ու Քասբիփիա ըսուած տեղը եղող Ադդովին , ու անոր եղբարցը՝ Նաթանայիմներուն դրուցելու խօսքերը Տանոյ բերան դրի , որ մեր Աստուծոյ տան համար մեզի պաշտօնեաներ բերեն
18 ։ Ու մեր Աստուծոյ բարի ձեռքը մեր վրայ բերելուն համար , Իսրայէլեան Վահիի որդւոյն Մոսղիին որդիներէն Խմկի հանճարեղ մարդ մը , այսինքն Սարաբիան ու անոր որդիները ու եղբայրները՝ տասնուութը մարդ բերին մեզի ·
19 Նաև Ասաբիան , ու անոր հետ Մերարիի որդիներէն՝ Եսային ու անոր եղբայրները , ու անոնց որդիները՝ քսան մարդ ։ Ու
20 Նեթինեայիներէն , որ Դաւիթ ու իշխանները Ղևտացւոց ծառայութեանը տուեր էին , ամէնը իրենց անուններովը յիշուած՝ երկու հարիւր քսան Նեթինայիներ ։
21 Եւ հոն Ահաւայի գետին քովը Ծոմապահութիւն քարոզեցի , որ Հոնաարհինք մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը , ու անկէ ի յայտ ճամբորդութիւն խնդրենք մեզի ու մեր բնտանեացը և մեր բոլոր բանին
22 տալու համար ։ Վասն զի ճամբուն մէջ մեզ թշնամիներէն պաշտպանելու համար թագաւորէն զօրք ու ձիաւորներ ուզելու ամչցայ · որովհետև թագաւորին բաներ էինք թէ Իմ Աստուծոյն ձեռքը բոլոր զանիկայ փնտռողներուն վրայ է Նբարութեամբ , ու անոր զօրութիւնը ու բարկութիւնը Համն անոնց վրայ՝ որ զանիկա
23 կայ կը թողուն ։ Ուստի ծոմ բռնեցինք , ու աս բանիս համար մեր Աստուծմէն Հոհոհինք խնդրեցինք · ու անիկայ մեր խնդրուածքը ընդունեց ։
24 Եւ քահանայից իշխաններէն տասնեւերկու մարդ զատեցի , Սարաբիան Ասաբիան ու անոնց հետ իրենց եղբայրներէն տասը
25 մարդ , Եւ հարճաձիր ու ոսկին ու անօթները , նաև թագաւորին ու անոր խորհրդականներուն ու իշխաններուն և հոն գտնուող բոլոր Իսրայէլին մեր Աստուծոյն տանը համար տուած ընծաները
26 կշռեցի անոնց յանձնեցի ։ Ու վեց հարիւր յիսուն տաղանդ արծաթ , և հարիւր տաղանդ արծաթէ անօթներ , ու հարիւր տաղանդ
27 ոսկի , Եւ քսան ոսկի տաշտ հազարական դրամէ , ու մաքուր ու փայլուն և ոսկիի պէս պատուական պղինձէ երկու անօթ՝ կշռելով ա-

Ն·Բ·ԳԲ· ԽԲԲ 457

28 Նոյնպէս յանձնելի , Ու անոնց ըսի , Դուք ՝ Ձերոջը նուիրուած էք , — անօթներն ալ Ընտրուած են . և արծաթը ու ոսկին ձեր Տէր Աստուծոյն կամաւոր ընծայ մըն

29 է . Արթուն կացէք ու պահեցէք , մինչև որ չափէ՝ Երուսաղէմ Ձերոջը տանը սենեակներուն մէջ՝ քահանայից ու Ղեւտացւոց իշխաններուն ու Իսրայէլի տոհմապետ-

30 ներուն առջեւը կշռէք : Եւ քահանաները ու Ղեւտացիները արծաթը ու ոսկին ու ամանները կշռեցին , որ Երուսաղէմ մեր Աստուծոյն տունը տանին :

31 Եւ առաջին ամսուն երկոտասաներորդ օրը Հաւալայի գետէն չուեցինք Երուսաղէմ երթալու համար , և մեր Աստուծոյն ձեռքը մեր վրայ էր , ու մեզ ճամբան թշնամիին ու դարանակալին ձեռ-

32 քէն ազատեց . Ու ՝ Երուսաղէմ եկանք , և հոն երեք օր նստանք :

33 Ու չորրորդ օրը արծաթը ու ոսկին ու անօթները մեր Աստուծոյն տանը մէջ՝ Ուրիա քահանային որդւոյն Մերամոթին ձեռքը ՝ կշռուեցան , որուն հետ էր Փենէհէսի որդին Եղիազար . ու անոնց հետ Ցեսուի որդին Յովզաբադ , ու Բանուի որդին Նոադեա-

34 դիա Ղեւտացիները կային : Ամէնը թուով ու կշռով չէին նոքա . ու ան ատենը բոլոր կշռքը գրուեցաւ :

35 Գերութենէն որդիքը՝ որոնք գերութենէն գարձած էին , Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզներ մատուցին , բոլոր Իսրայէլին համար տասնեւերկու զատարակ , իննսունեւվեց խոյ , եօթանասունեւեօթը գառն , — մեղքի պատարագի համար՝ տասնեւերկու նոխազ . ասոնց ամէնը

36 Տէրոջը ողջակէզ էր : Եւ անոնք թագաւորին Հրամանագիրները Գետին ափերուն կուսակալներուն տուին . անոնք ալ ժողովուրդին ու Աստուծոյ տանը ձեռնտու եղան :

Ն·Բ·ԳԲ· 427

Ե Ղ· ԺԲ· 16 ՝ Բ Օր· Ե·3 ՝ Նեհեմ· Ժգ· 23 ՝

Բ Ել· ԺԲ· 6 ՝ Իբ· 31 ՝ Բ Օր· Ե·6· Ժգ· 2 ՝

Ե Բ Կոր· գ· 14 ՝

Ղ Ցար· ա· 20 ՝

Ի Պտղ· ՃԺգ· 4 ՝

Ը Գ· Ժ·3 ՝ Եփ· կգ· 2 ՝

Ի Ել· ԽԲ· 39 ՝

Ժ Ել· Թ· 29 ՝ 36 ՝

Խ Դան· Թ· 7 · 8 ՝

Ա Սագ· Լբ· 4 ՝

Ե Բ Մն· Իբ· 9 ՝ Ցեզր· Ժբ· 5 ՝

Ի Պտղ· ՃԺ· 6 ՝ Դան· Թ· 5 · 6 · 8 ՝

Ա Բ Օր· Իբ· 36 · 64 ՝ Նեհեմ· Թ· 30 ՝

Հ Դան· Թ· 7 · 8 ՝

* Եբր· մեզի բնակ մը տայ ՝ Եզր· Իբ· 23 ՝

Ե Պտղ· Ժգ· 3 · Լգ · 5 ՝

Ղ Նեհեմ· Թ· 36 ՝

Ռ Պտղ· ՃԼգ· 23 ՝

Ժ Եփ· Ե· 2 ՝

Ի Գ· Ե·28 ՝

ԳԼ · Թ

1 Ժողովուրդը օտար ազգաց հետ խառնամուխ ընելուն համար Եզրաս սուգ կ՚բռնէ · 5 ու գործած մեղքերը խոստովանելով՝ Աստուծոյ աղօթք կ՚ընէ ։

457

1 Ու երբոր ան բաները կատարուեցան , իշխանները ինծի մտեցան ու ըսին , Իսրայէլի ժողովուրդը , ու քահանաները , ու Ղեւտացիները — — երկիրներուն ժողովուրդներէն չզատուեցան , Քանանացւոց , Քետացւոց , Փերեզացւոց , Ցեբուսացւոց , Ամմոնացւոց , Մովաբացւոց , Եգիպտացւոց ու Ամորհացւոց պղծու-

2 թիւններուն պէս Իրենք . Վասն զի իրենց համար ու իրենց որդւոցը համար Հանոնց աղջիկներէն Իրենք առին , և Տուբ սերունդը Ը— երկիրներուն ժողովրդոցը հետ խառնուեցաւ . ու իշխաններուն ու ատիկաններուն ան մեղքը գործելու-

3 մէջ առաջինները եղան ։ Եւ ես բանը լսածիս պէս Հանդերձս ու վերարկուս պատռեցի , և գլխուս ու մօրուքիս մազերը փետտեցի ,

4 ու Հապշած նստայ ։ Ան ատեն գերութենէն դարձողներուն յանցանքին պատճառաւ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն խօսքերէն բոլոր վախցողները իմ քովս ժողովեցան . ու ես մինչև Իրիկուան զոհին ժամը ապշած նստայ ։

5 Եւ իրիկուան զոհին ժամը տառապանքէս ելայ , ու պատռած Հանդերձներովս ու վերարկուովս ծնկան վրայ կեցայ , ու Ձեռքերս իմ Ցէր Աստուծոյս առջեւը

6 տարածելով , Ու ըսի , Ով Աստուած իմ ՝ Հկ՚ամչնամ , ու իմ երեսս քեզի վերցընելու չեմ համարձակիր , ով Աստուած իմ . վասն զի մեր անօրէնութիւնները մեր գլխէն վեր բարձրացան , ու մեր յանցանքը Հմինչև երկինքը հաս ։

7 Մեր հայրերուն օրերէն ՝ի վեր Հմինչ մեծ յանցանքի մէջ ենք մինչև այս օրս . ու մեր անօրէնութիւններուն համար Համնք , մեր թագաւորները Ը մեր քահանաները երկիրներու թագաւորներուն ձեռքը՝ սուրի , գերութեան , յափշտակութեան ու Հերեսի ամօթեան տրուելունուն , ինչպէս որ այսօր Կ՚երեւ ։

8 Նոյ ։ Եւ հիմա քիչ մը առեն մեր Ցէր Աստուծմէն ողորմութիւն եղաւ , որ մեզի փրկութիւն շնորհէ , ու իր սրբութեանը տեղին մէջ Մեզ Հաստատէ՝ , որ մեր Աստուածը Ն մեր աչքերը լուսաւորէ , ու մեր ծառայութեանը մէջ մեզի քիչ մը

9 Հանգստութիւն տայ ։ Ղ՚ասն զի մենք ծառայ էինք , Հբայց մեր Աստուածը մեզ երեսէ չձգեց մեր ծառայութեանը մէջ . Հապա մեզի Հանգստութիւն տալու , ու մեր Աստուծոյն տունը կանդնելու , և անոր աւերակները նորոգելու , ու մեզի Ցուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ Հպարսպապատ տեղ մը տալու Համար , Ն Պարսից թագաւորներուն առջեւը մեզի շնորհք գտնել տուաւ ։

10 Եւ հիմա , ով Աստուած մեր , ասկէ ետքը ի՞նչ բանէ . քանզի քու պա-

11 տուիրանքներդ թողուցինք , Որ

բաս ծառաներուդ մարգարէներուն ձեռքովը պատուիրեցիր՝ ըսելով ։ Ան երկիրը՝ որ պիտի մտնէք զանիկայ ժառանգելու համար , դարչելի երկիր մըն է , Երկիրներու ազգերուն դարչելի պղծութիւններովը լեցուած . որովհետեւ զանիկայ Ծայրէ՛ի ծայր իրենց անմաքրութեամբը

12 լեցուցեր են ։ Ուրեմն ՝ձեր աղջիկները անոնց որդւոցը չտաք , ու անոնց աղջիկները ձեր որդւոցը համար չառնէք , Ե՛ւ յաւիտեան աշխատութիւնը ու երջանկութիւնը չփնտռէք , որպէս զի զօրաւոր ըլլաք , ու ան երկրին բարիքը ուտէք , ու ՚ձեզնից՝ ձեր որդւոցը յաւիտենական ժառանգութիւն

13 թողուք ։ Ու մեր չար գործերուն համար ու մեր մեծ յանցանքին համար ՚՚ բոլոր բաները մեր վրայ դալին եղեր ,(թէպէտեւ դուն ՚ոչ Աստուած մեր ։ Ե՛ւ չպատժեցիր մեր մեղացը չափ , հապա մեզի այս-

14 պէս փրկութիւն տուիր ,) պիտի եր որ նորէն ՚՚ըս պատուիրանքներդ զանց ընէինք , և ՚՚աս դարչելի ազգերուն հետ խնամութիւն ընէինք . միթէ դուն Էմզի պիտի չկրդռնչէիր , ու մեզ պիտի չսպառէիր , մինչեւ որ Ֆրէ մնացորդ ու

15 ազատուած մը չմնար ։ Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , ՚դուն արդար ես . վասն զի մենք մինչեւ աս օրս ողջ մնացինք . ահա մենք ՚մեր յանցանքովը ՚ըս առջեւդ ենք , թէպէտեւ աս պատճառաւ ՚՚ըս առջեւդ չենք կրնար կայնիլ ։

ԳԼ · Ը

1 Ութերնիա կը յորդորէ Եզրասը որ օտար ազգաց հետ եղած ամուսնութիւնները խափանէ ։ 6 Եզրաս սուգ բռնելով՝ ժողովուրդը կը ժողվէ ։ 9 Ժողովուրդը Եզրասին յորդորածքը կը դնէ՛ն , ու կը խոստանան որ այնուհետեւ ան մեղքէն հրաժարին ։ 15 Ու բանը գլուխ կը տարուի ։ 18 Օտարազգի կիներ առնելուցողներուն անունները ։

1 Ու երբոր Եզրաս լալով ու ՚՚Աստուծոյ տանը առջեւը գետինը ինկած՝ Ի՛՚՚ ադօթքը ու խոստովանութիւնը կ՚ընէր , Իսրայէլէն խիստ շատ բազմութիւն՝ էրիկ ու կնիկ մարդիկ ու տղաքներ անոր քովը ժողվուեցան . և ժողովուրդը

2 խիստ շատ լացաւ ։ Ու Եղամի որդիներէն՝ Եէրիելի որդին Սեքենիա Եզրասին պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Մենք ։ մեր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք , ու երկրին ժողովուրդներէն օտար կիներ առինք . բայց հիմա աս բանիս մէջին

3 ՚՚Լ Իսրայէլի համար յոյս կայ ։ Եւ հիմա ։ մեր Աստուծոյն առջեւ ուխտ ընենք , որ բոլոր կիներն ու անոնցմէ ծնածները իմ՝ տիրոջս ու մեր Աստուծոյն ։ հրամանէն ՚վախցողներուն խրատովը հանենք , և ՚՚ըդ՚ըձը օրէնքին համեմատ թող

4 ըլլայ ։ Ելի՛ր , վասն զի աս գործը քեզի կ՚իյնայ . մենք ալ քեզի հետ կ՚ըլլանք . ։ զօրացիր ու ըրէ ։

5 Ու Եզրաս ելաւ , և քահանայից իշխաններուն , Ղեւտացիներուն ու բոլոր Իսրայէլին ։ երդում՚ընել տուաւ որ աս խօսքիս պէս ընեն .

6 և անոնք երդում՚ըրին ։ Ու Եզրաս Աստուծոյ տանը առջեւէն ելաւ , ու Եղիասիբի որդւոյն Յօհանանին սենեակը գնաց . և հոն մնալով՝ Ի՛հայ չկերաւ ու ջուր չխմեց . վասն զի դերութենէն եւ լացներուն յանցանքին համար

7 սուգ կը բռնէր ։ Եւ Ցուդայի ու Երուսաղէմի մէջ մունետիկ կանչել տուին , որ բոլոր դերուածներ Երուսաղէմ ժողվուին .

8 Ու մինչեւ իրեք օր ով որ չգար՝ իշխաններուն ու ծերերուն հրամանին համեմատ , անոր բոլոր ստացուածքը ։ նզոված պիտի ըլլար , ու ինքը դերուածներուն ժողովէն պիտի զատուէր ։

9 Եւ Ցուդայի ու Բենիամինի բոլոր մարդիկները ան իրեք օրուանը մէջ՝ այսինքն իններորդ ամսուն քսաներորդ օրը Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան . և ՚՚ բոլոր ժողովուրդը ՚՚ գործին համար ու սաստիկ անձրեւներուն համար դողալով նստան Աստուծոյ տանը հրապա-

10 րակին մէջ ։ Ու Եզրաս քահանան ելաւ , ու անոնց ըսաւ ։ Դուք մեղք գործեցիք , և օտար կիներ առնելով՝ Իսրայէլին յանցանքը

11 աւելցուցիք ։ Ու հիմա ձեր Հայրերուն Տէր Աստուծոյն ՚՚Ը՚ը ՚ձեր ։՚ խոստովանեցէ՛ք , և անոր հաճոյ եղածը ըրէ՛ք , ու ։ երկրիս ժողովուրդներէն ու օտար կիներէն պատուէ՛ք ։

12 Ըն ատեն բոլոր ժողովը պատասխան տուին ու բարձր ձայնով ըսին ։ †Մեր պարտքն՚՚ է որ անանկ՝ ըսածիդ պէս ընենք .

13 Բայց ժողովուրդը շատ ։ ժամանակը անձրեւատ է , ու դուրս տեղ չենք կրնար կայնիլ . և ասիկայ մէկ օրուան կամ երկու օրուան գործ չէ , քանզի շատերնիս աս

14 բանիս մէջ յանցաւոր ենք ։ Հիմա մեր իշխանները բոլոր ժողովքին համար կայնին , ու մեր քաղաքներուն մէջը բոլոր օտար կիրկ առնողները որոշած ժամանակներու մէջ գան . և ամէն մէկ քաղաքին ծերերը ու դատաւորները անոնց հետ ըլլան , մինչեւ որ աս

Ի Բ Օր · Է · 2 , 3 ։
Ղ Գ · Թ · 4 ։
Ի ԱՄՆ · Իր · 10 ։
Ը Ն Է Մ · Ե · 12 ։
Բ Բ Օր · Թ · 18 ։
* Կ՚՚ դրուեայ
† Ցէս ա Թագ · Ժբ · 18 ։
Ի Ցէս · Ս · 19 ։ Ա ա մ · Իբ · 13 ։ Ե Հ Ր 3 ։

Ն · Ք · ԴԲ · 457

Ե Գ Լ · դ · 21 ։
Ե դ Թագ · Ի ա · 16 ։
՚՚ Ել · Ի գ · 32 ։ Ղ դ · 16 ։ Բ Օր · Է · 3 ։
Ե Բ Օր · Իգ · 6 ։
Պ Ա մ ա կ · Ժ գ · 22 ։ Ի · 7 ։
Ը Ա մ ո ւ · Ջ դ · 10 ։
՚՚ Ցօ Տ · Ե · 14 ։ Բ Գ Ի ա · Բ · 20 , 21 ։
՚՚ Հմր 2 ։ Ն է Մ · Ժ գ · 23 ։ 27 ։
Ե Բ Օր · Թ · 8 ։
՚՚ Ն է Մ · Թ · 33 ։ Դան · Թ · 14 ։
Բ Ա Ղ ո ր · Ժ Ե · 17 ։
Յ Հ ո վ · գ · 19 ։
՚՚ Ա մ ո ս · Ջ Է · 3 ։

՚՚ Բ Ա Ն · Ի · 9 ։
Ի Դան · Թ · 20 ։
Գ Ն Է Մ · Ժ գ · 27 ։
Ե Բ Ա Ն · Լ դ · 31 ։

ԻՐՄՆ·Լ·8։
* Կամ՝ Մխոյն

բանիս համար Իմ ըլլանք ասատիկ բարկութիւնը մեզմէ դառնայ։
15 *Ուստի Ասայելի որդին Յովնադաբ ու թեկուայի որդին Յահազիա ասոնք զործիս վրայ կայնեցան, ու Մեսուղամ ու Վնտայի Սաբեթիա անոնց օգնութիւն ըրին։
16 Եւ գերութենէ եկածները այնպէս ըրին, ու Եզրաս քահանան, ու քանի մը տոհմապետներ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ (ամէնն ալ իրենց անուններովը) ընտրուեցան. ու տասներորդ ամսուն առաջին օրը զատելու նստան։
17 Եւ ասոնց զործը քննելու նստան. Եւ բոլոր օտար կնիկ առնող մարդկանմէն ։։։ առաջին ամսուն առաջին օրը լմընցուցին։

18 Ու քահանայից որդիներէն օտար կնիկ առնողներ ։։։ գտնուեցան. Յովսեդեկեան Յեսուին որդիներէն ու եղբայրներէն՝ Մասեա, Եղիեզեր, Յարիբ ու Գոդողիա.
19 եւ իրենց կնիկները արձակելու †խօսք տուին. ու իրենց յանցանքին համար հօտէրէն
20 մէկ խոյ ։։։

ԳԻՐՔ ՆԵՀԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Նէեմիա Ընծայիչն լսելով Երուսաղէմի դրժբաղդութիւնը , սուգ կ՚բռնէ , ծոմ կը պահէ , ու կ՚աղօթէ ։ 5 Ընոր աղօթքը ։

1 Քաղաքայի որդւոյն Նէեմիային խօսքերը ։
Ու եղաւ որ Քասղև ամսուն մէջ՝ Ընդարձակ Թաղաքին մէջ՝ քանի որ տարին երրորդ ևս Շուշան մայրաքաղաքին էի , Անանի անուանով եղբայրներէս մէկը , ու քանի մը Ցուդայի մարդիկներ ինձի եկան . և անոնց՝ դերուԹենէ ազատուած ու մնացած Հրէաներուն վրայով ու Երուսաղէմին վրայով հարցուցի ։
3 Ու ինծի ըսին , ԳերուԹենէ ազատուած մնացածները հոն գաւառին մէջ մեծ նեղուԹեան ու անարգուԹեան մէջ են , ու Երուսաղէմին պարիսպը փլած , և անոր դռները կրակով այրուած են ։
4 Ու երբոր ես այս խօսքերը լսեցի , նստայ լացի . ու քանի մը օր սուգ բռնեցի , և ծոմ պահելով երկնից Աստուծոյն առջեւը աղօթք ըրի ,
5 Ու ըսի , Ո՜Հ , Տ՚Ե՛ր Աստուած երկնից , որ մեծ ու ահեղ Աստուած ես , ու քեզ սիրողներուն և քու պատուիրանքներդ պահողներուն ուխտ ու ողորմուԹիւն կը
6 պահես . կ՚ազանչեմ , քու ականջներդ Թող մտիկ ընեն , ու աչքերդ բաց ըլլան , որ լսես քու ծառայիդ աղօթքը , զոր քու ծառաներուդ Խորայէլի որդւոյն համար հիմա կ՚ընծայեմ , ու խոստովանելով Խորայէլի որդւոյն մեղքը , որով քեզի դէմ մեղանչեցինք . քանզի Թէ ես և Թէ իմ հօրս
7 տունը մեղք գործեցինք ։ Ձիրաւ ենք քու առջեւդ անօրէնուԹիւնները բրինք , ու քու ծառայիդ Մովսէսին տուած Պատուիրանքներդ , կանոններդ ու դատաստանները չպահեցինք ։
8 Սո՛ւրբ կ՚ազատեմ՝ յիշէ՛ ան խօսքը , որ քու ծառայիդ Մովսէսին պատուիրեցիր քանալով , Թէ՝ Ու յանցանք ընէք , ես ձեզ ազգերու մէջ պիտի ցրեմ ։
9 բայց Թէ դուք Ի՛մ կողմս դառնաք , ու իմ պատուիրանքներս պահէք ու զանոնք կատարէք , Եթէ ձեզմէ ցրուածները Թէև երկրին ծայրը բլլան , զանոնք անկէ պիտի ժողվեմ , ու ան տեղը պիտի տանիմ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն
10 դնելու համար ։ Ե՛ս հիմա անոնք քու մեծ ուժովդ ու զօրաւոր ձեռքովդ ազատած ծառաներդ ու ժողովուրդդ են ։ Ո՜Հ , Տ՚Ե՛ր , հիմա քու ծառայիդ աղօթքը , ու քու անունդ վախալու փափաք ունեցող ծառաներուդ աղօթքը Եթէ ականջդ Թող լսէ . և այսօր քու ծառայիդ յաջողուԹիւն տուր , ու այս մարդուն առջեւը ինծի շնորհք դանել տուր ։ Վասն զի ես Թագաւորին համաստեղն էի ։

ԳԼ ՝ Բ

1 Ներաշէս Նէեմիային տրամաԹեանը պատճառը կ՚իմանայ , ու նամականեր ու պատուէրներ առնելով՝ զանիկայ Երուսաղէմ կը խրկէ ։ 9 Նէեմիա Երուսաղէմ կու գայ ։ իսկ Հրէից Թշնամիները անոր գալուն վրայ կը տրամին ։ 12 Անիկայ գաղտուկ կ՚ելնէ այ՝ պարապին փլած տեղտանքը տեսնելու ։ 17 Նէեմիա կը յորդորէ Հրէաները որ պարսպին շինուԹիւնը սկսին , Թշնամեաց խօսքերուն ականջ չդնելով ։

1 Ու եղաւ որ Նիսան ամսուն մէջ՝ Ներաշէս Թագաւորին քսանևերորդ տարին՝ անոր առջեւը դինի կար , և ես գինին առի ու Թագաւորին տուի . ու անոր առջեւը ես
2 տրտում չէի եղեցած ։ Ու Թագաւորը ինծի ըսաւ , Ինչո՞ւ ես քեզի տրտում է , որովհետև հիւանդ չես . տարակայ սրտի բան չէ , բայց ելնէ Ես տրտմու Թիւն ։
3 ու ես խիստ շատ վախցայ ։ Ան ատենը Թագաւորին ըսի , Տ՚Թագաւորը յաւիտեան ողջ կենայ . ինչպէս իմ երեսս տրտում չըլլայ , որ իմ հարցս զերեզմաններուն տեղը եղող Էրազարը աւերակ՝ ու անոր դռները կրակով այրած են ։
4 Ու Թագաւորը ինծի ըսաւ , Դուն ինծմէ ի՞նչ կը խնդրես աս բանիս վրայով ։ Ան ատենը երկինքը Աստուծոյն
5 տուի աղօթք ըրի ։ Ու Թագաւորին ըսի , Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ՚երեւնայ , ու Թէ որ քու ծառադ քու առջեւդ շնորհք գրաւած , զիս Հրէաստան խրկես իմ

Ն · Բ · ԳԲ · 446

– Գլ · ժ · 1 ։

Բ Գլ · Բ · 17 ։
Ֆ գ Թագ · իե · 10 ։

Դ Դան · Թ · 4 ։
Ե Եզ · ի · 6 ։

Զ գ Թագ · բ · 28 · 29 ։ բ Մն · գ · 40 ։ Դան · Թ · 17 · 18 ։

Է Դան · Թ · 20 ։

Ը Մագ · Ճգ · 6 ։ Դան · Թ · 5 ։
Թ Բ Օր · իբ · 15 ։

Ժ գՂ · իգ · 33 ։ Բ Օր · գ · 25 · 26 · 27 · իբ · 64 ։
ԺԱ Ղե · իգ · 40 · 41 ։ Բ Օր · գ · 29 · 30 · 31 · Լ · 2 ։

Ն · Բ · ԳԲ · 446

Լ Բ Օր · Լ · 4 ։
* Եբր · երկնից

Ի Բ Օր · Թ · 29 ։ Դան · Թ · 15 ։

Ծ Նե · իգ · 8 ։ Երբ · Ժգ · 18 ։
Կ Հմր 6 ։

Հ Գլ · Բ · 1 ։

Երբ 445 – Եզր · Լ · 1 ։

Բ Գլ · ա · 11 ։

Ջ Ուսմ · Ժե · 13 ։

Ղ գԹագ · ա · 31 ։ Դան · Բ · 4 · Լ · 10 · Ղ · 6 · 21 ։
Ի Գլ · ա · 3 ։

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 445

հարցս դերեզմաններուն քաղաքը,
6 որ զանիկայ շինեմ ։ Եւ Թագա-
ւորը ինծի ըսաւ, (ու Թագուհին
անոր քովը նստեր էր,) Քու ճամ-
բորդութիւնդ ո՞րչափ ատեն պիտի
քշէ, ու ե՞րբ պիտի դառնաս. և
Թագաւորին հաճոյ երևցաւ որ զիս
խրկէ. ես ալ անոր Հժամանակ
7 որոշեցի ։ Ու Թագաւորին ըսի,
Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ՚երև-
նայ, ինծի նամակներ տրուի Գետին
միւս կողմը եղող իշխաններուն,
որ զիս անցընեն, մինչև որ Հրէաս-
8 տան երթամ, Ու մէկ նամակ մը Ա-
սափին՝ որ Թագաւորական ան-
տառին պահապանն է, որպէս զի
ինծի փայտ տայ, Աստուծոյ տանը
աշտարակին դռները, և քաղաքին
պարիսպը, ու մտնելու Տունս
շինելու համար ։ Եւ Թագաւորը
ինծի տուաւ, վասն զի Հիմ
Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ վրաս
էր ։

ՀԳԼ. Ե. 14։ ԺԳ. 6։

Ի ԳԼ. Գ. 7։

Ը Եզր. Ե. 5։ Է. 6, 9, 28։ Հմր 18։

445

9 Ու Գետին միւս կողմը եղող
իշխաններուն գացի, ու Թագաւո-
րին նամակները անոնց տուի. և
Թագաւորը իմ հետս զօրապետներ
10 ու ձիաւորներ խրկեց ։ Ու երբոր
Սանաբաղատ Որոնացին ու Ամմո-
նացի ծառան Տուբիա լսեցին,
շատ նեղացան, որ Իսրայէլի որդւո-
ցը աղէկութիւնը փնտռելու հա-
11 մար մարդ մը եկաւ ։ Ու Բ Երուսա-
ղէմ եկայ, և հոն իրեք օր մնացի ։
12 Ու ես քանի մը մարդոց հետ
գիշերով ելայ. ու ինչ որ իմ Ա-
ստուածս սրտիս մէջը դրեր էր Ե-
րուսաղեմին համար ընելու, զանի-
կայ մարդու մը չզրուցեցի, և ինծի
հետ իմ հեծած անասունէս 'ի
զատ ուրիշ անասուն մը չկար ։
13 Եւ գիշերով Ժ Ձորի դռնէն՝ Վի-
շապի աղբիւրին առջևէն Աղբից
դուռը ելայ, ու Երուսաղեմին Ի փը-
լած պարիսպները ու կրակէն այ-
14 րած դռները զննեցի ։ Եւ Ի Աղբիւ-
րի դուռը ու Թագաւորին աւազա-
նը անցայ, ու տակս եղող անա-
15 սունին անցնելու տեղ չկար ։ Եւ
գիշերով Ի հեղեղատէն վեր ելայ ու
պարիսպը զննեցի. ու դարձայ Ձո-
րի դռնէն մտայ, ու այսպէս նորէն
16 Իմ տեղս եկայ. Եւ ոստիկանները
իմ ուր երթալս ու ինչ ընելս չի-
մացան. ու Հրէաներուն, կամ քա-
հանաներուն, կամ ազնուականնե-
րուն, կամ ոստիկաններուն, և
կամ ուրիշներուն՝ որոնք գործը
կ՚ընէին, մինչև հիմա չզրուցեցի ։
17 Ետքը անոնց ըսի, Դուք կը տես-
նէք աս թշուառութիւնը՝ որուն
մէջը կը գտնուինք, և թէ ինչպէս
Երուսաղէմ աւերակ, ու անոր

Բ Եզր. Բ. 32։

Ժ Բ Մն. Իզ. 9։ Գլ. Գ. 13։

Ի Գլ. Ա. 3։ Հմր 17։

Լ Գլ. Գ. 15։

Ի Բ Թագ. Ժե. 23։ Երեմ. Լա. 40։

դռները կրակով այրուած են.
եկէք Երուսաղեմին պարիսպը շի-
նենք, որ այսուհետև Ծնախա-
18 տինք չըլլանք ։ Եւ Ի իմ Աստու-
ծոյս բարի ձեռքը իմ վրաս ըլլալը,
ու Թագաւորին ինծի ըսած խօս-
քերն ալ անոնց պատմեցի. ու
անոնք ըսին, Ելլենք շինենք. և
Հ իրենց ձեռքերը ուժովցուցին աս
բարի գործիս համար ։
19 Բայց Որոնացի Սանաբաղատ
ու Ամմոնացի ծառան Տուբիա և
Արաբացի Գեսամ լսելով՝ Ծ մեզ
ծաղը ըրին, ու մեզ քամահրելով
ըսին, Ա՞ս ձեր ըրած գործը ի՞նչ
պիտի ըլլայ. Ղ մի թէ դուք Թա-
գաւորէն ապստամբի՞լ կ՚ուզէք ։
20 Եւ անոնց պատասխան տուի ու
ըսի, Երկնից Աստուածը ինքը մե-
զի յաջողութիւն պիտի տայ, ու
մենք որ անոր ծառաներն ենք,
պիտի ելլենք ու շինենք, Ճ բայց
դուք Երուսաղեմի մէջ բաժին,
իրաւունք ու յիշատակ չունիք ։

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 446

Ծ Գլ. Ա. 3։ Սաղ. Խդ. 13։ Հթ. 4։ Երեմ. Խդ. 9։ Եղեկ. Ե. 14, 15։ Իբ. 4։

Ի Հմր 8։

Հ Բ Թագ. Բ. 7։

Ց Սաղ. Խդ. 13։ Հթ. 4։ Ձ. 6։

Ղ Գլ. Զ. 6։

Ճ Եզր. Դ. 3։

ԳԼ. Գ

1-32 Պարիսպը շինող մարդոց անունները ու ա-
նոնց կարգը ։

1 Ու մեծ քահանան Ա Եղիասիբ և
անոր քահանայ եղբայրները և-
լան, Բ ու Ոչխարաց դուռը շինեցին.
անոնք զանիկայ նուիրեցին, և ա-
նոր փեղկերը կանգնեցին. ու զա-
նիկայ Գ մինչև Մէայի աշտարակը,
մինչև Դ Անանայելի աշտարակը նուի-
2 րեցին ։ Եւ անոր քովը Ի Երիքովի
մարդիկը շինեցին. ու անոնց քովը
3 Իմրիի որդին Զաքուր շինեց ։ Ղ Եւ
Ձկանց դուռը Սենաայի որդիքը
շինեցին. անոնք զանիկայ շինեցին,
ու Ի անոր փեղկերը, փականքը ու
4 նիգերը անցուցին ։ Եւ անոնց քո-
վը Ակկուսի որդւոյն Ուրիային որ-
դին Մերամօթ նորոգեց. ու ա-
նոնց քովը Մասիզեբելի որդւոյն
Բարաքիային որդին Մեսուղամ
նորոգեց. և անոնց քովը Բաանայի
5 որդին Սադովկ նորոգեց ։ Ու ա-
նոնց քովը Թեկուացիք նորոգե-
ցին. բայց անոնց մեծերը Ը իրենց
Տէրոջը գործքին իրենց վիզը չծռե-
6 ցին ։ Եւ Բ Հին դուռը Փասէի
որդին Յովիադա ու Բասոդիայի
որդին Մեսուղամ նորոգեցին.
անոնք զանիկայ շինեցին, ու անոր
փեղկերը, փականքը ու նիգերը
7 անցուցին ։ Եւ անոնց քովը Գա-
բաւոնացի Մելատիա, ու Մերո-
նոթացի Յադոն, Ե Գաբաւոնի
ու Մասփայի մարդիկները շինեցին,
մինչև Գետին աս կողմը եղող իշ-
8 խանին Ժ աթոռը ։ Անոր քովը
ոսկերիչներէն Հարհայիայի որդին

Ա Գլ. Ժբ. 10։

Բ Յոհ. Ե. 2։

Գ Գլ. Ժբ. 39։

Դ Երեմ. Լա. 38։ Զաք. Ժդ. 10։

Ի Եզր. Բ. 34։

Ղ Բ Մն. Լդ. 14։ Գլ. Ժբ. 39։ Սոփ. Ա. 10։

Ի Տես Գլ. Զ. 1։ Է. 1։

Ը Դատ. Ե. 23։

Բ Գլ. Ժբ. 39։

Ժ Գլ. Բ. 8։

Ոզեկ Նորոգեց · ու անոր քովը
դեղագործներուն որդին Ննանիա
Նորոգեց · ու Երուսաղէմը մինչև
ԲԳՀ·ԺԲ· 38։ 9 Հլայն պարիսպը Թոզուրեին : Եւ
անոնց քովը Երուսաղէմի կէս մա-
սին իշխանը՝ Ովզի որդին Հռափա-
10 յիա Նորոգեց : Եւ անոնց քովը
ու իր տանը դիմացը Հարումափի
որդին Ցեդայիա Նորոգեց · ու
անոր քովը Ասաբանիայի որդին
11 Քեռտումս Նորոգեց : Միւս բաժի-
ԷԳՀ·ԺԲ· 38։ նը ԵՒս Փուռերու աշտարակը
Հարիմի որդին Մելքիա , ու
Փասհ-Մոաբի որդին Ասուբ Նո-
12 րոգեցին : Եւ անոր քովը Երու-
սաղէմի կէս մասին իշխանը՝ Հղոհեսի
որդին Սեղդում՝ ինքը ու իր աղ-
ԲԳԲ·Ր·13։ 13 ջիները Նորոգեցին · Ի Ձորի դու-
ռը Անոր ու Զանովի բնակիչ-
ները Նորոգեցին · անոնք զանիկայ
շինեցին , ու անոր փեղկերը , փա-
կանքը ու նիզերը անցուցին · ու
պարիսպէն հազար կանգուն Աշէնէն
ԲԳԼ·Ր·13։ 14 մինչև Ի Աղբիւ դուռը : Եւ Աղբիւ
դուռը Ռեքաբի որդին Մելքիա
Նորոգեց · զանիկայ ան շինեց , ու
անոր փեղկերը , փականքը ու նիզ-
ԲԳԼ·Ր·14։ 15 րը անցուց : Եւ Աղբիւրի դուռը
Մառիայի կողմանց իշխանը՝ Քոլ-
ոզէի որդին Սեղդուն Նորոգեց ·
զանիկայ ան շինեց , ու ծածկեց ·
և անոր փեղկերը , փականքը ու նի-
զերը անցուց · ու Թադաւորի պար-
ՀՅՕ·Թ·7։ տէզին մօտ եղող Սիլովայի աւա-
զանին պարիսպը մինչև Դաւիթի
քաղաքէն իջնող աստիճանները
16 Աշէն : Անկէ ետքը Բեթսուրի կէս
մասին իշխանը՝ Ազբուքի որդին
Նէեմիա Նորոգեց , մինչև Դաւիթ-
ին գերեզմաններուն դիմացը , ու
ՆԳԹԱԳ·Ի· 20։ ԵՕ·ԻԲ· 11։ մինչև Շինած աւազանը , ու մինչև
17 Բեթհաքարերին : Անկէ ետքը
Ղեւտացիք Նորոգեցին , Բանիի որ-
դին Հռհում · անոր քովը Կէի-
լայի կէս մասին իշխանը Քաբիա
18 իր տեղուանքը Նորոգեց : Անկէ
ետքը անոնց եղբայրները՝ Կէիլայի
կէս մասին իշխանը՝ Ենադադի որ-
19 դին Բաւայի Նորոգեց : Եւ անոր
քովը Մառիայի իշխանը՝ Ջեսուի
որդին Եզեր միւս բաժինը Նորո-
ՂԲՄ·ԻԳ· 9։ գեց , Ասենէն Զաքարիան դարձուած-
քը , որ դիւանաքը կը լլլելու Ճաշա-
20 դիմացն է : Անկէ ետքը միւս բա-
ժինը՝ Զաբբայի որդին Բարուք
մեծ քահանային Եղեասիբին մինչև
դուռը՝ Զաբբայի որդին Բարուք
21 փութով Նորոգեց : Անկէ ետքը
միւս բաժինը՝ Եղեասիբին տանը
դռնէն մինչև Եղեասիբին տանը
ծայրը՝ Ակկուսի որդւոյն Ուրիային
22 որդին Մերամոթ Նորոգեց : Եւ

անկէ ետքը քահանաները՝ դաշտի
23 բնակիչները Նորոգեցին : Ու անկէ
ետքը Բենիամին ու Ասուբ ի-
րենց տուներուն առջևը Նորոգեցին ·
անկէ ետքը Ննանիայի որդւոյն
Մաասէիայի որդին Ազարիա իր
24 տանը դիմացը Նորոգեց : Անկէ ետ-
քը միւս բաժինը՝ Ազարիայի տու-
նէն մինչև Պարտէզէն դարձուած-
քը՝ մինչև անկիւնը , Ենադադի
ՀՅՐ 19։
25 որդին Բանուի Նորոգեց : Ու Փա-
ղայի որդին Փարոսի որդին Մեշե-
զաբէլի դիմացը , ու Բրանտի
ԵԶՐ·Ը·26։ ԵՐԵՄ·ԼԲ· 32։ ԼԳ·1։ ԼԷ·21։
դաւեթին քովը Եղող Թագաւորին
վերի պալատին դուրսի աշտարակը
Բէէց · — անոր եւեէն Փարոսի որ-
ԵԶՐ·Ը·48։ ԳԼ·ԺԱ· 21։ 26 դին Փագայիա Նթէց : Եւ Նա-
թանայիմները՝ Ոբոհ Ոփազ կը
ՆԲՄ·ԻԼ· 8։ բնակէին , մինչև արեւելեան կողմը
Եղող Ջուրի դարձը դիմացը , ու
ՆԳԼ·Բ·1։ ԵՏ·ԺԲ· 37։ 27 դուրսի աշտարակը Նոր-Քիզէն : Ան-
կէ ետքը միւս բաժինը՝ դուրսի մեծ
աշտարակին դիմացէն մինչև Ոփազի
պարիսպը՝ Թեկուացիներ Նորոգեցին ։
28 Ձիերու դռնէն վեր քահանաները
Նորոգեցին՝ ամէն մարդ իր տանը
ԳԹԱԳ·ԺԱ· 16։ Ր ՄՆ·ԻԳ· 15։ ԵՐԵՄ·Լ· 40։ դիմացը : Անկէ ետքը Եմմերի որ-
29 դին Սադովկ իր տանը դիմացը
Նորոգեց · ու անկէ ետքը արև-
ելեան դրանը պահապանը՝ Սեքե-
նիայի որդին Սեմայիա Նորոգեց ։
30 Անկէ ետքը միւս բաժինը Սելե-
միայի որդին Ննանիա ու Սեկեփի
վեցերորդ որդին Անոն Նորոգեց ·
անկէ ետքը Բարաբիայի որդին
Մեշուղամ իր սենեակին դիմացը
31 Նորոգեց : Անկէ ետքը * Սարեփեի
† Կ՚ԱՍ· ա-կերչի որդին Մելգիա մինչև Նաթի-
նայիմներուն ու վաճառականաց
տուները Մափկադի դրանը դիմացը՝
ու մինչև †անկիւնը Լլելու տեղը"
* Կ՚ԱՀ· ան-կեան վերջ-նաւոր
32 Նորոգեց : Եւ անկիւնը Լլելու
տեղէն մինչև Ոչխարաց դուռը ա-
կերիչները ու վաճառականները Նո-
րոգեցին ։

ԳԼ · Դ

1 Երբոր Թէնամիները ծաղր կ՚ընէն , Նէեմիա ազդեր կ՚ընէ , ու գործը կը շարունակէ · 7 ու Թէնամիներուն բարկութիւնը ու գաղտնի խորհուրդը իմանալով՝ պահապաններ կը դնէ · 13 գործը բանուորներուն կը հրամայէ որ վահանն ձեռք առնեն , 19 ու անոնց պատուէրները կու-տայ ։

1 Ու երբոր Սանաբաղատ լսեց որ — ԳԼ·Բ·10· 19։
մենք պարիսպը կը շինենք , սիր-
տար նեղացաւ , ու շատ արդուզարմ
2 Հրէաները ծաղր բրաւ : Եւ իր
եղբարցը ու Սամարիայի զօրքին
առջևը խօսեցաւ ու ըսաւ , Ա-
տակաւ Հրէաները ի՞նչ կը շինեն ·
միթէ թոյլատուութիւն կ՚ըլլայ ա-
նոնց · միթէ զոհ պիտի զոհեն , ու
այսօր լմընցնեն · միթէ այրած
քարերը փոշիի դէզերէն պիտի կեն-

Գ Ե Ղ Ե Ր Ա Ց Ո Ց Ք Ա Ռ Ա Կ Ա Ն Ք

ու աղջիկները ծառայութեան կը ծախենք . և արդէն մեր աղջիկնե-
րէն ոմանք ստրկական ծառայութեան կ՚ենթարկուած են , ու մեր ձեռքը կարողութիւն
չկայ . որովհետև մեր արտերը ու
այգիները ուրիշներուն չեն : 6 Ու երբոր ես անոնց աղաղակը ու
այս խօսքերը լսեցի , խիստ դժուա-
7 րացայ : Ես մտքիս մէջ խորհրդին
եւս՝ ազնուականները ու ոստի-
կանները յանդիմանեցի , ու անոնց
ըսի , Դուք ամէնքդ ալ ձեր եղ-
բայրներէն Է՛վարչս կ՚առնէք . ու
8 անոնց դէմ մեծ ժողով մը ըրի : Ան
ատենը անոնց ըսի , Մենք հեթա-
նոսներու ծախուած մեր Հրէայ եղ-
բայրները մեր կարողութեանը չափ
ազատած ենք , ու հիմա դուք
ձեր եղբայրները կը ծախէք , կամ
անոնք մեզի ծախուի՞ն . և անոնք
լռեցին ու չկրցան պատասխան
9 տալ : Ու ըսի , Ատ ձեր ըրածը
աղէկ բան չէ . պէտք չէ՞ որ Է՛ուր
Աստուծոյն վախովը քալէք , ըսր
մեզի թշնամի եղող ազգերուն նա-
10 խատինք չըլլանք : Ես ալ ՝՝
իմ եղբայրներս ու ծառաներս ալ
ատակ ու ցորեն փոխ տուած ենք
անոնց , Բայց հիմա ասոր պարտքը
11 անոնց չնորհենք : Ե՛ձեզի կ՚ա-
դաչեմ , որ այսօր անոնց ետ գար-
ձնէք անոնց արտերը , այգիները ,
ձիթենիները ու տուները . նաև
ատակին , ցորենին , գինիին ու ձէթն
հարիւրին մէկը՝ որ անոնցմէ կը
12 պահանջէք : Ետ անոնք ըսին ,
Ետ պիտի դարձնենք , ու անոնցմէ
ոչ մէկ պիտի չպահանջենք . ինչ-
պէս որ ըսիր , այնպէս պիտի ը-
նենք : Ան ատենը քահանաները
կանչեցի , ու անոնց երդում ընել
13 տուի , որ ասանկ ընեն . Նաև
*հանդերձս թօթվեցի ու ըսի ,
Ո՛վ որ ասա բանը չկատարէ , իր
տունէն ու իր վաստակէն Ա-
ստուած այսպէս թօթվէ , ու այս-
պէս թօթվուած ու դատարկ ըլ-
լայ : Ետ բոլոր ժողովը Ամէն
ըսին , ու Տէրը օրհնեցին . Ետ ժո-
ղովուրդը ասոր բանը կատարեց :
14 Ետ Ցուդայի երկրին մէջ անոնց
իշխանը եղած օրէս՝ Արտաշէս
թագաւորին քսաներորդ տարիէն
Մինչև երեսունևերկուերորդ տա-
րին՝ տասներկու տարի՝ Թէ ես և
Թէ իմ եղբայրներս Է՛իշխանու-
15 թեան ռոճիկը տունք՝ : Բայց
իննմէ առաջ եղող նախորդ իշ-
խանները ժողովուրդին բեռ կ՚ը-
լայինն , ու անոնցմէ հաց ու գինի
կ՚առնէին , բացի անկից արծաթ
Թէն՝ի զատ . անոնց ծառաներն
ալ ժողովուրդին վրայ տնօրինութիւն կ՚ը-
նէին . բայց ես Աստուծմէ վախ-
16 նալով՝ այնպէս չըրի : Ու նաև ես
պարսպին գործին մէջ աշխատեց-
ի , ու մենք արտ ծախու չա-
ռինք . և իմ բոլոր ծառաներս հոն
ժողվուած էին ան գործին համար :
17 Ու Հրէաներէն ու ոստիկաններէն
հարիւր հիսուն մարդ , ու շրջակայ
ազգերէն մեզի եկողները Է՛իմ սե-
18 ղանիս վրայէն : Ետ ամէն օ-
րուան համար՝ մէկ եզ ու վեց ընտիր ոչխար , և ինծի հա-
մար թռչուններ ալ կը պատրաս-
տուէր , ու տասը օրը անգամ մը
առատութեամբ ամէն տեսակ գի-
նիէն Է՛ուբէր . այսու ամենայնիւ
Է՛իշխանութեան ռոճիկը չպահան-
ջեցի , վասն զի աս ժողովուրդին
վրայ եղած ծառայութիւնը ծանր
19 էր : Է՛ո՛վ Աստուած իմ՝ , աս ժո-
ղովուրդին բոլոր ըրածներուս հա-
մեմատ զիս՝ի բարին յիշէ :

Գլ · Զ

1 Ամանաքացոց խորամանկութեամբ , երկիւ-
դալի լուրերով ու վարձքով բռնուած մարգա-
րէներու միջոցով կը ջանայ որ Նէեմիան վախ-
ցնէ : 15 Ու գործը լրիւնալուն վրայ թշնա-
միները կը վախնան : 17 Թոբիամիներուն ու
Ցուդայի ազնուականներուն միջեւեղած գաղ-
տնի նամակագրութիւնը կ՚երևայ :

1 Ու երբոր Սանաբաղատ , Ցու-
բիա ու Արաբացի Գեսամ ու
մեր միւս թշնամիները լսեցին , որ
ես պարիսպը շինեցի , ու հոն փրած
տեղ մը չմնաց , (բայց մինչև
ան ատենը դռներուն փեղկերը դր-
2 ած չէի ,) Սանաբաղատ ու Գե-
սամ Է՛ինծի հաղորդ խրկեցին ու
ըսին , Եկուր , Է՛ովնովի դաշտին
գեղերուն մէջ իրարու հետ տես-
նուինք . բայց անոնք Է՛ինծի չա-
3 րութիւն ընել կը խորհէին : Ես
անոնց պատգամաւորներ խրկեցի ու
ըսի , Ես մեծ գործով մը զբաղած
եմ , ու չեմ կրնար իջնել . ինչու
համար գործը դադարի , երբոր գա-
նիկայ թողում ու ձեզի իջնեմ :
4 Ես անոնք ինծի չորս անգամ ա-
սանկ խօսքեր խրկեցին , ես ալ
անոնց նոյն պատասխանը տուի :
5 Ու հինգերորդ անգամին Սանա-
բաղատ նոյն խօսքերով իր մանչը
ինծի խրկեց , ձեռքը մէկ բաց
6 թուղթով մը՝ Որուն մէջը այսպէս
գրուած էր . Ազգաց մէջը լսուեցաւ ,
ու Գեսամ կ՚ըսէ որ Հրէաները ապստամբիլ կը խոր-
հին . դուն անոր համար կը շինես
պարիսպը , որ անոնց թագաւոր
7 ըլլաս , ինչպէս որ կ՚ըսուի՝ : Ու
նաև Երուսաղէմի մէջ մարգարէ-
ներ հաստատեցիր , որ քարոզեն
ու քեզի համար ըսեն , Թէ Ընդիկայ

Ե՛ելք 9 ։
Ղ՚Եսր · ժա · 9 ։ Ժ՚ր · 13 ։

Ե՛ր Թագ · Ը՚ր · 7 ։ Գ Թագ · Ժ՚բ · 19 ։
Ն՚գ Թագ · Գ · 22 ։

Ղ՚Հմր 14 · 15 ։

Ե՛Գլ · Ժգ · 22 ։

— Գլ · բ · 10 · 19 ։ գ · 1 · 7 ։

Բ Գլ · գ · 1 · 3 ։

Ե՛Առակ · Իգ · 24 · 25 ։
Բ՝ ՄՆ · ը · 12 ։ Գլ · Ժա · 35
Ի՛ Սագ · ւԻ · 12 · 32 ։

Ղ՚Գլ · ը · 19 ։

‡ Եբր · ա՚ խօսքերուն Նամմոս ։

Ն · Բ · ԳԲ · 445

Հրէաստանի թագաւոր է . ու հիմա ան խօսքերը թագաւորին ականջը պիտի հասնի . ուրեմն եկուր որ մէկտեղ խորհուրդ ընենք :
8 Բայց ես անոր ՚ռդ՚ խրկեցի ու բան չ՚ուզեց բուն բաած խօսքերուդ պէս չէ , հապա ատոնք դուն քու
9 սրտիդ շարեցիր : (Ա՚ան զի աՆոնց ամէնը մեզ կը վախցնէին՝ բանով , թող անոնց ձեռքը ան գործէն թուլնայ , որ կատարուի : Ու հիմա , ով Տէր , իմ ձեռքերս ուժոյժ ուր :)
10 Ու ես Մեսոպոտամիոյ որդւոյն Դաղայիայի որդւոյն Սեմայիային տուի մնայ . և անիկայ գոնէ Ա՚ել գոյաած էր , ու բաւ , Ելէ՚՚ր մէկտեղ Ա՚ատուծոյ տունը՝ տաճարին մէջը երթանք , ու տաճարին գրուածները գոյնէք . ա՚ան զի քեզ մեղքնելու կու գան . ու անոնք գիշերով պիտի գան քեզ մեղքնելու :
11 Ու ես բսի , Մի՞թէ ինծի պէս մարդը կը փախչի՞ . և ով կայ ինծի պէս որ տաճարը մտնէ ապրելու համար .
12 չեմ մտներ : Ու ահա՛կ հասկըցայ որ զանիկայ Ա՚ատուած խրկած չէր , հապա ե՚ս վրաս ՚՚ մարգարէութիւնը խո՚էր՚ե՚ խօսեցաւ . ա՚ան զի Տոբիա ու Սանաբաղատ զանիկայ
13 վարձքով բռնած էին : Ե՚ասոր համար վարձքով բռնած էին զանիկայ , որ ես վախնամ , ու ասանկ ընելով՝ մեղանչեմ , որ զիս բամ բաելու ու իմ անունս աւրելու
14 պատճա՚ մը ունենան : ՚՚ով Ա՚ատուած իմ՝ Տոբիան ու Սանաբաղատը ա՚ս իրենց գործոց համեմատ , ու Նոյադիա ե՚մարգարէուհին , ու զիս վախցնող միւս մարգարէները յիշէ :
15 Ես պարիսպը Ելուլ ՚՚ամսո՚՚ քսաանու հինգերորդ օրը լիուսնուն
16 կու օրուան մէջ լմընցաւ : Ու ե՚երբոր մեր ամէն թշնամիները լսեցին , մեր բոլորտիքը եղող ամէն ազգերը վախցան ու շատ ամչցան , ու ե՚իմացան որ ա՚ս գործը մեր Ա՚ատուծոյն օգնականութեամբը կատարուեցաւ :
17 Ես ան օրերը Տուբիայի ազնուականներէն Տոբիային շատ նամակներ կ՚երթար , Տոբիայէն ալ ա՚
18 նոնց կու գար . վա՚ան զի Տուբիային շատ մարդիկներ անոր հետ երդումով միաբաներ էին . քանզի անիկայ Ա՚րահամ Սեբեխիային փեսան էր , ու անոր որդին Յովհանանը Բարաքիայի որդւոյն Մեսուլլամայ աղջիկը առեր էր : Նաև իմ առջեւս անոր ազէկութիւնները կը զրուցէին , ու իմ խօսքերս անոր կը հաղորդէին . և Տոբիա ե՚ղէ նամակներ կը խրկէր զես վախցընելու համար :

Ն · Բ · ԳԲ · Իրբ 445

ԳԼ · Լ

1 Նէեմիա Երուսաղէմին պահապանութիւնը Ա՚նանիին ու Ա՚նանիային կը յանձնէ : 5 Ա՚ոջի անգամ Բաբիլոնէն զարձող 9 Ժողովուրդին , 39 քահանաներուն : 43 Ղեւտացիներուն : 46 Նաթանայիմներուն : 57 Սողոմոնի ծառաներուն : 63 և իրենց ազգականները կորսնցուցած քահանաներուն ցուցակը : 66 Ընդհ ա՚մէնուն թիւը՝ իրենց ստացուածներովը : 70 Ընդհ մասուցած ընծաները :

— Դե · գ · 1 ·

1 Ու երբոր պարիսպը լմընցաւ , և դռներուն փեղկերը անցուցի , ու դռնապաններ , երգեցողներ ու
2 Ղեւտացիները դրուեցան , իմ եղբայրս Ա՚նանին , ու պալատին իշխանը Ա՚նանիան (որ Երուսաղէմի Բ Եզ · ԺԲ · 21 ·
ու շատերէն աւելի Ա՚ատուծմէ վախցող մարդ մըն էր ,) Երուսաղէմ
3 դեմ վրայ զրի , Ու անոնց բսի , Մինչեւ որ արեւը չտաքնայ , Երուսաղէմին դռները չբացուին . և իրենց ներկայ եթեամբը դռները գոցեն , ու նիգերը դնեն , ու Երուսաղէմի բնակիչներէն պահապաններ կարգեն , ամէն մէկը իր պահպանութեան մէջ , ու ամէն մէկը իր տանը դիմացը .
4 Քաղաքը բնդարձակ ու մեծ էր . բայց մէջն ժողովուրդը քիչ էր , ու
5 տուներ չկոտաած չէր : Ես իմ Ա՚ատուածս իմ սրտիս մէջը դրաւ , որ ազնուականները , ոստիկանները ու ժողովուրդը ժողվեմ որ արձանագրուին . ու առջի անգամ եե՚՚՚՚ելլողներուն մէկ ազգաբանութեան գիրքը գտայ , ու անոր մէջը ՚՚՚՚ գրուած գտայ .
6 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին տարած գերիներէն ելլող գաւառի բնակիչները ասոնք էին , որոնք Երուսաղէմ ու Ցուդա դարձան , ամէն մէկը իր քաղաքը .
7 Ու Զօրաբաբելին , Յեսուին , Նէեմիային , Ազարիային , Ռաամիային , Նահմանիին , Մոր֊դեքէին , Բաղաանային , Մասփարաթին , Բագուէին , Նահումին ֊֊ Բաանային հետ եկան : Ե՚՚ ՚՚ էր Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոց
8 թիւը . Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար հարիւր երեսունուհինգ .
9 կու . Սափատիայի որդիքը՝ իրեք
10 հարիւր երեսունուհինգ . Ա֊րահի որդիքը՝ վեց հարիւր յիսուն
11 ուերկու . Փահաթ մովաբի որդիքը Յեսուի ու Յովաբի որդիներէն երկու հազար ութը հարիւր տասներկու .
12 ուհինգ . Եղամի որդիքը՝ հազար
13 երկու հարիւր յիսունուչորս . Զաթուի որդիքը՝ ութը հարիւր քսան
14 ուհինգ . Զաբբայի որդիքը՝
15 եօթը հարիւր վաթսունուհինգ .

Եզ · Բ · 10 ; Դ · 1 , 7 ; Գ · 1 ·

Ն Եմպ · Ճիգ · 2 ·

Եզ · Բ · 1 · ՚՚ ;

Ն · Ա · ԳԲ · Ի՛ՐԵ 536

որդիքը՝ վեց հարիւր քառասնու-
16 ութը · Ռեբայիի որդիքը՝ վեց հա-
17 րիւր քառասուներեք · Ազգադի որ-
դիքը՝ երկու հազար իրեք հարիւր
18 քառասներկու · Ադոնիկամի որդի-
քը՝ վեց հարիւր վաթսունհոգի ·
19 Բագուէի որդիքը՝ երկու հազար
20 վաթսունհոգի · Ադինի որդիքը՝
21 վեց հարիւր յիսունհինգ · Առերի
որդիքը Եզեկիային՝ իննսունու-
22 թը · Հասումի որդիքը՝ իրեք հա-
23 րիւր քառասուներեք · Բեսէի որդի-
24 քը՝ իրեք հարիւր քառասնչորս · Ա-
րիփի որդիքը՝ հարիւր տասներկու ·
25 Գաբաւոնի որդիքը՝ իննսունու-
26 հինգ · Բեթլեհէմի ու Նետոփայի
մարդիկը՝ հարիւր ութսունուու-
27 թը · Անաթովթի մարդիկը՝ հարիւր
28 քառասուներեք · Ազմաւեթի տանը
մարդիկները՝ քառասներկու ·
29 Կարիաթարիմի, Կեփիրայի ու Բե-
րովեթի մարդիկը՝ եօթը հարիւր
30 քառասնուներեք · Ռամայի ու Գա-
բայի մարդիկը՝ վեց հարիւր քսան-
31 ուհինգ · Մաքմասի մարդիկը՝ հարիւր
32 քառասներկու · Բեթէլի ու Գայիի
մարդիկը՝ հարիւր քառասներեք ·
33 Միւս Նաբաւնի մարդիկը՝ հիսուն-
Ե Ցե֊ 34 ուերկու · Միւս Ե֊ղամին որդիքը՝
րա 12։ հազար երկու հարիւր հիսունու-
35 հինգ · Հարիմի որդիքը՝ իրեք հա-
36 րիւր քսան · Երիքովի որդիքը՝ իրեք
37 հարիւր քառասնուհինգ · Ղոմի,
Ադիդի ու Ոնովմի որդիքը՝ եօթը
38 հարիւր քառասուհինգ · Սենասայի որ-
դիքը՝ իրեք հազար ինը հարիւր եր-
սուն ։

39 Քահանաները՝ Ցեսու տունէն
Ի֊ծեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր
40 եօթանասնուներեք · Ը Իմմերի
որդիքը՝ հազար հիսունուերկու ·
41 Ի֊ Փասուրի որդիքը՝ հազար երկու
42 հարիւր քառասնուեօթը · Ը Հա-
րիմի որդիքը՝ հազար տասնուեօթն
էին ։

43 Ղեւտացիները՝ Ի֊Ովզուիայի որ-
դիներէն Ցեսու ֊֊ Կադմիելի որ-
դիքը՝ եօթանասնուչորս էին ։
44 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը՝
հարիւր քառասնուութ էին ։
45 Դռնապանները՝ Սելդումի որդի-
քը, Առերի որդիքը, ՝ Ցեղմոնի
որդիքը, Ակկուբի որդիքը, Հա-
տիտայի որդիքը, Սաբայի որդիքը՝
հարիւր երսունուութ էին ։
46 Նաթինայիմները ֊֊֊֊ Էին ·
Սիայի որդիքը, Հասուփայի որդի-
47 քը, Տարաոմիթի որդիքը, Կերոսի
որդիքը, Սիայի որդիքը, Փադոնի
48 որդիքը, Ղաբանայի որդիքը, Հա-
գաբայի որդիքը, Սաղամէի որդի-
49 քը, Հանանի որդիքը, Գեդդելի որ-
50 դիքը, Գասարի որդիքը, Ռեհայիա-

Ն · Ա · ԳԲ · Ի՛ՐԵ 536

յի որդիքը, Ռասինի որդիքը, Նե-
51 կոդայի որդիքը, Գազամի որդիքը,
Ոզայի որդիքը, Փասեի որդիքը,
52 Բասեթի որդիքը, Մովանիմի որդի-
53 քը, Նեփուսեմի որդիքը, Բակ-
բոկի որդիքը, Հակուփայի որդիքը,
54 Արուրի որդիքը, Բասաղոթի որ-
դիքը, Մեհիդայի որդիքը, Արսայի
55 որդիքը, Բարկոսի որդիքը, Սիսա-
րայի որդիքը, Թամայի որդիքը,
56 Նեսիայի որդիքը, Ասեփայի որ-
57 դիքը · Սողոմոնի ծառաներուն որ-
դիքը՝ Սոտէի որդիքը, Սոփերեթի
58 որդիքը, Փարեդայի որդիքը, Ցե-
ղայի որդիքը, Դերկոնի որդիքը,
59 Գեդդելի որդիքը, Սափատիայի
որդիքը, Հատիլի որդիքը, Փա-
քարեթ ասեբայիմի որդիքը, Ա-
60 մոնի որդիքը · Բոլոր Նաթինա-
յիմները ու Սողոմոնի ծառանե-
րուն որդիքը իրեք հարիւր իննսունուերկու էին ։

Ե֊ Ցե֊ 61 ֊ Ու Թելմելդայէն, Թելհարսայէն,
Ր֊ 59։ Քերուբէն, Ադդոնէն ու Իմմերէն
եկողները սակը էին, և իրենց
հայրերուն տունը ու իրենց սե-
րունդը՝ այսինքն Իսրայէլէն ըլլալ-
նին ցուցընելու կարող չեղան ·
62 Դաղայիայի որդիքը, Տոբիայի
որդիքը, Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
հարիւր քառասնուերկու հոգի ։
63 Եւ քահանաներէն՝ Հաբայիայի որ-
դիքը, Հակկոսի որդիքը, Բերզելլի
որդիքը՝ որ Ցե֊ը Գաղաադացի Բեր-
զելլին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝
64 անոնց անունովը կոչուեցաւ ։ Ա-
սոնք իրենց ազգաբանութեան դիր-
քը փնտռեցին, բայց չգտան գրա-
նել · ու անմաքուր սեպուելով՝
քահանայութենէ արգիլուեցան ։
65 Եւ * Աթարաթիան անոնց բաւ, * Ս֊ր֊ կո-
Մինչեւ որ Ուրիմով ու Թումիմով չափակրիչը
քահանայ մը չելլէ, անոնք ամե- ուներ գէ֊ր֊
նասուրբ բաներէն չուտեն ։ 9։ Յր֊ 26։
66 Բոլոր ժողովքը միկտեղ քառա-
սունհինգ հազար իրեք հարիւր
67 վաթսուն հոգի էր, բացի ի անոնց
ծառաներէն ու աղախիններէն,
որոնք եօթը հազար իրեք հարիւր
երսունեօթն էին · ու անոնց մէջ
երկու հարիւր քառասնուհինգ
այր և կին երգեցողներ կային ։
68 Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երսուն-
ուվեց, Ջորիները երկու հարիւր
69 քառասնուհինգ, Ուղտերը չորս
հարիւր երսունհինգ, ֊֊ էշերը
վեց հազար եօթը հարիւր քսան
էին ։
70 Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք Ե֊ Գէ֊ Ր֊ 9։
գործին համար ընծայ տուին · Ի֊
Թիրշաթան հազար դրամ՝ ոսկի,
յիսուն սկաւառակ, ֊֊ հինգ հա-
րիւր երեսուն քահանայական պատ-

Ն. Ք. ՂԲ. Իբր 536

ՀԵՂԲ. Բ. 69։

71 մուճան տուաւ դանձին ։ Եւ տոհ-
մերու իշխաններէն ոմանք գործա-
ւորութեան դանձին ՀՔսան հազար
դրամ ոսկի, ու երկու հազար եր-
կու հարիւր մնաս արծաթ տուին ։
72 Եւ մնացած ժողովուրդին տուած-
ները քսան հազար դրամ ոսկի,
ու երկու հազար մնաս արծաթ,
ու վաթսունուեօթը քահանայա-
73 կան պատմուճան էր ։ Եւ քահա-
նաները, ու Ղեւտացիները, և դրո-
նապանները, ու երգեցողները, և
ժողովուրդէն եղողները, ու Նա-
թանայիմները, և բոլոր Իսրայէլ
իրենց քաղաքներուն մէջը բնակե-
ցան. Իու երբոր եօթներորդ ա-
միսը հասաւ, Իսրայէլի որդիքը
իրենց քաղաքներուն մէջ էին ։

ԻԵՂԲ. Գ. 1։

ԳԼ. Ը

1 Իսրայէլացւոց ջերմեռանդութիւնը օրէնքը կարդալու ու մտիկ ընելու մէջ ։ 9 Նէեմիա, Եզրաս, ու Ղեւտացիք կը մխիթարեն ժողովուրդը ։ 13 որոնք լսելու ու սորվելու յօժարամտութիւն ունէին ։ 16 Տաղաւարահարաց տօնը կը պահուի ։

Իբր 445

ՄԵՂԲ. Գ. 1։
ԲԳԼ. Գ. 26։
ԳԵՂԲ. Է. 6։

1 Եւ բոլոր ՄԺողովուրդը մէկ մար-
դու մը պէս ԲՋուրի դրանը
առջեւը եղող հրապարակին մէջ
ժողվուեցան, ու Եզրաս ԳԴպիրին
ըսին, որ Մովսէսին օրինաց գիրքը
բերէ, որն որ Տէրը Իսրայէլին պա-
2 տուիրած էր ։ Ու ԴԵօթներորդ
ամսուն առջի օրը Եզրաս քահա-
նան Իօրինաց ԳԻՐՔԸ ժողովքին առ-
ջեւը բերաւ, ՈՐ էրիկ ու կնիկ մար-
դիկներէ, ու ամէն լսելու ու հաս-
կընալու կարողութիւն ունեցող-
3 ներէ ԲՈՒՆՑԱԾ էր. Եւ զանիկայ
Ջուրի դրանը առջեւը եղող հրա-
պարակին մէջ առտուընէ մինչև
կէս օր էրիկ ու կնիկ մարդիկնե-
րուն ու հասկրցողներուն առջեւը
կարդաց. և բոլոր ժողովուրդը
իրենց ականջները օրինաց գրքին
4 ԴՈՒԻՐ էին ։ Ու Եզրաս դպիրը յա-
տուկ ասոր համար շինուած փայ-
տեղէն բեմին վրայ կայնեցաւ. ու
անոր քովը աջ կողմը՝ Մատա-
թիա, Սեմա, Անաիա, Ուրիա,
Քեղկիա ու Մաասիա, և ձախ
կողմը Փադայիա, Միսայէլ,
Մեղքիա, Հասում, Ասբադա-
նա, Զաքարիա ու Մեսուղամ
5 կայնեցան ։ Ու Եզրաս գիրքը բա-
ցաւ բոլոր ժողովուրդին աչքերուն
առջեւը. վասն զի ինքը բոլոր ժո-
ղովուրդէն բարձր էր. ու զանիկայ
բացածին պէս բոլոր ժողովուրդը
6 Հոտքի վրայ ելաւ ։ Ան ատենը Եզ-
րաս Եհովայ մեծ Աստուածը օրհ-
նեց. ու բոլոր ժողովուրդը Իձեռ-
քերնին վերցուցին, ՀՈՒ Ամէն, Ա-
մէն ըսին. և ԲԻրենց երեսին վրայ

ԴԵՂԲ. Գ. 20։
ԵՈՂԲ. Գ. 41։ ա Տիմ. Բ. 8։
ՀԱԿՈԲ. Ժդ. 16։
ԲԵԼ. Գ. 31։ ԺԲ. 27։ Բ Մն. Ի. 18։

գետինը ծռելով Տէրոջը երկրպա-
7 դութիւն ըրին ։ Ու Յեսու, Բա-
նի, Սարաբիա, Յամին, Ակկուբ,
Սաբեթա, Ովդիա, Մաասիա,
Կովդիտա, Ազարիա, Յովզաբադ,
Անան, Փաղայիա ու Ղեւտացիք
ԺՕրէնքը ժողովուրդին կը հասկրցը-
նէին. և ժողովուրդը իրենց կար-
8 դովը կայներ էին ։ Անոնք Աստու-
ծոյ օրինաց գիրքը յստակ կերպով
կարդացին, ու մեկնութիւնը տա-
լով կարդացածնին հասկրցուցին ։
9 ԻՈՒ Նէեմիա Աթարսաթան, ու
Եզրաս քահանան ՈՒ դպիրը, ՀԵ
ժողովուրդին հասկրցընող Ղեւտա-
ցիները բոլոր ժողովուրդին ըսին ։
ԻԱս օրս ձեր Տէր Աստուծոյն
սուրբ օր մըն է. ԺՍուգ մի՛ ընէք
ու մի՛ լաք. վասն զի բոլոր ժողո-
վուրդը կու լային՝ երբոր օրէնքին
10 խօսքերը կը լսէին ։ Եւ անոնց ը-
սաւ, Գացէք, պարարտ բա-
ներ կերէք, ու անոյշ բաներ
խմեցէք, ու պատրաստութիւն
չունեցողներուն ՀԲաժիններ խրկե-
ցէք. քանզի ասս օրս մեր Տէրոջը
սուրբ օր մըն է, ու մի՛ տրտմիք.
վասն զի Տէրոջը ուրախութիւնը
11 ձեր զօրութիւնն է ։ Ան ատենը
Ղեւտացիք բոլոր ժողովուրդը լռե-
ցուցին՝ ըսելով, Լուռ կեցէք,
քանզի ասիկայ սուրբ օր է, ու մի՛
12 տրտմիք ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը
ուտելու ու խմելու, ու ՀԲաժիններ
խրկելու, և մեծ ուրախութիւն ը-
նելու գացին. վասն զի իրենց բա-
ցատրուած խօսքերը ՀՀասկրցան ։
13 Ու երկրորդ օրը բոլոր ժողո-
վուրդին տոհմապետները, քահա-
նաները ու Ղեւտացիները Եզրաս
դպիրին քովը ժողվուեցան, որ օ-
14 րէնքին խօսքերը հասկընան ։ Եւ
օրինաց ԳԻՐՔԻՆ մէջ գրուած գտան
որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրա-
մայեր է, որ եօթներորդ ամսուն
տօնին ատենը Իսրայէլի որդիքը
Հտաղաւարներու մէջ բնակին,
15 Նաև իրենց ամէն քաղաքներուն
մէջ ու ՀԵրուսաղեմի մէջ ՀՀրա-
տարակեն ու քարոզեն ըսելով, Լեռը
ելէք, ՀՈՒ ձիթենիի ոստեր, իւղի
ծառի ոստեր, ու մրտենիի ոստեր,
և արմաւենիի ոստեր, ու տերևա-
խիտ ծառերու ոստեր բերէք, որ
տաղաւարներ շինէք, ինչպէս որ
16 գրուած է ։ Եւ ժողովուրդը ելաւ
ու բերաւ. ու ամէն մարդ ՆԻր տա-
նիքին վրայ, ու իր գաւիթին մէջ ։
և Աստուծոյ տանը գաւիթներուն
մէջ, ու ՀՋուրի դրանը հրապա-
րակին մէջ, ՈՒ Եփրեմի դրանը
հրապարակին մէջ իրենց տաղա-
17 ւարներ շինեցին ։ Ու գերութենէ

Ն. Ք. ՂԲ. Իբր 445

ԺՂԵ. Ժ. 11։ Բ Օր. ԼԳ. 10։ Բ Մն. ԺԷ. 7, 8, 9։ Մաղ. Բ. 7։

ԻԵՂԲ. Բ. 63։ ԳԼ. Է. 65։ Ժ. 1։
ԼԲ Մն. Լե. 3։ Հմր 8։
ԻՂԵ. Իգ. 24։ Թուիթ. 1։
ԺԲ Օր. Ժզ. 14, 15։ Ժողմ. Գ. 4։

ՀԵՍԹ. Թ. 19, 22։ Յայտ. Ժա. 10։

ՀՀմր 10։

ՀՀմր 7, 8։

ՂՂԵ. Իգ. 34, 42։ Բ Օր. Ժզ. 13։ ՀԲ Օր. Ժզ. 16։
ՀՂԵ. Իգ. 4։
ՀՂԵ. Իգ. 40։

ՆԲ Օր. Իբ. 8։

ՀԳԼ. Ժբ. 37։ ՈՂ Թագ. Ժդ. 13։ ԳԼ. Ժբ. 32։

445

դարձողներուն բոլոր ժողովքը տագաւարներ չինեցին , ու տագաւարներու մէջ նստան . վասն զի Իսրայէլի որդիքը նստեան Գեսեմին օրերէն մինչև ան օրը այնպէս բրած չէին ։ ու խիստ ուրախու-
18 թիւն եղաւ ։ Եւ Յառջի օրէն մինչև հարի օրը ամէն օր Աստուծոյ օրինաց գիրքը կարդացուեցաւ . ու եօթը օր տօն ըրին , և ութերորդ օրը հանդիսաւոր ժողով եղաւ , ինչպէս որ հրամայուած էր ։

ԳԼ · Թ

1 Ժողովուրդին հանդիսաւոր ծոմապահութիւնը ու ապաշխարութիւնը ։ 4 Ղեւտացիք բարեպաշտութեամբ կը խոստովանին Թէ Աստուծոյ բարեգործութիւնը և Թէ իրենց չարութիւնը ։

445

1 Եւ՝ ան ամսուն քսանուչորեքերորդ օրը Իսրայէլի որդիքը ծոմով , քուրձերով ։ ու վրանին հող ։
2 Եւ Իսրայէլի որդիքը բոլոր օտարազգիներէն զատուեցան ։ ու [illegible] կայնելով՝ իրենց մեղքերը ու իրենց հայրերուն անօրէնութիւնները ։
3 Թիւնները խոստովանեցան ։ Եւ իրենց տեղը կայնելով՝ օրուան չորրորդ մասը ։ իրենց Տէր Աստուծոյն օրինաց գիրքէն կարդացին , ու չորրորդ մասը իրենց Տէր Աստուծոյն խոստովանութիւն ու երկրպագութիւն ըրին ։
4 Եւ Յեսու , Բանի , Կադմիէլ , Սաբանիա , Բունի , Սարաբիա , Բանի — Քենանի Ղեւտացիները բեմին վրայ ելան , ու իրենց Տէր Աստուծոյն բարձր ձայնով ագա-
5 ղակեցին ։ Եւ Յեսու , Կադմիէլ , Բանի , Ասաբանիա , Սարաբիա , Ովդիա , Սաբանիա — Փեթայիա Ղեւտացիները ըսին , Ելէք , ձեր Տէր Աստուածը յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեցէք ։

Օրհնեալ ըլլայ Իքու փառաւոր անունդ , ու ամէն օրհնութենէն ու գոհութենէն բարձր ըլլաչ ։
6 Դուն՝ միայն դուն Տէր ես . երկինքը , Իերկինից երկինքը և ամեն բոլոր զօրքերը , երկիրը ու բոլոր անոր վրայ եղածը , ծովերը ու բոլոր անոնց մէջ եղածը Իդուն բոլորիդ կեցուցիր . և Իամենուն դուն կենդանութիւն կու տաս , ու երկինից զօրքերը քեզի երկրպագութիւն
7 կ՚ընեն ։ Դուն ես ան Տէր Աստուածը՝ որ ԻԱբրամը ընտրեցիր , և զանիկայ Քաղդէացւոց Ուր Իհաներ հանեցիր , ու անոր անունը
8 ԻԱբրահամ դրիր ։ Եւ անոր սիրտը քու առջեւդ Իհաւատարիմ գտար , ու անոր հետ Իսուտ բրիր որ Քա-

445

նանացւոց , Քետացւոց , Ամորհացւոց , Փերեզացւոց , Յեբուսացւոց ու Գերգեսացւոց երկիրը անոր սերունդին տաս . ու Իքու խօսքդ հաստատեցիր , վասն զի արդար ես ։
9 Ու Եգիպտոսի մէջ Իմեր հայրերուն նեղութեանը նայեցար , ու Կարմիր ծովուն վրայ Իանոնց ազա-
10 ղակը լսեցիր ։ Եւ Իֆարաւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն , ու անոր երկրին բոլոր ժողովուրդին նշաններ ու հրաշքներ ցուցուցիր . վասն զի գիտցար որ անոնց վրայ Իհպարտացան ։ ու սա օրուան պէս
11 Իքեզի անուն վաստրկեցար ։ Իեւ ծովը անոնց առջեւէ պատռեցիր , անանկ որ ծովուն մէջէն ցամաքով անցան , և զանոնք Իալածողները Իխորտակ ջուրերու մէջ Իեռուտքարի պէս անդունդը նետեցիր ։
12 Եւ ցորեկը ամպի սիւնով , ու գիշերը անոնց գացած ճամբան լուսաւորելու Համար՝ կրակի սիւնով Իառաջնորդեցիր անոնց ։
13 Նաև Իսինայ լեռանը վրայ իջար , ու անոնց հետ երկինքէն խօսեցար . և անոնց Իուղիղ դատաստաններ , ճշմարիտ օրէնքներ — բարի կանոններ ու պատուիրանքներ տուիր ։
14 Եւ քու Իսուրբ շաբաթդ անոնց գիտցուցիր , ու քու ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը անոնց պատուիրանքներ , կանոններ ու օրէնք-
15 ներ հրամայեցիր ։ Ու երբոր անօթեցան , անոնց Իերկինքէն հաց տուիր , ու երբոր ծարաւեցան , անոնց Իապառաժէն ջուր հանեցիր . և անոնց ըսիր , որ Իմտնեն ու ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ ամենուն տալու Համար Իձեռք վերցուցիր ։
16 Բայց անոնք՝ այսհետև մեր հայրերը հպարտացան , ու Իիրենց պարանոցը խստացուցին , և քու պատուիրանքդ ուշադրութիւն
17 չըրին , ու չուզեցին մտիկ բնել , Իև անոնց մէջ բրած հրաշքներդ չգիտցին . հապա իրենց պարանոցը խստացուցին , ու իրենց ապստամբութեամբը Իիրենց ծառայութեան դառնալու գլուխ դրին . բայց դուն ներող Իողորմած , դիթած , երկայնամիտ և բազում ողորմ Աստուած ըլլալով , զանոնք երբ-
18 ակ չգեցիր ։ Մանաւանդ Իերբոր անոնք իրենց ձուլածոյ որթ չինեցին , ու՝ Քեզ Եգիպտոսէն հանող Աստուածդ ասիկայ է՝ բսելով , Իեղ

19 ծիծաղէս անարգեցին , Դուն քու Իմեծ ողորմութեամբդ զանոնք անապատին մէջ երեսկ չգեցիր . ճամբան անոնց առաջնորդու թիւն բնելու Համար՝ ցորեկը Իամպի սիւ-

Ե · Ք · ԳԲ · ԽԲ 445
Ը Ր Պ · Լ · 21 ։
Ա Ր Օր · Լ · 10 ։ ՃՀ ։
Ը Ղէ · Իգ · 36 ։ Թու · ԼԹ · 35 ։
445
Ա Գէ · Բ · 2 ։
Բ Ցէս · Է · 6 ։ ա Թագ · Գ · 12 ։ բ Թագ · ա · 2 ։ Ցար · Բ · 12 ։
Ի Եզր · Ժ · 11 ։ Գէ · Ժգ · 3 · 30 ։
Ի Գէ · Բ · 7 ։ 8 ։
* Կամ՝ առաքինութեան բան
Ե ա Պ · ԻԹ · 13 ։
Ը գ Թագ · ԺԹ · 15 · 19 ։ Սաղ · ճգ · 10 · Նա · Լէ · 16 · 20 ։
Ե Ր Օր · Ժ · 14 ։ գ Թագ · Բ · 27 ։
Ը Ծն · Բ · 1 ։ Ի Ծն · ա · 1 ։ Ի · 11 ։ Ցաքա · Ժգ · 7 ։
Ձ Սաղ · ԼԳ · 6 ։
Ի Ծն · Ժա · 31 ։ Ժբ · 1 ։ Ը Ծն · Ժէ · 5 ։
Ե Ծն · Ժէ · 6 ։ Ի Ծն · Ժբ · 7 ։ Ժէ · 18 ։ Ժէ · 7 · 8 ։
Ե · Ք · ԳԲ · 445
Ի Ցէս · Իգ · 14 ։
Ձ Եէ · Բ · 25 ։ գ · 7 ։
Յ Եէ · Ժգ · 10 ։ Ը Եէ · Է · Ք · Թ · Ժ · Ժբ · Ժգ ։
Ձ Եէ · Ժբ · 11 ։
Ձ Եէ · Թ · 16 ։ Նա · կգ · 12 · 14 ։ Երեմ · Լբ · 20 ։ Դան · Թ · 15 ։
Յ Եէ · Ժգ · 21 · 22 · 27 · 28 ։ Սաղ · Ղբ · 13 ։
Ը Եէ · Ժէ · 5 · 10 ։
Է Եէ · Ժգ · 21 ։ Եէ · ԺԹ · 20 · Է · 1 ։
Է Սաղ · ԺԹ · 8 · 9 · Հառ · Է · 12 ։
Ղ Ծն · Բ · 3 ։ Եէ · Է · 8 · 11 ։
Է Եէ · Ժգ · 14 · 15 ։ Ըես · գ · 31 ։
Ը Եէ · Ժէ · 6 · Թաս · Է · 9 · ճբ ։
Ը Ր Օր · ա · 5 ։
Ի Ը · Երգ · ռ · բրիր · Թաս · Ժգ · 30 ։
Ձ Հէր · 29 · Սաղ · ճգ · 6 ։
Ը Ր Օր · Լ · 27 · գ Թագ · Ժէ · 14 · Ի · 8 · Ա Ր · Է · 8 · Երեմ · ԺԹ · 15 ։
Ի Սաղ · Ծ · 11 · 42 · 43 ։
Ի Թաս · Ժգ · 4 ։
Ը Եէ · Լգ · 6 · Թաս · Ժգ · 18 · Սաղ · Ժգ · 5 · 15 · Ցափէ · Բ · 18 ։
Ի Եէ · Լ · 4 · Հէր · 27 · Սաղ · ճգ · 45 ։
Ի Եէ · Ժգ · 21 · 22 · Թաս · Ժգ · 14 · Ա Գր · Ժ · 1 ։

445

նը , ու դիւերը անոնց դացած շամ-
բան լուսաւորելու համար կրակի
սիւնը անոնց վրայէն չվերցուցիր ։
20 Դաս. դանոնք իմաստուն ընելու հա-
մար քու Հարբի Հոդիդ տուիր ,
ու անոնց բերնէն քու մանանադ
չպակսեցուցիր , ու ծարաւած ա-
նոնց ջուր տուիր ։
21 Դանոնք քառասուն տարի անապա-
տին մէջը կերակրեցիր . անոնց բան
մը չպակսեցաւ , անոնց հանդերձ-
ները չմաշեցան , ու անոնց ոտքերը
22 չուռեցան ։ Ու անոնց թագաւո-
րութիւններ ու ժողովուրդներ
տուիր , ու անոնց սահմաններ որո-
շեցիր . ու Հեշբոնին երկիրը՝ այս-
ինքն Եսբոնի թագաւորին երկի-
րը , ու Բասանի Ովգ թագաւորին
23 երկիրը ժառանգեցին ։ Ու անոնց
որդիները երկինց աստղերուն չափ
շատցուցիր . ու տարիր զանոնք ան
երկիրը՝ որն որ անոնց Հայրերուն
խոստացեր էիր , թէ անոնք հոն պի-
24 տի մտնեն ու ժառանգեն ։ Ու Ք-
նոնց որդիները մտան ու ան երկիրը
ժառանգեցին . և Դան երկրին մէջ
բնակող Քանանացիները անոնց
առջեւը նուաճեցուցիր , ու զանոնք
ու անոնց թագաւորները ու երկրին
ժողովուրդը անոնց ձեռքը տուիր ,
որ ուզածնուն պէս վարուին անոնց
25 հետ ։ Ու պարսպաւոր քաղաքներ
ու Ք պարարտ երկիր մը առին . ու
Ք ամէն բարիքով լեցուն տուներ ,
փորուած ջրհորներ , այգիներ , Ձի-
թենիներ ու պտղաբեր ծառեր
առատօրէն ժառանգեցին . ու կե-
դան , կշտացան ու Ք փրցան , և
քու մեծամեծ Ք բարիքներովդ զը-
26 ուարճացան ։
Սակայն քեզի Ք անՀնազանդու-
թիւն ու ապստամբութիւն ըրին .
և քու օրէնքդ Ք ետեւնին ձգեցին ,
ու քու Ք մարգարէներդ ալ մեռցու-
ցին , որ զանոնք քեզի դարձնելու
համար Ք անոնց վկայութիւն կո-
ւտային" . և Ք նէ մեծապէս անարգե-
27 ցին ։ Ու զանոնք իրենց թշնա-
միներուն ձեռքը մատնեցիր , որ
զանոնք նեղեցին . ու երբոր իրենց
նեղութեան ատենը քեզի աղաչա-
կեցին , դուն Ք երկինքէն լսեցիր , և
քու մեծ ողորմութեանդ համե-
մատ զանոնք ազատիչներ տուիր .
ու ազատեցին զանոնք իրենց թշ-
28 նամիներուն ձեռքէն ։ Բայց երբոր
հանգստութիւն գտան , Ք նորէն
քու առջեւդ չարութիւն ըրին . ու
զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռ-
քը թողուցիր , որ անոնց վրայ
տիրեցին . ու երբոր նորէն քեզի ա-
ղաչակեցին , դուն երկինքէն լսե-
ցիր , և քու ողորմութեանդ հա-

445

29 մեմատ շատ անգամ զանոնք ազա-
տեցիր . Ու քու օրէնքիդ դարձը-
նելու համար անոնց վկայութիւն
ըրիր . բայց անոնք Ք հպարտացան ,
ու քու հրամաններուդ չլսեցին ,
դութիւն չըրին , և քու պատու-
իրանքներուդ դէմ մեղք գործեցին ,
(Ք որ զանոնք պահող մարդը ա-
նոնցմով կ'ապրի ,) ու իրենց ու-
սերը չկոնարհեցուցին , Հապա ի-
րենց պարանոցը խստացուցին
30 ու Ք լսազանդութիւն չըրին ։ Ու
շատ տարիներ անոնց երկայնմի-
տութիւն ըրիր , ու քու Հոգիովդ՝
քու մարգարէներուդ ձեռքովը
Ք անոնց վկայութիւն ըրիր . բայց
անոնք մտիկ չըրին . Ք ուստի զա-
նոնք երկիրներուն ժողովուրդը
31 ձեռքը մատնեցիր ։ Սակայն քու
առատ ողորմութեամբդ Ք զանոնք
բոլորովին չկորսընցուցիր ու չմեր-
ժեցիր , Ք վասն զի դուն Ք ողորմած
ու Ք թագաւոր Աստուած ես ։
32 Ու հիմա՝ ով Աստուած մեր , որ
Ք մեծ հզօր ու ահեղ Աստուած
ես , Ք ուխտատեղի թագաւորնե-
րուն օրէնքն մինչև ան օրս մեզի ,
մեր թագաւորներուն , մեր իշխան-
ներուն , մեր քահանաներուն , մեր
մարգարէներուն , մեր հայրերուն և
քու բոլոր ժողովուրդիդ ամէն պա-
տահած նեղութիւնները քու ա-
33 չքիդ չբերնան ։ Սակայն բոլոր
մեզի պատահած բաներուն մէջ
Ք դուն արդար ես . քանզի դուն
ճշմարտութեամբ ըրիր , բայց
34 Ք մենք անօրէնութիւն ըրինք ։ Ու
մեր թագաւորները , իշխանները ,
քահանաները ու հայրերը քու օ-
րէնքդ չպահեցին , ու քու պա-
տուիրանքներդ ու անոնց ըրած
35 վկայութիւններդ մտիկ չըրին ։ Ու
անոնք իրենց թագաւորութեան
ատենը , ու անոնց Ք շատ բարիքնե-
տուած ատենդ , և ան ընդարձակ
ու Ք պարարտ երկրին մէջ որ ա-
նոնց տուիր , Ք քեզի ծառայել չըրին , ու իրենց չար գործքերնէն
36 չդարձան ։ Ահա Ք մենք այսօր ծա-
ռայ ենք . մանաւանդ ան երկրին
մէջ՝ որն որ մեր հայրերուն տուիր ,
որ անոր պտուղները ու բարիքները
ուտեն , ահա մենք հոն ծառայ
37 ենք ։ Ու Ք անոր շատ պտուղ-
կու տայ ան թագաւորներուն , ո-
րոնք մեր մեղքերը համար մեր վրայ
դրիր , ու անոնք Ք մեր մարմիններն
վրայ ու մեր անասուններուն վրայ
իրենց ուզածին պէս կը տիրեն . ու
մենք մեծ նեղութեան մէջ ենք ։
38 Ու ասոր ամենուն համար մենք
Ք հաստատ ուխտ մը կ'ընենք ու կը

Ք Հէր . 13 ։

Ն Ղև . Ժ . 5 · Եգկ . Ե . 11 · Հոս . Ժ . 5 · Գաղ . Գ . 12 ։
Ն Ջաբ . Ե . 11 ։

– Տես Գաս . Ե . 51 · ա Պետ . ա . 11 · Բ Պետ . ա . 21 ։

Ն Դ Թագ . Ժէ . 13 · Բ Մն . 19 · 15 · Երեմ . Ե . 25 · Ես . 4 ։

Դ Ես . Ե . 5 · Ղեւ . 24 ։
Ն Երեմ . Գ . 27 · Ե . 10 · 18 ։
– Հէր 17 ։
– Ես · Լդ · 6 · 7 · Գաղ . ա . 5 ։
Ն Դ Թագ . Ժէ . 3 ։

Դան . Թ . 14 · Ապ . ՃԹ . 137 ։
Ք Ապ . Ճգ . 6 · Դան . Թ . 5 · 6 · 8 ։

– Դան . Թ . 25 ։

Ք Բ Օր . Իբ . 47 ։
Ք Բ Օր . Իբ . 48 · Եզր . Թ . 9 ։
Ք Բ Օր . Իբ . 33 · 51 ։
Ք Բ Օր . Իբ . 48 ։
Դ Թագ . Իգ . 3 · Բ Մն . Իմ . 10 · Լդ · 31 · Գաղ . Ժ . 29 · Եզր . Ժ . 8 ։

Բ ԹԻ · Ժ · 1 ։

դրենք , ու մեր իշխանները , մեր Ղեւտացիները ևս մեր քահանաները Բ պղնձով կը կնքեն ։

ԳԼ · Ժ

1 Ո՛խտը կը պղծուներուն անուններէն ։ 29 Ո՛խտին բովանդակութիւնը ։

1 Եւ – կնքողները սոսկ Եհ · Բ-
քաղքայի որդին՝ Հնեմիա Ա-
2 ղիաբաշեան , Սեզեկիա , Թ Սարա-
3 յիա , Ազարիա , Երեմիա , Փա-
4 սուր , Ամարիա , Մելգիա , Քեթ-
5 տուս , Սարաքիա , Մալուք , Հարիմ ,
6 Մերամոթ , Աբդիա , Դանիէլ ,
7 Գանաթօն , Բարուք , Մեսուղամ ,
8 Աբիա , Միամին , Մաազիա , Բել-
գա ու Սեմայիա . ասոնք քահանա-
9 ներն էին ։ Ու Ղեւտացիները՝ Ա-
զանիայի որդին Յեսու , Բանուի՝
Ենադադի որդիներէն Կադմի-
10 էլ ։ Եւ անոնց եղբայրները՝ Սա-
բանիա , Ովդիա , Կողիտա , Փա-
11 ղայիա , Ենան , Միքա , Բոոր ,
12 Ասաբիա , Զաքուր , Սարաբիա ,
13 Սարանիա , Ովդիա , Բանի ևս
14 Բանինու ։ Ժողովուրդին իշխան-
ները՝ Բարաս , Բաանի մովաբ , Ե-
15 ղամ , Զաթթու , Բանի , Բունի ,
16 Ազգադ , Բեբայի , Ադոնիա , Բա-
17 գուէ , Ադին , Ատեր , Եզեկիա ,
18 Ազուր , Ովդիա , Հասում , Բե-
19 սէր , Արիփ , Ենաթովթի , Նովբայ ,
20 Մագպիաս , Մեսուղամ , Եզիր ,
21 Մասիզեբէլ , Սադովկ , Յադդուա ,
22 Փաղատիա , Ենան , Ենանիա ,
23 Ովսէե , Ենանիա , Ասուբ , (24) Ա-
25 լոէա , Պիլա , Սոբէկ , Հոհեում ,
26 Անաբանա , Մասեսիա , Ազբիա ,
27 Ենան , Մալուք , Հարիմ
ևս Բաանա ։

28 Եւ մնացած ժողովուրդը՝ քա-
հանաները , Ղեւտացիները , դռնա-
պանները , երգեցողները , Նաթա-
նեայիները , ու երկիրներու ժողո-
վուրդներէն Աստուծոյ օրինացը
հետեւելու համար Բ բոլոր զաւուղ-
ները , իրենց կիներուն , տղաքները
ու աղջիկները՝ գիտցող ամէն անոնք
29 որ կրնային հասկրնալ , իրենց ե-
բեւելի եղբայրներուն հետ միաբանե-
ցան , ու անէծքով երդում բրին ,
որ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին
ձեռքովը տրուած Աստուծոյ օ-
րէնքին մէջը քալեն , ու մեր Եհո-
վայ Տէրոջը բոլոր պատուիրանները
ու դատաստանները և կանոն-
30 ները պահեն ու կատարեն ։ Եւ
Եղած – մեր աղջիկները
երկրին ժողովուրդներուն չտանք ,
և անոնց աղջիկները մեր տղոցը
31 չառնենք ։ Ու երկրին ժողո-
վուրդներուն շաբաթի օրը ծա-
խելու համար բերած ապրանքները
և ամէն տեսակ ուտելիքը՝ շաբաթի
օրը կամ սուրբ օրերը՝ անոնցմէ
չառնենք . ու եօթներորդ տարին
ու Բ ամէն պարտքի պահանջմունքը

32 թողունք ։ Ու մեզի կանոն դրինք ,
որ մեր Աստուծոյն տանը ծառա-
յութեանը համար ամէն տարի մեկ
33 սիկղեն երրորդ մասը տանք , Բ Ա-
ռաջադրութեան հացին համար ,
Եմշանջինաւոր հացի ընծային հա-
մար , Եմշանջինաւոր ողջակէզին հա-
մար , շաբաթներուն համար , ամ-
սապահներուն համար , տօներու
համար , սուրբ բաներու համար ,
ու Իսրայէլին քաւութիւն ըլլալու
մեզի պատարագներուն համար ,
ու մեր Աստուծոյն տանը ամէն
34 գործքին համար ։ (Հնչ փայտի
ընծային համար՝ քահանաներուն ,
Ղեւտացիներուն ու ժողովուրդին
վիճակ ձգեցինք , որ Ենչէ մեր
Տէր Աստուծոյն սեղանին վրայ
վառելու համար , տարուէ տարի՝
որոշուած տուներնէրը ըստ ազգա-
տոհմիկ մեր Աստուծոյն տունը բե-
րենք , Ինչպէս որ օրէնքին մէջ
35 գրուած է ։) Ու մեր երկրին ա-
ռաջին պտուղները , և ամէն ծա-
ռին ամէն առաջին պտուղները
տարուէ տարի Տէրոջը տունը տա-
36 նինք ։ Ու մեր որդիներուն ու
մեր անասուններուն առջինեկները՝
ինչպէս որ Հօրէնքին մէջը գրուած
է , ու մեր արջառներուն ու ոչ-
խարներուն առջինեկները մեր Ա-
ստուծոյն տունը տանինք՝ մեր Ա-
ստուծոյն տանը մէջ պաշտօն կա-
37 տարող քահանաներուն ։ Ու մեր
խմորներուն երախայրիները , և մեր
ընծաները՝ այսինքն ամէն ծառի
պտուղը , գինի ու եղ տանինք
քահանաներուն՝ մեր Աստուծոյն
տանը սենեակները , ու մեր երկրին
տասանորդը Ղեւտացիներուն Հետ ,
ու Ղեւտացիները մեր բոլոր երկրա-
գործութեան քաղաքներուն մէջ
38 տասանորդները առնեն ։ Ու Ա-
հարոնի որդին քահանան Ղեւտա-
ցիոց հետ տասանորդին մէջը՝ Ղեւտա-
ցիոց մասնակից ըլլայ , ու Ղեւտա-
ցիք տասանորդին տասանորդը
մեր Աստուծոյն տունը՝ գանձա-
39 տանը չսենեակները տանին . Վասն
զի Իսրայէլի որդիքը ու Ղեւի որ-
դիքը ցորենին ու գինիին ու ե-
ղին բնաւ ան սենեակները պիտի
տանին , ուր որ սրբարանին անօթ-
ները , ու պաշտօն կատարող քա-
հանաները , ու դռնապանները , ու
երգեցողները կը կենան . Ու մեր
Աստուծոյն տանը վրայով անհոգ
պիտի չըլլանք ։

Ենէ · Իգ · 10 ։
11 ։ Ղէ · Իե ·
4 ։
Բ ԹՕր · Ժ ե ·
1 , 2 ։ Գէ ·
ե · 12 ։
Բ Ղէ · Իգ · 5 ։
ճէ ։ ԹՊ ·
ր · 4 ։
Տճ՛ս Թաս ·
Իբ · Իթ ։
Գէ · Իթ · 38 ։
Բ Գէ · ա · 1 ։
Բ Գէ · ր · 9 ։
Տճ՛ս գէ ·
Ժր · 1—21 ։
Բ Գէ · Ժ · 1 ։
Տճ՛ս Եզր ·
ր · 3 · ճէ ։
Նէ · ե · 8 ·
ճէ ։
Եզր · ր ·
36—43 ։
Եզր · թ · 1 ։
Ժ · 11 · 12 ·
19 ։ Գէ · Ժգ ·
3 ։
ԸԲ ԹՕր · Իթ ·
12 · 14 ։ Գէ ·
ե · 12 · 13 ։
Սպ · ՃՀԹ ·
103 ։
Բ գ Թագ ·
Իգ · 3 ։ ր
ՊՊ · լգ · 31 ։
Բ Եզ · Իդ · 16 ։
ր ԹՕր · ե · 3 ։
Եզր · Թ ·
12 · 14 ։
Եզ · Ի · 10 ։
Ղէ · Իգ · 3 ։
ր ԹՕր · ե · 12 ։
Գէ · Ժգ · 15 ·
ճէ ։
Ն · Ք · ԳԲ · 445
Ենէ · Իգ · 10 ։
11 ։ Ղէ · Իե ·
4 ։
Բ ԹՕր · Ժ ե ·
1 , 2 ։ Գէ ·
ե · 12 ։
Բ Ղէ · Իգ · 5 ։
ճէ ։ ր ՊՊ ·
ր · 4 ։
Տճ՛ս Թաս ·
Իբ · Իթ ։
Հ Գէ · Ժգ ·
31 ։ Եզ · Ի ·
16 ։
Ն Ղէ · գ · 12 ։
Ենէ · Իգ · 19 ։
Իդ · 26 ։ Ղէ ·
Ժթ · 23 ։
Թաս · Ժր ·
12 ։ ր ԹՕր ·
Իգ · 2 ։
Ե Ենէ · Ժգ · 2 ։
12 · 13 ։ Ղէ ·
Իէ · 26 · 27 ։
Թաս · Ժր ·
15 · 16 ։
Հ Ղէ · Իէ ·
17 ։ Թաս ·
Ժե · 19 ։ Ժր ·
12 , ճէ ։ ր
ԹՕր · Ժր · 4 ։
Իգ · 2 ։
Հ Ղէ · Իէ ·
30 ։ Թաս ·
Ժբ · 21 , ճէ ։
Ն Թաս · Ժբ ·
26 ։
Ես ՊՊ · Բ ·
26 ։ ր ՊՊ ·
լա · 11 ։
Ես ԹՕր · Ժր ·
6 · 11 ։ ր
ՊՊ · լա · 12 ։
Գէ · Ժգ · 12 ։
Ն Գէ · Ժգ · 10 ։
11 ։

ՆԿՐ·ԳԻ· 445

ԳԼ· ԺԱ.

1 Իշխանները, յաժառակամ մարդիկ, ու ժողովուրդն վիճակով բնաբուած տասներորդ մասը Երուսաղէմ կը բնակին ։ 3 Անոնց անուններուն ցուցակը ։ 20 Ժողովուրդին միւս ցորդը ուրիշ քաղաքներու մէջ կը բնակին ։

1 Ու ժողովուրդին իշխանները Երուսաղէմի մէջ բնակեցան . ու միւսացած ժողովուրդը վիճակ ձգեցին, որ տասնէն մէկը բերէն Երուսաղէմ՝ սուրբ քաղաքը բնակելու, ու միւս ինը բաժինը ո՞րէ՛ն
2 քաղաքներու մէջ բնակէն ։ Ու ժողովուրդը օրհնեց ան ամէն մարդիկները՝ որոնք իւրաքանչիւր անձը ընծայեցին Երուսաղէմի մէջ
3 բնակելու ։ Ու Երուսաղէմի մէջ բնակող գլխաւոր իշխանները ասոնք էին . (սակայն Իսրայէլը, քահանաները,Ղեւտացիները, Ներաթանայիմները ու Սողոմոնին ծառաներուն որդիքը՝ ամէն մարդ իրենց կալուածքին մէջ՝ իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան ։) Ու
4 Երուսաղէմի մէջ Յուդայի որդիներէն ու Բենիամինի որդիներէն բնակեցան ։

Յուդայի որդիներէն՝ Մաղալելի որդւոյն Սափատիայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ողիային որդին Ներայիա ,
5 որ Փարեսի որդիներէն էր , Ու Սիլոնիի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Յովարիբի որդւոյն Ադայիայի որդւոյն Ղազիայի որդւոյն Քոլոզէի որդւոյն Բարուքին որդին
6 Մաասիա ։ Երուսաղէմի մէջ բնակող Փարեսի որդիներուն ամէնը չորս հարիւր վեցհարիւրմեծ զօրաւոր մարդիկ էին ։
7 Ու Բենիամինի որդիքը ասոնք էին . Եսայիի որդւոյն Իսթիելի որդւոյն Մասիայի որդւոյն Կոլոհայի որդւոյն Փադայիայի որդւոյն Յովադի որդւոյն Մեսուղամին որդին Սալլու ։ Ու անոնց եղբայրը Գաբէի, Սելլէի, ըլլալը, ինը չորս
9 հարիւր քառասունեօթը ։ Ու անոնց վրայ իշխան՝ Զիքրիի որդին Յոէլն էր . ու Սենուայի որդին Յուդա քաղաքին վրայ տեղակալ էր ։
10 Քահանաներէն՝ Յովարիբի որդին Յադայիա , Յաքին ,
11 Սարայիա , Ասուր Ծոյ տանը վերակացուն՝ Քիլկիայի որդւոյն Մարիովթի որդւոյն Սադոկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն
12 Քզկիային որդին Սարայիա , Ու անոնց եղբայրները՝ որ Ասուրծոյ տանը գործը կը բանէին, ութը հարիւր քառասունեկու էին . ու Մելքիայի որդւոյն Փասուրի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ամարիի որդւոյն Փաղաղիայի որդւոյն
13 Ներոամին որդին Ադայիա , Ու անոնց եղբայրները՝ տոհմապետները երկու հարիւր քառասունեւերկու էին . ու Եմմերի որդւոյն Մեսղամոթի որդւոյն Ահզայի որդւոյն Ազարիելին որդին Ամեսայի ,
14 Ու անոնց եղբայրները հարիւր քառասունեօթը զօրաւոր կարիճներ էին . ու անոնց վրայ իշխան Ագեդողիմի որդին Զաբդիէլ էր ։
15 Ու Ղեւտացիներէն՝ Բունիի որդւոյն Ասարիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասուբին որդին Սեմայիա ,
16 յիսա , Նաև Սաբեթա ու Յոզաբադ՝ որոնք Ղեւտացւոց իշխաններէն էին , Ասուծոյ տանը արտաքին գործքին վրայ էին ։
17 Ասափին որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Միքայի որդին Մաթանիա Երփէնտէրոն ղեկավարն էր , ու աղօթքներուն օրհնութիւնները նախ անիկայ կը սկսէր Երփէլ . և անոր եղբայրներէն Բակբոկիա երկրորդն էր , ու անկէ ետքը Իդիթունի որդւոյն Գաղաղի որդւոյն Սամուայէի որդին Ներդա էր ։
18 Սուրբ քաղաքին մէջ Ղեւտացիները երկու հարիւր ութսունեչորս էին ։
19 Ու դռնապանները Ակկուբ՝ Տելմոն , ու անոնց եղբայրները՝ դռներուն պահապանները հարիւր եօթանասունեւերկու էին ։
20 Ու Իսրայէլին , քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն մնացորդը՝ Յուդայի բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ ամէն մարդ իր ժառանգութեանը մէջ
21 էր ։ Բայց Նաթանայիմները Ոփլայի մէջ կը բնակէին . և Սիա ու Գիսգիա Նաթանայիմներուն վրայ
22 էին ։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ղեւտացւոց վերակացուն՝ Միքայի որդւոյն Մաթանիայի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Բանիի որդին Ուզզի էր , Ասափի որդիներէն երգեհոնահարներն , որ Ասուծոյ տանը
23 գործքին վրայ էին . Վասն զի Ասնոնց համար թագաւորը հրաման տուեր էր , որ երգեցողներուն օրհ
24 օր ըստ օրէ տրուի ։ Ու Յուդայեան Զարայէլի որդիներէն Մասիզեբէլի որդին Փեթահիա Ժողովուրդին ամէն գործքին մէջ թագաւորին դործակալն էր ։
25 Ու Յուդայի որդիներէն գեղերու արտերու մէջ բնակեցան , ոմանք Կարիաթարբայէն ու անոր գեղերուն մէջ , Դիբոնէն ու անոր գեղերուն մէջ , Կաբսեէլէն ու
26 անոր գեղերուն մէջ , Ու Եսուային , ու Մոլադային , ու Բէթփա-

ՆԿՐ·ԳԻ· 445

ՀՇՐ 18 ։ Մաա·գ· 5։ ԻՒ· 53 ։

Բ Գաա· ե· 9։

Ն ԱՄՈ· ԹԻ· 2 · 3 ։

Ե Եզր· բ· 43։ Ի Նեղ· բ· 55 ։

Ղ ԱՄՈ· ԹԻ· 3 · ԷՋ ։

Ի ՆՈՒ· ԼԲ· 29 ։

ԷՋ ԱՄՈ· ԹԻ· 10 · ԷՋ ։

ՆԿՐ·ԳԻ· 445

ԱՄՈ· ԽԹ· 29 ։

Բ ՀՇՐ 1 ։

Ի ՏՒՆ·ԳԼ·Գ· 26 ։

Լ ԵԶԿ·Գ·Ը· 9։ Ի·20, ԷՋ։

Ի ՆՈՒ· ԼԲ· 30 ։

Բ ՁԱՒ· ԺԳ· 15 ։

27 դեղձին , եւ Աակը սուագին , ու
Բերաբաբէէին ու անոր դեղերուն
28 մէջ , եւ Սիկեմակին , ու Մէբրո-
29 նային եւ անոր դեղերուն մէջ , Ու
Էնհադմանին , Յարաային , Ցերե-
30 մաէին , Զանովին , Ոդոդոմին ու
անոնց դեղերուն մէջ , Լաքիսին
ու անոր արտերուն մէջ , Ազե-
կային ու անոր դեղերուն մէջ ,
ու Բերաբաբէէին մինչև Էնոմի ձո-
րը բնակեցան :
31 Ու Բենիամինի որդիքը՝ Գաբա-
ոէն մինչև Մաբմաս , Ասիա , ու
Բեթէլ ու անոր դեղերուն մէջ ,
32 Աիամոմի , Նոր , Աիամիա ,
33 Հասոր , Ռամա , Գեթթայիմ ,
34 Հադիդ , Սեբոյիմ , Նեբաղադ ,
35 Լոմդ , Ոնով — Գեղաբաահիմ
քաղաքեան :
36 Ու Լեւտացիներէն Հուդա Ցու-
դայի ու Բենիամինի մէջ բաժ-
նուած էին :

ԳԼ · ԺԲ

1 Զօրաբաբէէին հետ եկող քահանաները , 8 ու
Լեւտացիները : 10 Քահանայապետերուն
յաջորդները : 22 Դռնի մը երեքէի Լե-
ւտացիները : 27 Պարիսպները նաւակատեաց
հանդէսը : 44 Ցառարին մէջ քահանաներուն
ու Լեւտացիներուն համար որոշուած պարան-
դները :

1 Եւ — Սադաթիէլեան Զօրաբաբէ-
լին ու Ցեսուին հետ ելլող քա-
հանաները ու Լեւտացիները ասոնք
են . Ի Սարայիա , Երեմիա , Եզրաս ,
2 Ամարիա , Մալուբ , Քեատուս ,
3 Սեքենիա , Հոհեում , Մերամոթ ,
4 Ադդով , Կանաեէն , Ի Աբիա ,
5 Միամին , Մոովադիա , Բեղգա ,
6 Սեմայիա , Ցոյարիբ , Ցեդայիա ,
7 Սալլու , Ամոկ , Քեղկիա , Ցեդա-
յիա . Ե Ցեսուին օրերը ասոնք
էին քահանաներուն իշխաններն
իրենց եղբայրներովը :
8 Ու Լեւտացիք՝ Ցեսու , Բանուի ,
Կադմիել , Սարաբիա , Ցուդա — Մա-
թանիա , Ի ասիկայ իր եղբայր-
ներուն հետ օրհնութեանց վրայ
9 էր . Եւ անոնց եղբայրները Բակբո-
կիա և Ուննի անոնց դիմացը ի-
րենց կարգին մէջ կը կայնէին :
10 Ու Ցեսու Ցնաւ Ցոյակիմը , և
Ցոյակիմ Ցնաւ Եզիասիբը , ու
11 Եղիասիբ Ցնաւ Ցոյադաան , Եւ
Ցոյադա Ցնաւ Ցոնաթանը , ու
Ցոնաթան Ցնաւ Ցադդուան :
12 Եւ Ցոյակիմին օրերը տոհմա-
պետ քահանաները — էին . Սա-
րայիային՝ Մարայիա , Երեմիային՝
13 Անանիա , Եզրասին՝ Մեսուղամ ,
14 Ամարիային՝ Ցօհանան , Մալուքէն՝
Ցոնաթանի , Սարանիային՝ Ցոյ-
15 սէփ , Հարիմին՝ Եդնայ , Մարիոթին՝
16 Քեղկայ , Ադդոյին՝ Զաքարիա ,
17 Կանաթօնին՝ Մեսուղամ , Ապիա-
յին Զիքրի , Մինիամինէն Մոով-
18 դիային՝ Փալտի , Բեղգային՝ Սա-
մուա , Սեմայիային՝ Ցոնաթան ,
19 Ցոյարիբին՝ Մաթթանայ , Ցեդա-
20 յիայէն՝ Ոզի , Սալլուէն՝ Կալլայ ,
21 Ամոկէն՝ Եբեր , Քեղկիային՝ Հաս-
բիա , Ցեդայիային՝ Նաթանայէլ :
22 Եղիասիբին , Ցոյադային , Ցո-
հանանին ու Ցադդուային օրերը
Լեւտացիք ալ-խնդ անունց տոհմա-
պետները գրուեցան . նաև քահա-
նաները՝ մինչև Պարսից Դարեհին
23 թագաւորութիւնը : Լեւիի որ-
դոցը տոհմապետները մինչև Ե-
լիասիբեան Ցօհանանին օրերը յա-
նախնական դրքին մէջ
24 գրուեցան : Ու Լեւտացւոց իշխան-
ները Հասբիա , Սարաբիա , ու
Կադմիէլի որդին Ցեսու էին . և
անոնց եղբայրները անոնց առջևը
կը կայնէին Հաս կու տան , որ
ի Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին
հրամայածին պէս օրհնութիւն ու
25 գոհութիւն մատուցանեն : Մա-
թթանիա , Բակբոկիա , Աբդիա ,
Մեսուղամ , Ցեդմոն — Ակկուբ
դրան շեմպաններուն մէջ պահ-
պանութիւն ընող դռնապաններ
26 էին : Ցովսեդեկեան Ցեսուին որ-
դոյն Ցովակիմին օրերը՝ ու Նեհեմիա
Հսկաապարիչին ու Եզրաս քահա-
նային — Ի գրիչին օրերը ասոնք
էին :
27 Ու Երուսաղէմի պարսպին Հնա-
ւակատեաց առնելը Լեւտացիները
փնտռեցին իրենց բոլոր տեղերէն ,
որ զանոնք Երուսաղէմ բերեն , ու
նաւակատիքը ուրախութեամբ ,
երգոհութեամբ , օրհնութիւններով ,
ծնծղաներով , տաւիղներով ու քո-
28 նարներով կատարեն : Ու երգի-
ցդուներուն որդիքը Երուսաղէմին
շրջակայ տեղերէն , ու Նետոփա-
29 թացւոց գեղերէն , Եւ Գաղգա-
գայի տուներէն , ու Գաբայի դաշտե-
րէն , ու Ազմաթէն ժողովեցան .
վասն զի երգիցդուները Երուսաղէմին
բոլորտիքը իրենց գեղեր շիներ էին :
30 Եւ քահանաները ու Լեւտացիները
սրբուեցան , ու ժողովուրդը ու
դռները ու պարիսպը սրբեցին :
31 Եւ Ցուդայի իշխանները պարսպ-
պին վրայ հանեցի , ու գոհութիւն
երգող երկու մեծ դաս կարգեցի .
Աջէ պարսպին վրայ աջ կողմը
Երկայ ի Աղբիւղ դուռը Ի Ե-
32 Եւ անոր ետևէն Ովսէիա , ու
Ցուդայի իշխաններուն կէսը գա-
33 յին . Ազա Ազարիա , Եզրաս ,
34 Մեսուղամ , Ցուդա , Բենիամին ,
35 Սեմայիա ու Երեմիա . Եւ Հնա-
գերով՝ քահանայից որդիներէն՝

Եզր · Ը · 11 ·

Ա Մն · Իգ · Իե · Իզ ·

445

Բ Օբ · Ի · 5 · Ապ · Ւ · 6 · Բրնազե-ր · 2 ·

Ա Մն · Իե · 6 · Բ Մն · Ե · 13 · Ե · 6 ·

* Կ—ՐԻ Բեթ. պագդատա-լին ,

Ե Ցհա Չ՝ր 38 ·

Ի Գե · Բ · 13 · գ · 15 ·

Ե Թագ · Ե · 2 · 8 ·

Ն. Ք. ԳԵ. 445

Ասափի որդւոյն Զաբուդի որդւոյն Մեղբիայի որդւոյն Մահանեհայի որդւոյն Սեմայիայի որդւոյն Ցովնաթանեան որդին Զաբաբիա ։

36 Ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա , Ազարիէլ , Միլալա , Գեղալա , Մաա , Նաթանայէլ , Ցոզբա , — Ելնան Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին հերոց նուագարանները։ Իշբոսքէն , ու անոնց առջևէն Եզրասյէն , 37 Ջևէն Եզրասա դպիրը . հետ իրենց առջևը եղող Աղբիւրի դուռը եկան , ու Դաւիթի քաղաքին աստիճաններէն պարսպին աստիճանը ելան , Դաւիթի տանը վրայէն դէպ ի ածելէլ մինչև Ջուրի դուռը ։

38 Ու հոնուխիւն երգողներուն միւս դասը դիմացէն կ՚երթային . ու ես՝ ժողովուրդին կէսին հետ պարսպին վրայ՝ Փուռերուն աշտարակին մինչև Լայն պարիսպը , 39 Ու Եփրեմի դռանը վրայէն , և Հին դռանը վրայ , ու Ձկանց դռանը և Հանանէլի աշտարակին ու Մէային աշտարակին վրայ , մինչև Ոչխարաց դուռը անոնց եկանք Իշբոսքէ . ու Բանտի դռ.. 40 ուր կայնեցան . Ու հոնուխիւն երգողներուն երկու դասը Աստուծոյ տանը մէջ կայնեցան . Նոյնպէս ալ ես ու ատենապետներուն կէսը՝ 41 իմ հետս էին . Նաև քահանաները՝ Եղիակիմ , Մաասիա , Մինիամին , Միքիա , Եղիովէնայի , Զաքարիա 42 — Ելնանիա՝ փողերով . Ու Մաասիա , Սեմայիա , Եղիազար , Ոզի , Յովհանան , Մելգիա , Եղամ ու Եզեր : Ու աւետն երգեցողները իրենց վերակացուին Զեզրիային հետ 43 Ձայներնին վերցուցին : Ես այն օրը մեծ զոհեր մատուցին և ուրախութիւն բրին , վասն զի Աստուած մեծ ուրախութիւնով ուրախացուց զանոնք . ու կիներն ու տղաքներն ալ ուրախութիւն բրին , ու Երուսաղէմին ուրախութիւնը մինչև հեռու տեղեր լսուեցաւ ։

44 Ու այն օրը անոնք անձնակներուն վրայ դանձերուն համար , ընծաներուն համար , երախայրի պտուղներուն համար ու տասանորդներուն համար մարդիկներ որոշուեցան , որ քաղաքներուն ագարակներէն քահանայից ու Ղեւտացւոց օրինաւոր բաժիններէն հոն ժողվեն . քանզի Ցուդան կայնող քահանայից ու 45 Ղեւտացւոց վրայ ուրախացան . Ինչու որ անոնք իրենց Աստուծոյն հրամանը ու սրբութեան հրամանը կը պահէին , Նոյնպէս ալ երգեցողները և դռնապանները՝ Դաւիթին — անոր որդւոյն Սողոմոնին պատուիրածին համեմատ . 46 Վասն զի առաջ Դաւիթին ու Ասափին օրերը երգեցողներու դլխաւորներ կար , և Աստուած օրհնելու ու 47 գովելու երգեր : Ու բոլոր Իսրայէլը Զորաբաբելին օրերը ու Նեհեմիային օրերը երգեցողներուն ու դռնապաններուն օրէ օր ոճիկ կու տային . Ու սուրբ բաները Ղեւտացւոց կու տային , Ղեւտացիք ալ Ահարոնի որդւոց կու տային ։

Ն. Ք. ԳԵ. 445

Ա Մն. ԻԵ. 1, ԼԸ։ Բ Մն. ԻԹ. 30։

Թ Ծնու. Ժը. 21, 24։

Բ Ծնու. Ժը. 26։

ԳԼ. Ճ Գ

1 Օրհները կարգադրուն վրայ օտար ազգերէն կը զատուին : 4 Նեհեմիա երբոր Երուսաղէմ կը դառնայ՝ անհնակերը մարբել կու տայ , 10 ու Տէրջը տանը մէջ առն ու կանն պաշտօնը կարգի կը դնէ : 15 Շաբաթապղծութիւնը , 23 ու օտար կիներու հետ ամուսնանալը կը խափանուի ։

1 Ա՛ն օրը՝ Մովսէսին գրքէն * կարդացուեցաւ ու ժողովուրդը լսեց՝ , ու հոն գրուած գտնուեցաւ Բ Ամմոնացիք ու Մովաբացիք Աստուծոյ ժողովքին մէջը յաւիտեան չմտնեն . 2 Որովհետև անոնք Իսրայէլի որդիները հացով ու ջրով չդիմաւորեցին . հապա Բաղաամը անոնց դէմ վարձքով բրաւնէին , որ զանոնք անիծէ . Բայց մեր Աստուածը անէծքը օրհնութիւն դարձուց : 3 Թեան դարձուց : Ու երբոր օրինաց Իսրայէլը լսեցին , Իրենէ խառնուած Հրեայները Իսրայէլէն զատուցին ։

4 Բայց առկ առաջ Մեր Աստուծոյն տանը սենեակներուն վերակացուն Եղիասիբ քահանան Ցոբիային հետ ազգական եղեր էր , 5 Ու անոր մէկ մեծ սենեակ մը շիներ էր անոր՝ Ինչ որ առաջ հացի ընծաները , կնդրուկը ու անօթները , ու Ղեւտացիներուն , երգեցողներուն և դռնապաններուն համար որոշուած ցորենին , գինիին ու ձէթին տասանորդները , ու քահանաներուն բերուածքի ընծաները 6 կը դնէին : Ես այս ամէնն Բաբելոն առեր էի Երուսաղէմի մէջ չէի . Վասն զի Բաբելոնի Արտաշէս թագաւորին երեսունուերկուերորդ տարին թագաւորին գացի : Ու ժամանակ մը ետքը թագաւորէն հրաման առի , Ու Երուսաղէմ գալով՝ Եղիասիբին ըրած չարութիւնը իմացայ , որ Աստուծոյ տանը գաւիթին մէջ Ցոբիային համար 8 սենեակ մը շիներ էր : Ես շատ դժուարեցայ , ու Ցոբիային բոլոր կարասիները սենեակէն դուրս նետեցի : 9 Ապա Ես հրաման բրի , ու հոն նեակները մաքրեցին , և Աստուծոյ տանը անօթներն ու Հացի ընծան 10 և կնդրուկը նորէն հոն տարի : Ու նաև իմացայ որ Ղեւտացւոց բրա-

Ա Մն. ԻԵ. 1, ԺԳ։ Բ Մն. ԻԹ. 30։

Թ Ծնու. Ժը. 21, 24։

Բ Ծնու. Ժը. 26։

Ե Մն. Ժ. 5։

Ե Գր. Բ. 14։ Գ. 15։

Յ Գր. Գ. 15։

Ը Գր. Գ. 26։ Բ. 1, 3, 16։ Ե Ես. ԿԶ. 31։

Ժ Գր. Գ. 11։

Ի Գր. Գ. 8։

Ն Գ Թագ. Ժգ. 13։ Գր. Բ. 16։

Ը Գր. Գ. 6։

Ո Գր. Գ. 3։

Ը Գր. Գ. 1։

Ո Գր. Գ. 32։

Ընդհ. Լը. 2։

Ո Բ Մն. Լ. 11, 12։ Գր. Ժգ. 5, 12, 13։

Ո Մն. Խ. Ի։

Ն · ք · գբ · Իսր 434

ժիններըը տրուած չէին . վասն զի ապաստաւորութիւն ընող Ղեւտացիներըը ու երգեցողներըը՝ ամէնքն ալ Իսրայէլ ազգաբակներըը փախեր
11 էին : Ընոր համար ոստիկաններուն հետ ՚ վիճեցայ ու ըսի , Ընաստուած տունը ինչ պատճառաւ մոռնայ թողուած է : ու Ղեւտացիներըը ժողվեցի , ու զանոնք իրենց պաշտօնը
12 ներուն մէջը հաստատեցի : Ու բոլոր Յուդան ցորնին , գինիին ու ձէթին տասանորդներըը զանձրանները տարին : Ու զանձրանները վրայ Սելեմիա քահանան ու Սադոկ դպիրը ու Ղեւտացիներէն Փադայիան զանձապետ կարգեցի . ու անոնց քովը Մաթանիայի որդւոյն Զաքուրի որդին Ընան էր . վասն զի անոնք հաւատարիմ կը սեպուէին , ու անոնց դործը իրենց եղբայրներուն
14 բաժին տալ էր : ՚Ո՛վ Ընաստած իմ , ասոր համար զիս յիշէ , ու իմ Ընաստծոյս տանը մէջ ու անոր ծառայութեանը մէջ իմ բրած բարեդործութիւններս մի ջնջեր :
15 Ն՚ օրերը Հրէաստանի մէջ տեսայ որ Շաբաթ օրը խաղող կը կոխեին , ու դոներէն որաներ կը բերէին , ու էշերու վրայ բեռ կը բեռցրնէին . նաև դինի , խաղող , թուղ ու ամէն տեսակ բեռ . Ներսէ , որ զանոնք շաբաթ օրը Երուսաղէմ կը բերէին . ու ես ուտելիք ծախած օրերնին ՚ զանոնք յանդիմանեցի
16 մանեցի" : Ու հոն բնակող Տիւրացիք ձուկ ու ամէն տեսակ ապրանք կը տանէին , ու շաբաթ օրը Յուդայի որդիներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն կը ծախէին :
17 Ն՚ Ու Յուդայի ազնուականներուն հետ վիճեցայ , ու անոնց ըսի , Ա՛ս ինչ գէշ բան է որ դուք կ՚րնէք , ու շաբաթ օրը կը պղծէք ,
18 ՚ Ընչա ձեր հայրերն ալ այսպէս ըրին , ու մեր Ընաստածը մեր վրայ ու ա՛ս քաղաքին վրայ ա՛ս բոլոր չարիքները բերաւ . և դուք շաբաթը պղծելով՝ Իսրայէլին վրայ
19 բարկութիւնը կ՚աւելցնէք : Ու ա՛ս չարաթէն առաջ Երուսաղէմին դռները մթնէին , ու ըսի որ դռները գոցուին . նաև հրամայեցի որ շաբաթը չանցած չբացուին . Ու ղրնները իմ մանչերէս կայնեցուցի , որ շաբաթ օրը ներսը բեռ չմտնէ :
20 Ու վաճառականները ու ամէն տեսակ ապրանք ծախողները մէկ երկու անդամ Երուսաղէմին դուրս անցուցին գիշերը :
21 Ու ես զանոնք յանդիմանեցի բսելով , Դուք ինչո՞ւ համար պարսպին քովը գիշերը կ՚անցընէք . թէ որ միւս մին ալ այդպէս ընէք , ձեռքս վրաձեդ կը դնեմ : Ն՚ ատենէն՝ ի վեր միւսմին ալ շաբաթ օրը չեն
22 կան : Ու Ղեւտացիներուն ըսի որ ՚ զիրենք սրբեն , ու շաբաթ օրը սրբելու համար՝ երթան դռները պահպանութիւն ընեն : Ո՛վ Ընաստած իմ , ասոր համար ալ զիս յիշէ , ու քու մեծ ողորմութեանդ համեմատ ինծի ողորմէ :
23 Ու ան օրերը Հրէաներ տեսայ , որ Ազոտացի , Ամմոնացի , Մովաբացի կնիկներ առեր էին .
24 Ու անոնց տղաքը Հրէարէն խօսիլը ազէկ չգիտնալով՝ կէս մը Ազովտացոց լեզուն կը խօսէին , նմանապէս ուրիշ ազգերուն լեզուներ
25 ը : Ու պատճառաւ անոնց հետ վէճ ըրի ու զանոնք նզովեցի , և անոնցմէ մէկ քանին ծեծեցի ու մազերնին փետռեցի , և Ընաստուծոյ անունովը զանոնք երդմնցուցի , ըսելով , Ձեր աղջիկները անոնց տղոցը չտաք , ու անոնց աղջիկները ձեր տղոցը կամ ձեզի ՚ի չառնէք
26 նէք : Ընոնց պատճառաւը չէր , որ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը մեղանչեց . ու թէպէտև շատ ազգերու մէջ անոր պէս թագաւոր չկար , ան իր Ընաստծոյն սիրելի էր , ու Ընաստած զանիկայ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրաւ , ՚ Սակայն օտարազգի կնիկները անոր ալ
27 մեղանչել տուին : Ու հիմա ձեզ թողունք , որ ասա բոլոր մեծ չարութիւնը բնէք , ու ՚ օտարազգի կնիկներ առնելով՝ մեր Ընաստծոյն
28 դէմ մեղք գործէք : Ու մեծ քահանային ՚ Եղիասիբին որդւոյն Յոյադային որդիներէն մէկը Որոնացի Սանաբադատին փեսան էր . անոր համար զանիկայ քովէս վռնտեցի :
29 ան : ՚Ո՛վ Ընաստած իմ , զանոնք յիշէ , քահանայութիւնը և ՚քահանայից ու Ղեւտացոց ուխտը
30 պղծելուն համար : Ընչպէս զանոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի , ու քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեցի , անոնց ամէն մէկը իր պաշտ
31 ոնին վրայ դնելով . Նաև որոշուած ժամանակներուն բերելու ՚փայտի ընծային համար , ու նախայրի պտուղներուն համար հոգ տարի : ՚Ո՛վ Ընաստած իմ , զիս ՚ի բարին յիշէ :

Ն · ք · գբ · Իսր 434

Ե թես · լե · 2 ։

Բ Էմր 17 · 25 ։ Ընակ · իբ · 4 ։

Է Գէդ · ժ · 39 ։

Հ Գէդ · ժ · 38 , 39 ։ Մր · 44 ։

Ն Գէդ · Մր · 44 ։ ր Ա՚Ն · լ · 12 ։

Ը Գէդ · կ · 2 ։ ա Պար · գ · 2 ։

Թ Էմր 22 · 31 ։ Գէդ · կ · 19 ։

Ժ Ել · ի · 10 ։

Ի Երեմ . ժէ · 21 , 22 ։ Գէդ · ժ · 31 ։

Ի՚ Եբր . անանց դէմ՝ վկայութիւն բրի ։

Ա Էմր 11 ։

Ա Երեմ . ժէ · 21 , 22 , 23 ։

Ա՚ Եբր . դանեբուն վրայ շատ եկածին պէս ։

Ա՚ Ղե · իգ · 32 ։

Ա Երեմ . ժէ · 21 , 22 ։

ԳԻՐՔ ԵՍԹԵՐԱՑ

ՆՈՒ ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ասուերոս թագաւորական կոչումները կ'ընկ. 10 Վաշթի թագուհին կանչել կու տայ, բայց անիկայ չերթար։ 13 Ասուերոս՝ Ամմոքան ինն առած խորհուրդին համաձայն կը հրամայէ որ երիկները իրենց կիներուն վրայ իշխող ըլլան։

1 Եւ եղաւ որ՝ (այսինքն ան Ասուերոսին՝ որ Հնդկաստանէն մինչև Եթովպիա հարիւր քսանեւեօթը գաւառի վրայ թագաւորութիւն կ'ընէր,) 2 ան օրերը, երբոր Ասուերոս թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ իր թագաւորութեանը աթոռին վրայ կը նստէր, 3 թագաւորին վրայ կը նայէր, իր թագաւորութեանը երրորդ տարին իր բոլոր իշխաններուն ու ծառաներուն ճկուններ բրաւ. Պարսից ու Մարաց զօրութիւնը, նախարարները ու գաւառաց իշխանները անոր առջեւն էին։ 4 Ան առներ շատ օրեր՝ հարիւր ութսուն օր իր թագաւորութեանը փառաւոր հարստութիւնը, ու իր մեծութեանը պատուական շքեղութիւնը ցուցուց։

5 Ու երբոր ան օրերը լմնցան, թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ գտնուող բոլոր ժողովուրդին՝ մեծէն մինչև պզտիկին՝ թագաւորական պալատին պարտէզին գաւիթին մէջ եօթը օր կուռներ բրաւ։ 6 Ճերմակ բեհեզ, կեռպաս ու կապուտակ վարդագոյն բարակ թմբանի և ծիրանեգոյն չուաններով ու արծաթի օղակներով՝ մարմարիոն սիւներէ վար կախուած էին, և պորփիւրէ, ճերմակ մարմարիոնէ, ազապատրէ ու սեւ մարմարիոնէ յատակի վրայ էր։ 7 Ոսկիի ու արծաթի գաւաթներ էին։ Եւ խմիչքին՝ որ ոսկիէ ամաններով ու տեսակ տեսակ ամաններով կու տային, ու թագաւորական գինին առատ էր, †ինչպէս որ թագաւորին կը վայլէր։ 8 Ու խմիչքը կանոնաւոր էր, քանի դառնալ չկար, վասն զի թագաւորը այսպէս հրամայեր էր իր տաներ բոլոր վերակացուներուն, որ ամէն մէկուն ուզածին պէս ընեն։ 9 Վաշթի թագուհին ալ Ասուերոս թագաւորին պալատին մէջ կիներուն կոչունք բրաւ։

10 Եօթներորդ օրը՝ երբոր Ը թագաւորին սիրտը գինիէն զուարթացեր էր, ‡իր առջեւը ծառայութիւն բնող եօթը ներքինիներուն՝ Մէհուման, Բիզթա, Խարբոնա, Բիգթա, Աբագթա, Զեթար, Քարքաս անուն, 11 թաւրին ու քաջքաս բրաւ, որ Վաշթի թագուհին իր արքայական թագովը թագաւորին առջեւը բերէն, որ ժողովուրդները ու իշխանները անոր գեղեցկութիւնը տեսնեն. վասն զի անիկայ խիստ գեղեցիկ էր։ 12 Բայց Վաշթի թագուհին ներքինիներուն ձեռքովը եղած թագաւորին հրամանին համաձայն երթալ չուզեց, ու թագաւորը խիստ սրդողկեցաւ ու իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ։

13 Ան առներ թագաւորը †ժամանակները դիտցող †իմաստուններուն բրաւ, (վասն զի թագաւորը ամէն օրէնք ու իրաւունք գիտցողներուն այսպէս խորհուրդ կը հարցնէր 14 ըրեր. Եւ Պարսից ու Մարաց եօթը իշխանները՝ Կարշենա, Շեթար, Ադմաթա, Թարսիս, Մերէս, Մարսենա — Ամմոքան՝ որ անոր մօտ առին էին, ու Ը թագաւորին երեսը կը տեսնէին, թագաւորութեան առաջին խորհրդականներն էին։) 15 Էին. Օրէնքին համաձայն ինչ պէտք է ընել Վաշթի թագուհիին, որովհետև Ասուերոս թագաւորին՝ ներքինիներուն ձեռքովը խրկած հրամանը չկատարեց։

16 Ան առներ Ամմոքան թագաւորին ու իշխաններուն առջեւը բսաւ. Վաշթի թագուհին ոչ միայն թագաւորին դէմ, հապա բոլոր իշխաններուն դէմ, ու Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ եղող բոլոր ժողովուրդներուն 17 դէմ յանցանք բրաւ. վասն զի թագուհիին բսածը բոլոր կանանց մէջ տարածուելով, անոնք ‡իրենց երկիները պիտի անարգեն, բսելով թէ Ասուերոս թագաւորը հրամայեց որ Վաշթի թագուհին իր առջեւը բերուն, բայց անիկայ չերթար։

Ն. Ա. Գ. Բ. 521

Ն. Ա. Գ. Բ. 519

ԸՐ Թագ. Ժգ. 28։

‡ Եսթ. Ասուերոս թագաւորին։

Եսթ. Գ. 9։

Եսթ. Գ. 9։

‡ Դան. Զ. 1։

Ծ Նեհեմ. Ա. 1։

Ի Թագ. Ա. 46։

Ն. Ա. Գ. Բ. 519

Ղեւտ. Ի. 20։ Գլ. Ը. 18։ Մար. Գ. 21։

* Եսթ. գրքին,

Եսթ. Գ. 8։ Եզեկ. Իե. 41։ Ամով. Գ. 4։

† Եսթ. թագաւորին ձեռքին նմանեցաւ։

Եսթ. Ա. 8։

Ծ Եսթ. Ե. 3։

18 կաս ։ Եւ աս օրուան օրա՝ թագաւորին Հիճին բրածը լսող Պարսից ու Մարաց տիկիններըը՝ թագաւորին բոլոր իշխաններուն պատմել պիտի խօսին . ու խիստ շատ անարգանք ու հակառակութիւն պիտի բլլայ ։

19 Արդ թէ որ թագաւորին հաճոյ կ՚երեւնայ , իր կողմանէ հրովարտակ տարածուի , և Պարսից ու Մարաց օրէնքներուն մէջ գրուի՝ որպէս զի ետ չդառնայ , որ Վաշթին Ազնձուհի Աստերոս թագաւորին առջեւը չգայ . ու թագաւորը անոր տիկնութիւնը անկէ աղէկ եղող մէկ ուրիշ կնկան մը տայ ։ 20 Ու երբոր թագաւորին բրած հրամանը լսուի իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ՝ որ շատ բնդարձակ է , բոլոր կիներըը՝ մեծէն մինչեւ պզտիկը՝ հիւրենց էրիկներըը պիտի պատուեն ։

21 Եւ այս խօսքը թագաւորին ու իշխաններուն հաճոյ երեւցաւ , ու թագաւորը Մեմուքանին բրած ին պէս բրաւ ։ 22 Թագաւորին բոլոր գաւառներուն՝ նամակ մէկ գաւառին իր գրովը , ու ամէն մէկ ժողովուրդին իր լեզուովը նամակներ խրկեց , որ ամէն մարդ էրի տանը մէջ տէր բլլայ , ու իր ժողովուրդին լեզուովը խօսի ։

ԳԼ · Բ

1 Բնաբուած կայս աղջիկներուն մէջէն թագուհի մը պիտի բնարուէր ։ 5 Մուրթքէ՝ Եսթերին մեռցիչ հայրը ։ 8 Եսթեր միւս աղջիկներէն աւելի շնորհք կը գտնէ Հեգէին առջեւը ։ 12 Պաբբուելու ու թագաւորին մնալուն կանոնը ։ 15 Եսթեր բոլոր աղջիկներէն աւելի հաճոյ թուելով թագաւորին՝ անոր թագուհին կ՚բլլայ ։ 21 Մուրթքէ թագաւորին դէմ բլլալու գաւաճանութիւնը յայտնելովը՝ անոր անունը ժամանակագրութեան մէջ կը գրուի ։

518

1 Յետ բաներէն ետքը՝ երբոր Ասուերոս թագաւորին բարկութիւնը իջաւ , Վաշթին ու անոր բրածը ու անոր դէմ եղած վճիռը յիշեց ։

2 Եւ թագաւորին ծառայութիւն ընող սպասաւորներըը բսին ՝ թագաւորին համար դէղեցիկ կոյս աղջիկներ փնտռեն . 3 Ու թագաւորը իր թագաւորութեանը բոլոր գաւառներուն մէջ վերակացուներ դնէ , որ ամէն դէղեցիկ կոյս աղջիկը Շուշան մայրաքաղաքը կանանց տունը՝ թագաւորին ներքինիին՝ կանանց պահապան եղող Հեգէին ձեռքին տակը ժողվեն , ու անոնց մաքրութեանը համար պէտք եղած բաներըը տուի . 4 Եւ թագաւորին աչքին հաճոյ երեւցած աղջիկը Վաշթիին տեղը թագուհի բլլայ ։ Ու այս խօսքը թագաւորին առջեւը հաճելի եղաւ , ու այնպէս բրաւ ։

5 Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հրէայ մարդ մը կար , որուն անունը Մուրթքէ էր , ու Յայիրեանան կին որդւոյն Սեմէիի որդւոյն Ցայիրին որդին էր ։ 6 Բաբելացի Կուսանդեմին գերի տարուած էր ան գերիներուն հետ՝ որոնք Երուսաղէմէն հետ՝ որոնք Խարիմնի Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին գերի տարած Ցուդայի Եկեքնիա թագաւորին հետ տարուեցան ։ 7 Ան անիկայ իր Հօրեղբօրը աղջիկը Ադասան՝ այսինքն Եսթերը ի կը սնուցանէր , վասն զի անիկայ Հայր ու Մայր չունէր . ու աս աղջիկը դէղեցիկ դէմք ու վայելուչ կերպարանք մ՚ունէր , և անոր Հօրը ու Մօրը մեռնելէն ետքը Մուրթքէ զանիկայ իբրև աղջիկ առեր էր իրեն ։

8 Ու երբոր թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը լսուեցաւ , և Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հեգէին ձեռքին տակը շատ աղջիկներ ժողվուեցան , Եսթեր ալ թագաւորին պալատը՝ կանանց պահապան եղող Հեգէին պահպանութեանը յանձնուեցաւ ։ 9 Եսթեր յանձնուեցաւ ։ Եւ աղջիկը անոր հաճելի եղաւ , ու անոր առջեւը շնորհք գտաւ , և շուտով անոր մաքրութեան համար պէտք եղած բաներըը , ու անոր ուռճիկը , ու թագաւորին պալատէն անոր տրուելու համար պատրաստուած եօթը ազախիններըը տուաւ անոր , և զանիկայ իր ազախիններուն հետ կանանց տանը աղէկ տեղը փոխադրեց ։ 10 Եսթեր իր ազգը ու ծննդեանը չյայտնեց . վասն զի Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր որ չյայտնէ ։ Եւ Մուրթքէ ամէն օր կանանց տանը դատին առջեւը կը պտրտէր , որ Եսթերին առողջութիւնը ու անոր ինչ բլլալըը իմանայ ։

12 Ու երբոր ամէն մէկ աղջկան կարգը կու գար Ասուերոս թագաւորին քովը երթալու՝ կանանց սովորութեանը պէս տասներկու ամիսը լրցնելէն ետքը , (որովհետեւ անոնց մաքրութեան օրերը այս կերպով՝ չորս վեց ամիս զմուռսի եղով , ու վեց ամիս անուշահոտ խունկերով , ու կանանց մաքրութեանը վերաբերեալ բաներովը կը լմննար ,) 13 Ան ատեներ աղջիկը թագաւորին քովը այսպէս կու գար . անիկայ ինչ որ ուզէր , անոր կը տրուէր , որ իր հետը կանանց տունէն թագաւորին պալատը երթայ ։ 14 Թայ ։ Անիկայ իրիկունը կ՚երթար , ու առաւօտուն կանանց միւս տունը՝ Շաղգեազին պահապանը եղող թագաւորին ներքինիին Սաասգազին ձեռքին տակը կը

Ն · Բ · Դ · Ե · իբր 519

Ն · Բ · Դ · Ե · 518

Բ Դ Թագ · իդ · 14 · 15 ։ Բ Մն · ԼԴ · 10 · 20 ։ Ե · բԽմ · իդ · 1 ։

Ֆ Դ Թագ · իդ · 6 ԸՀ · ՀՀՀ · Յագ · բին

դառնար . անիկայ ձէյմըն ալ թա-
դաւորին քովը չէր երթար , բայց
միայն՝ թէ որ թագաւորը անոր
հաւանէր , ու անիկայ անունով
կանչուէր ։
15 Ու թագաւորին քովը երթալու
կարգը Մուրթքէին էր հօրեղբօրը Ա-
բիքեային աղջկանը՝ Էսթերին գա-
լով , (որն որ Մ֊ր֊ք֊է իրեն աղ-
ջիկ ըներ էր ,) անիկայ կանանց
պահապանը եղող թագաւորին հէ-
դ ներքնիին բաժէն ՝ի գատ ու-
րիշ բան չխնդրեց . ու Էսթեր բո-
լոր զինքը տեսնողներուն առջեր
16 շնորհք գտաւ ։ Ու Էսթեր Ասու-
էրոս թագաւորին քովը անոր թա-
գաւորական պալատը առնուելուն
տասներորդ ամիսը , այսինքն Թէ-
բէթ ամսուն մէջ , անոր թագա-
ւորութեանը եօթներորդ տարին ։
17 Ու թագաւորը Էսթերը ամէն կը-
նիկներէն աւելի սիրեց , ու անիկայ
անոր առջեր ամէն աղջիկներէն ա-
ւելի սէր ու շնորհք գտաւ . և թա-
գաւորական թագը անոր գլուխը
դրաւ , ու զանիկայ Վաշթիին տե-
18 ղը թագուհի ըրաւ ։ Ու թագա-
ւորը իր բոլոր իշխաններուն ու ծա-
ռաներուն ՝ մեծ կոչունք ըրաւ ,
այսինքն Էսթերի կոչունք . ու գա-
ւառներուն հանդստութիւն շնոր-
հեց , և թագաւորի վայելու չ պար-
գևներ տուաւ ։
19 Ու երբոր երկրորդ անգամ ազ-
ջիկներ ժողվեցին , Մուրթքէ
՝ թագաւորին գուռը կը նստէր ։
20 Էսթեր իր ծնունդը ու իր ազգը
յայտնած չէր , ինչպես որ Մուրթ-
քէ անոր պատուիրեր էր . վասն զի
Էսթեր Մուրթքէին բառեր կը-
նէր , անոր քովը մեծցած ատենին
պէս ։
21 Ան օրերը՝ երբոր Մուրթքէ թա-
գաւորին գուռը կը նստէր , դրան
պահապաններէն Բիգթան ու Թա-
րէս ևնունէ՝ թագաւորին երկու
ներքնիներուն սրդողելով , Ասու-
էրոս թագաւորին վրայ ձեռք եր-
22 կրնցրնել խորհեցան ։ Ու Մուրթ-
քէ ևս բանը իմանալով՝ Էսթեր
թագուհիին յայտնեց . ու Էսթեր
Մուրթքէին անունովը թագաւորին
23 պատմեց ։ Ու ևս բանը քննելով
ճշմարիտ գտնուեցաւ , ու անոնց
երկուքն ալ ծառի վրայ կախուե-
ցան . ու թագաւորին առջեւ Ժա-
մանակագրութեան գրքին մէջ գր-
ուեցաւ ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Ասոնց թագաւորէն պատիւ կը առնայ , ու Մուրթքէին անարգուելուն համար՝ բոլոր Հրէաներէն վրէժ առնել կ'ուզէ ։ 7 Վիճակ կը ձգէ ։ 8 Համան դրպրտութեան խօսքերով՝ թագաւորէն հրաման կը առնայ Հրէաները մեռցնելու ։

1 Ետ ասոնք բաներէն ետքը՝ Ասուէրոս թագաւորը Ագագացի Ա-
մադաթային որդին Համանը մեծցուց
ու զանիկայ բարձրացուց , ու անոր
աթոռը իր հետ եղող բոլոր իշ-
2 խաններուն վերի կողմը դրաւ ։ Եւ
թագաւորին գուռը եղող թա-
գաւորին բոլոր ծառաները ծնրադ-
րութեամբ երկրպագութիւն կ'ը-
նէին Համանին . վասն զի թագա-
ւորը անոր համար այսպես հրաման
էր եր . բայց Մուրթքէ ծնրադ-
րութիւն ու երկրպագութիւն չը-
3 բաւ ։ Ետ թագաւորին գուռը
եղող՝ թագաւորին ծառաները
Մուրթքէին բան , Ինչո՞ւ համար
դուն ՝թագաւորին հրամանին
4 դուրս կ'ելլես ։ Ու անոնք ամէն օր
անոր կը զրուցէին . ու երբոր ա-
նոնց մտիկ չըրաւ , ան ատներ Հա-
մանին իմացուցին , որ տեսնեն թէ
՝Մուրթքէին բանը ուր պիտի կա-
յանայ " . վասն զի անիկայ իր Հր-
էայ բլլալը անոնց զրուցեր էր ։
5 Ու երբոր Համան տեսաւ որ Մուրթ-
քէ իրեն ծնրադրութիւն ու երկր-
պագութիւն չընէր , Համան ՚բիսա
6 բարկացաւ ։ Ու մինակ Մուրթքէին
ձեռք գարնելը անոր աչքին ցած
բան մը երեցաւ . և որովհետև
Մուրթքէին ազգը անոր իմացուցեր
էին , Համան Մուրթքէին ազգը՝
այսինքն Ասուէրոսին բոլոր թագա-
ւորութեանը մէջ եղող էրոլոր Հր-
էաները կոտրնջցնել խորհեցաւ ։
7 Ասոնցմէ առաջին ամսուն՝ այսինքն Նիսան
ամսուն մէջ , Ասուէրոս թագաւոր-
ին երկոտասաներորդ տարին մին-
չեւ երկոտասաներորդ տարին՝ այսինքն
Ադար ամիսը , օրէ օր ու ամսէ ա-
միս Համանին առջեւ ըՓուր՝ այս-
ինքն վիճակ ձգեցին ։
8 Ետ Համան Ասուէրոս թագաւոր-
ին բաւ , Քու թագաւորութեանդ
բոլոր գաւառներուն մէջ՝ ժողո-
վրդներուն մէջը ցրուած ու տար-
բաժուած ազգ մը կայ . ու՝ անոնց
օրէնքները ամէն ժողովրդներուն
հակառակ տարբեր են , ու թագա-
ւորին օրէնքները չեն կատարեր .
ուստի չվայելեր որ թագաւորը ա-
նոնց ներելութիւն բնէ ։ 9 թէ
որ թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ ,
‡հրաման տուի" որ զանոնք կոր-
ընչցրնեն , ու ես պաշտօնատարնե-
րուն ձեռքը՝ թագաւորին գանձը
բերելու համար՝ տասը հազար տա-
ղանդ արծաթ կը կշռեմ ։֊ գամ ։
10 Ան ատեն թագաւորը իր ձեռքէն
՝ իր մատանին հանեց , ու զանիկայ
Հրէից Հմ չհաճին՝ Ագագացի Ա-

— թես֊ խդ֊ 7 ։ աթեսագ֊ ժե֊ 8 ։

Բ֊ Գէ֊ ր֊ 19։

Դ֊Էսթ֊ 5։ Ասագ֊ ժե֊ 4 ։

Բ֊ Էսթ֊ 2 ։

† կ֊՛ ասգ֊ եարՄ֊ր֊քէ֊ իր խօ֊ քերուն վր֊ բայ հա֊ տասս պիտի կ'ընայ ։

Բ֊ Էսթ֊ 2։ Գէ֊ ե֊ 9 ։

Ղ֊Դան֊ ջ֊ 19 ։

Ե֊ Սագ֊ Ադ֊ 4 ։

Ե֊ Գէ֊ Ի֊ 24։

Բ֊ Էսթ֊ գ֊ 13 ։ Գաբ֊ ժգ֊ 20 ։

‡ Եսբ֊ գբ֊ բաւ

Բ֊ Գէ֊ ր֊ 2։ 8 ։

Բ֊ Նհ֊ խա֊ 42 ։

Ե֊ Գէ֊ է֊ 6 ։

Ա֊ Գէ֊ ա֊ 3 ։

Բ֊ Էսթ֊ 21։ Գբ֊ գ֊ 2 ։ Է֊ Էսթ 19 ։

Ե֊ Գէ֊ գ֊ 2 ։

Է֊ Եսբ֊ վբն֊ սրսեցին ։ Բ֊ Գէ֊ գ֊ 2 ։

Է֊ Գէ֊ գ֊ 1 ։

Ա Թագ. Գ. 510

* Եբր. կը տրուի։

Ե Գէն. բ. 9։

Ժ Գէն. ա. 22։ բ. 9։

Ի թագ. ը. 8։ Գէն. բ. 8։ 10։

Հ Գէն. բ. 10։

Յ Գէն. բ. 12։ ԽԱ։

Ա Գէն. բ. 11։

Ա Գէն. բ. 13։ 14։

† Եբր. տրուեցաւ. Տես գէն. բ. 15։ Ա թագ. իԹ. 2։

Բրբ 510

Թագ. ա. 11։

Ք Ցեւ. է. 6։ Նեհ. ին. 30։

Ջ Ծն. ին. 34։

Ղ Նէե. գառն

մադաթային որդւոյն Համանին 11 տուաւ։ Եւ թագաւորը Համանին բաւ, Ան արծաթը քեզի * կու տամ, ու ան ազգն ալ, որ քու աչքերուդ համայ երկացածը ընես անոնց։

12 Եւ առաջին ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ Ի թագաւորին գրագիրները կանչուեցան, ու թագաւորին նախարարներուն, ու ամէն գաւառներուն վրայ եղող կուսակալներուն, և ամէն գաւառին ամէն մէկ ժողովուրդին իշխաններուն ի իրենց գրովը, ու ամէն ժողովուրդին իր լեզուովը Համանին բոլոր հրամայածին պէս գրուեցաւ. Ի Ասուերոս թագաւորին անունովը գրուեցաւ, ու թագաւորին մատնիվը կնքուեցաւ։ 13 Եւ հաւրհանգներու ձեռքով թագաւորին ամէն գաւառները հրովարտակներ իրկուեցան որ Յ մէկ օրուան մէջ՝ երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ բոլոր Հրէաները երիտասարդներէն մինչև ծերերը նաև տղաքները ու կիներները կոտորեն, սպանեն ու կորսընցնեն. և Համանոյ ունեցածը իբրև աւար յափշտակեն։

14 ‡ Որ հրովարտակին պատուէրը ուրիշ՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի, ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի, որ ան օրուան համար պատրաստ ըլլան։ 15 Նաև ի Սուրհանդակները թագաւորին հրամանէն ստիպելով՝ ճամբայ ելան, ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ ալ † հրատարակուեցաւ. և թագաւորը ու Համան խմելու նստան, սակայն ‡ Շուշան քաղաքը չփոթութեան մէջ էր։

Գլ. Դ

1 Մուրթէք ու Հրէաները մեծ սգոի մէջ կը մնանն։ 4 Եսթեր աս բանը լսելով՝ Մուրթէքին մարդ կը իրկէ, ան ալ պատասխանի կը մնացընէ, ու գանկակ կը իրատակ որ թագաւորէն ազատութիւն խնդրէ իր ազգին համար։ 10 Եսթեր իր անկարող ըլլալը յայտնէ թէկուզեան համար։ Մուրթէքէն կը յանդիմանուի։ 15 Ուսաի ծամ կը պահէ։ ու ան գործը իր վրայ կ'առնէ։

Բրբ 510

Թագ. ա. 11։

Ք Ցեւ. է. 6։ Նեհ. ին. 30։

Ջ Ծն. ին. 34։

Ղ Նէե. գառն

1 Ու երբոր Մուրթէք բոլոր եղածները իմացաւ, Մուրթէք ի իր հանդերձները պատռեց և քուրձ հագաւ, ու քաղաքին հրապարակը ելլելով, ‡ մեծ ու ‡ ողբալի ձայնով աղաղակեց։ 2 Եկաց։ Ու մինչև թագաւորին դրանը առջևը եկաւ. Քանզի քուրձ հագած մարդ մը չէր կրնար թագաւորին դռնէն ներս մտնել։ 3 Ու ամէն գաւառներուն մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր, Հրէաները մեծ սուգ կ'ունենային, ծոմ կը կենային, կու լային ու կ'ողբային. և շատերը տրուրձի ու մոխրի վրայ կը պառկէին։

Ա Թագ. իԹ. 510

Ի Եսթ. ծբ. 5։ Դան. թ. 3։

4 Ու Եսթերին աղախինները ու ներքինիները եկան անոր պատմեցին. և թագուհին մեծապէս խրտնեցաւ, ու հանդերձներ խրկեց որ Մուրթէքին հագցընեն, ու անոր վրայէն քուրձը հանեն. բայց 5 անիկայ չընդունեց։ Ու Եսթեր Համաթայ կանչեց, որ թագաւորին ներքինիներուն մէկն էր, (որն որ Խոջան էր,) ու անոր հրամայեց որ Մուրթէքէն հասկընայ թէ ասիչ պիտի 6 ըլլայ ու ինչո՞ւ համար է։ Եւ Համաթ Մուրթէքին գնաց, որ թագաւորին դրանը առջևը եղող քաղաքի հրապարակին մէջ էր։ 7 Ու Մուրթէք բոլոր իրեն պատահած բաները անոր յայտնեց, նաև Համանին Ե տակարկու թ իւնը՝ որով Ի Գէն. գ. 9* թագաւորին գանձին արծաթ տալ խոստացեր էր Հրէաներուն համար, 8 որ զանոնք կորսընցընէ։ Նէ զանոնք կորսընցընելու համար՝ Շուշանի մէջ Հրատարակուած հրովարտակին օրինակը անոր տուաւ, Ա Գէն. գ. 14՝ 15՝ որ Եսթերին ցուցընէ ու հասկըցընէ, և անոր պատուիրէ որ թագաւորին քովը երթայ, և անոր աղաչէ, ու անոր առջևը իր ազգին համար 9 մատ աղաչանք խնդրէ։ Եւ Համաթ գնաց ու Մուրթէքին խօսքերը Եսթերին պատմեց։

10 Ու Եսթեր Համաթին հետ խօսեցաւ, ու հրամայեց որ Մուրթէքին այսպէս պատասխան տանի. 11 թագաւորին բոլոր ծառաները, ու թագաւորին գաւառներուն ժողովուրդները գիտեն որ մէկ արի կամ կնիկ մարդ մը թէ որ չկանչուած՝ թագաւորին Ե Գէն. ե. 1՝ Ե Դան. բ. 9՝ իր դատարանը մտնէ, ջանիկայ միայն ընելու համար մէկ օրէնք մը կայ. ու անիկայ միայն կ'ապրի՝ Ի որուն որ թագաւորը իր ոսկի գաւազանը կ'երկրնցընէ. և հիմա երեսուն օր է որ ես թագաւորին քովը մտնելու Ի Գէն. ե. 2՝ 12 կանչուած չեմ։ Ու Եսթերին Ե. 4՝ խօսքերը Մուրթէքին պատմեցին։ 13 Եւ Մուրթէք բաս որ Եսթերին այսպէս պատասխան տուին. Դուն մի կարծեր որ թագաւորին տունը ազատ՝ բոլոր Հրէաներէն դուն 14 միայն պիտի ազատիս։ Վասն զի ասս ժամանակիս մէջ եթէ որ դուն լռես, Հրէաներուն մէկ ուրիշ տեղէն օգնութիւն ու ազատութիւն կու գայ. բայց դուն ու քու հօրդ

ա՛ւնը կը կորսուի՛ր . և ո՛վ դիտէ , դուդ դուն առանկ մէկ առնին մը համար թագուհի եղար ։

15 Ու Եսթեր բաւ որ Մուրթքէին
16 պատասխան տանին . Գնա դուն Շուշանի մէջ եղող բոլոր Հրէաները ժողվէ , ու ինծի համար ծո՛մ պահեցէ՛ք , դիշեր ցորեկ ե՛րեք օր մի՛ ուտէ՛ք ու մի՛ խմէ՛ք . նոյնպէս ալ ես իմ ազախիններուս ծո՛մ կը պահեմ , ու այնպէս թագաւորին առջեւը կ՚երթամ , թէպէտեւ օրէնքի դէմ է . ու թէ որ մեռնիմ 17 նո՛ւ թող մեռնիմ ։ Ան առնը Մուրթքէ գնաց , ու բոլոր ան ա՛մենուն հանձնա՛ած որ Եսթեր իրեն պատուիրեր էր ։

Գ Լ . Ե

1 Եսթեր իր անձը փառքի մէջ դնելով՝ թագաւորին առջեւը շուրջ կը գայէ , և թագաւորը ու Համանը կոչունքի կը հրաւիրէ ։ 6 Թագաւորը կը քաջալերէ Եսթերը՝ որ իր ազաչանքը գո՛ւցէ . բայց անկիսայ հետեւեալ օրուան ուրիշ կոչունքի մը կը հրաւիրէ զանի՛նք ։ 9 Համան իր յաւակնոտութեան վրայ կը հպարտանայ . բայց երբոր Մուրթքէ դանկայ չպաուէր , խիստ կը դժուարի ։ 14 Ջերմին առած թրաման Համանին Մուրթքէին համար կախազան մը չընել կուտայ ։

1 Ա՚ւ եղաւ որ ե՚րբորդ օրը Եսթեր էր թագաւորական զգեստները հագաւ , ու թագաւորին տանը ի՚ներբին դատխին մէջը՝ թագաւորին տանը դիմացը կայնեցաւ . և թագաւորը թագաւորական պալատին մէջը՝ պալատին դրանը դիմացը իր թագաւորական աթոռին վրայ նստած էր ։ 2 Ու երբոր թագաւորը Եսթեր թագուհին տեսաւ՝ որ դատխին մէջը կը կայնէր , ի՚ն-ի՚նէր շնորհք գտաւ անոր առջեւը , և ե՛ թագաւորը իր ձեռքը եղած ոսկի գաւազանը Եսթերին երկրնցուց . ու Եսթեր մտաւ ու գաւազանին ծայրին 3 դպաւ ։ Էր թագաւորը անոր բաւ , Ո՛վ Եսթեր թագուհի , քե՛զ ի՛նչ եղաւ , և ուզածդ ի՛նչ է . ի՛մինչև թագաւորութեանը կէսը 4 քեզի տրուի ։ Ու Եսթեր բաւ , թէ որ թագաւորը կը հաճի , այսօր թագաւորը Համանին հետ իրեն 5 բրած կոչունքիս գայ ։ Էր թագաւորը բաւ , Շուտով Համանը կանչեցէ՛ք , որ Եսթերին բանդը կատարէ՛ . ու թագաւորը Համանին հետ Եսթերին բրած կոչունքին գնաց ։

6 Ու երբոր գինի կը խմէին՝ թագաւորը Եսթերին բաւ , Ի՚նչ է քու խնդիրքդ , ը՛ր-ը՛ն , ու քեզի պիտի տրուի . և ի՚նչ է քու աղաչանքդ . մինչև թագաւորութեանը 7 կէսը՝ պիտի կատարուի ։ Ու Եսթեր պատասխան տուաւ ու բաւ , Իմ աղաչանքս ու խնդիրքս ը՛ր-ը՛ն է ։ 8 Թէ որ թագաւորին աչքը շնորհք գտայ , ու թէ որ թագաւորը կը հաճի իմ խնդիրքս տալու ու իմ աղաչանքս կատարելու , թող թագաւորը ու Համանը Եսթերի հրնոց համար բնելու կոչունքին գան , ու վաղը թագաւորին խօսքին պէս կ՚ընեմ ։ 9 Էր Համան ան օրը գուարթ և ուրախ սրտով դուրս ելաւ . բայց երբոր Համան թագաւորին դրանը մէջ Մուրթքէն տեսաւ , որ իրեն ոտք չէր ելլեր , ու իր տեղէն չէր շարժեր , Համանին սիրտը շատ նեղացաւ Մուրթքէին վրայ ։ 10 Բայց Համան ի՚նքզինքը զսպելով՝ իր տունը գնաց . ու ղրկեց իրկեց՝ իր բարեկամները ու իր կինը Զերեշ 11 րսը կանչել տուաւ ։ Էր Համան պատմեց անոնց իր հարստութեանը փառքը , ու ի՚ր որդւոցը շատութիւնը , և ան ամէն բաները՝ որոնցմով թագաւորը զինքը մեծցուցեր էր , և թէ ինչպէս իշխաններէն ու թագաւորին ծառաներէն 12 աւելի է՚րարքայուցեր էր ։ Ու Համան բաւ , Նաև Եսթեր թագուհին թագաւորին հետ ինծի՛ զատ մէկը չ՚հրաւիրեց իր բրած կոչունքին . ու վաղուան համար ալ զիս 13 թագաւորին հետ հրաւիրեց ։ Բայց աս ամէնէն բնաւ գո՛հ չեմ , քանի որ Հրէայ Մուրթքէն թագաւորին 14 դուռը նստած կը տեսնեմ ։ Էր անոր կինը Զերեշ ու անոր բոլոր բարեկամները անոր բսին , Ձգի՛ սուն կանգնուն բարձրութեամբ փայտ մը թող շինուի , ու վաղ առտու թագաւորին բսէ , որ Մուրթքէն անոր վրայ կախուի . և դուն թագաւորին հետ ուրախ ուրո՛վ կոչունքը գնա ։ Ո՛ւ աս խօսքը Համանին հաճոյ եղաւ , ու ի՚ փայտը պատրաստեց ։

Գ Լ . Զ

1 Ա՚ռաւօտս՝ յի՚շատակաց գրքին մէջը Մուրթքէին հատատարիմ ծառայութիւնը կարգալով՝ կը մտածէ որ անոր փոխարէն մը բնէ ։ 4 Համան կ՚երթայ Մուրթքէն կախելու համար թագաւորէն հրաման խնդրելու , սակայն անդիտութեամբ թագաւորին խօսս կու տայ որ անոր պատիւ բնէ ։ 12 Համան իր անդադար թախանձանքներուն համար կը զանգատի , իսկ անոր բարեկամները անոր վերջին կորուսը կը գուշակեն ։

1 Ա՚յն գիշերը թագաւորին քունը փախաւ , ու հրամայեց որ ի՚ պատմաճներուն պատմող յի՚շատակաց գիրքը բերեն . ու թագաւորին 2 առջեւը կարդացուեցաւ ։ Ու գրուած գտնուեցաւ , որ Մուրթքէ դրանը պահապանու թիւն բնող թա-

Ն · Ք · ԳԴ · Իբր 510

Ե Տես գլ · ե · 1 ։

Ե Տես ՀԵՒ · Իս · 14 ։

Ը Տես գլ · ը · 16 ։

Բ Տես գլ · ը · 11 ։ գ · 4 ։

Է Առակ · իա · 1 ։

Ը Գլ · ը · 11 ։ ը · 4 ։

Ի Մաթ · գ · 23 ։

Ձ Գլ · է · 2 ։ Ի Գլ · թ · 12 ։

Ե Գլ · գ · 5 ։

Ը Գլ · Թ · 7 ։ ԺԱ ։

Ի Գլ · գ · 1 ։

Ա Եբր · յա՛մենայնի՛ւ

Լ Գլ · է · 9 ։

Խ Գլ · ը · 4 ։

Ձ Գլ · է · 10 ։

Ա Գլ · բ · 23 ։

դաւորին երկու ներքինիներուն Բ Բիւթէանեին ու Թարեհին համար իմացուցեր էր, թէ անոնք Ասուերոս թագաւորին վրայ ձեռք երբ 3 կընդրնել ուզեր էին։ Եւ թագաւորը բաւ, Ասոր փոխարէն ի՞նչ պատիւ կամ միծութիւն տրուեցաւ Մուրթքէին։ ու թագաւորին ծառայութիւն ընդ պատանիները 4 ըսին, Անոր բան մը չեղաւ։ Եւ թագաւորը բաւ, Գաւիթը ով կայ։ (ու Համան թագաւորին պալատին էդուրսի գաւիթը եկեր էր Տթագաւորին իսօսելու, որ Մուրթքէն կախէ ան փայտին վրայ, որ ինքը անոր համար պատրաստեր էր։)
5 Եւ թագաւորին պատանիները անոր ըսին, Ահա Համան գաւիթը կը սպասէ. ու թագաւորը բաւ, Թող նէրս դայ։
6 Ու երբոր Համան նէրս մտաւ, թագաւորը անոր բաւ, Ի՞նչ ընել պէտք է ան մարդուն, որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ՚ուզէ։ Եւ Համան իր սրտին մէջ բաւ, Թագաւորը ինծմէ ուրիշ որուն պատիւ ընել պիտի ուզէ։
7 Ու Համան բաւ թագաւորին, Ան մարդուն համար՝ որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ՚ուզէ, 8 թագաւորին հագած թագաւորական զգեստը, ու թագաւորին հեծած ձին, ու անոր գլուխը դրուած թագաւորական թագը բերեն։ 9 Եւ զգեստը ու ձին թագաւորին խիստ պատուաւոր իշխաններէն մէկուն ձեռքը տրուի։ ու հագցընեն ան մարդուն՝ որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ՚ուզէ։ ու ձիին վրայ հեծցընեն, և քաղաքին փողոցին մէջէն հռչակեն, ու ասոնք կանչեն ա՜ ըն՜ն՜ն՜

Ն·Ա·ԳՖ· Իբր 510

Ֆ ԳԼ·ա· 6։

Ֆ Ցար· Թ· 24։

Ֆ ԳԼ·ա· 10։

Ղ ԳԼ·Ե· 14։ Սաղ·Է· 16։ Ընակ·մա· 5·6։

* Եբր· խա· ապ·

Ի Դան· գ· 24։ Սաղ· Լ· 35·36։

Ֆ թագմեցին վրայ ինկած էր· ու Թագաւորը ըսաւ՝ Մխեխ իմ տանս մէջ իմ քովս թագուհին ալ պիտի բռնադատեմ· աս խօսքը Թագաւորին բերնէն ելածին պէս

9 Ֆ Համանին երեսը ծածկեցին։ Ան առնէր Ի Արբոնա անունով ներքինիներուն մէկը Թագաւորին առջեւը ըսաւ՝ Ահա Ղաս յիսուն կանգուն բարձր փայտը՝ որ Համան Թագաւորին բարերարութիւն * ընող Մուրթքէին համար պատրաստեց՝ Համանին տանը մէջ կը կենայ։ Ու Թագաւորը ըսաւ՝ Զանիկայ

10 անոր վրայ կախեցէք։ Եւ Ի Համանը Մուրթքէին համար պատրաստած փայտին վրայ կախեցին։ Ան ատեն Թագաւորին բարկութիւնը իջաւ։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Մուրթքէ կը յառաջանայ։ 3 Եսթեր կը խնդրէ որ Համանին գրած նամակները խափանուին։ 7 Ասուերոս թագուհիին կը շնորհէ Հրէաներուն՝ որ իրենց անձերը պաշտպանեն։ 15 Մուրթքէին պատիւը, ու Հրէից ուրախութիւնը։

1 Ա Ն օրը Ասուերոս Թագաւորը Հրէից թշնամիին Համանին տունը Եսթեր Թագուհիին պարգեւեց։ ու Մուրթքէ Թագաւորին առջեւը եկաւ, վասն զի Եսթեր Բ Ա Ն Ե Ց Ա Ւ Ը յայտներ էր Թէ ան-

Ա ԳԼ· բ· 7։

2 կայ իրեն ինչ ազգական էր։ Եւ Թագաւորը առաւ Ի իր մատանին՝ որ Համանէն հաներ էր, ու զանիկայ Մուրթքէին տուաւ, ու Եսթեր Համանին տանը վրայ դրաւ Մուրթքէն։

Ի ԳԼ· գ· 10։

3 Ու Եսթեր նորէն Թագաւորին առջեւը խօսեցաւ, ու անոր ոտքերը ինկաւ, և լալով անոր աղաչից որ Ագագացի Համանին չարութիւնը ու Հրէից դէմ անոր ձեռնարկած չար-

4 քը խափանէ։ Եւ Ի Թագաւորը ոսկի գաւազանը Եսթերին երկնցուց։ ու Եսթեր եաւ ու Թա-

Է ԳԼ· գ· 11· և· 2։

5 գաւորին առջեւը կայնեցաւ, Ու ըսաւ, Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ՚երեւնայ, ու ես քու առջեւդ շնորհք գտայ, ու Թէ որ աս բանը Թագաւորին առջեւը ուղիղ կ՚երեւնայ, ու ես քու աչքերուդ հաճոյ եմ, Թող գրուի որ Ագագացի Ամադաթային որդւոյն Համանին Ձառքը՝ այն Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող Հրէաներ կորսնցնելու համար անոր գրած Հրովարտակները խափա-

6 նուին։ Վասն զի Ե՞ս իմ ժողովուրդիս վրայ դալու չարիքը ինչպէս կրնամ տեսնել։ իմ ազգականներս կորսուիր ինչպէս կրնամ տեսնել։

7 Եւ Ասուերոս Թագաւորը Եսթեր Թագուհիին ու Հրէայ Մուրթքէին ըսաւ, Ահա Ի Համանին տունը Եսթերին պարգեւեցի։ ու զանիկայ փայտի վրայ կախեցին՝ Հրէից վրայ

8 ձեռք երկընցընելուն համար։ Եւ դուք Հրէից համար ձեզի հաճոյ երեւցածը Թագաւորին անունովը գրեցէք, ու Թագաւորին մատնիովը կնքեցէք։ վասն զի Թագաւորին անունովը գրուած ու Թագաւորին մատնիովը կնքուած հրովարտակը չկրնար փոխանակուիր։

Ղ Ես· պէ· ա· 19։ Դան· գ· 8։ 12։ 15։

9 Եւ ան ատեն երրորդ ամսուն՝ այսինքն Սիւան ամսուն քսանուերկուերորդ օրը Ի Թագաւորին գրագիրները կանչուեցան, ու Հրէաներուն, ու Հնդկաստանէն մինչեւ Եթովպիա եղող հարիւր քսանուեօթը գաւառաց նահապարներուն և կուսակալներուն ու իշխաններուն Իւրաքանչիւր գաւառին իր գրովը, ու ամէն ազգին իր լեզուովը, ու Հրէաներուն իրենց գրովը ու լեզուովը գրուեցաւ, Մուրթքէին բոլոր հրամա-

Ի ԳԼ· ա· 1։

Ի ԳԼ· ա· 22։ գ· 12։

10 յածին պէս։ Ի Եւ Ասուերոս Թագաւորին անունովը գրեց, ու Թագաւորին մատնիովը կնքեց, և Հիւրթ, նժոյգներու ու մատակ ձիւրթ քառակ ջորիներու վրայ հեծած սուրհանդակներով հրովար-

Ի գ Թագ· իա· 8։ ԳԼ· գ· 12· 13։

11 տակներ իրկեց, Որոնցմով Թագաւորը ամէն քաղաքներու Հրէաներուն հրաման տուաւ որ ժողովուին, ու իրենց կեանքը պաշտպանեն, և իրենց վրայ յարձակող ազգին ու գաւառին բոլոր մարդիկները, տղաքները ու կիներները կոտորեն, մեռցնեն ու կորսընցընեն, և Ի անոնց ունե-

Ի Ցնո գԼ· Թ· 10· 15· 16։

12 ցածը յափշտակեն Լ Մէկ օրուան մէջ Ասուերոս Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը, երկուտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը։

Լ ԳԼ· գ· 13· ԵՍԹ· Թ· 1։

13 Ի Հրովարտակին պատճէնը — Եբ՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի, ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի, որ Հրէաները նոյն օրը իրենց թշնամիներէն վրէժ առնելու պատրաստ

Ի ԳԼ· գ· 14· 15։

14 ըլլան։ Սուրհանդակները նժոյգներու — Ջորիներու վրայ հեծան, ու Թագաւորին հրամանէն ստիպուելով արտորացին ճամբայ ելլելու։ ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջը հրատարակուեցաւ։

15 Եւ Մուրթքէ եաւ Թագաւորին առջեւէն՝ կապուտակէ ու ճերմակ բեհեզէ Թագաւորական զգեստով և ոսկիէ մեծ Թագով, ու բեհե-

զերկեն ու ծիրանի պատմուճանով . և Դ Ծուշան քաղաքը ուրախացաւ
16 ու ցնծութիւն բրաւ : Հրէաները Լոյս, ուրախութիւն, ցնծութիւն
17 ու պատիւ ունեցան : Եւ ամէն գաւառներու մէջ ու ամէն քաղաքներու մէջ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր , Հրէաները ուրախութիւն ու ցնծութիւն ունեցան , և կազմեցին հոն ուրախմբութեան օր ըջէ . ու երկրին ժողովուրդներէն շատերը Հրէայ եղան , վասն զի Հանոնց վրայ Հրէաներուն վախը ինկաւ :

ԳԼ . Թ

1 Կատարարիները Մուրթքէին վախնալուն համար Հրէաներուն ձեռնասու կ'ըլլան . ա-նոնք ալ իրենց թշնամիները , նաև Համանին տասը տղաքները կը սպանեն : 12 Ասուերոս Եսթերին ազայութիւնը հրամայեն կը շնորհէ օր մէկ օր մըն ալ կատարած բնեն , ու Համանին տղաքները կախեն : 20 Փորիմին երկու օրերը տօն կը սահմանեն :

Ի՛ւ Երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը Հ Թագաւորին խօսքը ու հրամանը կատարուելու ժամանակը հասնելով՝ ան օրը որ Հրէից թշնամիները կը յուսային անոնց վրայ տիրել , ներհակը պատահեցաւ . վասն զի Հրէաները Հրենց թշնամիներուն վրայ տի-
2 րեցին . Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ Հրէաները իրենց քաղաքներուն մէջ Ժողվուեցան , որ Հրենց չարիք ուզողներուն վրայ ձեռք երկնցընեն . ու ամենուին մէկը չկրցաւ անոնց դէմ կենալ , վասն զի Հանոնց վախը ամէն ժողովուրդներ-
3 ուն վրայ ինկեր էր : Եւ գաւառներուն բոլոր իշխաններն , ու նահապարները , և կուսակալները , ու թագաւորին դործակալները Հրէաներուն ձեռնասու էին . ինչու որ անոնց վրայ Մուրթքէին
4 վախը ինկեր էր : Քանզի Մուրթքէ թագաւորին պալատին մէջը մեծ էր , ու անոր Համբաւը բոլոր գաւառները տարածուեր էր . վասն զի Մուրթքէ Հ երթալով կը մեծ-
5 նար : Եւ Հրէաները իրենց բոլոր թշնամիները սրով մեռցուցին , ու խիստ մեծ կոտորած բրին , ու զի-
6 րենք ատողներուն իրենց ուզածին պէս բրին : Եւ Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինդ Հարիւր մարդ մեռցնելով կորսնցու-
7 ցին . Նաև Փարսանդաթան , Դալ-
8 փոն , Ասփաթան , Փորաթան , Ա-
9 դալիան , Արիդաթան , Փարմաշթան , Արիսային , Արիդային ու
10 Վայեզաթան , Հրէից թշնամին Ամադաթայի որդւոյն Համանին տասը տղաքները մեռցուցին . Բայց աւարին ձեռք չերկնցու-
11 ցին : Ան օրը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ մեռցուածներուն Հաշիւը թագաւորին առջևը եկաւ :
12 Եւ թագաւորը Եսթեր թագուհիին բսաւ , Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինդ Հարիւր մարդ , ու Համանին տասը տղաքը մեռցընելով կորսնցուցին . Թագաւորին միւս գաւառներուն մէջը ինչ եր բրած պիտի ըլլան . Հիմա Ի՞նչ է խնդիրդ . պիտի տրուի քեզի . ալ Ի՞նչ ազաչանք ունիս .
13 պիտի կատարուի : Ու Եսթեր բսաւ , Թէ որ թագաւորը կը Հաճի , Շուշանի մէջ եղող Հրէաներուն Հրաման տրուի , որ վաղն ալ Եսթ օրուան հրովարտակին Համեմատ բնեն , ու Համանին տասը տղաքը Խփայտի վրայ կախուին :
14 Եւ թագաւորը բաւ որ այնպէս բլլայ . ու Շուշանի մէջ հրամանը հրատարակուեցաւ , ու Համանին
15 տասը տղաքը կախուեցան : Եւ Շուշանի մէջ եղող Հրէաները Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրն ալ Ի ժողվուեցան , ու Շուշանի մէջ իրենք Հարիւր մարդ մեռցուցին . Բայց աւարին ձեռք չեր-
16 կընցուցին : Եւ թագաւորին գաւառներուն մէջը եղող միւս Հրէաները Ի ժողվուեցան , ու իրենց կեանքը պաշտպանելին , և իրենց թշնամիներէն Հանդստացան , ու զերենք ատողներէն եօթանասուն հինգ Հազար մարդ մեռցուցին . Բայց աւարին ձեռք չերկնցու-
17 ցին : Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը Ե՜ւ , և անոր չորեքտասաներորդ օրը Հանդըստացան , ու զանիկայ կոչունքի
18 և ուրախութեան օր բրին : Իսկ Շուշանի մէջ եղող Հրէաները ան Ամսուն Ի երեքտասաներորդ օրը , ու չորեքտասաներորդ օրը ժողվուեցան . ու անոր տասնուհինգերորդ օրը Հանդստացան , և զանիկայ կոչունքի և ուրախութեան օր բրին :
19 Ուստի պատճառով գիւղացի Հրէաները՝ անպարիսպ գիւղաքաղաքներու մէջ բնակողները Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը Հուրախութեան , կոչունքի Հոն ուրախմբութեան օր կ'բնեն , ու Ե՜ օրը Համն մարդ իր բարեկամին բնծաներ կը խրկէ :
20 Եւ Մուրթքէ այս բաները գրեց , ու Ասուերոս թագաւորին ամէն գաւառներուն մէջը մօտ ու Հեռու եղող բոլոր Հրէաներուն թուղթեր խրր-

---

Ն . Ք . ԳԲ . Իրբ 510

Ե Ցճո գլ . գ . 15 : Ասակ . իթ . 2 :

Ի Սաղ . կբ . 11 :

Հ ա Թագ . իե . 8 : Գլ . թ . 19 . 22 :

Ն Սաղ . ժը . 43 :

Ղ Ծն . լե . 5 : Եզ . ժե . 16 : ԲՕր . բ . 25 : ժա . 25 : Գլ . թ . 2 :

Իրբ 509

Ա Գլ . ը . 12 :

Բ Գլ . գ . 13 :

Է ր Թագ . իր . 41 :

Դ Գլ . ը . 11 : Հմր 16 :

Ե Սաղ . Հա . 13 . 24 :

Զ Գլ . ը . 17 :

Է ր Թագ . գ . 1 : ա Մն . ժա . 9 : Ասակ . գ . 18 :

Ն . Ք . ԳԲ . Իրբ 509

Ը Գլ . ե . 11 : Ցող . ժը . 19 . իե . 13 . 14 , 15 : Սաղ . խ . 10 :

Բ Ցճո գԼ . ը . 11 :

Գ Գլ . ե . 6 : ե . 2 :

Դ Գլ . ը . 11 :

Ե ր Թագ . խա . 6 , 9 :

Ե Հմր 9 : Գլ . ը . 11 :

Զ Հմր 10 :

Է Հմր 2 : Գլ . ը . 11 :

Ը Ցճո Գլ . ը . 11 : 509

Թ Հմր 11 . 15 :

Ժ ր Օր . ժգ . 11 , 14 :

ԺԱ Գլ . ը . 17 :

ԺԲ Հմր 22 : Նեհմ . ը . 10 , 12 :

21 կեց , պատուիրելով անոնց՝ որ ամէն տարի Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը , ու անոր Ձգեւտասաներորդ օրը ժէ կատարուն ,
22 (Ան օրերուն Համեմատ՝ որ Հրէաները իրենց թշնամիներէն հանգըստացան , և ան ամսուն համեմատ՝ որ Ժանոնց տրտմութիւնը ուրախութեան , ու անոնց սուգը բարի օրուան դարձաւ ,) զանոնք կոչեցնէին և ուրախութեան օրեր բնեն , որոնց մէջ Ընամէն մարդ իր բարեկամին բնծաներ , ու աղքատաց
23 ներուն պարգեւներ իրկեն : Եւ Հրէաները խօսք տուին որ իրենց սկսածին պէս՝ ու Մուրթքէին ի-
24 րենց գրածին պէս բնեն : Վասն զի բոլոր Հրէաներուն թշնամին Ադագացի Ամադաթայի որդին Համան Հրէաները կորսընցընել խորհեցաւ ու զանոնք բնաջինջ բնելու ու կորսընցընելու համար Փուր այսինքն վիճակ ձգեց :
25 Բայց երբոր Ես-Թէր թագաւորին առջեւը գնաց , Ըսփառքը հրովարտակով հրամայեց՝ որ Հրէից դէմ Հոմանէն բրած չար Ձաքքը Ընոր գլուխը դառնայ , և զանիկայ ու անոր տղաքը փայտի վրայ կախեն :
26 Ընոր համար ասս օրերը Փուր անունէն Փուրիմ բսուեցան . Ե ասս պատճառաս Դասս թուղթին խօսքերուն համար , ու անոնց տեսած ու անոնց պատահած բաներուն
27 համար Հրէաները որոշեցին , ու իրենց և իրենց սերունդին ու բոլոր Ընրենց հետ միացողներուն կանոն դրին , որ ամէն տարի ան երկու օրը՝ իրենց գրուածին ու առնին Համեմատ՝ անպատճառ ժէ պա-
28 հեն . Եւ ասս օրերը ամէն գարերու մէջ , ամէն ազգատոհմի մէջ , ամէն գաւառի մէջ , ու ամէն քաղաքի մէջ յիշուին ու պահուին . և ասս Փուրիմի օրերը Հրէից մէջէն պակասչըլլան , ու անոնց յիշատակը իրենց սերունդէն չվերնայ :
29 Եւ Ընրիբելին աղջիկը Եսթեր թագուհին ու Հրէայ Մուրթքէն՝ Փուրիմը հաստատելու համար՝ ասս երկրորդ նամակը կատարեալ իշ-
30 խանութեամբ գրեցին . Եւ Ասուերոսին թագաւորութեանը Հիսըբը քսանուեօթը գաւառներուն մէջ եղող բոլոր Հրէաներուն՝ խաղաղութեան ու հաւատարմութեան խօսքերով թուղթեր խրկե-
31 ցին , Որ ասս Փուրիմի օրերը իրենց որոշ ժամանակին մէջ հաստատուն , ինչպէս որ Մուրթքէ Հրէան ու Եսթեր թագուհին անոնց պատուիրեցին , ու ինչպէս որ Հրէաները իրենց համար ու իրենց սերունդին համար ժօմնապահութեան ու իրենց աղաղակին վերաբերեալ բա-
32 ներ հաստատեցին : Ե յսպէս Եսթերին հրամանը ասս Փուրիմին պահպանութիւնը հաստատեց , ու գրքի մէջ գրուեցաւ :

ԳԼՈՒԽ Ժ.

1 Ասուերոսին միջոցները : 3 Մուրթքէին յառաջանալը :

1 Եւ Ասուերոս թագաւորը ցամաք երկիրներու վրայ , ու ծովու
2 կղզիներուն վրայ հարկ ձգեց : Եւ անոր քաջութեանը բոլոր գործերը ու զօրութիւնը , և Մուրթքէին մեծութեանը փառքը՝ որով թագաւորը զանիկայ մեծցուց , ահա Պարսից ու Պարսից թագաւորներուն մատեանին մէջ չե՞ն գրուած :
3 Դրբին մէջ գրուած է : Վասն զի Մուրթքէ Հրէան Ասուերոս թագաւորին երկրորդն էր , ու Հրէաներուն մէջը մեծ՝ ու իր եղբայրներուն բազմութեանը հաճոյ էր . Ի՛ր ազգին ազէկութիւնը կը փնտռէր , և իր բոլոր սերունդին խաղաղութեանը վրայ կը խօսէր :

Ն·Բ·ԳԲ· իբր 509

ՅՇԱՏ· Լ· 11 ։

Ե ԵՍԹ 19 ։ ՆԵՒԵՄ· Բ· 10 ։

ԷՍԹ· Գ· 6· Ե ։

Ե ԵՍԹ 13, 14 ։ ՊԼ· Է· 5, ԸԸ ։ Բ· 3, ԸԸ ։

ԷՍԹ· Է· 10 ։ ՍԱՂ· Է· 16 ։

Ը ՅՈ՛ վիճակ ։

Դ ԵՍԹ 20 ։

ԷՍԹ· Բ· 17 ։ ԵՒ· ՅԳ· 3, 6 ։ ՋԱՔ· Բ· 11 ։

Ն·Բ·ԳԲ· իբր 509

Ա ՊԼ· Բ· 15 ։

Ա ՏԻՒ ԳԼ· Բ· 10 ։ ՀՊՏ 20 ։

ԷՍԹ· Ա· 1 ։

Գ ԳԼ· Գ· 3 ։ 16 ։

Ա ՅՈՒԴ· Ժ· 5 ։ ՍԱՂ· ՀԲ· 10 ։ ԵՒ· ԻԳ· 15 ։

Բ ԳԼ· Բ· 15 ։ ԹԱ· 4 ։

Զ ՅՈՒԴ· ԺԴ· 5 ։ ՍԱՂ· ՀԲ· 40 ։ Բ ՄՔ· ԻԲ· 7 ։

Է ՆԵՒԵՄ· Բ· 10 ։ ՍԱՂ· ՃԻԲ· 8, 9 ։

ԳԻՐՔ ՅՈՒԲԻԼԵԱՆՑ

ՆՈՐ ԿՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵ 1520

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցարին բարեպաշտութիւնը, հաւատարմութիւնը, ու իր օրհնութիւնը համար ունեցած հոգը։ 6 Սահմանան՝ Աստուծոյ առջեւը կը ներկայանայ, ու Ցարին համար յաջախօսութիւն ընելով՝ զանիկայ փրկելու հրաման կ'առնէ։ 13 Ցոր իր աստուածացը ու իր օրհնութիւնը կորսնցուցած լինելով՝ իր սպասաւորութեանը մէջ Տէրը կ'օրհնէ։

1 * Ուս երկրին մէջ Ցոր անունով մարդ մը կար. ու ան մարդը Բ կատարեալ ու արդար և Աստուածավախ էր, ու չարու-
2 թենէ հեռ կը քաշուէր։ Եւ անոր եօթը տղայ ու իրեք աղջիկ ծնաւ։
3 Ու անոր ստացուածքը՝ եօթը հազար ոչխար, ու իրեք հազար ուղտ, և հինգ հարիւր մատակ էշ էր, ու հինգ հարիւր մատակ էշ էր, ու խիստ շատ ծառաներ ունէր. և ան մարդը բոլոր արեւելեցիներէն մեծ էր։
4 Ու անոր տղաքը կ'երթային, ու ամէն մէկը իր օրը տուներուին հայկերոյթի կ'ընէին, և մէտ իրեկերով իրեք քոյրերնին կը հրաւիրէին, որ
5 իրենց հետ ուտեն ու խմեն։ Ու երբոր հայկերոյթին օրերը կը լմննար, Ցոր կանչել կու տար զանոնք ու կը սրբէր. և առտուընոյ կ'ելլէր՝ անոնց ամենուն թիւովը ողջակէզներ կը մատուցանէր. ո-
6 րովհետև կ'ըսէր Ցոր, Կարելի է որ տղաքս մեղք գործեցին, ու սրտերնուն մէջ Աստուծոյ հայհոյեցին. միշտ այսպէս կ'ընէր Ցոր։
7 Երբ մէկ օր մը Աստուծոյ որդիքը գային Տէրոջը առջեւը կայնելու, ու Սատանան ալ գնաց
8 անոնց մէջը. Եւ Տէրը բաւ Սատանային, Ո՞րկից կու գաս. ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու բաւ, Երկրի վրայ շրջելէն ու անոր մէջը պտրտելէն։
9 Եւ Տէրը բաւ Սատանային, Խմ Ցոր ծառայիս ուշադրութիւն ըրի՞ր, որ երկրի վրայ անոր պէս Կատարեալ և արդար, աստուածավախ ու չարութենէ հեռ
10 քաշուող մարդ չկայ։ Ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու բաւ, Միթէ Ցոր Ձրի՞ կը պաշտէ զԱստուած։ Չէ՞ որ դուն անոր ու անոր տանը և անոր ամէն ունեցածներուն բոլոր-

ՆՈՐ ԿՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵ 1520

տիքը շանկով պատեցիր, Ե անոր ձեռացը գործքերը օրհնեցիր, ու անոր ստացուածքը երկրի վրայ
11 շատցաւ։ Ե Բայց հիմա ձեռքդ երկրնցուր, ու անոր ամէն ունեցածին դպչէ, և պիտի բեռնէ թէ
12 ինչպէս Քեզի դէմ պիտի հայհոյէ։ Եւ Տէրը բաւ Սատանային, Ահա անոր ամէն ունեցածը քու Ձեռքդ է՝ միայն թէ իրեն վրայ Ձեռք չերկընցընես։ Ուն Սատանան Տէրոջը առջեւէն ելաւ։
13 Ու եղաւ որ օր մը Յանոր տղաքը ու աղջիկները իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը
14 խմէին։ Ու մկ պատգամաբեր մը եկաւ Ցորին ու բաւ, Երբոր եզները կը հերկէին, ու մատակ էշերը անոնց քովը կ'արածուէին,
15 Սաբայեցիք յարձակեցան ու զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, և Է՛ոչ որ քեզի պատ-
16 միմ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, և՛րէն մէկն ալ եկաւ ու բաւ, Երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ, ու Հօտերը ու ծառաները այրեց, ու զանոնք ոչնչեց. և միայն ես ազատեցայ և՛ Է՛ոչ որ
17 քեզի պատմիմ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, և՛րէն մէկն ալ եկաւ ու բաւ, Քաղդէացիք իրեք դունդի բաժնուած՝ ուղտերուն վրայ յարձակեցան, և զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, և՛ Է՛ոչ որ քեզի պատ-
18 միմ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, և՛րէն մէկն ալ եկաւ ու բաւ, Որ տունն Ղազբդ ու աղջկներդ իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը խմէին,
19 Ահա անապատին անդիի կողմէն մեծ հով մը եկաւ, ու տանը չորս գողմ հարուածեց, որ տղոցը վրան փլաւ, ու անոնք մեռան. և միայն ես ազատեցայ, և՛ Է՛ոչ որ քեզի պատմիմ։
20 Ուն առներ Ցոր ելաւ, Ձիր պատմուճանը պատռեց և գլուխն մերկերը կտրեց, ու Երկրիս իյնալով

Ե. Ք. ԴԲ. ՀԵՐ 1520

* Տես Ծն. իր. 20, 21։ Մահէս՝ կը կարծուի Ցորայ դիւրքը երբոր Մադիամացւոց մէջն էր՝ իրը 1520 Նախ քան դէպքս։
— Եզեկ. ժգ. 14։ Ցակ. և. 11։
Բ Ծն. գ. 9։ ժէ. 1։ ԳԼ. 2, 3։
Ե Ընակ. բ. 13։ ԺԶ. 6։
Է Եբր. կը խրկէր
Ը Ծն. բ. 20։ ԳԼ. խր. 8։
Թ գ Թագ. իա. 10, 13։
ԺԳԼ. բ. 1։
Ժ գ Թագ. իբ. 19։ ԳԼ. լո. 7։
ԺԱ Մն. իա. 1։ Յով. ժբ. 9, 10։
ԺԲ ԳԼ. բ. 2։ Մատ. ժբ. 43։ ՍԱՂԱՄ. և. 8։
ԺԳ ԳԼ. բ. 3։
ԺԴ Հմր 1։
ԺԵ Եբր. Ձրի՞ կը վախնայ Աստուծմէ։
ԺԶ Սադ. ԼԴ. 7։ Եր. և. 2։

ՆՈՐ ԿՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵ 1520

Ի Սադ. ՃԻԲ. 1, 2։ Ընակ. ժ. 22։
Ի ԳԼ. բ. 5։ ԺԹ. 21։
Լ Ես. բ. 21։ Մատ. գ. 13, 14։
Հ Ծն. ԺԶ. 6։
Ն ԺՈՂ. ԻԲ. 12։
Շ Հմր 4, 18։
Ո Ծն. և. 29։ ԵՊԲ. ԻԲ. 3։ Յ ա Պետ. և. 6։

ՆՀ·Ք·ՆԸ· ԽՐԲ 1520

ա Նաղ·խթ· 17։ ժողովրդ· ն· 15։ ա Տիմ·գ· 7։ ե ժող· ե· 19։ Ցակ· ա· 17։ Նիա· ի· 15։ ո Եփս· ե· 20։ ա Թես· ե· 18։ ՀՊՂ·Բ·10։

Գ·ա·6։

Բ ԳՂ·ա·7։

Է ԳՂ·ա·1։ 8։

Ը ԳՂ·իե·5։ 6։

Թ ԳՂ·Թ·17։

ՀԳՂ·ա·11։ Ի ԳՂ·ժԹ· 20։

ԼԳՂ·ա·12։

Խ Նա·ա·6։

Ծ Բ Թագ· ժդ· 19։ ԳՂ·Խբ·6։ Եզեկ·իե· 30։ Ա՞ստ· ժա·21։

Կ ԳՂ·իա· 15։

Լ Հմր 8։

Ի ԳՂ·ա·21։ Հռով· ժբ· 12։ Ցակ· ե· 10։ 11։

Ջ ԳՂ·ա·22։

Ա Ապդ· լԹ· 1։

Ղ Նաակ·ժէ· 17։

21 Երկրպագութիւն բրաւ, ու բսաւ, ՛Մօրս արգանդէն մերկ ելայ, ու հոն մերկ պիտի դառնամ. Տէրը տուաւ ու Տէրը առաւ, ՛օրհ-
22 նեալ ըլլայ Տէրոջը անունը։ Նա ամենուն մէջ Ցոբ չմեղանչեց, ու Աստուծոյ անզգամութիւն չբսաւ։

ՓԼ· Բ

1 Աստանոր նորէն Աստուծոյ առջևը ներկայ-
նացաւ՝ երկրորդ անգամ Չ՚սման կ՚ուզէ որ Ցոբը փորձէ։ 7 Ցոբ ուշը գլուխներով զա-
րնկայ կը զարնէ։ 9 Ցոբ ին կնիկը կը յանդի-
մանէ, երբոր կը տեսնէ որ անիկա ևեր է
դիմքը գրգռելու որ զԱստուած նեխէ։ 11
Ցոբին իրեք բարեկամիները լուսնեամբ գալ-
կից կ՚ըլլան անոր։

1 Նո՚ր օր մը Աստուծոյ որդի-
քը գային Տէրոջը առջևը կայ-
նելու, ու Սատանան ալ գնաց ա-
նոնց մէջը Տէրոջը առջևը կայնե-
2 լու։ Եւ Տէրը բսաւ Սատանային,
Ո՞ւակից կու գաս. ու Սատանան
պատասխան տուաւ Տէրոջը ու
բսաւ, Երկրի վրայ շրջելէն ու
3 անոր մէջը պտրտելէն։ Եւ Տէրը
Սատանային բսաւ, Իմ Ցոբ ծա-
ռայիս ազէկ ուշադրութիւն բրիր,
որ երկրի վրայ անոր պէս կա-
տարեալ և արդար, աստուածա-
վախ ու չարութենէն հեռ քա-
շուող մարդ չկայ, ու անիկայ
տակաւին իր կատարելութեանը
մէջ հաստատ է, թէև դուն ու-
զեցիր զինք համրոտել Էոր զա-
նիկայ զուր տեղը կորսընցնեմ։
4 Եւ Սատանան պատասխան տուաւ
ու Տէրոջը բսաւ, Մորթի տեղ
մորթի՝ նաև մարդս իր բոլոր ստա-
ցուածքը իր կեանքին տեղը կու
5 տայ։ Հիմա ձեռքդ երկրնցուր, ու անոր ոսկորին ու մար-
մինին դպչէ, ու պիտի տեսնես թէ
ինչպէս քեզի դէմ պիտի հայհոյէ։
6 Եւ Տէրը բսաւ Սատանային, Ահա
անիկայ քու ձեռքդ է՝ սա՛յն մի-
այն թէ անոր կեանքը պահէ։
7 Ու Սատանան ելաւ Տէրոջը առ-
ջևէն, ու Ցոբը Էուտրին թաթէն
մինչև գագաթը դէշ պալարներով
8 զարկաւ։ Եւ անիկայ խեցիի մը
կտոր առաւ, որ անով քերուի.
էու մոխիրի մէջ նստաւ։
9 Եւ անոր կնիկը բսաւ անոր,
Դուն տակաւին Հրու կատարելու-
թեանդ մէջ հաստատ կը կենա՞ս.
Աստուծոյ դէմ հայհոյէ՛ ու մեռի՛։
10 Եւ Ցոբ բսաւ անոր, Դուն անզգամ կնկան մը պէս կը խօսիս.
Էն Աստուծոյ ձեռքէն միայն բարիքը
ընդունինք, ու չարիքը չընդունինք։ Էն Այս ամենուն մէջ Ցոբ իր
շրթունքներովը չմեղանչեց։
11 Եւ Ցոբին իրեք էբարեկամիները՝

Եղիփազ Թեմանացին, Բաղդատ
*Սօքացին ու Սոփար Նաամացին
երբոր լսեցին անոր պղտիքը եկած
ատ բոլոր փորձոտութիւնները, ամէն
մէկը իր տեղէն Էլէվէ եկան ու
մէկտեղ ժողովուեցան, որ երթան
ցաւակից բլլան անոր ու զանի-
12 նայ մխիթարեն։ Ու հեռուէն աչ-
քերնին վերցնելով պէտուն, բաւ չը-
ճանչցան զանիկայ. և ձայներնին
վերցուցին ու լացին, ու ամէն մէ-
կը իր պատմուճանը պատռելով՝
գլուխ ի երկինքը գլուխնին հող
13 ցանեցին։ Եւ անոր հետ եօթը
օր ու եօթը գիշեր գետնի վրայ նըս-
տան. ու մէկը անոր խօսք մը չը-
բսեցաւ, քանզի տեսան որ անոր
ցաւը խիստ սաստիկ էր։

ԳԼ· Գ

1 Ցոբ իր ծննդեան օրը կ՚անիծէ։ 13 Մահուան
յանդիմանութիւնը։ 20 Ցոբ իր նեղութեանը
պատճառով իր կեանքէն կը դանդաղի։

1 Վնկէ ետև Ցոբ իր բերանը բացաւ
2 ու իր օրը անիծեց։ Եւ Ցոբ
†խօսեցաւ ու բսաւ,
3 Կորսուի ան օրը որ ես ծնայ,
ու ան գիշերը՝ որ ըսին Թէ Ար-
զտակ մը †ծնաւ։
4 Ան օրը խաւար բլլայ, ու Ա-
ստուած չփնտռէ զանիկայ վերէն,
ու երբէք լոյս չծագի անոր վրայ։
5 Խաւարը ու Բմահուան չուբը
‖իրենց սեպհականէն՚ զանիկայ.
ամպը ծածկէ զանիկայ. օրուան
դիւթութիւնը վախցընէ զանիկայ։
6 Ան գիշերը մառախուղը պաշա-
րէ. անիկայ տարուան օրերուն
§հետ չմիաւորուի՚, ու ամիսներուն
մէջ չհամրուի։
7 Ահա ան գիշերը թող ամայի մը-
նայ, ու անոր մէջ ուրախութեան
ձայն չմտնէ։
8 Թող անիծէն զանիկայ †օրը ա-
նիծողները, որոնք պատրաստ են
‡վիշապը արթնցընելու։
9 Անոր գիշերուան աստղերը ապօ-
տանան. լոյսին սպասէ ու չտես-
նայ. ու Ծարշալոյսին ††ճառա-
գայթներուը չտեսնէ։
10 Վասն զի իմ ծոցս արգանդին
դռները չգոցեց, ու տառապանքը
աչքերս չծածկեց։
11 Ինչու՞ համար ծոցս արգանդէն
չմեռայ, ու որովայնէն ելածիս
պէս չկորսուեցայ։
12 Ինչու՞ ծունկերը ընդունեցին
զիս, ու ինչու՞ ստինք զոս ինձի
որ ես ծծեմ։
13 Ինչու որ հիմա պառկած կը
հանգչէի ու կը քնանայի. ան ժա-
մանակը հանգստացած կ՚բլլայի,
14 Իրենց համար Էաւերակները շինող

ՆՀ·Ք·ՂԸ· ԽՐԲ 1520

ե Ծն·լԳ· 11։ Երեմ· խԹ·7։

* Կա՛ր Սա-վիկին տես Ծն·իե·2։

է ԳՂ·խբ· 11։ Հռով· ժբ·15։

ը Եզեկ. Թ· 1։ Ողբ·բ· 10։ Եզեկ· իե·30։ ՀԾն·ծ·10։

† Եբբ·պատահան տուաւ

— ԳՂ·ժ·18։ 19։ Երեմ· ժե·10։ ի· 14։

‡ Եբբ·ար· գանգի մէջ գլցուաւ։

Բ ԳՂ·ժ·21։ 22։ ժգ 16։ իբ·3։ Պապ· խգ·4։ խգ· 19։ ՃԿ·10։ 14։ Երեմ· ժգ 16։ Ամով· ե· 8։

‖ Կա՛ր պղպձէն

§ Կա՛ր մէջը չուրախանայ,

‡ Տես Երեմ· Թ·17։ 18։

‡‡ Եբբ·Լևի-ամանը

† ԳՂ·խա· 18։

††Եբբ·Թագթիխները

Ի ԳՂ·ժ·18։

Լ Նա·ա·3։ Նա·կգ·12։

Ի ԳՂ·ժե· 28։

Ն · Ա · Դ · Բ · Ե · 1520

երկրի թագաւորներուն ու խորհրդականներուն հետ ,

15 Կամ ոսկի ունեցող իշխաններուն հետ՝ որոնք տուներնին արծաթով կը լեցընեն .

Ե Առակ · Ծբ · 8 ։

16 Կամ թէ ըզպտուկ վիժածի մը պէս կ՚ոչնչանայի , այն երախաներուն պէս՝ որոնք երբէք լոյս չտեսան ։

17 Հոն չարերը դադրեցուցին տանջելէն կը դադրին . և հոն ուժ ինկածները կը հանգստանան ։

18 Նմանապէս բանտարկեալները հոն կը հանդչին , ա՛ լսեր չեն լսեր Խարտապահանջին ձայնը ։

Ր Տես գլ · լԹ · 7 ։

19 Պզտիկը ու մեծը հոն են . ծառան ալ իր տիրոջմէն ազատ է ։

Բ Երեմ · ի · 18 ։

20 Բ Ինչու՞ համար թշուառութեան մէջ եղողին լոյս՝ ու դառնահոգիներուն կեանք տրուի ,

Ի Առակ · ա · 10 ։ գ Թագ · գ · 21 ։ Ա Առակ · լա · 6 ։

21 Որոնք Ե մահուան կը սպասեն , ու անիկայ չգար , ու Ի պահուած գանձերէն աւելի զանիկայ կը փնտռեն .

Լ Յոբ · ի · 6 ։

22 Գերեզմանը գտած ժամանակնին խիստ ուրախ կ՚ըլլան ու կը ցնծան .

Ի Առակ · բ · 4 ։

23 Անանկ մարդու մը՝ որուն ճամբան գոցուած է , Բ ու Աստուած արգիլելը է զանիկայ ամէն կողմէն ։

Ր Գլ · ժԹ · 8 ։ Ողբ · գ · 7 ։

24 Որովհետև կերակուր ուտելէս առաջ իմ հեծութիւնս կու գայ , ու իմ աղաղակներս ջուրերու պէս կը հոսին ։

25 Վասն զի ինչ բանէ որ շատ կը վախնայի՝ ան ինծի հանդիպեցաւ , և ինչ բանէ որ երկիւղ ունէի , ան ինծի հասաւ ։

26 Ո՛չ խաղաղութիւն ունիմ , ո՛չ հանգստութիւն և ո՛չ հանդարտութիւն . բայց թշուառութիւնը չ՚ գա՛ս կու գայ ։

ԳԼ · Գ

1 Եղիփազ կը յանդիմանէ Յոբը իբրև ամբարիշտ մէկ մը ։ 7 Կ՚իմացընէ թէ Աստուծոյ դատաստանները արդարներուն համար չէ , Տալա չարերուն համար ։ 12 Կը պատմէ իր զարհուրելի տեսիլքը , որով սահմռկեցնելու Տէրոջ վեհութիւնը կը յանդիմանէ ։

1 Ա՚Ն ատենը Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ՝

2 Պիտի դժուարիմ արդեօք , թէ որ սկսինք քեզի խօսիլ . բայց ո՛վ կրնայ զինքը զգալ՝ որ չխօսի ։

— Նա · լե · 3 ։

3 Ահա դուն շատերուն խրատ տուիր , ու ՝ոտկար ձեռքերը զօրացուցիր ։

4 Քու խօսքերդ տահլոյս վրայ և դողը հաստատուցին , ու դուն Բ տրկարացած ծունկերը Ֆ կազդուրեցիր .

Բ Երբ · ժը · 12 ։

Ֆ Նա · լե · 3 ։

5 Բայց հիմա ՝՝ Ֆ՚ՐՅՈՆԴԸ քեզի պատահեցաւ ու դժուարեցար .

քեզի դպաւ ու բոլորովին չփոթեցար ։

Ն · Ա · Դ · Բ · Ե · 1520

6 Մի՛թէ ‖ աստուածպաշտութիւնդ քու Էյոյդ չէ՞ , ու ճամբաներուդ ուղղութիւնը՝ քու ակնկալութիւնդ ։

7 Ա՛զգ , մի տրդ բեր , Ե՞ր անմեղը կորսուեցաւ , և ա՞ր տեղ արդարները բնաջինջ եղան ։

8 Ինչպէս որ տեսայ , Հանօքէնութիւն հերկողները և անիրաւութիւն ցանողները նոյնը կը ջնձեն .

Ե Յով · է · 14 ։ Առակ · իբ · 8 ։ Ովս · ժ · 13 ։ Գաղ · գ · 7 ։ 8 ։

9 Աստուծոյ շունչէն կը կորսուին , ու անոր Ի հնդացքը հովէն բնաջինջ կ՚ըլլան ։

Ի Նա · լ · 33 ։ Տես Եզ · ժե · 8 ։ Գլ · ա · 19 ։ ժե · 30 ։ Ես · ժա · 4 ։ Բ Թես · բ · 8 ։

10 Ընկէ՛ղ կը Խ՚ռնէ առիւծին մռունչիները և մնչղող առիւծին ձայնը , ու Ծ կորիւններուն ակռաները կը կոտրտուին ։

Ե Յով · Ծբ · 6 ։

11 Բ Առիւծը առանց որսի կը կորսուի , ու մատակ առիւծին կորիւնները կը ցրուին ։

Բ Սող · լՂ · 10 ։

12 Եւ ինծի գաղտուկ կերպով խօսք մը բառնացաւ , ու անոր շշունչը ականջս հասաւ ։

13 Ֆ Գիշերուան տեսիլքներուն պէս՝ խորհուրդներուն առնէն՝ երբ որ խորունկ քուն մը մարդոց վրայ կ՚իջնէ ,

Ֆ Գլ · լԳ · 15 ։

14 Վրան սոսկալ վախ մը ու Է դող մը եկաւ , որ բոլոր ոսկորներս ցնցեց ։

Է Ամր · գ · 16 ։

15 Առջևէս ալ ոդի մը անցաւ , ՚՚ մարմինոյս մազերը փուշ փուշ եղան .

16 Անիկայ կայնեցաւ , բայց ես չըկրցայ զանազանել անոր կերպարանքը . աչքերուս առջին երևոյթ մը կար . լռութիւն եղաւ , ու ձայն մը լսեցի , ՚ր Ի՚ՏԽԻ ՝

17 Մի՞թէ մարդը Աստուծմէ արդար կ՚ըլլայ . մարդը իր Արարիչէն մաքուր կ՚ըլլայ .

Լ Գլ · թ · 2 ։

18 Ահա Անիկայ Ի իր ծառաներուն չհաւատար , ու իր հրեշտակներուն վրայ ալ պակասութիւն կը դտնէ .

Ի Գլ · ԺԵ · 15 ։ ԻԵ · 5 ։ Բ պետ · բ · 4 ։

19 Ք՚ն որ կը մնան անոնք՝ որ Ի կաւեղէն տուներու մէջ կը բնակին , որոնց հիմը փոշիին մէջն է , Ե որոնք ցեցէն առաջ կը ճզմուին ։

Ք Կար · գ · 7 ։ ե · 1 ։

20 Հ՚Առաւօտ առաւօտին մինչև իրիկուն կը ճեղուին , ՚՚ առանց մէկու մը իմանալուն կը կորսուին յաւիտեան ։

Հ Սող · գ · 5 ։ 6 ։

21 Ծ Ահա անոնց վրայ եղած փառաւորութիւնը կը վերցուի . Հանոնք կը մեռնին առանց իմաստուն ըլլալու ։

Յ Սող · լԲ · 11 ։ Խոհ · 14 ։ Հ Գլ · լՀ · 12 ։

ԳԼ · Ե

1 Ընտանեմանութեան ցաւագ ։ 3 Զարերուն վախճանը թշուառութիւն է ։ 6 Նեղութեան առանցը պէտք է Աստուծոյ նայիլ ։ 17 Աստուծոյ խրատին երջանիկ վախճանը ։

1 ՚Կանչէ աղաղակէ . քեզի պատասխան տուող մը կայ արդեօք ,

ու սուրբներէն որոնն պիտի դարձընես քու երեսդ ։

2 Սաղդ է որ բարկութիւնը յիմարը կը սպաննէ , ու նախանձը անմիտը կը մեռցընէ ։

3 Ես յիմարին արմատանալը տեսայ , բայց շուտ մը անոր բնակութիւնը անիծեցի ։

4 Անոր որդիները ապահովութենէ հեռու են . անոնք դրանը մէջ կը կոխկրտուին , և ազատող մը չկայնուիր ։

5 Անօթիի եղողը կ'ուտէ անոր հունձքը , ու զանիկայ փուշերու ցանէն մէջէն կը յափշտակէ . ու անոնց ստացուածքը * աւարառուն կը կլլէ ։

6 Որովհետև չարիքը հողէն չելլեր , ու թշուառութիւնը գետնէն չբուսնիր .

7 թէպէտ մարդը † թշուառութեան համար կը ծնանի , ինչպէս որ †կրակի կայծերը՝ վեր կը թռչին ։

8 Իսկ ես Աստուծոյ պիտի դիմէի , ու իմ գործս Աստուծոյ պիտի յանձնէի ,

9 Որ անհաս մեծ բաներ կ'ընէ , որ հարթ չկրնար քննել , ու անհաս բանդակներ՝ որ չափ չէ համրել զանոնք ։

10 Անիկայ երկրիս վրայ անձրև կուտայ , ու դաշտերուն վրայ ջուրեր կը խրկէ .

11 Ո՛նան ցածերը կը բարձրացընէ , ու ազատորները ապահովութեան կ'եղևն ։

12 Անիկայ խորամանկներուն խորհուրդները կը ցրուէ , որ ձեռքերնին կարող չըլլայ իրենց գործքերը գլուխ տանելու .

13 Իմաստուններուն իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ , ու նենգաւորներուն խորհուրդը շուտով կը խափանուի ։

14 Ցորկը մութի կը բռնուին , ու կէս օրին դիշերուան պէս խարխափելով կ՚երթան ։

15 Բայց Նաղքատը սուրէն , անոնց բերնէն ու հզօրին ձեռքէն կ'ազատէ ։

16 Ունչակս ազքատը յոյս կ'ունենայ , իսկ անօրէնութիւնը իր բերանը կը գոցէ ։

17 Ահա երանելի է ան մարդը՝ որն որ Աստուած կը խրատէ . ուրեմն Ամենակարողին յանդիմանութիւնը մի՛ անարգեր .

18 Վասն որ ինքը կը վիրաւորէ ու կը փաթթէ . կը զարնէ ու իր ձեռքերը կը բժշկեն ։

19 Վեց նեղութիւններէ քեզ պիտի ազատէ , ու եօթներորդին չբերզի չարիք պիտի չդպչի ։

20 Սովի ժամանակ քեզ մահուանէ պիտի ազատէ , ու պատերազմի մէջ սուրին ձեռքէն ։

21 Լեզուի խարազանէ ապահով պիտի ըլլաս , ու կործանման դալուստնէր անկէ չվախնաս .

22 Կործանման ու սովի վրայ պիտի ծիծաղիս , ու երկրի գազաններէն պիտի չվախնաս .

23 Քանզի դաշտի քարերուն հետ դաշինք պիտի ունենաս , ու դաշտի գազաններդ քու հետդ խաղաղութեամբ պիտի վարուին ։

24 Ու պիտի դիտեաս որ վրանիդ մէջ յաջողութիւն կայ . և քու բնակարանիդ այցելութիւն պիտի բնես , ու չբան մը պակաս պիտի չգտնես ։

25 Նաև պիտի դիտեաս որ Հրաւ զաւակներդ շատ , ու քու սերունդդ ՀԵրկրի խոտերուն պէս պիտի բլլան ։

26 Ուղիղ մը ծերացած՝ դերեզմանը պիտի մտնես , ցորենի խուրձերուն դիզուն պէս՝ որ իր ժամանակին կը դիզուի ։

27 Ահա մենք Հաս բանը քննեցինք , ասանկ է . մտիկ ըրէ անոր , ու Հրու օգուտ համար դիտցիր դանիկայ ։

ԳԼՈՒԽ Զ.

1 Ցոր իր դանդաղութը իրատացի ըլլալ կը ցուցընէ ։ 8 Մեհանելու կը ցանկայ , յանայլով որ իր մեխեռաբերութիւնը հան պիտի գըտնէ ։ 14 Կը յանդիմանէ իր բարեկամները իրենց անողորմ մարդիկ ։

1 Ո՛վ Ցոր պատասխան տուաւ ու բսաւ ,

2 Երանի թէ իմ տրտմութիւնս ագիկ կշռուէր , ու իմ թշուառութիւնս միկ տուղ կշիռքի մէջ դրուէր ։

3 Քանզի հիմա անիկայ ծովուն աւազէն ծանր կ'ըլլար . անոր համար է իմ խօսքերս կը հատնին ։

4 Որովհետև Ամենակարողին նետերը իմ ներսիս դիս են , որոնց թոյնը իմ հոգիս կը ծծէ . Աստուծոյ արհաւիրքները ինծի դէմ դասակարգուած են ։

5 Մխիթ վայրենի էշը խոտին քովը կը գոչէ՞ կամ եղը իր մսուրին քովը կը բառաչէ՞ .

6 Անհամ բանը առանց աղի կ'ուտուի՞ . հաւկիթի ճերմակուցին միջը համ կայ արդեօք ։

7 Ան բաները՝ որոնց սիրտս չէր ուզեր դպչիլ , իմ զազրալի կերակուրս եղան ։

8 Երանի թէ ուզածս կատարուէր , ու տար Աստուած ան բանը՝ որուն կը սպասեմ .

9 Այսինքն թէ Աստուած զիս

Առակ · ԺԹ · 19 · ԺԸ · 19 ։
Առակ · Ժ · 20 ։

Ելս · Ժա · 9 ; ԼԸ · 9 ։ Կե · 25 ։ Եզեկ · ԼԴ · 25 ։
Առակ · գա · 12 ։ Ովս · Բ · 18 ։

Կ՚ուզ պիտի չխանգարէ ։

Առակ · ՃԺԲ · 2 ։
Առակ · Հբ · 16 ։
Ընտկ · Բ · 11 ։ Ժ · 27 ։

Առակ · ՃԺա · 2 ։

Ղ Առակ · Բ · 12 ։

— Առակ · ԻԲ · 3 ։
Բ Առակ · Կէ · 4 ։
Կամ դրդռտաթեամբ են ։
Սղ · լը · 2 ։
Գ Առակ · Ձբ · 15 · 16 ։

Ե · Բ · ՊԲ · Հրէ 1520

Ես Աստուած · ԺԹ · 19 ։ Ա Կոր · Ժ · 10 ։
Ես Աստուած · Ա · 11 ։
Ես Աստուած · Ա

ՆՀ. ԴԲ. Հրե 1520

ճնշելու հաւանէք , ու ձեռքը ներկընդրնելով դէս կործանէք ։
10 Բայց տակաւին ես միթեթարութիւնը պիտի ունենամ , և անողորմ ցաւին մէջը պիտի ուրախանամ , որ ես Աստըծին խօսքերը չեմ ծածկեր ։
11 Ո՞ւժս ինչ է՝ որ դիմանամ , ու վախճանս ինչ է՝ որ կեանքս երկընդրնեմ ։
12 Միթէ իմ ոյժս քարերու ոյժ է , կամ թէ մարմինս պղնձեղէ՞ն է .
13 Չէ՞ որ օգնութիւնէ զուրկ եմ , ու ձեռնտուութիւնը հեռացած է ինծմէ ։
14 Բարեկամին կարեկցութիւնը պէտ է . բայց անիկայ Ամենակարողին վախը մէկդի թողուց ։
15 Իմ եղբայրներս հեղեղներու պէս խաբէութիւն ըրին ինծի , ինչ հոսերու հեղեղատներու պէս որ կ՚անցնին .
16 Որոնք սառէն պղտորած են , երբ որ ՚անոնց մէջ ձիւնը կը ծածկուի՚՚ .
17 Տաքը տեսածնուն պէս կը ցամքին . խստա տաք ատենը իրենց տեղէն անհետցին կ՚երթան ։
18 Կարաւանները իրենց ճամբան կը դարձընեն , բայց չգտատրակ երթալով՝ կը կորսուին .
19 Թեմայի կարաւանները նայեցան , Սաբայի ճամբորդները անոնց յուսացան .
20 Ես ձուսանուն համար ամչցան , հոն գացած ատենին կարմրեցան ։
21 Ցիրաւ ինչ ինծի անօգուտ եղաք , թշուառութիւն տեսաք ու վախ կացիք ։
22 Ես ձեզի ըսի՞ որ ինծի բերէք , ու ձեր ստացուածքէն ընծայ տուէք ինծի .
23 Կամ թէ դիս թշնամիին ձեռքէն ազատեցէք , ու բռնաւորներուն ձեռքէն դիս փրկեցէք ։
24 Սորվեցուցէք ինծի՝ ու լուռ պիտի կենամ , ու հասկրցուցէք ինծի՝ թէ ինչ բանի մէջ սխալեր եմ ։
25 Ուղիղ խօսքերը որչափ զօրաւոր են . բայց ձեր յանդիմանութիւնը ինչ կը նշանակէ ։
26 Արդեօք խօսքերը յանդիմանել կը մտածէք . յուսահատին խօսքերը հով են ։
27 Անաւանդ որբին համար աչքերնիդ կը լարէք , ու ձեր բարեկամին համար հոր կը փորէք ։
28 Հիմա հաճեցէք ինծի նայիլ . թէ որ սուտ կը խօսիմ , յայտնի է ձեզի ։
29 Դարձէք՝ կ՚ապաշխարեմ , ու անիրաւութիւն չըլլայ . այո՛ դարձէք . քանզի ասով իմ արդարութիւնս չ՚յայտնուի ։
30 Միթէ իմ լեզուս վրայ անիրաւութիւն կայ . միթէ Ես իմ բիմքս չար բաները չը՞կրնար զանազանել ։

ԳԼ. Ի

1 Ցոր իր միանելու փափաքիլը կ՚արդարացընէ ։ 12 Իր անմեղասութիւնը համար ։ 17 ու Աստուծոյ քննողութեանը համար գանգատ կ՚ընէ ։

ԷԳԼ. ԺՐ. 11։ ԼԴ. 3։

1 Մ՚թէ մարդս երկրի վրայ պատերազմի ասպարէզ մը չունի . և անոր օրերը վարձկանի մը օրերուն պէս չ՚ե՞ն ։
2 Ինչպէս որ ծառան չ՚ուզեր շուքին կը փափաքի , ու վարձկանը իր վարձքին կը սպասէ ,
3 Անանկ ալ ունայնութեան ինծի բաժին տրուած են , ու թշուառութեան գիշերներ ինծի համար որոշուած են ։
4 Պառկած ատենս կ՚ըսեմ՝ Երբ պիտի ելլեմ , ու գիշերը երբ պիտի անցնի . ու մինչև արշալոյսը անհանգստութեամբ լցուած եմ ։
5 Մարմինս որդերով ու հողի կոշտերով ծածկուած է . մարթս կը ճեղքուի ու կը հալի ։
6 Օրերս ոստայնանկին կկոցէն աւրաց կ՚անցնին , ու կը սպառին առանց յոյս մը ճարելու ։
7 Ցիշէ որ Կեանքս հովի պէս է . աչքս այլևս հետ բարիք պիտի չտեսանի ։
8 Ինձ տեսնողին աչքերը նորէն պիս պիտի չտեսանեն . քու աչքերդ իմ վրաս կը նային , ու ես բնաջինջ կ՚ըլլամ ։
9 Ինչպես որ ամպը կը ցրուի կ՚երթայ , անանկ ալ Դերեզմանը իջնողը պիտի չելլէ .
10 Ալ անիկայ իր տունը պիտի չդառնայ , ու իր բնակարանը ալ դանիկայ պիտի չճանչնայ ։
11 Ուստի ես ինքս բերանս պիտի չզսպեմ . Հոգիիս նեղութեամբը պիտի խօսիմ , Դառնութեամբը պիտի գանգատիմ ։
12 Միթէ ես ծով եմ , կամ կէտ , որ իմ վրաս պահապաններ կը դնես ։
13 Երբոր ես կ՚ըսեմ թէ անկողինս դիս պիտի միխթարէ , մահիճս իմ դանգատներս պիտի պակեցընէ ,
14 Ցիս երազներով կը վախցընես , ու ցնորքներով կը զարհուրեցընես ։
15 Ուստի ընտրեմ խեղդուիլ ու մեռնիլ , քան թէ իմ ոսկորներուս պահպանուիլը ։
16 Ինչ ձանձրացած եմ , ու չեմ ուզեր որ յաւիտեան ապրիմ .

ՆՀ. ԴԲ. Հրե 1520

ԷԳԼ. ԺՐ. 11։ ԼԴ. 3։

–ԳԼ. ԺԴ. 5։ 14։ ՍԱՂ. ԼՓ. 4։

ԲՏՀՈ. ԺԲ. 2։

ԵՐ ՕՐ. ԽԲ. 67։ ԳԼ. ԺԱ. 12։

ՅԵՒ. ԺԴ. 11։

ԽԳԼ. ԼՓ. 25։ ԺԴ. 22։ ԺԱ. 14։ ՍԱՂ. Գ. 6։ ՆՐ. 11։ ՀԳ. 15։ ՀԲԳ. 4։ ԵՒ. ԼԲ. 12։ Ի. 6։ ՅԱԿ. Գ. 14։

ԷՍԱՂ. ՆԲ. 39։ ՀԲԻ. 47։

ԽԳԼ. Ի. 9։

ԸՐ ԹԱԳ. ԺՐ. 23։

ԲԳԼ. Ր. 18։ Ի. 9։ ՄԱՂ. ՀԴ. 16։

ԽՄԱՂ. ԼՓ. 1, 9։ Ի. 9։

ՀԱԹԱԳ. ՍՈՒ. Ժ. 10։ ԳԼ. 1։

ԷԳԼ. ԼՓ. 27։

ԽԳԼ. Ժ. 1։

ն · ք · գբ · Երբ 1520

ֆ ԻՆՁՄԷ ետ կեցիր , ինչու որ ՝ իմ օրերս ունայնութիւն է ։
17 ՀՄարդը ո՞վ է՝ որ դուն անիկայ մեծ բան մը համարիս , ու անոր համար հոգ տանիս ։
18 Եւ ամէն առաւտ զանիկայ դիտես , ու ամէն վայրկեանի մէջ փորձես ։
19 Մինչև ե՞րբ ինձմէ ետ չես կենար ։ Թուքս կլլելու չափ ալ թող չես տար ։
20 Մեղանչեցի , քեզի ի՞նչ ընեմ , ով մարդիկները քննող . ինչու՞ համար ինձ զիս քեզի նշան առիր , ու ես ինձի բեռ եղայ ։
21 Եւ ինչո՞ւ իմ մեղքս չես ներեր , ու իմ անօրէնութիւնս չես վերցներ . որովհետև հիմա հողին մէջ պիտի պառկիմ , ու առաւօտուն ես որ զիս փնտռես , պիտի չգտնուիմ ։

ԳԼ · Ը

1 Բաղդատ կը ցուցընէ Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որով կը վարուի մարդոց հետ իրենց գործերուն համեմատ ։ 8 Անիկայ առջի դարերէն ապացոյցներ յառաջ բերելով , կեդծաւորին անխորշելի կործանումը կը հաստատէ ։ 20 Աստուծոյ արդար գործերը քննելէն ետև՝ զանոնք Յոբին վրայ կը յարմարցընէ ։

1 Ա՛յն ատեն Բաղդատ Սօքեցին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ՝
2 Մինչև ե՞րբ այդպէս պիտի խօսիս , ու բերնիդ խօսքերը սաստիկ հովի պէս պիտի ըլլան ։
3 — Մի թէ Աստուած դատաստանը կը խափանէ՞ , կամ Ամենակարողը իրաւունքը կը խափանէ՞ ։
4 Եթէ քու Որդւոդ անոր դէմ մեղանչեր են , և ան ալ իրենց յանցանքին մատնած է զանոնք ։
5 Եթէ դուն առտուները կանուխ զԱստուած փնտռես , ու Ամենակարողէն ներում խնդրես ,
6 Եթէ դուն մաքուր ու շիտակ ըլլաս , հիմա անշուշտ անիկայ քեզի համար պիտի արթննայ , ու քու արդարութեանդ բնակարանին յաջողութիւն պիտի տայ ։
7 Թէև քու սկիզբդ փոքր ըլլայ , բայց քու վերջդ խիստ պիտի մեծնայ ։
8 Հիմա հարցուր առջի ազգերուն . ու անոնց հայրերը քննելու ուշադրութիւնը բրէ ։
9 (Ինչու որ Իմնիք երէկուանները ենք , ու բո՛ւն չենք դիտեր . քանի մի՛ր կեանքը երկրի վրայ ստուերմըն է ։)
10 Անո՛ւնք քեզի պիտի սորվեցընեն , քեզի պիտի խօսին , ու իրենց սրտին խօսքեր պիտի հանեն ։
11 Մի թէ պուռուն առանց տիղմի կը բուսանի՞ . կնիւները առանց ջուրի կ՚աճի՞ ։

ն · ք · գբ · Երբ 1520

Ղ Սաղ. ՃԻԹ. 6 ։ Երեմ. ԺԷ. 6 ։
ֆ ԳԼ . ԺԱ . 20 ։ ԺԲ . 14 ։ ԻԷ . 8 ։ Սաղ. ՃԺԲ . 10 ։ Առակ . Ժ . 28 ։
* Կա՛մ՝ առ բարչանն
ը Եզ . Ծ Թ . 5 ։ 6 ։
† ԵՒԲ . առաջնը
ի ԳԼ . ԻԷ . 18 ։
‡ ԵՒԲ . Աբեղէն առաջ
ֆ ԳԼ . Է . 10 ։ Ի . 9 ։ Սաղ . Լ . 36 ։
ի Յաղ . ՃԺԳ . 7 ։
ղ Սաղ . Լ . 26 ։ ՃԹ . 29 ։
— Սաղ . ՃԽԳ . 2 ։ Հռով . գ . 20 ։
Բ ԳԼ . ԼԳ . 5 ։
ֆ Եզ . Բ . 19 ։ 21 ։ Ընգ . Բ . 6 ։ 21 ։ Երբ . ԺԲ . 26 ։
Գ ԳԼ . ԻԳ . 11 ։

— Ծո՞ն . ԺԲ . 25 ։ Բ Օր . ԼԲ . 4 ։ Բ Մն . ԺԹ . 7 ։ ԳԼ . ԼԳ . 12 ։ 17 ։ Դան . Թ . 14 ։ Հռով . գ . 5 ։
Բ ԳԼ . ա . 5 ։ 18 ։
ֆ ԳԼ . և . 8 ։ Ժա . 13 ։ Իր . 23 ։ 62 ։
Ծ Բ Օր . գ . 32 ։ ԼՐ . 7 ։ ԳԼ . Ժե . 18 ։
ֆ Ծո՞ . խե . 9 ։ — Ա Մն . ԻԹ . 15 ։ ԳԼ . է . 6 ։ Սաղ . ՃԽ . 5 ։ ՃԺ . 11 ։ ՃԽԳ . 14 ։

2 Իրաւցընէ անանկ ըլլալը գիտեմ . ու — մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջեւը ։
3 Եթէ անոր հետ վիճաբանիլ ուզէ , հազարէն մէկուն չկրնար անոր պատասխան տալ ։
4 Ինիկայ սրտով իմաստուն՝ և ուժով կարող է . ով անոր դէմ էր -էրած խստացուցեր , ու յաջողութիւն գտեր է ։
5 Անիկայ լեռները կը տեղափոխէ , ու անոնք չեն գիտեր . իր բարկութեամբը զանոնք կը տապալէ ։
6 Երկիրը իր տեղէն կը շարժէ , ու անոր սիւները կը դողան ։
7 Արեւին հրաման կ՚ընէ , ու անիկայ չծագիր . ու աստղերը կը կնքէ ։

12 Անիկայ ը դէտ իր դալարութեանը մէջ — չկտրուած՝ ամէն խոտէն առաջ կը չորնայ ։
13 Աստուծոյ պիտի ըլլայ ամէն անունց ճամբաներըը՝ որ զԱստուած կը մոռնան . ու ֆ * կեղծաւորին յոյսը պիտի կորսուի ։
14 Ինչու որ անոր յոյսը պիտի կրնայ ըլլալ . ու անոր վստահութիւնը Հասարդի † ոստայնին պէս պիտի ըլլայ ։
15 Ինիկայ իր տանը պիտի կռթնի , բայց ան հաստատութիւն պիտի չունենայ . էր յիշուածը զանիկայ պիտի բռնէ , բայց ան կանգնած պիտի չմնայ ։
16 ‡ Արեւը չծագած՝ դալար է , ու անոր ճիւղերը իր Էդէմ պարտէզին վրայ կ՚երկնի ։
17 Անոր արմատները քարակոյտին կը փաթթուին , — քարերուն տեղը կը տեսնէ ։
18 ֆ Թէ որ մէկը զանիկայ իր տեղէն խլէ , ուրանայ զանիկայ՝ ըսելով Ես քեզ չտեսայ ։
19 Անո՛ւնք ճամբուն ուրախութիւնը ասէ , ու Հողէն ուրիշներ պիտի բուսին ։
20 Անո՛ւնք Աստուած արդար մարդը չմերժեր , ոչ ալ չարերուն ձեռնտու կ՚ըլլայ ,
21 Մինչև որ քու բերանդ ծիծաղով լեցընէ , ու շրթունքներդ ուրախութեան ձայնով ։
22 Քեզ ատոդներըը ամօթով պիտի ըլլան . ու ամբարիշտներուն վրանը բնաջինջ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Թ

1 Յոբ Աստուծոյ արդարութիւնը խստութեամբ կը ցուցընէ Թէ ո՛րչափ անկարելի բան է անոր հետ վիճաբանիլը ։ 22 Կը հաստատէ Թէ անձեռ մարդը պէտք չէ զաւապարտել իր կրած նեղութիւններուն համար ։

1 Յո՛ Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Իրաւցընէ անանկ ըլլալը գիտեմ . ու — մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջեւը ։
3 Եթէ անոր հետ վիճաբանիլ ուզէ , հազարէն մէկուն չկրնար անոր պատասխան տալ ։
4 Ինիկայ սրտով իմաստուն՝ և ուժով կարող է . ով անոր դէմ էր -էրած խստացուցեր , ու յաջողութիւն գտեր է ։
5 Անիկայ լեռները կը տեղափոխէ , ու անոնք չեն գիտեր . իր բարկութեամբը զանոնք կը տապալէ ։
6 Երկիրը իր տեղէն կը շարժէ , ու անոր սիւները կը դողան ։
7 Արեւին հրաման կ՚ընէ , ու անիկայ չծագիր . ու աստղերը կը կնքէ ։

Ն · Հ · Գ · Իրր 1520

8 Ի՛նչքը մինակ երկինքը կը տարա-
ձգէ, ու ծովուն ª ալիքներուն վրայ
կը քալէ։
9 ՈՒնիկայ ըրաւ Արջը, Հայկը
ու Բազմաստղը ու Հարաւին
շտեմարանները։
10 Ի՛նիկայ անքննելի մեծագոր-
ծութիւններ, ու անթիւ սքանչե-
լիքները կ՚ընէ։
11 ԸԱհա անիկայ քովէս կ՚անցնի,
ու ես չեմ տեսներ. յառաջ կ՚անց-
նի, ու չեմ իմանար։
12 Ի՞նչ որ յափշտակէ, ո՛վ կրնայ
զանիկայ արգիլել. ո՛վ կարող է
ըսել անոր թէ Ի՞նչ կ՚ընես։
13 Աստուած իր բարկութիւնը եւս
չդարձներ. ու ª Տպարտ օգնականն-
ները անոր տակը կը խոնարհին։
14 Ո՞ւր մնաց որ ես անոր պատաս-
խան տամ, ու անոր դէմ խօսքե-
համար խօսքերս ընտրեմ։
15 ՀՈրովհետեւ արդար ալ ըլլամ,
պատասխան պիտի չտամ. իմ
Դատաւորէս չնորհք պիտի խընդ-
րեմ։
16 Թէ որ ես դանիկայ կանչէի, ու
ինծի պատասխան ալ տար, պիտի
չհաւատայի թէ անիկայ իմ ձայնս
լսած է։
17 Որովհետեւ փոթորիկով զիս ձրն-
շեց, ու Լառանց պատճառի իմ
վէրքերս աւելցուց։
18 Զիս չթողուր որ շունչ առնեմ,
հապա դառնութեամբ զիս կը լե-
ցընէ։
19 Թէ որ զօրութիւն ֆնայուի, ա-
հա ՚Անիկայ զօրաւոր է. իսկ թէ որ
դատաստան †ո՛վ զիս առեանը պի-
տի կանչէ՚՚։
20 Թէ որ անձս արդարացընեմ, իմ
բերանս զիս կը դատապարտէ. Ի՝ե
ու զիս կատարեալ Է՛ՐՆԴՐԻ, զիս
չանցագործ կը Հանէ։
21 Թէ ու զիս կատարեալ Է՛ՐՆԴՐԻ,
իմ անձս չեմ ճանչնար, իմ կեանքս
կ՚արհամարհեմ։
22 ԱՀԴՐԸ մէկ է. անոր համար ըսի
թէ Ի՝նիկայ արդարը ու ամբա-
րիշը ՀԱՒՏՈՒԸ կ՚ընէ։
23 Թէ որ հարուածը չանկարծ մեռ-
ցընէ, անիկայ անմեղին պատահած
փորձութեանը վրայ կը ծիծաղի։
24 Երկիրը ամբարշտին ձեռքը տր-
ըուեցաւ. ª Անոր դատա-
ւորներուն երեսը կը ծածկէ. եթէ
ոչ՝ ո՛վ է անիկայ։
25 Արդ Իմ օրերս աւրշանդակէն
արագ են. փախան ու բարութիւն
չտեսան։
26 ‡ Անրագընաց նաւերու պէս՝
հօրսի վրայ յարձակող արծիւի
պէս կ՚անցնին։
27 Թէ որ ըսեմ՝ Գանդատս մո-

Ն · Հ · Գ · Իրր 1520

ՂԱպ.ՃԺԹ. 120։
ª ԵԼ · Ի · 7։

ՃԵրեմ · Ր · 22։
‖ Կ՚ՈՒՐԱՑ · ՈՒ ՃԱռած։

ª Յոբ · Գ · 10 · Եր · Իմ · Իմի · 9 · Երեմ · Իմի · 19 · Հռով · Իմ · 20։
ª ՀԶր 19 · ՈՒ Թագ · Ր · 25։
ª ԳԼ · Ժգ · 20—22 · ԼԲ · 7 · ՍԱպ · Լի · 10։

Գ Լ · Ժ

1 Քար դանդաւածս համարձակելով՝ Աստուծոյ
կը բողոքէ իր նեղութեանը համար։ 18 Իր
կեանքին համար կը գանգատի, ու կը խնդրէ
որ իր մեռնելէն առաջ քիչ մը հանգստու-
թիւն ունենայ։

1 — ՚Ոգիս կեանքս ձանձրացաւ. —Գ Թագ ·
Համարձակ պիտի դանդատիմ, ԺԹ · 4 · ԳԼ ·
ª Հոգիս դառնութեամբը պիտի Լ · 16 · ՅԱԹ · Գ · 3 · 8։
խօսիմ. ª ԳԼ · Լ · 11։
2 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ՝ Մի
դատապարտեր զիս, յայտնէ ինծի
թէ ինչ բանի համար հետս կռիւ
կ՚ընես։
3 Քեզի աղէկ կ՚երեւնայ որ ինձ
հարստահարես, ու ձեռքդ ասդ
գործը արհամարհես, և ամբա-
րիշներուն խորհուրդին լոյս տաս։
4 Մի՞թէ դուն մարմնաւոր աչքեր
ունիս. ª մարդուն տեսածին պէս
կը տեսնես։
5 Մի՞թէ քու օրերդ մարդուն օրե-
րուն պէս են, քու տարիներդ մարդ-
ուն օրերուն պէս են,
6 Որ դուն իմ չանցանքս փնտռես,
ու մեղքս քննես։
7 Ի՛նչուս որ չանցաւոր չեմ, բայց
չկայ մէկը որ քու ձեռքդ ազատէ
ինձ։
8 ՂՁեռ ձեռքերդ զիս առկաձե-
ցին, ու §իմ բոլոր անդամներս՚՚
կազմեցին, ու զիս բնաջինջ կ՚ը-
նեն։
9 Կ՚ազաչեմ՝ յիշէ՛ որ Ի՛նչ կաւի
պէս շինեցիր, ու զիս նո՛ղ պիտի
դարձնես։
10 ՂՉէ՞ որ զիս կաթի պէս թափե-

ª Ծն · Ա · 6։ Ասղ · Ծգ · 2 · 3։
ª ՆԵՀ · ՐԱՐԱ · Բ · ՊԱՏ
ª Ծն · Ա · 16։ ԳԼ · Լ · 31։ ՃԸ։ Ամս · Ե · 8։
ª ԳԼ · Ե · 9։ ՍԱղ · Հա · 15։
ª ԳԼ · Իգ · 8։ 9։ Լ · 14։
ª Ես · Խե · 9։ Երեմ · Ժբ · 6։ Հռով · Թ · 20։
ª ԳԼ · Իգ · 12։ Ես · Լ · 7։
ª ԳԼ · Ժ · 15։
ª ԳԼ · Բ · 3։ ԼԳ · 6։
† Կ՚ՈՒՐԱՑ · ինծի համար ո՞վ վկայութիւն պիտի տայ։
ª Յոբ · Թ · 2 · 3։ Եզեկ · Իա · 3։
ª Բ Թագ · Ժե · 30։ Ժթ · 4։ Երեմ. Ժգ · 4։
ª ԳԼ · Ե · 6։ 7։
‡ Կ՚ՈՒՐԱՑ Քանկարէ · Ի՛նչ Աղաւնատակի
ª ՈՒՄԲ · Ա · 8։
ª ԳԼ · Ե · 13։

ՆՇ · Ը · ՂԵ · Իրբ 1520

ցիը , ու պանիրի պէս թանձրացուցիր ։
11 Զիս մորթով ու մսով հագուեցուցիր , ու զիս ոսկորներով ու ջիղերով հիւսեցիր ։
12 Ինծի կեանք ու ողորմութիւն շնորհեցիր , և քու խնամքդ իմ հոգիս պահեց ։
13 Ու սոսկալ արտիդ մէջը պահեցիր · զիաւմ որ սոսկալ *միտքդ են ։
14 Եթէ մեղք գործեմ , †դուն զիս կը դիտես , ու իմ անօրէնութենէս անմեղ չես համարիր զիս ։
15 Եթէ ամբարշտութիւն ընեմ , †ւայ է ինծի , ու արդար ալ ըլլամ՝ գլուխս չեմ կրնար վերցընել · անարգանօք լցուած եմ · հիմա իմ թշուառութենս նայէ ,
16 †Որ աւելնալու վրայ է՞ · Խաւիւնդ զիս կ'որսաս , և զարմանալի իմ վրաս †յարձակող կ'ըլլաս ։
17 Ինծի դէմ վհանելդ կը նորոգես , ու քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս կը շատցընես · փոփոխութիւններ ու պատերազմ ունիմ ։
18 Ըրդ. †Ինչո՞ւ համար զիս արդանդէն հանեցիր · Երանէ ինչ հոս մեռնէի , ու աչք չտեսնէր զիս ,
19 Որ չեզածի պէս ըլլայի , ու շիրմէ անդանդէն դերեզմանը տարուէի ։
20 †Իմ օրերս սակաւաթիւ չէ՞ն · հետ կեցիր ինծի մէ , ու թող տուր որ քիչ մը հանգչիմ՝
21 Ան դէպ երթալէս առաջ , ուր կիյ որ ետ պիտի չդառնամ , Ցմութ թ երկիրը ու ստուերուան շուքը ,
22 Ան խիտ մութ երկիրը , մութուան շուքին խառնը , ուր սեղ կարգ չկայ , ու լոյսը խաւարի պէս է ։

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Սոփար կը յանդիմանէ Յոբը իր անձը արդարացընելուն համար ։ 5 Աստուծոյ խնամատութեանը արձանագիր ։ 13 Ապաշխարողին համար որոշած պարգեւները ։

1 Ան առնեը Սոփար Նեսամացին պատասխան տուաւ ու բսաւ ,
2 Շատ խօսքերուն պատասխան պիտի չտրուի՞ , ու լեզուաւոր մարդը կրնայ Իրաւ արդարանալ ։
3 Քու պարապ խօսքերդ մարդիկը պիտի լռեցընեն՝ , ու երբոր դուն ծաղր կ'ընես , պիտի չըլլայ մէկը որ †Ին ամչցընէ ։
4 Ինչու որ ՚դուն ըսիր թէ իմ խօսքս մաքուր է · ու քու աչքիդ առջեւ անարատ եմ ։
5 Սակայն երանի թէ Աստուած խօսէր , ու քեզի դէմ իր շրթունքը բանար ,
6 Ու քեզի յայտնէր խնամատութեան գաղտնիքը , որ հարիւրապատիկ կրկինն է ։ Հիմա դիտցիր որ Աստուած քու անօրէնութենէդ ետ հարուածանոնց կ'ընէ՚ ։
7 †Աստուծոյ գաղտնիքը կրնաս դանել · Ամենակարողը կատարեալ պէս կրնաս խնամել ։
8 Անիկայ երկինքի պէս բարձր է · ի՞նչ կրնաս ընել · դժոխքէն խոր նկ է · ի՞նչ կրնաս դիտնալ ։
9 Անոր չափը երկրէն երկայն՝ ու ծովէն լայն է ։
10 †Եթէ անիկա յարձակի ու դոյզ կամ ժողովէ , ո՞վ Ինանոր արգելք պիտի ըլլայ ·
11 Քանզի Ընչքը ունայն մարդիկը կը ճանչնայ · ու անօրէնութիւնը տեսնելով՝ ուշադրութիւն պիտի չընէ՞ ։
12 Բայց Ենամիտ մարդը կը հպարտանայ · ու մարդը վայրենի իշուձագի պէս կը ծնանի ։
13 Եթէ որ դուն Ընիրտդ պատրաստես , ու †ձեռքերդ անոր երկնցընես ·
14 Թէ որ քու ձեռքդ անօրէնութիւն կայ , անիկայ †Ընչի հետ չգոյութ մէջ անգամութիւն չընակէ ։
15 Ըն առնեը անշուշտ կրնաս պարզերես ինալ · Հաստատ կ'ըլլաս , ու Ընեղ չես վախնար ։
16 Ընչ— Թշուառութիւնդ պիտի մոռնաս · անցած չուրերու պէս պիտի յիշես զՆԱՆ— ։
17 Ու կեանքդ §†կէս օրուան լոյսէն պայծառ պիտի ըլլայ՝ · ՌՆԵ խաւարի մէջ ես , առտուան պէս պիտի ըլլաս ·
18 Ես ապահով պիտի ըլլաս , ինչուորը յոյս կայ †Ին · պիտի փորես , — †ապահովութեամբ կեանիր չնաս ։
19 Ես պիտի պառկիս , ու վախցընող պիտի չըլլայ · ու շատերը հրաւ երեսդ պիտի փնտռեն ։
20 Բայց Ն ամբարիշտներուն աչքերը պիտի նուաղին , ու անոնց ապաստանարան պիտի §չգտնուի , ու Ն յոյսերնին հոգեվարքութիւն պիտի ըլլայ ։

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

1 Ցոբ իր անձին Ընաւագովութեան կ'ընէ իր բանականութեան դէմ՝ որոնք գիտցը կը յանդիմանէին ։ 7 Աստուծոյ ամենակարողութիւնը կը խոստովանի ։

1 Ան Ցոբ պատասխան տուաւ ու բսաւ ,
2 Ըրդարև ժողովուրդը դուք Ընք , ու իմաստութիւնը ձեզի հետ պիտի մեռնի ։
3 ՚Ես ալ ձեզի պէս խելք ունիմ՝ , ես ձեզմէ նուազ չեմ · ու ասանկ բաներ †† ո՞վ չգիտեր՚ ։
4 §Իր բարեկամին ծաղր Ընդ. Հարէ

ՆՇ · Ը · ՂԵ · Իրբ 1520

§ Ընդ. · Ը · 13 ։
§§ Եբր · քեզի կը մնացընէ ։
† Յոզ · գ · 11 ։ Հաւ · ժա · 33 ։
†† ԳԼ · Թ · 12 ։ Ժբ · 14 ։ Յոբ · գ · 7 ։
† ԳԼ · Թ · 12 ։
Ը Սպղ · Ժ · 11 · 14 · ԺԸ · 22 · ՂԳ · 11 ։
† Սպղ · Ղգ · 22 · ղբ · 6 ։ Յոզ · գ · 18 ։ Հաւ · ա · 22 ։
Ը ԳԼ · Ը · 8 ։ Իր · 21 ։
§ Ահաւոյ · է · 3 ։ Սպղ · Նբ · 8 ։
† Սպղ · Ար · 9 ։ Ճխղ · 6 ։
† Սպղ · Հա · 3 ։
§ Ցճա Ծն · գ · 5 · 6 ։ ԳԼ · Իր · 26 ։ Սպղ · Ճմխ · 6 ։ ա Ցոհ · գ · 21 ։
† Եփ · Ին · 15 ։
§§ Եբր · կեա օրէն պիտի բարձրանայ ։
† Սպղ · լէ · 6 ։ Ճմր · 31 ։ Եփ · Ե · 10 ։
§ Ղէ · իգ · 5 · 6 ։ Սպղ · գ · 5 ։ գ · 8 ։ Ընաւ · գ · 24 ։
§ Սպղ · խե · 12 ։
§ Ղէ · իգ · 16 ։ բ Օր · իբ · 65 ։
§§ Եբր · կորսան ,
Ը ԳԼ · բ · 14 ։ Ժբ · 14 ։ Ընաւ · ժա · 7 ։
— ԳԼ · Ժ · 2 ։
†† Եբր · ո՞ր բանն քեզմէ չկայ ։
§ ԳԼ · Ժ · 10 ։ Ժէ · 2 · 6 · իա · 3 · է · 1 ։

ՆՇ · Ք · ԳԲ · ԻՐԸ 1520

ՀՈՒԴ. ԵՄ ԵՒ · ԲԱՅՑ ՈՎ ՈՐ ՏԱՍՈՒԾՈՅ ԱՂԱՂԱԿԻ, ԱՒԱՐՏԱՒՔ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԿԱՍ ՄԱՅ ԱՆՈՐ · ԱՐԴԱՐ ԱՒ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՄԱՐԴԸ ԾԱՂԸ Կ'ԸԼԼԱՅ ։

5 Ոտքը սահելու վրայ եղողը՝ հանդիման Իեհովէ վարձեացը հաստատ՝ անպիտան ջահ մըն է ։

6 †Գողերուն վրաններըն յաջողութեան մէջ են, ու զԱստուած բարկացնողներըն ապահով են, որոնց ձեռքը Աստուած առատաբերաբար կը լեցընէ ։

7 Բայց աղէ՝ անասուններուն հարցուր, որ քեզի սորվեցընեն, ու երկինքի թռչուններուն՝ որ քեզի իմացընեն ։

8 Կամ թէ երկրին զրուցէ, ու անիկայ քեզի պիտի սորվեցընէ. ծովուն ձուկերը անդամ քեզի պիտի պատմեն ։

9 Ըս ամէն բաներով ո՛վ չգիտեր, թէ ասիկայ ընողը Ցերոջը ձեռքն է ։

10 †Որ ամէն ապրողին անձը ու բոլոր մարդկային մարմնոյ հոգին ասոր ձեռքն է ։

11 ՀՄիթէ ականջը խօսքերը չմրոնշեր, ինչպէս որ †բիմբը կերակուրին համը կ'առնէ ։

12 ՀԽոնասուածքիները ծերերուն քովն է ; ու հանճարը՝ օրերուն շատութեանը մէջ ։

13 †Ընոր քովն է իմաստութիւնը ու զօրութիւնը. հանճարը ու խոհմտութիւնը Ընորն է ։

14 Ահա †Ըն կը փլցընէ, ու ալ չշինուիր. Իրեն որ մէկուն վրայ դոզէ, ալ չբացուիր ։

15 Ահա Հանիկայ ջուրերը կ'արգիլէ ու կը չորնան, ու †զանոնք թող կուտայ, ու երկիրը տակնուվրայ կ'ընեն ։

16 †Զօրութիւնը ու հանճարը անոր հետն են. խաբուողը ու խաբուղը անորն են ։

17 Խորհրդականները կողոպտուած կը պտրացընէ, ու †դատաւորները կը յիմարեցընէ ։

18 Թագաւորներուն իշխանութիւնը կը քակէ, ու մէջքերնին չուան կը կապէ ։

19 †Նախարարները կողոպտուած կը պտրացընէ, ու զօրաւորները կը կործանէ ։

20 †Հաւատարիմներուն շրթունքը կը պահպանէցընէ, ու ծերերուն խելքը կ'առնէ ։

21 †Ընդունականներուն վրայ անարգութիւն կը թափէ, ու հզօրներուն զօտին կը թուլընէ ։

22 ՀԽորհուրդ բաները խաւարէն հառնելով կը յայտնէ, ու մահուան աւուրը Իլոյս կը հանէ ։

23 †Ազգերը կը շատցընէ, ու զանոնք կը կորսընցընէ. ազգերը ապէ անդին կը տարածէ, ու զանոնք նոր կը դարձընէ ։

24 Երկրի ժողովրդոյը առաջնորդներուն խելքը կ'առնէ, †ու ճամբայ չունեցող անապատներու մէջ կը մոլորեցընէ զանոնք ։

25 †Անոնք առանց լոյսի մութին մէջ խարխափելով կ'երթան. ու †գինովնաբար պէս կը մոլորեցընէ զանոնք ։

ՆՇ · Ք · ԳԲ · ԻՐԸ 1520

†ՅԱՂ · ՃԷ · 38 ։ ԵՒ · ՔՐ · 3 ։ ԻԳ · 15 ։

†ՅԱՂ · ՃԷ · 4 · 40 ։

†ՅՐ ՕՐ · ԻԸ · 29 ։ ԳԼ · Ե · 14 ։

ՀՅԱՂ · ՃԷ · 27 ։

ԳԼ · Ժ · Գ

1 Ցոր իր բարեկամները կը յանդիմանէ այսոհետեան Համար ։ 14 Կը խոստովանի թէ իր յոյսը Աստուծոյ վրայ է ։ 20 Կը փափաքի դիտալ թէ ինչ են իր մեղքերը, և թէ Աստուած ինչ դիտաւորութիւնով զանիկայ նեղութեան մէջ ձգած է ։

1 Կ'ՀԱ ԱՒ ամէնը իմ աչքս տեսաւ, ականջս լսեց զանիկայ ու իմացաւ ։

2 —Ձեր դիտցածը ես ալ դիտեմ. ես ձեզմէ նուաստ չեմ ։

3 †Բայց ես Ամենակարողին խօսելու՝ ու իմ իրաւունքներս Աստուծոյ ներկայացընելու կը փափաքիմ.

4 Սակայն դուք սուտ Իշտէբէր կը շարէք. †ամէնդդ ալ ունայնութեան բժիշկներ էք ։

5 Երանի թէ բոլորովին լուռ կեցայիք. և †ա՛ս իմաստութիւն պիտի սեպուէր ։

6 Հիմա իմ վիճաբանութիւնս մրտիկ բռնէք, ու շրթունքներուս փաստերուն ականջ դրէք ։

7 Աստուծոյ համար անիրաւութիւն կը զրուցէք, ու անոր համար նենգութիւն կը խօսիք ։

8 Միթէ աչառութիւն կ'ընէք անոր, կամ Աստուծոյ փաստը կը պաշտպանէք ։

9 Աղէկ է որ անիկայ ձեզ քննէ. պիտի խաբէ՞ք զանիկայ մարդ խաբելու պէս ։

10 Եթէ ծածուկ աչառութիւն ալ բնէք, անշուշտ անիկայ պիտի յանդիմանէ ձեզ ։

11 Միթէ անոր փառքը ձեզ չը՞վախցընէր, ու անոր ահը ձեր վրայ չի՞նար ։

12 Ձեր յիշատակութիւններըն մոխիրի առակներ են, ձեր †պատնէշները կաւէ պատնէշներու՞ պէս են ։

13 Լռեցէ՛ք իմ առջևս, ու ես խօսիմ՛. և ինչ որ ըլլայ՝ թող պատահի ինծի ։

14 Ինչո՞ւ համար †մարմինս ակռաներուս մէջը կ'առնեմ՝, ու Հոգիս ափիս մէջը կը դնեմ՝ ։

15 †Թէև անիկայ զիս սպաննէ, ես անոր պիտի յուսամ. Համենաւնդ

—ԳԼ · ԺՐ · 3 ։

†ԳԼ · ԽԳ · 3 ։ ԼՈ · 35 ։

†ԳԼ · Գ · 21 ։ ԺԳ · 2 ։

†ՅԱԱԿ · ԺԱ · 28 ։

Ն · Ք · Ղ · Ի · ՀՐԵ 1520

իմ ճամփաներս անոր առջևը պիտի պաշտպանեմ ։
16 Նաև իմ փրկութիւնս անիկայ է . բայց կեղծաւորը բնաւ անոր առջևը պիտի չգայ ։
17 Ընդկ մտիկ ըրէք իմ խօսքս , ու իմ բանիքս ձեր ականջներուն հասնի ։
18 Ահա հիմա իմ դատս կարգի դրած եմ . գիտեմ որ պիտի արդարանամ ։
19 Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի . քանզի թէ որ հիմա լռելու ըլլամ , պիտի մեռնիմ ։
20 Միայն թէ ես երկու բաներ մի ըներ ինծի , ես ան ատենը քու երեսէդ պիտի չպահուըտիմ ։
21 Ձեռքդ վրայէս վերցուր , ու քու երկիւդդ զիս չզարհուրեցնէ ։
22 Եարը դուն կանչէ , ու ես պատասխան տամ . կամ թէ ես խօսիմ , ու դուն ինծի պատասխան տուր ։
23 Որչափ են իմ անօրէնութիւններս ու մեղքերս . իմ յանցանքս ու մեղքս ինծի իմացուր ։
24 Ինչո՞ւ համար երեսդ կը պահես , ու զիս քեզի թշնամի կը սեպես ։
25 Հովին քշուած տերեւի՞ մը դէմ ահաւոր պիտի ըլլաս , կամ թէ չոր մղեղ մը պիտի հալածես ։
26 Որովհետև դառնութեան վճիռները դուն ինծի համար կը գրես , ու իմ երիտասարդութեանս անօրէնութիւնները ինծի կը ժառանգեցնես ։
27 Ոտքերս կոճղի մէջ կը դնես , ու բոլոր ճամփաներս կը դիտես , ու իմ ոտքերուս շուրջերուն նշան կը դնես ։
28 Ու ան հաւնէս փտած բանի պէս ու ցեցէն կերուած լաթի պէս կը մաշի ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ցար չնորհք կը խնդրէ Աստուծմէ՝ կենաց կարճութիւնը ու մահուան սոսկութիւնը յառաջ բերելով ։ 7 Կը խոստովանի թէ մարդս հոգին անգամ մը երկիսով՝ ալ ես չգտնար . ապրելը իրը իր փոխոխութեանը կը սպասէ ։ 16 Մարդս մեղքի պատճառաւ ու պատուհասին ենթակայ է ։

1 Կնոջէ ծնած մարդը կարճ կեանք ունի , ու — թշուառութիւնով լեցուն է .
2 Ծաղկի պէս կ'ելլէ , ու կը կտրուի , ու շուքի պէս կը փախչի ու չկենար ։
3 Բայց անոր վրայ ալ աչքերդ կը բանաս , ու զիս քու հետդ դատաստանի կը բերես ։
4 Ո՞ւմմէ որ կրնայ մաքուր հանել . բնաւ մէկը չէ ։
5 Որովհետև անոր օրերը որոշուած են . անոր ամիսներուն թիւը քու քովդ է . դուն անոր սահման

Ն · Ք · Ղ · Ի · ՀՐԵ 1520

դրիր , ու անիկայ չկրնար անդին անցնիլ .
6 Երեսդ մէկդի դարձուր անկէ , որ անիկայ հանգչի , մինչև որ վարձկանի պէս իր օրը լմընցնէ ։
7 Ուան ալ թէ որ ծառը կտրուի , դեռ յոյս կայ , որ վերաբեր ծլի ու շառաւիղը պակաս չըլլայ ։
8 Թէև անոր արմատը երկրին մէջը ծերացած ըլլայ , ու անոր բունը հողին մէջը մեռած ,
9 Անիկայ ջուրին հոտէն կը ծաղկի , ու նոր տնկուած ծառի պէս ճիւղեր կ'արձակէ ։
10 Բայց մարդը կը մեռնի , ու կ'երթայ . մարդը իր հոգին կ'աւանդէ , ու ո՞ւր տեղ է ։
11 Ինչպէս որ ջուրերը ծովէն կը պակսին , ու գետը կը չորնայ ու կրցամքի ,
12 Նոյնպէս ալ մարդը ննջելէն կը պառկի ու չելլեր . մինչև որ ալ երկինքը չըլլայ՝ պիտի չելլեն , ու իրենց քունէն պիտի չարթընուին ։
13 Երանի թէ մինչև քու բարկութեանդ անցնիլը՝ զերեզմանին մէջը ծածկէիր ու պահէիր զիս . ինծի ժամանակ մը որոշէիր , ու ետքը զիս միտդ բերէիր ։
14 Թէ որ մարդը մեռնի , պիտի կենդանանայ արդեօք . պատերազմիս բոլոր օրերը կսպասեմ , մինչև որ իմ փոխուելու կոչս գայ ։
15 Պիտի կանչես , ու ես քեզի պատասխան պիտի տամ . քու ձեռքերուդ գործերին պիտի փափաքիս ։
16 Որովհետև հիմա քայլերս կը համրես , մեղքս չես դներ ։
17 Իմ յանցանքս քսակի մէջ կնքուած է , ու իմ անօրէնութեանս վրայ կարեցիր ։
18 Ինչպէս որ լեռը իյնալով կը կործանի , ու ապառաժը իր տեղէն կը փոխադրուի ։
19 Ջուրերը կը մաշեցընեն քարերը . յորդած ժամանակներն դեանին հողերը կը բշնեն կը տանին . դուն ալ մարդուն յոյսը անոնց կը կորսընցընես ։
20 Դուն բողոքովին յաղթող կ'ըլլաս անոր վրայ , ու անիկայ կ'երթայ . անոր դէմքը փոխելով՝ դանիկայ կը վռնտես ։
21 Անոր տղաքը պատիւ կ'ունենան , ու ինքը չգիտնար . անոնք անարգ կ'ըլլան , ու ինքը անոնց վիճակը չմմանար ։
22 Միայն թէ իր վրայի մարմինը ցաւ պիտի կրէ , ու իր հոգին պիտի սուգի իր ներսի դէն ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Եղիփազ կը յանդիմանէ Ցովբ , անոր իր անձր արդարացրնելը ամբարտաւանութեան անպիտով ։

Ն · Ք · Ղ · Ի · ՀՐԵ 1520

Ի Գլ · է · 16 ; 19 : Ժ · 20 ; Սաղ · լԹ · 13 ։
Ը Գլ · է · 1 ։
Բ Հմր 14 ։

† Դատ · ապաստանին կու տանէ ։

Ժ Սաղ · ՃՀ · 26 ։ Նա · Ծա · 6 ։ կե · 17 ։ կդ · 22 ։ Գոր · գ · 21 ։ Հով · ը · 20 ։ ը Պետ · գ · 7 ։ 10 , 11 ։ Յայտ · ի · 11 ։ իա · 1 ։

Ի Գլ · Ժգ · 15 ։
Լ Հմր 7 ։

Խ Գլ · Ժգ · 22 ։

Ծ Գլ · Ժ · 6 ։ 14 ։ Ժգ · 27 ։ լա · 4 ։ 17 · 21 ։ Սաղ · Ծգ · 8 ։ ՃԹ · 1 · 2 · 3 ։ Ա · ռակ · է · 21 ։ Երեմ · լբ · 19 ։

Կ Բ Օր · լբ · 34 ։ Ովս · Ժգ · 12 ։
‡ Կամ՝ ապէ · ցուցիր ։

Ն · Բ · ԴԲ · Իրբ 1520

17 Ուանդութիւններով կ'ապացուցանէ չար մարդոյ անհնազանդութիւնը :

1 Պ Ետն առներ Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Միթէ խմաստուն մարդը հովի պէս * խօսքերով պատասխան պիտի տայ , ու իր փորը արևելեան հովով պիտի լեցնէ՞ ;
3 Պարապ խօսքերով պիտի վիճաբանի՞ , ու անանկ ղօղյղներով՝ ոբոնք օգուտ մը չունին ;
4 Մանաւանդ դուն երկիւղը կը խափանես , ու Աստուծոյ մասին ցուցնես աղօթքը կ'արդիլես ։
5 Որովհետև բերանդ քու անօրէնութիւնդ կը ցուցնէ , ու նեն դատարտ լեզուն ընտրեցիր ։
6 – Քու բերանդ քեզ պիտի դատապարտէ , ու չէ թէ ես , և քու շրթունքներդ քեզի դէմ պիտի վկայեն ։
7 Առջի ծնած մարդը դուն ես . Բ կամ բլուրներէն առաջ ստեղծուեցար ։
8 Ի Աստուծոյ դաղտնիացը դուն դիր եղա՞ր . և իմաստութիւնը ինձ քեզի՞ պահեցիր ։
9 Տ Ի՞նչ գիտես դուն՝ որ մենք չենք գիտեր . ի՞նչ բան տեղեկութիւն ունես որ մենք չունինք ։
10 Ի Մէջերնիս ճերմակ մազերով ու խիստ ծեր մարդիկ ալ կան , որոնք տարիքով քու հօրմէդ աւելի մեծ են ։
11 Միթէ քիչ կը թուին քեզի Աստուծոյ մխիթարութիւնները , † ու քեզի ըսուած մեղմ խօսքերը՞ ։
12 Քու սիրտդ ու՞ր կը տանի քեզ , ու աչքերդ ի՞նչ բանի կ'ակնարկեն ,
13 Որ Հոգիդ Աստուծոյ դէմ դարձնելով՝ բերնէդ ոսոխ խօսքեր կը հանես ։
14 Ը Մարդը ի՞նչ է՝ որ մաքուր ըլլայ , ու կնիկէ ծնածը՝ որ արդարանայ ։
15 Ի Ահա Աստուած իր սուրբերուն չի հաւատար . ու երկինքը անոր աչքերուն առջեւը մաքուր չէ .
16 Ը Ո՛ւր կը մնայ գարշելի ու պիղծ մարդը՝ Ի որ անօրէնութիւնը ջուրի պէս կը խմէ ։
17 Քեզի խմացնեմ , մտիկ րրէ ինծի , ու տեսածս պատմեմ ։ Եվ
18 Ի՛նչ որ իմաստուններէն յայտնեցին , ու բնաւ չծածկեցին Ի իրենց հայրերէն ոսոխներէն ։
19 (Երկիրը անոնց միայն տրուեցաւ , ու Ի անոնց մէջէն օտարական մը չանցաւ ։)
20 Ձարը իր բոլոր օրերուն մէջ տանջանք կը կրէ . և ու բռնատիրին քիչ տարիներ պահուած են ։
21 Վախերու ձայները անոր ականջն է . Ի խաղաղութեան մէջ անոր վրայ կործանիչը պիտի գայ .
22 Չհաւատար որ մութէն պիտի ելլէ . ու անիկայ սուրի պահուած է ։
23 Ի Հացը ո՞ւր է ըսելով՝ թափառական կը պտրտի . գիտէ որ Ի մութ օրը պատրաստ է Ի իր ձեռքն է ։
24 Նեղութիւնը ու տառապանքը զանիկայ կը վախցնեն , ու պատերազմի պատրաստուած թագաւորի պէս անոր վրայ յարձակ կ'ըլլան ։
25 Ինչու որ Աստուծոյ դէմ ձեռք վերցուց , ու Ամենակարողին դէմ հպարտացաւ ։
26 Անոր վրայ կը յարձակի † գոռոզութեամբ , ու իր ասպարներուն թանձր դմբեթներովը ։
27 Որովհետև իր երեսը ճարպով ծածկեց , ու երիկամունքները պարարտութիւնով գոգնց ։
28 Ես անիկայ աւերակ քաղաքներու մէջ բնակեցայ , ու կործանելու մօտեցած անչէն տուներու մէջ ։
29 Անիկայ պիտի չհարստանայ , ա նոր ստացուածքները հաստատ պիտի չըլլան , ու անոնց չատութիւնը երկրիս վրայ պիտի չտարածուի ։
30 Մութէն պիտի չդառնայ . բոցը պիտի չորցրնէ անոր ճիւղերը , ու Աստուծոյ բերնին շունչովը պիտի ոչնչանայ ։
31 Խարուելովը ունայնութեան չվստահի , վասն զի անոր փոխարէնը ունայնութիւն պիտի ըլլայ ։
32 Օրերը չլմընցած պիտի կատրուի , ու ճիւղերը նորէն պիտի չդանդնին ։
33 Որթի պէս իր ողոյմ պիտի թափի , ու ձիթենիի պէս իր ծաղիկները պիտի թօթափի ։
34 Ինչու որ կեղծաւորներուն ժողովը ամայի պիտի ըլլայ , ու կաշառք առնողներուն վրանները կրակի պիտի այրէ ։
35 Ջնոնք թշուառութիւն կը յղանան , անօրէնութիւն կը ծնանին , ու սրտերնին խարէութիւն կը պատրաստէ ։

Ն · Բ · ԴԲ · Իրբ 1520

Ա ոթես · Ե · 3 ։

* ԵՐԲ · գիտութիւն նով ։

Բ Սաղ · ՃԹ · 15 ։ ՃԹ · 10 ։
‡ Գաղ · ԺԸ · 12 ։

– Ղա · ԺԹ · 22 ։

Բ Սաղ · դ · 2 ։ Առակ · Բ · 25 ։
‡ Հով · Ժա · 34 ։ ա Կոր · Բ · 11 ։

† Գաղ · Ժգ · 2 ։

Ի Գաղ · լՐ · 6 ։ 7 ։

† Կամ՝ ծանծաղ բան մը ունիք ար դեօք ։

Ղ Թագ · Բ · 46 ։ Բ Մն · գ · 36 ։ Գաղ · Ժգ · 4 ։ Սաղ · Ժգ · 3 ։ Առակ · Ի · 9 ։ Ժող · է · 20 ։ ա Ցով · ա · 8 · 10 ։

Ի Գաղ · գ · 18 ։ Ի՛ · 5 ։

Ը Գաղ · գ · 19 ։ Սաղ · Ժգ · 3 ։ Ծգ · 3 ։

Ի Գաղ · լգ · 7 ։ Առակ · ԺՀ · 28 ։

Ի Գաղ · Բ · 8 ։

Ի Ցովել · գ · 17 ։

Ա Սաղ · գ · 12 ։

21 Վախերու ձայները անոր ականջն է . Ի խաղաղութեան մէջ անոր վրայ կործանիչը պիտի գայ .
22 Չհաւատար որ մութէն պիտի ելլէ . ու անիկայ սուրի պահուած է ։
23 Ի Հացը ո՞ւր է ըսելով՝ թափառական կը պտրտի . գիտէ որ Ի մութ օրը պատրաստ է Ի իր ձեռքն է ։
24 Նեղութիւնը ու տառապանքը զանիկայ կը վախցնեն , ու պատերազմի պատրաստուած թագաւորի պէս անոր վրայ յարձակ կ'ըլլան ։
25 Ինչու որ Աստուծոյ դէմ ձեռք վերցուց , ու Ամենակարողին դէմ հպարտացաւ ։
26 Անոր վրայ կը յարձակի † գոռոզութեամբ , ու իր ասպարներուն թանձր դմբեթներովը ։
27 Որովհետև իր երեսը ճարպով ծածկեց , ու երիկամունքները պարարտութիւնով գոգնց ։
28 Ես անիկայ աւերակ քաղաքներու մէջ բնակեցայ , ու կործանելու մօտեցած անչէն տուներու մէջ ։
29 Անիկայ պիտի չհարստանայ , ա նոր ստացուածքները հաստատ պիտի չըլլան , ու անոնց չատութիւնը երկրիս վրայ պիտի չտարածուի ։
30 Մութէն պիտի չդառնայ . բոցը պիտի չորցրնէ անոր ճիւղերը , ու Աստուծոյ բերնին շունչովը պիտի ոչնչանայ ։
31 Խարուելովը ունայնութեան չվստահի , վասն զի անոր փոխարէնը ունայնութիւն պիտի ըլլայ ։
32 Օրերը չլմընցած պիտի կատրուի , ու ճիւղերը նորէն պիտի չդանդնին ։
33 Որթի պէս իր ողոյմ պիտի թափի , ու ձիթենիի պէս իր ծաղիկները պիտի թօթափի ։
34 Ինչու որ կեղծաւորներուն ժողովը ամայի պիտի ըլլայ , ու կաշառք առնողներուն վրանները կրակի պիտի այրէ ։
35 Ջնոնք թշուառութիւն կը յղանան , անօրէնութիւն կը ծնանին , ու սրտերնին խարէութիւն կը պատրաստէ ։

Ն · Բ · ԴԲ · Իրբ 1520

Ա ոթես · Ե · 3 ։

Բ Սաղ · ՃԹ · 15 ։ ՃԹ · 10 ։
‡ Գաղ · ԺԸ · 12 ։

– Ղա · ԺԹ · 22 ։

Բ Սաղ · դ · 2 ։ Առակ · Բ · 25 ։
‡ Հով · Ժա · 34 ։ ա Կոր · Բ · 11 ։

† Գաղ · Ժգ · 2 ։

Ի Գաղ · լՐ · 6 ։ 7 ։

† Կամ՝ ծանծաղ բան մը ունիք ար դեօք ։

Ղ Թագ · Բ · 46 ։ Բ Մն · գ · 36 ։ Գաղ · Ժգ · 4 ։ Սաղ · Ժգ · 3 ։ Առակ · Ի · 9 ։ Ժող · է · 20 ։ ա Ցով · ա · 8 · 10 ։

Ի Գաղ · գ · 18 ։ Ի՛ · 5 ։

Ը Գաղ · գ · 19 ։ Սաղ · Ժգ · 3 ։ Ծգ · 3 ։

Ի Գաղ · լգ · 7 ։ Առակ · ԺՀ · 28 ։

Ի Գաղ · Բ · 8 ։

Ի Ցովել · գ · 17 ։

Ա Սաղ · գ · 12 ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Ցոր իր բարեկամները կը յանդիմանէ՝ դանդաղ անգութ անուանելով · 7 իր վհատութիւնը կը ցուցնէ · 17 իր անմեղութիւնը կը հաստատէ ։

1 Ց Որ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Ես ասոնց պէս շատ բաներ լսած եմ . – ամենքդ ալ ձանձրութիւն տուող միխիթարիչներ էք ։
3 Դատարկ խօսքերը ծայր ունի՞ն . եթէ ոչ ի՞նչ բանի դրդուած պատասխան կու տաս ։

– Գաղ · Ժգ · 4 ։

4 Եւ ալ ձեզի պէս կրնայի խօսիլ . թէ որ ձեր անձը իմ անձիս տեղը ըլլար , կրնայի ձեզի դէմ խօսքեր դիզել , ու բ ձեզի դէմ գլուխս ե-ղերդնել ։

5 Ա՛խ՝ իմ բերնովս ձեզ կը զօ-բացընէի . ու շրթունքներուս շար-ժումը ինչ ուրուա-ցնէ կը փարա-տէր ։

6 Թէ որ խօսիմ՝ ուրումն թիւնս չփարատիր , և թէ որ լռեմ , ի՛նչ կը պակսի ինծմէ ։

7 Բայց հիմա դէս յոդնեցուց . բա-լոր ժառանգութիւնս աւերեցիր .

8 Նաև դէս բռնեցիր , ու ասիկայ ինձի դէմ վկայութիւն մըն է . ու իմ նիհարութիւնս ինծի դէմ ելլելով՝ երեսիս վրայ վկայութիւն կ՚ընէ ։

9 Ինծի բարկութիւնը զիս պատռեց , ու ինծի թշնամի եղաւ . ակռաները իմ վրաս կրճտեց . թշնամիս աչքերով ինծի նայեցաւ ։

10 Բերանները վրաս բացին , ու զիս նախատելու համար ծնօտներուս ապտակ տարին . միկտեղ վրաս ժողվուեցան ։

11 Աստուած զիս ամբարշտին յանձնեց , ու անօրէններուն ձեռքը մղեց ։

12 Հանդիստ էի , ու զիս ձեղեց , ու վիզս բռնելով՝ զիս ջախջախեց , ու բ զիս իրեն նշան դրաւ ։

13 Ինծի աղեղնաւորները իմ բոլոր-տիս առին . երիկամունքներս կը խոցէ , ու ինծի չխնայեր . լեղիս գետինը կը թափէ ։

14 Կոտորածի վրայ կոտորած բռնե-լով՝ զիս կոտրեց . իմ վրաս զօրա-ւորի մը պէս յարձակեցաւ ։

15 Մարթիս վրայ քուրձ կարեցի , ու գ եղջերս † հողով ապտուեցի ։

16 Երեսս լալէն ‖ ուռեցաւ . ու աչ-քիս թարթիչներուն վրայ մահուան շուք կայ ։

17 թէև ձեռքերուս մէջը անօրէ-նութիւն չկայ , ու աղօթքս մի-քուր է ։

18 Ո՛վ երկիր , իմ արիւնս մի՛ ծած-կեր , ու հաղարակիս տեղ չըլ-լայ ։

19 Հիմա ալ ահա հիմ վկան երկին-քին մէջն է , ու փաստաբանս բարձր տեղն անուն է ։

20 Ձիս ծաղր ընդունելը իմ բարե-կամներս են . աչքերս Աստուծոյ առջեւ արցունք կը թափեն ։

21 Ե՛րանի թէ մարդս կարենար Աստուծոյ հետ վիճաբանիլ , ինչ-պէս մարդ իր ընկերին հետ ։

22 Ինչու որ քիչ տարիներ անցնելէն ետքը՝ դ անտեղ ճամբայ մը պիտի երթամ , ուակիչ որ ալ պիտի չդառնամ ։

ԳԼ . ԺԷ

1 Ցաւ մարդոց ձեռքէն Աստուծոյ կը բղխէ ։ 6 Մարդոց առատապարներուն հետ անգիմա-դէմ վարուելը թէև սպրդոց կ՚ապշեցնէ , բայց չյուսահատեցներ ։ 11 Ցաւ կ՚ըսէ նաև՝ թէ իր յոյսը կեանքի վրայ չէ ։ Տագա մահուան վրայ ։

1 Շունչս կը նուազի , օրերս կը մարին , — դերեզմանը ինծի ե-ղաւ ։

2 Ձի որ ծաղր ընդունելը կան իմ քովս . ու աչքս անոնց բ վիճմունք-քովը կ՚ուղղուի ։

3 Ա՛հ քու քովդ ինծի երաշխաւոր մը դիր . գ ո՞վ կայ որ իմ ձեռքս բռնէ ։

4 Ինչու որ դուն խմաստութիւնը անոնց սրտէն ծածկեցիր . անոր հա-մար պիտի չդարձընես զանոնք ։

5 Ով որ նէ § բարեկամները կողոպ-տուելու կը մատնէ՚ , անոր տղոցը աչքերը պիտի նուազին ։

6 Ձիս ժողովրդներուն դ առակ բրաւ . անոնց առջեւը զուռնայի եղայ ։

7 Դէմ եղ աչքերս տրտմութենէն շլացան , ու վարչութս բոլոր ան-դամները շուքի պէս եղան ։

8 Ուղիղները սա բանիս վրայ պիտի զարմանան , և անմեղները պիտի արհեղնան կեղծաւորին դէմ ։

9 Ու արդարը հաստատ պիտի կե-նայ իր ճամբուն մէջ , և ձմաքուր ձեռք ունեցողը երթալով պիտի զօրանայ ։

10 Բայց դուք ամէնդ ալ ե դար-ձէք ու եկէք , ինչու որ ձեր մէջը իմաստուն չեմ գտներ ։

11 Իմ օրերս անցան , իմ դիտա-ւորութիւններս — սրտիս խոր-հուրդները խափանեցան ։

12 Գիշերը ցորեկի փոխուեցաւ , — լոյսը § խաւարին մօտեցաւ՚ ։

13 Միայն զերեզմանին կը սպասեմ , որ իմ տունս պիտի բլլայ . անկո-ղնին մթութեան մէջ փռեցի ։

14 Ապականութեանը ազգակիցը՝ ըսելով , Դուն իմ հայրս ես . և որ-գերուն՝ Դուն իմ մայրս ու քոյրս ես ։

15 Ու հիմա ո՞ւր է իմ յոյսս . իմ յոյսս ով պիտի տեսնէ ։

16 Բ Գերեզմանին առանձնու թեանը մէջ պիտի իջնէ , երբոր ե մեկտեղ հողին մէջը հանդստանանք ։

ԳԼ . ԺԸ

1 Բազդատ կը յանդիմանէ Յոբը՝ դանդկայ ընդ-նդիմանալուն ու անշահներ անուանելով ։ 5 Զա-րհուրանքի թշուառութիւնները ։

1 Ե՞ն առնիներ Բազդատ Սօքեցին պա-տասխան տուաւ ու ըսաւ ։

Ն · Ք · ՉԲ · ԲԲԲ 1520

2 Եվ՝ որ առ խօսքերը պիտի հատուցնէք . հաճկըցէք , ու անկէ ետքը խօսինք ։

– Սադ · Կգ · 22 ։

3 Ինչո՞ւ համար – անառնոց պէս համբերնիդ , – աչքերնուդ առջին անմաքրութ սեպուինք ։

Բ Գէ · Ժգ · 14 ։

4 (Բ Իր բարկութիւնովը զինքը կը պատառէ .) միթէ երկիրը քեզի համար երէսի վրայ պիտի ձգուի՞ , ու ապառաժը իր տեղէն պիտի փոխադրուի՞ ։

† Առակ · Ժգ · 9 ։ ի · 20 ։ Իգ · 20 ։

5 Ընդհակառակն † ամբարչտին լոյսը պիտի մարի , ու անոր կրակին բոցը լոյս պիտի չտայ .

† Գէ · իա · 17 ։ Սադ · Ժը · 28 ։

6 Անոր վրանին մէջ լոյսը պիտի խաւարի , ու անոր ճրագը անոր վրայ պիտի մարի ։

Ե Գէ · Ե · 13 ։

7 Անոր զօրութեանը քայլերը նեղութիւն պիտի կրեն , ու † անոր խորհուրդը զանիկայ գետինը պիտի գարնէ ։

Ը Գէ · իբ · 10 ։ Սադ · Ի · 15 ։ Լ · 8 ։

8 Ինչու որ Ը իր ոտքերովը ուռկանի մէջ պիտի բռնուի , ու ցանցի վրայ պիտի քալէ ։

Ե Գէ · Ե · 5 ։

9 Վարմի անոր գարշապարը պիտի բռնէ . – † աւազակուն անոր պիտի յաղթէ ։

Ը Գէ · Ժե · 21 ։ ի · 25 ։ Եզեմ · գ · 25 ։ ի · 3 ։ Իգ · 5 ։ Իմ · 29 ։

10 Անոր համար գետնին մէջը թակարդ պահուած է , ու անոր ճամբուն վրայ որոգայթ ։

Բ Գէ · Ժե · 23 ։

11 ԸԱրհաւիրքը զանիկայ ամէն կողմէն պիտի պաշարէ , ու զանիկայ իր ոտքերովը ասպին անդին պիտի վազցընէ ։

12 Անոր զօրութիւնը պիտի անօթենայ , ու † կորուստը անոր քովը պատրաստ է ,

13 Որ անոր մորթին ոյժը պիտի ուտէ . մահուան առջնեկը պիտի ուտէ անոր ոյժը ։

Ժ Գէ · ը · 14 ։ Ժա · 20 ։ Սադ · ՃԺը · 10 ։ Առակ · Ժ · 28 ։

14 † Անոր վստահութիւնը իր վրանէն պիտի կտրուի . ու անիկայ դէպ ’ի զարհուրանաց թագաւորը պիտի քշուի ։

15 Անոր վրանին մէջը ընդհատ պիտի բնակի , որ ան – հետ իրը պիտի չըլլայ . – անոր բնակարանին վրայ ծծումբ պիտի ցանուի ։

Է Գէ · ԽԹ · 19 ։ Նա · Ե · 24 ։ Ա Մակ · ը · 9 ։ Սադ · գ · 1 ։

16 † Անոր արմատները տակէն պիտի չորնան , ու վերէն ճիւղերը պիտի կտրուին ։

Ա Սադ · ԼՂ · 16 ։ ՃԹ · 13 ։ Առակ · ը · 22 ։ Ժ · 7 ։

17 Ընոր յիշատակը երկրէն պիտի կորսուի , ու անոր անունը հրապարակներուն մէջը պիտի չզրուցուի ։

Է Նա · Ժգ · 22 ։ Եզեմ · իբ · 30 ։

18 Անիկայ լոյսէն խաւարը պիտի հրմուի , ու անիկայ աշխարհէն պիտի վռնտուի ։

* Կամ՝ Երեւմնատոհմը բնակչները

Բ Սադ · Լ · 13 ։

19 † Իր ժողովուրդին մէջ ոչ զաւակ պիտի ունենայ և ոչ թոռ . ու անոր բնակութիւններուն մէջ մէկը պիտի չմնայ ։

20 * Նարինները † անոր օրուանէը դէ-

Ն · Ք · ՉԲ · ԲԲԲ 1520

† կամ՝ առեւտրականները

‡ Եզեմ · Թ · 3 ։ Ժ · 25 ։ ա Թես · գ · 5 ։ բ Թես · ա · 8 ։ Տիտ · ա · 10 ։

բայ պիտի զարմանան , ու † առաջինները պիտի սոսկան ։

21 Արդարև ամբարչտին բնակարանները ասանկ պիտի ըլլան , ու ‡ զԱստուած չճանչցողին տեղը ասանկ է ։

Գլ · ԺԹ

1 Յոբ իր բարեկամներուն անթութենէն կը գանգատի , 21 , 28 կը խնդրէ որ իր վրայ գութ ունենան ։ 23 Մեռելոց յարութիւն առնելը կը խոստովանի ։

1 Ա՛ւ Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Մինչև ե՞րբ հոգիս պիտի վշտացընէք , ու զիս խօսքերով պիտի ձիշէք ։

3 Արդէն – տասը անգամ է որ զիս կը մեղադրէք . չէք ամչնար որ զիս կ’ապշեցընէք ։

– Նե · Լ · 7 ։ Գլ · Իէ · 26 ։

4 Եւ թէ որ յիրաւի ես սխալեր եմ , իմ սխալմունքս իմ քովս կը մնայ ։

5 Թէ որ անպատճառ † ամբարտաւանութեամբ խօսիլ կ’ուզէք ինծի դէմ , ու ամօթս երեսս գարնել ,

† Սադ · Լ · 16 ։

6 Գիտցէք ուրեմն որ զիս Աստուած կործանեց , ու իր ցանցը իմ վրաս գարձուց ։

7 Ահա ինձի Խա՛ւ անիրաւութեան համար կ’աղաղակեմ , ու պատասխան տուող չկայ . կը բողոքեմ , բայց դատաստան չկայ ։

8 ‡ Անիկայ իմ ճամբաս գոցեց , ա՛նանկ որ չեմ կրնար անցնիլ . իմ շաւիղներուս վրայ խաւար դրաւ ։

‡ Գէ · գ · 23 ։ Սադ · Իբ · 8 ։

9 † Զիս իմ փառքս մերկացուց , ու պսակս թաղը վերցուց ։

† Սադ · ՃԲ · 44 ։

10 Զիս ամէն կողմէն ուրկաց , ու ես գացի , ու իմ յոյսս ծառի մը պէս արմատէն խլեց ։

11 Անոր բարկութիւնը իմ վրաս բորբոքեցաւ , ու ինձ իր թշնամիներուն կարգը դրաւ ։

Ի Գէ · Ժգ · 24 ։ Ողբ · բ · 5 ։

12 Անոր գունդերը միկտեղ եկան , ու ճամբանին ինծի դէմ պատրաստեցին , ու վրանիս բոլորտիքը բանակեցան ։

Ը Գէ · Լ · 12 ։

13 † Անիկայ իմ եղբայրներս ինծմէ հեռացուց , ու յիրաւի ծանօթներս օտարացան ինծմէ ։

Ի Սադ · Լա · 11 ։ Լբ · 11 ։ կթ · 8 ։ Իբ · 8 · 18 ։

14 Ազգականներս զիս թողուցին , ու իմ ճանչնորներս զիս մոռցան ։

15 Իմ տունս բնակողները ու աղախիններս զիս անծանօթի մէկ մը սեպեցին . – անանց աչքին առջեւը օտարական եղայ ։

16 Ծառաս կանչեցի , ու անիկայ պատասխան չտուաւ , թէև բերնովս անոր աղաչեցի ։

17 Իմ շունչս առեղծ եղաւ կնոջս , ու իմ աղաչանքներս իմ մօր որովայնին որդւոցը ։

Ը Գ Թագ · Ը · 23 ։

18 ԸՓոքր տղաքն ալ զիս կ’անարգե-

ու երբոր կ'ելլեմ, ինձի դէմ կը խօսին։
19 Բիծլոր մեր երիմ բարեկամներս ինձմէ զզուեցան, ու իմ սիրականներս ինձի դէմ դարձան։
20 Ոսկորներս մերթիս ու մարմնոյս կպան փական. մնաւ ակռաներուս կաշիովը ապառեցայ։
21 Ո՛վ իմ բարեկամներս՝ գութ ունեցէ՛ք ինձի, ողորմեցէ՛ք ինձի. Էքանչէլ Աստուծոյ ձեռքը ինձի դպաւ։
22 Ինչո՞ւ Աստուծոյ պէս ինձ կը հալածէ՛ք, ու մարմինս չէ՛ք կշտանար։
23 Երանի թէ հիմա խօսքերս գրուէին. երանի թէ դիրքի մը մէջ բանդակուէին.
24 Երկաթէ գրիչով կապարի վրայ — յաւիտեան փորագրուէին։
25 Վասն զի գիտեմ որ իմ Փրկիչս ողջ է, ու անիկայ վերջին ժամանակը պիտի կանգ † երկրի վրայ։
26 Ու թէև մարթէս եռքը աս ալ փճանայ, բայց ես իմ մարմնովս Աստուած պիտի տեսնեմ,
27 Որն որ ես ինձի համար պիտի տեսնեմ, ու իմ աչքերս պիտի դիտեն զանիկայ, և ոչ թէ ուրիշներ. երիկամներս ներսս իմ ներսի դիս կը հալին։
28 Պէտք էր ըսէիք, Ինչո՞ւ կը հալածենք զանիկայ. որովհետև բանին արմատը իմ վրաս գտնուելուս։
29 Սուրէն վախցէ՛ք. ինչու որ բարկութեան պատիժը սուրն է, նորա դիտնաք թէ դատաստան կայ։

ԳԼՒԻ Ի

1—20 Սոփար չարերուն վիճակը ու բաժինը կը ցուցնէ։

1 Ապ ասենը Սոփար Նեեմացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ.
2 Ասոր համար իմ խորհուրդներս ինձի պատասխան տալ կու տան, ու ասոր համար կ'արտորամ։
3 Ձիս խայտառակող յանդիմանութիւնը լսեցի. բայց էմ հոգիս հասկնալէ իմ պատասխան տալ կը ստիպէ զիս։
4 Գուն ասիկայ գիտե՞ս որ ի յաւիտենից մարդս երկրի վրայ դրուեցին ի վեր,
5 Անգամին յաղթականը բիչ ժամանակ կը տնէ, ու կեղծաւորին ուրախութիւնը մէկ վայրկեանի համար է։
6 Թէև անոր փառաւորութիւնը մինչև երկինքը ելլէ, ու գլուխը ամպերուն հասնի,
7 Իր ապրին պէս յաւիտեան պիտի անհետանայ, ու զինքը տեսնողները պիտի ըսեն, Ո՞ր է անիկայ։
8 Երազի պէս պիտի թռչի, ու պիտի չգտնուի. ու գիշերուան ցնորքի պէս պիտի փախչի։
9 Զանիկայ տեսնող աչքը ալ պիտի չտեսնէ. ու անոր բնակած տեղը ալ պիտի չնայի անոր։
10 Անոր զաւակները աղքատներէն չնորհք պիտի խնդրեն, ու անոր ձեռքերը իր յափշտակածը հետ պիտի տան։
11 Անոր ոսկորները իր երիտասարդութեան գեղեցկութենէն պոռթկացին ես. ու անոր հետ հողին մէջը պիտի պառկի։
12 Թէ որ անզգամութիւնը անոր բերնին մէջ քաղցր է, և թէ որ իր լեզուին տակը կը պահէ զանիկայ,
13 Թէ որ զանիկայ խնայէ ու չձգէ, ու իր քմայքը մէջ պահէ զանիկայ,
14 Կերակուրը անոր աղիքներուն մէջ պիտի փոխուի, անոր ներսի դին քարերի լեզու դառնայ։
15 Անիկայ հարստութիւններ կուտուաւ, բայց պիտի փսխի զանոնք. — Աստուած անոր փորէն դուրս պիտի հանէ զանոնք։
16 Անիկայ քարերին թոյնը պիտի ծծէ, — զանիկայ իմի լեզուն պիտի մեռցընէ։
17 Անիկայ պիտի չտեսնէ վտակները, մեղրի ու կոգիի հեղեղներուն գետերը։
18 Իր աշխատանքով վաստկածը հետ պիտի տայ ու պիտի չկրէ, ու ետ տուածը էր հարստութեանը չափ պիտի բլայ, ու ուրախ պիտի չըլլայ։
19 Որովհետև աղքատները ձնչեց ու երեսի վրայ թողուց, ու իր չշինած տունը յափշտակեց.
20 Անդուլ իր ներսի դին խաղաղութիւն պիտի չգտայ, ու ցանկացածը պիտի չկրնայ ազատել։
21 Անոր ուտելու բան մը պիտի չմնայ, անոր համար անոր յաջողութիւնը հաստատ պիտի չըլլայ։
22 Առատութեամբ լեցուն եղած ժամանակն ալ նեղութեան մէջ պիտի բլայ. Ձեղառութեան մէջ եղողներուն ամէն Հարուածը անոր վրայ պիտի գայ։
23 Երբոր փորը կշտացընելու վրայ կ'ըլլայ, Աստուած իր սաստիկ բարկութիւնը անոր վրայ պիտի խրկէ. ու անձրևի պէս անոր վրայ պիտի թափէ՝ հակառակ ուտելու առնը։
24 Երկաթէ զէնքին առջևէն փախած աւանը՝ պղնձէ աղեղը զանիկայ պիտի խոցէ։
25 Անոր դէմ արձակուածը մեջտեղէն

Ն · Բ · Դ · Իոբ 1520

Բ Սապ · խա · 9 ։ ՅՆ · 13, 14 · 20 ։

Ե ԳԼ · Լ · 30 ։ Սապ · ճՀ · 5 ։ Նար · գ · 8 ։

Է ԳԼ · ա · 11 ։ Սապ · լը · 2 ։

Լ Սապ · կԹ · 26 ։

Ո Մ՛ · Վր · քննժանդիպս

† Եբր · Հողի

Թ Սապ · ժԼ · 15 ։ ա Կար · Ժգ · 12 ։ ա Յով · գ · 2 ։

Ժ ՀՀր 22 ։

Ի Սապ · ՅՀ · 10 · 11 ։

ԳԼ · Ի

1—20 Սոփար չարերուն վիճակը ու բաժինը կը ցուցնէ։

1 Ապ ասենը Սոփար Նեեմացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ.
2 Ասոր համար իմ խորհուրդներս ինձի պատասխան տալ կու տան, ու ասոր համար կ'արտորամ։
3 Ձիս խայտառակող յանդիմանութիւնը լսեցի. բայց էմ հոգիս հասկնալէ իմ պատասխան տալ կը ստիպէ զիս։
4 Գուն ասիկայ գիտե՞ս որ ի յաւիտենից մարդս երկրի վրայ դրուեցին ի վեր,
5 Անգամին յաղթականը բիչ ժամանակ կը տնէ, ու կեղծաւորին ուրախութիւնը մէկ վայրկեանի համար է։
6 Թէև անոր փառաւորութիւնը մինչև երկինքը ելլէ, ու գլուխը ամպերուն հասնի,
7 Իր ապրին պէս յաւիտեան պիտի անհետանայ, ու զինքը տեսնողները պիտի ըսեն, Ո՞ր է անիկայ։
8 Երազի պէս պիտի թռչի, ու պիտի չգտնուի. ու գիշերուան ցնորքի պէս պիտի փախչի։
9 Զանիկայ տեսնող աչքը ալ պիտի չտեսնէ. ու անոր բնակած տեղը ալ պիտի չնայի անոր։
10 Անոր զաւակները աղքատներէն չնորհք պիտի խնդրեն, ու անոր ձեռքերը իր յափշտակածը հետ պիտի տան։
11 Անոր ոսկորները իր երիտասարդութեան գեղեցկութենէն պոռթկացին ես. ու անոր հետ հողին մէջը պիտի պառկի։
12 Թէ որ անզգամութիւնը անոր բերնին մէջ քաղցր է, և թէ որ իր լեզուին տակը կը պահէ զանիկայ,
13 Թէ որ զանիկայ խնայէ ու չձգէ, ու իր քմայքը մէջ պահէ զանիկայ,
14 Կերակուրը անոր աղիքներուն մէջ պիտի փոխուի, անոր ներսի դին քարերի լեզու դառնայ։
15 Անիկայ հարստութիւններ կուտուաւ, բայց պիտի փսխի զանոնք. — Աստուած անոր փորէն դուրս պիտի հանէ զանոնք։
16 Անիկայ քարերին թոյնը պիտի ծծէ, — զանիկայ իմի լեզուն պիտի մեռցընէ։
17 Անիկայ պիտի չտեսնէ վտակները, մեղրի ու կոգիի հեղեղներուն գետերը։
18 Իր աշխատանքով վաստկածը հետ պիտի տայ ու պիտի չկրէ, ու ետ տուածը էր հարստութեանը չափ պիտի բլայ, ու ուրախ պիտի չըլլայ։
19 Որովհետև աղքատները ձնչեց ու երեսի վրայ թողուց, ու իր չշինած տունը յափշտակեց.
20 Անդուլ իր ներսի դին խաղաղութիւն պիտի չգտայ, ու ցանկացածը պիտի չկրնայ ազատել։
21 Անոր ուտելու բան մը պիտի չմնայ, անոր համար անոր յաջողութիւնը հաստատ պիտի չըլլայ։
22 Առատութեամբ լեցուն եղած ժամանակն ալ նեղութեան մէջ պիտի բլայ. Ձեղառութեան մէջ եղողներուն ամէն Հարուածը անոր վրայ պիտի գայ։
23 Երբոր փորը կշտացընելու վրայ կ'ըլլայ, Աստուած իր սաստիկ բարկութիւնը անոր վրայ պիտի խրկէ. ու անձրևի պէս անոր վրայ պիտի թափէ՝ հակառակ ուտելու առնը։
24 Երկաթէ զէնքին առջևէն փախած աւանը՝ պղնձէ աղեղը զանիկայ պիտի խոցէ։
25 Անոր դէմ արձակուածը մեջտեղէն

Ն · Բ · Դ · Իոբ 1520

Բ Սապ · Հգ · 20 ։ գ · 5 ։

Ե ԳԼ · Լ · 8 ։ 10 ։ բ · 18 ։ Սապ · լՀ · 36 ։ ՃԳ · 16 ։

‡ Եբր · ապրանքերը պիտի հանգրնեն ։

‖ Կ՛ · հարբասութիւնը

Է ՀՀր 18 ։

Ը ԳԼ · ԺԳ · 26 ։ Սապ · իե · 7 ։

§ Կ՛ · ծածուկ

Ժ ԳԼ · իա · 26 ։

Ի Սապ · ԲՀ · 9 ։ Երեմ · ԺԼ · 6 ։

ԺԱ ՀՀր 10 · 15 ։

ԺԲ Յով · Լ · 13 · 14 ։

ԺԳ Յոբ · ԺԵ · 33 ։ Սապ · ՆԲ · 30 · 31 ։

ԺԴ Ես · Խգ · 18 ։ Երեմ · խբ · 43 · 44 ։ Ամով · Ե · 19 ։

պիտի թափանցէ , ու ֆայլուն տէգը անոր մաղձէն պէտ եղէ . ա-նոր վրայ կարհաւիրքը պէտ չըլ :

26 Բոլոր հաւարքը անոր գազանակ տեղացանքը պիտի պահուի . հինգ-չուած կրակը զանիկայ պիտի լափէ . անոր վրանը մեացողը ապերջանիկ պիտի բլայ :

27 Երկինքը անոր յանցանքը պիտի յայտնէ , երկիրն ալ անոր դէմ պիտի ելլէ :

28 Անոր տանը եկամուտը պիտի յափշտակուի , ուրէն բան պիտի անցնի Աստուծոյ բարկութեան օրը :

29 Ասիկայ է ամբարիշտ մարդուն բաժինը՝ որ Աստուծմէ պէտ ուռնի , և ասիկայ է անոր ժառանգութիւնը՝ որ Աստուած անոր համար սահմանած է :

ԳԼՈՒԽ ԻԱ

1 Ցար կը հաստատէ թէ երբը իրաւունք ունի արտմելու : 7 Երբեմն չարերը պիտի չպատժուին անկէ կ'ըլլան , մինչև որ գԱստուած կ'արհամարհեն : 16 Երբեմն անոնց կործանումը յայտնի կերպով կ'ըլլայ : 22 Երջանիկը ու ապերջանիկը մեռած ատենին հաւասար են : 27 Զարերուն դատաստանը գալու ատիրարէն մէջ պիտի տեսնուի :

1 Ցոր պատասխան տուաւ ու բսաւ ,

2 Խօսքս ականջ մտիկ ըրէք , ու աս ըլլայ ձեր միխիթարութիւնը :

3 Ինծի համբերեցէք , ու ես խօսիմ , ու խօսելէս ետքը ծաղր ըրէք :

4 Միթէ ես մարդոն հետ կը վիճիմ . և ինչու համար հոգիս չըտրամի :

5 Ինծի նայեցէք ու ապշեցէք , ու բերանուդ վրայ ձեռք դրէք :

6 Ա՛ ես երբ որ միտածելով կը զարհուրիմ , ու մարմինս կը սկսի դողալ :

7 Ամբարիշտները ինչու կ'ապրին . կը ծերանան ու խիստ կ'ուժովնան :

8 Անոնց սերունդը հետերնին կը հաստատուի իրենց աչքը , և անոնց զաւակները աչքերնուն առջեւն :

9 Տուներնին խաղաղութեան մէջ են , ու վախն ալ չի . և Աստուծոյ գաւազանը անոնց վրայ չէ :

10 Անոնց ցուլը կը զուգաւորուի ու գառարուկը չկերր . կովը իր ուրիշը կը ծնանի ու չի վիժեր :

11 Իրենց պզտիկները ոչխարի հօտի պէս կը հանեն . ու անոնց տղաքը ուրախութեամբ կը ցատկրտեն .

12 Թմբուկով ու քնարով կ'երգեն կը վերցրնեն , ու սրինգին ձայնովը ուրախ կ'ըլլան :

13 Անոնք իրենց գործերնին յուզով կ'անցրնեն , ու մէկ վայրկեանի մէջ գերեզմանը կ'իջնեն :

14 Ու Աստուծոյ կ'ըսեն . Հեռացիր մեզմէ , ինչու որ քու ճամբաներդ գիտնալ չենք ուզեր .

15 Ամենակարողը ով է՝ որ անոր ծառայենք . ու թէ որ անոր աղօթք ընենք , ի՞նչ օգուտ պիտի ունենանք :

16 Ահա անոնց բարիքը ձեռքերնին չէ . ամբարշտին խորհուրդը ինձմէ հեռու ըլլայ :

17 Ամբարիշտներուն ճրագը քանի՛ անգամ կը մարի , ու տառապանքը անոնց վրայ կու գայ . Աստուած իր բարկութեամբը անոնց ցաւեր կը բաժնէ :

18 Հովին առջեւը եղած չարդին պէս ու մրրկին յափշտակած շիւղին պէս կ'ըլլան :

19 Աստուած անոր աներեւութիւնը ծանոր որդուցը կը պահէ . ա-նոր փոխարէն պիտի հատուցանէ , ու ան ալ պիտի գիտնայ :

20 Անոր աչքերը իր կորուստը պիտի տեսնեն , ու Ամենակարողին բարկութենէն պիտի խմէ :

21 Անիկայ ի՞նչ զուարճութիւն պիտի ունենայ իրմէ ետքը մեռցած տունէն , որովհետեւ իր ամիսներուն թիւը կիսուած է :

22 Միթէ Աստուծոյ գիտութիւն սորվեցրնել ջնար է , անոր՝ որ բարձրերը կը դատէ :

23 Մէկը կը մեռնի իր առուղութեանը մէջ բոլորովին հանգարտ և հանդիստ .

24 Անոր թրտվերը ճարպով լեցուն են , ու ոսկրներուն ծուծը թարմ է :

25 Ու մէկ ուրիշը կը մեռնի հոգիի ցաւով ու առանց բարիքով կըշտանալու .

26 Սակայն երկուքն ալ հողին մէջը կը պառկին , ու որդերը կը ծածկեն զանոնք :

27 Ահա գիտեմ ձեր խորհուրդները , ու ինծի դէմ ջարած անիրաւութիւնները :

28 Ինչու որ կ'ըսէք , Ո՞ւր է նախարարին տունը , և ո՞ւր է ամբարիշտներուն բնակած վրանը :

29 Ճամբորդներուն չհարցուցիք , ու անոնց նշաններէն չէք հակըռար :

30 Ինչու որ չարը կորստեան օրուան կը պահուի , ու բարկութեան օրուան կը տարուի :

31 Անոր երեսին դէմ ով պիտի յանդիմանէ անոր ճամբան . և անոր րրածին փոխարէնը ով անոր պիտի հատուցանէ :

32 Բայց ան ալ գերեզմանը պիտի

Բ Պե · ԺԶ · 13 ։
Կը · ԺԲ · 11 ։
Յաղ · իա · 9 ։
Առ · պիւ · ապառէ ։

Յ Գե · իէ · 13 ։ Ը · 2 ։ 3 ։

Ա Գե · ԺԴ · 10 ։ ԺԷ · 2 ։

Բ Դատ · ԺԸ · 19 ։ Գե · իէ · 9 ։ Ի · 4 ։ Յաղ · լԹ · 9 ։

Է Գե · ԺԸ · 6 ։ Յաղ · ԺԷ · 10 · 14 ։ Նե · 3 · 12 ։ Ես · ԺԸ · 1 ։ Ամ · ա · 16 ։

Ը Յաղ · Ն · 5 ։

Ե Ել · իգ · 23 ։

Ժ Ել · Ա · 11 ։

Ե Գե · իբ · 17 ։

Ը Ել · ի · 2 ։ Գե · Լէ · 9 ։

Թ Գե · լԹ · 3 ։ Մաղ · է · 14 ։

Ժ Գե · իբ · 18 ։ Յազ · ա · 1 ։ Ռոմ · ա · 10 ։

Է Գե · ԺԸ · 6 ։

Լ Դա · ԺԸ · 46 ։

Ի Յազ · ա · 4 ։ լի · 5 ։ Եա · ԺԷ · 13 ։ իԹ · 5 ։ Ովս · ԺԴ · 3 ։

Բ Ել · ի · 5 ։

Ա Յազ · Հե · 8 ։ Եա · Ա · 17 ։ Երեմ · իե · 15 ։ Զար · ԺԴ · 10 ։ ԺԹ · 15 ։

Գ Եա · Խ · 18 ։ իե · 9 ։ Հր · ռոմ · ԺԱ · 34 ։ ա Կոր · ը · 16 ։

Դ Կա՛ · ա · հոգիներէ կամով

Ե Գե · ի · 11 ։ Յազ · Ի · 2 ։

Զ Ես · ի · 7 ։

Է Ա Սաղ · ԺԷ · 4 ։ Բ պետ · ը · 9 ։

Ը Գաղ · Բ · 11 ։

Ն · Բ · ՂԲ · Ի Բ Ր 1520

տարուն , ու տապանին մէջը պիտի մնայ ։

33 Ձորին հողի կոշտերը անոր անոյշ պիտի դան , ու ամէն մարդ անոր եւսէն պիտի Երթայ . իսկ անոր առջեւէն ֆարաւնէրուն հաշիւը չկայ ։

34 Ուրեմն ի՞նչպէս փուճ միխիթարութիւններ կու տաք ինծի . ո՛րովհետեւ ձեր պատասխաններուն մէջ սուտութիւն կայ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Եղիփազ կը ցուցնէ թէ մարդուն ազէկութիւնը Աստուծոյ օգուտ մը չունի ։ 5 Զանազան մեգբերու համար Ցօրը կը յանդիմանէ . 21 գանիկայ կը յորդորէ որ զղջայ ։ ու Աստուծոյ ոգորմութիւնը անոր կը խոստանայ ։

1 Ետքը Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տալով ըսաւ ,

2 — Մխիթ մարդը կրնայ Աստուծոյ օգտակար ըլլալ . խելացի մարդը միայն իրեն օգուտ կ՚ընէ ։

3 Ամենակարողին հաճոյութիւն մը կ՚ըլլայ , թէ որ արդար ըլլաս , կամ միկ շահ մը՝ թէ որ քու ճամբաներդ շիտկես ։

4 Մխիթ քեզմէ վախնալով քեզի հետ վիճաբանութիւն կ՚ընէ . քեզի հետ դատաստանի կը մտնէ՞ ։

5 Չէ՞ որ քու անզգամութիւնդ մեծ է , ու անօրէնութիւններդ անհամար են ։

6 Որովհետեւ եղբայրներէդդ առանց պատճառի բիդաւառներ , ու մերկերուն հանդերձները յափշտակեցիր ։

7 Ծարաւածին ջուր չխմցուցիր , ու հացը անօթիին խնայեցիր ։

8 Բայց երկիրը զօրաւորինն էր , ու անոր մէջ պատուաւորը կը բնակէը ։

9 Որբևարի կնիկները դատարկ խրկեցիր , ու որբերուն թևերը կատրեցան ։

10 Անոր համար քու շուրջդ ո՛րոգայթներ կան , ու յանկարծական վախը քեզ կը զարհուրեցնէ ։

11 Կամ՝ մթութ խաւար մը չե՞ պատեր զբ՝ որ չես կրնար տեսնել , ու ջուրերուն շատութիւնը քեզ կը ծածկէ ։

12 Աստուած երկինքին խիստ բարձր տեղը չէ՞ . հիմա աստղերուն * բարձրութիւնը նայէ , որչափ բարձր են ։

13 Ու դուն ըսիր , Ի՞նչ պիտի Աստուած . մառախուղին միջէն դատաստան պիտի ընէ ։

14 Ամպերը անոր առջեւը ծածկոյթ են , ու չտեսներ . և անիկայ երկնից կամարին վրայ կը պտտի ։

15 † Ուշադրութիւն ըրիր՝ ան ‡ հին ճամբային , որ անօրէն մարդիկը պտտեցան ։

16 Որոնք չյանկարծակի չափշտակուեցան , ու անոնց հիմերը հեղեղը ընկղմից ։

17 Ա՛նոնք կ՚ըսէին Աստուծոյ , Հեռացիր մեզմէ . ու Ա՛մենակարողը մեզի ի՞նչ պիտի ընէ ։

18 Թէև անոնց տուներ բարութիւնով լեցուցեր էր ։ Անզգամներուն խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ ։

19 Ե՛րդմարները պիտի տեսնեն և ուրախ ըլլան . և անմեղները զանոնք ծաղր պիտի բնեն , ըսելով ,

20 Մեր թշնամիները կորսուած չե՛ն , ու անոնց մնացորդը կրակը կեներ ։

21 Ո՛դ Աստ հետ բարեկամ եղիր , ու խաղաղութիւն ունեցիր . ու ասկէ քեզի օգուտ կ՚ըլլայ ։

22 Անոր բերնէն օրէնքը ընդունէ , ու անոր խօսքերը սիրտդ դիր ։

23 Հետ որ Ամենակարողին դառնաս , դուն պիտի § հաստատուիս . անօրէնութիւնը քու վրաններէդ հեռացուր ։

24 Ու ոսկին հողին ‖ վրայ պիտի դնես , ու Ոփիրի ոսկին հեղեղատներու քարերուն ‖ վրայ ։

25 Եւ Ամենակարողը քու ոսկիդ բլլալով , քու զօրութեանդ արծաթը պիտի ըլլայ ։

26 Ինչու որ ան ատեն Ամենակարողին ուրախութիւն պիտի ունենաս , ու երեսդ դէպ ի Աստուած պիտի վերցնես ։

27 Անոր պիտի աղաչես , ու քեզի պիտի լսէ . և քու ուխտերդ պիտի կատարես ։

28 Թէ որ դիտաւորութիւն մը ունենաս , քեզի պիտի յաջողի . ու ճամբաներուդ վրայ լոյս պիտի շողայ ։

29 Երբոր ձեղ ցածնայ , ու դուն ըսես , †† Թող բարձրանայ՝ , ան ատեն պիտի ազատէ զանիկայ՝ որ աչքերով խոնարհած էր ։

30 Անմեղ չէզոքն ալ պիտի ազատէ . ու քու ձեռքերուդ մաքրութիւնովը պիտի ազատուի ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Ցօր կը փափաքի Աստուծոյ առջեւը երեւնալ՝ 6 անոր ոգորմութեանը ապաւինելով ։ 8 Աստուած թէև անտեսանելի է , սակայն մեր Համբարձը կը դիտէ ։ 11 Ցօրին անմեղութիւնը ։ 13 Աստուծոյ փեղկը անփոփոխելի է ։

1 Ցօր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Ա՛յսօր ալ իմ դանդատս դառն է , †† Հարուածս հառաչանքէս ծանր է ։

3 — Երանի թէ կարող բլլայի գըտ-

† Կամ՝ պիտի հեռանի՞ս

‡ Կամ՝ հին աշխարհին

Ե ԳԼ · Ժ Ե · 32 ։ Սպ · Ծե · 23 ։ Ծր · 24 ։ Ժպ · է · 17 ։

Զ ԳԼ · իա · 14 ։

Է Սպ · ղ · 6 ։

§ ԵԲՐ · անանց

Ը ԳԼ · իա · 16 ։

Թ Սպ · Ծր · 10 ։ ՃՂ · 42 ։

Ժ Նա · լԷ · 5 ։

Ի Սպ · ՃԺԲ · 11 ։

Լ ԳԼ · ը · 5 ։ 6 ։ Ժա · 13 ։ 14 ։

‖ ԵԲՐ · շինուիս ։

ԽՐՄՆ · ա · 15 ։

‖ Կամ՝ պես

Ծ ԳԼ · ԻԷ · 10 ։ Նա · Ծը · 14 ։

Կ ԳԼ · Ժա · 15 ։

Հ Սպ · ծ · 14 ։ 15 ։ Նա · Ծը · 9 ։

†† ԵԲՐ · Բարձրութիւն ,

Ձ Ածկ · ԻԲ · 23 ։ Ցակ · գ · 6 ։ Ա պետ · ե · 5 ։

Ղ Տէս Ցօն · Ժը · 26 · ԷՃ ։

‡‡ ԵԲՐ · Ձեռքը

Ա ԳԼ · Ժգ · 3 ։ Ժղ · 21 ։

Ն. Ք. ՂԲ. Իրր 1520

նել զԱնիկայ, մինչև անոր աթոռը կ'երթայի.

4 Իմ դատս անոր առջևը կը տարածէի, ու բերանս փաստերով կը լեցընէի։

5 Կը գիտնայի թէ ինծի ի՞նչ պատասխան կու տար, ու կը լսէի ի՞նչ որ ինծի կ'ըսէր։

Բ Ես. իէ. 4, 8։ ծէ. 16։

6 Միթէ Բուժին շատութիւնովը ինծի հետ պիտի վիճէ՞ր. ոչ. հապա ինքը զիս պիտի զօրացընէր։

7 Ուղիղ մարդը հոն կրնայ վիճաբանիլ անոր հետ. ու ես յաւիտեան իմ Դատաւորէս կ'ազատէի։

Գ Գլ. Թ. 11։

8 Բայց Ահա դէպ 'ի արևելք կ'երթամ, ու անիկայ չերևնար, և դէպ 'ի արևմուտք, ու զանիկայ չեմ նշմարեր.

9 Դէպ 'ի հիւսիս Կ'երթամ, ուր որ ինքը կը գործէ, բայց զանիկայ չեմ կրնար դիտել. հարաւային կողմը կը պահուի, ու չեմ կրնար տեսնել զանիկայ։

Դ Սաղ. ճլթ. 1, 2, 3։ Ի Սաղ. ժէ. 3։ կզ. 10։ Յակ. ա. 12։ Ղ Սաղ. խդ. 18։ Ի Յոհ. դ. 32, 34։

10 Իսկ անիկայ Դ գիտէ իմ ճամբաս. Երբոր Բ զիս փորձէ, ոսկիի պէս պիտի ելլեմ։

11 Ղ Ոտքս անոր քայլերուն վրայ հաստատուեցաւ, անոր ճամբան պահելով՝ չմոլորեցայ։

12 Անոր շրթունքներուն պատուիրանքներէն չզատուեցայ. Բ անոր բերնին խօսքերը իմ պիտոյքէս աւելի պահեցի։

Ը Գլ. Թ. 12, 13։ ժբ. 14։ Հռով. Թ. 19։ Բ Սաղ. ճժև. 3։ Ժաթես. գ. 3։

13 Բայց անիկայ մէկ Փոխ վրայ է, և Ը՞ով կրնայ զանիկայ դարձընել. ու Բ սրտին ուզածը կ'ընէ։

14 Ուրեմն Ի ինծի համար սահմանուածը պիտի կատարէ. ու ասոր պէս շատ բաներ կան անոր քովը։

15 Անոր համար անոր ներկայութենէն կը շփոթիմ, ու երբոր կը մտածեմ, անկէ կը վախնամ։

Ի Սաղ. իբ. 14։

16 Ինչու որ Աստուած Ի սիրտս կը կակուղցընէ, ու Ամենակարողը զիս կը շփոթէ։

17 Որովհետև ես Բշուարութեան խաւարէն առաջ չմեռայ, ու մութը առջևէս չծածկեց։

ԳԼ. ԻԴ

1 Զարութիւնը շատ անգամ անպատիժ կը մընայ։ 17 Զարերուն համար դազանի դատաստան մը կայ։

Ա Գոր. ա. 7։

1 Քանի որ Ամենակարողէն պահուած չեն ժամանակները, ի՞նչ պէս զանիկայ ճանչցողները անոր օրերը չեն տեսներ։

Բ Բ Օր. ժթ. 14։ իէ. 17։ Առակ. իբ. 28։ իդ. 10։ Ովս. ե. 10։ Գ Գլ. իբ. 6։ Բ Օր. իդ. 6, 10, 12, 17։

2 Զարերը Բ սահմաններ կը փոխեն, հօտեր կը յափշտակեն, ու զանոնք կ'արածեն.

3 Որբերուն էշերը Կ'առնեն կը տանին, Գ որբևարիին եզը դրաւ կ'առնեն.

4 Աղքատները ճամբայէն կը մոլորցընեն, ու Դ երկրին տնանկները մէկտեղ կը պահուին։

Ն. Ք. ՂԲ. Իրր 1520

Դ Առակ. իբ. 28։

5 Ահա անոնք անապատի վայրենի էշերուն պէս իրենց գործքին կ'ելլեն, կանուխ որս փնտռելու կ'երթան. անապատը անոնց տղոցը հաց կու տայ։

6 Իրենցը չեղած արտը կը ֆձեն, ու անիրաւութեամբ այգի կ'աւրեն։

7 Գիշերը Ի առանց հանդերձի կը պառկեցընեն մերկը, ու ցուրտ ժամանակին առանց ծածկոցի կը թողուն։

Ի Ել. իբ. 26, 27։ Բ Օր. իդ. 12, 13։ Գլ. իբ. 6։

8 Անոնք լեռներուն սաստիկ անձրևներէն կը թրջուին, ու ապաստանարան մը չունենալնուն համար՝ Ղ ժայռերը կը գրկեն։

Ղ Ողբ. գ. 5։

9 Որբը ծիծէն կը փրցընեն, ու աղքատէն դրաւ կ'առնեն։

10 Մերկերը առանց հանդերձի կը պտըտցընեն, ու անօթիները անոնց ցորենի խուրձերը կը կրեն։

11 Իրենց պատերուն մէջը եղ հանողները ու ֆձաններուն մէջ ֆինի կոխողները ծարաւ կը մնան։

12 Քաղաքին մէջէն մարդիկները կը հեծեն, ու վիրաւորուածներուն հոգին կ'աղաղակէ. բայց Աստուած անոնց ըրաքը անզգամութիւն չհամարիր։

13 Անոնք լոյսին դէմ կեցողներէն են. անոր ճամբաները չեն դիտեր, ու անոր շաւիղներուն մէջը չեն կենար։

14 Ի Մարդասպանը լուսնալուն պէս կ'ելլէ, աղքատը ու տնանկը կը սպաննէ, ու գիշերը գողի պէս կ'ըլլայ։

Ի Սաղ. ժ. 8։

15 Ը Շնացողին աչքն ալ իրիկուան մութին կը սպասէ՝ Բ ըսելով, Զիս աչք չտեսնէ. ու երեսին ծածկոց կը դնէ։

Ը Առակ. է. 9։ Բ Սաղ. ժ. 11։

16 Մութ ատեն կը ծակեն ան տուները՝ որոնց վրայ ցորեկուրնէ նշան դրած են. Ի անոնք լոյսը չեն ճանչնար.

Ի Յոհ. դ. 20։

17 Ինչու որ առտուան լոյսը մահուան շուքի պէս է անոնց, որովհետև մահուան շուքին երկիւղներուն սորված են։

18 Անիկայ ջուրին երեսին վրայ թեթև է. անոնց բաժինը երկրի վրայ անիծեալ է, ու այգիներուն ճամբան չդառնար։

19 Զորութիւնը ու տաքութիւնը ձիւնին ջուրը կը հատցընեն, ու գերեզմանը՝ մեղք գործողները։

20 Որովայնը զանիկայ պիտի մոռնայ. որդերը պիտի ուտեն զանիկայ անոյշ բանի պէս. Ի ալ անիկայ պիտի չյիշուի. ամբարշտու-

Ի Առակ. ժ. 7։

Ն·Ա·ՊՀ· Իբր 1520

թիւնը ծառի մը պէս պիտի կոտրուի ։
21 Անիկայ զաւակ չծնանող ամուլը կը չարչարէ , ու որբևարիին աղէկութիւն չընէր ։
22 Անիկայ իր ուժովը զօրաւորներն ալ էր կը քաշէ . էն՝ երբոր ելլէ , մէկուն կեանքը ապահով չէ ։
23 Ապահովութիւն կու տայ , որ անոր վստահի , բայց Ա իր աչքերը անոնց ճամբաներուն վրայ է ։
24 Քիչ մը բարձրացան ու ոչինչ եղան . ամէնուն պէս կորուելով ընկզմեցան , ու հասկի գլխու պէս կտրուեցան ։
25 Թէ որ ասանկ չէ , ով զիս սուտ կը հանէ , և իմ խօսքս ոչինչ ըլլալ կը ցուցնէ ։

ԳԼ · ԻԱ

1—6 Բազդատ կը հաստատէ թէ մարդս չկրնար Աստուծոյ առջեւը արդարանալ ։

1 Ու Բազդատ Սօփերին պատասխան տուաւ ու բսաւ ,
2 Խլխանութիւնը ու վախը Անոր քովն են . իր բարձր տեղերուն մէջ խաղաղութիւն կ'ընէ ։
3 Անոր գունդերուն համրանքը կայ արդեօք . ու ՚ անոր լոյսը որուն վրայ չծագիր ։
4 Ի՞նչպէս մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջեւը , ու կնիկէ ծնածը ի՞նչպէս կրնայ մաքուր ըլլալ ։
5 Ահա լուսինն ալ լոյս չտար . ու Անոր աչքերուն առջեւ աստղերն ալ մաքուր չեն .
6 Ալ՝ ո՛ր կը մնայ մարդը՝ որ ‡ մկ որդ մըն է , ու մարդու որդին՝ որ մկ ճճի մըն է ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Ցոր Բազդատին անգութի ոգին յանդիմանելով՝ Աստուծոյ կարողութիւնը անհուն ու անբռնելի ըլլալ կը խոստովանի ։

1 Ու Յոբ առնոր պատասխան տուաւ ու բսաւ ,
2 Ցկարին ի՞նչ չաջ օգնութիւն բրիր . և այժ չունեցող բազուկը ի՞նչպէս զօրացուցիր ։
3 Ընեղբին ի՞նչ խրատ տուիր , ու ի՞նչ շատ իմաստութիւն յայտնեցիր ։
4 Դուն որո՞ն բսիր սա խօսքերը , ու որո՞ն շունչը եղաւ քեզմէ ։
5 Ոգիները վարէն կը դողան , հաւ ջուրերը ու անոնց բնակիչները ։
6 — Դժոխքը բաց է Անոր առջեւ , ու կորուստը անծածկելի է ։
7 Ի՞նիկայ հիւսիսը պարապ տեղն վրայ կը տարածէ , ու երկիրը ոչինչ չին վրայ կը կախէ ։
8 ‡ Ջուրերը իր մուխի ամպերուն մէջը կը ծրարէ . ու անոնց տակէն ամպը չպատռիր ։
9 Իր աթոռին երեսը կը պահէ . անոր վրայ իր ամպը կը տարածէ ։
10 ‡ Ջուրերուն երեսին վրայ ամէն կողմէն սահմաններ դրաւ , մինչեւ լոյսին ու խաւարին ծայրը ։
11 Երկինքին սիւները կը սարսին , ու անոր յանդիմանութենէն կ'ապշին ։
12 ‡ Իր զօրութեամբը ծովը * կը խաղաղեցնէ , ու իր գիտութեամբը Հպարտութիւնը կը զարնէ ։
13 Ըր Հոգիովը երկինքը զարդարեց . անոր ձեռքը ‡ փախչող վիշապը ստեղծեց ։
14 Ահա սոնք են անոր ճամբաներուն ծայրերը . բայց անոր վրայով լսածնիս որչափ քիչ է . և ով կրնայ իմանալ անոր զօրութեանը որոտումը ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Ցոր իր անկեղծութիւնը կը հաստատէ , 8 ու կեղծաւորին առանց յուսոյ ըլլալը կը ցուցնէ ։ 11 Զարերուն ունեցած բարիքները չարիքներու կը դառնան ։

1 Ու Ցոր դարձեալ իր առակը սկսաւ ըսել ,
2 — Իմ իրաւունքս մեկնի դնող Աստուածը՝ ու ‡ Հոգիս դառնութեամբ լեցընող Ամենակարողը կենդանի է .
3 քանի որ շունչս վրաս է , ու ռնգացս մէջ ‡ Աստուծոյ հոգին կայ ,
4 շրթունքներս անիրաւ բան մը պիտի չխօսին , ու լեզուս նենգութիւն պիտի չիօսի ։
5 Քա՛ւ լեցի ինձ՝ որ ձեզ արդարացնեմ . մինչեւ մեռնիմ † իմ ուղղութիւնս ձեռքէ պիտի չձգեմ ։
6 Իմ արդարութիւնս ‡ Հաստատ բռներ եմ , ու զանիկայ պիտի չթողում , — կեանքիս † միջ Հսիրտս բնաւ պիտի չյանդիմանէ զիս ։
7 Իմ թշնամիս ամբարշտի պէս ըլլայ , ու ինծի դէմ ելլողը անզգամի պէս ։
8 ‡ Քանզի կեղծաւորին յոյսը ի՞նչ է , (‡ թէև հարստութիւն ալ գիզած ըլլայ ") երբոր Աստուած անոր Հոգին առնէ .
9 Մթեթէ Աստուած անոր աղաղակը պիտի լսէ , երբոր անոր վրայ փորձանք գայ ;
10 ‡ Ընիկայ Ամենակարողին վրայ պիտի ուրախանայ . ամէն ժամանակ Աստուծոյ պիտի աղաղակէ ։
11 Աստուծոյ ձեռքին մէջ եղածը ձեզի պիտի սորվեցընեմ . Ամենա-

Ն·Ա·ՊՀ· Իբր 1520

‡ Առակ. ը. 4·

† Գաղ. ը. 8· Սաղ. 17· 7· 26· 9· Առակ. ը. 29· Երեմ. ե. 22·

Ա Սաղ. ժա. 4· Առակ. ժե. 3·

Ե Եղ. ժդ. 21· Սաղ. 78· 13· Եսա. ծա. 15· Երեմ. լա. 35·

* կամ՝ կը վախցընէ·

Ը Սաղ. 147· 6·

Ե Ես. իե. 1·

— Ցակ. ա. 17·

Բ Գաղ. 17· 26· Ժե. 14· 26· Սաղ. 51· 3· Հով. 2·

‡ Սաղ. իբ. 6·

— Գաղ. 17· 5·

Բ Հռոմ. 20·

‡ Ծն. բ. 7·

† Գաղ. բ. 9· Ժդ. 15·

Ե Գաղ. բ. 3·

+ կամ՝ Համոզում

Ը Գոր. իդ. 16·

Ե Պատ. Ժդ. 26· Գործ. Ժբ. 20·

‡ կամ՝ երբոր մեռնի·

Ը Գաղ. լե. 12· Սաղ. Ժբ. 41· 87· 7· Առակ. ա. 28· իբ. 9· Եսա. ա. 15· Երեմ. Ժդ. 12· Եզեկ. բ. 18· Մէք. դ. 4· Յօհ. թ. 31· Ցակ. գ. 8·

Բ Ցճա գ. իբ. 26· 27·

ՆՈՐ ԿԱՐԳ ԻՐԵՐ 1520

կարողին քովը նշածը պիտի չծածկեմ ։

12 Ահա դուք ամէնքդ ալ տեսաք , ու ինչու՞ այդպէս բոլորովին ունայնացեր էք ։

13 Աթիկայ է ամբարիշտ մարդուն բաժինը Աստուծոյ առջին , ու բռնաւորներուն՝ ժառանգութիւնը ։

14 Երէկ անոր տղաքը շատնան , սուրի համար է . ու անոր սերունդը հացով պիտի չկշտանայ ։

15 Անոր մնացորդները մահուամբ պիտի թաղուին , բայց Աստոր արբեւանները պիտի չլան ։

16 Թէև հողի պէս արծաթի դիզէ , ու տիրմի պէս հանդերձներ պատրաստէ ,

17 Անիկայ պիտի պատրաստէ , բայց Արդարը պիտի հագնի , ու անմեղը արծաթը պիտի բաժնէ ։

18 Երէն տունը մը կը շինէ ցեցի պէս , ու պահապանին շինած խրճիթին պէս ։

19 Հարուստը կը պառկի ու չամփոփուիր , *աչքերը կը բանայ ու՝ ոչինչ կ՚ըլլայ ։

20 Արհաւիրքը կուգան պէս անոր պիտի հասնի . գիշերով փոթորիկը պիտի յափշտակէ զանիկայ ։

21 Արեւելեան հովը պիտի քշէ զանիկայ , ու ան պիտի երթայ . ու փոթորիկի պէս զանիկայ իր տեղէն պիտի վերցընէ ։

22 Անոնք ներում չեն ներեր անոր դէմ պիտի նետէ , ու պիտի չխնայէ . ան՝ անոր ձեռքէն փախչելու պիտի ջանայ ։

23 Անոր համար ծափ պիտի զարնեն , ու անոր նման տեղէն անոր դէմ պիտի սուլեն ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ցոր կ՚ըսէ՝ թէ մարդիկ բնական բանի վրայով պիտեղիքն ունին . 12 բայց իմաստութիւնը Աստուծոյ մէկ գերազանց պարգեւն է ։

1 Արծաթի երակ կայ , ու ոսկին իր տեղը ։

2 Երկաթը հողէն կ՚առնուի , հանքը կը հալի ։— պղինձ ։

3 Մարդը խաւարին վախճան կը դնէ , ու ամէն բան կատարելագործ կը քննէ , պիտի ծածուկ պահուած քարերը՝ որ մահուան սուրերին մէջէն են ։

4 Իր բնակած տեղէն բովէն փոս կը բանայ . ոտը չկոխած՝ կը կախուին , ու մարդոցմէ հեռու կ՚երթան ։

5 Երկրէն հաց կ՚ելլէ , ու անոր տակը կրակի նման գոռալ կը դառնայ ։

6 Անոր քարերը շափիւզանեղու տեղ են , ու հոն ոսկիի աւազ կայ ։

7 Ցափշտակող թռչունը անոր շաւիղը չճանչցաւ , ու անդղին աչքը զանիկայ չտեսաւ ։

8 †Վայրենի գազանները՝ հոն ոտք կոխած չեն , առիւծը անկէ անցած չէ ։

9 Մարդը իր ձեռքը կ՚երկընցընէ ապառաժներուն , ու լեռները հիմէն կը տապալէ ։

10 Ապառաժները ճեղքելով՝ անոնց մէջէն վտակներ կ՚անցընէ . ու աչքն ի թանկագին բաները անոր աչքը կը տեսնէ ։

11 Գետերը վազելէն կ՚արգիլէ , ու գաղտուկ գործը երեան կը հանէ ։

12 Բայց իմաստութիւնը ո՞ւր կը գտնուի , ու հանճարին տեղը ո՞ւր է ։

13 Մարդը անոր չգիտեր . ու կենդանեաց երկրին մէջ չգտնուիր ։

14 †Ընդունդը կ՚ըսէ , Անիկայ իմ մէջս չէ . ու ծովը կ՚ըսէ , Իմ քովս չէ ։

15 †Ոսկիով ճախճախ չտանուիր , ու անոր արժէքին համար արծաթ չկշռուիր ։

16 Ո՛չ Ոփիրի ոսկիով կը փոխուի , ո՛չ պատուական եղինձով ու շափիւզայով ։

17 Ոսկին ու ակնվանին չեն կրնար անոր հաւասարիլ , ու զուտ ոսկեայ առանները անոր փոխանակ չեն ըլլար ։

18 Խուտան ու բիւրեղը անոր հաւասար չեն կրնար ըլլալ , ու իմաստութեան գինը ‡գոհարներու գերեզման աւելի բարձր է ։

19 Եթովպիայի տոպազիոնին գինը անոր հաւասար չէ , ու զուտ ոսկիով չի փոխուիր ։

20 †Ուրեմն իմաստութիւնը ո՞ւրկից կու գայ , ու հանճարին տեղը ո՞ւր է ։

21 Որովհետեւ բոլոր ապրողներուն աչքերէն ծածկուած՝ ու երկինքի թռչուններէն պահուած է ։

22 Կորուստը ու մահը կ՚ըսեն , Մենք անոր համբաւը մեր ականջներովը լսեր ենք ։

23 Անոր ճամբան Աստուած կը գտնէ , ու անոր տեղը ինքը գիտէ ։

24 Քանզի մինչեւ երկրի ծայրերը կը նայի , ու երկրի տակը ամբողջ կը տեսնէ ։

25 Երբոր հովին կշիռ կը դնէր , ու ջուրերը չափով կը չափէր ,

26 Երբոր †անձրեւին օրէնք՝ ու որոտալու ամպրակին ճամբայ կ՚որոշէր ,

27 Ան տեսաւ ու պատմեց ։

ՆՈՐ ԿԱՐԳ ԻՐԵՐ 1520

† Եբ · ։ Հռ · պատմու թեան սրգիքը

— Հմր 20 ։ Ծագ · ։ 24 ։

† Առակ · գ · 15 ։

† Հմր 22 ։

† Առակ · գ · 13 , 14 , 15 ։ ը · 10 , 11 , 19 ։ Ժգ · 16 ։

‡ Կամ՝ բարու սերու

† Հմր 12 ։

— Հմր 14 ։

† Առակ · Ժ · 3 ։

Ծագ · ։ 7 ։

† Գէ · ։ 25 ։

Ն · Բ · ԳԲ · Իրբ 1520

յայտնեց . պատրաստեց զանիկայ ու նաև քննեց .

28 Ու մարդուն ըսաւ , Ահա Ծ Տէրոջը վախն է իմաստութիւնը , ու չարութենէն ետ քաշուիլը հանճարն է :

ԳԼ · ԻԹ

1–25 Ցօր իր առջի յաջողութեանը ու պատուոյն վրայ կ'ողբայ :

1 Ցօր ետքն իր առակը սկսելով ըսաւ ,

2 Երանի՛ թէ ՚առջի ամիսներուն պէս՝ Աստուծոյ դին պահած օրերուն պէս ըլլայի .

3 Երբոր անոր ճրագը իմ գլխուս վրայ լոյս կու տար , ՚ես խաւարի մէջ անոր լուսովը կը քալէի .

4 Երիտասարդութեանս օրերը եւ ՚հաճիս պէս՝ երբոր Աստուծոյ մերձութիւնը իմ վրանիս մէջն էր .

5 Երբոր Ամենակարողը տակաւին ինծի հետ էր , ՚ տղաքս իմ բոլորտիքս էին ;

6 Երբոր իմ ճամբաներս կոգիով կը թրջէի , ու Ժայռատաժէն ինծի համար ձէթի հեղեղները կը վազէին ;

7 Երբոր դռնէն քաղաքը կ'ելլէի , ու ատեանս հրապարակին մէջ կը դնէի ,

8 Երիտասարդները զիս տեսնելով կը պահուէին , ու ծերերը ոտք կ'ելլէին կը կայնէին .

9 Իշխանները խօսելէն կը դադրէին , ու ՚ձեռքերնին իրենց բերնին վրայ կը դնէին .

10 Ազնուականները ձայներնին կը կտրէին , Լանոնց լեզուն իրենց քմայքը կը փակչէր :

11 Ինծի մտիկ ընող ականջը Երանի՛ կ'ըսէր ինծի , ու աչ տեսնող աչքը վկայութիւն կու տար ինծի .

12 Ինչու որ ես ՚ազատակող աղքատը եւ որբը ու օգնութիւն չունեցողը կ'ազատէի :

13 Կորուելու վրայ եղողին օրհնութիւնը վրաս կու դար , ու որբևայրին սիրտը կ'ուրախացնէի :

14 Ընդարձութիւն կը հագնէի , ա՛նիկայ էր իմ հանդերձս . ՚ես դատաստանը ինծի պատմուճանի ու խոյրի պէս էր :

15 Կոյրին Աչքեր էի ու կաղին ոտքեր .

16 Աղքատին Հայր էի , ու Չգիտցած դատաստանս կը քննէի :

17 Անիրաւին Ժանիքը կը կոտրէի , ու անոր ակռաներէն որսը կը հանէի .

18 Ու կ'ըսէի , Բոյնիս մէջը պիտի մեռնիմ , ու օրերս աւազի պէս պիտի շատցընեմ :

19 Արմատս ջուրի կողմ բացուած էր , ու ցօղը բոլոր գիշերը ոստերուս վրայ էր :

20 Փառքս իմ վրաս կը նորոգուէր , ու աղեղս ձեռքիս մէջը կ'ուժովնար :

21 Ինծի մտիկ կ'ընէին ու կը սպասէին , ու երբոր իմ խորհուրդս կ'ըսէի , լուռ կը կենային :

22 Իմ զրուցելէս ետքը անոնք չէին կրկներ , ու իմ խօսքս անոնց վրայ կը կաթէր :

23 Անձրեւի պէս ինծի կը սպասէին , ու Նետի անձրեւին փոխանակ պէս բերաններին կը բանային :

24 Թէ որ անոնց վրայ ինդայի , չէին հաւատար , ու երեսիս լոյսը չէին կրնար աշխատարհել :

25 Անոնց ճամբաները ընտրելով՝ իշխան կը նստէի , և իր զօրքին մէջը եղող թագաւորի մը պէս՝ ու սգաւորներուն միսիթարիչի մը պէս կը բնակէի :

ԳԼ · Լ

1 Ցօր կը գանգատի թէ իր՛առջի պատիւը չեմին ատոհմանի անարգութեան փոխուեր է , 15 ու իր յաջողութիւնը՝ թշուառութեան :

1 Հայց հիմա տարիքով ինծմէ պզտիկ եղողները զիս ծաղր կ'ընեն , որոնց հայրերը հօտերուս շուներուն հետ դնելու չէի հաճեր :

2 Նաև անոնց ձեռքերուն ոյժը ինծի բ՚նչ օգուտ ունէր . անոնց առաւգութիւնը կորսուած էր :

3 Չքաւորութենէ ու անօթութենէ նիհարացեր էին , ու անապատը՝ մթին , աւերակ ու վայրի տեղերը կը փախչէին :

4 Իրենց կերակուրին համար՝ մեղաւներուն քովի * մոլուշները կը քաղէին , ու պիսիի արմատ կը ՚ուտէին :

5 Մարդոց մէջէն կը վռնտուէին . ու անոնց համար գոռալ խոխ պոռալու պէս կը պոռային :

6 Սոսկալի ձորերու մէջ կը բնակէին , հողի ու ապառաժներու ծակռիքներուն մէջը :

7 Մացառներուն մէջը կը կանչուրտուէին , եղինձներուն տակը կը ժողվուէին :

8 Ցիմար ու աննշան մարդոց զաւակներ էլլալով , երկրէն կը վռնտուէին :

9 Ու հիմա ես անոնց խաղը՝ նաև անոնց առակը եղեր եմ :

10 Ինծմէ գարշելով կը հեռանան ինծմէ , ու երեսս թքուելէ չեն խնայեր :

11 Որովհետեւ իմ կապս թուլցնելով՝ զիս նեղեց , անոնք իմ առջիս եբաւանակը թօղ տուին :

Ն · Բ · ԳԲ · Իրբ 1520

Հնդ . Խթ . 24 :

Յ Ջամբ . Ժ . 1 :

* Կամ՝ փրփրեցնողները

— Տես գլ . է . 3 :
Բ Գլ . Ժբ . 6 : Սպ . Ժբ . 28 :
Բ Սպ . իե . 14 :
Բ Նգ . Խթ . 11 : Բ Օր . ժ . 13 : ԼԳ . 24 : Գլ . ի . 17 :
Ի Սպ . Զա . 16 :
Ղ Գլ . իա . 5 :
Ի Սպ . Ջէ . 6 :
Է Սպ . Տր . 12 : Առակ . իա . 13 : Եր . 11 :
Ը Բ Օր . իգ . 13 : Սպ . Ճր . 9 : Նե . Ձթ . 17 : Ղ . 10 : Եփես . 2 . 14 . Ջ : Գ Թես . ա . 8 :
Ժ Յով . ժ . 31 :
Ի Առակ . Լթ . 7 :
Լ Սպ . Դբ . 6 : Առակ . ւ . 14 :
Ի Սպ . Լ . 6 : Ժ Գլ . ժբ . 16 :
Ի Սպ . ա . 3 : Երեմ . ժԱ . 8 :
— Գլ . ԺԱ . 6 : Սպ . ւե . 15 . կԹ . 12 : Ողբ . գ . 14 . 63 :
Ջ Յով . ժբ . 14 : Բ Օր . ւե . 9 : Նե . Ե . 6 : Պսա . իգ . 67 : ւէ . 30 :

Ե · Բ · ՂԴ · Խոբ 1520

ԳԼ · ԺԹ · 12։

12 Ալ կոզմէս լսականեր կ'ելլեն , անոնք ոտքերս կը հրեն , ու ‡ինծի դէմ իրենց կորստեան ճամբաները կը պատրաստեն ։

13 Անոնք չաւիղներս կ'աւերեն , վիշտս կ'աւելցընեն . *ու անոնց դէմ Էհէի օգնութիւն ընող մը չըկայ" ։

14 Լայն խրամատէ մը ֆլալս պէս կը յարձակին . աւերակներուն տակէն վրաս կը դիմեն ։

15 Արհաւիրքները իմ վրաս դարձան , ու հովի պէս իմ պատիւս կը հալածեն . ու ազատութիւնս ամպի պէս անցաւ ։

Բ Սապ · Խոր · 4։

16 Բ Եւ հիմա հոգիս իմ ներսի դիս կը հալի . տրտմութեան օրերը զիս պաշարեցին ։

17 Իմ ցաւս գիշերանց ոսկորներս ծակեց , ու ջիղերս հանգստութիւն չունեցան ։

18 Իր մեծ զօրութեամբը իմ հանդերձս փոխեց , ու իմ պատմուճանիս օձիքին պէս պատեց զիս ։

19 Զիս ցեխին մէջը նետեց , ու ես հողի ու մոխրի նմանեցայ ։

20 Ես քեզի կ'աղաղակեմ , ու ինծի պատասխան չես տար . կը կայնիմ , ու դուն ինծի ուշադրութիւն †չես ըներ" ։

†Կամ՝ կ'ընես ։

21 Դուն ինծի անգութ ‡եղար , ձեռքիդ զօրութեամբը թշնամիի պէս կը վարուիս ինծի հետ ։

‡ Եբր · փոխուեցար ։

22 Զիս վերցնելով հովին վրայ կը հեծցընես , ու զիս բոլորովին կը հալեցընես ։

23 Սակայն գիտեմ որ զիս մահուան պիտի տանես , ու †ամէն ապրողներուն համար սահմանուած տունը ։

† Եբր · Թ · 27։

24 ||Բայց Ընիկայ աւերմունքին վրայ ձեռք պիտի չերկնցընէ , թէ որ կորստեան առնէր անոնք ազատ չեն" ։

‖ Կամ՝ Ընդարձակ ապացոյցը այնքան կ'ուժգնէ, եբրէացի Ընիկայ ձեռքը երկնցընել, որ չէ՛ անոնց ազատակը՝ երբոր Ընիկայ կորսընցընէ ։

25 Աղքատութեան մէջ եղողին համար չէի՞ լար . աղքատին համար հոգիս չէր՞ նեղանար ։

Ղ Սապ · Լե · 13 , 14 ։ Հռոմ · Ժբ · 15 ։

26 Բայց երբոր ես բարիք կը յուսայի , չարիքը հասաւ . ու երբոր լոյսին կը սպասէի , խաւարը եկաւ ։

Ե Երեմ · Ը · 15 ։

27 Փորոտիքս հանգ ու չհանդարտեցաւ . թշուառութեան օրերը ինծի հասան ։

28 Սկեցած պտրտեցայ , բայց ոչ արեւէն . ելայ — ժողովքին մէջը աղաղակեցի ։

29 Ջաղաքներուն եղբայր՝ ու ջայլամներուն բնակը եղայ ։

Ա Սապ · Ծ · 6 ։ Միք · ա · 8։

30 Մորթս վրաս սեւցաւ , ու ես ոսկորներս տապաստիներէն այրեցան ։

Բ Սապ · ՃԺԹ · 83 ։ Ոգ · գ · 8 ։ Ե · 10։

31 Վ Ասն որոյ իմ քնարս սուգի փոխուեցաւ , ու իմ սրինդս լալականերու ձայնի ։

Ե Սապ · Ծ · 3։

ԳԼ · ԼՌ

1—40 Յոբ Աստուածաշունչ կերպով կը հաստատէ իր անարատ վարմունքը մէկ քանի պարագաներու մէջ ։

Ե · Բ · ՂԴ · Խոբ 1520

1 Ես աչքերուս հետ ուխտ բռնի . ու բնաւ ինչպէս կոյսի վրայ մըտածեմ ։

Ա Պատ · Ե · 28։

2 Քանզի վերէն Աստուծմէ ինչ բաժին կ'ընդունի Էհէի , ու բարձր տեղաւանքէն՝ Ամենակարողէն Էհէ ժառանգութիւն ։

Բ Գլ · Ե · 29։ Ես · 13։

3 Կորստոց ամբարշտին համար ահեղաձայն չէ՞ , ու սոսկալի պատիժը անօրէնութիւն գործողներուն համար ։

4 Միեմէ Ընիկայ իմ ճամբաներս չըտեսներ , ու ամէն քայլերս չը՞ համրեր ։

Բ Ա՛ն · Ժգ · 9 ։ Գլ · Լգ · 21 ։ Առակ · Ե · 21 ։ Ժե · 3 ։ Երեմ · Լ · 19 ։

5 Թէ որ ստութեան մէջ քալեցի , կամ իմ ոտքս նենգութեան արագայ ,

6 Թող կշռէ զիս արդարութեան կշռոյով , ու Աստուած իմ անմեղութիւնս գիտնայ ։

7 Թէ որ ոտքս ճամբայէն խոտորեցաւ , ու †սիրտս աչքերուս ետեւէն գնաց , ու ձեռքերուս արատ մը փակաւ ,

† Տես Թո՛ · Ժե · 39 ։ Ժող · Ժ · 9 ։ Եզեկ · գ · 9։ Մատ · Ե · 29 ։

8 Թող ես սերմանեմ , և ուրիշը ուտէ . ու բուսացուցածս արմատէն փրցուի ։

† Ղե · Խգ · 16 ։ Ր Օր · Իբ · 30 · 38 · Եզ ։

9 Թէ որ սիրտս կնկան մը եւռէ մտոքերեցաւ , կամ թէ դրացիիս դուռը դարանամուտ եղայ ,

Ը Ր Թագ · Ժր · 11 ։ Ե բեմ · ը · 10 ։

10 Իմ կինս ուրիշի մը համար աղօրիքի քար դարձնէ , և ուրիշներ անոր վրայ ծունր բերեն ։

11 Քանզի որ ան պղծագործութիւն է , ու † դատաստանի անօրէնութիւն .

† Ղե · Լ · 24 ։ Ղե · Ի · 10 ։ Ր Օր · Իբ · 22 ։ Տես Հմր 28 ։

12 Որովհետեւ մինչեւ ջա կորսընցընող կրակ մըն է , ու բոլոր արդիւնքս արմատէն կը խլէ ։

13 Թէ որ ծառայիս կամ աղախինիս իրաւունք բռնել չուզեցի , երբոր ինծի հետ վիճ ունեցան ։

14 Ես ինչ պիտի բնեմ , երբոր Աստուած ելլէ . ու երբոր քննէ , ինչ պատասխան պիտի տամ անոր ։

Ը Սապ · Խգ · 21 ։

15 Չէ՞ որ զիս արգանդին մէջ ստեղծողը զանոնք ալ ստեղծեց . ու մեզ արգանդին մէջ ձեւակերպողը մէկ չէ՞ ։

Բ Գլ · Լգ · 10 ։ Առակ · Ժգ · 31 · Իր · 2 · Մատ · Ր · 10 ։

16 Թէ որ ազքատին ցանկացածը չտուի , ու որեւաարիին աչքերը մնաբեցուցի ։

17 Թէ որ պատառս միայնակ կերայ , ու անկէ որքն ալ չկերաւ ։

18 (Ինչպէս որ երիտասարդութենէս ի վեր հօր պէս մեծցուցի § զանիկայ , ու մօրս արգանդէն ‖ անոր խնամքը տարի ։)

§ Ար՝ զբրջ ։

‖ Ար՝ զբրևս ։

ն · ք · գբ · Հրէ 1520

19 Թէ որ հանդերձ չունեցող մը կարուելու վրայ , կամ ծածկոց չունեցող չբաւար մը տեսայ ,

20 ո– Թէ որ անոր երիկամունքը չօրհնեցին դես , ու իմ ոչխարներուս բուրդին չտաքցաւ ·

21 Թէ որ ձեռքս Հորքին դէմ վերցուցի , երբոր տեսայ որ դրանը մէջ ինծի օգնականներ կան ,

22 Թող իմ թեւս ուսէն իյնայ , ու բազուկս արմունկէն կոտրուի ։

23 Ինչու որ Ես Աստուծոյ *դատաստանէն կը վախնայի , ու անոր մեծափառութեանը առջեւ չէի կրնար Ձերմանալ ։

24 Թէ որ յոյսս ոսկիի վրայ դնեցի , դուռ ոսկին ըսի Թէ իմ վստահութիւնս դուն ես ·

25 Թէ որ առատաձեռնութիւնս չատ բլլալէն ու ձեռքս շատ դանձելէն ուրախացայ ·

26 Թէ որ արեւին նայեցայ՝ անոր խիստ փայլուն եղած ատենը , կամ պայծառութեամբ քալող լուսինին ,

27 Ու սիրտս դաղտնի խաբուելով՝ բերանս ձեռքս պագաւ ,

28 (Որ աս ալ Հդատաւորու անօրէնութիւն մըն է · որովհետեւ վերը բնակող Աստուածը ուրացած կ՚ըլլայի ·)

29 Թէ որ դէս ատողին Թշուառութեանը վրայ ուրախացայ , կամ անոր փորձանքի հանդիպելուն համար խնդացի ·

30 (Հ†Լեզուիս ալ մեղք գործելու Թոյլ չտուի , անէծքով անոր մեռնելը ուզելով ·)

31 Թէ որ վրանիս մարդիկները չըսին , ‡Երբ անոր միսէն չէինք կշտանար ·

32 (§Հիւրը երբեք դիշերը դուրս չէր մնար · Ճանապարհորդին դուռս կը բանայի ·)

33 Թէ որ յանցանքներս Հ‖Ադամին պէս ծածկեցի , ու անօրէնութիւնս ծոցիս մէջ պահելով ,

34 Շատ Հբազմութենէն վախնալով , ու ազգերուն անարգութիւնը դէս վախցնելով , ալ չխօսիմ ու դռնէն չելլեմ ·

35 Ո Երանի Թէ ինծի ականջ դնող մը բլլար , (ահա աս է իմ փափաքս՝ Ամենակարողը ինծի պատասխան տայ ·) ու իմ դատախազս գրուածք մը գրէր ·

36 Ընչու չառնիկայ իմ ուսիս վրայ պիտի կրէի , ու պսակի պէս ինծի պիտի կապէի ·

37 Քայլերուս համրանքը անոր պիտի գրուցէի · իշխանի պէս պիտի մօտենայի անոր ։

38 Թէ որ իմ երկիրս ինծի դէմ կը բողոքէ , ու անոր ակօսները կուլան ,

39 Թէ որ Հանոր արդիւնքը առանց տուակի կերայ , կամ Հանոր տէրերուն հոգին հանեցի ,

40 Ցորենին տեղը Ոփուշ ու գարիին տեղը որոմ բուսցընէ ։

Ցոբին խօսքերը լմընցան ։

ԳԼՈՒԽ Լ՚

1 Եղիուա Ցոբին ու անոր իրէք բարեկամներուն կը բարկանայ ։ 6 Իր երիտասարդական համառձակութիւնը կ՚արդարացնէ , բսելով Թէ՝ իմաստութիւնը տարիքին չնայիր · 11 ու զանոնք կը յանդիմանէ՝ որ չկրցան Ցոբը համոզել ։ 16 Եղիուային փափաքը՝ խօսելու համար ։

1 Այն առենը աս իրէք մարդիկը Ցոբին պատասխան տալէն դադրեցան · ինչու որ անիկայ Ի իր աչքերուն առջեւը արդար Իէր†նոր ։

2 Եւ §Ռամի ազգատոհմէն Բ Բուզազի Բարաքիելին որդւոյն Եղիուային բարկութիւնը բորբոքեցաւ · անոր բարկութիւնը Ցոբին դէմ բորբոքեցաւ , ինչու որ Աստուծմէ աւելի ինքզինքը կ՚արդարացնէր ։

3 Նաեւ իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ անոր իրէք բարեկամներուն դէմ · որովհետեւ պատասխան չգտան , ու դ†ա†տ Ցոբը յանցաւոր հանեցին ։

4 Ու Եղիուա Ցոբին խօսքերուն սպասեալ սպասեր էր , որովհետեւ ա-
5 նոնք իրմէ ծեր էին ։ Բայց երբոր Եղիուա տեսաւ , որ ան իրէք մարգոց բերանը ալ պատասխան չմնաց , իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ ։

6 Եւ Ն ան առնոր Բուզացի Բարաքիելին որդին Եղիուա պատասխան տալով բսաւ ,

Ես տարիքով փոքր եմ , ‡ու դուք շատ ծեր էք · անոր համար եւս կեցայ , ու դիտցածս ձեզի յայտնելու վախցայ ·

7 Ըսի Թէ §Երկար կեանքը՝ թող խօսի , ու տարիներուն շատութիւնը թող իմաստութիւնը դիտցընէ ·

8 Բայց մարդուն ներսի դին Հոգի կայ , ու Ծ Լմինակարողին շունչը անոնց Հանճար կուտայ ։

9 Ի Երէ†ծ մեծերը իմաստուն չեն , ու ծերերը դատաստան չեն Հասկրնար ։

10 Անոր համար ըսի , Ինծի՛ մտիկ բրէ , որ ես ալ իմ դիտցածս ըսեմ ։

11 Ահա ես ձեր խօսքերուն սպասեցի , ձեր փաստերուն ականջ դրի , մինչեւ որ դուք խօսքերը բննէիք ։

12 Ես ձեզի ալէկ ուշադրութիւն բրի , և ահա ձեզմէ մէկը չկայ , որ Ցոբը յանդիմանէ , ու անոր խօսքերուն պատասխան տայ ·

ն · ք · գբ · Հրէ 1520

* Ցակ · ե · 4 ։
Ը դ Թագ · ի · 19 ։
† Ծն · գ · 18 ։

‡ Գ · ԺԶ · 10 ։

§ Եբր · Օրհ · ԺԲ

Ծ Դ Թագ · գ · 12 ։ դ · 29 ։ Գ · ի · 11 ։ Լբ · 36 ։ Առակ · բ · 6 ։ Ժող · բ · 26 ։ Դան · ա · 17 ։ բ · 21 ։ Քառ · Ժա · 25 ։ Ցակ · ա · 5 ։ Ի ա Կոր · ա · 26 ։

ՆՀ. ՔԱՀ. ԽՐՐ 1520

ՂԵՐԵՄ. ԹԼ. 23։ Ա ԿՈՐ. Ա. 29։

13 ԸՔԸԼԱՅ որ ըսէք թէ Խմաստութիւն գտանք. Աստուած է որ զանիկայ կը յաղթէ, և չէ թէ մարդ։

14 Անիկայ իր խօսքերը ինծի դէմ չպատրաստեց, ես ալ ձեր խօսքերուն համեմատ անոր պատասխան պիտի չտամ։

15 Անոնք ապշեցան, ալ պատասխան չտուին. անոնց խօսքերը հատան.

16 Ու ես սպասեցի, մինչև որ ալ բան մը չըսին, հապա կեցան ու ալ չկրնացին։

17 Ես ալ իմ կարգիս պատասխան տամ, ես ալ իմ դիտացածս ցուցնեմ.

18 Ինչու որ խօսքերով լեցուն եմ, իմ ներսի դիս եղած հոգին զիս կը ստիպէ։

19 Ահա որովայնս չբացուած գինիի պէս է. նոր տիկերու պէս պատռելու վրայ է։

20 Ըսուցնեմ որ շունչ առնեմ, շրթունքներս բանամ ու պատասխան տամ։

ՅՂԱ. ԺԹ. 15։ Բ ՕՐ. Ա. 17։ ԺԳ. 19։ ԱՍԱԿ. ԻԳ. 23։ ՄԱԼ. ԻՐ. 16։

21 Ա՛ղէ՛ Է մէկու մը աչառութիւն չընեմ, ու մարդու մը չողոքորթութիւն չընեմ.

22 Քանզի չեմ գիտեր չողոքորթութիւն ընելը. զես Ստեղծողը շուտով զես պիտի վերցընէր։

ԳԼ. Լ Գ

1 Եղիուս հետեւեցաւ իր անդր Աստուծոյ անոր կը դնէ, Ցորին հետ վիճաբանելու համար. 8 Աստուած կ'արգարացընէ, բանալով թէ Անիկայ մեծ բլլալով՝ իր գործերը մարդուն իմացընելու պարտաւորութիւն չունի. 14 կը հաստատէ թէ Աստուած ապաշխարելու կը կանչէ մարդը տեսիլքերով, 19 նեղութիւններով, 23 և իր պատգամաւորներով։ 31 Եղիուս կը յորդորէ Ցորը որ ականջ դնէ։

1 Հայդ աղէ՛կ, Ցոր, իմ խօսքս մտիկ ըրէ, ու ամէն բանածներուս ականջ դիր։

2 Ահա հիմա բերանս կը բանամ, և լեզուս բմլացս հետ կը խօսի.

3 Խօսքերս արտիս ուղղութեանը պէս պիտի ըլլան, ու շրթունքներս գուտ իմաստութիւն պիտի խօսին։

ԸՆԹ. Բ. 7։

4 Ես Աստուծոյ Հոգին ստեղծեց, ու Ամենակարողին շունչը ինծի կեանք տուաւ։

5 Թէ որ կրնաս՝ պատասխան տուր ինծի, պատրաստուելով՝ դիմացս կայնէ։

ԲՅԳ. ԹԱԳ. 34։ 35։ ԺԳ. 20։ 21։ ԼԱ. 35։

6 Ահա ես քու բանդիդ համեմատ Աստուծոյ համար եղէ՛ի. ես ալ հոգէն ստեղծուեցայ։

ՅԳ. ԹԱԳ. 34։ ԺԳ. 21։ ՍԱՂ. ԿԶ. 11։

7 Ահա իմ երկիւղս քեզ պիտի չզարհուրեցընէ, ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի չծանրանայ։

8 Արդարև ականջիս խօսքը, ու խօսքերուդ ձայնը լսեցի, ու ըսիր,

ՆՀ. ՔԱՀ. ԽՐՐ 1520

ԸՅԳ. ԹԱ. 17։ Ժ. 7։ ԺԱ. 4։ ԺԳ. 17։ ԻԳ. 10։ 11։ ԼԱ. 5։ ԹԲ. 14։ ԼԱ. 1։

9 Ես մաքուր եմ՝ առանց յանցանքի. ես անարատ եմ, ու իմ վրաս անօրէնութիւն չկայ.

ՅԳ. ԺԳ. 24։ ԺԳ. 9։ ԺԹ. 11։

10 Ահա Անիկայ վրաս պատճառներ կը գտնէ, ինձ իրեն թշնամի կը սեպէ.

ՂԵՎ. ԺԳ. 27։ ԺԳ. 16։ ԼԱ. 4։

11 Ոտքերս կոճղերու մէջ կը դնէ, իմ բոլոր շաւիղներս կը դիտէ։

12 Ահա քեզի պատասխան կուտամ որ աս բանիս մէջ իրաւունք չունիս, ինչու որ Աստուած մարդէն մեծ է։

ՅԵՒ. ԼԱ. 9։

13 Անոր հետ ինչո՞ւ կը վիճիս. ոչ բովհետեւ անիկայ բնաւ իր բոլոր ներուն համար պատասխան չտար։

14 Ըստիրաւ Աստուած մէկ անգամ կամ երկու անգամ կը խօսի, (ՔԱՀ. Ա ՀԱՐԳ. ու շադրութիւն չըներ,)

ԸՂԼ. ԼԱ. 5։ ՍԱՂ. ԿԲ. 11։

15 Երազի մէջ՝ գիշերուան տեսիլքի մէջ՝ երբոր խորունկ քուն մը կ'իյնայ մարդոց վրայ, ու անոնք էրէց անկողիններուն մէջ կը քնանան։

ՔԱԹ. ԺԲ. 6։ ՂԼ. Գ. 13։

16 Ան տեղը մարդոց ականջները կը բանայ, ու անոնց խրատը կը կնքէ,

ՃՂԼ. ՒԴ. 10։ 15։

17 Որ մարդը գործէն դարձնէ, ու մարդէն հպարտութիւնը †արգիլէ։

†ԵՔԲ. ՅԱԿ. ԿԱ։

18 Անոր հոգին գերեզմանէն կը պահէ, ու կեանքը՝ որ սրով չմեռնի։

19 Նաև հարց իր անկողնին մէջ ցաւով կը պատժուի, և իր բոլոր ոսկորները ապտակ ցաւ։

20 Ան տեղը հանոր անձը հացէն կը զզուի, և անոր հոգին՝ փափաքելի կերակուրէն։

ՅՍԱՂ. ՀԷ. 18։

21 Անոր մարմինը այնպէս կը հալի, որ ալ չերեւնար. ու անոր չերեւցած ոսկորները դուրս կ'ելլէն։

22 Անոր անձը գերեզմանին կը մօտենայ, ու անոր կեանքը՝ կործանման։

23 Եթէ անոր քովը թարգման պատգամաւոր մը ըլլայ, հազարէն մէկը, որ անոր ուղղութիւնը մարդուն իմացընէ,

24 Ան տեղը անոր ողորմելով պիտի բսէ՝ Ազատէ զանիկայ՝ որ գերեզմանը չիջնէ. ես քաւութիւն մը գտայ։

25 Անոր մարմինը տղու հարթնէն աւելի փափուկ պիտի ըլլայ, ու անիկայ իր մանկութեան օրերուն պիտի դառնայ.

26 Աստուծոյ պիտի աղաչէ. ու Ան զանիկայ պիտի ընդունի. ու Անոր երեսը ուրախութեամբ պիտի տեսնէ. քանզի Անիկայ պիտի հատուցանէ մարդուն՝ անոր արդարութեանը համեմատ։

ՆՀ-Ը-ԳԵ-ԻՐԵ 1520

27 Անիկայ մարդոց վրայ կը նայի. ու ինչ որ ինչը Նրան, Մեզք գործելն ու իրաւունքը աւրելը, ու անիկայ Ի ինծի օգտակար չեղաւ,

28 Ան ոՒԻՆԸ Ծ անոր Հոգին կ'ազատէ, որ գերեզմանը չիջնէ. ու անոր կեանքը լոյսը կը տեսնէ։

29 Ահա Աստուած ասանկ ամէն բաները երկու իրիք անգամ մարդուն կ'ընէ,

30 Որ անոր Հոգին գերեզմանէն դարձընէ, որ ապրողներուն լուսովը լուսաւորուի։

31 Ականջ դիր, ով Ցոբ, ինծի մտիկ ըրէ, լուռ կեցիր, որ ես խօսիմ։

32 Թէ որ բանիք ունիս՝ ինծի պատասխան տուր. դուրգ, ինչու որ քեզ արդարացընելու կը փափաքիմ։

33 Եթէ ոչ՝ ինծի մտիկ ըրէ. լուռ կեցիր, որ ես քեզի իմաստութիւն սորվեցընեմ։

ԳԼՈՒԽ Լ.Գ

1 Եղիհու կը յանդիմանէ Ցոբը՝ քանի Աստուծոյ վրայ անիրաւութիւն կը դնէր։ 10 Կը հաստատէ թէ Աստուած Ամենակարողը չիջնար անիրաւ բանի։ 31 Մարդը պարտի խոնարհիլ Աստուծոյ առջեւ։ 34 Եղիհու Ցոբը կը յանդիմանէ։

1 Ա Ն ատոնք Եղիհու էր խօսքը շարունակելով ըսաւ,

2 Ով իմաստուններ, իմ խօսքերս մտիկ ըրէք, և գուբ ով գիտուններ, ինծի ականջ դրէք։

3 Քանդի ականջը խօսքերը կ'որոշէ, ինչպէս որ բիմբը կերակուրին համը կ'առնէ։

4 Իրաւունքը մեզի բնտրենք. միջերնիս գիտնանք թէ որ բանը աղեկ է։

5 Որովհետև Ցոր ըսաւ, Ե ես արդար եմ, բայց Աստուած իմ իրաւունքս մերկցուց ինձմէ։

6 Մ Իթէ իմ իրաւունքս պիտի առնե՞մ. իմ Վէրքս մնչարեր է, թէև յանցանք չունիմ։

7 Ցոբին պէս մարդ ով կայ, Ո որ հայհոյու թիւնը ջուրի պէս կը խմէ.

8 Որ անօրէնու թիւն գործողներուն հետ բնկերութիւնէ կը պտրտի, ու ամբարիշտ մարդոց հետ կը քալէ.

9 Ինչու որ Ըսաւ, Աստուծոյ հաճոյ ըլլալէն մարդուս օգուտ մը չկայ։

10 Անոր համար ինծի մտիկ ըրէք, ով իմաստուններ, Էքան չկրնայ որ Աստուծոյ գործը չարու թիւն, ու Ամենակարողին գործը անօրէնու թիւն ընայ։

11 Ը Որովհետև Անիկայ մարդուն բոլոր ճանփուն կը հատուցանէ, ու ամէն մարդուն իր ճամբուն համեմատ դնել կու տայ։

12 Արդարև Աստուած անօրէնութիւն չընէր, ու Ամենակարողը չդատաստան չծռեր։

13 Երկիրը ով յանձնեց անոր, ու բոլոր աշխարհը ով կարգի դրաւ։

14 Թէ որ իր սիրտը Ի տասնկ ուզէր ընայ", Ժ Հոգին ու շունչը իրեն կը ժողվէ։

15 Որ ոՒԻՆԸ Ի ամէն մարմին միկէն կը մեռնի, ու մարդը հող կը դառնայ։

16 Հիմա թէ որ բնտրողութիւն ունիս, ասիկայ մտիկ ըրէ. խօսքերուս ձայնին ականջ դիր։

17 Ա Միթէ արդարութիւնը ատողը կրնայ իշխել, կամ արդար Հզօրը յանցաւոր կրնաս հանել,

18 Ի Ան որ թագաւորին կ'ըսէ՝ Թէ Եղեռնագործ Ե՞, ու ազնուականներուն Թէ Զար Հրէիկ Ե՞.

19 Որ իշխաններուն Ծ աչառութիւն չըներ, ու Հարուստը աղքատէն աւելի չիճանար. որովհետև Ի անոնք ամէնն ալ իր ձեռագործն են։

20 Մէկ վայրկեանի մէջ պիտի մեռնին, ու Ի կէս գիշերուան ատեր ժողովուրդը խռովութեան մէջ իյնալով պիտի անցնին. ու զօրեղները պիտի վերցուին առանց ձեռը ձեռքը անոնց դպչելուն։

21 Ինչու որ Անոր աչքերը մարդուն ճամբաներուն վրայ են, ու անոր ամէն քայլերը կը տեսնէ։

22 Չ Կ'է խաւար կայ և ոչ մահուան չուք՝ որ անօրէնութիւն գործողները հոն պահուին։

23 Ինչու որ մարդուս վրայ Ի երկար քննութիւն չըներ", երբոր անիկայ Աստուծոյ առջեւը դատաստանի կ'երթայ։

24 Ի Ընիմանալի ԻՐԴՈՎ Ժ զօրաւորները կը կործէ, ու անոնց տեղը ուրիշները կը հաստատէ։

25 Քանդի անոնց գործերուն պիտի, ու գիշերով տակնուվրայ կ'ընէ, ու կը խորտակուին։

26 Անոնց ամբարիշտ բլայուն հատմար՝ Ի ամենուն առջեւը" զանոնք կը զարնէ։

27 Որովհետև Հանոր հետևելին մէկդի քաշուելուան, ու Հանոր ճամբաներուն բնաւ չմանչուան.

28 Անանկ որ Ն ազգաւորին ազաղակը անոր հասցուցին. ու անիկայ Ե դրկեալներուն ազաղակը լսեց։

29 Թէ որ անիկայ հանգստութիւն տայ, ով կրնայ նեղութիւն տալ. ու թէ որ անհիկայ երեսը պահէ, ով կրնայ զանիկայ տեսնել. ա ազգի մը և Լէկ մարդու մը.

ՆՀ-Ը-ԳԵ-ԻՐԵ 1520

Ը ԳԼ-Ը-3։

† ԵԲԸ-անոր վրայ գնէ։

Ի ՄԱԳ-ՃԳ-29։

Ն ՅՕՆ-Գ-19։ ՃՀԳ-Ժը-7։

Լ ՏՆ ՅՕՆ-Ժը-25։ Ը ԹՀԳ-ԻԿ-3։

Ի ԵԼ-ԻԲ-28։

§ Կամ՝ Կրճատ մեկը ԹագաւորԻՆ բան։

Ծ Ը Օր-Ժ-17։ Բ ՄՅՆ-ԺԹ-7։ Գոր-Ժ-31։ Հբ-ԺԲ-11։ Գագ-Բ 6։ ԵԿՀ-Գ-9։ Գագ-Գ-25։ ա Գնաս-ա 17։

Ն ԳԼ-Լա-15։

Հ ԵԼ-ԺԸ-23։ 30։

Ղ Ը ՅՕՆ-Ժգ-9։ ԳԼ-Լա-4։ ՇԱԳ-ԼԶ-15։ Առած-Ե-21։ ԺՀ-3։ ԵՀՄ-Ժգ-17։ ԼԸ-19։

Ա ՄԱԳ-ՀԻՒ-12։ ԵՀՄ-Բ-2, 3։ ԵՐԲ-Գ-13։

§ ԵԲԸ-ալ չդնես։

§ Կամ՝ Ընդմէջ

Ե Գան-Բ-21։

† ԵԲԸ-անոնց ներկայութեան տեղը

Ա ԹԱԳ-ԺԱ-11։

Ի ՅՄԱ-ԻԲ-5։ Ես-Ե-12։

Ն ԳԼ-ԼԸ-9։ ՇԱԿ-Ե-4։

Ն ԵԼ-ԻԲ-23։

Ն·Ա·ԴԲ· ԽՐԲ 1520

30 Որպէս դի կեղծաւոր մարդը չբերդաւորէ, ու ՙ ժողովուրդին ոբոգայթ չըլլայ ։

31 Արդարև պէտք է Աստուծոյ ըսել, Ո Պաւլէ կրնայի, ալ չարութիւն չեմ ըներ ։

32 Ջանասիրա դուն ինծի սորվեցուր, եթէ ամբարշտութիւն գործեցի՝ ալ չեմ գործեր ։

33 Արդևօք ՙ քու ուզածիդ պէս՚ պիտի հատուցանէ՞, որ հակառակ կը կենաս. քանզի դուն ընտրելու ես՝ ու չէ թէ ես. ուրեմն ինչ որ դիտես՝ խոսէ ։

34 Իմաստունները պիտի ըսեն ինծի հետ ։ (ու դիտուն մարդը , որ ինծի մտիկ կ'ընէ ,)

35 Ո Ցօր խելացութիւնով չգործեց , ու անոր խոսքերը իմաստութեամբ չէն ։

36 Իմ փափաքս ասի է , որ Ցօր մինչև վերջը փորձուի . ինչու որ ամբարիշտ մարդոց † պէս պատասխաններ տուաւ ։

37 Քանզի իր մեղքին վրայ ապստամբութիւն կ'աւելցնէ . մէջերնիս ծափ կը զարնէ , ու Աստուծոյ դէմ իր խոսքերը կը շատցընէ ։

ԳԼ · ԼԵ

1 Եղիուս կը ցուցընէ թէ պէտք չէ որ մարդը Աստուծոյ հետ բաղդատուի . որովհետև մեր ազէկութիւնը ու գէշութիւնը չկրնար անոր հասնիլ ։ 9 Մարդիկ իրենց նեղութեանը մէջ շատ անգամ կ'աղաղակեն . բայց անոնց հեծութիւնները չլսուիր , քանզի աստուց Հատուցչ է ։

1 Դարձեալ Եղիուս իր խոսքերը շարունակելով բսաւ ,

2 Արդեօք իրաւունքով ըլլալ կը կարծես ասիկայ , որ ըսիր թէ Ես Աստուծմէ աւելի արդար եմ ։

3 Քանզի ՙ դուն ըսիր , Քեզի ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ . մեղքէս աւելի ի՞նչ կը վաստկիմ ։

4 Ես՝ ես քեզի պատասխան կուտամ , նաև Քեզի հետ քու բարեկամներուդ ։

5 Երկինքը նայէ ու տես . ամպերը դիտէ , որ անոնք քեզմէ աւելի բարձր են ։

6 Թէ որ դուն մեղք գործես , ՙ Անոր դէմ ի՞նչ բան կ'ըլլայ , ու երբոր քու անօրէնութիւններդ շատնան , Անոր ի՞նչ կ'ընես ։

7 Թէ որ արդար ես , Անոր ի՞նչ կու տաս , կամ անիկայ քու ձեռքէդ ի՞նչ կ'առնէ ։

8 Քու ամբարշտութիւնդ քեզի պէս մարդուն՝ ու արդարութիւնդ մարդու որդիին կը ջգրէ ։

9 Ո Անիրաւութիւններուն շատութենէն կը բողոքեն . բռնաւորնեբուն բազուկին համար կ'աղաղակեն ։

10 Բայց Թէը չըսաը որ Ի Ջիս ստեղծող Աստուածը ո՞ր է , ոևան որ գիշերատան մէջ երգեր կու տայ .

11 ԵՒն որ մեզ երկրի անասուններէն աւելի Ի դիտուն , ու երկինքի թռչուններէն աւելի իմաստուն կ'ընէ ։

12 ‡ Հոն չարերուն հպարտութեանը համար ‡ կ'աղաղակեն , բայց Աստուած պատասխան չտար ՚ ։

13 Է Արդարև Աստուած ունայնութիւն մտիկ չընէր , ու Ամենակալը զայն անոր չնայիր ։

14 ԵՒու թէև կ'ըսես թէ Չանիկայ չես տեսներ , բայց դատաստան կայ անոր առջևը , ու Է անոր յուսա ։

15 Եւ հիմա ՙ իր բարկութեանը բաժը բան մը չէ , ու անօրէնութիւնը սաստիկ քննած չէ .

16 ԵՒուստի Ցոր իր բերանը դատարկ տեղը բանալով , անգիտութեամբ խոսքեր կը շատցընէ ։

ԳԼ · Լ

1 Եղիուս կը ցուցընէ թէ Աստուած արդար է իր ճամբաներուն մէջ , 16 և թէ Ցոբին մեղքերը Աստուծոյ օրհնութիւններուն արգելք կ'ըլլան ։ 24 Աստուծոյ գործերը մեծարելի են ։

1 Ու Եղիուս շարունակելով բսաւ ,

2 Քիչ մը համբերէ ինծի , ու ես քեզի յայտնեմ , որ Աստուծոյ համար ուրիշ խոսելիք ալ ունիմ ։

3 Գիտութիւնս հեռուէն պիտի առնեմ , ու արդարութիւնը Ստեղծողիս ընծայեմ ։

4 Իրաւ ըսեմ իմ խոսքերս սուտ չեն . գիտութեամբ կատարեալ մէկ մը քու քովդ է ։

5 ԵՒայ Աստուած հզօր է , բայց Թէը չարհամարհեր , ՙ անիկայ հզօր է իր սրտին զօրութեամբը ։

6 ԵՒենիկայ ամբարիշտը չապրեցներ , ու նեղեալներուն իրաւունք կ'ընէ .

7 Ի Արդարներուն վրայէն աչքերը չկիրցներ , ու ընդ ‡ թագաւորներուն հետ աթոռին վրայ կը դնէ . զանոնք յաւիտեան կը նստեցընէ , ու կը բարձրանան ։

8 Ու անոնք ՙ թէ որ չղթաներով կապուած՝ թշուառութեան կապերուն մէջ բռնուին ,

9 ԵՒն ատոնք անոնց կը յայտնէ իրենց գործերը , ու իրենց յանցանքներուն չափնալը ։

10 Նաև Է անոնց ականջը կը բանայ , որ խրատ ընդունին , և ուժգն կը պատուիրէ , որ անօրէնութենէն դառնան ։

11 Թէ որ անոնք Ջազանդելով՝ ՙ Ծառայութիւն բնեն , ՚ օրերնին

Ն·Ա·ԴԲ· ԽՐԲ 1520

Է Ես · ծա· 13 ։
Ը Սաղ · խբ· 8 ։ Տէ · 6 ։ Հոբ · 5 ։ Գար · ԺԶ· 25 ։
Ի Սաղ · ղդ· 12 ։
‡ Կամ՝ Չեն կ'աղաղակեն , բայց Աստուած պատասխան չի տար ։
‡ Ասակ · ո· 28 ։
Է Գլ · իէ · 9 ։ Ասակ · Ժէ· 29 ։ Եսա· 15 ։ Երեմ· ժա· 11 ։
Ը Գլ · Թ· 11 ։
Ի Սաղ · լէ· 5 , 6 ։
Ջ Սաղ · ԽԲ· 32 ։
Է Գլ · ւդ · 35 ։ 37 ։ լբ · 2 ։

– Գլ · Թ· 4 ։ Ժբ · 13 · 16 ։ լէ · 23 ։ Սաղ · գի· 4 ։

Ի Սաղ · ւդ· 18 ։ ւդ · 15 ։
‡ Սաղ · ճՀգ· 8 ։

† Սաղ · ռէ· 10 ։

Է Գլ · ւդ · 16 ։ 23 ։

Ը Գլ · իս· 18 ։ Ես · ս · 19 ։ 20 ։

Ն · Ա · ԳԲ · Ի՛ՐՔ 1520

բարութիւնով՝ ու տարիներին ուրախութիւնով կ՚անցընէն ։
12 Իայց թէ որ անոնք շնազանդութիւն չընեն , սուրէ պիտի անցնին , ու առանց գիտութեան պիտի մեռնին ։
13 Ու անոնք որ սրտով կեղծաւոր են , բարկութիւն կը դիզեն . երբոր զանոնք կապէ , անոր չեն աղաղակեր ։
14 Անոնց անձը երիտասարդութեան միջ պիտի մեռնի , ու անոնց կեանքը պիղծերուն միջը պէտի վախճանի ։
15 Ադբատը կ՚ազատէ իր թշուառութեան առնէր , ու նեղութեան միջ անոր ականջը կը բանայ ։
16 Քեզ ալ նեղութենէ պիտի ազատէր , ու անոնէ ընդարձակութեան բերէր , ուր որ նեղութիւն չկայ . ու խրթին սեղանդ զրուածը խաթարութեամբ լեցուն պիտի ըլլար ։
17 Իայց իբ ոչ դուն չարին փաստը պաշտպանեցիր , իրաւունքն ու դատաստանը տէր պիտի բըռնեն ։
18 Որովհետև բարկութիւն կայ , չըլլայ որ հարուածով մը քեզ վերցընէ , ան ատենը մեծ փրկանքը քեզ չկրնար ազատել ։
19 Երիթէ անիկայ քու հարստութիւնդ բանի տեղ կը դնէ՞ . ոչ ոսկին ու ոչ մեծ զանձերը քեզ չեն հարցնէր ։
20 Մի փափաքիր այն գիշերին՝ որուն մէջ ժողովուրդները իրենց տեղէն բառնալիք են ։
21 Զգուշացիր չ անօրէնութեան դառնալէն . ինչու որ դուն ասիկայ թշուառութենէն ալ ընտրեցիր ։
22 Ահա Աստուած իր զօրութիւնովը բարձրացեալ է՝ . հովի կրնայ անոր պէս սորվեցընել ։
23 Ո՞վ կ՚ըսէ ցորեանը՝ Ճամբան ով որ շեղ անոր . և Հովի բաւ անոր թէ Դուն անբրաւութիւն դործեցիր ։
24 Մխիթար պահէ որ մեծանաս անոր գործքերը՝ որն որ մարդիկները կը տեսնեն ։
25 Ամէն մարդ կը տեսնէ զանոնք , իւրաքանչիւր ոք հեռուէն կը դիտէ ։
26 Ահա Աստուած մեծ է , ու մենք չենք գիտեր . և տանոր տարիներուն համրանքը անբնննելի է ։
27 Ինչու որ ջուրերուն կաթիլները կը քաշէ . անոնք իր գոլորշիէն անձրև կը թափին ,
28 Ոորն որ ամպերը վազցընելով՝ մարդոց վրայ առատօրէն կը կաթեցընեն ։
29 Իայց ըմեռ մէկը ամպերուն տարածութիւը — Անոր վրաներն դրդռմը կրնայ հասկընալ ։
30 Ահա անոր վրայ իր լոյսը կը տարածէ , ու ծովուն խորութիւնը կը ծածկէ ։
31 Ազգովը ըղձերը աս բաներով կը զատէ , — առատօրէն կերակուր կու տայ ։
32 Ափովը կայծակը կը ծածկէ , ու անոր հրաման կու տայ , թէ ուր պիտի դարնէ ։
33 Ատ Անոր կը յայտնէ իր բարկութիւն կը դիզուի՝ ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Եղիա՛ իր խօսքը չարաճակելով կը հասատատէ թէ պէտք է Աստուծմէ վախնալ՝ անոր մեծ գործքերուն համար , 15 և թէ անոր իմաստութիւնը անչնորհելի է իր գործքերուն մէջ ։

1 Այսու համար ալ սիրտս կը դողայ , ու իր տեղէն կ՚երեսայ ։
2 Անոր ձայնին որոտումը ու անոր բերնէն ելած շառաչիւնը մտիկ բըրէք ։
3 Իրոր երկինքի տակը կը խրկէ զանիկայ , ու անոր լոյսը մինչև երկրին ծայրերը ։
4 Անոր ետևէն — մէկ մեծ ձայն մը կ՚ելլէ , իր վեհափառութեան ձայնովը կ՚որոտայ , ու իր ձայնը լսուելէն ետև չյետցըներ զանոնք ։
5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի կերպով կ՚որոտայ , — Ի անանկ մեծ բաներ կ՚ընէ՝ որ մենք չենք կրնար հասկընալ ։
6 Ինչու որ ձանիկայ կ՚ըսէ ձիւնին , երկրի վրայ եղիր , նաև սաստիկ անձրևին , ու իր զօրութեանը սաստիկ անձրևներուն ։
7 Անիկայ ամէն մարդուն ձեռքը կը կնքէ , Որ իր ստեղծած բոլոր մարդիկները հասկընան ։
8 Գազանները իրենց որջերուն կը մտնեն , ու պըրեսնուն մէջ կը բնակին ։
9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ , ու հիւսիսէն ցուրտ ։
10 Աստուծոյ շունչէն սառնամանիք կը տրուի , ու ջուրերուն լայնութիւնը կը նեղնայ ։
11 Նաև պարզութիւնը մէղը կը փարատէ . անոր լոյսը ամպը կը ցրուէ ։
12 Անոր խորհրդովը տեղ տեղ կը փոխադրուին , որ աշխարհիս երեսը՝ երկրի վրայ անոր բոլոր Ի հրամանն բրածը կատարեն ։
13 Զանոնք կը բերէ՝ թէ խրատի համար , Ի թէ իր երկրին համար և Ի թէ չնորհքի համար ։
14 Ո՛վ Ցոբ , աս ըառէս մտիկ բրէ . կայնէ ու Աստուծոյ սքանչելիքներուն վրայով մտածէ ։

Ն · Ա · ԳԲ · Ի՛ՐՔ 1520

Ա Գէն · ը · 3 ։
Ը Գէն · ի · 13 · ԼԲ · 23 ։
§ Կամ՝ ընծաներ ,
Ղ Պադ · Ճ՚Ղ · 25 · Գոր · Ժ · 16 ։
‡ ՆԲԲ · ԼՄԲ Ջ · Գ Թագ · Ժբ · 41 · 45 ։
†† Կամ՝
††Կամ՝ Անոր շառաչիւնը անոր համար կու տայ , խաչերն ալ կելլող ՀաղՀ համար ։

Բ Պադ · Ժբ · 19 · Լՠ · 8 ։ ՃԺբ · 5 ։
Բ Պադ · Խդ · 5 ։
Ի Պադ · ԼԶ · 8 ։
* ՆԲԲ · կամ՝ բերնիդ ։

Ը Պադ · ԽԹ · 7 ։
Ի Ղևտ · Ճա · 4 ։

† ՆԲԲ · կը վերծանէ ։
Ի Պադ · կդ · 18 ։
§ ՏՀա Ներ · Ժա · 25 ։

‡ Կամ՝ կը բարձրացնէ ։
Հն · Խ · 13 · 14 ։ Հով · Ժա · 34 ։ ա Կոր · բ · 16 ։
Ա Գէն · ԼԶ · 13 ։
Ը Գէն · ԼԶ · 10 ։
§ Պադ · զբ · 5 ։ Ցոբ · Ժե · 3 ։
‡ Կամ՝ կ՚ներգնէն ։
Հա Կոր · Ժգ · 12 ։
ա Պադ · գ · 2 ։ ՃԲ · 24 · 27 ։ Ներ · ա · 12 ։
Ն Պադ · ՃԽԵ · 8 ։
Ը Ընտ · գ · 20 ։

29 Իայց ըմեռ մէկը ամպերուն տարածութիւը — Անոր վրաներն դրդռմը կրնայ հասկընալ ։
30 Ահա անոր վրայ իր լոյսը կը տարածէ , ու ծովուն խորութիւնը կը ծածկէ ։
31 Ազգովը ըղձերը աս բաներով § կը զատէ , — առատօրէն կերակուր կու տայ ։
32 Ափովը ‡ կայծակը կը ծածկէ , ու անոր հրաման կու տայ , թէ ուր պիտի դարնէ ։
33 Ատ Անոր կը յայտնէ իր բարկութիւն կը դիզուի՝ ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Եղիա՛ իր խօսքը չարաճակելով կը հասատատէ թէ պէտք է Աստուծմէ վախնալ՝ անոր մեծ գործքերուն համար , 15 և թէ անոր իմաստութիւնը անչնորհելի է իր գործքերուն մէջ ։

1 Այսու համար ալ սիրտս կը դողայ , ու իր տեղէն կ՚երեսայ ։
2 Անոր ձայնին որոտումը ու անոր բերնէն ելած շառաչիւնը մտիկ բրէք ։
3 Իրոր երկինքի տակը կը խրկէ զանիկայ , ու անոր լոյսը մինչև երկրին ծայրերը ։
4 Անոր ետևէն — մէկ մեծ ձայն մը կ՚ելլէ , իր վեհափառութեան ձայնովը կ՚որոտայ , ու իր ձայնը լսուելէն ետև չյետցըներ զանոնք ։
5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի կերպով կ՚որոտայ , — Ի անանկ մեծ բաներ կ՚ընէ՝ որ մենք չենք կրնար հասկընալ ։
6 Ինչու որ ձանիկայ կ՚ըսէ ձիւնին , երկրի վրայ եղիր , նաև սաստիկ անձրևին , ու իր զօրութեանը սաստիկ անձրևներուն ։
7 Անիկայ ամէն մարդուն ձեռքը կը կնքէ , Որ իր ստեղծած բոլոր մարդիկները հասկընան ։
8 Գազանները իրենց որջերուն կը մտնեն , ու պըրեսնուն մէջ կը բնակին ։
9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ , ու հիւսիսէն ցուրտ ։
10 Աստուծոյ շունչէն սառնամանիք կը տրուի , ու ջուրերուն լայնութիւնը կը նեղնայ ։
11 Նաև պարզութիւնը մէղը կը փարատէ . անոր լոյսը ամպը կը ցրուէ ։
12 Անոր խորհրդովը տեղ տեղ կը փոխադրուին , որ աշխարհիս երեսը՝ երկրի վրայ անոր բոլոր Ի հրամանն բրածը կատարեն ։
13 Զանոնք կը բերէ՝ թէ խրատի համար , Ի թէ իր երկրին համար և Ի թէ չնորհքի համար ։
14 Ո՛վ Ցոբ , աս ըառէս մտիկ բրէ . կայնէ ու Աստուծոյ սքանչելիքներուն վրայով մտածէ ։

Ն · Ա · ԳԲ · Ի՛ՐՔ 1520

Ա Գէն · ը · 3 ։
Ը Գէն · ի · 13 · ԼԲ · 23 ։
§ Կամ՝ ընծաներ ,
Ղ Պադ · Ճ՚Ղ · 25 · Գոր · Ժ · 16 ։
‡ ՆԲԲ · ԼՄԲ Ջ · Գ Թագ · Ժբ · 41 · 45 ։
†† Կամ՝
††Կամ՝ Անոր շառաչիւնը անոր համար կու տայ , խաչերն ալ կելլող ՀաղՀ համար ։

Բ Պադ · Ժբ · 19 · Լՠ · 8 ։ ՃԺբ · 5 ։
Բ Պադ · Խդ · 5 ։
Ի Պադ · ԼԶ · 8 ։
* ՆԲԲ · կամ՝ բերնիդ ։

Ը Պադ · ԽԹ · 7 ։
Ի Ղևտ · Ճա · 4 ։

† ՆԲԲ · կը վերծանէ ։
Ի Պադ · կդ · 18 ։
§ ՏՀա Ներ · Ժա · 25 ։

‡ Կամ՝ կը բարձրացնէ ։
Հն · Խ · 13 · 14 ։ Հով · Ժա · 34 ։ ա Կոր · բ · 16 ։
Ա Գէն · ԼԶ · 13 ։
Ը Գէն · ԼԶ · 10 ։
§ Պադ · զբ · 5 ։ Ցոբ · Ժե · 3 ։
‡ Կամ՝ կ՚ներգնէն ։
Հա Կոր · Ժգ · 12 ։
ա Պադ · գ · 2 ։ ՃԲ · 24 · 27 ։ Ներ · ա · 12 ։
Ն Պադ · ՃԽԵ · 8 ։
Ը Ընտ · գ · 20 ։

15 Գիտե՞ս թէ Աստուած ինչպէս
կը կարգաւորէ զանոնք, և իր ամ-
պին լոյս կը փայլեցընէ։
16 Գիտե՞ս ամպերուն հաւասարա-
կշռութիւնը, ու Ե՛ իմաստութեամբ
կատարեալ եղողին սքանչելիքները։
17 Երկիրը հարաւային հովէն հան-
դրստացուցած ժամանակը, ջէ՞ք-
թէ ինչու հագած քու հանդերձներդ
կը տաքնան։
18 Անոր հետ ամպերը տարածե-
ցիր երկինքը, որ ամուր է թափ-
ծու հայելիի պէս։
19 Սորվեցուր մեզի թէ ի՛նչ պիտի
բանէր անոր. Խե՛ղ որ մթութեան
պատճառովը չենք կրնար մեր խօսքը
կարգաւորել։
20 Թէ որ ես խօսելու ըլլամ, պիտի
պատմուի՞ Անոր; եթէ մէկը զրու-
ցի, անշուշտ պիտի կլլուի։
21 Ու հիմա ալ չեն կրնար նայիլ,
երբոր երկինքը կը փայլատակէ,
բայց հովը կ'անցնի, ու զանիկայ
կը սրբէ։
22 Անոնց հիւսիսէն ոսկիի պէս լոյս կու-
գայ. Աստուծոյ քովը ահաւոր փա-
ռաւորութիւն կայ։
23 Անհնկայ Ամենակարող է, չենք
կրնար հասկրնալ զանիկայ. հմուտ է
զօրութեամբ՝ դատաստանով ու
շատ արդարութեամբ, ու ՀԽՈՏ-
զրկանք չրներ"։
24 Անոր համար մարդիկ ՅԿը վախ-
նան անկէ. Ըսրտով իմաստուն-
ներուն †բնաւ չնայիր"։

ԳԼ. ԼՐ.

1 Աստուած կը կանչէ Յոբը որ իր հարցմունբ-
ներուն պատասխան տայ։ 4 Աստուած իր մե-
ծութեան գործերը յիշելով կը յանդիմանէ
Յոբին պախարակութիւնը ու ապաշաւութիւնը։

1 Բայն առնելը Եհովայ՝ փոթորիկին
միջէն պատասխան տալով Յո-
բին բսաւ,
2 Ե՞վ ո՞վ է ատիկայ՝ որ Ճանիմաստ
խօսքերով խորհուրդը կը նսեմա-
ցընէ։
3 Ար Հիմա կորիզի պէս միջքդ պրն-
դէ. քեզի հարցընեմ՝ և քու դիտ-
ցածդ ինձի իմացրնես։
4 Ե՞ր էիր դուն՝ երբոր ես երկ-
րին հիմերը կը դնէի. բսէ՝ ինձի՝
թէ որ իմաստութեան տէզկու-
թիւնն ունես։
5 Թէ որ գիտես՝ ըսէ, Ո՞վ դրաւ
անոր չափերը, կամ թէ անոր վրայ
լարը ո՞վ ձգեց։
6 Անոր հիմերը ինչի՞ վրայ հաս-
տատուած են, կամ թէ անոր ան-
կիւնին քարը ո՞վ դրաւ,
7 Երբոր առաւօտեան աստղերը
միասին փառաբանութիւն կ'ը-
նէին, ու երբոր †Աստուծոյ բոլոր
որդիները ցնծութեամբ կ'ազաղա-
կէին։
8 Եւ ես ծովը որովայնէն յարձա-
կելով եկած ժամանակը՝ ո՞վ զոցեց
զանիկայ դռներով,
9 Երբոր ամպը անոր հանդերձ դրի,
ու մէգը խանձարուր.
10 Ես Անոր վրայ իմ հրամանս
հաստատելով՝ անոր փականք ու
դռներ դրի,
11 Ու բսի՝ Մինչև հոս գաս՝ ու անդին չանցնես, և քու ալէբ-
ներուդ հպարտութիւնը հոս ԸՆԴ-
դարի։
12 Կեանքիդ մէջ երբեք Հաւատա-
ցուն Հրամայեցիր ըսի՞ր, արշալոյսին
իր Հաստիքը տեղը ցուցուցի՞ր,
13 Որ երկրին ծայրերը բռնէ, ու
Հչարագործները անկէ թօթվուին։
14 Երկիրը նոր ձև մը կ'առնէ, կնի-
քուած կաւի պէս, և ամէն բան
հանդերձով զարդարուածի պէս
կ'երևնայ։
15 Սակայն ամբարիշտներէն կ'ար-
գիլուի իրենց Լոյսը. ու Հբարձր
բազուկը կը խորտակի։
16 Ծովուն ադբիւրները մտե՞ր ես,
ու անդունդին ծածուկ տեղտեղ-
րը պտրտե՞ր ես։
17 Մահուան դռները յայտնուե-
ցա՞ն քեզի, ու մահուան շուքին
դռները տեսա՞ր։
18 Երկրին լայնութեանը խելքդ
հասա՞ր. թէ որ ամէնը գիտես, ը-
րսէ՛։
19 Լոյսին †բնակարանը ճա՞ր է, ու
խաւարին տեղը ո՞ւր է,
20 Որ զանիկայ առնես իր սահմանը
դնե՞ս, ու անոր տանը ճամբաները
իմանա՞ս։
21 Դուն ան ատենը ծնած ըլլա՞ր-
համար, ու քու օրերուդ համրան-
քը շատ ըլլա՞ր համար դիտես։
22 Հձիւնին չտեսա՞ր տեղը մտե՞ր
ես, ու կարկտին դանձերը տես-
նե՞ր ես,
23 Որ ես կը պահեմ նեղութեան
ժամանակին, ու կռիւի ու պա-
տերազմի օրուան համար։
24 Ի՞նչ ճամբով լոյսը կը բաժ-
նուի, և Հ՞նդլեռ արևելեան հովը
երկրի վրայ կը տարածուի։
25 Հեղեղներուն համար անցք՝ ու
որոտումներուն փայլակին համար
ճամբայ ո՞վ բացաւ,
26 Որ անձրև տայ՝ ան երկրին վրայ՝
ուր որ մարդ չկայ, անապատին
վրայ՝ ուր տեղ մկնիկ չբնակիր,
27 Որ անապատները ու անդէնն տե-
ղերը կշտացրնէ, ու կանանչ խո-
տին բնձիւղը բուսցրնէ։
28 Հ՞Ընձրևը Հայր ունի՞. կամ թէ
ցօղին կաթիլները ո՞վ ծնաւ։

Ե Գէ. ԼԶ. 29։
Ի Գէ. ԼԶ. 4։
Ի Ծն. ա. 6։ Ես. խդ. 24։
Ն ա Տիմ. գ. 15։
Հ Գէ. ԼԷ. 3։ Հ Մատ. ա. 3։ Ձեր պատասխան չտար։
Յ Գաղ. Ժ. 28։
Ը Աստ. Ժա. 23։ ա Կոր. ա. 23։
Թ Մատ. մկը բնաւ չէրբ-նար անա-նիկ. ջանչ-նէ։

Ա Ես. ԺԹ. 16, 18։ գ Թագ. Ժ. 11։ Եզեկ. ա. 4։ Նահ. ա. 3։
Բ Գէ. ԼԶ. 35։ խոր. 3։
Գ ա Տիմ. ա. 7։
Դ Գէ. կ. 7։
Ե Ապ. ճգ. 5։ Աստ. բ. 29։ Լ. 4։

Ա Գէ. ա. 6։

Բ Ծն. ա. 9։ Ապ. ԼԳ. 7։ ճգ. 9։ Աստ. բ. 29։ Եբրմ. և. 22։
Ը Գէ. իզ. 10։
Թ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Ժ Ապ. Հգ. 16։ Ծնը. 5։
Ի Ապ. Հգ. 35։
Լ Գէ. ԺԸ. 5։
Բ Ապ. Ժ. 15։
Գ Ապ. Հե. 19։
Է Ապ. ԲՐ. 13։
Ա Գէ. ԼԸ. 22։ Ապ. Հե. 8։

Ա Գէ. ԺԲ. 16։ Ես. խդ. 21։
Բ Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԼԳ. 7։ ճգ. 9։ Աստ. բ. 29։ Եբրմ. և. 22։
Գ Գէ. իզ. 10։
Դ Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Ե Ապ. Հգ. 16։ Ծնը. 5։
Զ Ապ. Հե. 35։
Է Գէ. ԺԸ. 5։
Ը Ապ. Ժ. 15։
Թ Ապ. Հե. 19։
Ժ Ապ. ԲՐ. 13։
Ի Ապ. Հե. 8։
Լ Եբր. բնակ. ձամբ.
Ա Եբր. բնակ. ձամբ.
Բ Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Գ Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Դ Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Ե Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Զ Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Է Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Ը Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Թ Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Ժ Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Ի Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։
Լ Ես. ԽԵ. 9։ Ապ. ԱԲ. 9։ ղէ. 4։

Ն · Ք · ԴԲ · Իրբ 1520

29 Սառը որոն արդանդէն կ'ելլէ . ու երկնից ՚ի ղեմամբ ով ծնաւ ։

30 Ջուրերը քարի պէս Ի՚ընդ կը պահուին , ու անդունդին երեսը Ն* կը սառի ։

31 Ը Իշխանատեղին †կապերը կրնաս կապել , կամ թէ Հայկին կապերը կրնաս քակել ։

32 ‡ Մաղարօթը ժամանակին կրնաս հանել , ու Արջին և իր զաւակացը առաջնորդել ։

33 ՚Երկինքին կանոնները դիտե՞ս . անոր իշխանութիւնը երկրի վրայ կրնաս դնել ։

34 Ձայնդ ամպերուն կրնաս վերցընել , որ ջուրերուն շատութիւնը քեզ ծածկէ ։

35 Կայծակները կրնաս խրկել որ երթան , ու քեզի Ահա պատրաստ ենք՝ բսեն ։

36 Ն Երիկամունքներուն մէջ ով ի մտաւոտութիւն դրաւ , կամ սրտին ով հաւճար տուաւ ։

37 Ո՞վ կրնայ իմաստութիւնով ամպերը Համրել , ու երկնից սիկերը ‖պառկեցընել ,

38 Երբոր փոշին Իրլ-ելով զանգուած մը կ'րլլայ , ու Հողին կոշտերը իրարու կը փակչին ։

39 ՚Ո՞վ Առիւծին Համար որս կրնաս որսալ , ու կորիւններուն ախորժակը կրնաս կշտացընել ,

40 Երբոր անոնք Իբէնց այրերուն մէջ կը կծկտին , ա՛ դարանի Համար որջերնուն մէջ կը կենան ։

41 Ո՞վ կը պատրաստէ ագռաւին իր որսը , երբոր անոր ձագերը Առուծոյ կ'ազաղակեն , Ա՛ուտելիք չունենալնուն Համար կը թափառին ։

ԳԼ · Լ Թ

1 Ը Յեռամներուն ու եղջերուներուն վրայով · 5 վայրենի իշուն · 9 միեղջերուն · 13 Իայիսին · 19 Ձիուն · 26 բազէին · 27 ու արծիւին վրայով ։

1 Ջիտյո՞ւ այծեամներուն ծնանելու ժամանակը դիտե՞ս . ՚եղնիկներուն ծնանիլը դիտեցի՞ր ։

2 Անոնց կատարելու ամիսները կրնաս Համրել , ու ծնանելու ժամանակին դիտե՞ս ։

3 Անոնք ծունկով ձագերնին կը ծընանին , ա՛ ցաւերնին կ'անցընեն ։

4 Անոնց ձագերը կը զօրանան , դաշտի մէջ կը մեծնան . կ'երթան ու նորէն անոնց չեն դառնար ։

5 Ձիուը ո՞վ Համարձակ թող տուաւ , ու վայրենի իշուն կապերը ո՞վ քակեց ,

6 Ե Որուն՝ դաշտը տուի տուներ Համար , ու անապատը՝ անոր բնակութեանը Համար ։

7 Անիկայ քաղաքին ազդակը ծաղր կ'ընէ , ու բանեցընողին պոռալը չլսեր ·

8 Անոր պտրտած լեռները իր արօտն է , ու ամէն թեւակ խոտերը կը փնտռէ ։

9 ‡ Միեղջերուն քեզի ծառայելու կը Հաճի՞ , կամ քու մսուրիդ քովը դիշերը կը մնայ ։

10 § Անոր վարելու Համար՝ միեղջերուն կրնաս չուանով կապել , կամ թէ քու ետեւէդ Հովիտները կը տափանէ՞ ։

11 Անոր ոյժը շատ ըլլալուն Համար անոր կը վստահի՞ս , ու գործդ անոր կը յանձնե՞ս ։

12 Կը Հաւատաս անոր՝ թէ քու արմտիքդ պիտի բերէ , և քու կալդ ժողվէ ։

13 Ջայլամին թեւը ցնծու թեւամբ կը շարժի . արդեօք արագիւին թեւերուն ու փետուրներուն նը Նմանէ՞ ։

14 Անիկայ իր Հաւկիթները գետինը կը ձգէ , ու զանոնք Հողին վրայ կը տաքցընէ ,

15 Ու միտքը չդար որ ոեւէ մը ոտքը կը կոտրէ զանոնք , կամ գաշտի գազանները ոտնակոխ կ'ընեն ։

16 Անիկայ Ո անգութ է իր ձագերուն՝ իրենը չեզածներու պէս . իր աշխատութիւնը գատարկ ելլելուն վախ չունի .

17 Ընչու որ Աստուած իմաստութենէն զուրկ ըրաւ զանիկայ , ու Ի Հանճարէն անոր բաժին չտուաւ ։

18 Անիկայ բարձրը Լցած ժամանակը՝ ձին ու անոր վրայ Հեծնողը ծաղր կ'ընէ ։

19 Ձիուն դուն այժ տուիր . անոր պարանոցին †† բաշը դուն Հագցուցիր ։

20 Ջանիկայ մարախի պէս կրնաս ցաթկեցընել . անոր վրնջելուն ‡‡ փառաւոր ձայնը՞ ահաւոր է ։

21 Հովիտի մէջ գետինը կը փորէ , ու Իր զօրութեամբը կը զուարճանայ . Հագաստաղէները դիմաւորելու կ'ելլէ ·

22 Երկիւղը ծաղր կ'ընէ , բանէ մը չվախնար , ու սուրին երեսէն ետ չդառնար ։

23 ‖ Նետերը անոր վրայ կը սուլեն՞ , Նաև փայլուն նիզակը ու գեղարդը ·

24 Կատաղութեամբ ու բարկութեամբ գետինը կը կլլէ , ու փողին ձայնը լսելուն §§ չկրնար ինքզինքը զսպել՞ ։

25 Քանի որ փողը կը Հնչու է , Ագէ՛ կ'ըսէ . Հեռուէն կ'առնէ պատերազմին Հոտը , զօրագլուխներուն որոտումը ու ազդարարութիւնը կը լսէ ։

26 Բազէն քու իմաստութիւնովդ

Ն · Ք · ԴԲ · Իրբ 1520

† Թոբ · իգ · 22 ։ ր Օր · լդ · 17 ։

§ Եբր · Ակոսին մէջը

Ք Գլ · իգ · 5 ։ Երեմ · ր · 24 ։ Ովս · ը · 9 ։

Ա Սապ · ճխէ · 16 ։

Ն Գլ · լ · 10 ։ * Եբր · կը բռնաւի ։

Ն Գլ · թ · 9 ։ Ա մոս · ե · 8 ։

† Կամ զատարծութեան ծիւնները

‡ Կամ՝ Տոհրելու կենդանին կերպները

՚ Երեմ · լա · 33 ։

Ն Գլ · լ · 8 ։ Սապ · ծա · 6 ։ Յով · բ · 26 ։

Կամ՝ թռփուտ ։

Ա Սապ · ճգ · 21 ։ ճխէ · 15 ։

Ա Սապ · ճխէ · 9 ։ Մատ · գ · 26 ։

՚ Ա Սապ · խթ · 9 ։

Ը Թոբ · ԼԹ · 11 ։

Ը Ոգ · գ · 3 ։

†† Կամ՝ որոտումը

‡‡ Եբր · փառքը

Ղ Եբեմ · բ · 6 ։

‖ Եբր · Կապարները . . . կը սուլէ ·

§§ Կամ՝ չհաւատար ։

Ն · ք · դԲ · Իրբ 1520

կը թռչի , — թևերը դէպ՚ի Տարաւ կը բանայ ։

27 Արծիւը քո՛ Հրամանովդ կը բարձրանայ , ու Իր բոյնը բարձրը կը հաստատէ ։

28 Ընիկայ ժայռի վրայ՝ ժայռի դագաղներու վրայ՝ ու ապառաժներու մէջ բնակելով կը կենայ .

29 Կերակուրը անկէ կը փնտռէ . անոր աչքերը հեռուէն կը տեսնեն ։

30 Ընոր ձագերն ալ արիւն կը ծծեն . և ուր որ դիեր ըլլան , անիկայ հոն է ։

Իբ Մատ · իգ · 28 ։ Ղուկ · ԺԷ · 37 ։

ԳԼ · Խ

1 Ցոր Աստուծոյ առջեւ կը խոնարհի ։ 6 Աստուած զանիկայ կը Տրատիրէ՝ որ իր արդարութիւնը , կարողութիւնը և իմաստութիւնը խօսի ։ 15 Բնհեմոթին վրայով ։

1 Յոբ Տէրը Ցորին խօսելով բսաւ ,

— ԳԼ · լգ · 18։

2 Արդ — Ամենակարողին հետ վիճողը բան մը պիտի սորվեցնէ՞ . Աստուծոյ հետ վիճաբանողը թող պատասխան տայ ։

3 Ան աստիճ Ցոր Տէրոջը պատասխան տալով բսաւ ,

Բ Եզր · Թ · 6 ։ ԳԼ · խբ · 6 ։ Մագ · ծա · 4 ։

4 Բ Ահա ես նուաստ եմ . քեզի ի՞նչ պատասխան տամ . ֆ ձեռքս բերանիս վրայ կը դնեմ ։

ֆ ԳԼ · խԹ · 9։ Մագ · լԹ · 9 ։

5 Մէկ անգամ խօսեցայ , ալ պատասխան պիտի չտամ . երկու անգամ ալ , բայց պիտի չկրկնեմ ։

Գ ԳԼ · լբ · 1 ։

6 Գ Ան ժամանակը Տէրը մրրիկէն Ցորին պատասխան տալով բսաւ ,

Է ԳԼ · լբ · 3 ։

7 Է Հիմա կորիձի պէս մէջդ պընդէ , Հրեղի Հարցընեմ , ու դուն ինծի իմացուր ։

Է ԳԼ · խբ · 4։

Ը Մագ · ծա · 4 ։ Հռով · գ · 4 ։

8 Է Իմ դատաստանս պիտի խափանե՞ս . քեզ արդարացընելու համար դիս յանցաւոր պիտի հանե՞ս ։

9 Աստուծոյ պէս բազուկ ունի՞ս , և ձո՞ն ձայնով կրնա՞ս անոր պէս որոտալ ։

Ը ԳԼ · լԷ · 4 ։ Մագ · իԹ · 3 , 4 ։

10 Բ Հիմա փառաւորութիւնով ու մեծութիւնով զարդարուէ , և պատիւով ու փառքով հագուէ ։

Բ Մագ · դգ · 1 , ճգ · 1 ։

11 Բարկութեանդ եռանդը տարածէ , և ամէն հպարտին նայէ ու դանիկայ խոնարհեցուր ։

ֆ Յով · բ · 12 ։ Դան · գ · 37 ։

12 Ամէն Է հպարտին նայէ , ու զանիկայ նուաճէ , ու անօրէնները իրենց տեղը կոխկրտէ ։

13 Ընոնց ամէնն ալ հողին մէջը անտեսանելի բրէ , երեսնին դաղտնի տեղ պահէ ։

14 Ան աստիճ ես ալ քեզի կը խոստովանիմ , որ աջ ձեռքդ քեզ կրնայ ազատել ։

Ա Գ՚Տիմ · գ · 16։

15 Ահա Բնհեմոթին որ քեզի հետ առեղծեցի , անիկայ արջառի պէս խոտ կ՚ուտէ ։

16 Ահա հիմա անոր զօրութիւնը իր մէջքին է , և ոյժը փորին †միանեղրուն մէջ ։

† Գ՚՝ պորտին

17 Պոչը կ՚ելեւէջընէ եղեւինի պէս . ազդրերուն ջիղերը հիւսուած են ։

18 Ընոր ոսկորները ‡պղնձէ խողովակներ՚ են . անոր ոսկորները երկաթէ նիգերու պէս են ։

‡ Գ՚՝ պղնձի ամուր կաղապարներ

19 Աստուծոյ ճարտար գործը անիկայ է . դանիկայ ստեղծողը ‖իր սուրը կրնայ անոր մօտեցընել՚ ։

‖ Գ՚՝ անոր սուրը երէս կու տայ ։

Է Մագ · ծգ · 14։

20 Արդարև անոր Է պաշար կը բերեն լեռները , ուր որ դաշտի բոլոր դազանները կը խաղան ։

21 Ընիկայ հովանաւոր ծառերուն տակը՝ եղէգներուն շուքը ու ճահիճներուն մէջը կը պառկի ։

22 Հովանաւոր ծառերը իրենց շուքովը կը ծածկեն զանիկայ . հեղեղատներուն ուռիները անոր բոլորտիքն են ։

23 Թէ որ գետը առատանայ , անիկայ չվախնար . Թէև Ցորդանանը անոր բերանին վրայ դիմելու ըլլայ , հանդարտ կը կենայ ։

Լ ԳԼ · խա · 1 , 2 ։

24 Միթէ անիկայ յայտնի Վը բրնե՞ի . Ցորոգայթի մէջ անոր քիթը ո՞վ կրնայ ծակել՚ ։

§ Գ՚՝ քիթ ծակ որոգայթները կը ծակէ

ԳԼ · Խ Ա

1—34 Լևիաթանին վրայ երեցած Աստուծոյ մեծ գործութիւնը ։

1 — Ի Լևիաթանը կարթով կրնա՞ս վերցընել , ու անոր լեզուէն յարով կրնա՞ս քաշել ։

— Մագ · ճգ · 26 ։ Եա · իե · 1 ։

2 Բ Անոր քիթին չուան անցընելով՝ ծնօտը կրնա՞ս փուշով ծակել ։

Ա Գ՚՝ կորդիլով

3 Միթէ անիկայ քեզի շատ աղաչանքներ կ՚ընէ՝ քեզի մեղմ խօսքեր կ՚ըսէ՞ ։

Բ Ջնե Եզ · իե · 29 ։

4 Անիկայ քեզի հետ ուխտ կ՚ընէ՝ զանիկայ միշտ ծառայի պէս կրնա՞ս առնել ։

5 Թռչունի հետ խաղալ պէս՝ անոր հետ կրնա՞ս խաղալ , կամ թէ քու աղախիններուդ համար զանիկայ կրնա՞ս կապել ։

6 Ընկերները անոր մասէ հայկերոյթի կրնա՞ն բնել . անիկայ վաճառականներուն մէջը կը բաժնո՞ի ։

7 Ընոր մորթը պաբնեռով՝ ու անոր գլուխը ձկնորսի տէղերով կրնա՞ս լեցընել ։

8 Ձեռքդ անոր վրայ դիր , պատերազմի յիշէ . — նորէն պիտի չընես ըսնէ՛ ։

9 Ահա անոր Բաշտեղան յոյսը պարապ է . զանիկայ տեսնելով ալ՝ մեռա՞ չի՞ զարհուրիր ։

10 Զիկայ քաջասիրտ մէկը որ զանիկայ արթնցընէ . հապա իմ առջեւս ո՞վ կրնայ կայնիլ ։

11 Ո՞վ ինծի առաջուց տուա , որ

Ֆ Յով · ժա · 35 ։

Ն · Ա · Դ · Բ · Լոր 1520

Ե Ել · ԺԹ · 5 · Բ Օր · Ժ · 14 · Աագ · Խդ · 1 · Ծ · 12 · ա Կոր · Ժ · 26 ·

և անոր հաստատեմ . Ե բոլոր երկնքին տակը եղածը իմն է ։
12 Անոր անդամներուն ու զօրութեանը , նաև դիրեցիկ կարգադրութեանը վրայով խօսելու պիտի չըռնմ ։
13 Անոր հանդերձին երեսը ով կրնայ բանալ . անոր երկու կզակներուն մէջը ով կրնայ մտնել .
14 Անոր երեսին դէմները ով կրնայ բանալ . ահը անոր ակռաներուն բոլորտիքն է ։
15 Անոր ամուր վահաններէր էր հպարտութիւնն են , պինդ կնքուած ի միոյ ոգոյ են ։
16 Անոնք իրենք իրենց շարուած են , որ անոնց մէջը բնաւ չկրնար մտնել .
17 Իրարու կցուած են , միկզմիկ կը բռնուին ու բնաւ չեն զատուիր ։
18 Անոր փռնդոտալէն լոյս կը փայլի , ու աչքերը արշալոյսին արտակարգութիւնը կը նմանին ։
19 Անոր բերնէն վառած ջահեր կ'ելլեն , ու կրակի կայծեր կը ցայտեն ։
20 Քիթին ծակերէն շոգի կ'ելլէ՝ եռացող սանի կամ կաթսայի պէս ։
21 Անոր շունչէն կրակի կայծեր կը բորբոքին , ու բերնէն բոց կ'ելլէ ։
22 Անոր պարանոցին վրայ ոյժ կը բնակի . ու երկիւղը անոր առջեւէն կը խաղայ ։
23 Անոր միսին ծալուածքները փակած են , անոր վրան հաստատուելով չեն երերար ։
24 Անոր սիրտը քարի պէս պինդ է , ու աղօրիքին վարի քարին պէս ամուր է ։
25 Անոր ելած ժամանակը զօրաւորները կը վախնան , ու երկիւղէն կը շփոթին ։
26 Անոր վրայ յարձակողին սուրը չդիմանար , ո՛չ նիզակը՝ դեղարդը ու զրահը ։
27 Երկաթը իբր պէս է անոր առջեւը , ու պղինձը փտած փայտի պէս ։
28 Աղեղին նետը զանիկայ չփախցուներ ։ պարսպաքարերը անոր դէմ մղեղի կը դառնան ։
29 Մահանները շիւղերու տեղ կը սեպէ ։ տէգին ճօճալը ծաղր կ'ընէ ։
30 Անոր տակը սրածայր խեցիի կտորտուանք կան ։ գետին վրայ սուր բաներ կը տարածէ ։
31 Անդունդը սանի մը պէս կ'եռացընէ , ու ծովը ապեզանիի կաթսային նման կ'ընէ ։
32 Իր ետեւէն ճամբան պայծառ կ'ընդրնէ ։ անդունդը ճերմակած մազերու կը նմանի ։
33 Երկրի վրայ անոր նմանը չկայ , որ ահնէն անվախ ստեղծուած ըլլայ ։
34 Ամէն բարձր բաներու վրայ կը նայի ։ բոլոր * հպարտութեան որդոցը" թագաւորն է ։

ԳԼ · ԽԲ

1 Ցոր Ասոուձոյ կը հեռացնի ։ 7 Ասոուած Ցորը կ'արդարացընէ , անոր բարեկամները կը խառնարհեցընէ , ու Ցորին ազօթքը կ'ընդունի ։ 10 Ասոուած կը ժեծցնէ ու կ'օրհնէ Ցորը ։ 16 Ցորին տարիքը ու մահը ։

1 Ա՛յն ատենը Ցոր Տէրոջը պատասխան տալով ըսաւ ,
2 Գիտեմ որ ՚ամէն բանի կարող ես , ու քու դիտաւորութիւնդ բնաւ չարգիլուիր ։
3 Ը՞վ է ասիկայ որ տգիտութեամբ խորհուրդը կը նսեմացընէ . յիրաւի կը զրուցեի , բայց չէի հասկրնար . Ե՛ինծի աքանչելի բաներ բլլալով՝ չէի իմանար ։
4 Կ'ազաչէմ մտիկ ընէ՝ որ ես զրուցեմ՝ Ե ինձի հարցընեմ ու ինծի սորվեցուր ։
5 Ես քու վրայովդ ականջի լսով լսեր էի , բայց հիմա աչքս կը տեսնէ քեզ ։
6 Անոր համար Է՛մ անձս կ'արհամարհեմ , հողի ու մոխիրի վրայ կը ղղջամ ։
7 Երբ Տէրը ասս խօսքերը Ցորին զրուցելէն ետքը՝ Տէրը Եղիփազ Թեմանացիին ըսաւ , Քու վրադ ու երկու ընկերներուդ վրայ իմ բարկութիւնս բորբոքեցաւ , ինչու որ ինծի համար իմ Ցոր ծառայիս պէս շիտակ չխօսեցաք ։
8 Հիմա ձեզի Ե՛օթը զուարակ ու Եօթը խոյ առէք , ու Է Ցոր ծառայիս երթալով՝ ձեզի համար ողջակէզ մատուցէք , և իմ Ցոր ծառաս Ը ձեզի համար ազօթք ընէ , որ ես ալ անոր ‡ազօթքը ընդունելով՝ չէր անմտութեանը պէս չընեմ ձեզի . ինչու որ իմ առջեւս Ցոր ծառայիս պէս շիտակ չխօսեցաք ։
9 Ըն ատենը Եղիփազ Թեմանացին ու Բաղդատ Սուհեցին և Սոփար Նեեմացին երթալով՝ Տէրոջը խրենց բանին պէս ըրին . և Տէրը Ցորին ‡ազօթքը ընդունեց ։
10 Ի՛ Տէրը դերութենէ ազատեց Ցորը՝ իր բարեկամներուն համար ազօթք բրած ատենը . նաև Տէրը Ցորին բոլոր ստացուածոցը Ը կրկնակ
11 Նազատեկը տուաւ ։ Եւ անոր Էրոյթը եղբայրները ու բոլոր քոյրերը և զանիկայ առաջուց ճանչցողները բոլորն ալ անոր գալով՝ անոր տանը մէջ հաց կերան անոր հետ , ու անոր համար յուզելով՝ Տէրոջը անոր իրկած բոլոր փորձանքին համար անոր մխիթարութիւն տուին . և ամէն մէկերնին մէկական կասը

Ն · Ա · Դ · Բ · Լոր 1520

* Կամ՝ վայրենի գազաններուն

Ա Ցոբ · ԺԲ · 14 · Աաա · ԺԹ · 26 · Աար · Ժ · 27 · Ժգ · 36 · Ղա · Ժբ · 27 ·
Բ Գ · Լբ · 2 · Ֆ Սաղ · Խ · 5 · Ճյա · 1 · Ճլխ · 6 ·
† ԵԲբ · Լծ Ժմ
Ե Գ · Լբ · 3 · Խ · 7 ·

Է Եզր · Թ · 6 · Գ · Խ · 4 ·

Ղ Թես · Խգ · 7 ·
Ը Աաա · Ե · 24 ·
Ը Ցոն · Ի · 17 · Ցակ · Ե · 15 · 16 · ա Ցոհ · Ե · 16 ·
‡ ԵԲբ · Հբե · աբ · աԲ · Ժգ · Իե · 35 ·
Աագ · ա · 8 ·

Բ Սաղ · Ժգ · 7 · Ժդ · 1 ·

Ը Ես · Խ · 2 ·
Է Տ՛ես գլ · ԺԹ · 13 ·

ՆՀ. ՀԵ. ՀԵՐ. 1520

ստակ՝ ու մէյմէկ ոսկի օղ տուին
12 անոր ։ Եւ Տէրը Ըացրին վերջը առջինէն աւելի օրհնեց անանկ որ Ի տասնուերկու հազար ոչխար, ու վեց հազար ուղտ, և հազար զոյգ եզ, ու հազար մատակ էշ
13 ունեցաւ ։ Ի Եւ անոր եօթը տղայ
14 ու իրեք աղջիկ եղաւ ։ Ըե մէկ աղջկան անունը *Եմիմա՝ ու երկրորդին անունը Կասիա՝ ու երրորդին անունը †Կերեն Հապուք դրաւ։
15 Եւ բոլոր երկրին վրայ Ցոբին աղջիկներուն պէս գեղեցիկ կիներ չէր գտնուեր. ու Հայրերնին անոնց ժառանգութիւն տուաւ իրենց եղբայրներուն մէջը ։
16 Եւ ասկէ ետքը Ցոբ Հարիւր քառասուն տարի ապրելով՝ տեսաւ իր որդիները ու իր որդուոցը որդիները չորս սերունդ ։
17 Ներեր ծերացած ու հօրերը լեցուած մեռաւ ։

ՆՀ. ՀԵ. ՀԵՐ. 1520

¦ ԳԼ. ե. 26։ Ռառակ. գ. 16։

Հ Ծն. իե. 8։

ԳԻՐՔ ԱԾԱՂՄՈՍԱՑ

ՍԱՂՄՈՍ Ռ

1 Բարեպաշտ մարդուն երջանկութիւնը. 4 ամբարիշտին ապերջանկութիւնը։

1 Երանելի է՝ ան մարդը որ ամբարիշտներուն խորհուրդին մէջ չգացաւ, ու մեղաւորներուն ճամբուն մէջ չկեցաւ, և Ի ծաղր ընողներուն նստած տեղը չնստաւ.
2 հապա Իանոր հաճութիւնը Աստուծոյ օրէնքին մէջն է, և Ցյսրևկ ու դիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ։
3 Եւ անիկայ Ի ջուրի ճամբաները տնկուած ծառի պէս պիտի բլլայ, որ իր ժամանակին իր պտուղը կուտայ. ու անոր տերեւը պիտի չթափի, և ինչ բան որ ընէ՝ Հպիտի յաջողի ։
4 Ասանկ չեն ամբարիշտները, հապա Ի մղեղի պէս որ հովը կը ցրուէ։
5 Ասոր համար ամբարիշտները դատաստանին մէջ պիտի չկրնան կենալ, ոչ ալ մեղաւորները արդարոց ժողովքին մէջ ։
6 Վասն զի Ե Տէրը կը ճանչնայ արդարներուն ճամբան. բայց ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի ։

ՍԱՂՄ · Բ

1 Քրիստոսի թագաւորութիւնը։ 10 Թագաւորներուն յորդորանք մը որ անոր հնազանդին ։

1 Ինչո՞ւ Հեթանոսները խռովութիւն կ'ընեն, ու ժողովուրդները պարապ բան կը մտածեն։
2 Երկրի թագաւորները ինքզինքնին կը հաստատեն, ու իշխանները միկտեղ խորհուրդ կ'ընեն Տէրոջը դէմ ու անոր Ի Օծեալին դէմ,
3 Ընէլով, Ի Կոտրենք անոնց կապերը, ու մեզմէ ձգենք անոնց լուծը։

ՍԱՂՄ · Գ

1—8 Աստուծոյ պաշտպանութեանը ապահովութիւնը։

Սաղմոս Դաւիթի, Ի որդւոյն Աբիսողոմին երեսէն փախած ժամանակը։

1 Ո՛վ Տէր, Ի իմ թշնամիներս որչափ շատցան. իմ վրաս եղողները շատ են։
2 Շատերը իմ անձիս համար կ'ը-

Ի Սապ. ժա. 4։

Ի Սապ. լե. 13։ Ա Թագ. ե. 26։

ՀԸ Թագ. ե. 7։
Ի Գոր. ժգ. 33։ Երե. ա. 5։ ե. 5։
Ը Սապ. իր. 27։ Ներ. 8։ Ա Թագ. է. 13։ 14։ Տէր Ցոհ. ժէ. 4։ 5։ ԺԶ. 15։
Ի Սապ. ԺԶ. 23։ Յայտ. բ. 27։ Ժբ. 5։
§ Կամ. Հովտաց։
Ի Երե. Ժբ. 28։
Ի Փիլ. բ. 12։ § Կամ. ցրեցէք ձեզի։
Լ Ցայտ. գ. 16։ 17։
Ի Սապ. ԼԳ. 8։ Ա՛Գ. 12։ Առակ. ԺԳ. 20։ Ես. Լ. 18։ Երեմ. ԺԼ. 7։ Հերոտ. իզ. 33։ Ժ. 11։ ա Պետ. բ. 6։

ՀԸ Թագ. ԺԼ. Ժգ. ԺԼ. Ժբ.

Ի Ը Թագ. ԺԼ. 12։ Ժգ. 15։

անն թէ ‡Աստ փրկութիւն չկայ Աստուծմէն։ (*Սէլայ։)

3 Բայց դո՛ւ Տէր, դուն ես ֊իմ ապահովս, իմ փառքս ու Իմ գլուխս բարձրացրնողը։

4 Իմ ձայնովս Տէրոջը կանչեցի, ու Նէ իր սուրբ լեռնէն Ինծի պատասխանեց։ (Սէլայ։)

5 Ընթ պառկեցայ ու քնացայ. արթընցայ, վասն զի Տէրը կը պաշտպանէ զիս։

6 Ինչ պիտի չվախնամ բիւրաւոր ժողովուրդներէն՝ որոնք իմ չորս կողմս պաուհրին։

7 Ելի՛ դո՛ւ Տէր, կը փրկէ՛ զիս իմ Աստուածս, Քվասն զի դուն զարկիր իմ բոլոր թշնամիներուս ծնօտը. ամբարիշտներուն ակռաները փշրեցիր։

8 Քրկութիւնը Տէրոջմէ է. քու օրհնութիւնդ քու ժողովուրդիդ վրայ †է։ (Սէլայ։)

ՍԱՂՄ · Դ

1 Դաւիթի կ'ապրէ որ Աստուած իրեն ականջ դնէ։ 2 Իր թշնամիները կը յանդիմանէ, ու անոնց յոյժ արդարութիւնը կ'ըսէ։ 6 Մարդուն երջանկութիւնը Աստուծոյ շնորհքովը կ'ըլլայ։

Երգաւոր երաժշտին, ‡Նկինոթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի։

1 Կանչելու առնէն ինծի պատասխան տուր, ով իմ արդարութեանս Աստուածը. նեղութեան մէջ զիս ընդարձակեցիր. ողորմի ինծի ու լսէ իմ աղօթքս։

2 Մարդոց որդիներ, մինչև ե՞րբ իմ փառքս ամօթի պիտի դարձնէք, և ունայնութիւն պիտի սիրէք, սուտ թիւն փնտռէք։ (Սէլայ։)

3 Բայց գիտցէք որ Քնէրը իրեն նուիրեցած Հարէր ‖որոնց. Տէրը պիտի լսէ իրեն կանչելու ատենս։

4 Քդողացէք ու մեղք մի գործէք. ֊խօսեցէք սրտերնուդ հետ անկողիններնուդ վրայ, ու լռեցէք։ (Սէլայ։)

5 Ներգաւորութեան զոհեր մատուցէք, ու Հէրոջը յուսացէք։

6 Շատերը կ'ըսեն թէ Ո՞վ մեզի բարութիւն պիտի ցուցընէ. Ե՛ով Տէր, քու երեսիդ լոյսը մեր վրայ ծագէ։

7 Ընթ սրտիս ուրախութիւն տուիր, անոնց ցորենին ու գինիին առատութեան ժամանակէն աւելի։

8 Քխաղաղութեամբ պիտի պառկիմ ու քնանամ, Քվասն զի դուն միայն, ով Տէր, զիս ապահովութեամբ կը բնակեցընես։

ՍԱՂՄ · Ե

1 Դաւիթի ազօթքը ընկալ՝ իր ջերմեռանդութիւնը կը յայտնէ։ 4 Աստուած չարերուն չհաճիր։ 7 Դաւիթ իր հաւատքը յայտնելով՝ Աստուծոյ կ'ազօթէ որ իրեն առաջնորդէ։ 10 Չար թշնամիները կործանէ։ 11 ու արդարը պահպանէ։

Գլխաւոր երաժշտին, §Նհիւթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ով Տէր, ականջ դիր իմ խօսքերուս. միտքդ առ իմ ազաղակս։

2 Իմ կանչելուս ձայնը մտիկ բրէ՛, ով իմ Թագաւորս ու Աստուածս, վասն զի Քես քեզի կ'աղաչեմ։

3 Ով Տէր, Հառաւօտուց պիտի լսես իմ ձայնս. առաւօտուց ‖պատրաստ պիտի բլլամ՝ քեզի ու քսպասեմ։

4 Վասն զի դուն անօրէնութիւն ուզող Աստուած չես. չարը քու քովդ պիտի չբնակի։

5 Թ Հպարտները քու աչքերուդ առջին պիտի չկենան. բոլոր անօրենութիւն գործողները կ'ատես.

6 Ի Սուտ խօսողները կը կորսընցընես. ֊Տէրը արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդէն կը զզուի։

7 Բայց ես քու ողորմութեանդ շատութիւնովը քու տունդ պիտի մտնեմ. քու վախովդ երկրպագութիւն պիտի բնեմ Ի քու սուրբ տաճարիդ մէջը։

8 ֊Ով Տէր, քու արդարութեամբդ ինծի առաջնորդ եղիր թշնամիներուս համար. Ի քու ճամբադ շիտկի իմ առջեւս.

9 Վասն զի անոնց բերնին մէջ ճշմարտութիւն չկայ. անոնց ներսիդին չարութիւն է. Ի անոնց կոկորդը բաց գերեզման է. Ի իրենց լեզուովը նենգութիւն կ'ընեն։

10 Ով Աստուած, յանցաւոր Հանէ զանոնք. Ե իրենց խորհուրդներովը թող իյնան. անոնց շատ ամբարշտութիւններուն համար հալածէ զանոնք. վասն զի քեզի դէմ ապրստամբեցան։

11 Բայց ամէն քեզի յուսացողները Ի թող ուրախ բլլան. յաւիտեան թող ցնծան, ինչու որ դուն զանոնք կը պաշտպանես. և քու անունդ սիրողները թող քեզմով զուարճանան։

12 Վասն զի դուն Ի պիտի օրհնես արդարը, ով Տէր, բարի կամեցողութիւնով անոր չորս կողմը պիտ

Ի Բ թագ. ժգ. 8։ Սաղմ. Նա. 11։

* Ան բառս ուրիշ տեղ չկայ։ Նշանակութիւնը ընդհանրապէս կ'ենթադրուի թէ նուագարանի մը անուն է։

† Բ Թագ. ժգ. 10։ Ա Մակ. ը. 17։ Սաղմ. Գ. 6։ Նախ. Գ. 30։

‡ Աստ. իա. 31։ Եր. իդ. 23։ Ովս. Գ. 4։ Ամո. Գ. 9։ Ես. ը. 19։ Ա Մակ. Գ. 24։

§ Ա Թագ. իե. 3։

Ա Մնաց. իգ. 6։ Սաղմ. Գ. 8։ Աստ. Գ. 24։

Ի Սաղմ. ե. 6։ Ղուկ. Ժ. 3։ Յհ. 9։

Ի Սաղմ. ը. 4։

Ե Ղևտ. իգ. 6։ Սաղմ. Գ. 8։ Աստ. Գ. 24։

Ի Սաղմ. ե. 3։

Ա Թագ. իե. 3։

Ա Մնաց

տի պատուա , որպէս թէ վաշխառու մը :

ՍԱՂՄ · Զ.

1 Դաւիթին գանգատները իր հետեւորդներուն առաջ : 8 Ընծայ հաւատարմով իր թշնամիներուն վրայ յաղթող ըլլալ կը յուսայ :

Վերջաւոր երաժշտին , նկինոթի վրայ , — * Շէմինիթի վրայ . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Տէր , քու սրտմտութեամբդ զիս մի յանդիմաներ , և քու բարկութեամբդ զիս մի խրատեր :

2 Ողորմեա՛ ինծի , վասն զի տկար եմ ես . բժշկէ՛ զիս , Տէր , վասն զի ոսկորներս կը սարսափին :

3 Իմ անձս ալ խիստ սարսափեցաւ . և դուն , Տէր , մինչեւ ե՞րբ :

4 Դարձիր , Տէր , փրկէ իմ անձս . քու ողորմութեանդ համար զիս ազատէ :

5 Վասն զի մահուան մէջ քեզ յիշատակել չկայ . գերեզմանին մէջ ո՞վ քեզի շնորհակալութիւն պիտի բնէ :

6 Հառաչանքս բնկէն յոգնեցայ . ամէն գիշեր առատութեամբ կը լուսայ իմ անկողինս , արցունքովս կը թրջեմ իմ մահիճս :

7 Իմ աչքս մնչեցաւ տրտմութենէն , իմ ամէն թշնամիներուս համար հինցաւ :

8 Ինծմէ հեռ կեցէք ամէնքդ ալ որ անօրէնութիւն կը գործէք . վասն զի Տէրը իմ լալուս ձայնը լսեց .

9 Տէրը իմ աղօթքս լսեց . Տէրը իմ խնդրուածքս պիտի ընդունի :

10 Թող ամէնան ու խիստ զարհուրին իմ ամէն թշնամիներս . ետ դառնան ու չուտով թող ամչնան :

ՍԱՂՄ · Է.

1 Դաւիթ իր անմեղութիւնը յայտնելով՝ իր թշնամիներուն չարութեանը դէմ կ՚աղօթէ : 10 Ընծայ հաւատարմով կը սպասէ իր պաշտպանութիւնը , ու իր թշնամիներուն կործանումը :

† Շիկկայոն Դաւիթի , որ երգեց Տիրոջը՝ — Բենիամինեան Քուշին խօսքերուն համար :

1 Վ իմ Տէր Աստուածս , քեզի կը յուսամ , փրկէ զիս իմ ամէն հալածիչներէս ու ազատէ զիս .

2 Զըլլայ որ առիւծի պէս իմ անձս գիշատէ , ու պատառէ և ազատող մը չըլլայ :

3 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս , եթէ որ ես բանը բրի , կամ թէ իմ ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն կայ ,

4 թէ որ բարեկամիս չարութիւն բրի , ու եթէ յարձակեցի պատճառ իմ թշնամիս երթ ,

5 թող թշնամին հալածէ իմ անձս ու հասնի անոր . ու երկրի վրայ կոխկրտէ իմ կեանքս , և իմ փառքս հողի վրայ բնակեցնէ : (Սելայ :)

6 Ելիր , ո՛վ Տէր , քու բարկութեամբդ , բիմ թշնամւացս կատաղութիւններուն դէմ բարձր եղիր , և քու հրամայած դատաստանիդ համար արթնցիր :

7 Եւ ժողովրդներուն ժողովը քեզ չորս կողմն պիտի պատէն . անոնց վրայ դէպ՚ի բարձրը դարձիր :

8 Տէրը պիտի դատէ ժողովրդները . ո՛վ Տէր , իմ դատաստանս տես , ե՛ իմ ունեցած արդարութեանս ու անմեղութեանս նայելով :

9 Ամբարիշտներուն չարութիւնը թող հասնի , բայց դուն արդարը հաստատէ . Եվասն զի դուն՝ ո՛վ արդար Աստուած , կը քննես սիրտերը ու երիկամունքները :

10 Իմ պաշտպանութիւնս Աստուծմէ է , ան որ կ՚ապրեցընէ ևսրտով ուղիղները :

11 Աստուած արդար դատաւոր է , ու Աստուած ջղալոքն ամէն օր բարկացած է .

12 Թէ որ անիկայ չդառնայ , ե՛ իր սուրը պիտի սրէ . ագեղը լարեր ու պատրաստեր է .

13 Ու մահու դործիքները անոր համար պատրաստեր է , ե՛ իր նետերը ‡հալածիչներուն համա՞ր չիներ է :

14 ¦Ահա անօրէնութեան երկունքը բռնեց զանիկայ . չարութիւն յղացաւ ու ստութիւն ծնաւ :

15 Հոր փորեց ու խորտնկցուց , ևբայց իր չինած փոսին մէջը ինքը պիտի իյնայ .

16 Ինոր չարութիւնը իր գլուխը պիտի դառնայ , ու անոր բռնութիւնը իր գագաթին վրայ պիտի իջնէ :

17 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իր արդարութեանը համար , ու ազգմս պիտի երգեմ Բարձրեալ Տէրոջը անուանը :

ՍԱՂՄ · Ը.

1—9 Աստուծոյ փառքը յայտնի կ՚ըլլայ իր գործքերէն՝ ու մարդոց վրայ իր ունեցած սիրէն :

Վերջաւոր երաժշտին , — ¦ Կիթթիթի վրայ . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՜նչ ե՛փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ , որ էքուս փառքդ երկինքներէն վեր դրիր :

2 ¤ Մանկանց ու կաթնկեր ազատ յոգ բերնէն § զոհութիւն կատարեցիր քու թշնամիներուդ համար ,

— Տես ա Մն. ժո. 21 : Սաղ. ժբ . ին վերնագիրը : * ՟ա՟ ուեն. բարդի :

ե Սաղ. լբ. 1 : Երեմ. ժ . 24 : խղ . 28 :

‡ Սաղ . խա . 4 :

¤ Ովս . գ . 1 :

ե Սաղ. ղ. 13 :

ՂՍաղ . լ . 9 : ծր. 11 : ճժ . 17 : ճժբ . 17 : Ես . լբ . 18 :

ե Ցար . ժ . 7 : Սաղ . լա . 9 : լբ . 10 : ծր . 9 : Ոզր . ե . 17 :

ը Սաղ . ճժ . 115 : Մաս . է . 23 : ին . 41 : Դբ . ժգ . 27 :

ը Սաղ . գ . 4 :

† Կա՛ր Ասր . դեպի . ան Ամր . գ . 1 :

— ը Թագ . ժգ :

ե Սաղ . լա . 15 :

‡ Ես . լբ . 13 :

¤ Սաղ . ծ . 22 :

ե ը Թագ . ժգ . 7 : 8 :

Ղ ա Թագ . իգ . 11 :

է ա Թագ . իգ . 7 : իգ . 9 :

ը Սաղ . գգ . 2 :

ե Սաղ . խգ . 23 :

ե Սաղ . ժբ . 20 : լե . 24 :

է ա Թագ . ժգ . 7 : ա Պն . իբ . 9 : Սաղ . ղիթ . 1 : Երեմ . ժա . 20 : ժէ . 10 : ի . 12 : Յայտ . բ . 23 :

և Սաղ . ղիե . 4 :

ե ԲՕր . լբ . 41 :

ե ԲՕր . լբ . 23.42 : Սաղ . կդ . 7 :

‡ Կա՛ր կատակո

ե Ցար . ժե . 35 : Ես . լէ . 11 : ՅԹ . 4 : Յակ . ա . 15 :

է Երեմ . է . 10 : Ցար . գ . 8 : Սաղ . իբ . 15 : ժ . 21 : լե . 8 : պ . 23 : ղիա . 10 : Աւետ . է . 22 : իզ . 27 : Ծագ . ժ . 8 :

է գ Թագ . բ . 23 : Եսթ . իբ . 25 :

— Սաղ . ձա . և ձգ . ին վերնագիրները :

‖ Կը խորհի թէ պիտի նաւաքանչ ե :

ե Սաղ . ճիթ . 13 :

‡ Սաղ . ճմգ . 4 :

¤ Տես Մատ . ժ ա . 25 : Ես . 16 : ա Պետ . ա . 27 :

§ կա՛ր Ջրթխ

որ Է Թշնամին ու վրէժխնդիրը լռեցընես ։

3 Երբոր Հանգնեմ երկինքդ՝ քու մատներուդ գործքը , լուսինը ու աստղերը՝ որոնք դուն հաստատեցիր ,

4 Է՞արդը ի՞նչ է որ զանիկայ կը յիշես , կամ մարդու որդին , որ անոր այցելութիւն կ՚ընես ։

5 Քիչ մը վար ըրիր զանիկայ հրեշտակներէն , փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ ։

6 Հաքու ձեռացդ գործքերուն վրայ իշխան դրիր զանիկայ . Է ամէն բան անոր ոտքին տակը դրիր ։

7 Բոլոր ոչխարները ու արջառները , նաև վայրենի անասունները ,

8 երկինքի թռչունները ու ծովուն ձուկերը Հ՝ինչ որ ծովու ճամբաներուն մէջը կը պտրտի ։

9 Է՞վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՞նչ փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ ։

ՍԱՂՄ · Թ

1 Դաւիթ զԱստուած կը գովաբանէ՝ անոր գործածներուն համար ։ 11 Ուրիշներն ալ կը յորդորէ որ զանիկայ գովաբանեն ։ 13 Զգոնեցնել կը խնդրէ որ զանիկայ գովաբանելու ախթի ունենայ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Մութ լապէնի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իմ բոլոր սրտովս , քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի պատմեմ ։

2 – Քեզմով ուրախ պիտի ըլլամ ու ցնծամ . քու անունդ սաղմոս պիտի երգեմ , ով Է Բարձրեալ ։

3 Թշնամիներս ետ դառնալու ատենին քու երեսդ պիտի իյնան ու կորսուին ։

4 Վասն զի դատաստանս և իրաւունքս դուն տեսար . աթոռին վրայ նստար Հքէ՛ արդարութեան դատաւոր ։

5 Հեթանոսները յանդիմանեցիր , ամբարիշտը կորսնցուցիր , Հանոնց անունները ընդհանրի յաւիտանս յաւիտենից ։

6 Թշնամիին աւերմունքները բոլորովին վերջացան . քաղաքներդ աւերեցիր . անոնց յիշատակը իրենց հետ կորսուեցաւ ։

7 Բայց Տէրը յաւիտան կը մնայ . անիկայ իր աթոռը պատրաստեց դատաստանի համար ։

8 Հ՝ինքը պիտի դատէ աշխարհը արդարութեամբ , ժողովուրդներուն դատաստան պիտի ընէ ուղղութեամբ ։

9 Հ՝Տէրն ալ ապաւէն պիտի ըլլայ Տէրը , ապաւէն նեղութեան ժամանակները ։

10 Եւ անոնք որ Հքու անունդ գիտեն՝ քեզի պիտի յուսան . վասն զի քեզ փնտռողները , ով Տէր , երբեք չձգեցիր ։

11 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը որ Սիօն կը բնակի . ժողովուրդներ մէջ պատմեցէք անոր բրածները ։

12 Է՞վասն զի արեան վրէժխնդիրը յիշեց զանոնք . չմոռցաւ նեղեալներուն աղաղակը ։

13 Ո՛վ Տէր , ողորմի՛ ինծի , տես իմ թշնամիներէս կրած նեղութիւնս , դուն որ զիս մահուան դուռներէն կը վերցընես .

14 Որպէս զի քու ամէն գովութիւններդ պատմեմ Սիօնի աղջկանը դուռներուն մէջ . Հպիտի ցնծամ քու փրկութիւնովդ ։

15 Հեթանոսները իրենց չհնած փոսին մէջը ընկղմեցան . իրենց դաշտուկ լարած որոգայթին մէջը իրենց ոտքը բռնուեցաւ ։

16 Է՞Տէրը ճանչցուած Հ՝ , Հնքս՝ որ դատաստան բրաւ . ամբարիշտը իր ձեռքին գործքերովը որոգայթը կ՚իյնայ ։ (Հիկգայօն . Սէլա ։)

17 Ամբարիշտները դժոխքը պիտի դառնան , Հ՝ ամէն ազգերը՝ Հ՝որ զԱստուած կը մոռնան ։

18 Հ՝Քանզի աղքատը պիտի չմոռցուի մինչև վերջը . Հոռանկնկուսն յոյսը յաւիտեան պիտի չկորսուի ։

19 Ելի՛ր , ով Տէր , մարդը չզօրանայ . թող հեթանոսները դատուին քու առջեւդ ։

20 Ո՛վ Տէր , †դանդ վախցուր՝ . թող հեթանոսները ճանչնան Թէ իրենք մարդ են ։ (Սէլա ։)

‡ՍԱՂՄ · Ժ

1 Դաւիթ Հառաջդ կը դանդաղի չարերուն ամբարտաւանութեանը Համար ։ 12 օգնութիւն կը խնդրէ ։ 16 իբ վառնալութիւնը կը խոստովանի ։

1 ||Ո՛վ Տէր , ինչո՞ւ հեռու կը կենաս . նեղութեան ժամանակները անտես կ՚ըլլաս ։

2 ||Ամբարշտին ամբարտաւանութեանը պատճառով աղքատը կը տառապի՝ . –իրենց խորհած չարքերուն մէջը թող բռնուին ։

3 Վասն զի ամբարիշտը Էիր անձին ցանկութիւնովը կը պարծենայ , և ագահը Էէր ՀՆՁՆ երանի կուտայ , Տէրը կ՚անարգէ ։

4 Ամբարիշտը իր երեսին ամբարտաւանութեանը Համար Է՞ՀՈգ-գաՀ չփնտռեր . բոլորովին Հանոր մտքին մէջը Հատուած չկայ ։

– Սաղ · է · 16 ։ թ · 15 , 16 ։ Առակ · է · 22 ։ Բ Սաղ · ղդ · 4 ։ ‡ Առակ · իբ · 4 ։ Հաւ · ա · 32 ։ † Սաղ · ժգ · 2 ։ Հ Սաղ · ժգ · 1 ։ ծգ · 1 ։

Հ Սաղ · խգ · 16 ։

Ղ Սաղ · ճժա · 2 ։

Ե Ծար · է · 17 ։ Սաղ · ճխգ · 3 ։ Երե · բ · 6 ։

Ը Ծն · ա · 26 , 28 ։ Բ Կար · ժ է · 27 ։ Երե · բ · 8 ։

թ Հմր 1 ։

— Սաղ · է · 11 ։

Բ Սաղ · Ճգ · 18 ։

‡ Բ Օր · թ · 14 ։ Առակ · ժ · 7 ։

† Սաղ · ճր · 12 , 26 ։ Երե · · · 11 ։

Հ Սաղ · ղդ · 15 ։ գե · 9 ։

Ղ Սաղ · ւ · 1 ։ ը · 39 ։ Բգ · 1 ։ գա · 2 ։

Հ Սաղ · զա · 14 ։

Ը Սաղ · շէ · 22 ։

Թ Ծն · թ · 5 ։

Ժ Սաղ · ժգ · 5 ։ ե · 5 ։ լե · 9 ։

Ի Սաղ · է · 15 , 16 ։ լե · 8 ։ ծէ · 6 ։ ղդ · 23 ։ Առակ · է · 22 ։ իբ · 8 ։ իգ · 27 ։

Լ Ել · է · 5 ։ ժգ · 4 , 10 , 31 ։

* Յր մնաս ծանօթին ։

Ի Ծար · բ · 13 ։ Սաղ · ծ · 22 ։

Ե Հմր 12 ։ Սաղ · ժբ · 5 ։

Ն Առակ · իգ · 18 ։ իգ · 14 ։

+ Կամ՝ առանց վրայ արձիքը . Նոգ գիր ·

‡ Ա · ժ · Հ · բորբ Սաղ · Հոգ Նբ Հնաւանդ և Հայոց գրաբառ Հանդ Թէ բորբ · Ի Հ Հ Հ

ՂԵՒ · իգ · 11 ։

Ե Սադ · ժբ · 5 ։

Ը Սադ · լ · 6 · ՀԻՌ · բ · 11 ։ ՂԵ · ԺԴ · 12 ։

Ի Ցայտ · ժբ · 7 ։

Լ Հաւ · գ · 14 ։

Խ Ցօր · ի · 12 · Սադ · ժբ · 2 ։

ԸԱՄՐ · գ · 14 ։

Ծ Սադ · ժէ · 11 ։

Կ Սադ · ժէ · 12 ։ ՄԻՔ · է · 2 ։

Հ Ցօր · իբ · 13 ։ Սադ · ԻԳ · 11 ։ ԳԳ · 7 ։ Եզեկ · բ · 12 · ի · 9 ։

Ձ ՄԻՔ · է · 9 ։

Ղ բ ՏԻՄ · ա · 12 ։ ՍԱՂՄ · գ · 19 ։

Ճ Սադ · կբ · 5 ։ ՈՒԹ · ԺԳ · 3 ։

Մ Սադ · լէ · 17 ։

Յ Սադ · իԹ · 10 · ՆԻՒ · 13 ։ ՀԻՒ · 10 ։ ԵԶԵՄ · Ժ · 10 ։ ՈՂ · ԺԹ · 19 ։ ԴԱՆ · գ · 34 ։ գ · 26 ։ ՄՏԻՄ · ա · 17 ։ ՅՈՒՆ · ԻԹ · 18 ։

Ն Սադ · ՃԲ · 3 ։ ՆԱ · ԺԱ · 4 ։

---

5 Ամէն ժամանակ անոր ճամբաները պինտ են ; Ը-քու դատաստանները անոր առջեւէն բարձր են . անիկայ Ի իր բոլոր թշնամիներուն վրայ կը փչէ ։

6 Ըսիր սրտին մէջ թէ պիտի չասանիմ . Ի վասն զի ազգ մինչեւ ազգ նեղութեան մէջ պիտի չըլլամ ։

7 Ժ Անոր բերանը անէծքով ու նենգութիւններով ու հարստահարութիւնով լեցուն է . Խանիւրատիւնը ու անօրէնութիւնը անոր լեզուին տակն են ։

8 Գնդերուն դարանի տեղատանքը կը նստի ; Ագահուկ տեղերու մէջ անմեղը կը սպաննէ . Ի անոր աչքերը ծածկաբար տնանկներուն կը նային ։

9 Ի Գազանուկ տեղէր դարանամուտ կ՚ըլլայ , ինչպէս որ առիւծը իր որջին մէջ . դարանակալ կը նստի աղքատը յափշտակելու համար . աղքատը կը յափշտակէ իր որոգայթը ձգելով զանիկայ .

10 Ու կծկուած կը պառկի , և տրնանկները անոր ճանկերուն տակը կ՚իյնան ։

11 Իր սրտին մէջ ըսաւ Թէ Աստուած մոռցեր է , Ի— իր երեսը ծածկեր է որ բնաւ չտեսնէ ։

12 Ելի՛ր , ով Տէր . ով Աստուած , Ձեռդ վե՛ր վերցուր . մի՛ մոռնար նեղեալները ։

13 Ինչո՞ւ համար ամբարիշտը կ՚անարգէ զԱստուած . իր սրտին մէջ ըսաւ Թէ պիտի չքննես ։

14 Դուն տեսար , ինչու որ դայթն ու նեղութեանը կը նայիս , քու ձեռքովդ հատուցանելու համար ։ Ն Աղքատը ինքզինքը քեզի կը յանձնէ . Հորբին օգնականը դուն ես ։

15 Ի Ամբարշտին բազուկը կոտրէ , ու չարին անօրէնութիւնը փնտռէ՝ գտնէ՛ ու ալ չգտնես ։

16 Ժ Տէրը յաւիտեան յաւիտենից թագաւոր է . հեթանոսները կորսուած են անոր երկրէն ։

17 Ջնտնկներուն ցանկութիւնը լսեցիր , ով Տէր . Ժ անոնց սիրտերը պիտի հաստատես , Ի— քու ականջդ պիտի տաս ,

18 Ն Որբին ու տնանկին դատաստանը տեւանելու , որ երկրին մարդը՝ ալ ըլլա՛ւ չվախցընէ ։

ՍԱՂՄ · ԺԱ

1 Դաւիթի Աստուածով կը զօրանայ իր թշնամիներուն դէմ ։ 4 Աստուծոյ նախախնամութիւնը ու արդարութիւնը ։

Գլխաւոր երաժշտին . Ս— Դաւիթի ։

1 — Տէրոջը ապաւինեցայ . Ի ինչպէս իմ անձիս կ՚ըսէք Թէ Թռչուն պէս դէպ ի ձեր լեռը Թռչէ .

2 Վասն զի ահա Ի մեղաւորները աղեղ լարեցին . Ժ իրենց նետերը լարին վրայ պատրաստեցին , որ մութ տեղէ սիրտը շիտակ եղողներուն նետեն ։

3 Ի Թէ որ հիմերը կործանեն , արդարը ի՛նչ պիտի ընէ ։

4 Ը Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է . Տէրոջը Ի աթոռը երկինքն է . Ի անոր աչքերը կը տեսանեն , անոր Թարթիչները կը քննեն մարդոց որդիները ։

5 Տէրը Ի կը քննէ արդարը . բայց անոր անձր կ՚ատէ ամբարիշտը ու բռնութիւն սիրողը ։

6 Ի Ամբարիշտներուն վրայ պիտի տեղայ * որոգայթներ , Հուր և ծծումբ ու խորշակ . Ի— պիտի ըլլայ անոնց բաժակին բաժինը ։

7 Բայց արդար Տէրը Ի արդարութիւն կը սիրէ . Ի անոր երեսը ուղիղն կը նայի ։

ՍԱՂՄ · ԺԲ

1 Դաւիթ մարգկային մխիթարութենէ զուրկ մնալով՝ Աստուծմէ օգնութիւն կը խնդրէ ։ 3 Աստուծոյ յարերուն բրած դաւաճանութեանը ու Աստուծոյ հաստատիմ խոստմանը՝ ներողութիւնը կը քաջալերէ ։

Գլխաւոր երաժշտին , — Ը Վինեթի վրայ . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր , փրկէ , վասն զի սուրբը չմնայ . վասն զի Ի հաւատարիմները մարդոց որդիներուն մէջէն պակսեցան ։

2 Ի Ամէն մարդ սուտ կը խօսի իր բնակիչին հետ . Ժ շողոքորթող շրթունքներով — կրկին սրտով կը խօսին ։

3 Տէրը պիտի կտրէ ամէն շողոքորթող շրթունքները — Ի մեծախօս լեզուն ,

4 Որ ըսին Թէ Լեզուներովնիս պիտի յաղթենք . շրթունքներնիս մերն է , մեր վրայ տիրող ո՞վ պիտի ըլլայ ։

5 Աղքատներուն գրկանքին — տնանկներուն հեծութեանը համար Ը Հիմա պիտի յառնեմ , կ՚ըսէ Տէրը , ազատում եան մէջ պիտի դնեմ Ը Ն՚ի— որ Ի կը փչուի ։

6 Տէրոջը խօսքերը Ը մաքուր խօսքեր են . Հողէ բովքի մէջ զտուած — եօթը անգամ մաքրուած արծաթի պէս են ։

7 Ո՛վ Տէր , դուն պիտի պահես անոնք , — պիտի պաշտպանես այս ազգէն մինչեւ յաւիտեան ։

8 Ամբարիշտները ամէն կողմ կը պտրտին , երբոր մարդոց որդիներուն մէջը անարգները բարձրանան ։

— Սադ · Ծգ · 11 ։

Բ Տէո ա Թագ · իգ · 19 , 20 ։

Ֆ Սադ · կգ · 3 · 4 ։

Ֆ Սադ · իա · 12 ։

Ի Սադ · ԺՐ · 5 ։

Ղ Ամր · ր · 20 ։

Ի Սադ · ր · 4 ։ Նա · կգ · 1 ։ Ա՞սա · 4 · 34 · իգ · 22 ։ Գաղ · է · 49 ։ Ցայտ · գ · 2 ։

Ը Սադ · լԴ · 13 , լԴ · 15 , 16 ։ կգ · 7 ։

Ռ Ծն · իր · 1 ։ Ցակ · ա · 12 ։

Ֆ Ծն · ԺԹ · 24 ։ Եզեկ · լը · 22 ։

Կ— Ո՞վ փայլակներ ։

Ի Տես Ծն · իգ · 34 ։ ա Թագ · ա · 4 ։ Թ · 23 ։ Սադ · Ին · 8 ։

Ը Սադ · իա · 7 ։ Հիգ · 8 ։

Ի Ցօր · լԴ · 7 ։ Սադ · լԴ · 18 ։ լԴ · 15 ։ ապՏա · գ · 12 ։

— Սադ · գ · ին վերնագիրը ։

Բ Նա · ԺԼ · 1 ։ Մաթ · կ · 2 ։

Ֆ Սադ · ժ · 7 ։

Ֆ Սադ · իբ · 3 · կր · 4 ։ Երեմ · ի · 8 ։ Հաւ · ժգ · 18 ։

Ի ա Թագ · ր · 3 ։ Սադ · ԺԼ · 10 ։ Դան · է · 8 · 25 ։

ՂԵԶ · գ · 7 ։ 8 ։ Նա · լԴ · 10 ։

Ի Սադ · ժ · 5 ։

Ը բ Թագ · իբ · 31 ։ Սադ · ԺԲ · 30 ։ ԺԲ · 8 ։ ՃՒԹ · 140 ։ Ը· ակ · լ · 5 ։

ՍԱՂՄ · ԺԳ

1 Դաւիթ ողնաբեմանը ուշանալուն համար կը գանգատի · 3 կանխատես ցնորքի համար ազօթք կ'ընէ · 5 աստուածային ազդմունքեամբ կը պարծի ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ա՛ւ Տէր , մինչև ե՞րբ բոլորովին զիս պիտի մոռնաս . — մինչև ե՞րբ քու երեսդ ինձմէ պիտի ծածկես ։

2 Մինչև ե՞րբ մտքիս մէջը հոգեր պիտի դնեմ , ամէն օր սրտիս մէջը տրտմութիւն ՝ ՚ՆԵՐԼԵՎ . մինչև ե՞րբ թշնամիս իմ վրաս պիտի բարձրանայ ։

3 Նայէ՛ ու իմ Տէր Աստուածս , — պատասխան տուր ինծի . Բ լուսաւորէ իմ աչքերս , Բ որ մահուան քունը չքնանամ ։

4 Զըլլայ որ թշնամիս ըսէ թէ Ցաղթեցի անոր . Իմ Ի՛ ինծի դէմ կեցողները ինդան իմ սասանելու առնես ։

5 Ես քու ողորմութեանդ Է յուսացայ . իմ սիրտս քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծայ ։

6 Պիտի երգեմ Տէրոջը , ինչու որ ինծի Ը բարերարութիւն ըրաւ ։

ՍԱՂՄ · ԺԴ

1 Դաւիթ մարմնաւոր մոգոյն ապականութիւնը կը սաստկրէ · 4 չարերը կը յանդիմանէ անոնց խղճմտանքին լուսովը · 7 Աստուծոյ փրկութեամբը կը պարծի ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 — Ա՛նզգամը իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ . Բ ապականեցան — պիղծ գործքեր ըրին . Մէկ մը չկայ որ աղէկութիւն ընէ ։

2 Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ կայ արդեօք խնամատուն մէկը որ զԱստուած փնտռէ ։

3 Ամէնքը խոտորեցան , միկտեղ անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ չկայ ։

4 Միթէ չե՞ն ճանչնար ամէն անօրէնութիւն ընողները , որոնք Հաց ուտելու պէս Իմ ժողովուրդս կ'ուտեն , — Ը Տէրոջը չեն կանչեր ։

5 Ան ատեներ Բ չատ վախցան . քանզի Աստուած արդարներուն ազգին մէջն է ։

6 Աղքատին խորհուրդը ամօթով ըրիք , ՚ սակայն անոր Է յոյսը Տէրն է ։

7 Բ Իսրաէլի թէ Սիօնէն գար Խոսյէլին փրկութիւնը . Բ Տէրը իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ատենը Յակոբ պիտի ցնծայ — Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ ։

ՍԱՂՄ · ԺԵ

1—5 Դաւիթ Սիոնի բնակիչ մը կը սահմանէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէր , — ո՛վ պիտի կենայ քու վրանդ մէջը . ո՛վ պիտի բնակի Բրու սուրբ լեռանդ վրայ ։

2 Ֆ Ան որ անմեղութեամբ կը քալէ , ու արդարութիւն կը գործէ , և Տ ճշմարտութիւն կը խօսի իր սրտին մէջը ,

3 Ի Ան որ լեզուովը չզրպարտեր , բնկերին չարութիւն չըներ , ևւ իր դրացիին վրայ նախատինք չդներ .

4 Ի Որուն առջեւն անարգուած Լ չարագործը , բայց աստուածավախները կը պատուէ . Երդում կ'ընէ Բ † վնասին ու չդառնար .

5 Բ Իր արծաթը վարձքով չտար , Ֆ ու անմեղին դէմ կաշառք չառներ . ով որ ասոնք կ'ընէ , Է յաւիտեան պիտի չսասանի ։

ՍԱՂՄ · ԺԶ

1 Դաւիթ իր բարի գործքերուն վրայ չխոստովանելով ու կռապաշտութիւնը սաստկով՝ Աստուծոյ կը դիմէ պաշտպանութեան համար ։ 5 Իր կոչումը , յաջողութեան ու յաւիտենական կենաց յոյսը կը ցուցնէ ։

Երգ Դաւթի ։

1 Ա՛ւ Աստուած , զիս պահէ , — ինչու որ քեզի յուսացայ ։

2 Տէրոջը ըսի , Իմ Տէրս դուն ես , առանց քեզի բարիք մը չունիմ ։

3 Երկրիս մէջ եղող սուրբերուն ու պատուականներուն՝ անոնց վրայ է իմ բոլոր հաճութիւնս ։

4 Անոնց ցաւերը պիտի շատնան , որոնք որ ուրիշի մը կ'արտորան . անոնց արիւնի նուէրները պիտի չնուիրեմ , Բ ու անոնց անուննները շրմունքներուս վրայ պիտի չառնեմ ։

5 Ֆ Տէրն է իմ ժառանգութեանս ու Տ բաժակիս բաժինը . իմ վիճակս դուն պիտի պահես ։

6 Վիճակներ եղան ինծի զուարճալի տեղեր — մէջ . իրաւ Է՛ ժառանգութիւնս ինծի զեղցիկ եղաւ ։

7 Պիտի օրհնեմ Տէրը՝ որ զիս խրատեց . նաև Է իմ երիկամունքներս պիտի հերնուան մէջ ինծի կը սորվեցնեն ։

8 Ը Միշտ առեր Տէրը իմ առջեւս դրի . որովհետև Է իմ աջ կողմս է , Բ պիտի չսասանիմ ։

9 Ասոր համար սիրտս ուրախ եղաւ Բ ու ‡ փառքս բերկրեցաւ , — մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ ։

10 Բ Վասն զի իմ անձս ‖ դերեզմանին մէջը պիտի չթողուս , ու քու սուրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս ։

— Ր Օր · լա · 17 ։ Ցոր · ԺԳ · 24 ։ Սաղ · խգ · 24 ։ Ա Մակ · 14 · 46 ։ Ես · ձԹ · 2 ։

Բ Երէմ · ծա · 39 ։

Գ Սաղ · իե · 2 ։ լե · 19 ։ լը · 16 ։

Է Սաղ · լԳ · 21 ։

Ը Սաղ · ճժգ · 7 ։ ճժԹ · 17 ։

ՍԱՂՄ · ԺԷ

1 Դաւիթ մարմնաւոր մոգոյն ապականութիւնը կը սաստկրէ · 4 չարերը կը յանդիմանէ անոնց խղճմտանքին լուսովը · 7 Աստուծոյ փրկութեամբը կը պարծի ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 — Ա՛նզգամը իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ . Բ ապականեցան — պիղծ գործքեր ըրին . Մէկ մը չկայ որ աղէկութիւն ընէ ։

2 Ֆ Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ կայ արդեօք խնամատուն մէկը որ զԱստուած փնտռէ ։

3 Տ Ամէնքը խոտորեցան , միկտեղ անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ չկայ ։

4 Միթէ չե՞ն ճանչնար ամէն անօրէնութիւն ընողները , որոնք Հաց ուտելու պէս Իմ ժողովուրդս կ'ուտեն , — Ը Տէրոջը չեն կանչեր ։

5 Ան ատեներ Բ չատ վախցան . քանզի Աստուած արդարներուն ազգին մէջն է ։

6 Աղքատին խորհուրդը ամօթով ըրիք , ՚ սակայն անոր Է յոյսը Տէրն է ։

7 Բ Իսրաէլի թէ Սիօնէն գար Խոսյէլին փրկութիւնը . Բ Տէրը իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ատենը Յակոբ պիտի ցնծայ — Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ ։

— Սաղ · ԺԴ · 4 ։ Նդ · 1 · 22 ։

Բ Յոբ · ղ · 11 · 12 ։ Հռով · ղ · 10 · 18 ։

Գ Սաղ · լԳ · 13 ։ Եր · 19 ։

Տ Հռով · ղ · 10 · 11 · 12 ։

Ե Երէմ · Ժ · 23 ։ Ա Մակ · բ · 4 ։ Մ Բ · ը · 3 ։

Զ Սաղ · հԲ · 6 ։ Ես · կղ · 7 ։

Է Սաղ · ծգ · 5 ։

Ը Կ՚ըսե՛ քանզի

Թ Սաղ · թ · 9 ։ ճԽը · 5 ։

Ի Սաղ · ծգ · 6 ։ Ցեփ · Ժ · 26 ։

Ժ Ցոր · խը · 10 ։ Սաղ · ճԽ · 1 ։

— Սաղ · Ժ · 6 ։

Բ Սաղ · ԺԵ · 3 ։

Գ Դոս · բ · 25 · 26 ։

Է Սաղ · ծգ · 5 ։

Ը Սաղ · Ժ · 5 ։

Թ Սաղ · լ · 12 ։ ՃԼ · 8 ։

Ի Յր · անձս · Կ՚ըսեցուս

Ժ Սաղ · խԲ · 15 ։ Գոր · բ · 27 · 31 ։ Ժգ · 35 ։

‖ Կ՚ըսե՛ գերեզմանին

11 Է կենաց ճամբան ինծի պիտի յայտնես . Ես առջին քեզմով ուրախութիւն կայ , Է քու աջդ կողմը միշտ հաճութիւններ կան ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԶ

1 Դաւիթի իր անկեղծութեանը վրայ վստահելով՝ Աստուծմէ պաշտպանութիւն կը խնդրէ իր թշնամիներուն դէմ ։ 10 Անոնց ամբարտաւանութիւնը , խորամանկութիւնը ու բռնութիւնը կը ցուցնէ ։ 13 Իր ունեցած յոյսին վստահութիւնովը անոնց դէմ ազօթք կ՚ընէ ։

Ազօթք Դաւթի ։

1 Վ Տէր , լսէ արդարութիւնը , մնիկ ըրէ իմ աղաղակս . ականջ դիր ազօթքիս , որ խաբեբայ շրթունքներով չէ ։

2 Իմ դատաստանս քու երեսդ թող ելլէ . քու աչքերդ ուղղութիւնը թող տեսնեն ։

3 Իմ սիրտս փորձեցիր , = դիշեր առն քննեցիր , Է զիս կրակով փորձեցիր , ու բան մը չգտար . * միտքս դրի որ բերանս պատուիրանադանց չըլլայ " ։

4 Մարդոց գործքերուն նայելով՝ քու շրթունքներուդ խօսքերովը ես ընթացարին ճամբաներէն զգուշացայ ։

5 Է Իմ քայլերս քու ճամբաներուդ մէջը պահէ՝ , որ իմ դնայքներս չսասանին ։

6 Ես քեզի կանչեցի , ինչու որ ինծի պատասխան պիտի տաս , ով Աստուած . խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ , լսէ իմ խօսքս ։

7 Ե Ս բանկալի կերպով քու ողորմութիւններդ յայտնէ՛ , դուն որ Է ձեռքովդ կ՚ազատես հակառակ կեցողներէն ։

8 Ընչքի բիբի պէս զիս պահէ՛ , Է թևերուդ հովանաւորութեանը տակը զիս ծածկէ

9 Ինծի տառապանք տուողամբարիշտներուն երեսէն ։ Իմ անձիս թշնամիները զիս պաշարեցին ։

10 Է Իրենց պարարտութիւնովը ծածկուեցան , իրենց բերնովը Էամբարտաւանութեամբ խօսեցան ։

11 Հիմա քայլերնուս Է չորս կողմը պատելով՝ Է աչքերնին Էրծ Էշ տնկեցին դետինը գարնելու համար ,

12 Առիւծի պէս՝ ոչ կը փափաքի դիշատելու , առիւծի կորիւնի պէս՝ որ դարանակալ կ՚ըլլայ ։

13 Ելիր՝ ով Տէր , անոր առջևը Էդէն օքնո-Ըէան հասիր . զանիկայ դետինը զարկ . Է քու սրովդ փրկէ իմ անձս ամբարիշտներէն ,

14 Քու ձեռքովդ մարդիկներէն , այ Տէր , աշխարհի մարդիկներէն՝ Է որոնց բաժինը աս կեանքիս մէջն է , ու անոնց փորերը չտեմպանանելիդ կը լեցնես . Է անոնց որդիքն ալ կը կշտանան , ու իրենցմէ աւելցածը իրենց տղոցը կը թողուն ։

15 Ես ես Է արդարութեամբ պիտի տեսնեմ քու երեսդ . երբոր արթննամ՝ Է քու դէմքիդ պիտի կշտանամ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ

1—50 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած իր բազմազարիկ և զօրմանալի բարիքներուն համար ։

Գլխաւոր երաժշտին . = Տէրոջը ծառային Դաւիթին Սաչմաը , որ բան Տէրոջը՝ Է աս երգին խօսքերը ան օրը որ Տէրը ազատեց զանիկայ իր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն , և Սաուղին ձեռքէն , ու քսան ,

1 Է Վ Տէր՝ իմ զօրութիւնս , քեզ պիտի սիրեմ ։

2 Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս ու փրկիչս է ։ Իմ Աստուածս իմ պաբիսպս է , Է ես անոր կը յուսամ . անիկայ իմ վահանս ու իմ փրկութեանս եղջիւրը = իմ բարձր աշտարակս է ։

3 Է Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ , ու իմ թշնամիներէս կ՚ազատիմ ։

4 Ը Մահուան լարերը իմ բոլորտիքս առին , ու անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին ։

5 Գերեզմանին լարերը շիս պաշարեցին , = մահուան որոգայթները իմ առջևս առին ։

6 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի , ու իմ Աստուծոյս աղաղակեցի . անիկայ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր առջևը՝ անոր ականջը հասաւ ։

7 Է Ան առներ երկիրը սասանեցաւ ու գոցաց , ու լեռներուն հիմերը շարժեցան ու սասանեցան , քանզի Ընիկայ բարկացաւ ։

8 Անոր բիխէն ծուխ ելաւ , ու բերնէն մաշող կրակ . անկէ կայծակներ բռնկեցան ։

9 Ես անիկայ երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ , և անոր ոտքերուն տակը մռայլութ կար ։

10 Է Ան բերովբէի մը վրայ ելաւ ու թռաւ , ու Է հովին թևերուն վրայ սլացաւ ։

11 Խաւարը իրեն ծածկոյթ դրաւ , = Է իր բոլորտիքը իրեն բնակարան թանձր ջուրերը ու երկինքի ամպերը ըլլա ։

12 Ն Անոր առջևը եղող պայծառութենէն անոր ամպերը անցան կարկուտով ու կրակի կայծակներով ։

13 Ու Տէրը երկինքին մէջ որոտաց , և Բարձրեալը Է իր ձայնը Ը Ե ետւ

+ Կամ՝ Ընծը որդիքն ։

Ե Սաս . է . 14 ։
Ը Սպ . ԺԷ . 15 ։ Իս . 6 ։ Սաս . է . 8 ։ ա Կոր . Ժգ . 12 ։ ա Յով . գ . 2 ։
Է Սպ . ԼԶ . 8 ։

= Սպ . Ժգ . 7 ։
Է Ցոր . Իգ . 10 ։ Սպ . Իգ . 2 ։ կգ . 10 ։ Ածի . 1 ։ Ջաբ . Ժգ . 9 ։ Մտգ . գ . 2 , 3 ։ ա Պետ . ա . 7 ։
* Կամ՝ բերանս իմ խորհուրդս զէս պիտի չհետանայ ։
Է Սպ . ՃԺԹ . 133 ։
Է Սպ . ՃԺգ . 2 ։

Ե Սպ . լա . 21 ։

Ղ Բ Օր . ւբ . 10 ։ Ջաբ . բ . 8 ։
Ե Հաբ . բ . 12 ։ Սպ . ԼԶ . 7 ։ Ած . 1 ։ կա . 4 ։ կգ . 7 ։ գա . 1 , 4 ։ Մաս . Իգ . 37 ։

Ը Բ Օր . ւբ . 15 ։ Ցոր . Ժե . 27 ։ Սպ . Նգ . 7 ։ Ածի . 70 ։
Ը ա Թագ . բ . 3 ։ Սպ . լա . 18 ։
Ժ ա Թագ . Իգ . 26 ։
Ի Սպ . Ժ . 8 , 9 , 10 ։
Ն Նա . Ժ . 5 ։

Ի Սպ . Նգ . 12 ։ Դլ . Ժգ . 25 ։ Ցակ . և . 5 ։

Ե Կամ՝ Ընծը որդիներով ։
Ժ ա Ցով . գ . 2 ։
Է Սպ . գ . 6 , 7 ։ Ժգ . 11 ։ կե . 4 ։

= Սպ . ԼԶ . ին վերնագիրը ։
Է Բ Թագ . իբ ։

Է Սպ . ՃՀԳ . 1 ։

Ը Ես . ԺԶ . 13 ։

Է Սպ . Նգ . 4 ։
Ը Սպ . ՃԺգ . 3 ։

կարկուտով ու կրակի կայծակնե-
րով ։
14 Եւ իր նետերը խրկեց ու զա-
նոնք ցրուեց . և շատ կայծակներ
խրկեց ու զանոնք խռովեցուց ։
15 Եւ քու յանդիմանութիւնովդ,
ով Տէր , քու բարկութեանդ հո-
վին փչելովը ՝ ջուրերուն յատակ-
ները երեցան , ու աշխարհիս հիմե-
րը յայտնուեցան ։
16 Բարձրէն խրկեց ու զիս բռնեց ,
և շատ ջուրերէն զիս հանեց ։
17 Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս ա-
տողներէն ազատեց զիս , վասն զի
ինծմէ զօրաւոր էին ։
18 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս
առին , բայց Տէրը ինծի հովան-
ի եղաւ ։
19 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հա-
նեց ու զիս ազատեց , ինչու որ
ինծի հաճեցաւ ։
20 Տէրը իմ արդարութեանս պէս
ինծի փոխարէն կու տայ . իմ ձե-
ռացս մաքրութեանը համեմատ
հատուցումդ կ'ընէ ինծի .
21 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները
պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ
ամլարշտութիւն չըրի ։
22 Քանզի անոր ամէն դատաստան-
ները իմ առջեւս էին . ու անոր օ-
րէնքներէը ինծմէ չհեռացուցի ։
23 Նաեւ անոր առջեւը կատարեալ
եղայ , ու իմ անօրէնութենէս ըղ-
ջացայ ։
24 Եւ Տէրը ինծի հատուցումդ ը-
րաւ իմ արդարութեանս համեմատ,
իմ ձեռացս մաքրութեանը համե-
մատ՝ որ անոր աչքերուն առջեւն է ։
25 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլ-
լաս , կատարեալ մարդուն հետ կա-
տարեալ կ'ըլլաս .
26 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս ,
ու ծուռին հետ կը ծռիս ։
27 Վասն զի դուն վշտացած ժողո-
վուրդը կ'ազատես , ու ամբար-
տաւան աչքերը կը ցածցընես ։
28 Քանզի դուն իմ ճրագս կը վա-
ռես . իմ Տէր Աստուածս իմ խա-
ւարս կը լուսաւորէ ։
29 Վասն զի քեզմով գունդի մը վը-
րայ կը վազեմ , ու իմ Աստուծովս
պարիսպ կ'անցնեմ ։
30 Աստուծոյ ճամբան կատարեալ
է . Տէրոջը խօսքերը փորձուած
են . անիկայ դաւին իրեն յուսա-
ցողներուն ասպար է ։
31 Քանզի Տէրոջմէն զատ ո՞վ է Ա-
ստուած , կամ մեր Աստուծմէն զատ
ո՞վ է վէմ ։
32 Աստուած է որ ինծի զօրութիւն
կը հագցընէ , ու իմ ճամբաս կա-
տարեալ կ'ընէ ։
33 Իմ ոտքերս եղջերուի ոտքերուն
պէս կ'ընէ , ու Հիմ բարձր տեղե-
րուս վրայ զիս կը կայնեցընէ ։
34 Ձեռքերս պատերազմի կը վար-
ժէ , ու իմ բազուկներս պղնձէ
աղեղ կը լարեն ։
35 Ինծի նաեւ քու փրկութեանդ ա-
պարը տուիր . և քու աջ ձեռքդ
զիս զօրացուց , ու քու քաղցրու-
թիւնդ զիս մեծցուց ։
36 Իմ քալելու ճամբաս ներքեւս
լայնցուցիր , ու իմ ոտքիս յօ-
դուածները չսասանեցան ։
37 Իմ թշնամիներս հալածելի ու
անոնց հասայ , ու ետ չդարձայ՝
մինչեւ որ զանոնք հատցուցի .
38 Զանոնք գետինը պարկի , ու
կանդնելու կարող չեղան . անոնք
իմ ոտքերուս տակը ինկան ։
39 Ու պատերազմի համար ինծի
զօրութիւն հագցուցիր . իմ վրաս
ելլողները տակս ձգեցիր ։
40 Ու իմ թշնամիներուս կռնակը
ինծի դարձուցիր , որ զիս ա-
տողները ջարդեմ ։
41 Աղաղակեցին , բայց ազատող
չկար . Տէրոջը՝ ալ չլսեցին , բայց
անոնց պատասխան չտուաւ ։
42 Ու զանոնք հովին առջեւէն հա-
փոշիի պէս մանրեցի , և փողոցնե-
րուն ցեխին պէս զանոնք ջնջե-
ցի ։
43 Ժողովուրդին կռիւներէն զիս
ազատեցիր , ազգերու գլուխ
ըրիր . իմ չգիտցած ժողո-
վուրդս ինծի ծառայեց ։
44 Իրենց ականջներովը լսածնուն
պէս՝ ինծի հնազանդեցան . օտար-
ները ինծի ստիպաբարեցան ։
45 Օտարները տկարացան , և իրենց
պահուրտած տեղերէն դողացին ։
46 Տէրը կենդանի է , ու իմ վէմս
օրհնեալ ըլլայ , և իմ փրկութեանս
Աստուածը բարձր ըլլայ ։
47 Աստուած է որ իմ վրէժս կը
հնդրէ , ու ժողովուրդները ինծի
կը հնազանդեցնէ ։
48 Իմ թշնամիներէս զիս կը փրկէ .
նաեւ զիս իմ վրաս ելլողներէն ա-
ւելի բարձրացուցիր , ու բռնաւոր
մարդէն զիս ազատեցիր ։
49 Ասոր համար՝ ով Տէր , ազգերուն
մէջը քեզ պիտի դովեմ , և քու ա-
նուանդ սաղմոս պիտի երգեմ ։
50 Իր թագաւորին փրկութիւններ
մեծցընողը , ու իր օծեալին Դաւիթ
թին ու անոր սերունդին ցյաւի-
տեան ողորմութիւն ընողը Ան է ։

ՍԱՂՄ · ԺԹ

1 Աստուածաշնչերը Աստուծոյ փառքը կը յայտնեն . 7 իսկ անոր խոսքը իր ժողովուրդը կը լուսաւորէ ։ 12 Դաւիթ ջոջերէ կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի

Ե Ծն · Ժ · 10 ։ Սաղ · ճԽգ · 6 ։ Ես · Լ · 30 ։

Ի Ել · Ժե · 8 ։ Սաղ · ՃԿ · 9 ։

Հ Սաղ · ՃԽԴ · 7 ։

Յ Սաղ · Լ · 8 ։ ՃՀ · 5 ։

Ղ Ա Թագ · Իգ · 20 ։

Ա Թագ · Իգ · 23 ։

Ճ Գ Թագ · Բ · 32 ։

Ն Գէն · Իզ · 25 , 24 , 27 , 28 ։ Ռառակ · Ղ · 34 ։

Շ Սաղ · ՃՁ · 5 ։ Ռառակ · Ղ · 17 ։

Ո Ծագ · Ժբ · 6 ։

Չ Ր Օր · Լբ · 4 ։ Դան · Դ · 37 ։ Ծագա · Ժե · 3 ։

Ջ Սաղ · Ժբ · 6 ։ ՃՀԹ · 140 ։ Ռառակ · Լ · 5 ։

Ռ Սաղ · Ժէ · 7 ։

Ս Ր Օր · Լբ · 31 , 39 ։ Ա Թագ · Բ · 2 ։ Սաղ · Ձգ · 8 ։ Ես · Խե · 5 ։

Վ Սաղ · Ղ · 2 ։

Տ Գ Թագ · Բ · 18 ։ Ռառ · Ղ · 19 ։

Ր Ա Թագ · Իգ · 13 ։ Ղ · 29 ։

Ց Սաղ · ՃԽԳ · 1 ։

Ւ Կ՚ · բառկերովս պղնձէ ամրոց մը կը կոարուի ։

Փ Ռառակ · Գ · 12 ։

Ք Կ՚ · պատրաստը ինծի տուիր ,

Օ Ծագ · Իհ · 9 ։ Լե · 12 ։ Ռառակ · Ա · 28 ։ Ես · Ա · 15 ։ Երեմ · Ժ · 11 ։ Ժղ · 12 ։ Եզեկ · Բ · 18 ։ Մաղ · Գ · 5 ։ Զաքր · Լ · 13 ։

Ֆ Զաքր · Ժ · 5 ։

Ա Ր Թագ · Ր · 9 · 10 ։ գ · 1 ։

Բ Ր Թագ · Բ ։

Գ Ես · Ծր · 15 ։ ՃԼ · 5 ։

Դ Ր Օր · Լգ · 29 ։ Սաղ · կգ · 3 ։ Ամ · 15 ։

Ե Եբր · սահ-ման ։

Զ Մաթ · Լ · 17 ։

Է Սաղ · Խե · 3 ։

Ը Սաղ · ՃԹ · 1 ։

Թ Հով · Ժե · 9 ։

Ժ Սաղ · ՃԽԴ · 10 ։

Ի Ր Թագ · Խ · 13 ։

1 ¶ Երկինքը Աստուծոյ փառքը կը պատմէ, ու երկնից հաստատութիւնը անոր ձեռացը գործքերը կը ցուցընէ։
2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը, ու դիշերը դիշերին կը ցուցընէ դիտութիւնը։
3 Ձկայ զոյց ու չկան խօսքեր. ա նոնց ձայնը չլսուիր.
4 Բայց ¶ամէն երկիր ելաւ անոնց նշանները, ու մինչև աշխարհի ծայրը՝ անոնց խօսքը։ Անոնց մէջը արեգին համար վրան մը կանգնեց.
5 Ու * անիկայ իր առագաստէն ելած փեսայի պէս է, հզօր մարդու պէս ¶է ճամբան վազելով կ'ուրախանայ։
6 Անոր ելքը երկնից ծայրէն է, ու անոր շրջանը մինչև անոնց ծայրերը. և անոր տաքութենէն բան մը չծածկուիր։
7 ¶Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է, հոգին կը նորոգէ. Տէրոջը վկայութիւնը ճշմարիտ է, տգէտը իմաստուն կ'ընէ։
8 Տէրոջը կանոնները շիտակ են, սիրտը կ'ուրախացընեն. ¶Տէրոջը պատուիրանքները պայծառ են, աչքերուն լոյս կու տան։
9 Տէրոջը վախը սուրբ է, յաւիտեան կը մնայ. Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ — բոլորովին արդար են։
10 Ցանկալի են անոնք ոսկիէն ու շատ փորձուած ոսկիէն. և մեղրէն անոյշ են ու խորիսխէ կաթած մեղրէն։
11 Նաև քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի, — ¶պահելուն վարձքը շատ է։
12 ¶Ո՛վ կրնայ միտք առնել իր յանցանքները. ¶ծածուկ դէպքերէն զիս մաքրէ.
13 ¶Ու մեղսասէր եղբայրէն ալ պահէ քու ծառադ. ¶թող անոնք ինծի չտիրեն. այն ատեն անմեղ կ'ըլլամ, ու կը մաքրուիմ մեծ անօրէնութենէ։
14 ¦Բերնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդը քու առջիդ ընդունելի ըլլան, ով Տէր՝ իմ վէմս ու ¶փրկիչս։

ՍԱՂՄ · Ի

1 Ծաղմոսերգ Տաւիթի. Երգուելու համար Երգահանին։ Երկինքը կը պատմէ Աստուծոյ փառքը, ու երկնքի գործը կը ցուցընէ։
2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը, ու գիշերը գիշերին կը ցուցընէ գիտութիւնը։
3 Ձկայ զոյց ու չկան խօսքեր. անոնց ձայնը չլսուիր.
4 ¶Ամէն երկիր ելաւ անոնց նշանները, ու մինչև աշխարհի ծայրը՝ անոնց խօսքը։ Անոնց մէջը արեգին համար վրան մը կանգնեց.
5 Ու * անիկայ իր առագաստէն ելած փեսայի պէս է, հզօր մարդու պէս ¶է ճամբան վազելով կ'ուրախանայ։
6 Անոր ելքը երկնից ծայրէն է, ու անոր շրջանը մինչև անոնց ծայրերը. և անոր տաքութենէն բան մը չծածկուիր։
7 ¶Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է, հոգին կը նորոգէ. Տէրոջը վկայութիւնը ճշմարիտ է, տգէտը իմաստուն կ'ընէ։
8 Տէրոջը կանոնները շիտակ են, սիրտը կ'ուրախացընեն. ¶Տէրոջը պատուիրանքները պայծառ են, աչքերուն լոյս կու տան։
9 Տէրոջը վախը սուրբ է, յաւիտեան կը մնայ. Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ — բոլորովին արդար են։
10 Ցանկալի են անոնք ոսկիէն ու շատ փորձուած ոսկիէն. և մեղրէն անոյշ են ու խորիսխէ կաթած մեղրէն։
11 Նաև քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի, — ¶պահելուն վարձքը շատ է։
12 ¶Ո՛վ կրնայ միտք առնել իր յանցանքները. ¶ծածուկ դէպքերէն զիս մաքրէ.
13 ¶Ու մեղսասէր եղբայրէն ալ պահէ քու ծառադ. ¶թող անոնք ինծի չտիրեն. այն ատեն անմեղ կ'ըլլամ, ու կը մաքրուիմ մեծ անօրէնութենէ։
14 ¦Բերնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդը քու առջիդ ընդունելի ըլլան, ով Տէր՝ իմ վէմս ու ¶փրկիչս։

ՍԱՂՄ · Ի

1 Ծաղմոսերգ Տաւիթի. Երգուելու համար Երգահանին։ Երկնքի գործը կը պատմէ Աստուծոյ անունը. երկրի գործը կը պատմէ, ու Երկնից հաստատութիւնը անոր ձեռացը գործքերը կը ցուցընէ։
2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը, ու դիշերը դիշերին կը ցուցընէ դիտութիւնը։
3 Ձկայ զոյց ու չկան խօսքեր. անոնց ձայնը չլսուիր.
4 ¶Ամէն երկիր ելաւ անոնց նշանները, ու մինչև աշխարհի ծայրը՝ անոնց խօսքը։ Անոնց մէջը արեգին համար վրան մը կանգնեց.
5 Ու * անիկայ իր առագաստէն ելած փեսայի պէս է, հզօր մարդու պէս ¶է ճամբան վազելով կ'ուրախանայ։
6 Անոր ելքը երկնից ծայրէն է, ու անոր շրջանը մինչև անոնց ծայրերը. և անոր տաքութենէն բան մը չծածկուիր։
7 ¶Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է, հոգին կը նորոգէ. Տէրոջը վկայութիւնը ճշմարիտ է, տգէտը իմաստուն կ'ընէ։
8 Տէրոջը կանոնները շիտակ են, սիրտը կ'ուրախացընեն. ¶Տէրոջը պատուիրանքները պայծառ են, աչքերուն լոյս կու տան։
9 Տէրոջը վախը սուրբ է, յաւիտեան կը մնայ. Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ — բոլորովին արդար են։
10 Ցանկալի են անոնք ոսկիէն ու շատ փորձուած ոսկիէն. և մեղրէն անոյշ են ու խորիսխէ կաթած մեղրէն։
11 Նաև քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի, — ¶պահելուն վարձքը շատ է։
12 ¶Ո՛վ կրնայ միտք առնել իր յանցանքները. ¶ծածուկ դէպքերէն զիս մաքրէ.
13 ¶Ու մեղսասէր եղբայրէն ալ պահէ քու ծառադ. ¶թող անոնք ինծի չտիրեն. այն ատեն անմեղ կ'ըլլամ, ու կը մաքրուիմ մեծ անօրէնութենէ։
14 ¦Բերնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդը քու առջիդ ընդունելի ըլլան, ով Տէր՝ իմ վէմս ու ¶փրկիչս։

ՍԱՂՄ · Ի

1 Ծաղմոսերգ Տաւիթի. Երգուելու համար Երգահանին։ Երկնքի գործը կը պատմէ Աստուծոյ անունը. երկրի գործը կը պատմէ, ու Երկնից հաստատութիւնը անոր ձեռացը գործքերը կը ցուցընէ։
2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը, ու դիշերը դիշերին կը ցուցընէ դիտութիւնը։
3 Ձկայ զոյց ու չկան խօսքեր. անոնց ձայնը չլսուիր.
4 ¶Ամէն երկիր ելաւ անոնց նշանները, ու մինչև աշխարհի ծայրը՝ անոնց խօսքը։ Անոնց մէջը արեգին համար վրան մը կանգնեց.
5 Ու * անիկայ իր առագաստէն ելած փեսայի պէս է, հզօր մարդու պէս ¶է ճամբան վազելով կ'ուրախանայ։
6 Անոր ելքը երկնից ծայրէն է, ու անոր շրջանը մինչև անոնց ծայրերը. և անոր տաքութենէն բան մը չծածկուիր։
7 ¶Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է, հոգին կը նորոգէ. Տէրոջը վկայութիւնը ճշմարիտ է, տգէտը իմաստուն կ'ընէ։
8 Տէրոջը կանոնները շիտակ են, սիրտը կ'ուրախացընեն. ¶Տէրոջը պատուիրանքները պայծառ են, աչքերուն լոյս կու տան։
9 Տէրոջը վախը սուրբ է, յաւիտեան կը մնայ. Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ — բոլորովին արդար են։
10 Ցանկալի են անոնք ոսկիէն ու շատ փորձուած ոսկիէն. և մեղրէն անոյշ են ու խորիսխէ կաթած մեղրէն։
11 Նաև քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի, — ¶պահելուն վարձքը շատ է։
12 ¶Ո՛վ կրնայ միտք առնել իր յանցանքները. ¶ծածուկ դէպքերէն զիս մաքրէ.
13 ¶Ու մեղսասէր եղբայրէն ալ պահէ քու ծառադ. ¶թող անոնք ինծի չտիրեն. այն ատեն անմեղ կ'ըլլամ, ու կը մաքրուիմ մեծ անօրէնութենէ։
14 ¦Բերնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդը քու առջիդ ընդունելի ըլլան, ով Տէր՝ իմ վէմս ու ¶փրկիչս։

բոլորովին պիտի կորսնցընէ զանոնք, եւ կրակը պիտի ուտէ զանոնք։

10 Ես անոնց պատուղը երկրէն պիտի կորսնցընեմ, ու անոնց սերունդը մարդոց որդիներէն։

11 Ինչու որ քեզի դէմ չարութիւն պատրաստեցին. խորհուրդ ըրին, բայց կարող չեղան կատարելու։

12 Վասն զի դուն անոնց կռնակը եւս պիտի դարձնես. երբ նետերդ անոնց երեսին դէմ՝ լարերուդ վրայ պիտի պատրաստես։

13 Ով Տէր, քու ուժովդ բարձր եղիր. պիտի երգենք ու սաղմոս ընենք քու զօրութեանդ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ

1 Դասիթի իր օրաւրէնութեան առիթը կը գտնէ. 9 մեծ ապդապի մէջ ըլլալով ապրելէ կ'ելլէ. 23 Աստուած կը փառաբանէ։

Գլխաւոր երաժշտին, Ալկէդէդ շահարի վրայ. Սաղմոս Դաւթի։

1 Աստուած իմ՝ Աստուած իմ, դէս ինչո՞ւ թողուցիր. դէս փրկելէն — եւ պոռալուս խօսքերէն հեռու եղար։

2 Ով իմ Աստուածս, ցորեկը կը կանչեմ, ու չես պատասխաներ. ու գիշերը կը խնդրեմ ու չեմ դադարիր։

3 Բայց դուն սուրբ ես, ով որ բնակիլ գովասանութեանց մէջ բնակող։

4 Մեր հայրերը քեզի յուսացան. յուսացան, ու փրկեցիր անոնք։

5 Քեզի աղաղակեցին ու ազատեցան. քեզի յուսացան ու չամչցան։

6 Բայց ես որդ եմ ու մարդ չեմ. մարդոց ամբոխ, ու ժողովուրդ ամբոխ ընող։

7 Ամէն դէս տեսնողները դէս ծաղր կ'ընեն. շրթունք կը բանան, գլուխ կ'երերցընեն,

8 ըսելով, Տէրոջը յուսացաւ, թող փրկէ զանիկայ. թող ազատէ զանիկայ, ինչու որ անոր հաճեցաւ։

9 Բայց դուն ես որ արգանդէն հանողը դուն ես. մորս ծիծը եղած առնող դուն ինծի յոյս տուր։

10 Բերգանդէն ես քեզի յանձնուեցայ. ես իմ մորս որովայնէն դուն ես իմ Աստուածս։

11 Ինծի հեռանար ինծմէ, վասն զի նեղութիւնը մօտ է. վասն զի օգնող մը չկայ։

12 Շատ զուարակներ չորս կողմս առին, Բասանի ցուլերը դէս պաշարեցին.

13 Իրենց բերանը իմ վրաս բացին, յափշտակող ու մնչող առիւծի պէս։

14 Ջուրի պէս թափուեցայ, ու ամէն ոսկորներս քակուեցան. հոր մոմի պէս եղայ, հալեցաւ փորիս մէջը։

15 Զօրացաւ իմ այծս հողի նման մը պէս, ու ըլիզուս քմացս փակաւ. ու զիս մահուան հողը դրիր։

16 Վասն զի շուներ չորս կողմս առին, չարերուն ժողովը զիս պատեցին, ձեռքերս ու ոտքերս ծակեցին։

17 Իմ ամէն ոսկորներս կրնամ համրել. անոնք կը նային, կը տենչեն զիս։

18 Իմ հանդերձներս իրենց մէջը կը բաժնեն, ու պատմուճանիս վրայ վիճակ կը ձգեն։

19 Բայց դուն, ով Տէր, մի հեռանար ինձմէ. ով իմ զօրութիւնս, շուտով ինծի օգնութեան հասիր.

20 իմ անձս սուրէն ազատէ, ու կեանքս շներ ձեռքէն։

21 Փրկէ զիս առիւծին բերնէն, ու ինծի պատասխան տուր վեցհարիւր եղջիւրաւորներէն։

22 Քու անունդ եղբայրներուս պիտի պատմեմ, ժողովքին մէջ քեզ պիտի գովեմ։

23 Ով Տէրոջմէ վախցողներ, գովեցէք զանիկայ. ով Յակոբին բոլոր զաւակներ, փառաւորեցէք անիկայ, ու վախցէք անկէ՝ Իսրայէլին բոլոր զաւակներ։

24 Վասն զի չարհամարհեց ու չդարմանեց տառապանքին տառապանքը, ու երեսը անկէ չդարձուց. հապա երբ կանչած առնը լսեց։

25 Քեզմով պիտի բլլայ իմ գովութիւնս մեծ ժողովքին մէջ. իմ ուխտս անկէ վախցողներուն առջեւն պիտի կատարեմ։

26 Ծանկները պիտի ուտեն ու կշտանան. Տէրը պիտի գովեն՝ զանիկայ փնտռողները. ձեր սիրտը յաւիտեան պիտի ապրի։

27 Պիտի յիշեն ու Տէրոջը դառնան երկրի ամէն ծայրերը, ու քու առջեւդ երկրպագութիւն պիտի ընեն ազգերուն ամէն տոհմերը։

28 Վասն զի թագաւորութիւնը Տէրոջն է, ու ան կը տիրէ ազգերուն վրայ։

29 Երկրի ամէն պարարտները պիտի ուտեն ու երկրպագութիւն պիտի ընեն. ամէն հողը իջնողները անոնց պիտի կրկնեն անոր առջեւ, ու ան չի կրնար իր անձը չապրեցընել։

30 Զաւակը պիտի ծառայէ անոր. Տէրոջը վրայով պիտի պատմեն ապագային մէջ։

31 Պիտի գան ու անոր արդարու-

Ի Սաղ. ժբ. 8։ Եսա. իզ. 11։
Ն գ Թագ. ժգ. 34։ Ցար. ժբ. 16, 17, 19։ Սաղ. լե. 28։ ճխ. 13։ Ես. ժգ. 20։
Ի Սաղ. ը. 1։
Մատ. իե. 46։ Մար. ժե. 34։
Բ Երը. ե. 7։
Ր Օբ. ժ. 21։
Ա Սաղ. իե. 2, 3։ Լամ. 1։ Հա. 1։ Ես. խթ. 23։ Հաւմ. թ. 33։
Բ Ցար. իե. 6։ Ես. խա. 14։
Ղես. ծգ. 3։
Ե Մատ. իե. 39։ Մար. ժե. 29։ Ղս. իգ. 35։
Ը Ցար. ժգ. 4։ Սաղ. ճի. 25։
Ը Մատ. իե. 43։
Ժ Սաղ. ղա. 14։
Ի Սաղ. նա. 6։
Ես. իզ. 3։ Ամբ. 1։
Ի Սաղ. կը. 30։ Եզեկ. լի. 18։ Ամբ. ը. 1։
Ֆ Ցար. ժգ. 10։ Սաղ. լե. 21։ Ողբ. ը. 16։ գ. 46։
Ի Դան. և. 6։
Հ Ցես. և. 5։ Ցար. իզ. 16։
Ն Ռահ. ժե. 22։
Ղ Ցար. իճ. 10։ Ողբ. գ. 4։ Ցաղ. ժթ. 28։
Ճ Ցայտ. իբ. 15։
Մ Մատ. իէ. 35։ Մար. ժե. 24։ Ղս. իզ. 33։ Ցաղ. ժճ. 23։ 37։ ի. 25։
Յ Ղս. իզ. 35։
Ն Ղս. իզ. 31։ Ցաղ. ժճ. 23։ 24։
Շ Հմր. 11։ Սաղ. ժ. 1։
Ո Սաղ. լե. 17։
Չ Եբր. մխա. մարգարէութիւնս։
Ղ Հմր. 16։
Ր Ծիմ. գ. 17։
Ց Ես. լգ. 7։
Փ Կամ վարչի ցուցմունք։
Ք Երը. ը. 12։ Սաղ. խ. 9։
Օ Ցաղ. ի. 17։ Հաւմ. ը. 29։
Ֆ Սաղ. ճե. 19։ 20։
Ֆ Կամ ապագային։
Ք Երը. և. 7։
Ր Սաղ. լե. 18։ խ. 9։ 10։ ճժ. 1։
Ռ Սաղ. կղ. 13։ ճժ. 14։ ժազ. և. 4։
Ք Եսա. կե. 13։
Ֆ Ցաղ. ը. 8։ Նր. 11։ Ծգ. 9։ դբ. 3։ Եսա. խթ. 6։
Ռ Սաղ. դգ. 7։
Ֆ Սաղ. խե. 8։ Երգ. 21։ Ջար. ժգ. 9։ Մատ. գ. 13։
Ք Սաղ. խե. 12։
Բ Եսա. իգ. 19։ Փիլ. բ. 10։
Ֆ Սաղ. Նր. 6։ Ծգ. 9։ Ցր. 18։ Եսա. կ. 3։ Ցճա. Հաւմ. գ. 21։ 22։

թիւնը պիտի պատմեն ան ժողովուրդին , որ պիտի ծնանի . վասն զի ա՛ւ բանը ան կատարեց ։

ՍԱՂՄ · ԽԴ

1—6 Դաւիթին վտահութիւնը Աստուծոյ շնորհացը վրայ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէրը իմ – հովիւս է . ինծի բան մը կարօտութիւն պիտի չունենամ ։
2 Զիս խոտաւէտ արօտներու մէջ կը պառկեցնէ . դէպ հանգստաւէտ ջուրերուն քովը ինծի կ'առաջնորդէ .
3 հոգիս կը նորոգէ . իր անունը համար իւրարութեան ճամբաներուն մէջը կ'առաջնորդէ ինծի ։
4 թէև ընդարձակ շրջի ձորին մէջ ալ պտրտիմ , չեմ վախնար չարիքէ պիտի չվախնամ . ընդեւ դուն իմ հետս ես , քու գաւազանդ՝ անունը իս պիտի մխիթարեն ։
5 Ինձ կը պատրաստես իմ առջեւս իմ թշնամիներուս դիմացը . զիս գլուխս իւղով կ'օծես , իմ բաժակս խիստ լեցուն է ։
6 Ցիրաւի բարերարութիւնը ու ողորմութիւնը իմ հետս պիտի գան կենացս բոլոր օրերուն մէջը , ու տուն Տէրոջը տունը պիտի բնակիմ ։

ՍԱՂՄ · ԽԴ

1 Աստուծոյ սերտութիւնը երկրիս վրայ ։ 3 Ինչ որ հոգեւոր թագաւորութեանը հպատակները ։ 7 Զանոնկայ ընդունելու յորդորանք մը ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէրոջն է երկիրը ու անոր լիութիւնը , աշխարհը ու անոր բնակիչները ։
2 Ինչու որ ինքը անոր հիմերը ծովերուն վրայ ձգեց , ու գանիկայ գետերուն վրայ հաստատեց ։
3 Ո՞վ պիտի երթ Տէրոջը լեռը . կամ ո՞վ պիտի կենայ անոր սուրբ տեղը ։
4 Ձեռքերով սուրբը ու խորհուրդ մաքուրը , որ սուտի տան անձնատուր չեղած ու նենգութեամբ երդում չրած ։
5 Անիկայ Տէրոջմէն օրհնութիւն պիտի առնայ , ու իր փրկութեանը Աստուծմէն արդարութիւն ։
6 Զանիկայ փնտռողներուն ցեղը ա՛ւ է . քու Երեսդ խնդրողները Յակոբ է ։ (Սէլայ ։)
7 Ով դուռներ , գլուխնիդ վեր վերցուցէք . ու վերցուեցէք , ով յաւիտենական դուռներ , որ փառաց Թագաւորը մտնէ ։
8 Ո՞վ է ա՛ւ փառաց Թագաւորը . կարող ու հզօր Տէրը , պատերազմի մէջ հզօր Տէրը ։
9 Ով դուռներ , գլուխնիդ վեր վերցուցէք . ու վերցուեցէք , ով յաւիտենական դուռներ , որ փառաց Թագաւորը մտնէ ։
10 Ո՞վ է ա՛ւ փառաց Թագաւորը . զօրքերուն Տէրը , ինքն է փառաց Թագաւորը ։ (Սէլայ ։)

ՍԱՂՄ · ԽԵ

1 Դաւիթին վստահութիւնը ազատքի մէջ ։ 7 Աղերսելու Թագաւորին համար ։ 16 ու նորէն ազատուելու համար ազատքի կ'երթ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ով Տէր , – իմ անձս քեզի վերցուցի ։
2 Ով իմ Աստուածս , Քեզի յուսացայ . թող չամչնամ , ու թշնամիներս իմ վրաս չցնծան ։
3 Նաև ամէն քեզի սպասողները թող չամչնան . ունայնութեամբ անօրէնութիւն ընողները թող ամչնան ։
4 Ով Տէր , ցոյց ճամբաներդ ինծի . քու շաւիղներդ սորվեցուր ինծի ։
5 Քու ճշմարտութեանդ մէջ ինծի առաջնորդէ , ու սորվեցուր ինծի . քանզի դուն ես իմ փրկութեանս Աստուածը . ես քեզի կը սպասեմ ամէն օր ։
6 Ով Տէր , ողորմութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ . ինչու որ յաւիտենական են ։
7 Մանկութիւններ ու յանցանքներս մի յիշեր , հապա ողորմութիւնով իս յիշէ , քու բարութեանդ համար ով Տէր ։
8 Տէրը բարի և ուղիղ է . անոր համար մեղաւորներուն կը սորվեցնէ ճամբան ։
9 Դատաստանի մէջ պիտի առաջնորդէ հեզերուն , ու իր ճամբան հեզերուն պիտի սորվեցնէ ։
10 Տէրոջը բոլոր ճամբաները ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն են իր ուխտը ու վկայութիւնները պահողներուն ։
11 Ով Տէր , քու անուանդ համար նեղէ իմ անօրէնութիւնս , որ փոքր մի մեծ է ։
12 Ո՞վ է ան մարդը որ Տէրոջմէն կը վախնայ . ան ինծոր պիտի սորվեցնէ իր ընտրած ճամբան ։
13 Ինծոր անձը բարութեան մէջ պիտի բնակի , ու Երանը սերնդը երկիրը պիտի ժառանգէ ։
14 Տէրոջը բնտանութիւնը իրմէ վախցողներուն հետն է ։ ու իր ուխտը անոնց կը սորվեցնէ ։
15 Իմ աչքերս ամէն ատեն Տէրոջը կողմն են , ինչու որ իմ ոտքերս որոգայթէն ան պիտի հանէ ։

– Ես · ես · 11 ։ Երեմ · իգ · 4 ։ Եզեկ · ւդ · 11 ։ 12 ։ 23 ։ Յով · ժ · 11 ։ ա Գնա · բ · 25 ։ Յայտ · է · 17 ։

Ի Փիլ · գ · 19 ։

Ի Եզեկ · լգ · 14 ։

Ի Յայտ · է · 17 ։

Ի Սաղ · լ · 8 ։ լա · 3 ։ Ա՛մոս · ը · 20 ։

Ի Ցար · գ · 5 ։ ժ · 21 , 22 ։ իգ · 17 ։ Սաղ · իգ · 19 ։

Ի Սաղ · գ · 6 ։ իէ · 1 ։ Ձաք · 6 ։

Ի Ես · իդ · 2 ։

Ի Սաղ · ճգ · 15 ։

Ի Սաղ · ղբ · 10 ։

– Եր · իթ · 29 ։ Ժխ · 5 ։ բ Օր · ժ · 14 ։ Ցար · իա · 11 ։ Սաղ · ծ · 12 ։ ա Գործ · ժ · 26 ։

Ի Ծն · ա · 9 ։ Ցար · լբ · 6 ։ Սաղ · ճգ · 5 ։ ճէդ · 6 ։ բ Պնա · գ · 5 ։

Ի Սաղ · ժե · 1 ։

Ի Ցար · ժէ · 9 ։ Ես · ւդ · 15 ։ 16 ։ ա Ցխմ · բ · 8 ։

Ի Մատ · և · 8 ։

Ի Սաղ · ժե · 4 ։

Ի Սաղ · իէ · 8 ։ ձե · 4 ։

Ա՛խ՝ ով Յակոբ ։

Ի Ես · իգ · 2 ։

Ի Սաղ · զե · 6 ։ Մաղ · գ · 1 ։ ա Գործ · բ · 8 ։

– Սաղ · ձդ · 4 ։ ճխգ · 8 ։ Ողբ · գ · 41 ։

Ի Սաղ · իբ · 5 ։ լա · 1 ։ ւդ · 8 ։ Ես · իբ · 16 ։ իմ · 23 ։ Հռով · ժ · 11 ։

Ի Սաղ · ժգ · 4 ։

Ի Եր · ւդ · 13 ։ Ա՛մ · ե · 8 ։ իէ · 11 ։ Ձգ · 11 ։ ճժմ ։ ճխգ 8 · 10 ։

Ի Սաղ · ճդ · 17 ։ ձգ · 1 ։ ձէ · 1 ։ Ես · կդ · 15 ։ Երեմ · ւդ · 11 ։

Ի Ցար · ժգ · 26 ։ ի · 1 ։ Երեմ · գ · 25 ։

Ի Սաղ · ժա · 1 ։

Ի Սաղ · լա · 3 ։ ՆԲ · 9 ։ ճԲ · 21 ։ ճխգ · 11 ։

Ի Տես Հռով · ե · 20 ։

Ի Սր · ԹԷՒ · 23 ։

Ի Սաղ · լե · 23 ։

Ի Ընակ · ԺԲ · 23 ։

Ի Սաղ · լե · 11 · 22 , 29 ։

Ի Ընակ · գ · 32 ։ Տես Ցօհ · է · 17 ։ Ժե · 15 ։

Ի Սաղ · ճԿա · 8 ։

16 Ի՛նձի դարձիր ու ողորմի՛ ինձի, վասն զի մինակ ու վշտացած եմ։
17 Սրտիս նեղութիւնները շատցան. իմ վիշտերէս ինս հանի՛։
18 Իմ նեղութեանս ու տառապանքիս նայի՛, ու բոլոր մեղքերս ների՛։
19 Տե՛ս իմ թշնամիներս, ինչու որ շատցան, ու անիրաւ ատելութեամբ զիս ատեցին։
20 Պահի՛ իմ անձս ու փրկի՛ զիս. Ի՛թողչամ, վասն զի քեզի յուսացայ։
21 Կատարելութիւնը և ուղղութիւնը ինս թող պահէ՛ն, ինչու որ քեզի սպասեցի։
22 Ո՛վ Աստուա՛ծ, Իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն։

ՍԱՂՄ · Ի Զ

1—12 Դաւիթ Աստուծոյ կը դիմէ իր անարատութեանը վրայ վստահանալով։

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր, ե՛ս դատէ՛, վասն զի ես իմ անարատութիւնովս քալեցի. Տէրոջը յուսացայ, պիտի չսասանիմ։
2 Ո՛վ Տէր, ե՛ս զիս փորձէ՛ ու քննէ՛. փորձէ՛ իմ երիկամունքներս ու սիրտս.
3 վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ աչքերուս առջեւն է, ու ես քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեցի։
4 Ես նային մարդիկներուն հետը նստայ, ու կեղծաւորներուն հետը պիտի չխառնուիմ։
5 Ես Չարերուն ժողովքը ատեցի, ու ամբարիշտներուն հետը պիտի նստիմ։
6 Ես Անմեղութիւնով ձեռքերս պիտի լուամ, և քու սեղանիդ չորս կողմը պիտի պտտիմ, ով Տէր,
7 Որ շնորհակալութեան ձայնը լսել տամ, ու քու ամէն սքանչելի՛ գործերդ պատմե՛մ։
8 Ո՛վ Տէր, ես սիրեցի քու տանդ բնակութիւնը, և քու փառքիդ կեցած տեղը։
9 Ես Մի կորսընցներ իմ անձս մեղաւորներուն հետ, ու իմ կեանքս արիւնահեղ մարդիկներուն հետ,
10 Որ անոնց ձեռքերուն մէջը անօրէնութիւն կայ, ու անոնց աջ ձեռքը կաշառքով լեցուն է։
11 Բայց ես Ես իմ անարատութենովս պիտի քալեմ, զիս փրկէ՛ ու ինձի ողորմի՛։
12 Ես իմ ոտքս հաստատութեան մէջ կը կենայ. ժողովքներուն մէջ Տէրը պիտի օրհնեմ։

ՍԱՂՄ · Ի Է

1 Դաւիթի Աստուծոյ կարգադրութեամբը։ 4 և Աստուծոյ տնօրէնութեանը համար իր ունեցած սիրովը, 9 ու ապօթքով իր հաւատքը կը պահպանէ։

Սաղմոս Դաւթի։

1 Տէրը՝ իմ լոյսս ու ես իմ փրկութիւնս է, ես ուակի՞ց պիտի վախնամ. Տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է, ես ուակի՞ց պիտի դողամ։
2 Չարերը՝ իմ մարմինս ուտելու համար ինձի մօտեցած ատեններին, իմ նեղիչներս ու թշնամիներս սահեցան ու ինկան։
3 Թէ որ վրաս զօրքի բանակ ելլէ, սիրտս պիտի չվախնայ. թէ որ վրաս պատերազմ պատրաստուի՝ ես յուսով պիտի ըլլամ։
4 Ես Մէկ բանը խնդրեմ Տէրոջմէն, — ասիկա՛յ կ'ուզեմ, որ կեանքիս բոլոր օրերը Տէրոջը տանը մէջ բնակիմ, Տէրոջը վայելչութիւնը տեսնելու ու անոր տաճարին մէջ խնդրելու համար։
5 Վասն զի չար օրուան մէջ՝ իր բնակարանին մէջ ես զիս պիտի պահէ, իր վրանին ծածկոյթովը զիս պիտի ծածկէ. վէմի վրայ պիտի վերցնէ զիս։
6 Ու հիմա իմ գլուխս պիտի բարձրանայ իմ բոլորտիքս եղող թշնամիներուս վրայ. ու անոր վրանին մէջ ուրախութեան ձայնով զոհեր պիտի մատուցանեմ. պիտի երգեմ, ու ադմոս պիտի բամ Տէրոջը։
7 Ո՛վ Տէր, ձայնս լսէ՛ կանչելուս ատենս, ու ողորմի՛ և պատասխանս տուր ինձի։
8 Իմ սիրտս քեզի բսաւ, քու երեսդ պիտի փնտռեմ, ով Տէր։
9 Քու երեսդ ինձմէ մի՛ ծածկեր. բարկութիւնով ծառադ մէկդի մի՛ ձգեր. ինձի օգնական եղար, զիս մի՛ մերժեր և զիս մի՛ թողուր, ով իմ փրկութեանս Աստուածը։
10 Թէև Հայրս ու մայրս զիս թողուն, բայց Տէրը իս պիտի ընդունի։
11 Ո՛վ Տէր, ինձ ճամբադ ինձի սորվեցո՛ր, ու հշտակ ճամբուն մէջ ինձի առաջնորդէ՛ թշնամիներուս համար։
12 Զիս իմ թշնամիներուս կամքը մի մատներ, ինչու որ ինձ վրաս սուտ վկաներ ու անիրաւութիւն փչողներ եղան։
13 Հաւատացի Տէրոջը բարութիւնը տեսնելու կենդանիներուն երկրին մէջ։
14 Տէրոջը սպասէ՛. զօրացիր ու սիրտդ թող զօրանայ. ալ Տէրոջը սպասէ՛։

Ա Սաղ · կթ · 16 · Ղղ · 16։
Բ Թագ · ժգ · 12։
Ց Հմր 2։
Է Սաղ · ճԼ · 8։
Ը Սաղ · կ · 8։ Բ Հմր 11։ Դ Թագ · ի · 3։ Առակ · ի · 7։
Զ Սաղ · իբ · 7։ Լս · 14։ Առակ · իհ · 25։
Է Սաղ · կ · 9։ Ժէ · 3։ կդ · 10։ ճլԹ · 23։ Ջար · ժգ · 9։
Ը Դ Թագ · ի · 3։
Ղ Սաղ · ա · 1։ Երեմ · ժէ · 17։
Ի Սաղ · լա · 6։ ճլԹ · 21։ 22։
Ի Ա Տես Եզ · ւ · 19։ 20։ Սաղ · Ղդ · 13։ ա Տիմ. բ · 8։
Ի Բ Սաղ · իէ · 4։
Ի Գ Տես ա Թագ · իհ · 29։ Սաղ · իբ · 3։
Ի Դ Եզ · իգ · 8։ Բ Օր · ժգ · 13։ ա Թագ · բ · 3։ Եսթ · 17։ 15։
Ի Ե Հմր 1։
Ի Զ Սաղ · իա · 2։
Ի Է Սաղ · իէ · 11։
Ի Ը Սաղ · իբ · 22։ ճէ · 32։ ճԺա · 1։
Ի Թ Սաղ · Ղ · 8։ Ի Ժ Ես · 6։ Ի Ժ Ա Սաղ · ի · 9։ Ի Ժ Բ Սաղ · ի · 3։ Ի Ժ Գ Սաղ · ի · 3։ Ի Ժ Դ Սաղ · ի · 3։ Ի Ժ Ե Սաղ · ի · 3։ Ի Ժ Զ Սաղ · ի · 3։ Ի Ժ Է Սաղ · ի · 3։ Ի Ժ Ը Սաղ · ի · 3։ Ի Ժ Թ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ա Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Բ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Գ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Դ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ե Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Զ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Է Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ը Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Թ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ժ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Ա Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Բ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Գ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Դ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Ե Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Զ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Է Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Ը Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Թ Սաղ · ի · 3։ Ի Ի Ի Ժ Սաղ · ի · 3։ Ի

ՍԱՂՄ · ԻԸ

1 Դաւիթ ջերմեռանդութեամբ աղօթք կ'ընէ իր թշնամիներուն դէմ · 6 զԱստուած կ'օրհնէ · 9 ժողովուրդին համար աղօթք կ'ընէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ով Տէր, քեզի կը կանչեմ · ով
իմ Վէմս, ՚ մի լռեր ինծի · Բ չըլ-
լայ որ ինծի լռելովդ *դերեզմանը
իջնողներուն նմանիմ ։
2 Լսէ իմ խնդրուածքիս ձայնը՝
երբոր քեզի կ'աղաչեմ, ‡ երբոր իմ
ձեռքերս կը վերցընեմ դէպ 'ի քու
սուրբ Գ դաբիրդ ։
3 Ի Զիս մի †կորսընցներ ամբա-
րիշտներուն հետ, ու անօրէնու-
թիւն գործողներուն հետ, Հ որոնք
իրենց ընկերներուն հետ խաղաղու-
թիւն կը խօսին, բայց սրտերնուն
մէջը չարութիւն կայ ։
4 Ի Տուր անոնց իրենց գործքերուն
պէս, ու իրենց ըրածներուն չարու-
թեանը պէս · իրենց ձեռացը գործ-
քերուն պէս տուր անոնց, հատու-
ցում ըրէ անոնց ։
5 Որովհետև Հ անոնք Տէրոջը ըրած-
ներուն ու անոր ձեռացը գործքե-
րուն մտադրութիւն չեն ըներ, պիտի
կործանէ զանոնք, ու ալ պիտի չշինէ ։
6 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, որ լսեց իմ
աղօթքիս ձայնը ։
7 Տէրը Բ իմ զօրութիւնս ու իմ ասպ-
արս է · Ի իմ սիրտս անոր յուսա-
ցաւ, ու ես օգնութիւն գտայ ·
ուստի սիրտս ուրախացաւ, և ես
իմ երգովս զանիկայ պիտի գովեմ ։
8 Տէրը անոնց ոյժն է, ու իր օծեա-
լին Ի փրկութեանը պարիսպն է ։
9 Փրկէ քու ժողովուրդդ, ու օրհնէ
Լ քու ժառանգութիւնդ · նաև հո-
վուէ զանոնք, ու յաւիտեան
բարձրացուր ։

ՍԱՂՄ · ԻԹ

1 Աստուծոյ փառաբանութիւն կը վայլէ 3 իր կարողութեանը համար · 11 ու իր ժողովուրդը պաշտպանելուն համար ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ա Տէրոջը տուէք, ով ‡ հզօրաց որ-
դիք, Տէրոջը տուէք փառք
ու զօրութիւն ։
2 Տէրոջը տուէք իր անուանը
փառքը, Տէրոջը երկրպագութիւն
ըրէք սրբութեան զարդարանքով ։
3 Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է ·
Բ փառաց Աստուածը կ'որոտայ ·
Տէրը շատ ջուրերուն վրայ է ։
4 Տէրոջը ձայնը ուժով է · Տէրո-
ջը ձայնը վեհափառութիւնով է ։
5 Տէրոջը ձայնը եղևինները կը
կոտրէ, ու Տէրը կը կոտրտէ ‡ Լի-
բանանի եղևինները ·
6 Ի Զանոնք կը ցաթկեցընէ որթու-
պէս, Լիբանանը ու Ի Սարիօնը մի-
եղջերուներուն ձագին պէս ։
7 Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը
ճեղքէ ։
8 Տէրոջը ձայնը կը դողացընէ ա-
նապատը · Տէրը Հ Կադեսի անապա-
տը կը դողացընէ ։
9 Տէրոջը ձայնը Ի եղնիկները կը ծը-
նեցընէ, ու անտառները կը մերկա-
ցընէ · անոր տաճարին մէջը ամէնքն
ալ կը խօսին ՚ անոր փառքը ։
10 Տէրը Ը ջրհեղեղին վրայ կը նստի ·
Բ Տէրը յաւիտեան թագաւոր կը
նստի ։
11 Ի Տէրը իր ժողովուրդին զօրու-
թիւն պիտի տայ · Տէրը իր ժողո-
վուրդը խաղաղութիւնով պիտի
օրհնէ ։

ՍԱՂՄ · Լ

1 Դաւիթ իր փրկութեանը համար զԱստուած կը գովաբանէ · 4 կը յորդորէ ուրիշներն ալ որ զանիկայ գովաբանեն, յիշեցընելով անոնց թէ Աստուած ի նչպէս վարուեցաւ իրեն հետ ։

Սաղմոս Դաւթի · Ա տանը նաւակա-
տեաց երգը ։

1 Ով Տէր, կը բարձրացընեմ քեզ,
վասն զի իս ազատեցիր, ու թշ-
նամիներս Բ իմ վրաս չուրախացու-
ցիր ։
2 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս, քեզի
կանչեցի, ու ‡ իս բժշկեցիր ։
3 Ո՛վ Տէր, Ի իմ անձս դերեզմանէն
հանեցիր · Ի գուբը իջնողներուն
մէջէն իս ապրեցուցիր ։
4 Հ Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը, ով
անոր սուրբերը, ու անոր սրբու-
թիւնը յիշելով շնորհակալ եղիք ։
5 Վասն զի Ի մէկ բոպէ մը իր բար-
կութեանը մէջ է, Բայց Ը իր հա-
ճութեանը մէջ է Ժ Բ Բոլոր կենացը
ատենը · իրիկունը լաց կայ, Բ բայց
առտուն ուրախութիւն ։
6 Ես Ի իմ յաջողութեանս մէջ ըսի
թէ յաւիտեան պիտի չսասա-
նիմ ։
7 Ո՛վ Տէր քու հաճութեամբդ
իմ լեռս հաստատուն ըրիր · Ի երեսդ
ծածկեցիր, ՚ ես խռովեցայ ։
8 Ո՛վ Տէր, քեզի կը կանչեմ, ու
Տէրոջը աղաչանք կ'ընեմ ։
9 Իմ արիւնէս ի՞նչ օգուտ կ'ըլ-
լայ, թէ որ ես գուբը իջնեմ · մի-
թէ Լ հողը քեզ պիտի գովէ՞, Կամ
անիկայ պիտի պատմէ՞ քու ճշմար-
տութիւնդ ։
10 Լսէ՛ ով Տէր, ու ողորմէ ինծի ·
ով Տէր, ինծի օգնական եղիր ։
11 Ի Իմ սուգս պարի փոխեցիր,
քուրձս ինծմէ հանեցիր և ինծի
ուրախութիւն հագցուցիր ·
12 Որպէս զի Ի Իմ փառքս սաղմոս
երգէ քեզի ու ալ չլռէ · ով իմ

ա Սաղ · ձգ · 1 ։
Բ Սաղ · ձը · 4 ։ ճխգ · 7 ։
* ԵԲր · գուրը
‡ գ Թագ · ը · 28, 29 ։
Ի գ Թագ · գ · 22, 23 ։ Սաղ · ե · 7 ։ ճլը · 2 ։
Ի Սաղ · իզ · 9 ։
† ԵԲր · քաշեր
Հ Սաղ · ժբ · 2 ։ ծե · 21 ։ կբ · 4 ։ Երեմ · թ · 8 ։
Ի բ Տիմ · գ · 14 ։ Յայտ · ժը · 6 ։
Ը Յոբ · ղգ · 27 ։ Ես · ե · 12 ։
Բ Սաղ · ժբ · 2 ։
Ի Սաղ · ժգ · 5 ։ իբ · 4 ։
Ի Սաղ · ի · 6 ։
Լ բ Օր · թ · 29 ։ գ Թագ · բ · 51, 53 ։

ա ա Մն · ժգ · 28, 29 ։ Սաղ · զզ · 7, 8, 9 ։
‡ Կամ՝ Աստուծոյ
Բ Յոբ · լե · 4, 5 ։
‡ Ես · բ · 13 ։
Ի Սաղ · ճժգ · 4 ։

Ի բ Օր · գ · 9 ։
Հ Թու · ժգ · 27 ։
Ի Յոբ · լթ · 1, 2, 3 ։
Ը Ծն · գ · 17 ։ Յոբ · լը · 8, 25 ։
Բ Սաղ · ժ · 16 ։
Ի Սաղ · իը · 8 ։

ա բ Օր · ի · 5 ։ բ Թագ · ե · 11 ։ գ · 20 ։
Բ Սաղ · իե · 2 ։ լե · 19, 24 ։
‡ Սաղ · գ · 2 ։ ճգ · 3 ։
Ի Սաղ · ձգ · 13 ։
Ի Սաղ · իը · 1 ։
Հ ա Մն · ժգ · 4 ։ Սաղ · զե · 12 ։
Ի Սաղ · ճգ · 9 ։ Ես · իզ · 20 ։ ծգ · 7, 8 ։ բ Կոր · գ · 17 ։
Ը Սաղ · կգ · 3 ։
Բ Սաղ · ճիգ · 5 ։
Ի Յոբ · իթ · 18 ։
Ի Սաղ · ճգ · 29 ։
Լ Սաղ · գ · 5 ։ ձբ · 11 ։ ճժե · 17 ։ ճժբ · 17 ։ Ես · լը · 18 ։
Ի բ Թագ · գ · 14 ։ Ես · կա · 3 ։ Երեմ · լա · 4 ։
Ի Սաղ · ծէ · 8 ։

Տէր Աստուածս, յաւիտեան քեզ պիտի գովիմ։

ՍԱՂՄ · ԼԸ

1 Դաւիթի Աստուծոյ վրայ իր ունեցած վստահութիւնը յայտնելով՝ անկէ օգնութիւն կը խնդրէ։ 7 Ինը ոգորմութիւններուն կու բախտաւոր։ 9 Իր նեղութեանը մէջ կ'ապաւինի։ 19 Աստուծոյ բարութիւններէն յիշելով՝ զանիկա կը օրհնէ։

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ի՛մ Տէր՝ քեզի յուսացայ, յաւիտեան չամչեմ. Էքու արդարութեամդ զիս ազատէ։
2 Քու ականջդ ինծի խոնարհեցուր, շուտով զիս ազատէ. ինծի ամրութեան վէմ մը եղիր, և զիս ապրեցընելու համար ապաստանի տուն մը։
3 Որովհետեւ զիս իմ վէմս ու բերդս դուն ես. և Էքու անուանդ համար ինծի առաջնորդէ ու զիս կառավարէ։
4 Որոգայթին զիս հանէ, որ ինծի համար դաղտուկ լարեր են, ինչու որ իմ զօրութիւնս դուն ես։
5 Իմ հոգիս քու ձեռքդ կը յանձնեմ. ով Եհովայ Աստուած ճշմարտութեան, դուն իս փրկեցիր։
6 Ի՛նոտի ունայնութիւններ պահողներըատելի. բայց ես Տէրոջը յուսացայ։
7 Քու ողորմութիւնովդ պիտի ցրնծամ և ուրախ բլլամ. ինչու որ իմ շլմաութիւնս տեսար, ու իմ անձս տառապանքներուն մէջ դիտցար։
8 Ու զիս թշնամիին ձեռքը չմատնեցիր, հապա իմ ոտքերս լայնարձակ տեղ մը կանգնեցուցիր։
9 Ով Տէր՝ ողորմի ինծի, վասն զի նեղութեան մէջ եմ. սրտնեղութենէն իմանչեցաւ իմ աչքս, իմ անձս ու իմ փորս։
10 Վասն զի իմ կեանքս տրտմութենէն՝ ու տարիներս հառաչանք բնեղէն տգառնացան. իմ այժմ թերացուածութենէս տկարացաւ, Ոսկորներս ալ մաշեցան։
11 Իմ բոլոր թշնամիներուս՝ Էմանդաւանդ դրացիներուս առջեւ Էնախատինք եղայ, ու իմ ծանօթներուս երկիւղ եղայ. Էքս զուրսը տեսնողները ինծմէ կը փախչէին։
12 Էրէս ածի պէս սիրտէ մոռցուած եղայ, կորսուած ամանի նմանեցայ։
13 Էվասն զի շատերուն բամբասանքը լսեցի. Էշորս կողմն վախ կար. երբոր անոնք Էինծի համար միկտղ ժողովեցան, խորհուրդ կ'ընէին որ հոգիս առնեն։
14 Բայց ես քեզի յուսացայ՝ ով Տէր. ըսի թէ Դուն ես իմ Աստուածս.
15 Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ են. փրկէ զիս թշնամիներուս ձեռքէն ու զիս հալածողներէն։
16 Ք Քու ծառայիդ վրայ երեսդ փայլեցուր. քու ողորմութեամբդ զիս փրկէ։
17 Ո՛վ Տէր՝ չամչեմ, վասն զի քեզի կանչեցի. ամբարիշտները թող ամչնան, Ե՛ն գերեզմանին մէջ թող լռեն կենան։
18 Ը Թող պապանձին առասիսո շրթունքները, որոնք Ըհպարտութեամբ և նախատանօք ամբարտաւանութեան կը խօսին արդարին դէմ։
19 Ը՛րչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝ որ քեզմէ վախցողներուն համար պահեցիր, Ե՛ն քեզի յուսացողներուն համար բերիր, մարդոց որդիներուն առջեւ։
20 Ճ Զանոնք քու երեսիդ ծածկութիւնը պիտի ծածկես մարդոց դաւաճանութիւններէն. Ը խորանի մէջ պիտի ծածկես զանոնք լեզուներուն հակառակութենէն։
21 Օրհնեալ բլլայ Տէրը, վասն զի Ըիր ողորմութիւնը զարմանալի բրաւ ինծի Ըպարսպաւորի քաղաքի մէջ։
22 Ը Իմ շփոթութեանս մէջ ըսի թէ Ըկտրուեցայ ես քու աչքերուդ առջեւէն. սակայն դուն իմ աղօթքիս ձայնը լսեցիր՝ երբոր քեզի աղաչեցի։
23 Ծ Տէրը սիրեցէ՛ք՝ ով անոր բոլոր սուրբերը. Վեան չէ Տէրը հաւատարիմները կը պահէ, ու ամբարտաւանութիւն ընողներուն առատօրէն հատուցում կ'ընէ։
24 Ծ Կարիճ եղէք ու ձեր սիրտը թող զօրանայ, դուք ամէնքդ որ Տէրոջը կը յուսաք։

ՍԱՂՄ · ԼԹ

1 Երգանկութիւնը մեղքերուն թողութեան մէջ կը կայանայ։ 3 Աստուծոյ խոստովանութիւնը խղճմտանքը կը հանգստացնէ։ 8 Աստուծոյ խոստումները ուրախութիւն կը պատճառեն։

Դաւթին Ե երգը։

1 Երանի անոր՝ որուն Ըյանցանքը թողութիւն եղաւ, Ե՛ն անոր մեղքերը ծածկուեցան։
2 Երանի ան մարդուն՝ որ Տէրը Ըանօրէնութիւն չանիգր անոր, ու Ըանոր հոգիին մէջը նենգութիւն չկայ։
3 Երբոր լուռ կեցայ՝ ոսկորներս մաշեցան իմ ամէն օր ազաղակելովս.
4 Վասն զի գոլիկ ու գիշեր Ըքու ձեռդ իմ վրաս ծանրացաւ. իմ

Սաղ · իբ · 5 ; իե · 2 ; Նա · 1 ; Եսթ · 23 ։
Բ Սաղ · ճղգ · 1 ։
Գ Սաղ · Նա · 2 ։
Դ Սաղ · ժբ · 1 · 2 ։
Ե Սաղ · իգ · 3 · իե · 11 ։
Զ Ղեւ · իգ · 46 ; Դատ · ե · 58 ։
Է Ցոե · ը · 8 ։
Ը Ը Օր · լբ · 30 ; Ա Թագ · ժ · 46 ; իգ · 19 ։
Թ Սաղ · գ · 1 ; ժբ · 19 ։
Ժ Սաղ · գ · 7 ։
Ի Սաղ · լբ · 3 ; Ճր · 3 ։ Ը Ճոր · ժեթ. 13 ; Սաղ · լթ · 11 ; Ճբ · Ճ · 18 ։
Ի Սաղ · իա · 8 ; Ես · ծգ · 4 ։
Լ Սաղ · կղ · 8 ։
Խ Սաղ · Ճբ · 4 · 5 ։
Ծ Երեմ · ի · 10 ։
Կ Երեմ · գ · 25 · ի · 3 ; Ողբ · բ · 22 ։
Հ Ա Թագ · իբ · 1 ։

Սաղ · ժ · գ · 25 · 26 ; Ապօ · գ · 6 ; կ · 1 ։
Ա Սաղ · իե · 2 ։
Բ Սաղ · Ճժե · 17 ։
Գ Սաղ · ժբ · 3 ։
Դ Ա Թագ · բ · 3 ; Սաղ · գգ · 4 ; Ցուզ · 15 ։
Ե Ես · կդ · 4 ; Ապօ · բ · 9 ։
Զ Սաղ · իե · 5 ; լբ · 7 ։
Է Ցուզ · ե · 21 ։
Ը Սաղ · Ճժ · 7 ։
Թ Ա Թագ · իգ · 7 ։
Ժ Ա Թագ · իգ · 26 ։ Ապ · Ճժգ · 11 ։
Ի Ես · լբ · 11 ; 12 ։ Ղպ · գ · 54 ։ Ցուք · բ · 4 ։
Լ Սաղ · լդ · 9 ։
Խ Սաղ · իե · 14 ։

Ծ Ա՛ · իե · Ա Թագ · ժ · 3 ։
Կ Սաղ · ե · 6 ; Հաբ. գ · 6 ; 7 ; 8 ։
Հ Բ Կոր · ե · 19 ։
Ձ Ցոե · ա · 47 ։
Ղ Ա Թագ · ե · 6 ; 11 ։ Ցուզ · լդ · 7 ։ Ապօ · լբ · 2 ։

թացութիւնս ամառուան չորութեան դարձաւ։ (Սէլայ)։

5 Իմ մեղքս քեզի յայտնեցի, ու իմ անօրէնութիւնս չծածկեցի. ։ Ըսի թէ Տէրոջը պիտի խոստովանիմ յանցանքներս. ու դուն թո-
դուցիր իմ մեղքիս անօրէնութիւնը։ (Սէլայ)։

6 Ասոր համար ամէն սուրբ ծա-
պաշտ ընդօթիք պիտի քեզի քիչ-
քու դտնուելու ժամանակդ. ի-
րաւի շատ ջուրերուն հեղեղներուն
առնեը անոր պիտի չմօտենան։

7 ։ Դուն ես իմ ապաստանարանս, նեղութենէն զիս պիտի պահես, դուն իս պիտի պատես ազատութեան երգերով։ (Սէլայ)։

8 Քեզի պիտի սորվեցընեմ, ու ճամբայ պիտի ցուցընեմ քեզի. *։Քեզ պիտի խրատեմ". իմ աչքս քու վրադ պիտի բլլայ։

9 ։ Ձիի պէս ու ջորիի պէս մի՛ բլլաք, որ միտք չունին, — իրենց սանձին ու պախարջին զարդովը կապելու է, որ քեզի չմօտենան։

10 ։ Անմիաբրտին տանջանքները շատ պիտի բլլան. սակայն Տէրոջը յուսացողին չորս կողմն ողորմութիւնը պիտի պատէ։

11 ։ Ով արդարներ՝ Տէրոջմով ուրախ եղէք ու ցնծացէք, ցնծութեամբ երդեցէք դուք ամէնդդ՝ որ սրտով ուղիղ էք։

ՍԱՂՄ · ԼԳ

1 Առաւած գովարանութեան արժանի է իր բարութեանը համար, 6 իր կարողութեանը համար, 12 և իր նախախնամութեանը համար։ 20 Պէտք է որ մեր վստահութիւնը Աստուծոյ վրայ դնենք։

1 — Ով արդարներ՝ Տէրոջմով ցնծացէք. ուղիղներուն կը վայլէ օրհնութիւն երգելը։

2 Գովեցէք Տէրը քնարով, տասը լար ունեցող տուիդով սազմոս երգեցէք անոր։

3 Երգ նոր մը երգեցէք անոր. վարպետութեամբ նուագելով զարկէք ցնծութեան ձայնով։

4 Վասն զի Տէրոջը խօսքը շիտակ է, ու անոր բոլոր գործերը ճշմարտութեամբ են։

5 ։ Անիկայ արդարութիւնը ու իրաւունքը կը սիրէ. Տէրոջը ողորմութիւնովը երկիրը լեցուն է։

6 ։ Տէրոջը խօսքովը երկինքը ստեղծուեցաւ, ու էր բերնին հոգիովը անոր բոլոր զօրքը։

7 ։ Ովտուն ջուրերը դիզի մը պէս" կը ժողվէ, անդունդները շտեմարաններուն մէջը կը դնէ։

8 Բոլոր երկիրը թող Տէրոջմէն վախնայ, — անկէ դողան աշխարհի բոլոր բնակիչները։

9 Վասն զի ։ անիկայ բաւ, ու եղաւ. ինքը հրամայեց, ու հաստատուեցաւ։

10 Տէրը կը յղուէ հեթանոսաց խորհուրդները. փուճ կը հանէ ժողովրդոց դիտաւորութիւնները։

11 ։ Տէրոջը խորհուրդը յաւիտեան կը մնայ, — անոր սրտին դիտաւորութիւնները՝ ազգէ մինչև ազգ։

12 ։ Երանի՜ անազգին՝ որուն Աստուածը Տէրն է. — ան ժողովուրդին՝ որ ։ իրեն ժառանգութեան համար ընտրեց։

13 Տէրը երկինքէն կը նայի, բոլոր մարդոց որդիները կը տեսնէ.

14 Իր բնակութեանը տեղէն աշխարհի բոլոր բնակիչները կը դիտէ։

15 Անոնց սիրտերը հաւասարապէս ինքը ստեղծեց. ։ անոնց բոլոր գործերը կ'իմանայ։

16 Թագաւոր մը զօրքի շատութիւնով չազատիր. ոչ՝ զօրաւոր մարդ մը ուժի շատութիւնով կը փրկուի։

17 Ձին ազատութեան համար պարապ բան է, ու իր ուժին շատութիւնովը չիրնար ազատել։

18 Անա՛ Տէրոջը աչքը իրմի վախցողներուն — իր ողորմութեանը յուսացողներուն վրայ է,

19 Անոնց անձը մահուանէ փրկելու, ու սովի ժամանակ զանոնք ապրեցընելու համար։

20 Մեր անձը Տէրոջը կը սպասէ. մեր օգնութիւնը ու մեր վահանը անիկայ է։

21 Վասն զի մեր սիրտերը անով կ'ուրախանան, ինչու որ անոր սուրբ անունը յուսացանք։

22 Ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ մեր վրայ բլլայ, ինչպէս որ քեզի կը յուսանք։

ՍԱՂՄ · ԼԴ

1 Դաւիթ գԱսաուած կը գովարանէ, ու իր փոքրամութեամբը ուրիշներն ալ կը յորդորէ նոյն բանը ընելու։ 8 Աստուծոյ յուսացողին երջանկութիւնը։ 11 Աստուծմէ վախնալու յորդորանք մը։ 15 Չարագործներուն պատմութիւնները։

Ա—չ։ Դաւթի։ ան ատենը որ ‡Աբիմելեքին առջեւն յիմար ձեւացաւ. ան ալ դուրս բրաւ զանիկայ, որ գնաց։

1 — ‡Յամէն ժամանակ Տէրը պիտի օրհնեմ. անոր գովութիւնը միշտ իմ բերանս պիտի բլլայ։

2 Իմ անձս ։ Տէրոջմով պիտի պարծի. ։ խոնարհները պիտի լսեն և ուրախ բլլան։

3 Մեծցուցէք Տէրը ինծի հետ, եւ միասին անունը բարձրացնենք։

4 Խնդրեցի Տէրը, ու ինծի պատասխանեց, ու զիս ազատեց ամէն վախերէս։

5 Անոր նայեցան ու լուսաւորուեցան, ու անոնց երեսները չամչցան։

6 Այս աղքատը կանչեց, ու Տէրը լսեց, ու զանիկա ազատեց իր բոլոր նեղութիւններէն։

7 Տէրոջ հրեշտակը բանակ կը զարնէ իր երկիւղածներուն շուրջը, ու զանոնք կ'ազատէ։

8 Համեցէք ու տեսէք որ Տէրը քաղցր է. երանի՜ անոր որ կը յուսայ անոր։

9 Վախցէք Տէրոջմէն, անոր սուրբերը, որովհետև վախցողներուն պակասութիւն չկայ։

10 Երիտասարդ առիւծները կարիք կրեցին ու սովցան, բայց Տէրը փնտռողներուն բարիքէն պակասութիւն չունի։

11 Եկէք որդիներ, ինծի լսեցէք, Տէրոջ երկիւղը պիտի սորվեցընեմ ձեզի։

12 Ո՞վ է մարդը որ կեանք կ'ուզէ, որ շատ օրեր տեսնելու սիրտ ունի, որ բարիք տեսնէ։

13 Պահէ քու լեզուդ չարէն, ու շրթունքներդ նենգաւոր խօսքերէ։

14 Խուսափէ չարէն ու բարիք ըրէ, խաղաղութիւնը փնտռէ ու զանիկա հետապնդէ։

15 Տէրոջ աչքերը արդարներուն վրայ են, ու անոր ականջները անոնց աղաղակին։

16 Տէրոջ երեսը չարագործներուն դէմ է, որ երկրէն անոնց յիշատակը կորսընցնէ։

17 Արդարները աղաղակեցին, ու Տէրը լսեց, ու զանոնք ազատեց իրենց բոլոր նեղութիւններէն։

18 Տէրը մօտ է սրտով խոցոտուածներուն, ու հոգիով ջախջախուածները կ'ազատէ։

19 Արդարին շատ չարչարանքներ կը գտնուին, բայց Տէրը զանիկա անոնց բոլորէն կ'ազատէ։

20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ, անոնցմէ մէկը իսկ չի կոտրտուիր։

21 Չարը չարութիւնը պիտի սպաննէ, ու արդարին թշնամիները պիտի յանցապարտ ըլլան։

22 Տէրը կ'ազատէ իր ծառաներուն հոգին, ու անոնք որ անոր վրայ յուսացին՝ յանցապարտ պիտի չըլլան։

ՍԱՂՄ · ԼԵ

1 Դաւիթ կ'աղաչէ որ Աստուած իր թշնամիներէն ազատէ զինքը։ 10 Կ'աղաչէ որ Աստուած իր թշնամիներուն դէմ դատի։ 17 Կը խոստանայ գոհութիւն մատուցանել։ 22 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։

Ա—չ։ Դաւթի։ Տէր՝ դատէ զիս անոնց դէմ որ ինծի դէմ կը մարտնչին, ու պատերազմէ անոնց դէմ որ ինծի դէմ կը պատերազմին։

1 — Առ վահան ու վահանակ, ու ինծի օգնութեան ելիր։

2 Նիզակ ու կացին հանէ անոնց դէմ որ զիս կը հալածեն, ըսէ անոնց թէ՝ Ես ձեր փրկութիւնն եմ։

3 Թող ամչնան ու ամչնալով ետ դառնան անոնք որ իմ անձիս չար կը խորհին։

4 Թող ետ դառնան ու ամչնան անոնք որ իմ վնասս կը խորհին։

5 Թող քամիին առջեւ դէզի պէս ըլլան, ու Տէրոջ հրեշտակը զանոնք հալածէ։

6 Թող անոնց ճամբան խաւար ու սահուկ ըլլայ, ու Տէրոջ հրեշտակը զանոնք հալածէ։

7 Վասն զի անոնք անպատճառ ինծի համար որոգայթ լարեցին, ու անպատճառ ինծի համար փոս մը փորեցին։

8 Թող անոնց վրայ անսպասելի աւերածութիւն գայ, ու թող անոնց լարած որոգայթը զիրենք բռնէ, ու թող անոնք այդ աւերածութեան մէջ իյնան։

9 Ու հոգիս Տէրոջմով պիտի ուրախանայ, ու անոր փրկութեանը համար պիտի ցնծայ։

10 Ամէն ոսկորներս պիտի ըսեն՝ Տէր՝ քեզի պէս մէկը կայ որ տկարը զօրաւորէն կ'ազատէ, ու տկարն ու աղքատը անոր կողոպտողէն։

11 Անիրաւ վկաներ կ'ելլան, ինծի չգիտցածներուն կը հարցնեն։

12 Չարութիւնս բարիքի փոխարէն զիս կ'որբացնէ, հոգիիս ցաւ կը պատճառեն։

13 Ես հիւանդացած ատենս՝ հագուստ մը կ'ընդունէի, պահքով կը տանջէի զանձս, ու աղօթքս կրկնակի կ'ըլլար։

14 Ինչպէս ընկերիս կամ եղբօրս կ'ընէի, այնպէս կ'ընէի, սգաւորի պէս կը խոնարհէի ու կը տրտմէի։

15 Բայց ես կաղալու վրայ եկած ատենս՝ ուրախացան ու հաւաքուեցան, ինծի դէմ հաւաքուեցան ծեծողներ, ու չդադրեցան։

16 Ինչպէս ամբարիշտ ծաղրողներ՝ հացի համար ինծի դէմ կրճտեցուցին իրենց ատամները։

17 Տէր՝ մինչև ե՞րբ պիտի նայիս. զանձս անոնց չարութիւններէն ազատէ, զմիակինս առիւծներէն։

18 Մեծ ժողովուրդի մէջ պիտի գոհանամ քեզմէ, հզօր ազգի մը մէջ պիտի օրհնեմ զքեզ։

19 Անոնք որ անիրաւաբար իմ թշնամիներս են՝ թող ինծի համար չուրախանան, ու անոնք որ առանց պատճառի կ'ատեն զիս՝ թող աչքով չնշեն։

20 Վասն զի խաղաղութեան խօսքեր չեն ըսեր, ու երկրի վրայ խաղաղասէր մարդոց դէմ նենգութեան խօսքեր կը հնարեն։

21 Ու իրենց բերանը ինծի դէմ լայն բացին, ըսին՝ Ահա՛ ահա՛ աչքերնիս տեսան։

22 Տէր՝ դուն տեսար, մի՛ լռեր, Տէր՝ մի՛ հեռանար ինծմէ։

23 Արթնցիր ու զարթիր իմ դատաստանիս, Աստուած իմ ու Տէր իմ, իմ դատիս համար։

24 Ինծի դատաստան ըրէ քու արդարութեանդ համեմատ, Տէր՝ Աստուած իմ, ու թող անոնք ինծի համար չուրախանան։

25 Թող չըսեն իրենց սրտին մէջ՝ Ահա՛ մեր ուզածը։ թող չըսեն՝ Կլանեցինք զանիկա։

26 Թող ամչնան ու ամչնալով միասին ետ դառնան անոնք որ իմ չարիքիս կը ցնծան։ թող ամօթով ու նախատինքով զգեստաւորուին անոնք որ իմ վնասիս վրայ կը մեծնան։

27 Թող ցնծան ու ուրախանան անոնք որ իմ արդար կողմս կ'ուզեն, ու միշտ թող ըսեն՝ Մեծցուցէք Տէրը որ իր ծառային խաղաղութիւնը կ'ուզէ։

28 Ու լեզուս քու արդարութիւնդ պիտի խօսի, ամէն օր քու գովեստդ։

ՍԱՂՄ · ԼԶ

1 Ամբարիշտին մեղքը անոր սրտին մէջ կը խօսի։ 5 Աստուծոյ ողորմութիւնը։ 10 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։

1 Ամբարիշտին մեղքը անոր սրտին մէջ կը խօսի. անոր աչքին առջեւ Աստուածավախութիւն չկայ։

2 Վասն զի ինքզինքը կը խաբէ իր աչքին առջեւ, որ իր անօրէնութիւնը չգտնուի ու չատելի չըլլայ։

3 Անոր բերանին խօսքերը անօրէնութիւն ու նենգութիւն են. ան իմաստութիւնն ու բարի գործերը ձգեց։

4 Իր անկողնին վրայ անօրէնութիւն կը խորհի, չարի ճամբուն վրայ կը կենայ, չարութենէ չի խորշիր։

5 Տէր՝ քու ողորմութիւնդ երկինքի մէջ է, ու քու հաւատարմութիւնդ՝ մինչև ամպերը։

6 Քու արդարութիւնդ հզօր լերանց պէս է, քու դատաստաններդ մեծ անդունդ մը։ Տէր՝ դուն մարդն ու անասունը կը պահես։

7 Որչափ քաղցր է քու ողորմութիւնդ, Աստուած՝ որ մարդիկ քու թեւերուդ ստուերին տակ կ'ապաստանին։

8 Քու տանդ ճարպերովը պիտի յագենան, ու քու հեշտութեանդ գետովը պիտի ըմպցընես զանոնք։

9 Վասն զի կեանքին աղբիւրը քեզի հետ է. քու լոյսովդ պիտի տեսնենք լոյսը։

10 Քու ողորմութիւնդ քեզ կը ճանչնողներուն վրայ երկարէ, ու քու արդարութիւնդ սրտով ուղիղներուն վրայ։

11 Հպարտին ոտքը զիս չհասնի, ու ամբարիշտին ձեռքը զիս չտատանէ։

12 Հոն անկան անօրէնութեան գործաւորները, գետին տապալուեցան, ու չկրցան ոտքի ելլել։

ՍԱՂՄ · ԼԷ

1 Չարագործներուն յաջողութիւնը։ 10 Ամբարիշտներուն կորուստը։ 23 Աստուած կը պահէ արդարները։ 35 Ամբարիշտներուն կորուստը։

1 Չարագործներուն համար մի՛ նեղուիր, ու անիրաւութիւն ընողներուն նախանձ մի՛ ըներ։

2 Վասն զի խոտի պէս շուտ պիտի չորնան, ու կանաչ բոյսի պէս պիտի թառամին։

3 Յոյս դիր Տէրոջ վրայ ու բարիք ըրէ, երկրի վրայ բնակէ ու հաւատարմութեամբ սնանիր։

4 Տէրոջմով ուրախ եղիր, ու անիկ քու սրտիդ խնդիրքները պիտի տայ քեզի։

5 Քու ճամբադ Տէրոջ յանձնէ, անոր յոյս դիր, ու անիկ պիտի գործէ։

6 Ու քու արդարութիւնդ պիտի ելլէ իբրև լոյս, ու քու իրաւունքդ՝ իբրև կէսօրուան արեւ։

7 Տէրոջմով հանդարտէ ու անոր համար համբերութեամբ սպասէ, մի՛ նեղուիր այն մարդուն համար որ իր ճամբան կը յաջողցնէ, այն մարդուն համար որ չար խորհուրդներ կ'իրագործէ։

8 Բարկութենէ դադրէ ու սրտմտութիւնը ձգէ, մի՛ նեղուիր, որ չարութեան կողմ ալ չդառնաս։

9 Վասն զի չարագործները պիտի կորսուին, բայց Տէրոջմով յուսացողները երկիրը պիտի ժառանգեն։

10 Ու քիչ մը ատեն ետքը ամբարիշտը պիտի չըլլայ, ու անոր տեղը նայիս՝ պիտի չգտնուի։

11 Բայց հեզերը երկիրը պիտի ժառանգեն, ու խաղաղութեան առատութեանը մէջ պիտի զուարճանան։

12 Ամբարիշտը արդարին դէմ չարութիւն կը խորհի, ու անոր վրայ իր ատամները կրճտեցուցած է։

13 Տէրը անոր վրայ կը ծիծաղի, վասն զի կը տեսնէ որ անոր օրը պիտի գայ։

14 Ամբարիշտները սուր քաշեցին ու աղեղնին լարեցին, որ աղքատն ու կարիքաւորը գետին տապալեն, ուղիղ ճամբայ երթալ ուզողները սպաննեն։

15 Անոնց սուրը իրենց սրտին պիտի մտնէ, ու աղեղնին պիտի կոտրտուի։

16 Արդարին քիչ ունեցուածքը աւելի լաւ է՝ քան թէ ամբարիշտներուն շատ հարստութիւնը։

17 Վասն զի ամբարիշտներուն բազուկները պիտի կոտրտուին, բայց Տէրը արդարները կը հաստատէ։

18 Տէրը անարատներուն օրերը գիտէ, ու անոնց ժառանգութիւնը յաւիտեան պիտի մնայ։

19 Չարի ժամանակ պիտի չամչնան, ու սովի օրերուն պիտի կշտանան։

20 Վասն զի ամբարիշտները պիտի կորսուին, ու Տէրոջ թշնամիները գեղեցիկ արօտներու պէս պիտի չքանան, պիտի չքանան ծուխի պէս։

21 Ամբարիշտը կ'առնու ու չի հատուցաներ, բայց արդարը կ'ողորմի ու կուտայ։

22 Վասն զի անոր օրհնածները երկիրը պիտի ժառանգեն, ու անոր անիծածները պիտի կորսուին։

23 Մարդուն քայլերը Տէրոջմէ պիտի հաստատուին, ու անոր ճամբան կը հաճի։

24 Թէև ինկնի՝ գլխիվայր պիտի չձգուի, վասն զի Տէրը ձեռքը կը բռնէ։

25 Տղայ էի, ու հիմա ծերացայ, բայց արդարը լքուած չտեսայ, ու անոր սերունդը հաց մուրացող չտեսայ։

26 Ամէն օր ողորմութիւն կ'ընէ ու կը տայ, ու անոր սերունդը օրհնութեան մէջ է։

27 Չարէն հեռացիր ու բարիք ըրէ, ու յաւիտեան բնակէ։

28 Վասն զի Տէրը իրաւունքը կը սիրէ, ու իր սուրբերը չի լքեր. յաւիտեան պահուած են, բայց ամբարիշտներուն սերունդը պիտի կորսուի։

29 Արդարները պիտի ժառանգեն երկիրը, ու անոր վրայ յաւիտեան պիտի բնակին։

30 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը խօսի, ու անոր լեզուն իրաւունք կը խօսի։

31 Անոր Աստուծոյ օրէնքը իր սրտին մէջ է, անոր քայլերը չեն սայթաքիր։

32 Ամբարիշտը արդարին դէմ կը դիտէ, ու զանիկա սպաննել կ'ուզէ։

33 Տէրը զանիկա անոր ձեռքը պիտի չձգէ, ու դատի ատեն զանիկա պիտի չդատապարտէ։

34 Սպասէ Տէրոջ ու անոր ճամբան պահէ, ու զքեզ պիտի բարձրացնէ որ երկիրը ժառանգես, ամբարիշտները կորսուելուն պիտի նայիս։

35 Ամբարիշտը զօրաւոր տեսայ, ու իր բնակած տեղը կանաչ ծառի պէս տարածուած։

36 Բայց անցաւ, ու ահա՛ չկայ, ու զանիկա փնտռեցի, բայց չգտնուեցաւ։

37 Անարատը նայէ ու ուղիղը տես, վասն զի խաղաղասէր մարդուն վերջը խաղաղութիւն է։

38 Բայց յանցաւորները միասին կորսուին, ամբարիշտներուն վերջը կորուստ է։

39 Արդարներուն փրկութիւնը Տէրոջմէ է, նեղութեան ատենը անոնց ամրոցն է։

40 Ու Տէրը զանոնք կ'օգնէ ու կ'ազատէ, զանոնք ամբարիշտներէն կ'ազատէ ու կը փրկէ, վասն զի անոր յուսացին։

ՍԱՂՄ · ԼԸ

1 Ամբարիշտներուն կորուստը։ 5 Աստուծոյ ողորմութիւնը։ 10 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։

1 Տէր՝ քու բարկութենովդ մի՛ յանդիմաներ զիս, ու քու սրտմտութենովդ մի՛ խրատեր զիս։

2 Վասն զի նետերդ ինծի մէջ խրուեցան, ու ձեռքդ վրաս իջաւ։

3 Քու բարկութենէդ պատճառաւ մարմնիս մէջ առողջութիւն չկայ, մեղքիս պատճառաւ ոսկորներուս մէջ խաղաղութիւն չկայ։

4 Վասն զի անօրէնութիւններս գլխուս վրայէն անցան, ծանր բեռի պէս ինծի համար չափազանց ծանրացան։

5 Յիմարութեանս պատճառաւ վէրքերս գարշեցան ու փտեցան։

6 Ծռեցայ, ամենայն կողմանէ խոնարհեցայ, ամբողջ օրը սգաւոր կ'երթայի։

7 Վասն զի մէջքս այրուածքով լեցուն է, ու մարմնիս մէջ առողջութիւն չկայ։

8 Տկարացայ ու ամենայնիւ ջախջախուեցայ, սրտիս խռովութենէն պատճառաւ կ'ողբայի։

9 Տէր՝ ամէն ցանկութիւնս քու առջեւդ է, ու հառաչանքս քեզմէ չծածկուեցաւ։

10 Սիրտս կը բաբախէ, զօրութիւնս զիս կը լքէ, ու աչքերուս լոյսն ալ անոնց հետ չկայ։

11 Սիրելիներս ու բարեկամներս իմ վէրքիս դէմ կեցան, ու մերձաւորներս հեռուն կեցան։

12 Ու անոնք որ անձիս կը նայէին որոգայթ լարեցին, ու անոնք որ չարիք կ'ուզէին ինծի համար խօսեցան, ու նենգութիւն կը խորհէին ամէն օր։

13 Բայց ես խուլի պէս չլսեցի, ու համր մարդու պէս բերանս չբացի։

14 Ու լսող մարդու պէս եղայ, ու բերանիս մէջ յանդիմանութիւն չունեցայ։

15 Վասն զի քեզի յուսացի, Տէր՝ դուն պիտի լսես, Տէր՝ Աստուած իմ։

16 Վասն զի ըսի թէ՝ Թող ինծի համար չուրախանան, որ ոտքս սահելու ատեն անոնք ինծի դէմ չմեծնան։

17 Վասն զի պատրաստ եմ կաղալու, ու ցաւս միշտ առջեւս է։

18 Վասն զի իմ անօրէնութիւնս կը խոստովանիմ, մեղքիս համար կը տրտմիմ։

19 Բայց իմ թշնամիներս կենդանի են ու զօրաւոր, ու անիրաւաբար ինծմէ շատցան։

20 Ու չարութեան փոխարէն բարիքիս դէմ կը պատերազմին, վասն զի բարիքին հետեւեցայ։

21 Տէր՝ մի՛ լքեր զիս, Աստուած իմ, մի՛ հեռանար ինծմէ։

22 Արթնցիր ու զարթիր իմ օգնութեանս, Տէր՝ Աստուած իմ ու իմ փրկութիւնս։

ՍԱՂՄ · ԼԹ

1 Մարդկային կեանքին անցաւորութիւնը։ 7 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։

1 Ես ըսի թէ՝ Ճամբաս պիտի զգուշանամ որ լեզուովս չմեղանչեմ, բերանիս սանձ պիտի դնեմ, մինչև որ ամբարիշտը իմ առջեւս է։

2 Համր եղայ, լռեցի, ու բարիքէն ալ կը յուզուէր ցաւս։

3 Սիրտս ներսիդիս տաքցաւ, ու մտածելուս մէջ կրակ բռնկեցաւ, ու լեզուովս խօսեցայ։

4 Տէր՝ ինծի ծանուցուր իմ վախճանս ու իմ օրերուս չափը թէ որչափ է, որ գիտնամ թէ որչափ անցաւոր եմ։

5 Ահա՛ մատնաչափ մը ըրիր զօրերս քու առջեւդ, ու իմ կեանքիս օրերը քեզի համար ոչինչ են. ամէն մարդ միայն շունչ է, ամէն մարդ որ ապրի՝ միայն ստուեր է։ (Սէլայ)։

6 Ամէն մարդ միայն ստուերի պէս կը շրջի, միայն ունայնութեան համար կը տագնապի, կը դիզէ ու չգիտեր թէ ո՞վ պիտի հաւաքէ։

7 Հիմա՛ Տէր՝ ինչ կ'ակնկալեմ ես. յոյսս քեզի վրայ է։

8 Ինծի ազատէ բոլոր անօրէնութիւններէս, զիս յիմարին նախատինքին մի՛ տար։

9 Համր եղայ, բերանս չբացի, վասն զի դուն ըրիր։

10 Քու հարուածդ զիս չհարուածէ, քու ձեռքիդ զարկածներէն կ'ուշաթափիմ։

11 Անօրէնութեան համար խրատելով զմարդ յանդիմանութիւններով կը պատժես, ու անոր ցանկալի բանը մաշուածի պէս կը հալեցընես. միայն շունչ է ամէն մարդ։ (Սէլայ)։

12 Լսէ՛ աղօթքս Տէր՝ ու ականջ դիր աղաղակիս, արտասուքիս համար մի՛ խլնար, վասն զի քու առջեւդ պանդուխտ եմ ու հիւր, ինչպէս բոլոր հայրերս։

13 Զիս ներէ որ ուժս նորոգուի, նախքան զի երթամ ու չըլլամ։

ՍԱՂՄ · Խ

1 Աստուծոյ ողորմութիւնը։ 5 Մարդկային անշնորհակալութիւնը։ 13 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։

1 Ես համբերութեամբ սպասեցի Տէրոջ, ու ինծի դարձաւ ու լսեց աղաղակս։

2 Ու զիս ելաւ ահաւոր փոսէ մը, տիղմոտ ճահճէ մը, ու ոտքերս վէմի վրայ դրաւ, քայլերս հաստատեց։

3 Ու բերանիս նոր երգ մը դրաւ, մեր Աստուծոյ օրհնութիւն։ շատեր պիտի տեսնեն ու պիտի վախնան, ու Տէրոջ վրայ պիտի յուսան։

4 Երանի՜ այն մարդուն որ Տէրոջ կը յուսայ, ու ամբարտաւաններուն ու սուտ կռապաշտներուն չի դառնար։

5 Տէր՝ Աստուած իմ, դուն շատ բաներ ըրիր քու հրաշալիքներդ ու քու խորհուրդներդ մեզի համար, քեզի նման չկայ. կ'ուզէի պատմել ու խօսիլ, բայց անհամար են։

6 Զոհ ու ընծայ չուզեցիր, բայց ականջներս բացիր. ողջակէզ ու մեղքի պատարագ չխնդրեցիր։

7 Ատոր համար ըսի թէ՝ Ահա՛ կուգամ, գրքի մատեանին մէջ իմ համար գրուած է։

8 Քու կամքդ կատարել, Աստուած իմ, կը հաճիմ, ու քու օրէնքդ իմ սրտիս մէջ է։

9 Մեծ ժողովուրդի մէջ արդարութիւնդ աւետեցի, ահա՛ շրթունքներս չեմ զսպեր, Տէր՝ դուն գիտես։

10 Քու արդարութիւնդ սրտիս մէջ չծածկեցի, ձայնով ու փրկութեամբ խօսեցայ, քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ մեծ ժողովուրդէն չծածկեցի։

11 Դուն, Տէր՝ ինծմէ քու ողորմութիւններդ մի՛ արգիլեր, քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ միշտ թող զիս պահեն։

12 Վասն զի անհամար չարիքներ զիս պատեցին, անօրէնութիւններս զիս բռնեցին, որ չկրցայ տեսնել, գլխուս մազերէն աւելի եղան, ու սիրտս զիս լքեց։

13 Կամեցիր, Տէր՝ որ զիս ազատես, Տէր՝ ինծի օգնելու համար շտապէ։

14 Ամչնան ու ամչնալով միասին ետ դառնան անոնք որ զանձս կը խնդրեն որ կորսընցնեն, ետ դառնան անոնք որ իմ չարիքս կը կամենան։

15 Իրենց ամչնալուն համար ետեւ դառնան անոնք որ ինծի՝ Ահա՛ ահա՛ կ'ըսեն։

16 Ցնծան ու ուրախանան քեզմով բոլոր անոնք որ քեզ կը փնտռեն, ու միշտ թող ըսեն անոնք որ քու փրկութիւնդ կը սիրեն՝ Մեծցուցէ՛ք Տէրը։

17 Ես աղքատ ու կարիքաւոր եմ, բայց Տէրը ինծի համար կը հոգայ։ դուն իմ օգնականս ու ազատիչս ես, Աստուած իմ, մի՛ յապաղեր։

ՍԱՂՄ · ԽԱ

1 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։ 4 Կ'աղաչէ որ Աստուած բժշկէ զինքը։ 10 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։

1 Երանի՜ աղքատին հոգ տանողին. Տէրը զանիկա չարի օրը պիտի ազատէ։

2 Տէրը զանիկա պիտի պահէ ու կենդանի պիտի պահէ, ու երկրի վրայ պիտի երանի տրուի, ու դուն զանիկա չես մատներ թշնամիներուն կամքին։

3 Տէրը զանիկա պիտի զօրացընէ հիւանդութեան մահիճին վրայ, ամբողջ անկողինը պիտի փոխես անոր հիւանդութեան ատեն։

4 Ես ըսի թէ՝ Տէր՝ ողորմէ՛ ինծի, բժշկէ՛ զանձս, վասն զի մեղանչեցի քեզի։

5 Թշնամիներս չարութիւն կը խորհին ինծի համար, թէ՝ Ե՞րբ պիտի մեռնի ու անունը կորսուի։

6 Ու եթէ գալու ըլլայ զիս տեսնելու, սուտ կը խօսի, սիրտը անօրէնութիւն կը հաւաքէ իր մէջ, դուրս կ'ելլէ, կը խօսի։

7 Իրարու հետ կը շշնջան ինծի դէմ բոլոր անոնք որ զիս կ'ատեն, ինծի համար չարիք կը խորհին։

8 Թող ըսեն՝ Անիրաւութիւն մը կպաւ անոր, ու ուր որ պառկեցաւ՝ այլեւս չի կրնար ելլել։

9 Ինծի մտերիմ մարդն ալ, որուն հացս կ'ուտէի, ինծի դէմ ոտքը վեր վերցուց։

10 Բայց դուն, Տէր՝ ողորմէ՛ ինծի ու զիս հանէ ոտքի, որ հատուցում ընեմ անոնց։

11 Ատով պիտի գիտնամ որ դուն ինծմով հաճեցար, որ թշնամիս իմ վրաս չի յաղթեր։

12 Ու ինծի համար անարատութեանս մէջ զիս բռնեցիր, ու յաւիտեան քու երեսիդ առջեւ դրիր զիս։

13 Օրհնեալ է Տէր՝ Իսրայէլի Աստուածը յաւիտենից մինչև յաւիտեան։ ամէն, ամէն։

ՍԱՂՄ · ԽԲ

1 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։ 5 Կ'աղաչէ որ Աստուած օգնէ։

1 Ինչպէս եղջերուն ջրի առուակներուն կը փափագի, հոգիս այսպէս քեզի կը փափագի, Աստուած՝ իմ։

2 Հոգիս Աստուծոյ, կենդանի Աստուծոյ կը ծարաւի. ե՞րբ պիտի գամ ու երեսը Աստուծոյ պիտի տեսնեմ։

3 Արտասուքս ինծի համար ցորեկ ու գիշեր հաց եղաւ, մինչ ամէն օր ինծի կ'ըսեն՝ Ո՞ւր է քու Աստուածդ։

4 Այս բաները կը յիշեմ ու հոգիիս մէջ կը թափեմ, վասն զի ամբոխին հետ կ'երթայի, անոնց հետ Աստուծոյ տունը կը տանէի, տօնի ձայնով ու գոհութեամբ, տօնախմբութիւն ընողներուն ամբոխին հետ։

5 Հոգիս ինչո՞ւ կը տրտմի ու ինծի մէջ կը խռովի։ յոյս դիր Աստուծոյ, վասն զի դեռ պիտի գոհանամ զանիկա, որ երեսիս փրկութիւնն ու Աստուածս է։

6 Հոգիս ինծի մէջ կը տրտմի, ասոր համար քեզ կը յիշեմ Յորդանանի երկրէն ու Հերմոնացիներուն լերանց վրայէն, Մասրար լերան վրայէն։

7 Անդունդ անդունդի կը կանչէ քու ջրհորներուդ ձայնովդ, քու բոլոր ալիքներդ ու ծփանքներդ վրաս անցան։

8 Տէրը ցորեկ ատեն իր ողորմութիւնը պիտի պատուիրէ, ու գիշերը անոր երգը ինծի հետ պիտի բլլայ, աղօթք պիտի ընեմ կենդանի Աստուծոյ։

9 Ես ըսի Աստուծոյ թէ՝ Իմ վէմս ես, ինչո՞ւ զիս մոռցար. ինչո՞ւ թշնամիին ճնշումովը սգաւոր կ'երթամ։

10 Ինչպէս ոսկորներուս մէջ սուր մը, այնպէս թշնամիներս զիս կը նախատեն, ամէն օր ինծի կ'ըսեն՝ Ո՞ւր է քու Աստուածդ։

11 Հոգիս ինչո՞ւ կը տրտմի ու ինծի մէջ կը խռովի։ յոյս դիր Աստուծոյ, վասն զի դեռ պիտի գոհանամ զանիկա, որ երեսիս փրկութիւնն ու Աստուածս է։

ՍԱՂՄ · ԽԳ

1 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։ 5 Կ'աղաչէ որ Աստուած օգնէ։

1 Դատէ՛ զիս, Աստուած, ու իմ դատս պաշտպանէ՛ անողորմ ազգէ մը, նենգաւոր ու անիրաւ մարդէ մը ազատէ զիս։

2 Վասն զի դուն, Աստուած՝ իմ զօրութիւնս ես, ինչո՞ւ զիս մոռցար. ինչո՞ւ թշնամիին ճնշումովը սգաւոր կ'երթամ։

3 Ճշմարտութիւնդ ու լոյսդ ղրկէ՛, անոնք թող զիս առաջնորդեն, սուրբ լերանդ ու քու բնակարաններդ թող զիս հասցնեն։

4 Ու Աստուծոյ սեղանին պիտի մտնեմ, Աստուծոյ՝ որ իմ ուրախութեանս ու ցնծութեանս Աստուածն է, ու քնարով պիտի գոհանամ զքեզ, Աստուած՝ Աստուած իմ։

5 Ինչո՞ւ հոգիս կը տրտմի ու ինծի մէջ կը խռովի։ յոյս դիր Աստուծոյ, վասն զի դեռ պիտի գոհանամ զանիկա, որ երեսիս փրկութիւնն ու Աստուածս է։

ՍԱՂՄ · ԽԴ

1 Կ'աղաչէ որ Աստուած ազատէ զիրենք։ 9 Կ'աղաչէ որ Աստուած չհեռանայ։

1 Աստուած՝ մեր ականջներովը լսեցինք, մեր հարքը պատմեցին մեզի, գործ մը ըրիր անոնց օրերուն, հնուց օրերուն մէջ։

2 Դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները վռնտեցիր ու զանոնք տնկեցիր, ազգերը կոտրտեցիր ու զանոնք տարածեցիր։

3 Վասն զի իրենց սուրովը երկիրը չժառանգեցին, ու իրենց բազուկը զիրենք չազատեց, հապա՝ քու աջդ ու բազուկդ ու քու երեսիդ լոյսը, վասն զի անոնց վրայ հաճեցար։

4 Դուն ես իմ թագաւորս, Աստուած, հրամայէ՛ Յակոբի փրկութիւնները։

5 Քեզմով թշնամիները պիտի տապալենք, քու անունովդ մեզի դէմ ելլողները պիտի կոխկռտենք։

6 Վասն զի իմ աղեղնիս չեմ յուսար, ու սուրս զիս չազատեց։

7 Հապա՝ դ

3 Դ Ինծի հետ Տէրը մեծցուցէք, ու մէկտեղ բարձրացընենք անոր անունը։
4 Ե Տէրը խնդրեցի, ու ինծի պատասխան տուաւ, և իմ ամէն երկիւղներէս իս փրկեց։
5 Անոր նայեցան ու լոյս առին, և անոնց երեսները չամչցան։
6 Զ Աս աղքատը աղաղակեց, ու Տէրը լսեց անոր, և Է զանիկայ իր բոլոր նեղութիւններէն փրկեց։
7 Ը Տէրոջը հրեշտակը Թ իր բանակը անկէ վախցողներուն չորս կողմը կը դնէ, ու զանոնք կ՚ազատէ։
8 Ժ Ճաշակեցէք ու տեսէք որ Տէրը բարի է. Ի երանի ան մարդուն՝ որ անոր կը յուսայ։
9 Լ Տէրոջմէ վախցէք՝ ով անոր սուրբերը. վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չըլլար։
10 Ի Առիւծի կորիւնները չքաւորութիւն ու անօթութիւն կը կրեն. Ծ սակայն Տէրը փնտռողներուն բարութիւն մը պակաս պիտի չըլլայ։
11 Եկէք որդիք, մտիկ ըրէք ինծի, Կ Տէրոջը վախը ձեզի սորվեցընեմ։
12 Հ Ո՞վ է ան մարդը որ ապրիլ կ՚ուզէ, ու շատ օրեր կը սիրէ, բարութիւն տեսնելու համար։
13 Քու լեզուդ չարութենէ պահէ, ու շրթունքներդ ծնենդութիւն խօսելէն։
14 Ղ Զարութենէ հեռացիր ու բարութիւն ըրէ. Մ խաղաղութիւն փնտռէ ու անոր ետևէն գնա։
15 Մ Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ են, ու անոր ականջները անոնց ծաղաղակին։
16 Ն Տէրոջը երեսը չարագործներուն դէմ է, Ն անոնց յիշատակը երկրէն բնաջինջ ընելու համար։
17 Արդարները կ՚աղաղակեն, ու Տէրը կը լսէ, ու իրենց բոլոր նեղութիւններէն կը փրկէ զանոնք։
18 Ն Տէրը մօտ է անոնց՝ Ղ որոնց սիրտը կոտրած է, ու հոգիով խոնարհածները կ՚ապրեցընէ։
19 Չ Արդարին նեղութիւնները շատ են. Ճ բայց Տէրը ամենէն կը փրկէ զանիկայ։
20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ. Մ անոնցմէ մէկը չկոտրուիր։
21 Չ Զարութիւնը ամբարիշտը պիտի մեռցընէ, ու արդարը ատողները պիտի դատապարտուին։
22 Տէրը Դ իր ծառաներուն անձը կը փրկէ. և իրեն յուսացողներէն բնաւ մէկը պիտի չդատապարտուի։

ՍԱՂՄ. ԼԵ

1 Դաւիթ իր անձին ազատութեանը համար ու իր թշնամիները նուաճելու համար կ՚աղօթէ. 11 անոնց անիրաւութեանը համար կը դատի, 22 ու զԱստուած անոնց դէմ կը գրդռէ։

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ա Ով Տէր՝ ինծի հետ հակառակողներուն հետ հակառակէ. Բ ինծի հետ պատերազմողներուն հետը պատերազմէ։
2 Գ Ասպարը ու վահանը առ, ու ելիր ինծի օգնութիւն ընելու։
3 Նաև նիզակը քաշէ, ու Ճամբան գոցէ իս հալածողներուն դէմ. ըսէ անձիս թէ Քու փրկութիւնդ ես եմ։
4 Իմ անձս փնտռողները Դ ամչնան ու խայտառակ ըլլան. Ե ետ դառնան ու ամչնան անոնք որ ինծի համար չարութիւն կը խորհին։
5 Զ Հովին առջևը եղած մղեղին պէս ըլլան անոնք. և Տէրոջը հրեշտակը փախցընէ զանոնք.
6 Անոնց ճամբան Ե խաւար ու սրկրդեցընող ըլլայ, և Տէրոջը հրեշտակը հալածէ զանոնք.
7 Վասն զի զուր տեղը Ը իրենց որոգայթը փոսի մէջ ինծի համար ծածկեցին, ու զուր տեղը Ի փոս փորեցին անձիս համար։
8 Թող անոր վրայ Թ յանկարծ աւերում գայ. և Ժ իր ծածկած որոգայթը զինքը բռնէ, նոյն աւերման մէջը իյնայ։
9 Սակայն իմ անձս Տէրոջմով պիտի ցնծայ, Ի անոր փրկութիւնովը ուրախ պիտի ըլլայ։
10 Լ Իմ բոլոր ոսկորներս պիտի ըսեն, Տէր՝ Ի ո՞վ քեզի նման է, որ աղքատը կ՚ազատես անկէ՝ որ կը զօրանայ անոր վրայ, ու աղքատը և տնանկը իր յափշտակողէն։
11 Ծ Սուտ վկաներ ելան, չգիտցածներս կը հարցընէին ինծի։
12 Կ Աղէկութեան փոխարէն ինծի դէշութիւն ըրին՝ կողոպտելով իմ անձս։
13 Բայց ես Հ անոնց հիւանդութեան ատենը քուրձ կը հագնէի. իմ անձս ծոմով կը չարչարէի, Ծ ու իմ աղօթքս իմ ծոցս պիտի դառնայ։
14 Ինչպէս իմ ընկերիս կամ եղբօրս հետ՝ այնպէս ալ անոնց հետ կը վարուէի, իր մօրը համար սուգ ունեցողի մը պէս տրտմութեամբ կը ցածնայի։
15 Բայց անոնք իմ Ղ կաղութեանս ատենը խնդացին ու ժողվուեցան. Մ զարնողները իմ վրաս ժողվուեցան, ու ես Բան մը չէի գիտեր. Մ կը ճեղքէին զիս ու չէին դադարեր.
16 Խնճոյքի կեղծաւոր խեղկատակներուն հետ ծակռաներնին իմ վրաս կը կրճտէին։
17 Ո՞վ Տէր՝ մինչև ե՞րբ Ն պիտի նա-

Ա Սաղ. խդ. 1։ Ճժթ. 154։ Ողբ. գ. 58։
Բ Ել. ժգ. 25։
Գ Ես. խբ. 13։
Դ Հմբ 26։ Սաղ. խ. 14, 15։ Հ. 2, 3։
Ե Սաղ. Ճիթ. 5։
Զ Յոբ. խա. 18։ Սաղ. ա. 4։ Ձդ. 13։ Ես. իթ. 5։ Ովս. ժգ. 3։
Է Սաղ. հգ. 18։ Երեմ. իգ. 12։
Ը Սաղ. թ. 15։
Թ ա Թես. ե. 3։
Ժ Սաղ. է. 15, 16։ Ծէ. 6։ Ճխա. 9, 10։ Առակ. ե. 22։
Ի Սաղ. ժգ. 5։
Լ Տես Սաղ. ծա. 8։
Ի Ել. ժե. 11։ Սաղ. հա. 19։
Ծ Սաղ. իէ. 12։
Կ Սաղ. լբ. 20։ Ճթ. 3, 4, 5։ Երեմ. ժբ. 20։ Յոհ. ժ. 32։
Հ Յոբ. լ. 25։ Սաղ. կթ. 10, 11։
Ձ Մատ. ժ. 13։ Ղու. ժ. 6։
Ղ Դամ՝ կը դառնար։
Ղ Սաղ. լբ. 17։
Մ Յոբ. լ. 1, 8, 12։
Մ Յոբ. ժգ. 9։
Յ Յոբ. ժգ. 9։ Սաղ. լէ. 12։ Ողբ. բ. 16։
Ն Ամբ. ա. 13։

Դ Սաղ. կթ. 30։ Ղու. ա. 46։
Ե Մատ. է. 7։ Ղու. ժա. 9։
Զ Սաղ. գ. 4։
Է Հմբ 17, 19։ բ Թագ. իբ. 1։
Ը Դան. զ. 22։ Երբ. ա. 14։
Թ Տես Ծն. լբ. 1, 2։ գ Թագ. զ. 17։ Զաք. թ. 8։
Ժ ա Պետ. բ. 3։
Ի Սաղ. բ. 12։
Լ Սաղ. լա. 23։
Ի Յոբ. գ. 10, 11։
Ծ Սաղ. ձգ. 11։
Կ Սաղ. լբ. 8։
Հ ա Պետ. գ. 10, 11։
Յ ա Պետ. բ. 22։
Ղ Սաղ. լէ. 27։ Ես. ա. 16, 17։
Մ Հռով. ժբ. 18։ Երբ. ժբ. 14։
Մ Յոբ. լզ. 7։ Սաղ. լգ. 18։ ա Պետ. գ. 12։
Յ Հմբ 6, 17։
Ն Ղև. ժէ. 10։ Երեմ. խդ. 11։ Ամով. թ. 4։
Ն Առակ. ժ. 7։
Ա Հմբ 6, 15, 19։ Սաղ. ճխե. 19, 20։
Ն Սաղ. ճխե. 18։
Ղ Սաղ. ծա. 17։ Ես. ծէ. 15։ կա. 1։ կղ. 2։
Ջ Առակ. իդ. 16։ բ Տիմ. գ. 11, 12։
Ա Հմբ 6, 17։
Ա Յոհ. ժթ. 36։
Վ Սաղ. ղդ. 23։
Դ բ Թագ. գ. 9։ գ Թագ. ա. 29։ Սաղ. հա. 23։ ճգ. 4։ Ողբ. գ. 58։

ՀԻԵ . ապատէ իմ անձս անոնց ա-
ւերումներէն , Հիմ կեանքս՝ ա-
րիւնհեղներէն ։
18 Մէնծ Ժողովքի մէջ քեզ պիտի
գովեմ . շատ ժողովուրդի մէջ
քեզ պիտի օրհնեմ ։
19 Զուր տեղը Հինծի թշնամի ե-
ղողները թող իմ վրաս չխնդան .
առանց պատճառի զիս ատող-
ները Հաչքով նշան թող չտան ։
20 Ինչու որ խաղաղութիւն չեն խօ-
սիր , Հապա երկրի մէջ Հանդարա-
նեսուն դէմ նենգութիւն կը խոր-
հին ,
21 Ու Մբերնց բերանը ինծի դէմ կը
լայնցընեն՝ ըսելով , Մվաշ վաշ ,
մեր աչքերը տեսան ։
22 Ով Տէր՝ դուն Հաւասար , Մյու-
մի կհնար . ով Տէր՝ Մինծմէ մի
Հեռանար ։
23 Մերթ ընչիր՝ ով իմ Հասուածս
ու Տէրս , ու իմ դատաստանիս —
դասիս երթը ։
24 Մքու արդարութեանդ Համեմատ
Միրաւունք րլլէ ինծի՝ ով իմ Տէր
Հասուածս , և Մխմ վրաս թող
չխնդան ։
25 Մերնց սրտին մէջը թող չըսեն
թէ Ահա մեր կամքը եղաւ , —
թող չըսեն թէ Մկլեցինք անի-
կայ ։
26 Մթող ամչնան ու միկտեղ խայ-
տառակ րլլան անոնք որ իմ Հարի-
քիս վրայ կը խնդան . Միմ վրաս
Հպարտացողները Մամօթի ու խայ-
տառակութիւն Հագնին ։
27 Մթող ցնծան և ուրախանան
անոնք որ իմ արդարութիւնս
կ'ուզեն , ու Միշտ թող ըսեն թէ
Հասուածի մեծնայ , Հոր իր ծա-
ռային խաղաղութիւնը կ'ուզէ ։
28 Մու իմ լեզուս քու արդարու-
թիւնդ պիտի խօսի , — ամէն օր
քու գովութիւնդ ։

ՍԱՂՄՈՍ · Լ.Ջ

1 Զարհուրանք զէշ վիճակէ ։ 5 Հասուծոյ զորձերէն վերադարձութիւնը ։ 10 Դաւիթ Հասուծոյ օգտոյդ Համար ընդհանր կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաստ Դաւիթի՝ Տէրոջը ծառային ։

1 Ամարշտին չարութիւնը վրայով
սրտիս մէջի խօսքը — Մ . Մնա-
տուածդ վախը չկայ անոր աչքերուն
առջին ։
2 Ինչու որ Մինքզինքը կը շողոքոր-
թէ իր աչքերուն առջին՝ իր անօ-
րէնութիւնը դտնուելուն ու ատե-
լի րլլալուն վրայով ։
3 Անոր բերնին խօսքերը անօրէնու-
թիւն ու Մնենգութիւն են . բարին
ընելու Համար Մխելամտուն րլլալը
մկկի ձգեց ։
4 Միր անկողնին մէջը անօրէնու-
թիւն կը մտածէ , — կը կենայ
Հանապազ ճամբու մէջ որ աղէկ չէ ,
և չարէն չզզուիր ։
5 Ով Տէր՝ Մքու ողորմութիւնդ
մինչև երկինքը Մհասնի , — քու
ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը ։
6 Քու արդարութիւնդ հզօր լեռ-
ներու պէս է , քու Միրաւունքդ
մեծ անդունդի մըն է . Մմարդիկը ու
անասուններդ դուն կ'ապրեցընես ,
ով Տէր ։
7 Ով Հասուած՝ Մի՜նչ գերազանց
է քու գթութիւնդ , որ մարդոց
որդիքը Մքու թևերուդ Հովանաւո-
րութեանը կ'ապաւինին ։
8 Մկ Հնձոնք քու տանդ պարարտու-
թենէն պիտի կշտանան . ու Մքու
Հաճոյութիւններուդ Մգետէն պիտի
խմցընես անոնց ։
9 Մինչու որ կենդանի աղբիւրը քու
քովդ է . Մքու լուսովդ լոյս պիտի
տեսնենք ։
10 Քու գթութիւնդ Մրկիզ ճանչցող-
ներուն շարունակէ , ու քու ա-
րդարութիւնդ Հարտասվ ուղիղնե-
րուն ։
11 Ամպարտաւանոյթեան ոտքը
թող իմ վրաս չգայ , ու չարերուն
ձեռքը զիս չշարժէ ։
12 Հոն ինկան անօրէնութիւն զոր-
ծողները . գետինը զարնուելուն ու
Մչկրցան վեր ելլել ։

ՍԱՂՄՈՍ · Լ.Է

1–46 Դաւիթի բարեպաշտ ու չար մարդոց ասոր-
բեր վիճակները առորոգելով՝ Համբերելու ու
Հասուծոյ ապաւինելու կը Համոզէ մարդիկ ։

Սաստ Դաւիթի ։

1 Մի՜արերուն Համար մի՛ նեղանար ,
անօրէնութիւն զործողներուն
մի՛ նախանձիր .
2 վասն զի անոնք Մխոտի պէս շու-
տով պիտի կտրուին , ու կանանչ
խոտի պէս պիտի չորնան ։
3 Տէրոջը յուսա ու բարութիւն
րլլէ , երկրին վրայ բնակէ ու ճշմար-
տութեան մէջ արածուէ ,
4 Ու Մտէրոջմով ուրախացիր . և
անիկայ կու տայ քեզի քու սրտիդ
խնդրուածքները ։
5 Մտէրոջը յանձնէ քու ճամբադ ,
ու անոր յուսայ , և անիկայ պիտի
կատարէ .
6 Ու դուրս պիտի Հանէ քու ար-
դարութիւնդ լոյսի պէս , ու քու
իրաւունդդ կէս օրուան պէս ։
7 Մտէրոջը Համբերէ Ամու անոր
սպասէ Մե՛ մի նեղանար իր ճամ-
բան յաջողութեամբ գացողին Հա-
մար , — խարէութիւն ընող մար-
դուն Համար ։
8 Դադարէ բարկութենէն , ու

Մ Հասկ · գ · 16 ։ Մէջ · բ · 1 ։
Մ Հս · կե · 2 ։
Մ Սաղ · ձհ · 10 ։ Ամբ · 4 ։
Ե Ցար · ժա · 8 ։ Սաղ · հէ · 19 ։ Հով · ժա · 33 ։
Ի Ցար · է · 20 ։ Սաղ · ճեռ · 9 ։ Ա Տիմ · գ · 10 ։
Ա Սաղ · լա · 19 ։
Ի Հռոմ · բ · 12 ։ Սաղ · ժէ · 8 ։ գա · 4 ։
Ը Սաղ · կե · 4 ։
Ի Սաղ · ժգ · 11 ։
Ժ Ցար · ի · 17 ։ Ցաքո · իբ · 1 ։
Ն Երեմ · ը · 13 ։ Ցոհ · գ · 10 · 14 ։ Հապէա · բ · 9 ։
Ն Երեմ · իբ · 16 ։
Ղ Սաղ · է · 10 ։ գգ · 15 ։ ղէ · 11 ։
Ճ Սաղ · ա · 5 ։

Ի Հասկ · գ · 16 ։ Մէջ · բ · 1 ։
Ղ Հս · կե · 2 ։
Ի Սաղ · ձէ · 10 ։ Ամբ · 4 ։
Ը Ցար · ժա · 8 ։ Սաղ · հէ · 19 ։ Հով · ժա · 33 ։
Ի Ցար · է · 20 ։ Սաղ · ձեռ · 9 ։ Ա Տիմ · գ · 10 ։
Ա Սաղ · լա · 19 ։
Ի Հռոմ · բ · 12 ։ Սաղ · ժէ · 8 ։ գա · 4 ։
Ը Սաղ · կե · 4 ։
Ի Սաղ · ժգ · 11 ։
Ժ Ցար · ի · 17 ։ Ցաքո · իբ · 1 ։
Ն Երեմ · ը · 13 ։ Ցոհ · գ · 10 · 14 ։ Հապէա · բ · 9 ։
Ն Երեմ · իբ · 16 ։
Ղ Սաղ · է · 10 ։ գգ · 15 ։ ղէ · 11 ։
Ճ Սաղ · ա · 5 ։

— Հռով · գ · 18 ։

Բ Օր · իթ · 19 ։ Սաղ · ժ · 3 ։ իթ · 18 ։

Ֆ Սաղ · ժբ · 2 ։
Ֆ Երեմ · գ · 22 ։

— Սաղ · իբ · 2 ։
— Սաղ · իբ · 25 · 31 ։ թ · 9 · 10 · ձժա · 1 ։
Ե Սաղ · ժգ · 4 ։ իե · 2 ։ լբ · 16 ։
Պ Սաղ · կմ · 4 ։ ձի · 3 ։ ձմի · 161 ։ Պզբ · գ · 52 ։
Յ Ցոհ · ժէ · 25 ։
Ղ Ցար · ժէ · 12 ։ Ամակ · գ · 13 ։ ժ · 10 ։
— Սաղ · իբ · 13 ։
— Սաղ · թ · 15 ։ ծգ · 7 ։ ՟ · 3 ։
Է Եզ · գ · 7 ։ Գծբ · է · 34 ։
— Սաղ · իբ · 1 ։ ժբ · 1 ։
Բ Սաղ · ժ · 1 ։ իբ · 11 ։ 19 ։ լբ · 21 ։ Նա · 12 ։
Ո Սաղ · իգ · 23 ։ ձ · 2 ։
— Բ Թես · ա · 6 ։
Ֆ Սաղ · իզ · 1 ։
Ֆ Հբ 19 ։
Ո Սաղ · իէ · 12 ։ Տ · 3 ։ Հե · 8 ։
Ֆ Ովտ · բ · 13 ։
— Հբ 4 ։ Սաղ · թ · 14 ։
Ի Սաղ · լբ · 16 ։
Ֆ Սաղ · Հիե · 29 ։ ձբ · 18 ։
Ո Հռով · ժբ · 15 ։ ա Կոր · ժբ · 26 ։
Ի Սաղ · Տ · 4 ։
Ղ Սաղ · ձխե · 4 ։
Ի Սաղ · ծ · 15 ։ Յա · 14 ։ Նա · 24 ։

— Հռով · գ · 18 ։

Բ Օր · իե · 19 ։ Սաղ · ժ · 3 ։ իե · 18 ։

Ֆ Սաղ · ժբ · 2 ։

Ո Երեմ · գ · 22 ։

ոչդոգիլը վերջ բրև. Եմ նեղանար, որ չարութիւն ընես։

9 Վասն գի չարագործներըդ պիտի կորսուին, սակայն Տէրոջը Համբերողներ Երկիրը պիտի ժառանգեն։

10 Վասն գի Երթիչ ժամանակ եւս ամբարիշտը պիտի չըլլայ. Եւ անոր տեղը պիտի փնտռես, ու ինքը պիտի չգտնուի։

11 Սակայն Հեզերը պիտի ժառանգեն երկիրը, ու խաղաղութեան առատութիւնովը ուրախ պիտի ըլլան։

12 Մեղաւորը արդարին դէմ չար կը խորհի, Եւ անոր վրայ ակռաները կը կրճտէ։

13 Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանիկայ, վասն զի Տանոր օրը հասնելու վրայ կը տեսնէ։

14 Մեղաւորները թուր քաշեցին, եւ աղեղնին լարեցին, աղքատը ու անանկը վար ձգելու համար, շիտակ ճամբու մէջ քալողները սպանելու համար։

15 Անոնց թուրը իրենց սիրտը պիտի մտնէ, ու անոնց աղեղները պիտի կոտրտին։

16 Արդարին քիչ բանը չատ ամբարիշտներու առատ առատութենէն աղէկ է։

17 Ինչու որ ամբարիշտներուն բազկները պիտի կոտրտին. բայց արդարներուն ապաւէնը Տէրն է։

18 Արդարներուն օրերը պիտի Տէրը գիտէ. և անոնց ժառանգութիւնը յաւիտենական պիտի ըլլայ.

19 Փորձանքի ժամանակ պիտի չամչնան, ու սովի օրերը պիտի կշտանան։

20 Բայց ամբարիշտները պիտի կորսուին, ու Տէրոջը թշնամիները գառնուկներու ճարպին պէս պիտի ոսպառին, մխի պէս պիտի ոսպառին։

21 Ամբարիշտը փոս կ'առնէ ու չվճարեր, սակայն Արդարը կ'ողորմի ու կու տայ։

22 Ինչու որ անոր օրհնածները պիտի ժառանգեն երկիրը. բայց անկ անիծուածները պիտի կորսուին։

23 Բարի մարդուն քայլերը Տէրոջմէ կը հաստատուին, ու Անոր ճամբուն կը հաճի։

24 Թէև իյնայ, պիտի չկործանի. վասն զի Տէրը անոր ձեռքը կը բռնէ։

25 Տղայ էի ու ծերացայ, բայց արդարը անտես եղած չեմայ, կամ անոր զաւակը Հաց մուրացող։

26 Ամէն օր կ'ողորմի ու փոխ կու տայ. և անոր սերունդը օրհնուած է։

27 Չարութենէ հեռ կեցիր ու բարութիւն ըրէ, և յաւիտեան պիտի մնաս։

28 Ինչու որ Տէրը սէր իրաւունքը, և իր սուրբերը երեսէ չձգեր. յաւիտեան կը պահուին անոնք. բայց ամբարիշտներուն սերունդը պիտի կորսուի։

29 Արդարները պիտի ժառանգեն երկիրը, ու յաւիտեան անոր վրայ պիտի բնակին։

30 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը խօսի, ու անոր լեզուն իրաւունք կը դատէ։

31 Իր Աստուծոյն օրէնքը իր սրտին մէջ է, Ե անոր քայլերը պիտի չսահին։

32 Մեղաւորը արդարը կը դիտէ, և զանիկայ սպանելու եղանակ կ'իյնայ։

33 Տէրը անոր ձեռքը պիտի չձգէ զանիկայ, և անոր դատաստանը տեսնուած ատենը պիտի չդատապարտէ զանիկայ։

34 Տէրոջը համբերէ ու անոր ճամբան պահէ, և անիկայ քեզ կը բարձրացնէ, որ երկիրը ժառանգես. ամբարիշտներուն ոչնչանալուդ ատենը պիտի տեսնես։

35 Ամբարիշտը զօրացած տեսայ, ու իր տեղը կեցող կանանչ ծառի մը պէս տարածուած.

36 Բայց Ան անցաւ, ու ահա չկար. և զանիկայ փնտռեցի, բայց չգտնուեցաւ։

37 Ուղիղը նկատէ և ուղիղն նայէ. վասն զի խաղաղարար մարդը ետքը վախճան պիտի ունենայ։

38 Բոլոր անօրէնները միասին պիտի կորսուին. ամբարիշտներուն վախճանը կորսուած պիտի ըլլայ։

39 Բայց արդարներուն փրկութիւնը Տէրոջմէն է, Անոնց ամրոցը թշուառութեան ժամանակ ինքը անոնց ապաւէնն է։

40 Ու Տէրը պիտի օգնէ անոնց, և պիտի ազատէ զանոնք. ամբարիշտներէն պիտի ազատէ, ու պիտի փրկէ զանոնք, Վասն զի անոր կը յուսան։

ՍԱՂՄՈՍ · Լ.

1—22 Դաւիթ իր ազգականի վիճակին համար գիտութիւն կը խնդրէ Աստուծմէ։

Սաղմոս Դաւիթի, յիշատակի համար։

1 Վ – Տէր՝ քու սրտմտութեամդ պիտի մի յանդիմանես, ու բարկութեամդ պիտի մի խրատես.

2 Վասն զի քու նետերդ իմ վրաս պիտի մխուեցան, և քու ձեռդ իմ վրաս կ'իջնէ։

3 Իմ մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ քու բարկութենդ համար, – Ոսկորներուս մէջ հանգստութիւն չկայ իմ մեղքիս համար։

Բ Սաղ · ծդ · 3։ Եփես · գ · 25։
Գ Ծն · իե · 13։ 14։
Ե Հմր 11։22։ 29։ Նա · Ակ · 13։
Ը Երր · ժ · 36։ 37։
Թ Ծն · է · 10։ Ի · 9։
Ժ Պտմ · ե · 5։
Ի Սաղ · լե · 16։
Ձ Սաղ · ր · 4։
Ղ ա Թագ · իգ · 10։
Ճ Ընդ · ճամբով չիտակ հագցնելը
Ը Մհր · ե · 6։
Ա Առակ · ժե · 16։ ժգ · 8։ ա Տիմ · գ · 6։
Բ Ծն · լո · 15։ Սաղ · ժ · 15։ Եզեկ · է · 21։ ՃԼ։
Գ Սաղ · ա · 6։
Դ Նա · կ · 21։
Ե Ծն · է · 20։ Սաղ · ԼԴ · 19։
Զ Կամ՝ պատրաստ արօտի
Է Սաղ · ՃԸ · 3։
Ը Սաղ · ՃԺ · 5 · 9։
Թ Առակ · գ · 33։
Ժ Ելհ 9։
ԺԱ Թագ · բ · 9։ Առակ · ժգ · 9։
ԺԲ Սաղ · ԼԲ · 19։ 20։ Նա · 2։ գ · 12։ Առակ · իգ · 16։ Մհր · է · 8։ Ծր Կոր · գ · 9։
ԺԳ Ծն · ժէ · 23։ Սաղ · ՃԽ · 15։ ՃԻ · 10։
ԺԴ Օր · ժէ · 8։ 10։ Սաղ · ՃԺ · 5 · 9։
ԺԵ Սաղ · ԼԴ · 14։ Նա · ա · 16։ 17։
ՃԱ Սաղ · ժ · 7։
ՃԲ Սաղ · խա · 10։ Առակ · ր · 22։ Նա · ժգ · 20։
ՃԳ Առակ · ր · 21։
ՃԴ Մաս · ԺԲ · 35։
ՃԵ Օր · չ · 6։ Սաղ · խ · 8։ ՃԺԹ · 98։ Նա · ծա · 7։
ՃԶ Սաղ · ժ · 8։
ՃԷ Ր Պետ · ր · 9։
ՃԸ Սաղ · ՃՀ · 31։
ՃԹ Հմր 9։ Սաղ · իե · 14։ Առակ · ի · 22։
Ձ Սաղ · ՃՐ · 5 · 6։ գա · 8։
ՁԱ Ծր · ե · 3։
ՁԲ Ծր · ի · 5։ ՃՀ։
ՁԳ Նա · յբ · 17։ ՃԼ · 2։
ՁԴ Սաղ · ա · 4։ ՃՐ · 5։
ՁԵ Սաղ · գ · 8։ Սաղ · իե · 9։
ՁԶ Նա · յա · 5։ Ա Մհ · ե · 20։ Գաղ · գ · 17։ 28։ գ · 23։

4 Ինչու՞ որ Է անօրէնու-թիւնները դլխիս վեր բարձրացան , ծանր բեռի պէս Ը իմ վրա՞ ծանրացած են :

5 Վէրքերս հոտեցան — փտեցան իմ յիմարու-թեանս պատճառով :

6 Նուաստացայ — Է խիստ ցած-ցայ . Ըամէն օր սրտում կը պտըտիմ .

7 Վասն զի աղիքներս Բ ջերմու-թիւնով լեցուեցան , ու Գ մարմնոյս մէջ առողջու-թիւն չկայ :

8 Տկարացայ ու խիստ ձեղուեցայ , Ելսրտիս հեծու-թենէն մռնչելի :

9 Ո՜վ Տէր՝ իմ ամէն բաղձանքս քու առջեդ է , ու իմ հեծու-թիւնս քեզմէ չծածկուեցաւ :

10 Սիրտս կը բաբախէ , ոյժս զիս թողլ տուաւ , ու Ը իմ աչքերուս լոյսը՝ ան ալ իմ հետս չէ :

11 Ե Սիրականներս ու բնկերներս Գ իմ չարչարանքիս հետու կը կեն-նան , ազգականներս ալ Ի հետս կը կենան .

12 Ու անձս փնտռողները Ի՛նձ որս-գայթի կը լարեն , ու ինծի չարիք ուզողները Ն անօրէնու-թիւն կը խօ-սեն , և ամէն օր Ը նենդու-թիւն կը մտածեն :

13 Սակայն Ձ ես խուլի պէս չեմ լսեր , Ժ ու բերանը չբացող համրի մը պէս եմ :

14 Եւ ես ականջ մարդու մը պէս եմ՝ որ չլսեր , ու հակառակ խօսք չկայ իր բերանը :

15 Վասն զի՛ ո՛վ Տէր՝ Ձես քեզի կը յուսամ՝ դուն պիտի պատասխա-նես՝ ո՛վ իմ Տէր Ը աստուածս :

16 Ինչու՞ ար ըսի՝ Գ թող չխնդան իմ վրաս . Ը ոտքիս սահած ժամա-նակը Բ ինծի դէմ չԷ՛ր մեծցը-նեն :

17 Վասն զի ես կաց ը լալու պատ-րաստ եմ , ու իմ ցաւս ամէն ա-տեն առջիս է :

18 Ինչու որ Ը անօրէնու-թիւնս պիտի պատմեմ , — Ժ մեղքիս համար հոգ պիտի բնեմ :

19 Բայց թշնամիներս աղջ են , ու ժողցան . Ի զիս զուր տեղը ատող-ները շատցան .

20 Ու՞ Ե ադիկու-թեան փոխարէն դէշու-թիւն բնողները ինծի դէմ կը կենան , Ժ վասն զի ես ադիկու-թեան ետևէ կ՛երթամ՝ ;

21 Խ մի՛ թողուր՝ ո՛վ Տէր , ո՛վ իմ Աստուածս՝ Է ինծմէ մի հեռանար :

22 Ինծի օգնու-թիւն բնելու արագ-ցիր՝ ո՛վ Տէր՝ Ժ իմ փրկու-թիւնս :

ՍԱՂՄ · Լ Թ

1 Դասիին դասուցու-թիւնը իր խորհրդներուն վրայով : 4 Կենաց կարճա-թեանը և անց-նելութեանը վրայ եղած խորհրդած-ու-թիւնը , 7 Աստուծոյ գթասատանութեան երկիւղը , 10 ու ազօթքը անհամբերու-թեան առնելը են :

Դ Լեսաւոր երաժշտին — Իդիթունեան . Սաղմոս Դաւթի :

1 Ըսի թէ՝ Բ ճամբաներուս զգուշ-թիւն ընեմ , որ լեզուովս մեղք չգործեմ . Է բերանս սանձով պա-հեմ՝ Ժ մինչև իմ առջեւս ե-զած ատենը :

2 Ե Մունճ եղայ լռու-թիւնով , ա-զիկու-թեան վրայով — Լ լռեցի , ու ցաւս չարժեցաւ :

3 Սիրտս բորբոքեցաւ ներսի դիս , Ի ջերմու-թեանս մէջ Ը կրակ վառ-ցաւ . — Ն ախ՛ Ը լեզուովս խօսեցայ :

4 Ե Ցուցուր ինծի՝ ո՛վ Տէր , իմ վերջս , և օրերուս չափը որչափ է , Ը զիտնամ թէ ինչպէս անցա-ւոր եմ :

5 Ընդ իմ օրերս թիզերու Ը չ դրբիր , ու Ը իմ կեանքս ոչինչի պէս է քու առջեդ . Ե իրաւ ամէն մարդ Ի՛Ե Հաստատուած ըլլ , Ե՛ոյզ բա-լորովին ունայնու-թիւն է : (Սե-լայ :)

6 Ցիրաւի մարդը Ե տուէրի մը պէս կը պտրտի . արդարև փուճ տեղը անհանգիստ կ՛ըլլայ . Ի կը դիզէ , բայց չգիտեր թէ ով պիտի առնէ զանոնք :

7 Ու հիմա ի՛նչ բանի ապասեմ՝ ո՛վ Տէր , Ը իմ յոյսս քեզի է .

8 Փրկէ զիս իմ բոլոր յանցանքնե-րէս , իս Ի յիմարներուն նախատինքը ընչ՛ը՛ մի՛ դներ :

9 Ե Մունճ եղայ ու բերանս չբացի , վասն զի Ի դուն բրիր :

10 Ձ Քու հարուածդ Գ հեռացուր ինծ-մէ . Ձես քեզ զարնելովս ես կոր-սուեցայ :

11 Ընդօրէնու-թեան համար յանդի-մանու-թիւններով կը խրատես մարդը , Ն ցեցի մը պէս կը հալեցը-նես անոր ցանկալի բաները . Ե բրաւ ամէն մարդ ունայնու-թիւն է , (Սելայ :)

12 Ո՜վ Տէր՝ լսէ իմ ազօթքս , ու ա-կանջ դիր աղաղակիս . արցունքներս քու լեր , Ձ ինչու որ քու առ-ջեդ պանդուխտ մըն եմ ես , հիւր մը՝ Ժ իմ բոլոր նախնիքներուս պէս :

13 Ժ Թոյլատուու-թիւն բրէ ինծի որ զուարթնամ՝ քանի որ չեմ գայիր ան տեղը՝ որ Ե ալ պիտի չգտնուիմ՝ ;

ՍԱՂՄ · Խ

1 Աստուծոյ ապատնեցուն օգտին : 6 Չեզոքա-գութիւնը խոտո բեղուներէ զգ է : 11 Դա-տին իր նեղու-թիւններուն գոգացումովը ուսելի Հերմոնացիներէն եմ՝ կ՛ազօթէ :

Դ Լեսաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի :

Ե Եզր · Թ · 6 : Սապ · Խ · 12 :
Ը Ա տաս · ժա · 28 :
* Եչ Բ · Խ Ե · Ա
Ե Սապ · Լե · 14 :
Ը Ցար · Լ · 28 : Սապ · Խր · 9 : Խե · 2 :
Ի Ցար · Է · 5 :
Ձ Հմր 3 :

Ե Ցար · գ · 24 : Սապ · Խր · 1 : Եա · ՃԹ · 11 :

Ը Սապ · գ · 7 : Ձը · 9 :
Ե Սապ · Լա · 11 :
Ձ Ղե · ժ · 31 , 32 :
Ի Ղե · Խգ · 49 :
Ձր Թագ · Ժէ · 1 , 2 , 3 :
Ն Ր Թագ · Ժգ · 7 , 8 :
Ը Սապ · Լե · 20 :
Ձ Ձես Ր Թագ · Ժգ · 10 :
Ճ Սապ · Լճ · 2 , 9 :
Յ Ր Թագ · Ժգ · 12 : Սապ · ՀԹ · 7 :
Ն Սապ · Ժգ · 4 :
Ը Ր Օր · ԼՐ · 35 :
Ա Սապ · Լե · 26 :

Ը Աապ · ԼՐ · 5 : Առակ · Խը · 13 :
Ո Ր Կոր · Ե · 9 , 10 :
Ի Սապ · Լե · 19 :
Ա Սապ · Լե · 12 :
Ա Ձես Ա պատ · գ · 13 : Ա Յօ՛ն · գ · 12 :
Ի Սապ · Լե · 22 :
Ա Սապ · Խե · 1 : Կր · 2 , 6 : Եա · Ժր · 2 :

Ա Ա Սաղ · Ժգ · 41 · Խե · 1 : Սապ · Կր · 1 , Ե · Ին վերջերը
Բ գ Թագ · Ր · 4 : գ Թագ · Ժ · 31 :
Ի Սապ · Ճխա · 3 : Ցար · գ · 2 :
Ո Կապ · գ · 5 :
Ի Սապ · ԼԲ · 13 :
Կ — ՛ Աստուած Իսրաէլ Ը Երեմ · Ի · 9 :
Ի Սապ · գ · 12 : ՃԺԹ · 84 :
Ը Սապ · գ · 4 :
Բ Հմր 11 : Սապ · Կր · 9 : Ճխգ · 4 :
Ի ա Կոր · Ե · 31 : Ցար · գ · 14 :
Ի Ցար · Խե · 17 : Յով · Ր · 18 , 21 , 26 : Ե · 14 : Ղա · Ժ · 20 , 21 :
Ը Սապ · ԼԲ · 15 :
Ի Սապ · Խգ · 13 : ՀԺ · 4 :
Ձ Ղե · Ժ · 3 : Ցար · Ի · 4 , 5 : Սապ · Լ · 13 :
Ի Ր Թագ · Ժգ · 10 : Ցար · Ր · 10 :
Ճ Ցար · Բ · 84 : Ժգ · 21 :
Ն Ցար · գ · 19 : Ժգ · 28 : Եր · Ա · 9 : Մա · Ե · 12 :

Ի Հմր 5 :
Ճ Ղե · Խե · 23 : Ա Մն · Խե · 15 : Սապ · ՃԺԹ · 19 : Ր Կոր · Ե · 6 : Երե · Ժ · 13 : Պետ · Ա · 17 : Ր · 11 :
Ր Ղնտ · Խե · 9 :
Ր Ցար · Ժ · 20 , 21 : Ժգ · 5 , 6 :
Ն Ցար · Ժգ · 10 , 11 , 12 :

1 Ապաստե՛լով ապաւէնի Տէրոջը , ու
ծուէցա՛ ինծի ու լսեց իմ ա-
ղաղակս .
2 Եւ զիս կորստեան փոսէն՝ Է՛տրդ-
մալից կաւէն հանեց , ու Է՛ոտքերս
վէմի վրայ ամուրցուց ու Է՛քա-
լուածքս հաստատեց .
3 Ու բերանս դրաւ Է՛մէկ նոր երդ
մի՝ մեր Աստուծոյն գովու-թիւնը :
Շատերը պիտի տեսնեն ու պիտի
վախնան , ու Տէրոջը պիտի յու-
սան :
4 Է՛նքանի՛ ան մարդուն՝ որ իր
յոյսը Տէրոջը վրայ կը դնէ , ու
Շնայիր հպարտներուն ու տուե-
թեան դարձողներուն :
5 Է՛շատ Է՛ն սքանչելիքներդ ու-
դուն ըրեր Դո՛ , ով իմ Տէր Աս-
տուածս , Է՛ու մեր վրայ ունեցած
խորհուրդներդ մէկը չկրնար կար-
գաւ պատմել քու առջեդ . պիտի
պատմէի ու խօսէի , Է՛այց համրան-
քէն աւելի շատ են :
6 Է՛Զոհի ու ընծայի չհաւնեցար ,
հո՛ւ իմ ականջներս բացիր . ող-
ջակէզ ու մեղքի պատարագ չպա-
հանջեցիր :
7 Ա՛ն ժամանակը ըսի թէ Ա՛նա
կու գամ ես . գիրքի տոմարի մէջ
Է՛ինծի համար գրուած է :
8 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ Է՛քու կամքդ
կատարելու փափաքեցայ , ու քու
օրէնքդ Է՛իմ ներքին դիս է :
9 Հ՛ռչակաւո-թիւն բարովղեցի շատ-
ուոր ժողովքի մէջ . ահա չ՛ըր-
թա՛նքներս չպզտիլեցի , ով Տէր՝
Դուն գիտես :
10 Հ՛արտիս մէջը զգեստ չպահեցի
քու արդարո-թիւնդ . հաւատար-
մո-թիւնդ ու փրկու-թիւնդ պատ-
մեցի , քու ողորմո-թիւնդ ու ճըշ-
մարտու-թիւնդ շատուոր ժողովքէն
չծածկեցի :
11 Դուն՝ ով Տէր , քու գթո-
թիւնդ ետ մի պահեր ինծմէ . Է՛քու
ողորմո-թիւնդ ու ճշմարտու-
թիւնդ ամէն ժամանակ պահեստա-
նէն զիս :
12 Վ՛ասն զի անթի՛ւ չարիքներ իս
պատեցին . Հ՛անօրէնու-թիւններս
ինծի հասան , ու ես չեմ կրնար
տեսնել , զլխուս մազէն շատ են .
ու Հ՛սիրտս իս թողուց :
13 Ո՛վ Տէր՝ Է՛իս փրկելու կամք ըրէ .
ով Տէր՝ ինծի օգնելու արագորդի՛ր :
14 Հ՛ԹՈղ ամչնան ու միկտղ խայ-
տառակ ըլլան իմ անձս փնտռող-
ներդ՝ անհետ կորսընչցնելու հա-
մար . ետ դառնան ու ամօթով
ըլլան ինծի չարու-թիւն ուզողնե-
րը :
15 Թ՛ող ամնսալով Հ՛կօրծանին
անոնք որ ինծի Վ՛աչ վաչ կ՛ըսեն :
16 Ո՛ւմէն բիզ փնտռողները քեզ-
մով թող ցնծան և ուրախանան .
քու փրկու-թիւնդ սիրողները Ա-
մէն ժամանակ թող ըսեն , Տէրը
մեծանայ :
17 Ե՛սայց ես աղքատ ու տնանկ
եմ , Հ՛ոգի՛ Տէրը հոգ կը տանի
ինծի . իմ օգնականս ու փրկիչս
դուն ես , ով իմ Աստուածս՝ մի՛
ուշանար :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ

1 Աստուած ապրատին հոգ կը տանի : 4 Դա-
ւիթ իր թշնամիներուն նեղութեանը համար
կը գանգատի : 10 Օգնութեան համար Ա-
ստուծոյ կը դիմէ :

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւ-
թի :

1 Ա՛յրանի՛ անոր՝ որ աղքատին հոգ
կը տանի . նեղութեան օրը
Տէրը պիտի փրկէ զանիկայ :
2 Տէրը պիտի պահէ ու ապրեցնէ
զանիկայ , երանելի պիտի բլլայ
երկրի վրայ . Է՛ու թշնամիներուն
կամացը պիտի չմատնես զանիկայ :
3 Տէրը անոր դիւի պիտի տայ տը-
կարութեան անկողնին մէջը . ա-
նոր ամէն անկողինը պիտի դար-
ձընես անոր հիւանդութեան ա-
տենը :
4 Ես ըսի , Ո՛վ Տէր՝ ողորմի՛ ին-
ծի , Է՛րժշկի իմ անձս , ընչու որ ես
քեզի դէմ մեղանչեցի :
5 Թշնամիներս զիս կը խօսին իմ
վրայովս , ը՛ն՛ը՛վ ի՛նչ Ե՛րբ պիտի
մեռնի ու անունը կորսուի :
6 Թէ որ գա՛լը Է՛նէ գալու բլլայ
տեսնելու համար , Է՛ունայնութիւն
կը խօսի . իր սիրտը անօրէնութիւն
կը ժողվէ իրեն համար , ու դուրս
ելլելով զրու՛յլ :
7 Ինծի դէմ միկտղ կը փսփսան
ամէն իս ատողները , իմ վրայովս
չարութիւն կը խորհին .
8 Կ՛ը՛ն՛ի՛ Զարհուրելի բան մը
անոր վրայ թափեցաւ . ու հի՛մա որ
պառկած է , ալ պիտի չելլէ :
9 Է՛Մինչև անգամ իմ բարեկամս՝
որուն ապաւիներ էի , Հիմ՝ հացս
ուտողը ինծի դէմ կրունկ վեր-
ցուց :
10 Սակայն՝ ով Տէր՝ դուն ողորմի՛
ինծի ու կանդնեցուր զիս , ու ես
փոխարէնը տամ անոնց :
11 Ա՛կէ գիտեմ որ ինծի կը հաւ-
նիս , որ թշնամիս իմ վրաս չպար-
ծենար :
12 Ես զիս իմ անմեղութեանս մէջ
կը պահես , ու յաւիտեան Է՛իս
քու առջեդ կը կայնեցընես :
13 Հ՛Օրհնեալ բլլայ Իսրայէլին Տէր
Աստուածը յաւիտենից յաւիտե-
նից : Ա՛մէն ու ամէն :

---

1 Սաղ . խէ . 14 ; լե . 7 ։
2 Սաղ . կծ . 2 . 14 ։
3 Սաղ . խէ . 5 ։
4 Սաղ . լե . 23 ։
5 Սաղ . լգ . 3 ։
6 Սաղ . ծբ . 6 ։
7 Սաղ . լգ . 8 ; Երեմ . ժէ . 7 ։
8 Սաղ . ճա . 3 , 7 ։
9 Եել . ժէ . 11 ; Ցար . 4 . 9 ; թ . 10 ; Սաղ . նա . 15 ; ղբ . 5 ; ճկծ . 6 , 17 ։
10 Նա . ծէ . 8 ։
11 Թագ . ժէ . 22 ; Սաղ . ծ . 8 ; ծա . 16 ; Ես . ա . 11 ; կդ . 3 ; Ովս . գ . 6 ; Պատմ . թ . 13 ; ժբ . 7 ; Երբ . ժ . 5 ։
12 Նզմ . իդ . 44 ։
13 Սաղ . ճէթ . 16 , 24 , 47 , 92 ; Ցոհ . գ . 34 ; Հռով . է . 22 ։
14 Սաղ . լէ . 31 ; Երեմ . լա . 33 ; Ես . գ . 3 ։
15 Սաղ . իբ . 22 , 25 ; լե . 18 ։
16 Սաղ . ճէթ . 16 ։
17 Սաղ . ճկծ . 2 ։
1 Դատ . իզ . 20 , 27 ։
2 Սաղ . խգ . 3 , ծէ . 3 ; կա . 7 ։
3 Սաղ . լբ . 4 ։
4 Սաղ . նգ . 26 ։
5 Սաղ . ն . 1 , 6 ։
6 Սաղ . լե . 4 , 26 ; ն . 2 , 3 ; Նա . 13 ։
7 Սաղ . ն . 3 ։
8 Կ՛ը՛ի՛բնց ամենի՛ն պատճառը
9 Սաղ . նգ . 19 ։

---

1 Սաղ . ն . 4 ։
2 Սաղ . լե . 27 ։
3 Սաղ . ն . 5 ։ Սպան . ծ . 7 ։
4 Թագ . ժ . 5 ։ Սաղ . ծ . 12 ; Ցար . ժթ . 19 ։ Սաղ . ծէ . 12 , 13 , 20 ։ Երեմ . ի . 10 ։
5 Ընդ . ե ։ Ցոհ . ժգ . 18 ։
6 Սաղ . ժբ . 2 ։ Նահ . իգ . 24 , 25 , 26 ։
7 Ինծի դէմ մկկտղ կը փսփսան ամէն իս ատողները , իմ վրայովս չարութիւն կը խորհին .
8 Կ՛ը՛ն՛ի՛ Զարհուրելի բան մը անոր վրայ թափեցաւ . ու հի՛մա որ պառկած է , ալ պիտի չելլէ :
9 Է՛Մինչև անգամ իմ բարեկամս՝ որուն ապաւիներ էի , Հիմ՝ հացս ուտողը ինծի դէմ կրունկ վեր-ցուց :
10 Սակայն՝ ով Տէր՝ դուն ողորմի՛ ինծի ու կանդնեցուր զիս , ու ես փոխարէնը տամ անոնց :
11 Ա՛կէ գիտեմ որ ինծի կը հաւ-նիս , որ թշնամիս իմ վրաս չպար-ծենար :
12 Ես զիս իմ անմեղութեանս մէջ կը պահես , ու յաւիտեան Է՛իս քու առջեդ կը կայնեցընես :
13 Հ՛Օրհնեալ բլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը յաւիտենից յաւիտե-նից : Ա՛մէն ու ամէն :

---

1 Սաղ . ն . 4 ։
2 Սաղ . լե . 27 ։
3 Սաղ . ն . 5 ։ Սպան . ծ . 7 ։
4 Թագ . ժ . 5 ։ Սաղ . ծ . 12 ; Ցար . ժթ . 19 ։ Սաղ . ծէ . 12 , 13 , 20 ։ Երեմ . ի . 10 ։
5 Ընդ . ե ։ Ցոհ . ժգ . 18 ։
6 Սաղ . ժբ . 2 ։ Նահ . իգ . 24 , 25 , 26 ։
7 Թագ . ժ . 5 ։ Սաղ . ծ . 12 ; Ցար . ժթ . 19 ։ Սաղ . ծէ . 12 , 13 , 20 ։ Երեմ . ի . 10 ։
8 Ցար . լգ . 7 ։ Սպան . ժգ . 15 ։
9 Ցոհ . ժգ . 48 ։

ՍԱՂՄ · ԽԲ

1 Դաւիթ կը փափաքի Աստուծոյ ծառայելու խորանին մէջ ։ 5 Իր անձը կը քաջալերէ որ Աստուծոյ ապաւինի ։

Գլխաւոր երաժշտին . Կորխի որդւոցը երգը ։

1 Ինչպէս որ եղջերուն ջուրի վտակներուն կը փափաքի , անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փափաքի՝ ով Աստուած ։

2 —Հոգիս ծարաւի է Աստուծոյ՝ Բ կենդանի Աստուծոյն . Ե՞րբ պիտի գամ ու երևնամ Աստուծոյ առջին ։

3 Ցորեկ ու գիշեր Գ արցունքներս ինծի հաց եղան ։ որովհետև Դ ամէն օր ինծի կ՚ըսեն թէ Ո՞ւր է քու Աստուածդ ։

4 Ա՛ս բաները միտքս կը բերեմ , ու Ե հոգիս կը թափեմ իմ ներսի դիս , ֆափաքելով որ բազմութեան հետ երթամ , Հանոնց հետ հանդէսով Աստուծոյ տունը մտնեմ ուրախութեան ու օրհնութեան ձայնով , տօնախմբող բազմութեան հետ ։

5 Ե Ինչո՞ւ կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ինչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Ը Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ իր երեսին փրկութեանը համար ։

6 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ հոգիս իմ ներսի դիս կը ցածնայ . անոր համար քեզ կը յիշեմ Յորդանանու երկրէն ու Հերմոններէն — Փոքր լեռնէն ։

7 Բ Անդունդը անդունդին կը կանչէ քու յորձանքներուդ ձայնովը . Գ քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան ։

8 Ցորեկը Տէրը պիտի Ե պատուիրէ իր ողորմութեանը , ու Լ գիշերը իր երգը ինծի հետ պիտի ըլլայ , — աղօթքս իմ կենացս Աստուծոյն ըլլայ ։

9 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ՝ իմ Վէմիս , Ինչո՞ւ իս մոռցեր ես , Ե ինչո՞ւ տրտում պտրտիմ թշնամիին հարբստահարութենէն ։

10 Ոսկորներս կոտրտելու չափ թշնամիներս զիս կը նախատեն Դ ամէն օր ինծի ըսելով թէ Ո՞ւր է քու Աստուածդ ։

11 Ե Ինչո՞ւ կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ինչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ , Ա՛ն է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս ։

ՍԱՂՄ · ԽԳ

1 Դաւիթ աղօթք կ՚ընէ Աստուծոյ որ զինքը խորանը դարձընէ , ու կը խոստանայ ուրախութեամբ անոր ծառայելու ։ 5 Իր անձը կը քաջալերէ որ Աստուծոյ ապաւինի ։

1 —Ինծի դատաստան ըրէ՝ ով Աստուած , ու Բ իրաւունքս պաշտպանէ սուրբ չեղող ազգէն . նենգաւոր ու անօրէն մարդէն իս ազատէ ։

2 Քանզի դուն ես Գ իմ ամրութեանս Աստուածը . ինչո՞ւ իս կը մերժես , Դ ինչո՞ւ տրտում պտրտիմ թշնամիին հարստահարութենէն ։

3 Ե Քու լոյսդ ու ճշմարտութիւնդ խրկէ . անոնք առաջնորդեն ինծի , ու իս հանեն Հ քու սուրբ լեռդ ու քու բնակարաններդ ։

4 Ու Աստուծոյ սեղանին քովը պիտի երթամ , իմ ուրախութեանըս ու ցնծութեանս Աստուծոյն առջին . ու քեզ քնարով պիտի գովեմ , ով Աստուած՝ իմ Աստուածս ։

5 Ե Ինչո՞ւ կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ինչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ , Ա՛ն է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս ։

ՍԱՂՄ · ԽԴ

1 Եկեղեցին իր առջի ընդունած շնորհքները յիշելով՝ ներկայ ժամանակի չարիքներուն համար կը գանգատի ։ 17 Իր անկեղծութիւնը խոստովանելով՝ 24 Ջերմեռանդութեամբ կ՚աղօթէ օգնութեան համար ։

Գլխաւոր երաժշտին . Կորխի որդւոցը երգը ։

1 Ո՛վ Աստուած՝ մեր ականջներովը լսեցինք , —հայրերնիս մեզի պատմեցին — գործը՝ որ անոնց օրերը գործեցիր առջի ժամանակը ։

2 Բ Դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները քշեցիր ու *զանոնք տնկեցիր . չարչարեցիր ժողովուրդները ու տարածեցիր զանոնք ։

3 Քանզի Գ չէ թէ իրենց սրովը ժառանգեցին երկիրը , ու չէ թէ իրենց բազուկը զիրենք փրկեց . հապա քու աջ ձեռքդ ու քու բազուկդ և քու երեսիդ լոյսը , Դ վասն զի անոնց հաճեցար ։

4 Ե Դուն ինքդ ես իմ թագաւորս՝ ով Աստուած . հրաման տուր Յակոբին փրկութիւններուն համար ։

5 Քեզմով Հ թշնամիներնիս գետինը պիտի զարնենք , մեր վրայ ելլողները քու անունովդ ոտքի տակ պիտի առնենք ։

6 Վասն զի Ե աղեղիս չեմ յուսար , ու թուրս իս չկրնար ազատել .

7 Հապա դուն մեզ կը փրկես մեր թշնամիներէն , ու Ը մեզ ատողները ամօթով կ՚ընես ։

— Սաղ · կդ · 1 ։ ձդ · 2 ։ Յօհ · է · 37 ։
Բ աթես · ա · 9 ։
Գ Սաղ · ձ · 5 ։ ճբ · 9 ։
Դ Հմր 10 ։ Սաղ · հթ · 10 ։ ճժե · 2 ։
Ե Յոր · լ · 16 ։ Սաղ · կբ · 8 ։
Հ Ես · լ · 29 ։
Ե Հմր 11 ։ Սաղ · խդ · 5 ։
Ը Օշր · գ · 24 ։
Բ Երեմ · գ · 20 ։ Եղեկ · է · 26 ։
Գ Սաղ · ձբ · 7 ։ Յովն · բ · 3 ։
Ե Ղև · իե · 21 ։ բ Օր · իբ · 8 ։
Լ Յոր · լե · 10 ։ Սաղ · լ · 7 ։ կդ · 6 ։ ճխթ · 5 ։
Ե Սաղ · լբ · 6 ։ խդ · 2 ։
Դ Հմր 3 ։ Յովել · բ · 17 ։ Միք · է · 10 ։
Ե Հմր 5 ։ Սաղ · խդ · 5 ։

— Սաղ · իդ · 1 ։ լե · 24 ։
Բ Սաղ · լե · 1 ։
Գ Սաղ · իբ · 7 ։
Դ Սաղ · խբ · 9 ։
Ե Սաղ · խ · 11 ։ ծէ · 3 ։
Հ Սաղ · գ · 4 ։
Ե Սաղ · խբ · 5 · 11 ։
— Ել · ժբ · 26 ։ 27 ։ Սաղ · հբ · 8 ։
Բ Ել · ժե · 17 ։ բ Օր · է · 1 ։ Սաղ · հբ · 55 ։ ձ · 8 ։
* Գր՝ հայրերնիս
Գ բ Օր · բ · 17 ։ Յես · իդ · 12 ։
Դ բ Օր · գ · 37 ։ է · 7 ։ 8 ։
Ե Սաղ · հդ · 12 ։
Հ Դան · բ · 4 ։
Ե Սաղ · լդ · 16 ։ Ովս · ա · 7 ։
Ը Սաղ · խ · 14 ։

8 Ամէն օր Ի Աստուծով կը պարծե-
նանք , ու յաւիտեան քու անունդ
պիտի դովինք ։ (Սելայ ։)
9 Սակայն Ձ մեզ մերժեցիր ու խայ-
տառակ ըրիր , ու մեր զօրքերուն
հետը չելար ։
10 Թշնամիին մեզետ դարձուցիր ,
ու մեզ ատողները Ձեզ կողոպտեցին
իրենց համար ։
11 Մեզ ոչխարի պէս ուտելու
տուիր , ու Ի հեթանոսներուն մէջը
մեզ ցրուեցիր ։
12 Քու ժողովուրդդ ոչինչ գնով
ծախեցիր , ու չաւելցուցիր քու
հարստութիւնդ անոնց դիներովը ։
13 Դրացիներնուս առջեւը մեզ խայ-
տառակ ըրիր , մեր բոլորտիքը ե-
ղողներուն ծաղր ու կատակ ։
14 Մեզ Ի հեթանոսներուն մէջը ա-
ռակ ըրիր , ու ժողովուրդներուն
մէջը Ձ գլուխնին երերցնելու դո-
ւռս ։
15 Ամէն օր իմ նախատինքս առջեւս
է , ու երեսիս ամօթը զիս կը ծած-
կէ ,
16 դնախատողին ու հայհոյողին ձայ-
նէն , Ըմէշնամիին ու վրէժխնդրին
երեսէն ։
17 Ձա ամէնը մեր վրայ եկաւ , ա-
կայն մենք քեզ չմոռցանք և քու
ուխտիդ սուտ չելանք ։
18 Սիրտերնիս ետ չդարձան , Ր ու
քայլափոխներնիս քու ճամբայէդդ դուրս
չեկան ։
19 Թէպէտ չջաղաքներուն եղած
տեղը մեզ ճղմեցիր , ու Ր մահուան
ստուերովը մեզ ծածկեցիր ։
20 Թէ որ մեր Աստուծոյն անունը
մոռցեր ենք , կամ օտար աստուծոյ
Ձեռ բերնիս երկրպագեր ենք ,
21 Ըմիթէ Աստուած ասը բանը պի-
տի չգտնար Ի , որովհետեւ ինքը սրբ-
տին գաղտնիքները գիտէ ։
22 Ընայց ամէն օր քեզի համար կը
սպանուինք , մորթուելու ոչխարի
պէս կը սեպուինք ։
23 Ըկրթնցիր , ով Տէր , ինչո՞ւ կը
քնանաս , ելիր , Էմի մերժեր Ձեզ
յաւիտեան ։
24 Ընչո՞ւ երեսդ կը ծածկես , մեր
տրտմութիւնը ու տառապանքը կը
մոռնաս ։
25 Ընչու որ Ըմեր անձը մինչեւ հողը
ծռեցար , մեր փորը գետինը փա-
կաւ ։
26 Ելիր մեր օգնութեանը , ու ա-
զատէ մեզ քու ողորմութեանդ
համար ։

ՍԱՂՄ · ԽԵ

1 Քրհաասի թագաւորութիւններ վէմափառա-
թիւնը ու չնորհքը ։ 10 Եկեղեցին պարսա-
ւարկութիւններէ ու պատժութիւններէ ։

Գրկաւար երաժշտին , — Շօշանեմի վը-
րայ · Կորհի որդւոցը քերթուածը ,
երգ սիրոյ ։

1 Իմ սրտիս բարի խօսք կը բղխի ,
շարադրածս թագաւորին հա-
մար կը խօսիմ · իմ լեզուս արա-
գադիր գրիչին պէս է ։
2 Դուն մարդոց որդիներէն աւելի
գեղեցիկ ես ։ քու Ի շրթունքդ վրայ
չնորհք թափուած է ։ անոր համար
Աստուած քեզ օրհնեց յաւիտեան ։
3 Ո՛վ Հզօր , Ր թուրդ մէջքդ կա-
պէ քու փառքովդ ու վայելչու-
թիւնովդ ։
4 Ու Ի քու վայելչութիւնովդ յաջո-
ղուէ · ճշմարտութեան ու հեզու-
թեան և արդարութեան համար
հեծիր · ու քու աջ ձեռքդ քեզի
ահաւոր բաներ պիտի սորվեցնէ ։
5 Քու նետերդ սրուած են , —
թագաւորին թշնամիներուն սրտին
մէջը հասած են · ժողովուրդները
քու տակդ պիտի իյնան ։
6 Ո՛վ Աստուած , Ը քու աթոռդ
յաւիտեան յաւիտենից է · քու
թագաւորութեանդ գաւազանը
ուղղութեան գաւազան է ։
7 Ի Արդարութիւնը կը սիրես ու ա-
նօրէնութիւնը կ՚ատես · անոր հա-
մար , ով Աստուած , Ը քու Աս-
տուածդ Ի ուրախութեան եղով
Ձեզ օծեց քու ընկերներէդ աւելի ։
8 Ի Քու բոլոր հանդերձներդ
զմուռս ու Հալուէ և կասիայ կը հո-
տին , փղոսկրէ պալատներէն * նո-
ւագարանները լարերը քեզ ուրախա-
ցուցին ։
9 Ն Թագաւորներուն աղջիկները
քու պատուականներուդ մէջն են ·
թագուհին Ի քու աջ կողմդ կը
կանգնի Ոփիրի ոսկիով շքեղա-
զարդ ։
10 Ո՛վ աղջիկ , լսէ ու տես , և քու
ականջդ ծռէ · Ե մոռցիր քու ժո-
ղովուրդդ ու քու հօրդ տունը ։
11 Ան ատեն թագաւորը պիտի
ցանկայ քու գեղեցկութեանդ ,
Ի ինչու որ ան է քու տէրդ , ու ա-
նոր երկրպագութիւն բրէ ։
12 Եւ Տիւրոսին աղջիկը — Ր ժո-
ղովուրդին հարուստները ընծայով
պիտի խնդրեն քու երեսդ ։
13 Ն Թագաւորին աղջիկը բոլորովին
փառաւոր է ներսը , ոսկի թելով
հիւսուած է իր հանդերձը ։
14 Նկարակերպած հանդերձով Ը պի-
տի բերուի թագաւորին · անոր
ետեւէն եկող աղջիկ ընկերները քե-
զի պիտի բերուին ։
15 Ցնծութիւնով և ուրախութիւ-
նով պիտի բերուին , թագաւորին
պալատը պիտի մտնեն ։

— Սաղ · կԹ · և Ե · Ի վերապիր-
ները ։

Ի Դա · ղ · 22 ։

Ի Ես · Թ · 6 ։ Ե Ես · ԽԹ · 2 ։ Երէ · ղ · 12 ։ Յայտ · ա · 16 ։ Ժէ · 15 ։

Ի Յայտ · գ · 2 ։

Ը Սաղ · ղղ · 2 ։ Երէ · ա · 8 ։

Ի Սաղ · լէ · 5 ։

Ը Եզ · կա · 1 ։ Ի Սաղ · խա · 6 ։

Ի գ Թագ · ա · 39 · 40 ։

Ի Երգ · ա · 3 ։ * Կամ առ-
կեց

Ը Երգ · գ · 8 ։

Ի Տես · գ Թագ · բ · 19 ։

Ի Տես ի Որ · խա · 13 ։

Ի Սաղ · դե · 6 ։ Ես · Ձգ · 5 ։

Ի Սաղ · խէ · 29 ։ Եր · 10 · Ես · խԹ · 23 ։ կ · 3 ։ Ի Յայտ · Ժէ · 7 · 8 ։

Ը Երգ · ա · 4 ։

16 Քու հայրերուդ տեղը որդիքդ պիտի ըլլան, բոլոր երկրին մէջ ՚ի՛շխաններ պիտի ընես անոնք։
17 ՚Քու անունդ հռչակել պիտի տամ ազգէ մինչև ազգ, անոր համար ժողովուրդները քեզ պիտի գովեն յաւիտեանս յաւիտենից։

ՍԱՂՄ · ԽԶ

1 Եկեղեցիին Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութիւնը։ 8 Զանիկայ դիտելու համար յորդորանք մը։

Գլխաւոր երաժշտին. Կորխի որդւոցը երգը — Ալամօթի վրայ։

1 Աստուած մեր ՚ապաւէնը ու զօրութիւնն է. ՚Նեղութիւններուն մէջը խիստ օգնական կը գտնուի։
2 Անոր համար պիտի չվախնանք, թէև երկիրը փոխուի, ու լեռները ծովուն մէջտեղը ձգուին.
3 ՚Թէև անոր ջուրերը գոռան — պղտորին, լեռները դողան անոր ուռենալովը։ (Սէլայ։)
4 ՚Գետի վտակները պիտի ուրախացընեն ՚Աստուծոյ քաղաքը՝ Բարձրելոյն սուրբ բնակարանները։
5 Աստուած ՚անոր մէջն է, անիկայ պիտի չսասանի. Աստուած անոր պիտի օգնէ առտուանց կանուխ։
6 ՚Հեթանոսները կը խռովին, թագաւորութիւնները կը շարժին. Բարձրեալը իր ձայնը կու տայ, ՚Երկիրը կը հալի։
7 ՚Զօրաց Տէրը մեզի հետ է, Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է։ (Սէլայ։)
8 ՚Եկէք — տեսէք Տէրոջը գործքերը, որ աւերումներ ըրաւ երկրի մէջ։
9 ՚Պատերազմները կը դադարեցընէ մինչև երկրի ծայրը. ՚աղեղը կը կոտրտէ ու նիզակը կը ջարդէ, ՚կառքերը կրակով կ՚այրէ։
10 Հանդարտ կեցէք ու ճանչցէք որ ես եմ Աստուած. Հեթանոսներուն մէջը ՚պիտի բարձրանամ, երկրի վրայ պիտի բարձրանամ։
11 ՚Զօրաց Տէրը մեզի հետ է, Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է։ (Սէլայ։)

ՍԱՂՄ · ԽԷ

1—9 Ազգերուն յորդորանք մը՝ որ ուրախութեամբ Քրիստոսի թագաւորութիւնը ընդունին։

Գլխաւոր երաժշտին. Կորխի որդւոցը Սաղմոսը։

1 — Ծափ զարկէք, ամէն ժողովուրդներ, ցնծութեան ձայնով Աստուծոյ աղաղակեցէք։
2 Վասն զի Տէրը Բարձրեալ ՚Ա Ահարկու է. բոլոր երկրի վրայ ՚մեծ թագաւոր է։
3 ՚Ժողովուրդները մեզի կը ՚Նաղանդեցընէ, ու ազգերը մեր ոտքերուն տակը։
4 Ընտրեց մեզի ՚մեր ժառանգութիւնը, Յակոբին փառաւորութիւնը՝ որ ինքը սիրեց։ (Սէլայ։)
5 ՚Աստուած ցնծութիւնով վեր ելաւ, Տէրը փողի ձայնով։
6 Սաղմոս երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս երգեցէք. սաղմոս երգեցէք մեր թագաւորին, սաղմոս երգեցէք.
7 ՚Վասն զի բոլոր երկրի վրայ թագաւոր Աստուած է, ՚Երգ երգեցէք անոր։
8 ՚Աստուած ազգերուն վրայ կը թագաւորէ, Աստուած կը նստի իր սուրբ աթոռին վրայ։
9 Ժողովրդոց իշխանները ժողվուեցան ՚Աբրահամի Աստուծոյն ժողովուրդին հետ. ՚վասն զի երկրի ասպարները Աստուծոյն են, ինքը խիստ բարձրացած է։

ՍԱՂՄ · ԽԸ

1—14 Եկեղեցիին վայելչութիւնը ու արտօնութիւնները։

Կորխի որդւոցը երգը — Սաղմոսը։

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրՀնեալ է — մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ՝ ՚իր սուրբ լեռանը վրայ։
2 ՚Գեղեցիկ բարձրութիւնով՝ ՚բոլոր երկրի ուրախութիւնը՝ ՚Հիւսիսային կողմերը եղող Սիօն լեռն է, ՚մեծ թագաւորին քաղաքը։
3 Աստուած անոր պալատներուն մէջ ապաւէն դիտցուած է։
4 Վասն զի ՚ահա թագաւորները ժողվուեցան, — մէկտեղ անցան։
5 Անոնք տեսածնուն պէս զարմացան. զարհուրեցան — շուտով փախան։
6 Հոն ՚գողումը բռնեց զանոնք, ՚— ցաւը՝ զաւակ ծնանողի ցաւի պէս։
7 ՚Արևելեան հովով ՚Թարսիսի նաւերը կը խորտակես։
8 Ինչպէս որ լսեցինք, անանկ ալ տեսանք ՚զօրութեանց Տէրոջը քաղաքին մէջ, մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը. Աստուած ՚անիկայ պիտի հաստատէ յաւիտեան։ (Սէլայ։)
9 Ո՛վ Աստուած՝ ՚քու ողորմութեանդ վրայ կը մտածենք քու տաճարիդ մէջ։
10 Քու գովութիւնդ՝ ո՛վ Աստուած, ՚քու անուանդ պէս մինչև երկրին

ՀԱՊԵՍ · Բ · 9։ Յայտ · Ա · 6։ Ե · 10։ Ի · 6։ ՚Մաղ · Ա · 11։

— ԱՄՆ · ԺԵ · 20։ ՚Սաղ · Կբ · 7, 8։ Դա · 2։ Ճխբ · 5։ ՚Բ Օր · Դ · 7։ Սաղ · Ճխե · 18։ ՚Սաղ · Ղգ · 3, 4։ Երեմ · Ե · 22։ Մատ · Է · 25։ ՚Տես Ես · Ը · 7։ ՚Սաղ · Խը · 1, 8։ Ես · Կ · 14։ ՚Բ Օր · Իդ · 14։ Ես · Ժբ · 6։ Եզեկ · Խդ · 7, 9։ Ովս · Ժա · 9։ Յովել · Բ · 27։ Սոփ · Գ · 15։ Զաք · Բ · 5, 10, 11։ Ը · 3։ ՚Սաղ · Բ · 1։ ՚Յես · Բ · 9, 24։ ՚Հմր 11։ Թու · Ժդ · 9։ Բ Մն · Ժդ · 12։ ՚Սաղ · Կզ · 5։ ՚Ես · Բ · 4։ ՚Սաղ · Հզ · 3։ ՚Եզեկ · Լթ · 9։ ՚Ես · Բ · 11, 17։ ՚Հմր 7։

— Ես · Ծե · 12։

ՀԱՊԵՍ · Բ · 21։ Նեեմ · Ա · 5։ Սաղ · Հզ · 12։ ՚Մաղ · Ա · 14։ ՚Սաղ · Ժբ · 47։ ՚Ա Պետ · Ա · 4։ ՚Սաղ · Կը · 24, 25։ ՚Զաք · Ժդ · 9։ ՚Կոր · Ժդ · 15, 16։ ՚Մն · Ժդ · 31։ Սաղ · Ղգ · 1։ Ղգ · 10։ Ղէ · 1։ Ղթ · 1։ Յայտ · Ժթ · 6։ ՚Հռով · Գ · 11, 12։ ՚Սաղ · Ձթ · 18։

— Սաղ · Խդ · 4։ Ձէ · 3։ ՚Ես · Բ · 2, 3։ Միք · Գ · 1։ Զաք · Ը · 3։ ՚Սաղ · Ծ · 2։ Երեմ · Գ · 19։ Ողբ · Բ · 15։ Դան · Ը · 9։ Ժա · 16։ ՚Եզեկ · Ի · 6։ ՚Ես · Ժդ · 13։ ՚Մատ · Ե · 35։ ՚Բ Թագ · Ժ · 6, 14, 16, 18, 19։ ՚Ել · Ժե · 15։ ՚Ովս · Ժդ · 13։ ՚Երեմ · Ժբ · 17։ ՚Եզեկ · Իէ · 25, 26։ ՚Հմր 1, 2։ ՚Ես · Բ · 2։ Միք · Գ · 1։ ՚Սաղ · Իդ · 3։ Խ · 10։ ՚Բ Օր · Իբ · 58։ Յես · Է · 9։ Սաղ · Ճժդ · 3։ Մաղ · Ա · 11, 14։

ծայրերն է . արդարու թիւնով լեցուն է քու աջ ձեռքդ ։
11 Սիօն լսեաց ու ուրախացաւ , — Ցուդայի աղջիկները թողցնեան քու դատաստաններուդ համար ։
12 Սիոնին չորս կողմը պտըտեցէք , ու անոր բոլորտիքը շարուեցէք , — աշտարակները համրեցէք ։
13 Ուշադրու թեամբ դիտեցէք ա նոր պարիսպները . անոր պալատները գննեցէք , որ գալու ազգին պատմէք ։
14 Վասն զի այս Աստուածը մեր Աստուածն է յաւիտեան յաւիտենից . անիկայ է պիտի առաջնորդէ մեզ մինչեւ ի մահ ։

ՍԱՂՄ . ԽԹ

1 Յորդորանք մը՝ որ մարգիկ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ հաստատեն , և չի թէ աշխարհային մեծամեծներուն վրայ ։ 16 Աշխարհային յաղողութիւններուն վրայ զարմանալ պէտք չէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Ա՛ռեցէք ասիկայ՝ ով բոլոր ազգեր , ականջ դրէք՝ աշխարհի բոլոր բնակիչները .
2 — Ադամիկներ ու ազնուականներ , հարուստներ ու աղքատներ միասին ։
3 Բերանս իմաստութիւն պիտի խօսի , ու սրտիս խորհուրդները հանճար ։
4 Իմ ականջս առակի պիտի ծռեմ . խրթնաբանու թիւնս քնարով պիտի բանամ ։
5 Ինչու՞ վախնամ չար օրերուն մէջ , երբոր զարանակալներուն անօրէնու թիւնը չորս կողմս կը պաուէ ։
6 Իրենց զօրու թեանը յոյս ացողներուն ու իրենց հարստու թեանը շատ թիւնովը պարծանքներուն
7 Մէկը բնաւ չիրնար փրկել իր եղբայրը , ոչ ալ տանը փրկանքը Աստուծոյ հաստատանել .
8 (Վանգի է աւելի է անոնց անձին փրկու թեան դինը . ու յաւիտեան պիտի դադարի .)
9 Որ ալ ապրի յաւիտեան , — չապականու թիւն չտեսնէ ։
10 Ինչու որ կը տեսնէ թէ իմաստունները կը մեռնին , յիմարը ու անխելքը միասին կը կորսուին , ու իրենց ստացուածքները ուրիշներուն կը թողուն ։
11 Անոնց խորհուրդը — է , Որ իրենց տուները յաւիտեան տեւէ մը նէ , — իրենց բնակարանները ազգ մինչեւ ազգ . Երկիրները իրենց անուններովը կը կոչեն ։
12 Բայց մարդը պատուոյ մէջ չմնար , անասուններուն նման է՝ որ կը կորսուին ։
13 Անոնց այս ճամբան իրենց յիմարու թիւն է . սակայն անոնց ետեւէն եկողները անոնց խօսքին հաճու թիւն պիտի տան ։ (Սէլա ։)
14 Անոնք ոչխարներու պէս գերեզմանի կը դրուին . մահը պիտի հովուէ զանոնք . և ուղիղները առտուընց վրայ պիտի տիրեն անոնց . Ու անոնց դէմքը գերեզմանը պիտի մաշեցնէ իրենց բնակարանէն ։
15 Սակայն Աստուած Ի գերեզմանին ձեռքէն պիտի փրկէ իմ անձս , ինչու որ իս պիտի ընդունի ։ (Սէլա ։)
16 Մի վախնար երբոր մարդ մը հարստանայ ու անոր տանը փառքը շատնայ ։
17 Վասն զի մեռնելու ատենը անոնք բան մը իր հետը պիտի չառնէ , — իր փառքը իր ետեւէն պիտի չիջնէ ։
18 Թէպէտև իր անձը օրհնէց իր կենդանութեան ատենը , (ու քեզ կը գովին երբոր դուն քու անձիդ աղէկութիւն կ՚ընես ,)
19 Անոնք իր նախնիներուն ազգին պիտի երթայ . մինչեւ յաւիտեան Լոյս պիտի չտեսնեն ։
20 Մարդը որ պատուոյ մէջ է ու իմաստութիւն չունի , անասուններուն կը նմանի՝ որ կը կորսուին ։

ՍԱՂՄ . Ծ

1 Աստուծոյ վեհափառութիւնը իր ժողովուրդին մէջ է . 5 Անոր հրամանը սուրբերը ժողովատեղիները , 7 Աստուած արդարացնելու նեղութեան չհամբերէ , 14 Տապա անկեղծ գոհանալու դասեան ։

Սաղմոս Ասափայ ։

1 Աստուածներուն Աստուածը՝ Տէրը խօսեցաւ , ու երկիրը կանչեց արեւելքէն մինչեւ արեւմուտք ։
2 Սիոնէն — գեղեցկութեան կատարելութենէն Աստուած փայլեցաւ ։
3 Մեր Աստուածը պիտի գայ ու պիտի չտնկ . Անոր առջեւ մեծ կրակ , ու բոլորտիքը սաստիկ փոթորիկ պիտի բլլայ ։
4 Երկինքը պիտի կանչէ վերէն , ու երկիրը՝ իր ժողովուրդը դատելու համար .
5 Ինծի ժողվեցէք իմ սուրբերս , Որ ընծան հետ զոհով ուխտ բնաղնեցին ։
6 Ու երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն , վասն զի Աստուած ինքը դատաւոր է ։ (Սէլա ։)
7 Լսէ , ով իմ ժողովուրդս , ու

ՀԱԻ . Ծբ . 11 ։

— Սաղ . կը . 9 ։

Կ՚ԻՄ . Իմ ՀԱՐՇԱՓԱՐՆԵՐՈՒՆ ։

Ի Ցոբ . լա . 24 , 25 . Սաղ . Ծբ . 7 . կը . 10 . Առած . ժ . 24 . ա . Տիմ . գ . 17 . Ե Սաղ . ժգ . 26 ։
Ը Ցոբ . լգ . 18 , 19 ։

Ղ Սաղ . ԽԹ . 48 ։
Ի Ժող . բ . 16 . Ը Ածագ . ժա . 4 . Ժող . բ . 18 , 21 ։

Ժ Ծն . գ . 17 . Ի Հմր . 20 . Սաղ . լԹ . 5 . Ծբ . 7 ։

Ա Ցոբ . ԽԲ . 2 . Ա Սաղ . ժգ . 35 ։

Գ Սաղ . ԽԲ . 2 . Ե Օր . ԼԴ . 2 . Սաղ . Ճ . 7 ։
Զ Ղե . ժ . 20 ։
Է Սաղ . խե . 3 . Դան . է . 22 . Ա Պտ . գ . 3 . Ղբ . իբ . 20 . ա Կոր . գ . 2 . Ցայտ . բ . 26 . ի . 4 ։
Թ Ցոբ . գ . 21 . Սաղ . լԹ . 11 ։
Ժ Սաղ . Ծգ . 13 . Ա Պտ . ժգ . 14 ։
Ի Ցոբ . խե . 19 ։
Լ Ծար . խե . 19 ։
Խ Օր . խԹ . 19 . Ղե . ժբ . 19 ։
Ծ Ծն . ժե . 15 ։
Կ Ցոբ . լգ . 30 . Ա Սպ . Ծգ . 13 ։
Հ Հմր . 12 ։
Ձ Ժող . գ . 19 ։

— Սաղ . խբ . 2 ։
Ե Օր . լգ . 2 . Սաղ . Ճ . 1 ։
Է Ղե . ժ . 2 . Թագ . ժգ . 35 . Սպ . գե . 3 . Պառ . Ե . 10 ։
Ը Ր Օր . Ե . 26 . լա . 28 . լբ . 1 . Ես . ա . 2 . Միք . գ . 1 , 2 ։
Թ Ր Օր . լգ . 3 . Ես . ԺԹ . 3 ։
Ժ Նե . իգ . 7 ։
Ի Սաղ . գե . 6 ։
Լ Սաղ . Ն . 7 ։
Խ Սաղ . Ճ . 8 ։

խօսիմ . ով Խորհէլ , ու քեզի վնասել թիւն ընեմ , որ Էհա եմ Աստուած քոս Աստուածդ :

8 Էշէ թէ Էքոս զոհերուդ համար քեզ կը յանդիմանեմ , ու քոս ողջակէզներուդ համար՝ որոնք միշտ իմ առջեւս են :

9 Էքոս տունէդ գոսարակ չեմ առներ , ուէ ուլ քոս գոմերէդ նոս խաղերը :

10 Ինչու որ իմս են անտառին բոլոր գազանները , հազարաւոր լեռներուն անասուններք :

11 Էս գիտեմ լեռներուն բոլոր թռչուններք , ու գաշտի գազաններք իմ քովս են :

12 Թէ որ անօթեւնամ՝ քեզի պիտի չըսեմ . Էվասն զի աշխարհքը ու անոր լիութիւնը իմս է :

13 Միթէ ես ցուլերու միս կ՚ուտեմ , կամ նոխազներու արիւն կը խմեմ :

14 Էշնորհակալու թիւն զոհէ Աստուծոյ , ու Էքոս ուխտերդ կատարէ Բարձրեալին :

15 Ու Ն նեղու թեան օրը ինծի կանչէ . ես քեզ պիտի ազատեմ , ու դուն ես պիտի փառաւորես :

16 Սակայն Աստուած ամբարշտին կ՚ըսէ , Քեզի ինչ՝ որ դուն իմ օրէնքներս կը պատմես , ու իմ ուխտս բերանդ կ՚առնես :

17 ևվասն զի դուն խրատը ատեցիր , ու Էիմ խօսքերս ետիդ ձգեցիր .

18 Գողը տեսնելով՝ Ն նոր հետ միաբանեցար , ու շնացողներուն հետ բաժին ունեցար .

19 Քոս բերանդ չարու թեան տուիր , ու Էքոս լեզուդ նենգու թիւն կը շարէ .

20 Կը նստիս եղբօրդ դէմ կը խօսիս , մօրդ որդւոյն դէմ չարախօսու թիւն կ՚ընես .

21 Ես բաներս ըրիր՝ ու ես լռեցի , Ն կարծեցիր թէ ես բոլորովին քեզի կը նմանիմ . Բայց Ն քեզ պիտի յանդիմանեմ , ու աչքերուդ առջեւ պիտի չարեմ Ն զանոնք .

22 Ուրդ իմացէք ասիկայ՝ Ով դուք Աստուած մոռցողներ , չըլլայ որ Ինչ պատառեմ և ազատող մը ալ չգտնուի :

23 — Շնորհակալու թիւն մատուցանողը իս կը փառաւորէ . ու Ն՚ճամբուն գոհացողին պիտի ցուցընեմ Աստուծոյ փրկու թիւնը :

ՍԱՂՄ · Ծ Ա

1 Դաւիթ խնամողութեամբ իր մեղքերը խոստովանելով անոնց համար թողութիւն կը խնդրէ . 6 արդարութեան համար ապաքէն կ՚ընէ . 16 Աստուած զոհերու չհաճիր . Նոցա անկեղծութեան : 18 Դաւիթ եկեղեցին համար կ՚ապաթէ :

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի , անոր Բերսաբէին քովը մրտնելէն ետքը , Նաթան մեղքերէն անոր եկած ժամանակը :

1 ՈՂորմիր ինծի՝ ով Աստուած՝ քոս ողորմութեանդ համեմատ , քոս առատ գթութեանդ համեմատ ջնջէ իմ յանցանքներս :

2 Իմ անօրէնու թենէս բոլորովին լուա , ու իմ մեղքէս իս սրբէ :

3 Վասն զի Էես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս , ու իմ մեղքս միշտ իմ առջեւս է :

4 Էքեզի՝ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի , և Էքոս աչքերուդ առջեւ չարու թիւն ըրի . Էորպէսզի արդար լլլաս խօսքերուդ մէջ , ու անարատ գտնուիս դատաստանիդ մէջ :

5 ԸՆայ ես անօրէնու թիւնով ծնեալ եմ , Ես իմ մայրս մեղքով յղացաւ զիս :

6 ԸՆայ գոն ճշմարտու թիւն կ՚ուզես Էերկիսամտութիւններու մէջ , ու ծածուկ տեղը իմաստու թիւն պիտի գիտցընես ինծի :

7 Էզոպայի մշտիկով մաքրէ զիս , ու մաքուր լլլամ . զիս լուա , ու Ընձիւղն աւելի ձիւնակ լլլամ :

8 Ցնծու թիւն և ուրախու թիւն լսել տուր ինծի , Էիմ ոսկորներդ որ կատրկիր :

9 Էիմ մեղքերէս երեսդ ծածկէ , ու Էբոլոր անօրէնու թիւններս ջնջէ :

10 Էով Աստուած՝ իմ մէջս մաքուր սիրտ ստեղծէ , և իմ ներսիս գոհի նորոգէ :

11 Իս Ընէրեակդ մի ձգեր , ու քոս Հոգիդ ինծմէ մի Ընծեր :

12 Քոս փրկու թեանդ ցնծու թիւնը ինծի ես դարձու ր , ու Էկամաւոր Հոգի մէ թող Ընծայես զիս :

13 Անմարիշտներուն պիտի սորվեցընեմ քոս ճամբաներդ , ու մեղաւորները քեզի պիտի դառնան :

14 Ով Աստուած՝ իմ փրկու թեանս Աստուածը , փրկէ զիս Էարիւներէ թեւնէն . Էլեզուս ցնծու թեամբ պիտի խօսի քոս արդարու թեանդ վրայով :

15 Ով Տէր՝ իմ շրթունքներս բաց , ու բերանս պիտի պատմէ քոս գովեստիդ :

16 Վասն զի Էզոհի չես Հաճիր որ ՆԱյլ՝ մատուցանէի . դուն ողջակէզի ՍԸ չես Հաւնիր :

17 ԸԱստուծոյ զոհը կտրած Հոգին է . կտրած ու խոնարհ սիրտ՝ ով Աստուած՝ դուն չես անարհեր :

18 Քոս բարեհաճու թեամբդ Սիովնին բարիք ըրէ , Երու սաղէմին պարիսպները չինէ :

19 Այն ատեն արդարութեան զոհերուն , ողջակէզներուն եւ ամբողջական ողջակէզներուն հաճոյանալ պիտի ըլլան . այն ատեն պիտի մատուցանեն ցուլեր քու սեղանիդ վրայ :

ՍԱՂՄ · Ծ Բ

1 Դաւիթ Սաւուղի առջեւ կը գանգատի , որ իրեն կը հալածէ . 5 կը յուսայ Աստուծոյ վրայ . 8 կը խոստանայ զոհեր մատուցանել :

Երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի , Զիփացիները Սաւուղի եկան ու ըսին անոր , Դաւիթ մեզի մէջ չէ՞ պահուըտած :

1 ՈԱստուած՝ քոս անունովդ զիս ապրեցուր , ու քոս զօրութեանդ համեմատ զիս դատէ :

2 ԷԱստուած՝ իմ աղօթքս լսէ , ու իմ բերնիս խօսքերուն ականջ դիր :

3 Վասն զի Էօտարականներ իմ դէմս յարձակեցան , ու զօրաւորներ իմ անձիս կը հալածեն , և Էաստուած չեն դներ իրենց առջեւ :

4 Էսակայն Աստուած իմ օգնական է , Տէրը իմ անձիս պահապանն է :

5 Ան չարութիւնը իմ թշնամիներուս կը դարձընէ , Էքու ճշմարտութեանդ համեմատ զիս կորսնցուր :

6 Ես կամովս զոհ պիտի մատուցանեմ քեզի , ու քոս անունդ պիտի գոհանամ , Էորովհետեւ բարի է :

7 Էորովհետեւ ամէն նեղութենէ զիս ազատեցիր , ու իմ աչքերս իմ թշնամիներուս վրայ տեսան :

ՍԱՂՄ · Ծ Գ

1 Դաւիթ կը գանգատի , որ Աստուած իրմէ հեռացեր է . 5 կը յուսայ Աստուծոյ վրայ :

Երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի :

1 ՈԱստուած՝ իմ Աստուած՝ քոս ողորմութեանդ համեմատ , քոս առատ գթութեանդ համեմատ ջնջէ իմ յանցանքներս :

2 Էիմ անօրէնու թենէս բոլորովին լուա , ու իմ մեղքէս իս սրբէ :

3 Վասն զի Էես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս , ու իմ մեղքս միշտ իմ առջեւս է :

4 Էքեզի՝ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի , և Էքոս աչքերուդ առջեւ չարու թիւն ըրի . Էորպէսզի արդար լլլաս խօսքերուդ մէջ , ու անարատ գտնուիս դատաստանիդ մէջ :

5 ԸՆայ ես անօրէնու թիւնով ծնեալ եմ , Ես իմ մայրս մեղքով յղացաւ զիս :

6 ԸՆայ գոն ճշմարտութիւն կ՚ուզես Էերկիսամտութիւններու մէջ , ու ծածուկ տեղը իմաստու թիւն պիտի գիտցընես ինծի :

7 Էզոպայի մշտիկով մաքրէ զիս , ու մաքուր լլլամ . զիս լուա , ու Ընձիւղն աւելի ձիւնակ լլլամ :

8 Ցնծու թիւն և ուրախու թիւն լսել տուր ինծի , Էիմ ոսկորներդ որ կատրկիր :

9 Էիմ մեղքերէս երեսդ ծածկէ , ու Էբոլոր անօրէնու թիւններս ջնջէ :

10 Էով Աստուած՝ իմ մէջս մաքուր սիրտ ստեղծէ , և իմ ներսիս գոհի նորոգէ :

11 Իս Ընէրեակդ մի ձգեր , ու քոս Հոգիդ ինծմէ մի Ընծեր :

12 Քոս փրկու թեանդ ցնծու թիւնը ինծի ես դարձու ր , ու Էկամաւոր Հոգի մէ թող Ընծայես զիս :

13 Անմարիշտներուն պիտի սորվեցընեմ քոս ճամբաներդ , ու մեղաւորները քեզի պիտի դառնան :

14 Ով Աստուած՝ իմ փրկու թեանս Աստուածը , փրկէ զիս Էարիւներէ թեւնէն . Էլեզուս ցնծու թեամբ պիտի խօսի քոս արդարու թեանդ վրայով :

15 Ով Տէր՝ իմ շրթունքներս բաց , ու բերանս պիտի պատմէ քոս գովեստիդ :

16 Վասն զի Էզոհի չես Հաճիր որ ՆԱյլ՝ մատուցանէի . դուն ողջակէզի ՍԸ չես Հաւնիր :

17 ԸԱստուծոյ զոհը կտրած Հոգին է . կտրած ու խոնարհ սիրտ՝ ով Աստուած՝ դուն չես անարհեր :

18 Քոս բարեհաճու թեամբդ Սիովնին բարիք ըրէ , Երու սաղէմին պարիսպները չինէ :

19 Այն ատեն արդարութեան զոհերուն , ողջակէզներուն եւ ամբողջական ողջակէզներուն հաճոյանալ պիտի ըլլան . այն ատեն պիտի մատուցանեն ցուլեր քու սեղանիդ վրայ :

Էհ Եզ · ի · 2 ·

Էհ Ես · ա · 11 · Եբեմ · է · 22 ·

ԷՈվ · գ · 6 ·

Էհ Միք · գ · 6 · Գոր · ժէ · 25 ·

* Կ՚ · ա · աստուածթիւ · նը · · · է ·

Էհ Եզ · ժէ · 5 · ր Օր · ժ · 14 · Յար · ի · 11 · Սպ · ի · 1 · ա Կար · ժ · 26 ·

ՈՎո · ժգ · 2 · Եբր · ժգ · 15 ·

Էր Օր · իգ · 21 · Յար · իր · 27 · Սպ · Նգ · 11 · ժպ · ի · 4 · 5 ·

Յար · իր · 27 · Սպ · գ · 15 · ձէ · 6 · 13 · 19 · 28 · Զար · ժգ · 9 ·

Էշիր 23 · Սպ · իր · 23 ·

Հաւ · բ · 21 · 22 ·

Նէեմ · թ · 26 ·

Հաւ · ա · 32 ·

Տիմ · ե · 22 ·

Սպ · ծր · 2 ·

ժպ · բ · 11 · 12 · Ես · իգ · 10 · ձէ · 11 ·

Տիս Հաւ · բ · 4 ·

Սպ · գ · 8 ·

Յար · բ · 13 · Սպ · թ · 17 · Ես · ձա · 13 ·

Սպ · իէ · 6 · Հաւ · ժբ · 1 ·

Պգ · գ · 16 ·

ր Թագ · ժբ · 1 · ժա 2 · 4 ·

Էշիր 9 · Եսթ · 25 · Թգ · 22 · Կգ · ր 14 ·

Եբր · ի · 14 · ա Ցես · 7 · 9 · Յայտ · ա · 5 ·

Սպ · ծ · 5 · ԼԲ · 18 ·

Նե · ի · 6 · ի Ց · 9 · Պե · 13 · 14 · 2 · ր Թագ · ժբ · 13 ·

ՂԿ · ձէ 21 ·

Հաւ · գ 4 ·

Ցար · ժգ · 4 · Սպ · Յար · 3 · Յես · գ 6 · Հաւ · 1 · 12 · Եփես · ր · 3 ·

Ցար · ժգ · 4 ·

Յար · ի 36 ·

Պկ · ժգ · 4 · 6 · 49 · Թես · ի Ր 18 · Երէ իզ · 19 ·

Ես · 18 · Ե · 4 ·

Եբեմ · ժգ · 17 ·

Հգ 1 ·

Գոր · ձէ · 9 · Եփես · ր 10 ·

Նե · գ 14 · գ Թագ · ժգ · 23 ·

Հաւ · բ 9 · Եզե · գ · 30 ·

Պգ · գ 17 ·

Սպ · ապ · նիս ·

ր Թագ · ժա · 25 · ժբ · 9 ·

Սպ · ի · 28 ·

Թես · ժե · 27 · 30 · Սպ · ի · 6 · 8 · Ես · 11 · Երեմ · ե · 22 · Ովս · գ · 6 ·

Սպ · 17 · 18 · Ես · 15 · Եզ · 2 ·

19 Ան առնեը պիտի հաւնիս ՚արդարութեան զՀերուն՝ ոզջակիզներուն ու բոլորովին այրուած զոհերուն . ան առնեը քու սեզանիդ վրայ զուարակներ պիտի մատուցանեն ։

ՍԱՂՄ · Ծ Բ

1 Դաւիթ Դավիդին յարութիւնը գոհացաբանելով՝ անոր կարծանումը կը գուշակէ , 6 արուն վրայ արգարը պիտի ուրախանայ ։ 8 Դաւիթ Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութեամբը ջնջհակարծիք կը մատուցանէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Դաւիթին երգը , երբոր ՚Դավիդ Եդովմացիին եկաւ ու Բգրուցեց Սաուղին , ու անոր բան թէ Դաւիթ Աբիմելեքին տունը մտեր է ։

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնով կը պարծիս՝ ով բռնաւոր . Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ ։

2 Հնգամտդ չարութիւնեը կը շինէ , Բսուր ածելիի պէս նենգութիւն կը գործէ ։

3 Չարութիւնը բարութենէն աւելի կը սիրես , ՚՚ Խաւտիւնը արդարութիւն խօսելէն աւելի ։ (Սելայ ։)

4 Ամէն կործանման խօսքերը ՚՚ նենգաւոր լեզուն կը սիրես ։

5 Աստուած ալ յաւիտեան քեզ պիտի կործանէ , քեզ պիտի բռնէ ու քեզ հանէ ի՚՚ բնակարանէդ , ու Հքեզ արմատդ պիտի խլէ կենդանւոց երկրէն ։ (Սելայ ։)

6 Ի Արդարեները պիտի տեսնեն ու վախնան , ու Հանոր վրայ պիտի ծիծաղին՝ ըսելով ,

7 Ահա ան մարդը՝ որ զԱստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ , հապա Բիր շատ հարստութեանը վստահացաւ , ՚՚ իր անօրէնութիւնովը զօրացաւ ։

8 Սակայն ես Աստուծոյ տունը մէջ Ի կանանչ ձիթենիի պէս եմ . Աստուծոյ ողորմութեանը կը յուսամ յաւիտեան յաւիտենից ։

9 Քեզ պիտի գովեմ յաւիտեան , որ ՚՚ Բանը կատարեցիր . ու քու անուանդ պիտի յուսամ , Հվասն զի բարի է սուրբերուդ առջեւ ։

ՍԱՂՄ · Ծ Գ

1 Դաւիթ մաքառաւոր մարգուն ապաշխարութիւնը կու տայ գրել , 4 յոբերը ու յանդիմանել անոնց հպարտութիւն լսուած ։ 6 Աստուծոյ փրկութեանը կու սպասի ։

Գլխաւոր երաժշտին , Մահալաթին վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 ՚Ընդհամը իր սրտին մէջ բան թէ Աստուած չկայ . ապականեցան ու պիղծ անօրէնութիւն ըրին . Բմէկ մը չկայ որ բարիութիւն ընէ ։

2 Աստուած Հերկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ կայ արդեօք խոհեմ մը որ ՚զԱստուած փնտռէ ։

3 Ամէնքը խոտորեցան , միկտղ անպիտան եղան . ոզջութիւն ընող մը չկայ , մէկ մին ալ չկայ ։

4 Միթէ Հչէն ճանչնան անօրէնութիւն ընողները , որոնք Հայ ուտելու պէս իմ ժողովուրդս կ՚ուտեն , ՚՚ Աստուծոյ չեն կանչեր ։

5 Հանոնք ան տեղը շատ վախցան՝ ՚՚ ուր վախ չկար . ընչու որ քեզ պաշարողներուն Հ ոսկորները ցրուեց Աստուած . ամչցուցիր զանոնք , վասն զի Աստուած անարգեց զանոնք ։

6 Հերանի թէ Սիօնէն դար Իսրայէլին փրկութիւնը . Աստուած իր ժողովուրդը դերութենէն դարձուցած ատեն , Յակոբ պիտի ցընծայ ՚՚ Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ ։

ՍԱՂՄ · Ծ Դ

1 Դաւիթ Զիփացիներէն գանգատելով՝ իր փրկութեանը համար ապծիք կ՚ընէ ։ 4 Աստուծոյ օգնականութեանը վրայ վստահանալով՝ ոզջակիզներ մատուցանել կը խոստանայ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինոթի վրայ . Դաւիթին երգը , ան ատեն որ ՚՚ Զիփացիք եկան ու ըսին Սաուղին , Ահա Դաւիթ մեր քովը պահուած է ։

1 Ով Աստուած՝ քու անունովդ զիս ազատէ , ու քու զօրութիւնդ բսէ հրատարակէ ։

2 Ով Աստուած՝ լսէ իմ աղօթքս , բերնիս խօսքերուն ականջ դիր ։

3 Վասն զի Հօտարները իմ վրաս եկան , ու բռնաւորները կը փնտռեն իմ անձս . ՚՚ զԱստուած իրենց առջեւ չդրին ։ (Սելայ ։)

4 Ահա Աստուած ինծի օգնական է . Տէրը իմ Հոգիս պաշտպաններուն հետն է ։

5 Չարութիւնը թշնամիներուս վրայ պիտի դարձնէ . Բքու ճշմարտութեամբդ կտրեցիր զանոնք ։

6 Ես իմ կամքովս քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ . ով Տէր՝ քու անունդ պիտի գովեմ , Հ՚ընչու որ բարի է ։

7 Վասն զի ամէն նեղութենէ իս փրկեց , ու Հիմ աչքս թշնամիներուս կոչ՚՚ տեսաւ ։

ՍԱՂՄ · Ծ Ե

1 Դաւիթ իր ապծիքին մէջ իր երիւղալի վիճակին համար կը գանգատի ։ 9 Իր թշնամիներուն դէմ կ՚ապծիկ , ու անանց չարութեանը ու նենգութեանը համար կը գանգատի ։ 16 Խոստմնոյն կը միխիթարէ՝ յայտնելով որ Աստուած իր ապաւէնն է ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նեհիլոթին վրայ . Դաւիթին երգը , երբոր ՚՚ Գաթացի Սաուղին եկան ու Բգրուցեց Սաուղին , ու անոր բան թէ Դաւիթ Աբիմելեքին տունը մտեր է ։

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնով կը պարծիս՝ ով բռնաւոր . Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ ։

2 Հնգամտդ չարութիւնեը կը շինէ , Բսուր ածելիի պէս նենգութիւն կը գործէ ։

3 Չարութիւնը բարութենէն աւելի կը սիրես , ՚՚ Խաւտիւնը արդարութիւն խօսելէն աւելի ։ (Սելայ ։)

4 Ամէն կործանման խօսքերը ՚՚ նենգաւոր լեզուն կը սիրես ։

5 Աստուած ալ յաւիտեան քեզ պիտի կործանէ , քեզ պիտի բռնէ ու քեզ հանէ ի՚՚ բնակարանէդ , ու Հքեզ արմատդ պիտի խլէ կենդանւոց երկրէն ։ (Սելայ ։)

6 Ի Արդարեները պիտի տեսնեն ու վախնան , ու Հանոր վրայ պիտի ծիծաղին՝ ըսելով ,

7 Ահա ան մարդը՝ որ զԱստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ , հապա Բիր շատ հարստութեանը վստահացաւ , ՚՚ իր անօրէնութիւնովը զօրացաւ ։

8 Սակայն ես Աստուծոյ տունը մէջ Ի կանանչ ձիթենիի պէս եմ . Աստուծոյ ողորմութեանը կը յուսամ յաւիտեան յաւիտենից ։

9 Քեզ պիտի գովեմ յաւիտեան , որ ՚՚ Բանը կատարեցիր . ու քու անուանդ պիտի յուսամ , Հվասն զի բարի է սուրբերուդ առջեւ ։

աստած վինչը պիտի պահպանէ , ու իր թշնամիները ամեհիով պիտի ըմբռնէ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինոթի վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 Ով Աստուած՝ ականջ դիր իմ աղօթքիս , ու իմ խնդրուածքէս քու էրեսդ մի՛ ծածկեր ։

2 Մտիկ ըրէ ու պատասխանէ՛ ինծի . — իմ դանդատովս * կը մղլտամ ու կը խռովիմ ,

3 թշնամիին ձայնէն — ամբարիշտին նեղութիւն տալէն . † ինչու որ իմ վրաս անիրաւութիւն կը բերեն , ու բարկութիւնով զիս կը հալածեն ։

4 ‡ Սիրտս դողայ իմ ներսի դիս , ու մահուան արհաւիրքները իմ վրաս ինկան ։

5 Վախ ու դող եկաւ իմ վրաս , ու սոսկումը իս ծածկեց ։

6 Ու ըսի ։ Երանի թէ աղաւնիի նման թեւեր ունենայի , որ թռչէի ու հանգիստ ըլլայի ։

7 Ահա հեռուն կը փախչէի , անապատին մէջ կը բնակէի ։ (Սէլա ։)

8 Սաստիկ հովէն — փոթորիկէն իմ փախչիս կ՚արագըցնեի ։

9 Ո՛վ Տէր , կորսնցուր , անոնց լեզուները բաժնէ ։ վասն զի բռնաբարին մէջը † բռնութիւն ու կռիւ տեսայ ։

10 Ցորեկ ու գիշեր անոր չորս կողմը՝ անոր պարիսպներուն վրայ կը պտըտին ։ անօրէնութիւն ու չարիք կայ անոր մէջը ։

11 Անոր մէջը եղեռնագործութիւն կայ ։ և բռնութիւնը ու նենգութիւնը անոր հրապարակներէն չեն դադրիր ։

12 ‖ Ինչու որ թշնամին չէր իս նախատողը , որ համբերէի ։ ‖՝ատողը չէր ինծի վրաս հպարտացողը , որ անկէ պահուէի ։

13 Հապա դուն , ով մարդ՝ իմ հաւասարս , † իմ ընկերս ու ճանչցողս ,

14 Որ իրարու հետ անոյշ խօսակցութիւն կ՚ընէինք , — Հրապմութեան հետ Աստուծոյ տունը կ՚երթայինք ։

15 Մահը յանկարծ անոնց վրայ պիտի հասնի , — † ողջ ողջ գերեզմանը պիտի իջնեն . վասն զի իրենց բնակարանները՝ իրենց մէջը չարութիւն կայ ։

16 Ի՛ս կը Աստուծոյ պիտի կանչեմ , ու Տէրը իս պիտի փրկէ ։

17 ‡ Իրիկուընը՝ առաւուն ու կէս օրը պիտի բողոքեմ ու հառաչեմ , և անիկայ պիտի լսէ իմ ձայնս ։

18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ անձս ինծի դէմ եղած պատերազմէն . ինչու որ † շատերը կան իմ քովս ։

19 Աստուած պիտի լսէ , ու Էյաթենականութեան մէջ բնակողը պիտի ցածցընէ զանոնք . (Սէլա .) որովհետև չեն փոխուիր անոնք , ու Աստուծմէ չեն վախնար ։

20 ‡ Ձեռքը † իրեն հետ հաշտուածներուն վրայ երկնցուց . իր ուխտը աւրեց ։

21 ‖ Անոր բերնին կաթէն կոպիէն կակուղ են , բայց անոր սրտին մէջը պատերազմ կայ . անոր խօսքերը ձէթէն կակուղ են , բայց մերկ սուրեր են ։

22 ՀՔու հոգդ Տէրոջը վրայ ձգէ , ու ան քեզ պիտի խնամէ . Նանրիկայ յաւիտեան սասանութիւն չտար արդարին ։

23 Բայց դուն՝ ով Աստուած՝ անոնք ապականութեան դուրս մէջը պիտի իջեցընես . Հարբեհասիդ ու նենգաւոր մարդիկ ‡ օրերնուն կէսին պիտի չհանին , սակայն ես քեզ պիտի յուսամ ։

ՍԱՂՄ · ԾԶ

1 Դաւիթ Աստուծոյ խօսքին վրայ վասնհանապետի՝ իր ոգեղին մէջ իր թշնամիներուն համար կը գանգատի ։ 9 Կը խոստովանի թէ իր յոյսը Աստուծոյ խօսքին վրայ է , ու կը խոստանայ որ գՆինկայ գովէ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նօղաթի էլէմ րեհովթին վրայ . Դաւիթին երգը , երբոր փղշտացիք — Գէթի մէջ բռնեցին զանիկայ ։

1 Ով Աստուած՝ † ողորմէ ինծի , վասն զի մարդը կ՚ուզէ իս կլլել . ամէն օր պատերազմ ընելով իս կը նեղէ ։

2 Թշնամիները ամէն օր ‡ կ՚ուզեն իս կլլել . վասն զի շատ մարդիկ † ամբարտաւանութեամբ ինծի հետ կը մարտնչեն ։

3 Վախցած օրս քեզի պիտի յուսամ ։

4 † Աստուծով պիտի գովեմ իր խօսքը . Աստուծոյ վրայ յուսամ , † պիտի չվախնամ . մարմինը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

5 Ամէն օր իմ ‡ բաներուս վնաս կուտան՝ . իմ վրայովս անոնց բոլոր խորհուրդները չարիքի համար են ։

6 Հնկր ժողովին ու կը պահուին , իմ շաւիղներս կը դիտեն , վասն զի † իմ անձիս կը սպասեն ։

7 Մեղք անօրէնութիւնով անոնց փրկութիւն կ՚ըլլայ . բարկութիւնով ժողովուրդները վար ձգէ , ով Աստուած ։

8 Իմ թափառական պտրտիլս համրելիդ , արցունքներս քու տիկիդ մէջը դիր . Հմիթէ անոնք քու գրքիդ մէջը գրուած չէ՞ն ։

9 Քէնի կանչած օրս ետ պիտի

ա Օր · ւդ · 27 ։

բ Գոր · ԺԶ · 1 ։ գ Սաղ · է · 4 ։

ա Սաղ · իբ · 3 · ձէ · 4 ։ կր · 4 · կդ · 3 ։ Առակ · է · 3 · 4 ։ ԺԶ · 18 ։

դ Սաղ · իէ · 5 ։ Սաս · գ · 25 ։ Գաղ · 22 ։ ա պէտ · է · 7 ։

ե Սաղ · իէ · 24 ։

զ Սաղ · է · 6 ։ Ցար · ԺԶ · 32 ։ Առակ · ՃԼ · 27 ։ Ժագ · է · 17 ։

ա — ա Թագ · իա · 11 ։

բ Սաղ · ձէ · 1 ։

գ Սաղ · ձէ · 3 ։

† Կ՚ուզ՝ բառբերան ։ ‖՝ատ՝ բառերով ։

է Ղեր 10 · 11 ։

ը Սաղ · ճԺԶ · 6 · Ես · ԼՁ · 3 ։ Երե · Ժգ · 6 ։

‡ Կ՚ուզ՝ կը բերեն Ցաւն ։

թ Սաղ · ձԲ · 3 · ձԼ · 2 ։

ժ Սաղ · ղ · 10 ։

ի Սաղ · ղ · 16 ։

դառնան իմ թշնամիներս . ասիկայ դիտեմ , ինչու որ Աստուած ինձի հետ է ։

10 Աստուծով պիտի գովեմ էր խօսքը , Տէրոջմով պիտի գովեմ էր խօսքը ։

11 Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ . մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

12 Ո՛վ Աստուած՝ քու ուխտերդ իմ վրաս են . քեզի շնորհակալութիւններ պիտի հատուցանեմ ։

13 Որովհետեւ էիմ անձս մահուանէ ազատեցիր , ոտքերս ալ գայլեցակերպէն չեմ սայթաքեր , որ Աստուծոյ առջեւը քալեմ էկենդանիներուն լոյսին մէջ ։

ՍԱՂՄՈՍ · Ծ Է

1 Դաւիթի ոգեշնչեալ սաղմոս , իր վտանգաւոր վիճակին համար կը գանգատի ։ Խորհրդերը կը քաջալերէ որ վստահած գան ։

Գլխաւոր երաժշտին . Ըմէ՛ի աշխէթ , Դաւիթին երգը , երբ Սաուղին երևակէն դէպ՚ի քարայրը փախած աւուրը ։

1 Ողորմէ՛ ինծի՛ , ով Աստուած , ողորմէ՛ ինծի , վասն զի իմ անձս քեզի կը յուսայ . ու էքու թևերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ , էմինչև որ թշուառութիւնները անցնին ։

2 Բարձրեալ Աստուծոյն պիտի աղաղակեմ , Էինծի համար գործող Աստուծոյն ։

3 Էերկինքէն պիտի խրկէ ու փրկէ զիս , ԷԵ՛ս էիս կլլել ուզողը ինձ նախատէ . (Սէլայ ·) Աստուած Էպիտի խրկէ իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը ։

4 Իմ անձս առիծներու մէջ է . ըոց փչող մարդոց որդիներուն ծոցը կը պառկիմ , Էորոնց ակռաները նիզակներ ու նետեր են , և Էանոնց լեզուները սրած թուրեր են ։

5 Ո՛վ Աստուած՝ Էերկինքց վրայ բարձրացիր . քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ բլլայ ։

6 Էիմ քայլերուս որոգայթ պատրաստեցին , անձս վար ծռեցուց . փոս փորեցին առջեւս , — իրենք ինկան անոր մէջը ։ (Սէլայ ·)

7 Էսիրտս պատրաստ է՝ ով Աստուած , սիրտս պատրաստ է . պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի ըսեմ ։

8 Ընթ ընկիր՝ Էով իմ փառքս . արթընգիր՝ ով տաւիղ ու քնար . ես կանուխ պիտի արթընգնամ ։

9 Ո՛վ Տէր՝ Էազգերուդց մէջը քեզ պիտի գովեմ . Սաղմոս պիտի երգեմ քեզի ազգերուն մէջ ։

10 Էվասն զի մեծ է քու ողորմութիւնդ մինչև երկինքը , ու քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը ։

11 Էերկինքց վրայ բարձրացիր՝ ով Աստուած , քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ բլլայ ։

ՍԱՂՄՈՍ · Ծ Ը

1 Դաւիթի կը յանդիմանէ անիրաւ դատաւորները · 3 չարերուն բնութիւնը կը տարտարբե · 6 գանգատ Աստուծոյ դատաստանին կը յանձնէ · 10 որուն վրայ արդարը պիտի ուրախանայ ։

Գլխաւոր երաժշտին . ԷՄէ՛լ թաշհէթ , Դաւիթին երգը ։

1 Լսեա՛ , Աստուած , իմ աղաղակիս , ուշադրութիւն կը խօսիս . ուշադրութեամբ դատաստանէն կը տեսնէ՛ս , ով մարդոց որդիները ։

2 Ցերթալ ի սրտով անօրէնութիւններ կը գործէ՛ք . երկրի վրայ Բձեռքերնուդ բռնութիւնը կը կշռէ՛ք ։

3 Ֆ Ամբարիշտները էբնէն Ֆորը արգանդէն խոտորեցան . սրտմտելնէն կը մոլորին՝ սուտ խօսելով ։

4 Ֆ Անոնց թոյնը օձի թոյնի պէս է , Ի խուլ իժի պէս՝ որ կը գոցէ իր ականջները ,

5 Որ չլսեր թովիչներուն ձայնը , թէև վարպետ թևամբ կախարդութիւն կ՚ընեն ։

6 Ո՛վ Աստուած՝ Հանոնց ակռաները իրենց բերանները մէջը փշրէ . ով Տէր՝ առիւծի կորիւններուն ժանիքները կոտրէ ։

7 Էթող անոնք հալին ջուրերու պէս՝ ու կր վազեն . Էբէր իրենց աղեղները կը լարեն , թող կոտրըտին .

8 Խնամնջի պէս՝ որ քայած ատենը կը հալի . Էկնկան մը վիժած զաւակին պէս արեւը չտեսնեն ։

9 Ձեր կաթսաները փուշերուն նըման զգալէն առաջ , թէ թարմ և թէ այրուող Ֆ՝ Էբէ Բ փոթորկով պիտի ցրուէ ։

10 Բարդարը պիտի ուրախանայ , երբոր վրէժ ինդրելը տեսնէ . Էիր ոտքերը ամբարշտին արեանը մէջ պիտի լուայ ։

11 Էու՝ մարդը պիտի բսէ թէ Իրաւցրնէ արդարին համար վարձք կայ . իրաւցրնէ Աստուած կայ , որ Էերկրի վրայ դատաստան է ։

ՍԱՂՄՈՍ · Ծ Թ

1 Դաւիթի իր թշնամիներէն ազատ միտքը հետամուտ ազատ կ՚ընէ · 6 անոնց անդիմադրելիները համար կը գանգատի · 8 Աստուծոյ կ՚ապաւինի · 11 անոնց դէմ կ՚ազդէ · 16 զԱստուած կը գովաբանէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Ալ թաշհէթ , Դաւիթին երգը , — ան առներ որ Սաուղ հարթիւ խրկեց , ու տուներ պահապանները որ մեռցընեն զանիկայ ։

Բ Հով · բ · 31 ։

Գ Շմր 4 ։

Է Սպ · Ծժգ · 8 ։

Է Ցոր · լդ · 30 ։

Ը Ած՝ մի կորսնցներ ։ — ա թռ. իր · 1 · իդ · 3 ։ Սպ · Շիր · ին վերնագիրը ։

Բ Սպ · Ծգ · 1 ։

Գ Սպ · Ժէ · 8 ։ կդ · 7 ։

Դ Նե · իդ · 20 ։

Է Սպ · Ջլը · 8 ։

Է Սպ · Ճկգ · 5 · 7 ։

Ը Սպ · Ծգ · 1 ։

Ը Սպ · իա · 11 · իգ · 3 · Նա · 7 ։

Բ Ած · լ · 14 ։

Գ Սպ · Ծէ · 21 · կդ · 3 ։

Է Շմր 11 ։ Սպ · Ըր · 5 ։

Է Սպ · է · 15 · 16 · իա · 15 ։

Է Սպ · Ծը · 1 · Ձէ ։

Ը Սպ · Ժգ · 9 · 1 · 12 · Ըր · 1 · 2 ։

Ի Սպ · Ծը · 3 ։

Ճ Սպ · լդ · 5 · Նա · 19 · Ձգ · 11 · Ըր · 4 ։

1 ՈՒՂՂԱՄԻՏՆԵՐԷՆ ԻՄ ՓՐԿԷ՝ ՈՎ ԻՄ
Աստուածս . ԻՄ ՎՏԱՆ ԼԱՅՈՂ-
ՆԵՐԷՆ ԻՄ ՎԷՐ ՎԵՐՑՈՒՐ ։
2 ԱՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԱՂՆԵՐԷՆ ԻՄ
ԱՊԱՍԱՒ , ՈՒ ԱՐԻՒՆԱՀԱՂ ՄԱՐԴԿԻ-
ՆԵՐԷՆ ԻՄ ՓՐԿԷ .
3 ԻՆՉՈՒ ՈՐ ԱՀԱ ԻՄ ԱՆՁԻՒ ՀԱՄԱՐ
ԳԱՂԱՆԵՐ ՄՆԱՆ . Է ԳՈՐԱՒ ՈՐ ՄԱՐԴԿԻ
ԻՄ ՎՐԱՆ ԺՈՂՈՎԵԱՑԱՆ . Ո՛Չ ԹԷ
ՄԵՂՔԻՒ ՈՒ ՀԱՆՑԱՆՔԻՒ ՀԱՄԱՐ՝ ՈՎ
ՏԵՐ ։
4 ՄԵՂՔ ՉԱՒՆԵՑԱԾ ԱՒՏՆՈՒ ՎՐԱ-
ՊԵՑԻՒ ՈՒ ՊԱՏԱՐԱՍՏԱՒ ԱՑԱՆ . Է ԱՐ-
ԹԻՒՆԻՐ ԶԻՒ ԴԻՄԱՒՈՐԵԼՈՒ ՈՒՆԱՅԻ ։
5 Ո՛Վ ՏԵՐ ԱՍՏՈՒԱԾ ԶՕՐԱՒԹԻԱՆՑ՝
ԱՍՏՈՒԱԾ ԼՍՈՂԵԼԻՆ , ԱՐԹԻՒՆԻՐ
ԲՈԼՈՐ ՀԼԵՒԱՆՈՒԱԾՆԵՐՔ ՔՆՆԵԼՈՒ . ՉԱՐ
ԱՆՕՐԷՆՆԵՐՈՒՆ ԲՆԱՒ ՄԻ ՈՂՈՐՄԻՐ ։
(ՍԷԼԱՀ ։)
6 ՂԻՆՈՒՆ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԵԱՒ ԿՐ ԴԱՒ-
ՆԱՆ , ՉԱՆ ՊԷՍ Կ՚ՈՐՆԱՆ , ՈՒ ԲԱ-
ԴԱՐԱՒՆ ՉՈՐԱ ԿՈՂՄԻ ԿՐ ՊԱՏԱՐԱՒՆ ։
7 ՈՒՂԻ ԻՐԻՆՁ ԲԼԲՆԻՆ ՉՈՐԱՔԱՆ-
ԴԱՒՐԱ ԿՐ ԹԱՓԻՆ . Է ԱՆՈՒՆՁ ՉՈՐ-
ԹԱՆԱՔԱՆԻՆ ՎՐԱՅ ՍԱՒԲԱՐ ԿԱՆ ,
ՆԵՐՈՒ ՈՐ Կ՚ԵՐԵՔ ՔԵ ՀՈՎԻ ՊԻՏԻ ԼԱՆ ։
8 ԲԱՅՑ Ք ԴԱՆԻ ՈՎ ՏԵՐ ԱՆՈՒՆՁ ՎՐ-
ԲԱՅ ՊԻՏԻ ԾԻԾԱՂԻՍ . ԲՈԼՈՐ ՀԼԵՒԱ-
ՆԱՆՔԸՐ ԾԱՂՐ ՊԻՏԻ ԲՆԱՒ ։
9 Ո՛Վ *ԻՄ ԶՕՐԱԹԻԱՆ՝ ԶԻՆՔ
ՊԻՏԻ ՍՊԱՍԱՒ Տ Է ՎԱՆ ԶԻ ԱՍ-
ՏՈՒԱԾ Է ԻՄ ԱՊԱՒԻՆՈՒ ։
10 ՈՂՈՐՄԱԹԻԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾՐ Է ԻՆ-
ՁԻ ՊԻՏԻ ՀԱՄԱՐ . ԱՍՏՈՒԱԾ Է ԱՊԻ-
ՄԻ ՅԱՒԺՐՆԻՔ ԲՆԱՒ Թ ՉՀԱՄԻՒՆԵՐԱՒ
ԼՈՒԾՈՒՈՂ ։
11 Է ՄԻ ՄԵՌՑՐՆԵՐ ԱՆՈՒՆՔ , ՈՐ ԺՈ-
ՂՈՎԱԲԱՒ ՀՄՈՒՆՑԱՒ . ՊԱՀՈՒՆՔ ԶԱՐ-
ՄՈՒՑԱՆ ԶՐՆԻ ՔՈՒ ԶՕՐԱԹԻԱՄԲՔ ,
ՈՒ ՎԱՌ ՁԵՂ ՊԱՀՈՒՆՔ ՈՎ ՏԵՐ՝ ՄԵՐ
ՎԱՀԱՆՔ ։
12 ԱՆՈՒՆՔ Է ԻՐԻՆՑ ԲԼԲԱՆՔԵՐԱՒՆ
ՄԵՂՔԻՆ — ՀՐԻՄԱՆՔԵՐԱՒՆ ԽՈՍՔԻՆ
ՀԱՄԱՐ՝ ԻՐԻՆՑ ԱՄԲԱՐՇԱՒՈՒՆ .
ԹԻԱՆՔ ՄԻՋ Թ ՈՂ ԸՆԴՈՒՆԻՆ . ՆԱՀ
ԱՆԼԺԻՔԻՆ ՈՒ ՍՏՈՒԻՆ ՀԱՄԱՐ՝ ՈՐ ԿՐ
ԽՈՍԻՆ ։
13 Ի ԿՈՐԾԱՆՈՒԱԾՔ ԲԱՐԿՈՒԹԻՒՆՈՎ ,
ԿՈՐԾԱՆՈՒԱԾՔ ՀԱՆԴԷՐ՝ ՈՐ ՈՉՆՉԱՆԱՆ ,
ՈՒ Է ՊԱՏԱՌԱ ԹԻ ԱՍՏՈՒԱԾ ԿՐ
ՄԻՐԻ ՃԱԿԱՐԻՆ ՎՐԱՅ ՄԻՆՉԻ ԼԵՐԿԻՐ
ԾԱՅՐԵՐՔ ։ (ՍԷԼԱՀ ։)
14 Է ՀՆՈՒՆՔ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԵԱՒ ՊԻՏԻ
ԴԱՒՆԱՆ , ՉԱՆ ՊԷՍ ՊԻՏԻ ՈՒՆԱՆ ,
ՈՒ ԲԱԶԱՊԱՐԻՆ ՉՈՐԱ ԿՈՂՄԻ ՊԱՏԱՐԻՆ .
15 ՀՈՒՏԱՒԼԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ՊԻՏԻ ԹԱ-
ՓԱՆ ԻՆ . ԹԷ ՈՐ ՉԻՇՈՒՆԱՆ՝ ԶԻՇԼԻՔ
ԱՆՈՒՆՔ ԱՆՊՐՆԱՆ ։
16 ԲԱՅՑ ԵՒ ԲՈՒ ԶՕՐԱԹԻՒՆՂ ՊԻՏԻ
ԼԵՐԻՄ , ՈՒ ՍՏՈՒՏԱՆՑ ԲՈՒ ՈՂՈՐ-
ՄԱԹԻՒՆՈՎ ՊԻՏԻ ՅԻՇԵՄ . ՎԱՌԱՆ
ԶԻ ԴԱՆ ԻՆՁԻ ՊԱՀՈՂԱՆ Է ԵՂԱՐ , ՈՒ
ՍԱՓԱՐ Է՛Ն ԻՄ ՆԵՂՈՒԹԻԱՆ ՕՐԸ .
17 Ո՛Վ ԻՄ ԶՕՐԱԹԻՒՆ՝ ՔԻԶԻ
ՍԱՀՄԱՆ ՊԻՏԻ ԼԵՐԻՄ . Ո՛ՐՆՈՒ ՈՐ
ԻՄ ՊԱՇՏՊԱՆԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾ Է՛ ԻՄ
ՈՂՈՐՄԻ ԹԻԱՆԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾՔ ։

ՍԱՂՄ · Կ

1 Դաւիթ առջի պատիժները կը յիշատակէ . 4 Երբոր բարի յաւուժ մը ազատութիւն տեսնալէ . 6 Աստծոյ խոստումներուն գին. քը միթէ պահպանել անկէ ուշանալուին կը նեղուի ։

ԳՂԱՒԱՐ ԵՐԱԺՇՏԻՆ . — ԵՒ ՈՒՇԱՆ Լ-
ՈՒԹԻՒ ՎՐԱՅ . ԴԱՒԻԹԻՆ ԵՐԳՐ ,
ՈՐՊԷՍԶԻ ԿՐՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ . Է ԱՆ ԱՍՏՆԸՐ
ՈՐ ՊԱՏԱՀԱՊԱՀԵԱՑԱՒ . ՄԻՔԱԿԱՒԹ Ա-
ՍՈՒԱԾՈՅ ՈՒ ՍՈՒ ԲԱՅԻ ԱՍՈՒԱԾՈՅ ՀՆԱ-
ՒԱ ՁՈՎԱԲ ԵԱՒ ԴԱՒԱՆԱՒՈՎ՝ ԼՂՈՎ-
ՄԱՆՑԵՐՆԵՐԼՆ ՏԱՒԱՐԱԿՈՒ ՀԱՂԱՐ
ՀՈՒՏԼ ԶԱՐԿԱԼ ԱՂԻ ՃՈՐԻՆ ՄԷՋ ։

1 Ո՛Վ ԱՍՏՈՒԱԾ , Է ՄԵՂ ԼԵՒԱՀ ՃԳ-
ՅՈՒՐ , ՄԵՂ ՅՐԱՒՆՅԻՐ — ԲԱՐ-
ԿԱՑԱՐ . ՄԵՂԻ ԴԱՐՁԻՐ ։
2 ԼԵՐԿԻՐՐ ԴՈՂԱՑԱՑ ՅԻՐ , ԱՆԻԿԱՅ
ՊԱՏԱՌԱԿԻՐ . Տ ԱՆՈՐ ՓԱԾ ՍԼ-
ԴԱՒԱՆՔՐ ՆՈՐՈՂԻ , ԻՆՉՈՒ ՈՐ Կ՚ԼԵՒ-
ԲԱՅ ։
3 Է ՔՈՒ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՒ ԽՈՍՏՈՎԻՆ
ՅՈՒՅԱՑԻՐ , Ղ ՄԵՂԻ ԹՄՐԱԹԻԱՆ
ԴԻՆԻ ԽՄՅՈՒՑԻՐ ։
4 Է ՔԵԶՄԷ ՎԱԽՑՈՂՆԵՐԱՆ ԴՐՈՇԱԿ
ՏԱՒԲ , Ի ՃՇՄԱՐՏԱՒԹԻԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՑՐՆԵԼՈՒ՝ . (ՍԷԼԱՀ .)
5 ՔՈՐ ՔՈՒ ԱԲԵՐԻՆԵՐԴ ՓԵՐԿՈՒԲԻՆ .
ԱՒ ՁԵՌ ԲՈՎԻ ԱՊՐԵՑՈՒՐ , ՈՒ ՊԱ-
ՏԱՍԽԱՆ ՏՈՒԲ ԲՆԱՒ ։
6 ԱՍՏՈՒԱԾ Ի՛Ր ԱՐՔՈՒԹԻՒՆՈՎ՝
ԽՈՍԱՑԱՒ . ԵԱ ՊԻՏԻ ՅԻՆԱՄ՝
Է ՍԻՐԼԻՄԸ ՊԻՏԻ ԲԱԺՆԻՄ , ՈՒ
Է ՄԿՐՈՎԻՆ ՊԻՏԻ ՉԱՓԻՄ ։
7 ԽՄԻ Է ԳԱՂԱՒԱՐՔ , ՈՒ ԽՄԻ Է
ՄԱՆԱՒԱՆ . Է ԼՍԻՐԻՄ ՊԼԱՏԱՆ ԳՈ-
ՐԹԻՒՆԸ Է . Է ՅԱՒԱՆ ԻՄ ՕՐԻՆԱ-
ԴԻՐՔ Է ։
8 Է ՄՕՄԱՐՔ ԻՄ ԼՈՒԱՑԱՒԱՒ ԱՃ-
ՄԱՆ Է . Ի ԼՂՈՎՄԻ ՎՐԱՅ ՊԻՏԻ
ՃԳԻՄ ԻՄ ՄՏՃԱԿԻՆ . Հ՚ՈՎ ՓՂՇԱ-
ՑԻՔ՝ ԲՆԱՒ ՀԱՄԱՐ ՁԱՅՆՈՎ ՅՅՆԱՑ-
ՑԻՔ ։
9 Ո՞Վ ՊԻՏԻ ՏԱՆԻ ԴԻՆ ՊԱՐԱՊԱՇ-
ՈՒՐ ՔԱՂԱՔՐ . ՈՎ ՊԻՏԻ ԱՌԱՋԻ-
ՆՈՐԴԻ ԲՆԱՒ ՄԻՆՉԻ ԼՂՈՎՄ ։
10 ԶԻ՞ ՈՐ ԴԱՒ՝ ՈՎ ԱՍՏՈՒԱԾ , ՈՐ
Է ԼԵՒԱՀ ՃԳՅԻՐ ՄԵՂ , ՈՒ ՀՄԻՐ ԶՈՐ-
ՔԵՐԱՆ ՀԱՒԱՐ ՉԼԱՐ՝ ՈՎ ԱՍՏՈՒԱԾ ։
11 ՆԿԱՐԱԹԻԱՆ ՄԻՋԻՆ ՄԵՂ ՕԳՆՈ-
ԹԻՒՆ ՏՈՒ , ՎԱՆ ԶԻ Է ՓԱԽՃ Է Լ
ՄԱՐԴԱՆ ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ ։
12 ԱՍՏՈՒԱԾՈՎ Տ ՔԱՋՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ
ԲՆԱՒՔ . ՈՒ ԱՆ Ի ՊԻՏԻ ԿՈՒԼ ՄԻՐ
ԹՇՆԱՄԻՆԵՐԸ ։

ՍԱՂՄ · ԿԱ

1 Դաւիթ իր փոքրաթուիներէն քաջալերելով՝ Աստուծոյ կը դիմէ . 4 յարձանագրէ զօրութիւնը Աստուծոյ ։

Ե Սադ · Ժբ · 48 ։
Է Սադ · Ծգ · 6 ։
Ը ՈՒթղ · Իգ · 12 ։
Ի Սադ · Լե · 23 · Իգ · 23 ։
ՃՀԳ 14 ։
Ի Սադ · Ծէ · 4 · Ա Կաղ · Ժբ · 18 ։
Ը Սադ · Ժ · 11 · 13 · Կդ · 5 · Նգ · 11 · Ղղ · 7 ։
Ը ՈՒթղ · ԺԹ · 16 ։ Սադ · Բ · 4 · Յհ՚ · անոր զրոյթիւնը
Թ ՀԳՐ 17 · Սադ · Կբ · 2 ։
Ի Սադ · Խ · 3 ։
Ա Սադ · Ծգ · Ղ ԳՐ · 11 · ՃՁԲ · Ն ։
Ի ՆԴ · գ · 12 · 15 ։
Ի Ա Կաղ · Ժբ · 13 · Ծբ · Ղ ։
Ի Սադ · Ե · 9 ։
Ը Սադ · Ծգ · 18 ։
Ի ՀՅԲ 6 ։
Ա Ջբ · Ժե · 23 · Սադ · ՃԺ · 10 ։
Ե Սադ · Ժբ · 1 ։
ՃՀԳ 9 · 10 ։
— Տե՛ս Սադ · Ա · ԻՆ վերնագիրը ։
Բ Ր ԹԱԳ · Ը · 3 · 13 · — ՍԱ · Ժբ · 3 · 12 ։
Է Սադ · ԽԳ · 9 ։
Ժ Ր ԱՒՆ · Ե · 14 ։
Ի Սադ · Հա · 20 ։
Ա Նե · Ձա — 17 · 22 · Եբ · Ժբ · ԻԵ · 15 ։
Ի Սադ · Ե · 5 ։
† ԿԱՀ · ՈՐ փախչին ա-զգին երե-ակն ։
Ը Սադ · ՃԸ · 6 · Եշ ։
Ի Սադ · ՃԸ · 35 ։
‡ ԿԱՀ · ԻՐ ԱՐՐԱՄԱՆ ՄԷՋ
Ի ՆԴ · Ժբ · 6 ։
Ի Ջն · Ժգ · 27 ։
Ա Ցե · Ր ՕՐ · Լգ · 17 ։
Ի ՆԴ · ԻԸ · 10 ։
Ի Ր ԹԱԳ · Ր · 2 ։
Ի Սադ · ՃԸ · 9 · ԻԹԱԳ · Ր · 14 ։
Ը Ր ԹԱԳ · Ր · 1 ։
Ն ՀՅԲ · 1 · Սադ · ԽԳ · 9 · ՃԸ · 11 ։
Ա Ցե · Լ · 12 ։
Ե Սադ · ՃՀԸ · 8 · ՃԽԱ · 3 ։
Ի ԹԱԳ · ԻԳ · 18 · — ՍԱՀ · 13 ։
Ա Նե · ԿԳ · 3 ։

ոգիկաւ ոխա կ'ընէ՝ անոր խոսմունքներուն համար ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինօթի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ա՛վ Աստուած՝ լսէ իմ աղաղակս , ո՛ մտիկ ըրէ իմ աղօթքս ։

2 Երկրին ծայրէն քեզի պիտի կանչեմ , սրտիս մաքելու առենը . ինծի մի բարձր եղած վէմին առաջնորդէ ինծի ։

3 Ինչու որ դուն ինծի ապաւէն մը եղար , ո՛ամուր աշտարակ մը թշնամիին երեսէն ։

4 Է՛ք քու խորանիդ մէջը պիտի բնակիմ ես յաւիտեան . է՛քու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը պիտի ապաւինիմ ։ (Սէլայ ։)

5 Ինչու որ դուն ով Աստուած՝ լսեցիր իմ ուխտերս . քու անուանդ վախցողներուն ժառանգութիւնը տուիր ։

6 Է՛թագաւորին օրերուն վրայ օրեր պիտի աւելցնես . անոր տարիները իբրև ազգէ մինչև ազգ պիտի ըլլան ։

7 Անիկայ յաւիտեան Աստուծոյ առջեւն պիտի նստի . է՛ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն պատրաստէ որ զանիկայ պահպանեն ։

8 Ես յայտնա սաղմոս պիտի երգեմ քու անուանդ յաւիտեան , որ ամէն օր ուխտերս կատարեմ ։

ՍԱՂՄՈՍ • ԿԲ

1 Դաւիթի իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դնելով՝ իր թշնամիները յանդիմանելէ կ'ելլէ . 5 Գոհ յանգով բարեպաշտները կը քաջալերէ . 9 կը հաստատէ թէ ան՝ որ ի՛ր բաներուն վստահելի պէտք չէ , 11 և թէ կարգալութիւնը ու ողորմութիւնը Աստուծոյ կը վերաբերի ։

Գլխաւոր երաժշտին , ո՛ր Խղիթունին վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Հերաւի է՛ իմ անձս լուիկ կը ապասէ Աստուծոյ , անկէ է՛ իմ փրկութիւնս .

2 Միայն ինք է՛ իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է՛ , շատ պիտի չսասանիմ ։

3 Մինչև ե՞րբ մարդու վրայ կը յարձակիք . դուք ամէնդ պիտի կոտրուիք պատի պէս՝ խախտած ցանկի պէս ։

4 Անոնք իր պատիւէն ձգելու խորհուրդ կ'ընեն . ստութիւն կը սիրեն . բերնով կ'օրհնեն , բայց իրենց սրտովը կ'անիծեն ։ (Սէլայ ։)

5 Ա՛ն ով իմ անձս՝ միայն Աստուծոյ ապասէ , վասն զի անկէ է՛ իմ յոյսս ։

6 Միայն ան է՛ իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է՛ , պիտի չսասանիմ ։

7 Աստուծմէ է՛ իմ փրկութիւնս ու փառքս . իմ զօրութեան վէմը ո՛ր ապաւէնս Աստուած է՛ ։

8 Ամէն ժամանակ անոր յուսացէք՝ ով ժողովուրդ , Է՛անոր առջեւն սիրտերնիդ թափեցէ՛ք . է՛ Աստուած ապաւէն է՛ մեզի ։ (Սէլայ ։)

9 Է՛րկրաւոր ոամիկ մարդիկը փուճ են , ազնուական մարդիկը սուտ են . թէ որ կշռի՛ք միջ դրուելու բլան , ամէնքն ալ ունայնութենէն աւելի չեն ։

10 Հարստահարութեան մի՛ յուսար , ու յափշտակութեան վրայ փուճ յոյս մի՛ դնէք . Հարստութիւնը թէ որ շատնայ , անոր վրայ սիրտ մի՛ դնէք ։

11 Է՛մէկ անգամ խօսեցաւ Աստուած . երկու անգամ լսեցի ասիկայ , թէ է՛զօրութիւնը Աստուծոյ է՛ ։

12 Ողորմութիւնն ալ քեզի՛դ է՛ ով Տէր , ինչու որ համեմատ հատուցանես կ'ընես ։

ՍԱՂՄՈՍ • ԿԳ

1 Դաւիթին փախչելը Աստուծոյ համար . 4 ու նոր Աստուած օրհնելուն կերպը . 9 իր թշնամիներուն կործանմանը , ու իր ապահովութեանը վրայով իր վստահութիւնը ։

Սաղմոս Դաւթի , ո՛երբոր ինքը Զուդայի անապատին մէջն էր ։

1 Ա՛վ Աստուած՝ դուն ես իմ Աստուածս , ես առտուընդ քեզ կը փնտռեմ . է՛հոգիս կը ծարաւի քեզի , ու մարմինս քեզի կը փափաքի չոր ու ծարաւ տեղը , ուր որ ջուր չկայ .

2 Է՛քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնելու համար , ինչպէս որ քեզ տեսած եմ սրբարանին մէջը ։

3 Որովհետև քու ողորմութիւնդ կեանքէն աղէկ է . իմ շրթունքներս քեզ պիտի գովեն ։

4 Կանչ պիտի օրհնեմ քեզ է՛իմ կեանցս մէջ . քու անունովդ ձեռքերս վեր պիտի վերցնեմ ։

5 Իբր թէ ճաշակով ու պարարտութիւնով պիտի կշտանայ իմ անձս , ու ցնծութեան շրթունքներով պիտի գովէ քեզ իմ բերանս .

6 Երբոր է՛անկողինիս վրայ քեզ կը յիշեմ , գիշերապահներուն միջ քու վրայովդ կը մտածեմ .

7 Վասն զի ինծի օգնական եղար , ու քու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը պիտի ցնծամ ։

8 Իմ անձս քեզի հետևելով կը յարի , քու աջդ ձեռքդ ես կը պահէ ։

9 Բայց անոնք որ իմ անձս կը փնտռեն ածկոյ կործանելու համար , դեռևին խորունկ տեղերը պիտի մտնեն .

10 ՚Սուրբ պիտի մատնութիւն , զա-
դան անելոյն բաժին պիտի բլլան ։
11 Խայթ թագաւորը Աստուծով պի-
տի ուրախանայ , ՚ուստով երդուած
ընդունելուն բոլորը պիտի պարծին .
իսկ ստախօսներուն բերանը պիտի
պատանձի ։

ՍԱՂՄ · ԿԹ

1 Դաւիթի իր թշնամիներէն գանգատ բնելով
փրկութեան համար կ'աղաչէ . 7 կը մարգա-
բանանայ թէ իր թշնամիներուն յաղթի կերը-
պով կործանումը իրեր պիտի ուենայ , անանկ
որ արդարը անոր վրայ ուրախանայ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Ասղմոս Դաւ-
թի ։

1 Վ Աստուած՝ լսէ իմ ձայնս իմ
դանդատութ ստնիս . թշնա-
միին վախէն իմ կեանքս պահպանէ ։
2 Ծածկէ զիս չարութեան ժողով-
քէն , անօրէնութեան գործողնե-
րուն բազմութենէն ,
3 Որոնք իրենց լեզուները թուրի
պէս կը սրեն , իրենց նետերը կը
քաշեն , ոչ լեզի խօսքեր ։
4 Գաղտուկ տեղին անմեղին նետե-
լու համար . յանկարծակի անոր կը
նետեն ու վնս վախնար ։
5 Իրենց մէջը չար խօսքեր կը հաս-
տատեն . դաւանի որոգայթներ դր-
նելու համար կը խօսին , ու՛բան
թէ Աստնր սիմ պիտի տեսնէ ։
6 Անօրէնութիւն կը փնտռեն , ՚ի-
նէ ըն կատարելնիր ձեր խորհած
խորհուրդը . մարդուն ներսը և
սիրտը խորունկ է ։
7 Բայց Աստուած անոնք պիտի
զարնէ նետով , անոնք յարկարծ
պիտի վիրաւորին ։
8 Ու Ղրենց լեզուն իրենց վրայ
պիտի հանդպցրնեն . ՚ամէն անոնք
տեսնողները պիտի փախչին ։
9 Եւ բոլոր մարդիկ պիտի վախ-
նան , ու ՚Աստուծոյ գործքը պատ-
մեն , ու անոր բանին ուշադրու-
թեամբ պիտի նային ։
10 ՚Արդարը Տէրոջմով պիտի ու-
րախանայ , և անոր պիտի յուսայ .
և ամէն ուղիղ սրտով եղողները
պիտի պարծին ։

ՍԱՂՄ · ԿԵ

1 Դաւիթ գԱստուած կը գովաբանէ անոր շնոր-
հոցը համար ։ 4 Աստուծոյ բնաբանութեան
երջանկութիւնը ու անոնց վայելած բարիք-
ները ։

Գլխաւոր երաժշտին . Դաւթին
Ասղմոսը ։ Երգը ։

1 Երկինք կը պատմէ փառքը Աստ-
ուծոյ , Սիոնի մէջ , ու
քնկի ուխտը պիտի կատարուի ։
2 Ո վ աղօթքի լսող՝ քնկի պիտի
գայ ամէն մարմին ։
3 Անօրէնութիւնները իմ վրաս
զօրացան . ՚մեր մեղքերը դուն պի-
տի քաւես ։
4 Երանի անոր՝ որ ՚կ'ընտրես , ու
քովդ կը մտցնես , որ բնակի քու
սրաձիերուդ մէջ . Հպիտի լցուինք
քու տանդ՝ քու սուրբ տաճարիդ
բարութենէն ։
5 Ակռնկալի բաներով՝ արդարու-
թիւնով պիտի պատասխանես մեզ ,
ով մեր փրկութեան Աստուած ,
որ Երկրի ամէն ծայրերուն ու
ծովուն մէջը հեռուն եղողներուն
յոյսն ես ։
6 Որ քու զօրութիւնովդ լեռները
հաստատեցիր , ըկարողութիւնով
զօտի կապուեցար ։
7 Որ կը ցածցնես ծովուն ձայնը ,
անոր ալիքներուն ձայնը , ՚ու ազ-
գերուն խռովութիւնը ։
8 Ու Երկրի ծայրերը բնակողները
պիտի վախնան քու նշաններէդ .
առաւուան ու իրիկուան ելքը դուն
կ'ուրախացնես ։
9 Երկրին այցելութիւն կ'բնես ու
զանիկայ կը ջրես ; շատ կը հա-
րստացրնես անիկայ . ԻԱստուծոյ
գետը ջրով լիցուն է , անոնց ցորեն
կը պատրաստես ; վասն զի ասանկ
պատրաստցիր անիկայ ։
10 Անոր ակօսները կը խմցրնես , ու
անոր փոսերը կը շիտկես . անձրև-
ներով կը կակուղցրնես անիկայ ,
կ'օրհնես անոր բոյսը ։
11 Կը պսակես տարին քու բարու-
թիւնովդ , ու քու շաւիղներդ պա-
րարտութիւն կը կաթեցրնեն ։
12 Անապատի արօտներուն վրայ կը
կաթեցրնեն , ու բլուրները ուրա-
խութիւնով պատած են ։
13 Արօտները հօտերով հագուած
են , ու ՚հովիտները ցորենով ծած-
կուած են . ցնծութեամբ կ'ազա-
ղակեն ու կ'երգեն ։

ՍԱՂՄ · ԿԶ

1 Դաւիթ կը յորդորէ մարդիկը որ գԱստուած
գովեն , 5 անոր մեծ գործերը գգուշութեամբ
ջննեն , 8 և գանիկայ օրհնեն իր բարեհաճ-
ներուն համար ։ 12 Իսկ Իրը ուխտ կ'բնէ՝ որ
Աստուծոյ հոգեւոր ծառայութիւն մատուցա-
նէ , 16 և Աստուծոյ իրէն բուած մեծութիւ-
նները կը պատմէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս և
Երգ ։

1 Վ բոլոր երկիր՝ ցնծութիւնով
Աստուծոյ ադաղակեցէք ։
2 Սաղմոս երգեցէք անոր անուանը
փառքին . փառաւոր ըրէք անոր
օրհնութիւնը ։
3 Աստուծոյ ըսէք Ի՞նչպէս
ահաւոր են քու գործքերդ . Հքու-
ժին պատճառով համար թշնա-

Բ Եզեկ · լի · 5 ։
Ա Կամ՛ չա · պաշնեալներուն
Հ ր Օր · գ · 13 ։ Եսա · խե · 23 ։ կե · 16 ։ Սոփ · ա · 5 ։
Ա Սպ · ժա · 2 ։ ծէ · 4 ։
Բ Սպ · ծր · 7 ։ Երեմ · ի · 3 ։
Հ Տես Ասակ · ա · 11 ։
Գ Սպ · ժ · 11 ։ ծի · 7 ։
Ա Կամ՛ Իրենց խորհած խորհուրդը կը դառնայ ինձ ։
Ե Սպ · է ։ 12 · 13 ։
Հ Ասակ · ժը · 13 ։ ժբ · 7 ։
Ե Սպ · լա · 11 ։ ծր · 6 ։
Ը Սպ · խ · 3 ։
Բ Երեմ · ծ · 23 ։ ծա · 10 ։
Ի Սպ · լբ · 11 ։ ծբ · 10 ։ կը · 3 ։
Ա Կամ՛ լոկ կը պատճառ ։ ուես Սպ · կ · 1 ։
Ա Ես · կդ · 23 ։
Բ Սպ · լբ · 4 ։ խ · 12 ։
Ա Կամ՛ Աստուածով թեանց խօսքերը
Ի Սպ · ծա · 2 ։ ղի · 9 ։ Ես · գ · 7 ։ Երր ի · 14 · ա Յով · ա · 7 ։ 9 ։
Գ Սպ · ւդ · 12 ։ ձգ · 4 ։
Ե Սպ · գ · 3 ։
Հ Սպ · լդ · 8 ։
Ե Սպ · իբ · 27 ։
Ը Սպ · ղդ · 1 ։
Բ Սպ · ձի · 9 ։ ծէ · 29 ։ Մ ուես · բ · 26 ։
Ի Սպ · ծգ · 10 ։ Եր · 34 ։ 12 · 13 ։
Ե Օր · ժ · 12 ։
Ը Սպ · կբ · 9 · 10 ։ ղգ · 13 ։ Երեմ · ե · 24 ։
Ե Սպ · խգ · 4 ։
Բ Սպ · կ · 5 ։
Ի Սպ · ժբ · 41 ։
Բ Սպ · լբ · 4 ։ խ · 12 ։
Ա Կամ՛ Աստուածով թեանց խօսքերը
Ի Սպ · ծա · 2 ։ ղի · 9 ։ Ես · գ · 7 ։ Երր ի · 14 · ա Յով · ա · 7 ։ 9 ։
Գ Սպ · ւդ · 12 ։ ձգ · 4 ։
Ե Սպ · գ · 3 ։
Հ Սպ · լդ · 8 ։
Ե Սպ · իբ · 27 ։
Ը Սպ · ղդ · 1 ։
Բ Սպ · ձի · 9 ։ ծէ · 29 ։ Մ ուես · բ · 26 ։
Ի Սպ · ծգ · 10 ։ Եր · 34 ։ 12 · 13 ։
Ե Օր · ժ · 12 ։
Ը Սպ · կբ · 9 · 10 ։ ղգ · 13 ։ Երեմ · ե · 24 ։
Ե Սպ · խգ · 4

մինարդ քեզի՝ խոնարհութիւն պիտի բնէն»։
4 Երկրի երկիրը երկրպագութիւն պիտի բնեն քեզի, Տ՚ադմոս պիտի երգեն քեզի, սաղմոս պիտի երգեն քու անուանդ։ (Սելայ։)
5 Եկէք ու տեսէք Աստուծոյ բանները, Որ ահեղ է գործքովը մարդոց վրայ՝ որդիներուն վրայ՝ ահաւոր է։
6 Ծովը չամաքի դարձուց, գետին ոտքով անցան. անոր տեղը իրմով ուրախացանք։
7 Իր ուժովը յաւիտեան կը տիրէ։ Իր աչքերը ազգերը կը դիտեն. ապստամբները թող չբարձրանան։ (Սելայ։)
8 Ով ժողովուրդներ՝ օրհնեցէք մեր Աստուածը, ու լսել տուէք անոր գովութեան ձայնը։
9 Անիկայ մեր հոգին կենդանի կը պահէ, ու ոտքերնուս սասանիլ չտար։
10 Ինչու որ Տ՚դուն քննեցիր մեզ՝ ով Աստուած. Տ՚փորձեցիր մեզ, ինչպես որ արծաթը կը փորձուի։
11 Ի՛ՄԸՂ որոգայթի մէջ մտցուցիր, ծանր բեռ դրիր մեր ‡կռնակին վրայ։
12 Մարդ դու իններուս վրայ մարդիկ հնձցուցիր. Տ՚կրակը ու ջուրը մտանք՝ սակայն մեզ առատութեան տեղ հանեցիր։
13 Ողջակէզներով պիտի մտնեմ քու տունդ, Տ՚րկի պիտի հատուցանեմ իմ՛ուխտերս,
14 Որ շրթունքներս խոստացան, ու նեղութեանս մէջ բերանս խօսեցաւ։
15 Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերու խունկով՝ զուարակներ պիտի զոհեմ նոխազներու հետ։ (Սելայ։)
16 Եկէք լսեցէք դուք ամենքդ որ Աստուծմէ կը վախնաք, ու պատմեմ ինչ որ բրաւ իմ անձիս։
17 Բերնովս անոր աղաղակեցի ու լեզուս ովս անիկայ բարձրացուցի։
18 Եթէ որ սրտիս մէջը անօրէնութիւն տեսնէի, Տ՚էրը պիտի չլսէր։
19 Սակայն Աստուած լսեց, իմ աղօթքիս ձայնը մտիկ բրաւ։
20 Օրհնեալ բլայ Աստուած, որ իմ աղօթքս չդարձուց, ու իր ողորմութիւնը ինծմէ հեռ չդարձուց։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԷ

1 Սաղմոսերգուն ազօթքի կ՚բնէ Աստուծոյ արքայութեանը բնդարձակութեանը համար, 3 որ ժողովուրդը ուրախանայ, 6 ու Աստուծոյ բարերարութիւնները տարածուին։

Գլխաւոր երաժշտին. Դաւիթին սաղմոս։ Երգ։

1 Աստուած ողորմի մեզի ու օրհնէ մեզ, Երեսը փայլեցրնէ մեր վրայ, (Սելայ,)
2 Որ Տ՚երկրի վրայ քու ճամբադ ճանչցուի, Ամէն ազգայ մէջ՝ քու փրկութիւնդ։
3 Թող ժողովուրդները քեզ դովեն՝ ով Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ դովեն։
4 Ազգերը թող ուրախանան ու ցնծան. վասն զի Տ՚ժողովուրդները ուղղութիւնով պիտի դատես, ու երկրի ազգերուն դուն պիտի առաջնորդես։ (Սելայ։)
5 Թող ժողովուրդները քեզ դովեն՝ ով Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ դովեն։
6 Երկիրը իր պտուղը պիտի տայ. Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ։
7 Աստուած մեզ պիտի օրհնէ, ու երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի վախնան։

ՍԱՂՄՈՍ ԿԸ

1 Աստուծոյ պզտութիւններուն համար, 7 իր երեցներին հոգ տանելուն համար, 19 ու իր մեծ գործերուն համար գովքը գովաբանելու յորդորանք մը։

Գլխաւոր երաժշտին. Դաւիթին Սաղմոսը։ Երգը։

1 Թող երկնէ Աստուած, անոր թշնամիները թող ցրուին, ու զանկեայ առողներըը իր երեսէն թող փախչին։
2 Ի՛ՄԸ ինչպես ցրուելուն պէս ցրուէ զանոնք. Տ՚ինչպես որ մոմը կրակին առջեւն կը հալի, այնպես թող կորսուին ամբարիշտները Աստուծոյ երեսէն։
3 Բայց արդարները թող ուրախանան, Աստուծոյ առջեւն թող ցնծան և ուրախութիւնով զուարճանան։
4 Երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս երգեցէք անոր անուանը. Ճամբայ պատրաստեցէք անապատներուն մէջէն հնձողին, Տ՚որուն անունը Տ՚ահ է, ու ցնծացէք անոր առջեւ։
5 Որբերուն Հայրը ու որբևարիներուն դատաւորը Աստուած իր սուրբ բնակարանին մէջ։
6 Աստուած մինակ եղողները տան մէջ կը բնակեցնէ, Կապուածները յաջողութեան կը հանէ. բայց ապստամբները չոր տեղ կը բնակին։
7 Ով Աստուած՝ երբ ժողովուրդիդ առջեւէն գացած ատենդ, ու նահապատէն անցած ատենդ, (Սելայ։)
8 Երկիրը շարժեցաւ, երկինքն

Եզր. պիտի առնեն. Սաղ. ժբ. 44 : ձա. 15։
Ա Սաղ. իբ. 27 : կ. 3 : ձմէ. 1։
Բ Սաղ. գգ. 1 : 2։
Գ Սաղ. խզ. 8։
Դ կամ՝ որ դիմերեսն ուսի։
Ե Նէ. ժգ. 21։
Զ Յես. պ. 14 : 16։
Է Սաղ. ժա. 4։
Ը Սաղ. ճիա. 3։
Թ Սաղ. ժէ. 3 : նա. խբ. 10։
Ժ Ջար. ժգ. 9 : ա պես. ա. 6 : 7։
ԺԱ Ողբ. ա. 13։
ԺԲ Եզր. երբ կամնութիւնս բուն։
ԺԳ Նա. ձա. 23։
ԺԴ Նա. խզ. 2։
ԺԵ Սաղ. ջ. 4 : ճիգ. 14 : 17 : 18 : 19։
ԺԶ Ժող. ե. 4։
ԺԷ Սաղ. էդ. 11։
ԺԸ Եզր. բարեբարոյս։
ԺԹ Յոբ. իէ. 9 : Ածող. ա. 29։ իբ. 9։ նա. 15։ Յես. ա. 31։ Յակ. գ. 3։
Ի Սաղ. ճմգ. 1 : 2։

---

1 Ընտրած ազգերի մեզի ու օրհնէ մեզ, Երեսը փայլեցրնէ մեր վրայ, (Սելայ,)
2 Որ Տ՚երկրի վրայ քու ճամբադ ճանչցուի, Ամէն ազգայ մէջ՝ քու փրկութիւնդ։
3 Թող ժողովուրդները քեզ դովեն՝ ով Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ դովեն։
4 Ազգերը թող ուրախանան ու ցնծան. վասն զի Տ՚ժողովուրդները ուղղութիւնով պիտի դատես, ու երկրի ազգերուն դուն պիտի առաջնորդես։ (Սելայ։)
5 Թող ժողովուրդները քեզ դովեն՝ ով Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ դովեն։
6 Երկիրը իր պտուղը պիտի տայ. Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ։
7 Աստուած մեզ պիտի օրհնէ, ու երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի վախնան։

Ա Սաղ. իբ. 27։

Ղեւ. իգ. 4։ Սաղ. ձև. 12։ Եզեկ. լգ. 27։
Բ Սաղ. ժգ. 10 : 13։ զբ. 9։
Գ Թագ. գ. 25։ Սաղ. գ. 6։ լա. 16։ ձ. 3. 7. 19։ ՀԺԹ. 135։
Դ Գար. ժբ. 25։
Ե Գար. բ. 30. 31։ Տիտ. բ. 11։
Զ Սաղ. կզ. 4։
Է Սաղ. գգ. 10. 13։ զբ. 9։
Ը Ղեւ. իգ. 4։ Սաղ. ձև. 12։ Եզեկ. լգ. 27։
Թ Սաղ. իբ. 27։
Ժ Թագ. ժ. 35։ Նա. լգ. 3։
ԺԱ Նա. թ. 18։ Ովս. ժգ. 3։
ԺԲ Սաղ. գէ. 5։ Մեք. ա. 4։
ԺԳ Սաղ. լբ. 11։ Ծբ. 10։ կդ. 10։
ԺԴ Սաղ. կզ. 4։
ԺԵ Եզ. գ. 3։
ԺԶ Կամ՝ Եհովա ուժ։ Ի՛ՐԵՆ։
ԺԷ Սաղ. ժ. 11. 18։ ճիգ. 9։
ԺԸ Թագ. ձէ. 10. 14։ ճիգ. 7։ Գար. ժբ. 6. ՃԸ։
Ի Սաղ. ձէ. 34. 40։
ԻԱ Եզ. ժգ. 21։ Գատ. գ. 14։ Ամբ. գ. 13։
ԻԲ Եզ. ժԹ. 16. 18։ Գատ. և. 4։ Նա. կդ. 1. 3։

ալ Ընչ կամեցայց Աստուծոյ ի բնևնէն . Արնապ ալ Ընչքնէ՞ Աստուծոյ Խարայելի Աստուծոյն առնջևէն ։

9 Ո՛վ Աստուած՝ Էրուս ժամանդուխ եանդ առաւօրէն անձրև տալով , երբոր յոգնած էր , դուն Հաստատացիր անիկայ ։

10 Քու ժողովուրդդ անոր միջը բնակեցաւ . Էրա քաղցրու թեամբդ ազգասէն Համար պատրաստեցիր , ով Աստուած ։

11 Տէրը պատգամ տուաւ . աւետաւոր տուողները մեծ բազմութիւն են ։

12 Զօրքերուն թագաւորները կը փախչին . կը փախչին , ու տան մէջ բնակող կնիք աւարը կը բաժնէ ։

13 Թէև դուներուն մէջտեղը պառկած բլլար , Հաղաւնիի թևևրուն պէս պէտ ըլլա՝ արծաթով պատած , ու անոր փետուրները դեղին ոսկիով ։

14 Ելմնակարողը ան երկրէն վրայ թագաւորները ցրուած ատենը՝ Երմէզ Սելմոնին մէջը ձիւնին պէս ճերմկցնցաւ ։

15 Աստուծոյ լեռը Բասան լեռն է , բազմագագաթի լեռը Բասան լեռն է ։

16 Ընչ ո՛վ բազմագագաթի լեռներ , ինչու նախանձով կը նայիք . Էս ան լեռն է որ Աստուած Հաճնցաւ անոր մէջը բնակելու . յիրաւի Տէրը հոն պիտի բնակի յաւիտեան ։

17 Աստուծոյ կառքերը երկու անդամ տասը Հազար են , Հազար Հազարաց՝ Տէրը անոնց մէջն է , էր սուրբ տեղն է Էբէր Սինայի մէջ ։

18 Բարձր տեղը ելար , գերութիւնը գերի բրիր , պարգևներ առիր մարդոց Համար , ու ապրստամբներուն Համար ալ , որ Տէր Աստուած անոնց հետը բնակի ։

19 Տէրը օրչնալ բլլայ , օր օր . թէ որ մեզ բեռ մը դնէ մեր վրայ , Աստուած է մեր փրկիչը ։ (Սէլայ ,)

20 Աստուած մեզի փրկութեան Աստուած է , ու Տէրնայ անէ ազատուելը Տէր Եհովային է ։

21 Սակայն Աստուած պիտի փշրէ իր թշնամիներուն գլուխը , նաև՝ իր անօրէնութիւններուն մէջը պտրտողին գիսաւոր գագաթը ։

22 Տէրը բսաւ , Ես Բասանէն եմ դարձընեմ , Ես ովսոն անդունդներէն եմ դարձընեմ .

23 Ինանկ որ ոտդ արևան մէջ թաթխուի , շներուդ լեզուն թշնամիներէն իր բաժինը ունենայ ։

24 Քու բալաձիրներդ տեսան ով Աստուած , իմ Աստուծոյս իմ թագաւորիս բալաձիրները սուրբ տեղին մէջը ։

25 Առջևէն երգեցողները գային , ետևէն նուագածուները՝ թմբուկ զարնող կոյսերուն մէջտեղը ։

26 Ժողովրդներուն մէջը օրհնեցէք զԱստուած , Տէրը՝ ով Խարայելի աղբիւրն եղողներ ։

27 Ան տեղն է փոքր Բենիամինը անոնց տիրապետողը , Ցուդայի իշխաններըը իրենց բազմութեամբը , Զաբուղոնի իշխաններըը ու Նեփթաղիմի իշխաններըը ։

28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ հաստատեց . զօրացուր ով Աստուած՝ ան բանը որ մեզի Համար բրիր ։

29 Երուսաղէմ եղող տաճարիդ Համար թագաւորները քեզի ընծաներ պիտի բերեն ։

30 Եղէգներու մէջ բնակող գազաններըը , ու ցուլերուն ժողովը ժողովրդոց զուարակներուն հետ ատոնք , Որ խոնարհին արծաթի կտորներ բերելով , պատերազմ սիրող ժողովուրդները ցրուէ ։

31 Եգիպտոսէն ազնուականներ պիտի գան , Քուշ Էվիպիա Իր ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի երկրնցընէ ։

32 Ո՛վ երկրի թագաւորութիւններ՝ երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս բսէք Տէրոջը , (Սէլայ ,)

33 Անոր՝ որ ի յաւիտենից երկինքներուն երկինքին վրայ կը նստի . ահա անիկայ Ի ձայնովը զօրաւոր ձայն կու տայ ։

34 Զօրութիւն տուէք Աստուծոյ . անոր մեծվայելչութիւնը Խարայէլին վրայ է , ու անոր զօրութիւնը ամպերուն մէջն է ։

35 Ելնահաւոր Ես , ով Աստուած , քու սուրբ տեղերուդ մէջ . Խարայէլին Աստուածը ինքը կու տայ Էր ժողովուրդին ոյժ ու կարողութիւն . Աստուած օրհնալ բլլայ ։

ՍԱՂՄ . ԿԹ

1 Դաւիթի իր նկարելի համար կը գանգատի . 13 ոգեմբէ կ՚ընէ իր ապաստանի համար , 22 ու իր թշնամիներուն կործանմանը Համար . 30 գԱստուած կը փառաւորէ շնորհակալութեամբ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Ծօշանիմի վրայ . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Լսպրեցուր զիս՝ ով Աստուած , վասն զի Ջուրերը Էր անձիս Հասան ։

2 Խորունկ ցեխի մէջ կ՚ընկղմիմ , ուր որ կայնելու Տեղ չկայ . Ջուրերուն խորունկ տեղերը մտայ , ու յորձանքները իս ընկղմին ։

3 Ցոգնեցայ ես կանչելէս , կոկորդս ցամքեցաւ , Էս աչերս նուաղեցան իմ Աստուծոյս սպասելէն ։

Ելր Օր . Ժա . 11 . 12 : Նկ . ւէ . 26 ։

Ծր Օր . իգ . 5 . 9 : Սպ . Նդ . 19 ։

Թ Թես . բա . 8 . ըէ : Ցհս . ժ . 16 : Ժբ . 8 ։

Ը Սպ . ճն . 37 ։

Ի Թես . բա . 8 : Ցհս . ժ . 16 : Ժբ . 8 ։

Ը Սպ . ճն . 4 . 6 ։

Ձ Ը Օր . Ժբ . 5 . 11 : գ Թագ . ի . 3 : Սպ . Ճէ . 1 . 2 : Ծղբ . 13 . 14 ։

Ղ Ը Օր . ւգ . 2 : գ Թագ . գ . 16 . 17 : Գան . է . 10 : Երբ . Ժբ . 22 : Յայտ . ի . 16 ։

Ղ Գ՚ե՛ . Նայեցուր Տիեզերակներ ։

Ղ Գեղ . ա . 9 : Ելից . գ . 8 ։

Ն Գեղ . ե . 12 ։

Շ Գեղ . բ . 4 . 33 ։

Շ Ցհս՛ . ա . 13 ։

Շ Սպ . Նբ . 60 ։

Ո Գ՚ե՛ . ը օրէ ար մեր վայ Բաբելոնէն բնև կը դնէ . Ը Օր . լբ . 39 : Ատկ . գ . 23 : Յայտ . ա . 18 : ի . 1 ։

Չ Սպ . ճմ . 6 : Ես . գ . 13 ։

Ո Սպ . ձն . 23 ։

Ո Թես . բա . 33 ։

Շ Ելբ . Ժգ . 22 ։

Ո Սպ . ձբ . 10 ։

Ր գ Թագ . բա . 19 ։

Ծ Սպ . ժգ . 8 . Ժե . 36 : Սպ . խէ . 5 ։

Ը Ր Օր . ւէ . 28 . նա . խբ . 1 ։

Ֆ աթագ . ի . 21 ։

Ֆ գ Թագ . Ժ . 10 . 24 . 25 ։

Բ Սկ . ւ . 23 : Սպ . Նր . 10 : Ղբ . 11 . նա . կ . 16 . 17 ։

Ֆ Սպ . իբ . 12 ։

Ֆ Բ Թագ . բ . 2 . 6 ։

Ո նա . Ժի . 39 . 21 ։

Ի Սպ . նբ . 9 . նա . խե . 14 : Սոփ . գ . 10 : Գոբ . բ . 27 ։

Ֆ Սպ . խգ . 20 ։

Ֆ Սպ . Ժբ . 10 : Ծղ . 5 ։

Ֆ Նբ՚ . կ . Նհ՚ . 1 ։

Ի Սպ . լհ . 3 . ըէ ։

Ղ Սպ . լհ . 3 ։

Ի Սպ . խե . 4 . կ . 5 : Ղգ . 5 : Ես . 12 ։

Ո Սպ . կե . ին վերջ գիրը ։

Ք Հմր . 2 . 14 . 15 : Յայտ . բ . 6 ։

Ֆ Սպ . խ . 2 ։

Ֆ Սպ . գ . 6 ։

Ի Սպ . ձմ . 82 . 12 : Ես . լբ . 14 ։

4 Հաճանց պատճառի իս առողնե-
ըը դլխուս մազերէն շատ են , իս
փուճ տեղը կորսընդրնող թշնամի-
ներս զօրացան . ան բանը որ չէի
յափշտակեր , ան առնէը վճարեցի :
5 Ով Աստուած՝ իմ յիմարու-
թիւնս դուն գիտես , ու յանցանք-
ներս քէզմէ ծածկուած չեն :
6 Քեզի համբերողները իմ պատ-
ճառովս չամչնան , ով Տէր՝ զօրաց
Տէրը . քեզ փնտռողները իմ պատ-
ճառովս ամօթով չըլլան , ով Իս-
րայէլին Աստուածը :
7 Վասն զի քեզի համար նախա-
տինքի համբերեցի , ամօթը ծած-
կեց իմ երեսս .
8 Է եղբայրներուս օտար՝ ու մօրս
որդւոցը անծանօթ եղայ :
9 Ընչու որ քու տանդ նախանձը
իս կերաւ , ու քեզ նախատողնե-
րուն նախատինքները իմ վրաս ին-
կան :
10 Է Իմ անձիս ծոմ պահելովը լա-
ցի , ու ՚՚ ինծի նախատինք սե-
պուեցաւ :
11 Ես իմ հանդերձս քուրձ ըրի ,
ու անոնց առակ եղայ :
12 Դուռը նստողները իմ վրայովս
կը խօսին , ու Հարբեցողներուն
խաղը եղայ :
13 Բայց ես իմ աղօթքս կ՚ընեմ քե-
զի՝ ով Տէր՝ Է ընդունելի ժամանա-
կին . ով Աստուած՝ քու մեծ ո-
ղորմութիւնովդ , քու փրկու-
թեանդ ճշմարտութիւնովը ինծի
պատասխան տուր .
14 Հանէ զիս ցեխէն , ու չընկղմիմ .
Է զիս ատողներէն , ու խորունկ
ջուրերէն ազատուիմ :
15 Ջուրերուն յորձանքը թող իս
չծածկուիմ , ու անդունդը իս չկլլէ ,
ու ջրհորը ՚ իր բերանը վրաս չգո-
ցէ :
16 Պատասխան տուր ինծի՝ ով
Տէր , Հ ըստ որ քու ողորմու-
թիւնդ քաղցր է . քու առատ գը-
թութեանդ համեմատ Նայէ ինծի .
17 Ու Հերհաց մի ծածկեր քու ծա-
ռայէդ , վասն զի ես նեղութեան
մէջ եմ , շուտով պատասխան
տուր ինծի :
18 Իմ անձիս մօտեցիր ՚՚ զանի-
կայ փրկէ . իմ թշնամիներուս
համար իս ազատէ :
19 Դուն գիտես Է իմ նախատինքս
և իմ ամօթս ու իմ խայտառա-
կութիւնս . քու առջեւդ են բոլոր
իս նեղողները :
20 Նախատինքը սիրտս կոտրեց ու
հիւանդ եղայ . Հ մտածկից եղողի մը
նայեցայ , բայց չկար , ու Հ մխիթա-
րութիւն տուողներուն՝ բայց չգ-
տայ :
21 Հապա կերակուրի տեղ թոյն
տուին ինծի . Է ու ծարաւած ատենս
քացախ խմցուցին ինծի :
22 Հ Անոնց սեղանը իրենց առջեւն
որոգայթ , ու յաջողութեան տեղ
վարմ ըլլայ :
23 Անոնց աչքերը մթնանան որ
չտեսնեն . ու անոնց մէջքերը միշտ
դողացուր :
24 Քու սրտմտութիւնդ անոնց
վրայ թափէ , ու սաստիկ բարկու-
թիւնդ անոնց վրայ հասնի :
25 Անոնց բնակարանը աւերակ ըլ-
լայ , ՚՚ անոնց վրաններուն մէջը
բնակող չգտնուի :
26 Վասն զի Հան որ դուն զարկիր ,
՚՚ անոնք կը հալածեն , և քու վիրա-
ւորածիդ ցաւին վրայով կը խօսին :
27 Անոնց անօրէնութեանը վրայ
անօրէնութիւն դիր , Հև քու ար-
դարութեանդ չհանին :
28 ՚՚ կենաց գրքէն թող ջնջուին ,
ու արդարներուն հետ չգրուին :
29 Բայց ես աղքատ ու վշտացած
եմ . ով Աստուած՝ քու փրկու-
թիւնդ թող իս պաշտպանէ :
30 Է Աստուծոյ անունը պիտի գո-
վեմ երգով , ու պիտի բարձրացը-
նեմ անիկայ գոհութիւնով :
31 ՚՚ Ու հաճիլ հզներաւոր ՚՚ կձղա-
կատոր եղէն ՚՚ զուարակէն աւելի
ընդունելի պիտի ըլլայ Տէրոջը :
32 Հ Հեզերը պիտի տեսնեն և ուրա-
խանան . ով Աստուած փնտռող-
ներ՝ ձեր սիրտն ալ պիտի ապրի :
33 Վասն զի Տէրը տնանկներուն կը
լսէ , ու Հ իր կապուածները չանար-
գեր :
34 Ֆ Թող գովեն զանիկայ երկինքը ու
երկիրը , ծովը ՚՚ ու բոլոր անոր մէջ
շարժողները :
35 Բ Ինչու որ Աստուած Սիոնը պիտ
փրկէ , ու Յուդայի քաղաքները
պիտի շինէ . և հոն պիտի բնակին
ու ժառանգեն անիկայ :
36 Հ Եւ իր ծառաներուն սերունդը
պիտի ժառանգէ անիկայ . ու իր
անունը սիրողները անոր մէջը պի-
տի բնակին :

ՍԱՂՄ ՀԱ

1—5 Դաւիթ կը խնդրէ Աստուծմէ որ չուշանայ
չարերը կործանել , ու բարեպաշտները պահ-
պանել :

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դա-
ւթի , ՚՚ յիշատակի համար :

1 Բ Ով Աստուած՝ իս փրկելու Հմտ
ըլլ , ով Տէր՝ ինծի օգնելու
արտորդիր :
2 Թող ամչնան ու խայտառակ
ըլլան իմ անձս փնտռողները . Նա
դառնան ու ամօթով ըլլան ինծի
չարիք ուզողները :

Ա Սաղ . լե . 19 ։ Ցոհ . ժե . 25 ։

Ե Սաղ . լա . 11 ։ Նա . Ծգ . 3 ։ Ցոհ . ա . 11 ։ է . 5 ։
Ը Սաղ . ճէ . 139 ։ Ցոհ . բ . 17 ։
Թ Տես Սաղ . ձԹ . 50 ։ 51 ։ Հռով . ժե . 3 ։
Ժ Սաղ . լե . 13 ։ 14 ։
ԺԱ Թագ . Թ . 7 ։ Երեմ . իգ . 9 ։
ԼԱ Ցոհ . ւ . 9 ։ Սաղ . լե . 15 ։ 16 ։
Խ Նա . խԹ . 8 ։ ծե . 6 ։ բ Կոր . գ . 2 ։

Ծ Սաղ . ձխգ . 7 ։ Հբ 1 . 2 ։ 15 ։

Կ—Ճ Գուցէ Ճ Ճառ . ժգ . 33 ։

Հ Սաղ . կգ . 3 ։
Յ Սաղ . խե . 16 ։ Ձգ . 16 ։
Ղ Սաղ . խէ . 9 ։ Ծբ . 2 ։

Մ Սաղ . իբ . 6 . 3 ։ Նա . Ծգ . 2 ։ Երբ . ժբ .

Ն Սաղ . ձԼբ . 4 ։ Նա . կգ . 5 ։
Շ Ցոբ . ժգ . 2 ։

Ո Սաղ . իե . 34 . 48 ։ Մաթ . ժե . 23 ։ Ցոհ . ժԹ . 29 ։
Չ Հռով . ժա . 9 . 10 ։
Պ Նա . գ . 9 ։ 10 ։ Ցոհ . ժբ . 39 . 40 ։ Հռով . ժա . 10 ։ բ Կոր . գ . 14 ։
Ջ Տես Թես . բ . 16 ։
Ռ Սաղ . իգ . 38 ։ Գոբ . ա . 20 ։

Վ Նա . Ծգ . 4 ։
Տ Տես բ Մն . իբ . 9 ։ Զաք . ա . 15 ։
Ր Հռով . ա . 28 ։
Ց Նա . իգ . 10 ։ Հռով . Թ . 31 ։
Ւ Եր . լբ . 32 ։ Փիլ . գ . 3 ։ Յայտ . գ . 5 ։ ժգ . 8 ։
Փ Եզեկ . ժգ . 9 ։ Գա . ժ . 20 ։ Երբ . ժբ . 23 ։
Ք Սաղ . իբ . 7 ։
Օ Սաղ . Ծ . 13 ։ 14 ։ 23 ։
Ֆ Սաղ . լդ . 2 ։
Ա Սաղ . իբ . 26 ։
Բ Եփես . գ . 1 ։
Գ Սաղ . ղգ . 11 ։ Ճխբ . 1 ։ Նա . իգ . 23 ։ իԹ . 13 ։
Դ Նա . ծե . 12 ։
Ե Սաղ . Ծա . 18 ։ Նա . իգ . 26 ։
Զ Սաղ . Ճր . 28 ։

Է Սաղ . ժբ . 6 ։ Ես . ժգ . 12 ։
Ը Սաղ . Ծբ . 4 ։ Ես . իգ . 13 ։ 12 ։
Թ Սաղ . լե . 4 ։ 26 ։ Նա . 13 ։

3 Թ Թող ՝ ամէնատով եւ դառնան անոնք որ ինձի վաշ վաշ կ՚ըսեն ։
4 Ամէն քեզ փնտռողները քեզմով ի՛ծող ցնծան եւ ուրախանան . եւ քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանակ ի՛ծող ըսեն ։ Աստուած մեծցնանք ։
5 Ի Բայց ես աղքատ ու անանկ եմ , ով Աստուած՝ Հ շուտով հասիր ինծի . իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես , ով Ցէր՝ մի՛ ուշանար ։

ՍԱՂՄ · ՀԱ

1 Դաւիթի հատարի վասն Յոնադաբայ ու առաջին գերհպատութեամբը ազատի կ՚ըլլայ երկու հատիր , եւ իր անձին թշնամիներուն դէմ · 14 հատասարմանութիւն կը խոստանայ · 19 գԱստուած կը փառաբանէ ու կը խոստանայ յաւէտ սրտիւ անոնց երգել ։

1 ՈՎ Ցէր՝ քեզի յուսացայ , չամրշնամ յաւիտեան ։
2 Ք Քու արդարութեամդ ինձ ազատէ՛ զիս եւ ազատէ՛ զիս . Ե ականջդ ծռէ՛ ինձի ու փրկէ՛ զիս ։
3 Ր Ինծի ապաստեան եղիր վէմ ե՛ղիր , որ միշտ հոն երթամ . դուն Ի՛հրամայեր տուիր իս փրկելու , ինչու որ իմ վէմս ու բերդս դուն ես ։
4 ՂՈվ իմ Աստուածս՝ ամպարշտին ձեռքէն , անօրէնին ու բռնաւորին ձեռքէն իս փրկէ՛ .
5 Վասն զի Ե՛ իմ ակնկալութիւնս դուն ես՝ ով Ցէր Ե՛հովայ . մանկութենէս՛ ի վեր իմ յոյս դո՛ն ես .
6 ԸԵս քեզի հաստատուեցայ արգանդէն , մօրս որովայնէն իմ պաշտպանս դուն ես . իմ գովութիւնս միշտ քու վրադ է ։
7 Ի Զարմանալի բանի մը պէս եղայ շատերուն , բայց իմ զօրաւոր ապաւէնս դուն ես ։
8 Ի Բերանս քու գովաբանութիւնդ լցուի , ամէն օր քու փառաբանութիւնովդ ։
9 Ի Ծերութեան ատենս իս մի՛ ձրդեր , այժմ պակասած ատենս իս մի՛ թողուր ։
10 Ինչու որ թշնամիներս ինծի համար կը խօսին , ու իմ անձս պահարողները Ա՛միտեղ խորհուրդ կ՚ընեն ,
11 Ըսելով , Աստուած թողուց անիկայ , հալածեցէ՛ք ու բռնեցէ՛ք անիկայ , վասն զի ազատող մը չկայ ։
12 Ի՛ՈՎ Աստուած՝ ինծմէ մի՛ հեռանար . ով իմ Աստուածս՝ Ե՛ ինծի օգնելու արագրցիր ։
13 Ի Թող ամշնան ու կորսուին իմ անձիս հակառակորդները , նախատինքով ու ամօթով թող ծածկուին ինծի չարութիւն ուզողները ։
14 Բայց ես ամէն ատեն պիտի յուսամ , և քու ամէն գովաբանութիւններուդ վրայ պիտի աւելցնեմ ։
15 Հ Բերանս պիտի պատմէ քու արդարութիւնդ , ամէն օր քու փրկութիւնդ . ինչու որ ես Ն՚անոնց համրանքը չեմ գիտեր ։
16 Պիտի քալեմ Ցէր Ե՛հովային զօրութիւնովը . քու արդարութիւնդ՝ միայն քուկինդ պիտի յիշեմ ։
17 Ո՛վ Աստուած՝ մանկութենէս՛ ի վեր սորվեցուցիր ինծի , ու մինչև հիմա քու հրաշալի գործերդ պատմեցի ։
18 ՂՈւ հիմա մինչև ծերութեան ու ալեւորութեան ատենս իս մի՛ ձգեր՝ ով Աստուած , մինչև որ պատմեմ քու կարողութիւնդ գալո՛ք ազգին , և քու զօրութիւնդ ան ամենուն՝ որ պիտի գան ։
19 Ֆ Քու արդարութիւնդ ալ շատ բարձր է՝ ով Աստուած , որ դուն մեծամեծ բաներ ըրիր . Ո՛վ քեզի պէս ով կայ՝ ով Աստուած ։
20 Ո Դուն որ շատ ու ծանր նեղութիւններ ցուցուցիր ինծի , Ն՚որ՛ն իս պիտի կենդանացնես , ու երկրին անդունդներէն նորէն իս պիտի հանես ։
21 Իմ մեծութիւնս պիտի շատցնես , ու դառնալով իս պիտի մխիթարես ։
22 Ուստի ես ալ պիտի գովեմ քեզ Աստուածով քու ճշմարտութիւնդ Ցամար՝ ով իմ Աստուածս . սաղմոս պիտի երգեմ քեզի քնարով , ով Ե՛ Խարչելին Սուրբը ։
23 Քեզի սաղմոս երգած ատենս՝ իմ շրթունքներս պիտի ցնծան , ու Ե՛մ Հոգիս՝ որ դուն փրկեցիր ։
24 Ե՛մ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարութիւնդ պիտի խօսի . ինչու որ ինծի չարիք ուզողները ամչցան ու խայտառակ եղան ։

ՍԱՂՄ · ՀԲ

1 Աղաչանքներուն ազօթք բնելով Սողոմոնին համար , անոր թագաւորութեանը օրհնակովը Քրիստոսի թագաւորութեանը բարութիւնը ու փառքը կը յայտնէ · 18 ու գԱստուած կ՚օրհնէ ։

— Ի Սողոմոնին համար՝ ։
1 ՈՎ Աստուած՝ քու դատաստանները թագաւորին տուր , ու արդարութիւնդ թագաւորին որդւոյն ։
2 Ը Ընդհա՛ւ արդարութիւնով պիտի դատէ քու ժողովուրդդ , ու աղքատներդ իրաւունքով ։
3 Ի Լեռները խաղաղութիւն պիտի բերեն ժողովուրդին , ու բլուրները՝ արդարութիւնով ։

Ը Ամ · ի · 15 ։
Ա՛միտ իբրեւ ամենէն պատճառաւոր

Ի Ամ · ի · 17 ։
Ղ Ամ · ձեռ · 1 ։

Ա Ամ · իե · 2 · 8 · լա · 1 ։
Բ Ամ · լա · 1 ։
Է Ամ · ժէ · 6 ։
Ը Ամ · լա · 2 · 3 ։
Ի Ամ · խզ · 4 ։
Ղ Ամ · ձե · 1 · 4 ։
Ի Երեմ · ժէ · 7 · 17 ։
Ը Ամ · իբ · 9 · 10 · նո · խզ · 3 ։
Բ Նո · բ · 18 · Ջար · գ · 8 · ա Կոր · գ · 9 ։
Է Ամ · լե · 28 ։
Է Ցէր 18 ։

Ը Բ Թագ · ժէ · 1 · Մաս · ի · 1 ։

Ի Ամ · իբ · 11 · 19 · լե · 22 · լբ · 21 · 22 ։
Բ Ամ · Հ · 1 ։
Է Ցէր 24 ։ Ամ · լե · 4 · 26 · ի · 14 · Հ · 2 ։

Ա Ամ · իե · 2 · 8 · լա · 1 ։
Բ Ամ · լա · 1 ։
Է Ամ · ժէ · 6 ։
Ը Ամ · լա · 2 · 3 ։
Ի Ամ · խզ · 4 ։
Ղ Ամ · ձե · 1 · 4 ։
Ի Երեմ · ժէ · 7 · 17 ։
Ը Ամ · իբ · 9 · 10 · նո · խզ · 3 ։
Բ Նո · բ · 18 · Ջար · գ · 8 · ա Կոր · գ · 9 ։
Է Ամ · լե · 28 ։
Է Ցէր 18 ։

Ը Բ Թագ · ժէ · 1 · Մաս · ի · 1 ։

Ի Ամ · իբ · 11 · 19 · լե · 22 · լբ · 21 · 22 ։
Բ Ամ · Հ · 1 ։
Է Ցէր 24 ։ Ամ · լե · 4 · 26 · ի · 14 · Հ · 2 ։

Ա Ամ · ձե · 10 · Ցես · լբ · 17 · ծբ · 7 ։
Բ Ամ · ի · 10 · ձգ · 8 · ձի · 6 · 8 ։
Գ Ամ · գ · 3 · Նա · գ · 1 · 2 ։
Դ Թագ · ժի · 22 · Ես · գ · 9 ։
Ե Ամ · ճգ · 4 ։
Զ Ցէր 8 · 15 ։
Է Ցէր 13 ։

— Ամ · ձեր · ին վերնագիրը ։
+ Կա՛մ Սողոմոնին Ա՛ստ համար ։
Բ Ես · յա · 2 · 3 · 4 · լբ · 1 ։
Է Ամ · ձե · 10 · Ես · լբ · 17 · ծբ · 7 ։

4 Թ Ժողովուրդին աղբատներուն իրաւունքը պիտի ընէ , անանկին զաւակները պիտի ազատէ , ու բռնաւորը պիտի ջարդէ ։

5 Քեզմէ պիտի վախնան Է քանի որ արեգակը ու լուսինը կը մնան , ազգէ մինչև ազգ ։

6 Ը Հնձուած խոտի վրայ կ'իջնէ անձրևի պէս պիտի իջնէ , տարափներու պէս որ երկիրը կը թրջեն ։

7 Ա Նոր օրերուն մէջ արդարը պիտի ծաղկի . Բ ու շատ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ , մինչև որ ալ լուսին չըլլայ ։

8 Ու Գ ծովէն մինչև ծովը պիտի տիրէ Դ Եփրատ , ու դետէն մինչև երկրի ծայրերը ։

9 Բ Անոր առջեւն անապատին բնակիչները ծունկ պիտի կրկնեն , Բ ու անոր թշնամիները փոշի պիտի լզեն ։

10 Է Թարսեխի ու կղզիներուն թագաւորները ընծայ պիտի մատուցանեն , Շաբայի ու Սաբայի թագաւորները պարգև պիտի բերեն ։

11 Ը Ու բոլոր թագաւորները անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն , բոլոր ազգերը անոր պիտի ծառայեն ։

12 Վ Ասն զի Բ ազբատը պիտի փրկէ աղաչակելու ատենը , խեղճն ալ , ու զանիկա ալ որ օգնութիւն չունի ։

13 Պիտի խղճայ աղբատին ու տառնանկին , և անանկներուն անձերը պիտի ազատէ ։

14 Հարստահարութենէ ու բռնութենէ պիտի փրկէ անոնց անձը , և Թանոնց արիւնը պատուական պիտի ըլլայ անոր առջեւն ։

15 Ու պիտի ապրի , և Շաբայի ոսկիէն անոր պիտի տրուի . ու ամէն ատեն աղօթք պիտի մատուցուի անոր համար . ամէն օր պիտի օրհնեն զանիկայ ։

16 Ցորենի առատութիւն պիտի ըլլայ երկրին մէջ լեռներուն գլուխը ; անոր պտուղը Լիբանանին պէս պիտի շարժի . ու Կ եանտի խոտին պէս պիտի ծաղկին * քաղաքացիները ։

17 Հ Անոր անունը յաւիտեան պիտի մնայ . քանի որ արեգակը կը Ձ այ ; անոր անունն ալ պիտի մնայ . ու Ճ Ժ ր ի անով պիտի օրհնուին , Համն ազգերը երանելի թուին պիտի տան անոր ։

18 Ի Օրհնեալ ըլլայ Տէր Աստուած՝ Իսրայէլին Աստուածը , Ի միակ ինքն է հրաշքներ ընդը ։

19 Ու Ի օրհնեալ ըլլայ յաւիտեան անոր փառաւոր անունը , Ն ու բոլոր երկիրը թող լցուի անոր փառքովը ։ Ամէն ու ամէն ։

20 Ցնսաի որդւոյն Դաւիթին աղօթքները լմընցան ։

ՍԱՂՄ · Հ Գ

1 Մարգարէն փոքր առ ի քէն մը ինչ յոյսերն ի վեր կը դնէ , ու ցոյց կուտայ որ փոքր թիւ մարդ ալ պատուական է , այսինքն չարութեան չափը թիւին չափ չէ , 13 անոր տուած փառք այսինքն թերահաւատութիւնը , 15 ու անոր վրայ յաղթող ըլլալուն կերպը այսինքն խնամալով Աստուծոյ խորհուրդը թէ անիկայ չարը պիտի կործանի ու արդարը պիտի պաշտպանի ։

Սաղմոս — Ասափայ ։

— Սաղ · ծ · ին վերնագիրը ։

1 Յիրաւի Աստուած բարի է Իսրայէլին , այսինքն սրտով մաքուր եղողներուն ։

2 Բայց քիչ մնաց որ իմ ոտքերս պիտի ծռէին , ես մնաց մնաց որ իմ քայլերս դայթակղէին ։

3 Ի Վասն զի նախանձեցայ հպարտներուն , երբ որ ամբարիշտներուն յաջողութիւնը տեսայ ։

Բ Ցր · իա · 7 ։ Սաղ · լէ · 1 ։ Եբեմ · ժբ · 1 ։

4 Ինչու որ իրենց մահուան ժամանակին ալ ցաւեր չունին , մարմինին ալ պարարտ է ։

5 Ե Անոնք մարդոց նեղութեանը մէջ չեն , և ուրիշ մարդոց հետ չեն տանջուիր ։

Ե Ցր · իա · 6 , ես ։

6 Անոր համար վզնոցի պէս ամբարտաւանութիւնը անոնք կը շրջապատէ , բռնութիւնը Է հանգերձի պէս անոնք կը ծածկէ ։

Է Սաղ · ճԻ · 18 ։

7 Ը Անոնց աչքերը պարարտութենէն դուրս կ'ելլեն , անոնք սրտի խորհուրդներէն անդին կ'անցնեն ։

Ը Ցր · ժե · 27 ։ Սաղ · ոէ · 10 ։ ՃԻԲ · 50 ։ Եբեմ · և · 28 ։

8 Ծաղր կ'ընեն ու չարութիւնով կը խօսին բռնութեան համար , Թ հպարտութիւնով կը խօսին ։

Ը Ոմ · և · 16 ։

9 Բերաննին ե երկինքին դէմ կը դնեն , ու իրենց լեզուն երկրին մէջը կը պտրտի ։

Թ Ր գ ես · բ · 18 ։ Ցաղ · 16 ։

Ը Ցայտ · ժգ · 6 ։

10 (Անոր համար իր ժողովուրդը հոս պիտի դառնայ , Ժ ու առատութիւնով ջուր պիտի քամուի անոնց ։)

Ժ Սաղ · հե · 8 ։

11 Ու կ'ըսեն , Ի Աստուած ինսո՞ր պիտի գիտնայ , ու Բարձրելոյն գիտութիւն կայ ։

Ի Ցր · իբ · 13 ։ Սաղ · ժ · 11 ։ գղ · 7 ։

12 Ա Հաասոնք են ամբարիշտները որ միշտ է յաջողութիւն ունին , ես հարստութիւն կ'աւելցնեն ։

Է Հմր 3 ։

13 Ե Ցիրաւի զուր տեղը իմ սիրտս մաքրեցի , ու Ի իմ ձեռքերս անմեղութիւնով լուացի ։

Ե Ցր · իա · 15 ։ ղ · 9 ։ լե · 3 ։ Մտթ · գ · 14 ։

14 Որովհետև ամէն օր կը տանջուիմ , ու ամէն առտու կը խրատուիմ ։

Ի Սաղ · իգ · 6 ։

15 Թէ որ ըսէի Թէ ես ասանկ խօսիմ , ահա քու որդւոցդ ազգին նենգութիւն բրած պիտի ըլլայի ։

16 Ի Երբոր խորհեցայ ասիկայ իմանալու , դժուար եկաւ իմ աչքիս ։

Ի Ժող · ը · 17 ։

Թ Ես · ժա · 4 ։

Ի Հմր 7 · 17 ։ Սաղ · ԼԹ · 36 , 37 ։

Ղ Ր Թագ · իդ · 4 ։ Ովս · գ · 3 ։

Ի Ես · ը · 4 ։ Դան · ը · 44 ։ Գաղ · ա · 33 ։

Ը Տես Եզ · իդ · 31 ։ Թագ · գ · 21 , 24 ։ Սաղ · ը · 8 ։ Ա · 11 ։ ԼԹ · 25 ։ Ջաք · Թ · 10 ։

Ի Սաղ · Նգ · 14 ։

Ի Ես · խԹ · 23 ։ Ա Իր · է · 17 ։

Ի Ը Ա Ն · Թ · 21 ։ Սաղ · խե · 12 ։ կը · 29 ։ Ես · խԹ · 7 ։ կ · 6 , 9 ։

Ե Ես · խԹ · 22 , 23 ։

Ի Ցր · իԹ · 12 ։

Ի Սաղ · ՃԺ գ · 15 ։

Ի Տես Թագ · գ · 20 ։

* Եբր · քա · գրելէն ։

Ճ Սաղ · ԼԹ · 36 ։

Ի Նե · ժբ · 3 , իբ · 18 ։ Եբեմ · գ · 2 ։

Ղ Ր · ա · 48 ։

Ճ Ա Ր · իԹ · 10 ։ Սաղ · խա · 18 ։ Ծգ · 48 ։

Ի Նե · ԺԱ · 11 ։ Սգ · 14 ։ Ես · 14 ։ Ես գ · 4 ։

Ի Նեեմ · Թ · 5 ։

Ե Թագ · ժգ · 21 ։ Ջաք · ԺԳ · 9 ։

17 Մինչև որ Աստուծոյ սրբարանը մտայ , ու հանուց վերջը իմացայ ։
18 Իրաւ որ դուն անոնք սահելու տեղերը դրեր ես ; կործանման մէջ իջեցուցիր անոնք ։
19 Ի՜նչպէս յանկարծակի աւերմանը մէջ հնկան , հատան ու վախերով կորսուեցան ։
20 Ինչպէս երազ մը հրդեհ արթննալէն ետքը , ով Տէր՝ քաղաքին մէջէն անոնց պատկերը պիտի անարգես ։
21 Բայց իմ սիրտս է ցաւեցաւ , ու իմ երիկամունքներէս խոցուեցայ ։
22 Ես ալ յիմար էի ու չէի իմացար , քու առջեդ անասուններու պէս էի ։
23 Սակայն ես միշտ քեզի հետ եմ . դուն իմ աջ ձեռքս կը բռնես ։
24 Դուն պիտի առաջնորդես ինծի քու խորհուրդով , ու վերջը փառքով իս պիտի ընդունիս ։
25 Ով ունիմ ես երկինքի մէջ . երկրի վրայ ալ քեզմէ ուրիշը չեմ ուզեր ։
26 Իմ մարմինս ու սիրտս կը մաշին , բայց Աստուած իմ սրտիս զօրութիւնը ու ինծի բաժինս է յաւիտեան ։
27 Վասն զի ահա անոնք որ քեզմէ կը հեռանան կը կորսուին . դուն կը ատակեցընես ամէնը որ չընութիւն կ՚ընեն քեզմէ հալբելով ։
28 Բայց Աստուծոյ մօտենալս բարի է ինծի . յոյս դրեր եմ Տէր Եհովային վրայ , որ ։ բոլոր գործքերդ պատմեմ ։

ՍԱՂՄ · ՀԴ

1 Սբ երգարանին ուսելուկ համար մարդարէին կը գրգռուի . 10 գ Աստուած օգնութիւն կը կանչէ յիշելով անոր կարողութիւնը , 18 գոհունակ նախատոգ թշնամիները , ապա ժողովուրդը ու բոլոր ուխտը ։

Երգ Ասափայ ։

1 Ով Աստուած՝ ինչո՞ւ — հեղ բոլորովին մերժեցիր , — բարկութիւնդ կը մխայ հոտ արօտիդ ոչխարներուն վրայ ։
2 Յիշէ քու ժողովուրդդ զոր սկիզբէն առացիր ես , հոտ ժառանգութեանդ վիճակը որ փրկեր ես , — սա Սիօն լեռը ուր բնակեր ես ։
3 Բարձրացուր քու քայլերդ դէպ ի ընդհարումին աւերածներուն , — սուրբ տեղին մէջը թշնամիին ըրած բոլոր գէշ գործքերուն ։
4 Քու թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովիդ մէջը , իրենց նշանները նշանի տեղ կը դնեն ։
5 Ինչպէս անտառի ծառերուն վրայ կացիններ վերցնողի մը պէս դատուեցան ։
6 Ու հիմա ամբոխ բանդակագործ գաղդերը , ամէնը մկիկն կացիններով ու մուրճերով կը կոտրատեն ։
7 Կրակով այրեցին քու սրբարանդ ։ մինչև գետինը կործանեցին քու անունդ բնակարանը ։
8 Իրենց սրտերուն մէջ բսին թէ կարգընդրենք ամէնը ամկ տեղ . երկրին մէջ Աստուծոյ բոլոր ժողովարանները այրեցին ։
9 Մեր նշանները չենք տեսներ , նալ մարգարէ չկայ ։ ու քովերնիս մկին ալ չկայ , որ գիտնայ թէ մինչև ե՞րբ պիտի տևէ ։
10 Ով Աստուած՝ մինչև ե՞րբ նախատիչը պիտի բնէ նեղիչը . թշնամին մինչև յաւիտեան քու անունդ պիտի անարգէ ։
11 Ինչո՞ւ ետ կը քաշես քու ձեռքդ ու աջ ձեռքդ ։ ջնջէ՛ց ծոցէդ հանէ — կորսընդուր անոնք ։
12 Բայց սկիզբէն իմ թագաւորս Աստուած է , որ փրկութիւններ կ՚ընէ երկրին մէջ ։
13 Դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատռտեցիր , վիշապներուն գլխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր ։
14 Դուն ջարդեցիր Լեւիաթանին գլուխները . անիկայ կերակուր բլլալու տուր ետանապատին մէջի ժողովուրդին ։
15 Դուն ճեղքեցիր աղբիւրը ու վտակը , դուն չորցուցիր մշտնջենաւոր գետերը ։
16 Քուկդ է գօրեկը և քուկդ է դիշերը ։ լոյսը ու արեգը դուն պատրաստեցիր ։
17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները ։ ամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր ։
18 Յիշէ սոսկայ որ թշնամին նախատիչը տուաւ Տէրոջը , ու հիմար ժողովուրդը քու անունդ անարգեց ։
19 Մի մատներ գազանին հոգին տատրակիդ անձը ։ մի մոռնար յաւիտեան քու աղքատներուդ կեանքը ։
20 Նայէ՛ ուխտիդ , ինչու որ երկրին խաւար տեղերը բռնութեան բնակարաններով լցուած են ։
21 Թող խեղճը ետ չդառնայ ամօթով ։ թող աղքատը ու անանկը օրհնեն քու անունդ ։
22 Երէ՛ց Աստուած , քու դատդ պաշտպանէ ։ յիշէ անոնց նախատինքը որ անդադար ամէն օր քեզի կ՚ընեն ։
23 Մի մոռնար քու թշնամիներուդ ձայնը ։ քեզի դէմ ասք ելլողներուն խռովութիւնը ամէն ժամանակ կը բարձրանայ ։

ե Սաղ · լե · 35 ։
զ Սաղ · լե · 6 ։

ը Ծն · ի · 8 ։ Սաղ · դ · 5 ։ Եր · ի · 7 , 8 ։
* կամ՝ որ թրթռնալով ։ Սաղ · Նը · 65 ։
թ Հմր 3 ։
ժ Սաղ · դր · 6 ։ Առակ · ե · 2 ։

ի Սաղ · լը · 8 ։ Նա · Ծր · 8 ։

ի Ծնն · գ · 8 ։

ն Սաղ · ձգ · 24 ։ Ամ թ · 81 , 82 ։
շ Սաղ · ժգ · 26 ։ Ամ թ · 57 ։
ո Սաղ · Հժե · 155 ։
չ Եր · ւգ · 15 ։ Թագ · ժե · 39 ։ Ցակ · գ · 4 ։
պ Երց · ժ · 22 ։
ջ Սաղ · ձն · 22 ։ Եմբ · 17 ։

ռ Սաղ · խգ · 9 , 23 ։ կ · 1 , 10 ։ Հե · 7 ։ Եզեկ · լա · 37 ։ ւգ · 24 ։
Բ Օր · ի · 20 ։
ր Սաղ · գե · 7 ։ ո · 3 ։
ս Եր · ժե · 16 ։ Բ Օր · ի · 20 ։
վ Բ Օր · լը · 3 ։ Եզեկ · ժ · 16 ։
տ Ոգ · բ · 7 ։
ր Գան · գ · 27 ։

Երգ Ասափայ ։

1 Ով Աստուած՝ ինչո՞ւ — հեղ բոլորովին մերժեցիր , — բարկութիւնդ կը միայ հոտ արօտիդ ոչխարներուն վրայ ։
2 Յիշէ քու ժողովուրդդ զոր սկիզբէն առացիր ես , հոտ ժառանգութեանդ վիճակը որ փրկեր ես , — սա Սիօն լեռը ուր բնակեր ես ։
3 Բարձրացուր քու քայլերդ դէպ ի ընդհարումին աւերածներուն , — սուրբ տեղին մէջը թշնամիին ըրած բոլոր գէշ գործքերուն ։
4 Քու թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովիդ մէջը , իրենց նշանները նշանի տեղ կը դնեն ։
5 Ինչպէս անտառի ծառերուն վրայ կացիններ վերցնողի մը պէս դատուեցան ։
6 Ու հիմա ամբոխ բանդակագործ գաղդերը , ամէնը մկիկն կացիններով ու մուրճերով կը կոտրատեն ։
7 Կրակով այրեցին քու սրբարանդ ։ մինչև գետինը կործանեցին քու անունդ բնակարանը ։
8 Իրենց սրտերուն մէջ բսին թէ կարգընդրենք ամէնը ամկ տեղ . երկրին մէջ Աստուծոյ բոլոր ժողովարանները այրեցին ։
9 Մեր նշանները չենք տեսներ , նալ մարգարէ չկայ ։ ու քովերնիս մկին ալ չկայ , որ գիտնայ թէ մինչև ե՞րբ պիտի տևէ ։
10 Ով Աստուած՝ մինչև ե՞րբ նախատիչը պիտի բնէ նեղիչը . թշնամին մինչև յաւիտեան քու անունդ պիտի անարգէ ։
11 Ինչո՞ւ ետ կը քաշես քու ձեռքդ ու աջ ձեռքդ ։ ջնջէ՛ց ծոցէդ հանէ — կորսընդուր անոնք ։
12 Բայց սկիզբէն իմ թագաւորս Աստուած է , որ փրկութիւններ կ՚ընէ երկրին մէջ ։
13 Դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատռտեցիր , վիշապներուն գլխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր ։
14 Դուն ջարդեցիր Լեւիաթանին գլուխները . անիկայ կերակուր բլլալու տուր ետանապատին մէջի ժողովուրդին ։
15 Դուն ճեղքեցիր աղբիւրը ու վտակը , դուն չորցուցիր մշտնջենաւոր գետերը ։
16 Քուկդ է գօրեկը և քուկդ է դիշերը ։ լոյսը ու արեգը դուն պատրաստեցիր ։
17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները ։ ամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր ։
18 Յիշէ սոսկայ որ թշնամին նախատիչը տուաւ Տէրոջը , ու հիմար ժողովուրդը քու անունդ անարգեց ։
19 Մի մատներ գազանին հոգին տատրակիդ անձը ։ մի մոռնար յաւիտեան քու աղքատներուդ կեանքը ։
20 Նայէ՛ ուխտիդ , ինչու որ երկրին խաւար տեղերը բռնութեան բնակարաններով լցուած են ։
21 Թող խեղճը ետ չդառնայ ամօթով ։ թող աղքատը ու անանկը օրհնեն քու անունդ ։
22 Երէ՛ց Աստուած , քու դատդ պաշտպանէ ։ յիշէ անոնց նախատինքը որ անդադար ամէն օր քեզի կ՚ընեն ։
23 Մի մոռնար քու թշնամիներուդ ձայնը ։ քեզի դէմ ասք ելլողներուն խռովութիւնը ամէն ժամանակ կը բարձրանայ ։

ը գ Թագ · գ · 18 , 29 , 32 , 35 ։
ր գ Թագ · ժ · 16 , 9 ։
ի Սաղ · ւթ · 39 ։
ն Սաղ · ձգ · 4 ։

լ Թագ · գ · 1 ։ Մմկ · ը · 11 ։

խ Ոգ · բ · 3 ։

ջ Սաղ · խգ · 4 ։

ն Եւ · ժգ · 21 ։
շ Ես · ձ · 9 , 10 ։ Եզեկ · իե · 3 ։ մ · 2 ։
չ Թագ · ժգ · 9 ։
պ Սաղ · Նր · 9 ։
ջ Եւ · ժ · 5 ։ Թագ · ի · 6 ։ Սաղ · ձ · 11 ։ Ամ · 41 ։ Եսթ · 21 ։
ռ Գեն · գ · 13 · ը ։
վ Ծն · ա · 14 · ը ։
տ Գոր · ժ · 26 ։
ր Ծն · բ · 22 ։ Ելք · 22 , Ցաղ · ժգ · 19 ։
ս Սաղ · լժ · 8 ։
վ Երգ · ր · 14 ։
տ Սաղ · կր · 10 ։
ր Կ՚ես ժ գոմ ։
ս Ծն · ժ · 8 ։ Դ · ի · 44 , 45 ։ Սաղ · ձգ · 45 ։ Բ · ժ · 21 ։
վ Հմր 18 ։ Սաղ · ձի · 51 ։

ՍԱՂՄ · ՀԵ

1 Մարգարէն զԱստուած կը դիմաքաղէ · 2 կը խոստանայ արդարութեամբ դատաստան տեսնել · 4 Հայթայթ կը չանդիմանէ Աստուծոյ նախախնամութիւնը յիշեցնելով · 9 զԱստուած կը գովէ , ու կը խոստանայ որ արդարութիւն կ՚գործէ դնէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . — Ալ թաշխէթ , Առաքին Սաղմոսը — երգը ։

1 Կը գովենք քեզ՝ ով Աստուած ,
կը գովենք , և քու անունդ մօտ է · քու հրաշքներդ կը պատմուին ։
2 Երբոր որոշեալ ժամանակ ունենամ , ուղիղ դատաստան պիտի տեսնեմ ։
3 Երկիրը ու անոր բոլոր բնակիչները մաշեցան · անոր սիւները ես կը հաստատեմ ։ (Սելայ ։)
4 Ըսի հպարտներուն Թէ Հպարտութիւն մի՛ ընէք · ու ամբարիշտներուն Թէ Եղջիւր մի՛ վերցընէք ։
5 Ձեր եղջիւրները վեր մի՛ վերցընէք , ամբարտաւան պարանոցով մի՛ խօսիք ։
6 Ինչու որ բարձրանալը ոչ արեւելքէն է , և ոչ արեւմուտքէն՝ ոչ ալ անապատէն ,
7 Հապա Դատաւորը Աստուած է · Մէկը կը ցածցընէ , ու միւսը կը բարձրացընէ ։
8 Ինչու որ Ցերօջը ձեռքը բաժակ կայ , ու գինին կարմիր է · ան նիկայ Հառնուածքով լեցուն է , ու անկէ կը թափէ · և իրաւ երկրին բոլոր ամբարիշտները Անոր մրուընները քամելով պիտի խմեն ։
9 Բայց ես յաւիտեան պիտի պատմեմ , Յակոբին Աստուծոյն սաղմոս պիտի երգեմ ։
10 Ու ամբարիշտներուն բոլոր եղջիւրները պիտի փշրեմ , Բարգաւին եղջիւրները պիտի բարձրանան ։

ՍԱՂՄ · ՀԶ

1 Աստուծոյ վճռափառութիւնը նկեղեցւոյ մէջ ։ 11 Անոր յարգանաց ծառայելու համար յորդորանք մը ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինոթի վրայ · Առաքին Սաղմոսը — երգը ։

1 — Աստուած Յուդայի մէջ ճանչցուած է , անոր անունը Իսրայէլի մէջ մեծ է ։
2 Ու անոր խորանը Սաղէմի մէջ է , և անոր բնակարանը Սիոնի մէջ է ։
3 Հոն տերը ջարդեց աղեղին նետերը , վահանը , սուրը ու պատերազմը ։ (Սելայ ։)
4 Դուն լուսաւիալ ես , Յափշտակութեան լեռներէն աւելի զեւազանով ես ։
5 Սրտով զօրաւորները յափշտակուեցան , Դրուներուին քնացան · ու բոլոր զօրեղ մարդիկները ձեռքերնին չգտան ։
6 Ով Յակոբին Աստուածը՝ Իրմէ յանդիմանուելէդ կառքը ու ձին անզգայ պառկեցան ։
7 Դուն՝ ով Տէր , դուն ահաւոր ես , և ով կրնայ կայնիլ քու առջիդ քու բարկութեանդ առնեն ։
8 Դուն երկինքէն լսել տուիր դատաստանը · Երկիրը վախցաւ ու լռեց ,
9 Երբոր Աստուած Դատաստան ընելու ելաւ՝ որ երկրին բոլոր Հեզերը փրկէ ։ (Սելայ ։)
10 Իրաւ քեզի մարդուն բարկութիւնը քեզ պիտի գովէ , — մնացած բարկութիւնը դուն պիտի գոգես ։
11 Ուխտեցէք ու կատարեցէք ձեր Տէր Աստուծոյն · Անոր բոլորիքը եղդիներուն ամէնը Խոզ բնծաներ բերեն Ահաւորին ։
12 Ինքը իշխաններուն հոգին պիտի կտրէ · Երկրի թագաւորներուն ։

ՍԱՂՄ · ՀԹ

1 Սաղմոսերգուն կը յայտնէ Թէ ո՛րչափ սաստիկ պատերազմի ունեցաւ Թերահաւատութեան դէմ , 10 և Թէ Աստուծոյ միջ ու շնորհալի գործերուն վրայ մտածելով՝ ինչպէս յաղթող դառնացաւ ։

Գլխաւոր երաժշտին , — Խրիմունին վրայ · Առաքին Սաղմոսը ։

1 Իմ ձայնս Աստուծոյ է , ու ես կ՚աղաղակեմ · իմ ձայնս Աստուծոյ է , ու ան ինծի պիտի լսէ ։
2 Իմ նեղութեանս օրը Տէրը փնտռեցի ։ գիշերը տարածուած էր իմ ձեռքս ու չէր թուլնար · իմ անձս միխիթարուիլ չէր ուզեր ։
3 Աստուած յիշեցի ու անհանդիստ եղայ · խորհեցայ ու Իմ հոգիս մաղեցաւ ։ (Սելայ ։)
4 Իմ աչքերս արթնուն պահեցիր · խռովեցայ ու չկրցայ խօսիլ ։
5 Հին Ժամանակներուն տարիները ։
6 Գիշերուան մէջ կը յիշեմ Իմ երգս , Իմ սրտիս հետ կը խօսիմ , ու իմ հոգիս քննութիւն կ՚ընէ ։
7 Յաւիտեան Տէրը յաւիտեան պիտի մերժէ՞ , ու ալ չ՚ընայ պիտի չհաճի՞ ։
8 Միթէ անոր ողորմութիւնը բոլորովին պակսեցաւ , — Խոստումնները վերջացան ազգ մինչև ազգ ։
9 Միթէ Աստուած Գթութիւն ընելը մոռցաւ , Միթէ բարկութեանով արգիլեց իր ողորմութիւնը ։ (Սելայ ։)

— Սաղ · ԽԱ · 1 , ՃԵ ։
Բ Սաղ · Խզ · 9 , Նեհէմ · 9 ։
Գ Նեհէմ · Ը · 12 · 13 · Ես · 4 ։
Դ Սաղ · Ծ · 6 ։ Ծբ · 11 ։ Դ Օրին · Բ · 7 ։ Դան · Բ · 21 ։
Ե Ցոբ · Իա · 20 ։ Սաղ · Կ · 3 ։ Ե Բ Ա · Իե · 15 ։ Ցայս · Ժդ · 10 ։ Ժզ · 19 ։
Զ Աղաք · Իգ · 30 ։
Է Սաղ · Հզ · 10 ։
Ը Սաղ · ՃԱ · 8 ։ Երեմ · Խը · 25 ։
Թ Սաղ · ՃԹ · 17 ։ Ճխը · 14 ։

— Սաղ · Ծէ · Ի՛ վերնագիրը ։
Ա Ջաբ · ա · 21 ։
Բ Սաղ · Ծ · 6 ։ Ծբ · 11 ։ Դ Օրին · Բ · 7 ։ Դան · Բ · 21 ։
Ե Ցոբ · Իա · 20 ։ Սաղ · Կ · 3 ։ Ե Բ Ա · Իե · 15 ։ Ցայս · Ժդ · 10 ։ Ժզ · 19 ։
Զ Աղաք · Իգ · 30 ։
Է Սաղ · Հզ · 10 ։
Ը Սաղ · ՃԱ · 8 ։ Երեմ · Խը · 25 ։
Թ Սաղ · ՃԹ · 17 ։ Ճխը · 14 ։

— Սաղ · ԽԱ · Ա կը · Ի՛ վերնագիրները ։
Բ Սաղ · Պ · 4 ։
Գ Սաղ · Ծ · 15 ։
Դ Ես · Իզ · 9 · 16 ։
Ե Սաղ · ՃՂԲ · 3 · ՃՂԴ · 4 ։
Զ Ող Օր · Լ · 7 ։ Սաղ · ՃՂԴ · 5 ։ Նա · Ծա · 9 ։
Է Սաղ · Խբ · 8 ։
Ը Սաղ · Պ · 4 ։
Թ Սաղ · Հդ · 1 ։
Ժ Սաղ · ԶԱ · 1 ։
Ի Հաւ · Բ · 6 ։
Լ Եռ · ԽԲ · 15 ։

10 Ըստ իրակ՝ Ա՛ստ իմ տեսութեանս, Հարձրկրչի աչ ձեռքին փոխանութիւնը։
11 Տէրոջը գործքերը պիտի յիշեմ՝ յիրաւի քու առջեւ հրաշքներդ պիտի յիշեմ։
12 Բոլոր գործքերուդ վրայ պիտի խորհիմ, ու քու ըրածներուդ վրայ պիտի մտածեմ։
13 Ո՛վ Աստուած՝ քու ճամբադ սրբութեան մէջ է. Աստուծոյ պէս մեծ Աստուած ո՞վ կայ։
14 Հրաշքներ ընող Աստուածը դուն ես. քու զօրութիւնդ ժողովուրդներուն մէջը յայտնեցիր։
15 Քո բազուկովդ փրկեցիր քու ժողովուրդդ՝ Յակոբին ու Յովսեփին որդիները։ (Սէլայ։)
16 Ջուրերը քեզ տեսան՝ ով Աստուած, ջուրերը քեզ տեսան՝ դողացին, անդունդներն ալ սարսափեցան։
17 Ամպերը ջուր թափեցին, երկինքները ձայն հանեցին, նետերդ ալ պայծառ։
18 Քու որոտումներիդ ձայնը երկինքին էր։ Փայլակները լոյս տուին աշխարհին. երկիրը սասանեցաւ ու դղրդաց։
19 Քու ճանապարհդ ծովուն մէջն է, և քու ճամբադ մեծ ջուրերուն մէջն է. ու քու շաւիղներդ չունի գիտցուած իր։
20 Հօտի պէս քու ժողովուրդիդ առաջնորդեցիր Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը։

ՍԱՂՄ · ՀԲ

1 Աստուծոյ օրհնութիւն ու շարադրեալ յորդորանք մը։ 9 Աստուծոյ բարեխիղճ անցեալութեան ու անհաղորդներուն դէմ։ 67 Աստուած խրատներէն մերժելով կ'ընտրէ Յուդան։ Սիոնը ու Դաւիթը։

— Երգ Աստիպայ։

1 Ո՛վ իմ Ժողովուրդս՝ մոռնալ բնաւ իմ օրէնքս, խոնարհեցուցէք ձեր ականջը իմ բերնիս խօսքերուն։
2 Առակով պիտի բանամ իմ բերանս, — հին ժամանակի խրթնաբանութիւնները պիտի խօսիմ,
3 Որոնք լսեցինք ու գիտցանք, և մեր հայրերը մեզի պատմեցին։
4 Մենք պիտի չպահենք անոնց որդիներէն. Հետքի սկսող ազգին պիտի պատմենք Տէրոջը զօրութիւնները ու անոր զօրութիւնը և անոր ըրած հրաշքները։
5 Վասն զի Եհովայի թուին Յակոբին մէջ, ու օրէնք դրաւ Իսրայէլին մէջ, որոնք պատուիրեց մեր Հայրերուն, Հոր սորվեցնեն իրենց որդւոցը։
6 Որպէս զի գալու ազգը՝ ծնելու տղաքը — Հետ իմանան, — և կանգնի իրենց որդւոցը պատմին.
7 Անոնք ալ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնելով՝ չմոռնան Աստուծոյ գործքերը, հապա անոր պատուիրանները պահին.
8 Ու Հ իրենց հայրերուն պէս Հ կամակոր ու ապստամբ ազգ մը չըլլան, անհաւ ազգ մը՝ Հոր իրենց սիրտը չէն շիտկած, ու իրենց հոգին հաստատարիմ չէ Աստուծոյ։
9 Եփրեմի որդիքը՝ որ սպառազինեալ աղեղնաւորներ էին, պատերազմին օրը ետ դարձան.
10 Հ Աստուծոյ ուխտը չպահեցին, ու անոր օրէնքին համեմատ չուզեցին քալել։
11 Ու Հ մոռցան անոր գործքերը, և անոր հրաշքները որ իրենց ցուցուցեր էր։
12 Անոնց հայրերուն առջեւ հրաշքներ բրաւ, Եգիպտոսի երկրին՝ Հայանիսի դաշտին մէջ։
13 Ծովը պատռեց ու անոնք անցուց, և Ջուրերն ալ դէղի պէս կանգնեցուց։
14 Ու ցորեկը ամպով առաջնորդեց անոնց, և բոլոր գիշերը կրակի լուսով։
15 Վէմերը պատռեց անապատին մէջ, ու խմցուց առատ իբր թէ մեծ անդունդէ մը։
16 Նե ժառանգեր հանեց վէմէն, ու ջուրերը գետերու պէս բղխեցուց։
17 Բայց անոնք նորէն մեղքերնին աւելցուցին անոր դէմ, — Հ բարկացուցին Բարձրեալը անապատին մէջ։
18 Նե Հ իրենց սրտերուն մէջ զԱստուած փորձեցին, կերակուր ուզելով իրենց անձերուն համար։
19 Նե Աստուծոյ դէմ խօսեցան — բսին, Միթէ կարող Հ Աստուած անապատին մէջ սեղան պատրաստել։
20 Անհա վէմին զարկաւ, ու ջուրը դուրս բղխեցին ու առուներ վազեցին. արդեօք հաց ալ կրնայ տալ. արդեօք միս կը պատրաստէ իր Ժողովուրդին համար։
21 Ուստի Տէրը լսեց ու Հ բարկացաւ. և կրակ բորբոքեցաւ Յակոբին մէջ, ու նաև բարկութիւն եղաւ Իսրայէլին վրայ.
22 Վասն զի Հ Աստուծոյ չհաւատացին, ու յոյսերնին անոր փրկութեանը վրայ չդրին.
23 Թէպէտ ինքը վերէն հրամայեց բլրի էր ամպերուն, — ու երկինքին դռները բացեր էր,
24 Նե կերակուր իրենց համար անոնց

Ե Սաղ · ըա · 22։
Ը Ա՛ստ ես, — Նայ Տարձրելչին աչ ձեռքին տարբերները պիտի յիշեմ։
Ե Սաղ · ՃԽԵ · 5։
Ի Եզ · Ժե · 11։
Հ Եզ · դ · 6 · ր Օբ · Ի · 29։
Ի Եզ · Ժգ · 21։ Յեսայ · 15։ 16 · Սաղ · ՃԻԳ · 3 · Ա՛մբ · գ · 8։ 33։
Ղ ր Թագ · Ի՛ր · 15 · Ա՛մբ · ը · 11։
Ի Ա՛ստ մերին մէջ
Ճ Սաղ · ղե · 4։
Ն ր Թագ · Ի՛ր · 8։
Ղ Ա՛մբ · ը · 15։
Ա Եզ · Ժգ · 28։
Ղ Եզ · Ժգ · 21։ Ժգ · 19։ Սաղ · Ղ՞ · 52 · Ճ · 1։ Ես · կդ · 11։ 12 · Ովս · Ժր · 14։

— Սաղ · Ղգ · ին վերնագիրը։
Բ Ես · Ծա · 4։
Ի Ա՛ստ վարժութիւնս,
Ի Սաղ · Լեի · 4։ Ա՛ստ · Ժգ · 35։
Ր Սաղ · Խգ · 1։
Ի ր Օբ · գ · 9։ գ · 7։ Յակ · ա · 3։
Ղ Եզ · Ժր · 26 · 27։ Ժգ · 8 · 14։ Յես · գ · 6 · 7։
Ի Սաղ · ՃՀԼ · 19։
Ղ ր Օբ · գ · 9։ գ · 7։ Ժա · 19։

Ի Ա՛ստ · ՃՐ · 18։
Ի դ Թագ · Ժէ · 14։ Ե գԼԿ · Ի · 18։
Ի Եզ · ը · 9։ ԺԳ · 3։ ԺԴ · 9։ ր Օբ · Լե · 6 · 13։ Լ՞ · 27։ Սաղ · ԿԸ · 6։
Ե Հեր 37։ ր Ա՛ստ · Ի · 33։
Ի դ Թագ · Ժէ · 15։
Ի Սաղ · ՃԳ · 13։
Ի Եզ · է · ը · Լե · Ժ · 3։ Ժա · 23։ Հեր 48։ Նա · Ժգ · 11 · 13։ Ե գԿԴ · է · 14։
Ի Եզ · Ժգ · 21։
Ղ Եզ · Ժ · 8։ Սաղ · ԺԳ · 7։
Ճ Եզ · Ժգ · 21։ Ժգ · 24։ Սաղ · ՃԼ · 39։
Ի Եզ · Ժէ · 6։ Թա · Ի · 11։ Սաղ · ՃԼ · 41։ ա Պար · Ժ · 4։
Ի ր Օբ · Լե · 21։ Սաղ · ՃԼ · 41։
Ղ ր Օբ · Լե · 22։ Սաղ · գԿ · 8։ Երր · գ · 16։
Ղ Եզ · Ժգ · 2։ Թա · Ժ · 4։
Ղ Եզ · Ժէ · 6։ Թա · Ի · 11։
Ա Թա · Ժ · 1 · 10։
Ի Երր · գ · 18։ Յակ · գ · 5։ — Ծն · է · 11։ Սաղ · գ · 10։ Ես · Ժգ · 4։ Եզ · Ժգ · 14։ Սաղ · ՃԼ · 40։ Յես · գ · 31։ Կող · Ժ · 3։

վրայ մանանայ տեղացեր էր, ու
երկինքի ցորենը տուեր էր ա-
նոնց,
25 *Մարդիկ հրեշտակներուն հացը
կերան". կշտանալու չափ պաշար
խրկեց անոնց:
26 Երկինքի մէջ արևելեան հովը
հանեց, և իր զօրութեամբը հարա-
ւային հովը բերաւ.
27 Եւ անոնց վրայ փոշիի պէս միս
տեղաց, ու ծովու աւազին չափ
թևաւոր թռչուններ,
28 Եւ անոնց բանակին մէջը՝ անոնց
վրաններուն չորս կողմը իջեցուց:
29 Ու կերան և աղէկ կշտացան.
ու իրենց ցանկութիւնը իրենց
տուաւ.
30 Իրենց ցանկութենէն զուրկ չը-
մնացին. Եւ քանի որ իրենց կերա-
կուրը իրենց բերանն էր,
31 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց
վրայ բորբոքեցաւ, ու սպաննեց ա-
նոնց պարարտներէն, ու գետինը
զարկաւ Իսրայէլին ընտիրները:
32 Ա բոլոր բաներուն վրայ ցնորէն
մեղանչեցին, ու չհաւատացին ա-
նոր հրաշքներուն:
33 Եւ ունայնութեան մէջ սպա-
ռեց անոնց օրերը, և ահի մէջ՝ ա-
նոնց տարիները:
34 Երբոր կը սպաննէր անոնք,
զինքը կը խնդրէին. ու ետ կը
դառնային և զԱստուած կանուխ
կը փնտռէին:
35 Ու կը յիշէին որ Աստուած ի-
րենց Վէմն էր, և Բարձրեալ Ա-
ստուածն իրենց Փրկիչն էր:
36 Սակայն իրենց բերնովը կեղ-
ծաւորութիւն կ'ընէին անոր, ու
իրենց լեզուովը սուտ կը խօսէին
անոր.
37 Եւ իրենց սիրտը ուղիղ չէր ա-
նոր առջևը, ու հաւատարիմ չէին
անոր ուխտին մէջ:
38 Բայց ինքը ողորմած ըլլալով՝
անոնց անօրէնութիւնը կը քաւէր,
ու չէր կորսընցընէր զանոնք. և շատ
անգամ կը դարձընէր իր բարկու-
թիւնը, ու չէր բորբոքեցըներ իր
բոլոր սրտմտութիւնը:
39 Ինչու որ կը յիշէր թէ անոնք
մարմին են, հովի մը պէս՝ որ կ'եր-
թայ ու ետ չդառնար:
40 Քանի անգամ Բանիկայ սրդող-
ցուցին անապատին մէջ, բար-
կացուցին անիկայ անջուր տեղին
մէջ,
41 Եւ դարձան Աստուած փորձե-
ցին, ու Իսրայէլին Սուրբը նեղա-
ցուցին:
42 Չյիշեցին անոր ձեռքը, ան
օրը՝ որ զիրենք թշնամիէն փրկեց.
43 Եւ թէ ինչպէս իր նշանները ը-
րաւ Եգիպտոսին մէջ, ու իր հրաշք-
ները Ցայանիսի դաշտին մէջ.
44 Ու արիւն դարձուց անոնց գե-
տերը, և անոնց առուները, որ չը-
կրցան խմել.
45 Շանաճանճներ խրկեց անոնց
վրայ, որ կերան զանոնք, ու գոր-
տեր՝ որ ապականեցին զանոնք.
46 Ու անոնց բերքը գրուիճին
տուաւ, և անոնց վաստակը մա-
րախին.
47 Անոնց որթերը փճացուց կար-
կուտով, ու անոնց ժանտաթզե-
նիները խոշոր կարկուտով.
48 Եւ անոնց անասունները կար-
կուտին մատնեց, ու անոնց հօտե-
րը կայծակին:
49 Իր սաստիկ բարկութիւնը խրբ-
կեց անոնց վրայ, սրտմտութիւն
ու բարկութիւն ու նեղութիւն,
†չար հրեշտակները խրկելով:
50 Իր բարկութեանը ճամբայ բա-
ցաւ. անոնց անձը մահուանէ չը-
խնայեց, հապա անոնց ‡կեանքը
ժանտախտի մատնեց.
51 Ու ամէն անդրանիկը սպաննեց
Եգիպտոսի մէջ, առջինեկները
Քամի վրաններուն մէջ.
52 Ու իր ժողովուրդը ոչխարներու
պէս հանեց, ու զանոնք հօտի պէս
վարեց անապատին մէջը.
53 Եւ անոնց ապահովութեամբ
առաջնորդեց, ու չվախցան. իսկ
անոնց թշնամիները ծովը ծած-
կեց.
54 Ու զանոնք տարաւ իր սրբու-
թեան սահմանը, ան լեռը՝ որն որ
իր աջ ձեռքը ստացեր էր.
55 Ու անոնց առջևէն ազգեր վը-
ռընտեց, և չափով ժառանգու-
թիւն բաժնեց անոնց, ու Իսրայէ-
լին ցեղերը անոնց վրաններուն մէ-
ջը բնակեցուց:
56 Բայց անոնք փորձեցին ու սրբ-
դողցուցին Բարձրեալ Աստուածը,
ու չպահեցին անոր վկայութիւն-
ները.
57 Եւ իրենց հայրերուն պէս ետ
դարձան ու նենգութիւն ըրին.
Խաբեբայ աղեղի պէս խոտորե-
ցան:
58 Ինչու որ զանիկայ սրդողցու-
ցին իրենց բարձր տեղերովը, ու
նախանձի շարժեցին զանիկայ ի-
րենց կուռքերովը:
59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ, և
շատ անարգեց Իսրայէլը.
60 Ու Սելովի խորանը մերժեց, ան
վրանը որ մարդոց մէջը կանգներ
էր.
61 Եւ իր զօրութիւնը գերու-
թեան մատնեց, ու իր փառքը
թշնամիներուն ձեռքը.

* Կամ՝ Անոնց ամէն մէկը աղնուականներուն հացը կերան.
Ա Թու. ժա. 31:
Դ Թու. ժա. 20:
Բ Թու. ժա. 33:
Ց Թու. ժդ. ժզ. ժէ:
Ա Հմր 22:
Ի Թու. ժդ. 29, 35: իզ. 64, 65:
Ի Տես Ովս. և. 15:
Ա Օր. լր. 4, 15, 31:
Ֆ Ել. ժե. 13: Բ Օր. է. 8: Ես. խա. 14: խդ. 6: կգ. 9:
Ա Եղեկ. լգ. 31:
Բ Հմր 8:
Ի Թու. ժդ. 18, 20:
Դ Ես. խը. 9: Ի դ Թագ. խա. 29: Ա Սաղ. ճդ. 14, 16:
Ի Ծն. դ. 3: Յոհ. դ. 6:
Ա Յոբ. է. 7, 16: Յակ. դ. 14:
Բ Հմր 17: Սաղ. դե. 9, 10: Ես. է. 13: կգ. 10: Եփե. դ. 30: Երբ. դ. 16, 17:
Ժ Թու. ժդ. 22: Բ Օր. դ. 16:
Ի Հմր 20:
Լ Հմր 12: Սաղ. ճե. 27, ճ:

Ի Ել. է. 20: Սաղ. ճե. 29:
Ի Ել. ը. 24: Սաղ. ճե. 31:
Ի Ել. ը. 6: Սաղ. ճե. 30:
Հ Ել. ժ. 13, 15: Սաղ. ճե. 34, 35:
Ի Ել. թ. 23, 25: Սաղ. ճե. 33:
Ա Ել. թ. 23, 24, 25: Սաղ. ճե. 32:
† Կամ՝ չարիքներու
‡ Կամ՝ անասունները. Ել. թ. 3, 6:
Ա Ել. ժբ. 29: Սաղ. ճե. 36: ճլդ. 10:
Մ Սաղ. ճդ. 22:
Յ Սաղ. հէ. 20:
Ն Ել. ժդ. 19, 20:
Ա Ել. ժդ. 27, 28: ժե. 10:
Ա Ել. ժե. 17:
Ա Սաղ. խդ. 3:
Պ Սաղ. խդ. 2:
Ա Յես. ժդ. 7: ժթ. 51: Սաղ. ճլդ. 21, 22:
Ա Դատ. ը. 11, 12:
Ա Հմր 41: Եղեկ. ի. 27, 28:
Ա Ովս. է. 16:
Դ Բ Օր. լր. 16, 21: Դատ. ը. 12, 20: Եղեկ. ի. 28:
Բ Բ Օր. ժբ. 2, 4: դ Թագ. ժա. 7: ժբ. 31:
Ց Թագ. դ. 11: Երեմ. է. 12, 14: իզ. 6, 9:
Ա Դատ. ժբ. 30:
Ի Կամ՝ անոր

62 Եւ ։ իր Ժողովուրդը սուրբ մնա-
նէց, ու իր ժառանգութեանը վայ
բարկացաւ ։
63 Անոր երիտասարդները կրակը
կերան . ու անոր * աղջիկները սուգ
չըրին" ։
64 ։ Անոր քահանաները սրով ին-
կան , ու ։ անոր որբևարիները չա-
ցին ։
65 Յայց Տէրը ։ արթնցաւ որպէս
Թէ քունէն , — դինիէն սթափած
զօրաւոր մարդու մը պէս ,
66 Ու Է իր թշնամիները ետևնուն
զարկաւ . յաւիտենական նախա-
տինք տուաւ անոնց ։
67 Եւ Յովսեփին վրանը մերժեց ,
ու Եփրեմին ցեղը չընտրեց .
68 Հապա Ցուդային ցեղը ընտրեց ,
— Սիօն լեռը՝ ։ որն որ սիրեց .
69 Եւ ։ իր սրբարանը շինեց բարձր
Բե-բնէր— պէս , երկրին պէս՝ որ
յաւիտեան հաստատեց ։
70 Ու Ել իր Դաւիթ ծառան ընտրեց,
և զանիկայ ոչխարի փարախներէն
առաւ .
71 Ընթի տուող ոչխարներուն ետև-
էն բերաւ զանիկայ , Է որ իր Յակոբ
Ժողովուրդը ու իր Իսրայէլ ժա-
ռանգութիւնը հովուէ ։
72 Անիկայ ալ Հովուեց զանոնք ըՒր
սրտին անմեղութեամբը , ու իր
ձեռքերուն յաջողակութեամբը
առաջնորդեց անոնց ։

ՍԱՂՄ · ՀԹ

1 Սպասնաերգուն Երուսաղէմին աւերմանը վաւ-
յով կը գանգատի . 8 պատասխանի համար
պղծելը կ՚ընէ , 13 ու կը խոստանայ գոհու-
թիւն մատուցանել ։

Սաղմոս Ասափայ ։

1 Աստուած՝ հեթանոսները
— քու ժառանգութեանդ մէջը
մտան , Է քու սուրբ տաճարդ պղծե-
ցին , ։ Երուսաղէմը աւերակնե-
րու դարձուցին ։
2 Քու ծառաներուդ դիւերը եր-
կինքի թռչուններուն կերակուր
տուին , քու սուրբերուդ մարմինը
երկրի գազաններուն ։
3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս թա-
փեցին Երուսաղէմին բովանդակը ,
Է ու մկրտ չկար որ պահէ թաղէր ։
4 Մենք դրացիներուն նախատինք
եղանք , ծաղր ու կատակ՝ մեր բո-
լորտիքը եղողներուն ։
5 Է Մինչև ե՞րբ՝ ով Տէր , միշտ
պիտի բարկանաս . Է քու նախանձդ
կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ ։
6 Է Թափէ քու բարկութիւնդ ան
ազգերուն վրայ՝ որ Է քեզ չեն
ճանչնար , ու անո թագաւորու-
թիւններուն վրայ՝ որ Է քու անունդ
չեն կանչեր ։
7 Ինչու որ Յակոբը կերան , ու
անոր բնակութիւնը աւերակ դար-
ձուցին ։
8 ։ Մի յիշեր մեզի դէմ առջի ա-
նօրէնութիւնները . թող շուտով
հասնի մեզի քու ողորմութիւն-
ներդ . ինչու որ Է խիստ թշուա-
ռացանք ։
9 Քու անուանդ փառքին համար
Է օգնէ մեզի՝ ով մեր փրկութեան
Աստուածը . և Է քու անուանդ հա-
մար փրկէ մեզ , ու մեր մեղքերը
բաւէ ։
10 Ինչո՞ւ ըսեն հեթանոսները թէ
Ո՞ր է անոնց Աստուածը . թող
յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր
աչքերուն առջեւը քու ծառանե-
րուդ թափուած արիւնին վրէժը ։
11 Կապուածին հառաչանքը քու
առջեդ թող հասի . քու զօրու-
թեանդ մեծութիւնովը մնացու-
մասնուածները ապրեցուր .
12 Ու հեթանոսական հասուցած
րլէ մեր դրացիներուն իրենց ծոցին
մէջը՝ ան ։ իրենց նախատինքին հա-
մեմատելը , որով քեզ անարգեցին՝
ով Տէր ։
13 Իսկ ։ մենք քու ժողովուրդդ ու
քու արօտիդ ոչխարները՝ յաւի-
տեան քեզ պիտի գովենք , — Հ-
րէ փառք պիտի պատմենք ազգ
մինչև ազգ ։

ՍԱՂՄ · Հ

1 Սպասնաերգուն իր ազօթքին մէջ՝ ակնկռնելին
դժբաղդութիւններուն վրայով , 8 և Աստու-
ծոյ առջի ծոռհրդերը գաստատանելու փո-
խանցուած վրայով կը գանգատի . 14 պատաս-
խանի համար ազօթք կ՚ընէ ։

Դիմաստ որ երաժշտին , — Ջօշանիմ Լ-
ւութեան վրայ . Ասափին Սաղմոսը ։
1 Հովիւ՝ ով Իսրայէլին Հո-
վիւը , որ Յովսեփին Է հօտի պէս
կ՚առաջնորդես . ։ գուն որ քերով-
բէից վրայ կը նստիս , Է պայծառա-
ցիր ։
2 Է Եփրեմին ու Բենիամինին և Մա-
նասէին առջեւ զօրութիւնդ քու զօ-
րութիւնդ , ու եկուր մեզ փրկե-
լու ։
3 Ով Աստուած՝ շուռ դարձուր ,
և Է քու երեսդ փայլեցուր , ու պի-
տի փրկուինք ։
4 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած ,
մինչև ե՞րբ կը բարկանաս քու ժո-
ղովուրդիդ ազօթքին դէմ ։
5 Ը Արտասուքի հաց կը կերցընես
անոնց , ու մեծ չափով արտասուք
կը խմցընես անոնց ։
6 Է Մեզ կռիւի պատճառ կ՚ընես
մեր դրացիներուն , ու մեր թշնամի-
ները Ֆշ ծաղր կ՚ընեն իրենց մէջը ։
7 Ով զօրաց Աստուած ։ մեզ

Ը Եւ · կդ · 9 ։

Է Ր Օր · իբ · 43 ։ Սաղ · ճկբ · 6 ։

Թ Ր Մն · ժգ · 11 ։
Ի Երեմ. ժգ · 7 · 21 ։

Ա Սաղ · խը · 10 · Ծմ և. 2 ։

Բ Սաղ · ըր · 20 ։

Գ Ծն · ղ · 15 ։ Եա · կն · 6 · 7 ։ Երեմ. լը · 18 ։ Դան · դ · 38 ։
Դ Սաղ · նգ · 18 · 22 ։
Ե Սաղ · նշ · 1 ։ գե · 7 ։ ե · 3 ։
Զ Եա · խդ · 21 ։

— Սաղ · լսե և կե · Թ վերնագիր
Ե Սաղ · նէ · 20 ։
Է Եզ · լ · 20 · 22 ։ Թագ · գ · 4 · Բ Թագ · գ · 2 · Սաղ · դԹ · 1 ։
Ը Ր Օր · լգ · 2 · Սաղ · ծ · 2 · գգ · 1 ։
Թ Թես · ր · 18—23 ։
Ժ Հմր 7 · 19 · Ովբ · ե · 21 ։
Ի Թես · գ · 25 · Սաղ · գ · 6 · կէ · 1 ։
Լ Սաղ · խը · 8 · ըր · 9 · Եա · է · 20 · Ա Սաղ · խդ · 13 · ՀԹ · 4 ։
Բ Հմր 3 · 12 ։

Ֆ ա Թագ · գ · 10 ։

* կամ՝ ապ-
ջինկերուն
Համաբաանց
բնագ չկար ։
Ֆ ա Թագ · գ · 11 · իր · 18 ։
Գ Ցոր · իկ · 15 · Եզեկ · իգ · 23 ։
Ֆ Պաղ · խգ · 23 ։
— Եա · խը · 13 ։
Բ ա Թագ · ե · 6 · 12 · գ · 4 ։

Ֆ Սաղ · ԺԷ · 2 ։

Դ Թագ · գ ։

Ե ա Թագ · ժգ · 11 · 12 · բ Թագ · է · 8 ։

Ը Ծն · լգ · 13 ։ Եա · իս · 11 ։
Ի Բ Թագ · է · 2 ։ ա Մն · ժա · 2 ։
Լ Դ Թագ · իթ · 4 ։

— Եղ · ժԷ · 17 ։ Պաղ · նգ · 2 ։
Բ Պաղ · նշ · 7 ։
Գ Դ Թագ · իե · 9 · 10 ։ բ Մն · լՀ · 19 ։ Մհբ · գ · 12 ։
Դ Երեմ. է · 33 ։ ժգ · 4 ։ լՀ · 20 ։
Ե Պաղ · ճԹաս · 7 ։ Երեմ. ժգ · 16 ։ ժգ · 4 ։ Ցպա · ժա · 9 ։
Զ Պաղ · խգ · 13 ։ Ա · 6 ։
Է Պաղ · նգ · 1 · 9 · 10 · Աե · 5 ։ Աթ · 46 ։
Ը Սաթ · ։ա · 18 ։ գ · 8 ։
Թ Երեմ. ժ · 25 ։ Ցպա · ժգ · 1 ։
Ժ Եա · իե · 4 · 5։ր Թես. ա · 8 ։
Ի Պաղ · ծգ · 4 ։

դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

8 Եգիպտոսէն Էմիկ որթ մը փոխադրեցիր, Հեթանոսները վռնտեցիր, ու զանիկայ տնկեցիր։

9 Ի՛նչոր առջևէն պէտք պատրաստեցիր, ու անոր արմատները հաստատեցիր. և անիկայ երկիրը լեցուց։

10 Լեռները ծածկուեցան անոր հովանիովը, ու անոր ճիւղերը Աստուծոյ եղևիններուն պէս եղան։

11 Իր ճիւղերը երկրնցուց մինչև ծովը, ու իր բողոջները մինչև գետը։

12 Ինչո՞ւ փլցուցիր անոր ցանկերը, որ ճամբայէն բոլոր անցողները անիկայ փրցնեն։

13 Անտառին խոզը ապականեց անիկայ, ու դաշտի գազանները կերան անիկայ։

14 Ո՛վ զօրաց Աստուած, կ՚ազաչեմ դարձիր. հայէ երկինքէն ու տես, ու այցելութիւն եղիր այս որթին,

15 Ու այս տունկին՝ որ քու աջ ձեռքովդ տնկեցիր, ու որդիին՝ որ զքեզի համար հաստատեցիր։

16 Կրակով այրուած ու կտրուած է. Քու երեսիդ սաստելէն կը կորընչին։

17 Թող քու ձեռքդ քու աջ ձեռքիդ մարդուն վրայ բլլայ, ու մարդու որդիին վրայ՝ որն որ քեզի համար հաստատեցիր։

18 Մենք ալ ետ պիտի չդառնանք քեզմէ. կենդանացուր մեզ, ու քու անունդ պիտի կանչենք։

19 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուած, մեզ դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

ՍԱՂՄՈՍ · Հ Ը

1 Հաղթասուր կերգով զԱստուած զովաբանելու յորդորանք մը։ 4 Աստուած կը պատանդէ ան ապարատ սրտութիւնը իր բոլոր բարերներուն համար։ 8 Աստուած Տնազանդութեան յորդորելով ժողովուրդը, կը զանգատի անոնց անշնազանդութենէն՝ որ իրենց վնասին պատճառ կ՚ըլլայ։

Գլխաւոր երաժշտին, ՚ի կիթեթիմի վրայ. Ասափին Սաղմոս։

1 Ցնծացէք Աստուծոյ առջևին, որ մեր զօրութիւնն է, ուրախութեամբ աղաղակեցէք Յակոբին Աստուծոյն։

2 Սազմնս առէք, ու թմբուկը բերէք, Նաև անոյշ քնարը տաւիղին հետ։

3 Փող հնչեցուցէք ամսոյ վերուն, Նաև լուսնի լրման առնը՝ մեր տօնին օրը.

4 Վասն զի Իսրայէլին կանոն մըն է, Յակոբին Աստուծոյն հրամանն է։

5 Ինքը վկայութիւն դրաւ ասիկայ Յովսեփին մէջ, Եգիպտոսի երկրին վրայ ելած առնը. Ես որ չեմ լեզու մը լսեցի որ չէի գիտեր։

6 Ուսերը թիկունքը հեռացուցի բեռէն, անոր ձեռքերը հանդիստեցան կողովէն։

7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր, ու քեզ փրկեցի. Պատասխան տուի քեզի որոտման ծածկոցին մէջէն. Փորձեցի քեզ Մերիպայի ջուրին քովը։ (Սէլա։)

8 Լսէ՛ ով իմ ժողովուրդս, ու վկայեմ քեզի. ով Իսրայէլ թէ որ ինծի մտիկ ընես.

9 Օտար Աստուած չըլլայ քու մէջդ, ու օտար Աստուծոյ երկրպագութիւն չընես.

10 Ես եմ քու Տէր Աստուածդ, որ հանեցի քեզ Եգիպտոսի երկրէն. Բայց բաց քու բերանդ, ու զանիկայ ես պիտի լեցնեմ։

11 Բայց իմ ժողովուրդս մտիկ չըրաւ իմ ձայնս, ու Իսրայէլ ինծի չուզեց։

12 Ուստի զանոնք իրենց սրտին կամակորութեանը թողուցի, որ իրենց խորհուրդներուն համեմատ քալեն։

13 Երանի թէ իմ ժողովուրդս ինծի մտիկ ընէր, ու Իսրայէլ իմ ճամբաներուս մէջը քալէր.

14 Շուտով պիտի խոնարհեցնէի անոնց թշնամիները, ու ձեռս պիտի դարձնէի անոնց նեղիչներուն վրայ։

15 Տէրը ատոդներըր խոնարհուելիք պիտի ընէին՝ իրեն, ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի բլլար։

16 Ան ալ պիտի կերակրէր զանոնք պարարտ ցորենով. ու վէմին վրայէն մեղրով քեզ պիտի կշտացընէի։

ՍԱՂՄՈՍ · Հ Բ

1 Սպասաւորութեան դատաւորները յորդորելէն, 5 ու անոնց անհոգութիւնը յանդիմանելէն ետք, 8 Աստուծմէ կը խնդրէ որ իրեր դատաստան ընէ։

Սաղմոս Ասափայ։

1 Աստուած կայնած է Աստուծոյ ժողովրդին մէջը, դատաստան կընէ դատաւորներուն մէջը։

2 Մինչև ե՞րբ անիրաւութեամբ պիտի դատէք, ու ամբարիշտներուն երեսը պիտի ընէք։ (Սէլա։)

3 Դատաստան ըրէք աղքատին ու որբին. Խեղճին ու չքաւորին իրաւունք ըրէք։

4 Փրկեցէք աղքատը ու տնանկը, ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէք զանոնք։

5 Չգիտեն ու միտք չեն առ-

Ելս. ե. 1, 7։ Երեմ. բ. 21։ Ես. ղկ. ժե. 6։ ԺԷ. 6։ ԺԹ. 10։

Աղդ. խդ. 2։ Ես. 55։

Ելս. խդ. 28։ Ցես. խդ. 12։

Աղդ. ՟Ր. 8։

Աղդ. ԱԹ. 40, 41։ Ես. ե. 5։ Դան. բ. 2։

Ես. կդ. 15։

Ես. ԽԹ. 5։

Աղդ. ԼԹ. 11։ Նդ. 7։

Աղդ. ԱԹ. 21։

Հեր 3, 7։

Աղդ. Բ. Վերնագիրը։

Ա Ելս. Ժ. 1։ Ես. ԺԴ. 4։ Ժ. 27։

Ելս. ա. 14։

Ելս. բ. 23։ Ժղ. 10։ Աղդ. ծ. 15։

Ելս. ԺԹ. 19։

Ելս. Ժե. 6, 7։ Թուա. ի. 13։

Աղդ. ծ. 7։

Ելս. ի. 3, 5։ Ր Օր. ը. 12։ Ես. խգ. 12։

Ելս. ի. 2։

Աղդ. լ. 3, 4։ Յես. Ժե. 7։ Ես. գ. 20։

Ելս. ը. 1։ Ր Օր. ը. 15, 18։

Գոր. է. 42։ Ժղ. 15։ Հռով. ա. 24, 26։

Ր Օր. և. 29։ Ժ. 12, 13։ Լը. 29։ Ես. խը. 18։

Աղդ. Ժը. 45։ Հռով. ա. 30։

Եբ. պահ սահ.

Ր Օր. ը. 13։14։ Աղդ. ՃԽ. 14։ Յես. ԼԹ. 6։

Ր ԱՊն. ԺԹ. 6։ Ժղ. Ե. 8։

Կ՚. դատարան. Ելս. բ. 13։ Ես. 6։ Ը. 28։

Ր Օր. ա. 17։ Ր Պն. ԺԹ. 7։ Առակ. Ժը. 5։

Երեմ. Իբ. 3։

Յես. ԼԹ. 12։ Առակ. խդ. 11։

Ի Մխ. գ. 1։

ներ. խաւարի մէջ կը պտըտին. Հերկրին բոլոր սիւները շարժեցան։
6 Եւ ըսի թէ Դուք աստուածներ էք, ու դուք ամէնքդ Բարձրելոյն որդիներն էք.
7 Բայց Ամարդոց պէս պիտի մեռնիք, ու իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք։
8 Ելի՛ր՝ ով Աստուած՝ դատէ երկիրը. Բինչու որ բոլոր ազգերը դուն պիտի ժառանգես։

ՍԱՂՄ · ՁԳ

1 Թշնամիներուն դաւաճանութեանը համար գանգատ մը. 9 ու եկեղեցիին նեղութիւն տուողներուն դէմ աղօթք մը։

Ասափին երգը — Սաղմոսը։

1 Ով Աստուած՝ — լուռ մի՛ կենար. անձայն մի՛ ըլլար, ու հանդարտ մի՛ կենար՝ ով Աստուած։
2 Ինչու որ ահա Բքու թշնամիներդ կը գոռան, ու Գքեզ ատողները գլուխ կը վերցընեն.
3 Խորամանկութեան Ճարք կը գտնեն քու ժողովուրդիդ դէմ, ու խորհուրդ կ՛ընեն Դքու պահպանածներուդ դէմ։
4 Կ՛ըսեն թէ Եկէք, Եկորսընցընենք անոնք որ ազգ չըլլան, ու ալ չյիշուի Իսրայէլին անունը։
5 Ինչու որ միաբան սրտով խորհուրդ ըրին, — քեզի դէմ դաշնակցութիւն ըրին
6 Հեդովմի վրանները ու Իսմայէլացիք, Մովաբ ու Հագարացիք,
7 Գեբաղ ու Ամմոն և Ամաղէկ, Փղշտացիք՝ Տիւրոսի բնակչացը հետ։
8 Նաև Ասուր անոնց հետ միաբանեցաւ, Ղովտին որդւոցը ձեռնտու եղան։ (Սէլայ։)
9 Ըրէ անոնց ինչպէս Եմադիամին՝ ինչպէս Սիսարային ու Յաբինին ըրէր Կիսոն հեղեղատին քովը.
10 Անոնք Ենդովրի մէջ սատկեցան, Բաղրի պէս եղան երկրի վրայ։
11 Անոնց իշխանները Օրեբին ու Զեբին պէս, ու անոնց բոլոր երևելիները Զեբէէին ու Սաղմանային պէս ըրէ.
12 Որոնք ըսին թէ Աստուծոյ բնակարանները մենք ժառանգենք մեզի համար։
13 Ով իմ Աստուածս՝ անոնք մղեղի պէս, Եհովի առջև եղող շիւղի պէս ըրէ։
14 Ինչպէս որ կրակը անտառը կ՛այրէ, ու բոցը Ճլեռները կը բռընկցընէ,
15 Անանկ ալ հալածէ զանոնք Կքու մրրիկովդ, ու խռովութեան մէջ ձգէ զանոնք քու փոթորիկովդ։
16 Լեցուր անոնց երեսները անարդանքով, որ քու անունդ խնդրեն՝ ով Տէր։
17 Թող ամչնան ու խռովին յաւիտեան, և ամօթալից ըլլան ու կորսուին.
18 Որ դիտնան թէ միայն դուն՝ որ քու Հանունդ Եհովայ է, Բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ։

ՍԱՂՄ · ՁԴ

1 Մարդարէն սրբարանին հաղորդակցութեանը փափաքելով՝ 4 կը ցուցընէ թէ ո՛րչափ երանելի են անոր մէջը բնակողները. 8 իր հոն դառնալուն համար աղօթք կ՛ընէ։

Գլխաւոր երաժշտին, — Կիթթիթի վրայ. Կորխի որդւոցը Սաղմոսը։

1 Ի՛նչպէս Բսիրելի են քու բնակարաններդ, ով զօրաց Տէր։
2 Գիմ անձս կը փափաքի ու նաև կը մարի Տէրոջը սրաՆերուն համար. իմ սիրտս ու մարմինս ցնծութեամբ կ՛աղաղակեն կենդանի Աստուծոյն։
3 Ճնճղուկն ալ տուն գտաւ, ու ծիծեռնիկը իրեն բոյն՝ իր ձագերը դնելու համար, քու սեղաններուդ քովը՝ ով զօրաց Տէր, իմ Թագաւորս ու Աստուածս։
4 Դերանի անոնց որ քու տանդ մէջ կը բնակին. անոնք անդադար քեզ պիտի օրՆեն։ (Սէլայ։)
5 Երանի ան մարդոցը որոնց զօրութիւնը քեզմէ է. ու իրենց սրտին մէջ [illegible] ճամբաները կան։
6 Եբարասուաց հովիտէն անցնելով աղբիւրի պէս կ՛ընեն անիկայ. առջի անձրևն ալ ԳօրՆութիւնով պիտի ծածկէ [illegible]։
7 Անոնք Հզօրութենէ զօրութիւն կ՛երթան, [illegible] որ Սիօնի մէջ Եաստուծոյ առջին երևնան։
8 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած, լսէ իմ աղօթքս. ականջ դիր՝ ով Յակոբին Աստուածը։ (Սէլայ։)
9 Ով Ամեր վահանը Աստուած՝ տես, ու քու օծեալիդ երեսը նայէ։
10 Ինչու որ քու սրաՆերուդ մէջը մէկ օրը հազարէն աղէկ է. աւելի ընտրեցի իմ Աստուծոյս տանը շեմին վրայ կենալ, քան թէ ամբարիշտաց վրաններուն մէջը բնակիլ։
11 Քանզի Տէր Աստուած Բարև ու Գվահան է. Տէրը շնորհք ու փառք պիտի տայ. Եբարութիւն մը պիտի չպակսեցընէ ուղղութեամբ քալողներէն։
12 Ով զօրաց Տէր, Հերանելի է քեզի յուսացող մարդը։

ՍԱՂՄ · ՁԵ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ առջի շնորհքները յիշելով՝ կը խնդրէ որ ան շնորհքները շարու-

Ղ Սաղ. ժա. 3։ Հե. 3։ Ե Հմր 1։ Յօհ. ժ. 34։
Ը Յոբ. իա. 32։ Սաղ. խթ. 12։ Եզեկ. լա. 14։
Բ Սաղ. բ. 8։ Յայտ. ժա. 15։
— Սաղ. իբ. 1։ լե. 22։ ճթ. 1։
Բ Սաղ. բ. 1։ Գոր. դ. 25։
Գ Սաղ. ձա. 15։
Դ Սաղ. իէ. 5։ լա. 20։
Ե Տես Եսթ. դ. 6, 9։ Երեմ. ժա. 19։ լա. 36։
Ղ Տես բ Մն. ի. 1, 10, 11։
Ե Թու. լա. 7։ Դատ. է. 22։
Ը Դատ. դ. 15, 24։ ե. 21։
Բ դ Թագ. թ. 37։ Սոփ. ա. 17։
Ժ Դատ. է. 25։
Ի Դատ. բ. 12, 21։
Լ Ես. ժէ. 13, 14։
Գամ՝ անիւի
Ի Սաղ. լե. 5։
Ծ բ Օբ. լբ. 22։
Կ Յոբ. թ. 17։
Հ Սաղ. լե. 4, 26։
Ն Սաղ. ծթ. 13։
Ղ Ել. զ. 3։
Ճ Սաղ. զբ. 8։
— Սաղ. բ. ին վերնագիրը։
Բ Սաղ. իէ. 4։
Գ Սաղ. խբ. 1, 2։ կգ. 1։ հդ. 26։ ճժթ. 20։
Դ Սաղ. կե. 4։
Ե բ Թագ. ե. 22, 23։
Գամ՝ աւաղանները կը լեցընէ։
Ղ Առակ. դ. 18։ բ Կոր. դ. 18։
Ե բ Օր. ժգ. 16։ Զաք. ժգ. 16։
Ը Ծն. ժե. 1։ Հմր 11։
Բ Ես. կ. 19։
Ժ Ծն. ժե. 1։ Հմր 9։ Սաղ. ճժե. 9, 10, 11։ ճժթ. 114։ Առակ. բ. 7։
Ի Սաղ. լդ. 9, 10։
Լ Սաղ. բ. 12։

նակութեն · 8 կը խոստանայ անոնց ազատելու։ Աստուծոյ բարեմեծութիւնը յայտնուի։

Գլխաւոր երաժշտին . — Կորխի որդւոցը Սաղմոսը։

1 Ով՝ Տէր՝ դուն հաճեցար քու երկրիդ . ✠ Յակոբին դերութիւնը դարձուցիր .

2 ✠ Քու ժողովուրդիդ անօրէնութիւնը ներեցիր , անոնց բոլոր մեղքերը ծածկեցիր ։ (Սէլա ։)

3 Հեռացուցիր քու բոլոր սրամտութիւնդ , ✠ եւ դարձար քու սաստիկ բարկութենէդ ։

4 ✠ Մեզ դարձուր՝ ով մեր փրկութեան Աստուածը , և քու բարկութիւնդ որ մեր վրայ է՝ դադրեցուր ։

5 ✠ Միթէ յաւիտեան պիտի բարկանաս մեզի . քու բարկութիւնդ ազգէ մինչև ազգ պիտի երկրնցընե՞ս ։

6 Միթէ եա պիտի չդառնաս , ու մեզ կենդանացընես , որ քու ժողովուրդդ քեզմով ուրախ ըլլայ ։

7 Ցուցուր մեզի՝ ով Տէր , քու ողորմութիւնդ , և քու փրկութիւնդ մեզի տուր ։

8 Պիտի լսեմ ինչ որ կը խօսի Տէր Աստուած . ինչու որ ✠ խաղաղութիւն պիտի խօսի իր ժողովուրդին ու իր սուրբերուն . ու չիմարութեան չդառնան անոնք ։

9 Երգարև ✠ իր փրկութիւնը մօտ է իրմէն վախցողներուն , ✠ որ մեր երկրին մէջը փառք բնակի ։

10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը իրարու պատահեցան , ✠ արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը իրար համբոյր բերին ։

11 Ճշմարտութիւնը երկրէն պիտի բուսանի , ու արդարութիւնը երկինքէն վար պիտի նայի ։

12 Նաև ✠ Տէրը բարութիւն պիտի տայ , ու ✠ մեր երկիրը իր պտուղը պիտի տայ ։

13 ✠ Արդարութիւնը անոր առջևէն պիտի երթայ , ու † իր գնացքները ճամբա՞ պիտի դնէ ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՁԶ

1 Դաւիթ իր հաւատարիմ վարուելութիւնը , 5 և Աստուծոյ բարեմեծութիւնը ու կարեցութիւնը յիշելով՝ իր ազօթքը կը զօրացնէ · 11 առէի չիարհրին չարամտութեանը կը ցանկայ · 14 Տգարանութեան համար գանգատ ընելով՝ Աստուծոյ բարեմեծութեանը մէկ նշանը կը խնդրէ ։

Ադաթի Դաւթի ։

1 Ով Տէր՝ խնամարհեցուր քու ականջդ . պատասխան տուր ինծի , ինչու որ աղքատ ու անանկ եմ ։

2 Պահէ իմ անձս , ինչու որ ես սուրբ եմ . ով իմ Աստուածս՝ ծառադ դուն փրկէ՝ քեզի յուսացող ։

3 ✠ Ողորմէ՛ ինծի՝ ով Տէր , ինչու որ քեզի կը կանչեմ ամէն օր ։

4 Ուրախացուր քու ծառայիդ անձը , ✠ ինչու որ դէպ ի քեզի կը վերցընեմ իմ անձս՝ ով Տէր ։

5 Որովհետև դուն ով Տէր , բարի ու ներող ես , և խիստ ողորմած ան ամենուն՝ որ քեզի կը կանչեն ։

6 Ականջ դիր իմ աղօթքիս՝ ով Տէր , ու մտիկ ըրէ իմ աղաչանքներս ։

7 Նեղութեանս օրը քեզի կ՚աղաղակեմ՝ ինչու որ դուն ինծի կը պատասխանես ։

8 Աստուածներուն մէջը քեզի նման մէկը չկայ՝ ով Տէր , և ✠ քու գործերուդ պէս չկայ ։

9 Բոլոր ազգերը որ դուն ստեղծեցիր , պիտի գան ու երկրպագութիւն բերեն քու առջիդ՝ ով Տէր , և քու անուանդ փառք պիտի տան ։

10 Վասն զի դուն մեծ ու ✠ հրաշքներ գործող ես , ✠ Աստուած մինակ դուն ես ։

11 ✠ Ով Տէր՝ սորվեցուր ինծի քու ճամբադ , որ քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեմ . ‡ միացուր իմ սիրտս՝ որ քու անունդ վախնայ ։

12 Իմ բոլոր սրտովս քեզ պիտի գովեմ՝ ով Տէր՝ իմ Աստուածս , ու յաւիտեան պիտի փառաւորեմ քու անունդ ։

13 Ինչու որ քու ողորմութիւնդ մեծ եղաւ իմ վրաս , ու դուն ✠ փրկեցիր իմ անձս խորունկ դժոխքէն ։

14 Ով Աստուած՝ ✠ ամբարտաւանները ինծի դէմ եղան , ու բռնաւորներուն ժողովքը իմ անձս փնտռեցին , և քեզ իրենց առջևը չդրին ։

15 ✠ Բայց դուն ով Տէր՝ գէմած ու ողորմած Աստուած ես , երկայնամիտ ու ողորմութիւնով և ճշմարտութիւնով առատ ես ։

16 Նայէ՛ ինծի ու ողորմէ՛ ինծի . քու զօրութիւնդ տուր քու ծառայիդ , ու հրամայէ աղախնիդ որդին փրկէ ։

17 Բարութեան նշան մը ըրէ ինծի , որ եսատողները տեսնեն ու ամչնան . ինչու որ դուն՝ ով Տէր , ինծի օգնեցիր ու իս մխիթարեցիր ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՁԻ

1 Եկեղեցիին բնութիւնը ու փառքը · 4 անոր անդամներուն ուրախութիւն , պատիւ ու մխիթարութիւնը ։

Կորխի որդւոցը Սաղմոսը — երգը ։

1 Նոր հիմերը — սուրբ լեռներուն վրայ են ։

2 ✠ Տէրը Սիոնին դռներըն ցանկութեամբ կը նայի ։

— Սադ · խր · 1 ։

✠ Սադ · ծգ · 1 · ծէ · 1 ։

✠ Սադ · խե · 1 · ճկդ · 8 ։

† Հմր 15 ։ Սադ · ճվ · 7 ։ ճխե · 9 ։ Յակե · ր · 13 ։

✠ Սադ · ծ · 15 ։

Ղեւ · ժե · 11 ։ Սադ · ճի · 6 ։

✠ ր Օր · գ · 24 ։

Սադ · իբ · 31 ։ ճր · 18 ։ նա · կա · 7 ։ Յայտ · ժե · 4 ։

✠ Եւ · ժե · 11 ։ Սադ · ճր · 18 ։ Հե · 14 ։

✠ ր Օր · գ · 3 ։ ր · 39 ։ նա · էե · 16 ։ կգ · 6 ։ Սար · ժր · 29 ։ ա Պրբ · ր · 4 ։ Եզե · գ · 6 ։

✠ Սադ · իե · 4 ։ իե · 11 ։ ճմի · 33 ։ ճկգ · 8 ։

‡ Գ—՛ իմ սիրտս պինդ ուրախանայ ։

Սադ · ծգ · 13 ։ ճմգ · 8 ։

✠ Սադ · ծգ · 3 ։

✠ Եւ · ιԳ · 6 ։ կծա · ժգ · 18 ։ Դէնէմ · իմ · 17 ։ Հմր 5 ։ Սադ · ճգ · 8 ։ ճմա 4 ։ ճէ · 4 · 7 ։ ճխե · 8 ։ Յակե · ր · 13 ։

† Սադ · իե · 16 ։ կճ · 16 ։

✠ Սադ · ճճգ · 16 ։

— Սադ · խր · 1 ։

✠ Սադ · ծր · 67 · 68 ։

բոլոր բնակարաններէն աւելի կը սիրէ ։

3 ‡ Փառաւոր բաներ կը պատմուին քեզի համար, ով Աստուծոյ քաղաքը ։ (Սելայ ։)

4 Ք Ռահաբը ու Բաբիլոնը պիտի յիշեմ իս †ճանչցողներուն մէջ. ահա՛ Փղշտացւոց երկիրը ու Տիւրոսը Քուշին հետ. ասոնք ալ հոն ծընան ։

5 Ու Սիօնին համար պիտի բսուի թէ Ա՛յս մարդը ու ան մարդը հոն ծնաւ. և Բարձրեալը ինքը պիտի հաստատէ զանիկայ ։

6 Տէրը ազգերը † գրած ժամանակը պիտի բսէ թէ Ասիկայ հոն ծնաւ ։ (Սելայ ։)

7 Ու երգեցողները, նոյնպէս ալ ‡ նրնգահարները պիտի ըսեն, Իմ բոլոր աղբիւրներս քեզմէ են ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՁԸ

1–8 Ծանր զանգատ պարունակող ազօթք մը ։

Կորհրդ որդւոյը երգը ։ Աղամոթը. Գլխաւոր երաժշտին, Մահալաթ Լէանոթի վրայ. ։ Եզրահայեցիին երգը ։

1 Ով Տէր՝ † իմ փրկութեանս Աստուածը, ‡ ցորեկը կ՚աղաչեմ ։ զիշերը քու առջեւդ եմ ։

2 Իմ ազօթքս քու առջեւդ թող հասնի. խոնարհեցուր քու ականջդ իմ աղաղակիս ։

3 Ինչու որ իմ անձս չարիքներով լեցուեցաւ, ու իմ կեանքս † դէպ գերեզմանին մօտեցաւ ։

4 ‡ Գոյբը իջնողներուն հետ սեպուեցայ, Ուժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ ։

5 Մեռելներուն մէջը ինկած եմ՝ դերեզմանի մէջ պառկող մեռցուածներուն պէս, որոնք ալ չես յիշեր, ու քու ձեռքէդ † վերժուած են ։

6 Դուն զիս ամենէն խորունկ գուբին մէջը դրիր, խաւարային անդունդներուն մէջ ։

7 Քու սրտմտութիւնդ ծանրացաւ իմ վրաս, և ⁊ քու բոլոր ալիքներովդ չես չարչարեցիր ։ (Սելայ ։)

8 ‡ Իմ ճանչցուածներս ինծմէ հեռացուցիր, իս գարշելի բրիր անոնց առջեւն. ‡ գոցուեցայ ու դուրս չեմ ելլեր ։

9 ‡ Տառապանքէն աչքերս վատնեցան. Լսեցի՛ն օր քեզի աղաղակեցի՛ ով Տէր, ‡ ձեռքերս քեզի երկնցուցի ։

10 ‡ Մի՞թէ մեռելներուն հրաշք պիտի բնես. միթէ մեռածները պիտի ելլեն ու քեզ գովեն ։ (Սելայ ։)

11 Մի՞թէ կը պատմուի՞ քու ողորմութիւնդ գերեզմանին մէջ, ու քու ճշմարտութիւնդ՝ կորստեան մէջ ։

12 ‡ Մի՞թէ կը ճանչցուի՞ն քու հրաշքներդ խաւարին մէջ, ու քու արդարութիւնդ՝ մոռացման երկրին մէջ ։

13 Բայց ես՝ ով Տէր, քեզի աղաղակեցի, ու իմ աղօթքս առտուանդ քու առջեւդ պիտի ելլէ ։

14 Ո՛վ Տէր՝ Հինչո՞ւ իմ անձս կը մերժես, ու ‡ քու երեսդ կը ծածկես ինծմէ ։

15 Ես խեղճ եմ ու մահկանացու ի վեր մեռնելու վրայ եմ. † քու ահերդ բաշեցի ու խռովեցայ ։

16 Քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս իջաւ, ու քու զարհուրանքներդ ինծ կորսընցուցին ։

17 Անոնք օր ջուրի պէս իս պատեցին, ⁊ միասին չորս կողմս առին ։

18 Ընկերս ու բարեկամը, իմ ծանօթներս խաւարի մէջ են ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՁԹ

1 Սաղմոսերգուն զԱստուած կը դրէ իր ուխտին համար, 5 իր հրաշալի կարողութեանը համար, 15 իր երկիղածին հոգ տանելուն համար, 19 ու Դաւիթին թագաւորութեանը բոլոր շնորհքին համար։ 38 Եթէ նախող գիտցածներու վրայով կը գանգատի, 46 կը բողոքէ, կ՚ազօթէ ու զԱստուած կ՚օրհնէ ։

– Եթան Եզրահայեցիին երգը ։

1 ‡ Տէրոջը ողորմութիւնները յաւիտեան պիտի երգեմ. քու հաւատարմութիւնդ իմ բերնովս ‡ ազգ ազգ պիտի պատմեմ ։

2 Վասն զի բսի թէ Ողորմութիւնը յաւիտեան պիտի շինուի. † երկինքի մէջ պիտի հաստատես քու հաւատարմութիւնդ ։

3 † Ես իմ ընտրեալիս հետ ուխտ բրի, Երդում բրի իմ ծառային Դաւիթի.

4 † Քու սերունդդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ, և ⁊ ազգ ազգ պիտի շինեմ քու աթոռդ ։ (Սելայ ։)

5 ‡ Երկինքն ալ կը փառաւորէ քու հրաշքներդ՝ ով Տէր, և քու հաւատարմութիւնդ † սուրբերուն ժողովին մէջ ։

6 Վասն զի † ո՞վ կայ երկինքի մէջ Տէրոջը հաւասար. ։ § Հզօրաց որիներուն մէջ ո՞վ կը նմանի Տէրոջը ։

7 ‡ Աստուած խիստ զարհուրելի է սուրբերուն ժողովին մէջ, և աւելի սարսափելի է քան զամէն իր բոլորտիքը եղողներուն ։

8 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած, ո՞վ է քեզի պէս հզօր Տէր. որ

‡ Տես Եսա · կ ։
† Սաղ · ձէ · 10։ Եսա · ծա · 9 ։
* Յր՝ Եգիպտոսը ։
† կամ՝ ճանչցողներու պէս ։
‡ կամ՝ պար բառնզներ ։
† Եզեկ · ժզ · 9 ։
‡ կամ՝ պար բառնզներ ։
– գ Թագ · գ · 31 · ա Մն · բ · 6 ։
† Սաղ · իէ · 9 ։ ծա · 14 ։
‡ Ղե · ժբ · 7 ։
† Սաղ · ճէ · 18 ։
† Սաղ · իբ · 1 ։
‡ Սաղ · լա · 12 ։
† Եսա · ծգ · 8 ։
‡ Սաղ · իբ · 7 ։
† Ցոր · ժթ · 13 · 19 ։ Սաղ · լա · 11 · ճկր · 4 ։
† Ոգր · գ · 7 ։
‡ Սաղ · լա · 10 ։
‡ Սաղ · ձգ · 3 ։
† Ցոր · ժա · 13 · Սաղ · ճկգ · 6 ։
† Սաղ · գ · 5 · ւ · 9 · ճմե · 17 · ճմբ · 17 · Եսա · լբ · 18 ։
† Ցոր · ժ · 21 · Սաղ · ճկգ · 3 ։
‡ Սաղ · լա · 12 · Հմր 5 · ժազ · ը · 10 · թ · 5 ։
† Սաղ · և · 3 · ճմթ · 147 ։
‡ Սաղ · կգ · 2 ։
† Ցոր · ժգ · 24 · Սաղ · ժգ · 1 ։
‡ Ցոր · գ · 4 ։
† Սաղ · իբ · 16 ։
† Ցոր · ժթ · 13 · Սաղ · լա · 11 · ը · 11 ։
– գ Թագ · գ · 31 · ա Մն · բ · 6 ։
† Սաղ · ճա · 1 ։
† Հմր 4 · Սաղ · ճմթ · 90 ։
† Սաղ · ճմթ · 89 ։
† գ Թագ · բ · 16 · Եսա · իբ · 1 ։
‡ բ Թագ · ի · 11 · ը · 1 · Մն · ժէ · 10 · ը · Տես Երեմ · ե · 9 · Եզեկ · ιէ · 23 · Ովս · գ · 5 ։
† Հմր 29 · 36 ։
† Տես Հմր 1։ Դտ · ա · 32 · 33 ։
† Սաղ · ժթ · 1 · գէ · 6 · Ծայտ · է · 10 · 11 · 12 ։
† Հմր 7 ։
† Սաղ · իբ · 5 · Նա · 19 · Ազ · 8 · ճմգ · 5 ։
§ կամ՝ աստուածոց
† Սաղ · ղգ · 7 · 11 ։
† Եր · ժե · 11 · ա Թագ · բ · 2։ Սաղ · ρե · 10 · Նա · 19 ։

քու հաւատարմութիւնդ քու բոլորտիքդ է ։
9 ֊ Դուն կը տիրես ծովուն հպարտութեանը վրայ . երբոր անոր ալիքները կը բարձրանան , դուն կը հանդարտեցնես անոնք ։
10 ¦ Դուն ձնշեցիր Ռահաբը խոցուածի պէս . քու զօրութեանդ բազուկովը ցրուեցիր քու թշնամիները ։
11 ՞ Քուկդ է երկինքը ու քուկդ է երկիրը . դուն հիմնեցիր աշխարհն ու անոր լիութիւնը ։
12 ֏ Հիւսիսը ու Հարաւը դուն ստեղծեցիր . Թաբոր ու ⁑ Հերմոն քու անունովդ կը ցնծան ։
13 Դուն զօրաւոր բազուկ ունիս . քու ձեռքդ ուժով է , քու աջ ձեռքդ բարձրացած է ։
14 ՞ Արդարութիւնը ու իրաւունքը քու աթոռիդ հիմն է , ֏ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու երեսիդ առջեւէն կ՚երթան ։
15 Երանի՛ ան ժողովուրդին որ գիտէն ֏ ազդարարութեան ֏ոհէրուն՞ ձայնը . ով Տէր՝ անոնք ֏ քու երեսիդ լուսովը պիտի քալեն ։
16 Քու անունովդ ամէն օր պիտի ցնծան , ու քու արդարութիւնովդ պիտի բարձրանան ։
17 Վասն զի դուն ես անոնց զօրութեանը փառքը , ու քու հաճութեամբդ պիտի բարձրանայ մեր եղջիւրը ։
18 Ինչու որ մեր վահանը Տէրոջն է , ու մեր թագաւորը Իսրայէլին Սուրբինն է ։
19 Ան ժամանակը տեսիլքով խօսեցար քու սուրբիդ հետ , ու ըսիր , Օգնութիւն դրի զօրաւորին վրայ , ժողովուրդէն ֏ընտրուածը բարձրացուցի ։
20 ֏ Իմ ծառայ Դաւիթը գտայ , իմ սուրբ եղովս օծեցի անիկայ ։
21 ֏ Որուն հետ իմ ձեռքս պիտի հաստատուի , ու իմ բազուկս պիտի զօրացնէ զանիկայ ։
22 ֊ Թշնամին պիտի չհարստահարէ զանիկայ , ու անօրէնութեան որդին պիտի չտարչարէ զանիկայ ։
23 ֊ Ու անոր թշնամիները իր առջեւէն պիտի կոտրեմ , ու զանիկայ ատողները պիտի զարնեմ ։
24 Ու ֏ իմ հաւատարմութիւնս ու ողորմութիւնս անոր հետ պիտի ըլլայ , ու ֊ անոր եղջիւրը իմ անունովս պիտի բարձրանայ ։
25 ⁑ Անոր ձեռքը ծովուն մէջ պիտի դնեմ , ու անոր աջ ձեռքը գետերուն մէջ ։
26 Անիկայ ինծի պիտի կանչէ թէ Դուն ես ֏ իմ Հայրս , իմ Աստուածս ու ֊ իմ փրկութեանս վէմը ։
27 Ու ես զանիկայ ֏ անդրանիկ պիտի ընեմ , ֏ երկրի թագաւորներէն աւելի բարձր ։
28 ֏ Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան պիտի պահեմ անոր համար , ու ֏ իմ ուխտս անոր հետ հաւատարիմ պիտի ըլլայ ։
29 ֊ Ես անոր սերունդը յաւիտեան , ⁑ ու անոր աթոռը ֏ երկինքի օրերուն չափ պիտի ընեմ ։
30 ֏ Թէ որ անոր որդիքը ֏ իմ օրէնքս թողուն , ու իմ իրաւունքներովս չքալեն ,
31 թէ որ իմ կանոններս անարգեն , ու իմ պատուիրանքներս չպահեն ,
32 Ես ալ գաւազանով պիտի պատժեմ անոնց յանցանքը , ու հարուածներով՝ անոնց անօրէնութիւնը ։
33 ֏ Բայց իմ ողորմութիւնս պիտի չկտրեմ անկէ , ու իմ հաւատարմութիւնս սուտ պիտի չհանեմ ։
34 Իմ ուխտս պիտի չանարգեմ , ու շրթունքներէս ելածը պիտի չփոխեմ ։
35 Անգամ մը երդուայ ըրի ⁑ իմ սրբութիւնովս , որ սուտ պիտի չըսեմ Դաւիթին ։
36 ⁑ Անոր սերունդը յաւիտեան պիտի մնայ , ու անոր աթոռը իմ առջեւս ֏ արեգակին չափ ։
37 Լուսնին պէս յաւիտեան պիտի հաստատուի , ու երկինքին մէջ հաւատարիմ վկայի պէս ։ (Սէլայ ։)
38 Բայց դուն ֏ երեսդ ձգեցիր ու ֏ անարգեցիր , քու օծեալիդ բարկացար ։
39 Քու ծառայիդ ուխտը մերժեցիր , ֏ անոր թագը գետնին հաւասար պղծեցիր ։
40 ֏ Անոր բոլոր պարիսպները փլցուցիր , անոր բերդերը աւերակ ըրիր ։
41 Բոլոր ճամբայէն անցնողները կողոպտեցին զանիկայ . ՚Նախատինքը եղաւ իր դրացիներուն ։
42 Անոր նեղիչներուն աջ ձեռքը բարձրացուցիր , անոր բոլոր թշնամիները ուրախացուցիր ։
43 Անոր սուրին բերանն ալ դարձուցիր , ու դիմերը պատերազմին մէջ չկայնեցուցիր ։
44 Անոր փառքը դադրեցուցիր , ու ⁑ անոր աթոռը գետինը գարկիր ։
45 Անոր երիտասարդութեան օրերը կարճեցուցիր , զանիկայ ամօթով ծածկեցիր ։ (Սէլայ ։)
46 ֏ Մինչեւ երբ՝ ով Տէր , քու անձդ միշտ պիտի պահես . ՚քու սրբատմութիւնդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ ։
47 ⁑ Յիշէ իմ կեանքիս ինչ ըլլալը . ինչ ունայնութեան համար ստեղծեցիր մարդոց բոլոր որդիները ։

֊ Սաղ · կե · 7 · գգ · 3 · 4 · ՀԱ · 29 ։
¦ Եր · ժգ · 26 · 27 · 28 · Սաղ · ՀԷ · 4 · Ես · լ · 1 · ծա · 9 ։
՞ Ծն · ա · 1 · ա Մն · իմ · 11 · Սաղ · իգ · 1 · 2 · ի · 12 ։
֏ Յոբ · իգ · 7 · ՚Ցնո · ժթ · 22 ։
⁑ Ցնո · ժբ · 1 ։
֏ Սաղ · ղէ · 2 ։
֏ Սաղ · ՀԱ · 13 ։
՚ Թես · ժ · 10 · Սաղ · ղշ · 6 ։
Կամ՝ ցնծութեան . Թես · իգ · 21 ։
Սաղ · գ · 6 · իգ · 3 ։
֊ ՀԶ 24 · Սաղ · ՀՆ · 10 · դ · 10 · ՀԸ · 17 ։
֊ ՀԶ 3 · գ Թագ · ժա · 34 ։
֏ ա Թագ · ժգ · 1 · 12 ։
Սաղ · Հ · 17 ։
֊ Ր Թագ · է · 13 ։
֊ Ր Թագ · է · 9 ։
Սաղ · կա · 7 ։
֏ ՀԶ 17 ։
֏ Սաղ · Ր · 8 · 4 · 14 ։
֏ Ր Թագ · է · 14 · ա Մն · իգ · 10 ։
֊ Ր Թագ · իգ · 47 ։

֊ Սաղ · Բ · 7 · Կող · ա · 15 · 18 ։
֏ Թես · իգ · 7 ։
⁑ Ես · ծէ · 3 ։
֏ ՀԶ 34 ։
֊ ՀԶ 4 · 36 ։
֏ ՀԶ 4 · Ես · Թ · 7 · Եր · ԺԱ · 17 ։
֏ Ր Օր · ժա · 21 ։
֏ Ր Թագ · է · 14 ։
Ա Սագ · ՃԺԹ · 53 · Երեմ · Թ · 13 ։
՚ Ր Թագ · է · 14 · գ Թագ · ժա · 31 ։
Ա Ր Թագ · է · 13 ։
֏ Ա Մակ · գ · 2 ։
֏ Սաղ · Ճ · 16 ։
Ա Սաղ · ՀԸ · 5 · 17 · Եր · ԺԱ · 20 ։
Ա ա Մն · Ա Ր · 9 · Սաղ · իգ · 9 · է · 1 · 10 ։
՚ Ր Օր · ԺՐ · 19 · Սաղ · Նր · 59 ։
Ա Սաղ · Նգ · 7 · Ողբ · է · 16 ։
֏ Սաղ · Ճ · 12 ։
¦ Սաղ · իգ · 13 · ՀԹ · 4 ։
֏ ՀԶ 39 ։
Ա Սաղ · Ի · 5 ։
՚ Սաղ · Նր · 63 ։
⁑ Ցար · է · 7 · ժ · 9 · ժգ · 1 · Սաղ · ՃԺԹ · 84 ։

48 Ո՞վ է ան մարդը որ ապրի ու մահ չտեսնէ, և իր անձը գժոխքին ձեռքէն փրկէ։ (Սէլայ)

49 Ո՛վ Տէր՝ ուր են քու առջի ողորմութիւնները, որ Դաւիթի քու ճշմարտութեանովդ երդում ըրիր քեզի։

50 Ո՛վ Տէր՝ յիշէ քու ծառաներուդ նախատինքը, որ իմ ծոցիս մէջը կը կրեմ բոլոր մեծ ազգերէն.

51 Որ անով քու թշնամիներդ անարգեցին՝ ով Տէր, որ անով քու օծեալիդ քայլերը անարգեցին։

52 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը յաւիտեան։ Ամէն ու ամէն։

ՍԱՂՄ ՀԱ

1 Մոխրէ Ածուծոյ նախախնամութիւնը խոստանալով՝ 3 մարդոյ անարատութեան համար, 7 Ածուծոյ պատիժներուն, 10 և մարդկային կենաց կարճութեանը համար կը գանգատի։ 12 Ընկերակ Ածուծոյ բարի նախախնամութեան դիտութեանը ու յոյսի և բնաւորութեան համար կ'ազօթէ։

Ածուծոյ մարդուն Մովսէսին աղօթքը։

1 Տէր՝ դուն մեզի ապաւէն եղար ազգ մինչև ազգ։

2 Լեռներուն ծնանելէն առաջ, ու երկրի և աշխարհի ստեղծուելէն առաջ, յաւիտենից մինչև յաւիտեան դուն ես Ածուած։

3 Դուն մարդը փոշի կը դարձնես, ու կ'ըսես՝ Ետ դարձէ՛ք մարդոց որդիներ։

4 Քանի որ հազար տարին քու առջեւդ երեկուան օրին պէս է՝ որ անցաւ, կամ դիշերուան պահու մը պէս։

5 Կ'ընկղմես անոնք, հերազի պէս կ'ըլլան. առտուընդ կանանչացած խոտի պէս կ'ըլլան.

6 Առտուընդ կը ծաղկի ու կը կանանչնայ, իրիկունը կը կտրուի ու կը չորնայ։

7 Ինչու որ քու բարկութենէդ կը մաշինք, և քու սրտմտութենէդ կը խռովինք։

8 Մեր անօրէնութիւնները քու առջեւդ, ու մեր ծածուկ ներքինը քու երեսիդ լուսին մէջը դրիր։

9 Ինչու որ մեր բոլոր օրերը քու բարկութիւնովդ կ'անցնին. մեր տարիները ցնորքի մը պէս կ'անցընենք։

10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են. ու թէ որ զօրութիւնով ութսուն տարի ըլլան, տակաւին անոնց փառքը աշխատանք ու դառնութիւն է. ինչու որ անոնք շուտով կ'անցնին, ու մենք կը թռչինք։

11 Ո՞վ դիտէ քու բարկութեանդ զօրութիւնը, և քու սրտմտութիւնդ քու վախիդ համեմատ։

12 Ընանկ սորվեցուր մեզի մեր օրերը համրել, որ սրտի իմաստութիւն ստանանք։

13 Դարձիր՝ ով Տէր, մինչև ե՞րբ. ու զղջութիւն ըրէ քու ծառաներուդ։

14 Կշտացուր մեզ կանուխ քու ողորմութիւնովդ, որ ցնծանք և ուրախ ըլլանք մեր բոլոր օրերուն մէջ։

15 Ուրախացուր մեզ ան օրերուն չափովը որ տրտմեցուցիր. ան տարիներուն չափէն որ չարիք տեսանք։

16 Թող երեւնայ քու գործդ քու ծառաներուդ, և քու փառդ անոնց որդիներուն։

17 Ու մեր Տէր Ածուծոյն վայելչութիւնը մեր վրայ ըլլայ. և ձեռքերնուս գործը հաստատէ մեր վրայ. մեր ձեռքերուն գործը հաստատէ։

ՍԱՂՄ ՂԱ

1 Բարեպաշտ մարդոց վիճակը. 3 անոնց ապահովութիւնը. 9 անոնց ապաստանարանը։

1 Որ բնակիր Բարձրելոյն տակը բնակուր Ամենակարողին հովանաւորութեանը տակը պիտի հանգչի։

2 Տէրոջը համար պիտի բսեմ թէ իմ ապաւէնս ու իմ ամրոցս է. իմ Ածուածս՝ որուն կը յուսամ։

3 Ընդարձակ ան պիտի փրկէ քեզ որսորդին որոգայթէն, ապականիչ ժանտամահէն։

4 Քեզ իր փետուրներովը պիտի ծածկէ, ու իր թեւերուն տակը պիտի ապաստանիս. անոր ճշմարտութիւնը վահան մը ու ասպար մը պիտի ըլլայ քեզի։

5 Պիտի չվախնաս դիշերուան դարհուրանքէն, նետ յօրինակ թռչող ներան,

6 Ո՛չ մութի տեղը պտրտող ժանտամահէն, ո՛չ կէս օրուան աւերը սատակցնող հարուածէն։

7 Հազար հոգի քու քովիդ, ու տասը հազար քու աջ կողմիդ պիտի իյնան. բայց քեզի հասնողը չի պիտի չմտանենայ։

8 Միայն ի քու աչքերովդ պիտի նայիս, ու ամբարիշտներուն հատուցում պիտի տեսնես։

9 Որովհետև դուն Տէրը ես իմ Ապաւէնս՝ Բարձրեալը քեզի ապաստանարան ըրիր,

10 Քեզի չարիք պիտի չհասնի, և քու բնակարանիդ հարուած մը պիտի չմտանենայ։

11 Ինչու որ իր հրեշտակներուն

Մատ. խե. 9։
Ելբ. ժա. 5։
Բ Թագ. է. 15։ Եսա. ծե. 3։
Մատ. ծգ. 5։
Մատ. կծ. 9. 19։
Մատ. նդ. 22։
Մատ. խա. 13։

Բ Օր. լդ. 1։
Բ Օր. լդ. 27։ Եզեկ. ժա. 16։
Ընակ. բ. 25. 26։
Ծն. գ. 19։ Ժող. ժբ. 7։
Պետ. դ. 8։
Մատ. նգ. 20։
Մատ. ծդ. 15։ Եսա. խ. 6։
Մատ. դբ. 7։ Ցաւ. ժդ. 2։
Մատ. ծ. 21։ Երեմ. ժգ. 17։
Մատ. ժթ. 12։

Մատ. լե. 4։
Ը Օր. լբ. 36։ Մատ. ճլե. 14։
Մատ. ձե. 6։ Ճոխ. 2։
Ելմ. գ. 2։
Մատ. իգ. 4։
Հե. իդ. 12։

Մատ. իե. 5։ լա. 20։ լբ. 7։
Բ Մատ. ժե. 8։
Մատ. ճբգ. 5։
Մատ. ճիդ. 7։
Մատ. ժե. 8։ ձե. 1։ կա. 4։
Ցաւ. ե. 19. Եզե. Մատ. ճբ. 7։ ճիա. 6։ Ընակ. գ. 23. 24։ Եսա. խդ. 2։
Մատ. իծ. 34։ Մատ. ա. 5։
Ճմ. Ք։
Ա Մատ. հա. 3։ գ. 1։
Ընակ. ժբ. 21։
Մատ. լդ. 7։ Նա. 3։ Մատ. գ. 6։ Ղա. գ. 10. 11։ Երբ. ա. 14։

պիտի ապագրէ քեզի համար , որ քու բոլոր ճամբաներուդ մէջը քեզ պահէն ։

12 Անոնք ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցրնեն քեզ , Նոր չըլլայ թէ ոտքդ քարի դարնես ։

13 Առիւծի ու իժի վրայ պիտի քալես . առիւծի կորիւնը ու վիշապը պիտի կոխկռտաս ։

14 Որովհետեւ ինծի կը ցանկայ , ա՛նոր համար ես պիտի փրկեմ անիկայ . անոր ամրութիւն պիտի ըլլամ , ինչու որ անիկայ է իմ անունս գիտցաւ ։

15 Ինծի պիտի կանչէ , ու ես անոր պատասխան պիտի տամ . Նեղութեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ . պիտի ապրեցրնեմ ու փառաւորեմ անիկայ .

16 Երկայն օրերով պիտի կշնացրնեմ անիկայ , ու իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցուցրնեմ ։

ՍԱՂՄ · ՂԲ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկը որ գնա՛ստած գովեն , 4 անոր մեծ գործերուն համար , 6 նաեւ անոր գթասրտութեան համար որ չպատժուին կ՚ըսէ , 10 ու անոր բարութեանը համար որ բարեպաշտներուն կ՚ըսէ ։

Շաբաթ օրուան համար Սաղմոս ։ — երգ ։

1 — Հարի է գոհանալ Տէրոջմէն , ու սաղմոս ըսել քու անունդդ՝ ով Բարձրեալ ,

2 Ըսուսանց Բրտու ողորմութիւնդ , ու դիշերները քու հաւատարմութիւնդ պատմել ,

3 Տասը լար ունեցող նուագարանով ու սաւիղով , քնարի ձայնով ։

4 Վասն զի դուն՝ ով Տէր , քու գործերովդ իս ուրախացուցիր . քու ձեռքերուդ գործերովը պիտի ցրնծամ ։

5 Ո՛վ Տէր՝ ինչ մեծ են քու գործերդ . Շատ խորունկ են քու խորհուրդներդ ։

6 Ընդհարտ մարդը սահիկայ չիմանար , ու յիմարը չհասկրնար ։

7 Երբ մարթիւանեըուն խոտի պէս բուսնիը , ու բոլոր անօրէնութիւն գործողներուն ծաղիկը իրենց յաւիտենական կորստեանը կը ժողվէ ։

8 Բայց դուն՝ ով Տէր , յաւիտեան բարձր ես ։

9 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ՝ ով Տէր , վասն զի ահա քու թշնամիներդ պիտի կորսուին . բոլոր անօրէնութիւն գործողները ի՛պիտի ցրուին ։

10 Բայց իմ եղջիւրս միեղջերուինն պէս պիտի բարձրացրնես . ես նոր իւղով օծուեցայ .

11 Նաեւ իմ աչքերս թշնամիներուս ուրո՛ւածը պիտի տեսնեն . իմ հականջներս ինծի դէմ ելլող չարագործներուն կռա՛ պատէ՛ը պիտի լսեն ։

12 Ընդարը արմաւենիի պէս պիտի ծաղկի , Լիբանանի եղեւնիի պէս պիտի մեծնայ ։

13 Տէրոջը տանը մէջ տնկուածները Աստուծոյն սրաշներուն մէջը պիտի ծաղկին .

14 Ծերութեան ատենն ալ պտուղ պիտի տան , պարարտ ու կանանչ պիտի մնան ,

15 Որ պատմեն թէ Տէրը ուղիղ է . Անիկայ է իմ վէմս է , ու անիրաւութիւն չկայ անոր մէջ ։

ՍԱՂՄ · ՂԳ

1–5 Բերիսոսի թագաւորութիւնը վերափոխութիւնը , գերութիւնը ու սրբութիւնը ։

1 — Տէրը կը թագաւորէ , Բամեծափառութիւն հագած է . Տէրը զօրութիւն հագած — Հագուեցաւ . Աշխարհքն ալ հաստատուած է որ չսասնի ։

2 Քու աթոռդ հին ժամանակէն հաստատ է . Դի յաւիտենից ես դուն ։

3 Ովվ Տէր՝ գետերը բարձրացուցին , գետերը բարձրացուցին իրենց ձայնը . գետերը կը բարձրացրնեն իրենց շառաչիւնը ։

4 Շատ ջուրերուն ձայնէն — ծովուն զօրաւոր ալիքներէն աւելի զօրաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ ։

5 Քու վկայութիւններդ շատ հաւատարիմ են . ով Տէր՝ սրբութիւնը քու տանդ կը վայլէ յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՂԴ

1 Մարգարէն արդարութիւն խնդրելով՝ բանաւորութեան ու ամբարշտութեան համար կը դանգատի . 8 Աստուծոյ նախախնամութիւնը կ՚իմացրնէ . 12 վերացած մարդուն երջանկութիւնը կը ցուցրնէ . 16 կը հաստատէ թէ Աստուած նեղեալը կը պաշտպանէ ։

1 Ովվ Տէր՝ — վրէժխնդրութեան Աստուած , ով վրէժխնդրութեան Աստուած , յայտնուէ ։

2 Բարձրա՛ ով երկրին Դատաւորը , ամբարտաւաններուն հատուցում բրէ ։

3 Ովվ Տէր՝ մինչեւ ե՞րբ ամբարիշտները , մինչեւ ե՞րբ ամբարիշտները պարծենան .

4 Գոռոզութեամբ բարբառելով խօսին , — բոլոր անօրէնութիւն գործողները պարծենան ։

5 Ովվ Տէր՝ անոնք քու ժողովուրդդ կը հարստահարեն , ու քու ժառանգութիւնդ կը չարչարեն .

ԵՍաղ · ծդ · 7 ։ ՆԹ · 10 ։ ՃԺբ · 8 ։

ԵՃբր · և · 23 ։ Սաղ · լե · 24 ։

ԵՍաղ · թ · 10 ։

ԲՍաղ · ծ · 15 ։ ԶԵս · իգ · 2 ։

Համբակ · բ · 30 ։

ՅԸսաղ · գ · 2 ։

— Սաղ · ճԽե · 1 ։

ԲՍաղ · ՍԹ · 1 ։

ԶՄաղ · իգ · 5 ։ Սաղ · ԼԴ · 2 ։

ԴՍաղ · իս · 5 ։ ՆԼե · 17 ։ ԵԵս · իբ · 29 ։ Հռով · Ժա · 33 · 34 ։

ՂՍաղ · Կդ · 22 ։ ՂԴ · 8 ։

ԵՃբր · Ժբ · 6 ։ իս · 7 ։ Սաղ · լե · 1 · 2 · 38 ։ Եբեմ · Ժբ · 1 · 2 ։ Մաղ · դ · 15 ։ ՀՍաղ · Ձգ · 18 ։

ԲՍաղ · կբ · 1 ։ ՍԹ · 10 ։ ԲՍաղ · ՍԹ · 17 · 24 ։ ԵՍաղ · իգ · 5 ։

ԵՍաղ · ծգ · 7 ։ ՍԹ · 10 ։ ՃԺբ · 8 ։

ԵՍաղ · ծբ · 8 ։ Նա · կե · 22 ։ Ովս · Ժգ · 5 · 6 ։

ԲՍաղ · ճ · 4 ։ ՃԼե · 2 ։

ԼԲՕբ · լբ · 4 ։ ՀՀաղ · Թ · 14 ։

— Սաղ · գգ · 10 ։ գե · 1 ։ գԹ · 1 ։ Նա · ՃբՀ · 6 ։ Յայտ · ԺԹ · 6 ։

ԲՍաղ · ՀԴ · 1 ։

ԷՍաղ · կե · 6 ։

ԴՍաղ · գգ · 10 ։

ԵՍաղ · իե · 6 ։ Ընաղ · բ · 22 , ՀԸ ։

ՂՍաղ · կե · 7 ։ ՍԹ · 9 ։

ՀՆԷբ · ԵԲ · կար օրիբ ։

6 Որբևարին ու պանդուխտը կը սպաննեն , և որբերը կը մեռցընեն ։
7 Ու կ՚ըսեն . Տէրը չտեսնէր , և Յակոբին Աստուածը չիմանար ։
8 Խմացէք՝ ով ժողովուրդին անմիտները , ու դուք՝ ով յիմարներ՝ ե՞րբ միտք պիտի առնէք ։
9 Ըմիթէ ականջը տնկողը չը՞լսէր , կամ թէ աչքը ստեղծողը չը՞տեսներ ։
10 Միթէ ազգերը խրատողը չը՞յանդիմաներ . միթէ Ը մարդու դիտութիւն սորվեցընողը չը՞գիտեր ։
11 Ժ Տէրը մարդոց խորհուրդները գիտէ որ ունայնութիւն են ։
12 Երանի՛ ան մարդուն՝ որն որ գուն կը խրատես՝ ով Տէր , և քու օրէնքէդ անոր կը սորվեցընես ,
13 Որ չարութեան օրերուն մէջը անհնկայ հանգչեցընես , մինչև որ ամբարշտին համար հոր փորուի ։
14 Ու ան զի Տէրը իր ժողովուրդը երևակ պիտի չձգէ , ու իր ժառանգութիւնը պիտի չմերժէ .
15 Հապա դատաստանը իրաւունքի պիտի դառնայ , ու ամէն սրտով ուղղներըը անոր ետևէն պիտի երթան ։
16 Ո՞վ ինծի համար չարերուն դէմ պիտի ելլէ , ով ինծի համար անօրէնութիւն գործողներուն դէմ պիտի կայնի ։
17 Եթէ որ Տէրը ինծի օգնական չըլլար , քիչ պիտի մնար որ իմ անձս լռութեան ԹՂ բնակէր ։
18 Երբոր կ՚ըսէի թէ Ի՛մ ոտքս կը սասանի , ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ իս կը հաստատէր ։
19 Իմ ներսի դիս հոգերս շատցած ատենը՝ քու մխիթարութիւններդ իմ անձս կ՚ուրախացընէին ։
20 Միթէ քեզի հետ հաղորդակցութիւն ունի՞ Ն անօրէնութեան աթոռը , որ Ո՞ օրէնքին դէմ Ռ չարիք կը պատրաստէ ։
21 Ն Ընդարին անձին դէմ կը ժողվուին , ու Հանճար արիւնը կը դատապարտեն ։
22 Բայց Տէրը Ս իմ ամրութիւնս է , ու իմ Աստուածս՝ իմ ապաւինութեան վէմը ։
23 Եւ Ո անոնց անօրէնութիւնը իրենց վրայ պիտի դարձնէ , ու զանոնք իրենց չարութեամբը պիտի ջնջէ . մեր Տէր Աստուածը պիտի ջնջէ զանոնք ։

ՍԱՂՄ · Դ

1 Աստուած գովեցուցէք , ով Յակոբայ մէջ ։ 3 իր միաժութեանը , 6 ու իր բարութեանը համար ։ 8 Աստուած չփոթելու յորդորանք մը ։

1 Ճնկէք ցնծութիւն բոլոր Տէրոջը առջև , – ազատականք Ը մեր փրկութեան վէմին ։
2 Գոհութիւնով անոր երեսին առջևը գանք , սաղմոսներով աղաղակենք անոր ։
3 Ինչու որ Ֆ Տէրը մեծ Աստուած է , ու բոլոր աստուածներուն վրայ մեծ թագաւոր է ։
4 Անոր ձեռքին մէջն է երկրի խորութիւնք տեղերը , ու լեռներուն Ֆ բարձրութիւնները անոնն են ։
5 Ֆ Իրն է ծովը , ու ինքը շինեց զանիկայ . և իր ձեռքերը ստեղծեցին ցամաքը ։
6 Եկէք երկրպագութիւն ընենք ու ծունկը . Ֆ ծունկ կրկնենք մեղ ստեղծող Տէրոջը առջև .
7 Ինչու որ ան է մեր Աստուածը . ու Ը մենք անոր արօտին ժողովուրդը և անոր ձեռքին ոչխարներն ենք . Ֆ այսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք ,
8 Ձեր սիրտերը մի՛ խստացընէք Ը ինչպես Մերիպային մէջ , անապատին մէջ փորձութեան օրը անը պես ,
9 Ուր որ Ֆ ձեր հայրերը զիս փորձեցին . քննեցին զիս ու Ֆ իմ գործքերս տեսան ։
10 Ֆ Քառասուն տարի զզուեցայ ան ազգէն , ու ըսի ՝ Անոնք սրտով մոլորած ժողովուրդ մըն են , իմ ճամբաներս չճանչցան ։
11 Ուստի իմ բարկութեանս մէջ Ֆ երդում ըրի թէ Անոնք իմ հանգիստս պիտի չմտնեն ։

ՍԱՂՄ · Դ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը ։ 4 իր միաժութեանը , 8 իր թշտաբութեանը , 11 և իր սիրեցեալ դաստատութեան համար ։

1 Ե՛կ ը երգ – երգեցէք Տէրոջը . ով բոլոր երկիր՝ երգեցէք Տէրոջը ։
2 Երգեցէք Տէրոջը , օրհնեցէք անոր անունը . օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք ։
3 Ընոր փառքը ազգերուն մէջ պատմեցէք , – անոր հրաշքները բոլոր ժողովուրդներուն մէջ .
4 Քանզի Ֆ Տէրը մեծ է ու Ֆ խիստ գովելի . Ֆ անիկայ բոլոր աստուածներուն վրայ ահաւոր է ։
5 Ինչու որ Ֆ ազգերուն բոլոր աստուածները Ֆ կուռքեր են . Ը բայց Եհովան երկինքը ստեղծեց ։
6 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջևն , զօրութիւն ու գեղեցկութիւն անոր սրբարանին մէջ ։
7 Ֆ Տէրոջը տուէք , ով ժողովրդոց տոհմերը , Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։
8 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառք . ընծայ առէք ու անոր սրաշէներուն մէջը մտնէք ։
9 Ը Սուրբ Հանդէսով՝ Տէրոջը եր-

ՂՍապ · ժ · 11 · 13 · Ծնն · 7 ։
Ի Սպ · Նգ · 22 ։ գր · 6 ։
ԸԵԶ · գ · 11 · Ռաակ · ի · 12 ։
ԸՅոբ · լե · 11 ։ Եա · իբ · 26 ։
Ձ ա Կոր · գ · 20 ։
ԻՅոբ · և · 17 ։ Ռաակ · գ · 11 ։ ա Կոր · ժա · 32 ։ Երբ · ժբ · 5 · ՃԼ ։
Լ ա Թագ · ժբ · 22 ։ Հառ. ժա. 1 · 2 ։
Ի Սպ · Ծկղ · 1 · 2 ։
Ֆ Սպ · լբ · 16 ։
Ն Ռմռ · գ · 3 ։
Ո Սպ · ծբ · 2 ։ Եա · ժ · 1 ։
= Կ՚ը՝ ներհակ օրէնքով
Ն Մաա · իե · 1 ։
ՂԵԶ · իգ · 7 · Ռաակ · ժե · 15 ։
Ֆ Սպ · ծթ · 9 ։ կբ · 2 · 6 ։
Ֆ Սպ · և · 16 ։ Ռաակ · բ · 22 · և · 22 ։
– Սպ · ջ · 1 ։
ԲԸ Օր · լբ · 15 · բ Թագ · իբ · 47 ։

1 Ընկէք ցնծութիւն բոլոր Տէրոջը առջև , – ազատականք Ը մեր փրկութեան վէմին ։
2 Գոհութիւնով անոր երեսին առջևը գանք , սաղմոսներով աղաղակենք անոր ։
3 Ինչու որ Ֆ Տէրը մեծ Աստուած է , ու բոլոր աստուածներուն վրայ մեծ թագաւոր է ։
4 Անոր ձեռքին մէջն է երկրի խորութիւնք տեղերը , ու լեռներուն Ֆ բարձրութիւնները անոն են ։
5 Ֆ Իրն է ծովը , ու ինքը շինեց զանիկայ . և իր ձեռքերը ստեղծեցին ցամաքը ։
6 Եկէք երկրպագութիւն ընենք ու ծունկը . Ֆ ծունկ կրկնենք մեղ ստեղծող Տէրոջը առջև .
7 Ինչու որ ան է մեր Աստուածը . ու Ը մենք անոր արօտին ժողովուրդը և անոր ձեռքին ոչխարներն ենք . Ֆ այսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք ,
8 Ձեր սիրտերը մի՛ խստացընէք Ը ինչպես Մերիպային մէջ , անապատին մէջ փորձութեան օրը անը պես ,
9 Ուր որ Ֆ ձեր հայրերը զիս փորձեցին . քննեցին զիս ու Ֆ իմ գործքերս տեսան ։
10 Ֆ Քառասուն տարի զզուեցայ ան ազգէն , ու ըսի ՝ Անոնք սրտով մոլորած ժողովուրդ մըն են , իմ ճամբաներս չճանչցան ։
11 Ուստի իմ բարկութեանս մէջ Ֆ երդում ըրի թէ Անոնք իմ հանգիստս պիտի չմտնեն ։

ՂԵԶ · ժէ · 2 · Թես · ի · 13 · բ Օր · ղ · 16 ։
Ի Սպ · Նբ · 18 · 40 , 56 · ա Կոր · ժ · 9 ։
Ֆ Թես · Ժգ · 22 ։
Ի Երբ · գ · 10 · 17 ։
Լ Թես · Ժգ · 23 , 28 , 30 · Երբ · գ · 11 · 18 · գ · 3 · 5 ։
– ա Պտ · Ժգ · 23 – 33 ։ Սպ · լգ · 30 ։
Ի Սպ · Ծկղ · 3 ։
Ֆ Սպ · Յբ · 3 ։
Ֆ Սպ · գե · 3 ։
Ի Տես Երեմ · ժ · 11 , 12 ։
Ֆ Կ՚ը՝ ապատեղծութիւններ
Ղ Սպ · Ծժե · 15 · Եա · Եբ · 5 ։
Ի Սպ · իթ · 1 , 2 ։
Ը Սպ · իթ · 2 · Ծժ · 3 ։
Ձ Կ՚ը՝ Աբբ բուն իմաստով գործածուած

կրօպագութիւն ըրէք · վախցէք անոր երեսէն՝ ով բոլոր երկիր ։

10 Հեթանոսներուն մէջ ըսէք թէ Տէրը կը թագաւորէ · աշխարհն ալ հաստատուած է որ չսասանի · Ժանիկայ պիտի դատէ ժողովուրդները ուղղութիւնով ։

11 Երկինքը թող ուրախանայ ու երկիրը ցնծայ · Ծովը իր լիութեամբը թող գոռայ ·

12 Դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան · ան ատենը անտառին բոլոր ծառերը թող ցնծան

13 Տէրոջը առջեւը , ինչու որ կուգայ , ինչու որ կուգայ երկիրը դատելու · Ի պիտի դատէ աշխարհը արդարութիւնով , ու ժողովուրդները իր ճշմարտութիւնովը ։

ՍԱՂՄՈՍ · Ղ Ի

1 Ամուսնոյ թագաւորութիւնը վիճախաութիւնը ։ 7 Եկեղեցին կռապաշտներուն վրայ Ամուսնոյ բերած դատաստաններովը կ'ուրախանայ ։ 10 Բարեպաշտութեան և ուրախութեան յորդորանք մը ։

1 — Տէրը կը թագաւորէ , երկիրը թող ցնծայ · շատ կղզիներ թող ուրախանան ։

2 Ամպ ու բոլորտիքը անոր եղած են , արդարութիւնը ու իրաւունքը անոր աթոռին հիմերն են ։

3 Անոր առջեւէն կրակ կ'երթայ , ու անոր բոլորտիքը եղած թշնամիները կ'այրէ ։

4 Անոր փայլակները աշխարհքը կը լուսաւորեն · երկիրը կը տեսնէ ու կը դողայ ։

5 Լեռները մոմի պէս կը հալին Եհովային երեսէն , բոլոր երկրին Տէրոջը երեսէն ։

6 Երկինքը կը պատմէ անոր արդարութիւնը , ու բոլոր ժողովուրդները կը տեսնեն անոր փառքը ։

7 Թող ամչնան ան ամէնը որ կուռքերուն կը ծառայեն , որ ունայնութիւններով կը պարծենան · ով բոլոր աստուածներ՝ անոր երկրպագութիւն ըրէք ։

8 Սիովն լսեց և ուրախացաւ , և Յուդայի աղջիկները ցնծացին քու իրաւունքներուդ համար՝ ով Տէր ։

9 Վասն զի դուն՝ ով Տէր , բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ · Շատ բարձրացար բոլոր աստուածներուն վրայ ։

10 Ով Տէրը սիրողներ՝ ատեցէք չարութիւնը · Անիկայ իր սուրբերուն անձերը կը պահէ , ամբարիշտներուն ձեռքէն կը փրկէ զանոնք ։

11 Արդարին համար լոյս ցանուեցաւ , ու սրտով ուղղներուն համար ուրախութիւն ։

12 Տէրոջմով ուրախացէք՝ ով արդարներ , ու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէք ։

ՍԱՂՄ · Ղ Բ

1 Մաղմոսերգուն կը յորդորէ Հրեաները , 4 Հեթանոսները , 7 ու բոլոր սահմանակիցները՝ որ գՔաոսած գովեն ։

Սաղմոս ։

1 — Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը , ինչու որ հրաշքներ ըրաւ · իր աջ ձեռքը ու իր սուրբ բազուկը իրեն փրկութիւն տուաւ ։

2 Տէրը ցուցուց իր փրկութիւնը , ազգերուն առջեւն յայտնեց իր արդարութիւնը ։

3 Յիշեց իր ողորմութիւնը ու իր հաւատարմութիւնը Իսրայէլին տանը համար · Երկրին ամէն ծայրերը մեր Աստուծոյն փրկութիւնը տեսան ։

4 Ցնծացէք Տէրոջը առջեւ՝ ով բոլոր երկիր · ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէք ու սաղմոս բսէք ։

5 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը քնարով , քնարով ու սաղմոսի ձայնով ·

6 Փողերով ու շեփորի ձայնով աղաղակեցէք Տէր թագաւորին առջեւը ։

7 Թող գոռայ ծովը ու անոր լիութիւնը , աշխարհքը ու անոր բնակիչները ։

8 Գետերը թող ծափ զարնեն , սարերը միասին թող ցնծան

9 Տէրոջը առջեւը , Քինչու որ կուգայ երկիրը դատելու · անիկայ պիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով , ու ժողովուրդները ուղղութիւնով ։

ՍԱՂՄ · Ղ Թ

1 Մարգարէն Սիովի մէջ եղող Ամուսնոյ թագաւորութիւնը կը սաստկացէ · 5 ու նախահայրերուն օրհնակովը կը յորդորէ ամէնքն ալ որ Ամուսնոյ երկրպագութիւն ընեն իր սուրբ լեռանը վրայ ։

1 — Տէրը կը թագաւորէ , ժողովուրդները թող սարսափին · Ինքը քերովբէից վրայ կը նստի , երկիրը թող շարժի ։

2 Տէրը մեծ է Սիովնի մէջ , ու բարձրացած է բոլոր ժողովուրդներուն վրայ ։

3 Թող գովին քու մեծ ու ահաւոր անունդ · անիկայ սուրբ է ։

4 Եւ թագաւորին զօրութիւնը իրաւունքը կը սիրէ՝ · ուղղութիւն հաստատեցիր , իրաւունք ու արդարութիւն ըրիր Յակոբին մէջ ։

Բ Սպ · դդ · 1 ։ դէ · 1 ։ Յայտ · ժա · 15 ։ ԺԹ · 6 ։
Բ Հիր · 13 ։ Սպ · կէ · 4 ։ դը · 9 ։
Է Սպ · կթ · 24 ։
Ը Սպ · դը · 7 ։ ճշ ։

Է Սպ · կէ · 4 ։ Յայտ · ժթ · 11 ։

— Սպ · դդ · 10 ։
Բ Ես · 4 · 9 ։ Դ Թագ · բ · 12 ։ Սպ · ժբ · 11 ։
Դ Սպ · ԺԲ · 14 ։
Է Սպ · ժբ · 8 ։ ե · 3 ։ Դան · է · 10 ։ Ամր · գ · 5 ։
Ը Եզ · ժթ · 18 ։ Սպ · Կէ · 18։ ճգ · 32 ։
Թ Գատ · և · 5։ Միք · ա · 4 ։ Նաե · ա · 5 ։
Ը Սպ · ԺԲ · 1 ։ ե · 6 ։
Բ Եզ · ի · 4 ։ Դէ · իզ · 1 ։ Բ Օր · և · 8 ։ իե · 15 ։
Է Երբ · ա · 6 ։ Է Սպ · Ձգ · 18 ։
Ը Եզ · ԺԲ · 11 ։ Սպ · գե · 3 ։ դդ · 4 ։
Է Սպ · Լդ · 14 ։ իէ · 27 ։ ճա · 3 ։ Ը · Մաղ · և · 15 ։ Հով · ԺԲ · 9 ։
Է Սպ · լա · 23 ։ իէ · 28 ։ Հեա · 20 ։ Ամաղ · բ · 8 ։
Ի Սպ · իէ · 39 ։ 40 ։ Դան · դ · 28։ գ · 22 · 27 ։

Ա Ցար · իբ · 28 ։ Սպ · ճԺբ · 4 ։ Ամաղ · գ · 18 ։
Ֆ Սպ · Լդ · 1 ։
Ղ Սպ · է · 4 ։

— Սպ · Լդ · 3 ։ դդ · 1 ։ Եա · խբ · 10 ։
Բ Եզ · ԺԷ · 11 ։ Սպ · Հէ · 14 ։ Ձգ · 10 ։ ճե · 5 ։ ՃԳ · 4 ։ ՃԹ · 14 ։
Ֆ Եզ · ԺԷ · 6 ։ Եա · ՃԲ · 16 ։ կգ · 5 ։
* Կամ՝ յաղթութիւն
Գ Եա · Ձբ · 10։ Ղա · բ · 30 · 31 ։
Է Եա · կր · 2 ։ Հաով · գ · 25 · 26 ։
Ղ Ղա · ա · 54 · 55 · 72 ։
Է Եա · խԲ · 6 ։ Ձբ · 10 ։ Ղա · բ · 30 · 31 ։ գ · 6 ։ Դար · Ժգ · 47 ։ իբ · 28 ։
Ը Սպ · գե · 1 ։ ճ · 1 ։
Բ Թես · Ժ · 10 ։ ա Պտ · ԺԷ · 28 ։ բ Պտ · իԲ · 27 ։
Ֆ Սպ · դդ · 11 ։ ճշ ։
Է Եա · Ձե · 12 ։
Ը Սպ · դդ · 10 · 13 ։

5 Ընտարեցայուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը, ու երկրպագութիւն բերէք անոր ոտքերուն պատուանդանին. Ան սուրբ է։

6 Մովսէս ու Ահարոն անոր քահանաներուն մէջ, և Սամուէլ անոր անունը կանչողներուն մէջ, Տէրոջը կ՚աղաղակէին, ու անիկայ պատասխան կու տար անոնց։

7 Ամպի սիւնին մէջէն կը խօսէր անոնց հետ. անոնք կը պահէին անոր վկայութիւնները, և այն հրամանը՝ որ իրենց տուաւ։

8 Ո՛վ Տէր՝ մեր Աստուածը, դուն կը լսէիր անոնց. Ներող Աստուած էիր, թէպէտ և վրէժխնդիր եղար անոնց գործքերուն։

9 Ընտարեցուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը, ու երկրպագութիւն բերէք անոր սուրբ լեռանը վրայ. ինչու որ Տէրը՝ մեր Աստուածը սուրբ է։

ՍԱՂՄՈՍ • Ճ

1 Ուրախութեամբ գԱստուած գովերգ յարդարանք մը՝ 3 անոր մեծութեանը 4 ու կարգութեանը համար։

Գոհութեան սաղմոս։

1 Աղաղակեցէք Տէրոջը՝ ով բոլոր երկիր,

2 Ծառայեցէք Տէրոջը ուրախութեամբ. անոր առջեւն եկէք ցնծութեամբ։

3 Ճանչցէք որ Եհովան է Աստուած. ինքիկայ ստեղծեց մեզ, ու՝ չէ թէ մենք". Մենք անոր ժողովրդը ու անոր արօտին ոչխարներն ենք։

4 Մտէք անոր դռներըը գոհութեամբ, — անոր սրաձները օրհնութեամբ. գոհացեք անկէ — օրհնեցէք անոր անունը։

5 Վասն զի Տէրը բարի է. Ան անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է, ու անոր հաւատարմութիւնը ազգ մինչև ազգ։

ՍԱՂՄՈՍ • ՃԱ

1—8 Դաւիթ բարեպաշտութեան օրհա ու խոստմունք կ՚ընէ։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ողորմութիւն ու իրաւունք պիտի երգեմ. ով Տէր՝ քեզի սաղմոս պիտի բանեմ։

2 Խոհեմութիւնով պիտի քայլեմ կատարելութեան ճամբուն մէջ. ե՞րբ ինծի պիտի գաս. Իմ տանս մէջ սրտիս կատարելութիւնով պիտի վարուիմ։

3 Աչքերուս առջեւն չար բան մը պիտի չդնեմ. Մոլորածներուն գործքը կ՚ատեմ, ինծի չիպակչի։

4 Ծուռ սիրտը ինծի զատուի ինծմէ. Չարը պիտի չճանչնամ։

5 Ան որ ծածուկ կը խօսի իր ընկերին դէմ, պիտի ջնջեմ. Ան որ աչքերով բարձր է ու սրտով ամբարտաւան, անոր պիտի չհամբերեմ։

6 Իմ աչքերս երկրի հաւատարիմներուն վրայ պիտի ըլլան, որ ինծի հետ բնակին. Կատարելութեան ճամբուն մէջ քալողը ինծի ծառայութիւն պիտի ընէ։

7 Նենգաւորը պիտի չբնակի իմ տանս մէջ. սուտ խօսողը աչքերուս առջեւն պիտի չհաստատուի։

8 Առտուանց կ՚կանուխ պիտի ջնջեմ երկրին բոլոր ամբարիշտները, որ Տէրոջը քաղաքէն բոլոր անօրէնութիւն գործողները կտրատեցնեմ։

ՍԱՂՄՈՍ • ՃԲ

1 Մարգարէին իր ազօթքին մէջ ծանր դանդաղումը կ՚ընէ. 12 բայց Աստուծոյ յաւիտենական նախնիքը ու ազգութիւնը յիշելով կը միսիթարուի. 18 չհաշիւ որ Աստուծոյ ազգութիւնները անյիշատակ մնան. 23 իր ահագնութիւնը կը գործացնէ Աստուծոյ անփոփոխ բնոյթը մեզ բերելով։

Վշտալիին ազօթքը՝ — Երբոր հեծեծը կը մարի ու իր դանդաղը առջեւն կը թափէ։

1 Ով Տէր՝ լսէ իմ ազօթքս. Ու իմ աղաղակս թող քեզի հասնի։

2 Քու երեսդ մի ծածկեր ինծմէ իմ նեղութեանս օրը. Խոնարհցուր ինծի քու ականջդ. չուտով պատասխան տուր ինծի ան օրը որ ձեզի կանչեմ։

3 Ինչու որ իմ օրերս մնուխի պէս փճացան, և իմ ոսկորներս խոռի պէս պրեցան։

4 Սիրտս զարնուեցաւ ու խոտի պէս չորցաւ, անանկ որ իմ հացս ուտելու մոռցայ։

5 Հառաչանքիս ձայնէն ոսկորներս մսերիկիս փական։

6 Անապատին մկնի հանգուցեալ անմանեցայ, աւերակներուն բուի պէս եղայ։

7 Ինծի ուշացի, ու նման եղայ տանիքին վրայ միակ եղող ճրնճղուկին։

8 Ամէն օր իմ թշնամիներս ինծի կրնահատան, իմ վրաս ատոտիկ բարկացողները ինծի դէմ երդում կ՚ընեն։

9 Ինչու որ մոխիրը հացի պէս կերայ, ու խմիչքս արցունքով խառնեցի

10 քու բարկութեանդ ու սրամտութեանդ համար, ինչու որ զիս վերցուցիր ու նետեցիր։

11 Իմ օրերս երկրնգաց ստուերի պէս եղան, ու ես խոտի պէս չորցայ։

Ը Հմր 9։

Ե ա Պն • իբ • 2։ Սագ • ձէր • 7։

Ը Դն • ժթ • 2։

Բ Եբեմ. ժե • 1։

Ժ Եզ • ժգ • 15։ ժե • 25։ ա թագ • է • 9։ ժբ • 18։

Ե Եզ • լդ • 9։

Ը Թագ • ժգ • 20։ Եբեմ. ԽԹ • 28։ Սոփ • գ • 7։

Ե Ցճա Եզ • լբ • 2։ Եռ։ Թագ • է • 12։ 24։ բ Օբ • Թ • 20։

Ժ Հմր 5։ Եզ • ժե. 2։ Սագ • լգ • 3։ ՃԺբ • 28։

Ա Սագ • գե • 1։ գբ • 4։

Բ Սագ.ՃԺԹ. 73։ ՃԹՅ • 13, Եռ։ ՃԹԻ. 2։ Եբե • բ • 10։

Գ Կամ՝ մենք անոնն ենք։

Դ Սագ • գե • 7։ Եզեկ • լդ • 30, 31։

Ե Սագ • կգ • 13։ ՃԺգ • 17, 18, 19։

Զ Սագ • ՃԼԳ • 1, Եռ։

Ա Սագ • ՃԼԹ • 1։

Բ ա Թագ • ժբ • 14։

Գ գ Թագ • Թ • 4։ ժա • 4։

Դ Ցես • իգ • 6։ ա Թագ • ժբ • 20, 21։ Սագ • իս • 4։ ՃԼԵ • 5։

Ե Սագ • գե • 10։

Զ Հմր 9։

Է ա Պն • իբ • 2։ Սագ • ՃԼԲ • 7։

Ը Դն • ժԹ • 2։

Թ Եբեմ. ժե • 1։

Ժ Եզ • ժգ • 15։ ժե • 25։ ա թագ • է • 9։ ժբ • 18։

Ի Եզ • լդ • 9։

Լ Թագ • ժգ • 20։ Եբեմ. Խգ • 28։ Սոփ • գ • 7։

Խ Ցճա Եզ • լբ • 2։ Եռ։ Թագ • է • 12։ 24։ բ Օբ • Թ • 20։

Ծ Հմր 5։ Եզ • ժե. 2։ Սագ • լգ • 3։ ՃԺբ • 28։

Ա Սագ • գե • 1։ գբ • 4։

Բ Սագ.ՃԺԹ. 73։ ՃԹՅ • 13, Եռ։ ՃԹԻ. 2։ Եբե • բ • 10։

Գ Կամ՝ մենք անոնն ենք։

Դ Սագ • գե • 7։ Եզեկ • լդ • 30, 31։

Ե Սագ • կգ • 13։ ՃԺգ • 17, 18, 19։

Զ Սագ • ՃԼԳ • 1, Եռ։

Է Սագ • ՃԼԹ • 1։

Ը ա Թագ • ժբ • 14։

Թ գ Թագ • Թ • 4։ ժա • 4։

Ժ Ցես • իգ • 6։ ա Թագ • ժբ • 20, 21։ Սագ • իս • 4։ ՃԼԵ • 5։

Ի Սագ • գե • 10։

Լ Մատ • է • 23։ ՐՃՄ. բ • 19։

Խ Սագ • ժբ • 27։ Ռաթ. գ • 17։

Ծ Սագ • ՃԺԹ. 1։

Ա Սագ • Ճե • 10։ Եբեմ. իա • 12։

Բ Սագ • իզ • 2, 8։

Գ Սագ • կա • 2։ ՃԹբ • 2։

Դ Եզ • բ • 28։ ա Թագ • ԺԹ • 16։ Սագ • ժբ • 6։

Ե Սագ • իէ • 9։ կԹ • 15։

Զ Սագ • Հա • 2։ Ճբ • 2։

Է Սագ.ՃԺԹ. 83։ Ցակ • գ • 15։

Ը Ցոր • լ • 20։ Սագ • լա • 10։ ՕՁՐ • ա • 13։

Թ Սագ • լէ • 2։ Հմր 11։

Ժ Ցոր • ԺԲ • 20։ ՕՁՐ • գ • 8։

Ի Եզ • 17։ 11։ Սագ • բ • 14։

Լ Ցոր • լ • 20։ Սագ • 4։

Խ Սագ • կե • 4։

Ծ Սագ • լա • 11։

Ա Դտր • իգ • 11։

Բ Դտր • իգ • 12։

Գ Սագ • իա • 3։ Ե • 5։

Դ Ցոր • ԺԲ • 2։ Սագ • ՃԹՅ • 4։ Ցակ • գ • 12։

Ե Հմր 4։ Եռ • 6։ Ցես • Ցակ • ա • 10։

12 Բայց Աղուն ով Տէր՝ յաւիտեան
կը կենաս , և ազգ յիւրաքանչ-
ազգ մինչև ազգ :
13 Դուն պիտի ելլես ու Սիոնին ո-
ղորմիս . ինչու որ ժամանակ է ա-
նոր ողորմելու , ինչու որ որոշուած
ժամանակը հասաւ :
14 Վասն զի քու ծառաներդ անոր
քարերուն կը հաճին ու անոր հո-
ղին կը ղթան :
15 Ես հեթանոսները պիտի վախ-
նան Տէրոջը անունէն , ու երկրի
բոլոր թագաւորները քու փառ-
քէդ :
16 Ինչու որ Տէրը պիտի շինէ Սիօ-
նը . իր փառքովը պիտի երեւնայ ;
17 Ընդունկերութեան աղօթքը մտիկ
պիտի ընէ , ու անոնց աղօթքը
պիտի չանարգէ :
18 Ա՛ պիտի գրուի ազգին
Համար . ու Աստեղծուելու ժողո-
վուրդը Տէրոջը գոհութիւն պիտի
տայ :
19 Վասն զի իր սրբութեանը
բարձրութենէն հայեցաւ , Տէրը
երկինքէն երկրին վրայ նայեցաւ .
20 Որ կապտածին հառաչանքը
լսէ , ու մնդհու որդիները արձակէ ,
21 Որ Սիօնի մէջ Տէրոջը անունը
պատմեն , ու անոր գովութիւնը
Երուսաղէմի մէջ ,
22 Երբոր ժողովուրդները միկտեղ
ժողովին , ու թագաւորութիւննե-
րը՝ Տէրոջը ծառայելու համար :
23 Ընդիակ զօրութիւնս տկարացուց
ճամբուն մէջ , ու իմ օրերս կար-
ճցուց :
24 Ես ըսի , Ով իմ Աստուածս՝
իմ օրերուս կէսին մէջը իս մի վեր-
ցներ . քու տարիներդ ազգ մին-
չև ազգ են :
25 Սկիզբէն երկրին հիմերը դրիր ,
ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործքն
է :
26 Անոնք պիտի կորսուին՝ բայց
դուն պիտի կենաս . ու անոնց ա-
մէնը թաղի պէս պիտի մաշին . հան-
դերձի պէս պիտի փոխես անոնք ,
ու պիտի փոխուին :
27 Բայց դուն նոյն ինքն ես , և
քու տարիներդ պիտի չվերջանան :
28 Քու ծառաներուդ որդիքը պի-
տի բնակին , ու անոնց սերունդը
հաստատ պիտի մնայ քու առջեդ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԴ

1 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը՝ անոր ո-
ղորմութեանը համար : 15 ու անոր զեղու-
թեանը տեղական բնութեան համար :

Սաղմոս Դաւթի :

1 Ով իմ անձս՝ օրհնէ Տէրը , ու
ամէնը որ իմ ներսի դիս է՝
անոր սուրբ անունը :
2 Ով իմ անձս՝ օրհնէ Տէրը , և
անոր բոլոր բարերարութիւնները
մի մոռնար .
3 Որ կը քաւէ բոլոր անօրէնու-
թիւնները դ , ու կը բժշկէ քու բո-
լոր հիւանդութիւնները .
4 Որ կը փրկէ քու կեանքդ ապա-
կանութենէն , և կը պսակէ քեզ
ողորմութիւնով ու գթութիւնով .
5 Որ կը լեցնէ քու ծերութիւնդ
բարութիւնով , ու նորոգուի-
թիւնդ արծիւին պէս կը նորոգուի :
6 Տէրը արդարութիւններ ու ի-
րաւունքներ կ՚ընէ բոլոր ղեկուած-
ներուն :
7 Ընդիակայ իր ճամբաները Մովսէ-
սին ճանչցուց , ու իր գործերը՝
Իսրայէլի որդիներուն :
8 Թարեգութիւն ու ողորմած է Տէ-
րը , երկայնամիտ ու առատ՝ ողոր-
մութիւնով :
9 Ընդիակայ մինչև վերջը չկատա-
կեր , և յաւիտեան ոխ չպահեր :
10 Ընդիակայ մեր մեղքերուն համե-
մատ չըրաւ մեզի , ու մեր անօրէ-
նութիւններուն համեմատ հատու-
ցում չըրաւ մեզի :
11 Հապա որչափ որ երկինքը երկ-
րէս բարձր է , այնչափ իր ողորմու-
թիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ
զօրաւոր է :
12 Որչափ որ արեւելքը արեւմուտքէն
հեռու է , այնչափ հեռացուց մեզ-
մէ մեր յանցանքները :
13 Ինչպէս որ Հայր մը կը գթայ իր
որդւոյր վրայ , այնպէս Տէրը կը
գթայ իրմէն վախցողներուն վրայ :
14 Վասն զի ան գիտէ մեր կազ-
մուածքը , կը յիշէ որ մենք հող
ենք :
15 Մարդուն օրերը խոտի պէս են .
ինչպէս դաշտի ծաղիկը , անանկ
կը ծաղկի :
16 Վասն զի հովը անոր վրայէն
կ՚անցնի ու ան կ՚ոչնչանայ , և տեղ
անոր տեղը չճանչնար զանիկայ :
17 Բայց Տէրոջը ողորմութիւնը
յաւիտենէն յաւիտեան իրմէն
վախցողներուն վրայ է , ու անոր
արդարութիւնը որդւոց որդինե-
րուն վրայ .
18 Անոնց՝ որ կը պահեն ա-
նոր ուխտը , և կը յիշեն անոր պա-
տուիրանքները ու կը կատարեն :
19 Տէրը իր գահոյքը երկինքի մէջ
հաստատեց . ու անոր թագա-
ւորութիւնը ամէնուն վրայ կը
տիրէ :
20 Օրհնեցէք Տէրը՝ ով անոր հրեշ-
տանները , որ ուժով զօրաւոր էք ,
որ անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ իր
հրամանը կը կատարէք :
21 Օրհնեցէք Տէրը՝ ով անոր բոլոր

ե Հմր. 26 ։ Սաղ. թ. 7։ Ողբ. ե. 19։
զ Սաղ. ճլե. 13։
է Եր. կ. 10։ Զաք. ա. 12։
ը Եր. խ. 2։
թ Ցն. Սաղ. ղթ. 1։
ժ Ղեւտ. ը. 43։ Սաղ. ճլը. 4։ Եր. կ. 3։
ի Եր. ղ. 12։
ժա Ելս. ա. 6. 11։ բ. 8։
ժբ Հռով. ժե. 4։ ա Կոր. ե. 11։
ժգ Սաղ. խը. 31։ Եր. խզ. 21։
ժդ Ելս. խզ. 15։ Սաղ. ժզ. 2։ ԼԶ. 13. 14։
ժե Սաղ. ղթ. 11։
ժզ Սաղ. իզ. 22։
ժէ Ելս. ա. 12։
ժը Եր. ա. 1։ բ. 1։ Եբր. ա. 10։
ի Ես. ԼԶ. 4։ Ծա. 6։ կե. 17։ կղ. 22։ Հռով. բ. 20։ բ Պետ. գ. 7. 10. 12։
իա Ելս. 12։
իբ Սաղ. գ. 6։ Եբր. ժ. 8։ Յակ. ա. 17։
իգ Սաղ. կծ. 36։

իդ Ելս. 22։ Սաղ. ճդ. 1։ Յակ. 1։

---

2 Ով իմ անձս՝ օրհնէ Տէրը , և
անոր բոլոր բարերարութիւնները
մի մոռնար .
3 Որ կը քաւէ բոլոր անօրէնու-
թիւնները դ , ու կը բժշկէ քու բո-
լոր հիւանդութիւնները .
4 Որ կը փրկէ քու կեանքդ ապա-
կանութենէն , և կը պսակէ քեզ
ողորմութիւնով ու գթութիւնով .
5 Որ կը լեցնէ քու ծերութիւնդ
բարութիւնով , ու նորոգուի-
թիւնդ արծիւին պէս կը նորոգուի :
6 Տէրը արդարութիւններ ու ի-
րաւունքներ կ՚ընէ բոլոր ղեկուած-
ներուն :
7 Ընդիակայ իր ճամբաները Մովսէ-
սին ճանչցուց , ու իր գործերը՝
Իսրայէլի որդիներուն :
8 Թարեգութիւն ու ողորմած է Տէ-
րը , երկայնամիտ ու առատ՝ ողոր-
մութիւնով :
9 Ընդիակայ մինչև վերջը չկատա-
կեր , և յաւիտեան ոխ չպահեր :
10 Ընդիակայ մեր մեղքերուն համե-
մատ չըրաւ մեզի , ու մեր անօրէ-
նութիւններուն համեմատ հատու-
ցում չըրաւ մեզի :
11 Հապա որչափ որ երկինքը երկ-
րէս բարձր է , այնչափ իր ողորմու-
թիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ
զօրաւոր է :
12 Որչափ որ արեւելքը արեւմուտքէն
հեռու է , այնչափ հեռացուց մեզ-
մէ մեր յանցանքները :
13 Ինչպէս որ Հայր մը կը գթայ իր
որդւոյր վրայ , այնպէս Տէրը կը
գթայ իրմէն վախցողներուն վրայ :
14 Վասն զի ան գիտէ մեր կազ-
մուածքը , կը յիշէ որ մենք հող
ենք :
15 Մարդուն օրերը խոտի պէս են .
ինչպէս դաշտի ծաղիկը , անանկ
կը ծաղկի :
16 Վասն զի հովը անոր վրայէն
կ՚անցնի ու ան կ՚ոչնչանայ , և տեղ
անոր տեղը չճանչնար զանիկայ :
17 Բայց Տէրոջը ողորմութիւնը
յաւիտենէն յաւիտեան իրմէն
վախցողներուն վրայ է , ու անոր
արդարութիւնը որդւոց որդինե-
րուն վրայ .
18 Անոնց՝ որ կը պահեն ա-
նոր ուխտը , և կը յիշեն անոր պա-
տուիրանքները ու կը կատարեն :
19 Տէրը իր գահոյքը երկինքի մէջ
հաստատեց . ու անոր թագա-
ւորութիւնը ամէնուն վրայ կը
տիրէ :
20 Օրհնեցէք Տէրը՝ ով անոր հրեշ-
տանները , որ ուժով զօրաւոր էք ,
որ անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ իր
հրամանը կը կատարէք :
21 Օրհնեցէք Տէրը՝ ով անոր բոլոր

ե Սաղ. ճլ. 8։ Ես. լդ. 24։ Մատ. թ. 2. 6։ Մար. բ. 5. 10. 11։ Ղուկ. է. 47։
զ Եզ. ժե. 26։ Սաղ. ճկէ. 3։ Երեմ. ժէ. 14։
է Սաղ. լ. 22։ Ծագ. 13։
ը Սաղ. կ. 12։
թ Ես. խ. 31։
ժ Սաղ. հիզ. 7։
ի Սաղ. ճկէ. 19։
ժա Եզ. լդ. 6. 7։ Թես. ժդ. 18։ բ Օր. ժ. 10։ Դնկ. թ. 17։ Սաղ. ղ. 15։ Երեմ. լբ. 18։
ժբ Սաղ. բ. 5։ Ես. ծէ. 16։ Երեմ. գ. 5։ Միք. է. 18։
ժգ Եզր. թ. 13։
ժդ Սաղ. ծէ. 10։ Եփես. գ. 18։
ժե Ես. խզ. 25։ Մատ. է. 18։
ժզ Մատ. գ. 17։ Սաղ. ղ. 39։
ժէ Ծն. գ. 19։ Ժող. ժբ. 7։
ժը Սաղ. գ. 5. 6։ ա Պետ. ե. 24։
իա Ծագ. ժգ. 1. 2։ Յակ. ե. 10. 11։
իբ Ծագ. է. 10։ ի. 9։
իգ Եզ. ի. 6։
իդ Օր. է. 9։
իե Սաղ. ժա. 4։
իզ Սաղ. խէ. 2։ Դան. գ. 25. 34. 35։
իէ Սաղ. ճկը. 2։
իը Մատ. գ. 10։ Եբր. ա. 14։
իթ Ես. ԼԶ. 2։ Ցն. ե. 14։ Սաղ. կբ. 17։

զօրքերը , Եւ նոր կամքը կատարող պաշտօնեաները :

22 — Օրհնեցէ՛ք Տէրը՝ ով անոր բոլոր գործքերը անոր տէրութեանը ամէն տեղերուն մէջ . — օրհնէ՛ Տէրը՝ ով իմ անձս :

ՍԱՂՄ · ՃԴ

1 Աստուծոյ մեծ զօրութեանը , 7 և արդարին նախախնամութեանը վրայով խորհրդածութիւն մը : 31 Աստուածային փառաց յաւիտենականութիւնը : 33 Մարգարէն ուխտ կ՚ընէ որ միշտ գԱստուած գովէ :

1 — Օրհնէ՛ Տէրը՝ ով իմ անձս . ով Տէր՝ իմ Աստուածս , դուն խիստ մեծ ես . Եփառք ու վայելչութիւն հագած ես .

2 Լոյսը հանդերձի պէս կը հագնիս , Երկինքը վարագոյրի պէս կը տարածես :

3 Անիկա՛ իր վերնատուններըը ջուրերուն վրայ կը շինէ , Ամպերը իրեն կառք կ՚ընէ , Հովին թևերուն վրայ կը պտրտի :

4 Իր հրեշտակները հոգիներ կ՚ընէ , — Իր պաշտօնեաները կրակի բոց :

5 Անիկա՛ հաստատեց երկիրը իր հիմերուն վրայ , որ յաւիտեան յաւիտենից չխախտի :

6 Զանիկա՛ անդունդով ծածկեցիր իբր թէ հանդերձով . ջուրերը լեռներուն վրայ կայնեցան .

7 Քու սաստիկդ փախան , քու որոտմունդիդ ձայնէն արտորալով փախան .

8 Լեռներուն վրայ ելան — հովիտներուն մէջ իջան , Ան տեղը որ դուն հաստատեցիր անոնց համար :

9 Սահման դրիր որ չանցնին , Ու նորէն երկիրը չծածկեն :

10 Ձորերուն մէջը ազբիւրներ կը խրկէ , Որ բերէ լեռներուն մէջէն կ՚երթան :

11 Անոնք բոլոր դաշտի գազաններուն կը խմցընեն . — վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը կ՚անցընեն :

12 Անոնց քովը երկինքի թռչուները կը բնակին , ոստերուն մէջէն ձայն կու տան :

13 Անիկա՛ իր վերնատուններէն լեռները կը ջրէ . քու Գործքերուդ պտուղէն Երկիրը կը կշտանայ :

14 Անիկա՛ անասուններուն համար խոտ կը բուսցընէ , ու մարդուն ծառայութեան համար բոյս , որ հկերակուր հանէ երկրէն ,

15 Ու գինի՝ որ կ՚ուրախացընէ մարդուն սիրտը , Եւ իւղ՝ որ կը փայլեցընէ , ու հաց՝ որ կը հաստատէ մարդուն սիրտը :

16 Տէրոջը ծառերը կուշտ են , Լիբանանի եղևիններըը՝ Ես որ ինքը տնկեց :

17 Հոն թռչունները բոյներնին կը շինեն , — արագիլին բնակարանը մայրերուն վրայ է :

18 Խարթր լեռները այծեամներուն ապաւէն են , — վիժերը՝ ճոպարներուն :

19 Ժամանակներու համար լուսինը ստեղծեց . արեգակը՝ իր մայրը մտնելը կը ճանչնայ :

20 Խաւարը կը դնես , ու գիշեր կ՚ըլլայ , որուն մէջ անտառին բոլոր գազանները կը պտրտին :

21 Առիւծներուն կորիւնները կը մռնչեն յափշտակութեան համար , ու Աստուծմէ իրենց կերակուրը կը խնդրեն .

22 Արեգակը ծագելուն պէս կը ժողվուին , և իրենց որջերուն մէջը կը պառկին :

23 Մարդը մինչև իրիկուն՝ իր գործքին ու իր ծառայութեանը կ՚երթայ :

24 Ո՜վ Տէր՝ որչափ շատ են քու գործքերդ . անոնց բոլորը իմաստութիւնով բրիր . երկիրը լցուած է քու հստեղծածներովդ :

25 Ան ծովը մեծ ու խիստ լայն է , Հոն անթիւ սողացողներ , պզտիկ ու մեծ կենդանիներ կան :

26 Հոն նաւերը կը յառին , — Լևիաթանը՝ որ անոր մէջը խաղալու համար ստեղծեցիր :

27 Ասոնց ամէնը քեզի կը սպասեն , որ իրենց կերակուրը ժամանակին տաս :

28 Դուն անոնց կու տաս , — անոնք կը ժողվեն . ձեռքդ կը բանաս , — բարութիւնով կը կշտանան :

29 Երբոր քու երեսդ կը ծածկես , կը խռովին . Երբոր Հանոնց հոգին կ՚առնես , կը մեռնին և իրենց հողը կը դառնան ;

30 Հոգիդ կը խրկես — անոնք կը ստեղծուին , ու երկրիս երեսը կը նորոգես :

31 Տէրոջը փառքը յաւիտեան բլլայ . Տէրը Իր գործքերուն վրայ ուրախանայ .

32 Երկրիս վրայ կը նայի , ու ան կը դողայ . Լեռներուն կը դպչի , և անոնք կը մխան :

33 Տէրոջը պիտի երգեմ իմ կեանքս մէջ . սաղմոս պիտի բսեմ իմ Աստուծոյս՝ քանի որ ալ եմ :

34 Անոր վրայով իմ մտածութիւնս քաղցր պիտի բլլայ . Ես Տէրոջմով պիտի ուրախանամ :

35 — Մեղաւորները աշխարհէրեսէն թող պակսին , ու ամբարիշտները ոչնչանան : Օրհնէ՛ Տէրը՝ ով իմ անձս : Ալէլուիա :

Ե Դան. է · 9 ; 10 : Երբ · ա · 14 :
— Սպ. ճխե. 10 :
- Հմր 1 :

— Սպ · ճգ · 1 : Հմր 35 :
Բ Սպ · ղգ · 1 :
Գ Դան. է · 9 :
Դ Նե · խ · 22 · խե · 12 :
Ե Ամով. թ · 6 :
Զ Նե · ժթ · 1 :
Է Սպ · ժբ · 10 :
Ը Երբ · ա · 7 :
Թ գ Թագ · բ · 11 : ղ · 17 :
Ժ Ցոր · իգ · 7 : լը · 4 : 6 : Սպ · իգ · 2 : ՃԼՂ · 6 : Ժող · ա · 4 :
Ի Ծն. է · 19 :
Լ Ծն · ը · 1 :

Խ Ծն · ը · 5 :
Ծ Ցոր · լը · 10 : ԺՀ :
Կ Ցոր · իգ · 10 : Սպ · լգ · 7 : Երեմ. ե · 22 :
Հ Ծն. թ · 11 : 15 :
Ձ Սպ. ճխե · 8 :
Ղ Երեմ. ժ · 13 : ԺԳ · 22 :
Ճ Սպ. կե · 9 : 10 :
Մ Ծն. ա · 29 , 30 : գ · 18 : թ · 3 : Սպ · ճխե · 8 :
Յ Սպ · ՃԼՂ · 25 : ճխե · 9 : Ցոր · իբ · 5 :
Ն Դան · թ · 13 : Սպ · իգ · 5 : Առակ · լա · 6 : 7 :
Շ Եբր · իա · գին , Ամէն իւղին առէք :

Ո Թագ. է · 10 : Ա Մնաց. ժ · 7 :
Չ Ելից · իգ · 6 :
Պ Ելից · իգ · 7 :
Ջ Ելից · իգ · 8 :
Ռ Ելից · իգ · 9 :
Ս Ելից · իգ · 10 :
Վ Ելից · իգ · 11 :
Տ Ելից · իգ · 12 :
Ր Ելից · իգ · 13 :
Ց Ելից · իգ · 14 :
Ու Ելից · իգ · 15 :
Փ Ելից · իգ · 16 :
Ք Ելից · իգ · 17 :
Օ Ելից · իգ · 18 :
Ֆ Ելից · իգ · 19 :

Ա Ելից · իգ · 20 :
Բ Ելից · իգ · 21 :
Գ Ելից · իգ · 22 :
Դ Ելից · իգ · 23 :
Ե Ելից · իգ · 24 :
Զ Ելից · իգ · 25 :
Է Ելից · իգ · 26 :
Ը Ելից · իգ · 27 :
Թ Ելից · իգ · 28 :
Ժ Ելից · իգ · 29 :
Ի Ելից · իգ · 30 :
Լ Ելից · իգ · 31 :
Խ Ելից · իգ · 32 :
Ծ Ելից · իգ · 33 :
Կ Ելից · իգ · 34 :
Հ Ելից · իգ · 35 :
Ձ Ելից · իգ · 36 :
Ղ Ելից · իգ · 37 :
Ճ Ելից · իգ · 38 :
Մ Ելից · իգ · 39 :
Յ Ելից · իգ · 40 :
Ն Ելից · իգ · 41 :
Շ Ելից · իգ · 42 :
Ո Ելից · իգ · 43 :
Չ Ելից · իգ · 44 :
Պ Ելից · իգ · 45 :
Ջ Ելից · իգ · 46 :
Ռ Ելից · իգ · 47 :
Ս Ելից · իգ · 48 :
Վ Ելից · իգ · 49 :
Տ Ելից · իգ · 50 :
Ր Ելից · իգ · 51 :
Ց Ելից · իգ · 52 :
Ու Ելից · իգ · 53 :
Փ Ելից · իգ · 54 :
Ք Ելից · իգ · 55 :
Օ Ելից · իգ · 56 :
Ֆ Ելից · իգ · 57 :

Ա Ելից · իգ · 58 :
Բ Ելից · իգ · 59 :
Գ Ելից · իգ · 60 :
Դ Ելից · իգ · 61 :
Ե Ելից · իգ · 62 :
Զ Ելից · իգ · 63 :
Է Ելից · իգ · 64 :
Ը Ելից · իգ · 65 :
Թ Ելից · իգ · 66 :
Ժ Ելից · իգ · 67 :
Ի Ելից · իգ · 68 :
Լ Ելից · իգ · 69 :
Խ Ելից · իգ · 70 :
Ծ Ելից · իգ · 71 :
Կ Ելից · իգ · 72 :
Հ Ելից · իգ · 73 :
Ձ Ելից · իգ · 74 :
Ղ Ելից · իգ · 75 :
Ճ Ելից · իգ · 76 :
Մ Ելից · իգ · 77 :
Յ Ելից · իգ · 78 :
Ն Ելից · իգ · 79 :
Շ Ելից · իգ · 80 :
Ո Ելից · իգ · 81 :
Չ Ելից · իգ · 82 :
Պ Ելից · իգ · 83 :
Ջ Ելից · իգ · 84 :
Ռ Ելից · իգ · 85 :
Ս Ելից · իգ · 86 :
Վ Ելից · իգ · 87 :
Տ Ելից · իգ · 88 :
Ր Ելից · իգ · 89 :
Ց Ելից · իգ · 90 :
Ու Ելից · իգ · 91 :
Փ Ելից · իգ · 92 :
Ք Ելից · իգ · 93 :
Օ Ելից · իգ · 94 :
Ֆ Ելից · իգ · 95 :

ՍԱՂՄ · ՃՁ

1 Առաւած գովաբանելու ու անոր գործքերը
պնդելու յորդորանք մը : 7 Առաւծոյ նա-
խախնամական գութը որ ցուցուցեր էր Ա-
բրահամին, 16 Յովսեփին, 23 Եգիպտոսի մէջ
Ցակոբին, 26 Իսրայէլացիները ազատող Մով-
սէսին, 37 ու Իսրայէլացիներուն՝ որոնք Ե-
գիպտոսէն դուրս Հանեց, անապատին մէջը
կերակրեց ու Քանաանու մէջ բնակեցուց ։

1 — Գոհացեք Տէրոջմէն, անոր ա-
նունը կանչեցէք, Ի անոր գործ-
քերը ժողովուրդներուն մէջը պատ-
մեցէք ։
2 Երգեցէք անոր, սաղմոս ըսէք
անոր, Ի պատմեցէք անոր բոլոր հր-
բաշքները ։
3 Անոր սուրբ անունովը պարծեն-
ցէք. Տէրը խնդրողներուն սիրտը
թող ուրախ ըլլայ ։
4 Տէրը ու անոր զօրութիւնը
խնդրեցէք, ամէն ժամանակ Ա-
նոր երեսը փնտռեցէք ։
5 Ի Յիշեցէք անոր բրած հրաշքնե-
րը, անոր նշանները ու բերնին գա-
տաստանները,
6 Ո՛վ անոր ծառային Աբրահամին
սերունդը, ով Ցակոբին որդիքը՝
անոր ընտրեալները.
7 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը.
Նանոր դատաստանները բոլոր երկ-
րիս մէջ են ։
8 Անիկայ Ի իր ուխտը յաւիտեան
կը յիշէ, — իր պատուիրած խօս-
քը մինչև հազար ազգ.
9 ¤ Որ Աբրահամին հետ
բրաւ, ու իր երդումը՝ Ռ Իսահա-
կին ըրաւ.
10 Ցակոբին ալ հաստատեց դանի-
կայ՝ օրէնք մը ըլլալու, — Իսրայէ-
լին՝ Էբեր յաւիտենական ուխտ մը,
11 Որ ըսաւ. Քեզի պիտի տամ
Քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգու-
թեան վիճակը.
12 Երբոր անոնք սակաւաթիւ էին,
քիչ ու Ի պանդուխտ անոր մէջը,
13 Ու մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գացին,
մէկ թագաւորութենէ ուրիշ ժողո-
վուրդի.
14 Նանիկայ մէկու մը թող չտուաւ
որ զանոնք նեղէ. Ի թագաւորներ
ալ յանդիմանեց անոնց համար,
15 Ըսելով, Իմ օծեալներուս մի
դպչիք, ու իմ մարգարէներուս
չարութիւն մի՛ ընէք ։
16 Ու Ե սով կանչեց երկրին վրայ.
Ի հացին բոլոր զօրութիւնը կոտ-
րեց ։
17 Ի Անոնց առջևէն մարդ խրկեց,
Յովսէփը՝ որ Ե ծառայութեան ծա-
խուեցաւ ։
18 Նանոր ոտքերը կապանքով նե-
ղկցին. անոր անձը երկաթի մէջ
դրուեցաւ ։
19 Մինչև ան ժամանակը որ անոր
խօսքը հկաւ, Ի Տէրոջը խօսքը փոր-
ձեց անիկայ ։
20 Ի Թագաւորը խրկեց ու արձրկեց
անիկայ, ժողովուրդներուն իշխա-
նը ազատեց անիկայ ։
21 Ա Իր տանը վրայ տէր կեցուց զա-
նիկայ, և իր բոլոր ունեցածին վը-
րայ իշխող ·
22 Որ անոր իշխանները իր ուզածին
պէս կապէ, ու անոր ծերերը իմաս-
տուն ընէ ։
23 Ե Իսրայէլ Եգիպտոս հկաւ,
ու Ցակոբ պանդուխտ եղաւ Ե Քա-
մի երկրին մէջ ։
24 Եւ Տէրը իր ժողովուրդը խիստ
շատցուց, ու զանոնք իրենց թշնա-
միներէն աւելի զօրաւոր բրաւ ։
25 Նանոնց սիրտը Ո դարձուց որ իր
ժողովուրդը ատեն, ու իր ծառա-
ներուն նենգութիւն ընեն ։
26 Ի Իր ծառան Մովսէսը խրկեց, Ե
Էր ընտրած Ահարոնը,
27 — Որոնք անոնց մէջը իր նշանները
բրին, Ո ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին
մէջ ·
28 Էխաւար խրկեց ու խաւարեցուց.
և Ո անոր խօսքին դէմ չկեցան ։
29 Ր Անոնց ջուրերը արիւնի դար-
ձուց, ու անոնց ձուկերը սպաննեց ։
30 Ց Անոնց երկիրը առատօրէն գոր-
տեր դուրս բերաւ, ինչ- անոնց
թագաւորներուն ներքին սենեակ-
ներուն մէջը ։
31 — Բսաւ, ու չանճաճանճը Ե մու-
ղերը անոնց բոլոր սահմաններուն
մէջը եկան ։
32 Ֆ Անձրևի տեղ կարկուտ տուաւ
անոնց, Ա կրակի բոցեր՝ անոնց
երկրին մէջ ։
33 Ի Անոնց որձերը ու թզենի-
ները զարկաւ, և անոնց սահման-
ներուն ծառերը կոտրտեց ։
34 Ըսաւ, ու եկաւ մարախը, և
ջրեակը՝ առանց համրանքի ·
35 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր խո-
տը կերան, և անոնց արտերուն
պտուղը կերան ։
36 Ֆ Ու անոնց երկրին մէջէն բոլոր
անդրանիկները, — անոնց բոլոր
զօրութեանը սկիզբը զարկաւ ։
37 Նե Ֆ զանոնք արծաթով ու ոս-
կիով հանեց. ու անոնց ցեղերուն
մէջ տկար մարդ չկար ։
38 Ֆ Եգիպտոս ուրախացաւ անոնց
դուրս ելլելուն, ինչու որ անոնց
ահը իրենց վրայ ինկած էր ։
39 Ֆ Ցօրինք Հովանի ըլլալու համար
ամպը, ու գիշերը լոյս տալու հա-
մար կրակը տարածեց ։
40 Ի Խնդրեցին, ու լորամարգիներ
բերաւ, ու Ա երկինքի հացով կշտա-
ցուց զանոնք ։
41 Ի Վէմը պատռեց, ու ջուրերը

— ՝ա՛ՄՆ · ԺԳ · 8–22 ; Ե՝ · ԺԸ · 4 ։
Ի Յաղ · ՃԽԵ. 4 ; 5 ; 11 ։
Ի Յաղ · ՃԺԹ. 27 ։
Ր Յաղ · ԽԵ · 8 ։
Ի Յաղ · ՏԸ · 11 ։
Ե՝ · ԻԳ · 9 ։
Ե Գ՝ · ՚ · 72 ։
Ե՝ՆՆ · ԺԷ · 2 ; Իր · 16 ; ՃԸ · ԻԳ · 3 ; Ես · 13 ; Լմ · 11 ; Գ՝ · ՚ · 73 ; Ներ · Գ · 17 ։
Ի՝ՆՆ · ԺԳ · 15 ; ԺԷ · 18 ։
Ե՝ՆՆ · ԼԳ · 30 ; Ր Օր · Է · 7 ; ԻԳ · 5 ։
Ի Ներ · Ժՠ · 9 ։
Ե՝ՆՆ · ԼԸ · 5 ։
Ի՝ՆՆ · ԺԸ · 17 ; Ի · 3 ; 7 ։
Ե՝ՆՆ · ԻՀ · 54 ։
Ի Գէ · ԻԳ · 26 ; Ես · Գ · 1 ; Եզեկ · Գ · 16 ։
Ե՝ՆՆ · ՚ · 5 ; Ե · ԽԱ · 20 ։
Ի՝ՆՆ · Լ · 28 ; 36 ։
Ե՝ՆՆ · ՚ · 20 ; Ի · 15 ։

Ֆ՝ՆՆ · Խՠ · 25 ։
Ֆ՝ՆՆ · Խՠ · 14 ։
Ֆ՝ՆՆ · Խՠ · 40 ։
Ն՝ՆՆ · ԽԳ · 6 ։
Ն Աղ · ՏԸ · 51 ; ՃԳ · 22 ։
Ա Նե · ՠ · 7 ։
Ն Նե · ՠ · 8 ։
Ո Գ՝ · գար-ձած
Գ Նե · Գ · 10 ։ Գ · 12 ; 14 ։
Ն Թ՝ՠ · ԺԳ · 5 ; ԺԵ · 5 ։
— Նե · Ե · Բ · Թ. Ժ · Ժՠ ։ Ա Աղ · ՏԸ · 43 ։
Ե Աղ · ՃԳ · 22 ։
Ֆ Նե · Ժ · 22 ։
Ա Աղ · գԽ · 7 ։
Բ Նե · Ե · 20 ։ Աղ · ՏԸ · 44 ։
Ֆ Նե · Բ · 6 ։ Աղ · ՏԸ · 45 ։
— Նե · Բ · 17 ։ 24 ։ Աղ · ՏԸ · 45 ։
Ֆ Նե · Թ · 23 ։ 25 ։ Աղ · ՏԸ · 48 ։
Ի Աղ · ՏԸ · 47 ։
Ֆ Նե · Ժ · 4 ։ 13 ։ 14 ։ Աղ · ՏԸ · 46 ։
Ֆ Նե · Ժՠ · 29 ։ Աղ · ՏԸ · 51 ։
— ՝ՆՆ · ԽԹ · 3 ։
Ի Նե · Ժՠ · 35 ։
Ֆ Նե · Ժՠ · 33 ։
Ր Նե · ԺԳ · 21 ։ Ղէմ. Թ · 12 ։
Ի Նե · ԺԳ · 19, ՃԳ ։ Աղ · ՏԸ · 18 · 27 ։
Ն Աղ · ՏԸ · 24 · 25 ։
Ի Նե · ԺԷ · 6 · Թաւ · Ի · 11 ։ Աղ · ՏԸ · 15 · 16 ։
ա Կոր · Ժ · 4 ։

վազեցին . զետի պէս քալեցին չոր
տեղերուն մէջ ։
42 Ինչու որ Ըիր սուրբ խօսքը յի-
շեց , որն որ իր Աբրահամ ծառային
հետ ըրէր էր ։
43 Ու իր ժողովուրդը ցնծութիւ-
նով հանեց , և իր ընտրածները
ուրախութիւնով ։
44 Ի Ու հեթանոսաց երկիրները ա-
նոնց տուաւ . և ժողովրդոց վաս-
տակները ժառանգեցին անոնք .
45 Ի Որպէս զի անոր պատուիրանք-
ները պահեն , ու անոր օրէնքները
կատարեն ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԶ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ մարդիկ զԱս-
տուած գովաբանելու ։ 4 Մեղքի թողու-
թեան համար աղօթք կ'ընէ , յիշելով թէ
ինչպէս Աստուած իրենց հայրերուն մեղքերը
ներեց ։ 7 Ժողովուրդին ապստամբութիւնը
ու Աստուծոյ ողորմութիւնը կը պատմէ ։ 47
Աղօթքով ու գովութիւնով կը վերջացընէ
սաղմոսը ։

1 Ալէլուիա ։ Գոհացէք Տէրոջմէն ,
ինչու որ բարի է , ինչու որ ա-
նոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
2 Ի Ո՞վ պիտի պատմէ Տէրոջը մեծ
գործքերը . ՝Ի պիտի իմացընէ ա-
նոր ամէն գովութիւնը ։
3 Երանի անոնց որ իրաւունքը կը
պահեն , ու ՝ամէն ժամանակ ՚ար-
դարութիւն կ'ընեն ։
4 Ի Յիշէ զիս՝ ով Տէր , քու ժողո-
վուրդիդ վրայ ունեցած հաճու-
թեանդ համեմատ , ինծի այցելու-
թիւն ըրէ քու փրկութիւնովդ .
5 Որ քու ընտրեալներուդ բարու-
թիւնը տեսնեմ , քու ազգիդ ու-
րախութիւնովը ուրախանամ . քու
ժառանգութիւնովդ պարծենամ ։
6 Ի Մենք մեր հայրերուն հետ մե-
զանչեցինք . անօրէնութիւն ըրինք ,
ամբարշտութիւն գործեցինք ։
7 Մեր հայրերը Եգիպտոսի մէջ
չիմացան քու հրաշքներդ , չյիշե-
ցին քու ողորմութեանդ շատու-
թիւնը . Ի հապա ապստամբեցան
ծովուն քովը , Կարմիր ծովուն քովը ։
8 Բայց զանոնք Ըիր անուանը հա-
մար փրկեց , Ի որ իր մեծ զօրու-
թիւնը ճանչցընէ ։
9 Ի Եւ Կարմիր ծովուն սաստեց , ու
ցամքեցաւ . ու Ի անդունդներուն
մէջէն քալել տուաւ անոնց իբր թէ
անապատին մէջէն ։
10 Եւ Ի զանոնք փրկեց ատողին
ձեռքէն , ու ազատեց զանոնք
թշնամիին ձեռքէն ։
11 Ի Եւ ջուրերը անոնց թշնամիները
ծածկեցին . անոնցմէ մէկը չմնաց ։
12 Ի Ան ատենը հաւատացին անոր
խօսքին , և անոր օրհնութիւն եր-
գեցին ։

13 Ի Շուտով մոռցան անոր գործքե-
րը , ու անոր խրատին չսպասեցին ։
14 Ի Եւ անապատին մէջ խիստ ցան-
կացան . ու զԱստուած փորձեցին
անջուր տեղին մէջ ։
15 Ի Եւ անոնց տուաւ իրենց ուզա-
ծը , թէպէտև ՚վատուժութիւն
խրկեց անոնց անձերուն վրայ ։
16 Ի Եւ Մովսէսին նախանձեցան բա-
նակին մէջ , ու Տէրոջը սուրբին
Ահարոնին ։
17 Ի Երկիրը բացուեցաւ ու կլլեց
Դաթանը , ու Աբիրոնին ժողովքը
ծածկեց ։
18 Ի Եւ կրակ բորբոքեցաւ անոնց ժո-
ղովքին մէջ , բոցը այրեց ամբա-
րիշտները ։
19 Ի Որթ շինեցին Քորեբի մէջ , ու
երկրպագութիւն ըրին ձուլածոյ
պատկերին ։
20 Եւ Ի իրենց Փառքը խոտակեր
արջառի նմանութեանը փոխեցին ։
21 Ի Մոռցան իրենց փրկիչ Աստուա-
ծը՝ որ մեծամեծ գործքեր ըրաւ Ե-
գիպտոսի մէջ ,
22 Ու հրաշքներ՝ Ի Քամի երկրին
մէջ , և ահաւոր բաներ՝ Կարմիր
ծովուն մէջ ։
23 Ի Ուստի ըսաւ որ զանոնք կորսըն-
ցընէ , թէ որ անոր ընտրեալը
Մովսէս "մէջտեղը" անոր առջին
կայնած չըլլար , անոր բարկութիւ-
նը ետ դարձընելու համար՝ որ
չսատկեցընէ ։
24 Ի Նաև Ի ցանկալի երկիրը անար-
գեցին , ու ՚անոր խօսքին չհաւա-
տացին ։
25 Եւ Ի իրենց վրաններուն մէջ տրր-
տընջեցին , Տէրոջը ձայնը չլսեցին ։
26 Ի Ուստի անոնց համար † երդում
ըրաւ" , որ զանոնք անապատին մէջ
ձգէ ,
27 Եւ Ի անոնց սերունդը ազգերու
մէջ ձգէ , ու զանոնք երկիրներու
մէջ ցրուէ ։
28 Եւ Ի անոնք Բելփեգովրին յարե-
ցան , ու մեռածներուն զոհերը կե-
րան .
29 Եւ իրենց գործքերովը Տէրը բար-
կացուցին . ու անոնց վրայ ժան-
տամահ հասաւ ։
30 Ի Եւրը Փենեհէս ելաւ ու դա-
տաստան ըրաւ , և ժանտամահը
դադարեցաւ ։
31 Ու ասն բանը անոր ՚արդարու-
թիւն սեպուեցաւ ազգէ մինչև
ազգ յաւիտեան ։
32 Ի Նաև բարկացուցին զԱնիկայ Մե-
րիպայի ջուրերուն վրայ , ու † ա-
նոնց համար Մովսէսին գէշ եղաւ .
33 Ի Ինչու որ դառնացուցին անոր
հոգին , ան ալ անխորհրդաբար
խօսեցաւ իր շրթունքներովը ։

ԸԾն · ժե · 14 ։
ԲՐՕր · գ · 10 , 11 ։ Յես · ժդ · 7 , ԵՃ ։ Սաղ · հը · 55 ։
ԺՐՕր · գ · 1 , 40 ։ գ · 21—25 ։
ՍԱՂՄ · ՃԶ
1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ մարդիկ զԱս-
տուած գովաբանելու ։ 4 Մեղքի թողու-
թեան համար աղօթք կ'ընէ , յիշելով թէ
ինչպէս Աստուած իրենց հայրերուն մեղքերը
ներեց ։ 7 Ժողովուրդին ապստամբութիւնը
ու Աստուծոյ ողորմութիւնը կը պատմէ ։ 47
Աղօթքով ու գովութիւնով կը վերջացընէ
սաղմոսը ։
ՍԱՂՄ · ժդ · 34 ։ Սաղ · ՃԷ · 1 ։ ՃԺր · 1 ։ ՃԼզ · 1 ։
Ի Սաղ · խ · 5 ։
Ի Գոր · իդ · 16 ։ Գաղ · գ · 9 ։
Ի Սաղ · ժե · 2 ։
Ի Սաղ · ՃԺԹ · 132 ։
ՂԴԼ · իզ · 40 ։ գԹագ · ր · 47 ։ Դան · Թ · 5 ։
Ի Ել · ժդ · 11 , 12 ։
Ը Եզեկ · ի · 14 ։
Ի Ել · Թ · 16 ։
Ի Ել · ժդ · 21 ։ Սաղ · ժը · 15 ։ Նաւ · ա · 4 ։
Ի Եւ · կդ · 11 , 12 , 13 , 14 ։
Լ Ել · ժդ · 30 ։
Ի Ել · ժդ · 27 , 28 ։ ժե · 5 ։
Ի Ել · ժդ · 31 ։ ժե · 1 ։
Ի Ել · ժե · 24 ։ ժդ · 2 ։ ժէ · 2 ։ Սաղ · հը · 11 ։
Ի Թու · ժա · 4 , 33 ։ Սաղ · հը · 18 ։ ա Կոր · ժ · 6 ։
Ի Թու · ժա · 31 ։ Սաղ · հը · 29 ։
Ի Եւ · ժ · 16 ։
Ի Թու · ժդ · 1 , ԵՃ ։
Ի Թու · ժդ · 31 , 32 ։ Բ Օր · ժա · 6 ։
Ի Թու · ժդ · 35 , 46 ։
Ի Ել · լր · 4 ։
Ի Երեմ · ր · 11 ։ Հռով · ա · 23 ։
Ի Սաղ · հը · 11 , 12 ։
Ի Սաղ · հը · 51 ։ ՃԵ · 23 , 27 ։
Ի Ել · լր · 10 , 11 , 32 ։ Բ Օր · Թ · 19 , 25 ։ ժ · 10 ։ Եզեկ · ի · 13 ։
Ի Եբր · խրա-մատին մէ-ջը · Եզեկ · ժդ · 5 ։ իր · 30 ։
Ի Բ Օր · ր · 7 ։ Երեմ · գ · 19 ։ Եզեկ · ի · 6 ։
Ի Երր · գ · 18 ։
Ի Թու · ժդ · 2 , 27 ։
Ի Թու · ժդ · 28 , ԵՃ ։ Սաղ · գե · 11 ։ Ե-զեկ · ի · 15 ։ Երր · գ · 11 , 18 ։
Ի Եբր · ձեռ-քը վերցուց · Ել · գ · 8 ։ Բ Օր · լր · 40 ։
Ի Ղե · իզ · 33 ։ Սաղ · խդ · 11 ։ Ե-զեկ · ի · 28 ։
Ի Թու · իե · 2 , 3 ։ լա · 16 ։ Բ Օր · գ · 3 ։ լր · 17 ։ Ովս · Թ · 10 ։ Յայտ · ր · 14 ։
Ի Թու · իե · 7 , 8 ։
Ի Թու · իե · 11 , 12 , 13 ։
Ի Թու · ի · 3 , 13 ։ Սաղ · ձա · 7 ։
Ի Թու · ի · 12 ։ Բ Օր · ա · 37 ։ գ · 26 ։
Ի Թու · ի · 10 ։

34 ֍ Զկորընչուցին ան ազգերը , ՚ որ Տէրը բաւ էր անոնց ։
35 ֎ Հատա հնձանոներուն հետ խառնուեցան , ու անոնց գործքերը սորվեցան ։
36 Եւ ֍ անոնց կուռքերուն ծառայեցին , ու ֏ անոնք իրենց որոգայթ եղան ։
37 Եւ ֎ իրենց տղաքները ու աղջիկները ՚ դեւերուն զոհեցին ։
38 Ու անմեղ արիւն թափեցին , իրենց տղաքներուն ու աղջիկներուն արիւնը , որոնք որ զոհեցին Քանանու կուռքերուն . ու ֎ երկիրը պղծուեցաւ արիւնով ։
39 Եւ իրենց գործքերովը ՚ պղծուեցան , ու իրենց բռածներովը ֏ պոռնկութիւն ըրին ։
40 Ուստի ֎ Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ իր ժողովուրդին վրայ , ու զզուեցաւ ֎ իր ժառանգութենէն ։
41 Եւ ՚ զանոնք հեթանոսներուն ձեռքը մատնեց . ու զանոնք ատողները տիրեցին անոնց վրայ ։
42 Եւ անոնց թշնամիները նեղեցին զանոնք . ու անոնց ձեռքին տակը խոնարհեցան ։
43 ֏ Շատ անգամ փրկեց զանոնք . բայց անոնք իրենց խորհուրդներովը դառնացուցին Ա֎ՀՎ , ու նուաստացան իրենց անօրէնութիւններուն համար ։
44 Սակայն անիկայ նայեցաւ անոնց նեղութեանը , երբոր ֏ անոնց աղաղակը լսեց ։
45 ֍ Ու անոնց համար իր ուխտը յիշեց , և ֍ իր մեծ ողորմութեանը համեմատ ՚ ղջմացաւ ։
46 Ու ՚ անոնց բոլոր գերեվարութեան առջեւն դիմութիւն դանել տուաւ անոնց ։
47 ֎ Փրկէ մեզ , ով Տէր՝ մեր Աստուածը , ու ժողովէ մեզ հեթանոսներուն միջէն , որ քու սուրբ անունդ դոհութիւն մատուցանենք , ու քու օրհնութեամբդ պարծենանք ։
48 ֏ Օրհնեալ բլլայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը յաւիտեանս յաւիտենից . ու բոլոր ժողովուրդը թող բսէ՝ Ամէն ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԶ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ փրկուածները որ գՅաստատ գովելու մէջ գգուշութեամբ գոհանան անոր բազմաթիւ խնամքներէ , 4 որ կ'ընէ ճամբորդներուն , 10 գերիներուն , 17 հիւանդներուն , 23 նաւորդներուն 33 ու ամէն աստիճան մարդոց ։

1 — Օ Տէրոջմէն , ինչու որ ֍ բարի է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
2 Թող ՚՚՚

մատուցանեն , ու ¤ անոր դործ.քերը
յանձուելեամբ պատմեն ։
23 Նաւերով ծովը իջնողները ¤¤
մեծ ջուրերու մէջ գործ դործողնե-
րը ,
24 Անոնք Տէրոջը դործ.քերը ու ա-
նոր հրաշքները կը տեսանեն անդունդին մէջ ։
25 Վասն զի ան կ'ըսէ , ու Հմբրկալից հովը կը հանէ , որ անոր ալիքները կը բարձրացընէ ։
26 Երկինքը կ'ելլեն ¤¤ անդունդը կ'իջնեն . ¤ անոնց անձերը նեղու-
թենէ կը հալին .
27 Գինով մարդու պէս կը դողդո-
դան ու կ'երերան , և անոնց բոլոր իմաստութիւնը կը հատնի ։
28 ¤ Ան առնեը Տէրոջը կ'աղաղակեն իրենց նեղութեանը մէջ , ու կը փրկէ զանոնք իրենց տառապանքներէն ։
29 ¤ Մրրիկը հանդարտութեան կը դարձընէ , ու ալիքները կը դադարին ։
30 Իրենք ալ կ'ուրախանան որ դադարեցան . և կ'առաջնորդէ անոնց իրենց ուզած նաւահանգիստը ։
31 ¤ Թող դոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար .
32 Եւ թող բարձրացընեն դանիկայ ¤ ժողովուրդին ժողովքին մէջը , ու ծերոց առեանին մէջը դովեն զանի-
կայ ։
33 ¤ Գետերը անապատի կը դարձընէ , ու ջուրերուն դնացքները չոր երկրի ,
34 Ու¤ պտղաբեր երկիրը աղի երկ-
րի , անոր բնակիչներուն չարու-
թեանը համար ։
35 ¤ Անապատը ջուրերու լիճի կը փոխէ , ու չոր երկիրը ջուրերու դնացքի .
36 Եւ անօթիները հոն կը բնակե-
ցընէ , որ բնակելու քաղաք հաս-
տատեն ,
37 Ու արտեր ցանեն և այդիներ տնկեն , որ արմտիքի պտուղ բե-
րեն ։
38 ¤ Զանոնք կ'օրհնէ , և անոնք ¤ խիստ կը բազմանան , ու անոնց անասուններէը չպակսեցընէր ։
39 Նորէն ¤ կը պակսին ու կը ցած-
նան բռնութենէն , նեղութենէն ու արտմութենէ ,
40 ¤ Անարդանք կը թափէ իշխաննե-
րուն վրայ , ու դանոնք ճամբայ չունեցող անապատի մէջ կը մոլոր-
ցընէ ։
41 ¤ Բայց աղքատը խոդճութենէն կը բարձրացընէ , և ընտ տոհմերը ոչխարներու հօտի պէս կ'ընէ ։
42 ¤ Ուղիղները պիտի տեսանեն և ու-
րախանան . ու ամէն ¤ անօրէնու-
թիւն իր բերանը պիտի գոցէ ։
43 ¤ Ո՞վ է իմաստուն , որ աս բաները պահէ . անկայ Տէրոջը ողորմու-
թիւնները պիտի հասկընայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԼ

1 Դաւիթի խրդճները կը բարձրանան որ դԱստուած դովե . 5 ապրեցած օդնութիւն կը խնդրէ Աստուծմէ անոր խոստմանը համեմատ ։ 11 Իր փառասիրութիւնը Աստուծոյ օդնականութեանը վրայ ։

Դաւիթին երգը ¤¤ Սաղմոսը ։

1 ¤ Հաստատ պատրաստ է՛ իմ Աս-
տուած , պիտի երգեմ ու սաղ-
մոս պիտի բանամ իմ փառքովս ալ ։
2 ¤ Արթնցիր՛ իմ տաւիղ ու քնար .
Ես կանուխ պիտի արթննամ ։
3 Ո՛վ Տէր՝ ժողովուրդներուն մէջը քեզ պիտի դովեմ , ու սաղմոս պիտի երգեմ քեզի ազգերուն մէջը .
4 Վասն զի քու ողորմութիւնդ մեծ է ¤¤ երկինքէն վեր , և քու ճշմար-
տութիւնդ մինչև ամպերը ։
5 ¤ Երկինքի վրայ բարձրացիր՝ իմ Աստուած , ու քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ բլլայ ։
6 ¤ Որ քու սիրելիներդ փրկուին . ազ ձեռքովդ ապրեցուր ու պա-
տասխան տուր ինծի ։
7 Աստուած ¤ իր սրբութիւնովը" խոսեցաւ . Ես պիտի ցնծամ , Սի-
քեմը պիտի բաժնեմ , ու Սոկքովթի հովիտը պիտի չափեմ ։
8 Իմն է Գաղաադը , ¤¤ իմն է Մանասէն . և Եփրեմը դլխուս զօ-
րութիւնն է . ¤ Յուդան իմ օրէնս-
դիրս է .
9 Մովաբը իմ լուացուելու ամանս է . Եդոմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մեծ ձակս . Փղշտացիներուն վրայ ձայնով պիտի ցնծամ ։
10 ¤ Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպա-
պատ քաղաքը . ո՞վ պիտի առաջ-
նորդէ ինծի մինչև Եդոմ ։
11 Չէ՞ որ դուն՝ ո՛վ Աստուած , ¤ր
երեսկ ձդեցիր մեզ , ու մեր զօրքե-
րուն հետ չելար՝ ո՛վ Աստուած ։
12 Դնդութենէն մեզի օդնու-
թիւն տուր , վասն զի փուճ է մար-
դուն փրկութիւնը ։
13 ¤ Աստուծով քաջութիւն պիտի բնենք . ու ան պիտի կոխէ մեր թշնամիները ։

ՍԱՂՄ · ՃԹ

1 Դաւիթ իր չարաթող թշնամիներուն համար դանդատելով՝ դանոնք կ'անիծէ . 16 անոնց յանդգնութիւնը կը պատմէ . 21 իր թշուառութենէն համար դանդատելով՝ օդնութիւն կը խնդրէ , 29 և Աստուծոյ շնորհակալութիւն կը խոստանայ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի ։

¤ Սաղ · թ · 11 ։ Հգ · 28։ ՃԺբ · 17 ։

Է ՃՃՀ · ա · 4 ։

¤ Սաղ · իբ · 14 ։ ՃԺԹ · 28 ։ Նաա · բ · 10 ։

բ ՀԺբ 6 · 13 · 19 ։

¤ Սաղ · ԺԹ · 9 ։ Մտա · բ · 26 ։

¤ ՀԺբ 8 · 15 · 21 ։

÷ Սաղ · իբ · 22 , 25 · ՃԺա · 1 ։

÷ գ Թագ · ԺԷ · 1 · 7 ։

ե ՆԽ · Ժգ · 10 ։ Ժգ · 3 · ԺԹ · 25 ։

Ը Սաղ · ՃԺգ · 8 ։ Նա · խա · 18 ։

¤ ՆԽ · Ժբ · 2 ։ ԺԷ · 16 · 20 ։

Բ Եր · ա · 7 ։

÷ գ Թագ · Ժ · 32 ։

¤ Ցար · Ժբ · 21 · 24 ։

Ի ասթագ · բ · 8 ։ Սաղ · ՃԺգ · 7 · 8 ։

¤ Սաղ · հբ · 52 ։

¤ Սաղ · իբ · 19 ։ Սաղ · ՃԲ · 6 · ՃԲ · 10 ։

Ը Ցար · է · 16 ։ Սաղ · կգ · 11 ։ Ա-
մաւ · Ժ · 11 ։ Հաւ · գ · 19 ։

Բ Սաղ · կդ · 9 ։ Երեմ · թ · 12 ։ Ովս · Ժգ · 9 ։

¤ Սաղ · ՃԷ · 7 ։

Բ Սաղ · ՃԷ · 8—11 ։

÷ Սաղ · ՃԷ · 5 · 11 ։

¤ Սաղ · կ · 5 · Ը ։

* կ—Ժ · իր սրբարանին մէջը

Ի Նա · խա · 10 ։

¤ Սաղ · կ · 9 ։

1 Ով իմ օրհնութեանս ատուածը, մի՛ լռուր մի՛ կենար.

2 Ինչու որ ամբարշտին բերանը ու նենգաւորին բերանը բացուեցաւ իմ վրաս. խնդի դէմ սուտ լեզուով խօսեցան։

3 Ատելութեան խօսքերով իս պատեցին, և ինծի հետ ի՛ անիրաւ տեղը կռուեցան։

4 Իմ սիրոյս փոխարէն հակառակութիւն ըրին ինծի, բայց ես աղօթիք էի՛։

5 Նաև ի՛ բարիին տեղը չար հատուցին, ու իմ սիրոյս տեղը՝ ատելութիւն։

6 Անոր վրայ ամբարիշտ մը վերա կացու. դիր, և ՝ Սատանան թող կայնի անոր աջ կողմը.

7 Երբոր դատուի, յանցաւոր ելլէ, ու ի՛ անոր աղօթքը մեղք բլլայ։

8 Անոր օրերը պակսին, ՝ ուրիշ անոր պաշտօնը ուրիշը առնի.

9 ի՛ Անոր որդիները որբ բլլան, ու անոր կնիկը որբեւայր։

10 Եւ անոր որդիները թափառական բլլան ու մուրան, և իրենց աւերակներէն հաց փնտրեն։

11 ՃՓոխ տուողը առնէ անոր բոլոր ունեցածը, ու օտարները յափշտակեն անոր վաստկածը։

12 Բնաւ մէկը դթութիւն չընէ անոր, ու մէկը չողորմի անոր որբերուն։

13 ի՛ Անոր զաւակները կորստեան մատնուին, անունց ի՛ անուններ դալու ազգին մէջ ջնջուի։

14 ի՛ Անոր հայրերուն անօրէնութիւնը Տէրոջը առջեւն յիշուի, և անոր մօրը մեղքը չ՚ջնջուի։

15 Անոնք ամէն ժամանակ Տէրոջը առջեւն բլլան, որ ի՛ անունց յիշատակը երկրէն վերցնէ։

16 Ինչու որ անիկայ ողորմութիւն բնաւ չյիշեց, հապա խեղճ ու աղքատը հալածեց, որ ՝ սիրտը կոտրածը սպաննէ։

17 Նաև ի՛ անէծքը սիրեց, ու թող անոր վրայ գայ, և օրհնութիւնը չուզեց, ու թող անկէ հեռու բլլայ։

18 Անէծքը իր հանդերձին պէս հագաւ, և անիկայ ՝ ջուրի պէս անոր փորին մէջը մտնէ, ու ձէթի պէս՝ անոր ոսկորներուն մէջ։

19 Հագնելու հանդերձի պէս ու միշտ մէջքը կապելու գօտիի պէս բլլայ անոր։

20 Ինծի հակառակ կեցողներուն ու իմ անձիս համար չար խօսողներուն վարձքը աս բլլայ Տէրոջմէն։

21 Բայց դուն՝ ով Տէր Եհովայ, օգնէ ինծի քու անուանդ համար. փրկէ զիս քու ողորմութեանդ բարի բլլալուն համար։

22 Ինչու որ ես խեղճ ու աղքատ եմ, ու իմ սիրտս ներսէն դիս խոցուած է։

23 Ես ի՛ երկրնցող ստուերի պէս անցայ, մարախի պէս թօթուեցայ։

24 Ծունկերս ծոմապահութենէն տկարացան, ու մարմինս էլ պարարտութենէն մնաց։

25 Ու ես ՝ անոնց նախատինքը եղայ. երբոր զիս կը տեսնեն, ՝ գլուխնին կը շարժեն։

26 Օգնէ ինծի՝ ով Տէր՝ իմ Աստուածս. փրկէ զիս քու ողորմութեանդ համեմատ.

27 Ու գիտնան թէ քու ձեռդ սա է, և դուն բոլոր ասիկայ՝ ով Տէր։

28 ՝ Թող անոնք անիծեն՝ բայց դուն օրհնէ. երբոր իրենք դէմ ելլեն՝ թող ամչնան, բայց ծառադ թող ուրախ բլլայ։

29 Իմ թշնամիներս թող նախատինք հագնին, ու իրենց ամօթը պատմուճանի պէս վրանին առնեն։

30 Շատ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն իմ բերնովս, ու ՝ շատերուն մէջը պիտի օրհնեմ անիկայ։

31 Ինչու որ ՚նիրը աղքատին աջ կողմը կը կայնի, որ անոր անձը դատապարտողներէն փրկէ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԺ

1 Բերիսաբի թագաւորութիւնը, 4 քահանայութիւնը 5 ու յաղթութիւնը։

Սաղմոս Դաւթի։

1 ՝ Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ՝ Նստէ իմ աջ կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։

2 Տէրը քու զօրութեանդ գաւազանը Սիոնէն պիտի խրկէ. քու թշնամիներուդ մէջտեղը դուն տիրէ։

3 ի՛ Ժողովուրդդ քու զօրութեանդ օրը յօժարակամ պիտի բլլայ ՝ սրբութեան զարդարանքներով. քու ՝ երիտասարդներդ արշալոյսին արգանդի ցօղնէ՞ ատ՚ն պիտի բլլան քեզի։

4 Տէրը երդում բրաւ ու ՝ պիտի չզղջայ, Դուն յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգին պէս քահանայ ես։

5 Տէրը ՚ջրաւ աջ կողմդ է. անիկայ ՚նիր բարկութեան օրը թագաւորներ պիտի ջարդէ։

6 Անիկայ հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի բնէ, մեռելներով պիտի լեցնէ, շատ երկիրներու վրայ ՚գլուխ իշխանները պիտի ջարդէ։

7 ի՛ Ճամբուն մէջ գետէն պիտի

— Սաղ · ճգ · 1։

ի՛ Սաղ · լե · 7։ կհ · 4։ Ցօհ · ժե · 25։

ի՛ Սաղ · լե · 12։ լը · 20։

՝ Զաք · գ · 1։

՝ Սաս՝ հակառակորդը

ի՛ Առակ · իբ · 9։

՚Գոր · ա · 20։

ի՛ Եր · իբ · 24։

ՃՑար · ե · 5։ ժը · 9։

ի՛ Ցար · ժը · 19։ Սաղ · լե · 28։

ի՛ Առակ · ժ · 7։

ի՛ Եր · ի · 5։

՚Նէհ · դ · 5։ Երեմ · ժը · 23։

ի՛ Ցար · ժը · 17։ Սաղ · լդ · 16։

՝ Սաղ · լդ · 18։

ի՛ Առակ · ժդ · 14։ Եզեկ · լե · 6։

՚ Ես · ե · 22։

— Սաղ · ճգ · 11։ Ծնգ · 4։

՚ Երը · ժը · 12։

՚ Սաղ · իբ · 6։ 7։

՚ Սաս · իե · 39։

՝ թ Թագ · ժգ · 11։ 12։

՚ Նա · կե · 14։

՚ Սաղ · լե · 26։ ճը · 18։

— Սաղ · լե · 18։ ճժ · 1։

՚ Սաղ · ժգ · 8։ Նգ · 23։ ճժ · 5։ Ծիս · 5։

— Սաս · իբ · 44։ Սաս · ժը · 36։ Դ՚ս · ի · 42։ Գոբ · ը · 34։ Ասղ · ժե · 25։ Երը · ա · 13։ ա Պետ · գ · 22։ Ցհն Սաղ · իտ · 6։ 7։

ի՛ Գաս · ե · 2։

՝ Սաղ · ղգ · 9։

† Եբ՚ր · հբ · աասաղտութեանդ ցօղ սպաս. լաթին աղանդին

՚ Թես · իգ · 19։

՚ Երը · ե · 6։ գ · 20։ է · 17։ 21։ Ցհն Ձաբ · գ · 13։

՚ Սաղ · ժգ · 8։

՝ Սաղ · ը · 3։ 12։ Հաւկ · ը · 5։ Զաս · ժ · 18։

՚ Սաղ · կը · 21։ Մ՚ր · գ · 13։

՝ Գաս · ե · 5։ 6։

խմի ։ ֏ անոր համար գլուխ պիտի վերցընէ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

1 Աղդմասերգուն իր օրինակովը ուրիշները կը յորդորէ գնաալուած գովելու անոր փառաւոր գործերուն 5 ու շնորհքին համար ։ 10 Աստուծոյ երկիւղը ճշմարիտ իմաստութիւն կը պատճառէ ։

1 Ընկերս ։ Իմոլը սրտով — Տէրը պիտի գովեմ ուղիղներուն ժողովրդեան ու ժողովուրդին մէջը ։

2 Տէրոջը գործերը մեծ են , ամէնուն սիրողներուն բոլորին ։ կը գտնուին ։

3 Անոր գործերը ֊ փառաւոր ու վայելուչ է , և անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

4 Ցիշել տուաւ իր հրաշքները . ֏ Տէրը ողորմած ու գթած է ։

5 Ուներակուր տուաւ իրմէն վախնողներուն . իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ ։

6 Իր գործերուն զօրութիւնը յուցուց իր ժողովուրդին , անոնց տալով ազգերուն ժառանգութիւնը ։

7 Անոր ձեռքերուն գործերը ֏ ճշմարտութիւն ու իրաւունք են . ամէնը բոլոր պատուիրանները հաւատարիմ են .

8 Յաւիտեանս յաւիտենից հաստատած են . ֏ ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ ևգած են ։

9 Փրկութիւն խրկեց իր ժողովուրդին , իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց ։ Սուրբ ու ահաւոր է անոր անունը ։

10 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է . բարի խոհեմութիւն ունին նէն ան ամէնը որ անոնք կ'ընեն . անոր օրհնութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

1 Աստուածպաշտութիւնը թէ՛ աս կեանքիս և թէ հանդերձեալին խոստմունքները ունի ։ 10 Բարեպաշտ մարդուն յաջողութիւնը չարերուն սրամտութիւն պիտի պատճառէ ։

1 Ընկերս ։ — Երանի ան մարդուն որ Տէրոջմէն կը վախնայ , — ֏ անոր պատուիրանքներուն շատ կը հաճի ։

2 Անոր սերունդը զօրաւոր պիտի ըլլայ երկրի վրայ . ֏ ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի ։

3 Առատութիւն ու հարստութիւն պիտի ըլլայ անոր տանը մէջ , ու անոր արդարութիւնը յաւիտեան պիտի մնայ ։

4 Ի խաւարի մէջ լոյս կը ծագի ուղիղներուն . ողորմած ու գթած և արդար է ։

5 Ի բարի մարդը կ'ողորմի ու փոխ կու տայ , իր բաները ֏ իրաւունքով կը կառավարէ ։

6 Յիրաւի ընդհակայ յաւիտեան պիտի չսասանի . ի յարգարին յիշատակը յաւիտեան պիտի մնայ .

7 ֏ Անիկայ դէշ լուրէն չվախնար . անոր սիրտը հաստատ է , — ֏ Տէրոջը կը յուսայ ։

8 Անոր սիրտը հաստատուած է , ընչվախնար , մինչև որ ֏ իր թշնամիներուն նրա֊ակը տեսնէ ։

9 ֏ Տարածեց՝ աղքատներուն տուաւ . հանոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ . ֏ անոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրանայ ։

10 Ամարիշտը պիտի տեսնէ ու բարկանայ , ընիր ակռաները պիտի կրճտէ ու ֏ պիտի հալի . ֏ ամբարիշտներուն ցանկութիւնը պիտի կորսուի ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԳ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը իր գործածութեանը 6 ու իր ողորմութեանը համար ։

1 Ընկերս ։ — Օրհնեցէ՛ք՝ ով Տէրոջը ծառաները , օրհնեցէ՛ք Տէրոջը անունը ։

2 ֏ Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը ասկէ հետև մինչև յաւիտեան ։

3 ֏ Արեւելքէն մինչև արեւմուտք օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը ։

4 Տէրը ֊ բարձր է բոլոր ազգերուն վրայ . հանոր փառքը երկինքէն վեր է ։

5 Ումեր Տէր Աստուծոյն պէս ով կայ , որ բարձրութեան մէջ կը բնակի .

6 ֏ Որ երկինքի ու երկրի մէջ եղած բաները տեսնելու համար կը խոնարհի .

7 ըՈր աղքատը փոշիէն վեր կը վերցընէ , — տնտանկը աղբանոցէն կը բարձրացընէ ,

8 Որ ֏ նստեցընէ իշխաններուն հետ՝ իր ժողովուրդին իշխաններուն հետ .

9 Որ ֏ տմուլ կնիկը տունը կը բնակեցընէ , — որդիներու ուրախ մայր ։ Ընկերս ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԴ

1—8 Ընթաց հանիներուն օրինակովը Աստուծմէ վախնալու յորդորանք մը ։

1 — Երբոր Իսրայէլ Եգիպտոսէն դուրս եկաւ , — Յակոբին տունը ֏ օտարաբարբառ ժողովուրդին միջէն ,

2 ֏ Յուդա անոր սրբարանը՝ — Իսրայէլ անոր իշխանութիւնը եղաւ ։

3 ֊ Ծովը տեսաւ ու փախաւ . ֏ Յորդանան ետ դարձաւ ։

4 Լեռները խոյերու պէս ցատկեցին , բլուրները գառներու պէս ։

5 Ծ Ով , ինչո՞ւ փախար . ֏ Յորդանան ետ դարձար ։

6 Լեռնե՛ր , ինչո՞ւ խոյերու պէս ցատկեցիք , բլուրնե՛ր , գառներու պէս ։

7 Երկիր , դո՛ղ դողա Տէրոջը երեսուն , — Յակոբին Աստուծոյն երեսուն ,

8 Որ ֏ վէմը ջրի լիճ դարձուց , հրաքարը ջրի աղբիւր ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1—18 Ընկերս ։ Աստուած կը գովուի իր ողորմութեանը համար ։ 19 Ուրիշ աստուածներ չկան ։ 22 Ամէն ազգերուն Աստուածը ։

1 Ընկերս ։ — Ոչ մեզի , Տէր , ոչ մեզի , հապա քու անունիդ փառք տուր քու ողորմութեանդ և ճշմարտութեանդ համար ։

2 Ինչո՞ւ ազգերը ըսեն . — Ուր է հիմա անոնց Աստուածը ։

3 Մեր Աստուածը երկինքի մէջ է , ամէն ինչ որ կ'ուզէ՝ կ'ընէ ։

4 Անոնց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են , մարդկանց ձեռքի գործ ։

5 Բերան ունին , բայց չեն խօսիր , աչքեր ունին , բայց չեն տեսնար ։

6 Ականջներ ունին , բայց չեն լսեր , քիթեր ունին , բայց չեն հոտոտեր ։

7 Ձեռքեր ունին , բայց չեն շօշափեր , ոտքեր ունին , բայց չեն քալեր , կոկորդով ձայն մը չեն հաներ ։

8 Անոնց պէս պիտի ըլլան անոնք որ զանոնք կ'ընեն , ամէն ոք որ անոնց կը վստահի ։

9 Իսրայէլ , յուսա՛ Տէրոջը . անիկա անոնց օգնականն ու վահանն է ։

10 Ահարոնի տո՛ւն , յուսա՛ Տէրոջը . անիկա անոնց օգնականն ու վահանն է ։

11 Տէրոջմէ վախնողնե՛ր , յուսա՛ Տէրոջը . անիկա անոնց օգնականն ու վահանն է ։

12 Տէրը մեզ յիշեց , կ'օրհնէ , կ'օրհնէ Իսրայէլի տունը , կ'օրհնէ Ահարոնի տունը ։

13 Կ'օրհնէ Տէրոջմէ վախնողները , փոքրերն ու մեծերը ։

14 Տէրը թող աւելցընէ ձեզի , ձեզի և ձեր զաւակներուն ։

15 Դուք օրհնեալ էք Տէրոջմէ , որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց ։

16 Երկինքը Տէրոջը երկինքն է , բայց երկիրը մարդոց տուաւ ։

17 Մեռելները չեն գովեր Տէրը , ոչ ալ անոնք որ լռութեան մէջ կ'իջնան ։

18 Բայց մենք կ'օրհնենք Տէրը այսուհետև յաւիտեան ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1—9 Ընկերս ։ Աստուած կը գովուի իր ողորմութեանը համար ։

1 Ընկերս ։ — Սիրեցի , որովհետև Տէրը կը լսէ իմ ձայնս , իմ աղաչանքներս ։

2 Որովհետև իր ականջը դրաւ ինծի , անոր համար իմ օրերուս մէջ պիտի աղաչեմ ։

3 Մահուան պարաններ զիս պատեցին , գերեզմանի նեղութիւնները գտան զիս , նեղութիւն ու տրտմութիւն գտայ ։

4 Տէրոջ անունը կանչեցի , ըսելով . — Ո՛հ , Տէր , խնդրեմ , ազատէ՛ անձս ։

5 Ողորմած է Տէրը և արդար , և մեր Աստուածը կ'ողորմի ։

6 Տէրը կը պահպանէ պարզամիտները . տկարացայ , և զիս փրկեց ։

7 Դարձի՛ր , անձս , քու հանգստութեանդ , որովհետև Տէրը բարիք ըրաւ քեզի ։

8 Որովհետև անձս մահէն ազատեց , աչքերս արտասուքէն , ոտքերս սայթաքումէն ։

9 Պիտի հաճեցընեմ Տէրոջ կենդանեաց երկրին մէջ ։

10 Հաւատացի , ուստի խօսեցայ , ես շատ տառապեցայ ։

11 Ես ըսի իմ շուարմանս մէջ . — Ամէն մարդ սուտ է ։

12 Ինչ կրնամ հատուցանել Տէրոջ ինծի տուածներուն համար ։

13 Փրկութեան գաւաթը պիտի առնեմ , և Տէրոջ անունը պիտի կանչեմ ։

14 Իմ ուխտերս պիտի հատուցանեմ Տէրոջ առջև , անոր ամբողջ ժողովուրդին ներկայութեան մէջ ։

15 Տէրոջ սուրբերուն մահը թանկագին է անոր աչքին առջև ։

16 Ո՛հ , Տէր , ես քու ծառադ եմ , ես քու ծառադ եմ , քու աղախնիդ որդին եմ , կապերս արձակեցիր ։

17 Քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ գոհութեան պատարագ , և Տէրոջ անունը պիտի կանչեմ ։

18 Իմ ուխտերս պիտի հատուցանեմ Տէրոջ առջև , անոր ամբողջ ժողովուրդին ներկայութեան մէջ ։

19 Տէրոջ տան գաւիթներուն մէջ , Երուսաղէմ , քու մէջտեղդ ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԷ

1—2 Ընկերս ։ Աստուած կը գովուի իր ողորմութեանը համար ։

1 Ընկերս ։ — Գովեցէ՛ք Տէրը բոլոր հեթանոսներ , գովեցէ՛ք զանիկա բոլոր ազգեր ։

2 Որովհետև անոր ողորմութիւնը մեզի վրայ զօրացաւ , և Տէրոջ ճշմարտութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԸ

1—29 Ընկերս ։ Աստուած կը գովուի իր ողորմութեանը համար ։

1 Ընկերս ։ — Գոհացէ՛ք Տէրոջ , որովհետև բարի է , որովհետև անոր ողորմութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

2 Իսրայէլ թող ըսէ հիմա , — Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

3 Ահարոնի տունը թող ըսէ հիմա , — Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

4 Տէրոջմէ վախնողները թող ըսեն հիմա , — Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

5 Նեղութեանս մէջ Տէրոջ կանչեցի , Տէրը ականջ դրաւ ինծի և ազատեց զիս ։

6 Տէրը ինծի հետ է , չեմ վախնար . մարդ ինչ կրնայ ընել ինծի ։

7 Տէրը ինծի հետ է , անոր համար ինծի օգնական է , և ես պիտի տեսնեմ թշնամիներուս վրէժը ։

8 Աւելի լաւ է Տէրոջ մէջ յուսալ , քան մարդու վստահիլ ։

9 Աւելի լաւ է Տէրոջ մէջ յուսալ , քան իշխաններու վստահիլ ։

10 Բոլոր ազգերը պատեցին զիս , բայց Տէրոջ անունով պիտի կտրեմ զանոնք ։

11 Պատեցին զիս , այո՛ , պատեցին զիս , բայց Տէրոջ անունով պիտի կտրեմ զանոնք ։

12 Մեղուներու պէս պատեցին զիս , բայց փշոտ թուփի կրակի պէս հանգան , Տէրոջ անունով պիտի կտրեմ զանոնք ։

13 Զիս հրելով ինկցնելու համար ինկայ , բայց Տէրը օգնեց ինծի ։

14 Տէրը իմ զօրութիւնս ու երգս է , և ինծի համար ազատութիւն եղաւ ։

15 Արդարներուն վրաններուն մէջ ուրախութեան և ազատութեան ձայն կայ , — Տէրոջ աջը զօրութիւն ցուցուց ։

16 Տէրոջ աջը բարձրացաւ , Տէրոջ աջը զօրութիւն ցուցուց ։

17 Պիտի չմեռնիմ , հապա պիտի ապրիմ և պիտի պատմեմ Տէրոջ գործերը ։

18 Տէրը խիստ պատժեց զիս , բայց մահուան չմատնեց զիս ։

19 Բացէ՛ք ինծի արդարութեան դռները , որ մտնեմ անոնցմով և Տէրոջ գոհանամ ։

20 Ասիկա Տէրոջ դուռն է , արդարները անոնցմով պիտի մտնեն ։

21 Գոհանամ քեզմէ , որովհետև ինծի լսեցիր և ինծի համար ազատութիւն եղար ։

22 Շինողներուն անարգած քարը անկիւնի գլուխ եղաւ ։

23 Տէրոջմէ եղաւ ասիկա , և մեր աչքին սքանչելի է ։

24 Ասիկա է այն օրը զոր Տէր շինեց , ուրախանանք և ցնծանք անոր մէջ ։

25 Ո՛հ , Տէր , խնդրեմ , ազատէ՛ , ո՛հ , Տէր , խնդրեմ , յաջողութիւն տո՛ւր ։

26 Օրհնեալ է անիկա որ կու գայ Տէրոջ անունով ։ Տէրոջ տունէն օրհնեցինք ձեզ ։

27 Տէրը Աստուած է և մեզի լոյս տուաւ ։ Զոհ մը կապեցէ՛ք պարանոցներով մինչև զոհասեղանին եղջիւրները ։

28 Դո՛ւ իմ Աստուածս ես , և գոհանամ քեզմէ , իմ Աստուածս ես , և քեզ պիտի բարձրացնեմ ։

29 Գոհացէ՛ք Տէրոջ , որովհետև բարի է , որովհետև անոր ողորմութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1—176 Ընկերս ։ Աստուծոյ օրէնքին , վկայութեանց , ճանապարհներուն , պատուիրանքներուն , հրամանքներուն , դատաստաններուն և խոստումներուն համար ։

1 Ա Ղեփ ։ Անարատ ճանապարհի վրայ քալողները երանի անոնց որ Տէրոջ օրէնքին մէջ կ'երթան ։

2 Երանի անոնց որ անոր վկայութիւնները կը պահեն , և որ զանիկա կ'որոնեն իրենց բոլոր սրտով ։

3 Անոնք անիրաւութիւն չեն ըներ , հապա անոր ճանապարհներուն մէջ կ'երթան ։

4 Դո՛ւ պատուիրեցիր քու հրամանքներդ պահուելու համար ։

5 Երանի թէ իմ ճանապարհներս ուղղուին , որ քու հրամանքներդ պահեմ ։

6 Այն ատեն չպիտի ամչնամ , երբ քու բոլոր պատուիրանքներուդ նայիմ ։

7 Քեզի պիտի գոհանամ ուղիղ սրտով , երբ քու արդար դատաստաններդ սորվիմ ։

8 Քու հրամանքներդ պիտի պահեմ , ինծի երբեք չլքես ։

9 Բէթ ։ Ինչո՞վ պիտի մաքրէ երիտասարդը իր ճանապարհը , եթէ ոչ քու խօսքիդ համեմատ պահելով զանիկա ։

10 Քեզի ամբողջ սրտով կը փնտռեմ , մի՛ թողուր որ քու պատուիրանքներդ մոլորեցընեն զիս ։

11 Քու խօսքդ սրտիս մէջ պահեցի , որ քեզի մեղանչելու չտամ ։

12 Օրհնեալ ես դո՛ւ , Տէր , քու հրամանքներդ ինծի սորվեցուր ։

13 Շրթունքներովս պատմեցի քու բերնիդ բոլոր դատաստանները ։

14 Քու վկայութեանդ ճանապարհին վրայ ուրախացայ , ինչպէս բոլոր հարստութեան վրայ ։

15 Քու պատուիրանքներդ պիտի խորհրդածեմ , և քու ճանապարհներդ պիտի նայիմ ։

16 Քու հրամանքներդ պիտի զուարճանամ , քու խօսքերդ պիտի չմոռնամ ։

17 Գիմ ։ Քու ծառադ բարիք ըրէ ինծի , որ ապրիմ և պահեմ քու խօսքդ ։

18 Աչքերս բա՛ց , որ քու օրէնքիդ սքանչելիքները տեսնեմ ։

19 Երկրի վրայ պանդուխտ եմ ես , քու պատուիրանքներդ ինծմէ մի՛ պահեր ։

20 Հոգիս կը հալի քու դատաստաններդ միշտ ցանկալուն համար ։

21 Դո՛ւք անիծեցիք հպարտները , որոնք քու հրամանքներդ կը մոլորին ։

22 Ինծմէ նախատինքն ու անարգանքը հեռացուր , որովհետև քու վկայութիւններդ պահեցի ։

23 Իշխանները նստեցան և իրարու դէմ խորհուրդ ըրին , բայց ծառադ քու հրամանքներդ պիտի խորհրդածէ ։

24 Քու վկայութիւնդ ալ իմ զուարճութիւնս է , քու խորհուրդներդ ալ ։

25 Դաղ ։ Հողին կպաւ հոգիս , քու խօսքիդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։

26 Ճանապարհներս պատմեցի , և դո՛ւ ինծի լսեցիր , քու հրամանքներդ ինծի սորվեցուր ։

27 Քու պատուիրանքներուդ ճանապարհը հասկցո՛ւր ինծի , որ քու սքանչելիքներդ խորհրդածեմ ։

28 Հոգիս տրտմութենէ հալեցաւ , քու խօսքիդ համեմատ զիս հաստատէ ։

29 Սուտ ճանապարհը հեռացո՛ւր ինծմէ , և քու օրէնքդ ինծի շնորհէ ։

30 Ճշմարտութեան ճանապարհը ընտրեցի , քու դատաստաններդ իմ առջևս դրի ։

31 Քու վկայութիւններուդ կպայ , Տէր , ինծի ամչցուցանելու չտաս ։

32 Քու հրամանքներդ վազեցի , երբ սիրտս ընդարձակեցուցիր ։

33 Հէ ։ Ինծի , Տէր , քու հրամանքներուդ ճանապարհը սորվեցո՛ւր , որ զանիկա միշտ պահեմ ։

34 Հասկցո՛ւր ինծի , որ քու օրէնքդ պահեմ և զանիկա ամբողջ սրտով հնազանդիմ ։

35 Քու պատուիրանքներուդ ճանապարհին վրայ տարէ զիս , որովհետև անոնցմով կը հաճիմ ։

36 Սրտիս քու վկայութիւններդ հաստատէ , և ագահութեան չտանիր զիս ։

37 Աչքերս դարձո՛ւր , որ ունայնութիւն չտեսնեն , քու ճանապարհիդ վրայ կենդանացո՛ւր զիս ։

38 Քու ծառադ քու խօսքդ հաստատէ , որ քեզմէ վախնայ ։

39 Նախատինքս , զոր կը վախնամ , հեռացո՛ւր ինծմէ , որովհետև քու դատաստաններդ բարի են ։

40 Ահա քու պատուիրանքներուդ կը փափագիմ , քու արդարութեանդ մէջ կենդանացո՛ւր զիս ։

41 Վաւ ։ Եկո՛ւր ինծի , Տէր , քու ողորմութիւնդ , քու փրկութիւնդ՝ քու խօսքիդ համեմատ ։

42 Որ նախատողիս պատասխան մը տամ , որովհետև քու խօսքիդ յուսացի ։

43 Ճշմարտութեան խօսքը բերնէս բնաւ մի՛ խլեր , որովհետև քու դատաստաններդ կը սպասեմ ։

44 Քու օրէնքդ միշտ , յաւիտեան և յաւիտեանս պահեմ ։

45 Ազատ պիտի շրջիմ , որովհետև քու պատուիրանքներդ փնտռեցի ։

46 Քու վկայութիւններդ թագաւորներուն առջև պիտի խօսիմ , և չպիտի ամչնամ ։

47 Քու պատուիրանքներուդ պիտի զուարճանամ , զորս կը սիրեմ ։

48 Քու պատուիրանքներուդ , զորս կը սիրեմ , ձեռքերս պիտի վերցընեմ , և քու հրամանքներդ պիտի խորհրդածեմ ։

49 Զայն ։ Ծառադ յիշէ քու խօսքդ , որուն վրայ յոյս դրիր զիս ։

50 Նեղութեանս մէջ միխիթարութիւնս այս է , որ քու խօսքդ զիս կենդանացուց ։

51 Ամբարիշտները շատ ծաղրեցին զիս , բայց քու օրէնքէդ չշեղեցայ ։

52 Քու հնուց դատաստաններդ յիշեցի , Տէր , և մխիթարուեցայ ։

53 Սոսկում պատեց զիս ամբարիշտներուն համար , որոնք քու օրէնքդ կը թողուն ։

54 Քու հրամանքներդ երգեր եղան ինծի համար իմ պանդխտութեանս տան մէջ ։

55 Գիշերը քու անունդ յիշեցի , Տէր , և քու օրէնքդ պահեցի ։

56 Այս ինծի եղաւ , որ քու պատուիրանքներդ պահեցի ։

57 Խէթ ։ Բա՛ժինս դո՛ւ ես , Տէր , ըսի , որ քու խօսքերդ պահեմ ։

58 Ամբողջ սրտով երեսդ աղաչեցի , ողորմութիւն ըրէ ինծի՝ քու խօսքիդ համեմատ ։

59 Ճամբաներս խորհրդածեցի , և քու վկայութիւններդ դարձուցի ոտքերս ։

60 Պատրաստ եղայ և չուշացուցի քու հրամանքներդ պահել ։

61 Ամբարիշտներուն խումբերը զիս կողոպտեցին , բայց քու օրէնքդ չմոռցայ ։

62 Կէս գիշերին կ'ելլէի քեզի գոհանալու համար քու արդար դատաստաններուդ համար ։

63 Ես ամէն մարդու կը միանամ որ քեզմէ կը վախնայ և քու պատուիրանքներդ կը պահէ ։

64 Երկիրը , Տէր , քու ողորմութենէդ լեցուն է , քու հրամանքներդ ինծի սորվեցուր ։

65 Տէթ ։ Բարիք ըրիր քու ծառադ , Տէր , քու խօսքիդ համեմատ ։

66 Բարի ճաշակ և գիտութիւն սորվեցո՛ւր ինծի , որովհետև քու պատուիրանքներդ հաւատացի ։

67 Նախ քան զորս նեղուեցայ , մոլորեցայ , բայց հիմա քու խօսքդ պահեցի ։

68 Բարի ես դո՛ւ և բարիք կ'ընես , քու հրամանքներդ ինծի սորվեցուր ։

69 Ամբարիշտները սուտ մը հիւսեցին ինծի դէմ , բայց ես ամբողջ սրտով քու պատուիրանքներդ պահեցի ։

70 Անոնց սիրտը ճարպի պէս հաստացաւ , բայց ես քու օրէնքիդ կը զուարճանամ ։

71 Նեղուելս ինծի համար բարիք եղաւ , որ քու հրամանքներդ սորվիմ ։

72 Քու բերնիդ օրէնքը ինծի համար աւելի լաւ է , քան հազարաւոր ոսկի և արծաթ ։

73 Յոդ ։ Քու ձեռքերդ զիս ստեղծեցին և կազմեցին , ինծի հասկցո՛ւր , որ քու հրամանքներդ սորվիմ ։

74 Քեզմէ վախցողները զիս տեսնելով պիտի ուրախանան , որովհետև քու խօսքիդ յուսացի ։

75 Գիտեմ , Տէր , որ քու դատաստաններդ արդար են , և հաւատարմութեամբ նեղեցիր զիս ։

76 Քու ողորմութիւնդ թող ինծի մխիթարութիւն ըլլայ , քու ծառադ քու խօսքիդ համեմատ ։

77 Քու գթութիւնդ թող գայ ինծի , որ ապրիմ , որովհետև քու օրէնքդ ինծի համար զուարճութիւն է ։

78 Ամբարիշտները թող ամչնան , որովհետև սուտով զիս ստորացուցին , բայց ես քու պատուիրանքներդ պիտի խորհրդածեմ ։

79 Քեզմէ վախցողները թող դառնան ինծի , և քու վկայութիւններդ գիտցողները ։

80 Սրտիս քու հրամանքներդ թող կատարեալ ըլլան , որ չամչնամ ։

81 Քաֆ ։ Հոգիս կը հալի քու փրկութեանդ համար , քու խօսքիդ յուսացի ։

82 Աչքերս քու խօսքիդ կը հիանան , ըսելով . — Ե՞րբ պիտի մխիթարես զիս ։

83 Որովհետև ես ծուխի մէջ եղած տիկի պէս եղայ , քու հրամանքներդ չմոռցայ ։

84 Քանի՞ են ծառադ օրերը , ե՞րբ պիտի դատաստան ընես հալածողներուս վրայ ։

85 Ամբարիշտները ինծի համար փոսեր փորեցին , որոնք քու օրէնքիդ համեմատ չեն ։

86 Քու պատուիրանքներդ ամէնը հաւատարմութիւն են , սուտով զիս հալածեցին , օգնէ՛ ինծի ։

87 Քիչ մնաց որ երկրի վրայէն վերցընեն զիս , բայց ես քու հրամանքներդ չթողուցի ։

88 Քու ողորմութեանդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս , որ քու բերնիդ վկայութիւնները պահեմ ։

89 Լամէտ ։ Յաւիտեան , Տէր , քու խօսքդ երկինքի մէջ հաստատուն է ։

90 Քու ճշմարտութիւնդ ազգէ ազգ կը մնայ , երկիրը հաստատեցիր , և կը կենայ ։

91 Քու դատաստաններդ այսօր ալ կը կենան , որովհետև ամէն բան քու ծառայ են ։

92 Եթէ քու օրէնքդ զուարճութիւնս չըլլար , ատեն ատեն պիտի կորսուէի իմ նեղութեանս մէջ ։

93 Քու հրամանքներդ յաւիտեան չպիտի մոռնամ , որովհետև անոնցմով զիս կենդանացուցիր ։

94 Քո՛ւկդ եմ ես , ինծի փրկութիւն ըրէ , որովհետև քու հրամանքներդ փնտռեցի ։

95 Ամբարիշտները զիս կորսնցընելու համար կը սպասեն , բայց ես քու վկայութիւններդ պիտի խորհրդածեմ ։

96 Ամէն կատարելութեան տեսայ վախճան , բայց քու պատուիրանքդ շատ լայն է ։

97 Մեմ ։ Որքա՜ն կը սիրեմ քու օրէնքդ , Տէր , ամբողջ օրը անոր կը խորհրդածեմ ։

98 Քու պատուիրանքդ ինծի միշտ իմաստուն կ'ընէ , որովհետև յաւիտեան ինծի հետ է ։

99 Իմ բոլոր ուսուցիչներէս աւելի հանճարեղ եղայ , որովհետև քու վկայութիւններդ խորհրդածեցի ։

100 Ծերերէն աւելի հասկցող եղայ , որովհետև քու հրամանքներդ պահեցի ։

101 Ամէն չար ճանապարհէ ոտքերս արգիլեցի , որ քու խօսքդ պահեմ ։

102 Քու դատաստաններդ չշեղեցայ , որովհետև դո՛ւ ինծի սորվեցուցիր ։

103 Որքա՜ն քաղցր են քու խօսքերդ իմ քիմքիս , մեղրէն աւելի քաղցր բերնիս ։

104 Քու հրամանքներդ հասկցայ , ասոր համար ամէն սուտ ճանապարհ ատեցի ։

105 Նուն ։ Քու խօսքդ ոտքիս լապտեր է , և շաւիղիս լոյս ։

106 Երդում ըրի և կատարեցի , որ քու արդար դատաստաններդ պահեմ ։

107 Շատ նեղուեցայ , Տէր , քու խօսքիդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։

108 Բերնէս կամաւոր զոհերը հաճոյացի՛ր , Տէր , և քու դատաստաններդ ինծի սորվեցուր ։

109 Հոգիս միշտ ձեռքս է , բայց քու օրէնքդ չմոռցայ ։

110 Ամբարիշտները ինծի համար որոգայթ լարեցին , բայց քու հրամանքներդ չմոլորեցայ ։

111 Քու վկայութիւններդ յաւիտեան ժառանգեցի , որովհետև սրտիս ուրախութիւնն են ։

112 Սամէք ։ Սիրտս դրի որ քու հրամանքներդ կատարեմ յաւիտեան , մինչև վախճան ։

113 Երկմտութիւն ատեցի , բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։

114 Դո՛ւ ես իմ պատսպարանս և վահանս , քու խօսքիդ յուսացի ։

115 Չարագործնե՛ր , հեռացէ՛ք ինծմէ , որ իմ Աստուծոյս պատուիրանքները պահեմ ։

116 Ինծի հովանաւորէ՛ քու խօսքիդ համեմատ , որ կենդանի մնամ , և իմ յոյսիս մի՛ ամչցուցաներ ։

117 Ինծի օգնէ՛ , որ ապահով ըլլամ , և միշտ քու հրամանքներդ պիտի նայիմ ։

118 Քու հրամանքներդ ատողները ամէնը արհամարհեցիր , որովհետև անոնց խորհուրդը սուտ է ։

119 Երկրի վրայ եղած ամբարիշտները դարձ մը կ'ընես իբրև խարամ , ասոր համար քու վկայութիւններդ սիրեցի ։

120 Մարմինս քու երկիւղիդ համար դողդողաց , և քու դատաստաններդ վախցայ ։

121 Այ ։ Արդարութիւն և իրաւունք ըրի , զիս չթողուցանես անոնց որ զիս կը հալածեն ։

122 Երաշխաւորէ՛ ծառադ բարիքի համար , որ ամբարիշտները զիս չհալածեն ։

123 Աչքերս քու փրկութեանդ կը հիանան , և քու արդարութեան խօսքին ։

124 Ծառադ քու ողորմութեանդ համեմատ ընէ , և քու հրամանքներդ ինծի սորվեցուր ։

125 Ծառադ եմ ես , ինծի հասկցո՛ւր , որ քու վկայութիւնները գիտնամ ։

126 Ժամանակ է որ Տէր գործէ , որովհետև քու օրէնքդ խախտեցին ։

127 Ասոր համար քու հրամանքներդ սիրեցի աւելի քան ոսկի , աւելի քան զուտ ոսկի ։

128 Ասոր համար քու բոլոր պատուիրանքներդ ամէն բանի մէջ ուղիղ նկատեցի , և ամէն սուտ ճանապարհ ատեցի ։

129 Փէ ։ Սքանչելի են քու վկայութիւնները , ասոր համար հոգիս զանոնք պահեց ։

130 Քու խօսքերդ լուսաւորութիւն կու տան , միամիտները կը հասկցընեն ։

131 Բերանս բացի և հեւքս քաշեցի , որովհետև քու հրամանքներդ կը փափագէի ։

132 Դարձի՛ր ինծի և ողորմութիւն ըրէ՝ քու սիրողներուդ սովորութեան համեմատ ։

133 Քայլերս քու խօսքիդ համեմատ ուղղէ՛ , և ոեւէ անիրաւութիւն ինծի վրայ չտիրապետէ ։

134 Մարդոց բռնութենէն ազատէ՛ զիս , որ քու պատուիրանքներդ պահեմ ։

135 Քու երեսդ ծառադ վրայ լուսաւորէ , և քու հրամանքներդ ինծի սորվեցուր ։

136 Աչքերուս արտասուքի գետեր կը հոսին , որովհետև քու օրէնքդ չեն պահեր ։

137 Ցադէ ։ Արդա՛ր ես դո՛ւ , Տէր , և ուղիղ են քու դատաստաններդ ։

138 Քու վկայութիւններդ արդարութեամբ և շատ հաւատարմութեամբ պատուիրեցիր ։

139 Նախանձս զիս կերաւ , որովհետև թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան ։

140 Քու խօսքդ շատ մաքուր է , և ծառադ զանիկա կը սիրէ ։

141 Ես նուաստ եմ և անարգ , բայց քու հրամանքներդ չմոռցայ ։

142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդարութիւն է , և քու օրէնքդ ճշմարտութիւն ։

143 Նեղութիւն և տագնապ գտան զիս , բայց քու պատուիրանքներդ զուարճութիւնս եղան ։

144 Քու վկայութիւններդ յաւիտենական արդարութիւն են , հասկցո՛ւր ինծի , որ ապրիմ ։

145 Կոփ ։ Ամբողջ սրտով աղաչեցի , լո՛ւր ինծի , Տէր , որ քու հրամանքներդ պահեմ ։

146 Քեզի աղաղակեցի , ազատէ՛ զիս , որ քու վկայութիւններդ պահեմ ։

147 Լուսաբացին կանխեցի և աղաղակեցի , քու խօսքիդ յուսացի ։

148 Աչքերս գիշերային պահերուն կանխեցին , որ քու խօսքդ խորհրդածեմ ։

149 Ձայնս լո՛ւր քու ողորմութեանդ համեմատ , Տէր , քու դատաստաններդ ինծի սորվեցուր ։

150 Անիրաւութեան հետևողները մօտեցան , որոնք քու օրէնքէդ հեռացան ։

151 Դո՛ւ մօտ ես , Տէր , և քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարտութիւն են ։

152 Քու վկայութիւններուդ ասկէ առաջ գիտցայ , որ յաւիտեան հաստատեցիր զանոնք ։

153 Ռէս ։ Նայէ՛ նեղութեանս և ազատէ՛ զիս , որովհետև քու օրէնքդ չմոռցայ ։

154 Դատս տե՛ս և պաշտպանէ՛ զիս , քու խօսքիդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։

155 Ամբարիշտներէն հեռու է փրկութիւն , որովհետև քու հրամանքներդ չփնտռեցին ։

156 Տէր , քու գթութիւնդ շատ է , քու դատաստաններդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։

157 Զիս հալածողներ և թշնամիներ շատ են , բայց քու վկայութիւններդ չշեղեցայ ։

158 Դաւաճանները տեսայ և տրտնջացի , որովհետև քու խօսքերդ չպահեցին ։

159 Տե՛ս , որ քու պատուիրանքներդ սիրեցի , Տէր , քու ողորմութեանդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։

160 Խօսքիդ սկիզբը ճշմարտութիւն է , և քու բոլոր արդար դատաստաններդ յաւիտենական են ։

161 Շին ։ Իշխաններ անպատճառ հալածեցին զիս , բայց սիրտս քու խօսքերդ վախցաւ ։

162 Քու խօսքիդ կ'ուրախանամ , ինչպէս մեծ աւարի մը վրայ գտնող մը ։

163 Սուտը ատեցի և զայն գարշեցայ , բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։

164 Օրական եօթը անգամ քեզի գոհութեան երգեր կ'երգեմ , քու արդար դատաստաններուդ համար ։

165 Քու օրէնքդ սիրողներուն մեծ խաղաղութիւն կայ , և անոնց համար գայթակղութիւն չկայ ։

166 Քու փրկութեանդ կը սպասեմ , Տէր , և քու հրամանքներդ կատարեցի ։

167 Հոգիս քու վկայութիւնները պահեց , և զանոնք շատ սիրեց ։

168 Քու պատուիրանքներդ և վկայութիւնները պահեցի , որովհետև բոլոր ճանապարհներս քու առջևդ են ։

169 Թաւ ։ Թո՛ղ քու առջևդ հասնի աղաղակս , Տէր , քու խօսքիդ համեմատ հասկցո՛ւր ինծի ։

170 Թո՛ղ քու առջևդ հասնի աղաչանքս , քու խօսքիդ համեմատ ազատէ՛ զիս ։

171 Շրթունքներս գովեստ պիտի բղխեցնեն , որովհետև քու հրամանքներդ ինծի սորվեցուց

տեղին , ՚՚ բլուրները դառնուկնե-
րու պէս ։
5 Ի՛ քեզի ինչ եղաւ , ով ծով՝ որ
փախար , և դուն , Յորդանան՝ որ
ետ դարձար ։
6 Ո՛վ լեռներ՝ ինչո՞ւ խոյերու պէս
ցատկկրնիք , ՚՚ դուք , բլուրներ՝
դառնուկներու պէս ։
7 Սարսափէ՛ ով երկիր , Տէրոջը ե-
կեսէն՝ Յակոբին Աստուծոյն երե-
սէն ,
8 ՚ՈՆ որ վէմը ջուրերու լիճի
դարձուց , ՚՚ ապառաժը ջուրերու
աղբիւրի ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ ձայնիւ փառքը ,
4 ու կատարեան ունայնութիւնը ցուցընելով ,
9 կը յորդորէ Աստուծոյ վստահելու ։ 12 և
անոր գոհութիւն մատուցանելու իր բարե-
բարութիւններուն համար ։

1 — Ո՜վ Թէ մեզի՝ ով Տէր՝ չէ Թէ մե-
զի , հապա քու անունդ
փառք տուր , քու ողորմութեանդ
՚՚ ճշմարտութեանդ համար ։
2 Ինչո՞ւ համար հեթանոսները ը-
սեն Թէ Ո՞ւր է հիմա անոնց Ա-
ստուածը ։
3 Բայց մեր Աստուածը երկինքն
է . անիկայ իր ըսլոր ուզածը ըրաւ ։
4 Անոնց կուռքերը արծաթի ու
ոսկի են . մարդու ձեռքի գործքեր
են .
5 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր .
աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .
6 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր ,
քիթ ունին՝ բայց հոտ չեն առներ .
7 Ձեռքեր ունին՝ բայց չեն շօշա-
փեր . ոտքեր ունին՝ բայց չեն քա-
լեր , ՚՚ իրենց կոկորդովը ձայն չեն
հաներ ։
8 Անոնց նման *կ՚ըլլան անոնք շի-
նողները ՚՚ բոլոր անոնց յուսա-
յողները ։
9 †Ո՛վ Իսրայէլ՝ Տէրոջը յուսա՛
յողներդ Տէրոջը կը յուսան .
անի է անոնց օգնութիւնը ու ա-
պարը ։
10 ‡Ո՛վ Ահարոնի տունը՝ Տէրոջը
յուսացէ՛ք՝ . ան է անոնց օգնու-
թիւնը ու ապարը ։
11 ‖Ո՛վ Տէրոջմէ վախցողներ՝ Տէ-
րոջը յուսացէ՛ք՝ . ան է անոնց օգ-
նութիւնը ու ապարը ։
12 Տէրը մեզ կը յիշէ , ՚՚ պիտի
օրհնէ , Իսրայէլի տունը պիտի օրհ-
նէ , Ահարոնի տունը պիտի օրհնէ .
13 Տէրոջմէ վախցողները պիտի
օրհնէ , պզտիկները մեծերուն հետ ։
14 Տէրը ձեզի բազմացնէ պիտի աւելցը-
նէ , ձեզի ու ձեր որդիներուն ։
15 Օրհնեալ էք դուք Տէրոջմէն ,
՚՚ որ երկինքը ու երկիրը ստեղ-
ծեց ։
16 Երկինքը երկիրը Տէրոջն է , բայց
երկիրը մարդոց որդիներուն տուաւ ։
17 Մեռելները Տէրը չեն օրհներ .
ոչ ալ ան ամէնը , որ § դերեզմանը
կ՚իջնեն ։
18 Բայց մենք Տէրը պիտի օրհնենք ,
ահա հետ մինչև յաւիտեան ։ Ա-
լէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1 Սաղմոսերգուն կը խոստովանի իր սէրը ու իր
պարտաւորութիւնը ու Աստուած՝ անոր
փրկութեանը համար ։ 12 Ուխտ կ՚ընէ որ
շնորհակալութիւն մատուցանէ Աստուծոյ ։

1 ‖Սիրեցի եմ ես՝ , ինչու որ Տէրը
իմ ձայնս ՚՚ ազաչանքս լսեց .
2 Ինչու որ անհիկայ իր ականջը ին-
ծի խոնարհեցուց , ու իմ օրերուս
մէջ ՚՚ անոր պիտի կանչեմ ։
3 — Մահուան լարերը իս պատե-
զին , ու դերեզմանին վիշտերը իս
գտան . նեղութիւն ու տրտմու-
թիւն գտայ ։
4 Բայց ես Տէրոջը անունը կան-
չեցի , կ՚ազաչեմ՝ ով Տէր , փրկէ
իմ անձս ։
5 Ողորմած ու †արդար է Տէրը ,
և մեր Աստուածը գթած է ։
6 Տէրը միամիտները կը պահէ . ես
խեղճ եղայ , ու անիկայ ինծ ազա-
տեց ։
7 Ով իմ անձս , դարձիր քու
Հանգստութեանդ , ինչու որ
Տէրը քեզի բարիք բրաւ ։
8 Վասն զի դուն իմ անձս մա-
հուանէ փրկեցիր , իմ աչքերս ար-
ցունքէն , ՚՚ իմ ոտքերս դայթակ-
ղելէն ։
9 Տէրոջը առջևը պիտի քալեմ
Կենդանիներուն երկրին մէջը ։
10 Հաւատացի՝ անոր համար խո-
սեցայ . ես խիստ թշուառացայ ։
11 Իմ շփոթութեանս մէջ ըսի
Թէ Ամէն մարդ սուտ է ։
12 Ի՞նչ հատուցանեմ Տէրոջը՝ ա-
նոր բոլոր ինծի ըրած բարութեանը
փոխարէն ։
13 Փրկութեան բաժակը պիտի
առնեմ , ու Տէրոջը անունը պիտի
կանչեմ ։
14 Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հա-
տուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին
առջև ։
15 Պատուական է Տէրոջը առջև
իր սուրբերուն մահը ։
16 Կ՚ազաչեմ՝ ով Տէր , Ինչու որ
ես քու ծառադ եմ , ես քու ծա-
ռադ եմ , ու †քու աղախնիդ որ-
դին . դուն իմ կապերս արձրկե-
ցիր ։
17 Գոհութեան պատարագ պիտի
մատուցանեմ՝ քեզի , ու Տէրոջը
անունը պիտի կանչեմ ։

Ի Սպ. դ. 5 ։ Ար. 10 , 11 , 12 ։ Եփ. լը. 18 ։
§ Եբր. լաւթիւնը
Լ Սպ. ՃԺգ. 2 ։ Դան. բ. 20 ։

Ը Ել. ԺԸ. 6 ։ Թուա. ի. 11 ։ Սպ. ՃԼ. 35 ։

— Տես Ես. խը. 11 ։ Եզեկ. լգ. 32 ։
Բ Սպ. խբ. 3 , 10 ։ Հմ. 10 ։ Յովել. բ. 17 ։
Գ ա Պտ. Ժգ. 26 ։ Սպ. ՃԼԹ. 6 ։ Դան. դ. 35 ։
Դ Բ Օր. դ. 28 ։ Սպ. ՃԼԹ. 15 , 16 , 17 ։ Երեմ. Ժ. 3 , ԽԸ ։
Ե Սպ. ՃԼԹ. 18 ։ Ես. խգ. 9 , 10 , 11 ։ Յոել. բ. 8 ։ Ամբ. բ. 18 , 19 ։
* Կ՚ը. պիտի բլլան
Ը Տես Սպ. ՃԺԲ. 2 , 3 , 4 ։ ՃԼԹ. 19 , 20 ։
† Կ՚ը. Իսրայէլը Տէրոջը կը յուսայ .
Ի Սպ. ՃԻ. 20 ։ Ռաք. ե. 5 ։
‡ Կ՚ը. Ահարոնի տունը Տէրոջը կը յուսան .
‖ Կ՚ը. Տէրոջմէ վախցողները Տէրոջը կը յուսան .
Լ Սպ. ՃԽ. 1 , 4 ։
Բ Ծն. Ժ. 19 ։
† Ծն. ա. 1 ։ Սպ. ՃԺ. 5 ։

Ի Սպ. դ. 5 ։ Ար. 10 , 11 , 12 ։ Եփ. լը. 18 ։
§ Եբր. լաւթիւնը
Լ Սպ. ՃԺգ. 2 ։ Դան. բ. 20 ։

Ա Կը՚ը. Տէրը կը սիրեմ . Սպ. ԺԸ. 1 ։
— Սպ. ԺԸ. 4 , 5 , 6 ։
Բ Սպ. ՃԺ. 8 ։
† Եզր. Թ. 15 ։ Դ Եսդ. Թ. 8 ։ Սպ. ՃԺԹ. 137 ։ Նեհ. 17 ։
Գ Երեմ. Ը. 16 ։ Պատ. Ժա. 29 ։
Ե Սպ. ՃԺ. 6 ։ ՃԺԹ. 17 ։
Զ Սպ. Ծգ. 13 ։
Է Սպ. ԽՀ. 13 ։
Ը Բ Կոր. Դ. 13 ։
Թ Սպ. Լ. 22 ։
† Հաւտ. Գ. 4 ։

Ի Հմր. 18 ։ Սպ. ԽԲ. 25 ։ Յակ. բ. 9 ։
Լ Սպ. ՀՐ. 14 ։
Ի Սպ. ՃԺԹ. 125 ։ Ռթագ. 12 ։
Ն Սպ. Ձգ. 16 ։
Ղ Դ. Է. 12 ։ Սպ. Ծ. 14 ։ ՃԼ. 22

18 ՚Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հատուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին առջեւ,

19 ՝Տէրոջը տանը սրաձիերուն մէջը, քու մէջդ՝ ով Երուսաղէմ: Ալէլուիա:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԷ

1 Բառուած փառաւորելու յորդորանք մը իր ողորմութեանը ու ճշմարտութեանը համար:

1 — Օրհնեցէք Տէրը՝ ով բոլոր ազգեր, գովեցէք անիկա՝ ով բոլոր ժողովուրդներ.

2 Վասն զի անոր ողորմութիւնը մեր վրայ մեծ է, ու ՚Տէրոջը ճշմարտութիւնը յաւիտեան է: Ալէլուիա:

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԻԸ

1 Բառուծոյ ողորմութեանը համար զինքը փառաւորելու յորդորանք մը: 5 Աղաղակութիւն իր փրկառութեամբը կը ցուցընէ թէ ուրիշ ազէկ բան է Աստուծոյ ազատիլը: 19 Աղաղակութիւն օրհնակով՝ Քրիստոսի իր թագաւորութեանը գալը կը ցուցնէ:

1 — Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է. ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

2 ՚Իսրայէլը թող ըսէ թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

3 Ահարոնին տունը թող ըսէ թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

4 Տէրոջմէ վախցողները թող ըսեն թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

5 ՚Նեղութեան մէջ Տէրոջը կանչեցի, և Տէրը պատասխան տուաւ ինծի, ՚լայնարձակ տեղ մը հանեց զիս:

6 ՚Տէրը իմ հետս է, չեմ վախնար. մարդը ինծի ինչ կրնայ ընել:

7 ՚Տէրը իմ օգնականներուս հետ է՝ ինծի իմ հետս է, ու ես ՚իմ թշնամիներուս կրնամ պիտի տեսնեմ:

8 ՚Լաւ է Տէրոջը յուսալ, քան թէ մարդոց ապաւինիլ:

9 ՚Լաւ է Տէրոջը յուսալ, քան թէ իշխաններուն ապաւինիլ:

10 Բոլոր ազգերը զիս պաշարեցին. Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք:

11 ՚Իմ բոլորտիքս առին, և զիս պաշարեցին. Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք:

12 ՚Մեղուներու պէս իմ բոլորտիքս առին, և փուշերու կրակի պէս մարեցան. Վասն Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք:

13 Սաստիկ հրելիր զիս, որ վար իյնամ. բայց Տէրը օգնեց ինծի:

14 ՚Տէրը իմ զօրութիւնս ու ազդմունս է, ու իմ փրկութիւնս եղաւ:

15 Ուրախութեան ընակարաններուն մէջը ցնծութեան ու փրկութեան ձայն կայ. Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ:

16 ՚Տէրոջը աջ ձեռքը բարձր է. Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ:

17 ՚Պիտի չմեռնիմ, հապա պիտի ապրիմ, ու ՚Տէրոջը գործքերը պատմեմ:

18 Տէրը ՝զիս շատ խրատեց, բայց մահուան չմատնեց զիս:

19 ՚Բացէք ինծի արդարութեան դռնները. անոնց մէջը պիտի մտնեմ, — Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեմ:

20 ՚Ա՛ հ Տէրոջը դուռը, ՚արդարները ասկէ պիտի մտնեն:

21 Կը գոհանամ քեզմէ որ ինծի պատասխան տուիր, ու ՚ինծի փրկութիւն եղար:

22 ՚Ն քարը որ շինողները անարգեցին, անկիւնին գլուխը եղաւ:

23 Ասիկայ Տէրոջմէն եղաւ. զարմանալի է ասիկայ մեր աչքերուն:

24 Ա՛ս ան օրն է, որ Տէրը ստեղծեց. ցնծանք և ուրախ ըլլանք անոր մէջը:

25 Հիմա կ՚աղաչեմ, ով Տէր՝ փրկէ, հիմա կ՚աղաչեմ, ով Տէր՝ յաջողէ:

26 ՚Օրհնեալ ըլլայ ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ. օրհնեցինք ձեզ Տէրոջը տունէն:

27 Տէրը Աստուած է, և ՚լոյս կը ցուցընէ մեզի. զոհի անասունները չուանովներով կապեցէք, — սեղանին եղջիւրներուն ՚մօտեցուցէք:

28 Դուն ես իմ Աստուածս, ու քեզ գոհութիւն պիտի մատուցանեմ. Ով իմ Աստուածս՝ քեզ պիտի բարձրացնեմ:

29 ՚Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է. ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԻԹ

1—176 Ջանասէր ազօթքներ, գովաբանութիւններ, ու Տնազանդութեան խոստումներ:

ԱԼԷՓ

1 Կրանի ճամբով ամրիծներուն՝ որ Տէրոջը օրէնքին մէջ կը քալեն:

2 Երանի անոնց որ անոր վկայութիւնները կը պահեն, — բոլոր սրտով դիմելը կը խնդրեն,

3 Ու ՚անօրէնութիւն չեն բներ, հապա անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն:

4 Դուն պատուիրեցիր որ շատ բզգուշութեամբ քու հրամաններդ պահենք:

5 Երանի թէ իմ ճամբաներս յաջողին, որ քու կանոններդ պահեմ:

ՀՀԲ 14 ·
Յ Սաղ · ղդ · 8 ; ՃՀ · 4 ; ՃԼԻ · 2 ·
— Հաւ · ԺԱ · 11 ·
Բ Սաղ · Ճ · 5 ·
— ա Պե · Ժգ · 8 · 34 ; Սաղ · ՃԿ · 1 ; ՌՀ · 1 ; ՃԼԳ · 1 ·
Բ Տես Սաղ · ՃԺԱ · 9, ԼԸ ·
Է Սաղ · ՃԻ · 1 ·
Ը Սաղ · ԺԲ · 19 ·
Ի Սաղ · ԽԷ · 1 ; ՃԳ · 4, 11 ; ՃԼԿ · 5 ; Նա · ԺԱ · 12 ; Եբր · ԺԳ · 6 ·
Ժ Սաղ · ՃԳ · 4 ·
Ի Սաղ · ՃԽԹ · 10 ·
ԺԱ Սաղ · Ժ · 4 ; ԿԸ · 8, 9 ; Երեմ · ԺԷ · 5, 7 ·
Բ Սաղ · ՃԼԿ · 3 ·
Է Սաղ · ԺԲ · 17 ·
Է Բ Օր · ա · 44 ; ՀԱԳ · Է · 6 ; Նա · ա · 10 ·
ԺԳ Սաղ · Է · 6 ·
ԺԴ ՀԳ · Ա · 2 ; Նա · ԺԲ · 2 ·
ԺԵ Ժ · 34 ; Սաղ · ՃԳ · 1 ; ՌՀ · 1 ; ՃԼԳ · 1 ·
Բ Տես Սաղ · ՃԺԱ · 9, ԼԸ ·
ԺԶ Սաղ · ՃԻ · 1 ·
ԺԷ Սաղ · ԺԲ · 19 ·
ԺԸ Սաղ · ԽԷ · 1 ; ՃԳ · 4, 11 ; ՃԼԿ · 5 ; Նա · ԺԱ · 12 ; Եբր · ԺԳ · 6 ·
ԺԹ Սաղ · ՃԳ · 4 ·
Ի Սաղ · ՃԽԹ · 10 ·
ԻԱ Սաղ · Ժ · 4 ; ԿԸ · 8, 9 ; Երեմ · ԺԷ · 5, 7 ·
Բ Սաղ · ՃԼԿ · 3 ·
Է Սաղ · ԺԲ · 17 ·
Է Բ Օր · ա · 44 ; ՀԱԳ · Է · 6 ; Նա · ա · 10 ·
ԻԳ Սաղ · ՃԻԸ · 1 ·
ԻԴ Սաղ · ՃԻԸ · 7 ·
ԻԵ Նա · ԼԲ · 8 ; ՃՈՒՄ · Ի · 27 ; Բր · 14 ; 15 ·
ԻԶ ՀՀԲ 14 ·
ԻԷ Մատ · Ի · 42 ; ԼՈՒԿ · ԺԲ · 10 ; Դան · Ի · 17 ; Գոր · գ · 11 ; Եփ · Բ · 20 ; ա Պետ · Բ · 4, 7 ·
ԻԸ Մատ · Ի · 9 ; Իգ · 39 ; Մարկ · ԺԱ · 9, 10 ; Դան · ԺԲ · 38 ; Տես Ջաք · գ · 7 ·
ԻԹ Նահ · Բ · 16 ; ա Պետ · Բ · 9 ·
Ի Ել · ԺԱ · 2 ; Նա · ԼԲ · 1 ·
Ի Հ ՀԲ 1 ·

6 ՚Ես ատոնը պիտի չամչնամ, երբոր քու բոլոր պատուիրանքներուդ զգուշութիւն ընեմ։
7 Պիտի դովեմ քեզ ուղիղ սրտով, երբոր քու արդար դատաստաններդ սորվիմ։
8 Քու կանոններդ պիտի պահեմ. մի թողուր ինծի։

Պ Ե Թ

9 Երիտասարդը ինչով մաքրէ իր ճամբան. քու խօսքիդ համեմատ անոր զգուշութիւն ընելով։
10 Իմ բոլոր սրտովս քեզ կը փնդռեցի, մի թողուր զիս որ ե՛ս պատուիրանքներէդ մոլորիմ։
11 Ես իմ սրտիս մէջը պահեցի քու խօսքերդ, որ չմեղանչեմ քեզի դէմ։
12 Օրհնեալ ես դուն՝ ով Տէր, ե՛ս սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։
13 Իմ շրթունքներովս ե՛ս պատմեցի քու բերնիդ բոլոր դատաստաններըդ։
14 Քու վկայութիւններուդ ճամբովը ուրախացայ, որպէս թէ ամէն կերպ հարստութիւնով։
15 Ե՛ս քու հրամաններուդ վրայով պիտի մտածեմ, և քու ճամբաներդ պիտի դիտեմ։
16 Ե՛ս քու կանոններովդ պիտի ուրախանամ, ո՛ւ քու խօսքդ պիտի չմոռնամ։

Կ Ի Մ Ե Լ

17 Ե՛ս բարութիւն ըրէ քու ծառայիդ, ո՛ր ապրիմ ու քու խօսքդ պահեմ։
18 Բաց իմ աչքերս, որ քու օրէնքէդ հրաշալիներ տեսնեմ։
19 Ե՛ս պանդուխտ եմ ես երկրի վրայ. մի ծածկեր ինծմէ քու պատուիրանքներդ։
20 Ե՛ իմ անձս կը նեղուի ամէն ժամանակ քու դատաստաններուդ ցանկանալէն։
21 Դուն սաստկեր անիծած ամբարտաւանները, ե՛ր քու պատուիրանքներէդ մոլորողները։
22 Նախատինքը ու անարգանքը վերցուր ինծմէ, ինչու որ քու վկայութիւններդ պահեցի։
23 Իշխաններ ալ կը նստին ու ինծի դէմ կը խօսկին, բայց քու ծառադ ե՛ր քու կանոններուդ վրայով կը մտածէր։
24 Ե՛ս քու վկայութիւններդ ալ իմ ուրախութիւնս ե՛ր իմ խորհրդականներս են։

Տ Ա Լ Ե Թ

25 Ե՛ր անձս հողին կը փակչի. կենդանացուր զիս քու խօսքիդ համեմատ։
26 Իմ ճամբաներս պատմեցի, ու դուն ինծի պատասխան տուիր. սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։
27 Քու հրամաններուդ ճամբան ինծի իմացուր, և քու սքանչելիքներուդ վրայով պիտի մտածեմ։
28 Իմ անձս տրտմութենէն կը հալի. հաստատէ զիս քու խօսքիդ համեմատ։
29 Սուտ ճամբան հեռացուր ինծմէ, ու քու օրէնքդ շնորհէ ինծի։
30 Ճշմարտութեան ճամբան ընտրեցի, և քու դատաստաններդ իմ առջեւս դրի։
31 Քու վկայութիւններուդ յարեցայ, ով Տէր՝ իս մի՛ ամչցներ։
32 Քու պատուիրաններուդ ճամբան մէջ պիտի վազեմ, ինչու որ դուն ե՛ր իմ սիրտս պիտի լայնցընես։

Հ Ե

33 Ո՛վ Տէր՝ ե՛ս սորվեցուր ինծի քու կանոններուդ ճամբան. ու ե՛ մինչև վերջը պիտի պահեմ անիկայ։
34 Ե՛ս հասատուն զիս, որ քու օրէնքդ պահեմ, ու բոլոր սրտով անիկայ՝ ի գործ դնեմ։
35 Առաջնորդէ ինծի քու պատուիրանքներուդ շաւիղին մէջ, ինչու որ անոր հաճեցայ։
36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններուդ յօժարեցուր, ու չէ թէ շահասիրութեան։
37 Ե՛ս դարձուր իմ աչքերս, որ ե՛ս նոտի բան չտեսնեն. և ե՛ս զիս քու ճամբուդ մէջ կենդանացուր։
38 Հաստատէ քու խօսքդ քեզմէ վախցող ծառայիդ վրայ։
39 Ե՛ս դարձուր ինծմէ իմ նախատինքս, ուսկից որ կը վախնամ, ինչու որ քու դատաստաններդ բարի են։
40 Ահա ե՛ս ցանկացայ քու հրամաններուդ. քու արդարութեանդ մէջ կենդանացուր զիս։

Վ Ա Վ

41 Ո՛վ Տէր՝ ե՛ս թող իմ վրաս գայ քու ողորմութիւնդ, և քու փրկութիւնդ քու խօսքիդ համեմատ։
42 Ու ես խօսքով պատասխան պիտի տամ իս նախատողին, վասն զի քու խօսքիդ յուսացած եմ։
43 Եւ ճշմարտութեան խօսքը ընտի՛ հեռացրներ իմ բերնէս, ինչու որ քու դատաստաններուդ յուսացած եմ։
44 Ու քու օրէնքդ միշտ պիտի պահեմ յաւիտեան յաւիտենից։
45 Եւ լայնարձակ տեղ մէջ պիտի քալեմ, քանզի քու հրամաններդ խնդրեցի։

† Ցար. իբ. 25։ ա Ցար. բ. 28։

† Ելմ. ժե. 15։ † Հբ. 21. 118։ ‡ Սպ. լե. 31. Դատ. բ. 19. 51։ † Հբ. 26. 33. 64. 68. 108. 124. 135. Սպ. խե. 4։ ‡ Սպ. լդ. 11։

† Սպ. ա. 2։ Հբ. 23. 48. 78։ † Սպ. ա. 5։ Հբ. 47. 70. 77։

† Սպ. ճժգ. 7։

‡ Ծն. խ. 9։ ա Պն. իհ. 15։ Սպ. ղթ. 12։ բ Կոր. ե. 6։ Երբ. ժա. 18։ † Սպ. խբ. 1. 2։ կէ. 1։ Ագ. 2։ Հբ. 40. 131։ † Հբ. 10. 119. 118։ ‡ Սպ. ղթ. 8։

† Հբ. 15։

† Հբ. 77. 92։

‡ Սպ. խգ. 23։ † Հբ. 40. Սպ. 11։

† Ցար. իբ. 25։ ա Ցար. բ. 28։

† Ելմ. ժե. 15։ † Հբ. 21. 118։ ‡ Սպ. լե. 31. Դատ. բ. 19. 51։ † Հբ. 26. 33. 64. 68. 108. 124. 135. Սպ. խե. 4։ ‡ Սպ. լդ. 11։

† Սպ. ա. 2։ Հբ. 23. 48. 78։ † Սպ. ա. 5։ Հբ. 47. 70. 77։

† Սպ. ճժգ. 7։

‡ Ծն. խ. 9։ ա Պն. իհ. 15։ Սպ. ղթ. 12։ բ Կոր. ե. 6։ Երբ. ժա. 18։ † Սպ. խբ. 1. 2։ կէ. 1։ Ագ. 2։ Հբ. 40. 131։ † Հբ. 10. 119. 118։ ‡ Սպ. ղթ. 8։

† Հբ. 15։

† Հբ. 77. 92։

‡ Սպ. խգ. 23։ † Հբ. 40. Սպ. 11

46 Ու ՙքու վկայութիւններդ թա-
դաւորներուն առջեւն պիտի խօսիմ,
և պիտի չամչնամ։
47 Ու ֊պիտի ուրախանամ քու պա-
տուիրանքներովդ, որոնք սիրեցի։
48 Նե ձեռքերս դէպ 'ի քու պա-
տուիրանքներուդ պիտի վերցնեմ,
որոնք սիրեցի, ու ֊քու կանոննե-
րուդ վրայով պիտի մտածեմ։

ՋԸԹՒՆ

49 Ցիշէ քու ծառայիդ եղած խօս-
քը, որուն վրայ ինծի ֋յուսալ
տուիր։
50 Իմ նեղութեանս մէջ ֋մխիթա-
րութիւնս սա է, վասն զի քու
խօսքդ զիս կենդանացուց։
51 Ամբարտաւանները խիստ շատ
՚ծաղր ըրին զիս, բայց ես ֊քու
օրէնքէդ չխոտորեցայ։
52 Ո՛վ Տէր՝ քու առջի դատաս-
տաններդ յիշեցի, ու մխիթա-
րուեցայ։
53 ֋Սոսկումը իս բռնեց անկ ամբա-
րիշտներուն համար, որ քու օրէնքդ
կը թողուն։
54 Քու կանոններդ ինծի երգեր ե-
ղան իմ պանդխտութեանս տանը
մէջ։
55 Ո՛վ Տէր՝ գիշերը ՚քու անունդ
յիշեցի, ու քու օրէնքդ պահեցի։
56 Սա եղաւ ինծի, ինչու որ քու
հրամաններդ կը պահեմ։

ԻԷԹ

57 ֊Դուն իմ բաժինս ես՝ ո՛վ Տէր.
քսի որ քու խօսքերդ պահեմ։
58 Խորը սրտով քու երեսդ խընդ-
րեցի. ողորմէ ինծի ՙքու խօսքիդ
համեմատ։
59 ֊Իմ ճամբաներուս վրայով մտա-
ծեցի, և իմ ոտքերս քու վկայու-
թիւններուդ դարձուցի։
60 Քու պատուիրանքներդ պահելու
արագորայի ու չուշացայ։
61 Ամբարիշտներուն ֋խումբերը իս
պատեցին, բայց ես քու օրէնքդ
չմոռցայ։
62 ՙԿէս գիշերին կ'ելլեմ քեզի դո-
հութիւն մատուցանելու քու ար-
դար դատաստաններուդ համար։
63 Ես բնկերը եղայ ան ամենուն որ
քեզմէ կը վախնան, ու քու հրա-
մաններդ կը պահեն։
64 Ո՛վ Տէր՝ ֊երկիրը լցուեն է քու
ողորմութեամբդ, ֊սորվեցուր ին-
ծի քու կանոններդ։

ԴԷԹ

65 Բարութիւն ըրիր քու ծառայիդ՝
ո՛վ Տէր, քու խօսքիդ համեմատ։
66 Խորի խմաստութիւնն ու դիտու-
թիւնն սորվեցուր ինծի, ինչու որ
քու պատուիրանքներուդ հաւա-
տացի։
67 ֊Քանի որ վշտացած չէի, կը սր-
խալէի, բայց հիմա քու խօսքդ կը
պահեմ։
68 ՚Բարի ես դուն ու բարերար.
֊սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։
69 Ամբարտաւանները ֊ստութիւն
չարեցին ինծի դէմ, բայց ես բո-
լոր սրտով քու հրամաններդ պե-
տի պահեմ։
70 ֋Անոնց սիրտը ճարպի պէս պա-
թարացաւ, բայց ՚հես քու օրէն-
քովդ ուրախացայ։
71 ֋Ազէկ եղաւ ինծի որ վշտացայ,
որպէս զի քու կանոններդ սորվիմ։
72 ՚Ինծի հաղարաւոր ոսկիէ ու
արծաթէ աւելի աղէկ է քու բեր-
նիդ օրէնքը։

ՒՕՏ

73 ֋Ձիս քու ձեռքերդ ըրին ու բա-
տեղծեցին. ֊իմաստուն ըրէ զիս,
որ քու պատուիրանքներդ սորվիմ։
74 ֊Քեզմէ վախցողները իս պիտի
տեսնեն և ուրախանան, ՚ինչու որ
քու խօսքիդ յուսացայ։
75 Գիտեմ, ով Տէր, որ քու դա-
տաստաններդ արդարութիւնով
են. ու ՚ըրատուներով զիս վշտա-
ցուցիր։
76 Հիմա թող քու ողորմութիւնդ
ինծի մխիթարութիւն ըլլայ, քու
ծառայիդ ֊որ֊ խօսքիդ համե-
մատ։
77 ՙԹող քու գթութիւններդ իմ
վրաս գան որ ապրիմ, վասն զի
՚քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է։
78 Ամբարտաւանները ՚պիտի ամչ-
նան, ինչու որ ՚առանց պատճա-
ռի անիրաւութիւն ըրին ինծի
դէմ. բայց ես ՙքու հրամաններուդ
վրայ պիտի մտածեմ։
79 Թող ինծի դառնան քեզմէ
վախցողները և քու վկայու-թի-
ւններդ ճանչցողները։
80 Թող իմ սիրտս կատարեալ ըլ-
լայ քու կանոններուդ մէջը, ա-
նանկ որ չամչնամ։

ՓԱՓ

81 ՙԻմ անձս քու փրկութեանդ
֊կը կարօտի, — ՚Հես քու խօսքիդ
կը յուսամ։
82 ՙԻմ աչքերս քու խօսքիդ հա-
մար կը նուաղին, բսելով. Ի՞նչ
պիտի միխթարես զիս։
83 Ինչու որ ես ծուխի մէջ ՚ջրսա֊
տիկի պէս եղայ, բայց քու կանոն-
ներդ չմոռցայ։
84 ֊Ո՞րչափ են քու ծառայիդ օրե-
րը. ՙիս հալածողներուն ՚ըրդա-
տաստան պիտի բնես։

- Սաղ. ճլը. 1. Առա. ժ. 18, 19. Գոր. խդ. 1, 2։
֊ Հմր 16։
֊ Հմր 15։
֊ Հմր 74, 81, 147։
֊ Հռով. ժե. 4։
ՙ Երեմ. ի. 7։
֊ Ցար. իգ. 11. Սաղ. իգ. 18. Հմր 157։
֊ Եզր. թ. 3։
ՙ Սաղ. կդ. 6։
֊ Սաղ. ժգ. 5. Երեմ. ժ. 16. Ողբ. գ. 24։
ՙ Հմր 41։
֊ Դ Պտ. ժե. 17, 18։
֊ Կ՚ լրբերը։
ՙ Գոր. ժգ. 25։
֊ Սաղ. լդ. 5։
֊ Հմր 12, 26։
֊ Հմր 71. Երեմ. լա. 18, 19. Երր. ժբ. 11։
֊ Սաղ. ճգ. 1. Ել. 1։ Առա. ժբ. 19։
֊ Հմր 12, 26։
֊ Ցար. ժգ. 4. Սաղ. ճի. 2։
֊ Սաղ. ժէ. 10. Եփ. գ. 10. Իր. 27։
֊ Հմր 35։
֊ Հմր 67. Երր. ժբ. 10, 11։
ՙ Հմր 127. Սաղ. ժի. 10. Առակ. բ. 10, 11. 19։
֊ Ցար. ժ. 8. Սաղ. ճ. 3. Ածխ. 8։ Ածխ. 14։
ՙ Հմր 34. 144։
֊ Սաղ. լդ. 2։
ՙ Հմր 49. 147։
ՙ Երր. ժբ. 10։
- Հմր 41։
ՙ Հմր 24, 47. 174։
֊ Սաղ. իե. 3։
֊ Հմր 86։
ՙ Հմր 23։
- Սաղ. ճգ. 26. ճգ. 2։
֊ Եբր. կբ մաս։
֊ Հմր 74. 114։
ՙ Հմր 123. Սաղ. կի. 3։
֊ Ցար. լ. 30։
֊ Սաղ. լի. 4։
ՙ Ցար. գ. 10։

85 ÷Ամբարտաւանները փոսեր փո-
րեցին ինձի համար , որ քու օրէնք-
քիդ պէս չեն ։
86 Քու բոլոր պատուիրանքներդ
ճշմարիտ են . †զուր տեղը *զիս կը
հալածեն , օգնէ ինձի ։
87 Քիչ մնաց որ զիս կորսընցընէին
երկրին մէջ , բայց ես քու հրա-
մաններդ չմոռցայ ։
88 ‡Քու ողորմութեանդ համեմատ
կենդանացուր զիս , և քու բերնիդ
վկայութիւնը պիտի պահեմ ։

ԼԱՄԵՆ

89 Ո՛վ Տէր՝ քու խօսքդ յաւի-
տեան հաստատ է երկինքի մէջ ։
90 Քու հաւատարմութիւնդ ազգէ
մինչև ազգ կը մնայ . դուն հաս-
տատեցիր երկիրը ու կը կենայ ։
91 Քու հրամաններուդ պէս կը
կենան դեռ այս օր , ընչու որ բո-
լորը քու ծառաներդ են ։
92 Թէ որ †քու օրէնքդ իմ ուրա-
խութիւնս չըլլար , ան ատենը կոր-
սուած պիտի ըլլայի իմ տառապա-
թեանս մէջ ։
93 Յաւիտեան պիտի չմոռնամ քու
հրամաններդ , քանզի անոնցմով
կենդանացուցիր զիս ։
94 Ես քուկդ եմ , փրկէ զիս . ին-
չու որ քու հրամաններդ փնտռեցի ։
95 Ամբարիշտները ինծի սպասե-
ցին , որ իս կորսընցընեն ; բայց ես
քու վկայութիւններդ միտքս պիտի
բերեմ ։
96 †Ամէն կատարելութեան վերջը
տեսայ . քու պատուիրանքդ շատ
ընդարձակ է ։

ՄԷՄ

97 Ո՛րչափ կը սիրեմ քու օրէնքդ .
ես անի է ամէն օր իմ մտածու-
թիւնս ։
98 Քու պատուիրանքներովդ զիս
*իմ թշնամիներէս իմաստուցրիր .
քանզի անոնք միշտ իմ քովս են ։
99 Իմ բոլոր ուսուցիչներէս աւելի
հանճարեղ եղայ ; ինչու որ քու
վկայութիւններդ իմ մտածու-
թիւնս են ,
100 Ծերերէն աւելի իմաստուն ե-
ղայ , վասն զի քու հրամաններդ
պահեցի ։
101 Ամէն զէշ ճամբայէն իմ ոտ-
քերս եա քաշեցի , որ քու խօսքդ
պահեմ ։
102 Քու դատաստաններէդ չխոտո-
րեցայ ; ինչու որ դուն սորվեցու-
ցիր ինծի ։
103 Ո՛րչափ քաղցր է քու խօսքդ
իմ բմբիցս . մեղրէն աւելի անոյշ
է իմ բերնիս ։
104 Քու հրամաններովդ իմաստուն
եղայ , անոր համար †ատելի եա
ամէն ճամբան ատեցի ։

ՆՈՒՆ

105 Ե՛քու խօսքդ իմ ոտքերուս
ճրագ է , ու իմ շաւիղներուս
լոյս ։
106 †Երդում ըրի , ու պիտի կա-
տարեմ , որ քու արդար դատաս-
տաններդ պահեմ ։
107 Շատ նեղացայ . ով Տէր՝ †կեն-
դանացուր զիս քու խօսքիդ համե-
մատ ։
108 Հիմա ‡իմ բերնիս կամաւոր
գոհերը ընդունէ՛ ով Տէր , ու †քու
դատաստաններդ սորվեցուր ինծի ։
109 †Իմ հոգիս ամէն ժամանակ ա-
փիս մէջն է , բայց քու օրէնքդ
չեմ մոռնար ։
110 Ե՛Ամբարիշտները որոգայթ լա-
րեցին ինծի համար , բայց ես
*քու հրամաններէդ չմոլորեցայ ։
111 ♪Քու վկայութիւններդ յաւի-
տեան ինծի ժառանգութիւն ա-
ւի , ինչու որ ♪անոնք իմ սրտիս
ցնծութիւնն են ։
112 Խոնարհեցուցի իմ սիրտս , որ
քու կանոններդ կատարեմ յաւի-
տեան †մինչև վերջը ։

ՄԱՄ

113 Երկմիտ *մարդիկները ատեցի ,
բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
114 Ե՛Իմ ապաւէնս ու սպարա-
դէնս եա , *քու խօսքիդ յուսա-
ցայ ։
115 Ե՛Եա քաշուեցէք ինծմե՛ ով
չարագործներ , ինչու որ ես իմ
Աստուծոյս պատուիրանները պէ-
տի պահեմ ։
116 Պահպանէ՛ զիս քու խօսքիդ
համեմատ , որ ապրիմ . և զիս
†իմ յոյսիս մի՛ ամչցըներ ։
117 Զօրացուր զիս որ ապրիմ , ու
միշտ քու կանոններուդ ուշադ-
րութիւն ընեմ ։
118 Ընդգելիր ան ամէնը որ Ձքու-
կանոններէդ խոտորեցան , քանզի
անոնց նենգութիւնը սուտ է ։
119 Դուն *Ախտաբեր կղկղանք
կը համարիս՝ երկրի բոլոր ամբա-
րիշտները . անոր համար ես քու
վկայութիւններդ կը սիրեմ ։
120 *Իմ մարմինս քու ահէդ դո-
ղաց , ու ես քու դատաստաննե-
րէդ վախցայ ։

ՆՑԻՆ

121 Իրաւունք ու արդարութիւն
ըրի . զիս իմ ճնդիչներուս մի՛
մնատներ ։
122 Հ՛Քու ծառայիդ բարութիւն
համար երաշխաւոր եղիր , որ ամ-

÷ Սաղ . լե . 7 ։ Ա՛առ . ժդ . 27 ։
† Սաղ . լե . 19 ։ լը . 19 ։ * Հեր 78 ։
‡ Հեր 40 ։
՝ Սաղ . ձթ . 2 ։ Մատ . իդ . 34 ։ 35 ։ ա Պետ . ա . 25 ։
† Երեմ . լդ . 25 ։
‡ Հեր 24 ։
† Մատ . ե . 18 ։ իդ . 35 ։
† Սաղ . ա . 2 ։
† Ր Օր . գ . 6 ։ 8 ։
† Ր Տիմ . գ . 15 ։
‡ Յոբ . լը . 7 ։ 8 ։ 9 ։
† Ա՛առ . ա . 15 ։
‡ Սաղ . ժթ . 10 ։ Ա՛առ . բ . 11 ։

† Հեր 128 ։
† Ա՛առ . գ . 23 ։
† Ղեւտ . ժ . 29 ։
† Հեր 88 ։
† Ոմա . ժգ . 2 ։ Երբ . ժգ . 15 ։
‡ Հեր 12 ։ 26 ։
† Յոբ . ժգ . 14 ։
† Սաղ . ճե . 5 ։ ճեա . 9 ։
‡ Հեր 10 ։ 21 ։
† Ր Օր . լդ . 4 ։
† Հեր 77 ։ 92 ։ 174 ։
† Հեր 33 ։
† Սաղ . լր . 7 ։ գա . 1 ։
* Հեր 81 ։
† Սաղ . գ . 8 ։ ղէթ . 19 ։ Մատ . է . 23 ։
† Հեր 21 ։
* Եզեկ . իր . 18 ։
* Կամ՝ կռապաշտներու պէս միտք ունիր
* Սաղ . գ . 16 ։
† Հեր 128 ։

բարեաւանները չհարատահարեն դիս ։

123 Թ Իմ աչքերս նուաղեցան քու փրկութեանդ համար ու քու արդարութեանդ խօսքին համար ։

124 Ըրէ՛ քու ծառայիդ քու ողորմութեանդ համեմատ , և զքու կանոններդ սորվեցո՛ւր ինծի ։

125 Յ Ես քու ծառադ եմ , խելաւորութիւն ըրէ՛ զիս , որ քու վկայութիւններդ ճանչնամ ։

126 Ժամանակը բան տեսնելու է . Քանի՝ որ քու օրէնքդ խափանեցին ։

127 Ա Անոր համար քու պատուիրանքներդ ոսկիէն ու ազնիւ ոսկիէն աւելի սիրեցի ։

128 Ո Ուստի ամէն բանի վրայով զամէնայն քու բոլոր հրամանները ուղիղ կը համարիմ , ամէն ստութեան ճամբան կ՚ատեմ ։

Փ Ի

129 Քու վկայութիւններդ զարմանալի են , անոր համար իմ անձս անոնք կը պահէ ։

130 Քու խօսքերուդ լայտնուիլը լոյս կու տայ , ամէն միամիտները իմաստուն կ՚ընէ ։

131 Իմ բերանս բացի ու հևացի , վասն զի ձքու պատուիրանքներուդ ցանկացայ ։

132 Ֆ Ինծի նայէ ու ողորմէ՛ ինծի , ինչպէս որ ամէնօրեայ կ՚ընես քու անունդ սիրողներուն ։

133 Բ Իմ դնացքներս հաստատէ քու խօսքիդ մէջ , ու ձրնաւ անօրէնութիւն մը չտիրէ ինծի ։

134 Գ Փրկէ զիս մարդոց բռնութենէն , և քու հրամաններդ պիտի պահեմ ։

135 Ե Երեսդ փայլեցո՛ւր քու ծառայիդ վրայ , ու ուսուցանէ՛ ինծի քու կանոններդ ։

136 Ե Ջուրերու առուներ կ՚իջնեն իմ աչքերէս , ինչու որ չհպծին քու օրէնքդ չպահեցին ։

Ց Ծ Տ

137 Ծ Արդար ես դուն՝ ով Տէր , և քու դատաստաններդ ուղիղ են ։

138 Ը Քու պատուիրած վկայութիւններդ արդար ու խիստ ճշմարիտ են ։

139 Թ Իմ նախանձս իս մնչեց , ինչու որ իմ թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան ։

140 Ի Քու խօսքդ խիստ մաքուր է , անոր համար քու ծառադ անիկայ կը սիրէ ։

141 Ես ցած ու անարգուած եմ , բայց քու հրամաններդ չմոռցայ ։

142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդարութիւն է , ու քու օրէնքդ ճշմարտութիւն է ։

143 Նեղութիւնը ու ցաւը իս զբաղան , բայց քու պատուիրանքներդ իմ ուրախութիւնս են ։

144 Քու վկայութիւններուդ արդարութիւնը յաւիտեան է . ինծի տուն զիս , ու պիտի ապրիմ ։

Գ Օ Փ

145 Խօրը սրտով աղաղակեցի , ով Տէր՝ պատասխան տուր ինծի , ու քու կանոններդ պիտի պահեմ ։

146 Քեզի աղաղակեցի , փրկէ՛ զիս , և քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ ։

147 Կանուխ լքայ արշալոյսին ու աղաղակեցի . ըքու խօսքիդ յուսացայ ։

148 Ղ Գիշերապահներէն առաջ բացուեցան իմ աչքերս քու խօսքերուդ վրայ մտածելու համար ։

149 Իմ ձայնս լսէ՛ քու ողորմութեանդ համեմատ , ով Տէր՝ քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։

150 Ընօրէնութեան հետևողները մտեցան . անոնք քու օրէնքէդ հեռացան ։

151 Ո Ով Տէր՝ դուն մօտ ես , ու քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարտութիւն են ։

152 Ա Առաջուց իմացած եմ քու վկայութիւններէդ , որ անոնք յաւիտեան հաստատեցիր ։

Ր Ե Շ

153 Ռ Ցած իմ խղճմտութիւնս ու փրկէ՛ , ինչու որ քու օրէնքդ չմոռցայ ։

154 Ւ Իմ իրաւունքս պաշտպանէ՛ ու փրկէ՛ զիս . քու խօսքիդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։

155 Փրկութիւնը հեռու է ամբարիշտներէն , վասն զի քու կանոններդ չխնդրեցին ։

156 Ո՛վ Տէր՝ քու գթութիւններդ շատ են . քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։

157 Շատ են իմ հալածիչներս ու թշնամիներս , բայց ես քու վկայութիւններէդ չխոտորեցայ ։

158 Անօրէնները տեսայ ու զզուեցայ , ինչու որ անոնք քու խօսքդ չէին պահեր ։

159 Նայէ՛ որ քու հրամաններդ կը սիրեմ . ով Տէր՝ քու ողորմութեանդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։

160 Քու խօսքիդ սկիզբը ճշմարտութիւն է , ու քու բոլոր արդար դատաստաններդ յաւիտեան են ։

---

† Հմր 81 , 82 ։

‡ Հմր 12 ։

§ Սաղ . ԿԺ . 16 ։

‖ Հմր 72 ։ Սաղ . ԺԹ . 10 ։ Առակ . բ . 11 ։

¶ Հմր 104 ։

** Սաղ . ԺԹ . 7 ։ Առակ . ա . 4 ։

†† Հմր 20 ։

‡‡ Սաղ . ՃԿ . 4 ։

§§ Բ Թես . ա . 6 , 7 ։

‖‖ Սաղ . Ժէ . 5 ։

¶¶ Սաղ . ԺԹ . 13 ։ Հռով . ղ . 12 ։

*** Գղ . ա . 74 ։

††† Սաղ . գ . 6 ։

‡‡‡ Հմր 12 , 26 ։

§§§ Եբեմ . թ . 1 ։ Ժղ . 17 ։ Տես Եզեկ . թ . 4 ։

‖‖‖ Եզր . թ . 15 ։ Նէեմ . թ . 33 ։ Եբեմ . Ժբ . 1 ։ Դան . թ . 7 ։

¶¶¶ Սաղ . ԺԹ . 7 , 8 , 9 ։

**** Սաղ . ԿԹ . 9 ։ Ցած . բ . 17 ։

†††† Սաղ . Ժբ . 6 ։ Ժբ . 30 ։ ԺԹ . 8 ։ Առակ . է . 5 ։

‡‡‡‡ Հմր 151 ։ Սաղ . ԺԹ . 9 ։ Ցած . Ժէ . 17 ։

§§§§ Հմր 77 ։

‖‖‖‖ Հմր 34 ։ 73 , 169 ։

¶¶¶¶ Սաղ . ԺԹ . 13 ։ Եզ . 6 ։

***** Հմր 74 ։

†††††† Սաղ . կգ . 1 , 6 ։

‡‡‡‡‡ Հմր 40 ։ 154 ։

§§§§§ Սաղ . ՃԽԸ . 18 ։

‖‖‖‖‖ Հմր 142 ։

¶¶¶¶¶ Դտ . խ . 33 ։

***** Ողբ . ե . 1 ։

†††††† Թագ . ԺԹ . 16 ։ Սաղ . լԹ . 1 ։ Միք . ը . 9 ։

‡‡‡‡‡‡ Հմր 40 ։ Ցած . ե . 4 ։

§§§§§§ Հմր 129 ։

‖‖‖‖‖‖ Սաղ . ԽԹ . 18 ։ Հմր 51 ։

¶¶¶¶¶¶ Հմր 136 ։ Եզեկ . կը . 4 ։

***** Հմր 88 ։

†††††††† Պահպանութիւնը

ՇԻՆ

161 Հիշեցեալները զոր տեղը ես տա-
լածեցին , բայց իմ սիրտս քո-
խօսքէդ վախցաւ ։
162 Ես կը ցնծամ քու խօսքերովդ
շատ առաթ գտնողի պէս ։
163 Սուտ իմնը առեցի ու անար-
ձեցի , Բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
164 Օրը եօթը անգամ կ՚օրհնեմ
քեզ քու արդար դատաստաննե-
րուդ համար ։
165 Քու օրէնքդ սիրողներուն շատ
խաղաղութիւն կայ , ու անոնց
դայթակղութիւն չըլլար ։
166 Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ
սպասեցի , և քու պատուիրանք-
ներդ կատարեցի ։
167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ
պահեց , ու ես անոնք շատ կը սի-
րեմ ։
168 Քու հրամաններդ և քու վկա-
յութիւններդ պահեցի ։ Ինչու-
որ իմ բոլոր ճամբաներս քու առ-
ջիդ են ։

ԹՈՒ

169 Ո՛վ Տէր՝ թող իմ աղաղակս
քու առջիդ մտնեայ . քու խօս-
քիդ համեմատ հասկնալու բրէ
զիս ։
170 Թող իմ աղաչանքս քու առջի՛դ
ելլէ . քու խօսքիդ համեմատ
փրկէ զիս ։
171 Իմ շրթունքներս օրհնութիւն
պիտի բղխեն , վասն զի քու կա-
նոններդ սորվեցուցիր ինծի ։
172 Իմ լեզուս քու խօսքդ պիտի
պատմէ , ինչու որ քու բոլոր պա-
տուիրանքներդ արդար են ։
173 Թող քու ձեռքդ ինծի օգնա-
կան ըլլայ , ինչու որ ընտրե-
ցիր պատուիրանքդ ։
174 Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ
ցանկացայ , ու քու օրէնքդ իմ
ուրախութիւնս է ։
175 Թող իմ անձս ապրի ու քեզ
օրհնէ , և քու դատաստաննե-
րդ օգնեն ինծի ։
176 Կորսուած ոչխարի պէս մոլոր-
ցայ . փնտռէ քու ծառադ , ին-
չու որ քու պատուիրանքներդ չմո-
ռցայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻ

1 Դաւիթ ապեթէ կ՚ընէ նեղութեան դէմ . 5 ինչը չարերուն հետ կենակցութիւն ընելու սոսկալուն համար գանգատ կ՚ընէ ։

Ասիճաններուն երգը ։

1 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը ա-
ղաղակեցի , ու անիկայ ինծի
պատասխան տուաւ ։
2 Ո՛վ Տէր՝ փրկէ իմ անձս սուտ
շրթունքներէն — նենգաւոր լե-
զուէն ։
3 Ո՞վ նենգաւոր լեզու , քեզի ինչ
տուի , և քեզի ինչ աւելցուի՝ ։
4 Զօրաւոր մարդուն սուր նետերը
ու դիհիլին կայծերը ։
5 Վա՛յ ինծի՝ որ Մոսոքի մէջ
պանդխտեցայ , և Կեդարի
վրաններուն քովերը բնակեցայ ։
6 Շատ ժամանակ իմ անձս բնա-
կեցաւ խաղաղութիւնը ատողնե-
րուն հետ ։
7 Ես խաղաղասէր էի . բայց երբոր
կը խօսէի , անոնք կռիւ կ՚ընէին ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

1—8 Հաւատացող մարդոց ապահովութիւնը՝ ո-
րոնք Աստուծոյ պահպանութեանը վստահ կը դնեն իրենց յոյսը ։

Ասիճաններուն երգը ։

1 Աչքերս դէպ՝ ի լեռները պիտի
վերցընեմ , ուսկից որ իմ օգ-
նութիւնս պիտի գայ ։
2 Իմ օգնութիւնս Տէրոջմէն է ,
ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղ-
ծեց ։
3 Քնիկայ քու ոտքդ չդողացընէ ,
— քու Պահապանդ չթնանայ ։
4 Ահա Իսրայէլի Պահապանը պիտի
չմրափէ ու պիտի չքնանայ ։
5 Տէրը քու պահապանդ է . Տէրը
քու աջ ձեռքիդ քովը Հքու հո-
վանիդ է ։
6 Ցորեկը արեգակը քեզ պիտի
չվառէ , ոչ ալ գիշերը լուսինը ։
7 Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի
պահպանէ , Հքու անձդ պիտի
պահպանէ ։
8 Տէրը Հքու ելլելդ ու մտնելդ պի-
տի պահպանէ , ասկէ ետև մինչև
յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

1 Դաւիթ եկեղեցիին համար իր ունեցած ուրա-
խութիւնը կը յայտնէ . 6 անոր խաղաղու-
թեանը համար կ՚ազօթէ ։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը ։

1 Կ՚ուրախանայի երբոր ինծի կ՚ը-
սէին , — Տէրոջմ տունը երթանք ։
2 Մեր ոտքերը քու դռներուդ մէջը
կայնեցան , ով Երուսաղէմ ։
3 Երուսաղէմ՝ շէնցած քաղաքի մը
պէս շինուած է , որ Հ ինքնիրեն
միատրուած է ։
4 Որ ցեղերը՝ Տէրոջը ցեղերը Հսն
կ՚ելլեն Իսրայէլին պատուիրածին
պէս , Տէրոջը անուանը գոհութիւն
մատուցանելու համար ։
5 Ինչու որ հոն դրուած են գա-
տաստանի աթոռները , Դաւիթին
տանը աթոռները ։
6 Երուսաղէմի խաղաղութիւնը
ինդրեցէ՛ք . թող յաջողին անոնք
որ քեզ կը սիրեն ։
7 Խաղաղութիւն թող ըլլայ քու-

* Կամ՝ ընդունարար լեզուն քեզի ինչ կա-
տայ և քեզի ինչ կ՚ասէլ ցանկ ։
Հ Ծն . ժ . 2։ Եզեկ . իե . 13 ։
Հ Ծն . իե . 13։ Աթագ . իե . 1 ։ Ե-
բեմ . թեմ . 28 , 29 ։

— Սաղ . ճիզ . 8 ։
Հ ա Թագ . ր . 9 ։ Ե-
զեկ . գ . 23 , 26 ։
Հ Սաղ . ճիե . 1 ։ Եա . իե . 3 ։
Ր Սաղ . ժգ . 8 ։ ճի . 31 ։
Ի Եա . իե . 4 ։
Ղ Սաղ . զա . 5 ։ Եա . իե . 10 ։ Յայտ . է . 16 ։
Ի Սաղ . խա . 2 ։ գէ . 10 ։ ճիե . 20 ։
Ը ր Օր . իր . 6 ։ Ընդակ . ր . 8 ։ գ . 6 ։

— Եա . ր . 3 ։ Ջաք . բ . 21 ։
Բ Տես ր Թագ . է . 9 ։
Հ Եւ . իգ . 17 ։ ր Օր . ժգ . 16 ։
Ր Եր . ժգ . 34 ։
Ի ր Օր . ժէ . 8 ։ ր Մն . ժի . 8 ։
Ղ Սաղ . ծա . 18 ։

պարիսպներուդ մէջը, ու յաջողութիւն՝ քու պալատներուդ մէջը։
8 Իմ եղբայրներուս ու ընկերներուս համար հիմա պիտի ըսեմ՝ Խաղաղութիւն ըլլայ քու մէջդ։
9 Մեր Տէր Աստուծոյն տանը համար՝ ե քեզի բարութիւն պիտի ուզեմ։

ե Դ.Եզեմ. բ. 10։

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1 Բարեպաշտները իրենց վստահութիւնը Աստուծոյ վրայ կը դնեն, 3 ու կ'ապահովեն որ մարդոց նախատինքներէն ազատ մնան։

Աստիճաններուն երգը։

1 Վերէն – կը բարձրացնեմ իմ աչքերս, բ ով երկինքի մէջ բնակող։
2 Ահա ինչպէս որ ծառաներուն աչքերը իրենց տիրոջը ձեռքին կը նային, — ինչպէս որ աղախինին աչքերը իր տիկնոջը ձեռքին, — նմանապէս ալ մեր աչքերը Տէրոջը մեր Աստուծոյն պիտի նային, մինչև որ մեզի ողորմի։
3 Ողորմէ մեզի՛ Տէր, ողորմէ՛ մեզի, ինչու որ խիստ լեցուեցանք անարգանքով։
4 Խիստ լեցուած է մեր անձը դոռոզներուն նախատինքովը, — ամբարտաւաններուն անարգանքովը։

— Սաղ. ծխա. 1։ ծխա. 8։
բ Սաղ. ր. 4։ Ժա. 4։ ծժե. 3։

ՍԱՂՄ · ՃԻԴ

1—8 Եկեղեցին զԱստուած կ'օրհնէ, հրաշալի ազատութեան մը համար։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, — ինծի Իսրայէլ թող բսէ՛,
2 թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, երբոր մարդիկ մեր վրայ ելան,
3 Ան ատեն բ ողջ ողջ պիտի կլլէին մեզ, երբոր անոնց բարկութիւնը մեր վրայ բորբոքած էր.
4 Ան ատեն ջուրերը մեզ պիտի ընկղմէին, հեղեղը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէր.
5 Ան ատեն հպարտացած ջուրերը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէին։
6 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չտուաւ։
7 Մեր անձերը ‡ ճնճղուկի պէս որսորդներուն որսապարէին ազատեցան. որոգայթը կտրտուեցաւ, ու մենք ազատեցանք։
8 ҂ Մեր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է, ե ան որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց։

— Սաղ. ճխա. 1։
բ Սաղ. ծգ. 1, 2։ ծէ. 3։ Առակ. ա. 12։
‡ Սաղ. զա. 3։ Առակ. ե. 5։
҂ Սաղ. ճխա. 2։
ե Ծն. ա. 1։ Սաղ. ճկէ. 3։

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1 Իրենց յղյոր Աստուծոյ վրայ դնողներուն ազատհոգութիւնը։ 4 Բարեպաշտ մարդոց համար՝ ու չարերուն դէմ ազօթք։

Աստիճաններուն երգը։

1 Տէրոջը յուսացողները Սիօն լեռանը պէս են, որ չսասանիր, հաստ յաւիտեան կը մնայ։
2 Երուսաղէմ լեռներով պատած է, անոնկ ալ Տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է, ասկէ հետև մինչև յաւիտեան։
3 Ինչու որ — ամբարշտին գաւազանը արդարներուն վիճակին վրայ պիտի չմնայ, որ արդարները ձեռքերնին անօրէնութեան չերկնցնեն։
4 Ով Տէր՝ բարիք ըրէ բարիներուն ու սրտով ուղիղներուն։
5 Սակայն անոնք որ իրենց բ ծուռ ճամբաներուն մէջը կը մոլորին, Տէրը պիտի * կոխոըշոցնէ անօրէնութիւն գործողներուն հետ։ ‡ Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

— Առակ. իր. 8։ Եր. ժգ. 5։
բ Առակ. ր. 15։
* Եբր. առնի
‡ Սաղ. ճիբ. 6։ Գաղ. գ. 16։

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1 Եկեղեցին իր անախնդրի գերեզմանութիւնը հրաւառակելով՝ 4 ազօթք կ'ընէ, ու անոր բարի յաջողութեանը վստահ կը մնայ։

Աստիճաններուն երգը։

1 Երբոր Տէրը Սիօնին գերութիւնը դարձուց, — † երազ տեսնողներու" պէս եղանք։
2 Ան ժամանակը բ մեր բերանը խնդութիւնով լեցուեցաւ, ու մեր լեզուն ցնծութիւնով. ան ժամանակը հեթանոսաց մէջ ըսին թէ Տէրը առանց համար մեծ բաներ ըրաւ։
3 Տէրը մեզի համար մեծ բաներ ըրաւ, — մենք ուրախացանք։
4 Ով Տէր՝ դարձուր մեր գերութիւնը հարաւին առուներուն պէս։
5 ‡ Անոնք որ արցունքով կը ցանեն, ցնծութիւնով կը հնձեն։
6 Ան որ լալով կ'երթայ ցանելու սերմը տանելով, անշուշտ ցնծութեամբ եւ պիտի դառնայ իր ցորենի խուրձերը բերելով։

— Գոր. ժբ. 9։
† Կամ՝ առզեցողներու
բ Ցար. բ. 21։
‡ Ես. Երեմ. լա. 9։ եա։

ՍԱՂՄ · ՃԻԷ

1 Աստուծոյ օրհնութեանը գոհութիւնը։ 3 Բարի տպաւորը անոր պարգեւն են։

Սողոմոնի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը չշինէ տունը, զուր տեղը կ'աշխատին անոր շինողները. — թէ որ Տէրը չպահպանէ քաղաքը, զուր տեղը կը հսկեն պահապանները։
2 Պարապ բան է ձեզի համար կանուխ կանգնիլը — ուշ հանգչիլը — բ ցաւով հաց ուտիլը. յիրաւի Ան նիկա իր սիրելիին քունն կու տայ։
3 Ահա ‡ տղաքը Տէրոջը ժառանգութիւն են. ҂ որովայնի պտուղը՝ անոր ‡ պարգեւն է։
4 Ինչպէս են նետերը զօրաւորին

— Սաղ. ճխա. 3, 4, 5։
բ Ծն. գ. 17։ 19։
‡ Ծն. լգ. 5։ Ել. 4։ Յեսու. 3, 4։
҂ Ռօմ. իբ. 4։
‡ Կամ՝ վարձք

ձեռքին մէջը, այնպէս են երիտասարդները ողաբը։
5 Երանի այն մարդուն՝ որ իր կապարճը անոնցմով լեցուց. երբոր դրանը մէջ թշնամեայ հետ խօսակցու ըլլան, ի պիտի չամչնան։

ՍԱՂՄ · ՃԻԸ

1–6 Զանազան արշնութիւններ՝ որպէս առաւաձախնդրուն կը պատին։

Առաջնորդուն երգը։

1 – Երանի այն ամենուն որ Տէրոջմէն կը վախնան, — անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն։
2 Վասն զի քու ձեռքիդ աշխատութիւնը պիտի ուտես. երանի է քեզի, ու քեզի բարի պիտի ըլլայ։
3 Քու կնիկդ՝ պտղաբեր որթի մը պէս պիտի ըլլայ քու տանդ նեռքի դիները, — քու որդիներդ՝ ձիթենիի տունկերու պէս՝ քու սեղանիդ չորս կողմը։
4 Ահա Տէրոջմէն վախցող մարդը առանկ պիտի օրհնուի։
5 Տէրը քեզ Սիոնէն օրհնէ, ու երուսաղէմին բարութիւնը տեսնես քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջը։
6 Եւ քու որդւոցդ որդիները տեսնես։ Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1 Առաւած դաւիթ յորդորանք մը՝ Իսրայէլը իր մեծ նեղութիւններէն փրկելուն համար։ 5 եկեղեցին առաջներուն վայ դալու չարիքները։

Առաջնորդուն երգը։

1 Հիմա — Իսրայէլ թող ըսէ, Իմ մանկութենէս ի վեր շատ անգամ իս նեղեցին.
2 Իմ մանկութենէս ի վեր շատ անգամ իս նեղեցին, բայց ինծի չյաղթեցին։
3 Հերկողները իմ կռնակիս վրայ հերկեցին, — իրենց ակօսները երկընցուցին։
4 Տէրը արդար է. անիկայ ամբարիշտներուն չուանները կտրտեց։
5 Սիօնը ատողներուն ամէնը պիտի ամչնան ու ետ դառնան.
6 Տանիքի վրայի խոտին պէս պիտի ըլլան, որ դեռ չծրցուած կը չորնայ.
7 Որ հնձողը չկրնար անով իր ձեռքը լեցընել, ոչ ալ խուրձ կապողը իր գոգը.
8 Եւ անցնողները չեն ըսեր թէ Տէրոջը օրհնութիւնը ձեր վրայ ըլլայ. — ձեզ Տէրոջը անունովը կ'օրհնենք։

ՍԱՂՄ · ՃԼ

1 Սաղմոսերգուն ապօթքի մէջ իր ունեցած յոյսը. 5 և իր յուսոյն յարատեւութիւնը կը ցուցնէ. 7 կը յորդորէ Իսրայէլացիները որ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնեն։

Առաջնորդուն երգը։

1 – Սորունկ տեղերէն քեզի կանչեցի՝ ով Տէր։
2 Ով Տէր՝ իմ ձայնս լսէ. քու ականջներդ թող մտիկ ընեն իմ աղօթքիս ձայնը։
3 Ով Տէր՝ եթէ որ անօրէնութիւնները յիշելու ըլլաս, Տէր՝ ով կրնայ կենալ։
4 Բայց քու քովդ է թողութիւնը, որ քեզմէ վախնան։
5 Ես Տէրոջը կը սպասեմ, իմ անձս կը սպասէ, ու Անոր խօսքին կը յուսամ։
6 Առտուան սպասողներէն՝ առտուան սպասողներէն աւելի իմ անձս Տէրոջը կը սպասէ։
7 Իսրայէլը թող Տէրոջը յուսայ, ինչու որ Տէրոջը քովը ողորմութիւն կայ. ու անոր քովը շատ փրկութիւն կայ.
8 Եւ անիկայ պիտի փրկէ Իսրայէլը իր բոլոր անօրէնութիւններէն։

ՍԱՂՄ · ՃԼԱ

1 Դաւիթ իր խոնարհութիւնը ցուցընելով՝ 3 կը յորդորէ Իսրայէլը որ Աստուծոյ յուսայ։

Դաւիթի առաջնորդուն երգը։

1 Ով Տէր՝ իմ սիրտս չհպարտացաւ, և իմ աչքերս չբարձրացան. — ու ես մեծամեծ բաներու մէջ և ինծմէ բարձր բաներու մէջ չքալեցի։
2 Ցիրաւի իմ անձս հանդարտեցուցի ու հանդստացուցի ի իր մօրը կաթէն կտրուած տղու մը պէս. իմ անձս կաթէն կտրուած տղու մը պէս է։
3 Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ սակէ եւս մինչև յաւիտեան։

ՍԱՂՄ · ՃԼԲ

1 Դաւիթ իր ապօթքին մէջ՝ տապանակին համար իր ունեցած հոգը կը յիշէ Աստուծոյ առջեւը։ 8 իր ապօթքը տապանակը վերցուցած առեներ։ 11 Աստուծոյ խոստումնարներուն յիշատակութիւնը։

Առաջնորդուն երգը։

1 Դաւիթին համար յիշէ՝ ով Տէր, անոր բոլոր նեղութիւնը.
2 Որ ան երդում բրաւ Տէրոջը, — և ուխտ դրաւ ի Յակոբին Զօրաւորին,
3 Ըսելով թէ իմ տանս բնակարանը չմտնեմ, ու իմ փառաւ անկողնիս վրայ չպլլեմ,
4 Թէ իմ աչքերուս քուն՝ և արտ-

Ի Ծն. Ցոբ. ե. 4։ Ընտ. իե. 11։

— Սաղ. ճժբ. 1։ ճժե. 13։ ճժթ. 1։
ի Ես. գ. 10։
ի Եզեկ. ժթ. 10։
ի Սաղ. ծբ. 8։ ճկգ. 12։
ի Սաղ. ճլդ. 3։
Ղ Ծն. ծ. 23։ Ցոբ. իբ. 16։
ի Սաղ. ճիե. 5։

— Սաղ. ճիգ. 1։
ի Ծն. Եզեկ. իգ. 3։ Ովս. բ. 15։ ժա. 1։

ի Սաղ. լե. 2։

ի Հռոմ. բ. 4։ Սաղ. ճժբ. 26։

— Սաղ. կ. 1։
ի Ծն. իթ. 24։

ի Ընտ. գ. 4։

— Ողբ. գ. 55։ Ցոբ. բ. 2։
ի Սաղ. ճկգ. 2։ Հռով. գ. 20, 23, 24։
ի Ել. լգ. 7։
ի գ Թագ. բ. 40։ Սաղ. բ. 11։ Եբեմ. լգ. 8, 9։
ի Սաղ. իե. 14։ լգ. 20։ ի. 1։ Եսա. բ. 17։ իզ. 8։ լ. 18։
Ղ Սաղ. ճժթ. 81։
ի Սաղ. կգ. 6։ ճժթ. 147։
ը Սաղ. ճլա. 3։
ի Սաղ. ձգ. 5։ 15։ Եսա. ծե. 7։
ի Սաղ. ճգ. 3, 4։ Մաա. ա. 21։

— Հռով. ժբ. 16։

ի Մաա. ժբ. 3։ ա Կոր. ժգ. 20։

ի Սաղ. ճլ. 7։

— Սաղ. կե. 1։
ի Ծն. խթ. 24։

ի Ընտ. գ. 4։

տևանունքներուս նիրհում չը-
տամ,
5 Մինչև որ Տէրոջը համար տեղ
մը գտնեմ, — Յակոբին Զօրաւո-
րին համար բնակարան։
6 Ահա՛ անոր վրայով լսեցինք Եփ-
րաթայի մէջ, և Զանիկայ գտանք
Անտառի դաշտերուն մէջը։
7 Մտնենք անոր բնակարանները,
— Ներկրպագութիւն ընենք անոր
պատուանդանին քովը։
8 Քու հանգստութեանդ տէ՛ զը ե-
լիր՝ ո՛վ Տէր, դուն ու քու զօրու-
թեանդ տապանակը։
9 Քահանաներդ Թող արդարու-
թիւն հագնին, և քու սուրբերդ
ցնծան։
10 Քու Դաւիթ ծառայիդ համար
անդին մի՛ դարձներ քու օծեալիդ
երեսը։
11 Տէրը երդում ըրաւ Դաւիթին
ճշմարտութեամբ, — ետ չդառնար
անկէ թէ Քու որովայնիդ պը-
տուղէն քու աթոռիդ վրայ պիտի
նստեցընեմ։
12 Թէ որ քու որդիներդ պահեն իմ
ուխտս ու վկայութիւններս որ ա-
նոնց պիտի սորվեցընեմ, ան ատենը
անոնց որդիներն ալ քու աթո-
ռիդ վրայ պիտի նստին յաւիտեան։
13 Ինչու որ Տէրը Սիօնը ընտրեց,
և Զանիկայ իրեն բնակութեան հա-
մար ուզեց,
14 Ըսելով, Ա՛ս է յաւիտեան իմ
հանդիստս. ասոր մէջը պիտի բնա-
կիմ, ինչու որ ասիկայ ուզեցի։
15 Անոր պաշարը առատաբար պի-
տի օրհնեմ, — անոր աղքատները
հացով պիտի կշտացընեմ։
16 Եւ անոր քահանաներուն փրը-
կութիւն պիտի հագցընեմ. Ու
անոր սուրբերը ուրախութեամբ
պիտի ցնծան։
17 Ան տեղը Դաւիթին եղջիւր պի-
տի բուսցընեմ, — Ճրագ պիտի
պատրաստեմ իմ օծեալիս համար։
18 Անոր թշնամիներուն ամօթ պի-
տի հագցընեմ, բայց անոր վրայ իր
թագը պիտի ծաղկի։

ՍԱՂՄ · ՃԼԳ

1—6 Սուրբերուն միաբանութեանը օգուտը։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Ահա՛ որչափ բարի ու որչափ վայե-
լուչ է որ — եղբայրները Իրարու-
հետ միաբանութեամբ բնակին։
2 Ան Բազնիւ իւղին պէս է, որ
գլխուն վրայէն մօրուքին վրայ՝ Ա-
հարոնին մօրուքին վրայ վազեց,
— մինչև անոր զգեստներուն ծայրը
իջաւ։
3 Սիօնի լեռներուն վրայ իջած
Հերմոնին շաղին պէս է. ինչու որ
Տէրը հոն հաստատեց օրհնութիւնը
— կեանքը մինչև յաւիտեան։

ՍԱՂՄ · ՃԼԴ

1—3 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը։

Աստիճաններուն երգը։

1 Աղէ՛ օրհնեցէք Տէրը՝ — ո՛վ Տէրոջը
բոլոր ծառաները, Բ որ Տէրոջը
տունը կը կենաք գիշերները։
2 Սուրբ տեղը ձեռքերնիդ վեր-
ցուցէք, ու օրհնեցէք Տէրը։
3 Երկինքը ու երկիրը ստեղծող
Տէրը Թող օրհնէ՛ քեզ Սիօնէն։

ՍԱՂՄ · ՃԼԵ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը իր ողոր-
մութեանը համար, 5 իր կարողութեանը հա-
մար, 8 իր դատաստաններուն համար։ 15
Կուռքերուն ունայնութիւնը։ 19 Աստուած
օրհնելու յորդորանք մը։

1 Ալէլուիա։ Օրհնեցէք Տէրոջը ա-
նունը, — օրհնեցէք՝ ո՛վ Տէրոջը
ծառաները,
2 Որ Տէրոջը տունը կը կենաք,
մեր Աստուծոյն տանը սրահներուն
մէջ։
3 Օրհնեցէք Տէրը, ինչու որ Տէ-
րը բարի է. սաղմոս ըսէք անոր ա-
նուանը, Ինչու որ քաղցր է։
4 Վասն զի Տէրը իրեն համար
ընտրեց Յակոբը, — Իսրայէլը ի-
րեն սեպհական Ժողովուրդ ըլլալու։
5 Վասն զի ես իմացայ, որ Եհո-
վան մեծ է, ու մեր Տէրը բոլոր ա-
ստուածներէն։
6 Տէրը ամէն ինչ որ ուզեց՝ ըրաւ,
երկինքի ու երկրի մէջ, ծովերուն
ու բոլոր անդունդներուն մէջ։
7 Երկրի ծայրերէն շոգիներ կը
հանէ, Ժանձրևի համար փայլակներ
կը շինէ, — հով կը հանէ իր
Շտեմարաններէն։
8 Անիկայ Եգիպտոսին առջինեկ-
ները զարկաւ մարդէ մինչև անա-
սուն.
9 Նշաններ ու հրաշքներ խրկեց
քու մէջդ՝ ո՛վ Եգիպտոս, Փարա-
ւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն
վրայ.
10 Շատ ազգեր զարկաւ, ու զօ-
րեղ թագաւորներ սպաննեց,
11 Ամօրհացւոց Սեհոն թագաւորը,
Բասանի Ովգ թագաւորը, և Քա-
նանու բոլոր թագաւորութիւնն-
ը.
12 Ու անոնց երկիրը ժառանգու-
թիւն տուաւ, իր Իսրայէլ ժողո-
վուրդին ժառանգութիւն։
13 Ո՛վ Տէր՝ քու անունդ մինչև
յաւիտեան կը մնայ. ո՛վ Տէր՝ քու
յիշատակդ ազգէ մինչև ազգ։
14 Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդը

Գոր. է. 46։
Ա Թագ. ժէ. 12։
Ա Թագ. է. 1։
Ա Մն. ժգ. 5։
Սաղ. ե. 7։ զԹ. 5։
Թու. ժ. 35։ Բ Մն. զ. 41, 42։
Սաղ. հը. 61։
Յոր. իԹ. 14։ Հմր 16։ Ես. կա. 10։
Սաղ. ձԹ. 3, 4, 33, ԵՃ։ ՃԺ. 4։
Բ Թագ. է. 12։ Գ Թագ. ը. 25։ Բ Մն. զ. 16։ Ղու. ա. 69։ Գոր. բ. 30։
Սաղ. խը. 1, 2։
Սաղ. կը. 16։
Սաղ. ճխէ. 14։
Բ Մն. զ. 41։ Հմր 9։ Սաղ. ճխԹ. 4։
Ովս. ժբ. 1։
Եղեկ. իԹ. 21։ Ղու. ա. 69։
Տես. գ Թագ. ժա. 36։ ժե. 4։ Բ Մն. իա. 7։
Սաղ. լե. 26։ ՃԹ. 29։
Ծն. ժգ. 8։ Երբ. ժգ. 1։
Ել. լ. 25, 30։
Բ Օր. գ. 48։
Սաղ. ճլե. 1, 2։
Ա Մն. Թ. 33։
Ա Տիմ. բ. 8։
Սաղ. ճիգ. 8։
Սաղ. ճիբ. 5։ ճլե. 21։
Սաղ. ճժգ. 1։ ճլգ. 1։
Ղու. բ. 37։
Սաղ. զբ. 13։ զզ. 8։ ճժզ. 19։
Սաղ. ճժԹ. 68։
Սաղ. ճխէ. 1։
Ել. ժԹ. 5։ Բ Օր. է. 6, 7։ ժ. 15։
Սաղ. զե. 3։ զէ. 9։
Սաղ. ճժե. 3։
Երեմ. ժ. 13։ ծա. 16։
Յոր. իբ. 25, 26։ լբ. 25, ԵՃ։ Զաք. ժ. 1։
Յոր. լբ. 22։
Ել. ժբ. 12, 29։ Սաղ. հբ. 51։ ճլգ. 10։
Ել. է. բ. Թ. ժ. ժգ։
Սաղ. ճլգ. 15։
Թու. իա. 24, 25, 26, 34, 35։ Սաղ. ճլգ. 17, ԵՃ։
Յես. ժբ. 7։
Սաղ. հբ. 55։ ճլգ. 21, 22։
Ել. գ. 15։ Սաղ. ճբ. 12։
Բ Օր. լբ. 36։

կը դատէ , և իր ծառաներուն կ՚ողորմի ։

15 ՚Հեթանոսաց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են , մարդու ձեռքի գործքեր են .

16 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր . աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .

17 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր , ու շունչ չկայ անոնց բերնին մէջ ։

18 Անոնց նման կ՚ըլլան անոնք շինողները — բոլոր անոնց յուսացողները ։

19 ՚Ով Իսրայէլի տուն՝ օրհնեցէք Տէրը . ով Ահարոնի տուն՝ օրհնեցէք Տէրը .

20 Ով Ղեւիի տուն՝ օրհնեցէք Տէրը . ով Տէրոջմէն վախցողներ՝ օրհնեցէք Տէրը ։

21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը ՚Սիովնէն , ան որ Երուսաղէմի մէջ կը բնակի ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԶ

1—26 Աստուծոյ մեծութեան ողորմութիւններուն համար՝ իրեն շնորհակալութիւն մատուցանելու յորդորանք մը ։

1 — Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

2 Գոհացէք Աստուածներուն Աստուծմէն ՝ ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

3 Գոհացէք տէրերուն Տէրոջմէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

4 Միայնակ մեծ հրաշքներ ընողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

5 Երկինքը խմաստութեամբ ստեղծողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

6 Երկիրը ջուրերուն վրայ տարածողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

7 Մեծամեծ լուսաւորներ ստեղծողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

8 Արեգակը՝ որ ցորեկին իշխէ , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

9 Լուսինը ու աստղերը՝ որ գիշերին իշխեն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

10 Եգիպտացւոց անդրանիկները՝ զարնողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

11 Ու Իսրայէլը անոնց մէջէն հանողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

12 Հզօր ձեռքով ու տարածուած բազուկով , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

13 Կարմիր ծովը երկուքի բաժնողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

14 Ու Իսրայէլը անոր միջէն անցընողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

15 Ու Փարաւոնը ու անոր զօրքը Կարմիր ծովուն մէջը թօթվողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

16 Իր ժողովուրդը անապատին մէջը պտրտցընողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

17 Մեծ թագաւորներ զարնողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

18 Ու զօրեղ թագաւորներ սպանողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

19 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

20 Ու Բասանի Ովգ թագաւորը , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

21 Ու անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

22 Իր Իսրայէլ ծառային ժառանգութիւն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

23 Մեր խոնարհութեանը մէջ մեզ յիշողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

24 Ու մեր թշնամիներէն մեզ փրկողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

25 Բոլոր մարմինի հաց տուողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

26 Գոհացէք երկնից Աստուծմէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԷ

1 Սրտերի կոպտութենէ բնութիւնը զերծութեան մէջ ։ 7 Մարգարէն կ՚անիծէ Եդոմը ու Բաբիլոնը ։

1 Հարիւրոնի զեւտերուն քովը՝ հոն կը նստէինք , ու Սիոնը միտքերնիս բերելով կու լայինք ։

2 Անոր մէջը ուռիներուն վրայ կախեցինք մեր քնարները ։

3 Ինչու որ մեզ գերի ընողները հոն մեզմէ երգ մը խնդրեցին , ու մեր — կողոպտիչները ուրախութիւն , ըսելով , Երգեցէք մեզի Սիոնին երգերէն ։

4 Տէրոջը երգը ինչպէս երգենք օտար երկրի մէջ ։

5 Ով Երուսաղէմ՝ թէ որ քեզ մոռնամ , թող իմ աջ ձեռքս իր պաշտօնը մոռնայ .

6 Թող իմ լեզուս իմ քմայս

ՍԱՂՄ. ՃԼԵ. 4 · 5 · 6 · 7 · 8 ։

15 Հեթանոսաց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են , մարդու ձեռքի գործքեր են .

16 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր . աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .

17 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր , ու շունչ չկայ անոնց բերնին մէջ ։

18 Անոնց նման կ՚ըլլան անոնք շինողները — բոլոր անոնց յուսացողները ։

ՍԱՂՄ. ՃԺԱ. 9, ԸԲ, 19 Ով Իսրայէլի տուն՝ օրհնեցէք Տէրը . ով Ահարոնի տուն՝ օրհնեցէք Տէրը .

20 Ով Ղեւիի տուն՝ օրհնեցէք Տէրը . ով Տէրոջմէն վախցողներ՝ օրհնեցէք Տէրը ։

ՍԱՂՄ. ՃԼԳ. 3 ։ 21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը Սիովնէն , ան որ Երուսաղէմի մէջ կը բնակի ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ. ՃԽ. 1 ; ՃԼ. 1 ; ՃԺԲ. 1 ։ — ՄԱՐԿ. Ժ. 34 ; 41 ։ ՐՕՐ. Ի. 21 ։ ՐՕՐ. Ժ. 17 ։

1 — Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

2 Գոհացէք Աստուածներուն Աստուծմէն ՝ ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

3 Գոհացէք տէրերուն Տէրոջմէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ԵՍԱՅ. ՀԱ. 18 ։

4 Միայնակ մեծ հրաշքներ ընողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՅՈՒԴ. Ա. 1 ; ԱՍԱԿ. Գ. 19 ; ԵԲՐԱՀ. Ծա. 15 ։

5 Երկինքը խմաստութեամբ ստեղծողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՂՈՒԿ. Ա. 9 ; ՍԱՂ · ԻԹ · 2 ; ԵԲՐԱՀ. Ժ. 12 ։

6 Երկիրը ջուրերուն վրայ տարածողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՅՈՒԴ. Ա. 14 ։

7 Մեծամեծ լուսաւորներ ստեղծողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՅՈՒԴ. Ա. 16 ։

8 Արեգակը՝ որ ցորեկին իշխէ , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

9 Լուսինը ու աստղերը՝ որ գիշերին իշխեն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ԵԼ. ԺՐ. 29 ; ՍԱՂ · ՀԼԸ · 8 ։

10 Եգիպտացւոց անդրանիկները՝ զարնողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ԵՔՍԴ · Ս · ԿԻՍՈՒԱՑԻ · ՆԵՐԸ ԻՐԵՆՑ ԱՆԴՐԱՆԻԿՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋԸ

11 Ու Իսրայէլը անոնց մէջէն հանողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ԵԼ. ԺՐ. 51 ; ԺԴ. 3. 17 ։ ԵՍԴ. Գ. 6 ։ ՆԵՒ. Ժ. 21. 22 ։ ՍԱՂ · ՃԲ · 13 ։

12 Հզօր ձեռքով ու տարածուած բազուկով , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

13 Կարմիր ծովը երկուքի բաժնողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

14 Ու Իսրայէլը անոր միջէն անցընողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

15 Ու Փարաւոնը ու անոր զօրքը Կարմիր ծովուն մէջը թօթվողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ԵԼ. ԺԴ. 27 ; ՍԱՂ · ՀԼԸ · 9 ։

16 Իր ժողովուրդը անապատին մէջը պտրտցընողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ԵԼ. ԺԴ. 18 ; ԺԵ. 22 ։ ՐՕՐ. Ը · 15 ։

17 Մեծ թագաւորներ զարնողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՍԱՂ · ՀԼԸ · 10 , 11 ։

18 Ու զօրեղ թագաւորներ սպանողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՀՌ ՕՐ · ԼԲ · 7 ։

19 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ԹՎ. · ԽԱ · 21 ։

20 Ու Բասանի Ովգ թագաւորը , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՂԹՎ. · ԽԱ · 33 ։

21 Ու անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՑԵՒ. ԺՐ. 1. ԵՋ ; ՍԱՂ · ՀԼԸ · 12 ։

22 Իր Իսրայէլ ծառային ժառանգութիւն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

23 Մեր խոնարհութեանը մէջ մեզ յիշողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՅՆՆ · Բ · 1 ։ ՐՕՐ · ԻԵ · 36 ։ ՍԱՂ · ՃԺԳ · 7 ։

24 Ու մեր թշնամիներէն մեզ փրկողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

25 Բոլոր մարմինի հաց տուողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

ՅՕԹ · Ա · 27 ։ ՃԽԵ · 15 ։ ՃԽԿ · 9 ։

26 Գոհացէք երկնից Աստուծմէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

ՍԱՂՄ. ՃԼԷ. 1 Սրտերի կոպտութենէ բնութիւնը զերծութեան մէջ ։ 7 Մարգարէն կ՚անիծէ Եդոմը ու Բաբիլոնը ։

1 Հարիւրոնի զեւտերուն քովը՝ հոն կը նստէինք , ու Սիոնը միտքերնիս բերելով կու լայինք ։

2 Անոր մէջը ուռիներուն վրայ կախեցինք մեր քնարները ։

3 Ինչու որ մեզ գերի ընողները հոն մեզմէ երգ մը խնդրեցին , ու մեր — կողոպտիչները ուրախութիւն , ըսելով , Երգեցէք մեզի Սիոնին երգերէն ։

— ՍԱՂ · ՀԹ · 1 ։ ‡ ԿԱՄ՚ ԳԻՐՔԻՄՆԵՐԸ

4 Տէրոջը երգը ինչպէս երգենք օտար երկրի մէջ ։

5 Ով Երուսաղէմ՝ թէ որ քեզ մոռնամ , թող իմ աջ ձեռքս իր պաշտօնը մոռնայ .

6 Թող իմ լեզուս իմ քմայս

ԵԶԵԿ · Գ · 26 ։

փակչէ , թէ որ քեզ չսիրեմ , թէ որ երեսատգեմը իմ գլխաւոր ուրախութենէս աւելի մեծ չհամարիմ ։

7 Ցիշէ՛ ով Տէր՝ Էդոմի որդիներըը Երուսաղէմի օրուանը մէջ , որ կ՚ըսէին , Փլցուցէ՛ք փլցուցէ՛ք մինչեւ անոր հիմը ։

8 Ով Բաբելոնի աւերող աղջիկ՝ երանի անոր , որ քեզի կը հատուցանէ Մեզի ըրած գործքերուդ փոխարէնը .

9 Երանի անոր՝ որ Բու զաւակներդ կը բռնէ ու քարի կը զարնէ ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԸ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած անոր խօսքին ճշմարտութեանը համար · 4 կը մարգարէանայ թէ երկրի թագաւորները զԱստուած պիտի գովաբանեն · 7 իր վստահութիւնը Աստուծոյ վրայ բլալ կը յայտնէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Հզօր գոհութիւն պիտի մատուցանեմ իմ բոլոր սրտովս . — աստուածներուն առջեւ քեզի սաղմոս պիտի երգեմ ։

2 Երկրպագութիւն պիտի բնեմ դէպ՚ի քու սուրբ տաճարդ , և քու անուանդ գոհութիւն պիտի մատուցանեմ քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար . ինչու որ քու բոլոր անունէդ վեր մեծցուցիր քու խօսքդ ։

3 Կանչած օրս պատասխան տուիր ինծի , իմ անձիս մէջ զօրութիւնով զիս ուժովցուցիր ։

4 Ով Տէր՝ Երկրին բոլոր թագաւորները քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեն , երբոր քու բերնիդ խօսքերը լսեն .

5 Ու Տէրոջը ճամբաներուն մէջը պիտի երգեն , ինչու որ Տէրոջը փառքը մեծ է ։

6 Թէեպէտ Տէրը բարձր է , բայց խոնարհը կը տեսնէ , ու բարձրամիտը հեռուէն կը ճանչնայ ։

7 Թէ որ նեղութեան մէջ ալ քալեմ , դուն զիս պիտի կենդանացնես . իմ թշնամիներուս բարկութեանը դէմ քու ձեռքդ պիտի երկննցնես , և քու աջ ձեռքդ իս պիտի փրկէ ։

8 Տէրը պիտի գործէ ինծի համար . ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ յաւիտեան է . Բու ձեռացդ գործքերը երեսէ մի՛ ձգեր ։

ՍԱՂՄ · ՃԼՔ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած իր ամենաանց նախախնամութեանը · 17 ու իր անձուն ողորմութիւններուն համար · 19 յարերը կը նախատէ · 23 իր հաստատութիւն բլալուն համար կ՚ապահէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ով Տէր՝ Բու քննեցիր ու ճանչցար ։

2 Դուն դիտես իմ նստիլս ու ելլելս , Իմ խորհուրդս հեռուանց կ՚իմանաս ։

3 Իմ շաւիղս ու պառկիլս կը քննես , ու իմ բոլոր ճամբաներս դիտես ։

4 Ինչու որ բնաւ խօսք չկայ իմ լեզուիս վրայ , ահա ով Տէր՝ Դուն ամէնը գիտես ։

5 Իմ ետեւէս ու առջեւէս զիս պաշարեցիր , և քու ձեռքդ իմ վրաս դրիր ։

6 Ընա գիտութիւնը ինծի խիստ զարմանալի է , բարձր է — չեմ կրնար հասկրնալ անոնց ։

7 Ո՞ւր երթամ քու Հոգիէդ , և քու երեսէդ ո՞ւր փախչիմ ։

8 Թէ որ երկինքը ելլեմ , դուն հոն ես . Թէ որ դժոխքը անկողինս բնեմ , ահա դուն հոն ես ։

9 Թէ որ արշալոյսին թեւերը առնեմ՝ և ծովուն վերջին ծայրերը բնակիմ ,

10 Հոն ալ քու ձեռքդ ինծի պիտի առաջնորդէ , ու քու աջ ձեռքդ զիս պիտի բռնէ ։

11 Թէ որ բսեմ , Իրաւցընէ խաւարը զիս պիտի ծածկէ , ան ոտքիս գիշերն ալ լոյս կ՚ըլլայ իմ բոլորտիքս ։

12 Մութն ալ քեզի խաւար չէ . Հապա գիշերը ցորկին պէս լուսաւոր կ՚ըլլայ . խաւարը և լոյսը մի և նոյն բան է ։

13 Ինչու որ դուն երիկամունքներս ստեղծեցիր իմ երիկամունքներս , — իմ մօրս արտվայնին մէջը դուն իս ծածկեցիր ։

14 Կը գոհանամ քեզմէ , որ ահաւոր — զարմանալի կերպով ստեղծուեցայ . քու գործքերդ զարմանալի են , ու իմ անձս ալ՚ի գիտէ ։

15 Իմ դոյութիւնս չծածկուեցաւ քեզմէ , երբոր գաղտուկ տեղը շինուեցայ , երկրի խորութեանը մէջ ։ Ճարտարութեամբ կազմուեցայ ։

16 Քու աչքերդ իմ անկատար կազմուածքս տեսան . ու անդամներս բոլորը քու գրքիդ մէջը գրուած էին , որ ժամանակին պիտի կազմուէին , երբոր դեռ անոնցմէ մէկը չկար ։

17 Ո՜րչափ պատուական են ինծի քու խորհուրդներդ՝ ով Աստուած . որչափ մեծ է անոնց թիւը ։

18 Թէ որ համրեմ անոնք , աւազին չատ են . երբոր արթննամ , դեռ քեզի հետ եմ ։

19 Իրաւցընէ Աստուած պիտի

‡ Երեմ. խթ. 7, եհ ։ Ագր. գ · 22 ։ Եզեկ · իե · 12 ։ Ընդ · 10 , եհ ։

* Կամ՝ աւերուած ։ Եսա · ժգ · 1, 6, եհ · իե · 1 ։ Երեմ · իե · 12 ։ ծ · 2 ։

† Երեմ. ծ · 15 , 29 ։ Ցայտ · ժբ · 6 ։

‡ Եսա · ժգ · 16 ։

— Աստ. ԽԺ. 46 ։

† Կամ՝ Հրեշտակներուն, կամ՝ գաւառներուն , կամ՝ Աստուծոյ ։

‡ Սաղ · խբ · 2 ։

‡ գ Թագ · բ · 29 , 30 ։ Աստ. ե · 7 ։

† Եսա · խբ · 21 ։

‡ Սաղ · ձբ · 15 , 22 ։

‡ Սաղ. ԽԺ. 5 , 6 ։ Եսա · ծէ · 15 ։

‡ Ընակ · գ · 34 ։ Ցակ · գ · 6 ։ ա Պետ . ե · 5 ։

‡ Սաղ · իգ · 3 , 4 ։

‡ Սաղ · ծէ · 2 ։ Փիլ. ա · 6 ։

‡ Տես Ցոր · ժ · 3 , 8 ։ Ժգ · 15 ։

— Սաղ · ԺԷ · 3 ։ Երեմ · ժբ · 3 ։

‡ գ Թագ · ժԹ · 27 ։

‡ Մատ · Թ · 4 ։ Ցոհ · բ · 24 , 25 ։

† Ցոր · լ · 4 ։

‡ Եբր · գ · 13 ։

‡ Ցոր · իգ · 6 ։ Ընակ · ժե · 11 ։

‡ Եբրայ. Ծովուն վերջին ծայրերը բնակիմ ։

‡ Ընակ · ե · 2 , 3 , 4 ։

‡ Ցոր · իգ · 6 ։ Ընակ · ժե · 11 ։

‡ Ցոր · իգ · 6 ։ Լղ · 22 ։ Դան · բ · 22 ։ Երբ · գ · 13 ։

‡ Կամ՝ բառացար

‡ Ցոր · ժ · 8 , 9 ։ ժ. ·ժա · ժա · 5 ։

‡ Եբր · Գործակերպեցայ ։

‡ Սաղ. խ. 5 ։

‡ Եսա · ժա · 4 ։

ապաննես՝ ով Աստուած . Ժուբինն ով արիւնահեղ մարդիկ՝ հեռացէք ինձմէ ։

20 Անոնք [քեզի դէմ նենգութեամբ կը խօսին . Ե քու *թշնամիները դո՛ւռնեդիր պարապ տեղը կ՛առնեն" ։

21 Հքեզ ատողները չէ՞մ ատեր՝ ով Տէր , ու քեզի դէմ ելլողներէն չէ՞մ զզուիր ։

22 Զանոնք կատարեալ ատելութեամբ կ՛ատեմ , Ե ինծի թշնամի կը համարիմ ։

23 Ժ Փորձէ՛ զիս՝ ով Աստուած , ու դիտցիր իմ սիրտս . իս քննէ՛ ու դիտցիր իմ մտածմունքներս ,

24 Եւ նայէ՛ թէ արդեօք չար ճամբու մէջ եմ , և ղեկս դէպ՚ի յաւիտենական ճամբան առաջնորդէ ։

ՍԱՂՄ · ՃԼ

1 Դաւիթ իր թշնամիներուն ձեռքէն ազատութիւն կը խնդրէ · 8 անոնց դէմ կ՛աղօթէ · 12 Աստուծոյ վրայ իր ունեցած վստահութեամբը զինքը կը քաջալերէ ։

Գլխաւոր երաժշտին · Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ չար մարդէն իս փրկէ՛ , ու բռնաւոր մարդէն իս պահէ ;

2 Որ անոնք սրտերնուն մէջ չար բաներ կը մտածեն , ու Ժամէն օր կուխներու համար կը ժողվուին ։

3 Իրենց լեզուները օձի պէս սրեցին . Ի իժի թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակը ։ (Սէլայ ։)

4 Ո՛վ Տէր՝ Ք զիս ամբարշտին ձեռքէն պահէ՛ , Ի զիս բռնաւոր մարդէն պահպանէ՛ , որոնք իմ դնայքներս խափանելու խորհուրդ ըրին ։

5 ՀԱմբարտաւանները ինծի համար գաղտնի որոգայթ ու չուան՝ ներ լարեցին , ուղիին մը փռեցին Ի՛մ ճամբուս վրայ , վարմիր դրին ինծի համար ։ (Սէլայ ։)

6 Ըսի Տէրոջը ։ Դուն ես իմ Աստուածս . ով Տէր՝ լսէ՛ իմ աղաչանքիս ձայնը ։

7 Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ իմ փրկութեանս զօրութիւնը , դուն իմ գլխուս հովանի եղար պատերազմին օրը ։

8 Ո՛վ Տէր՝ ամբարշտին ցանկութիւնները մի՛ տար . անոր չար խորհուրդը մի՛ յաջողցներ , Ե՛ր ԹԷյ՝ Ռէ բարձրանան ։ (Սէլայ ։)

9 Ես պաշարողներուն գլուխը Հ իրենց շրթունքներուն աշխատութիւնը պիտի ծածկէ ։

10 Ք Վառած ածուխներ պիտի իյնան անոնց վրայ . կրակի մէջ պիտի ձգէ զանոնք , ու խորունկ ջուրերու մէջ , որ ըլնան վեր չելլեն ։

11 Չարախօս մարդը երկրի վրայ պիտի չհաստատուի . Թ շուտութիւնը պիտի որսայ բռնաւոր մարդը , որ ջնջուի կործանէ ։

12 Գիտեմ՝ որ Տէրը Ֆ դատաստան պիտի ընէ խեղճին , ու իրաւունք՝ աղքատներուն ։

13 Ցիրաւի արդարները քու անունդ պիտի գովեն . ուղիղները քու առջեդ պիտի բնակին ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԱ

1 Դաւիթ կ՛աղաչէ որ իր աղօթքը ընդունելի ըլլայ , 3 իր խոհեմութիւնը մաքուր , 7 ու իր կեանքը որոգայթներէն ազատ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ քեզի կը կանչեմ , շուտով հասիր ինծի . ականջ դիր իմ ձայնիս՝ երբոր քեզի կը կանչեմ ;

2 Ք Թող իմ աղօթքս խունկի պէս քեզի շիտկուի , Ե Ֆ իմ ձեռքերուս վեր վերցնելը Տ իրիկուան պատարագին պէս ։

3 Ո՛վ Տէր՝ պահապան դիր իմ բերնիս , ու իմ շրթունքներուս դուռը պահպանէ՛ ։

4 Իմ սիրտս չար բանի եւռէ խոտորելու մի՛ թողուր , որ անօրէնութիւն գործող մարդոց հետ դէշ գործքեր չընեմ , Ի ու անոնց համադամ կերակուրներէն չուտեմ ։

5 Ղարդարը թող զիս զարնէ , ան ողորմութիւն է . և զիս յանդիմանէ , ան դլուխ իւղ է , իմ գլուխս չմերժէ զննիլ . ինչու որ անոնց նեղութիւններուն մէջն ալ պիտի աղօթեմ ։

6 Երբոր անոնց դատաւորները ապառաժներու մէջ ձգուին , ան ատենը իմ խօսքերս պիտի լսեն , ինչու որ քաղցր են ։

7 Ինչպէս որ Հերկողը ու ճեղքողը Ն երկրի վրայ , ոսկորնիս Ղ մեր ոսկորները Ի դերեզմանին բերանը ցիրուցան եղան ։

8 Սակայն՝ ով Տէր Եհովայ , Ե իմ աչքերս դէպ՚ի քեզի են . քեզի յուսացայ , իմ հոգիս մի մերկացընես ։

9 Ք Ինծի համար լարուած որոգայթէն , ու անօրէնութիւն գործողներուն վարմիրէն իս պահէ՛ ։

10 Ք Ամբարիշտները իրենց ցանցերուն մէջը պիտի իյնան , երբոր ես բոլորովին անցնիմ ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԲ

1—7 Դաւիթ կը ցուցնէ թէ իր նեղութեանը մէջ իր բոլոր վհատութիւնը Աստուծոյ ապրեցնէ է ։

Դաւիթին երգը ՝ աղօթքը՝ երբոր ինքը այրին մէջն էր ։

1 Իմ ձայնովս Տէրոջը կ՛ազաղակեմ . իմ ձայնովս Տէրոջը կ՛ազաչեմ ։

Ֆ Սաղ · ՃԺԹ · 115 ։

Ի Ցուղ · 15 ։
* Կամ՝ քահանաներդ անբարեաւթեամբ կ՛առնեն ։

Հ Բմ · ԺԹ · 2 ։ Սաղ · ՃԺԹ · 158 ։

Ձ Ցար · Ա · 6 ։ Սաղ · Իգ · 2 ։

Ղ Սաղ · Ե · 8 ։ ՃԼԳ · 10 ։

Ֆ Սաղ · ԺԴ · 6 ։

Ի Սաղ · ԽԲ · 4 ։ Հառմ · գ · 13 ։

Ք Սաղ · Հա · 4 ։

Ի ՀՃԲ 1 ։

Ղ Սաղ · Լ · 7 ։ ՃԷ · 6 ։ ՃԺԹ · 110 ։ Հեսա · 9 ։ Երեմ · ԺԸ · 22 ։

Ի Ը Օր · Լ · 27 ։

Ը Սաղ · Է · 16 ։ ՂԴ · 23 ։ Աւետ · ԺԸ · 13 ։ ԽԲ · 7 ։

Ֆ Սաղ · ԺԱ · 6 ։

Ֆ Սաղ · Ե · 5 ։

Ի Ցայտ · Է · 8 ։ Ը · 3 ։ 4 ։

Ի Սաղ · ՃԻԴ · 2 ։ ա Տիմ · Բ · 8 ։

Ք Ել · ԽԹ · 39 ։

Ի Ընտ · ԻԳ · 6 ։

Ղ Ճառ Ընտ · Թ · 8 ։ ԺԹ · 25 ։ Իե · 12 ։ Գաղ · գ · 1 ։

+ Կամ՝ Հայդ կարդալ

Ի Ը Ծագ · 8 ։

Ը Սաղ · Ե · 8 ։

Ֆ Սաղ · ՃԺԹ · 110 ։ ՃԼ · 5 ։ ՃԼԲ · 3 ։

Ի Սաղ · Լ · 8 ։

Ֆ Գործ · Բ · 45 ։ Սաղ · Թ · 4 ։

Ֆ Սաղ · Ե · 5 ։

Ի Ցայտ · Է · 8 ։ Ը · 3 ։ 4 ։

Հ Սաղ · ՃԻԴ · 2 ։ ա Տիմ · Բ · 8 ։

Ք Ել · ԽԹ · 39 ։

Ի Ընտ · ԻԳ · 6 ։

Ղ Ճառ Ընտ · Թ · 8 ։ ԺԹ · 25 ։ Իե · 12 ։ Գաղ · գ · 1

2 Ի՛մ զանդատս անոր առջեւն կը թափեմ . իմ նեղութիւնս անոր առջեւն կը պատմեմ ։
3 Երբոր հոգիս իմ մէջս կը մաշէր , դուն իմ շաւիղս գիտցար . իմ փաթած ճամբուս մէջ ինծի համար գաղտուկ որոգայթ լարեցին ։
4 Նայէ՛ աջ կողմը ու տես որ ինծի համար մէկ չկայ . ապաւէնը ինծմէ կորսուեցաւ , ինծի համար հոգ ընող չկայ ։
5 Ո՛վ Տէր՝ քեզի աղաղակեցի , ըսի , Դուն ես իմ ապաւէնս , և իմ բաժինս՝ կենդանութեան երկրին մէջ ։
6 Ականջ դիր իմ աղաղակիս , ինչու որ շատ նուաստացայ . ազատէ զիս իմ հալածիչներէս , ինչու որ ինծմէ զօրաւոր են ։
7 Իմ անձս բանտէն հանէ , որ քու անուանդ դոհութիւն մատուցանեմ . արդարները իմ չորս կողմս պիտի պատեն , երբոր ինծի բարութիւն ընես ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԽԳ

1 Դաւիթի ազօթք կ՚ընէ զառաջանալի մէջ չորհէն զանելու համար . 3 իր սրտնեղութեան համար կը գանգատի . 5 իր հաւատքը կը զօրացնէ մտածութեամբ ու ազօթքով . 7 շնորհքի համար , 9 ազատութեան համար , 10 արդարութեան համար , 12 ու իր թշնամիներուն կործանումը համար կ՚ազօթէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ լսէ՛ իմ ազօթքս , ականջ դիր իմ աղաչանքիս . պատասխան տուր ինծի քու ճշմարտութիւնովդ , քու արդարութիւնովդ ։
2 Եւ էքու ծառայիդ հետ դատաստանի մի մտներ , ինչու որ էքեզի կենդանի մը պիտի չարդարանայ քու առջեւդ ։
3 Վասն զի թշնամին իմ անձս հալածեց , իմ կեանքս գետինը զարկաւ , զիս չաւտնդուրնէ մեռածներուն պէս մէջտեղը նստեցուց ։
4 Ու եւ իմ հոգիս ներսէն դիս մարեցաւ , իմ սիրտս ներսէն դիս խռովեցաւ ։
5 Ես առջի օրերը կը յիշեմ , քու բոլոր գործերուդ վրայ կը մտածեմ , քու ձեռագործներուն վրայ կը խորհիմ ։
6 Ձեռներս դէպ՝ ի քեզի կ՚երկրնդրնեմ . իմ անձս չոր երկրի պէս քեզի կը ծարաւէ ։ (Սելա ։)
7 Շուտով պատասխան տուր ինծի՝ ով Տէր , իմ հոգիս մաշեցաւ . քու երեսդ մի ծածկեր ինծմէ , որ դուրս իջնողներուն պէս չըլլամ ։
8 Ես առտուընէ քու ողորմութիւնդ լսեմ , ինչու որ քեզի յուսացայ . ես իմ երթալու ճամբաս ինծի յայտնէ , վասն զի էիմ անձս դէպ՝ ի քեզի վերցուցի ։
9 Ո՛վ Տէր՝ փրկէ զիս իմ թշնամիներէս , ես քեզ իմ ապաւէնս բռնի ։
10 Սորվեցուր ինծի որ քու կամքդ ընեմ , քանզի դուն ես իմ Աստուածս . քու Հոգիդ զիս ուղիղ երկիրը առաջնորդէ ։
11 Ո՛վ Տէր , քու անուանդ համար կենդանացուր զիս . քու արդարութեանդ համար իմ անձս նեղութենէ հանէ ։
12 Եւ քու ողորմութեամբդ հատկեցուր իմ թշնամիներս , ու կորսընցուր բոլոր իմ անձս վշտացնողները , ինչու որ ես քու ծառադ եմ ։

ՍՂՄ · ՃԽԴ

1 Դաւիթի ընտրեալ եղած պատերազմելու համար գնաստած գ՚օրհնէ . 5 կը խնդրէ Աստուածմէ որ նշանաւոր կերպով ազատ գիծը իր թշնամիներէն . 9 կը խոստանայ գնաստած գովել . 11 իր թշնաւորութենէն երջանիկ վիճակին համար կ՚ազօթէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ իմ վէմս , որ իմ ձեռքերս մարտնչելու կը վարժէ , ու իմ մատներս պատերազմելու ։
2 Ընկերակից է իմ ողորմութիւնս ու պաշտպան , իմ ապաւէնս ու իմ փրկիչս , իմ վահանս , և ես անոր կը յուսամ , որ իմ ժողովուրդս ինծի կը ճնազանդեցնէ ։
3 Ո՛վ Տէր՝ մարդը ի՞նչ է որ գիտակից կը ճանչնաս , ու մարդու որդին՝ որ դանիկայ կը յարգես ։
4 Մարդը ունայնութեան պէս է , ւանոր օրերը անցնող շուքի պէս են ։
5 Ո՛վ Տէր՝ խոնարհեցուր քու երկինքդ , ու վար իջիր . դպիր լեռներուն ու պիտի ծուխ ելլեն ։
6 Փայլակ նետէ ու ցրուէ զանոնք . քու նետերդ խրկէ ու զանոնք խռովեցուր ։
7 Քու ձեռքդ վերէն խրկէ և ազատէ զիս . փրկէ զիս մեծ ջուրերէն , ու օտարներուն ձեռքէն ,
8 Որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի , և անոնց աջ ձեռքը սուտի ձեռք է ։
9 Ո՛վ Աստուած՝ էքեզի նոր երգ պիտի երգեմ , տասը լար ունեցող տաւիղով սաղմոս պիտի ըսեմ քեզի ։
10 Թագաւորներուն փրկութիւն տուողը , իր Դաւիթ ծառան չար սուրէն ազատողը ան է ։
11 Ես ազատէ ու օտարներուն ձեռքէն

Ե Սաղ · ՃԸ · ին վերնագիրը ։
Զ Սաղ · ՃԿԶ · 4 ։
Է Սաղ · ՃՀ · 5 ։
Ը Սաղ · Լ · 11 · ՃԸ · 8 · 18 ։
Թ Սաղ · ԽԳ · 1 · ՁԲ · 2 · Ե Սաղ · Ժ · 5 · ՆԲ · 26 · ՃԺԹ · 57 · ՈԶԲ · Զ · 24 ։
ԺԱ Սաղ · ԻԸ · 13 ։
ԺԲ Սաղ · ՃԺԶ · 6 ։
ԺԳ Սաղ · ԼԶ · 2 ։
ԺԴ Սաղ · Ժ · 6 · ՃԺԹ · 17 ։

— Սաղ · Լ · 1 ։
Բ Ցար · Ժ · 3 ։
Ե Եր · ԼԶ · 7 · Ցար · Զ · 17 · Ի · 2 · Ժ · 14 · ԻԸ · 4 · Սաղ · ՃՂ · 3 · Ժող · Ի · 20 · Հաւ · Զ · 20 · Պաղ · Բ · 16 ։
Զ Սաղ · ՆԸ · 3 · ՃԲր · 3 ։
Ը Սաղ · ՆԸ · 5 · 11 ։

Ձ Սաղ · ՃԲ · 9 ։
Ի Սաղ · ԿԶ · 1 ։
ԺԵ Սաղ · ԻԲ · 1 ։
ԺԶ Տես Սաղ · ԽԶ · 5 ։

Ա Սաղ · Ի · 8 ։
Բ Սաղ · ԻԲ · 1 ։

Դ Սաղ · Ե · 8 ։
Ե Սաղ · ԻԲ · 4 · 5 · ՃԼԴ · 24 ։
Զ Ղեւտ · Ի · 20 ։
Է Նե · ԻԶ · 10 ։
Ը Սաղ · ՃԺԲ · 25 · 37 · 40 · ՃԸ ։
Թ Սաղ · Ծ · 5 ։
Ժ Սաղ · ՃԺԶ · 16 ։

Ա Սաղ · Ժ · 2 · 31 ։
Բ Բ Թագ · ԻԲ · 35 · Սաղ · Ժ · 34 ։
Գ Բ Թագ · ԻԲ · 2 · 3 · 40 · 48 ։

Դ Ցար · Է · 17 · Սաղ · Բ · 4 · ՆԲր · Բ · 6 ։
Ե Ցար · Գ · 19 · Ժ · 2 · Սաղ · ՃԹ · 5 · ԿԲ · 9 ։
Զ Սաղ · ՃԲ · 11 ։
Է Սաղ · Ժ · 9 · Եփ · ԿԳ · 1 ։
Ը Սաղ · Ծ · 32 ։
Թ Սաղ · Ժ · 13 · 14 ։
Ժ Սաղ · Ժ · 16 ։
ԺԱ Հմր 11 · Սաղ · ԿՆ · 1 · 2 · 14 ։
ԺԲ Սաղ · Ծ · 3 · Սաղ · Բ · 11 ։
ԺԳ Սաղ · Ժ · 2 ։
ԺԴ Սաղ · ԼԴ · 2 · 3 · Ի · 3 · Սաղ · Ժ · 50 ։
ԺԵ Հմր 7 · 8 ։

քէն փրկէ , որոնց բերանը ունայ-
նութիւն կը խօսի , և անոնց աջ
ձեռքը սուտի ան աջ ձեռք է .
12 Որ մեր որդիքը իրենց երիտասար-
դութեանը մէջ նմանկերու պէս
մեծնան , — մեր աղջիկները պա-
լատի շէնքին համար փորագրուած
անկիւնի քարերու պէս ըլլան .
13 Որ մեր ամբարները լեցուն , և
ամէն տեսակ իւրաքանչիւր բղխեն .
— մեր ոչխարները հազարաւոր և
բիւրաւոր ծնանին մեր արտերուն
մէջը .
14 Որ մեր արջառները * բազմանան
ըլլան , ու ամենևին բռնու թեամբ
մնանք ու ելլել չըլլայ , ոչ ալ ա-
զաղակ՝ մեր հրապարակներուն մէ-
ջը :
15 Երանի այնպէս վիճակի մէջ է
դող ժողովուրդին . երանի այն ժո-
ղովուրդին՝ որուն Աստուածը Եհո-
վան է :

ՍԱՂՄ · ՃԺԸ

1 Դաւիթ գԱստուած կը գովաբանէ՝ յիշելով
անոր Համբաւը , 8 անոր բարութիւնը , 11 ա-
նոր թագաւորութիւնը , 14 անոր նախախնա-
մութիւնը 17 ու փրկարար ազգութիւնը :

Օրհնութիւն Դաւթի :

1 Կ'ելլեմ պիտի բարձրացնեմ՝ ով
իմ Աստուածս , որ Թագաւոր
ես , ու քու անունդ յաւիտեան
յաւիտենից պիտի օրհնեմ :
2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ , և
քու անունդ յաւիտեան յաւիտե-
նից պիտի գովեմ :
3 — Մեծ ու խիստ գովելի է Տէրը ,
ու է անոր մեծութիւնը անբննելի է :
4 Ազգ ազգի պիտի գովէ քու գործ-
երդ , և քու զօրութիւններդ պի-
տի պատմէ :
5 Քու փառացդ մեծութեանը վա-
յելչութիւնը , ու քու հրաշալի
գործերդ պիտի գրուցեմ :
6 Եւ քու ահաւոր գործերդ պիտի
խօսին , ու ես քու մեծութիւնդ
պիտի պատմեմ :
7 Քու մեծ բարերարութեանդ յի-
շատակը պիտի հրատարակեն , և
քու արդարութեանդ պիտի ցըն-
ծան :
8 Ողորմած ու գթած է Տէրը ,
երկայնամիտ և բազում ողորմ է :
9 Է Տէրը ամենուն բարի է , ու ամեն
ողորմութիւնները իր բոլոր գործ-
երուն վրայ է :
10 Ո՛վ Տէր՝ քու բոլոր գործերդ
քեզ պիտի գովին , և քու սուր-
բերդ քեզ պիտի օրհնեն :
11 Քու թագաւորութեանդ փառը
պիտի խօսին , ու քու զօրութիւնդ
պիտի պատմեն .
12 Որ անոր զօրաւոր գործերը ու
անոր թագաւորութեանը փառա-
ւոր մեծութիւնը մարդոց որդինե-
րուն գիտցընեն :
13 Է Քու թագաւորութիւնդ յաւի-
տենական թագաւորութիւն է , ու
քու տէրութիւնդ ազգէ մինչև ազգ :
14 Տէրը կը հաստատէ բոլոր իյնա-
լու վրայ եղողները , և բոլոր վար
ծռածները կը կանգնեցընէ :
15 Բ Ամենուն աչքերը քեզ կը սպա-
սեն , ու ժամանակին Գ անոնց կե-
րակուրը դուն անոնց կու տաս :
16 Քու ձեռքդ կը բանաս , է ու ա-
մէն կենդանիին փափաքը կը լեց-
նես :
17 Տէրը արդար է իր բոլոր ճամբա-
ներուն մէջ , ու ողորմած է իր բո-
լոր գործերուն մէջ :
18 Է Տէրը մօտ է ան ամենուն՝ որ
զինքը կը կանչեն , ան ամենուն՝ որ
Ե ճշմարտութեամբ զինքը կը կան-
չեն :
19 Ընիկայ իրմէն վախցողներուն
փափաքը կը լեցնէ , և անոնց ա-
զաղակը կը լսէ ու կը փրկէ զա-
նոնք :
20 Ը Տէրը բոլոր զինքը սիրողները կը
պահէ , սակայն բոլոր ամբարիշտ-
ները կը կորսընցընէ :
21 Իմ բերանս Տէրոջը գովութիւնը
պիտի խօսի , ու ամէն մարմին անոր
սուրբ անունը օրհնէ յաւիտեան
յաւիտենից :

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1 Աղաղակ դանդաղ մշանջենաւոր գո-
վութիւններ մատուցանելու ուխտ կ'ընէ · 3
մարդոց յաւատք կ'արթնէ · 5 ու Աստուծոյ
կարողութիւնը , արդարութիւնը , ողորմա-
ծութիւնը ու թագաւորութիւնը յիշելով՝ միւս
անոր ապաւինիլը սրժանաւոր բլլալ կը հաս-
տատէ :

1 Ալէլուիա : — Օրհնէ Տէրը , ով իմ
անձս :
2 Ը Տէրը պիտի օրհնեմ իմ կենդանա-
կան մէջ , քանի որ ոջ եմ՝ իմ Աստու-
ծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ :
3 Մի յուսար իշխաններուն , մար-
դու որդիին՝ որուն քովը փրկու-
թիւն չկայ :
4 Անոր հոգին կ'ելլէ , անիկայ իր
հողը կը դառնայ . նոյն օրը Ա անոր
խորհուրդները կը կորսուին :
5 Երանի անոր՝ որուն օգնականը
Յակոբին Աստուածն է , — անոր
յոյսը իր Տէր Աստուծոյն վրայ է ,
6 Ե՛ն որ երկինքը ու երկիրը՝ ծովը
ու բոլոր անոնց մէջ եղածը ստեղ-
ծեց , ճշմարտութիւն կը պահէ
յաւիտեան ,
7 Ը Իրաւունք կ'ընէ զրկուածներուն , — Բ Հաց կու տայ անօթի-
ներուն . Գ Տէրը կ'արձակէ կա-
պուածները :

Յ Սաղ · ԽԵ · 3 ։
* Կամ՝ պա-
ղարտ
ՂԲՕր · ԼԴ · 29 ։ Սաղ · ԼԴ · 12։ կե · 4 ։ ՃԽԴ · 5 ։
— Սաղ · ԴԴ · 4 ։ ՃԽԴ · 5 ։
Բ Ցար · Ա · 9։ Թ · 10 ։ Հբ-
ռով · Ժա · 33 ։
Է Նա · Լբ · 19։
Ը Նե · ԼԴ · 6 ։ 7 ։ Թուա · Ժգ · 18 ։ Սաղ · Ճգ · 5 ։ 15 ։ Ճգ · 8 ։
Ի Սաղ · Ճ · 5։ Նա · Ա · 7 ։
Ձ Սաղ · ԺԹ · 1 ։
Ղ Սաղ · ՃԽԵ · 10 ։ Ա Տիմ · ա · 17 ։
Ծ Սաղ · ՃԽԴ · 8 ։
Ր Սաղ · Ճգ · 27 ։
Ց Սաղ · ՃԼԴ · 25 ։
Ւ Սաղ · Ճգ · 21։ ՃԽԵ · 9 ։
Լ Ր Օր · գ · 7 ։
Խ Ցաղ · գ · 24 ։
Ծ Սաղ · լա · 23։ ղէ · 10 ։
Կ Սաղ · ՃԺ · 1 ։
Հ Սաղ · ՃԺԲ · 8 · 9 ։ Եա · Բ · 22 ։
Ո Սաղ · Ճգ · 29։ Ժող · ԺԲ · 7 ։ Եա · Բ · 22 ։
Չ Տես ա Կոր · Բ · 6 ։
Ջ Սաղ · ՃԽԴ · 15 ։ Եբեմ · ԺԷ · 7 ։
Ն Ցն · ա · 1 ։ Ցայտ · Ժգ · 7 ։
Շ Սաղ · Ճգ · 6 ։
Ռ Սաղ · ՃԼ · 9 ։
Ս Սաղ · ԿԲ · 6 ։ ՃԼ · 10 ։ 14 ։

8 Տէրը կը բանայ կոյրերուն աչքերը. Տէրը կը կանգնեցընէ վար ծռածները. Տէրը կը սիրէ արդարները.

9 Տէրը կը պահէ պանդուխտները, կ՚օգնէ որբին ու այրիին, բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը ծռէ։

10 Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան, քու Աստուածդ՝ ով Սիօն, ազգէ մինչև ազգ։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ · ՃԽԵ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկ գԱստուած գովելու իր խնամքին համար որ ունի եկեղեցիին վրայ, 4 իր կարողութեանը համար, 6 իր ողորմութեանը համար, 7 իր հանախանամութեանը համար, 12 Իսրայէլի թագաւորութեանը վրայ իր բոլոր բարիքներուն համար, 15 մեռելոյն վրայ իր ունեցած իշխանութեանը համար, 19 ու եկեղեցւոյ մէջ իր գործ կարգադրութիւններուն համար։

1 Գովեցէք Տէրը, ինչու որ բարի է մեր Աստուծոյն սաղմոս ըսելը. ինչու որ քաղցր — վայելուչ է օրհնութիւնը։

2 Տէրը շինեց Երուսաղէմը, Իսրայէլին ցրուածները կը ժողվէ.

3 Սրտով կոտրածները կը բժշկէ, ու անոնց խոցերը կը փաթթէ.

4 Աստղերուն թիւը կը հաշիւ, անոնց ամէնն ալ անուններով կը կանչէ։

5 Մեծ է մեր Տէրը, ու իր զօրութիւնը շատ է. անոր իմաստութիւնը անհուն է։

6 Տէրը կը հաստատէ խեղճերը, — ամբարիշտները մինչև գետին կը խոնարհեցընէ։

7 Երգեցէք Տէրոջը գոհութիւնով. մեր Աստուծոյն սաղմոս ըսէք քնարով.

8 Ան որ երկինքը ամպերով կը ծածկէ, անձրև կը պատրաստէ երկրիս համար, խոտ կը բուսցընէ լեռներուն վրայ.

9 Ան անասուններուն իրենց կերակուրը կու տայ, — ագռաւին ձագերուն՝ որ կ՚աղաղակեն։

10 Անիկայ ձիուն զօրութեանը չհաճիր, մարդուն սրունքներուն չհաւնիր։

11 Տէրը կը հաւնի իրմէն վախցողներուն, — իր ողորմութեանը յուսացողներուն։

12 Ով Երուսաղէմ՝ գովէ Տէրը. օրհնէ քու Աստուածդ՝ ով Սիօն։

13 Ինչու որ անիկայ քու դռներուդ նիգերը ամրցուց, և քու որդիներդ քու մէջդ օրհնեց։

14 Անիկայ քու սահմաններուդ խաղաղութիւն կու տայ, — ցորեամբ ցորենով քեզ կը կշտացընէ։

15 Անիկայ իր խօսքը երկրին մէջ կը խրկէ. իր խօսքը շուտով կը վազէ։

16 Անիկայ բուրդի պէս ձիւն կու տայ, — եղեամը մոխիրի պէս կը ցանէ։

17 Իր սառը պատառներու պէս կը նետէ. անոր յուրտին դէմ ով կրնայ կենալ։

18 Անիկայ իր խօսքը կը խրկէ ու կը հալեցընէ զանոնք. իր հովը փչել կու տայ, — ջուրերը կը վազեն։

19 Անիկայ իր խօսքը կը պատմէ Յակոբին, և՝ իր կանոնները ու դատաստանները՝ Իսրայէլին։

20 Ան բնաւ ուրիշ ազգի մը ասանկ չըրաւ. ու անոնք ո՛չ դատաստանները կը ճանչցան։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ · ՃԽԶ

1 Սաղմոսերգուն կ՚Աստուած գովելու կը յորդորէ երկնաւորները, 7 երկաւորները, 11 ու բոլոր տեսակ տեսակ ստեղծուածները։

1 Ալէլուիա։ Օրհնեցէք Տէրը երկինքէն. օրհնեցէք անիկայ բարձր տեղերուն մէջ։

2 Օրհնեցէք անիկայ՝ ով անոր բոլոր հրեշտակները. օրհնեցէք անիկայ՝ ով անոր բոլոր զօրքերը։

3 Օրհնեցէք անիկայ՝ ով արեգակ ու լուսին. օրհնեցէք անիկայ՝ ով բոլոր փայլուն աստղեր։

4 Օրհնեցէք անիկայ, ով երկնից երկինքը, ու երկինքէն վեր եղող ջուրեր։

5 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն, ինչու որ ինքը հրամայեց, ու անոնք ստեղծուեցան։

6 Եւ զանոնք յաւիտեան յաւիտենից հաստատեց. կանոն դրաւ, որ չվախանուի։

7 Օրհնեցէք Տէրը երկրէն, ով վիշապներ ու բոլոր անդունդներ,

8 Կրակ և կարկուտ, ձիւն ու շոգի, և հանոր խօսքը կատարող մրրկայից հով,

9 Էվեռներ ու բոլոր բլուրներ, պտղատու ծառեր ու եղեւիններ,

10 Գազաններ ու բոլոր անասուններ, սողացողներ ու թեւաւոր թռչուններ,

11 Երկրի թագաւորներ և բոլոր ազգեր, իշխաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ,

12 Երիտասարդներ և կոյս աղջիկներ, ծերեր ու տղաքներ.

13 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն, ինչու որ Եհովայի անոր անունը բարձր է, և անոր փառքը երկրին ու երկինքին վեր է։

14 Անիկայ բարձրացուց իր ժողովուրդին եղջիւրը, Իր բոլոր սուրբ

Ի Սաա · Թ · 30։ Յօհ. Թ. 7—32։
Լ Սաղ. ՃԽԱ · 14։ ՃԽԱ · 6։ Դատ. Ժգ · 13։
Խ Բ Օր · Ժ · 18։ Սաղ · կը · 5։
Ճ Սաղ. ՃԽԱ · 6։
Ի Եզ. Ժ · 18։ Սաղ. Ժ · 16։ ՃԽԱ · 13։ Յոթա. Ժ · 15։

— Սաղ. գբ · 1։
Բ Սաղ. ՃԼԲ · 3։
Է Սաղ. Լ Գ · 1։
Ը Սաղ. ՃԾ · 16։
Ի Բ Օր · Լ · 3։
Լ Սաղ. Ծա · 17։ Եսա. Ծէ · 15։ կա · 1։ Դատ. գ · 18։
Խ Ցճ Ծն. Ժ · 5։ Եսա · խ · 26։
Ծ Սր Ա. Ժ · 25։ Սաղ · խբ · 1։ գչ · 4։ ՃԽԱ · 3։
Ր Նա. · · 3։
Ձ Եսա · խ · 28։
Ի Սաղ · ՃԽԳ · 8։ 9։
Լ Յոբ · ԼԲ · 26։ 27։ Սաղ · ՃԿ · 13։ 14։
Խ Յոբ · լբ · 41։ Սաղ · ՃԼ · 27։ 28։ ՃԼԲ · 25։ ՃԽԱ · 15։
Ձ Յոբ · ԼԲ · 41։ Սաա · գ · 26։
Ի Սաղ · Լ Գ · 16։ 17։ 18։ Ովս. ա · 7։ Եզեքիասա · Նէհ և Հա · յոց գիտ · Բառս Բառըք · Հանուս · Ընթանայ մեղ ասլէ կը ասլէ ՃԽԵ Էսպէք Սաղ · Հասը · Տէ · ո Սաղմա մեծ · բարբրէն վասյն Յանդիման · Ընծան։
Հ Եսա · կ · 17։ 18։
Ղ Բ Օր · ԼԲ · 14։ Սաղ · Ճաս · 16։ Ջար · 15։

Ը Սաղ · ՃԼ · 20։ Տես Յոր · լԲ · 12։
Ճ Յոբ · լԲ · 6։
Ժ Հմր 15։ Տես Յոբ · լԲ · 10։
Ի Բ Օր · Լ Գ · 2 · 3 · 4։ Սաղ · Կգ · 1։ Կր · 5։ ՃԳ · 7։
Ն Պաղ · գ · 4։
Շ Տես Բ Օր · գ · 32 · 33 · 34։ Հաով · գ · 1 · 2։
Ո Սաղ · ՃԼ · 20։ Տես Յոր · լԲ · 12։
Պ Թագ · Բ · 27։ Բ Պար · Ժբ · 2։
Ջ Ծն · ա · 7։ Ժ Ծն · ա · 1։ 6 · 7։ Սաղ · Լգ · 6 · 9։
Ռ Սաղ · ՃԹ · 37։ ՃԺԲ · 90 · 91։ Ելից · բա · 35։ 36 · Լգ · 25։
Ս Նա · Ժգ · 20։
Վ Սաղ · ՃԽԵ · 15 · 18։
Տ Եսա · խգ · 23։ խԹ · 13։ Ծէ · 12։

Բ Սաղ · Ր · 1։ Եսա · Ժ · 4։
Գ Սաղ · ՃԺ · 4։
Դ Սաղ · Հե · 10։
Ե Սաղ. ՃԽԹ · 9։

բերուն , Իրեն մօտ եղող ժողովուրդին , Խարայելի որդւոցը օրհնութիւնը ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԹ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկ որ գԱստուած գովեն՝ ակնդետին վասն իր ունեցած սիրոյն համար , 5 և ան իշխանութեանը համար՝ որն որ ինքը ակնդետին տուաւ ։

1 Ալէլուիա ։ — Տէրոջը նոր երգ երգեցէք , — անոր օրհնութիւնը տուրբերուն ժողովրդին մէջը ։

2 Խարայէլ թող ուրախանայ Իր Յաւիժողին վրայ . Սիոնի որդիքը թող ցնծան իրենց Թագաւորին վրայ ։

3 Թող անոր անունը պարով օրհնեն , թմբուկով ու քնարով սաղմոս թող բան անոր ։

4 Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդին կը հաճի , Խոնարհները փրկութիւնով պիտի փառաւորէ ։

5 Թող սուրբերը ուրախանան փառքով , — Իրենց անկողինները մէջը ցնծան ։

6 Աստուծոյ գովութիւնները անոնց բերնին մէջը թող ըլլայ , ու երկու բերնով սուր՝ անոնց ձեռքին մէջը ,

7 Որ հեթանոսներէն վրէժ առնեն , — ժողովուրդները պատժեն ,

8 Որ անոնց թագաւորները շղթաներով կապեն , ու անոնց ազնուականները երկաթէ կապանքներով ,

9 Որ դրուած դատաստանը անոնց վրայ կատարեն . Ասա անոր բոլոր սուրբերուն փառքն է ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԾ

1 Յորդորակ գԱստուած գովելու 3 ամէն տեսակ նուագարաններով ։

1 Ալէլուիա ։ Օրհնեցէք գԱստուած իր սրբարանին մէջ . օրհնեցէք անոր իր զօրութեանը հաստատութեանը մէջ ։

2 — Օրհնեցէք անոր իր զօրաւոր գործքերուն համար . օրհնեցէք ան՝ որ իր մեծափառութեանը համեմատ ։

3 Օրհնեցէք անոր փող ձայնով . օրհնեցէք անոր տաւիղով ու քնարով ։

4 Օրհնեցէք անոր թմբուկով ու պարով . օրհնեցէք անոր լար ունեցող նուագարաններով ու սրինգով ։

5 Օրհնեցէք անոր ղեմբաձայն ծնծղաներով . օրհնեցէք անոր ցնծութեան ծնծղաներով ։

6 Ամէն շունչ ունեցողը թող Տէրը օրհնէ ։ Ալէլուիա ։

ԳԻՐՔ ԸՈՒԿԱՅ

ՊՂՈՒԽ Ը

1 Աստիպ օգտուք ։ 7 Աստուծմէ վախնալու , ու իր խօսքին հաւատալու համար յորդորանք մը ։ 10 Մեկնաբանութեան հրաշագործներուն փախելու պատուէր ։ 20 Խմաստութիւնը իր քաջալերելուն համար կը գովաբան . 24 զինքը քաջալերելու պատճառներ կ՚բերէ ։

1 Խարայէլի թագաւորին Դաւթի որդւոյն — Սողոմոնին առակները ։

2 Խմաստութիւնը ու խրատը դիտնալու համար , Հանճարին խօսքերը հասկընալու համար .

3 Խմաստութեան կրթութիւնը ընդունելու համար , — գարձարութիւնը , դատաստանը և ուղղութիւնը .

4 Մտամտներուն օգտակար ըլլալու համար , — երիտասարդներուն դիտութիւնը և հանճար ։

5 Խմաստունը թող լսէ , ու իր խմաստութիւնը աւելցնէ , ու հանճարեղ մարդը խոհեմութիւն առնայ ,

6 Առակը ու նմանութիւնը հասկընալու համար , Նաև խմաստուններուն խօսքերը , ու անոնց խրթնաբանութիւնները ։

7 Խմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է , Բայց յիմարները խմաստութիւնը ու կրթութիւնը կ՚անարգեն ։

8 Որդեակ իմ՝ Հօրդ խրատը մտիկ րլէ , ու քու մօրդ օրէնքը մի մերժեր .

9 Քանզի անոնք քու պսակ՝ շնորհաց պսակ , և քու պարանոցդ՝ մանեակներ պիտի ըլլան ։

10 Որդեակ իմ՝ թէ որ մեղաւորները քեզ դիւրհանել ուզեն , դուն Հանանց հաւանութիւն մի տար ։

11 Թէ որ ըսեն , Մեզի հետ եկուր , Արեան համար դարանամուտ ըլլանք , անմեղ մարդուն համար ա-

8 * Ա՛ , մեկ-նութիւնը

9 Ա Օր · է · 1 · 2 ։ Ա Սաղ · ճԼա · 14 ։

— Սաղ · ՀԽԵ · 5 · 6 ։

Բ Ր Օր · գ · 24 ։

Ա Սաղ · ձա · 2 ։ ՃԽԹ · 3 ։

Գ Եր · ԺԸ · 20 ։

Ե Սաղ · ՀԳ · 2 ։ ՂԸ · 3 ։ ՃԽԹ · 9 ։ Եփ · ԼԸ · 20 ։ Ա Մ՚Ե · ԺԸ · 16 · 19 · 28 ։ ԺԳ · 5 ։ ՅԻ · 1 · 6 ։

Ն · Ք · ԳՔ · Իբր 1000

Ա Ա՛ , մեկ-նութիւնը

Ե Սաղ · Ը՛ · 2 ։

Ը Ցար · Իր · 28 ։ Սաղ · ՃՀ · 10 ։ Գե · Թ · 10 ։ ԺՁ · ԺԸ · 13 ։

Ե Գե · Ը · 1 ։ Ղ · 20 ։

Ա Ա՛ , վարժութիւնը

Ը Գե · Ը · 22 ։

Բ Ծն · ԼԹ · 7 , ԾԸ ։ Սաղ · ա · 1 ։ Եփես · Ե · 11 ։

Ա Նեեմ · Ե · 26 ։

Ի Եփես · Բ · 17 ։

— Սաղ · ԼՂ · 3 ։ Նա · Իբ · 10 ։

Բ Տէս Ցար · Ի · 10 ։ Սաղ · Ռ՛ · 3 ։ Նա · Ծղ · 5 ։

Ա Զաբ · Թ · 9 ։ Մաա · Իա · 5 ։

Ը Սաղ · Ձա · 2 ։ ՃԾ · 4 ։

Ի Սաղ · Լե · 27 ։

Ղ Սաղ · ՃՐ · 16 ։

Ե Ցար · Լե · 10 ։

Ը Երր · Գ · 12 ։ Ցաբա · ա · 16 ։

Գ Թագ · Գ · 32 ։ Գե · Ժ · 1 ։ Իե · 1 ։ Ժող · Ժբ · 9 ։

Բ Գե · Բ · 1 · 9 ։

Ա Գե · Թ · 4 ։

Ը Գե · Թ · 9 ։

ռանց պատճառի ծածուկ տեղ ըս-
պասեցին .
12 Զանոնք դիրեզմանի պէս ողջ
ողջ՝ և էգուբը իջնողներուն պէս
ամբողջ կլլենք .
13 Ամէն տեսակ պատուական ստա-
ցուածք գտնենք , ու մեր տուները
աւարով լեցցնենք .
14 Քու վիճակդ մեր մէջը ձգէ , ա-
մէնքս մէկ քսակ ունենանք :
15 Ո՛րդեակ իմ՝ Համոնց հետ ճամ-
բայ մի երթար , Համոնց շաւիղէն
քու ոտքերդ եր պահէ .
16 Ք Քանզի անոնց ոտքերը չարու-
թեան կը վազեն , և արիւն թափե-
լու կ՚արագրան :
17 Որքան ամէն թռչուններն աչքե-
րուն առջեւը պարապ տեղը վարսեր
կը լարուի .
18 Բայց անոնք իրենց արեանց հա-
մար դարան կը դնեն , ու՝ իրենց
կենացը համար ծածուկ տեղ կը
սպասեն :
19 Ամէն ագահին ճամբաները ա-
նանկ են . ՚ի՚ն՚ի՚ն՚ը իրեն անձ-
նատուր եղողները կը մեռցնէ :
20 Ճ Իմաստութիւնը դուրսը ձա-
յնէ կ՚աղաղակէ , ու՝ հրապա-
րակներու մէջ իր ձայնը կու տայ :
21 Ընիկայ բազմութիւն եղած տե-
ղերուն գլուխը՝ և դրանց մուտքե-
րուն մէջ կ՚աղաղակէ , ու՝ քաղա-
քին մէջ իր խօսքերը կը խօսի , ու՝
ՙ՚ե՚ր՚ե՚ :
22 Ո՛վ անմիտներ՝ մինչև ե՞րբ ան-
միտութիւնը պիտի սիրէք . ՚ի՚ն՚ե՚
Ե՚ք՚ Ծաղր ընողները ծաղր ընելով
պիտի զուարճանան , ու յիմարները
գիտութիւնը ատեն :
23 Իմ յանդիմանութեանս դար-
ձէք . ահա Համոնց իմ հոգիս ձեր վրայ
պիտի թափեմ . իմ խօսքերս ձեզի
պիտի հասկցընեմ :
24 Ընդոհետեւ ես կանչեցի , ու
դուք չուզեցիք ըՙե՚ . ձեռքս եր-
կնցուցի , ու մարդ ընդ չեղաւ .
25 Հապա Համոնց իմ բոլոր խրատներս
մերժեցիք , և իմ յանդիմանու-
թիւնս չուզեցիք .
26 Ես ալ ձեր թշուառութեանը
վրայ պիտի ծիծաղիմ , ու ձեր վա-
խը հասնելուն , ծաղր պիտի բնեմ .
27 Ձ Երբոր ձեր վախը հեղգի պէս
հասնի , ձեր թշուառութիւնը մըր-
րկի պէս պատահի , և ձեր վրայ
նեղութիւն ու տագնապը գայ ,
28 Ընե՚ ես ինձի պիտի աղաչա-
կեն , ու պատասխան պիտի չտամ .
զիս պիտի փնտռեն , ու պիտի չգ-
տնան զանիկ .
29 Որովհետեւ Ղ գիտութիւնը ատե-
ցին , ու՝ Համոնց վախը չընտրեցին .
30 Ղ Իմ խրատներս չուզեցին . ու՝
բոլոր յանդիմանութիւնս անար-
գեցին .
31 Ո՚ւրեմն անոնք իրենց ճամբուն
պտուղէն պիտի ուտեն , ու իրենց
խորհուրդներէն պիտի կշտանան :
32 Վ Ասն զի անմիտներուն խոտորի-
լը զիրենք պիտի մեռցնէ , և յի-
մարներուն * անհոգութիւնը զիրենք
պիտի կորսընցնէ :
33 Ե Բայց ինձի մտիկ ընողը ապահո-
վութեամբ պիտի բնակի , ու՝ չա-
րիքներու վախէն հանդարտ պիտի
ըլլայ :

Գլ . Բ

1 Խնամատարութիւնը կը խոստանայ իր որդւոյը՝ բարեպաշտութիւն , 10 և գէշ բնկերներէ ա-
պահովութիւն , 20 ու չհաւակ ճամբաներու
մէջ առաջնորդութիւն :

1 Ո՚րդեակ իմ՝ թէ որ իմ խօսքերս
ընդունիս , ու՝ իմ պատուի-
րանքներս քովդ պահես ,
2 Ականջդ իմաստու-
թեան տաս , ու՝ սիրտդ հանճարին
բանաս ,
3 Թէ որ դուն իմաստութիւնը ա-
ղաղակես , և քու ձայնդ հանճարին ու-
զես ,
4 Թէ որ զանիկայ արծաթի պէս
փնտռես , ու ծածուկ գանձերու
պէս խնդրես ,
5 Ընե՚ս տեսնես Ցէրովը վախը պիտի
հասկրնաս , և Աստուծոյ գիտու-
թիւնը պիտի գտնես .
6 Ֆ Վասն զի իմաստութիւնը Ցէրը
կու տայ . գիտութիւնը ու հանճա-
րը անոր բերնէն է :
7 Ընիկայ ուղիղներուն համար
փրկութիւն կը պահէ . Ծանիկայ
ուղղութեամբ քալողներուն վա-
հանն է ,
8 Որ արդարութեան ճամբաները
պահպանէ , ու Ի՚ր սուրբերուն
ճամբան պահէ :
9 Ընե՚ս տեսնես արդարութիւնը , դա-
տաստանը և ուղղութիւնը , ամէն
աղէկ ճամբան պիտի հասկրնաս :
10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրտիդ մէջը մտնէ , և գիտութիւնը քու հոգւոյդ ախորժելի ըլլայ ,
11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պա-
հէ , ու՝ Հանճարը քեզ պիտի
պահպանէ ,
12 Որ քեզ չար Ճանապարհէն ձամբայէն,
նենգութիւններ խօսող մարդէն ա-
զատէ .
13 Ընո՚ր՚ որ ուղիղ ճամբան թո-
ղուցեր են , ու Ի՚նամբան-
րու մէջ քալեն .
14 Ճ Զարմ թիւն ընելով կ՚ուրախա-
նան , և Ի՚նչարին նենգութիւններս-
վը կը ցնծան .
15 Ի՚րենց ճամբաները ծուռ են , ու
անոնց ընթացքը խոտորնակ է ,

ն . ք . դբ . Ի՚ր 1000

Ի Սաղ . իը . 1 : Ճեղ . 7 :

Հ Սաղ . ա . 1 : Գէ . գ . 14 :
Ի Սաղ.ճժթ. 101 :
Ճ Ես . ծթ . 7 : Հաւ . գ . 15 :

Ձ Գէ . ժէ . 27 : ա Տիմ. գ . 10 :

Ճ Գէ . բ . 1 . ես : թ . 3 : Ցօ՚ն . է . 37 :

Ղ Գէ . ի . 24 :

Ն Ցաղէ . բ . 28 :
Շ Ես . կէ . 12 : կգ . 4 :
Երեմ . է . 13 : Զար . է . 11 :
Ո Սաղ . ճէ . 11 : Հմր 30 : Դ՚ա . է . 30 :
Չ Սաղ . բ . 1 :
Պ Գէ . ժ . 24 :
Ջ Ցար . իէ . 9 : ի՚ . 12 : Ես . ս . 15 : Երեմ . ժա . 11 : ժգ . 12 : Եզեկ . բ . 18 : Մ՚ար . գ . 4 : Զար . է . 13 : Ցաղ . գ . 3 :
Ռ Ցար . իա . 14 : Հմր . 22 : Սաղ . ճժթ . 173 :
Ս Հմր . 25 : Սաղ . ձա . 11 :

ն . ք . դբ . Ի՚ր 1000

Տ Ցար . գ . 8 : Գէ . ժգ . 14 : Ի՚ր . 8 : Ես . գ . 11 : Երեմ . գ . 19 :
* Կ՚ոչ՚յա-
զութիւնը

Ղ Սաղ . իե . 12 . 13 :
Ո Սաղ . ճժբ . 7 :

Ո՚ր՚ . գ . 21 : է . 1 :

Բ Գէ . գ . 14 : Մ՚ար . ժգ . 44 :

Գ Գէ . գ . 9 . 12 : Ցակ . ա . 5 :

Ե Գ՚ծագ . գ . 11 : Գէ . է . 5 :
Զ Ա՚ծագ . ը . 9 : Սաղ . կգ . 9 :

Է Սաղ . ձէ . 9 :

Ը Գէ . գ . 22 :

Թ Ես . գ . 19 . 20 :
Ժ Գէ . ժ . 23 : Երեմ . ժա . 15 :
ԺԱ Հաւ . ա . 32 :
ԺԲ Սաղ . ճիե . 5 :

16 Որ Նո՛ա քեզ ազատէ՝ օտար կնիկէն , Հ չղացաբորթուԹիւն խօսող օտար կնիկէն .

17 Ի՛ն որ իր երիտասարդուԹեան բարեկամը կը Թողու , և իր Աստուծոյն ուխտը կը մոռնայ .

18 Է՛ն քանզի անոր տունը մնհուան կը տանի , ու անոր շաւիղները մեռելներուն :

19 Անոր գացողները բնաւ չեն դառնար , և կենաց ճամբաներուն չեն հասներ :

20 Որպէս զի բարի Հոգոց ճամբան երԹաս , ու արդարներուն շաւիղները պահես :

21 Հ՛քանզի ուղիղները երկրի վրայ պիտի բնակին , և կատարեալները անոր միջը պիտի մնան :

22 Հ՛Հայց ամբարիշտները երկրէն պիտի կորսուին , ու անօրէնները անկէ պիտի փըցուին :

ԳԼ · Գ

1 ՀնազանդուԹեան , 5 Հաւատքի , 7 խնամբ հանԹեան , 9 բարեպաշտուԹեան , 11 և համբերուԹեան յորդորանք մը : 13 ԽնամատարուԹեան երջանիկ օգուտը : 19 Խնամատարեան գործերը 21 ու չարը : 27 Զգուշացած , 30 խոպոպաբար , 31 և գոհ բլլալու յորդորանք մը : 33 Չարերուն սիրելի վիճակը :

1 Որդեակ իմ՝ մի՛ մոռնար իմ օրէնքս , ՚ Հապա քու սիրտդ Թող իմ պատուիրանքներս պահէ .

2 Ինչու որ քեզի երկայն օրեր ու կենդանուԹեան տարիներ և էյալ ջողուԹիւն պիտի աւելցընեն :

3 ՈղորմուԹիւնը ու ճշմարտուԹիւնը քեզ չԹողուն . Է զանոնք քու պարանոցիդ վրայ կապէ , Ր քու սրտիդ տախտակին վրայ գրէ զանոնք :

4 Ի՛ւյպէս Աստուծոյ և մարդոց առջեր շնորհք ու բարի համբաւ պիտի գտնես :

5 Քու Ը բոլոր սրտովդ Տէրոջը ապաւինէ , Ի և քու խնամատարուԹեանդ մի վստահիր :

6 Ը Քու ամէն ճամբաներուդ մէջ գանիկայ ճանչցիր , ու անիկայ Ր քու շաւիղներդ պիտի ուղղէ :

7 Ի՛ Դուն քու աչքիդ առջեր խնամատարն մի բլլար . Ի Տէրոջմէ վախցիր ու չարուԹենէ ետ քաշուէ :

8 Անիկայ քու Ջ իջեբուդ առողջուԹիւն , և քու Լ ոսկորներուդ պարարտուԹիւն կ՚բլլայ :

9 Ի՛ Տէրոջը պատիւ բրէ քու ստացուածքէդ և քու բոլոր բերքերուդ երախայրիներէն .

10 Ի՛ Նէ քու չտնմարանները առատուԹեամբ պիտի լեցուին , ու հրնձաններէդ նոր գինին դուրս պիտի Թափի :

11 Որդեակ իմ՝ Ի Տէրոջը խրատը մի՛ անարգեր , ու անոր յանդիմանուԹենէն մի՛ Թուլնար :

12 Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ , Հ ինչպէս որ Հայր մը իր սիրական զաւակին Ը՝ընէ :

13 Երանի՛ անմարդուն որ իմաստուԹիւն կը գտնէ , ու անմարդուն՝ որ հանճար կը ստանայ .

14 Վասն զի անոր շահը արծաԹի շահէն աղէկ է , ու անոր արդիւնքը մաքուր ոսկիէն :

15 Անիկայ Ԥ զոհարներէն պատուական է . և Հրու բոլոր ցանկալի բաներդ չեն կրնար անոր հաւասարիլ :

16 Անոր աջ ձեռքին մէջ՝ օրերու երկայնուԹիւն , Ե ձախ ձեռքին մէջ հարստուԹիւն ու փառք կայ :

17 Անոր ճամբաները հաճոյական ճամբաներ են , և անոր բոլոր շաւիղները խաղաղուԹիւն են :

18 Անիկայ իրեն յարդողներուն Ե կեանց ծառ է . ու զինքը բռնողները երջանիկ կ՚բլլան :

19 Տէրը իմաստուԹեամբ հիմնեց երկիրը , Ե հանճարով հաստատեց երկինքը :

20 Անոր դիտուԹեամբը անդունդները կը պատուին , ու ամպերը ցօղ կը կաթիլցընեն :

21 Որդեակ իմ՝ ասոնք քու աչքերուդ առջեւէն չերԹան . իմաստուԹիւնը ու խոհեմուԹիւնը Ձ՚ը պահէ .

22 Ե՛ւ քու հոգւոյդ կեանք՝ ու Ե քու պարանոցիդ Ԥ զարդ բլլան :

23 Ո՛ն ատենը ճամբադ ապահովուԹեամբ պիտի քալես , և քու ոտդ պիտի չսայի :

24 Է՛Թէ որ պառկիս՝ պիտի չվախնաս , ու Թէ որ քնանաս՝ քունդ անոյշ պիտի բլլայ :

25 Ո՛ պիտի չվախնաս յանկարծական վախէն , ոչ ալ ամբարիշտներուն կորուստէն՝ երբոր գայ .

26 Վասն զի քու յոյսդ Տէրը պիտի բլլայ , և քու ոտդը պիտի պահէ , որ չբռնուի :

27 Ո՛երբոր ձեռքդ ազկութիւն բնել կու գայ , Ֆ կարաս եղողէն՝ մի՛ արգիլեր զանիկայ :

28 Է՛քու դրացիդ բնաւ մի՛ բսեր , Գնա ու դարձեալ եկուր , կամ վաղը կու տամ , երբոր քու քովդ կայ :

29 Քու դրացիդդ դէմ չարութիւն մի՛ մտածեր , քանի որ անիկայ վստահուԹեամբ քովդ հետ կը բնակի :

30 Ո՛ Առանց պատճառի մարդու հետ մի՛ վիճիր , երբոր անիկայ քեզ չարուԹիւն մը բրած չէ :

31 Բռնաւոր մարդուն մի՛ նախանձիր , ու անոր ճամբաները բնաւ մի՛ բնտրեր .

32 Վասն զի ծուռ մարդը Տէրոջը առջեւը պիղծ է . բայց Ընոր ընտանեթիւնը արդարոց հետ է ։

33 Մխթարիչտ մարդուն տանը մէջ Տէրոջը անէծքը կայ . բայց օրհնարանութիւն բնակարանը Ընիկայ կ'օրհնէ ։

34 Ցիրաւի Ընիկայ ծաղը ընդհները ծաղը կ'ընէ , բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ ։

35 Իմաստուններ փառք պիտի ժառանգեն , բայց յիմարներուն բարձրանալը անարգանք պիտի ըլլայ ։

ԳԼ . Դ

1 Ազգասէր մարդիկ հեզասիրտութեան համար զկնի համար , 3 կը ցուցնէ թէ ինչ կրթութիւն առած է ինքը իր ծնողքէն , 5 իմաստութիւն սորվելու համար , 14 ու չարերուն ճամբայէն փախչելու համար ։ 20 Հաւատքի , 23 և սրբութեան յորդորանք մը ։

1 Որդիք՝ Հօր խրատը լսեցէք , ու միտիկ ըրէք որ իմանայու թիւնը ճանչնաք ։

2 Վասն զի ձեզի աղէկ կրթութիւն կու տամ . իմ օրէնքս մի՛ թողուր ։

3 Քանզի ես իմ Հօրս տղան էի , փափուկ ու սիրելի՛ իմ մօրս առջեւը ։

4 Ընիկայ ինծի կը սորվեցընէր ու կ'ըսէր ; Քու սիրտդ իմ խօսքերս թող բռնէ . իմ պատուիրանքներս պահէ՛ ու ապրէ ։

5 Իմաստութիւն ստացիր , խոհեմութիւն ստացիր . մի մոռնար , ու իմ բերնիս խօսքերէն մի խոտորիր .

6 Զանիկայ մի՛ թողուր , ու անիկայ քեզ պիտի պահէ . Ըզանիկայ սիրէ , ու անիկայ քեզ պիտի պաշտպանէ ։

7 Ընկե՛ր բանէ դուխր իմաստութիւնն է ; իմաստութիւն ստացիր . ու ամէն ստացած բաներուդ հետ խոհեմութիւն ստացիր ։

8 Զանիկայ մեծարէ , ու անիկայ քեզ պիտի բարձրացընէ . Թէ որ զանիկայ ղրկես , քեզ պիտի պատուէ ։

9 Ընիկայ քու գլխուդ Շնորհայ զարդ պիտի տայ . քեզի փառաց պսակ պիտի պարգեւէ ։

10 Մտիկ ըրէ՛ որդեակ իմ , ու իմ խօսքերս ընդունէ՛ . Ե՛ւ քու կեանդ տարիները պիտի շատնան ։

11 Քեզի իմաստութեան ճամբուն մէջ ցոյց սորվեցուցի . քեզ ուղղութեան շաւիղներուն մէջ պարապցուցի ։

12 Որ քայլես առնդ Նոտրիդ քայլերը չնեղուան , Ես ու վազես առնդ չսահիս ։

13 Ամուր բռնէ խրատը ոչ բնաւ մի՛ թողուր . զանիկայ պահէ՛ , վասն զի քու կեանդ անիկայ է ։

14 Ի Մխթարիչտներուն ճամբան մի՛ երթար , ու չարերուն ճամբուն մէջ մի՛ քալեր ։

15 Անկէ զգուշացիր , անոր քովէն մի՛ անցներ , անկէ խոտորէ՛ ու անցիր ։

16 Ե՛ վասն զի անոնք մինչեւ որ չարութիւն չընեն , չեն քնանար . ու թէ որ Ջէնք չկործանեն , քուներնին կը փախչի ։

17 Քանզի անոնք ամբարշտութեան հացը կ'ուտեն , ու անիրաւութեան գինին կը խմեն ։

18 Իսկայց արդարներուն ճամբան ծագող լոյսին պէս է , որ երթալով կը լուսաւորուի , մինչեւ որ կատարեալ օր ըլլայ ։

19 Ամբարիշտներուն ճամբան խաւարի պէս է , ու չեն գիտեր թէ ինչ բանով իրենց ոտքը պիտի սայթի ։

20 Որդեակ իմ՝ միտիկ ըրէ՛ իմ խօսքերս , քու ականջներդ իմ խօսքերուս տուր ։

21 Ըզանոնք քու աչքերուդ առջեւէն չերթան , Ը զանոնք քու սրտիդ մէջը պահէ՛ .

22 Վասն զի զանոնք գտնողներուն՝ անոնք կեանք են , և Ը անոնց բոլոր մարմնոյն բժշկութիւն ։

23 Ամէն զգուշութենով քու սիրտդ պահէ՛ , քանզի կենաց Ը ապրիւրները անկէ են ։

24 Ծուռ բերանը քեզմէ մէկդի բրէ՛ , ու անիրաւ շրթունքները քեզմէ հեռացուր ։

25 Քու աչքերդ ուղիղ նային , ու աւտեանութիւնդ շիտակ դէպ ի առջեդ ըլլան ։

26 Ոտքերուդ շաւիղները չխոտկէ , և քու բոլոր ճամբաներդ հաստատուին ։

27 Ձախ կամ ձախ կողմը մի՛ խոտորիր . Ե ոտքդ չարութենէ դարձուր ։

ԳԼ . Ե

1 Ազգասէր կը յորդորէ մարդիկ իմաստութիւն սորվելու . 3 պատկերութեան ու անառակութեան վտանգ կը ցուցնէ . 15 կը պատուիրէ գոհ , առատաձեռն ու պարկեշտ ըլլալ . 22 կ'իմացընէ թէ չարը իր մեղքերովը պիտի բռնուի ։

1 Որդեակ իմ՝ մտիկ ըրէ՛ իմ իմաստութեանս , և քու ականջդ իմ հանճարիս տուր ,

2 Որ խոհեմութիւն պահես , ու քու շրթունքներդ Ը դիտութիւն պահեն ։

3 Ի վասն զի օտար կնկան շրթունքներէն խորհրդաւոր մեղր կը կա-

ն . ք . գբ . իսբ 1000

ե Սազ . իե . 14 ։

– Գէ . իգ . 14 , ըէ ։ Սազ . լէ . 22 ։ Զաբ . Ա . 4 ։ Մազ . բ . 2 ։

÷ Սազ . ա . 3 ։

÷ Ցակ . գ . 6 ։ ա Պետ . ե . 5 ։

– Սազ . լգ . 11 ։ Գլ . ա . 8 ։

բ աՄՆ . իթ . 1 ։

÷ ա ՄՆ . իբ . 9 ։ Եփես . գ . 4 ։

Ը Գլ . է . 2 ։

Ի Գլ . բ . 2 , 3 ։

ղբ Թես . բ . 10 ։

Ի Մատ . ժգ . 44 ։ Ղուկ . ժ . 42 ։

ջ Տիթոս . բ . 30 ։

Ե Գլ . ա . 9 ։ գ . 22 ։

÷ Գլ . գ . 2 ։

Ե Սազ . ժբ . 26 ։

Ը Սազ . ղա . 11 , 12 ։

ն . ք . գբ . իսբ 1000

Ի Սազ . ա . 1 ։ Գլ . ա . 10 , 15 ։

Ի Սազ . լգ . 4 ։ Եսա . ծէ . 20 ։

Ի Մատ . է . 14 ։ 45 ։ Փիլ . բ . 15 ։

Ջ բ Թեսա . իգ . 4 ։

Ե ա Թեսա . բ . 9 ։ Ցոր . ժբ . 5 , 6 ։ Եա . ծէ . 9 , 10 ։ Երեմ . իգ . 12 ։ Ցոր . ժբ . 35 ։

Ը Գլ . գ . 3 ։ 21 ։

ֆ Գլ . բ . 1 ։

Ժ Գլ . գ . 8 ։ ժբ . 18 ։

* Եբր . ևԼՐ

Ի Օր . ե . 32 ։ իբ . 14 ։ Ցեսու . ա . 7 ։

Ե Եսա . ա . 16 ։ Հռով . ժբ . 9 ։

Ն. Ք. ՂՔ. Իրբ 1000

Գ Սաղ. ծե. 21։
Դ Ժող. է. 26։
Ի Երբ. դ. 12։
Ղ Գյ. է. 27։

թի, և անոր քիմքը ՝ եղէն կակուղ
է.
4 Բայց անոր վախճանը Դ օշինդրի
պէս դառն, ու Ի երկսայրի սուրի
պէս սրած է։
5 Ղ Անոր ոտքերը մահուան կ՚իջնեն,
ու անոր քայլերը դժոխքը կը հաս-
նին։
6 Անոր ճամբաները փոփոխական
են, ու չես կրնար [illegible] գիտնալ,
որ չըլլայ թէ կենաց ճամբան մտա-
ծես։
7 Եւ հիմա՝ ով որդիք՝ ինծի մտիկ
ըրէք, ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛
խոտորիք։
8 Ան կնիկէն ճամբադ հեռացուր,
ու անոր տանը դրանը մի՛ մօտե-
նար.
9 Չըլլայ որ քու փառքդ ուրիշնե-
րու, և տարիներդ անողորմ մար-
դու տաս.
10 Չըլլայ որ օտարները քու զօրու-
թենէդ կշտանան, ու քու վաս-
տակդ օտարներուն տունը մնայ.
11 Եւ քու վերջին ատենդ չհառա-
չես, երբոր քու մարմինդ ու ան-
դամներդ մաշին,
12 Ու չըսես, Ես ի՛նչպէս Ի խրատը
ատեցի, ու իմ սիրտս Ը յանդիմա-
նութիւնը անարգեց.
13 Եւ իմ ուսուցիչներուս խօսքը
մտիկ չըրի, ու իմ ականջս զիս
վարժողներուն չտուի.
14 Ժողովքի ու ժողովուրդի մէջ
գրեթէ ամէն [illegible] թշուառու-
թեան հանդիպեցայ։
15 Դուն քու ջրակոյտէդ ջուր խմէ,
և քու ջրհորիդ մէջը վազող ջու-
րէն։
16 Քու աղբիւրներդ դուրսը տա-
րածուին, [illegible] ջուրերու վտակ-
ները հրապարակներուն մէջ։
17 Անոնք մինակ քուկդ ըլլան, ու
չէ՛ թէ քուկդ և օտարներունը։
18 Քու աղբիւրդ օրհնեալ ըլլայ.
և Ի քու երիտասարդութեանդ կըն-
կանը հետ ուրախ եղիր։
19 Ժ Անիկայ [illegible] սիրելի եղնիկի [illegible],
և շնորհալի այծեման [illegible] ըլլայ.
ամէն ատեն անոր ստինքները քեզ
կշտացընեն, ու միշտ անոր սիրովը
զմայլիս։
20 Եւ ինչո՞ւ՝ որդեակ իմ՝ դուն
Ի օտար կնկան մը [illegible] զմայլիս,
ու օտար կնկան ծոցը գրկես։
21 Լ Վասն զի մարդուն ճամբաները
Տէրոջը աչքերուն առջեւն են. ու
անոր ամէն քայլերը [illegible] կը կշռէ։
22 Ի Չարագործը իր անօրէնութիւն-
ները պիտի բռնեն. ու անիկայ իր
մեղքին չուաններովը պիտի բռ-
նուի։
23 Ժ Անիկայ առանց խրատի պիտի

Ի Գլ. ա. 29։
Ը Գլ. ա. 25։
Ժբ. 1։

Ի Մաղ. բ. 14։

Ժ Տես Երգ. բ. 9։ դ. 5։ է. 3։

Ի Գլ. բ. 16։ է. 5։
Լ բ Մն. ժզ. 9։ Յոբ. լա. 4։ Լդ. 21։ Գլ. ժե. 3։ Երեմ. ժզ. 17։ Լբ. 19։ Ովս. է. 2։ Երբ. դ. 13։
Ի Սաղ. թ. 15։
Ժ Յոբ. դ. 21։ Լդ. 12։

մեռնի, ու իր մեծ յիմարութեամ-
բը պիտի մոլորի։

ԳԼ. Զ

1 Երաշխաւորութեան, 6 ծուլութեան, 12 և
անզգամութեան դէմ պատուէրներ։ 16 Ա-
ստուծոյ ատելի եղած եօթը բաներ։ 20 Հնա-
զանդութեան օրհնութիւնները։ 25 Շնու-
թեան վնասները։

1 Ո՛րդեակ իմ՝ թէ որ քու բարե-
կամիդ համար երաշխաւոր եղար,
կամ օտար մարդու համար քու
ձեռքդ տուիր,
2 Քու բերնիդ խօսքերովը որոգայ-
թը ինկար, բերնիդ խօսքերովը
բռնուեցար։
3 Ո՛րդեակ իմ՝ շուտով ասանկ ըրէ
որ ազատիս. որովհետև դուն քու
բարեկամիդ ձեռքը մտար, դնա
քու բարեկամիդ խոնարհէ՛, ու
զանիկայ թախանձէ՛։
4 Ի Աչքերուդ քուն՝ ու արտևա-
նունքներուդ նիրհում մի՛ տար.
5 Քեզ ազատէ՛ ինչպէս որ այծեա-
մը [illegible] ձեռքէն, կամ թռչու-
նը հաւորսին ձեռքէն [illegible]։
6 Ո՛վ ծոյլ՝ Ի մրջիւնին դնա. անոր
ճամբաները տես ու իմաստուն
եղիր.
7 Վասն զի անիկայ [illegible] իշխան,
ոստիկան, կամ տիրող չունի,
8 Իր կերակուրը ամառուընէ կը
պատրաստէ, իր ուտելիքը հունձքի
ատեն կը ժողվէ։
9 Ո՛վ ծոյլ՝ Ի մինչև ե՞րբ կը պառ-
կիս. քունէդ ե՞րբ պիտի արթըն-
նաս։
10 Քիչ մը քնանաս, քիչ մը նիր-
հես, ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ
դնես ննջելու համար.
11 Ի Ան ատենը քու աղքատութիւնդ
ճամբորդի պէս պիտի գայ, ու կա-
րօտութիւնդ՝ սպառազինեալ մար-
դու պէս։
12 Անօրէն ու չար մարդը ծուռ
բերնով կը շարժի.
13 Ղ Անիկայ իր աչքերովը ակնար-
կութիւն կ՚ընէ, ոտքերովը կը խօ-
սի, ու մատերովը բան կը սորվե-
ցընէ.
14 Անոր սրտին մէջը ծռութիւն
կայ, Ի միշտ չարութիւն կը հնարէ,
ու Ը կռիւներ կը հանէ։
15 Ասոր համար անոր կորուստը
յանկարծ պիտի գայ. անիկայ
յանկարծ Ի պիտի կոտրուի, ու ա-
նոր Ժ դարման պիտի չգտնուի։
16 Տէրը ասվեց բանէն կը զզուի,
ու անոր հոգւոյն առջեւը եօթը բան
պիղծ է.
17 Ի Ամբարտաւան աչքեր, Լ ստախօս
լեզու, և Ի անմեղ արիւն թափող
ձեռքեր,

Ն. Ք. ՂՔ. Իրբ 1000

Ա Գլ. ժա. 15։ ժէ. 18։ ի. 16։ իբ. 26։ իէ. 13։

Ի Սաղ. ճլբ. 4։

Գ Յոբ. ժբ. 7։

Դ Գլ. իդ. 33։ 34։

Ի Գլ. ժ. 4։ ժգ. 4։ ի. 4։

Ղ Յոբ. ժե. 12։ Սաղ. լե. 19։ Գլ. ժ. 10։

Ի Միք. բ. 1։ Ը Հմբ 19։

Ի Երեմ. ժթ. 11։
Ժ բ Մն. լզ. 16։
Ի Սաղ. ժը. 27։ Ճա. 5։
Լ Սաղ. ճի. 2։ 3։
Ի Ես. ա. 15։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ԽՐԱՏԱՊԱՐՏ 1000

18 Զարթ խոչնդոտները չարաղ սիրտ, չարութիւն ընելու համար շուտ վազող ոտքեր,
19 Սուտ խօսող անիրաւ վկայ, ու եղբարց մէջ կռիւներ ցանող մարդ։
20 Ո՛րդեակ իմ՝ քու հօրդ պատուիրանքը պահէ, և քու մօրդ օրէնքը մի մերժեր։
21 Զանոնք միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ, զանոնք քու պարանոցդ կախէ։
22 Քալած ատենդ անոնք քեզի առաջնորդութիւն ընեն, քնացած ատենդ քեզի պահպանեն, ու արթընցած ատենդ քեզի հետ խօսակցին։
23 Քանզի պատուիրանքը ճրագ, ու օրէնքը լոյս է, և խրատին յանդիմանութիւնները կենաց ճամբայ է.
24 Որ քեզ դէշ կնիկէն՝ օտար կրնկան շողոքորթդ լեզուէն պահէ։
25 Սրտիդ մէջ անոր գեղեցկութիւնը մի ցանկար. և քեզ իր աչուներովը չգրնէ։
26 Վասն զի պոռնիկ կնկան պատճառաւ մարդ մինչև պատառ մը հացի կուգայ։ և շնացող առնանան կինը նշատուական հոգին կ'որսայ։
27 Հնար է որ մէկը իր ծոցը կրակ դնէ, ու հանդերձները չայրին.
28 Հնար է որ մէկը կրակի կայծեր վրայ քալէ, ու անոր ոտքերը չայրին։
29 Ասոր պէս է իր դրացիին կնկանը քով գացողն ալ. ով որ անոր դպչի, անմեղ չըլլար։
30 Գողը թէ որ անօթութեան համար ու իր փորը կշտացընելու համար գողութիւն ընէ, չեն քամահրեր զանիկայ։
31 Սակայն թէ որ գտնուի, եօթնապատիկ կը հատուցանէ. իր տանը բոլոր ինչքը կու տայ։
32 Կնկան հետ շնութիւն ընողին խելքը պակաս է. ան բանը ընողը իր հոգին կը կորսընցընէ։
33 Անիկայ վէրք ու անարգանք կը գտնէ, և անոր նախատինքը անջնջելի է։
34 Քանզի նախանձը էրկանը կատաղութիւնն է, ու անիկայ վրէժխնդրութեան օրը չխնայեր.
35 Անիկայ բնաւ մէկ փրկանքի մը չնայիր, կաշառք ալ չուզեր ընդունիլ ըլլաս, անիկայ չհաճիր։

ԳԼ. Ը

1 Սողոմոն կը յորդորէ մարդիկ որ խնամատարութեան հետ հաւատարիմ ու քաջզօր ընտանութիւն ունենան. 6 օրինակով մը կը ցուցնէ 10 պոռնիկին խորամանկութիւնը, 22 և անպարկեշտ երիտասարդին անմտութիւնը։ 24 Ան ականջ չտալուն համար կը զգուշացնէ մարդիկ։

1 Որդեակ իմ՝ պահէ իմ խօսքերս ու իմ պատուիրանքներս քովդ ծածկէ։
2 Իմ պատուիրանքներս պահէ որ ապրիս, ու իմ օրէնքիս քու աչքերուդ բիբին պէս նայէ։
3 Զանոնք մատերուդ վրայ կապէ, զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ գրէ։
4 Իմաստութեան ըսէ՝ Դուն իմ քոյրս ես. ու խոհեմութեան՝ Ծանօթ կանչէ,
5 Որ քեզ օտար կնիկէն՝ շողոքորթութեամբ խօսող օտար կնիկէն պահեն։
6 Վասն զի իմ տանս պատուհանէն՝ իմ վանդակս նայեցայ.
7 Եւ անմիտներուն մէջը տեսայ, երիտասարդներուն մէջը պակասամիտ պատանի մը գտայ,
8 Որ փողոցին մէջ ան կնոջը մօտը անկիւնին քովէն կ'անցնէր, ու անոր տանը ճամբան բռնեց,
9 Երբոր իրիկուն եղաւ, օրը տաքցած ատենս, ու գիշերուան մութը տիրեց.
10 Եւ ահա անոր առջեւը կնիկ մը ելաւ, անիկայ պոռնիկի կերպարանք ու նենգաւոր սիրտ մը ունէր.
11 Անիկայ աղաղակող ու անզգամ էր, ու անոր ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար.
12 Երբեմն դուրսը, երբեմն հրապարակները, և ամէն անկիւնին քով դարանամուտ կ'ըլլար.
13 Զանիկայ բռնեց համբուրեց, ու լիրը երեսով անոր ըսաւ,
14 Իմ քովս խաղաղութեան զոհեր կան, ես այսօր իմ ուխտերս կատարեցի.
15 Անոր համար ելայ քեզ դիմաւորելու, քու երեսդ փնտռելու, ու քեզ գտայ։
16 Իմ անկողինս ծածկոյներով զարդարեր եմ՝ Եգիպտոսի ծաղկանկար բեհեզով.
17 Անկողինիս վրայ զմուռս, հալուէ ու կինամոն ցաներ եմ.
18 Եկուր մինչև առաւոտ սիրով զուարճանանք, ու ցանկութիւններով զրօսնուինք.
19 Վասն զի էրկս տունը չէ, անիկայ հեռու ճամբայ գնաց.
20 Ստակին քսակը իր հետ առաւ, և լուսնի լրման օրը իր տունը պիտի դառնայ։
21 Աւդեր իր շատ խօսքերովը զանիկայ հրապուրեց, ու իր շրթունքներուն չողոքորթութիւնովը զանիկայ տարեց։
22 Ան անմիտ կնկանը եւնէն՝

ՄԱՐԿՈՍ Ը. 1։
ԲՂՀ. ԺԸ. 5։ ԳԼ. Գ. 4։ ԵՒ. ՅԱ. 3։
ՏԸՕՐ. Ը. 10։
ՏԸՕՐ. Գ. 8։ ԺՈ. 18։ ԳԼ. Գ. 3։ Գ. 21։
ՆԳԼ. Բ. 16։ Ա. 3։ Գ. 24։
ՄԱՂ. Ա. 32։ ԹՒ. 4, 16։
ԾԱԲ. ԽԴ. 15։
ԵՂ. ԺԳ. 16։
ՏԻՄ. Ա. 13։ ՏԵՒ ՏԻՈ. Բ. 5։
ՄԱՂ. ԺԲ. 2։
ՄԱՇ՝ ՄԵՐ ՆԱԽՄՕՐԱՊԵՏԻ ՕՐԱՇԱՒ
ՆԳԼ. Ե. 3։
ՄԱՂ. ԺԲ. 2։

ն · ք · ցԴ · Իրէ 1000

սպանդանոցը գայցով աբջատի պէս , պատժուելու ի-ցոյց կապուած յիմարի մը պէս կ'երթայ ·

23 Մինչեւ որ նետը անոր լեարդը ծակէ · Է ինչպէս որ թռչունն մը արտորալով դէպ 'ի ծուղակը կ'երթայ , ու չգիտեր որ անիկայ իր հոգւոյն համար լարուած է ։

24 Ես հիմա՝ ով որդիք՝ լսեցէք մտիկ ըրէք , ու իմ բերնիս խօսքերուն ականջ դրէք ։

25 Քու սիրուդ անոր ճամբաներուն չհատորի , և անոր շաւիղներուն մէջը չմոլորիս ·

26 Վասն զի անիկայ շատերը խոցոտեց ու կործանեց · ու Բ անոր բոլոր մեռցուցած մարդիկները զօրաւոր էին ։

27 Ընոր տունը դժոխքին ճամբաներն է , անոնք մահուան շտեմարանները կ'իջնեն ։

ԳԼ · Ը

1 Իմաստութեան համբաւը , 6 բացայայտութիւնը , 10 գերազանցութիւնը , 12 բնութիւնը , 15 զգուշութիւնը , 18 ճոխութիւնը , 22 ուսումնասիրականութիւնը ։ 32 Իմաստութիւնը փափաքելի բան մըն է , քանզի անոր հետեւանքը երջանկութիւն է ։

1 Այս – իմաստութիւնը կը կանչէ , ու խոհեմութիւնը իր ձայնը կու տայ ։

2 Անիկայ բարձր տեղերու գլուխ , ճամբու վրայ Ա շաւիղներու մէջ կը կայնի ։

3 Անիկայ դռներուն քովը՝ քաղաքներուն բերանը — դռներուն մուտքը աղաղակելով ։ Ը ,

4 Ով մարդիկ՝ ձեզի կը կանչեմ . և իմ ձայնս մարդոց որդիներուն է ։

5 Ով տգէտներ՝ իմաստութիւն սորվեցէք . ով անմիտներ՝ իմացող սիրտ ունեցէք ։

6 Լսեցէք , վասն զի Բ ազնիւ բաներ պիտի խօսիմ , ու իմ շրթունքներս պիտի բանամ ուղիղ բաներ Խ-ԽԱԼ-ՀԱՐ ։

7 Քանզի իմ բիմըս ճշմարտութիւն պիտի խօսի , բայց իմ շրթունքս ամբարշտութենէ կը զզուի ։

8 Բերնիս բոլոր խօսքերը արդարութեամբ են , Ե անոնց մէջը խոտորնակ ու ծուռ բան չկայ ։

9 Անոնք ալ հասկցողին ուղիղ են , ու գիտութիւն գտնողներուն շիտակ են ։

10 Իմ խրատս առէք , և ոչ թէ արծաթի . ու ընտիր ոսկիէն աւելի գիտութիւնը ։ Ը Ի Շ ։

11 Վասն զի իմաստութիւնը գոհարներէն աղէկ է , և բոլոր ցանկալի բաները չեն կրնար անոր հաւասարիլ ։

12 Ես իմաստութիւնս սրամտութեան հետ կը բնակիմ , և ճարտարութեանց գիտութիւնը կը գտնեմ ։

13 Ը Ցէրոջը վախը չարութիւնը ատելն է . ես Բ հպարտութիւնը , ամբարտաւանութիւնը , չար ճամբան ու ընդվզուած բերանը կ'ատեմ .

14 Խորհուրդը և խոհականութիւնը իմս է . ես եմ Հանճարը ; ու Բ զօրութիւնը իմս է ։

15 Ը Թագաւորները ինծմով կը թագաւորեն . ու նախարարները Ը-ՀՎ արդարութեան կանոնները կը դնեն ։

16 Ինծմով կ'իշխեն իշխանները , աղնուականները — երկրիս բոլոր դատաւորները ։

17 Բ Ես կը սիրեմ զիս սիրողները , և Բ զիս կանուխ փնտռողները զիս կը գտնեն ։

18 Իմ քովս Է հարստութիւն ու փառք , ընտիր ստացուածք , և արդարութիւն կայ ։

19 Ես իմ պտուղս ոսկիէն ու մաքուր ոսկիէն , և իմ արդիւնքս ընտիր արծաթէն աղէկ է ։

20 Ես արդարութեան ճամբուն մէջ , իրաւանց շաւիղներուն մէջ կը քալեմ ,

21 Որ զիս սիրողներուն ստացուածք ժառանգեցնեմ " . ու անոնց գանձերը պիտի լեցնեմ ։

22 Ը Տէրը իր ճամբուն սկիզբը՝ իր վաղեմի գործքերէն առաջ զիս ստացեր էր ։

23 Բ Ես յաւաջմանէ՝ երկրիս սկիզբէն առաջ Ի օծուեցայ ։

24 Ընդունդները չգոյած՝ առատ ջուրերուն աղբիւրները չգոյած ես ծնած էի ,

25 Լեռները չտեղաւորուած՝ բլուրներէն առաջ ես ծնած էի ։

26 Տակաւին երկիրը ու բաց տեղութիւնները և աշխարհիս հողերուն Ի առ ջինը չստեղծած ,

27 Երբոր երկինքները կը պատրաստէր , ու անդնդոց երեսին վրայ կամար կը ձգէր , ես հոն էի ։

28 Երբոր վերի ամպերը կ'ուժովցնէր , և անդնդոց աղբիւրները կը հաստատէր ,

29 Երբոր ծովուն կանոն կը դնէր , որ ջուրերը իր հրամանէն դուրս չելլեն , — երբոր Ն երկրիս հիմերը կը ձգէր ,

30 Ես առնոր մէջ անոր քովը ճարտարապետ էի , ես եմ օր — ըստ զուարճութեան էի , — միշտ առջեւը կ'ուրախանայի ։

Ն · ք · ցԴ · Իրէ 1000
Է Յով · թ · 12 ։
Բ Նէեմ · ժգ · 26 ։
Ի ԳԼ · բ · 18 ։ Ա · 5 ։ Թ · 18 ։
Բ ԳԼ · ա · 20 ։ Ի · 3 ։
Բ Տիս · գԼ · Իր · 29 ։
Ի Ցոբ · Իբ · 15 , ԼԵ ։ Սպաս · ՃԹ · 10 ։ ԳԼ · դ · 127 ։ 15 ։ դ · 14 ։ դ · 5 , 7 ։ ժ · 16 ։
Ն · ք · ցԴ · Իրէ 1000
Բ ԳԼ · ժգ · 6 ։
Է ԳԼ · դ · 17 ։
Ը ԳԼ · դ · 24 ։
Է Յով · է · 19 ։
Ը Տիս Դան · բ · 21 ։ Հրաւ · ժգ · 1 ։
Բ Աթաթագ · բ · 30 ։ Սպդ · դա · 14 ։ Ցօհ · ժգ · 21 ։
Է Ցակ · ա · 5 ։
Է ԳԼ · դ · 16 ։ Առա · դ · 33 ։
Ը ԳԼ · դ · 14 ։ Հբր 10 ։
Ե Կ–Մ · Ջ֊ի սիրողները · ժառանգութիւն առնել · Խօսքը դէպ֊ի ուխտը .
Է ԳԼ · դ · 19 ։ Ցօհ · ա · 1 ։
Բ Սպդ · բ · 6 ։
Ի Կ–Մ՝ Տառատեսակ ։
Ի Ցոբ · ժԸ · 7 , 8 ։
Ի Ցոբ · ժԸ · 10 ։ Ցոբ · լբ · 10 , 11 ։ Սպդ · ԼԴ · 7 ։ Ձդ · 9 ։ Եբեմ · Ա · 22 ։
Ն Ցոբ · լբ · 4 ։
Ը Ցօհ · ա · 1 · 2 · 18 ։
Ի Պառ · դ · 17 ։ Կող · ա · 13 ։
Ի Կ–Մ՝ բարձր անկերը

Ն · Ա · ԳԲ · Ի·Ը 1000

31 Եւ աչխատեսիս մէջ , — անոր երկրին վրայ կ՚ուրախանայի , ու իմ զուարճութիւնս մարդոց որդիներուն հետ էր ։

32 Եւ հիմա՛ ով որդեակ՝ ինծի մտիկ ըրէք . վասն զի իմ ճամբաներս պահողները երջանիկ կ՚ըլլան ։

33 Խրատս մտիկ ըրէք , ու իմաստուն եղէք , ու զանց մի ընէք ։

34 Երանի՜ ան մարդուն՝ որ ինծի մտիկ կ՚ընէ , ամէն օր իմ դռներս քովը կը հսկէ , և իմ դրանս դիմացներս կը դիտէ ։

35 Ինչու որ զիս գտնողը կեանք կը գտնէ , ու Տէրոջմէ շնորհք կը առնայ ։

36 Բայց ինծի դէմ մեղանչողը՝ իր հոգւոյն անիրաւութիւն կ՚ընէ , — բոլորը զիս ատողները մահը կը սիրեն ։

ԳԼ · Թ

1 Իմաստութեան գաստիարակութիւնը 4 ու վարդապետութիւնը ։ 13 Ցիմարութեան արգիլումիւնը 16 ու մոլորութիւնը ։

1 Իմաստութիւնը՝ իր տունը չինեց , — իր եօթը սիւները * կանդնեց .

2 Իր անասուններուն մորթեց , է իր գինին † խառնեց ու իր սեղանը պատրաստեց ։

3 Աղիկայ ‡ իր աղախինները խրկեց , — Էքաղաքին բարձր տեղերուն վրայ՝ կոչ կանչէ .

4 Ո՞վ որ պարզամիտ է , թող հոս դայ . ու պակասամիտ եղողին կ՚ըսէ ՝

5 Եկէք իմ հացէս կերէք , ու խառնած գինիէս խմեցէք ։

6 Ցիմարութիւնը թողուցէք՝ որ ապրիք , ու խոհեմութեան ճամբուն մէջը քալեցէք ։

7 Ծաղր ընողը յանդիմանողը իրեն անարդանք՝ ու ամբարիշտը խրատողը իրեն արատ կը վաստակի ։

8 Ծաղր ընողը մի յանդիմաներ , որ չըլլայ թէ քեզի թշնամի ըլլայ . Էխմաստունը յանդիմանէ , ու քեզ պիտի սիրէ ։

9 Իմաստունին Էշտա տուր , և աւելի իմաստուն պիտի ըլլայ . արդար մարդուն սորվեցուր , Էու իր իմաստութիւնը պիտի աւելցնէ ։

10 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է , ու ‖ Ամենասրբին գիտութիւնը հանճար է ։

11 Ի վասն զի քու օրերդ ինծմով պիտի շատնան , և քեզի կենաց տարիներ պիտի աւելնան ։

12 Թէ որ իմաստուն ես , քեզի իմաստուն ես , ու թէ որ ծաղր ընող ես , ՚ինչ պատէժը միայնակ դուն պիտի կրես ։

13 Ընդոգամ կնիկը ազահակող կ՚ըլլայ . անիկայ անմիտ է , ու բան մը չգիտեր ։

14 Եւ Էքաղաքին բարձր տեղուանքը՝ իր տանը դուռը աթոռի վրայ կը նստի ,

15 Որ երթնց ճամբան չհասկ դացող անցաւորները կանչէ .

16 Ո՞վ որ պարզամիտ է , թող հոս դայ . ու պակասամիտ եղողին կ՚ըսէ .

17 Գողցուած ջուրերը անոյշ են , և դաղտուկ հացը համով կ՚ըլլայ ։

18 Բայց անիկայ չգիտեր որ ան տեղը մեռելներ կան , — անոր հրաւիրածները դժոխքին անդունդներուն մէջն են ։

ԳԼ · Ժ

Ա՛ս գլխէս մինչև քառասնհինգերորդ գլուխը կը պարունակուին զանազան առաքինութիւններու , ու անոնց հակառակ եղող մոլութիւններուն վրայով ծանօթութիւններ ։

Սողոմոնին առակները ։

1 — Իմաստուն տղան իր հայրը կ՚ուրախացընէ . բայց անմիտ որդան իր մօրը տրտմութիւն է ։

2 Ընօգնեութեան գանձերը օգուտ չեն ըներ . Էբայց արդարութիւնը մահուանէ կ՚ազատէ ։

3 Տէրը արդարին հոգին անօթի չթողուր , բայց ամբարիշտներուն ցանկութիւնը կը խափանէ ։

4 Ծոյլ ձեռքով բանողը աղքատ կ՚ըլլայ . բայց ջիր մարդոյ ձեռքը հարստութիւն կը բերէ ։

5 Ան որ ամառը կը ժողվէ՝ խոհեմ տղայ է . հունձքի ատեն քնացողը ամօթոյ պատճառ եղող տղայ է ։

6 Ընդարին դլուխն վրայ օրհնութիւններ կան , բայց Ըբռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը ծածկէ ։

7 Ընդարձներուն յիշատակը օրհնեալ կ՚ըլլայ . բայց ամբարիշտներուն անունը կը փտի ։

8 Իմաստուն սիրտ ունեցողը պատուիրանքները կը բռնէ . Էբայց յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

9 Ի կատարելութեամբ քալողը ապահովութեամբ կը քալէ . բայց իր ճամբաները ծռողը պիտի ճանչցուի ։

10 Աչքով ակնարկութիւն ընողը նեղութիւն կու տայ . Էու յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

11 Ընդարին բերանը կենաց աղբիւր է . բայց բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը ծածկէ ։

12 Առելութիւնը կռիւներ կը հանէ . բայց Ըսէրը ամէն յանցանքներ կը ծածկէ .

13 Իմաստունին շրթունքը վրայ ի-

Ն · Ա · ԳԲ · Ի·Ը 1000

Ը Հիր 3 ։

Յ Հիր 4 ։

Ը Գլ · Ի · 17 ։

Ժ Գլ · Բ · 18 ։ Ի · 27 ։

Ա Սող · Խ · 6 , ԾԲ ։ Գլ · Ժա · 4 ։ Դ՚ա · Ժբ · 19 , 20 ։

Բ Դան · Գ · 27 ։

Գ Առ · Ժ · 14 ։ ԿԳ · 9 · 10 ։ Լ · 25 ։

Ե Գլ · Ժբ · 24 ։ Ժի · 15 ։

Զ Գլ · Ժգ · 4 ։ Իա · 5 ։

Է Գլ · Ժ · 2 ։ Ժի · 26 ։

Ը Հիր 11 ։ Նախ · Ի · 8 ։

Թ Առ · Ր · 5 , 6 ։ ՃՃբ · 6 ։ Ժա · Ը · 10 ։

Ժ Հիր 10 ։

Ի Առ · Իգ · 4 ։ Գլ · Իբ · 18 ։ Եփ · Լ · 15 , 16 ։

Լ Գլ · գ · 13 ։

Ա Հիր 8 ։

Ա Առ · Լ · 30 ։ Գլ · Ժգ · 14 ։ Ժբ · 4 ։

Ի Առ · ԾԼ · 42 ։ Հիր 6 ։

Հ Գլ · Ժ · 9 ։ Առաք · Ժգ · 4 ։ ա Պետ · գ · 8 ։

ՆՇ. ՔՐԿ. ԲԲԸ. 1000

մնաստութիւն կը գտնուի. բայց պակասամիտ եղողին կռնակին համար գաւազան պէտք է։

14 Խմաստուններուն դիտութիւն կը գանձեն. բայց հիմարին բերանը կործանման մօտ է։

15 Հարուստին ճոխութիւնը իր ամուր քաղաքն է. իսկ տնանկութիւն աղքատութիւնը անոնց կործանումն է։

16 Արդարին գործը կենաց համար է. ամբարշտին արդիւնքը մեղայ համար է։

17 Խրատ պահողը կենաց ճամբուն մէջ է. բայց յանդիմանութիւնը մերժողը կը մոլորի։

18 Առելութիւնը ծածկողը սուտ խօս շրթունք ունի, ու բամբասանք հանողը անմիտ է։

19 Շատ խօսքերու մէջ յանցանք պակաս չէ. բայց իր շրթունքները զգաստ խելացի է։

20 Արդարին լեզուն բնտիր արծաթ է. ամբարիշտներուն սիրտը քիչ արժէք ունի։

21 Արդարին շրթունքները շատերը առաջնորդութիւն կ'ընեն. բայց հիմարները խելքի պակասութենէն կը մեռնին։

22 Տէրոջը օրհնութիւն է որ հարստութիւն կու տայ, ու անոր հետ տրտմութիւն չխառներ։

23 Զարութիւն ընելը հիմարին զբօսանքն է. բայց խոհեմ մարդուն՝ իմաստութիւնը։

24 Չար մարդուն վախցած բանը իր վրայ կու գայ. բայց արդարներուն փափաքը կը լեցուի։

25 Մրրիկը անցնելուն պէս՝ Ամբարիշտը բնաջինջ կ'ըլլայ. բայց արդարը յաւիտենական հիմ ունի։

26 Ինչպէս է քացախը ակռաներուն, և ծուխը աչքերուն, ծոյլն ալ վնասը իրկոյններուն այնպէս է։

27 Տէրոջը վախը օրեր կ'աւելցնէ. բայց Ամբարիշտներուն տարիները պիտի կարձենան։

28 Արդարներուն յոյսը ուրախութիւն է. բայց ամբարիշտներուն ակնկալութիւնը պիտի կորսուի։

29 Տէրոջը ճամբան արդարին զօրութիւն է. բայց անօրէնութիւն գործողներուն կործանումն է։

30 Արդարը պիտի չսասանի յաւիտեան. բայց ամբարիշտները երկրի վրայ պիտի չմնակին։

31 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը բղխէ. բայց նենգաւոր լեզուն պիտի կտրուի։

32 Արդարին շրթունքները հաճոյ բանը գիտեն. բայց ամբարիշտներուն բերանը նենգութիւն։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Անէնգութեան կշիռը Տէրոջը առջեւը պիղծ է. բայց ուղիղ քարը անոր հաճոյ է։

2 Երբոր հպարտութիւնը գայ, անարգութիւն ալ կու գայ. բայց իմաստութիւնը խոնարհներուն հետ է։

3 Ուղղներուն չիտակութիւնը անոնց առաջնորդութիւն կ'ընէ. բայց անօրէններուն ծուռութիւնը զանոնք բնաջինջ կ'ընէ։

4 Բարկութեան օրը հարստութիւնը օգուտ մը չընէր. բայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ։

5 Կատարեալներուն արդարութիւնը անոնց ճամբան կը շիտկէ. բայց անիրաւը իր անիրաւութեամբը կ'իյնայ։

6 Ուղղներուն արդարութիւնը զանոնք կ'ազատէ. բայց նենգութեանց մէջ բռնուածները իրենց չարութեանը մէջ կը բռնուին։

7 Երբոր չար մարդը մեռնի, անոր ակնկալութիւնը կը կորսուի. և անօրէններուն յոյսը կը կորսուի։

8 Արդարը նեղութենէ կ'ազատի, ու անոր տեղը ամբարիշտը կ'երթայ։

9 Կեղծաւորը բերնովը իր դրացին կը կորսնցնէ. բայց արդարները գիտութեամբ կ'ազատին։

10 Արդարներուն յաջողութեանը վրայ քաղաքը կ'ուրախանայ. ու երբոր չարները կորսուին, ցնծութեան ձայն կ'ելլէ։

11 Ուղղներուն օրհնութիւնովը քաղաքը կը բարձրանայ. բայց ամբարիշտներուն բերնովը կը կործանի։

12 Պակասամիտ եղողը իր դրացին կ'արհամարհէ. բայց խոհեմ մարդը կը լռէ։

13 Բանսարկութեան պտըտողը գաղտնիքը կը յայտնէ. բայց հաւատարիմ հոգի ունեցողը բանը կը ծածկէ։

14 Խոզովուրդը խաւարից խոհանութեան կը կործանի. բայց խորհրդականներու բազմութեամբ փրկութիւն կ'ըլլայ։

15 Օտարականին երաշխաւոր եղողը անշուշտ չարիքի կը հանդիպի. բայց երաշխաւորութիւնը ատողը ապահով է։

16 Շնորհալի կնիկը պատիւ կ'բռնայ. և զօրաւոր մարդիկները հարստութիւն կը ունենան։

17 Ողորմած մարդը իր անձին ագիկութիւն կ'ընէ. բայց անողորմ մարդը իր մարմնոյն նեղութիւն կու տայ։

– ՂՒ. ԺԹ. 35, 36։ Բ Օր. ԻՒ. 13–16։ ԳԼ. Ժգ. 11։ Ի. 10, 23։

Բ ԳԼ. Ժ. 33։ Ժգ. 18։ Ժբ. 12։ Դաս. գ. 30, 31։

Գ ԳԼ. Ժգ. 6։

Դ ԳԼ. Ժ. 2։ Եզեկ. է. 19։ Մաթ. ա. 18։

Ե Ծն. է. 1։

Զ ԳԼ. է. 22։ Ժգ. Ժ. 8։ * Կամ՝ ցանկութեանը

Է ԳԼ. Ժ. 28։

Ը ԳԼ. իա. 18։

Թ Ցար. բ. 13։

Ժ Եսթ. բ. 15։ ԳԼ. իբ. 12, 28։

ԺԱ Ես. խ. 8։

ԺԲ ՂՒ. ԺԹ. 16։ ԳԼ. է. 19։

ԺԳ Թագ. Ժբ. 1, ՃԸ։ ԳԼ. Ժէ. 22։ իգ. 6։ * Կամ՝ առաջնորդութեան

ԺԴ ԳԼ. գ. 1։

ԺԵ ԳԼ. լ. 30։ † Կամ՝ բրեաւոր

Ը Մատ. է. 7։ իէ. 34, ՃԸ։

Ն. Ք. ՂՔ. իրր 1000

18 Զար մարդը սնոտի գործ կը գործէ. բայց Տարդարութիւն ցանողը ապահով վարձք կ'ունենայ։

Հ Ովս. ժ. 12։ Գաղ. զ. 8, 9։ Յակ. գ. 18։

19 Ինչպէս որ արդարութիւնը կենաց Կ'առաջնորդէ, նոյնպէս ալ չարութեան հետևողը իր մահուանը Կ'երթայ։

20 Ծուռ սիրտ ունեցողները Տէրոջը առջևը պիղծ են. բայց ուղիղ ճամբայ քալողները անոր հաճոյ են։

Ղ Գլ. ժզ. 5։ Կամ՝ ազգէ ազգ՝ Ճ Սաղ. ճժբ. 2։

21 Ղ Անօրէնները *թէև ձեռք ձեռքի տալով մաքանին", անպատիժ պիտի չմնան. բայց Ճ արդարներուն սերունդը պիտի ազատի։

22 Գեղեցիկ կնիկը՝ որ խոհեմութիւն չունի, խոզին քիթը դրուած ոսկի օղակին կը նմանի։

23 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարութիւն է. բայց անօրէններուն ակնկալութիւնը մ բարկութիւն պիտի ըլլայ։

մ Հռով. բ. 8, 9։ Յ Սաղ. ճժբ. 9։

24 Մարդ կայ որ մ իր ստացուածքը ցրուելով՝ կ'աւելցընէ, ու մարդ կայ որ չափէ դուրս կը խնայէ, բայց կարօտութեան կը հասնի։

Ն բ Կոր. թ. 6–10։ Ղ Մատ. ե. 7։

25 Ն Բարերար անձը պիտի դիրնայ. Ղ և ան որ կ'ոռոգէ՝ ինքն ալ պիտի ոռոգուի։

Ա Ամով. ը. 5, 6։ Ղ Յոր. իթ. 13։

26 Ա Ցորենը պահողին՝ ժողովուրդը անէծք կու տայ. բայց Ղ զանիկայ ծախողին գլխուն վրայ օրհնութիւն կ'ըլլայ։

Ղ Եսթ. է. 10։ Սաղ. է. 15, 16։ թ. 15, 16։ ժ. 2։ ծէ. 6։

27 Աղէկութեան համար փոյթ ունեցողը շնորհք կը ստանայ. Ղ բայց ով որ դէշութիւն կը փնտռէ, անիկայ իրեն պիտի հանդիպի։

Ջ Յոր. լա. 24։ Սաղ. ծբ. 7։ Մար. ժ. 24։ Ղու. ժբ. 21։ ա Տիմ. զ. 17։

28 Ջ Իր հարստութեանը վրայ յոյսը դնողը պիտի իյնայ. բայց Ա արդարները կանանչ տերևի պէս պիտի ծաղկին։

Ա Սաղ. ա. 3։ ծբ. 8։ դբ. 12։ Ճ։ Երեմ. ժէ. 8։ Ա Ժող. ե. 16։ Ջ Դան. ժբ. 3։ ա Կոր. թ. 19։ Ճ։ Յակ. ե. 20։ Ա Երեմ. իե. 29։ ա Պետ. գ. 17, 18։

29 Իր տանը նեղութիւն տուողը Ա հով պիտի ժառանգէ. ու յիմարը իմաստուն սիրտ ունեցողին ծառայ պիտի ըլլայ։

30 Արդարին պտուղը կենաց ծառ է. և Ջ հոգիներ վաստրկողը իմաստուն է։

31 Ա Ահա արդարը երկրի վրայ պատիժ կը կրէ. ո՞ւր մնաց ամբարիշտը ու մեղաւորը։

ԳԼ. ԺԲ

1 Խրատը սիրողը գիտութիւնը կը սիրէ, ու յանդիմանութիւնը ատողը անմիտ է։

Ա Գլ. ը. 35։

2 Ա Բարի մարդը Տէրոջմէ շնորհք կը ստանայ. բայց Ա ոտուած նենդաւոր մարդը պիտի դատապարտէ։

3 Մարդը անիրաւութեամբ հաստատութիւն չունենար. բայց Բ արդարներուն արմատը չշարժիր։

Բ Գլ. ժ. 25։ Գ Գլ. լա. 23։ ա Կոր. ժա. 7։

4 Գ Առաքինի կնիկը իր էրկանը պըսակ է. բայց նախատինք բերողը տանոր ոսկորներուն մէջի փտութեանը պէս է։

Ն. Ք. ՂՔ. իրր 1000

5 Արդարներուն մտածութիւնները իրաւունք են. բայց ամբարիշտներուն խորհուրդները նենգութիւն են։

Դ Գլ. ժգ. 30։

6 Ե Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւնի համար դարան են. Զ բայց ուղիղներուն բերանը զիրենք կ'ազատէ։

Ե Գլ. ա. 11, 18։ Զ Գլ. ժգ. 3։

7 Ե Ամբարիշտները կը կործանին ու բնաջինջ կ'ըլլան. բայց արդարներուն տունը կը հաստատուի։

Ե Սաղ. լէ. 36, 37։ Գլ. ժա. 21։ Մատ. է. 24–27։

8 Մարդը իր խոհեմութեանը չափ կը գովուի. Ը բայց ծուռ սիրտ ունեցողը կ'անարգուի։

Ը ա Թագ. իե. 17։

9 Թ Աննշան մարդը որ ծառայ ունի, զինքը մեծցընող ու հացի կարօտ եղողէն աղէկ է։

Թ Գլ. ժգ. 7։

10 Ժ Արդարը իր անասուններուն կենացը համար հոգ կը տանի. բայց ամբարիշտներուն աղիքները անողորմ են։

Ժ բ Օր. իե. 4։

11 Ի Իր երկիրը գործողը հացով կը կշտանայ. բայց դատարկ մարդիկներուն հետևողը Լ պակասամիտ է։

Ի Ծն. գ. 19։ Գլ. իբ. 19։ Լ Գլ. զ. 32։

12 Ամբարիշտը չարերուն աւարին կը փափաքի. բայց արդարներուն արմատը պտուղ կու տայ։

13 Ի Զարը իր շրթունքներուն յանցանքովը որոգայթը կ'իյնայ. Ծ բայց արդարը նեղութենէն կ'ելլէ։

Ի Գլ. ժբ. 7։ Ծ բ Պետ. բ. 9։

14 Կ Մարդը իր բերնին պտուղէն բարիքներով կը լեցուի. Հ ու մարդուն ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի դառնայ։

Կ Գլ. ժգ. 2։ ժբ. 20։ Հ Ես. գ. 10, 11։

15 Ն Յիմարին ճամբան իր աչքերուն շիտակ է. բայց խրատ մտիկ ընողը իմաստուն է։

Ն Գլ. գ. 7։ Ղու. ժբ. 11։

16 Ղ Յիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր բարկութիւնը. բայց անարգանքը ծածկողը խելացի է։

Ղ Գլ. իթ. 11։

17 Ճ Ճշմարտութիւն խօսողը արդարութիւն կը յայտնէ. իսկ սուտ վկան՝ նենգութիւն։

Ճ Գլ. ժգ. 5։

18 Մ Մարդիկ կան որ իրենց շատախօսութեամբը սուրի պէս կը խոցոտեն. բայց իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է։

Մ Սաղ. ծէ. 4։ ծթ. 7։ կգ. 3։

19 Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մնայ. Մ բայց ստախօս լեզուն վայրկենական է։

Մ Սաղ. ծբ. 5։ Գլ. ժթ. 9։

20 Զարութիւն մտածողին սրտին մէջը նենգութիւն կ'ըլլայ. բայց խաղաղութեան համար խորհուրդ ընողները ուրախութիւն կ'ունենան։

21 Արդարին բնաւ չարիք չհասնիր. բայց ամբարիշտները թշուառութիւններով կը լեցուին։

22 Ն Սուտ շրթունքը Տէրոջը զզուելի է. բայց հաւատարմութիւն ընողները անոր հաճոյ են։

Ն Գլ. զ. 17։ ժա. 20։ Յայտ. իբ. 15։

ՆԱ · Բ · ԳԲ · Երր 1000

ա Պտ · Ժգ · 16 ։ Ժե · 2 ։
ե Պտ · Ժ · 4 ։

ա Պտ · Ժե · 13 ։

Դեմ · ե · 4 ։

ա Կ՚ · իր ընկերին գե- րազանց է ։

ե Կ՚ · բայց նոյնիսկ ան- խած ճամ- բան մա- հուան կը տա- նէ ։

ա ա Թագ · բ · 25 ։

բ Պտ · Ժբ · 14 ։

բ Սաղ · լԹ · 1 ։ Պտ · խա · 23 ։ Ցակ · գ · 2 ։

գ Պտ · Ժ · 4 ։

դ Պտ · Ժա · 3 ։ 5 ։ 6 ։

ե Պտ · Ժբ · 9 ։

զ Ցոր · Ժբ · 5 · 6 ։ խա · 17 ։ Պտ · իգ · 20 ։

է Պտ · Ժ · 2 · ե · 21 ։
ը Եզր · Ու- նայնութեա- նէ

ը Հմր 19 ։

թ բ Մն · 16 ։ ւԲ ·

23 ։ Խոհեմ մարդը էր դիտացածը կը ծածկէ · բայց յիմարներուն սիրտը յիմարութիւն կը հրատարակէ ։

24 ՝ Ժիր մարդոց ձեռքը կ՚իշխէ , ու ծոյլը հարկատու կ՚ըլլայ ։

25 ։ Մարդուն սրտին մէջ եղող վհշտը դանիկայ կը ձնշէ · բայց հաղէկ խօսքը կ՚ուրախացընէ զանիկայ ։

26 Ընդարը ՝ իր ընկերին ճամբայ կը ցուցընէ՚՝ · բայց ամբարիշտներուն ճամբան զիրենք կը մոլորցընէ ։

27 Ծոյլը իր որսը չեփեր · բայց ժիր մարդուն առացուածքը պատուական է ։

28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ · եւ անոր շաւիղներուն ճամբուն մէջ մահ չկայ՝՝ ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը հպէ ։ ՚ը · — բայց ծաղր ընդդէմ յանդիմանութիւնը մտիկ չընէր ։

2 ։ Մարդը իր բերնին պտուղէն բարութիւն կ՚ուտէ · բայց անօրէններուն հոգին՝ բռնութիւն ։

3 ։ Իր բերանը զսպողը իր անձը կը պահէ · ։ բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կորսուի ։

4 ՝ Ծոյլին հոգին կը ցանկայ ու բան մը չունի · բայց ժրաջան մարդոց հոգին կը դիրնայ ։

5 Սուտ խօսքը արդարին ատելի է · բայց ամբարիշտը ամօթալից ու խայտառակ վարք ունի ։

6 ։ Արդարութիւնը կատարելութեամբ քալողները կը պաշտպանէ · բայց չարութիւնը մեղաւորները կը կործանէ ։

7 Կան որ զիրենք հարուստ կը ցուցընեն ու բան մը չունին , կան՝ որ զիրենք աղքատ կը ցուցընեն ու շատ հարստութիւն ունին ։

8 Մարդուն կենացը փրկանքը իր հարստութիւնն է · բայց աղքատը յանդիմանութիւն չլսեր ։

9 Արդարներուն լոյսը զուարթ պիտի ըլլայ · ։ բայց ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի ։

10 Ցիրաւ հպարտութենէ կռիւ կը ծագի · բայց խրատ մտիկ ընդունողներուն քովը իմաստութիւն կայ ։

11 ։ † Անիրաւութեամբ ձեռքբերած հարստութիւնը պիտի պակսի · բայց իր աշխատութեամբը ժողվողը պիտի շատցընէ ։

12 Ուշացած յոյսը սիրտը կը հիւանդացընէ · բայց ։ փափաքին հասնիլը կենաց ծառ մըն է ։

13 ՝ Խօսքը արհամարհողը պիտի կորսուի · բայց պատուիրանքին վախցողը վարձք պիտի առնէ ։

14 ։ Իմաստունին օրէնքը կենաց աղբիւր է , ։ մահճաւան որոգայթներէն ազատ մնալու համար ։

15 Բարի խոհեմութիւնը շնորհք կուտայ · բայց անօրէններուն ճամբան դժուարին է ։

16 ։ Ամէն խելացի իմաստութեամբ կը գործէ · բայց անմիտը յիմարութիւն կը տարածէ ։

17 Չար պատգամաւորը թշուառութեան մէջ կ՚իյնայ · բայց ։ հաւատարիմ դեսպանը բժշկութիւն է ։

18 Խրատ անարգողը աղքատութիւն ու անարգութիւն կը կրէ · բայց հանդիմանութիւն մտիկ ընդողը պատիւ կը գտնէ ։

19 ։ Փափաքին կատարուիլը հոգիին անոյշ է · ու չարագործութենէ հեռ կենալը յիմարներուն գզուելի է ։

20 Իմաստուններուն հետ քալողը իմաստուն կ՚ըլլայ · բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը ‡ չար կ՚ըլլայ՝՝ ։

21 Մեղաւորներուն եւեհէն ձախորդութիւն կ՚երթայ · բայց արդարներուն բարիք կը հատուցուի ։

22 Բարի մարդը իր որդւոցը որդիներուն ժառանգութիւն կը թողու · բայց Աստուծոյ սուրբին ստացուածքը արդարին համար կը պահուի ։

23 ։ Աղքատներուն մշակած երկրին մէջը շատ ուտելիք կայ · բայց մէկէ կայ որ անիրաւութենէ կը կորսուի ։

24 ՝ Գաւազանին խնայողը իր որդին կ՚ատէ · բայց զանիկայ սիրողը կանուխկէն կը խրատէ ։

25 ՝ Արդարը մինչեւ իր անձին կշտանալը կ՚ուտէ · բայց ամբարիշտներուն փորը կարօտութիւն պիտի քաշէ ։

ԳԼ · ԺԹ

1 — Իմաստուն կնիկները ։ իրենց տունը կը շինեն · բայց յիմար կնիկը զանիկայ իր ձեռքովը կը փլցընէ ։

2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը Տէրոջմէ կը վախնայ · ։ բայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկայ կ՚անարգէ ։

3 Ցիմարին բերանը հպարտութեան գաւազան կայ · ։ բայց իմաստուններուն շրթունքները զիրենք կը պահեն ։

4 Ուր որ արջառ չկայ , մսուրը մաքուր կը մնայ · իսկ արդիւնքին առատութիւնը եզին զօրութենէն յառաջ կու գայ ։

5 ։ Ճշմարտութեան վկան սուտ չխօսիր · բայց անիրաւ վկան սուտութիւններ կը խօսի բերանէն ։

ՆԱ · Բ · ԳԲ · Երր 1000

ա Պտ · Ժ · 11 ։ Ժգ · 27 ։ Ժգ · 22 ։

ե Բ Թագ · Եր · 6 ։

ա Պտ · Ժբ · 23 ։ Ժե · 2 ։

բ Պտ · Խե · 13 ։

ե Պտ · Ժե · 5 · 31 ։

զ Հմր 12 ։

է Կ՚ · չա- րիքի կը հանդիպի ։

ը Սաղ · լբ · 10 ։

թ Ցոր · Խ · 16 · 17 ։ Պտ · Եր · 8 ։ Ժգ · բ · 26 ։

ժ Պտ · Ժբ · 11 ։

ի Պտ · Ժբ · 18 ։ Եր · 15 ։ Եզ · 13 ։ ԺԹ · 15 · 17 ։

լ Սաղ · լԶ · 10 ։ Լ · 3 ։

— Պտ · իգ · 3 ։
ա Հռութ · գ · 11 ։

ե Ցոր · Ժբ · 4 ։

զ Պտ · Ժբ · 6 ։

6 Ծառը ընդը իմաստութիւն կը փնտռէ ու չգտներ . բայց ըհիմաստներուն համար պիտութիւնը դիւրին է ։
7 Ցիմար մարդէն հեռացիր , երբոր կ'իմանաս որ իմաստուն շրթունքներ չունի ։
8 Խելացի մարդուն իմաստութիւնը իր ճամբան հասկրնալն է . բայց յիմարներուն անմիտութիւնը նենգութիւն է ։
9 Ցիմարները յանցանքը ծաղր կ'ընեն . բայց ուղիղներուն մէջը ներողամտութիւն կայ ։
10 Սրտրտն սիրտը իր հոգիին ցաւը կը ճանչնայ . ու անոր ուրախութեանը ուրիշը մասնակից չըլլար ։
11 Ընմրարիչներուն տունը պիտի կործանի . բայց ուղիղներուն վրանը պիտի ծաղկի ։
12 Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երևնայ , բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է ։
13 Ծիծաղելուատենն ալ սրտրտն սիրտը տրտմութիւն կը զգայ , և ուրախութեան վախճանը սուգ կ'ըլլայ ։
14 Ետպակամած սիրտը կիր ճամբաներէն՝ ու բարի մարդը ինքիրմէն պիտի կշտանայ ։
15 Միամիտ մարդը ամէն խօսքի կը հաւատայ . բայց խելացին իր քայլերը կը քննէ ։
16 Իմաստուն կը վախնայ ու չարութենէ կը փախչի . բայց անմիտը կը հպարտանայ ու յանձնապատան կ'ըլլայ ։
17 Շուտ բարկացողը յիմարութիւն կ'ընէ . ու նենգամիտ մարդը ատելի է ։
18 Ընհոհեմները անմտութիւն կը ժառանգեն . բայց խելացիները գիտութեամբ կը պսակուին ։
19 Չարերը բարիներուն առջևը կը խոնարհին , և ամբարիշտները արդարներուն դրանը քովը ։
20 Ընդհատ մինչև անգամ իր ընկերն ատելի է . բայց հարուստին բարեկամները շատ են ։
21 Իր ընկերը անարգողը մեղք կը գործէ . բայց աղքատին ողորմութիւն ընողը երանելի կ'ըլլայ ։
22 Ընչարութիւն մոլորողները կը մոլորին . բայց բարութիւն մտածողներուն ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կ'ըլլայ ։
23 Ամէն աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ . բայց դատարկաբանութիւնը միայն կարօտութեան կը տանի մարդը ։
24 Իմաստուններուն հարստութիւնը իրենց պսակն է . բայց անմիտներուն անմտութիւնը միայն անմտութիւն է ։
25 Հաւատարիմ վկան հոգիները կ'ազատէ . բայց խարդախը ստութիւններ դուրս կու տայ ։
26 Տէրոջը վախին մէջը հաստատ վստահութիւն կայ . ու անոր որդիքը ապաւէն պիտի ունենան ։
27 Տէրոջը վախը կենդանի աղբիւր է , մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար ։
28 Ժողովուրդին բազմութիւնը թագաւորին պատիւն է . բայց ժողովուրդին նուազութիւնը իշխանին կործանումն է ։
29 Երկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է . իսկ կարճամիտը շատ յիմարութիւն կ'ընէ ։
30 Հանդարտ սիրտը մարմնոյն կեանք է . բայց նախանձը ոսկորներուն փտութիւն է ։
31 Աղքատին զրկանք ընողը նոյնով Ստեղծիչը կ'անարգէ . բայց տնանկին ողորմութիւն ընողը զնիկայ կը պատուէ ։
32 Ամբարիշտը իր չարութեանը համար կը վռնտուի . բայց արդարը իր մահուան ատեն ապաւէն կ'ունենայ ։
33 Խելացի մարդուն սրտին մէջ իմաստութիւն կը հանգչի . իսկ յիմարներուն ներսը եղածը կը ճանչցուի ։
34 Արդարութիւնը ազգը կը բարձրացնէ . բայց մեղքը ժողովուրդներուն անարգանք է ։
35 Խոհեմ ծառային՝ թագաւորը կը հաճի . բայց նախատինքը բերող ծառային կը բարկանայ ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Ա՛նեմ պատասխանը սրտմտութիւնը կ'իջեցնէ . բայց խիստ խօսքը բարկութիւնը կը գրգռէ ։
2 Խմաստուններուն լեզուն գիտութիւնը հաճոյ կ'ներկցնէ . բայց անմիտներուն բերանը յիմարութիւն կը բղխէ ։
3 Տէրոջը աչքերը ամէն տեղ չարերը ու բարիները կը դիտեն ։
4 Թաղաղասէր լեզուն կենդանի ծառ է . բայց խռովարար լեզուն սիրտ կը կոտրէ ։
5 Ցիմարը իր հօրը խրատը կ'անարգէ . Ըբայց յանդիմանութեան ջազանդողը խելացի կ'ըլլայ ։
6 Արդարին տունը մեծ գանձ կայ . բայց ամբարշտին եկամուտներուն մէջը խռովութիւն կայ ։
7 Իմաստուններուն շրթունքները գիտութիւն կը տարածեն . բայց յիմարներուն սիրտը այնպէս չէ ։

---

* ԵԲԲ · կայ · ՂԳԼ · Բ · 9 ։ ԺԷ · 24 ։
† ԵԲԲ · շորթածներուն խօսքը
ե ԳԼ · Ժ · 23 ։
ը ՅՈՐ · Բ · 15 ։
ի ԳԼ · ԺԶ · 25 ։ Ժ Հռով · Զ · 21 ։
լ ԳԼ · Ե · 4 ։ ՅՈԹ · Բ · 2 ։
խ ԳԼ · ՙ · 31 ։ ԺԲ · 14 ։
ծ ԳԼ · ԻԲ · 3 ։
կ ԳԼ · ԺԹ · 7 ։
հ Ասպ · խա · 1 ։ ՅԺԲ · 9 ։
ձ ԵԲԲ · Ա · 1 ։ ՅՈՐ · Ա · 1 ։ ՅՈՐ · Ա · 1 ։ ՅՈՐ

ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹԻՒՆ ԱՍՈՂԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՅՐԱԿԱՆ ԽՐԱՏՈՒ

ՆՀ · Ա · ԳԲ · Հրբ 1000

ՅԳԼ · ԺԳ · 35 · Իր · 11 ·

ԷԳԼ · ԺԹ · 12 · Ի · 2 ·

ՁԳԼ · ԺԹ · 12 ·

ՃՅՈՐ · ԼԹ · 23 · ՋՈՐ · Ժ · 1 ·

ՃԳԼ · Բ · 11 · 19 ·

ԸԳԼ · Ժա · 2 · Ժ · 19 · Ժբ · 12 ·

ԷՍՊ · Բ · 12 · ԼԳ · 8 · ՃԻՆ · 1 · ԵՕ · Լ · 18 · ԵՐԵՄ · Ժէ · 7 ·

ՈԳԼ · Ժգ · 14 · Ժ · 27 ·

ԷՍՊ · Լէ · 30 · ՏՒՈ · ՄՐԱ · Ժբ · 34 ·

ԶԳԼ · Ժգ · 12 ·

ԼՏՒՈ · ԳԼ · Թ · 12 · ՃՈՊ · Գ · 7 ·

ՐԳԼ · Գ · 14 · 19 · Ժ · 18 · Իգ · 21 · ԻԹ · 22 ·

ՈԳԼ · Ժէ · 9 ·

ՀԳԼ · Ա · 10 · ԷՀ ·

1 Թոռը արդարութեամբ կը հասուսուցուի ։

13 ՅԸրդար շրթունքները թագաւորութեան հաճելի են . ու շիտակ խօսողը կը սիրեն ։

14 ՀԹագաւորին բարկութիւնը մահուան դեսպաններու պէս է . բայց իմաստուն մարդը զանիկայ կ'իջեցնէ ։

15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանք է , ու Ճանոր հաճութիւնը՝ վերջին անձրեւին ամպին պէս է ։

16 ՃԻմաստութիւնն առնալը ոսկիէն որչափ աղէկ է . և հանճար ձեռնարկելը արծաթէն աւելի ընտիր է ։

17 Ուղիղներուն մեծ ճամբան չարութենէն հրաժարիլն է . իր ճամբան զգուշութիւն ընդոդը իր հոգին կը պահէ ։

18 ՀԿոտորածին առջեւէն հպարտութիւն , ու կործանման առջեւէն՝ ամբարտաւանութեան ոգին կ'երթայ ։

19 Խոնարհներուն հետ խոնարհ րլլալը հպարտներուն հետ աւար բաժնելէն աղէկ է ։

20 Գործի մէջ խելացութեամբ վարուողը բարիք կը գտնէ . ու ՀՏէրոջը ապաւինողը երանելի է ։

21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խոհեմ կ'րսուի . և շրթանց քաղցրութիւնը դիտութիւն կ'աւելցնէ ։

22 ՊԽոհեմութիւնը՝ ունեցողին կեանց աղբիւր է . բայց յիմարներուն խրատը յիմարութիւն է ։

23 ՀԻմաստունին սիրտը իր բերնին իմաստութիւն կու տայ , ու իր շրթունքներուն դիտութիւն կ'աւելցնէ ։

24 Ախորելուչ խօսքերը մեղրի խորիսխին պէս է . հոգիին քաղցր ու ոսկորներուն բժշկութիւն է ։

25 ՊՃամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երեւնայ , բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է ։

26 ՀԸշխատող անձը իրմէն համար կ'աշխատի . քանզի իր բերանը կը պահանջէ իրմէ ։

27 Ընօրէն մարդը չարութիւն կը փորէ , ու անոր շրթունքներուն վրայ իբր թէ այրող կրակ մը կայ ։

28 ՊԾուռ մարդը կռիւ կը հանէ , և Ճբանսն մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

29 Ընօրէն մարդը Հէր ընկերը կը խաբէ , ու զանիկայ դէշ ճամբաներ կը տանի ։

30 Նենգութիւններ մտածելու համար աչքերը կը գոցէ , և շրթունները խածնելով չարութիւնը կը կատարէ ։

31 ՊՊատիւ ձերմկութիւնը փառաց պսակ է , Ի՛ՀՀ որ անիկայ արդարութեան ճամբուն մէջ գտնուի ։

32 ՊԵրկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն աղէկ է , ու իր ոգին զսպողը՝ քաղաք առնողէն ։

33 Վիճակը ծոցը կը ձգուի , բայց անոր ամէն կարգադրութիւնը Տէրոջմէ է ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Ընդէկ է պատառ մը չոր հաց խաղաղութեամբ , քան թէ տուն մը լեցուն զոհեր՝ կռիւով ։

2 Խոհեմ ծառան Ի՛նախատինքը բերող որդիին կ'իշխէ , ու եղբարց մէջ ժառանգութեան բաժին կ'առնէ ։

3 ՃԱրծաթի համար հալոց , և ոսկիի համար քուրայ կայ . բայց սիրտերը փորձողը Տէրն է ։

4 Չար մարդը անիրաւին շրթանցը մտիկ կ'ընէ , ՀՀ ստախօսը ճիւաստկար լեզուին ականջ կը դնէ ։

5 ՊՈգացաը ծաղր ընողը անոր Ստեղծիչը կ'անարգէ , և Ի՛ձախորդութեան վրայ ուրախացողը անպատիժ պիտի չմնայ ։

6 ՀԱրդուոյ որդիները ծերերուն պսակն է , և որդուոյ պարծանքը իրենց հայրերն են ։

7 Ընտիր խօսքը անդգամին չվայլեր . որչափ աւելի ստահօս շրթունքը՝ ազնուականին ։

8 ՃՊարգեւը՝ դործածողին աչքին պատուական գոհարի պէս է , ուր որ դառնայ՝ յաջողութիւն կը դտնէ ։

9 ՀՃանչացնը ծածկողը բարեկամութիւն կը փնտռէ . բայց Ճդանիկայ պատմողը մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

10 Խոհեմ մարդուն աւելի կ'ազդէ յանդիմանութիւնը , քան թէ հարիւր Ճ՚՚՚ՀՀնէ հարուած՝ յիմարին ։

11 Չար մարդը միշտ ապստամբութիւն կը փնտռէ , ու անոր խստ պատգամաւոր կը խրկուի ։

12 ՃԱ՛ղէկ է ձագերը զրկուած արջուն առջեւը ելլել , քան թէ յիմարի մը՝ անոր յիմարութեան առաջեւը ։

13 Ով որ Ճադեկութեան փոխարէն չարիք կը հատուցանէ , չարիքը անոր տունէն պակաս պիտի չըլլայ ։

14 Կռիւն սկզբնաւորութիւնը ջուրին արձակմանը կը նմանի . ուրեմն ՀվէՃր չրն բնկած՝ նախ քաշուէ ։

15 Ի՛Ամբարիշտը արդարացընողը և արդարը ամբարիշտ հանողը՝ երկուքն ալ Տէրոջը առջեւը պիղծ են ։

ՆՀ · Ա · ԳԲ · Հրբ 1000

ՈՀ · Բ · 29 ·

ՃԳԼ · ԺԹ · 11 ·

ՈՀ · ԺԷ · 17 ·

Ի՛ԳԼ · Ժ · 5 · ԺԹ · 26 ·

ՃՍԳ · ԼԳ · 2 · ԳԼ · ԽԹ · 21 · ԵՐԵՄ · Ժէ · 10 · ՄԳ · Գ · 3 ·

ՊԳԼ · ԺԳ · 31 ·

Ի՛ՅՈՐ · Լ · 29 · ԱՐԳ · 12 ·

ՀՍԳ · ՃԻԷ · 3 · ՃԻՐ · 3 ·

Ի՛ԳԼ · ԺՐ · 16 · ԺԹ · 6 · ՄԱՐԿ · ԸՆԴՈՂԻՆ ԵՔԷ · ԻՐ ԱԲԵՐԸՆ ·

ՃԳԼ · Ժ · 12 · Ի՛ԳԼ · ԺԳ · 28 ·

ՃՕՓ · ԺԳ · 8 ·

Ի՛ՍԳ · ՃԻ · 4 · 5 · ԵՐԵՄ · ԺՐ · 20 · ՏՒՈ · ՀՈՎ · ԺՐ · 17 · ՀԹՒՒՆ · Ե · 15 · ՍԱՂ · Գ · 9 ·

ՀԳԼ · Ի · 3 · ՍԹՒՒՆ · Գ · 11 ·

Ի՛ԵՂ · ԻԳ · 7 · ԳԼ · ԻԳ · 24 · ԵՕ · Ի · 23 ·

Ն. Ք. ՉԲ. ԻՐՐ 1000

16 Իմաստութիւնը ծախու առնելու
դինը ի՞նչ օգուտ ունի յիմարին
ձեռքը, որովհետև * խելք չունի ։
17 Բարեկամը ամէն ատեն կը սիրէ,
ու եղբայրը նեղութեան ատենի հա-
մար ծնած է ։
18 Պակասամիտ մարդը ձեռքը կու-
տայ, ու իր բարեկամին † համար ե-
րաշխաւոր կ՚ըլլայ ։
19 Կռիւ սիրողը յանցանք կը սիրէ.
հ իր դուռը բարձրացընողը իր կոր-
ծանումը կը փնտռէ ։
20 Ծուռ սիրտ ունեցողը աղէկու-
թիւն չգտներ, ու ՝ նենգաւոր լե-
զուով մարդը չարիքի մէջ կ՚ի յնայ ։
21 Ճիմարը ծնանողը տրտմութիւն
կը կրէ, և անզգամին հայրը չուրա-
խանար ։
22 Ուրախ սիրտը դեղի պէս օգտա-
կար է. բայց կոտրած սիրտը ոս-
կորները կը չորցընէ ։
23 Անօրէն մարդը ուրիշին ծոցէն կա-
շառք կ՚առնէ, որ արդարութեան
ճամբաները ծռէ ։
24 Իմաստութիւնը խոհեմ մար-
դուն առջևն է. բայց յիմարին աչ-
քերը երկրին ծայրերն են ։
25 Ճիմար տղան իր հօրը տրտմու-
թիւն, ու զինքը ծնանողին դառ-
նութիւն կ՚ըլլայ ։
26 Աղէկ չէ արդարէն տուգանք
առնելը, ‡ ոչ ալ իշխանները ծե-
ծելը՝ իրաւունք ընելնուն համար՝ ։
27 Իր խօսքերը զսպողը իմաստուն
է, ու երկայնամիտ մարդը հանճա-
րեղ է.
28 Ճիմարը անգամ թէ որ լուռ
կենայ, իմաստուն՝ ու իր շրբ-
թունքները գոցողը հանճարեղ կը
սեպուի ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Ինքնահաճոյ մարդը իր ցանկու-
թիւնը կը փնտռէ և § ամէն
խորհուրդի դէմ կը կենայ՝ ։
2 Ճիմարը խոհեմութենէ չախոր-
ժիր. հապա իր սրտին մէջը եղածը
յայտնել կ՚ուզէ ։
3 Երբոր ամբարիշտը գայ, անար-
գութիւն ալ կու գայ, ու նախա-
տինքի հետ խայտառակութիւն ։
4 Մարդուն բերնին խօսքերը խո-
րունկ ջուրեր են. բ իմաստութեան
աղբիւրը առատաբուղխ գետ է ։
5 Դատաստանի մէջ արդարը սուտ
հանելու համար՝ ամբարշտին ա-
չառութիւն ընելը աղէկ չէ ։
6 Անմիտ մարդուն շրթունքները
կռիւի մէջ կը մտնեն, ու անոր բե-
րանը ծեծը կը կանչէ ։
7 Անմիտ մարդուն բերանը իրեն
կործանում է, և անոր շրթունք-
ները իր անձին որոգայթ է ։

8 Քսու մարդուն խօսքերը քաղցր
պատառներու պէս են, ու անոնք
մինչև փորին շտեմարանները կ՚իջ-
նեն ։
9 Ան որ իր գործքին մէջը թոյլ է,
շռայլ մարդուն եղբայրն է ։
10 Տէրոջը անունը ամուր աշտա-
րակ է. արդարը անոր կը դիմէ, ու
ապահով ապաստանարան կ՚ունե-
նայ ։
11 Հարուստին ստացուածքը իր
ամուր քաղաքն է, ու անոր երևա-
կայութեանը մէջ բարձր բերդի
պէս է ։
12 Կոտորածէն առաջ մարդուն
սիրտը կը հպարտանայ. բայց փա-
ռաց առջևէն խոնարհութիւնը կ՚էր-
թայ ։
13 Ո՛վ որ ժբան մը չլսած պատաս-
խան կու տայ, յիմարութիւն ու
նախատինք է անոր ։
14 Մարդուն հոգին իր հիւանդու-
թեանը կը համբերէ. բայց վիրա-
ւորուած հոգին ո՞վ կրնայ § մխի-
թարել ։
15 Խոհեմին սիրտը գիտութիւն կը
վաստըկի. և իմաստուններուն ա-
կանջը գիտութիւն կը փնտռէ ։
16 Մարդուն ընծան անոր ճամբայ
կը բանայ, ու զանիկայ մեծերուն
առջևը կը տանի ։
17 Իր դատը առաջ սկսողը իրա-
ւունք ունեցող կը սեպուի. բայց
երբոր իր †† ոսոխը գայ, զանիկայ
կը քննէ ։
18 Վիճակը վէճերը կը դադրեցը-
նէ, ու զօրաւորներուն մէջտեղը ս-
րոշում կ՚ընէ ։
19 Վշտացած եղբայր մը ամուր
քաղաքէն անառիկ է, և անոր վէճե-
րը բերդի մը նիգերուն կը նմանին ։
20 Մարդը իր բերնին պտուղէն իր
փորը կը կշտացընէ, ու իր շրբ-
թունքներուն արդիւնքէն կը կըշ-
տանայ ։
21 Մահը ու կեանքը լեզուին ձեռ-
քըն է, և զանիկայ սիրողները ա-
նոր պտուղը կ՚ուտեն ։
22 Առաքինի կնիկ գտնողը բարիք
կը գտնէ, ու Տէրոջմէ շնորհք մը
կը ստանայ ։
23 Աղքատը աղաչելով կը խօսի,
բայց հարուստը խիստ պատաս-
խան կու տայ ։
24 Բարեկամներ ունեցող մարդը
բարեկամութիւն ընելու է. հ ու
եղբօրմէ աւելի հաստատ բարեկամ
կայ ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Իր կատարելութեանը մէջ քա-
լող աղքատը նենգաւոր շրբ-
թունք ունեցող յիմարէն աղէկ է ։

Ն. Ք. ՉԲ. ԻՐՐ 1000

* Կամ՝ փափաք
Հռութ. ա. 16։ Գլ. ժը. 24։
Գլ. զ. 1։ ժա. 15։
† Եբր. առջևը
Գլ. ժզ. 18։
Յակ. գ. 8։
Գլ. ժ. 1։ ժթ. 13։ Հմր 25։
Գլ. ժբ. 25։ ժե. 13։ 15։
Սաղ. իբ. 15։
Եղ. իգ. 8։
Գլ. ժգ. 6։ Ժող. բ. 14։ ը. 1։
Գլ. ժ. 1։ ժե. 20։ ժթ. 13։ Հմր 21։
Հմր 15։ Գլ. ժը. 5։
‡ Կամ՝ ոչ ալ իշխանները պարտին մէկը ծեծել իրաւունքէն աւելի ։
Յակ. ա. 19։
Յոբ. ժզ. 5։
Եբր. Զատուող
§ Կամ՝ ամէն բանի կը խառնուի ։
Գլ. ժ. 11։ ի. 5։
Սաղ. հը. 2։
Ղև. ժթ. 15։ բ Օր. ա. 17։ ժզ. 19։ Գլ. իգ. 23։ իը. 21։
Գլ. ժ. 14։ ժբ. 13։ ժգ. 3։ Ժող. ժ. 12։

Գլ. ժբ. 18։ իզ. 22։
Գլ. իը. 24։
Բ Թագ. իբ. 3։ 51։ Սաղ. ժը. 2։ իէ. 1։ կա. 3։ 4։ զա. 2։ Ճխդ. 2։
Գլ. ժ. 15։
Գլ. ժա. 2։ ժե. 33։ ժզ. 18։
Յոհ. է. 51։
Կամ՝ տանիլ. Եբր. վերցընել ։
Ծն. լբ. 20։ աթագ. իե. 27։ Գլ. ժէ. 8։ իա. 14։
†† Եբր. ընկերը
Գլ. ժբ. 14։ ժգ. 2։
Տես Մատ. ժբ. 37։
Գլ. ժթ. 14։ լա. 10։
Յակ. բ. 3։
Գլ. ժէ. 17։
Գլ. իբ. 6։

Ն · Ք · ՅԲ · Իբր 1000

2 Հոգեին տգիտութիւնը ազէկ չէ, ու ոտքերովը արագացողը կը սայթի։

3 Մարդուն յիմարութիւնը անոր ճամբան կ'աւրէ, Բ և անոր սիրտը Տէրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէ։

4 Բ Հարստութիւնը շատ բարեկամներ կ'աւելցնէ. բայց աղքատը իր բարեկամէն կը զատուի։

5 Ը Սուտ վկան անպատիժ պիտի չմնայ, ու սուտութիւններ խօսողը պիտի չազատի։

6 Թ Շատերը * առատաձեռն մարդուն՝ հաճութիւնը կը փնտռեն, ու ընծային մկը պարգեւատու մարդուն բարեկամ կ'ըլլայ։

7 Թ Աղքատին բոլոր եղբայրները անկէ կը զզուին. անոր բարեկամները ալ աւելի շանկէ կը հեռանան. անոնկայ †ոչինչ խօսքերու համեմ կ'ի՛յնայ՝։

8 Խելք վաստկողը իր հոգին կը սիրէ. խմաստութիւն պահողը Ը բարիք պիտի գտնէ։

9 Թ Սուտ վկան անպատիժ պիտի չմնայ, ու սուտութիւններ խօսողը պիտի կորսուի։

10 Ցիմարին փափկութիւն չվայլէր. որչափ աւելի Թ ծառայի մը իշխաններու վրայ իշխել։

11 Ժ Մարդուն խոհեմութիւնը անոր բարկութիւնը կը զսպէ, Ի և յանցանք ներելը անոր պարծանք է։

12 Ի Թագաւորին բարկութիւնը առոյգ առիւծի մռնչիւնին կը նմանի, իսկ անոր հաճութիւնը խոտի վրայի Լ ցօղին պէս է։

13 Խ Ընծիա տղան իր հօրը թշուառութիւնն է, Ն ու կնկան կռինները շարունակ կաթիլներու պէս են։

14 Ծ Տունը ու ստացուածքը հայրերէն ՇՈ ժառանգութիւն է. բայց Ջ խոհեմ կինկը Տէրոջմէ է։

15 Ճ Ծուլութիւնը խորունկ քուն կը բերէ, և թալ մարդը Ն անօթի կը մնայ։

16 Ֆ Պատուիրանքը պահողը իր հոգին կը պահէ. իր ճամբաները անարգողը պիտի մեռնի։

17 Ր Ողորմութիւն ընողը Տէրոջը փոխ կու տայ, ու Ընդկայն անոր հատուցումը պիտի ընէ։

18 Ս Քանի որ յոյս կայ՝ տղադ խրատէ, և անոր մահուանը կամակից մի ըլլար։

19 Խիստ բարկացող մարդը վնաս կը կրէ. վասն զի եթէ որ ՆԷՄ Հ ազատես՝ նորէն ընելու է։

20 Խրատը լսէ և կրթութիւնը ընդունէ, որ Ն քու եարէն ատենդ իմաստուն ըլլաս։

21 Ղ Մարդուն սրտին մէջը շատ դիտաւորութիւններ կան. բայց Տէրոջը խորհուրդը հաստատուն պիտի մնայ։

22 Մարդուն ողորմածութիւնը իր փառքն է. ու աղքատը ստախօսէն ազէկ է։

23 Լ Տէրոջը երկիւղը կենաց պաշտօն է, և գոհ՝ Ն ու կուշտ կը պառկի, ու ձախորդութեան չՀանդիպիր։

24 Ռ Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ, ու զանիկայ իր բերանը անգամ չդարձներ։

25 Ռ Ծաղր ընողը ծեծէ, ու միամիտը Հեղացի կ'ըլլայ, և թէ որ Ռ իմաստունը յանդիմանես, Հանճարը կը հասկընայ։

26 Իր հայրը կործանողը, ու Ր մայրը վռնտողը Ռ ամօթ ու նախատինք բերող տղայ մըն է։

27 Ո՛րդեակ իմ՝ եթէ կեցիր ան խրատը մոռիկ ընելէն, որ Ֆէ իմաստութեան խօսքերէն կը խոտորցընէ։

28 Շար վկան արդարութիւնը ծաղր կ'ընէ, ու Չ ամբարիշտներուն բերանը անիրաւութիւն կը կլլէ։

29 Ծաղր ընողներուն համար դատաստաններ, և Ռ անմիտներուն կռնակին համար ծեծեր պատրաստուած են։

ԳԼ · Ի

1 Զ Ինեն Ռ ծաղր ընող է, ու Ջ ըին կռիւ հանող, և ով որ առնոյ անձնատուր կ'ըլլայ, իմաստուն չըլլար։

2 Բ Թագաւորին ահը առոյգ առիւծի մռնչիւնին պէս է, ու զանիկայ բարկացընողը Ֆ իր անձին վնաս կ'ընէ։

3 Տ Կռիւէն հա կենալը մարդուն փառք է. բայց ամէն յիմար կռուասէր է։

4 Ե Ծոյլը՝ Հմեռ ը ըլլալ, Ջ էչ չՀերկեր. Հունձքի ատենը պիտի մուրայ, ու բան մը պիտի չունենայ։

5 Ե Մարդու մը սրտին մէջի խորհուրդը խորունկ ջուրերու պէս է. բայց խելացի մարդը զանիկայ կը Հանէ։

6 Ը Մարդոցմէ շատերը իրենց բարերարութիւնը կը հրատարակեն. բայց Բ հաւատարիմ մարդ մը ով կրնայ գտնել։

7 Թ Իր անարատութեանը մէջ քալողը արդար է. Հանոր որդիները իր ետեւէն երջանիկ պիտի ըլլան։

8 Ե Գատաստանի աթոռը նստող թագաւորը իր աչքերովը ամէն չարիք կը ցրուէ։

9 Ե Ո՞վ կրնայ ըսել թէ՝ Իմ սիրտս սրբեցի, իմ մեղքէս մաքրուեցայ։

Ն · Ք · ՅԲ · Իբր 1000

Ե Սադ · Լէ · 7։

Ֆ Գլ · Ժգ · 20։

Տ Հմր 9 ։ Եզ · Իգ · 1 ։ Բ Օր · Ժթ · 16, 19 ։ Գլ · գ · 19 ։ Իս · 28 ։

Ե Գլ · Իթ · 26 ։

* Կ՛ երեւի Իշխանին

Ը Գլ · Ժէ · 8 ։ Ժբ · 16 ։ Իս · 14 ։

Ե Գլ · Ժգ · 20 ։

Ը Սադ · Լբ · 11 ։

† Կ՛ անանց նաեւ Կ'իյնայ խօսքեւ, Բ ոչ անանր չնչ Ֆ նանիր։

Բ Գլ · Ժգ · 20։

Թ Հմր 5 ։

Ե Գլ · Լ · 22 ։ Ժգ · Ժ · 6, 7։

Լ Գլ · Ժգ · 29։ Ցակ · ա · 19։

Ե Գլ · Ժգ · 32։

Ժ Գլ · Ժգ · 14, 15 ։ Ի · 2 ։ Իբ · 15 ։

Ի Ովս · Ժգ · 5։

Հ Գլ · Ժ · 1 ։ Ժե · 20 ։ Ժէ · 21 · 25 ։

Յ Գլ · Իա · 9, 19 ։ Իէ · 15 ։

Ղ Բ Կոր · Ժբ · 14 ։

Ճ Գլ · Ժբ · 22 ։

Մ Գլ · գ · 9 ։

Ն Գլ · Ժ · 4 ։ Ի · 13 ։ Իգ · 21 ։

Շ Գլ · Ժ · 28։ Ժա · 28 ։

Ո Գլ · Իբ · 27 ։ Ժգ · Ժա · 1 ։ Մտա · Ժ · 42 ։ Իէ · 40 ։ Բ Կոր · Ի · 6 · 7 · 8 ։ Եբր · գ · 10 ։

Պ Գլ · Ժգ · 24 ։ Իգ · 13 ։ Իհ · 17 ։

Ջ Սադ · Լ ։ 37 ։

Ռ Ցար · Իգ · 13 ։ Սադ · Լգ · 10 · 11 ։ Գլ · Ժգ · 1 · 9 ։ Եա · Ժգ · 26 · 27 ։ Իգ · 10 ։ Գաղ · Ե · 39 ։ Եբր · գ · 17 ։

Ն. Ք. ԴԲ. Խրր 1000

Բր Օր. Խն. 13. ԵՀ. Հմր 23. Գլ. Ժա. 1. Ժգ. 11. Մխ. գ. 10, 11.

* Եբ. Որդ.

† Մաա. Ե. 16.

Հնդ. գ. 11. Ասգ. դգ. 9.

‡ Գլ. գ. 9. Ժր. 11. Ժթ. 15. Հռով. Ժր. 11.

Ձ Ցոր. Իր. 12, 16, 17, 18, 19. Գլ. գ. 15. Ը. 11.

ՙ Գլ. Իր. 26, 27. Խէ. 18.

՚ Գլ. Թ. 17.

՛ Գլ. Ժե. 22. Իգ. 6.

՝ Գզ. Ժգ. 31.

՞ Գլ. Ժա. 13.

՟ Հռով. Ժգ. 18.

ՠ Նդ. Իա. 17. Գե. Ի. 9. Մաա. Ժե. 4.

՚՚ Ցոր. Ժը. 5, 6. Գլ. Իգ. 20.

՛՛ Գլ. Իբ. 20.

՝՝ Ամր. Ր. 6.

՞՞ Բ Օր. Լր. 35. Գլ. Ժէ. 13. Իգ. 29. Հռով. Ժր. 17, 19. Տիթ. Ե. 15. Պետ. գ. 9.

՟՟ Բ Թագ. Ժգ. 12.

ՠՠ Հմր 10.

Ա Պտ. Լէ. 23. Գլ. Ժգ. 9. Նբեմ. Ժ. 23.

†† Կ՚Ասէր բան մը կըւլայր՝ Ասոր պէս պիտի ըլլայ, Ժ. 4. 5.

՚՚՚ Ասգ. Ճա. 5. ԵՀ. Հմր 8.

‡‡ Ակդ. Բ. 11.

* Պտ. Ճա. 1. Գլ. Խէ. 14.

10 Երկու տեսակ կշռոյթ քար, երկու տեսակ չափ հաւասարապէս Տէրոջը առջևը պիղծ են։

11 Մինչև անգամ տղու մը վարքին մաքրութիւնը և ուղղութիւնը անոր գործերէն կը հասկըցուի։

12 Հլադ ականջը ու տեսնող աչքը՝ երկուքն ալ Տէրը ստեղծեր է։

13 Քունը մի սիրեր, որ չըլլայ թէ աղքատանաս. աչքերդ բաց, որ հացով կշտանաս։

14 Ծոյլը առնողը՝ գէշ է, գէշ է, կ՚ըսէ. բայց երբոր երթայ, ան առնելը կը պարծենայ։

15 Ոսկի ու շատ գոհար կը գտնուի. բայց գիտութեան շրթունքները մեծագին զարդեր են։

16 Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը առ, և օտար կնկան համար էրաշխաւոր եղողէն գրաւ առ։

17 Սուտ լեզուի հայցը մարդուն անոթժելի է. բայց երբոր անոր բերանը խիճով պիտի լեցուի։

18 Դիտաւորութիւնը խորհրդով կը հաստատուի. ու տպատի խոհեմութեամբ պատերազմ բռնէ։

19 Բանսարկութեան պտրտողը դաղտնիքը կը յայտնէ. ուրեմն շրթունքովը շողոքորթութիւն ընդունող հետ հաղորդակցութիւն մի՛ բռներ։

20 Ով որ իր հայրը ու մայրը կ՚անիծէ, անոր ճրագը մութ խաւարի մէջ պիտի մարի։

21 Կայ ժառանգութիւն որ սկիզբը արտօնուած կ՚առնուի, բայց անոր վերջը պիտի չօրհնուի։

22 Չարութեան փոխարէնը հատուցանելմ՚ մի ըսեր. Տէրոջը սպասէ, ու անիկայ քեզ պիտի ազատէ։

23 Երկու տեսակ կշռոյթ քարը Տէրոջը առջևը պիղծ է, ու նենգաւոր կշռոյը աղէկ չէ։

24 Մարդուն քայլերը Տէրոջմէն է. ուստի մարդը իր ճամբան ի՞նչպէս հասկրնայ։

25 Անխորհրդաբար բան մը նուիրել՝ և ուխտ բնելէն ետքը քննութիւն բնելը մարդուն որոգայթն է։

26 Իմաստուն թագաւորը ամբարիշտները կը ցրուէ, ու անիւը անոնց վրայ կը դարձընէ։

27 Մարդուն հոգին Տէրոջը լոյսն է, որուն բոլոր ջանմարանները կը քննէ։

28 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը թագաւորը կը պահեն. անիկայ ալ իր աթոռը ողորմութեամբ կը հաստատէ։

29 Երիտասարդներուն զարդը ա-

Ն. Ք. ԴԲ. Խրր 1000

• Գլ. Ժգ. 31.

‡ Կամ՝ բարութեան դէմ

Նոնց ոյժն է, և ծերոց փառքը ալեւորութիւնն է։

30 Վէրքի նշանները ու փորի շտեմարանները հանող հարուածները չար մարդուն՝ մաքրողական դեղ են։

ԳԼՈՒԽ ԻԲ

1 Թագաւորին սիրտը ջուրի վտակներու պէս է Տէրոջը ձեռքին մէջ, զանիկայ որ կողմը ուզէ՝ կը դարձընէ։

2 Մարդուն ամէն ճամբան իրեն ուղիղ կ՚երևնայ, բայց Տէրը սիրտերը կը կշռէ։

3 Արդարութիւն և իրաւունք գործելը գոհէն աւելի ընդունելի է Տէրոջը։

4 Աչքայ ամբարտաւանութիւնը և սրտի հպարտութիւնը՝ ամբարիշտ տալ լոյսը մեղք է։

5 Աշխատասէր մարդուն խորհուրդները միայն առատութիւն կը բերեն. բայց ամէն արտորացող միայն կարօտութիւն կը բերէ։

6 Սուտ լեզուով գանձեր վաստըկիլը մահր փնտռողներուն հալածած ունայնութիւնն է։

7 Ամբարիշտներուն բռնութիւնը զանոնք պիտի կորսընցնէ. վասն զի իրաւունք բնել չեն ուզեր։

8 Եբբոր մարդուն ճամբան ծուռ է, կը խոտորի. բայց մաքուր եղողին գործքը ուղիղ է։

9 Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ, քան թէ կռուասէր կընկան հետ մեծ տան մէջ։

10 Ամբարիշտ մարդուն հոգին չարութեան կը ցանկայ, ու անոր բնակերը անոր աչքը շնորհք չգտներ։

11 Թէ որ ծաղր բնողը տուգանքի հանդիպի, միամիտը խնամտուն կ՚ըլլայ, և թէ որ իմաստունը խրատուի, գիտութիւն կը ստանայ։

12 Արդարը խոհեմութեամբ ամբարշտին տունը կը դիտէ, Էբբոր ամբարիշտները չարութեան համար կը կործանին։

13 Ով որ աղքատին աղաղակը չլսելու համար իր ականջը կը դոցէ, ինքն ալ պիտի աղաղակէ, ու իրեն լսող պիտի չըլլայ։

14 Գաղտնի պարգևը բարկութիւնը կ՚իջեցընէ, և ծոցը տրուած ընծան սաստիկ կատաղութիւնը կը դադրեցընէ։

15 Իրաւունք բնելը արդարին ուրախութիւն է. Բայց անիրաւութիւն բնողներուն սոսկալի է։

16 Խոհեմութեան ճամբայէն մոլորող մարդը մեռելներուն ժողովքին մէջը կ՚իջնէ։

• Գլ. Ժգ. 31.

‡ Կամ՝ չարութեան դէմ

Ա Թագ. Ժե. 22. Ասգ. ծ. 8. Գլ. Ժե. 8. Եր. ա. 11. ԵՀ. Ովս. գ. 6. Մխ. գ. 7, 8.

Գլ. գ. 17. Կամ՝ մաս կութիւնը

Գլ. ժ. 4. Ժգ. 4.

Գլ. ժ. 2. Ժգ. 11. Ի. 21. Պաես. ր. 3.

Ա Չր. 19. Գլ. ԺԹ. 13. Իե. 24. Իե. 15.

Տիս Ցակ. գ. 5.

Գլ. Ժէ. 25.

Ա Պտ. է. 2. Ժր. 30. ԵՀ. Ցակ. ր. 13.

Գլ. Ժե. 8. 23. Ժր. 16.

Ն · Ք · ԳԴ · Իրբ 1000

17 Ուրախութիւն սիրողը կարօտութեան մէջ կ'ինկնայ . պինդն ու եղը սիրողը չհարստանայ :

18 Ի ԱՄարիշտը արդարին համար , ու անօրէնը ուղիղներուն համար փրկանք կ'ըլլայ :

19 Ի Ընդհակ է անապատ տեղ մը բնակիլ՝ քան թէ կռուասէր ու բարկացող կնկան հետ :

20 Ի Իմաստունին բնակարանին մէջ ցանկալի գանձ ու եղ կը գտնուի . բայց անմիտ մարդը " իր ունեցածը" կը կլլէ :

21 Ի Արդարութեան ու ողորմածութեան հետեւողը կեանք , արդարութիւն և փառք պիտի գտնէ :

22 Ի Իմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կ'ելլէ , և անոնց ապաւինած ամրութիւնը կը փլցնէ :

23 Ի Իր բերանը ու լեզուն պահողը իր հոգին նեղութիւններէն կը պահէ :

24 Հպարտութեամբ և բարկութեամբ վարուող մարդուն անունը Հպարտ և յանդուգն ծաղր ընող է :

25 Ի Ծոյլին ցանկութիւնը զանիկայ կը մեռցնէ . վասն զի անոր ձեռքերը աշխատիլ չեն ուզեր :

26 Ընիկա ամէն օր ատուտիկ կը ցանկայ . իսկ Ի արդարը կու տայ ու չխնայեր :

27 Ի Ամարիշտներուն գոհը պիղծ է , մանաւանդ երբոր զանիկայ չար դիտաւորութեամբ կը մատուցանէն :

28 Ի Սուտ վկան պիտի կորսուի . բայց լսող մարդը † հաւատարմութեամբ պիտի խօսի :

29 Ամարիշտ մարդը իր երեսը կը պինդցընէ . բայց ուղիղը իր ճամբաները կը շիտկէ :

30 Ի Իմաստութիւն , հանճար կամ խորհուրդ մը չկայ , որ Տէրոջը դէմ կ'ելլէ :

31 Պատերազմի օրուան համար ձին կը պատրաստուի . բայց Ի փրկութիւնը Տէրոջմէ է :

ԳԼ · ԻԲ

1 Ի Հաբէ անուներ չատ հարստութենէն աւելի բնաիր է . ու չնորհքը արծաթէն ու ոսկիէն աւելի է :

2 Ի Հարուստը ու աղքատը իրարու կը հանդիպին . Ի անոնց ամէնը բանեցնողը Տէրն է :

3 Ի Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ ու կը գոյանայ . բայց միամիտները չ՚ուշադ կ'անցնին ու վնաս կը կրեն :

4 Ի Խոնարհութեան և Տէրոջը երկիւղին վարձքներ հարստութիւն , փառք ու կեանք է :

5 Ի Ծուռ մարդուն ճամբուն մէջ փուշեր և որոգայթներ կան . Ի իր հոգին պահողը անոնցմէ հեռու կ'ըլլայ :

6 Ի Կրթէ մանուկը Ի իր ճամբան սկսած ատենը" , որ իր ծերութեան ատենն ալ անկէ չխոտորի :

7 Ի Հարուստը աղքատներուն վրայ կը տիրէ , ու փոխ առնողը փոխատուին ծառայ կ'ըլլայ :

8 Ի Ձարութիւն ցանողը ունայնութիւն կը շնէ . և անոր բարկութեանը գաւազանը պիտի կորսուի :

9 Ի Ընդհակ աչք ունեցողը օրհնած կ'ըլլայ . վասն զի իր հացէն աղքատին կու տայ :

10 Ի Ծաղր բնողը թէ որ վռընտես , կռիւը կ'անցնի , ու վէճը և անարգանքը կը դադարի :

11 Ի Սրտի մաքրութիւն սիրողին շրթունքներուն վրայ շնորհք կայ , — թագաւորը անոր բարեկամ կ'ըլլայ :

12 Տէրոջը աչքերը գիտութիւնը կը պահպանեն , և Ի Ինչ անօրէնին խօսքերը կ'արբե :

13 Ի Ծոյլը կ'ըսէ , Դուրսը առիւծ կայ , հրապարակին մէջը պիտի մեռցուիմ :

14 Ի Օտար կնիկներուն բերանը խոր բունկ փոս է . Ի Տէրոջը աւելի եղողը հոն կ'ինկնայ :

15 Մանուկին սրտին մէջ յիմարութիւնը կապուած է . Ի գանիկայ խրատի գաւազանը կը հեռացընէ անկէ :

16 Իր ապրուստը շատցընելու համար աղքատին զրկանք բնողը — հարուստին տուղը անշուշտ կաթուածութեան կը հասնի :

17 Ականջ ծռէ ու իմաստունին խօսքերը մտիկ ըրէ , և քու սիրտդ իմ գիտութեանս տուր .

18 վասն զի թէ որ անոնք քու սրտիդ մէջը պահես , հաճելի բան է . անոնք քու շրթունքներուդ վրայ ալ պիտի հաստատուին :

19 Ընձա քեզի — Քոնէրը այսօր իմացուցի , որպէս զի քու ապաւինութիւնդ Տէրոջը վրայ ըլլայ :

20 Միթէ ես քեզի ‖ չատ անգամ" խրատներով ու գիտութեամբ չըդրկեցի" ,

21 Ընդ քեզի ճշմարիտ խօսքերուն ստուգութիւնը սորվեցընեմ , Ի որ քեզի § հարցընողներուն ճշմարիտ խօսքերով պատասխան տաս :

22 Ի Աղքատ մի կողոպտեր իր աղքատ ըլլալուն համար , և մի տնանկը դատաստանի մէջ մի կոխեր .

23 Ի Վասն զի Տէրը անոնց իրաւունքը պիտի պաշտպանէ , և զանոնք

Ն · Ք · ԳԴ · Իրբ 1000

Ի Պլ · ժա · 19 ։

Ի ա Ցօհ · ե · 18 ։

Ի Եփես · գ · 4 ։ ր Ցեր · գ · 15 ։

‡ Կամ՝ իր ճամբուն համեմատ ։

Ի Ցակ · ր · 6 ։

Ի Ցար · գ · 8 ։ Ովս · ժ · 13 ։

Ի ր Կոր · թ · 6 ։

Ի Ծն · իա · 9 , 10 ։ Ապ · ճա · 5 ։

Ի Ապ · ճա · 6 ։ Պլ · ժգ · 13 ։

Ի Պլ · իզ · 13 ։

Ի Պլ · ր · 16 ։ ե · 3 ։ է · 5 ։ իգ · 27 ։

Ի Ժող · է · 26 ։

Ի Պլ · ժգ · 24 · ԺԹ · 18 · իգ · 13 , 14 · ԽԹ · 15 , 17 ։

‖ Կամ՝ ապրիս բաներ ։

Պլ · ր · 6 ։

Ի Ղկ · ա · 3 , 4 ։

§ Ցճ ա պէտ · գ · 15 ։

§ Եբր · իսրայելացիներուն ։

Ի Եզ · իգ · 6 ։ Ցար · լ · 16 , 21 ։

Ի Ջար · է · 10 ։ Մտթ · գ · 5 ։

§ Եբր · զրոյն ա ա Թագ · իգ · 13 ։ բն · 39 ։ Ապ · ԺԸ · 5 ։ լե · 1 , 10 ։ կը · 5 ։ ՃԸ · 12 ։ Պլ · իգ · 11 ։ Եբեմ · ա ա · 36 ։

Ն. Ք. ՂՔ. ԻՐՐ 1000

կողոպտողներուն հոգին պիտի կո-
ղոպտէ ։
24 Բարկացող մարդուն հետ ընկե-
րութիւն մի՛ ըներ, ու ցասկոտ
մարդուն հետ մի՛ երթար.
25 Որ չըլլայ թէ անոր ճամբաները
սորվիս, և քու հոգւոյդ որոգայթ
վաստըկիս ։
26 Չ Ձեռք տուողներէն մի՛ ըլլար,
ո՛չ ալ պարտքի համար երաշխաւոր
եղողներէն.
27 Թէ որ վճարելու կարողութիւն
չունիս, ինչո՞ւ համար ՝տակէդ
քու անկողինդ առնեն ։
28 Չ Ձըլլայ որ տեղէն վերցընես ան
վաղեմի սահմանին նշանը, որ քու
հայրերդ դրեր են ։
29 Իր գործքին մէջ ժիր մարդ մը
կը տեսնե՞ս. անիկայ թագաւորնե-
րուն առջևը պիտի կայնի, աննշան
մարդոց առջևը պիտի չկայնի ։

ԳԼ. ԻԳ.

1 Երբոր իշխանի հետ սեղան նստիս,
առջևդ դրուածը աղէկ նայէ.
2 Ու թէ որ դուն ախորժակի տէր
մարդ ես, կոկորդիդ վրայ դանակ
դիր ։
3 Անոր աղնիւ կերակուրներուն մի՛
ցանկար. վասն զի անոնք խաբէու-
թեան հաց են ։
4 ՝Հարուստ ըլլալու մի՛ աշխա-
տիր. Ի քու խորհուրդէդ ե՛տ կե-
ցիր ։
5 Աչք պիտի տնկե՞ս ան բանին որ
ոչինչ է. անիկայ անշուշտ իրեն
թևեր կը շինէ, ու արծիւի պէս
օդը կը թռչի ։
6 Ի Չար աչք ունեցողին Ի հացը մի՛
ուտեր, և անոր աղնիւ կերակուր-
ներուն մի՛ ցանկար.
7 Վասն զի անիկայ իր սրտին մէջը
ինչպէս որ կը մտածէ, այնպէս է.
Կեր ու խմէ՝ Ի կ՛ըսէ քեզի, բայց ա-
նոր սիրտը քեզի հետ չէ ։
8 Կերած պատառդ պիտի փսխես,
ու հաճելի խօսքերդ պիտի կորսընդ-
ցընես ։
9 Չ Յիմարին ականջներուն մի՛ խօ-
սիր, քանզի քու խօսքերուդ իմաս-
տութիւնը կ՛անարգէ ։
10 Ի Վաղեմի սահմանին նշանը տեղէն
մի՛ վերցըներ, ու որբերուն արտերը
մի՛ մտներ.
11 Ը Քանզի անոնց Վրէժխնդիրը զօ-
րաւոր է, Ա քեզի դէմ անոնց ի-
րաւունքը անիկայ պիտի պաշտպա-
նէ ։
12 Ի Քու սիրտդ խրատի տուր, ու
ականջներդ գիտութեան խօսքե-
րուն ։
13 Տղայէն խրատը մի՛ կտրեր, վասն

Ն. Ք. ՂՔ. ԻՐՐ 1000

զի թէ որ զանիկայ գաւազանով
ծեծես, չմեռնիր ։
14 Դուն անիկայ գաւազանով կը
ծեծես, բայց Ի անոր հոգին դժոխ-
քէն կ՛ազատես ։
15 Ո՛րդեակ իմ՝ Ի թէ որ քու սիրտդ
իմաստուն ըլլայ, իմ՝ սիրտս ալ
պիտի ուրախանայ ։
16 Ու երբոր քու շրթունքներդ ու-
ղիղ բաներ խօսին, իմ՝ երիկա-
մունքներս պիտի ցնծան ։
17 Ա Քու սիրտդ մեղաւորներուն
չնախանձի, հապա Ի ամէն օր Տէ-
րոջը վախին մէ՛ջ եղիր ։
18 Ի Վասն զի իրաւցընէ վախճան
մը կայ, ու քու յոյսդ պիտի չկտրի ։
19 Ո՛րդեակ իմ՝ լսէ՛ ու իմաստուն
եղիր, և Է քու սիրտդ ուղիղ ճամ-
բուն մէ՛ջ շիտկէ ։
20 Ի Մի՛ ընկերանար գինեմոլներուն
հետ, ու Ի իրենց մարմինը մաշող-
ներուն՝ հետ.
21 Վասն զի գինեմոլը ու շռայլը աղ-
քատ կ՛ըլլան. և Ի շատ քունը պա-
տըռտած հանդերձներ կը հագցընէ ։
22 Չ Հնազանդութիւն ըրէ հօրդ որ
քեզ ծներ է, ու մի՛ անարգեր քու
մայրդ՝ երբոր կը պառուի ։
23 Ի Ճշմարտութիւնը ծախու առ
ու զանիկայ մի՛ ծախեր. նմանապէս
իմաստութիւնը, խրատը ու հան-
ճարը ։
24 Ի Արդարին հայրը շատ պիտի
ցնծայ, և իմաստուն զաւակ ծնա-
նողը անոր վրայ պիտի ուրախա-
նայ ։
25 Թող քու հայրդ ու մայրդ ուր-
ախանան, ու քեզ ծնա-
նողը թող ցնծայ ։
26 Ո՛րդեակ իմ՝ քու սիրտդ ինծի
տուր, և քու աչքերդ թող իմ
ճամբաներս դիտեն.
27 Ի Վասն զի պոռնիկը խորունկ փոս
է, ու օտար կնիկը նեղ ջրհոր է.
28 Ի Եւ անիկայ գողի պէս դարանը
կը մտնէ, ու մարդոց մէջ անհաւա-
տարիմները կ՛աւելցընէ ։
29 Չ Որո՞ւնն է վայը. որո՞ւնն է ո՛հը.
որո՞ւնն են կռիւները. որո՞ւնն են
տրտունջները. որո՞ւնն են առանց
պատճառի վէրքերը. ՝որո՞ւնն է
աչաց կարմրութիւնը ։
30 Չ Գինիին քովը մնացողներուն,
Ի խառնած գինին փնտռելու գա-
ցողներուն ։
31 Մի նայիր գինիին կարմրութեա-
նը՝ դաւաթին մէջ իր գոյնը ցուցը-
նելուն ու շիտակ վազելուն.
32 Անիկայ ետքը օձի պէս կը խած-
նէ, ու քարբի պէս կը խայթէ ։
33 Ա Ի Ի քու աչքերդ օտար
կնիկներու պիտի նային, և քու
սիրտդ ծուռ բաներ պիտի խօսի.

Ն. Ք. ՂՔ. ԻՐՐ 1000

Ի Ա Կոր. Ե. 5 ։
Ի Հմր 24, 25 ։ Գլ. ԻԹ. 3 ։
Ա Սաղ. լէ. 1 ։ Հգ. 3 ։ Գլ. գ. 31 ։ Իգ. 1 ։
Ի Գլ. Իր. 14 ։
Ի Սաղ. լէ. 37 ։ Գլ. Իդ. 14 ։ Ղու. Ժզ. 25 ։
Ի Գլ. գ. 23 ։ Հ Ես. Ե. 22 ։ Մատ. Իդ. 49 ։ Ղու. Իա. 34 ։ Հռով. Ժզ. 13 ։ Եփե. Ե. 18 ։
Ի Կամ՝ զեղխութեամբ միս ուտողներուն
Ի Գլ. ԺԹ. 15 ։
Ի Գլ. ա. 8 ։ Լ. 17 ։ Եփե. Զ. 1, 2 ։
Ի Գլ. գ. 5, 7 ։ Մատ. Ժզ. 44 ։
Ի Գլ. Ժ. 1 ։ Ժե. 20 ։ Հմր. 15 ։
Ի Գլ. Իր. 14 ։
Ի Գլ. Է. 12 ։ Ժող. Է. 26 ։
Չ Ես. Ե. 11, 22 ։
Ի Ծն. Խթ. 12 ։
Չ Գլ. Ի. 1 ։ Եփե. Ե. 18 ։
Ի Սաղ. Հե. 8 ։ Գլ. Թ. 2 ։

Ն. Ք. ՂՔ. ԻՐՐ 1000

Ի Գլ. Իր. 20 ։ ա Տիմ. Զ. 9, 10 ։
Ի Գլ. գ. 5 ։ Հռով. Ժբ. 16 ։
Ի Կամ՝ իմաստութենէդ
Ի Բ Օր. Ժե. 9 ։
Ի Սաղ. Ճխա. 4 ։
Ի Սաղ. Ժբ. 2 ։
Չ Գլ. Թ. 8 ։ Մատ. Է. 6 ։
Ի Բ Օր. Ժթ. 14 ։ Իէ. 17 ։ Գլ. Իր. 28 ։
Ը Յոբ. Լա. 21, ԵԸ ։ Գլ. Իր. 23 ։
Ի Գլ. Ժգ. 24 ։ Ժթ. 18 ։ Իր. 15 ։ Իթ. 15, 17 ։

34 Եւ ծովուն ի մէջը պառկողի պէս, ու կայմի վրայ պառկողի պէս պիտի ըլլաս։

35 Ե՛ն ոչխէ ըսես, Զիս ծեծեցին, ու ես ցաւ մը չզգացի, ինծի զարկին, ու ես բան մը չիմացայ. ե՛րբ պիտի արթննամ, որ զանիկայ նորէն փնտռեմ։

ԳԼ. Ի Դ

1 Ո՛վ մարդոց մի նախանձիր, Բայց անոնց հետ կենալու մի՛ ցանկար.

2 Վասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը խորհի, և անոնց շրթունքները վնասներու վրայով կը խօսին։

3 Ցուներ իմաստութեամբ կը շինուի, ու հանճարով կը հաստատուի։

4 Եւ հսկմարաններըը գիտութեամբ՝ ամէն պէսպէս պատուական ու վայելուչ գանձերով կը լեցուին։

5 Իմաստուն մարդը զօրաւոր կ'ըլլայ, ու գիտութիւն ունեցողը ոյժը կ'աւելցնէ։

6 Վասն զի պատերազմի խոհեմութեամբ կ'ընես. և ապատութիւներ խորհրդականներու շատութիւնով կ'ըլլայ։

7 Իմաստութիւնը յիմարին համար շատ բարձր է. անիկայ դրանը մէջ իր բերանը չբանար։

8 Ով որ չարութիւն ընել կը մտածէ, անիկայ նենգամիտ պիտի կոչուի։

9 Ցիմարութեան խորհուրդը մեղք է, և ծաղր ընողը մարդոց գզուելի է։

10 Թէ՛ նեղութեան օրը թուլնաս, ոյժդ քիչ է։

11 Ընկալո՛ զանոնք որ մեռցուելու կը տարուին, ու սպաննուելու վրայ եղողները ազատէ՛ւ եւս մի՛ կենար։

12 Թէ որ ըսես թէ Մենք ասիկայ չգիտցանք, ան՝ սիրտերը կշռողը ինքը կը հասկընայ. ու քու հոգիդ պահպանողը ինքը գիտէ, և ամէն մարդուն իր գործերին չափովը պիտի հատուցանէ։

13 Ով բուկակ իմ՛ եմ ղը կ'ուտէ, որ ապիկ է, և մեղրախորհրդոյ կիր, որ քաղցր քաղցր է։

14 Իմաստութեան ճանչցուի ալ քու հոգիիդ այնպէս ըսուր պիտի ըլլայ, թէ որ գանիկայ գտնես, և ի վախճան մը կայ, ու քու յոյսդ պիտի չկտրի։

15 Ով չար՝ ի պատարին տանը դառնակալ մի ըլլար, անոր ի բնակարանը մի աներ։

16 Վասն զի արդարը թէև եօթը անգամ ալ իյնայ, պիտի կանգնի. հրայց չարերը ձախորդութեան մէջ պիտի իյնան։

17 Երբոր քու թշնամիդ իյնայ՝ մի ուրախանար, ու երբոր անոր ոտքը սահի՝ քու սիրտդ ինդ չընծայ։

18 Զրլլայ որ Տէրը տեսնէ ու իրեն անհաճոյ երեւնայ, և իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձնէ։

19 Ը՛զարդարողներուն համար մի սրտմտիր, — ամբարիշտներուն մի նախանձիր.

20 Վասն զի չար մարդը ետքէն վախճան չունենար. ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։

21 Ո՛րդեակ իմ՛ Տէրոջմէ ու թագաւորէն վախցիր, և խռովարար մարդոց հետ մի խառնուիր։

22 Քանզի անոնց կործանումը յանկարծ կ'ըլլայ, ու երկուքին ալ պատուհաս ո՞վ գիտէ։

23 Ես բաներն ալ իմաստուններուն չո՛՛՛է. ե՛դատաստանի մէջ աչառութիւն ընելը ադէկ չէ։

24 Ո՛վ որ ամբարիշտին կ'ըսէ թէ Դուն արդար ես, ազգերը անոր անէծք պիտի տան, — ժողովուրդները զանիկայ պիտի անարգեն։

25 Բայց յանդիմանութիւն տուողներուն շնորհք կ'ըլլայ, և անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ։

26 Շիտակ պատասխան տուողը շրթունքները կը համբուրէ։

27 Դուրսի գործդ կանոնաւորէ, և զանիկայ քու արտիդ մէջ կարգի դիր, ու տունդ ետքը շինէ։

28 Քու դրացիիդ դէմ զուր տեղը վկայութիւն մի՛ ըներ, և քու շրթունքներովդ մի խաբեր։

29 Մի՛ ըսեր թէ Ինծի կ'ընծի պէս որ բրաւ, ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ, ան մարդուն իր գործերուն համեմատ պիտի ընեմ։

30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն ու պակասութիւն մարդուն այգիին քովէն անցայ.

31 Եւ ահա ամենուն մէջը փուշեր բուսեր էին, ու անոնց երեսը ընդհնձեր ծածկեր էին, և անոր քարէ պատը փլած էր.

32 Ու երբոր աչքերս տեսայ, մտքիս մէջը պահեցի. անոր նայեցայ — ես խրատ առի.

33 Թէ՛ ոչ քիչ մը քնանաս, քիչ մը ներչնես, ու քիչ մը ձեռքդ ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար,

34 Քու ապրուստդ ճամբորդի պէս պիտի գայ, և քու կարօտութիւնդ ապառազինեալ մարդու պէս։

Ն. Բ. Գ. Ե. 1000

Ե՛նքը. սիրաց Ե Երեմ. ե. 3։ Տես գլ. իե. 22։ — Նչխէ. ը. 19։ — Տես բ Օր. իհ. 19։ Ես. ծգ. 12։

— Ապ. լ. 1, եէ։ Նգ. 3։ Գլ. գ. 31։ իգ. 17։ Հմր 19։

Բ Առաք. ա. 15։

Ս Ապ. ժ. 7։

Ը Գլ. իա. 22։ Ժող. ի՛. 16։

Ի Գլ. ժա. 14։ ժե. 22։ ի. 18։ Պատ. ժգ. 31։

Ա Կա՛՛յ յապաղութիւնը՝

Ղ Ապ. ժ. 5։ Գլ. ժգ. 6։

Խ Հռով. ա. 30։

Ծ Ապ. Ար. 4։ Եփ. Ծր. 6, 7։ Ա Ցես. ը. 16։

Կ Գլ. իա. 2։

Հ Ցոր. լգ. 11։ Ապ. կո. 12։ Երեմ. լո. 19։ Հռով. բ. 6։ Ցաքո. բ. 23։ Բր. 12։

Ն Նեղ. և. 1։

Շ Ապ. ժ. 19։ ՃՀԴ. 103։

Ո Գալ. իգ. 13։

Չ Ցաքո. ժ. 9. 13։

Պ Սա՛՛ Նահապետութեանց

---

16 Վասն զի արդարը թէև եօթը անգամ ալ իյնայ, պիտի կանգնի. հրայց չարերը ձախորդութեան մէջ պիտի իյնան։

17 Երբոր քու թշնամիդ իյնայ՝ մի՛ ուրախանար, ու երբոր անոր ոտքը սահի՝ քու սիրտդ ինդ չընծայ։

18 Զրլլայ որ Տէրը տեսնէ ու իրեն անհաճոյ երեւնայ, և իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձնէ։

19 Ը՛զարդարողներուն համար մի սրտմտիր, — ամբարիշտներուն մի նախանձիր.

20 Վասն զի չար մարդը ետքէն վախճան չունենար. ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։

21 Ո՛րդեակ իմ՛ Տէրոջմէ ու թագաւորէն վախցիր, և խռովարար մարդոց հետ մի խառնուիր։

22 Քանզի անոնց կործանումը յանկարծ կ'ըլլայ, ու երկուքին ալ պատուհաս ո՞վ գիտէ։

23 Ես բաներն ալ իմաստուններուն չո՛՛՛է. ե՛դատաստանի մէջ աչառութիւն ընելը ադէկ չէ։

24 Ո՛վ որ ամբարիշտին կ'ըսէ թէ Դուն արդար ես, ազգերը անոր անէծք պիտի տան, — ժողովուրդները զանիկայ պիտի անարգեն։

25 Բայց յանդիմանութիւն տուողներուն շնորհք կ'ըլլայ, և անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ։

26 Շիտակ պատասխան տուողը շրթունքները կը համբուրէ։

27 Դուրսի գործդ կանոնաւորէ, և զանիկայ քու արտիդ մէջ կարգի դիր, ու տունդ ետքը շինէ։

28 Քու դրացիիդ դէմ զուր տեղը վկայութիւն մի՛ ըներ, և քու շրթունքներովդ մի խաբեր։

29 Մի՛ ըսեր թէ Ինծի կ'ընծի պէս որ բրաւ, ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ, ան մարդուն իր գործերուն համեմատ պիտի ընեմ։

30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն ու պակասութիւն մարդուն այգիին քովէն անցայ.

31 Եւ ահա ամենուն մէջը փուշեր բուսեր էին, ու անոնց երեսը ընդհնձեր ծածկեր էին, և անոր քարէ պատը փլած էր.

32 Ու երբոր աչքերս տեսայ, մտքիս մէջը պահեցի. անոր նայեցայ — ես խրատ առի.

33 Թէ՛ ոչ քիչ մը քնանաս, քիչ մը ներչնես, ու քիչ մը ձեռքդ ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար,

34 Քու ապրուստդ ճամբորդի պէս պիտի գայ, և քու կարօտութիւնդ ապառազինեալ մարդու պէս։

Ն. Բ. Գ. Ե. 1000

Ե Ցոր. Ե. 19։ Ապ. լգ. 19։ լէ. 24։ Մաթ. է. 8։

Զ Ելք. է. 10։ Ամոս. Ե. 2։ բ. 14։ Ցաքո. ժբ. 21։

Է Ցոր. լ. 29։ Ապ. լե. 15. 19։ Գլ. ժէ. 5։ Ընդ. 12։

Ը Ապ. լէ. 1։ Նգ. 3։ Գլ. իգ. 17։ Հմր 1։

Թ Ապ. ժ. 6։

Ժ Ցոր. ժբ. 5. 6։ իա. 17։ Գլ. ժգ. 9։ ի. 20։

Ի Հռով. ժգ. 7։ ապաս. բ. 17։

Ա Ելք. փոխանակ

Ղ Ել. ժբ. 15։ բ Օր. ա. 17։ ժգ. 19։ Գլ. ժբ. 5։ իբ. 21։ Ցես. Ե. 24։

Ճ Գլ. ժէ. 15։ Եփ. Ե. 23։

Մ Պրով. Ե. 17. 18։ Պատ. ժգ. 28։

Յ Ելք. Ե. 25։

Ն Գլ. Ե. 22։ Մատ. Ե. 39. 44։ Հռով. ժբ. 17. 19։

Շ Ելք. Ե. 18։

Ո Ցոր. Ե. 19։ Ապ. լգ. 19։ լէ. 24։ Մաթ. է. 8։

Չ Ելք. է. 10։ Ամոս. Ե. 2։ բ. 14։ Ցաքո. ժբ. 21։

Պ Ցոր. լ. 29։ Ապ. լե. 15. 19։ Գլ. ժէ. 5։ Ընդ. 12։

Ջ Ապ. լէ. 1։ Նգ. 3։ Գլ. իգ. 17։ Հմր 1։

Ռ Ապ. ժ. 6։

Ս Ցոր. ժբ. 5. 6։ իա. 17։ Գլ. ժգ. 9։ ի. 20։

Վ Հռով. ժգ. 7։ ապաս. բ. 17։

Տ Ելք. փոխանակ

Ր Ղև. ժբ. 15։ բ Օր. ա. 17։ ժգ. 19։ Գլ. ժբ. 5։ իբ. 21։ Ցես. Ե. 24։

Ց Գլ. ժէ. 15։ Եփ. Ե. 23։

Ու Պրով. Ե. 17. 18։ Պատ. ժգ. 28։

Փ Ելք. է. 25։

Ք Գլ. Ե. 22։ Մատ. Ե. 39. 44։ Հռով. ժբ. 17. 19։

Օ Ելք. Ե. 18։

Ֆ Ցոր. Ե. 19։ Ապ. լգ. 19։ լէ. 24։ Մաթ. է. 8։

Ն·Բ·ԴԲ· Ելբ 700

ԳԼ· ԻԸ

1 Թագաւորներու վրայով։ Տ Վէհերէն, ու ա-ՀԱՅՑ զանազան պատճառներին դգուշանալու վրայով։

1 — Յանուր ալ Սողոմոնին առակներն են, որ Ցուդայի Եզեկիա Թագաւորին մարդիկները օրինակեցին։

2 Բ Քանը ծածկելը Աստուծոյ փառքն է. բայց թագաւորներուն փառքը Բանը ուէի քննելն է։

3 Երկինքից բարձրութիւնը ու երկրի խորութիւնը և թագաւորներուն սիրտը չքննուիր։

4 Վ Երցուր արծաթէն կղդանքը, ու ոսկերիչին համար ՀոՏոՐ անօթ կ՚ելլէ։

5 Ե Վերցուր Թագաւորին առջևէն ամբարիշտը, ու Ղանոր աթոռը արդարութեամբ կը հաստատուի։

6 Թագաւորին առջևը մի պարծիր, և մեծերուն տեղը մի կենար.

7 Ե Վան զի աղէկ է որ քեզի բան Թէ Հոս ելլէ, քան Թէ քու աչքերուդ տեսած իշխանէն առջևը վար իջեցրնեն քեզ։

8 Ը Կուի համար շուտով դուրս մի ելլեր. չըլլայ Թէ երբոր ընկերդ քեզ ամչցրնէ, դուն վերջը ինչ ընելիդդ չգիտնաս։

9 Բ Ընկերիդ հետ քու դատդ վարէ, բայց գաղտնիքը ուրիշին մի յայտներ.

10 Ձըլլայ որ լսողը քեզ անարգէ, ու դէշ անուանդ անջնջելի մնայ։

11 Բ Ցարմարութեամբ բռուած խոսքը արծաթէ զարդերու մէջ դՐՈՒՏԻ ոսկիի խնձորներու կը նմանի։

12 Խմաստունին յանդիմանող Թիւնը՝ մտիկ բնող ականջին ոսկիի օղ ու մարգարիտ մանեակ է։

13 Հ Աւատարիմ դեսպանը գիները իրկողներուն հունձքի ատեան ձիւնին զովութեանը պէս է, և իր տիրոջը հոգին կը զուարճացրնէ։

14 ՆՈւտա + առատաձեռնութեան վրայ պարծենցողը Խանանձրև ամպերու ու հովի պէս է։

15 Բ Համբերութեամբ իշխանին սիրտը կըշնուի, և անոյշ լեզուն ոսկորներ կը կուրէ։

16 Ե Թէ որ մեղր գտնես, քեզի բաւական եղածին չափ կեր, չըլլայ որ անով կշտանաս ու զանիկայ փսխես։

17 Քու ոտդ դրացիիդ տան չյաճախ չխոխ, չըլլայ որ քեզմէ ձանձրանայ ու քեզ ատէ։

18 Հ Իր դրացիին համար սուտ վկայութիւն ընողը ուռի, սուր և սրած նետի պէս է։

19 Նեղութեան օրը անհաւատարիմ մարդու ապաւինիլը փչրուող ակռայի և դիւրաշլոր ոտքի ապաՀՈՒՏԻՆԵԼՈՒ պէս է։

20 Ց Տրտում մարդուն առջևը երգեր երգողը ցուրտ օրը էր զգեստը հանողին, Նման բորակի վրայ քացախին կը նմանի։

21 Ք Թէ որ թշնամիդ անօթի է, ասոր հաց կերցուր, ու Թէ որ ծարաւ է, ասոր ջուր խմցուր.

22 Քանզի տառն ընելով ասոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր կը դիզես, և Տէրը քեզի հատուցում պիտի ընէ։

23 Հ Հիւսիսային հովը անձրևը ‡ կը ցրուէ, ու խոժոռ դէմքը՝ չարախօս լեզուն։

24 Ընդհակ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ, քան Թէ կռուատէր կրնկան հետ միև տան մէջ։

25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարաւած մարդուն՝ ատանկ ալ է հեռու երկրէ եկած բարի լուրը։

26 Չար մարդուն առջևը իյնող արդարը պղտորուած աղբիւրի ու աւրուած ակի կը նմանի։

27 Շատ մեղր ուտելը աղէկ չէ, և մարդոՏ ՈՐ փառքը փնտռելը փառք չէ։

28 Իր ոգին չզսպող մարդը փլած ու անպարիսպ քաղաքի պէս է։

ԳԼ· ԻԹ

1 Ցիմարներու, 13 ծոյերու, 17 ու հակառակ կռիւը բանաբերներու վրայով։

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն, ու հունձքի ատեն անձրև, այնպէս ալ յիմարին պատիւ չվայելեր։

2 Ինչպէս որ ճնճղուկը կը պտրտի, ու ծիծեռնիկը կը թռչի, այնպէս ալ Բառանց պատճառի անէծքը չգար։

3 Ֆ Ձիուն խարազան՝ ու իշուն սանձ՝ և յիմարներուն կռնակին գաւազան պէտք է։

4 Ցիմարին իր յիմարութեանը Համեմատ պատասխան մի տար, չըլլայ որ դուն ալ անոր նման ըլլաս։

5 Ծիմարին իր յիմարութեանը Համեմատ պատասխան տուր, չըլլայ որ անիկայ զինքը իմաստուն կարծէ։

6 Ցիմարին ձեռքովը խօսք խրկողը էր ոտքերը կը կտրէ ու ՀՅսա կը քաշէ։

7 Ինչպէս որ կաղին ոտքերը կ՚երերան, այնպէս ալ յիմարին բերնին մէջ առակը։

8 Ցիմարին պատիւ տուողը Ք քարկոյտի մը մէջ պատուհան քարերու ծրար դնողին կը նմանի։

9 Ըառակը յիմարին բերնին մէջ՝

Ն·Բ·ԴԲ· Ելբ 700

Ն Դան.գ.18։ Հաւ.ժբ.15։

Ն Նե.իգ.4։ 5։ Պատ.ե. 44։ Հաւ.ժբ.20։

Ե Բ Թագ.ժգ.12։

Ֆ Ցար.լե.22։

‡ Կամ՝ կը յարուցանէ։

Յ Սպ.հա.5։

Ն Գլ.ժԹ.13։ իս.9.19։

Հ Հմր 16։

Ռ Գլ.խե.2։

Ն Գլ.ժշ.22։

ԳԼ· ԻԶ

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն, ու հունձքի ատեն անձրև, այնպէս ալ յիմարին պատիւ չվայելեր։ — ա Թագ.ժբ.17։

2 Ինչպէս որ ճնճղուկը կը պտրտի, ու ծիծեռնիկը կը թռչի, այնպէս ալ Բառանց պատճառի անէծքը չգար։ Բ Թես.իգ.8։ ՑրօՐ.իգ.5։

3 Ֆ Ձիուն խարազան՝ ու իշուն սանձ՝ և յիմարներուն կռնակին գաւազան պէտք է։ Ֆ Սպ.լ.9։ Գլ.ժ.13։

4 Ցիմարին իր յիմարութեանը Համեմատ պատասխան մի տար, չըլլայ որ դուն ալ անոր նման ըլլաս։

5 Ծիմարին իր յիմարութեանը Համեմատ պատասխան տուր, չըլլայ որ անիկայ զինքը իմաստուն կարծէ։ Ծ Պատ.ժգ.1—4։ իս.24—27։

6 Ցիմարին ձեռքովը խօսք խրկողը էր ոտքերը կը կտրէ ու ՀՅսա կը քաշէ։ ՂբԲ.կը խմ.

7 Ինչպէս որ կաղին ոտքերը կ՚երերան, այնպէս ալ յիմարին բերնին մէջ առակը։

8 Ցիմարին պատիւ տուողը Ք քարկոյտի մը մէջ պատուհան քարերու ծրար դնողին կը նմանի։ § Կամ՝ պարսաւիկի մէջ քար կապողին

9 Ըառակը յիմարին բերնին մէջ՝

Ն · Ք · Գ · Խբ 700

դինովին ձեռքը մնողը փուշին պիտի է ։

10 Արծ է ամէն բան ստեղծողը , որ յիմարին վարձք կու տայ , և յանցաւորներուն վարձք կու տայ ։

11 Ի ինչպէս որ շունը իր փսխածին կը դառնայ , նոյնպէս ու յիմարը իր յիմարութեանը կը դառնայ ։

12 Ի Զինքը իմաստուն կարծող մարդ մը տեսար . աւելի յոյս կայ յիմարին քան թէ անկէ ։

13 Ը Ծոյլը կ'ըսէ թէ ճամբուն մէջ առիւծ կայ , հրապարակներուն մէջ առիւծ ։

14 Ինչպէս որ դուռը իր ծղնիներուն վրայ կը դառնայ , այնպէս ալ ծոյլը իր անկողնին վրայ ։

15 Բ Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ , ու բերանը անդամ տանելու դժուարութիւն կը զգայ ։

16 Ծոյլը իր աչքերուն՝ խելացի պատասխան տուող եօթը մարդէն աւելի իմաստուն կ'երեւնայ ։

17 Իրենը չեղած դատին համար բարկացող անցաւորը շունը առնելիս կ'բռնողին պէս է ։

18 Ինչպէս կատղած մարդը՝ որ կրակի կայծեր , նետեր ու մահ կը ցանէ ,

19 Ա այնպէս է ան մարդը՝ որ իր բարեկամին նենգութիւն կ'ընէ , ու ետքը կ'ըսէ ՝ Ը Ես կատակ ըրի ։

20 Առանց փայտի կրակը կը մարի , և Բ Թէ որ բամ չըլլայ , կռիւը կը դադարի ։

21 Ինչպէս ածուխ կայծերուն , ու փայտ կրակին , այնպէս է կռտասէր մարդը վէճ բորբոքելու ։

22 Բ Քամ մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներու պէս են , ու անոնք մինչեւ փորին ներս մտնելու կ'իջնեն։

23 Նուանդուն շրթունքները և չար սիրտը արծաթի կղկղանքով ապակած գոգի ամանի կը նմանին ։

24 Ատելոդը իր շրթունքներովը կը կեղծէ , ու սրտին մէջը նենգութիւն կը պահէ .

25 Բ Ընոր գեղեցիկ խօսուածքին չհաւատաս . վասն զի անոր սրտին մէջը եօթը գ գուէլի բան կայ ։

26 Ան որ իր ատելութիւնը նենգութեամբ կը ծածկէ , անոր չարութիւնը ժողովքի մէջ պիտի յայտնուի ։

27 Ի Փոս փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ , և ան որ քար կը գլորէ , իրեն պիտի դառնայ ։

28 Ստախօս լեզուն Բ իր ձեծածներըը կ'ատէ , ու շողոքորթող բերանը կործանում կ'բնէ ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Ընդհատութեան , 5 Ջրմեծութիւն սիրոյ , 11 գանգատի յանդիմանութեան գգուշանալու , 23 և բնականին խնամքի վրայով խրատներ ։

1 — Վ աղուան համար մի պարծիր , վասն զի չես գիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծնանի ։

2 Բ Քեզ ուրիշը գովէ և չէ թէ քու բերանդ , օտարը՝ և չէ թէ քու շրթունքներդ ։

3 Քարը ծանրութիւն , ու աւազը բեռ եղէ , բայց յիմարին բարկութիւնը երկուքէն ալ ծանր է ։

4 Բարկութիւնը անողորմ է , ու սրտմտութիւնը խիստ է . բայց Ե նախանձին առջեւը ով կրնայ կենալ ։

5 Ծ Բայտնի յանդիմանութիւնը ծածուկ սիրէն աղէկ է ։

6 Ի Բարեկամին պատէժ վերքերը հաւատարիմ են . բայց թշնամիին համբոյրները առատ են ։

7 Կուշտ մարդը խորիսխը կ'արհամարհէ . բայց Ջանօթի մարդուն ամէն լեղի բան անոյշ կու գայ ։

8 Իր տեղէն թափառական եղող մարդը իր բոյնէն թափառական եղող թռչունին պէս է ։

9 Եղը ու խունկը սիրտը կը զուարճացնեն . նմանապէս բարեկամին քաղցրութիւնը՝ մտերիմ խորհրդով ։

10 Քու բարեկամդ ու քու հօրդ բարեկամը մի թողուր , և քու նեղութեանդ ատենը քու եղբօրդ տունը մի երթար . Ի մօտ դրացին հեռու եղող եղբօրմէ աղէկ է ։

11 Ը Որդեակ իմ՝ իմաստուն եղիր ու սիրտս ուրախացուր , Բ որ զիս անարգողին պատասխան տամ ։

12 Բ Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ — կը զգուշանայ . Բայց միամիտները առաջ կ'անցնին — վնաս կը կրեն ։

13 Ի Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը առ , և օտար կնկան համար Բ ըլլալով եղողէն գրաւ առ ։

14 Թէ որ մէկը առաւօտուն կանուխ երկնէ , ու իր դրացին բարձր ձայնով օրհնէ , անիկայ անոր անէծք կը սեպուի ։

15 Ն Ընձրեւուտ օրուան չարունակ կաթիլը ու կռտասէր կնիկը իրարու կը նմանին ։

16 Զանիկայ ծածուկ պահողը հովը կը պահէ , և աջ ձեռքին վրէ պատճառ եղը վրէը կը յայտնէ ։

17 Երկաթը երկաթով կը սրուի , ու մարդը իր բարեկամին երեսը կը սրէ ։

18 Ի Թզենիին հոգ տանողը անոր պտուղը կ'ուտէ , և իր տէրը պահպանողը պատիւ կը գտնէ ։

19 Ինչպէս ջուրը՝ երեսը երեսին , նոյնպէս ալ սիրտը մարդը մարդուն կը ցուցընէ ։

20 Ի Դժոխքը ու կորուստը չեն կըշտանար , նոյնպէս ալ մարդուն աչքերը չեն կըշտանար ։

Ն · Ք · Գ · Խբ 700

— Գլ · ԺԸ · 19 20 Ցակ · դ · 13 · ԾԸ ։

Բ Գլ · Խե · 27 ։

Ե ա Ցօ · դ · 12 ։

Բ Գլ · Խբ · 23 · Գաղ · բ · 14 ։

Ի Սաղ · ՀԽԱ · 5 ։

Ղ Ցօ · դ · 7 ։

Ի Գլ · ԺԸ · 17 · ԺԸ · 24 · Տես գլ · ԺԹ · 7 ։

Ը Գլ · Ժ · 1 · Իգ · 15 · 24 ։

Ի Սաղ · ՃԻԷ · 5 ։

Բ Գլ · Իբ · 8 ։

Ե Տես եւ · Իբ · 26 · Գլ · Ի · 16 ։

Ղ Գլ · ԺԹ · 18 ։

Խ Պօ · Թ · 7 · 13 ։

Բ Գլ · Լ · 16 · Ա՛ր · բ · 5 ։

Ն. ք. դԲ. Իրր 700

ՀԱԳ. ա. 8։ ՀԳԼ. Ժէ. 3։

ՅՆ. ա. 5։ Երեմ. է. 3։ ԳԼ. իգ. 35։

ՂՍԱՂ. ՃԳ. 14։

ՈՂՔ. իգ. 17:36։ ՍԱՂ. ՃԳ. 5։

Բ ՄԱԹ. Ժբ. 28։ Ի ՍԱՂ. Ժ. 3։ ԽԹ. 18։ ՀԱՄ. ա. 32։

Ղ Ք ՅԱԿ. ԺԲ. 18։ 21։ ՄԱԹ. գ. 7։ ԺԳ. 4։ ՅԵԽԷ. է. 11։ Ի ՍԱՂ. ԾԲ. 6։

Ղ ԳՈՀ. է. 17։ ա ՊԵՏ. Բ. 15։ ա ԳՈՀ. Ր. 20. 27։

Ի ԳԼ. ԺԲ. 1։ ՀԱԳ. 18։ Է ԳԼ. ԽԹ. 3։ Ը ԳՈՐ. ԻԷ. 16, 17։ ԳԼ. ԺԳ. 22։ ՅՈՎ. Ր. 26։ Ժ ՉԱՔ. է. 11։ Ի ՍԱՂ. ԿԳ. 18։ ՀԱԳ. 7։ ԳԼ. Ժէ. 8։

տանաք . Ի մարդուն աչքերն ալ չեն կշտանար ։

21 Ի ԻՆՉԷՈ՝ Հալոցը արծաթը՝ և բուրան ոսկին կը ֆոյէ , այնպէս ալ մարդը զինքը դովող բերանը ֆոյէ ։

22 Ն ԳԻՇՄԱՐը յօրինի հետ անկանի մէջ ոտնդիտոտով ծեծես ալ , անոր յիմարութիւնը անկէ չերթար ։

23 Փու ուխտարներուդ վճռակը ազէկ դիտցիր , Ե ֆո՛ Հօտերուդ ազէկ նայէ ։

24 Վասն զի հարստութիւնը միշտ չեմար , ու թագը դարէ ի դար չտեւեր ։

25 Ը ԽԱՆԱՆԸը կը բուսնի , խոտը կ՚երեւնայ , և լեռներուն խոտերը կը ժողվուին ։

26 Գառները քու հագուստիդ համար են , ու նոխազները դաշտերուն գինն են ։

27 Փու կերակուրիդ համար Ե քու տանդ կերակուրին համար , ու քու աղախիններուդ ապրուստին համար բաւական այծի կաթ պիտի ուտենաս ։

ԳԼ. ԻՐ

1—28 Ընթերցուածներ և հոգևոր անկեղծութեան վրայով ընդհանուր ծանոթութիւններ ։

1 Ա ՄԲԱՐԻՇՈՐ առանց մկկու մը հայածելուն կը փախչի . բայց արդարները առույգ առիւծի պէս քաջասիրտ կ՚ըլլան ։

2 Երկրին յանցանքովը անոր իշխանները շատ կ՚ըլլան . բայց անոր վճռակը խնամատուն Ա գիտուն մարդուն ձեռքովը չՈՒՆ կը դիմանայ ։

3 Բ Ընդհանները զրկող չքաւոր մարդը հացի կարօտութիւն բերող յորդահոս անձրևի դԱ է ։

4 Գ Օրէնքը մերժողները ամբարիշտները կը գովին . Դ բայց օրէնքը պահողները անոնց դէմ կը կռնան ։

5 Ե Չար մարդիկները իրաւունքը չեն հասկընար . բայց ՏՏէրը փնտրողները ամէն բան կը հասկընան ։

6 Զ Իր կատարելութեանը մէջ բալող աղքատը ծուռ ճամբաներու մէջ քալող հարուստ մարդէն աղէկ է ։

7 Է Օրէնքը պահողը խնամատուն տղայ է . բայց շռայլներուն բարեկամ եղողը իր Հայրը կ՚ամչցնէ ։

8 Ը Իր ստացուածքը տոկոսիքով և վաշխով աւելցնողը զանիկայ աղքատին ողորմութիւն ընողին համար կը ժողվէ ։

9 Թ Ընդ որ օրէնքը մտիկ ընելէն ետ կը դարձնէ իր ականջը , Ե անոր աղօթքը անպատ պիղծ է ։

10 Ժ Ուղղները չար ճամբու մէջ մոլորցնողը իր փոսին մէջը պիտի իյնայ . Ի սակայն արդարները բարիք պիտի ժառանգեն ։

11 Հարուստ մարդը իր աչքերուն խմաստուն կ՚երեւնայ . բայց հանճարեղ աղքատը զանիկայ կը քննէ ։

12 Ժ Երբոր արդարները ուրախանան , մեծ փառք կ՚ըլլայ . բայց երբոր ամբարիշտները բարձրանան , մարդ * կը փնտռուի ։

13 Ի Իր յանցանքները ծածկողը յաջողութիւն չգտներ . բայց զանոնք խոստովանողը ու մեկդի ձգողը ողորմութիւն կը գտնէ ։

14 Ի ՄԻշտ վախցող մարդը երանելի է . Ն բայց իր սիրտը խստացընողը չարիքի մէջ պիտի իյնայ ։

15 Ղ Ընդհատ ժողովուրդի վրայ իշխող ամբարիշտը Ի մեծցող առիւծի ու անյագ արջու կը նմանի ։

16 Խոհեմութիւն չունեցող իշխանը շատ զրկողութիւններ կ՚ընէ . Բ բայց ագահութենէ զզուողը իր կեանքը կ՚երկարցնէ ։

17 Ժ † Արիւնապարտ մարդը մինչև գուբը կը փախչի . թող մէկը չպահպանէ զանիկայ ։

18 Ի Կատարելութեամբ քալողը փրկութիւն կը գտնէ . Ե բայց ծուռ մարդը ու երկու ճամբով կ՚երթայ , ՈՒՆԵ մէկուն մէջը կ՚իյնայ ։

19 Ը Իր երկիրը գործօղը հացով պիտի կշտանայ , ու դատարկ մարդուց հետևողը աղքատութեամբ պիտի լեցուի ։

20 Հաւատարիմ մարդը շատ օրհնութիւններ կ՚ՈՒՆԵ . Ի բայց հարստանալու արտորացողը պիտի չարդարանայ ։

21 Ը Անչառութիւն ընելը ազէկ չէ . վասն զի Ա պատառ մը հացի համար մարդ յանցանք կը գործէ ։

22 Է Չար աչք ունեցող մարդը հարստանալու կ՚արտորայ , ու չգիտեր որ իր վրան աղքատութիւն պիտի գայ ։

23 Ա Մարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը գտնէ՝ լեզուով շողոքորթութիւն ընողէն աւելի ։

24 Ընդ որ իր Հայրը կամ իր մայրը կը կողոպտէ , բսելով թէ Ցանցանք չէ , անիկայ Ա ապականարար մարդուն ընկերն է ։

25 Է Հպարտ սիրտ ունեցող մարդը կռիւ կը հանէ . Բ բայց Տէրոջը ապաւինողը պիտի գիրնայ ։

26 Իր սրտին ապաւինողը անմիտ է . բայց իմաստութեամբ քալողը պիտի ազատի ։

27 Ր Ընդհատին տուողը կարօտ չըլլար . բայց ՈՒՆԵ երես դարձընողը շատ անէծքներ կ՚ՈՒՆԵ ։

Ն. ք. դԲ. Իրր 700

ԼԳԼ. իգ. 27։ Ի ՄԱԹ. է. 33։

Ի ՀԱԳ. 28։ ԳԼ. ԺԱ. 10։ ԻԲ. 2։ ՏԻՏ. ՅԱԳ. Ժ. 6։

* Կ՚ԱՐ. կը պահնպաքի։

Ն ՍԱՂ. ԼՐ. 3, 5։ ա ՅՈՀ. ա. 8։ 9։ 10։

Հ ՍԱՂ. ԺԷ. 8։ ԳԼ. իգ. 17։ Ն ՀԱՄ. Բ. 5։ ԺԱ. 20։

ՂԵՂ. ա. 14, 16, 22։ Ի ՄԱԹ. Բ. 16։ Ա ՊԵՏ. Ե. 8։

ՃՈՆ. Թ. 6։ ԵՂ. իա. 14։ † ԵՒԲ. ԱՆԱՒ ՄԸ ԱՐԻՒՆԱՎ ՁԵՌՆԱԾ Ա ԳԼ. Ժ. 9։ 25։ Ն ՀՐՉ 6։

ԼԳԼ. ԺԲ. 11։

Ա ԳԼ. Ժգ. 11։ Ի. 21։ իգ. 4։ ՀՐՉ 22։ ա ՏԻՄ. գ. 9։

ՂԳԼ. ԺԲ. 5։ իգ. 23։ Ա ԵԶԿ. ԺԳ. 19։

Է ՀՐՉ 20։

Ա ԳԼ. ԻԷ. 5, 6։

Ա ԳԼ. ԺԲ. 9։

ՂԳԼ. ԺԳ. 10։ ա ՏԻՄ. գ. 6։

ԲՐ ՕԲ. ԺԱ. 7, ԼԵ։ ԳԼ. ԺԲ. 17։ իբ. 9։

28 ¶ Թէ որ ամբարիշտները բարձրանան, մարդիկները կը պահուին. բայց թէ որ անոնք կորսուին, արդարները կը շատնան։

ԳԼ. Ի Թ

1 Ընդհանուր 15 և մասնաւոր կառավարութեան վրայով խրատներ։ 22 Բարկութեան, ամբարտաւանութեան, դաղութեան, երկչոտութեան և երեսպաստութեան վրայով։

1 – ¶ Հատ անդամ յանդիմանուած՝ մարդը՝ որ իր պարանոցը կը խստացընէ, յանկարծ պիտի կոտրուի, ու բժշկութիւն պիտի չգտնէ։

2 ¶ Թէ որ արդարները զօրանան, ժողովուրդը կ՚ուրախանայ. բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ՚ունենայ, ¶ ժողովուրդը կը հեծէ։

3 ¶ Իմաստութիւն սիրող մարդը իր Հայրը կ՚ուրախացընէ. ¶ բայց պոռնիկներուն բնակը եղողը ստացուածքը կը ցրուէ։

4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ երկիրը. բայց կաշառք առնողը զանիկայ կը կործանէ։

5 Իր բնակիչին չողոքորթութիւն բնող մարդը անոր քայլերուն որոգայթի կը լարէ։

6 Չար մարդուն ամբարշտութեանը մէջ որոգայթի կայ. բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան մէջ պիտի ըլլայ։

7 ¶ Ընդարձակ աղքատներուն դատը գիտէ. ¶ այլ չար մարդը տեղեակ չըլլար։

8 ¶ Ծաղր բնող մարդիկները քաղաքը կը բռնկցընեն. բայց իմաստուններուը բարկութիւնը կը դադրեցընեն։

9 Իմաստուն մարդը երբոր յիմարին հետ վիճաբանութիւն կ՚ընէ, ¶ թէ՛ որդովի և թէ՛ ծիծաղի, հանգիստ չըլլար։

10 ¶ Արիւնահեղ մարդիկները արդարը կ՚ատեն. բայց ուղիղները անոր արդիւնութիւնը կը հարցընեն։

11 ¶ Յիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ. բայց իմաստունը զանիկայ ուրիշ առանի կը պահէ։

12 Սուտ խօսքերուն ականջ դնող իշխանին բոլոր ծառաները չար կ՚ըլլան։

13 Ընդբառը ու բռնաւորը ¶ իրարու հանդիպեցան. ¶ երկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Ցէրն է։

14 ¶ Ընդբառները ճշմարտութեամբ դատող թագաւորին աթոռը յաւիտեան հաստատ կ՚ըլլայ։

15 ¶ Գաւազանը ու յանդիմանութիւնը իմաստութիւն կուտայ. բայց ¶ իր խոժոռը ձգուած տղան իր մայրը կ՚ամչցընէ։

16 Երբոր ամբարիշտները շատնան, յանցանքը կը շատնայ. ¶ բայց արդարները անոնց իյնալը պիտի տեսնեն։

17 Խրատէ քու որդիդ, որ քեզ հանգստացընէ, և քու հոգիդ զուարճացընէ։

18 ¶ Առանց մարգարէութեան ժողովուրդը կը խոտորի, բայց ¶ օրէնքը պահողը երջանիկ կ՚ըլլայ։

19 Հաւկրցող ու պատասխան չըտուող ծառան խօսքերով չխրատուիր։

20 Իր խօսքերուն մէջ արտորացող մարդ մը տեսար. ¶ աւելի յոյս կայ յիմարէն քան թէ անկէ։

21 Թէ որ մէկը իր ծառան տղայութենէն փափկութեամբ կը մեծցընէ, վերջապէս անիկայ իր տղան կ՚ըլլայ։

22 ¶ Բարկասիրտ մարդը կռիւ կը հանէ, և ցասկոտ մարդը շատ յանցանքներ կը գործէ։

23 ¶ Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործանէ. բայց հեզասիրտ մարդը փառք կը վաստկի։

24 Գողին բնակը եղողը իր հոգին կ՚ատէ. ¶ անիկայ երդումի կը լսէ, ու իր ¶ խոպանը չյայտներ։

25 ¶ Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ. բայց Ցէրովը ապահովեցողը ամուր ապաստանարան կ՚ունենայ։

26 ¶ Շատերը իշխանին երեսը կը փնտռեն. բայց մարդուն իրաւունքը Ցէրոջմէն է։

27 Անօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է, և ուղղութեամբ քալողը ամբարշտին զզուելի է։

ԳԼ. Լ

1 Ագուրին հատուած խոստովանութիւնը. 7 անոր երկու խնդիրքը։ 10 Ծառայի մը անբաւութիւն չլսելու վրայով։ 11 Չարս չար ցեղեր։ 15 Չարս անասկ չկշտացող բաներ։ 17 Ծնողքը չանարգելու վրայով։ 18 Չարս բան՝ գիտալու դժուար։ 21 Չարս անասնելի բան։ 24 Չարս անասկ խելացի կենդանիներ։ 29 Չարս կարգ գեղեցիկ քայլուածք ունեցողներ։ 32 Բարկութիւնը պէտք է արգիլել։

1 Յակէհան Ագուրին խօսքերը, այսինքն՝ պատգամը՝ որ անիկայ Իթիէլին խօսեցաւ, Իթիէլին և Ուքալին։

2 ¶ Ցիրաւի ես ամէն մարդէ յիմնդրամիտ եմ, ու ես մարդկային խոհեմութիւն չունիմ։

3 Ես իմաստութիւն չսորվեցայ, ու †Ս. Սրբոցը գիտութիւնը չեմ գիտեր։

4 ¶ Երկինքը ով ելաւ ու իջաւ. ¶ հովը իր ձեռքերուն մէջը ով

Ն. Ա. ԳԲ. Հբր 700

ՀՀիր 12։ Գլ. Իմ. 2։ – Ցոր. խդ. 4։

ա ա Թագ. ր. 25։ ր Պն. ւգ. 16։ Գլ. ա. 24—27։ * կամ՝ Կրնաւաձը

¶ Նեհ. ր. 15։ Գլ. ժա. 10։ Հբ. 12։ 28։

‡ Նեհ. գ. 15։

† Գլ. ժ. 1։ ԺԱ. 20։ ԻԱ. 11։

Ի Գլ. և. 9։ 10։ գ. 26։ Հբ. 7։ Դլ. ԺԱ. 13, 30։

Ղ Ցոր. Իմ. 16։ լ. 13։ Ապ. Խա. 1։

Ի Գլ. ժա. 11։

ը Նեղկ. Իր. 33։

Ճ Պաա. ժա. 17։

Ժ Ծն. գ. 5. 8։ ա Ցօհ. գ. 12։

Ի Գաա. ժգ. 17։ Գլ. ՀՐ. ԺԶ. 16։ ԺԳ. 33։

Լ Գլ. Իր. 2։

Խ Պաա. և. 45։

Ծ Ա Սպ. Ղր. 2, 4, 13, 14։ Գլ. Ք. 28։ ԻԱ. 5։

Կ Հմր 17։

28 Թէ որ ամբարիշտները բարձրանան, – մարդիկները կը պահուին. բայց թէ որ անոնք կորսուին, արդարները կը շատնան։

ԳԼ. Ի Թ

1 Ընդհանուր 15 և մասնաւոր կառավարութեան վրայով խրատներ։ 22 Բարկութեան, ամբարտաւանութեան, դաղութեան, երկչոտութեան և երեսպաստութեան վրայով։

1 – ¶ Հատ անդամ յանդիմանուած՝ մարդը՝ որ իր պարանոցը կը խստացընէ, յանկարծ պիտի կոտրուի, ու բժշկութիւն պիտի չգտնէ։

2 ¶ Թէ որ արդարները զօրանան, ժողովուրդը կ՚ուրախանայ. բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ՚ունենայ, ¶ ժողովուրդը կը հեծէ։

3 ¶ Իմաստութիւն սիրող մարդը իր Հայրը կ՚ուրախացընէ. ¶ բայց պոռնիկներուն բնակը եղողը ստացուածքը կը ցրուէ։

4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ երկիրը. բայց կաշառք առնողը զանիկայ կը կործանէ։

5 Իր բնակիչին չողոքորթութիւն բնող մարդը անոր քայլերուն որոգայթի կը լարէ։

6 Չար մարդուն ամբարշտութեանը մէջ որոգայթի կայ. բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան մէջ պիտի ըլլայ։

7 ¶ Ընդարձակ աղքատներուն դատը գիտէ. ¶ այլ չար մարդը տեղեակ չըլլար։

8 ¶ Ծաղր բնող մարդիկները քաղաքը կը բռնկցընեն. բայց իմաստուններուը բարկութիւնը կը դադրեցընեն։

9 Իմաստուն մարդը երբոր յիմարին հետ վիճաբանութիւն կ՚ընէ, ¶ թէ՛ որդովի և թէ՛ ծիծաղի, հանգիստ չըլլար։

10 ¶ Արիւնահեղ մարդիկները արդարը կ՚ատեն. բայց ուղիղները անոր արդիւնութիւնը կը հարցընեն։

11 ¶ Յիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ. բայց իմաստունը զանիկայ ուրիշ առանի կը պահէ։

12 Սուտ խօսքերուն ականջ դնող իշխանին բոլոր ծառաները չար կ՚ըլլան։

13 Ընդբառը ու բռնաւորը ¶ իրարու հանդիպեցան. ¶ երկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Ցէրն է։

14 ¶ Ընդբառները ճշմարտութեամբ դատող թագաւորին աթոռը յաւիտեան հաստատ կ՚ըլլայ։

15 ¶ Գաւազանը ու յանդիմանութիւնը իմաստութիւն կուտայ. բայց ¶ իր խոժոռը ձգուած տղան իր մայրը կ՚ամչցընէ։

16 Երբոր ամբարիշտները շատնան, յանցանքը կը շատնայ. ¶ բայց արդարները անոնց իյնալը պիտի տեսնեն։

17 Խրատէ քու որդիդ, որ քեզ հանգստացընէ, և քու հոգիդ զուարճացընէ։

18 ¶ Առանց մարգարէութեան ժողովուրդը կը խոտորի, բայց ¶ օրէնքը պահողը երջանիկ կ՚ըլլայ։

19 Հաւկրցող ու պատասխան չըտուող ծառան խօսքերով չխրատուիր։

20 Իր խօսքերուն մէջ արտորացող մարդ մը տեսար. ¶ աւելի յոյս կայ յիմարէն քան թէ անկէ։

21 Թէ որ մէկը իր ծառան տղայութենէն փափկութեամբ կը մեծցընէ, վերջապէս անիկայ իր տղան կ՚ըլլայ։

22 ¶ Բարկասիրտ մարդը կռիւ կը հանէ, և ցասկոտ մարդը շատ յանցանքներ կը գործէ։

23 ¶ Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործանէ. բայց հեզասիրտ մարդը փառք կը վաստկի։

24 Գողին բնակը եղողը իր հոգին կ՚ատէ. ¶ անիկայ երդումի կը լսէ, ու իր ¶ խոպանը չյայտներ։

25 ¶ Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ. բայց Ցէրովը ապահովեցողը ամուր ապաստանարան կ՚ունենայ։

26 ¶ Շատերը իշխանին երեսը կը փնտռեն. բայց մարդուն իրաւունքը Ցէրոջմէն է։

27 Անօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է, և ուղղութեամբ քալողը ամբարշտին զզուելի է։

ԳԼ. Լ

1 Ագուրին հատուած խոստովանութիւնը. 7 անոր երկու խնդիրքը։ 10 Ծառայի մը անբաւութիւն չլսելու վրայով։ 11 Չարս չար ցեղեր։ 15 Չարս անասկ չկշտացող բաներ։ 17 Ծնողքը չանարգելու վրայով։ 18 Չարս բան՝ գիտալու դժուար։ 21 Չարս անասնելի բան։ 24 Չարս անասկ խելացի կենդանիներ։ 29 Չարս կարգ գեղեցիկ քայլուածք ունեցողներ։ 32 Բարկութիւնը պէտք է արգիլել։

1 Յակէհան Ագուրին խօսքերը, այսինքն՝ պատգամը՝ որ անիկայ Իթիէլին խօսեցաւ, Իթիէլին և Ուքալին։

2 ¶ Ցիրաւի ես ամէն մարդէ յիմնդրամիտ եմ, ու ես մարդկային խոհեմութիւն չունիմ։

3 Ես իմաստութիւն չսորվեցայ, ու †Ս. Սրբոցը գիտութիւնը չեմ գիտեր։

4 ¶ Երկինքը ով ելաւ ու իջաւ. ¶ հովը իր ձեռքերուն մէջը ով

Ն. Ա. ԳԲ. Հբր 700

ՀՀիր 12։ Գլ. Իմ. 2։ – Ցոր. խդ. 4։

Ղ Գլ. ժ. 1։ ԺԶ. 21, 25։

Ի Սպ. Լ. 36։ Ծր. 10։ գա. 8։ գը. 11։

ը Գլ. ժգ. 24։ ԺԹ. 18։ Իր. 15։ Խգ. 13, 14։ Հմր 15։

Ճ Ասթ. գ. 1։ Ամմ. Ը. 11։ 12։

Ժ Ցօհ. ժգ. 17։ Ցակ. ա. 25։

Ի Գլ. Խգ. 12։

Լ Ցոր. Իր. 29։ Գլ. ԺԶ. 33։ Ժը. 12։ Եա. Կգ. 2։ Դան. գ. 30։ 31։ Ե. Պաա. Խգ. 12։ Դլ. ԺԳ. 11։ Ժը. 14։ Գար. Ժը. 23։ Ցակ. գ. 6։ 10։ ՄԹաա. և. 5։

Խ Գլ. և. 4։

Ծ Ծն. Ժը. 12։ Ի. 2։ 11։

Կ Գլ. ԺՀ. 6։

Ն · Ա · ԴԲ · Իրր 700

Ժողվենց . Ջուրերը էր հանդերձին մէջ՝ ալ ամէնուն . երկրիս բոլոր ծայրերը ալ հաստատեց . անոր անունը ինչ է , ու անոր որդւոյն անունը ինչ է . թէ որ գիտես , ըսէ :

Ի Առակ · Ժբ · 6 · Ժբ · 30 · Ժթ · 8 · Ճժթ · 140 · Ղ Առակ · Ժբ · 30 · Հգ · 11 · Ճժե · 9 · 10 · 11 ·

5 Ի Աստուծոյ ամէն խօսքերը մաքուր են . վահիկայ իրեն ապաւինողներուն ապար է :

Ի Առակ · Ժբ · 6 · Ժբ · 30 · Ժթ · 8 · Ճժթ · 140 ·

6 Ի Գուն անոր խօսքերուն վրայ բան մի աւելցներ , որ չըլլայ թէ քեզ յանդիմանէ , ու դուն սուտ հոս երեւնաս :

Ի Ր Օր · Գ · 2 · Ժբ · 32 · Ցայտ · Իր · 18 · 19 ·

7 Քեզմէ երկու բան կը խնդրեմ . մեռնելէս առաջ չզրկես զիս անոնցմէ մի՛ քեզի .

8 Ունայնութիւնը և սուտ խօսքը հեռացուր . հնծի աղքատութիւն կամ հարստութիւն մի՛ տար . հիմ սովորական հացովս զիս կերակրէ .

Ը Մատ · Գ · 11 ·

Ի Ր Օր · Բ · 12 · 14 · 17 · Լա · 20 · Լբ · 15 · Նէեմ. Թ · 25 · 26 · Ցար · լա · 24 · 25 · 28 · Ովս · Ժգ · 6 ·

9 Ի Զըլլայ որ կշտանամ և ուրանամ , ու ՅԵՐը ալ է , ըսեմ . և չըլլայ որ աղքատանամ ու գողնամ , և իմ Աստուծոյս անունը պարապ տեղը բերանս առնեմ :

10 Ծառային մէջ համար իր տիրոջը ամբաստանութիւն մի՛ բներ , չըլլայ որ քեզի անէծք տայ , ու դուն յանցաւոր դառնաս :

11 Ցեղ կայ որ իր հայրը կ՚անիծէ , և իր մայրը չօրհնէր :

Ֆ Գաղ · Ժբ · 11 ·

12 Ցեղ կայ որ Ի՛ր աչքին առջեւ մաքուր է , սակայն իր ապտակութենէն լուացուած չէ :

Ի Առակ · Ճլա · 1 · Գաղ · գ · 17 ·

13 Ցեղ կայ որ Ի՛անոր աչքերը խիստ ամբարտաւան են , ու անոր արտեւանունքները բարձրացած են :

Ե Ցար · իթ · 17 · Առակ · Ժբ · 2 · Ժէ · 4 · Գաղ · Ժբ · 18 ·

14 Ե Ցեղ կայ որ անոր ակռաները սուրերու պէս են , և անոր ժանիքները դանակներու պէս են , Ի աղքատները երկրիս վրայէն՝ ու տըժանկները մարդոց միջէն ուտելու համար :

Ի Առակ · Ժգ · 4 · Ա՛մաղ · բ · 4 ·

15 Տզուկը երկու աղջիկ ունի . Ցուր՝ տուր . Ի՛ըՒՒ՝ Ան իրենը չեն կշտանար , — չորս բան կայ՝ որ Հերիք է՝ չեն ըսեր .

Ի Գաղ · իե · 20 · Ա՛մր · բ · 5 ·

16 Ի Գեղեցմանը , ամուլ արգանդը , երկիրը որ ջրով չկշտանար , ու կրակը որ Հերիք է՝ չըսեր :

Ի Ա՛ն · թ · 22 · Ղէ · ի · 9 · Գաղ · ի · 20 · իգ · 22 ·

17 Ի Ան աչքը որ իր հայրը ծաղր կ՚ընէ , և իր մօրը ՇԱԳԱՆԴԻԼը կ՚անարգէ , ձորերուն ագռաւները պիտի փորեն , ու զանկակայ արծիւնները ձագերը պիտի ուտեն :

18 Ան իրեք բանէ ինծի զարմանալի կ՚երեւնայ , և չորս բան Ի՛ոչ որ չեմ գիտեր .

19 Օդին մէջը արծիւին ճամբան , ապառաժի վրայ օձին ճամբան , ծովուն մէջը նաւուն ճամբան , ու աղջկան քով երիկ մարդուն ճամբան :

Ն · Ա · ԴԲ · Իրր 700

20 Շնացող կնկան ճամբան ալ այնպէս է . կ՚ուտէ ու բերանը կը սրբէ , և Ձարս թէ՝ չըրի՝ կ՚ըսէ :

21 Երեք բանէ համար երկիրը կը դողայ , ու չորս բան կայ , որոնք չկրնար տանիլ .

22 Ծառան երբոր թագաւորէ , յիմարը երբոր հացով կշտանայ ,

Ե Գաղ · Ժէ · 10 · Ժող · ժ · 7 ·

23 Ատելի կնիկը երբոր կարգուի , և աղախինը երբոր իր տիկնոջը ժառանգ ըլլայ :

24 Երկրիս վրայ չորս բան կայ որ պզտիկ են , բայց անոնք շատ խելացի են .

25 Ֆ Մրջիւնները զօրաւոր ժողովուրդ մը չեն , բայց իրենց կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստեն .

Ֆ Գաղ · ղ · 6 · Ճ ·

26 Ղ Ճագարները տկար ժողովուրդ մըն են , բայց իրենց տուները վէմերու մէջ կը շինեն .

Ղ Առակ · Ճգ · 18 ·

27 Մարախները թագաւոր չունին , սակայն ամէնը դունդ դունդ դուրս կ՚ելլեն .

28 * Մողէսը էր ձեռքերովը պատը՚ուռ կը փակչի , ու թագաւորաց պալատներուն մէջ կը գտնուի :

* Կ՚Ա՛ՍԱՐ · ԵՔԷ · ԱԼԻՄՈՒԹ , ուրիշ ԿՒՄՆԱՒ ՀԱՂՈՒԹ ՔՈՒԼԵՐԷՆ ԱՒԵԼԻ ՇԱՏ ՈՒՐԱԽ ԵՄ ԱՐՔԱՅԻ ԱՒԼԻ :

29 Ազնիկ քալող երեք բան կայ . և չորս բան կայ որ գեղեցիկ քալուածք ունի .

30 Առիւծը՝ որ ամէն անասուններէն զօրաւոր է , ու բնաւ ետկուն երեսէն ետ չդառնար .

31 † Մէյքը կապած չէն՚՝ ուրնիսաքը , և թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր հետն է :

† Կ՚Ա՛ՍԱՐ ՈՐԱՍԱՆ ՀԱՒՆԸ

32 Թէ որ բարձրանալով յիմարութիւն ըրիր , կամ մէկ չարութիւն մը մտածեցիր , ‡ ձեռքդ բերնիդ վրայ դիր .

‡ Ցար · իա · 5 · իե · 4 · Ժող · ը · 3 · Միք · է · 16 ·

33 Վասն զի թէ որ կաթը ծեծես , կոդի կ՚ելլէ , թէ որ քիթը ճմլես , արիւն կ՚ելլէ . նոյնպէս թէ որ բարկութիւնը գրգռես , կռիւ կ՚ելլէ :

ԳԼՈՒԽ ԼԱ

1 Պարկեշտութեան ու բարեհաճութեան վրայով Լեմուէլին խրատները : 6 Աշտարակ մըգը մեծութեան ու պատուականութեան վրայով : 10 Ընարքնի կնկան գովութիւնը ու արդիւնութիւնները :

1 Լեմուէլ թագաւորին խօսքերը՝ ՚ուխտով՝ պատգամը՝ որ անոր մայրը անոր սորվեցուց :

Իրր 1015 — Գաղ · ի · 1 ·

2 Ի՞նչ ըսեմ՝ որդեակ իմ , ի՞նչ ըսեմ՝ էվ իմ արուայնիս որդին . ի՞նչ ըսեմ՝ իմ ուխտերուս որդին ;

Բ Նա · իթ · 15 ·

3 Քու զօրութիւնդ կնիկներուն մի՛ տար , ոչ ալ քու ճամբաներդ թագաւորներ բնաջինջ ընողնե՛ր :

Ֆ Գաղ · ե · 9 · Ար Օր · ժե · 17 · Նէեմ. ժգ · 26 · Գաղ · ի · 26 · Ովս · գ · 11 ·

Ն · Ք · ԳԲ · Իրբ 1015

Ես · ԺԷ · 17 ։

Ղ Ովս · գ · 11 ։

Ե Պտղ · ԽԴ · 15 ։

Ը Ցեռ · ԹՐ · 15։ 16 ։

Ի ա թագ · ԺԹ · 4 ։

Եսթ · գ · 16 ։

Ա Ղե · ԺԹ · 15 ։ ր Օր · ա · 16 ։

Ի Ցար · ԹՐ · 12 ։ Նա · ա · 17 ։ Երեմ · Իր · 16 ։

Լ Գլ · Ժբ · 4 ։ Ժբ · 22 ։ ԺԹ · 14 ։

* Պ՚ յաժամբութեամբ։

Ի Հով · Ժբ · 11 ։

Ա Ղա · Ժբ · 42 ։

4 Ո՛վ Լեմուէլ՝ Թագաւորներուն չվայլեր , գինի խմիլը Թագաւորներուն չվայլեր , և օղի խմիլը իշխաններուն չվայլեր .

5 Զգլալայ որ խմին ու օրէնքը մոռնան , և տառապեալներէն մէկուն դատաստանը ծռեն ։

6 Օղին կոպսուելու վրայ եղողին , ու գինին դառնահոգիներուն տուէք ,

7 Որ անոնք խմին ու իրենց աղքատութիւնը մոռնան , և իրենց նեղութիւնը ալ չյիշեն ։

8 Բայց քու բերանդ համր մարդուն համար , հա՜ բոլոր անխնամ մնացածներուն դատին համար ։

9 Բայց քու բերանդ , Թ արդարութեամբ դատէ , և Ի աղքատին ու տնանկին դատաստանը տես ։

10 Ո Ւռաքինի կնիկը ո՞վ կրնայ գըտնել . անոր գինը գոհարներէն շատ աւելի է ։

11 Անոր էրկանը սիրտը անոր վրայ վստահ է , ու աւարի կարօտ չըլլար .

12 Անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ անոր բարիք կը բերէ , և ոչ Թէ չարիք .

13 Բուրդ ու քէտան կը փնտռէ , և * ուզածը ձեռ քովը կը գործէ ։

14 Անիկայ վաճառականի նաւերուն կը նմանի . իր հացը հեռու տեղէն կը բերէ ։

15 Ե՛ւ Ի անիկայ գիշերով կ՚ելլէ , ու Ի տանը Ֆ ր Ի Ե ր ո՜ն կերակուր , և իր ադախիններուն բաժին կու տայ ։

16 Արտի մը վրայ կը խորհի ու զանիկայ ծախու կ՚առնէ , Ե իր ձեռ քերուն պտուղէն այդի կը տնկէ ։

17 Իր մէջքը զօրութեամբ կը պնդէ , ու իր բազուկները կը զօրացընէ ։

18 Իր վաստակին ազէկ ըլլալը կը Տեսկընայ . անոր ճրագը գիշերը չմարիր ։

19 Իր ձեռ քերը Իլկին կ՚երկընցընէ , ու ափովը բոքը կը բռնէ ։

20 Ձեռ քը աղքատին կը բանայ , ու ձեռ քերը կարօտներուն կ՚երկընցընէ ։

21 Իր տանը Ֆ ր Ո Ց Համար ձիւնէն չվախնար . քանզի բոլոր ընտանիքը կրկին հանդերձ հագած են ։

22 Իրեն ծածկոցներ կը շինէ . իր հանդերձը բեհեզ ու ծիրանի է ։

23 Ո Ր Ընոր էրկը կը ճանչցուի դռներուն մէջ՝ երբոր երկրին ծերերուն հետ կը նստի ։

24 Կտաւ կը գործէ ու կը ծախէ , և վաճառականներուն գօտիներ կու տայ ։

25 Զօրութիւն ու փառք կը հագնի . ու եւթի օրերը պիտի ուրախանայ ։

26 Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ , և իր լեզուին վրայ † բարեպաշտութեան օրէնք կայ ։

27 Իր տանը ճամբաները կը քննէ , և ծուլութեան հացը չուտեր ։

28 Ընոր տղաքը կ՚ելլեն , ու զանիկայ երանելի կ՚անուանեն . անոր էրկին ալ զանիկայ կը գովէ , ըսե՛լով ,

29 Շատ աղջիկներ առաքինի եղան . բայց դուն ամենէն գերազանցես և զարբ ։

30 Վայելչութիւնը սուտ է , ու գեղեցկութիւնը ունայն է . այլ Ցերոջմէ վախցող կնիկը պիտի գովուի ։

31 Տուէք անոր իր ձեռ քին պտուղէն . ու անոր գործքերը դռներու մէջ գովեն զանիկայ ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իրբ 1015

Ես · ԽԶ · 28 ։ Երբ · Ժ · 16 ։

† Պ՚ աղբութեան

ԳԻՐՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ժողովողը կը ցուցընէ թէ բոլոր մարդկային բաները ունայնութիւն են, 4 որովհետև ամէն սերունդները անգադար կ'աշխատին, 9 բայց նոր բան մը յառաջ չեն բերեր, ու ամէն հին բաներն ալ կը մոռցուին. 12 և թէ ինքը այնպէս գործած է իմաստութեան քննութիւններով։

1 Երուսաղէմի մէջ թագաւորող Դաւթի որդւոյն՝ Ժողովողին խօսքերը։

2 Ունայնութիւն ունայնութեանց, ըսաւ Ժողովողը, ունայնութիւն ունայնութեանց, ամէն բան ունայնութիւն է։

3 Ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ մարդ աշխատութեան տակը քաշած բոլոր աշխատանքին։

4 Ազգ կ'երթայ, և ազգ կու գայ. Երկիրը միշտ կը կենայ։

5 Նաև արևը կը ծագի ու արևը կը մտնէ, և իր ծագած տեղը արագորայով կը դառնայ։

6 Հովը դէպ ի հարաւ կ'երթայ, ու դէպ ի հիւսիս կը պտըտի. Հովը աս դին ան դին պտըտելով՝ կ'երթայ իր շրջաններուն համեմատ կը դառնայ։

7 Ամէն գետերը ծովը կ'երթան, բայց ծովը չի լեցուիր. ան տեղը որ գետերը կ'երթային, նորէն հոն կ'երթան։

8 Ամէն խօսքերը կը հատանին, մարդս խօսելու կարող չէ. Աչքը տեսնելով չկշտանար, ու ականջը լսելով չի լեցուիր։

9 Ինչ որ եղած է, նոյնը պիտի ըլլայ, ու ինչ որ գործուած է, նոյնը պիտի գործուի. և արևուն տակը բնաւ նոր բան մը չկայ։

10 Կայ արդեօք անանկ բան մը որուն համար կրնայ ըսուիլ Ահա ասիկայ նոր է. Հին մէկմէկ առաջ եղած դարերուն մէջ անիկայ արդէն եղած էր։

11 Առջի բաներուն յիշատակը չկայ, ու ետքը ըլլալու բաներուն ալ՝ ետքը եկողներուն մէջ յիշատակը պիտի չըլլայ։

12 Ես Ժողովողս Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղայ,

13 Եւ իմ սիրտս երկինքին տակը բոլոր եղածները իմաստութեամբ փնտռելու ու քննելու տուի. Աստուած աս չար զբաղմունքը մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին։

14 Արևուն տակը բոլոր գործուած գործերը տեսայ. և ահա ամէնն ալ ունայնութիւն ու Հոգիի տանջանք է։

15 Ան որ ծուռ է՝ չկրնար շտկուիլ, ու ան որ պակաս է՝ չկրնար համրուիլ։

16 Ես իմ սրտիս մէջ խօսեցայ ու ըսի, Ահա ես մեծցայ, ու իմաստութիւն ստացայ Երուսաղէմի մէջ ինծմէ առաջ եղողներուն ամէնէն աւելի. և իմ սիրտս շատ իմաստութիւն ու գիտութիւն տեսաւ։

17 Եւ իմ սիրտս՝ իմաստութիւնը ճանչնալու, ու խենթութիւնը և յիմարութիւնը գիտնալու տուի. Հասկըցայ որ ասիկայ ալ Հոգիի տանջանք է։

18 Վասն զի շատ իմաստութեան մէջ շատ տրտմութիւն կայ. ու էր գիտութիւնը աւելցնողը էր վիշտը կ'աւելցնէ։

ԳԼ. Բ

1 Մարդկային կենաց ունայնութիւնը զբաւանաց մէջ։ 12 Թէև իմաստութիւնը գերազանց է, սակայն երկուքին վերջը մէկ է։ 18 Մարգկային աշխատութիւններուն ունայնութիւնը, որ երբեք կը թողուն, չեն գիտեր թէ որու են համար է։ 24 Մեր աշխատանքին պտուղը վայելելն պէս ոչինչ բան չկայ. բայց ան ալ Աստուծոյ ձեռքէն է։

1 Էս՝ իմ սրտիս մէջը ըսի, Եկուր հիմա ուրախութեան միջոցով քեզ փորձեմ. ուստի բարեկեանը վայելէ. և ահա ասիկայ ալ ունայնութիւն է։

2 Ծիծաղին համար ըսի Թէ ցիմար է, և ուրախութեան համար Թէ Ասոր ըրածը ի՞նչ է։

3 Սրտիս մէջ խորհեցայ որ մարմինս գինիով զուարճացնեմ, և իմաստութեան առաջնորդութեամբ անմտութիւնը ճանչնամ, որ տեսնեմ Թէ ինչ է մարդոց որդիներուն բարին՝ որ կրնան քանի եր-

Ն. Բ. Գ.Բ. Իէր 977

Ա Ծամ. Ը. 19։ Գ.Ա. Գ. 10։

† Կամ՝ Հոգի համար աշխատութիւն

Ի Գ.Ա. Ե. 13։

Ֆ Գ. Թագ. Գ. 12։ 13։ Գ. 30։ Ժ. 7։ 23։ Գ.Ա. Բ. 9։

Ձ Գ.Ա. Բ. 3։ 12։ Ե. 23։ 25։ ա Թես. Ա. 21։

Է Գ.Ա. Ժբ. 12։

Ն. Բ. Գ.Բ. Իէր 977

— Ղ.Ա. Ժբ. 19։

Բ Ցե՛ս Ն. Ժ. 11։

Գ Ընակ. Ժգ. 13։ Գ.Ա. Է. 6։

† Գ.Ա. Ա. 17։

— Ֆիր 12։ Գ.Ա. Է. 27։ Ժբ. 8. 9. 10։

Բ Սպ. Լթ. 5. 6։ Կբ. 9։ Ճկդ. 4։ Գ.Ա. Ժբ. 8։

Գ Հռով. Բ. 20։

Դ Գ.Ա. Բ. 22։ Է. 9։

Ե Սպ. Ծգ. 5։ Ճժթ. 90։

Զ Սպ. Ժթ. 5. 6։

Է Ցօհ. Գ. 8։

Ը Ցոր. Լբ. 10։ Սպ. Ճգ. 8. 9։

Թ Կամ՝ բաները կը յոգնեն.

Ի Ընակ. Իե. 20։

Ժ Գ.Ա. Ա. 15։

Լ Հիր 1։

Ն. Ք. ՂԲ. Իրր 977

կինքին տակը իրենց կենացը բոլոր օրերուն մէջ ։

4 Մեծ գործքեր ըրի, ինծի տուներ շինեցի, — ինծի այգիներ տընկեցի.

5 Ինծի պարտէզներ և դրախտներ շինեցի, ու անոնց մէջը ամէն տեսակ պտուղ բերող ծառեր տնկեցի.

6 Ինծի ջուրի աւազաններ շինեցի, որ անոնցմէ ծառ բուսցընող անտառը ոռոգուի.

7 Ծառաներ ու աղախիններ ստացայ, և իմ տանս մէջ ծնած ծառաներ ունեցայ. ու շատ արջառներ և հօտեր ունեցայ ինծմէ առաջ Երուսաղեմի մէջ եղողներուն ամենէն աւելի ։

Է Գ. Թագ. Թ. 28։ Ժ. 10, 14, 21, ԺԸ։

8 Էնաև ինծի արծաթ ու ոսկի, և թագաւորներու ու գաւառներու գանձեր դիզեցի. ինծի այր և կին երգեցողներ ստացայ, ու մարդոց որդիներուն զուարճութիւնները *և ամէն տեսակ շքեղութիւն՝ ։

* Կամ՝ մեծ առատութիւնով։

Չ Գլ. ա. 16։

9 Եւ ՀԻՆԾՄԷ առաջ Երուսաղեմի մէջ եղողներուն ամենէն մեծ եղայ ու բարգաւաճեցայ. իմաստութիւնս ալ իմ քովս կը կենար ։

10 Եւ իմ աչքերուս ամէն ցանկութիւնը անոնցմէ չարգիլեցի, — իմ սիրտս ամէն [illegible] ուրախութենէ զուրկ չթողուցի. հապա իմ սիրտս իմ բոլոր աշխատութիւններէս ուրախացաւ. և Է իմ բոլոր աշխատութիւններէս բաժինս ասիկայ էր ։

Է Գլ. գ. 22։ Ե. 18։ Թ. 9։

11 Ու ես՝ իմ ձեռքերուս ըրած ամէն գործքերուն, ու ընելու համար իմ քաշած ամէն աշխատանքիս նայեցայ, և ահա ամէնը ՀՈՒՆԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ու հոգիի տանջանք էր, ու արևուն տակը օգուտ չկար ։

Ը Գլ. ա. 3, 14։

12 Եւ ես դարձայ իմաստութիւնը տեսնելու, Բնաև յիմարութիւնը ու անմտութիւնը. վասն զի թագաւորին ետևէն եկող մարդը ի՞նչ կրնայ ընել. ինչ որ արդէն ըրած են ։

Բ Գլ. ա. 17։ Է. 25։

13 Ուստի տեսայ որ իմաստութիւնը անմտութենէն օգտակար է, ինչպէս որ լոյսը խաւարէն օգտակար է ։

Ժ Առակ. Ժէ. 24։ Գլ. ը. 1։

14 Ժ Իմաստունին աչքերը իր գլխուն վրայ է, իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քալէ. բայց ես հասկրցայ որ Է անոնց ամենուն պատահած դիպուածը մէկ է ։

Ի Սաղ. խԹ. 10։ Գլ. Թ. 2, 3, 11։

15 Ան ատենը իմ սրտիս մէջ ըսի ։ Որովհետև անմիտին պատահածը ինծի ալ պիտի պատահի, ուրեմն ես ինչո՞ւ համար աւելի իմաստուն եղայ. աս պատճառաւ իմ սրտիս մէջ ըսի որ աս ալ ունայնութիւն է.

Ն. Ք. ՂԲ. Իրր 977

16 Վասն զի ինչպէս անմիտին՝ նմանապէս իմաստունին ալ յաւիտեան յիշատակը չկայ. ինչու որ հիմա եղած բաներուն ամէնը ապագայ ժամանակին մէջ պիտի մոռցուի. ու իմաստունը ի՞նչպէս կը մեռնի. անմիտին պէս ։

17 Անոր համար — կեանքէս զզուեցայ ։ վասն զի արևուն տակը եղած գործքերը ինծի դէշ երևցան. քանզի ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

18 Եւ ես արևուն տակը քաշած բոլոր աշխատութենէս զզուեցայ. քանզի ՀԻՆԾՄԷ ետքը գալու մարդուն պիտի թողում զանիկայ.

Լ Սաղ. խԹ. 10։

19 Եւ ո՞վ գիտէ թէ անիկայ իմաստուն պիտի ըլլայ թէ անմիտ. բայց պիտի տիրէ իմ բոլոր աշխատութիւններուս վրայ, որ արևուն տակը աշխատեցայ, ու անոնց մէջը իմաստութիւն ցուցուցի. ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։

20 Եւ ես դարձայ, որ արևուն տակը քաշած բոլոր աշխատանքիս վրայով իմ սրտէս յոյսս կտրեմ ։

21 Վասն զի մարդ կայ՝ որուն աշխատութիւնը իմաստութեամբ, գիտութեամբ և յաջողութեամբ կ՝ըլլայ ։ բայց անոր մէջը չաշխատող մարդուն [illegible] բաժին կու տայ. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք մըն է.

22 Է Վասն զի մարդը՝ արևուն տակը քաշած իր բոլոր աշխատանքէն ու սրտին տանջանքէն ի՞նչ օգուտ կ՝ունենայ.

Է Գլ. ա. 3։ Գ. 9։

23 Քանզի անոր բոլոր օրերը Ժ վիշտերով՝ ու գործքը տրտմութեամբ [illegible] են. անոր սիրտը գիշերը անգամ հանգստութիւն չգտներ. ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։

Ժ Յոր. Ե. 7։ Ժգ. 1։

24 Ի Մարդս ուտելէն ու խմելէն և իր աշխատանքովը իր հոգին զուարճացընելէն Ի՝ [illegible] աղէկութիւն մը չունի. ես ասիկայ ալ տեսայ որ Աստուծոյ ձեռքովը կ՝ըլլայ ։

Ի Գլ. գ. 12, 13, 22։ Ե. 18։ Ը. 15։

25 Վասն զի †ինծմէ զատ՝ ո՞վ կրնայ ուտել, և ո՞վ կրնայ զուարճանալ ։

† Կամ՝ առանց Անոր

26 Քանզի Աստուած իր առջևը հաճելի եղող մարդուն իմաստութիւն, գիտութիւն և ուրախութիւն կու տայ. բայց մեղաւորին զբաղմունք կու տայ, որ անիկայ [illegible] ժողվէ ու դիզէ, որ Հ Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողին տայ. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

Հ Յոր. Իէ. 16, 17։ Առակ. Իը. 8։

ԳԼ. Գ

1 Ժամանակին փոփոխութիւններովը մարդոց աշխատութեանցը վրայ ունայնութիւն կ՝ունենայ ։ 11 Աստուծոյ գործքերուն մէջ գե-

Ե · Ք · ԳԴ · Ք՚Ր 977

բազանցութիւն մը կայ · 16 տակայն վերջին օրը Աստուած պիտի դատէ մարդոց գործերը, թէև հիմա անոնք անաստուած պէս են ։

1 Ա Ամէն բանին ատենը կայ, ու – երկնքին տակը եղող ամէն * գործին ժամանակը ։
2 Ծնանելու ժամանակ, և Բ մեռնելու ժամանակ · տնկելու ժամանակ, ու տնկուածը խլելու ժամանակ ։
3 Մեռցնելու ժամանակ, և բժշկելու ժամանակ · փլցնելու ժամանակ, ու շինելու ժամանակ ։
4 Լալու ժամանակ, և ծիծաղելու ժամանակ · սուգ ընելու ժամանակ, ու կատաւելու ժամանակ ։
5 Քարեր դուրս նետելու ժամանակ, և քարեր ժողվելու ժամանակ · գրկելու ժամանակ, ու Գ զրկուելէն հեռանալու ժամանակ ։
6 Փնտռելու ժամանակ, և կորսընցընելու ժամանակ · պահելու ժամանակ, ու դուրս ձգելու ժամանակ ։
7 Պատռելու ժամանակ, և կարելու ժամանակ · Լռելու ժամանակ, ու խօսելու ժամանակ ։
8 Սիրելու ժամանակ, և Ատելու ժամանակ · պատերազմի ժամանակ, ու խաղաղութեան ժամանակ ։
9 Ո՞Ւ Աշխատողին իր քրտած աշխատանքէն ի՞նչ օգուտ կ՚ըլլայ ։
10 Ե Ցեսայ ան զբաղմունքը որ Աստուած մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին ։
11 Ան ինկայ ամէն բան իր ժամանակին վայելուչ բրաւ · Ա աշխարհս ալ անոնց սրտին մէջը դրաւ · բայց Ը Աստուծոյ բրած գործերը մարդ չը կրնար սկիզբէն մինչև վերջը դանել ։
12 Ա – Բ գիտեմ որ ուրախ ը լլալէն ու կենդանութենէն ատենը ազէկ բան մը չկայ անոնց մէջ ։
13 Ու նաև Բ ամէն մարդուն ուտելը ու խմելը, և իր բոլոր աշխատութենէն բարիք վայելելը Աստուծոյ պարգեւն է ։
14 Գիտեմ որ Աստուծոյ ամէն բրածը յաւիտեան պիտի մնայ · Ա նոր վրայ բան մը աւելցընել, կամ անկէ պակսեցընել կարելի չէ · և Աստուած ընկնայ բրաւ, որ իր ե թեսէն վախնան ։
15 Ա ի՞նչ որ եղած է, հիմա ալ կայ · ու ի՞նչ որ պիտի ը լլայ, արդէն եղած է · և Աստուած անցածը կը փնտռէ ։
16 Ու նաև արեւուն տակը տեսայ որ Է դատաստանի տեղ ամբարշտութիւն, և արդարութեան տեղ անօրէնութիւն կար ։
17 Ես իմ սրտիս մէջ ըսի թէ Ը Աստուած պիտի դատէ արդարը ու ամբարիշտը · վասն զի Ժամն դիտաւորութիւն ու ամէն գործ Ժամանակ ունի հոն ։
18 Ես իմ սրտիս մէջ ըսի մարդոց որդիներուն վիճակին վրայով, թէ Աստուած զանոնք պիտի փորձէ · ու պիտի տեսնէն որ իրենք անասուններ են ։
19 Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը և անասուններուն պատահածը մէկ է · մէկը ինչպէս կը մեռնի, միւսն ալ այնպէս կը մեռնի · ու ամենուն չունչը մէկ է · և մարդը անասունէն աւելի բան մը չունի · վասն զի ամէնը ունայնութիւն է ։
20 Ամէնը մէկտեղ կ՚երթայ · Ժ ամէնը հողէն եղաւ, ու ամէնը հող կը դառնայ ։
21 Ո՞վ գիտէ թէ մարդոց որդիներուն հոգիները վեր կ՚ելլեն, և անասնոց ոգիները վար գետինը կ՚իջնեն ։
22 Ո՛Ւ տեսայ որ մարդս իր գործքերովը ուրախ ը լլալէն Ի զատ ուրիշ ազէկութիւն մը չունի, Հ զան զի անոր բաժինը ան է · Ժ վասն զի ո՞վ պիտի տանի զանիկայ որ տեսնէ թէ իրմէ ետքը ինչ պիտի ը լլայ ։

ԳԼ · Դ

1 Մարդուն ունայնութիւնը կ՚աւելնայ հարբսահարութեամբ, 4 նախանձով, 5 ծուլութեամբ, 7 ագահութեամբ, 9 առանձնակեցութեամբ, 13 կամակորութեամբ ։

1 Ա Ես ևս դարձայ ու տեսայ արեւուն տակը եղած բոլոր – զրկանքները · և ահա զրկուածներուն արցունք կար, բայց անոնք մխիթարող չունէին · ու անոնց զրկանք բնողներուն ձեռքը ոյժ կար, բայց անոնց մխիթարութիւն չկար ։
2 Ես ևս մեռածները՝ արդէն մեռածներուն մինչև հիմա ապրող կեն դանիներէն աւելի գովեցի ։
3 Բայց ան որ մինչև հիմա եղած չէ՝ երկուքէն ալ աղէկ է, վասն զի անիկայ արեւուն տակը եղած չարութիւնը չտեսաւ ։
4 Ու ես ամէն աշխատութիւնը և ամէն յաջող գործքը տեսայ, որ անոնց համար մարդ իր ընկերին կը նախանձի · ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։
5 Ո Անմիտը իր ձեռքերը կը ծալէ, ու իր միսը կ՚ուտէ ։
6 Ե Աւելի ազէկ է մէկ լեցուն ձեռքը հանգստութեամբ, քան թէ երկու լեցուն ձեռքը՝ որ աշխատանքով ու հոգիի տանջանքով է ։

---

* կամ գեսարութեան

Ե · Ք · ԳԴ · Ք՚Ր 977

– Հմր 17 ։ Գե · Ը · 6 ։ * կամ գեսարութեան
Բ Երը · Թ · 27 ։
Ը Ծպմ · Ը · 16 · ա Պտր · Ե · 5 ։
Ո Ամմ · Ե · 13 ։
Ի Ղս · Ժգ · 26 ։
Ա Գե · ա · 3 ։
Ե Գե · ա · 13 ։
Ը Գե · Ը · 17 ։ Հռմ · Ժ · 33 ։
Բ Հմր 22 ։
Ժ Գե · Ը · 24 ։
Ե Ցսհ · ա · 17 ։
Ա Գե · ա · 9 ։
Ե Գե · Ե · 8 ։

Ե · Ք · ԳԴ · Ք՚Ր 977

Բ Հռմ · Ը · 6 · 7 · 8, ԺԱ ։ Ը Կոր · Ե · 10 ։ Բ Թես · ա · 6 · 7 ։
Ա Հմր 1 ։
Հ Աղ · ԽԲ · 12 · 20 ։ Ղգ · 22 ։ Գե · Ը · 16 ։
Ե Ես · գ · 19 ։
Ա Գե · Ժը · 7 ։
Ե Հմր 12 ։ Գե · Ը · 24 ։ Ե · 18 ։ Ժ · 9 ։
Ժ Գե · Ը · 10 ։
Ր Գե · գ · 12 ։ Ը · 7 ։ Ժ · 14 ։

– Գե · գ · 16 ։ Ե · 8 ։
Բ Ցսը · գ · 17 · ԺԱ ։
Ա Ցսը · գ · 11 · 16 · 21 ։ Գե · գ · 3 ։
Ո Ասկ · Ժե · 16 · 17 ։ Ժգ · 8 ։

Ն · ը · գԲ · Ի՛ր 977

7 Եւ ես դարձայ ու արեւուն տակը ունայնութիւն տեսայ ։
8 Մէկ մարդ մը կայ որ երկրորդ չունի ։ Ոչ տղայ ունի և ոչ եղբայր . բայց անոր ամէն աշխատութիւնը վախճան չունի , ու անոր աչքերը հարստութեամբ չեն կըշտանար , և չըսեր ԻՆՔ Ես որո՞ւն համար կ'աշխատիմ , ու իմ հոգիս բարիքէ կը զրկեմ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու չար զբաղմունք է ։
9 Երկուքը մէկէն աղէկ է . վասն զի անոնց աշխատանքը աղէկ վարձք ունի .
10 Քանզի թէ որ իյնան , մէկզմէկ կը վերցընեն . բայց վա՛յ իյնողմէ՝ որ զինքը վերցընող երկրորդ մը չունի ։
11 Ու երկու մարդ դէնէնէ պառկելով կը տաքնան . բայց միմակը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ ։
12 Ու թէ որ մէկը անոնց բռնութիւն բնէ , երկուքը կրնան անոր դէմ դնել . ու երեքպատիկ դեղձանը դիւրաւ չիտրուիր ։
13 Աղէկ է աղքատ ու իմաստուն տղան , քան թէ ծեր ու անմիտ թագաւորը՝ որ ալ չգիտեր խրատուիլ ։
14 Քանզի դէլը բանտէն կ'ելլէ՝ որ թագաւորէ , բայց ուրիշ հէ որ թագաւոր ծնած է , աղքատ կ'ըլլայ ։
15 Տեսայ արեւուն տակը քալող ամէն կենդանիները՝ որ տղուն հետ՝ որ երկրորդն էր , ու անոր տեղը պիտի անցնէր .
16 Անոնց առջեր կեցող բոլոր ժողովրդը անթիւ էր . սակայն ետքը եկողները անկէ պիտի չուրախանան . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

Գլ · Ե

1 Աստուածային պաշտօնը կատարելու մէջ , 8 Հարստահարութեան դէմ պրպտելու մէջ , 9 և հարստութեան մէջ ունայնութիւններ ։ 18 Հարստութեան մէջ երջանկութիւնը Աստուծոյ պարգեւն է ։

1 Երբոր Աստուծոյ տունը կ'երթաս , ուշադիր դուշակութիւն ընէ . և աւելի մօտիկ ընելու մտածեր ; բան թէ անմիտներու պահ մատուցանելու . վասն զի անոնք չեն գիտեր թէ չարութիւն կ'ընեն ։
2 Բերնովդ մի՛ աճապարեր , և քու սիրտդ Աստուծոյ առջեր խօսք հանելու չարտօրայ . քանզի Աստուած երկինքն է , ու դուն երկրի վրայ ես . անոր համար է՛քու խօսքերդ քիչ ըլլան ։
3 Վասն զի երազը շատ զբաղմունքէն յառաջ կու գայ , ու ՚ի յիմարին ձայնը՝ շատ խօսքերէն ։
4 Երբոր Աստուծոյ ուխտ կ'ընես , զանիկայ կատարելը մի՛ ուշացըներ . քանզի Աստուած անմիտներուն չըհաճիր . ըրածդ ուխտդ կատարէ՛ ։
5 Երկէկ է որ ուխտ չընես , քան թէ ուխտ ընես ու չկատարես ։
6 Թող մի՛ տար որ քու բերանդ մեղքի՛դ մեղք գործել տայ , ու հրեշտակին առջեր մի՛ ըսեր թէ Սխալանք եղաւ . ինչո՞ւ Աստուած քու խօսքիդ համար բարկանայ , ու ձեռքերուդ գործքը ապրէ ։
7 Վասն զի երազներուն շատութեանը մէջ և խօսքերուն շատութեանը մէջ ունայնութիւններ ալ կայ . բայց Աստուծմէ վախցիր ։
8 Թէ որ գաւառի մէջ ՚ի աղքատին եղած զրկանքը ու իրաւանց և արդարութեան ծռուիլը տեսանես , զարհուրիլ մի՛ զարմանար . վասն զի Բարձրերուն վրայ մի զարմանար . վասն զի Բարձրերուն վրայ Բարձր եղողը կը դիտէ ; և աւելցնմէ Բարձրը կայ ։
9 Երկիրը ամենուն ալ օգտակար է . թագաւորին անձո՛ւ արտէն ծառայութիւն կ'ըլլայ ։
10 Արծաթի սիրողը արծաթէն չկըշտանար , ոչ ալ հարստութիւն սիրողը էրէնքն բերքէն . ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։
11 Երբոր բարիքը կը շատնայ , ուտողներն ալ կը շատնան . ու բնիմն զանիկայ ունեցողներուն՝ աչքով տեսնելէն ՚ի զատ ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ ։
12 Քաղցր է աշխատողի մարդուն քունը՝ թէ շատ և թէ քիչ ուտէ . բայց Հարուստին ‡ կուշտ ըլլալը՝ չթողուր որ անիկայ հանգիստ քնանայ ։
13 Երեւուն տակը տեսայ որ մէկ դէշ ցաւ մը կայ , — ուր՝ ինքն ան հարբատութիւնը որ իր տիրոջը ձախորդութեանը համար պահուած է .
14 Ու ան հարստութիւնը մէկ ձախորդ դիպուածով մը կը կորսուի . ու ինքը տղայ կը ծնանի , և անոր ձեռքը բան մը չկայ ։
15 Ինչպէս որ իր մօրը որովայնէն ելաւ , — ուր՝ մերկ կը դառնայ . ինչպէս որ եկաւ , ինչպէս կ'երթայ , ու իր աշխատութենէն բան մը չառներ որ իր հետը տանի ։
16 Ա՛ս ալ դէշ ցաւ մըն է , որ ինչպէս եկաւ , ճիշդ այնպէս կ'երթայ . և ՚ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ անոր՝ ՚ի որ հովի համար կ'աշխատի ։
17 Ընդհակառակ իր բոլոր օրերը խաւարի մէջ կ'ուտէ մեծ տրտմութեամբ , հիւանդութեամբ և բարկութեամբ ։

Ն · ը · գԲ · Ի՛ր 977

Բ Ընտ. ժ · 19 ։
Ի Թագ. ժ · 13 · 14 ։ Բ Օր. իգ · 21 , 22 , 23 ։ Սաղ. ծ · 14 ։ Հգ. 11 ։ Ա Սաղ. կդ · 13 · 14 ։ Ի Ընտ. ի · 25 ։ Պար. ե · 4 ։ Ա Կոր. ժ · 10 ։
Բ Գէն. ժբ · 13 ։
Գ Գէն. գ · 16 ։
Ի Սաղ. ժբ · 5 ։ Եր. 11 ։ Եր. 1 ։
Ա Գէն. գ · 1 ։
Ի Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ մարդ ։
Ա Գէն. գ · 19 ։
Ի Ճոբ · ա · 21 ։ Սաղ. խԹ · 17 ։ Ա Տիմ. գ · 7 ։
Գ Գէն. · 3 ։ Ա Ընտ. ժա · 29 ։ Ե Սաղ. ճԽԵ · 2 ։

Ա Կ՛ուզէ՝ Իր թագաւորութեանը մէջ ։
Բ Կ՛ուզէ՝ Անոնցմէ առաջ եղող ։
Գ Կ՛ուզէ՝ Աստուածութիւնը ։
Դ Կ՛ուզէ՝ Դրամով ։
Ե Կ՛ուզէ՝ Ամէն ։
Զ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Է Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ը Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Թ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ժ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ժա Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ժբ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ժգ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ժդ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ժե Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ժզ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ժէ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ժը Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ի Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Իա Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Իբ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Իգ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Իդ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Իե Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Իզ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Իէ Կ՛ուզէ՝ Ուրիշ ։
Ի

Ն · Բ · ԳԲ · ԽԲ 977

18 Ահա աս ազիկու թիւնը տեսայ, ՚ որ վայելուչ է ուտել ու խմել, և Աստուծոյ մէկու մը տուած տակը բոլոր օրերուն մէջ՝ արեւուն տակը իր քրտած բոլոր աշխատանքին բարիքը վայելել · Ըվասն զի անոր բաժինը ասիկայ է ։

19 Եւ ՚ որ մարդուն որ Աստուած հարստու թիւն ու ստացուածք կու տայ, ու անկէ ուտելու և բաժինը առնելու ու իր աշխատանքին ուրախանալու իշխանու թիւն կու տայ, ասիկայ Աստուծոյ պարգեւն է ։

20 Քանզի անիկայ իր կեանցը օրերը շատ չյիշեր · վասն զի Աստուած անոր սրտին ուրախու թիւնովը ՚ Նոր պատասխան կու տայ ։

ԳԼ · Զ

1 Չգործածուած հարստու թեան, 3 տասնց հարստու թեան գտակներ ունենալու, 6 և հարստու թենէ զրկուած ծերու թեան ունայնու թիւնը։ 9 Փոփոխական բազմաբնութեան ունայնու թիւնը ։

— Գլ. և · 13։

1 — Կրնուն տակը տեսայ որ չարիք մը կայ, ու անիկայ մարդոց մէջը շատ կը ՚ պատահի ։

Բ Ծար · խա · 10, ՚ Եւ Սապ · ԺԼ · 14 · Նգ · 7։

2 Մարդ մը որուն Աստուած հարստու թիւն ու ստացուածք և փառք կու տայ, ՚ այնպէս որ իր հոգիին ցանկացած բանէրէն պակսու թիւն մը չունենար · ՚ բայց Աստուած անոր իշխանու թիւն չտար անկէ ուտելու, հապա զանիկայ օտար մարդ կ'ուտէ · սա ՚ ունայնու թիւն ու զէշ դատ մըն է ։

Բ Ղեւ · ժբ · 20։

3 Թէ որ մարդ հարիւր ՚ ՚ ծնանի, ու շատ տարիներ ապրի, և անոր տարիներուն օրերը շատ ըլլայ, ու անոր հոգին բարու թենէ չկշտանայ, և ՚ անիկայ թաղում ալ չունենայ, կ'ըսեմ որ ՚ վիժածը անկէ աղէկ է ։

Բ Գծ թագ · ԺԲ · 35 · Եսա · ԺԴ · 19, 20 · Եր · ԻԲ · 19։
Ե Ծար · գ · 16։ Սապ · ԺԲ · 8։ Գլ · գ · 3 ։

4 Վասն զի ՚ ՚ ունայնու թեամբ կու գայ, ու խաւարով կ'երթայ, և անունը խաւարի մէջ կը ծածկուի ։

5 Արեւն ալ չտեսաւ ու բան չգիտցաւ · ասիկայ միւսէն աւելի Հանգիստ է ։

6 Իսկ անիկայ թէև երկու հազար տարի ապրի, ու աղէկու թիւն չտեսնէ, միեւնոյն մէկ տեղ չե՞ն երթար ։

Ղ Ասակ · ԺԳ · 26։

7 ՚ Մարդուն բոլոր աշխատու թիւնը իր բերնին համար է, սակայն ՚ ՚ Հոգին չկշտանար ։

8 Քանզի իմաստունը անհիմն ա՞ւելի ինչ բան ունի · կեանքին առջեւ գիտցող ազքատը ինչ ՚ ՚ կ'ունենայ ։

Ե Ընդ · քար · ան ։

9 Աչքերով տեսնելը հոգիով փափաքելէն աղէկ է · ասիկայ ալ ունայնու թիւն ու հոգիի տանջանք է ։

Ն · Բ · ԳԲ · ԽԲ 977

10 Ինչ որ եղաւ, արդէն անոր անունն դրուած է ՚ և յայտնի է թէ մարդն է · ՚ ու անիկայ իրմէ զօրաւորին հետ վիճելու կարող չէ ։

Ե Ծար · թ · 32 · Եսա · խե · 9 · Երեմ · ԽԹ · 19։

11 Որովհետև ունայնու թիւն շատցընող շատ բաներ կան, մարդուն ինչ կը մնայ ։

12 Քանզի ո՞վ գիտէ թէ որ բանը ազիկ է կենդանի մարդուն՝ ըրած տուերի պէս անցուցած իր ունայն կեանցը բոլոր օրերուն մէջ · վասն զի ՚ մարդուն ո՞վ պիտի յայտնէ, թէ իրմէ ետքը արեւուն տակը ինչ պիտի ըլլայ ։

Ը Սապ · Ծբ · 11 · ՀԽԲ · 23։ Ղպ · 4 · Ծակ · գ · 14, 15 ։
Ի Սապ · ւ ԺԹ · 6 · Գաւ · Ը · 7 ։

ԳԼ · Է

1 Ասոր են որ ունայնու թեան դէմ կը գնեն · բարի համբաւ · 2 սուգ · 7 Համբերու թիւն · 11 իմաստու թիւն · 23 Իմաստու թիւն տասնապատկուելու դժուարու թիւնը ։

1 — Անուն՝ հոտաւէտ ևղէնէն, ու մահուան օրը ծննդեան օրէն ազէկ է ։

— Ա Ասակ · իբ · 1 ։

2 Սուգի տունը երթալը կոչունքի տունը երթալէն աղէկ է · վասն զի ամէն մարդուն վախճանը ան է, ու կենդանի եղողը ՚ՆՒՒ իր սրտին մէջ կը դնէ ։

3 † Տրտմու թիւնը ծիծաղելէն աղէկ է · ՚ վասն զի երեսին տրտմու թեամբը սիրտը ‡ կը դժուարնայ ։

† Կ՛ Աստմաւոր թիւնը ։
Բ Բ Պար · է · 10 ։
‡ Կ՛ բարի կ'ըսէ ։

4 Իմաստուններուն սիրտը՝ սուգի տունը, իսկ յիմարներուն սիրտը ուրախու թեան տունը կ'ըլլայ ։

5 ‡ Իմաստունին յանդիմանու թիւնը լսելը յիմարներուն երգը լսելէն աղէկ է ։

‡ Տես Սապ · շնը · 12 · Գլ · ը · 2 ։

6 ՚ Վասն զի ինչպէս է փուչերուն ձայնը կաթսայեն տակը, յիմարներուն ծիծաղն ալ այնպէս է · ասիկայ ալ ունայնու թիւն է ։

Ե Եղ · իգ · 8 · Բ Օբ · ԺԶ · 19 ։

7 Իրաւ որ բռնու թիւնը իմաստունը յիմար կ'ընէ, ՚ ու պարգեւը հոգին սիրտը կ'ապականէ ։

8 Վեր բանին վախճանը սկիզբէն աղէկ է · ՚ Երկայնամիտ ոգին հպարտ ոգիէն աղէկ է ։

Ղ Ասակ · ԺԶ · 29 ։

9 ՚ Մի՛ արտորար հոգիով բարկանալու · քանզի բարկու թիւնը յիմարներուն ծոցին մէջ կը հանգչի ։

Ե Ասակ · ԺԶ · 17 · ԺԶ · 32 · Ծակ · ա · 19 ։

10 Մի բսեր թէ ինչու համար առջի օրերը աս օրերէն աղէկ էին · վասն զի ՚ աս բանիս համար բրած հարցմունքով իմաստու թեամբ չէ ։

11 Իմաստու թիւնը ժառանգու թեան պէս աղէկ է, ու ՚ աբելը տեսնողներուն օգտակար է ։

Ը Գլ · ԺԱ · 7 ։

12 Վասն զի իմաստու թիւնը հոգանաւորու թիւն կ'ընէ, ՚ արծաթը հոգևանաւորու թիւն կ'ընէ · բայց գիտու թեան օգուտը ՚ ՚ Ը Ը թ-

մնատու թիւնը զինքը ատացողները կ՚ապրեցընէ ։
13 Աստուծոյ գործքին նայէ ։ զան զի ինչո՞ր ծռածը ո՛վ կրնայ շիտակել ։
14 Բ՚Ի աղէկ օրը աղէկութեամբ անցուր , ու զէշ օրը զուշութիւն բրէ . և Աստուած իրարու դիմացը դրաւ ատոնք , որ մարդ իրմէ ետքը բան մը չգտնէ ։
15 Իմ ունայնութեան օրերուս մէջ ամէնը տեսայ . Էարդար կայ որ իր արդարութեանը մէջ կը կորսուի , և ամբարիշտ կայ որ իր ամբարշտութեանը մէջ էր կ՚երկարընէ ։
16 Էխիստ շատ արդար մի՛ ըլլար , Էու ինքզինքդ չափէ գուրս իմաստուն մի՛ կարծեր . ինչու՞ համար քեզ կորսընդնես ։
17 Խիստ ամբարիշտ մի՛ ըլլար , ու յիմար մի՛ ըլլար . Բ՚ինչու՞ համար ատենդ չեկած մեռնիս ։
18 Աղէկ է որ մէկը բռնես , ու միւսէն ալ ձեռքդ չքաշես . զան զի Աստուծմէ վախցողը ամէնէն ա֊դահ֊ով կ՚ելլէ ։
19 Իմաստութիւնը աւելի ոյժ կուտայ իմաստուններուն , քան թէ քաղաքի մը մէջ եղող տասը իշխանները՝ ա֊տ֊ա֊կ֊ն֊ ։
20 Բ՚Էրաւ որ երկրի վրայ արդար մարդ չկայ որ ազէկութիւն ընէ , ու մեղք չգործէ ։
21 Ընդ քու սիրտդ ամէն խօսուած խօսքերուն մի՛ տար , որ քու ծառայիդ քեզի անէծք տալը չլսես .
22 վ֊ատ զի քու սիրտդ դիտէ որ դուն ալ շատ անգամ ուրիշներուն անէծք տուած ես ։
23 Ասոնց ամէնը իմաստութեամբ փորձեցի . Էրսի թէ՝ Ես իմաստուն ըլլամ . բայց անիկայ ինծմէ հեռու էր ։
24 Հ֊ե֊ռ֊ուն ինչ ըլլալը , ու Բ֊խիստ խորունկ եղածը ո՛վ կը դտնէ ։
25 Բ՚Էս իմ սրտովս պտրտեցայ որ դիտնամ և քննեմ ու փնտռեմ՝ իմաստութիւնը ու հանճարը . և յիմարութեան չարութիւնը , ու անմտութիւնը Հ֊ խ֊ե֊ղ֊ութիւնը գիտնամ .
26 Բ՚ու՝ ես մահուանէ դառն գտայ ան կինիկը՝ որուն սրտին մէջ ցանցեր և ուռկաններ , — ձեռքերուն մէջ կապանքներ կան . Աստուծոյ առջեւը հաճելի եղողը անկէ կ՚ազատի , բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի ։
27 Ահա ասիկայ գտայ , կ՚ըսէ Ժ֊ողովողը , մէկիկ մէկիկ հ֊ա֊շ֊իւ֊ը֊ գտնելու համար ։
28 (Որ հոգիս տակաւին կը փնտռէ , բայց չեմ կրնար գտնել .) Էրիկ մարդ հազարէն մէկ գտայ , բայց բոլոր ասոնց մէջը մէկ կին մը չգտայ ։
29 Ահա միայն ասիկայ գտայ , որ Աստուած մարդը ուղիղ ստեղծեց , բայց Բ՚անոնք շատ հաշիւներ փընտրեցին ։

ԳԼ . Ը

1 Թագաւորները մեծապէս պատուելու է ։ 6 Պէտք է դիտել Աստուծոյ նախախնամութիւնը ։ 12 Աւելի ազէկ է բարեպաշտ մարդոյ հետ չգտնուիլ անէծքի մէջ , քան թէ չարերուն հետ՝ յաջողութեան մէջ ։ 16 Աստուծոյ գործը անքննելի է ։

1 Իմաստունին պէս ո՛վ կայ . ու խօսքի մեկնութիւնը ո՛վ դիտէ . — մարդուն իմաստութիւնը անոր երեսը կը փայլեցընէ , ու Բ֊երեսին պնդութիւնը կը փոխուի ։
2 Էս Բ՚ը֊ե֊ր֊ Թագաւորին հրամանը պահէ , Բ֊մանաւանդ Աստուծոյ երդումին պատճառովը ։
3 Բ֊Ընոր առջեւէն ելլելու մի՛ արտրար . չար գործքի մէջ մի՛ կենար , վասն զի անիկայ ինչ որ ուզէ՝ կ՚ընէ ։
4 Ո՛ր որ թագաւորին խօսքը կայ , հոն իշխանութիւն կայ , ու Բ֊ո՛վ կրնայ անոր ըսել թէ՝ Ի֊նչ֊ կ՚ընես ։
5 Պատուիրանքը պահողը չարիքի չհանդիպիր . և իմաստունին սիրտը ժամանակը ու յարմարութիւնը կը ճանչնայ ։
6 Վասն զի ամէն դիտաւորութիւն Էր ժամանակը ու յարմարութիւնը ունի , քանզի մարդուն վրայ շատ նեղութիւն կու գայ ։
7 Բ֊Վասն զի անիկայ ըլլալը բանը չգիտեր . և ո՛վ պիտի յայտնէ անոր թէ ինչպէս պիտի ըլլայ ։
8 Ըհ֊ոգիին վրայ իշխող մարդ չըկայ , որ հոգին արգիլէ , ու մ֊ա֊հ֊ուան օրուանը վրայ տիրող չկայ . և ան պատերազմին մէջ Բ֊արձակուիլ չկայ . և ամբարշտութիւնը իրեն հետևողները չազատաներ ։
9 Ասոնց ամէնը տեսայ , ու արևուն տակը եղող ամէն գործքին իմ՚ սիրտս տուի ։ Ատեն կայ որ մէկ մարդ մը ուրիշ մարդու վրայ կ՚իշխէ իրեն թշուառութեանը համար ։
10 Եւ ասոր հետ տեսայ ամբարիշտները որ թաղուեցան գացին ու աւրբ տեղէն եկան , և մեծցուեցան ան քաղաքին մէջը՝ ուր որ ասանկ բրին . ատ ալ ունայնութիւն է ։
11 Բ֊Որովհետև գէշ գործքին վրայ դ֊ատ֊աստ֊իւ֊ր չտասրուիր , ատ պատճառաւ մարդոց որդիներուն

Ն֊ . ք֊ . գբ֊ . Իրէ 977

Բ֊Տ֊ես Ցար֊ . ժբ֊ . 14 ։ Գէս֊ . ա֊ . 15 ։ Նա֊ . ժգ֊ . 27 ։
Բ֊Գէ֊ . գ֊ . 4 ։ Բ֊ի֊Օր֊ . Իբ֊ . 47 ։
Ի֊Գէ֊ . բ֊ . 14 ։
Լ֊Ա֊ակ֊ . իե֊ . 16 ։
Խ֊Հ֊ա֊մ֊ . ժբ֊ . 3 ։
Բ֊Ցար֊ . ժե֊ . 32 ։ Սագ֊ . ծե֊ . 23 ։ Ա֊ակ֊ . ժ֊ . 27 ։
Ն֊Ա֊ակ֊ . իա֊ . 22 ։ իգ֊ . 5 ։ Գէ֊ . թ֊ . 16 ։ 18 ։
Հգ֊թ֊ագ֊ . բ֊ . 46 ։ ԲՊՖ֊ . գ֊ . 36 ։ Ա֊ակ֊ . ի֊ . 9 ։
Հ֊ա֊մ֊ . գ֊ . 23 ։ ՃՈՎ֊ . ա֊ . 8 ։
Յ֊Հ֊ա֊մ֊ . ա֊ . 22 ։
Ը֊Ցար֊ . իբ֊ . 12 ։ 20 ։ ա Տիմ֊ . գ֊ . 16 ։
Բ֊Հ֊ա֊մ֊ . ժա֊ . 33 ։
Ժ֊Գէ֊ . ա֊ . 17 ։ բ֊ . 12 ։
Ա֊Ա֊ակ֊ . ե֊ . 3 ։ 4 ։ իբ֊ . 14 ։
Ա֊Ցար֊ . իբ֊ . 3 ։ Սագ֊ . իե֊ . 6 ։ 7 ։
Ա֊Ժ֊ . գե֊ . Նագաղապ֊ . ա֊ . 27 ։
Ը֊Ժ֊ . գ֊ . 6 ։ 7 ։
Ն֊ . ք֊ . գբ֊ . Իրէ 977
Ը֊Ցար֊ . ւէ֊ . 23 ։ Սագ֊ . ժբ֊ . 1 ։
Ա֊Ծ֊ . ա֊ . 27 ։
Ը֊Ժ֊ . գ֊ . 6 ։ 7 ։
Ա֊Ա֊ակ֊ . գ֊ . 8 ։ 9 ։ ժէ֊ . 24 ։ Տես Գար֊ . գ֊ . 15 ։
Բ֊ի֊Օր֊ . Իբ֊ . 50 ։
Բ֊Նգէկ֊ . ժէ֊ . 18 ։ Տես ա Պն֊ . Իթ֊ . 24 ։ Հ֊ա֊մ֊ . ժգ֊ . 5 ։
Բ֊Գէ֊ . ժ֊ . 4 ։
Ի֊Ցար֊ . ւէ֊ . 18 ։
Ը֊Գէ֊ . գ֊ . 1 ։
Ի֊Ա֊ակ֊ . իգ֊ . 22 ։ Գէ֊ . գ֊ . 12 ։ թ֊ . 12 ։ ժ֊ . 14 ։
Ը֊Ցար֊ . ժգ֊ . 5 ։ Սագ֊ . իթ֊ . 6 ։ 7 ։
Ա֊Ժ֊ . գե֊ . Նագաղապ֊ .

Ն · Ք · Գ · Էրբ 977

սիրտը չարութիւն ընելու ֆոֆոխով լեցուած է ։

12 Բ Թէև մեղաւորը հարիւր անգամ չարութիւն ընէ , ու անոր կեանքը երկարենայ ալ , այսու ամենայնիւ ուղիղ գիտեմ որ Էարամութիւնը՝ Աստուծմէ վախցողներուն , անոր երեսէն վախցողներուն պիտի բլլայ ։

13 Բայց ամբարշտին բարութիւն պիտի չբլլայ . ու անիկայ իր օրերը պիտի չերկնցնէ , հապա ստուերի պէս պիտի բլլայ . վասն զի Աստուծոյ երեսէն չվախնար ։

14 Ունայնութիւն մը կայ , որ աշխարհիս վրայ կ'ըլլայ . այսինքն արդարներ կան , որոնց Համբարիշտներուն գործքին պէս կը պատահի . ու ամբարիշտներ ալ կան , որոնց արդարներուն գործքին պէս կը պատահի . Էսքի որ Ես ալ ունայնութիւն է ։

15 Ու Ես ուրախութիւնը գովեցի , վասն զի մարդը արեւուն տակը՝ ուտելէն , խմելէն և ուրախութիւն ընելէն ՚ի զատ աղէկ բան մը չունի . վասն զի արեւուն տակը Աստուծոյ անոր տուած կենացը օրերուն մէջ իր աշխատանքէն սահիկայ կը մնայ անոր ։

16 Երբոր Ես իմ սիրտս տուի իմաստութիւնը գիտնալու , ու երկրի վրայ եղած զբաղմունքը տեսնելու , (վասն զի Թէ ցորեկ և Թէ գիշեր իր աչքը բնաւ չտեսնող հոգի կայ ,)

17 Ըն տեսնը Աստուծոյ բոլոր գործքերէն հասկըցայ , որ Էմարդ չկրնար գտնել այն գործը որ արեւուն տակը կ'ըլլայ . վասն զի մարդ կ'աշխատի փնտռելու , բայց չգտներ , ու թէև իմաստունն ալ գիտնամ ըսէ , չգտնելու կարող չըլլար ։

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Որ և նայն բաները կը պատահին բարիներուն ու չարերուն ։ 4 Մարդս անպատճառ պիտի մեռնի ։ 7 անոր բաժինը ասոնք կեանքիս մէջ Հանդիսա ապրիլն է ։ 11 Աստուծոյ նախախնամութիւնը ամէն բան կը կառավարէ ։ 13 Իմաստութիւնը ուժէն աղէկ է ։

1 Վասն զի ասս ամէնը իմ սրտիս մէջ դրի , որ ասս ամէնը քրննեմ , — որ արդարները և իմաստունները ու անոնց գործքերը Աստուծոյ ձեռքին մէջ են . մարդ չգիտեր թէ սէրը և թէ ատելութիւնը , ամէն բան անոնց առջեւն է ։

2 Բ Ամէն բան ամենուն հաւասարապէս կը պատահի . արդարին ու ամբարշտին , բարի հոգւոյն , մաքուրին ու անմաքուրին , զոհ բնաւղին ու զոհ չընծային պատահած ալ-

պուածը մէկ է . ինչպէս է բարի հոգին , մեղաւորն ալ այնպէս է . երդում ընողը երդումէն վախցողին պէս է ։

3 Ասիկա ամէն եղած բոլոր գործքերուն մէջ գէշ բանը աս է , որ ամենուն պատահած դիպուածը մէկ է . ու նաև մարդոց որդիներուն սիրտը չարութեամբ լեցուած է՝ լալով՝ իրենց կենդանութեան աստենը իրենց սրտին մէջ խենթութիւն կայ , ու ետքը մեռելներուն ՚ի՛նկերն ։

4 Քանզի բոլոր կենդանիներուն ընկերացած մարդէն յոյս կայ . վասն զի ողջ շունը մեռած առիւծէն ադէկ է ։

5 Որովհետև կենդանիները գիտեն որ պիտի մեռնին . բայց Էմեռելնելը բան մը չեն գիտեր , ու ալ *վարձք մը չեն առներ . վասն զի Բանոնց յիշատակը մոռցուեցաւ ։

6 Թէ անոնց սէրը , Թէ ատելութիւնը և Թէ նախանձը արդէն կորսուեցաւ . ու անոնք արեւուն տակը եղող բաներուն մէջ ալ յաւիտեան բաժին մը չունին ։

7 Գնա Էհացդ ուրախութեամբ կեր , ու գինիդ ուրախ սրտով խմէ ; վասն զի արդէն Աստուած քու գործքերուդ հաւնեցաւ ։

8 Հանդերձներդ ամէն ատեն ճերմակ բլլան , ու գլխուդ վրայէն ևղը պակաս չբլլայ ։

9 Քու սիրած կնկանդ հետ կեանք վայելէ քու ունայնութեան կենացդ բոլոր օրերուն մէջ , որ Աստուած քեզի տուաւ արեւուն տակը քու ունայնութեանդ բոլոր օրերուն մէջ . Հվասն զի ան կեանքիս մէջ քու բաժինդ անիկայ է՝ արեւուն տակը քրաշած աշխատանքդ ։

10 Ձեռքդ ինչ որ դտնէ ընելու , Բոլոր ուժովդ բրէ . քանզի ան քու երթալու դերեզմանդ մէջ գործք , խորհուրդ , գիտութիւն ու իմաստութիւն չկայ ։

11 Դարձայ Ես ու արեւուն տակը տեսայ , որ ճամբան վազողներուն չէ , ու պատերազմը զօրաւորներուն չէ , ու նաև Հացը իմաստուններուն չէ , և Հարստութիւնն ալ Հանճարեղներուն չէ , ու նաև շնորհքը գիտուներուն չէ . Հապա ժամանակ ու դիպուած կը պատահի ամենուն ։

12 Վասն զի Էմարդ իր ատենը անդամ չգիտեր . ինչպէս որ ձուկերը չար ուռկանով կը բռնուին , և թռչուններն ծուղակի մէջ կը բռնուին , նոյնպէս մարդոց որդիներն ալ Բ որոյայթի մէջ կ'իյնան , երբոր չար ժամանակը յանկարծ անոնց վրայ կու գայ ։

Ե Ես · կե · 20 ։ Հռով · բ · 5 ։

Է Ա Պտ · լե · 11 · 18 , 19 ։ Ածկ · ա · 32 · 33 ։ Ես · գ · 10 · 11 ։ Ա Տար · իե · 34 · 41 ։

Ը Ա Պտ · Ծգ · 14 ։ ԳԼ · բ · 14 ։ Ե · 15 ։ Թ · 1 , 2 , 3 ։

Ի ԳԼ · բ · 24 ։ գ · 12 , 22 ։ ե · 18 ։ Թ · 7 ։

Ժ Ցար · ե · 9 ։ ԳԼ · գ · 11 ։ Հռով · ժա · 33 ։

Ի Ա Պտ · Ծգ · 16 ։

Ա ԳԼ · բ · 14 ։

Բ Ցար · իթ · 25 ։ Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 , 13 ։ Ա Պտ · գ · 15 ։

Գ Ցար · է · 8 ։ Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Դ Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Ե Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Զ Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Է Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Ը Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Թ Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Ժ Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Ի Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Ա Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Բ Ա Պտ · Ծգ · 3 · 12 ։

Գ

ՆՈՐ ԿԱ. ԳԻՐՔ ԽԵՐ 977

13 Արևուն տակը աս խմաստութիւնն ալ տեսայ, ու անիկայ ինծի մեծ երևցաւ.

14 ՚Մէկ պզտիկ քաղաք մը՝ ու մէջն ալ քիչ մարդ կար. և անոր վրայ մէկ մեծ թագաւոր մը եկաւ, ու զանիկայ պաշարեց, և անոր դէմ մեծ պատնէշներ շինեց.

15 Ու անոր մէջը մէկ աղքատ խմաստուն մը գտնուեցաւ, և անիկայ իր խմաստութեամբը քաղաքը ազատեց. բայց աս աղքատ մարդը բնաւ յիշող մը չեղաւ։

16 ՚Ուժէն առնիը բան թէ խմաստութիւնը ուժէն ադէկ է, թէև նազքատին խմաստութիւնը կ՚անարգուին, ու անոր խօսքերը մտիկ չեն բներ։

17 Խմաստուններուն մեղմ խօսքերը յիմարներուն մէջ իշխան եղողին ազաղակէն ադէկ կը լսուին։

18 ՚Խմաստութիւնը պատերազմականի զէնքերէն ադէկ է. բայց ՚մէկ մեղաւորը շատ բարութիւններու կորստանը պատճառ կ՚ըլլայ։

ԳԼ. Ժ

1 Խմաստութեան և յիմարութեան վրայով. 16 զգուշութեան, 18 ծուլութեան, 19 ու առակի վրայով. 20 և թագաւորներուն վրդովուչ պատուիրի վրայով խօսքեր։

1 ՚Ինչպէս ճանճերը իւղագործին եղը գարշահոտ կ՚ընեն. քիչ մը անմտութիւնն ալ * խմաստութեամբ և պատուով երևելի ՚ընելէ աւելի կ՚արժէ։

2 Խմաստունին սիրտը իր աջ կողմն է, ու անմիտին սիրտը իր ձախ կողմն է։

3 Ես անմիտ մարդը ճամբան քալելու ատենն ալ, խելքը պակաս ըլլալուն համար, ՚իր յիմար ըլլալը ամենուն կը յայտնէ։

4 Թէ որ իշխանին բարկութիւնը քեզի դէմ ելլէ, ՚իրտ տեղդ մի ձգեր. վասն զի ՚քաղցրութիւնը մեծ յանցանքները կը դադրեցնէ։

5 Երևուն տակը մէկ չարութիւն մըն ալ տեսայ, որ իշխանին երեսէն եղած անհաւանութիւն մը ըլլալ կ՚երևնայ։

6 ՚Անմտութիւնը խիստ բարձր տեղերու վրայ կը դրուի, ու հարուստները ցած տեղ մը կը նստին։

7 Ծեսայ ծառաներ ՚ուր ձիերու վրայ հեծնիլ տեսի, և իշխաններ որ երկրի վրայ ծառաներու պէս կը քալէին։

8 ՚Փոս փորողը ինքը մէջը կ՚իյնայ, ու ցանկ քակողը օձը կը խածնէ։

9 Քարեր կտրողը անոնցմով կը վնասուի, և փայտ ճեղքողը անկէ վտանգի մէջ կ՚ըլլայ։

10 Թէ որ երկաթը բթացած է, ու ՚անոր բերանը չսրէ, ան ատենը հարկ էր ոյժը կրկնապատկելու է. բայց խմաստութիւնը յաջողելու օգուտը ՚անէ։

11 †Թէ որ օձը ՚թովիչէն առաջ խածնէ, ան ատենը թովիչին օգուտ մը չմնար"։

12 ՚Խմաստունին բերնին խօսքերը շնորհք է. բայց ՚անմիտին շրթունքները զինքը կը կլլեն։

13 Անոր բերնին խօսքերուն սկզբնաւորութիւնը անմտութիւն է. ու անոր խօսքին վերջը զէշ խենթութիւն է։

14 ՚Ես յիմարը չէր խօսքերը կը շատցընէ. մարդս ինչ ըլլալիքը չգիտեր, ու ՚անոր ով պիտի յայտնէ թէ անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ։

15 Ցիմարներուն աշխատանքը զինքնիր կը ձանձրացընէ. քաղաքը երթալը չգիտցողին պէս։

16 Ով՜ քեզի՛ երկիր՝ երբոր քու թագաւորդ տղայ է, ու իշխանները առտուանց ՚ուրախ կ՚ուտեն։

17 Երանի՛ քեզի՛ երկիր՝ երբոր քու թագաւորդ ազնուազարմ է. և ՚քու իշխաններդ ատենով կ՚ուտեն, ուժի համար և ոչ թէ զինովութեան համար։

18 Շատ ծուլութիւնով չէնքը կը փլի, և ձեռաց թուլութիւնով տունը կը կաթի։

19 Կուտները ծիծաղելու համար կ՚ընեն, ու ՚գինին կեանքը կ՚ուրախացընէ. իսկ արծաթը ամէն բանի բան ական կ՚ըլլայ։

20 Միտքիդ մէջ անգամ ՚թագաւորին անէծք մի տար, և քու պառկելու սենեակներուդ մէջ մեծատուն անէծք մի տար. վասն զի երկինքի թռչունը ան ձայնը կը տանի, ու թեւաւորը խօսքը կը պատմէ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ողորմած ըլլալու պատուիրներ։ 7 կենաց մէջ մահը, 9 ու մանկութեան առնչը գատաստանի օրը միասը բերելու է։

1 ՚Հաց քու հացդ ջուրերու երեսին վրայ ձգէ, ՚վասն զի շատ օրերէն ետքը զանիկայ պիտի գտնես։

2 ՚Եօթնին և ութին ալ ՚բաժին տուր, ՚վասն զի չես գիտեր թէ երկրիս վրայ ինչ պատուհաս պիտի ըլլայ։

3 Թէ որ ամպերը լեցուն ըլլան, երկրիս վրայ անձրև կը թափին. ու երբոր ծառ մը դէպ ՚ի հարաւ կամ դէպ ՚ի հիւսիս իյնայ, ան ծառը ինկած տեղը կը մնայ։

4 Հովը դիտողը չերնար ցանել, և ամպերուն նայողը չերնար ֆնել։

5 Ինչպէս որ ՚դուն ՚հովին ճամ-

ՆՈՐ ԿԱ. ԳԻՐՔ ԽԵՐ 977

+ԿԱՐ Օ՚ԱՄԲ որ առանց ձայն հանելու կը խածնէ, բանաստեղծութիւնը մարդը ՚ուխտաւորներուն մը կ՚նմանեցնէ։

ՂՍԱՂ. ՃԸ. 4։5։ ԵՐԵՄ. Բ. 17։

ՃԱՌԱԿ. Ժ. 32։ ՄԲ. 13։

ՖԱՌԱԿ. Ժ. 14։ ՄԲ. 7։

ՃԱՌԱԿ. ԺԱ. 2։

ՏԳԼ. Գ. 22։ Գ. 12։ Բ. 7։

ՀԵՍ. Գ. 4։ 5։ 12։ Ե. 11։

ՖԱՌԱԿ. Լ՚. 4։

ՃՍԱՂ. ՃԳ. 15։

ՆԵՀ. Ը՚. 28։ ԳԱՐ. ԽԳ. 5։

— ՏՀՈ. Ն՚. ԼՐ. 20։

ՃՐ ՕՐ. ԺԸ. 10։ ՌԱԿ. ԺԲ. 17։ ՄԱՍ. Ժ. 42։ Ը ԿԸՐ. ԲԻ. 8։ ՊՍՂ. Գ. 9։ 10։ ԵՐՐ. Գ. 10։

ՖՄԿԲ. Ե. 5։

ՂՍԱՂ. ՀՀԲ. 9։ ՂԱ. Գ. 30։ ՄՏԻՄ. Գ. 18։ 19։

ՖԵՓԵՍ. Ե. 16։

ՂՃՆՆ. Գ. 8։ † ԿԱՐ. ՀՈՎԻՆ

ն · ք · դԲ · Իբր 977

Ի Սապ · ճլԹ · 14 · 15 ։

ան որը ըլլալը , — Իւդիին որ- վայնին մէջ ոսկորներուն ինչպէս խուճապելը չես դիտեր , այնպէս ալ ամենատեղծ Աստուծոյն գործը չես դիտեր ։

6 Առտուանդ քու սերմդ ցանէ , և իրիկունը քու ձեռքդ պարապ մի թողուր · վասն զի չես դիտեր Թէ որը օգտակար պիտի ըլլայ , ա՛ս Թէ ան , կամ Թէ երկուքը Հաւասարապէս աղէկ պիտի ըլլան ։

ը ԴԼ · է · 11 ։

7 Իրաւ որ լոյսը քաղցր է , ու ընթերը տեսնելը աչքերու ախորժելի է ։

8 Բայց Թէև մարդ մը շատ տարի ապրի , — անոնց ամենուն մէջ ուրախանայ , խաւարի օրերն ալ յիշելու է , վասն զի անոնք շատ պիտի ըլլան · բոլորը գալիքը ունայնութիւն է ։

9 Ով երիտասարդ , քու մանկութեանդ մէջ ուրախ եղիր · ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ սիրտդ Թող քեզ զուարճացընէ , Ի և քու սրտիդ ճամբաներովը ու աչքերուդ նայուածքովը քալէ · բայց դիտայիր որասոնց ամենուն համար Ի Աստուած քեզ դատաստանի պիտի բերէ ։

Բ Թես · ԺԸ · 39 ։

Ի ԴԼ · ժբ · 14 ։ Հռով · բ · 6 -11 ։

10 Եւ քու սրտիդ տրտմութիւնը վերցուր , ու Իմարմինդ չարութիւնը հեռացուր · Վասն զի մանկութիւնը ու երիտասարդութիւնը ունայնութիւն է ։

Ի բ Կոր · է · 1 ։ բ Տիմ · բ · 22 ։ Հապ · լԹ · 5 ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Աստիճիր կանուխկէ յիշելու վրայով պատուէր ։ 8 Ժողովողին Հոգը՝ սորվեցընելու համար ։ 13 Աստուծոյ երկիւղը ունայնութեան դէմ ազդու զեղեցիկ մըն է ։

1 Ու քու Արարիչդ երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ յիշէ դեռ Թշուառութեան օրերը չեկած , ու ան տարիները չհասած , որոնց մէջ պիտի բսես Թէ Անոնց չեմ հաւնիր ·

Ի Ծնն · բ Թագ · ԺԹ · 35 ։

Ի Առակ · իբ · 6 · Ես · Ողբ · գ · 27 ։

2 Արեւը , լոյսը , լուսինը ու աստղերը չխաւարած , ու անձրեւին ետեւէն ամպերը չդարձած ·

3 Ան օրը որ տանը պահապանները պիտի դողան , ու զօրաւոր մարդիկները պիտի ծռին , և աղացողները քիչ մնալնուն համար

պիտի դադարին , ու պատուհաններէն նայողները պիտի մթննան ·

4 Ու երբոր աղօրիքին ձայնը տկարանայ , փողոցներուն մէջ դռները պիտի գոցուին · և Թռչունի ձայնով պիտի ելլեն , ու բոլոր Հեղգացող աղջիկները նկուն պիտի ըլլան ·

Բ Թագ · ԺԹ · 35 ։

5 Եւ բարձրէն պիտի վախնան , ու ճամբուն մէջ վախնալու պիտի ըլլան · և նշենին պիտի ծաղկի , ու մարախը ծանրութիւն պիտի սեպուի , և *ախորժակը պիտի դադարի · վասն զի մարդ Իր յաւիտենական տունը կ'երթայ , ու Իւյդողները փողոցներուն մէջ պիտի շրջին ·

* Ա՛ն՝ կապարը Հոբ · ԽԱ · 24 · Ես · ԽԵ · 11 ։

Դ Ցոր · ԺՀ · 13 ։

6 Դեռ արծաթէ Թելը չփրթած , ու ոսկիէ բաժակը չկոտրած , և սափորը աղբիւրին քովը չփշրած , ու ջրհորին վրայի անիւը չկոտրած ,

Ի Երեմ · Թ · 17 ։

7 Ու Ան ատենը Հողը երկիրը պիտի դառնայ՝ — ինչ եղած պէս · Ի ու Հոգին Աստուծոյ պիտի դառնայ , որ զանիկայ տուաւ ։

Հնդ · գ · 19 · Ծնն · բ · 15 · Սպ · գ · 3 ։

Ի ԴԼ · գ · 21 ։

8 Ի Ունայնութիւն ունայնութեանց , բսաւ Ժողովողը , ամէն բան ունայնութիւն է ։

Ի Թես · ԺԳ · 22 · Ել · 16 · Ծոր · ԼԴ · 14 · Ես · ՄԼ · 16 · Ջաք · ժբ · 1 ։

9 Ու որչափ որ Ժողովողը իմաստուն էր , այնչափ ալ Ժողովուրդին գիտութիւն սորվեցուց · և †խորհելով ու քննելով Իշատ առակներ շարադրեց ։

Ի Սապ · Կբ · 9 · Գլ · ա · 2 ։

† Ա՛ն՝ կը- տեսլով

10 Ժողովողը փնտռեց որ ախորժելի խօսքեր գտնէ · ու գրուածը ուղիղ և ճշմարիտ խօսքեր են ։

Ի գԹագ · գ · 32 ։

11 Իմաստուններուն խօսքերը խրԹանէներու պէս են , ու Ժողովներու տէրերնին դամուած բեւեռներու պէս՝ մէկ Հովիւէ տրուած ։

12 Վերջապէս որդեակ իմ՝ անոնց մէ խրատ առ · շատ գիրք շնեալը ծայր չունի , ու Իշատ կարդալը մարմինը կը յոգնեցընէ ։

Ի ԴԼ · ա · 18 ։

13 Ա՛ն բոլոր խօսքին վախճանը լսանք · Աստուծմէ վախցիր ու անոր պատուիրանները պահէ , վասն զի մարդուս բոլորը գործածութիւնը ասկէ է ։

Ե Բ Օր · գ · 2 · ժ · 12 ։

Ի ԴԼ · ժա · 9 · Մատ · ԺԸ · 36 · Գոր · ԺԷ · 30 · 31 · Հռով · բ · 16 · ժգ · 10 · 12 · ա Կոր · գ · 5 · բԿոր · և · 10 ։

14 Քանդի Ի Աստուած ամէն գործը՝ ամէն ծածուկ բաներու հետ՝ Թէ բարին և Թէ չարը դատաստանի պիտի բերէ ։

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եկեղեցին Քրիստոսի վրայ իր ունեցած սէրը կը յայտնէ · 5 կը խոստովանի իր ագահութիւնը · 7 ու կ'աղաչէ որ անոր հարցին առաջնորդուի · 8 Քրիստոս հովիւներուն վրանները կը իրեն զանիկայ · 9 ու իր սէրը անոր յայտնելով՝ 11 հաճոյական խոստումներ կ'ընէ անոր · 12 Եկեղեցին ու Քրիստոս իրարու կը յայտնեն իրենց խնդակցութիւնը ։

ՆԴԳ 1014

1 ⸗ Երգ երգոց Սողոմոնի ։
2 Իր բերանին համբոյրներովը թող համբուրէ զիս · Քանի որ քու սէրդ գինիէն աղէկ է ։
3 Քու եղերուդ հոտը ախորժելի է , քու անունդ թափուած ելի պէս է , անոր համար օրիորդները քեզ կը սիրեն ։
4 Ձիս քաշէ , ետեւէդ պիտի վազենք · Թագաւորը Իր ներքին սենեակները տարաւ զիս · քեզի հետ ցնծանք և ուրախանանք , քու սէրդ գինիէն աւելի յիշենք · քեզ *ուղղութեամբ կը սիրեն ։
5 Ով Երուսաղէմի աղջիկներ , ես սև եմ՝ բայց գեղեցիկ , Կեդարու վրաններուն պէս , Սողոմոնին վարագոյրներուն պէս ։
6 Իմ սեւցած ըլլալուս մի նայիք , վասն զի արեւը զիս տեսաւ , իմ մօրս որդիները ինծի սրդողեցան , զիս այգիներու պահապան ըրին · Բայց իմ այգիիս պահպանութիւն չըրի ։
7 Պատմի՛ ինծի , ով հոգիիս սիրածը , ե՛տ հաւտ ո՞ւր կ'արածես · կէս օրին ո՞ւր կը պառկեցնես · քանզի քու ընկերներուդ հօտերուն քովը ինչու † թափառականի պէս ըլլամ ։
8 Թէ որ դուն չես գիտեր՝ Ով կնիկներուն գեղեցիկը , հօտերուն շաւիղներէն գնա , ու հովիւներուն վրաններուն քովը քու ուլերդ արածէ ։
9 Ի Փարաւոնի կառքերուն կցուած ձիերուս նմանցուցի քեզ՝ Ով իմ սիրու հիս ·
10 Քու այտերդ զարդերով գեղեցիկ է , և քու պարանոցդ բառմանեակներով ։
11 Քեզի ոսկեղէն զարդեր պիտի շինենք արծաթէ կիտուածներով ։
12 Երբոր թագաւորը սեղանն էր , իմ նարդոս իր հոտը բուրեց ։
13 Իմ սիրականս ինծի ստաշխի ծրբարին պէս է , գիշերը իմ ստինքներուս մէջը պիտի հանգչի ։
14 Իմ սիրականս Ք հինայի ողկոյզին պէս է ինծի Ենգադիի այգիներուն մէջ ։
15 Ընձա գեղեցիկ ես՝ ով իմ սիրուհիս , ահա գեղեցիկ ես , քու աչքերդ աղաւնիներու պէս են ։
16 Ով իմ սիրականս՝ ահա գեղեցիկ ես ու վայելուչ · և մեր անկողինը կանանչ է ։
17 Մեր տուներուն գերանները եղեւնափայտ են , ⸗ մեր առիթները մայր փայտէ են ։

ՆԴԳ 1014

Ք ԳԼ · 13 ·

Ե ԳԼ · 4 · 1 · 6 · 12 ·

ԳԼ · Բ

1 Քրիստոսի ու իր եկեղեցին փոխադարձ սէրը , 8 եկեղեցին յայտ 10 ու կոչումը , 14 Քրիստոսին խնամքը իր եկեղեցին վրայ , 16 Եկեղեցին խոստովանութիւնը , անոր հաւատքը ու յայտը ։

1 Ես Սարօնին ծաղիկն եմ , ու հովիտներուն շուշանը ։
2 Ինչպէս շուշանը փուշերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրուհիս աղջիկներուն մէջ ։
3 Ինչպէս խնձորենին անտառի ծառերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրականս երիտասարդաց մէջ · անոր հովանիին տակը ախորժելով նստայ , ⸗ ու անոր պտուղը իմ քմայս քաղցր է ։
4 Ձիս † խնճոյքին տուներ բերաւ , և անոր դրօշը իմ վրաս սէր էր ։
5 Ձիս կարկանդակներով զօրացուցէք , զիս խնձորներով ուժովցուցէք · վասն զի ես սիրով կը նուաղիմ ։
6 Ընծոր ձախ ձեռքը իմ գլխուս տակը ըլլայ , ու աջ ձեռքը զիս գրկէ ։
7 Ով Երուսաղէմի աղջիկներ , ձեզ այծեամներով կամ դաշտի եղնիկներով կ'երդմնցնեմ , որ սիրուհին չվերթլլցնէք ու չարթնցնէք , մինչեւ որ իրեր չուզէ ։
8 Իմ սիրականիս ձայնն է · ահա անիկայ լեռներուն վրայէն ցատկե-

ՆԴԳ 1014

Ե ԳԼ · 4 · 1 · 6 · 12 ·

Ք ԳԼ · 13 ·

Ե ԳԼ · 4 · 1 · 6 · 12 ·

⸗ ԳՅՈՎ · 1 · 2 ·

Ե ԵՔԲ · ԳԼ · ՆԻՒՄ

Ք ԳԼ · Բ · 3 ·

Ե ԳԼ · 4 · 5 · Բ · 4 ·

Ք ԵՍԱ · ԺԴ · 32 ·

Բ ԳԼ · 4 · 10 ·

Ե ՈՎԱ · ԺԴ · 4 · ՅՈՎ · 4 · 44 · ԺԴ · 32 ·

Ք ՓԻԼ · 4 · 12 · 13 · 14 ·

Ե ՍԱՂ · ԹԵ · 14 · 15 · ՅՈՎ · ԺԴ · 2 · ԵՓԵ · Բ · 6 ·

* Կամ՝ ուղիները

† Կամ՝ հաւատացեալներուն

Ե ԳԼ · Ե · 9 · 2 · 1 ·

Ե Բ ՄՆ · 4 · 16 · 17 ·
Ե ԳԼ · Բ · 2 · 10 · 13 · 4 · 1 · 7 · Ե · 2 · 4 · 4 · ՅՈՎ · ԺԴ · 14 · 15 ·
Ք ԵՂԿ · ԺԴ · 11 · 12 · 13 ·

Ն. Ք. ԶՔ. Իրբ 1014

լով՝ ու բլուրներուն վրայէն ցաթ-
կրտելով կու գայ ։
Ի Հմր 17 ։ 9 Իմ սիրականս այծեման կամ
եղնիկի ձագի կը նմանի . ահա՛ հի-
մա մեր պատին ետևը կայներ է ,
պատուհաններէն կը նայի , վան-
դակներէն կ՚երևնայ ։
Ի Հմր 13 ։ 10 Իմ սիրականս պատասխան տա-
լով ինծի ըսաւ ։ Ելի՛ր ո՛վ սիրու-
հիս , ո՛վ գեղեցիկս , ու եկո՛ւր .
11 Քանզի ահա՛ ձմեռը անցաւ ,
անձրևները անցան գացին .
12 Գետնի վրայ ծաղիկներ կ՚երև-
նան , յօտելու ժամանակը հասաւ ,
ու մեր երկրին վրայ տատրակին
ձայնը կը լսուի ։
13 Ահա՛ թզենին իր թուզերը կը
հասցընէ , ու որթերը ծաղկեցան
Հ Հմր 10 ։ և իրենց հոտը կու տան . Ելի՛ր՝ ո՛վ
սիրուհիս , ո՛վ գեղեցիկս , ու ե-
կո՛ւր ։
14 Ո՛վ իմ աղաւնիս՝ վէմին խոռոչ-
ներուն մէջը , ապառաժին հովա-
նիին տակը եկուր . ինծի երեսդ
Ի Գլ. ը. 13 ։ ցուցո՛ւր , ի ձայնդ ինծի լսել տուր .
քանզի ձայնդ քաղցր , ու դէմքդ
գեղեցիկ է ։
Ը Սաղ. ձ. 13 ։ Եղեկ. ժգ. 4 ։ Ղու. ժգ. 32 ։ 15 Բռնեցէ՛ք մեզի ՀԱՂՈՒԷՆԵՐԸ , այ-
գիները աւրող պզտիկ աղուէսնե-
րը . վասն զի մեր այգիները ծաղ-
կեր են ։
Բ Գլ. զ. 3 ։ Է. 10 ։ 16 Բ Իմ սիրականս իմս է , ու ես ա-
նորն եմ . անիկայ իր հօտը շուշան-
ներու մէջ կ՚արածէ ։
Ժ Գլ. դ. 6 ։ 17 Ժ Օրուան հովը չփչած , ու ըս-
տուերները չհեռացած՝ դարձիր ,
ո՛վ իմ սիրականս . ու Բեթերի
լեռներուն վրայի ի այծեման պէս
կամ եղնիկներու ձագին պէս եղիր ։

Ի Հմր 9 ։ Գլ. ը. 14 ։

ԳԼ. Գ

1 Եկեղեցիին պատերազմը ու յաղթութիւնը փորձութեան մէջ ։ 6 Եկեղեցին Քրիստոսով կը պարծի ։

Ա Ես. իզ. 9 ։ 1 Իմ հոգւոյս սիրածը գիշերը ան-
կողինիս մէջ փնտռեցի . զա-
նիկայ փնտռեցի , բայց չգտայ ։
2 Ելլեմ հիմա պտըտիմ քաղաքին
մէջը , փողոցներուն ու հրապա-
րակներուն մէջ . իմ հոգիիս սի-
րածը փնտռեմ ։ Զանիկայ փընտ-
ռեցի , բայց չգտայ ։
Բ Գլ. ե. 7 ։ 3 Բ Քաղաքին մէջ պտըտող պա-
հապանները զիս գտան . Արդեօք
իմ հոգիիս սիրածը տեսա՞ք՝ ըսի ։
4 Անոնցմէ քիչ մը առաջ անցնե-
լով՝ իմ հոգիիս սիրածը գտայ .
զանիկայ բռնեցի ու չթողուցի ,
մինչև որ իմ մօրս տունը՝ ու զիս
ծնանողին սենեակը տարի ։
Գ Գլ. բ. 7 ։ Բ. 4 ։ 5 Գ Ո՛վ Երուսաղեմի աղջիկներ ։
ձեզ այծեամներով կամ դաշտին
եղնիկներովը կ՚երդմնցընեմ , որ սի-
րուհին չվերցընէք ու չարթընցը-
նէք , մինչև որ ինքը չուզէ ։
Ն. Ք. ԶՔ. Իրբ 1014
Դ Գլ. ը. 5 ։ 6 Դ Ո՛վ է ասիկայ՝ որ զմուռսով և
կնդրուկով ու փերեզակներուն
ամէն տեսակ փոշիովը խնկուած՝ ա-
նապատէն կ՚ելլէ ծուխի սիւներու
պէս ։
7 Ահա՛ Սողոմոնին * գահոյքը , ո-
րուն բոլորտիքը Իսրայէլի զօ-
րաւորներէն վաթսուն զօրաւոր
կայ .
8 Ամէնքն ալ սուսերաւոր են , ու
պատերազմի վարժուած են . գիշե-
րուան վախին համար՝ ամէն մէ-
կուն սուրը իր ազդրին վրայ է ։
9 Սողոմոն թագաւորը Լիբանանի
ծառերէն մէկ գահաւորակ մը շինեց
իրեն համար .
10 Սիւները արծաթէ , յենարաններ-
ը ոսկիէ , բազմոցը ծիրանիէ շի-
նեց . ու մէջը Երուսաղեմի աղջիկ-
ներէն † խիստ գեղեցիկ՝ նկարա-
գործուած էր ։
11 Ո՛վ Սիօնի աղջիկներ , ելէ՛ք , և
Սողոմոն թագաւորը տեսէ՛ք ան
թագովը , որով իր մայրը անոր փե-
սայութեան օրը ու սրտին ուրա-
խութեան օրը պսակեց զանիկայ ։

* Կամ՝ ան-կողինը ։
† Եբր. սի-րով

ԳԼ. Դ

1 Քրիստոս կը հրատարակէ եկեղեցիին շնորհք-
ները . 8 անոր վրայ իր ունեցած սէրը կը
յայտնէ ։ 16 Եկեղեցին կը խնդրէ որ անոր
ներկայութեանը համար պատրաստութիւն
ունենայ ։

1 Ահա՛ դուն գեղեցիկ ես՝ ո՛վ իմ
սիրուհիս , ահա՛ դուն գեղեցիկ
ես . լաչակիդ մէջէն քու աչքերդ
աղաւնիներու աչքերուն կը նմանին .
քու մազերդ Գաղաադ ‡ լեռը
պառկող՝ Բ այծերուն հօտին պէս
են ։
2 Գ Ակռաներդ լուացարանէն ելլող
խուզած հօտի պէս են , որոնց ամէ-
նը երկուորեակ կը ծնանին , ու ա-
նոնց մէջը ամուլ չկայ ։
3 Քու շրթունքներդ կարմիր դեր-
ձանի պէս են , ու խօսուածքդ գե-
ղեցիկ է . Դ այտերդ լաչակիդ մէ-
ջէն նուռի կտորներու կը նմանին .
4 Ե Քու պարանոցդ Հզինարանի
համար շինուած Դաւիթի աշտա-
րակին պէս է , որ հոն հազար ասպ-
ար կախուած են . ամէնն ալ զօ-
րաւորներուն վահաններն են ։
5 Ե Քու երկու ստինքդ նման է եր-
կու ուլերու , որ այծեամի մը եր-
կուորեակ ծնած են , և շուշաններու
մէջ կ՚արածուին ։
6 Ը Օրուան հովը չփչած , ու ըս-
տուերները չհեռացած , ես զմուռ-
սի լեռը ու կնդրուկի բլուրը պի-
տի երթամ ։

Ա Գլ. ա. 15 ։ Ե. 12 ։
‡ Կամ՝ լեռնէն երևցած
Բ Գլ. զ. 5 ։
Գ Գլ. զ. 6 ։
Դ Գլ. զ. 7 ։
Ե Գլ. է. 4 ։ Հ Նէեմ. գ. 19 ։
Ե Գլ. է. 3 ։ Տես Առակ. ե. 19 ։
Ը Գլ. բ. 17 ։

7 Ի Բաղորովին զղեցիկ ես՝ ով իմ սիրուհիս, և քու վրադ արատ չը-
կայ։
8 Ով Հարան՝ ինծի հետ Լիբանա-
նէն էլ՝ ո՛ր, ինծի հետ Լիբանանէն
կուգ. Ամանային դագաթէն՝ Սա-
նիրին ու Հերմոնին գագաթէն,
առիւծներուն մորիներէն՝ ո՛ ին-
ձերուն լեռներէն նայէ։
9 Սիրտս առիր, ով իմ Հարս
քոյրս. սիրտս առիր քու մէկ աչ-
քովդ և պարանոցիդ մէկ քառա-
մանեակովը։
10 Քու սէրդ ի՜նչ զեղցիկ է, ով
Հարս քոյրս. Էքու սէրդ զինիէն
աղէկ է, ու քու հեղուտդ անուշա-
հոտութիւնը՝ ամէն խունկերէն։
11 Շրթունքներէդ խորիսխի մեղր
կը կաթի ով Հարս. Լեզուդիդ
տակը մեղր ու կաթ կայ. և քու
զգեստներուդ անուշահոտութիւնը
Լիբանանի հոտին պէս է։
12 Իմ Հարս քոյրս փակեալ պար-
տէզ մըն է, փակեալ աղբիւր ո՛-
կնբռնած աղբերակ մըն է։
13 Քու տունկերդ բաղդրահամ պը-
տուղներով՝ Հինանիներով ու նար-
դոսներով՝ նռնենեակաց դրախտ է.
14 նարդոս և քրքում, եղէգն և
կինամոն, ամէն կնդրուկի ծառով,
զմուռսով ու Հալուէով և բոլոր
դլխաւոր խունկերով.
15 Պարտէզներու աղբիւր, Հկնո-
դանի ջուրի ջրհոր ու Լիբանանէն
վազող հեղեղներ։
16 Ելիր՛ հիւսիս, եկուր՛ ով Հարաւ. իմ պարտէզս վրայէն
փչէ, որ անոր խունկերը բուրեն.
Հիմ սիրականս թող իր պարտէզը
գայ, ու իրեն ախորժելի Էղէ պը-
տուղները ուտէ։

ՊԼ · Ե

1 Քրիստոս իր կանչելովը եկեղեցին կ՛արթնց-
ցնէ։ 2 Եկեղեցին Քրիստոսի սիրոյն Համը
առնելով կը նուաղի։ 9 Քրիստոսի շնորհ-
ներուն առաքելութիւնը։

1 — Իմ պարտէզս եկայ՝ ով Հարս
քոյրս. իմ զմուռսս խունկե-
րուս հետ ժողվեցի, իմ դինիս կա-
թովս խմեցի. եկէ՛ք Էով բարե-
կաններ, խմեցէ՛ք ու դինովցէ՛ք ով
սիրելիներ։
2 Ես կը քնանամ, բայց իմ սիրտս
արթուն է. ա՛ն իմ սիրակա-
նիս ձայնն է, Էդո՜ւռը կը զարնէ,
ո՛ Էբա՛ց ինծի իմ քոյրս, իմ սի-
րուհիս, իմ ազաւնիս, իմ կա-
տարեալս, բայց ինծի. քանզի իմ
գլուխս ցօղով լեցուեցաւ, ո՛
վարսերս գիշերուան շաղերով։
3 Իմ պատմուճանս հաներ եմ,
զանիկայ ի՞նչպէս հագնիմ. ոտ-
քերս լուացեր եմ, զանոնք ի՞նչպէս
աղտեղեմ։
4 Իմ սիրականս իր ձեռքը ծակէն
երկընցուց, ու անոր Համար իմ
աղիքս դալարեցաւ։
5 Ես ելայ որ իմ սիրականիս բա-
նամ, ու ձեռքերէս զմուռս ու իմ
մատներէս բնաիր զմուռս կաթեց
փակաղակին բռնելու տեղին վը-
րայ։
6 Ես իմ սիրականիս բացի, բայց
իմ սիրականս քաշուեր զացեր էր.
Երբոր անիկայ կը խօսէր, իմ Հո-
գիս նուաղեցաւ. Էզանիկայ
փնտռեցի, բայց չգտայ. զանիկայ
կանչեցի, բայց ինծի պատասխան
չտուաւ։
7 Էքաղաքին մէջ պտրտող պահա-
պաններդ զիս գտան, զարկին վի-
րաւորեցին զիս. պարսպին պա-
հապաններդ քօղս վրայէս վերցու-
ցին։
8 Ով Երուսաղէմի աղջիկներ, ձեզ
կ՛երդմնցընեմ, Թէ որ իմ սիրա-
կանս գտնէք, անոր պատմէք որ ես
սիրով կը նուաղիմ։
9 Ո՞վ կնիկներուն զեղցիկը՝ քու
սիրականդ ո՞րէ սիրականէ ի՞նչ
տարբերութիւն ունի. քու սիրա-
կանդ ո՞րէ սիրականէ ի՞նչ տար-
բերութիւն ունի, որ մեզ այդպէս
կ՛երդմնցընես։
10 Իմ սիրականս ապիտակ ու կար-
միր է, տասը Հազարի մէջ երեւելի
է։
11 Անոր գլուխը զուտ ոսկի է. վարսերը ցցուած՝ ո՛ր ագռաւի
պէս սեւ են.
12 Էաչերը՝ վազող ջուրերուն քովը
կաթով լուացուած ազաւնիներու
ո՛ր կը նմանին, զամուած
գոհարներու պէս են։
13 Անոր այտերը՝ խնկալից տունկե-
րու ածուին ե անուշահոտ ծա-
ղիկներու Թագարներուն պէս են.
շրթունքները բնաիր զմուռս կա-
թող շուշաններ են.
14 Ձեռքերը ոսկի մատնիներ են,
Թարսիսի քարերով լեցուած. ո-
րովայրը բանուած փղոսկր է, շա-
փիւղաններով ծածկուած։
15 Սրունքները մարմարիոն սիւներ
են, բնաիր ոսկի խարիսխներու վը-
րայ հաստատուած. կերպարանքը
Լիբանանին պէս՝ ընտիրներուն պէս
բնաիր է.
16 Անոր բերանը քաղցր, ու ինքը
բոլորովին ցանկալի է. ա՛յս այր-
պէս է իմ սիրականս, այդպէս է
իմ բարեկամս, ով Երուսաղէմի
աղջիկներ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրը 1014

Բ Եփ. ե. 27։

Ֆ Բ Օր. գ · 9։

Ի ՊԼ. ա · 2։

Լ Ընակ. իգ. 13, 14։ ՊԼ. ե. 1։

Խ Նե. իմ. 27։ Ովս. ժգ. 6, 7։

Ֆ ՊԼ. ա · 14։

Ի Ցով. գ · 10։ է. 38։

Հ ՊԼ. է. 1։

— ՊԼ. գ · 16։

Բ ՊԼ. գ · 11։

Գ Ա. ժէ. 7, 10։ Ցով. ա · 29։ Ժէ. 14։

Ֆ Ցայտ. գ · 29։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրը 1014

Ն·Ք·ԴԲ· Ի՛ր 1014

ԳԼ· Զ

1 Եկեղեցին իր հաւատքը Քրիստոսի վրայ բլուլ կը խոստովանի : 4 Քրիստոս կը ցուցընէ եկեղեցիին ընդհրնքերը : 10 ու իր սէրը՝ որ ունի անոր վրայ :

1 Ա՛ռ սիրականդ ուր դնաց , ո՛վ կնիկներուն գեղեցիկը . քու սիրականդ ուր դարձաւ , որ զանիկայ քեզի հետ փնտռենք :

2 Իմ սիրականս իր պարտէզը՝ խնկալից տունկերուն անուշները իջաւ , որ պարտէզներու մէջ արածէ , ու շուշաններ ժողվէ :

3 Ե՛ս իմ սիրականին եմ , և իմ սիրականս իմ է . անիկայ շուշաններու մէջ կ՚արածէ :

4 Թերսայի պէս գեղեցիկ ես , ով իմ սիրուհիս . Երուսաղէմի պէս հաճելի ես , սա՛ դիւրաշարժի պէս ահարկու ես :

5 Ընդդէմդ ինծմէ դարձուր , վասն զի անոնք ինծի յաղթեցին . մազերդ Գաղաադի պառկող՝ ոչխարներուն հօտին պէս են :

6 Ի՛ւկռանները լուացարանէն ելած մաքրիներուն հօտին կը նմանին , որոնց ամէնը երկուրնակ կը ծնանին , ու անոնց մէջը ամուլ չկայ :

7 Ընդդէմդ լայակիդ մէջէն նուռի կտորներու կը նմանին :

8 Թագուհիները վաթսուն՝ ու հարճերը ութսուն , և օրիորդները անթիւ են :

9 Իմ աղաւնիս , իմ կատարեալս մէկ է . իր մօրը մէկ հատիկը գիրը ծնանողին ընտրեալն է . զանիկայ աղջիկները տեսան , ու անոր՝ երանի ըսին . թագուհիները ու հարճերը ալ , և զանիկայ գովեցին :

10 Ո՞վ է սահիկայ՝ որ արշալոյսի պէս կը նայի , որ լուսինի պէս գեղեցիկ , արեւու պէս մաքուր , սա՛ դիւրաշարժի պէս ահարկու է :

11 Ընկոյզներու պարտէզը իջայ , որ ձորին դկանանչութիւնը տեսնեմ , և ընայիմ թէ արդեօք որթը ծլեցաւ , ու նռնենիները ծաղկեցան :

12 Ես չգիտցած՝ իմ հոգիս Ամինադարին կառքերուն պէս բրաւ դիս :

13 Դարձիր՝ դարձիր , ով Սողոմածդի , դարձիր՝ դարձիր , որ քեզ տեսնենք :

Ի՞նչ պիտի տեսնէք Սողոմածդին վրայ՝ Իբրև երկու բանակներու դունդը :

ԳԼ· Է

1 Եկեղեցիին ընդհրնքերուն վրայով ուրիշ սոսրագրութիւն մը : 10 Եկեղեցին կը խոստովանի իր հաւատքը ու բազձանքը :

1 Ո՛րչափ գեղեցիկ են քու քայլերդ կօշիկներով՝ ո՛վ իշխանի աղջիկ . քու բարձերուդ կաղմուածքը եւրևելի արուեստաւորի մը ձեռքով շինուած մանեակներու կը նմանի :

2 Քու պորտդ լմպելիքով լեցուն բոլորակ թաս մը կը նմանի . քու փորդ շուշանով պատած ցորեկի շեղջին պէս է :

3 Ք՛ու երկու ստինքդ նման է երկու ուլերու , որ այծեամի մը երկուրնակ ձագ են :

4 Պարանոցդ փղոսկրէ աշտարակի պէս է , աչքերդ Եսեբոն՝ Բաթ-բարբիմի դրանը քովը եղող աւազաններուն կը նմանին . ունդդ դէպ՚ի Դամասկոս նայող Լիբանանին աշտարակին պէս է :

5 Գլուխդ քու վրադ կարմիղոսի պէս , և գլխուդ հիւսուածը ծիրանիի պէս է . թագաւորը ՚ի՛ խոպոպիքներուդ կապուած է :

6 Որչափ գեղեցիկ և սրճափ քաղցր ես , ՚ի՛ փափկութիւ սիրուհիս :

7 Քու հասակդ արմաւենիի՝ ու ստինքներդ ողկոյզներուն կը նմանին :

8 Ըսի , Արմաւենիին վրայ ելլեմ , անոր ոստերուն փակչիմ . և քու ստինքներդ՝ խաղողի ողկոյզներու պէս , ու ռնդացդ հոտը խնձորներու հոտի պէս ըլլայ :

9 Եւ քու բիմբդ ազնիւ գինիի պէս է , որ շիտակ կը վազէ իմ սիրականիս , ու քնացողներուն ‡ շրթունքները կը խօսեցընէ՚ :

10 Ես իմ սիրականին եմ , և ինծի նոր բաղձանքը ինծի է :

11 Եկուր՝ իմ սիրականս , դաշտը ելլենք , գիշերը գեղերու մէջ անցընենք .

12 Առտուանց կանուխ այգիները երթանք , ու տեսնենք թէ որթը ծլիր է , ծաղիկը բացուեր է , և նռնենիները ծաղկիր են . հոն իմ սէրս քեզի տամ :

13 Ի՛մանդրագորները բոյր հոտը կուտան . ու մեր դուռներուն մէջը՝ ամէն բնտիր պտուղներէն՝ թէ նոր և թէ հին , քեզի համար պահեր եմ , ով իմ սիրականս :

ԳԼ· Ը

1 Եկեղեցին սէրը Քրիստոսի վրայ : 6 Սիրոյ ուժգնութիւնը : 8 Հեթանոսներուն կոչումը : 14 Եկեղեցին Քրիստոսի գալուստ համար կ՚աղօթէ :

1 Հրանի թէ իմ մօրս ստինքը ծծած եղբօրս պէս ըլլայիր . երբոր քեզ դուրսը գտնէի , պիտի համբուրէի , և դիս պիտի չանարգէին :

2 Քեզ առաջնորդելով իմ մօրս տունը կը տանէի , որ ինծի սորվեցընես . քեզի՝ հոտաւէտ գինիէն՝ իմ նռնենիիս օշարակէն կը խմցընէի :

Ն·Ք·ԴԲ· Ի՛ր 1014

‡ ԳԼ· դ· 4 :

Բ ԳԼ· դ· 5 :

Ե ԳԼ· զ· 4 :

Ա ԳԼ· զ· 1 :

Բ ԳԼ· զ· 2 :

Գ ԳԼ· զ· 3 :

Դ ԳԼ· զ· 8 :

Ե ՀՄՐ 10 :

Զ ՀՄՐ 4 :

Է ԳԼ· զ· 12 :

Ը ԳԼ· է· 1 :

Թ ՍՂ· ԽԵ· 11 :

Ժ ԵՍ· Լ· 14 :

ԺԱ ՄԱՏ· Ժգ· 52 :

Ա ԳԼ· Ա· 8 :

Բ ԳԼ· բ· 16 ; է· 10 :

Գ ՍՂ· ԽԵ· 13 :

* Կ՛ուզէ գառաագէն եբեցած

† Կ՛ուզէ պրտուղները

‡ Կ՛ուզէ սորվեցընես ·

— Ը ՍԱԿ· ԹԻ· 2 :

‖ Կ՛ուզէ շրթունքնեբուն վրայ կը կաթէ :

Ն. Ք. ՂԲ. իրր 1014

3 Բ Զախ ձեռքը գլխուս տակը, ու աջ ձեռքը զիս կը գրկէր.
4 Գ Ո՛վ Երուսաղեմի աղջիկներ, ձեզ կ՚երդմնցընեմ, որ Իմ սիրուհիս չարթընցընէք ու չվերցընէք, մինչև որ ինքը չուզէ:
5 Դ Ո՞վ է ասիկայ՝ որ իր սիրականին կռթընած՝ անապատէն կ՚ելլէ: Քեզ խնձորենիին տակը արթընցուցի. քու մայրդ քեզ հոն ծնաւ, քու ծնողդ քեզ հոն ծընաւ:
6 Ե Զիս քու սրտիդ վրայ կնիքի պէս՝ քու բազուկիդ վրայ կնիքի պէս դիր. վասն զի սէրը մահուան պէս զօրաւոր՝ — նախանձը գերեզմանի պէս խիստ է. անոր կայծերը սաստիկ բոցավառ կրակի կայծեր են:
7 Շատ ջուրերը չեն կրնար սէրը մարել, ու գետերը զանիկայ չեն կրնար ընկղմել. Չ Թէ որ մէկ մարդ մը սիրոյ փոխարէն իր տանը բոլոր ստացուածքը տայ, զանիկայ բոլորովին կ՚անարգեն:
8 Մէկ պզտիկ քոյր մը ունինք, ու անիկայ ստինք չունի. մեր քրոջը ի՞նչ ընենք անոր համար խօսուած օրը:
9 Թէ որ անիկայ պարիսպ է, վրան մէկ արծաթէ աշտարակ մը շինենք. և թէ որ դուռ է, զանիկայ եղևնափայտի տախտակներով պատենք:
10 Ես պարիսպ եմ, ու իմ ստինքներս աշտարակներու պէս են. ասպատճառով անոր առջևը խաղաղութիւն գտածի պէս եղայ:
11 Սողոմոն Բաաղամոնի մէջ այգի ունէր, Ի անիկայ այգին պահապաններու տուաւ, ամէն մէկը անոր պտուղին համար հազար կտոր արծաթ կը բերէր:
12 Իմ այգիս իմ առջևս է. ո՛վ Սողոմոն՝ հազարը քուկդ ըլլայ, ու երկու հարիւրը՝ անոր պտուղը պահպանողներուն:
13 Ո՛վ պարտէզներու մէջ նստող՝ ընկերները քու ձայնդ կը լսեն. Ը ինծի ալ լսել տուր:
14 Թ Շուտ ըրէ՝ ո՛վ իմ սիրականս, ու խնկաբեր լեռներուն վրայ Ժ այծեման կամ եղնիկներու ձագի նման եղիր:

Ն. Ք. ՂԲ. իրր 1014

Բ Գլ. բ. 6: Գ Գլ. բ. 7: Գ. 5:
Դ Գլ. դ. 6:
Ե Ես. խթ. 16: Երեմ. իբ. 24: Ամգ. բ. 23:
Զ Տես Առակ. զ. 35:
Ի Մատ. իա. 33:
Ը Գլ. բ. 14: Թ Տես Յայտ. իբ. 17, 20: Ժ Գլ. բ. 17:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ

Ն. Ք. ՂԲ. իրր 760

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եսայի կը գանգատի Յուդայի որդւոցը ապրստամբութեանը համար. 5 անոնց վրայ գալու դատաստաններուն համար կ՚ողբայ. 10 անոնց բոլոր երկրպագութեան պաշտօնները կը մեղադրէ. 16 խոստմունքներով ու սպառնալիքներով ապաշխարութեան կը յորդորէ զանոնք. 21 անոնց չարութեանը վրայ ողբալով՝ Աստուծոյ դատաստանները կը ծանուցանէ. 25 շնորհք կը խոստանայ Սիօնին, 28 ու չարերուն կործանումը կը դուշակէ:

1 Ամովսի որդւոյն Եսայիին — տեսիլքը՝ որ Յուդայի ու Երուսաղեմի վրայ տեսաւ, Յուդայի թագաւորներուն՝ Ոզիային, Յովաթամին, Աքազին — Եզեկիային օրերը:
2 Բ Լսէ՝ ո՛վ երկինք, և ականջ դիր՝ ո՛վ երկիր, վասն զի Տէրը կը խօսի. Գ Զաւակներ մեծցուցի ու բարձրացուցի, և անոնք ինծի դէմ
3 ապստամբեցան: Դ Եզը իր Տէրը կը ճանչնայ, ու էշը իր տիրոջը մսուրը, Բայց Իսրայէլ Ե զիս չը ճանչնար, իմ ժողովուրդս Զ չիմանար:
4 Վայ մեղաւոր ազգին, անօրէնութիւնով ծանրացած ժողովուրդ, Ի չարագործներու սերունդ, ապականիչ զաւակներ. անոնք Տէրը թողուցին, Իսրայէլին Սուրբը անարգեցին — ետ քաշուեցան:
5 Ը Ո՞ր մասերնուդ վրայ կրնաք զարնուիլ, Իրբոր ալ աւելի ապստամբիք: Բոլոր գլուխը հիւանդ՝ և
6 բոլոր սիրտը մարած է: Ոտքին թաթէն մինչև գլուխը Բնաւ անոր վրայ ողջ տեղ չմնաց. հարուածներ, վէրքեր ու շարաւալից խոցեր կան. Բ անոնք չգոցուեցան, չկապուեցան ու եղով ալ չկակղա-
7 ցան: Ժ Ձեր երկիրը աւերակ դարձեր է, Ա ձեր քաղաքները կրակով այրուած են. ձեր արտերը աչքերնուդ առջևը օտարները կ՚ուտեն, ու անոնք օտարներուն ըրած աւերակներուն պէս խոպանացած են:
8 Եւ Սիօնին աղջիկը այդիի մէջ Ի ղած Ի խրճիթի պէս, վարունդի արտի մէջ Ի ղած հիւղի պէս, Ա պաշարուած քաղաքի պէս թողուած
9 Ճնացեր է: Ի Թէ որ զօրաց Տէրը մեզի քիչ մը մնացորդ թողուցած

Ն. Ք. ՂԲ. իրր 760

Ա Թու. ժբ. 6:
Բ Բ Օր. լբ. 1: Երեմ. բ. 12: զ. 19: իբ. 29: Եզեկ. լզ. 4: Միք. ա. 2: զ. 1, 2:
Գ Գլ. ե. 1, 2:
Դ Երեմ. ը. 7:
Ե Երեմ. թ. 8, 6:
Զ Գլ. ե. 12:
Ի Գլ. ծէ. 3, 4: Մատ. գ. 7:
Ը Գլ. թ. 13: Երեմ. բ. 30: ե. 3:
Թ Երեմ. ը. 22:
Ժ Բ Օր. իբ. 51, 52:
Ի Յոբ. իէ. 18: Ողբ. բ. 6:
Լ Երեմ. գ. 17:
Ի Ողբ. գ. 22: Հռով. թ. 29:

ՆՀ · ԱՔ · ԶԲ · ԽԲԲ 769

Ե ՅԴ · ԺԲ · 24 ·
Ի Բ Օբ · ԼԲ · 32 · Եզեկ · Ժ · 45 ·
Հ ա Թագ · Ժե · 22 · Ասղ · Ե · 8 · 9 · Ժա · 13 · Ընակ · Ժե · 8 · իա · 27 · Գե · կդ · 3 · Երեմ · գ · 20 · է · 21 · Ամով · է · 21 · 22 · Միք · գ · 7 · Ի Նե · իգ · 17 · ԼԲ · 23 · ՀՄաա · Ժե · 9 ·
Ֆ Ցափվ · ա · 14 · բ · 15 ·
Ո Թաա · իբ · 11 ·
Ր Դե · իգ · 2 · ԾՀ · Ոպբ · բ · 6 ·
Ն Գե · իգ · 24 ·
Ւ Ցօբ · իե · 9 · Ասղ · Ծ Հգ · 2 · Ընակ · ա · 23 · Գե · ԺԲ · 2 · Երեմ · Ժգ · 12 · Միբ · գ · 4 ·
Ա Ասղ · կդ · 13 · ա Տիմ · բ · 8 ·
ՆԳե · ՅԲ · 3 ·
Դ Երեմ · գ · 11 ·
ԷՕասղ · լբ · 11 · լե · 27 · Ամով · է · 15 · Հաով · Ժբ · 9 · ա Պետ · գ · 11 ·
Ա Երեմ · իբ · 3 · 15 · Միբ · գ · 5 · Զաբ · Է · 9 · բ · 16 ·
Ա Գե · իգ · 23 · Միբ · գ · 2 ·
ՀՕասղ · ծա · Ծ · Յաա · է · 14 ·
Ա Թաա · ԻԳ · 13 · Յիա · ա · 2 ·
Ի Երեմ · բ · 20 · 21 ·
Ր Երեմ · գ · 28 · 30 · Ե · ՁԿԿ · իբ · 18 · 19 ·
Ա Ովս · Թ · 15 ·
Ֆ Ընակ · ԻԹ · 24 ·
Ի Երեմ · իբ · 17 · Եզեկ · իբ · 12 · Ովս · գ · 18 · Միբ · գ · 11 · է · 3 ·

չոլլար , մինչ Ի Սադոմին պէս պիտի բլլայինք , ու Գոմորին պիտի նմանէինք ։

10 Լսեցէ՛ք Տէրոջը խօսքը , ով Ի Սոդոմի իշխաններ , ականջ դրէ՛ք մեր Աստուծոյն օրէնքին , ով Գոմորի

11 ժողովուրդ ։ Ի՞նչ պէտք է ինծի ձեր Ի զոհերուն շատութիւնը , կ՚ըսէ Տէրը ։ Չէ՛ խոյերուն ողջակէզներուն ու պարարտ անասուններուն ճարպին կըտցած եմ , և զուարակներուն ու գառներուն և նոխազներուն արիւնները չեմ ա-

12 խորժեր ։ Երբոր կու գայ Իմ առջեւս երեւնալու՝ ով պահանջից ձեզմէ , որ սասկ իմ սրահներս

13 կոխէք ։ Ալ Ի՛նչ Ուեղան ընծաները մի՛ բերէք ։ Չէ՛ խունկը ինծի պիղծ է ։ ամսագլուխներուն ու շաբաթներուն և Ի ժողովներու գումարումներուն չեմ կրնար տանել , Չէ՛ ասոնախմբութիւնը ան-

14 դամ անօրէնութիւն է ։ Ձեր Ի ամսագլուխներուն ու Ի տօներուն կը զզուի իմ հոգիս ։ անոնք իմ վրաս ծանր բեռ եղան , Ի վերցնելէն յոգ-

15 նեցայ ։ Ուստի Ի երբոր ձեռքերնիդ կը տարածէք , աչքերս ձեզմէ պիտի ծածկեմ ։ Ուստի երբոր ա-ղօթքնիդ կը շատցնէք , պիտի չլսեմ ։ Ի՛նչ որ Ի ձեռքերնիդ ա-րիւնով լեցուն են ։

16 Դուռ ապատկեցէ՛ք , մաքրուեցէ՛ք , իմ աչքերուս առջեւէն ձեր չար գործքերը մէկդի բերէ՛ք , Չարու-թիւն գործելէն դադարեցէ՛ք

17 Բարու թիւն բնել սորվեցէ՛ք , Ի-րաւունքը փնտռեցէ՛ք , զրկուա-ծին ուղղութիւն բերէ՛ք , որբին դատաստանը տեսէ՛ք ու որբևա-րիին գատը պաշտպանեցէ՛ք ։

18 Հիմա եկէ՛ք Ի վիճաբանինք , կ՚ը-սէ Տէրը ։ թէ որ ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պէս են , Ի ձեր-նէ պէս պիտի ձերմկնան ։ Ե թէ որ որդան կարմիրի նման են , սարի

19 պէս Ի ե՛րթան պիտի բլլան ։ թէ որ դուք յօժարիք ու Ի ճառանդիք , երկրին բարիքը պիտի ուտէք ։

20 Բայց թէ որ Ի՛ մերժելով ապըս-տամբիք , սուրը պիտի ուտէ ձեզ , Ի՝ ինչու որ Տէրոջը բերանը խօսե-ցաւ ասիկա ։

21 Ի՛նչպէս պոռնկեցաւ ատ հա-ւատարիմ քաղաքը ։ անիկա իրա-ւունքով լեցուն էր , ու անոր մէջը արդարութիւն կը բնակէր ։ բայց հիմա մարդասպաններու Ի՛նձոյն

22 Ե ։ Քու Ի արծաթդ կղիպեր դար-ձաւ , գինիդ մէջը ջուր խառ-

23 նուած է ։ Քու Ի՛շխաններդ ա-պստամբ ու Ի գողերու բնակիր և-ցան ։ ամէնն ալ Ի կաշառք սի-

ո Երեմ · է · 28 · Զաբ · է · 10 ·
Ֆ Բ Օբ · իբ · 64 · Եզեկ · է · 13 ·
— Երեմ · գ · 29 · Թ · 7 · Ասղ · գ · 3 ·
* Կամ՝ մարդասիրութիւնով
Բ Երեմ · լբ · 7 ·
Ֆ Զաբ · բ · 3 ·
Ի Ցօբ · լ · 3 · Ասղ · ա · 6 · է · 6 · Նգ · 27 · գբ · 9 · ՃՂ · 35 ·
Ի Գե · ՅԷ · 5 ·
Ւ Գե · կե · 3 · կէ · 17 ·

լբելով՝ պարգեւներ կը փնտռեն ։ ա-նոնք Ի որբին դատաստանը չեն տես-ներ , և որբևարիին գատը անոնց առջեւը չելար ։

24 Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէ-րը , Իսրայէլին Հզօրը ըսաւ կ՚ը-սէ ։ Ֆ Աւաղ , իմ հակառակորդ-ներուս հատուցում պիտի բնեմ , ու թշնամիներէս վրէժ պիտի առ-

25 նեմ ։ Նե իմ ձեռքս քու վրադ պիտի դարձնեմ , և քու կրդ-կդանդդ իբր թէ * բորակով պիտի մաքրեմ , ու բոլոր անագդ մէկդի

26 պիտի զատեմ ։ Նե քու դա-տաւորներդ Ի առջիներուն պէս , ու խորհրդականներդ սկիզբէն Էղ-ծին պէս նորէն պիտի հաստա-տեմ ։ անկէ ետքը դուն պի-տի կոչուիս Ի արդարութեան քաղաք Ե հաւատարիմ աւան ։

27 Սիոնը դատաստանով պիտի փրը-կուի , և հոն դարձողները՝ արդա-

28 րութեամբ ։ Բայց Ի անօրէնները ու մեղաւորները միասին պիտի ջարդուին , և անոնք որ Տէրը կը թողուն , բնաջինջ պիտի բլլան ։

29 Քանզի ձեր ցանկացած Ի բեւեկնին-րէն պիտի ամչնան , և Ե ձեր ըն-րած Ի պարտէզներուն համար ա-

30 մօթով պիտի մնաք ։ Վասն զի տերեւները թառամած բեւեկնի պէս , և ջուր չունեցող պարտէզի պէս

31 պիտի բլլաք ։ Ու զօրութիւն ու-նեցողը խածածի պէս , և անոր գոր-ծը կայծի նման պիտի բլլայ , ու երկուքն ալ միասին պիտի այրին , և մարդ պիտի չմնայ ։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն Բրիսաոսի թագաւորութեանը հաստատութիւնը կը գուշակէ · 6 կը ցուցնէ թէ ժողովրդին չարութիւնն է պատճառը՝ որ Աստուած զանիկայ կը մերժէ · 10 Աստուծոյ վճռաժամութեանը զօրաւոր գործքերը յիշե-լով՝ կը յորդորէ մարդիկ որ անկէ վախնան ։

1 Ա՛մենայն որդւոյն Եսայիին՝ Ցուդա-յի ու Երուսաղէմի վրայ տեսած տեսիլքին խօսքը ։

2 Նայեցէ՛ք օրերը պիտի բլլայ որ Տէ-րոջը տանը Ի լեռը լեռներուն գլու-խուն վրայ պիտի հաստատուի , և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ , ու Ի բոլոր հեթանոսները հեղեղ-

3 պէս պիտի դիմեն անոր ։ Ու շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու բ-ան՛ն , Ի ելէ՛ք Եհովային լեռը Ցա-կոբին Աստուծոյն տունը երթ՛ք , որ մեզի իր ճամբաները սորվեցընէ , ու անոր շաւիղներուն մէջը քա-լենք ։ Ի՝ ինչու որ օրէնքը՝ Սիոնէն , ու Տէրոջը խօսքը Երուսաղէմէն

4 պիտի ելլէ ։ Ու անիկա հեթանոսնե-րուն մէջ դատաստան պիտի տեսնէ , և շատ ժողովուրդներ պիտի չան-

Ն · Ք · ՉՁ · Իբր 977

ՂՍադ · խղ · 9 · Ովս · ը · 18 · Ջար · Թ · 10 ·

Է Սադ · Հր · 3 · 7 ·

ԸԵփես · ե · 8 ·

Բ Թես · իգ · 7 ·

Ձ Բ Օր · Ժբ · 14 ·

Է Սադ · Ճղ · 35 · Երեմ · ժ · 2 ·

ԼԲ Օր · Ժէ · 16 · 17 ·

Է Երեմ · բ · 28 ·

Ձ Հմր 19 · 21 · Ցայտ · գ · 15 ·

Ի Հմր 17 · ԳԼ · ե · 15 · 16 · Ժգ · 11 ·

Հ ԳԼ · գ · 1 · Ժա · 10 · 11 · Ժբ · 1 · 4 · իգ · 21 · իե · 9 · իզ · 1 · իէ · 1 · 2 · 12 · 13 · իը · 5 · իթ · 18 · Լ · 23 · Ծբ · 6 · Եբեմ · լ · 7 · 8 · Եզեկ · լ · 14 · 19 · լթ · 11 · 22 · Ովս · բ · 16 · 18 · 21 · Ցախ · գ · 18 · Ամաղ · Թ · 11 · Ընդ · 8 · Մէք · գ · 6 · ե · 10 · է · 11 · 12 · Սոփ · գ · 11 · 16 · Ջար · Թ · 16 ·

Յ ԳԼ · Ժգ · 8 · ԼԷ · 24 · Եզեկ · լ · 3 · Ջար · Ժա · 1 · 2 ·

ՂԳԼ · է · 25 · Ի գ Թագ · Ժ · 22 ·

Ի Հմր 11 ·

Ա Հմր 10 · Ովս · Ժ · 8 · Ղա · իգ · 30 · Ցայտ · գ · 16 · Թ · 6 ·

Ն Բ Թես · ա · 9 ·

ՂԳԼ · է · 32 · Ընդ · բ · 6 · 21 · Իբր · Ժբ · 26 ·

Ֆ ԳԼ · է · 22 · լա · 7 ·

պիմանէ . ու Ղանունք իրենց սուրբերը խոփեր՝ և իրենց նիզակները յօտացոյներ պիտի շինեն . ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցընէ , և այլ պատերազմ պիտի չսորվին :

5 Ով Յակոբին տունը՝ եկէք ըՏԷ-

6 րովը լուսավոր քալենք : Ինչու որ դուն քու ժողովուրդդ Յակոբին տունը թողուցիր , վասն զի Բաբելքին նախնապէսներէն լեցուեցան , և Փղշտացւոց պէս հմայութիւն կ՚ընեն , ու Խօտարներու որդւոց

7 հետ դաշնադիր եղան : Նաև Նանոնց երկիրը արծաթով ու ոսկիով լեցուեցաւ , ու անոնց գանձերը անթիւ եղան . անոնց երկիրը ձիերով լեցուեցաւ , և անոնց կառքերը ան-

8 թիւ եղան : Կուռքերով ալ լեցուն է անոնց երկիրը . իրենց ձեռացը գործերուն երկրպագութիւն կ՚ընեն , անոնց՝ որ իրենց մատները շի-

9 նեցին : Եւ ոամիկ մարդը ծռեցաւ , ու ազնուականը խոնարհեցաւ , և անոնց պիտի չներես :

10 Ձ Ելերդը վախին երեսէն և անոր վհատութեանը մեծութենէն վէմին մէջը մտիր , ու հողին մէջը

11 պահուէ : Մարդուն ամբարտաւան աչքերը պիտի խոնարհին , և մարդոց հպարտութիւնը պիտի ցածնայ , ու Տէր օրը միայն Ձերդը

12 պիտի բարձրանայ : Ինչու որ զօրքոց Ձերդը օրը ամէն ամբարտաւանութեան ու բարձրամիտներուն վրայ և ամէն հպարտացածներուն վրայ պիտի գայ , ու անոնք պիտի

13 խոնարհին : Եւ Լիբանանու ամէն բարձրացած ու վերացած և դիւթներուն վրայ , ու Բասանի ամէն

14 կաղնիներուն վրայ , Եւ Նամէն բարձր լեռներուն վրայ , ու ամէն

15 բարձրացած բլուրներուն վրայ , Եւ ամէն բարձր աշտարակներուն վրայ , ու ամէն ամուր պարիսպներուն վր-

16 րայ , Եւ Թարսիսի ամէն նաւերուն վրայ , ու ամէն հաճելի երեցած բաներուն վրայ պէտ ըլլայ :

17 Եւ մարդուն ամբարտաւանութիւնը պիտի ցածնայ , ու մարդոց հպարտութիւնը պիտի խոնարհի , և ան օրը միայն Տէրը պիտի բարձ-

18 րանայ : Ու կուռքերը բնաջինջ

19 պիտի ըլլան : Եւ քարայրներու մէջ ու երկրին խոռոչները պիտի մտնեն Ձերդը վախին երեսէն և անոր վհատութենէն մեծութենէն , երբոր ինքը երկիրը սար-

20 սեցու ելլէ : Այն օր մարդ իսլոլդներուն ու չղջիկներուն պիտի նետ իր արծաթեղէն կուռքերը ու իր ոսկեղէն կուռքերը , որոնք իրեն չիներ էն երկրպագութիւն ընելու համար .

21 Ը Ար Ձերդը վախին երեսէն ու անոր վհատութենէն մեծութենէն՝ ապառաժներուն ծակերը ու վեմերուն ճերպերը մտնէ , երբոր Ա-

22 Նիկայ երկիրը սարսեցնելու կելլէ : Դէ՛տ կեցէք մարդէն՝ Որուն շունչը իր ռնգացը մէջն է . վասն զի ինչ բանի մէջ հաւատալ կը համարուի՞ ան :

ԳԼ · Գ

1 Արդեւ յառաջ եկած չիմութիւնը : 9 ժողովրդին անզգամութիւնը : 12 Իշխանները բռնաւորութիւնը ու արծաթասիրութիւնը : 16 Սիրելուն ամբարտաւանութեան պատճառովը գալու դառնաւանութիւնը :

1 Ինչու որ ահա զօրաց Եհովայ Տէրը Երուսաղէմէն ու Յուդայէն պիտի վերցընէ զաւազանը և ցուպը , Հացին բոլոր զօրութիւնը ու Ջուրին բոլոր զօրութիւնը .

2 Կտորիճը ու պատերազմդ մարդը , դատաւորը ու մարգարէն , դուշա-

3 կութիւն բնողը ու ծերը , Հիսնապետը ու պատուաւոր մարդը , խորհրդականը ու իմաստուն ձարտարապետը և հանճարեղ կախար-

4 դը : Եւ տանոնց վրայ մանուկները իշխաններ պիտի կարդամ , ու անոնց վրայ տղաքը պիտի իշխեն :

5 Եւ ժողովուրդը իրարմէ՝ ու ընկերը իր ընկերէն հարստահարութիւն պիտի կրեն . մանուկները ծերերուն դոժոզութիւն պիտի ընեն , և անարգները՝ պատուականներուն :

6 Ան ատենը պիտի բռնէ մարդ իր հօրը տունէն եղող իր եղբայրը , ա՛ռ-ե՛ր դուն հանդերձ ունիս , մեր վրայ իշխան եղիր , ու աս աւերակը

7 քու ձեռքիդ տակը ըլլայ : Ան օրը անիկայ պատասխան պիտի տայ՝ ու բսէ . Ես հաւաքնորդ չեմ ըլլար , ինչու որ իմ տանս մէջ ոչ հաց կայ և ոչ հանդերձ . զիս ժողովրդին վրայ իշխան մի՛ կարէք :

8 Դէ՛ , ինչու որ Երուսաղէմ սասանեցաւ և Յուդա ինկաւ . վասն զի անոնց լեզուները ու գործքերը Տէրոջը դէմ են , որ բարկացընեն անոր փառաւոր աչքերը :

9 Անոնց երեսներուն տեսքը իրենց դէմ կը վկայէ , և իրենց մեղքերը Սոդոմի պէս կը յայտնեն , չեն ծածկեր . վայ անոնց անձին , ինչու

10 որ իրենց վայ չարիք բերին : Արդարին բսէ՛ք որ երջանիկ պիտի ըլլայ . ինչու որ անոնք իրենց գործքերուն պտուղը պիտի ու-

11 տին : Վայ անօրէնին՝ դէշ պիտի ըլլայ անոր , ինչու որ անոր ձեռացը հատուցումը պիտի տրուի :

12 Ո՛ , իմ ժողովրդիս վրայ տղայք բռնաւորութիւն կ՚ընեն , ու անոր վրայ կիներ կը տի-

Ն · Ք · ՉՁ · Իբր 760

Ձ Հմր 10 · 19 ·

Ղ Սադ · Ճխզ · 3 · Երեմ · ժէ · 5 ·

Է Ցար · իէ · 3 ·

— Երեմ · իէ · 21 · լբ · 9 ·

Բ Ղէ · իգ · 26 ·

Է գ Թագ · իգ · 14 ·

Դ Ծագ · ժ · 16 ·

Ա Կամ · Եր · դատ պիտի ընէ , Եբէր · պիտի վերցընէ ·

† Կամ՝ երժէ՛ք

Է Մհր · գ · 12 ·

Ի Ծագ · Ճխը · 2 ·

Ը Սագ · ժա · 6 · Ծագ · բ · 13 ·

Ձ Հմր 4 ·

ՆԿԴ. ՀԲ. Ի՛ՐԸ 760

ի ԳԼ. Թ. 16։

ԷՄԿԲ. Գ. 2։

ի ԳԼ. Ա. 7։ Մատ. Ի. 33։

ԺԳԼ. ՅԲ. 4։ ՄԿԲ. Գ. 2, 3։

ՆԿԴ. ՀԲ. Ի՛ՐԸ 760

ԼՈՒՍԿ. Ա. 8։ ԵՐԿ. Բ. 12։ ԳԼ. ԻԱ. 2։ ԵՐԵՄ. Բ. 21։ ՄԱՏ. Ի. 33։ ՄԱՐ. Ժ. 1։ ՂՈՒ. Ի. 9։

ԲՕ. Ր. 6։ ԳԼ. Ա. 2, 3։

ՀԱԲԱ. Գ. 4։

ՍԱԳ. Ճ. 8։ ԵՐԿ. Բ. 12։ ԳԼ. ԻԱ. 2։ ԵՐԵՄ. Բ. 21։ ՄԱՏ. Ի. 33։ ՄԱՐ. Ժ. 1։ ՂՈՒ. Ի. 9։

ԲՕ. Ր. 6։ ԳԼ. Ա. 2, 3։

ՀԱԲԱ. Գ. 4։

ՍԱԳ. Ճ. 12։

ԻՄԿԲ. Բ. 2։

ՆԿԴ. ՀԲ. Ի՛ՐԸ 760

* ԵՔԲ. ԳԲ. ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ. ՓԼ. Գ. 3։ ՅՈՎՍ. Գ. 5։

ԻԳԼ. Ի. 21։ ՂՄԿ. Գ. 2, 3։

ԻՆԼ. Ժ. 21։ ԸՂՄԿ. Բ. 5։

ԻԳԼ. Բ. 14։

ԺԳԼ. ԻԲ. 4։

---

1 Մեկ այլեւ մը առակով Աստուած իր անաչառ դատաստանը կ՚արդարացնէ։ 8 Ընդհանրաբար, 11 անաստուածութեան, 13 ամբարշտութեան, 20 եւ անիրաւութեան վրայով Աստուծոյ բուռն դատաստանները։ 26 Ընոր դատաստանները՝ ի գործ դնողները։

1 Երթայք իմ սիրականիս երդը իմ սիրելիս երգիմ ի՞ր այգիին վրայով. իմ սիրելիս այգի մը ունէր խիստ պտղաբեր բլուրի մը վրայ։ 2 Բայ. Զանիկայ ցանկով պատեց, քարերը հանեց միջէն, և ընտիր որթեր տնկեց, ու անոր միջտեղը աշտարակ շինեց, և հոն հնձան մըն ալ փորեց. ու ի՛նկը սպասեր որ խաղող տար, բայց անիկայ ագռես տուաւ։

3 Ուստի հիմա դուք՝ ով Երուսաղեմի բնակիչներ ու Յուդայի մարդիկ՝ ես իմ ու այդիիս միջ տեղը 4 դատաստան ըրէք։ Իմ այդիիս՝ ալ ի՞նչ պէտք էր ընել, որ ես անոր չըրի. ինչո՞ւ համար՝ երբոր ես խաղող տալուն կը սպասէի, ա- 5 նիկայ ագռես տուաւ։ Եւ հիմա ես ձեզի պատմեմ թէ ինչ պիտի ընեմ իմ այդիիս. Անոր ցանկը պիտի քակեմ, որ անասունք ճարակ ըլլայ, անոր պատերը պիտի փլցընեմ, որ 6 ոտնակոխ ըլլայ. Խոպանացած պիտի թողում. անիկայ պիտի չցօտուի ու չբրուի, հապա ցախ ու փուշ պիտի բուսցընէ. և ամպրոն պիտի պատուիրեմ որ անոր 7 վրայ անձրեւ չտեղան։ Ինչու որ զօրաց Տէրոջը այդին Իսրայէլի տունն է, ու Յուդայի մարդիկը՝ անոր ախորժելի տունկը. և անիկայ իրաւունքի կը սպասէր, և ահա արիւնհեղութիւն, արդարութեան՝ և ահա աղաղակ։

8 Վա՛յ անոնց՝ որոնք տուներ տան

երկրին պատուղը պարծանացդ և պա- 3 տուդ համար պէտք ըլլայ։ Եւ պիտի ըլլայ որ Սիօնի մէջ մնացածը ու Երուսաղեմի մնացորդը, այսինքն Երուսաղեմի մէջ բոլոր ողջ* կեցող- 4 ները Իսրայէլի տունը պիտի բառնի, Ընոր Տէրը Սիօնի աղջիկներուն ազտը լուայ, ու դատաստանի հոգիով և այրող հոգիով Երուսաղեմի ա- 5 րիւնները անոր միջէն սրբէ։ Եւ Տէրը Սիօն լեռնաթը ամէն տեղերուն վրայ ու անոր ժողովքներուն վրայ՝ ցօրւկը ամպ և մէգ, ու գիշերը ճիպլուն կրակի բոց պիտի ստեղծէ, ինչու որ բոլոր փառքին վրայ 6 ի՛նովանի պիտի ըլլայ։ Եւ ցօրւկը վրան պիտի ըլլայ տաբուէեան հասմար հովանի՝ և մրրիկէ ու անձրեւի համար՝ ապաստանարան և ծած- կոց ըլլալու։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Մեկ այլեւ մը առակով Աստուած իր անաչառ դատաստանը կ՚արդարացնէ։ 8 Ընդհանրաբար, 11 անաստուածութեան, 13 ամբարշտութեան, 20 եւ անիրաւութեան վրայով Աստուծոյ բուռն դատաստանները։ 26 Ընոր դատաստանները՝ ի գործ դնողները։

1 Երթայք իմ սիրականիս երգը իմ սիրելիս երգիմ ի՞ր այդիին վրայով. իմ սիրելիս այգի մը ունէր խիստ պտղաբեր բլուրի մը վր- 2 րայ. Զանիկայ ցանկով պատեց, քարերը հանեց միջէն, և ընտիր որթեր տնկեց, ու անոր միջտեղը աշտարակ շինեց, և հոն հնձան մըն ալ փորեց. ու ի՛նկը սպասեր որ խաղող տար, բայց անիկայ ագռես տուաւ։

3 Ուստի հիմա դուք՝ ով Երուսաղեմի բնակիչներ ու Յուդայի մարդիկ՝ ես իմ ու այդիիս միջ տեղը 4 դատաստան ըրէք։ Իմ այդիիս՝ ալ ի՞նչ պէտք էր ընել, որ ես անոր չըրի. ինչո՞ւ համար՝ երբոր ես խաղող տալուն կը սպասէի, ա- 5 նիկայ ագռես տուաւ։ Եւ հիմա ես ձեզի պատմեմ թէ ինչ պիտի ընեմ իմ այդիիս. Անոր ցանկը պիտի քակեմ, որ անասունք ճարակ ըլլայ, անոր պատերը պիտի փլցընեմ, որ 6 ոտնակոխ ըլլայ. Խոպանացած պիտի թողում. անիկայ պիտի չցօտուի ու չբրուի, հապա ցախ ու փուշ պիտի բուսցընէ. և ամպրոն պիտի պատուիրեմ որ անոր 7 վրայ անձրեւ չտեղան։ Ինչու որ զօրաց Տէրոջը այդին Իսրայէլի տունն է, ու Յուդայի մարդիկը՝ անոր ախորժելի տունկը. և անիկայ իրաւունքի կը սպասէր, և ահա արիւնհեղութիւն, արդարութեան՝ և ահա աղաղակ։

8 Վա՛յ անոնց՝ որոնք տուներ տան

ԻՄԿԲ. Բ. 2։

---

* ԵՔԲ. ԳԲ. ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ. ՓԼ. Գ. 3։ ՅՈՎՍ. Գ. 5։

ԻԳԼ. Ի. 21։ ՂՄԿ. Գ. 2, 3։

ԻԵԼ. ԺԳ. 21։ ԸՂՄԿ. Բ. 5։

ԻԳԼ. Բ. 14։

ԺԳԼ. ԻԲ. 4։

ՆԿԴ. ՀԲ. Ի՛ՐԸ 760

ԼՈՒՍԿ. Ա. 8։ ԵՐԿ. Բ. 12։ ԳԼ. ԻԱ. 2։ ԵՐԵՄ. Բ. 21։ ՄԱՏ. Ի. 33։ ՄԱՐ. Ժ. 1։ ՂՈՒ. Ի. 9։

ԲՕ. Ր. 6։ ԳԼ. Ա. 2, 3։

ՀԱԲԱ. Գ. 4։

ՍԱԳ. Ճ. 12։

ԻՄԿԲ. Բ. 2։

Ն. Ք. ՂՔ. ԻՐՐ 760

կը յարեն, ագարակը ագարակի
վրայ կ'աւելցընեն, մինչև որ տեղ
մը չմնայ, ու դուք մինակ բնակիք
9 երկրին մէջ։ Զօրաց Տէրը Հիմ
ականջիս խօսեցաւ՝ ըսելով։ Յիրա-
ւի շատ տուներ աւերակ պիտի ըլ-
լան, մեծ ու գեղեցիկ տուներ, ու
անոնց մէջը բնակող պիտի չգըտ-
10 նուի։ Վասն զի տասը լծավար այ-
գին մէկ ԷՄար պիտի տայ, ու մէկ
քոռ սերմը մէկ արդու պիտի տայ։
11 ԸՎայ անոնց՝ որ առաւօտուն կա-
նուխ կ'ելլեն, ու ցքի խմելու ետևէ
կ'ըլլան, և իրիկունն ալ կ'ուշա-
նան, մինչև որ գինին իրենց ֆլուխը
12 տաքցընէ։ Եւ Բանոնց խնճոյքնե-
րուն մէջ քնար ու տաւիղ, թըմ-
բուկ ու սրինգ և գինի կը գտնուի.
բայց ԺՏէրոջը ըրածներուն ուշադ-
ութիւն չեն ըներ, և անոր ձեռա-
13 ցը գործքերուն չեն նայիր։ ԻԱնոր
համար իմ ժողովուրդս ԼՏԷՐԸ
չճանչնալով՝ գերի կ'իյնայ, ու ա-
նոր մեծամեծ մարդիկը սով կը կը-
րեն, և բազմութիւնը ծարաւէն կը
ցամքին։
14 Անոր համար դժոխքը ինքզինքը
կը լայնցընէ, ու բերանը չափէ
դուրս կը բանայ. և անոր պար-
ծանքը ու բազմութիւնը և աղա-
ղակը ու զուարճութիւնը անոր մէջը
15 պիտի իջնէ։ Եւ Իռամիկ մարդը
պիտի իյնայ, ու ազնուականը պի-
տի խոնարհի, ամբարտաւաններուն
16 աչքերն ալ պիտի խոնարհին։ Եւ
զօրաց Տէրը իրաւունքով պիտի
բարձրանայ, ու Սուրբն Աստուած
արդարութիւնով պիտի *փառա-
17 ւորի։ Եւ գառնուկները իրենց սո-
վորութեանը պէս պիտի արածին,
ու հարուստներուն աւերակները
օտարները պիտի ուտեն։
18 Վայ անոնց՝ որ անօրէնութիւնը
ունայնութեան չուաններով կը
քաշեն, ու մեղքը՝ սայլի փոկերով
19 քաշելու պէս. ԺՈրոնք կ'ըսեն։
Թող արտորայ, իր գործը շու-
տով կատարէ, որ Ղանիկայ տես-
նենք. և Իսրայէլի Սուրբին խոր-
հուրդը թող մօտենայ՝ գայ, որ
20 Ղանիկայ գիտնանք։ Վայ անոնց՝
որ չարին բարի կ'ըսեն, ու բարիին
չար, որ խաւարը լոյսի տեղ՝ ու
լոյսը խաւարի տեղ կը դնեն, որ
դառնը քաղցրի տեղ՝ ու քաղցրը
21 դառնի տեղ կը դնեն։ Վայ ա-
նոնց՝ որ Էիրենց աչքին իմաստուն՝
և իրենց առջին խոհական են.
22 ԸՎայ անոնց՝ որ գինի խմելու զօ-
րաւոր՝ ու ցքի խառնելու կտրիճ
23 են. ԺՈրոնք կաշառքի համար ամ-
բարիշտը կ'արդարացընեն, և ար-
դարը իր իրաւունքէն կը զրկեն։

Ն. Ք. ՂՔ. ԻՐՐ 760

ՂԵլ. ԺԵ. 7։ ՃՅոբ. ԺԸ. 16։ Ովս. Թ. 16։ Ամով. Բ. 9։

Ի Եզեկ. Խե. 11։

Ը Առակ. Իգ. 29, 30։ Ժող. Ժ. 16։ Հմր 22։

Բ Ամով. Զ. 5, 6։

Ժ Յոբ. Լգ. 27։ Սաղ. Իբ. 5։

Ի Ովս. Գ. 6։

Լ Գլ. Ա. 3։ Ղու. ԺԹ. 44։

Ի Գլ. Բ. 9, 11, 17։

* ԵՔՐ. սրբրուի։

Ժ Գլ. Կզ. 5։ Երեմ. ԺԷ. 15։ Ամով. Ե. 18։ Բ Պետ. Գ. 3, 4։

Կ Առակ. Գ. 7։ Հռով. Ա. 22։ Ժբ. 16։

Հ Հմր 11։

Ն Առակ. ԺԷ. 15։ Իդ. 24։

24 Անոր համար Հինչպէս որ կրակին
բոցը յարդը կ'ուտէ, ու չոր խոտը
բոցին մէջը կը հատնի, անանկ ալ
ՀԱնոնց արմատը փտութեան պէս
պիտի ըլլայ, ու անոնց ծաղիկը
փոշիի պէս վեր պիտի ելլէ. ինչու
որ զօրաց Տէրոջը օրէնքը մերժե-
ցին, և Իսրայէլի Սուրբին խօսքը
25 անարգեցին։ ՀԱնոր համար Տէ-
րոջը բարկութիւնը իր ժողովուր-
դին դէմ բորբոքեցաւ, ու անոնց
վրայ ձեռքը երկընցուց ու զարկաւ
անոնք, անանկ որ Հլեռները դողա-
ցին, ու անոնց դիերը ճամբանե-
րուն վրայ աղբի պէս մնացին.
Նայսուամենայնիւ անոր բարկու-
թիւնը չիջաւ, հապա անոր ձեռքը
տակաւին երկընցած է։
26 Եւ հեռաւոր ազգաց Հդրօշակ
պիտի վերցընէ, ու զանոնք Պերկ-
րիս ծայրէն Հսուլելով պիտի կան-
չէ, և ահա անոնք Պարտորալով ա-
27 րագութեամբ պիտի գան։ Անոնց
մէջը մէկը յոգնած պիտի չըլլայ,
ու մէկը պիտի չսահի. մէկը պիտի
չմրափէ ու չքնանայ. մէկուն մէջ-
քին գօտին պիտի չքակուի, ոչ
ալ կօշիկին կապը պիտի կտրուի։
28 Անոնց Հնետերը սուր են, ու բոլոր
աղեղները լարուած. անոնց ձիե-
րուն սմբակները գայլախազի կը
նմանին, և կառքերուն անիւները
29 մրրիկի պէս են։ Անոնց մռնչիւնը
առիւծին պէս է. կորիւններու պէս
կը մռընչեն, կը գոչեն ու կողո-
պուտը կը յափշտակեն, և Ղանիկայ
կը փախցընեն, ու ազատող մը
30 չկայ։ Եւ ան օրը անոնց վրայ
պիտի գոչեն ծովուն գոչելուն պէս.
ու երբոր մէկը Պերկրին նայի, ահա
խաւար և տագնապ պիտի տեսնէ.
և լոյսը անոր †ամպերուն մէջ պի-
տի խաւարի։

Ն. Ք. ՂՔ. ԻՐՐ 760

ՂԵլ. ԺԵ. 7։ ՃՅոբ. ԺԸ. 16։ Ովս. Թ. 16։ Ամով. Բ. 9։

Մ Գ Թագ. Իբ. 13, 17։

Յ Երեմ. Գ. 24։

Ն Ղև. Իզ. 14, ԵՃ։ Գլ. Թ. 12, 17։ 21։ Ժ. 4։

Հ Գլ. Ժա. 12։ Ա Օր. Իբ. 49։ Սաղ. Հբ. 8։ Մաղ. Ա. 11։

Հ Գլ. Է. 18։ Պ Յովել. Բ. 7։

Չ Երեմ. Ե. 16։

Ա Գլ. Բ. 22։ Երեմ. Գ. 23։ Ոգբ. Գ. 2։ Եզեկ. Լբ. 7, 8։

† Կամ՝ երկինքին

ԳԼ. Զ.

1 Եսայի տեսիլքի մը մէջ Տէրը իր փառքովը
տեսնելով՝ 5 կը զարհուրի. բայց Աստուած
իր պատգամները տանելու կը խրկէ զանիկայ։
9 Կը ցուցընէ ժողովուրդին կամակորութիւնը՝
որուն պատճառովը իրենց երկիրը ամայի պի-
տի մնար, 13 ու կը մարգարէանայ թէ միայն
մէկ մնացորդ մը պիտի ազատի։

Իրր 758

1 ՊՈզիա Թագաւորին մեռած տա-
րին ԲՏէրը տեսայ որ բարձր
ու վերացած աթոռի վրայ նստեր
էր, ու անոր քղանցքը տաճարը
2 կը լեցընէր։ Վերի կողմը սերով-
բէները կը կայնէին անոր առջևը,
որոնց ամէն մէկը վեց վեց թևեր
ունէին. երկուքով երեսնին կը
ծածկէին, Գերկուքով ոտքերնին
կը ծածկէին, ու երկուքով կը
3 թռչէին։ Եւ փոփոխակի կ'աղա-
ղակէին ու կ'ըսէին, ԴՍուրբ՝

Ա Գ Թագ. ԺԵ. 7։

Բ Գ Թագ. Իբ. 19։ Յօհ. ԺԲ. 41։ Յայտ. Գ. 2։

Գ Եզեկ. Ա. 11։

Դ Յայտ. Գ. 8։

Սուրբ՝ Սուրբ է զօրաց Տէրը, է բոլոր երկիրը անոր փառքովը լի։
4 Եւ ազազակողին ձայնէն սեմերուն հիմերը շարժեցան, ու
5 Տաունը ծխով լեցուեցաւ։ Է Եւ ըսի, Վայ ինծի, ահա կը կորսուիմ. վասն զի ես պիղծ շրթունք ունեցող մարդ մըն եմ, ու պղծաշրթին ժողովուրդի մէջ կը բնակիմ, և իմ աչքերս զօրաց Տէրը՝
6 Թագաւորը տեսան։ Բայց սերովբէներուն մէկը դէպ՚ի ինծի թռաւ, ու ձեռքը կրակի կայծ մը կար՝ որ սեղանէն առեր էր մատնոցով։
7 Ան դէպ՚ի բերնիս դպցուց եւ ըսաւ, Ահա ասիկայ քու շրթունքներուդ դպաւ, ու քու անօրէնութիւնդ վերցաւ, և մեղքիդ քաւութիւն եղաւ։
8 Տէրոջը լսեցի ձայնը, որ ըսաւ, Ո՞վ խրկեմ, և ո՞վ պիտի երթայ. ու ես ըսի, Ահա՛ ինծի՛ պիտի խրկես։
9 Ան ալ ըսաւ, Գնա՛, ըսէ՛ այս ժողովուրդին, Լսելով պիտի լսէք, բայց պիտի չհասկնաք, ու տեսնելով պիտի տեսնէք, բայց պիտի չգիտնաք։
10 Այս ժողովուրդին սիրտը խեղճացուր, և ականջները ծանրացուր, ու անոր աչքերը գոցէ՛, որ չտեսնայ իր աչքերովը, ականջներովը լսէ, և սրտովը իմանայ, և դարձի գայ ու բժշկուի։
11 Եւ ես ըսի, Մինչև ե՞րբ, ով Տէր իմ։ ու ըսաւ, Մինչև որ քաղաքները բնակիչ չունենալով, և տուները մարդ չգտնուելով այլեայլ ամայի մնան, ու երկիրը բոլորովին
12 աւերակ ըլլայ։ Ու մինչև որ Տէրը հեռացնէ մարդիկը, ու երկրին միջտեղը մեծ ամայութիւն ըլլայ։
13 Բայց անոր մէջը դեռ տասնեկորդ մասը պիտի դառնայ, և ան ալ դարձեալ պիտի ոչնչանայ. ինչպէս բնենկենին ու կաղնին կտրուելով՝ անոնց բունը կը մնայ, նոյնպէս սուրբ սերունդը ան հաստատուն բունը պիտի ըլլայ։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Ուզիայ՝ Յոաթանին ու Փակէհէն վախճանով կը զարհուրի, սակայն Էմայի կը միխիմարէ զանոնք։ 10 Ուզիան Տիրամայրն կը սրտնեղէ մը բնաբերէ. բայց երբոր կը միջոցառ Տէրմանոր, իրեն նշան կը սրտի խոստացուած Ումխան։ 17 Սարգարէն կը գուշակէ թէ ասոր գաղատացիները Ասորեստանեայց միջոցով պիտի կասարսի։

1 Եւ եղաւ որ՝ Ազատի թագաւորին՝ Ոզիայի որդւոյն Յովաթամի որդւոյն Ուքազին օրերը, Ռասուրոյ Ասորին թագաւորը ու Բակրէլի թագաւորը Ռոմմելայի որդին Փակէհ Երուսաղէմի վրայ պատերազմելու եկան, բայց չկրցան
2 անոր հետ պատերազմ ընել։ Ուստի երբոր Դաւթի տանը լուր տրուեցաւ՝ թէ՝ Ասորիք *Եփրեմին հետ միաբանեցան՝ անոր սիրտը և անոր ժողովուրդին սիրտը շարժեցաւ, ինչպէս որ անտառին ծառերը
3 հովէն կը շարժին։ Բայց Տէրը Եսայիին ըսաւ, Հիմա դուն ու քու որդիդ, †Սէաղիասուբ՝ Խաթափիչի ագարակին ճամբուն վրայ՝ վերի առագաստին ջրմուղին եզերքը
4 ելէք Ուքազը դիմաւորելու։ Եւ ըսէ անոր, Զգոյշ եղիր որ հանդարտ ըլլաս. մի՛ վախնար ու սիրտդ չմատղաս ասոնց հանող երկու կիսայրուած փայտի ծայրերէն, այսինքն Ռասինի ու Ասորւոց և Ռոմմելայի որդւոյն սաստիկ բարկութենէն։
5 Որովհետև Ասորիք, Եփրեմ ու Ռոմմելայի որդին քու վրայովդ չար
6 խորհուրդ երին ու ըսին, Ելլանք վրայ երթանք, ու զանիկայ բռնադատենք, և մեզի հազանդացնենք. Ետքը անոր մէջ Տաբէլ
7 ի որդին թագաւոր դնենք. Ես՝ Տէրը ասանկ կ՚ըսէ. †Ան Խորհուրդը պիտի չկատարուի ու չկայ
8 տարաւ. Վասն զի †Ասորւոց Երիքի գլուխը Դամասկոս, և Դամասկոսի գլուխը Ռասին է. ու վեց սուն հինգ տարուան մէջ Եփրեմ ժողովուրդ ըլլալէն պիտի
9 ջնջուի։ Ու Եփրեմի գլուխը՝ Սամարիա, և Սամարիայի գլուխը Ռոմմելայի որդին է. †Թէ որ չհաւատաք՝ հաստատուն պիտի չըլլաք։
10 Դարձեալ Տէրը խօսեցաւ Աքազին ու ըսաւ,
11 Քու Տէր Աստուածդ մէկ քեզի համար Հնչան խնդրէ, խորութենան մէջ կամ բարձրութենան
12 մէջ խնդրէ։ Բայց Աքազ ըսաւ, Չեմ խնդրեր, և Տէրը չեմ փորձեր։
13 Ան ատեն անիկայ ըսաւ, Լսեցէ՛ք հիմա՝ ով Դաւթի տունը. պզտիկ բան կ՚ընես նաև մեզի մարդիկները ձանձրացնելնիդ՝ որ իմ Աստուածս ալ պիտի
14 ձանձրացընէք։ Անոր համար Տէրը ինքը նշան պիտի տայ ձեզի. Ահա կոյսը պիտի յղանայ ու Որդի պիտի ծնանի, և Իմմանուէլ պիտի կոչէ։
15 Անիկայ կագի ու մեղր պիտի ուտէ, մինչև որ գիտնայ չարը մերժել
16 ու բարին ընտրել։ Վասն զի մանուկ է չարը մերժելը ու բարին ընտրելը գիտնալէն առաջ, ‡պիտի թողուի այն երկիրը՝ որուն երկու թագաւորներէն դուն կը
17 վախնաս։ Տէրը քու վրադ, ու քու ժողովուրդիդ վրայ, և քու

Ն · Ք · ԴԲ · Իոբ 742

* Կամ՝ Եփրեմի Էւրէն վայ բանա կեցան,

+ Յն՝ Ջուրերը պիսի գառնայ։ Տես գլ. ժ. 21։

† Գ Թագ. ժբ. 17։ Գլ. Լզ. 2։

‡ Ածակ. խա. 30։ Գլ. ը. 10։

† Տես ը Թագ. ը. 6։

† Ած. ա. 26։ Է. 22։ Ժա. 7։

† Գլ. խգ. 8։ Ասա. ժգ. 14։ Սաը. է. 12։ Գաւ. ը. 10։ Ցօհ. ժբ. 40։ Գոր. իբ. 26։ Հռով. ժա. 8։

‡ Ասդ. ճժթ. 70։ Գլ. կգ. 17։

† Երեմ. ե. 21։

† Մխ. գ. 12։

† Գ Թագ. իե. 21։

† Եզր. թ. 2։ Մազ. բ. 15։ Հռով. ժա. 5։

Իոբ 742

† Գ Թագ. ժ. 5։ Ես. ը. 6։

Հօրդ տաներ վրայ առնէ՝ օրեր պիտի բերէ , որ Երեքեմ Ցուզային զատուած օրէն ի վեր չեկան , այլ Ասորեստանի թագաւորը ։

18 Եւ պիտի բլլայ ան օրը՝ որ Տէրը պիտի շուխ Եգիպտոսի գետերուն ծայրը եղած ճահճերուն , ու Ասորեստանի երկրին մէջ եղած մեղուին . 19 ներսուն . Եւ ամէնը պիտի գան ու պիտի հանգչին ամայի ձորերուն մէջ , ու ի վէմերուն խոռոչներուն մէջ , և ամէն թուփերուն ու ամէն արօտներուն մէջ ։ 20 Ան օրը Տէրը՝ վարձքով առնուած մեխելով՝ այսինքն Գետին անդին կողմը եղող Ասորեստանի թագաւորով գլուխը ու ուրբերուն մազը պիտի ածիլ , և մօրուքն ալ բոլորովին պիտի սպրիլ . 21 պիտի բլլայ ան օրը՝ որ մարդ մը մկ երինջ ու երկու ոչխար պահելով , 22 խաւ պահելով , Ընծայ առած կաթին առատութենէն կագի պիտի ուտէ . վասն զի երկրին մէջ բոլոր մնացողները կագի ու մեղր պիտի ուտեն ։ 23 Ատեն ։ Եւ պիտի բլլայ ան օրը՝ ուր որ հազար որեն տենկ է հազար արծաթի ըլլան , հոն խոպան ու փուշերով պիտի լեցուի ։ 24 Նետերով ու աղեղներով հոն պիտի գան , ինչու որ բոլոր երկիրը խոպան ու փուշերով պիտի լեցուի ։ 25 Ու ան ամէն լեռները՝ որ բրիւով կը փորուէին , չպիտի գան հոն պիտի չերթան՝ արջառներուն ազատ ու խաղալիքներուն կոխան պիտի բլլան ։

ԳԼ · Ը

1 Տէրն ինծի ըսաւ , Դուն քեզի մեծ տոմս մը առ , և անոր վրայ մարդու գրիչով գրէ Մահէր Շալալ Հազ պազին վրայով ։ 2 Եւ ինծի հաւատարիմ վկաներ բռնեցի՝ Ուրիա քահանան ու Բարաքիայի որդին Զաքարիան ։ 3 Ու մերձեցայ մարգարէուհիին , ու անիկայ յղացաւ ու որդի մը ծնաւ . և Տէրը ինծի ըսաւ , Անոր անունը Մահէր Շալալ Հազ պազ դիր . 4 Քանզի նախ որ դեռ տղան չ՚ըսցիս և մայրը կանչելը չսորված՝ Դամասկոսին հարստութիւնները ու Սամարիայի աւարը Ասորեստանի թագաւորին առջեւը պիտի տարուի ։

5 Եւ դարձեալ Տէրը ինծի խօսեցաւ ու ըսաւ , 6 Որովհետեւ այս ժողովուրդը Սիլոեայի հանդարտ վազող ջուրերը կ՚արհամարհէ , և Ռասինին ու Րեմալիայի որդւոյն կը հանեն , 7 Ընոր համար ահա Տէրը անոնց վրայ գետին զօրաւոր ու առատ ջուրերը՝ այսինքն Ասորեստանի թագաւորը ու անոր բոլոր զօրութիւնը պիտի հանէ . և անիկայ իր ամէն յատակներէն վեր պիտի ելլէ , ու իր բոլոր եզերքներուն 8 վրայէն պիտի քալէ ։ Եւ Յուդայի մէջ յորդելով՝ պիտի անցնի եւ թաղ , ու ծնկնէ հասցնէ պարանոցը պիտի հասնի , և անոր թեւերուն տարածութիւնը քու երկրիդ լայնութիւնը պիտի լեցընէ , ով Իմմանուէլ ։

9 Հաւ ժողովուրդներ՝ դաշնակից եղէք՝ բայց պիտի խորտակուիք . ով երկրին հեռաւոր տեղերը՝ ականջ դրէք . զգեստաւորուեցէք , բայց պիտի խորտակուիք . զգեստաւորուեցէք , բայց պիտի խորտակուիք . 10 կուիք . Խորհուրդ բրէք , բայց պիտի խափանուի . խօսք խօսեցէք , բայց Աստուած մեզի հետ է ։

11 Քանզի Տէրը հզօր ձեռքով այսպէս խօսեցաւ ինծի , ու խրատեց զիս՝ թէ պէտք չէ ես ժողովուրդին ճամբուն մէջը քալել , ըսելով , 12 Դաշնակցութիւն մի՛ ըսէք , ինչ բանի որ ասոնք ժողովուրդը դաշնակցութիւն կ՚ըսէ . և անոր վախովը մի՛ վախնաք ու մի՛ գարշուիք ։ 13 Զօրաց Տէրը՝ փառաւորեցէք , անիկայ բլլայ ձեր վախը և ձեր գարհուրանքը ։ 14 Ան զարհուրանքը . Եւ Անիկայ Իսրայէլի երկու տուներուն՝ Դաւիթակղութեան քար և գլորելու վէմ , — Երուսաղէմի բնակիչներուն թակարդ ու որոգայթ պիտի բլլայ ։ 15 Եւ անոնցմէ շատերը պիտի գլորին , ու իյնալով պիտի խորտակուին , ու որոգայթի մէջ իյնալով պիտի առնուին ։ 16 Վկայութիւնը կապէ , աշակերտներուս մէջ օրէնքը կնքէ ։

17 Ուրեմն ես պիտի սպասեմ Տէրոջը՝ որ Յակոբին տունէն իր երեսը ծածկեր է , ու անոր պիտի յուսամ ։ 18 Ահաւասիկ ես ու այն զաւակները՝ որ Տէրը ինծի տուաւ , նշաններ ու սքանչելիքներ Իսրայէլի մէջ , Զօրաց Տէրոջմէն որ կը բնակի Սիոն լեռը ։ 19 Ու երբոր ձեզի բան թէ Հմշնչող ու բրթմնջող հմիներուն ու հանճարեղներուն հարցուցէք , ազգ Աստուծոյ չէ՞ ժողովուրդը իր

Ի Նեեմ · գ · 15 ։ Ցոհ · Թ · 7 ։

Ը Գլ · է · 1 · 2 , 6 ։

Է Գլ · Յ · 12 ։

Ը Գլ · է · 28 ։

Թ Գլ · է · 14 ։

Ա Շաթ · գ · 9 , 11 ։ † Կամ՝ ըմբռնեցէք ։ ‡ Երէց · Նաթ՝ կապէ՛ցէք ։

Բ Ցար · ի · 12 ։

Գ Գլ · է · 7 ։

Ե Գլ · է · 14 ։ Գոր · ի · 38 , 39 ։ Հռոմ · բ · 31 ։

Զ Գլ · է · 2 ։

Է Ցգնտ · գ · 14 , 15 ։

Ը Ծն · ի · 12 ։

Թ Երէց · որբեցէ՛ք ։

Ի Սաղ · ծդ · 7 ։ Դան · Յր · 5 ։

Ժ Ես · է · 16 ։

Ժա Գլ · իզ · 16 ։ Դան · ը · 34 ։ Հռոմ · ի · 33 ։ Պետ · ը · 8 ։

Ժբ Պատ · իա · 44 ։ Դան · ի · 18 ։ Հռոմ · ի · 32 ։ Յա · 25 ։

Ժգ Գլ · ծգ · 8 ։ Ամբ · բ · 3 ։ Դան · ը · 25 , 38 ։

Ժդ Երէ · ը · 13 ։

Ժե Սաղ · ծ · 7 ։ Զաք · գ · 8 ։

Ժզ Գլ · իզ · 4 ։

Իրէ 741

Ժէ Թագ · Իր · 8 ։ Գլ · Յր · 3 ։

Ն. ՔԴ. ԲԴ. Իբբ 741

Ա Սապ. ՃԿ. 28։
– Ղռ. Ժգ. 29։
– ՄԲք. Գ. 6։

Ա Ցայս. Ժգ. 11։
– ԳԼ. Ե. 30։
ՀԳԼ. Թ. 1։

Իբբ 740
– Գ. Բ. 22։
Իբբ 771
Բ Ր Թագ. Ժե. 29։ Բ Մն. Ժգ. 4։
Իբբ 740

Ե Մաս. Գ. 16։ Եփես. Ե. 8, 14։

Ը Դատ. Ե. 30։
Ի Դատ. Է. 22։ Սապ. Դգ. 9։ ԳԼ. Ժ. 26։
ԺԳԼ. Ժ. 5։ Ժգ. 5։
ԺԱ Կ՚արձ. արձանագրութիւնքն։
Ի ԳԼ. Է. 14։
Ղռ. Բ. 11։
ԻԵ Ցոչ. Գ. 16։
ԻԶ Մաս. Իբ. 18։ Ա Կար. Ժե. 25։
Ի Դատ. Ժգ. 18։
Ի Ֆիս. Բ. 13։
Ն Եփես. Բ. 14։
Ի Դան. Բ. 44։ Ղռ. Ե. 82, 83։

Առաւծոյն պիտի չկարցրնէ՞, կենդանիներուն համար Ամուածնե-
20 րուն դիւր հարցնէ։ Օրհնքին ու վկայաթեանը խօղ հարցնէին. թէ որ առ խօսքիս համաձայն չզրուցեն, անոնք առաւնեին լոյս
21 չունին։ Եւ ձորձորոտը վիշտ ու սով կրելով պիտի անցնի անկէ. ու երբոր անօթենայ՝ պիտի բարկանայ, ու իր թագաւորին և իր Ամուածոյն վախի հայհոյէ, ու
22 վեր նայի, եւ դէպ՚ի երկիրը պիտի նայի, և ահա վիշտ ու խաւար, նեղութեան մէջ. ու դէպ՚ի մառախուղ պիտի քշուին։

ԳԼ. Թ

1 Նեղութեան առաւնները ինչ ուրախութիւն պիտի պատճառէ Քրիստոսի թագաւորութիւնը ու ծնունդը։ 8 Խորհուրդոց վրայ գոյ. գառաւանդները՝ իրենց ամբարտաւանութեանը համար, 13 իրենց կեղծաւորութեանը համար, 18 ու իրենց անզգոյ ծուլութեան համար։

1 Հայց առնէ՝ խաւար պիտի չըլլայ, ինչպէս նեղութեան ժամանակը, երբոր Հառչի առներ առարկոց Ջաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը. հապա վերջին առներ պիտի պատուէ Ծովուն ճամբան, Յորդանանու ափերի կողմը՝ Հեթանոսաց Գալիլեան։
2 Խաւարի մէջ պտըտող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ, մահուան առւերին երկիրը բնակողներուն
3 լոյս ծագեցաւ։ Ազգը շատցուցիր, անոր ուրախութիւնը մեծցուցիր. անոնք քու առջեւդ կ՚ուրախանան հունձքի առնեն ուրախութեան պէս, ինչպէս կը ցնծան
4 անոնք որ Հաւար կը բաժնեն։ Ինչու որ Մադիամին օրուան պէս՝ անոր ծանր լուծը ու կռնակին ղաւազանը, և անոր վրայ բռնաւորութիւն բնողին ցուպը կոտ-
5 բեցիր։ Քանզի շառաչիւնով պատերազմողներուն ամէն զինքերը և արիւնաթաթախ հանդերձները պիտի այրին և հրոյ ճարակ ըլլան։
6 Վասն զի Եմմիւ մը ծնաւ, մեզի Հորդի մը տրուեցաւ, և Իշխանութիւնը անոր ուսին վրայ պիտի ըլլայ, ու անոր անունը պիտի կոչուի Սքանչելի, Խորհրդակից, Հզօր Առաւած, Յաւիտենականութեան Հայր, Խաղաղութեան Իշխան։
7 Զի թէ նեղութեան վրայ ու անոր թագաւորութեանը վրայ, անոր իշխանութեանը մեծնալուն ու խաղաղութեանը Հաստման չկայ, որ Հիմնուի մինչև յաւիտեան իրաւունքով ու արդարութիւնով Հառաստէ և զօրացրնէ զանիկայ։ Զօրացը Տէրոջը նախանձը պիտի բնէ ասիկայ։

8 Տէրը Յակոբին պատգամ խրկեց, ու անիկայ Իսրայէլին վրայ
9 իջաւ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը պիտի իմանայ, այսինքն Եփրեմ ու Սամարիայի բնակիչները, որոնք ամբարտաւանութեամբ և սրտի
10 հպարտութեամբ կ՚ըսեն, Թէև աղիւսները ինկան, բայց մենք տաշած քարերով պիտի շինենք. մոլախոտերը կտրուեցան, բայց մենք անոնց տեղը եղեւնափայտեր
11 պիտի դնենք։ Ռակային Տէրը անոր վրայ Ռասինին հակառակորդները պիտի յարուցանէ, ու անոր թշ-
12 նամիները պիտի †զրդռէ։ Ասորիները ‡արեւելքէն, Փղշտացիները ||արեւմուտքէն. ու անոնք լեցուն բերանով Իսրայէլը պիտի ուտեն։ Ա՚յսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկրնցած է։
13 Քանզի ժողովուրդը զինքը զարնողին չդառնաւ, ու զօրաց Տէրը
14 չփնտռեր։ Եւ Տէրը Իսրայէլէն գլուխ ու պոչ՝ արմաւենիին ոստը ու կնիւռը՝ մէկ օրուան մէջ պիտի
15 կտրէ։ (Ծերը ու պատուաւոր մարդը գլուխ է. և առաջնորդը
16 ապրեցրնող մարգարէն պոչն է։) Ու ասոր ժողովուրդին ղառաջնորդները կը մոլորեցրնեն, և անոնցմէ առաջնորդուածները պիտի կոր-
17 լուն։ Ուստի Տէրը անոր երիտասարդներուն †պիտի չհաճի, և անոր որբերուն ու որևաբիներուն պիտի չողորմի. վասն զի ամէնքն ալ կեղծաւոր ու չարագործ են, և ամէն բերան անզգամութիւն կը խօսի։ Ա՚յսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկրնցած է։
18 Քանզի անօրէնութիւնը կրակի պէս կ՚այրէ, ցախերը ու փուշերը կը սպառէ, անտառին թանձրախիտ ծառերը կ՚այրէ. ու անոնք կը ցնդին վեր ելլող ծուխի պէս։
19 Զօրաց Տէրոջը բարկութենէն երկիրը պիտի §այրի, ու ժողովուրդը հրոյ ճարակ եղածի պէս պիտի ըլլայ. ||մարդ իր եղբօրը պիտի չը-
20 խնայէ։ Եւ աջ կողմը եղածը պիտի յափշտակէ, ու անօթի պիտի մնայ և ձախ կողմինն ալ պիտի ուտէ՝ ու չկշտանայ. ամէն մարդ իր բազուկներուն միսը պիտի
21 ուտէ։ Մանասէ Եփրեմը պիտի ուտէ, ու Եփրեմ Մանասէն, և անոնք միասին Յուդայի վրայ պիտի յարձակին։ Ա՚յսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիջաւ, հապա

Ն. ՔԴ. ԲԴ. Իբբ 741

Բ Դ Թագ. ԺԹ. 31։ ԳԼ. ԼԸ. 32։ Իբբ 738

† Կամ՝ սպառազինէ։
‡ Եբր. առաջևէն, Եբր. և առևէն։
|| ԳԼ. Ե. 25։ Ժ. 4։ Երեմ. Դ. 8։
§ Եբեմ. Ե. 3։ Ովս. Ե. 10։

Յ ԳԼ. Ժ. 17։ Ցայս. Ժբ. 8։

Ը ԳԼ. Գ. 12։

Է Սապ. ՃԽԵ. 10, 11։

Ի ՄԿբ. Ե. 2։

ՃՀԱ 12, 21։ ԳԼ. Ե. 25։ Ժ. 4։

ՃԳԼ. Ժ. 17։ Ա Սապ. Գ. 1։

– Ղռ. Խգ. 26։
ՃԳԼ. Խթ. 26։ Երեմ. ԺԹ. 9։

ՃՀԱ 12, 17։ ԳԼ. Ե. 25։ Ժ. 4։

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 738

անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

ԳԼ. Ժ.

1 Մարգարէն բռնաւորներուն համար վա՛յ կը կարդայ։ 5 Ասորեստան կեղծաւորներուն գաւազանը ըլլալով, իր ամբարտաւանութեանը համար պիտի կոտրուի։ 20 Իսրայէլին մէկ մնացորդը պիտի ազատուի։ 24 Իսրայէլ կը մխիթարուի՝ Ասորեստանէն ազատուելու խոստմունքով։

Իրր 713 — Սաղ. ծը. 2։ ՂԴ. 20։

1 Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութեան կանոններ կը սահմանեն, և ան դպիրներուն՝ որ անիրաւութիւն կը
2 գրեն, Որ աղքատներուն դատաստանը խոտորեն, ու իմ ժողովուրդիս տնանկներուն իրաւունքը յափշտակեն. որ որբևարիները իրենց աւար ըլլան, ու որբերը կողոպտեն։
3 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ընէք ի՞այցելութեան օրը, և հեռուանց գալու կործանման ատենը. օգնութեան համար որո՞ւն պիտի դիմէք, ու ձեր
4 փառքը ո՞ւր պիտի թողուք։ Առանց ինծի գերիներուն *մէջ պիտի ծռին, ու սպաննուածներուն *մէջ պիտի իյնան։ Ա՛յսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

Ի Յոր. լա. 14։ Ի Ովս. թ. 7։ Ղու. ժթ. 44։ *Եբր. տակը։ Գլ. և. 25։ Թ. 12, 17, 21։

5 Վա՛յ Ասորեստանի թագաւորին՝ որ իմ բարկութեանս գաւազանը էշաւ. որուն ձեռքի ցուպը իմ
6 սրտմտութիւնս է։ Զանիկայ հկեղծաւոր ազգի մը վրայ պիտի խրկեմ, ու իմ սրդողած ժողովուրդիս դէմ հրաման պիտի տամ անոր, որ աւար ժողվէ ու յափշտակութիւն ընէ, և զանոնք փողոցներուն ցեխին պէս կոխկրտէ։
7 Բայց Զանիկայ այնպէս չմտածեր, ու սրտովը այնպէս չխորհիր. հապա իր միտքը գրեր է որ կորսընցընէ, և շատ ազգեր բնաջինջ ընէ։
8 Ի Վասն զի կ՚ըսէ. Միթէ իմ իշխաններս ամէնքն ալ թագաւորներ
9 չե՞ն. Ի Քաղանէ Ի Քարքամիսի պէս չէ՞. Եմաթ Արփաթին պէս չէ՞. Սամարիա Ի Դամասկոսի
10 պէս չէ՞։ Ինչպէս որ իմ ձեռքս տիրեց կռապաշտ թագաւորութիւններուն, որոնց կուռքերը Երուսաղեմի ու Սամարիայի կուռքերէն
11 շատ էին։ Միթէ Սամարիային ու անոր կուռքերուն բրածիս պէս, Երուսաղեմին ու անոր կուռքերուն
12 ալ այնպէս պիտի չընե՞մ։ Ու երբոր Տէրը Ի Սիօն լեռանը վրայ ու Երուսաղեմի մէջ իր ամէն գործքը կատարէ, Ի Ասորեստանի թագաւորին հպարտացած սրտին պտուղը և անոր ամբարտաւան աչքերուն
13 փառքը պիտի քննեմ։ Քանզի Ի անիկայ կ՚ըսէ, Ես իմ ձեռքիս ուժովը ու իմ իմաստութեամբս ըրի ասիկայ, որովհետև ես խելացի եմ. և ազգերուն սահմանները վերցուցի, ու անոնց գանձերը յափշտակեցի, և զօրաւորի պէս բնակիչ-
14 ները նուաճեցի։ Ու հ իմ ձեռքս ժողովրդոց ստացուածքը բոյնի պէս գտաւ. և բոլոր երկիրը ժողվեցի, ինչպէս որ մէկը կը ժողվէ թողուած հաւկիթները. ու թև շարժող կամ բերան բացող
15 կամ ճիկ հանող մը չեղաւ։ Միթէ Ն տապարը իրմով կտրող մարդուն դէմ կը գոռոզանա՞յ. կամ ազոցը զինքը գործածողին դէմ կը հպարտանա՞յ. ասիկայ այնպէս է՝ որպէս թէ գաւազանը զինքը վերցընողը շարժէր, և ցուպը բարձ-
16 րացընէր ան որ փայտ չէ։ Անոր համար Տէրը՝ զօրաց Տէրը անոր գէր մարդիկներուն նիհարութիւն պիտի խրկէ, ու անոր փառքին տակը հրդեհ մը պիտի վառէ
17 բոցավառ հրդեհի պէս։ Եւ Իսրայէլին Լոյսը կրակ՝ ու անոր Սուրբը բոց պիտի ըլլայ. և մէկ օրուան մէջ Ղ անոր փուշերը ու ցախերը այ-
18 րելով պիտի սպառէ. Եւ անոր անտառին ու Ճ բարեբեր ագարակին փառքը՝ հոգին ու մարմինը պիտի հատցընէ. և † մարող հիւանդի՞ պէս
19 պիտի ըլլայ։ Ու անոր անտառին մնացած ծառերը քիչ պիտի ըլլան, այնպէս որ մէկ տղայ մը կարենայ զանոնք գրել։
20 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Իսրայէլին մնացորդը ու Յակոբին տանը ազատուածները մէյմին ալ պիտի մ չապաւինին զիրենք զարնողին. հապա ճշմարտութեամբ Տէրոջը՝ Իսրայէլի Սուրբին պիտի ա-
21 պաւինին։ մ Մնացորդը՝ Յակոբին մնացորդը Հզօր Աստուծոյն պիտի
22 դառնայ։ Վասն զի ն՞քու ժողովուրդդ՝ ով Իսրայէլ, թէև ծովուաւազին չափ ըլլայ, անոնցմէ ն մնացորդ մը փայն պիտի դառնայ. ն նախասահմանեալ աւերումը արդարութեամբ պիտի յարձակի։
23 ն Քանզի զօրաց Եհովայ Տէրը բոլոր երկրին մէջ նախասահմանեալ աւե-
24 րումը 'ի գործ պիտի դնէ։ Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ո՛վ Սիօնի մէջ բնակող ժողովուրդս՝ Ա Ասորեստանցիէն մի՝ վախնար. անիկայ քեզ գաւազանով պիտի զարնէ, և իր ցուպը քու վրադ պիտի վերցընէ Ջ ‡ Ե-
25 գիպտացւոց կերպովը՞. Բայց շատ քիչ ժամանակի մէջ իմ բարկութիւնս պիտի դադարի, ու իմ սրտմտութիւնս անոնց կորստեանը
26 պիտի դառնայ։ Եւ զօրաց Տէրը

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 713

Ի Յոր. լա. 25։ Ի Երեմ. ծա. 20։ Ղ Գլ. Թ. 18։ Ի Գ Թագ. ժթ. 23։ † Կամ՝ դրոշակիրի մարելուն։ մ Տե՛ս Գ Թագ. ժզ. 7։ բ Մն. իր. 20։ յ Տե՛ս գլ. Լ. 3։ ն Հռով. Թ. 27։ Ն Գլ. Գ. 13։ ա Գլ. իր. 22։ Ն Գլ. իր. 22։ Դան. Թ. 27։ Հռով. Թ. 28։ պ Գլ. լէ. 6։ Ջ Եղ. ժգ. ‡ Կամ՝ Եգիպտոսի ճամբուն մէջ։ ա Գլ. ծգ. 7։ ա Դան. ժա. 36։

Ն · Բ · Դ · Բրբ 713

Հանոր վրայ մէկ խարազան մը պիտի վերցնէ , ¶ Օրերի վէմին քովը Մադիամա Հարուածին պէս . ու իր դաւազանը ծովուն վրայ պիտի վերցնէ , ¶ ինչպէս որ ըս— Եգիպ-
27 տոսի մէջ ։ Նէ պիտի բլլայ ան օրը՝ որ ¶ անոր բեռը քու կռնակէդ , ու անոր լուծը քու պարանոցէդ պիտի վերնայ . և լուծը ¶ դիրուի թևան պատճառով պիտի կոտրի ։
28 Անգ ¶ ըլլալ եկաւ , Մադրոն անցաւ , ¶ իր կահ կարասիքը
29 Մագմաի մէջ տեղաւորեց ։ ¶ Անցքին անցան , Գաբայի մէջ իջևան բրին . Ռամա վախցաւ ։ ¶ Սաւուղ
30 Գաբաան փախաւ ։ Ո՛վ ¶ Գաղղիմի աղջիկը՝ ձայնդ վերցուր , ¶ Լայիսին լսել տուր՝ ¶ ով խղճդ ¶ Ընա-
31 թովթ ։ Մադմենա հեռացաւ ,
32 Գերբիմ բնակիչները փախան . Ցահաւին այսօր ¶ Նոբի մէջ պիտի կենայ , դէպ ՚ի ¶ Սիոնի աղջիկան լեռը , Երուսաղեմի բլուրը ¶ ձեռքը պիտի շարժէ ։
33 Ահա զօրաց Տէր Եհովան ահաւոր զօրութեամբ զեղեցիկ ոստերը պիտի կարէ . և ¶ բարձրահասակները պիտի կտրուին , ու բարձրերը պի-
34 տի ցածնան ։ Նէ Ընկիպ անտառին խիտ ծառերը երկաթով պիտի կտրէ . ու Լիբանան Հզօրին ձեռքովը պիտի իյնայ ։

Ն · Բ · Դ · Բրբ 713

Է դ թագ · ԺԹ · 35 ։
Ժ Դատ . է · 25 ։ Թվ . թ · 4 ։
Բ Նէ . Ժգ · 26 , 27 ։
Գ Նէ . Ժգ · 25 ։
Դ Ա՛մ . ած-մանն

Ե ա թագ · Ժգ · 28 ։
Զ ա թագ · Ժա · 4 ։
Է ա թագ · ին · 44 ։
Ը Դատ . Ժբ · 7 ։
Թ Ա՛մ . պատասխան տուր՝ ով Ընտրեալն ։
Ժ Ցած . իա · 18 ։
ԺԱ թագ · իա · 1 , իբ · 15 ։ Նէեմ . Ժա · 32 ։
ԺԲ Գէ . լ · 22 ։
ԺԳ Գէ . Ժգ · 2 ։
ԺԴ Ցճա Ը՛մավ . բ · 9 ։

Գ Լ · Ժ Ը

1 Ցեսսէի արմատէն եւս բնձիւղ ի բաղաղ ի բադաւորութիւնը ։ 10 Ցարքանակով խրատ՝ ինչն գործը , ու հեթանոսաց կոչումը ։

1 ¶ Եւ ¶ Ցեսսէին բունէն ¶ շառաւիղ պիտի ելլէ , և անոր արմատէն
2 բնձիւղ պիտի բուսնի . Եւ ¶ անոր վրայ պիտի հանգչի Տէրոջը Հոգին , իմաստութեան ու հանճարի Հոգին , խորհուրդի ու զօրութեան Հոգին , գիտութեան և Աստուծոյ
3 վախին Հոգին ։ Ու անիկայ Տէրոջը վախովը պիտի ¶ լեցուի . և իր աչքերուն տեսածին համեմատ պիտի չդատէ , ու իր ականջներուն լսածին համեմատ պիտի չդատէ .
4 մանկ . ¶ Հապա աղքատին գատը արդարութեամբ պիտի տեսնէ , ու երկրին զրկուածներուն համար իրաւամբ պիտի յանդիմանէ . և ¶ իր բերնին գաւազանովը երկիրը պիտի զարնէ , ու իր շրթունքներուն հոգիովը ամբարիշտը պիտի
5 սպանէ ։ Նէ իր ¶ մէջքի գօտին՝ արդարութիւն , ու իր երիկամունքներուն գօտին հաւատաք-
6 մտութիւն պիտի բլլայ ։ Նէ ¶ գայլը գառնին հետ պիտի բնակի , ու ինձը ուլին հետ պիտի պառկի , և որձը ու առյլ առիւծը և պարարտ

Ը—Ժ Հատուածներուն ուրախութիւնը Տիրոջ կայսրութիւնը Ընտրեալ պատմութիւններուն համար ։

ՀԸ—Ժ · Գ · 11 ։

ՀԸ 10 Դատ . Ժգ · 23 ։
Բ Գէ . գ · 2 , ՃԳ · 2 · Եբրհ . իգ · 5 ։ Զաք . է · 12 ։ Ցճա . ե · 5 ։
Գ Գէ . կա · 1 ։ Մատ . է · 16 ։ Ցհ . ա · 32 , 38 ։ գ · 34 ։
Դ Ա՛մ . ուրախանայ ։
Ե Ռագ . Նբ . 2 · 4 ։ Ցայտ . ՃԹ · 11 ։

Զ Ցար . գ · 9 ։ Ռագ . գ · 6 ։ Է Թես . բ · 8 ։ Ցայտ . ա · 18 ։ Ը Ա՛մ . ՃԹ · 15 ։ Ժ Ես . Եփես . է · 14 ։
Ժ Գէ . կե · 25 ։ Եզեկ . ԼԴ · 25 ։ ՌԺ · բ · 18 ։

ՀԹ Ես . ԽԹ · 3 ։ Ղ Ա՛մ . ԺԹ · 24 ։ Ի Ես . ԽԹ · 20 ։ Ժ Ես . ԽԹ · 10 ։ ԺԱ Ես . ԽԹ · 22 ։ ԺԲ Ես . ԽԹ · 23 ։ ԺԳ Ես . ԽԹ · 24 ։ ԺԴ Ես . ԽԹ · 25 ։ ԺԵ Ես . ԽԹ · 26

Ն · Ք · ԳԲ · Ի՛ՐԵ 713

բարկութիւնդ էնդէմ դարձաւ , և
2 զնա մխիթարեցիր ։ Ահա իմ փրկու-
թիւնս Աստուած է , ես պիտի
յուսամ ու պիտի չվախնամ . քանի-
զի իմ Տ զօրութիւնս ու օրհնու-
թիւնս Տէր Տ Եհովան է , ու անի-
3 կայ իմ փրկութիւնս եղաւ ։ Ես
ուրախութեամբ Տ ջուր պիտի քա-
շեմ փրկութեան աղբիւրներէն ։
4 Ու ան օրը պիտի ըսէք , Տ Գոհացէք
Տէրոջմէ , անոր անունը կանչեցէք .
Հանոր գործերը ազգերուն մէջ
պատմեցէք . յիշեցէք՝ որ Տ անոր
5 անունը բարձր է ։ Հ Տէրոջը սազ-
միս բանէք , վասն զի անիկայ մե-
ծամեծ բաներ ըրաւ . ասիկայ բո-
6 լոր երկրի մէջ դիտցուած է ։ Ով
Տ Սիոնի բնակիչներ , աղաղակեցէք
ու ցնծացէք . քանզի ձեր մէջը
Տ Իսրայէլին Սուրբը մեծ է ։

Գ Լ · Ա Գ

1 Հառաւած իր բարկութիւնը ՚ի գոթ գեղ
բանականները կը Ժողվէ · 6 Մարագ Հեռ.ցոլը
Բաբիլոնը կործանելու կը սպառնայ ։ 19 Բա-
բիլոնի անպատութիւնը ։

1 — Հարիւրնի պատգամը՝ որ Ամովսի
որդւոյն Եսայիային յայտնուե-
ցաւ ։
2 Վերկ Տ լեռանը վրայ Տ դրօշակ
անկեցէք , անոնց ձայն վերցուցէք ,
Ր ձեռքով նշան ըրէք , որ իշխաններ-
3 բուն դուռները գան ։ Իմ ‡ որոշած-
ներուս հրաման ըրի . իմ Տ զօրա-
ւորներս՝ իմ փառքիս համար
ուրախացողները իմ բարկութիւնս
4 Ի Տրէ՛ Ր՛ կանչեցի ։ Լեռնե-
րուն վրայ բազմութեան մը ձայն
կայ մեծ ժողովուրդի մը նմանին
պէս , միկտեղ ժողովուած ազգե-
րուն թագաւորութեանցը աղմու-
կին ձայնը կայ . զօրաց Տէրը պա-
տերազմի համար Ը զօրքերը ակռ
5 կ՚անցընէ ։ Հեռաւոր երկրէ՝ երկ-
նից ծայրէն Տէրը ու անոր բարկու-
թեանը գործիքները բոլոր երկրը
աւերելու կու գան ։
6 Ողբացէք , վասն զի Տ Տէրոջը օրը
մօտ է , Հ անիկայ Ամենակարողէն
7 Իւ‡ աւերման պէս կու գայ ։ Անոր
համար ամէն ձեռքերը պիտի թմրե-
նան , ու ամէն մարդուն սիրտը պի-
8 տի հալի ։ Ես անոնք պիտի սոսկա-
կան . նեղութիւն ու անձկութիւն
պիտի տիրէ անոնց , Ե ծննդական կը-
նոջ պէս ցաւ պիտի քաշեն . ամէն
մարդ իր ընկերին վրայ պիտի նայի
— ապշի ; անոնց երեսները բոցա-
գոյն պիտի ըլլան ։
9 Ահա Տէրոջը օրը կու գայ ան-
դութեամբ , սրտմտութեամբ և
սաստիկ բարկութեամբ , որ երկիրը
աւերակ դարձընէ , ու անոր Ի մե-
ղաւորները անկէ բնաջինջ ընէ ։
10 Վասն զի երկնից աստղերը ու ա-
նոնց համաստեղութիւնները ի-
րենց լոյսը պիտի չտան . Լարեգ իր
ելած ատենը պիտի խաւարի , և
11 լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ ։ Ու
ես պիտի պատժեմ աշխարհը իր
չարութեանը համար , և ամբա-
րիշտները՝ իրենց անօրէնութեանը
համար . ու Ե հպարտներուն ամ-
բարտաւանութիւնը պիտի դադրե-
ցընեմ , և բռնաւորներուն գոռո-
12 զութիւնը պիտի ցածցընեմ ։ Մար-
դը զուտ ոսկիէն ու Սիրիի ոսկիէն
13 պատուական պիտի ընեմ ։ Ե Ուս-
տի պիտի սարսմ երկինքը , ու եր-
կիրը իր տեղէն պիտի սասանի զօ-
րաց Տէրոջը սրտմտութեամբը՝ և ա-
նոր սաստիկ բարկութեանը օրը ։
14 Ու Ֆաբելեան Քաւիլեաբը հալածուած
այծեման պէս պիտի ըլլան , ու
հոտքէ ոչխարներու պէս՝ որ ըլլանէ
ժողով մը չկայ . Հանոնց ամէն
մէկը իր ժողովուրդին պիտի դառ-
նայ , և ամէն մարդ իր երկիրը պի-
15 տի փախչի ։ Ով որ գտնուի՝ պի-
տի խոցուի , ու ով որ բռնուի՝
16 սրով պիտի իյնայ ։ Ի Ու անոնց
տղաքը աչքերնուն առջեւն գետինը
պիտի զարնուին , անոնց տուները
պիտի կողոպտուին , և անոնց կը-
17 նիկները պիտի պղծուին ։ Հ Ահա
անոնց վրայ Մարագ ուժգ պիտի
յարուցանեմ , որ անոնք արծաթը
բան տեղ չեն դներ , ու ոսկիէն չեն
18 ախորժիր ։ Ընդ ուղեղները երի-
տասարդները պիտի խոցեն , ու ա-
նոնք որովայնի պտուղին գութ
իւն պիտի չընեն , և անոնց աչքը
19 պիտի չխնայէ տղաքներուն ։ Ե-
թագաւորութիւններուն փառքը՝
և Քաղդեացւոց փառաւորութեանը
պարծանքը եղող Բաբիլոն պիտի
—ջաւ պիտի ըլլայ , ինչպէս որ
Աստուած Սոդոմը ու Գոմորը
20 կործանեց ։ Ժ Հոն յաւիտեան
բնակութիւն պիտի չըլլայ , և ազ-
գէ ազգ մարդ պիտի չբնակի . ու
Հոն Արաբացին վրան պիտի չզ-
կանգնեն , և հովիւները հոն հօ-
տը հոն պիտի չպառկեցընեն ։
21 Հոգպա հոն †վայրենի կատու-
ներ՝ պիտի պառկին , ու անոնց
տուները ոռնացող անասուններով
պիտի լեցուին . և հոն ջայլամներ
պիտի բնակին , ու հոն այծամարդ-
22 ներ պիտի կարաւեն ։ Ես անոր
պալատներուն մէջ բուներնին , ու
զբօսանաց տուներուն մէջ շնագա-
ներ պիտի կանչուտուին . և անոր
Ժ ժամանակը հասնելու վրայ է , ու
անոր օրերը ալ պիտի չերկարե-
նան ։

Ն · Ք · ԳԲ · Ի՛ՐԵ 712

ԼԳԻ · ԻԳ · 21 ։ 28 ։ Եզեկ · Լ՛ · 7 ։ Ց՝ · Ա՛ · 31 ։ Գ · 15 · Մաս · իգ · 29 ։ Մար · Ժգ · 24 ։ Ղա · իա · 25 ։
Ի ԳԼ · Բ · 17 ։

Հ Ընգ · բ · 6 ։

Ն Մազ · ՀՀ · 5 ։ Ոզ · ա · 12 ։

Հ Երեմ · Ծ · 16 ։ Ծա · 9 ։

Ն Մազ · ՀԲ · 9 ։ Նա · Գ՛ · 10 ։ Զաք · Ժգ · 2 ։

ԼԳԻ · իա · 2 ։ Երեմ · Ծա · 11 ։ 28 ։ Դան · Ե · 23 · 31 ։

Ժ ԳԼ · Ժգ · 4 ։ 22 ։

Ի Նա · ՄԲ · 24 · 25 ։ Բ Օր · իԲ · 23 ։ Երեմ · իԲ · 18 ։ Ծ · 40 ։

Ի Երեմ · Ծ · 3 · 39 ։ Ծա · 29 · 62 ։

Ն Գէ · Լ՛ · 11—15 ։ Ցեփ · Ժբ · 2 ։

† Ա՛ · անա · պատի գա · գանները

Հ Երեմ · Ծա · 33 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Ի՛ՐԵ 712

— Գէ · իա · 1 ։ իԼ · 1 ։ Եբեմ · Ծ · Ծաւ
Բ Երեմ · Ծա · 25 ։ ·
Ֆ Գէ · և · 26 ։ Ժբ · 3 ։ Եբեմ · Ծ · 2 ։
Ր Գէ · Ժ · 32 ։
՛ Եշ՚ · արբ · բատանեն · բաւս
Ի Յովել · գ · 11 ։
Հ Ապդ · Ճիբ · 2 · 5 · 6 ։

Ի Ամփ · ա · 7 ։ Ցեփ · գ · 17 ։
Հ Յոբ · լա · 23 ։ Յովել · ա · 15 ։

Բ Մազ · իԲ · 6 ։ Գէ · իա · 3 ։

Ֆ Մազ · գ · 1 ։
Ի Մազ · Ծգ · 35 ։ Ա՛ · ք · 22 ։

Ն · ք · գԺ · իբ 712

ԳԼ · ԺԴ

1 Ա Ասաւածային ազգմանէթեամբ Իսրայէլին գերեզմանութիւնը · 4 անոնց Բաբելոնի վրայ երգելու յաղթութեան երգը · 24 Աստուծոյ խորհուրդը Աորիասանի դէմ · 29 և անոր ապառնալիքը Փղշտացւոց դէմ ։

1 Ա՚ ան զի Տէրը ՚պիտի ողորմի Յակոբին , և Իսրայէլը նորէն ՚պիտի ընտրէ , ու զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի հանգստացընէ . և ՚օտարազգիները պիտի միանան անոնց , ու Յակոբին տանը պիտի
2 յարին ։ Եւ ժողովուրդները զանոնք պիտի առնեն ու ՚իրենց տեղը պիտի տանին . ու Իսրայէլի տունը պիտի ժառանգէ զանոնք Տէրոջը երկրին վրայ իրրև ծառաներ ու աղախիններ . և անոնք իրենց գերեվարները գերի պիտի առնեն , ՚ու իրենց բռնութիւն ընողներուն վրայ պիտի տիրեն ։
3 Եւ պիտի րլլայ որ երբոր Տէրը քեզ հանգստացընէ քու աշխատանքէդ , տանջանքէդ ու քու վրադ դրուած ծանր ծառայութենէն ,
4 Ն էն , Բաբիլոնի թագաւորին համար առ առակը զուրցես ու բանս ։ Ա՚ Ի՜նչպէս դադրեցաւ բռնութիւն ընողը . ՚Ի՜նչէս դադրեցաւ հարստահարութիւնը ։
5 կապահանջ ՚ը՜ը՜ը Տէրը ՚ամբարիշտներուն գաւազանը ու իշխողը հէ՛ր կը հալածուի , ու ար-
7 գիլով մը չկայ ։ Բոլոր երկիրը հանգստացաւ ու հանդարտեցաւ , և ցնծութեան ձայներ կը հանեն ։
8 Նաև ՚մայրիները ու Լիբանանի եղևւիններըը քեզի համար կ՚ուրախանան ու ՚Ի՜ւէ՜ն , քանի որ դուն պառկեր ես , մեր վրայ ՚ելլող կտրող
9 չեղաւ ։ Ի ՚Աժխերը վարէն քեզի համար դղրդեցաւ , որ քու գալուստդ դիմաւորէ . քեզի համար արթնցուց մեռելները՝ երկրիս բոլոր իշխանները , բոլոր ազգերուն թագաւորները իրենց աթոռներէն վեր-
10 ցուց ։ Անոնք ամէնը պատասխան կու տան , ու քեզի կ՚ըսեն ։ Մի՛թէ դուն ալ մեզի պէս տկարացար ,
11 ու մեզի նմանեցար ։ Քու փառքդ և տաւիղներուդ ձայները դերեզմանը իջան . քու տակդ գետնափներ տարածուեցան , ու որդերը քեզ կը
12 ծածկեն ։ Ո՜վ առաւուտուն ծագող Արուսեակ՝ ՚ի՜նչպէս երկինքէն ինկար — մինչև գետինը կործանեցար , դուն որ ազգերը նկուն կ՚ը-
13 Նէիր ։ Դուն սրտիդ մէջ ըսած կիր ։ Երկինքը կելնեմ ։— իմ աթոռս Աստուծոյ աստղերէն վեր
Ն · ք · գԺ · իբ 712
բարձրացընեմ . և ժողովքի լեռը
14 ՚Հիւսիսի քովերը դնակիմ . Ամպերու բարձրութիւններուն վրայ ելլեմ , ՚Բարձրելոյն նմանիմ ։
15 Բայց ահա ՚դժոխքը կ՚իջնես՝ դու-
16 բին խորունկ տեղերուները ։ Քեզ տեսնողները քու վրադ պիտի զարմանան , ու քեզի նայելով պիտի ը՚ս՚ն՚ե՚ն ։ Ըս ան մարդն է՝ որ երկիրը կը սարսեր , թագաւորութիւնները
17 կը դողացընէր . Աշխարհս անապատ կը դարձընէր , և անոր քաղաքները աւերակ կ՚ընէր , ու իր գերիները
18 տուներնին չէր խրկեր ։ Ազգերուն բոլոր թագաւորները՝ ամէն մէկը պատուով իր տանը մէջ կը պատ-
19 կի ։ Բայց դուն գարշելի ընձիւղի մը պէս , դուրս քարերուն մէջը իջնող սրով խոցուած մեռելներուն հանդերձին պէս , ոտքի տակ կոխուած դիակի պէս քու գերեզմա-
20 նէդ դուրս նետուեցար ։ Դուն թագուհով անոնց հետ չես միանար , քանզի քու երկիրդ աւերեցիր , ու ժողովուրդդ սպաննեցիր ։ Չյաղերուն սերունդը յաւիտեան պիտի
21 չտիշուի ։ Սպանութիւն պատրաստեցէք անոր տղոցը՝ իրենց հայրերուն անօրէնութեանը համար , որ չելլեն ու երկիրը չժառանգեն , և աշխարհիս երեսը ՚թ՚չնամիներով չլեցրնեն ։
22 Քանզի զօրաց Տէրը կ՚ըսէ որ Անոնց վրայ պիտի կենամ , և բաբիլոնի ՚անունը ու ՚մնացորդը և ՚զաւակը ու սերունդը պիտի
23 կորչի՝ կ՚ըսէ Տէրը . Եւ ՚զանիկայ ոզնիներուն ժառանգութիւն , ու ջուրի լճակներ պիտի բնեմ . և կորստեան աւելով պիտի աւերեմ զանիկայ՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։
24 Զօրաց Տէրը երդում բրաւ ու ըսաւ ։ Ինչպէս որ խորհեցայ , անչուշտ անանկ պիտի րլլայ , ու ինչ որ որոշեցի՝ ան պիտի կատարո-
25 ւի . Որ Ասորեստանցին իմ երկրիս մէջ պիտի կոտրեմ , ու զանիկայ լեռներուս վրայ պիտի կոխկրտեմ . Ե՚ւ անոր լուծը անոնց վրայէն պիտի վերնայ , ու անոր բեռը անոնց ուսէն պիտի վեր-
26 նայ ։ Ըսոր երկրիս համար որոշուած նախատեսութիւնը ասիկայ է . ու ամէն ազգերուն վրայ երկրնցած ձեռքը ասիկայ է ։
27 Ա՚ ան զի զօրաց Տէրը նախատեսեմնէց , և ո՚վ կրնայ չհետևիլ , ու ՚ձեռքը երկրնցած է , և ո՚վ կրնայ զանիկայ ետ դարձընել ։
28 Ա՚ Ա՚ յն թագաւորին մեռած տարին սա պատգամը եղաւ .
29 Ո՚վ բոլոր Փղշտացւոց Երկիր ,

Ն · ք · գԺ · իբ 712

— Սպ · ԽԸ · 13 ։
Բ Ջաբ · ա · 17 · բ · 12 ։
Գ Գէ · կ · 4 · 5 · 10 ։ Եփես · բ · 12 , 13 · ՃՃ ։
Դ Գէ · խԹ · 22 ։ կ · 9 ։ կզ · 20 ։
Ե Գէ · կ · 14 ։
Զ Գէ · ԺԳ · 19 ։ Ամբ · բ · 6 ։ Յայտ · ԺԸ · 16 ։
Է Սպ · ՃԻԹ · 3 ։
Ը Գէ · ԺԹ · 12 ։ Եզեկ · լ · 16 ։
Թ Եզեկ · լբ · 21 ։
Ժ Գէ · լդ · 4 ։
ԺԱ Քահ · ԺԱ · 23 ։
ԺԲ Դան · բ · 10 ։

Ա Ասղ · խբ · 2 ։
Բ Գէ · խ · 8 · բ Թես · բ · 4 ։
Գ Քահ · ԺԱ · 23 ։
Դ Ա Ժամ · ԺԸ · 19 ։ Ասղ · իբ · 10 · իա · 28 ։ ՃՀ · 13 ։
Ե Եզ · ի · 5 ։ Ա Ժամ · իզ · 35 ։
Զ Ա՚ — քահանդերով
Է Ա Ասղ · ԺԸ · 7 ։ Երեմ · ծա · 62 ։
Ը Ա Թագ · ԺԹ · 10 ։
Թ Ջար · ԺԸ · 19 ։
Ժ Գէ · լդ · 11 ։ Ամբ · բ · 14 ։
ԺԱ Ա Ա Ա

Ն · Ք · ԳԲ · 726

ՂԲ Ա՛ն · Իգ · 6 ·

Ղ Գ Թագ · Ժբ · 8 ·

Ե Ա՛ագ · ԱԷ · 1 · 5 · Ճր · 16 ·

— Ա՛ոփ · գ · 12 · Զ՛աք · Ժա · 11 ·

Ն · Ք · ԳԲ · Իբր 726

— Երեմ՛ · Խբ · 1 · ԷԲ · Ե · պէկ · ԻԽ · 5—11 · Ե՛ · մով · բ · 1 ·

Բ Թես · Խա · 28 ·

Է ԳԼ · Ժգ · 12 ·

Ը Տ՛են · Ղ՛ · Խա · 5 · ԳԼ · գ · 24 · Իբ · 12 · Երեմ՛ · Խէ · 5 · Խբ · 1 · 37 · 38 · Եզեկ · է · 18 ·

Ի Երեմ՛ · Խբ · 38 ·

Լ ԵՔԲ · յապն մէջ · ԻՀ՛ետն ·

Ա ԳԼ · Ժգ · 9 ·

Բ ԳԼ · Ժգ · 11 · Երեմ՛ · Խբ · 31 ·

Գ ԳԼ · Ժգ · 14 · Երեմ՛ · Խբ · 31 ·

Դ Երեմ՛ · Խբ · 3 ·

Ե Թես · Ա՛բ · 3 · Ա՛բրահ՛ Նամա՛ ·

Ն՛քեզ զաւնողին դատաղանը կատարէլուն համար մի ուբախանար . քանզի օձին արմատէն քարը պիտի ելլէ , ու անոր պտուղը կիզող թեւաւոր
30 օձ պիտի բլլայ : Եւ ազգաւներուն անդրանիկները պիտի կերակրին , ու չքաւորները ապահովութեամբ պիտի պառկին . և քու արմատդ սովով պիտի կոտրընչցընեմ , ու ա-
նիկայ քու մնացորդդ պիտի սպա-
31 ցընէ : Ողբա՛ ով դուն , ազա-
զակէ՛ ով քաղաք . դուն՛ ով բոլոր Փղշտացւոց երկիր , տակնուվրայ դէպ ընես . քանզի հիւսիսէն մէկ ծուխ մը կու գայ , ու անոր զօր-
քերէն առանձնական մը պիտի
32 չբլլայ : Եւ ազգայ դեսպաններուն ի՞նչ պատասխան պիտի տրուի : Թէ Ցիօնը Սիօնին հիմունքը հաս-
տատեց , ու՝ անոր ժողովուրդին ազգաւները հոն պիտի ապաստա-
նին :

ԳԼ · ԺԵ

1—9 Մովաբին ոչոչի վճռակը :

1 — Ա՛ովաբի պատգամը :
Ցիրաւի Մովաբին Ի՛ր ՛ա-
ղա՛ը գիշերով կոխուեցաւ՝ — կոր-
ծանեցաւ . յիրաւի Մովաբին Կիր ՛ա-
ղա՛ը գիշերով կոխուեցաւ՝ —
2 կործանեցաւ : Ի՛նիկայ տաճարը ու Դիբոն՝ Ե բարձր տեղերը ելլա-
լու համար . Նաբաւի ու Մեդա-
բայի վրայ Մովաբ պիտի ողբայ . Տանոր ամէն գլուխները կնատակ պիտի բլլայ , ամէն մօրուք պիտի
3 կտրուի : Ա՛նոր փողոցներուն մէջ քուրձ պիտի հագնին . Եանոր տա-
նիքներուն վրայ ու հրապարակ-
ներուն մէջ ամէնքը պիտի ողբան
4 ու ՛լան : ՀԱ՛ես Եսբոն ու Եղէա-
դէ պիտի ազազակեն , անոնց ձայ-
նը մինչև Ցասսա պիտի լսուի . անոր համար Մովաբին ապատա-
զէնները պիտի կանչուրտուն , ի-
րենց հոգիէն պիտի ձանձրանան :
5 Իմ սիրտս Մովաբի համար պիտի ազազակէ , անոր փախստականնե-
րը Ը իրենք տարեկան երինջի պէս մինչև Սեղոր դէպ Ե՛ռ-Ե՛ա . քանզի Ի՛ Լուիթի զառ՛ի վերը լալով պի-
տի ելլեն , վասն զի Որոնայիմի ճամբան կատրածի ազազակ պիտի
6 հանեն : Քանզի Ի՛նիմրիմի ջու-
րերը կ՛աւրուին . քանզի խոտը կը չորնայ , կանանչ խոտը կը հատնի ,
7 — կանանչեղէն չմնար : Ընոր հա-
մար իրենց առացած հարստութիւ-
նը ու բոլոր պահածնին ուռի-
8 ներուն ձորը պիտի տանին : Քան-
զի Մովաբին սահմանը ազազակ շրջապատեց . անոր ողբը մինչև Եգլայիմ , անոր ողբը մինչև Բէրե-
9 լիմ հասաւ : Քանզի Դիմոնի ջու-
րերը արիւնով պիտի լեցուի . քանզի Դիմոնի վրայ աւելի չարչ՛ — Մովաբէն ազատուածներուն վրայ ու երկրին մնացորդին վրայ
Ե առիւծներ պիտի խրկեմ :

ԳԼ · ԺԶ

1 Ա՛ղջամբէն կը յղղղուի Մովաբացիները որ Սիօնի Թագաւորութեանը Հնազանդին . 6 անոնց ամբարտաւանութեանը համար . 9 անոնց վրայ կ՛ողբայ . 12 անոնց վրայ Հառնելու գառասականը կ՛ըմ-
ցընէ :

1 — Ղրկեցէք գառը երկրի տիրողին ,
Բ՛վէմէն անապատի ճամբա-
2 յով Սիօնի աղջկան լեռը : Ու Մովաբին աղջիկները Ի՛Ա՛ոնոնի անցքերուն քովը՝ ըղնէն վռնտուած թափառական թռչուններ
3 պէս պիտի բլլան : Խորհուրդ տուը , գառաստան ըրէ , քու հո-վանիդ կէս օրուան առնը դիշերի պէս դիր , աքսորուածները պահէ՝ — փախստականները ձեռք
4 մի տար : Իմ աքսորուածներս թող քու քովդ պանդուխտի պէս բնակին՝ ով Մովաբ , դուն անոնց ծածկոյթ եղիր կործանողին երեսէն . քանզի բռնաւորը չմնայ , աւերդը պակսի՝ Ե կոխողները
5 երկրին վրայէն վերցան : Ու Ե՛ա-թոռը ողորմութեամբ պիտի հաստատուի . և անոր վրայ՝ Դաւիթի խորանին մէջ ՛ատեն դատաւոր մը պիտի նստի Ի՛ճշմարտութեամբ , որ իրաւունքը պիտի փնտռէ , ու արդարութիւնը շուտով Ի՛ գործ պիտի դնէ :
6 Ա՛ովաբին ամբարտաւանու-թիւնը լսեցինք , անիկայ խիստ ամբարտաւան է . անոր գոռոզութիւնը , ամբարտաւանութիւնը ու սրտմտութիւնը Լ՛եռ՛ի՛ . Եանոր անապարձ խօսքերը պարապ են ;
7 Ու պատճառով Մովաբ Մովաբին համար ՛ափսի ողբայ , ամէն մէկը պիտի ողբայ . Ի՛կիրհարեսեթին հիմնացը համար պիտի հեծէք , անոնք յիրաւի Ի՛ կործանուած են ;
8 Ի՛Քանզի Եսբոնին դաշտերը նա-դեցան . ազգայ իշխանները Եզ-բամայի արքին պիտի պատուա-կան ձիւղերը կոտրեցին , որոնք մինչև Յազեր հասեր էին , ա-նապատը շրջապատեր էին . ա-նոր շառաւիղները երկրնագով՝
9 ծովէն անցեր էին : Ե՛Ա՛որ հա-մար Սիբամայի արքին վրայ Յա-զերի լացովը պիտի լամ . քեզ այ-րիս արցունքովս պիտի ոռոգեմ , Ի՛ով Եսբոն ու Եղէալէ , վասն զի ամառնային պտուղիդ և հունձքիդ համար եղած ազազակը դադարե-

Ն · Ք · ԳԲ · Իբր 726

Ղ Գ Թագ · Ժէ · 25 ·

— Գ Թագ · գ · 4 ·

Բ Գ Թագ · Ժգ · 7 ·

Է Թես · Իա · 18 ·

Ը Դան · է · 14 · 27 · Մէք · գ · 7 · Գբ · ա՛ · 33 ·

Թ Ա՛ագ · Ծր · 2 · ղգ · 16 · գբ · 9 ·

Ժ Երեմ՛ · Խբ · 29 · Մա՛ · բ · 10 ·

Ի ԳԼ · Իբ · 15 ·

Լ Երեմ՛ · Խբ · 20 ·

Ա Գ Թագ · գ · 25 · + Ա՛ — ՛՛ վեր-ա՛ացած

Բ ԳԼ · Իգ · 7 ·

Գ Հէր 9 ·

Դ Երեմ՛ · Խբ · 32 ·

Ե ԳԼ · ԺԼ · 4 ·

10 ցաւ ։ Եւ պտղաբեր աթուերէն
Ե՛ուբախութիւնը ու ցնծութիւնը
պիտի վերնայ , ու այգիներու մէջ
երգով Ե՛ ցնծութեան ձայն պիտի
չլսուի . Ջեռանի մէջ՝ ալ դինի պի-
տի չհոխեն . ՚ռնոց ազազակը վեր-
11 ջացուցի ։ Ա՛ պատճառաւ ։ իմ
ազիքս Մովաբի համար , ու փորս
Կիրհարեսեթի համար քնարի պէս
12 ձայն պիտի տայ ։ Ան առնելը պի-
տի երևնայ թէ ինչպէս Մովաբ իր
Հբարձր տեղը էրթալով պիտի յոգ-
նի , ու իր սրբաբանը պիտի մտնէ
աղօթք ընելու համար , բայց օգուտ
մը պիտի չըլլայ ։
13 Ա՛ ե՛ն խօսքը որ Տէրը *շա-
տոնցմէ Մովաբին համար խօսեր է .
14 Բայց հիմա Տէրը խօսեցաւ ու ը-
սաւ , Իրեք տարուան մէջ՝ Եվարձ-
կանի տարիներուն պէս Մովաբին
փառքը պիտի անարգուի ան բոլոր
մեծ բազմութիւնովը , և մնացորդը
խիստ քիչ ու տկար պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Ա՛ռաջուց և Իսրայէլին ապառնալիք կ՚ըլլայ ։ 6 Մովաբ մեկ մնացորդը կռապաշտութիւնը պիտի ձգէ ։ 9 իսկ մեռնելը պիտի հարատահա-րին իրենց ամրաշռաշութեանը համար ։ 12 Իսրայէլի թշնամիներուն թշուառութիւնը ։

1 —Դամասկոսի պատգամը ։
Ահա Դամասկոս քաղաք բլ-
լալէն պիտի վերնայ , ու աւերակի
2 չեղջ մը պիտի ըլլայ ։ Ա՛րոեր
քաղաքները պիտի Թողուին , հօ-
տերու ֆ՚ոխ՚ներ պիտի ըլլան , որ
անոնք պառկին , ու Ե՛վախցնող
3 չըլլայ ։ Ե՛ւ Եփրեմէն պարիսպը
պիտի վերնայ , և Դամասկոսէն ու
Ասորոց մնացորդէն՝ Թագաւորու-
թիւնը . Ընենք Իսրայէլի որդւոցը
փառքին պէս պիտի ըլլան , կ՚ըսէ
4 զօրաց Տէրը ։ Եւ ան օրը Յակո-
բին փառքը պիտի պակսի , ու ա-
նոր մսրմնայն Ե՛դերութիւնը պիտի
5 նիհարանայ ։ Ե՛ւ այնպէս պիտի
ըլլայ , ինչպէս որ ՚ձեռոը երբոր
ցորեն կը ՚ձեղէ , Թևին վրայ հաս-
կերը կը ժողվէ . ու Ռափայնոց
հովիտը հասկեր քաղողին պէս պի-
6 տի ըլլայ ։ Ը՚ւ ինչպէս որ ձիթե-
նին կը Թօթվեն , — բարձր ոտին
ծայրը երկու իրեք հատ՝ և խիստ
պտղաբեր ոտին վրայ չորս հինգ
հատ կը մնայ , անոր վրայ ալ Ֆնչ
ճիւղեր պիտի մնան , կ՚ըսէ Իսրայէ-
լին Տէր Աստուածը ։
7 Ան օրը մարդ Ե՛ իր Ստեղծողին
պիտի նայի , ու իր աչքերը Իսրա-
8 յէլի Սուրբը պիտի դիտեն ։ Եւ
իր ձեռքերուն գործը եղող սեղան-
ներուն պիտի չնայի , ու իր մատե-
րուն չձեռածը , Թէ Աստարթովթի
9 քերը պիտի չկտրե ։ Ան օրը անոր
ամուր քաղաքները՝ Խորայէլի որ-
դւոցը երեսէն ձգուած անպիտան
Թուփերու և բարձր ոտներու պիտի
նմանին , ու աւերակ պիտի ըլլան ։
10 Որովհետև դուն քու Ըփրկութեանդ
Աստուածը մոռցար , և քու զօրու-
թեանդ վէմը չյիշեցիր , անոր հա-
մար հաճելի տունկեր պիտի տնկես ,
և օտար էրէրէ Բէրօ՚՚՚ տունկեր
11 պիտի տնկես ։ Ցնկածդ ցորեկը
պիտի ածնցընես , ու քանածդ ա-
ռաւօտուն պիտի բուսցընես . Բայց
բերքդին օրը հունձքը պիտի պակ-
սի , և սաստիկ տրտմութիւն պիտի
ըլլայ ։
12 Վա՛յ շատ ժողովրդոց բազմու-
թեանը՝ որ Ե՛ծովու ձայնին պէս կը
գոռան , ու ժողովուրդներուն աղ-
մուկին՝ որ սաստիկ Ջուրերու ձայ-
13 նին պէս կը դոչեն ։ Ժողովուրդնե-
րը շատ Ջուրերու ձայնին պէս կը
դոչեն . Բայց Ա՛՚՚՚՚ զանոնք
պիտի յանդիմանէ , և հեռու պիտի
փախչին . Ե՛ու լեռներուն վրայի մը-
զեղին պէս հովին երեսէն և մրրիկ-
կին առջևէն գլորուած Ֆոչինի պէս
14 պիտի հալածուին ։ Ու իրիկուան
առեն ահա խռովութիւն ՚պիպէ Ֆայ.
և առաւօտ չեղած՝ բնաջինջ պիտի
ըլլան . Ասիք յափշտակիչներուն բա-
ժինը ու մեր կողոպտիչներուն վի-
ճակը ասիկայ է ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Մարգարէն կը ցուցնէ Թէ Ա՛ստուած իր ժո-ղովուրդին խնամք տանելով՝ Եթէոպացիները պիտի կոչուցընէ , 7 և Թէ ան պատճառով եկեղեցին պիտի աճի ։

1 —Ո՛վ Եթէոպացւոց գետերուն
անդիի կողմը եղող Թևերով
2 Հովանաւոր երկիր . Որ ծովին
պատուելդին նաւակներով ջուրի ե-
րեսին վրայէն դեսպաններ կը խրկէ ։
Ո՛վ արագընթաց դեսպաններ , գա-
ցէք Բ՚ևերկայնահասակ ու լերկ՚ ազ-
գին , սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ
ժողովուրդին , խիստ զօրաւոր ու
ոտնձնէ կոխկրտուող ազգին , որուն
3 երկիրը գետերը կը կտրեն ։ Ո՛վ
աշխարհիս բոլոր բնակիչներդ , ու
երկրի վրայ բնակողներ , Երբոր
լեռները դրօշակ կանգնուի՝ նայե-
ցէք , ու երբոր փող ֆչուի՝ լսե-
4 ցէք ։ Քանզի Տէրը ինծի այսպէս
ըսաւ . Ես Հանդիստ պիտի ըլլամ ,
ու իմ բնակարանէս պիտի նայիմ՝
իստի վրայի՝ պայծառ տաքու-
թեանը պէս , ու ՚ձեղոյ տաքու-
թեանը մէջ ցօղագին ամպի պէս ։
5 Քանզի հունձքի ժամանակին ա-
ռաջ երբոր ընձիւղը կը մեծնայ ,

Ե՛ւ ծաղիկը խայտալով խաղողի
ողկոյզ կը հասունցընէ , Ան ատեն
ան ճիւղերը դանդաղներով կը կտրէ ,
և ոստերը կը հանէ կը կտրէ ։
6 Ա՛նոնք բոլորը միասին լեռներու
գազաններուն և երկրի գազաններուն
կը թողուին , և ամառ անոնցմով պի-
տի ձմեռնէ , ու ամբողջ գազանները
անոնցմով պիտի ձմեռնեն ։
7 Ա՛ն ատեն զօրաց Տէրոջ համար
պիտի բերուի պատարագ Ե՛ւ ան ժո-
ղովուրդ որ ֆ՚ոխ՚ ու Ե՛ւ ան ժո-
ղովուրդ որ ֆ՚ոխ՚ , որուն երկիրը
գետերը կը կտրեն , Ե՛ւ ան ազգին
տեղը որ Սիոն լերան վրայ է զօրաց
Տէր Աստուծոյ անունին համար ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Եգիպտոսի կործանումը կը նկարագրուի ։ 11 Անոր իմաստուններուն յիմարութիւնը ։ 16 Ե՛ւ անոր երկիրներուն վրայ Աստուծոյ դատաստանը ։ 18 Եգիպտոսի հինգ քաղաքներուն մասին ։ 19 Ե՛ւ անոր սահմանին վրայ զոհարան մը ։ 23 Ե՛ւ Աստուծոյ ժողովուրդներուն միութիւնը ։

1 —Եգիպտոսի գազանաց բեռը ։
Ահա Տէրը արագ ամպի վրայ
նստած կուգայ , ու Եգիպտոսի կռ-
պաշտութիւնները անոր առջևէն պի-
տի շարժին , ու Եգիպտոսի սիրտը
2 անոր մէջ պիտի հալի ։ Ու Եգիպ-
տացիները Եգիպտացիներուն դէմ
պիտի գրգռեմ , ու եղբայր եղբօր ե-
ւ ընկեր ընկերոջ դէմ պիտի պատե-
րազմի , քաղաք քաղաքի դէմ , թա-
գաւորութիւն թագաւորութեան դէմ ։
3 Ե՛ւ Եգիպտացիներուն հոգին ներ-
սիդէն պիտի սպառի , ու անոնց
խորհուրդը պիտի կորսընցընեմ , և
կռապաշտներուն ու հմայողներուն ,
ու ոգիներ կանչողներուն և ջա-
դուներուն հարցուփորձ պիտի ընեն ։
4 Ե՛ւ Եգիպտացիները ես դաժան
տիրոջ մը ձեռքը պիտի մատնեմ ,
ու զօրաւոր թագաւոր մը պիտի
տիրապետէ անոնց վրայ , կ՚ըսէ
Տէրը զօրաց Տէր Աստուածը ։
5 Ե՛ւ ծովէն ջուրերը պիտի պակսին ,
և գետը ցամքելով պիտի չորնայ ։
6 Ե՛ւ գետերը գարշելի պիտի ըլլան ,
Եգիպտոսի առուները պիտի նուազին
և պիտի չորնան , եղէգն ու շեղջ
պիտի թառամին ։
7 Ա՛ռուի եզերքները , Ա՛ռուի բե-
րանը , և Ա՛ռուի ամեն սերմնացան
արտերը պիտի չորնան , ու ան ատեն
պիտի չըլլան ։
8 Ե՛ւ ձկնորսները պիտի սգան , ու
Ա՛ռուի մէջ կարթ նետողները պիտի
լան , և ցանցեր տարածողները պի-
տի նուաղին ։
9 Ե՛ւ անոնք որ նուրբ գործուածք
կ՚ընեն , և թել սրելով կուռքեր
կուռ կերպով կ՚ընեն , պիտի ամչնան ։
10 Ե՛ւ անոր սիւները պիտի ջախջա-
խուին , և անոր վարձկանները ոգի
պիտի չունենան ։
11 Ո՛ւր են հիմա քու իմաստուն-
ներդ , որ քեզի պատմեն և ցուցնեն
թէ զօրաց Տէր Աստուած Եգիպտոսի
վրայ ինչ խորհեցաւ ։
12 Ո՛ւր են հիմա քու իմաստուն-
ներդ , որ քեզի պատմեն և ցուցնեն
թէ զօրաց Տէր Աստուած Եգիպտոսի
վրայ ինչ խորհեցաւ ։
13 Ո՛ւր են հիմա քու իմաստուն-
ներդ , որ քեզի պատմեն և ցուցնեն
թէ զօրաց Տէր Աստուած Եգիպտոսի
վրայ ինչ խորհեցաւ ։
14 Ա՛նոնք Եգիպտոսի ցեղերուն
գլուխները խելագարութեան ոգի
խառնեցին , ու անոնք Եգիպտոսը
իր ամեն գործին մէջ պիտի մոլո-
րեցընեն , ինչպէս հարբեցող մը
իր փսխուքին մէջ կը մոլորի ։
15 Ե՛ւ Եգիպտոսի համար գործ մը
պիտի չըլլայ , որ գլուխ կամ պոչ ,
ճիւղ կամ եղէգն ընէ ։
16 Ա՛ն օրը Եգիպտոս կիներու պէս
պիտի ըլլայ , ու պիտի դողայ և
վախնայ զօրաց Տէրոջ ձեռքին ան
օրը որ անոր վրայ պիտի շարժէ ։
17 Ե՛ւ Յուդայի երկիրը Եգիպտոսի
համար սարսափ պիտի ըլլայ , ամեն
մարդ որ անոր անունը յիշէ պիտի
վախնայ զօրաց Տէրոջ խորհրդին
համար որ անոր դէմ խորհեցաւ ։
18 Ա՛ն օրը Եգիպտոսի հինգ քա-
ղաքներուն մէջ Քանանի լեզուն
խօսող և զօրաց Տէրոջ երդում ընող
ժողովուրդ մը պիտի ըլլայ . Անոնց
մէկուն պիտի ըսուի Արեգակաքա-
ղաք ։
19 Ա՛ն օր Տէրոջ համար Եգիպտոսի
երկրին մէջ զոհարան մը պիտի ըլ-
լայ , ու անոր սահմանին քովը Տէ-
րոջ համար սիւն մը պիտի ըլլայ ։
20 Ե՛ւ զօրաց Տէրոջ համար Եգիպ-
տոսի երկրին վրայ նշան և վկայու-
թիւն պիտի ըլլայ , որ ճնշողներուն
պատճառով Տէրոջ պիտի աղաղակեն ,
և ան անոնց համար Ազատիչ մը և
Պաշտպան մը պիտի ղրկէ , որ զա-
նոնք ազատէ ։
21 Ե՛ւ Տէրը Եգիպտոսի ճանչցուած
պիտի ըլլայ , ու Եգիպտացիները ա-
ն օրը Տէրը պիտի ճանչնան , և զո-
հեր ու ընծաներ պիտի մատուցա-
նեն , և Տէրոջ համար երդումներ
պիտի ընեն , և զանոնք պիտի կա-
տարեն ։
22 Ե՛ւ Տէրը Եգիպտոսը պիտի հա-
րուածէ , հարուածելով պիտի բժշկէ ,
և անոնք Տէրոջ պիտի դառնան , և
անոնց աղաչանքները պիտի լսէ և
պիտի բժշկէ զանոնք ։
23 Ա՛ն օր Եգիպտոսէն Ա՛սորի պի-
տի ըլլայ մայրուղի , ու Ա՛սորի Եգիպ-
տոս պիտի երթայ , և Եգիպտացիները
Ասորիներուն հետ պիտի ծառայեն ։
24 Ա՛ն օր Իսրայէլ երրորդ ըլլայ
Եգիպտոսի և Ա՛սորի հետ , օրհնու-
թիւն ըլլայ երկրին մէջ ։
25 Զի զանոնք զօրաց Տէրը օրհնե-
լով կ՚ըսէ , Ե՛ւ Եգիպտոսի ժողո-
վուրդը իմ ժողովուրդս , և Ա՛սորի
իմ ձեռքիս գործը , և Իսրայէլ իմ
ժառանգութիւնս ։

ԳԼ · Ի

1 Ասդովդայ ուղարկուելով Ասորեստանի դէմ կռուելու համար , Եսայի կ՚ելլէ մերկ և ան-կօշիկ , 3 և կը նշանակէ Եգիպտոսի և Եթէոպիոյ գերութիւնը ։

1 —Ասդովդ Ասորեստանի թագա-
ւորին Սարգոնի ղրկուելով
Ասդովդ պատերազմելով անկէ առ-
2 նելու ատենը , Տէրը Ամոսի որդի
Եսայիի հետ խօսեցաւ ըսելով , Գնա
և քու մէջքիդ տրտմութեան քուրձը
արձակէ , և ոտքերէդ կօշիկդ հա-
նէ , և այնպէս ըրաւ , մերկ և ան-
3 կօշիկ կ՚երթար ։ Ու Տէրը ըսաւ ,
Ինչպէս իմ ծառաս Եսայի մերկ և
անկօշիկ երեք տարի նշան և հրա-
շալիք եղաւ Եգիպտոսի և Եթէոպիոյ
4 համար , Նոյնպէս Ասորեստանի թա-
գաւորը Եգիպտոսի գերիները և Եթէ-
օպիոյ աքսորականները , մանուկ և
ծեր , մերկ և անկօշիկ , ու հասակ-
նալու վրայ Եգիպտոսի ամօթով պի-
5 տի տանի ։ Ե՛ւ պիտի վհատին ու
ամչնան Եթէոպիոյ յոյսին համար ,
և Եգիպտոսի փառքին համար ։
6 Ե՛ւ այս ծովեզերքի բնակիչը պի-
տի ըսէ , Ահա մեր յոյսը այսպիսի
տեղ մը եղաւ , ուր Ասորեստանի թա-
գաւորէն ազատելու համար օգնու-
թեան համար փախչելու էինք , ու
մենք ինչպէ՞ս պիտի ազատինք ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Բաբելոնի կործանումը կը նկարագրուի ։ 11 Եդովմի ։ 13 Ե՛ւ Արաբիոյ ։

1 —Ծովեզերքի անապատին բե-
ռը ։ Ինչպէս որ հարաւային
քամիները կը պտտին , Անապատէն
2 կուգայ , Սոսկալի տեսիլքի երկիր
մը ։ Ա՛նիրաւ մարդը անիրաւ կ՚ընէ ,
և աւազակը կը յափշտակէ ։ Ե՛լ-
լամացի՛ , ելիր , Մարա՛ , պաշարէ ,
ես անոր բոլոր հառաչանքը դադրե-
3 ցուցի ։ Ա՛ն պատճառաւ իմ մէջքս
ցաւերով լեցուեցաւ , և ծնողի ցաւե-
րը զիս բռնեցին , Ես տագնապեցայ
որ չեմ լսեր , և զարհուրեցայ որ չեմ
4 տեսներ ։ Իմ սիրտս կը շուարի , և
սարսափ զիս կը պատէ , Ե՛ւ ինձ
համար իրիկունը զմայլելի եղաւ ։
5 Ա՛ռագաստանը պատրաստեցին , Ա՛-
ռագաստանին վրայ հսկեցին , Կե-
րան , խմեցին , Ելէք , իշխաննե՛ր ,
օծեցէք վահանը ։
6 Ա՛ն պատճառաւ Տէրը ինծի ա-
սաւ , Գնա՛ , պահապան մը կանգնէ ,
որ տեսածը պատմէ ։
7 Ե՛ւ երբոր հեծելազօրքի զոյգ մը
կառքեր տեսաւ , Էշերու երամ մը ,
և ուղտերու երամ մը , Ան ատեն
ուշադրութեամբ ուշադրութեամբ
8 մտիկ ըրաւ ։ Ե՛ւ առիւծի պէս գո-
ռաց , Տէ՛ր , ես ցորուընէ վրայ
միշտ կեցեր եմ ցորուընիս վրայ
գիշեր ատեն ալ կեցեր եմ ։
9 Ե՛ւ ահա մարդ հեծելազօրքի զոյգ
մը կառքերով եկաւ , Ե՛ւ պատաս-
խանեց ու ըսաւ , Ինկաւ , Բաբելոն
ինկաւ , և անոր կուռքերուն բոլոր
կտրած կոտրածները գետին տապա-
լեցին ։
10 Ո՛վ իմ կոխկրտուածս և իմ հա-
տիկիս որդի , Զոր Իսրայէլի Աստ-
ուածէն լսեցի , Ձեզի պատմեցի ։
11 Ե՛ւ Դումայի բեռը ։ Ինծի Սէի-
րէն կը կանչեն , Պահապա՛ն , գի-
շերը ի՞նչ կայ , Պահապա՛ն , գի-
շերը ի՞նչ կայ ։
12 Պահապանը ըսաւ , Առաւօտ կու-
գայ , և նաև գիշեր , Եթէ հարցնե-
լու էք , հարցուցէ՛ք , դարձեալ
եկէ՛ք ։
13 Ե՛ւ Արաբիոյ բեռը ։ Դեդանացի-
ներու ուղեւոր կարաւանները Արա-
բիոյ մէջ պիտի գիշերեն ։
14 Ե՛ւ Թեմայի բնակիչները ծարա-
ւածին ջուր պիտի բերեն , Հացով
պիտի դիմաւորեն փախստականնե-
րը ։
15 Ա՛ռագաստանէն , Ա՛ռագաստա-
նին առջևէն , Սրէն , Ա՛նէ , Ե՛ւ
ծանր պատերազմէն ։
16 Ա՛ն պատճառաւ Տէրը ինծի ա-
սաւ , Տարուան մը մէջ , Ամբողջ
տարուան մը մէջ , Կեդարի բոլոր
փառքը պիտի վերնայ ։
17 Ե՛ւ Կեդարի նետաձիգներուն
թիւին մնացորդը , Կեդարի որդի-
ներուն զօրաւորները , պիտի պակ-
սին , Զի Տէրը Իսրայէլի Աստուա-
ծը խօսեցաւ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Երուսաղէմի կործանումը կը նկարագրուի ։ 15 Շեբնայի ։ 20 Ե՛ւ Եղիակիմի ։

1 —Տեսիլքի ձորին բեռը ։ Ինչ
է որ հիմա դուն ամբողջ
տանիքներուդ վրայ ելար ,
2 Ո՛վ ալեկոծ քաղաք , Ո՛վ աղմկա-
լից քաղաք , Ո՛վ ցնծագին քաղաք ։
Քու սպանեալներդ սուրով չսպան-
եցան , Ե՛ւ ոչ ալ պատերազմած
3 մեռան ։ Քու բոլոր իշխաններդ
միասին փախան , Նետաձիգներուն
կապուեցան , Ե՛ւ քեզի գտնուած
բոլոր մարդիկդ միասին կապուե-
4 ցան , Թէև հեռու փախած էին ։
Ա՛ն պատճառաւ ես ըսի , Ինծմէ
հեռացէ՛ք , դառնութեամբ պիտի
լամ , Ինծի մխիթարութիւն մի՛
տանջէք իմ ժողովուրդիս աւերու-
մին համար ։
5 Ա՛ն օրը Տէր Եհովայի համար
խռովութեան , կոխկրտման և շլմ-
շումի օր մը կայ , Տեսիլքի ձորին
մէջ , Պարիսպը կործանելու օր մը ,
Ե՛ւ լեռնային կողմը աղաղակելու ։
6 Ե՛ւ Ելամ նետերու տապարակը
առաւ , Կառքերով և հեծելազօրքով
եկաւ , Ե՛ւ Կիր վահանը մերկացուց ։
7 Ե՛ւ քու ընտիր հովիտներդ կառ-
քերով լեցուեցան , Ե՛ւ հեծելազօր-
քը դռնին առջև կանգնեցաւ ։
8 Ե՛ւ Յուդայի ծածկոցը վերցուե-
ցաւ , Ե՛ւ դուն ան օրը զէնքերուն
տան նայեցար ։
9 Ե՛ւ Դաւթի քաղաքին պարիսպնե-
րուն շատ տեղերը աւերակ տեսաք ,
Ե՛ւ վարի ջրհեղեղին ջուրերը հա-
ւաքեցիք ։
10 Ե՛ւ Երուսաղէմի տուները հա-
շուեցիք , Ե՛ւ պարիսպը ամրացնե-
լու համար տուները քակեցիք ։
11 Ե՛ւ հին ջրհեղեղին ջուրերուն հա-
մար պատուար մը շինեցիք , Բայց
ան որ զայն ըրաւ չնայեցաք , Ե՛ւ
զայն շինողը հեռուէն չտեսաք ։
12 Ա՛ն օր Տէր Եհովա զօրաց Տէրը
լալու , սգալու , Ե՛ւ գլուխը ածելի
տալու , Ե՛ւ քուրձ հագնելու կո-
չեց ։
13 Ե՛ւ ահա ուրախութիւն և ցնծու-
թիւն , Եզներ սպաննել , Ե՛ւ ոչխար-
ներ մորթել , Միս ուտել , Ե՛ւ գինի
խմել , Ուտենք և խմենք , վասն զի
վաղը պիտի մեռնինք , Ըսելով ։
14 Ե՛ւ զօրաց Տէրը ականջներուս
մէջ յայտնեց , Ե՛ւ ըսաւ , Ձեր այս
մեղքը մինչև որ մեռնիք պիտի չը-
ներուի , կ՚ըսէ Տէր Եհովա զօրաց
Տէրը ։
15 Ա՛ն օր զօրաց Տէր Եհովան կ՚ը-
սէ , Գնա՛ , այս պաշտօնեային մօտ
երթա՛ , Շեբնայի մօտ որ տան վրայ
կառավարիչ է , ըսելով ։
16 Ի՞նչ գործ ունիս հոս , Ե՛ւ ո՞ւմ
ունիս հոս , որ հոս քեզի գերեզման
փորեցիր , Ո՛վ բարձր տեղ գերեզ-
ման փորողը , Ե՛ւ վէմի մէջ բնակա-
րան փորողը ։
17 Ահա Տէրը քեզ զօրաւոր մարդու
պէս պիտի գերէ , Ե՛ւ քեզ պիտի
բռնէ ։
18 Ե՛ւ քեզ գնդակի պէս պիտի
դարձնէ , Ե՛ւ ընդարձակ երկրի մը
մէջ պիտի նետէ , Հոն պիտի մեռնիս ,
Ե՛ւ հոն քու փառաւոր կառքերդ
պիտի մնան , Ո՛վ քու տիրոջդ տան
ամօթ ։
19 Ե՛ւ քեզ քու պաշտօնէդ պիտի
վռնտեմ , Ե՛ւ քու տեղէդ պիտի քան-
դեմ ։
20 Ե՛ւ ան օր իմ ծառայ Եղիակիմ
Քեղկիայի որդին պիտի կանչեմ ,
21 Ե՛ւ քու հանդերձներդ անոր պի-
տի հագցնեմ , Ե՛ւ քու գօտիդ պիտի
կապեմ , Ե՛ւ քու իշխանութիւնդ
անոր ձեռքը պիտի տամ , Ե՛ւ Երու-
սաղէմի բնակիչներուն և Յուդայի
տան հայրին համար հայր պիտի ըլ-
22 լայ ։ Ե՛ւ Դաւթի տան բանալին
անոր ուսին պիտի դնեմ , Ե՛ւ բա-
ցածը պիտի չկարենայ փակել , Ե՛ւ
փակածը պիտի չկարենայ բանալ ։
23 Ե՛ւ զայն ամուր տեղ մը պիտի
գամեմ , Ե՛ւ անիկա իր հօրը տան
համար փառաւոր գահ պիտի ըլլայ ։
24 Ե՛ւ իր հօրը տան բոլոր փառքը
անոր վրայ , Ե՛ւ զաւակն ու սե-
րունդը , Բոլոր փոքր անօթները ,
բաժակներէն մինչև բոլոր սափոր-
ները , անոր վրայ պիտի կախեն ։
25 Ա՛ն օր կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , Ամուր
տեղ մը պատուհասուած գամը պի-
տի վերնայ , Ե՛ւ կտրուելով պիտի
ինկնի , Ե՛ւ անոր վրայ կախուած
բեռը պիտի կորսուի , Զի Տէրը խօ-
սեցաւ ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Տիւրոսի կործանումը կը նկարագրուի ։ 15 Ե՛ւ անոր վերանորոգումը ։

1 —Տիւրոսի բեռը ։ Ո՛վ Թարսի
նաւեր , ողբացէ՛ք , Վասն զի
աւերակ եղաւ , Ա՛նկէ որ տուն
չկայ , Ե՛ւ ոչ ալ մտնելու տեղ ։
Ա՛նկէտիմացւոց երկրէն անոնց հա-
2 մար լուր եկաւ ։ Ո՛վ ծովեզերքի
բնակիչներ , Ո՛վ Սիդոնի վաճառա-
կան , Ո՛վ ծովուն անցնող , Ե՛ւ
3 քեզ լեցուցող , Ե՛ւ մեծ ջուրերու
վրայ Սիհորի հունձքը , Ե՛ւ ազգե-
րուն շուկան եղող ։
4 Ո՛վ Սիդոն , ամչցի՛ր , Վասն զի
ծովը , ծովուն ամրութիւնը խօսե-
ցաւ , Ըսելով , Ես ցաւ չքաշեցի ,
Ե՛ւ ծնունդ չտեսայ , Ե՛ւ երիտա-
սարդներ չսնուցի , Ե՛ւ կոյսեր չմե-
5 ծցուցի ։ Ե՛ւ Եգիպտոսի համբաւը
ինչպէս որ ցաւ քաշեցին , Նոյնպէս
Տիւրոսի համբաւին համար ալ ցաւ
պիտի քաշեն ։
6 Ա՛նկէտիմ անցէ՛ք , Ո՛վ ծովեզերքի
բնակիչներ , Ո՛վ դուք որ Թարսի
վաճառականներ էիք , Ողբացէ՛ք ։
7 Ա՛յս է ձեր ցնծագին քաղաքը ,
Որուն սկիզբը հնութեան օրերէն է ,
Ե՛ւ որուն ոտքերը հեռու տեղ մը
կը տանէին բնակելու համար ։
8 Ո՞վ այս խորհեցաւ Տիւրոսի դէմ ,
Որ պսակ դնող էր , Որուն վաճա-
ռականները իշխաններ էին , Ե՛ւ
որուն առեւտրականները երկրի
9 պատուաւորներն էին ։ Զօրաց Տէրը
խորհեցաւ զայն , Որպէսզի ամեն
գեղեցկութեան պղծութիւնը պղ-
ծէ , Ե՛ւ երկրի բոլոր պատուաւոր-
ները անարգէ ։
10 Ո՛վ Թարսի դուստր , Ե՛լ քու
երկրիդ վրայէն հոսող գետի պէս ,
Վասն զի նաւահանգիստ մը չկայ ։
11 Ձեռքը ծովուն վրայ երկնցուց ,
Թագաւորութիւնները դողացուց ,
Ե՛ւ Քանանի ամրոցները աւերելու
հրաման տուաւ ։
12 Ե՛ւ ըսաւ , Ա՛ևս պիտի չշարու-
նակես ցնծագին ըլլալ , Ո՛վ կոխ-
կրտուած կոյս Սիդոնի դուստր ,
Ե՛լ Կիտացիներուն երթա՛ , Ե՛ւ հոն
ալ հանգիստ պիտի չգտնես ։
13 Ա՛ռ Քաղդէացիներուն երկրին ,
Ա՛յս ժողովուրդը չկար , Ասորեստան
զայն անապատի գազաններուն հա-
մար հաստատեց , Ե՛ւ անոր աշտա-
րակները բարձրացուցին , Ե՛ւ անոր
պալատները աւերեցին , Ե՛ւ զայն
աւերակ դարձուց ։
14 Ո՛վ Թարսի նաւեր , ողբացէ՛ք ,
Վասն զի ձեր ամրութիւնը աւերա-
կեցաւ ։
15 Ա՛ն օր Տիւրոս եօթանասուն տա-
րի , Թագաւորի մը օրերուն համե-
մատ , պիտի մոռցուի , Եօթանասուն
տարուան վերջը Տիւրոսի համար
պոռնիկին երգին պէս պիտի ըլլայ ։
16 Ա՛ռ քնարդ , Քաղաքին շուրջը
պտտէ՛ , Ո՛վ մոռցուած պոռնիկ ,
Լաւ նուագէ՛ , շատ երգեցէ՛ , Որ-
պէսզի զիս յիշեն ։
17 Ե՛ւ եօթանասուն տարուան վեր-
ջը Տէրը Տիւրոսին պիտի այցելէ ,
Ե՛ւ նա իր վարձքին պիտի դառնայ ,
Ե՛ւ երկրի բոլոր թագաւորութիւն-
ներուն հետ պիտի պոռնկանայ ։
18 Ե՛ւ անոր առեւտուրը և վարձքը
Տէրոջ սուրբ ըլլայ , Չի՛ գանձուի
և չի՛ պահուի , Զի անոր առեւտուրը
Տէրոջ առջև ներկայացողներուն
համար պիտի ըլլայ , Որպէսզի ա-
նոնք առատապէս ուտեն , Ե՛ւ ան-
ոնց հագուստը գեղեցիկ ըլլայ ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Երկրի կործանումը կը նկարագրուի ։ 13 Ե՛ւ անոր բարեկենդանութիւնը ։ 21 Ե՛ւ Տէրոջ թագաւորութիւնը ։

1 —Ահա Տէրը երկիրը պարապ
պիտի ընէ , ու աւերակ պիտի
ընէ , Ե՛ւ անոր երեսը պիտի
2 շուարեցընէ , Ե՛ւ անոր բնակիչնե-
րը պիտի ցրուէ ։ Ե՛ւ ինչպէս ժո-
ղովուրդին , նոյնպէս քահանային ,
Ե՛ւ ինչպէս ծառային , նոյնպէս իր
տիրոջը , Ե՛ւ ինչպէս աղախնին ,
նոյնպէս անոր տիրուհիին , Ե՛ւ ինչ-
պէս գնողին , նոյնպէս վաճառողին ,
Ե՛ւ ինչպէս պարտք տուողին , նոյն-
պէս պարտք առնողին , Ե՛ւ ինչպէս
տոկոս առնողին , նոյնպէս տոկոս
3 տուողին պիտի ըլլայ ։ Ե՛ւ երկիրը
բոլորովին պարպուելով պիտի աւե-
րուի , Վասն զի Տէրը այս խօսքը
4 խոսեցաւ ։ Ե՛ւ երկիրը կը սգայ ու
կը թառամի , Աշխարհը կը տկարա-
նայ ու կը թառամի , Երկրի բարձ-
րերը տկարանան ։
5 Ե՛ւ երկիրը իր բնակիչներուն տակ
պղծուեցաւ , Վասն զի օրէնքները
զանց ըրին , Կանոնը փոխեցին , Յա-
ւիտենական ուխտը խզեցին ։
6 Ա՛ն պատճառաւ անէծքը երկիրը
կերաւ , Ե՛ւ անոր բնակիչները յան-
ցանք գործեցին , Ա՛ն պատճառաւ
երկրի բնակիչները այրեցան , Ե՛ւ
քիչ մարդ մնաց ։
7 Ա՛ղկոյզը կը սգայ , Որթատունկը
կը տկարանայ , Ե՛ւ բոլոր ուրախ
սիրտերը կը հառաչեն ։
8 Թմբկին ուրախութիւնը դադրե-
ցաւ , Ե՛ւ ցնծացողներուն աղմուկը
լռեցաւ , Ե՛ւ քնարին ուրախութիւնը
դադրեցաւ ։
9 Ե՛ւ երգելով գինի չեն խմեր , Ե՛ւ
գինին ըմպողներուն համար դառ-
նացաւ ։
10 Ե՛ւ աւերակ քաղաքը կործանե-
ցաւ , Ե՛ւ ամեն տուն փակուեցաւ ,
Ե՛ւ մարդ չկայ ։
11 Ե՛ւ գինիին համար փողոցներուն
մէջ աղաղակ կայ , Ե՛ւ ամեն ցնծու-
թիւն մթնեցաւ , Ե՛ւ երկրին ցնծու-
թիւնը աքսորուեցաւ ։
12 Ե՛ւ քաղաքին մէջ աւերակ մնաց ,
Ե՛ւ դռնին ջարդուելով պիտի ինկնի ։
13 Ե՛ւ երկրին մէջ , Ազգերուն մէջ
ալ այնպէս պիտի ըլլայ , Ինչպէս
որ ձիթենիին կը թօթուին , Ե՛ւ
ինչպէս որ ձեղջելէ յետոյ հասկե-
րը կը ժողվեն ։
14 Ա՛նոնք ձայներնին պիտի բարձ-
րացնեն , Ե՛ւ Տէրոջ մեծութեան
համար ծովուն կողմէն պիտի աղա-
ղակեն ։
15 Ա՛ռ Ելամ Տէրոջ փառաւորեցէք ,
Ո՛վ ծովուն կղզիներ , Ա՛ռ Իսրայէլի
Աստուծոյ անունը փառաւորեցէք ։
16 Ե՛ւ երկրի ծայրերէն երգեր լսե-
ցինք , Ե՛ւ արդարին փառքը ըսինք ։
Ե՛ւ ես ըսի , Ինծի համար տկարա-
ցայ , տկարացայ , Ա՛խ ինծի , Ո՛ւ-
րիշներ նենգութեամբ կը վարուին ,
Ե՛ւ նենգաւորները նենգութեամբ
կը վարուին ։
17 Ե՛ւ երկրի բնակիչը , Ո՛վ որ ես ,
Սոսկումն ու փոսն ու որոգայթը
քեզի վրայ են ։
18 Ե՛ւ սոսկումին ձայնէն փախչող
փոսին մէջ պիտի իյնայ , Ե՛ւ փո-
սէն ելլողը որոգայթին մէջ պիտի
բռնուի , Վասն զի երկնքի պատու-
հանները բացուեցան , Ե՛ւ երկրի
հիմերը պիտի սասանին ։
19 Ա՛ռ երկիրը ամբողջովին պիտի
ճեղքուի , Ա՛ռ երկիրը ամբողջովին
պիտի ճմռթուի , Ա՛ռ երկիրը ամ-
բողջովին պիտի սասանի ։
20 Ա՛ռ երկիրը գինովցածի պէս պի-
տի տատանի , Ե՛ւ խրճիթի պէս պի-
տի տատանի , Ե՛ւ անոր մեղքը ծան-
րանալով պիտի ինկնի , Ե՛ւ ան պի-
տի չկենայ ։
21 Ե՛ւ ան օր պիտի ըլլայ որ Տէրը
վերէն բարձր զօրքերը , Ե՛ւ երկրի
վրայ երկրի թագաւորները պատժե-
լով պիտի պատժէ ։
22 Ե՛ւ անոնք ժողվուելով բանտին
մէջ գերիներու պէս պիտի փակուին ,
Ե՛ւ շատ օրերէ յետոյ պատժուելով
պիտի պատ

ու ծադիկը ազոխ ըլլալով հառնելու վրայ է, անիկայ ճիւղերը յօտնուով պիտի կտրէ, և ուռենը պիտի
6 փրցընէ՝ նետէ։ Անոնք մինչեւ լեռանց թռչուններուն ու երկրի գազաններուն պիտի թողուին. և թռչունները ամառը անոնց վրայ պիտի անցընեն, ու երկրի ամէն գազանները ձմեռը անոնց վրայ պի-
7 տի անցընեն։ Ան ժամանակը զօրաց Տէրոջը, երկայնահասակ ու լերկ ժողովուրդէն և սկիզբէն մինչեւ հիմա ահեղ ժողովուրդէն, խիստ զօրաւոր ու անձնէ կոխկրտուող ազգէն որուն երկիրը գետերը կը կտրեն, զօրաց Տէրոջը անուանը տեղը՝ Սիօն լեռը Ը՛ընծայ պիտի բերուի։

Գ Լ · Ժ Թ

1 Եգիպտոսին խոտորեցինը · 11 անոր իշխաններուն յիմարեցինը · 18 Եգիպտոս կը կանչուի եկեղեցիին յաղելու · 23 Եգիպտոսի, Ասորեստանի և Իսրայէլի միաւորութիւնը։

1 — Եգիպտոսի պատգամը։
Ահա Տէրը թեւեւրնեցաց
Ե՛ամպի վրայ հեծեր է, ու Եգիպտոս պիտի մտնէ. և անոր երեսին
Եգիպտոսի կուռքերը պիտի շարժին, ու Եգիպտոսի սիրտը իր ներ-
2 սի դին պիտի հալի։ Ը՛ ես Եգիպտացիները պիտի ՚դրդռեմ Եգիպտացիներուն վրայ, ու ամէն մէկը իր եղբօրը հետ, և ամէն մէկը իր ընկերին հետ, քաղաք քաղաքի հետ, — թագաւորութիւն թագաւորութեան հետ պատերազմ
3 պիտի բնկ։ Ու Եգիպտոսի ոգին իր ներսի դին պիտի պակսի, և անոր խորհուրդը պիտի ցրուեմ. Ե՛ ու անոնք կուռքերուն, կախարդներուն, վհուհներուն ու նշանագէտներուն պիտի հարցը-
4 նեն։ Ու Եգիպտացիները Ը՛խոտաւիրա տիրոջ մը ձեռքը պիտի մատնեմ, և անոնց վրայ մէկ անգութ թագաւոր մը պիտի տիրէ՝ ի՛րսկ
5 զօրաց Եհովայ Տէրը։ Ու Ը՛ջրերը ծովէն պիտի պակսին, ու գետը պիտի ցամքի ու չորնայ։
6 Ու †գետերուն Ը՛ա՛խերը պիտի քաշուին՝, ու ՚ե†պարսպաւոր ՚տաղ՚ե՛ղ՚ե՛ն՚ գետերը պիտի պարպուին ու չորնան. եղէգը ու պրաւուն պի-
7 տի թառամի։ Գետին քովը ու գետին եղերքին վրայ եղող մարգագետինները, և գետին բոլոր վարուցանքը պիտի չորնայ, ցիրուցան
8 ըլլայ ու կորսուի։ Ձկնորսներն ալ պիտի հեծծեն, ու գետին բոլոր կարթ ընկէցողները պիտի սգրան, և ջուրին վրայ ցանց նետողները պի-
9 տի տրտմին։ Ու Ե՛բարակ բեհեզ

դործողները, ու ճերմակ կտաւ
10 հիւսողները պիտի ամչնան։ Անոր ‖սիւները պիտի կոտրտին, ո՛ ամէն վարձք առնողներուն հոգին
11 պիտի տրտմի։ Իրաւ որ Ժ՛ոայանեի իշխանները յիմարներ են. փարաւոնի խմաստուն խորհրդականներուն խորհուրդը անասնական է. ի՛նչպէս Փարաւոնին կրնաք բսել Թէ Ես իմաստուններու որդի եմ. Ես հին թագա-
12 ւորներու որդի եմ։ Արդ Ը՛ւր են քու իմաստուններդ, որ հիմա քեզի պատմեն, ու §իմացընեն Թէ զօրաց Տէրը ինչ ՚ծրներ է Եգիպտոսի
13 համար։ Ժ՛ոայանեի իշխանները յիմարեցան. Ն՛ովմիեի իշխանները խաբուեցան. ու Եգիպտոսը իր ցեղերուն դլխաւորները մոլոր-
14 ցուցին։ Տէրը անոր մէջը Խ՛մոլութեան ոգի խառնեց. ու անոնք Եգիպտոսը իր ամէն դործքին մէջ մոլորցուցին, ինչպէս որ
15 փախազ դինովը կը մոլորի։ Ու Եգիպտոսի մէջ դործք պիտի չըլլայ, որ †դլուխ կամ պոչ Խ՛ողէգ արմաւենիի ոստ կամ նիւն դործէ։
16 Ան օրը Եգիպտոս ‖հիւծիներու պէս պիտի ըլլայ, ու պիտի դողայ և զարհուրի զօրաց Տէրոջը ձեռքին չարժմունքէն, ո՛ր պիտի չարժէ
17 անոր վրայ։ Ու Ցուդայի երկիրը Եգիպտացւոց արշաւիք պիտի ըլլայ. ով որ դանիկայ յիշէ, պիտի վախնայ զօրաց Տէրոջը խորհուրդին պատճառովը՝ որ անոր դէմ սահմա-
18 ներ է։ Ան օր Եգիպտոսի երկրին մէջ ՝ քանանու լեզուն խօսող՝ և զօրաց Տէրոջը անուամբը երդում ընող հինդ քաղաք պիտի ըլլայ. մէկը ‖Ա՛րեդ քաղաք պիտի ըսուի։
19 Ան օր Եգիպտոսի երկրին մէջ Տէրոջը համար սեղան, ու անոր սահմանին քովը Տէրոջը համար
20 կոթող մը պիտի ըլլայ. Ու ՚ե՛սանկայ Եգիպտացւոց երկրին մէջ՝ զօրաց Տէրոջը համար նշան ու վկայութիւն պիտի ըլլայ. վասն զի բռնաւորներուն պատճառաւ Տէրոջը պիտի ազաղակեն, ու անիկայ մէկ ազատիչ ու մեծ հոդի մը իրկելով անոնց՝ պիտի ազատէ զանոնք։
21 Ան օր Տէրը Եգիպտոսի մէջ պիտի յայտնուի, ու ան օր Եգիպտացիք Տէրը պիտի ճանչնան, և ՚զոհով ու պատարագներ պիտի մատուցանեն, և Տէրոջը ուխտ
22 պիտի բնեն ու կատարեն։ Ու Տէրը Եգիպտացիները պիտի զարնէ. պիտի զարնէ ու պիտի բժշկէ. և անոնք Տէրոջը պիտի դառնան, ու անոնց պիտի ընդունի զանոնք
23 ու պիտի բժշկէ։ Ան օր Եգիպտա-

ն · ք · պէ · իրբ 714

ա Սապ · կը · 31 · Ղր · 10 · Գլ · ժգ · 1 · Մոփ · գ · 10 · Մազ · ա · 11 ·

բ Եբեմ · խգ · 13 · Եզեկ · իթ · լ ·
գ Սապ · ժբ · 10 · ճգ · 3 ·
դ Եզ · ժբ · 12 · Եբեմ · խգ · 12 ·
ե Դատ · է · 22 · աԹեսդ · ժգ · 16 · 20 · բ Մն · ի · 23 ·
զ Կ՛ասպասեմ

է Գլ · բ · 19 · իզ · 12 ·
ը Գլ · ի · 4 · Եբեմ · խգ · 26 · Եզեկ · իթ · 19 ·
թ Եբեմ · ծա · 36 · Եզեկ · լ · 12 ·
ժ Կ՛ երթան պիտի հանին ·
ի Դ Թագ · ժԹ · 24 ·
ձ Կ՛ երթան Եգիպտոսի

ժ Առակ · է · 16 ·

ն · ք · պէ · իրբ 714

ղ Կ՛ երթան պիտի ·
ճ Թագ · ժգ · 23 ·
ծ Կր · ա · 20 ·
§ Կ՛ երթան
է Երեմ · բ · 16 ·
ը Գ Թագ · իբ · 22 · Գլ · ԼԹ · 10 ·
թ Գլ · Թ · 14 ·
ժ Երեմ · ծա · 30 · Նաե · գ · 13 ·
ի Գլ · ժա · 15 ·
ձ Ես Սոփ · գ · 9 ·
‖ Կ՛ երթան
ղ Ծն · իբ · 18 · Ել · իգ · 4 · Ես · իբ · 10 · 26 · 27 ·
ճ Ես Ցն · գ · 20 · իբ · 27 ·
ծ Մազ · ա · 11 ·

ան դէպ ի Ասորեստան յ բանուկ ճամբայ պիտի բլայ , ու Ասորեստանցիք Եգիպտոս՝ ու Եգիպտացիք Ասորեստան պիտի երթան . ու Եգիպտացիք Ասորեստանցւոց հետ
24 Աստուծոյ պիտի ծառայեն" : Ան օրը Իսրայէլ երրորդ պիտի բլայ Եգիպտոսի ու Ասորեստանի հետ . — երկրին մէջ օրհնութիւն պիտի
25 ըլլայ : Քանզի զօրաց Տէրը զանիկայ պիտի օրհնէ , ու պիտի ըսէ , Օրհնեալ ըլլայ իմ ժողովուրդս՝ Եգիպտոս , ու Հ իմ ձեռքերուս գործը՝ Ասորեստան , և իմ ժառանգութիւնս՝ Իսրայէլ :

ԳԼ · Ի

1—6 Եգիպտոսի ու Եթովպիայի ամօթալից գերութիւնը նշանակող օրինակ մը :

1 Ան տարին որ Ծարաթան Ասորեստանի Սարգոն թագաւորէն խրկուելով՝ Ազովտոս գնաց , ու զովտոսի հետ պատերազմ բրաւ ,
2 ու ժամանակ առաւ , Ան ժամանակը Տէրը Ամովսի որդւոյն Եսայիին ձեռքովը խօսեցաւ , ըսելով , Գնա Հ մէջէդ քուրձդ հանէ , ու ոտքէդ կօշիկներդ հանէ . ու անիկայ այնպէս բրաւ , և Հ մերկ ու բոկոտն կը
3 շրջէր : Եւ Տէրը ըսաւ , Ինչպէս որ իմ ծառաս Եսայի երկու տարի մերկ ու բոկոտն շրջեցաւ , որ Եգիպտոսի համար ու Եթովպիայի
4 համար Դնման ու ցոյց մըն է , Այնպէս ալ Ասորեստանի թագաւորը Եգիպտացիները գերի՝ ու Եթովպացիները աքսոր պիտի տանի , երիտասարդները ու ծերերը մերկ , բոկոտն և իրենց ամօթոյքը բաց , Եգիպտոսի նախատինք ըլլալու հա-
5 մար : Ու անոնք պիտի սոսկան ու ամչնան Եթովպիայէն՝ որ իրենց ապաւէնն էր , ու Եգիպտոսէն՝ որ
6 իրենց փառքն էր : Եւ ան օրը աս ծովեզերեայ երկրին բնակիչները պիտի ըսեն , Ահա այսպէս եղաւ մեր ապաստանարանը՝ որ մենք Ասորեստանի թագաւորին երեսէն ազատելու համար ու օգնութիւն դանելու համար հոն փախանք . ու ըսին մենք ի՞նչպէս պիտի ազատինք :

ԳԼ · ԻԱ

1 Մարգարէին անախորժով կը յայտնուի Բաբիլոն Մարաց և Պարսից ձեռքովը պիտի ի՛նայ : 11 Եդոմի վրայ պատգամ մը : 13 Արաբացւոց թշուառութեանը գուշակած ժամանակը :

1 Ովտոմ անապատին պատգամը : — Հարաւէն յարձակող մրրիկներուն պէս անիկայ անապատէն՝
2 սոսկալի երկրէն կու գայ : Ինծի մէկ վշտալի տեսիլք մը յայտնուեցաւ . Հ յափշտակողը կը յափշտակէ , ու կործանողը կը կործանէ . Ելա՛մ , Եղամցի՛ք՝ վրէ եկէք . ով Մարք՝ պաշարեցէ՛ք . անոր պատճառած բո-
3 լոր հառաչանքը դադրեցուցի : Ասոր համար Դ երիկամունքս ցաւով լեցուեցաւ , ու ծննդական կնոջ ցաւերուն պէս Ե ցաւեր բռնեց զիս . դանակ կծկուած եմ որ չեմ կրնար լսել , անանկ խռոված եմ որ չեմ
4 կրնար տեսնել" : Սիրտս շփոթեցաւ , արհաւիրքը զիս դողացուց . Ինծի ուրախութեանս գիշերը ինծի սրտադող Հ էնէր բրաւ :
5 Է Սեղանը կը պատրաստեն , գետերը կը դնեն , կ՚ուտեն կը խմեն : Ելէ՛ք՝ ով իշխաններ , վահաններդ
6 օծեցէ՛ք : Քանզի Տէրը ինծի այսպէս բսաւ , Գնա մէկ դէտ մը դիր , 7 որ տեսածը զրուցէ : Ըստ անիկայ հեծեալներ տեսաւ , երկու ձիաւոր , — էշերու վրայ հեծածներ , Ե ուտեռու վրայ հեծածներ , և ուշադրութեամբ՝ մեծ ուշադրու-
8 թեամբ մտիկ բրաւ , Ու աղաղակեց առիւծի պէս , Ով տէր՝ ես Բ յօրէկը միշտ իմ դիտանոցիս մէջը կը կայնիմ , ու բոլոր գիշերը իմ պահպանութեանս տեղը կը կե-
9 նամ . Ես ահա հեծնող մարդիկներ , երկու ձիաւոր կու գան . Նան պատասխան տուաւ ու բսաւ , Բ Ինկաւ Բաբիլոն , ինկաւ . ու Հ անոր առասածներուն բոլոր արձանները կոտրուցան ա գետինը
10 Հերսէնք : Հո՛վ իմ կոխուածներս ու իմ կալիս ցորներս , Ես ձեզի պատմեցի ինչ որ լսած եմ զօրաց Տէրոջմէն՝ Իսրայէլի Աստուծմէն :
11 Ե‡ Եդոմի պատգամը : Աբերէն ձայն մը կու գայ ինծի , Ո՛վ պահապան՝ գիշերուան համար ի՞նչ , ով պահապան՝ գիշերուան
12 համար ի՞նչ լսար իմ : Պահապանը կ՚ըսէ , Առաւօտ կու գայ ու նաև գիշերը . Թէ որ կ՚ուզէք հարցնել , հարցուցէ՛ք . դարձէ՛ք ու
13 եկէ՛ք : Ը Արաբիայի պատգամը : Արաբիայի անտառին մէջ գիշերը պիտի անցընէք , ով Դեդա-
14 նացւոց կարաւանները : Ով Թեմայի երկրին բնակիչները՝ ծարաւին առջեր ջուրով եկէ՛ք , փախստականին առջեր հացով եկէ՛ք :
15 Վասն զի անոնք կը փախչին սուրէն առջևէն , քաշուած սուրին առջևէն , ու լարուած աղեղին առջևէն , և սաստիկ պատերազմին
16 առջևէն : Քանզի Տէրը ինծի այսպէս բսաւ . Մէկ տարուան մէջ՝ Հ վարձկանի տարիներուն պէս Ի կե-

Բ ԳԼ · ԼԲ · 1 :
Գ ԳԼ · Ժգ · 17 ; Երեմ · Խթ · 34 :
Դ ԳԼ · Ժե · 5 ; Ժգ · 11 :
Ե ԳԼ · Ժգ · 8 :
Զ Կամ՝ լեռներն կծկուած եմ . տեսնելէն խռոված եմ :
Է Ար · Իբ · 67 :
Ը Դան · Ե · 5 :
Թ Հմր · 9 :
Ժ Երեմ · Ե · 1 :
Ի Երեմ · Ծա · 8 ; Ցպտ · Ժգ · 8 ; Ժբ · 2 :
Լ ԳԼ · Խգ · 1 ; Երեմ · Ծ · 2 ; Ծա · 44 :
Խ Երեմ · Ծա · 33 :
Ծ Երեմ · Խթ · 7 , 8 ; Եզեկ · լե · 2 ; Ընդ · 1 :
Կ Եբր · Դատ · Ա Պե · ա · 30 :
Հ Երեմ · Խթ · 28 :
Ձ ա Պե · ա · 9 , 32 :
Ղ ԳԼ · Ժգ · 14 :
Ճ Սաղ · Ճի · 5 ; ԳԼ · Կ · 7 :

դարի բոլոր փառքը պիտի վերջա-
17 նայ։ Ու աղեղնաւորներուն մնա-
ցած թիւը՝ կեդարի որդւոց զօ-
րաւորները պիտի քշեն. քանզի
Իսրայէլի Տէր Աստուածը խօսե-
ցաւ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Պարսից Հրեաստանի վրայ յարձակուն Հա-
մար՝ մարգարէն կ'զգայ. 8 իր Տպրելնակից-
ներուն մարդկային խմաստութիւնը և ուխտա-
դրութիւնը կը յանդիմանէ. 15 կը մարգարեանայ թէ Սերիա իր պաշտօնէն
պիտի զրկուի, 20 ու Եղիակիմ՝ որ Հրէաստան
թագաւորութեանը օրհնակ մըն էր, անոր
անոր պիտի անցնի։

Ես 712 1 Տեսիլքի ձորին պատգամը։
Հիմա քեզի ի՞նչ եղաւ, որ
ամէնքդ տանիքներու վրայ ելար։
2 Ո՛վ խռովութեամբ լեցուած աղ-
մուկի քաղաք՝ զրօսասէր քաղաք,
քու սպաննուածներդ սրով սպան-
նուած չեն, ու պատերազմի մէջ
3 չմեռան։ Բոլոր իշխաններդ մի-
կէն փախան, աղեղնաւորներէն
կապուելան. քու ներքինդ որ
հետու փախչողներէն բոլոր գրա-
նուածները միասին կապուելան։
4 Ասոր համար ըսի՝ թող տուէք ինձ,
որ դառնապէս լամ. իմ ժողո-
վուրդիս աղջկանը կործանումին
համար ինծի միխիթարելու մի աշ-
5 խատիք։ Քանզի տեսիլքի ձորին
մէջ՝ Տէրոջմէն Տիրոջմէն
խռովութեան, կոխման ու շիո-
ղութեան օր է. պարիսպը կը
փլցընեն, և աղաղակը մինչև լեռը
6 կ'հասնի։ Ելամ էր ձիաւոր
մարդիկներովը կապարճը վերցուց,
7 և ձկիը վահանը բացաւ, Եւ քու
ընտիր հովիտներդ կառքերով լեց-
ցուելացան, ու ձիաւորները դուռը
8 կազմեցին դէներուն քովը. Եւ
Յուդային ծածկոցը բացուելացաւ,
ու ան օրը Անտառի տանը զէնքե-
9 րուն նայեցար. Եւ Դաւիթի քա-
ղաքին փլած տեղերուն շատ բլուր
տեսաք, ու վարի աւազանին
10 ջուրերը ժողվեցիք. Ու Երուսա-
զեմի տուները համրեցիք, և պա-
րիսպը ամրացընելու համար տու-
11 ները փլցուցիք. Ես Ու հին աւազա-
նին ջուրերուն համար երկու պա-
րիսպին միջտեղը ջրակոյտ մը շի-
նեցիք, բայց Ձանիկայ չհետդին
հետացեալ, ու շատոնցմէ զանի-
կայ կազմողին ուշադրութիւն չը-
12 րիք։ Եւ ան օրը զօրաց Եհովայ
Տէրը Էին կանչեց լալու ու սգալ-
լու, Եղերս հնտացընելու և թրթռ
13 հագնելու. Եւ ահա ցնծութիւն
և ուրախութիւն ըլլէ, արջառներ
կը սպանենիք և ոչխարներ կը մոր-
թիկիք, միս կ'ուտէիք, ու գինի
կը խմիկիք, ըսելով, Ուտենք ու
խմենք, քանզի վաղը պիտի մեռ-
14 նինք։ Բայց զօրաց Տէրոջը կոդ-
մանէ իմ ականջներուս յայտնուե-
ցաւ որ անշուշտ ասանօրէնութիւ-
նը Ձեզի պիտի չթողուի, մինչև որ
դուք մեռնիք, կ'ըսէ զօրաց Եհո-
վայ Տէրը։
15 Զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս ը-
սաւ. Գնա, ու Շպայտնին Հրամա-
նատարին՝ Սերնա դանձապետին
16 ըսէ՝ Քու մնիր դանձապետին
հոս ի՞նչ ունիս, և հոս ո՞վ ունիս, որ
հոս քեզի կերեզմանես փորելցիր, ով
դուն՝ Ըր քու դերեզմանդ բարձր
տեղ կը փորես, ու քեզի վէմի մէջ
17 բնակարան կը շինես։ Ահա Տէրը
քեզ պիտի նետէ մեկ զօրաւոր նե-
տուածքով մը, ե՛ւ քեզ բոլորովին
18 պիտի ծածկէ։ Ընդհանրապէս գնալով
պէս մեկ լայնատարած երկիր մը
պիտի դլորէ քեզ. դուն հոն պի-
տի մեռնիս, և քու փառաւոր կառ-
քերը հոն պիտի մնան, Ո՛վ քու
19 տիրոջդ տանը անարգանքը. Ու
քու պաշտօնէդ քեզ պիտի վռըն-
տէ, և քու աստիճանէդ քեզ պի-
20 տի զրկեմ։ Ու ան օրը պիտի կան-
չեմ իմ ծառայ՝ Քէղկիայի որդին
21 Եղիակիմը, Եւ քու պատմուճանդ
անոր պիտի հագցընեմ, ու քու
գօտիովդ անիկայ պիտի զօրացը-
նեմ, և քու իշխանութիւնդ անոր
ձեռքը պիտի տամ. ու անիկայ
Երուսաղեմի բնակիչներուն ու
Յուդայի տանը հօր պէս պիտի բլ-
22 լայ։ Ու Դաւիթի տանը բանալին
անոր ուսին վրայ պիտի դնեմ, որ
անիկայ բանայ, և գոցող չըլլայ,
23 ու գոցէ, և բացող չըլլայ։ Ու
զանիկայ մեկ հաստատ տեղ մը
Երեւելի պիտի դամեմ. և ա-
նիկայ իր Հօրը տանը փառաւոր ա-
24 թոռի պէս պիտի ըլլայ։ Ու անոր
Հօրը տանը բոլոր փառքը անոր վը-
րայ պիտի կախուի, անոր սերունդն
ալ եղող պատուականները ու ա-
նարգները, ամէն պզտիկ ամաններէ՝
տեսակ տեսակ թասերէն մինչև ա-
25 մէն տեսակ տիկերը։ Ըն օրը՝
կ'ըսէ զօրաց Տէրը, Հաստատ
տեղը դամուած բևեռը պիտի վեր-
ցուի, և պիտի կոտրի ու իյնայ,
ու վրան եղած բեռը պիտի կորչի,
քանզի Տէրը խօսեցաւ։

ԳԼ. ԻԳ

1 Տիւրոսին ապրելի կործանումը. 17 անոր բա-
նակացը պերճաբանութիւնը։

1 Տիւրոսի պատգամը։
Ողբացէք՝ ով Թարսիսի նաւ-
ը, քանզի անիկայ ընաջինջ ե-
ղաւ, հոն տուն կամ դուռ չը-

ն · ք · գՔ · իբր 715

ծնաց . — Ա՛խտայուց երկրէն
2 յայտնուեցաւ անոնց : Ո՛վ կղզիի
բնակիչնե՛ր լուեցէ՛ք . ծովէ անցնող
Սիդոնացւոց վաճառականները լե-
3 ցուցեր էին քեզ : Եւ շատ ջուրե-
րու մէջ ‡ Սիհովրի հունտե-
րը՝ զեսին հունձքը անոր ևկա-
մուտն էր . ու ‡ ազիկայ ազգերուն
4 վաճառանոցն էր : Ո՛վ Սիդո՛ն՝
ամչցիր , քանզի ծովը կը խօսի .
ծովուն զօրութիւնը կ՚ըսէ ու կ՚ը-
սէ , Ես ծննդական չեմ չեմ քա-
շեր ու չեմ ծնանիր . երիտա-
սարդներ չեմ սնուցաներ և կոյս
5 աղջիկներ չեմ մեծցներ : Երբոր
— ըսեն եգիպտացւոց ականջը
հասնի , Տիւրոսի լուրին համար
6 պիտի տագնապին : Թարսիս ան-
ցէ՛ք , ո՛վ † ծովեզերքի բնակիչնե՛ր՝
7 ողբացէ՛ք : Ձեր Ե՛ուրախութեան
— ասիկայ է , որուն Հնութիւ-
նը չատնցնէ է . անոր ոտքերը
հեռու տեղ պանդուխտ կ՚երթա-
8 պիտի տանին զանիկայ : Ո՞վ սա
խորհուրդը բրաւ Տիւրոսի դէմ ,
Որ Ը՛ն՚ինչ՚ընէր կը պսակէր . անոր
վաճառականները իշխաններ էին ,
— առուտուր ընողները՝ երկրիս
9 պատուաւոր — ըներն էին : Զօրաց
Տէրը սա խորհուրդը բրաւ , որ ա-
մէն փառքին ամբարտաւանութիւ-
նը խայտառակէ , — երկրիս բոլոր
պատուաւորները անարդէ :
10 Ո՛վ Թարսիսի աղջիկ , քու տե-
ղէդ դեռի պէս անցիր , ասկէ ետքը
11 ‡ զօտի չկայ : Իր ձեռքը ծովուն
վրայ երկրնցուց , Թագաւորու-
թիւնները սարսեց . Տէրը Քանա-
նացւոց համար հրամայեց , որ ա-
12 նոր բերդերը աւերն . Ու բսաւ ,
Ը՛ղուն ալ պիտի չուրախա-
նաս , ով Սիդոնի անարգուած կոյս
աղջիկը . ելիր , Հնախիմ անցիր ,
Բայց հոն ալ Հանգստութիւն պի-
13 տի չունենաս : Ընէ՛ս Քաղդեացւոց
երկիրը՝ որ — ժողովուրդ չէր ,
զանիկայ Ասորեստանցիք հիմնեցին
Ը՛անապատի բնակիչներուն համար .
անոր աշտարակները կանդնեցին ,
անոր պալատները չինեցին , Բայց
անիկայ ձի՛ւ աւերակ բրաւ սար-
14 կայ : Ը՛ղբացէ՛ք ով Թարսիսի նաւ-
ե՛ր , վասն զի ձեր զօրութիւնը
կորսուեցաւ :
15 Եւ ան օրը Տիւրոս մոռցուած
պիտի մնայ եօթանասուն տարի՝
ինչ թագաւորի օրերուն չափ . Յե՛տ
եօթանասուն տարիէն Տիւրոսին՝ պոռնիկի
16 երգին պէս . Ո՛վ մոռցուած պոռ-
նիկ՝ քնարը առ ու քաղաքին մէջը
պտրտէ . ազէկ զարկ , շատ խաղ
17 կանչէ , որ քեզ յիշեն : Ու եօ-

թանասուն տարիէն հետը Տէրը
այցելութիւն պիտի ընէ Տիւրոսին ,
և անիկայ իր շահին պիտի դառնայ ,
ու աշխարհիս երեսը եղող բոլոր
երկրիս թագաւորութիւններուն
հետ էպոռնկութիւն պիտի ընէ :
18 Եւ անոր ‖ վաճառականութեան
շահը՝ Ը՛երոջը պիտի նուիրուի .
անիկայ գանձատունը պիտի չդրուի ,
կամ՝ չտեմարանի մէջ պիտի չպա-
հուի , Հապա անոր վաճառակա-
նութեան շահը Տէրոջը առջևը
բնակողներուն պիտի ըլլայ , որ
մինչև կշտանալնին ուտեն , ու պա-
տուական զգեստներ հագնին :

ն · ք · գՔ · իբր 715

Ը Ջար. 12 :

ԳԻ · ԻԴ

1 Երկրին վրայ Աստուծոյ բերած դատաստանները : 13 Խորտկելին մէկ մեացորդը
ուրախութեամբ պիտի գովէ գՆիկայ : 16 Աստուած իր դատաստաններովը պիտի բարձ-
րացնէ իր թագաւորութիւնը :

1 Ա՛յնա Տէրը երկիրը կը պարպէ ու իբր 712
զանիկայ կը դատարկացընէ , և
տակնուվրայ ընելով՝ անոր բնակիչ-
2 ները կը ցրուէ : Ու ինչպէս է
Ժողովուրդը՝ քահանան ալ այն-
պէս , ինչպէս է ծառան՝ իր տէրն
ալ այնպէս , ինչպէս է աղախինը՝
իր տիկինն ալ այնպէս , Ը՛ինչպէս է
ծախու առնողը՝ ծախողն ալ այն-
պէս , ինչպէս է փոխ տուողը՝ փոխ
առնողն ալ այնպէս , ինչպէս է տո-
կոսիր առնողը՝ տոկոսիր տուողն
3 ալ այնպէս պիտի ըլլայ : Երկիրը
բոլորովին պիտի պարպուի ու բո-
լորովին պիտի կողոպտուի . քանզի
4 ան խօսքը Տէրը խօսեցաւ : Երկիրը
սուգ կը բռնէ ու կը մաըի , աշ-
խարհս կը նուաղի ու կը մաըի ,
երկրիս ժողովուրդին մեծերը կը
5 նուաղին : Ու ‡ երկիրը իր բնակիչ-
ներուն տակը պղծուեցաւ , քանզի
անոնք օրէնքները զանց ըրին , պա-
տուիրանքը փոխեցին , յաւիտե-
6 նական ուխտը խափանեցին : Ա՛ս
պատճառաւ Ե՛ղծվքը կերաւ եր-
կիրը , ու անոր մէջը բնակողները
իրենց յանցանքին պատիժը կրե-
ցին . ասոր պատճառաւ երկրին բնա-
կիչները այրեցան , ու քիչ մարդիկ
7 մնացին : Ի՛նոր գինին սուգ կը
բռնէ , որթը կը նուաղի , և ամէն
ուրախասիրտ եղողները կը հառա-
8 չեն : Ը՛թմրուկներուն ցնծութիւնը
կը դադրի , ուրախութիւն ընող-
ներուն աղաղակը կը կտրի , քնարին
9 ցնծութիւնը կը դադարի : Երգով
գինի պիտի չխմեն . ցբին՝ համեղնե-
10 րուն գառն պիտի ըլլայ : Դատարկ
քաղաքը կործանեցաւ , ամէն տուն
դոցուեցաւ , որ մտնէ չմնաւ :
11 Փողոցներուն մէջ գինիի համար ա-

Իբր 712

— Ովս . գ · 9 :

Բ Եզեկ . է · 12 · 13 :

‡ Ծն . գ · 17 ։ Թուա . լէ · 33 :

Գ Պտ . գ · 6 :

Է Գէ . ժգ . 8 · 9 ։ Յոել . ա . 10 · 12 :

Ը Երեմ . է · 34 · ժգ . 9 · իե . 10 · Եզեկ . իզ . 13 · Ովս . բ . 11 · Յայտ . ժբ . 22 :

ՆՇ. ՔՐ. ԳԲ. ԽԲ. 712

զաղակ կայ . ամէն ուրախութիւն մեծնայ , երկրին ցնծութիւնը
12 վերցաւ : Քաղաքին մէջը ամայութիւն մնաց , ու դուռը զարնուեւ
13 ցաւ ու աւերակ եղաւ : Քանզի երկրին մէջ՝ ժողովրդոց մէջը Է թօփվուած ձիթենիի պէս , ու այգեկութէն ետքը ճռաքաղին
14 պէս պիտի ըլլայ : Անոնք ձայն ներնին վերցընելով ցնծութեամբ պիտի երգեն , ծովու կողմէն Տէ-
15 րոջը փառքին համար բարձրաձայն պիտի ազաղակեն : Անոր համար * արեւելեան կողմը՝ փառաւորեցէք Տէրը , ծովու կղզիներուն մէջ
16 Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անու-նը : Երկրի ծայրերէն օրհնութիւններ լսեցինք , արդարին փառք ։ Բայց ես ըսի , Նիհար եմ , նիհար եմ , վա՛յ ինձ . յափշտակողները կը յափշտակեն , յափշտակողները ըռնի կը յափշ-
17 տակեն : Ո՛վ երկրին բնակիչը՝ Է վախ , դուք և որոգայթ պիտի բլ-
18 լայ քու վրադ . Ու վախին ձայնէն փախչողը դուրը պիտի իյնայ , և դուրին մէջէն ելլողը որոգայթին մէջ պիտի բռնուի . քանզի Է բարձրէն † պատուհանները բաց են , ու
19 Երկրին հիմերը կը շարժին : Երկիրը բոլորովին կը ճեղուի , երկիրը բոլորովին կը պատռի , երկիրը բո-
20 լորովին կը սասթի . Երկիրը Է գինովի պէս անդադար պիտի երթայ ու հիւղի պէս պիտի շարժի . և անոր մեղքը պիտի ծանրանայ անոր վրայ , ու անիկայ պիտի իյնայ ու
21 ալ պիտի չելլէ : Եւ ան օրը Տէրը բարձրէն այցելութիւն պիտի բնէ հպարտներուն զօրքին , Է ու երկրիս վրայ՝ երկրիս թագա-
22 ւորներուն : Եւ անոնք պիտի ժողովուին , ինչպէս որ բանտարկեալները դուրին մէջ կը ժողովուին ու բանտի մէջ պիտի գոցուին , և շատ աւուրներէ ետքը անոնց այցելութիւն
23 պիտի ըլլայ : Եւ † լուսինը պիտի ամչնայ , ու արեւը պիտի պատկառի , երբոր զօրաց Տէրը Սիօն լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ Է թագաւորէ , ու իր ծերերուն առջեւը փառաւորուի :

ԳԼ . ԻԵ

1 Մարգարէն Աստուած կը գովաբանէ իր գատաստաններուն համար , 6 իր փրկաբար շնորհացը համար , 9 և յաղթող փրկութեանը համար :

1 Տէր՝ իմ Աստուածս դուն ես , քեզ պիտի բարձրացընեմ , քու անունդ պիտի տամ . Քանզի սքանչելի բաներ ըրիր ։ հին վաղեմի խորհուրդներդ հաւատա-

ՆՇ. ՔՐ. ԳԲ. ԽԲ. 712

Է ԳԼ . ԺԱ . 5 , 6 ։

* ԵՒԲ . ԼՈՒ . ամբոխն մէջ

ը ՄԱՂ . Ա . 11 ։

Ը ՏԻՒ . Գ թագ . ԺԹ . 17 ։ ԵՐԵՄ . ԽԲ , 43 , 44 ։ ԱՄՈՍ . Ե . 19 ։

Թ ՅՕՆ . Ե . 11 ։

† ԿԱՄ՛ . ասա . հանդերը

Ի ՍԱՂ . ԺԲ . 7 ։

Լ ԵՐԵՄ . Ջ . 23 ։

Խ ԳԼ . ԺԹ . 14 ։

Ծ ՍԱՂ . ՀԳ . 12 ։

Կ ԳԼ . ԺԳ . 10 ։ Կ . 19 ։ ԵԶԿԻ . Ը . 7 ։ ԱՄՈՍ . Զ . 31 ։ Գ . 15 ։

՛ ԵՒԲ . ԺԲ . 22 ։

Ն ՅԱՅ . ԺԹ . 4 , 6 ։

— ԵՂ . ԺԱ . 2 ։ ՍԱՂ . ՃԺԲ . 28 ։

Բ ՍԱՂ . ՁԲ . 1 ։

ՠ ՏԱՒ . Ի . 19 ։

2 բիմ և ճշմարիտ են ։ Քանզի Է դարձրիր քաղաքը աւերակ դարձուցիր , որ ամուր հիւղ քաղաք չըլլալով՝ օտարականներուն պալատը յաւիտեան
3 չշինուի ։ Անոր համար զօրաւոր ժողովուրդը Է քեզ պիտի պատուէ , և ահարկու ազգաց քաղաքը քեզմէ
4 պիտի վախնայ ։ Վասն զի դուն ապահէն եղար ազքատին , ապահէն չքաւորին՝ իր նեղութեան ատենը , հաստատանարան փոթորկին , հովանի տարուբերման , երբոր անօրէնց մարդոց հառաչութիւնը պատ փըչոցի փոթորկի պէս ի՛ս գայ ։
5 Օտարականներուն աղաղակը չորտեցուցին տարուբերման պէս պիտի խոնարհեցընես . ինչպէս որ տարուբերումը ամպի հովանիով ի՛ջնէ , ա-նա՛ւ ալ բռնաւարներուն ցնծութեան ձայները պիտի յածնայ ։
6 Եւ Է զօրաց Տէրը ասա լեռանս վրայ Է բոլոր ազգերուն կոչունք մը պիտի բնէ , պարարտ բաներու և հին գինիներու , ծուծով լեցուած պարարտ բաներու ա՛ռատած հին
7 գինիներու կոչունք ։ Եւ ան լեռանս վրայ ամէն ժողովուրդներուն վրայ տարածուած ծածկոցը , ու Է ամէն ազգերուն վրայ փռուած վարագոյրը բնաջինջ պիտի բնէ ։
8 Է Մահը Է յաւիտեան բնաջինջ պիտի բնէ , ու Տէր Եհովան Նամէն ‖ աչքէ արցունքը պիտի սրբէ , և բոլոր երկրիս երեսէն իր ժողովուրդին նախատինքը պիտի վերցընէ . վասն զի Տէրը խօսեցաւ ։
9 Ու ան օրը պիտի բսեն , Ահա մեր Աստուածը ասիկայ է . Է անոր յուսացանք , ու անիկայ մեզ ազատեց . Տէրը ասիկայ է . անոր յուսացանք , Է անոր փրկութիւնովը պիտի ցընծանք և ուրախանանք ։
10 Քանզի Տէրոջը ձեռքը սա լեռանս վրայ պիտի հանգչի , ու Մովաբը անոր տակը պիտի կոխուի , ինչպէս որ յարդը կը կոխուի աղբանոցին մէ-
11 ջը ։ Եւ իր ձեռքերը պիտի տարածէ անոր մէջը , ինչպէս որ լողացողը կը տարածէ լողալու համար . ու անոր հպարտութիւնը անոր ձեռացը հնարքներուն հետ պիտի
12 կործանէ ։ Եւ † քու բարձր պարիսպներուդ ամրութիւնը պիտի խոնարհեցընէ , ու գետնի հետ հաւասարելով՝ փոշիի մէջ պիտի ձգէ ։

ՆՇ. ՔՐ. ԳԲ. ԽԲ. 712

Տ ԳԼ . Իգ . 9 , Իգ . 13 ։ ԵՐԵՄ . Ծ . 37 ։

Ե ՅԱՅ . ԺԱ . 13 ։

Ձ ԳԼ . Գ . 6 ։

Է ԱՌԱԿ . Թ . 2 ։ ՄԱՍ . ԲՐ . 4 ։

ը ԳԼ . Ր . 2 , 3 ։

Թ ԴԱՆ . Է . 14 ։ ՄԱՍ . Բ . 11 ։

Ժ Բ ԿՈՐ . Գ . 15 ։ ԵՓԵՍ . Գ . 18 ։

Ի ՈՒՂ . ԺԳ . 14 ։ Ա ԿՈՐ . ԺԵ . 54 ։ ՅԱՅ . Ք . 14 ։ ԲԱ . 4 ։

† ԿԱՄ՛ . յաղթութեան մէջ

Լ ՅԱՅ . Է . 17 ։ ԲԱ . 4 ։

‖ ԵՒԲ . ԼԲՒԾ

Խ ՅՕՆ . ԼԹԻ . 18 ։ ՏԻՏ . Բ . 13 ։

Ծ ՍԱՂ . Ք . 5 ։

Կ ԳԼ . ԻԳ . 5 ։

ԳԼ . ԻԶ

1 Աստուծոյ փառաւելու յորդորող երգ մը ։ 5 իր գատաստաններուն համար ։ 13 և իր ժողովրդին իր բաժնի շնորհքին համար ։ 20 Աստուծոյ սպասելու յորդորանք մը ։

1 Ա՛յն օրը Յեհովան երկրին մէջ աս երգը պիտի երգեն .

— ԳԼ . Բ . 11 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրէ 712

Ե Գաղ · ԺԸ · 18 ·

Ի Սապ · ՃԺԸ · 19 , 20 ·

Ը Գաղ · ԽՀ · 17 ·

Թ Գաղ · ԽԹ · 12 , ԼԲ · 19 ·

Ղ Սապ · ԼԲ · 23 ·

Ի Գաղ · ԿԳ · 5 ·

Ը Սապ · ԿԳ · 6 , Ներգ · գ · 1 ·

* Եբր · Իմ Ներթիկս հզած Տեառն ։

Ե Ժող · Բ · 12 , Հով · Բ · 4 ·

Ի Սապ · ՃԽԳ · 10 ·

Ե Ցար · ԼՂ · 27 · Սապ · Իբ · 5 · Գաղ · Ե · 12 ·

ԼԸ Մն · Ժբ · 8 ·

Ի Ովս · Ե · 15 ·

† Կ՚ · Տեառնէն Քաղցրեցին ։

Ե Գաղ · Ժ · 8 , Ցհ · Ժղ · 21 ·

Պէնը զօրաւոր քաղաք ունինք . ի փրկութիւնը պարիսպներու ու պատնէշներու տեղ կը դրուի ։

2 † Դռները բացէք , որ ճշմարտութիւն պահող արդար ազգը ներս

3 մտնէ ։ Հաստատ միտքը կատարեալ խաղաղութեան մէջ կը պահես , ինչու որ քեզի կը յուսայ ։

4 Յաւիտեան Տէրոջը յուսացէք , Տէրանդէ Տէր նշովան յաւիտեան-

5 կան վէմ է ։ Քանզի անիկայ բարձրը տեղուանք բնակողները կը խոնարհեցնէ , ի բարձր քաղաքը կը ցածցընէ , մինչև գետինը կը ցածցընէ , զանիկայ հողի հետ հաւա-

6 սար կ՚ընէ ։ Ոտքը զանիկայ պիտի կոխէ , աղքատին ոտքը ու չքաւոր-

7 ներուն զարշապարը ։ Արդարին ճամբան շիտակ է . ո՛վ Ուղիղդ՝ արդարին ճամբան դուն կ՚ուղղես ։

8 Եւ ի քու դատաստաններուդ ճամբուն մէջը քեզի կը սպասենք՝ ով Տէր . ի՛ր հոգիին փափաքը քու անունդ և քու յիշատակիդ վրայ

9 է ։ ի Գիշերը փափաքեցայ քեզի հոգուովս , ու առաւօտուն քեզ կը փնտռեմ * բոլոր սրտովս . քանզի երբոր քու դատաստաններդ երկրիս վրայ ըլլան , աշխարհի բնակիչները արդարութիւն պիտի սոր-

10 վին ։ Ի Ամբարշտին ողորմութիւն ալ ըլլայ՝ արդարութիւն չսորվիր . անիկայ ի՛ուղղութեան երկրին մէջ անօրէնութիւն կը գործէ , ու Տէրոջը մեծափառութիւնը չտեսնէր ։

11 Ո՛վ Տէր՝ ահա՛ քու ձեռքիդ բարձրանալը չէն տեսներ , բայց ժողովուրդին վրայ յա՛ ունեցած նախանձդ պիտի տեսնեն ու ամչնան . և քու Թշնամիներդ կրակը պիտի

12 ապահէ ։ Ո՛վ Տէր՝ մեզի խաղաղութիւն պիտի տաս . վասն զի մեր ամէն գործերն ալ դուն մեզի հա-

13 մար գործեցիր ։ Ո՛վ Տէր Աստուած մեր՝ Կրնզմէ ուրիշ տէրեր մեր վրայ տիրեցին , բայց քու անունդ՝ մի-

14 նակ քուկդ կը յիշենք ։ Անոնք մեռած են , պիտի չողջունան . ուրուականներ են , չեն կրնար ելլել . վասն զի դուն այցելութիւն ընելով՝ զանոնք բնաջինջ ըրիր , ու անոնց բոլոր յիշատակը կորսըն-

15 ցուցիր ։ Դուն աս ազգը աւելցուցիր՝ ով Տէր , աս ազգը աւելցընելով՝ փառաւորեցար . երկրին ամէն

16 ծայրերը ընդարձակեցիր ։ Ո՛վ Տէր՝ Ննեղութեան մէջ քեզ փնտռեցին , քու պատիժդ անոնց վրայ եղած

17 ատենը † աղաչանք ըրին ։ Ինչպէս որ ծնանելու մօտ եղող յղի կնիկը իր երկանցը մէջ ատենջուելով կ՚ադղակէ , մենք ալ քու առջեւդ այն-

18 պէս եղանք՝ ով Տէր . Յղացանք , ցաւեր քաշեցինք , հով ծնանողի պէս եղանք , ու երկիրը չկրցանք ազատել , և հաշխարհիս բնակիչ-

19 ները չկինան ։ Քու մեռելներդ պիտի ողջըննան , իմ մեռելներուս մարմինները յարութիւն պիտի առնեն . Յարթնցէ՛ք ու ցնծութեամբ երգեցէ՛ք՝ ով հողի մէջ բնակողներ . քանզի քու ցօղդ խոտերու ցօղ է , ու երկիրը իր մեռելները

20 պիտի հնտէ ։ Գնա՛ ով իմ ժողովուրդս , ներս անեակներուդ մէջը մտիր ու քու վրադ դռներդ գոցէ . պահուէ ի՛րիչ մը՝ մէկ վայրկեան մը , մինչև

21 որ բարկութիւնը անցնի ։ Քանզի ահա՛ Տէրը ի՛ր տեղէն կ՚ելլէ , որ երկրի բնակիչներուն այցելութիւն ընէ իրենց անօրէնութեանը համար . ու երկիրը իր արիւնները պիտի յայտնէ , և սպաննուածները ալ պիտի չծածկէ ։

ԳԼ · ԻՀ

1 Աստուծոյ ունեցած խնամքը իր ժողովրդին վրայ ։ 7 Ինչո՞ր խրատները կը տարբերին դատաստաններէն ։ 12 Հրէաներէն ու Հեթանոսներէն բաղկացեալ եկեղեցին ։

1 Այն օրը Տէրը իր ամրակուռ , մեծ ու զօրաւոր սրովը պիտի պատժէ փախչող Լևիաթան օձը , այսինքն ան ծռամածուռ Լևիաթան օձը , ու

Ե Ցովսե մէջը եղող վիշապը պիտի

2 մեռցընէ ։ Այն օրը ‡ դինիի հայկին

3 վրայ ՝ երգեցէ՛ք . Ես Տէրս կը պահեմ զանիկայ , ամէն վայրկեանի մէջ պիտի ոռոգեմ զանիկայ . գիշեր ու ցորեկ անոր պահպանութիւն պիտի ընեմ , որ չըլլայ թէ անոր

4 վրայ ‘բզտ ‘ի յարձակի ։ Ես բարկութիւն չունիմ . եթէ ‘ցայտները ‘ո փուշերը ինծի դէմ պատերազմին . ես անոնց վրայ պիտի քայլէի , ‘ո զանոնք միկին պիտի

5 այրէի ։ Եթէ ոչ՝ թող ի՛մ զօրութեանս ապաւինին , թող հաշտի հետ խաղաղութիւն ընեն , հաշտի հետ խաղաղութիւն ընեն ։

6 Ապագայ ժամանակին մէջ Յակոբ ի պիտի արմատանայ . Իսրայէլ պիտի ծաղկի ու պիտի բնձիւղի , և պտղով աշխարհիս երեսը

7 պիտի լեցընէն ։ Միթէ զանիկայ զարնողին հարուածի՞ն պէս զարկաւ զանիկայ . կամ անկէ սպանուածներուն սպանմա՞ն պէս սպանուեցաւ ։ ի Չափաւորութեամբ վիճեցար անոր հետ , երբոր զանիկայ իսրկեցիր ։ Ի՛ր հարևկեան հովին օրը սաստիկ հովով տարիր ։

9 Ու-ասի Յակոբին անօրէնութեանը ասով քաւութիւն պիտի ըլլայ , և բոլոր դիտաւորութիւնը աս է

Ն · Ք · ՂԲ · Իրէ 712

Ի Սապ · ԺԷ · 14 ·

Հ Եզեկ · ԼՀ · 1 , ՀՀ ·

Ն Դան · Ժբ · 2 ·

ՀԽԱ · Ժբ · 22 , 23 ·

Ե Սապ · Լ · 5 , Գաղ · Ժգ · 7 , 8 , բ Կոր · գ · 17 ·

՛ Մրկ · ա · 3 , Յաղ · 14 ·

— Սապ · Հգ · 13 , 14 ·

Բ Գաղ · Ծա · 9 , Եզեկ · ԼԲ · 3 , ԼԲ · 2 ·

‡ Կ՚ · ցանկալի

Ի Սապ · Ա · 8 , Երեմ · բ · 21 ·

† Գաղ · Ե · 1 ·

Ի Սապ · ՃԽա · 4 , 5 ·

Հ բ Թագ · Իգ · 6 , Գաղ · ԼԲ · 18 ·

Ի Գաղ · ԽԱ · 4 ·

Ը Ցար · Իր · 21 ·

Բ Գաղ · Լ · 31 , Ովս · Ժգ · 5 , 6 ·

Ի Ցար · Իգ · 6 , Սապ · գ · 1 , Երեմ · Ժ · 24 , Լ · 11 , Իգ · 28 , ա Կոր · Ժ · 13 ·

Ի Սապ · Նր · 38 ·

‖ Եբր · պատգր

որ անոր մեղքը վերցրնէ . երբոր զոհասրանները բոլոր քարերը կրոյ փշրուած քարերու պէս ընէ , Աստարովթի կուռքերը ու արեգական արձանները ալ պիտի չկանգնին ։ 10 Նին ։ Քանզի պարսպատոր քաղաքը՝ ամայի , — չէն տեղը անապատի պէս թողուած ու մերժուած պիտի ըլլայ . Հոն զուարակ պիտի արածի և հոն պիտի պառկի , ու անոր ճիւղերը պիտի հատցրնէ ։ 11 Անոր ոստերը չորնալով պիտի կոտրին . կիներները պիտի գան ու զանոնք պիտի բռնկցրնեն , քանզի Ի անիկայ իմաստուն ժողովուրդ չէ . ուստի զանիկայ ստեղծողը անոր վրայ պիտի չգթայ , ու ի՞ ողորմիկայ 12 կազմողը անոր պիտի չողորմի ։ Եւ պիտի ըլլայ անօր՝ որ Տէրը Գաղտին յորձանքին մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը պիտի թօթվէ . և դուք ով Իսրայէլի որդիք՝ մէկիկ մէկիկ 13 պիտի ժողովուիք ։ Ու ան օրը հնձի փողը պիտի հնչուի , և Ասորեստանի երկրին մէջ թափառական եղողները ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ապստամբածները պիտի գան , ու երուսաղէմ սուրբ լեռանը վրայ Տէրոջը երկրպագութիւն պիտի ընեն ։

ԳԼ · Ի Ը

1 Մարգարէն սպառնալիքներ կ'ընէ Եփրեմի մարդոցը՝ իրենց ամբարտաւանութիւնը ու դիմադրութիւնը համար . 5 կը յայտնէ թէ Յեսսեայի պիտի գայ , երբոր Բերիսաոսի թագաւորութիւնը դայ . 7 կը յանդիմանէ անոնց մերկութիւնները , 9 անոնց բերթամութիւնը , 14 և անոնց անհոգութիւնը ։ 16 Բերիսաոս կը խոստացուի իրեն հաստատուն հիմ ։ 18 Անոնց անհոգութիւնը պիտի փարձուի ։ 23 Մարգարէն կը յորդորէ զանոնք , որ Աստուծոյ նախախնամութեանը վրայով մտածեն ։

1 Վա՛յ Եփրեմի դինուվետներուն հրպարտութեան պսակին՝ որուն փառաց գարդը թառամեալ ծաղիկ մըն է , որ գլխովը թմրածներուն պարարտ հովիտին գլուխը է ։ 2 Ահա՛ ։ Ունի Տէրոջը կոդմանէ մէկ քաջ ու զօրաւոր իշխա՛ն հ՚ ։ կարկտոտ փոթորիկի պէս , աւերիչ մրրիկի պէս , ու աստիճ ջուրերուն յորդահոս հեղեղին պէս՝ ձեռքովը գետինը պիտի դարնէ զանոնո՛ ։ 3 Եփրեմի դինուվետներուն հպարտութեան պսակը ոտքերով պիտի կոխուի ։ 4 Եւ պարարտ հովիտին գլուխը եղող անոր Ի փառաց գարդը՝ որ թառամեալ ծաղիկ մըն է , հունձքէն առաջ վազահասուկ թուզի պէս պիտի ըլլայ , որ տեսնողը ձեռքը առածին պէս 5 կը կլլէ ։ Ուն օրը զօրաց Տէրը իր ժողովրդեանը մնացորդին փառաց պսակ ու շքեղ թագ պիտի ըլլայ .

6 Եւ դատաստանի նստողին՝ դատաստանի ոգի , ու պատերազմը դէպ՚ի դուռը դարձնողին զօրութիւն 7 դէպ ընէ ։ Բայց սոսկալ ղևիներով կը մոլորին , ու ցբիվով կը դանդաղին . Բրահանան ու մարգարէն ցբիվով կը մոլորին . անոնք դինեն կ'ընկղմին , ցբիվեն կը դանդաղին , տեսիլքի մէջ կը մոլորին , — դատաստանի մէջ կը սխալին ։ 8 Վասն զի սեղանները փսխուերի պղծութիւնով լեցուած են , այնպէս որ մաքուր տեղ մը չկայ ։

9 Ըմրուն դիտութիւն սորվեցրնէ , որուն կրճութիւն հասկըցրնէ . կաթէն կտրուածներուն , ստինքէն 10 դատուածներուն ։ Քանզի իրատ իրատի վրայ , իրատ իրատի վրայ , հրամանն հրամանի վրայ , հրամանն հրամանի վրայ , փիչ մը հոս , փիչ մը հոն ։ Ճերաւի աս ժողովուրդին հետ՝ Ի՞ չհասկըցնելու շրթունքով և օտար լեզուով պիտի խօսի ։ 12 Քանզի անոնց բսաւ ։ Զոդնածը հանդստացրնելու հանդիստին ատիկայ է , ու միխիաւրութիւնը ատիկայ է . բայց անոնք մտիկ բնել չուզեցին ։ 13 Ուստի Տէրոջը խօսքը պիտի ըլլայ անոնց՝ իրատ իրատի վրայ , իրատ իրատի վրայ , հրամանն հրամանի վրայ , հրամանն հրամանի վրայ , փիչ մը հոս , փիչ մը հոն . որպէս զի երթան՝ կռնակի վրայ իյնան ու կոտրուին , և որոգայթի մէջ իյնալով բռնուին ։

14 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ բրէք՝ ով ծաղր ընող մարդիկ , որ Երուսաղէմի մէջ իշխող աս ժո 15 ղովուրդին վրայ կը տիրէք ։ Որովհետև բսիք , Մենք մահուան հետ ուխտ բրինք , ու գերեզմանին հետ դաշնակից եղանք , որ երբ յորդահոս † հեղեղը ասի անցնի , մեր վրայ պիտի չգայ . Ի վասն զի սուտ խօսքը մեզի պատսպարան բրինք , և ու նայնութեան մէջ պահուեցանք . 16 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'բսէ . Ահա ես Սիոնի մէջ Եվէմ մը կը դնեմ իբրև հիմ , բնտիր վէմ , պատուական անկիւն , հաստատուն հիմ . ով որ հաւատայ անոր , պիտի չարտորայ փախչելու ։ 17 Եւ դատաստանը լարին՝ ու արդարութիւնը կշռին համեմատ պիտի դնեմ . և Նատութեան պատսպարանը կարկտոտ պիտի տանի . ու պահուելու տեղը ջուրերը պիտի 18 կոխեն ։ Եւ մահուան հետ բրած ուխտերնիդ պիտի աւրուի , ու գերեզմանի հետ բրած դաշնակցութիւնդ պիտի չհաստատուի . երբոր յորդահոս հեղեղը ասի անց-

ե · ը · ղբ · Իր 712

ը Տն ղէ · ԺԷ · 2 ։ ը · 14 ։

Իր Օբ · ը · 28 ։ Գէ · ա · 3 ։ Երեմ · բ · 7 ։

ի Իր Օբ · ը · 18 ։ Գէ · խդ · 1 ։ 7 ։ խդ · 2 ։ 21 ։ 24 ։

ն Գէ · բ · 11 ։ Ա Պառ · խդ · 31 ։ Ջաքա · ժա · 15 ։

Իր 725 — Հմր 3 ։ բ Հմր 4 ։

ք Գէ · Լ · 30 ։ Եզեկ · ժգ · 11 ։

գ Հմր 1 ։

ե Հմր 1 ։

ե · ը · ղբ · Իր 725

ը Ասակ · ի · 1 ։ Ովս · գ · 11 ։

ե Գէ · ՃԳ · 10 ։ 12 ։

ը Երեմ · գ · 10 ։

Բ Ասկր · ԺԳ · 21 ։

ի Եբբ · թուած թուախօս

† Եբբ · խոբացները

ֆ Ա Մմէ · ր · 4 ։

ն Նեհ · խի · 24 ։ Սոփ · ՃԺ · 22 ։ Ա Պառ · խ · 42 ։ Գործ · գ · 11 ։ Հռոմ · թ · 33 ։ Ժ · 11 ։ Եփես · բ · 20 ։ ա Պետ · բ · 6 ։ 7 ։ 8 ։

ը Հմր 15 ։

Ն֊Ք֊ԳՔ֊ Իբր 725

Եր Թագ֊ ա֊ 20 ։ ա Պտ֊ ժգ֊ 11 ։
Ե Ցես֊ ժ֊ 10 ։ 12 ։ Ր Թագ֊ ա֊ 25 ։ ա Պտ֊ ժգ֊ 16 ։
Ի Ոզր֊ գ֊ 33 ։

Ը Գղ֊ ժ֊ 22 ։ 23 ։ Դան֊ թ֊ 27 ։

Իբր 712 ։ Ցես֊ Նշեմ֊ խգ֊ 15 ։ 16 ։
Ը Ա֊ Նշան֊ Ծգ կգ֊ կան֊ բան֊ ։ Ը֊ գ֊ Նահ֊ ։ Ը Թագ֊ ա֊ 9 ։
Ի Կա֊ գ֊ Նահ֊ ։

Ի Ապ֊ գր֊ 5 ։ Նբեմ֊ լբ֊ 19 ։

1 Նի , դուք անկէ պիտի կոխուիք ։
19 Անոնց ատենը ձեզ պիտի առնէ , քանզի ամէն առտու , ցորեկ ու գիշեր պիտի անցնի . ու անոր լուրը առնելը անդամ սոսկալի պիտի ըլ֊
20 լայ ։ Քանզի անկողինը երկրնայ֊ լու համար կարճ է , ու ծածկոցը
21 ծածկուելու համար նեղ է ։ Քան֊ զի Տէրը պիտի ելլէ՝ ինչպէս որ Ի փարասին լեռանը վրայ Եղա֊ , ու պիտի բարկանայ՝ ինչպէս որ Ի Գա֊ բաւոնի ձորին մէջ Բ֊ր֊յ֊ա֊ , որ իր գործը՝ Ի֊ր֊ գործը գործէ , ու իր պաշտօնը՝ իր օտար պաշտօնը
22 կատարէ ։ Եւ հիմա ծաղր բնդդներ մի՛ ըլլաք , որ չըլլայ թէ ձեր կա֊ պանքները Բ֊ա֊ւ֊ զ֊ ժ֊ ժ֊ ։ քան֊ զի զօրաց Տէր Եհովային կողմանէ՝ բոլոր երկրին վրայ Ը֊ նախասահմա֊ նեալ աւերում մը լսեցի ։
23 Ականջ տուէք ու իմ ձայնս լսե֊ ցէք . մտիկ րրէք ու իմ խօսքս
24 լսէք . Միթէ հերկողը ցանելու համար միշտ կը հերկէ՞ . Հէր իր երկիրը կը բանայ , ու անոր կոշ֊
25 տերը կը տափանէ՞ . Անոր երեսը շիտկելէն ետքը միթէ արմնդզդր ու չամանը չը֊ցաներ , և ցորենը կար֊ գով , ու գարին որոշուած տեղը , և հաճարը իր սահմանին մէջը չը֊դը֊
26 ներ . Վասն զի իր Աստուածը կրթ֊ թուիթիւն կու տայ անոր , ա֊ կը սորվեցընէ թէ ինչ պէտք է ընել ։
27 Քանզի արմնդզդր կամնասայլով չծեծուիր , ու չամանին վրայ սայլին անիւը չդառնար . Հապա արմնդզդր դաւազանով , ու չամանը յուզով
28 կը թօթուի ։ Հացին ցորենը կը կոխուի . բայց դանիկայ միշտ չծե֊ ծեր , ու սայլին անիւը դանիկայ չկոտրտեր , և ձիերը դանիկայ չեն
29 փչեր ։ Ասիկայ ալ զօրաց Տէ֊ րոջմէն կ'ելլէ , Յորուն խորհուրդը արանցելի է , ու անոր իմաստու֊ թիւնը գերազանց է ։

ԳՂ · Ի֊Թ

1 Աստուծոյ ծառը գաղտասանները Երուսաղէ֊ մի վրայ ։ 7 անոր թշնամիներուն անյաղթ֊ թիւնը ։ 9 Հրէից պահպանուելիքները ։ 13 և նորին կեդրոնագործութիւնը ։ 18 Բաբելացւոց մարգոց սրբութեան խոստումներ մը ։

1 Վա՛յ — Ա֊ր֊ի֊ Ելի֊ն֊ի֊ն֊ ըս֊ նական Ա֊ր֊ի֊ել քաղաքին . տարի տարիի վրայ աւելցուցէք . թող
2 զոհերնուն տօները դառնան ։ Բայց ես Ա֊ր֊ի֊ել֊ը նեղը պիտի հդեմ , ու անիկայ տրտում ու տխուր պիտի ըլլայ . և ինծի Ա֊ր֊ի֊ել պէս պիտի
3 ըլլայ ։ Ու քեզի դէմ չուրջանակի բանակ պիտի դնեմ , և քեզ պատ֊ նէշներով պիտի պաշարեմ , ու քե֊ զի դէմ հողաթումբեր պիտի կանգ֊
4 նեմ ։ Եւ պիտի ցածնաս — դեա֊ նէն խօսես , և քու խօսքերդ հողին տակէն պիտի ելլեն , ու քու ձայնդ Ի֊վ֊ու֊կի ոգիին պէս դետնէն պիտի ըլլայ , և քու խօսքդ հողէն պիտի փսփսայ ։
5 Ու քու Թ֊ օտարականներուդ բազմութիւնը մանր փոշիի պէս , և քու բռնաւորներուդ բազմութիւ֊ նը Ի անցնող մղկի պէս պիտի ըլլայ ։ ու ասիկայ Ը֊ յանկարծ մէկ վայրկեանի մէջ պիտի ըլ֊
6 լայ ։ Ի Զօրաց Տէրոջը կողմանէ՝ որաոտմով , դետնաշարժով , մեծ ձայնով , մրրիկով , փո֊ թորիկով ու մաշող կրակի բոցով
7 այցելութիւն պիտի ըլլայ ։ Ու֊ Արիելի վրայ պատերազմի եկող բո֊ լոր ազգերուն բազմութիւնը , և աս Ա֊ր֊ի֊ել վրայ ու անոր պա֊ րիսպներուն վրայ բոլոր յարձակող֊ ները , ու զանիկայ պաշարողները Ի դիշերը տեսածնուած երազի պէս պի֊
8 տի ըլլան ։ Ի Եւ ինչպէս որ անօթի եղոգը երազին մէջ կը տեսնէ թէ կերակուր կ'ուտէ , ու արթնցնելէն ետքը փորը անօթի կը մնայ , և ինչպէս որ ծարաւ մարդը երազին մէջ կը տեսնէ թէ ջուր կը խմէ , ու արթնցնելէն ետքը կը մնայ ու հոգին կը պապակի , այնպէս պիտի ըլլայ բոլոր ազգերուն բազմութիւ֊ նը՝ որ Սիօն լեռանը դէմ պատե֊
9 րազմի կու գան ։ Ապշեցէք ու զարմացէք , շլացէք ու թմրեցէք . Հանուած արբած են , Բայց դինիէն չէ . անոնք կը դանդաչեն , բայց
10 ցբեհէն չէ ։ Քանզի Ի Տէրը ձեր վը֊ րայ թմրութեան ոգի թափեց , ու Ի ձեր աչքերը գոցեց . մարգարէնե֊ րը ու ձեր գլխաւորները՝ որոնք տես֊
11 սիլը կը տեսնէին , կուրցուց ։ Եւ ամէնուն տեսիլքները Ի կնքուած գիրքի մը խօսքերուն պէս պիտի ըլ֊ լան ձեզի , որ կարդալ գիտցողին կու տան ու կ'ըսեն , Կ'աղաչենք , ասիկայ կարդա . Ու անիկայ կ'ը֊ սէ , Չեմ կրնար , վասն զի կնքուած
12 է ։ Եւ ան գիրքը կարդալ չգիտ֊ ցորին կու տան ու կ'ըսեն , Կ'ա֊ ղաչենք , ասիկայ կարդա . ու անի֊ կայ կ'ըսէ , Կարդալ չեմ գիտեր ։
13 Ընոր համար Տէրը կ'ըսէ , Յորով֊ հետև աս ժողովուրդը Ինէ բերնովը կը մտնենայ , և չիս յարգեր անոնե֊ րը կը պատուէ , բայց անոնց սիրտը ինծմէ հեռու է , ու ինծմէ — Ա֊ն֊ Ը֊ Ի֊ վախերնին Ը մնրդոց սորվեցուցած
14 պատուի իրանք մնի է ։ Ի Ընոր համար ահա ես աս ժողովուրդին մէջ ար֊ ուեստ հետև զարմանալի գործերը ու հրաշքները պիտի բնեմ . Ի և անոնց իմաստուններուն իմաստութիւնը

Ն֊Ք֊ԳՔ֊ Իբր 712

Ի Գղ֊ ը֊ 19 ։

Ի Գղ֊ ի֊ 5 ։

Ի Յար֊ խա֊ 18 ։ Գղ֊ ժէ֊ 13 ։
Ը Գղ֊ լ֊ 13 ։
Ի Գղ֊ իբ֊ 2 ։ լ֊ 30 ։

Ը Գղ֊ լ֊ 36 ։

Ի Յար֊ ի֊ 8 ։
Ի Ապ֊ Հգ֊ 20 ։

Ի Ցես֊ գլ֊ Իբ֊ 7 ։ 8 ։
Լ Գղ֊ ծա֊ 21 ։
Ի Հաղ֊ ժա֊ 8 ։
Ի Ապ֊ կԹ֊ 23 ։ Գղ֊ գ֊ 19 ։
Ի Գղ֊ ը֊ 16 ։

Հ Դան֊ ժը֊ 4 ։ 9 ։ Ցայս֊ ե֊ 1–5 ։ 9 ։ գ֊ 1 ։

Ի Եզկ֊ լԴ֊ 31 ։ Մաս֊ ժե֊ 8 ։ 9 ։ Մար֊ ե֊ 6 ։ 7 ։

Ը Ապ֊ ը֊ 22 ։
Ի Մր֊ ա֊ 5 ։
Ի Եբեմ֊ խԹ֊ 7 ։ Ելղ֊ 8 ։ ա Պետ֊ ա֊ 19 ։

պիտի կորսուի , ու Հանճարեղնե-
րուն Հանճարը բնաջինջ պիտի ըլ-
15 լայ : 2 Վա՛յ անոնց որ խորհուրդ
տեղ կը փնտռեն էրէնց խորհուրդը
Տէրոջմէ պահելու համար . ու իրենց
գործերը մութի մէջ կ՚ընեն , Ու
կ՚ըսեն , Մեզ ո՛վ կը տեսնէ ու
16 մեզ ո՛վ գիտէ : Ա՜խ ձեր կամա-
կորութիւնը . միթէ բրուտը կա-
ւին տեղը կը դրուի՞ . քանդէ կա-
րնի՞ է որ ՚ի գործը գինքը գործողին
համար ըսէ թէ Ընիկայ գիս չգոր-
ծեց . ու ստեղծուածը գինքը բա-
տեղծողին համար թէ Ընիկայ չը-
17 հասկընար : Ահա չատ քիչ ժա-
մանակէն եարբ Լիբանան պտղա-
բեր արտի պիտի դառնայ , ու պըտ-
ղաբեր արտը անտառ պիտի սե-
18 պուի : Ու ՚ան օրը խուլերը գիր-
քին խօսքերը պիտի լսեն , և կու-
րաց աչքերը մէկէն ու խաւարէն
19 ու մշուշէ՛ պիտի տեսնեն : Նո-
ր հեզձերը Տէրոջմով իրենց ուրա-
խութիւնը պիտի աւելցընեն , ու
Հ յղատար մարդիկները խրախճին
20 Սուրբովը պիտի ցնծան : Վասն
զի բռնաւորը պիտի վերնայ , և
ծաղր ընողը պիտի չլինայ . ու ա-
մէն անոնք որ անօրէնութեան
համար կը հսկուին , պիտի կորսուին .
21 Ընողք որ մարդը դատաստանի մէջ
յանցաւոր կը հանեն , ու խոչընդէն
Հզբաղը մէջ Ջատագովութիւն ը-
նողին համար որոգայթ կը լարեն ,
և արդարին իրաւունքը կը խափա-
22 նեն : Ընող համար Աբրահամը
փրկող Տէրը Յակոբին տանը հա-
մար այսպէս կ՚ըսէ . Յակոբ ալ-
մէն ալ պիտի չամչնայ , ու անոր
երեսը ալ պիտի չգեղնի .
23 Ա՛ռն զի երբոր տեսնէ իր տղաքը
իմ ձեռացս գործը իր մէջը , ան
սուրբ պիտի համարի իմ անունս պիտի փառաւորեն . Յակոբին Սուրբը պիտի փառաւորեն , ու Իսրայէլի Ա-
24 ստուածմէն պիտի վախնան : Նե ՚ն-
դիւով մոլորածները խոհեմութիւնը պիտի ճանչնան , ու տրտնջողները իմաստութիւն պիտի սորվին :

ԳԼ · Լ

1 Մարգարէն ապստամբները կ՚ընէ ժողովրդին՝ իրենց յոյսը Եգիպտոսի վրայ դնելնուն համար : 8 ու Ըսաուծոյ խօսքը անարգելնուն համար : 18 կը նախանշէ Ըսաուծոյ ողորմութիւնները որ իր եկեղեցիին պիտի ըլլի : 27 նաև անոր բարկութիւնը ու ժողովուրդին ապաշխարութիւնը՝ Ըսաբհասանին կործանման առեթը :

1 Վա՛յ ապստամբ տղաքներուն կ՚ըսէ
Տէրը , որ մեղք մեղքի վրայ
աւելցընելու համար իմ խորհուրդ կը-
նեն , բայց ինծմով չէ . ու դաշ-
նադրութիւն կ՚ընեն , բայց իմ Հո-

2 գիովս չէ . Որ ՚ետանդ իմ բերնիս
հարցընելու ՝ կ՚երթան Եգիպտոս
կ՚իջնեն , փարաւոնի պաշտպանու-
թեանը տակը ամրանալու ու Ե-
գիպտոսի հովանիին ապաւինելու .
3 Համար ՚ի բայց փարաւոնին
պաշտպանութիւնը ձեզի ամօթ ,
ու Եգիպտոսի հովանիին ապաւի-
նիլը չէ՛ նախատինք պիտի ըլլայ :
4 Քանզի անոր իշխանները Ցոյանիս
դացին , ու դեսպանները Հանէս
5 հասան : Ի՚ամենքը ամչցան ան ժո-
ղովուրդին պատճառովը՝ որ իրենց
օգուտ մը ընելու կարողութիւն
չունի . անիկայ չկրնար օգնութիւն
մը կամ օգուտ մը ընել , հապա
էրէնց ամօթ ու նախատինք պիտի
6 ըլլայ : Ահա բնո կրող անասուննե-
րը՝ դէպ ՚ի Հարաւ՝ նեղութեան ու
վշտաց , մատակ առիւծի և առյդ
առիւծի , էժիի ու կիպող թեւա-
ւոր օձի երկիրը կ՚երթեն . իրենց
առաջուանքը էշերու կռնակին վը-
րայ , ու իրենց գանձերը ուղտի
սապատին վրայ կը տանին անանկ
ժողովուրդի մը՝ որ էրէնց օգուտ
7 չունի : Ի՚ վասն զի Եգիպտա-
ցիք պարապ ու զուր տեղը օգ-
նութիւն կ՚ընեն . անոր համար
անոր Պարթ նասող պարծենկոտ
8 կանչեցի : Ուրեմն դնա , անոնց
առջեւը Հաբկայ տախտակի վը-
րայ գրէ , և գիրքի մէջ դրոշմէ ,
որ գալու ժամանակին յաւ-
իտենական վկայութեան համար :
9 Քանզի ՚ի Հարկայ ապստամբ ժողո-
վուրդ մըն է , ստախօս տղաքներ
են , ու Հնազանդ տղաքներ են որ Տէրո-
10 ջը օրէնքը լսել չեն ուզեր . Ի որոնք
տեսանողներուն կ՚ըսեն , Մի տես-
նէք , ու մարգարէներուն՝ Մեզի
համար ուղիղ բաներ մի՛ մարգա-
րէանաք . Համեղ շոգոգրութիւն-
ներ խօսեցէք , խաբէութիւններ
11 մարգարէացէք . Ճամբայէն կա-
քաշուեցէք , շաւիղէն խոտորեցէք ,
Իսրայէլին Սուրբը մեր առջեւէն
12 վերցուցէք : Ուստի Իսրայէլին
Սուրբը այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև
դուք սա խօսքը անարգեցիք , և
բռնութեան ու ծռութեան ա-
պաւինեցաք , ու անոնց վրայ կռո-
13 թնեցաք . Ընող համար սա անօ-
րէնութիւնը՝ բարձր պարիսպի մը
՚ի կիյնալու վրայ եղող ուռեցած
ճեղքուածքին պէս պիտի ըլլայ ձե-
ղը , որուն կործանումը կ՚անկար-
ծակի մէկ վայրկեանի մէջ կու գայ ,
14 Ու ՚ղանիկայ բրուտներու սափորին
կտորտածքին պէս պիտի կոտրէ ,
պիտի փշրէ ու պիտի չխնայէ . և
անոր կտորտանքներուն մէջը կրա-
կարանէն կրակ առնելու կամ փո-

ՃԳԼ · Լ · 1 ·

ԸՍԱՂ · ԳԳ · 7 ·

ԸԳԼ · ԽԼ · 9 · Հառ . Թ . 20 ·

ԻԳԼ · Լ · 15 ·

ԸԳԼ · Լ · 5 ·

ՂԳԼ · Լ · 1 ·

ԼԳԼ · Կա · 1 ·

ԼՃԱՂ · Գ · 5 ·

ԻԳԼ · Խ · 14 · 22 ·

ԻՄԽ · Ր · 1 ·

ՀԸՄԽ · Ե · 10 · 12 ·

ՆԵՐ · յանդիմանութիւն

ԻՃԵ · Խդ · 3 ·

ԼՍՈՂ · ՈՒԱ · ՆԱՆ

ՐԳԼ · ԺԹ · 25 · Խե · 11 · Կ · 21 · ՆՓԱ · Ր · 10 ·

ՀՆԵՐ · ՍԲԲ · ԵՒՆ ·

ՅԳԼ · ԽԲ · 7 ·

Խբ 713

ԻՐՕՐ · ԽԹ · 19 ·

ԲԳԼ · ԽԹ · 15 ·

ՓՅՈՒ · ԽՆ · 21 · ՃԵ · Թ · 14 · ՀՅՈՎ · ԼՐ · 7 · ՆԵՒՄ · Խա · 2 · ԽՐ · 2 · 20 ·

ՏԳԼ · Լա · 1 ·

ԻԳԼ · Ի · 7 · ՆԵՒՄ · Լ · 5 · 7 ·

ՂԳԼ · ՃՀ · 11 ·

ԻՆԵՒՄ · Ր · 36 ·

ՀՆԵՐ · ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐՈՒ ԲՆԱՒ

ԸՐ Օր · Ր · 15 ·

ՊՆԵՒՄ · Լ · 7 ·

ՃՆՀ · Ր · 21 ·

ԻՐ Օր · Ր · 20 · ԳԼ · 4 · ՀՀՐ 1 ·

ՆԵՒՄ · ԺՈ · 21 · ՆՀՄՒ · Ր · 12 · Է · 13 · ՄԽՐ · Ր · 6 ·

ԻՏ ԲՅՈՒ · ԻՐ · 13 · ՄԽՐ · Ր · 11 ·

ԺՄԱՂ · ԿՐ · 3 ·

ՖԳԼ · ԽԲ · 5 ·

ՀՄԱՂ · Ր · 9 · ՆԵՒՄ · ԺԲ · 11 ·

Ն · ՔՔ · ՁՔ · Իբր 713

սէն ջուր հանելու կտոր մը պիտի
15 չգտնուի : Ա՛ստ զի Եհովայ Տէրը՝
Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ՚ըսէ ·
Դ ԳԼ · է · 4 · Դ Դուք դառնալով ու հանգստա-
նալով փրկութիւն կը գտնէք , ձեր
զօրութիւնը հանդարտութեամբ ու
ապահովութեամբ կ՚ըլլայ · Ը բայց
ՀԱ տաս · իգ · 37 · 16 դուք չուզեցիք , Հապա ըսիք ,
Ո՛չ , ձի հեծնենք փախչինք · անոր
համար պիտի փախչիք · Ըսպգրն-
թաց չիչերս վրայ հեծնենք՝ ըստ ·
անոր համար ձեզ հալածողներն ալ
Ա Գէ · իգ · 8 · 17 արագընթաց պիտի ըլլան : Ա՛Պ-
Բ Օր · իբ · կուն սպառնալիքովը հազարնիդ՝
25 · լբ · 30 · հինգին սպառնալիքովը փախչիդ պի-
Ցեռ · իգ · տի փախչիք · մինչև որ լեռան դը-
10 · լուխը ըլլան պէս , ու բլուրի վրայ
18 դրօշակի պէս Թողուիք : Բայց
Տէրը կը սպասէ որ ձեզի գթա-
Թիւն ընէ , ու պիտի բարձրանայ
որ ձեզի ողորմի · քանզի Տէրը ար-
Ա Սպ · բ · դար Աստուած մըն է · Ա՛երանի ան
12 · լգ · 8 · ամենուն՝ որ անոր կը սպասեն :
Առակ · ժգ · 20 · Եբեմ · 19 Քանզի ժողովուրդը Ա՛իօնի վը-
ժէ · 7 · րայ , Երուսաղէմի մէջ պիտի բնա-
Ա ԳԼ · կե · 9 · կի · ալ բնաւ պիտի չլաս · քու ա-
դաղակիդ ձայնը Լ՚ընդէն պէս՝ շու-
տով քեզի պիտի ողորմի , զանիկայ
լսածին պէս՝ քեզի պատասխան պի-
Ն գ Թագ · իբ · 27 · տի տայ : Թէև Տէրը ձեզի Ն՚եղուս-
Սպ · ծԼ · թեան հաց և տառապանաց ջուր
2 · տայ , ո՛րու ուսուցիչներդ մէյմըն
Ն Սպ · նգ · ալ պիտի չհեռանան , հապա քու
9 · Տես Ա՛- աչքերդ քու ուսուցիչներդ պիտի
մով · բ · 11 · 21 տեսնեն : Ու երբոր ՚աջ կողմը
Ցեռ · ա · 7 · կամ ձախ կողմը խոտորելու ըլլաս ,
քու ականջներդ հետիդ մէկ խօսք
մը պիտի լսեն , որ կ՚ըսէ , Ա՛ահիկայ
է ճամբան , ասոր մէջ քալեցէք ·
Ղ ՊԿ · լ · 22 Ձ՚ըն ատներդ քու քանդակած ար-
1 · ԳԼ · բ · ծաթի կուռքերուդ ծածկոցները ու
29 · լ · 7 · Ձուլածոյ ոսկի կուռքերուդ զարդերը
պիտի պղծես · զանոնք դաշտանի լա-
Ղ Ովս · ժգ · Ի պէս պիտի նետես ; Դանոնց ամէն
8 · մէկուն պիտի բսես ; Դուրս կելի :
Ա՛Ծ · դ · 23 Ձ՚ետ Տէրը քու սերմնացած երկրիդ
36 · ա Տիմ · հունտերուն վրայ անձրև , ու
դ · 8 · երկրի արգիւնքէն հաց պիտի տայ ,
և առատ ու պարարտ պիտի ըլ-
լայ · ան օրը քու խաշիներդ բեղար-
ձակ արօտի մէջ պիտի ճարակեն :
24 Ու երկիրը գործող եղները ու է-
շերը թիով ու հնձանոցով հոտած
Կ՚ · շու- մաքուր կերակուր պիտի ուտեն :
տուածք 25 Ու մեծ կոտորածին օրը , ՚ե աշ-
ԳԼ · բ · 14 · տարակներուն կործանման ատեն ,
15 · Եզ · 3 · ՚ամէն բարձր լեռան վրայ և ամէն
բարձրացած բլուրի վրայ գետեր
՚ե ջուրի առուներ պիտի ըլլան :
26 Ու ան օրը , որ Տէրը իր ժողովուր-
ԳԼ · կ · 19 · դին վէրքը պիտի պատէ , ու ա-
30 · նոնց հարուածքին խոցը պիտի բժշկէ , ՚ե լուսնին լոյսը արեւին լոյ-

Ն · ՔՔ · ՁՔ · Իբր 713

սին պէս , ու արեւին լոյսը եօթն-
պատիկ ալելի , ու եօթը օրուան
լոյսին չափ պիտի ըլլայ ·
27 Ա՛հա Տէրոջը անունը հեռուէն
կու գայ , անոր բարկութիւնը կը
վառի ու բոցը սաստիկ է · շրթ-
Թունքները սրտմտութեամբ լե-
ցուած է , ու լեզուն մաշող կրակի
28 պէս է · Ու Ա՛անոր հոգին յոր-
Է ԳԼ · ժա · դահոս գետի պէս ՚մինչև պա-
4 · բ Թես · ռանոցը պիտի հասնի , որ ազգերը
բ · 8 · ունայնութեան մաղով մաղէ , և
՚ե ԳԼ · բ · 8 · ժողովուրդներուն կզակը սանձ
Բ ԳԼ · լե · 29 · 29 Դ՚նէք երգ ՚ընդուն՝ խոտորցընէք : Դուք
՚ե Ա՛ապ · Խբ · սուրբ տօնի մը պէսերուան պէս
4 · երգ պիտի ունենաք , ու խրայելի
Վէմին՝ ՚ետ Տէրոջը լեռը երթալու
ԳԼ · բ · 3 · համար՝ սրինգով գացողի պէս
սրտի ուրախութիւն պիտի ունե-
30 Ն՚ետ : Ե՛ւ Տէրը իր փառաւոր
Ե ԳԼ · ԽԹ · ձայնը լսել պիտի տայ , ու իր սա-
6 · տիկ բարկութեամբը և մաշող
կրակին բոցովը , հեղեղով , փո-
Ի ԳԼ · Խբ · 2 · թով ու Ի՚կարկտաւ բարկ-
ԼՐ · 19 · բով իր Ի՚երկընցած բազուկը՝ պիտի
Ի ԵՔԲ · բա- գործէին Ի՚ետ-
զուկին ԻԷ- նելը
ե ԳԼ · ժ · 5 · 31 Ա՛որովհետև Ա՛ետուրը՝ որ
24 · Ա՛երանի ամէն Ի՚ետ-
Ի ԳԼ · լե · նելուածը՝ որ Տէրը անոր վրայ պի-
36 · տի դնէ , թմբուկներով ու քնար-
Ի ԵՔԲ · անց- ներով պիտի ըլլայ · և անոր հետ
կբ՝ ԳԼ · ժա · ՚ամպամարտ պատերազմներով պիտի
15 · ԺԹ · 33 Ա՛որովհետև պատրաստուած է , անի-
16 · Բ Երեմ · է · կայ ալ Թագաւորին համար պատ-
31 · ԺԹ · 6 · րաստուեցաւ , ՚ընկոյց խորունկ
ԼՀ · ու լայնացաւ · անոր դիզը
կրակ ու շատ փայտ է , զանիկայ
Տէրոջը շունչը ծծումբի հեղեղի
պէս պիտի բռնկցընէ ·

ԳԼ · ԼԸ

1 Ա՛արդարէն կ՚անիծէ ան յիմարութիւնը՝ ո-
րով Եգիպտոսին կ՚ապաւինէին , և գԱստուած
կը մերժէին · 6 կը յորդորէ ժողովուրդը որ
գործէ գան · 8 կը յուսցնէ Ա՛ստուածի կոր-
ծանումը ·

1 Վա՛յ անոնց՝ ՚որ օգնութեան հա-
մար Եգիպտոս կ՚իջնեն , ու
Բ ձիերու կը վստահին և կառք-
երու կ՚ապաւինին , որովհետև շատ
են , ու ձիաւորներուն , որովհետև
հինա ‖ զօրաւոր են · և Խրայէլին
Սուրբին չեն նայիր Ի՚ետ Տէրը չեն
2 փնտռեր ! Բայց անիկայ ալ իմաս-
տուն է , ու չարիք կը բերէ , և Ո՚իր
խօսքերը ետ չդարձներ · ու չարե-
րուն տանը դէմ՝ և անօրէնութ-
Թիւն գործողներուն օգնութեան
3 դէմ կ՚ելլէ · Ա՛երդ Եգիպտացիք
Ի՚մարդ են և չէ թէ Ա՛աստուած ·
ու անոնց ձիերը մարմին են և

Բ Սպ · ծԽԴ · 3 · 5 ·

չէ թէ հոգի . ու երրոր Ցէբը իր ձեռքը երկնցընէ , թէ օգնու-
թիւն ընողը պիտի սահի , և թէ օգնութիւն ղտնողը պիտի խլեայ .
ու ամէնը մէկտեղ պիտի կոր-
4 սուին : Քանզի Ցէբը ինծի այս-
պէս բաւ . Հ Ջոր օրինակ առա-
ծը կամ կորնիը իր որսին հա-
մար կը դոչէ , ու երրոր հովիւնե-
րուն դունդը անոր վրայ կը ժող-
վուին , անոնց ձայնէն չվախենար ,
ու անոնց ազաղակէն չվհատիր ,
Է այնպէս ալ զօրաց Ցէբը Սիօն
լեռանը համար ու անոր բլուրին
համար պատերազմելու պիտի իջ-
5 նէ : Հ Ինչպէս որ թռչունները
Է բնէնց չ-ի-ե-ր կը ծածկեն , այնպէս
ալ զօրաց Ցէբը Երուսաղէմին
պաշտպանութիւն պիտի բնէ .
Է պիտի պաշտպանէ ու փրկէ զ-
Հ ե յ , պիտի * անցնի , ու պիտի
ազատէ :
6 Դուք ան Ը-ո-ւ-ե-ն դարձէք ,
ուսկից որ Իսրայէլի որդիքը Է տարա-
7 չար ապստամբեցան : Քանզի ան
օրը ամէն մարդ Է մէկզի պիտի նե-
տէ իր արծաթէ կուռքերը ու ոս-
կէ կուռքերը , որոնք ձեռքերնիդ
8 շինեցին ձեզի Ա մեղքի համար : Եւ
Ա ասրհ աստեղին Է սրով պիտի խյ-
նայ , բայց չէ թէ մարդու սրով .
Հայած զանիկայ անահ մէկ սուր մը
պիտի ուտէ , որ մարդու սրոր չէ .
ու անիկայ սուրին երեսէն պիտի
փախչի , և անոր երիտասարդները
9 Հարկատու պիտի բլլան : Ու Է անի-
կայ Է փախին պատճառաւը իր
† բերդը պիտի անցնի , և անոր իշ-
խանները դրօշակէն պիտի զարհու-
րին , կ ր ա ե Ցէբը , որուն կրակը
Սիօնի մէջ է , ու փուռը Երուսա-
ղէմի մէջ :

ԳԼ · ԼԲ

1 Քբհամայի թագաւորութեանը բարիքները : 9 Մարգարէն երկրին անյայտութիւնը կը նախատինի : 15 ու կը խոստանայ Ժողովուրդին զարձը ու բարեբաղդութիւնը :

1 Ա Հա – թագաւոր մը արդարու-
թեամբ պիտի թագաւորէ . ու
իշխանները իրաւունքով պիտի իշ-
2 խեն : Ու † — մարդը" հովի տեղ
պիտ՚ ըլլայ պատսպարանի պէս , ու Բ փո-
թորկին տեղ պիտ՚ ըլլայ ծածկոցի պէս ,
չոր տեղը Նգեղ ջուրի վտակներու
պէս , և ծարաւուտ երկրի մէջ մեծ
ապառաժի մը հովանիին պէս պիտի
3 բլլայ : Ու Է տեսնողներուն աչք-
երը պիտի չ չյանան , և լսողներուն
4 ականջները մտիկ պիտի բնեն : Ու
արագոգացողներուն սիրտը գիտու-
թիւն պիտի հասկընայ , և թոթո-
վախոտներուն լեզուն յստակ խօսե-
5 լու պատրաստ պիտի բլլայ : Ընդ-
դամին մէկ մարդն ալ ազնուական պի-
տի չ ըսուի , ու ազահին մէկ մարդ ալ
6 առատաձեռն պիտի չ ըսուի . Վ ասն
զի անզգամը անզգամութիւն կը
խօսի , ու անոր սիրտը անօրէնու-
թիւն կը գործէ . կեղծաւորութիւն
կ՚ընէ ու Տէրոջը վրայով ամբարշ-
տութիւն կը խօսի . անօթիին հո-
գին Ի բ-ի-ո-ւ-բ կը զրկէ , ու ծարաւա-
7 ծին խմելիքը կը հատցընէ : Եւ ա-
զահին ‖ նաբքները չար են . անի-
կայ սուտ խօսքերով աղքատները
կորսընցընելու համար նենգու-
թիւններ կը խորհի , թէև անանկը
8 արդարութեամբ խօսի : Բայց ազ-
նուաբարոյ մարդը ազնիւ բաներ
կը խորհի , ու ազնիւ բաներու վրայ
հաստատ կը մնայ :
9 Ո վ Հ անդիստ կիներ՝ լսէք ,
իմ ձայնս մտիկ բրէք . ով ան-
հոգ աղջիկներ՝ իմ խօսքիս ականջ
10 տուէք : Օրերով ու տարիներով
խռովտ Թ եան մէջ պիտի բլլաք ,
ով անհոգ կիներ . քանզի այդև-
կութը կորսուելու , հունձքի ժա-
11 մանակ պիտի չ ըլլայ : Ո վ Հանդիստ
կիներ՝ դողացէք . ով անհոգ
կիներ՝ խռովութեան մէջ ին-
կէք . հանուեցէք ու մերկ եղէք ,
ու մէջքերնիդ ո-ւ-ր կապեցէք :
12 Ցանկալի արտերուն – պտղաբեր
որթին համար § կուծքերնին պե-
13 տի ծեծէն" : Ի Իմ ժողովուրդիս
երկրին վրայ փուշ և չար պիտի
բուսանի , նաև ամէն ուրախութեան
տուներուն վրայ Ը բերկրալի քա-
14 ղաքին մէջ : Հ Քանզի պալատները
երեսէ պիտի ձգուին , աղմկայոյզ
քաղաքը պիտի Թ ողուի , բերդերը
ու պարիսպները յաւիտեան քա-
րայրներ պիտի բլլան , ցիւրեաց
զուարճութեան համար – խա-
շիներու արօտ բլլալու համար ,
15 Մինչև որ Ը վերևէն մեր վրայ Հոգի
Թափուի , ու Ի անապատը պըտ-
ղաբեր արտի դառնայ , և պտղաբեր
16 արտը անտառ համարուի : Ան ա-
տեներ անապատին մէջը իրաւունք
պիտի բնակի , ու պտղաբեր արտին
մէջը արդարութիւն պիտի հանգչի :
17 Հ Եւ արդարութեան գործը՝ խաղա-
ղութիւն , ու արդարութեան ար-
դիւնքը հանդիստ ու ապահովու-
18 թիւն պիտի բլլայ յաւիտեան : Ես
իմ ժողովրդիս խաղաղ Ա ր բնա-
կութեան մէջ , ու ապահով վրան-
ներու մէջ , և հանդարտ հանգըս-
տութեան մէջ պիտի բնակի :
19 Բայց Է կարկտան պիտի իջնէ Ա ան-
տառին վրայ , ու քաղաքը բոլորո-
20 վին պիտի խոնարհի : Երանի ձեզի
որ ամէն ջուրերու քով կը ցանէք ,

ԷՈվ · ժա · 10 : Ամալ · գ · 8 :

Ի Գլ · խր · 13 :

Ը Բ Օր · լԲ · 11 : Մաղ · գա · 4 :

Ի Մաղ · Ղէ · 40 :
* Կամ՝ խնամ · ի ·

Ի Ովս · Թ · 9 :

Ի Գլ · ր · 20 : Լ · 22 :

Լ գ Թագ · ժբ · 30 :

Ի Տես գ Թագ · ժԹ. 35 · 36 : Գլ · լԲ · 36 :

Ի Գլ · լ · 37 :

† Կամ՝ ըն-ը-դ-ն-ե-ն

– Տես Մաղ · խե · 1 , 5 : Երեմ · իգ · 5 : Ովս · գ · 5 : Ջաք · Թ · 9 :
† Կամ՝ ամէն մէկը

Ի Գլ · գ · 6 : իե · 4 :

Ի Գլ · ԼԹ · 18 : լբ · 5 · 6 :

5 լու պատրաստ պիտի բլլայ : Ընդ-
դամին մէկ մարդն ալ ազնուական պի-
տի չ ըսուի , ու ագահին մէկ մարդ ալ
6 առատաձեռն պիտի չ ըսուի . Վ ասն
զի անզգամը անզգամութիւն կը
խօսի , ու անոր սիրտը անօրէնու-
թիւն կը գործէ . կեղծաւորութիւն
կ՚ընէ ու Տէրոջը վրայով ամբարշ-
տութիւն կը խօսի . անօթիին հո-
գին Ի բ-ի-ո-ւ-բ կը զրկէ , ու ծարաւա-
7 ծին խմելիքը կը հատցընէ : Եւ ա-
զահին ‖ նաբքները չար են . անի-
կայ սուտ խօսքերով աղքատները
կորսընցընելու համար նենգու-
թիւններ կը խորհի , թէև անանկը
8 արդարութեամբ խօսի : Բայց ազ-
նուաբարոյ մարդը ազնիւ բաներ
կը խորհի , ու ազնիւ բաներու վրայ
հաստատ կը մնայ :

‖ Եբր · գոր-ծիքներըը

9 Ո վ Հ անդիստ կիներ՝ լսէք ,
իմ ձայնս մտիկ բրէք . ով ան-
հոգ աղջիկներ՝ իմ խօսքիս ականջ
10 տուէք : Օրերով ու տարիներով
խռովտ Թ եան մէջ պիտի բլլաք ,
ով անհոգ կիներ . քանզի այդև-
կութը կորսուելու , հունձքի ժա-
11 մանակ պիտի չ ըլլայ : Ո վ Հանդիստ
կիներ՝ դողացէք . ով անհոգ
կիներ՝ խռովութեան մէջ ին-
կէք . հանուեցէք ու մերկ եղէք ,
ու մէջքերնիդ ո-ւ-ր կապեցէք :
12 Ցանկալի արտերուն – պտղաբեր
որթին համար § կուծքերնին պե-
13 տի ծեծէն" : Ի Իմ ժողովուրդիս
երկրին վրայ փուշ և չար պիտի
բուսանի , նաև ամէն ուրախութեան
տուներուն վրայ Ը բերկրալի քա-
14 ղաքին մէջ : Հ Քանզի պալատները
երեսէ պիտի ձգուին , աղմկայոյզ
քաղաքը պիտի Թ ողուի , բերդերը
ու պարիսպները յաւիտեան քա-
րայրներ պիտի բլլան , ցիւրեաց
զուարճութեան համար – խա-
շիներու արօտ բլլալու համար ,
15 Մինչև որ Ը վերևէն մեր վրայ Հոգի
Թափուի , ու Ի անապատը պըտ-
ղաբեր արտի դառնայ , և պտղաբեր
16 արտը անտառ համարուի : Ան ա-
տեներ անապատին մէջը իրաւունք
պիտի բնակի , ու պտղաբեր արտին
մէջը արդարութիւն պիտի հանգչի :
17 Հ Եւ արդարութեան գործը՝ խաղա-
ղութիւն , ու արդարութեան ար-
դիւնքը հանդիստ ու ապահովու-
18 թիւն պիտի բլլայ յաւիտեան : Ես
իմ ժողովրդիս խաղաղ Ա ր բնա-
կութեան մէջ , ու ապահով վրան-
ներու մէջ , և հանդարտ հանգըս-
տութեան մէջ պիտի բնակի :
19 Բայց Է կարկտան պիտի իջնէ Ա ան-
տառին վրայ , ու քաղաքը բոլորո-
20 վին պիտի խոնարհի : Երանի ձեզի
որ ամէն ջուրերու քով կը ցանէք ,

§ Եբր · ըն-ծիքներուն վրայ պիտի ոգրան :

Ի Գլ · լգ · 13 : Ովս · Թ · 6 :

Ը Գլ · խր · 2 :
Ի Գլ · խէ · 10 :

Ը Մաղ · ՃԴ · 30 : Յաքէ · ր · 28 :
Ի Գլ · ԼԹ · 17 : լբ · 2 :

Ի Ջաք · Դ · 18 :

Ի Գլ · լ · 30 :
Լ Ջաք · ժա · 2 :

ու Ի՛նձ ան և իշուն տաքը հան * կո-
խել կու տաք" :

ԳԼ · Լ Դ

1 Եկեղեցին թշնամիներուն դէմ Աստուծոյ կա-
տարելը դատաստանները : 13 Խրախճա-
նեան պատուիրանները :

1 Ա՛յ քեզի՝ – ով կործանող՝ որ դուն
չկործանուիցար . ու վշ՛ եւ քե՛
ով յափշտակող՝ որ քեզ չյափշ-
տակեցին . Ի՞նչպոր դուն կործանե-
լը լմընցընես , քեզ պիտի կործա-
նեն . երբոր յափշտակելէն դադա-
րիս , քեզ պիտի յափշտակեն :
2 Ո՛վ Տէր՝ մեզ ողորմէ , Ի՛քեզի
կը յուսանք . ամէն առտու անոնց
զօրութիւն եղիր , ու նեղութեան
ժամանակը մեզի փրկութիւն եղիր :
3 Ազգերն ձայնէն ժողովուրդները
կը փախչին , քու բարձրանալէդ
ազգերը կը ցրուին :
4 Նէ ձեր աւարը թրթռուրին ժող-
վելուն պէս պիտի ժողվեն . անոր
վրայ՝ մարախներուն ցատկելուն
5 պէս պիտի ցատկեն : Տէրը բարձ-
րացած է , վասն զի բարձրերը կը
բնակի . Սիօնը իրաւունքով ու
6 արդարութիւնով լեցուց : Նէ քու
ժամանակներուդ հաստատութիւ-
նը — փրկութեանդ զօրութիւնը
իմաստութիւն ու գիտութիւն
պիտի ըլլայ . Ջէրովջը վախը անոր
դանձն է :
7 Ահա անոնց զօրաւորները դուրս
կ'աղաղակեն . Խաղաղութեան
դեսպանները դառնագին կու լան :
8 Ճանապհ ճամբաները ամայի եղան ,
ճամբայէն անցնող չմնաց . Դանիկայ
ուխտ աւրեց , քաղաքները կ'ա-
նարգէ , մարդը բանի տեղ չես-
9 պեր : Երկիրը սուգ կը բռնէ ու
կը նուաղի , Լիբանան ամչցաւ
— թառամեցաւ , Սարօն անա-
պատի պէս եղաւ , և Բասան ու
10 Կարմէղոս կը թօթվուին : Ի՛հիմա
պիտի երթամ՝ կ'ըսէ Տէրը , հիմա
պիտի փառաւորուիմ՝ հիմա պիտի
11 բարձրանամ : Դուք յարդով
պիտի յղանաք — մղեղ պիտի
ծնանիք . ու ձեր շունչը կրակի
12 պէս ձեզ պիտի ուտէ : Նէ ժողո-
վուրդները կիրի այրուելուն պէս
պիտի ըլլան . անոնք կրակի մէջ՝
կարատած փուշերու պէս պիտի
13 այրին : Ով հեռու եղողներ՝ իմ
րրածս լսեցէք . ու մօտ եղողներ՝
14 իմ զօրութիւնս գիտցէք : Սիօնի
մէջ մեղաւորները կը վախնան ,
կնճռաւորները դող կը բռնէ :
Մեզմէ ով պիտի բնակի մաշող
կրակին մէջ . մեզմէ ով պիտի
բնակի յաւիտենական բոցերուն
15 մէջ : Ի՛արդարութեամբ քալո-
ղը և ուղղութիւն խօսողը , ա-
նիրաւութեան շահը մերժողը ,
կաշառք առնելէն ձեռքերը թօթ-
վողը , արիւնահեղութեան խօսքէն
չլսելու համար ականջները դոցո-
ղը , ու չարութիւնը չտեսնելու-
16 համար աչքերը գոցողը , Ընիկայ
բարձրերը պիտի բնակի , անոր
բերդը ամուր վէմերու վրայ պիտի
ըլլայ . անոր հաց պիտի տրուի ,
— անոր ջուրը անպակաս պիտի
17 ըլլայ : Քու աչքերդ թագաւորը
իր վայելչութեամբը պիտի տես-
նեն , անոնք հեռաւոր երկիր պիտի
18 նային : Քու սիրտդ վախերը պիտի
մտածէ . Ո՞ւր է գրիչը , ո՞ւր է
կշռողը , ո՞ւր է աշտարակները գր-
19 ողը : Դուն պիտի չտեսնես ան
խիստ ժողովուրդը , Ի գժուարիմաց
ու անծանօթ լեզու ունեցող ժո-
ղովուրդը , Ի որ ականիսօս ու անի-
20 մանալի լեզու խօսողը : Մեր
տօնահանդէսի քաղաքին՝ Սիօնին նայէ . քու աչքերդ Ե-
րուսաղէմը պիտի տեսնեն , Էջ-
հանգիստ բնակարան մը — չխախ-
տուելու վրան մը , որուն ցիցերը
յաւիտեան պիտի չհանուին ,
ու չուաններուն բնաւ պիտի չկտրին :
21 Հապա հոն փառաւորեալ Տէրը
պիտի ըլլայ մեզի լայնատարած
գետերու — վտակներու տեղ , ուր
որ թիավարող նաւ պիտի չմտնէ ,
և անկէ մեծ նաւ պիտի չանցնի :
22 Քանզի մեր դատաւորը Տէրն է ,
մեր Յօրէնադիրը Տէրն է , Մեր
թագաւորը Տէրն է ; անիկայ մեզ
պիտի ազատէ :
23 Քու չուաններդ թուլցան , ի-
րենց կայմին խարիսխը չկրցան հաս-
տատ քռնել , առագաստը չկրցան
բանալ . ան ատենը մեծ աւար
բաժնուիցաւ , մինչև անդամ կա-
24 զերը աւաբ առին : Ու հոն բնա-
կողը պիտի չըսէ Թէ Հիւանդ եմ .
Հոն բնակող ժողովուրդին անօ-
րէնութիւնը պիտի թողուի :

ԳԼ · Լ Դ

1 Ան գտաստանները՝ որոնցմով Աստուած իր
եկեղեցիին համար վրէժխնդրութիւն պիտի բե-
րէ : 11 Եկեղեցին թշնամացը կործանու-
մէ : 16 Ան մարգարէութիւններուն ատե-
նը :

1 Ո՛վ ազգեր՝ – մօտեցէ՛ք որ լսէք ,
ով ժողովուրդներ՝ ականջ
տուէ՛ք . Երկիրը ու անոր լիու-
թիւնը , աշխարհը ու անոր բոլոր
բնակիչները Թող մտիկ բնեն :
2 Վասն զի Տէրոջը բարկութիւնը ա-
մէն ազգերուն վրայ , ու սրտմտու-
թիւնը անոնց բոլոր զօրքերուն վր-
այ է . անիկայ զանոնք նզովեց ,

Ն · Բ · Գ · Խբ 713

ու Ի՛նձ ան և իշուն տաքը հան * կո-
խել կու տաք" :

Ի Գլ · Լ · 24 : * Եբր · կը խրկէ զ :

– Գլ · խա · 2 : Ամբ · բ · 8 :

Բ Յայտ · ժգ · 10 :

Ե Գլ · իե · 9 :

Ը Յայտ · դե · 9 :

Ժ Դատ · ժբ · 18 , 37 :

Ա Դատ · ե · 6 :

Բ Դ Թագ · ժբ · 14 – 17 :

Ը Գլ · իգ · 4 :

Ի Սպ · ժբ · 5 :

Ա Սպ · ե · 14 : Գլ · ծթ · 4 :

† Կամ՝ Բաբելոնացիներն ալ :

Ի Գլ · Թ · 18 :

Ղ Բ · Թագ · 1 :

Ի Սպ · ժե · 2 : իգ · 4 :

Ն · Բ · Գ · Խբ 713

Ա Պտ · Ա Թ · 37 :

Ա Կոր · ա · 20 :

Ե գ Թագ · ժԹ · 32 :

Ի բ Օր · Խբ · 49 , 50 : Եբմ · ե · 15 :

Ղ Սպ · Խբ · 12 :

Ե Սպ · իգ · 5 : ծԹ · 1 , 2 :

Ա Գլ · ւե · 33 : ծգ · 2 :

Ա Ցակ · գ · 12 :

Ղ Սպ · ՀԹ · 18 :

Ա Եսթ · ծ · 20 :

– Սպ · Լ · 1 :

Բ Բ Օր · լբ · 1 :

† Եբր · ահ բառիդ :

3 զանոնք սպանման մատնից ։ Եւ անոնց սպանուածները պիտի նեւտուխ, ու ‡ անոնց դիակներէն զիշ հոտ պիտի ելլէ, և անոնց արիւնէն
4 լեռները պիտի հալին ։ Ու ձորերը կիզիքին բոլոր զօրքերը պիտի հալին, ու երկիրը † մագաղաթի պէս պիտի գալարի. Նաև անոր բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին, ինչպէս որ տերեւը սրճէնն կը թափի, ու ինչպէս որ † նո՛ւզ թզենիէն կը թափի։
5 Քանզի ըմ՛ սուրս երկինքի մէջ արբեցած է. ահա ՚Եդովմի վրայ ու իմ նզոված ժողովուրդիս վրայ դատաստան ընելու պիտի իջնէ։
6 Տէրոջը սուրը արիւնով լեցուած է — ճարպով եղռուած է, գառներուն և նոխազներուն արիւնովը — խոյերուն երիկամնոց ճարպովը. քանզի † Տէրը Բոսրայի մէջ զոհ ունի, ու Եդովմի երկրին
7 մէջ մեծ սպանդ։ Եւ անոնց հետ պիտի իյնան միեղջիւրները, ու զուարակները ցուլերուն հետ. և անոնց երկիրը արիւնով պիտի դիւռնայ, ու անոնց հողը ճարպով
8 պիտի պարարտանայ։ Քանզի Տէրոջը † վրէժխնդրութեան օրը — Սիոնի վէճին համար հատուցման
9 տարին է ։ Եւ անոր գետերը՝ ձիւթի, ու հողը ծծումբի պիտի դառնայ. և անոր երկիրը վառած
10 ձիւթի պիտի ըլլայ. Գիշեր ու ցորեկ պիտի չմարի. Անոր ծուխը յաւիտեան պիտի ելլէ։ և † դարէ՛ի դար աւերակ պիտի մնայ. յաւիտեանս յաւիտենից անկէ անցնող
11 պիտի չըլլայ ։ Հապա զանիկայ հաւալուններն ու ոզնիները պիտի ժառանգեն. և հոն բաքլահաւը ու ագռաւը պիտի բնակի։ ու հոնոր վրայ դատարկութեան լարը և ունդութեան կշիռը պիտի քաշուի։
12 Ընոր ազնուականները թագաւորութեան պիտի կանչեն, բայց հոն հէնք պիտի չգտնուի. ու անոր բոլոր իշխանները պիտի ոչնչանան։
13 Եւ ‡ անոր պալատներուն մէջ փուշեր, — անոր պարիսպներուն վրայ եղինճ ու եկեղ պիտի բուսնի. և † շագալներու բնակարան — ջայլամներու գաւիթ պիտի ըլլայ։
14 Եւ վայրենի կատուները բարձնեղուն պիտի հանդիպին, ու այծամարդները իրարու ձայն պիտի տան, և յաւիտեանները հոն պիտի հանգչին, ու հանգիստ իրենց հանի։
15 դիտա տեղ պիտի դանուի, հոն նետ ձգը իր ըղձը պիտի շինէ, ու հաւկիթ պիտի ածէ, և իր ձագերը պիտի հանէ, ու իր հովանիին տակը — հաւաքէ պիտի իմանաք. և ուրուրները հոն պիտի ժողով ըլլան ամէն
16 մէկը իր ընկերին հետ ։ ‡ Տէրոջը դիրքին մէջը փնտռեցէք ու կարդացէք. անոնց մէկը պիտի չպակսի. մէկուն ընկերը պակաս պիտի չըլլայ. վասն զի իր բերանը հրամայեր է, ու իր Հոգին պիտի ժողվէ։
17 Ու զանոնք ։ Եւ ինքը անոնց համար վիճակ ձգեր է, ու իր ձեռքը զանոնիկայ լարով բաժներ է անոնց. զանոնիկայ յաւիտեան պիտի ժառանգեն, գարէ՛ի դար անոր մէջը պիտի բնակին։

ԳԼ · Լ Ե

1 Քրիստոսի թագաւորութեան ուրախալի կերպով ծագիլը ։ 3 Տկարները կը քաջալերուին աւետարանին արտօնութիւններով ։

1 — Ա՛նապատը ու չոր երկիրը † պիտի ուրախանայ. և անբնակ երկիրը պիտի ցնծայ ու շուշանի պէս
2 պիտի ծաղկի ։ Ընդարմ ըղձրոմկին պիտի ծաղկի, և ցնծութեամբ ու երգերով պիտի ուրախանայ. անոր պիտի տրուի Լիբանանին փառքը, Կարմելոսին ու Սարոնին վայելչութիւնը. անոնք Տէրոջը փառքը՝ մեր Աստուծոյն վայելչութիւնը պիտի տեսնեն։
3 † Թուլցած ձեռքերը ուժովցուցէք, ու դողդոջուն ծունկերը զօրացուցէք. Թուլասիրտներուն ըսէք ։ Ուժովցէք, մի վախնաք. ահա ձեր Աստուածը վրէժխնդրութիւնով — Աստուծոյ հատուցումը կու գայ. անիկայ պիտի գայ
5 ու ձեզ ազատէ։ Ընդ ատեն † կոյրերուն աչքերը պիտի բացուին, ու † խուլերուն ականջները պիտի բացուին ։
6 Յուին ։ Ընդ ատեն ‡ կաղը եղջերուի պէս պիտի ցատկրտէ, ու † համրին լեզուն օրհնութիւն պիտի երգէ. քանզի անապատի մէջ ‡ ջուրեր, ու անբնակ երկրի մէջ հեղեղներ պիտի բղխին ։ Եւ խորշակահար երկիրը լիճի պիտի դառնայ, ու ծարաւուտ երկիրը ջուրի աղբիւրներ պիտի բլլայ. Ե՛ն գայլերուն պառկած բնակարանը եղէգի ու կնիւնի դաւիթ պիտի
8 ըլլայ ։ Եւ հոն պողոտայ ու ճամբայ պիտի ըլլայ, որ անիկայ սուրբ ճամբայ պիտի կոչուի. † անկի պիղծ մէկը պիտի չանցնի, հապա անիկայ անոնց համար պիտի ըլլայ. ան ճամբան մէջ քալողը, ու յիմարը
9 չերը — պիտի չմոլորին ։ ‡ Հոն առիւծ պիտի չըլլայ, ու անոր վրայ պատառոտող գազան պիտի չելլէ, ‡ հոն պիտի չգտնուի. հապա փրկուածները հոն պիտի քալեն ։
10 Ու ‡ Տէրոջը փրկածները պիտի դառնան, ու երգերով Սիոն պիտի գան, և անոնց գլխուն վրայ յաւիտենա-

---

ն · ք · գէ · Բբ 713

‡ Յովէլ · բ · 20 ։

ք Յոգ · ծը · 26 ։ Եզեկ · լբ · 7 ։ 8 ։ Յովէլ · բ · 31 ։ գ · 15 ։ Մատ · իգ · 29 ։ բզկտ · գ · 10 ։

† Յայտ · գ · 14 ։

‡ Գէն · ժգ · 12 ։

† Յայտ · գ · 13 ։

‡ Եբրեմ · իգ · 10 ։

† Եբրեմ · խթ · 7. եզ ։ Մատ · ա · 4 ։

† Գէն · կգ · 1 ։ Եբրեմ · խթ · 13 ։ Սոփ · ա · 7 ։

‡ Կա՛մ վայրենի ցուլերը ։

† Գէն · կգ · 4 ։

‡ Տես բՕր · իթ · 23 ։

† Յայտ · ժգ · 11 ։ ժբ · 18 ։ ժթ · 3 ։

† Մատ · ա · 4 ։

‡ Գէն · ժգ · 23 ։ Մաթ · բ · 14 ։ Յայտ · ժբ · 2 ։

‡ գ Թագ · խ · 13 ։ Ողբ · բ · 8 ։

† Գէն · լբ · 18 ։ Ովս · իթ · 6 ։

‡ Գէն · ժգ · 21, եզ ։

ն · ք · գէ · Բբ 713

‡ Մատ · գ · 16 ։

— Գէն · ծե · 12 ։

† Կա՛մ · ա · նոնց համար պիտի

‡ Գէն · լբ · 15 ։

‡ Յոբ · գ · 3 ։ Երբ · ժբ · 12 ։

† Գէն · իթ · 18 ։ լբ · 3 ։ 4 ։ խբ · 7 ։ Մատ · իթ · 27, եզ ։ ժա · 5 ։ ժբ · 22 ։ ի · 30 ։ եզ ։ իա · 14 ։ Յոե · ի · 6 ։ 7 ։

† Մատ · ժա · 5 ։ Մրկ · է · 32 ։ եզ ։

‡ Մատ · ժա · 5 ։ ժե · 30 ։ իա · 14 ։ Յոե · է · 8 ։ 9 ։ Գոր · գ · 2 ։ եզ ։ բ · 5 ։ ժգ · 8 ։ եզ ։

† Գէն · լբ · 4 ։ Մատ · ի · 32 · 33 ։ ժբ · 22 ։ ժե · 30 ։

‡ Գէն · իա · 13 ։ իգ · 19 ։ Յոե · է · 38 ։ 39 ։

† Գէն · լէ · 13 ։

† Գէն · ԺԲ · 1 ։ Յովէլ · գ · 17 ։ Յայտ · իա · 27 ։

† Գէն · իգ · 6 ։ Գէն · ժա · 9 ։ Եզեկ · լդ · 25 ։

‡ Գէն · ժա · 11 ։

կան ուրախութիւն պիտի ըլլայ · անոնք ցնծութիւն ու ուրախութիւն պիտի առանան , և Տրտմութիւնը ու հեծութիւնը անհետ պիտի հեռանայ ։

ԳԼ · ԼԶ

1 Անեղբերիմ թագաւորը Ցուդայի վրայ կը յարձակի ։ 4 Ռափսակ Անեղբերիմէն խրատ կուտայ ։ Տարտղնուից յորդորանքներով ժողովուրդը ապաշաւելու կը դրդուի ։ 22 Անոր խօսքերը Եզեկիային կը պատմուին ։

713 1 Եւ եղաւ որ Եզեկիա թագաւորին չորեքտասաներորդ տարին Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը Ցուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ եկաւ , ու զանոնք առաւ ։ 2 Նոյնպէս առաւ ։ Եւ Ասորեստանի թագաւորը Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա թագաւորին . ու անիկայ թափիչէ ադաբակին ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ կայնեցաւ ։ 3 Եւ Քեղկիայի որդին Եղեակիմ՝ պալատին հազաբապետը ու Սերնա ատենադպիրը ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Ցովաք անոր կուգան ։

4 Եւ Ռափսակ անոնց բաւ , Եզեկիային ըսէք , Մեծ թագաւորը՝ Ասորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Ի՞նչ է աս յոյսը՝ որուն 5 դուն կ'ապաւինիս . Դուն , ըսիր , Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ , բայց շեմ ունի քի խօսքեր են . Հիմա որո՞ւն ապաւինելով՝ ինծմէ ապստամբեցար ։ 6 Ահա դուն Եգիպտոսին ապաւինեցար , որ եղէգ ցուպին Եգիպտոսին ապաւինեցար , որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթնի , ձեռքը պիտի մտնէ ու զանիկայ պիտի ծակէ ։ Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողներուն այնպէս է ։ 7 Բայց թէ որ ինծի ըսես թէ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ապաւինինք , ասիկա՞ ան չէ՞ , որուն բարձր տեղիները ու սեղանները Եզեկիա վերցուց , և Ցուդային ու Երուսաղէմին բաւ , Ասկէ առ սեղանիս պիտի հեռանայ ։

8 Արդ ես երկրպագուհիւն ըրէք ։ Ու հիմա իմ տիրոջս Ասորեստանի թագաւորին հետ հաշտուէ՛ , ու քեզի երկու հազար ձի տամ , թէ որ դուն քու կողմնակդ անոնց վրայ 9 հեծնողներ դնելու կարող ես ։ Եւ իմ տիրոջս պիտի պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել , որ դուն կառքերու ու ձիերու համար Եգիպտոսին կ'ապաւինիս ։ 10 Եւ հիմա ես երկրիս վրայ արդեօք առանց Եհովային հետ՝ զանիկայ աւերելու համար . Ինծի Եհովան բաւ , Ես երկրին վրայ ելիր ու զանիկայ աւերէ ։

11 Ու Եղիակիմ , և Սերնա , ու Ցովաք Ռափսակին ըսին , Ըրնորհք ըրէ , քու ծառաներուդ հետ †Ասորերէն խօսէ , քանզի մենք կը հասկըննանք , ու մեզի հետ Երբայերէն մի՛ խօսիր որ պարսպին վրայ 12 եղող ժողովուրդը լսէ ։ Բայց Ռափսակ բաւ , Միթէ աս խօսքերը խօսելու համար իմ տէրս զիս քու տիրոջդ ու քեզի՞ դրկեց . չէ՞ որ աս մարդիկներուն ալ՝ որոնք պարսպին վրայ կը նստին ձեզի հետ իրենց ապրը ուտելու , ու իրենց միզը խմելու ։

13 Եւ Ռափսակ ոտք եկաւ , ու մեծ ձայնով մը Երբայերէնէն աղաղակեց ու բաւ , Մեծ թագաւորին՝ Ասորեստանի թագաւորին խօսքերը 14 մտիկ ըրէք · Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ · Եզեկիա ձեզ չխաբէ , քանզի անիկայ չկրնար ձեզ ազատել 15 ու՛ղ ։ Ու Եզեկիա ձեզ Եհովային չյուսացընէ՝ ըսելով , Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ , ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի ։ 16 Եզեկիային մտիկ մի ընէք , քանզի Ասորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք ու ինծի ելէք . Ե՛ւ ամէն մարդ իր որթէն՝ ու ամէն մարդ իր թզենիէն ուտէ , և ամէն մարդ իր 17 ջրհորին ջուրէն խմէ , Մինչև որ ես գամ , ու ձեզ ձեր երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու երկիր մը 18 տանիմ ։ Զգլայ որ Եզեկիա ձեզ դլեհ հանէ՝ ըսելով , Եհովան մեզ պիտի ազատէ ։ Միթէ ազգաց աստուածները Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն ամէն մէկը իր երկիրը 19 կերր ազատե՞ց ։ Եմաթի ու Արփաթի աստուածները ո՞ւր են ։ Սեփարուիմի աստուածները ո՞ւր են . Միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս 20 ազատեցի՞ն ։ Ա՛ն երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց , որ Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ ։

21 Ու անոնք լուռ կեցան , և ոեւոր ամենեին պատասխան մը չտուին . քանզի թագաւորը հրամայեր էր՝ ըսելով , Անոր պատասխան մի՛ տաք ։

22 Ու Քեղկիային որդին Եղեակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սերնա ատենադպիրը ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Ցովաք հանդերձներն պատռած՝ Եզեկիային գացին , ու Ռափսակին խօսքերը անոր պատմեցին ։

ԳԼ · ԼԷ

713 1 Եւ եղաւ որ Եզեկիա թագաւորը լսելով՝ իր հանդերձները պատռեց , ու քուրայ հագաւ , ու տունը Եհովային մտաւ ։ 2 Ու Եղեակիմ պալատին հազարապետը ու Սերնա ատենադպիրը ու յիշատակաց դպիրներուն Ասափի որդին Ցովաքը անոր քուրայ հագուած՝ Եսայի մարգարէին՝ Ամոսին որդիին կողմը գացին ։ 3 Ու անոր ըսին , Եզեկիա կ'ըսէ , Այս օրը նեղութեան ու յանդիմանութեան և անարգանաց օր է . որովհետև զաւակները ծնելու մերձեցեր են , բայց ծնանելու զօրութիւն չկայ ։ 4 Գուցէ Եհովան քու Աստուածդ լսէ Ռափսակին խօսքերը՝ զոր իր տէրը՝ Ասորեստանի թագաւորը զրկեց՝ որ կենդանի Աստուածը նախատէ , ու Եհովան քու Աստուածդ լսած խօսքերուդ համար զանիկայ յանդիմանէ ։ Ուրեմն ասոնց համար որ մնացեր են՝ աղօթք ըրէ ։

5 Ու Եզեկիա թագաւորին ծառաները Եսայիի եկան ։ 6 Եսայի անոնց ըսաւ , Ձեր տէրոջը ըսէք , Եհովան այսպէս կ'ըսէ , Մի՛ վախնար այն խօսքերէն՝ զորս լսեցիր , որոնցմով Ասորեստանի թագաւորին ծառաները զիս հայհոյեցին ։ 7 Ահա ես հոգի մը պիտի դնեմ անոր մէջ , ու լուր պիտի լսէ , ու իր երկրին դառնայ , ու իր երկրին մէջ սուրով պիտի սպանանեմ զանիկայ ։

8 Ռափսակ դարձաւ , ու Լաքիսէն քաշուած Լիբնայի դէմ պատերազմող Ասորեստանի թագաւորը գտաւ ։ Վասն զի լսեր էր որ Եթովպացի Թիրհակա իր դէմ պատերազմելու ելեր է ։ 9 Ու լսելով անոր վրայ՝ որ ըսին , Ահա Եթովպիոյ Թագաւորը Թիրհակա քեզի դէմ ելաւ պատերազմելու , նորէն դեսպաններ Եզեկիայի ղրկեց՝ ըսելով , 10 Այսպէս խօսեցէք Եհովայի թագաւորին Եզեկիայի ըսելով , Թող քու Աստուածդ՝ որուն վրայ դուն կը յուսաս , չխաբէ քեզ՝ ըսելով , Երուսաղէմ Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի ։ 11 Ահա դուն լսեցիր Ասորեստանի թագաւորներուն բոլոր երկիրներուն ընելիքը՝ որ զանոնք սրբեցին , ու դուն պիտի ազատուի՞ս ։ 12 Ազգերը՝ որոնք իմ հարքս կորսնցուցին՝ Գոզանը , Խարանը , Հռետսեփը , Թեղասարայիմ բնակող Եդենացիները՝ միթէ անոնց աստուածները ազատեցի՞ն ։ 13 Ո՞ւր է Եմաթի թագաւորը , Արփադի թագաւորը , Սեփարուիմ քաղաքին , Հենայի , Իւայի թագաւորը ։

14 Եզեկիա դեսպաններուն ձեռքէն նամակը առաւ , ու կարդաց , ու Եհովային տունը ելաւ , ու Եզեկիա զանիկայ Եհովային առջեւ բացաւ ։ 15 Ու Եզեկիա Եհովային աղօթք ըրաւ՝ ըսելով , 16 Ով զօրաց Եհովա Իսրայէլի Աստուած՝ որ քերովբէացւոց վրայ կը բնակիս , դուն միայն ես երկրի բոլոր թագաւորութեանց Աստուածը . դուն երկինքն ու երկիրը ստեղծեր ես ։ 17 Ով Եհովա , ականջդ դիր ու լսէ ։ Ով Եհովա , աչքերդ բա՛ց ու տե՛ս , ու Սենեքերիմին խօսքերը լսէ՝ զոր զրկեց՝ որ կենդանի Աստուածը նախատէ ։ 18 Արդարև , ով Եհովա , Ասորեստանի թագաւորները բոլոր երկիրները ու անոնց երկիրները աւերեցին , 19 ու անոնց աստուածները կրակի մէջ ձգեցին , վասն զի անոնք աստուածներ չէին , հապա մարդկան ձեռքի գործ՝ փայտ ու քար , ուստի զանոնք կորսնցուցին ։ 20 Հիմա ով Եհովա մեր Աստուած , մեզ անոր ձեռքէն ազատէ՝ որ բոլոր երկրի թագաւորութիւնները գիտնան թէ դուն միայն Եհովան ես ։

21 Ու Եսայի Ամոսին որդին Եզեկիայի ղրկեց՝ ըսելով , Իսրայէլի Եհովան Աստուածը այսպէս կ'ըսէ , Որովհետև Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորին համար աղօթք ըրիր , 22 Եհովան անոր վրայ այս խօսքը խօսեցաւ ։

Կոյսը՝ Սիոնի դուստրը՝
քեզ արհամարհեց , քեզ ծաղրեց ։
Երուսաղէմի դուստրը
գլուխը շարժեց քու ետեւէդ ։

23 Զո՞ւր ես նախատեցիր ու հայհոյեցիր ։
Ո՞ւմ վրայ ձայնդ բարձրացուցիր ,
ու աչքերդ վերամբարձ ըրիր ։
Իսրայէլի Սրբոյն վրայ ։

24 Քու սպասաւորներուդ ձեռքով նախատեցիր Տէրը ,
ու ըսիր , Իմ կառքերուս բազմութեամբ
ես լերանց գագաթը ելայ ,
Լեռնաշխարհին ծայրերը ,
անտառին բարձր ծառերը կտրեցի ,
անոր ընտիր նոճիները ,
ու մայրի ծառերը ։
Ես անոր ամենաբարձր հանգրուանը ելայ ,
անոր պարտէզին անտառը ։

25 Ես փորեցի ջուրեր ու խմեցի ,
ու իմ ոտքիս ներբանովս
Եգիպտոսի բոլոր գետերը չորցուցի ։

26 Միթէ չլսեցի՞ր
որ հեռուէն ըրի զայն ,
հնուց ի վեր ստեղծեցի զայն ,
հիմա կատարեցի զայն ,
որ դուն պատերը աւերակ կոյտեր ընես ,
ու ամրոցները քարուքանդ ։

27 Անոնց բնակիչները զօրաւոր ձեռքով
սարսափեցան ու ամչցան ,
դաշտի խոտ ու կանաչ ,
տանիքներու խոտ ,
ու հասկ չբուսած դաշտ եղան ։

28 Բայց ես քու նստելդ ,
ու ելլելդ ու գալդ գիտեմ ,
ու իմ դէմ կատղելդ ։

29 Իմ դէմ կատղելդ ու հպարտութիւնդ
ականջներուս հասաւ ,
ուստի քու քթիդ մէջ քաշս դնելով ,
ու բերանդ սանձս դնելով ,
քեզ դարձուցի այն ճամբէն՝ որով եկար ։

30 Ու քեզի նշան մը ըլլայ ,
Այս տարի՝ ինքնին բուսածը պիտի ուտէք ,
երկրորդ տարի՝ ինքնին բուսածը ,
երրորդ տարի՝ սերմանեցէք ու հնձեցէք ,
ու խաղողի պարտէզներ տնկեցէք ,
ու անոնց պտուղը կերէք ։

31 Ու Յուդայի տունին մնացեալները՝
որ ազատեր են ,
նորէն վար պիտի արմատանան ,
ու վերէն պտուղ պիտի տան ։

32 Վասն զի Երուսաղէմէն մնացորդ պիտի ելլէ ,
ու Սիոն լերնէն ազատեալներ ։
Զօրաց Եհովային նախանձախնդրութիւնը
զայն պիտի կատարէ ։

33 Ուստի Եհովան Ասորեստանի թագաւորին համար այսպէս կ'ըսէ ,
Ան այս քաղաքը պիտի չմտնէ ,
հոն նետ պիտի չձգէ ,
վահանով դէմ պիտի չգայ ,
ու անոր դէմ պատնէշ պիտի չշինէ ։

34 Ինքը ուր եկաւ՝ նոյն ճամբէն պիտի դառնայ ,
ու այս քաղաքը պիտի չմտնէ ,
Եհովան կ'ըսէ ։

35 Վասն զի ես այս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ ու ազատեմ
հանուն ինծի ու հանուն իմ ծառայ Դաւիթիս ։

36 Ու Եհովային հրեշտակը ելաւ ,
ու Ասորեստանի բանակին մէջ հարիւր ութսունհինգ հազար մարդ զարկաւ ։
Ու երբ առտուն կանուխ վեր կացան ,
ահա ամէնքն ալ մեռած դիակներ էին ։

37 Ուստի Ասորեստանի թագաւորը Սենեքերիմ գնաց ,
ու դարձաւ ու Նինուէ բնակեցաւ ։

38 Ու եղաւ որ երբ իր Նեսրոք կռանին տունը կը երկրպագէր ,
իր որդիները Ադրամելէք ու Սարասար զանիկայ սրով զարկին ,
ու Արարատ երկիրը փախան ։
Ու անոր տեղ իր որդին Եսարհադոն թագաւորեց ։

ԳԼ · ԼԸ

1 Եզեկիա հիւանդանալով՝ մահուան կը մօտենայ ։ 4 Ան Եհովայէն կ'աղաչէ , ու կ'ապաքինի ։ 7 Նշան մը կը տրուի անոր ։ 9 Եզեկիա իր հիւանդութեան ատեն ունեցած զգացումները կը պատմէ ։ 21 Ան կը հրամայէ որ թուզի խտոց մը դնեն անոր վէրքին վրայ ։

713 1 Այդ օրերը Եզեկիա մահուան հիւանդացաւ ։ Ու Ամոսին որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ , ու ըսաւ անոր , Եհովան այսպէս կ'ըսէ , Տունդ կարգադրէ ։ Վասն զի դուն պիտի մեռնիս , ու պիտի չապրիս ։ 2 Ուստի Եզեկիա երեսը պատին դարձուց ու Եհովային աղօթք ըրաւ՝ ըսելով , 3 Աղաչեմ , ով Եհովա , յիշէ՛ թէ ես ճշմարտութեամբ ու սրտի կատարեալ սիրով քու առջեւդ կ'երթայի , ու քու աչքիդ առջեւ բարի եղածը կ'ընէի ։ Ու Եզեկիա դառնապէս լացաւ ։

4 Ու Եսայիի Եհովային խօսքը եկաւ՝ ըսելով , 5 Գնա՛ ու Եզեկիայի ըսէ , Քու հայրդ Դաւիթին Եհովան Աստուածը այսպէս կ'ըսէ , Քու աղօթքդ լսեցի , քու արտասուքներդ տեսայ ։ Ահա քու օրերդ տասնհինգ տարի կ'աւելցնեմ ։ 6 Ու քեզ ու այս քաղաքը՝ Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ ։ Ու այս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ ։ 7 Ու քեզի համար Եհովայէն այս նշանը պիտի ըլլայ , որ Եհովան այս խօսքը՝ զոր խօսեցաւ , պիտի կատարէ ։ 8 Ահա Ահազի աստիճանին վրայ՝ որ արեգակը անոր վրայ իջած է՝ տասը աստիճան ետ պիտի դարձնեմ ։ Ուստի արեգակը տասը աստիճան ետ դարձաւ՝ անոր իջած աստիճանին վրայ ։

9 Ուրիայի թագաւորին Եզեկիայի գրուածը՝ երբ հիւանդացաւ ու իր հիւանդութենէն ապրեցաւ ։

10 Ես ըսի , Օրերուս կիսուն
Մահարանի դռներուն պիտի երթամ ։
Մնացեալ տարիներէս զրկուեցայ ։

11 Ես ըսի , Պիտի չտեսնեմ Եհովան ,
Եհովան կենդանիներու երկրին մէջ ։
Մարդ պիտի չտեսնեմ
աշխարհի բնակիչներուն մէջ ։

12 Իմ բնակարանս հովիւի վրանի պէս
քակուեցաւ ու վրաս վերցուեցաւ ։
Գործաւորի պէս
իմ կեանքս փաթթեցի ։
Ան զիս հիւսոցին պիտի կտրէ ։
Օրէն գիշեր զիս պիտի վերջացնես ։

13 Մինչև առտու հանդարտեցայ ։
Ան ինծի պէս ոսկորներս կը խորտակէ ։
Օրէն գիշեր զիս պիտի վերջացնես ։

14 Ես կռունկի պէս կամ ծիծեռնակի պէս կը ճռուողէի ,
աղաւնիի պէս կը հեծեծէի ։
Աչքերս վերէ նայելէ յոգնեցան ։
Տէ՛ր , ես նեղութեան մէջ եմ ,
ինծի հանդարտութիւն ըրէ՛ ։

15 Ի՞նչ ըսեմ ես ։
Ան ինծի խօսեցաւ ,
ու ինքն ալ զայն կատարեց ։
Իմ հոգիիս դառնութեան մէջ
ամբողջ տարիներս պիտի քալեմ ։

16 Տէ՛ր , ասոնցմով մարդիկ կ'ապրին ,
ու ասոնց բոլորովին իմ հոգիիս կեանքը կայ ։
Ուստի զիս առողջացուցիր ,
ու կեանքս ապրեցուցիր ։

17 Ահա հանդարտութեան համար
դառնութիւնս շատ դառնացաւ ։
Բայց դուն իմ հոգիս սիրով փրկեցիր
կորստեան փոսէն ,
վասն զի իմ մեղքերս ետեւդ նետեցիր ։

18 Վասն զի Մահարանը քեզ չի գոհացներ ,
մահը չի փառաբաներ քեզ ,
ու անոնք՝ որ փոսը կ'իջնեն ,
ճշմարտութեանդ չեն յուսար ։

19 Կենդանի , կենդանի՝ ան քեզ կը գոհանայ ,
ինչպէս ես այսօր կ'ընեմ ։
Հայրը որդիներուն
քու ճշմարտութիւնդ պիտի գիտցնէ ։

20 Եհովան զիս ազատելու է ։
Ուստի մենք իմ երգերս
Եհովային տան մէջ
կենդանութեան բոլոր օրերը պիտի նուագենք ։

21 Եսայի ըսած էր , Թուզի խտոց մը առէք ,
ու վէրքին վրայ դրէք ,
որպէսզի ապրի ։

22 Եզեկիա ալ ըսած էր , Ի՞նչ է նշանը՝
որ Եհովայի տունը պիտի ելլեմ ։

ԳԼ · ԼԹ

1 Բաբելացի դեսպանները Եզեկիայի կ'երթան ։ 3 Եսայի անոր կը յանդիմանէ ։ 5 Ան կը պատմէ անոր Եհովային խօսքը ։ 8 Եզեկիա Եհովային խօսքը կ'ընդունի ։

713 1 Այդ ատեն Բաղադանի որդին Մերովդաքբաղադան Բաբելացւոց թագաւորը նամակներ ու պատարագ Եզեկիայի ղրկեց ։ Վասն զի լսեր էր որ հիւանդացեր էր ու ապրեցեր էր ։ 2 Ու Եզեկիա անոնց ուրախացաւ ։ Ու անոնց իր գանձատունը ցուցուց , արծաթը ու ոսկին ու բոյսերը ու օծանելիքը ու ընտիր իւղը ու իր զէնքերուն ամբարը ու իր գանձերուն մէջ գտնուած ամէն բան ։ Իր տունին ու իր ամբողջ տէրութեան մէջ Եզեկիա անոնց չցուցուց ։

3 Ապա Եսայի մարգարէն Եզեկիա թագաւորին եկաւ ու անոր ըսաւ , Այս մարդիկը ի՞նչ ըսին ու ո՞ւրկէ եկան քեզի ։ Եզեկիա ըսաւ , Հեռաւոր երկրէ մը եկան ինծի ։ Բաբելացի են ։ 4 Ան ալ ըսաւ , Իրենք քու տունդ ի՞նչ տեսան ։ Եզեկիա ըսաւ , Իմ տունիս մէջ եղածը բոլորը տեսան ։ Իմ գանձերուս մէջ չկայ զոր անոնց չցուցուցի ։

5 Ուստի Եսայի Եզեկիայի ըսաւ , Զօրաց Եհովային խօսքը լսէ ։ 6 Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տունդ ամէն բան ու քու հարերուդ գանձերը մինչև այսօր՝ Բաբելոն պիտի տարուի ։ Ոչինչ պիտի մնայ , Եհովան կ'ըսէ ։ 7 Ու քու որդիներէդ՝ որ քու ծնունդներդ պիտի ըլլան՝ զորս պիտի ծնանիս , պիտի առնուին ու Բաբելոնի պալատին մէջ ներքինիներ պիտի ըլլան ։

8 Ու Եզեկիա Եսայիի ըսաւ , Եհովային խօսքը՝ զոր խօսեցար , բարի է ։ Ան ալ ըսաւ , Թող իմ օրերուս մէջ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն ըլլայ ։

ԳԼ · Խ

1 Եսայիի մարգարէութիւնը կը սկսի ։ 3 Յովհաննէս Մկրտիչին գալուստը կը նկարագրուի ։ 9 Երուսաղէմի ու Յուդայի քաղաքներուն գալիք փառքը կը նկարագրուի ։

1 Ձայն մը կ'ըսէ , Պատգամէ՛ ։
Ու ես ըսի , Ի՞նչ պատգամեմ ։
Բոլոր մարդիկը խոտ են ,
ու անոնց բոլոր փառքը՝ դաշտի ծաղիկի պէս ։

2 Խոտը չորցաւ , ծաղիկը թառամեցաւ ,
վասն զի Եհովային շունչը անոր վրայ փչեց ։
Անշուշտ ժողովուրդը խոտ է ։

3 Խոտը չորցաւ , ծաղիկը թառամեցաւ ,
բայց մեր Աստուածին խօսքը յաւիտեան պիտի կենայ ։

4 Ով որ Սիոնին աւետիս կը բերես ,
բարձր լերան վրայ ելիր ։
Ով որ Երուսաղէմին աւետիս կը բերես ,
զօրութեամբ ձայնդ բարձրացուր ։
Բարձրացո՛ւր , մի՛ վախնար ։
Յուդայի քաղաքներուն ըսէ՛ ,
Ահա ձեր Աստուածը ։

5 Ահա Տէր Եհովան զօրութեամբ պիտի գայ ,
ու իր բազուկը անոր համար պիտի տիրապետէ ։
Ահա անոր վարձքը իր հետ է ,
ու անոր գործը անոր առջեւ ։

6 Հովիւի պէս իր հօտը պիտի արածէ ,
գառները բազուկովը պիտի հաւաքէ ,
ու գրկին մէջ պիտի առնէ ,
ու ծիծ տուողները պիտի առաջնորդէ ։

7 Ո՞վ իր բուռովը ջուրերը չափեց ,
ու երկինքը թաթին մէջ ամփոփեց ,
ու երկրի հողը չափանիշով մը չափեց ,
ու լերանց կշռեց ,
ու բլուրները կշռոյի մէջ դրաւ ։

8 Ո՞վ Եհովային հոգիին ուղղութիւն տուաւ ,
կամ իր խորհրդական անոր ցուցուց ։

9 Ո՞ւմ հետ խորհուրդ ըրաւ ,
որ զինք հասկցնէ ,
ու արդարութեան ճամբան սորվեցնէ ,
ու գիտութիւն սորվեցնէ ,
ու հանճարեղութեան ճամբան ցուցնէ ։

10 Ահա ազգերը դոյլի կաթիլ մը կ'ըլլան ,
ու կշռոյի փոշի կը համարուին ։
Ահա կղզիները մանրիկ բան մը կ'առնուն ։

11 Լիբանան բաւական չէ վառելիքի համար ,
ու անոր անասունները բաւական չեն ողջակէզի համար ։

12 Բոլոր ազգերը անոր առջեւ ոչինչ են ,
ու անոնք անոր համար
ոչինչութենէ ու դատարկութենէ աւելի չեն համարուիր ։

13 Ո՞վ Եհովային հոգիին չափ եղաւ ,
կամ իր խորհրդականը եղած՝ զայն ուսուցանեց ։

14 Ո՞ւմ հետ խորհուրդ ըրաւ ,
որ զինք լուսաւորէ ,
ու զինք դատաստանի ճամբան սորվեցնէ ,
ու զինք գիտութիւն սորվեցնէ ,
ու զինք հանճարեղութեան ճամբան ցուցնէ ։

15 Ահա ազգերը դոյլի կաթիլի պէս են ,
ու կշռոյի փոշի համարուին ։
Ահա կղզիները մանրիկ փոշի մը կ'առնուն ։

16 Ու Լիբանան բաւական չէ վառելիքի համար ,
ու անոր անասունները բաւական չեն ողջակէզի համար ։

17 Բոլոր ազգերը անոր առջեւ ոչինչ են ,
ու անոնք անոր համար
ոչինչութենէ ու դատարկութենէ աւելի չեն համարուիր ։

18 Ուրեմն ո՞ւմ հետ Աստուածը նմանցուցէք ,
կամ ի՞նչ նմանութիւն անոր համեմատեցէք ։

19 Ձուլածոյ կուռքը ,
ոսկերչին ոսկիով պատեց զայն ,
ու արծաթի շղթաներ ձուլեց ։

20 Ան որ այնքան աղքատ է ,
որ ընծայ չունի ,
ընտիր փայտ կ'ընտրէ ,
խորամանկ արհեստաւոր մը կը փնտռէ ,
որ կուռք մը պատրաստէ ,
որ չի շարժուիր ։

21 Չգիտցա՞ծ էք ,
չլսեցի՞ք ,
սկիզբէն ձեզի չյայտնուեցա՞ւ ,
երկրի հիմերը չհասկցա՞ծ էք ։

22 Ան է որ երկրի շրջանակին վրայ կը նստի ,
ու անոր բնակիչները մարախի պէս են ։
Ան է որ երկինքը վրանի պէս կը տարածէ ,
ու բնակարանի պէս կը փռէ ։

23 Ան է որ իշխանները ոչինչութեան կը մատնէ ,
երկրի դատաւորները դատարկութեան կը նմանցնէ ։

24 Ուստի ասոնք տունկի պէս չեն տնկուած ,
ասոնք սերմի պէս չեն սերմանուած ,
ասոնք ցողունի պէս չեն արմատացած երկրի մէջ ։
Ան ալ կը փչէ անոնց վրայ ,
ու կը չորնան ,
ու մրրիկ զանոնք խոտի պէս կը տանի ։

25 Ուրեմն ո՞ւմ հետ զիս նմանցնէք ,
որ անոր հաւասար ըլլամ ,
կ'ըսէ Սուրբը ։

26 Ձեր աչքերը վերամբարձ ըրէք ,
ու տեսէք թէ ո՞վ ասոնք ստեղծեց ։
Ան է որ անոնց զօրքը թիւով կը հանէ ,
ու զանոնք բոլորին անուամբ կը կոչէ ։
Իր զօրութեան մեծութենէն ,
ու իր հզօր ուժէն
ոչ մէկը պակսած է ։

27 Ինչո՞ւ համար կ'ըսես , Ո՛վ Յակոբ ,
ու կը խօսիս , Ո՛վ Իսրայէլ ,
Իմ ճամբաս Եհովայէն ծածկուած է ,
ու իմ իրաւունքս իմ Աստուածէս անտես կ'անցնի ։

28 Չգիտցա՞ծ էք ,
չլսեցի՞ք ,
որ յաւիտենական Աստուածը ,
Եհովան ,
երկրի ծագերուն Ստեղծիչը ,
չի յոգնիր ու չի հոգնիր ։
Անոր հանճարեղութեան քննութիւնը չկայ ։

29 Ան յոգնածին զօրութիւն կու տայ ,
ու զօրութիւն չունեցողին՝ ուժը կը շատցնէ ։

30 Պատանիները կ'յոգնին ու կը հոգնին ,
երիտասարդները կը տկարանան ու կ'իյնան ։

31 Բայց Եհովան հանդէպ յոյս դնողները
նոր զօրութիւն պիտի գտնեն ։
Արծիւներու պէս թեւերով պիտի վերանան ։
Պիտի վազեն ու չհոգնին ,
պիտի քալեն ու չյոգնին ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Եհովան Իսրայէլի ազատութեան համար Կիւրոսը կը յարուցանէ ։ 8 Իսրայէլ կը մխիթարուի ։ 14 Իսրայէլի Փրկիչը կը նկարագրուի ։ 21 Եհովան կուռքերուն դէմ կը վիճի ։

1 Ինծի առջեւ լռեցէք , ով կղզիներ ,
ու ազգերը նոր զօրութիւն թող գտնեն ։
Թող մօտենան , ապա թող խօսին ։
Միասին դատաստանի թող մտնենք ։

2 Ո՞վ արեւելքէն մարդ յարուցանեց ,
որ արդարութիւնը անոր ոտքերուն առջեւ կանչէ ։
Ազգերը անոր ձեռքը մատնեց ,
ու թագաւորներուն վրայ տիրապետեցուց ։
Անոնց սուրովը զանոնք փոշի ըրաւ ,
անոնց աղեղովը՝ հողմավար ցրուած ծղոտի պէս ։

3 Զանոնք հալածեց ,
ու անվնաս անցաւ
ոտքերուն չհպած ճամբայէն ։

4 Ո՞վ ասոնք ըրաւ ու գործադրեց ,
սկիզբէն սերունդները կանչելով ։
Ես Եհովան ,
առաջինն եմ ,
ու վերջինին հետ ալ նոյնն եմ ։

5 Կղզիները տեսան ու վախցան ,
երկրի ծագերը դողդողացին ։
Մօտեցան ու եկան ։

6 Ամէն մէկը իր ընկերոջը օգնեց ,
ու իր եղբօրը ըսաւ , Քաջալերէ՛ ։

7 Ուստի ատաղձագործը ոսկերիչը քաջալերեց ,
մուրճով հարթողը՝ սալը հարթողը քաջալերեց ,
զոդելուն համար ալ ըսաւ , Լաւ է ։
Ու զայն մեխերով ամրացուց ,
որ չի շարժուի ։

8 Բայց դուն , Իսրայէլ , իմ ծառաս ,
Յակոբ , զոր ընտրեցի ,
իմ բարեկամ Աբրահամին սերունդ ,

9 դուն՝ որ երկրի ծագերէն զքեզ առի ,
ու անոր ազնուականներէն կանչեցի ,
ու քեզի ըսի , Դուն իմ ծառաս ես ,
զքեզ ընտրեցի ու չանարգեցի ,

10 մի՛ վախնար , վասն զի ես քեզի հետ եմ ,
մի՛ զարհուրիր , վասն զի ես քու Աստուածդ եմ ։
Զօրացուցի զքեզ ու քեզի օգնեցի ,
իմ արդար աջովս զքեզ պահեցի ։

11 Ահա քեզի դէմ բորբոքողները
ամօթի ու նախատինքի պիտի մատնուին ։
Քեզի դէմ կռուողները
ոչինչի պիտի դառնան ու կորսուին ։

12 Քեզի դէմ պատերազմողները փնտռես ,
բայց չես գտներ ։
Քեզի դէմ կռուողները
ոչինչի ու դատարկութեան պիտի մատնուին ։

13 Վասն զի ես Եհովան Աստուածդ եմ ,
որ քու աջ ձեռքդ բռնեցի ,
ու քեզի կ'ըսեմ , Մի՛ վախնար ,
ես քեզի օգնեցի ։

14 Մի՛ վախնար , Յակոբ որդ ,
դուն՝ Իսրայէլ մարդ ։
Ես քեզի օգնեցի ,
կ'ըսէ Եհովան ,
ու Իսրայէլի Սրբոյն քեզ փրկեց ։

15 Ահա քեզ նոր ու սուր կալոտ մը ընեցի ,
որ երկու ծայրերը ունենայ ։
Պիտի կալոտես ու փշրես լերները ,
ու բլուրները դարման պիտի ընես ։

16 Պիտի հողմաքշես զանոնք ,
ու հողմը պիտի տանի ,
ու սաստիկ հողմ պիտի ցրուէ զանոնք ։
Դուն ալ Եհովային մէջ պիտի ցնծաս ,
Իսրայէլի Սրբոյն մէջ պիտի փառաբանուիս ։

17 Աղքատներն ու նեղեալները ջուր կը փնտռեն ,
բայց չկայ ։
Լեզուն ծարաւէն չորցած է ։
Ես Եհովան զանոնք պիտի լսեմ ,
ես Իսրայէլի Աստուածը զանոնք չպիտի թողում ։

18 Բարձր տեղերուն վրայ գետեր պիտի բանամ ,
ու ձորերուն մէջ աղբիւրներ ։
Անապատը ջրհորներ պիտի ընեմ ,
ու չորցած երկիրը ջրերու աղբիւրներ ։

19 Անապատին մէջ մայրի ծառ պիտի դնեմ ,
ցաւտի ծառ ու ձիթենի ։
Տափաստանին մէջ նոճի ծառ պիտի դնեմ ,
սօսի ու կիպարիս միասին ։

20 Որպէսզի տեսնեն ու գիտնան ,
ուշադրութիւն ընեն ու միասին հասկնան ,
թէ Եհովային ձեռքը զայն ըրաւ ,
ու Իսրայէլի Սրբոյն զայն ստեղծեց ։

21 Ձեր դատը բերէք ,
կ'ըսէ Եհովան ։
Ձեր ապացոյցները բերէք ,
կ'ըսէ Յակոբայ Թագաւորը ։

22 Թող մօտենան ու մեզի յայտնեն
ինչ որ պիտի պատահի ։
Առաջուան բաները ի՞նչ էին ,
յայտնեցէք ,
որպէսզի մտիկ ընենք ու գիտնանք անոնց վախճանը ։
Կամ գալիքները մեզի լսելի տուէք ։

23 Յետագայ բաները յայտնեցէք ,
որպէսզի գիտնանք թէ դուք աստուածներ էք ։
Ու կամ բարի ընէք կամ չարիք ,
որպէսզի զարհուրինք ու միասին տեսնենք ։

24 Ահա դուք ոչինչ էք ,
ու ձեր գործերը՝ ոչինչութիւն ։
Ձեզ ընտրողը՝ գարշելի է ։

25 Հիւսիսէն մարդ յարուցի ու եկաւ ,
արեւելքէն՝ ան որ իմ անունս կը կանչէ ։
Ան պիտի գայ իշխանները
կրաքարի պէս ու կաւագործի պէս կոխկրտելու ։

26 Ո՞վ սկիզբէն յայտնեց ,
որ գիտնանք ,
կամ առաջուընէ ,
որ ըսենք , Ան ճիշդ է ։
Ոչ ոք յայտնեց ,
ոչ ոք լսելի տուաւ ,
ոչ ոք ձեր խօսքերը լսեց ։

27 Ես առաջինն եմ ըսի Սիոնին ,
Ահա անոնք ահա անոնք ,
ու Երուսաղէմին աւետիս բերող մը տուի ։

28 Ու նայեցայ ,
բայց ոչ ոք չկար ,
ոչ ոք խորհրդ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ԳԼ. Լ.Ե

ՆԱ. ՔԱ. ՏԲ. 710

1 Եղեկիա սուգ ընկալ՝ Եսայիին մարգ կը խրա-
կէ որ իրենց համար ազօթք ընէ։ 6 Եսայի
գանոնք կը մխիթարէ։ 8 Անեկերիմ թա-
գաւորին դէմ պատերազմելու գա-
յած աւետիք՝ նախատալէց Նամակ մը կը իրկէ
Եղեկիային։ 14 Եղեկիային ազօթքը։ 21 Ե-
սայիին մարգարէութիւնը՝ Անեկերիմին հր-
պարտութեանը ու կործանմանը և Աբիմե-
լուսալ բարիքին վրայով։ 36 Հրեշտակ մը
Ասորեստանի զօրքերը կը ջարդէ։ 37 Անե-
քերիմ իր որդոցմէն կը սպաննուի Նինուէի
մէջ։

1 Ու ՚երբոր Եղեկիա թագաւորը
լսեց, իր հանդերձները պատ-
ռեց ու քուրձ հագաւ, և Տէրոջը
2 տունը մտաւ։ Ու Եղեակիմ՝ պա-
լատին հազարապետը և Սեբնա
առնադպիրը ու քահանաներուն
ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամոմսի
որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց,
3 Ու անոր ըսին, Եղեկիա այսպէս
կ՚ըսէ. Ա՚յսօր նեղութեան, կշտամ-
բանաց ու նախատանաց օր է. քան-
զի տղաքը մինչև ծնանելու վայրը
կեանք հասան, բայց ծնանելու ոյժ
4 չկայ։ Գուցէ կարելի է որ քու Տէր Ա-
տուածդ Ռափսակէին խօսքերը լսէ,
որն որ իր տէրը Ասորեստանի թա-
գաւորը խրկեց՝ կենդանի Աստուա-
ծը նախատելու համար, ու քու
Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօս-
քերուն համար յանդիմանու թիւն
տայ. ուրեմն դուն դանուղ մնա-
5 ցորդին համար ազօթք բրէ։ Ու
Եղեկիա թագաւորին ծառաները
6 Եսայիին գացին։ Ու Եսայի ա-
նոնց բսաւ, Ձեր տիրոջը ասանկ
բսէք. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մի՛
վախնար ան լսած խօսքերէդ, ո-
րոնցմով Ասորեստանի թագաւորին
7 ծառաները զիս հայհոյեցին։ Ահա
ես անոր վրայ ոգի մը կը խրա-
կեմ, ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր ե-
կեղեցը պիտի դառնայ, ու դանիկայ
իր երկրին մէջ սրով պիտի կործա-
նեմ։

8 Ու Ռափսակ դարձաւ ու Ասո-
րեստանի թագաւորը գտաւ, որ
Լբնայի հետ կը պատերազմէր.
վասն զի լսած էր որ Լաբիսէն
9 չանցաւ է։ Ու Սենեքերիմ Եթէ-
ովպացւոց Թարակա թագաւորին
համար լսեց, որ կ՚ըսէին՝ Ահա
անիկայ քեզի հետ պատերազմելու
ելեր է. ու երբոր առիւծ լսեց,
Եղեկիային դեսպաններ խրկեց՝ ը-
10 սելով՝ Ցուդայի Եղեկիա թա-
գաւորին այսպէս խօսեր ու բսէք.
Ան քու Աստուածդ՝ որուն դուն
ապաւիներ ես, թող քեզ չխաբէ՝
բսելով՝ Երուսաղէմ Ասորեստանի
թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի։
11 Ահա դուն լսեցեր ի՛նչ որ Աս-
րեստանի թագաւորները բոլոր եր-

կիրներուն ըրին, ու ի՛նչպէս զա-
նոնք բոլորովին կործանեցին, ու
12 հի՞մա դուն պիտի ազատիս։ Մխիթ
իմ Հայրերուս կործանած ազգե-
րուն, այսինքն Գոզանի, Խառա-
նի, Ռեսեփի, ու Թելասարի մէջ
եղող Եդեմի որդւոցը աւտուած
13 ները զանոնք ազատեցի՞ն։ Ո՞ր
է Եմաթի թագաւորը, ու Ար-
փադի թագաւորը, ու Սեփա-
րուիմ քաղաքին՝ Ենային և Ա-
յին թագաւորը։
14 Ու Եղեկիա նամակը դեսպաննե-
րուն ձեռքէն առաւ ու զանիկայ
կարդաց, և Տէրոջը տունը եկաւ.
ու Եղեկիա Տէրոջը առջեւը բացաւ
15 անիկայ։ Ու Եղեկիա Տէրոջը աո-
16 ջեւը աղօթք բրաւ ու բսաւ, Ո՛վ
Տէր զօրութեանց՝ Աստուած Իս-
րայէլի, որ քերովբէներուն վրայ կը
նստիս, երկրիս ամէն թագաւորու-
թիւններուն վրայ Աստուած մինակ
դուն ես. երկինքը ու երկիրը դուն
17 ստեղծեցիր։ Ո՛վ Տէր՝ ականջդ
խոնարհեցուր ու լսէ. ով Տէր՝ աչ-
քերդ բաց ու նայէ, և լսէ Սենե-
քերիմին բոլոր խօսքերը, որ իրկեց
կենդանի Աստուածը նախատելու
18 համար։ Ո՛վ Տէր՝ իրաւցնէ Ա-
սորեստանի թագաւորները բոլոր
† ազգերը ու անոնց երկիրը աւեր
19 ցին, ու անոնց աստուածները կրա-
կի տուին. վասն զի անոնք Ա-
ստուած չէին, հապա մարդու ձե-
ռագործ՝ փայտ ու քար էին, անոր
20 համար զանոնք կորընչացուցին։ Ե-
հիմա դուն ով Տէր Աստուած մեր՝
ազատէ մեզ անոր ձեռքէն, որպէս
զի երկրիս բոլոր թագաւորութիւ-
նները գիտնան, որ Տէրը միայն դուն
ես։
21 Ու Ամոմսի որդին Եսայի Եղե-
կիային ՚ղրկ՚ խրկեց՝ ըսելով, Ի-
սրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ. Որովհետև Ասորեստանի
Սենեքերիմ թագաւորին համար
22 ազօթք բրիր ինձի, Անոր վրայով
Տէրոջը բսած խօսքը սա է. Սիոնի
կոյս աղջիկը քեզ անարգեց, քեզ
ծաղր բրաւ, Երուսաղէմի աղջիկը
23 քու եանէդ գլուխ շարժեց։ Դուն
ով նախատեցիր ու հայհոյեցիր,
ու որո՞ւն վրայ ձայնդ վերցուցիր,
և աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ
24 վեր վերցուցիր։ Քու ծառանե-
րուդ ձեռքովը Տէրը նախատեցիր՝
ըսելը, Իմ կառքերուս շատու թիւ-
նովը լեռներուն բարձրութիւնը՝
Լբանանու ծոփերը ելայ, ու անոր
բարձր եղևիններուը՝ բնտիր մայրերը
† պիտի կտրեմ՚՚. ու անոր խիստ
բարձր ծայրը՝ անոր Կարմէլացիին
25 անտառը ‖ պիտի մտնեմ՚՚։ Ես

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՆՈՐ. ՔԱ. ՏԲ. 710

— դ Թագ. ԺԹ. 1, ԷԶ։

* Կ՚ըսէ տաբանեց

† ՆԵՂ. ԿՐ. կիրներըը

‡ Կ՚ըսէ կտրեցէ՛ք։ Կ՚ըսէ մը ասոյ։

Ն · Ը · ՂԸ · 710

փորեցի ու ջուր խմեցի , ու պաշարուած տեղերուն բոլորը դեռերը ոտքերուս թաթովը ցամքեցուցի ։

Բ Դ Թագ · ԺԹ · 25 ։

26 Բ Մինչեւ լսած չէ՛ս որ ասիկայ շատոնգմէ ես շինեցի , ու առջի օրերէն՝ի վեր ձեւակերպեցի . հիմա հասուցի , որ դուն պարսպազարդ քաղաքները աւերակի հոզակոյտ 27 ներս դարձնես ։ Ուստի անոնց բնակիչներուն ձեռքը կարճ ըլլալուն համար զարհուրեցան ու ամչցան . անոնք դաշտի խոտի և կանաչ բանջարի պէս՝ տանիքի խոտի պէս՝ , և դեռ չհասած ու խորշակէն զարնուած հունձքի պէս 28 եղան ։ Բայց ես քու բնակութիւնդ , ելլելդ ու մտնելդ և ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ ։

29 Որովհետեւ ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ ու քու ամբարտաւանութիւնդ իմ ականջներուս եկաւ , ես ալ իմ կարթս քու քիթիդ՝ և իմ սանձս քու բերանդ պիտի դնեմ , ու քու եկած ճամբայդ քեզ ետ պիտի դարձնեմ ։

Ե ԳԼ · Լ · 28 ։ Եզեկ · Լը · 4 ։

30 Եւ ասիկայ քեզի նշան ըլլայ . ասա տարի ինքիրմէ բուսածը , ու երկրորդ տարին՝ ինկած հատիկէն բուսածը պիտի ուտէք . ու երրորդ տարին ցանեցէք ու հնձեցէք և այդիներ տնկեցէք ու անոնց պտուղը կերէք ։ 31 Ու Յուդայի տունը ազատուած մնացորդը վարէն արմատ պիտի արձակէ , ու վերէն պտուղ պիտի տայ ։ 32 Քանզի Երուսաղէմէն մնացորդ , ու Սիոն լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ . սասիկայ Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ ։

Ե Ի Թագ · ԺԹ · 31 ։ ԳԼ · Ը · 7 ։

33 Ասոր համար Ասորեստանի թագաւորին վրայով Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ընդհակայ սա քաղաքը պիտի չմտնէ , ու անոր նետ պիտի չձգէ , և անոր առջեւը վահանով պիտի չգայ , ու անոր դէմ պատնէշ պիտի 34 չկանգնէ . Իր եկած ճամբայէն ետ պիտի դառնայ , ու սա քաղաքը 35 պիտի չմտնէ , կ՚ըսէ Տէրը ։ Ու ես սա քաղաքը պիտի պաշտպանեմ , ու զանիկայ ազատեմ՝ ինծի համար ու իմ ծառայիս Դաւիթին համար ։

Բ Դ Թագ · ԺԹ · 35 ։

36 Ու Տէրոջը հրեշտակը ելաւ , և Ասորեստանի բանակին՝ ութսունհինգ հազար մարդ զարկաւ . ու երբոր առաւօտուն կանուխ եղան , ահա անոնց ամէնը մեռած մարմիններ էին ։ Ու Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը չուեց գնաց , ու դարձաւ Նինուէի 38 մէջ նստաւ ։ Ու երբոր անիկայ իր աստուածոյն Նեսրաքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ՚ընէր , ա-

Ն · Ը · ՂԸ · 710

նոր որդիքը Ադրամելէք ու Սարասար զանիկայ սրով զարկին , ու Արարատի երկիրը փախան . և անոր տեղը անոր որդին Ասորդան թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · Լ Ը

1 Եզեկիա երբոր կը լսէ թէ պիտի մեռնի , աղօթք կ՚ընէ ու իր կեանքը կ՚երկրնդայ ։ 8 Ան խոստմունքին նշան մը ըլլալու համար արեւը տասը աստիճան ետ կ՚երթայ ։ 9 Իր շնորհակալութիւնը երգը ։

1 — Յն օրերը Եզեկիա մահուան աստիճանը հիւանդացաւ ։ Ու Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Բ Տանդ համար պատուէր տուր , քանզի դուն պիտի մեռնիս ու պիտի չապրիս ։ 2 Ու Եզեկիա իր երեսը պատին դարձուց 3 ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ , Ու ըսաւ , Ո՛վ Տէր՝ կ՚աղաչեմ , քու առջեւդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելը՝ և քու աչքիդ առջեւը բարի եղածը ընելս յիշէ . ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ ։

713 — Գ Թագ · ԻԲ · 1 ; Եր Պաշ · Լ · 24 ։

Բ ը Թագ · ԺԽ · 23 ։

Ե ԴԼ · Լ · 28 ։ Եզեկ · Լը · 4 ։

Ե Նէեմ · ԺԳ · 14 ։

4 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Եսայիին , ըսելով , 5 Գնա Եզեկիային ըսէ , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Քու աղօթքդ լսեցի , քու արցունքը տեսայ . ահա ես քու օրերուդ վրայ տասնհինգ տարի 6 պիտի աւելցնեմ . Եւ քեզ ու սա քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ , և Բ սա քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի 7 ընեմ ։ Եւ Եսայիա քեզի Տէրոջմէն նշան ըլլայ , Թէ Տէրը սա իր 8 ըսած խօսքը պիտի կատարէ . Ահա աստիճանները Աքազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ պիտի դարձնեմ . ու արեւը իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ դարձաւ ։

Բ Թագ · ԻԲ · 8 ; ԳԼ · Ե · 11 ։

Բ ԳԼ · Լ · 35 ։

9 Ա Ե Ծուպայի Եզեկիա թագաւորին գրածը , Որ իր հիւանդանալուն ու հիւանդութենէն ելլելուն առնը գրէց ։

10 Ես ըսի , Իմ օրերուս Հանդիստ ժամանակին՝ մէջ՝ դերեզմանին դռնները պիտի երթամ . մնացած 11 տարիներէս զրկուեցայ ։ Ըսի Թէ Տէրը պիտի չտեսնեմ , Տէրը Ա կենդանեաց երկրին մէջ . և միւս աշխարհին բնակչացը հետ չլսեմ՝ , ալ մարդու պիտի չնա- 12 յիմ ։ Բ Իմ Հովիւներուն տագնապս ինծմէ կը փոխադրուի . իմ կեանքս կտրիչի ոստայնանի պէս . առէջէն դիս կը կտրէ . ցորեկուընէ մինչեւ

Ա Սամ՝ կէսին

Ա Սաղ · ԽԷ · 13 ։ ՀԺ · 9 ։

Բ Ցար · Ը · 6 ։

Հ Սամ՝ բնակարանս

Ե · Ք · ՃԲ · 713

13 գիշեր զնա պիտի լմննցընեմ ։ Մինչև առաւօտ ապառեցի . առիւծի պէս բոլոր ոսկորներս կը կոտրէ . ցորեկուընէ մինչև գիշեր զնա պիտի
14 լմննցընեմ ։ Կառնկի պէս կամ ծիծեռնիկի պէս կը ճռչէի . ետաղներիս պէս կը մնչէի . վեր նայելէն աչքերս տկարացան . ով Տէր՝ տագնապի մէջ եմ , ինծի ձեռնտու եղիր ։

Ը ԳԼ · ԽԹ · 11 ։

15 Ի՞նչ ըսեմ . ինքը ինծի խօսեցաւ ու ինքը կատարեց . իմ բոլոր տարիներուս մէջ Ի՛ջուցյս աս ցաւին համար կամաց պիտի քա-
16 լեմ ։ Ով Տէր՝ մարդիկ ասոնցմով կապրին . ու իմ հոգւոյս կեանքը ասոնց ամենէն է . և դուս բժշկե-
17 ցիր ու ապրեցուցիր ։ Ահա խաղաղութեան տեղ ինծ դառնութիւնս եղաւ . բայց դուն իմ հոգիս սիրեցիր , ու ապականութեան գուբէն էրէխդիր . վասն զի բոլոր մեղքերս կռնակիդ եւոր

Ի Սագ · գ · 5 ։ է · 9 ։ Ա՛ր · 11 ։ ՃԺԱ · 17 ։ Ժող · Թ · 10 ։

18 նետուցիր ։ Քանզի Ի՛նկուզմանը քեզ չկրնար օրհնել , մահը քեզի փառք չկրնար տալ . գուբը իջնողները քու ճշմարտութեանդ չեն
19 կրնար յուսալ ։ Ապրողը՝ ապրողը քեզ պիտի օրհնէ , ինչպէս որ ես այսօր կընեմ . էքու ճշմարտութիւնդ հայրը էր որդւոցը պիտի

Է Ը Օր · գ · 9 ։ գ · Ե ։ Սագ · Ե՛ր · 3 ։ 4 ։

20 գիտցընէ ։ Տէրը իմ փրկութիւնս եղաւ . անոր համար մեր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ իմ օրհնութիւններս Տէրոջը տանը մէջ լար ունենցող նուագարաններով պիտի
21 երգենք ։ Ա՛սան զի Եզեքիա բանը էր , Զոր թուզեր առնեն , մանրեն ու վէրքին վրայ դնեն , և պիտի առողջ-
22 ջանայ ։ Ու Եզեկիա բանը էր , Տէրոջը տունը ելլելուս նշանը ի՞նչ ըլլայ ։

Ը ԳԼ · Ժ · 8 ։

Գ Լ · Լ Թ

1 Մարմոդաք բաղադան՝ եղած հրաշքին համար Եզեկիային պատգամաւորներ խրկելով ; անոր հարստութեանը վրայով տեղեկութիւն կը առնայ ։ 3 Ան լսելով Եսայի կը նախադաշնէ Բաբելացիան գերութիւնը ։

Իբր 712 — ԺԶ Թագ · ի · 12 , ԾԵ ։

1 — Ի՛նչ առնեն Բաբիլոնի թագաւորը՝ Բաղադանի որդին Մարոդաք բաղադան նամակներ ու ընծաներ խրկեց Եզեկիային . քանզի անոր հիւանդանալը և առողջանա-

Բ Բ Մ · ԼԲ · 31 ։

2 լը լսեր էր ։ Ու Եզեկիա անոնց վրայ ուրախացաւ , և իր թանկագին բաներուն տուներ , արծաթը , ու ոսկին , ու խունկերը , և պատուական եղը , ու իր զէնքերուն բոլոր տուները , և իր գանձերուն մէջ բոլոր գտնուածը ցուցուց . ու իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Եզեկիա անոնց չցուցընէ ։

3 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա թագաւորին եկաւ ու անոր բսաւ , Ատ մարդիկները ի՞նչ ըսին , և ո՞ւրկից եկան քեզի . ու Եզեկիա բսաւ , Ինծի հեռու տեղէ Բաբի-
4 լոնէն եկան ։ Եւ անիկայ բսաւ , Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու Եզեկիա բսաւ ։ Ցանս մէջ ինչ որ կար՝ տեսան , ու գանձերուս մէջ անոնց չցուցուցած բանս չմնաց ։
5 Ան առեղը Եսայի Եզեկիային բսաւ , Զօրաց Տէրոջը խօսքը մտիկ
6 ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տարուի . մնք բան մը պիտի չմնայ՝
7 կ'ըսէ Տէրը . Ու քեզմէ ելլելու քու ծնանելու որդիներդէդ պիտի առնեն , և ներանոնք Բաբիլոնի թագաւորին պալատին մէջը ներքինի-
8 ներ պիտի ըլլան ։ Ու Եզեկիա Եսայիին բսաւ , Ի՛նչ որ դուն ըսիր , բարի է . նաև բսաւ , Որովհետև իմ օրերուս մէջ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ ։

Ե · Ք · ՃԲ · 712

Ի Երեմ · ի · 51 ։

Ը Դան · ա · 2 , 3 , 7 ։

Ի ա Թագ · գ · 18 ։

Գ Լ · Լ

1 Ենեաբաձնէն հրաժարակութեան վրայով ; 3 և Յովհաննէս Մկրտչէն 9 ու առաքելոց քարոզութեանը վրայով մարգարէութիւն մը ; 12 Մարգարէն Աստուծոյ ամենակարողութեամբը 18 ու անգուգականութեամբը 26 Ժողովուրդը կը մխիթարէ ։

Իբր 712

1 Մխիթարեցէք , մխիթարեցէք իմ ժողովուրդս , կ'ըսէ ձեր
2 Աստուածը . Երուսաղէմին քաղցրութեամբ խօսեցէք . ու անոր կանչեցէք որ անոր պատերազմիս ժամանակը լրացաւ , և անոր անօրէնութիւնը թողուեցաւ . քանզի իր բոլոր մեղքերուն համար Տէրոջը ձեռքէն կրկին հոգոց առաւ ։

— Տիս Յոբ · Իբր · 10 · ԳԼ · կա · 7 ։

Բ Մատ · գ · 3 ։ Մար · ա · 3 ։ Ղուկ · գ · 4 ։ Յոհ · ա · 23 ։

3 Ի Անապատի մէջ կանչողին ձայնը . ‡ Տէրոջը՝ Ճամբան պատրաստեցէք , ու Տ ամայութեան մէջ մեր Աստուծոյն համար շաւիղ շիտ-
4 կեցէք ։ Ամէն ձոր պիտի բարձրանայ , և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ , Ու ծուռը պիտի շտկուի , և խարտուրտուր տեղերը
5 հաւասար պիտի ըլլան . Ու Տէրոջը փառքը պիտի յայտնուի , և ամէն մարմին միասին պիտի տեսնէ . քանզի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ։

Ա Կոր · Բ · 4 ։ ԳԼ · խե · 11 ։

Ե ԳԼ · խե · 2 ։ + Կոչ · Ն · ըսե · ։ Ղ Յոբ · ժգ · 2 ։ Սագ · գ · 5 ։ Ա՛ր · 11 ։ Ճգ · 15 ։ Յակ · ա · 10 ։ ա Պետ · ա · 24 ։

6 Մէկ ձայն մը բսաւ , Կանչէ . ու ‡ Ես կսեմ՝ բսաւ , Ի՞նչ կանչեմ . Համայն մարմին խոտ է , ու անոր բոլոր վայելչութիւնը դաշտի ծա-
7 ղիկին պէս է . Խոտը կը չորնայ , ծաղիկը կը թառամի , երբոր անոր

վրայ Ի Տէրոջը հովը կը փչէ . իրաւ-
8 ցրնէ ժողովուրդը խոտ է . խոտը
կը չորնայ , ծաղիկը կը թառամի .
բայց Հներ Աստուծոյն խօսքը յա-
ւիտեան պիտի մնայ :
9 Ելնէր բարձր լեռան վրայ , ով
դուն՝ որ Սիոնին աւետիս կը բերես .
քու ձայնդ ուժով բարձրացուր ,
ով դուն՝ որ Երուսաղէմին աւետիս
կը բերես . բարձրացուր , մի վախ-
նար . Յուդայի քաղաքներուն ը-
10 սե Ահա ձեր Աստուածը : Ահա
Տէր Եհովան զօրութեամբ պիտի
գայ , ու Բանը բազուկը իրեն հա-
մար պիտի իշխէ . ահա Ի իր վարձքը
իր հետն է , ու գործոց հատոյցները
11 իր առջեւն է : Ընկերաց Հովուի պէս
իր հօտը պիտի հովուէ . գառնուկ-
ները իր բազուկովը պիտի ժողվէ ,
ու գրկին իր գրկացը մէջ պիտի
կրէ , և ծիծ տուողները կամաց պի-
տի քշէ :
12 Ո՞վ իր ափովը ջուրերը չափեց ,
ու թիկունքովը երկինքը ծռագրեց , ու
երկրիս հողը չափի մէջ ամփոփեց ,
և լեռները կշռորդով , ու բլուր-
13 ները կշիռքով կշռեց : Ո՞վ քրնե-
նեց Տէրոջը Հոգին . ու անոր խոր-
հըրդակից եղաւ , խելամուտ ըրաւ
14 զանիկայ : Անիկայ որո՞ւն խոր-
հուրդ հարցուց . ու ո՛վ անոր ի-
մաստութիւն տուաւ , և դատաս-
տանի ճամբան սորվեցուց . ո՛վ ա-
նոր գիտութիւն սորվեցուց , ու
իմաստութեան ճամբան դիտցուց :
15 Ահա ազգերը դոյլէն կաթած կաթի
պէս են , ու կշիռքի մէջի մանր
փոշիին պէս կը սեպուին . ահա
կղզիները ցրուած փոշիի պէս են :
16 Ու Լիբանան կրակի համար բա-
ւական չէ , ու անոր անասունները
ողջակէզի համար բաւական չեն :
17 Անոնք ազգերը անոր առջեւը ոչինչի
պէս՝ ու Ոչնչէն պակաս և ու-
նայութիւն կը սեպուին Ի :
18 Ուստի դուք Զաստուած որու
կը նմանցընէք , ու զանիկայ ինչ
նմանութեան հետ կը հաւասար-
19 ցընէք : Ի Բրոնզեահալած որը կը ձուլէ
կուռքը , ու ոսկերիչը զանիկայ
ոսկիով կը պատէ , և անոր արծա-
20 թեայ շղթաներ կը շինէ : Ան ազ-
քատը որ չկրնար հերձուած նուէր-
ներ բնել , անփուտ փայտ կ՚ընտրէ ,
իրեն վարպետ արուեստաւոր մը կը
փնտռէ , Հոր անշարժ կուռք մը շի-
21 նել : Ո՞վ ձեզի չգիտցաք , չլսեցիք ,
ձեզի առաջուց չզրուցեցաւ .
երկրիս հիմնադրութենէն չհասկը-
22 ցաք : Ինքն է երկրիս շրջանին վրայ
նստողը , ու անոր բնակիչները
մարախներու պէս են . Ինքն է՛ եր-
կինքը վարագոյրի պէս տարածողը ,
ու նստելու համար զանիկայ վրանի
23 պէս կանգնողը : Ինքն է՛ իշխան-
ները բնաջինջ ընողը , ու երկրիս
24 դատաւորները ոչնչացընողը : Ա-
նոնք դեռ չսկսած , չցանուած ,
և անոնց բունը հողի մէջ չարմա-
տացած , անիկայ անոնց վրայ կը
փչէ , ու անոնք կը չորնան . և փո-
թորիկը զանոնք մղիդի պէս կը տա-
25 նի : Ո՞վ որո՞ւն կը նմանցընէք
պիս , որ ես անոր հաւասար ըլլամ՛
26 կ՚ըսէ Սուրբը : Աչքերնիդ վեր
վերցուցէք ու նայեցէք , ասոնք
ով ստեղծեց . անիկայ անոնց զօր-
քը համրանքով կը հանէ , Հանոնց
ամէնը էրէնց անուններով կը կանչէ .
էր մեծ իշխանութեամբը ու սաս-
տիկ զօրութեամբը անոնցմէ բնաւ
մէկը կամ չմնար :
27 Ո՛վ Յակոբ՝ ինչո՞ւ կ՚ըսես , ու
ով Իսրայէլ՝ Հնչո՞ւ կը զրուցես թէ
իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուեցաւ ,
և իմ իրաւունքս իմ Աստուծմէս
28 զանց եղաւ : Միթէ չգիտցա՞ր ,
կամ չլսեցի՞ր որ յաւիտենական Աս-
տուածը Եհովան՝ երկրիս ծայրե-
րուն Ստեղծիչը չյոգնիր ու չձա-
նձրանար . Անոր իմաստութիւնը չը-
29 քննուիր : Անիկայ է յոգնածին այժ
տուողը , ու կարողութիւն չունե-
ցողին շատ զօրութիւն հասցընողը :
30 Երիտասարդները անդամ պիտի
յոգնին ու յոգնեան , և ընտիր
կարիճները բոլորովին պիտի իյնան :
31 Բայց Տէրոջը ապատեհողներուն
այժ Ի պիտի նորոգուի . Ի անոնք
արծիւներու պէս Ի թեւերով վեր
պիտի երթեն՝ , պիտի վազեն ու
չձանձրանան , պիտի քալեն ու չյոգ-
նին :

ԳԼՈՒԽ ԽԱ

1 Աստուած իր ժողովուրդին հետ կը վիճի՝ յաւուրք բերելով իր զօրութեան գործերը որ ցնկեզեցին զրեր է . 10 իր խոստումները . 21 ու կատարելուն անպատեհութիւնը :

1 Ով կղզիներ՝ իմ առջեւս լուռ կե-
ցէք , ու ժողովուրդները էրէնց
ոյժը նորոգեն . մօտենան ան
առնեն խօսքին . միասին դատաս-
2 տանի մօտենանք : Ո՛վ ուսր Հանեց
արդարը Ի արեւելքէն , ու զանիկայ
իր հետ իրենց կանչեց , Ի ազ-
գերը անոր առջեւը դրաւ , ու թա-
գաւորներու վրայ անոր տիրել
տուաւ , զանոնք փոշիի պէս դրաւ
անոր սուրին առջեւը , ու Հողմավար
մղիդի պէս՝ անոր աղեղին առջեւը :
3 Զանոնք հալածեց , ու խաղաղու-
թեամբ անցաւ անանկ ճամբայէ
մը , ուր որ բնաւ իր ոտքը կոխած
4 չէր : Ո՞վ է ասիկայ գործողը ու
ընողը , ան շրջանները սկիզբէն

Ն · ք · գԲ · Իսր 712

ի Ցեր · ԺԸ · 21 : Ես · ՄԸ · 40 :

ե Ջար 18 : բ Օր · գ · 15 , ԾՀ :

զ Ես · ՀԽԱ · 4 :

է Ես · ՀԽԱ · 5 : Հաւ · ԺԱ · 33 :

ը Ես · ՀԽ · 5 :

թ Ես · ՀԽ · 5 :

ժ Ես · ՀԽ · 4 :

ժա Ես · ՀԽ · 5 : Հաւ · ԺԱ · 33 :

ժբ Ես · ՀԽ · 5 :

ժգ Ես · ՀԽ · 5 : † Կամ՝ Նոքա՝ փետուր պիտի զար-դարեն :

ժդ Ջար · ԺԲ · 13 :

ժե ԳԼ · Խգ · 11 :

ժզ Ես · ԺԳ · 14 , ԾՀ : Ջար 25 : ԳԼ · Խէ · 1 :

ժէ Ջար 26 : ԳԼ · Խգ · 7 : Խգ · 10 :

Ն · ք · գԲ · Իսր 712

Ի Ես · ՄԳ · 16 :

Ի Ես · ՄԶ · 16 :

Ի Ես · ՄԶ · 25 :

Ի ԳԼ · ՅԹ · 16 :

Ի ԳԼ · Կ · 11 : Ցայտ · Իր · 12 :

Ի ԳԼ · ԼԹ · 10 : Եզեկ · ԼԴ · 23 : ԼԵ · 24 : Ցոհ · Ա · 11 : Երբ · Ժ · 20 : ա Պետ · Բ · 25 : Ե · 4 : Ցայտ · Է · 17 :

Ի Ռաամ · Ա · 4 :

Ի Ցեր · ԼԱ · 22 : ԼԴ · 22 , 23 : Հաւ · Ժ · 34 : ա Պար · Բ · 16 :

Ի Պար՝ կը վերցընէ փո-շին պէս :

Ի Դան · Դ · 35 :

Ի Ես · ԿԲ · 9 :

Ի Ջար 25 : ԳԼ · Խգ · 5 : Պար · Ժէ · 29 :

Ի ԳԼ · ԼԱ · 6 , 7 : Խգ · 12 , ԾԵ : Ներ · Ժ · 3 : Ե · 8 , ԾՀ :

Ի ԳԼ · ԼԱ · 7 : Ներ · Ժ · 4 :

Ի Ես · ԺԲ · 1 : Պար · Ժ գ · 16 : Հաւ · Ա · 19 , 20 :

Ի Ցեր · ԼԹ · 8 : Ես · ՄԳ · 2 : ԳԼ · Խ · 5 : Խգ · 24 : Ժա · 13 : Ներ · Ժ · 12 :

Ն. Ք. գՁ. Ի. 712

կանչողը. Եւ Տէրս ասէ Իսահակին Ես, ու հաբինեմ հետ եմ։
5 Կղզիները տեսան ու վախցան, երկրիս ծայրերը դողացին, անոնք մօտեցան ու եկան. 6 Ընկնոց ամէն մէկը իր ընկերին օգնեց ու ըսաւ, ու ուժէն հանդ իր եղբօրը Զօրացիր։ 7 Բաւ. Ի նէ արուեստաւորը՝ ոսկերիչին, ուռով ծեծողը սալ վրայ զարնողին տիրա կու տայ, ու կ'ըսէ, Առիկայ կպցընելու համար աղէկ է, ու զանիկայ գամերով կը գամէ, որ չշարժի։
8 Բայց դուն, ով իմ ծառաս Իսրայէլ, իմ Ընտրեալս Յակոբ՝ Իմ սիրելոյս Աբրահամին սե-
9 րունդը՝ Որ քեզ երկրիս ծայրերէն առի, ու քեզ անոր եզերքներէն կանչեցի, և քեզի ըսի, Դուն իմ ծառաս ես, քեզ ընտրեցի ու
10 քեզ չմերժեցի. Ի Մի վախնար, Քանզի ես քեզի հետ եմ. մի' զարհուրիր, վասն զի ես քու Աստուածդ եմ. քեզ պիտի զօրացընեմ և քեզի օգնեմ պիտի բնեմ, ու իմ արդարութեանս ա-
11 ջովը քեզ պիտի բռնեմ։ Ահա քեզի դէմ ամէն բարկացողները Ի պիտի ամչնան ու պիտի պատկառին. ու քեզի հետ վիճող մարդիկները չեզածի պէս պիտի բլլան
12 ու պիտի կորսուին։ Քեզի հետ կռուող մարդիկները պիտի փնտրես ու պիտի չգտնես. քեզի հետ պատերազմ բնող մարդիկները չեզածի պէս ու ոչինչի պէս պիտի
13 բլլան։ Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ եմ, որ քու աջ ձեռքդ կը բռնեմ, որ քեզ կ'ըսեմ՝ Ի Մի վախնար, ես քեզի օգնե-
14 թիւն կ'բնեմ։ Ով Յակոբին որդի՛ մի վախնար, ով Իսրայէլին մնացականացուածները, քեզի պիտի օգնեմ, կ'ըսէ Տէրը ու Իսրայէլին
15 Սուրբը՝ քու Փրկիչդ։ Ահա Ես քեզ նոր՝ սուր և ատամնաւոր կաճառասայլի ձեւ պիտի բնեմ. լեռները պիտի մանրես ու փշրես, և բլուրները մղկի պիտի դարձը-
16 նես. Զանոնք պիտի հոսես, ու հովը զանոնք պիտի տանի, և փոթորիկը զանոնք պիտի ցրուէ. ու դուն Տէրոջմով պիտի ցնծաս, Իսրայէլին Սուրբովը պիտի պար-
17 ծենաս։ Աղքատները ու անանկներն ջուր կը փնտռեն, բայց չկայ, անոնց լեզուն ծարաւէն չորցեր է. Ես Տէրս անոնց խնդրուածքը պիտի լսեմ, Ես Իսրայէլին Աստուածը զանոնք երբեք պիտի չձգեմ։
18 Բարձր տեղերու վրայ գետեր, ու հովիտներու մէջ աղբիւրներ պիտի

Ն. Ք. գՁ. Ի. 712

բանամ. Անապատը ջուրի լիճի, ու չոր երկիրը ջուրի աղբիւրներու
19 պիտի դարձընեմ։ Անապատին մէջ՝ եղեւնի, սատիմ, մրտնիի ու իւղի ծառ պիտի անկեմ. անջուր երկրին մէջ մայր, սօսի ու տօօսա
20 միասեղ պիտի դնեմ. Որպէս զի տեսնեն ու գիտնան, ու միասին մտածեն ու հասկրնան, որ ասիկայ Տէրոջը ձեռքը ըրաւ, ու Իսրայէլին Սուրբը ստեղծեց։
21 Ձեր դատը յառաջ բերէք, կ'ըսէ Տէրը. ձեր զօրաւոր փաստերը մօտեցուցէք, կ'ըսէ Յակոբին թա-
22 գաւորը։ Թող մօտեցընեն, ու ինչ բլլալիքը մեզի պատմեն. առջինները մեզի յայտնեն թէ անոնք ինչ էին, որպէս զի միտքերնիս պահենք ու անոնց վախճաներ գիտնանք. կամ ապագայ բաները
23 մեզի գուցէ՛ն։ Ոնակ ետքը բլլալիքները պատմեցէք, որ ձեր աստուած բլլալը գիտնանք. Եւ կամ աղէկ կամ դէշ բան մը բրէք, որ զարմանանք ու միասին տեսնենք։
24 Ահա դուք ոչինչ էք, ու ձեր գործքն ալ ոչինչ է. ձեզ ընտրողը
25 պղծութիւն է։ Հիւսիսի կողմէն հեւ արթնցուցի, և գիտի գայ, ու արեւելքէն Իմ անունս պիտի կանչէ. Ու իշխանները տիզմի պէս պիտի կոխէ, ինչպէս որ բրուտը
26 կաւը կը կոխէ։ Ո՞վ պատմեց սկիզբէն՝ որ գիտնանք. ու առջի՛ն գարերէն՝ որ ճշմարիտ է՝ բանը. ոչ յայտնող մը կայ, ոչ գիտցընող մը, և ոչ ձեր խօսքերը մոռկ բնող
27 մը։ Առաջ Իւ շիօնին, Ահա՛ ահա անոնք. ու Երուսաղէմին
28 աւետիս բերող տուի։ Նայեցայ ու մարդ մը չկար, և ասոնցմէ բնաւ մէկ խորհրդական մը չկար, որուն հարցընեմ ու պատասխան
29 տայ։ Ահա ամէնքը սուտ են, գործքերնին ոչինչ է. անոնց ձուլածոյ կուռքերը հով և ունայնութիւն են։

ԳԼ. ԽԲ

1 Քրիստոսի պաշտանը, հեզութիւնը և հաստատութիւնը։ 5 Աստուծոյ անոր բոլոր խոստմունքը։ 10 Աստուած գոհունակ լսողացնար մը իր աստուածային համար։ 17 Ամբողջ աշխարհը կը յանդիմանուի իր անհաւատարմութեանը համար։

1 Ահա Իմ ծառաս որուն ձեռնտու պիտի բլլամ, Իմ ընտրեալս որուն Իմ սիրտս Հաճեցաւ. Իմ Հոգիս անոր վրայ դրի. անիկայ ազգերուն իրաւունք պիտի հանէ,
2 Անիկայ պիտի չգոռայ ու պիտի չաղաղակէ, և իր ձայնը դուրս
3 լսել պիտի չտայ։ Ջախջախած եղէգը պիտի չկոտրէ, ու պղպջած

Ն. Ք. գՁ. Ի. 712

Ա Սադ. ՃԷ. 35։

Յ Ցօր. Ժբ. 9։

Յ Գլ. Խե. 21։

Ն Գլ. Խբ. 9։ Խդ. Է. 8։ Խե. 3։ Ցօն. Ժգ. 19։

Ն Երեմ. Ժ. 5։
Ա Սադ. ՃԺԵ. 8։ Գլ. Խդ. 9։ Ա Պար. Բ. 4։

Ն Երե. Ա. 2։
Ո Ջմր 2։

Ն Գլ. Խդ. 9։

Ո Ջմր 4։
Ո Գլ. Խ. 9։
Ն Գլ. ԿԲ. 5։

Ո Ջմր 24։

Գլ. Խե. 3։ 6։ Ժբ. 13։ Ժգ. 11։ Ա Պատ. Ժբ. 18, 19, 20։ Փիլ. Բ. 7։
Ի Պատ. Գ. 17, Ժե. 5։ Եբր. Ա. 6։
Ի Գլ. Ժա. 2։ Ցօն. Գ. 34։

Ե · ը · ԸԲ · Իրբ 712

պատրոյգը պիտի չմարի. իրաւունքը ճշմարտութեան պիտի հանի։
4 Ընիկայ պիտի չտկարանայ ու պիտի չհուսկայ, մինչև որ իրաւունքը երկրի վրայ հաստատի. ու կղզիները անոր օրէնքին պիտի սպասեն։
5 Ի՛ երկինքը ստեղծող ու զանիկայ կազմող, Ի՛ երկիրը ու անոր մէջ բուսածը տարածող, անոր վրայ եղող ժողովրդեան շունչ՝ և Ի՛ անոր մէջ քալողներուն ոգի տուող Ցեր
6 Ես ստեղծեր այսպէս կ՚ըսէ. Ես Ցեր քեզ արդարութեամբ կանչեցի, և ձեռքդ պիտի բռնեմ ու քեզ պիտի պահպանեմ, Ի՛ և քեզ ժողովուրդին ուխտ, — Ի՛ ազգերուն
7 լոյս պիտի տամ. Որ կոյրերուն աչքերը բանան, Ի՛ բանտարկեալներ բանտէն հանեն, — Ի՛ խաւարի մէջ նստողները կապանքի տունէն։
8 Ես Ցեհովայ եմ, իմ անունս աս է. ու Ի՛ իմ փառքս ուրիշի մը չեմ տար, ոչ ալ իմ պատիւս կուռ
9 բերուն։ Առջի բաները ահա եղան, ու նորերը ես կը յայտնեմ. անոնք դեռ չեղած ձեզի կ՚իմացնեմ։
10 Ի՛ նոր երգ երգեցէք Ցերոջը, — անոր գովութիւնը երկրին ծայրերէն, Ի՛ ով ծովը իջնողներ ու զանիկայ լեցնողներ, կղզիներ և անոնց բնակիչները։ Անապատ ու անոր բազաքները Կեդարու բնակած գիւղերը ձայն վերցնեն. Ի՛ Լէմի բնակիչները յորմէ ժայռի երգով
12 լեռներուն գլխէն ձայն տան. Ցերոջը փառք տան, և անոր գովութիւնը կղզիներուն մէջ պատմեն։
13 Ցերը դուրս պիտ պիտի ելլէ, պատերազմող մարդու պէս իր նախանձը պիտի արթընցնէ. պիտի աղաղակէ ու Ի՛ բարձրաձայն պիտի գոչէ, և իր թշնամիներուն վրայ Ի՛ յաղթող պիտի բլլայ՚։
14 Ես չսառնցայ լուռ կեցայ, ձայնս կարկղի ու զես զսպկի. Հէյ ծնանող կնան պէս պիտի պոռամ, Ի՛ պիտի ար ըմպէ ու մկկէն պիտի
15 կլնմ՚։ Լեռները ու բլուրները անապատ պիտի բնեմ, և անոնց բոլոր խոտը պիտի չորցնեմ, ու գետերը ցամաքի պիտի դարձնեմ, և լիճերը պիտի ցամքեցնեմ։
16 Ու կոյրերը իրենց չգիտցած ճամբան մէկ պիտի պարուցնեմ, գանոնք իրենց չգիտցած շաւիղներուն մէկ պիտի քալեցնեմ. անոնց առջեւ խաւարը լոյս, ու խորտուբորտ տեղերը հաւասար պիտի բնեմ. անոնց ասբանները պիտի բնեմ, ու գանոնք երեսկ պիտի չձգեմ։
17 Քանդակած կուռ բերու ապաւինողները, և ձուլածոյ կուռ բերուն

Դուք մեր աստուածներն էք՚ ըսողները շատ պիտի դառնան ու ամօթահար ըլլան։
18 Ով խոլեր՝ լսեցէք, ու ով
19 կոյրեր՝ նայեցէք որ տեսնէք։ Ո՞վ է կոյր՝ բայ Ի՛ իմ ծառայէս, կամ խուլ՝ իմ խրկած դեսպանիս պէս. ով է կոյր՝ Ուղղեալին պէս, և կոյր՝ Ցերոջը ծառային
20 պէս։ Շատ բաներ կը տեսնես, Ի՛ բայց զգուշութիւն չես բներ. ականջները բաց են, բայց չես լսեր։
21 Ցերը իր արդարութեանը համար հաճեցաւ, Ի՛ օրէնքը մեծ
22 ցուց ու փառաւորեց։ Բայց անիկայ յափշտակուած և կողոպտուած ժողովուրդ է, ամէնքը քարայրներու մէջ որոգայթի բռնուած, ու բանտերու մէջ պահուեցան. անոնք յափշտակութեան մատնուեցան, և ազատող մը չկայ. կողոպտա եղան, ու մէկը չհանուիր որ
23 ետ տուր՚ բսէ։ Ձեր մէջը ով կայ, որ ասոր ականջ դնէ, Ի՛ մտիկ բնէ ու լսէ գալու ժամանակին համար։
24 Ո՞վ մատնեց Ցակոբը յափշտակութեան, ու Իսրայէլը՝ կողոպտիչներուն. չէ՞ որ Ցերը՝ որուն դէմ մեղք գործեցինք. վասն զի անոր ճամբաներուն մէջը քալել չուզեցին, և անոր օրէնքին ձայ
25 գանդուածութիւն չլրին։ Ուստի իր սաստիկ բարկութիւնը ու պատերազմի ուժգնութիւնը անոր վրայ թափեց, և ամէն կողմէն զանիկայ բռնկցուց, Ի՛ բայց անիկայ չգիտցաւ. զանիկայ այրեց, բայց անիկայ իր սրտին մէջ չդրաւ։

ԳԼ · ԽԹ

1 Ցերը իր խոստումներուն եկեղեցին կը մխիթարէ. 8 ժողովուրդը կը կանչէ որ իր ամէնակարողութեանը վկայութիւն տան. 14 կը նախատինքէ անոնց Իսրայէլի կործանումէն, 18 և իր ժողովուրդին հրաւիրէ կերպով փրկութիւն. 22 ժողովուրդը կը յանդիմանէ՝ ցուցընելով, թէ կարող չեն ինքզինքին օգնելու։

1 Բայց հիմա ով Ցակոբ՝ քեզ ստեղծողը, ու՛ ով Իսրայէլ՝ քեզ ձևակերպող Ցերը այսպէս կ՚ըսէ. Մի վախնար, Ի՛ վասն զի ես քեզ փրկեցի, Ե՛ քու անունովդ կանչեցի
2 քեզի. դուն իմն ես։ Ի՛ երբոր ջուրերէն անցնես, ես քեզի հետ պիտի ըլլամ, ու երբոր գետերէն անցնես, քեզ պիտի չխոնեն. Ի՛ երբոր կրակի մէջէն քալես, պիտի չայրիս, և բոցը քեզ պիտի չբռնկցնէ։
3 Քանզի ես քու Ցերդ Աստուածդ՝ Իսրայէլին Սուրբը՝ քու Փրկիչդ եմ. Ես Եգիպտոսը քեզի համար փրկանք՝ Եթովպիան ու Սաբան
4 քեզի համար փոխարէն տուի։ Որովհետև իմ առջևս պատուական

Ն · ը · ԸԲ · Իրբ 712

Ա Սադ · պ · 7։ Գլ · ա · 29։ խդ · 11։ խե · 16։
Բ Գլ · խդ · 8։ Եզեկ · ժբ · 2։ Ցով Ցօէլ · թ · 39 · 41։
Ա Ցով · Հաւ · բ · 21։
Ա Գլ · ա · 7։ Գլ · խդ · 6։ Գ Գլ · խբ · 6։ խե · 4։
Ե Սադ · կդ · 12։ գ · 3։ եշ։
Ը Օբ · լ · 6։ 8։ Ի Գան · գ · 25։ 27։
Ը Առակ · ժա · 8։ խ · 18։

Գ · ը · ԸԲ · Իրբ 712

Ա Ցեր · խթ · 10։
Բ Գլ · խդ · 24։ Ցով · ժբ · 1։
Գ Ա Սադ · ՃԼԴ · 6։
Դ Գաղ · ժԱ · 25։
Ե Գլ · խդ · 1։
Զ Գլ · խթ · 8։
Է Գլ · խթ · 6։ Դան · բ · 32։ Գաղ · ժգ · 47։
Ը Գլ · լե · 5։
Թ Գլ · կա · 1։ Դան · գ · 18։ 15։ բ Ցհմ. բ · 26։ Երբ · բ · 14։ 15։
Ժ Գլ · թ · 2։
Ի Գլ · խբ · 11։
Ա Սադ · ԼԴ · 3։ խ · 3։ դբ · 1։
Բ Սադ · ՃԼ · 29։
Գ Կ՚ · Վէմ Մբռ.
Դ Գլ · լա · 4։
Ե Կ՚ · պիտի ՀԸբանայ։
Զ Կ՚ · չտէ ասնկլով պիտի փբչեմ։
Է Կ՚ · Կղզիները։

Ա Գլ · խդ · 6։
Բ Գլ · խբ · 6։ խե · 4։
Գ Սադ · կդ · 12։ գբ · 3։ եշ։
Դ Օբ · լ · 6։ 8։
Ե Գան · գ · 25։ 27։
Զ Առակ · ժա · 8։ խ · 18։

ՆՀ · Հ · ՂԲ · Իրէ 712

եղար , պատիւ պատր , ու ես քեզ սիրեցի . անոր համար քու անձէդ փոխարէն մարդ , ու քու հոգւոյդ փոխարէն ժողովուրդներ պիտի
5 տամ ։ ե Մի վախնար , քանզի ես քեզի հետ եմ . քու սերունդդ ա բևելքէն պիտի բերեմ , և քեզ ա
6 րեւմուտքէն պիտի ժողվեմ ։ Հիւսիսին պիտի բսեմ թէ Ցուբ , ու հարաւին թէ Մի արգիլեր . իմ տղաքներս հեռուէն ու աղջիկներս
7 երկրի ծայրէն բեր , Ամէն որոր իմ անունովս կոչուածները . վասն զի Ես ան ստեղծի զի ես զանոնք ձեւակերպեցի ու կազմեցի ։
8 ե Հանէ ունեցող կոյր ժողովուրդը , ու ականջ ունեցող խուլերը հանե
9 ցէ ։ Բոլոր ազգերը միկտղ ժողովուին , և ժողովուրդները հաւաքուին . ե Ո՞վ ասոնցմէ ով կրնայ այսպէս պատմել ու առջի բաները մեզի դիտցնել . իրենց վկաները թող բերեն , որ արդարանան , և լսողներն ալ ըսեն թէ Ան է
10 ճշմարիտ է ։ Դուք իմ վկաներս դուք էք կ'ըսէ Տէրը , հետս իմ ընտրած ծառաս . որպէս զի գիտնաք ու ինծի հաւատաք , և հասկընաք որ ես եմ . Ես ինծմէ առաջ Աստուած չեղաւ , ու ինծմէ ետքն ալ պիտի
11 չըլլայ ։ Ես Տէրը ես եմ՝ ես եմ , և
12 ինծմէ ուրիշ փրկիչ չկայ ։ Ես զուցեցի ու փրկեցի և դիտցուցի , երբոր ձեր մէջը օտար աստուած չկար . ու դուք իմ վկաներս էք կ'ըսէ Տէրը , որ ես եմ
13 Աստուած ։ Այսկէսրէն ի վեր ես նոյն եմ , ու չկայ մէկը որ իմ ձեռքէս ազատէ . երբոր ես բան մը կ'ընեմ , ով կրնայ զանիկայ դարձնել ։
14 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը ձեր Փրկիչը՝ Իսրայէլին Սուրբը . Ձեր սիրոյն համար Բաբիլոն կը խրկեմ , և անոնց ամէն փախստականները ու Քաղդէացիները՝ որոնց պարծանքը նաւերուն մէջ պարտականն է։
15 Ես եմ Եհովայ՝ ձեր Սուրբը , Իսրայէլին Ստեղծիչը՝
16 ձեր թագաւորը ։ Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ որ ծովուն մէջ ճամբայ , ու զօրաւոր ջուրերուն մէջ շաւիղ կը
17 դնէ , Որ կառքը ու ձին , զօրքը և զօրաւէթիներ կը հանէ . անոնք միասի կը պառկին ու չեն կրնար . անոնք պատրոյդի պէս կը մարին և
18 կ'անցնին ։ ԶԱռաջինները մի յիշէք , ու հինը բաներուն միտքերնիդ մի բե
19 րէք ։ Ահա ես Նոր բան պիտի բնեմ , որ հիմա պիտի յայտնուի . միթէ զանիկայ պիտի չգիտնաք . — ես անապատի մէջ ալ ճամբայ՝ — անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի
20 դնեմ ։ Ջիս գաղանի գազանները , շագալները ու բայլամները պիտի փառաւորեն . վասն զի իմ ժողովուրդիս՝ իմ ընտրեալներուս խմցընելու համար անապատի մէջ ջուրեր , և անջրդի երկրի մէջ գե
21 տեր պիտի տամ ։ Ահա ժողովուրդը զոր ես ինծի համար ստեղծեցի , ա նոնք իմ գովեստիս պիտի պատմեն ։
22 Բայց դուն ինծի չկանչեցիր՝ ով Յակոբ . հապա անձդ ձանձրա
23 ցար՝ ով Իսրայէլ ։ Ես քու ողջակէզներուդ ոչխարները ինծի չբերիր , և քու զոհերովդ զիս չփառաւորեցիր . ընծայի համար քեզ չձանձրացուցի , ու կնդրուկի համար
24 քեզ չյոգնեցուցի ։ Ինծի համար ոսկով խունկկզկզն ծախու չառիր , և քու զոհերուդ ճարպովը զիս չկշտացուցիր . հապա քու մեղքերովդ զիս աշխատցուցիր , ու քու անօրէնութիւններովդ զիս
25 չյոգնեցուցիր ։ Ես եմ՝ ես եմ , որ քու յանցանքներդ ինծի համար կը ջնջեմ , ու քու մեղքերդ՝
26 ալ պիտի չյիշեմ ։ Միտքս ձգէ . միկտղ դատի գնենք , դուն զրու
27 ցիչ , որպէս զի արդարանաս ։ Քու նախահայրդ մեղք գործեց , և քու ուսուցիչներդ ինծմէ ապստամբե
28 ցան ։ Ուստի Ես ալ արբարանին իշխանները պիղծ սեպեցի , և Յակոբը նզովքի , ու Իսրայէլը նախատինքի մատնեցի ։

ԳԼ · Լ Դ

1 Աստուած իր խոստումներուն կը միխիթարէ Եկեղեցին · 7 կը ցուցնէ կուռքերուն ունայնութիւնը · 9 և կուռք շինողներուն յիմարութիւնը · 21 Աստուած գովելու յորդորանք մը՝ իր փրկագործութեանը ու ամենակարողութեանը համար ։

1 Բայց հիմա մոնիկ ըսէ՝ ով իմ ծառա Յակոբ , ու դուն՝ ով իմ
2 ընտրած Իսրայէլ ։ Քեզ ստեղծող և բարգանդի մէջ ձեւակերպող , ե քեզի օգնութիւն բնող Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ո՛վ իմ ծառա Յակոբ , և դուն՝ ով իմ ընտրած Իսրայէլ՝ մի վախնար .
3 Քանզի ե ծարաւին վրայ ջուր պիտի թափեմ , ու անջուր երկրին վրայ հեղեղներ . քու սերունդիդ վրայ իմ Հոգիս պիտի թափեմ , և քու որդւոդդ վրայ՝ իմ օրհնու
4 թիւնս ։ Ու անոնք էբէ ին խոտի բու մէջ , ջուրի վտակներու քով եղող ուռիներու պէս պիտի բուս
5 նին ։ Մեկը պիտի ըսէ թէ ես Տէրոջն եմ . մեկն ալ Յակոբին անունովը պիտի կանչուի , և միւսն ալ իր ձեռքովը պիտի գրէ ին ,

ՆՀ · Հ · ԳԲ · Իրէ 712

ե Գլ · խա · 10 · 14 · խգ · 2 · Եբեմ · Լ · 10 · 11 · խգ · 27 · 28 ։

ե Գլ · կդ · 19 · Ցակ · բ · 7 ։
ի Սաղ · ՃԸ · 3 · Գլ · ԼԹ · 23 · բ Կոր · և · 17 · Եփես · բ · 10 ։
լ Հմր · 1 ։
ի Գլ · գ · 9 · խբ · 19 · Եզեկ · ժբ · 2 ։
ե Գլ · խա · 21 , 22 , 26 ։
ի Գլ · խգ · 8 ։
ՀՊ · բ · 1 · Ած · 4 ։
ն Գլ · խա · 4 · խգ · 6 ։
* Նշէ · յոսանգծուած · տող ։
ՀԳլ · խե · 21 · Ովս · ժգ · 4 ։
ե բ Օր · ւբ · 16 · Սաղ · Ճա · 9 ։
ՀԳլ · խգ · 8 · Հմր 10 ։
ն Սաղ · գ · 2 · ՑՀ · բ · 58 ։
† Նէր · Օրէն · Ցար · թ · 12 · Գլ · ժգ · 27 ։
‡ Կամ՝ և անոնց ամէն փառաբանական կ'ընցնեմ · ու Քաղդէացոց ազա տութեան Նաւերուն մէջ պարծանք պիտի ընեն ։
ՀԵլ · ժգ · 16 · 22 · Սաղ · Կե · 19 · Գլ · Ած · 10 ։
ֆ ՑՀ · գ · 18 · 16 ։
ՀԵլ · ժգ · 4 · 9 · 25 ։
ՀԵրեմ · ժգ · 14 · խգ · 7 ։
Է բ Կոր · Ժ · 17 · Ցայտ · խա · 5 ։
ֆ Ել · ժէ · 6 · Ամո · ի · 11 · բ Օբ · բ · 15 · Սաղ · Կբ · 16 · Գլ · լԹ · 6 · խա · 18 ։

եղար , պատիւ պատր , ու ես քեզ սիրեցի . անոր համար քու անձէդ փոխարէն մարդ , ու քու հոգւոյդ փոխարէն ժողովուրդներ պիտի
5 տամ ։ ե Մի վախնար , քանզի ես քեզի հետ եմ . քու սերունդդ ա բևելքէն պիտի բերեմ , և քեզ ա
6 րեւմուտքէն պիտի ժողվեմ ։ Հիւսիսին պիտի բսեմ թէ Ցուբ , ու հարաւին թէ Մի արգիլեր . իմ տղաքներս հեռուէն ու աղջիկներս
7 երկրի ծայրէն բեր , Ամէն որոր իմ անունովս կոչուածները . վասն զի Ես ան ստեղծի զի ես զանոնք ձեւակերպեցի ու կազմեցի ։
8 ե Հանէ ունեցող կոյր ժողովուրդը , ու ականջ ունեցող խուլերը հանե
9 ցէ ։ Բոլոր ազգերը միկտղ ժողովուին , և ժողովուրդները հաւաքուին . ե Ո՞վ ասոնցմէ ով կրնայ այսպէս պատմել ու առջի բաները մեզի դիտցնել . իրենց վկաները թող բերեն , որ արդարանան , և լսողներն ալ ըսեն թէ Ան է
10 ճշմարիտ է ։ Դուք իմ վկաներս դուք էք կ'ըսէ Տէրը , հետս իմ ընտրած ծառաս . որպէս զի գիտնաք ու ինծի հաւատաք , և հասկընաք որ ես եմ . Ես ինծմէ առաջ Աստուած չեղաւ , ու ինծմէ ետքն ալ պիտի
11 չըլլայ ։ Ես Տէրը ես եմ՝ ես եմ , և
12 ինծմէ ուրիշ փրկիչ չկայ ։ Ես զուցեցի ու փրկեցի և դիտցուցի , երբոր ձեր մէջը օտար աստուած չկար . ու դուք իմ վկաներս էք կ'ըսէ Տէրը , որ ես եմ
13 Աստուած ։ Այսկէսրէն ի վեր ես նոյն եմ , ու չկայ մէկը որ իմ ձեռքէս ազատէ . երբոր ես բան մը կ'ընեմ , ով կրնայ զանիկայ դարձնել ։
14 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը ձեր Փրկիչը՝ Իսրայէլին Սուրբը . Ձեր սիրոյն համար Բաբիլոն կը խրկեմ , և անոնց ամէն փախստականները ու Քաղդէացիները՝ որոնց պարծանքը նաւերուն մէջ պարտականն է։
15 Ես եմ Եհովայ՝ ձեր Սուրբը , Իսրայէլին Ստեղծիչը՝
16 ձեր թագաւորը ։ Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ որ ծովուն մէջ ճամբայ , ու զօրաւոր ջուրերուն մէջ շաւիղ կը
17 դնէ , Որ կառքը ու ձին , զօրքը և զօրաւէթիներ կը հանէ . անոնք միասի կը պառկին ու չեն կրնար . անոնք պատրոյդի պէս կը մարին և
18 կ'անցնին ։ ԶԱռաջինները մի յիշէք , ու հինը բաներուն միտքերնիդ մի բե
19 րէք ։ Ահա ես Նոր բան պիտի բնեմ , որ հիմա պիտի յայտնուի . միթէ զանիկայ պիտի չգիտնաք . — ես անապատի մէջ ալ ճամբայ՝ — անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի
20 դնեմ ։ Ջիս գաղանի գազանները , շագալները ու բայլամները պիտի փառաւորեն . վասն զի իմ ժողովուրդիս՝ իմ ընտրեալներուս խմցընելու համար անապատի մէջ ջուրեր , և անջրդի երկրի մէջ գե
21 տեր պիտի տամ ։ Ահա ժողովուրդը զոր ես ինծի համար ստեղծեցի , ա նոնք իմ գովեստիս պիտի պատմեն ։
22 Բայց դուն ինծի չկանչեցիր՝ ով Յակոբ . հապա անձդ ձանձրա
23 ցար՝ ով Իսրայէլ ։ Ես քու ողջակէզներուդ ոչխարները ինծի չբերիր , և քու զոհերովդ զիս չփառաւորեցիր . ընծայի համար քեզ չձանձրացուցի , ու կնդրուկի համար
24 քեզ չյոգնեցուցի ։ Ինծի համար ոսկով խունկկզկզն ծախու չառիր , և քու զոհերուդ ճարպովը զիս չկշտացուցիր . հապա քու մեղքերովդ զիս աշխատցուցիր , ու քու անօրէնութիւններովդ զիս
25 չյոգնեցուցիր ։ Ես եմ՝ ես եմ , որ քու յանցանքներդ ինծի համար կը ջնջեմ , ու քու մեղքերդ՝
26 ալ պիտի չյիշեմ ։ Միտքս ձգէ . միկտղ դատի գնենք , դուն զրու
27 ցիչ , որպէս զի արդարանաս ։ Քու նախահայրդ մեղք գործեց , և քու ուսուցիչներդ ինծմէ ապստամբե
28 ցան ։ Ուստի Ես ալ արբարանին իշխանները պիղծ սեպեցի , և Յակոբը նզովքի , ու Իսրայէլը նախատինքի մատնեցի ։

ՆՀ · Հ · ԳԲ · Իրէ 712

ե Գլ · խբ · 21 ։
Է Սաղ · ՃԸ · 18 · Հմր 1 · 7 · Գաղ · ա · 74 · 75 · Եփես · ա · 5 · 6 ։
ֆ Մատ · ա · 13 ։
բ Ամով · ի · 25 ։
ֆ Գլ · ա · 14 · Սաղ · բ · 17 ։
ե Գլ · խգ · 22 · խբ · 9 · Եբեմ · ծ · 20 · Գոբ · գ · 19 ։
ֆ Եզեկ · ւգ · 22 · ըէ ։
ֆ Գլ · ա · 18 · Եբեմ · լ · 34 ։
ֆ Գլ · խե · 6 · Ողբ · բ · 2 · 6 · 7 ։
ֆ Սաղ · ՀԹ · 4 · Եբեմ · խդ · 9 · Դան · թ · 11 · Զաք · բ · 13 ։

Ն · Ա · ՏԲ · Ի՛ՐԸ 712

Ի ՀՏ · 24 · 1 · ԳԼ · ԽԳ · 1 · 14 ·

Ղ ԳԼ · ԽԱ · 4 · ԽԸ · 12 · Ցայգ · ա · 8 · 17 · Իր · 12 ·

Ի ԳԼ · ԽԱ · 4 · 22 · ԽՒ · 21 ·

Է ԳԼ · ԽԱ · 22 ·

Ի ԳԼ · ԽԳ · 10 · 12 ·

Ի Ր Օր · գ · 35 · 39 · Լր · 39 · աՏԹԱԳ · Բ · 2 · Բ ԹԱԳ · Իր · 32 · ԳԼ · ԽՒ · 5 ·

Ի ԳԼ · ԽԱ · 24 · 29 ·

Ը Ա Ա Գ · ՃՀՒ · 4 · ԸՃ ·

Ի ԵՐԵՄ · Ժ · 5 · Ե Մ Ր · Բ · 18 ·

Ի Ա Ա Գ · ՂԵ · 7 · ԳԼ · Ա · 29 · Խր · 17 · ԽՒ · 16 ·

Ի ԳԼ · Խ · 19 · ԽԱ · 6 · ԵՐԵՄ · Ժ · 3 · ԸՃ ·

Ծէգտէ՛ն Լ՛ , ու Իսրայէլէն անունը պիտի մեհանաւանի ։

6 Տէրը՝ Իսրայէլին Թագաւորը և Ի՛ր գօրաց Տէրը՝ անոր Փրկիչը այսպէս կ՛ըսէ . Ես եմ առաջինը ու ես եմ վերջինը , ու ինծմէ ուրիշ

7 Աստուած չկայ ։ Ու հին ժողովուրդը հաստատելէս ի վեր Ի՛նձ կրցաւ ինծի պէս ձայն տալ ու պատմել , և ասիկայ ինծի համար կարգի դնել . Թող զրուցեն դա-

8 լու ու ըլլալու բաները ։ Մի վախնար ու մի՛ զարհուրիր . Ամիհէ՛ս ես ձեզի ան առենէն չլսեցուցի՞ ու չզրուցեցի՞ ։ Ի՛մ վկաներս դուք էք . ինծմէ ուրիշ Աստուած կայ . Ի՛սրաւի՝ ուրիշ վէմ չկայ , ուրիշ մը չեմ գիտեր ։

9 Կուռք շինողներուն ամէնն ալ ունայնութիւն են , և անոնց ընտիր իրերէն օգուտ մը չեն ըներ , ու իրենք իրենց դէմ վկաներ են . Չեն տեսներ ու չեն իմանար , որ

10 ամչնան ։ Ասոր պէս է անիկայ , որ աստուած կը շինէ , և կուռք կը

11 ձուլէ , Ի՛ր օգուտ մը չըներ ։ Ահա անոր բոլոր բեկերները Ի՛նծի ա-մչնան , վասն զի արուեստաւորներն անգամ մարդ են . Թող անոնք ամէնքը ժողովուին ու կայնին , պիտի վախնան ու միասին պիտի ամչնան ։

12 Նաև ։ Երկաթագործը ածուխով կը շինէ տապարը , և կռաններով անոր ձև կու տայ , ու զանիկայ իր զօրաւոր բազուկովը կը շինէ . երբոր անօթենայ , ուժէ կը կտրի .

13 երբոր ջուր չխմէ , կը մաղի ։ Հիւսը լար կը քաշէ ու մատիտով նշուածք կը գծագրէ , զանիկայ բանպակագործի գրիչով կը բանի , ու անոր վրայ կարկինով կը գծէ . զանիկայ մարդու կերպարանքով և մարդկային գեղեցկութեամբով կը

14 շինէ , որ տան մէջ դրուի ։ Անիկայ իրեն եղևիններ կը կտրէ , և թեղօշ ու կաղնի կ՛առնէ , որոնք իրեն անտառի ծառերէն կ՛ընտրէ . սոճի կը տնկէ , և ջրնկոյ անձ-

15 րեր կը մեծցնէ ։ Ու անոնք մարդուն վառելիք կ՛ըլլան . և անոնցմէ կ՛առնէ , որ իրեն վառ կ՛այրէ ու տաքնայ . Նաև հաց կ՛եփէ , նաև աստուած մը կը շինէ և անոր երկրպագութիւն կ՛ընէ . զանիկայ կուռք կը ձևացնէ

16 ու կը պաշտէ ։ Անոր կէսովը կրակ կը վառէ , կէսովը միս կ՛ուտէ , խորոված կ՛եփէ ու կը կշտանայ , Է՛ կը տաքնայ ու կ՛ըսէ . Ահա

17 տաքցայ , կրակը տեսայ ։ Ու անոր մնացածը աստուած՝ պատկեր կուռք կը շինէ իրեն , զանիկայ կը պաշտէ ու անոր երկրպագութիւն

Ն · Ա · ՏԲ · Ի՛ՐԸ 712

Է ԳԼ · ԽԱ · 20 ·

Ի Ր ԹԱԳ · Բ · 10 ·

Ը ԳԼ · ԽԳ · 8 ·

Ի Ղ Մ · Գ · 12 · Հռով · ա · 21 · Ի Ր ԹԱԳ · Բ · 11 ·

Ի ՀՀՒ · 1 , 2 ·

Ա Ա Ի՛ · տես մի՛ մտածար ։

Ի ԳԼ · ԽԳ · 25 ·

Ն ԳԼ · ԽԳ · 1 · ԽԲ · 20 · ա Կոր · գ · 20 · ա Պետ · ա · 18 · 19 ·

Ը Ա Ա Գ · ԿԲ · 34 · Գ · 11 · 12 · ԳԼ · ԽԲ · 10 · ԽԴ · 13 · ԵՐԵՄ · Ծա · 48 · Ցայց · Ժբ · 20 ·

Ա ԳԼ · ԽԳ · 14 · ՀՒԹ 6 ·

Ը ԳԼ · ԽԳ · 1 ·

Ղ ՅՈՐ · Բ · 8 · Ա Ա Գ · ՃԳ · 2 · ԳԼ · Խ · 22 · ԽԲ · 5 · ԽՀ · 12 · Ծա · 13 ·

Ը ԵՐԵՄ · Ծ · 36 ·

Ա ԳԼ · ԽՀ · 13 ·

Ա Ա ԿՈՐ · Ա · 20 ·

Ի ՀԱԲ · Ա · 6 ·

Ա ՇԱՒ ԵՐԵՄ · Ծ · 3 · Ծա · 32 · 36 ·

Բ Ր ՍԻ · ԼԶ · 22 · 23 · ԵՍՔ · Ա · 1 · ԸՃ · ԳԼ · ԽՀ · 13 ·

ԳԼՈՒԽ ԽԸ

1 Աստուած իր ներկելիին ազբիւր համար կը խօսի . 5 իր ամենակարողութեամբը

կ՛ընէ և անոր աջօքը կ՛ընէ ու կ՛ըսէ , Ձես ազատէ , քանզի իմ

18 աստուածս դուն ես ։ Հզօն գիտեր ու չէն հասկընար . քանզի Ի՛նծմէ աչքերը՝ տեսնելէն , և անոնց սիրտերը հասկընալէն ծեփուեցաւ ։

19 Ու ինկը չմտածեր , և գիտութիւն ու հանճար չունի որ ըսէ , Ասոր կէսովը կրակ վառեցի , և անոր կայծերուն վրայ հաց ալ եփեցի , միս խորովեցի ու կերայ , և մնացածը պղծութիւն շինեմ՞ ,

20 ծառի կո՛ճղ պաշտեմ ։ Ընդհակառակ մոխիրով կը սնանի . անոր հիացուած սիրտը զինքը կը մոլորցնէ , և իր հոգին չկրնար փրկել , ու չըսեր թէ՝ իմ աջ ձեռքիս մէջը

21 սուտութիւն չկա՞ ։ Ասոնք միտքդ բեր՝ ով Յակոբ , և դուն ով Իսրայէլ , քանզի Ի՛մ ծառաս ես . ես առիդ եցի քեզ , դուն իմ ծառաս ես . ով Իսրայէլ , Ի՛նձմէ պիտի չը-

22 մոռցուիս՝ ։ Ջնջեցի յանցանքներդ մէգի պէս , ու քու մեղքերդ ամպի պէս ջնջեցի . ինծի դարձիր , քանզի Է՛ քեզ փրկեցի ։

23 Ուրախ եղէք՝ ով երկինք , քանզի Տէրը ըրաւ ասիկա . ով երկրիս վարի կողմերը՝ ցնծութեամբ աղաղակեցէք . լեռներ , անտառ ու անոր մէջը եղող բոլոր ծառեր՝ ուրախութեան ձայնով հնչեցէք . քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը , և Իսրայէլի մէջ փառաւորուեցաւ ։

24 Ազատիչ կ՛ըսէ Տէրը Ի՛ր Փրկիչդ , ու Է՛ քեզ արգանդի մէջ ստեղծողը . Ես եմ Տէրը , որ ամէն բաներուն գործիչն եմ . Ե՛րկինքը մինակ ես տարածեցի , ու երկիրը իմ կա-

25 րողութեամբս հաստատեցի . Ամբաստօսներուն նշանները՝ պարապ կը հանեմ , և գուշակողները կը յիմարեցնեմ , իմաստուններուն ետ կը դարձնեմ , ու անոնց գիտութիւնը յիմարութեան կը հանեմ .

26 Ի՛մ ծառային խօսքը կը հաստատեմ , և իմ դեսպաններուս խորհուրդը կը կատարեմ ։ Ես Ի՛ր որ Երուսաղէմին համար կ՛ըսեմ թէ՝ Պիտի բնակուի , ու Յուդայի քաղաքներուն համար՝ թէ Պիտի շինուին , ու անոր աւերակները պի-

27 տի կանգնեմ ։ Ե՛ս անդունդին կ՛ըսեմ թէ՝ Չորցիր , ու քու գե-

28 տերդ պիտի ցամքեցնեմ ։ Ես կիւրոսին համար կ՛ըսեմ , Իմ հովիւս է , ու իմ ամէն կամքս պիտի կատարէ . ու Երուսաղէմին կ՛ըսեմ թէ՝ Պիտի շինուիս , և տաճարին թէ՝ Քու հիմերդ պիտի ձգուին ։

իրաւունքով Հագագեղութիւն կը պահանջէ ժողովուրդէն · 20 իր փրկարար զօրութիւնը յիշելով՝ կը յանդիմանէ կուռքերուն անօգնականութիւնը ։

1 Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէրը իր օծեալ Կիւրոսին, որուն ե՛ս ձեռքը բռնեցի, ի՛ որ ազգերը անոր առջևը հնազանդեցնեմ, ու թագաւորներուն զինքը մէջքը թուլցնեմ, և անոր առջևը դռներուն փակերը բացուին ու դռները չփակուին .
2 Ես քու առջևդ պիտի երթամ, ու խորտուբորտ տեղերը պիտի շիտկեմ . պղնձէ դռները պիտի փշրեմ, ու երկաթէ նիգերը պիտի
3 կտրատեմ . Ու քեզի խաւարի ճեղ գանձերը, ու պահուած հարստութիւնները պիտի տամ, որպէս զի դիտնաս թէ ես եմ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը, որ քեզ քու անունովդ կը կանչէ .
4 Հիմա՝ ի՛մ ծառայ Յակոբ ծառային համար ու իմ ընտրած Իսրայէլիս համար քեզ քու անունովդ կանչեցի — քեզի մականուն դրի, թէեւ դուն չգիտցար ։
5 Ես եմ Տէրը, ու ուրիշ մը չկայ, բացի ինձմէ Աստուած չկայ . ես քեզի զօտի կապեցի, թէեւ դուն չգիտցար ։
6 Որպէսզի արեւելքէն ու արեւմուտքէն գիտնան որ ինձմէ զատ մէկը չկայ . ես եմ Տէրը, ու ուրիշ մը չկայ ։
7 Լոյսը հաստատողը և խաւարը ստեղծողը, խաղաղութիւնը ընողը ու չարիքը ստեղծողը, ես ամէն բաները ընողը ես Տէրս եմ ։
8 Վե՛ր երկինքներ՝ վերէն զօր կաթեցուցէք, և ամպերը արդարութիւն տեղան . երկիրը բացուի ու փրկութիւն պտուղ տայ, ու միասին արդարութիւն բուսնի . ես Տէրս եմ ստեղծողը ։
9 Վա՜յ անոր որ իր Արարչին հետ կը վիճի, հո՜ն էնէ երկրիս խեցիներուն պէս խեցի մըն է՞ . միթէ կաւը գործը ձեւացնողին կրնա՞յ բան մը ըսել թէ ի՞նչ կը շինես, կամ քու գործդ չունի՞ ձեռք թէ չունիս ։
10 Վա՜յ անոր որ իր հօրը կ՚ըսէ՝ ի՞նչ կը ծնանիս, ու իր մօրը՝ ի՞նչ ցաւ կը բերես ։
11 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին Սուրբը ու անոր Արարիչը . Գալիքներուն վրայով ինծի հարցուցէք ։ Իմ որդուցս համար ու իմ ձեռացս գործերուն համար ինծի
12 պատուէր տուէք ։ Երկիրը ես չշինեցի, ու անոր վրայ մարդը ստեղծեցի . երկինքը իմ ձեռքերս տարածեցին, և անոր բոլոր զօրքին ես պատուէր տուի ։
13 Զանիկայ արդարութեամբ արթնցուցի, ու անոր ամէն ճամբաները պիտի շիտկեմ . անիկայ իմ քաղաքս պիտի շինէ, և իմ աքսորեալներս ետ պիտի դարձնէ առանց դրոյ ու առանց կաշառքի՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։
14 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Եգիպտոսին վաստակը ու Եթովպացւոց և երկայնահասակ Սաբայեցւոց վաճառականութիւնը քեզի պիտի անցնի, ու քուկդ պիտի ըլլայ . անոնք քու ետեւէդ պիտի քալեն, և շղթաներով պիտի պտրտին, ու քեզի երկրպագութիւն ընելով՝ քեզի պիտի ազաչեն ։ — Ըստ ես Աստուած կայ, ու — ուրիշ Աստուած մը չկայ ։
15 Ճիրան ի՞նչ քեզ ծածկող Աստուած մըն ես, ով Իսրայէլին Աստուած Փրկիչ Աստուածը ։
16 Ամէնը ամէն պիտի ամչնան ու պատկառին . Հակառակ շինողները միասին ամօթի պիտի երթան ։
17 Իսրայէլ՝ յաւիտենական փրկութիւնով Տէրոջմէ պիտի փրկուի . դուք յաւիտեանս յաւիտենից պիտի չամչնաք ու չպատկառիք ։
18 Քանզի այսպէս կ՚ըսէ Երկինքը ստեղծող Տէրը, ան Աստուածը որ երկիրը կազմեց, զանիկայ շինեց և հաստատեց . զանիկայ պարապ տեղը չստեղծեց, հապա բնակութեան համար կազմեց . Տէրը ես եմ, ու ինձմէ ուրիշը չկայ ։
19 Ես ծածկաբար երկրիս մէջ տեղը չխօսեցայ . Յակոբին սերունդին չըսի թէ Զուր տեղը զիս փնտռեցէք . ես Տէրս արդարութիւն կը խօսիմ, և ճշմարիտ բաներ կը
20 յայտնեմ ։ Ժողովուեցէք ու եկէք . մէկտեղ մօտեցէք դուք՝ ազգերէն ազատուածները . Անոնք գիտութիւն չունին, որ իրենց կուռքին փայտը կը կանգնեն, ու փրկելու կարողութիւն չունեցող
21 աստուծոյ աղօթք կ՚ընեն ։ Քաղցեցէք ու ըն֊ծ֊ մօտեցուցէք, և անոնք մէկտեղ խորհուրդ բնեն . Ասիկայ ի սկզբանէ ով պիտացուց, ան ժամանակէն ի վեր ով պատմեց . չէ՞ որ ես Տէրս, ես որ ինձմէ զատ ուրիշ Աստուած չկայ, ու ինձմէ ուրիշ ճշմարիտ Աստուած
22 ու Փրկիչ չկայ ։ — Ո՛վ երկրիս բոլոր ծայրերը՝ ինծի նայեցէք որ փրկուիք . քանզի ես եմ Աստուած և ըն֊ծ֊ ուրիշը չկայ ։
23 Ի՛մ անձիս վրայ երդուայ իրի . իմ բերնէս արդարութեան խօսք կելայ ու ետ չդառնար, որ ինծի ծունկ ինծի պիտի կրկնուի, և ամէն լեզու երդում պիտի

Ը Բ՚Ն · ԼԶ · 22, 23 ։ Եզր · ա · 1, ԾԸ · Գվ · Խզ · 28 ։
ա · Գվ · Ծբ · 3 · Ցճն Հաժ · գ · 24 ։
բ Ասպ · ԿԸ · 31 · Ծբ · 10 · 11 · Գվ · Իսհ · 23 · կ · 9 · 10 · 14 · 16 · Զաք · բ · 22 · 23 ։
գ Ասպ · Ծհմ · 8 ։
դ Ակար · ԺԳ · 25 ։
ե Ելք · ԼԲ · 12 · 17 · Դվ · Խզ · 1 · Իհ · 1 ։
զ Գվ · Խզ · 1 ։
է Ծաթես · գ · 5 ։
ը Ծբ Օբ · գ · 35 · 39 · ԼԲ · 39 · Գվ · Խզ · 8 · Խզ · 9 ։
թ Ժբ · 14 · 18 · 21 · 22 ։
ժ Ծպ · ԺԲ · 32 · 39 ։
ի Ծպ · ԶԸ · 15 · Գվ · ԼՀ · 20 · Ասպ · ա · 11 ։
լ Ա՛մով · գ · 6 ։
խ Ասպ · ՀԸ · 3 · Ես · 11 ։
ծ Նէե · ասա ։
կ Գվ · Կդ · 8 ։
հ Կա՛ր՝ խեցին՝ երկրիս խեցիներուն հետ Խօ՞ւ Հնչ ։
ձ Գվ · ԽԲ · 16 · Երեմ · Ժբ · 6 · Հբ · ասվ · Թ · 20 ։
ղ Երեմ · լա · 9 ։
ճ Նե · ԽԲ · 23 ։
մ Գվ · Խբ · 5 · Երեմ · Խ · 5 ։
յ Ծ՚ն · ա · 26 · 27 ։
ն Ծ՚ն · բ · 1 ։
շ Գվ · Խա · 2 ։

Ն · Ք · Գ · Ե · ԽԲԸ 712

24 ընկ ։ Մեհէ պիտի բակ , Մխայն Տէրոջմով Հարդարութիւն ու զօրութիւն ունիմ . ուր֊ ֊ֆէ անոր պիտի գայ , և Հրոյը անոր դէմ բարկացողները պիտի ամչնան ։
25 Իսրայէլին բոլոր սերունդը Տէրոջմով պիտի արդարանայ , ու պիտի պարծենայ ։

ԳԼ · ԽԶ

1 Բաբիլոնի կառքերը չեն կրնար դիմեր ապաստել ։ 3 Ընտրած մինչև վերջը կը փրկէ իր ժողովուրդը ։ 5 Պէտք չէ զԸտուած կուռքերու Տեա բաղդատել իր կարողութեանը 12 ու փրկութեանը կողմանէ ։

Ե · Կ · ԺԲ · ԽԲԸ 712

Ե Երեմ · ԽԳ · 5 ։ ա Կոր · ա · 30 ։

Հ ԳԼ · Խա · 11 ։
Ե Հէր 17 ։
Ը Կոր · ա · 31 ։

1 Հել — խոնարհեցաւ , Նաբաս ծռեցաւ , անոնց կուռքերը կենդանիներու ու անասուններու վրայ էին . ձեր բեռցուած բեռները յոգնած անասուններ ծանրաբեռ
2 Թիւն եղան ։ Ընտրք ծռեցան ու միասին խոնարհեցան , բեռը ազատելու կարող չեղան , և իրենք ալ գերութեան գացին ։
3 Ինծի մտիկ ըրէք՝ ով Ցակոբին տունը , ու Իսրայէլի տանը բոլոր մնացորդը , որ ձեզ որովայնի կը կրեմ և արգանդի կը վերցնեմ ,
4 Մինչև ձեր ծերութիւնը անգամ Ես նոյն եմ , ու մինչև ձեր ալեւորութիւնը Ես ձեզ պիտի կրեմ . Ես ասեղծեցի ու Ես պիտի վերցնեմ , Ես պիտի կրեմ ու պիտի ազատեմ ։
5 Ո՞ւմ որու կը նմանցնէք , և զիս — հաւասար կը սեպէք , ինծի՞ նը նմանութիւն կը չեն֊ք , որ
6 Նման ըլլանք ։ Ոսկին ոսկի կը թափեն ու կշռոյով արծաթ կը կշռեն , վարձով ոսկերիչ կը բռնեն , որ անով աստուած կը շինէ . ետեւնիւ կը պաշտեն և անոր կերկրը֊
7 պագութիւն կ՚ընեն ։ Ո՞ւսկիկայ ուսերու վրայ կը վերցնեն կը տանեն , իր տեղը կը հաստատեն ու կը կայնի , անկէ իր տեղէն չշարժիր . և ո՞թէ որ մէկը անոր աղաղակէ , պատասխան չտար , զանիկայ իր նեղութենէն չազատեր ։
8 Ասիկայ յիշեցէք ու մարդ եղիք . յիմարներիդ բերէք՝ ով յան֊
9 ցաւ գիներ ։ Ես յառաջներէն եղած առջի բաները յիշեցէք . քանզի ես եմ Աստուած , և Ես ուրիշը չկայ . Ես եմ Աստուած , և ինծի
10 պէս մէկը չկայ , Որ վերջինը սկիզբնէն , ու դեռ չեղածը առաջինէն պատմեմ , ու կ՚ըսեմ թէ Իմ խորհուրդս պիտի հաստատուի , և իմ ամէն կամքս պիտի կատարեմ ։
11 Ես ո՞ր արեւելքէն գիշատիչ Թռչունը կը կանչեմ , — հեռու երկրէ՝ Իմ խորհուրդս Ես ո՞ւրէ֊ ֊ֆէն֊ մարդը . Ես խօսեցայ ու Ես պիտի կատարեմ , Ես խորհեցայ
12 ու Ես ի գործ պիտի դնեմ ։ Ով Հարդարութենէ հեռացած խստա֊
13 սիրտներ՝ ինծի մտիկ ըրէք . Իմ արդարութիւնս մօտեցուցի , անիկայ պիտի չհեռանայ , և իմ փրկութիւնս պիտի չուշանայ . ու իմ փառքս Իսրայէլին համար Սիօնի մէջ փրկութիւն պիտի դընեմ ։

ԳԼ · ԽԷ

1 Ասուածդ գաւառապետը Բաբելոնի ու քաղդեացւոց վրայ՝ 6 իրենց անգթութեանը , 7 ամբարտաւանութեանը , 10 և յանդգնութեանը համար 11 անդրաժեշտ պիտի բլլայ ։

— Երեմ · խը · 18 ։
Բ ԳԼ · գ · 26 ։

1 Վ՚ Բաբելոնի կոյս աղջիկ , Քիջ֊ ֊ֆէր ու Հոդի վրայ նստէ . ով֊ քաղդէացւոց աղջիկ , գահի վրայ առանց աթոռի նստէ . քանզի մէյմըն ալ քնքուշ ու փափուկ պի֊
2 տի կոչուիս ։ Ձաղրիչքին քարերը առ , ալէր ազա . լաչակդ հանէ՝ , քղանցքդ վերցուր , սրունքդ բաց , գետերէն անցիր ։ Քեզ֊ դու մերկութիւնդ բացուի՝ և նախատինքդ ալ երեւնայ . Հ֊ ֊ֆէն վրէժ պիտի առնեմ , ու մարդու մը միջնորդութիւնը պիտի չընդունիմ ։
4 (Մեր Փրկչին անունը Եհովայ Սաբաւոթ՝ է , անիկայ Իսրայէլին
5 Սուրբն է ։) Լռե֊ նստէ , խաւարի մէջ մտիր՝ ով քաղդէացւոց աղջիկ , Հքանզի ալ էքէմէն ալ թագաւորութեանց տիկին պիտի չկո֊
6 չուիս ։ Ես իմ ժողովուրդիս բարկացայ , Ե՞ իմ ժառանգութիւնս պղծեցի , ու զանոնք քու ձեռքդ տուի . դուն անոնց գութ չցուցուցիր , Հ ծերին վրայ քու լուծդ խիստ ծանրացուցիր ։
7 Եւ ըսիր ։ Ես Հ յաւիտեան տիկին պիտի մնամ . այնպէս որ Հասիկայ մտքիդ մէջը չդրիր , Հասը վախ֊
8 ճանը չյիշեցիր ։ Ու հիմա մտիկ ըրէ՝ ով անհոգութեամբ նստող հեշտասէր , որ սրտիդ մէջը կ՚ըսես , Հես եմ , ու ինծմէ ուրիշը չկայ . Հորբևարի պիտի չնստիմ , ու անպատկութիւն պիտի չգի֊
9 նամ ։ Հիմա հասնոց երկուքն ալ՝ թէ անպատկութիւնը և թէ որբևարութիւնը Հյանկարծ մէկ օրուան մէջ քու վրադ պիտի գան . Հքու դիւթութիւններուդ շատութեանը մէջ և քու անթիւ կախարդութիւններուդ մէջ ամենը ամբողջ քու վրադ պիտի գան ։
10 Ու դուն Հքու չարութեանդ ապաւինեցար . Հու ըսիր , Ոչ ոք կը տեսնէ զիս ։ Հնգ դիտէ՝ Հանդգնութիւնդ և դիւութիւնդ քեզ Հսխալեցուցին , և սրտիդ մէջը ըսիր , Ես եմ ,

Ն · Ք · Գ · Ե · ԽԲԸ 712

Հ Թագ · Խգ · 19 ։
Ե Հռով · ժ · 3 ։
Ը ԳԼ · Ծա · 5 ։ Հռով · ա · 17 · գ · 21 ։
Ի Ամբ · բ · 3 ։
Ն ԳԼ · Կր · 11 ։

Ե Եբեր · ԺԵ · 4 ։ ԲՕր · ա · 31 ։ Ը · 11 ։ Ասգ · Հա · 6 ։ ԳԼ · Կգ · 9 ։
Ի Ասգ · Ձր · 27 ։ Մտգ · գ · 6 ։
Հ Ասգ · Խբ · 14 ։ Նա · 18 ։
Ի ԳԼ · Խ · 18 · 25 ։

Ը ԳԼ · Խ · 19 ։ Խա · 6 ։ Խգ · 12 · 19 ։ Եբեր. ժ · 3 ։

Ը Երեմ · ժ · 5 ։

Հ ԳԼ · Խե · 20 ։

Ի ԳԼ · Խգ · 19 ։ Խե · 7 ։
Հ ԲՕր · Ը · 7 ։
Ի ԳԼ · Խե · 5 · 21 ։
Ե ԳԼ · Խե · 21 ։
Ի Ասգ · ԼԳ · 11 ։ Հռով · ԺԲ · 21 ։ Խա · 30 ։ Գաղ · Ե · 39 ։ Ես · գ · 17 ։
Հ ԳԼ · Խա · 2 · 25 ։
Ի ԳԼ · Խգ · 28 ։ Խե · 13 ։

11 ու ինծմէ ուրիշը չկայ ։ Ընոր հա-
մար քու վրադ մէկ ճախորդութիւն
մը պիտի գայ , ու անոր ուսկից
ծագիլը պիտի չգիտնաս . և քու
վրադ թշուառութիւն մը պիտի
իյնայ , ու զանիկայ ետ դարձնել
կարող պիտի չըլլաս . ու քու
վրադ յանկարծ աւերում մը պիտի
գայ , ու դուն չգիտէս պիտի չգիս-
12 նաս ։ Հիմա քու կախարդութիւն-
ներուդ և շատ դիւթութիւններուդ
մէջը կեցիր , որոնցմով քու ման-
կութենէդ ի վեր աշխատեր ես .
գուցէ օգուտ մը դտնելու կարող
ըլլաս , գուցէ կարենաս յաղթել ։
13 Ձ խորհուրդներուդ շատութենէն
ձանձրացար . հիմա երկինքը զին-
նողները , աստղագէտները , նոր
ամիսներով գուշակութիւն ընող-
ները թող ելլեն , և քու վրադ
14 գալու բերէ՛ն քեզ ազատեն ։ Ա-
հա անոնք Ճղեղի պէս պիտի ըլլան ,
— զանոնք կրակը պիտի այրէ . ի-
րենց հոգին բոցին զօրութենէն
պիտի չկրնան ազատել . տաքնալու
համար կայծ մը՝ ՚ի՛ դիմացը նըս-
տելու համար կրակ մը պիտի չմը-
15 նայ ։ Ընդակէս պիտի ըլլան քեզի
անոնք՝ որոնց հետ աշխատեցար ,
ու մանկութենէդ ի վեր առուտուր
բրիր . ամէն մէկը իր ճամբան էր-
խա՛վ ցիրուցան պիտի ըլլան , —
քեզ ազատող մը պիտի չըլլայ ։

ԳԼ · ԽԸ

1 Ընտրած իր մարգարէութիւնները կը յայտնէ , որ ժողովուրդը յանդիմանէ իրենց կամաց-
կորութեան համար · 9 իր փառացը համար զանոնք կը փրկէ · 12 իր կարողութիւնը ու
նախախնամութիւնը յատակ բերելով՝ զանոնք հնազանդութեան կը յորդորէ · 16 անոնց
բժամտութեանը վրայ կ'ողբայ · 20 իր ժողովրդը մեծ զօրութեամբ կը փրկէ Բաբիլոնէն ։

1 Լսեցէ՛ք ասիկայ՝ ով Ցակոբի տու-
նը , որ Խրայէլին անունովը
կանչուած էք , ու — Ցուդայի
աղբիւրէն ելեր էք , և Ձերոջը
անունովը երդում կ'ընէք , ու Խ-
րայէլին Աստուածը կը յիշէք ,
բայց ճշմարտութեամբ չէ , ու
2 արդարութեամբ չէ ։ (Քանզի ա-
նոնք Սուրբ քաղաքին անունը-
վը կը յիշուին , և Խրայէլի Ա-
ստուծոյն կը կոթնին , որուն ա-
նունը Եհովայ Սաբաովթ է ։)
3 Ընջմի բաները հին ժամանակին
՚ի վեր պատմեցի , ու անոնք իմ
բերնէս ելան , և զանոնք իմացու-
ցի · յանկարծ բրի , ու ե-
4 ղան ։ Որովհետև դիտէի որ դուն
խիստ ես , և Ջրտի պարանոցդ եր-
կաթէ ջիղեր ունի , ու պղնձէ ճա-
5 կատ մը ունիս ։ Ընդսոյ քեզի հին
ժամանակին ՚ի վեր պատմեցի , ու
դեռ չեղած՝ քեզի իմացուցի , որ
չըլլայ թէ ըսես , Զանոնք իմ աբ-
ձանս բրաւ , և իմ քանդակած ու
6 ձուլածոյ կուռքս հրամայեց ։ Դուն
անոնք լսեցիր , նայէ՛ անոնց ամէնը
կատարուեցաւ , ու դուք չեննէ՞յ
պիտի չհրատարակէ՛ք . ես քեզի
ակէ ետքը նոր ու ծածուկ բաներ
պիտի դիտցընեմ , որ դուն անոնք
7 չդիտցար ։ Անոնք հիմա ստեղ-
ծուեցան , և չէ թէ առաջուց , ու
— օրէս առաջ զանոնք չլսեցիր ,
որ չըլլայ թէ ըսես , Ահա զանոնք
8 դիտցայ ։ Դուն ոչ լսեցիր , ոչ ալ
դիտցար , և ակիրձէն քու ականջդ
չբացուեցաւ . վասն զի դիտցայ որ
դուն խիստ նենգաբար ես , ու դուն
չորովայնէ ապստամբ կոչուեցար ։
9 Նա իմ անուանս համար Երկա-
կութիւնս պիտի ուշացընեմ , և
իմ փառացս համար համբերող
պիտի ըլլամ քեզի , որ քեզ չկոր-
10 սընցնեմ ։ Ահա քեզ մաքրեցի , բայց չէ թէ իբրև արծաթի պէս" .
ես քեզ նեղութեան հալոցին մէջը
11 փորձեցի ։ Ընէ՛ս՝ ինձի համար՝ ինձի համար պիտի ընեմ . Հրանդի
չե՛ս տար ինչո՞ պղծուի , ու ես
իմ փառքս ուրիշին չեմ տար ։
12 Ով Ցակոբ ու իմ կանչած Իսրա-
յէլս՝ ինձի մտիկ բրէ . Ընես նոյն
եմ , վառաջինն ես եմ , վերջինն
13 ալ ես եմ ։ Ձեռս երկիրը իմ
ձեռքս հիմնեց , ու երկինքը իմ
աջ ձեռքս տարածեց . երբոր ես
անոնք կանչեմ , անոնք միասին կ՛
14 — Ընդ կը կայնին ։ Ընդունդ ժո-
ղովեցէ՛ք ու մտիկ բրէ՛ք . անոնցմմէ
ով պատմեց աս բաները . Ձերոջը
սիրածը Բաբիլոնի մէջ անոր կամ-
քը ՚ի գործ պիտի դնէ , և իր բա-
զուկը Քաղդէացւոց վրայ պիտի էդ-
15 ընէ ։ Ընես ես խօսեցայ , ու
զանիկայ կանչեցի , անիկայ բերի ,
և անոր ճամբան յաջողցուց պիտի ըլ-
16 լայ ։ Ինծի մօտեցէ՛ք , ասիկայ
լսեցէ՛ք . Ծառաչուց ծածուկ չխօ-
սեցայ , աս բանէն ի դած ժամանա-
կէն ՚ի վեր ես հոն եմ . ու հիմա տէր
Ձեր Եհովան ու անոր Հոգին խրր-
17 կեց ։ Ընչոյսն կ'ըսէ Ձերը Քրա-
փկիչդ՝ Իսրայէլին Սուրբը . Ես
եմ քու Ձեր Ընտուածդ , որ քեզի
օգտակար եղածը կը սորվեցընեմ ,
ու շրջելու ճամրուդ մէջ քեզ
18 կ'առաջնորդեմ ։ Ընդունի թէ իմ
պատուիրանքս մտիկ ընէիր . ա՜ն
ատեն քու խաղաղութիւնդ գետի
պէս , ու արդարութիւնդ ծովուն
19 ալիքներուն պէս պիտի ըլլար ։ Ընէ-
րա սերունդդ աւազի չափ ու ո-
րովայնիդ ծնունդը անոր խիճին
չափ պիտի ըլլար , անոր անունը

Ն · Ք · ՂԲ · Էրբ 712

Ա Սապ · Ժբ · 3 ։
Ե Սապ · ՀԸ · 9 · Եզ · Ը · 9 · Գլ · Խ · 23 · ՀԸ · 11 · Նեհէ · Ի · 9 · 14 · 22 · ՀԴ ։
Է Սապ · Ե · 38 ։
Ի Սապ · Կ · 19 ։
Ձ Ջան Ե·ԼՆ · Իբ · 29 · ՀԼ · 22 ։
Ի Սամ · ՈՐ · Ժամփով · Ի · ՀՊ · 9 ։
Ճ Ջան Ը·Ր · Ը · 26 · ՀՐ · Նեհէ · Ի · 9 ։
Ն Գլ · Խը · 8 · Ը·Ր Օբ · Ը · 39 ։
Ո Գլ · Լ · 4 · Խգ · 6 · Ցաքար · Ա · 17 · Իբ · 18 ։
Շ Սապ · ՀՐ · 23 ։
Չ Գլ · Լ · 26 · Ն Գլ · Խ · 22 · Լը · 9 · Խգ · 7 · Եզ · 20 · ՀԼ ։
Ո Գլ · Լ · 1 · Գ·Ր · Խ · 1 · Գլ · Խ · 2 · Ա Մակ · Ը · 2 · Ես · 2 ։
Ց Գլ · Կո · 1 · Ընտ · Ր · 8 · 9 · 11 ։
Ա Գլ · Խ · 14 · Խգ · 6 · 24 · ՀԹ · 20 · Ա Սապ · Ժ · 8 ։
Ը Ր Օբ · Ի · 29 · Սապ · Ա·Ռ · 13 ։
Ձ Ա Սապ · ԺԲ · 163 ։
Ղ Ջան · Իբ · 17 · Ովս · Ա · 10 ։
Ո Գամ · ՈՐ · Ժամփով · Ի · ՀՊ · 9 · Ջան Ը·Ր · Ը · 26 · ՀՐ · Նեհէ · Ի · 9 ։

Ա Սապ · Կբ · 26 ։
Բ Եբբ · Ջա-բերէն ։
Գ Ր Օբ · Գ · 18 · Գլ · Կե · 16 · Մաթ · Ա · 5 ։
Դ Երեմ · Գ · 2 · Ե · 2 ։
Ե Գլ · Ծբ · 1 ։
Զ Ա Իբ · Գ · 11 · Հաղ · Բ · 17 ։
Է Գլ · Խա · 22 · Իբ · 9 · Խգ · 9 · Խգ · 7 · 8 · Եխ · 21 · Խգ · 9 · 10 ։
Ը Ցհ · Ա · 45 ։
Թ Եղ · Ը · 9 · Ը Օբ · Ա · 27 ։
Ժ Հմ · 3 ։

իմ առջևս պիտի չկորուիր , ու չկորուիր ։
20 Բարիրներն երկիր , քաղցեցայիներէն փախիր ։ ասիկայ յաղթութեան երդով պատմեցէք մինչև հրատարակեցէք , ասիկայ մինչև երկրիս ծայրը տարածեցէք , բսելով , Տէրը իր Ցակոբ ծառան փրկեց ։ Ու երբոր զանոնք անապատներու միջ պարտցուց , չծարաւեցան ։ անոնց համար վէմէն ջուրը վազցուց , վէմը պատռեց ու անկ
22 ջուրը ըզխնցան ։ Բայց անիրաւներուն համար չկայ խաղաղութիւն , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼՈՒԽ ԽԹ

1 Քրիստոս Հրեաներուն խրատած բլալով , անոնցմէ կը գանգատի ։ 5 Հեթանոսներուն կը խրկուի իր ներշնչեալ խոսմանդրներով ։ 13 Նաամանէ չհաճիլնալուն սերը իր եկեղեցին վրայ ։ 18 Եկեղեցիին գերեզմանութիւնը և գալոցանը ։

1 Ով կղզիներ՝ ինծի մտիկ ըրէք , ու՛ ով ժողովուրդներ՝ հետուէն ականջ տուէք ։ Տէրը զիս արգանդէն կանչեց , իմ անունս մօրս
2 որովայնէն յիշեց ։ Ու իմ բերանս սրած թմբի պէս ըրաւ , ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց , և զիս նետ փայլուն նետի պէս ըրաւ ։ իր կապարճին մէջը պահեց զիս ։
3 Ու ինծի բսաւ , Դուն իմ ծառաս ես , ով Իսրայէլ , որ քեզմով պի-
4 տի փառաւորուիմ ։ Ու ես բսի , Պարապ տեղը աշխատեցայ , և իմ զօրութիւնս ոչինչ ու դատարկ տեղը զործածեցի ։ բայց իմ իրաւունքս Տէրոջը առջևն է , և իմ գործս իմ Աստուծոյս քովն է ։
5 Ու հիմա այսպէս կ՚ըսէ Տէրը , որ զիս որովայնէ իրեն ծառայ ըլլալու համար առեղծեց , որ Ցակոբը անոր դարձընեմ , և Իսրայէլ անոր ժողվուի , որ Տէրոջը առջևը փառաւորուիմ , և իմ Աստուածս
6 ինծի զօրութիւն ըլլայ ։ Ըսաւ ես կ՚ըսէ ։ Ցակոբին ցեղերը ոտնէն հաստատելու համար ու Իսրայէլին ազատուածները դարձնելու համար իմ ծառաս ըլլալդ բնչ է ։ ահա քեզ Հեթանոսներուն լոյս պիտի դնեմ , որ մինչև երկրին ծայրը իմ փրկութիւնս ըլլաս ։
7 Իսրայէլ կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին Փրկիչը անոր Սուրբը Հանդրգուած անձին՝ ազգայ ատելի եղողին՝ իշխանաց ծառային ։ Թագաւորները պիտի տեսնեն ու ոտը պիտի ելլեն ։ իշխանները ալ երկրպագութիւն պիտի բնեն , Տէրոջը համար՝ որ հաստատուած է , Իսրայէլի Սուրբին համար՝ որ քեզ ընտրեր է ։
8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։ Ընդունելի

ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի , և փրկութեան օրը քեզի օգնեցի ։ և քեզ պահեցի , և ժողովուրդին ուխտ բլլալու տուի , որ երկիրը հաստատես , ու աւերուած ժառանգութիւնները ժառանգես ։
9 Նես , Ես հակառակներուն բսես , Ելէք , — խաւարի մէջ եղողներուն Ցայտնուեցէք ։ Անոնք ճամբաներու վրայ պիտի արածին , և անոնց արօտը ամէն բլուրներու
10 վրայ պիտի բլլայ ։ Անոնք չպիտի չաւօթնան ու չծարաւին , և ղաղնոնք խորշակը կամ արևը պիտի չզարնէ ։ քանզի անոնց ողորմութիւն ընողը զանոնք պիտի առաջնորդէ անոնց , ու ջուրի ազբերակներուն
11 քովը պիտի տանի զանոնք ։ Ես ամէն լեռներս ճամբաներ պիտի բնեմ , ու իմ պողոտաներս պիտի
12 բարձրանան ։ Ահա ոմանք հեռուէն , և ահա ոմանք հիւսիսէն ու արևմուտքէն , և ոմանք Սինեայ
13 ցոյց երկրէն պիտի դան ։ Ով երկինք՝ ուրախ եղիր , ու՛ ով երկիր՝ ցնծութիւն ըրէ , և՝ ով լեռներ՝ ուրախութեան ձայնով ազաղակեցէք ։ քանզի Տէրը իր ժողովուրդին մխիթարութիւն տուաւ , ու իր տառապելոցներուն ողորմեցաւ ։
14 Բայց Սիօն բսաւ , Տէրս զիս թողուց , ու Տէրը զիս մոռցաւ ։
15 Միթէ կնիկը իր կաթնկեր մանուկը կրնայ մոռնալ , անանկ որ իր որովայնին ծնունդներուն վրայ չգթայ ։ թէև անոնք մոռնան , Բայց ես
16 քեզ պիտի չմոռնամ ։ Ահա ձեռներուս վրայ նկարագրեցի քեզ , քու պարիսպներդ միշտ իմ առջևս
17 են ։ քու տղաքներդ պիտի արտրան , — Եղեգ փլորնողներդ և աւ-
18 րողներդ քեզմէ պիտի ելլեն ։ Աչքերդ վերցուր ու բոլորտիդ նայէ ։ ամէնքը կը ժողովեն , — քեզի կու գան ։ Տէրը կ՚ըսէ որ Ես կենդանի եմ , անշուշտ անոնց ամէնը զարդերու պէս պիտի հագնես , և անոնցմով հարսի պէս պի-
19 տի զարդարուիս ։ Քանզի քու աւերակներդ , ամայի տեղտեղդ ու քու կործանմանդ երկիրը հիմա չէ բնակիչներուն նեղ պիտի գայ , և քեզ կլուղողները պիտի հեռանան ։
20 Քու անպտուղ թողեղ եան ծնանելու որդիդ քու ականջներդ պիտի բսեն , Այս տեղը ինծի նեղ է , տեղ տուր ինծի որ բնա-
21 կիմ ։ Ու դուն քու սրտիդ մէջը պիտի բսես , Ասոնք ինծի ով ծնան , ես անպտուղ ու ամուլ էի , ես գերի ու աքսորուած էի , ասոնք ով մեծցուց ։ ահա ես միայնակ մնացեր էի , ասոնք ո՞ր էին ։

Ն ։ Ա ։ ՊԲ ։ Իսբ 712

1 Գլ ։ Խբ ։ 6 ։

2 Գլ ։ Խբ ։ 7 ։ Ջաբ ։ Թ ։ 12 ։

3 Ցաբ ։ Ե ։ 16 ։

4 Աղ ։ Ճխ ։ 6 ։

5 Աղ ։ Խգ ։ 2 ։

6 Գլ ։ Խ ։ 4 ։

7 Գլ ։ Խգ ։ 5 ։ 6 ։

8 Գլ ։ Խգ ։ 23 ։

9 Գլ ։ Խգ ։ 13 ։ Ա Պտ ։ Ա ։ 17 ։ Պաս ։ Ե ։ 11 ։

10 Հաղ ։ Ժա ։ 23 ։

11 Ցհ ։ Ե ։ Ժգ ։ 9 ։ Եզդ ։ Ը ։ 6 ։

12 Ես ։ ԽԹ ։ 19 ։

13 Գլ ։ Կ ։ 4 ։

14 Ա Ցհ ։ Ա ։ 6 ։

15 Ես ։ ԽԹ ։ 1 ։

16 Ես ։ ԽԹ ։ 5 ։ Բ Կր ։ Ա ։ 5 ։ Պաս ։ Ա ։ 20 ։ 21 ։ Գործ ։ Ա ։ 15 ։ 31 ։ Յհ ։ Ժ ։ 36 ։ Գաղ ։ Ա ։ 15 ։

17 Գլ ։ Ժա ։ 4 ։ Ես ։ 16 ։ Ովս ։ Գ ։ 5 ։ Երբ ։ Գ ։ 12 ։ Ցաբ ։ Ա ։ 16 ։

18 Գլ ։ Ես ։ 16 ։

19 Աղ ։ Խե ։ 5 ։

20 Գլ ։ Խբ ։ 1 ։ Ջաբ ։ Գ ։ 8 ։

21 Բ Գլ ։ Կգ ։ 23 ։ Յհ ։ Ժ ։ 31 ։ Ժե ։ 8 ։ Նխմ ։ Ա ։ 6 ։

22 Եզկ ։ Գ ։ 19 ։

23 Ես ։ 1 ։

24 Պաս ։ Խգ ։ 37 ։

25 Գլ ։ Խբ ։ 6 ։ Կ ։ 3 ։ Գաղ ։ Բ ։ 32 ։ Գաբ ։ Ժգ ։ 47 ։ Իգ ։ 18 ։

26 Գլ ։ Ես ։ 3 ։ Պաս ։ Իգ ։ 67 ։

27 Աղ ։ Ղ ։ 10 ։ 11 ։ Ես ։ 23 ։

28 Ցհ ։ Աղ ։ Կհ ։ 13 ։ Բ Կր ։ Գ ։ 2 ։

22 ¶ Ես յապաղ կ՚ըսէ Ցեր Եհովան . Ես՝ ահա իմ ձեռքս ազգերու վրայ պիտի վերցընեմ , ու իմ դրօշակս ժողովուրդներու մէջ պիտի կանգնեմ . և անոնք քու տղաքներդ Էրէնց ծոցին մէջը պիտի բերեն , ու քու աղջիկներդ ուսերուն վրայ
23 պիտի վերցուին : Թագաւորները քու սնուցիչներդ պիտի ըլլան , ու անոնց թագուհիները քու դայեակներդ . երեսին գետինը Ն-Էլ՝ քեզի երկրպագութիւն պիտի բնեն , ու հողերուդ փոշին պիտի լզեն ; և պիտի գիտնաս որ ես եմ Ցերը . վասն զի ինծի սպասիւնդները պիտի չամչնան :
24 ¶ Միթէ հզօրէն առաջը կ՚առնուի , կամ ¶ արդարու մարդուն գերի ազատի ;
25 ուրիշ կ՚ազատի : Բայց Ցերը այսպէս կ՚ըսէ . Հզօրին գերի առածը անդամ պիտի առնուի , ու բռնաւոր մարդուն առաջը պիտի ազատուի . ու քեզի հետ վիճողներուն դէմ ես պիտի վիճիմ , և քու տղաներդ ես պիտի ազատեմ :
26 Զարնեցնդ ես պիտի ազատեմ : Ու ¶ քեզ հարստահարողներուն իրենց մարմինները պիտի կերցընեմ , և իրենց ¶ արիւնը նոր գինիի պէս Ն-Էլ՝ պիտի գինոնան . և ամէն մարմին ¶ պիտի գիտնայ թէ ես եմ Ցերը՝ որ քեզ ազատեցի , ու քու Փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը :

ԳԼ . Ծ

1 Քրիստոս կը ցուցընէ թէ Հրէից մերժումը իրեն պիտի չհամարուի , որովհետև ինքը փրկելու կարող է , 5 և ան գործը կատարելու յանձնառու եղեր է , 7 և Յառաջեայ օգնական թեմբեր ազատիներ է : 10 Յառաջեայ՝ և չէ թէ միւս անձերուն ազատիներու յորդորանք մը :

1 Ցերը այսպէս կ՚ըսէ . — Ո՞ր է ձեր մօրը ազատարձակի թուղթը , որով ես զանիկայ արձակեցի . կամ ով է ան ¶ պարտատէրը որուն ես ձեզ ծախեցի . ահա դուք ձեր անօրէնութեանցը համար ¶ ծախուեցաք , ու ձեր մայրը ձեր յանցանաց
2 ըը համար արձակուեցաւ : Ինչո՞ւ համար իմ եկած ատենս մարդ մը չկար , — ¶ կանչած ատենս պատասխան տուող մը չկար . Ն-միթէ իմ ձեռքս բնաւ կարճրցաւ՝ որ փրկելու կարող չը լամ , կամ թէ ազատելու զօրութիւն չունի՞մ . ահա Ն-իմ սաստկութիս Ն-ծովը կը չորցընեմ , Ն-գետերը անապատ կը գարձընեմ , Ն-անոնց ձուկերը Ջուր չը լալուն համար կը հոտին ու ծարաւէն կը մեռնին ,
3 ¶ Երկինքները խաւար կը հագցընեմ , Ն-ու ծածկոցի համար ատենց վրայ թուրձ կը դնեմ :
4 Ն-Ցեր Եհովան ինծի իմաստուն-

րու լեզու տուաւ , որ Ն-յոգնածին խօսքով օգնել գիտնամ . առին առտու պէ՛ կ՚արթընցնէ , անիկայ իմ ականջս կ՚արթընցնէ , որ
5 աշակերտներու պէս լսեմ : Ցեր Եհովան ¶ իմ ականջս բացաւ , ու ես Ն-անձնազանդ չեղայ , ետ չդար-
6 ձայ : ¶ Իմ կռնակս՝ գարնողներուն , և Ն-այտերս փետռողներուն տուի . իմ երեսս նախատինքէն ու
7 թուքէն չծածկեցի : Բայց Ցեր Եհովան ինծի կ՚օգնէ , անոր համար ամօթահարած պիտի չըլլամ . անոր համար Ն-իմ երեսս գայլասպէս պէս ըրի , ու գիտեմ որ պի-
8 տի չամչնամ : ¶ Ինձ արդարացնողը մօտ է , ով ինծի հետ պիտի վիճի . միասին դատաստանի կայ-
նինք . իմ դատախազս ով է ,
9 թող ինծի մօտենայ : Ահա Ցեր Եհովան ինծի պիտի օգնէ , ով է անիկայ որ զիս չանցատ որ պիտի հանէ . ահա ¶ ամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին , ¶ ցիկտ պիտի ուտէ զանոնք :
10 Ձեր մէջը Ցերոջմէ վախցող , անոր ծառային ձայնը մտիկ ընող ով կայ , որ Ն-մեռելի մէջ կը քալէ ու բնաւ լոյս չունի . Ն-թող անիկայ Ցերոջը անունը ապաւինի ու իր Աստուծոյն կռթնի :
11 Ահա դուք ամէնքդ որ կրակ կը վառէք ու կայծերով կը չրջապատիք , ձեր կրակին լուսովը ու ձեր վառած կայծերուն մէջը քալեցէք . ¶ ասիկայ ձեզի իմ ձեռքէս պիտի բլլայ , դուք Ն-տրտմութեամբ պիտի պառկիք :

ԳԼ . Ծ Ա

1 Աստուծոյ ապաւինելու յորդորանք մը՝ 3 իր միթեթ ազգական խոստումներնիս ու փրկութեանը , 4 և իր արդարութեանը ու փրկութեանը , 7 և մարդոց մեղհամարելու համար , 9 Քրիստոս իր արդարն բազմակող իրենները կը պաշտպանէ մարդոց երկիւղէն . 17 Նրանց դէմ թշնամութեանը վրայ կ՚օգնէ , 21 ու փրկութիւն կը խոստանայ :

1 ¶ Ով դուք՝ արդարութեան հետեւողներ — Ցերը փնտռողներ՝ ¶ ինծի մտիկ բրէք . դուք ան վէմին նայեցէք , ուրկից որ կտրուեցաք , և ան գուբին փոսին , ուրկից
2 որ փորուեցաք : ¶ Ձեր Հօրը Աբրահամին ու ձեզ ծնանող Սարրային նայեցէք . Ն-քանզի անիկայ կանչելի՝ ¶ ինձ մէկ հատ էր , և Ն-զանիկայ օրհնեցի ու բազմացու-
3 ցի : Վասն զի Ցերը Ն-Սիոնը պիտի միխեթարէ , անոր բոլոր աւերակները պիտի միխեթարէ . և անոր անապատը Եդեմի պէս , ու անոր անմշուխիները Ն-Ցերոջը դրախտին պէս պիտի բնէ . անոր մէջը ցնծու-

ն · ք · դճ · Իրր 712

ե Գլ · կ · 4 · կղ · 20 ·

– Սպ · Ցր · 11 ; Հմր 7 ; Գլ · ծբ · 15 · կ · 16 ·

ֆ Սպ · Ցր · 9 ; Մհբ · կ · 17 ·

ֆ Սպ · լգ · 22 ; Հռով · կ · 5 ; թ · 33 ; ժ · 11 ·

ֆ Մաս · ժբ · 29 ; Դա · ժա · 21 , 22 ·

* Կ՚իմ իրաւունք ունեցողը ·

ֆ Գլ · թ · 20 ·

– Ցայտ · ժգ · 20 ; ժգ · 6 ·

ք Սպ · թ · 16 ; Գլ · կ · 16 ·

– ր Օր · իգ · 1 ; Երեմ · գ · 8 ; Ովս · բ · 2 ·

ք Ցնս գ թղպ · գ · 1 ; Մաս · ժբ · 25 ·

ֆ Գլ · ծբ · 3 ·

ֆ Ածպ · ա · 24 ; Գլ · կե · 12 ; կղ · 4 ; Երեմ · է · 13 ; լե · 15 ·

ֆ Թղս · ժա · 23 ; Գլ · ծբ · 1 ·

ֆ Սպ · ճղ · 9 ; Դաս · ա · 4 ·

ֆ Եզ · ժգ · 21 ·

ք Ցնս · գ · 16 ·

ք Եզ · կ · 15 · 31 ·

ֆ Եզ · ժ · 21 ·

ֆ Ցայտ · գ · 12 ·

Ե Եզ · գ · 11 ·

ն · ք · դճ · Իրր 712

ֆ Մաս · ժա · 28 ·

ֆ Սպ · ֆ · 6 ; 7 ; 8 ·

ֆ Մաս · իգ · 39 ; Ցոհ · ժգ · 31 ·

Փիլ · բ · 8 ; Ներ · ժ · 5 , 6 ·

ֆ Մաս · իգ · 67 ; իչ · 26 ; Ցոհ · ժբ · 22 ·

ֆ Ողբ · գ · 30 ·

ֆ Եզեկ · գ · 8 ; 9 ·

ֆ Հռով · բ · 22 ; 33 , 34 ·

ք Ցոբ · ժգ · 28 ; Սաղ · ճր · 26 ; Գլ · ծա · 6 ·

ֆ Գլ · ծա · 8 ·

Ե Սպ · իգ · 4 ·

Ե Ող · ի · 20 ; Սաղ · ի · 7 ·

– Ցոհ · ի · 39 ·

Ե Սպ · ժգ · 4 ·

– Հռով · ի · 30—32 ·

ք Հմր 7 ·

ֆ Հռով · գ · 1 , 16 ; Ներ · ժա · 11 · 12 ·

ֆ Ցնս · ժբ · 1 , 2 ·

ֆ Ցնս · իգ · 1 , 35 ·

Ե Սպ · ճբ · 13 ; Գլ · ի · 1 ; ծբ · 9 · Հբր 12 ·

ֆ Ցնս · ժգ · 10 ; Ցայտ · բ · 3 ·

Ն · ա · պԲ · Խրբ 712

թիւն և ուրախութիւն , դուռ-
թիւն և օրհնութեան ձայն պիտի
4 դառնայ : Ով իմ ժողովուրդս՝
ինծի մտիկ ըրէք , ով իմ ազգս՝
ինծի ականջ տուք . Ելքանդի ինծմէ
օրէնք պիտի ելլէ , և իմ իրա-
ւունքս ՚ժողովուրդներուն լոյս
ըլլալու համար պիտի հաստատեմ։
5 ՚Իմ արդարութիւնս մօտ է , իմ
փրկութիւնս ելած է , Էու իմ բա-
զուկներս ժողովուրդները պիտի
դատեն . Կղզիները ինծի պիտի
յուսան Եւ իմ բազուկիս պիտի
6 ապաւինին : ՚Աչքերնիդ վեր
վերցուցէք դէպ 'ի երկինքը , ու
վար նայեցէք դէպ 'ի երկիրը . քան-
զի ¦երկինքը ծուխի պէս պիտի
անցնի , Էու երկիրը հանդերձի պէս
պիտի մաշի , Նմանապէս անոր
բնակիչներն ալ պիտի մեռնին .
բայց իմ փրկութիւնս յաւիտենա-
կան պիտի ըլլայ , ու իմ արդարու-
թիւնս պիտի չպակսի ։
7 Ինծի մտիկ ըրէք՝ ով արդարու-
թիւն ճանչցողներ , և Էիմ օրէնքս
ձեր սրտին մէջը պահող ժողովուրդ .
Մարդոց նախատինքէն մի վախ-
նաք , ու անոնց բամբասանքէն մի
8 զարհուրիք : Վասն զի ՚ցեղը պի-
տի ուտէ զանոնք հանդերձի պէս ,
և մեղը պիտի ուտէ զանոնք բուրդի
պէս . բայց իմ արդարութիւնս
յաւիտեան , ու իմ փրկութիւնս
ամէն դարերու մէջ պիտի ըլլայ ։
9 ՚Արթնցիր , արթնցիր , Էով
Տէրոջը բազուկը՝ զօրութիւն հա-
դիր . արթնցիր Էառջի օրերուն
պէս , չառնուցմէ անցած դարերուն
պէս . Ետուն անիկայ չէ՞ որ Ռա-
հաբը ջարդեցիր ու Վիշապը վի-
10 րաւորեցիր ։ Ետուն անիկայ չէ՞ն
որ ՚ծովը՝ մեծ անդունդին ջուրերը
ցամքեցուցիր , և ծովուն խորտակ
տեղատուները ճամբայ բրիր , որ փրը-
11 կուածները անցնին ։ Ու
Տէրոջը փրկածները պիտի դար-
նան , ու երգերով Սիօն պիտի գան ,
և անոնց գլխուն վրայ յաւիտեան
ուրախութիւն պիտի ըլլայ .
անոնք ցնծութիւն և ուրախու-
թիւն պիտի առնուն , տրտմու-
թիւնը ու հեծութիւնը անոնցմէ
պիտի հեռանայ ։
12 Ես եմ , Ես եմ՝ որ ձեզ կը մխի-
թարեմ . դուն ով ես որ Էմահկա-
նացու մարդէն ու Խոտի նմանեալ
մարդու զաւակէն կը վախնաս .
13 Եւ քեզ ստեղծող՝ ՚երկինքները
տարածող ու երկրին հիմերը դնող
Տէրը կը մոռնաս , ու բռնաւորին
սրտմտութենէն միշտ ամէն օր կը
վախնաս , երբ թէ հէՂ կորսընկնե-
լու պատրաստուած է . ՚բայց հէ-

Ն · ա · պԲ · Խրբ 712

– Ջաբ · թ · 11 ։

ՃՅր · խդ · 12 ։ Սպ · Տդ · 13 ։ Եր-
մհ · լ · 35 ։

ՃՐ Օր · ԺՀ · 18 ։ Գէ · ՃԹ · 21 ։ Ցօհ · գ · 34 ։ ¦Գէ · թԹ · 2։

Գէ · կե · 17 ։ կդ · 22 ։

– Գէ · ՃՀ · 1 ։

ՃՅր · խ · 20 ։ Երեմ · իե · 15 · 16 ։

ՃՏն Բ Օր · իր · 28 · 34 ։ Սպ · կ · 3 ։ Նե · 8 ։ Եզկ · խդ · 32 · 33 · 34 ։ Ջաբ · Ժր · 2 ։ Յայտ · Ժդ · 10 ։

ՃԳէ · իե · 9 ։

Ի Ամով · կ · 2 ։

ՃՂՈՀ · Ր · 11 · 12 ։

Ի Տես Հմր 17 ։ ՈՀ · գ · 15 ։

ՃԵրեմ · Ճ · 34 ։

ՃԵրեմ · իե · 17 · 26 · 28 ։ Ջաբ · ԺՀ · 2 ։

ՃՍպ · կդ · 11 · 12 ։

– Գէ · Ճա · 9 · 17 ։

ՃՆ Եմ · Ժա · 1 ։ Գէ · իր · 2 ։ Պաս · գ · 5 ։ Յայտ · իա · 2 ։

ՃԳէ · լե · 8 ։ կ · 21 ։ Նա · ա · 15 ։ Յայտ · իա · 27 ։

Ի Տես գէ · գ · 26 ։ Ճա · 23 ։

Ի Ջաբ · Ր · 7 ։

մր է բռնաւորին սրտմտութիւնը ։
14 Կապուածը շուտով պիտի արձա-
կուի , ու գուբին մէջը պիտի չմե-
ռնի , և իր հացը պիտի չպակսի ։
15 Քանզի Ես Տէրը Աստուածդ եմ իմ՝
որ ՚ծովը կը յանդիմանեմ , երբոր
անոր ալիքները կը գոռան . իմ
16 անունս Էհովայ Սաբաովթ է ։ Ու
՚իմ խօսքերս քու բերանդ դրի , և
¦քեզ ձեռքիս հովանիովը ծածկե-
ցի , ՚որ երկինքը հաստատեմ , ու
երկրին հիմերը դնեմ , և Սիօնին ը-
սեմ՝ Դուն իմ ժողովուրդս ես ։
17 Արթնցիր , արթնցիր , կա-
լիր՝ ով Երուսաղէմ , որ ՚Տէրոջը
ձեռքէն անոր բարկութեանը բա-
ժակը խմեցիր . ՚Թմրութեան բա-
ժակին մրուրը քամելով խմեցիր ։
18 Անոր բոլոր ծնած որդիներէն իրեն
առաջնորդող չկայ , ու բոլոր մեծ-
ցուցած տղաքներէն՝ իրեն ձեռնառու
19 չկայ ։ ՚Այս երկու բաները քեզի
պատահեցան , ով քեզի պիտի
ցաւի . կործանում ու կոտորած ,
սով ու սուր . Էքեզ ինչով մխի-
20 թարեմ ։ Ուժդ տղաքդ մարած՝
ամէն փողոցներուն գլուխը կը
պառկին , որպէսզի մէջ բռնուած
յանցքի պէս . անոնք Տէրոջը բար-
կութեամբը՝ քու Աստուածդ յան-
դիմանութեամբը լեցուած են ։
21 Ուրեմն ասիկայ մտիկ ըրէ՝ ով ո-
գորմելի , որ արբած ես , Էբայց դի-
22 նեալ չէ ։ Քու տէրդ կ'ըսէ քու Ե-
հովայ Տէրդ , և քու Աստուածդ՝
՚որ իր ժողովուրդին դատը կը
պաշտպանէ . Ահա քու ձեռքդ
թմրութեան բաժակը , իմ բար-
կութեանս բաժակին մրուրը առի .
դանիկայ ալ պիտի չխմես .
23 Ու ՚զանիկայ քեզ հարատահարող-
ներուն ձեռքը պիտի դնեմ , ՚որոնք
քու անձիդ կ'ըսէին ՝ Ծռէ որ անց-
նինք , ու դուն կռնակդ անցնող-
ներուն համար գետին պէս ու փո-
ղոցի պէս դրիր ։

ԳԼ · ԾՐ

1 Տէրը կը յորդորէ եկեղեցին՝ որ իր Հրէ փրկութեանը հաստատ ; 7 և անոր պատգամաւորները ընդունի ; 9 անոր մեծութեամբը ուրախանայ ; 11 և ներկրները ծանօթութենէ տպատէ ։ 13 Քրիստոսի խաղաղարարութեան փառքը ։

1 – Արթնցիր , արթնցիր , քու
զօրութիւնդ հագիր՝ ով Սիօն .
քու փառաւոր հանդերձներդ հա-
դիր՝ ով Երուսաղէմ՝ ՚սուրբ քա-
ղաք . քանզի ¦մէյմէն այ անթլ-
փատ ու պիղծ մէկը քու մէջդ պիտի
2 չմտնէ ։ ՚Փոշին քեզմէ թօթափէ
նէ , նստէ՝ ով Երուսաղէմ . Էքու
պարանոցիդ կապերը քակէ՝ ով
3 Սիօնի գերի աղջիկը ։ Վասն զի

Ցերը այսպէս կ'ըսէ . Հաշտ ծառնեցարք և առանց տակին պիտի
4 փրկուիք : Քանզի Ցեր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Իմ ժողովրդիս առաջ Եգիպտոս իջաւ , որ հոն պանդխտութիւն ընէ . ու Ասորեստանցիք առանց պատճառի անոր
5 բռնութիւն ըրին : Եւ հիմա հոս ի՞նչ ունիմ՝ կ'ըսէ Ցերը , որ իմ ժողովուրդս պարապ տեղը քշուեցաւ . անոր վրայ իշխողները հեծեծել կը պատրաստեն , կ'ըսէ Ցերը , ու միշտ ամէն օր իմ անունս չար հայ-
6 հոյեմ : Ասոր համար իմ ժողովուրդս պիտի գիտնայ իմ անունս . ասոր համար ան օրուան մէջ պիտի ճշմարտաբար , թէ ես ան եմ՝ որ կը խօսէի . ահա ես եմ :
7 Ի՞նչ գեղեցիկ են լեռներուն վրայ անոր ոտքերը , որ աւետիս կը բերէ , խաղաղութիւն կը քարոզէ . բարութեան աւետիս կը բերէ , փրկութիւն կը քարոզէ , — Սիոնին կ'ըսէ , Քու Աստուածդ կը
8 թագաւորէ : Քու պահապանները ձայն պիտի վերցնեն , ցընծութեան ձայնով միասին պիտի երգեն . քանզի երբոր Ցերը Սիոնը ետ գարձնէ , անոնք յայտնապէս
9 պիտի տեսնեն : Ո՛վ Երուսաղէմի աւերակներ՝ ցնծութեան ձայնով միկտեղ ազաղակեցէք . Քանզի Ցերը իր ժողովուրդը մխիթարեց ,
10 — Երուսաղէմ փրկեց : Ցերը իր սուրբ բազուկը մերկացուց բոլոր ազգաց աչքերուն առջեւը , ու Երկրիս ամէն ծայրերը պիտի Աստուծոյն փրկութիւնը պիտի տես-
11 նեն : Քաշուեցէք , քաշուեցէք , անկ ելէք , պիղծ բանի մի դպչիք , անոր մէջէն ելէք . Ցմաքուր եղէք՝ ով Ցերոջը սպասները վերցնող-
12 ներ : Քանզի դուք թէև պատրաստ պիտի ելլէք , և չէ թէ փախչելով պիտի երթաք . Հապա Ցերը ձեր առջեւն պիտի երթայ , ու Իսրայէլին Աստուածը ձեզի թիկնապահ պիտի ըլլայ :
13 Ահա իմ ծառաս յաջողութիւն պիտի գտնէ . Ան պիտի մեծնայ , ու պիտի բարձրանայ ու խիստ
14 պիտի փառաւորի : Ինչպէս որ շատերը անոր վրայ՝ ապշեցան , (անոր երեսը մարդու նէրեցաւ , ու կերպարանքը մարդու որդւոցմէն աւելի ուրիշ բանի նմանեցաւ ,)
15 Այնպէս ալ շատ ազգեր պիտի զարմացընէ , Թագաւորները անոր առջեւը իրենց բերանը պիտի գոցեն . վասն զի՝ իրենց չպատմուածը պիտի տեսնեն , և իրենց չլսածը պիտի խնամեն :

1 Մարգարէն անհաւատութեան համար գանգատելով , խոսին գայթակղութիւնը կ'արգասաւորէ , 4 Ցիշելով Քրիստոսի չարչարանքին օգուտը , 10 և բարի յաջողութիւնը :

1 Ո՞վ հաւատաց մեր պատմած լուրին , ու Ցեղոջը բազուկը
2 որո՞ւ յայտնուեցաւ : Քանզի Նախիկայ անոր առջեւը մանուկի պէս և ծառատունկ երկրէ եղած արմատի պէս բուսաւ . Նախիկայ կերպարանք կամ վայելչութիւն չունէր՝ որ անոր նայինք ,
3 ոչ ալ անանկ երեոյթ մը՝ որ անկ ախորժէինք : Նախիկայ մարդոցմէ անարգուեցաւ ու երեսէ ձգուեցաւ . վշտաց տէր ու ընդունայ տեղեակ եղաւ . և անկէ երես դարձնելու մարդու պէս եղաւ , անարգուեցաւ , ու Նախիկայ
4 չպարգեւեցինք : Իրաւ զրկե Նախիկայ մեր ցաւերը վերցուց , ու մեր վիշտերը իր վրան առաւ . և մենք զանիկայ վերաստուած , Աստուծմէ զարնուած ու չարիքի հանդիպած ակնկալեցինք :
5 Բայց անիկայ Նմեր մեղքերուն համար վերաստուածեցաւ , Նմեր անօրէնութիւններուն համար ծեծուեցաւ . մեր խաղաղութեան պատիժը անոր վրայ եղաւ , և անոր Նվերքերովը մենք բժշկուեցանք :
6 Նամէնքս ոչխարներու պէս մոլորեցանք , ամէն մէկնիսկս իր ճամբուն դարձաւ , և Ցերը մեր ամենուն անօրէնութիւնը անոր վրայ
7 դրաւ : Անիկայ անիրաւութիւն կրեց ու չարչարուեցաւ , բայց Նիր բերանը չբացաւ . Նմորթուած ոչխարի պէս , ու իր խուզողներուն առջեւը մնձմ կեցող մաքիի պէս՝ անանկ իր բերա-
8 նը չբացաւ : Նդատաստանէ և դատաստանութեամբ՝ վերցաւ . ու անոր աղգատոհմը ով կրնայ պատմել . քանզի Նանիկայ կենդանեաց երկրէն կտրուեցաւ . անիկայ իմ ժողովրդիս յանցանքին համար
9 զարնուեցաւ : Նեւ անոր գերեզմանը ամբարիշտներու հետ գրուեցաւ , բայց երբոր մեռաւ , հարուստին հետ եղաւ . Նքանզի անիկայ անօրէնութիւն մը չգործեց , ու անոր բերնին մէջ Նխնդութիւն
10 մը չգտնուեցաւ : Բայց Ցերը հաճեցաւ որ զանիկայ ծեծելով ցաւերու մատնէ . անոր անձը Նմեղայ համար զոհ Նընելէդ ետքը անիկայ սերունդ պիտի տեսնէ , Նէր օրերը պիտի երկրնցնէ , ու Նցերոջը կամքը անոր ձեռքովը
11 պիտի յաջողի : Իր անձին աշխատութենէն պտուղ տեսնելով՝

պիտի կշտանայ . ⁘ իմ արդար ծառաս ի՛ր գիտութեամբը զարա-
տերը պիտի արդարացնէ , ⁘ քանզի
անոնց անօրէնութիւնները ինքը
12 պիտի կրէ : ⁘ Ընո՛ր համար մե-
ծերուն հետ բաժին պիտի տամ
անոր , ⁘ և հզօրներուն հետ աւա-
րէն բաժին պիտի առնէ . քանզի
իր անձը մահուան մատնեց , ու
⁘ յանցաւորներու հետ սեպուեցաւ ,
և շատերուն մեղքը վերցուց , ու
⁘ յանցաւորներուն համար միջնոր-
դութիւն բրաւ :

ԳԼ · ԾԴ ·

1 Մարգարէն՝ հեթանոսներուն միսիթարու-
թիւն բերելու համար , կը նախատեսէ անոնց
եկեղեցիին ընդարձակութիւնը . 4 անոնց ա-
պահովութիւնը . 6 նեղութենէ ազատութիւ-
ն . 11 յաւերժական թշնամութիւնը , 15 և անոնց ապա-
հովութեամբ պահպանութիւնը :

1 — ‖ Վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա . ով
ծնողական ցաւ չքաշող՝ ցնծու-
թեամբ գոչէ և ազաղակէ . ⁘ քան-
զի երեսէ ձգուածին տգաբներէն
երկիւ ունեցողին տգաբներէն շատ
2 պիտի բլլան , կ՚ըսէ Տէրը : ⁘ Վը-
րանիդ տեղը լայնցուր , ու քու
բնակարանիդ վարագոյրները տա-
րածուին . մի խնայեր , չուանները
երկրնցուր և ցիցերդ ամրացուր :
3 Քանի որ ու ձախ կողմը պիտի
տարածուիս . ⁘ և քու սերունդդ
ազգեր պիտի ժառանգէ , ու աւերած
քաղաքները բնակիչներով պիտի
4 լեցնէ : Մի վախնար , վասն զի
պիտի չամչնաս . ու մի՛ պատկա-
ռեր , վասն զի պիտի չնախատուիս .
քանզի քու մանկութեանդ ամօթը
պիտի մոռնաս , և քու որբևայրու-
թեանդ նախատինքը ալ չյիշես
5 պիտի չդիշես : Քանզի քու էրկիդ
քու Ստեղծիչդ է , անոր անունը
Եհովայ Սաբաւովթ է , ու քու
Փրկիչդ Իսրայէլին Սուրբն է , Ա-
նիկայ բոլոր երկրին Աստուածը
6 պիտի կոչուի : Քանզի Տէրը քեզ՝
Ձերեակ ձգուած և հոգւով վըշ-
տացած կնկան պէս ու մերժուած
նորահասակ Հարսի պէս կանչեց ,
7 կ՚ըսէ քու Աստուածդ : ⁘ Փոքր
վայրկեան մը քեզ թողուի , բայց
մեծ ողորմութիւններով քեզ պիտի
8 ժողվեմ : ⁘ Բիւր մը սրտմտու-
թեամբ մէկ վայրկեան մը երեսս
քեզմէ ծածկեցի , Բայց յաւիտե-
նական ողորմութիւնով քեզի պի-
տի ողորմիմ , կ՚ըսէ քու Փրկիչդ
9 Եհովան : Քանզի ասիկայ ինծի
Նոյի ջուրերուն պէս է . ինչպէս որ
երդում ըրի թէ Նոյի ջուրերը
ալ երկրի վրայ չանցնին ,
այնպէս ալ երդում ըրի որ քեզի
բարկանամ ու քեզ չանսպիմա-

10 նեմ : Քանզի լեռները պիտի
վերնան և բլուրները պիտի սա-
սանին . Բայց իմ ողորմութիւնս
քեզմէ պիտի չվերնայ ու իմ խա-
զաղութեանս ուխտը պիտի չսա-
սանի , կ՚ըսէ Տէրը՝ որ քեզի կ՚ո-
11 ղորմի : ‖ Վ փոթորիկէ զարնուած
անմխիթար ողորմելի , ահա ես քու
քարերդ ⁘ զոյնզոյնի պիտի դնեմ ,
ու քեզ շափիւրայներով պիտի
12 հիմնեմ : Նե՛ քու մարգարէներդ
կարմիր յակինթներով , ու դռներդ
կարկեհաններով , ու բոլոր ֆա-
րթապներդ թանկագին քարերով
13 պիտի շինեմ : Նե՛ քու բոլոր որ-
դիքդ ⁘ Տէրոջմէ սորված պիտի բլ-
լան , ու էրու որդւոցդ խաղաղու-
14 թիւնը շատ պիտի բլլայ : Դուն
արդարութեամբ պիտի հաստա-
տուիս . բռնութենէ հեռու պիտի
բլլաս որ չվախնաս , ու արհաւիր-
15 քին որ քեզի չմօտենայ : Ընդ
անշուշտ ‡ ժողով պիտի բնեն ,
Բայց ինծմէ չէ . ով որ քու վրադ
ժողովի՝ , քու կողմի պիտի դան-
16 նայ : Ընդ կրակի մէջ ածուխները
փչող՝ և իր գործին համար գոր-
ծիք շինող դարբինը ես ստեղ-
ծեցի , ու աւերիլու համար կործա-
17 նող ես ստեղծեցի : Քեզի դէմ
շինուած գործիքը ամենևին պիտի
չյաջողի , և քու վրադ դատաստա-
նի ելլող ամէն լեզուն պիտի դա-
տապարտուիս : Տէրոջը ծառանե-
րուն ժառանգութիւնը ասիկայ է ,
և անոնց արդարութիւնը ինծմէ
է , կ՚ըսէ Տէրը :

ԳԼ · ԾԶ

1 Մարգարէն Քրիստոսի խոստումներովը
հաստատելէ 6 և ապահովութեան կը յորդո-
րէ . 8 Հաւատացեալներուն բարի յուսալու-
թիւնը :

1 ‖ Վ ո՞բոյր ծարաւածներ՝ ջուրե-
րուն եկէ՛ք . և ոտանի չունեցողնե՛ր
Բ եկէ՛ք , ծախու առէ՛ք ու կերէ՛ք .
եկէ՛ք առանց ոտակի և առանց գնոյ
2 գինի ու կաթ ծախու առէ՛ք : Ին-
չո՞ւ ձեր ոտակը կը վատնէ՛ք չէ
թէ հացի համար , և ձեր վաստակը
անոյշ բանի համար՝ որ չկշտացը-
ներ . ուշադրութեամբ ինծի մտիկ
ըրէ՛ք , որ բարիքները ուտէ՛ք , ու
ձեր հոգին պարարտութեամբ զա-
3 րմանայ : Ձեր ականջը խոնար-
հեցո՛ւցէ՛ք ու ‡ ինծի եկէ՛ք . մտիկ
ըրէ՛ք , ու ձեր հոգին պիտի ապրի ,
⁘ և ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ
մը պիտի բնեմ , Բ Դաւթին ճըշ-
մարիտ ողորմութիւնները չեղե՞ծ-
4 լով : Ընո՛ւր վկայ Բ ազգերուն առաջնորդ
5 ու հրամանատար գրի : ⁘ Ընո՛ւր չը-

Բ Ցաղ . խգ . 2 : Գլ . ծա . 6 : Պատ . ե . 18 :
Բ Ցաղ . ձԹ . 33 . 34 : ⁘ Պն . իԹ . 2 : Ցալա . իա . 18 , ԽԶ .
‡ Կա՛ր ծա-
րութով
‖ Կա՛ր յայ-
պիս գաթերով
§ Եբբ . սահ-
մանները
Բ Գլ . ժա . 9 : Եբեմ . լա . 34 : Ցօհ . գ . 45 : ա Կոր . բ . 10 : ա Թես . դ . 9 : ա Ցօհ . բ . 20 :
Բ Պաղ . ձԹ . 165 :
‖ Կա՛ր ինծմէ չեղող պանդուխտները պիտի գան , ո՛վ որ քու վրադ պանդխտութիւն կ՚ընէ ,
Ե Գլ . խե . 24 . 25 :

— Ցօհ . գ . 14 : է . 37 : Ցալա . իա . 6 : իբ . 17 :
Բ Պատ . ժգ . 44 . 46 : Ցալա . գ . 18 :
‡ Պատ . ժա . 28 :
‡ Գլ . ծգ . 8 : կա . 8 : Եբեմ . լբ . 40 :
Բ Բ Թագ . է . 8 , ԽԱ : Պատ . ԱԹ . 28 : Գծր . ժգ . 34 :
Ե Ցօհ . ժբ . 37 : Ցալա . ա . 5 :
Բ Եբեմ . լ . 9 : Եզեկ . լգ . 28 : Ովս . գ . 5 : Դան . Թ . 25 :
Ե Գլ . ծբ . 15 : Եփես . բ . 11 , 12 :

դիտացած ազգդ պիտի կանչես , ի քեզ չճանչցող ազգերը քեզի պիտի դիմեն քու Տէր Աստուծոյդ համար ու Իսրայէլի Սուրբին համար , ի քանզի անիկայ քեզ փառաւորեց ։

6 Տէրը փնտռեցէք , քանի որ անիկայ կը դանուի . զանիկայ կանչեցէք , քանի որ անիկայ մօտ է ։

7 Թող Ամբարիշտը իր ճամբայէն ու անօրէն մարդը Իր խորհուրդներն ետ դարձարէ և Տէրոջը դառնայ , ու անիկայ պիտի ողորմի անոր . ու մեր Աստուծոյն , ինչու որ անի.

8 կայ առատապէս կը ներէ ։ Ի քանզի իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդները չեն , ու ձեր ճամբաներդ իմ ճամբաներս չեն , կ՚ըսէ Տէրը .

9 Հապա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , այնչափ ալ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն բարձր են , և իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդ.

10 Ներկն ։ Վասն զի ինչպէս որ անձրեը ու ձիւնը երկինքէն կ՚իջնեն և հոն չդառնար , հապա երկիրը կ՚ոռոգէ ու զանիկայ պտղաբեր և արգասաւոր կ՚ընէ , ու ցանողին հունտ և ուտողին հաց կու տայ ,

11 Իմ բերնէս ելած խօսքն ալ այնպէս պիտի ըլլայ . ինծի պարապ պիտի չդառնայ , հապա իմ կամքս պիտի կատարէ ու յաջողութեամբ ի գործ դնէ զ՚ինչ որուն համար

12 զանիկայ խրկեցի ։ Ի քանզի ուրախութեամբ պիտի ելլէք , ու խաղաղութեամբ պիտի առաջնորդուիք . լեռները ու բլուրները ձեր առջևէն ցնծութեամբ պիտի ազաղակեն , և ծառներուն բոլոր ծա.

13 ուերը ծափ պիտի զարնեն ։ Փուշին տեղը մայր , ու դժնիկին տեղը միւռոնի պիտի բուսնի . և Տէրոջը Անուանը յաւիտեան նշան մը պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ծ Զ

1 Մարգարէն կը յորդորէ ժողովուրդը արգասաւորութիւն գործելու . 3 կը խոստանայ թէ Աստուծոյ ժառանգութեան ամէնուն պիտի տրուի առանց այսաւութեան . 9 կայր պատմութիւնը կը յանձնի .

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Իրաւունքը պահեցէք ու արդարութիւն ըրէք . Քանզի իմ փրկութիւնս գալու , ու արդարութիւնս յայտնուելու մօտ է ։ Երանի՛ անոր մարդուն որ ասիկայ կ՚ընէ , ու մարդուն որ անիկայ ամուր կը բռնէ , այնպէս Շաբաթը կը պահէ ու զանիկայ չպղծեր , և ամէն անիրաւութիւն բնելէն իր ձեռքը հան կը պահէ ։

3 Ու Տէրոջը յարող օտարականի որդին թող չզրուցէ՝ ըսելով , Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին զատուց . ու ներքինին ալ թող չըսէ , Ահա ես չոր ծառ մըն եմ ։

4 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ անոնց ներքինիներուն , որոնք իմ շաբաթներս կը պահեն , և ինծի հաճոյ եղածը կ՚ընտրեն , ու իմ ուխ.

5 տիս մէջ հաստատ կը կենան , Անոնց տիս տանս մէջ և պարիսպներուս մէջ տղաքներէ ու աղջիկներէ աւելի ազէկ տեղ ու Անուն պիտի տամ . անոնց յաւիտենական անուն պիտի տամ , որ պիտի չը.

6 պակսի ։ Նաև օտարականի որդիքը որ Տէրոջը յարեր են՝ անոր ծառայութիւն ընելու , Տէրոջը անունը սիրելու ու անոր ծառաներ ըլլալու համար , այնպէս ամէն անոնք որ շաբաթը կը պահեն ու չեն պղծեր , և իմ ուխտիս մէջ հաստատ

7 կը կենան , Զանոնք ալ Իմ սուրբ լեռս պիտի բերեմ , և իմ աղօթքիս տանս մէջ զանոնք պիտի ուրախացընեմ . Անոնց ողջակէզները ու զոհերը իմ սեղանիս վրայ ընդունելի պիտի ըլլան , քանզի Իմ տունս Բոլոր ազգերուն համար աղօթքի տուն պիտի կոչուի ։

8 Ան.ոպես կ՚ըսէ Տէր Եհովան , Ո որ Իսրայէլին աբսորուածները կը ժողվէ . անոր ժողովուածներուն վրայ ևս ուրիշներ ալ պիտի ժողվեմ անոր ։

9 Ո՛վ դաշտի բոլոր գազաններ , ով անտառի բոլոր գազաններ՝ ու.

10 տեղու եկէք ։ Անոր բոլոր պահապանները Ի կոյր են , Բան Ը չեն գիտեր . Համրերն ալ համր շուներ են , Հաչելու կարող չեն . ա նոնք կը ցնորին , կը պառկին , 11 քունը կը սիրեն . Ա.յո Հշատակեր ու Հանյագ շուներ են , ու անոնք իմացողութենէ զուրկ հովիւներ են . ամէնքը իրենց ճամբանեբուն դարձան ամէն մէկը իր կողմն իր անիրաւ վաստակը Ֆնտրելով .

12 Ե՛ ըսէ , Եկէք , գինի բերեմ , ու գբեթով արբենանք , Եվաղն ալ այս օրուան պէս Ա՛ ալ աւելի անուռ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ծ Է

1 Երդարէն բարի մարդ ։ 3 Աստուած կը յանդիմանէ Հրէաները իրենց կռապաշտական պաշտօնութեանը համար . 13 ապաշխարողին աստուածաբանական խոստումներ կու տայ ։

1 Արդարը կը կորսուի , և ուշադրութիւն ընող մարդ չկայ , ու Բարի մարդիկը ալ կը վերցուին , Քանզի մէկու մը իմանալուն թէ արդարը չարչարութեան երե.

Տէս Բ Օր · իգ · 1 · 2 · 3 · Գոր · բ · 27 · Ժ · 1 · 2 · 34 · Ժէ · 4 · Ժբ · 7 · ա Պետ · ա · 1 ։

Բ ա Տիմ · գ · 15 ։

Ի Ցօհ · ա · 12 · ա Ցօհ · գ · 1 ։

Ղ Գլ · բ · 2 · Ի Հաւ · ԺԲ · 1 · ԵՐԲ · Ժգ · 15 · ա Պետ · բ · 5 ։

Ը Մատ · իա · 13 · Մարկ · Ժա · 17 · Ղկ · ԺԹ · 46 ։

Թ Մատ · ա · 11 ։

Ժ Սադ · ՃԽԵ · 2 · Գլ · Ժա · 12 ։

Ի Ցօհ · ՃԺ · 16 · Եփես · ա · 10 · բ · 14 · 15 · 16 ։

Լ Երեմ · Ժբ · 9 ։

Խ Մատ · Ժե · 14 · իգ · 16 ։

Ծ Փիլ · գ · 2 · Կո՛ կը նիրհեն ։

Կ Մրկ · գ · 11 ։

Ձ Եզեկ · ԺԳ · 2 · 3 ։

Ղեւտ · իգ · 35 · Գլ · իբ · 13 · Ղկ · Ժբ · 19 · ա Կոր · Ժե · 32 ։

ա Սադ · Ժբ · 1 · Մրկ · Լ · 2 ։

Բ գ Թագ · Ժգ · 13 · Տէս գ Թագ · Ին · 20 ։

Ն · Ք · ԴԲ · Խբ 698

2 աչն կը վերցուի : Անխնայ խաղաղութեան մէջ կը մնանէ . ուզուածքեամբ քաղղները իրենց անկողնիներուն վրայ հանգստութիւն կը
3 գտնեն : Բայց դուք՝ ով ✝ վհուկի որդիք , շնացողի ու պոռնիկի սե-
4 րունդ՝ հոս մտերիկ . Դուք ո՞վ ծաղր կ'ընէք . ձեր բերանը որո՞ւ վրայ կը լայնցընէք , ✝✝ լեզուներդ կ'երկրնցընէք . չէ՞ որ դուք անօրէնութեան զաւակներ ✝✝ սուտ-
5 քեան սերունդ էք : Դուք էաքին կանանչ ծառերու տակ *դէպ ի կուռքերուն՝ ջանիւոքիմբէ կը սպանէք ձորերու մէջ՝ վէմերու խոռոչներուն մէջը կը
6 մնրթէք : Քու բաժինդ ձորին տափակ †բէբեռ մէջն է , քու վիճակդ անոնք են անոնք . անոնց անգամ նուէր թափեցիր , ընծայ մատուցիր . միթէ ես սոսկ կրնամ
7 համբերել : Դուն էքու անկողնդ բարձր ու վերացած լեռան վրայ դրիր . հոն ալ զոհ ընելու ելար :
8 Նե դռներուն ու դրանդիներուն ետեւ քու յիշատակդ դրիր . քանզի ինծմէ ✝✝էջ քու անդր մերկացուցիր , ու վեր ելլելով անկողնդ լայնցուցիր . և անոնց հետ դաշնադրութիւն ըրիր , Բանոնց անկողինը սիրեցիր , ✝✝ անոր համբ տեղ
9 պատրաստեցիր : Նե †թագաւորին քովը հոգ✝✝ եղով գացիր , ու անուշահոտութիւններդ շատցուցիր , և դեսպանները հեռաւոր տեղատեղը խրկեցիր , ու ինքդնիդ մինչև դժոխքը իջեցուցիր :
10 Քու ճամբադ երկայնութենէն յոգնեցար ; †✝ոչ Ցոյս չկայ՝ չըսիր . քու ձեռքիդ կեանքը գտար ;
11 անոր համար չթուլցար : Նե դուն ✝որմի՞ զարհուրեցար ու վախցար որ ստախօս եղար , և զիս չյիշեցիր ու սիրտդ չդրիր . †✝էն՞ որ իմ շահոտնդմէ յուզ կենալուս համար
12 է որ ինծմէ չես վախնար : Ես քու արդարութիւնդ ու գործերդ պիտի հրատարակեմ , որ անոնք քեզի օգուտ պիտի չը-
13 նեն : Երբոր դուն աղաղակես , թող քու ժողվածներդ քեզ փրկեն . բայց ամէնը հովը պիտի տանի , մէկ շունչ մը զանոնք պիտի առնէ . սակայն ինծի յուսացողները երկիրը իրբև կալուածք պիտի ստանան , ու իմ սուրբ լեռս պիտի ժա-
14 ռանգեն : Նե պիտի բանեն , †բարձրացուցէք , բարձրացուցէք , ճամբայ պատրաստեցէք , խոչ իմ ժողովրդիս ճամբային վերցուցէք :
15 Քանզի այսպէս կ'ըսէ Բարձրը ու Բարձրեալը՝ որ յաւիտենականութեան մէջ կը բնակի , ‡ու անոր

Ն · Ք · ԴԲ · Խբ 698

անունը Սուրբ է . †էս բարձր ու սուրբ տեղը կը բնակիմ , Բայց կտրած ու խոնարհ հոգի ունեցողին հետ եմ , Նոր խոնարհներուն հոգին կենդանացընեմ և կտրած
16 սիրտերը ապրեցընեմ : ‡Քանզի յաւիտեան պիտի չվիճիմ ու միշտ պիտի չբարկանամ . վասն զի իմ առջեւս հոգիները պիտի մաքրէին , և ան կեանքերը՝ ✝որ ես ստեղծեցի :
17 ✝Անոր ագահութեանը անօրինութեանը համար բարկացայ ու զայնիկայ զարկի , Նիմ երեսս ծածկեցի ու սրտոտեցայ . և ան ապստամբը իր
18 կամացը ճամբուն հետեւեցաւ : Անոր ճամբաները տեսայ ու ✝զայնիկայ պիտի բժշկեմ , և անոր առաջնորդութիւն պիտի ընեմ , ու զանիկայ՝ ու Նանոր սգաւորները
19 պիտի միխիթարեմ : ✝✝Շրթունքներուն պտուղը ես կը ստեղծեմ . խաղաղութիւն՝ խաղաղութիւն ըլլայ Հեռուն եղողին և մօտը եղողին՝ կ'ըսէ Տէրը՝ , ու ես զանի-
20 կայ պիտի բժշկեմ : ✝✝Բայց ամբարիշտները ալեծուփ ծովու պէս են , որ չկրնար հանդարտիլ , որ անոր ջուրերը տիղմ ու ցեխ դուրս
21 կը նետեն : ✝✝Ամբարիշտները խաղաղութիւն պիտի չունենան , կ'ըսէ իմ Աստուածս :

ԳԼՈՒԽ ԾԷ

1 Մարգարէն կեղծաւորութիւնը յանդիմանելու խրատած ըլլալով , 3 կեղծեալ ու ծիսական ծոմապահութիւն մը կը նկարագրէ . 8 կը ցուցընէ թէ ինչ խոստմնութիւններ կը պատին ապաշխարութեան 13 և շաբաթը պահողներուն :

1 †Հարձրաձայն կանչէ Եւ մի՛ խնայ-
† Եբր · Կոկորդ ով
կեր , ձայնդ փողի պէս բարձրացուր և իմ ժողովուրդիս՝ իրենց յանցանքը , ու Յակոբին տանը
2 իրենց մեղքերը պատմէ՛ : Բայց անոնք ամէն օր զիս կը փնտռեն , և իմ ճամբաներս գիտնալու կը փափաքին , անանկ ազգի մը պէս՝ որ արդարութիւն կ'ընէ , ու իր Աստուծոյն իրաւունքը զանց չընէր . ինծի արդարութեան կանոնները կը հարցընեն ; Աստուծոյ մօտենալու-
3 կը փափաքին . Ո՞ ✝էՒնչ , ✝Մենք ինչո՞ ծոմ պահեցինք , և դուն չտեսար , Խմեր անձերը չարչարեցինք , ու դուն չգիտցար . ահա ձեր ծոմապահութեան օրը ձեր բաղձանքը կը կատարէք , և ձեր ամէն ‡պահանջմունքները խստութեամբ
4 կը պահանջէք՝ : ✝Ահա կռիւի ու վէճի համար և չարութեան բռունցքով զարնելու համար ծոմ կը պահէք . ասօրուան պէս ծոմ մի՛ պահէք , որ ձեր ձայնը բարձրերը լսել

✝ Մատ · ժ · 14 :
Բ Գնե · ԺԹ · 29 · 31 · Իգ · 27 :
‡ Կամ՝ ծոմականները կը հարստահարէք :
‡ ղ Թագ · իա · 9 · 12 · 13 :

Ն. Ա. ՀԲ. ԼԲԸ 698

5 տաք ։ Բ Իմ ընտրած ծոմապահութիւնս , — Ի մարդու մը իր անձը խոնարհեցընելու օրը այնպէս կ՚ըլլայ · իր դլուխը կնիւնի պէս ծռելով , և շէչ փռիւը քուրձ ու մոխիր տարածելով կ՚ըլայ · սոսկայ ծոմապահութիւն ու Տէրոջը ընդունելի օր պիտի անուանես ։ Ա Ասա՝ Իմ ընտրած ծոմապահութիւնս , որ աներուան թևան կապերը քակես , և լուծին կապերը թուլցընես , ու Հարատահարեալները ազատ թողուս , և ամէն լուծ կոտրես ։ Բ Քու հացդ անօթիին բաժնես , և թափառական տնանկները տունդ ընդունիս , Երբոր մերկ մը տեսնես՝ զանիկա հագուցընես , ու Էքու մարմինդ քեզ պահես ։ Դ Այն ատեն քու լոյսդ առաւօտի պէս պիտի ծագի , ու բժշկութիւնդ շուտով պիտի յայտնուի , և քու արդարութիւնդ քու առջևդ պիտի երթայ , — Ի Տէրոջը փառքը քու հետևդ պիտի կանչէ , և Տէրը պատասխան պիտի տայ · պիտի ազաղակես , ու անիկայ պիտի ըսէ՝ Ես հա ։ Եթէ որ քու մէջդէդ լուծը , մատով ցուցընելը ու Էչար իսօսքերը վերցընես · Ե եթէ որ քու հոգիդ յօժարութեամբ կերակրես՝ , և կարօտին հոգին կշտացընես ։ այն ատեն քու լոյսդ խաւարի մէջ պիտի ծագի , ու քու խաւարդ կ՚ելլայ օրուան պէս 11 պիտի բլլայ · Եւ Տէրը միշտ քեզ առաջնորդութիւն պիտի ընէ , ու քու հոգիդ Էերաշտութեան ատեն՝ պիտի կշտացընէ , և ոսկորներդ պիտի զօրացընէ · ու դուն ջրարբի պարտէզի պէս և ջուրը չպակսող աղբեւրակի պէս պիտի բլլաս ։ Ը Քու հետդ Բ՚ՅԷՐԸ Ի հին աւերակները պիտի շինեն · — Ի դարերուն հիմերը պիտի վերկանգնես , և դուն Փրածներ նորոգող , — բնակութեան համար ճամբաներ շինող պիտի կոչուիս ։ Թ Եթէ որ Շաբաթէ՚ իմ սուրբ օրս քու ցանկութիւնդ կատարելէն ուրդ դարձընես , ու շաբաթէ՚ իս զուարճութիւնդ , և Տէրոջը նուիրուած ըշէ պատուական անուանես ու զանիկայ պատուես , քու ճամբաներուդ չհետևելով , քու ցանկութիւնդ չհատարելով , ու 14 դուրս խօսելով , Ի Ան ատեն Տէրոջմով պիտի ուրախանաս , և քեզ Երկիրին բարձր տեղերուն պիտի հանեմ , ու քու Հօրդ Յակոբին ժառանգութիւնը քեզի պիտի կերցընեմ · Ժ Քանզի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ։

ԳԼ · ՆԹ

1 Մեղքը դատապարտութեան պատճառ կ՚ըլլայ ։ 3 Հրեից մեղքերը ։ 9 Թշուառութիւնը մեղքին հետևանքն է ։ 16 Փրկութիւնը միայն Աստուծմէ է ։ 20 Փրկին օրհնութիւն ։

Ն. Ա. ՀԲ. ԼԲԸ 698

1 Ա Ահա Տէրոջը ձեռքը — փրկելէն չէ կարճըցած , ու անոր ականջը — Թուղ. ժա. 23 · Գաղ. Ե. 2 ։
2 լսելէն չէ ծանրացած ։ Հապա ձեր ու ձեր Աստուծոյն միջտեղը բաժանում ձգողը ձեր անօրէնութիւնները եղած , և ձեր մեղքերը անոր երեսը ձեզմէ ծածկեցին , որ չլսէ ։
3 Քանզի Բ ձեր ձեռքերը արիւնով՝ ու ձեր մատները անօրէնութիւնով պղծուեցան · ձեր շրթունքը սուտ խօսեցան , և ձեր լեզուները անիրաւութիւն արտաբերեցին ։ Բ Գաղ. Ե. 15ա
4 Չկայ մէկը որ արդարութեան համար բողոքէ , ու չկայ մէկը որ ճշմարտութեամբ գան վարէ · անոնք անոտի բաներու կը յուսան և ունայնութիւն կը խօսին · Ի Իմշուառութիւն կը յղանան ու անօրէնութիւն կը ծնանին ։ Գ Ես Ոստ. ժե. 35 · Ասա՛ կ. 14 ։
5 Նոխիտ կը ծնանին · Քարերի հաւկիթներ կը տարցրենն , ու սարդի ոստայն կը գործեն · անոնց հաւկիթներէն ուտողը կը մեռնի , 6 ու բացուածէն իժ կ՚ելլէ ։ Ե Անոնց ոստայններէն հանդերձ չըլլար , և իրենց գործքերովը չեն կրնար ինքզինքնին ծածկել · անոնց գործքերը անօրէնութեան գործքեր են , ու անոնց ձեռքերը միջ բռնութեան գործ կայ ։ Զ Անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն , ու անմեղ արիւն թափելու կ՚արագրան · անոնց խորհուրդները անօրէնութեան խորհուրդներ են , անոնց ճամբաներուն մէջը կործանում ու կոտորած կայ ։ Ե Ոստ. ժե. 16 · Հաւտ. գ. 15 ։
8 Խաղաղութեան ճամբան չեն գիտեր , և անոնց ընթացքին մէջ արդարութիւն չկայ · Է իրենց շաւիղները խոտորցուցին , անոնց մէջը քալողներուն ամէնը խաղաղութիւն չեն գիտեր ։ Ը Անոր համար իրաւունքը մեզմէ հեռացաւ , ու արդարութիւնը մեզի չհասնիր · Է լոյսի կը սպասենք , և ահա խաւար կայ · պայծառութեան կը սպասենք , և մեռ մնանք մէջ 10 կը շրջինք ։ Ը Կոյրերուն պէս պատերը կը շօշափենք , ու աչք չունեցողներուն պէս կը խարխափենք · կէս օրին դիշերուան պէս կը գտնինք , պաղարիր ազթիրս մէջ՝ Ա Ամենքս արջերու պէս կը մռնչենք , ու Բ աղաւնիներու պէս անդադար կը ծնծղնք · դատաստանի կը սպասենք , բայց չկայ · փրկութեան համար կը հեռանի , բայց անկայ մեզմէ հեռացաւ 12 չատ է ։ Քանզի մեր յանցանքները քու առջևդ շատցան , ու մեր Գաղ. Ե. 17 ։ Ա Կոր. ԺԵ. 56 ։ Ա Կոր. ԺԵ. 17 ։ Ա Կոր. Ե. 10 ։ Ա Կոր. Ե. 11 ։ Ա Կոր. Ե. 12 ։ Ա Կոր. Ե. 13 ։ Ա Կոր. Ե. 9 ։ Ա Կոր. Ե. 10 ։ Ա Կոր. Ե. 11 ։ Ա Կոր. Ե. 12 ։ Ա Կոր. Ե. 2 ։ Ա Կոր. Ե. 3 ։ Ա Կոր. Ե. 4 ։

մեղքերը մեզի դէմ վկայութիւն կու տան . ինչու որ մեր յանցանքները մեր գլխոյն են , ու մեր ան-
13 օրէնութիւնները դիտենք : Ցանցանելը բրինք , Տէրը ուրացանք և մեր Աստուծոյն հետեւիլն խոտորեցանք , անիրաւութիւն ու ապստամբութիւն խօսեցանք , ‡ Ա Ը
սրտին մէջը սուտ խօսքեր մտածեցինք :
14 Յետը ու ղղուկցինք : Եւ դատաստանը ետ դարձաւ ու արդարութիւնը հեռուն կայնեցաւ . քանզի ճշմարտութիւնը հրապարակին մէջ
15 ինկաւ , և ուղղութիւնը չկրնար ներս մտնել : Ու ճշմարտութիւնը կը պակսի , և չարութենէ զգուշացողը կը կողոպտուի . ու Տէրը տեսաւ և աչքի կայ անոր առջեւը գէշ եղեցաւ , քանզի իրաւունք չմնաց :
16 ‡ Ու տեսաւ որ մարդ մը չկար , և կարմացաւ որ միջնորդ մը չկր գտնուեր . Իւստի իր բազուկը իրեն օգնեց , ու իր արդարութիւնը
17 իրեն ձեռնտու եղաւ : ‡ Ինչ արդարութիւնը զրահի պէս՝ ու փրկութիւնը իր գլխուն սաղաւարտի դէս հագաւ , և վրէժինդրութեան գգեստը պատմուճանի պէս հագաւ , ու նախանձը վերարկուի պէս
18 իր վրան առաւ : Ինչպէս վարմունքին համեմատ հատուցում պիտի ընէ , բարկութիւն իր հակառակորդներուն , հատուցում՝ իր թշնամիներուն . ¶ կղզիներուն հատուց-
19 ում պիտի ընէ : Ու արեւմուտքի՝ Տէրոջը անունէն , և արեւելքը անոր փառքէն պիտի վախնան , երբոր թշնամին † հեւով պէս գայ , Տէրոջը Հոգին † անոր դէմ դրօշակ
20 պիտի կանգնէ՝ : Ու ‡ Փրկիչ պիտի գայ Սիոնին , ու Յակոբի մէջ չարութենէ դարձողներուն , կ՚ըսէ
21 Տէրը : Եւ անոնց հետ ընելիս ուխտս սահկայ է՝ կ՚ըսէ Տէրը . Իմ Հոգիս որ քու վրադ է , ու իմ խօսքերս որ քու բերանդ դրած եմ , քու բերնէդ ու քու զաւակներուդ բերնէն և քու զաւակիդ զաւակներուն բերնէն հիմակուընէ մինչեւ յաւիտեան պիտի չպակսին , կ՚ըսէ Տէրը :

ԳԼ · Կ

1 Եհեկեղէլին փառքը՝ հեթանոսներուն դարձի գալուն · 15 և մեծ օրհնութիւնները՝ սակաւ առակ նեղութենէ մը ետքը :

1 Հրէից՝ յաւիտեան ; քանզի քու յղյող եկաւ ու ‡ Տէրոջը փառքը
2 քու վրադ ծագեցաւ : Վասն զի ահա երկիրը՝ խաւար , ու ազգերը մութ ախուռ պիտի ծածկէ . բայց քու վրադ Տէրը պիտի ծագի , և անոր փառքը քու վրադ պիտի ե-
3 բեւայ : Ու հեթ. յոյսիդ ազգերը պիտի գան , և քու վերադ ծագած պայծառութեանդ՝ թագաւորներ :
4 ‡ Աչքերդ վերցուր ու բոլորտիքդ նայէ . ամէնքը կը ժողովին ա Ը
եկեղ կու գան . քու տղաքներդ հեռուէն պիտի գան , և քու աղջիկներդ դիրկի մէջ տխաճ վիր-
5 ցուին : Ան ատենը պիտի տեսնես և ուրախանաս , ու սիրտդ պիտի շարժի ու բացուի . քանզի ծովուն առատութիւնը քեզի պիտի դառնայ , ազգայ հարստութիւնը քեզ
6 պիտի գայ : Քեզ ուղտերուն բազմակը՝ Մադիամու ու Եփային տաճիկ ուղտերը պիտի ծածկեն . ամէնը ‡ Սաբայէն պիտի գան , ոսկի ու կնդրուկ պիտի բերեն , և Տէրոջը գովութիւնները պիտի ա-
7 նեն : ‡ Կեդարէնի բոլոր հօտերը քու քովդ պիտի ժողովուին , ու Նաբայոթեն խոյերը քեզի պիտի ծառայեն . անոնք իմ սեզանիս վրայ պիտի երթան ընդունելի ըլլալու , և իմ փառաց տունը պիտի փառաւորեմ :
8 Ո՞վ են սոսկը , որ կը թռչին ամպի պէս ու դէպ՝ ի իրենց վանդակը խուղաղ աղաւնիներու պէս :
9 ‡ Քանզի կղզիները ու նաւ թարսիսի նաւերը ինծի համար պատրաստ պիտի ըլլան , որ հեռուէն քու որդիներդ , ‡ Ե անոնց հետ անոնց արծաթը ու ոսկին բերեն , Հրէ. Տէր Աստուծոյդ անուանը համար ու Իսրայէլի Սուրբին համար , քանզի անհիսկ քեզ կը
10 փառաւորէ : Եւ հօտաքաղ որդիները քու պարիսպներդ պիտի շինեն , ու անոնց թագաւորները քեզի ծառայութիւն պիտի ընեն . քանզի ըհիմ բարկութեամբս քեզ զարկի , բայց բարեհաճութեամբս
11 քեզի պիտի ողորմիմ : Եւ քու դռներդ միշտ բաց պիտի բլլան , ցորեկ ու գիշեր պիտի չդոցուին , որ քեզի ազգերուն առատութիւնը կրնան , և անոնց թագաւորները
12 ‡ բերուին : Քանզի քեզի ծառայութիւն չընող ազգը ու թագաւորութիւնը պիտի կորսուի , ու ազգերը բոլորովին պիտի կործա-
13 նին : ‡ Լիբանանին փառքը քեզի պիտի գայ , մայրը , սօսին ու մոսախը միասին , իմ սրբարանիս տեղը զարդարելու համար , և իմ ոտքերուս տեղը պիտի փառաւո-
14 րեմ : Ու քեզի նեղութիւն տուողներուն տղաքները ծռելով քեզի պիտի գան , և քեզ անարգողներուն ամէնը քու ոտքերուդ գլորտպատուելու երկրպագութիւն պիտի ընեն . ու քեզ՝ Տէրո-

ԳԼ · ԽԲ · 6 , 28 : Ցաքա · խա · 24 :
ԳԼ · ԽԲ · 18 :
ԳԼ · ԽԲ · 20 , 21 , 22 : կզ · 12 :
ԵՂԾՆ · ԽԱ · 4 :
Ա Ցազ · Հր · 10 :
Ը ԳԼ · կա · 6 : Ա՚ա · ր · 11 :
Բ ԵՂԾՆ · ԽԱ · 13 :
Ա ՀԵԿԵ · Ր · 30 :
Ա Ա՚ա · գ · 6 :
Ա Ցազ · գա · 1 : ԳԼ · կդ · 5 :
Ա ՀԵԿԵ · գ · 14 : 17 : ա Թես · ա · 8 :
Ա ՀԵԿԵ · Ա · 14 :
Ա Ա՚ա · գ · 2 :
Ա ՀՂԿՀ · ԻՐ · 39 :
Ա ՀՂԿՀ · Ր · Ե · 9 :
Ա Ցազ · Հր · 10 : ԳԼ · Իր · 4 : Ցա · 5 :
Ա Ցազ · ՀՐ · 30 : Ջաբ · ժգ · 14 :
Ա ՀԵԲԵՐ · գ · 15 :
Ա ԳԼ · ՏԱ · 5 :
Ա Ջաբ · գ · 15 :
Ա ԳԼ · ԽԲ · 23 : Ցաքա · խա · 24 :
Ա ԳԼ · ՏՀ · 17 :
Ա ԳԼ · ՏԳ · Ե · 8 :
Ա Ցաքա · խա · 25 :
Ա ԿՐ՚ Տանեկ ասած է :
Ա Ջաբ · ԺԳ · 17 , 19 : Ա՚ա · խա · 44 :
Ա ԳԼ · Լ · 2 : խա · 19 :
Ա ՏԵՌ Ա՚Ե · Իր · 2 : Ցազ · ՀԳ · 7 :
Ա ԳԼ · ԽԲ · 23 : Ցաքա · գ · 9 :

ՆՇ. ՀԵ. ՂԱ.
ԵՐԵ 698

ՀԵՐԵ. ՅԲ. 22։ ՅԱՅՏ. ՅԳ. 1։

ՂԳԼ. ԽԹ. 23։ ԿԱ. 6։ ԿԳ. 11։ 12։ ՀԳԼ. ՀԱ. 3։

ՐԳԼ. ԻԲ. 1։

ՅԱՅՏ. ԻԱ. 23։ ԻԲ. 5։ ՀՀԱՋ. Բ. 5։

ՓՏԾՆ ՆՄՍ. Բ. 9։

ՐՏԳ. ՅԲ. 1։ ՅԱՅՏ. ԻԱ. 27։

ՅՍԱՋ. ԼԲ. 11, 22։ ՄՍՍ. Ն. 5։

ՐԳՀԿԱ. 3։ ՄՍՍ. ՅԱ. 13։ ՅՈՅ. ՅԱ. 2։

ՃԳԼ. ԽԹ. 23։ ԽՆ. 11։ ԵՓՆ. Բ. 10։

ՈՄՍՍ. ՅԳ. 31, 32։

ՐԳԼ. ՅՍ. 2։ ՂԲՐ. Գ. 18։ ՅՈՅ. Ա. 32։ Գ. 34։

ՃՈՍՋ. ԽՆ. 7։

ՃՈՍՋ. ՀԱՀ. 3։ ԳԼ. ՅՀ. 15։

ՏԳԼ. ԻՐ. 7։ ՓՆ ՆՄՍ. ԼԳ. 8։

ՃՓՆ ՂՀ. ԻՆ. 9։

ՂԳԼ. ԼԳ. 8։ ԿԳ. 4։ ԿՂ. 14։ ՄՍՂ. Գ. 1, 3։ Ը ԹՎՆ. Ա. 7, 8, 9։

ՃԳԼ. ՅՀ. 18։ ՄՍՍ. Ն. 4։

ՀՄՋ. Ա. 11։

ջը քաղաքը, Հրէաստանի Սուրբին
15 Սիօնը պիտի անուանեն։ Դուն
որ երեսէ ձգուած ու ատելի եղար,
և մէկը անցնող չեղար, քեզ յա-
ւիտենական փառք ու ազգէ ազգ
ցնծալու պատճառ պիտի ընեմ։
16 Նաև ազգերուն կաթը պիտի ծծես,
Հուն թագաւորներուն տուիրը պի-
տի ծծես. և պիտի գիտնաս որ
Ես Տէրս եմ քու Ազատիչդ, ու
քու Փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը։
17 Պղինձի տեղ ոսկի պիտի բերեմ,
ու երկաթի տեղ՝ արծաթի, և փայ-
տերու տեղ՝ պղինձ, ու քարերու
տեղ երկաթի պիտի բերեմ. և քու
վերակացուներդ խաղաղութիւն
ընծայ, ու քու իշխաններդ արդա-
րութիւն տնօրէն պիտի ընեմ։
18 Մէկ մէջէն ալ քու երկրիդ մէջը բըռ-
նութիւն, և քու սահմաններուդ
մէջը յափշտակութիւն ու կոտո-
րած պիտի չլսուի. հապա փրկու-
թիւն պարիսպներդ՝ փառք դռնե-
րդ։ Գովութիւն պիտի ա-
19 նուանես։ Մէկ մէն ալ ցորեկը քու լոյսդ արեւը պիտի չըլլայ, ու
ճերմակը լուսինը իր պայծառու-
թեամբը քեզի լոյս պիտի չտայ.
հապա Եհովան քեզի յաւիտենա-
կան լոյս՝ և Հրէաստանդ
20 քու փառդ պիտի ըլլայ։ Քու
արեգ մէկ մէն ալ պիտի չմտնէ, ու
քու լուսինդ պիտի չնուազի. հա-
պա Եհովան քեզի յաւիտենական
լոյս պիտի ըլլայ, և սուգի օրերդ
21 պիտի վերջանայ։ Ու քու ժողո-
վուրդդ ամէնը արդար պիտի ըլ-
լան, անոնք երկիրը յաւիտեան պիտի
ժառանգեն. իմ տնկած տունկս՝
իմ ձեռքերուս գործըդ՝ որ փառ-
22 քիս համար պիտի ըլլայ։ Պզտիկը հազարաւոր, ու քիչերը մեծ ազգ
պիտի ըլլայ. ես Տէրս շուտով պի-
տի կատարեմ ասիկայ իր ժամա-
նակին։

ԳԼ. ԿԱ

1 Քրեհաոսի պատասխանը։ 4 Հեռատեսութիւնները ցոյց տալու նպատակը։ 7 ու օրհնութիւնները։

1 Տէրը Եհովային Հոգին իմ վրաս
է. վասն զի Տէրը Իւղով օծեց
զիս խրկեց աղքատներուն ուա-
հաս տալու, Հ կոտրած սիրտ ունե-
ցողները բժշկելու, Տ գերիներուն
ազատութիւն՝ և բանտարկեալ-
ներուն բացում իր Հրատարակելու.
2 Տէրջը ընդունելի տարին, ու
վրէժ Աստուծոյն վրէժխնդրու-
թեան օրը Հրատարակելու, Ե ամէն
3 սգաւորները միխիթարելու, Սիոնի
սգաւորներուն որոշելու, — Հա-
մուսնոց մխիթարի տեղ՝ փառք, սուգի
տեղ՝ ուրախութեան իւղ, կոտրած
հոգիի տեղ գոհաբանութեան պատմու-
ճան տալու. և պիտի անուանեն
զանոնք Արդարութեան բնակիչ-
ներ, որ Տէրը տնկեր է իր փառ-
4 քին համար։ Եւ հին աւերակները
պիտի շինեն, — առջի կործա-
նուածները պիտի կանգնեն, և ու-
րուած քաղաքները ու շատ դա-
րերէն ի վեր աւերակ մնացածները
5 պիտի նորոգեն։ Եւ օտարականնե-
րը պիտի կենան ու ձեր հօտերը
պիտի հովուեն, ու օտարազ որ-
դիքը ձեր երկրագործները և այ-
6 գեզործները պիտի ըլլան։ Իսկայ
դուք Տէրոջը քահանաները պիտի
կոչուիք, մեր Աստուծոյն պաշտօ-
նեաները պիտի ըսուիք. ձ ազգայ
հարստութիւնը պիտի ուտէք, ու
անոնց փառքովը պիտի փառաւո-
7 րուիք։ Քանի որ ձեր ամօթին տեղը կրկին
բերնի ժառանգութեանը մէջ
պիտի ցնծան. ուստի իրենց երկրին
մէջը կրկին ժառանգութիւն պիտի
առնեն. անոնք յաւիտենական ու-
8 րախութիւն պիտի ունենան։ Քանի
որ ես Տէրս արդարութիւնը կը
սիրեմ, չնաբրաւութիւնը ու յա-
փրշտակութիւնը կ'ատեմ. իրաւ-
ցընէ անոնց գործերուն վարձքը
պիտի տամ, Հու անոնց հետ յա-
9 ւիտենական ուխտ պիտի ընեմ։ Եւ
անոնց սերունդը ազգերուն մէջ՝ ու
անոնց տոգրները ժողովուրդնե-
րուն մէջ պիտի գիտցուին. զանոնք
ամէն տեսնողները պիտի ճանչնան
Հի անոնք Տէրոջը օրհնած սե-
րունդն են։
10 Հէս Տէրոջմով մեծապէս պիտի
ցնծամ, — իմ Հոգիս իմ Աստու-
ծովս պիտի ուրախանայ. քանզի ինձ
ծի փրկութեան հանգերձներ հագ-
ցուց, զիս արդարութեան պատմու-
ճանով ծածկեց, փեսային պէս՝ որ
իրեն փառաւոր խոյր կը դնէ, ու
Հարսի պէս՝ որ իր զարդերովը կը
11 զարդարուի։ Քանզի ինչպէս որ եր-
կիրը իր տունկը կ'ածեցընէ, ու
պարտէզը իր մէջը ցանուածները կը
բուսցընէ, այնպէս ալ Տէր Եհո-
ւան բոլոր ազգերուն առջեւ Ար-
դարութիւն ու Գովութիւն պի-
տի բուսցընէ։

ԳԼ. ԿԲ

1 Մարգարէին հառաչանքն փոփարքը՝ ակնկալելի Աստուծոյ հեռամտութիւնովն մէջ հաստատելու համար։ 3 Պաշտամեանեներուն գործը աւետարանի քարոզութեան համար։ 10 ու Ժողովրդը անոր պատրաստելու համար։

1 Պիտի սիրոյն համար պիտի չլռեմ,
ու Երուսաղէմի սիրոյն համար
պիտի չհանգստանամ, մինչեւ որ
անոր արդարութիւնը լուսոյ պէս, և

ՆՇ. ՀԵ. ՂԱ.
ԵՐԵ 698

ՔՂԼ. Կ. 21։ ՃՀՍՆ. ԺՀ. 8։ ՆՂԼ. ԽԲ. 8, ՃՄ. 12։ ԵԳԿԿ. ԼՂ. 33—36։ ՀԵՒՐ. 12։

ՆՀԼ. ԺԲ. 6։ ՂԼ. ԿԳ. 21։ ՄՊՀՄ. Բ. 5։ 9։ ՅԱՅՏ. Մ. 6։ Կ. 10։ ՃՂԼ. Կ. 5։ 11, 16։ ՆՂԼ. Ի. 2։ ՋՍՂ. ԲՀ. 12։

ՀՄՍՋ. ԺՄ. 7։

ՆՂԼ. Մ. 11։ 13։

ՀՂԼ. ՀՀ. 7։

ՃՂԼ. ՀՀ. 23։

ՃՂԼ. ԿՀ. 23։

ՆՀՍ. Կ. 18։

ՀՄՍՋ. ՃՂ. 9, 16։

ՀՂԼ. ԽԲ. 18։ ՅԱՅՏ. ԽԱ. 2։

ՀՄՍՋ. ՆԲ. 3։ ՀԼ. 11։ ՃՂԼ. Կ. 18։ ԿԲ. 7։

անոր փրկութիւնը բազմաց։ Ջա-
2 հի պէս ճառագայթէ՝ ու ազգերը
քու արդարութիւնդ և բոլոր թա-
գաւորները քու փառքդ պիտի
տեսնեն. ու դուն նոր անունով
պիտի կոչուիս, որն որ Տէրոջը բե-
3 րանը պիտի անուանէ։ Եւ Տէրո-
ջը ձեռքին մէջ փայլելութեան
պսակ ու քու Աստուծոյդ ձեռքին
մէջ արքայական թագ պիտի լի-
4 նաս։ Դուն ալ այլեւս թողուած
պիտի չկոչուիս, ու քու երկիրդ
ալ այլեւս պիտի չըսուի. Հապա դուն՝ «Իմ հաճութիւնս», ու
քու երկիրդ Ամուսնացեալ պիտի
ըսուի. քանզի Տէրը քեզմէ պիտի
հաճի ու քու երկիրդ պիտի ա-
5 մուսնանայ։ Վասն զի ինչպէս որ
երիտասարդ մը կույսի մը հետ կ'ա-
մուսնանայ, այնպէս ալ քու տղաք-
ներդ քեզի հետ պիտի ամուսնա-
նան. և ինչպէս որ փեսան հարսին
վրայ կ'ուրախանայ, այնպէս ալ
Քու Աստուածդ քու վրադ պիտի
ուրախանայ։

6 Ես քու պարիսպներուդ վրայ, ով
Երուսաղէմ, պահապաններ դրի. անոնք բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը
բնաւ պիտի չլռեն. դուք ով Տէրը
7 յիշողնե՛ր լուռ մի կենաք, ու ա-
նոր հանգստութիւն մի տաք, մին-
չեւ որ անիկայ հաստատէ, ու մին-
չեւ որ երկրի վրայ Երուսաղէմը փա-
8 ռք դնէ։ Տէրը իր աջ ձեռքին
վրայ ու իր զօրաւոր բազուկին վրայ
այսպէս երդում բրաւ, թէ Քու
ցորենդ այլեւս քու թշնամի-
ներուդ կերակուր պիտի չտամ. և
օտարազգի որդիքը պիտի չխմեն քու
գինիդ, որուն համար դուն աշխա-
9 տեցար. Հապա զանիկայ Ձեռոնները
պիտի ուտեն, ու Տէրոջը փառք
պիտի տան. և զանիկայ քաղողնե-
րը Իմ սուրբ սրահներուս մէջը պի-
տի խմեն։

10 Անցէ՛ք, անցէ՛ք դռներէն, Ժո-
ղովուրդին ճամբայ պատրաստեցէ՛ք.
շինեցէ՛ք, շինեցէ՛ք շաւիղները,
քարերը հանե՛ք ժողվեցէ՛ք. Ժո՛ղո-
վուրդներուն դրօշակ վերցուցէ՛ք։
11 Ահա Տէրը մինչեւ երկրին ծայրը
լսել տուաւ. Սիովնի աղջիկանը ը-
սէ՛ք. Ահա քու Փրկիչդ կու գայ.
ահա Անոր վարձքը իր հետն է, ու
գործոց հատուցումն իր առջեւն է։
12 Եւ անոնք Սուրբ Ժողովուրդ Ձե-
րջը փրկածները պիտի ըսուին. ու
դուն Փնտռուած — Չթողուած
քաղաք պիտի կոչուիս։

— Ծեփ. 13։

Բ Ոգ. ա. 15։ Ծեփ. Ժդ. 19, 20։ Ամթ. 15։

Գ Թագ. ի. 8։ Կա. 2։

Դ Թագ. իա. 28։ Ամթ. 16։

Ե Ծած. Ժզ. 32։

Զ Սամ. գա. 1։ Գէն. ԽԹ. 16։

Է Ծեփ. Ժզ. 6։

Ը Կա՛մ՝ Ջախջախեցի։

Թ Դատ. ժ. 16։ Ջար. բ. 8։ Գատ. Թ. 4։

Ժ Եզ. ժդ. 19։ Իշ. 20։ 21։ Լշ. 14։ Մատ. գ. 1։ Գատ. ժբ. 11։

ԺԱ Օր. Ը. 7։ 8։

ԺԲ Եզ. ԺԹ. 4։ Բ Օր. ա. 31։ Լբ. 11։ 12։ Գէն. Խոշ. 3, 4։

ԺԳ Եզ. ժե. 24։ Թուռ. Ժզ. 11։ Սապ. Ծբ. 56։ գե. 9։

ԺԴ Սապ. Ծբ. 40։ Գատ. Ը. 51։ Եփես. գ. 30։

ԺԵ Եզ. իգ. 21։

ԺԶ Կա՛մ՝ Յիւսից։

ԺԷ Եզ. Ժդ. 30։ Լբ. 11. 12։ Թուռ. Ժդ. 13։ 14։ ՃԸ։ Երեմ. բ. 6։

ԺԸ Թուռ. ժա. 17։ 25։ Նեհ. Եմ. Թ. 20։ Դատ. գ. 8։ Ընգ. բ. 5։

1 Բրիտաս կը ցուցնէ թէ Իսբր ո՛վ է, 2 թէ ինչ է իր յայտնութիւնը իր թշնամիներուն
վրայ։ 7 և թէ ինչ է իր ազգմանը որ պիտի բնակ իր նկատելին։ 10 իր ապագայ բարեկամներ մէջ իր Հոգ ազգմանը կը յիշէ։ 15 Եկեղեցին իր ազգմանը 17 ու իր դանդաւանութեան մէջ իր հաւատքը կը խոստովանի։

1 Ով է ասիկայ որ կու գայ Եդովմին, կարմրագոյն զգեստով Բոսրայէն, որ փառաւոր Հանդերձով զարդարուած է, և իր շատ զօրութեամբը պանծալով կը քալէ։
Ես եմ, որ արդարութիւն կը խօսիմ — փրկելու կարողութիւն ունիմ։
2 Ինչո՞ւ համար քու հանդերձդ կարմիր է, ու քու զգեստներդ Հնձանի մէջ կոխողին պէս է։
3 Հնձանին մէջ միայնակ ես կոխեցի, և ժողովուրդներէն ինծի հետ մարդ մը չկար. ու զանոնք իմ բարկութեամբս կոխեցի, և իմ սրտմտութեամբս զանոնք ճմլեցի. ու անոնց արիւնը իմ զգեստներուս վրայ ցայտեցաւ, և բոլոր Հանդերձ-
4 ներս ներկեցի. Քանզի Հիմ սրտիս մէջը վրէժխնդրութեան օր կար, ու իմ փրկածներուս տարին հասած
5 էր. Եւ նայեցայ, բայց Հօգնող չկար, և զարմացայ որ ձեռնտու ևդող մը չկար. ուստի իմ Հբազուկս ինծի համար փրկութիւն բրաւ, ու իմ բարկութիւնս ինծի ձեռնտու
6 եղաւ։ Ես իմ բարկութեամբս ժողովուրդներ կոխեցի, ու Հզանոնք իմ սրտմտութեամբս †կինովցուցի, և անոնց արիւնը գետինը իջեցուցի։
7 Տէրոջը ողորմութիւնները, Տէրոջը գովութիւնները պիտի յիշեմ, Տէրոջը բոլորը մեզի բրածնորէն հատուցած և ան շատ բարիքներուն համեմատ, որ իր գթութեամբը և առատ ողորմութեամբը
8 Իսրայէլի տանը բրած է։ Քանզի բսաւ, Իսրայէլի անոնք իմ ժողովուրդս են, սուտ չվարնալու որդիներ են. ու անիկայ անոնց փրկիչ ե-
9 ղաւ. Ամենց ամէն նեղութիւններուն մէջ նեղութիւն քաշեց, ու իր երեսին հրեշտակը զանոնք ազատեց. Հիր սիրովը ու գթութիւնովը զանոնք փրկեց, և Հզանոնք վերցուց, ու հին ժամանակին բոլոր օրերուն մէջ զանոնք
10 կրեց։ Բայց անոնք Լապստամբ բնացան, ու Հանոր Սուրբ Հոգին բարկացուցին. Հանիկայ ալ դարձաւ անոնց թշնամի եղաւ, ու ինքը անոնց հետ պատերազմ բրաւ։
11 Ան առնէր առջի օրերը — Մովսէսը և անոր ժողովուրդը †յիշեցին. Ո՞ր է անիկայ, որ Հիր հօտին հովիւովը զանոնք ծովէն հա-

12 մէջը իր Սուրբ Հոգին դրաւ . 13 Իր փառաւոր բազուկը Մովսէսին աջ ձեռքին հետ պարզացուց . իրեն յաւիտենական անուն ստացաւ լու- ծումը Ջանոց առջեւէն ջու- 13 րերը պատռեց . 14 զանոնք անդունդներէն առանց ահեկնու անց- ուց , ինչպէս որ ձի մը անապա- 14 տէն կ՚անցնի : 15 Ցերկրէն Հոգին զա- նիկայ հանգստացուց Հովհան մէջ իջնող անասուններու պէս . դուն քու ժողովուրդիդ այնպէս առաջ- նորդեցիր բերիր , 16 որ քեզի փա- ռաւոր անուն ստանայ :

15 Երկինքէն նայէ , և Քու սուրբ ու փառաւոր բնակութենէդ տես . որ է քու նախանձդ ու զօրու- թիւնդ . Քու ագթիքներուդ դադա- րիր և ինծի ըլլաս ողորմութիւն 16 ներդ արգիլուեցան : 16 Քանզի մեր Հայրը դուն ես , թէև Աբրահամ չմեզ ճանչնար , ու Իսրայէլ մեզ չճանչնար . դուն ով Տէր՝ մեր Հայրն ես , անունդ՝ քու անուն է 17 սկզբանէ մեր Փրկիչն է : 17 Ով Տէր՝ ինչո՞ւ համար մեզ քու ճամ- բաներէդ կը մոլորցնես . ինչո՞ւ համար կը խստացընես , որ քեզմէ չվախնանք . Քու ծառանե- րուդ համար՝ քու ժառանգու- թեանդ ցեղերուն համար դարձիր : 18 Քու սուրբ ժողովուրդդ իրենց ժառանգութիւնը քիչ առին վա- յելեցին . Մեր թշնամիները քու 19 սրբարանդ ոտնակոխ ըրին : Մենք ի սկզբանէ եղանք դուն անոնց վրայ չտիրեցիր , անոնց վրայ չկանչուեցար՝ :

Գ Լ · Կ Դ

1 Եկեղեցին ազօթք կ՚ընէ Աստծոյ կարգաւո- րութեանը յայտնութեան համար . 5 Աստծոյ ազգութիւնը հրաժարակելով՝ իր բնական ապստամբութիւնը կը խոստովանի . 9 իր նե- րումութեանը համար կը գանգատի :

1 Նրանք թէ Երկինքը ճեղքելով վար իջնէիր . Քու ներկայու- 2 թենէդ լեռները հալին խոհունե- րը բռնկեցնող կրակի պէս , ջու- րերը եռացնող կրակի պէս , որ քու անունդ թշնամիներուդ յայտ- նեիր , ազգերը քու երեսիդ դո- 3 ղային . Երբոր ահաւոր բաներ ըրիր , որոնց չէինք յուսար , իջար , քու երեսիդ լեռները հալեցան : 4 Քանզի ակիզբէն՝ի վեր չլսեցինք ականջ չտեց և աչք տեսաւ քեզմէ զատ Աստած մը , որ իրեն յուսացողներուն ընէ բարե- 5 րութիւն զուարճացողն և ընդու- նողն արդարութիւն գործողին և քու ճամ- բաներուդ մէջը քեզ յիշողներուն համար . ահա բարկացար , վասն զի

մեղք գործեցինք . Անոնց մէջ ապրելու յոյս ու պիտի փրկ- 6 ուինք : Բայց ամէնքս պիղծ բա- նի պէս եղանք , ու մեր բոլոր արդարութիւնները դաշտանի լա- թի պէս է . և ամէնքս Տերեւի պէս կը թառամինք , ու մեր ան- օրէնութիւնները Հովի պէս մեզ կը 7 վերցնեն : Եւ չկայ , որ անունդ կանչէ , որ արթննայ ու քեզմով ոյժ դտնէ . քանզի քու երեսդ մեզմէ ծածկեցիր , ու մեր ան- օրէնութիւններուն պատճառով 8 մեզ մաշեցիր : Բայց հիմա ով Տէր՝ դուն մեր Հայրն ես . մենք կաւ ենք , և դուն մեր Բրուտն ես , և ամէնքս Քու ձեռացդ գործքն 9 ենք : Շատ մի բարկանար՝ ով Տէր , ու յան- օրէնութիւնը յա- ւիտեան մի յիշեր . ահա նայէ , կ՚աղաչենք , ամէնքս քու ժողո- 10 վուրդդ ենք : Սուրբ քաղաքներդ անապատ եղան . Սիոն անապատ եղաւ . Երուսաղէմ աւերակ և- 11 ղաւ : Մեր սուրբ ու փառաւոր տունը՝ որուն մէջ մեր Հայրերը քեզ կ՚օրհնէին , հրոյ ճարակ եղաւ , և մեր ամէն ցանկալի բաները աւե- 12 րակ եղան : Անոնց վրայ դուն զսպե՞ս՝ ով Տէր . պիտի լռե՞ս , ու մեզ խիստ շատ պիտի նեղե՞ս :

Գ Լ · Կ Ե

1 Հեթանոսաց կոչումը : 2 Հրէայք կը մեր- ժուին իրենց անհնազանդութեանը , կռապաշ- տութեանը ու կեղծաւորութեան համար : 8 Մէկ մնացորդ մը պիտի փրկուի : 11 Զարհ- մանքի վրայ հանելու դատաստանները , ու սատանայապաշտներուն արուեստը բարկեցնե- րը : 17 Նոր Երուսաղէմին երջանիկ վիճակը :

1 Օ՜ – չհարցընողներուն փնտռուե- ցայ , գտա չխնդրողներուն երե- ւեցայ . իմ անունս չկանչող ազգին Ահա ես , ահա ես՝ ըսի : 2 Ամէն օր իմ ձեռքերս երկրպագու- թեան ապստամբ ժողովուրդի մը՝ որոնք անանկ ճամբու մէջ կը քալեն որ ազէկ չէ , և իրենց խոր- 3 հուրդներուն կը հետեւին . Անանկ ժողովուրդի մը՝ որ միշտ երե- սիս դէմ դիս կը սրդոզեցնէն . Պարտէզներու մէջ կը զոհեն , ու աղիւսներու վրայ խունկ կը ծխեն . 4 Գերեզմաններու մէջ կը նստին , և գիշերը առանձին տեղեր կ՚անցընեն . Հարգի միս կ՚ու- տեն , ու իրենց ամանեղերուն մէջը գարշելի բաներու արգանակ կայ . 5 Որոնք կ՚ըսեն , Քովիկդ կեցիր , ինծի մի դպչիր , քանզի ես քեզմէ սուրբ եմ : Անոնք իմ ռնգացս մէջ ծուխ են , ու ամէն օր բորբո- 6 քած կրակ են : Ահա հիմ առջեւս

Ի Մատ. գ · 6 ։
Ը Փիլ. գ · 9 ։
Ի Սաղ. գ · 5 · 6 ։
Ի Ովս. է · 7 ։
Ի Գլ. կգ · 16 ։ Գլ. խԹ · 16 · Ես · 9 · Ե- րեմ. ժբ · 6 · Հաւ. Թ · 20 · 21 ։
Ի Նախ. բ · 10 ։
Ի Սաղ. ծդ · 1 · 2 · ՀԹ · 8 ։
Ի Սաղ. ՀԲ · 13 ։
Ի Սաղ. ՀԲ · 1 ։
Ի գ Թագ. ԻԸ · 9 ։ Բ Մն. Լ Գ · 19 ։ Սաղ. ծդ · 7 ։
Ի Եզեկ. իգ · 21 · 25 ։
Ի Գլ. խբ · 14 ։
Ի Սաղ. Ճգ · 1 ։

– Հաւ. Թ · 24 · 25 · 26 · 30 · ժ · 20 · Եփես. բ · 12 · 13 ։
§ Կ՚անուանէ չկան. չսուտ. Գլ. կգ · 19 ։
Ի Հաւ. ժ · 21 ։
Ի բ Օր · ԼԲ · 21 ։
Ի Գլ. կգ · 29 · կզ · 17 · Տես Գէ. ԺԵ · 5 ։
Ի ը Օր · ԺԲ · 11 ։
Ի Գլ. կգ · 17 · Տես Գէ. ԺԵ · 7 ։
Ի Տես Մատ. ԺԲ · 11 · Գէ. Ե · 30 · ԺԲ · 11 · Յհ Յ · 19 ։
Ի ը Օր · ԻԲ · 34 · Մատ. գ · 16 ։

Ն · ՓԲ · Էջ 698 ։
Ի Եզ. · ԺԸ · 6 ։
Ի Գլ. · ԺԸ · 21 · Ցես. գ · 16 ։
Ի Սաղ. ՃՂ · 9 · Յբ Թագ. է · 23 ։
Ի բ Օր · իգ · 15 · Սաղ. Ճ · 14 ։
Ի Սաղ. ւԳ · 14 ։
Ի Երեմ. լա · 20 · Ովս · Ժա · 8 ։
– բ Օր · ւբ · 6 · ա Մն · ԻԹ · 10 · Գլ. կգ · 8 ։
Ի Ցոր · Ժգ · 21 · Ժա · ԻԹ · 5 ։
Ի Սաղ. ՃԺԹ. 10 ։
Ի Տես գւ · գ · 10 · Ցօհ · Ժբ · 40 · Հռ- ոմ. Թ · 18 ։
– Թես. · Ժ · 36 · Սաղ · գ · 13 ։
– բ Օր. է · 6 · իգ · 19 · Գլ. կբ · 12 · Դան. բ · 24 ։
Ի Սաղ · Նգ · 7 ։
† Կ՚Արձակ ՚ենք եղբայրնե- ր , որ ան- ցեալ մեր վրայ բնաւ չէիր տիրեր , և քու անունդ մեր վրայէն կանչուեր ։

– Սաղ. ՃԺգ · 5 ։
Ի Դատ. ե. 5։ Մկբ. ա · 4 ։
‡ Կ՚ըսէ սատանային՝

‡ Նէ. ւԳ · 10 ։ Դատ. ե. 4 · 5 ։ Սաղ. կբ · 8 ։ Եսթ. գ · 3 · 6 ։
Կ՚ըսէ սատանային ։
† Սաղ. լա · 19 ։ ա Կոր · բ · 9 ։
Ի Գործ. Ժ · 35 ։
Ի Գլ. իգ · 5 ։

դրուած է . Իպիտի չլնամ , Հապա պիտի Հատուցանեմ . այո՛ , անոնց ծոցին մէջը պիտի Հատուցանեմ
7 Շէր անօրէնութիւնները Էձեր Հայրերուն անօրէնութեանցը Հետ միասին , Լսրոնք լեռներուն վրայ խունկ ծխեցին , Եու բլուրներուն վրայ զիս անարգեցին , կ՚ըսէ Տէրը . ուստի անոնց առջի գործքերը իրենց ծոցերուն մէջ պիտի լեցնեմ :

8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ձոր օրինակ երբոր ողկոյզի մը վրայ քաղցրութիւն գտնուի , կ՚ըսեն թէ Ասիկայ մի կորսնցնէներ , Էքանդի սոսոր վրայ օրհնութիւն կայ . Ես ալ իմ ծառաներուս Համար այնպէս պիտի ընեմ , որպէս զի ամէնը չկորսընցնեմ :
9 Նեմ : Ու Ցակոբէն սերունդ , և Ցուդային իմ լեռներուս ժառանգորդ մը պիտի Հանեմ . ու իմ Իընտրեալներս ան Էիւէրը պիտի ժառանգեն , և իմ ծառաներս Հոն պիտի բնակին :
10 Ու զիս փնտռող ժողովուրդիս Համար Հ Սարօն՝ Հօտերու փարախ , և Ն Ք.ոմվրի ձորը արջառներու մակաղատեղ պիտի
11 ըլլայ : Իայց դուք Տէրը թողուցիք ու Էիմ սուրբ լեռս մոռցաք . ՚Գադ խոհէին՝ Հեղեան պատրաստեցիք , ու †Մնիին ‡թափելու
12 Նուէր՚ լեցուցիք : Ես ալ ձեզ սուրի պիտի ‖մատնեմ , և ամէնքդ պիտի ծռիք մորթուելու Համար . Էքանդի կանչեցի ու պատասխան չտուիք , խօսեցայ ու մտիկ չըրիք . Հապա իմ առջևս չարութիւն րրիք , և ինծի Հաճելի չեղածը ընտրեցիք :
13 Ընչէր : Ընոր Համար Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա իմ ծառաներս պիտի ուտեն , բայց դուք անօթի պիտի մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի խմեն , բայց դուք ծարաւ պիտի մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի ուրախանան , բայց դուք
14 ամօթի ալեց պիտի ըլլաք . Ահա իմ ծառաներս սրտի ուրախութեամբ պիտի ցնծան , բայց դուք սրտի ցաւէն պիտի աղաղակէք , և Էհոգւով
15 դիի ձկտումէն պիտի ոռնաք : Ու ձեր անունը Էիմ ընտրեալներուս Համար պիտի թողուք . և Տէր ԵՀովան քեզ պիտի մեռցնէ , ու Էիր ծառաները ուրիշ անունով պիտի կանչէ , Ընր երկրի վրայ օրհնուողը ճշմարիտ Աստուծով օրհնուի , ու Երկրի վրայ երդում բնողը ճշմարիտ Աստուծով երդում բնէ . քանզի առջի նեղութիւնները մոռցուեցան ու անոնք
17 իմ աչքերէս ծածկուեցան : Քանզի ահա ես Ընոր երկինք ու նոր երկիր կը ստեղծեմ . և առջիններուն պիտի չյիշուին , ու Էսրտերս միտքը
18 պիտի չգան : Իայց դուք իմ ստեղծագործութիւնովս յաւիտեան յաւիտենից ուրախացէք և ցնծացէք . վասն զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծութեան Համար , ու անոր ժողովուրդը ուրախութեան Համար
19 կը ստեղծեմ : Ու Երուսաղէմի վրայ պիտի ցնծամ , և իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի ուրախանամ . ու Հոն ալ լացի ձայն ու
20 ողբի ձայն պիտի չլսուի : Հոն ալ քիչ օր ապրող տղայ , կամ օրերը չլեցուած ծեր պիտի չըլլայ . քանզի երիտասարդը Հարիւր տարեկան պիտի մեռնի , ԵՒ Հարիւր տարեկան մեղաւորը անիծեալ պիտի Հանդիսի : Ու տուներ
21 Նէձրի պիտի Հանդիսի : Ու տուներ պիտի շինեն ու պիտի բնակին , և այգիներ պիտի տնկեն ու անոնց
22 պտուղը պիտի ուտեն : Ընոնք պիտի չշինեն որ ուրիշները բնակին , անոնք պիտի չտնկեն որ ուրիշները ուտեն . վասն զի Էիմ ժողովուրդիս օրերը ծառի օրերու չափ պիտի ըլլան , և Էիմ ընտրածներս իրենց ձեռացը գործքերը պիտի Հինցընեն : Ընոնք պարապ տեղը պիտի չաշխատին , ու դժբաղդութեան Համար ‖ծնունդ պիտի չծնանին . քանզի Հանոնք Տէրոջը օրհնածներուն սերունդն են , ու ասոնց Հետ անոնց զաւակներն ալ ,
24 Ու պիտի ըլլայ որ Հանոնք դեռ չկանչած՝ պատասխան պիտի տամ , ու քանի որ դեռ կը խօսին՝ պիտի
25 լսեմ : ՚Գայլը ու գառը միկտեղ պիտի արածին , և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ , Էու օձին կերակուրը Հող պիտի ըլլայ . անոնք իմ բոլոր սուրբ լեռանս մէջ վնաս պիտի չտան ու պիտի չապականեն , կ՚ըսէ Տէրը :

Բ Սապ · ծ · 3 ։
Հ Սապ · ՀԲ · 12 ։ Երեմ. ժգ · 18 ։ Նեկէ · ժ · 21 ։
Է Նէ · է · 5 ։ Նեկէ · ԺԸ · 6 ։
Է Նեկէ · է · 27 , 28 ։
Ի Ցովէլ · Բ · 14 ։
Լ Հմր 15 , 22 ։ Մաս · իգ · 22 ։ Հառվ · ժա · 5 , 7 ։
Հ Գէ · լգ · 9 ։ լե · 2 ։
Յ Ցես · է · 24 , 26 ։ Ովս · Բ · 15 ։
Ղ Գէ · ծգ · 7 ։ ծէ · 13 ։ Հմր 25 ։
* Կ՚ — Բազդին
Ճ Նեկէ · իգ · 41 ։ Մար · ժ · 21 ։
† Կ՚ — Ձմակասպրին
‡ Նէր · խոտնեաւքը
‖ Նէր · Ճմակասպրեմ.
Ր ր Մն · ւգ · 15 , 16 ։ Նահ. ա · 24 , ԸԵ ։ Գէ · կդ · 4 ։ Նեհեմ. է · 13 ։ Ջաք · է · 7 ։ Մաս · իս · 34–43 ։
Ց Մաս · Բ · 12 ։ Դան · ժգ · 28 ։
Ւ Հմր 9 , 22 ։
Ո Տես Նեհեմ. ԹԲ · 22 ։ Ջաք · Բ · 13 ։
Ն Գէ · կր · 2 ։ Գեր · ժա · 26 ։
Շ Մապ · Նր · 17 ։ Երեմ. ղ · 2 ։
Ո Ր Օր · գ · 13 ։ Մապ · կդ · 11 ։ Գէ · ՃԹ · 18 ։ Մա · 23 ։ Մա · 5 ։
Ն Գէ · ծա · 16 ։ կդ · 32 ։ Բ Պետ · գ · 13 ։ Ցայտ · իս · 1 ։

— Գէ · կր · 5 ։
— Գէ · լե · 10 ։ ծա · 11 ։ Ցայտ · է · 17 ։ իս · 4 ։
Է ՃԹ · Բ · 12 ։
Ո Տես գէ · իգ · 16 ։ Բ Օր · իբ · 30 ։ Գէ · կր · 8 ։ Ամո · Թ · 14 ։
Բ Մապ · գր · 12 ։
Յ Հմր 9 · 15 ։
Տես Բ Օր · իբ · 41 ։ Նկա · Թ · 12 ։
‡ Գէ · կա · 9 ։
+ Մապ · լբ · 5 ։ Դան. Թ · 21 ։

ԳԼ · ԿԶ

1 Փառաւոր Աստուծոյ ծառայութիւնը պէտք է որ ըլլայ խոնարհութեամբ և անկեղծութեամբ։ 5 Աստուած կը մերժէ արտ խոնարհները՝ յիշեալ եկեղեցիին գործածալի գործոցմամբ , 10 ու անոր վոյնիւթիւնը բարիքները ։ 15 Աստուծոյ անպատճառականները չարերուն դէմ ։ 19 Հեթանոսները սուրբ եկեղեցի մը պիտի ունենան , 24 ու չարերուն գառապարտութիւնը պիտի տեսնեն ։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Երկինքը իմ աթոռս է , ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է . ասի՞նչ տուն է որ ինծի Համար կը շինէք , և ասի՞նչ տեղ է իմ
2 Հանգստութեանս Համար . Քանզի ասոնց ամէնը իմ ձեռքս չշինեց , ու ասոնց ամէնը եղան , կ՚ըսէ Տէրը . Իայց ես ասոր պիտի նայիմ , Էաչխէն խոնարհին և կոտրած

— Գ Թագ · բ · 27 ։ բ Մն · գ · 18 ։ Մաս. է · 34 , 35 ։ Գաղ · է · 48 , 49 ։ Գէ · է · 24 ։
Բ Գէ · ձէ · 15 ։ կա · 1 ։
Յ Մապ · լգ · 18 ։ ծա · 17 ։

Ն. Ք. Զ. Ք. իրր 698

հոգի ունեցողին ու Տիմ խօսքէս
գողացողին ։
3 Եւ Արջառ մորթողը մարդ մեռ-
ցընողի պէս է, գառնուկ զոհողը
շուն մորթողի պէս, նուէր մա-
տուցանողը խոզի արիւն մատու-
ցանողի պէս, կնդրուկ ծխողը
*կուռք պաշտողի՝ պէս. իրաւցընէ
անոնք իրենց ճամբաները ընտրե-
ցին, ու անոնց հոգիները իրենց
4 գարշելիներէն կ՚ախորժեն ։ Ես ալ
անոնց թշուառութիւնները պիտի
ընտրեմ, և իրենց վախցած բաները
իրենց վրայ պիտի բերեմ. Չվասն
զի կանչեցի ու պատասխան տուող
չեղաւ, խօսեցայ ու մտիկ չըրին.
Հապա իմ առջևս չարութիւն ըրին,
և իմ չհաւնածս ընտրեցին ։
5 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ Եւ ով
անոր խօսքէն դողացողներ. իմ
անուանս համար ձեզ ատող, ու
ձեզ անարգող ձեր եղբայրները ը-
սին, Ը Թող Տէրը փառաւորուի,
Բ ու ձեր ուրախութիւնը տես-
նենք. բայց անոնք պիտի ամըչ-
նան ։
6 Քաղաքէն աղաղակի ձայն՝ տա-
ճարէն մէկ ձայն մը [illegible], Տէրոջը
ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն պա-
7 տիժ կը հատուցանէ ։ Ցաւ չքա-
շած ծնաւ, ցաւը չհասած արու
8 զաւակ ծնաւ ։ Ասանկ բան մը ո՞վ
լսեց, ասանկ բաներ ո՞վ տեսաւ.
միթէ երկիրը մէկ օրուան մէ՞ջ կը
ծնանի, կամ մէկ ազգ մը մէկ ան-
գամի՞ն ծնաւ. քանզի Սիօն ցաւ
քաշածին պէս իր տղաքները ծնաւ ։
9 Ես որ ծնանելու վայրկեանը կը բե-
րեմ, ծնանիլ պիտի չտա՞մ, կ՚ըսէ
Տէրը. ես որ ծնանիլ կու տամ,
[illegible] պիտի գոցե՞մ, կ՚ըսէ քու
10 Աստուածդ ։ Երուսաղեմին հետ
ուրախացէք, ու անոր հետ ցըն-
ծացէք դուք ամէնքդ որ զա-
նիկայ կը սիրէք. մեծապէս ուրա-
խացէք անոր հետ դուք ամէնքդ որ
անոր համար սուգ կը բռնէք.
11 Վասն զի անոր մխիթարութեան
ստինքներէն պիտի ծծէք, ու
կշտանաք. վասն զի դուք պիտի
դիէք, և անոր փառքին առատու-
թիւնովը զուարճանաք ։
12 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա
ես Ժ անոր վրայ խաղաղութիւնը
դետի պէս, ու ազգերուն փառքը
յորդահոս հեղեղի պէս պիտի տա-
րածեմ. և Ի պիտի դիէք, Լ գիրկի
վրայ պիտի վերցուիք, ու ծունկե-
13 րու վրայ պիտի զգուիք ։ Ինչպէս
որ մէկ մայր մը Ի իր տղան՝ կը մխի-
թարէ, այնպէս ալ ես ձեզ պիտի
մխիթարեմ. ու Երուսաղեմէն մը-

Ն. Ք. Զ. Ք. իրր 698

խիթարութիւն պիտի գտնէք ։
14 Եւ պիտի տեսնէք ու սրտերնիդ
պիտի ուրախանայ, և Ի ձեր ոսկոր-
ները կանանչ խոտի պէս պիտի
ծաղկին. ու Տէրոջը ձեռքը իր ծա-
ռաներուն վրայ՝ և անոր բարկու-
թիւնը իր թշնամիներուն վրայ
15 պիտի յայտնուի ։ Ժ Քանզի ահա
Տէրը կրակով կու գայ, ու անոր
կառքերը մրրիկի պէս են, որ իր
բարկութիւնը սրտմտութիւնով, և
իր սպառնալիքը կրակի բոցով՝ ի
16 գործ դնէ ։ Քանզի Տէրը կրակով
ու Ի իր սրովը պիտի դատէ ամէն
մարմինը. ու Տէրոջմէ սպաննուած-
ները շատ պիտի ըլլան ։
17 Հ Զիրենք սրբողները, և պար-
տէզներու մէջտեղը իրարմէ ետև
մաքրուողները, Ա խոզի միս ու
պիղծ բաներ և մուկ ուտողները
մէկտեղ ընաջինջ պիտի ըլլան,
18 կ՚ըսէ Տէրը ։ Բայց ես անոնց
գործքերը ու խորհուրդները [illegible]
[illegible]. Ա պիտի ըլլայ որ բոլոր ազ-
գերը ու լեզուները պիտի ժողվեմ,
և անոնք պիտի գան ու իմ փառ-
19 քըս տեսնեն ։ Եւ անոնց մէջը
նշան պիտի դնեմ, ու անոնցմէ
ազատուածները ազգերուն պիտի
խրկեմ, [illegible] դէպ՝ ի Թարսիս,
դէպ՝ ի Փուղ և Ղուդ՝ (աղեղ-
նաւորները,) դէպ՝ ի Թոբէլ ու
Յաւան, ան հեռու կղզիները, որ
իմ համբաւս չլսեցին և իմ փառ-
քըս չտեսան. Ն ու իմ փառքս
20 ազգերու մէջ պիտի պատմեն ։ Եւ
անոնք ձիերով ու կառքերով,
դահաւորակներով, ջորիներով ու
տաճիկ ուղտերով՝ ձեր բոլոր եղ-
բայրները ամէն ազգերէն իմ սուրբ
լեռս Երուսաղեմ Չ Տէրոջը ընծայ
պիտի բերեն, կ՚ըսէ Տէրը, ինչպէս
որ Իսրայէլի որդիքը մաքուր ամա-
նով Տէրոջը տունը ընծայ կը բե-
21 րեն ։ Եւ անոնցմէ ալ պիտի առ-
նեմ, Ճ քահանաներ ու Ղեւտացիներ
ըլլալու համար, կ՚ըսէ Տէրը ։
22 Քանզի ինչպէս որ իմ ստեղծելու
Մ նոր երկինքս ու նոր երկիրս իմ
առջևս պիտի կենայ, կ՚ըսէ Տէրը,
այնպէս ալ ձեր սերունդը ու ձեր
23 անունը պիտի կենայ ։ Եւ Մ պիտի
ըլլայ որ նոր ամիսէ նոր ամիս ու
շաբաթէ շաբաթ Ն ամէն մարմին
իմ առջևս երկրպագութիւն ընե-
24 լու պիտի գայ, կ՚ըսէ Տէրը ։ Եւ
անոնք պիտի ելլեն ու Շ ինծի
ապստամբ եղող մարդոց դիերը
պիտի տեսնեն. քանզի Ո անոնց որ-
դը պիտի չմեռնի, և անոնց կրակը
պիտի չմարի, ու անոնք ամէն
մարմնոյ զզուանք պիտի ըլլան ։

Ն. Ք. Զ. Ք. իրր 698

Ի Տես Եղեկ. լէ. 1. ԵՃ ։
Ժ Գլ. Թ. 5 ։ Բ Թես. ա. 8 ։
Ի Գլ. իէ. 1 ։
Հ Գլ. կե. 3, 4 ։
Ն Մաղ. ա. 11 ։
Չ Հռով. ժե. 16 ։
Ճ Ել. ժթ. 6 ։ Գլ. կա. 6 ։ ա Պետ. բ. 9 ։ Յայտ. ա. 6 ։
Մ Գլ. կե. 17 ։ բ Պետ. գ. 13 ։ Յայտ. իա. 1 ։
Յ Զաք. ժգ. 16 ։
Ն Սաղ. կե. 2 ։
Շ Հմր 16 ։
Ո Մար. Թ. 43, 45, 47 ։

Ն. Ք. Զ. Ք. իրր 698

Դ Եզր. Թ. 4 ։ Ժ. 3 ։ Առակ. իր. 14 ։ Հմր 5 ։
Ի Գլ. ա. 11 ։
* Եբր. ունայնութիւն օրհնողի
Չ Առակ. ա. 24 ։ Գլ. կե. 12 ։ Երեմ. է. 13 ։
Ի Հմր 2 ։
Ը Գլ. ե. 19 ։
Բ Բ Թես. ա. 10 ։ Տիտ. բ. 13 ։
Ժ Գլ. խր. 18 ։ կ. 5 ։
Ի Գլ. կ. 16 ։
Լ Գլ. խթ. 22 ։ կ. 4 ։
Ի Եբր. մէկը

ՄԵԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՄԻԱՅԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երեմիայեան ժամանակը, 3 ու կոչումը, 11 իբ մարգարէական տեսիլքները՝ որոնց մէջ նշենի գաւազան մը ու եռացող կաթսայ մը կը տեսնէ, 15 իբ ծանր պատգամը Յուդայի դէմ։ 17 Քաջալերէ զանիկայ խոստանալով որ անոր օգնական պիտի ըլլայ։

1 Հաննիամինի երկիրը՝ Ընտանեաց մէջ եղող քահանաներէն քե-
2 կիայի որդւոյն Երեմիայեան խօսքե-
2 րը։ Որ անոր՝ Տէրոջը խօսքը ե-
դաւ, Յուդայի թագաւորին Ա-
մմոնի որդւոյն Յովսիայեան օրերը՝
3 անոր թագաւորութեանը տա-
սուերկրորդ տարին։ Նաև Յու-
դայի թագաւորին Յովսիայեան որ-
դւոյն Յովակիմին օրերը՝ մինչև
Յուդայի թագաւորին Յովսիայի
որդւոյն Սեդեկիայեան միւսանգե-
րորդ տարւոյն վերջը՝ մինչև Ե-
րուսաղէմի գերութիւնը՝ հ՚ը հին-
գերորդ ամսուն մէջ եղաւ։
4 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ,
5 ըսելով, Հոգ որովայնի մէջ չըս-
տեղծած՝ քեզ գիտցայ, ու դուն
ես ծնած արգանդէն չեւած՝ քեզ
սրբեցի։ քեզ ազգերուն մարգարէ
6 ըրի։ Ըն ատենը ես ըսի, Ով Ո՛,
Տէր Եհովայ, ահա ես խօսիլ չեմ
գիտեր, վասն զի ես մանուկ եմ։
7 Բայց Տէրը ինծի ըսաւ, Մի ը-
սեր թէ ես մանուկ եմ. վասն զի
ուր որ քեզ խրկեմ, պիտի եր-
թաս, ու ՚ինչ որ քեզի պատուի-
8 րեմ՝ պիտի խօսիս։ Անոնց մի՛
բեսէն մի՛ վախնար. Հանգի ես
քեզի հետ եմ քեզ ազատելու հա-
մար, կ՚ըսէ Տէրը։
9 Եւ Տէրը իր ձեռքը երկրնցուց
ու ՚ի՛մ բերնիս դպաւ. և Տէրը ին-
ծի ըսաւ, Ահա ՚ի՛մ խօսքերս քու-
10 բերանդ դրի։ Ւ՚նայէ, ես այսօր
քեզ ազգերուն վրայ և թագաւո-
րութիւններուն վրայ կայնեցուցի,
որ ՚խլես ու փլցընես և կորսնց-
ընես ու աւրես, նաև շինես ու
տնկես։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
ըսելով, Ով Երեմիա, ի՞նչ կը
տեսնես։ Ու ես ըսի, Նշենիի գա-
12 ւազան մը կը տեսնեմ։ Ըն ատե-
նը Տէրը ինծի ըսաւ, Աղէկ տե-
սար. վասն զի ես իմ խօսքիս հա-
մար զանիկայ կատարելու պիտի
արթնամ։
13 Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօս-
քը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Ի՞նչ կը
տեսնես։ Ու ես ըսի, Եռացող
կաթսայ մը կը տեսնեմ՝ որ անոր
երեսը դէպ ՚ի հիւսիս է։
14 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Չարիքը
հիւսիսէն պիտի բորբոքի երկրին
15 բոլոր բնակչացը վրայ։ Քանզի ա-
հա ես հիւսիսի թագաւորութիւն-
ներուն բոլոր ազգատոհմիները պիտի
կանչեմ, կ՚ըսէ Տէրը, ու պիտի
գան, և ամէն մէկը իր աթոռը ե-
րուսաղէմի դռներուն առջեը և ա-
նոր շրջակայ պարիսպներուն վրայ
ու Յուդայի բոլոր քաղաքներուն
16 վրայ պիտի դնեն։ Եւ պիտի խօ-
սիմ անոնց իմ դատաստաններս,
անոնց բոլոր չարութիւններուն հա-
մար. վասն զի անոնք զիս թողու-
ցին, և ուրիշ աստուածներու խունկ
ծխեցին, ու իրենց ձեռացը գործ-
քերուն երկրպագութիւն ըրին։
17 Ուրեմն դուն հրա՛ մէջդ գօտի-
ու եղի՛ր, և քեզի բոլոր հրամայածս
անոնց ըսէ. Ւ՚անոնց երեսէն մի՛
վախնար, չըլլայ որ քեզ անոնց
18 առջեւ ամեհիով ընեմ։ Եւ ես ա-
հա այսօր քեզ բոլոր երկրին դէմ՝
աչքերուն Յուդայի թագաւորներուն,
անոր իշխաններուն, անոր քահա-
նաներուն և երկրին ժողովուրդին՝
ամուր քաղաքի պէս ու երկաթէ
սիւնի պէս ու պղնձէ պարիսպնե-
19 րու պէս դրի. Եւ անոնք քեզի
հետ պիտի պատերազմին, բայց պի-
տի չկրնան քեզ յաղթել. Ւ՚վասն
զի ես քեզի հետ եմ՝ քեզ ազատե-
լու համար, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Բ

1 Ընտանեաց իր առջի բարերարութիւնները յի-
շելով՝ կը վճռէ Հրէից հետ իրենց անհնազան-
դութեանը համար, 9 որուն նմանը չկար։ 14 կը ցուցնէ թէ իրենք են իրենց թշուառութիւններուն պատճառը։ 20 Ցուդայի մեղքերը։ 31 Անոր յոյսը պարապ կ՚ելլէ։

1 Ւ՚ետ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, ը-
2 սելով, Գնա, ու Երուսաղէմին
ականջներուն կանչէ ու ըսէ, Տէրը

Ն. Բ. ՂԴ. Իբր 629

– Ցեռ. իա. 18։ ա Մն. 2. 60։ Գլ. ւբ. 7, 8, 9։

Բ Գլ. իե. 3։

Է Գլ. լթ. 2։
Ը Գլ. ՃԲ. 12, 15։
Ի դ Թագ. իե. 8։
Ձ Նե. խթ. 1, 5։
Ե Նե. ւԲ. 12, 17։
Ը Ղբ. ա. 15, 41։ Գաղ. ա. 15, 16։
Թ Նե. գ. 10։ դ. 12, 30։ Նա. գ. 5։
Ժ Թագ. իբ. 20, 38։ Ա՚ա. Ժբ. 20։
Ի Եզեկ. բ. 6։ գ. 9։ Հմր. 17։
Ձ Նե. գ. 12։ ը Օբ. լա. 6, 8։ Ցեռ. ա. 5։ Գլ. ժե. 20։ Գաղ. իգ. 17։ Երե. ժգ. 6։
Ի Նա. գ. 7։ Ժ Նա. Ժա. 16։ Գլ. և. 14։
Լ դ Թագ. ժթ. 17։
Հ Գլ. ժբ. 7։ ը Կոր. ժ. 4, 5։

Ն. Բ. ՂԴ. Իբր 629

* Եբր. կը հակեմ։

Յ Եզեկ. ժա. 3, 7։ իգ. 3։

Ղ Գլ. ը. 6։ գ. 1։

Ճ Գլ. ե. 15։ գ. 22։ ժ. 22։ իե. 9։

Մ Գլ. լթ. 3։ խգ. 10։

Յ Բ Օբ. իբ. 20։ Գլ. ժէ. 13։

Ն դ Թագ. ժբ. 46։ դ Թագ. գ. 29։ թ. 1։ Ցբր. լբ. 3։ Ղբ. ժբ. 35։ ՍԳԱԲ. ա. 13։

Շ Նե. գ. 12։ Հմր. 8։ Եզեկ. բ. 6։
Ո Իա. ե. 7։ Գլ. գ. 27։ Ժե. 20։

Շ Հմր. 8։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
Եր 629

ՈՐՕՐ·Ր·7։
ԲԵԶԿ·ԺԳ·
8·22·60։
ԲՂ·3·8·
19։ ՈՎԱ·Ր·
15։
ՀԵԶ·ԺԲ·
5·6։
ՂՃԿ·Ա·
18։ ՃՁՐԱ·
ԺԳ·4։
ԲՂԼ·ԺՐ·
14։ Ե·7։
ՂԵՍ·Ե·4։
ՄՀՐ·Գ·3։
Լ·Գ ԹՈՒՔ·
ԺԿ·15։
ՃՈՒՐ·Ր·8։
ԸՆՍ·ԿԳ·9։
11·13։ ՈՎԱ·
ԺԳ·4։
ԲՐՕՐ·Ր·15։
ԼՐ·10։

Ք ԹՈՒ·ԺԳ·
28։ ԺԳ·7։
8։ ՐՕՐ·Ր·
7։ 8·9։
Ք ՂՆ·ԺՐ·
25·27·28։
ԹՈՒ·ԼՒ·33·
34։ ՄԱՂ·
ՆՐ·58·59։
ՃՂ·38։ ՓՒ·
Գ·1։ ԺԳ·
18։
ԼՄԱՂ·Ր·6։
7։ ՀԱՄ·Բ·
20։
Ի ՓԼ·ԽԳ·
13։
Ձ ՀՁՐ 11։
ՄՀՐ·Ր·18։
Ի ԲՀԿԼ·Ի·35·
36։ ՄՀՐ·
Գ·2։
ՀԵՂ·Ի·5։
ՂՆ·Ի·5։
Ն ՄՀՐ·Գ·5։

ՂՄԱՂ·ՃԺԱ·
4։ ԵՍ·Լ·
19։ ԴԼ·ԺԳ·
29։
Ե ՄԱՂ·ՃԳ·
20։ ՀԱՄ·
Ա·23։
Ժ ՀՁՐ 8։
Ց ԸՍ·Ա·2։
ՓԼ·Գ·19։
Ն ՄԱՂ·ԼՀ·
9։ ՓԼ·ԺԼ·
13։ ԺԲ·14։
ՃՈՂ·Գ·14։
Է ՏՈՆ ԵՂ·
Գ·22։
Ի ԲՀԸ·ԲՐ·
ԳՃՐՔ·
ԻՍ·Ա·7։
ՓԼ·Գ·7։

այսպէս կ՚ըսէ . — Ընձեռատին մէջ ան չցանուած երկիրը իմ հանէս եկած առնիդ՝ քու է մանկութեանդ քաղցրութիւնը , քու հարսնութեանդ սէրը քեզի համար լիչեցիր ։
3 Իսրայէլ Տէրոջը սուրբ էր , Ա նոր արմտեացը երախայրին էր . Համին անոնք որ զանիկայ կ՚ուտէին , յանցաւոր կ՚ըլլային . անոնց վրայ չարիք կը հասնէր , կ՚ըսէ Տէրը ։
4 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով Յակոբի տունը , ու Իսրայէլի տներ
5 բոլոր ազգատոհմիները . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Հայրերը ի՞նչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս , որ ինծմէ հեռացան , և ունայնութեան հետեւեցան ունայն և դան . Ու չըսին թէ Ո՞ր է Տէրը՝ որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց . որ մեզ Ի անապատին պտրտցուց , անմայութեան և փոսերու երկրէն , չորութեան և մահուան սուերի երկրէն , անանկ երկրէ մի՝ ուսկից որ մարդ չէր անցներ , ու հոն մարդ
7 չէր բնակեր ։ Ես ձեզ Ի բարեբեր երկիրը մը բերի , որ անոր պտուղը ու բարիքը ուտէք . և դուք մտաք ու Ի իմ երկիրս անմաքուր ըրիք , և իմ ժառանգութիւնս
8 պղծեցիք ։ Քահանաները չըսին թէ Տէրը ո՞ր է , ու Ե օրինաց վարդապետները զիս չճանչցան , և հովիւները ինծմէ ապստամբեցան , Ի ու մարգարէները Բահաղով մարգարէութիւն ըրին , և Ձ անօգուտ
9 բաներու հետէ գացին ։ Ասոր համար Ի ձեզի հետ տակաւին պիտի վիճիմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , ու Հ ձեր որդւոցը որդիներուն հետ պիտի վի-
10 ճիմ ։ Վասն զի Պիտացւոց կղզիները անցէք ու նայեցէք . և Կեդար Հաղ խրկեցէք ու ազիկ հասկըրէք , և տեսէք թէ այսպէս
11 բան մը եղե՞ր է ։ Արիթէ ազգ մը իր աստուածները փոխե՞ց , Հեթէ անոնք Աստուած չեն . Ի բայց իմ ժողովուրդս իր Փառքը Հանս
12 օգուտ բանի հետ փոխեց ։ Ո՛վ երկինք՝ ասոր վրայ զարմացէք . ապշեցէք ու խիստ սոսկացէք ,
13 կ՚ըսէ Տէրը . Վասն զի իմ ժողովուրդս երկու չարութիւն գործեց , զիս Կենաց Ջուրին աղբիւրը թողուցին , և իրենց դատրեր փորեցին , ծակուտ դատրեր՝ որ
14 չեն կրնար Ջուր պահել ։ Արիթէ Իսրայէլ Ծառայ է , կամ Ծառայի զաւակ՞ է . անիկայ ինչո՞ Համար յափշտակութեան մատ-
15 նուեցաւ ։ Ընոր վրայ առիւծի կորիւնները զոչեցին ու ձայներնին Հանեցին , և անոր երկիրը աւերակ ըրին . անոր քաղաքներըն այրեցան ,
16 անբնակ եղան ։ Մեմփեացւոց ու Տափհացւոց տղաքները անգամ քու գլխուդ գագաթը կոտրեցին ։
17 Չէ՞ որ ասիկայ դուն քու վրադ բերիր քու Տէր Ասուածդ ձգելով , երբոր Ճանիկայ ճամբան մէջ քեզի առաջնորդութիւն կ՚ընէր ։
18 Եւ հիմա դուն Եգիպտացւոց ճամբան ինչ գան ունիս , որ Սիհորի Ջուրը խմելու Իջնե՞ս . կամ Ասորեստանի ճամբան ինչ գան ունիս , որ Գետին Ջուրը խմե-
19 լու Իջնե՞ս ։ Քու Ըսարտութիւնդ քեզ պիտի խրատէ , ու քու անհաւատարմութիւնդ քեզ պիտի յանդիմանեն . արդ դիտցիր ու տես թէ դէշ ու գառն բան մին է , որ քու Տէր Ասուածդ կը թողուս , և քու վրադ իմ վախս չկայ , կ՚ըսէ գօրաց Եհովայ Տէրը ։
20 Վասն զի քու լուծդ չատոնցմէ Ի կոտրեցի , քու կապանքներդ փրցուցի , ու դուն ըսիր , Օրինազանց չեմ ըլլար . սակայն Ամէն բարձր բլուրի վրայ , և Ամէն կանանչ ծառի տակ Ծուկայ Ի պոռնկու-
21 թիւն ըրիր ։ Ու ես քեզ ընտիր որթ , — բոլորովին Հարազատ սերմ անկեր էի . և դուն ի՞նչպէս — վայրենի որթի անպիտան ճիւղե-
22 րու պէս եղար ինծի ։ Թէ որ Ի բոլ բակով լուացուիս ու շատ օճառ զործածես , Ի քու անօրէնութիւնդ առջեւս բիծի պէս կը մնայ ,
23 կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։ Ի՞նչպէս կրնաս ըսել , Ես չպղծուեցայ , Բահաղին ետեւէն չգացի . Ի հովիտին մէջ քու ճամբադ նայէ , ինչ բաներ գործեցիր , ով խոտորնակ ճամբաներ պտրտող արագընթաց տամիկ
24 ուղտ ։ Ընասոյր սովրած — վայրենի էշը՝ որ իր հոգւոյն ցանկութեամբը օդը կը ծծէ , իր ցանկութենէն ով կրնայ ետ դարձնել . զանիկայ ամէն փնտռողներն չեն յոգներ , զանիկայ իր ամսուն մէջ
25 կը գտնեն ։ Ասրդ մերկութենէդ՝ ու կոկորդդ ծարաւէն ետ պահէ . բայց Ի դուն ըսիր , Ընկարելի է՞ , չըլար . վասն զի Հօտարտներըն սիրեր եմ , ու անոնց ետեւէն պիտի եր-
26 թամ ։ Ինչպէս որ գողը բռնուած ատենը կ՚ամչնայ , անանկ ալ պիտի ամչնան Իսրայէլի տունը՝ իրենք , իրենց թագաւորները — իշխանները և քահանաները ու մարգարէները .
27 Որոնք փայտին կ՚ըսեն , Դուն իմ Հայրս ես , ու քարին՝ Դուն զիս ծնար . քանզի ինծի կռնակ դարձուցին և չէ թէ երես . բայց Ի իրենց ձախորդութեան ժամանակը կ՚ըսեն , Ելլէ ու մեզ ազատէ ,

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
Եր 629

ԷՓԿ·ԻԳ·7։
8·9։
Ղ ԴՒ·Գ·18։
Է Ր ՕՐ·ԼՐ·
10։
ՈՒԽ·Լ·1·2։
Ղ ՃՏՈ·ԺԳ·
3։

ՀՆԴ·Գ·9։
ՈՎԱ·Ե·5։

ՐԿԱՀ·ԿՈ·
ՐԵՑԿԵ·ՔՈ
ԿԱՊԿԵՊ ՓԸՐ·
ՅՈՒՑԵՐ·
ԸՍԱՀ·ՆՉ·
ՐՈՒՔ·ՆՇ·
ՈՍՏԱՅՔՆ
ՀԵՒ ԸՆԵՐ·
ՈՒՂՂԱԿ·ՈՐ

Ղ ՈՐ·ԺՐ·
2։ ՆՈ·ՅԼ·
5·7։ ՊՀ·
Գ·6։
Բ ՆԼ·ԼԳ·15·
16։
Ժ ՆԼ·ԺԼ·17·
ՄՂ·ԽՂ·
2·4·8·
ՆՈ·Ե·1·
ՃՃ·Կ·21·
ՄՈՍ·ԽՈ·
33։ ՄՈՐ·
ԺՐ·1։ ՂՈ·
Ի·9։
Ղ ՈՐ·ԼՐ·
32։ ԵՈ·ՈՐ·
21։ Ե·4·
Ն ՃՈՐ·ԲՈ·
30։
Ի Ր ՕՐ·ԼՐ·
34։ ՃՈՐ·
ԺԳ·17·
ՈՎԱ·ԺԳ·
12։
Ե ՌԱՀԿ·Լ·
12։
Ֆ ՊԼ·Կ·31·
Ղ ՃՈՐ·ԻՇ·
5։ ՃՃ·Գ·ՊՀ·
ԺԳ·6։
Ք ՊԼ·ԺՐ·
12։
Ի ՆՀՐ·ՃՈՐ·
ՀԽՅ·
Ն Ր ՕՐ·ԼՐ·
16·ՊԼ·Գ·
13։

Ծ ԴՈՍ·Ա·
10։ ՄԱՂ·
ՆՐ·34·ՆՈ·
ԲԳ·16։

ՆՀ · ՀԳ · ԽԲԲ 629

28 Եւ Էնոբ ևն քու աստուածներդ՝ որոնք քեզի շինեցիր · թէ որ քու ձախորդու թեանդ ժամանակը հընէզ կրնան ազատել , թող ելլեն · վասն զի Էքու աստուածներդ՝ ով Ցուդա՝ քու քաղաքներուդ թիւնչափ են :

29 Ինչո՞ւ համար ինծի հետ կը վիճիք , դուք ամէնքդ ինծմէ ապստամբեցաք , կ՚ըսէ Տէրը :

30 Պարապ տեղը ձեր տղաքը ծեծեցի . անոնք խրատ չառին · Էձեր սուրը ապականարար առիւծի պէս ձեր մարգարէները կերաւ :

31 Ով ազգ Տէրոջը խօսքին նայեցէք . Էմիթէ ես անապատ եղայ Իսրայէլին , կամ մութ երկիր մը . իմ ժողովուրդս ինչո՞ւ կ՚ըսեն , Մենք ինքնագլուխ կը պտրտինք ,

32 Եւ կ՚իմցուն ալ քեզի չենք դար : Միթէ կոյսը իր զարդերը , կամ հարսը իր գօտին կը մոռնայ . բայց իմ ժողովուրդս Էանիմաստ օրեր իս մոռացաւ :

33 Սէր փնտռելու համար՝ ինչո՞ւ քու ճամբադ ազէկ կը ցուցընես , անանկ որ քու ճամբաներդ չար կիներուն ալ սորվեցուցիր :

34 Նաև քու թղանցքներուդ վրայ Էանմեղ ազքատաց հոգիներուն արիւնները գտնուեցաւ . գանոնք գաղտուկ տեղուանք չտեսայ , հապա ասոնք ամէն բաներուն վրայ :

35 Բայց դուն կ՚ըսես թէ Անմեղ ըլլալուս համար անոր բարկութիւնը անշուշտ ինծմէ պիտի դառնայ : Ահա Ենս քեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝ Էնս մեղք չըրի·

36 գործեցիր ըսելուդ համար : Էինչո՞ւ ճամբադ փոխելով այսչափ կը խափտաս . դուն Եգիպտոսէն ալ պիտի ամչնաս , Էինչպէս որ Ասորեստանէն ամչցար :

37 բնաւ անկէ ալ պիտի ելլես՝ Էձեռքերդ գլխուդ վրայ դնես . քանզի Տէրը քու յոյսերդ մերժեց , եւ անոնցմով յաջողութիւն պիտի չունենաս :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Ընտանեայ մեծ պղծութիւններ Ցուդային գործելի պատկառելի իշխանները. հեռի եղած ատեր : 6 Ցուդան Իսրայէլին ետեւէ կ՚երթայ : 12 Ընտրեալներուն խոստմունքները դէպ՝ ի ապաշխարեցողները : 20 Իսրայէլ յանդիմանուելով , ու Ընտանեաց կանչուելով՝ իր մեղքերը կը խոստովանի :

1 Կ՚ըսեն թէ Մէկ մարդ մը թէ որ իր կնիկը արձակէ , և անիկայ անոր քովէն երթայ ու մէկ ուրիշ երկի մը առնէ , Էանիկայ մէկմէն ալ ան կնկանը կը դառնայ . Էան երկիրը բոլորովին չի պղծուիր . Բայց դուն Էինէն շատ հոմանիներու հետ շնութիւն ըրիր , Դառնէն ինծի

2 դարձիր՝ կ՚ըսէ Տէրը : Աչքերդ Էբլուրներուն վերցուր ու նայէ , ո՞ր պոռնկութիւն չըրիր . Ղուն անոնց համար ճամբաներուն վրայ նստար անապատի Արաբացիին պէս , Եւ քու պոռնկութիւններովդ ու չարութիւնովդ երկիրը պղծեցիր : 3 Ուստի ւանձրնեները խափանեցան , ու վերջի անձրևը չեղաւ . սակայն Էքու ճակատդ պոռնիկի ճակատին պէս եղաւ , ամօթէր մէկդի 4 ձգեցիր : Միթէ ասկէ ետքը ինծի պիտի չաղաղակես՝ Ես Հայր իմ՝ դուն ես Էիմ մանկութ 5 թեանս առաջնորդը : Էմիթէ յաւիտեան պիտի բարկանայ , կամ Էր պատրաստէ մինչև պիտի պահէ՞ . ահա դուն առանչ խօսեցար , և քու կարողութեանդ չափ չարութիւն գործեցիր :

6 Ու Յոսիա թագաւորին օրերը Տէրը ինծի բաւ , Ետեսար Իսրայէլին ըրածը տեսար . անիկայ Եամէն բարձր լեռան վրայ ու ամէն կանաչ ծառի տակ գնայ , և հոն 7 շնութիւն ըրաւ : Էու անիկայ առ ամէն բաները ընելէն ետքը՝ ըսի , Ինծի դարձիր , բայց անիկայ չդարձաւ . և անոր ուխտադրուժ 8 քոյրը Ցուդա տեսաւ : Ու երբոր հպատակեր Իսրայէլին շնութիւն ընելուն պատճառաւը Էզանիկայ արձակեցի , և արձակման թուղթը անոր տուի , տեսայ որ Ցանոր ուխտադրուժ քոյրը Ցուդա չվախցաւ , հապա գնաց ինքն ալ 9 շնութիւն ըրաւ : Ու եղաւ որ անիկայ իր շնութեան լրբութիւնովը Երկիրը պղծեց , քանզի Քարի ու 10 փայտի հետ շնութիւն ըրաւ : Այսու ամենայնիւ անոր ուխտադրուժ քոյրը Ցուդան ալ Բոլոր սրտովը ինծի չդարձաւ , հապա ստութեամբ 11 Տրյա՛ , կ՚ըսէ Տէրը : Եւ Տէրը ինծի բաւ , Ետեսաւ Իսրայէլը ուխտադրուժ Ցուդայէն աւելի զինք 12 չարդարացուց : Գնա այս խօսքերը Ադպ՝ի Հիւսիս կանչելով ըսէ , Դարձիր ով ապստամբ Իսրայէլ՝ կ՚ըսէ Տէրը , իմ բարկութիւնս ձեր վրայ չեմ թափեր . քանզի ես Ողորմած եմ , կ՚ըսէ Տէրը , յաւիտեան որ չեմ պահեր . 13 Եմիայն թէ քու անօրէնութիւնդ ճանչցիր , որ քու Տէր Ընտուածիդ ապստամբեցար , և Ղամէն կանաչ ծառի տակ Էքու ճամբաներդ ~ օտարներուն տարածեցիր . ու իմ խօսքիս Ձագանդութիւն չըրիր , 14 կ՚ըսէ Տէրը : Դարձէ՛ք ով ապստամբ որդիք , կ՚ըսէ Տէրը . քանզի Քեզ ձեզ մերժեցի , բայց ձեզ պիտի առնեմ՝ Մէկ քաղաքէն մէկ հոգի , ու մէկ ազգատոհմէ երկու հոգի , ու 15 ձեզ Սիօն պիտի բերեմ . Ես ձեզի

ՆՀ · ՀԳ · ԽԲԲ 629

Ես Օբ · ԼԸ · 37 · Դատ · Ժ · 14 ·
Ես Նա · խն · 20 ·
Ե Գէ · ժա · 13 ·
Ես Հմր 23 · 35 ·
Ընե · ա · 5 · Թ · 13 · Գէ · ե · 3 ·
Ես Մն · լդ · 16 · Նէեմ. Թ · 26 · Պսա · խդ · 29 · Եզեկ. է · 52 · ա Թես · ե · 15 ·
Է Հմր 5 ·
Ես Սապ · ԺԸ · 4 ·
Ես Օբ · ԼԸ · 15 ·
Ի Սապ · ՃԳ · 21 · Գէ · Ժ · 23 · Ովս · ե · 14 ·

Ն Սապ · ՃԳ · 38 · Գէ · ԺԹ · 4 ·

Հ Հմր 23 · 29 ·

Ն Հմր 9 ·
Ես Ընահ · իբ · 13 · ա Ցոհ · ա · 8 · 10 ·
Ե Հմր 18 · Գէ · լա · 22 · Ովս · ե · 13 · Ժ · ԺԲ · 1 · 2 ·
Ես Նա · է · 3 · Գէ · լե · 7 ·
Ես Մն · իբ · 16 · 20 · 21 ·
Ը Թագ · Ժ · 19 ·

Ես Օբ · իգ · 4 ·
Ը Գէ · ը · 7 ·
Ի Գէ · ը · 20 · Եզեկ · Ժ · 26 · 28 · 29 ·
Ը Գէ · գ · 1 · Ջաբ · ա · 3 ·
Ի ՏԸ Ը Օբ · ԺԸ · 2 · Գէ · ը · 26 ·

ՆՀ · ՀԳ · ԽԲԲ 629

Ը Նմ · լը · 14 · Ընահ · իգ · 28 · Եզեկ · Ժ · 24 · 25 ·
Ի Գէ · ը · 7 · Հմր 9 ·
Ը Ղե · իգ · 19 · Ես Օբ · իբ · 23 · 24 · Գէ · Թ · 12 · Ժ · 4 ·
Ի Գէ · ե · 3 · Ղ · 15 · ը · 12 · Եզեկ · գ · 7 · Մաթ · գ · 5 ·
Ի Գէ · ը · 2 · Ովս · ը · 15 ·

ԽԲԲ 612

Ի Սապ · Ա · 7 · ԼԸ · Ժգ · 9 · Ես · ԺԱ · 16 · Հմր 12 ·
Ե Հմր 11 · 14 · Գէ · Ե · 24 ·
Ի Գէ · ը · 20 ·
Ի գ Թագ · ԺԱ · 13 ·

Ի Եզեկ · Ժգ · 46 · իգ · 2 · 4 ·
Հ Եզեկ · իգ · 9 ·
Ի գ Թագ · ԺԱ · 6 · 18 ·
Ե Եզեկ · իգ · 11 · ԼԸ ·
Ի Գէ · ը · 7 · Հմր 2 ·
Ի Գէ · ը · 27 ·

Յը Մն · լդ · 33 · Ովս · Է · 14 ·

Ե Եզեկ · Ժգ · 51 · իգ · 11 ·

Ը գ Թագ · ԺԱ · 6 ·

Ես Սապ · ՃԳ · 15 · ՃԴ · 8 · 9 · Հմր 5 ·
Ե Ղե · իգ · 40 · ԼԸ · ը Օբ · Է · 1 · 2 · ԼԸ Ընահ · իբ · 13 ·
Ոչ Օբ · ԺԸ · 2 ·
Ի Հմր 2 · Եզեկ · Ժ · 15 · 24 · 25 ·
Ես Գէ · ը · 25 ·
Ես Ա՛ ձեր վրայ սիրողս ես եմ, և
Հռով · Ժա · 5 ·

իմ սրտիս յարմար հովիւներ պիտի տամ՝ , ու ձեզ պիտի թեամբ և
16 Հանճարով ՝ պիտի հովուեն ։ Ու երբոր դուք ան օրերը երկրի վրայ շատնաք ու ածիք , կ՚ըսէ Տէրը , ալ այլեւս ալ Տէրոջը ուխտին տապանակը պիտի չըսեն . ։ և անիկայ ՝էն միտքը պիտի չգայ , ու զանիկայ պիտի չյիշեն , և անոր այցելութիւն պիտի չընեն . ու ա՝ ընդէր մէկմէն
17 ալ պիտի չըլլայ ։ Ան ատենը Երուսաղէմը Տէրոջը աթոռը պիտի անուանեն , և ամէն ազգերը Հոն ՝ Տէրոջը անունը համար Երուսաղէմ պիտի ժողովուին . և ՝ մէկմէն ալ իրենց չար սրտին կամակորութեանը ետեւէն պիտի չերթան ։
18 Ան օրերը ՝ Յուդայի տունը խառնուելէ տանը հետ պիտի երթայ , ու էն՝ ՝ մէկտեղ ՝ հիւսիսի երկրէն ՝ անոնց հայրերուն ժառանգութիւն
19 տուած երկիրը պիտի գան ։ Բայց ես ըսի , Քեզ ինչպէս որդւոց մէջ դնեմ , և քեզ ՝ ՝ ցանկալի երկիրը՝ ազգայ խիստ գեղեցիկ ժառանգութիւնը տամ . ու ըսի , Ինծի ՝ Հայր իմ՝՝ պիտի աղաղակես , և ինծի հետեւելէն ետ պիտի չդառնաս ։
20 Նման ՝ Իսրայէլի՝ ով Իսրայէլի տունը՝ ինչպէս որ մէկ կնիկ մը իր էրկանը անհաւատարիմ կ՚ըլլայ , այնպէս ալ ՝ դուք ինծի անհաւատարիմ եղաք , կ՚ըսէ Տէրը ։
21 ՝ Իլռւներուն վրայ ձայն մը լսուեցաւ , Իսրայէլի որդւոցը աղաչանքն ՝՝ լացն ՝՝ ։ Վասն զի ան ՝՝ նոնք իրենց ճամբան խոտորցուցին , իրենց Տէր Աստուածը մոռցան ։
22 ՝ Ո՛վ ապստամբ որդիք՝ դարձէք , ՝ ես ձեր ապստամբութիւնները կը բժշկեմ ։
Ահա մենք քեզի կու գանք , քանզի դուն մեր Տէր Աստուածն ես ։
23 Հիրաւի բլուրներուն և լերանց բազմութեանը չ՚՚՚՚՚ պարապ բան է , ՝ հարկաւ Իսրայէլի փրկութիւնը մեր Տէր Աստուածմէն է ։
24 Վասն զի մեր մանկութենէն ՝ի վեր մեր հայրերուն վատնողը՝ անոնց հօտերը և արջառները , անոնց ազատները ու աղջիկները ՝ ամենը
25 կերաւ ։ Մեր ամօթովը կը պառկինք , ու մեր անարգանքը մեզ կը ծածկէ . ՝ վասն զի մեր մանկութենէն մինչեւ այս օրս մենք և ՝ մեր Հայրերը մեր Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք , ու ՝ մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին չլսելնիս չըրինք ։

ԳԼ · Գ

1 Աստուած իր խոստումներուն կը կանչէ Իսրայէլը · 3 կը յորդորէ Յուդան զղջալու ։

1 ՝ Եթէ որ դառնաս՝ ով Իսրայէլ , կ՚ըսէ Տէրը , ՝ ինծի պիտի դառնաս . ու թէ որ քու պղծութիւնները իմ առջեւէս վերցնես , ալ
2 թափառական պիտի չըլլաս ։ Եւ ՝ ճշմարտութեամբ , իրաւամբ ու արդարութեամբ ՝ երդում պիտի ընես թէ Տէրը կենդանի է . ՝ և ազգերը անով պիտի օրհնուին ու
3 անով ՝ պիտի պարծին ։ Վասն զի Տէրը Յուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկներուն այսպէս կ՚ըսէ . Ղամնացած երկիրնէր հերկեցէք ձեզի , ու ՝ փուշերու մէջ մի՛ ցանէք ։
4 Ո՛վ Յուդայի մարդիկներ ու Երուսաղէմի բնակիչներ , Տէրոջը թլփատուեցէք , և ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէք , որ չըլլայ թէ իմ բարկութիւնս ձեր չար գործքերուն համար կրակի պէս բորբոքի ու այրէ , և մարող մը չըլլայ ։
5 Յուդայի մէջ պատմեցէք , ու Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէք ու ըսէք , Երկրի վրայ փող ՀնչեցուցէՔ . բարձրաձայն աղաղակեցէք ու ըսէք , ՝ Ժողովուեցէք ու պարսպապատ քաղաքները մտնենք ։
6 Դէպ ՝ի Սիօն գոչ վերցուցէք , քաշուեցէք , մի՛ կայնիք . վասն զի ես չարիք ու մեծ կոտորած պիտի
7 բերեմ ՝ հիւսիսէն ։ Ո՛առիւծը իր ՝ որջէն ելաւ , և Հաղազգը կործանողը իր տեղէն ելաւ՝ ճամբայ ինկաւ , ՝ որ քու երկիրդ աւերակ ընէ . քաղաքներդ պիտի փլչին , ու ա՛ՆՆոց
8 ՀՀ բնակիչ պիտի չմնայ ։ Ասոր համար ՀՀուրձեր Հագէք և սուգ ընելով ողբացէք , վասն զի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ չդարձաւ .
9 ձայ ։ Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ թագաւորին սիրտը ու իշխաններուն սիրտը պիտի հանին . և քահանաները պիտի ապշին , ու մարգարէները պիտի հիանան ։
10 Ան ատեն ըսի , Ա՛հ , ով Տէր Եհովայ ։ Իրաւի դուն ան ժողովուրդը ու Երուսաղէմը խաբելով խաբեցիր , ՀՀսելով , Ձեզի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . և հա սուրը մինչեւ անձնդ հպին հասաւ ։
11 Ան ատեն ան ժողովուրդին ու Երուսաղէմին պիտի ըսուի , Ի՛լ յրող հով մը անապատին բլուրներէն ՀՀ ՀՀ իմ ժողովուրդիս աղջիկները ճամբուն մէջ , չէ թէ հռնալու համար , ոչ այ մաքրելու համար ։
12 Աւելի սաստիկ հով մը պիտի դայ ինծի . հիմա ես ալ անոնց հետ դատաստաններով պիտի խօսիմ ։

յիշելով իր երկիւղալի դատաստանները ։ 19 Յուդայի հաւատութիւններուն վրայ ցաւալի ողբ մը ։

Ա Պէտ · Խգ · 4 ։ Եզեկ · Լգ · 23 ։ Եփես · գ · 11 ։
՝՝ Գոռ · Ն · ի · 28 ։
բ Նա · կե · 17 ։
Ն · Ք · ԳԲ · Իրբ 612
՝՝ Գէ · գ · 1 ։ 22 ։ Յաքո · բ · 12 ։
բ Նա · Խբ · 1 ։ Ջաբ · բ · 8 ։
Ք Օբ · ժ · 20 ։ Նա · Խե · 23 ։ կե · 16 ։ Տիտ գէ · ե · 2 ։
՝՝ Ծն · Իբ · 18 ։ Սաղ · Կբ · 17 ։ Գաղ · գ · 8 ։
Ի Նա · Խե · 25 ։ ա Կոր · ա · 31 ։
Ղ Ովս · ժ · 12 ։
Ի Մաա · ժգ · 7 ։ 22 ։
Ը Բ Օբ · ժ · 16 ։ Լ · 6 ։ Գէ · Թ · 26 ։ Հռով · Բ · 28 · 29 ։ Պգ · բ · 11 ։
Բ Գէ · բ · 14 ։
ժ Գէ · ա · 18 ։ 14 ։ 15 ։ գ · 1 ։ 22 ։
Ի գ Թագ · Իգ · 1 ։ Գէ · ե · 6 ։ Գաղ · է · 4 ։
՝ Եբր · Մնացեալն
Լ Գէ · Իե · 9 ։
Ի Նա · ՝՝ · 7 ։ Գէ · բ · 15 ։
Ծ Նա · Իբ · 12 ։ Գէ · գ · 26 ։
Ն Եզեկ · Ժգ · 9 ։ բ Թես · բ · 11 ։
Հ Գէ · ե · 12 ։ Ժգ · 13 ։
Ն Գէ · ա · 1 ։ Եզեկ · Ժէ · 10 ։ Ովս · Ժգ · 15 ։
Հ Գէ · ա · 16 ։
Ա Պէտ · Ծգ · 24 ։ Եզեկ · ի · 6 ։ Գաղ · բ · 9 ։ Ժա · 16 ։ 41 ։ 45 ։
՝՝ Նա · կգ · 16 ։
Բ Նա · Խբ · 8 ։ Գէ · ե · 11 ։
Է Նա · Ժե · 2 ։
Ր Հռ · 14 ։ Ովս · Ժգ · 1 ։
Ի Ովս · գ · 1 ։ Ժգ · 4 ։
Ղ Սաղ · Ճիա · 1 · 2 ։
Ի Սաղ · գ · 8 ։
Ը Գէ · Ժա · 13 ։ Ովս · Թ · 10 ։
Ր Եզր · Թ · 7 ։
Է Գէ · Իբ · 21 ։

ԳԼ · Դ

1 Ապաշխարութեան կոչ · 3 Նոր հերկ · 5 Թշնամի ազգի մը գալուստը կը պատմուի ։

1 Ո՛վ Իսրայէլ , դարձի՛ր , կ՚ըսէ Տէրը , դարձի՛ր ինծի , ու ինծի համար իմ գարշելիքներս չհանես , ու չդառնաս ։
2 Ու ճշմարտութեամբ , իրաւամբ ու արդարութեամբ ՝ երդում պիտի ընես թէ Տէրը կենդանի է . ՝ և ազգերը անով պիտի օրհնուին ու անով ՝ պիտի պարծին ։
3 Վասն զի Յուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկներուն այսպէս կ՚ըսէ . Ղամնացած երկիրնէր հերկեցէք ձեզի , ու ՝ փուշերու մէջ մի՛ ցանէք ։
4 Ո՛վ Յուդայի մարդիկներ ու Երուսաղէմի բնակիչներ , Տէրոջը թլփատուեցէք , և ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէք , որ չըլլայ թէ իմ բարկութիւնս ձեր չար գործքերուն համար կրակի պէս բորբոքի ու այրէ , և մարող մը չըլլայ ։
5 Յուդայի մէջ պատմեցէք , ու Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէք ու ըսէք , Երկրի վրայ փող Հնչեցուցէք . բարձրաձայն աղաղակեցէք ու ըսէք , ՝ Ժողովուեցէք ու պարսպապատ քաղաքները մտնենք ։
6 Դէպ ՝ի Սիօն գոչ վերցուցէք , քաշուեցէք , մի՛ կայնիք . վասն զի ես չարիք ու մեծ կոտորած պիտի
7 բերեմ ՝ հիւսիսէն ։ Ո՛առիւծը իր ՝ որջէն ելաւ , և Հաղազգը կործանողը իր տեղէն ելաւ՝ ճամբայ ինկաւ , ՝ որ քու երկիրդ աւերակ ընէ . քաղաքներդ պիտի փլչին , ու ա՛ՆՆոց
8 ՀՀ բնակիչ պիտի չմնայ ։ Ասոր համար ՀՀուրձեր Հագէք և սուգ ընելով ողբացէք , վասն զի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ չդարձաւ .
9 ձայ ։ Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ թագաւորին սիրտը ու իշխաններուն սիրտը պիտի հանին . և քահանաները պիտի ապշին , ու մարգարէները պիտի հիանան ։
10 Ան ատեն ըսի , Ա՛հ , ով Տէր Եհովայ ։ Իրաւի դուն ան ժողովուրդը ու Երուսաղէմը խաբելով խաբեցիր , ՀՀսելով , Ձեզի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . և հա սուրը մինչեւ անձնդ հպին հասաւ ։
11 Ան ատեն ան ժողովուրդին ու Երուսաղէմին պիտի ըսուի , Ի՛լ յրող հով մը անապատին բլուրներէն ՀՀ ՀՀ իմ ժողովուրդիս աղջիկները ճամբուն մէջ , չէ թէ հռնալու համար , ոչ այ մաքրելու համար ։
12 Աւելի սաստիկ հով մը պիտի դայ ինծի . հիմա ես ալ անոնց հետ դատաստաններով պիտի խօսիմ ։

Ն · Ք · Ը՛ · Հրէ · 612

13 Ահա անիկայ ամպերու պէս պիտի ելլէ, և *անոր կառքերը մրրիկի պէս. *անոր ձիերը արծիւներէն արագընթաց են. վա՛յ մեզի՝ 14 որ կ՚աւրինք։ Ով Երուսաղէմ՝ *սիրտդ չարութենէ լուա, որպէս զի փրկութիւն գտնես. քու չար խորհուրդներդ մինչև ե՞րբ 15 արտիդ մէջը պիտի մնան։ Վասն զի ձայն մը *Դանէն լուր կը բերէ, ու Եփրեմի լեռնէն թշուառութիւն լսել կու տայ։ Ա՛խ՛յ ազգերուն յիշեցէք. ահա Երուսաղէմի վրայով պատմեցէք, որ *հեռաւոր երկրէ պահապաններ կու գան, և ձեռնտի քաղաքներուն վրայ իրենց ձայնը կ՚արձակեն։ 17 Անոր չորս կողմը ագարակի պահապաններու պէս պիտի պահ*պան են, վասն զի անիկայ ինծմէ ապստամբեցաւ, կ՚ըսէ Տէրը։ 18 Ա՛ս բաները քու ճամբաներդ ու գործերդ բերին քու վրադ. ա*սիկայ քու չարութիւնդ է, վասն զի դառն է, որովհետև մինչև քու սիրտդ հասաւ։

19 Փո՛ռ, փո՛ռ. մինչև արտիս *հոգեմարանները ցաւ կը զգամ. սիրտս իմ ներսի դիս կը խռովի, չեմ կրնար լռել, քանզի դուն՝ ով իմ անձս, փողին ձայնը, պատե20 րազմին ազաղակը լսեցիր։ Կ՚կոտրած կոտրածի վրայ կը կանչուի, վասն զի բոլոր երկիրը կործանեցաւ. *վրաններս յանկարծակի՝ ու խորաններս մէկէն կոր21 ծանեցան. Մինչև ե՞րբ դրօշը պիտի տեսնեմ, և փողին ձայնը պիտի լսեմ։

22 Քանզի իմ ժողովուրդս յիմար է, զիս չճանչցան. անոնք անմիտ զաւակներ են, ու անոնց բովը հանճար չկայ. *անոնք չարու*թիւն ընելու խմաւոտուն են, բայց աղէկութիւն ընել չեն գիտեր։

23 Երկրի վրայ նայեցայ, և ահա *անձև ու պարապ էր. երկինքը 24 *նայեցայ, ու լոյս չունէր։ Լեռներուն նայեցայ, և ահա կը դողային, ու ամէն բլուրները կը 25 սարսէին։ Նայեցայ, և ահա մարդ մը չկար, ու *երկինքի բոլոր թռչունները 26 չուներ փախած էին։ Նայեցայ, և ահա պտղաբեր երկիրը անապատ եղած էր, ու ամէն քաղաքները Տէրոջը երեսէն՝ անոր սաստիկ բարկութեանը երեսէն փլած էին։

27 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Բոլոր երկիրը պիտի աւրուի, *բայց բոլորովին *չ՚ենթ՚ պիտի չընեմ։

28 Անոր վրայ *երկիրը սուգ պիտի բռնէ, ու վերէն *երկինքը պիտի խաւարի. վասն զի խօսեցայ, որո*շեցի, և *պիտի չզղջամ ու անկէ 29 ետ պիտի չդառնամ։ Ձիաւորներուն և աղեղնաւորներուն ձայնէն բոլոր քաղաքը պիտի փախչի. ա*նոնք թանձրախիտ անտառներու մէջ պիտի մտնեն, ու ապառաժներու վրայ պիտի ելլեն. ամէն քաղաքները պիտի թողուին, և անոնց մէջ մարդ պիտի չընակի։

30 Ու դուն՝ ով աւրուած, ի՞նչ պիտի ընես. թէև կարմիրներ հագնես, քեզ ոսկի զարդերով զարդարես, ու *†աչքերուդ վրայ շատ ծարոյր ալ դնես՝ պարապ տեղը կը զարդարուիս. *ե՛ս՝ համանիներդ քեզ մերժեցին, և քու հոգիդ 31 կը փնտռեն։ Քանզի ձայն մը լսեցի ծննդական կնոջ *նմանը պէս, *՚ի՛ր անդրանիկը ծնանողին երկանցը պէս, Սիօնի աղջկանը ձայնը՝ որ կը հառաչէ, ու *՚ձեռքերը բանալով՝ *՚ըսէ՝ Հիմա վա՛յ ինծի՛, քանզի սպանողներուն պատճառաւ հոգիս մաքնեցաւ։

Ն · Ք · Ը՛ · Հրէ · 612

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Աստուծոյ գատաստանները՝ որ Երկից վրայ պիտի գար իրենց կամակորութեանը համար, 7 իրենց հեռութեանը համար, 10 իրենց ամբարշտութեանը համար, 19 զԱստուած ատելնելուն համար, 25 և իրենց ապականութեանը համար։ Թէ քաղաքական բաներու մէջ 30 և թէ եկեղեցական։

1 Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ պտտուեցէ՛ք, ու հիմա նայեցէ՛ք և դիտցէ՛ք, ու անոր հրապարակներուն մէջ փնտռեցէ՛ք. *թէ որ մարդ մը կրնաք գտնել, *՚թէ որ իրաւունք ընող, ճշմարտութիւն փնտռող մը կայ, *և ան *ներեցէ՛ն 2 *՚թողութիւն ընեմ։ *Ու թէև *՚Տէրը կենդանի է՝ կ՚ըսեն, բայց *սուտ երդում կ՚ընեն։

3 Ո՛վ Տէր՝ միթէ *՚քու աչքերդ ճշմարտութեան վրա՞ *՚չեն։ *Զանոնք ծեծեցիր, բայց ցաւ մը չզգացին. զանոնք հատցուցիր, *՚բայց *՚խրատ ընդունել չուզեցին. իրենց երեսը ապառաժէն աւելի կարծրացուցին, և դառնալ չուզեցին։ 4 Ու *ես *ըսի՝ Իրա՛ւ *՚ըրէ՛ն անոնք ազրատ են, անոնք անմիտ են, *՚քանզի Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուածին դատաստանը դիտեն. բայց *՚ա՛հ անոնք ալ *՚լուծը կոտրեցին, կապե6 րը փրցուցին։ Անոր համար *՚զանոնք անտառին առիւծը պիտի մեռցնէ, զանոնք *՚անապատնեցուն գայլը՝ պիտի սատկեցնէ,

ե · թուա · խդ · 19։ Գա · ե · 16։

*՚ դ թագ · Թ · 30։ Ե · գնկ · խդ · 40։

*՚ Եբէր · ապ · քերդ ճա · րտրով պատեա, *՚ Գա · իբ · 20, 22։ Ողբ · ա · 2, 19։

*՚ Եռ · ա · 15։ Ող · ա · 17։

---

*՚ Եզեկ · իբ · 30։

*՚ Ծն · ժբ · 23։ Եզ։ Սաղ · ժբ · 1։

*՚ Ծն · ժբ · 26։

*՚ Տիս · ա · 16։

*՚ Գա · ը · 2։

*՚ Գա · ը · 9։

*՚ ը Մ՚ն · ժդ · 9։

*՚ Եռ · ա · 5։ Թ · 13։ Գա · բ · 30։

*՚ Գա · ե · 28։ Սոփ · գ · 2։

*՚ Գա · բ · 7։

*՚ Միք · գ · 1։

*՚ Սաղ · բ · 3։

*՚ Գա · գ · 7։

*՚ Ս՚՚՚ երես, կրնանք գայլ · Սաղ · ՃԳ · 20։ Եմբ · ա · 8։ Սոփ · գ · 3։

ՆՀ. ՀԱՐ. ՏԵՌ. ԲԲԸ 612

ՀԱՆՈՒՆ քաղաքներուն վրայ ինձ պիտի հակի՛, անոնցմէ ամէն դուրս ելլողը պիտի պիշատակի. վասն զի անոնց յանցանքները շատցան, ու անոնց ապստամբութիւնները բազմացան։

7 Ես բանին համար քեզի ի՛նչպէս ներեմ. քու որդիներդ ինծի թողուցին, և հաստատածներով հերդում ըրին. ու երբոր զանոնք կշտացուցի, անոնք չնոթիւն ըրին, և բազմութեամբ բոզանոցը գացին։

8 Հառաւանդ դիրքած ձիերու դէմ են, ամէն մարդ իր դաշտին կըռնայ, ամէն մարդ իր դասին կըխնդայ։

9 կանը կը վտնջէ. Մինէհ աս բանին համար այցելութիւն պիտի չընե՞մ, կ'ըսէ Տէրը, կամ աասնկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞։

10 Ելնոր պարիսպներուն վրայ ելէք ու կործանեցէք, բայց չէ թէ բոլորովին. անոր մասրակոցները վերցուցէք, վասն զի անոնք Տէրոջը չեն։ 11 Քանզի Իսրայէլի տունը և Յուդայի տունը ինծի խիստ անհաւատարիմ եղան, կ'ըսէ Տէրը։

12 Ուրանեցին Տէրը ու ըսին, Ինծի կայ չէ, ու մեր վրայ չարիք պիտի չգայ, և սուր ու սով պիտի չտեսնենք։ 13 Եւ մարգարէները հովի պէս են, ու անոնց բերանը Տէրոջը խօսքը չկայ. անոնց այնպէս ըլլայ։

14 Անոր համար զօրաց Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Դուք աս խօսքը խօսելնուդ համար, ահա ես իմ խօսքերս քու բերանդիդ մէջը կրակ, և աս ժողովուրդը փայտ պիտի ընեմ, ու զանոնք պիտի ոսկա-

15 ռէ։ Ահա ձեր վրայ հեռուէն մէկ հազդ մը կը բերեմ, ով Իսրայէլի տունը, կ'ըսէ Տէրը. անիկայ զօրաւոր ազգ է, անիկայ հին ազգ է, և անանկ ազգ մըն է, որ դուն անոր լեզուն չես գիտեր ու խօսա-

16 ծը չես հասկընար. Անոնց կապարճները բաց գերեզմանի պէս են. ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկ են։

17 Եւ անիկայ պիտի ուտէ քու հունձքդ ու քու ուտելու հացը. քու հօտերդ և արջառներդ պիտի ուտէ, քու այդիներդ ու թզենիներդ պիտի ուտէ, քու ապառինած պարսպաշարոր քաղաքներդ սրով պիտի աւ-

18 րէ։ Բայց ան օրերն ալ՝ կ'ըսէ Տէրը, ձեզի պիտի չկատարենամ։

19 Եւ թէ որ ըսէք, Ինչո՞ւ պատճառով մեր Տէր Աստուածը աս ամէնը մեզի բրաւ. դուն անոնց ըսիր, Ինչպէս որ դուք ինծի թողուցիք, ու ձեր երկրին մէջ օտար աստուածներու ծառայեցիք թէն ըրիք, այնպէս ալ դուք ձերը չեղած երկրին մէջ օտարներու ծառայութիւն պիտի ընէք։

20 Ասիկայ Յակոբին տանը մէջ պատմեցէք, ու Յուդայի մէջ հրա-

21 տարակելով ըսէք, Հիմա մտիկ ըրէք ասիկայ՝ ով հիմար ու անմիտ ժողովուրդ, որ աչքեր ունիք, բայց չէք տեսներ. ականջներ ունիք, բայց չէք լսեր.

22 բայց չէ՞ք լսեր. Ինծմէ պիտի չվախնա՞ք, կ'ըսէ Տէրը, իմ երեսէս պիտի չդողա՞ք, որ յաւիտենական հրամանով մը աւազը ծովուն եզերքը դրի, և անկէ չանցնիր. թէև անոր ալիքները կը ծփին, բայց չեն կրնար յաղթել, թէև անոնք կը գոռան, բայց անկէ չեն կրնար անցնել։

23 Նիւ Սակայն աս ժողովուրդը անհնազանդ ու ապստամբ սիրտ մը ունի. անոնք երթալով իրենց ճամ-

24 բան ծռեցին, ու իրենց սրտին մէջ չըսին, Մեր Տէր Աստուածնին վախնանք, որ անձրեւ՝ հառջիւնամեայ ու վերջին անձրեւը իր աուետնին կու տայ, և հունձքին համար որոշուած

25 շաբաթները մեզի կը պահէ։ Ձեր անօրէնութիւնները ասոնք հեռացուցին. ձեր մեղքերը բարիքը

26 ձեզմէ արգիլեցին։ Վասն զի իմ ժողովուրդիս մէջը ամբարիշտներ գտնուեցան. անոնք հոգսորդներուն կծկտելուն պէս դարանամուտ կ'ըլլան, որոգայթ կը լարեն, մարդ-

27 կերներ կը բռնեն։ Ինչպէս որ վանդակը թռչուններով լեցուն է, այնպէս ալ անոնց տուները նենգութեամբ լեցուն են. անոր համար անոնք մեծցան ու հարստացան.

28 Ուժիրցան, պարարտացան, և չարերուն գործերէն ալ գերազանցեցին. անոնք դատաստան չեն ըներ, որբին իրաւունքը չեն պաշտպաներ, (Եայսու ամենայնիւ յաջողութիւն կը դանեն,) և ազ-

29 քատին դատը չեն տեսներ։ Պիտի՞ չես կատարենամ այցելութիւն պիտի չընե՞մ, կ'ըսէ Տէրը, կամ աասնկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞։

30 Երկրի վրայ զարմանալի ու ծանր

31 կաղ գործ կ'ըլլայ. Մարգարէները նենգութեամբ մարգարէութիւն կ'ընեն, և քահանաները անոնց ձեռքովը կ'իշխեն, ու իմ ժողովուրդս այսպէս կ'ախորժի. բայց ինչ պիտի ընէք, երբոր ասոնց վախճանը հասնի։

ՆՀ. ՀԱՐ. ՏԵՌ. ԲԲԸ 612

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ցուդայի վրայ խրճուած թշնամիները 4 մեկնիմեկ կը յիշեցնէն։ 9 Մարգարէն անոնց մեղքին պատճառաւ Աստուծոյ բերելու գատաստաններուն համար կ'ողբայ։ 18 Աստուծոյ բարեգթութիւնը կը ծանուցանէ։ 26 Ժո-

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
Հին 612

ղովուրդը կը յորդորէ որ իրենց մեղքերուն պատասխանին համար սուգ ընեն ։

1 Վ Բնեհամինի որդիք՝ Եղուա-
դեմի մէջէն քաշուեցէք , ու
թեկուզէ մէջ փող Նէզոյցէք , և
– Բեթաբամայի վրայ նշան վե-
ցուցէք ։ Վասն զի հիւսիսէն չա-
րիք ու մեծ կոտորած կ'երևնայ ։
2 Սիօնի աղջիկը զնզցիկ ու փափուկ
3 կնկան մը նմանցուցի ։ Հովիւնե-
րը և անոնց հօտերը անոր պիտի
երթան ։ Անոր դէմ շուրջանակի
վրանները պիտի կանգնեն , ամէն
մէկը իր սահմանին մէջը պիտի հո-
4 վուէ ։ Ընաղ վրայ պատերազմի
պատրաստեցէք ։ Ելէք , ու կէսօ
օրին ելլենք ։ Վայ մեզի , վասն զի
օրը կանցնի , և իրիկուան ստուեր-
5 ները կ'երկրննան ։ Ելէք , ու գիշե-
րով ելլենք և անոր պերդերը
6 կործանենք ։ Վասն զի զօրաց Տէրը
այսպէս կ'ըսէ ։ Զարահը կտրեցէք
ու Երուսաղէմի դէմ պատնէշ
կանգնեցէք ։ Սա՛կայ այցելու թիւն
ընելու յարգար մըն է ։ բոլորովին
հարստահարութեամբ լեցուած է ։
7 Ինչպէս որ ջրհորը իր ջուրերը կը
բղխէ , անոնցմէ ալ իր չարութիւնը
այնպէս կը բղխէ ։ Բանոր մէջը
զրկանք ու յափշտակութիւն կը
լսուի , իմ առջևս միշտ ցաւեր ու
8 հարուածներ կան ։ Ով Երուսա-
դէմ՝ խրատուէ , չըլլայ որ իմ
հոգիս քեզմէ զատուի ։ չըլլայ որ
քեզ աւերակ և անբնակ երկիր մը
դարձնեմ ։

9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Իսրայէլի մնացորդները այդպէս պէս
բոլորովին ճռաքաղ պիտի ընեն ։
քու ձեռքդ կրկին պէս կողովնե-
րուն դարձուր ։

10 Որո՞ն խօսիմ ու վկայութիւն
ընեմ , որ լսեն ։ ահա անոնց Բա-
կանջները անթլփատ են , ու չեն
կրնար մտիկ ընել ։ ահա Տէրոջը
խօսքը անոնց առջևը անարգանք
11 եղած ։ անկէ չեն ախորժեր ։ Սա-
կայն ես Տէրոջը բարկութեամբը
լեցուած եմ , չկրցինքս զսպելէն
յոդնեցայ ։ Երեխայ գուբսը պիտի
թափեմ Հազարնեղուն վրայ , ու
նաև երիտասարդայ ժողովին վրայ ,
քանզի էրիկ ու կնիկ միարդը , ծերը
12 ու տարիքը առած պիտի բռնուին ։
Ես Բանոնց տուները , ագարակները
ու կնիկները միասին օտարաց
ձեռքը պիտի անցնին ։ վասն զի
երկրին բնակչացը վրայ իմ ձեռքս
պիտի երկրնցընեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
13 Ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև
մեծը ամէնքը Բագաուութեան ե-
ւէ եղան , ու մարգարէէն մինչև
քահանան ամէնքը սուտ թեամբ կը

14 վարուին ։ Ես Իմ ժողովուրդիս
աղջկանը վէրքը Հարեւանցի բժշկե-
լով՝ Խաղաղութիւն , խաղաղու-
թիւն է կ'ըսեն , երբոր խաղաղու-
15 թիւն չկայ ։ Մեթէ Նպծուելէն
բրած ատեննին կ'ամչնան . բնաւ
չեն ամչնար ու պատկառիլ չեն
գիտեր ։ անոր Համար իյնողներուն
մէջը պիտի իյնան , անոնց այցե-
լութեան բրած ատենս պիտի զլո-
րին , կ'ըսէ Տէրը ։
16 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ճամբանե-
րու վրայ կայնեցէք ու նայեցէք ,
և Հին շաւիղներուն Համար Հար-
ցուցէք , թէ որն է բարի ճամբան ,
ու անոր մէջը քալեցէք , որ Հոգի-
ներուն Հանգիստ գտնէք . բայց
անոնք ըսին , Ընոր Հոն չենք քա-
17 լեր ։ Ես Ձեր վրայ պահեր գրի ,
Լսելով , Փողին ձայնը մտիկ ըրէք .
բայց անոնք ըսին , Մտիկ չենք ը-
18 ներ ։ Ուրեմն ով ազգեր՝ լսեցէք .
ով ժողովք՝ անոնց մէջը եղած բանը
19 գիտցիր . Լսէ՛ ով երկիր , ահա
ես աս ժողովուրդին վրայ չարիք՝
Անոնց խորհուրդներուն պտուղը
պիտի բերեմ . վասն զի իմ խօսքերս
մտիկ չըրին , և իմ օրէնքս ալ մեր-
20 ժեցին ։ Ինծի այսպէս
Սաբայէն կնդրուկ դայ , ու Հեռա-
ւոր երկրէ անուշահոտ խունկե-
դէզն . Ձեր ողջակէզները ընդու-
նելի չեն , և ձեր զոհերը ինծի Հա-
21 ճելի չեն ։ Ընոր Համար Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ . Ահա ես աս ժողովուր-
դին առջևը խոչեր կը դնեմ , ու Հայ-
րերը որդոցը Հետ միասին անոնց
գարնուելով պիտի ղլորին . դրա-
ցին ու բարեկամը պիտի կորսուին ։
22 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Հիւ-
սիսի երկրէն ժողովուրդ մը կու
գայ , ու երկրիս ծայրերէն մեծ ազգ
23 մը կ'ելլէ ։ Անոնք աղեղ և նիզակ
կը կրեն , անոնք անգութ ու անո-
զորմ են . անոնց ձայնը Ծովու-
պէս կը գոռայ , և անոնք ձիերու
վրայ կը հեծնեն , ու պատերազմող
մարդու պէս քեզի դէմ կը շարուին
ով դուստր Սիօնի ։
24 Անոր լուրը լսեցինք . ձեռ քերնիս
թուլցան , Ես և ցաւերը մեզ պաշա-
րեցին՝ ծննդական կնոջ երկանցը
25 պէս ։ Արտերը մի ելլէք ու
ճամբաները մի պտրտիք . վասն
զի չորս կողմը թշնամին սուրը
26 Ես վախ կայ ։ Ով իմ ժողովուր-
դիս աղջիկը՝ Քուրձ հագիր Էն
մոխրերի մէջ թաւալէ , ու խիստ
գառն ողբով լայ , ինչպէս որ մէկ
հատիկ տղու վրայ կու լան . վասն
զի կործանողը յանկարծ մեր վրայ
պիտի գայ ։
27 Քեզ իմ ժողովրդեանս մէջ փոր-

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
Հին 612

1 ԳԼ. ը. 11 ։ Եզեկ. ժգ. 10 ։
2 ԳԼ. գ. 10։ ժգ. 13 ։ իգ. 17 ։
3 ԳԼ. գ. 3 ։ ը. 12 ։

Ես. ը. 20 ։ ԳԼ. ժը. 15 ։ Մաղ. գ. 4 ։ Դտ. ժգ. 29 ։
Մատ. ժա. 29 ։
Ես. իա. 11 ։ ծը. 1 ։ ԳԼ. իե. 4։ Եզեկ. գ. 17 ։ Ամբ. ը. 1 ։
Ես. ա. 2 ։
Ածակ. ա. 31 ։
Աղդ. իս. 6 ։ ծ. 7, 8, 9 ։ Ես. ա. 11 ։ կգ. 3։ Ամոմ. 4. 21 ։ Միք. գ. 6, եշ ։
Ես. կ. 6 ։
ԳԼ. ե. 21 ։

ԳԼ. ա. 15 ։ ե. 15 ։ ժ. 22 ։ ծ. 41, 42, 43 ։

Ես. ե. 30 ։

ԳԼ. գ. 31 ։ ժգ. 21։ Եսթ. 24 ։ ծ. 43 ։

ԳԼ. գ. 8 ։
ԳԼ. իե. 34։ Միք. ա. 10։
Զաք. ժը. 10 ։

ՆՀ. ՀԵ. ՂԿ. ԲԸ 612

ձիչ — ՀԲԸՂ ԴԸԲ, ՈՐ ԱՆՈՒՆ ՃԱՄ-
28 ԲԱՆ ՊԻՏԱՅ Ե ՓՈՓԱՆԱ ։ ՀԱՆՔԸՐ
ԿԱՄԱԿՈՐ ԱԹԱՏԱՄԻՆԵՐ ԵՆ, — ԲԱՆ-
ԱՐԿՈՒ ԹԵԱՆ ԿԸ ՊԱՏՐԱՆԻ ; ՊՂՈՒՆՁ
ՈՒ ԵՐԿԱԹ ԵՆ . ԱՄԵՆՔԸՐ ԱԹԱՓԱՏ-
29 ՆԱԳՈՐԾ ԵՆ ։ ՓՈՒՔՐ ԱՅՐԵՑԱՒ ,
ԿԱՊԱՐՐ ԵՐԿԱՒՆ ՀԱՏԱՒ . ԱՐԾԱ-
ԹԱԳՈՐԾՔՐ ՊԱՐԱԳ ՏԵՂԸ Կ'ԱՇԽԱ-
ՏԻ ; ՎԱՆ ԶԻ ՉԱՐԵՐՔՐ ՀՈՐՈՂՈՒԵ-
30 ՑԱՆ ։ ՀԸՆՈՂ ԸՆԿԻՏԱՆԻ ԱՐ-
ԾԱԹԻ ՊԻՏԻ ԿԱՆՉԷՆ , ՎԱՆ ԶԻ ՏԵՐՐ
ԶԱՆՈՒՔՐ ՄԵՐԺԵՑ ։

ԳԼ. Ի

1 ԵՐԵՄԻԱ ԿՐ ԽՐԱՒԵ ՃՇՄԱՐԻԱ ԱՊԱՇԱՒԱՐԱԹԻՒՆ
ՔԱՐՈԶԵԼԸ , ՈՒ ՀՐԵՒՆ ԳԵՐԱԹԵԱՆՔ ԱՒՐԻՆ
ԱՒԵՏԵԼԸ ։ 8 ԱՆՈՒՆ ՊԱՐԱԳ ՅՈՒՐՔ ԿՐ ՄԵՐԺԻ՝
12 ՄԱՏՈՒԻՆ ՕՐԻՆԱԿՈՒՆ ։ 17 ԱՆՈՒՆ ՍԱՓԱՆԱ-
ԼԻՔՆԵՐԻՆ՝ ԻՐԵՆՑ ԿԱՏԱՐՅԱԼԱԹԵԱՆՔ ՀԱՄԱՐ ։
21 ԿՐ ՑՈՒՑԱՆԻ ԹԷ ԱՆՀԱՒԱՏՔ ՄԱՐԴԿՈՑ ԳԱՒԱ-
ՌՔՐ ԸԱՒԱՇՑ ԲԱՂՈՒՆԱԿԻ ԼԻՆ ։ 29 ԿՐ ՅՈՐՁՈՐԻ
ԺՈՂՈՎՐԴՔՐ ԱՐ ՅՕՓԵԼԻՒ ՄԷՋ ԼՍԱՒ ՁԱՒՉԻԼԻ
ԳՈՐԾՔՐԵՈՒՆ ; 32 ՈՒ ԱՆՈՒՆ ՊԱԱՇԱՒԱՔԸ ԻՐԵՆՑ
ՎԵՐՍ ԵԿԱԾ ԴԱՒԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՍՈՒՏ ԲՆԱՒՆ ։

ԲԸ 600

1 ՏԵՐՈՋԸ ԿՈՂՄԱՆԷ ԵՐԵՄԻԱՅԻՆ ԼԱՒԱԾ
— ԳԼ. ԽԱ. 2 2 ԻՍԱՔՆ Է , ՈՐ ԸԱՍԱ , — ՏԵՐՈՋԸ
ՄԱՆՈՒ ԴԱՒԱՌ ԿԱՅՆԷ , ՈՒ ՀՈՒՆ ԱՒ
ԻՍԱՔԸ ԿԱՆՉԷ՝ ՈՒ ԸՍԷ ՝ ՏԵՐՈՋԸ
ԻՍԱՔԸ ՄՇԻԿ ԸՐԷՔ՝ ՈՎ ԲՈԼՈՐ ՁԱՒ-
ՂԱ , ՈՐ ԱՒ ԴՆԵՐԻՆ ԿՐ ՄՆՇԷՔ՝
ՏԵՐՈՋԸ ԵՐԿՐՊԱԳՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼՈՒ
3 ՀԱՄԱՐ ։ ՁՈՐԱՒ ՏԵՐՐ՝ ԽՈՐԱՅԼԻՆ
ԸԱՍԱՒԱԾՔ ԱՅՍՊԷՍ Կ'ԸՍԷ . Բ ՁԵՐ
ՃԱՄՓԱՆԵՐՔ ՈՒ ԳՈՐԾՔԵՐՔ ՈՒՂՂ-
ՑԷՔ , Ե ՁԵՂ ՊԻՏԻ ԹՈՂԱՒ ՈՐ
4 ԱՒ ՏԵՂՔ ԲՆԱԿԻՔ ։ Դ ԴՈՒՔ ՄԻ Ա-
ՊԱՒԻՆԻՔ ՍՈՒՏ ԻՍՈՐԵՐՈՒՆ ՈՐ Կ'ԲԱ-
ՍՆԱ , ՏԵՐՈՋԸ ՏԱՃԱՐՔ , ՏԵՐՈՋԸ
ՏԱՃԱՐՔ , ՏԵՐՈՋԸ ՏԱՃԱՐՔ ԱՍՏԱՂ
5 ԼՆ ։ ՔԱՆԶԻ ԹԷ ՈՐ ՁԵՐ ՃԱՄՓԱ-
ՆԵՐՔ ՈՒ ԳՈՐԾՔԵՐՔ ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՈՒՂ-
ՂԻՔ , Ե ԹԷ ՈՐ ՄԱՐԴՈՒՆ ՈՒ ԱՆՈՐ
ԲՆԿԵՐԻՆ ՄԷՋԱՒՂՈՐ Զ ԲՐԱՒՈՒՆՔՐ
ՂԱՒՉԻԼԹԵԱՄԲ Ի ԳՈՐԾ ԴՆԷՔ ,
6 ՊԱՆԴՈՒԽԻՆ , ՈՐՔՐԻՆ ՈՒ ՈՐՔԵԱ-
ԲԻՆ ՂԻԿԱՔ ՉԸՆԷՔ , ՈՒ ԱՒ ՏԵՂԱՒ
ԱՆՄԵՂ ԱՐԻՒՆ ՉԹԱՓԻՔ , Ե Ը ՕՏԱՐ
ԱԱՏԱՒԱԾՆԵՐՈՒ ԵԱՒԷՆ ՀԵՐԹԱԲ , ՈՐ
7 ՁԵՂԻ ՉԱՐԻՔԻ ՊԱՏՃԱՌ Կ'ԸԼԼՑ , ՀԱՆ
ԱՒՏԻՆՔ ԱՒ ՏԵՂԱ՝ Ը ՁԵՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ
ՏՈՒԱԾ ԵՐԿՐԻՒ ՄԷՋԸ ՊԻՏԻ ԲՆԱԿԵ-
ՑՐՆԵՄ ՁԵՂ ՅԱՒԻՏԵԱՒՆ ՅԱՒԻՏԱՆ-
ՆԻՑ ։
8 ՀՆԱ ԴՈՒՔ ԷԱՒՈՒ ԻՍՈՐԵՐՈՒ ԲԿ'Ա-
ՊԱՒԻՆԻՔ , ՈՐՔՆ ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ՕԳՈՒԱ
9 ՄԻ ԸՆԷ ։ Ժ ԸՐԴԵՑ ԴԱՂՈՒԹԻՒՆ ,
ՄԱՐԴԱՍԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՒԱՏԻՒՆ
ԸՆԵԼՈՎ , ՈՒ ԱՒՏԱ ԵՐԴՈՒՄ ԸՆԵԼՈՎ ,
ԵՒ ԲԱՀԱՒՊԻՒՆ ԻՒՆԿ ԴԱՒԵԼՈՎ , ՈՒ ՁԵՐ
ՉԳԻՏՑԱԾ Է ՕՏԱՐ ԱԱՏԱՒԱԾՆԵՐԱՆ
10 ՀԱՒԱՏԱԼ ԱՐԹ ԱՒՈՂ , Ե ԿԱՐՆԱՐ ԴԱՂ ,
ՈՒ ԻՄ ԱՌՔԱ ԿԱՅՆԻՔ ԱՒ ՏԱՆԱ ՄԷՋ՝
Ի ՈՐՈՆ ՎՐԱՅ ԻՄ ԱՆՈՒՆԱ ԿՈՉՈՒԱԾ
Է , Ե ԸՍԱՒ ԹԷ ՈՂԱՒԱՑԱՆՔ ՈՐ ԱՒ

ԱՒԷՆ ՊՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՔ ԸՆԵՔ ։
11 Ի ՈՒԱՆՔ՝ ՈՐՈՆ ՎՐԱՅ ԻՄ ԱՆՈՒՆԱ
ԿՈՉՈՒԱԾ Է , ՄԻԹԷ ՁԵՐ ԱՒԵՏԵՐՈՒՆ
ԱՌՋԵՔ Ե ՈՒԱՂԱԿՆԵՐՈՒ ԹԱՐԱՅԻՐ Ե-
ԶԱ . ԱՀԱ ԵՍ ԱՂ ՏԵՒԱՅ , Կ'ԲԱՔ
12 ՏԵՐՐ ։ ԽՈՂՑ ՀԻՄԱ ԴՈՒՔ Հ ՍԿԶԲՎԻ
ՄԷՋ ԼՂՈՂ ԻՄ ՏԵՂՈՒ ԴԱՂՃԸ , Ի ՈՐ
ԱՌԱՋ ԻՄ ԱՆՈՒՆԱ ՀԱՍՏԱՏԱՆՔԻ , Ե
ՏԵՍԼՔ ՀԻՆՉ ՈՐ ԱՆՈՐ ԲՐԵՐ ԵՄ՝ ԻՄ
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՍ ԽՈՐԱՅԼԻՆ ՀԱՐՈՒ-
ԹԵԱՆՔ ՀԱՄԱՐ ։
13 ՈՒ ՀԻՄԱ ՈՐՈՎՀԵՒԱ ԱԱ ԲՈԼՈՐ
ԴՈՐԾՔԵՐՔ ԲՐԲՔ Կ'ԲԱՔ ՏԵՐՐ , ՈՒ
ԹԷՔԱ ՁԵՂԷ ԽՈՍԱԿՅԱՅ Ֆ ԿԱՏԱՐԱ
ԼՐԼՈՎ ՈՒ ԽՈՍԼՈՎ , ԲԱՅՑ ԴՈՒՔ
ՄՇԻԿ ՉԲՐՔՔ , Ֆ ՁԵՂ ԿԱՆՉԷՑԻ , ԲԱՅՑ
14 ԴՈՒՔ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՉՏՈՒԻՔ , ԵՍ ԱՂ
ԱԱ ՁԵՐ ԱՊԱՒԻՆԱԾ ՄԱՆՐ ՈՐՈՆ
ՎՐԱՅ ԻՄ ԱՆՈՒՆԱ ԿՈՉՈՒԱԾ Է , Ե
ՁԵՂԷ ՈՒ ՁԵՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ ՏՈՒԱԾ
ՏԵՂՈՒՆԻ Ֆ ՍԿԶԲՎԻՆ ԲՐԱԾԻԱ ՊԷՍ
15 ՊԻՏԻ ԸՆԵՄ . ԵՒ Ե ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ ՁԵՐ
ԲՈԼՈՐ ԼՂԱՅՐՆԵՐԸՐ , Ը ԵՓԻԼԻՄ ԲՈԼՈՐ
ԱԵՐՈՒՆԴՔՐ ՎՐԴՆՈՒՑԻՔ , ԱՅՆՊԷՍ ՈՒ
ՁԵՂ ԻՄ ԱՌՋԵԼԻՍ ՊԻՏԻ ՎՐԴՆՈՒՄ ։

ԲԸ 600

16 ՈՒԱՒԻ Ե ԴՈՒՔ ԱԱ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ
ՀԱՄԱՐ ԱՂՕԹՔ ՄԻ ԸՆԵՐ , Ե ԱՆՈՒՆ
ՀԱՄԱՐ ԱՂԱՂԱԿ ՈՒ ԱՂԱՉԱՆՔ ՄԻ
ՄԱՏՈՒՑԱՆԵՐ , ՈՒ ԻՆԾԻ ԲԱՐԵԽՕ-
ԱՒԹԻՒՆ ՄԻ ԸՆԵՐ ։ Ը ԱՆԱԿԻ ՔԵԶԻ
17 ՄՇԻԿ ՀԵՄ ԸՆԵՐ ։ ԴՈՒՆ ՉԻ ՏԱՆ-
ՆԵՐ ԹԷ ԱՆՈՒՔ ԻՆՉ ԿՐ ԳՈՐԾԵՆ
ՑՈՒԳԱՅԻ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՈՒ
ԵՐՈՒԱՂԵՄԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ։
18 ՂՏԱՔՆԵՐՔ ՓԱՅՏ ԿՐ ԺՈՂՎԻՆ , Ե
ՀԱՅՐԵՐՔ ԿՐԱԿ ԿԸ ՎԱՌԻՆ , ՈՒ ԿԻՒԿ-
ՆԵՐՔ ԽՄՈՐ ԿՐ ՀԱՂԻՆ , ԵՐԿՆՔՈՂ
ԹԱԳՈՒՀԻՆ ԸՐԵՒԹՆԵՐ ՀԻՆԵՑԻՆ ՀԱ-
ՄԱՐ , Ե ՕՏԱՐ ԱԱՏԱՒԱԾՆԵՐԱՆ
Հ ԹԱՓԵԼՈՒ ՆԱՒԷՐՆԵՐ ԿՐ ՄԱՏՈՒՑԱ-
19 ՆԻՆ , ՈՐ ՊԻՏ ԲԱՐԿԱՑՐԻՆԻՑ ։ — ՄԻ-
ԹԷ ԱՆՈՒՔ ՊԻՏ ԿՐ ԲԱՐԿԱՑՐՆԻՆ ,
Կ'ԸՍԷ ՏԵՐՐ , ՀԻ ՈՐ ԻՐՆՑ ԱՆՁՐ
Հ Խ—Վ ԵՐՆՑ ԵՐԿՆԻՒ ԱՄԵՆԻՆ
ՀԱՄԱՐ ։
20 ՀԸՆՈՐ ՀԱՄԱՐ ԱՅՍՊԷՍ Կ'ԲԱՔ ՏԵՐ
ԵՀՈՎԱՆ . ԱՀԱ ԻՄ ԲԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
ՈՒ ԱՓՄՈՒԹԻՒՆ ԱԱ ՏԵՂՈՒՆ
ՎՐԱՅ ՊԻՏԻ ԹԱՓԻ , ՄԱՐԴՈՒ ՎՐԱՅ
Ե ԱՆԱՒՆԻՒ ՎՐԱՅ ՈՒ ԴԱՂԻՔ ԾԱ-
ՌԵՒՈՒՆ ՎՐԱՅ ՈՒ ԵՐԿԻՒ ՊՏՈՒՂՆԵ-
ՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՝ Ե ՊԻՏԻ ԲՆԲՆԿԻ ՈՒ
ՊԻՏԻ ՀՄԱՐԻ ։
21 ՁՕՐԱՑ ՏԵՐՐ՝ ԽՈՐԱՅԼԻՆ ԸԱ-
ՍԱՒԱԾՔ ԱՅՍՊԷՍ Կ'ԸՍԷ . — ՁԵՐ ՈՂՋԱ-
ԿԷԿՆԵՐՔ ՁԵՐ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ԱՒԼՔ-
22 ՑՈՒՑՔ , Ե ՄԻ ԿԵՐԲ ։ ՎԱՆ
ԶԻ ՁԵՐ ՀԱՅՐԵՐՐ ԵՎԻՊՏԱՑԻ ԵՐԿՐԷՆ
ՀԱՆԱԾ ՕՐԱ ՀԱՆՈՒՆ ԲԱՒ ՀՐ ՀԱՏԱՑ-
ՑԱՅ ՈՂՋԱԿԷԳ ՈՒ ԶՈՀԻ ՎՐԱՅՈՎ , ՈՉ
23 ԱՒ ԱՆՈՒՆ ՀՐԱՄԱՅԵՑԻ . ՀԱՊԱՒ ԱՆՈՒՆ ԱԱ ԲԱՆ ՀՐԱՄԱՅԵՑԻ ՈՒ ԸՍԻ ,
— ԻՄ ՀԱՅՆԱ ՄՇԻԿ ԸՐԷՔ , Ե ՉԼԱ

ՆՀ. ՀԵ. ՂԿ. ԲԸ 600

Ե ՀԱ . ՅԶ . Շ ։
ՄԱԱ . ԽԱ . 13 ։ ՄՈՐ . ՀԱ . 17 ։ ՂԱԵ . ՀԹ . 46 ։
Հ ՅԵՒ . ՀԸ . 1 ։ ԴԱԱ . ՀԸ . 31 ։
Ն Ը ՕՐ . ՀՐ . 11 ։
Ը Ա ԹԱԳ . Գ . 10 , 11 ։ ՍԱՂ . ՆԸ . 60 ։ ԳԼ . ԽԳ . 6 ։
Ե Բ ՄՔ . ԼԶ . 15 ։ ՀՅՐ 25 ։ ԳԼ . ՀՈ . 7 ։
Ժ ԸԱԿ . Ո . 24 ։ ԵՈ . ԿԵ . 12 ։ ԿԳ . 4 ։
Ժ Ա ԹԱԳ . Գ . 10 , 11 ։ ՍԱՂ . ՆԸ . 60 ։ ԳԼ . ԽԳ . 6 ։
Ն Գ ԹԱԳ . ԺԱ . 23 ։
Ը ՍԱՂ . ՆԸ . 67 , 68 ։
— ԵՂ . ԼԲ . 19 ։ ԳԼ . ՀՈ . 14 ։ ԺԳ . 11 ։
Ը ԳԼ . ԺՀ . Յ ։
Դ ԳԼ . ԽԳ . 17 , 19 ։
Է ԳԼ . ՀԹ . 13 ։
— Բ ՕՐ . Լ . 16 , 21 ։
— Կ Ո . Ա . 11 ։ ԳԼ . Գ . 20 ։ ՌՄԿ . Կ . 21 ։ ՁԿՈ ՈՎՀ . Բ . 13 ։
Է Ա ԹԱԳ . ԺԱ . 22 ։ ՍԱՂ . ՆՈ . 16 , 17 ։ ՈՎՀ . Գ . 6 ։
— ԵՂ . ԺԱ . 26 ։ Բ ՕՐ . Գ . 8 ։ ԳԼ . ՀՈ . 4 , 7 ։
Բ ԵՂ . ԺԲ . 5 ։ ՂՆ . ԽԳ . 12 ։

ՆՀ. ՀԵ. ՂԿ. ԲԸ 612

Բ ԳԼ . Ա . 18 ։ ԺԱ . 20 ։
Ց ԳԼ . Կ . 23 ։
— ԳԼ . Թ . 4 ։
Ֆ ԵՂԿ . ԽՐ . 18 ։
Ի ԵՈ . Ա . 22 ։

ՆՇ·Ք·ԳԲ· Իրբ 600

մանէ անոնց յիմարական և ամօթալից անպիղծութիւնը։ 18 Կը ցուցընէ անոնց վրայ հասնելու ծանր դատաստանը ; 18 ու անոնց յաւաշտաւել վիճակին վրայ կ'ողբայ ։

1 Ըն ժամանակը՝ կ'ըսէ Տէրը , ես դպրի թագաւորներուն ոսկորները , ու անոր իշխաններուն ոսկորները , և քահանաներուն ոսկորները , ու մարգարէներուն ոսկորները ու Երուսաղէմի բնակչացը ոսկորները իրենց գերեզմաններէն պի-
2 տի հանեն , Եւ պիտի տարածեն զանոնք արեւուն առջեւը ու լուսնին առջեւը , և երկինքի բոլոր զօրքին առջեւը , որ զանոնք սիրեցին , ու անոնց ծառայեցին և անոնց ետեւէն գացին ու զանոնք փնտռեցին , և ՚անոնց երկրպագութիւն
բրին . անոնք պիտի չժողվուին
Ի ու պիտի չթաղուին , երկրի երեսին վրայ ՚պարէ պէս պիտի ըլ-
3 լան ։ Եւ ՚մնացը կեանքէն աւելի ցանկալի պիտի ըլլայ աս չար ազգին բոլոր մնացորդներուն՝ որոնք մնացեր են ան ամէն տեղւոյն որ , ուր որ զանոնք վռնտեր եմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
4 Ու անոնց ըսես , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Միթէ անոնք պիտի իյնան ու պիտի չկրկնի՞ն . կամ դէնը ձգածքան կը խոտորի ու ետ չը՞
5 դառնար . Ինչու աս Երուսաղէմի ժողովուրդը Ի մշտատեւ խոտորումով մը խոտորեցաւ . Հանոնք նենգութեան յարեցան ՝ Ի դառ-
6 նալ չուզեցին ։ Ես Ականջ դրի ու մտիկ ըրի , անոնք շիտակ չեն խօսիր . մարդ մը չկայ որ իր չարութենէն զղջայ , ու ըսէ Ես ի՞նչ գործեցի . ամէնքը իրենց բնթացքին դարձան պատերազմի վա-
7 զող ձիու պէս ։ Ըստիպիլը անդամ օդին մէջ իր որոշ ժամանակը գիտէ , ու ՚տատրակը և կռունկը ու ծիծեռնիկը իրենց գալստեան ժամանակը կը գիտեն , բայց Ի իմ ժողովուրդս Տէրոջը դատաստանը
8 չգիտեր ։ Ի՞նչպէս կ'ըսէք թէ Մենք իմաստուն ենք , Եւ Տէրոջը օրէնքը մեր քովն է . իրաւցնէ ահա Ի գրիչներուն սուտ գրիչը
9 ստութիւն կը գործէ ։ Ի իմաստունները ամչցան , անոնք զարհուրեցան ու բռնուեցան , ահա Տէրոջը խօսքը անարգեցին , ալ ա-
10 նոնց քովը ի՞նչ իմաստութիւն կը մնայ ։ Ու տամ Ի անոնց կիներուն օտարներուն , անոնց ագարակները անոնց տիրողներուն պիտի տամ , ինչու որ պզտիկէն մինչև մեծը ամէնքը հագաստութեան ետեւէ եղան . մարգարէէն մինչև քահանան ամէնքը սուտութեամբ կը վա-

ՆՇ·Ք·ԳԲ· Իրբ 600

ձեզի Ըստուած բլլամ , ու դուք ինծի ժողովուրդ բլլաք . և ձեզի ամէն հրամայած ճամբաներուս մէջը քալեցէք , որ ձեզի ա-
24 ղէկ բլլայ ։ ՚Բայց անոնք մը տիկ չըրին ու ականջնին չդրեցին , հապա ՚իրենց չար սրտին կամակորութեամբը իրենց խորհուրդներուն հետեւեցան , ու Ի ետ
25 գացին և չէ թէ յառաջ ։ Ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև աս օր ՚իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները ձեզի խրկեցի ։ ՚ամէն օր կանուխ ելլելով կը
26 խրկէի ։ Ի Ու ինծի մտիկ չըրին և ականջնին չդնեցին , հապա ՚իրենց պարանոցը խստացուցին ՝ Ի իրենց հայրերէն աւելի չար եղան ։
27 Եւ դուն ՚աս բոլոր խօսքերը անոնց պիտի զրուցես , բայց քեզի մտիկ պիտի չընեն . զանոնք պիտի կանչես , բայց քեզի պատասխան
28 պիտի չտան ։ Ըն ատենը անոնց ըսես ՝ Իր Տէր Ըստուծոյն ձայնը մտիկ չընող ՚ու խրատ չընդունող ազգը ասիկայ է . Ի ճշմարտութիւնը կորսուեցաւ ու անոնց բերնէն կտրեցաւ ։
29 ՚Մազերդ կտրէ ու նետէ ՝ և Երեսոյթէդ , և բլուրներուն վրայ ողբա . քանզի Տէրը մերժեց ու երեսէ ձգեց ան ազգը որուն դէմ
30 շատ սրդողեր էր ։ Վասն զի Ցուդայի որդիքը իմ առջեւս չարութիւն գործեցին , կ'ըսէ Տէրը , Ի իրենց գարշելի բաները իմ անուանովս կոչուած տանը մէջ դրին , որ
31 զանիկայ պղծեն ։ Ու Ենովմի որդւոյն ձորին մէջը եղող ՚Տոփեթի բարձր տեղերը շինեցին , Ի իրենց տղաքը ու աղջիկները կրակով այրելու համար ։ Ի որ անոնց չհրամայեցի ու միտքս ալ անցած չէր ։
32 Ուստի ահա Ի օրեր կու գան , կ'ըսէ Տէրը , որ ալ Տոփեթի , կամ Ենովմի որդւոյն ձորը պիտի չըսուի , հապա Սպանութեան ձոր . Եւ Տոփեթի մէջ Ի՞ Ի պիտի թաղեն
33 ՚մինչև որ ալ տեղ չմնայ ՝ ։ Ու Ի աս ժողովուրդին դիերը երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի բլլան , և ՚ոեւէ վռնտող մը պիտի չըլլայ ։
34 Ու Ցուդայի քաղաքներէն ու Երուսաղէմի փողոցներէն Ի ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը , փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը պիտի դադրեցնեմ ՝ , ՚վասն զի Ի երկիրը ամայի պիտի բլլայ ։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Թէ՛ ՚մեռած և թէ ողջ մնացած Իրէանները թշուառութիւնը ։ 4 Մարգարէն կը յանգի-

ՆՇ·Ք·ԳԲ· Իրբ 600

— դ Թագ· իդ· 5 ։ Եր· գկէ· ը· 16 ։
Ի Գլ· իր· 19 ։
Է դ Թագ· ի· 37 ։ Սաղ· ճգ· 10 ։ Գլ· իե· 22 ։ ժգ· 4 ։
ՊՅոր· գ· 21, 22 ։ է· 15 ։ 16 ։ Ցայս· ի· 6 ։
Ի Գլ· է· 24 ։ ՂԳլ· ի· 6 ։
Ի Գլ· է· 3 ։
Ը Ես· ա· 3 ։
Ժ Եր· ը· 12 ։
Ի Գլ· է· 4 ։ 5 ։
Լ Հռով· բ· 17 ։
Ի Ես· ժ· 1 ։
Ի Գլ· գ· 15 ։
Իը Օր· իբ· 30 ։ Գէ· գ· 12 ։ Ընդ· է· 11 ։ Սոփ· ա· 13 ։
Հես· ձգ· 11 ։ Գլ· գ· 13 ։

11 բուին ։ Եւ ՝ի իմ ժողովուրդիս աղջիկանը վէրքը հարևանցի բժշկեցի՝ ՝ըսելով՝ խաղաղութիւն , խաղաղութիւն է՝ կ՚ըսեն , եբերը խաղաղութիւն չկայ ։ 12 Թիւն չկայ ։ Մինչ ՝ապտծութիւն բրած առնելին կ՚ամչնան . բնաւ չեն ամչնար ու պատկառիլ չեն գիտեր . անոր համար իյնողներուն միջը պիտի իյնան ; անոնց այցելութիւնը եղած առենը պիտի 13 գլորին , կ՚ըսէ Տէրը ։ Զանոնք բոլորովին բնաջինջ պիտի ընեմ , կ՚ըսէ Տէրը . ՝ որթին վրայ խաղող պիտի չըլլայ , և ՝ թզենիին վրայ թուզ պիտի չըլլայ . ՝ տերեւն ալ պիտի թառամի , ու անոնց տուածնա անոնցմէ պիտի անցնի ։

14 Մենք ինչո՞ւ կը նստինք . ՝ժողովուեցէք , ու պարսպապատ քաղաքները մէջ մտնենք և հոն լուռ կենանք . վասն զի մեր Տէր Աստուածը մեզ լռեցուց , ու մեզի ՝ըգաղնութեան ջուր խմցուց , քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցինք ։ 15 ցինք ։ ՝Խաղաղութեան սպասեցինք , բայց բարութիւն չկար . բժշկութեան ժամանակին ՝սոսկութիւն , բայց ահա խռովութիւն է։ 16 ՝— ։ Ընոր ձիերուն փնչիւնը ՝ըգանկն լսուեցաւ . անոր ՝երիվարներուն խրխնջմանը ձայնէն բոլոր երկիրը շարժեցաւ . վասն զի պիտի գան , ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի ուտեն ։ 17 Քանզի ահա ես ձեր մէջը օձեր՝ քարերէ կը իրկեմ , որ ՝անոնց թոյնը չեզոքեն , և ձեզ պիտի խածնեն , կ՚ըսէ Տէրը ։

18 Իմ զուարթութիւնս տրտմութեան ՝խոցուեցաւ , իմ սիրտս ներս 19 սի դիս կը մնայ ։ Ահա ՝՞հեռաւոր երկրէ ՀԿողներուն պատճառաւ իմ ժողովուրդիս աղջկանը ողջոյ ձայնը . Միթէ Տէրը Սիոնի մէջ չէ՞ . անոր թագաւորը հոն չէ՞ ։

Ինչո՞ւ ՝իրենց քանդակած կուռքերովը — օտարաց ունայնութիւններովը զիս բարկացուցին ։

20 Հունձքի առնը անցաւ , ամառը վերջացաւ , բայց մենք չփրկուեցանք ։

21 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը վէրքին համար վիրաւորեցայ , խաւարեցայ — ապշութիւնը իս պատ 22 չարեց ։ Միթէ ՝Գաղաադու մէջ բալասան չկայ , հոն բժիշկ չկայ . հապա ինչո՞ւ համար իմ ժողովուրդիս դևանա աղջկայ բժշկութիւն չգտաւ ։

ԳԼ · Թ

1 Ընթանայ կ՚ողջոյ Հրէից վրայ իրենց դաւադան մեղքերուն համար , 9 ու անոնց պատիժին համար . 12 անհնազանդութիւնը պատճառ կը դնէ իրենց անասանելի թշուառութեանը . 17 կը յորդորէ ժողովուրդը որ իրենց կործանմանը համար սուգ բնեն , 23 և իրենց անձերուն յուսահատին , հապա միայն Տէրոջը . 25 Հրէաներուն և միւս ազգերուն սպառնալիքները կ՚ընէ ։

ՆԵ · Ք · ԳԵ · իբբ 600

1 Հրանի թէ ՝գլուխս ջուր , ու աչքերս արցունքի աղբիւր ըլլային , որ գոնէ ու գիշեր լայի իմ ժողովուրդիս սպանեալներուն համար ։ 2 Նուաճներուն համար ։ Երանի թէ անապատի մէջ ճամբորդներու իջևան մը ունենայի , որ իմ ժողովուրդս թողուի ու անոնցմէ երթայի . վասն զի ամէնքը շնացողներ են , — ՝ներկաւորներու 3 ժողով են . Եւ ՝իրենց լեզուները իրենց աղեղներուն պէս կը լարեն սուտ խօսելու համար , բայց ճշմարտութեան համար երկրի վրայ քաջութիւն չունին . վասն զի չարութենէ ՝ի չարութիւն կ՚երթան , ու ՝զիս չեն ճանչնար , 4 կ՚ըսէ Տէրը ։ ՝Ամէն մարդ թող իր ընկերէն զգուշանայ , ու բնաւ մէկ եղբօր մը մի ապաւինիք . վասն զի ամէն եղբայր խաբէութիւն կը նայի , և ամէն բնկեր ՝բամնասար 5 կուգեան կը պտրտի . Ու ամէն մարդ իր բնկերը կը խաբէ , և ճշմարտութիւն չեն խօսիր . անոնք իրենց լեզուները սուտ խօսելու սորվեցուցած են , անօրէնութիւն բնելով կը յոգնին ։

6 Քու բնակարանդ նենգութեան մէջ է . նենգութեան պատճառաւ զիս ճանչնալ չեն ուզեր , կ՚ըսէ 7 Տէրը ։ Ընոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ընէ ՝զանոնք պիտի հալեցնեմ ու պիտի փորձեմ ՝ըվասն զի իմ ժողովուրդիս աղջկան 8 նը համար ի՞նչպէս բնեմ ։ Ընոնց լեզուն մահաբեր նետ է , ՝ինենգութիւն կը խօսի . ՝բերնովը իր բնկերին հետ խաղաղութիւն կը խօսի , բայց սրտովը անոր դարան կը 9 պատրաստէ ։ ՝Միթէ ասոնց բանբերուն համար անոնց այցելութիւն պիտի չտեսնեմ , կ՚ըսէ Տէրը , կամ ասանկ ազգի մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ ։

10 Լեռներուն համար լայ ու ողբ՝ և Անապատի արօտներուն համար կոծ պիտի բնեմ . վասն զի այրեցան , ՝անկ մարդ չանցնիր , ու խաշիներուն ձայն չլսուիր . ՝Հոդին թռչուններէն մինչև անասուններն 11 փախան՝ գացին ։ Ու Երու սադմը ՝ՀԱՐՏԱՒԱՆ դիզեր , և ՝շատակներու բնակարան պիտի բնեմ , ու Յուդայի քաղաքները աւերակ ամայութեան պիտի դարձնեմ ։ 12 ՞Ով է ան իմաստունը մարդը , որ

ՆԵ · Ք · ԳԵ · իբբ 600

— Ես · իբ · 4 ։ ԳԼ · Ը · 19 ։ ԺԳ · 17 ։ ԺԳ · 17 ։ ՈՂԲ · Բ · 11 · Գ · 48 ։

Բ ԳԼ · Ե · 7 · 8 ։

Ե ՍԱԳ · ԿԳ · 3 ։ Ես · ՆԹ · 4 · 13 · 15 ։

Զ ՝Ա ԹԱԳ · Բ · 12 ։ ՈՎԲ · Գ · 1 ։

Է ԳԼ · ԺԲ · 6 ։ ՄԽԲ · Կ · 5 · 6 ։

Ը ԳԼ · Գ · 28 ։

Թ ԵՀ · ՈՐ · 25 ։ ՄԱԳ · Գ · 3 ։

Ժ ՈՎԲ · ԺՈ · 8 ։

ԺԱ ՄԱԳ · ԺԲ · 2 · 3 · ՀԲՐ · 3 ։

ԺԲ ՍԱԳ · ԻԲ · 3 · ՏԻ · 21 ։

ԺԳ · Ե · 9 · 20 ։

ԺԴ · Ա · ԺԲ · 4 ։ ԹԳ · Ժ · 22 · 17 · 18 ։ ԳԼ · Ժ · 22 ։

ԺԵ ՍԱԳ · ՀԶ · 43 · ՈՎԲ · ԺԳ · 9 ։

ասիկայ հաճկենայ . և անոր՝ Ա-
ռաւածոյ բնբանը խօսած ըլլայ , որ
ասիկայ պատմէ , թէ երկիրը ին-
չո՞ւ համար աւրուելցաւ , ու այրած
անապատի պէս եղաւ , ուսկից որ
13 մարդ չանցնիր ։ Եւ Տէրը բսաւ ,
Զատ զի անոնք իմ օրէնքս ձգեցին ,
որն որ իրենց առջեւը դրեր էի , ու
իմ ձայնիս մտիկ չրնկալով՝ անոր հա-
14 մեմատ չգալեցին , Հապա ետքերնին
սրտին կամակորութեանը՝ և Հայ-
բեղնուն իրենց սորվեցուցած Բա-
ղիմին ետեւէն գացին ։
15 Ընոր համար զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ .
Ահա ես աս ժողովուրդին *օշինդր
*պիտի երկրցնեմ՝ ու անոնց դատ-
նոտելեան ջուր պիտի խմցընեմ ։
16 Եւ *զանոնք պիտի յրուեմ ան ազ-
գերուն մէջը , որոնք ոչ իրենք
պիտցան , ոչ ալ իրենց հայրերը ,
ու անոնց վրայ սուր պիտի խրթ-
կեմ , մինչեւ որ զանոնք հատցընեմ ։
17 Ձօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Մտածեցէք , ու Լալեան կնիկներ
կանչեցէք , որ գան , և Հանճարեղ
կնիկներուն ղրկեցէք , որ
18 գան , Ու մեզի համար չուտով
ողբի ձայն վերցընեն , որ *մեր աչ-
քերը արցունքներէ իջնցընեն , և մեր
արտևանունքը ջուրեր վազցընեն .
19 Քանզի Սիոնէն ողբի ձայն լսուե-
ցաւ ։ Ինչպէս կործանեցանք ,
խիստ ամչցանք , վասն զի երկիրը
թողուցինք , վասն զի խնամքնիս
հիմնայատակ րրին մեր բնակարան-
20 ները ։ Ուրեմն՝ ով կիներնե՛ , Տէ-
րոջը խօսքը մտիկ րրէք , և ձեր
ականջները անոր բերանն խօսքը
թող ընդունին . ու ձեր աղջիկ-
ներուն ողբ սորվեցուցէք , և ամէն
կնիկ իր դրացիին եղերերգութիւն
21 *սորվեցընէ ։ Վասն զի մահը մինչև
մեր պատուհանները եկաւ , մեր պա-
լատները մտաւ , որ *փոզոցներէն
տղաքները՝ *հրապարակներէն և
22 բիւտասարդները բնաջինջ րնէ ։ Ըսէ
որ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մարդոց
դիակները պիտի իյնան *պարտե-
րու երեսին վրայ եղող աղբին պէս ,
կամ *ձեռներուն ետեւը ճաղած
խուրձի պէս . և պիտի չըլլայ մէկը
որ զանոնք ժողվէ ։
23 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Իմաստու-
նը իր իմաստութեամբը չպարծի ,
ու զօրաւորը իր զօրութեամբ չը-
պարծի , Հարուստը իր հարստու-
24 թեամբը չպարծի . Հապա *ան որ
կը պարծի՝ թող ասով պարծի , որ
կը հասկընայ ու զիս կը ճանչնայ ,
Ե՛ն թէ ես եմ Տէրը , որ երկրի
վրայ ողորմութիւն , իրաւունք ու
արդարութիւն կ՚ընեմ . *քանզի ես

ասոնց կը հաճիմ , կ՚ըսէ Տէրը ։
25 Ահա օրեր պիտի գան կ՚ըսէ Տէրը ,
որ Համին թլփատածներուն ու
26 անթլփատներուն , Եգիպտոսին և
Ցուդային ու Եդոմին և Ամմո-
նի որդւոցը ու Մոաբին , ու
*էրէմոյ հեռուէն ծայրերը կտրող՝
անապատի բոլոր բնակիչներուն այ-
ցելութիւն պիտի րնեմ . վասն զի
ամէն ազգերը անթլփատ են , ու
բոլոր Իսրայէլի տունը *սրտով ան-
թլփատ է ։

ԳԼ . Ժ

1 Ա Ռաւածոյ և կատարման անձամանութիւնը ։
17 Մարգարէն գալիք բարկութենէն փախչե-
լու կը յորդորէ ժողովուրդը . 19 անձիա հա-
վիտենական չար գործերուն համար կ՚ողբայ ։
23 ու խնդալէ ազատելը մը կ՚ընէ ։

1 Ո վ Իսրայէլի տունը՝ Տէրոջը ձեզի
համար բսած խօսքը մտիկ ը-
2 րէք ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . *Ազ-
գերուն ճամբաները մի սորվիք , ու
երկինքին նշաններէն մի զարհու-
րիք , վասն զի անոնցմէ հեթանոս-
3 ները կը զարհուրին ։ Ընչու որ
ժողովրդոց սովորութիւնները ու-
նայնութիւն են . Բանզի անտա-
ռէն փայտ կը կտրեն , անիկայ ա-
րուեստագործին ձեռացը գործն է՝
4 տապարով *զարդարած ։ Զանիկայ
արծաթով ու ոսկիով կը զարդարեն ,
*եւ գամերով և ուռևերով կը զամեն
5 զանիկայ , ու չշարժիր ։ Ընոնք
արմաւենիի պէս շիտակ են , *բայց
չեն խօսիր . անոնք *ի հարկէ *պի-
տի վերցուին , վասն զի չեն կրնար
քալել . անոնցմէ մի վախնաք , վասն
զի չարիք մը չեն կրնար հասցը-
նել , ոչ ալ բարիք ընելու կարող
են ։
6 Ո վ Տէր՝ *էրեզի նման մէկը չկայ .
դուն մեծ ես , ու քու անունդ զօրու-
7 թեամբ մեծ է ։ *Ազգերէն ով պիտի
չվախնայ՝ ով ազգայ թագաւոր ,
քանզի քեզի կը վայլէ . վասն զի
*ազգայ բոլոր իմաստուններուն մէջ
և անոնց բոլոր թագաւորու-
թիւններուն մէջը քեզի նման մէկը
8 չկայ ։ Բայց անոնք բոլորովին
*անբան ու անմիտ են . *անոնց *ըս-
*ուն ունայնութեանց վարդապետու-
9 թիւն է , փայտ է ։ Թարսիսէն
ծեծուած արծաթի , և *Ոփազէն
ոսկի կը բերուի , *անոնց վարպետի
ու ոսկերիչին ձեռացը գործըն են .
անոնց զգեստը կապուտակ ու ծի-
րանի է . ամէնը *հանճարեղներու
10 գործերը են ։ Սակայն Եհովան է
ճշմարիտ Աստուածը , անիկայ է
*կենդանի Աստուած և *յաւի-
տենական թագաւոր . անոր բար-
կութենէն երկիրը կը դողայ , ու
ազգերը անոր սրտմտութեանը չեն

Ն . ՟Ք . ՟Ջ . Իրբ 600

Ե՛ղ . ը . 8 , 9 ։
՟Ե՛ր . ԽԱ . 23 , խե՛ր . 32 ։
*Կամ՝ էրէ-
էլ ծայրերը
հպող
՟Գղ . խզ . 41 ։ Եզեկ . խդ . 7 ։ Հբ-
ակ . բ . 28 , 29 ։

Իրբ 600

՟Գղ . ժբ . 2 ։ ե . 23 ։

Ե՛ս . խա . 7 ։ խդ . 7 ։

՟Սպ . ՀԺԱ . 5 ։ ՀԼ . 16 ։ Ե՛մ . ը . 19 ։ ԱԿՈ . ԺԲ . 2 ։
Ե՛ս . ՄԴ . 1 , Ե՛ս . խդ . 1 , 7 ։
Հ՚Ե՛ս . խա . 23 ։
Ե՛ղ . ԺԱ . 11 ։ Սպ . ՃՂ . Տ . 10 ։
ԸՅայտ . ԺԱ . 4 ։
Ի՛ Սպ . ՃԹ . 6 ։

Ի՛ Սպ . ՀԺԱ . Տ ։ Ես . խա . 29 ։ Ե՛մ . ը . 18 ։ Ջար . Ժ . 2 ։ Հբ-
ակ . ա . 21 , 22 ։
Ի՛ Դան . Ժ . 5 ։
Հ՚Սպ . ՀԺԱ . 4 ։
Ի՛ա Տիմ . գ . 17 ։
Ի՛ Սպ . Ժ . 16 ։

11 դիմանար : [*Անոնց այսպէս ըսէր. Ան աստուածները՝ որոնք երկինքը ու երկիրը չշինեցին, երկրէ ու ասերկինքներուն տակէն պիտի կոր-
12 սուին :] Երկիրը իր զօրութեամբը շինեց, հաստատեց իր իմաստութեամբը տարածեց, ու երկինքը
13 իր խորհրդովը տարածեց։ Երբոր իր ձայնը կու տայ, երկինքի մէջ ջուրերու բազմութիւն կ'ըլլայ. և երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ, անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ, ու հով կը հանէ իր շտեմարաններէն։
14 Բէն : Ամէն մարդ դիւրաւ թենէ գիտութենէ անասուն դարձաւ. ամէն ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին պատճառաւ ամօթով եղաւ. վասն զի ձուլած կուռքը ստութիւն է, ու անոնց շունչ չունին։
15 Անոնք ունայնութեան և խաբէութեան գործքեր են, անոնց այցելութեան եղած ատենը պիտի կորսուին։
16 Ասոնց պէս չէ՛ Յակոբին բաժինը անոնց պէս չէ՛, վասն զի անիկայ ամէն բանը ստեղծողն է, ու Իսրայէլ անոր ժառանգութեանը միճակն է. Տէր անոր անունը Եհովայ Սաբաոթ է։
17 Ո՛վ բերդի մէջ բնակող՝ հրուանդ
18 վաճառներդ երկրէն ժողվէ։ Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես այս անգամ երկրին բնակիչները դուրս պիտի նետեմ, ու զանոնք նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ, որ
19 այնպէս գտնեն։ Վայ ինծի իմ հարուածքիս համար, իմ վէրքս անդարմանելի է. բայց ես ըսի. Իրաւցնէ սա կայ ցաւ է, ու զանիկայ կրելու
20 եմ։ Իմ վրանս կործանեցաւ և ամէն չուանները փրթան. տղաքներս ինծմէ ելան ու չկան. ասկէետև վրանս կանգնող ու վարա-
21 գոյրներս դնող չկայ։ Վասն զի հովիւները անասուն դարձան, և Տէրը չխնդրեցին. անոր համար յաջողութիւն չունցան, ու անոնց
22 բոլոր հօտը ցրուեցաւ։ Ահա հիւսիսի երկրէն գուժի ձայն, և մեծ խռովութիւն կու գայ, որ Յուդայի քաղաքները աւերակ ու
23 շագանդնոցի բնակարան ընէ։ Տիեր՝ ես գիտեմ որ մարդուն ճամբան իր ձեռքը չէ. քալող մարդը իր քալուածքը չուղղելու
24 կարող չէ։ Ո՛վ Տէր՝ ինծ խրատէ, բայց չափաւորութեամբ, և ոչ թէ քու բարկութեամբդ, չըլլայ որ
25 զիս ապառնես։ Քու սրմնտութիւնդ թէրի չճանչցող ազգերուն վրայ և քու անունդ չկանչող ազգատոհմիներուն վրայ թափէ. վասն զի Յակոբը կերան, զանիկայ կերան ու հատցուցին, և անոր բնակութիւնը աւերակ դարձուցին։

ԳԼ · ԺԱ

1 Երեմիա կը հրամայուի Ասուածոյ ուխտը, ու անոր անհնազանդութիւն ընող Հրէանները կը յանդիմանէ. 11 կը մարգարէանայ թէ չարիք պիտի գայ անոնց վրայ, 18 և Ընտանեաց մարդոցը վրայ, զիրենք ապաննելու խորհուրդ ընելնուն համար։

1 Այն խօսքը որ Տէրոջմէ կոդմանէ Ե- Ի՛ԲՐ 608
2 րեմիային եղաւ՝ ըսելով, Ա
ուխտիս խօսքերը մտիկ ըրէք, և
Յուդայի մարդոցը ու Երուսաղէմի
3 բնակչացը խօսեցէք. Եւ դուն
անոնց ըսա, Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Անիծեալ
ըլլայ ան մարդը՝ որ մտիկ չընէր աս — Ի՛ր Օր · իե · 26 ։ Գաղ · գ · 10 ։
4 ուխտին խօսքերը, որն որ ես ձեր
հայրերուն պատուիրեցի Եգիպտոսի երկրէն՝ հան երկաթի հնոցէն
զանոնք հանած օրս՝ ու ըսի, Իմ — Ի՛ր Օր · գ · 20։ գ Թագ · ը · 51 ։
ձայնս մտիկ ըրէք, ու ձեզի բոլոր
հրամայածիս համեմատ՝ ի գործ — Ղե · իգ · 8 · 12 ։ Գե · կ · 23 ։
դրէք, որ դուք իմ ժողովուրդս ըլլաք, ու ես ձեր Աստուածը ըլլամ։
5 Որպէս զի հաստատեմ ան երդու- — Ի՛ր Օր · կ · 12 · 13։ Մագ · ՀԸ · 9 · 10 ։
մը որ ձեր հայրերուն ըրի, անանկ
երկիր մը տալու անոնց՝ որ կաթ ու
մեղր կը բղխէ, ինչպէս որ այսօր
կ'երեւայ։ Եւ ես պատասխանեցի ու ըսի՝ Ամէն ով Տէր։
6 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Այս բոլոր խօսքերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կանչելով ըսէ՝ Այս ուխտին խօսքերը մտիկ ըրէք ու — Յ հռով · ՀՐ · 13 ։ Յակ · ա · 22 ։
7 ի գործ դրէք. Վասն զի ձեր հայրերը փութով խրատեցի, զանոնք
Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէն
մինչև սա օրս, Հանուելով ու խրատելով ըսի՝ Իմ ձայնս — Գե · կ · 13 · 25 ։ ղ · 15 ։
8 մտիկ ըրէք։ Բայց անոնք մտիկ — Գե · կ · 26 ։
չըրին ու իրենց ականջը չխոնարհեցուցին, հապա ամէն մարդ իր
չար սրտին կամակորութիւնը հաճեցաւ քալել. ուստի ես անոնց — Գե · գ · 17 ։ կ · 24 ։ ի · 14 ։
վրայ կը բերեմ սա ուխտիս բոլոր
խօսքերը, որն որ ես անոնց պատուիրեցի որ բնեն, ու անոնք չը-
9 րին։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Յուդայի մարդոցը մէջ ու Երու- — Եզեկ · իե · 25 ։ Մա՛ · գ · 9 ։
սաղէմի բնակչացը մէջ դաւաճա-
10 նութիւն գտուեցաւ. Անոնք իմ
խօսքերս մտիկ ընել չուզեցին՝ իրենց նախահարցը անօրէնութիւններուն դարձան, և օտար աստուածներուն ետեւ գացին, որ անոնց ծառայութիւն բնեն. Իսրայէլի տունը ու Յուդայի տունը իրենց Հայրերուն հետ բրած ուխտս աւրեցին։ — Եզեկ · ի · 18 ։
11 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես անոնց չարիք կը բերեմ անոնց վրայ, որ անկէ ելնե-

լու կարող պիտի չըլլան . և ինծի պիտի ազատակէն , ու անոնց մեռիկ
12 պիտի չընեմ : Եւ Ցուդայի քա-
ղաքները ու Երուսաղէմի բնակիչ-
ները պիտի երթան , ու Նպիտի ա-
ղազակեն ան աստուածներուն՝ ո-
րոնց խունկ ծխեր էին . բայց անոնց
ձախորդութեան ժամանակը բնաւ
13 պիտի չազատէն զանոնք : Քանզի
քու աստուածներդ՝ ով Ցուդա՛
քու Էքազաքներուդ թիւին չափ
եղան . ու Երուսաղէմի փողոցնե-
րուն թիւին չափ՝ ամօթալից իր-
ացախաբլուխին համար սեզաններ ,
Բահաղին խունկ ծխելու համար
14 սեզաններ կանգնեցիք : Ուստի
ես դուն աս ժողովուրդին համար
աղօթք մի՛ ըներ , ու անոնց համար
ինկրաւածքով ու պաղատանքով
մի՛ աղաչեր . քանզի երբոր իրենց
վրայ հասած չարիքին համար ինծի
ազազակեն , անոնց մեռիկ պիտի չը-
նեմ :
15 Իմ սիրելիս ինչ բաներ ունի
իմ տանս մէջ , որովհետև շա-
տերուն հետ անօրէնութիւն գոր-
ծեր է . Նսուրբ միսն ալ քեզմէ
անցաւ , քանզի բուն քու չարու-
16 թիւնովդ կ՚ուրախանաս : Ցէրը
քու անունդ ձկանանչ , դեղցիկ
ու բարեպտուղ ձիթենի կոչեց .
բայց անոր վրայ մեծ աղմուկի ձայ-
նով կրակ բռնկցուց , և անոր
17 ոստերը կոտրեցան : Ու հիմա տըն-
կող զօրաց Ցէրը քու վրայովդ չա-
րիք խօսեցաւ , Իսրայէլի տանը ու
Ցուդայի տանը չարութեանը հա-
մար՝ որ անոնք գործեցին , և Բա-
հաղին խունկ ծխելով՝ զիս բարկա-
ցուցին :
18 Եւ Ցէրը ինծի գիտցուց , ու ես
ձանձ գիտեմ . ան ատենը ինծի ա-
19 նոնց գործերը ցուցուցիր : Բայց
ես մարթի ուղու տարուցող ընտանե-
ցած գառի մը պէս էի , ու չէի գի-
տեր որ՝ անոնք ինծի համար նեն-
գութիւններ կը ծաղրեին , ըսելով ,
Ծառը իր պտուղովը կործանենք ,
Ն և զանիկայ Ձկենդանեաց երկրէն
բնաջինջ ընենք , որ անոր անուներ
20 մէ՛լմին ալ չյիշուին : Սակայն՝ ով
Ցէր զօրութեանց՝ արդար Դատա-
ւոր , որ երիկամունքը ու սիրտը
կը քննես , անոնցմէ ես վրէ-
ժդ տեսնեմ . քանզի իմ դատս
քեզի յայտնեցի :
21 Ուստի Ցէրը այսպէս կ՚ըսէ Ան-
թոթի մարդոցը համար՝ Հոգոնք
քու հոգիդ կը փնտռեն , ու կ՚ը-
սեն , Ցէրոջը անունովը մարգա-
րէութիւն մի՛ ըներ , որ մեր ձեռ-
22 քերովը չմեռնիս : Ընո՛ր համար
զօրաց Ցէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա

ես անոնց այցելութիւն պիտի ը-
նեմ . կտրիճները սրով պիտի մեռ-
նին , անոնց տղաքները ու աղջիկ-
23 ները սովամահ պիտի ըլլան . Եւ
անոնք մնացորդ պիտի չունենան .
վասն զի ես Ընթոթովթի մարդոցը
վրայ՝ Հանոնց այցելութեան տա-
րին , չարիք պիտի բերեմ :

ԳԼ · ԺԲ

1 Երեմիա կը գանգատի չարերուն յաջողութեանը համար ; բայց Հատաքով անոնց կործանումը կը տեսնէ : 5 Ցերոջմէ կը յայտնուի իրեն՝ իր եղբայրներուն նենգութիւնը որ իրեն դէմ կը հարեն : 7 Ընտրած իր ժառանգութեանը վրայ կ՚ողբայ : 14 ապաշխարողներուն գերեզմանութիւն կը խոստանայ :

1 Ով՝ Ցէր՝ երբոր քեզի հետ վիճիմ ,
դուն արդար պիտի ֆերնաս .
սակայն քեզի † իրաւունքի վրայով
պիտի խօսիմ . ‡ ինչո՞ւ ամբարիշտ-
ներուն ճամբան յաջողի է , ու բո-
լոր նենգաթիւն բնողները հանգըս-
2 տութիւն կը վայելեն : Դուն զա-
նոնք տնկեցիր , և անոնք արմա-
տացան : Անոնք կ՚աճին ու պը-
տուղ կու տան . դուն անոնց բեր-
նին մօտ ես , բայց անոնց երիկա-
3 մունքէն հեռու ես : Եւ դուն ով
Ցէր՝ Տզիս գիտես , զիս տեսար ու
ԷԻմ սիրտս քու առջեդ քննեցիր .
զատէ անոնք մորթուելու ոչխար-
ներու պէս , և Հսպանման օրուան
4 համար ‡ պատրաստէ : Մինչև ե՞րբ
Էերկիրը սուգ պիտի բռնէ Ըիբ բը-
նակչացը չարութեանը համար , ու
բոլոր դաշտին խոտը պիտի չորնայ .
Ընասուններըն ու թռչունները
կորսուեցան , վասն զի ըսին , Ընի-
կայ մեր վախճանը պիտի չտեսնէ :
5 Թէ որ դուն հետեւակներուն հետ
վազեցիր , ու քեզ յոգնեցուցին ,
Հապա ձիաւորներու հետ ինչպէս
ապահովը պիտի մնանես . և դուն
որ խաղաղութեան երկրին մէջ ա-
պահով ես , ինչ պիտի ընես՝ Ըերո-
ր Ցորդանան ֆիւռը բարձրանայ :
6 Քանզի Ընու եղբայրներդ ու քու
հօրդ տունն ալ՝ անոնք անդամ քե-
զի դէմ նենգութիւն ըրին , և քու
ետեւէդ բարձրաձայն ազազակեցին .
Թէև անոնք քեզի ազէկ բաներ ալ
խօսին , Ընդուն անոնց մի՛ հաւա-
տար :
7 Իմ տունս թողուցի , իմ ժա-
ռանգութիւնս ձգեցի , Հոգիիս
սիրածը իր թշնամիներուն ձեռքը
8 տուի : Իմ ժառանգութիւնս ան-
տառի առիւծին պէս եղաւ ինծի ,
անիկայ իր ձայնովը իմ վրաս
պոռաց . ես պատճառով զանի-
9 կայ ատեցի : Իմ ժառանգու-
թիւնս ‖գոյնզգոյն թռչունի մը
ղէս եղաւ ինծի , թռչուններըն ա-

ա Սապ · ծա · 4 :
† Կամ՝ ես դատաստանիներուդ
Բ Ցեր · ժբ · 6 : իա · 7 : Սապ · լէ · 1 : 35 : Նգ · 3 : ԷԷ : Գլ · ե · 28 : Մմր · ա · 4 : Մապ · գ · 15 :
ե Եբ · ԻԲ · 13 : Մաա · ժե · 8 : Մար · է · 6 :
զ Սապ · ժէ · 3 : ՀԼԲ · 1 :
Է Գլ · ժ · 20 :
Ը Ցճակ · է · 5 :
‡ Ենբր · սրբէ՛ · իմ՝ նոքիբ :
Թ Գլ · իգ · 10 : Ովս · գ · 3 :
ժ Սապ · ՀԷ · 34 :
ԺԱ Գլ · գ · 25 : է · 20 : Թ · 10 : Ովս · գ · 3 :
ԺԲ Ցես · գ · 15 : ա Մն · ժբ · 15 : Գլ · իԹ · 19 : ծ · 44 :
ԺԳ Գլ · Թ · 4 : ժա · 19 , 21 :
ԼԱմակ · իգ · 25 :

ա Սապ · ԺԲ · 18 :
Բ Սապ · ԼԳ · 4 :
Գ Սապ · իէ · 13 : ՀՃԳ · 9 : ՀԲբ · 5 :
դ ա Թագ · ԺԳ · 7 : ա Մն · իբ · 9 : Սապ · է · 9 : Գլ · ԺԷ · 10 : ի · 12 : Ցես · բ · 23 :
Ե Գլ · ԺԲ · 5 · 6 :
Զ Ես · է · 10 : Ամպ · բ · 12 : է · 13 : Մէք · բ · 6 :

Ն · Ք · Գ·Ե · Իրբ 608

Ի Նա · Ա·դ · 9։ ԳԼ · Կ · 33։ Ֆ ԳԼ · Ղ · 3։ Ն Նա · Կ · 1, 5։ Հ Նա · Կ·ե · 18։ Ֆ Հմր 4։ Ը Նա · Իր · 25։

Ե Ղե · Իզ · 16։ Բ Օր · Իր · 38։ ՄԿր · Գ · 15։ Ընդ · ա · 6։

Ժ Ջաբ · Բ · 8։ Ժ Ցճս Բ Օր · Լ · 3։ ԳԼ · Լ · 37։ Ն Եզկ · Իբ · 25։ Ը Ածվ · Թ · 14։

Ա ԳԼ · Գ · 2։

Ը Եփս · Բ · 20, 21։ Ա Պետ · Բ · 5։ Եբբ · Չե · Նոսին։ Ղ Նա · Կ · 12։

Նոր չորս կողմն են . ակէք , անապատին բոլոր գազանները ժողվեցէք , եւ բերէք որ ուտեն ։ Շատ 10 հովիւներ իմ այդիս աւերեցին , իմ բաժինս ոտնակոխ ըրին , եւ իմ ցանկալի վիճակս անապատի անապատ դարձուցին ։ Զանիկայ ամայութեան դարձուցին , 11 ամայի ըլլալով ի իմ առջեւս սուգ բռնեց . բոլոր երկիրը ամայութեան դարձաւ , քանզի ոՀմարդ մը չկայ որ սա բանը մտածէ ։ Ան- 12 պատին ամէն բլուրներուն վրայ աւարառուներ եկան . վասն զի երկրին մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը Տէրոջը սուրը կ՚ուտէ , եւ ամէն մարմնոյ խաղաղութիւն չկայ ։ ¶ Ցորեն ցանեցին , բայց փուշեր 13 պիտի հնձեն , աշխատանք քաշեցին , բայց օգուտ պիտի չտեսնեն . ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը համար ձեր արդիւնքներէն պիտի ամչնաք ։

Ա յսպէս կ՚ըսէ Տէրը իմ չար գր- 14 բացիներուս համար , որոնք իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին տուած ժառանգութեանս ի կը դպչին . Ահա ես ի զանոնք իրենց երկրին երեւէն պիտի խլեմ , ու Յուդայի տունն ալ 15 անոնց մէջէն պիտի խլեմ ։ Ետ- պիտի բլլայ որ զանոնք խլելէս ետքը պիտի դառնամ անոնց ողորմիմ , ու եւ ամէն մէկը իր ժառանգութեանը ու ամէն մէկը իր երկիրը 16 պիտի դարձընեմ ։ Եւ թէ որ անոնք իմ ժողովրդեանս ճամբաները սորվին , ու « իմ անունովս երդում ընեն՝ ըսելով , կենդանի է Տէր , (ինչպէս որ անոնք իմ ժողովուրդիս Բահաղին անունովը երդում ընել սորվեցուցին ։) ան ատեն ի իմ ժողովուրդիս մէջը պիտի 17 հաստատուին ։ ¶ Բայց թէ որ մնոիկ չընեն , ան ատենը ան ազգը արմատապի պիտի խլեմ ու պիտի կորսընցընեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Եփրատ գետին քովը պահուած կաւէ գօտիի մը օրինակով Աստուած իր ժողովուրդին կործանումը կը ցուցնէ ։ 12 գինիով լեցուն սափեակաւ օրինակով կը նախանշէ անոնց վրայ գալիք թշուառութիւնը ։ 15 կը յորդորէ զանոնք որ գալիք դառնութիւնեն առջեւ առնեն ։ 22 կը ցուցնէ թէ իրենց պղծութիւնն իրենէն ալ ստացած պատճառը ։

Իրբ 602

1 Տէրը ինծի այսպէս բսաւ . Գնա , քեզի մէկ բեմանէ գօտի մը ծախու առ , և զանիկայ մէջդ կապէ , ու զանիկայ ջուրը մի խոխեր ։ 2 Ու առի Տէրոջը խօսքին համեմատ գօտին ծախու առի ու մէջս 3 կապեցի ։ Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսե- 4 լով , Ան ծախու առած գօտիդ՝ որ քու մէջքիդ վրայ է , առ ու ելիր՝ Եփրատ գնա , և հոն վէմին 5 ծակին մէջը պահէ զանիկայ ։ Ու ես գացի , և զանիկայ Եփրատի էջերէ պահելով , ինչպէս որ Տէրը 6 ինծի պատուիրեց ։ Եւ շատ օրերէն եառքը Տէրը ինծի բսաւ , Ելիր՝ Եփրատ գնա , ու անկէ առ ան գօտին , որ քեզի հրամայեցի որ 7 հոն պահես ։ Ես ալ Եփրատ գացի , ու փորելով գօտին ան պահած տեղէս առի . և ահա գօտին փտեր էր , ու բնաւ մէկ բանի մը 8 չէր դար ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսելով , Տէրը այսպէս 9 կ՚ըսէ . « Յուդային հպարտութիւնը ու Երուսաղէմին մեծ հպարտութիւնը այսպէս պիտի 10 աւրեմ ։ Ան չար ժողովուրդը՝ որ իմ խօսքերս լսել չեն ուզեր , ու իրենց սրտին կամակորութեամբը կը քալեն , և օտար աստուածներու եւեւէ կ՚երթան անոնց ծառայութիւն ընելու և անոնց երկրպագութիւն ընելու համար , սա անպիտան գօտիին պէս պիտի 11 բլլան . Վասն զի ինչպէս որ գօտին մարդուն մէջքը կը փակչի , բոլոր Իսրայէլի տունը ու բոլոր Յուդայի տունը ինծի այնպէս փակցուցեր էի՝ կ՚ըսէ Տէրը , « որ ինծի ժողովուրդ բլլան , ի նաև անուն և փառք ու պարծանք , բայց անոնք մնիկ չդրին ։

12 Դուն սա խօսքը բսես անոնց , Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ամէն տիկ դինիով պիտի լեցուի . բայց անոնք քեզի պիտի բսեն , Մեզի մենք չենք գիտեր որ ամէն տիկ դինիով պիտի լեցուի 13 յուի ։ Իսկ դուն անոնց բսես , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես սա երկրին բոլոր բնակիչները , ու Դաւիթի ախոռին վրայ նստող թագաւորները , և քահանաները ու մարգարէները , ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչները խարբեցուցեմ 14 պիտի լեցընեմ . Եւ զանոնք իրարու ջախջախ պիտի կոտրտեմ , հայրերը ողջոյն հետ մէկտեղ՝ կ՚ըսէ Տէրը , և ոՉեղջ պիտի չխնայեմ , և առանց ողորմելու զանոնք բնաջինջ պիտի բնեմ ։

15 Մտիկ բրէք , ականջ տուէք , մի՛ հպարտանաք , վասն զի Տէրը 16 խօսեցաւ ։ Ձեր Տէր Աստուծոյն փառք տուէք , դեռ ի խաւարը չբերէ չհասած , ու ձեր ոտքերը մնոի լեռներու վրայ չսահած , և ձեր ի լոյսի սպասած առներն ոՄահուան առաջ զանիկայ ի մահուան ստուե-

Ն · Ք · Գ·Ե · Իրբ 602

ՆՀ · ԴԾ · Իրէ 602

ի ԳԼ · Թ · 1 ։ Ժդ · 17 ։ Ոգբ · ա · 2, 16 ։ բ · 18 ։

և Տիս · գ թագ · իգ · 12 ։ ԳԼ · Իբ · 26 ։

ի ԳԼ · գ · 22 ։

ֆ ԳԼ · գ · 24 ։

ի ԳԼ · ե · 19 ։ Ժդ · 10 ։

հ Եբ · գ · 17 ։ Իէ · 2, 3 ։ Հագ 26 ։ Եզեկ · Ժդ · 37 · 38 · 39 ։ Նաա · գ · 5 ։

յ Սադ · ա · 4 ։ Ոմս · Ժդ · 3 ։

ղ Ցար · ի · 29 ։ Սադ · Ժա · 6 ։

ե ԳԼ · Ժ · 14 ։ Հագ 22 ։ Ոգբ · ա · 8 ։ Եզեկ · Ժդ · 37 ։ իգ · 29 ։ Ոմս · բ · 10 ։

ՀԳԼ · և · 8 ։

ն Ես · կե · ի ։ ԳԼ · բ · 20 ։ գ · 2 · 6 ։ Եզեկ · գ · 13 ։

Իրէ 601

ա Ես · գ · 26 ։

բի չֆոխած , ու զանիկայ Թանձր
17 մէգի չդարձուցած ։ Բայց Թէ որ մինակ չընեք , Յէր հպարտութեանը համար իմ հոգիս ծածուկ տեղուանք պիտի լայ , և Էմ աչքս խիստ շատ լալով արցունք պիտի Թափէ , վասն զի Ցէրովը հօտը գերի առնուեցաւ ։
18 Նթադաւորին ու Թադուհիին բակ , Ձեր անձը խոնարհեցուցէք , ո՛ ֆէռնէ վար նստեցէք . վասն զի ձեր գլխէն ձեր փառաց Թագը ինկաւ ։
19 Հարաւային քաղաքները գոցուեցան ու բացող մը չկայ . բոլոր Ցուդա գերութեան գնաց .
20 ամէնքը գերութեան գացին ։ Աչքերնիդ վերցուցէք և Էհիւսիսի կողմէն եկողներուն նայեցէք . քիչ մը տրուած հօտը , քու փառացդ
21 խաչինքը ո՞ւր են ։ Ի՞նչ պիտի ըսես՝ երբոր քեզի այցելութիւն ընէ . վասն զի դուն անոնց սորվեցուցիր որ քու վրադ իշխան և գլուխ ըլլան . միթէ քեզ ծննդական կինոջ պէս Էցաւեր պիտի
22 չբռնե՞ն ։ Ու Թէ որ սրտիդ մէջը ըսես ՝ Ես բաները ինչո՞ւ հանդիպեցան ինծի . քու անօրէնութեանդ շատութենէն Էրու քրքանդքերդ բացուեցան , և զարշապարներդ բռնութեամբ մերկացան ։
23 Միթէ կարելի՞ է որ Եթիոպացին իր մորթը , կամ ինձը իր խայտուգները փոխէ , որ դուք ալ չարութիւն ընելու սորված բլլալով , կարենաք աղէկութիւն ընել ։
24 Նէլ ։ Ուստի անապատի հովէն վերցուած Յմղիղի պէս պիտի ցրուիմ
25 զանոնք ։ Ըսա է քու վիճակդ Է քու բաժինդ՝ որն որ ես քեզի որոշեցի , կ՚ըսէ Ցէրը , քանզի իս մոռցար ու Ցստութեան ապաւինեցար
26 ցար ։ Ուստի Էես ալ քու քրքանդքերդ քու երեսիդ վրայ վերցուցի , ու քու անարգանքդ երեւեցաւ ։
27 ցար ։ Եա քու չնութիւններդ , ու Ցվրնջիւններդ , Է քու լիրը պոռնկութիւնդ , — Էրուսաղէմ՝ վրայ Է դաշտի վրայ քու ըմբՅ պղծութիւններդ տեսայ . վա՛յ քեզի , ով Երուսաղէմ . պիտի չմաքրուի՞ս . ալ մինչև ե՞րբ ։

ԳԼ · Ժ · Դ

1 Մեծ ողիի համար ՝ Երեմիա կ՚ապրէ ։ 10 Տէրը չուզեր մոխիկ բնել աս ազգիդը ժողովուրդին չարութեանը համար ։ 18 Կը ցոյցնէ Թէ իրենց մէջը սուտ մարգարէներ բլլալովը իրենք չեն կրնար ազատուիլ ։ 17 Երեմիա անոնց վրայ կ՚ողբայ ։

1 Տէրոջը խօսքը որ Երեմիային եղաւ
2 երբ սուգ կը բռնէ , և անոր դրուներուն կը նստին , անոնք դետին վրայ տրտում կը նստին , ու Էրուսաղէմի աղաղակը վեր կ՚ելլայ ։
3 Նէ անոնց ազնուականները իրենց երիտասարդները ջուրի կը խրկեն . աւազանները գացին , ջուր չգտան , և գարձան՝ իրենց անօթները պարապ Էերէվ ։ Էամչցան ու պատկառեցան և գլուխնին ծածկեցին ։
4 Երկրին վրայ անձրև չբլլալուն պատճառովը գետինը ճաք ելլուն համար , երկրագործները ամչցան
5 և գլուխնին ծածկեցին ։ Քանզի նաև եղնիկը դաշտի մէջ ծնաւ , ու խոտ չբլլալուն համար իր Յոթը թո-
6 ղուց ։ Ու Էվայրենի էշերը բլուրներու վրայ կայնեցան , և չաղաւ ներու պէս օդը ծծեցին , ու աչքերնին տկարացաւ , վասն զի խոտ չբլլար ։
7 Թէև մեր անօրէնութիւնները մեզի դէմ *եղեր են , ա՛խ՚ ով Ցէր՝ Ըդուս անուանդ համար բրէ . քանզի մեր յանցանքները շատ են ,
8 քեզի դէմ մեղք գործեցինք ։ Է՛ վ Իսրայէլին Ցոյսը՝ նեղութեան ատենը անոր Փրկիչը , ինչո՞ւ համար երկրի վրայ հիւրի պէս , ու դիշերը իջևան ընելու դարձող ճամբորդի
9 պէս բլլաս ։ Ինչո՞ւ համար ապշած մարդու պէս , կա՞ ըազատելու կարողութիւն չունեցող հզօրի մը պէս բլլաս . և դուն՝ ով Ցէր՝ Էմեր մէջն ես , ու Էքու անունդ մեր վրայ կոչուած է . մեզ մի՛ թողուր ։
10 Ա յսպէս կ՚ըսէ Ցէրը աս ժողովուրդին համար . Էնոնք առատապէս շրջելը այսպէս սիրեցին , և իրենց ոտքերը չզսպեցին , ուստի Ցէրը անոնց չհաճեցաւ . Էհիմա անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ , ու անոնց մեղքերուն այցելու-
11 թիւն պիտի ընէ ։ Նէ Ցէրը ինծի բսաւ ՝ Էնա ժողովուրդին բարիք բլլալու համար աղօթք մի՛ ըներ ։
12 Էթէ որ անոնք ծոմ պահեն , անոնց աղաղակը մինակ պիտի չլսեմ . ու Էթէ որ ողջակէզ կամ մատաղ ընեն , զանոնք պիտի չընդունիմ . հապա Էսրով , սովով և ժանտախ-
13 տով պիտի սպառեմ զանոնք ։ Ետու ես ըսի , Ա՛ւա՛ղ՝ ով Ցէր Եհովայ , ահա մարգարէները անոնց կ՚ըսեն , Սուր պիտի չտեսնէք ու ձեր մէջը սով պիտի չբլլայ ։ Հապա ձեզի ա տեղս ճշմարիտ խաղաղութիւն պի-
14 տի տամ ։ Ըն ատենը Ցէրը ինծի բսաւ ։ Ըմարգարէները իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն . Էզանոնք ես չխրկեցի և անոնց չհրամայեցի և ոչ անոնց չխօսեցայ . անոնք ձեզի սուտ տեսիլքներ , անուոի գուշակութիւններ և իրենց սրտին խարէութիւնները կը

ՆՀ · ԴԾ · Իրէ 601

բ Տիս · ա թագ · ե · 12 ։

ի Սադ · Խ · 14 ։

ո Բ թագ · ժե · 30 ։

ի ԳԼ · բ · 24 ։

* Եբր · պատճառան սուրբ

ը Սադ · ԽԹ · 11 ։ Էկոր · ԺԷ · 13 ։

ը Ես · ԽԹ · 1 ։

բ Եզ · ԽԹ · 45 · 46 ։ Դէ · Իզ · 11 · 12 ։

ի Գան · Թ · 18 · 19 ։

ի Տիս · կէ · բ · 23 · 24, 25 ։

և Ոմս · բ · 13 ։ Թ · 9 ։

Ի Եզ · ιբ · 10 ։ ԳԼ · է · 16 ։ Ժ · 14 ։

ֆ Ընահ · ա · 28 ։ Ես · ա · 15 ։ Ծբ · 3 ։ ԳԼ · Ժ · 11 ։ Եզեկ · բ · 18 ։ Մէբ · գ · 4 ։ Զաբ · է · 13 ։

և ԳԼ · գ · 20 ։ է · 21, 22 ։

հ ԳԼ · Թ · 16 ։

յ ԳԼ · գ · 10 ։

ղ ԳԼ · ԽԷ · 10 ։

ե ԳԼ · Իգ · 21 ։ Իէ · 15 ։ ԽԹ · 8 · 9 ։

15 մարգարէանան։ Ուստի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ընդ մարգարէներուն համար, որոնք իմ անունովս մարգարէութիւն կ՚ընեն, (թէպէտեւ զանոնք ես չեղկեցի,) ու կ՚ըսեն թէ Ա՛ս երկիրս մէջը սուր ու սով պիտի չըլլայ, ան մարգարէները սրով ու սովով պիտի կորսուին.
16 նէ՛ւ ան ժողովուրդը՝ որոնց անոնք մարգարէութիւն կ՚ընեն, սուրին ու սովին պատճառովը Երուսաղէմի փողոցները պիտի ձգուին. և զանոնք, անոնց կիներուն, տղաքներուն ու աղջիկներուն չ՚ըլլար պիտի չտանուի. ու անոնց վրայ իրենց չարութիւնը պիտի թափեմ։
17 Ուստի անոնց ասա խօսքը զրուցես. Աչքերս ու ցորկ աչքերս արցունք պիտի թափին ու դադար պիտի չտայարին, վասն զի իմ ժողովուրդիս կոյս աղջիկը մեծ կոտրածով, խիստ սաստիկ հարուածով կոտրեցաւ։
18 Թէ որ դաշտը ելլեմ՝ ահա սրով մեռցուածներ, և թէ որ քաղաքը մտնեմ՝ ահա սովով տկարացածներ կան. վասն զի թէ՛ մարգարէն և թէ քահանան իրենց չգիտցած երկիրը կը պտրտին։
19 Միթէ Ցուդան բոլորովին մերժեցի՞ր. քու հոգիդ Սիոնէն զզուեցա՞ւ. ինչո՞ւ մեզի այնպէս զարկիր՝ որ մեզի բժշկութիւն չկայ. Խաղաղութեան սպասեցինք, բայց բարութիւն չկար. բժշկութեան ժամանակին ահաբեկութիւն, բայց ահա
20 հառաչութիւն եղաւ։ Մենք՝ ով Տէր՛ մեր ամբարշտութիւնը և մեր հայրերուն անօրէնութիւնը գիտնանք. վասն զի քեզի դէմ մեղք գործեցինք։
21 Քու անուանդ համար ինծի մի՛ զզուիր, քու փառացի աթոռը մի՛ անարգեր. մտի՛ր հետ ըրած ուխտդ չիջէ և անիկայ մի՛ աւրեր։
22 Միթէ հեթանոսաց ունայնութիւններուն մէջ անձրեւ տուող մը կայ, կամ թէ անձրեւը երկինքները կրնա՞ տան. չէ՞ որ Ա՛ստ ես ընող դուն ես, ով մեր Տէր Աստուածը. ուստի քեզի կը յուսանք, վասն զի ասոնց ամէնը դուն ըրիր։

ԳԼ. ԺԵ

1 Երեմիայի անոնց առաքելութեան համար դառնութիւնները։ 10 Երեմիա անոնց առաքելութեան համար դառնութիւն կ՚ընդունի. իրեն համար խոստումներ մը կ՚ընդունի. 12 ու անոնց համար սպառնալիք մը։ 15 Իրեր ապաքէն կ՚ընէ. 19 ու բարի խոստումներ մը ևս քեզ կը բերէ։

1 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Թէև Մովսէս ու Սամուէլ իմ առջեւս կայնելու ըլլային, սա ժողովուրդին վրայ հաճութիւն պիտի չունենայի. զանոնք առջեւէս վռնտէ, ու թող ելլեն։ 2 Ու եթէ որ քեզի՝ Ո՞ւր ելլենք ըսեն, ան ատոնք անոնց ըսես, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մահուան համար՝ մահուա՛նը, սրեղէնը՝ սրեղէնի, սովը՝ սովի, ու գերութեան համար՝ գերութեան։
3 Վրանց չորս տեսակ պատիժ պիտի իրկեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը. սեղանդնելու համար սուրը, ու պատռելու համար շուները, և ուտելու ու ապականելու համար՝ երկինքի թռչունները ու երկրի գազանները։
4 Եւ Հզանոնք նեղութիւն կրելու համար երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն ձեռքը պիտի մատնեմ, Ցուդայի թագաւորին Եզեկիայի որդւոյն Մանասէին պատճառաւ՝ անոր Երուսաղէմի մէջ
5 ըրած բաներուն համար։ Վասն զի Ո՞վ քեզի պիտի խնայէ՝ ով Երուսաղէմ, ու ո՞վ քեզի ցաւակից պիտի ըլլայ, և քու որպիսութիւնդ հարցնելու համար ո՞վ պիտի դառնայ։
6 Դուն իս Թոզուցիր՝ կ՚ըսէ Տէրը, — Հետ գացիր. ես ալ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցընեմ և քեզ պիտի կորսընդունիմ. Հդիմութիւն ընդունել ձանձրացրնեմ։
7 բացայ։ Ու զանոնք երկրին դռներուն մէջը պիտի հոսեմ Հբր ինծանոցով. իմ ժողովուրդս անզաւակ պիտի թողում Հ պիտի կորսընդունեմ, վասն զի Հանոնք իրենց ճամբաներէն չդարձան։
8 Անոնց այրեաւրիները ծովուն աւազէն աւելի չատցան իմ առջեւս. Հանոնց վրայ — երիտասարդին մօրը վրայ կէս օրուան աւեր աւարառու բերի. անոր վրայ յանկարծ արհաւիրք ու սոսկում ձգեցի։
9 Երբը ու սոսկում ձգեցի։ Եօթը ծնանողը նուաղեցաւ, իր հոգին աւանդեց, Հյորեկուան աւետը անոր արեւը մնաւ. անեկայ ամչցաւ ու պատկառեցաւ, և անոնց մնացորդը իրենց թշնամիացը առջեւը սուրի պիտի մատնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
10 Վա՛յ ինծի՛ ով մայրս, որ զիս բոլոր երկրին համար կռիւի մարդ ու վէճի մարդ ծնար. ոչ ես շահով առակ տուի, ոչ ալ ինծի շահով առակ տուին, — ամէնը ինծի կ՚անիծեն։
11 Անէծք կու տան։ Տէրը կ՚ըսէ որ Ընդհարտ քեզ պիտի ազատեմ, ու երջանիկ պիտի ըլլաս. և անշուշտ նեղութեան ու տառապանաց ժամանակը Հքեզի աղաչել պիտի տամ։ 12 Միթէ երկաթը

ՆՀ. ՔՀ. ՀԲԲ 601
ՄԳԼ. Ա. 12, 13։
ՅՍԱՂ. ՀԹ. 3։
ՆԳԼ. Թ. 1։ ԺԳ. 17։ ՈՂԲ. Ա. 16։ Բ. 18։
ԼԳԼ. Բ. 21։
ՆԵԶԿ. Է. 15։
ՆՈՂ. Է. 22։
ՂԳԼ. ԺԱ. 18։
ԷԳԼ. Բ. 13։
ՈՍԱՂ. ՃԳ. 6։ ԴԱՆ. Թ. 8։
ՈՍԱՂ. ՀԳ. 2. 20։ ՃԳ. 45։
ԼԲ ՕՐ. Լ. 21։
ԻՋԱՐ. Ժ. 1, 2։
ԲՍԱՂ. ՃԺ. 7։ ՃՀԷ. 8։
ԵՉ. Լ. 23։
ԳԼ. Է. 24։
Ժ. 13։

ՀԲԲ 601
— ԵԶԿԿ. Ժ՝Դ. 14, ԼԸ։
ԲՆԵ. ԼԲ. 11, 12։ ՍԱՂ. ՂԲ. 6։
ՖՕ ԹՈՒՔ. Է. 9։

ՆՀ. ՔՀ. ՀԲԲ 601
ԹԲԼ. ԻԶ. 7։
ՄՍԱՂ. ՃԺ. 14։
ՅՈՎ. Ժ. 14։
ԲԱՐ. ԺԳ. 13։ ԳԼ. Է. 3։ ԱՄՄՈՍ. Գ. 10, 11։
ԿՐ՚ՈՒ. ԱՆԱՆՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ԱՆԵՐԱՆ
ՓՕՓ. Ա. 5։
ՅԱՄՍ. Ը. 9։
ՀՑՐԻ. Գ. 1։ ԼԸ, ԳԼ. Ի. 14։
ՅԳՐԻ. ԻԶ. 12։ ՄԱՂ. ՃԺ. 4։
ՅԳԼ. ԼԹ. 11, 12։ Ի. 4. 5։

Ն·Բ·ԳՔ· Հրբ 601

ՂԱԳ·ԽԳ· 12։ ՊԼ·ԺԷ· 3։

ԿՀՐ·ԲՆ· ՀՐԱՄԱՆ· ՆԵՐՔ· ԲՆ· ՀՐԱՄԱՆ· ՊԱՀ· ԲԱՐԵՄ·։

ՏՊԼ·ԺԳ· 13։ ԺԷ·4։

ՐՕր·ԼՐ· 22։

ՃՊԼ·ԺԲ· 3։

ՆՊԼ·ԺՁ· 20։ Ի·12։

ՂԱԳ·ԿՀ· 7։

ՀԵԿԿ·Գ· 1։3։ ՑԱՅՄ· Ժ·9·10։

ՂՑՈՐ·ԻԳ· 12։ ԱԳ· ՃՀԹ·72· 111։

ՂԱԳ·Ա· 1։ ԽԳ·4· 5։

ԼՊԼ·Լ·15։

ՀՑՈՐ·Գ· 15։ ՃՀ։

ՋԱՔ·Գ· 7։

Հ ՀՄՐ 1։

ՀԵԿԿ·ԻՐ· 26։ ԽԳ· 23։

ՐՊԼ·Ա·18։ Գ·27։

ՃՊԼ·Ի·11։

Հիւսիսի երկաթը ու պղինձը կը
13 կոտրէ։ Քու բոլոր մեղքերուդ
համար՝ բոլոր սահմաններուդ մէջ
քու ստացուածքդ ու գանձերդ
ՂԱրիւապէս յափշտակութեան պի-
14 տի մատնեմ։ Եւ *զանոնք քու
թշնամիներուդ հետ Ը քու չհպցած
երկիրդ պիտի փոխադրեմ՝։ վասն
զի Ը իմ բարկութենէս կրակ վա-
ռեցաք, ո՛ ձեր վրայ պիտի բոր-
բոքի։
15 Ով Տէր՝ Ը դուն Իմ Ճշմա՛ր դի-
տես։ զիս յիշէ՛ և ինծի այցելու-
թիւն բէր, ու Ը իմ հալածիչներս
իմ վրէժս առ։ քու երկայնմտու-
թեանդ համար զիս մի՛ վերցներ։
դիտցիր որ ՂԵզկի համար նախա-
16 տինք կրեցի։ Եղ քու խօսքերդ
գտածիս պէս՝ *զանոնք կերայ, և
Ը քու խօսքդ իմ սրտիս ցնծու-
թիւն և ուրախութիւն եղաւ։
վասն զի քու անունդ իմ վրաս
կոչուած է՝ ով զօրաց Տէր Աս-
17 տուած։ Ը Ծաղրը ընողներուն
ժողովքին մէջ չնստայ ու չզուար-
ճացայ։ քու ձեռքիդ պատճառո-
վը առանձին նստայ։ վասն զի Ը
բարկութենովդ զիս լեցուցիր։
18 Ինչու՞ Է իմ ցաւս միշտկենդանի, և
իմ վէրքս անդարմանելի է։ անի-
կայ բժշկութիւն չուզեր։ դուն ինծի
բոլորովին սուտ ՚՚ անհաւատա-
րիմ ջուրերու պէս պիտի ըլլաս։
19 Վասն Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ։ *թէ որ դառնաս, ես քեզ ետ
պիտի բերեմ՝ ՚՚ Իմ առջեւս պի-
տի կայնիս։ և թէ որ *պատուա-
կանը անարգէն որոշես, իմ բերնիս
պէս պիտի ըլլաս։ անոնք քեզի
դառնան, բայց դուն անոնց մի՛
20 դառնար։ Ու քեզ ան ժողովուր-
դին պղնձէ ամուր Ը պարիսպի պէս
պիտի ընեմ։ և քեզի հետ պիտի
պատերազմին, բայց Ը պիտի չկրնան
քեզ յաղթել։ վասն զի ես քեզի
հետ եմ՝ քեզ փրկելու ու ազա-
21 տելու համար, կ'ըսէ Տէրը։ Եւ
քեզ չարերուն ձեռքէն պիտի ա-
զատեմ, ու բռնաւորներուն ձեռ-
քէն պիտի փրկեմ։

ԳԼ·ԺԶ

1 Մարգարէն իր տեսութենէն հրաժարելուն, և տագի ու կոյտերի առնելը չերմայուն օրհնակից Հրեից կործանումը կը նախատանքի, 10 իրենց չարութենէն ետեւ չդառնալնուն համար։ 14 Ազատ գերեզմանութիւնը իրենց Եգիպտացւոյն ազատուելէն զարմանալի գործ մը պիտի ըլլար։ 16 Աստուած կրկին հաստատում պիտի բնէր իրենց կռապաշտութենէն համար։

1 Նե Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, ը-
2 սելով՝ Փնդռի կնիկ մի՛ առներ,
ու աս տեղս տղաքներ ու աղջիկ-
3 ներ չունենաս։ Քանզի աս տեղս
ծնած տղաքներուն ու աղջիկնե-
րուն համար, և աս երկրիս մէջ
զանոնք ծնանող մայրերուն հա-
մար, ու զանոնք ծնանող հայրե-
րուն համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ։
4 Անոնք *մահաւիճ հիւանդու-
թիւններով պիտի մեռնին։ անոնց
համար Ը սուգ պիտի չբնուի, ու
անոնք պիտի չթաղուին։ Ը երկրի
երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլ-
լան, և սրով ու սովով պիտի
հատնին։ և անոնց Ը դիերը երկին-
քի թռչուններուն ու երկրի գա-
զաններուն կերակուր պիտի ըլլան։
5 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ։ Ը Սու-
գի տուն մի՛ մտներ ու լալու մի՛
երթաք, և անոնց համար մի՛ ող-
բար, վասն զի իմ խաղաղութիւնս
աս ժողովուրդէն վերցուցի՝ կ'ըսէ
Տէրը, ողորմութիւնը ու գթու-
6 թիւնը։ Ու աս երկրիս
մէջ մեծերը ու պզտիկները պիտի
մեռնին Ը պիտի չթաղուին։ ու
Ը անոնց համար սուգ պիտի չընեն,
և Ը իրենց մարմինները վրայ կրա-
նցներ պիտի չընեն, ու անոնց
համար Ը իրենց մազերը պիտի չը-
7 փետռեն։ Նե մեռելի մը վրայով
միխիթարութիւն տալու համար
Ը սուգի հաց պիտի չբաժնեն, ու
անոնց հայրերուն ու մայրերուն
համար Ը մխիթարութեան բաժա-
8 կը անոնց պիտի չխմցնեն։ Նաև
կոչունքի տուն մի՛ մտներ, որ ա-
նոնց հետ նստիս ուտելու ու խմե-
9 լու համար։ Վասն զի զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ։ Ահա Ես աս տեղէն՝ ձեր աչ-
քին առջեւէն ու ձեր օրերուն մէջը
ցնծութեան ձայնը և ուրախու-
թեան ձայնը, փեսային ձայնը
ու հարսին ձայնը պիտի դադրեցը-
10 նեմ։ Ու երբոր ան բոլոր խօսքերը
ան ժողովուրդին զրուցես, և ա-
նոնք քեզի ըսեն՝ Ընչո՞ւ համար
Տէրը բոլոր ան մեծ չարիքը մեր
վրայ խօսեցաւ, ու ի՞նչ է մեր ան-
օրէնութիւնը ու մեր մեղքը որ մեր
Տէր Աստուծոյն դէմ գործեր ենք,
11 Ըն ատոնք անոնց ըսես՝ Ը Վասն զի
ձեր հայրերը զիս թողուցին, կ'ըսէ
Տէրը, և ուրիշ աստուածներու
ետեւէ գացին, ու անոնց ծառայու-
թիւն ըրին և անոնց երկրպագու-
թիւն ըրին։ զիս թողուցին ու իմ
12 օրէնքս չպահեցին։ Եւ դուք Ը ձեր
հայրերնէն աւելի չարութիւն ըրիք։
և ահա ինծի մտիկ չընելով՝ Ի ձեզ-
մէ ամէն մէկը իր չար սրտին կամա-
13 կորութեանը ետեւէն գնաց։ Ը Ես
ալ ան երկրէս ետեւէն ձեզ պիտի
նետեմ Ը անանկ երկիր մը՝ որ չէք

Ն·Բ·ԳՔ· Հրբ 601

ԼՊԼ·ԺՁ· 2։

Բ ԳԼ·ԻՐ· 18։19։ ԽԵ· 33։

Գ ՍԱԳ·ՃԳ· 10։ ԳԼ·Ը· 2։ Թ·22։

Դ ՍԱԳ·ՀԹ· 2։ ԳԼ·Է· 33։ ԼԳ·20։

Ե ԵԶԿ·ԻԳ· 17։22։23։

ՂՊԼ·ԻՐ· 18։

Զ ՂԼ·ԺԹ· 28։ Ր ՕՐ· ԺԳ·1։ ՊԼ· Խՠ·5։ ԽԷ· 5։

Է Եՠ·ԻՐ· 12։ ԳԼ·Է· 29։

Ը ՈՎ·ԻԹ· 4։ ՏԵՒ Ր ՕՐ·ԻԳ· 14։ ՑՕՐ· ԻՐ·11։

Թ ՂԱՒԿ·Լՠ· 6։7։

Ժ Եՠ·ԻԳ·7։ 8։ ԳԼ·Է· 34։ ԻՒ·10։ ԵԶԿ·ԻԳ· 13։ ՈՎ· Ր·11։ ՑՅՄՄ· ԺՐ·23։

ԺԲ ՕՐ·ԻԹ· 24։ ԳԼ·Է· 19։ ԺՁ· 22։ ԻՐ·8։

ԺԳ ՕՐ·ԻԹ· 25։ ԳԼ·ԻՐ· 9։

ԺԴ ԳԼ·Է·14։ 26։

ԺԵ ԳԼ·ԺՁ·10։ ՀՐՕՐ·Գ·26։ 27·28։ ԻՐ· 36·63·64· 65։

ԺԶ ԳԼ·ԺԱ·14։

ծանչնաք ՝ Է դուք՝ ոչ ալ ձեր հայրերը . ու Տէր ցօրկ ու գիշեր օտար աստուածներու ծառայութիւն պիտի ընէք , ինչու որ ձեզի ողորմութիւն պիտի չընեմ ։

14 Ընոր համար ահա Է օրեր կուգան կ՚ըսէ Տէրը , որ ալ պիտի չըսուի Թէ կենդանի է Տէրը որ Իսրայէլի որդիները Եգիպտոսի երկրէն
15 հանեց . Հապա՝ կենդանի է Տէրը որ Իսրայէլի որդիները հանեց Հիւսիսի երկրէն , և ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք բշեր էր . ու Ը զանոնք պիտի դարձընեմ իրենց երկիրը՝ որն որ իրենց Հայրերուն տուի ։
16 Ահա ես շատ Ժ ձկնորսներ բերել պիտի տամ՝ կ՚ըսէ Տէրը , ու զանոնք պիտի որսան . և անկէ ետքը շատ որսորդներ բերել պիտի տամ , ու զանոնք ամէն լեռան վրայէն և ամէն բլուրի վրայէն ու վէմերուն
17 ծակերէն պիտի որսան ։ Վասն զի իմ Ժ աչքերս անոնց ամէն ճամբաներուն վրայ են . իմ երեսէս ծածկուած չեն , ու անոնց անօրէնութիւնը իմ աչքերուս առջեւէն պա-
18 հուած չէ ։ Եւ նախ անոնց անօրէնութիւնը ու մեղքին Ի կրկնապատիկ հատուցում պիտի բնեմ՝ , որ բովիհետև Է իմ երկիրս պղծեցին , Ե իրենց գարշելութիւններուն ու պղծութիւններուն դիւրովը իմ ժառանգութիւնս լեցուցին ։
19 Ո վ Տէր , ՙիմ զօրութիւնս և իմ բերդս ու իմ ապաստանարանս նեղութեան օրը , երկրին ծայրերէն ազգերը քեզի պիտի գան ու պիտի բանեն , Իրաւ ցրնկ մեր Հայրերը սուտութիւն , ունայնութիւն ու դառնօգուտ բաներ ժառանգեցին ։
20 Մի՞թէ մարդ իրեն աստուածներ՞ պիտի ընէ . ու Ճանիներ աստուածներ չեն ։
21 Ներ չեն ։ Ընոր համար ահա ես ասոնց առ անգամ պիտի գիտցընեմ , իմ ձեռքս ու իմ զօրութիւնս պիտի գիտցընեմ անոնց . և պիտի գիտնան որ Ր իմ անունս Եհովայ է ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Յուդային մեղքը Ր երկաթի գրիչով ու անզամանդի ծայրով գրուած է . Բ անոնց սրտին տախտակին վրայ և անոնց սեղանները Գ եղջիւրներուն վրայ փորուած
2 է . Որպէս զի անոնց ազգաբոյր միտքերնին բերեն անոնց սեղանները ու անտառվոյվի կուռքերը , ո բլուրներուն , վրայ Ը եղեամբ Ե ։
3 Ո վ ՙիմ լեռնա՝ Ր դաշտի մէջ Խ , Ժ քու ստացուածքդ , քու բոլոր գանձերդ , Ա բարձր տեղերդ , յանիշտակութեան պիտի
4 մատնեմ ։ Եւ դուն ալ պիտի զրկուիս քու ժառանգութենէդ որ քեզի տուի . և Ի քու չգիտցած երկրի մէջ քու թշնամիներուդ ծառայ պիտի բնեմ քեզ . վասն զի Ը իմ բարկութեանս մէջ կրակ վառեցիք , Ր յաւիտեան պիտի բորբոքի ։
5 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ի Անիծեալ բլայ ան մարդը որ մարդու կ՚ապաւինի , ու Ը մարմինը իրեն բազուկ կ՚ընէ , և իր սիրտը Տէրոջմէ
6 կը խոտորի ։ Անիկայ Ի անապատի մէջ մշուշի պէս պիտի բլայ . ու Ե երբոր ազկութիւն գայ , պիտի չտեսնէ . և անապատին այրուած տեղութիւնքը Ի տէր ու անբնակ երկրի
7 մէջ պիտի բնակի ։ Ը Օրհնեալ բլայ ան մարդը որ Տէրոջը կ՚ապաւինի , ու անոր յոյսը Տէրն է ։
8 Անիկայ Ի ջուրերու քով տնկուած ծառի պէս պիտի բլայ , որ իր արմատները գետի քով երկրպագնելով՝ տարութեան գալը չտեսնար . Հապա անոր տերեւը կանանչ կ՚բլայ , ու երաշտութեան տարին նեղութիւն չքաշեր , ու պտուղ տալէն ետ չմնար ։
9 Սիրտը ամէն բաներէն աւելի խաբեպայ ու խիստ չար է . գանիկայ
10 ո՛վ կրնայ գիտնալ ։ Ես Տէրս Ի սիրտը կը քննեմ , երիկամունները կը փորձեմ , Ո՛ր մարդուն իր ճամբաներուն Համեմատ , ու իր գործերուն պտուղին Համեմատ Հատուցում բնեմ ։
11 Աներատութեամբ հարստութիւն դիզողը իր չափած հաւկիթներուն Թ ութխի նման կարաւ պէս Ե գանիկայ Ի իր օրերուն կէսին պիտի թողու , ու վերջը Ն անիմաստ պիտի բլայ ։
12 Մեր սրբարանին տեղը Ի սկզբանէ փառաւոր ՚՚ բարձր աթոռ է ։
13 Ո վ Տէր՝ Ը Իսրայէլին յոյսը , Ձ ամէն անոնք որ քեզ կը թողուն պիտի ամչնան , Ի Հեռուէն հնացողները Ի երկրի հողին վրայ պիտի գրուին , վասն զի Տէրը՝ Ի կենաց ջուրին աղբիւրը թողուցին ։
14 Ո վ Տէր՝ դիս բժշկէ ու պիտի բժշկուիմ , դիս փրկէ ու պիտի փրկուիմ . վասն զի Ի իմ պարծանքս
15 դուն ես ։ Ահա անոնք ինծի կ՚ըսեն , Ը Տէրոջը խօսքը ո՛ւր է . Հիմա

Ը Ե · Խգ · 18 · Ժբ · Իգ · 7 , 8 ։

Ձ Ժբ · Իգ · 6 ։ Ե · 3 · Լ · 37 ։

Ժ Ցէբ Ա՚մոս · գ · 2 ։ Ա՚մ · ա · 15 ։

Ի Ցօր · Լգ · 21 ։ Ա՚մակ · է · 21 ։ Ժէ · 3 ։ Ժէ · Լբ · 19 ։

Ն Ես · Լ · 2 ։ Ժբ · Ժէ · 18 ։

Ո Եզեկ · Խգ · 7 , 9 ։

Ղ Սագ · Ժբ · 2 ։

Ճ Ժբ · Ժէ · 17 ։

Մ Ես · Խգ · 19 ։ Ժբ · բ · 11 ։ Ժ · 5 ։

Յ Ես · ւ · 19 ։ Ժբ · բ · 11 ։ Գաղ · գ · 8 ։

Ն Եր · Ժէ · 3 ։ Սագ · Ագ · 18 ։ Ժբ · Լգ · 2 ։ Ա՚մվ · է · 8 ։

Շ Ցօր · ԺԹ · 24 ։

Չ Ա՚մակ · գ · 3 ։ Բ Կոր · գ · 3 ։

Ֆ Դատ · գ · 7 ։ Բ Մ՚Ն · Իգ · 18 ։ Լգ · 3 · 19 ։ Ես · ա · 29 ։ Ժէ · 8 ։ Ժբ · բ · 20 ։

* Կ՚ըսէ Լեռնարնակ

Ա Ժբ · Ժէ · 13 ։

Բ Ժբ · Ժգ · 13 ։

Գ Ժբ · Ժէ · 14 ։

Դ Ես · ւ · 1 ։ 2 · լա · 1 ։

Ե Տէս Ես · լա · 3 ։

Զ Ժբ · Խբ · 6 ։

Է Ցօր · Ի · 17 ։

Ը Օր · ԻԹ · 23 ։

Թ Սագ · բ · 12 ։ Լգ · 5 · Հեր · 1 ։ Հեր · 3 ։ Ա՚մակ · Ժգ · 20 ։ Ես · ւ · 18 ։

Ժ Սագ · ա · 3 ։

Ի ա Թագ · Ժգ · 7 ։ Մ՚Ն · Իբ · 9 ։ Սագ · է · 9 ։ Հեր · 23 · 24 ։ Ա՚մակ · Ժէ · 3 ։ Ժբ · Ժա · 20 ։ Բ · 12 ։ Հաւակ · բ · 27 ։ Ցաքար · բ · 23 ։

Լ Սագ · կբ · 12 ։ Ժբ · Լբ · 19 ։ Հաւակ · բ · 6 ։

Խ Սագ · Ծէ · 23 ։

Ծ Դատ · Ժբ · 20 ։

Կ Ժբ · Ժգ · 8 ։

Հ Սագ · Նգ · 27 ։ Ես · ա · 28 ։

Ձ Կ՚ըսէ · Ժբ · 27 ։ Ես · ա · 28 ։

Ղ Ես · Դբ · Ժ · 20 ։

Մ Ժբ · բ · 13 ։

Յ Ր Օր · Ժ · 21 ։ Սագ · Հեր · 1 · Հեր · 14 ։

Ն Ես · է · 19 ։ Եզեկ · Ժբ · 22 ։ Ա՚մվ · է · 18 ։ Բ Պաս · գ · 3 ։

ՆՀ. Ը. ՂԴ. ԽԲ 601

16 թող զայ ։ Բայց ես ՚քաւեմ հաւատով ըլլալն չեմսեպ , ու չարիքի օրուան չդնեկացայ , Եղբա՛ս որ դուն դիտես . իմ շրթունքներէս ելածը
17 քու առջեւդ էր ։ Ինծի արհաւիրք մի՛ ըլլար . Նենդութեան օրը իմ ա-
18 պաւէնս դուն ես ։ ՚Ջնիս հալածողները թող ամչնան , ու ես չամչնամ . թող անոնք զարհուրին , ու ես չզարհուրիմ . անոնց վրայ թշուառութեան օրը բեր , և ՚զանոնք կրկին կոտրածով կոտրէ ։

ՆԿԼ. ԺԹ. 20։

19 Տէրը այսպէս բաւ ինծի . Գնա՛ ու Ժողովրդին որդւոցը դուռը՝ ուակից որ Ցուդայի թագաւորները կը մտնեն ու կ՚ելլեն , ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ որ աս դռներէն կը մտնէք ,
20 ասոնց ըսէ , ՚Ով Ցուդայի թագաւորներ , ու բոլոր Ցուդա , ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ որ աս դռներէն կը մտնէք , Տէրոջը
21 խօսքը մտի՛ր բերէք . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Հոգ անձերնուդ զգուշացէ՛ք երէք , և շաբաթի օրը բեռ մի՛ վերցրնէք , ու Երուսաղէմի
22 դռներէն ներս մի՛ բերէք . Ու շաբաթի օրը ձեր տուներէն դուրս բեռ մի՛ հանէք , ու բնաւ գործ մը չընէք , հապա շաբաթի օրը սուրբ պահեցէ՛ք , ինչպէս որ ՚ձեր հայրե-
23 րուն պատուիրեցի . ՚Բայց անոնք մտի՛ր չդրին ու ականջնին չդուռնցին , հապա իրենց պարանոցը խոստացուցին որ մտի՛ր չընեն ու խրատ
24 չընդունին ։ Եւ թէ որ ուշադրութեամբ ինծի մտի՛ր բերէք , կ՚ըսէ Տէրը , որ շաբաթի օրը աս քաղաքին դռներէն ներս բեռ չերթէք , ու շաբաթի օրը սուրբ պահէք , բնաւ
25 անոր մէջ գործ մը չընելով , ՚Ան ատենը Դաւթի աթոռին վրայ նստող թագաւորներ ու իշխաններ՝ կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝ աս քաղաքին դռներէն պիտի մտանեն , իրենք և իրենց իշխանները՝ Ցուդայի մարդիկները ու Երուսաղէմի բնակիչները . ու աս քաղաքը
26 յաւիտեան պիտի մնայ ։ Ես Ցուդայի քաղաքներէն ու ՚Երուսաղէմի շրջակայ տեղերէն , ու Բենիամինի երկրէն և Դաշտերէն ու լեռներէն ու Հարաւէն պիտի գան , և ողջակէզ ու զոհ և Հացի ընծայ ու կնդրուկ պիտի բերեն , և Տէրոջը տունը ՚շնորհակալութեան
27 ընծաներ պիտի բերեն ։ Բայց թէ որ ինծի մտի՛ր չընէք , որ շաբաթի օրը սուրբ պահէք ու շաբաթի օրը բեռ չվերցրնէք ու Երուսաղէմի դռներէն ներս չմտնէք , ես ալ անոր դռներուն մէջ կրակ պիտի բռնկցնեմ . ՚ու Երուսաղէմին պալատները պիտի ուտէ , ու պիտի չմարի ։

ՆՀ. Ը. ՂԴ. ԽԲ 601

ԳԼ. ԺԸ.

1 Բրուտի մը օրինակով մարգարէն կը ցուցնէ Ասուածոյ բացարձակ իշխանութիւնը ազգերը կամաւորութիւ. մէջ ։ 11 Ցուդային զգուշացնելու պատճառով կ՚ըլլայ իր տարօրինակ ապաստարանը կ՚ըլլայ իր տարօրինակ ապաստարութեանը համար ։ 18 Երեմիա ի-րեն գտածնակութիւն ընդունելուն դէմ կ՚աղաչէ ։

ՆՀ. Ը. ՂԴ. ԽԲ 605

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած
2 խօսքն է , որ բաւ , Երթ՛ ու բրուտին տունը իջիր , և հոն քե-
3 զ իմ խօսքերս լսել տամ ։ Ու ես բրուտին տունը իջայ , և ահա անի-
4 կայ ճախարակով կը գործէր ։ Ու կաւէ չհնած ամանը բրուտին ձեռքին մէջը աւրուեցաւ . և զանիկայ նորէն ուրիշ աման մը չընեց՝ ինչպէս որ բրուտին հաճոյ եղաւ որ ը-
5 նէ ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
6 ըսելով , Միթէ ձեզի՝ ՚ես բրուտին ըմէնէ պէս բնելու կարող չեմ՝ ով Իսրայէլի տունը , կ՚ըսէ Տէրը . ահա ՚ինչպէս է կաւը բրուտին ձեռքին մէջ՝ դուք իմ ձեռքիս մէջը այնպէս էք , ով Իսրայէլի
7 տունը ։ Երբոր մէկ ազգի մը կամ թագաւորութեան մը համար բանը բլլամ , թէ ՚պիտի քակեմ ,
8 պիտի փլցնեմ ու պիտի կորցնեմ , ՚ թէ որ այն ազգ՝ որուն վրայով խօսեցայ , իր չարութենէն դառնայ , Ես ալ պիտի զղջամ այն չարիքին համար՝ որ անոր բնելու
9 մտածեր էի ։ Իսկ երբոր մէկ ազգի մը կամ թագաւորութեան մը համար բանալու բլլամ , թէ պիտի
10 շինեմ ու պիտի տնկեմ , թէ որ անիկայ իմ խօսքս մտի՛ր չընէ՝ իմ առջեւս չարութիւն բնէ , ես ալ պիտի զղջամ այն բարիքին համար՝ որ բանէ էի թէ անոր պիտի բնեմ ։
11 Եւ հիմա Ցուդայի մարդիկներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսէ ու ըսէ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես ձեզի համար չարիք կը պատրաստեմ , ու ձեզի համար խորհուրդ մը կը խորհիմ . Հիմա ամէն մէկդնիդ ձեր չար ճամբանե-րէն դարձէ՛ք , և ձեր ճամբաները
12 ու ձեր գործերը ուղղեցէ՛ք ։ Բայց անոնք կ՚ըսեն , ՚Ցոյս չկայ . վասն զի մենք մեր խորհուրդներուն ետեւէն պիտի երթանք , ու ամէն մէկնիդնիս մեր չար սրտին կամակատարութեանը պէս պիտի բնենք ։
13 Ասոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ՚Հիմա ազգերուն մէջ հարցուցէ՛ք , ասանկ բան մը ով լսեր է ։ Իսրայէլին կոյսը ՚խիստ սոսկալի
14 բան բրաւ ։ Միթէ Լիբանանի ձիւնը ՚արտին վէմէն՝ կը պակսի՞ ,

ՆՀ. Ը. ՂԴ. ԽԲ 601

ՆԹ. Ա. 4. ԵՋ ։

ՆԿԼ. ԺԹ. 19։
ՂԱՊ. ԼԶ. 4։ Ի. 14։ Տ. 2։
ԷԱՊ. ԻԿ. 2։

ՆԿԼ. ԺԹ. 20։

ՆԿԼ. ԺԹ. 3։ ԻՐ. 2։

ՀԹՍ. Ժ. 32։ ԵՋ։ ՆԵ. ԸՄ. Ժ. 19։

ՆԵԻ. Ի. 8։ ԽԴ. 12։ ՂԱ. 13։ ՆԵԿ. Ի. 12։

ՀՆԿԼ. Ե. 24. 26։ Ժ. 10։

ՆԿԼ. ԻՐ. 4։

ՆԿԼ. ԻՐ. 44։ ԼՀ. 13։

ՀՋԱՐ. Ե. 6։

ՀՍԱՊ. ՁԷ. 22։ ՃԺ. 17։

ՀԿԼ. ԻԱ. 14։ ԻԹ. 27։ ՈՂԲ. Գ. 11։ ԵՒԱՆ. Ա. 3։ Ե. 10. 12։ Բ. 2. 3։

ՀԴ ԹՈՒՔ. ՆԵ. 9։ ԿԼ. ԻՐ. 13։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
Հին 605

ա Գաղ. 4:
բ Գաղ. 4:
գ Գաղ. 4:
դ Գաղ. 4:
ե Գաղ. 4:
զ Գաղ. 4:
է Գաղ. 4:
ը Գաղ. 4:
թ Գաղ. 4:
ժ Գաղ. 4:
ի Գաղ. 4:
ա Գաղ. 4:
բ Գաղ. 4:
գ Գաղ. 4:
դ Գաղ. 4:
ե Գաղ. 4:
զ Գաղ. 4:
է Գաղ. 4:
ը Գաղ. 4:
թ Գաղ. 4:
ժ Գաղ. 4:
ի Գաղ. 4:
ա Գաղ. 4:
բ Գաղ. 4:
գ Գաղ. 4:
դ Գաղ. 4:
ե Գաղ. 4:
զ Գաղ. 4:
է Գաղ. 4:
ը Գաղ. 4:
թ Գաղ. 4:
ժ Գաղ. 4:
ի Գաղ. 4:

կամ հեռուէն վազող ցուրտ ջու-
15 րերը կը դադրին։ Բայց իմ ժողո-
վուրդս ինձ մոռցաւ, խունկ թի-
խուններու խունկ ծխեցին. ու
զանոնք իրենց քալած Հին ճամ-
բաներուն մէջը սահեցուցին, որ
16 չքայլ շաւիղներու մէջ՝ չկոփուած
ճամբայի մէջ քալեն, որ իրենց
երկիրը ի աւերակ, ու յաւիտեան
ի սուլելու Խնդայ ընան. անկէ ա-
մէն անցնողը պիտի հիանայ, ու
17 գլուխը պիտի շարժէ։ Զանոնք
ինչնամին առջեւը պիտի ցրուեմ
հիւսի թէ արեւելեան հովով, անոնց
թիկնառուի օրը ի անոնց կրո-
նակ պիտի ցուցընեմ, և ոչ թէ
երես։

18 Ու ըսին՝ Ելէկ՝ երեմիայեն
դէմ ձաղբներ խորհինք. զի՞ան զի
քահանայէն՝ օրէնք, ու իմաստու-
նէն՝ խորհուրդ, և մարգարէէն
խօսք պիտի չկորսուի. եկէ՝ զա-
նիկայ լեզուով զարնենք, ու անոր
ամէն խօսքերուն ականջ չտանք։

19 Ո՛վ Տէր՝ ինծի ականջ տուր, ու
ինծի հետ վէճ բնողներուն ձայնը
20 լսէ։ Մէ՞թէ ազէկութեան փո-
խարէն չարիք կը տատուցուի՞։
Վ՞ան զի ի անոնք իմ անձիս համար
փոս փորեցին. յիշէ՝ որ քու առ-
ջեդ կայնեցայ, որ անոնց համար
բարեխօսութիւն ընեմ, ու քու
բարկութիւնդ անոնցմէ դարձընեմ։
21 Անոր համար ի անոնց տղաքները
սովի մատնէ, ու զանոնք սուրին
ձեռքը յանձնէ. անոնց կիներները
անզաւակ ու որբևարի րլլան, և
էրիկները մահուամբ կոտրուին, ի՞
երիտասարդները պատերազմի մէջ
22 սրով զարնուին։ Երբոր անոնց
վրայ յանկարծակի ասպատակ ը-
նդնեը բերես, անոնց տուներէն
ազաղակ լսուի. ինչու որ ի գիս
բռնելու համար փոս փորեցին, և
իմ ոտքերուս համար ծածուկ որո-
23 դայթներ լարեցին։ Ու դուն, ով
Տէր՝ գիտես անոնց բոլոր խորհուր-
դը ինծի դէմ՝ ի՞ւ մի ներէր անոնց հա-
մար. ի՞ անոնց անօրէնութիւնը մի
քաւեր, և անոնց մեղքը քու առ-
ջեդ մի ջնջեր։ Հապա անոնք քու
առջեդ կործանին. քու բարկու-
թեանդ առնեն անոնց ը՞ն՞ն՞ն՞ն՞ն՞
ըրէ։

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

1—15 Երեմիա ամանի մը կաթսայագործ օրինա-
կով կը ցուցնէ Հրէից կործանումը իրենց
մեղքերուն համար։

1 Տէրը այսպէս բաւ. Գնա, ըրու-
տի չինաւ Հողէ կուժ մը ծախու
առ, ու ժողովրդին ծերերէն
և քահանաներուն ծերերէն հետ

2 ու Խեցիներու դրանը դիմա-
ցը եղող Ենովմի որդւոյն ձորը
ելիր, ու հոն քարոզէ ան խօսքերը
3 որ քեզի պիտի զրուցեմ. Ը՞ն քսէ,
Ո՛վ Յուդայի թագաւորներ ու
Երուսաղէմի բնակիչներ՝ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք. Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՛ը-
սէ. Ընդ ես ահ տեղւոյս վրայ ա-
նաղէ չարիք պիտի բերեմ, որ-զա-
նիկայ ամէն լսողին ի ականջները
4 պիտի խօսին. Վ՞ան զի ի անոնք
զիս թողուցին, ու աս տեղս ինծմէ
օտարացուցին, և հոս խունկ ծը-
խեցին ուրիշ աստուածներու՝ որ
ոչ իրենք և ոչ իրենց հայրերը,
ոչ ալ Յուդայի թագաւորները
ճանչցեր էին. ու աս տեղս Իան-
5 ւոյ արիւնով լեցուցին. Նաև Բաա-
ղային բարձր տեղւոյն չինեցին,
որ իրենց տղաքները կրակով այրեն՝
Բահաղին ողջակէզ ընեն, ի որն ես
ես չհրամայեցի, չխօսեցայ ու
6 միտքս ալ չանցաւ։ Ուստի ահա
օրեր կու գան՝ կ՛ըսէ Տէրը, որ
ալ այս տեղս Տոփեթի ու
Ենովմի որդւոյն ձորը պիտի չը-
սուի, հապա Սպանութեան ձոր։
7 Ես աս տեղս Յուդային ու Երու-
սաղէմին խորհուրդը պիտի խափա-
նեմ. Ի՞ու զանոնք իրենց թշնամի-
ներուն առջեւը սրով, և իրենց հո-
գին փնտռողներուն ձեռքովը պիտի
կործանեմ. ու անոնց ի դիերը
երկինքի թռչուններուն ու երկրի
գազաններուն կերակուր պիտի
8 տամ. Ես աս քաղաքը ի աւերակ
ու նախատինք պիտի ընեմ. անկէ
ամէն անցնողը անոր բոլոր հա-
րուածներուն պատճառուը պիտի
9 հիանայ ու պիտի սուլէ։ Ես պա-
շարման առնեը ան նեղութեանը
մէջ՝ որով անոնց թշնամիները և
անոնց հոգին փնտռողները զանոնք
պիտի նեղեն, Իրենց տղոցը միսը
ու իրենց աղջիկներուն միսը պիտի
կերցընեմ անոնց. ու իրարու միսը
պիտի ուտեն։
10 Ինաբը ան կուժը քեզի հետ
եկող մարդիկներուն աչքին առջեը
11 կոտրէ. Ու անոնց ըսէ՝ Զօրաց Տէ-
րը այսպէս կ՛ըսէ. Ի՞նչ ժողովուր-
դը ու աս քաղաքը այնպէս պիտի
կոտրեմ, ինչպէս որ մէկ կը բրուտի
անօթը կը կոտրէ, որ ալ չկրնար
նորոգուիլ. ու ի՞ջանան Տոփեթի
մէջ պիտի թաղեն՝ մինչև որ ալ
12 թաղելու տեղ չմնայ՝։ Էս տե-
ղոյս ու անոր բնակիչներուն այսպէս
պիտի ընեմ՝ կ՛ըսէ Տէրը, և աս
քաղաքը Տոփեթի պէս պիտի ը-
13 նեմ. Ու Երուսաղէմի տուները և
Յուդայի թագաւորներուն տուներ-

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
Հին 605

ա Գես. 36. 8; գ Թագ. իգ. 10; Գլ. ե. 31;
բ Գլ. 36. 20;
գ Օր. իբ. 20; Նա. 4. 11; Գլ. բ. 13, 17, 19; 36. 6; 36. 13;
դ Թագ. ի. 12;
ե Գաղ. 4:
զ Գլ. 36. 34;
է Գլ. ե. 31; 32, իբ. 35;
ը Գլ. 36. 21;
թ Գես. 36. 8;
ժ Գաղ. 4:
ի Գաղ. 4:
ա Գաղ. 4:
բ Գաղ. 4:
գ Գաղ. 4:
դ Գաղ. 4:
ե Գաղ. 4:
զ Գաղ. 4:
է Գաղ. 4:
ը Գաղ. 4:
թ Գաղ. 4:
ժ Գաղ. 4:
ի Գաղ. 4:
ա Գաղ. 4:
բ Գաղ. 4:
գ Գաղ. 4:
դ Գաղ. 4:
ե Գաղ. 4:
զ Գաղ. 4:
է Գաղ. 4:
ը Գաղ. 4:
թ Գաղ. 4:
ժ Գաղ. 4:
ի Գաղ. 4:
ա Գաղ. 4:
բ Գաղ. 4:
գ Գաղ. 4:
դ Գաղ. 4:
ե Գաղ. 4:
զ Գաղ. 4:
է Գաղ. 4:
ը Գաղ. 4:
թ Գաղ. 4:
ժ Գաղ. 4:
ի Գաղ. 4:

Ն. Ք. ՂՔ. ԻՐՐ 605

ՀԳ Թագ. Իդ. 10։
ՀԿամ՝ այսինքն ան բոլոր տուներ՝
ՅԳ Թագ. Իդ. 12։ Գլ. Լր. 29։ Սոփ. ա. 5։
ՂԳլ. Է. 18։
ՃՏես բՄն. Ի. 5։
ՄԳլ. Է. 26։ Ժէ. 23։

ըը ՀՏօփեթի տեղին պէս պիղծ պիտի ըլլան, ՀԱն բոլոր տուներուն պատճառովը՝ որոնց Յտանիքներուն վրայ երկինքի բոլոր զօրքերուն խունկ ծխեցին, և օտար աստուածներուն Հթափելու նուէրներ մատուցին։

14 Ու Երեմիա Տօփեթէն եկաւ, ուր որ Տէրը զանիկայ խրկեր էր մարգարէութիւն ընելու համար. և ՃՏէրոջը տանը գաւիթը կայնեցաւ ու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ,
15 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա աս քաղաքիս վրայ ու անոր բոլոր գիւղաքաղաքներուն վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր չարիքները՝ որ անոր դէմ խօսեցայ. վասն զի ՄԻրենց պարանոցը խստացուցին, որ իմ խօսքերս մտիկ չընեն։

ԳԼ. Ի

1 Փասուր Երեմիային կը զարնէ և նոր անուն մը կ՚ընդունի, ու սոսկալի դատապարտութիւն մը։ 7 Երեմիա կը գանգատի իր անարգուելուն համար, 10 իրեն դէմ եղած նենգութեանը համար 14 և իր ծննդեանը համար։

1 Եւ Տէրոջը տանը գլխաւոր վերակացուն ՆԵմմերի որդին Փասուր քահանան լսեց աս խօսքերը՝ որ
2 Երեմիա կը մարգարէանար։ Ու Փասուր Երեմիա մարգարէին զարկաւ, և զանիկայ Տէրոջը տանը մէջ եղող Բենիամինի վերի դրանը
3 կոճղը դրաւ։ Ու հետևեալ օրը Փասուր Երեմիան կոճղէն հանեց. ու Երեմիա անոր ըսաւ, Տէրը քու անունդ Փասուր չկոչեց,
4 հապա ‡Մակոր միսսապիպ. Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզ արհաւիրք պիտի ընեմ քու անձիդ ու քու բոլոր բարեկամներուդ. և անոնք իրենց թշնամիներուն սրովը պիտի իյնան, ու քու աչքերդ պիտի տեսնեն. և բոլոր Յուդան Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ. ու զանոնք Բաբիլոն գերի պիտի տանի, ու
5 զանոնք սրով պիտի զարնէ։ Եւ Բաս քաղաքին բոլոր հարստութիւնը ու անոր բոլոր վաստակը ու անոր բոլոր պատուական բաները պիտի տամ. և Յուդայի թագաւորներուն բոլոր գանձերը իրենց թշնամիներուն ձեռքը պիտի տամ. և զանոնք պիտի յափշտակեն ու առնեն և Բաբիլոն տա-
6 նին։ Եւ դուն՝ ով Փասուր՝ ու քու տանդ բոլոր բնակիչները գերութեան պիտի երթաք. և Բաբիլոն պիտի երթաս ու հոն պիտի մեռնիս, և հոն պիտի թաղուիս թէ դուն և թէ քու բոլոր բարեկամներդ, որոնց ‡սուտ մարգարէութիւն ըրիր։

Ա Մն. Իդ. 14։
‡ՅԹ՝ ամէն կողմանէ վախ. Սաղ. Լա. 13։ Հմր 10։ Գլ. Ղ. 25։ Խղ. Ի. Խթ. 29։
Բ Դ Թագ. Ի. 17։ Իդ. 12—16։ Իե. 13։ ՃԱ։ Գլ. Դ. 24։

7 Զիս համոզեցիր՝ ով Տէր, ու ես համոզուեցայ. ԴԴուն ինծմէ զօրաւոր ես ու յաղթեցիր. Իամէն օր խաղք եղայ, ամէնը զիս
8 ծաղր կ՚ընեն. Քանզի քանի որ կը խօսիմ՝ կ՚աղաղակեմ և Հբռնութեան ու զրկանաց համար կը բողոքեմ. վասն զի Տէրոջը խօսքը ամէն օր նախատինք ու անարգանք
9 եղաւ ինծի։ Ու ես ըսի, Զանիկայ չյիշեմ, և մէյմըն ալ անոր անունովը չխօսիմ. բայց սրտիս մէջը Իվառած կրակի պէս եղաւ ոսկորներուս մէջը գոցուած. և յոգնեցայ ՂԱՆԻԿԱՅ կրելէն ու ԸԱԼ
10 չեմ կրնար։ ԲՎասն զի շատերէն չարախօսութիւն լսեցի, ամէն կողմանէ վախ ԷՂԱԼ։ Բամբասեցէք, ու բամբասենք՝ ըսին. Ժիմ բոլոր բարեկամներս ‖իմ սխալիլս կը դիտէին, ըսելով՝, Գուցէ անիկայ խաբուի, ու անոր յաղթենք
11 և անկէ մեր վրէժը առնենք։ Բայց ԻՏէրը ինծի հետ է զօրաւոր ախոյեանի պէս. անոր համար զիս հալածողները պիտի գլորին ու Լպիտի չյաղթեն. անոնք խիստ պիտի ամչնան, քանզի անխելքութեամբ կը վարուին. ԱՆՈՆՑ ԿԻԼՈՒ Իանարգանքը յաւիտեան պիտի
12 չմոռցուի։ Բայց դուն, ով զօրաց Տէր, որ Ժարդարը կը փորձես, երիկամունքը ու սիրտը կը տեսնես. անոնց վրայ Կքու վրէժխնդրութիւնդ տեսնեմ, քանզի
13 իմ դատս քեզի յայտնեցի։ Տէրոջը երգեցէք, Տէրը գովեցէք. քանզի Հտնանկին հոգին չարագործներուն ձեռքէն ազատեց։
14 ՅԱնիծեալ ըլլայ ան օրը որ ես ծնայ. իմ մօրս զիս ծնած օրը
15 օրՇեալ չըլլայ։ Անիծեալ ըլլայ ան մարդը որ իմ հօրս աւետիս բերաւ, ու զանիկայ խիստ շատ ուրախացուց՝ ըսելով, Քեզի արու
16 զաւակ մը ծնաւ։ Եւ ան մարդը ան քաղաքներուն պէս ըլլայ՝ որոնք Տէրը Ղկործանեց ու չխնայեց. անիկայ առաւօտուն Ճողբ լսէ, ու կէսօրուան ատենը աղա-
17 ղակ։ ՄՎասն զի մօրս արգանդէն զիս չմեռցուց, որ մայրս ինծի գերեզման ըլլար, և անոր արգան-
18 դը յաւիտեան յղի մնար։ ՄԻնչո՞ւ այսպէս մօրս արգանդէն ելայ, ՆՈՐ աշխատանք ու ցաւ տեսնեմ, և իմ օրերս ամօթով սպառին։

ԳԼ. ԻԱ

1 Սեդեկիա մարդ կը խրկէ որ Երեմիային հարցընեն թէ Նաբուգոդոնոսորին պատերազմը ինչ վախճան պիտի ունենայ։ 3 Երեմիա կը

Ն. Ք. ՂՔ. ԻՐՐ 605

ԳԳլ. Ժդ. 13, 14։ Իր. 15։ Իթ. 21։
ԴԳլ. Ա. 6, 7։
ԻՈՂԲ. Դ. 14։
ՂԳլ. Ղ. 7։
ԻՅՈԲ. Լր. 18, 19։ Սաղ. Լթ. 3։
ԸՅՈԲ. Լր. 18։ Գոր. Ժը. 5։
ԲՍաղ. Լա. 13։
ԺՅՈԲ. Ժթ. 19։ Սաղ. Խա. 9։ Ծե. 13, 14։ Ղա. Ժա. 53, 54։
ՄԿամ՝ ինծի յարողները կ՚ըսին։
ԻԳլ. Ա. 8, 19։
ԼԳլ. Ժե. 20։ Ժէ. 18։
ԻԳլ. Իդ. 40։
ԺԳլ. Ժա. 20։ Ժէ. 10։
ԿՍաղ. Ծդ. 7։ Ծթ. 10։
ՀՍաղ. Լե. 9, 10։ Ճթ. 30, 31։
ՅՅՈԲ. Գ. 3։ Տես Գլ. Ժե. 10։
ՂԾն. Ժթ. 25։
ՃԳլ. Ժը. 22։
ՄՅՈԲ. Գ. 10, 11։
ՅՅՈԲ. Գ. 20։
ՆՈՂԲ. Գ. 1։

Նախանձայոյզ մէկ սաստիկ պաշարում մը ու վտանգ պիտի գար Երուսաղէմին ու Յուդայի քաղաքներուն որ ապստամբած էին Բաբելացիներուն դէմ, 11 ու Յեսայիայի մարգարէութիւնը կը կատարուէր։

Նե. Ե. Գ. Բեր 589

1 Տէրոջմէ եղած խօսքն է, երբոր Սեդեկիա թագաւորը Մելքիայի որդին, Փաշուրը ու Մաասիայի որդին Սոփոնիա քահանան անոր խրկեց, 2 ըսելով, «Հարցուր Տէրոջմէ մեզի համար իր բոլոր սքանչելիքներուն համեմատ ըլլի, և անիկայ մեզմէ դառնայ»։ 3 Ու Երեմիա անոնց ըսաւ, Ես 4 դեկիային այսպէս ըսիք. Խրախուսեցէք Տէրը Ամասւածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր ձեռքերուն մէջ եղող պատերազմական զէնքերը պիտի դարձնեմ, որոնցմով դուք պատերազմիք դուրսէն ձեզ պաշարող Բաբելոնի թագաւորին ու Քաղդէացիներուն հետ կը պատերազմիք. և զանոնք ամբոխիս մէջ 5 ես ձեռքով և զօրաւոր բազուկով, սրտմտութեամբ, բարկութեամբ ու մեծ ցասումով ձեզի 6 հետ պիտի պատերազմիմ։ Ես ամբոխիս բնակիչները՝ թէ՛ մարդ և թէ՛ անասուն պիտի զարնեմ. ա նոնք մեծ ժանտախտով պիտի մեռ- 7 նին։ Ու անկէ ետքը՝ կ'ըսէ Տէրը՝ Յուդայի թագաւորը Սեդեկիան, և անոր ծառաները ու ժողովուրդը, և ամբոխիս մէջ ժանտախտէն, սուրէն ու սովէն մնացածները՝ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը, և անոնց թշնամիներուն ձեռքը, ու անոնց հոգիները փնտռտողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. և զանոնք սուրի բերնէն պիտի անցընէ, և անոնց պիտի չխնայէ, պիտի չգթայ ու ողորմութիւն պիտի չընէ։

8 Ես ամբոխիս ըսէս, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր առջեւը կը դնեմ կեանքի ճամբան 9 ու մահուան ճամբան. Ան քաղաքիս մէջ կեցողը սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի. բայց երթողը ու ձեզ պաշարող Քաղդէացիներուն իյնողը ողջ պիտի մնայ, ու անոր կեանքը իրեն 10 աւարի մը պէս պիտի ըլլայ։ Քանզի ես իմ երեսս ամբոխիս վրայ չեմ ատտաստակի չարիք ընելու համար և ոչ թէ բարիք՝ կ'ըսէ Տէրը. Անոնց կայ Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի, ու ան զանոնկայ կրակով պիտի այրէ։

Նե. Ե. Գ. Բեր 589

– Գէ. ԺԸ. 1։

Բ գ Թագ. ԻԸ. 18։ Գէ. ԻԹ. 25։ ԼԵ. 3։

ե Գէ. Լ. 3, 7։

* Եբեր. մեր վասչին նե. Լ։

Ը Ես. Ժգ. 4։

Ի Եզ. գ. 6։

Ջ Գէ. Լ. 17։ ԼԹ. 5։ Ծբ. 9։

Ի Ր Օր. Իբ. 50։ Ր Մն. ԼԳ. 17։

Ը Ր Օր. Լ. 19։

Ի Գէ. ԼԲ. 2։ 17, 18։

Ֆ Գէ. Լ. 18։ Իե. 3։ Ի Գէ. Ժե. 10։ Գէ. ԼԳ. 11։ Ամմ. Բ. 4։

Ն Գէ. ԼՀ. 3։ Ի Գէ. ԼԳ. 2։ 22. Լ. 10։ ԼՀ. 18, 23։ Ծբ. 13։

11 Ես Յուդայի թագաւորին տունը 12 ըսիս, Տէրոջմէ խօսքը լսեցէք՝ Ո՛վ Դաւթի տունը, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Առտուանց իրաւունքով դատաստան տեսէք, ու զրկուածը հարստահարողին ձեռքէն ազատեցէք. չըլլայ որ ձեր չար գործերուն համար իմ բարկութիւնս կրակի պէս ելլելով բռնկի, ու 13 մարող մը չըլլայ։ Ահա հես ձեզի դէմ եմ, ով հովիտին դաշտական վէմին բնակիչները, որ կ'ըսէք թէ Մեզի դէմ ով պիտի իջնէ, կամ մեր բնակարաններուն մէջ ով պի- 14 տի մտնէ. Բայց ես ձեզի ձեր գործերուն պտուղին համեմատ պյցելութիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, ու անոր անտառին մէջ կրակ պիտի բռնկցընեմ, որ ամէն բոլորտիքը եղածը պիտի ուտէ։

Նե. Ե. Գ. Բեր 609

Ֆ Սպ. Նա. 8։

Ի Գէ. Իբ. 3։ Ջաք. Հ. 9։

Հ Նկեմ. Ժգ. 8։

Յ Գէ. Խե. 4։

Ղ Առակ. Ա. 31։ Նե. Գ. 10։ 11։

Ճ Ր Մն. ԼԳ. 19։ Գէ. Ծբ. 13։

ԳԼ. Ի Ե

1 Երեմիա խոստումներով ու սպառնալիքներով կը յորդորէ Յուդայի ժողովուրդը որ ապաշխարեն։ 10 Սեդեկիան։ 13 Յովակիմին 24 ու Ջեքոնիային վրայ հատնելու դառնասաղմը։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Յուդայի թագաւորին տունը իջէր, ու 2 հոն ան խօսքը խօսէ. Ու ըսէ, Ո՛վ Դաւթի աթոռին վրայ նստող Յուդայի թագաւոր՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ, թէ դուն և քու ծառաներդ ու ժողովուրդդ որ 3 ան դռներէն կը մտնէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իրաւունք ու արդարութիւն ըրէք, ու զրկուածը հարստահարողին ձեռքէն ազատեցէք, և օտարականին, որբին ու որեւաբիրին ի անիրաւութիւն մի՛ ընէք, և ան տեղ անմեղ արիւն մի՛ թափէք։ Վասն զի թէ որ ամէն կերպով ան խօսքը ի գործ դնէք, ի ան ատեն Դաւթի աթոռին վրայ նստող թագաւորներ կան քերու ու ձիերու վրայ հնձած՝ ան տանը դռներէն պիտի մտնեն, իրենք և իրենց ծա- 5 ռաները ու ժողովուրդը։ Բայց թէ որ ան խօսքերը մտիկ չընէք, ի իմ անձիս վրայ երդում կ'ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, որ ան տունը աւերակ պիտի ըլլայ։ Քանզի Յուդայի թագաւորին տանը վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Գաւն ինձ Գաղաադ ես ու Լիբանանու գագաթին ես ևս, սակայն անշուշտ քեզ անապատ ես ևս անբնակ քաղաքներու պէս պիտի ընեմ. 7 Ես քու վրադ կործանողներ պիտի ի Նանեմ. ամէն մէկը իր զէնքովը պէտ ի ըլ և ու ընտիր եղեւինները պիտի կտրեն ի և կրակը ձգ- 8 ուն։ Ու ան քաղաքէն շատ ազ-

– Գէ. ԺԵ. 20։

Բ Գէ. Խ. 12։

Ի Տիս. Հմբ 17։

Ր Գէ. ԺԵ. 25։

Ի Երբ. Գ. 13, 14, 17։

Ե Եբեր. սբր բեմ. Ես. Լբ. 24։

Ի Գէ. Խ. 14։

Ն. Ք. ՂԲ. ԻԲԲ 609

ԸՐ Օր. ԻԹ. 24, 25; Գ Թագ. Թ. 8, 9;
Բ Գ Թագ. ԻԲ. 17; Բ Մն. ԼԳ. 25;
Ժ Գ Թագ. ԻԲ. 20;
Ի Հմր 11;

Լ Տես ա Մն. Գ. 15. և բաղդատէ՝ Գ Թագ. ԻԳ. 30 ին հետ;
Ի Տես Գ Թագ. ԻԳ. 34;

Ժ Գ Թագ. ԻԳ. 35; Հմր 18;
Կ Ղև. ԺԹ. 13; Բ Օր. ԻԳ. 14, 15; Միք. Գ. 10; Ամբ. Բ. 9; Յակ. Ե. 4;

*ԵԲՐ. եղևնայփայտին նախանձելովդ
Հ Գ Թագ. ԻԳ. 25;
Ն Սաղ. ՃԻԸ. 2; Ես. Գ. 10;

Ն Եղեկ. ԺԹ. 6;

Կատարուեցաւ 599
Ճ Գլ. Ժ. 4, 6;
Մ Տես Գ Թագ. Ժ. 30;
Մ Բ Մն. ԼԶ. 6; Գլ. ԼԶ. 30;

599

դեր պիտի անցնին, և իրարու պիտի ըսեն, ԸԻնչո՞ւ համար Տէրը ասմեծ քաղաքին այսպէս ըրաւ։ Եւ պիտի ըսեն, ԲՎասն զի իրենց Տէր Աստուծոյն ուխտը թողուցին, և ուրիշ աստուածներու երկրպագութիւն ըրին ու անոնց ծառայեցին։

10 ԺՄեռնողին համար մի՛ լաք, ու անոր համար մի՛ ողբաք. Հապա Իդացողին համար դառնապէս լացէք, որովհետև մէյմըն ալ պիտի չդառնայ, ու իր հայրենիքը պիտի
11 չտեսնէ։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ՛ըսէ Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն ԼՍեղղումին համար, որ իր հօրը Յովսիային տեղը թագաւոր նստաւ, Ի ու ասս տեղէս ելաւ. Անիկայ մէյմըն ալ հոս պիտի
12 չդառնայ. Հապա անիկայ իր դերի քշուած տեղը պիտի մեռնի, ու մէյմըն ալ ասս երկիրը պիտի չըտեսնէ։

13 ԺՎա՛յ անոր՝ որ իր տունը զրկանքով, ու իր վերնատունները անիրաւութեամբ կը շինէ. Կ իր դրացին ձրի կը բանեցընէ, և անոր աշխա-
14 տութեանը վարձքը չվճարեր. Ինծի ընդարձակ տուն ու հովասուն վերնատուններ շինեմ՝ ըսելով, իրեն պատուհաններ կը բանայ, ու ՂԱՆԻԿԱՅ եղևնափայտով կը պատէ,
15 ու նօթով կը ներկէ։ Միթէ դուն *շատ եղևնափայտեր ժողվելովդ՝ թագաւո՞ր պիտի ըլլաս։ ՀՉէ՞ որ քու հայրդ կերաւ ու խմեց, նաև իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ, ան ատենը Ն անոր աղէկ եղաւ.
16 Աղքատին ու տնանկին դատը տեսաւ, ան ատենը ԱՆՈՐ աղէկ եղաւ. միթէ զիս դիտնալը ասիկայ չէ՞,
17 կ՛ըսէ Տէրը։ Ն Սակայն քու աչքերդ ու սիրտդ ուրիշ բանի վրայ չէ, բայց միայն քու ագահութեանդ և անմեղ արիւն թափելու և անիրաւութեան ու բռնաւորութեան վրայ է, որ ԱՆՈՆՔ ընես։

18 Անոր համար Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին վրայով Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. ՃԱնոր վրայ պիտի չողբան՝ ԸՍԻԼՈՎ, ՄՎա՛յ՝ եղբայրս, կամ վա՛յ՝ քոյրս. անոր վրայ պիտի չողբան՝ ԸՍԻԼՈՎ, Վա՛յ՝ տէր իմ, կամ վա՛յ ԱՆՈՐ փա-
19 ռացը։ ՄԱնիկայ իշու թաղումով պիտի թաղուի, և քաշելով պիտի տարուի, ու Երուսաղեմի դռներէն դուրս պիտի նետուի։

20 Լիբանան ելիր ու աղաղակէ՛, և Բասանի վրայ ձայնդ ձգէ՛ ու Աբարիմէն աղաղակէ՛. վասն զի քու բոլոր հոմանիներդ կոտրուե-
21 ցան։ Երբոր դուն յաջողութեան մէջ էիր՝ քեզի զրուցեցի, ԱՆ դուն ըսիր, Մտիկ չեմ ըներ. Ն քու մանկութենէդ՝ ի վեր ճամբադ ասս է,
22 որ իմ խօսքս մտիկ չընես։ Ն Քու բոլոր հովիւներդ հովը պիտի կործանէ, ու ՚հոմանիներդ դերութեան պիտի երթան. յիրաւի ան ատենը բոլոր չարութեանդ համար պիտի ամչնաս ու պիտի պատկառիս։
23 Ո՛վ Լիբանանի մէջ բնակող, ու եղևիններու մէջ բոյն ունեցող, երբոր քեզի Ն ծննդական կնոջ երկանցը պէս ցաւեր դան, ո՛րչափ
24 ողորմելի պիտի ըլլաս։ Ես կենդանի եմ՝ կ՛ըսէ Տէրը, ո՛վ Յուդայի թագաւոր՝ Յովակիմի որդին Ղ†Յեքոնիա, Ն թէև իմ աջ ձեռքիս վրայ կնիք ալ ըլլաս, անկէ
25 ալ քեզ պիտի փրցընեմ. ՚Եւ քեզ՝ քու հոգիդ փնտռողներուն ձեռքը ու ան մարդիկներուն ձեռքը՝ որոնց երեսէն դուն կը վախնաս, և Բաբիլոնի Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը ու Քաղդէացւոց ձեռքը պիտի մատնեմ.
26 ՚Եւ քեզ ու քու մայրդ որ քեզ ծնաւ, օտար երկիր պիտի նետեմ, ուր որ ծնած չէք, և հոն պիտի
27 մեռնիք։ Ու պիտի չդառնան ան երկիրը, ուր որ դառնալու ‡կը
28 յուսան։ Միթէ ասս Յեքոնիա ԸՍԻԼՈՎ մարդը անարգուած ԱՆ կոտրած սափո՞ր մը՞ն է, կամ թէ Ն անանկ ամա՞ն մը՞ն է՝ որուն մէկը չըհաճիր. ինչո՞ւ համար ինքը ու իր սերունդը նետուեցան, ու իրենց
29 չգիտցած երկիրը քշուեցան։ ՚Ո՛վ երկիր, երկիր, երկիր, Տէրոջը
30 խօսքը մտիկ ըրէ. Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. Ասս մարդը Բ անզաւակ գրեցէք, ԱՆ մարդը իր օրերուն մէջը յաջողութիւն պիտի չգտնէ. քանզի անոր սերունդէն ընաւ մէկը յաջողութիւն պիտի չգտնէ, Ճ որ Դաւիթի աթոռին վրայ նստի, և այսուհետև Յուդայի վրայ թագաւորութիւն ընէ։

Ն. Ք. ՂԲ. ԻԲԲ 599

Ն Գլ. Գ. 25; Է. 33, ԵՃ;
Ն Գլ. ԻԳ. 1;
Ն Հմր 20;
Ն Գլ. Զ. 24;
Ղ Տես Գ Թագ. ԻԳ. 6, 8; Ա Մն. Գ. 16; Գլ. ԼԷ. 1;
† ԵԲՐ. Քոնիա,
Ն Երգ. Ը. 6; Անգ. Բ. 23;
Ա Գլ. ԼԳ. 20;
Ա Գ Թագ. ԻԳ. 15; Բ Մն. ԼԶ. 10;
‡ ԵԲՐ. իրենց անձը կը վերցընեն։
Ն Սաղ. ԼԱ. 12; Գլ. ԽԸ. 38; Ովս. Ը. 8;
Բ Օր. ԼԲ. 1; Ես. Ա. 2; ԼԳ. 1; Միք. Ա. 2;
Բ Տես ա Մն. Գ. 16, 17; Մատ. Ա. 12;
Ճ Գլ. ԼԶ. 30;

ԳԼ. ԻԳ

1 Մարգարէն կը նախաձայնէ թէ ցրուած հօտը նորէն պիտի ժողվուի։ 5 Քրիստոս զանոնք պիտի կառավարէ ու փրկէ։ 9 Սուտ մարգարէներուն դէմ, 33 ու ճշմարիտ մարգարէութիւնները ծաղը ընոզներուն դէմ խօսք։

1 Վա՛յ ՚ան հովիւներուն՝ որ իմ արօտիս ոչխարները կը կորսընցընեն ու կը ցրուեն, կ՛ըսէ Տէրը։
2 Անոր համար այսպէս կ՛ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը ան հովիւներուն վրայով, որ իմ ժողովուրդս կը հովուեն. դուք իմ ոչխարներս ցրուեցիք, ու զանոնք վռընտեցիք, և անոնց այցելութիւն

Ա Գլ. Ժ. 21; ԻԲ. 22; Եղեկ. ԼԳ. 2;

Ն·Ա·Պ· Ի՛ր 599

Ի ԵԼ·ԼԲ·34։
Ի ԳԼ·ԼԲ·37։
Եզեկ·ԼԴ· 13, ՃԸ։

ա ՊՐ՛ Ա֊բառերը

Գ ԳԼ·Գ·15։
Եզեկ·ԼԴ· 23, ՃԸ։

Ի ԵՍ·Գ·2։
Ժա·1։ Ի· 10, 11։ ԳԼ· ԼԳ·14, 15։ 16։ Դան· Ի· 24։ Զաք·Գ· 8։ Գ· 12։ Ցաւ·Ա· 45։

Ա Սպ·Ե· 2։ ԵՍ·Ի· 7։ ԼԲ·1· 18։

Ե ԲՕԲ·ԼԳ· 28։ Զաք· Ժգ·11։

Ը ԳԼ·ԼԲ·37։

Ի ԳԼ·ԼԳ· 16։ Ա Կոր· Ա·39։

Ֆ ԳԼ·Ժգ· 14, 15։

Ի ԵՍ·Լզ· 5, 6։ ՀՄՐ 3։

Լ ՏԻՄ Ա՛ՄՐ· Գ·16։

Ի ԳԼ·Ե·7։ Ա·Ի·2։

Ի ՕԱԽ·Գ· 2, 3։

Ի ԳԼ·Ի·10։ Ժբ·4։

Ը ԳԼ·Գ·13։ Բ·10։ Սաքր· Գ·4։

Ն ԳԼ·Ե·30։ Ժա·15։ ԼԲ· 24։ Եզեկ· Բ·11։ Լզ· 32։

Ը Պաղ·ԼՀ· 6։ Ա՛սակ· Գ·19։ ԳԼ· Ժգ·16։

Ը ԳԼ·Ժա· 23։

Ո ԳԼ·Բ·8։

Ց ԵՍ·Ի·16։

Ջ ընդ իմ՝ ես ձեր գործոցը չա֊րութիւնը համար ձեզի այցելու֊Թիւն պիտի ընեմ, կ՛ըսէ Տէրը։ 3 Ու֊ես իմ ոչխարներուս մնացորդը պիտի ժողվեմ ան բոլոր երկիրներէն ուր որ զանոնք քշեր եմ, և զանոնք իրենց *փարախները պիտի դարձընեմ, և պիտի աճին ու շատա֊նան։ 4 Ու֊անոնց վրայ †հովիւներ պիտի դնեմ, որ զանոնք հովուեն. և անոնք ալ պիտի չվախ֊նան ու պիտի չսարսռին ու պիտի չպակսին, կ՛ըսէ Տէրը։

Ի ԵՍ·Գ·2։ Ժա·1։ Ի· 10, 11։ ԳԼ· ԼԳ·14, 15։ 16։ Դան· Ի· 24։ Զաք·Գ· 8։ Գ· 12։ Ցաւ·Ա· 45։

Ա Պաղ·Տր· 2։ ԵՍ·Ի· 7։ ԼԲ·1· 18։

Ե ԲՕԲ·ԼԳ· 28։ Զաք· Ժգ·11։

Ը ԳԼ·ԼԲ·37։

Ի ԳԼ·ԼԳ· 16։ Ա Կոր· Ա·39։

Ֆ ԳԼ·Ժգ· 14, 15։

Ի ԵՍ·Լզ· 5, 6։ ՀՄՐ 3։

Լ ՏԻՄ Ա՛ՄՐ· Գ·16։

Ի ԳԼ·Ե·7։ Ա·Ի·2։

Ի ՕԱԽ·Գ· 2, 3։

Ի ԳԼ·Ի·10։ Ժբ·4։

Ը ԳԼ·Գ·13։ Բ·10։ Սաքր· Գ·4։

Ն ԳԼ·Ե·30։ Ժա·15։ ԼԲ· 24։ Եզեկ· Բ·11։ Լզ· 32։

Ը Պաղ·ԼՀ· 6։ Ա՛սակ· Գ·19։ ԳԼ· Ժգ·16։

Ը ԳԼ·Ժա· 23։

Ո ԳԼ·Բ·8։

Ց ԵՍ·Ի·16։

5 Ահա՛ օրեր կու գան՝ կ՛ըսէ Տէ֊րը, որ Դաւիթին արդարու֊թեան Ճառադիլ մը պիտի հանեմ, որ թագաւորի պէս թագաւորու֊թիւն պիտի ընէ, իմաստու֊թեամբ պիտի վարուի, ու երկրի վրայ իրաւունք ու արդարու֊թիւն պիտի ընէ։ 6 Ի֊անոր օրերը Ցուդա պիտի ազա֊տի, և Իսրայէլ ապահովու֊թեամբ պիտի բնակի. ու ի֊սա է անոր ա֊նունը՝ որով պիտի կոչուի, ՏԻՐՈՋ ՄԵՐ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ։ 7 Ուս֊մար ահա՛ օրեր կու գան, կ՛ըսէ Տէ֊րը, որ ալ պիտի չըսուի թէ կենդա֊նի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիները ե֊8 դիպտոսի երկրէն հանեց. հապա՝ կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի տան սերունդը հանեց ու բերաս հիւսիսի երկրէն, և էն բոլոր եր֊կիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր էի. ու անոնք իրենց երկրին մէջ պիտի բնակին։

9 Մարգարէներուն համար սիրտս ներսի դիս կը կոտրի, Ոսկորնե֊րս կը դողան. Տէրոջը երեսէն ու անոր սուրբ խօսքերուն երեսէն դինով մարդու պէս, և գինեն զօ֊րաւոր գարկած մարդու պէս եղայ։ 10 Քանզի ի֊երկիրը շնացողներով լե֊ցուած է. քանզի ի֊անէծքի պատ֊ճառով երկիրը սուգ կը բռնէ. ի֊անապատին արօտները չորցան, որովհետև անոնց ճամբան չար է֊դաւ, և անոնց զօրը ուղղու֊թեան համար չէ։ 11 Վասն զի ե֊թէ մար֊գարէն և թէ քահանան պղծուե֊ցան, ես անոնց չարու֊թիւնը իմ տանս մէջն ալ գտայ, կ՛ըսէ Տէրը։ 12 Ու֊անոր համար անոնց ճամբաները խաւարի մէջ սահելքնող տեղերու պէս պիտի ըլլան անոնց, անոնք պիտի մղուին ու հոն պիտի իյնան. վասն զի, ես անոնց այցելու֊թեան տարին ե֊անոնց վրայ չարիք պիտի բերեմ, կ՛ըսէ Տէրը։

13 Եր֊Սամարիայի մարգարէներուն մէջը անզգամու֊թիւն տեսայ. ի֊Բաս֊Հաղին անուանով մարգարէու֊թիւն կ՛ընեն, և ի֊իմ ժողովրդա֊խօսա֊14 յիւը կը մոլորցընեն։ Ու֊Երու֊սաղէմի մարգարէներուն մէջը սոս֊կալի բան տեսայ. ի֊անոնք շնու֊թիւն կ՛ընեն, ու ե֊սուտ֊թեան մէջ կը քալեն, և ի֊չարագործներուն ձեռքերը կ՛ուժովցընեն, որ չդա֊նան ամէն մէկը իր չարու֊թենէն. անոնց ամէնը ինծի ե֊Սոդոմի պէս, ու անոր բնակիչները Գոմորի պէս եղան։ 15 Ասոր համար զօրաց Տէրը մարգարէներուն վրայով այսպէս կ՛ըսէ. Ահա ես անոնց †օշինդր պիտի կերցընեմ, և անոնց դա֊նու֊թեան ջուր պիտի խմցընեմ. վասն զի Երու֊սաղէմի մարգարէնե֊րէն ամբարշտու֊թիւն ելաւ, ա֊բոլոր երկրին մէջ *տաքաւնաց։

16 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. Ձեզի մարգարէ֊նող մար֊գարէից խօսքերուն մի՛ դնէք. անոնք ունայնու֊թեան կը տանին ձեզ, ի֊իրենց սրտին տեսիլքը կը խօսին, ա֊չ թէ Տէրոջը բերնէն։ 17 Անոնք իս անարգողներուն կը խօսին ու կ՛ըսեն, Տէրը ըսաւ, †Ձեզի խաղաղու֊թիւն պիտի ըլլայ. և ի֊ըն֊դունց սրտին կամակորու֊թեանը մէջ բոլոր քալողներուն կ՛ըսեն, †Ձեր 18 վրայ չարիք պիտի չգայ։ Վասն զի ե֊Տէրոջը խորհուրդին մէջ *մի՛ կայնեցաւ. †և տեսաւ ու անոր խօսքը լսեց. անոր խօսքին մի՛ ա֊կանջ տուաւ ու մտիկ ըրաւ։ 19 Ահա †Տէրոջը մրրիկը սրտմուտ֊թեամբ ելաւ. անիկայ ասատիկ մրրիկ է, ամբարիշտներուն գլխուն 20 վրայ պիտի յարձակի։ †Տէրոջը բարկու֊թիւնը ետ պիտի չդառ֊նայ, մինչև որ իր սրտին խոր֊հուրդները չկատարէ ու չհաստա֊տէ. †ետքի օրերը ասիկայ պիտի 21 հասկընաք։ †Ես մարգա֊րէներուն ես չխրկեցի, բայց անոնք կը վազեն. ես անոնց չխօսեցայ, բայց անոնք կը մարգարէանան։ 22 Եթէ ե֊թէ որ անոնք իմ խորհուրդիս մէջ կեցած ըլլային, ան ա֊տեն իմ խօսքս իմ ժողովուրդիս լսել պիտի տային. և զանոնք †ի֊րենց չար ճամբաներէն ու իրենց չար գործերէն պիտի դարձընէին։

23 Միթէ ես մօտերդ Աստուած եմ, ու հեռուէն Աստուած չե՞մ՝ 24 կ՛ըսէ Տէրը։ Կամ թէ մէկը †ծա֊ծուկ տեղ֊ուտեք կրնայ պահուիլ, որ ես զանիկայ չտեսնեմ, կ՛ըսէ Տէրը. ‡Միթէ երկինքը ու երկիրը լեցընող ես չե՞մ՝ կ՛ըսէ Տէրը։ 25 Իմ անուանով սուտ մարգարէու֊թիւն բնող մարգարէներուն ըսած֊ները լսեցի, որ կ՛ըսեն, Երազ 26 տեսայ, երազ տեսայ։ Մինչև ե՞րբ սուտ մարգարէու֊թիւն բնող մարգարէներուն սրտին մէջ

Ն·Ա·Պ· Ի՛ր 599

Ն ԳԼ·ԻԲ· 23։

Ե Հմր 26։

* Եզեկ·Ժգ· 22։

Ն Բ Օր·ԼԲ· 32։ Ես·Ա· 9, 10։

Պ ԳԼ·Բ·14։ Ի·15։

Լ ԳԼ·Ժգ· 14։ Հմր 21։

Ա ԳԼ·Գ·14։ Բ·11։ Եզեկ·Ժգ· 10։ Զաք· Ժ·2։

* Միք·Գ· 11։

Ե Յոբ·Ժա· 8։ Ա Կոր· Բ·16։

Ա ԳԼ·ԻԱ· 32։ Լ·23։

Բ ԳԼ·Լ·24։

Ջ ՆՈ·ԻԹ· 1։

* ԳԼ·Ժգ· 14։ ԻԱ· 15։ ԻԹ· 9։

Ի Հմր 18։

+ ԳԼ·ԻԱ· 5։

Ի Պաղ·ՃԻ· 7։ ՃԸ։ Ա·Մով·Ի· 2, 3։

Ֆ ԳՓԱՂ·Բ· 27։ Պաղ· ՃԻ·7։

Ն · ք · դԲ · Իսբ 599

պիտի ըլլայ , որ իրենց սրտին նեն-
դութիւնները կը մարգարէանան ։
27 Ընոնք իրենց երազներովը՝ որ իրա-
րու կը պատմեն , իմ անունս իմ
ժողովուրդիս մոռցընել կը խոր-
հին , – ինչպէս որ անոնց հայրերը
Բահաղին պատճառովը իմ անունս
28 մոռցան ։ Երազ ունեցող մար-
գարէն թող երազ պատմէ , իսկ
իմ խօսքս ունեցողը ճշմարտու-
թեամբ թող իմ խօսքս խօսի ։
Յարդը ցորենին քովը ի՞նչ է՝ կ՚ը-
29 սէ Տէրը ։ Միթէ իմ խօսքս կրա-
կի պէս չէ՞ , կ՚ըսէ Տէրը , ու ա-
պառաժը կտրտող մուրճի պէս
30 չէ՞ ։ Ընոր համար ահա ես ան
մարգարէներուն դէմ եմ , կ՚ըսէ
Տէրը , որոնք ամէն մէկը իր ըն-
կերէն իմ խօսքերս կը գողնան ։
31 Ահա ես ե՛ս մարգարէներուն դէմ
եմ , կ՚ըսէ Տէրը , որ իրենց լե-
զուներնը կը գործածեն ու կ՚ըսեն ,
32 Ընիկայ բաւ ։ Ահա ես ան սուտ
երազներ մարգարէացողներուն դէմ
եմ , կ՚ըսէ Տէրը , որ զանոնք պատ-
մելով իմ ժողովուրդս կը մոլորցը-
նեն իրենց սուտ թիւններովը ե՛ւ
անապարծութիւնովը . ու ես զա-
նոնք չխրկեցի և անոնց չպատուի-
րեցի . ու անոնք աս ժողովուրդին
ամենևին օգուտ մը պիտի չընեն ,
կ՚ըսէ Տէրը ։
33 Ու սուտ երբոր աս ժողովուրդը ,
կամ մարգարէ մը , կամ քահանայ
մը քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Տէ-
րոջը * բեռը ի՞նչ է . ան ատենը
անոնց ըսես , Ի՞նչպէս բեռ . Ե՛ս
ձեզ անշուշտ պիտի թողում , կ՚ը-
34 սէ Տէրը ։ Ու ան մարգարէն
կամ քահանան կամ ժողովուրդը
որ Տէրոջը բեռը կ՚ըսէ , ան մար-
դուն ու անոր տանը այցելութիւն
35 պիտի բնեմ ։ Ամէն մարդ իր ըն-
կերին ու ամէն մարդ իր եղբօրը
այսպէս ըսէք . Տէրը ի՞նչ պա-
տասխան տուաւ և Տէրը ի՞նչ
36 խօսեցաւ ։ Ու մէյմն ալ Տէրոջը
բեռը չյիշէք , վասն զի անոր բե-
ռը ամէն մարդուն խօսքը պիտի
ըլլայ . քայց դուք կենդանի Ա-
ստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը մեր Ա-
37 ստուծոյն խօսքը փոխեցիք ։ Մար-
գարէին այսպէս ըսես . Տէրը քեզի
ի՞նչ պատասխան տուաւ և Տէրը
38 ի՞նչ խօսեցաւ ։ Բայց որովհետև
Տէրոջը բեռը կ՚ըսէք , անոր համար
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև աս
խօսքը՝ Բեռ Տէրոջը բեռը կ՚ը-
սէք , թէև ես ձեզի ըսի՝ մի՛ ըսէք բեռ ,
ու Տէրոջը բեռը մի՛ ըսէք՝ ըսի ,
39 Ընոր համար ահա ես ձեզ բոլորո-
վին պիտի մոռնամ , ու ձեր եւ
պիտի ձեզմէ ձեզ և ան քաղաքը
որ ձեզի ու ձեր հայրերուն տուի ։
40 Ես ձեր վրայ է յաւիտենական նա-
խատինք ու յաւիտենական ա-
նարգանք պիտի դնեմ , որ պիտի
չմոռցուի ։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

Ն · ք · դԲ · Իսբ 599

Ե Գլ · ի · 11 ։

1 Ադէկ ու դէշ թուզերուն օրինակովը 4 մար-
գարէն կը ծանուցանէ գերութեան մէջ եղող-
ներուն դառնալը , 8 և Սեդեկիային և ուրիշ-
ներուն կործանումը ։

1 — Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը՝ Յուդայի թա-
գաւորը Յովակիմի որդին Յեքո-
նիան և Յուդայի իշխանները և
հիւսերը ու դարբինները Երուսա-
ղէմէն գերի առնելէն ու Բաբիլոն
տանելէն ետքը , Տէրը ինծի ցու-
ցուց , որ ահա Տէրոջը տաճա-
րին առջևը դրուած երկու կողով
2 թուզ կար ։ Մէկ կողովին մէջ
խիստ ադէկ թուզեր կային կան-
խահաս թուզերու պէս , ու միւս
կողովին մէջ խիստ դէշ թուզեր
կային , այնպէս որ դէշութենէն
3 անոնց ուտուիլը անկարելի էր ։ Ես
Տէրը ինծի բաւ ։ Ո՛վ Երեմիա՝ ի՞նչ
կը տեսնես . ու ես ըսի , Թուզերը .
ադէկ թուզերը խիստ ադէկ են , ու
դէշերը շատ դէշ են , այնպէս որ
դէշութենէն անոնց ուտուիլը ան-
կարելի է ։
4 Ան ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի
5 եղաւ , ըսելով , Իսրայէլին Տէր
Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ես ա-
դէկ թուզերուն պէս պիտի բռնեմ
Ցուդայէն գերի բշուածները՝ որոնք
աս տեղէն Քաղդէացւոց երկիրը
խրկեցի բարեացս ադէկ ըլլալու հա-
6 մար . Ես իմ աչքերս անոնց վրայ
պիտի հաստատեմ բարութեան
համար , ու † զանոնք աս երկիրը
պիտի դարձընեմ , և ‡ զանոնք պի-
տի շինեմ ու պիտի չփլցընեմ , և
զանոնք պիտի տնկեմ ու պիտի
7 չխլեմ ։ Ես անոնց §սիրտ
մը պիտի տամ , որ ես Ճանչնան
ինծի թէ ես եմ Տէրը . ու անոնք ‖ իմ
ժողովուրդս պիտի ըլլան , ու ես
անոնց Աստուածը պիտի ըլլամ .
վասն զի իրենց բոլոր սրտովը ինծի
8 պիտի դառնան ։ Ես ինչպէս են
¶ դէշ թուզերը որ դէշութենէն
չեն ուտուիր , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Ցուդայի թագաւորը Սեդեկիան ,
ու անոր իշխանները ու Երու-
սաղէմի մնացորդը որ աս երկրիս մէջ
մնացեր են , նաև * Եգիպտոսի երկ-
րին մէջ բնակողները այնպէս պիտի
9 բնեմ . Ես զանոնք ‖ երկրիս բոլոր
թագաւորութիւններուն մէջ նե-
ղութեան ու թշուառութեան պի-
տի մատնեմ , սրպէս զի անոնք

Իսբ 598

– գ Թագ · խգ · 12 , ՃԼ ; բ Պ · Լգ · 10 ։

Բ Տճգ · Իբ · 24 , ՃԹ · 2 ։

‡ Ամով · է · 1 , 4 , ը · 1 ։

– Գաս · գ · 7 , ը · 33 , 34 ։

Բ ը Օբ · ժբ · 20 ; Գլ · ժգ · 14 , 15 ։

‡ Սոփ · գ · 4 ։

* Ե՛ պատգամ ։

Բ Հմր 39 ։

Ե Հմր 33 ։

† Գլ · ժբ · 15 ; ԼԹ · 10 ։

‡ Գլ · լբ · 41 ; Լգ · 7 ։ Իսբ · 10 ։

§ Ը Օբ · լ · 6 ; Գլ · լբ · 39 ։ Եզեկ · ժա · 19 ; Լգ · 26 , 27 ։

‖ Գլ · լ · 22 ։ լա · 33 ։ լբ · 38 ։

¶ Գլ · ԼԹ · 13 ։

* Գլ · ԼԹ · 17 ։

Հ Գլ · խգ · 44 ։

Բ ը Օբ · Իբ · 25 , 37 ։ գ Թագ · Թ · 7 ։ բ Պ · է · 20 ։ Գլ · ժե · 4 ։ ԼԹ · 18 ։ Լդ · 17 ։

Ն · Ք · Դ · Ի · ԽԵ 599

Ա Սոզ · Խզ · 13 · 14 ·
Ե Գե · ԽԹ · 18 · 22 ·

Ընախատինք , առակ , անարգանք ու Եանէծք ըլլան ան բոլոր տեղացիքը՝ ուր որ զանոնք պիտի
10 քշեմ· Եւ անոնց վրայ սուրը , սովը ու ժանտախտը պիտի խրկեմ , մինչեւ որ Հատնին ան երկրին վրայէն՝ որ ես իրենց ու իրենց հայրերուն տուի ։

ԴԼ · ԻԵ

...

1 Երեմիա կը յանդիմանէ Հրէաները մարգարէներուն չընդունելնուն համար · 8 ու կը նախատանքի ենթանաւսն տարուան դերութիւնը , 12 և այնուհետև Բաբիլոնի կործանումը · 15 գինիի գաւաթի մը օրինակով չար ազգերու կործանումը կը ցուցնէ · 34 Հովիւներուն ազգակը ։

Ն · Ք · Դ · Ի · 607 վերջը՝ նաւով՝ 606 կը սկսի — Գե · Լդ · 1 ·

1 — Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին առաջին տարին էր , բոլոր Յուդայի ժողովուրդին վրայով Երեմիային եղած խօսքն է ,
2 Որն որ Երեմիա մարգարէն բոլոր Յուդայի ժողովուրդին ու բոլոր Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսեցաւ ու ըսաւ ,

629 Ն մինչեւ 606 Ե Գե · ա · 2 ·

3 Ե Յուդայի թագաւորին Ամմոնի որդւոյն Յովսիային տասներեքերորդ տարիէն մինչեւ աս օրս՝ որ քսանուերեք տարի է , Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ , ու ես ձեզի խօսեցայ կանուխ կանխով ու խօսելով , բայց մտիկ չընկաք ։
4 Ե Դ Գե · է · 13 · ժա · 7 , 8 , 10 · Ժզ · 10 , 11 · Ժղ · 12 · Ժէ · 23 · Ժը · 12 · ԺԹ · 15 · Իր · 21 ·
5 Ե Գե · է · 13 , 25 · Իզ · 5 · ԻԹ · 19 ·
6 Ե Դ ՓԱզ · Ժէ · 13 · Գլ · Ժը · 11 · 15 · Ցօվ · գ · 8 ·

Ղրկեցի առ ձեզ զիմ բոլոր ծառաներըս մարգարէները , Ե կանուխ կանխով ու խրկելով , բայց մտիկ չընկաք , ու մտիկ դնելու համար ականջնիդ չդրիք ։
7 Ե Դ Գե · է · 13 , 25 · Իզ · 5 · ԻԹ · 19 ·
8 Ե Դ ՓԱզ · Ժէ · 13 · Գլ · Ժը · 11 · 15 · Ցօվ · գ · 8 ·

Ասոնք են որ ըսին , Դարձէք հիմա ամէնքդ ձեր չար ճամբայէն ու ձեր չար գործերէն դարձէք , որ բնակիք յաւիտանեան յաւիտենից ան երկրին մէջ՝ որ Տէրը ձեզի ու ձեր հայրերուն տուաւ · Եւ օտար աստուածներուն եւ ձեր ձեռագործ կուռքերուն մի՛ երթայք անոնց ծառայելու ու երկրը պղծելուն համար , և զիս ձեր ձեռագործ գործերովը մի՛ բարկացնէք , որ ձեզի չարիք չընեմ ։
7 Բայց դուք ինծի մտիկ չդրիք՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ Ե զիս ձեր ձեռագործ գործերովը բարկացընէք , ու ձեզի գէշ ըլլայ ։
8 Ասոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ · Որովհետև իմ խօսքերս մտիկ չդրիք ,
9 Ահա ես պիտի խրկեմ , Ե ու բոլոր հիւսիսի ազգատոհմերը , և հիմ ծառայ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը պիտի առնեմ , կ՚ըսէ Տէրը , ու զանոնք աս երկրիս վրայ և անոր բնակիչներուն վրայ ու բոլոր այս չրջակայ ազգերուն վրայ պիտի բերեմ , ու զանոնք նզովածի պէս բնաջինջ պիտի ընեմ , և Ե զանոնք զարմանքի ու սուլելու Եղերական պիտի ընեմ ,
10 զարձրնեմ · Եւ անոնցմէ Ե ձնծաղեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը , փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը , Եաղօրիքին ձայնը ու ճրագին ։
11 Ամբողջ այս երկիրը աւերակ պիտի ըլլայ , և ասոնք եօթանասուն տարի Բաբելացիներուն թագաւորին պիտի ծառայեն ։
12 Ու Եւ եօթանասուն տարին լմնցնալէն ետքը Բաբիլոնի թագաւորին ու ան ազգին այդպէս ընելուն պիտի ընեմ իրենց անօրէնութեանը համար , նաև Քաղդէացւոց երկրին , ըսելով Ե պիտի ընեմ , կ՚ըսէ Տէրը , և ան երկիրը յաւիտենական ամայութեան պիտի դարձնեմ ։
13 Ու ան երկրին վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր խօսքերը որ ես անոր դէմ խօսեցայ , այսինքն Երեմիային բոլոր ազգերուն վրայով բրած մարգարէութեանը աս գրքին մէջ գրուած բոլոր բաները ։
14 Ե Քանզի զանոնք ալ՝ շատ ազգեր ու մեծ թագաւորներ Հրեղնց ծառայ պիտի ընեն · Ե ու ես անոնց Հատուցում պիտի ընեմ իրենց ըրածներուն ու իրենց ձեռացը գործերուն համեմատ ։
15 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը ինծի այսպէս ըսաւ · Ես Ե բարկութեան գինիին գաւաթը ձեռքէս առ , ու զանիկայ խմցնէ ան բոլոր ազգերուն՝ որոնց որ ես քեզ կը խրկեմ · Եւ Ե խմեն ու խռովին , ու անոնց մէջը խրկած սուրիս երեսէն չիմարին ։ Ուստի Տէրոջը ձեռքէն զաւաթը առի ու խմցուցի ան բոլոր ազգերուն , որոնց որ
18 Տէրը զիս խրկեց · Երուսաղէմին ու Ցուդայի քաղաքներուն և անոր թագաւորներուն — անոր իշխաններուն՝ որ զանոնք Ե անապատ , ամայութիւն , անարգանք ու Ե անէծք ընէ , ինչպէս որ այսօր
19 Ի Եւ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին , և անոր ծառաներուն ու իշխաններուն , ու անոր
20 բոլոր ժողովուրդին · Եւ բոլոր Ե խառնիճաղանճ ժողովուրդներուն , ու Հուս երկրին բոլոր թագաւորներուն , Ե ու Փղշտացւոց երկրին բոլոր թագաւորներուն , այսինքն Ակաղոնի , Գազայի , ու Ակկարոնի , և Ե Ազոտոսի մնացորդին ,
21 ցորդին · Ե Եդոմին , ու Մովաբ ,
22 բին , ու Ամմոնի որդւոյը · Եւ Տիւրոսի բոլոր թագաւորներուն , ու Սիդոնի բոլոր թագաւորներուն ,

Ն · Ք · Դ · Ի · ԽԵ 606

Ր Գե · Ժը · 16 ·
Ֆ Եմ · Իզ · 7 · Գե · Է · 34 · Ժգ · 9 · Եզկ · Իզ · 13 · Ովս · Բ · 11 · Ցօել · Ժը · 23 ·
Ի Ֆող · Ժը · 4 ·

Կը սկսի՝ ԽԵ 606 · դեռ ապ · Իզ · 1 · Եմ կը վերջանայ՝ ԽԵ 536 · Եզբ · ա · 1 ·
Հր Մն · Լզ · 21 , 22 · Եզբ · ա · 1 · Գե · ԻԹ · 10 · Դան · Թ · 2 ·
Ե Եմ · Ժգ · 19 · Ժգ · 23 · Իա · 1 · Ճէ · Իէ · 1 · Գե · Ծ · 3 · 13 , 23 , 39 · 40 · 45 · Ծա · 25 · 26 ·
Ե Գե · Ծ · 9 · Ծա · 27 , 28 ·
Ն Գե · Ծ · 41 · Ծա · 27 ·
Հ Գե · ԻԷ · 7 ·
Ն Գե · Ծ · 29 · Ծա · 6 , 24 ·
Ը Ցօէ · Իա · 20 · Մազ · Հե · 8 · Եմ · Ծա · 17 · Ցայտ · Ժգ · 10 ·
Ճ Գե · Ծա · 7 · Եզկ · Իգ · 34 · Դան · գ · 11 ·

Հմր 9 , 11 ·

Յ Գե · Իզ · 9 ·
Ն Գե · Իզ · 9 · 25 ·

Հմր 24 ·
Ճցր · ա · 1 ·
Գե · Իէ · 1 · 5 , 7 ·
Ցէր Ե · Ի · 1 ·
Ղ Գե · Իէ · 7 , Ճէ ·
Գե · Իը · 1 ·
Գե · Իէ · 1 ·
Ջ Գե · Իէ · 4 ·

և ¶ ծովուն անդիի կողմը եղող *կղզիներու թագաւորներուն .
23 ¶ Դեդանին , ու թեմայիին , և Բուզին , ու ամէն Լէհնց մօրուքին ծայրերը կտրողներուն . Նե-
24 րեր կտրողներուն . Նե- ¶ Արաբացոց բոլոր թագաւորներուն , ու ¶ անապատը բնակող խառնիճաղանճ ժողովուրդին բոլոր թա-
25 գաւորներուն . Նե- ¶ Զամրրիի բոլոր թագաւորներուն , ու ‡ Եղամի բոլոր թագաւորներուն , ու Մա-
26 րաց բոլոր թագաւորներուն . Նե- իրարու մօտ կամ հեռու եղող հիւսիսի ¶ բոլոր թագաւորներուն , ու երկրի երեսին վրայ եղող երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն խմդոցէ . ¶ և անոնցմէ ետքը Սիսա-
27 կի թագաւորը պիտի խմի : Ու անոնց բանս , Զօրաց Տէրը՝ Իսրա-յէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . ‡ Խմեցէք , ու ¶ գինովցէք , ու փսխեցէք , և ձեր մէջը խրկելու սուրիս երեսին ինկէք ու մի՛ ել-
28 լէք : Ու թէ որ զաւաթը քու ձեռքէդ առնել չուզեն խմելու համար , ան առներ անոնց բանս , Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ան-
29 շուշտ պիտի խմէք . Քանզի ահա ես ¶ իմ անունովս կոչուած քաղաքին վրայ ‡ չարիք բերելու սկսայ , միթէ դուք անպատիժ պիտի մնաք . անպատիժ պիտի չմնաք ; քանզի ¶ երկրիս բոլոր բնակիչներուն վրայ սուր պիտի կանչեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը :
30 Ուստի դուն ան բոլոր խօսքերը անոնց մարգարէանալով՝ անոնց բանս , Տէրը ‡ բարձրէն պիտի գոռայ , ու ‡ իր սուրբ բնակութենէն իր ձայնը պիտի տայ . ‡ իր բնակարանին վրայ ¿ահարկու ձայնով պիտի գոռայ , խաղող կոխողներուն պէս՝ երկրիս բոլոր բնակիչներուն պատասխան պիտի տայ :
31 Ընդ բարձր ձայնը մինչև երկրիս ծայրերը պիտի հասնի , վասն զի Տէրը ‡ ազգերուն հետ դատաստան ունի . ‡ անիկայ ամէն մարմինով հետ դատ պիտի վարէ , ¶ ամբարիշտները սուրի պիտի տայ , կ'ըսէ Տէրը :
32 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա չարիք պիտի ելլէ , ‡ ազգէ ազգ պիտի երթայ . ու երկրիս ծայրերէն ‡ մեծ մրրիկ պիտի
33 ելլէ : Ու ան օր Տէրոջմէ սպանուածները երկրիս մէկ ծայրէն մինչև երկրիս միւս ծայրը պիտի ըլլան . ‡ անոնց համար սուգ պիտի չըռնուի , ‡ անոնք պիտի չժողովուին ու պիտի չթաղուին , երկրի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլլան :
34 ¶ Ողբացէք՝ ով հովիւներ՝ ու աղաղակեցէք , և ‡ խնէրէ ¶ ով հօտին ընտիրներ . վասն զի ձեր մորթուելու և ցիրուցան ըլլալու օրերը լրացած է , ու պատուական ամանի պէս պիտի ի-
35 նաք : Նե- հովիւներուն փախչելու ճամբան՝ ու հօտին ընտիրներուն ազատուելու միջոցը պիտի կոր-
36 սուի : հովիւներուն աղաղակին ձայնը և հօտին ընտիրներուն ոռնալուն ¿ձայնը կայ , վասն զի Տէրը
37 անոնց արօտները կործանցուց . Ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը երեսէն խաղաղութեան բնակարան-
38 ները ամայութեան դարձան : Առոյգ առիւծի պէս ¶ իր բնակարանը թողուց , քանզի ¶ բռնաւորին բարկութեանը երեսէն ու սաստիկ սրտմտութեանը երեսէն անոնց երկիրը ամայի եղաւ :

ԳԼ . Ի.Զ

1 Երեմիա խոսամանդիներով ու սպառնալիքներով ազատութեան կը յորդորէ ժողովուրդը . 8 ու պատճառով կը բռնուի . 10 ու կամ բառանդուի . 12 Իր անձին ջատագովութիւնը . 16 Դատաստանին մէջ կ'արդարանայ . Միքիայի 20 և Երբայեցւոց օրինակները տեղուելով 24 և Աբդիասին խնամքովը :

1 {Յուդայի թագաւորին՝ Յովսիայի որդւոյն Յոակիմին թագաւորութեանը սկիզբը Տէրոջը կողմանէ ան խօսքը եղաւ՝ բանալով ,
2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ¶ Տէրոջը տաճար գաւիթին մէջը կայնէ , ու Տէրոջը տունը երկրպագութիւն բերելու եկող Յուդայի բոլոր քաղաքներուն խօսէ ¶ ան ամէն խօսքերը՝ որ քեզի պատուիրեցի անոնց խօսելու համար . ‡ մէկ խօսք մը ետ մի՛
3 ձգեր . ¶ Գուցէ մտիկ ընեն ու ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ . ես ալ ¶ զղջամ ան չարիքին համար՝ որ անոնց չար գործերուն պատճառովը իրենց վրայ բերելու
4 կը խորհիմ : Նե- անոնց բանս , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հթե որ ինծի մտիկ չընելով՝ ձեր առջևը դրած
5 օրէնքիս մէջ չգաչէք , Ու ձեզի խրկած ծառաներուս մարգարէներուն խօսքերը մտիկ չընէք , որ ¶ կանուխ ելլելով՝ ղրկած կը խրկեի ,
6 ու դուք մտիկ չըրիք . Ըն ատենը ես տունը ¿Սիլովի պէս պիտի ընեմ , և ան քաղաքը երկրիս բոլոր ազգերուն ¶ անէծք պիտի ընեմ :
7 Ու քահանաները և մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը լսեցին , երբոր Երեմիա Տէրոջը տանը մէջ ան խօսքերը կը խօսէր :
8 Ու երբոր Երեմիա լմնցուց ան բոլոր խօսիլը զրուցելը՝ որ Տէրը հրամայեր էր բոլոր ժողովուրդին խօ-

---

ե · ք · պէ · Իսր 606

¶ Գէ · թ · 23 :

* Կամ՝ ծայրագեաց Արկիներու

† Գէ · խթ · 8 :

‡ ը Մն . թ · 34 :

¶ Ես . ԼԻը 20 ¶ Գէ · խթ · 31 : ¶ · 37 : Ե-ղեկ · է · 5 :

†Կամ՝ Ջեմբրացւոց

‡ Գէ · խթ · 34 :

+ Գէ · ծ · 9 :

* Գէ · ծա . 41 :

‡ Ամ . ը · 16 :

¶ Ես . ծա . 21 , կդ · 6 :

¶ Դան . թ · 18 , 19 :

‡ Եռամ.ժա. 31 ¶ Գէ · խթ · 12 : Եզեկ · թ . 6 : Ընդ · 16 : Դտ . իգ · 31 : ¶ Գաղ . դ · 17 :

¶ Եզեկ · լը · 21 :

‡ Ես . խը . 13 : Ձեփ. դ · 16 : Ամաւ . ա . 2 :

¿ Մաղ . ժա . 4 : Գէ · ժէ . 12 :

‡ ¶ Թագ · թ . 3 : Մազ . Ցղ . 14 :

¿ Ես . ժդ · 9 : Գէ · խը · 33 :

‡ Ովս . գ · 1 : Միք . գ · 2 :

¿ Ես . կդ · 16 : Ձեփ. գ · 2 :

‡ Գէ · իգ · 19 : Լ · 23 :

¿ Ես . կէ · 16 :

‡ Գէ · ժգ · 4 , 6 :

¿ Մազ . հթ . 3 : Գէ · ը · 2 : Ձաքա . ժա . 9 :

ե · ք · պէ · Իսր 606

‡ Գէ · գ · 8 : գ · 26 :

* Ասգ . հգ · 2 :

* Կամ՝ բրաբնաւոր սահմ.

ե · ք · պէ · 610 վերջաբանով՝ 609 կը սկսի

— Գէ · ԺԹ · 14 :

‡ Եզեկ · գ · 10 : Մատ . իը · 20 :

‡ Գատ . ի · 27 :

¶ Գէ · ԼԶ · 3 :

‡ Գէ · ԺԸ · 8 : Ձաքա . գ · 8 , 9 :

¿ ՂԼ . իգ · 14 , եշ : ը Որ . իը 15 :

‡ Գէ · է · 13 , 25 : ժա . 7 : իե · 3 , 4 :

¿ ա Թագ . գ · 10 , 11 : Մազ . հը · 60 : Գէ · է · 12 , 14 :

‡ Ես . կե · 15 : Գէ · իգ · 9 :

սելու, քահանաները ու մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը զանիկայ բռնեցին ու ըսին ՝ Դուն անպատ-
9 ճառ պիտի մեռնիս ։ Ինչո՞ւ համար Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն ըրիր՝ ըսելով ՝ Ա՛ս տունը Սելովի պէս պիտի ըլլայ, ու ա՛ս քաղաքը աւերակ պիտի ըլլայ, և հո՛ն բնակիչ պիտի չըլլայ . ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տաճարը մէջ Երեմիային վրայ ժողովուեցաւ ։
10 Ու երբոր Ցուդայի իշխանները ա՛ս բաները լսեցին, թագաւորին տունէն Տէրոջը տունը ելան, և Տէրոջը դռանը նոր դրանը մուտքը
11 նստան ։ Ու քահանաները և մարգարէները իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցան ու ըսին ՝ Ա՛ս մարդը մեռնելու արժանի է ՝
ՅԳԻ. լը. 4 քանզի՛ ականջներովդ լսեցիր ա՛ս քաղաքիս դէմ մարգարէութիւն ըրաւ, ինչպէս որ դուք ձեր ականջներովը լսեցիք ։
12 Ու Երեմիա բոլոր իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ, ու ըսաւ ՝ Տէրը զիս խրկեց որ ա՛ս տանը ու ա՛ս քաղաքիս վրայով ձեր լսած բոլոր խօսքերը պո՛ղելէ՛
13 մարգարէութիւն ընէմ ։ Եւ հիմա ՝ ձեր ճամբաները ու գործքերը ուղղեցէ՛ք, ու ձեր Տէր Աստուծոյն
Ի ԳԼ. Ե. 3 ձայնը մտիկ ըրէ՛ք, և Տէրը ձեր
Ը ՀՄՐ 3, 19 վրայով բսած չարիքին համար պի-
Ի ԳԼ. լը. 5 տի դղջայ ։ Բայց ես ա՛հա ձեր
14 ձեռքն եմ . ձեր աչքին ազէկ ու
15 շիտակ երևցածը ըրէ՛ք ինծի . Սակայն ազէ՛կ գիտցէ՛ք որ եթէ դուք զիս մեռցնէ՛ք, ձեր վրայ ու ա՛ս քաղաքիս վրայ և անոր բնակիչներուն վրայ անուշտ անմեղ արեան մո՛ղէ՛ք պիտի բերէ՛ք . վասն զի ճշմարտապէս Տէրը զիս ձեզի խրկեց, որ ա՛ս բոլոր խօսքերը ձեր ականջներուն զրուցեմ ։
16 Ան ատեն իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քահանաներուն ու մարգարէներուն ըսին ՝ Ա՛ս մարդը մեռնելու արժանի չէ . վասն զի մեր Տէր Աստուծոյն անունովը մեզի
Ի ԳԼ. Ե. 34 ՀԸ ՝ խօսեր է ։ Ի՛ու երկրին ծերերէն քանի մը մարդիկ ելան, և ժողովուրդին բոլոր ժողովքին խօսեցան՝
Ի ՄԻՔ. Ա. 1 իրե 710 18 ըսելով ՝ Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը Մորաստացի Միքիա մարգարէութիւն ըրաւ . և բոլոր Ցուդայի ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ ՝ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Սիո՛ն ագարակի պէս պիտի հերկուի, ու Երուսաղէմ աւերակներու դէզը, ու Տէրոջը տանը լեռը անտառի բարձր տե-
19 ղերու պէս պիտի ըլլայ ։ Միթէ Ցուդայի Եզեկիա թագաւորը, ու բոլոր Ցուդա զանիկայ մեռցո-

ՆՇ. Ը. 7. իրե 609

ցի՞ն . չէ՞ որ անիկայ Տէրոջմէ վախնալով՝ Տէրոջը առջևը ազօթք ըրաւ, և Տէրը անոնց վրայով բսած չարիքին համար զղջաց . ու մենք մեծ չարիք մը ըրած կ՚ըլլանք մեր անձերուն ։
20 Ու նաև Կարիաթարիմէն Սեմայիայի որդի Ուրիա անո՛ւնով մարդ մը կար, որ Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն կ՚ընէր . և անիկայ ա՛ս քաղաքիս վրայ ու ա՛ս երկրին վրայ Երեմիային բոլոր խօսքերուն
21 պէս մարգարէացաւ ։ Ու երբոր Յովակիմ թագաւորը ու անոր բոլոր զօրաւոր մարդիկը ու բոլոր իշխանները անոր խօսքերը լսեցին, թագաւորը ուզեց որ զանիկայ մեռցնէ՛ . բայց Ուրիա ա՛ս բա՛ները լսելով վախցաւ, ու փախաւ և
22 դիպաւ դնաց ։ Եւ Յովակիմ թագաւորը մարդիկներ խրկեց Եգիպտոս . Ելնաթանը որդին Եղնաթանը ու անոր հետ քանի մը
23 մարդիկ Եգիպտոս . և ա՛նոնք Ուրիան Եգիպտոսէն հանեցին, ու զանիկայ Յովակիմ թագաւորին բերին . ան ալ զանիկայ սրով զարկաւ, ու անոր մարմինը ժողովուրդին որդւոցը դերեզմանը
24 նետեց ։ Բայց Սափանի որդւոյն Ահիկամի ձեռքը Երեմիային հետ էր, որ չըլլայ թէ անիկայ ժողովուրդին ձեռքը մատնուելով՝ մեռցուի ։

ՆՇ. Ը. 7. իրե 609
Ի՛ր ԱՖ. լը. 26 ։
Ել. լբ. 14; բ՚թագ. իդ. 16 ։
Ե Գար. ե. 39 ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Երեմիա կապերու և լուծերու օրինակով կը մարգարէանայ թէ Սեդեկիային թագաւորները Նաբուգոդոնոսորէն պիտի յաղթուին . 8 կը յորդորէ զանոնք որ անոր հնազանդին և ատա մարգարէներուն չհաւատան . 12 նոյնպէս ալ Սեդեկիան կը յորդորէ . 19 կը նախագայնէ թէ Յուդան անօթներուն բաբիլոն պիտի տարուին , ու հոն պիտի մնան մինչև այցելութեան օրը ։

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն *Սեդեկիային թագաւորութեանը սկիզբը Տէրոջը կողմանէ Երեմիային ա՛ս խօսքը եղաւ, ըսելով ,
2 Տէրը ինծի այսպէս բսաւ . Քեզի կապեր ու լուծեր շինէ, ու զա-
3 նոնք պարանոցիդ վրայ դիր . և զանոնք Երուսաղէմ Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորին եկող դեսպաններուն ձեռքովը Եդոմի թագաւորին , ու Մոաբի թագաւորին , ու Ամմոնի որդւոցը թագաւորին , և Տիւրոսի թագաւորին ու Սիդոնի թագաւորին խրկէ . Եւ անոնց
4 նի թագաւորին խրկէ . Եւ անոնց պատուէր տուս իրենց տէրերուն համար ու ըսս ՝ Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր տէրերուն ասանկ ըսէք ,

իրե 598
* Եբրայեցերէն նէբուքատնէսար ձեւը աւելի հաճախ գործածուած է Նաբուգոդոնոսոր ձեւէն ։
Ի՛ր ԻԸ. 3, 12, 19, 20; Գէ. իբ. 1 — Գէ. իբ. 10, 12; Տ՚ա եզեկ. գ. 1; ԺՀ. 3; իգ. 3, ՃԼ.

5 Ե Եւ իմ մեծ զօրութեամբս ու եր-
կրնցած բազուկովս երկիրը , մար-
դը ու երկրի երեսին վրայ եղող
անասունները ստեղծեցի , և ‡ զա-
նիկայ կու տամ , որուն որ իմ աչ-
քիս առջեւը հաճոյ կ'երեւնայ ։
6 Ը Եւ հիմա ասոնց բոլոր երկիրները ևս
Ի իմ ծառայիս՝ Բաբիլոնի Նաբու-
զոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը
կու տամ , ու դաշտի գազանները
ալ անոր կու տամ , որ անոր ծա-
7 ռայութիւն ընեն ։ Եւ Ը բոլոր
ազգերը ծառայութիւն պիտի ընեն
անոր ու անոր որդւոյն ու անոր
որդիին որդւոյն , մինչև որ անոր
երկրին ժամանակն ալ հասնի , ու
Ը զանիկայ ալ շատ ազգեր ու մեծ
թագաւորներ իրենց ծառայ ընեն ։
8 Եւ ան ազգը կամ թագաւորու-
թիւնը որ Բաբիլոնի Նաբուզոդո-
նոսոր թագաւորին ծառայութիւն
չըներ , ու իր պարանոցը Բաբիլոնի
թագաւորին լուծին տակը չդներ ,
ան ազգին սրով , սովով ու ժան-
տախտով պատժելութիւն պիտի ը-
նեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , մինչև որ զանոնք
անոր ձեռքովը հատցընեմ ։
9 Եւ դուք մոխի մի՛ ընէք ձեր
մարգարէներուն , բազդ նայողնե-
րուն , երազատեսներուն , դուշ-
կողներուն ու կախարդներուն , ո-
րոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով ՝
Բաբիլոնի թագաւորին ծառայ
10 պիտի չըլլաք ։ Քանզի Ե անոնք
ձեզի սուտ մարգարէութիւն կ'ը-
նեն , որպէս զի ձեր երկրին վը-
րայէն ձեզ հեռացընեն , ու ես ձեզ
11 վռնտեմ ու կորսուիք ։ Բայց
իր պարանոցը Բաբիլոնի թագա-
ւորին լուծին տակը դնող և անոր
ծառայութիւն ընող ազգը ան-
շուշտ իր երկրին վրայ հանգիստ
պիտի թողում , կ'ըսէ Տէրը , ու
պիտի մշակէ զանիկայ , ու անոր
մէջը պիտի բնակի ։
598
12 Ի Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորին
ալ ասա բոլոր խօսքերուն համեմատ
զրուցեցի , ու ըսի , Ձեր պարա-
նոցը Բաբիլոնի թագաւորին լու-
ծին տակը դրէք և անոր ու անոր
ժողովուրդին ծառայութիւն ը-
13 րէք , որ ապրիք ։ Ինչո՞ւ համար
դուն ու քու ժողովուրդդ սրով ,
սովով ու ժանտախտով մեռնիք ,
ինչպէս որ Տէրը Բաբիլոնի թագա-
ւորին ծառայութիւն չընող ազգին
14 համար խօսեցաւ ։ Եւ դուք մոխի
մի՛ ընէք ան մարգարէներուն խօս-
քերը , որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսե-
լով , Բաբիլոնի թագաւորին ծա-
ռայ պիտի չըլլաք . վասն զի անոնք
ձեզի Ի սուտ մարգարէութիւն կ'ը-
15 ներն . քանզի ես զանոնք չխրկեցի՝

կ'ըսէ Տէրը , հապա անոնք իմ ա-
նունովս սուտ մարգարէութիւն
կ'ընեն , որպէս զի ես ձեզ վռնտ-
եմ , և դուք ու ձեզի մարգարէ-
ութիւն ընող մարգարէները կոր-
սուիք ։
16 Ու ես քահանաներուն և ասա
բոլոր ժողովուրդին զրուցեցի ու
ըսի , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր
մարգարէներուն խօսքերը մոխի մի՛
ընէք՝ որոնք ձեզի մարգարէութիւն
կ'ընեն՝ ըսելով , Ահա Տէրոջը տա-
նը Ճ անօթները մօտերս Բաբիլոնէն
ետ պիտի բերուին . քանզի անոնք
սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն ձեզ
17 զի . Անոնց մոխի մի՛ ընէք , Բաբի-
լոնի թագաւորին ծառայեցէք որ
ապրիք . ինչո՞ւ այս քաղաքը աւե-
18 րակ ըլլայ ։ Բայց թէ որ անոնք
մարգարէներ են , ու թէ որ անոնց
քովը Տէրոջը խօսքը կայ , թող հի-
մա զօրաց Տէրոջը աղօթք ընեն , որ
Տէրոջը տանը մէջ և Ցուդայի
թագաւորին տանը մէջ ու Երու-
սաղէմի մէջ մնացած անօթները
19 Բաբիլոն չերթան ։ Վասն զի զօ-
րաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ Նաբու-
զոդոնոսոր թագաւորին ու ծովին և մկրնովթենե-
րուն ուս քաղաքիս մէջ մնացած
20 անօթներուն վրայով , որոնք Բա-
բիլոնի Նաբուզոդոնոսոր թագա-
ւորը չառաւ , երբոր Ը Ցուդայի
թագաւորը Ցեքոնիան որդին Ցե-
քոնիային , և Ցուդայի ու Երու-
սաղէմի բոլոր ազնուականները Երու-
սաղէմէն Բաբիլոն գերի տարաւ .
21 Զիրաւի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ Տէրոջը
տանը մէջ և Ցուդայի թագաւո-
րին տանը մէջ ու Երուսաղէմի
մէջ մնացած անօթներուն համար .
22 Անոնք Ե Բաբիլոն պիտի տարուին ,
և հոն պիտի մնան Ա մինչև ան օրը՝
որ անոնց այցելութիւն ընեմ՝ կ'ը-
սէ Տէրը , ետքը Ը զանոնք պիտի
հանեմ ու ասոր տեղը պիտի դարձը-
նեմ ։

ԳԼ . ԻԸ

1 Անոնց սուտ մարգարէութեամբ կ'իմացնէ թէ սաստիկ անօթները ու Ջեքոնիան պիտի դառնան ։ 5 Երեմիա բաղձալով որ ան մարգարէութիւնը շշմարիտ ըլլայ , կը ցուցնէ թէ դիպուածը պիտի յայտնէ թէ շշմարիտ մարգարէները որոնք են ։ 10 Անանիա կը կոտրէ Երեմիային լուծը ։ 12 Երեմիա երկաթէ լուծի վրայով կը խօսի ։ 15 ու կը նախատանքէ Անանիային մահը ։

1 Եւ եղաւ որ Նոյն տարին՝ Ցուդայի թագաւորին Սեդեկիային թա-
գաւորութեանը սկիզբը չորրորդ տարւոյն հինգերորդ ամիսը Գա-
բաւոնէն եղող Ազուրի որդին Ան-
նանիա մարգարէն Տէրոջը տանը մէջ
քահանաներուն ու բոլոր ժողո-

Ն . ՔՐ . ԳԲ . ԽԲ 698

Ե Ասպ . ՃԺԱ . 15 ։ ՃՂԳ . 6 ։ Ես . ԽԱ . 12 ։

‡ Ասպ . ՃԺԱ . 16 ։ Դան . Գ . 17 , 25 , 32 ։

Ը ԳԼ . ԽԸ . 14 ։

Ի ԳԼ . ԽԱ . 9 ։ ԽԳ . 10 ։ Եզեկ . ԽՐ . 18 , 20 ։

Ճ ԳԼ . ԽԸ . 14 ։ Դան . Բ . 38 ։

Ա Բ Մն . ԼԳ . 20 ։

Ը ԳԼ . ԽԱ . 12 . Ե . 27 ։ Դան . Ա . 26 ։

Ի ԳԼ . ԽԱ . 14 ։

Ա ՀՃՐ 14 ։

598

Ի ԳԼ . ԽԸ . 1 ։ ԼԲ . 17 ։

Լ Եզեկ . ԺԸ . 31 ։

Ի ԳԼ . ՃԳ . 14 ։ ԽԳ . 21 ։ ԽԹ . 8 , 9 ։

Ն . ՔՐ . ԳԲ . ԽԲ 598

Ի Գ Թագ . ԽԱ . 13 , ՃՀ ։ ԳԼ . ՃՐ . 17 , 20 , 21 ։

Ճ Գ Թագ . ԻԵ . 14 , 15 ։ ԳԼ . ԽԳ . 1 ։

Ն Գ Թագ . ԽԱ . 13 ։ Բ Մն . ԼԳ . 18 ։

Ը Բ Մն . ԼԳ . 21 ։ ԳԼ . ԽԹ . 10 ։ ԼԲ . 5 ։

Ա Եզր . Ա . 7 ։ Կ . 19 ։

ԽԲ 596

ԳԼ . ԽԿ . 1 ։

Ն · Ք · ԸԲ · Իբր 536

վուրդին առջևը ինծի խօսեցաւ ու
2 ըսաւ , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կը խօսի ու
կ'ըսէ , Բաբիլոնի Թագաւորին
Բ ԳԼ · ԽԷ · 12 ։ 3 Բ լուծը կոտրեցի . ✝ Մինչև երկու
✝ ԳԼ ԽԷ · 16 ։ տարի Բաբիլոնի Նաբուզոդոնոսոր
Թագաւորին աս տեղէն առած ու
Բաբիլոն տարած Տէրոջը տաներ
բոլոր անօթները աս տեղը պիտի
4 դարձնեմ . Նաև Ցուդայի Թագա-
ւորը Ցովակիմի որդին Ցեքո-
նիան , ու Բաբիլոն գացած Ցու-
դայի բոլոր գերիները աս տեղը պի-
տի դարձնեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , վասն
զի Բաբիլոնի Թագաւորին լուծը
պիտի կոտրեմ ։
5 Ու Երեմիա մարգարէն Տէրոջը
տանը մէջ կայնող քահանաներուն
ու բոլոր ժողովուրդին աչքին առ-
ջևը Ընանիա մարգարէին խօսե-
6 ցաւ . Ու Երեմիա մարգարէն ըսաւ ,
Ա Գ Թագ · ա · 36 ։ Ա Ամէն . Տէրը այնպէս ընէ . Տէրը
քու մարգարէացած խօսքերդ հաս-
տատէ , ու Տէրոջը տանը անօթները
ու բոլոր գերիները Բաբիլոնէն աս
7 տեղը դարձնէ ։ Բայց հիմա քու
անկնջներուդ և բոլոր ժողովուր-
դին անկնջներուն աս իմ ըսելու-
8 իսօքս մտիկ րրէ . Ինծմէ առաջ ու
քեզմէ առաջ՝ սկիզբէն՝ի վեր եղող
մարգարէները շատ երկիրներու
դէմ ու մեծ Թագաւորութեանց դէմ պատերազմի , չարիքի ու
Իր Օր · ԺԸ · 22 ։ 9 ցան ։ Երբոր մէկ մարգարէ մը
խաղաղութիւն կը մարգարէանայ ,
ու ան մարգարէին խօսքը կը կա-
տարուի , ան ատենը կը հասկըցուի
որ անիկայ ճշմարտապէս Տէրոջմէ
խրկուած մարգարէ մըն է ։
10 Ան ատեն Ընանիա մարգարէն
Երեմիա մարգարէին պարանոցէն
Ղ ԳԼ · ԽԷ · 2 ։ Ղուծը առաւ ու զանիկայ կոտ-
11 րեց ։ Ու Ընանիա բոլոր ժողովուր-
դին աչքին առջևը խօսեցաւ ու ը-
սաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մինչև
Բ ԳԼ · ԽԷ · 7 ։ երկու տարի Բաբիլոնի Նաբուզո-
դոնոսոր Թագաւորին լուծը Հա-
մին ազգերուն պարանոցին վրայէն
այսպէս պիտի կոտրեմ , ու Երեմիա
մարգարէն իր ճամբան գնաց ։
12 Ու Ընանիա մարգարէն Երեմիա
մարգարէին պարանոցին վրայէն
լուծը կոտրելէն ետքը Տէրոջը խօս-
13 քը Երեմիային եղաւ՝ ըսելով , Գնա
Ընանիային խօսէ ու ըսէ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Դուն փայտէ լու-
ծերը կոտրեցիր , սակայն անոնց
տեղը երկաթէ լուծեր պիտի շի-
14 նես ։ Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Հա
Ը Իր Օր · Իբ · 48 ։ ԳԼ · ԽԷ · 4 , 7 ։ բոլոր ազգերուն պարանոցին վրայ
երկաթէ լուծ դրի , որ Բաբիլոնի
Նաբուզոդոնոսոր Թագաւորին ծա-
ռայութիւն բնեն , և անոր պիտի
ծառայեն . Ի դաշտի գազաններն
ալ անոր տուի ։
15 Ու Երեմիա մարգարէն Ընանիա
մարգարէին ըսաւ , Լսիմա լսէ՛ ով
Ընանիա , Տէրը քեզ խրկած չէ , ու
դուն ան ժողովուրդը Թ ստութեան
Թ ԳԼ · ԻԹ · 31 ։ Եզեկ · ԺԳ · 22 ։ յուսացուցիր ։ Անոր համար Տէրը
16 այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզ երկրի
երեսին վրայէն պիտի վռընտեմ .
դուն ան տարի պիտի մեռնիս ,
Իր Օր · ԺԳ · 5 ։ ԳԼ · ԻԹ · 32 ։ վասն զի Տէրոջը դէմ խօսեցար ։
17 Ըստ իւն խօսեցաւ ։ Եւ Ընանիա
մարգարէն ան տարւոյն եօթներորդ
ամսուն մէջ մեռաւ ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Երեմիա Բաբիլոնի մէջ եղող գերիներուն նա-
մակ կը խրկէ՝ յորդորելով զանոնք որ հան-
գարտ բլան ; 8 և իրենց մարգարէներուն և
բարիներուն չհաւատան ; 10 և կ'խոստանայ թէ
եօթանասուն տարիէն ետև Աստուծոյ խնամ-
քովը պիտի դառնան . 15 կը նախատէ Միա-
ջորդին կործանումը իրենց անհնազանդու-
թեանը համար ; 20 կը ցուցնէ երկու սուտ
մարգարէներուն Աքաաբին ու Սեդեկիային
երկիւղալի վախճանը ։ 24 Սեմայիա նամակ
մը կը գրէ Երեմիային դէմ ։ 30 Երեմիա ա-
նոր ազատալի վախճանը կը տեսրագրէ ։

1 Ասոնք են ան նամակին խօսքերը , Իր Ը 599
որ Երեմիա մարգարէն Երուսա-
ղեմէն խրկեց դերիներուն մնացած
ծերերուն , քահանաներուն և մար-
գարէներուն ու բոլոր ժողովուր-
դին , որոնք Նաբուզոդոնոսոր Ե-
րուսաղեմէն Բաբիլոն քշեր էր ,
2 – Ջեքոնիա Թագաւորը և Թագու- – Գ Թագ · ԻԳ · 12 , ԵՐ ։ ԳԼ · Իր · 26 ։ Իբ · 4 ։
հին ու պալատականները , Ցու-
դայի ու Երուսաղեմի իշխանները
ու հիւսները և դարբիններն ևն-
3 րուսաղեմն ելլելէն ետքը , Սափա-
նի որդւոյն Եղեասային ու Քե-
կիայի որդւոյն Գամարիային ձեռ-
քովը , (որ զանոնք Ցուդայի Թա-
գաւորը Սեդեկիա Բաբիլոնի Նա-
բուզոդոնոսոր Թագաւորին Բաբի-
լոն խրկեր էր ,) ըսելով ,
4 Զայսպէս կ'ըսէ զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը բոլոր գերինե-
րուդ՝ որոնք Երուսաղեմէն Բաբի-
5 լոն քշել տուեր եմ . Բ Տուներ շի- Բ Յեր 28 ։
նեցէք ու բնակեցէք , պարտէզ-
ներ տնկեցէք ու անոնց պտուղը
6 կերէք ; կիներ առէք և տղաք-
ներ ու աղջիկներ ունեցէք ու ձեր
տղոց կիներուն առէք , և ձեր աղ-
ջիկները էրիկներու տուէք , որ տը-
ղաքներ ու աղջիկներ ծնանին , և
հոդ բազմացէք ու չքչնաք ։
7 Ու ան քաղաքին խաղաղութիւնը
փնտռեցէք , ուր որ ձեզ քշել
տուեր եմ , և Տանոր համար Տէ- ✝ Ես Բ · Ժ · 10 ։ Տիմ. Ա · 2 ։
րոջը աղօթք բրէք , վասն զի անոր
խաղաղութիւնովը ձեզի խաղա-

Ն · Ք · ԳԲ · Իրէ 599

Տ ԳԼ · ԺԹ · 14 ; ԽԳ · 21 ; ԽԷ · 14 · 15 ; Ե · ՓԿ · Ե · 6 ; Ի ՀՇՐ · 31 ·

Իրէ 606

ՂԸ ՄՆ · ԼԳ · 21 , 22 ; Եզր · ա · 1 ; ԳԼ · ԽԷ · 12 ; ԽԷ · 22 ; Դան · Թ · 2 ·

* ԵՀԲ · վախճան և յայս

Ի Դան · Թ · 3 , ԿԲ ·

ԷՂԼ · ԻԳ · 39 , 40 , ԿԲ ; Ը Օր · Լ · 1 , ԿԲ ·

Ի ԳԼ · ԻԳ · Շ ; Ժ Օր · Գ · Շ ; Ա Պգ · ԼԲ · 6 ; Խգ · 1 ; Ես · Ծե · 6 ; Ի ԳԼ · ԻԳ · 3 , 8 ; Լ · 3 ; ԼԲ · 37 ·

Ն ԳԼ · ԻԳ · 10 ·

Ի ԳԼ · ԻԳ · 8 ·

Ժ Ը Օր · ԻԲ · 25 ; Ը ՄՆ · ԻԹ · 8 ; ԳԼ · ԺԼ · 4 ; ԻԳ · 9 ; ԼԲ · 17 ; Ի ԳԼ · ԻԳ · 6 ; Խը · 18 ·

Ո ԳԼ · ԻԼ · 4 ; ԼԲ · 33 ·

8 զոլթիւն կ'ըլլայ ։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր մէջը եղող ձեր մարգարէները ու ձեր բաղդ նայողները ՝ ձեզ չխաբեն ։ և ձեր տեսնել տուած երազներուն մի՛ւրիկ
9 մի՛ ընդներ ։ Ի՛ւրաւ զի անունը իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն՝ ներ կ'ընեն ձեզի . զանոնք ես
10 չխրկեցի՝ կ'ըսէ Տէրը ։ Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Երբոր Բաբիլոնին Հօթանասուն տարին լրանայ , ձեզ այցելութիւն պիտի ընեմ , և ձեզ աս տեղս դարձնելու իմ բարի խոստումնաքս ձեր
11 վրայ պիտի կատարեմ ։ Քանզի ես ձեր վրայով խորհած խորհուրդներս գիտեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , անոնք * յեր յուսացած վախճանը" ձեզի տալու համար՝ խաղաղութեան խորհուրդներ էն և ոչ թէ
12 չարիքի ։ Ու դուք ինծի պիտի կանչէք , և պիտի երթաք ու ինծի աղօթք պիտի ընէք , և
13 ձեզի պիտի լսեմ ։ Ու ինծի պիտի փնտռէք և պիտի գտնէք , զան զի ձեր բոլոր սրտովը պի-
14 տի խնդրէք զիս ։ Ու ես ձեզի պիտի գտնուիմ՝ կ'ըսէ Տէրը , և ձեր գերութիւնը ետ պիտի դարձնեմ . ու ձեզ պիտի ժողվեմ բոլոր ազգերէն ու ան բոլոր տեղերէն՝ ուր որ ձեզ քշեր եի , կ'ըսէ Տէրը , և ձեզ պիտի դարձնեմ ան տեղը՝ ուսկից որ ձեզ գերու-
15 թեան չքշել տուի ։ (Վասն զի դուք ըսիք թէ Տէրը մեզի Բաբիլոնի մէջ մարգարէներ հանեց ։)
16 Քանզի Դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորին համար , ու աս քաղաքիս մէջը բնակող բոլոր ժողովուրդին համար՝ ձեզի հետ գերութեան չգացող եղբայրներուն համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես անոնց մէջ պիտի խրկեմ նսուրը , սովը ու ժանտախտը , և զանոնք ի խիստ գէշ թուզերուն պէս պիտի ընեմ , որոնք գէշութենէն
18 չեն ուտուիր . Ու զանոնք սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի հալածեմ , և զանոնք նեղութիւն կրելու պիտի մատնեմ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ . ա՛ նախատինքի , զարմանքի , սուլելու ու նախատինքի ի՛նչ պէտ ընտ ան բոլոր ազգերուն մէջ՝
19 ուր որ զանոնք պիտի քշեմ . Որովհետև իմ խօսքերս մի՛ւրիկ չըրին՝ կ'ըսէ Տէրը , երբոր ես իմ ծառաներս մարգարէները անոնց խրկեցի , կանուխ կրկլով ու խրկելով . ու դուք մի՛ւրիկ չըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը ։
20 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մի՛ւրիկ ըրէք՝ ով դուք բոլոր գերիներդ՝ որ ես Երուսաղէմէն Բաբիլոն խրկեցի ։
21 Իմ անունովս ձեզի սուտ մարգարէութիւն ընդղ Կովղիայի որդւոյն Աքաաբին վրայով ու Մասեհայի որդւոյն Սեդեկիային վրայով զորս Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես զանոնք Բաբիլոնի Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , ու զանոնք ձեր աչքերուն առջեւ պի-
22 տի զարնէ . Ես Բաբիլոն եղող գուղպայի բոլոր գերիներուն մէջ անունդ պատահական անէծք պիտի առնուն՝ ըսելով , Տէրը քեզ ընդ Բաբիլոնի թագաւորին կրակի մէջ խորոված Սեդեկիային ու Ա-
23 քաաբին պէս ընէ ։ Վասն զի Իսրայէլի մէջ ծանդգամութիւն գործեցին , և իրենց ընկերներուն կանանցը հետ շնութիւն ըրին , ու իմ անունովս սուտ խօսքեր խօսեցան , որ ես անոնց չհրամայեցի . բայց ես գիտեմ ու վկայ եմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
24 Ու Նեհեղամացի Սեմայիային խօ-
25 սիս ու ըսես , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ , Որովհետև դուն Երուսաղէմ եղող բոլոր ժողովուրդին , և Մասեհայի որդւոյն Սոփոնիա քահանային , ու բոլոր քահանաներուն քու անունովդ թղ-
26 թեր խրկեցիր , ըսելով ՝ Տէրը քեզ Յովհադա քահանային տեղը քահանայ դրաւ , որ Տէրոջը տանը վերակացու ըլլաս , ու ամէն խելացնոր մարդը՝ որ զինքը մարգարէ կը ձեւացընէ , ն կոճղը ու երկաթը
27 դնես ։ Ես հիմա ինչո՞ւ համար ձեզի † մարգարէութիւն ընող" Ա-
28 նաթովթացի Երմիան չյանդիմա-
նեցիր . Վասն զի անիկայ մեզի այսպէս նամակ խրկեց Բաբիլոն , ու ըսաւ , Ան երկարութիւնը պիտի երկննայ . տուներ շինեցէք ու բնակեցէք , պաարտէզներ անկեցէք
29 և անոնց պտուղը կերէք ։ Ու Սոփոնիա քահանան աս թուղթը Երմիա մարգարէին ականջներուն
30 կարդաց ։ Ես Տէրոջը խօսքը ե-
31 լեալ Երմիայի եղաւ՝ ըսելով , Բոլոր գերիներուն ղրկէ ու ըսէ , Նեհելամացի Սեմայիային համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև Սեմայիա ձեզի մարգարէութիւն ըրաւ , ն թէպէտև զանիկայ ես չխրկեցի , ու ձեզ ստու բեան յու-
32 սացուց , Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Նեհելամացի Սեմայիային ու անոր սերունդին այցելութիւն պիտի ընեմ . աս ժողովուրդին մէջը բնակող անոր

Ն · Ք · ԳԲ · Իրէ 606

Յ Տես ԾԲ · Խը · 20 ; Եզ · 4 · 15 ; ՂԴան · գ · 6 ·

Ե ԳԼ · ԻԳ · 14 ·

598

Ր գ Թագ · ԻԿ · 18 ; ԳԼ · Խա · 1 ·

Յ ԳԼ · Ի · 1 ; Ն գ Թագ · Ի · 11 ; Գար · ԻԳ · 24 ·

ՂԳԼ · Ի · 2 ; † Կ՚ ղեր. քը մարգարէ ձեռ. ցընող

- Հմր 5 ·

Ն ԳԼ · ԻԲ · 15 ·

մէկ մարդը պիտի չմնայ , և իմ ժողովուրդիս բնելու բարիքս անկայ պիտի չտեսնէ , կ'ըսէ Տէրը , Ովսան դի Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն խօսեցաւ ։

ԳԼ · Լ

1 Ատաւած կը յուշբեկ Երեմիային թէ Հրէայք պիտի դառնան , 4 և թէ իրենց թշուառութենէն հետ պիտի ազատին · 10 Ցակորը կը մխիթարէ · 18 Ընդդ ուրախալի գերեվարութիւնը · 23 Չարերուն վրայ հատնելը բարկութիւնը ։

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած
2 խօսքն է՝ որ բսաւ , Խարայէլին
Տէր Ատուածը այսպէս կը խօսի
ու կ'ըսէ , Բոլոր քեզի բսած խօս-
3 քերս գիրքի մը մէջ գրէ · Քանզի
ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը ,
որ ես իմ ժողովուրդիս Խարայէլին և
Յուդային գերութիւնը պիտի դար-
ձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , ու ես զանոնք
իրենց հայրերուն տուած երկիրը
պիտի դարձընեմ , ու զանիկայ պի-
տի ժառանգեն ։
4 Եւ Խարայէլին համար ու Յու-
դային համար Տէրոջը բսած խօս-
5 քերըասոնք են · Տէրը այսպէս
կ'ըսէ · Սոսկալի ձայն լսեցինք ,
վախ կայ ու խաղաղութիւն չը-
6 կայ ։ Հիմա հարցուցէք ու տես-
ջէք , թէ արդեօք երիկ մարդը զաւակ կը ծնանի՞ · ինչո՛ւ
համար ամէն կորիճը՝ ծննդական
կնոջ պէս ձեռքերը մէջքը դրած ,
ու բոլոր երեսները դեղնած կը
7 տեսնեմ ։ Վա՛յ , քանզի անիկայ մեծ օր է , Հանոր պէս չկայ · ու ա-
նիկայ Ցակոբին նեղութեան ժա-
մանակ պիտի ըլլայ , բայց անկէ
8 պիտի ազատի · Վասն զի ան օրը՝
կ'ըսէ զօրաց Տէրը , անոր լուծը
քու պարանոցդէդ պիտի կոտրեմ , և
քու կապերդ պիտի փրցընեմ , ու
զանիկայ ալ օտարները պի-
9 տի չծառայեցընեն · Հապա անոնք
իրենց Տէր Ատուծոյն ու իրենց
Դաւիթ թագաւորին ծառայու-
թիւն պիտի բնեն , որն որ ես Հ պի-
10 տի հանեմ անոնց ։ Բայց դուն՝
ով իմ ծառաս Ցակոբ՝ մի վախ-
նար՝ կ'ըսէ Տէրը , ու՝ ով Խարայէլ՝
մի զարհուրիր · քանզի ահա ես
քեզ հետուէն՝ և քու սերունդդ
իրենց գերութեանը երկրէն պիտի
ազատեմ · ու Ցակոբ պիտի դար-
նայ , և հանդարտ ու հանգիստ
պիտի ըլլայ · և ոեւէ վախցընող
11 պիտի չըլլայ · Վասն զի ես քեզ ա-
զատելու համար քեզի հետ եմ՝ կ'ը-
սէ Տէրը · Հանզի պիտի սպառեմ
ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ
ցրուեցի , Հայց քեզ պիտի չսպա-
ռեմ · Հապա քեզ Հչափաւորու-

Ն · Ը · ԳԲ · Իրր 606

Ղ ԳԼ · Իբ · 16 ։

թեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ
բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ ·
12 Վասն դի Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Հ քու հարուածդ անբժշկելի է ու
13 վէրդ անդարմանելի է · Զոհելով
պատելու համար քու դատաստանդ
տեսնող մը չկայ · Հ քեզի համար
14 դեղ ― ապզանի չկայ ։ Հ քու բո-
լոր հոմանիներդ քեզ մոռցան ,
քեզ չեն փնտռեր · վասն զի քեզ
հարշաւիի հարուածքով՝ Հանդուժ-
մկու մը պատիժովը զարկի քու
անօրէնութիւններուդ շատու-
թեանը համար , Հ՚ոնաւ քու մեղ-
15 քերդ շատցան ։ Հ քու բնկմանդ
համար ինչո՞ւ կ'աղաղակես · քու
ցաւդ ամբժշկելի է · ասանկերը
քու անօրէնութիւններուդ շատու-
թեանը համար քեզի բրի , Հ՚ոնաւ
16 քու մեղքերդ շատցան ։ Անոր հա-
մար ամէն անոնք որ քեզ կը կլլեն՝
Հ պիտի կլլուին , և քու բոլոր թշ-
նամիներդ գերութեան պիտի ե-
թան , ու քեզ յափշտակողները
պիտի յափշտակուին · ու քեզ կո-
ղոպտողներուն ամէնը կողոպտուե-
17 լու պիտի մատնեմ · Հվասն զի քու
վէրդ պիտի պատեմ , և քեզ քու
վէրքերէդ պիտի բժշկեմ , կ'ըսէ
Տէրը , քանզի քեզի Ա.թաորուած
կանչեցին , Ա՛ն Սիօնն է որ զա-
նիկայ փնտռող չկայ՝ ըսէն ։
18 Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ահա ես
Ցակոբին վրանները գերութիւ-
նէն պիտի դարձընեմ , և Հանոր բը-
նակարանները ողորմութիւն պի-
տի բնեմ · ու քաղաքը իր աւերակ-
ներուն վրայ պիտի շինուի , և պա-
լատը առ Հինին պէս՝ պիտի կանգ-
19 նուի ։ Ու ՝անոնցմէ պիտի ելլէ
գոհութիւն՝ և ուրախութիւն բ-
նողներու ձայն · Հու զանոնք պիտի
շատցընեմ ու պիտի Հչքչնան , և
զանոնք պիտի փառաւորեմ ու
20 պզտիկ պիտի Հչնան ։ Հւ անոնց
տղաքները ՝առ Հինին պէս պիտի
ըլլան , անոնց ժողովքը իմ առջեւս
պիտի հաստատուի , ու բոլոր ա-
նոնց նեղութիւն տուղներուն այ-
21 ցելութիւն պիտի բնեմ ։ Եւ ա-
նոնց իշխանը իրենցմէ պիտի ըլլայ ,
Հու անոնց միջէն տիրողը իրենց մէ-
ջէն պիտի ելլէ , և ՝ զանիկայ պի-
տի մատուցընեմ , ու ինձի մօտ պի-
տի ըլլայ · վասն զի ով է անիկայ՝
որ իր սիրտը պատրաստէ ինձի
22 մօտենալու , կ'ըսէ Տէրը · Եւ դուք
՝ինձի ժողովուրդ պիտի ըլլաք , ես
ալ Հձեզի Ատուած պիտի ըլլամ ։
23 Ահա Հ Տէրոջը մրրիկը սրսմուռ-
թեամբ ելաւ · անիկայ ահաւոր մրր-
իկ է , ամբարիշտներուն գլխուն
24 վրայ պիտի յարձակի ։ Տէրոջը

Ն · Ը · ԳԲ · Իրր 606

Իրմէ · ԼԶ · 16 ; ԳԼ · ԺԱ · 18 ։

Ե ԳԼ · Բ · 22 ; Հ ՈՂՋ · Ա · 2 ։

Հ Ցոր · Ժգ · 24 ; Ժգ · 9 ; ԺԲ · 11 ։

Ի Ցոր · Լ · 21 ; Ղ ԳԼ · Ա · 6 ։

Ճ ԳԼ · ԺԱ · 18 ։

Ա ՀՅր 18 ; ԳԼ · Լ · 44 ; Եզեկ · Լ · 25 · Ովս · Ի · 14 , 15 ։

Բ ԳԼ · Ժգ · 15 ։

Գ ԳԼ · Դ · 31 ; Ղ · 24 ։

Դ Ցովէլ · Բ · 11 , 31 ; Ա-մով · Ե · 18 ; Սոփ · Ա · 14 , ՃՃ ։

Ե Դան · ԺԲ · 1 ։

Զ Ես · ՃԱ · 3 , 4 ; Եզեկ · ԼԴ · 23 ; Լ · 24 ; Ովս · Դ · 5 ։

Է Ղ · Ա · 69 ; Գոր · Բ · 30 ; Ժգ · 23 ։

Ը Ես · ԽԱ · 13 ; ԽԴ · 5 ; ԽԶ · 2 ; ԳԼ · ԽԶ · 27 , 28 ։

Թ ԳԼ · Դ · 18 ։

Ժ Ամով · Թ · 8 ։

Ի ԳԼ · Դ · 27 ։

Լ Սաղ · Ղ · 1 ; Ես · ԽԲ · 8 ; ԳԼ · Ժ · 24 ; ԽԶ · 28 ։

Ա ԵՂԲ · Իր ասոր-ւոյ-թեանը պես ։ Ես · ԼԲ · 10 ; ՃԱ · 11 ; ԳԼ · Լ · 4 , 12 , 13 ; ԼԴ · 10 , 11 ։

Բ Զաք · Ժ · 8 ։

Գ Ես · Ա · 26 ։

Դ Ընդ · ԽԹ · 10 ։

Ե Թես · Ժգ · 5 ։

Զ ԳԼ · ԽԴ · 7 ; Լ · 1 , 38 ; ԼԲ · 38 ; Եզեկ · ԺԱ · 20 ; ԼԴ · 28 ; ԼՀ · 27 ։

Է ԳԼ · ԽԴ · 19 , 20 ; ԽՀ · 32 ։

սաստիկ բարկութիւնը ետ պիտի չդառնայ, մինչև որ իր սրտին խորհուրդները չկատարէ ու՝ի գործ չը-դնէ. ՚ի ետերն օրերը ասիկայ պիտի հասկընաք։

ԳԼ. ԼԸ

1 Խորհրդին դերեզմանութիւնը. 10 անոր տրամարակութիւնը։ 15 Ներաչէլ որ սուգ կ'ընէր, կը մխիթարուի։ 18 Եփրեմ ապաշխարելով՝ Աստուծոյ կը դառնայ։ 22 Քրիստոսի վարյով խոստումներ մը։ 27 Իր ինամքը եկեղեցիին վրայ. 31 իր նոր ուխտը։ 35 Եկեղեցիին տասանորդութիւնը. 38 և ընդարձակութիւնը։

1 — Ա՛յն ատենը՝ կ'ըսեմ Ցերը, Բ Իսրայէլին բոլոր ազգատոհմներուն Աստուած պիտի ըլլամ, ու անոնք
2 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան։ Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Սուրբն փախած ժողովուրդը անապատին մէջ շը-նորհք գտաւ, երբոր Գ՚կ'երթար Իսրայէլ հանգստութիւն դտնելու՚.
3 Ցերը շատոնցմէ ինծի երեւցաւ, ըս-ուրբ Ս սիրեցի, անոր համար †ողոր-
4 մութեամբ ՚ւքեզ քաշեցի՚։ Եւքեզ նորէն պիտի շինեմ, ու պիտի շի-նուիս, ով Իսրայէլի կոյսը. նորէն ՚ւքու թմբուկներովդ պիտի զարդա-րուիս, և ցնծութեամբ պար բռնո-նողներուն խումբին հետ պիտի ել-
5 լես։ Բ Սամարիայի լեռներուն վրայ այդիներ պիտի տնկես. տնկողները պիտի տնկեն ու անոնց
6 պտուղը պիտի ուտեն։ Վասն զի օր պիտի դայ որ Եփրեմի լեռանը վրայ պահապանները պիտի կանչեն, Բ՚Ելէք, ու մեր Ցեր Աստուծոյն՝ դէպ՚ի Սիօն ելլենք։
7 Քանզի Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Եզակորին համար ուրախութեամբ երգեցէք, և ազգաց գլուխին ‡հա-մար ցնծացէք. ձայն տուէք, օրհ-նեցէք, ու ըսէք, Ո՛վ Ցեր՝ քու ժողովուրդդ՝ Իսրայէլին մնացորդը
8 փրկէ։ Ահա ես Ղաղնոյր հիւսիսի երկրէն պիտի բերեմ. և Ե զանոնք երկրի ծայրերէն՝ — անոնց հետ կոյրը ու կաղը, յղին ու ծնած կը-նիկը միասին պիտի ժողվեմ. մեծ ժողովք մը հոս պիտի՚ դառնայ։
9 Բ Լալով պիտի գան, ու ագաչանք-ներով զանոնք պիտի բերեմ. Ե զա-նոնք ջուրերու մատներուն քովէն պիտի պտրտցընեմ, շիտակ ճամ-բայէն որ անոր մէջը չպրծիմգտնեն. վասն զի Իսրայէլին Հայր եղայ, ու Եփրեմ՝ իմ անդրանիկս է։
10 Ո՛վ ազգեր՝ Ցերոջը խօսքը մտիկ ըրէք, ու հեռաւոր կղզիներուն պատմեցէք՝ ու ըսէք, Իսրայէլը ցրուողը՝ զանիկայ պիտի ժողվէ, և Ն զանիկայ պիտի պահպանէ, ինչ-
11 պէս որ հովիւը իր հօտը Ի՚ պահպա-նէ։ Քանզի Ցերը փրկեց Ցակոբը, ու զանիկայ Ե անկէ զօրաւորին
12 ձեռքէն ազատեց։ Եւ պիտի դան, ու Ժ՚Սիօնին բարձրութեանը վրայ ուրախութեան ձայն պիտի վեր-ցընեն, և պիտի դիմեն Ցերոջը բարիքներուն՝ ցորենին ու գինիին ու ձէթին և հօտե-րուն ու արջառներուն. և ա-նոնց անձերը Ն ջրուած պարտէզի պէս պիտի ըլլան, Ը ու մ՚ևմէն ալ
13 պիտի Ընուաղին։ Ըն առնը կոյսը պար բռնելով պիտի ուրախանայ, նաև երիտասարդները և ծերերը միասին. վասն զի անոնց սուգը ուրախութեան պիտի դարձընեմ, և անոնց տրտմութենէն զանոնք մխիթարելով պիտի ուրախացը-
14 նեմ։ Ու քահանաներուն հո-գիները պարարտութիւնով պիտի լեցընեմ, և իմ ժողովուրդս իմ բարիքներովս պիտի կշտանայ, կ'ը-սէ Ցերը։
15 Ցերը այսպէս կ'ըսէ. ՚Ռամայի մէջ Ւ ձայն մը լսուեցաւ, ողբի ու դառնագին լացի ձայն. Ռաքէլ իր տղոցը համար կու լար, և իր տր-ղոցը համար միխիթարուիլ չէր ուզեր, վասն զի Ո անոնք չկային։
16 Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Քու ձայնդ լալէն և աչքերդ արցունքէն դադ-րեցուր. վասն զի քու գործիդ համար վարձք կայ, կ'ըսէ Ցերը, ու Ն թշնամիին երկրէն պիտի դան։
17 Նաև Ես քու ապագայ ժամանա-կիդ համար յոյս կայ, կ'ըսէ Ցերը, որ իմ տղաքներդ իրենց սահմանը դառնան։
18 Ցիրաւի Եփրեմին ասածէ ողբալը լսեցի. Զիս խրատեցիր, ու խրա-տուեցայ լ՚ես չսորված զուարա-կի պէս. ՚դիս դարձուր որ դառ-նամ, վասն զի իմ Ցեր Աստուածս
19 դուն ես։ Ետքը ես՝ դառնալէս ետքը ղղջացի. ու կրծուելէս ետքը իմ ազդրիս զարկի. ամչցայ ու պատկառեցայ, վասն զի իմ ման-կութեանս անարգանքը կրեցի։
20 Միթէ Եփրեմ իմ պատուական որդի՞ս է, կամ սիրական զաւակ մըն է. վասն զի քանի որ ես անոր վրայով կը խօսիմ, շարունակ զա-նիկայ կը յիշեմ. Հոս պատճա-ռով իմ ապիկս կը զալարի անոր համար, ՚ի անշուշտ անոր ողորմու-թիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ Ցերը։
21 Քեզի կոթողներ կանգնէ, քեզի սիւներ տնկէ, ՚ի սիրտդ ուշ ձամ-բուն՝ որ գացած շաւիղդ դիր. դարձիր՝ ով Իսրայէլի կոյսը՝ ա-
22 րդ քու քաղաքներդ դարձիր։ Ո՛վ ՚ի ապստամբ աղջիկ մինչև ե՞րբ ՚ա-

ն · ք · գէ · իէր 606

՚ Ծն · խթ · 1։

— Գ Ե · է · 24։
Բ Գ Ե · է · 22։

*Կ՚ըսէ Իսրայէլին հանդուրժութեան սալար։

† Թագ. ժ. 33։ ՚ Օր. ա. 33։ Սագ. գե · 11։ Ես. կգ · 14։

՚ Հոով. ժա. 28, 29։
Ի Ա՚ագ. ա. 2։
‡ Կ՚ըսէ քեզի ողբացող Թիւն ևր-կընցուցի։
Ղ Ովս. ժա. 4։

Ե Գ Ե · ւէ · 7։
Ը Եզ. ժե. 20։ Դատ. ժ. 34։ Սագ. հխթ. 3։
Բ Ես · կե. 21։ Ամով. թ. 14։
Ժ Ես · բ. 3։ Միք. գ. 2։
Ի Ես · ժբ. 5, 6։
‡ Կ՚ըսէ մէջ

Լ Գ Ե · գ · 12, 18։ իգ · 8։
Խ Եզեկ · ի. 34, 41։ Լգ · 13։

Ծ Սագ · ճիգ · 5, 6։ Գ Ե · ժ. 4։
Կ Ես · լե · 8։ իգ · 19։ խթ · 10։ 11։

Հ Ես · գ · 22։

Յ Ես · խ · 11։ Եզեկ · լգ · 12, 13, 14։

ն · ք · գէ · իէր 606

Ղ Ես · իգ · 23։ իբ · 20։
Ճ Ես · խթ · 24, 25։
՚ Եզեկ · ժ է. 23։ ի · 40։
յ Ովս · գ · 5։

Ն Ես · ծբ · 11։
Շ Ես · լե · 10։ կե · 19։ Ցօել · բ. 4։

Չ Ես · ծբ · 25։
Ո Ա՚աա · բ · 17, 18։

Ոչ Ես · իբ · 13։

Ջ Հմր 4, 5։ Եզր · ա · 5։ Ովս · ա. 11։

Ռ Ողբ · ե. 21։

Ս Օր · է · 2։

Վ Ես · ծէ · 36։ Ես · կգ · 15։ Ովս · ժա. 8։
Տ Ես · ծէ · 18։ Ովս · ժգ · 4։
Ր Գ Ե · ծ · 5։
Ց Գ Ե · գ · 6, 8, 11, 12, 14, 22։
Փ Գ Ե · բ · 18, 23, 36։

տանդական պիտի շրջկա . քանզի Տէրը երկրի վրայ նոր բան ստեղծէց , կին կի մարդը պիտի շրջապատէ

23 Երիկ մարդը ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ես յառնեմ Ծուղայի երկրին մէջ ու անոր քաղաքներուն մէջ առ իսօքը պիտի բանեմ , Երբոր անոնց դէրութիւնը դարձնեմ , Տէրը ըզգ օրհնէ՝ ով արդարութեան բլր

24 Նահապան՝ Սուրբ լեռ ։ Եւ Հոն՝ Ծուղայի մէջ ու Միանդամայն ա նոր բոլոր քաղաքներուն մէջ երկրագործներ ու հօտերու հետ

25 չուղներ պիտի բնակին ։ Քանզի յարդնած հողին պիտի զովացնեմ , ու ամէն մարած հողին պիտի կրշ

26 տացնեմ ։ Ասոր վրայ արթնցայ ու նայեցայ , և իմ քունս ինծի անոյշ էր ։

27 Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տունը և Ծուղայի տունը մարդու սերմ ու անասունի

28 սերմ պիտի ցանեմ ։ Ինչպէս որ խլելու , փլցնելու ու աւերելու , և կորսնցնելու ու չարիք հասցընելու համար Ես անոնց վրայ հսկեցի , նոյնպէս ալ չնելու ու տնկելու համար անոնց վրայ պիտի հրա

29 կեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։ Ան օրերը մէյմէն ալ պիտի չըսեն ։ Հայրերը ադրու կերան ու որդւոց ակռանե

30 րը առին . Հապա ամէն մարդ իր անօրէնութեանը համար պիտի մեռնի . ամէն մարդ որ ագռս կ՚ուտէ , անոր ակռաները պիտի առնեն ։

31 Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տունը հետ ու Ծուղայի տունը հետ նոր ուխտ պիտի

32 տի բնեմ , Ոչ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ բրի ան օրը որ Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար . քանզի որ անոնք իմ ուխտս զանց բրին , Եւ ես ալ անոնք մերժե

33 ցի՝ , կ՚ըսէ Տէրը . Հապա ան օրերէն ետքը Իսրայէլի տունը հետ բնելու ուխտս ասիկայ է , կ՚ըսէ Տէրը , Իմ օրէնքս անոնց ներսի դին պիտի դնեմ , ու զանիկայ անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ , Ու ես անոնց Աստուած պիտի բլլամ , և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի բլլան ։

34 Ու անկէ ետքը մէկ մարդ մը իր ընկերին , ու մէկ մարդ մը իր եղբօրը պիտի չսորվեցընեն՝ ըսելով Գէ ՏԸրը ճանչցիր . Հապա անոնց պզտիկէն մինչև մեծը Ինծի կը ճանչնան , կ՚ըսէ Տէրը . վասն զի Անոնց անօրէնութիւնը պիտի նեմ , ու անոնց մեղքը մէլմէն ալ

35 պիտի չյիշեմ ։ Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը Ով որ արևը Տատատեց օրուան լոյսին Համար , և գիշերուան լոյսին Համար լուսինին ու աստղերուն կանոններ դրաւ , որ Ծովը կը յանդիմանէ երբոր անոր ալիքները կը գոռան . Տանոր անունը Եհովայ

36 Սաբաւովթ է . Եթէ որ աս կանոնները իմ առջևէս դադարին , կ՚ըսէ Տէրը , Իսրայէլին սերունդն ալ իմ առջևս միշտ ազգ բլլալէն պիտի

37 դադարի ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Եթէ որ երկինքները կրնան վերէն չափուիլ , ու երկրին հիմերը վարէն քննուիլ , ևս ալ բոլոր Իսրայէլին սերունդը իրենց բոլոր բրածներուն համար պիտի մերժեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։

38 Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ Հանանայէլի աշտարակէն մինչև Անկիւն դուռը քաղաքը Տէրոջը

39 համար պիտի շինուի . Ես անոր դիմացէն Չափին լարը մինչև Գաբաթի բլուրը պիտի ելլէ , ու դէպ ի

40 Գոահ պիտի դառնայ ։ Ես դիակներուն ու մոխրոց բոլոր ձորը ու բոլոր արտերը մինչև Կեդրոն հեղեղատը , Մինչև Ձիերուն դրանը անկիւնը դէպ ի արևելք Սուրբ պիտի բլլայ Տէրոջը . Ալ յաւիտեան պիտի չքակուի ու չկործանուի ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Երեմիա իր մարգարէութեանը համար Սեդեկիայէն բանտարկուած՝ 6 Անամայէլի արար ծախու կ՚առնէ . 13 ու անոր մարդոցները բարուքին յանձնելով՝ կը պատուիրէ որ զանոնք պահէ իրենց Ազատութեան դատաստան ։ 16 Երեմիա իր ագօթքին մէջ Աստուծոյ գանգատ կ՚ընէ ։ 26 Աստուած գերութենան տարաժամկէտը կը Նորոգէ Ազատութեան մեգբերուն Համար . 36 և կը խոստանայ բերկրալի գերեզարձութիւն մը ։

1 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին տասնեւերորդ տարին՝ այսինքն Նաբուգոդոնոսորին տասնուութերորդ տարին Տէրոջը կողմանէ Ե-

2 րեմիային եղած խօսքն է ։ Եւ այն տաւնը Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը Երուսաղէմը կը պաշարէր , ու Երեմիա մարգարէն Ծուղայի թագաւորին տունը եղող բանտին դաւիթին մէջը արգիլուած էր .

3 Վասն զի Ծուղայի Սեդեկիա թագաւորը զանիկայ արգիլեց՝ ըսելով , Դուն ինչո՞ համար մարգարէութիւն բրիր ու ըսիր Թէ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ևս աս քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ՝ , ու զանիկայ պիտի

4 առնէ . Եւ Ծուղայի Սեդեկիա թագաւորը Քաղդեացւոց ձեռքէն պիտի չազատի , Հապա անշուշտ Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի , ու անոր հետ բերան

Ն · Բ · Դ · Իսբ 606

Ֆ Տես Սադ · ճիր · 5—8 ։ Նա · ա · 26 ։

Ջաբ · բ · 3 ։

Գւ · Լ · 12 , 13 ։

Ֆ Եզեկ · Լ · 9 , 10 , 11 ։ Ովս · բ · 23 ։

Գւ · ա · 10 ։ Ժբ · 7 ։

Գւ · Խ · 27 ։

Գւ · Խ · 6 ։

Եզեկ · Ժբ · 2 , 3 ։

Գաղ · գ · 5 , 8 ։

ՂԳւ · ԼԲ · 40 ։ Լ · 14 ։ Եզեկ · լե · 26 ։ Երբ · բ · 8—12 ։ Ժ · 16 · 17 ։

Բ Օր · ա · 31 ։

Կ՚ո՞ր Թէ Աստուծոյ ժողովուրդ ևս էի ։

ԸԳւ · ԼԲ · 40 ։ Ե Սադ · Խ · 8 ։ Եզեկ · Ժ · 19 · 20 ։ Լ · 26 , 27 ։ Բ Կոր · գ · 3 ։

Գւ · Խ · 7 ։ Լ · 22 · ԼԲ · 38 ։

Ես · Ծ · 13 ։ Ցաղ · գ · 45 ։ Կոր · Բ · 10 ։ Ցաղ · Բ · 20 ։

ԼԳւ · Լ · 8 ։ Ծ · 20 ։ Մէկ · է · 18 ։ Գոբ · Ժ · 43 ։ Ժ · 39 ։ Հաւփ · Ժ · 27 ։

Ն · Բ · Դ · Իսբ 606

Խ Ծն · ա · 16 ։ Սադ · Կբ · 5 ։ 17 ։ Ամ · 2 ։ 36 , 37 ։ Ամթ · 89 ։

Եւ · Ծ · 15 ։

Գւ · Ժ · 16 ։

Սադ · ճոբ · 6 ։ Ես · Ծ · 9 , 10 ։ Գւ · Լ · 20 , ԼԶ ։

Գւ · Լ · 22 ։

ՂՆեհեմ · գ · 1 ։ Զաբ · Ժ · 10 ։

Եզեկ · Խ · 8 ։ Զաբ · Բ · 1 ։

Բ Մն · Խ · 15 ։ Նեհեմ · գ · 28 ։ Ջամբ · գ · 17 ։

Իսբ 590

Թ · գ Թագ · Խ · 1 , 2 ։ Գւ · ԼԹ · 1 ։

Նեհեմ · գ · 25 ։ Գւ · Լ · 1 ։ Լ · 21 , Լբ · 6 ։ ԼԹ · 14 ։

Գւ · Լ · 2 ։

Գւ · Լ · 3 ։ Լբ · 18 , 23 ։ ԼԹ · 5 ։ Ծբ · 9 ։

Ն · Ք · ԳՔ · Իբր 590

աս. բերան պիտի խօսի, և անոր հետ աչք աչքի պիտի տեսնուի.
5 Ու անիկայ Սեդեկիան Բաբիլոն պիտի տանի. ու անիկայ հոն պիտի մնայ, Եմինչև որ ես անոր այցելութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը. Հէթ որ քաղդէացւոց հետ պատերազմ ընէք, յաջողութիւն պիտի չունենէք:
6 Ուն առնոր Երեմիա ըսաւ, Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
7 Ահա քու Օրեզրդին Սեդեկիան որդին Ընամայէլ քեզի պիտի գայ, ու պիտի ըսէ, Ընաթոթիի մէջ եղող ագարակս քեզի ծախուած. վասն զի Եազգականութեան իրաւունքով քեզի կ'իյնայ որ ծախուածս առ:
8 Ետ առնես ի Ես Տէրոջը խօսքին Համեմատ իմ Օրեզրդրօս որդին Ընամայէլ ինծի բանտին գաւթին մէկ, ու ինծի բսաւ, Շնորհք բրէ, Բենիամինի երկիրը Ընաթոթիի մէջ ունեցած ագարակս ծախուածս առ, վասն զի ժառանգութեան իրաւունքը քուկդ է, ու քեզի կ'իյնայ որ փրկես, քեզի ծախուածս առ. ան առնոր զիտցայ որ
9 ասիկայ Տէրոջը խօսքն էր. Ես Օրեզրդրօս որդիէն Ընամայէլէն Ընաթոթիի մէջ եղող ագարակը ծախուածս առի, ու Հատակր տասնու-
Է Ծն · իզ · 16 ; Ջաք · ժա · 12 ։ եօթը սիկղ արծաթ կշռեցի անոր.
10 Ես մուրհակ մը գրեցի ու կնքեցի, ու վկաներ բռնեցի, և արծաթը
11 կշռեցի թղով կշռեցի. Ու առայուածքի մուրհակը՝ թէ՛ հրամանին ու կանոններուն Համեմատ կնքուածը,
12 և թէ բաց եղածը առի. Ու բառայուածքի մուրհակը Օրեզրդրօս Ընամայէլին աչքերուն առջեւ ու առայուածքի մուրհակին
Ի Տես Եռ · ը · 2 ։ մէջը գրուող Իվկայից աչքերուն առջեւ՝ բանտի գաւթին մէջը նստող բոլոր Հրէից աչքերուն առջեւ՝ Մաասէայի որդւոյն Ներիայի
Ե ԳԼ · ԼԳ · 4 ։ 13 որդւոյն Բարուքին առի. Ու անոնց աչքերուն առջեւ Բարուքին
14 պատուիրեցի ու ըսի, Զօրաոյ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Առ մուրհակներդ՝ առ-քուածդ առայուածքի մուրհակը ու առ բաց մուրհակը առ, և զանոնք Հոգի տանի մը մէջ դիր, որ
15 չատ օրեր մնան. Քանզի զօրաոյ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Առ երկրիս մէջ նորէն տուներ ու ագարակներ և այգիներ
Ե Հռ 37 · 43։ Ծախուի պիտի առնուին։
16 Ու առայուածքի մուրհակը Նեհրիայի որդւոյն Բարուքին տալէն ետքը Տէրոջը աղօթք բրի ու ըսի,
17 Ո՜հ, Տէր Եհովայ՝ ահա դուն քու մեծ զօրութեամբդ ու երկընցած բազուկովդ Երկինքը ու երկիրը առնզնեցիր, Իրնաս մէկ բան մը
18 քեզի դժուարին չէ. Դուն Ես հազարներուն ողորմութիւն կ'ընես, ու հայրերուն անօրէնութիւնը պատիժը անոնցմէ ետքը անոնց որդիներուն ծոցը կու տաս. դուն մեծ ու Հզօր Աստուած ես, Տէրոջ
19 անունդ Զօրաոյ Տէր է. Դուն Խորհրդով մեծ, ու գործքով զօրաւոր ես, այնպէս որ Համէն մէկուն իր ճամբաներուն համեմատ, ու անոր գործքերուն պտուղին համեմատ հատուցում ընելու համար՝ քու Աչքերդ մարդոց որդիներուն բոլոր ճամբաներուն վրայ բաց է:
20 Դուն որ մինչեւ աս օրս Եգիպտոսի երկրին մէջ ու Իսրայէլի մէջ և ի-ւոյր մարդոց մէջ նշանները ու հրաշքներ ընելով՝ քեզի Համբաւ վաստրկեցար, ինչպէս որ այսօր
21 Իրեմիա. Ես Քու ժողովուրդդ Իսրայէլը նշաններով ու հրաշքներով և զօրաւոր ձեռքով ու երկրնցած բազուկով և մեծ ահարկու Համեմատ Եգիպտոսի երկրէն
22 հանեցիր, Ու անոնց տուիր աս երկիրը որն որ իրենց Հայրերուն երդում բրեր էիր իրենց տալու, Հաւ-
Ե Եր · գ · 8 · 17 ; Բէ · ժա · 5 ։ նով երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը
23 բղխէ. Ու մտան զանիկայ ժառանգեցին, բայց Քու ձայնիդ ականջ չտուին, և քու օրէնքիդ Համեմատ չգալեցին. անոնք չըրին ինչ որ անոնց պատուիրեցիր որ ընեն. ուստի աս բոլոր չարիքը անոնց
24 վրայ բերիր: Ահա քարաւրեան դէմ պատնէշներ կանգնուեցան որ զանիկայ առնեն. և քաղաքը՝ Նաւրեան, սովին ու ժանտախտին պատճառաւ՝ անոր դէմ պատերազմ ընող Քաղդէացւոց ձեռքը տրուեցաւ. և քու բառնդ կատարուեց.
25 տես, ու ահա կը տեսնես Քայց դուն ով Տէր Եհովայ, ինծի ըսիր որ Ագարակը առակով քեզի ծախու առ ու վկաներ բռնէ. և ահա Քաղդէացւոց ձեռքը կը մատնուի:
26 Ես Տէրոջը խօսքը Երեմիայեան
27 եղաւ՝ ըսելով, Ահա ես եմ Եհովայ Համն մարմնոյ Աստուածը. Միթէ ինծի դժուարին բան մը
28 կայ: Ընոր Համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա Ես աս քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը ու Բաբելոնի Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ, ու զանիկայ
29 պիտի առնէ. Ես աս քաղաքիս դէմ պատերազմ ընող Քաղդէացիները պիտի գան, ու աս քաղաքը կրակի պիտի տան ու այրեն. Նաև պէտ այրէն ան տուներէն՝ ո-

Ն · Ք · ԳՔ · Իբր 590

Ե Դ Թագ · ժԹ · 15 ։
Է Ծն · ժը · 14 ; Հմր 27 ։ Դատ · 37։
Բ Ել · ի · 6 ։ ԼԴ · 7 · Ը Օր · ե · 9 · 10 ։
Ի Ես · Թ · 6 ։
Հ ԳԼ · ժ · 16 ։
Ն Ես · իը · 29 ։
Ա ԳԼ · ԺԷ · 10 ։
Ք Ցար · ԼԴ · 21 ; Ցագ · ԼԴ · 13 ։ Նահակ · ե · 21 ։ ԳԼ · ժգ · 17 ։
Ո Ել · Թ · 16 ։ ա Պն · ԺԷ · 21 ։ Ես · կզ · 12 ։ Դան · Թ · 15 ։
Յ Ել · գ · 6 ։ ը Թագ · է · 23 ։ ա Պն · ԺԷ · 21 ։ Ցագ · ՃԼԳ · 11 · 12 ։
Ն Ել · գ · 8 · 17 ։ Բէ · ժա · 5 ։
Շ Նհմ · Թ · 23 ։ ԳԼ · ժա · 8 ։ Դան · Թ · 10—14 ։
ա ԳԼ · ԼԲ · 4 ։
Ա ԳԼ · ԺԶ · 12 ։
Ա Հռ 25, 36։
Ե Հմր 24 ։
ա Թռա · ԺԶ · 22 ։
ա Հմր 17 ։
Ե Հմր 8 ։
ա ԳԼ · Խ · 10 ։ ԼԷ · 8 · 10 ։ Ծը · 13 ։
Բ ԳԼ · ԺԹ · 13 ։

Ն · Ք · ՂՔ · ԻՐՐ 590

ՅԳԼ · Բ · 7 ։ Գ · 25 ։ Է · 22—26 ։ ԻԲ · 21 ։ Եզեկ · Ի · 28 ։

— Դ Թագ · ԻԴ · 27 ։ ԻԴ · 3 ։

÷ Ես · Ա · 4 ։ 6 ։ Դան · Թ · 8 ։

+ Գլ · Բ · 27 ։ Է · 24 ։

՚ Գլ · Է · 13 ։

ֆ Գլ · Է · 30 ։ 31 ։ ԻԴ · 11 ։ Եզեկ · Ը · 5 ։ 6 ։

— Գլ · Է · 31 ։ ԺԹ · 5 ։

Բ Ղև · ԺԸ · 21 ։ Դ Թագ · Ժա · 33 ։

÷ Գլ · Է · 31 ։

Դ Հմր 24 ։

ԻԲ Օր · Լ · 3 ։ Գլ · ԻԴ · 3 ։ ԻԹ · 14 ։ Լա · 10 ։ Եզեկ · Լէ · 21 ։

Ղ Գլ · ԻԴ · 6 ։ ԼԳ · 16 ։

Ի Գլ · ԻԴ · 7 ։ Լ · 22 ։ Լա · 33 ։

Ը Գլ · ԻԴ · 7 ։ Եզեկ · Ժա · 19 ։ 20 ։

Բ Ես · ԺԵ · 3 ։ Գլ · Լա · 31 ։

ԺԳլ · Լա · 33 ։

րոնց տանիքներուն վրայ Բահաղին խունկ կը ծխէին, և օտար աստուածներուն Թափելու նուէրներ կը մատուցանէին՝ զիս բարկացը-
30 նելու համար ։ Քանզի Իսրայէլի որդիքը ու Յուդայի որդիքը ՝ ի-
րենց մանկութենէն 'ի վեր իմ առ-
ջևս միայն չարութիւն կը գործեն. որովհետև Իսրայէլի որդիքը իրենց ձեռացը գործքերովը անդադար զիս կը բարկացընեն՝ կ'ըսէ Տէրը ։
31 Քանզի աս քաղաքը իր շինուած օրէն մինչև աս օրս իմ բարկութեանս ու սրտմտութեանս համար եղաւ, — որ զանիկայ երեսիս առջև-
32 էն վերցընեմ՝ Իսրայէլի որդւոցը ու Յուդայի որդւոցը՝ ÷ Թէ իրենց և Թէ իրենց Թագաւորներուն, իշխաններուն, քահանաներուն ու մարգարէներուն և Յուդայի մարդիկներուն ու Երուսաղեմի բնակչացը բոլոր չարութեանը պատճառաւ՝ որ ըրին զիս բարկացընելու
33 համար ։ Եւ ինծի + կռնակ դարձուցին և չէ Թէ երես, ու Թէև անոնց սորվեցուցի՝ ՚ կանուխ ելլելով ու սորվեցընելով, բայց անոնք մտիկ չըրին, որ խրատ ընդունին.
34 Հապա ֆ իմ անունովս կոչուած տանը մէջ իրենց պղծութիւնները դրին՝ զանիկայ պղծելու համար ։
35 Ու Ենովմի որդւոյն ձորին մէջ եղող Բահաղին բարձր տեղերը շինեցին՝ — իրենց տղաքները ու աղջիկները Բ Մողոքին համար կրակէ անցընելու, ÷ որն որ ես անոնց հրամայած չէի ու միտքէս ալ անցած չէր, որ անոնք աս պղծութիւնը ընեն՝ Յուդային մեղանչել տալու համար ։
36 Ուստի հիմա Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ աս քաղաքիս համար՝ որ դուք կ'ըսէք Թէ սրով, սովով ու ժանտախտով Դ Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռքը կը
37 մատնուի. Ահա ես Ի զանոնք պիտի ժողվեմ ան բոլոր երկիրներէն, ուր որ զանոնք իմ բարկութեամբս, սրտմտութեամբս ու մեծ ցասումովս վռընտեցի, և զանոնք աս տեղս պիտի դարձընեմ, ու Հապահովութեամբ պիտի բնակեցընեմ ։
38 Եւ անոնք Ի ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես ալ ա-
39 նոնց Աստուած պիտի ըլլամ. Ու Ը անոնց մէկ սիրտ ու մէկ ճամբայ պիտի տամ, որ միշտ ինծմէ վախնան, և իրենց ու իրենցմէ ետքը իրենց զաւակներուն աղէկ ըլլայ ։
40 Եւ Բ անոնց հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ, որ անոնց բարիք ընելէն անոնցմէ ետ չքաշուիմ. ու Ժ իմ վախս անոնց

սրտին մէջը պիտի դնեմ, որ ինծմէ
41 չխոտորին ։ Եւ Ի անոնց բարիք ընելով՝ անոնց վրայ պիտի ուրախանամ, ու Լ զանոնք բոլոր սրտովս ու բոլոր հոգիովս՝ ճշմարտութեամբ աս երկրիս մէջը պիտի
42 տնկեմ ։ Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ի Ինչպէս որ աս ժողովուրդին վրայ աս բոլոր մեծ չարիքը բերի, այնպէս ալ անոնց վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր բարիքը՝ որ ա-
43 նոնց համար խօսեցայ ։ Ու Ծ Նորէն ագարակներ ծախու պիտի առնուի ատ երկրին մէջ, Կ որուն համար դուք կ'ըսէք Թէ Ամայացած է, ու մարդէ և անասունէ զուրկ է, — Քաղդէացւոց ձեռքը տրուած
44 է ։ Հ Բենիամինի երկրին մէջ, ու Երուսաղեմին շրջակայ տեղուանքը, և Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու լեռնային քաղաքներուն մէջ, և դաշտային քաղաքներուն մէջ, ու հարաւային քաղաքներուն մէջ ըստակով ագարակներ ծախու պիտի առնեն, և մուրհակներ պիտի գրեն ու պիտի կնքեն, ու վկաներ պիտի բռնեն. վասն զի Ն անոնց գերութիւնը ետ պիտի դարձընեմ, կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Աստուած կը խոստանայ գերեդարձութիւն մը, 9 ուրախալի վիճակ մը, 12 և հաստատուն կառավարութիւն մը, 15 Քրիստոս՝ արդարութեան Շառաւիղը, 17 Թագաւորութեան և քահանայութեան տևողութիւնը, 20 և հաստատուն սուրբ սերունդ մը ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Երեմիային եղաւ, երբոր անիկայ տակաւին — բանտին գաւիթին մէջը արգիլուած էր, ըսելով,
2 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը Բ որ աս ԺԱՂԱՔԸ շինեց, Տէրը որ զանիկայ հաստատելու համար զանիկայ ստեղծեց,
3 ÷ որուն անունը Եհովայ է. Դ Ինծի կանչէ ու քեզի պատասխան տամ, և քեզի մեծ ու խորին բաներ պատ-
4 մեմ, որ դուն չես գիտեր ։ Վասն զի աս քաղաքին տուներուն համար, ու Յուդայի Թագաւորներուն տուներուն համար՝ որոնք Ի պատնէշներէն ու սուրէն փլած են, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ.
5 Ղ "Քաղդէացւոց դէմ" պատերազմ ընելու կու գան. և ան տուները մեռած մարդոց դիերովը պիտի լեցուին, որոնք իմ բարկութեամբս ու սրտմտութեամբս պիտի զարնեմ. վասն զի ես աս քաղաքէն իմ երեսս ծածկեցի անոնց բոլոր չա-
6 րութեանը համար ։ Ահա Ի անոր առողջութիւն ու բժշկութիւն պիտի բերեմ ու զանոնք պիտի բժշկեմ, և խաղաղութեան ու ճշմար-

Ն · Ք · ՂՔ · ԻՐՐ 590

ԻԲ Օր · Լ · 9 ։ Սոփ · Գ · 17 ։

Լ Գլ · ԻԴ · 6 ։ Լա · 28 ։ Ամով · Թ · 15 ։

Ի Գլ · Լա · 28 ։

Ժ Հմր 15 ։

Կ Գլ · ԼԳ · 10 ։

Հ Գլ · ԺԷ · 26 ։

Ն Գլ · ԼԳ · 7 ։ 11 ։ 26 ։

— Գլ · ԼՐ · 2 ։ 3 ։

Բ Ես · Լէ · 26 ։

÷ Ել · ԺԵ · 3 ։ Ամով · Ե · 8 ։ Թ · 6 ։

Դ Սաղ · Դա · 15 ։ Գլ · ԻԹ · 12 ։

Ի Գլ · ԼՐ · 24 ։

Ղ Գլ · ԼՐ · 5 ։ "Կամ՝ Քաղդէացիք

Ի Գլ · Լ · 17 ։

տութեան առաւտութիւնը անոնց
7 պիտի յայտնեմ։ Եւ Հռովմայեցւոց
դերութիւնը ու Իսրայէլին դերու-
թիւնը պիտի զարձընեմ, ու զա-
նոնք Բաբելոնին պէս պիտի *հաստա-
8 տեմ։ Եւ անոնց ինծի դէմ գոր-
ծած բոլոր անօրէնութենէն զա-
նոնք պիտի սրբեմ, ու անոնց ինծի
դէմ ըրած բոլոր անօրէնութիւն-
ները ու յանցանքները պիտի ներեմ։
9 Եւ ինծի ուրախութեան
անուն, փառք ու պարծանք պիտի
ըլլայ երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը՝
որոնք պիտի լսեն ան ամէն բարիքը
որ ես անոնց պիտի ընեմ. և Ի պի-
տի վախնան ու դողան ան ամէն
բարիքին ու ամէն յաջողութեանը
համար՝ որ ես առ ի *ողջ*ն պիտի ը-
նեմ։
10 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ա՛ս տեղս
մէջ՝ Ի որուն համար դուք կ'ըսէք
Թէ Մարդէ ու անասունէ զուրկ
ըլլալով՝ անապատ զարձած է, և
Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու
Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ՝ ո-
րոնք անմարդ ու անբնակ ու ան-
ասունէ զուրկ ըլլալով՝ ամայացած
11 են, նորէն պիտի լսուի Ցնծու-
թեան ձայն, և ուրախութեան
ձայն, փեսայի ձայն, ու հարսի
ձայն, նաև անոնց ձայնը՝ որոնք
Տէրոջը տունը Ի գոհութեան ընծա-
ներ բերելով՝ կ'ըսեն, Ի գոհացէք
զօրաց Տէրոջմէն, ինչու որ Տէրը
բարի է, ինչու որ անոր ողորմու-
թիւնը յաւիտեան է. Ը քանզի ա՛ս
երկրիս դերիները իրենց առջև վե-
ճակին պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէ-
12 րը։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ա՛ս տեղս մէջ՝ որ մարդէ ու
անասունէ զուրկ ըլլալով՝ անա-
պատ զարձած է, և անոր ամէն
քաղաքներուն մէջ նորէն հօտեր
պատկերցնող հովիւներու բնակա-
13 բաններ պիտի ըլլան։ Լեռնային
քաղաքներուն մէջ՝ դաշտային քա-
ղաքներուն մէջ ու Հարաւային քա-
ղաքներուն մէջ և Բենիամինի երկ-
րին մէջ ու Երուսաղէմի շրջակայ
տեղւոյն և Յուդայի քաղաքնե-
րուն մէջ հօտերը Ժ դարձեալ վէրէՀ
Համրողին ձեռքէն պիտի անցնին,
կ'ըսէ Տէրը։
14 Ի Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ Իսրայէլի տանը համար և Յու-
դայի տանը համար բան Ը բարի
15 խօսքս պիտի կատարեմ։ Ան օրե-
րը ու ան ժամանակը Դաւիթին
Ո արդարութեան շառաւիղ մը պի-
տի բուսցընեմ, և անիկայ երկրի
վրայ իրաւունք ու արդարութիւն
16 պիտի ընէ։ Ա՛ն օրերը Յուդա
պիտի ազատի, ու Երուսաղէմ

ապահովութեամբ պիտի բնակի. և
սա է անոր անունը որով պիտի կո-
չուի՝ Տէրը մեր արդարութիւնն
17 է։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դաւիթին Ո Իսրայէլի տանը աթո-
ռին վրայ նստող մարդ պակաս պի-
18 տի չըլլայ. Ու Ղեւտացի քահանա-
ներէն Ղողակէզ, հացի ընծայ ու
զոհ մատուցանող մարդ յաւի-
տեան պակաս պիտի չըլլայ իմ առ-
ջեւս։
19 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
եղաւ՝ ըսելով՝ Տէրը այսպէս կ'ը-
20 սէ. Ո՞թէ որ ցորեկուան ուխտս
ու գիշերուան ուխտս կրնաք ա-
րել՝ որ ցորեկը ու գիշերը իրենց
21 ժամանակովը չըլլան՝ Ի՛մ ծառա-
յիս Դաւիթին հետ ունեցած ուխ-
տս ալ պիտի աւրուի՝ որ իր աթո-
ռին վրայ թագաւորութիւն
ընելու որդի չունենայ, անանկ ալ
ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւ-
տացի քահանաներուն հետ ուխ-
22 տացի։ Ինչպէս որ Երկինքը
զօրքերը չեն համրուիր ու ծովուն
աւազը չչափուիր, իմ ծառայիս
Դաւիթին սերունդը և ինծի ծա-
ռայութիւն ընող Ղեւտացիները
այնպէս պիտի շատցընեմ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
24 եղաւ՝ ըսելով, Չե՞ս տեսներ որ ա-
ժողովուրդը ինչ կը խօսի ու կ'ը-
սէ, Տէրը իր ընտրած Ո երկու աղ-
գատոհմերը երեւակ ձգեց. ու ա-
նոնք իմ ժողովուրդս կ'անարգեն,
մինչև զանիկայ իրենց առջեւը ազգ
25 չեսեպելով։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Թէ որ Ի ցորեկուան ու գիշերուան
համար ուխտ ըրած չեմ, և ե՛ր-
կինքներուն ու երկրիս կանոնները
26 դրած չեմ, Ո՞ Յակոբին ու իմ ծա-
ռայիս Դաւիթին սերունդն ալ ե-
րեակ պիտի ձգեմ, որ ինչմէն ալ
անոր սերունդէն Աբրահամին, Ի-
սահակին ու Յակոբին սերունդին
վրայ իշխաններ չտնեմ. վասն զի
Ի անոնց դերութիւնը պիտի դար-
ձընեմ ու անոնց պիտի ողորմիմ։

ԳԼ. ԼԴ

1 Երեմիա կը նախաձայնէ Ակեդեկիային ու Երու-
սաղէմին դերութիւնը։ 8 Իշխանները ու ժո-
ղովուրդը իրենց ծառաները արձակելէն ետեւ՝
Ընտանեաց ոտքին դէմ գանգատ նորէն կը
ծառայեցընեն։ 12 Երեմիա Հրէից անհնա-
զանդութեանը համար կը մարգարէանայ թէ
անոնք ու Ակեդեկիա իրենց թշնամիներուն
ձեռքը պիտի մատնուին։

1 Ա՛յրը որ Ի Խարիսեան Ե՛արուդողոմո-
սը թագաւորը իր բոլոր զօր-
քովը, ու իր իշխանութեան տակը
եղող Բ երկրին բոլոր թագաւորու-
թիւններովը, և բոլոր ժողովուրդ-
ներով Երուսաղէմի վրայ ու անոր

Ն · Ա · ԳԲ · Իրէ 590

ը ԳԼ · Լ · 3 ; Լբ · 44 ; Հմր 11 ։
Բ Նա · ա · 26 ; ԳԼ · իգ · 6 ; Լ · 20 ; լա · 4 · 28 ; Իր · 10 ։
* ԵԲր · չնայմ ;
ա Եզկ · ԼԶ · 25 ; Զաք · ժգ · 1 ; Երր · Թ · 13 · 14 ։
Բ ԳԼ · լա · 34 ; Միք · Ե · 18 ։
Լ Նա · կր · 7 ; ԳԼ · ժգ · 11 ։
Բ Տես Նա · կ · 5 ։

ա ԳԼ · Ը · 43 ։

Ի ԳԼ · է · 34 ; ժգ · 9 ; իե · 10 ; Ցայս · ժբ · 23 ։

Հ Ղէ · է · 12 ; Սպ · ՀՀ · 22 ; ՀՀ գ · 17 ։
Յ ԱՄՆ · ժգ · 8 · 34 ; ԲՄՆ · Ա · 13 · է · 3 ; Եզր · գ · 11 ; Սպ · Ձ գ · 1 ; Նա · ժբ · 4 ։
Ղ ՀԺր 7 ։
Ճ Նա · կե · 10 ; ԳԼ · լա · 24 · ծ · 19 ։

ա ԳԼ · ժէ · 26 ; Լբ · 44 ։

Ղ ԳԼ · իգ · 5 ; լա · 27 · 31 ։
Ո ԳԼ · իթ · 10 ։

Ա Եր · գ · 2 ; ժգ · 1 ; ԳԼ · իե · 5 ։
Ո ԳԼ · իգ · 6 ։

ապահովութեամբ պիտի բնակի. և
սա է անոր անունը որով պիտի կո-
չուի՝ Տէրը մեր արդարութիւնն
17 է։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դաւիթին Ո Իսրայէլի տանը աթո-
ռին վրայ նստող մարդ պակաս պի-
18 տի չըլլայ. Ու Ղեւտացի քահանա-
ներէն Ղողակէզ, հացի ընծայ ու
զոհ մատուցանող մարդ յաւի-
տեան պակաս պիտի չըլլայ իմ առ-
ջեւս։
19 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
եղաւ՝ ըսելով՝ Տէրը այսպէս կ'ը-
20 սէ. Ո՞թէ որ ցորեկուան ուխտս
ու գիշերուան ուխտս կրնաք ա-
րել՝ որ ցորեկը ու գիշերը իրենց
21 ժամանակովը չըլլան՝ Ի՛մ ծառա-
յիս Դաւիթին հետ ունեցած ուխ-
տս ալ պիտի աւրուի՝ որ իր աթո-
ռին վրայ թագաւորութիւն
ընելու որդի չունենայ, անանկ ալ
ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւ-
տացի քահանաներուն հետ ուխ-
22 տացի։ Ինչպէս որ Երկինքը
զօրքերը չեն համրուիր ու ծովուն
աւազը չչափուիր, իմ ծառայիս
Դաւիթին սերունդը և ինծի ծա-
ռայութիւն ընող Ղեւտացիները
այնպէս պիտի շատցընեմ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
24 եղաւ՝ ըսելով, Չե՞ս տեսներ որ ա-
ժողովուրդը ինչ կը խօսի ու կ'ը-
սէ, Տէրը իր ընտրած Ո երկու աղ-
գատոհմերը երեակ ձգեց. ու ա-
նոնք իմ ժողովուրդս կ'անարգեն,
մինչև զանիկայ իրենց առջեւը ազգ
25 չեսեպելով։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Թէ որ Ի ցորեկուան ու գիշերուան
համար ուխտ ըրած չեմ, և ե՛ր-
կինքներուն ու երկրիս կանոնները
26 դրած չեմ, Ո՞ Յակոբին ու իմ ծա-
ռայիս Դաւիթին սերունդն ալ ե-
րեակ պիտի ձգեմ, որ ինչմէն ալ
անոր սերունդէն Աբրահամին, Ի-
սահակին ու Յակոբին սերունդին
վրայ իշխաններ չտնեմ. վասն զի
Ի անոնց դերութիւնը պիտի դար-
ձընեմ ու անոնց պիտի ողորմիմ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Երեմիա կը նախաձայնէ Ակեդեկիային ու Երու-
սաղէմին դերութիւնը։ 8 Իշխանները ու ժո-
ղովուրդը իրենց ծառաները արձակելէն ետեւ՝
Ընտանեաց ոտքին դէմ գանգատ նորէն կը
ծառայեցընեն։ 12 Երեմիա Հրէից անհնա-
զանդութեանը համար կը մարգարէանայ թէ
անոնք ու Ակեդեկիա իրենց թշնամիներուն
ձեռքը պիտի մատնուին։

1 Ա՛յրը որ Ի Խարիսեան Ե՛արուդողոմո-
սը թագաւորը իր բոլոր զօր-
քովը, ու իր իշխանութեան տակը
եղող Բ երկրին բոլոր թագաւորու-
թիւններովը, և բոլոր ժողովուրդ-
ներով Երուսաղէմի վրայ ու անոր

Ն · Ա · ԳԲ · Իրէ 590

ա Թագ · Ե · 16 ; գ Թագ · բ · 4 ; Սպ · ՃԹ · 29 · 36 ; Դտ · ա · 32 · 33 ։
Ե Հռով · ժբ · 1 ; ժե · 16 ; ատ Պես · բ · 5 · 9 ; Ցայս · ա · 6 ։

ա Սաղ · ՃԹ · 37 ; Եբ · ծգ · 9 ; ԳԼ · լա · 36 ; Հմր 25 ։
ո Սաղ · ՃԹ · 34 ։

Ե Ծն · ժգ · 16 ; ժե · 5 ; իր · 17 ; ԳԼ · լա · 37 ։

ա Հմր 21 , 22 ։

ը Հմր 20 ; Ծն · ը · 22 ։
ի Սպ · Հգ · 16 , 17 ; ՃԳ · 19 ; ԳԼ · լա · 35 , 36 ։
ա ԳԼ · լա · 37 ։

Ֆ Հմր 7 , 11 ; Եզր · բ · 1 ։

Իրէ 591

ա գ Թագ · իե · 1 , ԼԸ ; ԳԼ · լԹ · 1 ; Ճր · 4 ։
Բ ԳԼ · ա · 15 ·

Ն · Ք · ԳԲ · Իսբ 591

բոլոր քաղաքներուն վրայ պատերազմ կ'ընէր, Տէրոջը կողմանէ Երեմիային ասս խօսքը եղաւ, ըսելով,

2 Խօսէ՛ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Գնա՛, Ծուդային Սեդեկիա Թագաւորին խօսէ՛ ու անոր ըսէ՛, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա՛ ես քաղաքը Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռքը պիտի տամ՝, ու զայն

Ե ԳԼ · Իս · 10 · Ը · 3 · 28 ։ Ը ԳԼ · Ը · 29 ։ Հեր 22 ։ Ի ԳԼ · Ը · 4 ։

3 Նիներայ կրակով պիտի այրէ. Ու Իդուն անոր ձեռքէն պիտի չազատիս, հապա անշուշտ պիտի բռնուիս, ու անոր ձեռքը պիտի տրուիս. և քու աչքերդ Բաբիլոնի Թագաւորին աչքերը պիտի տեսնեն, ու անոր բերանը քու բերնիդ հետ պիտի խօսակցի, ու Բաբիլոն

4 պիտի երթաս։ Բայց Տէրոջը խօսքը մնիրկ ըսէ՛, ով Սեդեկիա Ծուդային Թագաւոր, Տէրը քեզի համար այսպէս կ'ըսէ. Դուն սրով

5 պիտի չմեռնիս. Դուն խաղաղութեամբ պիտի մեռնիս, և ինչպէս որ Ընքեզմէ առաջ եղող քու հայրերուդ՝ առջի Թագաւորներուն համար խունկեր ծխեցին, Ինոյնպէս ալ քեզի համար պիտի ծխեն, ու Վայ՝ տէր Իմ՝ ըսելով, քեզի վրդպ պիտի ողբան. վասն զի ասս խօսքը ես խօսեցայ, կ'ըսէ Տէրը։

Ը Տես Բ Մն · Ժգ · 14 ։ Իս · 19 ։ Ե Տես Դան · Ը · 46 ։ Ը Տես գԼ · Իբ · 18 ։

6 Ու Երեմիա մարգարէն ասս բոլոր խօսքերը Ծուդային Սեդեկիա Թագաւորին խօսեցաւ Երուսաղէմի

7 մէջ ։ Եւ Բաբիլոնի Թագաւորին զօրքը Երուսաղէմի դէմ ու Ծուդայի մնացած բոլոր քաղաքներուն դէմ Լաբիսին ու Ազեկային հետ պատերազմ կ'ընէր. վասն զի Ծուդայի քաղաքներէն պարսպաւոր քաղաքներ ասոնք մնացեր էին ։

Բ Գ Թագ · Ժբ · 13 ։ ԺԹ · 8 ։ Բ Մն · Ժս · 5 · 9 ։

8 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն է երբոր Սեդեկիա Թագաւորը Երուսաղէմի մէջ եղող բոլոր ժողովուրդին հետ ուխտ բրաւ

9 որ Ազատութիւն քարոզեն, Ինոր ամէն մարդ իր ծառան ու ամէն մարդ իր աղախինը, Երբայեցի մարդը ու Երբայեցի կնիկը ազատ արձակէ, Ասւ ամէնն ալ մէկ մարդ մը իր Հրէայ եղբայրը չծառայեցնէ։

Ե Եր · Իս · 2 ։ ԴԼ · Իե · 10 ։ Հեր 14 ։ Ի Նհմ · ե · 11 ։ Լ ԴԼ · Իե · 39—46 ։

10 Ցընէ ։ Ու Հազանդեցան բոլոր իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը որոնք ան ուխտին մէջ մտան, որ ամէն մարդ իր ծառան ու ամէն մարդ իր աղախինը ազատ արձակէ, և ալ զանոնք չծառայեցնէ. Հապա զանոնք ազատ արձակեցին։

11 Բայց Ետնէն եկան ու իրենց ազատ ձգած ծառաները ու աղախինները կրկին դարձուցին, և զանոնք բռնադատեցին որ ծառաներ ու աղախիններ ըլլան ։

Իբբ 590 Ի Տես Հեր 21 ։ ԳԼ · Լ · 5 ։

12 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային

Ն · Ք · ԳԲ · Իբբ 590

13 եղաւ Տէրոջմէն, ըսելով, Խօսա՛ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ես ձեր Հայրերուն հետ ուխտ բրի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն ծառայութեան տունէն հանած

14 օրս, ու ըսի, Ե Եօթը տարին ետքը ձեզմէ ամէն մէկը ազատ պիտի արձակէ իր Երբայեցի եղբայրը, որ քեզի ծախուած է ու վեց տարի քեզի ծառայեր է. զանիկայ քովէդ ազատ արձակես. բայց ձեր Հայրերը ինծի մտիկ չըրին ու ականջ չդրին

15 չծռեցին։ Ես դուք այսօր դարձաք, ու ամէն մարդ իր ընկերին ազատութիւն քարոզելով իմ առջեւս ուխտ բրիք, և Իմ անունս ուխտ բրիք հան տանը մէջ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է.

16 Բայց Ետ՚ը դառնալով Ի իմ անունս պղծեցիք, ու ամէնդդ ալ ձեր ազատ արձակած ո՛ր իրենց կամայը Ընդ փոստ ծառաները ու աղախիններդ ետ դարձուցիք, ու զանոնք բռնադատեցիք որ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ ըլլան ։

Իդ Թագ · Իգ · 3 ։ Նհմ · Ժ · 29 ։ Հ ԳԼ · Ե · 10 ։ Ղ Եր · Ի · 7 ։ ԳԼ · Իե · Ժթ · 12 ։

17 Ընոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուք ինծի մտիկ չըրիք, որ Ինէնձ ամէն մէկը իր եղբօրը համար, ու ամէն մէկը իր ընկերին համար ազատութիւն քարոզէ. ահա ես ձեզի համար՝ կ'ըսէ Տէրը, Հասրին՝ ժանտախտին ու սովին ազատութիւն կը քարոզեմ՝, ու ձեզ Ի երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ

Ը ԳԼ · Լբ · 24 · 36 ։ Թ Բ Օր · Իբ · 25 · 64 ։ Գբ Իթ · 18 ։

18 Նզովքի պիտի մատնեմ՝։ Եւ զառարակը երկուքի կտրելով, ու անոր կտորներուն միջեւնէն անցնելով իմ առջեւս բրած ուխտերնուն խօսքերը չկատարող, Ե իմ ուխտս զանց ընող մարդիկներդ

Ժ Տես Ծն · Ժե · 10 · 17 ։

19 պիտի մատնեմ՝, Ասիեր Ծուդային իշխանները, Երուսաղէմին իշխանները, պալատականները և քահանաները, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը որոնք զառարակին կտոր-

20 Ներուն միջեւնէն անցան, Զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը ու իրենց Հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ՝. և անոնց դիերը երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն կերակուր պի-

Ա ԳԼ · Ե · 33 ։ Ժգ · 4 ։ Ժթ · 7 ։

21 տի ըլլան ։ Եւ Ծուդայի Սեդեկիա Թագաւորը ու անոր իշխանները իրենց թշնամիներուն ձեռքը, ու իրենց Հոգին փնտռողներուն ձեռքը, և Ի զեզմէ դարձող Բաբիլոնի Թագաւորին զօրքերուն ձեռքը

Ե Տես գԼ · Ե · 5 · 11 ։ Լ ԳԼ · Լ · 8 · 10 ։

22 պիտի մատնեմ՝ ։ Ընա՛ ես հրամայելով կ'ըսէ Տէրը, ու զանոնք ասս քաղաքը Եա պիտի բերեմ՝, և անոր դէմ պատերազմ պիտի բնեն, ու զանիկայ պիտի առնեն ու կրակով

Ա ԳԼ · Բ · 3 · Իբ · 1 · 2 · 8 · Ծբ · 7 · 13 ։

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 590

Չ Գլ. Թ. 11։ Խդ. 2, 6։

այրեն. և Չ Յուդայի քաղաքները
անբնակ ամայութեան պիտի դար-
ձընեմ։

ԳԼ. ԼԵ

1 Երեմիա Ռեքաբեանց հնազանդութիւնը յի-
շելով, 12 կը դատապարտէ Հրէից անհնազան-
դութիւնը։ 18 Աստուած կ'օրհնէ Ռեքա-
բեանները իրենց հնազանդութեանը համար։

Իրր 607

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի
որդւոյն Յովակիմին օրերը Տէ-
րոջը կողմանէ Երեմիային եղած
2 խօսքն է, որ ըսաւ, — Ռեքաբեանց
տունը գնա ու անոնց հետ խօսէ,
և զանոնք Տէրոջը տունը մէկ Բսե-
նեակ մը տար, ու անոնց գինի խըմ-
3 ցուր։ Եւ Քաբասինիայի որդւոյն
Երեմիայի որդին Յեզոնիան, ու
անոր եղբայրները և բոլոր որդինե-
րը, ու Ռեքաբեանց բոլոր տունը
4 առի. Եւ զանոնք Տէրոջը տունը
տարի Սեղղումի որդւոյն Մաասիա
Հդռնապանին սենեակին վրայ ե-
ղող իշխաններուն սենեակին քովի՝
Աստուծոյ մարդուն Յեգդողիայի
որդւոյն Անանի որդւոցը սենեակը.
5 Ու Ռեքաբեանց տանը որդւոցը
առջևը գինիով լեցուն ամաններ ու
դաւաթներ դրի, և անոնց ըսի,
6 Գինի խմեցէք։ Ու անոնք ըսին,
Գինի չենք խմեր. քանզի մեր հայ-
րը՝ Ռեքաբի որդին Յովնադաբ
մեզի պատուիրեց ու ըսաւ, Դուք
ու ձեր որդիքը յաւիտեան գինի
7 չխմէք. Եւ տուն չշինէք ու սերմ
չցանէք և այգի չտնկէք ու չստա-
նաք, հապա ձեր բոլոր օրերը վրան-
ներու մէջ բնակիք. Ի որպէս զի ձեր
պանդուխտ եղած երկրին վրայ շատ
8 օրեր ապրիք։ Ու մեր հօրը Ռե-
քաբի որդւոյն Յովնադաբին բոլոր
մեզի հրամայածին պէս անոր խօս-
քը մտիկ ընելով՝ մեր բոլոր օրե-
րուն մէջ մենք, մեր կնիկները, մեր
տղաքները ու մեր աղջիկները գինի
9 չենք խմեր. Եւ բնակելու համար
տուներ չենք շիներ, ու այգի և ա-
գարակ ու սերմ չենք ստանար.
10 Հապա վրաններու մէջ կը բնա-
կինք, ու Ճնազանդութիւն ընելով՝
մեր հօրը Յովնադաբին բոլոր հր-
ամայածը 'ի գործ կը դնենք.
11 Բայց երբոր Բաբիլոնի Նաբուգո-
դոնոսոր թագաւորը — երկիրը ե-
լաւ, ըսինք, Եկէք, Քաղդէա-
ցւոց զօրքին երեսէն ու Ասորւոց
զօրքին երեսէն Երուսաղէմ եր-
թանք. այսպէս Երուսաղէմի մէջ
կը բնակինք։
12 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
13 եղաւ՝ ըսելով, Զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ.
Գնա, Յուդայի մարդիկներուն ու
Երուսաղէմի բնակիչներուն ըսէ,

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 607

Չ Գլ. Լր. 33։

Ի Բ Մն. Լզ. 15։ Գլ. Է. 13։ Իե. 3։

Ը Գլ. Է. 25. Իե. 4։

Բ Գլ. Ժը. 11։ Իե. 5, 6։

Ժ Առակ. Ա. 24։ Ես. Կե. 12։ Կզ. 4։ Գլ. Է. 13։

Ի Գլ. Ժե. 19։

Իմ խօսքերս մտիկ ընելու համար
Չխրատ չէք ընդունիր, կ'ըսէ Տէրը։
14 Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին իր
որդւոցը գինի չխմելու համար պա-
տուիրած խօսքերը հաստատ պա-
հուեցան. վասն զի իրենց հօրը հր-
ամանին Ճնազանդութիւն ընելով,
մինչև ասօրս չեն խմեր. Ի բայց թէև
ես ձեզի խօսեցայ՝ կանուխ ելլելով
ու խօսելով, սակայն ինծի մտիկ
15 չըրիք։ Ը Եւ իմ բոլոր ծառաներս
մարգարէները ձեզի խրկեցի՝ կանուխ
ելլելով ու խրկելով, ու ըսի,
Բ Ամէն մարդ իր չար ճամբայէն
դառնայ, և բարի գործքեր ըրէք,
ու օտար աստուածներու ետևէ մի
երթաք որ անոնց ծառայութիւն
ընէք, որպէս զի ձեզի ու ձեր հայ-
րերուն տուած երկրիս մէջը բնա-
կիք. բայց ձեր ականջը չծռեցիք,
16 ու ինծի մտիկ չըրիք։ Եւ Ռեքա-
բի որդւոյն Յովնադաբին որդիքը
իրենց հօրը պատուիրած հրամանը
հաստատ պահեցին, բայց ասժո-
17 ղովուրդը ինծի մտիկ չըրաւ։ Ա-
նոր համար զօրաց Տէր Աստուածը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ. Ահա ես Յուդային ու Երու-
սաղեմի բոլոր բնակիչներուն վրայ
պիտի բերեմ ան բոլոր չարիքը՝ որ
անոնց համար խօսեր էի. Ժ վասն զի
անոնց խօսեցայ, բայց մտիկ չըրին,
ու անոնց կանչեցի, բայց պատաս-
խան չտուին։
18 Ու Երեմիա Ռեքաբեանց տանը
ըսաւ, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Որով-
հետև ձեր հօրը Յովնադաբին պա-
տուէրը մտիկ ըրիք, ու անոր բո-
լոր հրամանները պահեցիք, և ձե-
զի ամէն պատուիրածին պէս ըրիք.
19 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրա-
յէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ.
Ռեքաբեան Յովնադաբէն միշտ
Ի իմ առջևս կայնող մարդ պակաս
պիտի չըլլայ։

ԳԼ. ԼԶ

1 Երեմիա իր մարգարէութիւնը գրել կու տայ
Բարուքին, 5 և հրապարակաւ կարդալ կու
տայ։ 11 Իշխանները Միքիային միջոցովը կ'ի-
մանան ասբանը, և Յուդին կը խրկեն որ բե-
րէ ան գրուածը, ու զանիկայ կը կարդան։ 19
Կ'ուզեն որ Բարուք ու Երեմիա պահուին։
20 Յովակիմ թագաւորը ասմարգարէութեա-
նը մէկ մասը մտիկ կ'ընէ, ու տոմսը այրել կու
տայ։ 27 Երեմիա անոր դատաստանը կը ծա-
նուցանէ։ 32 Բարուք մէկ նոր օրինակ մը կը
գրէ։

1 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւորին
Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին
չորրորդ տարին Տէրոջը կողմանէ
ասխօսքը եղաւ Երեմիային, ըսե-
2 լով, Քեզի — մէկ գիրքի տոմս մը
առ, ու Բ անոր վրայ գրէ ան բոլոր

— Ես. Բ. 1։ Եզեկ. Բ. 9։ Զաք. Ե. 1։ Բ Գլ. Լ. 2։

խօսքերը՝ որ քեզի հետ խօսելու եմ՝ օրէս՝ † Յովսիայի օրերէն մինչև այս օրս Իսրայէլի վրայով ու Յուդայի վրայով և ‡ բոլոր ազգե-
3 րուն վրայով խօսեցայ ։ Գուցէ լսեն ու դառնան բոլոր իրենց չարիքը որ ես կը մտածեմ անոնց ընելու, որպէս զի ներեմ իրենց անօրէնութիւնը ու մեղքը նե-
4 րեմ ։ Ու Երեմիա Նէրիայի որդին Բարուքը կանչեց. և Բարուք Երեմիային բերնէն Տէրոջը անոր բոլոր խօսքերը ան դիր-
5 քի տումին վրայ գրեց ։ Ու Երեմիա Բարուքին պատուիրեց ու ըսաւ՝ Ես ** դէղը արգիլուած եմ. Տէրոջը տունը
6 երթալու կարող չեմ. Ուստի դուն երթաս, ու †† Ծոմապահութեան օրը Տէրոջը տանը մէջ ժողովուրդին ականջներուն իմ բերնէս գրած տումիդ Տէրոջը խօսքերը կարդաս, ու նաև իրենց քաղաքներէն եկող բոլոր Յուդային ականջներուն զանոնք կարդաս ։
7 ‡ Գուցէ Տէրոջը առջևը իյնալով աղօթք ընեն՝՝, և ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ. քանզի մեծ է այն բարկութիւնը ու սրտմտութիւնը որ Տէրը աս ժողովուրդին
8 դէմ համար խօսեցաւ ։ Ու Նէրիայի որդին Բարուք Երեմիա մարգարէին բոլոր իրեն հրամայածին պէս ըրաւ, և այն գիրքին Տէրոջը խօսքերը կարդաց Տէրոջը տանը մէջ ։

ԵՐ 606

9 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին հինգերորդ տարին՝ իններորդ ամիսը բոլոր Երուսաղէմի ժողովուրդին, ու Յուդայի քաղաքներէն Երուսաղէմ եկող բոլոր ժողովուրդին՝ Տէրոջը առջև ծոմապա-
10 հութիւն քարոզեցին ։ Ու Բարուք Սափան դպիրին որդւոյն Գամարիայի սենեակը՝ Տէրոջը տանը Նոր դրանը մուտքը՝ վերի դատիճին մէջ բոլոր ժողովուրդին ականջներուն այն գիրքին Երեմիային խօսքերը կարդաց ։
11 Ու Սափանի որդւոյն Գամարիայի որդին Միքիա երբոր գիրքին Տէրոջը բոլոր խօսքերը լսեց,
12 թագաւորին տունը դպիրին սենեակը իջաւ. և ահա բոլոր իշխանները՝ Եղեսամա դպիրը, ու Սեմայիայի որդին Դաղայիա, ու Ելնաթանի որդին Եղնաման, և Սափանի որդին Գամարիա, ու Նանիայի որդին Սեդեկիա, և բոլոր իշխանները հոն նստած էին ։
13 Ու Միքիա անոնց պատմեց այն բոլոր խօսքերը որ լսեր էր, երբոր Բարուք ժողովուրդին ականջները
14 կարդաց։ Ուստի բոլոր իշխանները Քուսիի որդւոյն Սեղեմիայի որդւոյն Նաթանիային որդին Յուդին Բարուքին խրկեցին՝ ըսելով՝ Ժողովուրդին ականջներուն կարդացած տումդ ձեռքդ առ ու հո՛ս եկուր. ուստի Նէրիայի որդին Բարուք տումը ձեռքը առաւ ու անոնց դնաց ։
15 Եւ անոնք ըսին անոր՝ Կ՚աղաչենք նստէ, ու մեր ականջներուն ալ կարդա զանիկայ ։ Ու Բարուք ա-
16 նոնց ականջներուն կարդաց ։ Ու երբոր այն բոլոր խօսքերը լսեցին, վախով իրարու կը նայէին. ու Բարուքին ըսին՝ Անշուշտ աս բոլոր խօսքերը թագաւորին պիտի
17 պատմենք ։ Ու Բարուքին հարցուցին ու ըսին՝ Շնորհք բրէ՝ պատմէ մեզի թէ ինչպէս գրեցիր
18 աս խօսքերը անոր բերնէն։ Ու Բարուք անոնց ըսաւ՝ Ան խօսքերուն ամէնը անիկայ ինծի բերնով արտասանեց, ու ես զանոնք մելա-
19 նով ** գրքին մէջ գրեցի ։ Ան ատենը իշխանները Բարուքին ըսին՝ Գնա պահուըտէ թէ դուն և թէ Երեմիան, և ուր ըլլալնիդ մարդ չգիտնայ ։
20 Ու անոնք սրահը թագաւորին մտան՝ բայց տումը Եղիսամա դպիրին սենեակին մէջ պահեր էին, և ** բոլոր խօսքերը թագաւորին
21 ականջներուն պատմեցին ։ Ու թագաւորը խրկեց Գուդին որ անոր տումը առնէ, ու զանիկայ Եղիսամա դպիրին սենեակէն առաւ. և Գուդի զանիկայ թագաւորին ա-
22 կանջներուն ու թագաւորին քովը կայնող բոլոր իշխաններուն ա-
23 կանջներուն կարդաց ։ Ու իններորդ ամիսը ըլլալով՝ թագաւորը Ձմեռասանը մէջ նստած էր, ու առջևը վառած կրակարան կար ։ Ու երբոր Գուդի իրեք կամ չորս երես կարդաց, դանիկայ դանիկով կտրեց ու կրակարանի կրակին մէջ նետեց, մինչև բոլոր տումը կրակարանի կրակին մէջ հատաւ ։
24 Եւ թագաւորը ու անոր բոլոր ծառաները՝ որոնք աս բոլոր խօսքերը կը լսէին, չվախցան, ոչ ալ
25 † հանդերձները պատռեցին. թէպետև Եղնաթան, Դաղայիա ու Գամարիա թագաւորին աղաչեցին որ տումը չայրէ, բայց անոնց մտիկ
26 չըրաւ ։ Եւ թագաւորը թագաւորի որդւոյն Եռաամէլին ու Եզրիէլի որդւոյն Սարայիային ու Աբդիէլի որդւոյն Սեղեմիային հրամա-

Ն ։ Ք ։ ԳԲ ։ Իրէ 607

‡ Գլ ։ Իե ։ 3 ։
† Գլ ։ Իե ։ 15, ՃՀ ։
‡ Հմր 7 ։ Գլ ։ Իզ ։ 3 ։

Ե Գլ ։ Ժբ ։ 8 ։ Յոել ։ գ ։ 8 ։

† Գլ ։ Լ ։ 12 ։
‡ Տիս Դ ։ Իե ։ 1 ։

Ր Ղե ։ Ժզ ։ 29 ։ Իզ ։ 27—32 ։ Գար ։ Իե ։ 9 ։

† Հմր 3 ։
* Նէր ։ ա-նանց ազօթքը Տէրոջը առջևը Իյնալ ։

Իրէ 606

† Գլ ։ Իզ ։ 10 ։

Ն ։ Ք ։ ԳԲ ։ Իրէ 606

Ե Տիս ։ Ղ ։ 15 ։

† Դ Թագ ։ Իր ։ 11 ։ Եր ։ Լ ։ 22 ։ Լ ։ 1 ։

Ն·Ք·Դ· Իր 606

ՅԻՆ որ Բաբելք դպիրը ու Երեմիա մարգարէն բռնեն , բայց Տէրը զանոնք պահէց ։

Իր 605

27 Եւ Թագաւորը ան տոմար , ու Երեմիայի բերնէն Բարուքին դրած խօսքերը այրելէն ետքը , Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսելով ,
28 Նորէն դնա , քեզի մէկ ուրիշ տոմն մը առ , ու անոր վրայ դրէ՝ ան բոլոր առջի խօսքերը՝ որ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին այրած առ-
29 ջի տոմանին մէջը կային ։ Եւ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին ըսես , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Դուն ատ տոմար այրեցիր , ըսելով Թէ ինչու համար անոր վրայ դրիցիր Թէ Բաբիլոնի Թագաւորը անպատճառ պիտի գայ , ու աս երկիրը պիտի աւրէ , և անկէ մարդը ու անասուն պիտի վերցընէ ։
30 Ընոր համար Տէրը Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին վրայով այսպէս կ'ըսէ . Անոր Դաւիթի աթոռին վրայ նստող մարդ պիտի չունենայ . և անոր մեռելը ցորեկը տաքի մէջ ու գիշերը ցուրտի մէջ
31 պիտի ձգուի ։ Ու անոր և անոր սերունդին ու անոր ծառաներուն հայցելութիւն պիտի բնեմ իրենց անօրէնութեանը համար . և անոնց վրայ ու Երուսաղէմի բնակչացը վրայ ու Յուդայի մարդոցը վրայ պիտի բերեմ ան ամէն չարիքը որ անոնց խօսեցայ , և անոնք մինակ չլրին ։
32 Ու Երեմիա մէկ ուրիշ տոմն մը առաւ , ու զանիկայ Ներիայի որդւոյն Բարուք գպիրին տուաւ . և անիկայ անոր վրայ Երեմիային բերնէն՝ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին կրակով այրած գիրքին բոլոր խօսքերը գրեց . ու անոնց վրայ անոնց պէս ուրիշ շատ խօսքեր աւելցաւ ։

Ն·Ք·Դ· Իր 599

590

ԳԼ · ԼԱ

1 Երբոր Քազդեացիք Եգիպտացւոյ պատճառով Երուսաղէմը պաշարելէն ետև կը քաշուին, Սեդեկիա Թագաւորը լուր կը խրկէ Երեմիային՝ որ Աստուածին համար աղօթք բնէ ։ 6 Երեմիա կը մարգարեանայ Թէ Քազդեացիք անշուշտ պիտի դառնան և յաղթութիւն բերեն ։ 11 Ինչը իրեն փախստական կը բռնեն , կը ձեռնէ ու բանտը կը դնեն ։ 16 կը հաստատէ Թէ Սեդեկիա գերի պիտի տարուի ։ 18 իր ազատութեանը համար ազաչանք կ'ընէ , ու կիսկ մը հանգստութիւն կը շնորհուի իրեն ։

Իր 599 — Ղ Թագ · Իդ · 1՝ Ր Մ · ԼԴ · 10 Գ · Իր · 24, 25 ։ Բ ՊԱՐ · ԼԴ · 14 · 14 ։

1 Ու Յովսիայի որդին — Սեդեկիա Թագաւորը Յովակիմի որդւոյն Կեքոնիային տեղը Թագաւորեց , որն որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը Յուդայի վրայ Թա-
2 գաւոր դրաւ ։ Բայց անիկայ ու անոր ծառաները ու երկրին ժողովուրդը Տէրոջը Երեմիա մարգարէին ձեռքովը խօսած խօսքերը մինակ չլրին ։
3 Ու Սեդեկիա Թագաւորը Սեղեմիայի որդին Յուքաղը ու Մաասիայի որդին Սոփոնիա քահանան Երեմիա մարգարէին խրկեց , ըսելով , Ընորհ՚ք ըրէ՝ մեզի համար մեր Տէր Աստուծոյն աղօթք ըրէ ։
4 Ըն ժամանակը Երեմիա ժողովուրդին մէջ կը մտնէր կ'ելլէր . ու զանիկայ գուխէն բանտը դրած չէին ։
5 Ու Եգիպտոսէն Փարաւոնին զօրքը ելաւ . Ու Երուսաղէմը պաշարող Քազդեացիները լրբոր աղունց լուրը լսեցին , Երուսաղէմին վրայէն քաշուեցան ։
6 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիա մարգարէին եղաւ , ըսելով ՝ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ինծի հարցընելու համար Ղրկելիք թագաւորին որ քեզ կը խրկէ Յուդայի Թագաւորին այսպէս ըսէք . Ահա ձեզի օգնութեան համար ելլող Փարաւոնի զօրքը իր երկիրը Եգիպտոս պիտի
8 դառնայ . Ու Քազդեացիք պիտի դառնան , և աս քաղաքիս դէմ պատերազմ պիտի բնեն , ու զանիկայ պիտի առնեն և զանիկայ
9 կրակով այրեն ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի խաբէք ձեր անձերը , ըսելով Թէ Քազդեացիք անշուշտ մեզմէ պիտի երթան , վասն զի
10 պիտի չերթան . Քանզի թէև ձեզի հետ պատերազմ բնող Քազդեացւոց բոլոր զօրքը զարնէք , ու անոնցմէ Ձիւռ մէկ քանի վիրաւորուած մարդիկ մնան , անոնց ամէն մէկը իր վրանէն ելլելով՝ աս քաղաքը կրակով պիտի այրեն ։
11 Ու երբոր Քազդեացւոց զօրքը Փարաւոնի զօրքին պատճառաւ Երուսաղէմի վրայէն քաշուեցան ,
12 Երեմիա Երուսաղէմէն ելաւ որ Բենիամինի երկիրը երթայ , ու անկէ ժողովրդեան մէջը իր բաժինը
13 առնէ ։ Ու երբոր անիկայ Բենիամինի դուռն էր , հոն Անանիայի որդւոյն Սեղեմիայի որդին Յերիա անունով ոստիկան մը կար . և անիկայ Երեմիա մարգարէն բռնեց ու ըսաւ , Դուն Քազդեացւոց կողմը
14 կ'անցնիս ։ Ու Երեմիա ըսաւ , Սուտ է , ես Քազդեացւոց կողմը չեմ անցներ . բայց անիկայ անոր մինակ չլրաւ . ու Յերիա բռնեց Երեմիան , ու զանիկայ իշխանները-
15 րուն տարաւ ։ Եւ իշխանները Երեմիային որդւոցան ու զանիկայ ծեծեցին , և բանտարկեցին Յովնաթանի դպրին տանը մէջ , վասն զի ան պահը բանտ լրեր էին ։
16 Երբոր Երեմիա էր անոր ու խուցերուն մէջը մտաւ , ու հոն շատ

Ն · Բ · ԳՀ · 589

17 առնն նստաւ , Սեդեկիա թագաւորը Հրէ՛ իսկեց՝ զանիկայ առաւ , և թագաւորը իր տանը մէջ դաղտուկ անոր հարցուց , ու ըսաւ , Արդեօք Տէրոջմէ մէկ խօսք մը կայ : Ու Երեմիա ըսաւ , Կայ . նաև ըսաւ , Դուն Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուիս : 18 Ու Երեմիա ըսաւ Սեդեկիա թագաւորին , Քեզի կամ ծառաներուդ կամ աս ժողովուրդին դէմ ի՞նչ մեղք գործեցի որ զիս բանտը դրիք : 19 Ու ո՛ր են ձեր մարգարէները , որ ձեզի մարգարէութիւն ըրին ու ըսին , Բաբիլոնի թագաւորը ձեր վրայ ու աս երկրին 20 վրայ պիտի չգայ : Եւ հիմա կ՚աղաչեմ՝ ով տէր իմ թագաւոր , մնիկ ըրէ , թող իմ ազաչանքս առջեդ ընդունելի ըլլայ . ու զիս Յովնաթան դպիրին տունը եւ 21 մի՛ խրկեր , որ հոն չմեռնիմ : Եւ Սեդեկիա թագաւորը հրամայեց , ու Երեմիան բանտին դաւիթը դրբին , ու ամէն օր հացագործներուն փողոցէն մէկմէկ նկանակ հաց կու տային անոր , մինչև որ քաղաքին հացը բոլորովին հատաւ . ու Երեմիա բանտին դաւիթին մէջ կը նստէր :

Ե Դ · ԼՐ · 2 · ԼԲ · 13 · 28 ·

Ե Դ · ԼՐ · 9 · ՃՐ · 6 ·

ԳԼ · ԼՀ

1 Երեմիա մէկ առա բարբարոսով մը Սեդեքիային գուբը կը ձգուի : 7 Աբդեմելէք ազատութիւն կը ստանայ անոր համար : 14 Երեմիա գաղտնի խօսակցութիւն ընելով թագաւորին հետ , կը յորդորէ զանիկայ որ հնազանդի Քաղդէացւոց ու իր կեանքը ազատէ : 24 Թագաւորին պատուէրին համեմատ իշխանները կը պահէ իրենց բռած գաղտնի խօսակցութիւնը :

1 Եւ Մատթանի որդին Սափատիա ու Փաշուրի որդին Գեդալիա և Սեդեկիայի որդին Յուքալ ու Մելքիայի որդին Փաշուր Երեմիային բոլոր ժողովրդեան հետ խօսած խօսքերը 2 լսեցին , որ բաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ո՛վ քաղաքիս մէջ կեցողը սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի . իսկ քաղդէացւոց երթողը ողջ պիտի մնայ , և անոր կեանքը իրեն աւարի մը պէս պիտի ըլլայ , ու պիտի ապրի : 3 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ո՛վ քաղաքը անպատճառ Բաբիլոնի թագաւորին զօրքին ձեռքը պիտի տրուի , ու 4 զանիկայ պիտի առնէ : Եւ իշխանները թագաւորին ըսին , Կ՚ազատենք , Հրէայ աս մարդը մեռցուի . ինչու որ աս քաղաքիս մէջ մնացած պատերազմական մարդոց ձեռքերը ու բոլոր ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցնէ անոնց ասանկ խօսքեր խօսելով . վասն զի աս մարդը աս ժողովուրդին խաղաղութիւնը չփնտռեր , հապա ա- 5 նոր չարիքը : Եւ Սեդեկիա թագաւորը բաւ , Ահա անիկայ ձեր ձեռքն է . որովհետև թագաւորը ձեր քովը կարողութիւն մը չունի : 6 Ու Երեմիան առին , և զանիկայ թագաւորի որդւոյն Մեղքիայեն գուբը նետացին , որ բանտին գաւիթին մէջ էր . ու Երեմիան չուաններով իջեցուցին . և ան գուբին մէջը ջուր չկար , հապա միայն տիղմ . ու Երեմիա տիղմին մէջը կ՚ընկղմէր :

Ե Գ Ա · 16 ·

7 Եւ թագաւորին տունը եղող Եթէովպացի Ներքինին Աբդեմելէք լսեց որ Երեմիան գուբը ձգեցին . ու թագաւորը Բենիամինի դուռը 8 կը նստէր : Եւ Աբդեմելէք թագաւորին տունէն ելաւ , ու թագաւորին խօսեցաւ ու բաւ , 9 Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ աս մարդիկներ որ դէշ բրին ամէն ինչ որ Երեմիա մարգարէին բրին՝ զանիկայ գուբը նետելով . քանզի քաղաքին մէջ ալ հաց չգտնուելուն համար անիկայ իր տեղը անօթութենէն պիտի մեռնի՛ : 10 Եւ թագաւորը Եթէովպացի Աբդեմելէքին հրամայեց ու բաւ , Առիր քեզի հետ երեսուն մարդ առ , ու Երեմիա մարգարէն գուբէն հանէ , քանի որ մեռած 11 չէ : Եւ Աբդեմելէք իր հետը առաւ մարդիկները , ու թագաւորին տունը՝ շտեմարանին տակը դնաց , և անկէ պատառած լաթեր ու հին լաթեր առաւ , և զանոնք չուաններով գուբը Երեմիային իջեցուց : 12 Ու Եթէովպացի Աբդեմելէք Երեմիային բաւ , Այս պատառած ու հին լաթերը թեւերուդ տակը չուաններուն տակէն դիր . ու Երե- 13 միա այնպէս բրաւ : Ու Երեմիան չուաններով քաշելին , և զանիկայ գուբէն դուրս հանելին . ու Երեմիա բանտին գաւիթին մէջը նստաւ :

Ե Գ · ՀԸ · 6 · Ե Դ · ԼՀ · 21 ·

14 Եւ Սեդեկիա թագաւորը Հրէ՛ խրկեց ու Երեմիա մարգարէն իր քովը առաւ Տէրոջը տունը եղող երրորդ մուտքը . և թագաւորը Երեմիային բաւ , Քեզի մէկ բան մը պիտի հարցընեմ , ինծմէ բան 15 մի պահեր : Ու Երեմիա բաւ Սեդեկիային , Թէ որ քեզի պատմեմ , չէ՞ որ զիս անշուշտ պիտի մեռցնես . և թէ որ քեզի խրատ տամ , ինծի մնիկ պիտի չընես : 16 Բայց Սեդեկիա թագաւորը Երեմիային գաղտուկ երդում բրաւ ու բաւ , Որպէս առ հոգին առեղծող Տէրը կենդանի է որ քեզ պիտի չմեռցընեմ , և քեզ պիտի չմատ-

Ե Ր · ԽԸ · 16 ·

Ն · Բ · ԳԲ · Իրր 589

Ե Գ · ԼԲ · 21 ·

* Կամ՝ աքեղբոր մեռնի ։

Ե Գ · ԼՀ · 2 · ԼԲ · 13 · 28 ·

Ե Գ · ԼՀ · 9 · ՃՐ · 6 ·

Ե Գ · ԼՀ · 3 ·

Բ Գ · ԽԱ · 1 ·

Բ Գ · ԽԱ · 8 ·

Տ Գ · ԽԱ · 9 ·

Ե Գ · ԽԱ · 10 · ԼՐ · 3 ·

Ե Ր · ԽԸ · 11 ·

Ն. Բ. Գ. 589

նեմ առ մարդիկներուն ձեռքը՝ ո-
17 րոնք քու հոգիդ կը փնտռեն։ Ըն
առնելը Երեմիա Սեդեկիային բաւ,
Զօրաց Տէր Աստուածը Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Թէ որ
Լ ԴԼ. Լ. 3։ Բաբիլոնի թագաւորին իշխաննե-
Ի գ Թագ. իդ. 12։ րուն Ելլես, քու հոգիդ ողջ պիտի
մնայ. և աս քաղաքը կրակով պիտի
չայրի, հապա դուն ու քու տունդ
18 ողջ պիտի մնաք. Բայց թէ որ
Բաբիլոնի թագաւորին իշխաննե-
րուն չելլես, ան ատենը աս քաղաքը
Քաղդեացւոց ձեռքը պիտի տրուի,
ու զանիկայ կրակով պիտի այրեն.
Ե ԴԼ. Լ. 4։ Ե դուն անոնց ձեռքէն պիտի չա-
Եզ. 3։ Հմր 19 զատիս։ Ու Սեդեկիա թագաւորը
23։ Երեմիային բաւ. Քաղդեացւոց
կողմը անցած Հրեաներէն կը վախ-
նամ. չըլլայ որ զիս անոնց ձեռքը
Ի ա Թագ. տան, ու ինծի հետ անարգանօք
Լ. 4։ 20 վարուին։ Ու Երեմիա բաւ. Զի-
տի չտան. կ՚ազաչեմ՝ Տէրոջը խօս-
քը մտիկ ըրէ որ քեզի պիտի ըսեմ,
որպէս զի քեզի ապրիլ ըլլայ ու քու
21 անձդ ապրի։ Բայց թէ որ ելլել
չուզես, Տէրոջը խնդիր յայտնած
22 բանը աս է. Ահա Յուդայի թագա-
ւորին տունը մնացած բոլոր կիւկ-
ները Բաբիլոնի թագաւորին իշ-
խաններուն պիտի տարուին. ու ան
Ի Ի Ե Ր Ը պիտի բսեն, Քու բարե-
կամներդ քեզ հրապուրեցին, ու
քեզ յաղթեցին. ոտքերդ տիղմի
մէջ ընկղմելուն պէս անոնք ետ
23 քաշուեցան։ Ու քու բոլոր կիւկ-
Հ ԴԼ. Լ. 6։ Յես. 10։ ներդ ու տղաքներդ Քաղդեացիներ-
Յ Հմր 18։ ուն պիտի հանուին. Ե դուն ալ ա-
նոնց ձեռքէն պիտի չազատիս,
հապա Բաբիլոնի թագաւորին ձեռ-
քովը պիտի բռնուիս. և դուն
Ե Եզր. ատ քաղաքը կրակով պի-
տի այրես։ պատճառ պիտի ըլլաս որ ատ քա-
24 զաքը կրակով այրի՚։ Ու Սեդեկիա
բաւ. Երեմիային, Ան խօսքերը
մարդ մը չիմանայ, ու դուն պիտի
25 չմեռնիս։ Ու թէ որ իշխանները
քեզի հետ խօսիլը լսեն ու քե-
զի՛ դան, ու քեզի բսեն, Հիմա
թագաւորին հետ ինչ խօսեցար՝
մեզի պատմէ. մեզմէ մի պահեր,
ու քեզ չենք մեռցներ. և թա-
գաւորը քեզի հետ ինչ խօսեցաւ.
Ը ԴԼ. Լ. 20։ 26 Ըն ատենը անոնց բսես, Ես թա-
Է ԴԼ. Լ. 15։ գաւորին առջեւը աղաչանք ըրի, որ
զիս Յոնաթանին տունը ետ
27 չխրկէ, որ հոն մեռնիմ։ Ու բոլոր
իշխանները Երեմիային եկան, ու
անոր հարցուցին. և անոնց պատ-
մեց աս ամէն խօսքերուն համեմատ՝
որ թագաւորը պատուիրեր էր. ու
անոր խօսելին դադրեցան, վասն
Ա ԴԼ. Լ. 21։ Լթ. 14։ 28 զի բանը չայտնուեցաւ։ Ու Ե-
րեմիա բանտին դատխին մէջ կը
նստաւ մինչեւ Երուսաղէմին առ-

Ն. Բ. Գ. 589

նուած օրը. ու Երբոր Երուսաղէմ առնուեցաւ, անիկայ հոն էր։

ԳԼ. Լ Թ

1 Երուսաղէմ կ՚առնուի։ 4 Սեդեկիային ա-
քսերը կը կուրացընեն ու Բաբիլոն կը տանին։
8 Քաղաքը կը կործանի։ 9 Ժողովուրդը դերի
կը տարուի։ 11 Նաբուզոդոնոսոր պատուէր
կու տայ որ Երեմիային ոտկէ ինքնիր բնեն։
15 Աստուծոյ խոստմունքը Աբդեմելեքին։

1 — Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին 590
իննևերորդ տարին տասներորդ
ամիսը Բաբիլոնի Նաբուզոդոնո-
սոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը
Երուսաղէմ եկաւ, ու զանիկայ
2 պաշարեցին։ Սեդեկիային միւս- 588
տասներորդ տարին չորրորդ ամիսը՝
ամսուն իննին քաղաքին պարիսպը
3 ճեղքուեցաւ։ Ու Բաբիլոնի թա- Ի ԳԼ. Լբ. 17։
գաւորին բոլոր իշխանները՝ այս-
ինքն Ներգեղսարասար, Սամիգար-
նաբաս, †Սարսեքիմ Ներբիճնապե-
տը, Ներգեղսարասար մոգպետը՝
ու Բաբիլոնի թագաւորին բոլոր † Կ՚ա՛յ Սար-
մնացած իշխանները եկան միջին սեքիմ՝,
դուռը նստան։ Ներգեղ-
սարասար,
4 ‡Ու երբոր Յուդայի Սեդեկիա Նէրգա-
թագաւորը ու բոլոր պատերազ- լասար,
մական մարդիկները զանոնք տես- Նաբա-
ան, փախան, ու քաղաքէն գի- մար։
շերով թագաւորի պարտէզին ‡ գ Թագ.
ճամբայովը երկու պարսպին միջի իե. 4, եշ.
դռնէն ելան. ու Ե Ո Ւ Դ ճամ- ԳԼ. Ար. 7,
5 բան ելաւ։ Ըն Քաղդեացւոց զօր- եշ.
քը անոնց հասնելէն իսկան, ու Երի-
քովի դաշտերուն մէջ † Սեդեկիա- † ԳԼ. Լբ. 4։
յին հասան և զանիկայ բռնելին, Լբ. 18, 23։
ու Երեքի երկիրը Ռիբղայի մէջ Ե գ Թագ.
Բաբիլոնի Նաբուզոդոնոսոր թա- իդ. 33։
գաւորին առջեւը հանելին, որ ա-
6 նոր դատաստանը տեսաւ։ Ըն
Բաբիլոնի թագաւորը Ռիբղայի
մէջ Սեդեկիային տղաքը անոր աչ-
քերուն առջեւը մորթեց. ու Բա-
բիլոնի թագաւորը Յուդայի բոլոր
7 աղնուականները մորթեց։ Ըն
Սեդեկիային աչքերը կուրցուց, Ղեզեկ. Ժբ.
ու զանիկայ շղթաներով կապեց, 13։ ԳԼ. Լբ.
8 որ Բաբիլոն տանի։ Ըն Քաղ- 4։
դէացիք Ե կրակով այրեցին թա- Ե գ Թագ.
գաւորին տունը ու Ժողովուրդին իե. 9։ ԳԼ.
տուները, ու Երուսաղէմին պա- Լբ. 18։ Ար.
9 րիսպները փլուցին։ Ըն Նաբու- 13։
զարդան Ի գահճապետը քաղաքին Է գ Թագ.
մէջ մնացած ժողովուրդին մնա- իե. 11, եշ։
ցորդը, ու իրեն ինկած փախստա- ԳԼ. Ար. 15,
կանները, և ժողովուրդին ուրիշ եշ։
մնացորդները Բաբիլոն դերի տա- Ի Հմր 10, 11։
10 րաւ։ Ու Նաբուզարդան գահճա- եշ։ Ցնծ.
պետը Յուդայի երկրին մէջ թո- Ծ. Ե. 36։
ղուց ժողովուրդին աղքատներէն՝
որոնք բան մը չունէին, և նոյն օրը
անոնց այգիներ ու արտեր տուաւ։
11 Ու Բաբիլոնի Նաբուզոդոնոսոր

Ն · Ա · ԴԲ · 588

թագաւորը Երեմիային համար
Տարուզարքան դահճապետին պա-
12 տուիրեց ու բաւ , Զանիկայ առ ,
և աչքդ անոր վրայ բլլայ , ու անոր
ամենեին չարիք մի հասցընէք .
Հապա ինչ որ քեզի բսի , անոր
13 այնպէս բրէ : Եւ Տարուզարքան
դահճապետը ու Տարուսազարան
ներքինապետը ու Ներգէլսարա-
սար մոգպետը և Բաբիլոնի թա-
գաւորին բոլոր նախարարները Ղրկ-
ՅԳԼ · ԼԸ · 28· 14 ղրկեցին , Ու Երեմիան Բանտին
դաւիթէն առին , ու զանիկայ Սա-
ՅԳԼ · ԽԴ · 24· փանի որդւոյն Ա Քիկամի որդւոյն
Ը Գոդոդոիային տուին , որ զանիկայ
ԸԳԼ · Թ · 5· տունը տանի . ու անիկայ ժողո-
վուրդին մէջը բնակեցաւ :
15 Եւ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երե-
միային , երբոր անիկայ բանտին
դաւիթին մէջը արգիլուած էր ,
Ի ԳԼ · Լը · 7· 16 բսելով , Գնա Ի Եբեդմելեքին Ար-
12· դեմելքեին խօսէ ու բսէ , Զօ-
րաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ՚բսէ . Ահա ես առ քաղա-
Ձ Դան · Թ · քիս վրայով Ձ բառ խօսքերս Ի
12· գործ պիտի դնեմ , չարիքի և չէ
թէ բարիքի համար . ու ան օրը
քու աչքերուդ առջեւը պիտի կա-
17 տարուին : Եւ ան օրը քեզ պիտի
ազատեմ , կ՚բսէ Տէրը , ու պիտի
չտրուիս ան մարդիկներուն ձեռքը՝
որոնց երեսին դուն կը վախնաս :
18 Վասն զի քեզ անշուշտ պիտի ա-
զատեմ , ու սրով պիտի չկրնաս
Ի ԳԼ · Խա · 9 · Թե · 5 · Ես · Ե · 20 · Ապ · Լ · 40 · և քու կեանքդ քեզի աւարի մը
պէս պիտի բլլայ , քանզի Ի նծդի
ազատեինեցար՝ կ՚բսէ Տէրը :

ԳԼ · Խ

1 Երեմիա Տարուզարքանէն ազատ թող տուե-
լով Գոդոդիային քովը կ՚երթայ : 7 Ցրուած
Հրէաներն ալ անոր քովը կը ժողվուին : 13
Ցօհանան Իսմայէլին դաւաճանութիւնը կը
յայտնէ , բայց Գոդոդիա անոր չհաւատար :

1 Ա Ն խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ Ե-
րեմիային եղաւ , Տարուզարքան
դահճապետը զանիկայ Ռամայէն
Ա՝ առաքակելէն ետքը , (երբոր Բա-
բիլոն տարուած Երուսաղէմի ու
Ցուդայի բոլոր դերիներուն մէջ
զանիկայ Ա՝ շղթաներով կապած
առեր էր :)
2 Եւ դահճապետը Երեմիան առնե-
ՅԳԼ · Ծ · 7· լով , Ի անոր բաւ , Քու Տէր Ա-
Աստուածդ այս սեղոյս վրայ այս չա-
3 րիքը խօսած է . Ու Տէրը ած Ի ՅԽԷ · Ա · բերաւ ու իր բսածին պէս բրաւ ,
Ի ԵՕԲ · ԻԹ · 24 , 25 · Դան · Թ · 11· էքանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործե-
ցիք , և անոր ձայնին մնիկ չըրիք ,
4 ու այս բանը ձեզի եղաւ : Եւ հիմա
ահա այսօր քու ձեռքերուդ շղթա-
Ր ԳԼ · ԼԲ · 12· ները բակեցի . Ր Թէ որ ինծի հետ
Բաբիլոն երթալը քու աչքիդ առ-

Ն · Ա · ԴԲ · 588

ջևը ազեկ է՝ եկուր , ու իմ աչքս
քու վրադ պիտի բլլայ . բայց Թէ
որ ինծի հետ Բաբիլոն երթալը քու
աչքիդ դէշ կ՚երեւնայ , զանց բրէ .
ահա Ի բոլոր երկիրը քու առջեդ է , Ի ԾՈ · Ի · 15·
ուր որ քեզի ազեկ ու հաճոյ կ՚երե-
5 նայ երթալու , հոն դնա : Ուստի
Ը Ի՞ Ը Բաբիլոնի թագաւորին Ցու- Ը Գ Թագ · Իե · 22 , ԼԸ ·
դայի քաղաքներուն վրայ դրած
Սափանի որդւոյն Ա քիկամին որդւոյն
Գոդոդիան դեռ ետ չդարձած՝ անոր
դնա , ու անոր հետ ժողովուրդին
մէջը բնակէ , և կամ ուր որ քեզի
ազեկ կ՚երեւնայ երթալու , հոն
դնա . ու դահճապետը անոր պա-
շարներ ու պարգեւ տուաւ , և զա-
6 րկեայ արձակեց : Ու Ի Երեմիա Ի ԳԼ · ԼԹ · 14·
Ը Մասփա գնաց Ա քիկամի որդւոյն Ը Դատ · Ե · 1·
Գոդոդիային , և անոր հետ երկրին
մէջ մնացած ժողովուրդին մէջտե-
ղը բնակեցաւ :
7 Ի Ու դաշտը եղող բոլոր զօրա- Ի Գ Թագ · Իե · 23 , ԼԸ ·
վարները իրենք ու իրենց մարդիկ-
ները երբոր լսեցին Թէ Բաբիլոնի
թագաւորը Ա քիկամի որդին Գո-
դոդիան երկրին վրայ դրաւ , և Բա-
բիլոն չբշուած մարդիկները ու
կիներն ու տղաքներն ու Ի երկ- Ի ԳԼ · ԼԹ · 10·
րին աղքատները անոր յանձնեց ,
8 Մասփա եկան Գոդոդոիային . այս-
ինքն Ի Նաթանիայի որդին Իսմա- Ի ԳԼ · Խա · 1·
յէլ , ու Կարէի որդիքը՝ Ցօհանան
ու Ցովնաթան , և Թանհումեթի
որդին Սարայիա , ու Նետոփա-
թացի Եփային որդիքը , ու Մա-
քաթի որդին Եզոնիա , Թէ Ի-
րենք և Թէ իրենց մարդիկները :
9 Եւ Սափանի որդւոյն Ա քիկամին
որդին Գոդոդիա անոնց ու անոնց
մարդիկներուն երդում բրաւ ու
բաւ , Քաղդէացւոց ծառայու-
թիւն ընելէն մի վախնաք . ապ երկ-
րիս մէջ բնակեցէք , և Բաբիլոնի
թագաւորին ծառայութիւն բրէք ,
10 ու ձեզի ազեկ պիտի բլլայ : Եւ ես
ահա Մասփայի մէջ կը բնակիմ ,
որ մեզի եկող Քաղդէացիներուն
առջեւը կենամ . ու դուք գինի և
ամառնային պտուղ ու եղ ժողո-
վեցէք , ու ձեր ամաններուն մէջ
դրէք , և ձեր բերնուդ տակը եղած
11 քաղաքներուն մէջ բնակեցէք ր Ու Ր Մովաբի մէջ և Ամմոնի որդւոցը
մէջ ու Եդոմի մէջ և ամէն երկիր-
ներու մէջ եղող բոլոր Հրէաներն
ալ երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի թա-
գաւորը Հրէաստանի մէջ մնացորդ
Թողուցեր է , ու անոնց վրայ Սա-
փանի որդւոյն Ա քիկամի որդին
12 Գոդոդիան դրեր է , Բոլոր Հրէա-
ները ամէն իրենց ցրուած տեղերէն
դարձան , ու Ցուդայի երկիրը Մաս-
փա Գոդոդիային եկան , և խիստ

չատ դիներ ու ամուռնային պատուղներ Ժողովեցին ։
13 Եւ կարեւ որդին Ցօհանան , ու դաշտը եղող բոլոր զօրավարները
14 Մասփա եկան Գադդղիային , Ու անոր բսին , Գիտե՞ս որ Ամմոնի որդւոցը Թագաւորը Բաալիս Նաթանիայի որդին Իսմայէլը խրկեց քեզ մեռցընելու համար . բայց Աքիկամի որդին Գադդղիա անոնց
15 չհաւատաց ։ Եւ կարեւ որդին Ցօհանան Մասփայի մէջ Գադդղիային հետ գաղտուկ խօսեցաւ ու բսաւ , Էիմա երթամ՝ ու Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զարնեմ՝ ու մարդ չիմանայ . ինչո՞ւ անիկայ քեզ մեռցընէ , ու քովդ ժողվուած բոլոր Հրէանները ցրուին , և Յուդայի
16 մնացորդը կորսուի ։ Ու Աքիկամի որդին Գադդղիա Կարեւ որդւոյն Ցօհանանին բսաւ , Այս բանը մի՛ ըներ ։ վասն զի դուն Իսմայէլին վրայով սուտ կը խօսիս ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Իսմայէլ Նէթգաւեմէ Գադդղիան և ուրիշները սպաննելով , կը խորհի մնացորդին հետ Ամմոնացւոց երկիրը երթալ ։ 11 Ցօհանան դերիները կ'ազատէ , ու մեռոբը կը դնէ որ Եգիպտոս փախի ։

1 Ու եղաւ որ եօթներորդ ամսուն մէջ Թագաւորական սերունդէն եղող՝ Եղիսամայի որդւոյն — Նաթանիային որդին Իսմայէլ Թագաւորին նախարարներովը ու իր հետը տասը մարդով Մասփա եկաւ Աքիկամի որդւոյն Գադդղիային , ու հոն միասին հաց կերան Մասփայի
2 մէջ ։ Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլ ու իր հետը եղող տասը մարդը ելան և Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գադդղիան սրով զարկին ու մեռցուցին զանիկայ՝ որն որ Բաբիլոնի Թագաւորը
3 երկրին վրայ դրեր էր ։ Նաև Գադդղիային հետ Մասփայի մէջ եղող բոլոր Հրէաները , և հոն գրտնուած քաղդէացի պատերազմնականները Իսմայէլ կոտրեց ։
4 Ու եղաւ որ Գադդղիան մեռցընելէն եարդ հետեւեալ օրը դեռ
5 մարդ չիմացած , Սիւքեմէն , Սիլոյէն ու Սամարիայէն ութսուն մարդ քսին ածիլած և հանդերձնին պատռած ու իրենց հաբէնէն վրայ կրտրած՝ նուէրներ բրած ու էթանէն ու կնդրուկ կար Ցեղրջը տանիլ
6 նեղու համար ։ Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլ Մասփայէն ելաւ զանոնք դիմաւորելու . անիկայ դացած ատեներ լալով կ'երթար . ու երբոր անոնց հանաւ , անոնց բսաւ ,

Աքիկամի որդւոյն Գադդղիային և
7 կէս ։ Ու եղաւ որ երբ անոնք քաղաքին մէջտեղը եկան , Նաթանիայի որդին Իսմայէլ՝ ինքը իր հետը եղող մարդիկներովը զանոնք մեռցուց ու փոսին մէջը Նետեց ։
8 Եւ անոնց մէջը տասը մարդ գրտնուեցաւ՝ որ Իսմայէլին բսին , Մեզ մի՛ մեռցըներ , վասն զի մենք դաշտը ցորեկի , դարեի , եղի ու մեղրի ծածուկ շտեմարաններ ունինք . ուստի անիկայ զանոնք բրաւ , և զանոնք իրենց եղբարցը մէջ չմեռցուց ։
9 Ու ան՝ փոսը՝ որուն մէջ Իսմայէլ Գադդղիային * պատճառաւը բոլոր մեռցուցած մարդիկներուն դիները նետուց , նոյնն էր † որ Բաաս թագաւորը շիներ էր՝ Իսրայէլի Բաասա թագաւորին երեսէն վէրնալուն համար . Նաթանիայի որդին Իսմայէլ զանիկայ մեռելներով լեցուց ։
10 Եւ Իսմայէլ Մասփայի մէջ եղող ժողովուրդին բոլոր մնացորդը դերի բրաւ , Ը թագաւորին աղջիկները ու Մասփայի մէջ մնացած բոլոր ժողովուրդը , որոնց վրայ † Նաբուզարդան դահճապետը Աքիկամի որդին Գադդղիան վերակացու դրեր էր . և Նաթանիայի որդին Իսմայէլ զանոնք դերի առնելով՝ գընաց Ամմոնի որդւոցը անցնելու ։
11 Եւ կարեւ որդին Ցօհանան ու անոր հետ եղող Իրոլոր զօրավարները երբոր Նաթանիայի որդւոյն Իսմայէլին բրած բոլոր չարութիւնը լսեցին ,
12 բռնեցին լսեցին , Իրենց բոլոր մարդիկները առին , ու Նաթանիայի որդւոյն Իսմայէլին հետ պատերազմելու գացին , և զանիկայ Գաբաւոնի չատ ջուրերուն քովը
13 գտան ։ Ու Իսմայէլին հետը եղող բոլոր ժողովուրդը երբոր Կարեւ որդին Ցօհանանը ու անոր հետը եղող բոլոր զօրավարները տեսան ,
14 ուրախացան ։ Եւ Իսմայէլին Մասփայէն դերի քշած բոլոր ժողովուրդը երեսնին դարձուցին , ու ետ դառնալով՝ կարեւ որդւոյն Ցօհանանին գացին ։
15 Բայց Նաթանիայի որդին Իսմայէլ ութը մարդով Ցօհանանին երեսէն փախաւ , ու Ամմոնի որդւոցը դնաց ։
16 Եւ կարեւ որդին Ցօհանան ու անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները Նաթանիայի որդին Իսմայէլէն ետ բերած ժողովուրդին բոլոր մնացորդը Մասփայէն առին՝ Աքիկամի որդւոյն Գադդղիային մեռցուելէն ետքը , այսինքն զաբաւոնէն ետ բերած պատերազմող կարիճները ու կիներն ու տը-

---

Ն · Ը · 15 · Ա Թագ · ԺԶ · 1 ։

17 զաբդները ու նեռքթենիները , ու-
դային Բեթլեհեմին քովը եղող
Է քամամի պանդոկին մէջ նըս-
տան , որ երթան Եգիպտոս մնանին
18 Քաղէացւոց երեսէն , վասն զի ա-
նոնցմէ վախցան . քանզի Նաթա-
նիայի որդին Իսմայէլ Է Քարբլոնի
թագաւորին՝ երկրին վրայ դրած
Ա.քիկամի որդին Գոդոդիան մեռ-
ցուցեր էր :

ԳԼ . ԽԲ

1 Յովհաննէս կը խնդրէ Երեմիային որ Տէրոջմ
Հարցընէ , ու կը խոստանայ Թէ պիտի Հնա-
զանդի անոր կամացը : 7 Երեմիա կ'իմացընէ
անոր որ եթէ Հրէաստանի մէջ մնան , ապա-
Հով պիտի ըլլան , 13 իսկ Թէ որ Եգիպտոս եր-
թան , պիտի կորսուին . 19 կը յանդիմանէ ա-
նոնց կեղծաւորութիւնը , որ Տէրոջէ բան կը
Հարցընեն ու միւս չունին կատարելու :

1 Ետ բոլոր զօրավարները ու Կա-
րեհի որդին Յովհանան և Ոզ-
սէիայի որդին Յազոնիա ու բոլոր
ժողովուրդը պզտիկէն մինչև մեծը
2 մօտեցան ու Երեմիա մարգարէին
ըսին , Մեր խնդիրքը քու առջեդ
ընդունելի ըլլայ , ու Է մեզի համար՝
այսինքն ամ բոլոր մնացորդներուն
համար քու Տէր Աստուծոդդ ա-
ղօթք ըրէ . վասն զի Է շատեն քիչ
մնացինք , ինչպէս որ աչքերդ մեզ
3 կը տեսնեն . Եւ քու Տէր Աստուածդ
Է մեր երթալու ճամբան ու մեր ընե-
4 լու բանը մեզի իմացընէ : Ու Ե-
րեմիա մարգարէն անոնց ըսաւ ,
Լսեցի . ահա ձեր Տէր Աստուծոյն
ազօթք կ'ընեմ ձեր խօսքերուն Հա-
մեմատ , և Է Տէրը ձեզի համար ինչ
պատասխան որ տալու ըլլայ , ձեզի
կ'իմացընեմ . Չձեզմէ բան մը չեմ
5 պահեր : Ու անոնք Երեմիային ը-
սին , Է Տէրը մեր մէջը ճշմարիտ ու
Հաւատարիմ վկայ ըլլայ՝ Թէ որ
չընենք ան ամէն բաներուն Համե-
մատ՝ որոնց Համար քու Տէր Աս-
տուածդ քեզ մեզի պիտի խրկէ ,
6 Թէ բարի և Թէ չար մեր Տէր Աս-
տուածոյն ձայնին պիտի Ճազան-
դինք , որուն որ քեզ կը խրկինք ,
որպէս զի մեր Տէր Աստուածոյն ձայ-
նին Հազանդելով՝ Է մեզի աղէկ ըլ-
լայ :
7 Եւ տասը օրէն ետքը Տէրոջը
8 խօսքը եղաւ Երեմիային . Ու Կա-
րեհի որդին Յովհանան և անոր Հետ
եղող բոլոր զօրավարները ու պզտ-
տիկէն մինչև մեծը բոլոր ժողովուրդ-
9 դը կանչեց , Ու անոնց բաւ , Իս-
րայէլին Տէր Աստուածը՝ որուն որ
դուք զիս խրկեցիք ձեր ազաչանքը
մեծաւորանելու Համար , այսպէս
10 կ'ըսէ . Թէ որ շարունակէք ա-
ռ երկրիս մէջ բնակելու , Ես ալ ձեզ
պիտի չքանդեմ ու պիտի չկործանեմ , և
ձեզ պիտի տնկեմ ու պիտի չխը-
լեմ . վասն զի Է ձեզի բրած չարի-
11 քիս վրայով դղջացի : Մի վախ-
նաք Բաբելոնի թագաւորին երեսէն՝
ուակից որ կը վախնաք . անկէ մի՛
վախնաք՝ կ'ըսէ Տէրը , Է վասն զի
ձեզ անոր ձեռքէն ազատելու Հա-
մար ու ձեզ ապրեցընելու Հա-
12 մար ես ձեզի Հետ եմ . Ու Ես ձե-
զի ողորմութիւններ Տալ պիտի
տամ , և անիկայ ձեզի պիտի ողոր-
մի , ու ձեզ ձեր երկիրը դարձընէ :
13 Բայց Թէ որ Է ըսէք , Ես երկրիս
մէջ չենք բնակիր . ու ձեր Տէր
Աստուծոյն խօսքը մնիկ չընելով՝
14 ըսէք , Չէ , հապա Եգիպտոսի
երկիրը մնանինք , որ Հոն պատե-
բազմ պիտի չտեսնինք ու փողի
ձայն պիտի չլսենք , և Հացի Համար
անօթի պիտի չմնանք , ու Հոն պի-
15 տի բնակինք . Ուրեմն Հիմա Տէրո-
ջը խօսքը մնիկ ըսէք՝ ով Յուդայի
մնացորդը : Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Է Թէ
որ դուք Է ձեր երեսները շիտակ ը
Եգիպտոս մնանելու , ու Հոն պան-
16 դխտանալու երթաք , Ան առնը
ան սուրը՝ Է ուակից որ կը վախնաք ,
Հոն Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր
վրայ պիտի դայ , և ան սովը՝ ուա-
կից որ դուք կը զարհուրիք , Հոն
Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր ե-
տեւէն պիտի պաշարէ , ու Հոն պի-
17 տի մեռնիք : Եւ ան ամէն մարդի-
կը՝ որոնք իրենց երեսները կը շիտ-
կեն Եգիպտոս երթալու՝ Հոն պան-
դխտանալու Համար , Էսրով , սո-
վով ու ժանտախտով պիտի մեռ-
նին . ու Չիմ անոնց վրայ բերելու
չարիքիս երեսէն անոնցմէ մնացորդ
ու ազատուած պիտի չմնայ :
18 Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ինչ-
պէս որ իմ բարկութիւնս ու սրտմ-
տութիւնս Երուսաղէմի բնակչացը
վրայ թափեցաւ , այնպէս ձեր վրայ
պիտի թափի իմ սրտմտութիւնս ,
երբոր Եգիպտոս մտնէք . և Է անէծ-
քի , զարմանքի , նզովքի ու նա-
խատինքի Էհռելայ պիտի ըլլաք , ու
ձեզմէն ալ աս տեղը պիտի չտես-
19 նէք : Ով Յուդայի մնացորդներ
Տէրը ձեզի Համար՝ Եգիպտոս
մի՛ մտնէք ըսաւ . Ահաբ ազէկ
գիտցէք որ այսօր ձեզի վկայութիւն
20 կ'ընեմ՝ Վասն զի դուք ձեր հո-
գւոյն դէմ նենգութիւն ըրիք ,
երբոր զիս ձեր Տէր Աստուծոյն խրր-
կեցիք՝ ըսելով , Չմեզի Համար մեր
Տէր Աստուածոյն աղօթք ըրէ , ու
մեր Տէր Աստուածոյն ամէն ըսած
խօսքը մեզի պատմէ՝ ու պիտի ը-
21 նենք : Եւ ես այսօր ձեզի պատ-

Ե · Բ · ՊԾ · Լբբ 588

մեցի , ու պատ մտիկ չըրիք ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնը , ու ան ամէն Խօսքերը՝ որոնց համար զիս ձեզի

22 խրկեց ։ Եւ հիմա ալէկ դիտցէք՝ որ Հրեշ. սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնիք ան տեղը՝ ուր որ կ'ուզէք երթալ հոն պանդխտանալու համար ։

ԵՀՇՐ 17 · Ե · ՊԵԿ · Գ 31 ·

ԳԼ · ԽԴ

1 Յոհանան նախատեսով Երեմիային մարգարէութիւնը , Եգիպտոս կը տանի զանիկայ և աւրիները · 8 Երեմիա մէկ օրինակով մը կը նախատեսէ Եգիպտոսի նուաճիլը Բաբիլոնացոց ձեռքով ։

1 Ամբոր Երեմիա բոլոր Ժողովուրդին անոնց Տէր Աստուծոյն բոլոր խօսքերը խօսիլը լմընցուց , որոնց համար անոնց Տէր Աստուածը զանիկայ անոնց խրկեր էր , այսինքն

2 սա բոլոր խօսքերը , Ե՝Ան առնեը Ովսէհայի որդին Ազարիա ու Կարէհայի որդին Յոհանան և բոլոր ամբարտաւան մարդիկները Երեմիային խօսեցան ու ըսին , Դուն սուտ կը խօսիս , մեր Տէր Աստուածը քեզ չխրկեց որ Ըսես Թէ Եգիպտոս մի՛ մտնէք հոն

3 պանդխտանալու համար . Հապա Ներիայի որդին Բարուք քեզ մեզ դէմ ոտք կը հանէ , որպէս զի մեզ Քաղդէացւոց ձեռքը տայ , որ մեզ մեռցընեն ու մեզ Բա-

4 բիլոն գերի տանին ։ Եւ Կարէհի որդին Յոհանան ու բոլոր զօրավարները և բոլոր Ժողովուրդը Տէրոջը ձայնը մտիկ չըրին , որ Յու-

5 դայի երկրին մէջ բնակին . Հապա Կարէհի որդին Յոհանան ու բոլոր զօրավարները Ե Յուդայի բոլոր մնացորդները առին , որոնք Յուդայի երկրին մէջ բնակելու համար ետ դարձեր էին ան բոլոր ազգերէն՝

6 ուր որ ցրուած էին . Այսինքն երիկ մարդիկները ու կիներները , և տղաքները , Ե ու թագաւորին աղջիկները , Ե և Նաբուզարդան դահճապետին՝ Սափանի որդւոյն Ա.քիկամի որդւոյն Գոդոդիային թողլով թողուցած բոլոր մարդիկները , ու Երեմիա մարգարէն , և Ներիայի որ-

7 դին Բարուք , Ու Եգիպտոսի երկիրը գացին . վասն զի Տէրոջը ձայնը մտիկ չըրին , ու մինչև Ե Տափնաս եկան ։

8 Եւ Տափնասի մէջ Տէրոջը խօսքը

9 եղաւ Երեմիային՝ ըսելով , Ձեռքդ մեծ քարեր առ , ու զանոնք Յուդայի մարդոցը աչքերուն առջեւ՝ Տափնաս եղող Փարաւոնի տանը դրանը առջեւի աղիւսատունը կա-

10 ւին մէջը թաղէ , Եւ անոնց ըսէ , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես պիտի

խրկեմ , ու Ւիմ ծառաս Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը պիտի առնեմ , և անոր աթոռը ասիմ թաղած քարերուս վրայ պիտի դնեմ . ու անիկայ իր արքայական խորանը անոնց վրայ պիտի տարա-

11 ծէ . Ե Եւ պիտի գայ՝ Եգիպտոսի երկիրը պիտի զարնէ . Ժանհուանն համար եղողները՝ մահուան , գերութեան համար եղողները՝ գերութեան , և սուրի համար եղող-

12 ները սուրի պիտի հարնէ ։ Ու Ե Եգիպտոսի աստուածներուն տուներուն մէջը կրակ պիտի բռնկցընեմ . և անիկայ զանոնք պիտի այրէ , ու զանոնք գերի պիտի տանի . և անիկայ Եգիպտոսի երկիրը պիտի հագնի , ինչպէս որ հովիւը իր հանդերձը կը հագնի . ու անկէ խաղաղ-

13 ութեամբ պիտի ելլէ ։ Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող արեւոտանը արձանները պիտի կոտրտէ , ու Եգիպտոսի աստուածներուն տուները կրակով պիտի այրէ ։

Ե · Բ · ՊԾ · Լբբ 588

ՂԳԼ · ԼԵ · 9 ; ԼԿ · 6 ; ՏԵՈ ԵԳԿ · ԼԹ · 18 , 20 ։

Ե ԳԼ · ԽԳ · 13 ; ԽԶ · 13 ։

Ը ԳԼ · ԺԼ · 2 · Ջաբ · ԺԱ · 9 ։

Բ ԳԼ · ԽԶ · 25 ։

ԳԼ · ԽԴ

1 Երեմիա կը նկատագրէ Գուդայի աւերումը իրենց կառավարութեանը համար · 11 Եգիպտոսի մէջ կառավարութեան մեջը գործողներուն կործանումը կը նախատեսէ · 15 Հրէից կամակորութիւնը , 20 որուն համար Երեմիա ապառնալիք կ'ըսէ անոնց , 29 և ան ապառնալիքին կատարուելուն նշան Եգիպտոսի կործանումը կը դնէ ։

587

1 Ադիպտոսի երկրին մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն համար , այսինքն Մագդոլ , Ե Տափնաս , Ե Մեմփիս ու Պաթրուսի երկրին մէջ բնակողներուն համար Երեմիային եղած խօսքն է , որ ըսաւ ,

2 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Դուք տեսաք ան ամէն չարիքը որ Երուսաղէմի վրայ , ու բոլոր Գուդայի քաղաքներուն վրայ բերի . և ահա անոնք այսօր Ե աւերակ են , ու անոնց

3 մէջը բնակող չկայ , Ի բարկացընելու համար ըրած չարութիւններուն պատճառաւ , որ գացին Ե խունկ ծխելին ու ծառայութիւն ընելին ուրիշ աստուածներու , որոնք ոչ իրենք ճանչցեր էին , ու դուք , ոչ ձեր հայրերը ։ Եւ Ես ձեզի խրկեցի իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները՝ կանուխ ելլելով ու խրկելով , և ըսի , Ա այլ զարհուրելի բանը մի՛ ընէք , որն որ ես կ'ատեմ ։

5 Բայց մտիկ չըրին ու ականջնին չդնելին որ իրենց չարութիւններէն դառնան , և ուրիշ աստուածներու

6 ներու խունկ չծխեն ։ Ուստի Ես իմ սրտմտութիւնս ու բարկութիւնս թափեցայ , և Գուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փո-

ՂԳԼ · ԼԵ · 9 ; ԼԿ · 6 ; ՏԵՈ ԵԳԿ · ԼԹ · 18 , 20 ։

Ե ԳԼ · ԽԳ · 13 ; ԽԶ · 13 ։

Ը ԳԼ · ԺԼ · 2 · Ջաբ · ԺԱ · 9 ։

Բ ԳԼ · ԽԶ · 25 ։

Ա ԵՂ · ԺԴ · 2 ; ԳԼ · ԼԶ · 14 ։

Բ ԳԼ · ԽԶ · 7 ։

Գ ԵՆ · ԺԹ · 13 ։

Դ ԳԼ · ԼԹ · 11 ; ԼԴ · 22 ։

Ե ԳԼ · ԺԹ · 4 ։

ՂՐ ՕՐ · ԺԴ · 6 ; ԼՀ · 17 ։

Զ ՍՂ · ԼՀ · 15 ; ԳԼ · Կ · 25 ; ԼԵ · 4 ; ԼԴ · 5 ; ԼՀ · 19 ։

Է ԳԼ · ԽՐ · 18 ։

Ե·Ը·ԸԳ· 587

զգեներուն մէջ բորբոքեցաւ . ու անոնք աս օրուան նըշանին պէս ան-
7 ապատ ու ամլեալ եղան : Եւ Հիմա զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . ինչո՞ւ համար դուք ձեր հոգւոյն դէմ սա մեծ չարութիւնը կը գործէք , որ Յուդային մէջէն երկի մարդը ու կնիկը , տղան ու կաթնակը մանուկը կորսընցընէք , այնպէս որ ձեզի մնա-
8 ցորդ մը չմնայ . ձեր ձեռացը գործքերովը զիս սրդողցընելով , և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխելով Եգիպտոսի երկրին մէջ , ուր որ դուք մտած հոն պանդխտանալու համար , որպէս զի ձեր անձը կորսընչընէք , ու երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը նախատինք
9 ըլլաք : Մոռցա՞ք դուք Յուդայի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ՝ ձեր հայրերուն բրած չարութիւնները , և Յուդայի թագաւորներուն չարութիւնները , ու անոնց կնիկներուն չարութիւնները , և ձեր չարութիւնները ու ձեր կընիկներուն չարութիւնները մին-
10 չեւ այս օրս : Անոնք մինչեւ սա օրս իրենց անձերը չխոնարհեցուցին ու չվախցան , և ձեր առջեւը ու ձեր հայրերուն առջեւը դրած օրէնքիս ու պատուիրանքներուս մէջ չգնա-
11 ցին : Ասոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ձեր վրայ կը հասցնեմ իմ երեսս չարիքի համար , ու բոլոր Յուդան կորսընցընելու հա-
12 մար . Ու պիտի առնեմ Յուդայի մնացորդը՝ որոնք երեսնին հասցուցին Եգիպտոսի երկիրը մտնելու՝ հոն պանդխտանալու համար . ու ամէնքը Եգիպտոսի երկրին մէջ պիտի հասնին . սրով , սովով պիտի իյնան ա՛ հասնին . պզտիկէն մինչեւ մեծը սրով ու սովով պիտի մեռնին , և նախատինքի , զարմանքի , նզովքի ու նախատինքի
13 ենթակայ պիտի ըլլան : Ու Եգիպտոսի երկիրը բնակողներուն այցելութիւն պիտի ընեմ , ինչպէս որ Երուսաղէմին սրով , սովով ու ժանտախտով այցելութիւն ըրի :
14 Ու Յուդայի մնացորդէն՝ որ Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանալու գացողներէն մնացորդ ու ազատուած պիտի չմնայ , որ Յուդայի երկիրը դառնան , ուր որ անոնք կը յուսան դառնալու ա՛ հոն բնակելու . վասն զի չ'երթայ-
15 դառնան փախչողները միայն պիտի դառնան :
Ու ան բոլոր մարդիկները՝ որ գիտէին թէ իրենց կնիկները օտար աստուածներու խունկ կը ծխէին , և բոլոր ներկայ եղող կնիկները՝

մեծ ժողով մը , ու Եգիպտոսի երկիրը՝ Պաթուրեսի մէջ բնակող բոլոր ժողովուրդը Երեմիային պա-
16 տասխան տուին , ըսելով , Տէրոջը անունովը մեզի խօսած խօսքիդ վրայով չենք քեզ մտիկ չընր ըներ .
17 Հապա անշուշտ ամէն բերնէն ելած խօսքը պիտի բնենք , երկնից թագուհիին խունկ ծխելով և անոր թափելու նուէրներ մատուցանելով . ինչպէս որ բրինք մենք ու մեր հայրերը , մեր թագաւորները ու մեր իշխանները Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ , ուր որ հացով կշտացանք և հանդիստ էինք ու
18 չարիք մը չտեսանք : Սակայն ան ատենէն՝ ի վեր որ երկնից թագուհիին խունկ ծխելէն ու անոր թափելու նուէրներ մատուցանելէն ետ կեցանք , ամէն բանի կարօտ եղանք , և սրով ու սովով հատանք :
19 Ու երբոր երկնից թագուհիին խունկ կը ծխենք և անոր թափելու նուէրներ կը մատուցանենք . միթէ առանց մեր էրիկներուն հրահանգ՝ զանիկայ պաշտելու համար բլիթներ չենեցինք , ու անոր թափելու նուէրներ մատուցինք :
20 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին , էրիկներուն և կնիկներուն , ու ի-
րեն ա՛ պատասխաներ տուող բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ ու բսաւ ,
21 Միթէ ան խունկը որ Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կը ծխէիք դուք ու ձեր հայրերը , ձեր թագաւորները ու ձեր իշխանները ու երկրին ժողովուրդը , Տէրը չյիշե-
22 ր ու անոր միտքը չինկաւ : Եւ Տէրը ձեր չար գործքերուն ա՛ ձեր բրած գարշելութիւններուն ալ չկրցաւ համբերել . ուստի ձեր երկիրը ա՛նանապատ , ամայի ու նզոված ա՛ առանց եղող , ինչպէս
23 որ այսօր կ'երեւայ : Որովհետեւ դուք խունկ ծխեցիք , ու Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք , և Տէրոջը ձայնին չհնազանդեցաք , ու անոր օրէնքին , պատուիրանքներուն ու վկայութիւններուն մէջ չգնացիք , ա՛նոր համար աս չարիքը ձեզի եկաւ , ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ :
24 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին ու բոլոր կնիկներուն բսաւ , Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ Յուդայի երկրին մէջ եղող բոլոր Յուդա ,
25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ . Դուք ու ձեր կնիկները ձեր բերնովը խօսեցաք , ու ձեր ձեռքովը ի գործ դրիք , ու բերբ , Ընչուշա

Ե·Ը·ԴԲ· 587

Ը Գե· ԺԷ· 10 ; Ե· Ա· 19 ;
Ե Թագ· Ժդ· 38 ; Գե· Ե· 19 ;
Ժ Գե· ԻԸ· 6 ; 7 ;
Ի Գե· Խը· 18 ; Հմր 12 ;
Լ Ընտ· Իը· 14 ;
Խ Գե· Ժե· 10 ; Ե· 5 , 6 ; Գե· Ա· 10 ; Ընտ· Բ· 4 ;
Ծ Գե· Խը· 15 , 16 , 17 , 22 ;
Կ Գե· Խը· 18 ;
Հ Գե· Խգ· 11 ;
Ձ Հմր 28 ;
Ղ Գե· Ա· 16 ;
Ճ Թագ· Ա· 12 ; Ա Օր· Ի· 23 ; Դատ· Ժ· 36 ; Տ՚ծ Հմր 25 ;
Մ Գե· Ե· 18 ;
Յ Գե· Ե· 18 ;
Ն Գե· Ը· 11 , 18 , 38 ;
Շ Հմր 6 ;
Ո Դատ· Բ· 11 , 12 ;
Չ Գե· Խգ· 7 ; Հմր 15 ;
Պ Հմր 15 , 22 ;

ՆՀ. ՔԴ. 587

բրած ուխտերնիս պիտի կատարենք, այնքան երկնից Թագուհիին խունկ պիտի ծխենք, ու անոր թափելու նուէրներ պիտի մատուցանենք. այո՝ դուք ձեր ուխտերուն վրայ հաստատ պիտի կենաք, և ձեր ուխ-
26 տերը պիտի կատարէք։ Անոր համար Տէրոջը խօսքը մնիկ ըսէք՝ ով բոլոր Ցուդա, որ Եգիպտոսի երկրին մէջ կը բնակիք. Ահա Ես իմ մեծ անունովս երդում ըրի՝ կ'ըսէ Տէրը, որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ալ բնաւ Ցուդայի մարդու մը բերնէն իմ անունս պիտի չհանուի՝ ըսելով, Կեռվայ
27 Տէրը կենդանի է։ Ահա Ես անոնց վրայ կը հսկեմ չարիքի համար և չէ թէ բարիքի համար. ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող Ցուդայի բոլոր մարդիկները Սրով ու սովով պիտի կոտորուին մինչև որ հատնին։
28 Եւ խնամ քիչ մարդիկ պիտի ըլլան որ սուրէն ազատուելով՝ Եգիպտոսի երկրէն Ցուդայի երկիրը պիտի դառնան, ու Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանալու գացող Ցուդայի բոլոր մնացորդները պիտի դիտնան թէ որուն խօսքը պիտի հաստա-
29 տուի, ինծմ թէ իրենցը։ Եւ ասիկայ ձեզի նշան ըլլայ՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ես տեղս ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ, որպէս զի դիտնաք որ իմ խօսքս ձեր վրայ չանշուշտ պիտի հաստատուի չարիքի համար։
30 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա Ես Եգիպտոսի Փարաւոն Ափիաս Թագաւորը իր թշնամիներուն ձեռքը ու իր հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. ինչպէս որ Ցուդայի Սեդեկիա Թագաւորը իր Թշնամիին ու իր հոգին փնտռող Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ձեռքը մատնեցի։

ԳԼ. ԽԵ

1 Բարուք խօսք արուած ըլլալով։ 4 Երեմիա խրատ ու մխիթարութիւն կու տայ անոր։

ԽԸ 607
– ԳԼ. ԼԴ. 1, 4, 32։

1 Երեմիա մարգարէին – խօսքը, որ Նաբրիայի որդւոյն Բարուքին խօսեցաւ, երբոր անիկայ ան խօսքերը Երեմիային բերնէն գիրքի մէջ գրեց՝ Ցուդայի Թագաւորին Ցովակիմին որդւոյն Ցովակիմին չորրորդ տարին. ու բսաւ,
2 Ով Բարուք՝ խրայելի Տէր Աստուածը քեզի համար այսպէս կ'ը-
3 սէ. Դուն ըսիր, Հիմա վայ ինծի, վասն զի Տէրը իմ ցաւիս վրայ տրտմութիւն աւելցուց. իմ հեծծումներէս յոգնեցայ ու հանգրս-
4 տութիւն չեմ գտներ։ Անոր առանկ բսես, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա Ես իմ շինածս պիտի փլցնեմ,

ու իմ տնկածս պիտի խլեմ՝ այս-
5 ինքն ամբողջ երկրին վրայ։ Եւ դուն քեզի մեծ բաներ կը փնտռես. մի՛ փնտռեր, քանզի ահա Ես ամէն մարմնոյ վրայ չարիք պիտի բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը, բայց քու կեանքդ քեզի աւարի մը պէս պիտի տամ քու ամէն երթալու տեղուանքդ։

ՆՀ. ՔԴ. ԽԸ 607

ԳԼ. ԽԶ

1 Երեմիա կը մարգարէանայ թէ Փարաւոնի զօրքը Եփրատին քովը պիտի կոտրուի, 13 և թէ Նաբուգոդոնոսոր Եգիպտոսին պիտի տիրէ. 27 Խրայէլացիները կը մխիթարէ իրենց վրայ Տանելու պատասխան վրայով։

1 Տէրոջը խօսքը որ եղաւ Երեմիա մարգարէին – ազգերուն վրա-
2 յով։ Եգիպտոսի համար, Եգիպտացւոց Թագաւորին՝ Փարաւոն Նեքաւովին քովը Եփրատ գետին քովը եղող զօրքին վրայ՝ որն որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը զարկաւ, Ցուդայի Թագաւորին Ցովսիայի որդւոյն Ցովակիմին չորրորդ տարին։
3 Պատար ու վահան պատրաստեցէք, ու պատերազմի մտնեցէք։
4 Ձիերը լծեցէք, ու դուք՝ ով ձիաւորներ, հեծէք. սաղաւարտներով կայնեցէք, նիզակները փայլեցու-
5 ցէք, զրահները հագէք։ Ջանոնք ինչու համար զարհուրած – ետ դարձած կը տեսնեմ. անոնց զօրաւորները անգամ զարնուեցան, ու արտրոյնօք փախչելով ետևնին չնայեցան. ամէն կողմէն վախ
6 կայ՝ կ'ըսէ Տէրը։ Շուտ վազողը Թող չփախչի, ու զօրաւորը չազատի. անոնք հիւսիսային կողմի՝ Եփրատ գետին քովը դլորելով
7 պիտի իյնան։ Ո՞վ է ասիկայ որ Ելգետի պէս վեր կ'ելլէ, որուն ջու-
8 րերը գետերուն պէս կը ծփին։ Եգիպտոս գետի պէս վեր կ'ելլէ, և անոր ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին. ու կ'ըսէ, Վեր ելլեմ, երկիրը ծածկեմ, քաղաքը ու անոր
9 բնակիչները բնաջինջ ընեմ։ Ով ձիեր՝ ելէք, և՝ ով կառքեր՝ կատղեցէք. և զօրաւորները Թող ելլեն, վահան բռնող Եթէովպացիք ու Փութացիք, ու Ղաղդ բռնող
10 – լարող Ղուդացիք. Վասն զի Տայսօր զօրաց Տէր Եհովային վրէժխնդրութեան օրն է, որ իր թշնամիներէն վրէժ առնէ. Եւ սուրը պիտի ուտէ ու կշտանայ, և անոնց արիւնովը պիտի դինովնայ. վասն զի հիւսիսի երկրին մէջ Եփրատ գետին քովը զօրաց Տէր Եհո-
11 վան Ղոհ ունի։ Իգաստածդ ելիր ու բալասան առ՝ Եւով Եգիպտոսի

Ն. ՔԴ. ԽԸ 607

Ղ ԳԼ. ԻԸ. 26։

Ը ԳԼ. ԽԱ. 9. ԼԲ. 2. ԼԹ. 18։

ԳԼ. ԽԶ

– ԳԼ. ԻԸ. 15, ՃՀ։

Բ Գ ԹԱԳ. ԻԳ. 29. Ը ՍՕ. ԼԻ. 20։

Ժ ԳԼ. ՃԱ. 11, 12, ՆԱՒ. Ը. 1։ Գ. 14։

Ը ԳԼ. Ը. 25։ ԽԹ. 29։

Ի ԴԱՆ. Ժ. 19։

Ձ ՏԵՈ ԵՕ. Բ. 7, 8։ ԳԼ. ԽԿ. 2։ ԴԱՆ. Ժ. 22։

Ի ԵՕ. ԿԶ. 19։

ԷԵՕ. Ժ. 6։ ՅՈՒԼ. Ա. 15։ Բ. 1։

Ի Բ ՕԸ. ԼԲ. 42։ ԵՕ. ԼԴ. 6։

Ժ ԵՕ. ԼԴ. 6։ ՍՈՓ. Ա. 7։ ՏԵՍ ԵԶԿԿ. ԼԹ. 17։

Ի ԳԼ. Բ. 22։ Ծ. 8։

Ւ ԵՕ. ԽԵ. 1։

կոյս աղջիկը . դեղերը պարապ տեղը կը շատցնես ; Էրեզի բժիշկը .
12 Թիւն չկայ ։ Աղջերը քու անարգանդդ լսեցին , ու քու աղաղակդ երկիրը լեցուց . վասն զի զօրաւորը զօրաւորին վրայ դլորեցաւ , երկուքը միասին իսկան ։
13 Ա՛հա՛ ի՞ն իսկոր՝ որ Տէրը երեմիա մարգարէին խօսեցաւ Բաբիլոնի նաբաւդոդոնոսոր թագաւորին գալուն — Եգիպտոսի երկիրը
14 կիրը զարնելուն վրայով ։ Եգիպտոսի մէջ պատմեցէ՛ք , Մադդոլի մէջ հրատարակեցէ՛ք , և Մեմփիսի ու Տափնասի մէջ հրատարակեցէ՛ք , — ըսէ՛ք ։ Կայնեցէ՛ ու պատրաստուեցէ՛ , վասն զի հրոյ բոլորտիքդ
15 սուրը պիտի ուտէ ։ Քու զօրաւորներդ ինչո՞ւ կործանեցան . ան՝ նոքա չկրցան կենալ ։ վասն զի Տէ-
16 րը զանոնք վար ձգեց ։ Զկրնացածները շատցուց ։ ու ի՛րարու վրայ իսկան . ու ըսին ։ Ելէ՛ք , ու դառնանք մեր ժողովուրդին ու մեր ծննդեան երկիրը
17 դառնանք ։ Հոն կը կանչէին ։ Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորը պոշտ ազազակ է . անիկայ էր ո-
18 րուշած ժամանակը անցուց ։ Ես կենդանի եմ , կ՛ըսէ ան թագաւորը՝ Հոստն անունը Զօրաց Տէր է , ինչպէս որ Թաբովր լեռներու մէջ է , ու ինչպէս որ Կարմէղոսը մինչև ծովը կը հասնի , այնպէս՝ անիկայ
19 պիտի գայ ։ Ո՛վ Եգիպտոս բնակող աղջիկ՝ դերութեան կապասխներ պատրաստէ քեզի . վասն զի Մեմփիս ամայի պիտի ըլլայ , ու աւերակ՝ առանց բնակիչի ։
20 Եգիպտոս խիստ գեղեցիկ էր , բայց կոտորած կու-
21 գայ . Հիւսիսէն կու գայ , Եւ անոր մէջը վարձքով բռնուած զբօսնուդ դիրքած զուարակներու պէս են . քանզի անոնք ալ դարձան , միասեղ փախան , չկայնեցան . վասն զի անոնց վրայ Հ անոնց կորուստան օրը — անոնց այցելութեան ժամանա-
22 կը հասաւ ։ Անոր ձայնը օձի նման պէս պիտի ըլլայ , վասն զի զօրքով պիտի հասնին , և անոր վրայ փայտահարներու պէս տա-
23 պարներով պիտի գան . Հ Անոր անտառը պիտի կտրեն , կ՛ըսէ Տէրը , թէպէտև անոր հաւէրժ անեղեն . քանզի անոնք Հ մարախէն շատ են , այնպէս որ չեն համրուիր ։
24 Եգիպտոսի աղջիկը ամօթով պիտի ըլլայ , Հ հիւսիսային ժողովուրդին
25 ձեռքը պիտի մատնուի ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը կ՛ըսէ , Ա՛հա ես Հ Նոփացի Ամմոնին և Փարաւոնին ու Եգիպտոսին Հ և անոր աստուածներուն ու թագաւորներուն , այսինքն Փարաւոնին ու անոր ապաւինողներուն
26 այդպէս մատնելու պիտի ըլլամ . Հ Ձեռքը անոնց հոգին փնտռողներուն ձեռքը , ու Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը , ու անոր ծառաներուն ձեռքը պիտի մատնեմ . և Հ անկէ ետքը առջի օրերուն պէս պիտի բնակուի՛ կ՛ըսէ Տէրը ։
27 Բայց դուն՝ իմ ծառա Յակոբ՝ մի՛ վախնար , և՝ ով Իսրայէլ՝ մի՛ զարհուրիր . քանզի ահա ես քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ իրենց գերութեանը երկրէն պիտի ազատեմ . ու Յակոբ պիտի դառնայ , և հանդարտ ու հանգիստ պիտի բլլայ , և չ՚ընկճէ վախցրնող
28 պիտի չըլլայ ։ Դուն մի՛ վախնար , ով իմ ծառա Յակոբ՝ կ՛ըսէ Տէրը , վասն զի ես քեզի հետ եմ . քանզի պիտի ազատեմ՝ ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի . բայց Հ քեզ պիտի չազատեմ , հապա քեզ չափաւորութեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ ։

ԳԼ · Ի Ն

1—7 Փղշտացւոց կործանումը ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Երեմիա մարգարէին եղաւ — Փղշտացւոց վրայով՝ Հ դեռ Փարաւոն Գազան
2 չարաչած ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա Հ հիւսիսէն Ը ջուրեր կ՚ելլեն , որ յորդած հեղեղի պէս պիտի բլլան , ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի կոխեն . և մարդիկները պիտի աղաղակեն , ու երկրին բոլոր բնա-
3 կիչները պիտի ոռնան ։ Անոր Հ ձիւրիւրներուն ամրակներուն ձայնէն , անոր կառքերուն շաչիւնէն ու անիւներուն շառաչիւնէն , Հայրերը չէ՛ին դառնար դէպի տղոցը պիտի չնային՝ Հ ընդ ձեռքերը թմրութենէն համար ,
4 Քանզի Փղշտացիները կորսընդունելու , և Հ Տիւրոսին ու Սիդոնին բոլոր մնացած օգնականները կորսընկու եկող օրուանը պատճառու . քանզի Տէրը Փղշտացիները՝ Հ կափ-
5 թոր կղզին Հ մնացորդները պիտի կորսընդունի ։ Գազայի վրայ կնաս թիւն եկաւ , Հ Ասկաղոն իր հովիտին մնացորդովը աւերակ եղաւ . մինչև ե՞րբ Հ քու մարմնոյդ վրայ կտրածներ պիտի բնես ։
6 Ո՛վ Հ Տէրոջը սուրը՝ մինչև ե՞րբ հանդարտ չես կենար . քու պատեանդ դարձիր , հանդչէ ու լռէ ։
7 Ի՞նչպէս կրնայ հանդարտ կե-

ՆՀ · ՔԳ · ԴԲ · ԽԲ 607

Ի Եզեկ · Լ · 21 ։

Ե Ես · ԺԹ · 1 ։ Գէ · Խգ · 10 ։ 11 ։ Եզեկ · ԽԹ · Լ · Ը ։

Ի Հմր 3 · 4 ։
Հ Հմր 10 ։

Ն ՂԼ · Իգ · 37 ։

Ղ Ես · Խէ · 4 ։ Խբ · 2 ։ Գէ · Խբ · 15 ։

Ճ Տես գէ · Խբ · 18 ։
Մ Ես · Ի · 4 ։

Յ Ովս · Ժ · 11 ։

Ն Գէ · ո · 14 ։ Խէ · 2 ։ Հմր 6 · 10 ։

Շ Սադ · Լ։ 13 ։ Գէ · ծ · 27 ։

Ո Տես Ես · ԽԹ · 4 ։

Չ Ես · Ժ · 34 ։ Գ Դատ · գ · 5 ։

Ջ Գէ · ո · 15 ։
Ռ Պ՚Նովես Խղ. բազմաթիւ անգամ ։
— Տես Եզեկ · Լ · 14 · 15 · 16 ։ Նաե · գ · 8 ։

Վ Գէ · Խգ · 12 · 13 ։ Եզեկ · Լ · 13 ։

ՆՀ · ՔԳ · ԴԲ · ԽԲ 607

Է Գէ · Խգ · 30 ։ Եզեկ · Լ · 11 ։

Ր Եզեկ · ԽԹ · 11 · 13 · 14 ։

Բ Ես · Խ · 13 · 14 ։ Խգ · 5 ։ Խգ · 2 ։ Գէ · Լ · 10 · 11 ։

Գ Գէ · Ժ · 24 ։ Լ · 11 ։

ԽԲ 600

— Գէ · Իե · 20 ։ Եզեկ · Իե · 15 · 16 ։ Ովս · Բ · 4 · 5 ։

Բ Ամով · ա · 6 · 7 · 8 ։

Ե Գէ · ա · 13 ։ Խգ · 20 ։

Զ Ես · Բ · 7 ։ Գէ · Խգ · 7 · 8 ։

Է Գէ · Բ · 16 ։ Նաե · գ · 2 ։

Ը Գէ · Իե · 22 ։

Թ Ես · Ժ · 14 ։ Ամով · Բ · 7 ։

Ժ Եզեկ · Իե · 16 ։ Ամով · ա · 8 ։

Լ Ամով · ա · 7 ։ Միք · ա · 16 ։ Ովս · Բ · 4 · 7 ։ Ր · 4 · Զաք · Բ · 5 ։

Խ Գէ · Իե · 20 ։

Ծ Գէ · Ժգ · 6 ։ Խա · 5 ։ Խբ · 37 ։

Կ Ես Ը · Լ · 41 ։ Եզեկ · Իա · 3 · 4 · 5 ։

ն · ք · գԲ · ԻՐԲ 600

նալ · վասն զի Տէրը Ի՛ անոր հրամանն տուեր է Ակազոնի ու ծովը զերքի դէմ , հոն խրկեր է զանիկայ ։

ԳԻՆ · ԽՐ

1 Մովաբին գաւառաապետը Ղ իր հպարտութեանը համար , 11 իր անհոգութեանը համար , 14 իր մարդկանց վատահութեանը համար , 26 և զԱստուած ու անոր ժողովուրդը արհամարհելուն համար ։ 47 Մովաբին գերեզմանբանութիւնը ։

1 Մովաբի վրայով զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ · Վա՜յ է Նաբաւին , վասն զի աւերուեցաւ ։ Կարիաթեմ ամչցաւ ու առնուեցաւ · Մատղաշ ամչցաւ ու զարհուրեցաւ ։

2 Մովաբ մէկմարի ալ պիտի չգարձնի Եսեբոնի մէջ · անոր վրայ չարիք խորհեցան , ըսելով , Եկէք , ու զանիկայ ազգ ըլլալէն կտրենք ։ Դուն ալ՝ ով Մադմէն՝ պիտի կտրուիս · քու եաևէդ սուր կու գայ ։

3 Ղայ ։ Հորոնայիմէն աղաղակի ձայն կու գայ · աւերում ու մեծ

4 կոտորած կայ ։ Մովաբ կոտրեցաւ · անոր պզտիկ տղաքներուը ա-

5 դաղակ վերցուցին ։ Քանզի Ղուհիթի գառ՚ի վերին վրայ մեծ լացով պիտի երթան · քանզի Հորոնայիմի գառ՚ի վայրին վրայ թշնամիները կոտորածի աղաղակ լսեցին ։

6 Փախէք , ձեր անձը ազատեցէք , և Ի անապատի մէջի մերկային

7 պէս եղէք ։ Քանզի քու գործերուդ ու գանձերուդ ապաւինելուդ համար դուն ալ պիտի առնուիս · և Քամոս գերութեան պիտի երթայ իր Հրեութիւնովը ու իր իշխան-

8 ներովը միասին ։ Ու Համն քաղաքի վրայ կործանողը պիտի գայ · ու քաղաք մը պիտի չազատի , հովիտը պիտի կորսուի ու դաշտը պիտի աւերուի , ինչպէս որ Տէրը

9 ըսաւ ։ Ի Մովաբին թեւեր առէք որ թռչելով փախչի · ու անոր քաղաքները ամայի պիտի ըլլան՝

10 բնակիչ չունենալով ։ Ի Տէրոջը գործը անհնազանդութեամբ կատարողը անիծեալ ըլլայ , ու իր սուրը արիւնէն խնայողը անիծեալ ըլլայ ։

11 Մովաբ իր տղայութենէն՝ի վեր հանգստացեր է անի մէջ էր , ու Հ չթափուեցաւ պէս իր մրուրին վրայ կը նստէր , և ամանէ ամանն չդատուեցաւ , ու գերութեան չգնաց · անոր համար իր համը իր մէջը մնաց , ու հոտը

12 չփոխուեցաւ ։ Ուստի ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ անոր փոխադրողներ պիտի խրկեմ , ու զանիկայ պիտի փոխադրեն · և անոր ամաններուն պիտի պարպեն , ու տիկերը կոտոր կոտոր պիտի ընեն ։

13 Ու Մովաբը Քամոսէն պիտի ամչնայ , ինչպէս որ Իսրայէլի տունը իր ապաւինած Բեթէլէն ամչցաւ ։

14 Ինչպէս կ՚ըսէք թէ Մենք կտրիճներ ենք , ու պատերազմի համար զօրաւոր մարդիկներ ենք ։

15 Մովաբ աւերուեցաւ և անոր քաղաքները բայրեցան , ու անոր ընտիր երիտասարդները մորթուելու լեռնէն կ՚իջնէ՝ ան թագաւորը՝ որուն անունը Զօրաց Տէր է ։ Մովաբին կորուստը գալու մօտ է , և անոր պատուհասը խիստ կ՚արագոր

17 Ո՛վ անոր բոլորտիքը եղողներ՝ ամէնքդ զանիկայ ողբացէք , ու բոլոր դուք ամէնքդ որ անոր անունը գիտէք , Հ Զօրութեան գաւազանը՝ պարծանաց գեղը ինչպէս կոտրե-

18 ցաւ ։ Ո՛վ Դիբոնի մէջ բնակող աղջիկ , փառքէն իջիր ու ծարաւութեան մէջ նստէ · վասն զի Մովաբը կործանողը քու վրադ պիտի ելլէ , և քու պարիսպներդ

19 պիտի աւրէ ։ Ճամբու վրայ կայնէ ու դիտէ , ով Նբոաների բնակիչ , փախչողին ու ազատողին հարցուր ու ըսէ թէ Ի՞նչ եղաւ ։

20 Մովաբ ամչցաւ , վասն զի կոտրեցաւ · Հեծէծ ու աղաղակէ · Մովաբին աւերուիր Առնոնի մէջ

21 պատմեցէք ։ Ու Հադաշտային երկրին վրայ Քօզոնի , Յասայի ու Մեփայաթի վրայ դատաստան և

22 կաւ · Նաև Դիբոնի վրայ , Նաբաւի վրայ , Բեթդիբլաթեմի վրայ ,

23 բայ , Ու Կարիաթեմի վրայ , և Բեթգամուղի վրայ , ու Բեթմաւ-

24 ոնի վրայ , Ու Կարիօթի վրայ , ու Բոսրայի վրայ , ու Մովաբի երկրին բոլոր քաղաքներուն վրայ թէ հեռաւոր և թէ մօտաւոր ։

25 Մովաբին եղջիւրը կտրուեցաւ , ու բազուկը կոտրեցաւ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։

26 Զանիկայ գինովցուցէք , վասն զի Տէրոջը դէմ հպարտացաւ · ու Մովաբ թող իր փսխուքին մէջը թաւալի , և ինքն ալ ծաղր ըլլայ ։

27 Մի՞թէ Իսրայէլ քեզի ծաղր չեղաւ · անիկայ գողերու մէջ գրուեցաւ , որ դուն քանի որ անոր վրայով կը խօսէիր՝ գլուխ կը շարժէիր ։

28 Ո՛վ Մովաբի բնակիչներ՝ քաղաքները թողուցէք և վէմերու մէջ բնակեցէք , ու փոսի բերանին բովերը իր բոյնը շինող աղաւնիին պէս եղէք ։

29 Մովաբին ամբարտաւանութիւնը լսեցինք · անիկայ խիստ ամբարտաւան է · անոր հպարտութիւնը , ամբարտաւանութիւնը , գոռոզութիւնը ու սրտին բարձրու-

30 թիւնը գիտեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , բայց

ն · ք · գԲ · ԻՐԲ 600

հ Դատ. ժա. 24։ գ Թագ. ժա. 7։
յ գ Թագ. ժբ. 29։
ղ Ովս. ժ. 6։
ճ Ես. ժգ. 6։
ո Ժող. ի. 8։
ն Ես. ժգ. 6։
շ Ամբ. բ. 2։
ո Ես. ժգ. 7։
ո Ես. խա. 13։
վ Հեր 8։
ր Սաղ. հե. 10։
ց Տես Եզեկ. լ. 21։
ւ Գլ. խե. 15, 27։
փ Սոփ. բ. 8։
ք Տես Գլ. բ. 26։
օ Սոփ. ա. 6, 7։ Հեր 9։
ֆ Ես. ժգ. 6։ ՃՀ։

Ն · ք · գԲ · ԻՐԲ 600

Ե Եզեկ. ժգ. 17։

Ա Ես. ժե. ժգ։ Գլ. խե. 21։ խե. 3։ Ե զեկ. խե. 9։ Ամով. բ. 1, 2։

Բ Թագ. լբ. 38։ լԶ. 47։ Ես. ժե. 2։

Գ Թագ. լբ. 37։

Դ Ես. ժգ. 14։

Ե Ես. ժե. 4։

Զ Հեր 5։

Է Ես. ժե. 5։

Ը Գլ. ժա. 6։

Թ Գլ. ժե. 6։

Ժ Թագ. խա. 29։ Դատ. ժա. 24։ Ես Ես. խգ. 1, 2։ Գլ. խգ. 12։

Ի Գլ. խե. 3։

Լ Գլ. գ. 26։ Հեր 18։

Խ Ագ. ծե. 6։ Հեր 28։

Ծ Ես Դատ. և. 23։ ա Թագ. ժե. 39։ գ Թագ. բ. 42։

Կ Ես Ելեսեթեամը։

Հ Սոփ. ա. 12։

պարապ է . – անոր անապարժ խօս-
31 քերը պարապ պիտի ելլեն : Ուստի
Մովաբին համար պիտի ողբամ ,
ու բոլոր Մովաբին համար պիտի
աղաղակեմ . Կիրհարեսի մարդիկ-
ներուն համար սուգ պիտի բռնուի :
32 Ովկ Սեբամայի որթը , քու վազ
ցաղերի լացովը պիտի լամ . քու
շառաւիղներդ ծովին անցնելով ,
մինչև ցազերի ծովը հասեր էին .
քու ամառնային պտուղիդ վրայ ,
և այգեկութիդ վրայ աւարառու-
33 ինկաւ : Ու պտղաբեր արտերէն
և Մովաբի երկրէն ուրախութիւնը
ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ . ու
ջհանները դինին դադրեցուցի .
ցնծութեամբ խաղող պիտի չկո-
խուի , ա– ցնծութեան ձայն պիտի
34 չլսուի : Եսեբոնին աղաղակէն
մինչև Եղէալէ , մինչև Յասսա
իրենց ձայնը տուին , իրենք տարե-
կան երինջի պէս՝ Զոհգովրէն մինչև
Որոնայիմ . քանզի Նեմրիմի ջու-
35 րերը անգամ կ'աւերուին : Եւ
Մովաբին՝ բարձր տեղը ողջակէզ
մատուցանողը , ու իր աստուած-
ները՝ կ'ըսէ Տէրը :
36 Ուս պատճառաւ իմ սիրտս Մո-
վաբի համար սրինդներու պէս պի-
տի ձայնէ , ու Կիրհարեսի մարդոց
համար իմ սիրտս սրինդներու պէս
պիտի ձայնէ ; վասն զի անոնց ստա-
ցած հարստութիւնը կորաւեցաւ :
37 Քանզի ամէն գլուխ կնատակ պիտի
ըլլայ , և ամէն մօրուք պիտի կրտ-
րուի . ու ամէն ձեռքերու վրայ
կարճտներ պիտի ըլլայ , և ւոձէն
միջքերու վրայ քուրձ պիտի ըլլայ :
38 Մովաբին բոլոր տանիքներուն վր-
բայ , ու անոր փողոցներուն միջը
բոլորովին կոծ պիտի ըլլայ . վասն
զի Մովաբը կոտրեցի Նանանկ ամա-
նի մը պէս , որուն միկը չՀաճէր՝
39 կ'ըսէ Տէրը : Ինչպէս կոտրեցաւ
Մովաբ , ու ինչպէս ամօթով
կռնակ դարձուց՝ ըԻԼՎ , պիտի ող-
բան . ու Մովաբ ամէն իր բոլոր-
տիքը եղողներուն՝ խայտառակու-
թեան ու սոսկումի պատճառ պիտի
40 ըլլայ : Վասն զի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ահա ԻՐՔԱՆ արծիւի պէս
պիտի թռչի , ու իր թևերը Մո-
41 վաբի վրայ պիտի տարածէ : Քա-
ղաքները կ'առնուին՝ և բերդերը
կը նուաճին , ու ան օրը Մովաբի
զօրաւորներուն սիրտը իր երկանցը
մէջ եղող կնան սրտին պէս պիտի
42 ըլլայ : Եւ Մովաբ ԻԺողովուրդ
ըլլալէն պիտի կորաւի , վասն զի
43 Տէրոջը դէմ Հպարտացաւ : Ովկ
Մովաբի բնակիչ՝ քու վրադ վախ ,
գուբ ու որոգայթ պիտի ըլլայ կ'ը-
44 սէ Տէրը : Վախին փախչողը գուբը
պիտի իյնայ . և գուբէն ելլողը
որոգայթի մէջ պիտի բռնուի .
քանզի Ւանոր վրայ՝ Մովաբին վրայ
անոնց այցելութեան տարին պիտի
45 բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը : ԹՈւժէն
փախչողները՝ Եսեբոնի հովանիին
տակը կայնեցան . բայց ԻԵսեբոնէն
կրակ , ու ԼեՀոնին մէջէն բոց ել-
լաւ , և ԻՄովաբին ծայրը ու ա-
ղաղակողներուն գագաթը կերաւ :
46 ԻՎա՛յ քեզ՝ Մովաբ ; Քամոսի ժո-
ղովուրդը կորաւեցաւ . քանզի
քու տղաքներդ գերի առնուեցան ,
ու աղջիկներդ գերութեան գացին :
47 Բայց Եւսաբի օրերը Մովաբին գե-
րութիւնը պիտի դարձնեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը :
Մովաբին դատաստանը մինչև
հոս է :

ԳԼ . Խ Թ

1 Ամմոնացւոց դատաստանը . 6 անոնց գերե-
դարձութիւնը : 7 Եդոմի , 23 Դամասկոսի ,
28 Կեդարի , 30 Հասորի 34 ու Եղամի դա-
տաստանները : 39 Եղամի գերեդարձութիւ-
նը :

1 – Ամմոնի որդւոցը վրայով Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Մի՞թէ Իսրա-
յէլ տղաքներ չունի՞ . միթէ անի-
կայ ժառանգ չունի՞ . ինչո՞ւ Մել-
քոմ Գադին ժառանգ եղաւ , ու
իր ժողովուրդը անոր քաղաքնե-
2 րուն մէջ բնակեցաւ : Ասոր համար
ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ
Ամմոնի որդւոցը Իռաբբային մէջ
պատերազմի աղաղակ լսել պիտի
տամ . ու անիկայ աւերակներու
դէզ պիտի ըլլայ , և անոր գե-
ղերը կրակով պիտի այրին . ու Իս-
րայէլ իրեն տիրողներուն վրայ պի-
տի տիրէ՝ կ'ըսէ Տէրը :
3 Ողբա՛ով Եսեբոն , վասն զի Գա-
յի կորաւեցաւ . աղաղակեցէ՛ք՝ ով
Ռաբբայի աղջիկներ , Իտրտեր
հագէք , լացէ՛ք ու ցանկ ցանդ
վազեցէ՛ք . վասն զի ԻՄելքոմ գե-
րութեան կ'երթայ իր Ւքրմեր-
բովը ու իշխաններովը միասին :
4 Ինչո՞ւ ես Հովիտներով կը պար-
ծիս . քու Հովիտդ աւրեցաւ՝ ով
ապստամբ աղջիկ , որ քու գանձե-
րուդ ապաւիներ էիր , ըսես ԻԵրեր
5 ինձ իմ վրաս ով կրնայ գալ : Ու-
ՀԱ ես՝ կ'ըսէ զօրաց Տէր Եհովան՝
քու վրադ վախ պիտի բերեմ՝ քու
բոլորտիքդ եղողներէն , և ամէն
մէկը իր առջևի ՀԱՓՇԱ ԷՐԹԱՂ
պիտի չրուէր , ու փախստականը
6 չերը ժողվող պիտի չըլլայ : Եւ
ԻԱՆԿ ետքը Ամմոնի որդւոցը գե-
րութիւնը պիտի դարձնեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը :
7 Եդոմի վրայով զօրաց Տէրը

Ը Տես ԳԼ . Ժա . 23 :
† Կամ՝ Փախչողները ու-
ժէ ինկած :
ե Թագ . ԺԸ . 28 :
զ Տես Թագ . ԺԳ . 17 :
ի Թագ . ԺԸ . 29 :
ն ԳԼ . Խթ . 6 , 39 :

– Եզեկ . իա . 28 ; իե . 2 ; Ամով . ա . 13 ; Սոփ . բ . 8 , 9 :
բ Ամով . ա . 13 :
ի Եզեկ . իե . 5 ; Ամով . ա . 14 :
‡ Եբր . ապ-
ջիկները

Ը Տես ԳԼ . Ժա . 23 :
† Կամ՝ Փախ-
չողները ու-
ժէ ինկած :
ե Թագ . ԺԸ . 28 :
զ Տես Թագ . ԺԳ . 17 :
ի Թագ . ԺԸ . 29 :
ն ԳԼ . Խթ . 6 , 39 :

Ը Եսա . ԺԱ . 10 ; Յովել . ա . 12 :
Բ Եսա . ԺԶ . 4 , 5 , 6 :
Գ Եսա . ԺԶ . 5 , 6 ; Երե . 5 :
Դ Եսա . ԺԶ . 2 ; ԺԶ . 12 :
Ե Եսա . ԺԶ . 5 ; ԺԶ . 11 :
Զ Եսա . ԺԶ . 7 :
Է Եսա . ԺԶ . 2 , 3 ; ԳԼ . Խէ . 5 :
Ը Յես . Լէ . 34 :
Թ ԳԼ . Իբ . 28 :
Ժ Բ Օր . Իբ . 49 ; ԳԼ . Խթ . 22 ; Դան . է . 4 ; Ովս . բ . 1 ; Ամո . ա . 8 :
ԺԱ Եսա . բ . 8 :
ԺԲ Կամ՝ Կա-
բիսթէր կ'առնուի . Երե . 24 :
ԺԳ Եսա . ԺԶ . 8 ; իա . 3 ; ԳԼ . է . 6 ; Խթ . 22 , 24 ; ծ . 43 ; Ծա . 30 ; Միք . գ . 9 :
ԺԴ Ված . Ձդ . 4 ; Եսա . և . 8 :
ԺԵ Եսա . իդ . 17 , 18 :

Ը Տես ԳԼ . Ժա . 23 :
† Կամ՝ Փախ-
չողները ու-
ժէ ինկած :
ե Թագ . ԺԸ . 28 :
զ Տես Թագ . ԺԳ . 17 :
ի Թագ . ԺԸ . 29 :
ն ԳԼ . Խթ . 6 , 39 :

Ը Եսա . ԺԶ . 10 ; Յովել . ա . 12 :
Բ Եսա . ԺԶ . 4 , 5 , 6 :
Գ Եսա . ԺԶ . 5 , 6 ; Երե . 5 :
Դ Եսա . ԺԶ . 2 ; ԺԶ . 12 :
Ե Եսա . ԺԶ . 5 ; ԺԶ . 11 :
Զ Եսա . ԺԶ . 7 :
Է Եսա . ԺԶ . 2 , 3 ; ԳԼ . Խէ . 5 :
Ը Յես . Լէ . 34 :
Թ ԳԼ . Իբ . 28 :
Ժ Բ Օր . Իբ . 49 ; ԳԼ . Խթ . 22 ; Դան . է . 4 ; Ովս . բ . 1 ; Ամո . ա . 8 :
ԺԱ Եսա . բ . 8 :
ԺԲ Կամ՝ Կա-
բիսթէր կ'առնուի . Երե . 24 :
ԺԳ Եսա . ԺԶ . 8 ; իա . 3 ; ԳԼ . է . 6 ; Խթ . 22 , 24 ; ծ . 43 ; Ծա . 30 ; Միք . գ . 9 :
ԺԴ Ված . Ձդ . 4 ; Եսա . և . 8 :
ԺԵ Եսա . իդ . 17 , 18 :

ե. ք. դ. Իսր 600

ա այսպէս կ'ըսէ. Ընդհակառակն թեմանի մէջ՝ ալ իմաստութիւն չկայ. ա— Հանձարեղներէն խորհուրդը կորաուեցաւ. անոնց իմաստութիւնը

8 Հատաւ։ Ե Փախէք, դարձէ՛ք, խորունկ տեղ ուտ՛ք բնակեցէ՛ք՝ ով Դեդանի բնակիչներ. վասն զի Եսաւին կորուստը անոր այցելութիւն բրած ժամանակս անոր վրայ

9 կը բերեմ։ Թէ որ կթողներ դայլին, միթէ ճիւեր պիտի չթողուր ի՞ն. Թէ որ գիշերով գողեր գան, իրենց բաւական եղածին

10 չափ պիտի յափշտակեին։ Հայց ես Եսաւը մերկացուցի, անոր ծածուկ տեղերը բացի, ու անկարելի պահուըտիլ կարող չէ. անոր զաւակները, անոր եղբայրները ու անոր դրացիները կորաուեցան, և

11 Ինքը չկայ։ Որբերդ թող տուր, ես զանոնք ողջ կը պահեմ. ու քու որբևարիներդ թող ինծի ապաւի-

12 նին։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ընդհ Ահա անոնք որ բաժակը խմելու պարտաւոր չէին, անշուշտ պիտի խմեն. իսկ դուն բոլորովին անպատիժ պիտի մնաս. անպատիժ պիտի չմնաս, հապա անպատճառ

13 պիտի խմես։ Վասն զի ես իմ անձիս վրայ երդում կ'ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, որ Բոսրա ամայութիւն, նախատինք, աւերակ ու անէծք պիտի ըլլայ, և անոր ամէն քաղաքները յաւիտենական աւերակներ պիտի ըլլան։

14 Տէրոջմէ կողմանէ լուր լսեցի, ու ազգերուն դեսպան խրկուած է՝ որ Ըսէ. Ժողովուեցէ՛ք և անոր վրայ դացէ՛ք ու պատերազմի՛ ելէ՛ք,

15 Քանզի ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ, ա— մարդոց մէջ անարգ

16 ըրի։ Քու ահաւորութիւնդ՝ քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեցին, ով վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող ու բարձր բլուրնեբուն փակիդ. Թէև քու ընդդարձակ պէս բարձրերը շինես, բեզ անկէ պիտի իջեցնեմ՝ կ'ըսէ Տէ-

17 րը։ Ու Եդոմ ամայի պիտի ըլլայ. Անկէ ամէն անցնողը պիտի հիանայ, և անոր բոլոր հարուած-

18 Ներուն համար պիտի սուլէ։ Սոդոմի ու Գոմորի և անոր շրջակայ ֆաշատներուն կործանմանը պէս՝ կ'ըսէ Տէրը, Հոն ալ մարդ մը պիտի չնստի, ու անոր մէջ մարդու զա-

19 ւակ պիտի չբնակի։ Ընդհ Ահա անիկայ առիւծի պէս ամբոխ բնակարանին վրայ պիտի ելլէ Յորդանանու ջուրերուն յորդելէն. բայց անոր վրայէն շուտով պիտի փախցնեմ զանիկայ. և ով է ան ընտրեալ՝ որ անոր վրայ դնեմ. վասն զի ա ինձի նման ով կայ. ու ինձի հետ ով պիտի վիճաբանի՞. և Հով է ան հովիւը՝ որ իմ առջևս պիտի կե-

20 նայ։ Ա Անոր համար եղովմի վրայով Տէրոջը խորհած խորհուրդը, ու թեմանի բնակչացը վրայով մըտածած մտածմունքը մտիկ բրէք. Հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ զանոնք, անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց հետ

21 պիտի աւրէ։ Անոնց իյնալուն ձայնէն երկիրը կը շարժի, անոնց աղաղակին ձայնը մինչև Կարմիր

22 ծովը կը լսուի։ Ընդհ Ահա արծիւի պէս բարձրանալով պիտի թռչի, ու իր թեւերը Բոսրայի վրայ պիտի տարածէ. և ան օրը եղովմի զօրաւորներուն սիրտը իր երկանցը մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի ըլլայ։

23 Դամասկոսի վրայով։ Եմաթ ու Արփադ ամչցան, քանզի զէշ լուր լսեցին ա— մարևդան. Ծովուն մէջը տատապանք կայ, ա— անիկայ չկրնար հանգար-

24 տիլ. Դամասկոս տկարացաւ, փախչելու դարձաւ, արհաւիրքը անոր վրայ հասաւ. դանիկայ ծնրնդական կնոջ պէս Նեղութիւն ու-

25 դատբ բռնեցին։ Ի՞նչպէս չմնդուեցաւ երևելի քաղաքը, իմ ու-

26 րախութեանս քաղաքը։ Ընտրեալ անոր կորիճները իր հրապարակներուն մէջ պիտի լիյնան, և բոլոր պատերազմական մարդիկները ան օրը բնաջինջ պիտի ըլլան, կ'ըսէ

27 զօրաց Տէրը. Ու Դամասկոսի պարսպին մէջ Կրակ պիտի բռնկցնեմ, ու Բենհադադին տաղաւառները պիտի ուտէ։

28 Կեդարու վրայով ու Հասորի թագաւորութեանցը վրայով, որոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զարկաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ելէ՛ք, Կեդարու վրայ դացէ՛ք, և Արևելքի բնակիչները

29 կաղկանձէ՛ք։ Անոնց վրանները ու հօտերը պիտի առնուին, անոնց վարագուրները ու բոլոր կարասիները և ուղտերը իրենց համար պիտի տանին, ու անոնց ձայն պիտի արբուն թէ Եաէն կողմանէ վախ կայ։

30 Փախէ՛ք, շուռ՛ով հեռացէ՛ք, խորունկ տեղ՝ բնակեցէ՛ք՝ ով Հասորի բնակիչներ, կ'ըսէ Տէրը. վասն զի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ձեզի դէմ խորհուրդ մը խորհեցաւ, ու ձեզի դէմ դիտաւորութիւն մը մտածեց։

31 Ելէ՛ք, ու Հանգստութեան և ապահովութեան մէջ բնակող ազգին դացէ՛ք՝ կ'ըսէ Տէրը, որ անի-

ե. ք. դ. Իսր 600

* Կամ՝ ով ինծի ժամանակ պիտի սրսէ։

Ա Ծր. ի. 10։

ա Գե. ժ. 45։

բ Գե. ժ. 46։

գ Գե. գ. 13։ Իսր. 40, 41։

Ե— Ես. ժէ. 1։ Լե. 13։ Ամո. ա. 3։ Զաք. թ. 1, 2։

է Ես. ժէ. 20։

ը Ես. իզ. 8։ Գե. գ. 31։ գ. 24։ լ. 6։ Իսր. 41։ Հմր 22։

թ Գե. լգ. 9։ ժա. 41։

ժ Գե. ժ. 30։ ժա. 4։

ի Ամո. ա. 4։

ի Ես. խա. 13։

լ Դատ. գ. 3։ Ծար. ա. 3։

խ Սոպ. ին. 5։

ծ Գե. գ. 25։ Իսղ. 5։

կ Հմր 8։

հ Եզեկ. լբ. 11։

Ե · Ք · ՂԲ · Իբր 603

Ը Թագ · Խգ · 9 · Ր Օր · ԼԳ · 28 · ՄԿր · Ե · 14 ·

Ի Գէդ · Թ · 26 · Ես · 23 ·

Ք Եզեկ · Ե · 10 · Հմ · 33 ·

Ի Գէդ · Թ · 11 · Ժ · 22 ·

Ե Հմր 18 ·

598

Ի Գէդ · Իե · 25 ·

Ֆ Տճն Նա · Իր · 6 ·

Է Հմր 32 ·

Հ Գէդ · Թ · 16 · Իր · 2 ·

Ֆ Տճն գէ · Իգ · 10 ·

Ը Գէդ · Իր · 47 · Հմր 6 ·

595

Ա Նա · Ժգ · 1 · Իա · 1 · Իե · 1 ·

Բ Նա · Իգ · 1 · Գէդ · Ծա · 44 ·

Ֆ Տճն գէ · Իգ · 12 · 13 ·

Ո Գէդ · Ծա · 48 ·

Ի Նա · Ժգ · 17 · 18 · 23 · Հմր 30 · 49 ·

կայ դռներ ու նիգեր չունի , ու
32 ըառանձին կը բնակի : Եւ անոնց
ուզածը աւար պիտի ըլլայ , ու
անոնց խաշինքներուն բազմութիւ-
նը պիտի յափշտակուի . և Իէյնց
մնացեալին ծայրը կտրողները Ֆ ամէն
հովիւ պիտի ցրուեմ , ու անոնց կար-
ծանումը ամէն կողմէն պիտի բե-
33 րեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը . Եւ Հասոր
Է ջադալներու բնակարան՝ յաւի-
տենական ամայութիւն պիտի ըլ-
լայ . Նէոն մնարդ պիտի չնստի , ու
Նոն մարդու զաւակ պիտի չբնակի :
34 Ցուդայի թագաւորին Սեդե-
կիայեան թագաւորութեանը սկիզ-
բը Իեղամի վրայով Երեմիա մար-
գարէին եղած Տէրոջը խօսքն է , որ
բսաւ ,
35 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ա-
հա ես Ֆ Եղամի ազգը՝ անոնց զօրէ-
խաւոր զօրութիւնը պիտի կոտ-
36 րեմ : Ու Եղամի վրայ երկնքին
չորս կողմէն չորս հովերը պիտի
բերեմ , և Նգանոնք աս բոլոր հո-
վերուն պիտի ցրուեմ . ու պիտի
չըլլայ մէկ ազգ մը , որուն Եղամի
37 փախստականները չերթան : Ու
Եղամացիք իրենց թշնամիներուն
առջեւը և իրենց հոգին փնտռտ-
նողներուն առջեւը պիտի կոտ-
րեմ , ու անոնց վրայ պատուհաս պիտի
բերեմ , ացինէն իմ սաստիկ բար-
կութիւնս՝ կ՚ըսէ Տէրը . Ես անոնց
ետեւէն սուր պիտի խրկեմ , մինչեւ
38 որ զանոնք Հատցրնեմ : Ու Ի իմ
աթոռս Եղամի մէջ պիտի դնեմ .
և անկէ թագաւոր ու իշխաններ
պիտի կորսնցրնեմ՚՚ կ՚ըսէ Տէրը :
39 Բայց Վերջի օրերը Եղամի գերու-
թիւնը պիտի դարձընեմ՚՚ կ՚ըսէ
Տէրը :

ԳԼ · Ծ

1 , 9 , 21 , 35 Բաբիլոնի դաստակերը · 4 , 17 , 33 Իսրայէլի փրկութիւնը :

1 — Բաբիլոնի վրայով՝ քաղդէացւոց
երկրին վրայով Երեմիա մար-
գարէին Ձեռքովը Տէրոջը խօսած
խօսքը :
2 Ազգերուն մէջ պատմեցէք , հր-
րատարակեցէք ու դրօշ վերցու-
ցէք . հրատարակեցէք — մի ծած-
կեք , — ըսէք , Բաբիլոն առ-
նուեցաւ , Բէլ ամչցաւ , Մա-
րդուկազ կոտրեցաւ , Ետնոր ար-
ձանները ամչցան , անոր կուռքերը
3 կոտրտեցան . Քվկան դի անոր վրայ
հիւսիսէն Ետգգ մի ելաւ , անիկայ
անոր երկիրը աւերակ պիտի ընէ ,
ու Նոն բնակիչ պիտի չմնայ . մար-
դ՛ւ մինչեւ անասուն պիտի փախչին
երթան :
4 Ան օրերը ու ան ժամանակը՝
կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլի որդիքը՝ Էի-
րենք , ու Ցուդայի որդիքը միասին
պիտի գան , Էքաւելով ու լալով
պիտի երթան , և իրենց Տէր Ան-
5 տուածը պիտի փնտռեն : Սիօ-
նի համար պիտի հարցրնեն՝ իրենց
երեսը դէպ ի Նոն դարձընելով .
Եկէք , ու Տէրոջը յարիւնք Իյաւի-
տենական — անմոռաց ուխտով
մը :
6 Իմ ժողովուրդս Ֆ կորսուած ոչ-
խարներու պէս եղաւ , զանոնք ի-
րենց հովիւները մոլորցուցին , զա-
նոնք Էլեռներու վրայ պտըտցու-
ցին . անոնք Ըլեռնէ Ըբլուրի
բլուր գացին , — իրենց մանկաստան-
7 ը մոռցան : Ամէն գանողները
Էզանոնք կերան . ու Ետնոց թըշ-
նամիները ըսին , Ֆ Մենք յանցանք
չենիներ , վասն զի անոնք Էարդա-
րութեան բնակարան եղող Տէրոջը
դէմ , ու Նրիներնց Հայրերուն յոյսը
եղող Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին :
8 Ֆ Բաբիլոնի միջէն փախէք , ու
Քաղդէացւոց երկրէն ելէք , և Հօ-
տերուն առջեւէն Ֆոցող նոխազնե-
9 րուն պէս եղէք : Ետնոր համ
ես Բաբիլոնի վրայ հիւսիսի երկրէն
մեծ ազգերու ժողովը պիտի ար-
թընցնեմ ու Հանեմ . և Ֆանոր
առջեւը դունդերով պիտի շարուին ,
անկէ պիտի առնուի . անոնց նե-
տերը յաջողակ պատերազմողի Նէ-
Էբռած պէս Ֆ պարապ պիտի չդառ-
10 նան : Եւ Քաղդէացւոց երկիրը
աւար պիտի ըլլայ , — Ֆ զանիկայ
բոլոր թալանողները պիտի կշտանան՝
կ՚ըսէ Տէրը :
11 Ետրովհետեւ դուք ու բախտաբաք ու-
խնդացիք՝ ով իմ ժառանգու-
թեանս կողոպտիչները . Ֆ կանանչ
խոտերու մէջ արածուող՚՚ Էերինջի
պէս ցաղկեցիք , ու երիվարներու
12 պէս վրնջեցիք . Ձեր մայրը խիստ
ամչցաւ , Ձեզ ծնանողը ամօթով
եղաւ . ահա անիկայ ազգերուն յե-
տինը , անապատ , անջուր ու ա-
13 մայի պիտի ըլլայ : Էերոջը բար-
կութեանը պատճառաւ Նոն մարդ
պիտի չբնակի , Ֆ ապա բոլորովին
ամայի պիտի ըլլայ . Ետբաբիլոնէն
ամէն անցնողը անոր բոլոր հա-
րուածներուն վրայ պիտի Հիանայ
14 ու պիտի սուլէ : Ֆ Բաբիլոնին դէմ
շուրջանակի չարուեցէք՝ ով բոլոր
Էաղեղ լարողներ , անոր նետեցէք ,
նետին մի խնայէք , քանզի անիկայ
15 Տէրոջը դէմ մեղք գործեց : Ընոր
դէմ շուրջանակի ազդակ վերցու-
ցէք . անիկայ Ֆ իր ձեռքը տուաւ .
անոր հիմերը կործանեցան , Ֆ անոր
պարիսպները ուրեցան , վասն զի
Հասիկայ Տէրոջը վրէժխնդրու-

Ն · Ք · ՂԲ · 595

Ը Ովս · ա · 11 ·

Ե Նգէ · գ · 12 · 13 · Սագ · Հիգ · 5 , 6 ·

Գէդ · Լա · 9 · Ջար · Ժբ · 10 ·

Ը Ովս · գ · 5 ·

Ի Գէդ · Լա · 31 · Եբ · Լբ · 40 ·

Ֆ Նա · Ծգ · 6 · Հմր 17 · Ա Պետ · բ · 25 ·

Ի Գէդ · բ · 20 · գ · 5 , 23 ·

Է Սագ · Հմ · 7 ·

Ի Գէդ · Խ · 2 , 3 · Ջար · Ժա · 5 ·

Ֆ Տճն գէ · բ · 3 · Դան · Թ · 16 ·

Ի Սագ · զա · 1 ·

Հ Սագ · Իբ · 4 ·

Ֆ Նա · Խբ · 20 · Գէդ · Ծա · 6 · 45 · Ջար · բ · 6 · 7 · Ցայտ · Ժբ · 4 ·

Ը Գէդ · Իե · 14 · Ծա · 27 · Հմր 3 · 41 ·

Ֆ Հմր 14 · 29 ·

Ի բ Ծագ · ա · 22 ·

Ֆ Ցայտ · Ժե · 16 ·

Ֆ Նա · Իե · 6 ·

Ա Կ՚ · Ցե · բան Ծճծ ·

Ը Ովս · Ժ · 11 ·

Ֆ Գէդ · Իե · 12 ·

Ը Գէդ · Խթ · 17 ·

Ֆ Հմր 9 · Գէդ · Ծա · 2 ·

Ի Գէդ · Խթ · 35 · Հմր 29 · Ա Մն · Իթ · 24 · բ Մն · Ե · 8 · Որ · 5 , 6 · Եզեկ · Ժե · 18 ·

Ֆ Գէդ · Ծա · 58 ·

Ի Ցէդ · Ծա · 6 · 11 ·

թիւնն է · անկէ վրէժ առէք , ա-
նոր իր բրածին համեմատ ըրէք ։
16 Բաբիլոնէն սերմանողը ու ձեռ-
ժամանակը մանդաղ բռնողը կոտ-
րեցէք · բռնաւոր սուրին երեսէն
ամէն մարդ իր ժողովուրդին պի-
տի դառնայ , ու ամէն մարդ իր եր-
կիրը պիտի փախչի ։
17 Իսրայէլ ժողովրեալ ոչխար մըն
է , առիւծները զանկից հալածե-
ցին · նախ Ասորեստա-
նի թագաւորը կերաւ , ու ետքը
աս Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը անոր ոսկորները կրծեց ։
18 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ · Ահա
ես Բաբիլոնի թագաւորին ու անոր
երկրին այցելութիւն պիտի բնեմ ,
ինչպէս որ Ասորեստանի թագաւո-
րին այցելութիւն բրի ։ 19 Նէ Իս-
րայէլը իր բնակարանը պիտի դար-
ձնեմ , ու կարմելոսի և Բասանի
վրայ պիտի արածի , ու անոր հոգին
Եփրեմի լեռներ վրայ ու Գաղաա-
դացւոյն հոգիները պիտի յագնի ։
20 Այն
օրերը ու այն ժամանակը՝ կ'ըսէ
Տէրը՝ Իսրայէլին անօրէնութիւնը
պիտի փնտռուի , բայց անիկայ
չի գտնուիր ու Յուդայի մեղքերը պիտի
չգտնուին · վասն զի ես զանոնք
պիտի ներեմ ։
21 Մերաթայիմի երկրին վրայ և
Փակուդի բնակիչներուն վրայ ե-
լիր · անոնց ետևէն սուր , ու ջնջուա-
ծի պէս բնաջինջ ըրէ՛ կ'ըսէ Տէրը ,
և ըստ ամէն պատուիրածիս պէս
22 ըրէ ։ Երկրին մէջը պատերազմի
ձայն ու մեծ կոտորած կայ ։
23 Իպոր
Յուդայ Երկրին մուրճը ինչպէս
կոտրեցաւ ու մանրեցաւ · Բաբիլոն
ազգերուն մէջ ինչպէս աւերակ
24 եղաւ ։ Քեզի որոգայթ լարեցի
ու բռնուեցար , ով Բաբիլոն ,
բայց դուն չգիտցար · գտնուեցար
ու ձեռք անցար , վասն զի Տէրոջը
25 դէմ հակառակեցար ։ Տէրը իր զե-
նարանը բացաւ , ու իր բարկու-
թեան զէնքերը հանեց , քանզի
Քաղդեացւոց երկրին մէջ գործ
26 Տէր Եհովան գործ ունի ։ Եկէք
ծայրէն անոր վրայ եկէք , անոր
չամբարանները բացէք , զանիկայ
ցորեղու պէս դիզեցէք , ու նզո-
վածի պէս զանիկայ բնաջինջ ը-
րէք · անոր մնացորդ մը չմնայ ։
27 Անոր բոլոր ցուլերուն կոտորե-
ցուցէք , թող անոնք սպանդա-
նոցը իջնեն · վա՛յ անոնց , քանզի
անոնց օրը Անոնց պյցելութեան
28 ժամանակը հասած է ։ Բաբիլոնի
երկրէն փախչողներուն ու ազա-
տուածներուն ձայնը Սիոնի մէջ պատմել ։
29 Բաբիլոնի վրայ աղեղնաւորները
կանչեցէք · Ինչ բոլոր աղեղ լա-
րողներ՝ անոր բովտրիքը անոր դէմ
բանակեցէք , չըլլայ որ մարդ մը
ազատի · Ասոր իր գործոցը համե-
մատ հատուցում բրէք , անոր իր
ամէն բրածին համեմատ բրէք ·
Վասն զի անիկայ Տէրոջը դէմ Իս-
րայէլի Սուրբին դէմ հպարտա-
30 ցաւ ։ Անոր համար անոր կրտ-
սիրհները իր հրապարակներուն մէջը
պիտի իյնան , և անոր բոլոր պա-
տերազմական մարդիկները ան օրը
բնաջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէրը ։
31 Ահա ես քեզի դէմ եմ , ով հը-
պարտ , կ'ըսէ զօրաց Տէր Եհովան ·
քանզի Քու օրդ՝ քեզի այցելու-
թիւն ընելու ժամանակս հասած
32 է ։ Ես հպարտը դլորելով պիտի իյ-
նայ , ու մէկը պիտի չըլլայ որ զա-
նիկայ վերցընէ · և Անոր քաղաք-
ներուն մէջը կրակ պիտի բռնկի-
ցընեմ , որ անոր բոլոր շրջակայ
տեղուանքը պիտի ուտէ ։
33 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Իսրայէլի որդիքը ու Յուդայի
որդիքը միասին զրկանք կրեցին ·
ու անոնց բոլոր գերեվարները զա-
նոնք բռնեցին , ու չեն ուզեր զա-
34 նոնք արձակել ։ Անոնց Փրկիչը
զօրաւոր է , Անոր անունը Զօրաց
Տէր է · անիկայ անշուշտ անոնց
դատին կատարով պիտի ըլլայ ,
որպէս զի երկրին հանգստութիւն
տայ , ու Բաբիլոնի բնակիչները
35 խռովեցընէ ։ Տէրը կ'ըսէ որ Քաղ-
դեացւոց վրայ ու Բաբիլոնի բը-
նակիչներուն վրայ և Անոր իշ-
խաններուն ու իմաստուններուն
36 վրայ սուր կու ըսէ , ու պիտի
խենթենան · անոր կռիւներուն
վրայ սուր կու ըսէ , ու պիտի զար-
37 հուրին · Անոր ձիերուն ու կառ-
քերուն վրայ և անոր միջը եղող
Բոլոր խառնիճաղանճ բազմու-
թեանը վրայ սուր կու ըսէ , ու
Կնիկներուն պես պիտի ըլլան · ա-
նոր գանձերուն վրայ սուր կու ըսէ ,
38 ու պիտի յափշտակուին · Անոր
ջուրերուն վրայ չորս թիւն կու
ըսէ , ու պիտի ցամքին · քանզի ա-
նիկայ Դրօշակաձեւներու երկիր է , ու
էրէնց կուռքերովը կը յիմարին ։
39 Անոր համար հոն վայրենի կա-
տուներ ու բորենիներ պիտի բնա-
կին , ու հոն ջայլամներ պիտի բնա-
կին · Ան անիկայ միմիայն ալ մար-
դաբնակ պիտի չըլլայ , ու ազգէ

Ն · Ա · ԳԲ · 595

Ա Սապ · ՀԺ · 8 ։ Հմր 29 ։ Ցպտ · Ժբ · 6 ։
Բ Ես · Ժգ · 13 ։ Կր · Ծա · 9 ։
Ե Հմր 6 ։
Ը Կր · Լ · 15 ։
Թ Գ Թագ · Ժե · 6 ։
Ժ Գ Թագ · Իդ · 10 · 14 ։
Ի Ես · Կե · 10 ։ Կր · Լգ · 12 ։ Եզկ · Լգ · 13 · 14 ։
Լ Կր · Լ · 34 ։
Խ Ես · ա · 9 ։
Ծ Յր ապրատամբութեան ։
Կ Յր պյցելութեան ։
Հ Եզկ · Իգ · 23 ։
Ձ Ած Բ Թագ · Ժգ · 11 ։ Դ Թագ · Ժբ · 25 ։ Բ Մն · Լգ · 23 ։ Ես · Ժ · 6 ։ Իգ · 28 ։ Իր · 14 ։ Կր · Լգ · 22 ։
Ղ Գր · Ծա · 54 ։
Ճ Ես · Ժգ · 6 ։ Կր · Ծա · 20 ։
Մ Կր · Ծա · 8 ։ 31 · 39 · 57 ։ Դան · Ե · 30 · 31 ։
Յ Ես · Ժգ · 5 ։
Ն Սապ · Իբ · 12 ։ Ես · Լգ · 7 ։ Կր · Իգ · 21 ։
Շ Գր · Իր · 44 ։ Հմր 31 ։

Ն · Ա · ԳԲ · 595

Բ Գր · Ծա · 10 · 11 ։
Գ Կ՛ շահերը
Դ Հմր 14 ։
Ե Հմր 15 ։ Գր · Ծա · 56 ։ Ցպտ · Ժբ · 6 ։
Զ Ես · Իե · 10 ։
Է Գր · Իթ · 26 ։ Ծա · 4 ։
Ը Հմր 27 ։
Թ Գր · Իա · 14 ։
Ժ Ցպտ · Ժբ · 8 ։
Ի Ես · Իե · 4 ։
Լ Դան · Ե · 30 ։
Խ Ես · Իե · 13 ։
Ծ Ես · Իգ · 25 ։ Կր · Լբ · 30 ։
Կ Գր · Իե · 20 · 24 ։ Եզկ · Լ · 5 ։
Հ Գր · Ծա · 30 ։ Նաե · Գ · 13 ։
Ձ Ես · Իգ · 27 ։ Գր · Ծա · 32 ։ 36 ։ Ցպտ · Ժգ · 12 ։
Ղ Հմր 2 ։ Գր · Ծա · 44 · 47 · 52 ։
Մ Ես · Ժգ · 21 · 22 · Լգ · 14 ։ Գր · Ծա · 37 ։ Ցպտ · Ժբ · 2 ։
Յ Ես · Ժգ · 20 ։ Գր · Իե · 12 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 595

ազգ հոն բնակիչ պիտի չըլլայ ։
40 Աստուծոյ կործանած Սոդոմին ու
Գոմորին և անոր շրջակայ քաղաք-
ներուն պէս՝ կ՚ըսէ Տէրը, հոն ալ
մարդ մը պիտի չնստի, և անոր մէ-
ջը մարդու զաւակ պիտի չբնակի ։
41 Ահա հիւսիսէն ժողովուրդ կու
գայ, ու մեծ ազգ և շատ թագա-
ւորներ երկրիս ծայրերէն պիտի
42 արթըննան ։ Անոնք աղեղ ու
նիզակ կը կրեն, անոնք անգութ
ու անողորմ են. անոնց ձայնը
ծովու պէս կը գոռայ, և անոնք
ձիերու վրայ կը հեծնեն, ու պա-
տերազմող մարդու պէս քեզի
դէմ կը շարուին՝ ով Բաբիլոնի աղ-
43 ջիկ ։ Երբոր Բաբիլոնի թագաւո-
րը անոնց լուրը լսեց, անոր ձեռ-
քերը թուլցան. նեղութիւ-
նը շրջապատեց զանիկայ ծնընդ-
ական կնոջ երկանցը պէս ։
44 Ահա անիկայ առիւծի պէս ա-
մուր բնակարանին վրայ պիտի ելլէ
Յորդանանու ջուրերուն յորդե-
լէն. բայց անոր վրայէն շուտով
պիտի փախցընեմ զանոնք. և ով
է ան ընտրեալը որ անոր վրայ դը-
նեմ. վասն զի ինծի նման ով կայ,
ու ինծի հետ ով պիտի վիճաբա-
նի. և ով է ան հովիւը որ իմ
45 առջևս պիտի կենայ ։ Անոր համար
Բաբիլոնի վրայով Տէրոջը խոր-
հած խորհուրդը, ու Քաղդէացւոց
երկրին վրայ մտածած մտածմուն-
քը մտիկ ըրէք. հօտին պինտ պըզ-
տիկը անպատճառ պիտի քշէ զա-
նոնք. անշուշտ անոնց բնակարան-
ները անոնց հետ պիտի աւրէ ։
46 Բաբիլոնին առնուելուն ձայնէն
երկիրը կը շարժի, ու ազգերու մէջ
աղաղակ կը լսուի ։

ԳԼ · ԾԱ

1 Աստուծոյ անաչառ դատաստանը Բաբիլոնի դէմ ։ 59 Երեմիա ասմարդարէութեանը տոմսը Սարայիային կու տայ որ Եփրատ գետը նետէ՝ ինչան Բաբիլոնի յաւիտենական կործանմանը ։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես Բա-
բիլոնի վրայ ու իմ թշնամի-
ներուս մէջտեղը բնակողներուն
վրայ ապականիչ հով մը պիտի
2 հանեմ ։ Եւ Բաբիլոնի վրայ հո-
սողներ պիտի խրկեմ, ու զանիկայ
պիտի հոսեն, և անոր երկիրը պիտի
պարպեն. վասն զի պատուհասին
օրը անոր վրայ ամէն կողմէն պիտի
3 գան ։ Աղեղնաւորը պիտի լարէ
իր աղեղը աղեղնաւորին դէմ, ու
իր զրահովը հպարտացողին դէմ.
և անոր երիտասարդներուն մի՛ խը-
նայէք, անոր բոլոր զօրքը նզո-
4 վածի պէս բնաջինջ ըրէք ։ Ու
Քաղդէացւոց երկրին մէջ սպան-
նուածներ, և անոր հրապարակ-
ներուն մէջը խոցոտուածներ պիտի
5 իյնան ։ Քանզի Իսրայէլ ու Յու-
դա իր Աստուծմէն՝ զօրաց Տէրոջ-
մէն չմերժուեցաւ, թէպէտև անոնց
երկիրը Իսրայէլի Սրբոյն դէմ յան-
6 ցանքով լեցուեցաւ ։ Բաբիլոնի
մէջէն փախէք, ու ամէն մարդ
թող իր անձը ազատէ, որ անոր
անօրէնութեամբը չկործանիք.
քանզի ասիկայ Տէրոջը վրէժ-
խնդրութեան ժամանակն է,
Ինքը անոր հատուցում պիտի ը-
7 նէ ։ Բաբիլոն Տէրոջը ձեռքին
մէջ բոլոր երկիրը գինովցընող ոս-
կի գաւաթ եղաւ. անոր գինիէն
ազգերը խմեցին, անոր համար
8 ազգերը յիմարեցան ։ Բաբիլոն
յանկարծ ինկաւ կոտրեցաւ, ա-
նոր վրայ ողբացէք. անոր վէրքին
համար բալասան առէք, գուցէ
բժշկութիւն գտնէ ։
9 Բաբիլոնին դեղ ըրինք, բայց
բժշկութիւն չգտաւ. զանիկայ
թողէք, ու ամէն մէկերնիս իր
երկիրը երթայ. վասն զի անոր
դատաստանը մինչև երկինքը հա-
սաւ, ու մինչև ամպերը ելաւ ։
10 Տէրը մեր արդարութիւնը երե-
ան հանեց. եկէք, ու Սիօնի մէջ
մեր Տէր Աստուծոյն գործը պատ-
մենք ։
11 Նետերը փայլեցուցէք, վահան-
ները առէք. Տէրը Մարաց թա-
գաւորներուն հոգին արթընցուց,
քանզի Բաբիլոնի վրայով խորհե-
ցաւ որ զանիկայ բնաջինջ ընէ.
վասն զի ասիկայ Տէրոջը վրէժ-
խնդրութիւնը՝ իր տաճարին վր-
12 էժխնդրութիւնն է ։ Բաբիլոնի
պարիսպներուն դէմ դրօշ վեր-
ցուցէք, պահապան զօրքը ուժով-
ցուցէք, դէտեր կարգեցէք, դա-
րաններ պատրաստեցէք. քանզի
Տէրը որոշեց, և Բաբիլոնի բնակ-
չացը վրայով բուած խօսքը՝ ի գործ
13 դրաւ ։ Ով շատ ջուրերու քով
բնակող — շատ գանձեր ունե-
ցող, քու վախճանդ — քու ա-
14 դահութեանդ չափը եկաւ ։ Զօ-
րաց Տէրը իր անձին վրայ երդում
ըրաւ՝ ըսելով ։ Անշուշտ քեզ Ամա-
րախի բազմութիւնը չափ մարդիկ-
ներով պիտի լեցընեմ, ու քու
վրադ բարձր ձայնով պիտի պո-
ռան ։
15 Երկիրը իր զօրութեամբը շի-
նեց, աշխարհքը իր իմաստու-
թեամբը հաստատեց, ու Երկին-
քը իր խորհուրդովը տարածեց ։
16 Երբոր իր ձայնը կու տայ, եր-
կինքի մէջ ջուրերու բազմութիւն

Ն · Ք · ՂԲ · 595

Ն · Ք · ՂԲ · 595

- Ծն · ժթ · 25 ։ Ես · ժդ · 19 ։ Գլ · խթ · 18 ։ ծա · 26 ։
- Հմր 9 ։ Գլ · ղ · 22 ։ իե · 14 ։ ծա · 27 ։
- Գլ · ղ · 23 ։
- Ես · ժդ · 18 ։
- Ես · ե · 30 ։
- Գլ · խթ · 24 ։
- Գլ · խթ · 19 ։ ԽԸ ։
- Յոր · խա · 10 ։ Գլ · խթ · 19 ։
- Ես · ժդ · 24 ։ ԽԸ ։ Գլ · ծա · 11 ։
- Յայտ · ժը · 9 ։
- Գլ · ղ · 11 ։
- Գլ · ժե · 7 ։
- Գլ · ծ · 14 ։
- Գլ · ծ · 14 ։
- Գլ · ծ · 21 ։
- Գլ · խթ · 26 ։ ծ · 30 ։ 37 ։
- Գլ · ծ · 8 ։ Յայտ · ժը · 4 ։
- Գլ · ծ · 15 ։ 28 ։
- Գլ · իե · 14 ։
- Յայտ · ժէ · 4 ։
- Յայտ · ժդ · 8 ։
- Գլ · իե · 16 ։
- Ես · իտ · 9 ։ Յայտ · ժդ · 8 ։ ժը · 2 ։
- Գլ · խր · 20 ։ Յայտ · ժը · 9 ։ 11 ։ 19 ։
- Գլ · խզ · 11 ։
- Ես · ժդ · 14 ։ Գլ · ծ · 16 ։
- Յայտ · ժը · 5 ։
- Սաղ · լէ · 6 ։
- Գլ · ծ · 28 ։
- Գլ · խզ · 4 ։
- Ես · ժդ · 17 ։ Հմր 28 ։
- Գլ · ծ · 45 ։
- Գլ · ծ · 28 ։
- Նաւ · ր · 1 ։ գ · 14 ։
- Յայտ · ժէ · 1 ։ 15 ։
- Գլ · խթ · 13 ։ Ամով · ղ · 8 ։
- Նաւ · գ · 15 ։
- Գլ · ծ · 15 ։
- Ծն · ա · 1 ։ 6 ։ Գլ · ժ · 12 ։ ԽԸ ։
- Յոր · թ · 8 ։ Սաղ · ճդ · 2 ։ Ես · խ · 22 ։
- Գլ · ժ · 18 ։

ն · ք · գբ · 595

ի Մագ · ձև · 7 ։

ց Գէ · ժ · 14 ։

ա Գէ · ծ · 2 ։

բ Գէ · ժ · 15 ։

գ Գէ · ժ · 16 ։

դ Նա · ժ · 5 , 15 ։ Գէ · ծ · 23 ։

ե Ելս · ԼՂ · 17 ։

զ Գէ · ծ · 15 · 29 ։

է Ելս · ժգ · 2 ։ Ջաք · գ · 7 ։

ը Ցայտ · ը · 8 ։

թ Գէ · ծ · 40 ։

ժ Ելս · ժգ · 2 ։

ի Գէ · իե · 14 ։

լ Գէ · ծ · 41 ։

խ Հմր 11 ։

կ՚ըլայ , և էրկրի ծայրերին շո-
դիներ կը հանէ · անձրևի համար
փայլակներ կը շինէ , ու հով կը
17 հանէ իր շտեմարաններէն ։ Ա-
մէն մարդ դիւրութենէ զրկուած՝
անասուն դարձաւ , ամէն ոս-
կերիչ էր քանդակած կուռքին
պատճառաւը ամօթով եղաւ ·
Վասն զի իր ձուլածոյ կուռքը սը-
տութիւն է , ու անոնք հոգի չու-
18 նին ։ Անոնք ունայնութեան և
խաբեպատճառ գործքեր են · անոնց
պատիժի ժամանակը անոնք
19 պիտի կորսուին ։ Յակոբին բա-
ժինը ասոնց պէս չէ , վասն զի ա-
մէնքայ ամէն բանը Ստեղծողն է ,
ու Իսրայէլ անոր ժառանգութեա-
նը վիճակն է · Եհովայ Սաբաւովթ է ։
20 Դուն իմ կռանս՝ պատերազմա-
կան գործիքս ես · և քեզմով ազգեր
պիտի կոտրեմ , ու քեզմով թա-
գաւորութիւններ պիտի աւերեմ ,
21 Եւ ձին ու անոր հեծեալը քեզմով
պիտի կոտրեմ , ու կառքը և անոր
վրայ հեծնողը քեզմով պիտի կոտ-
22 րեմ , Ու քեզմով մարդը ու կնիկը
պիտի կոտրեմ , և քեզմով ծերը
ու երիտասարդը պիտի կոտրեմ ,
ու կորիճը և կոյսը քեզմով պիտի
23 կոտրեմ , Ու հովիւը և անոր հօտը
քեզմով պիտի կոտրեմ , երկրա-
գործը ու անոր եզնեղուռ զոյգը
քեզմով պիտի կոտրեմ , և կուա-
կալները ու նախատարները քեզմով
24 պիտի կոտրեմ ։ Եւ Բաբիլոնին ,
ու Քաղդէացւոց երկրին բնակիչներուն պիտի հատուցանեմ
իրենց բոլոր չարութիւնը , որ Ձեր
աչքերուն առջեւը Սիոնին բրին՝
25 կ՚ըսէ Տէրը ։ Ով բոլոր երկիրը
աւերող Ըսպականիչ լեռ՝ ահա ես
քեզի դէմ եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , և իմ
ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցը-
նեմ , ու քեզ վէմերէն վար պիտի
պտտցընեմ , և քեզ այրած լեռ
26 պիտի ընեմ · Ու քեզմէ անկեան
քար և հիման քար պիտի չառ-
նեն , Ըրանգի յաւիտենական ա-
ւերակ պիտի ըլլաս՝ կ՚ըսէ Տէրը ։
27 Երկրին մէջ դրօշ վերցուցէք ,
ազգերուն մէջ փող հնչցուցէք ,
Ձանոր դէմ ազգեր պատրաստեցէք ,
անոր վրայ Ըրարատի , Մինիի ,
ու Ըսքանազի թագաւորութիւն-
ները կանչեցէք · անոր վրայ զօրա-
պետներ դրէք , մարզած մարախներ
28 բու պէս ձիեր հանեցէք · Անոր վր-
րայ ազգեր՝ Մարաց թագաւորնե-
րը , անոնց կուսակալները ու բո-
լոր նախատարները և անոնց իշխա-
նութենէնը բոլոր երկիրը պատրաս-
29 տեցէք ։ Ու երկիրը պիտի դողայ

ու նեղութիւն կրէ , վասն զի Բա-
բիլոնի վրայով Տէրոջը ունեցած
խորհուրդները պիտի հաստատուին ,
Բաբիլոնի երկիրը անբնակ ամա-
30 յութիւն ընելու համար ։ Բաբի-
լոնի զօրաւոր մարդիկները պատե-
րազմելէն դադրեցան , բերդերու
մէջ բնակեցան · ուժերնին կտրե-
ցաւ , Կիներու պէս եղան · անոր
բնակարանները այրեցին , Ձանոր
31 նիգերը կոտրեցան ։ Սուրհանդա-
կը սուրհանդակի հանդիպելու , ու
լուրերը լուրերի հանդիպելու պի-
տի վազէ , Բաբիլոնի թագաւորին
պատմելու համար թէ անոր քա-
32 ղաքը մէկ ծայրէն առնուեցաւ , Ե-
թէ Ձանց քերը բռնուեցան , ու ե-
ղէգնները կրակով այրեցան , և պա-
տերազմական մարդիկները զարհու-
33 րեցան ։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Ի-
սրայէլին Ըստուածը այսպէս կ՚ըսէ ·
Բաբիլոնի աղջիկը Կալի պէս է ,
Ձանոր ձեռնուելու ատենն է · քիչ
ատենէն եղբը Ձանոր հունձքին
ժամանակը պիտի գայ ։
34 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորը Ձգիս կերաւ , զիս ընթջիղ
բրաւ , զիս պարապ ամանի պէս
բրաւ , վիշապի պէս զիս կլնչ ,
իմ փափկութիւններս իր փորը
կշտացուց , զիս դուրս նետեց ։
35 Սիոնի բնակիչը պիտի ըսէ , Ինձի
ու իմ մարմնոյս եղած զրկանքը
Բաբիլոնին վրայ ըլլայ · ու Երու-
սաղէմ պիտի ըսէ , Իմ արիւնս
քաղդէացւոց երկրին բնակչացը
36 վրայ ըլլայ ։ Անոր Ձամար Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ , Ահա ես քու դա-
տիդ պաշտպան պիտի կայնիմ , ու
քեզի Ձամար վրէժխնդիր պիտի ըլ-
լամ , և անոր ծովը ցամքեցնեմ պիտի
ընեմ , ու անոր աղբիւրը պիտի
37 չորցընեմ ։ Եւ Բաբիլոն ՝ Ե-
րուխլի դէզերը , Շակալներու բնա-
կարան , Ա ցզարմանքի և սուլելու
Ենթակայ պիտի ըլլայ , ու Ձոն մարդ
38 պիտի չբնակի ։ Անոնք առտուց ա-
ռիւծներու պէս մռնգեցէք պիտի
մռնչեն , Ե կորիւններու պէս պիտի
39 կանչուրտուին ։ Երբոր անոնք Ն-
Նէնց տաքնան անոնց կոչունք պի-
տի ընեմ , ու Զանոնք պիտի զի-
նովցնեմ , որպէս զի զուարթա-
նան , և յաւիտենական քունով
քնանան ու չարթի բնան , կ՚ըսէ
40 Տէրը ։ Ձանոնք սպանդանոցը պի-
տի իջցընեմ գառնուկներու պէս՝
Շո խոյերու պէս նոխազներու
հետ ։
41 Ի՜նչպէս առնուեցաւ Սիսակ ·
ու ամբողջ երկրին պարծանքը բռը-
նուեցաւ · Բաբիլոն ի՜նչպէս ա-
42 ւերակ եղաւ ազգերուն մէջ ։ Ծով-

ն · ք · գբ · 595

ր Գէ · ծ · 13 , 39 , 40 ։ Հմր 43 ։

ց Նա · ժթ · 16 ։ Գէ · իե · 41 ։ ծ · 37 ։

ի Ողբ · բ · 9 ։ Ամվ · ա · 5 ։ Նաա · գ · 13 ։

լ Գէ · ծ · 24 ։

խ Գէ · ծ · 38 ։

ծ Նա · խա · 10 ։ Ամվ · ա · 3 ։ Միք · գ · 13 ։

կ Նա · խա · 15 ։ Ամ · գ · 12 ։

հ Նա · ժէ · 5 , ԼՃ ։ Ովս · գ · 11 ։ Ճաքէ · գ · 13 ։ Ցայտ · ժգ · 15 , 18 ։

ձ Գէ · ծ · 17 ։

ղ Գէ · ծ · 34 ։

ճ Գէ · ծ · 38 ։

մ Նա · ժգ · 22 ։ Գէ · ծ · 39 ։ Ցայտ · ժբ · 2 ։

յ Գէ · իե · 9 18 ։

ն Հմր 37 ։

շ Գէ · իե · 26 ։

ո Նա · ժգ · 19 ։ Գէ · իե · 25 ։ Դան · գ · 30 ։

չ Ցճա Նա · բ · 7 , 8 ։

վը Բաբիլոնին վրայ ելլաս , անոր ա-
լիքներուն շատութենէն ծածկուե-
43 ցաս : Անոր քաղաքները աւե-
րակ , անջուր երկիր ու անապատ
եղաս , Ե անանկ երկիր մը Եղե-
որ Հոն մարդ մը չդնակիր , ու անկէ
44 մարդու զաւակ չանցներ : Ես Բա-
բիլոնի մէջ Բելին այցելութիւն
պիտի ընեմ , ու անոր բերնէն ա-
նոր կլլածը պիտի հանեմ . ու ազ-
մունք ալ ազգերը անոր պիտի չհե-
մուն . Բաբիլոնի պարիսպն ալ պի-
45 տի փլչի : Անոր միջէն ելէք , ով
իմ ժողովուրդս , և ամէն մարդ
թող իր անձը ազատէ Տէրոջը սաս-
46 տիկ բարկութենէն : Ու չըլլայ որ
Երկրին մէջ լսուելու լուրէն ձեր
սիրտը թուլնայ ու վախնաք , երբ-
որ մէկ տարւոյն մէջ մէկ լուր մը ,
և հետեւեալ տարւոյն մէջ մէկ ու-
րիշ լուր մը գայ , ու երկրին մէջ
բռնութիւն ըլլայ , Ե իշխան իշխա-
նի դէմ ոտ Ելլէ :
47 Անոր համար ահա օրեր կու գան
որ Բաբիլոնի կուռ պերուն այցե-
լութիւն պիտի ընեմ . ու անոր
բոլոր երկիրը ամօթով պիտի ըլլայ ,
և անոր բոլոր սպաննուածները ա-
48 նոր միջը պիտի իյնան : Ու երկ-
կինքը ու երկիրը և բոլոր անոնց
միջը եղածը Բաբիլոնին վրայ պիտի
ցնծան , ովասն զի աւրոյները հիւ-
սիսէն պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէ-
49 րը : Ինչպէս որ Բաբիլոն Իսրա-
յէլին սպաննուածները վար ձգեց ,
այնպէս ալ Բաբիլոնի մէջ բոլոր
երկրին սպաննուածները պիտի իյ-
50 նան : Ով սուրէ ազատուածներ
զացէք , մի կայնիք . Հեռուէն Տէ-
րը յիշեցէք , ու Երուսաղէմ ձեր
միտքը թող գայ :
51 Նախատինք լսելնուս համար ա-
մչցանք . ամօթը մեր երեսը ծած-
կեց , քանզի Տէրոջը տաներ սրբա-
րաններուն մէջ օտարազգիներ մը-
52 տան : Անոր համար ահա օրեր կու
գան կ'ըսէ Տէրը , որ անոր կուռ-
քերուն այցելութիւն պիտի ընեմ ,
և անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւոր-
53 ներ պիտի հեծեծեն . Թէև Բաբի-
լոն մինչև երկինքը ելլէ , ու իր
զօրութիւնը բարձրութեան մէջ
ամրացնէ , իմ կողմէնէս աւերող-
ներ պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէրը :
54 Բաբիլոնէն ազաղակի ձայն , ու
Քաղդեացւոց երկրէն մեծ կոտորա-
55 ծի ձայներ կու գան : Քանզի Տէրը
Բաբիլոնը կ'աւերէ , ու անոր միջէն
մեծ ձայներ կը խափանէ . որով-
հետև անոնց ալիքները շառաչե-
րեսու պէս կը գոչեն , Ե անոնց
56 ձայնը ազմկալից կ'ելլէ : Քան-
զի անոր վրայ՝ Բաբիլոնին վրայ
աւերող մը եկաւ , ու անոր զօրա-
ւորները առնուեցան , անոնց ա-
զեղները կոտրեցան . Քանզի Տէրը
Հատուցիչ Աստուած է , անշուշտ
57 հատուցում պիտի ընէ : Ես անոր
իշխանները ու իմաստուները ,
կուսակալները ու նախարարները ,
և զօրաւոր մարդիկները պիտի գի-
նովցնեմ . ու անոնք յաւիտենա-
կան քունով պիտի քնանան , ու
պիտի չարթննան՝ կ'ըսէ Ան թա-
գաւորը՝ որուն անունը Զօրաց Տէր
58 է : Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Բաբիլոնին լայն պարիսպները բո-
լորովին պիտի փլչին , ու անոր
բարձր դռները կրակով պիտի այ-
րին . և Ժողովուրդները պարապ
տեղը , ու ազգերը կրակի համար
պիտի ձուխատին ու յոգնին :
59 Ա՛ս խօսքն է որ Երեմիա մարգարէն
պատուիրեց Մաասէայի որդւոյն
Ներիայի որդւոյն Սարայիային ,
երբոր անոկայ Յուդայի Սեդեկիա
թագաւորին կողմանէ անոր թա-
գաւորութեանը չորրորդ տարին
Բաբիլոն գնաց . ու Սարայիա
60 զլխաւոր աներկապան էր : Եւ ան
զ Երեմիա Բաբիլոնին վրայ գալու
ամէն չարիքները մէկ գրքի մը մէջ
գրեց , այսինքն ասոր բոլոր խօսքերը
որ Բաբիլոնի դէմ գրուած են :
61 Ու Երեմիա Սարայիային ըսաւ ,
Երբոր Բաբիլոն երթաս , Նայէ որ
62 կարդաս ասոր բոլոր խօսքերը , Ու
ըսես , Ով Տէր՝ դուն ասոր ուղղակի
համար խոր որ դանիկայ պիտի աւե-
րես , ու Ո՛մարդ մինչև անասուն
անոր մէջ բնակիչ պիտի չըլլայ ,
հապա յաւիտենական ամայութիւն
63 պիտի ըլլայ : Ու երբոր ասոր գիրքը
կարդալը լմընցնես , Ե անոր վրայ
քար մը կապես ու զանիկայ Եփ-
64 րատի միջը նետես , Ու ըսես , Այս-
պէս պիտի ընկղմի Բաբիլոն , ու
ԱՀՐԵ ԼԱ պիտի վանդնի , իմ
անոր վրայ բերելու չարիքներուս
պատճառաւը . Ե անոնք պիտի
յոգնին :
Երեմիային խօսքերը մինչև հոս են :

ԳԼ · ՆԲ

1 Սեդեկիային ազատամարտիւնը : 4 Երուսա-
դէմ կը պաշարուի ու կ'առնուի : 8 Սեդեկիա-
ին ազաքը կը մեղացնեն , և իր աչքերը կը
փորուին : 12 Տաճարգործան քաղաքը կ'այ-
րի ու աւերը կ'առնէ : 24 գերիները Հնոր
կ'առնէ կը սանի : 32 Եղմարոդաքը կը բարձ-
րացնէ Ցաքարիքը :

1 Սեդեկիա Հրաման էր երբոր թագաւոր եղաս , ու
Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի
թագաւորութիւն բրաս , և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր ոտ Լիբ-
2 նացի Երեմիային աղջիկն էր : Ու

Հատ · ղդ · 1 : ԳԼ · Ծ · 29 : Հմր 24 :
Բ Հմր 39 :

Ժ ԳԼ · Ծ · 39 , 40 : Հմր 29 :

Ղեռ · խգ · 1 : ԳԼ · Ծ · 2 :

Հմր 58 :

Հմր 6 : ԳԼ · Ծ · 8 : Ցայս · ժբ · 4 :

Ե գ Թագ · ժԹ · 7 :

ԳԼ · Ծ · 2 : Հմր 52 :

Բ Եռ · խգ · 23 : խԹ · 13 : Ցայս · ժբ · 20 :

ԳԼ · Ծ · 3 , 41 :

ԳԼ · խգ · 28 :

Ա Սապ · խգ · 15 , 16 : ՀԹ · 4 :

Հմր 47 :

ԳԼ · խԹ · 16 : Ամով · Թ · 2 : Ովբ · 4 :

Եշ · գ · բառերանը բարձրութիւնը մաբացնեմ :

ԳԼ · Ծ · 22 :

Ը ԳԼ · Ծ · 9 :

Ժ ԳԼ · Ծ · 2 , 9 : Հմր 50 :

Բ Եռ · խգ · 23 : խԹ · 13 : Ցայս · ժբ · 20 :

ԳԼ · Ծ · 3 , 41 :

ԳԼ · խգ · 28 :

Ա Սապ · խգ · 15 , 16 : ՀԹ · 4 :

Հմր 47 :

ԳԼ · խԹ · 16 : Ամով · Թ · 2 : Ովբ · 4 :

Եշ · գ · բառերանը բարձրութիւնը մաբացնեմ :

ԳԼ · Ծ · 22 :

Ա Սապ · զդ · 1 : ԳԼ · Ծ · 29 : Հմր 24 :
Բ Հմր 39 :

Ե ԳԼ · խգ · 18 : Խր · 15 :

Հմր 44 :

Ե Ես · բ · 13 :

Ը Կո՛ Հնոբ

Կո՛ Հնոբ

Կո՛ տես և կարգ

ԳԼ · Ծ · 3 , 39 : Հմր 29 :

Ե Տես Ցայս · ժբ · 21 :

Ը Հմր 58 :

599

Ժ գ Թագ · խԹ · 18 :

Ն · Ք · ԳԲ · 595

անիկայ Ցռվակիմին բոլոր բրածին պէս Տէրոջը առջեւը չարաթխուն
3 բրաւ : Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմի ու Ցուդայի վրայ էր , մինչեւ որ զանոնք իր երեսէն ձգէ . անոր համար Սեդեկիա Բաբիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ :

590
Բ դ թագ · իե · 1—27 ; ԳԼ · լԲ · 1 ;
Ե Զաք · ը · 19 ։

4 Ու եղաւ որ Բ անոր թագաւորութեանը ինըներորդ տարին Ե տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի վրայ եկաւ , ու անոր դիմաց բանակեցաւ , և անոր դէմ շրջանակի պատնէշներ շինեցին .

588
5 Ու մինչեւ Սեդեկիա թագաւորին միւսանալորդ տարին քաղաքը
6 պաշարման մէջ էր : Ն՝ չորրորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն իննին քաղաքին մէջ սաստիկ սով կար , ու երկրին ժողովուրդը հաց չունէր .
7 Ու քաղաքին պարիսպը ճեղքուեցաւ , ու բոլոր պատերազմողները փախան , և դիշերով թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայով քաղաքէն ելան . ու Քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին . ու անոնք դաշտի ճամբայէն գացին ;
8 Ու Քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին ետեւէն հնկան , ու Երիքովի դաշտերուն մէջը Սեդեկիային հասան . և անոր բոլոր զօրքը անոր
Բ ԳԼ · լբ · 4 ։ 9 քովէն ցրուեցաւ . Բ Ու թագաւորը բռնեցին , ու զանիկայ Բաբիլոնի թագաւորին Ռեբղա տարին Եմաթի երկրին մէջ , և անոր դատաստանը տեսաւ : Ե Ու Բաբիլոնի թագաւորը Սեդեկիային տղաքները անոր աչքերուն առջեւը մորթեց . Ցուդայի բոլոր իշխաններն ալ
Ե Եզեկ · ժբ · 13 ։ 11 Ռեբղայի մէջ մորթեց . Ու Սեդեկիային աչքերը կուրցուց , ու զանիկայ շղթաներով կապց , և Բաբիլոնի թագաւորը զանիկայ Բաբիլոն տարաւ , ու զանիկայ մինչեւ իր մահուան օրը բանտի մէջ պահեց ։
12 Ու Բաբիլոնի թագաւոր Ն՚Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին տասնմէկերորդ տարին Է հինգերորդ ամիսը՝ ամսուն տասնին Բաբիլոնի թագաւորին առջեւը կայնող Ը՚Նաբուզարգան դահճապետը Երուսաղէմի մէջ մնաւ . Ու Տէրոջը տունը և թագաւորին տունը այրեց . ու Երուսաղէմին բոլոր տուները , ու ամէն մեծ տուները կրակով
14 այրեց ։ Ու դահճապետին հետը եղող Քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը Երուսաղէմին բոլոր շրջակայ պա-
15 րիսպերը փլուցին ։ Ու ժողովուրդին աղքատներէն , և քաղաքին մէջը մնացած ժողովուրդին մնացորդը , ու Բաբիլոնի թագաւորին իյնող փախստականները , ու մնացած բազմութիւնը՝ Բ Նաբուզարգան
16 դահճապետը գերի տարաւ : Ե՚Նաբուզարգան դահճապետը երկրին աղքատներէն թողուց այգեգործներ ու երկրագործներ ընելու համար ։
Ն · Ք · ԳԲ · 588
Բ ԳԼ · լԲ · 8 , 9 ։
17 Բ Ու քաղդէացիք Տէրոջը տանը մէջ եղող էպղնձէ սիւները , ու մեքենովթները , ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կոտրբրին , ու անոնց բոլոր պղինձը Բաբելոն տարին ։
Բ ԳԼ · իե · 19 , ՃԸ ։
Բ Տ՚ես գ թագ · է · 15 , 23 , 27 , 50 ։
18 Գ Ու լթագարները , ու թիակները , և բազմակալները , ու կոնքերը , և խնկամաններն ու պաշտօնի համար գործածուած բոլոր պղնձէ անօթները առին ։ Ե՚ Ն՚ թագարները , ու դաւաթները , ու բուրվառները , ու կոնքերը , ու թագարները , ու աշտանակները , և խնկամանները , ու բաժակները առաւ դահճապետը , ինչ որ ոսկեայ էր՝ էքրէ ոսկի , ու ինչ որ արծաթեայ էր՝ էքրէ արծաթ ,
Գ Տ՚ես գ թագ · է · 3 , դ թագ · իե · 14 , 15 , 16 ։
20 Ե Սողոմոն թագաւորին՝ Տէրոջը տանը համար շինած երկու սիւները , մէկ ծովը , ու * տասներկու պղնձէ եզները՝ Բ բոլոր այս զօրքերուն պղինձը կշռելը չէր
* Կամ՝ անոր տակը եղած տասներկու եզներ ։ Տ՚ես Ա Թագ · է · 23 — 26 ։
21 գար : Ե Ե սիւներուն մէկուն բարձրութիւնը տասնուութը կանգուն էր , ու անոր շրջապատը տասներկու կանգուն էր , և անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր , ու
Ե դ թագ · է · 47 ։
Զ դ թագ · է · 15 ; դ թագ · իե · 17 ; բ Մն · գ · 15 ։
22 մէջը պարապ էր : Ե՚ անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար . ու մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր , և խոյակին վրայ շրջանակի ցանցակերպ զարդ ու նռներ կային , ամէնն ալ պղնձէ էին . միւս սիւնն ալ նոյնպէս
23 էր : Ու նռները ամէն կողմէն իննսունվեց էին , ու ցանցակերպ զարդին վրայ շուրջանակի բոլոր նռները հարիւր էին ։
Է Տ՚ես գ թագ · է · 20 ։
24 Ե՚ դահճապետը առաջին քահանան Սարայիան ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան ու դրան
Հ դ թագ · իե · 18 ։
Ժ Գլ · իս · 1 ; իմ · 25 ։
25 րէր պահապաններն առաւ . Ե՚ քաղաքէն մէկ ներքինի մը առաւ , որ անիկայ պատերազմող մարդիկներուն զօրագլուխն էր . ու քաղաքին մէջը գտնուած՝ թագաւորին † առջեւը կայնողներէն՝ եօթը մարդ , ու երկրին ժողովուրդը զինուորութեան պրող՝ զօրքին մեծ
26 պրագիրը , և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վաթսուն մարդ առաւ : Ու Նաբուզարգան դահճապետը զանոնք ա-
† Եբր · հրեա՛ ա՛ ա՛ ն՛ ե՛ ր՛ ն ։

ն · ք · դԲ · 588

600

ղ Տճա դ Թագ · իդ · 12 ։

590

ճ Տճա դ Թագ · իդ · 14 ։

585

յ Տճա Հմր 12։ Գե·լԹ · 9 ։

յ դ Թագ · իե · 27 , 28 , 29 , 30 ։

562

ռաւ ու Բաբիլոնի թագաւորին՝
27 Ռեզդա տարաւ ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորը զանոնք զարկաւ , ու Եմաթի երկրին Ռեզդային մէջ զանոնք մեռցուց ։ Եւյոպկա Ցուդա իր երկրէն գերի տարուեցաւ ։
28 Նաբուզոդոնոսորին գերի քշած ժողովուրդը ասիկայ է ։ Հօթնեբորդ տարին ՚իրեք հազար քսան֊
29 ուերեք Հրէայ ։ ՚Նաբուզոդոնոսորին տասնուութերորդ տարին Երուսաղէմէն ութը հարիւր ևբ֊
30 սունուերկու Հոգի ։ Նաբուզոդոնոսորին քսանուիրեքերորդ տարին Նաբուզարդան գաշճապետը Հրէաներէն եօթը հարիւր քառասունուհինգ Հոգի գերի քշեց ։ ամէնը չորս հազար վեց հարիւր Հոգի էր ։
31 ՚Ու եղաւ որ Ցուդայի Ցոյաքին թագաւորին գերուԹեանը երեսունուեօԹներորդ տարին Եվիլմերոդ տարին երկոտասաներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանուհինգերորդ օրը , Բաբիլոնի Եզմա֊բովդաք թագաւորը իր թագաւոր եղած տարին , Ցուդայի Ցոյաքին թագաւորին գլուխը բարձրացուց ,
32 ու զանիկայ բանտէն հանեց ։ Եւ անոր հետ քաղցրուԹեամբ խօսեցաւ , ու անոր աԹոռը Բաբիլոնի մէջ իր հետը եղող թագաւորներուն
33 բան աԹոռէն վեր դրաւ ։ Եւ անոր բանտի լաԹերը փոխեց ։ Ու անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ միշտ անոր առջեւը հաց կ՚ուտէր ։
34 Եւ անոր ռոճիկը միշտատև ռոճիկ ըլլալով , անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ մինչև անոր մահուան օրը Բաբիլոնի թագաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր ։

ն · ք · դԲ · 562

ղ Տճա Ծմ · Ի · 13 , 20 ։

ճ Ե Թագ · Ի · 13 ։

ՈՂՒՔ ԵՐԵՄԻԱՅ

ն · ք · դԲ · իրբ 588

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երուսաղէմի թշուառ վիճակը իր մեղքին պատճառով ։ 12 Ընկկայ իր տառապանքին համար կը գանգատի ։ 18 ու կը խոստովանի Ի՛Ե Աստուծոյ դատաստանը արդար է ։

1 Ի՛նչպէս առանձին կը նստի բազմամարդ քաղաքը ։ ազգերուն մէջ մեծ եղող — որբևարքի պէս է եղած ։ գաւառներուն մէջ Բ իշխանուհի եղող Հարկատու եղաւ ։

ա Եմ · Ի · 7 , 8 ։
Բ Եզր · Ը · 20 ։

2 Գիշերը անդադար Ե կու լայ , ու իր արցունքները իր այտերուն վրայ են ։ անոր բոլոր Է սիրելիներէն անոր ՀմիԹիարաԹիւն տուող չկայ ։ անոր բոլոր բարեկամները անոր նենդուԹիւն ըրին , անոր Թշնամի եղան ։

գ Ելմ · Ժգ · 17 ։
Է Հմր 19 ։
Ը Հմր 9 · 16 ։ 17 · 21 ։
Ի Եզեմ · ՃԸ · 27 ։

3 Ը Ցուդա տառապանայ և խիստ ծառայուԹեան համար գերի քրշուեցաւ ։ ՀեԹանոսներուն մէջ կը բնակի , հանգստուԹիւն չգտնելը ։ անոր բոլոր հալածիչները անոր նեղուԹեանցը մէջ անոր վրայ հասան ։

ը Ես · ԽԵ · 30 · 64 · 65 , Գե · ը · 9 ։

4 Սիովնին ճամբանները սուգ կը բռնեն , հանդիսաւոր ժողովներուն եկողներ չըլլալուն համար ։ անոր բոլոր դռները ամայացած են , անոր քահանաները կը հեծեծեն ։ անոր կոյսերը կը տրտմին , ու ինքը դառնուԹեան մէջ է ։

Բ Օր · ԽԸ · 43 · 44 ։

5 Անոր նեղիչները Բ իշխան եղան , անոր Թշնամիները յաջողուԹիւն գտան , վասն զի Ցէրը զանիկայ տրտմուԹեան մատնեց՝ Ը անոր շատ յանցանքներուն համար ։ անոր պզտիկ ոտքերը Թշնամին առջևէն գերի գացին ։

Ը Եզեմ · է · 14 , 15 , Դան · Թ · 7 , 16 ։

6 Եւ Սիովնի աղջիկէն իր բոլոր վայելչուԹիւնը դնաց ։ անոր իշխանները ճարակ չգտնող եղջերուներու պէս եղան , ու խլեան առջևէն առանց ուժի կ՚երԹան ։

7 Երուսաղէմ իր տառապանաց ու թշուառուԹեան օրերը՝ իր առաջուց ունեցած բոլոր Է ցանկալի բաները յիշեց , երբոր իր ժողովուրդը Թշնամին ձեռքը ինկաւ , ու ԹԷն օգնուԹիւն ընող չեղաւ ։ Թշնամիները զանիկայ տեսան ու անոր կործանմանը վրայ խնդացին ։

է Հմր 10 ։

8 Երուսաղէմ ծանր Է մեղք գործեց , անոր համար Ը պիղծ անպուեցաւ ։ զանիկայ ամէն պատուողները զանիկայ անարդեցին ։ վասն զի Է անոր մերկուԹիւնը տեսան ։ անիկայ ալ հառաչեց ու ետ դարձաւ ։

ը Գ Թագ · Բ · 46 ։
Ը Պաշ · ԹագաԿան եղաւ ։
Ի Եզեմ · Ժգ · 22 , 26 ։ Եզեկ · Ժգ · 37 , իդ · 29 , ՈՀ · Բ · 10 ։

9 Անոր պղծուԹիւնը իր քղանցքներուն վրայ է , անիկայ իր Ը վախճանը չյիշեց ։ ու զարմանալի կերպով մը Նուաստացաւ ։ անիկայ Ի մխիԹարիչ չունի ։ Ով Ցէր՝ իմ տառապանքիս նայէ ։ վասն զի Թշնամին հպարտացաւ ։

Ը Եզր · Ը · 29 , Եռ · իե · 7 ։
Ի Հմր 2 , 17 , 21 ։

10 Անոր բոլոր Ը ցանկալի բաներուն՝

Ը Հմր 7 ։

Ն · Ա · ԳՖ · Իսբ 588

Յ Երեմ. Ծա. 51 :

Ղբ Օր · Խգ · 3 : Նեհեմ. Ժգ · 1 :

ֆ Երեմ. Լ· 9 : Ծբ · 6 : Գե · բ · 12 : գ · 4 :

Ն · Ա · ԳՖ · Իսբ 588

Յբ Օր · Լբ · 25 : Եզկ · է · 15 :

– Հմ՚ր 2 :

ֆ Ես · Ժգ · ՌԸ : Երեմ. Լգ · ՌԸ :

+ Սաղ · ճԹ · 15 :

Ք Դան · Թ · 12 :

Ա Եզկ · Ժբ · 13 : Ժէ · 20 :

Ղբ Օր · Իբ · 48 :

Բ Երբ · Ին· սուեցան ,

† Երբ · սար Լրնկ ,

Ը Ես · կգ · 3 : Յայտ · Ժգ · 19, 20 : Ժ Ղ · 15 :

– Երեմ. Ժ ֆ 17 : Ժգ · Ղբ· Գե · բ · 8 : ‡ Երբ · ք · բ Հմ՚ր 2 · ֆ :

Դ Երեմ. գ · 21 : Ն Ղբ Ե · 9 :

Ն Երեմ. Թ · 55 : Դան · Ի · 7 : 14 :

– ա Թագ · Ժբ · 14 : 15 :

Հ Հմ՚ր 2 : Երեմ. Լ· 14 :

– Հմ՚ր 11 :

Ե Ղբ· Լ· 27 : Ես· Ժգ · 11 : Երեմ. գ · 19 : Ես· 36 : Գե · բ · 11 : Ոմ· Ժ ա· 8 :

թիշամին ձեռք երկրնցուց . քանզի Ե հետեւոանները տեսաւ որ իր սրբութեան մէջը մնան , որոնց համար դուն Հպատուիրեր էիր որ առնեն քու ժողովրդիդ մէջը չմնան ։

11 Ընոր բոլոր ժողովուրդը ֆհայ փնտռելէն հառաչեց . էրնոյ հոգին ուժովցնելու համար՝ իրենց ցանկալի բաները՝ կերակուրի փոխարէն տուին . տես՝ ով Տէր , ու նայէ , վասն զի անարգուեցայ ։

12 Ըրդեօք հոգ չէք ըներ , ով բոլոր ճամբայէ անցնողներ . նայեցէք ու տեսէք , թէ արդեօք Ը իմ ցաւիս պէս ցաւ կայ , որ իմ վրաս եկաւ . վասն զի Տէրը ես նեղեց իր սաստիկ բարկութեան օրը ։

13 Խարձրէն իմ ոսկորներուս կրակ իջեցուց , որ անոնց տիրեց . ոտքերուս Թ ցանց տարածեց Լ զես ետ դարձուց . զես ամայի ըրաւ , ո՚ բոլոր օրը մաշած Խողաց ։

14 Իմ յանցանքներուս Ե լուծը առնոր ձեռքովը կապուեցաւ . անոնք միացան ու իմ պարանոցիս վրայ Եկան . իմ ոյժս կտրեց , Տէրը զես անանկ ձեռքերու մատնեց , որ ոՀանդէ չեմ կրնար † ազատիլ ։

15 Տէրը իմ մէջս իմ բոլոր զօրաւորներս անարգեց . իմ երիտասարդներս կտրելու համար իմ վրաս ժողովք կանչեց . Տէրը ցաւդայի կոյս աղջիկը Ս Յհանի մէջ կոխեց ։

16 Ասոնց համար կու լամ , ՚աչքերս՝ աչքերս Ո արցունք կ՚իջնեցքնին , վասն զի ինձմէ հեռացաւ Ը մխիթարիչը , որ իմ հոգիս պիտի նորոգէր . իմ տղաքս նուաղեցան ։ վասն զի Թշնամին զօրացաւ ։

17 ՚Սիօն իր ձեռքերը տարածեց , Ե անոր մխիթարիչ չկայ . Տէրը Յակոբին համար հրամայեց , որ անոր թշնամիները զանիկայ չրջապատեն . Երուսաղէմ անոնց մէջ դաշտանաւոր կնկան պէս եղաւ ։

18 ՚Տէրը արդար է , ՚վասն զի անոր հրամանին ապստամբ եղայ . հիմա՝ ով բոլոր ժողովուրդներ՝ մտիկ բրէք , ու իմ ցաւս տեսէք . իմ կոյսերս ու երիտասարդներս գերութեան գացին ։

19 Իմ սիրականներս կանչեցի , Հանոնք զես խաբեցին . իմ քահանաներս ու ծերերս քաղաքին մէջ հոգինին աւանդեցին , երբոր իրենց համար կերակուր կը փնտռէին , ՚իրենց հոգին ուժովցնելու համար ։

20 Ո՚վ Տէր՝ նայէ , վասն զի նեղեցայ , Ը ափրներս խռովեցան , սիրտս ներսի զես տակնուվրայ է , վասն զի խիստ շատ ապստամբեցայ ։ դուրսէն սուրը ՚ես կը զրկէ , ՚՚ ներսը մահ կայ ։

21 Իմ հառաչանքս լսեցին , Բայց ինձի ՚՚մխիթարութիւն տուող չկայ . իմ բոլոր թշնամիներս իմ թշուառութիւնս լսելով ուրախացան , վասն զի դուն բրիր ՚՚եկայ . † կանչած օրդ պիտի բերես , ու անոնք ինձի պէս պիտի ըլլան ։

22 Ընոնց բոլոր չարութիւնը † թող քու առջեդ հասնի . և անոնց այնպէս ըրէ , ինչպէս որ ինձի բրիր իմ բոլոր յանցանքներուս համար . վասն զի իմ հեծութիւններս շատ են ու իմ ՚՚սիրտս նուաղած է ։

ՀԼ · Ե · 17 :

ԳԼ · Բ

1 Երեմիա կ՚ողբայ Երուսաղեմի թշուառութեանը վրայ , 20 ու Ա աւուծոյ դանդաւած կ՚ընէ անոր համար ։

1 ՚Ո՚նչպէս Տէրը իր բարկութեամբը խաւարով ծածկեց Սիօնին աղջիկը . ՚՚խորտակեցին փառքը Բ երկինքէն վար նետեց , ու իր բարկութեան օրը իր † ոտքերուն պատուանդանը չյիշեց ։

Ա Բ Թագ · ա· 19 :

Բ Ա՚աա· Ժա· 23 :

2 Տէրը ՚՚առանց խնայելու Ցակոբին բոլոր բնակարանները կլլեց , Ցուդայի աղջկանը ամրոցները իր բարկութեամբը փլցուց ՚՚՚ հիմնայատակ բրաւ , † թագաւորութիւնը ու անոր իշխանները պղծեց ։

ֆ Ա՚ Ա՚ն · իր · 2 : Սաղ · ղճ · 5 : ՀԼբ · է · ՚՚ Հմ՚ր 17 · 21 : Գե · գ · 43 :

Ե Սաղ · ձճ · 39 ։

3 Սաստիկ բարկութեամբ Իսրայէլին բոլոր եղջիւրը փշրեց . Հանոր աջ ձեռքը թշնամիին երեսէն հետ դարձուց , և Ցակոբին մէջ Ե կրակի բոցի պէս բռնկեցաւ , որ անոր բոլորտիքը կերաւ ։

Ղ Սաղ · Նգ · 11 ։

Է Սաղ · ձճ · 46 ։

4 Ը Իր աղեղը թշնամիի պէս լարեց , իր աջ ձեռքովը հակառակորդի պէս կեցաւ , և բոլոր Բ աչքի հաճոյ եղողները մեռցուց , իր բարկութիւնը կրակի պէս թափեց Սիօնի աղջկանը խրանին մէջ ։

Ը Ես · կգ · 10 : Հմ՚ր 5 ։

Բ Եզկ · իգ · 25 ։

5 Տէրը † թշնամիի պէս եղաւ , Իսրայէլը կլլեց , անոր բոլոր Է պալատները կլլեց , անոր ամրոցները կործանեց , և Ցուդայի աղջկանը մէջ ողբ ու կածը շատցուց ։

ֆ Հմ՚ր 4 : Երեմ · Լ· 14 :

Է Դ Թագ · իե· 9 : Երեմ · ծբ · 13 :

6 Ե Ընոր ‖ հիւղը պարտէզի հէսկի պէս՚՚ բռնութեամբ կործանեց , ատոր ժողովատեղին ատրեց . Տէրը Սիօնի մէջ Ը հանդէսաւոր տօնը ու շաբաթը մոռցուց , և իր սաստիկ բարկութեամբը թագաւորը ու քահանան անարգեց ։

‖ Կ՚ ցանը պր՚ պարտէզի ցանդի պէս

Ը Գե · ա · 4 : Սոփ · գ · 18 ։

7 Տէրը իր սեղանը մերժեց ՚՚՚ իր սրբարանէն զզուեցաւ , անոր պատերուն պարիսպները թշնամիին ձեռքը մատնեց , ՚՚՚ Տէրոջը տաներ մէջ հանդէսաւոր տօնի օրուան պէս ձայն տուին ։

Բ Սաղ · Նգ · 4 ։

8 Տէրը խորհեցաւ Սիօնի աղջկանը

պարիսպը աւերել · Հլարը քաշից , իր ձեռքը կործանելէն ետ չդարձուց · պատնէշին ու պարսպին սուգ բռնել տուաւ , անոնք միասին տրտմութեան մէջ էն ։

9 Անոր դռներուն դետինը անցան , անոր հնդիկները աւերից ու կոտրից · անոր Հթագաւորը ու իշխանները ազգաց մէջ էն · չօրէնք չկայ , ⁴անոր մարգարէներն ալ Ցերոջմէ տեսիլք չեն դառներ ։

10 Սիոնի աղջիկանը ծերերը ² դետնի վրայ նստած՝ լուռ կը կենան · Հ իրենց գլուխն վրայ հող դրին , Հբուրձներ հագան , Երուսաղէմի կոյսերը գլուխնին գետինը իջևցուցին ։

11 Իմ ժողովուրդիս աղջիկանը բեկմանը համար Հաչքերս արցունք Ֆխէլէն աւերեցան · ²աղիքներս խռովեցան , Հլարդս գետինը թափեցաւ · վասն զի ²ոգաքներըը ու կամնկերներըը քաղաքին հրապարակներուն մէջ կը մարին ։

12 Անոնք իրենց մայրերուն կ'ըսեն , Ո՞ւր է ցորն ու գինի , երբոր վիրաւորուածներու պէս կը մարին քաղաքին հրապարակներուն մէջ , — երբոր իրենց հոգին կ'աւանդեն իրենց մայրերուն գրկացը մէջ ։

13 Քեզի ի՞նչ բան վկայութիւն բերեմ · Հ քեզի ի՞նչ օրինակ բերեմ · ով Երուսաղէմի աղջիկ · քեզ միխիթարելու համար քեզի ի՞նչ նմանութիւն բերեմ , ով Սիոնի կոյս աղջիկ · քանզի քու խրամատուածիդ ծովու չափ մեծ է · ով կրնայ քեզ բժշկել ։

14 — Քու մարգարէներդ քեզի համար սնոտի ու յիմարական տեսիլքներ տեսան , ⁴և քու անօրէնութիւնդ ⁴եղ չյայտնեցին , որ քու գերութիւնդ ետ դարձնեն · հապա քեզի համար սնոտի ⁴տեսիլքներ ու մոլորութիւններ տեսան ։

15 Բոլոր Հձմարշիկ անցնողները քեզի համար ²ծափ զարկին , և սուլելով ²գլուխնին շարժեցին Երուսաղէմին աղջիկանը համար , — ըսին , Ա՞ս է այն քաղաքը որ ²Գեղեցկութեան կատարելութիւն — Բոլոր երկրին ուրախութիւնը կ'ըսուէր ։

16 Քու բոլոր թշնամիներդ Հիրենց բերանը քու վրադ բացին · Հ սուլելով ակտյ կրճտեցին , ու բսին , ²Ջ—նէ՜ կլեցինք · ահա այս է մեր ապասած օրը , գտանք , ²տեսանք ըՀնէ՜ ։

17 Ցերը Հիր խորհածը կատարեց , առջի օրերէն պատուիրած խօսքը ի գործ դրաւ · — փլուցց ու չխնայեց · և թշնամին քու վրադ Հուրախացուց , քու թշնամիներուդ եղջիւրը բարձրացուց ։

18 Անոնց սիրտը Ցերոջը աղաղակեց · ով Սիոնի աղջկանը Հպարիսպը՝ ցորեկ ու գիշեր հեղեղի պէս ²արցունքը թափէ · քեզի հանգիստ մի տար , աչքիդ բիբը չդադարի ։

19 Եփ , Հգիշերով աղաղակէ Հէ-էրուաձ պահերուն սկիզբը · Հքու սիրտդ ջուրի պէս թափէ Ցերոջը երեսին առջևը · ձեռքերդ դէպ ի անոր վերցուր քու տղոցդ հոգիներուն համար , որոնք Համէն փողոցներուն գլուխը Հանօթութենէ կը մարին ։

20 Ցե՛ս ով Ցէր , ու նայէ , որո՞ն այսպէս բրիր · միթէ Հկանայք իրենց պտուղը՝ Հէրնդ գրկած տղաքները ուտե՞ն · Հքահանան ու մարգարէն Ցերոջը սրբարանին մէջը սպաննուի՞ն ։

21 Հ Տգան ու ծերը փողոցներու մէջ գետնի վրայ պառկեցան · իմ կոյսերս ու երիտասարդներս սուրէն ինկան , քու բարկութեանդ օրը Հսպանեցիր , Հմորթեցիր ու չխնայեցիր ։

22 Հ Ամէն կողմէն իմ վախերս հանդիսաւոր տօնի օրուան պէս կանչեցիր , ու Ցերոջը բարկութեան օրը ապատուած կամ ազատուած չմնաց · Հիմ գրկածներս ու մեծցուցածներս իմ թշնամիս հատցուց ։

Գ Լ · Գ

1 Ընդարձակ ոտրը իրենց թշուառութիւններուն համար · 22 անոնց յոյսը Ամաւածոյ ողորմութիւններովը կ'ամէ · 37 անոնք Ամաւածոյ արդարութիւնը կը ճանչնան · 55 ապատութեան համար 64 ու իրենց թշնամիներուն հատուցում ըլլալու համար կ'ազօթեն ։

1 Հ ես ան մարդն եմ , որ տառապանք տեսայ անոր բարկութեանը գաւազանովը ։

2 Զիս տարաւ խաւարի մէջ պըտըտցուց , և ոչ թէ լոյսի մէջ ։

3 Ա՛յո՛ , ինծի դէմ դարձաւ , ամէն օր իր ձեռքը Իմ վրաս դարձուց ։

4 — Իմ մսերիս ու մորթս մաշեց , Հոսկորներս կոտրտեց ։

5 Ինծի դէմ պատրաստեց շինեց , և դիս դառնութեամբ ու նեղութեամբ շրջապատեց ։

6 Հ Զիս մեռելի տեղւոյ նստեցուց շատոնցմէ մեռածներուն պէս ։

7 Ր Իմ բոլորտիքս ցանդ քաշեց , ու չեմ կրնար դուրս ելլել · իմ շղթաներս ծանրացուց ։

8 Հ Մինչև անգամ ազաղակած ու կանչած ատենս , անիկայ իմ աղօթքս ²մերժեց ։

9 Իմ ճամբաներս տաշուած քարեւ-

Ն · Ը · ՂԿ · Ի·Ը 588

Հ ՀՀր Տ ։

Ր Երեմ. ԺԷ· 17 ։ Գէ· ա· 16 ։

Ի Սաղ. ՃԺԹ· 147 ։

Ը Սաղ. կը· 8 ։

Ի Եփ · ՃԱ· 20 ։ Գէ· գ· 1 ։ Նաա· գ· 10 ։

Ը ՀՀր 11 ։

Ի Գէ · իգ· 29 ։ ր Օր· իր· 53 ։ Երեմ. ԺԹ· 9 ։ Գէ· գ· 10 ։ Եզեկ· ե· 10 ։

Ի Գէ· գ· 13· 16 ։

Ի ր Ա՛ն · էգ· 17 ։

Է Գէ· գ· 45 ։

Ի Սաղ. լ· 13 ։ Երեմ. գ· 25 ։ Իգ· 5 ։

Ի Ովս · Ի· 12 · 13 ։

Ա Սաղ. ՃԺ· 8 ։

Ի Սաղ. Ծ· 8 ։ Եփ · լը· 13 ։ Երեմ. ՃԱ· 17 ։

Ի Սաղ. Ճր· 5 · 6 · ՃԹգ· 3 ։

Ր Ցեր · գ· 23 ։ ԺԹ· 8 ։ Ովս · ր· 6 ։

Ի Ցեր · Լ· 20 ։ Սաղ. իր· 2 ։

Ի Եբեր· գաւրս ուրգէ լեց ։

Ն · Բ · ՂԲ · Խբ 588

ՂՅոբ · ժ · 16 ։ Նա · լը · 13 ։ Ին՛ա · և · 14 ։ Ժգ · 7 · 8 ։

Է Ոմա · գ · 1 ։

Ը Յոբ · ի · 20 ։ Ժգ · 12 ։ Սաղ · լը · 2 ։

Ի Յոբ · գ · 4 ։

*ՔԷԲ · կա · պարծին որ · դիմեր

Ժ Եբեմ · ի · 7 ։

Լ Յոբ · լ · 9 ։ Սաղ · կի · 12 ։ Հմր 63 ։

Խ Եբեմ · թ · 15 ։

Ծ Առակ · ի · 17 ։

Կ Սաղ · լա · 22 ։

Հ Եբեմ · թ · 15 ։

Ձ Մաղ · գ · 6 ։

Ղ Նա · լդ · 2 ։

Ճ Սաղ · ժ · 5 ։ Գդ · 26 ։ Ճ՛թ · 57 ։ Եբեմ · ժ · 16 ։

Մ Սաղ · Ղ · 6 ։ Նա · լ · 18 ։ Մ՛ար · է · 7 ։

Յ Սաղ · լէ · 7 ։

Ն Սաղ · գ · 12 ։ Ճ՛թ · 71 ։

Շ Եբեմ · ժ · 17 ։ Գլ · բ · 10 ։

Ո Յոբ · Խբ · 6 ։

Չ Նա · ծ · 6 ։ Ա՛առ · ի · 39 ։

Պ Սաղ · գդ · 14 ։

Ջ Եզեկ · լդ · 11 ։ Խբ · Ժբ · 10 ։

րով շրջապատեց ։ իմ շուխիներս ծռեց ։

10 ՂԱնիկայ ինծի դարանակալ արջու պէս , — ծածուկ տեղւանք պահողջուծ առիւծի պէս եղաւ ։

11 Իմ ճամբաներս խոտորցուց , և զիս ի պատառեց ։ զիս ամայի բրաւ ։

12 Իր աղեղը լարեց ։ ու զիս ընտի նպատակի պէս կայնեցուց ։

13 Ի Իր *նետերը երիկամունքներուս մէջը խոթեց ։

14 Իմ բոլոր ժողովուրդիս ֆ ծաղր եղայ , ու բոլոր օրը Ւանոնց երգը ։

15 Զիս Ւդառնութիւններով կըշտացուց ։ զիս օշինդրով դինովցուց ։

16 Նաև ակռաներս Ի խիճերով կոտրտեց , զիս մոխիրով ծածկեց ։

17 Ա Յոպէս իմ հոգիս խաղաղութենէ հեռացուցիր ։ բարիքը մոռցայ ։

18 Ֆ Ու ըսի , Կորսուեցաւ իմ զօրութիւնս և իմ ակնկալութիւնս Ցէրովմէ ։

19 Ցիշէ՛ իմ տառապանքս ու թրշուառութիւնս , Ի օշինդրը ու դառնութիւնը ։

20 Իմ հոգիս միշտ կը յիշէ զՆոյն , ու իմ ներսի դիս կը նուաստանայ ։

21 Ասիկայ միտքս կը բերեմ , անոր համար յոյս կ՛ունենամ ։

Հ Աղ · գ · 6 ։ 22 Հ Ցէրովջը ողորմութիւններէն է որ չհատանք , վասն զի անոր գրթութիւնը չպակսեցաւ ։

Ղ Նա · լդ · 2 ։ 23 Ղ Անոնք ամէն առտու կը նորոգուին ։ քու ճշմարտութիւնդ մեծ է ։

Ղ Սաղ · ժ · 5 ։ Գդ · 26 ։ Ճ՛թ · 57 ։ Եբեմ · ժ · 16 ։ 24 Իմ հոգիս ըսաւ ։ Ցէրը իմ Ւբաժինս է ։ ասոր պատճառով անոր պիտի յուսամ ։

Ֆ Սաղ · Ղ · 6 ։ Նա · լ · 18 ։ Մ՛ար · է · 7 ։ 25 Ցէրովջը փրկութեանը ՛ սպասելը ու լռութեամբ յուսալը աղէկ է ։

Յ Սաղ · լէ · 7 ։ Ն Սաղ · գ · 12 ։ Ճ՛թ · 71 ։ 26 Աղէկ է մարդուս որ իր երիտասարդութեան առնը լուծը կրէ ։

Շ Եբեմ · ժ · 17 ։ Գլ · բ · 10 ։ 28 Ն Առանձին կը նստի ու լուռ կը կենայ , քանզի Ւ՚ի վրան դրուեցաւ ։

Ղ Յոբ · Խբ · 6 ։ 29 Ւ Իր բերանը հողին կու տայ , ե՛թէ Թէ Գուցէ յոյս կայ ։

Ո՛Նա · ծ · 6 ։ Ա՛առ · ի · 39 ։ 30 ՞ Իր ծնօտը զանիկայ զարնողին կու տայ , — նախատինքով կը կշտացնայ ։

Ջ Սաղ · գդ · 14 ։ 31 Ք Ապ Ւ Ցէրը յաւիտեան չմերժէր ։

32 Վ Ասն զի թէև ցաւ կու տայ , իր ողորմութեանը շատութիւնովը դթութիւն ալ կ՛ընէ ։

Ղեզեկ · լդ · 11 ։ Խբ · Ժբ · 10 ։ 33 Քանզի ՚ի իր կամքովը նեղութիւն չտար , ու մարդու որդիները չտրտմեցընէր ։

34 Երկրիս բոլոր բանտարկեալները ոտից տակ ճզմելը ,

35 Բարձրելոյն առջևը մարդու մը իրաւունքը ծռելը ,

36 Մարդու մը իր դատին մէջ անիրաւութիւն ընելը Ւ Ցէրոջը հաճելի չէ ։

37 Ո՞վ է անիկայ որ ՚՚ կը խօսի ու անոր իշուի կը կատարուի , Ւանի որ Ցէրը հրամայած չէ ։

38 Մ Էնէ ՞ բարիքը ու չարիքը Բարձրելոյն բերնէն չ՚ելլեր ։

39 Ազդոզ մարդը ինչո՞ւ Ւտրտունջ ընէ , ՚՚ մարդը † իր մեղքերուն պատիժին համար՚՚ ։

40 Մեր ճամբաները քննենք ու փորձենք և Ցէրոջը դառնանք ։

41 ՚ Մեր սիրտերը Ձեռքերուն հետ երկինքը Էդիղ Աստուծոյն վերցրնենք ։

42 ՚ Մենք յանցանք ըրինք ու ապրատումընցանք , դուն Թողութիւն չտուիր ։

43 Բարկութեամբ ծածկեցիր ՚՚՚ Ի՛ր ու մեզ Հալածեցիր , ՚ մորթեցիր ՚՚ չնայեցիր ։

44 Քեզ ամպով ծածկեցիր , Ի որ Ձեր ազօթքը չանցնի ։

45 ՚ Մեզ ժողովուրդներուն մէջտեղը խոտան ու անարդ ըրիր ։

46 Մեր բոլոր թշնամիները մեզի դէմ ՚ բերաննին բացեր են ։

47 Մեր վրայ Ի վախ ու դուք , ՚՚ աւերում ու կոտորած եկաւ ։

48 Իմ ժողովուրդիս աղջիկանը բնկմանը համար Ի աչքէս ջուրի հեղեղներ կ՚իջնեն ։

49 Ի Իմ աչքս անդադար արցունք կը թափէ , ու բնաւ հանգստութիւն պիտի չունենայ ,

50 Մինչև որ Ցէրը ՚ երկինքէն նայի ու տեսնէ ։

51 Իմ քաղաքիս բոլոր աղջիկներուն համար աչքս հոգւոյս նեղութիւն կու տայ ։

52 Իմ թշնամիներս Ի զուր տեղը անդադար զիս ճնճղուկի պէս կ՚որսան ։

53 Իմ կեանքս Ղորւբի մէջ կտրեցին , Ի վրաս քար նետեցին ։

54 Ը Ջուրերը գլխէս վեր բարձրացան . Ի րսի Թէ Ես կտրեցայ ։

55 Ի Յորովնակ գուբէն քու անունդ կանչեցի՝ ով Ցէր ։

56 Ի Իմ ձայնս լսեցիր . իմ հառաչանքիս ու աղաղակիս քու ականջդ մի դոցեր ։

57 Քեզի կանչած օրս Ես մօտեցար . բսիր Թէ Մի վախնար ։

58 Ի Իմ հոգւոյս դատը վարեցիր , ով Ցէր , Ի իմ կեանքս ազատեցիր ։

59 Ո՞վ Ցէր՝ լինծի եղած զրկանքը տեսար , Ի իմ իրաւունքս պաշտպանէ ։

60 Անոնց բոլոր վրէժխնդրութիւնը՝

Ն · Բ · ՂԲ · Խբ 588

Ի Ե՛մբ · ա · 13 ։

՚՚ Սաղ · լդ · 9 ։

՚՚ Յոբ · ր · 10 ։ Նա · խե · 7 ։ Ա՛մով · գ · 6 ։

Վ Ա՛ռաք · Ժբ · 3 ։

՚՚ Մ՛ար · է · 9 ։

† Կ՚ըսէ՝ իր մեղքերուն վրայ ինչ ոգորմի ։

Ր Սաղ · ձդ · 4 ։

Ց Դան · թ · 5 ։

՚՚ Գլ · բ · 2 ։ 17 , 21 ։

Ֆ Հմր 8 ։

՚՚ ա Կոր · գ · 13 ։

՚ Գլ · բ · 16 ։

Ֆ Նա · ի · 17 ։ Եբեմ · խբ · 43 ։

՚՚ Նա · ծա · 19 ։

Ի Եբեմ · գ · 19 ։ թ · 1 ։ Ժգ · 17 ։ Գլ · բ · 11 ։

Ֆ Սաղ · Ն՛ · 2 ։ Գլ · ա · 16 ։

Ր Նա · կդ · 15 ։

Ի Սաղ · լե · 7 ։ 19 ։ կի · 4 ։ Հմր · 3 ։ Ճ՛թ · 161 ։

Ղ Եբեմ · լե · 16 ։ լ՛ · 6 ։ 9 , 10 ։

Ի Դան · գ · 17 ։

Ը Սաղ · կի · 2 ։ Հգ · 4 ։ 5 ։

Ի Սաղ · յա · 22 ։ Նա · լ՛ · 10 , 11 ։ Հմր 18 ։

Ճ Սաղ · Հ՛ · 1 ։ Ցաքո · բ · 2 ։

Ի Սաղ · գ · 4 ։ գ · 8 ։ Ժբ · 6 ։ կդ · 19 ։ Ճ՛գ · 1 ։

Լ Ցակ · գ · 8 ։

Ի Սաղ · լե · 1 ։ Եբեմ · Ծա · 36 ։

Ճ Սաղ · Նա · 23 ։

Ի Սաղ · Թ · 4 ։ լե · 23 ։

Ն · Ա · ԴԵ · ԽԲ 588

հանոյ ինձի դէմ ՝ՆՆԿՅԵ բոլոր դիտաւորութիւնները տեսար ։

61 Ընդ նախատինսն լսեցիր՝ ով Տէր, զանոյ ինձի դէմ ՝ՆՆԿՅԵ բոլոր դիտաւորութիւնները,

62 իմ վրաս ելլողներուն շրթունքները ու ամէն օր ինձի դէմ անոյ խորհուրդները ։

63 Նայէ՛ նոցա նստելն ու ելլելն նոցա. ես անոյ երգն եմ ։

64 Ով Տէր՝ հատուցում պիտի բնես իրենց ձեռացդ գործքերուն համեմատ ։

65 Անոյ սրտի թմրութիւն պիտի տաս, քու անէծքդ ալ՝ քոնոյ անոյ ։

66 Բարկութեամբ պիտի հալածես զանոնք, ու ՚Տէրոջը յերկինքներուն տակէն բնաջինջ պիտի ընես ։

ՆՀԵՄ. ԺԱ. 19 ։

Յ ԱՊԱ · ՀԱԲ · 2 ։

Ղ ՀՄՐ 14 ։

Ե ԱՊԱ · ԽԲ · 4 ։ ՏԵՍ ՆԵՐԵՄ. ԺԱ. 20 ։ Բ ՏԻՄ. Գ · 14 ։

ՈՐ՛ ԾԱՆ. ԿԱՑ ։

ՀԱՊԱ · Բ · 3 ։

Յ Բ ՕՐ · ԽԱ · 19 ։ ԵՐԵՄ. Ժ · 11 ։

ԳԼ · Դ

1 Սիան իր ոգոցիւն վհատին վասյ կ'ոգայ · 13 իր մեղքերը կը խոստովանի ։ 21 Եդովմին սպառնալիք կ'ըլլայ ։ 22 Սիան կը մխիթարուի ։

1 Ա՜ակին ինչպէս իր գոյնը կորսնցուց, — մաքուր ոսկին փոխուեցաւ. սրբարանին քարերը — ամէն փողոցներուն գլուխը թափուեցան ։

2 Սիօնի պատուական տղաքներըՙ որոնք բնաւր ոսկիի հատասած էին, ինչպէս ըրուած ձեւերով չհնուած խեղդիչն ամաններու պէս սեպուեցան ։

3 †Վիշապները անգամ ծիծերնին կը հանեն — իրենց լակոտներուն կաթ կու տան. իմ ժողովուրդիս աղջիկը անապատի Ջայլամնց պէս անգութ եղաւ ։

4 Կաթնակերին լեզուն ծարաւութենէն Ը իր քմային փակաւ. Ի տըղաքները հաց ուզելին, բայց անոնց Ջարգող չկար ։

5 Ազնիւ կերակուրներ ուտողները փողոցներուն մէջը յուսահատեր մնացին. կարմիր հագուստներով մեծցողները աղբանոցներ ղզրկեցին ։

6 Եւ իմ ժողովուրդիս աղջկանը անօրէնութիւնը Սոդոմին մեղքէն մեծ եղաւ. Ի որ ան մէկ վայրկեանի մէջ տակնուվրայ եղաւ, առանց ՀՀ ձեռքերը անոր դպչելու ։

7 Ընոր ազնուականները ձիւնէն մաքուր՝ կաթէն ճերմակ էին. ա՜նոնց մարմինը †յակինթներէն կարմիր էր ։ անոնց կերպարանքը շափիւզայի կը նմանէր ։

8 ‡Անոնց դէմքը աճուխէն աւելի սեւ եղաւ ։ ու փողոցներուն մէջը չեն ճանչցուիր. Ի անոնց մորթը ի-

ՆՀԵՄ. ԺԱ. 19 ։

Ե ԱՊԱ · ԽԲ · 4 ։ ՏԵՍ ՆԵՐԵՄ. ԺԱ. 20 ։ Բ ՏԻՄ. Գ · 14 ։

ՈՐ՛ ԾԱՆ. ԿԱՑ ։

ՀԱՊԱ · Բ · 3 ։

Յ Բ ՕՐ · ԽԱ · 19 ։ ԵՐԵՄ. Ժ · 11 ։

— ԳԼ · Բ · 19 ։

Բ ԵՒ · Լ · 14 ։ ԵՐԵՄ. ԺԲ. 11 ։ Բ ԿՈՐ · Գ · 7 ։

† ՈՐ՛ ՀԱ-ԶԱՐԵՐԸ

‡ ՅՈՎ · ԼԲ · 14 ։ 16 ։

Ը ԱՊԱ · ԽԲ · 15 ։

† ԴԼ · Բ · 11 ։ 12 ։

Ը ՅՈՎ · ԽԲ · 8 ։

Ե ՅՕՆ · ԺԲ · 23 ։

‡ ԿԱ՛Ր ԲԱՑ-ԱՏԵԼՆ

Ը ԳԼ · Ե · 10 ։ ՅԱԿԷԼ · Բ · 6 ։ ՆԱՀ · Բ · 10 ։

Բ ԱՊԱ · ՀԲ · 5 ։

Ն · Ա · ԴԵ · ԽԲ 588

9 Սուրէ մեռածներըն անօթութենէ մեռածներէն երջանիկ էին, վասն զի սասկը ագարակի արդեանցը պակասութենէն մաշեցան ու մեռան ։

10 ‡Ողորմած կիներուն ձեռքերը իրենց տղաքը եփեցին, իմ ժողովուրդիս աղջիկներ կտաւրածին առնոր Ւանոնց կերակուր եղան ։

11 Տէրը իր սրամտութիւնը կատարեց, Ի իր սասկիկ բարկութիւնը թափեց. և Սիօնի մէջ Ֆ կրակ րբռնկեցուց, որ անոր հիմերը կերաւ ։

12 Երկրի թագաւորները ու աշխարհի բոլոր բնակիչները չհաւատացին թէ հակառակորդ ու թշնամին Երուսաղէմի դռներէն պիտի մտնէ ։

13 ‖Անոր մարգարէներուն մեղքերէն, անոր քահանաներուն անօրէնութիւններէն Ո որոնք անոր մէջտեղը արդարներուն արիւնը թափեցին,

14 փողոցներուն մէջը կոյրերու պէս աստանդական պտըտեցան, Ն արիւնով պղծուեցան. Ւայնպէս որ մարդ մը կարող չէր անոնց զգեստներուն դպչելու ։

15 ‖Անոնց կը կանչէին, Ն՛ա՛ չուեցէ՛ք ով ՚պիղծեր՚՚, Ն՛ա՛ չուեցէ՛ք, Ն՛ա՛ քաշուեցէ՛ք, մի՛ դպչիք. անոնք փախան ու սպրին անցին պտըտեցան. ազգերուն մէջ ըսուեցաւ, Անոնք ա՛լ հոն չրնակին ։

16 Տէրոջը բարկութիւնը ցրուեց զանոնք, անոնց մէ՛մրն ալ չնայիր, քահանայից երեսին պատիւ չըրին ։ Ո՛ ծերերուն զթութիւն չըրին ։

17 ՚Մեզի ըսո՜ւը օգնութեանը հասար պարապ տեղը մինչև հիմա աչքերնիս մաշեցան. դիտելով ըսպասեցինք ՆՆի ազգի մը՝ որ չէր կրնար ձեզ ազատել ։

18 ՆՄեր քայլերը կ'որսան, որ մեր փողոցներուն մէջը չպտըտինք. Ւմեր վախճանը մօտեցաւ, մեր օրերը լեցուեցան, յիրաւի մեր վախճանը հասաւ ։

19 Մեզ հալածողները Ւերկինքի արծիւներէն արագընթաց եղան, մեզ լեռներու վրայ սասկիկ հալածեցին, անապատի մէջ մեզի համար դարանամուտ եղան ։

20 Մեր Ւռնգայը շունչը՝ ՚Տէրոջը օծեալը՝ Ւանոնց որոգայթներուն մէջը բռնուեցաւ, որուն համար մենք կ'ըսէինք, Ազգերուն մէջ անոր հովանիին տակը պիտի ապրինք ։

21 —Ցնծա և ուրախ եղիր՝ ով Եդովմի ազջիկ, որ Հաւս երկրին մէջ

ՆՀԵՄ. ԺԱ. 19 ։

Ֆ ԵՒ · ԽԲ · 15 ։ 16 ։

Ե ԱՊԱ · ԽԲ · 4 ։ ՏԵՍ ՆԵՐԵՄ. ԺԱ. 20 ։ Բ ՏԻՄ. Գ · 14 ։

Ը ՅՕՎ · ԽԲ · 57 ։ ԳԾԱԳ · Գ · 29 ։

Ի ԵՐԵՄ. Է · 20 ։

Ֆ Բ ՕՐ · ԼԲ · 22 ։ ԵՐԵՄ. ՀԱ · 14 ։

Ն ԵՐԵՄ. Ե · 31 ։ Գ · 13 ՝ ԺԳ · 14 ։ ԻԳ · 11 · 21 ։ ԵԶԿԻ. ԻԲ · 26 ։ 28 ։ ՄԱԼ · Գ · 4 ։

Հ ԼԱՄ · ԻԳ · 31 ։ 37 ։

Յ ԵՐԵՄ. Բ · 34 ։

Ղ ԹԱՒ · ԺԲ · 16 ։

Կ՛ՈՐ՛ ԸՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԿՐ ԿԱՆՉԷՒ, ՆԱ՛ ՊԱՇՏԱՆԵՑԵԼ ՊԻՏԻ ԵՒՆ ։

Ե ՂՎ. · ԺԳ · 45 ։

Ֆ ԳԼ · Ե · 12 ։

Յ Գ ԹԱԳ · ԻԳ · 7 ։ ԲՐ · Ի · 5 ։ Լ · 6 ։ 7 ։ ԵՐԵՄ. ԼԵ · 7 ։ ԵԶԿԻ. ԻԲ · 16 ։

Գ ԹԱԳ · ԻԲ · 4 · 5 ։

Ը ԵԶԿԻ. Է · 2 ։ 3 · 6 ։ ԱՄՄ. Բ · 2 ։

— Բ ՕՐ · ԻԲ · 49 ։ ԵՐԵՄ. Գ · 18 ։

ՅՕՆ · Բ · 7 ։

Գ ԳԼ · Բ · 9 ։

Ի ԵՐԵՄ. ՅԲ · 9 ։ ԵԶԿԻ. ԺԲ · 13 ։ ԺԲ · 4 · 8 ։

— ՏԵՍ ՅՈԳ · ԺԱ · 9 ։

կը բնակիս . *քեզի ալ պիտի անցնի բաժակը . պիտի դինովցաս ու ինքզինքդ պիտի մերկացընես :
22 Հ֊Քու անօրէնութիւնդ վերջացաւ՝ ով Սիօնի աղջիկ . քեզ մէյմըն ալ գերի պիտի չբերէ . *քու անօրէնութեանդ այցելութիւն պիտի ընէ՝ ով Եդոմի աղջիկ . քու մեղքերդ պիտի յայտնէ :

ԳԼՈՒԽ Ե

1–22 Աղօթքի մէջ Սիօնին ցաւալի դրութիւնը առ Աստուած :

1 Ա՞հեղ եղաջը *յիշէ՛ ով Տէր , նայէ՛ ու †մեր նախատինքը տե՛ս :
2 ‡Մեր ժառանգութիւնը օտարներուն անցաւ , մեր տուները՝ օտարազգիներուն :
3 Հայր չունեցող որբեր եղանք , մեր մայրերը որբևարիներու պէս են :
4 Մեր ջուրը ստակով խմեցինք , մեր փայտը գնով կու գայ :
5 Ի՛ւ֊Նէ մեր պարանոցին վրայ ըլլալ հալածուեցանք , կ՚աշխատինք ու հանգստութիւն չունինք :
6 Հացով կշտանալու համար պէտք է Եգիպտոս ու Ասորեստան ձեռք երկրնցուցինք :
7 Մեր հայրերը մեղք գործեցին և չկան , ու անոնց անօրէնութիւնները պատիժը մենք կը կրենք :
8 Ծառաներ տիրեցին մեր վրայ , անոնց ձեռքէն ազատող չկայ :
9 Ընապատի սուրին երեսէն մեր հացը մեր կեանքին վտանգովը ձեռք բերինք :
10 Սովին սոսկութեանը պատճառաւ †մեր մորթը փուռի պէս սեւցաւ :
11 ‡Կիներըը Սիօնի մէջ խայտառակեցին , ու կոյսերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ :
12 Իշխանները †անոնց ձեռքովը" կախուեցան . Ե ծերոց երեսին պատիւ չըրին :
13 Երիտասարդները երկանաքարերը վերցուցին , ու աղաքը փայտի տակ ինկան :
14 Ծերերը դադրեցան դուռը նստէլէն , ու երիտասարդները իրենց երաժշտութենէն :
15 Մեր սրտին ուրախութիւնը դադրեցաւ , մեր կաքաւելը սուգի փոխուեցաւ :
16 Մեր գլխուն †թագը ինկաւ . հիմա վայ մեզի , վասն զի մեղք գործեցինք :
17 Ասոր համար ‡մեր սիրտը նուաղած է , ասոնց պատճառաւ †աչքերնիս խաւարեցան
18 Սիօն լեռանը պատճառաւ՝ որ ամայի եղաւ . անոր վրայ աղուէսներ կը պտրտին :
19 Դուն՝ ով Տէր՝ յաւիտեան կը մնաս . Ն քու աթոռդ գարե՛ի գար կը տեւե :
20 Ընչո՞ւ համար յաւիտեան մեզ կը մոռնաս , ու երկար ժամանակ մեզ կը թողուս :
21 ‡Քեզի՛ դարձուր մեզ՝ ով Տէր , ու դառնանք . մեր օրերը առջինին պէս նորոգէ՛ :
22 Սակայն դուն բոլորովին մեզ մերժեցիր , մեր վրայ խիստ շատ բարկացար :

Ն · Ք · Գ·Ե · իրր 588

* Երեմ. իե. 15, 16, 21 : Աբդ · 10 : Հե֊ · ի֊ · 2 :
† Սպղ · ծլ · 7 :

* Սպղ · ամթ · 50, 51 :
† ԳԼ · բ · 15 : Սպղ · ՀԹ · 4 :
‡ Սպղ · ՀԹ · 1 :

† Բ Օր · իբ · 48 : Երեմ. իբ · 14 :

† Ովս. ժբ · 1 :
* Եչէ · առթիւը :
Ղ Երեմ. լա · 29 : Եզեկ · ժբ · 2 :
† Ծն · իբ · 13 : Զաբ · ա · 5 :
‡ Նհեմ. ե · 15 :

Ն · Ք · Գ·Ե · իրր 588

† Ցար · լ · 30 : Սպղ · ՃԺԹ · 83 : ԳԼ · գ · 8 :
‡ Հե֊ · ժգ · 16 : Զ֊բ · ժգ · 2 :
† Կա՛ · իրենց ձեռքէն
† Հե֊ · իէ · 6 : ԳԼ · գ · 16 :
Ղ Դատ · ժգ · 21 :

† Ցար · ժԹ · 9 : Սպղ · ամթ · 39 :

† ԳԼ · ա · 22 :
‡ Սպղ · գ · 7 : ԳԼ · բ · 11 :

‡ Սպղ · թ · 7 : ժ · 16 : իԹ · 10 : գ · 2 : ճբ · 12 , 26 , 27 : Ճխե · 13 : Ամբ · ա · 12 :
† Սպղ · իէ · 6 :

Ղ Սպղ · ժգ · 1 :
* Սպղ · Ա · 3 , 7 , 19 : Երեմ · լա · 18 :

ՄԵԾԱՐՒԹԻՒՆ ԵՂԵԿԻԵԼԻ

ՆՈՐ ԳՐՔ ԲԱՐԵԶԵՒ ԽՈՐ 595

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եզեկիէլին մարգարէութեան ժամանակը. քոբար գետին քովը. 4 անոր տեսիլքը՝ որուն մէջ չորս քերովբէները. 15 չորս անիւները. 26 ու Աստուծոյ փառքը տեսաւ։

1 Ու եղաւ որ երեսուներորդ տարին՝ չորրորդ ամսուն, ամսուն հինգին՝ երբոր ես դերիներուն մէջը՝ քոբար գետին քովը էի, բերկինքը բացուեցաւ, ու ես Աստուծոյ տե-
2 սիլքները տեսայ։ Ամսուն հինգերորդ օրը՝ այսինքն Յոյակիրին թագաւորին գերութեանը հինգ-
3 երորդ տարին, Քաղդէացւոց երկրին մէջ՝ քոբար գետին քովը Բուզիի որդւոյն Եզեկիել քահանային յայտնապէս Տէրոջը խօսքը եղաւ, և հոն անոր վրայ Տէրոջը ձեռքը եղաւ։

4 Ու տեսայ որ ահա Հիւսիսային կողմէն հովրկալից հով՝ մեծ ամպ ու բռնկած կրակ կու գար, որուն լոյսերը պայծառութիւն կար, ու մէջտեղէն՝ կրակին մէջէն ոսկեպղինձի նմանութիւն մը կ'ելլէր։
5 Նոյ նաև մէջը չորս կենդանիի կերպարանք կար, ու Բանոնց երեսոյթը այս էր. Մանուկ
6 մարդու կերպարանք ունէին։ Եւ չորսն ալ չորս երես ունէր, ու
7 անոնց ոտքերը շիտակ ոտքեր էին, ու անոնց ոտքերուն թաթերը զուարակի ոտքին թաթերին պէս էր, ու կ'փայլէին պղինձի պէս կը
8 փայլէին։ Եւ անոնց չորս կողմերը անոնց թևերուն տակը մարդու ձեռքեր կար, ու չորսն ալ
9 երեսներ ու թևեր ունէին։ Բանոնց թևերը իրարու կպած էին. կանոնք երթալու ատեննին չէին դառնար, ամէն մէկը շիտակ կ'երթար։
10 Եւ անոնց երեսներուն ձևը առիւծի էր. չորսն ալ մարդու երես ունէին, ու աջ կողմէն առիւծի երես. նաև չորսն ալ ձախ կողմէն եզի երես, ու չորսն ալ
11 արծիւի երես ունէին։ Ու անոնց երեսները այսպէս էին. և անոնց թևերը վերէն կը տարածուէին, երկուքը իրարու կպած էին, ու երկուքը անոնց մարմինը կը ծած-
12 կէին։ Եւ ամէն մէկը ուղիղ կ'երթար. ո՛ Հոգին ուր որ երթալու բլլար, անոնք հոն կ'երթային, դարձած ատեննին
13 չէին դառնար։ Եւ կենդանիներուն կերպարանքը՝ անոնց երեսոյթը՝ կրակի վառած կայծերու պէս՝ ջահերու երեսոյթին պէս էր, որ կենդանիներուն մէջտեղը կը պտրտէր. ու ան կրակը լուսափայլ էր, ու կրակէն փայլակներ կ'ելլէր։
14 Եւ կենդանիները փայլակի երեւութին պէս կ'վազէին, ու կը դառնային։
15 Ու կենդանիներուն նայելով և ահա գետնի վրայ՝ կենդանիներուն մէկ հատ քովը չորս երեսով
16 անիւ մը կար։ Անիւներուն երեսոյթը ու անոնց շինուածքը դոսկեբարի կը նմանէր, և չորսին ձևը մէկ էր. ու անոնց երեսոյթը ու շինուածքը այնպէս էր, որպէս թէ անիւ անիւի մէջ և
17 դած բլլար։ Գացած ատեննին իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'երթային. կ'գացած ատեննին չէին դառնար։
18 Եւ անոնց շրջանակները բարձր ու ահեղ էին և չորսին ալ շրջանակներուն ամէն կողմին աչքերով
19 լեցուն էին։ Ու երբոր կենդանիները կ'երթային, անիւներն ալ անոնց քովէն կ'երթային. ու երբոր կենդանիները երկրի երեսէն կը վերանային, անիւներն ալ կը վերա-
20 նային։ Ուր որ երթալու բլլար, անոնք հոն՝ ոդին գացած տեղը կ'երթային. անիւներն ալ անոնց հետ միասեղ կը վերանային. քանզի անիւներուն մէջը կենդա-
21 նիներուն ոդին կար։ Երբոր անոնք կ'երթային, ասոնք ալ կ'երթային, ու երբոր անոնք կը կայնէին, ասոնք ալ կը կայնէին. ու երբոր անոնք երկրի երեսէն կը վերանային, անիւները անոնց հետ կը վերանային. քանզի անիւներուն մէջը կենդանիներուն ոդին կար։
22 Եւ կենդանիներուն գլխուն վրայ՝ էքինէց հաստատութեանը նմանութիւնը վերէն անոնց գլուխներուն վրայ տարածուած էր լուսափայլ

ն · ա · գԲ · Խբ 595

23 ակնվախերի նման : Եւ ան հատատուԹիւնը տակը անոնց Թևևըը իբարու կը չհոգուէին . ամէն մէկը մէկ կողմէն իր մարմինը ծածկող երկու ԹևևՆէր , և ամէն մէկը միւս կողմէն իր մարմինը ծածկող
24 երկու ԹևևՆէր : Ու երբոր կ'երԹային , անոնց Թևևրուն ձայները լսեցի , Նշատ ջուրերու ձայնին պէս՝ Ամենակարողին ձայնին պէս , աղմուկի ձայնի պէս՝ բանակի ձայնի պէս . երբոր կը կայնէին , իրենց
25 Թևևրը կ'իջեցընէին : Ու երբոր անոնք կը կայնէին՝ Թևևրնէրնին կ'իջեցընէին , անոնց գլխուն վրայ եղող Հաստատութենէն ձայն մը կ'ելլէր :
26 Եւ անոնց գլխուն վրայ եղող Հաստատութենէն վեր՝ Նշաիւղայ քարի երեւոԹով աԹոռի նմանութիւն մը կար , ու ան աԹոռի նմանութեանը վրայ մարդու կերպարանքով նմանութիւն մը կար
27 վերէն : Եւ անոր երիկամնացը եւ բևուԹէն վեր ոսկեպղինձի նման՝ բոլորտիքը՝ ներսը կրակի նման նմԹեան պէս տեսայ . ու երիկամնացը երեւոԹէն վար կրակի նման նուԹեան պէս տեսայ . ու պայծառ
28 ռուԹեամբ շրջապատուած էր . Ինչպէս է անձրեւի օրը ամպի մէջ եղող ծիածանին երեւոյԹը , այնպէս էր ան շրջապատած պայծառուԹեանը երեւոյԹը : Ասիկայ Տէրոջը փառացը նմանութեանը երեւոյթն էր . ու երբոր տեսայ , Ես բնութս վրայ ինկայ , ու մէկ խօսողի մը ձայնը լսեցի :

ն · ա · գԲ · Խբ 595

Ե Եզեկ . ա · 8 · 17 · Գաղ · ժբ · 4 :

ը Եզեկ . գ · 28 : Տես Ես · Թ · 18 · Մին · է · 4 :

* Կամ՝ փուշերու ու տատասկներ

Թ Գէն . գ · 9 : ա Պետ . գ · 14 :

Ժ Գէն . գ · 9 , 26 , 27 :

ի Եզեկ . ա · 7 , 17 :

լ Հմր . 5 :

խ Յայտ . ժ · 9 :

ծ Գէն . ը · 3 : Եզեկ . ա · 9 :

կ Գէն . գ · 1 :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Եզեկիէլին յանձնուած պաշտօնը · 6 իրեն տրուած պատուէրը · 9 իր ծանր մարգարէութեանը տեսիլը :

1 Նոյնպէս , Որդի մարդոյ , ինչ որ գտար՝ կեր . կեր այս մատեանը , ու գնա խօսէ Իսրայէլի տանը :
2 Ես բերանս բացի , ու ան
3 մատեանը ինծի կերցուց . Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ ես քու փորդ կերցուր ու քու ծոցդ լեցուր զայս մատեանը որ կու տամ քեզի : Ես զայն կերայ , ու բերնիս մէջը մեղրի պէս քաղցր եղաւ :
4 Նոյնչ եղաւ : Էն ետքը ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ ելի՛ խօսէ Իսրայէլի տանը գնա ու իմ խօսքերովս
5 անոնց խօսէ : Վասն զի դուն դժուարիմաց խօսք և ծանր լեզու ունեցող ազգի մը չխրկուեցար ,
6 հապա Իսրայէլի տանը . Դժուարիմաց խօսք ու ծանր լեզու ունեցող շատ ազգերուն չէ , որոնց խօսքերը դուն չես հասկրնար . մի՛ որ քեզ անոնց խրկեի , անոնք
7 քեզի մտիկ պիտի ընէին : Բայց Իսրայէլի տունը քեզի մտիկ ընել պիտի չուզեն , Նվասն զի չեն ուզեր ինծի մտիկ ընել , Նորովհետեւ բոլոր Իսրայէլի տունը պինտրեան ու խրտուիլ
8 տաթիռ է : Ահա անոնց երեսին դէմ քու երեսդ պինտ , ու անոնց ճակատին դէմ քու ճակատդ պինտ
9 ըրի : Նքու ճակատդ վէմին ամուր՝ անդամանդի պէս ըրի . Ես անոնցմէ չվախնաս ու անոնց երեսէն չդարհուրիս , թէեւ անոնք ապստամբնեղ տուն են :

ե Եզեկ . ա · 8 , 17 : Գաղ · դ · 4 :

ը Եզեկ . գ · 28 : Տես Ես · Թ · 18 : Մին · է · 4 :

* Կամ՝ փուշերու ու տատասկներ

Թ Գէն . գ · 9 : ա Պետ . գ · 14 :

Ժ Գէն . գ · 9 , 26 , 27 :

ի Եզեկ . ա · 7 , 17 :

լ Հմր . 5 :

խ Յայտ . ժ · 9 :

ծ Գէն . ը · 3 : Եզեկ . ա · 9 :

կ Գէն . գ · 1 :

ն Գէն . ը · 2 :

Բ Յայտ . գ · 3 , ժ · 1 :

Նէն . գ · 23 , ը · 4 :

Պ Գէն . գ · 23 : Դան . ը · 17 : Գաղ · Թ · 4 : Յայտ . ա · 17 :

ա Դան . ժ · 11 :

Բ Գէն . գ · 24 :

Գ Եզեկ . գ · 23 , ը · 18 , 21 , 39 :

Դ Գէն . գ · 7 :

Ե Գէն . գ · 11 , 25 , 27 :

Զ Գէն . լդ · 33 :

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Երուսաղէմի պաշարումը նշանակող տեսիլը :

1 Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ Նանոնցմէ մի՝ վախնար , և անոնց խօսքերէն մի՝ վախնար . Թէև քու քովդ * կամակոր ու ծուռ մարդիկ՝ կան , և կարծիներու քով կը բնակիս . Նանոնց խօսքերէն մի՝ վախնար և անոնց երեսէն մի՝ պարհուիլը , ՆԹէև անոնք ապստամբներու տուն
7 են : Նու անոնց իմ խօսքերս խօսիս , ՆԹէ լսեն և Թէ դադց ընեն . քանզի անոնք ապստամբ են :
8 Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ քեզի բաժնած մտիկ ըրէ ինչ ապստամբ տունը պէս ապստամբ մի՝ ըլլար . բերանդ բաց ու Նէրկի տուածս
9 կեր : Ու նայեցայ , և ահա Նինծի երկրնցած ձեռք մը , և ահա Նանոր
10 մէջը դիրքի տոմս մը կար . Ու զանիկայ իմ առջեւս բացաւ , և ան նիկայ ներսէն ու դուրսէն գրուած էր . ու անոր վրայ ողբեր , հառաչանք ու վայ գրուած կար :

ն · ա · գԲ · Խբ 595

Ե Եզեկ . ա · 8 , 17 : Գաղ · դ · 4 :

ը Եզեկ . գ · 28 : Տես Ես · Թ · 18 : Մին · է · 4 :

* Կամ՝ փուշերու ու տատասկներ

Թ Գէն . գ · 9 : ա Պետ . գ · 14 :

Ժ Գէն . գ · 9 , 26 , 27 :

ի Եզեկ . ա · 7 , 17 :

լ Հմր . 5 :

խ Յայտ . ժ · 9 :

ծ Գէն . ը · 3 : Եզեկ . ա · 9 :

կ Գէն . գ · 1 :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Եզեկիէլ ան տանը կ'ուղարկուի : 4 Ընտանեաց կը քաջալերէ զանիկա : 15 կը սորվեցընէ անոր մարգարէութեան կանոնը : 22 կը յայտնէ Թէ ինչը կը զգայ ու կը բանայ մարգարէին բերանը :

1 Նու ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ զա գտածդ կեր . կեր տումար — Գէն . ը · 8 , 9 :
2 ալ : Եւ իմ բերանս բացի , ու ան
3 տումար ինծի կերցուց . Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ ես իմ քեզի տուած տումս փորիդ կերցուր ու ազիքներդ լեցուր . ու ես Բպանիկ կերայ , ու բերնիս մէջը Նմեղրի պէս քաղցր եղաւ :
4 անոյշ եղաւ : Էն ատենը ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ ազգ Իսրայէլի տանը դնա ու իմ խօսքերովս
5 անոնց խօսէ : Վասն զի դուն դժուարիմաց խօսք և ծանր լեզու ունեցող ազգի մը չխրկուեցար ,
6 հապա Իսրայէլի տանը . Դժուարիմաց խօսք ու ծանր լեզու ունեցող շատ ազգերուն չէ , որոնց խօսքերը դուն չես հասկրնար . մի՛ որ քեզ անոնց խրկեի , անոնք
7 քեզի մտիկ պիտի ընէին : Բայց Իսրայէլի տունը քեզի մտիկ ընել պիտի չուզեն , Նվասն զի չեն ուզեր ինծի մտիկ ընել , Նորովհետեւ բոլոր Իսրայէլի տունը պինտրեան ու խրտուիլ
8 տաթիռ է : Ահա անոնց երեսին դէմ քու երեսդ պինտ , ու անոնց ճակատին դէմ քու ճակատդ պինտ
9 ըրի : Նքու ճակատդ վէմին ամուր՝ անդամանդի պէս ըրի . Ես անոնցմէ չվախնաս ու անոնց երեսէն չդարհուրիս , թէեւ անոնք ապստամբնեղ տուն են :

ե Եզեկ . ա · 8 , 17 : Գաղ · դ · 4 :

ը Եզեկ . գ · 28 : Տես Ես · Թ · 18 : Մին · է · 4 :

* Կամ՝ փուշերու ու տատասկներ

Թ Գէն . գ · 9 : ա Պետ . գ · 14 :

Ժ Գէն . գ · 9 , 26 , 27 :

ի Եզեկ . ա · 7 , 17 :

լ Հմր . 5 :

խ Յայտ . ժ · 9 :

ծ Գէն . ը · 3 : Եզեկ . ա · 9 :

կ Գէն . գ · 1 :

Ն · Բ · ՁԲ · 595

10 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ՝ Որդի՛ մարդոյ, իմ բոլոր խօսքերս որ քեզի պիտի խօսիմ, սրտիդ մէջը ընդունէ ու ականջներովդ լսէ։ 11 Եւ գնա՛ գերիներուն մէջը մեր ժողովուրդիդ որդւոցը մէջ, ու ա՛նոնց խօսէ և անոնց ըսէ ՝ Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ · Թէ՛ մարդ ընդունի և թէ՛ դադար ընդունի ։

Ա Պետ · Բ · 5 ։ 7 ։ Հմր 27 ։

12 Ան ատենը ՝ Հոգին զիս վերցուց, ու հեւհեւա մեծ շարժումի ձայն մը լսեցի, որ ՝ Եհեր ՝ Տէրոջը փառքը 13 օրհնեալ ըլլայ իր տեղէն։ Եւ կենդանիներուն թեւերը իրարու զարնելուն ձայնը, ու անոնց քովի անիւներուն ձայնը, ու մեծ շարժումի

Բ Հմր 12։ Պետ · Բ · 3 ։

14 ձայն ըլլէր ։ Եւ ՝ Հոգին զիս վերցուց՝ տարաւ, ու ես իմ հոգիիս տարտնութեամբ դառնութեամբ գացի · ու Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս 15 եղաւ զօրութեամբ ։ Եւ Քոբար գետին քովը բնակող Թէլաւիւի գերիներուն եկայ, ու ՝ անոնց նըստած տեղը նստայ, և հոն եօթը օր անոնց մէջը ապշած նստայ ։

Գ Թագ · գ · 15 ։ Պետ · ա · 3 ։ Բ · 1 ։ Ե · 1 ։

16 Ու եօթը օրէն ետքը Տէրոջը 17 խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ՝ Որդի՛ մարդոյ՝ քեզ Իսրայէլի տանը ՝ դէտ դրի · ու իմ բերնէս խօսք լսես, ու իմ կողմանէս զանոնք զգուշացո՛ւր։

Ե Ցօր · Բ · 18։ Սապ · ՃԺ · 1 ։

18 Երբոր ես ըսեմ չարին թէ՝ Անշուշտ պիտի մեռնիս, ու դուն զանիկայ չզգուշացընես, ու չզգուշացնես որ ամբարիշտը ապրելու համար՝ իր չար ճամբայէն դառնայ, ան ամբարիշտը ՝ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի ։ բայց անոր արիւնը քու ձեռնէդ 19 քեզ պիտի փնտռեմ ։ Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը զգուշացընես, ու անիկայ իր ամբարշտութենէն ու չար ճամբայէն չդառնայ, անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի ։ Բայց դուն քու հոգիդ ա-

Հ Գաղ · Ե · 6 ։ Ցօհ · Բ · 21։ 24 ։

Ե Ցօր · Խ · 4 · 5 ։ Գօր · Ի · 26 ։

Ե Պետ · ժբ · 21 ։ Եզ · 12 · 13 ։

20 զատած կ՚ըլլաս ։ Ու երբոր Հարդարը իր արդարութենէն դառնայ ու չարութիւն ընէ, ու ես անոր առջևը դայթակղութիւն դնեմ որ անիկայ մեռնի ։ զանիկայ չզգուշացընելուդ համար՝ անիկայ իր մեղքին մէջը պիտի մեռնի, և անոր բրած արդարութիւնը պիտի չյիշուի · բայց անոր արիւնը քու

Ա Պետ · ժբ · 21 ։ Եզ · 12 · 13 ։

21 ձեռքէդ պիտի փնտռեմ ։ Իսկ թէ որ դուն ան արդարը զգուշացընես՝ որ արդարը մեղք չգործէ, ու թէ որ անիկայ մեղք չգործէ, անիկայ անշուշտ պիտի ապրի խրատ մտիկ ընելուն համար ։ ու դուն քու հոգիդ ազատած պիտի ըլլաս ։

Ե Հմր 14 · Պետ · ա · 8 ։

22 ՝ Եւ հոն Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, ու ինծի բաւ ։ Եվ ՝ գնաց ու գնա, ու հոն քեզի հետ պիտի

Ա Պետ · Բ · 4 ։

23 խօսիմ ։ Եւ ես ելայ՝ դաշտը գացի · և ահա հոն կայներ էր ՝ Տէրոջը փառքը, ՝ Քոբար գետին քովը տեսած փառքին պէս · և ես երեսիս

Ա Պետ · ա · 28 ։ Ե Պետ · ա · 1 ։ Է Պետ · ա · 28 ։ Ը Պետ · Բ · 2 ։

24 վրայ ինկայ ։ Եւ ՝ Հոգին իմ վրաս եկաւ, ու զիս ոտքի վրայ կացնեցուց · և ինծի հետ խօսեցաւ ու ինծի բաւ ։ գնա՛ տանդ մէջ պա-

25 հուրբա՛ ։ Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ ահա Հրու վրադ կապանքներ պիտի դնեն, և անոնցմով քեզ պիտի կապեն ։ ու անոնց մէջը պիտի չելլես ։

Է Պետ · դ · 8 ։

26 Եւ Հրու լեզուդ քու բմսդդ պիտի փակցընեմ, ու համր պիտի ըլլաս · և անոնց մէջը յանդիմանող մարդու պէս պիտի չըլլաս, Եվասն զի անոնք ապստամբներու տուն

Ա Պետ · Գ · 5 ։ 6 · 7 ։

27 են ։ ՝ Բայց երբոր ես քեզի հետ խօսիմ, քու բերանդ պիտի բանամ, ու անոնց պիտի բսես ՝ Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ · Լսողը թող լսէ՛, ու զանց ընողը թող զանց ընէ · Վասն զի անոնք ապստամբներու տուն են ։

Ա Պետ · Գ · 27։ Ղ Պետ · ա · 20 · 22 ։

Ղ Պետ · Բ · 5 · 6 · 7 ։

Ա Պետ · Գ · 27։ Ղ Պետ · 22 ։

Ա Հմր 11 ։

Է Հմր 9 · 26 ։ Պետ · Ժ · 2 · 3 ։

ԳԼ · Դ

1 Պատկերման օրինակով մը կը ցուցուի Տիրոջմէն կոտորածները Հասատաեէլին մէջ. և զերութեան ժամանակին միջոցը ։ 9 Պատկերման առեղի պատրաստին միջոցովը ասոնց ատանկութիւնը կը ցուցուի ։

1 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քեզի մէկ աղիւս մը առ ու զանիկայ առջևդ դիր, և անոր վրան քաղաք մը՝ Երուսաղէմը դծագրէ՛ ։

2 Ու անոր բոլորտիքը պատրաստ դիր, և անոր դէմ մարտկոց չինէ, ու անոր դէմ պատնէշ կանգնէ, և անոր դէմ բանակ կազմէ, ու անոր բոլորտիքը ՝ պատերազմ-

Ա Պետ · ի · 22 ։ * Եբր · Խոյեր

3 կան մեքենաներ դիր ։ Եւ դուն քեզի երկաթէ տապակ մը առ, ու զանիկայ քու կէսին ու քաղաքին միջտեղը երկաթէ պարիսպ պէս դիր, ու քու երեսդ անոր դէմ շինէ՛, որ անիկայ պաշարուի ։ ու զանիկայ պաշարէ՛ · ՝ ասիկայ Իսրայէլի տանը նշան ըլլայ ։

Բ Պետ · ժբ · 6 ։ 11 ։ Իզ · 24 · 27 ։

4 Եւ դուն քու ձախ կողմիդ վրայ պառկէ՛, ու անոր վրայ դիր Իսրայէլի տանը անօրէնութիւնը · ատոր վրայ պառկած օրերուդ թիւին վրայ անոնց անօրէնութիւնը կրես ։

Որ կը սկսի իբր 975 Թագ · ժբ · 23 և կը վերջանայ իբր 585 ։

5 Քանզի ես անոնց անօրէնութեանը տարիները օրերու թիւով քու վրադ դրի իրեք հարիւր իննսուն օր, որ ՝ Իսրայէլի տանը անօրէնու-

Ա Թես · Ժ · 34 ։

6 թիւնը կրես ։ Ու երբոր ան օրերը լմընցընես, նորէն պառկիս քու աջ կողմիդ վրայ, ու քառասուն օր Յուդայի տանը անօրէնութիւնը կրես · քեզի ամէն մէկ տարիին տեղը մէկմէկ օր տուի ։

Ն·Ք·ԵԲ· 595

ՏԳԼ·Գ·25։

ԷՈՎՔ·Թ·3։

ՂԳՈՐ·Ժ· 14։

ԲՆԵ·ԻԲ·31։ ԴԵ·Ժ·40։ ԺՀ·15։

ԸՐ Օր·Ժգ· 3։ Ես·կն· 4։

ԲՂԼ·ԻԳ·26։ Առ·ՏՆ· 16։ Ես·գ· 1։ ԳԼ·և· 16։ Ժգ·13։

ՃՀՊ 10։ ԳԼ· ԺՐ·19։

ԲՀՊ 11։

ՂՂԼ·ԻԳ·39։ ԳԼ·ԻԳ·23։

594

ՏՆ ԳՀ· ԻՍ·5։ Նա·կ·20։ ԳԼ· ԻԳ·20։

ԲՀՊ 12։

ՃԳԼ·Գ·1։

ՃԳԼ·Գ·8· 9։

7 Եւ քու երեսդ դէպ ՚ի Նոյա-
ազեմի պաշարումն շիտակս , ու
քու բազուկդ մերկացրնես , ու ա-
նոր վրայ մարգարէութիւն ընես ։
8 ՃԵւ ես ահա քու վրադ կապանք-
ներ պիտի դնեմ, որ մէկ կողմէդ
միւս կողմդ չդառնաս , մինչև որ
քու պաշարման օրերդ լմնցընես ։
9 Ու դուն քեզի ցորեն , գարի ,
բակլայ , ոսպ , կորեակ ու հաճար
առ , և զանոնք ամանի մը մէջ
դիր , ու անոնցմէ քեզի հաց շինէ .
զանիկայ՝ քու ՅԽ կողմիդ վրայ
պառկած օրերուդ համրանքովը իր-
րեք հարիւր իննսուն օր ուտես ։
10 Եւ ուտելու կերակուրդ կշռո քով
ըլլայ , օրը քսան սիկղ . զանիկայ
11 ժամանակէ ժամանակ ուտես ։ Նե
ջուրը չափով՝ հինգնի մը վեցերորդ-
մասը իսկս . զանիկայ ժամանակէ
12 ժամանակ խմես ։ Եւ ան ցո ՚ի
ըռնւոց զարկէն շօմէերու պես
ՔՒՆԼՎ ուտես . ու զանիկայ անոնց
աչքին առջևը մարդու ապրի վրայ
13 եփես ։ Եւ Տէրը ըսաւ , Ի նոյա-
յէլի որդիքը այսպէս պղծութեամբ
պիտի ուտեն իրենց հացը ան ազ-
գերուն մէջ , ուր որ զանոնք պիտի
14 քշեմ ։ Ու ես ըսի , ՂՈՒԿ , Տէր
ԵՀՈՎԱՅ՝ ահա իմ անձս չպղծուե-
ցաւ , և իմ տղայութենէս մինչև
հիմա Ի մեռելոտի կամ գազանաբեկ
չկերայ , ու իմ բերանս ըպղծ մխ
15 չմտաւ ։ Նե ինծի ըսաւ , Նայէ ,
քեզի մարդու ապրին տեղը կովի
քակոր տուի , ու քու հացդ անոր
վրայ եփես ։
16 Նաև ինծի ըսաւ , Որդի մար-
դոյ՝ ահա ես Երուսաղեմի մէջ Ի հա-
ցին ցուպը պիտի կոտրեմ , ու
Ի հացը կշռով և անհոգութեամբ
պիտի ուտեն , ու Ի ջուրը չափով և
17 սպառնութեամբ պիտի խմեն ։ Վասն
զի հացի ու ջուրի կարօտութիւն
պիտի ըլլայ , և իրենց անօրէնու-
թիւնովը պիտի հալին ։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Մազ կոթելու օրինակով 5 կը ցուցնի Երու-
սաղեմի դատաստանը իր ապստամբութեանը
համար , 12 սովով , սուրով ու ցիրուցան
ըլլալով ։

1 Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ քեզի սուր
դանակ մը առ , քեզի սափրիչի
ածելի մը առ — և զանիկայ գլխուդ
վրայէն ու մօրուքիդ վրայէն ան-
ցուր . և քեզի կշռոք մը առ , ու
2 մազերը բաժին բաժնէ ։ Ի երբ
որ մնաք Ի բաղարին մէջը կրակով
պլլես , երբոր Ի պաշարման օրերը
լմընան . ու երրորդ մասը առնես ,
և դանակով զարնես անոր բոլոր-
տիրը . ու երրորդ մասը հովին
ցրուես , ու ես անոնց ետևէն սուր
3 պիտի քաշեմ ։ Ի Եւ անոնցմէ քիչ
թիւով առնես , ու զանոնք քո-
4 զանգիներուդ մէջը ծրարես ։ Եւ
դարձեալ անոնցմէ առնես ու զա-
նոնք կրակը նետես և զանոնք կրա-
կով այրես . անկէ բոլոր Իսրայէլի
տունը կրակ պիտի ելլէ ։
5 Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Ա-
յիկայ Երուսաղէմն է . զանիկայ
ազգերուն մէջը ու իր բոլորտիրը
6 եղող երկիրներուն մէջը դրի ։ Եւ
անիկայ իմ ՚ի դատաստաններս՝ ազ-
գերէն , ու իմ կանոններս իր բո-
լորտիրը եղող երկիրներէն աւելի
ամբարշտութեան փոխեց՝ . վասն
զի իմ դատաստաններս մերժեցին
7 և իմ կանոններովս չգացին ։ Ա-
նոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս
կ՚ըսէ . Որովհետև ձեր բոլորտիրը
եղող ազգերէն աւելի Ի ապստամբ
եղաք , իմ կանոններովս չգացիք
և իմ դատաստաններս ՚ի դործ չ-
դրիք . Ի ոչ ալ ձեր բոլորտիրը եղող
հեթանոսներուն սովորութեանը
8 համեմատ ըրիք . Ունոր համար Տէր
ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես
քեզի դէմ եմ , ու ազգաց աչքե-
րուն առջևը քու մէջդ դատաստան-
9 ներ ՚ի դործ պիտի դնեմ ։ Եւ քու
բոլոր պղծութիւններուդ համար
ըանանկ բան մը պիտի ընեմ քու
մէջդ , որուն նմանը ոչ ըրած եմ ,
10 ոչ ալ պիտի ընեմ ։ Ունոր համար
քու մէջդ հայրերը Ի իրենց տղաքը
պիտի ուտեն , ու տղաքը իրենց
հայրերը պիտի ուտեն . և քու մէջդ
դատաստաններ ՚ի դործ պիտի դը-
նեմ , ու քու բոլոր մնացորդդ Ի ա-
11 մէն հովի պիտի ցրուեմ ։ Ունոր
համար ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր
ԵՀՈՎԱՆ , որովհետև դուն քու Ի բո-
լոր գարշութիւններովդ , ու բոլոր
պղծութիւններովդ Ի իմ սրբարանս
պղծեցիր , ես ալ անշուշտ Ի քեզ պի-
տի կտրեմ , Ի և իմ աչքս պիտի
12 չխնայէ ու պիտի չողորմիմ ։ Ի Քու
երրորդ մասդ ժանտախտով պիտի
հրրորդ մասդ ժանտախտով պիտի
մեռնին , և քու մէջդ սովով պիտի
ապառին . և քու երրորդ մասդ տրու
կողմդ սրով պիտի իյնան . ու Ի ե-
րորդ մասդ ամէն հովի պիտի ցը-
րուեմ , ու Ի անոնց ետևէն սուր
13 պիտի քաշեմ ։ Ու յոյսէս Ի իմ բար-
կութիւնս պիտի կատարուի , և
Ի իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ
պիտի իջեցընեմ Ի ու վրէժ պիտի
առնեմ . ու երբոր իմ սրտմտու-
թիւնս անոնց վրայ կատարեմ ,
Ի պիտի գիտնան Թէ ես Տէրս իմ
14 նախանձովս խօսեցայ ։ Եւ ամէն
անցնողին աչքերուն առջևը՝ քու-

Ն·Ք·ԵԲ· 594

Ի ԵՀՈՎ·Խ·6։ ՃՐ·16։

ՂՆԵՒԻ·Խ·1, 2, ԸՀ· ԽԴ·14։

* Կամ՝ չսատաստանես քու աչքերն , ու չխ կանոնես քու՝ իբ ըրլորտիրը և դղ երկիրներուն ատելի ամբարշտութեան համեմատ կեցար ։

† Կամ՝ Լեռովբէրդ։

Ի ԵՐԵՄ· ը· 10։11։ ՏԳ· ԺԴ·45

ԸՆԳ·Գ·6։ ԴԱՆ· Թ· 12։ ՂՀՈՎ· Գ·2։

ԲՂԼ·ԻԳ·29։ Ը Օր·Իբ· 53։ Դ Թագ· Գ·29։ ԵԶԵՐ ԺԲ·9։ ՂԳ· ը·29։ Ը·10։

ՃՀՊ 12։ ՂԼ·ԻԳ·22։ Ը Օր·Իբ· 64։ Ես ԺԸ· 14։ ՂՄՈ· ը·6։

ԻԳԼ·ԺՈ·21։ Ը ՄՔ·ՒԶ· 14։ ԳԼ·Ը· 5։ ԸՀ։ ԻԳ· 38։

Ի ԳԼ·Ի·4։ Գ·Ը·18։ ՐՀ·10։

ՃՕՒՈ ԳՀՊ 2։ ԵԶԵՐ·ՅԼ· 2։ ԽՈ·9։ ԳԼ·Գ·12։

ԼԵՐԵՄ·ԼԲ· 16։ ՃՀՊ 2։ 10։ ԳԼ·Գ· 8։

ՀՂԼ·ԻԳ· 33։ ՃՀՊ 2։ ԳԼ·ԺՐ· 14։

ՅՈՊ·Գ· 11։ ԳԼ·Գ· 12։ Ի·8։

ՂԳԼ·ԻՈ· 17։

ՃԵՈ·ա·24։

ՃԳԼՒԶ·6։ ԼԲ·19։

բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը չաւերման ու անարգութեան պի-
15 տի մատնեմ քեզ ։ Ու երբոր բարկութեամբ և սրտմտութեամբ ու չսրտմտութեան պատիժներով քու վրադ դատաստաններ՝ ի գործ դնեմ , — ես Տէրս խօսեցայ ։
16 Երբոր անոնց վրայ նետուն չար ու ապականիչ նետերը իրկեմ, որոնք ձեզ ապականելու համար պիտի իրկեմ, սովը ձեր վրայ պիտի աւելցընեմ, ու ձեզի համար չհացին յա-
17 պր պիտի կոտրեմ ։ Հայտնէ ձեր վրայ սով ։ ու չար գազաններ պիտի իրկեմ , ու քեզ անզաւակ պիտի թողուն ։ և քու մէջդ Հիւանդախտ ու արիւն պիտի անցնի ։ ու քու վրադ սուր պիտի բերեմ . ես Տէրս խօսեցայ ։

ԳԼ · Զ

1 Իսրայէլի գաւառաւանդը իրենց կապաշաւութեանը համար ։ 8 Մնկ մնացորդ մը պիտի պահուի ։ 11 Ընդդիմները յորդորած են աչքնց թշուառութիւններուն վրայ ողբալու ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով ։ Որդի մարդոյ՝ երեսդ Իսրայէլի լեռներուն դարձուր , ու
3 անոնց մարգարէութիւն ըրէ , Ու-ը-ը-ո-ո-ո՜ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . այսպէս կ՚ըսէ Եհովայ Տէրը լեռներուն , բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն . Ընդ ես ձեր վրայ սուր պիտի բերեմ , ու ձեր բարձր
4 տեղւոյները պիտի կործանեմ ։ Եւ ձեր սեղանները աւերակ պիտի մնան , ու ձեր արեգական կուռքերը պիտի կոտրտին. և ձեր մէջէն սպանեալներդ ձեր կուռքերուն առջեւը
5 ինկած պիտի ձգեմ ։ Ու Իսրայէլի որդւոցը դիակները իրենց կուռքերուն առջեւը պիտի դնեմ , և ձեր ոսկորները ձեր սեղաններուն բո-
6 լորտիքը պիտի ցրուեմ ։ Ձեր ամէն բնակած տեղերուն մէջ քաղաքները աւերակ պիտի ըլլան , ու բարձր տեղւոյները ամայի պիտի ըլլան . որպէս զի ձեր սեղանները աւերակ ու ամայի ըլլան , և ձեր կուռքերը կոտրտին ու խափանուին , և ձեր արեգական կուռքերը կոտրծանին ,
7 ու ձեր գործքերը չկրնան ։ Ու ձեր մէջը սպանեալներ պիտի իյնան ։ և Ի պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
8 Բայց երբոր դուք երկիրներու մէջ ցրուիք , Ձեզմէ սուրէն ազատուածները ազգերուն մէջ մի-
9 նացորդ պիտի թողում ։ Եւ ձեր ազատուածները զիս պիտի յիշեն

ան ազգերուն մէջը , ուր որ գերի պիտի քշուին . * վասն զի Ի իրենց չնացող ու ինծմէ խոտորած սրտովը , ու Ի իրենց կուռքերուն ետեւէն պոռնկութիւն ընող աչքերովը տանջուեցայ" . և Ի անոնք իրենց բոլոր պղծութիւններուն համեմատ ըրած չարութիւններնուն պատճառովը իրենց անձերէն պիտի
10 զզուին ։ Ու պիտի գիտնան թէ ես Տէրս պարապ տեղը չխօսեցայ՝ թէ ասոնց չարիքը անոնց պիտի բերեմ ։
11 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձեռքերդ իրարու զարկ ու ոտքդ գետինը զարկ , ու ըսէ , Ափսո՜ս Իսրայէլի տանը բոլոր չար պղծութիւններուն . Վասն զի սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի իյ-
12 նան ։ Հեռուն եղողը ժանտախտով պիտի մեռնի , ու մօտ եղողը սրով պիտի իյնայ , և մնացածը ու †պաշարման մէջ եղողը" սովով պիտի մեռնի . Այսպէս իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ պիտի
13 կատարեմ ։ Ու երբոր անոնց բնակութիւնը անոնց վրայ պիտի ըլլայ , և անոնք իրենց սեղաններուն բոլորտիքը , Ի ամէն բարձր բլուրի վրայ , Ի ամէն լեռներու գլուխ , ու Ի ամէն կանաչ ծառի տակ , և ամէն տերեւախիտ բեւեկնի տակ Ը-ո-ո-ո՜ բլլան , ուր որ անոնք իրենց բոլոր կուռքերուն անոյշ հոտ կը մատուցանէին , Ի պիտի գիտնաք
14 թէ ես եմ Տէրը ։ Ա,յսպէս Ի իմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի երկընդրեմ . ու երկիրը՝ այսինքն անոնց բոլոր բնակած տեղւոյները Ղիպրոսի կողմը եղող անապատէն աւելի ամայի ու աւերակ պիտի բնեմ . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · Է

1 Իսրայէլի վերջին ամայութիւնը ։ 16 Ազատուածներուն սուգը ։ 20 Թշուառիները պիտի պղծեն սրբարանը Իսրայէլացւոց գաղտնի թիւններուն համար ։ 23 Ըղեմայի մը օրինակով կը ցուցուի անոնց ապրելիք դիպուածը ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով ։ Ու դուն որդի մարդոյ՝ Հրէ՛ ըսէ . Տէր Եհովան Իսրայէլի երկրին այսպէս կ՚ըսէ . Վախճան՝ երկրին չորս կողմին վրայ վախճանը
3 հասեր է ։ Հիմա քու վրադ վախճանը կ՚եկնէ , ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի իրկեմ . և Ի քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի դատաստան պիտի բնեմ , և քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ պիտի
4 բերեմ ։ Ու Ի իմ աչքս քեզի պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ . Հապա քու ճամբաներդ քու վրադ

« Կամ՝ երբոր կոտրեմ իրենց չնացող ու ինծմէ խոտորած սիրտը , ու իրենց կուռքերուն ետեւէն պոռնկութիւն ընող աչքերը ։

— Հմր 3 · 6՝ Ելմ · ը · 2 ։ Ա՜մոս · իգ · 6 · 13՝ 14 ։
Ի Հմր 8 · 9՝

† Կամ՝ պահպանեալը ։
Ա Գլ · ե · 13՝
Ի Երեմ · ը · 20 ։
Ի Ովս · գ · 13 ։
Լ Ես · ծկ · 5՝
Ո Հմր 7 ։
Ն Ես · ե · 25՝
Ա Թես · լգ · 46 ։ Երեմ · խը · 22 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 594

պիտի դնեմ, և քու պղծութիւն-
ներդ քու մէջդ պիտի ըլլան, Դ ու
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
5 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Չարիք մը՝ ահա՛ մէկ չարիք մը կու
6 գայ։ Վախճանը կու գայ, վախ-
ճանը կու գայ. քու վրադ արթըն-
7 ցաւ, ահա՛ կու գայ։ Ո՛վ երկ-
րին բնակիչը՝ Է կարգը քեզի կու
գայ, Ը ժամանակը կու գայ, խռո-
վութեան օրը մօտեցաւ, և ո՛չ թէ
8 լերանց ցնծութիւնը։ Հիմա մօ-
տերս Է իմ սրտմտութիւնս քու
վրադ պիտի թափեմ, և իմ բար-
կութիւնս քու վրադ պիտի կատա-
րեմ, Ը ու քու ճամբաներուդ հա-
մեմատ քեզի դատաստան պիտի ը-
նեմ, և քու բոլոր պղծութիւններդ
9 քու վրադ պիտի բերեմ։ Ու Բ իմ
աչքս պիտի չխնայէ, ու պիտի չո-
ղորմիմ. քու ճամբաներուդ համե-
մատ քեզի հատուցում պիտի ընեմ,
և քու պղծութիւններդ քու մէջդ
պիտի ըլլան, Ժ ու պիտի գիտնաք
թէ ես եմ Տէրը՝ որ կը զարնեմ։
10 Ահա՛ օրը՝ ահա՛ կու գայ. Է կարգը
ՏԷՉԻ հասաւ, գաւազանը ծաղկե-
ցաւ, ամբարտաւանութիւնը ըն-
11 ձիւղեցաւ։ Լ Բռնաւորութիւնը ե-
լաւ, ամբարշտութեան գաւազան
Էղաւ. անոնցմէ մարդ պիտի չմնայ.
ու անոնց բազմութենէն ու ստա-
ցուածքէն բան մը պիտի չմնայ, և
անոնց մէջը *վայելչութիւն պիտի
12 չըլլայ։ Է ժամանակը եկաւ, օրը
մօտեցաւ. գնողը չուրախանայ ու
ծախողը չողբայ, քանզի անոր բո-
լոր բազմութեանը վրայ բարկու-
13 թիւն կու գայ։ Ինչու որ ծախողը
ծախուածին պիտի չդառնայ, թէև
ողջ ըլլան. վասն զի անոր բոլոր
բազմութեանը համար եղած տե-
սիլքը ետ պիտի չդառնայ. ու
մարդ մը իր կենացը անօրէնու-
թեամբը պիտի չուժովնայ։
14 Փողը ՀՆՉԵՑՈՒՑԻՆ, ամէն բան
պատրաստեցին, բայց պատերազ-
մի գացող չկայ. վասն զի իմ բար-
կութիւնս անոր բոլոր բազմու-
15 թեանը վրայ է։ Ժ Դուրսէն սուր,
ու ներսէն ժանտախտ ու սով պիտի
ըլլայ. դաշտը եղողը սրով պիտի
մեռնի, ու քաղաքին մէջ եղողը
սովը ու ժանտախտը պիտի ուտէ։
16 Եւ Ի անոնց ազատուածները որ
պիտի ազատին, լեռներուն վրայ
ձորերու աղաւնիներուն պէս պիտի
ըլլան. ամէնքը պիտի հեծեն, ամէն
մէկը իր անօրէնութեանը համար։
17 Ամէն Հ ձեռքերը պիտի թուլնան,
ու ամէն ծունկերը ջուրի պէս պիտի
18 հալին։ Եւ անոնք Ն քուրձեր պիտի
հագնին, ու Շ զանոնք սոսկումը

Ն · Ք · ՂԲ · 594

պիտի ծածկէ. ու ամէն երեսի վրայ՝
ամօթ, և անոնց ամէն գլխուն վրայ
19 կնտութիւն պիտի ըլլայ։ Իրենց
արծաթը փողոցներուն մէջ պիտի
նետեն, ու անոնց ոսկին անարգ
բան մը պիտի սեպուի. անոնց Հ ար-
ծաթը ու ոսկին Տէրոջը բարկու-
թեան օրը կարող պիտի չըլլայ
զանոնք ազատելու. Ա՛նով պիտի
չկրնան իրենց անձը կշտացընել,
ո՛չ ալ իրենց փորը լեցընել, վասն
զի անիկայ Մ իրենց անօրէնութեա-
20 նը գայթակղութիւնը եղաւ։ Ի-
րենց զարդերուն փառքը հպարտու-
թեան դարձուցին. Ն և անով իրենց
գարշութիւնները՝ իրենց պղծու-
թիւններուն պատկերները շինեցին.
ասս պատճառաւ անոնց առջևը ա-
նարդ բան մը կ'ընեմ զանիկայ.
21 Եւ զանիկայ օտարներուն ձեռքը
պիտի տամ՝ որ յափշտակեն, ու
երկրի ամբարիշտներուն՝ որ զանի-
կայ կողոպտեն, ու զանիկայ պիտի
22 պղծեն։ Եւ իմ երեսս անոնցմէ
պիտի դարձընեմ, ու իմ գաղտնի
տեղս պիտի պղծեն. և հոն բռնա-
ւորներ պիտի մտնեն, ու զանիկայ
պիտի պղծեն։
23 Մէկ շղթայ մը շինէ, վասն զի
Ն երկիրը արեան դատաստանով լե-
ցուեցաւ, ու քաղաքը բռնու-
24 թիւնով լեցուեցաւ։ Եւ ազգե-
րուն խիստ չարերը պիտի բերեմ,
ու անոնց տունները պիտի ժառան-
գեն. և բռնաւորներուն ամբար-
տաւանութիւնը պիտի դադրեցը-
նեմ, ու անոնց սուրբ տեղերը պի-
25 տի պղծուին։ Կործանումը կու
գայ. ու խաղաղութիւն պիտի
փնտռեն, բայց պիտի չգտնուի։
26 Շ Պատուհասի վրայ պատուհաս պի-
տի գայ, և գուժի վրայ գոյժ պիտի
ըլլայ. Ա ու մարգարէէն տեսիլք պի-
տի ուզեն, և քահանայէն օրէնքը՝
ու ծերերէն խորհուրդը պիտի կոր-
27 սուի։ Թագաւորը սուգ պիտի
բռնէ, ու իշխանը սոսկում պիտի
հագնի, ու երկրին ժողովուրդին
ձեռքերը վախով պիտի թուլնան.
անոնց ճամբաներուն համեմատ ա-
նոնց հատուցում պիտի ընեմ, և
անոնց դատաստաններուն համե-
մատ զանոնք պիտի դատեմ, Չ ու
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

Ն · Ք · ՂԲ · 594

Դ Հմր 27։ Գլ · Զ · 7։ Ժր · 20։
Է Հմր 10։
Ը Հմր 12։ Սոփ · ա · 14, 15։
Է Գլ · Ի · 8, 21։
Ը Հմր 3։
Բ Հմր 4։
Ժ Հմր 4։
Է Հմր 7։
Լ Երեմ · Զ · 7։
* Կամ՝ սուգ
Է Հմր 7։
Ժ Բ Օր · Լբ · 25։ Ողբ · ա · 20։ Գլ · Ե · 12։
Ի Գլ · Զ · 8։
Հ Ես · Ժգ · 7։ Երեմ · Զ · 24։ Գլ · Իա · 7։
Ն Ես · Գ · 24։ Ժե · 2, 3։ Երեմ · Խր · 37։ Ամով · Ը · 10։
Ղ Սաղ · Ծա · 5։
Հ Առակ · Ժա · 4։ Սոփ · ա · 18։
Մ Գլ · Ժդ · 3, 4։ Խդ · 12։
Ն Երեմ · Է · 30։
Ն Դ Թագ · Իա · 16։ Գլ · Թ · 9։ Ժա · 6։
Շ Բ Օր · Լբ · 23։ Երեմ · Գ · 20։
Ա Սաղ · Հդ · 9։ Ողբ · Բ · 9։ Գլ · Ի · 1, 3։
Չ Հմր 4։

ԳԼ · Ը

1 Երուսաղեմի մէջ աստուածային տեսիլքով կը ցուցուի Եզեկիելին՝ 5 Նախանձու կուռքը, 7 պատկերներու տունը, 13 Թամուզին համար սուգ ընողները, 15 արեգակին երկրպագութիւն ընողները։ 18 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց կռապաշտութեանը համար։

1 Ու եղաւ որ վեցերորդ տարին՝ վե-
ցերորդ ամսուն հինգերորդ օրը

և իմ տանս մէջ կը նատէի , և
— Ցուդայի ծերերը իմ առջեւս կը
նատէին , ու Հոն Տէր Եհովային
2 ձեռքը իմ վրաս ինկաւ . Եւ նա-
յեցայ , ու ահա մարդո— կերպարանք
մը կար կրակի երեւոյթով . անոր
երկամանցը երեւոյթէն վար կրակ
էր , ու անոր երկամանքներէն
վեր Յոսկեպղինձի նման փայլուն
3 երեւոյթ մը կար : Եւ անիկայ Ձեռ-
քի նմանութիւն մը երկընցուց ,
ու իմ գլխուս վարքէն բռնեց . ու
Հոգին զիս երկրի ու երկինքի մէջ-
տեղը վերցուց , և Աստուծոյ
տեսիլքով Երուսաղէմ՝ դէպ՝ ի հիւ-
սիս նայող ներքին դրանը մուտքը
բերաւ , ուր որ Նախանձ դրդող
4 Նախանձու կուռքը կը կենար : Եւ
ահա հոն դաշտի մէջ Տեսած տե-
սիլքիս պէս Իսրայէլի Աստուծոյն
փառքը կար :
5 Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝
հիմա քու աչքերդ դէպ՝ ի հիւսիս
վերցուր . ու երբոր աչքերս դէպ՝ ի
հիւսիս վերցուցի , ահա սեղանին
դրանը մուտքին հիւսիսային կողմը
6 այս Նախանձու կուռքը կար : Ան
ատենը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝
կը տեսնե՞ս անոնց ըրածը՝ այն մեծ
պղծութիւնները որ Իսրայէլի տու-
նը հոս կ՚ընէ , որպէս զի ես իմ
սրբարանէս հեռանամ . բայց նո-
րէն դարձիր , ու — — ի մեծ պղծու-
թիւններ պիտի տեսնես :
7 Եւ զիս գաւիթին դուռը տա-
րաւ . ու տեսայ , և ահա պատին
8 վրայ մէկ ծակ մը կար : Ու ինծի
ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ հիմա այս
պատը փորէ՛ . ու երբոր պատը
փորեցի , ահա մէկ դուռ մը կար :
9 Եւ ինծի ըսաւ , Մտիր ու տես
այն չար պղծութիւնները որ անոնք
10 հոս կ՚ընեն : Ու ես մտայ ու
տեսայ , և ահա ամէն տեսակ սո-
ղոմներու ու գարշելի անասուննե-
րու պատկերներ՝ և Իսրայէլի տանը
բոլոր կուռքերը պատին վրայ շուր-
11 ջառակի փորուած էր : Ու անոնց
առջեւը կայնած էին Իսրայէլի տա-
նը ծերերէն եօթանասուն մարդ ,
և Սափանի որդին Եզոնիա ալ
անոնց մէջը կայնած էր , ամէն մէկը
ձեռքը բուրվառ ունէր , ու խունկ
կին ծուխը ամպի պէս վեր կ՚ելլէր :
12 Ու Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մար-
դոյ՝ կը տեսնե՞ս թէ ինչեր կ՚ընեն
Իսրայէլի տանը ծերերը մէջ տեղ՝
ամէն մարդ իր ծածուկ պատկերա-
տանը մէջ . վասն զի անոնք կ՚ըսեն
թէ Տէրը մեզ չտեսներ , Տէրը եր-
13 կիրը թողուց : Ու ինծի ըսաւ , Նո-
րէն դարձիր , և անոնց ըրած — ալ
մեծ պղծութիւնները պիտի տեսնես :
14 Ու զիս Տէրոջը տանը դէպ՝ ի
հիւսիս եղող դրանը մուտքը բե-
րաւ . և ահա հոն Թամմուզին համար
15 լացող կիներները կը նստէին : Ու
ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ կը
տեսնե՞ս . նորէն դարձիր , — ա-
նոնցմէ աւելի մեծ պղծութիւններ
պիտի տեսնես :
16 Եւ զիս Տէրոջը տանը ներքին
գաւիթը բերաւ . և ահա Տէրոջը
տաճարին դուռը՝ Նարսէին ու սե-
զանին միջտեղը Քսանհնգ մար-
դու չափ կային . անոնք Կռնակ-
նին Տէրոջը տաճարին դարձուցեր
էին , ու երեսնին արեւելքին , ու
դէպ՝ ի արեւելք Արեւուն երկրպա-
17 գութիւն կ՚ընէին : Եւ ինծի ըսաւ ,
Որդի՛ մարդոյ՝ տեսա՞ր . միթէ Յու-
դայի տանը պզտիկ բան կ՚երեւնայ
իրենց հոս ըրած պղծութիւնները
ընելը , որ Երկիրն ալ բռնութիւ-
նով լեցուցին , ու զիս բարկացընե-
լու դարձան . և ահա ճիւղը իրենց
18 քիթին կ՚երկընցընեն : Ու ես ալ
սրտմտութեամբ պիտի վարուիմ
— անոնց հետ . Աչքս պիտի չխնայէ ,
ու պիտի չողորմիմ . և անոնք Իմ
ականջներուս մեծ ձայնով պիտի
կանչեն , սակայն անոնց մտիկ պի-
տի չընեմ :

Գլ . Թ

1 Մէկ տեսիլքի մէ միջոցով կը ցուցուի Թէ ո-
մանք պիտի փրկուէին , 5 և միւսացածները պի-
տի կոտորուէին . 8 և Թէ Եզոսւած անոնց հա-
մար ապաշաւք պիտի չընդունէր :

1 Ես մեծ ձայնով կանչեց իմ ա-
կանջներուս , ու ըսաւ , Քա-
ղաքին վրայ որոշուածները մօտե-
ցուցէ՛ք , ու ամէն մէկը իր ապա-
կանիչ զործիքը իր ձեռքը — ա՛ռ
2 Նաւ : Եւ ահա զէպ՝ ի հիւսիս նա-
յող վերի դրանը ճամբայէն վեց
մարդ կու գար , ու ամէն մէկուն
կատորիչ զործիքը իր ձեռքն էր .
— և անոնց մէջը կտաւէ զգեստ հա-
գած մարդ մը կար , ու մէջքը զրա-
զիրի կազմամբ ունէր . և անոնք
գացին զացին սեղանին քովը կայ-
3 նեցան : Ու Իսրայէլի Աստու-
ծոյն փառքը՝ որ քերովբէներուն
վրան էր , անոնց վրայէն տանը սե-
մը եղաւ :
Եւ ան կտաւէ զգեստ հագած ,
ու մէջքը զրագիրի կազմամբ ու-
4 նեցող մարդը կանչեց . Եւ Տէրը
անոր ըսաւ , Քաղաքին մէջէն՝ Եր-
ուսաղէմին մէջէն անցիր , ու անոր
մէջը եղած Բոլոր պղծութիւնե-
րուն համար հառաչող ու ողբա-
զող մարդոցը ճակատներուն վրայ
5 Տնշան դիր : Ու քանի որ ես կը
լսէի միւսներուն ըսաւ , Անոր ե-

Ն . Ք . ԳԲ . 594

— Գլ . ԺԹ . 1 : Ի . 1 : ԼԴ . 31 :
Բ Գլ . ա . 3 : գ . 22 :
Ֆ Գլ . ա . 26 : 27 :
Տ Գլ . ա . 4 :
Ք Դան . է . 5 :
Ղ Գլ . գ . 14 :
Ե Գլ . Ժա . 1 . 24 : խ . 2 :
Ը Երեմ . է . 30 : լ . 34 : Գլ . է . 11 :
Թ Օբ . լ . 16 . 21 :
Ժ Գլ . ա . 28 : գ . 22 . 23 :

Ը Ցովել . բ . 17 :
Ե Գլ . Ժա . 1 :
Զ Երեմ . բ . 27 : լ . 33 :
Է Բ Օր . գ . 19 : գ Թագ . իգ . 5 . 11 : Ցոբ . լ . 26 : Երեմ . խգ . 17 :
Հ Գլ . թ . 9 :
Յ Գլ . է . 13 : Ժզ . 42 : իգ . 13 :
Ղ Գլ . է . 11 : է . 4 . 9 : թ . 5 . 10 :
Ճ Ածաւ . ա . 28 : Եզ . ա . 15 : Երեմ . Ժա . 11 : Ժզ . 12 : Միք . գ . 4 : Զաք . է . 13 :

Խբ 594

— Դան . Ժգ . 4 : Գլ . ը . 2 . 6 : Ցայտ . Ժե . 6 :
Ե Տես գլ . գ . 23 : ը . 4 : է . 4 : 18 : Ժա . 22 : 23 :
Ֆ Ածաւ . Ճամբ . 58 : 136 : Երեմ . Ժզ . 17 : բ Պտգ . Ժզ . 21 : ը Պետ . ը . Ե Ել . Ցայտ . է . 5 : Ճ Ցայտ . Ժգ . 4 : Ցայտ . Ժգ . 16 . 17 : ի 4 :

տեւէն քաղաքէն անցնէք ու զարկէք . Ի աչքերնիդ չխնայէ ու մի
6 ողորմիք . Ը Ծերը , երիտասարդը ու կոյսը , պզտիկ տղաքը ու կիներ սպաննեցէք ու կոտրտնցուցէք . բայց Ի վրան նշան ունեցող մարդու մը առնեղէն մի մտնէնաք . ու ԸԻմ սրբարանէս սկսեցէք : Ի Ուստի տաճարը առջեր եղող ծեր
7 մարդիկներէն սկսան : Եւ անոնց ըսաւ : Տունը պղծեցէք , ու գաՀիներով լեցուցէք սեղէք : Եւ անոնք ելան ու քաղաքին մէջը զարկին :
8 Ու երբոր զանոնք զարկին , ու ես մնացի , ան ատեն Ի երեսիս վրայ ինկայ և աղաղակելով ըսի , Ո՛Հ Տէր Եհովայ՝ դուն Երուսաղեմի վրայ քու բարկութիւնդ թափելով՝ Իսրայէլի բոլոր մնացորդը բնա-
9 ջի՞նջ պիտի ընես : Ու ինծի ըսաւ , Իսրայէլի և Յուդայի տանը անօրէնութիւնը խիստ շատ մեծ է , ու Երկիրը արիւնով լեցուցած և քաղաքը անիրաւութեամբ լեցուցած . վասն զի ըսին , Ի Տէրը երկիրը թողուց , ու Ի Տէրը
10 չտեսնէր : Եւ հիմա իմ Իաչքս ալ պիտի չխնայէ ու պիտի չողորմիմ . Ի իրենց ճամբաները իրենց գլուխը պիտի բերեմ :
11 Եւ ահա կտաւէ զգեստ հագած ու մէջքը գաղամարունեցող մարդը լուր բերաւ ու բաւ , Ինծի հրամայածիդ պէս բրի :

ԳԼ · Ը

1 Մարգարէն տեսիլքի մէջ կը տեսնէ քաղաքին վրայ ցասնալու կռիւի կացեալը : 8 Ջեռ բովիչներուն տեսիլքը :

1 Եւ տեսայ որ ահա քերովբէներուն գլխուն վրայի Հաստատուած թեւոնը մէջ՝ շափիղայ քարի պէս աթոռի ձեւով նմանութիւն մը
2 կ'երեւնար անոնց վրայ : Ի Ու կտաւէ զգեստ հագած մարդուն խօսեցաւ ու բաւ , Քերովբէներուն տակը եղող անիւներուն մէջտեղը մտիր , և ձեռքերդ քերովբէներուն մէջտեղը եղող Ի կրակի կայծերէն լեցուր , ու Ի քաղաքին վրայ ցանէ . և անիկայ իմ աչքերուս առ-
3 ջեւ մտաւ : Ու երբոր ան մարդը մտաւ , քերովբէները տանը աջ կողմը կայներ էին , և ամպը ներքին
4 գաւիթը լեցուցեր էր : Ի Ու Տէրոջը փառքը քերովբէներուն վրայէն տանը սեմը վերացաւ , և Հտունը ամպով լեցուեցաւ , ու գաւիթը Տէրոջը փառքին պայծա-
5 ռութեամբը լեցուեցաւ : Եւ Ի քերովբէից թեւերուն ձայնը մինչև արտաքին գաւիթը կը լսուէր ԸՆ-

մինակարող Աստուծոյն ձայնին
6 պէս , երբոր կը խօսի : Ու երբոր կտաւէ զգեստ հագած մարդուն հրամայեց , ու բսաւ Թէ՝ քերովբէներուն մէջտեղը եղող անիւներուն մէջէն կրակ առ , անիկայ գնաց անիւներուն քովը կայնե-
7 ցաւ : Ու քերովբէներուն մէջէն քերովբէին մէկը իր ձեռքը քերովբէներուն մէջտեղը եղող կրակին երկրընցուց ու առաւ , և կտաւէ զգեստ հագնողին ձեռքը տուաւ .
8 անիկայ ալ առաւ ու ելաւ : (Ի Ու քերովբէից թեւերուն տակը մարդու ձեռքի նմանութիւն կ'երեւնար :)
9 Ի Եւ տեսայ որ ահա քերովբէներուն քովը չորս անիւ կար , ամէն մէկ քերովբէին քովը մէկմէկ անիւ . ու անիւներուն երեւոյթը Հսոսկեքա-
10 րի կը նմանէր : Եւ անոնց երեւոյթը չորսին ալ ձեր մէկ էր , որպէս Թէ անիւ անիւի մէջ եղած ըլլար :
11 Ը Գացած ատեննին իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'երթային . գացած ատեննին Ի Ը Ե Ի Ե Ի Ը Ը չէին դառնար , վասն զի որ կողմը որ գլուխը կը նայէր , անոր ետեւէն կ'երթային , գացած ատեննին չէին
12 դառնար : Եւ անոնց բոլոր մարմինը , կռնակները ու ձեռքերը ու թեւերը , և Հանիւները՝ աչքեր ան չորսին անիւները ամէն կողմէն աչ-
13 քերով լեցուն էին : Ընծիներուն համար լսեցի որ անոնց անուն դր-
14 ուեցաւ՝ Մրրիկ : Ի Ու ամէն մէկը չորս երես ունէր . առջի երեսը քերովբէի երես էր , երկրորդ երեսը մարդու երես էր , ու երրորդը առիւծի երես էր , և չորրորդը արծիւի երես էր :
15 Ու քերովբէները վերացան : Քսորա դէտին քովը Հտեսած կենդանիներս ասոնք էին :
16 Ը Ու երբոր քերովբէները կ'երթային , անիւներն ալ անոնց քովէն կ'երթային , ու երբոր քերովբէները երկրէն բարձրանալու համար թեւերնին կը վերցընէին , ասանիւներն ալ անոնց քովէն չէին դա-
17 տուեր : Ի երբոր անոնք կայնէին , ասոնք ալ կը կայնէին . երբոր անոնք վերանային , ասոնք ալ կը վերանային անոնց հետ . վասն զի անոնց մէջը կենդանիներուն ոգին կար :
18 Եւ Ը Տէրոջը փառքը տանը սեմին վրայէն ելաւ , ու քերովբէներուն
19 վրայ կայնեցաւ : Եւ իմ աչքերուս առջեր Հքերովբէները երկրէվ թեւերնին վերցուցին , ու երկրէն բարձրացան . անիւներն ալ անոնց հետ էին , ու Տէրոջը տանը արեւելեան դրանը մուտքը կայնեցան ,

Ի Հմր 10 ; Գլ · Ե · 11 ; Ղբ Մն · Լզ · 17 ; Ի Ցպտ · Թ · 4 ; Ընթտ · Իս · 29 ; ապհտ · 7 · 17 ; Ի Գլ · Ը · 11 , 12 ; 16 ;

Ի Թտս · Ժգ · 5 ; Ժգ · 4 , 22 , 45 ; Ցեռ · Է · 6 ; Ի Գլ · Ժ · 13 ;

Ղ Թագ · Ի · 16 ; Գլ · Ը · 17 ; Ի Գլ · Ը · 12 ; Ծ Ա Ոգ · Ժ · 11 ; Ես · Իթ · 15 ; Ի Գլ · Ե · 11 ; Է · 4 ; Ը · 18 ;

Հ Գլ · Ժ · 21 ;

Ո Գլ · ա · 22 ; 26 ;

Ի Գլ · Թ · 2 , 3 ;

Ի Գլ · ա · 13 ; Ի Տես Ցպտ · Ը · 5 ;

Ի Տես Հմր 18 ; Գլ · ա · 28 ; Թ · 3 ;

Ղ Թագ · Ը · 10 , 11 ; Գլ · Կգ · 5 ;

Ի Գլ · ա · 24 ; Ա Ոգ · Իթ · 3 , ԼԸ ;

Ի Գլ · ա · 8 ; Հմր 21 ;

Ժ Գլ · ա · 15 ;

Ի Գլ · ա · 16 ;

Լ Գլ · ա · 17 ;

Ի Գլ · ա · 18 ;

* Ա՞ՀՐ Գիւթաթաւ , Եբէր · Գադգադ ;

Ի Գլ · ա · 6 , 10 ;

Ի Գլ · ա · 5 ;

Հ Գլ · ա · 19 ;

Ի Գլ · ա · 12 ; 20 , 21 ;

Ղ Հմր 4 ;

Ճ Գլ · Ժ · 22 ;

ու Իսրայէլի Ասաուծոյն փառքը
20 վերևն անոնց վրայ էր։ Ք Քովրար
գետին քովը Իսրայէլի Ասաուծոյն
տակը Հ տեսած կենդանիներուս տակը
էին, ու գիտցայ որ անոնք քերով-
21 բիներ են։ Ե Ամէն մէկը չորս երես
ու ուրէն մէկը չորս թև ունէր, և
անոնց թևերուն տակը մարդու
22 ձեռքերու նմանութիւն կար։ Ու
անոնց երեսներուն երևոյթը նոյն
երեսներուն էր Ն որ քովար
գետին քովը տեսայ, թէ անոնց
կերպարանքը և թէ իրենք. Ամէն
մէկը շիտակ յառաջ կերթար։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ինհասներուն անապարժութիւնը. 4 անոնց
մեղքը ու դատաստանը։ 13 Երբոր Եզեկիէլ
կը մարգարէ, Ասաուած անոր կը յայտնէ իր
դիտաւորութիւնը՝ թէ պիտի ապառէ մէկ
ծառցորդ մը։ 21 և պիտի պատժէ չարերը։
22 Ասաուծոյ փառքը քաղաքէն կը վերնայ։
24 Եզեկիէլ գերիներուն կը գառնայ։

1 Ու Տէրոջ հոգին վերցուց, ու Տէ-
րոջը տանը դէպ ի Բ արևելք նա-
յող արևելեան դուռը բերաւ. և
ահա Բ դրանը մուտքը քսանուհինգ
մարդ կար, ու անոնց մէջը Ժողո-
վուրդին իշխանները՝ Ազուրի որդին
Յազոնիան ու Բանեայի որդին
2 Փաղատիան տեսայ։ Ետ անիկայ
ինծի բսաւ, Որդի մարդոյ՝ սոսկը
են ան մարդիկները որ անօրէնու-
թիւն կը մտածեն, ու չար խոր-
հուրդներ կու տան սա քաղաքիս
3 մէջ, Ու կ՚ըսեն, Տ Մօտ չէ ֊ա-
հաւնալը, տուներ շինենք. Ե սա
+ուշ+ը կաթսայ է, ու մենք միս
4 ենք։ Ետաի մարդարէացիր անոնց
վրայ, մարդարէացիր՝ որդի մարդոյ։
5 Ըն առնը Տէրոջը Հոգին իմ
վրաս ինկաւ ու ինծի բսաւ,
Ըսէ՝ որ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Դուք այսպէս ըսիք՝ ով Իսրայէլի
տուներ, բայց ես ձեր միտքերն ան-
6 ցածը գիտեմ։ Ե Դուք սա քա-
ղաքիս մէջ ձեր սպանուածները
շատցուցիք, ու անոր փողոցները
7 սպանուածներով լեցուցիք։ Ու-
նոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ՚ըսէ. Ձեր սպանուածները որ
անոր մէջը դրիք, անոնք միսն են,
ու անիկայ կաթսան է. Բայց
ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ։
8 Դուք սուրէն վախցաք, ու ես
սուրը ձեր վրայ պիտի բերեմ՝
9 կ՚ըսէ Տէր Եհովան։ Ու ձեզ ա-
նոր մէջէն պիտի հանեմ, և ձեզ
օտարներուն ձեռքը պիտի մատ-
նեմ, ու Բ ձեր մէջը դատաստան
10 ներ Ի գործ պիտի դնեմ։ Ե Դուք
սրով պիտի իյնաք. Ե Իսրայէլի
սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
տեմ, Ե ու պիտի գիտնաք թէ ես
11 եմ Տէրը։ Ե Ա +ուշ+ը ձեզի հա-
մար կաթսայ պիտի չըլլայ, որ դուք
անոր մէջը միս ըլլաք. Իսրայէլի
սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
12 տեմ, ու գիտնաք որ ես Տէրը եմ
եմ Տէրը. վասն զի իմ օրէնքնե-
րովս չգացիք, ու իմ իրաւունք-
ներս Ի գործ չդրիք, հապա հ ձեր
բովանդակը եղող ազգերուն սովո-
րութիւններուն համեմատ վարուեցաք։
13 Ու եղաւ որ իմ մարգարէութիւն
ըրած ատենս Յանիայի որդին
Փաղատիա մեռաւ. Ես առերը
երեսիս վրայ ինկայ, բարձր ձայնով
աղաղակեցի, ու ըսի, Ո՛հ, Տէր
Եհովայ՝ միթէ Իսրայէլի մնացորդը
14 բոլորովին պիտի սպառէ՞ս Ն
առերը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
15 ըսելով, Որդի՛ մարդոյ՝ քու եղ-
բայրներդ, քու եղբայրներդ, քու
ազգականներդ ու բոլոր Իսրայէլի
տուները՝ ամէնը ան մարդիկներն են՝
որոնց Երուսաղէմի բնակիչները ը-
սին, Տէրոջը բովէն հեռացէք, ա-
ս երկիրը մեզի ժառանգութիւն տը-
րուած է։
16 Ընոր համար բսէ, Տէր Եհովան
այսպէս կ՚ըսէ. Թէպէտև զանոնք
ազգերուն մէջը հեռացուցի, ու զա-
նոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի,
Բայց անոնց մնած երկիրներուն
մէջը քիչ մը ուրէն անոնց սրբարան
17 պիտի ըլլամ։ Ընոր համար բսէ՝
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ձեզ
ժողովուրդներէն պիտի հաւաքեմ,
և ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրնե-
րէն՝ ուր որ դուք ցրուած էք, ու
ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը։
18 Ե հոն պիտի մտնեն, ու Ե անոր
բոլոր գարշութիւնները ու բոլոր
պղծութիւնները անկէ պիտի վեր-
19 ցընեն։ Ե ու Ե անոնց մէկ սիրտ պի-
տի տամ, ու Ձ անոնց ներսի դին
նոր հոգի պիտի դնեմ. և անոնց
մարմինէն Ե քարեղէն սիրտը պիտի
հանեմ, ու անոնց մարմնեղէն սիրտ
20 պիտի տամ. Ձ Որպէս զի իմ օրէնք-
ներուս մէջը քալեն, ու իմ իրա-
ւունքներս պահեն, ու զանոնք Ի
գործ դնեն, Ղ և անոնք ինծի ժողո-
վուրդ ըլլան, ես ալ անոնց Աս-
21 տուած ըլլամ։ Բայց անոնց որոնց
սիրտը իրենց կռապաշտ գարշութիւն-
ներուն ու պղծութիւններուն ե-
տևէն կ՚երթայ, Ե անոնց ճամբան
իրենց գլուխը պիտի բերեմ, կ՚ը-
սէ Տէր Եհովան։
22 Ու քերովբէները Ի իրենց թևերը
վերցուցին, ու անիւները անոնց
քովն էին, և Իսրայէլի Ասաուծոյն
փառքը վերևն անոնց վրան էր։
23 Ու Տէրոջը փառքը քաղաքին մէջ-
տեղին վրայէն ելաւ, և քաղաքին

ՆԵՂԵՄ. ԺԲ. 594

Ք Տես Հմր 30։
Ե Հմր 10։
Հ Գն. Ժբ. 3, 24, Ես։ Բ Օր. Ժբ. 30, 31։ Գէ. Բ. 10, 14, 16։
Յ Հմր 1։ Տես Գոր. Ե. 5։
Ղ Գէ. Թ. 8։

Ա Գէ. Գ. 12։ 14։ Բ. 3։ Հմր 24։
Բ Գէ. Ժ. 19։
Ե Տես Գէ. Բ. 16։

Ը Գէ. Ժբ. 22, 27։ Բ Պետ. գ. 4։
Թ Տես Երեմ. ա. 13։ Գէ. իդ. 3, Ես։
Ժ Գէ. Բ. 2։ գ. 24։

Ի Գէ. է. 23։ իբ. 3, 4։

Ձ Գէ. իդ. 3, 6, 10, 11։ Միք. գ. 3։ Ը Հմր. 9։

Ճ Գէ. է. 8։
Ի Դ Թագ. իե. 19, 20, 21։ Երեմ. լ Թ. 6։ Ծբ. 10։
Լ Դ Թագ. բ. 65։ Դ Թագ. Ժգ. 25։
Խ Սագ. Իթ. 16։ Գէ. գ. 7։ Ժգ. 9, 14, 21, 23։

Ն. Ք. ԴԲ. 594

Ա Գէ. ա. 1։
Բ Գէ. ա. 22։ Հմր 15։
Գ Գէ. ա. 6։ Հմր 14։
Դ Գէ. ա. 8։ Հմր 8։
Ե Գէ. ա. 10։
Զ Գէ. ա. 12։

Է Գէ. ա. 12։ 14։ ը. 3։ Հմր 24։
Ը Գէ. Ժ. 19։
Թ Տես Գէ. ը. 16։

Ժ Գէ. Ժբ. 22, 27։ ը Պետ. գ. 4։
Ի Տես Երեմ. ա. 13։ Գէ. իդ. 3, Ես։
Լ Գէ. ը. 2։ գ. 24։

Խ Գէ. է. 23։ իբ. 3, 4։

Ձ Գէ. իդ. 3, 6, 10, 11։ Միք. գ. 3։ Ը Հմր. 9։

Ճ Գէ. է. 8։
Կ Դ Թագ. իե. 19, 20, 21։ Երեմ. լ Թ. 6։ Ծբ. 10։
Հ Դ Թագ. բ. 65։ Դ Թագ. Ժգ. 25։
Յ Սագ. Իթ. 16։ Գէ. գ. 7։ Ժգ. 9, 14, 21, 23։

11 եմ Տէրը։ Ե Ա +ուշ+ը ձեզի հա-
մար կաթսայ պիտի չըլլայ, որ դուք
անոր մէջը միս ըլլաք. Իսրայէլի
սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
12 տեմ, ու գիտնաք որ ես Տէրը եմ
եմ Տէրը. վասն զի իմ օրէնքնե-
րովս չգացիք, ու իմ իրաւունք-
ներս Ի գործ չդրիք, հապա հ ձեր
բովանդակը եղող ազգերուն սովո-
րութիւններուն համեմատ վարուեցաք։
13 Ու եղաւ որ իմ մարգարէութիւն
ըրած ատենս Յանիայի որդին
Փաղատիա մեռաւ. Ես առերը
երեսիս վրայ ինկայ, բարձր ձայնով
աղաղակեցի, ու ըսի, Ո՛հ, Տէր
Եհովայ՝ միթէ Իսրայէլի մնացորդը
14 բոլորովին պիտի սպառէ՞ս Ն
առերը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
15 ըսելով, Որդի՛ մարդոյ՝ քու եղ-
բայրներդ, քու եղբայրներդ, քու
ազգականներդ ու բոլոր Իսրայէլի
տուները՝ ամէնը ան մարդիկներն են՝
որոնց Երուսաղէմի բնակիչները ը-
սին, Տէրոջը բովէն հեռացէք, ա-
ս երկիրը մեզի ժառանգութիւն տը-
րուած է։
16 Ընոր համար բսէ, Տէր Եհովան
այսպէս կ՚ըսէ. Թէպէտև զանոնք
ազգերուն մէջը հեռացուցի, ու զա-
նոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի,
Բայց անոնց մնած երկիրներուն
մէջը քիչ մը ուրէն անոնց սրբարան
17 պիտի ըլլամ։ Ընոր համար բսէ՝
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ձեզ
ժողովուրդներէն պիտի հաւաքեմ,
և ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրնե-
րէն՝ ուր որ դուք ցրուած էք, ու
ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը։
18 Ե հոն պիտի մտնեն, ու Ե անոր
բոլոր գարշութիւնները ու բոլոր
պղծութիւնները անկէ պիտի վեր-
19 ցընեն։ Ե ու Ե անոնց մէկ սիրտ պի-
տի տամ, ու Ձ անոնց ներսի դին
նոր հոգի պիտի դնեմ. և անոնց
մարմինէն Ե քարեղէն սիրտը պիտի
հանեմ, ու անոնց մարմնեղէն սիրտ
20 պիտի տամ. Ձ Որպէս զի իմ օրէնք-
ներուս մէջը քալեն, ու իմ իրա-
ւունքներս պահեն, ու զանոնք Ի
գործ դնեն, Ղ և անոնք ինծի ժողո-
վուրդ ըլլան, ես ալ անոնց Աս-
21 տուած ըլլամ։ Բայց անոնց որոնց
սիրտը իրենց կռապաշտ գարշութիւն-
ներուն ու պղծութիւններուն ե-
տևէն կ՚երթայ, Ե անոնց ճամբան
իրենց գլուխը պիտի բերեմ, կ՚ը-
սէ Տէր Եհովան։
22 Ու քերովբէները Ի իրենց թևերը
վերցուցին, ու անիւները անոնց
քովն էին, և Իսրայէլի Ասաուծոյն
փառքը վերևն անոնց վրան էր։
23 Ու Տէրոջը փառքը քաղաքին մէջ-
տեղին վրայէն ելաւ, և քաղաքին

Ա Սագ. գ. 1։ գա. 9։ Եբ. ը. 14։
Բ Եբհմ. իգ. 5։ Գէ. Իբ. 25։ Լբ. 13։ Լգ. 24։
Գ Գէ. Իբ. 39։ Գէ. Լբ. 26, 27։ Տես Սոփ. գ. 9։
Դ Սագ. Ծա. 10։ Եբհմ. լա. 33։ Իբ. 39։ Գէ. Իբ. 31։
Ե Զաք. է. 12։
Զ Սագ. ճե. 45։
Է Եբհմ. իդ. 7։ Գէ. Իգ. 11։ Լբ. 27։ Իբ. 31։
Ը Գէ. Իբ. 18։ Իբ. 31։
Թ Գէ. ա. 19։ Իբ. 19։
Ժ Գէ. Բ. 4։ Իբ. 31։ Լ. 4։
Ի Տես Գէ. Իբ. 4։

Ն · Ք · ՂԲ · 594

Ա ԳԼ · ԽԳ · 2 ։

Բ Տես Ձաք · Ժ գ · 4 ։

Գ Գլ · ը · 3 ։

Եւարևելեան կողմը եղող Բ լեռնաը վրայ կայնեցաւ ։

24 Ու Գ Հոգին զիս վերցուց , ու քաղաքացւոց երկիրը եղող դերի- ներուն քովը բերաւ , և տեսիլ եղաւ Ա- ստուծոյ Հոգւովը տեսիլքի մէջ . ու ան տեսած տեսիլքս իմ

25 վրայիս եղաւ ։ Ու ես գերիներուն խօսեցայ Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ ինծի յայտներ էր ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Եզեկիելին չուելուն օրինակովը ։ 8 Սեղեկիային գերութիւնը կը ցուցնէ ։ 17 Եզեկիելին գո- գոյը Հրէից ամլութիւնը կը նշանակէր ։ 21 Հրէից անապարհ առակը կը յանդիմանուի ։ 26 Տեսիլքին չուռալ կատարելիք ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը- 2 սելով , Որդի մարդոյ՝ դուն ապստամբներու տանը մէջ բնա- կած ես , որ անոնք Բ ունենալու աչ- քեր ունին , ու չեն տեսներ , Ե լը- սելու ականջներ ունին , ու չեն լսեր . Զ վասն զի անոնք ապստամբ-

3 ներու տուն են ։ Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի չուելու կարասիներ պատրաստէ , ու անոնց աչքերուն առջեւը ցորեկով չուէ ։ և անոնց աչքերուն առջեւը քու Է-ջէդ տեղէդ ուրիշ տեղ մը չուէ , գուցէ Ը ու- շադրութիւն ընեն , թէեւ անոնք՝

4 ապստամբներու տուն են ։ Եւ ա- նոնց աչքերուն առջեւը քու կա- րասիներդ ցորեկով հանես՝ չուելու կարասիներու պէս . բայց դուն ա- նոնց աչքերուն առջեւը իրիկունը ելլես՝ գերութեան գացողներուն

5 պէս ։ Անոնց աչքերուն առջեւը պատը ծակես ու անկէ հանես .

6 Անոնց աչքերուն առջեւը ջ-ընես՝ ու- սիդ վրայ վերցնես , Թ մթընցած առնես հանես . երեսդ ծածկէ՝ որ երկիրը չտեսնես . Ժ վասն զի քեզ Իսրայէլի տանը նշան տուի ։

7 Եւ այնպէս ըրի , ինչպէս որ ին- ծի հրամայուեցաւ . իմ կարասի- ներս չուելու կարասիներու պէս ցորեկով հանեցի , ու իրիկունը ձեռքովս պատը ծակեցի , Ի մը- թընցած առնս հանեցի . անոնց աչքերուն առջեւը ուսիս վրայ վեր-

8 ցուցի ։ Եւ առտուանց Տէրոջը

9 խօսքը ինծի եղաւ՝ բսելով , Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը՝ Ի ան ա- պրատամներու տունը քեզի չըսի՞ն

10 թէ Ը Ա՛ռ ի՞նչ կ՚ընես ։ Անոնց ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛ս Լ պատգամը՝ Երուսաղէմի մէջ եղող իշխանին , ու հոն բնակող Իսրայէլի բոլոր տանը համար է ։

11 Ըսէ , Ը ձեզի համար նշան եմ . ես ինչպէս որ րրի , անոնց այնպէս պիտի ըլլայ . Խ անոնք պիտի չուեն

12 Ծ գերութեան երթան ։ Եւ ա- նոնց մէջը եղող Ծ իշխանը էր ուսին վրայ Բէ՜ պիտի վերցնէ , ու մը- թընցած առնը պիտի ելլէ . պատը պիտի ծակեն՝ որ անկէ հանեն . անիկայ իր երեսը պիտի ծածկէ ,

13 որ երկիրը աչքով չտեսնէ ։ Եւ Կ անոր վրայ իմ ցանցս պիտի տա- րածեմ , ու անիկայ իմ որոգայ- թիս մէջ պիտի բռնուի . և Հ զանի- կայ Բարիլոն՝ Քաղդէացւոց երկիրը պիտի տանիմ , ու անիկայ ան գլ- ուխը պիտի չտեսնէ , թէեւ հոն պիտի

14 մեռնի ։ Եւ Ի անոր բոլորտիքը և- ղող բոլոր օգնականները ու անոր բոլոր գունդերը՝ ամէն հովերու պիտի ցրուեմ , և Ճ անոնց նետէն

15 սուր պիտի քաշեմ ։ Ու երբոր զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցանեմ , Ղ պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

16 Հնէ անոնցմէ՝ սուրէն , սովէն ու ժանտախտէն՝ քիչ մարդ մնացորդ պիտի թողում , որպէս զի իրենց բոլոր պղծութիւնները պատմեն ան ազգերուն մէջը՝ ուր որ պիտի մնանեն . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

17 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-

18 սելով , Որդի մարդոյ՝ Ն հաց Հացդ դողալով ուտես , ու ջուրդ տագ- նապով և անձկութեամբ խմես ։

19 Ու երկրին ժողովրդեանը բսես , Իսրայէլի երկրին մէջ եղող Երու- սաղէմի բնակիչներուն վրայով Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Անոնք ի- րենց հացը անձկութեամբ պիտի ուտեն , ու իրենց ջուրը ապշու- թեամբ պիտի խմեն , որպէս զի ի- րենց երկիրը Տ բոլորովին Ղ ամայի մնայ՝ Ո իր բոլոր բնակչացը անիրաւ-

20 ութեանը պատճառաւ ։ Եւ մարդաբնակ քաղաքները պիտի աւերուին , ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։

21 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝

22 բսելով , Որդի մարդոյ՝ ի՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան առակը որ դուք Իսա- րայէլի երկրին մէջ կը գործածէք , ու կ՚ըսէք , Ղ Օրերը կ՚երկննան , ու

23 ամէն տեսիլք պարապ կ՚ելլէ ։ Անոր համար անոնց ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛ս առակը պիտի խափանեմ , և ասս առակը Ի-սրէլի մէջ պիտի չգործա- ցնեն . բայց անոնց ըսէ , Ղ Օրերը մօտեցան , նաև ամէն տեսիլքին

24 կատարումը ։ Վասն զի Իսրայէլի տանը մէջ Ն ի՛չ պիտի ու ունայն տեսիլք , և շողոքորթութեան դու-

25 շակութիւն պիտի չըլլայ ։ Քանզի Ճ ես Տէրս կը խօսիմ՝ , ու Ո խօսած

Ն · Ք · ՂԲ · 594

Ձ Երեմ · Լ Թ · 4 ։

Է Ցօր · ԺԹ · 6 ։ Երեմ · Ծբ · 9 ։ Ողբ · ա · 13 ։ ԳԼ · Ժէ · 20 ։

Ը գ Թագ · իե · 7 ։ Երեմ · Ծբ · 11 ։ ԳԼ · Ժէ · 16 ։

Թ գ Թագ · իե · 4 , 5 ։ ԳԼ · է · 10 ։

Ժ ԳԼ · է · 2 , 12 ։

Ի Ասդ · Թ · 16 ։ ԳԼ · գ · 7 , 14 ։ Ժա · 10 ։ Հմր 16 , 20 ։

Լ ԳԼ · գ · 8 , 9 , 10 ։

Խ ԳԼ · գ · 16 ։

Ծ Ա՛ս · թե ես եմ Տէրը , ես կը խօս- սիմ ։

Կ Եզ · ժբ · 4 ։

Հ Ա՛ս · թե ես եմ Տէրը ։

Ղ Ամս · Ե · 18 ։ Սոփ · ա · 14 ։

Ճ ԳԼ · Ժգ · 23 ։

Մ Ողբ · բ · 14 ։ ‡ Ա՛ս · թե ես եմ Տէրը , ես կը խօս- սիմ ։

Յ Եզ · է · 25 ։ Հմր 28 ։ Դան · Թ · 12 ։ Գաղ · Ե · 3 ։

խօսքս ՚ի գործ պիտի դրուի , ալ պիտի չուշանայ . վասն զի ձեր օրերուն մէջը , ով ապստամբներու տուն , խօսք պիտի խօսիմ , ու պիտի կատարեմ , կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։

26 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
27 ըսելով , Ո՛Որդի մարդոյ՝ ահա Իսրայէլի տունը կ՚ըսեն Թէ ԵՒսոր տեսած տեսիլքը հեռու օրերու համար է , ու ապիկայ հեռաւոր ժամանակներու համար մարգարէ-
28 Թիւն կ՚ընէ ։ Ուստի Տէրը ԵՀՈՎԱՆ անոնց ըսէ , Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ . Ա՛յսուհետեւ բնաւ մէկ խօսքս պիտի չուշանայ , հապա իմ խօսած խօսքս պիտի կատարուի՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։

ԳԼ . Ժ Գ

1 Սուտ մարգարէներուն յանդիմանութիւնը , 10 և անոնց պատ ծեփելը . 17 մարգարէուհիներուն ու անոնց բարձերուն վրայով ։

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի մարդոյ՝ մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն դէմ մարգարէացիր , ու իրենց ըսուն՝ մարգարէութիւն ընողներուն ըսէ՝ , Տէրոջը խօսքը
3 մի՛կ ըրէք . Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ անզգամ մարգարէներուն որոնք իրենց հոգիին հետևէն կ՚երթան , ու բան մը տեսած չեն ։
4 Քու մարգարէներդ՝ ով Իսրայէլ , աւերակներու մէջ եղող ագուէս-
5 ներու պէս եղան ։ Իսրայէլի տունը չպատերազմի մէջ հաստատ կայնելու համար Իսրայէլի տունը
6 պարսպով չպատեցիք ։ Անոնք ունայն տեսիլք և սուտ գուշակութիւն կը տեսնեն , և կ՚ըսեն Թէ Տէրը բսաւ , Թէև Տէրը զանոնք խրկած չէ . և յոյս կու տան Թէ Իր խօսքը պիտի կատարուի ։
7 Միթէ դուք ունայն տեսիլքներ տեսաք , և սուտ գուշակութիւններ չխօսեցաք , ու չըսիք Թէ Տէրը խօսեցաւ , երբոր ես խօսած չէի ։
8 Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր խօսքը ունայն , ու ձեր տեսիլքը սուտ ըլլալուն համար , ահա ես ձեզի դէմ եմ՝ կ՚ըսէ Տէր
9 ԵՀՈՎԱՆ . Ես իմ ձեռքս՝ ունայն տեսիլք տեսնող և սուտ գուշակութիւն ընող մարգարէներուն դէմ պիտի ըլլայ . անոնք իմ ժողովրդականս խորհուրդին մէջ պիտի չըլլան , Ու Իսրայէլի տանը դրքին մէջ պիտի չգրուին , և Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն . Ու պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։
10 Որովհետև անոնք իմ ժողովուրդս

կը մոլորցընեն , և Խաղաղութիւն է՛ կ՚ըսեն , երբոր խաղաղութիւն չկայ . ու անիկայ պատ կը շինէ , և անոնք ծեփով կը ծեփեն զանիկայ .
11 Ան կերով ծեփողներուն ըսէ՝ որ Անիկայ պիտի փլի . Հոսորդահոս անձրև պիտի ըլլայ , և դուք՝ ով կարկուտի քարեր՝ պիտի իյնաք . ու ՚ՀՆԻՒՈՅ մրրկայից հովը պիտի
12 ճեղքէ ։ Ու ահա երբոր պատը փլի , ձեզի պիտի չըսեն Թէ Ո՞ր է ան
13 ծեփը , որ դուք ծեփեցիք ։ Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Իմ սրտմտութեամս մրրկայից հով պիտի հանեմ , և իմ բարկութեամս յորդահոս անձրև , ու սրտմտութեամս կարկուտի քարեր պիտի ըլլան , որ ՚ՀՆԻՒՈՅ բնաւ-
14 ջինջ ընեն ։ Ու կերով ծեփած պատերնիդ պիտի փլցընեմ , և զանիկայ գետնին հետ հաւասար պիտի ընեմ . ու անոր հիմը պիտի երևնայ , և անիկայ պիտի իյնայ ։ Ու դուք անոր միջը բնաջինջ պիտի
15 ըլլաք . Ու պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ։ Ես իմ սրտմտութիւնս պատին վրայ , ու զանիկայ կերով ծեփողներուն վրայ պիտի կատարեմ , ու ձեզի պիտի ըսեմ , Պատը ու զանիկայ ծեփողները
16 ոչինչ եղան , Այսինքն Իսրայէլի մարգարէները՝ որոնք Երուսաղէմի վրայ մարգարէութիւն կ՚ընեն , և անոր վրայով Խաղաղութեան տեսիլքներ կը տեսնեն , քանի որ խաղաղութիւն չկայ՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։
17 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ երեսդ շրջէ քու ժողովրդիդ աղջիկներուն դէմ՝ Որոնք իրենց սրտէն մարգարէութիւն կ՚ընեն , ու անոնց
18 վրայ մարգարէացիր , Ու ըսէ , Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ ան կնիկներուն՝ որ ամէն Թևերու տակ բարձ կը կարեն , և ամէն հասակի մարդոց գլուխներուն լաչակներ կը շինեն , որ հոգիներ որսան . միթէ դուք իմ ժողովուրդիս հոգիները որսալով ձեր հոգիները պիտի ապ-
19 րեցընէք ։ Ու ինծի լեցուն գարիի համար , ու հացի պատառներու համար իմ ժողովուրդիս առջեւ զիս պիտի անարգէք , որպէս զի ստութեան ականջ դնող ժողովուրդիս ստութիւն զրուցելով՝ մեռնելու հոգիները մեռցընէք , ու չապրելու հոգիները ապրեցընէք ։
20 Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես ձեր բարձերուն դէմ եմ՝ որոնցմով դուք հոգիները կ՚որսաք թռչուններու պէս , և զանոնք ձեր թևերէն պիտի պատռեմ , ու հոգիները պիտի արձակեմ ,

Ն . Բ . ՂԲ . 594
Ե ԵՐԵՄ . Գ . 14 : Բ . 17 : Ե ԳԼ . ԻՐ . 28 : Ի ԳԼ . ԼԲ . 22 :
Ն . Բ . ՂԲ . 594
Ա ՀԱՐ 22 : ՊՐ ՊԱՏ . Գ . 4 : Լ ՀԱՐ 23 , 25 :
Ա ՀԱՐ 17 :
Բ ԵՐԵՄ . Ժ Գ . 14 : ԻԳ . 16 , 26 :
Ե ՀԱՐ 9 , 21 : 23 : ՉԵ . Ժ Գ . 8 :
Ի ԵՐԵՄ . Գ . 14 : ԻԲ . 9 :
Զ ԳԼ . Ի . 46 : ԻԱ . 2 : Է ՀԱՐ 2 :
Ը ՂԵՒ . Ը . 5 : ՍԱԳ . ԿԲ . 28 : Թ ԳԼ . Ի . 38 : Ժ ԳԼ . ՃԼ . 10 , 12 :
* Պ—Ր : ԵՐԵՔ ԻՒ ԲԱՐՔԵՐ
Ը ԳԼ . ԻՐ . 28 : Ի ՊԱՏ . Գ . 4 :
Ի ՏԻՒՆ ԱՌԱՔ . ԻԲ . 21 : ՄԻՔ . Է . 5 :

Ն·Ք·ԳԲ· 594

* Կամ՝ որ թագչին

ՂՀԹ 9։

ՀԵՐԻՄ. ԽԳ· 14։

ՀՂԹ 6, ԸԸ։ ԳԼ·ԺԲ· 24։ ՄԱՔԲ·Գ·6։

ՀՂԹ 9։ ԳԼ· ԺԳ· 8։ ԺԱ· 7։

Իբբ 594

— ԹԼ· Բ·1· Ի·1։ ԼԳ·31։

Բ ԳԼ·Է·19։ ՀՀԹ 4, 7։

‡ Գ ԹԱԳ·Գ· 13։

† ԵՁԷ· ա· Նանդամ պիտի Տաբաւորէր։

աչքերէն ան հոգիները որոնք դուք
21 կ'ուսաք * թաղչուններու պէս» ։ Եւ
ձեր լաչակները պիտի պատռեմ ,
ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն
պիտի ազատեմ , ու ալ ձեր
ձեռքին մէջը որս պիտի չըլլան . Հոս
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
22 Վասն զի դուք արդարին սիրտը Ֆէր
ատելութիւններովը տրտմեցուցիք ,
որ ես զանիկայ չէի տրտմեցուցած .
ու ‡ ամբարշտին ձեռքը ուժովցու-
ցիք , որպէս զի իր չար ճամբայէն
23 չդառնայ ու ապրի ։ Ընոր համար
† ալ ունայն տեսիլք պիտի
չտեսնէք , և գուշակութիւն պիտի
չընէք . ու իմ ժողովուրդս ձեր
ձեռքէն պիտի ազատեմ . ‡ և պի-
տի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ասուած կը պատասխանէ կռապաշտներուն՝ իրենց սրտին համեմատ . 6 զանոնք կը յորդո-
րէ որ ապաշխարեն , յաւաչ բերելով մոլորեալ մարդարէներուն պատճառովը գալու դատաս-
տանները ։ 12 Ասուծոյ անգտանալի վճիռը սոփ վրայով ։ 15 ապականիչ գազաններու , 17
սուր , 19 և ժանտախտ վրայով ։ 22 Մնկ միացօղ մը պիտի ազատուէր ուրիշներուն
օրինակ ըլլալու համար ։

Իբբ 594

1 ‖ — Իսրայէլի ծերերէն քանի մը
մարդիկ ինծի եկան , ու իմ
2 առջեւս նստան ։ Եւ Տէրոջը խօսքը
3 ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ ատ մարդիկը իրենց կուռքերը
իրենց սրտերուն մէջը կանդնեցին ,
ու ‡ իրենց անօրէնութեան զայ-
թակղութիւնը իրենց երեսներուն
առջեւը դրին . † միթէ ընաւ ‡ անոնց
4 պատասխան պիտի տամ՞» ։ Ուստի
անոնց հետ խօսէ՝ ու անոնց ըսէ՝ ։
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Իս-
րայէլի տունէն ով որ իր կուռքերը
իր սրտին մէջը կանդնէ , ու իր ան-
օրէնութեանը պայթակղութիւնը
իր երեսին առջեւը դնէ , ու մարգա-
րէին գայ , ան եկողին ես Տէրս ա-
նոր կուռքերուն շատութեանը հա-
մեմատ պատասխան պիտի տամ .
5 Որպէս զի Իսրայէլի տունը իրենց
սիրտերէն բռնեմ ՝ վասն զի անոնց
ամէնը իրենց կուռքերովը ինծմէ
օտարացան ։
6 Ընոր համար Իսրայէլի տունը ը-
սէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։
Դարձէք , ու ձեր կուռքերէն Ֆէք
դարձուցէք , և ձեր ամէն պղծու-
թիւններէն երեսնիդ դարձուցէք ։
7 Քանզի Իսրայէլի տունէն կամ Իս-
րայէլի մէջ պանդուխտ եղող օտա-
րականներէն ով որ ինծմէ դառնայ ,
և իր կուռքերը իր սրտին մէջը
կանդնէ , ու իր անօրէնութեանը
պայթակղութիւնը իր երեսին առ-
ջեւը դնէ , և մարգարէին գայ՝ անոր
միջոցովը ինծի հարցնելու համար ,
ես Տէրս ինծմէ պատասխան պիտի
8 տամ անոր . Ու իմ երեսս դէն
մարդուն վրայ պիտի հաստատեմ ,
և զանիկայ Ֆնշան ու առակ պիտի
ընեմ , ու զանիկայ իմ ժողովուրդիս
մէջէն բնաջինջ պիտի ընեմ . Հոս
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
9 Եւ թէ որ մէկ մարգարէ մը սբ-
խալելով բան մը խօսի , ‖ ան մար-
գարէին ես Տէրս սխալեցուցի , ու
իմ ձեռքս անոր վրայ պիտի երկնց-
ընեմ , և իմ ժողովուրդիս Իսրա-
յէլին մէջէն զանիկայ պիտի կոր-
10 սընցնեմ ։ Ու անոնք իրենց պա-
տիժը պիտի կրեն . Քահանային պատիժը
պատիժը ու մարգարէին պատիժը
11 մէկ պիտի ըլլայ . Որպէս զի Իս-
րայէլի տունը ինծմէն ալ ինծմէ
հետորի , ու ինծմէն ալ իրենց
բոլոր յանցանքներովը չպղծուին ,
Ֆ հապա անոնք ինծի ժողովուրդ
ըլլան , ես ալ անոնց Աստուած
ըլլամ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
12 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
13 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ թէ որ մէկ
երկիր մը անհաւատարմութիւն ը-
նելով ինծի դէմ մեղանչէ , ու ես
անոր վրայ իմ ձեռքս երկընցընեմ ,
ու ‖ անոր հացին ցուպը կոտրեմ ,
և անոր վրայ սով խրկեմ , ու մար-
14 դը և անասունը անկէ կտրեմ . Ու-
թէ որ այս երեք մարդը՝ Նոյ , Դա-
նիէլ ու Ցոբ անոր մէջը ըլլան , ա-
նոնք Ը իրենց արդարութեամբը
միայն իրենց հոգին պիտի ազատեն՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
15 Թէ որ երկրին վրայ Ֆ չար գա-
զաններ բերեմ , որ զանիկայ անգա-
ւակ թողուն , ու ամայի ըլլայ ,
այնպէս որ գազաններուն պատճառ-
16 ուած անկէ անցնող չըլլայ . ‖ Թէ
որ ան երեք մարդիկը անոր մէջը
ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան , որ Ըբնոյ տղաքները ու
աղջիկները պիտի չկարենան ազա-
տել . միայն իրենք պիտի ազատին ,
ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ ։
17 Կամ ‖ թէ որ ան երկրին վրայ
սուր բերեմ , և ըսեմ թէ Ով
սուր՝ երկրին մէջէն անցիր . ու
անկէ մարդը ու անասունը կրտ-
18 րեմ . ‖ Եւ Ի՛ր որ ան երեք մարդիկը
անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ Ըբնոյ տղ-
աքները ու աղջիկները պիտի չկա-
րենան ազատել , բայց միայն ի-
րենք պիտի ազատին ։
19 Կամ թէ որ ան երկրին վրայ
Ը ժանտախտ խրկեմ , ու արիւնով
‖ իմ բարկութիւնս անոր վրայ
թափեմ , այնպէս որ մարդը ու ա-
20 նասունը անկէ կտրեմ . ‡ Եւ Նոյ ,

Ն·Ք·ԳԲ· Իբբ 594

ԸՂԼ· ԺԷ· 10 ։ Ի·3, 5, 6 ։ ԵՐԵՄ· ԽԳ·11 ։ ԳԼ· ԺԷ· 7 ։

Ի ԹԱԼ· ԽԳ· 10 ։ Բ ՕՐ· Իբ·37 ։ ԳԼ· Ե·15 ։

Ը ԳԼ· Գ· 7 ։ Ի ԳԱԳ·Իբ· 23 ։ ՅՈԲ· ԺԲ· 16 ։ ԵՐԵՄ· Դ· 10 ։ Բ ԹԱԼ· Բ·10 ։

ԸԲ ՊԼՈ· Բ· 15 ։

Ի ԳԼ·ԺԱ·20 ։ ԼԷ· 27 ։

ՀՂԼ·ԻԳ·26 ։ ԵՅ· Գ· 1 ։ ԳԼ·Գ· 16 ։ Է· 16 ։

Ի ԵՐԵՄ· ԺԱ· 1 ։ ՀԶԹ 16 ։ 18, 20 ։ ՏԱՆ ԵՐԵՄ· Է· 16 ։ ԺՈ· 14 ։ ԺԳ· 11 ։

Ւ ԱՍԱԿ· ԺՈ· 4 ։

Ի ՂԼ·ԻԳ· 22 ։ ԳԼ· Է· 17 ։

Ի ՀՀԹ 14 ։ 18 ։ 20 ։

Ի ՂԼ·ԻԳ· 25 ։ ԳԼ· Է· 12 ։ ԽՈ· 3 ։ 4 ։ ԻԹ· 8 ։ ԼԸ· 21 ։

Հ ԳԼ· ԻԷ· 13 ։ ՍՈՓ· Ա· 3 ։

Ի ՀԶԹ 14 ։

Ը Բ ԹԱԳ· ԻԳ· 15 ։ ԳԼ·ԼԲ·22 ։

Ի ԳԼ· Է· 8 ։

ՀՀԹ 14 ։

Ն · Բ · ԳԲ · Իսբ 594

Դանիել ու Ցոր անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որ իր որդին ու աղջիկ մ՚անգամ չեն կրնար ազատել . անոնք իրենց արդարութեամբը միայն իրենց անձը պիտի ազատեն ։

21 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որչափ աւելի , երբոր չորս սաստիկ պատիժներս՝ սուրը , սովը , չար գազանները ու ժանտախտը Երուսաղէմի վրայ իջուցեմ , մարդը ու անասունը անկէ

22 կտրելու համար ։ Բայց ահա հոն ազատուած մնացորդ մը պիտի ըլլայ , այսինքն զաւակներու ու աղջիկներու՝ որոնք պիտի ելլեն . ահա անոնք ձեզի պիտի ելլեն , և ձանոնց ճամբան ու անոնց գործքերը պիտի տեսնէք . ու Երուսաղէմի վրայ բերած չարիքիս վրայով՝ անոր վրայ բերած բոլոր չարիքին վրայով պիտի

23 մխիթարուիք ։ Ու երբոր անոնց ճամբան ու գործքերը տեսնէք , ան նոնք ձեզ պիտի մխիթարեն . և պիտի գիտնաք թէ ինչ որ ըրի անոր մէջը , առանց պատճառի չըրի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · Ժ Ե

1 Որթին ճիւղը բանի մը օգտակար չըլլալուն օրինակովը՝ 6 Երուսաղէմի մեծ ուրացութեան ։

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի մարդոյ՝ որթին փայտը ի՞նչ առնէ տրտէ ունի ան մէն ծառի փայտերէն , այսինքն ան նանկ շառաւիղ մը՝ որ անտառի
3 ծառերուն մէջն է ։ Միթէ անկէ փայտ կ՚առնուի՞ բանի մը գործածելու համար . կամ թէ անկէ գիդ մը կ՚առնուի՞ անկէ աման մը
4 կախելու համար ։ Ահա կրակի մէջ կը նետուի , անոր կերակուր ըլլալու համար . կրակը անոր երկու ծայրերը կ՚ուտէ , ու մէջը կ՚այրի . միթէ անիկայ բանի մը
5 օգտակար է ։ Ահա անիկայ ամբողջ եղած առնէն բանի մը չգար . որ մանց որ անիկայ բանի մը օգտակար ըլլայ՝ կրակը զանիկայ ու-
6 տելէն ու այրելէնետը ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Անտառի փայտերուն մէջը ինչպէս է որթին փայտը՝ որն որ կրակին տուի կերակուրի համար , այնպէս ալ Երուսաղէմի բնակիչ-
7 ները տուի ։ Ու ես իմ երեսս անոնց վրայ պիտի հաստատեմ . Թէպէտև անոնք մէկ կրակէ պիտի ելլեն , և ուրիշ կրակ մը զանոնք պիտի ուտէ . ու երբոր իմ երեսս անոնց վրայ հաստատեմ , պիտի գիտնաք թէ ես
8 եմ Տէրը ։ Ու իրենց անհաւատ-

Ն · Բ · ԳԲ · Իսբ 594

տարմութիւն ընելուն համար , երկիրը ամայի պիտի ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · Ժ Զ

1 Մարգարէն Թշուառ երուսաղէմի մը նմանութիւնով Երուսաղէմի բնական վիճակը կը տեսցնէ ։ 6 Նոյնժամ չափազանց սէրը անոր վրայ ։ 15 Երուսաղէմի պոռնկութիւնը ։ 35 անոր դէմ դատաստանները ։ 44 Անոր մեղքը՝ իր մօրը մեղքին հետ հաւասար , և իր քոյրերուն՝ Սոդոմին ու Սամարիայի մեղքերէն աւելի բլլալով՝ աստիկ պատիժներու կ՚արժանանայ ։ 60 Վերջը խոստացութիւն կը խոստացուի անոր ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ Երուսաղէմին իր պղծութիւննե-
3 րը գիտցուր ։ Ու ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ Երուսաղէմին . Քու սկիզբդ ու ծնունդդ Քանանացւոց երկրէն էր , Հրէ Հայրդ Ամորհացի , ու մայրդ Քետացի էր ։
4 Ու քու ծնունդդ այսպէս էր . Երբոր ծնած օրդ պորտդ չկտրուեցաւ , ու մաքրուելու համար ջրով չլուացուեցար և աղով չաղուեցար ու խնամարուրով չփաթթուեցար ։
5 Աչք մը քեզի չխնայեց , որ քեզի ողորմի , ու ասոնցմէ մէկը քեզի ընէ . բայց ծնած օրդ քու անձիդ գարշութեամբը դաշտի ե-
6 րեսին վրայ նետուեցար . Ու ես քու քովէդ անցայ , և քեզ արեանդ մէջ կոխոտած տեսայ . ու երբոր արեանդ մէջն էիր , քեզի Ապրէ՝ ըսի . այո երբոր արեանդ մէջն էիր ,
7 քեզի Ապրէ՝ ըսի . Բազ դաշտի բոյսերուն պէս բիւրաւոր ըրի , և շատցար ու մեծցար , և կատարեալ գեղեցկութեան հասար . ատիներդ ելան , մազերդ աճեցան , բայց դուն մերկ ու անծածկոյթ էիր ։
8 Ու քու քովէդ անցայ ու քեզի նայեցայ , և ահա քու ժամանակդ սիրոյ ժամանակ էր , Ու ես իմ բրդանգքս քու վրադ տարածեցի , և քու մերկութիւնդ ծածկեցի . ու քեզի երդում ընելով՝ քեզի հետ ուխտ ըրի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , ու
9 դուն իմն եղար ։ Ու քեզ ջրով լուացի , ու քու վրայէդ քու արիւնդ ապկի մաքրեցի , ու քեզ և-
10 ղով օծեցի . Ու քեզի նկարագործ հանդերձ հագցուցի , ու քեզի թխհաշի մաշիկներ հագցուցի , և քու մէջդ բեհեզէ դօտի կապեցի , ու քեզ մետաքս-
11 ներով ծածկեցի . Ու քեզ զարդերով զարդարեցի , ու ձեռնբերուդ վրայ ապարանջաններ դրի , ու
12 պարանոցիդ վրայ մանեակ դրի . Ու քու բերիդ օղակ , ու ականջներդ գինտեր , ու գլուխդ պարծանաց

Ն · Բ · ԳԲ · Իսբ 594

594

– ԳԼ · Ի · 4 ։ Իբ · 2 ։ ԼԳ · 7 , 8 , 9 ։

Բ ԳԼ · Իա · 30 ։

ֆ Հմ 45 ։

Տ ՈՀ · Բ · 3 ։

Ի Եւ · ա · 7 ։

ՂՀաւթ · գ · 9 ։

Ի Եւ · ԻԲ · 5 ։ Երեմ · Բ · 2 ։

Ե Ծն · Իգ · 22 , 47 ։

Ը Առակ · ա · 9 ։

Թ Եւ · գ · 21 ։

Ն · Ք · Գ · 594

Ել Օր · լ · 13, 14։

Ես Պտ · Խբ · 2։

Ի Ող · բ · 15։

Ծ Տ֊ա բ Օր · լբ · 15 ։ Ե֊բեմ · է · 4 ։ Միք · գ · 11 ։

Ն ես · ա · 21 ։ Ծէ · 8 ։ Ե֊բեմ · բ · 20 ։ գ · 2 · 6 · 20 ։ ԳԼ · Իգ · 3 · 8 · 11 · 12 ։ Ով · ա · 2։

Հ դ Թագ · Իգ · 7 ։ ԳԼ · է · 20։ Ով · բ · 8 ։

Ն Ով · բ · 8 ։

Ղ դ Թագ · Ժդ · 3։ Ես դ · Ճդ · 37 · 38 ։ Ես · Ծէ · 5 ։ Երեմ · է · 31 ։ լբ · 35 ։ ԳԼ · Ի · 26 ։ Իգ · 37 ։

Ե Երեմ · բ · 2։ Հճր 43 · 60 ։ Ով · Ժ · ա · 1 ։

Ձ Հճր 4 · 5 · 6 ։

Յ Հճր 31 ։

Ն Ես · Ծէ · 5 · 7 ։ Երեմ · բ · 20 ։ գ · 2 ։ Ե Ընահ · Թ · 14 ։

Ը ԳԼ · բ · 10 · 14 ։ Ի · 7 · 8 ։ Իգ · 19 · 20 · 21 ։

13 պահակ դրի ։ Եւ դուն ոսկիով ու արծաթով զարդարուեցար , ու քու հանդերձներդ բեհեզ , մետաքս ու նկարադործ եղան . Հնաշիխ ու մեղր ու եղ կերար , և խիստ շատ գեղեցկացար , ու թագաւորու֊
14 թեան հասար ։ Եւ քու գեղեցկու֊թեանդ համար Էքս անունդ աղ֊դերուն մէջը տարածուեցաւ . վասն զի անիկայ կատարեալ եղաւ ան վայելչութեանդ պատճառաւ , որն որ քու վրադ դրի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո֊վան ։

15 Բայց դուն քու անուանդ պատ֊ճառաւ՝ Հքու գեղեցկութեանդ ա֊պաւինելով Հշնութիւն ըրիր , և քու պոռնկութիւնդ ամէն անցնո֊ղին առջը թափեցիր . անորը կ՚ըլ֊
16 լար ։ Հ Ու քու հանդերձներէդ ա֊նոր , և քեզի գոյնզգոյն զարդերով բարձր տեղեր շինեցիր , ու անոնց վրայ շնութիւն ըրիր . անոնց նմանը
17 չեղաւ , ոչ ալ պիտի ըլլայ ։ Եւ իմ քեզի տուած ոսկիէս ու արծա֊թէս քու պարծանացդ զարդերը առիր , ու քեզի արուական պատ֊կերներ շինեցիր և անոնցմով պոռ֊
18 նկեցար ։ Ու քու նկարադործ հանդերձներդ առնելով՝ զանոնք ծածկեցիր , ու իմ ևղս ու խունկս
19 անոնց առջեւն դրիր . Ես ու քեզի տուած հացս , քեզի կերցուցած նաշիհս , եղս ու մեղրս ալ անոնց առջեւն դրիր անոյշ հոտի համար . ու ահաւասիկ եղաւ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
20 Հ Եւ իմ համար ծնած տղաքներդ ու աղջիկներդ առիր , ու զանոնք կերակուրի համար զոհ ըրիր անոնց . ա֊ռա քու պոռնկութիւնդ քի՞չ բան
21 է , որ իմ տղաքներս մորթեցիր , ու զանոնք անոնց տուիր՝ Նրանք ան֊
22 ցրնելով ։ Եւ քու բոլոր պղծու֊թիւններուդ ու պոռնկութիւննե֊րուդ մէջ քու ջուանկութեանդ օ֊րերը չյիշեցիր , Հերբոր մերկ ու անձածկոյթ , և քու արևանդ մէջ
23 կոխուած էիր ։ Ու եղաւ որ բոլոր չարութիւններէդ ետքը՝ (վա՛յ վա՛յ
24 քեզի կ՚ըսէ Տէր Եհովան ,) Դուն Հքեզի բոզանոց ալ շինեցիր , ու Հքեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր
25 տեղ ըրիր ։ Հ Ամէն ճամբու գլուխ֊ քու բարձր տեղերդ շինեցիր , ու քու գեղեցկութիւնդ զզուելի ըրիր , և ամէն անցնողին քու ոտքերդ բա֊ցիր , ու քու պոռնկութիւններդ
26 շատցուցիր ։ Եւ քու մեծանդամ սահմանակիցներուդ՝ Եգիպտոսի որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր , ու զիս սրդողցընելու համար քու պոռնկութիւններդ շատցուցիր ։
27 Եւ ահա իմ ձեռքս քու վրադ երկնցուցի , ու քու ուժիկդ պակսե֊

ցուցի , ու քեզ քու թշնամինե֊րուդ՝ Հ Փղշտացւոց աղջիկներուն կամացը յանձնեցի , որոնք քու անշամանաս վարմունքիդէդ կ՚ամչնան ։
28 Եւ չյագտանալով Հ Ասորեստանի որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր , և թէպէտ անոնց հետ պոռնկու֊թիւն ըրիր , սակայն չյագտացար ։
29 Ու քանանացւոց երկրէն Քաղդեացւոց երկիրը քու պոռնը֊կութիւններդ շատցուցիր ։ բայց
30 ասով ալ չկշտացար ։ Քու սիրտդ որչափ տկար է՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո֊վան , որ ասոնք բոլոր բաները ըրիր , անամօթ պոռնիկ կնկան մը գործ֊
31 ը ։ Ամէն ճամբու գլուխ Հքու բոզանոցներդ շինեցիր , և քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ ըրիր , ու վարձքը անարգելով՝
32 պոռնիկ կնկան պէս չեղար ; Հայր ան շնութիւն ընող կնկանը պէս
33 էղար , որ իր երկանը տեղը օտար֊
34 ներ կ՚առնէ ։ Ամէն բոզերուն վարձք կու տան ։ բայց Հդուն ա֊մէն Հոմանիներուդ քու վարձքերդ կու տաս . այո՛ կաշառք կու տաս անոնց՝ որ ամէն կողմէն քեզի գան , քեզի հետ պոռնկութիւն ընելու
35 համար ։ Եւ քու պոռնկու֊թեանդ մէջ կինկներուն եղածին ներհակը կ՚ըլլայ քեզի , վասն զի պոռնկութեան համար քու հաւելդ եկող մարդ չկայ . և քու վարձք տալովդ և ուրիշէն վարձք չառ֊նելովդ , դուն Հհակառակ ներհակը եղար ։
36 Ասոր համար՝ ով պոռնիկ՝ Տէ֊
37 րոջը խօսքը մտիկ ըրէ ։ Տէր Եհո֊վան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև քու պղծութիւնդ տարածուեցաւ , և քու պոռնկութիւններովդ մերկու֊թիւնդ քու հոմանիներուդ ու ամէն գարշելի կուռքերուդ յայտ֊նուեցաւ , և անոնց նուիրած Հար֊
37 դոցդ արիւնը Հաճո՞ւեցաւ , Ասոր համար ահա Հես պիտի ժողվեմ քու բոլոր հոմանիներդ՝ որոնց դուն հաճոյ եղար , և ամէն անոնք որ ա֊հրելցիր , ու ամէն անոնք որ ա֊հրեցիր . և դանոնք ամէն կողմէն տերդ . և դանոնք ամէն կողմէն քու վրադ պիտի ժողվեմ , ու քու մերկութիւնդ անոնց պիտի բա֊
38 նամ , և անոնք քու բոլոր մերկու֊թիւնդ պիտի տեսնեն ։ Ու քեզ պիտի դատեմ Հշնութիւն ընող և Հարիւն թափող կիներուն դատաստանովը , ու քեզի բարկու֊թեամբ ու նախանձով արեան վճռ֊
39 պիտի տամ . Եւ քեզ անոնց ձեռ֊քը պիտի տամ , ու Հքու բոզա֊նոցդ պիտի փլցնեն , ու քու բարձր տեղերդ պիտի աւերեն , և Հքու հանդերձներդ քեզ պիտի մերկա֊

Ն · Ք · Դ · 594

Է Հճր 20 ։ Երեմ · բ · 34 ։

Ո Երեմ · Ժգ · 22 · 26 ։ Ող · ա · 8 ։ ԳԼ · Իգ · 9 · 10 · 22 · 29 ։ Ով · բ · 10 ։ բ · 10 ։ Նաա · գ · 5 ։

Բ Գէ · ի · 10 ։ Բ Օր · իբ · 22 ։ ԳԼ · Իգ · 45 ։

Ջ Ծն · Թ · 6 ։ Եզ · իա · 12 ։ Տէա Հճր 20 · 36 ։

Ը Հճր 24 · 31 ։

Ի ԳԼ · Իգ · 26 ։ Ով · բ · 3 ։

ն · ը · ղԲ · 594

+ Գլ · խգ · 10 · 47 ·
ª Յոհ · ը · 5 · 7 ·

Ֆր Օր · ժգ · 16 · գ Թագ · իե · 9 · Եբեմ · լԹ · 8 · ծր · 13 ·
— Գլ · ե · 8 · խգ · 10 ·
Բ Գլ · խգ · 27 ·
Ֆ Գլ · ե · 13 ·

Ք Հմր 22 · Սագ · Նը · 42 ·

Ի Գլ · Թ · 10 · ժա · 21 · իբ · 31 ·

Ղ Հմր 3 ·

Ի ը Օր · լը · 32 · Եա · ա · 10 ·

Ը գ Թագ · իա · 9 · Գլ · ե · 6, 7 · Հմր 48 · 51 ·
Ի Պատ · ժ · 15 · ժա · 24 ·

Ֆ Նե · ժգ · 10 ·

Ի Նե · ժգ · 13 · ժը · 20 · ժԹ · 5 ·
Ն Նե · ժԹ · 24 ·

ցրնեն , ու քու պարծանացդ զարդերը պիտի առնեն , և քեզ մերկ ու
40 անծածկոյթ պիտի թողուն · ª Ու քու վրադ ժողովը մը ոտք պիտի հանեն , ª և քեզ քարերով պիտի քարկոծեն , ու իրենց սուրերովը
41 քեզ պիտի խողոտեն · Եւ ª քու տուներդ կրակով պիտի այրեն , ու — շատ կնիկներու առջեւ քու վրադ դատաստաններ ի գործ պիտի դրնեն · և քեզ Բ պոռնկութեան ընելէն պիտի դադրեցընեմ , ու մէյմըն
42 ալ պարգեւ պիտի չտաս ։ Ա յսպէս Գ պիտի դադրեցընեմ իմ բարկութիւնս որ քեզի դէմ է · ու իմ նախանձս քեզմէ պիտի վերնայ , ու պիտի հանդարտիմ ու ալ պիտի
43 չբարկանամ ։ Որովհետեւ դուն քու մանկութեանդ օրերը չյիշեցիր , հապա ատ ամէն բանէրով զիս սրդողցուցիր , անոր համար ահա Ես ալ քու ճամբադ Է — գլուխդ պիտի թերեմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան , ու դուն քու բոլոր պղծութիւններդ ալ վրայ ատ եղեռնագործութիւնը պիտի չընես ։
44 Ահա ամէն առակ խօսողը քու վրադ առակ պիտի խօսի՝ ըսելով , Ինչպէս է մայրը , աղջիկն ալ ա Ն -
45 դէ Է ։ Դուն քու մօրդ աղջիկն ես , որ իր էրիկէն ու տղաքներէն զզուեցաւ , և քու քոյրերուդ քոյրն ես , որ անոնք իրենց էրիկներէն ու տղաքներէն զզուեցան · Հէթ մայրը Քետացի ու հէր հայրը Ա մո -
46 հացի է ։ Ու քու մեծ քոյրդ Սամարիան է , որ իր աղջիկներովը քու ձախ կողմդ կը բնակի , և Բ քեզմէ պզտիկ քոյրդ Սոդոմն է , որ իր աղջիկներովը քու աջ կողմդ
47 կը բնակի ։ Ու դուն անոնց ճամբաներուն մէջը չգացիր , և անոնց պղծութիւններուն պէս չըրիր · հապո որպէս թէ ասանկ շատ պզտիկ — հնչին էր , դուն քու բոլոր ճամբաներուդ մէջ Ը անոնցմէ աւելի
48 լը ապականեցար ։ Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , Թող քու քոյրդ Սոդոմ՝ Ի ինքը ու իր աղջիկները ասդին չըրին , ինչպէս որ դուն ու քու աղջիկներդ ըրիք ։
49 Ահա քու քրոջդ Սոդոմին անօրէնութիւնը ասկէ էր . անհիպ իր աղջիկներովը հպարտութիւն , Բ հացի կուշտութիւն ու անհոգ հանգստութիւն ունենցաւ , և ազքատին ու անանկին ձեռքը չուժովցուց ։ Ու հպարտացան և Ի մ ա ռ ջեւս պղծութիւն ըրին · ու ես զանոնք տեսածիս պէս վերցուցի ։
51 Եւ Սամարիան քու մեղքերուդ կէսին չափ մեղք չգործեց · ու դուն քու պղծութիւններդ անոնցմէ աւելի չատցուցիր , և քու ըրած Ի ր ա ն ը պղծութիւններովդ քու քոյ -
52 րերդ արդարացուցիր ։ Ու դուն որ քու քոյրերդ դատապարտեցիր , քու անարգանքդ կրէ՛ քու մեղքերուդ համար , որ դուն անոնցմէ աւելի պղծութիւն ըրիր · անոնք քեզմէ արդար են · իսկ դուն քոյրերդ արդարացընելուդ համար ամչցիր ու
53 քու անարգանքդ կրէ՛ ։ Բ Ու ես պիտի դարձընեմ անոնց դերութիւնը , Ա Սոդոմին ու անոր աղջիկներուն դերութիւնը , և Սամարիա - յին ու անոր աղջիկներուն դերութիւնը , անոնց մէջը քու դերութիւնդ ալ Է ս պիտի դարձընեմ ·
54 Որպէս զի քու անարգանքդ կրես , ու ամէն բրածէդ ամչնաս , Հ անոնց միխթարութիւն ըլլալուդ համար ։
55 Եւ քու քոյրերդ՝ Սոդոմ ու անոր աղջիկները իրենց առջի վիճակին պիտի դառնան , և Սամարիա ու անոր աղջիկներն ալ իրենց առջի վիճակին պիտի դառնան , ու դուն և քու աղջիկներդ ալ ձեր առջի
56 վիճակին պիտի դառնաք ։ Վ ա ան զի քու հպարտութեանդ օրը քու քոյրդ Սոդոմ քու բերնէդ չլսուե -
57 ցաւ , քանի որ դեռ քու չարութիւնդ յայտնուած չէր , ինչպէս որ հիմա չ ա ր ա խ ո ս ե ա ց ա ս , երբոր Ֆ Ասորւոց աղջիկներուն առջեւը , ու ա նոնց բոլորտիքը եղող բոլոր Փ ղ շ տացւոց աղջիկներուն առջեւը անարգ եղար , որ անոնք ամէն կողմէն
58 քեզ նախատեցին ։ Ք Քու եղեռնագործութիւնդ և քու պղծութիւններդ դուն կրեցիր՝ կ'ըսէ Տէր
59 Վ ան զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ · Քու ըրածիդ համեմատի պիտի ընեմ քեզի , որ Հ երդումը չանարգեցիր և ուխտը աւրեցիր ։
60 Բայց ես քու մանկութեանդ օրերը Ֆ քեզի հետ ըրած ուխտս պիտի յիշեմ , ու քեզի հետ Հ յաւիտենական
61 ուխտ պիտի հաստատեմ · Եւ — դուն քու ճամբաներդ պիտի յիշես , ու պիտի ամչնաս երբոր ընդունիս քեզմէ մեծ և քեզմէ պզտիկ քոյրերդ , ու Ես քեզ զանոնք քեզի Հ աղջիկներու տէր տամ , ª բայց չէ
62 թէ քու ուխտովդ · Հ Հաստատ ես քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , և պիտի գիտնաս թէ ես
63 եմ Տէրը · Որպէս զի — յիշես ու ամչնաս , — և ամչնալուդ պատճառովը մէյմըն ալ բերանդ չբանայ , երբոր քու ըրած բոլոր գործքերուդ համար քեզի քաւութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ն · ը · ղԲ · 594

Ի Եբեմ · գ · 11 · Մաա · ժբ · 41 · 42 ·

Ծ Տես Եա · ա · 9 · Հմր 60 · 61 ·
Ն Եբեմ · ի · 16 ·

Հ Գլ · ժգ · 22 · 23 ·

Ց գ Թագ · ժգ · 5 · Բ Մն · իը · 18 · Եա · Է · 1 ·
Ը Ես · ժգ · 28 , Հմր 27 ·
Ք Գլ · խգ · 49 ·

Ժբ Օր · լԲ · 12 · 14 ·
Ի Գլ · ժԷ · 18 · 16 ·
Ղ Սագ · ղգ · 45 ·
Ը Եբեմ · լԲ · 40 · ծ · 5 ·
— Գլ · ի · 43 · ԼԳ · 31 ·

Ը Ես · ծգ · 1 · կ · 4 · Գագ · Գ · 26 · ՃՃ ·
Պ Եբեմ · Ը · 31 · ՃՃ ·
Ջ Ող · իբ · 19 · 20 ·
— Հմր 61 ·
ª Հաղ · Գ · 19 ·

Գլ · ծԷ

1 Երկու աթթիներու ու մէկ որթի օրթիակով
11 Կր յաւուրի Ե ա ա ծ ոյ գառաւասածը Երու -

ՆՀ·Ք·ՊՖ· ԲԲԲ 594

սպասվի վրայ, որովհետև Բաբիլոնէն ապրուստ մը պիտի ստանայինք։ 22 Ուստի կը խոստանամ ասիասրդներէն եղածը անկել։

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, 2 Որդի մարդոյ՝ Խոսա յէլէի տանը հանելուկ պատմէ, ու 3 առակ խօսէ, ու ըսէ՝ Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. — Մէկ մեծ արծիւ մը՝ մեծ թևերով, երկայն փետուրներով ու դոյնզդոյն բարակ փետուրներով լեցուն՝ Լիբանան եկաւ, ու Եղեւինին ամենաբարձր 4 ճիւղը առաւ. Ընոր ընձիւղներուն ծայրը փրցուց, և զանիկայ վաճառականի երկիրը տարաւ, ու զանիկայ վաճառականաց քաղաքը դրաւ։ 5 Նէ ան երկրին հունտէն առաւ, ու զանիկայ բարերեր արտի մէջ դրաւ. ջրհնէս շատ ջուրեւրու քով տարաւ, Տուռիի պէս 6 դրաւ. (Ու անիկայ բուսաւ, ու տարածուած՝ կարճահասակ որթի մը եղաւ.) անանկ որ անոր ոստերը դէպ իրեն նային, ու արմատները իր տակը բլլան. և Հնէս որթի բլլալով՝ ոստեր բուսցուց ու ընձիւղներ արձակեց։

7 Ու մէկ ուրիշ մեծաթեւ ու բազմափետուր մեծ արծիւ մըն ալ կար. և ահա Հաս որթը իր արմատները դէպ ի անոր ծռեց, ու իր ոստերը դէպ ի անոր երկրագուց, որպէս զի իր տնկուած ածուներովը զինքը 8 ոռոգէ։ Անիկայ բարերեր արտի մէջ շատ ջուրերու քով տնկուեցաւ, որ ոստեր արձակէ, և պտուղ բերէ ու ազնիւ որթ բլլայ։

9 Ըսէ՝ որ Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Բրդիօք անիկայ պիտի յաջողի՞. Հմիթէ ան արմատները պիտի չխլէ՞, ու անոր պտուղը պիտի չփրցնէ՞, որ չորնայ։ Ընոր ամէն բուսած տերևները պիտի չորնան. և առանց մեծ բազուկի ու շատ ժողովուրդի զանիկայ արմատէն պիտի խլէ։ 10 Նիկայ տնկուեցաւ, միթէ պիտի յաջողի՞. Հչէ՞ որ արևելեան հովը անոր դպածին պէս բոլորովին պիտի չորնայ. անիկայ իր բուսած ածուներուն վրայ պիտի չորնայ։

11 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, 12 Հիմա ապստամբներու տանը ըսէ՝ Չունց ի՞նչ բլլալը չէիք գիտեր. ըսէ որ Ահա Բաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ, և անոր թագաւորը ու իշխանները առաւ, ու զանոնք իր 13 քովը Բաբիլոն տարաւ։ Նէ թագաւորին սերունդէն ձէլ առնելով, անոր հետ ուխտ բրաւ, Հ ու անոր երդում բնել տուաւ. նաև երկրին 14 զօրաւորները առաւ. Որպէս զի թագաւորութիւնը Ե ցած բլլայ, ու չիրնայ զինքը բարձրացընել, և իր ուխտը պահելով անոր վրայ 15 հաստատ կենայ։ Բայց Ե անիկայ անկէ ապստամբեցաւ, ու Եգիպտոս դեսպաններ խրկեց, Հոր իրեն ձիեր ու շատ զօրքեր տան. հմիթէ անիկայ յաջողութիւն պիտի գըտնէ՞. ասանկները ընդոր պիտի ազատի՞, կամ թէ ուխտը աւրելով 16 պիտի ազատի՞։ Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ, որ անիկայ անշուշտ Բաբելացի թագաւորին քով՝ որ զինքը թագաւոր ըրեր էր, որուն երդումը անարգեր էր, ու անոր ուխտը աւրեր էր, անոր քովը 17 Բաբիլոնի մէջ պիտի մեռնի։ Նէ Փարաւոնը մեծ զօրքով ու շատ բազմութիւնով պատերազմի մէջ անոր համար բան մը պիտի չընէ, Հերբոր պատնէշներ կանգնուի, ու մարտկոցներ շինուի շատ հոգիներ 18 կորուսնելու համար։ Վասն զի անիկայ երդումը անարգեց և ուխտը աւրեց. և ահա անիկայ Ի՛ր ձեռքը տալէն ետքը, ասանկները ընելուն համար պիտի չազատի։

19 Ընոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Ես կենդանի եմ՝ որ անշուշտ անոր գլուխը պիտի դարձնեմ իմ երդումս որ անիկայ անարգեց, ու իմ ուխտս որ աւրեց. 20 Ես անոր վրայ իմ ցանցս պիտի տարածեմ, ու անիկայ իմ որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի, և զանիկայ Բաբիլոն պիտի տանիմ, ու Հնոն անոր հետ դատ պիտի վարեմ, 21 անոր ինծի դէմ բրած յանցանքին համար։ Ու Հ անոր բոլոր փախստականները և անոր բոլոր զօրքերը սրով պիտի իյնան, ու Ոնոր մնացորդները ամէն հովերու պիտի ցրուին, ու պիտի գիտնաք թէ ես Տէրս խօսեցայ։

22 Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Ես ալ բարձր եղեւինին ամենաբարձր ճիւղէն պիտի առնեմ ու պիտի անկնեմ. ես անոր ընձիւղներուն ծայրէն նմանցաշը պիտի փրցընեմ, ու մէկ բարձր ու վերացած լեռան 23 մը վրայ պիտի տնկեմ. Հ Զանիկայ Իսրայէլի բարձր լեռանը վրայ պիտի տնկեմ. և անիկայ ոստեր պիտի արձակէ, ու պտուղ պիտի տայ, ու ազնիւ եղեւին պիտի բլլայ. և Ոանոր տակը ամէն տեսակ թռչուններ պիտի նստին, անոր ոստերուն հո- 24 վանիին տակը պիտի բնակին։ Եվ դաշտի բոլոր ծառերը պիտի գիտնան՝ թէ ես Տէրս բարձր ծառը ցածցուցի, — ցած ծառը բարձ-

ՆՀ·Ք·ՊՖ· ԲԲԲ 594

Ի՛մէր 6։ Գէ· ԻԹ· 14։

Ե Դ Թագ· Իգ· 20։ Բ Մն·ԼԶ· 13։

Իր Օր· ԺԿ· 16։ Նա·լա· 1։ 3։ ԼԶ· 6։ 9։

Հ Հմր 9։

Ի Երեմ· Լ· 5։ ԼԳ· 3։ Ծր· 11։ ԳՀ· ԺՐ· 13։

Ա Երեմ· Լ· 7։

Բ Երեմ· Ծր· 4։ ԳՀ· Գ· 2։

Ա Ոգ· և· 6։ Տէս ա Մն· ԻԹ· 24։

Ա Գէ· ԺՐ· 14։

Ա Նա· Ժա· 1։ Երեմ· Իգ· 5։ Զաք· գ· 8։

Ա Նա· Ծգ· 2։ Ա Սագ· Բ· 6։

Ա Նա· Բ· 2։ 3։ Գէ· Ի· 40։ ՄԻԲ· գ· 1։

— Տէս գՀ· լա· 6։ Դան· գ· 12։

— Ղա· ա· 52։

Ն · Ք · ՊԲ · Իբր 594

Ա ԳԼ · Իր · 14 · Իգ · 14

բացուցի , կանանչ ծառը չորցուցի ու չոր ծառը կանանչցուցի · Ես Տէրս խօսեցայ ու պիտի կատարեմ ։

ԳԼ · ԾԸ

1 Աստուած կը յանդիմանէ ազգին անիրաւ առակը · 5 կը ցուցնէ թէ Քրիստոս կը վրէժ առնէ մէկ հոգ մը հետ , 10 ու ոչ մէկ հոգ մը հետ , 14 չոր հոգ մը ազատին հետ , 19 չոր մարդու մը հետ որ կ'ապաշխարէ , 24 բարի մարդու մը հետ որ կ'ապաստանի · 25 իր արդարութիւնը կը պաշտպանէ , 31 և մարդիկ ապաշխարութեան կը յորդորէ ։

594

1 Ասկէ ետք Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 2 ըսելով , Ո՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան առակը որ դուք Իսրայէլի երկրին մէջ կը խօսիք՝ ըսելով , Հայրերը ազոխ կերան , ու

Ա Երեմ. լա · 29 , Եզեկ · ժ · 7 ։

3 որդւոցը ակռաները առին ։ Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ Իսրայէլի մէջ ասս առակը մէլ-

4 մէն ալ պիտի չգրուցէք ։ Ահա բոլոր հոգիները իմ են · ինչպէս հօրը հոգին՝ նոյնպէս ալ որդւոյն հոգին իմ է · Հան անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի ։

Բ Հէր 29 , Հռով · գ · 23 ։

5 Իսկ թէ որ մէկ մարդ մը արդար ըլլայ , և իրաւունք ու արդարու-

6 թիւն ընէ , ՚ի լեռներու վրայ չուտէ , ու աչքերը դէպ ՚ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցնէ , ու

Ֆ ԳԼ · Իր · 9 ։

Ղ Ղէ · ԺԸ · 20 · ի · 10 ։

Ի Ղէ · ԺԸ · 19 · ի · 18 ։

Ձ Եզ · Իր · 21 · Ղէ · ԺԸ · 15 · իե · 14 ։

Ի Եզ · Իր · 23 · Ր Օր · Իշ · 12 · 13 ։

Ը Եզ · ԺԸ · 7 · Ծաա · իե · 35 , 36 · Ցծա Ր Օր · ԺԸ · 7 , 8 ։

Բ Եզ · Իր · 25 · Ղէ · իե · 36 , 37 · Ր Օր · իգ · 19 · Նեհմ · է · 7 · Սպ · ԺԸ · 5 ։

Ա Ր Օր · ա · 15 · Ջաբ · ը · 16 ։

Ի ԳԼ · ի · 11 · Ածխ · է · 4 ։

Ե Ծն · ի · 6 · Եզ · իա · 12 · Թաա · լե · 31 ։

Ի ԳԼ · ը · 6 · 17 ։

ՀՒ · ՀԱ · ՀԲ · Իբր 594

Ա ԳԼ · ի · 9 · 11 · 12 · 13 · 16 · 27 · Գա · 9 · 18 · Լգ · 4 · Գօր · ԺԸ · 6 ։

Ե ՀՀր 6 · ԼԸ ։

շուշտ պիտի մեռնի , Ծանօր արիւնը իր վրան պիտի ըլլայ ։

Ն · Ք · ՊԲ · 594

14 Եւ թէ որ անիկայ որդի ծնանի , ու անիկայ իր Հօրը բոլոր մեղքերը տեսնելով՝ վախնայ ու ա-

15 նոնց համեմատ չընէ · Լերանց վրայ չուտէ , ու իր աչքերը դէպ ՚ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցնէ , իր դրացիին կնիկը չպղծէ ,

16 Եւ մարդու մը զրկանք չընէ , գրաւ չպահէ , ու բռնութեամբ բան մը չյափշտակէ , իր հացը քաղցածին տայ , ու մերկը հանդերձով

17 ծածկէ , Աղքատին անէքսուխնէ ընէ՝ իր ձեռքը ետ քաշէ , վաշխ ու տոկոսիք չառնէ , իմ դատաստաններս ՚ի գործ դնէ , ու իմ օրէնքներուս մէջը քալէ , անիկայ իր Հօրը անօրէնութեանը համար պիտի չմեռնի , անիկայ անշուշտ

18 պիտի ապրի ։ Ես անոր Հայրը որովհետև զրկանք բրաւ , ու իր եղբօրմէն բռնութեամբ բան յափշտակեց , և ազէկ չգործը բրաւ իր ժողովուրդին մէջ , ահա Հանի-

Ա ԳԼ · գ · 18 ։

կայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի ։

19 Եւ դուք կ'ըսէք թէ Ինչո՞ւ Հայրը չորդին չէ Հօրը անօրէնութիւնը չկրեր ։ Որովհետև որդին իրաւունք ու արդարութիւն բրաւ , և իմ բոլոր օրէնքներս պահեց ու զանոնք ՚ի գործ դրաւ , անշուշտ պի-

Ֆ Տէս Եւ · ի · 5 · Ր Օր · է · 9 · գ թագ · իգ · 26 · իգ · 3 · 4 ։

20 տի ապրի ։ Հոն անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի · Հորդին Հօրը անօրէնութիւնը պիտի չկրէ , ու Հայրը որդւոյն անօրէնութիւնը պիտի չկրէ · Արդարին արդարութիւնը իր վրայ պիտի ըլլայ , ու ամբարչտին ամբարշտութիւնը

Ղ Հէր 4 · Բ Օր · իգ · 16 · գ Թագ · ԺԸ · 6 · Ր Սղ · իե · 4 · Երեմ · լը · 29 , 30 · Եզեկ · ժ · 10 , 11 ·

21 իր վրայ պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ Համբարիշտը իր գործած բոլոր մեղքերէն դառնայ , ու իմ բոլոր օրէնքներս պահէ , և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չմեռնի ։

Ա Հռով · ր · 9 ։

Ղ Հէր 27 · Գա · Լգ · 12 , 19 ։

22 Հոնոր բրած բոլոր յանցանքները իրեն դէմ պիտի չյիշուին ։ Հապա անիկայ իր բրած արդարութեամ-

Ա Գա · Լգ · 16 ։

23 բը պիտի ապրի ։ Միթէ ես բնաւ ամբարշտին մեռնիլը կ'ուզեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան · չէ՞ որ Ես կ'ուզեմ որ անիկայ իր ճամբայէն դառնայ

Ա Հէր 32 · Գա · Լգ · 11 · Ա Տիմ · է · 4 · Բ Պետ · գ · 9 ։

24 ու ապրի ։ Բայց Հէ՛ք որ արդարը իր արդարութենէն դառնայ , ու ամբարշտին բրած բոլոր գարշութիւններուն պէս անօրէնութիւն ընէ , պիտի ապրի ։ Դանոր բրած բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուի · անիկայ իր բրած յանցանքովը ու գործած մեղքովը՝ անոնցմով պիտի մեռնի ։

Ա Գա · Լգ · 12 , 13 , 18 ։

Ա Ր Պետ · է · 20 ։

Ե Հէր 29 · Գա · Լգ · 17 , 20 ։

25 Եւ դուք կ'ըսէք թէ Հ Տէրոջը

ծամբան ուղիղ չէ . հիմա մեռիկ
բռնէք՝ ով Իսրայէլի տունը , միթէ
իմ ճամբաս ուղիղ չէ . չէ՞ որ ձեր
26 ճամբան ուղիղ չէ : ¶Երբոր ար-
դարը իր արդարութենէն դառ-
նայ ու անօրէնութիւն ընէ , և
անոր մէջը մեռնի , անիկայ իր ը-
րած անօրէնութեանը համար կը
27 մեռնի : Ու երբոր ¶ամբարիշտը
իր ըրած ամբարշտութենէն դառ-
նայ , և իրաւունք ու արդարու-
թիւն ընէ , անիկայ իր անձը պիտի
28 ապրեցնէ : Որովհետեւ Հանիկայ
ուշադրութիւն ըրաւ , ու իր ըրած
բոլոր յանցանքներէն ետ դարձաւ ,
անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չմե-
ռնի :
29 ¶Բայց Իսրայէլի տունը կ'ըսէ
թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ .
ով Իսրայէլի տունը՝ միթէ իմ
ճամբաներս ուղիղ չեն . չէ՞ որ ձեր
30 ճամբաները ուղիղ չեն : ¶Ուստի
համար՝ ով Իսրայէլի տունը՝ ձեզմէ
ամէն մէկը իր ճամբաներուն համե-
մատ պիտի դատեմ՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան . դարձի եկէք , ու ձեր
բոլոր յանցանքներէն ետ դար-
ձէք , որպէս զի անօրէնութիւ-
նը *ձեր կորստեանը պատճառ
31 չըլլայ : ¶Ձեր բոլոր յան-
ցանքները ձեր վրայէն նետեցէք ,
և ձեզի †նոր սիրտ ու նոր հոգի
†ստացէք . քանզի ինչո՞ւ մեռնիք՝
32 ով Իսրայէլի տուն : ¶Վասն զի
մեռնողին մեռնիլը չեմ ուզեր՝ կ'ը-
սէ Տէր Եհովան . ուստի դարձէք
ու ապրեցէք :

ԳԼ . ԺԹ

1 Մարգարէն Իսրայէլի իշխաններուն վրայ կ'ողբայ՝ նմանցընելով զանոնք փոսի մէջ բռնուած առիւծի կորիւններու . 10 Նաև Երուսաղէմի վրայ կ'ողբայ՝ նմանցընելով զանիկայ փճացած որթի մը :

1 ¶Ու դուն՝ ¶Իսրայէլի իշխաններուն
2 վրայ ողբ †բռնէ , Ու ըսէ՝ Քու
մայրդ ի՞նչ է . մատակ առիւծ մըն
է , որ առիւծներու մէջ կը պառկի ,
ու իր կորիւնները առյդգ առիւծ-
3 ներու մէջ կը մեծցնէ : Ու անի-
կայ իր կորիւններուն մէկը մեծ-
ցուց . — *անիկայ առյդգ առիւծ
եղաւ , և յափշտակութիւն ընել
4 սորվեցաւ — մարդ կ'ուտէր : Ու
անոր վրայով ազգերը լսեցին . ա-
նիկայ անոնց փոսին մէջը բռնուե-
ցաւ , ու զանիկայ կաթիլով ¶Ե-
5 գիպտոսի երկիրը տարին : Ու
երբոր անիկայ տեսաւ որ պոբոզ
ինչը կը սպասէ , յոյսը կտրեցաւ ,
և ՚իր կորիւններէն մէկ ուրիշը ա-
ռաւ , ու զանիկայ առյդգ առիւծ
6 ըրաւ : ¶Ու անիկայ առիւծներու
մէջ պտըտող ՚առյդգ առիւծ ե-
ղաւ , ու յափշտակութիւն ընել
7 սորվեցաւ — մարդ կ'ուտէր . Ու
անոնց ‖պալատները գիտցաւ , ու
անոնց քաղաքները կործանեց . և
անոր մռնչելուն ձայնէն երկիրը
իր լիութեամբը սարսափեցաւ :
8 ¶Ու շրջակայ դաւառներէն անոր
վրայ ազգեր եկան , և անոր դէմ
իրենց ցանցը տարածեցին , — ե-
նոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ :
9 ¶Ու զանիկայ կաթիլով վանդա-
կի մէջ դրին , ու զանիկայ Բաբի-
լոնի թագաւորին տարին , — զա-
նիկայ բերդը դրին , որպէս զի անոր
ձայնը ‡Իսրայէլի լեռ-
ներուն վրայ չլսուի :
10 Քու մայրդ քու §նմանութիւ-
նովդ Ջուրերու քով տնկուած Խոր-
թի պէս է , որ շատ Ջուրերուն
պատճառաւ Պտղաւետ ոստերով
11 լեցուն եղաւ : Ու անիկայ զօ-
րաւոր շառաւիղներ ունեցաւ իշ-
խանաց գաւազաններու համար ,
ու իր Հասակը խիտ ճիւղերուն
մէջէն բարձրացաւ , և իր բարձրու-
թեամբը ու բարուներակներուն շա-
12 տութեամբը երեւցաւ : Բայց ա-
նիկայ բարկութեամբ խլուեցաւ
ու գետինը ձգուեցաւ , և ՚արեւե-
լեան հովը անոր պտուղը չորցուց .
անոր զօրաւոր շառաւիղները կոտ-
րեցան ու չորցան , Հ զանոնք
13 կրակը կերաւ : Ու հիմա անապա-
տի մը մէջ , չոր ու անջուր տեղ մը
14 տնկուեցաւ : ¶Ու անոր ոստե-
րուն մէկ շառաւիղէն կրակ ելաւ
— անոր պտուղը կերաւ , և անոր
վրայ իշխանի գաւազանի համար
զօրաւոր շառաւիղ մը չմնաց : ¶Ա-
սիկայ ողբ է , ու ողբի տեղ պիտի
ըլլայ :

ԳԼ . Ի

1 Ասուած չուզեր պատասխան տալ Իսրայէլի ծերերուն . 5 կը յիշեցնէ անոնց ազատամարտութիւնը որ երբեք չէին եգիպտոսի մէջ . 10 անապատին մէջ . 27 ու իրենց երկրին մէջ . 33 կը խոստանայ դանդիւ մէկտեղ ժողվել ուր-
տարածին միջոցովս . 45 կը ցուցընէ Երուսա-
ղէմի կործանումը՝ զանիկայ անտառ անուանե-
լով :

1 ¶Ու եղաւ որ եօթներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն տասներորդ
օրը Տէրոջը հարցընելու համար ¶Իսրայէլի ծերերէն մարդիկներ ե-
կան , և իմ առջեւս նստան :
2 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
3 սելով . Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի
ծերերուն հետ խօսէ՝ ու անոնց
ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Միթէ դուք ինծի հարցընելու ե-
կաք . ես կենդանի եմ՝ որ *ձեզի
պատասխան պիտի չտամ՚՝ , կ'ըսէ
4 Տէր Եհովան : Միթէ †անոնց դա-

ն . ք . գբ . 594

— Հմր 24 :

ա Հմր 21 :

է Հմր 14 :

ը Հմր 25 :

բ Գլ . է . 3 ; ԼԴ . 20 ;
ՃՄատ . գ . 2 ; Յայտ . բ . 5 :
* Եբբ . ձեզի կորստեան
— Եփես . գ . 22 , 23 :
† Երեմ . լբ . 39 ; Գլ . ժա . 19 ; ԼԴ . 26 :
† Եբբ . բ-
րէք . ‡ Ղեր . գ . 33 ; Հմր 23 ; Գլ . ԼԴ . 11 ; ը Պետ . գ . 9 :

— Գլ . իզ . 17 ; իէ . 2 ;
‡ Եբբ . վեր-
ցո՛ր ,

ը Հմր 6 ; դ Թագ . իզ . 31 , 32 :

‡ դ Թագ . իզ . 33 ; բ Մն . ԼԴ . 4 ; Երեմ . իբ . 11 , 12 ;
՚ դ Թագ . իզ . 34 :
Հ Երեմ . իբ . 13—17 :

ն . ք . գբ . 594

ՃՀմր 3 ;
‖ Կ՛ը-
նայ ար-
բեալներէն

է դ Թագ . իզ . 2 :

ը Հմր 4 :

ԸԲ Մն . ԼԳ . 6 ; Երեմ . իբ . 18 :

բ Եզեկ . գ . 2 :

§ Կ՛ը-
նայ ա-
րեւմտ . մէջ

է Գլ . ժէ . 6 :

ՃԸ Օբ . բ . 7—9 :

Ի Գլ . լա . 3 ; Դան . գ . 11 :

ի Գլ . ժէ . 10 ; Ովս . ժգ . 15 :

ձ Դատ . թ . 15 ; Տես դ Թագ . իզ . 20 ; Գլ . ժէ . 18 :

Հ Ղեր . գ . 20 :

խբ 593

— Գլ . բ . 1 ; ժգ . 1 :

ՃՀմր 31 ; Գլ . ժգ . 3 ;
§ Եբբ . ձեզմէ պիտի չհար-
ցուի՛ ,
‡ Գլ . իբ . 2 ; իզ . 36 :

տաստան պիտի ընձա , դատաստան պիտի ընձա՝ որպէս մարդոյ . 5 անոնց հայրերուն պղծութիւնները անոնց գլուխները , ու անոնց եղբայրներուն պղծութիւնները անոնց վրայ դարձնելով , Ես Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ան օրը որ Իսրայէլը ընտրեցի , և ցակոբին տունը սերունդին *իմ ձեռքս վերցուցի՚՝ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ Հանոնց յայտնուեցայ , և իմ ձեռքս անոնց վերցնելով , ըսի Թէ Ես Հեր 6 Տէր Աստուածը ես եմ . Ան օրը իմ ձեռքս անոնց վերցուցի , Որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն՝ ան կաթ ու մեղր բղխող ու Համն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը Հանեմ , որն որ անոնց Համար 7 †պատրաստեր էի . Ու անոնց ըսի , Ամէն մարդ իր աչքերուն Իդարշտելիները Իհոգ մէկդի ձգէ , ու Եգիպտոսի կուռքերովը մի պղծուիք . Ես եմ Ձեր Տէր Աստուածը :

8 Բայց անոնք ինծմէ ապստամբեցան , և չուզեցին ինծի մնիկ ընել , ոՉ մէկդի չձգեցին ամէն մէկը իր աչքերուն դարշելիները , ու Եգիպտոսի կուռքերը չթողուցին . ան ատեներ ըսի որ Իեմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ :

9 Բայց ես ըսի իմ անուանս Համար , որ չըլլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց մէջը անոնք կը գտնուէին , Ես որոնց առջեւը ես անոնց յայտնուեցայ , Երբոր անոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելի :

10 Ես Հզանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի , ու զանոնք անապատը 11 բերի . Հես իմ օրէնքներս անոնց տուի , ու իմ դատաստաններս անոնց ծանուցի , Որ մարդ անոնցմով կ՚ապրի , Թէ որ զանոնք կատարէ : 12 Նաեւ իմ Հշաբաթներս ալ անոնց տուի , որ իմ ու անոնց միջեւ նշան ըլլան , որպէս որ գիտնան Թէ ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ :

13 Բայց Իսրայէլի տունը անապատին մէջ Հինծմէ ապստամբեցաւ . իմ օրէնքներովս չգնացին , ու Հիմ դատաստանները մերժեցին , որ մարդ անոնցմով կ՚ապրի , Թէ որ զանոնք կատարէ , և իմ շաբաթներս մեծապէս Հպղծեցին . անոր Համար ըսի որ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ Թափեմ Հանապատին մէջ , ու զանոնք սպառեմ : 14 Նոնր պատճառ . Հ Բայց Հես ըսի իմ անուանս Համար , որ չըլլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւն որոնց 15 առջեւը զանոնք հանեցի . Նաեւ Հանապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի , որ զանոնք չտանիմ ան կաթ ու մեղր բղխող , ու Համն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը հանեմ , 16 վասն զի Հրեները անոնց տուած էի . Հզանոնք իմ դատաստաններս մերժեցին , ու իմ օրէնքներովս չգնացին , և իմ շաբաթներս պղծեցին . վասն զի Համոնց սիրտը իրենց կուռքերուն 17 ետեւն կ՚երթար : Հայց իմ աչքս անոնց խնայեց , որ զանոնք չկորսընցնեմ , ուտսի անապատին մէջ զանոնք չսպառեցի :

18 Ես անապատին մէջ անոնց որդիներուն ըսի . Հձեր հարցը կանոններովը մի քալէք , ու անոնց դատաստանները մի պահէք , և անոնց կուռքերովը մի պղծուիք . 19 Ես եմ Տէրը ձեր Համուածը . Հիմ օրէնքներովս քալեցէք , ու իմ դատաստաններս պահեցէք , ու 20 զանոնք Հի գործ դրէք . Հնէ իմ շաբաթներս սուրբ պահեցէք . ու անոնք իմ ու ձեր միջեւնին նշան ըլլան , որպէս զի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ձեր Համուածը :

21 Բայց Հանոնց որդիներն ալ ինծմէ ապստամբեցան . իմ օրէնքներովս չքալեցին , ու իմ դատաստաններս կատարելու ուշադրութիւն չըրին , Հոր մարդ անոնցմով կ՚ապրի , Թէ որ զանոնք կատարէ . Հիմ շաբաթներս պղծեցին , ուտսի բսի որ Հիմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ Թափեմ , ու անապատին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ :

22 Հսակայն իմ ձեռքս քաշեցի , ու Հերբի իմ անուանս Համար , որ չըլլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւն որոնց առջեւը զանոնք հանեցի :

23 Նաեւ անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի , որ †զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցիրուցան ընեմ :

24 Հվասն զի իմ դատաստաններս Հի գործ չդրին , ու իմ օրէնքներս մերժեցին , և իմ շաբաթներս պղծեցին . ու Հանոնց աչքերը իրենց հարցը կուռքերուն ետեւն էգաւ :

25 Ուստի Հես ալ անանկ օրէնքներ տուի անոնց՝ որ բարի չէին , ու անանկ դատաստաններ , որ անոնցմով չէին կրնար ապրիլ : 26 Եւ զանոնք իրենց ընծաներովը պղծեցի , Հշնուէ Հառ Հպատճառ որ Հիմ ամէն բացողը Հրէից անցրնեն , որպէս զի զանոնք կոտորընցնեմ՝ որ Հդիտնան Թէ ես եմ Տէրը :

27 Վասն Համար՝ որդի մարդոյ , Խօսիլ տանը Իսրայէլի , ու անոնց ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր հայրերը տակաւին ինծի դէմ յանցանք բնելով , զես նախատեցին ; 28 վասն զի երբոր զանոնք տարի ան երկիրը , որն որ անոնց տալու Համար ձեռքս վերցուցեր էի ,

Հ ՀԱՐ 13 , 24 :

Ի ԹՈՒ · ԺԱ · 39 ; ՍԱՂ · ՀԸ · 37 ; Ա-ՄԿ · Ե · 25 , 26 ; ԳԱՐ · Ե · 42 , 43 :

Ա ՍԱՂ · ՀԸ · 38 :

Ե Ա Օր · Ե · 32 , 33 ; Գ · Ե · Ժ , Ժա · Ժբ :

Զ ՀԱՐ 12 : Ե-ՒՍԴ ԺԶ , 22 :

Է ԹՈՒ · ԻԲ · 1 , 2 ; Բ Օր · Թ · 23 , 24 ; Լ Ա · 27 :

Ը ՀԱՐ 11 , 13 :

Թ ՀԱՐ 8 , 13 :

Ժ Ա ՍԱՂ · ՀԸ · 38 ; ՀԱՐ 17 :

Ժա ՀԱՐ 9 , 14 :

Ժբ ՂԵ · ԻԳ · 33 ; Բ Օր · ԻԲ · 64 ; Ա ՍԱՂ · ՀԶ , 27 ; Ե-ՒՍԴ · ԺԵ · 4 :

Ժգ ՀԱՐ 13 , 16 :

Ժդ ՏԱԾ Ա , 9 :

Ժե ՏԱԾ ՍԱՀ · 12 ; ՀԱՐ 39 ; ՀԱՒՐ · Ա · 24 ; Բ ԹՈՒ · Բ · 11 :

Ժզ ԹՈՒ · ԺԵ · 17 , ԻԱ · 6 ; Բ ՊԱ · ԻԲ · 3 ; ԼԳ · 6 ; Ե-ՒՍԴ · ԺԲ · 35 ; ԳԼ · ԺԳ · 20 , 21 :

Ժէ Գ Ե · 7 :

Ն · Ք · ՊԲ · 593

Ա Ես · Ե՛ · 5 · ՃԸ · ԳԼ · Զ · 13 ։

Ե ԳԼ · Ժ՚Զ · 19 ։

Ա ամէն բարձր բլուրը ու ամէն տե-
ւ ևախտ ծառը տեսնելով , հոն
երնոց զոհերը մատուցին , և իրենց
բարկութիւն գրգռող ընծաները
հոն տարին , ու իրենց Է անուշահոտ
խունկերը հոն ծխեցին , և իրենց
Թափելու նուէրները հոն մատու-
29 ցին ։ Ու անոնց ըսի , Ի՞նչ է ատ
բարձր տեղը որ դուք հոն կ՚երթաք .
և անոր անունը մինչև ատ օրս Բարձր
տեղ կ՚բսուի ։
30 Անոր համար Իսրայէլի տանը ը-
սէ ։ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .
Դուք որ ձեր հայրերուն ճամբուն
մէջը կը պղծուիք , և անոնց գար-
շելութիւններուն հետևելով պոռնը-
Ղ Հմր 26 ։ 31 կութիւն կ՚ընէք , Ես Ձեր ընծա-
ները մատուցանելով ու ձեր տը-
ղաքը կրակէ անցընելով , ձեր բո-
Ե Հմր 3 ։ լոր կուռքերովը կը պղծուիք մինչև
ատ օրս . Ե՞միթէ ես ձեզի պատաս-
խան պիտի տամ , ով Իսրայէլի
տունը . ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ
Տէր Եհովան , որ ձեզի պատասխան
Ը ԳԼ · Ժա · 5 ։ 32 պիտի չտամ ։ Եւ Ը ձեր սրտին
խորհուրդը ամենևին պիտի չկա-
տարուի , որ կ՚ըսէք Թէ Մենք
փայտ ու քար պաշտելով , հեթա-
նոսներուն պէս՝ երկիրներուն ազ-
գաւորհիներուն պէս պիտի ըլլանք ։
33 Ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո-
Ի Երեմ · խա · 5 ։ վան , որ անշուշտ ձեր վրայ զօրա-
ւոր ձեռքով Ի ու երկրնցած բա-
զուկով ու թափուած բարկու-
թիւնով թագաւորութիւն պիտի
34 ընեմ ։ Եւ զօրաւոր ձեռքով ու
երկրնցած բազուկով և թափուած
բարկութիւնով ձեզ ժողովուրդ-
ներէն պիտի հանեմ , ու ձեզ պի-
տի ժողվեմ ան երկիրներէն ուր որ
35 դուք ցրուեցաք ։ Եւ ձեզ ժողովուր-
դոց անապատը պիտի տանիմ , ու
հոն Ը ձեզի հետ երես երեսի դատ պի-
Ը Երեմ · բ · 9 · 35 · ԳԼ · Ժէ · 20 ։ 36 տի վարեմ ։ Ինչպէս որ Եգիպտոսի
Ի Ցես Ցօս · Ժգ · 21 · 22 · 23 · 28 · 29 ։ երկրին անապատին մէջ ձեր հայ-
րերուն հետը դատ վարեցի , այնպէս
Լ Ղէ · Իէ · 32 ։ Երեմ · ԼՂ · 13 ։ ալ ձեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝
37 կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։ Եւ ձեզ Հգա-
ւազանին տակէն պիտի անցընեմ ,
ու ձեզ ուխտին կապին տակը պի-
Ի ԳԼ · ԼՂ · 17 · 20 ։ Մաա · Իէ · 32 · 33 ։ 38 տի մտցընեմ ։ Եւ Ի ապստամբները
ու ինձի դէմ յանցաւոր եղողները
Ձ Երեմ · իգ · 14 ։ ձեզմէ պիտի զատեմ , գանոնք Ի-
րենց պանդխտութեան երկրէն պի-
Ի ԳԼ · գ · 7 ։ Ժէ · 7 · Իգ · 49 ։ տի հանեմ ՝ ու Ձ անոնք Իսրայէլի
երկիրը պիտի չմտնեն . Ես ու պիտի
Հ Գաա · Ժ · 14 · Սպ · Ձա · 12 · Ա-
մաղ · գ · 4 ։ Ն Ես · ա · 13 ։ ԳԼ · Իգ · 38 · 39 ։ դիտնաք թէ Ես եմ Տէրը ։
39 Եւ դուք՝ ով Իսրայէլի տունը՝
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Հգա-
յէք , այսուհետև ալ ամէն մէկերնիդ
ձեր կուռքերուն ծառայութիւն
րրէք , քանի որ դուք ինձի մտիկ
չէք ըներ . Ես բայց իմ սուրբ անունս
ձեր ընծաներովը ու ձեր կուռքերովը
40 մի պղծեք ։ Վասն զի Ձիմ սուրբ
լեռանս վրայ , Իսրայէլին բարձր
լեռանը վրայ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան ,
բոլոր Իսրայէլի տունը ամէնը Իրենց
երկրին մէջ ընդհանրապէս Ինծի ծա-
ռայութիւն պիտի ընեն . հոն ես ա-
նոնց պիտի հաճիմ , և ձեր պատա-
րագները ու ձեր ընծաներուն և-
րախայրիները ձեր բոլոր սուրբ
ընծաներովը հոն պիտի փնտռեմ ։
41 Երբոր ձեզ ազգերէն հանեմ ու
ձեզ ժողվեմ ան երկիրներէն , ուր
որ դուք ցրուած էք , Ի անուշահոտ
խունկով ձեզի պիտի հաճիմ , և ձեր
մէջը ազգաց աչքերուն առջեւ սուրբ
42 պիտի բլլամ ։ Ու Իսրայէլ ձեզ Իս-
րայէլի երկիրը տանիմ , այն երկիրը՝ որուն որ ձեր Հայրերուն տա-
լու համար ձեռքս վերցուցի , Ը պի-
Ը Հմր 38 · 44 · ԳԼ · ԼԶ · 23 · Լ՚ · 23 ։ 43 տի պիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ
Ը հոն պիտի յիշէք ձեր ճամբանե-
րը ու ձեր բոլոր գործքերը՝ որոնց-
մով պղծուեցաք . և ձեր երեսէն բո-
Լ ԳԼ · Ժզ · 61 · լոր չարութիւններուն համար
44 Ը դուք ձեզմէ պիտի գզլւիք ։ Ը Ու-
Ը Ղէ · Իզ · 39 · ԳԼ · գ · 9 · Ովս · Լ · 15 ։ պիտի պիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ,
երբոր ձեզի ապրեցս բնեմ Ձիմ ա-
նունս համար , և չ՚ Թէ ձեր չար
ճամբաներուն ու ձեր ապականած
վարմունքին համեմատ , ով Իսրա-
յէլի տունը , կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
Ն Հմր 38 ։ ԳԼ · ԼԶ · 24 ։ 45 Եւ Տէրոջը խօսքը Ինծի եղաւ՝
Պ ԳԼ · ԼԶ · 33 ։ 46 ըսելով ։ Ընդի մարդոյ՝ երեսդ
Ը ԳԼ · գ · 2 ։ Ես · 2 ։ դէպ Ի Տարաս շրմկէ , ու դէպ Ի
Տարաս խօսէ՝ ու Տարաւային դաշ-
տին անտառին վրայ մարգարէու-
47 Թիւն ըրէ . Եւ Տարաւային ան-
տառին ըսէ ։ Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէ . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .
Ահա Ես ձեր մէջը կրակ պիտի բը-
Ի Երեմ · խա · 14 ։ Ես · խ · 31 ։ րնկզկզնեմ , և ձեր մէջը եղած Ես-
Ձ ԳԼ · խա · 4 ։ * Եբէ · Ե · բնանները մէն կանանչ ծառը ու ամէն չոր
ծառը պիտի ուտէ . բոլընկած բոլը
պիտի չմարի ու անով Հարաւէն
մինչև հիւսիս ամէն * կողմերը պիտի
48 այրին ։ Եւ ամէն մարմին պիտի
տեսնէ , Թէ ես Տէրս զանիկայ բը-
ռընկզցուցի . Ես անիկայ պիտի չը-
49 մարի ։ Ես ատենը ես ըսի , Ով ,
Տէր Եհովայ , անոնք Ինծի համար
կ՚ըսեն , Ձէ՞ որ առիկայ առակներ
կը խօսի ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Եզեկիէլ Հառայութեան օրինակով Երուսաղէմի
դէմ մարգարեութիւն կ՚ընէ ։ 8 կը նախա-
ձայնէ ան սրած ու փայլուն սուրը՝ 18 որ Ե-
րուսաղէմի դէմ , 25 Իսրայէլի թագաւորու-
թեանը դէմ 28 և Ամմոնացւոց դէմ պատ-
րաստուած էր ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը Ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով ։ Ընդի մարդոյ՝ երեսդ Ես · Իգ · 46 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 593

սուրբ տեղերուն խօսէ՛, ու Իսրա-
յէլի երկրին մարգարէութիւն ըրէ,
3 Եւ Իսրայէլի երկրին ըսէ՝ Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ
եմ, ու իմ սուրս իր պատեանէն
պիտի հանեմ, և Բ արդարը ու ամ-
4 բարիշտը քեզմէ պիտի կտրեմ։ Ո-
րովհետեւ արդարը ու ամբարիշտը
քեզմէ պիտի կտրեմ, անոր համար
Հարաւէն մինչեւ Հիւսիս ամէն մարմ
նոյ դէմ իմ սուրս իր պատեա-
5 նէն պիտի քաշուի։ Եւ ամէն մար-
մին պիտի դիտնայ թէ ես Տէրս իմ
սուրս իր պատեանէն հաներ եմ.
անիկայ Բ մէյմն ալ ետ պիտի չը-
6 դառնայ։ Ե Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝
հեծէ. մէջքը կոտրածի պէս դառ-
նութեամբ անոնց աչքերուն առ-
7 ջեւ հեծէ։ Ու երբոր քեզի ըսեն՝
թէ ինչո՞ւ կը հեծես, ան ատենը
ըսես, Գոյժին համար, վասն զի
կու գայ. և ամէն սիրտ պիտի հա-
լի, և Ղամէն ձեռք պիտի թուլ-
նայ, ու ամէն հոգի պիտի մարի, և
ամէն ծունկ ջուրի պէս պիտի ըլ-
լայ. ահա կու գայ ու պիտի կա-
տարուի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ՝ ըսելով՝ Որդի՛ մարդոյ՝
մարգարէացիր, ու ըսէ՝ Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Ըսէ՝ որ Ի Սուրը,
սուրը սրուեցաւ ու նաեւ սրբուե-
10 ցաւ։ Մեծ կոտորած ընելու հա-
մար սրուեցաւ՝ փայլելու համար
սրբուեցաւ, հիմա մենք ուրախա-
նա՞նք. իմ որդւոյս գաւազանը
11 ամէն փայտը կ՚անարգէ։ Բայց
ինքը սրբուելու տուաւ զանիկայ,
որ ձեռքով բռնուի. սա սուրը
սրուած է ու սրբուած է, որ զա-
նիկայ սպանողին ձեռքը տայ։
12 Աղաղակէ՛ ու ողբա՛ որդի մարդոյ,
քանզի անիկայ իմ ժողովուրդիս
վրայ՝ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն
վրայ պիտի ըլլայ. իմ ժողովուր-
դիս վրայ սուրի պատճառաւ վախեր
պիտի ըլլայ. անոր համար ը-
13 ազդրիդ զարկ։ Վասն զի Ի փորձ
եղաւ. ու ի՞նչ պիտի ըլլայ, թէ
որ ան անարգող գաւազանը չա-
14 ջլայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։ Եւ
դուն՝ որդի մարդոյ՝ մարգարէու-
թիւն ըրէ, ու Ի ձեռքերդ իրարու
զարկէ. և սուրը՝ սպանուածներուն
սուրը իրենք անգամ պիտի կրկ-
նուի. մեծամեծաց վերաբերնե-
րուն սուրը սպիկայ է, որ Ո անոնց
15 բոլորտիքը պաշարեց՝։ Սիրտերը
նուաղելու համար, ու խոչերը
շատնալու համար՝ անոնց բոլոր
դռներուն վրայ սուրին վախը գրի.
աւաղ, Հանիկայ փայլելու համար
շինուեցաւ. մորթելու համար

16 սրուեցաւ։ Ի Ինքզինքդ ժողվէ՛,
քու աջ կամ ձախ կողմդ՝ ուր որ
17 երեսդ դարձած է, զարկ։ Ու ես
ալ Ի ձեռքերս իրարու պիտի զար-
նեմ, և Ի իմ սրտմտութիւնս պիտի
հասցընեմ. ես Տէրս խօսեցայ։
18 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
19 ըսելով՝ Որդի՛ մարդոյ՝ դուն քեզի
երկու ճամբայ պատրաստէ, որ
Բաբիլոնի թագաւորին սուրը գայ.
անոնց երկուքն ալ մէկ երկրէ պի-
տի ելլեն. ու մէկ տեղ մը ընտրէ,
քաղաքին ճամբուն գլուխը ընտրէ։
20 Ճամբայ պատրաստէ, որ Ի Ամմոնի
որդւոցը Ռաբբայեան վրայ և Ցու-
դայի մէջ եղող պարսպաւոր Ե-
րուսաղէմին վրայ սուր գայ։
21 Վասն զի Բաբիլոնի թագաւորը
ճամբուն բաժանմունքը վրայ երկու
ճամբուն գլուխը կայնեցաւ, որ
հմայութիւն ընէ. անիկայ իր նե-
տերը երերցուց, Ի երասփիհներուն
22 հարցուց, լերդին նայեցաւ։ Անոր
աջ ձեռքին մէջ հմայութիւն կար
Երուսաղէմի համար, որ Ի մեքենա-
ներ դնեն, պատերազմի մէջ բե-
րանները բանան ու Ղաղաղակով
ձայն վերցընեն, դռներու դէմ
Ի մեքենաներ դնեն, հողաբլուր
կանգնեն, ո՛ր մարտկոց շինեն։
23 Բայց ասիկայ անոնց աչքերուն
առջեւ սուտի հմայութեան մը պէս
պիտի ըլլայ. Ի ուխտ անոնց ունեցողնե-
ներ ըրեր էին. բայց անիկայ Ի բնիկ
անօրէնութիւնը պիտի յիշեցընէ,
որպէս զի բռնուին։
24 Անոր համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. Որովհետեւ դուք ձեր
անօրէնութիւնը յիշեցուցիք, երբ-
որ ձեր յանցանքները յայտնուե-
ցան, ու բոլոր գործերնուդ մէջ
ձեր մեղքերը երեցան, ըմենէ յի-
շեցընելուդ համար ձեռքով պի-
25 տի բռնուիք։ Եւ դուն՝ ով պիղծ
ամբարիշտ իշխան Իսրայէլի,
որ քու օրդ հասեր է, Ի ան-
օրէնութեանդ ժամանակին վախ-
26 ճանը, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Խոյրը վերցուր ու թագը հանէ.
ասիկայ այսպէս չըլլար. Ի ցածը
բարձրացուր ու բարձրը ցածցուր։
27 Ձանիկայ տակնուվրայ, տակնու-
վրայ, տակնուվրայ պիտի բնէմ.
ու ալ պիտի չըլլայ, մինչեւ որ գայ
անիկայ որուն իրաւունքն է, ու
անոր պիտի տամ։
28 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ մարգա-
րէացիր ու ըսէ՝ Ե Ամմոնի որ-
դւոցը համար ու անոնց նախա-
տանքը համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. ու ըսա՝ Ո Սուրը՝ սու-
րը քաշուած է, ո՛ր մորթելու հա-
մար սրուած է, Ի որ իր փայլմամբ

Ն · Ք · ՂԲ · 593

Ի Գլ · ԺԶ · 17։

Ե Ժղ · 14 ։ Գլ · Իզ · 13։ Ի Գլ · Ե · 13։

Հեբեմ. Իզ · 2 ։ Գլ · Իե · 5 ։ Ամվ · ա · 14։

Ե Գլ · գ · 2։

Ե Ներեմ. Ծա · 14։

Ի Գլ · գ · 2։

Ի Գլ · ԺԷ · 13։ 15 , 16 , 18։

Ե Ժղ · 24 ։ Գլ · Լե · 5։

Ի Գլ · ԺԷ · 24։ Գաղ · ա · 52։

Ես · Իզ · 10 ։ Ժղ · 13։ Գաղ · ա · 32։ 33 ։ Ցե՛ · ա · 49։

Ներեմ. Իզ · 1 ։ Գլ · Իե · 2 , 3 , 6 ։ Սոփ · բ · 8։ 9 , 10։

Ժղ · 9 , 10 ։ Ի Ժղ · 9 , 10։

Ի Գլ · Ե · 17։

Ե Ես · Իե · 23 ։ Ծե · 11։ Ի Ես · Իբ · 4։

Ի Ծա · Թ · 22։

Ի Գլ · Ի · 47։

Ե Ծա · Իե · 23 ։ Ծե · 11։ Ի Ես · Իբ · 4։

Ե Ծա · Իգ · 10։ Ժղ · 17 ։ Գլ · գ · 11։

Ե Կ՚ · զանոնք խօսցընէ։

Ե Ժղ · 10 · 28։

29 բը հատցընէ՞» , Երբոր Ջրէզի համար
ունայն տեսիլքներ կը տեսնեն և
սուտ հմայութիւններ կ՚ընեն , որ
քեզ սպանուելու ամբարիշտնե-
րուն պարանոցին վրայ բերեն , ո-
րոնց օրը հասեր է , ահեղ ատեան-
նուելնանը ժամանակին վախճանը :
30 Ջահէլ իր պատաներ դարձը-
նեմ . քեզ քու տեղդ ուած տե-
ղը ու Էդոմ ծննդեանդ երկրին
31 մէջ ՝պիտի դատեմ . Նէ ըսու-
վրադ իմ բարկութիւնս պիտի
թափեմ . ըսու վրադ իմ սրտմը-
տութեանս կրակովը պիտի փչեմ ,
ու քեզ բարբարոս մարդիկներուն՝
ապականելու վարպետ եղողներուն
32 ձեռքը պիտի տամ : Հրոյ ճարակ
պիտի ըլլաս , քու արիւնդ երկրին
մէջտեղը պիտի ըլլայ , ՝դուն պի-
տի չյիշուիս , վասն զի ես Տէրս
խօսեցայ :

ԳԼ · ԻԲ

1 Երեսատեմի բնակիչը գործած մեղքերուն
ցուցակը : 18 Ընտանած կ՚ուզէ զանոնք այ-
րել իրենք կղզիներ իր հալոցին մէջ : 23
Մարգարէներուն , քահանաներուն , իշխան-
ներուն ու ժողովուրդին միաբերան ապակա-
նութիւնը :

1 Ի՛ս Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ ը-
2 ռնելով , Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝
՚ես արիւնահեղ քաղաքին ի՞դա-
տաստան պիտի ընե՛ս , դատաստան
պիտի ընե՛ս . ուրեմն անոր բոլոր
՚պգծութիւնները իրեն դիտցուր ,
3 Ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս
կ՚ըսէ . Ո՛վ քաղաք՝ որ քու մէջդ
արիւն կը թափես , որպէս զի քու
ժամանակդ գայ , և քու անձդ
պղծելու համար քեզի դէմ կուռ-
4 քեր կը շինես , Դուն քու ՚թափ-
ած արիւնովդ յանցաւոր եղար ,
ու շինած կուռքերովդ պղծուե-
ցար , և քու օրերդ մօտեցուցիր ,
ու քու տարիներուդ հասար . Ես-
նոր համար քեզ ազգերուն նա-
խատինք՝ ու ամէն երկիրներուն
5 ծաղր ընելո՛ տուի : Քէնէ մօտ
եղողները ու քեզմէ հեռու եղող-
ները քեզ ծաղր պիտի բնեն , ո՛վ
վատահամբաւ ու աղմկալից ՚ա-
ղա՛ :
6 Ահա քու մէջդ Իսրայէլի իշ-
խանները ամէն մէկը իր բազուկո-
վը արիւն թափելու համար կայ-
7 ներ են : Քու մէջդ Ի՞այրը ու
մայրը անարգեցին , քու մէջդ
ՀօտարականինՀ բռնութիւն ըրին ,
քու մէջդ որբին ու որբևարիին
8 գրկանք ըրին : Ի՞մ սուրբ բա-
ներս արհամարհեցիր , և Ի՞մ շա-
9 բաթներս պղծեցիր : Քու մէջդ
Իբանեարկու մարդիկներ եղան ա-
րիւն թափելու համար , Ու քու
մէջդ լեռներու վրայ կերան , և քու
մէջդ եղեռնագործութիւն ըրին :
10 Քու մէջդ Ի՞պղ Իէր հօրը ամերկու-
թիւնը յայտնեց . քու մէջդ Ի՞գաշ-
ուանի պատճառով անմնդբուր և-
11 ղող կնիկը բռնադատեցին : Նաև
մէկը Իէր դրացիին կնկանը հետ
պղծութիւն ըրաւ , ու մէկը հէ-
ղեռնագործութիւն ըրաւ իր հար-
սը պղծելով , և քու մէջդ ուրիշ
մէն ալ Իէր քոյրը՝ իր հօրը աղջիկը
12 բռնադատեց : Քու մէջդ Ընարիւն
թափելու համար կաշառք առին ,
Իվաշխ ու տոկոսիք առիր , և բրա-
նութիւն ընելով քու դրացիներէդ
բան վաստկեցար ազահութեամբ ,
ու ՚դիս մոռցար՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո-
13 վան : Ուստի ահա քու ըրած
ազահութեանդ , ու քու մէջդ
եղած արիւնահեղութեանդ համար
14 ՚ձեռքերս իրարու զարկի : Ո՞մի-
թէ քու սիրտդ կրնայ դիմանալ ,
կամ թէ ձեռքերդ կրնան ուժով-
նալ ան օրերը որ ես քեզի հաշո-
ւեմ՞ պիտի ընեմ . Ես Տէրս խօսե-
15 ցայ ու պիտի կատարեմ : Նէ
՚քեզ ազգերու մէջ պիտի ցրուեմ ,
ու քեզ երկիրներու մէջ ցիրուց-
ան պիտի ընեմ , և Ընդ պղծու-
թիւնդ քեզմէ պիտի հատցընեմ :
16 Ու դուն քեզմէ պիտի պղծուիս
ազգաց աչքերուն առջեւ , ու
՚պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը :
17 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
18 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի
տունը ինծի կղկղանքի պէս եղաւ .
ամէնը Իպղծի մէջ պղինձի , անա-
գի , երկաթի ու կապարի պէս ար-
19 ծաթի կղկղանք եղան : Ընոր
համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ը-
սէ . Որովհետեւ ամէնդդ կղկղանքի
պէս եղաք , անոր համար ահա ես
ձեզ Երուսաղէմի մէջ պիտի ժող-
20 վեմ : Ինչպէս որ արծաթը ու
պղինձը ու երկաթը և կապարը
ու անագը Իալոցի մէջ կը ժողվեն ,
ու անոր վրայ կրակը կը փչեն՝
ընդհրկելու համար , այնպէս ալ ձեզ իմ բարկութեամբս
ու սրտմտութեամբս պիտի ժողվեմ , և պիտի թողում ու պիտի
21 Իալեցընեմ : Եւ ձեզ մէկտեղ բե-
րելով՝ ՚ձեր վրայ իմ բարկու-
թեանս կրակովը պիտի փչեմ , և
դուք անոր մէջը պիտի Իալէք :
22 Ինչպէս որ արծաթը Իալոցին մէջը
կը Իալէ , դուք ալ անոր մէջը այն-
պէս պիտի Իալէք , ու պիտի գիտ-
նաք որ ես Տէրս ՚իմ սրտմտու-
թիւնս թափեցի ձեր վրայ :
23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
24 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ անոր
ըսէ , Դուն անձնկ երկիր մըն ես ,

որ ոչ մաքրուած է , ոչ ալ բարկութեան օրը անձրեւով թրջուած ։ 25 Ջուած ։ Ա Ընոր մէջը իր մարգարէներուն դաւաճանութիւնը կայ , որոնք աւար յափշտակող ու մնչնդող առիւծի պէս ¤ հոգիներ կ'ուտեն . ¤ անոնք գանձ ու պատուական բաներ առին , ու անոր մէջը անոր որբևարիները շատցուցին , 26 ¤ Ընոր քահանաները իմ օրէնքս աւրեցին , ու ¤ իմ սուրբ բաներս պղծեցին . Ա սուրբը պիղծէն չորոշեցին , և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւնը չգիտցուցին , և իրենց աչքերը իմ շաբաթներէս ծածկեցին , ու ես անոնց մէջ 27 Ջը պիղծ սեպուեցայ ։ Անոր ¤ իշխանները անոր մէջը յափշտակող գայլերու պէս արիւն թափելու ու հոգի կորսնցնելու եռեւ եղան , որպէս զի ագահութեամբ բան վաստկին ։ 28 ¤ անոր մարգարէները Ա ուն յայն տեսիլքներ տեսնելով , ու անոնց սուտ դուշակութիւն բնելով ՝ զանոնք կիրով ծեփելին , ու բան չ , Ցէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ , 29 Թէև Ցէրը խօսած չէր ։ ¤ Երկրին ժողովուրդը մեծ զրկանք բրին , ու մեծ յափշտակութիւն բրին , և ազգաւոր ու անուկը բռնագատեցին , ու ¤ օտարականին անիրաւութեան 30 Թեամբ զրկանք բրին ։ Ա Ես անոնցմէ մարդ մը փնտռեցի , որ ¤ պարիսպ շինէ , ու ¤ խրամատին մէջ իմ առջեւս կայնի երկրին համար , որ զանիկայ չաւերեմ . բայց 31 չգտայ ։ Ուստի Ա իմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի , զանոնք իմ սրատուութեանս կրակովը սպառեցի . Ա անոնց ճամբաները իրենց գլուխը տուի կ'ըսէ Ցէր Եհովան ։

5 Ես Ողջոյ քանի որ իմն էր , պոռնկութիւն ըրաւ , ու իր հոմանիներուն սերտաղարեցաւ , այսինքն 6 ¤ Ասորեստանցի դրացիներուն , կապուտակ հագնող կուսակալներուն ու նախարարներուն , ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին ։ 7 Հալի երիտասարդներ էին ։ Ես անոնց պոռնկութիւն ըրաւ անոնց հետ՝ այսինքն Ասորեստանի ամէն ընտիր որդւոցը հետ , նաև ան ամէնուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ • — անոնց ամէն կուռքերովը պղծ 8 Ծուեցաւ ։ Ու Ա Եգիպտոսէն ԲԷրած պոռնկութիւնները չմոռցաւ . վասն զի անոր մանկութեան տարիները ասոր հետ պառկեր էին , և անոր կուսութեանը տիւրքները շոշափեր էին , ու իրենց պոռնկութիւնը ա 9 նոր վրայ թափեր էին ։ Անոր համար զանիկայ իր հոմանիներուն ձեռքը տուի , ¤ Ասորեստանի որդւոցը ձեռքը՝ որոնց սիրահարած 10 էր ։ Անոնք ¤ անոր մերկութիւնը յայտնեցին . անոր տղաքները ու աղջիկները առին , ու զանիկայ սրով մեռցուցին . այսպէս անիկայ կնիկներուն մէջը անուանի եղաւ , և անոր վրայ դատաստաններ Ի գործ դրին ։

11 Ու ¤ երբոր անոր քոյրը Ողիբան տեսաւ , ¤ իր սիրահարելովը անկի աւելի ապականեցաւ . և իր պոռնկութիւնները իր քրոջը պոռնկու 12 թիւններէն աւելի չարացուց . Ո՞ էր դրացիներուն սիրահարեցաւ , այսինքն Ա Ասորեստանի որդիներուն , շքեղութեամբ հագուած Ա կուսակալներուն ու նախարարներուն , ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին ։ 13 Եես տեսայ որ պղծեցաւ , — երկու 14 քին ալ ճամբան մէկ եղաւ ։ Ես իր պոռնկութիւնները աւելցուց , քանզի երբոր պատի վրայ նկարուած մարդիկներ՝ Նոմով նկարուած Քաղդէացւոց պատկերները 15 տեսան , Որոնք մէջքերնին գօտի կապած էին , և իրենց գլուխներուն վրայ ¤ ներկուած խայրեր՝ ունէին , ու ամէնքը իշխանութեամբ կերպարանքով էին , իրենց ծննդեան երկրին՝ Բաբիլոնի որդւոցը՝ Քաղդէացւոց 16 նմանութեամբ պէս , Ա Զանոնք իր աչքերովը տեսածին պէս անոնց սիրահարեցաւ , և անոնց՝ Քաղդէացւոց երկիրը դեսպաններ խրկ 17 կեց ։ Ու Բաբիլոնի որդիքը անոր հետ սիրոյ անկողինը մտան , և զանիկայ իրենց պոռնկութիւններովը պղծեցին , ու անիկայ անոնց հետ պղծուեցաւ , ու Ախէզ ¤ անոր Հոգին 18 անոնցմէ զատուեցաւ ։ Ես իր

ԳԼ · ԻԹ

1 Ողջոյի ու Ողիբայի պոռնկութիւնը ։ 22 Ոխերային կրելու նեղութիւնը իր համանիներէն ։ 36 Մարգարէն կը յանդիմանէ անոնց երկուքին ալ ։ և կը յայտնէ անոնց դատաստանները ։

1 Վարձեալ Ցէրոջը խօսքը ինծի և 2 ըսաւ՝ բանով , Որդի մարդոյ՝ — երկու կնիկներ կային մէկ մօր աղ 3 ջիկներ . Ու ¤ անոնք Եգիպտոսի մէջ պոռնկութիւն ըրին ։ Ա իրենց մանկութեան տարիները պոռնկութիւն ըրին . անոնց ծիծերը հոն ձեղուեցան , ու անոնց կուսութեանը տիւրքները հոն շոշափուեցան ։ 4 Ես անոնց անուններէն՝ մեծին Ողյա , ու անոր քրոջը՝ Ողիբայ էր . ու ¤ անոնք իմն եղան , և տղաքներ ու աղջիկներ ծնան . (ու անոնց անուններէն՝ Ողյա Սամարիան է , ու Ողիբայ Երուսաղէմն է ։)

ՆՇ. Ը. ԴԲ. 593

պատնկութիւնները յայտնեց , ու
իր մերկութիւնը բացաւ . ուստի
Եբեմ. գ. 8։ իմ հոգիս անկէ զատուեցաւ ,
ինչպէս որ անոր քրոջմէն զատուեր
19 էր : Ուրեմն անիկայ իր պոռնը-
կութիւնները շատցուց , յիշելով
հՀմր 3։ իր մանկութեան օրերը , երբ
դիպտոսի երկրին մէջ շնութիւն ը-
20 րած ժամանակը . ու սիրահարե-
ցաւ անոնց տարփածուներուն , ո-
ՆԳլ. ԺԶ. 26։ րոնց մարմինը էշերու մարմին է , ու
անոնց զօրութիւնը ձիերու զօրու-
21 թիւն է : Ու դուն նորէն քու
մանկութեանդ պղծագործութիւ-
նը ձեռք առիր , որ քու ման-
կութեանդ ծիծերուն Եգիպտացիները՝
ատելքերդ Եգիպտացիներն շո-
շափուեցան :
22 Անոր համար՝ ով Ոողերայ , Տէր
ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես
ՂԳլ. ԺԶ. 37 ։ Հմր 28։ քու վրադ պիտի արթնցընեմ քու
հոմանիներդ , որոնցմէ քու հոգիդ
զատուեցաւ , ու զանոնք ամէն կող-
23 մէն քու վրադ պիտի բերեմ , Բա-
բիլոնի որդիները , ու բոլոր Քաղ-
դէացիները , Փակոդը , Սուէն ,
ՀԵբեմ. Ե. 21։ ու Կուէն , և անոնց հետ Ասորես-
տանի բոլոր որդիները , ամէնը շնոր-
հալի երիտասարդներ , կուռակալ-
ներ ու նախաբարներ , ամէնը ձի
հեծնող զօրապետներ ու անուանի
24 մարդիկներ . Ու անոնք զէնքերով ,
կառքերով ու անիւներով ու
ժողովուրդներու բազմութիւնով
քու վրադ պիտի գան , և ամէն կող-
մէն քեզի դէմ վահան , ասպար ու
սաղաւարտ պիտի դնեն . և դա-
տաստանը անոնց ձեռքը պիտի
տամ , ու քեզ իրենց դատաստան-
25 ներովը պիտի դատեն : Ու իմ
նախանձս քեզի դէմ պիտի դնեմ .
ու քեզի հետ բարկութեամբ պի-
տի վարուին . քու քիթդ ու ա-
կանջներդ պիտի կտրեն , և քու մնա-
ցորդդ սրով պիտի իյնայ . անոնք
քու տղաքներդ ու աղջիկներդ պի-
տի առնեն , ու քու մնացորդդ
ՃԳլ. ԺԶ. 39։ 26 կրակով պիտի այրի : Ճ Ու քու
հանդերձներդ քեզ պիտի մերկա-
ՆԳլ. ԺԶ. 41 , իբ. 15։ ցընեն ու քու պարծանացդ զար-
27 դերը պիտի առնեն : Ու Ը քեզմէ
պիտի դադրեցընեմ քու պղծա-
ՂՀմր 3 , 19։ գործութիւնդ ու Ը քու պոռնկու-
թիւններդ՝ ու Եգիպտոսի երկրէն
Բէբէր . ու աչքերդ անոնց պիտի
չվերցընես , ու ալ Եգիպ-
տոսը պիտի չյիշես :
28 Քանզի Տէր ԵՀովան այսպէս
ՙԳլ. ԺԶ. 37։ կ'ըսէ . Ահա ես քեզ պիտի մատ-
նեմ անոնց ձեռքը՝ որոնք ՙ դուն
ՂՀմր 17։ ատելիր , և անոնց ձեռքը՝ Ղորոնց-
29 մէ քու հոգիդ զատուեցաւ : Ու
անոնք քեզի հետ առնելութեամբ

ՆՇ. Ը. ԴԲ. 593

պիտի վարուին , ու քու բոլոր
վաստակդ պիտի առնեն , և Ղքեզ
մերկ ու անծածկոյթ պիտի թո-
ղուն . ու քու պոռնկութիւնե-
րուդ մերկութիւնը , քու պղծա-
գործութիւնդ ու պոռնկութիւնդ
30 պիտի յայտնուի : Ես Ղգզերուն
հետեւելով պոռնկութիւն ընելուդ
համար և անոնց կուռքերովը
պղծուելուդ համար ասոնք
31 քեզի պիտի ընեմ : Դուն քու
քրոջդ ճամբան գացիր , ես ալ ա-
նոր ՚ բաժակը քու ձեռքդ պիտի
՚ Եբեմ. ԻԳ. 15 , ԼԶ։ տամ : Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ը-
32 սէ . Դուն քու քրոջդ խորունկ ու
լայն բաժակը պիտի խմես . ՚ խաղ-
ՙԳլ. ԺԶ. 4 , 5։ ու խայտառակ պիտի ըլլաս , ան
33 բաւական շատ բան կ'առնէ . Դուն
արբեցութեամբ ու տրտմութեամբ
պիտի լցուիս , ապշութեան ու
զարմացման բաժակ մըն է քրո-
34 քրոջդ Սամարիայի բաժակը . Ու
դուն Ղանիկայ պիտի խմես ու
պիտի բամես , և անոր կտորները
պիտի †լզես , ու տւրիքներդ պիտի
պատրտես , քանզի ես խօսեցայ՝
ՎՍող. Հե. 8 ։ Նա. Ծա. 17։
† Կ՚՞ կրծես,
35 կ'ըսէ Տէր ԵՀովան : Անոր համար
Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ . ՙ Ձի-
ՙ Երեմ. Ը. 32 ։ գ. 21 ։ Ժզ. 25 ։ Գլ. ՚. իբ. 12 ։
մնալուդ ու Ը կռնակիդ նետ
նետելուդ համար , դուն ալ քու
պղծագործութիւնդ ու պոռնկու-
թիւններդ կրես :
36 Ես Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի մար-
դոյ՝ Ոողային ու Ոողիքային ՚ դա-
տաստանը պիտի տեսնե՞ս . ուրեմն
՚ Ես. ԾԸ. 1։ անոնց պղծութիւնները իրենց
37 պատմէ : Վասն զի շնութիւն ը-
րին , ու ÷ ձեռքերնուն մէջը արիւն
կայ . և իրենց կուռքերովը շնու-
թիւն ըրին , ու + իրենց ինծի ծնած
տղաքն ալ կրակէն անցուցին , որ ա-
38 նոնց կերակուր ըլլան : Ան ալ ը-
րին ինծի . նոյն օրը իմ սրբարանս
անմաքուր ըրին ու ՚ իմ շաբաթ-
39 ներս պղծեցին : Վասն զի երբոր
իրենց տղաքը իրենց կուռքերուն
զոհեցին , նոյն օրը իմ սրբարանս
մտան որ զանիկայ պղծեն . և ահա
40 ՛ իմ տանս մէջ այսպէս ըրին : Ու
նաև հեռուէն գալու մարդիկներուն
Ը՚՞ խրկեցիք , ՙ որ անոնց պատ-
գամաւորներ խրկուելուն պէս ահա
անոնք եկան . և դուն անոնց հա-
մար Բ լուացուելցար ու ÷ աչքերուդ
վրայ ծարայր դրիր ու զարդերով
41 զարդարուեցար . Ես պատուական
Ր բազմոցի վրայ նստար , որուն
առջևը պատրաստուած սեղան
կար , և Ի իմ խունկս ու եղս անոր
42 վրայ դրիր : Ու հոն ուրախութիւն
ընող բազմութեան ձայն Ն ը-
ՙՙՙԵր . ու ան բազմութիւնը մար-
դիկներէն Ի զատ անապատէն

դինեմ՝ մարդիկներ բնակուցան, որոնք անոնց ձեռքերը՝ ապարանքներ, ու անոնց դլուխները պարծանաց թագեր կը դնեին։

43 Եւ հնութեան մէջ պատուածին վրայով բսի՝ Հիմա ալ ասոր հետ
44 պոռնկութիւն պիտի ընեն։ Ու անոր քովը կը մնանին. ինչպէս որ պոռնիկ կնկան քովը կը մնանեն, անանկ ալ Ողջային ու Ողջերային՝ ան պղծագործ կնիկներուն քովը
45 կը մնանեին։ Բայց արդար մարդիկները Հնացող կնիկներուն դատաստանովը ու արիւն թափող կնիկներուն դատաստանովը պիտի դատեն զանոնք. վասն զի անոնք հնացող կնիկներ են, ու Եանոնց ձեռքերուն մէջը արիւն կայ։
46 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. «Անոնց դէմ ժողովք պիտի հանեմ՝ և զանոնք նեղութեան ու յափշտակութեան պիտի մատնեմ։
47 Ու ժողովքը զանոնք քարերով պիտի քարկոծեն և զանոնք իրենց սուրերովը պիտի կտրեն. Եանոնց տղաքներն ու աղջիկները պիտի մեռցընեն, ու անոնց տուները կրակով պիտի այրեն։
48 Ու Եերկրին պղծագործութիւնը պիտի վերցընեմ, Եոր ամէն կնիկները խրատուին ու ձեր պղծագործութեան
49 նը պէս չընեն։ Եւ ձեր պղծագործութիւնը ձեր վրայ պիտի դնեն, ու դուք Եձեր կուռքերուն մեղքերը պիտի կրէք. Եու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԻԴ

1 Նշացող կաթսայի մը օրինակով 6 կը ցուցնի Երուսաղէմի անհրաժեշտ կործանումը։ 15 Եզեկիելին՝ իր կնկանը մահուանը համար սուգ չընելուն օրինակովը 19 կը ցուցնի թէ Հրէից թշուառութիւնը չափազանց պատմութեամբ պիտի բլլայ։

590

1 Ու իննևերորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով՝
2 Որդի մարդոյ՝ դուն քեզի սա օրուան անունը՝ բուն սա օրը գրէ. Բաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմի վրայ սա օրը դրէ։
3 օրա Երուսաղէմին մատնեցաւ։ Եւ նմանութիւններուն տանը առակ խօսիս, ու անոնց ըսես, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Եկաթսան դիր, կաթսան դիր ու ջուրն ալ
4 ձգիր։ Անոր կտորները, այսինքն ազիկ կտորները, ազդրը և ուսը անոր ամէն ջոկուկ. Երընտիր ոսկորներով լեցուր։
5 Ընտիր ոսկորներով լեցուր։ Ոչխարներուն ընտիրները առ, ու ոսկորներն ալ տակը դիզէ. զանիկայ խիստ շատ եռացուր, այնպէս որ ոսկորներն ալ եփին։
6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Վա՛յ Երիւնահեղ քաղաքին, ան կաթսային որուն ժանգը իր մէջն է, ու ժանգը ջուրին ելած չէ. զանիկայ իր կտորներովը հանէ. Եանոր վրայ վիճակ չձգուի։
7 Ճակ չձգուի. Վասն զի անոր արիւնը իր մէջն է. զանիկայ չոր ապառաժի վրայ դրաւ, Երկանիկայ գետնի վրայ չթափեց որ զանիկայ հողով ծածկէ։
8 Հողով ծածկէ։ Իմ սրտմտութիւնս հանելու՝ վրէժ առնելու համար, Եանոր արիւնը չոր ապառաժի վրայ դրի որ չծածկուի։
9 Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Վա՛յ Երիւնահեղ քաղաքին, ես ալ կրակին դէզը պիտի մեծցընեմ։
10 Փայտերը շատցուր, կրակը բորբոքցուր որ միսը հալի, համեմներ ալ
11 դիր, ու ոսկորները այրին։ Ետքը պարապ Եխառն կայծերուն վրայ դիր, որպէս զի պղինձը տաքնայ ու այրի, ու Իմ մէջի պղծութիւնը հալի ու անոր ժանգը հատի։
12 Ի՜ր ժանգը հատի։ Ընիկայ աշխատութիւնով վշացաւ, ու անոր շատ ժանգը իրմէն չելաւ,
13 անոր ժանգը կրակով կ՚ելլա։ Քու անմաքրութեանդ մէջ պղծագործութիւն կայ. որովհետև քեզ *մաքրելու աշխատեցայ՝՝, ու դուն չմաքրուեցար, այլու հետև քու անմաքրութենէդ պիտի չմաքրուիս, Եմինչև որ իմ բարկութիւնս քու
14 վրադ չհնչեցընեմ։ Ես Տէրս խօսեցայ. Իմ Եօտ՚ը պիտի գայ, ու կ՚ընէի՝՝ պիտի կատարեմ, †պիտի չներեմ՝՝ Ու պիտի չխնայեմ և պիտի չզղջամ. քու ճամբաներուդ ու քու գործերուդ համեմատ պիտի դատուիս՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
16 ըսելով՝ Որդի՝ մարդոյ՝ ահա ես Երաւածով մը քու աչքերուդ ցանկութիւնը քեզմէ պիտի առնեմ. ու դուն չողբաս ու չլաս և քու
17 արցունքդ չգայ։ Լռութեամբ բլլայ քու հեծութիւնդ, Եմեռելի սուգ մի բռներ. Երբու պաթոշդ գլուխդ փաթթէ, Ելկոշկներդ ոտքերդ հագիր ու Երջրթուդերդ մի ծածկեր և մարդոյ հացը մի ուտեր։
18 Եւ առաւօտուն ժողովուրդին խօսեցայ, ու իրիկունը կնիկս մեռաւ։ Ու հետևեալ առաւօտուն
19 ինծի հրամայուածը ըրի։ Եւ ժողովուրդը ինծի բսաւ՝ Մեզի չե՞ս պատմեր թէ աս քու ըրածներդդ ի՞նչ պիտի նշանակեն մեզի։
20 Ու ես անոնց բսի։ Տէրոջը խօսքը
21 ինծի եղաւ՝ ըսելով՝ Իսրայէլի տանը բսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. «Ահա ես իմ սրբարանս՝ ձեր

593

ՂԳԼ. ԺԶ. 38։

Ե ՀԶԷ. 37։

Ը ԳԼ. ԺԶ. 40։

Ի Ր ՄՆ. ԼԶ. 17։19։ ԳԼ. ԽԳ. 21։

Ժ ԳԼ. ԻՐ. 15։ ՀԶԷ. 27։

ԻԲ Օր. ԺԶ. 11։ Ր ՊԱՏ. Ր. 6։

ԼՀԶԷ. 35։
Ի ԳԼ. Ի. 38։ 42։44։ ԲՆ. 5։

590

Ա ԹԱԳ. ԲՆ. 1։ ԵՐԵՄ. ԼԹ. 1։ ՅՐ. 4։
Բ ԳԼ. ԺԶ. 12։
Գ ՏԵՒ ԵՐԵՄ. Ա. 13։ ԳԼ. ԺԱ. 3։

Դ ԳԼ. Ի. 3։ ԺԶ. 3։ ՀԱՄ. Բ. 1։
Ե ՏԵՒ Ր ԹԱԳ. Ր. 2։ ՅՈՎԻԼ. Գ. 3։ ԱՐԴ. 11։ ՆԱՀ. Գ. 10։
Զ ՂՎ. ԺԶ. 13։ Ր Օր. ԺԶ. 16։24։
Է ՄԱՏ. Կ. 2։

Ը ՀԶԷ. 6։ ՆԱՀ. Գ. 1։ ԱՄՓ. Ր. 12։

Թ ԳԼ. ԻՐ. 15։

Ժ ԵՍՔ. ՄԱՐԿ. Ի։

Ի ԳԼ. Կ. 18։ Ր. 18։ ԺԶ. 42։
Լ ՅԹԱԳ. ԺԱ. 29։
† ԿՐ. ՊԱՀ. ՀԱԳԱՅ. ՀՐ. ՊՐՈՓ. ՐՈՒՆ.։
Խ ԳԼ. Կ. 11։

զօրութեանը պարծանքը , ¶ձեր աչացը ցանկութիւնը ու ձեր հոգւոյն խնայածը պիտի պղծեմ . ՛ի ձեր թողուցած ոսկւոյն ներկիդ ու արծիւներիդ սրով պիտի խ՛ուտ ։
22 Եւ դուք իմ ըրածիս պէս պիտի ընէք . ՛ոչխէր շրթունքները պիտի չծածկէք , ու մարդոց հացը պիտի
23 չուտէք . Ու ձեր ապարօշները գլխնիներնիդ , և ձեր կօշիկները ոտքերնիդ պիտի ըլլայ . ՝պիտի չողբաք ու պիտի չլաք , հապա ¶ձեր անօրէնութիւններովը պիտի մաշիք , և իրարու հետ պիտի հեծէք ։
24 Ու ՝Եզեկիէլ ձեզի նշան մըն է . ինչ որ բոլոր ըրածին պէս պիտի ընէք . ¶ու երբոր ասիկայ բլլայ , ՝պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան ։
25 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ երբոր ես անոնցմէ առնեմ ՛անոնց զօրութիւնը , անոնց պարծանայ ցնծութիւնը , անոնց աչացը ցանկութիւնը ու անոնց հոգւոյն սիրած
26 տղաքները ու աղջիկները , ՛Ահա ՝ան օրը ազատուածը քեզի պիտի գայ , և ¶ականջներուդ պիտի պատմէ ։
27 ՝Ան օրը քու բերանդ պիտի բացուի ազատուածին , ու պիտի խօսիս ևալ համր չըլլաս . ու ՛Եղուն անոնց նշան պիտի ըլլաս ։ ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ . ԻԹ

1 Ազատուոյ վրէժխնդրութիւնը Ամմոնացւոց դէմ , 8 նաև Մոաբին ու Սեիրին դէմ , 12 Եգոմիմն 15 ու Փղշտացւոց դէմ . որովհետև Հրեից հետ արհամարհանօք վարուեցան ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և
2 ըսաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ ՝երեսդ ¶Ամմոնի որդիներուն դարձուր , ու անոնց վրայ մարգարէացիր ։
3 Թէ՛ւն ըսէ . Եւ Ամմոնի որդւոցը ըսէ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէ՛ք . Տէր Եհովան այսպէս կ՛ըսէ . ¶Որովհետև դուն՝ Վա՛յ ըսիր իմ սրբարանիս վրայով , երբոր պղծուեցաւ , ու Իսրայէլի երկրին վրայով , երբոր աւերակ եղաւ , և Յուդայի տանը վրայով , երբոր
4 գերութեան դնաց . Ընոր համար ահա ես քեզ արեւելքի բնակիչներուն ժառանգութիւն կու տամ . ու քու մէջդ իրենց գեղերը պիտի հաստատեն , ու քու մէջդ իրենց վրանները պիտի դնեն . քու պտուղներդ պիտի ուտեն և քու
5 կաթդ պիտի խմեն ։ Ու ՝Ռաբբան ՛ուղտերու փարախ՝ և Ամմոնի որդւոց Երկիրը Հօտերու մնակատեղ պիտի ընեմ , ու պիտի գիտնաք
6 թէ ես եմ Տէրը ։ Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ՛ըսէ . Որովհետև

դուն Ծափ զարկիր , ու ոտքդ գետինը զարկիր , ու Իսրայէլի երկրին վրայ Ըբու Հոգւոյդ բոլոր արհա-
7 մարհանքը ուրախացար , Ընոր համար ահա ես ¶իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ , ու քեզ ազգերուն յափշտակութիւն ըլլալու պիտի տամ , և քեզ ժողովուրդներէն պիտի կտրեմ , ու քեզ երկիրներուն մէջէն պիտի կորսընցընեմ . քեզ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը ։
8 Տէր Եհովան այսպէս կ՛ըսէ . Ո՛րովհետև ՛Մոաբ ու ՝Սէիր բսին , Թէ Ահա Յուդայի տունը ամէն ազգերուն պէս է . Ընոր համար
9 ահա ես Մոաբի սահմանը էր քաղաքներէն՝ իր ծայրը Եղող քաղաքներէն , երկրին պարծանքը Եղող Բեթ Եսիմոթի , Բէէլմէոնի ու Կարիաթէմի կողմէն պիտի բանամ
10 Արեւելքի բնակիչներուն , ՛ը Ամմոնի որդւոցը վրայ ¶՝ու . ու էրը ՝անոնց ժառանգութիւն պիտի տամ , որպէս զի Ամմոնի որդիքը
11 ազգերուն մէջ չյիշուին ։ Մոաբի մէջ ալ դատաստաններ ՛ի գործ պիտի դնեմ , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
12 Տէր Եհովան այսպէս կ՛ըսէ . ՛Ո՛րովհետև Եդոմ Ցուդայի տանը դէմ գնելով՝ վրէժ առաւ , և անկ վրէժ առնելով մեծ յանցանք
13 ըրաւ , Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՛ըսէ . Եդոմի վրայ անշուշտ ձեռքս պիտի երկընցընեմ , և մարդը ու անասունը անկէ պիտի կտրեմ , և զանիկայ անապատ պիտի ընեմ Թեմանէն , ու մինչև
14 Դեդան սրով պիտի իյնան ։ Եւ ¶իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ձեռքովը իմ վրէժխնդրութիւնս Եդոմի վրայ պիտի կատարեմ . ու անոնք իմ սրտմտութեանս ու բարկութեանս համեմատ պիտի ընեն Եդոմի մէջ , և իմ վրէժխնդրութիւնս պիտի գիտնան՝ կ՛ըսէ Տէր Եհովան ։
15 Տէր Եհովան այսպէս կ՛ըսէ . ՛Ո՛րովհետև ՝Փղշտացիք վրէժխնդրութեամբ վարուեցան , ու Հոգիի արհամարհանօք վրէժ առին Հինաւուրց ատելութեամբ աւերելով ,
16 Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՛ըսէ . ՚Ահա ես իմ ձեռքս Փղշտացւոց վրայ պիտի երկընցընեմ , և ¶Քերեթիները պիտի կոտրեմ , ՛ու ծովեզերքը եղողներուն մնացորդը
17 բնաջինջ պիտի ընեմ . Եւ անոնց վրայ իմ ՛սրտմտութեանս ՚յանդիմանութիւններովը մեծ վրէժխնդրութիւններ պիտի կատարեմ . Ու

¶ Սադ . խէ . 4 ։
՛ Գէ . խդ . 47 ։

՚ Երեմ . ժգ . 6 , 7 ։ Հմր 17 ։

՝ Ցօր . խէ . 15 ։ Սադ . Նր . 64 ։
՞ Գէ . խդ . 39 ։ Գէ . ւէ . 10 ։
՟ Նե . ի . 3 ։ Գէ . գ . 3 ։ Ժր . 6 , 11 ։
ՠ Երեմ . ժէ . 15 ։ Ցօհ . ժգ . 19 ։ ժգ . 29 ։
ա Գէ . գ . 7 ։ խէ . 5 ։
բ Հմր 21 ։

գ Գէ . ւէ . 21 , 22 ։

դ Գէ . գ . 26 , 27 ։ Իմ . 21 ։ ւէ . 22 ։
ե Հմր 24 ։

Ե . Ք . ՃԲ . 590

Ի Ցօր . խէ . 23 ։ Ող . բ . 15 ։ Սափ . բ . 15 ։
Ը Գէ . ւէ . 5 ։ Սափ . բ . 8 , 10 ։
Թ Գէ . լբ . 3 ։

Ժ Եսա . ժե . ժգ ։ Երեմ . խը . 1 , եւ ։ Ամո . բ . 1 ։
Ի Գէ . լբ . 2 , 5 , 12 ։

Լ Հմր 4 ։

Խ Գէ . խա . 32 ։

Ծ Բ Մն . իը . 17 ։ Սադ . ձէ . 7 ։ Եբեմ . խթ . 7 , 8 , եւ ։ Գէ . լե . 2 , եւ ։ Ամո . ա . 11 ։ Աբդ . 10 , եւ ։

Կ Տես Ես . ժա . 14 ։ Եբեմ . խթ . 2 ։

Հ Երեմ . իե . 20 ։ խէ . 1 ։ եւ ։ Ցակ . գ . 4 , եւ ։ Ամո . ա . 6 ։
Ձ Բ Մն . իը . 18 ։

Ղ Սափ . բ . 4 , եւ ։
Ճ ա Թագ . Լ . 14 ։
Մ Երեմ . խէ . 4 ։
Յ Գէ . է . 15 ։
Ն Սադ . թ . 16 ։

ե · բ · գբ · 590

երբոր իմ վրէժս անոնցմէ առնեմ , պիտի դիտնան Թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · Ի Զ

1 Տիւրոսին սպառնալիք կ'ըլլայ , Երուսաղէմի դէմ խրախուսուն համար ։ 7 Նաբուգոդոնոսորին յաջակուժը անոր վրայ ։ 15 Ծովը սուգ կը բռնէ ու կը զարմանայ անոր կործանմանը վրայ ։

588

1 Եւ եղաւ որ մեռտասներորդ տարին՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը 2 խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ Տիւրոս Երուսաղէմի վրայով ըսաւ , Վա՛խ՝ ժողովրդոց դռները կոտրեցաւ , անոր ինձի փոխադրուեցաւ , անոր անապատ գառնալովը ես պիտի 3 տի լեցուիմ . Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Տիւրոս , ու քու վրադ շատ ազգեր պիտի յարուցանեմ , ինչպէս որ ծովը իր ալիքները կը յարուցանէ . 4 Եւ անոնք Տիւրոսին պարիսպները պիտի աւերեն , ու անոր աշտարակները պիտի փլցնեն . ու ես անոր հողը անկէ պիտի աւլեմ , և ի քանիկայ չոր ապառաժի պիտի դարձնեմ ։ 5 Ան նիկայ ծովուն մէջը ուռկանները փռելու տեղ պիտի ըլլայ , վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , ու անիկայ ազգերուն աւար պիտի 6 ըլլայ . Եւ անոր աղջիկները որ դաշտի մէջ են , սրով պիտի սպանուին , և Հարդ պիտի դիտնան Թէ ես եմ Տէրը ։

7 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Հիւսիսէն Տիւրոսի վրայ պիտի բերեմ Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը Բաբիլոնի Թագաւորը , ձիերով , կառքերով , ձիաւորներով , բազմութիւնով ու շատ ժողովուրդով ։ 8 Անիկայ քու աղջիկներդ դաշտի մէջ սրով պիտի մեռցնէ , և քեզի դէմ մաթակոց պիտի չինէ , ու քեզի դէմ հողաթումբ պիտի կանգնէ , ու քեզի դէմ վահան պիտի վերցնէ ։ 9 Եւ քու պարիսպներուդ դէմ իր պատերազմական մեքենաները պիտի դնէ , ու իր տապարներովը քու աշտարակներդ պիտի փլցնէ ։ 10 Անոր ձիերուն բազմութիւնէն անոնց փոշին քեզ պիտի ծածկէ . ձիաւորներուն ու անիւներուն և կառքերուն ձայնէն քու պարիսպներդ պիտի սասանին , երբոր ինքը քու դռներէդ մտնէ՝ պարիսպը փլած քաղաքի մէջ մտնողներուն պէս ։ 11 Քու ամէն փողոցներդ իր ձիերուն ամբակներովը պիտի կոխէ , քու ժողովուրդդ սրով պիտի սպաննէ , և քու ամենը բերդերդ գետին հետ

12 հաւասար պիտի ըլլայ ։ Ու քու հարստութիւնդ պիտի թալանեն , ու ապրանքներդ աւար պիտի առնեն , և քու պարիսպներդ պիտի փլցնեն , ու գեղեցիկ տուներդ պիտի քակեն , և քու քարերդ , փայտերդ ու հողդ ջուրերուն մէջը 13 պիտի ձգեն ։ Եւ ձրու երգերուդ ազաղակը ի պիտի դադրեցընեմ , ու քու քնարներուդ ձայնը ալ ի չի լսուիր 14 ալ պիտի չլսուի ։ Եւ ձրեզ չոր ապառաժի պիտի դարձընեմ . ուռկանները փռելու տեղ պիտի ըլլաս , ալ չի շինուիս . վասն զի ես Տէրս խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

15 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Տիւրոսին . Միթէ ձրու կործանմանդ ձայնէն կղղիները պիտի չսասանին , երբոր քու մէջդ կոտորած 16 ըլլալով՝ վիրաւորները հեծեծեն ։ Ան ատենը ծովուն բոլոր իշխանները ի իրենց աթոռներուն վրայէն պիտի իջնեն , և իրենց պատմուճանները պիտի հանեն , ու իրենց նը կարագործ հանդերձները պիտի մերկանան , սոսկում պիտի հագնին , ի դետին վրայ պիտի նստին , և ի ամէն վայրկեան պիտի սարսափին , ու ի քու վրայովդ պիտի 17 ապշին . Եւ ի քու վրայովդ ողբ ընելով՝ քեզի պիտի ըսեն , Ի՜նչպէս կործանեցար՝ ով ծովաբնակ անուանի քաղաք , որ ծովուն մէջը զօրաւոր էիր դուն ու քու բնակիչներդ՝ որ ամէնուս էիք ձրուիչներդ՝ բոլոր բնակիչներուն ։ 18 Հիմա քու կործանմանդ օրը կղզիները պիտի դողան , ու ծովու մէջ եղող կղզիները քու բնաջինջ ըլլալուդ վրայով պիտի ապշին ։

19 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Երբոր քեզ աւերակ քաղաք մը ընեմ ան քաղաքներուն պէս՝ որոնք բնակիչ չունին , և քու վրադ անդունդը հանեմ , ու շատ 20 ջուրերը քեզ ծածկեն , Եւ քեզ ի դուրը իջնողներուն հետ հին ժողովուրդին իջեցընեմ , ու քեզ դուրը իջնողներուն հետ դետնին տակերը յաւիտենական աւերակներուն մէջը նստեցընեմ , այնպէս որ ի ուրիշը չբնակուիս . ան ատենը ես ի կենդանութեան երկրին մէջ 21 փառք պիտի դնեմ ։ Քեզ ո՛չնչացուցած ըլլալուդ ի ես ի սոսկում պիտի բնեմ , ու պիտի ոչնչանաս . ու երբոր փնտրուիս , ալ յաւիտեան պիտի չգտնուիս , կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · Ի Է

1 Տիւրոսին առաջ ճախճախի խնդր . 26 անոր մեծ ու անվերականգնելի կործանումը ։

ե · բ · գբ · 588

ը Ես · խդ · 16 ։ Գլ · իբ · 13 ։ Ցայտ · ժբ · 22 ։

բ Ես · ժդ · 11 ։ խդ · 8 ։ Երեմ · է · 34 ։ ժգ · 9 ։ իե · 10 ։

ի Հմր 4 · 5 ։

ի Երեմ · խթ · 21 ։ Հմր 18 ։ Գլ · իէ · 28 ։ լ · 16 ։

ը Ես · իգ · 8 ։ ի Յովե · գ · 6 ։

ի Յոր · ը · 13 ։ ի Գլ · լբ · 10 ։

հ Գլ · իե · 35 ։

ն Գլ · իէ · 32 ։ Ցայտ · ժբ · 9 ։

* Եբր · վերցրեցիր ։

ը Ես · իգ · 4 ։

ե Հմր 15 ։

ի Գլ · լբ · 18 ։ 24 ։

ի Գլ · լբ · 23 ։ 26 ։ 27 ։ 32 ։

ն Գլ · իե · 36 ։ իբ · 19 ։

ը Ամոս · է · 36 ։

Ն · Բ · ԳԲ · 588

1 Գ Ա Ր Ձ Ե Ա Լ Տ Ե Ր Ո Ջ Ը խօսքը ինձի և-
2 ղա՝ ըսելով , Դուն՝ որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի վրայ՝ ողբ ըրէ ։
3 Եւ Տիւրոսին ըսէ՝ Ե Ո՛վ ծովուն մուտքերը բնակող , շատ կղզինե-
րու մէջ ժողովուրդներուն հետ վաճառականութիւն ընող , Տէր
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ • Ո՛վ Տիւ-
րոս՝ դուն ըսիր թէ Ես գեղեց-
կութեան • մէջ կատարեալ եմ ։
4 Քու սահմանները * ծովուն մէջ-
տեղն" են . քեզ շինողները քու
գեղեցկութիւնդ կատարեալ ըրին ։
5 Անոնք քու ամէն նաւա-
տախտակներդ Սանիրի մայրիէն շինե-
ցին . Լիբանանէն եղեւիններ առին ,
6 որ քեզի կայմեր շինեն ։ Քու թիերդ
Բասանի կաղնիներէն շինեցին , քու
նաստարաններդ՝ Կիտացւոց կըղ-
զիներէն էլած տօսախէ շինեցին
7 փղոսկրով պատած ։ Քու բայած
առագաստդ Եգիպտոսի նկարա-
գործ բեհեզն էր . քու ծածկոյդ
Եղիսայի կղզիներուն կապուտակ ու
8 ծիրանեգոյն էր ։ Սիդոնի
ու Արուադի բնակիչները քու թի-
ավարներդ էին . քու մէջդ եղող
իմաստուններդ՝ ով Տիւրոս , անոնք
9 քու նաւավարներդ էին ։ Գեբա-
լին ծերերը ու անոր իմաստուն-
ները քու մէջդ էին , քու ծա-
կուածդ նորոգելու համար . Ծովուն բոլոր նաւերը ու անոնց
նաւաստիները քու առուտուրդ
10 ընելու համար քու մէջդ էին ։ Քու
զօրքերուդ մէջ պատերազմական
մարդիկներդ Պարսք , Լուդացիք
ու Փուդացիք էին . քու մէջդ
վահան ու սաղաւարտ կախողը ա-
նոնք էին , ― անոնք քեզ փառա-
11 որեցին ։ Արուադացիք քու զօր-
քիդ հետ շուրջանակի քու պա-
րիսպներուդ վրայ , ու Գամադա-
ցիք քու աշտարակներուդ մէջն
էին . անոնք իրենց վահանները
շուրջանակի քու պարիսպներուդ
վրայ կը կախէին , անոնք Բ ր ու զե-
ղեցկութիւնդ կատարեալ ըրին ։
12 Ամէն տեսակ ապրանքը շատ բըլա-
լուն համար Թարսիսի Ե ր կ ա թ ը ը
քու վաճառականներդ էին . անոնք
քու վաճառանոցներուդ մէջ ար-
ծաթի , երկաթի , անագի ու կա-
13 պարի առուտուր կ՚ընէին ։ Ելա-
ւան , Թորբէլ ու Մոսոք քու վա-
ճառականներդ էին . անոնք քեզի
հետ Լ մարդոց հոգիներու ու պղնձէ
ամաններու առուտուր կ՚ընէին ։
14 Թորգոմայի տունէն քու վաճա-
ռանոցներդ կը բերէին ձիեր ու ձի-
15 աւորներ և ջորիներ ։ Դեդանի
որդիքը քու վաճառականներդ է-
ին . շատ կղզիներու վաճառակա-
նութիւնը քու ձեռքդ էր . անոնք
քեզի հետ փղոսկրի ժանիքներով
ու ոպնիազով փոխանակութիւն
16 կ՚ընէին ։ Ձեռագործներուդ շա-
տութեանը համար Ասորիք քու
վաճառականներդ էին . Ե քու
վաճառանոցներուդ մէջ կարկե-
հանի , ծիրանեգոյնի , նկարագործ
կերպասի , բեհեզի , բուստերու ու
կարմիր յակինթի առուտուր կ՚ը-
17 նէին ։ Ցուդա ու Իսրայէլի եր-
կիրը քու վաճառականներդ էին .
անոնք քեզի հետ Մ ա ննիթի հ ցո-
րնեղէն , խմորիղէնի , մեղրի , եղի ու
հ բալասանի առուտուր կ՚ընէին ։
18 Ձեռագործներուդ շատութենէն՝
ամէն տեսակ ապրանքի շատ բ ղ լալուն
համար՝ Դամասկոս քու վաճա-
ռականդ էր՝ Քեղբոնի գինիով ու
19 Ճերմակ բուրդով ։ ‖ Վէդան ու
Ցաւան քու վաճառանոցներդ
մանած կը բերէին . քու վաճառ-
ներուդ մէջը՝ բանուած երկաթ ,
կասիա ու խունկեղէնն կար ։
20 Կառքերու համար պատառակալ-
ներ բերող վաճառականդ Դե-
21 դան էր ։ Արաբացիք ու Կե-
դարի բոլոր իշխանները քու պատ-
րաստ վաճառականներդ էին . ա-
նոնք քեզի հետ գառնուկներու ,
խոյերու ու նոհատներու առու-
22 տուր կ՚ընէին ։ Սաբայի ու Ռեգ-
մայի վաճառականները քու վա-
ճառականներդ էին . անոնք քու
վաճառանոցներուդ մէջ ամէն տե-
սակ բնտիր խունկերու , և ամէն
տեսակ պատուական քարերու ու
23 ոսկիի առուտուր կ՚ընէին ։ Խա-
ռան , Քաննէ ու Եդեմ , Սա-
բայի վաճառականները , Ասորես-
տան ու Քաղմադ քու վաճառա-
24 կաններդ էին ։ Անոնք քու վա-
ճառանոցներուդ մէջ քեզի հետ
շքեղ հանդերձներով , կապուտակ
ու նկարագործ վերարկուներով ,
ու երփնագեղ գեւտաներով Ը ղ ո ւ ա ծ
ու չուանեղով կապուած՝ եղէնա-
փայտէ անառակներու առուտուր
25 կ՚ընէին ։ Թարսիսի նաւերը քու
առուտուրիդ համար կը պտրտէին .
ու դուն լեցուեցար , ու խիստ փա-
ռաւոր եղար " ծովուն մէջտեղը ։
26 Քու թիավարները քեզ շատ
ջուրերուն բերին . Արեւելեան հովը
քեզ ծովուն մէջտեղը կոտրեց ։
27 Քու ապրանքներդ ու վաճառա-
նոցներդ ― առուտուրդ , քու նա-
ւաստիներդ ու նաւավարներդ , քու
նաւերդ նորոգողները , քեզի հետ
առուտուր ընողները , և քու մէջդ
եղող բոլոր պատերազմական մար-
դիկներդ , ու քու մէջդ եղող բոլոր
բազմութիւնդ քու կործանմանդ

Ն · Բ · ԳԲ · 588

ե Դատ . ժա . 33 ։
զ Գթ . ե . 9 , 11 ։ Եզր . գ . 7 ։ Փոր . ժբ . 20 ։
է Երեմ . բ . 22 ։
ը Կա՛ Եւ Դան
թ Ծն . իե . 3 ։
ժ Ծն . իե . 13 ։ Նա . կ . 7 ։
ի Ծն . ժ . 7 ։ գ Թագ . ժ . 1 , 2 ։ Պագ . Նր . 10 , 15 ։ Եա . կ . 6 ։
լ Ծն . ժ . 31 ։ գ Թագ . ժ . 12 ։
խ Կա՛ Քաղմադ ,
ծ Ծն . իե . 3 ։
կ Պագ . իե . 7 ։ Եա . բ . 16 ։ իգ . 14 ։
հ Հմր 4 ։
ձ Պագ . իբ . 7 ։
ղ Ածա . ժա . 4 ։ Հմր 34 ։ Ցես Ցաւա . ժբ . 9 , ԼԸ ։

Գ Ա Լ . ժԹ . 1 ։ իգ . 17 ։ իբ . 12 ։ լբ . 2 ։
բ Գլ . իբ . 2 ։
գ Նա . իգ . 3 ։
դ Գլ . իբ . 12 ։
* Եբր . Ծա-
վերուն սրբո-
ւթեան մէջ
ե բ Օր . գ . 9 ։
զ Կա՛ տախ-
տակամած-
քդ՝
է Երեմ . բ . 10 ։
թ գթագ . ե . 18 ։ Պագ . Ժգ . 7 ։
ժ Ծն . ժ . 7 ։ Գլ . լբ . 5 ։ լբ . 5 ։
ի Երեմ . իգ . 9 ։ Գլ . լ . 5 ։ լբ . 5 ։
լ Կա՛ քա-
ղաքացիա-
րը
խ Հմր 3 ։
ծ Ծն . ժ . 4 ։ բ Պն . ի . 36 ։
կ Ծն . ժ . 2 ։
հ Ցաւա . ժբ . 13 ։
ձ Ծն . ժ . 3 ։ Գլ . լբ . 6 ։
ղ Ծն . ժ . 7 ։

օրը ծովուն մէջտեղը պիտի իյնան։
28 Քու նաւավարներուդ աղաղակին ձայնէն Ջարաւարձանները պիտի
29 սաքսին։ Եւ [=] ամէն թի քաշող նաւաստիները, ամէն ծովու նաւավարները իրենց նաւերէն պիտի իջնեն, ու ցամաքը պիտի կայնին.
30 Եւ իրենց ձայնը քու վրայովդ լսել պիտի տան, ու դառնապէս պիտի աղաղակեն, և [=] իրենց գլուխնե-
րուն վրայ հող պիտի դնեն, ու
31 Ճմախրի մէջ պիտի թաւալին. Ու [=] քեզի համար մազերնին պիտի փետեն, և քու-
րձ պիտի հագնին. ու քեզի համար սրտի ցաւով ու
32 դառն ողբով պիտի լան։ Եւ իրենց աւազին մէջը [=] քեզի համար ողբալու-
նէն պիտի վերցընեն, ու քու վրադ ողբան [=] ո՞վ նման կար Տիւրոսի նման, որ ծովուն
33 մէջը բնաջինջ եղաւ։ [=] Քանի որ քու վաճառներդ ծովէն կ'ելլէր, շատ ազգեր կը կշտացընէիր, շատ
ապրանքներովդ ու առուտուրնե-
րովդ երկրի թագաւորները կը
34 հարստացընէիր։ [=] Ջուրերուն խո-
րութեանը մէջ ծովերէն կտորուած առնդ՝ [=] քու վաճառականու-
թիւնդ ու բոլոր բազմութիւնդ
35 քու մէջդ ինկան։ [=] Կղզիներուն բոլոր բնակիչները քու վրայովդ ապշեցան, ու անոնց թագաւոր-
ները խիստ զարհուրեցան, էրէնց
36 երեսները դէղնեցան։ Ազգերուն մէջ վաճառականները [=] քու վրադ սուլեցին, [=] դուն սոսկալի պատճառ
եղար և յաւիտեան ոչնչացար։

ԳԼ · ԻԸ

1 Աստուծոյ դատաստանը Տիւրոսի իշխանին վրայ, անոր ամբարիշտ հպարտութեանը համար։ 11 Մարգարէն կ'ողբայ անոր մեծ փառաւորութեանը վրայ՝ որ մեղքով ապականեր էր։ 20 Սիդոնին դատաստանը։ 24 Իսրայէլին դարձեալ բերկրութիւնը։

1 Նաև Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով, Որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի իշխանին ըսէ՝ Թէ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև քու
սիրտդ հպարտացաւ, ու [=] ըսիր Թէ Ես աստուած մըն եմ՝ ես [=] Ծովուն մէջտեղը Աստուծոյ աթոռը կը նստիմ. [=] սակայն դուն մարդ ես ու չէ Թէ Աստուած՝
3 Թէև քու սիրտդ Աստուծոյ սրտին տեղը դրիր. Ահա [=] դուն Դանիէլէն իմաստուն ես՝ բնաւ մէկ գաղտնիք
4 մը քեզմէ չպահուեցաւ. Քու իմաստութեամդ ու հանճարովդ քեզի հարստութիւն առուցար, և դանէերուդ մէջը ոսկի ու արծաթ
5 ժողվեցիր։ [=] Շատ իմաստութեամդ ու վաճառականու-
Թեամդ քու հարստութիւնդ շատցուցիր, և քու հարստութեանդ պատճառովը սիրտդ հպարտացաւ։
6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև դուն քու սիրտդ
7 Աստուծոյ սրտին տեղը դրիր, Անոր համար ահա ես քու վրադ օ-
տարներ՝ Հազգայ բռնաւորները պիտի բերեմ՝ և անոնք քու իմաս-
տութեանդ դէղեցկութեանը վրայ սուրերնին պիտի քաշեն, ու քու վայելչութիւնդ պիտի ապականեն.
8 Քեզ գուբը պիտի իջեցընեն, ու ծովուն մէջտեղը վիրաւորներուն
9 մահուամբը պիտի մեռնիս։ Միթէ քեզ սպանողներուն առջեւը [=] պիտի կրնաս ըսել Թէ Ես Աստուած եմ. դուն քեզ մեռցընողներուն
ձեռացը մէջ մարդ պիտի ըլլաս ու
10 չէ Թէ Աստուած։ Օտարազգ ձեռ-
քովը շանթիւտներուն մահուամ-
րը պիտի մեռնիս, քանզի ես խո-
սեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
12 ըսելով, Որդի մարդոյ՝ [=] Տիւրոսի թագաւորին վրայով ողբ ըրէ, ու
անոր ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. [=] Դուն որ կատարելու-
Թեան կնիքն ես, իմաստու-
Թեամբ լեցուած, ու դէղեցկու-
13 Թեան մէջ կատարեալ ես, Դուն Աստուծոյ դրախտին [=] Եդեմի մէջ
էիր, քու ծածկոցդ ամէն պա-
տուական քարերն էին, սարդիոն, տպազիոն ու անդամանդ, ոս-
կեբար, եղնդնաբար և յասպիս, շափիւղայ, կարկեհան և զմրուխտ
ու ոսկի. քու [=] Թմբուկներուդ ու սրինգներուդ գործը քու
ստեղծուած օրդ քեզի պատրաս-
14 տուեցաւ։ Դուն [=] տարածուած ա-
[=] ծածկող քերովբէ մըն էիր, ու ես քեզ դրի. և դուն [=] Աստուծոյ
սուրբ լեռանը վրայ էիր, դուն
հրեղէն քարերուն մէջ տեղտուկը
15 կը շրջէիր։ Դուն քու ճամբա-
ներուդ մէջը կատարեալ էիր, քու
ստեղծուած օրդ մինչև [=] օրը
որ քու վրադ անօրէնութիւն գըտ-
16 նուեցաւ։ Քու առուտուրդիդ շա-
տութեանը համար քու մէջդ զըր-
կանքով լեցուցին, ու մեղք գոր-
ծեցիր. ես ալ քեզ Աստուծոյ
լեռնէն իբրև պիղծ վար նետեցի, և
քեզ՝ ով [=] ծածկող քերովբէ, հրե-
ղէն քարերուն մէջէն բնաջինջ
17 ըրի։ Քու դէղեցկութեանդ հա-
մար հպարտացար, քու
վայելչութեանդ պատճառաւ քու
իմաստութիւնդ աւրեցիր. ես [=]
քեզ դետինը նետեցի, քեզ թա-
գաւորներուն առջեւը դրի տեսա-

Ն · Ը · ՂԶ · 15 · 18 ·
[=] Ցայտ. Ժը · 17, ՃԸ ·
[=] Ցոր · Բ · 12 · Ցայտ · Ժը · 19 ·
Ա Եսթ · Դ · 1, 3 · Երեմ. Գ · 26 ·
[=] Երեմ. Ժգ · 6 · Խէ · 5 ·
Միք · Ա · 16 ·
[=] Գլ. Իգ · 17 · Հմր 2 ·
[=] Ցայտ. Ժը · 18 ·
[=] Ցայտ. Ժը · 19 ·
[=] Գլ. Իգ · 19 ·
[=] Հմր 27 ·
[=] Գլ. Իգ · 15 · 16 ·
[=] Երեմ. Ժը · 16 ·
[=] Գլ · Իգ · 21 ·
[=] Հմր 9 ·
[=] Գլ · Իհ · 3 · 4 ·
[=] Նա · Լ · 3 ·
[=] Զաբ · Թ · 2 ·
[=] Ասգ · Կր · 10 · Զաբ · Թ · 3 ·
Ն · Ը · ՂԹ · 588
Ա Գլ · Իգ · 15 · 18 ·
[=] Ցոր · Բ · 12 · Ցայտ · Ժը · 19 ·
Ա Եսթ · Դ · 1, 3 · Երեմ. Գ · 26 ·
[=] Երեմ. Ժգ · 6 · Խէ · 5 ·
Միք · Ա · 16 ·
[=] Գլ. Իգ · 17 · Հմր 2 ·
[=] Ցայտ. Ժը · 18 ·
[=] Ցայտ. Ժը · 19 ·
[=] Գլ. Իգ · 19 ·
[=] Հմր 27 ·
[=] Գլ. Իգ · 15 · 16 ·
[=] Երեմ. Ժը · 16 ·
[=] Գլ · Իգ · 21 ·
[=] Հմր 9 ·
[=] Գլ · Իհ · 3 · 4 ·
[=] Նա · Լ · 3 ·
[=] Զաբ · Թ · 2 ·
[=] Ասգ · Կր · 10 · Զաբ · Թ · 3 ·
Ն · Ը · ՂԹ · 588
Ա Գլ · Լ · 11 · Լա · 12 · Լբ · 12 ·
[=] Գլ · Իհ · 3 ·
[=] Հմր 3 ·
[=] Գլ · Լ · 8 · 9 ·
[=] Գլ · Իհ · 13 ·
[=] Ա՜ · Ա · Ծուած
[=] Ցե՛ւ Եզ · Իե · 20 · Հմր 16 ·
[=] Գլ · Ի · 40 ·
[=] Հմր 14 ·
[=] Հմր 2, 5 ·

Ն. Ք. ՉԾ. 588

18 ման ըլլալու համար։ Քու խարդախ վաճառականութեամբդ ըրած շատ անօրէնութիւններովդ քու սրբութիւններդ պղծեցիր. ես ալ քու մէջէդ կրակ հանեցի, անիկայ քեզ կերաւ, ու ամէն քեզ տեսնողներուն աչքին առջևը քեզ
19 գետնի վրայ մոխիր ըրի։ Ազգերուն մէջ ամէն քեզ ճանչցողները քու վրայովդ ապշեցան. Դուն սոսկումի պատճառ եղար ու յաւիտեան ոչնչացար։
20 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
21 ըսելով։ Որդի՛ մարդոյ՝ Ղերեսդ Սիդոնին դարձուր, ու անոր վրայով մարգարէութի՛ւն ըրէ,
22 Ու ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա՛ ես քեզի դէմ եմ՝ ո՛վ Սիդոն, և քու մէջդ պիտի փառաւորուիմ. ու երբոր անոր մէջը դատաստաններ ընեմ, ու անոր մէջը սուրբ սեպուիմ, պիտի
23 գիտնան թէ ես եմ Տէրը։ Վասն զի անոր մէջը ժանտախտ, ու անոր փողոցներուն մէջը արիւն պիտի խրկեմ. և շուրջանակի անոր վրայ եղող սրովը անոր մէջը վիրաւորներ պիտի իյնան. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
24 Եւ Իսրայէլի տանը մէյմէն ալ խայթող տատասկ ու ցաւցընող փուշ պիտի չըլլայ՝ իրենց բոլորտիքը եղող զիրենք ամէն նախատողներէն. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր Եհովան։
25 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Երբոր Իսրայէլի տունը ժողվեմ ան ժողովուրդներէն՝ որոնց մէջը որ ցրուած են, ան ատենը անոնց մէջը ազգաց աչքերուն առջևը Ս սուրբ պիտի սեպուիմ, ու անոնք պիտի բնակին իրենց երկրին մէջ, որն որ ես իմ ծակոր ծառայիս տուի։
26 Եւ անոր մէջը Հապահովութեամբ պիտի բնակին, ու տուներ պիտի շինեն և այգիներ պիտի տնկեն. ու երբոր դատաստաններ 'ի գործ դնեմ ամէն անոնց բոլորտիքը եղողներուն վրայ՝ որ զանոնք նախատեցին, անոնք ապահովութեամբ պիտի բնակին, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ իրենց Տէր Աստուածը։

Դ Գլ. իգ. 21։ Իկ. 36։
Ղ Գլ. գ. 2։ Իմ. 2։ Իթ. 2։
Ճ Ես. իգ. 4, 12։ Երեմ. իմ. 22։ Իկ. 3։ Գլ. լբ. 30։
Մ Եզ. ժդ. 4, 17։ Գլ. լթ. 13։
Յ Գլ. ի. 41։ Լգ. 23։ Հմր 25։
Ն Սաղ. Թ. 16։
Շ Գլ. լբ. 22։
Պ Թուոց. Լգ. 55։ Ցես. իդ. 13։
Ճ Ես. ժա. 12։ Գլ. ժա. 17։ Ի. 41։ Լգ. 13։ Լէ. 21։
Ղ Հմր 22։
Ջ Երեմ. իդ. 6։ Գլ. Լգ. 28։
Ռ Ես. կա. 21։ Ամով. Թ. 14։
Ս Երեմ. լա. 5։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Փարաւոնին վրայ հասնելու դատաստանը՝ Իսրայէլին դէմ բրած անհաւատարմութեանը համար։ 8 Եգիպտոսի ամայութիւնը. 13 քառասուն տարիէն ետքը անոր վերականգնումը։ 17 Եգիպտոս իբրև վարձք կը տրուի Նաբուգոդոնոսորին։ 21 Իսրայէլին խոստացուած երջանիկ վիճակը։

589

1 Տասներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն երկոտասաներորդ օրը
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսել-
2 ով, Որդի՛ մարդոյ՝ երեսդ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին դարձուր, ու անոր դէմ ու Բոլոր Եգիպտոսին դէմ մարգարէութի՛ւն ըրէ, Խօսէ՝ ու ըսէ՝ Տէր
3 Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա՛ ես քեզի դէմ եմ՝ ո՛վ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւոր՝ քու գետերուդ մէջը պառկող մեծ Ա վիշապ, Բ որ կ'ըսես թէ Իմ գետս իմն է, ու ինծի համար շինեցի։
4 Բայց Ես քու կզակներուդ կարթեր պիտի անցընեմ, և քու գետերուդ ձուկերը քու թեփերուդ պիտի փակցընեմ, ու քեզ գետերուդ մէջէն պիտի հանեմ, ու գետերուդ բոլոր ձուկերը քու
5 թեփերուդ պիտի փակչին։ Եւ քեզ ու գետերուդ բոլոր ձուկերը անապատը պիտի նետեմ. դուն դաշտի երեսին վրայ պիտի իյնաս, Գ պիտի չժողվուիս և չամփոփուիս. Ը քեզ երկրի գազաններուն ու երկինքի թռչուններուն կերա-
6 կուր տուի։ Ու Եգիպտոսի բոլոր բնակիչները պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը, վասն զի Իսրայէլի տա-
7 նը Դ եղէգէ ցուպ եղան։ Ե Երբոր անոնք քեզ ձեռքով բռնեցին, դուն կոտրեցար ու անոնց բոլոր *բազուկը ճեղքեցիր. ու երբոր քեզի կռթընեցան, փշրուեցար ու անոնց բոլոր մէջքը դողացուցիր։
8 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա՛ ես քու վրադ Զ սուր պիտի բերեմ, և մարդը ու անասունը քեզմէ պիտի կոտրեմ։
9 Ու Եգիպտոսի երկիրը աւերակ ու անապատ պիտի ըլլայ, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը. որովհետև անիկայ ըսաւ, Գետը իմն
10 է, ու ինծի համար շինեցի։ Անոր համար ահա՛ ես քեզի և քու գետերուդ դէմ եմ, ու Եգիպտոսի երկիրը Է Մագդոլէն մինչև Սուէնէ ու մինչև Եթէովպացւոց սահմանը՝ Ը աւերակ ու անշէն անապատ պիտի
11 ընեմ. Թ Անկէ մարդու ոտք պիտի չանցնի, ոչ ալ անասունի ոտք անկէ պիտի անցնի, և քառասուն
12 տարի անբնակ պիտի մնայ։ Ժ Ու Եգիպտոսի երկիրը ամայացած երկիրներու մէջ ամայի պիտի ընեմ, և անոր քաղաքները աւրուած քաղաքներու մէջ քառասուն տարի ամայի պիտի մնան, ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ, ու զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ։
13 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ի Քառասուն տարիէն ետքը Եգիպտացիները պիտի ժողվեմ ան

Ն. Ք. ՉԾ. 589

Ա Գլ. իբ. 21։
Բ Ես. ԺԹ. 1։ Երեմ. իմ. 19։ Խզ. 2, 25։
Գ Երեմ. խգ. 30։ Գլ. իբ. 22։ Հմր 10։
Դ Սաղ. Հդ. 13, 14։ Ես. իկ. 1։ Ծա. 9։ Գլ. լբ. 2։
Ե Տես գլ. իբ. 2։
Զ Ես. լէ. 29։ Գլ. լբ. 4։
Է Երեմ. բ. 2։ Ժզ. 4։ իմ. 33։
Ը Երեմ. է. 33։ Լդ. 20։
Թ Դ Թագ. Ժբ. 21։ Ես. Լզ. 6։
Ժ Երեմ. լէ. 5, 7, 11։ Գլ. Ժէ. 17։
* Եբ. ուսը
Ի Գլ. Ժդ. 17։ Լբ. 11, 12, 13։
Ձ Եզ. Ժդ. 2։ Երեմ. խդ. 1։ Գլ. Լ. 6։
Ղ Գլ. Լ. 12։
Ճ Գլ. Լբ. 13։
Մ Գլ. Լ. 7, 26։
Յ Ես. ԺԹ. 23։ Երեմ. խզ. 26։

ազգերէն որոնց մէջը որ ցրուեցան .
14 Ու Եգիպտացւոց դէմ թիւնը եւս պիտի դարձընեմ , և զանոնք Պաթուբեսի երկիրը իրենց Հայրենի երկիրը պիտի դարձընեմ , ու Տէն ՚ի ցած թագաւորութիւն մը պիտի
15 ըլլան : Թագաւորութիւններուն խիստ ցածը պիտի ըլլայ , ու ուրիշներուն ալ ազգերուն վրայ պիտի չբարձրանայ . վասն զի զանոնք պիտի պզտիկցընեմ , որ ազգերուն վրայ
16 չիշխեն : Եւ անոնք ուրիշին ալ Իսրայէլի տանը ապաւինութիւն պիտի չըլլան , որ իրենց եւեւէն երթալուն անօրէնութիւնը յիշուի . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը Եհովան :
17 Ու եղաւ որ քսանուեօթներորդ տարին առաջին ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսե-
18 լով , Որդի մարդոյ՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր զօրքը մեծ ծառայութեան դարձուցեց Տիւրոսի դէմ . ամէն գլուխ կնատաւ ու ամէն ուսին մորթը եղաւ . սակայն իրեն ու իր զօրքին ուրուն հատուցում մը չեղաւ Տիւրոսէն՝ ան ծառայութեանը համար
19 որ անոր դէմ բրաւ : Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Եգիպտոսի երկիրը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին պիտի տամ . ու անոր բազմութիւնը պիտի առնէ , և անոր կողոպուտը պիտի կողոպտէ , ու անոր աւարը պիտի յափշտակէ , և սա ինչ անոր զօրքին վարձք մը պիտի ըլլայ :
20 Հան բրած գործին համար Եգիպտոսի երկիրը անոր տուի , վասն զի ինծի համար աշխատեցան կ'ը-
21 սէ Տէր Եհովան : Ան օրը ՚ի Խրայէլի տանը եղջիւր պիտի բուսցընեմ , ու անոնց մէջը բերան Եզեկիէլի բացութիւն պիտի տամ , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ . Լ

1 Եգիպտոսին ու անոր օգնականներուն կործանումը : 20 Բաբիլոնին բազուկը պիտի զօրանայ՝ որ Եգիպտոսին բազուկը կոտրէ :

1 Գարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ բսելով , Որդի մարդոյ՝ մարգարէութիւն բրէ , ու բսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ողբացէք , ո՜ ըսե՛ւ , Աւաղ յաւուր
3 օր . Վասն զի ե՛ օրը մօտ է , Տէրոջը օրը մօտ է , անիկայ ամպոտ օր է . ազգերուն ժամանակը պիտի ըլլայ :
4 Ու Եգիպտոսի վրայ սուր պիտի գայ , ու Եթէովպիայի մէջ սաստիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ , երբոր Եգիպտոսին մէջը վիրաւորներ իյնան . և անոր բազմութիւնը պիտի առնեն ու անոր հիմերը պիտի
5 կործանին : Եթէովպացիք , Փութ դացէք և Ղուդացիք ու Ղբոլոր խառնիճաղանճ ժողովուրդը և Քուբացիք և ուխտի երկրին որդիքը անոնց հետ մկսեն սրով
6 պիտի իյնան : Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Եգիպտոսի օգնականներն ալ պիտի իյնան , ու անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի խոնարհի . Մադդոլէն մինչև Սուհէնէ սրով պիտի իյնան անոր մէջ՝ կ'ը-
7 սէ Տէր Եհովան . Ու ամայացած երկիրներու մէջ ամայի պիտի ըլլան , և անոր քաղաքները կործանուած քաղաքներու մէջ պիտի ըլ-
8 լան : Ու Երբոր Եգիպտոսի մէջ կրակ ձգեմ , ու անոր բոլոր օգնականները կոտրին , պիտի գիտնան
9 թէ ես եմ Տէրը : Ան օրը Իմ առջեւս նաւերով դեսպաններ պիտի ելլեն , որ ապահով Եթէովպացիները վախցընեն , և անոնց վրայ սաստիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ Եգիպտոսի օրուանը պէս . վասն զի ահա կուգայ :
10 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ես Եգիպտոսի բազմութիւնն ալ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքովը բնաջինջ պիտի ը-
11 նեմ : Ինիկայ ու անոր հետ իր ժողովուրդը՝ ազգերուն բռնաւորները երկիրը աւերու պիտի բերուին . անոնք իրենց սուրերը Եգիպտոսի վրայ պիտի քաշեն , ու երկիրը սպանուածներով պիտի
12 լեցընեն : Եւ Նեղ գետերը պիտի ցամքեցընեմ , Ու երկիրը չարերուն ձեռքը պիտի մատնեմ . ու երկիրը և բոլոր անոր մէջը եղածը օտարներուն ձեռքովը պիտի կըսրնցընեմ . Ես Տէրս խօսեցայ :
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Կուռքերն ալ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու Մեմփիսէն չատոուածները պիտի ոչնչացընեմ , Ու Ափմէն ալ Եգիպտոսի երկրէն իշխան պիտի չըլլայ . Ու Եգիպտոսի երկրին մէ-
14 ջը վախ պիտի դնեմ : Ես Պաթուբեսը աւերակ պիտի ընեմ , ու Ցոյանիսը կրակի պիտի տամ , ու Նովի մէջ դատաստաններ ը-
15 գործ պիտի դնեմ : Եւ Եգիպտոսին ամրութիւնը եղող Սինի վրայ իմ սրտմտութիւնս պիտի թափեմ , ու Նովին բազմութիւնը պիտի կոտ-
16 րեմ : Ու Եգիպտոսի մէջ կրակ պիտի ձգեմ . Սին սաստիկ պիտի տագնապի , ու Նովի դարպէզն իրբամատութիւն պիտի ըլլայ , և Մեմփիսին ցորեկով պէրէ պէրէն
17 թշնամիները : Արեգ քաղաքին ,

ԳԼ . ԼԱ

ԵՐԵՄ . Ե . 15 : ԵՐԵՄ . Ա . 15 :
Ի ԳԼ . ԻԶ . 10 : ԵՐԵՄ . ԻՀ . 20 , 24 :
* Կամ՝ Նաբրացիք , Ի ԳԼ . ԻՐ . 19 :
Ը ԳԼ . ԻՐ . 12 :
Թ ԵՍ . ԺԲ . 1 , 2 :
Ի ԳԼ . ԻՐ . 19 :
Ի ԳԼ . ԻԲ . 7 :
Լ ԵՍ . ԺԲ . 5 , 6 :
Ի ԵՍ . ԺԲ . 4 :
Ի ԵՍ . ԺԲ . 1 : ԵՐԵՄ . ԻԿ . 12 : ԻԿ . 25 : ԺԳ . 2 :
Ա ՕԲԱ . Ա . 11 :
Ե ԵՍ . ԺԲ . 16 :
Ի ԳԼ . ԻՐ . 14 :
Ը ՍԱՂ . ՀԲ . 12 , 43 :
Ե ԴԱՆ . Գ . 8 , 9 , 10 :
Ի ԵՐԵՄ . ԻԿ . 25 :
Ա ՀԻՌ . 8 :

Ե ԵՍ . ԺԲ . 6 :
Բ ԳԼ . Է . 7 , 12 : ՁԱՒԿ . Բ . 1 : ՍՈՓ . Ա . 7 :
Է ԳԼ . ԻԲ . 19 :
Ե . Ք . ՂԲ . 589
Ի ԳԼ . ԺԷ . 6 , 14 :
Ը ԵՍ . Լ . 2 , 3 : ԼԳ . 4 , 6 :
Ե . Ք . ՂԲ . 572
Ե ԵՐԵՄ . ԻԷ . 6 : ԳԼ . ԻԳ . 7 , 8 :
Ի ՅԱՂ . ՃԼԴ . 17 :
Ն ԳԼ . ԻԳ . 27 :
Ի ՏԱՆ . ԵՐԵՄ . ԻԷ . 9 :
Ի ՅԱՂ . ՃԼԴ . 17 :
Ն ԳԼ . ԻԳ . 27 :

Ն·Բ·ԳԲ· 572

ու բուրաստին կարիճները սրով պիտի իյնան. ու անոնց քՆոյնիներըն

Ե Երեմ. բ· 16։

18 գերութեան պիտի երթան։ Նաև Ե Ցափնասի մէջ ցորեկը խաւար պիտի ըլլայ, երբոր Հոն Եգիպտոսի լուծերը կոտրեմ. ու Հոն անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի ոչնչանայ. զանիկայ ամպ պիտի ծածկէ, և անոր աղջիկները գերու-

19 թեան պիտի երթան։ Ես այսպէս Եգիպտոսի մէջ դատաստաններ ’ի գործ պիտի դնեմ. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

588

20 Ու եղաւ որ միւսասաներորդ տարին՝ առաջին ամսուն եօթնին Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-

Ը Երեմ. խը· 25։

21 սելով, Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին Ը բազուկը կոտրեցի. և ահա Թ անիկայ պիտի չփաթթուի, ոչ ալ անոր վրայ դնելու կապեր ու կապեր դնելով՝ զանիկայ պիտի պատն, որ զօրանայ սուր

Թ Երեմ. խգ· 11։

22 բռնելու։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ’ըսէ. Ահա ես Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին դէմ եմ, ու Ձ անոր բազուկները պիտի կոտրեմ, թէ զօրաւորը և թէ կոտրածը, և սուրը անոր ձեռ-

Ձ Ցագ· լէ· 17։

23 քէն վար ձգել պիտի տամ։ Ղ Ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ, և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի բնեմ։

Ղ Ցագ· ի· 16։

24 Ու Բաբելոնի Թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ, և իմ սուրս անոր ձեռքը պիտի տամ. իսկ Փարաւոնի բազուկները պիտի կոտրեմ, ու անիկայ անոր առ-

Ժ Հմր 23· ԳԼ· իԲ· 12։

ջևը ’ի մահ վիրաւորածին հեծ-

25 ծութեամբը պիտի հեծէ։ Ես այսպէս Բաբիլոնի Թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ, ու Փարաւոնին բազուկները պիտի իյնան. Ես երբոր իմ սուրս Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռքը տամ, և ան ալ զանիկայ Եգիպտոսի երկրին վրայ երկնցընէ, պիտի

Ժ Հմր 23· ԳԼ· իԲ· 12։

26 գիտնան թէ ես եմ Տէրը։ Ժ Ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ, և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի բնեմ, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ· Լ Ը

1 Ա Յաջորդէն իր խօսքը Փարաւոնին ուղղելով՝ 3 կը սաստագրէ անոր՝ Ասորեստանի փառքը, 10 և անոր կործանումը իր հպարտութեանը համար· 18 և Նոյն կործանումը կը սպառնայ Եգիպտոսին ալ։

1 Եղաւ որ միւսասաներորդ տարին երրորդ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսը-

2 լով, Որդի՛ մարդոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին ու անոր

Ն·Բ·ԳԲ· 588

Ա Հմր 18։

Բ Դան· գ· 10։

բազմութեանը բսէ, Ո՞ւն քու մեծութեամբդ որու կը նմանիս։

3 Ե Ահա Ասորեստանցին Լիբանանի մէջ եղող եղեւնի մը պէս էր, անոր ոստերը գեղեցիկ, ու տերեւախիտ շատ ւիղները հովանաւոր էին, ու հասակը բարձր էր, և անոր գլուխը *խիտ ճիւղերու մէջ էր։

* Կամ՝ պատ-

4 Ջուրերը զանիկայ մեծցուցին, անդունդները զանիկայ բարձրացուցին, իրենց գետերը անոր տունկուած տեղին բոլորտիքը կը պարտէին, ու իրենց վտակները դաշտին

Է Ես Երեմ· ծա· 36։

5 բոլոր ծառերուն կը խրկէին։ Ան պատճառով Է անոր հասակը դաշտին բոլոր ծառերէն բարձր եղաւ, ու տարածումներով՝ ջուրերուն շատութենէն անոր ոստերը շատցան,

Է Դան· գ· 11։

6 և շատ ւիղները երկնցան։ Անոր ոստերուն վրայ Ը երկինքի բոլոր թռչունները բոյն կը շինէին, ու շատ ւիղներուն տակը դաշտի բոլոր գազանները կը ծնանէին, և ա-

Ը ԳԼ· ժէ· 23։ Դան· գ· 12։

նոր հովանիին տակը բոլոր մեծ ազ-

7 գերը կը բնակէին։ Ու իր մեծութեամբը ու իր ոստերուն երկայնութեամբը գեղեցիկ էր, վասն զի անոր արմատը շատ ջուրերու քով

8 էր։ Ը Ասուծոյ դրախտին եղեւնները զանիկայ չէին ծածկեր. մայր ծառերը անոր ոստերուն չէին նմաներ, ու սօսիները անոր շատ ւիղներուն պէս չէին. Ասուծոյ դրախտին մէջ բնաւ մէկ ծառ մը գեղեցկութեան կողմանէ անոր նը-

Ը Ծն· բ· 8։ Ժզ· 10։ Գէ· իը· 13։

9 ման չէը։ Զանիկայ իր ոստերուն շատութիւնովը գեղեցիկ շիներ էի, ու Ասուծոյ դրախտին մէջ եղող Եդեմի բոլոր ծառերը անոր կը նախանձէին։

10 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ’ըսէ. Որովհետև հասակով † բարձրացար, ու գլուխը խիտ ճիւ-

† Եբր· բարձ-րացար։

11 ղերուն մէջը վերցուց, և Թ իր սիրտը իր բարձրութեամբը հպարտացար, Ես այ զանիկայ ազգերուն զօրաւորին ձեռքը տուի, որ անշուշտ անոր հաւասար պիտի ընէ. զանիկայ իր չարութեանը համար քշեցի։

Թ Ես· ի· 20։

12 Ու օտարները՝ Ը ազգերուն բռնաւորները զանիկայ կտրեցին և զանիկայ թողուցին. Ի անոր ոստերը լեռներու վրայ ու ամէն հովիտներու մէջ ինկան, և անոր շատ ւիղները երկրին ամէն ձորերուն մէջ կոտրեցան, ու երկրիս ամէն ժողովուրդները անոր հովանիէն թ-

Ը ԳԼ· լը· 5։ Լե· ը· 8։

Ժ Ես· ժը· 6։ Գէ· լը· 4։

13 ջան ու զանիկայ թողուցին։ Ժ Անոր ինկած ապրուռն վրայ երկինքի բոլոր թռչունները պիտի բնակին, և անոր շատ ւիղներուն վրայ դաշտի բոլոր գազանները պիտի բլլան։

14 Որպէս զի ջրասուն ծառերը բնաւ

ՆՇ. ՔՔ. ՂԲ. 588

*Կամ՝ ոտանաւոր ատենց կազմներըդ իրենց տարաբաղխութեանը մէջ հասատտ չկենան.

Ի ԹԼ. ԼՐ. 18։
Ա Սպ. Ձբ. 7։

15 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Գնա՛ բեզմանը իջած օրը սուգ բռնել տուի. անոր համար անդունդը ծածկեցի ու անոր գետերը արգիլեցի, և շատ ջուրեր արգիլուեցան. ու անոր համար Լիբանանին սուգ հագցուցի ու անոր համար դաշտի

16 բոլոր ծառերը թառամեցան։ Երբոր Ի զանիկայ զայրը իջնողներուն հետ գերեզմանը իջեցուցի, Ի անոր կործանմանը ձայնէն ազգերը դողդողցուցի. ու Եդեմին բոլոր ծառերը՝ Լիբանանին ընտիր ու գեղեցիկ Ի՜ՈՒԲԸ՝ ամէն ջրով ոռոգուածները Ի գետնին տակերը միխիթա-

17 րուեցան։ Ընոնք ալ անոր հետ՝ սրով սպաննուածներուն քովը գերեզմանը իջան, ու նաև անոր բազուկը Ի՜ՐԸ՝ որ Ի անոր հովանիին տակը ազգերուն մէջ կը նստէին։

18 ՈՒՐՈՒՆ առանկ փառքով ու մեծութեամբ որո՞ւ կը նմանիս Եդեմի ծառերուն մէջը. դուն Եդեմի ծառերուն հետ գետնին տակը պիտի նետուիս, ու Ի սրով սպաննուածներուն հետ անթլփատներուն մէջը պիտի պառկիս։ Փարաւոնը ու անոր բոլոր բազմութիւնը այսպէս պիտի ըլլայ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԼԲ

1 Ա՛ր գ՛ ա ր ա ւ ո ր կ'ոգոյայ Եգիպտոսի սոսկալի կործանմանը վրայ. 11 կը նախագուշակէ Բաբելոնի սուրը պիտի կոտորածներ տեսնէ, 17 որ բոլոր անթլփատ ազգերուն մէջեղող դժոխքը պիտի իջնէ։

587

1 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ երկոտասաներորդ ամսոյ՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը

2 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի՛ մարդոյ՛ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին վրայ ՚ողբ ըսէ, ու անոր ըսէ, Ի Դուն ազգայ մէջ առյոգ առիւծի կը նմանիս, Ի և ծովերու մէջ վհշապի պէս ես. դուն գետերուդ վրայ կը յարձակիս, ու ոտքերովդ ջուրերը կը խառնես, և

3 Ո՛ՆՈՆՑ գետերը կը պղտորես։ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ես շատ ազգերու ժողովուրդով Իմ ցանցս քու վրադ պիտի տարածեմ, և քեզ իմ ուռկանովս պիտի հանեն։

4 Ու քեզ գետինը պիտի նետեմ, և քեզ դաշտի երեսին վրայ պիտի

ՆՇ. ՔՔ. ՂԲ. ԽԲ 587

Ի ԳԼ. Լ. 13։
Ա ԳԼ. Լ. 12։

ձգեմ, ու Ի քու վրադ երկինքին բոլոր թռչունները պիտի իջեցնեմ, ու բոլոր երկրին գազանները քեզմէ

5 պիտի կշտացընեմ. Ես քու մարմինդ Ի լեռներուն վրայ պիտի դնեմ, ու քու դէզերովդ ձորերը պիտի

6 լեցընեմ։ Ես քու լողացած երկիրդ մինչև լեռները քու արիւնովդ պիտի ոռոգեմ, ու հեղգատները

7 քեզմէ պիտի լեցուին։ Ու երբոր քեզ մարեմ, Ի երկինքը պիտի ծածկեմ, ու անոր աստղերը պիտի խաւարեցընեմ. արեւը ամպով պիտի ծածկեմ, ու լուսինը իր լոյսը

8 պիտի չտայ։ Քու վրադ երկինքին բոլոր լուսաւորները պիտի խաւարեցընեմ, և քու երկիրիդ վրայ մթութիւն պիտի բերեմ, կ'ըսէ

9 Տէր Եհովան։ Ու երբոր քու կործանմանդ լուրը ազգերուն ու քու չգիտցած երկիրներուդ հասցընեմ, շատ ժողովուրդներուն սիրտը պի-

10 տի խռովեցընեմ։ Ես Ի քու պատճառաւդ շատ ժողովուրդներ պիտի ապշեցընեմ, ու քու պատճառաւդ անոնց թագաւորները խիստ պիտի զարհուրին, երբոր իմ սուրս անոնց երեսին առջեւ երեւցընեմ. ու քու կործանմանդ օրը ամէն մարդ իր հոգիին համար Ի ամէն վայրկեան պիտի սարսափի։

11 Ա՛ՔԱՆՂԻ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Բաբելոնի թագաւորին

12 սուրը քու վրադ պիտի գայ։ Քու բազմութիւնդ զօրաւորներուն սուրերովը վար պիտի ձգեմ, անոնց ամէնը Ի ազգայ բռնաւորներն են. ու Ի անոնք Եգիպտոսի փառքը պիտի կողոպտեն, ու անոր բոլոր

13 բազմութիւնը պիտի կորսուի։ Ես անոր բոլոր անասուններն շատ ջուրերուն քովէն պիտի կորսընցընեմ. ու Ի մարդոց ոտքը դանոնք պիտի չպղտորէ, անասունի կճղակներն ալ դանոնք պիտի չը-

14 պղտորեն։ Ան ատենը անոնց ջուրերը ականակիտ պիտի բնեմ, և անոնց գետերը եղի պէս պիտի գա-

15 լեցընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, երբոր Եգիպտոսի երկիրը աւերակ դարձընեմ, ու երկիրը Ի բոլորովին ամայի մնայ, ա՛ երբոր անոր բոլոր բնակիչները զարնեմ, Հ և պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր։

16 Ա՛Յ Ի ողբն է, որ պիտի զրուցեն. զանիկայ ազգայ աղջիկները պիտի զրուցեն, Եգիպտոսի վրայ ու անոր բոլոր բազմութեանը վրայ զանիկայ պիտի զրուցեն, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

17 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ ամսուն տասնուհինգին Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,

Ի ԹԼ. Լ. 18։
Ա Սպ. Ձբ. 7։
Բ Եա. Ժգ. 10։ Յովել. Բ. 31։ Գ. 15։ Ամով. Բ. 9։ Յայտ. Գ. 12։ 13։ Ա՜ստ. Խգ. 29։
Ի Եա. Ժգ. 15։
Ա ԹԼ. ԽԳ. 15։
Ի Եա. Ժգ. 8։
Հ ԹԼ. Լ. 31։
Ա ՕՐԷ. Գ. 20։
Ա ՀՄՐ. 2։ ԹԼ. Լ. 19։
Ա ԹԼ. ԽԲ. 10։ Լբ. 19։ 21, 24, ՃԵ։
Ա ԹԼ. ԽԲ. 2։ ՀՄՐ. 16։
Բ ԹԼ. ԺԹ. 3։ 6։ Լբ. 13։
Գ ԹԼ. ԽԹ. 3։
Դ ԹԼ. ԼԳ. 18։
Ե ԹԼ. ԺԲ. 13։ ԺԱ. 20։ Ովս. Ե. 12։
Զ ԹԼ. ԽԲ. 5։
Ա ԵՍԲ. ԻԲ. ՀՄՐ. ԺԲ. 4։ 18։ Սաղ. Ք. 16։ ԹԼ. Գ. 7։
Ի ՀՄՐ. 2։ ՏԱՐ. 17։ Բ Սա. 17։ Լբ. 25։ ԹԼ. ԽԳ. 17։
587

Ն·Ք·Գ·
587

18 Որդի մարդոյ՝ եգիպտոսի բազմութիւնը վայ ոդրա՝ և զանիկայ
ու երեւելի ազգերուն աղջիկները
Հզօրը իջնողներուն հետ գետնի
19 տակերը իջեցուր։ ֆԴուն որո՞ գեղեցիկ ես. ֊իջի՛ր ու անթլփատ֊
20 ներուն հետ պառկի՛։ Անոնք սրով
սպաննուածներուն մէջը պիտի իյնան. անիկայ սուրի տրուելքան.
զանիկայ ու անոր բոլոր բազմու֊
21 թիւնը քաշկըռտեցէ՛ք։ ֊Գերեզմանին մէջէն զօրաւոր կտրիճները՝
անոր օգնութիւն ընդողներուն հետ՝
անոր պիտի զուռնան. ֆանոնց սրով սպաննուած անթլփատները
հոն իջած կը պառկին։

22 ՀԱսուր ու իր բոլոր ժողովը
հոն են. անոր գերեզմանները իր
բոլորտիքն է. ամէնքը սպաննուած՝
23 սրով ինկած են. ֆՈրուն գերեզմանները դուբին խորունկն տեղ֊
ուած՝ անոր ժողովը իր գերեզմանին բո֊
լորտիքն է. ամէնքը սպաննուած՝
սրով ինկած են, անոնք որ Հկեն֊
դանեայ երկրին մէջ վախ կու տա֊
յին։

24 ֆԵղամ՝ ու իր բոլոր բազմութիւնը հոն անոր գերեզմանին բո֊
լորտիքն են. ամէնքը սպաննուած՝
սրով ինկած են, ու Հդհանին տա֊
կերը անթլփատ իջան, ֆանոնք որ
կենդանեայ երկրին մէջ իրենց վա֊
խը կու տային, սակայն դուբը
իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
25 կրեն։ Սպաննուածներուն մէջը
անկողին դրին անոր ու իր բոլոր
բազմութեանը. անոր գերեզման֊
ները իր բոլորտիքն է. ամէնքը սրով
սպաննուած անթլփատներ են.
թէպէտև անոնք կենդանեայ երկ֊
րին մէջ իրենց վախը կու տային,
սակայն դուբը իջնողներուն հետ
իրենց ամօթը կը կրեն. անիկայ
սպաննուածներուն մէջը դրուած
է։

Ն·Ք·Ժ·2·
ԳԼ·Ի·13·
ԼԲ·2·

26 ֆՄոսոք ֊֊ Թոբէլ և անոր
բոլոր բազմութիւնը հոն է. անոր
գերեզմանները իր բոլորտիքն է.
ամէնը Հարսվ սպաննուած անթլ֊
փատներ են, թէպէտև անոնք
կենդանեայ երկրին մէջ իրենց վա֊
27 խը կու տային։ ֆԵւ անոնք ան֊
թլփատներէն իյնող զօրաւորնե֊
րուն հետ պիտի չպառկին, որոնք
իրենց պատերազմական զէնքերովը
գերեզմանը իջան, ու իրենց սու֊
րերը իրենց գլուխներուն տակը դր֊
բին. սակայն անոնց անօրէնու֊
թիւնները իրենց ոսկորներուն վրայ
պիտի բլայ, թէև անոնք կենդա֊
նեայ երկրին մէջ զօրաւորներուն
28 ահարկութիւն էին։ Եւ դուն ան֊

Ն·Ք·Գ·
Իբր 587

֊ԳԼ·Իե·
12, ՃԲ։

29 ֊Եդովմ՝, անոր թագաւորները
ու բոլոր իշխանները հոն են, որոնք
իրենց զօրութեամբը սրով սպան֊
նուածներուն հետ դրուած են.
անոնք անթլփատներուն հետ ու
դուբը իջնողներուն հետ կը պառ֊
կին։

30 ֊Հիւսիսի բոլոր իշխանները և
բոլոր ֆՍիդոնացիք հոն են, որոնք
սպաննուածներուն հետ իջան. ա֊
նոնք իրենց ահարկութեամբը իրենց
զօրութենէն կ'ամչնան, և անոնք
սրով սպաննուածներուն հետ ան֊
թլփատ կը պառկին, ու դուբը
իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
կրեն։

31 Փարաւոն զանոնք պիտի տես֊
նէ, և իր բոլոր բազմութեանը հա֊
մար ֊պիտի մխիթարուի, Փարա֊
ւոն ու իր բոլոր զօրքը որ սրով
սպաննուեցան, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

32 *Քանզի կենդանեաց երկրին մէջ
իմ վախս դրի՝ ֆ՚ անիկայ ան֊
թլփատներուն մէջ սրով սպան֊
նուածներուն հետ պիտի պառկի,
֊֊ֆՓարաւոն ու անոր բոլոր
բազմութիւնը, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

Իբր 587

֊ԳԼ·իե·
12, ՃԲ։

֊ԳԼ·լե·6·
15։ լԹ·2·
֊֊ԳԼ·իբ·21։

֊ԳԼ·լե·16։

*Ա֊֊՚ թէ և կենդանեաց երկրին մէջ սա֊
նոր վախը դրի՝ բայց

ԳԼ·Լ·Գ

Դէմ մը՝ ժողովուրդը զգուշացնելու պարտաւորութեանը համեմատ՝ Եզեկիէլ կը խրատուի որ իր պարտքը կատարէ։ 10 Ըմբռնած կ'արդարացնէ իր ըրածները թէ ապաշխարողներուն և թէ ապաշխարողներուն։ 17 Իր արդարութիւնը կը պաշտպանէ։ 21 Եզեկիէլ Երուսաղէմին առնուելուն լուրը խնամալով, կը նախանշէ երկրին ամայութիւնը։ 30 Մարգարէները ծաղր ընդունելու վայ գալու Ըմբռնման դասատուութիւնը։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե֊
2 ղաւ ըսելով՝ Որդի մարդոյ՝
֊րու ժողովրդեանդ որդւոցը խօ֊
սէ, ու անոնց բսէ՝ ֆԹէ որ երկրի
մը վրայ սուր բերեմ, ու ան երկրին
ժողովուրդը իրենց միջէն մէկ մարդ
մը ընտրեն, ու զանիկայ իրենց հա֊
3 մար ֊դէտ դնեն. Ու անիկայ ան
երկրին վրայ սուրին գալը տեսնէ,
և փողը Ջրնգրնէ ու ժողովուրդը
4 զգուշացնէ. Ան ատենը թէ որ
փողին ձայնը լսողը չզգուշանայ, և
սուրը գայ՝ զանիկայ վերցրնէ, ֏ա֊
նոր արիւնը իր գլուխը պիտի բլայ։
5 Անիկայ փողին ձայնը լսեց ու չը֊
զգուշացաւ, անոր արիւնը իր վրայ
պիտի բլայ. բայց զգուշացողը իր
6 հոգին կ'ազատէ։ Իսկ թէ որ
դէտը սուրին գալը տեսնէ և փողը
չՋրնգրնէ, ու ժողովուրդը չզգու֊
շանայ, և սուրը գայ ու անոնցմէ
մէկ հոգի մը վերցրնէ, Հանիկայ իր
անօրէնութեանը համար վերցուե֊

587

֊ԳԼ·գ·11։
ֆԳԼ·ժգ·
17։

֊ր թագ·
ժր·24, 25։
գ Թագ·թ·
17։ Հիր 7։

֏ԳԼ·ժբ·
13։

֏Հիր 8։

ցաւ . բայց անոր արիւնը դէտին ձեռքէն պիտի պահանջեմ ։

7 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ, քեզ Իսրայէլի տանը դէտ դրի . ու իմ բերնէս խօսք լսես , և իմ կողմանէս 8 զանոնք զգուշացընես ։ Երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ Ո՛վ ամբարիշտ՝ անշուշտ պիտի մեռնիս , ու դուն ամբարիշտը իր ճամբայէն զգուշացընելու համար չխօսիս , ան ամբարիշտը իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի , բայց անոր արիւնը քու ձեռքդ պիտի փնտռեմ ։ 9 Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը իր ճամբայէն զգուշացընես՝ որ անկէ դառնայ , ու անիկայ իր ճամբայէն չդառնայ , անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի , բայց դուն քու հոգիդ ազատած կ՚ըլլաս ։

10 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տանը ըսէ , Դուք այսպէս կը խօսիք ու կ՚ըսէք , Մեր յանցանքները ու մեղքերը մեր վրայ են , ու մենք անոնց մէջը կը մաշինք . ուրեմն ինչպէս պիտի ապրինք ։ 11 Անոնց ըսէ , Ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որ ես չեմ բարշտին մեռնիլը կամ ուզեր , հապա որ ամբարիշտը իր ճամբայէն դառնայ ու ապրի . դարձէ՛ք դարձէ՛ք ձեր չար ճամբաներէն . վասն զի ի՞նչո՛ւ մեռնիք՝ ով Իսրայէլի տունը ։

12 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ քու ժողովրդիդ որդւոցը ըսէ՝ Արդարին արդարութիւնը անոր յանցանք բրած օրը զանիկայ պիտի չազատի . ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը՝ իր ամբարշտութենէն դարձած օրը իրեն գլորման պատճառ պիտի չըլլայ . ոչ ալ արդարը՝ մեղք գործած օրը իր արդարութենէն պիտի կրնայ ապրիլ ։ 13 Երբոր ես արդարին ըսեմ թէ Անշուշտ պիտի ապրի . ու ինքնիսկայ իր արդարութեանը ապաւինելով անօրէնութիւն ընէ , անոր բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուի , հապա անիկայ իր բրած անօրէնութեանը 14 համար մէջ պիտի մեռնի ։ Ու երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ Դուն անշուշտ պիտի մեռնիս , ու անիկայ իր մեղքէն դառնայ և իրաւունք 15 ու արդարութիւն ընէ . Ան ամբարիշտը հատուցանէ , և անօրէնութիւն չընելով՝ կենաց կանոններուն համեմատ քալէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չըմեռնի . 16 Անոր գործած բոլոր մեղքերը իրեն դէմ պիտի չյիշուին . անիկայ իրաւունք ու արդարութիւն ընած է , անշուշտ պիտի ապրի ։

17 Եւ քու ժողովուրդիդ որդիները կ՚ըսեն թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ . սակայն իրենց ճամբան է որ ուղիղ չէ ։ 18 Երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ ու անօրէնութիւն ընէ , անիկայ անոր մէջ 19 ը պիտի մեռնի ։ Ու երբոր ամբարիշտը իր ամբարշտութենէն դառնայ , և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ , անիկայ անոնցմով պիտի ապրի ։ 20 Բայց դուք կ՚ըսէք թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ . ես ձեր ամէն մէկուն դատաստանը իր ճամբաներուն համեմատ պիտի տեսնեմ՝ ով Իսրայէլի տունը ։

21 Ու եղաւ որ տասներկուերորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն հինգերորդ օրը Երուսաղէմէն ազատուածին մէկը ինծի եկաւ ու բսաւ , Քաղաքը գարնուեցաւ ։ 22 Եւ ան ազատուածը չէկած՝ իրիկունը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , ու իմ բերանս բացաւ մինչև որ առաւօտուն անիկայ ինծի եկաւ , ու բերանս բացուեցաւ , ալ համր չէի ։

23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 24 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ աս Իսրայէլի երկրին հաւերակներուն բնակիչները կը խօսին ու կ՚ըսեն , Աբրահամ մէկ հոգի մըն էր , ու երկիրը ժառանգեց . մենք որ շատ ենք , երկիրը մեզի ժառանգութիւն 25 տրուելու է ։ Ընոր համար բսէ անոնց , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Հոգիդ փոշ արիւնով կ՚ուտէք , ու աչքերնիդ ձեր կուռքերուն կը վերցնէք , և արիւն կը թափէք . ու երկիրը պիտի ժառանգե՞նք ։ 26 Դուք ձեր սուրերուն կ՚ապաւինիք , պղծութիւն կ՚ընէք , ու ամէն մէկերնիդ իր ընկերին կնիկը կը պղծէ . ու երկիրը պիտի ժառանգե՞նք ։ 27 Անոնց այսպէս բսես . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ես կենդանի եմ՝ որ աւերակներուն մէջ եղողները սրով պիտի իյնան , ու դաշտին երեսը դէզերը դազանները կերակուր ըլլալու պիտի տամ , և բերդերուն ու քարայրներուն մէջ եղողները 28 ժանտախտով պիտի մեռնին . Ու երկիրը բոլորովին ամայի պիտի բնեմ , և անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի կոտրուի . Իսրայէլի լեռներն ալ ամայի պիտի ըլլան , և անոնց վրայէն անցնող պիտի չըլլայ ։ 29 Ու երբոր երկիրը բոլորովին ամայի բնեմ իրենց բրած բոլոր գարշելութիւններուն համ-

Ն · Ք · ԳԲ · Իբր 587

ՂԿԱ · Գ · 17 , ՃԸ ։

Ե Ղկ · 23 ։

Ը Ես · Խթ · 14 ։ Կա · Լե · 11 ։

Ի Բ Թագ · Ժգ · 14 ։ Կա · Ժբ · 23 , 32 ։ Ր Պտ · Գ · 9 ։

Ժ Կա · Ժբ · 31 ։

Ի Կա · Գ · 20 ։ Ժբ · 24 , 26 , 27 ։

Լ Բ Մն · Է · 14 ։

Խ Կա · Գ · 20 ։ Ժբ · 24 ։

Ծ Կա · Գ · 18 , 19 ։ Ժբ · 27 ։

Կ Կա · Ժբ · 7 ։ Հ Եզ · Իբ · 1 · 4 ։ Գկ · Գ · 2 , 4 , 5 ։ Թես · Ա · 6 , 7 ։ Պբ · Ժ · 8 ։

Ձ Գկ · Ժբ · 5 ։ Կա · Ի · 11 , 13 , 21 ։

Ղ Կա · Ժբ · 22 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իբր 587

Ճ Հմ · 20 · Կա · Ժբ · 25 , 29 ։

Մ Կա · Ժբ · 26 , 27 ։

Յ Հմ · 17 ։ Կա · Ժբ · 25 , 29 ։

Ն Կա · Ա · 2 ։

Շ Կա · Իզ · 26 ։

Ո Թագ · Իե · 4 ։

Չ Կա · Ա · 3 ։

Պ Կա · Իզ · 27 ։

Ջ Հմ · 27 · Կա · Լգ · 4 ։ — Եզ · Ժա · 21 · Դտ · Է · 5 ։ — Ցե Մհ · գ · 11 · Մա · գ · 9 · Յօ · Բ · 35 ։

Ռ Ես · Բ · 4 · Դկ · գ · 17 · Է · 26 · Ժէ · 10 · Ժբ · 26 · Բ Օր · Ժբ · 16 · — Կա · Ժբ · 6 ։

Ս Կա · Իբ · 6 · 9 ։ Տ Կա · Ժբ · 6 · Իբ · 11 · — Հբր 24 ։

Վ Կա · Լբ · 4 ։

Ր Դտ · գ · 2 · աԹես · Ժգ · 6 · Երեմ · Իզ · 2 , 6 , 22 · Կա · Լգ · 34 , 35 ։

Ց Կա · Է · 24 · Իզ · 21 · Լ · 6 , 7 ։

Փ Կա · գ · 3 , 6 ։

մար , պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
30 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ քու ժողովրդիդ որդիքը պատերուն քովը ու առներուն դուռները քու վրայովդ խօսակցութիւն կ՚ընեն , և իրարու՝ Եկէք ու լսենք թէ ինչ է Տէրոջմէ եւ
31 լած խօսքը ։ Անոնք ժողովուրդին գալուն պէս քեզի կու գան , ու քու առջեւդ իմ ժողովուրդիս պէս կը նստին , և քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք չեն ըներ . Եվասն զի անոնք բերնով բերնավը համճութիւն կը ձեւացընեն , բայց
32 Հոգուն իրենց ագահութեանը նուիրեն կ՚երթայ ։ Եւ ահա դուն անոնց՝ քաղցրաձայն ու հմուտ նուագածուի մը ախորժելի երգին պէս ես , որ քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք չի գործ չեն դներ ։
33 Եվասկայն երբոր ասիկայ ըլլայ , (ահա պիտի ըլայ ,) ան ատենը Հպիտի գիտնան թէ իրենց մէջը մարգարէ կար ։

ԳԼ. Լ.Դ

1 Հովիւներուն յանդիմանութիւն մը ։ 7 Ազատուծոյ գաւառաւանը անոնց գէմ ։ 11 իր Հօտին վրայ անեցած խնամքը ։ 20 Քրիստոսի Թագաւորութիւնը ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և-
2 ղաւ՝ բանով , Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի հովիւներուն դէմ մարգարէութիւն բրէ , մարգարէութիւն բրէ ու անոնց բսէ ։ Տէր Եհովան այսպէս կ՚բսէ հովիւներուն՝ Վայ Իսրայէլի հովիւներուն՝ որոնք ինքզինքին կ՚արածեն . հովիւները հօտը արածելու
3 չէ՞ն ։ Դուք ճարպը կ՚ուտէք , ու բուրդը կը հագնիք , Հ դէրը կը մորթէք , բայց հօտը չէք արա-
4 ծեր ։ Տկարները չզօդեցիք , ու հիւանդները չբժշկեցիք , և կոտրածը չկապեցիք , ու մոլորածը չդարձուցիք , և Հ կորսուածը չփնտռեցիք , հապա Հրնութեամբ ու խստութեամբ անոնց
5 վրայ տիրեցիք ։ Հ Եւ անոնք հովիւ չունենալուն համար ընդուածան , ու գրուելով Ըդաշտի բոլոր գա-
6 զաններուն կերակուր եղան ։ Իմ ոչխարներս ամէն լեռներու վրայ , ու ամէն բարձր բլուրներու վրայ մոլորեցան , և իմ ոչխարներս բոլոր երկրի երեսին վրայ ցրուեցան , ու ինդրող չկայ ու փնտռող չկայ ։
7 Անոր համար՝ ով հովիւներ՝ Տէ-
8 րոջը խօսքը մտիկ բրէք ։ Ես կենդանի եմ՝ կ՚բսէ Տէր Եհովան ։ որովհետև հովիւ չըլլալուն համար իմ հօտս յափշտակուեցաւ , ու իմ ոչխարներս դաշտի Հ բոլոր գազաններուն կերակուր եղան , և իմ հովիւներս իմ ոչխարներս չփնտռեցին , Հու հովիւները ինքզինքնին արածեցին ու իմ հօտս չարածեցին ։
9 ցին ։ Անոր համար՝ ով հովիւներ՝
10 Տէրոջը խօսքը մտիկ բրէք ։ Տէր Եհովան այսպէս կ՚բսէ ։ Ահա ես հովիւներուն դէմ եմ , ու Հիմ ոչխարներս անոնց ձեռքէն պիտի պահանջեմ , և զանոնք ոչխար արածելէն պիտի արդիլեմ ։ ու հովիւները Հ ալ՚ի՛ւն ալ ղերևնք պիտի չարածեն ։ ու իմ ոչխարներս անոնց բերնէն պիտի հանեմ , որպէս զի ալ՚ի՛ւն ալ անոնց կերակուր չըլլան ։
11 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ՚բսէ ։ Ահա ես ինքնին իմ ոչխարներս պիտի խնդրեմ ու պիտի փնտռ-
12 ռեմ ։ Ինչպէս որ հովիւը երբոր իր ցրուած ոչխարներուն մէջը կը գտնուի , իր հօտը կը փնտռէ , այնպէս ալ ես իմ ոչխարներս պիտի փնտռեմ , ու պիտի ազատեմ զանոնք ամէն տեղերէն , ուր որ Հ ամպի
13 ու մնաւախտի օրը ցրուեցան ։ Եւ Հզանոնք ժողովուրդներէն պիտի հանեմ , ու զանոնք երկիրներէն պիտի ժողվեմ , ու զանոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ , և զանոնք Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ ձորերու մէջ ու երկրին ամէն բնակուելու-
14 տեղերուն պիտի արածեմ ։ Հ Զանոնք ազէկ արօտի մէջ պիտի արածեմ , ու անոնց փարախը Իսրայէլի բարձր լեռներուն վրայ պիտի ըլլայ ։ Հ՚Հոն ազէկ փարախի մէջ պիտի պառկին , ու Իսրայէլի լեռներուն վրայ պարարտ արօտի մէջ
15 պիտի արածին ։ Իմ ոչխարներս ես պիտի արածեմ , ու զանոնք ես պիտի պառկեցընեմ՝ կ՚բսէ Տէր Ե-
16 հովան ։ Հ Կորսուածը պիտի փնտռեմ ու մոլորածը պիտի դարձնեմ , և կոտրածը պիտի փաթթեմ ու հիւանդը պիտի ուժովցնեմ , բայց Հպարարտ ու զօրաւորը պիտի կորսնցընեմ ։ զանոնք իրաւունքով պիտի արածեմ ։
17 Եւ դուք՝ ով իմ ոչխարներս՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚բսէ ։ Հ՚Ահա ես ոչխարին ու ոչխարին , խոյերուն ու նոխազներուն միջտեղը դատա-
18 տան պիտի բնեմ ։ Միթէ ազէկ արօտի մէջ արածուիլը քի՞չ բան է ձեզի , որ ձեր արօտներուն մնացորդը ձեր ոտքերովը կը կոխկռտեք , ու մաքուր ջուրերն ալ խմելը , որ մնացածները ձեր ոտքերովը կը պղտո-
19 րեք ։ Եւ իմ ոչխարներս ձեր ոտքերուն կոխածը կը ճարակեն , ու ձեր ոտքերէն պղտորածը կը խմեն ։
20 Անոր համար Տէր Եհովան այս-

ն ։ ք ։ գբ ։ Իբբ 587

Բ Եռ ։ ԽԹ ։ 13 ։

Ե ԳԼ ։ Ժ ։ 1 ։ ի ։ 1 , ճբ ։

Բ ԳԼ ։ ը ։ 1 ։

Ի Սապ ։ Հը ։ 36 ։ 37 ։ Եռ ։ ԽԹ ։ 13 ։

ՂՄաա ։ Ժ ։ 22 ։

Ի ա Թագ ։ գ ։ 20 ։ ԸԳԼ ։ ը ։ 5 ։

587

Ա Եբեմ ։ Խդ ։ 1 ։ Ջաբ ։ ժա ։ 17 ։

Բ Եռ ։ Ձգ ։ 11 ։ Ջաբ ։ ժա ։ 16 ։ Ե Կ՚ ։ կոթը

Է ԳԼ ։ Լբ ։ 25 ։ 26 ։ Միք ։ գ ։ 1 ։ 2 ։ 3 ։ Ջաբ ։ ժա ։ 5 ։

Բ Հիր 16 ։ Ջաբ ։ ժա ։ 16 ։

Ի Գբ ։ ժե ։ 4 ։

Ղապաա ։ և ։ 3 ։

Է դ Թագ ։ Իբ ։ 17 ։ Մաա ։ Թ ։ 36 ։

ԸԳԼ ։ Լբ ։ 21 , 28 ։

Բ Եռ ։ Ձգ ։ 9 ։ Եբեմ ։ ժբ ։ 9 ։ Հիր 8 ։

մարդկանց ։ Ե Ես եմ Տէրը , որ ողորմութիւն կ՚ընեմ երկրի վրայ , ըսաւ Տէրը ։ Ես այս բաներուն մէջ կը հաճիմ , կ՚ըսէ Տէրը ։

Երեմիայի գիրքը

10 Ե Իսրայէլի տունը ինծի համար խարդախութիւն եղաւ , բոլորն ալ պղինձ ու երկաթ են ։ Ամենքն ալ ապականեալ են ։
11 Ե Ասոր համար ահա ես պիտի ձգեմ զանոնք , որ իմանան իմ ձեռքս ու գիտնան թէ իմ անունս Տէր է ։
12 Ե Ես լսեցի Եփրեմի ողբը , որ կ՚ըսէր , Խրատեցիր զիս , ու խրատուեցայ ես , ինչպէս չսովորած եզնան ։ Դարձուր զիս , ու դառնամ , որովհետև դուն Տէր իմ Աստուածս ես ։
13 Ե Վասն զի ետքէն դարձայ , զղջացայ , ու երբ որ գիտցայ , ազդրիս վրայ զարկի ։ Ամաչեցայ , ու ինծի համար ալ ամօթ եղաւ , որովհետև իմ երիտասարդութեանս նախատինքը կրեցի ։
14 Ե Ես իմ ազգիս ամբարիշտ ըլլալուն համար , ու ինծի համար ալ ամօթ եղաւ , որովհետև իմ երիտասարդութեանս նախատինքը կրեցի ։
15 Ե Ես իմ ազգիս ամբարիշտ ըլլալուն համար , ու ինծի համար ալ ամօթ եղաւ , որովհետև իմ երիտասարդութեանս նախատինքը կրեցի ։
16 Ե Ես իմ ազգիս ամբարիշտ ըլլալուն համար , ու ինծի համար ալ ամօթ եղաւ , որովհետև իմ երիտասարդութեանս նախատինքը կրեցի ։
17 Ե Ես իմ ազգիս ամբարիշտ ըլլալուն համար , ու ինծի համար ալ ամօթ եղաւ , որովհետև իմ երիտասարդութեանս նախատինքը կրեցի ։
18 Ե Ես իմ ազգիս ամբարիշտ ըլլալուն համար , ու ինծի համար ալ ամօթ եղաւ , որովհետև իմ երիտասարդութեանս նախատինքը կրեցի ։
19 Ե Ես իմ ազգիս ամբարիշտ ըլլալուն համար , ու ինծի համար ալ ամօթ եղաւ , որովհետև իմ երիտասարդութեանս նախատինքը կրեցի ։
20 Ե Ես իմ ազգիս ամբարիշտ ըլլալուն համար , ու ինծի համար ալ ամօթ եղաւ , որովհետև իմ երիտասարդութեանս նախատինքը կրեցի ։

ն ։ ք ։ գբ ։ 587

Բ Հիր 5 ։ 6 ։ Ի Հիր 2 ։ 10 ։

Լ ԳԼ ։ գ ։ 18 ։ Իբբ ։ Ժգ ։ 17 ։

Ի Հիր 2 ։ 8 ։

Ե ԳԼ ։ Լ ։ 3 ։ Յովել ։ ը ։ 2 ։

Ի Եռ ։ կե ։ 9 ։ 10 ։ Երեմ ։ իգ ։ 3 ։ ԳԼ ։ իբ ։ 25 ։ Լը ։ 24 ։ լբ ։ 21 ։ 22 ։

Հ Սապ ։ իգ ։ 2 ։

Յ Երեմ ։ Լգ ։ 12 ։

Ը Տիտ Հիր 4 ։ Եռ ։ լո ։ 11 ։ Միք ։ գ ։ 6 ։ Մաա ։ Ժբ ։ 11 ։ Մար ։ բ ։ 17 ։ Գաղ ։ և ։ 32 ։

Է Եռ ։ ժ ։ 16 ։ Ամով ։ գ ։ 1 ։

Ե ԳԼ ։ ի ։ 37 ։ 38 ։ Հիր 20 ։ 22 ։ Ջբբ ։ ժ ։ 3 ։ Մաա ։ իե ։ 32 ։ 33 ։

պէս կ'ըսէ անոնց . 2 Ընչա ես ինքնին դատաստան պիտի ընեմ պարարտ ոչխարին ու նիհար ոչխարին մէջ. 21 տեղը : Որովհետեւ դուք ձեր կողովը և ուսովը հրեցիք , ու ձեր եղջիւրը ներովը բոլոր տկարները զարկիք , մինչեւ որ դուրսը ցրուեցիք զանոնք , 22 Ես ալ իմ ոչխարներս պիտի ազատեմ , ու ա՛լ պիտի չյափշտակուին , և Ն ոչխարին ու ոչխարին մէջտեղը դատաստան պիտի ընեմ : 23 Ու անոնց վրայ Ը մէկ Հովիւ մը՝ ա՛յսինքն իմ ծառաս Դաւիթը պիտի կեցընեմ , որ զանոնք Հովուէ . անիկայ պիտի Հովուէ զանոնք , և անիկայ պիտի բլլայ անոնց Հովիւը : 24 Ու Ը ես Տէրս անոնց Աստուած պիտի բլլամ , և իմ ծառաս Դաւիթ՝ անոնց մէջը իշխան պիտի բլլայ . 25 ես Տէրս խօսեցայ : Ու Ձանոնց հետ խաղաղութեան ուխտ մը պիտի ընեմ , ու՝ ա՛ն երկրէն չար գազանները բնաջինջ պիտի ընեմ . և ա՛նապատին մէջ՝ ապահովութեամբ պիտի բնակին , ու անտառներուն 26 մէջ պիտի քնանան : Եւ զանոնք ու Հիմ լեռանս շրջակայ տեղուանքը՝ օրհնութեամբ պիտի լեցընեմ , ու Ր անձրեւները իրենց ժամանակին պիտի իջեցընեմ . անոնք Տ օրհնութիւն 27 թեան անձրեւներ պիտի բլլան : Եւ՝ դաշտի ծառերը իրենց պտուղը պիտի տան , ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ , և անոնք իրենց երկրին վրայ ապահովութեամբ պիտի բլնակին . ու երբոր Ֆ անոնց լուծին կապերը կոտրեմ , ու Ս զանոնք ի՛ր ձեռքէն ազատեմ , պիտի դիտնան Թէ ես 28 եմ Տէրը : Եւ անոնք ա՛լ Ս ազգերէն պիտի չյափշտակուին , ու երկրին գազանները զանոնք պիտի չուտեն . այլ ձահապահութեամբ պիտի բնակին , ու վախցնող մը 29 պիտի չըլլայ : Եւ անոնց ՚ մէկ անունի տունկ մը պիտի բուսցընեմ , ու ա՛լ երկրին վրայ սովով պիտի չսպառին , Ք ու ա՛լ ազգերէն նախատինք պիտի չկրեն : 30 Եւ պիտի դիտնան Թէ Ֆ ես անոնց Տէր Աստուածը անոնց հետ եմ , ու անոնք Իսրայէլի տունը իմ ժողովուրդս են , կ'ըսէ Տէր Եհովան : 31 Եւ դուք իմ Ո ոչխարներս՝ իմ արօտիս ոչխարները՝ մարդիկ էք , ՚՚ ես ձեր Աստուածն եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :

ԳԼ · ԼՆ

1—15 Ա՛ստուածը բնակիչներուն դատաստանը՝ Իսրայէլը ատելուն համար :

1 Պատգամ Տէրոջը իսաւրը ինծի և 2 ըսաւ՝ բսելով , Որդի մարդոյ՝

՚՚ ԵՐԵՄ · ԽԷ · 10 ։

՚՚ ՍԱՂ · ՀԱ · 17 ։

՚՚ ՍԱՂ · ՀԱ · 17 ։

՚՚ ՍԱՂ · ՀԱ · 17 ։

՚՚ ԵՍԱ · ԽԱ · 11 · ԵՐԵՄ · ԽԶ · 4 · 5 · ՁՕՂ · Ժ · 11 · ԵԲՐ · ԺԳ · 20 ։ ա ՊԵՏ · Բ · 25 ։ Ա · 4 ։

՚՚ ԵՐԵՄ · Լ · 9 ։ ԳԼ · ԼՀ · 24 · 25 ։ ՄԼՄ · Գ · 5 ։

՚՚ ՍԱՂ · ՀԱ · 30 ։ ԵԶ · ԽԹ · 45 ։ ԳԼ · ԼՀ · 27 ։

՚՚ ԳԼ · ԼՀ · 22 ։ ՂՈՒ · ԱՐ · 32 · 33 ։

՚՚ ԳԼ · ԼՀ · 26 ։

՚՚ ՂԱ · ԽԳ · 6 ։ ԵՕ · Ժ · 6 · 9 ։ ԼՀ · 9 ։ ՈՒԼ · Բ · 18 ։

՚՚ ՍԱՂ · ՀԱ · 28 ։ ԵՐԵՄ · ԽԳ · 6 ։

՚՚ ԵՍԱ · ԾԳ · 7 ։ ԳԼ · Ի · 40 ։

՚՚ ՅՈՒԴ · Ժ · 21 ։ ԵՕ · Ժ · 24 ։ ՋԱՔ · Բ · 13 ։

՚՚ ՂԱ · ԽԳ · 4 ։

՚՚ ՍԱՂ · ԿԲ · 9 ։ ՄԱՂ · Գ · 10 ։

՚՚ ՂԱ · ԽԳ · 4 ։ ՍԱՂ · ՀՆ · 12 ։ ԵՕ · Գ · 2 ։

՚՚ ՂԱ · ԽԳ · 13 ։ ԵՐԵՄ · Բ · 20 ։

՚՚ ԵՐԵՄ · ԼԵ · 14 ։

՚՚ ՏԵՍ ՀԱՐ 8 ։ ԳԼ · ԼԳ · 4 ։

՚՚ ՀԱՐ 25 ։ ԵՐԵՄ · Լ · 10 ։ ԽՁ · 27 ։

՚՚ ԵՕ · Ժ · 1 ։ ԵՐԵՄ · ԽՁ · 5 ։

՚՚ ԳԼ · ԼԳ · 3 · 6 · 15 ։

՚՚ ՀԱՐ 24 ։ ԳԼ · ԼՀ · 27 ։

՚՚ ՍԱՂ · ՀՇ · 3 ։ ՁՕՂ · Ժ · 11 ։

3 Թէ ուր ըլլէ , Եւ անոր ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սէիր լեռ , ու Ք իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցընեմ , ու քեզ բոլորովին 4 ամայի պիտի ընեմ . Ի քու քաղաքներդ աւերակ պիտի ընեմ , և դուն ամայի պիտի բլլաս , ու պիտի դիտնաս Թէ ես եմ Տէրը :

5 Ը Որովհետեւ դուն Ի հին ատելութիւն ատելութիւն ունեցար , ու Իսրայէլի որդիքը՝ անոնց պատուհասին ժամանակը , Ե անօրէնութեան ժամանակը լրանալուն՝ սուրին ձեռքը մատնեցիր . Անոր համար ես կենդանի եմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ քեզ արեան մէջ պիտի դնեմ , և արիւնը քեզ պիտի հալածէ . Ի դուն արիւնը չատելուդ համար , 7 արիւնը քեզ պիտի հալածէ : Ու Սէիր լեռը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ , և Ֆ անկէ անցնողը ու 8 դարձողը պիտի կտրեմ . Ի Ու անոր լեռները իր սպանուածներովը պիտի լեցընեմ . քու բլուրներուդ վրայ , քու հովիտներուդ մէջ ու բոլոր ձորերուդ մէջ սրով սպանուածներ պիտի իյնան : Ը Քեզ մշտնջենաւոր ամայութիւն պիտի ընեմ , և քու քաղաքներդ Ճ չ՚՚ պիտի Ո չբնակուին . Ի ու պիտի դիտնաք Թէ ես եմ Տէրը :

10 Որովհետեւ դուն ըսիր Թէ Երկու ազգը ու Ռ երկու երկիրը իմս պիտի բլլան , ու Ֆ անոնց պիտի տիրենք . (ու Տէրը հոն էր .) 11 Անոր համար ես կենդանի եմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ քու Թշնամանքիդ անոնց դէմ ի դործ դրած Ր բարկութեանդ ու նախանձիդ չափովը հատուցում պիտի ընեմ , և քու դատաստանդ տեսած ատենս անոնց մէջը պիտի ճանչցուի , 12 յուիմ : Ու պիտի դիտնաս որ ես Տէրս լսեցի քու բոլոր հայհոյութիւնները՝ որ Իսրայէլի լեռներուն դէմ խօսեցար , ըսելով , Անոնք աւերակ եղան , անոնք 13 մեզի կերակուր տրուեցան . Ու Ձեր բերնովը ինծի դէմ չարաչար մեծցուցիք , ՚՚ ես լսեցի :

14 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ը Բոլոր երկրին ուրախութեան ատեն քեզ ամայի պիտի ընեմ , 15 Ի նչպէս որ դուն Իսրայէլի տանը ժառանգութեանը վրայ ուրախացար , որ ամայի եղաւ , քեզի ալ այնպէս պիտի ընեմ . դուն ով Սէիր լեռ ու բոլոր Եդոմ՝ Ր բո-

՚՚ ԳԼ · Ղ · 2 ։

Բ ԲՕՐ · Բ · 5 ։

Ֆ ԵՐԵՄ · ԽԹ · 7 , 8 ։ ԳԼ · ԽԼ · 12 ։ ԸՆԴ · ա · 11 ։ ԵՂԿ · 10 ։ ՃՃ ։

Ր ԳԼ · Գ · 14 ։

Ի ՀՐ 9 ։

Ը ԳԼ · ԽԼ · 12 ։ ԵՂԿ · 10 ։

Ի ԳԼ · ԽԼ · 15 ։

Ի ՍԱՂ · ՀՀԵ · 7 ։ ԳԼ · ԲԱ · 25 , 29 ։ ՏԵՍ ԴԱՆ · Թ · 24 ։ ԵՂԿ · 11 ։

Բ ՍԱՂ · ՀՀԹ · 17 ։

Ֆ ԴԱՍ · Ն · 6 ։ ԳԼ · ԽԹ · 11 ։

Ի ԳԼ · Լ · 12 ։ ԼԳ · 5 ։

՚՚ ԵՐԵՄ · ԽԹ · 17 , 18 ։ ՀՀԳ 4 ։ ԳԼ · ԽԼ · 13 ։ ՄԱՂ · ա · 3 · 4 ։

Ա Կ՚՚ · ՅԵՆՈՂՊԱՆ ։

Ի ԳԼ · Գ · 7 ։ Ն · 4 , 9 ։ ԼՂ · 11 ։

Ֆ ՍԱՂ · ՀՂ · 4 · 12 ։ ԳԼ · ԼՂ · 5 ։ ԸՂԳ · 13 ։

Ի ՍԱՂ · ԽԲ · 1 , 3 ։ ՆՀԳ · 13 , 14 ։ ՏԵՍ ԳԼ · ԽԲ · 35 ։

Ա ՄԱՍ · Ե · 2 ։ ՁԱՔ · Բ · 13 ։

Ֆ ՍԱՓ · Բ · 3 ։ ՁԱՔ · Ժ · 6 ։

՚՚ ԵՕ · Կ · 13 , 14 ։

Ֆ ԸՂԳ · 12 · 15 ։

՚՚ ՀՀԳ 3 , 4 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 587

լսթովին ամայի պիտի ըլլաս . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ·Լ.Զ

1 Իսրայէլի երկիրը կը միխիթարուի լսելով հեթանոսաց կործանումը , որոնք օխակալութեամբ կը վարուէին իրեն հետ , 8 և Աստուծոյ օրհնութիւնները՝ որ իրեն խոստացուած էին ։ 16 Իսրայէլ մեծցած էր իր մեղքերուն համար . 21 և նորէն իր առջի վիճակին պիտի դառնար առանց իր արժանաւորութեանը ։ 25 Քրիստոսի թագաւորութեանը բարիքները ։

– ԳԼ·ղ·2· 3 ։

1 Ա՛ւ դուն՝ որդի մարդոյ , ՙԻսրայէլի լեռներուն մարգարէութիւն ըսէ ու ըսէ ։ Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .

Բ ԳԼ·իե· 3 ։ իգ·2 ։

2 Որովհետև Թշնամին ձեզի համար բսաւ ։ Վա՛շ՝ յաւիտենական բլուրներն ալ Էմեզի ժառանգութիւն

Դ ԳԼ·լե· 10 ։

3 եղան , Ընոր համար մարգարէութիւն ըսէ ու ըսէ ; Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև ձեզ աւրեցին , ու ամէն կողմէն կլլեցին , այնպէս որ մնացած ազգերուն ժառանգութիւն բլլաք , Դու դուք լեզուանի Խրէխներուն խօսքը , ու ժողովուրդին նախատինքը ։

Դ Օբ·իբ· 37։ գԹագ· Թ·7։ Ովգ· բ·15։ Գան· Թ·16 ։

4 տունքը եղաք . Ընոր համար՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ լեռներուն ու բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն , և ամայի եղած աւերակներուն ու դ–ռ–ռ Թողուած քաղաքներուն՝ որոնք շրջակայ ազգերուն մնացորդին Էյափշտակութիւն ու Նախատինք եղած են ։

Ե ԳԼ· լգ· 28 ։ Ա Պագ·ին· 4 ։

5 Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Մրացած ազգերուն համար ու բոլոր Եդոմին համար Էանձուկ իմ նախանձիս կրակովը խօսեր եմ , վասն զի անոնք բոլոր սրտի ուրախութեամբ ու հոգիի հպարտութեամբ Էիմ երկիրս իրենց Ժառանգութիւն ըլլալու որոշեցին , որ զանիկայ աւարի պէս յափշտակեն ։

Բ Օբ· 24։ ԳԼ·լե· 19 ։

Է ԳԼ· լե· 10, 12 ։

6 Ընոր համար Իսրայէլի երկրին վրայ մարգարէութիւն ըսէ , և լեռներուն ու բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն ըսէ ; Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Դուք Եազգերէն նախատինք կրեցնուդ համար աշա ես իմ նախանձովս ու

Բ Պագ·ձԿգ· 3 , 4 ։ ԳԼ· լգ·29։ Հմկ 15 ։

Է ԳԼ·ի·5 ։

7 իմ բարկութեամբս խօսեցայ ։ Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ես Էիմ ձեռքս վերցուցի՝ որ ձեր բովտիքը եղող ազգերը իրենց անարգանքը իրենք պիտի կրեն ։

8 բեն ։ Բայց դուք՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ ձեր ոստերը պիտի երկրնեցնէք , ու իմ ժողովուրդիս Իսրա-

Ն·Ք·ԳԲ· 587

էլին համար ձեր պտուղները պիտի բերէք , վասն զի անոնք մտան

9 րբա պիտի դան ։ Քանզի ահա ես ձեր կողմէն եմ ու ձեզի պիտի դառնամ , և դուք պիտի մշակուիք ու պիտի սերմանուիք .

10 Ու ձեր վրայ մարդիկներ՝ բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը պիտի շատցընեմ . ու քաղաքները պիտի բնակուին , և Էաւերակները պիտի

Է Հմր 33 ։ Ես·ծր·12։ կա·4 ։ Ամտ· թ· 14 ։

շինուին ։ Ու Էձեր վրայ մարդը ու անասունը պիտի շատցընեմ , և անոնք պիտի շատնան ու պտղաբեր պիտի բլլան . և Էձեզ առաջի կացուցանեմ , ու ձեր առջի վիճակին աւելի

Ե ԼԵմ· լա· 27։ լգ·12։

ալէկ պիտի բնեմ Էձեզ . Ես պիտի

Ե ԳԼ·լե·9։ լե·6, 13 ։

12 գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ ձեր վրայ մարդիկներ՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը պիտի պտրտցընեմ , Էու անոնք քեզ պիտի ժառանգեն , և դուն անոնց ժառանգութիւնը պիտի բլլաս , ու ալ զանոնք *պիտի չսպառնես՚ ։

Բ ԱԲգ· 17։ ԼԸ։

* ԵԲբ· անզամ պիտի չընես ։

13 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև ձեզի համար կ՚ըսեն Թէ Դուն մարդակեր Էիլլէ մըն ես , քու

Է Թոս· ժգ· 33 ։

14 ազգերդ սպառնկիր . Ընոր համար ալ մարդ պիտի չուտես , ու ալ քու ազգերդ պիտի չսպառնաս՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

15 Էհե՛ր քու ալ ալ մարդ ու ազգերուն նախատինքը լսել պիտի չտամ ; ու ալ մարդ ու ժողովուրդներուն անարգանքը պիտի չկրես , և քու ազգերդ ալ մարդ պիտի չսպառնաս՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

Հ ԳԼ·լգ·29։

16 Եւ Տէրոջը խօսքը Էինձի եղաւ՝

17 բանով ՙՈրդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը իրենց երկրին մէջ բնակեցան , և Էդանիկայ իրենց ճամբայովը ու գործերովը պղծեցին . անոնց ճամբան իմ առջեւս Ղաշտանաւոր կնկան անմաքրութեանը

Ե ՂԼ· ժբ· 25, 27, 28։ Երեմ· բ· 7 ։

18 պէս եղաւ ։ Ուստի իմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի Էան արիւնին համար՝ որ իրենք թափեցին երկրին վրայ , ու զանիկայ Էնոյ

Ե ՂԼ· ժե· 19, ԵՀ ։

Զ ԳԼ· ժգ· 36, 38։ իգ· 37 ։

19 բնոյց կուռքերովը պղծեցին . Եւ Էզանոնք ազգերուն մէջ ցրուեցի , ու երկիրներուն մէջ ցիրուցան եղան . Էզանոնք իրենց ճամբուն ու գործերուն համեմատ դատեցի ։

Է ԳԼ· ժբ· 30։ լԹ· 24։

20 Եւ իրենց գացած ազգերուն մէջ երթալնուն պէս՝ Էիմ սուրբ անունս պղծեցին , երբոր իրենց համար բսուեցան Թէ Ասոնք Եհովային ժողովուրդն են , ու անոր երկ-

Է Տէս Ես· ծր· 5։ Հրոմ·բ·24։

21 բէն եղան ։ Սակայն ես խնայեցի Էիմ սուրբ անունս համար , որն որ Իսրայէլի տունը իրենց մտած ազգերուն մէջ պղծեցին ։

Է ԳԼ·ի·9· 14 ։

22 Ընոր համար Իսրայէլի տանը ըսէ

ՆՇ. ՔԳ. 587

որ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ձէ՛ք ձեզի համար կ'ընեմ՝ ան-
էյ՝ ով Իսրայէլի տունը, ըսելա
իմ սուրբ անունս համար, որն որ
դուք ձեր մեռած ազգերուն մէջ
23 պղծեցիք։ Եւ սուրբ պիտի ընեմ
իմ մեծ անունս, որ ազգերուն մէջ
պղծուեցաւ, որն որ դուք անոնց
մէջը պղծեցիք. ու ազգերը պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը, կ'ըսէ
Տէր Եհովան, երբոր անոնց աչքե-
րուն առջեւ ձեր մէջը սրբուիմ։
24 Եւ ձեզ ազգերէն պիտի առնեմ
ու ամէն երկիրներէն ձեզ պիտի
ժողվեմ, ու ձեզ ձեր երկիրը պի-
25 տի բերեմ։ Ես ձեր վրայ մաքուր
ջուր պիտի սրսկեմ, ու պիտի մաք-
րուիք. ձեր բոլոր պղծութիւննե-
րէն ու ձեր բոլոր կուռքերէն ձեզ
26 պիտի մաքրեմ։ Ես նոր սիրտ
պիտի տամ, ու ձեր ներսի դին նոր
հոգի պիտի դնեմ, և ձեր մարմին-
ներէն քարեղէն սիրտը պիտի հա-
նեմ, ու ձեզի մարմնեղէն սիրտ
27 պիտի տամ. Եւ իմ Հոգիս ձեր
ներսի դին պիտի դնեմ, ու ձեզի
իմ օրէնքներուս մէջ քալել պիտի
տամ, ու իմ իրաւունքներս պիտի
28 պահէք ու՝ ի գործ դնէք. ու ձեր
հայրերուն տուած երկրիս մէջ պի-
տի բնակիք, ու դուք ինծի ժո-
ղովուրդ պիտի ըլլաք, ես ալ ձեզի
29 Աստուած պիտի ըլլամ։ Եւ ձեր
բոլոր պղծութիւններէն ձեզ պիտի
ազատեմ, ու ցորենը պիտի կան-
չեմ և զանիկայ պիտի շատցնեմ,
ու ձեր վրայ սով պիտի չբերեմ։
30 Եւ ծառերուն պտուղը ու արտե-
րուն բերքը պիտի շատցնեմ, որ-
պէս զի ժխտին ալ ազգերուն մէջ
31 սովի նախատինք չկրէք։ Ու ձեր
զէշ ճամբաներդ և անարարի գործ-
քերդ պիտի յիշէք, ու ձեր ան-
օրէնութեանցդը համար և ձեր պղծ-
ծութեանցդը համար դուք ձեր ան-
32 երեսին պիտի զզուիք։ Ձէ՛ք թէ
ձեզի համար կ'ընեմ ասիկայ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան, ձեզի յայտնի ըլլայ.
ձեր ճամբաներէն ամչցէ՛ք ու պատ-
կառեցէ՛ք, ով Իսրայէլի տունը։
33 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ան
օրը որ ձեր բոլոր անօրէնութիւն-
ներէն ձեզ մաքրեմ, քաղաքները
մարդաբնակ պիտի ընեմ, ու ան-
34 բնակները պիտի շինուին։ Եւ ան
ամայացած երկիրը՝ ամէն անցնողին
աչքերուն առջեւ ամայի ըլլալուն
35 տեղը՝ պիտի մշակուի։ Ու պիտի
ըսեն. Ա՛ս ամայացած երկիրը Ե-
դեմի պարտիզին պէս եղաւ. և ա-
ւերակ, ամայի ու փլած քաղաքնե-
րը պարսպաւոր ու մարդաբնակ և-
36 ղան։ Ու ձեր բոլորտիքը մնացած
ազգերը պիտի գիտնան թէ ես Տէրս
փլածներդը կը շինեմ, ա՛ մայացած
երկիրը կը տնկեմ. ես Տէրս խօսե-
ցայ ու պիտի կատարեմ։
37 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Իսրայէլի *տանը ինդրուածքը ալ
պիտի ընդունիմ՝, որ անոնց ասի-
կայ ընեմ. անոնց մարդիկները Ե՛հօ-
38 տի պէս պիտի շատցընեմ։ Սուրբ
Հօտին պէս՝ Երուսաղէմի հանդէս-
ատօր տօներուն Հօտին պէս՝ ա-
րած քաղաքները մարդոց հօտերով
այնպէս լեցուն պիտի ըլլան. ու պի-
տի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԼԷ

1 Զօրացած ոսկորներուն յարութիւն առնելովը
11 Իսրայէլի մեռած յոյսը կը կենդանանայ;
15 Երկու փայտերուն միանալովը՝ 18 կը ցու-
ցուի Իսրայէլին միաբանութիւնը Քրիստոսին
նման։ 20 Քրիստոսի թագաւորութեանը վե-
րաբերեալ խոստումներ։

1 ՚Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, և
Բ†Տէրը զիս Հոգիով՝ հանեց ու
զիս դաշտին մէջը դրաւ, և անիկայ
2 ոսկորներով լեցուն էր. Ու զիս
անոնց քովէրէն պտըտցուց շուր-
ջանակի. և ահա անոնք դաշտին
երեսին վրայ խիստ շատ էին, և ա-
հա անոնք խիստ չորցած էին։
3 Ու ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ՝
ա՛ ոսկորները կրնա՞ն կենդանա-
նալ. ու ըսի, Ո՛վ Տէր Եհովայ,
4 դուն գիտես։ Եւ ինծի ըսաւ,
Ա՛ս ոսկորներուն վրայ մարգարէ-
թիւն ըրէ ու անոնց ըսէ՝ Ո՛վ
չորցած ոսկորնե՛ր Տէրոջը խօսքը
5 մինչ ըրէք. Ա՛յսպէս կ'ըսէ Տէր
Եհովան ա՛ ոսկորներուն. Ահա ես
*ձեր մէջը հոգի պիտի դնեմ, ու
6 պիտի կենդանանաք. Եւ ձեր վրայ
ջիղեր պիտի դնեմ, ու ձեզ միսով
պիտի պատեմ, ու ձեզ մորթով
պիտի ծածկեմ, և ձեր մէջը շունչ
պիտի դնեմ, ու պիտի կենդանա-
նաք, և †պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը։
7 Ու ես մարգարէութիւն ըրի՝ ինչ-
պէս որ ինծի հրամայուեցաւ. ու
մարգարէութիւն ըրած ես ձայն
մը եղաւ, և ահա շարժում մը ե-
ղաւ, ու ոսկորները իրարա մտե-
8 ցան՝ ոսկորը իր ոսկորին։ Եւ
տեսայ որ ահա անոնք ջիղերով ու
միսով պատեցան, ու վրայէն մոր-
թով ծածկուեցան, բայց անոնց
9 մէջը շունչ չկար։ Ան ատեն ինծի
ըսաւ, Շունչին մարգարէութիւն
ըրէ, մարգարէութիւն ըրէ՝ որդի
մարդոյ, ու շունչին ըսէ՝ Տէր Ե-
հովան այսպէս կ'ըսէ. Ո՛վ շունչ՝
չորս հովերէն եկուր, ու ա՛ս սպան-
նուածներուն վրայ փչէ՝ որ կենդա-
10 նանան։ Եւ ես մարգարէութիւն

ՆՇ. ՔԳ. Իրէ 587

Բ՚Գլ. ԺԶ. 24։ Իբ. 14։ Լ՚. 14։
* ԵՀԲ. տու-
նէն՝ ալ պի-
տի գիտեր-
ուսիմ. Տես
գլ. Ժգ. 8։
† Հմր 10։

ՆՇ. ՔԳ. Իրէ 587

— Գլ. ա. 3։
† Բ՚Գլ. գ. 14։
ը. 3։ Ժա. 24։ Դան. գ. 1։
+ Կ՚ — Տ՚ ըսէը Հո-
գիով դիս
Բ՚Գլ. Իբ. 25։ Լ՚. 25։
Բ Երեմ. Լ. 22։ Գլ. Ժա. 20։ Լ՚. 27։
ՅԱա. ա. 21։ Հաով. Ժա. 26։
— Տես Սադ. ՀՃ. 16։
‡ Գլ՚. ԼԴ. 29։
+ Գլ՚. ԼԴ. 27։
ՀԳլ. Ժգ. 61։ 63։
‡ Գլ՚. Իզ. 39։ Գլ՚. գ. 9։ ի. 43։
— Բ Օր. Ի. 5։ Հմր 22։
Բ Հմր 10։
‡ Նա. Ծա. 3։ Գլ. Իբ. 13։ Ցաքեր. 3։

ե֊ր֊գ֊ի֊ խր 587

ր Ցայտ֊ժա֊ 11։

ը Ա֊պտ֊ճխա֊ 7։ Տե՛ս Եզ֊ խթ֊ 14։

բ Ե՛ր֊ խզ֊ 19։ Ովս֊ ժգ֊ 14։

գ ԳԼ֊ ԼԳ֊ 24։ Հմր 25։

դ ԳԼ֊ ԼԳ֊ 27։

* Կ՚ասէ՝ Թէ եա՛ եմ Տէրը֊ ես խօսեցայ, ու պիտի կա֊տարեմ։

ե Տե՛ս Թուս֊ ժե֊ 2։

զ Բ Մն֊ ժա֊ 12։ 13։ 16։ Ժե֊ 9։ Լ֊ 11։ 18։

է Տե՛ս Հմր 22։ 24։

ը Գ֊ ժբ֊ 9։ իգ֊ 19։

թ Ջ֊պ֊ ժ֊ 6։

ժ Հմր 16։ 17։

ի Գ֊ ԼԳ֊ 24։

լ Ե՛ս֊ ժա֊ 13։ Երեմ֊ գ֊ 18։ ե֊ 4։ Ովս֊ ա֊ 11։

բրի, ինչպէս որ ինծի հրամայեց, է ու շունչը անոնց մէջը մտաւ, ու կենդանացան և իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան, — խիստ մեծ զօրք մը էղաւ։

11 Եւ ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ՝ աս ոսկորները բոլոր Իսրայէլին տունն է. ահա անոնք կ՚ըսեն, Մեր ոսկորները չորցան ու մեր յոյսը կտրեցաւ. մենք կորսուած 12 ենք։ Անոր համար մարգարէու֊թիւն ըրէ ու անոնց ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես ձեր գերեզմանները պիտի բա֊նամ, ու ձեր գերեզմաններէն ձեզ պիտի հանեմ՝ ով իմ ժողո֊վուրդս, և ձեզ Իսրայէլի երկիրը 13 պիտի բերեմ։ Ու երբոր ձեր գերեզմանները բանամ, ու ձեզ ձեր գերեզմաններէն հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս, պիտի դիտնաք 14 Թէ ես եմ Տէրը։ Ես իմ Հոգիս ձեր ներսի֊կ պիտի դնեմ, ու պիտի կենդանանաք. ու ձեր երկրին մէջ ձեզ պիտի հանգուցա֊յընեմ, ու պիտի դիտնաք * որ ես Տէրս խօսեցայ ու բրի՚, կ՚ըսէ Տէրը։

15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 16 ըսելով, Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ Էքեզի մէկ փայտ մը առ ու անոր վրայ գրէ, Յուդայի համար ու անոր ընկերներուն Իսրայէլի որ֊դոյը համար.ետքը մէկ ուրիշ փայտ մը առ ու անոր վրայ գրէ՝ Յովսեփի համար, Եփրեմին ու անոր ընկերներուն բոլոր Իս֊ 17 րայէլի տանը փայտը. Եւ զա֊նոնք իրարու մօտեցուր որ մէկ փայտ ըլլան, ու քու ձեռքիդ 18 մէջը միանան։ Ու երբոր քու ժո֊ղովուրդիդ որդիքը քեզի խօսին ու ըսեն, Չե՞ս պիտի ըլլայ քեզի աս բաները. մեզի չե՞ս պատմեր. 19 Անոնց ըսէ՝ Տէր Եհովան այս֊պէս կ՚ըսէ. Ահա ես պիտի առ֊նեմ Յովսեփին փայտը որ Եփ֊րեմին ձեռքն է, ու անոր ընկեր֊ները՝ Իսրայէլի ցեղերը, և զա֊նոնք անոր հետ Միկտեղ Յուդայի փայտին հետը պիտի դնեմ, ու զանոնք մէկ փայտ պիտի բնեմ. ու իմ ձեռքիս մէջը մէկ պիտի ըլլան։ 20 Եւ ան փայտերը՝ որոնց վրայ գրուն պիտի գրես, Անոնց աչքերուն առջեւը քու ձեռքիդ մէջը ըլլան։ 21 Ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այս֊պէս կ՚ըսէ. Ահա ես Իսրայէլի որդիքը պիտի առնեմ ան ազգե֊րուն մէջէն՝ ուր որ գացին, ու զանոնք ամէն կողմէն պիտի ժողո֊վեմ, ու զանոնք իրենց երկիրը 22 պիտի բերեմ. Եւ զանոնք երկ֊րին մէջը Իսրայէլի լեռներուն վրայ մէկ ազգ պիտի ընեմ, ու անոնց ամենուն վրայ մէկ թա֊գաւոր մը պիտի թագաւորէ. ու ալ երկու ազգ պիտի չըլ֊լան, ու ալ երկու թա֊գաւորութեան պիտի չբաժնուին. 23 Եւ ալ իրենց կուռքե֊րովը ու գարշելի֊ութիւններովը ու իրենց բոլոր յանցանքներովը պիտի չպղծուին. ու ես անոնք պիտի ազատեմ իրենց բոլոր բնա֊կութիւններէն, որոնց մէջը որ իրենք մեղք գործեցին, և զա֊նոնք պիտի սրբեմ. ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած պիտի 24 ըլլամ։ Եւ * անոնց վրայ իմ ծառայ Դաւիթ թագաւոր պի֊տի ըլլայ, ու ամէնքը մէկ հո֊վիւ պիտի ունենան. Ե՛վ իմ ի֊րաւունքներուս մէջ պիտի քալեն, ու իմ օրէնքներս պիտի պահեն ու զանոնք պիտի կատարեն. 25 Եւ պիտի բնակին ան երկրին վրայ՝ որն որ իմ ծկոր ծառայ֊յիս տուի, որուն մէջ ձեր հայ֊րերը բնակեցան. ու անոր վրայ՝ իրենք ու իրենց որդիքը և իրենց որդւոցը որդիքը յաւի֊տեան պիտի բնակին. ու * իմ ծա֊ռայ Դաւիթ յաւիտեան անոնց 26 իշխան պիտի ըլլայ։ Եւ անոնց հետ Հաշտագութեան ուխտ պի֊տի ընեմ, անիկայ անոնց յաւի֊տենական ուխտ պիտի ըլլայ. և զանոնք պիտի տեղաւորեմ ու * պիտի շատցնեմ, և իմ * սրբա֊րանս անոնց մէջը պիտի դնեմ յա֊ 27 ւիտեան։ Ու * իմ խորանս անոնց մէջը պիտի ըլլայ. և ես — անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, ու ա֊նոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլ֊ 28 լան։ Եւ իմ սրբարանս յաւի֊տեան անոնց մէջը ըլլալով, * ազ֊գերը պիտի դիտնան Թէ ես եմ Տէրը որ * Իսրայէլը կը սրբեմ։

ե֊ր֊գ֊ի֊ խր 587

յ ԳԼ֊ ԼԴ֊ 23, 24։ Ցօհ֊ ժ֊ 16։

ն ԳԼ֊ ԼԶ֊ 25։

շ ԳԼ֊ ԼԶ֊ 28, 29։

ո Եւ֊ խ֊ 11։ Երեմ֊ իգ֊ 5։ ԼԶ֊ 9։ Ովս֊ գ֊ 5։ Ղու֊ ա֊ 32։

չ Հմր 22։ Ցօհ֊ ժ֊ 16։

պ ԳԼ֊ ԼԶ֊ 27։

ջ ԳԼ֊ ԼԶ֊ 28։

ռ Եւ֊ կ֊ 21։ Ցաքե֊ գ֊ 20։ Ամով֊ ի֊ 15։

ս Հմր 24։ Ցօհ֊ ժբ֊ 34։

վ Ա֊պտ֊ ԺԲ֊ 3։ Եւ֊ ձե֊ 3։ Երեմ֊ ԼԲ֊ 40։ ԳԼ֊ ԼԶ֊ 25։

տ ԳԼ֊ ԼԶ֊ 10, 37։

ր Բ Պար֊ Գ֊ 16։

ց Ղե֊ իզ֊ 11, 12։ ԳԼ֊ իզ֊ 7։ Ցօհ֊ ա֊ 14։

ւ ԳԼ֊ ժա֊ 20։ ժգ֊ 11։ ԼԶ֊ 28։

փ ԳԼ֊ ԼԶ֊ 23։

ք ԳԼ֊ ի֊ 12։

ԳԼ֊ Լ՚Հ

1 Գործն բանակի։ 8 ու անոր չար դիտաւորու֊թիւնը։ 14 Աստուծոյ գաստատութիւնը անոր դէմ։

1 Գարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և֊ 2 ղաւ՝ ըսելով, Ու՚մդի մարդոյ՝ Բ երեսդ Մագոգի երկիրը Էղեմ՝ Ռով֊ աի, Գ Մոսոքի ու Թոբելի իշխանին՝ Դ գոգին դարձուր, և անոր մարգա֊ 3 րէութիւն ըրէ, ու ըսէ՝ Տէր Եհովան այս֊պէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Գոգ, Ռով֊ աի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխան. 4 Ու է֊քեզ պիտի դարձնեմ, և քու կզակներուդ կաթիսը պիտի անցը֊

ռ ԳԼ֊ ԼԹ֊ 1։

բ ԳԼ֊ ԼԹ֊ 2, 3։

գ ԳԼ֊ ԼԹ֊ 26։

դ Ցայտ֊ ի֊ 8։

ե դ Թագ֊ ժԲ֊ 28։ ԳԼ֊ խԹ֊ 4։ ԼԹ֊ 2։

նեմ, ու քեզ ու քու բոլոր զօրքդ պիտի հանեմ, ձիերը ու ձիաւորները՝ ամէնն ալ կատարեալապէս հագուստ. և վահանաւորներուն ու ասպաւորներուն մեծ ժողովքը՝ 5 ամէնն ալ սուր բռնող. Ընտնց հետ Պարսիկները, Եթովպացիները ու Փութացիները, ամէնն ալ ասպաւոր ու սաղաւարտաւոր.

6 Նաև Գոմէր, ու անոր բոլոր դունդերը, Թորգոմային տունը հիւսիսի ծայրերէն, ու անոր բոլոր դունդերը, շատ ժողովուրդներ քեզի հետ պիտի հանէ:

7 Պատրաստ եղիր, և քեզ ու քու բովդ ժողուած բոլոր ժողովներդ պատրաստէ՛, ու դուն անոնց 8 պահապան եղիր։ Շատ օրերէն ետքը՝ քու զօրքերդ պիտի հաշուես՝. ետքի տարիները պիտի դաս ան երկրին վրայ՝ որ սուրէն ազատուած է, և ան ժողովուրդին վրայ՝ որ շատ ազգերէն ժողուած է Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ որոնք միտնջնաւոր աւերակ էին. բայց անիկայ ազգերէն ելած ըլլալով, համինքը ապահովութեամբ պիտի 9 բնակին։ Եւ դուն՝ մրրիկի պէս պիտի գաս, ու երկիրը ծածկելու համար՝ ամպի պէս պիտի ըլլաս, դուն և քու բոլոր զունդերդ ու շատ ժողովուրդներ քեզի հետ։

10 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ան օրը պիտի ըլլայ որ քու միտքդ բաներ պիտի գան, ու չար խորհուրդ մը պիտի մտածես. 11 Ու պիտի ըսես՝ Անպարիսպ գեղերուն երկիրը կելնեմ, Հանգստութեան մէջ եղողներուն, ապահովութեամբ բնակողներուն վրայ երթամ. ատոնց ամէնը անպարիսպ պէղտուածներ կը բնակին, և նիգեր ու դռներ չունին 12 նէն. Որ առաջ յափշտակես և կողոպուտ կողոպտես, և քու ձեռքդ՝ բնակուած աւերակներուն վրայ՝ ու ազգերէն ժողուած՝ և խաշինք ու ապրանք ստացած՝ երկրին՝ բարձր տեղութիւնը բնակած ժողովուրդին վրայ դարձնես։ 13 Սաբա ու Դեդան և՝ Թարսիսի վաճառականները ու անոր բոլոր առիւծները քեզի պիտի ըսեն՝ Մի՞թէ աւար յափշտակելու համար քու ժողովդ ժողվեցիր, որ արծաթի ու ոսկի վերցնես, խաշինք ու ապրանք առնես, մեծ աւար յափշտակես։

14 Ընոր համար մարգարէութիւն բրէ՛ որդի մարդոյ, ու Գոգին ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ո՞ն օրը որ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը հանգստութեամբ բնակի՝ ա-

15 հա դուն պիտի դիտնաս, Ու քու տեղդէ՝ հիւսիսի ծայրերէն պիտի գաս, դուն ու՝ քեզի հետ շատ ժողովուրդներ՝ ամէնը ձիեր հեծած, մեծ բազմութեամբ ու շատ զօր-16 քով. Եւ Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ՝ ամպի պէս երկիրը ծածկելու պիտի ելլես. Ո՛վ Գոգ՝ եւքի օրերը պիտի ըլլայ՝ ու քեզ իմ երկրիս վրայ պիտի բերեմ՝, Որպէս զի ազգերը զիս ճանչնան երբոր ես անոնց աչքերուն առջեւ՝ քու վրայ †փառաւորուիմ՝ ով Գոգ։

17 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Դուն անիկայ ես, որ քեզի համար առջի օրերը՝ ան օրերը՝՝ տարիները մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն՝ իմ ծառաներուս միջոցով ըսի թէ քեզ անոնց վրայ 18 պիտի բերեմ։ Եւ ան օրը՝ Գոգը Իսրայէլի երկրին վրայ եկած օրը՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան, իմ սրտմտու-19 թիւնս ‡երեսս պիտի ելլէ։ Եւ իմ նախանձով՝ իմ բարկութեանս կրակովը խօսեցայ, որ ‡ան մասներ անշուշտ Իսրայէլի երկրին վրայ մեծ 20 խռովութիւն պիտի ըլլայ. Եւ ծովու ձուկերը՝ ու երկինքի թռչունները՝ և դաշտի գազանները՝ ու գետնի վրայ սողացող բոլոր սողունները՝ ու երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր մարդիկները իմ երեսէս պիտի խռովին. և լեռները պիտի փլչին, ու գահավէժ ժայռերը պիտի իյնան, ու բոլոր պարիսպ-21 ները գետինը պիտի իյնան։ Եւ անոր դէմ՝ իմ բոլոր լեռներուս վրայ ‡սուր՝՝ պիտի կանչեմ, կ՚ըսէ Տէր Եհովան. Իմարդուն սուրը իր 22 եղբօրը վրայ պիտի ըլլայ։ Եւ անոր հետ ‡ժանտախտով ու արիւնով՝ պիտի վճռիմ՝, և անոր վրայ ու անոր զօրքերուն վրայ ու անոր հետ եղող շատ ժողովուրդներուն վրայ՝ յորդահոս անձրեւ ու †կարկտաքար, կրակ 23 ու ծծումբ՝ պիտի տեղամ։ Եւ շատ ազգերու առջեւ պիտի փառաւորուիմ՝ ու †սրբուիմ՝ և ճանչցուիմ՝ ու պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Լ Թ

1 Ընտրեալ դասատուածը Գոգին դէմ՝։ 8 Իսրայէլի յաղթութիւնը։ 11 Գոգին թաղումը Գոգի բազմութեան համբն մէջ։ 17 Թռչուններուն կոչուելը։ 23 Իսրայէլ՝ իր մեղացը համար տանջուելէն ետքը՝ յաւիտենական շնորհքով մը նորէն մեկտեղ պիտի ժողովուի։

1 Եւ՝՝ դուն՝ որդի մարդոյ՝ Գոգին վրայով մարգարէութիւն բրէ՛ ու ըսէ՝՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ընդ ես քեզի դէմ եմ՝՝ ով

Ն. Ք. ՔՔ. Իրէ 587
Ե Գէ. իգ. 12։
է Գէ. իէ. 10։ Լ. 5։
ը Ծմ. ժ. 2։
ի Գէ. իէ. 14։
ժ Եմ. ը. 9. 10։ Երեմ. խզ. 3. 4. 14։ Ծա. 12։
ի Ծմ. խթ. 1. ՚ը Օր. գ. 30։ Հմր 16։
՚՚ Եբր. պիտի համբա.
լ Հմր 12։ Գէ. լզ. 13։
խ Գէ. լզ. 1. 4. 8։
ծ Երեմ. իգ. 6։ Գէ. իը. 26։ լզ. 25. 28։ Հմր 11։
կ Եմ. իը. 2։
հ Երեմ. գ. 13։ Հմր 16։
յ Երեմ. խթ. 31։
ղ Հմր 8։
ճ Գէ. լզ. 34. 35։
՛ Հմր 8։
ն Դատ. թ. 37։
շ Գէ. իէ. 22. 23։
չ Գէ. իէ. 15. 20։
՛՛ Գէ. իէ. 12։
ջ Ցես գէ. ժթ. 3. 5։
ռ Եմ. գ. 1։
ս Հմր 8։

Ն. Ք. ՔՔ. Իրէ 587
՛՛ Գէ. լթ. 2։
՛՛ Հմր 6։
վ Հմր 9։
տ Հմր 8։
ր Եզ. ժգ. 4։ Գէ. լզ. 23։ լթ. 21։
† Եբր. սըբուիմ՝՝
‡ Կամ՝ բարկութեամբ
ց Գէ. լզ. 5. 6։ լթ. 25։
՚՚ Սաղ. իթ. 46։
‡ Ընդ. ր. 6. 7։ Յայտ. ժգ. 18։
+ Ոմն. գ. 3։
ւ Երեմ. գ. 24։ Նաա. ա. 5. 6։
ֆ Գէ. ժգ. 17։
՚՚ Սաղ. կձ. 16։
ք Դատ. է. 22։ Յեսու. ժգ. 20։ Ա՛՚ Թագ. իգ. 22։
ֆ Գէ. ե. 17։
՛՚ Եմ. կգ. 16։ Երեմ. իե. 31։
Ի Գէ. ժգ. 11։ Յայտ. ժգ. 21։
՚՚ Սաղ. ժա. 6։ Ցես Ե. իթ. 6։ լ՛. 30։
Ի Գէ. լզ. 23։
ը Սաղ. իթ. 16։ Գէ. լե. 28։ լթ. 7։ Հմր 16։
՚՚ Գէ. լԸ. 3։

Գազ, Ոսվախ, Մոսոքի ու Թոբելի
2 իշխան. Ու ես քեզ պիտի դարձընեմ, քեզ պիտի տանիմ ե հիւսիսի ծայրերէն քեզ պիտի հասնեմ, ու քեզ Իսրայէլի լեռներուն
3 վրայ պիտի բերեմ։ Ես քու աղեղդ քու ձախ ձեռքդ վար պիտի ձգեմ, ու քու նետերդ ալ ձեռքդ
4 վար պիտի ներտեմ։ Դուն քու բոլոր զօրքերովդ, ու քու հետդ եղող ժողովուրդներով Իսրայէլի լեռներուն վրայ պիտի իյնաս. քեզ ամէն տեսակ թռչուն ու դաշտի գազաններուն կերակուր պիտի
5 տամ. Դաշտի երեսին վրայ պիտի իյնաս, վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ
6 Տէր Եհովան։ Ես Մագովգի վրայ ու հովիւներուն մէջ ապահովութեամբ բնակողներուն վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու պիտի գիտնան
7 թէ ես եմ Տէրը։ Ես իմ սուրբ անունս իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջը պիտի ճանչցընեմ. ու պիտի չթողում որ ի՛լ մը իմ սուրբ անունս պղծուի. Ու ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝
8 Իսրայէլի մէջ եղող Սուրբը։ Ահա կու գայ, ու պիտի կատարուի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Իմ բաած օրս
9 ասիկայ է։ Ես Իսրայէլի քաղաքներուն բնակիչները պիտի ելլեն, ու կրակ պիտի վառեն, ու զէնքերը պիտի այրեն. և ասպարներով, վահաններով, աղեղներով, նետերով, բիրերով ու նիզակներով եօթը տարի կրակ պիտի վառեն։
10 Ես դաշտէն փայտ պիտի չբերեն, ո՛չ ալ անտառներէն պիտի կտրեն. հապա զէնքերով կրակ պիտի վառեն. Ու զերեզները թալանողները պիտի թալանեն, ու զերեզ կողոպտողները պիտի կողոպտեն՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
11 Ու պիտի բլլայ որ ան օրը Գոգին Իսրայէլի մէջ գերեզմանի տեղ պիտի տամ անցաւորաց ձորը՝ ծովուն արեւելեան կողմէն. և անիկայ անցաւորները պիտի արգիլէ, ու Գոգը ու անոր բոլոր բազմամէթիները պիտի թաղեն, և ըսէ-
12 ին Գոգի բազմամէթեան ձորը պիտի կոչեն։ Ու Իսրայէլի որդիքը եօթը ամիս պիտի թաղեն՝ երկիրը մաքրելու համար։
13 Ամէն ազնիւ պիտի թաղեն։ Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը պիտի թաղեն. և ասիկայ անոնց անուն մը պիտի բլլայ այն օրը՝ որ ես փառաւորուիմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
14 Ու մարդիկներ պիտի որոշեն որ շարունակ երկրին մէջը պտտին, ու անցաւորներուն հետ՝ երկրի երեսին վրայ մնացածները թաղեն, որպէսզի զանիկայ մաքրեն. անոնք եօթը ամիսէն ետքը
15 պիտի փնտռեն։ Ու երկրին մէջէն անցնողները անցած ատեննին երբոր մարդու ոսկոր տեսնեն, թողը նշան մը պիտի կանգնեն մինչեւ որ թաղողները զանիկայ Գոգի բազ-
16 մամէթեան ձորը թաղեն։ Ու քաղաքին անունն ալ Համոնա պիտի բլլայ. այսպէս երկիրը պիտի մաքրեն։
17 Եւ դուն որդի մարդոյ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ամէն տեսակ թեւաւոր թռչուններն ու դաշտի բոլոր գազաններուն ըսէ, Ժողովուեցէք ու եկէք. իմ ձեզի համար զոհած զոհիս՝ Իսրայէլի լեռներուն վրայ մեծ զոհին ամէն կողմէն մտնուեցէք, որ միս ուտէք ու արիւն խմէք.
18 Զօրաւորներուն միսը ուտէք, ու երկրի իշխաններուն արիւնը խմէք, խոյերու, գառներու, նոխազներու ու զուարակներու՝ որոնց ամէնը Բասանի գէր անասուններ
19 են։ Եւ ձեզի համար զոհած զոհէս՝ մինչեւ կշտանաձիդ ճարպ ուտէք, ու մինչեւ գինովնալնիդ արիւն խը-
20 մէք։ Եւ իմ սեղանիս վրայ ձիերուն ու կառքի մարտիկներէն, զօրաւորներէն ու ամէն պատերազմող մարդէն կշտանաք՝ կ'ըսէ
21 Տէր Եհովան։ Ես ազգերուն մէջ իմ փառքս պիտի դնեմ, ու ամէն ազգերը իմ բրած դատաստանէներս ու Ձեռնոց վրայ դրած ձեռքս պիտի
22 տեսնեն։ Ու Իսրայէլի տունը անօրէն եղած ալ պիտի գիտնան թէ
23 իրենց Տէր Աստուածը ես եմ։ Ես ազգերը պիտի գիտնան թէ Իսրայէլի տունը իրենց անօրէնութեանը համար՝ ինծի ապստամբ ըլլալնուն համար գերի եղան, ու ես իմ երեսս անոնցմէ ծածկեցի, և զանոնք իրենց թշնամւոյց ձեռքը տուի, ու ամէնքը սրով ինկան։
24 Ըստ իրենց պղծութեանը համեմատ ու իրենց յանցանացը համեմատ ըրի իրենց հետ, ու իմ երեսս անոնցմէ ծածկեցի։
25 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Հիմա Յակոբին գերութիւնը պիտի դարձընեմ, ու բոլոր Իսրայէլի տունը պիտի ողորմիմ, և իմ սուրբ անունս համար
26 նախանձայոյզ պիտի բլլամ։ Ու երբոր անոնք իրենց երկրին մէջ ապահովութեամբ բնակին, ու վախցնող մը չբլլայ, ան ատեն
27 իրենց անարգանքը ու իրենց ինծի դէմ բրած բոլոր յանցանքները պիտի կրեն։ Երբոր զանոնք ժողովուրդներէն դարձընեմ, ու զա-

Ե ԴԵ. ԼԵ. 15։
Ը ԴԵ. ԼԸ. 21։ ՀԶՐ 17։
Ժ ԴԵ. ԼԹ. 27։
Ի ԴԵ. ԼԲ. 22։ ԱՄՍ. Ա. 4։
ԺԱ ՍԱԳ. ՀԳ. 10։
Ի ՀԶՐ 22։
ԺԴ ԴՂ. Ժ. 21։ ԴԵ. Ի. 39։
Ի ԴԵ. ԼԲ. 16։ 23։
Ի ՏԻՒ ՅՈՒԼ. Ժ. 17։ ԽԱ. 6։
Ի ԴԵ. ԼԲ. 17։
ԼՆ. Ժ. 2։
Ի Ը ՕԲ. ԽԱ. 23։ ՀԶՐ 14։ 16։
Ի ԴԵ. ԽԲ. 22։

Ե ՀԶՐ 12։
Ի ՀԶՐ 12։
Ի ՅՈՒՅՆ. Ժ. 17։
ԺԱ ԵՍ. Ժ. 6։ ԼԴ. 6։ ԵՐԵՄ. Ժ. 9։ ՍՈՓ. Ա. 7։
Ե ՀԶՐ 4։
Ի ՅՈՒՅՆ. Ժ. 18։
Ի Ը ՕԲ. ԼԸ. 14։ ՍԱՂ. ԻԲ. 12։
Ի ՍԱՂ. Հգ. 6։ ԴԵ. ԼԲ. 4։
Ի ԿՄ՚ ԿԱՌ ՀԱՅԵՑՔԷՔ։
Ի ՅՈՒՅՆ. Ժ. 18։
Ի ԴԵ. ԼԲ 16։ 23։
Ի ԵԶ. Է. 4։
Ի ՀԶՐ 7։ 28։
Ի ԴԵ. ԼԴ. 18։ 19։ 20։ 23։
Ի Ը ՕԲ. Լ. 17։ ԵՒ. ՅԲ. 2։
Ի ԴՂ. ԽԳ. 25։
Ի ԴԵ. ԼԴ. 19։
Ի ԵՐԵՄ. Լ. 3։ 18։ ԴԵ. ԼԴ. 13։ ԼԴ. 21։ ԾԾ։
Ի ԴԵ. Ի. 40։ ՕՍԵ. Ա. 11։
Ի Կ՚ԻՄ՚ ՊԻՏԻ ԲԼԱՄ, ՆԵՐԲՈՐ ԿԵՆ ԻՐԵՆՑ ԱՆ ՆԱԽԳԱՒԱՐԸ ու ԻՐԵՆՑ ԲՈԼՈՐ ՅԱՆՑԱՆՔՆԵՐԸ՝ ԸՍ ԲՆԱԿ ԴԱՀՄ ԸՐԵՒ ՀԱՅՐԵՆՑ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ ԱՊԱՀՈՎ ԿԸ ԲՆԱԿԻՒՆ, ու ՎԱԽՑՈՒՑՈՂ ՄԸ ՉԼԻՆԻ։
Ի ԴԱՆ. Թ. 16։
Ի ԴԵ. ԽԲ. 25, 26։

Ն·Ք·ԳՔ· Իբբ 587

Նոյնք իրենց թիւնամեայ երկիրն-
ըն ժողովէ՝ ան առնոր
մէջը՝ †շատ ազգայ աչքերուն առ-
28 ջոը պիտի սրբուիր ։ †Եւ պիտի
դիտուան թէ ես եմ անոնց Տէր
Աստուածը . որովհետեւ զանոնք
ազգերու մէջ գերի քշեցի , ու զա-
նոնք նորէն իրենց երկիրը ժողվեցի ,
և ալ անոնցմէ հոն հատ մը չթող-
29 ուցի ։ ‖Ու ես իմ երեսս
անոնցմէ պիտի չդարձնեմ՝ քանզի
՚իմ Հոգիս Իսրայէլի տանը վրայ
թափեցի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

Գ Լ · Խ

1 Մարգարէին տեսիլքին ժամանակը , եզանա-
կը ու նպատակը ։ 6 Արեւելեան դռնը , 20
հիւսիսային դռնը , 24 հարաւային դռնը ,
32 ներսի գաւթին արեւելեան դռնը , 35 և
հիւսիսային դռնը աստղագրութիւնը ։ 39
Ողջ սեղանները ։ 44 Սենեակները ։ 48
Տաճը սրահը ։

574

* ԵՔԲ · տա-
բուայն գըր-
քոյ
՚ ԳԼ · ԼԶ · 21 ։
Բ ԳԼ · ա · 3 ։
‡ ԳԼ · բ · 3 ։
Ե Ցայտ. խա. 10 ։

1 Ո՚ր ժամանակ որ քանուհինգ-
երորդ տարին՝ *առջի ամիսը՝
ամսուն տասներորդ օրը՝ ՚քաղաքին
գարնուելուն չորեքտասաներորդ
տարին՝ նոյն օրը Ըէերոջը ձեռքը
իմ վրաս եղաւ , ու զիս հոն տա-
2 րաւ · ‡Զիս Աստուծոյ տեսիլքնե-
րով Իսրայէլի երկիրը տարաւ , Ե և
զիս խիստ բարձր լեռան մը վրայ
դրաւ · ու անոր վրայ հարաւային
կողմը քաղաքի մը շինուածքի պէս
3 Երեսը ինձ կար ։ Ու երբոր զիս հոն
տարաւ , ահա մէկ մարդ մը՝ որուն
երեսոյթը Ի պղնձի երեւոյթի պէս
էր , և ձեռքը քթմանէ լար
Ե ու չափի եղէգ կար , ու անիկայ
4 դուռը կայներ էր ։ Եւ ան մարդը
ինծի ըսաւ , ‖Որդի մարդոյ՝ աչքե-
րովդ տես ու ականջներովդ լսէ ,
ու քեզի ամէն ցուցցուցանելիքս
ուշադրութիւն ըրէ · վասն զի դուն
հոս բերուեցար , որ ես քեզի
ցուցընեմ · ՚ամէն տեսածդ Ի-
սրայէլի տանը պատմէ ՚ ։
5 Եւ ահա տանը դուրսէն շուրջա-
նակի Ե պարիսպ կար ։ ու ան մար-
դուն ձեռքը՝ վեց կանգունի երկայ-
նութեամբ չափի եղէգ մը կար , կան-
գունը՝ մէկ կանգուն ու չորս մատ
նահատ ըլլալով · ու †պարսպին լայ-
նութիւնը եղէգ մը՝ ու բարձրու-
թիւնը եղէգ մը չափեց ։
6 Եւ անիկայ դէպ ՚ի արեւելք նա-
յող դուռը եկաւ , ու անոր աս-
տիճաններուն վրայ ելաւ , ու դրա-
նը մէկ սեամ եղէգ մը լայն , ու
միւս սեամը եղէգ մը լայն չափեց ։
7 Եւ ՚ամէն ‖ խուցը եղէգ մը եր-
կայն ու եղէգ մը լայն էր ։ ու խու-
ցերուն միջոցը հինգ կանգուն էր ·
և դրանը սրահին քովը եղող դրա-
նը սեամը ներսէն մէկ կանգուն էր ։
8 Ու անիկայ դրանը սրահը ներսէն
9 մէկ եղէգ չափեց ։ Եւ դրանը
սրահը ութը կանգուն չափեց , ու
անոր դրանդիքը երկու կանգուն
էր , ու դրանը սրահը ներսի կող-
10 մէն էր ։ Ու դէպ ՚ի արեւելք եղող
դրանը խուցերը մէկ կողմէն իրենք
ու միւս կողմէն իրենք էին , ու
իրենցին չափը մէկ էր · և դրան-
դիացը չափը մէկ կողմէն ու միւս
11 կողմէն մէկ էր ։ Ու դրանը մուտ-
քին լայնութիւնը տասը կանգուն
չափեց , ու դրանը երկայնութիւնը
12 տասներեքը կանգուն ։ Եւ խու-
ցերուն առջեւը մէ՛ կանգունի մէկ կան-
գունի սահման՝ ու միւս կողմէն
մէկ կանգունի սահման մը կար ·
ու խուցերը մէկ կողմէն վեց կան-
գուն՝ ու միւս կողմէն վեց կան-
13 գուն էին ։ Եւ դուռը չափեց մէկ
խուցին տանիքէն մինչեւ միւսին
տանիքը · անոր լայնութիւնը քա-
նասունհինգ կանգուն էր , ու մուտ-
14 քերը դիմացի դիմաց էին ։ Ու
դրանդեացը ըսբդերը վաթսուն
կանգուն բրաւ , մինչեւ դրանը բո-
լորտիքը եղող գաւթին դրանդի-
15 քը ։ Եւ դուրսի դրանը երեսէն
մինչեւ ներսի դրանը սրահին երեսը
16 յիսուն կանգուն էր ։ Ու խու-
ցերուն և անոնց դրանդեացը քովը՝
դրանը ներսի կողմէն շուրջանակի
‡ վանդակապատ պատուհաններ
կային , սրահներն ալ այսպէս էին ·
ու ներսի կողմէն շուրջանակի պա-
տուհաններ կային · և դրանդեացը
վրայ արմաւենիներ կային ։
17 Ու զիս Լ դուրսի գաւթը բերաւ ,
և ահա հոն Ե սենեակներ՝ ու գաւ-
թին համար շինուած շուրջանակի
քարայատակ կար · ու քարայատա-
կին վրայ Ե հեւսուն սենեակ կար ։
18 Եւ դռներուն քովի քարայատակը
դռներուն երկայնութեանը դիմացը
19 եղող վարի քարայատակն էր ։ Ու
անիկայ վարի դրանը առջեւէն մինչեւ
ներքին սրահին առջեւը դուրսէն՝
դէպ ՚ի արեւելք ու հիւսիս լայնու-
թիւնը հարիւր կանգուն չափեց ։
20 Եւ դուրսի գաւթին դէպ ՚ի
հիւսիս նայող դրանը երկայնու-
թիւնը ու լայնութիւնը չափեց ։
21 Ու անոր խուցերը իրենք մէկ կող-
մէն էր , ու իրենք միւս կողմէն ,
և անոր դրանդիքը ու սրաՀներն
առջի դրանը չափուն էին · անոր
երկայնութիւնը յիսուն կանգուն
ու լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
22 գուն էր ։ Եւ պատուհանները
ու սրաՀները ու արմաւենիները
դէպ ՚ի արեւելք նայող դրանը չա-
փուն էին , ու եօթը աստիճանով
ան դուռը կ՚ելլէին · և սրաՀները

Ն·Ք·ԳՔ· 574

Ե գ Թագ · ը · 4 ։
‡ Կ՚ը-
ձեւ լոյն
դուրսէն
նեզ ·
Ե Ցայտ. յոա. 2 ։
Ե գ Թագ · ը · 5 ։

Ե ԳԼ · խե · 5 ։

Ն·Ք·ԳՔ· Իբբ 587

Նոյնք իրենց թիւնամեայ երկիրն-
ըն ժողովէ՝ ան առնոր
մէջը՝ †շատ ազգայ աչքերուն առ-
28 ջոը պիտի սրբուիր ։ †Եւ պիտի
դիտուան թէ ես եմ անոնց Տէր
Աստուածը . որովհետեւ զանոնք
ազգերու մէջ գերի քշեցի , ու զա-
նոնք նորէն իրենց երկիրը ժողվեցի ,
և ալ անոնցմէ հոն հատ մը չթող-
29 ուցի ։ ‖Ու ես իմ երեսս
անոնցմէ պիտի չդարձնեմ՝ քանզի
՚իմ Հոգիս Իսրայէլի տանը վրայ
թափեցի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

Գ Լ · Խ

1 Մարգարէին տեսիլքին ժամանակը , եզանա-
կը ու նպատակը ։ 6 Արեւելեան դռնը , 20
հիւսիսային դռնը , 24 հարաւային դռնը ,
32 ներսի գաւթին արեւելեան դռնը , 35 և
հիւսիսային դռնը աստղագրութիւնը ։ 39
Ողջ սեղանները ։ 44 Սենեակները ։ 48
Տաճը սրահը ։

574

* ԵՔԲ · տա-
բուայն գըր-
քոյ
՚ ԳԼ · ԼԶ · 21 ։
Բ ԳԼ · ա · 3 ։
‡ ԳԼ · բ · 3 ։
Ե Ցայտ. խա. 10 ։

1 Ո՚ր ժամանակ որ քանուհինգ-
երորդ տարին՝ *առջի ամիսը՝
ամսուն տասներորդ օրը՝ ՚քաղաքին
գարնուելուն չորեքտասաներորդ
տարին՝ նոյն օրը Ըէերոջը ձեռքը
իմ վրաս եղաւ , ու զիս հոն տա-
2 րաւ · ‡Զիս Աստուծոյ տեսիլքնե-
րով Իսրայէլի երկիրը տարաւ , Ե և
զիս խիստ բարձր լեռան մը վրայ
դրաւ · ու անոր վրայ հարաւային
կողմը քաղաքի մը շինուածքի պէս
3 Երեսը ինձ կար ։ Ու երբոր զիս հոն
տարաւ , ահա մէկ մարդ մը՝ որուն
երեսոյթը Ի պղնձի երեւոյթի պէս
էր , և ձեռքը քթմանէ լար
Ե ու չափի եղէգ կար , ու անիկայ
4 դուռը կայներ էր ։ Եւ ան մարդը
ինծի ըսաւ , ‖Որդի մարդոյ՝ աչքե-
րովդ տես ու ականջներովդ լսէ ,
ու քեզի ամէն ցուցցուցանելիքս
ուշադրութիւն ըրէ · վասն զի դուն
հոս բերուեցար , որ ես քեզի
ցուցընեմ · ՚ամէն տեսածդ Ի-
սրայէլի տանը պատմէ ՚ ։
5 Եւ ահա տանը դուրսէն շուրջա-
նակի Ե պարիսպ կար ։ ու ան մար-
դուն ձեռքը՝ վեց կանգունի երկայ-
նութեամբ չափի եղէգ մը կար , կան-
գունը՝ մէկ կանգուն ու չորս մատ
նահատ ըլլալով · ու †պարսպին լայ-
նութիւնը եղէգ մը՝ ու բարձրու-
թիւնը եղէգ մը չափեց ։
6 Եւ անիկայ դէպ ՚ի արեւելք նա-
յող դուռը եկաւ , ու անոր աս-
տիճաններուն վրայ ելաւ , ու դրա-
նը մէկ սեամ եղէգ մը լայն , ու
միւս սեամը եղէգ մը լայն չափեց ։
7 Եւ ՚ամէն ‖ խուցը եղէգ մը եր-
կայն ու եղէգ մը լայն էր ։ ու խու-
ցերուն միջոցը հինգ կանգուն էր ·
և դրանը սրահին քովը եղող դրա-
նը սեամը ներսէն մէկ կանգուն էր ։
8 Ու անիկայ դրանը սրահը ներսէն
9 մէկ եղէգ չափեց ։ Եւ դրանը
սրահը ութը կանգուն չափեց , ու
անոր դրանդիքը երկու կանգուն
էր , ու դրանը սրահը ներսի կող-
10 մէն էր ։ Ու դէպ ՚ի արեւելք եղող
դրանը խուցերը մէկ կողմէն իրենք
ու միւս կողմէն իրենք էին , ու
իրենցին չափը մէկ էր · և դրան-
դիացը չափը մէկ կողմէն ու միւս
11 կողմէն մէկ էր ։ Ու դրանը մուտ-
քին լայնութիւնը տասը կանգուն
չափեց , ու դրանը երկայնութիւնը
12 տասներեքը կանգուն ։ Եւ խու-
ցերուն առջեւը մէ՛ կանգունի մէկ կան-
գունի սահման՝ ու միւս կողմէն
մէկ կանգունի սահման մը կար ·
ու խուցերը մէկ կողմէն վեց կան-
գուն՝ ու միւս կողմէն վեց կան-
13 գուն էին ։ Եւ դուռը չափեց մէկ
խուցին տանիքէն մինչեւ միւսին
տանիքը · անոր լայնութիւնը քա-
նասունհինգ կանգուն էր , ու մուտ-
14 քերը դիմացի դիմաց էին ։ Ու
դրանդեացը ըսբդերը վաթսուն
կանգուն բրաւ , մինչեւ դրանը բո-
լորտիքը եղող գաւթին դրանդի-
15 քը ։ Եւ դուրսի դրանը երեսէն
մինչեւ ներսի դրանը սրահին երեսը
16 յիսուն կանգուն էր ։ Ու խու-
ցերուն և անոնց դրանդեացը քովը՝
դրանը ներսի կողմէն շուրջանակի
‡ վանդակապատ պատուհաններ
կային , սրահներն ալ այսպէս էին ·
ու ներսի կողմէն շուրջանակի պա-
տուհաններ կային · և դրանդեացը
վրայ արմաւենիներ կային ։
17 Ու զիս Լ դուրսի գաւթը բերաւ ,
և ահա հոն Ե սենեակներ՝ ու գաւ-
թին համար շինուած շուրջանակի
քարայատակ կար · ու քարայատա-
կին վրայ Ե հեւսուն սենեակ կար ։
18 Եւ դռներուն քովի քարայատակը
դռներուն երկայնութեանը դիմացը
19 եղող վարի քարայատակն էր ։ Ու
անիկայ վարի դրանը առջեւէն մինչեւ
ներքին սրահին առջեւը դուրսէն՝
դէպ ՚ի արեւելք ու հիւսիս լայնու-
թիւնը հարիւր կանգուն չափեց ։
20 Եւ դուրսի գաւթին դէպ ՚ի
հիւսիս նայող դրանը երկայնու-
թիւնը ու լայնութիւնը չափեց ։
21 Ու անոր խուցերը իրենք մէկ կող-
մէն էր , ու իրենք միւս կողմէն ,
և անոր դրանդիքը ու սրաՀները
առջի դրանը չափուն էին · անոր
երկայնութիւնը յիսուն կանգուն
ու լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
22 գուն էր ։ Եւ պատուհանները
ու սրաՀները ու արմաւենիները
դէպ ՚ի արեւելք նայող դրանը չա-
փուն էին , ու եօթը աստիճանով
ան դուռը կ՚ելլէին · և սրաՀները

Ն. Ք. ՂԲ. 574

23 անոնց առջևն էին ։ Ու ներսի
դաւիթը դուռ մը ունէր՝ հիւսի-
սային դրանը ու արևելեան դրանը
դիմացը, ու մէկ դռնէն մինչև միւս
դուռը հարիւր կանգուն չափեց ։
24 Եւ զիս հարաւային կողմը տա-
րաւ ։ և ահա հարաւային կողմը
դուռ մը կար. ու անոր դրանդի-
քը. ու սրաֆները չափեց, որ նոյն
25 չափերուն համեմատ էին ։ Եւ ա-
նիկայ ու անոր սրաֆները նոյն պա-
տուհաններուն պէս պատուհաններ
ունէին շուրջանակի. անոր երկայ-
նութիւնը յիսուն կանգուն, ու
լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
26 գուն էր ։ Եւ ան դուռը ելլելու
համար եօթը աստիճան կար, ու
անոր սրաֆները անոնց առջևն էին.
ու անոր դրանդեացը վրայ մէկ կող-
մէն ու միւս կողմէն արմաւենիներ
կային ։
27 Ու ներսի դաւիթը դուռ մը ու-
նէր դէպ 'ի հարաւ, ու մէկ դռնէն
մինչև միւս դուռը դէպ 'ի հարաւ
28 հարիւր կանգուն չափեց ։ Եւ զիս
հարաւային դռնէն ներսի դաւիթը
բերաւ, ու հարաւային դուռը չա-
փեց, որ նոյն չափերուն համեմատ
29 էր ։ Եւ անոր խուցերը ու դրան-
դիքը ու սրաֆները նոյն չափե-
րուն համեմատ էին. և անիկայ ու
անոր սրաֆները շուրջանակի պա-
տուհաններ ունէին. անոր երկայ-
նութիւնը յիսուն կանգուն, ու
լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն
30 էր ։ Եւ սրաֆները շուրջանակի
[1] Տես հմր 21, 25, 33, 36 ։ [1] քսանուհինգ կանգուն երկայն,
31 ու հինգ կանգուն լայն էին ։ Եւ
սրաֆները դէպ 'ի դուրսի դաւիթն
էին, ու դրանդեացը վրայ արմա-
ւենիներ կային. և ան դուռը ել-
լելու համար ութը աստիճան կար ։
32 Եւ զիս ներսի դաւիթը տարաւ
դէպ 'ի արևելք, ու դուռը չա-
փեց, որ նոյն չափերուն համեմատ
33 էր ։ Եւ անոր խուցերը ու
դրանդիքը ու սրաֆները նոյն չա-
փերուն համեմատ էին. և անիկայ
ու անոր սրաֆները շուրջանակի
պատուհաններ ունէին. անոր եր-
կայնութիւնը յիսուն կանգուն,
ու լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
34 գուն էր ։ Եւ անոր սրաֆները դէպ
'ի դուրսի դաւիթն էին, ու անոր
դրանդիքը մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն արմաւենիներ ունէին. և
ան դուռը ելլելու համար ութը
աստիճան կար ։
35 Ու զիս հիւսիսային դուռը բե-
րաւ, ու նոյն չափերուն համեմատ
36 չափեց խուցերը, դրանդիքը ու
սրաֆները, և շուրջանակի պատու-
հաններ ունէր. անոր երկայնու-
թիւնը յիսուն կանգուն ու լայ-
նութիւնը քսանուհինգ կանգուն
37 էր ։ Եւ անոր դրանդիքը դէպ 'ի
դուրսի դաւիթն էր, ու դրանդիքը
մէկ կողմէն ու միւս կողմէն արմա-
ւենիներ ունէին. և ան դուռը ել-
լելու համար ութը աստիճան կար ։
38 Ու մէկ սենեակ մը կար որ ա-
նոր մուտքը դռներուն քովի դրան-
դեացը մօտ էր. ողջակէզը հոն կը
39 լուային ։ Եւ դրանը սրահին մէջ
մէկ կողմէն երկու սեղան՝ ու միւս
կողմէն երկու սեղան կար, որ ա-
նոնց վրայ ողջակէզը ու [2] մեղքի
պատարագը ու [3] յանցանքի պա-
40 տարագը մորթեն ։ Եւ հիւսիսա-
յին դրանը մուտքը ելլելուն դուրսի
կողմը երկու սեղան ու միւս կող-
մը եղող դրանը սրահին մէջ երկու
41 սեղան կար ։ Դրանը քովը մէկ
կողմէն չորս սեղան ու միւս կող-
մէն չորս սեղան կար, ութը սեղան
էր, ու անոնց վրայ կը մորթէին ։
42 Եւ չորս սեղանները որոնք ողջակէ-
զի համար էին, տաշուած քարէ
մէկ ու կէս կանգուն երկայն, ու
մէկ ու կէս կանգուն լայն, ու մէկ
կանգուն բարձր էին. և ողջակէզը
ու զոհը մորթելու գործիքները ա-
43 նոնց վրայ կը դնէին ։ Ու ներսէն
շուրջանակի չորս մատնաչափ * ե-
զերք մը՝ շինուած էր. ու սեղաններ-
ուն վրայ զոհին միսը կը դրուէր ։
44 Եւ ներսի դրանը դուրսի կողմը՝
հիւսիսային դրանը քովը եղող ներ-
սի դաւիթին մէջ ՚ներգեցողներուն
սենեակները կար, ու անոնց երեսը
դէպ 'ի հարաւ էր. մէկը արևելեան
դրանը քովն էր, ու երեսը դէպ 'ի
45 հիւսիս էր ։ Եւ ինծի ըսաւ, Ա-
սենեակը որ դէպ 'ի հարաւ կը նա-
յի, [4] տանը պահպանութիւնը ը-
46 նող քահանաներուն համար է. Ու
ան սենեակը որ դէպ 'ի հիւսիս կը
նայի, [5] սեղանին պահպանութիւ-
նը ընող քահանաներուն համար է.
անոնք [6] Սադովկի որդիքն են, ո-
րոնք Ղևիի որդւոցմէ Տէրոջը կը
մօտենան՝ անոր ծառայութիւն ը-
նելու համար ։
47 Եւ դաւիթը չափեց, որուն եր-
կայնութիւնը հարիւր կանգուն,
ու լայնութիւնը հարիւր կանգուն
էր, անիկայ քառակուսի էր. ու
սեղանը տանը առջևն էր ։
48 Եւ զիս տանը սրահը տարաւ,
ու սրահին դրանդիքը չափեց՝ հինգ
կանգուն մէկ կողմէն, ու հինգ
կանգուն միւս կողմէն. և դրանը
լայնութիւնը մէկ կողմէն իրեք կան-
գուն ու միւս կողմէն իրեք կան-
49 գուն էր ։ [7] Սրահին երկայնութիւ-
նը քսան կանգուն, ու լայնութիւ-

Ն. Ք. ՂԲ. 574

[2] Ղև. դ. 2, 3 ։ [3] Ղև. ե. 6 ։ զ. 6 ։ է. 1 ։

* Կամ՝ կարթեր

[1] Ա Մն. զ. 31 ։

[4] Ղև. ը. 35 ։ Թու. գ. 27, 28, 32, 38 ։ Ժը. 5 ։ Ա Մն. թ. 23 ։ Բ Մն. ժդ. 11 ։ Սաղ. ճլդ. 1 ։ [5] Թու. Ժը. 5 ։ Գլ. խդ. 15 ։ [6] Գ Թագ. բ. 35 ։ Գլ. խդ. 19 ։ խդ. 15, 16 ։

[7] Գ Թագ. զ. 3 ։

Ն · Ք · ՁԲ · 574

նը տանուտէրին կանդուն *էր, և Տէրն [թոյլ] տատիճաններով կ'ելլէին". ու Ղրանդեացը քովը սիւներ կային, մէկը մէկ կողմէն միւսը ալ միւս կողմէն։

* Կամ՝ էր՝ ան ատիճաններովը մէկեայ՝ որով Տէրն կ'ելլէին։

Ե Դ թագ. է. 21։

ԳԼ · ԽԱ

1—26 Տաճարին չափերը, բաժանումը, սենեակները ու զարդերը։

1 Ես զիս տաճարը տարաւ, ու անոր դրանդիքը չափեց, մէկ կողմէն վեց կանդուն լայն ու միւս կողմէն վեց կանդուն լայն էր խորա-
2 նին լայնութեանը համեմատ։ Ես դրանը լայնութիւնը տասը կանդուն էր, ու դրանը քովերը մէկ կողմէն հինգ կանդուն, ու միւս կողմէն հինգ կանդուն էին. և անոր երկայնութիւնը քառասուն կանդուն, ու լայնութիւնը քսան կանդուն չափեց։
3 Ու ներս մտաւ, և դրանը դրանդիքը երկու կանդուն, ու դուռը վեց կանդուն չափեց. ու դրանը լայնութիւնը եօթը կանդուն էր։
4 Ես անոր երկայնութիւնը չափեց քսան կանդուն, ու լայնութիւնը քսան կանդուն՝ տաճարին լանջերեանը համեմատ. ու ինծի ըսաւ, Ասիկայ է սրբութիւն սրբութեանցը։

Ե Գ թագ. գ. 20, բ Մն. գ. 8։

5 Ես տանը պատը վեց կանդուն, ու տանը բոլորտիքը եղող սենեակներուն լայնութիւնը չորս կանդուն չափեց։
6 Ու սենեակները իրարու վրայ էին իրեք գոթիլով, ու թռուով երեսուն. և անոնց ֆէրմէներէրը կը մտնէին տաճարին ան պատին մէջ՝ որ սենեակներուն համար չափուած էր շուրջանակի, որ անոր կռթնին, բայց տանը պատին մէջը չէին կրո-
7 թնէր։ Ու սենեակները էլլելու համար՝ լայնցող ու շրջանակաւոր աստիճան մը կար, որ տանը բոլորտիքը՝ վեր էլլելու համար տունը կը պտրտէր. անոր համար լլլելով տունը կը լայննար, և այսպէս վարի դասիկոնէն վերի դասիկոնը միջին
8 դասիկոնէն կ'էլլէին։ Ու շուրջանակի տանը բարձրութիւնը տեսայ. սենեակներուն հիմերը ՚ամբողջ մէկ եղէգ՝ վեց մեծ կանդուն
9 էր։ Սենեակներուն պատին լայնութիւնը դուրսէն հինգ կանդուն էր, ու մնացածը սենեակներուն ներսի
10 միջոցն էր։ Ես դուրսի սենեակներուն միջտղը՝ տանը բոլորտիքը քսան կանդուն լայն միջոց մը կար։
11 Ու սենեակներուն մուտքերը մնացած տեղին կը նայէին, մուտքին մէկը դէպ 'ի հիւսիս, և մուտքին մէկը դէպ 'ի հարաւ կը նայէր. ու

Գ թագ. է. 5։

Բ թագ. գ. 5, 6։

Է թագ. գ. 8։

Դ Գր. Ժ. 5։

Ն · Ք · ՁԲ · 574

մնացած տեղին լայնութիւնը հինգ կանդուն էր։
12 Ես զատուած տեղին առջևը՝ դէպ 'ի արեւմտեան ծայրը եղող շէնքին լայնութիւնը եօթանասուն կանդուն էր. ու շէնքին պատը շուրջանակի հինգ կանդուն լայն, ու երկայնութիւնը իննսուն կանդուն
13 էր։ Ես տանը երկայնութիւնը հաբիւր կանդուն չափեց. ու զատուած տեղը ու շէնքը իր պատերովը՝
14 հարիւր կանդուն երկայն էր։ Ես տանը ու զատուած տեղին երեսը դէպ 'ի արեւելք հարիւր կանդուն
15 լայն էր։ Ու պատը եւտի կողմէն՝ զատուած տեղին դիմացը եղող շէնքին երկայնութիւնը և անոր սիւնազարդ սրաՀները մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ներքին տաճարին ու գաւիթին սրաՀներուն հետ հարիւր կան-
16 դուն չափեց։ Դրանը սեմերը ու Է վանդակապատ պատուհանները, և շուրջանակի ան իրեք շէնքերուն սեմերը դիմացը եղող սիւնազարդ սրաՀները՝ ամէն կողմէն տախտակամած ընտաք էին դետնէն մինչև պատուհանները, ու պատուհան-
17 ները ծածկուած էին. Նաև դրանը վրան ու մինչև ներքին տունը, և դուրսէն ու բոլոր պատը շուրջանակի ներսէն ու դուրսէն էրէնց չափերովը։
18 Ու փորխոմաՀէն վրայ ՚քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին, ու երկու քերովբէնեբուն մէջը արմաւենի մը, ու ամէն
19 ՚քերովբէն երկու երես ունէր, Ե Ասիսէն մէկ կողմին դէպ 'ի արմաւենին մարդու երես՝ ու միւս կողմին դէպ 'ի արմաւենին առիւդ առիւծի երես. բոլոր տանը քանդակը շուրջանակի այսպես էր։
20 Ցատակէն մինչև դրանը վրան քերովբէները ու արմաւենիները քանդակուած էին, նոյնպէս ալ տաճարին
21 պատին վրայ։ Տաճարին դրանդիքը քառակուսի էին, ու սրբարանին երեսը դէմ-դէմ երեսոյթը դուրսի
22 Փայտէ սեղանը իրեք կանդուն բարձր էր, ու երկայնութիւնը երկու կանդուն էր, և անոր անկիւնները իրմէ էին, ու անոր երկայնութիւնը ու քովերը փայտէ էին. ու անիկայ ինծի ըսաւ, Ասիկայ է Ե Տէրոջը առջևը եղող Հաց-
23 նը։ Է Ես տաճարը ու սրբարանը
24 երկու դուռ ունէին. Ու դռնեբը երկերկու փեղկ ունէին, ու փեղկերը երկուքի կը ծալուէին, երկու փեղկ մէկը ունէր, ու երկու
25 փեղկ միւսը։ Ես անոնց վրայ՝

Ե Եզ. է. 1։

Բ Եզ. է. 3, Ե Գր. Թագ. 16, Մաղ. ա. 7, 12։

Է թագ. գ. 31—35։

Ն · Ք · ԴԲ · 574

տաճարին դռներուն վրայ պատուհանն վրայի քանդակին պէս քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակած էին . ու դուբակն սրա հին երեսը փայտէ ª անդունդ մը
26 կար : Եւ սրահին քովերը ու տանր անենակներուն մէջ , և ատենադուխներուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն Եվանդակապատ պատուհաններ ու արմաւենիներ կային :

ª Կ՚ըսէ՝ վայրագութիւն

ԼԳԼ · Խ · 16 ; ՀՄՐ 16 ;

ԳԼ · ԽԲ

1 Քահանայից սենեակները . 13 անոնց գործածութիւնը . 19 Արուարձին դիւթին չափը :

1 Ապա հետը զիս դէպ՚ի հիւսիս եդող ճամբովը արտաքին դաւիթը հանեց , և զիս ª զատուած տեղին դիմացը եղող՝ ու դէպ՚ի հիւսիս նայող շէնքին դիմացի սե-
2 նեակները բերաւ : Ան՝ երկայնութիւնը հիւսիսային մուտքին առջևի երկայնութիւնը հարիւր կանգուն , ու լայնութիւնը հիսուն
3 կանգուն էր : Ներսի դաւիթին քսան կանգունին դէմ՝ ու դուբսի դաւիթին քարայատակին դէմ՝ իրարու դիմացը Բիրթք դասիկոնով սիւնազարդ սրահներ կային :
4 Ու սենեակներուն առջևը՝ ներսէն տասը կանգուն լայն ճամբայ մը ª՝ մէկ կանգուն ճամբայ մը կար , և անոնց դռները դէպ՚ի հիւսիս
5 էր : Ու վերի սենեակները կարճ էին , վասն զի սիւնազարդ սրահները անոնցմէ՝ այսինքն շէնքին վարի ու միջին սենեակներէն պէտ-
6 կ՚առնէին : Քանզի անոնք իրթք դասիկոն էին , ու դաւիթներուն սիւներուն պէս սիւներ չունէին . անոր համար դետնէն՝ այսինքն վարի ու միջին սենեակներէն կը նեղնա-
7 յին : Ու սենեակներուն դիմացը՝ դուբսի դաւիթին կողմը սենեակներուն առջևի դուբսի պատին երկայնութիւնը հիսուն կանգուն էր :
8 Վասն զի դուբսի դաւիթը նայոշ սենեակներուն երկայնութիւնը հիսուն կանգուն էր . և ահա տաճարին դիմացը հարիւր կանգուն
9 էր : Ու ասոնց սենեակներուն տակէն՝ դուբսի դաւիթէն անոնց երթալու համար՝ արևելեան կողմէն
10 մուտք մը կար : Եւ դաւիթին պարսպին լայնութեանը մէջ դէպ՚ի արևելք՝ զատուած տեղին դիմացը ու շէնքին դիմացը սենեակ-
11 ներ կային : Եւ ªանոնց առջևը ճամբայ մը կար դէպ՚ի հիւսիս եդող սենեակներուն երեսութին պէս , թէ անոնց երկայնութեանը՝ թէ անոնց լայնութեանը և թէ անոնց բոլոր ելեւբուն՝ և անոնց

ª Կ՚ըսէ՝ վայրագութիւն

ԼԳԼ · Խ · 16 ; ՀՄՐ 16 ;

ձևերուն ու դռներուն կողմանէ :
12 Ինչպէս ալ հին դէպ՚ի հարաւ եդող սենեակներուն մուտքերը . ճամբուն դլուխը մուտք մը կար , այսինքն արևելեան ճամբուն բերանը՝ պատին առջևի շիտակ ճամբան :
13 Եւ ինծի բսաւ , Զատուած տեղին առջևը եդող հիւսիսային կողմի սենեակները ա՛ հարաւային կողմի սենեակները սուրբ սենեակներն են ուր որ Տէրոջը մօտեցող քահանաները Ժամնաւսուրբ բաները պիտի ուտեն . հոն պիտի դնեն ամնոատուրբ բաները ու Խհացի ընծան ու մեղքի պատարագը և յանցանքի պատարագը , քանզի ան տեղը սուրբ
14 է : Ընդորը քահանաները հոն մտնեն , սուրբ տեղէն դուբսի դաւիթը պիտի չելլեն , հապա իրենց պաշտօնի զգեստները հոն պիտի թողուն , վասն զի անոնք սուրբ են . և ուրիշ հանդերձներ հագնելով՝ ժողովուրդին վերաբերեալ բաներուն պիտի մօտենան :
15 Ու երբոր անիկայ ներքին տուները չափեց լմընցուց , զիս դէպ՚ի արևելք նայող դուռը հանեց , ու
16 զանիկայ ամէն կողմէն չափեց : Արևելեան կողմը չափի եղէգով՝ հարիւր չափի եղէգով չափեց
17 չափի եղէգով : Հիւսիսային կողմը հարիւր չափի եղէգով չափեց
18 հարիւր եղէգ չափեց : Հարաւային կողմը չափի եղէգով հինգ
19 հարիւր եղէգ չափեց : Արևմտեան կողմը դարձաւ , ա՛ չափի եղէգով
20 հինգ հարիւր եղէգ չափեց : Զանիկայ չորս կողմէն չափեց . անիկայ Խհինգ հարիւր Խէնդ երկայն , ու հինգ հարիւր Խէնդ լայն էր , ա՛ Ըպարիսպ ունէր , սուրբ ու անսուրբ տեղերուն մէջը զատելու համար :

Ն · Ք · ԴԲ · 574

ա՛ԳԼ · Ժ · 19 ; Խզ · 1 ; Խզ · 1 ;
Բ ԳԼ · Ժ · 23 ;
ԳԼ · ա · 24 ; Յայտ · ա · 15 ; Ժզ · 2 ; ԺԹ · 1 · 6 ;
ԴԳԼ · Ժ · 4 ; Յայտ · Ժբ · 1 ;
Է ԳԼ · ա · 4 ; 28 ; բ · 4 ;
Ը Եզեմ · ա · 10 ;
Է ԳԼ · ա · 3 ; զ · 23 ;

Ե ԳԼ · Խ · 2 ;
Ը ԳԼ · Խ · 5 ;

ԳԼ · ԽԹ

1 Աստուծոյ փառքը նորէն տաճարին մէջը կը դառնայ : 7 Աստուծոյ ներկայութիւնը հեռանալուն պատճառը Իսրայէլի մեղքն էր : 10 Մարգարէն ժողովուրդը կը յորդորէ որ ապաշխարեն , ու տանը օրէնքը պահեն : 13 Սեղանին չափերը , 18 և կանոնները :

1 Ետը զիս դուռը՝ ª դէպ՚ի արևելք
2 նայող դուռը տարաւ : Բ Եւ ահա արևելեան ճամբային Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը կու գար . ու Ճանոր ձայնը շատ ջուրերու ձայնին պէս էր , Դու երկիրը անոր փառ-
3 քէն լուսաւորուեցաւ : Եւ տեսած տեսիլքս Ինման էր այն տեսիլքին , որն որ տեսայ , երբոր Ջարտաղը աւերելու եկայ . ու տեսիլքները Ի Քոբար գետին քովը տեսած տե-

ª Կ՚ըսէ՝ վայրագութիւն

Ն · Ք · ԴԲ · 574

ԴԳԼ · Ը · 16 ; 26 ; Խզ · 9 ;
ԼԳԼ · ա · 3 ; 10 ; զ · 14 ; 17 , 25 , 29 ; է · 1 ; Ժ · 13 , 14 ; ՓԱՍ · Ժբ · 9 , 10 ;
ՂԳԼ · Խզ · 19 ;

ª ԳԼ · Խա · 12 , 15 ;

Բ ԳԼ · Խա · 16 ;

սիլբիս պէս էին , ու երեսիս վրայ
ինկայ ։
4 Եւ Տէրոջը փառքը դէպ 'ի
արեւելք նայող դրանը ճամբայէն
5 տուաւ ։ Ու Հոգին զիս
վերցուց , և զիս ներքին գաւիթը
տարաւ , և ահա Տէրոջը փառքը
6 տունը լեցուցեր էր ։ Եւ ինձ ըսաւ
մարդոյ որդի տաճարէն ինծի կը խօսէր ·
(ու էի քովս մարդ մը կայներ
7 էր ·) Ու ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ ,
Իսրայէլի որդւոցը մէջ յաւիտեան
բնակելու է աթոռիս տեղը , և ի իմ
ոտքերուս գաւազարներուն տեղը
ուխտ է , ու Իսրայէլի տունը ի-
րենք ու իրենց թագաւորները ի-
րենց պոռնկութիւնովը ու ի-
րենց թագաւորներուն դիւերովը
իրենց բարձր տեղերուն մէջ՝ հալ
իմ սուրբ անունս պիտի չպղծեն ։
8 Իմ դի իրենց սեմերը իմ սե-
մոցս ու իրենց դրանդիքը իմ
դրանդեացս մօտ դրին , այնպէս որ
իմ ու անոնց մէջտեղը ճաւ մէկ
պատ մը կար , և իրենց բրած գար-
շելութիւններովը իմ սուրբ անունս
պղծեցին · ես ալ իմ բարկու-
9 թեամբս սպառեցի զանոնք ։ Հի-
մա թող իրենց պոռնկութիւնը
ու իրենց թագաւորներուն դիւերը
ինծմէ հեռացրնեն , ու յաւի-
տեան անոնց մէջը պիտի բնակիմ ։
10 Դուն՝ որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի
տանը առ տունը դիտցուր , որ
իրենց անօրէնութիւններէն ամչ-
նան , ու թող անոր գաղափարը
11 չափեն ։ Եւ թէ որ իրենց բոլոր
բրածներէն ամչնան , տանը ձեւը ու
կարգաւորութիւնը , և անոր ել-
քը ու մուտքը , ու բոլոր ձեւերը
և բոլոր կանոնները , ու [բոլոր ձեւ-
րը] և բոլոր օրէնքները անոնց դիտ-
ցուր · ու անոնց աչքերուն առջեւ
գրէ , և անոր բոլոր ձեւերը ու բո-
լոր կանոնները պահեն ու զանոնք
12 կատարեն ։ Ա՛յս է տաճարին օրէնքը ,
Անոր բոլոր սահմանը շուրջանակի
գլուխը գլխուն վրայ ամենասուրբ
պիտի ըլլայ · ահա տաճարին օրէն-
քը ասիկայ է ։
13 Եւ սոսկը են սեղանին չափերը՝
կանգունով · (Կանգունը մէկ կան-
դուն ու չորս մատնաչափ է ·) ու
խոր տեղը մէկ կանգուն , ու անոր
լայնութիւնը մէկ կանգուն , և անոր
սահմանը անոր եղերքին վրայ շուր-
ջանակի մէկ թիզ մը պիտի ըլլայ ·
ու սա պիտի ըլլայ սեղանին հիմը ։
14 Ու գետնին խոր տեղէն մինչև վարի
շրջանակը երկու կանգուն , և անոր
լայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի
ըլլայ · ու պզտիկ շրջանակէն մինչև
մեծ շրջանակը չորս կանգուն , ու

լայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի
15 ըլլայ ։ Եւ կրակարանը չորս կան-
գուն քառակուսի պիտի ըլլայ , ու կրա-
կարանէն վեր չորս եղջիւր պիտի
16 ըլլայ ։ Եւ կրակարանը տասներ-
կու երկայն ու տասներ-
կու լայն , չորս կողմն ալ
հաւասար ըլլալով՝ քառակուսի պի-
17 տի ըլլայ ։ Եւ անոր բոլորտիքը
եղող շրջանակը տասնուչորս կա-
նգուն երկայն ու տասնուչորս կա-
նգուն լայն պիտի ըլլայ , և բոլոր-
տիքը եղող սահմանը կէս կան-
գուն , ու խոր տեղը շուրջանակի
մէկ կանգուն պիտի ըլլայ · ու Ե-
լոր աստիճանները դէպ 'ի արեւելք
պիտի ըլլան ։
18 Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ · Անոր
պիտի ըլլան սեղանին կանոնները՝
ան օր որ զանիկայ շինեն , անոր
վրայ ողջակէզներ մատուցանելու ,
ու անոր վրայ արիւն սրսկելու
համար ։
19 Սադովկի սերունդէն եղող Ղե-
տացի քահանաներուն՝ (որոնք ին-
ծի ծառայութիւն ընելու համար
ինծի պիտի մօտենան , կ'ըսէ Տէր
Եհովան ,) մեղքի պատարագի հա-
մար ուարջառներէն զուարակ մը
20 պիտի տաս · Եւ անոր արիւնէն պի-
տի առնես , ու չորս եղջիւրնե-
րուն վրայ , ու շրջանակին չորս
անկիւններուն վրայ , և շուրջանակի
անոր սահմանին վրայ դնես , ու
զանիկայ պիտի սրբես և անոր
21 համար քաւութիւն ընես ։ Ու
մեղքի պատարագին զուարակը պի-
տի առնես , և Ս սրբարանէն դուրս
տաճարին որոշուած տեղը պիտի
22 այրուի ։ Ու երկրորդ օր մեղքի
պատարագի համար այծեղէն ա-
նարատ նոխազ մը մատուցանես ,
ու սեղանը պիտի սրբեն , ինչպես
23 որ զուարակով սրբեցին ։ Երբոր
սրբելը լմընցնես , արջառներէն ա-
նարատ զուարակ մը , ու ոչխարնե-
րէն անարատ խոյ մը պիտի մա-
24 տուցանես · Եւ զանոնք Տէրոջը
առջեւ պիտի մատուցնես , ու
քահանաները անոնց վրայ աղ պի-
տի ցանեն , ու զանոնք Տէրոջը ող-
25 ջակէզ պիտի մատուցանեն ։ Եօ-
թը օր մեղքի պատարագի համար՝
օր մը միւսին նոխազ պիտի մատու-
ցանես · նաև արջառներէն զուա-
րակ մը , ու ոչխարներէն խոյ մը
պիտի մատուցանեն , որ անարատ
26 ըլլան ։ Եօթը օր սեղանին
քաւութիւն պիտի ընեն , և զանի-
կայ պիտի սրբեն ու զանիկայ նուի-
27 րեն ։ Ու երբոր ան օրերը լմնն-
նան , ութերորդ օր ու անկէ ետ-

Ե·Ք·ԳԲ· 574

Եզեկ. Ա բէկ. Ե·Ե·ԽԹ· 1 ։

Տես Ել· Բ· 26 ։

Ղե·ա·5 ։

Ղե·ը·խդ· 15 ։

Ել· ԽԹ· 10·12։ Ղե· Բ·14, 15։ Գվ· Ե· 18·19 ։

Ընդ· Ժգ· 11 ։ Ել· ԽԹ· 14 ։

Տես Ղե· Թ·1 ։

Ն. Ք. ՂՔ. 574

Բ Յոբ. խբ. 8; Գլ. ի. 40, 41; Հրոով. ժբ. 1; ա Պետ. բ. 5;

քը քահանաները սեղանին վրայ ձեր ողջակէզները ու ձեր խաղաղութեան զոհերը պիտի մատուցանեն, և ես Բ ձեզ պիտի ընդունիմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԽԴ

1 Արևելեան դուռը միայն իշխանին համար կ'որոշուի։ 4 Քահանաները կը յանդիմանուին սրբարանը պղծելնուն համար։ 9 Կռապաշտներուն արդիլուած է քահանայից պաշտօնը կատարելը։ 15 Սադովկին որդիքը կ'ընդունուին աս գործիս համար։ 17 Քահանայից վրայով պատուէրներ։

Ա Գլ. խգ. 1; 1 Եւ զիս սրբարանին Ա դէպ 'ի արևելք նայող դուրսի դրանը ճամբան դարձուց, ու անիկայ գոց
2 էր։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Աս դուռը գոց պիտի մնայ, պիտի չբացուի, ու անկէ մարդ պիտի չմտնէ. Բ քանզի անկէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը մտաւ, անոր հա-
3 մար գոց պիտի մնայ։ Անիկայ իշխանին համար պիտի ըլլայ, հոն միայն իշխանը պիտի նստի Գ Տէրոջը առջևը հաց ուտելու համար. Դ անիկայ դրանը սրահին ճամբայէն պիտի մտնէ, ու նոյն ճամբայէն պիտի ելլէ։
4 Եւ զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն տանը առջևը բերաւ. ու տեսայ որ Ե ահա Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցուցեր էր. Զ ու
5 երեսիս վրայ ինկայ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Է Որդի մարդոյ, Տէրոջը տանը բոլոր կանոններուն ու անոր բոլոր օրէնքներուն վրայով քեզի ամէն ըսածս սրտիդ մէ'ջը դիր, ու աչքերովդ նայէ և ականջներովդ լսէ, ու տանը մուտքերը ու սրբարանին բոլոր ելքերը աղէկ դիտէ.
6 Եւ Ը ապստամբներուն՝ Իսրայէլի տանը ըսես, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Բ Ալ հերիք է ձեզի ձեր բոլոր պղծութիւնները՝ ո՛վ Իսրայէլի
7 տունը, Որ դուք Ժ սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ Ի օտարազգիներ Լ մտցուցիք, որ իմ սրբարանիս մէջը ըլլան ու իմ տունս պղծեն, երբոր դուք Ի իմ հացս՝ Ժ ճարպը ու արիւնը կը մատուցանէիք. ու ձեր բոլոր պղծութիւններէն 'ի զատ անոնք իմ ուխ-
8 տրս խափանեցին։ Եւ Ի իմ սուրբ բաներուս պահպանութիւնը չպահեցիք, հապա իմ սրբարանիս մէջ ձեր ուղաթին պէս իմ Հ պահպանութեանս վրայ պահապաններ դրիք։
9 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի որդւոցը մէջ եղող բոլոր օտարազգիներէն՝ Ծ սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ բնաւ մէկ օտարազգի մը իմ սրբարանս պիտի
10 չմտնէ։ Զ Մանաւանդ Ղեւտացիները՝ որ ինծմէ հեռացան, երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան ու իրենց կռոցը ետևէն գացին, իրենց անօրէնութիւնը պիտի կը-
11 րեն. Եւ իմ սրբարանիս մէջ Ճ տանը դռները որոշուած սպասաւորներ, ու տաճարին սպասաւորները պիտի ըլլան. Ժողովուրդին համար ողջակէզները ու զոհերը Մ անոնք պիտի մորթեն, ու անոնց ծառայութիւն ընելու համար Յ անոնց
12 առջևը անոնք պիտի կայնին։ Որովհետև անոնց համար անոնց կուռքերուն առջևը ծառայութիւն ըրին, ու Ն Իսրայէլի տանը՝ գայթակղութիւն ու անօրէնութեան պատճառ եղան, անոր համար անոնց վրայով Չ իմ ձեռքս վերցուցի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ իրենց անօրէ-
13 նութիւնը պիտի կրեն. Ա Եւ ինծի պիտի չմօտենան ինծի քահանայութիւն ընելու, ու իմ բոլոր սուրբ բաներուս և ամենասուրբ բաներուս մօտենալու, հապա Չ իրենց անարգանքը ու իրենց ըրած
14 պղծութիւնները պիտի կրեն։ Սակայն զանոնք Պ տանը պահպանութեանը վրայ պահապան պիտի դընեմ, անոր ամէն ծառայութեանը համար, ու անոր մէջը ըլլալու ամէն գործին համար։
15 Չ Բայց Ղեւտացի քահանաները՝ Ա Սադովկի որդիքը, որոնք իմ սրբարանիս պահպանութիւնը պահեցին, Ա երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան, անոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի պիտի մօտենան, և Վ ճարպը ու արիւնը ինծի մատուցանելու համար անոնք Տ իմ առջևս պիտի կայնին՝
16 կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Անոնք իմ սրբարանս պիտի մտնեն, ու ինծի ծառայութիւն ընելու համար անոնք պիտի մօտենան Բ իմ սեղանիս, և իմ պահպանութիւնս պիտի պա-
17 հեն։ Ու երբոր ներսի դաւիթին դռներէն մտնեն, Ց կտաւէ զգեստներ պիտի հագնին, ու ներսի դաւիթին դռները, ու ներսը ծառայութիւն ըրած ատեննին վրանին
18 բուրդ պիտի *չհագնին. Ա Իրենց գլուխներուն վրայ կտաւէ ապարօշներ ըլլայ, ու մէջքերնին կտաւէ վարտիքներ ըլլայ, ու քրտընցընող
19 բան պիտի չհագնին։ Ու երբոր դուրսի դաւիթը ժողովուրդին ելլեն, Ֆ իրենց պաշտօնի զգեստները պիտի հանեն, ու զանոնք սուրբ սենեակներուն մէջը դնեն, և ուրիշ զգեստներ պիտի հագնին, որպէս զի իրենց զգեստներովը Ժ ժողովուր-
20 դը չսրբեն։ Եւ Ս գլուխնին պիտի չածիլեն, ո՛չ ալ վարսքերնին եր-

Ն. Ք. ՂՔ. 574

Ճ ա Մն. իզ. 1; Մ բ Մն. իթ. 34; Յ Թու. ժզ. 9; Ն Ես. թ. 16; Գլ. ժդ. 3, 4; Մաղ. բ. 8; Չ Սաղ. ճզ. 26; Ա դ Թագ. իգ. 9; Թու. ժը. 3; Չ Գլ. լբ. 30; լզ. 7; Պ Թու. ժը. 4; ա Մն. իգ. 28, 32; Չ Գլ. խ. 46; խգ. 19; Ա ա Թագ. բ. 35; Ա Հմր 10; Վ Հմր 7; Տ բ Օր. ժ. 8; Բ Գլ. խա. 22; Ց Ել. իբ. 39, 40, 43; լթ. 27, 28; * Ե Բ. չելլէ. Ա Ել. իբ. 40, 42; լթ. 28; Ֆ Գլ. խբ. 14; Ֆ Գլ. խզ. 20; Տես Ել. իթ. 37; լ. 29; Ղեւ. զ. 27; Մատ. իգ. 17, 19; Ղեւ. իա. 5;

կընդրնէն , Տապա միայն դլուխնուն
21 մնդերը փոքրին : Ու ‡ բնաւ մէկ
քահանայ մը դինի չխմի՝ երբոր ներ-
22 քին դասիթը կը մտնէ : Ու որ-
բնաբին կամ արձակուած ըլնէնց կնիկ
չառնէն . Տապա Իսրայէլի տանը
սերունդէն եղող կոյսը , կամ քա-
հանայէ մը որբևարի ինացած կնիկը
23 առնէն : Ու իմ ժողովուրդիս՝
‖ սուրբ ու անսուրբ բաներուն տար-
բերութիւնը պիտի սորվեցընեն ,
և անմաքուրին ու մաքուրին տար-
24 բերութիւնը անոնց դիտցընեն : Ու
‡ դատերու վրայ անոնք պիտի կե-
նան դատաստան ընելու համար ,
ու իմ իրաւունքներուս համեմատ
զանոնք դատեն , և իմ բոլոր տօնե-
րուս մէջը իմ օրէնքներս ու կանոն-
ները պիտի պահեն , ու իմ շա-
25 բաթներս սրբեն : Ու Իսրայէ-
լեան բով չերթայ՝ որ պղծուին .
Տապա միայն հօր համար , կամ մօր
համար , կամ տղու համար , կամ
աղջկան համար , եղբօր համար ,
կամ չամուսնացած քրոջ համար
26 պղծուին : Ու ՚ւկին սրբուելէն
ետքը եօթը օր պիտի համրեն անոր :
27 Ու անիկայ սրբարանին մէջ ծառա-
յութիւն ընելու համար Էնեմի
դաւիթը սրբարանը մտած օրը՝
Էանիկայ իր մեղքի պատարագը պի-
տի մատուցանէ , կ՚ըսէ Տէր Եհո-
վան :
28 Ու ասիկայ անոնց ժառանգու-
թիւն ըլլայ , Էանոնց ժառանգու-
թիւնը ես եմ . ու Իսրայէլի մէջ
անոնց կալուածք չտաք , անոնց կա-
29 լուածքը ես եմ : Հացի ընծան
ու մեղքի պատարագը և յանցան-
քի պատարագը անոնք պիտի ու-
տեն . ու Իսրայէլի մէջ Էամէն նուէր
30 անոնց պիտի ըլլայ : Ու ամէն ԹԷ-
առի բաներն Էրոլոր երախայրիներուն
առջինը , ու ձեր բոլոր ընծաներէն
ամէն բաներ ընծային բոլորը քահա-
նային պիտի ըլլայ . ու Էձեր խմոր-
ներուն երախայրին քահանային
պիտի տաք , Էոր քու տանդ վրայ
31 օրհնութիւն * բերես : Քահանա-
ները ըսաւ Իսրայէլի տունին՝ մեռած կամ գազանա-
բեկ ոչնաւանէ չը ‡ ուտի պիտի չու-
տեն , Թէ Թոռչուն ըլլայ ան և Թէ
չորքոտանի :

ԳԼ · ԽՆ

1 Սրբարանին համար , 6 բագաթին համար , 7 և իշխանին համար երկրին պահուելու բաժին : 9 Իշխանին համար պատուիրներ :

1 ‖ Ու երբոր = երկիրը վիճակով ժա-
ռանգութիւն բաժնէք , երկրէն
քահանայ հինգ հազար Էնչ‡ երկայ-
նութեամբ ու տասը հազար լայ-
նութեամբ Էսուրբ բնծայ մնատու-

ցանէք Տէրոջը . ասիկայ չուրջա-
նակի իր բոլոր սահմաններուն մէջը
2 սուրբ ըլլայ : Ասկէ քառակուսի
չափուած՝ ‡ հինգ հարիւրով հինգ
հարիւրը սրբարանին համար ըլլայ ,
ու անիկայ չուրջնակի վրեան
կանգուն արուարձան ունենայ :
3 Ու աս † չափով՝ երկայնութիւնը
քառասնհինգ հազար ու լայնու-
թիւնը տասը հազար չափես , ու
անոր մէջը պիտի ըլլայ սրբարանը՝
4 ամենասուրբ տեղը : Ասկիայ Տէ-
րոջը ծառայութիւն ընելու մօտե-
ցող սրբարանի պաշտօնեաներուն՝
քահանաներուն համար Էսուրբ ըլ-
լայ երկրէն , որ անոնց տուներու
համար տեղ մը , ու սրբարանին
համար սուրբ տեղ մը ըլլայ :
5 Ու ատոր ծառայութիւնը ընդ
Ղեւտացիները՝ քառասնհինգ հա-
զար երկայնութեամբ ու տասը հա-
զար լայնութեամբ կալուածք պի-
տի ունենան , Դասը Էրեան անոնք :
6 Ու հինգ հազար լայնութեամբ
ու քառասնհինգ հազար երկայնու-
թեամբ՝ բագաթին կալուածքը պի-
տի տաք՝ սրբարանին ընծային բո-
վը . ասիկայ բոլոր Իսրայէլի տանը
ըլլայ :
7 ‖ Ու իշխանին Էլ—ա—ֆ՚ը սուրբ
ընծային , ու բագաթին կալուած-
քին մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ,
սուրբ ընծային և բագաթին կա-
լուածքին դիմացը արեւմուտեան ծայ-
րէն դէպ ՚ի արեւմուտք՝ ու արեւե-
լեան ծայրէն դէպ ՚ի արեւելք ըլլայ .
ու երկայնութիւնը արեւմուտեան
սահմանէն մինչև արեւելեան սահ-
մանը գօս բաժիններուն մէկուն
8 հետ հաւասար ըլլայ : Իսրայէլի մէջ
երկրէն ասիկա անոր կալուածք ըլ-
լայ , ու ‡ իմ իշխաններս ալ
իմ ժողովուրդս չհարատահարեն .
ու հատուած երկիրը Իսրայէլի տանը
տոմս իրենց ցեղերուն համեմատ :
9 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Էնչ
հերիք է ձեզի՝ օվ Իսրայէլի իշ-
խաններ . Էզրկանքը ու յափշտա-
կութիւնը վերցուցէք , և իրաւունք
ու արդարութիւն բրէք . իմ ժողո-
վուրդս ձեր բռնի պահանջմունք-
ները վերցուցէք՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո-
10 վան : Ձեր Էկշռի քները արդար՝
ձեր արդուն արդար ու ձեր մաքը
11 արդար ըլլայ : Արդուն ու մաքը
մէկ չափ ըլլան , որ մաքը քառին
տասնհորդը պարունակէ ու ար-
դուն ալ քառին տասնհորդը .
քառին նայելով պիտի ըլլայ անոնց
12 չափը : Ու Էսիկղը քսան կերաս
պիտի ըլլայ . ձեր մնասը քսան
սիկղ , քսանհինգ սիկղ , տասը-
նհինգ սիկղ պիտի ըլլայ :

— Գ Ե · ԽԵ · 22։

Բ ԳԵ · ԽԲ · 8։

Ն. Ք. ԳԲ. 574

13 Ձեր մատուցանելու ընծան ասի-
կայ ըլլայ. ցորենի քոռէն արդուխն
վեցերորդ մասը, ու գարիի քոռէն
14 արդուխն վեցերորդ մասը. Ու եղին
կանոնք ուխտ յաւիտեան. եղնի մարէն՝
մարին տասներորդը ամէն քոռէն,
այսպէս ամէն խօսքէն, որ տասը
մար կ՚ընեն պաշտօնէից, ըստ նմին
15 մարը մէկ խօսք մըն է. Եւ խա-
թայէլին ջրարբի արօտներուն հօտե-
րէն երկու հարիւրէն մէկ ոչխար։
Ամէն պէտ հաստոցանէն իրեն հայի
ընծայ ու ողջակէզ և խաղաղու-
թեան զոհ, որ Իրենց համար քա-
ւութիւն ըլլայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
16 Երկրին բոլոր ժողովուրդը ասանկ ըն-
ծան Իսրայէլի մէջ իշխան եղո-
ղին տալու պարտաւոր պիտի ըլ-
լան։
17 Եւ տօներու ու ամսագլուխներու
ու շաբաթներու մէջ՝ Իսրայէլի տա-
նը ամէն հանդիսաւոր օրերուն մէջ՝
ողջակէզները ու հայի ընծան
և թափելու նուէրը իշխանին վրայ
պիտի ըլլայ. մեղքի պատարագը
ու հայի ընծան ու ողջակէզը և
խաղաղութեան զոհը անոնց պի-
տի մատուցանէ՝ Իսրայէլի տանը
քաւութիւն ընելու համար։
18 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Առջի ամսուն առջի օրը արջառներ-
էն մէկ անարատ զուարակ մը առ-
19 նես, ու սրբարանը մաքրես։ Եւ
քահանան մեղքի պատարագին ա-
րիւնէն պիտի առնէ, և տանը գը-
ռանգացը վրայ ու սեղանին չորս
նախին չորս անկիւններուն վրայ և
ներքին գաւթին դռանը դրանգա-
20 ցը վրայ դնէ։ Ամսուն եօթներորդ
օրն ալ ո՛չխարած կամ անմիտ մար-
դու համար այնպէս ընես, և տանը
համար քաւութիւն պիտի ընէք։
21 Առջի ամսուն չորեքտասաներ-
որդ օրը ձեզի զատիկ ըլլայ. եօթը
օր ան պէտ պահուի, որ բաղարջ
22 ուտուի. Եւ ան օրը իշխանը ի-
րեն համար ու երկրին բոլոր ժո-
ղովուրդներ համար մէկ զուարակ
մը պիտի մատուցանէ իբրև մեղքի
23 պատարագ. Ու եօներին եօթը օրը
Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցա-
նէ, ան եօթը օրուան մէջ՝ օրը
եօթը զուարակ ու եօթը անարատ
խոյ, և ամէն օր այծերէն մէկ նո-
խազ մը իբրև մեղքի պատարագ.
24 Ու ամէն մէկ զուարակին համար՝
մէկ արդուխ մը, և ամէն մէկ խոյին
համար՝ մէկ արդուխ մը հայի ընծայ,
ու ամէն մէկ արդուխին համար
25 մէկ հիմին եղ մատուցանէ։ Նոյն-
պէս ու եօթներորդ ամսուն տօնա-
տաներորդ օրը՝ տօներուն ատենը
եօթը օր ան մեղքի պատարագին,
ողջակէզին, հայի ընծային ու ե-
ղին պէս պիտի մատուցանէ։

Ն. Ք. ԳԲ. 574

ԳԼ. Խ Զ

1 Իշխանին, 9 և ժողովուրդին երկրպագութեանը վերաբերեալ պատուէրներ։ 16 Իշխանին ժառանգութեանը վրայով կանոն մը։ 19 Ջուհերը եռացընելու ու եփելու դասիճները։

1 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ներ-
քին գաւթին դէպ՝ ի արեւելք
նայող դուռը դոցծի վեց օրերը դոց
ըլլայ, ու շաբաթի օրը բացուի, ու
2 ամսագլուխն օրը բացուի։ Եւ — ԳԼ. Խզ. 3։ Հմմ 8։
իշխանը ան դրանը սրահին ճամ-
բայէն դուրսէն պիտի մտնէ, ու
դրանը դրանդեացը քովը կայնի. և
քահանաները անոր ողջակէզը ու
խաղաղութեան զոհերը պիտի մա-
տուցանեն, ու անիկայ դրանը սե-
մին վրայ երկրպագութիւն պիտի
ընէ ու ելլէ. և ան դուռը մինչև
3 իրիկուն պիտի չդոցուի։ Ու երկ-
րին ժողովուրդը շաբաթ օրերը ու
ամսագլուխները Տէրոջը առջեը
ա դրանը մուտքին մէջ երկրպաւ-
գութիւն պիտի ընեն։
4 Եւ իշխանին շաբաթ օրը Ը՛ — ԳԼ. Խն. 17։
րոջը մատուցանելու ողջակէզը վեց
անարատ գառն ու մէկ անարատ
5 խոյ ըլլայ։ Եւ նուէրին համար հարկ է ԳԼ. Խն. 24։ Հմմ 7։ 11։
ընծայ մէկ արդուխ մը՝ ու գառանց
համար հայի ընծայ ձեռքին եկած Ծ՛ — Օր. Ժզ. 17։
ծը՝ և ամէն մէկ արդուխ համար
6 մէկ հիմին եղ մատուցանէ։ Ու ամ-
սագլուխն օրը՝ արջառներէն մէկ
անարատ զուարակ մը ու վեց
գառն ու մէկ խոյ մը, որոնք ան-
7 արատ պիտի ըլլան։ Եւ զուա-
րակին համար մէկ արդուխ մը, ու
խոյին համար մէկ արդուխ մը հայի
ընծայ մատուցանէ, ու գառանց
համար՝ ինչ որ ձեռքին կու գայ,
և ամէն մէկ արդուխ համար մէկ
հիմին եղ ըլլայ։
8 Ու երբոր իշխանը գայ դրանը Ե՛ — Հմմ 2։
սրահին ճամբային մտնէ, և նոյն
9 ճամբային ելլէ։ Ու երկրին ժողո- Ը՛ — Եզ. Խե։ 13—17։ Ր Օր. Ժզ. 16։
վուրդը Հանդիսաւոր օրերուն մէջ
երկրպագութիւն ընելու համար
Տէրոջը առջեը եկած ատենին
հիւսիսային դրանը ճամբային մտ-
նողը հարաւային դրանը ճամբայ-
կէն ելլէ, ու հարաւային դրանը
ճամբային մտնողը հիւսիսային
դրանը ճամբային ելլէ. մտած
դրանը ճամբային չդառնայ, հագա-
10 անոր դիմացինէն ելլէ։ Եւ իշխա-
նը անոնց մտած ատենը անոնց
հետը մտնէ, ու անոնց ելած ատե-
նը անոնց հետը ելլէ։
11 Եւ տօներու մէջ ու հանդիսա- Ե՛ Հմմ 5։
ւոր օրերու մէջ Հացի ընծան՝ ամէն
զուարակի համար մէկ արդուխ մը,

Ն · Ք · ՂԲ · 574

և ամէն խոյի համար մէկ արդու մը
ըլլայ, ու գառանց համար՝ ձեռքէն
եկածը, ու ամէն մէկ արդուի հա-
12 մար մէկ հիմէն եղ ըլլայ։ Եւ թէ
որ իշխանը մէկ կամաւոր ողջակէզ
մը, կամ մէկ կամաւոր խաղաղու-
թեան զոհ մը Տէրոջը մատուցա-
Ը Գլ · խդ · 3։ Հմր 2։ նելու ըլլայ, Ըդէպ 'ի արևելք
նայող դուռը անոր բանան. ու
անիկայ իր ողջակէզը ու խաղա-
ղութեան զոհը մատուցանէ՝ ինչ-
պէս որ շաբաթ օրը կը մատու-
ցանէ, ու ելլէ. և անոր ելլելէն
ետքը դուռը գոցեն։
Բ Ել · իթ · 38։ Թու · իբ · 3։ 13 Բ Ու ամէն օր մէկ տարեկան ան-
արատ գառնուկ մը Տէրոջը ող-
ջակէզ մատուցանես, զանիկայ
14 ամէն առտու մատուցանես. Եւ
անոր հետ ամէն առտու արդուին
վեցերորդ մասը հացի ընծայ մա-
տուցանես, ու հիմենին երրորդ
մասը եղ՝ նաշիհին հետ խառնելու
համար. ասիկայ յաւիտենական
կանոնով Տէրոջը մշտնջենաւոր
15 հացի ընծայ ըլլայ։ Եւ գառնու-
կը ու հացի ընծան ու եղը
ամէն առտու մատուցանեն. ա-
սիկայ մշտնջենաւոր ողջակէզ ըլլայ։
16 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Երբոր իշխանը իր որդւոցը մէկուն
պարգև տայ, անոր ժառանգու-
թիւնը անոր որդւոցը ըլլայ. ա-
նիկայ ժառանգութեան կալուածք
17 մը ըլլայ անոնց. Իսկ երբոր իր
ժառանգութենէն իր ծառանե-
րուն մէկուն պարգև տայ, ան
Ժ Ղև · իե · 10։ ատենը անիկայ մինչև Ժթողու-
թեան տարին անորը պիտի ըլլայ,
ետքը իշխանին պիտի դառնայ.
վասն զի անոր ժառանգութիւնը
միայն իր որդւոցը պիտի ըլլայ։
Ի Գլ · խե · 8։ 18 Եւ Ի իշխանը ժողովուրդին ժա-
ռանգութենէն չառնէ՝ զանոնք
իրենց կալուածքէն զրկելով. իր
որդւոցը իր կալուածքէն ժառան-
գութիւն տայ, որպէս զի իմ՝ ժո-
ղովուրդս՝ ամէն մէկը իր կալուած-
քէն չցրուի։
19 Եւ զիս դրանը քովը եղող մուտ-
քէն քահանաներուն դէպ 'ի հիւ-
սիս նայող սուրբ սենեակները տա-
րաւ, և ահա հոն ետևի կողմերը
դէպ 'ի արևմուտք մէկ տեղ մը
20 կար. Ու ինծի ըսաւ, Ասիկայ
ան տեղն է՝ ուր որ քահանաները
յանցանքի պատարագին ու մեղ-
Լ Բ Մն · լե · 13։ քի պատարագին փոր Լպիտի խա-
շեն, ու հոն հացի ընծան Ի պիտի
Ի Ղև · բ · 4 · 5 · 7։ եփեն, որ չըլլայ թէ դուրսի գա-
Ժ Գլ · խդ · 19։ ւիթը հանեն ու Ժ ժողովուրդը
21 սրբեն։ Եւ զիս դուրսի գաւիթը
հանեց, ու զիս գաւիթին չորս
անկիւններէն անցուց, և ահա
գաւիթին ամէն մէկ անկիւնը մէյ-
22 մէկ գաւիթ կար։ Գաւիթին
չորս անկիւններուն մէջ քառսուն
կանգուն երկայնութեամբ, ու եր-
սուն լայնութեամբ՝ *շուրջանա-
կի գոցուած" գաւիթներ կային.
չորսին չափը մէկ էր անկիւնն-
23 երուն մէջ։ Եւ անոնց բոլորտիքը՝
չորսին ալ բոլորտիքը շէնքերու
կարգ մը կար, ու ան կարգերուն
տակը շուրջանակի եփարաններ
24 շինուած էին։ Ու ինծի ըսաւ,
Ասոնք եփողներուն տեղերն են,
ուր որ տանը պաշտօնեաները ժո-
ղովրդեան զոհը Ի պիտի եփեն։

Ն · Ք · ՂԲ · 574

* Կամ՝ պըզ-տիկ

Ի Տես Հմր 20։

ԳԼ · ԽԷ

1 Սուրբ ջուրերուն տեսիլքը. 6 անոնց զօրու-
թիւնը։ 13 Երկրին սահմանները. 22 անոր
վիճակով բաժնուիլը։

1 Ու զիս նորէն տանը դրանը առ-
ջևը բերաւ, և ահա արևելեան
կողմէն տանը սեմին տակէն ա ջու-
րեր կ'ելլէին, քանզի տանը երեսը
դէպ 'ի արևելք էր. ու ջուրերը
տանը աջ կողմին տակէն՝ սեղանին
2 հարաւային կողմէն կ'իջնէին։ Եւ
զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն
հանեց, ու զիս դուրսի ճամբան՝
դուրսի դրանը արևելք նայող ճամ-
բան պտըտցուց. և ահա աջ կող-
մէն ջուրեր կը վազէին։
3 Բ Ան մարդը որ իր ձեռքը լար ու-
նէր, դէպ 'ի արևելք ելաւ, ու
հազար կանգուն չափեց, և զիս
ջուրերէն անցուց, ու ջուրերը մին-
4 չև դարշապարներս Կ'ելլէին. Հա-
զար ևս չափեց, ու զիս ջուրերէն
անցուց, ու ջուրերը մինչև ծուն-
կերս Կ'ելլէին. Հազար ևս չափեց,
ու զիս ջուրերէն անցուց, և ջու-
5 րերը մինչև մէջքս Կ'ելլէին. Նորէն
հազար ալ չափեց, ու անանկ գետ
մը եղած էր, որ չէի կրնար անց-
նիլ. վասն զի ջուրերը յորդեր
էին, † ու անանկ գետ մը եղեր էին,
ուսկից որ մարդ չէր կրնար անցնիլ՝
բայց միայն լողալով"։
6 Ան ատենը ինծի ըսաւ, Տեսար՝
որդի մարդոյ. և զիս տարաւ ու
7 գետին եզերքը պտըտցուց։ Եւ
քանի որ հոն կը պտըտէի, տեսայ
որ գետին եզերքը մէկ կողմէն ու
միւս կողմէն խիստ շատ Ֆ ծառեր
8 կային։ Եւ ինծի ըսաւ, Աս ջու-
րերը արևելեան կողմը կ'ելլեն ու
անապատը կ'իջնեն ու ծովը կ'եր-
թան. և ծովը ելլելով՝ անոր ջուրե-
9 րը բժշկութիւն կը գտնեն։ Եւ
‡ գետին ամէն դացած տեղը ամէն
շարժուն կենդանիները պիտի ապ-
րին, ու ձուկերը խիստ շատ պիտի
ըլլան, քանզի ասս ջուրերը հոն

ա Յովել · գ · 18։ Զաք · ժգ · 1։ ժգ · 8։ Յայտ · իբ · 1։

Բ Գլ · խ · 3։

† Եբր · լողալու ջուրեր, անանցանելի գետ եղեր էին։

Ֆ Հմր 12։ Յայտ · իբ · 2։

‡ Կամ՝ երկու գետերուն

պիտի երթան , ու գետին ամէն գազած տեղը բժշկութիւն պիտի
10 ըլլայ , ու պիտի ապրին : Եւ անոր վրայ Ենդադդիէն մինչև Ենեգլայիմ ձկնորսներ պիտի կայնին , հան ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլայ . ձուկերը տեսակ տեսակ պիտի ըլլան , Բ մեծ ծովուն ձուկերուն
11 պէս խիստ շատ պիտի ըլլան : Բայց անոր տղմալից տեղուանքը ու ճահիճները բժշկութիւն պիտի չընդունին , անոնք աղի համար պիտի ո-
12 րոշուին : Ու Ե գետին եզերքը՝ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ամէն ինչով պտղաբեր ծառեր պիտի բուսանին , տերեւը պիտի չըթառամի , ու պտուղը չվատնի . ամէն ամիս նորէն պտուղ պիտի տան , վասն զի անոր ջուրերը սրբարանէն կ'ելլեն . և անոնց պտուղը կերակուրի համար , ու տերեւները Ը բժշկութեան համար պիտի ըլլան :
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ա՛ Է երկրին սահմանը՝ որ դուք պիտի ժառանգէք Իսրայէլի տասներկու ցեղերուն համեմատ . (Ը Յովսէփ
14 Էրէս- բաժին պիտի ունենաս .) Ու զանիկայ ամէն մարդ իր եղբօրը պէս պիտի ժառանգէ , վասն զի Ը իմ ձեռքս վերցուցի որ զանիկայ ձեր հայրերուն տամ . և աս երկիրը Ը ձեզի ժառանգութիւն պիտի ի-
15 նայ : Ու երկրին սահմանը աս է . Հիւսիսային կողմը՝ մեծ ծովէն Էթլոնի ճամբան մինչև Լեվադ ,
16 Ը Եմաթ , Ը Բերոթա , Սիբրայիմ՝ որ Դամասկոսի սահմանին ու Եմաթի սահմանին մէջտեղն է , ա- ինչև Ուբրանի սահմանը եղող Ասեր ամէ-
17 թի եբրոնը : Ու Էրէբն սահմանը ծովէն մինչև Ենան՝ որ Դամասկոսի սահմանն Ե դէպ 'ի հիւսիս՝ նաև Եմաթի սահմանը պիտի ըլլայ . և հիւսիսային կողմը ասիկայ
18 ըլլայ : Ու արեւելեան կողմը՝ Ուբրանի միջէն ու Դամասկոսի միջէն և Գաղաադի միջէնն ու Ցորդանանու երկրէն եղող Իսրայէլի երկրին միջէն՝ սահմանէն մինչև արեւելեան ծովը չափէք . ու արեւելեան
19 կողմը ասիկայ ըլլայ : Եւ դէպ 'ի Տարա Տարատային կողմը՝ Թամարէն մինչև հ իճարանութեան ջուրերը Կադեսի մէջ ա- մինչև մեծ ծովը երթող հեղեղատը պիտի ըլլայ . և դէպ 'ի Տարա Տարատային կող-
20 մը ասիկայ ըլլայ : Ու արեւմտեան կողմը մեծ ծովը պիտի ըլլայ , սահմանէն մինչև Եմաթի դիմացը . ա- րեւմտեան կողմն ասիկայ ըլլայ :
21 Եւ աս երկիրը ձեզի բաժնէք
22 Իսրայէլի ցեղերուն համեմատ , Ու զանիկայ ժառանգութեան համար
վիճակով բաժնէք՝ թէ ձեզի , Ե և թէ ձեր միջը բնակող ու ձեր միջը զաւակներ ծնանող օտարականներուն . Ը ու անոնք ձեզի բնականերու պէս պիտի ըլլան Իսրայէլի որդւոց մէջ , ա- անոնք ձեզի հետ ժառանգութիւն պիտի առնեն Իսրա-
23 յէլի ցեղերուն մէջ : Եւ որ ցեղին մէջ որ օտարականը պանդխտացած է , հոն անոր ժառանգութիւնը պիտի տաք՝ ՚ի՛ըսէ Տէր Եհովան :

ՅՏես Եփես · գ · 6 ։ Յայտ · է · 9 , 10 ։
ՂՏես Հառվ · ժ · 12 ։ Գաղ · գ · 28 ։ Կող · գ · 11 ։

ԳԼ · ԽԶ

1 , 23 Տասներկու ցեղերուն , 8 արբարանին , 15 քաղաքին ու արուարձաններուն , 21 ու իշխանին բաժիններէն : 30 Քաղաքին չափերը ու դռները :

1 Ե Ցեղերուն անուններուն ասոնք են : Հիւսիսի ծայրէն՝ Եթլոնի ճամբուն քովը դէպ 'ի Եմաթ երթալով՝ մինչև Ենան որ Դամասկոսի սահմանն է դէպ 'ի հիւսիս մինչև Եմաթին քովը , ու արեւելեան կողմէն մինչև արեւմուտք
2 Դանին մէկ բաժին ըլլայ . Եւ Դանի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝
3 Աասերին մէկ բաժին ըլլայ . Ու Աասերի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Նեփթաղիմին մէկ բաժին ըլլայ .
4 Ու Նեփթաղիմի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Մանասէի մէկ բաժին ըլլայ .
5 Եւ Մանասէին սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Եփրեմին մէկ բաժին ըլլայ .
6 Ու Եփրեմի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Ռուբինին մէկ բաժին ըլլայ .
7 Եւ Ռուբինի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Գադային մէկ բաժին ըլլայ :
8 Եւ Գադային սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը պիտի ըլլայ Բ ան բնծան՝ որ պիտի նուիրէք , ա- անկէ քսան- ուհինգ հազար եղէգ լայնութիւն , և միւս բաժիններուն պէս երկայնութիւն պիտի ունենայ , ա- րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը . և սրբարանը անոր մէջտեղ-
9 ը պիտի ըլլայ : Տէրոջ նուիրած բնծանիդ քսանուհինգ հազար երկայնութիւն , ու տասը հազար
10 լայնութիւն ունենայ : Եւ սորը բնծան սուրբ ըլլայ՝ այսինքն քահանաներուն . հիւսիսէն երկայնութիւնը քսանուհինգ հազար , ու արեւմուտքէն՝ լայնութիւնը տասը հազար , և արեւելքէն՝ լայնութիւնը տասը հազար , ու հարաւէն՝ երկայնութիւնը քսանուհինգ հազար

ՅԳԼ · ԽԵ · 1—6 ։

ՅԳԼ · ԽԵ · 15 , ԵԶ ։

Ն · Ք · ԳՔ · 574

Է Գ · Խգ · 15 ։

Ը Գ · Խգ · 10 ։

Ի Ե · Իր · 29 ։ Գ · Ի · 10, 28, 33 ։

Ի Գ · Խե · 6 ։

Ի Գ · Խր · 20 ։

Ի Գ · Խե · 6 ։

Ի Գ · Խե · 7 ։

Ի Ե · Ի · 8, 10 ։

Ի Գ · Խե · 10 ։

Ի Գ · Խե · 14, 21, 22 ։

Ի Ց ա ս · Խ ա · 12, 22 ։

Ի Ե ր ե մ · Ի Ա · 16 ։ Ի Ե · Ի Ա · 15 ։ Դ ա ն · գ · 24 ։ Ի Յ · Տէր Հան է · Ե ր ե մ · գ · 17 ։ Ց ա վ է · գ · 21 ։ Զ ա ք · ր · 10 ։ Ց ա ս · խ ա · 3 ։ Իր · 3 ։

Եղէք · ու Տէրոջը արբաբանը անոր
11 ՄԷՋտեղը ըլլայ ։ Ե՛ւ Բ ա բ է ը Սա-
դովկի որդւոյմէ արբուած քահա-
նաներուն ըլլայ , որ անոնք իմ
պահպանութիւնս պահեցին , ու
երբոր Իսրայէլի որդիքը մոլորեցան ,
անոնք չմոլորեցան , Ե ինչպէս որ
12 Ղեւտացիները մոլորեցան ։ Ու երկ-
րին ընծայէն՝ ան ընծան անոնց
համար առնուսուրը պիտի ըլլայ
Ղեւտացւոց սահմանին քովը ։
13 Ու քահանայից սահմանին քովը
Ղեւտացւոց Բ ա բ է ը ըլլայ քսանու-
հինգ հազար երկայնութեամբ ու
տասը հազար լայնութեամբ . բոլոր
երկայնութիւնը քսանուհինգ հա-
զար , ու լայնութիւնը տասը հա-
14 զար ըլլայ ։ Ու անկէ պիտի չծա-
խեն ու չփոխեն , ու երկրին երա-
խայրին Ա ՒԻՒՆ վոյ չդարձնեն ,
վասն զի անիկայ Տէրոջը նուի-
րուած է ։
15 Ու քսանուհինգ հազարին քովը
լայնութենէն մնացած Ը հինգ հա-
զարը Ի անուսուրը պիտի ըլլայ՝ քա-
դաքին համար , բնակութեան հա-
մար ու արուարձաններուն համար ։
և քաղաքը անոր մէջտեղը ըլլայ ·
16 Ու անոր չափերը սոյնը ըլլան ·
Հիւսիսային կողմը՝ չորս հազար
հինգ հարիւր , և հարաւային կող-
մը՝ չորս հազար հինգ հարիւր , և
արեւելեան կողմը՝ չորս հազար հինգ
հարիւր , ու արեւմտեան կողմը՝ չորս
17 հազար հինգ հարիւր ։ Ու քա-
դաքին արուարձանը դէպ ի հիւ-
սիս երկու հարիւր յիսուն՝ ու
դէպ ի հարաւ երկու հարիւր յի-
սուն՝ և դէպ ի արեւելք երկու
հարիւր երկու հարիւր յիսուն ըլ-
ման երկու հարիւր յիսուն ըլ-
18 լայ ։ Ու սուրբ ընծային քովը
երկայնութենէն մնացած դէպ ի
արեւելք տասը հազարը , ու դէպ ի
արեւմուտք տասը հազարը՝ (որ
սուրբ ընծային քովն է ,) անոր
բերքը քաղաքին ծառայութիւնը
19 ընդհանուրն կերակուր ըլլայ ։ Ու
քաղաքին ծառայութիւնը ընդ-
հանրը Իսրայէլին ամէն ցեղերէն պի-
տի ըլլան ։
20 Բոլոր ընծան քսանուհինգ հա-
զարով քսանուհինգ հազար ըլլայ ,
Ա՛ սուրբ ընծան քաղաքին կա-
լուածքին հետ մէկտեղ քառա-
կուսի մնատուցանէք ։
21 Ու սուրբ ընծային ու քաղաքին
կալուածքին մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն Բ մնացածը իշխանին համար
ըլլայ · Նուիրուած քսանուհինգ հա-
զարին դիմացը մինչև արեւելեան
սահմանը՝ ու դէպ ի արեւմուտք
քսանուհինգ հազարին դիմացը մին-
չև արեւմտեան սահմանը ցեղերուն
բաժիններուն քովը իշխանին հա-
մար ըլլայ · Անոնց պիտի ըլլայ
սուրբ ընծան · Ի ու տաճարին սուրբ-
բարանը անոր մէջտեղը պիտի ըլ-
22 լայ ։ Իշխանին բաժինին մէջտեղը
եղող Ղեւտացւոց կալուածքէն ու
քաղաքին կալուածքէն դուրս ,
Ցուդայի սահմանին ու Բենիամի-
նի սահմանին մէջտեղը իշխանին
պիտի ըլլայ ։
23 Ու մնացած ցեղերուն՝ արեւելեան
կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը
24 Բենիամինին մէկ բաժին ըլայ · Ու
Բենիամինի սահմանին քովը՝ ա-
րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը Շմաւոնին մէկ բաժին ըլայ ·
25 Ու Շմաւոնի սահմանին քովը՝ ա-
րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը Իսաքարին մէկ բաժին ըլայ ·
26 Ու Իսաքարի սահմանին քովը՝ ա-
րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը Զաբուղոնին մէկ բաժին ը-
27 լայ · Ու Զաբուղոնի սահմանին
քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև ա-
րեւմտեան կողմը Գադին մէկ բաժին
28 ըլայ · Ու Գադի սահմանին քովը՝
հարաւային կողմը դէպ ի հարաւ
Ե ր է ր ի սահմանը՝ Թամարէն մին-
չև Մ ա ծ ա ր ա ս ու թ է ա ն ջուրերը Կադե-
սի մէջ , ա՛ մինչև մեծ ծովը Ը ընդ-
29 հեղհզատը պիտի ըլլայ ։ Ս ա ս է ան
երկիրը՝ որ Իսրայէլի ցեղերուն վճ-
ռակով պիտի բաժնէք ժառանգու-
թեան համար , ու անոնց բաժին-
ները սոյնը են , կ՚ըսէ Տէր Ե հովան ։
30 Ու քաղաքին ելքերը սոյնը են ·
Հիւսիսային կողմէն չորս հազար
31 հինգ հարիւր չափ ըլլով , (Ի ու
քաղաքին դռները Իսրայէլի ցե-
ղերուն անուններուն համեմատ պի-
տի ըլլայ ·) իրեք դուռ դէպ ի
հիւսիս · մէկ դուռ մը Ռուբենին ,
մէկ դուռ մը Ցուդային ա՛ մէկ
32 դուռ մը Ղեւիին · Ու արեւելեան
կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր
ը չ ը ը ը ը , իրեք դուռ պէտ ը ը-
ը ը · մէկ դուռ մը Ցովսեփին , մէկ
դուռ մը Բ ե ն ի ա մ ի ն ին ա՛ մէկ դուռ
33 մը Դանին · Ու հարաւային կողմէն
չորս հազար հինգ հարիւր չափ ը ը-
ը ը իրեք դուռ պէտ ը ը · մէկ
դուռ մը Շմաւոնին , մէկ դուռ մը
Իսաքարին ա՛ մէկ դուռ մը Զա-
34 բուղոնին · Արեւմտեան կողմին ա՛
չորս հազար հինգ հարիւր ը չ ը-
ը ը իրեք դուռ պէտ ը ը · մէկ
դուռ մը Գադին , մէկ դուռ մը
Ա ս ե ր ի ն ա՛ մէկ դուռ մը Ն ե փ թ ա-
35 ղիմին · Բոլոր շրջապատը տասնու-
ութը հազար ը չ պիտի ըլլայ · ու
անի օրէն Ե ր ու ս ա ղ է մ ի անունը Ի Տ-
հովահաման պիտի ըլայ ։

ՄԵԲԹԵՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յոյակիմին դէրսէթինը։ 3 Ասփանազ ներ-
քինին կ՚առնէ Դանիէլը, Ընանիան, Միսա-
իէլը ու Ազարիան։ 8 Ընանր թագաւորէն
խրկուած կերակուրը մերժելով՝ ընդհէնով
ու ջրով քաշառողէ և գուարթագէմ կ՚ըլլան։
17 Անոնց դէրսագնց իմաստութինը։

1 Յուդայի թագաւորին՝ Յոյակիմին
թագաւորութեանը երրորդ տա-
րին Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ, ու
2 զանիկայ պաշարեց։ Եւ Տէրը ա-
նոր ձեռքը տուաւ Յուդայի Յո-
վակիմ թագաւորը, ու Աստուծոյ
տանը Հանօթներուն մէկ մասը. և
անիկայ զանոնք Շնէնսար երկիրը՝
իր աստուծոյն տունը տարաւ, Ու
անօթները իր աստուծոյն գանձա-
տունը դրաւ։
3 Եւ թագաւորը իր Ներքինապե-
տին Ասփանազին բսաւ որ Իսրա-
յէլի որդիներէն ու թագաւորա-
կան սերունդէն և իշխաններէն՝
4 Բնաւ արատ չունեցող, դէղե-
ցիկ դէմքով, ու ամէն խմաստու-
թեան հմուտ, ու գիտութեան
տեղեակ՝ հանճարեղ, և թագա-
ւորին պալատին մէջ կայնելու
կարողութիւն ունեցող տղաքներ
բերէ, և Քաղդէացւոց
5 դիրը ու լեզուն սորվեցրնէ։ Ու
թագաւորը անոնց օրական ռոճիկ
սահմանեց՝ թագաւորին ազնիւ կե-
րակուրէն ու իր խմած դինիէն,
որ զանոնք երեք տարի սնուցանէ, ու ետքը Իթագաւորին
6 առջեւը կայնին։ Եւ անոնց մէջն
էին Յուդայի որդիներէն Դանիէլ,
Ընանիա, Միսայէլ ու Ազա-
7 րիա։ Ու Ներքինապետը անոնց
անուններ դրաւ. Դանիէլին Բաղ-
տասասար, Ընանիային՝ Սեդրաք,
Միսայէլին՝ Միսաք, ու Ազարիա-
յին Աբեդնագով դրաւ։
8 Եւ Դանիէլ միտքը դրաւ որ
Իթագաւորին ազնիւ կերակուրովը
ու անոր խմած դինիովը չպղծուի.
և Ներքինապետէն խնդրեց որ ասոնցմով՝ ինքզինքը
9 չպղծէ։ Ու Աստուած Ներքինա-
պետին առջեւը շնորհք ու գէմա-
թիւն գանել տուաւ Դանիէլին։
10 Եւ Ներքինապետը Դանիէլին ը-
սաւ, Ես կը վախնամ իմ թագա-
ւոր տիրոջմէս որ ձեր ուտելիքը ու
խմելիքը սահմանեց. վասն զի ին-
չու համար անիկայ ձեր երեսները
ձեզի հասակակից եղող տղոցը Իբե-
նէքեն աբած տեսնէ, ու գիս թա-
գաւորին առջեւը գլխապարտ ընէք։
11 Եւ Դանիէլ բսաւ * անտեսին՝ որն
որ Ներքինապետը Դանիէլին, Ընա-
նիային, Միսայէլին ու Ազարիային
12 վրայ դրեր էր, Ընորհք ըրէ, քու
ծառաներդ տասը օր փորձէ՛, ու
մեզի ուտելու համար ընդհէնէն, ու
13 խմելու համար ջուր տուէ. Եւ
քու առջեւդ մեր դէմքը, ու թա-
գաւորին ազնիւ կերակուրը ուտող
տղոցը դէմքը երեւնան, և ինչպէս
որ տեսնես, անոր համեմատ ըրէ
14 քու ծառաներուդ։ Ու անիկայ
ան բանիս համար անոնց մտիկ ը-
րաւ, ու զանոնք տասը օր փորձեց։
15 Եւ տասը օրէն ետքը անոնց դէմքը՝
թագաւորին ազնիւ կերակուրը ու-
տող ամէն տղոցը քէմֆէն աւելի
16 ազէկ ու գէր երեցաւ։ Ուստի
անտեսը անոնց ազնիւ կերակուրը
ու խմելու գինին կը վերցրնէր, ու
անոնց ընդհէնէն կու տար։
17 Եւ Աստուած ան չորս տղոցը՝
ամէն գպրութեան ու իմաստու-
թեան մէջ Իգիտութիւն ու հան-
ճար տուաւ. ու Դանիէլ Թամէն
տեսիլքը ու երազը կը հասկընար։
18 Եւ ան օրերը լմննալէն ետքը՝ որ
թագաւորը հրաման ըրեր էր որ
զանոնք բերեն, Ներքինապետը զա-
նոնք Նաբուգոդոնոսորին առջեւը
19 տարաւ։ Ու թագաւորը անոնց
հետ խօսեցաւ, և անոնց ամէնուն
մէջը Դանիէլին, Ընանիային, Մի-
սայէլին ու Ազարիային պէս չգըտ-
նուեցաւ. ու Ւանոնք թագաւորին
20 առջեւը կը կայնէին։ Եւ թագա-
ւորը անոնց հարցրուցած Համն իւ-
մաստութեան ու գիտութեան վե-
րաբերեալ բաներուն մէջը՝ զանոնք
իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ
եղող բոլոր մոգերէն ու հմայող-
ներէն տասնապատիկ գերազանց
21 գտաւ։ Նէ Դանիէլ մինչեւ կիր բուս
թագաւորին առաջին տարին մնաց։

Ն · Բ · դԲ · Իբբ 607

Ա Թագ · իդ · 1 · բ Մն · լԳ · 6։

Իբբ 606

Բ Երեմ. իէ · 19 · 20։
Ե Ծն. ժ · 10; ժա · 2; Եա · ժա · 11։ Ջար · և · 11։
Զ ԲՄն · լԳ · 7։
Է Տես գ Թագ · իէ · 17 · 18։ Եա · լԲ · 7։
Ը Տես Գար · է · 22։
Թ Հմր 19 · Ծն · խա · 46 · գ Թագ. ժ · 8։
Ժ Տես Ծն · խա · 45 · գ Թագ · իգ · 17։
Ժա Գէ · գ · 8։ Ես · 12։
Ժբ Տես Բ Օր · լբ · 38 · Եզեկ · գ · 13։ Ովս · Թ · 3։
Ժգ Տես Ծն · լԲ · 21։ Ելագ · ՀԳ · 46։ Ածակ · ժգ · 7։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը երազ կը տեսնէ։ 2 Կ՚ուզէ որ
երազն ալ անոր պատմութիւնն ալ իրեն պատմուի։ 10 Կ՚ը-
պատասխանեն որ ասիկա անկարելի է։ 12 Կ՚որոշէ զանոնք
սպաննել տալ։ 14 Դանիէլ կ՚երթայ թագաւորին առջեւը։
17 Ընկերներուն հետ կ՚աղաչէ Աստուծմէ։ 19 Գիշերային
տեսիլքով կը գտնէ երազն ու անոր մեկնութիւնը։ 31 Պատ-
կերին երազը։ 36 Մեկնութիւնը։ 46 Նաբուգոդոնոսոր կ՚երկ-
պագանէ Դանիէլին։ 48 Զանիէլ մեծ պատիւներու կ՚արժա-
նանայ։

1 Յուդայի թագաւորին՝ Յոյակիմին
թագաւորութեանը երրորդ տա-
րին Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը
երազներ տեսաւ, ու անոր հոգին
խռովեցաւ, և անոր քունը անցաւ
2 ետեւէն։ Ուստի թագաւորը հրա-
մայեց որ իր կախարդները, Հմա-
յողները, Մոգերը ու Քաղդէացի-
ները կանչեն՝ որ թագաւորին իր
երազները պատմեն։ Անոնք եկան
3 ու թագաւորին առջեւը կայնե-
ցան։ Եւ թագաւորը անոնց ը-
սաւ, Երազ տեսայ, ու հոգիս կը
խռովի՝ երազը հասկընալու հա-
մար։
4 Քաղդէացիները թագաւորին
ասորերէն խօսեցան, Թագաւոր,
յաւիտեան կեցիր. ըսէ ծառանե-
րուդ երազը, ու մենք մեկնութիւ-
նը կ՚ընենք։
5 Թագաւորը Քաղդէացիներուն
պատասխանեց ու ըսաւ, Հաստա-
տուն խօսքս է, եթէ երազը ինծի
չպատմէք ու մեկնութիւնը չհա-
նէք, կտոր կտոր պիտի ընեմ ձեզ,
ու ձեր տուները աղբանոց պիտի
6 շինեմ։ Բայց եթէ երազը ու մեկ-
նութիւնը ինծի պատմէք, ընծայ-
ներ ու պարգեւներ ու մեծ պատիւ
պիտի առնէք ինձմէ։ Ուստի երա-
զը ու մեկնութիւնը ինծի պատ-
մեցէք։
7 Անոնք երկրորդ անգամ պատաս-
խանեցին ու ըսին, Թագաւորը իր
ծառաներուն երազը ըսէ, ու մենք
մեկնութիւնը կ՚ընենք։
8 Թագաւորը պատասխանեց ու
ըսաւ, Ես կը վախնամ իմ թագա-
ւոր տիրոջմէս որ ձեր ուտելիքը ու
խմելիքը սահմանեց. վասն զի ին-
չու համար անիկայ ձեր երեսները
ձեզի հասակակից եղող տղոցը Իբե-
նէքեն աբած տեսնէ, ու զիս թա-
գաւորին առջեւը գլխապարտ ընէք։
11 Եւ Դանիէլ բսաւ * անտեսին՝ որն
որ Ներքինապետը Դանիէլին, Ընա-
նիային, Միսայէլին ու Ազարիային
12 վրայ դրեր էր, Ընորհք ըրէ, քու
ծառաներդ տասը օր փորձէ՛, ու
մեզի ուտելու համար ընդհէնէն, ու
13 խմելու համար ջուր տուէ. Եւ
քու առջեւդ մեր դէմքը, ու թա-
գաւորին ազնիւ կերակուրը ուտող
տղոցը դէմքը երեւնան, և ինչպէս
որ տեսնես, անոր համեմատ ըրէ
14 քու ծառաներուդ։ Ու անիկայ
ան բանիս համար անոնց մտիկ ը-
րաւ, ու զանոնք տասը օր փորձեց։
15 Եւ տասը օրէն ետքը անոնց դէմքը՝
թագաւորին ազնիւ կերակուրը ու-
տող ամէն տղոցը քէմֆէն աւելի
16 ազէկ ու գէր երեցաւ։ Ուստի
անտեսը անոնց ազնիւ կերակուրը
ու խմելու գինին կը վերցրնէր, ու
անոնց ընդհէնէն կու տար։
17 Եւ Աստուած ան չորս տղոցը՝
ամէն գպրութեան ու իմաստու-
թեան մէջ Իգիտութիւն ու հան-
ճար տուաւ. ու Դանիէլ Թամէն
տեսիլքը ու երազը կը հասկընար։
18 Եւ ան օրերը լմննալէն ետքը՝ որ
թագաւորը հրաման ըրեր էր որ
զանոնք բերեն, Ներքինապետը զա-
նոնք Նաբուգոդոնոսորին առջեւը
19 տարաւ։ Ու թագաւորը անոնց
հետ խօսեցաւ, և անոնց ամէնուն
մէջը Դանիէլին, Ընանիային, Մի-
սայէլին ու Ազարիային պէս չգըտ-
նուեցաւ. ու Ւանոնք թագաւորին
20 առջեւը կը կայնէին։ Եւ թագա-
ւորը անոնց հարցրուցած Համն իւ-
մաստութեան ու գիտութեան վե-
րաբերեալ բաներուն մէջը՝ զանոնք
իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ
եղող բոլոր մոգերէն ու հմայող-
ներէն տասնապատիկ գերազանց
21 գտաւ։ Նէ Դանիէլ մինչեւ կիր բուս
թագաւորին առաջին տարին մնաց։

Ն · Բ · դԲ · Իբբ 606

* Կ՚ը՝ Մեծ սարին՝

Ա Եզր · դ · 12 · Յակ · ա · 5 · 17։
Բ Տես Գար · է · 22։
Գ Թագ · ժբ · 6 · բ Պն · լգ · 5։ Դն · և · 11 · 12, 14 · ժ · 1։

603

Դ Ծն · խա · 46 · Հմր 5։
Ե գ Թագ · ժ · 1։
Զ Գն · գ · 28։ Տես գԼ · ժ · 1։

ԳԼ· Բ

1 Նաբուգոդոնոսոր իր տեսած երազը մոռնալով՝ խոստումներովն ու պատուական պարգեւներով կը պահանջէ Քաղդեացիներէն որ զանիկայ իրեն պատմեն. 10 որոնք իրենց անյաջողակութիւնը խոստովանելով՝ մեռնելու կը դատապարտուին. 14 Դանիէլ քիչ մը պայմանաժամ ձեռք բերելով՝ երազը կը գտնէ. 19 գնաւատած կ'օրհնէ. 24 Թագաւորին առջեւը կը տարուի. 31 Երազը. 36 ու անոր մեկնութիւնը. 46 Դանիէլին յաջողանալը։

1 Եւ Նաբուգոդոնոսորին թագաւորութեանը երկրորդ տարին Նաբուգոդոնոսոր երազներ տեսաւ, – և անոր ոգին խռովեցաւ ու
2 քունը փախաւ։ Եւ թագաւորը հրամայեց որ մոգերը, հմայողները, կախարդները ու քաղդեացիները կանչեն, որպէս զի թագաւորին իր երազները պատմեն. և անոնք եկան ու թագաւորին առջեւը կայնեցան։
3 Եւ թագաւորը անոնց բսաւ, Երազ տեսայ, ու իմ ոգիս կը խռովի
4 որ ան երազը գիտնամ։ Ու քաղդեացիները թագաւորին *Ասորերէն ըսին, †Ով թագաւոր յաւիտեան ողջ կեցիր. քու երազը քու ծառաներուդ, ու մենք ձեզ մեկնութիւնը կ'ընենք։
5 Թագաւորը խմացընելնիք։ Թագաւորը պատասխան տուաւ ու քաղդեացիներուն բսաւ, †Խօսքը ինծմէ ելաւ. թէ որ երազը ու անոր մեկնութիւնը ինծի չյայտնէք, դուք կտոր կտոր պիտի ըլլաք, ու ձեր տուները աղբանոց պիտի ըլլան։
6 Բայց թէ որ երազը ու անոր մեկնութիւնը ինծի խմացընէք, ինծմէ պարգեւներ, էտուրքեր ու շատ պատիւ պիտի առնէք. ուրեմն երազը ու անոր մեկնութիւնը ինծի
7 ծի խմացուցէք։ Անոնք նորէն պատասխան տուին ու ըսին, Թագաւորը թող ըսէ երազը իր ծառաներուն, ու անոր մեկնութիւնը
8 թիւնը խմացընենք։ Թագաւորը պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ըղձկ գիտեմ որ դուք ‡ժամանակը ծախու կ'առնէք, վասն զի կը տեսնէք որ †խօսքը ինծմէ ելաւ է։
9 Բայց թէ որ դուք երազը ինծի չյայտնէք, †ձեզի համար մէկ վճիռ կայ. վասն զի դուք միջեւնիդ որոշեցիք որ իմ առջեւս սուտ ու ապականեալ խօսք մը զրուցէք՝ մինչեւ որ ժամանակը փոխուի. ուստի ըսէք ինծի երազը, որ գիտնամ թէ պիտի կարենաք անոր մեկնութիւնը խմացընել։
10 Քաղդեացիները թագաւորին առջեւը պատասխան տուին ու ըսին, Երկրի վրայ անանկ մարդ մը չկայ, որ կարող ըլլայ թագաւորին պատմելու խօսքը խմացընելու. անոր համար բնաւ մէկ թագաւոր մը, նախապար մը կամ իշխան մը առանկ բան պահանջած չէ մէկ մոգէ մը կամ հմայողէ մը կամ
11 քաղդեայէ մը. Ու թագաւորին պահանջած բանը դժուար է, և ուրիշ մէկը չկայ որ զանիկայ թագաւորին առջեւը խմացընէ, †բայց եթէ աստուածները որ մեղեացմէ չեն բնակիր։
12 Ասոր վրայ թագաւորը սրդողեցաւ ու խիստ բարկացաւ, և հրամայեց որ Բաբիլոնի բոլոր իմաստունները կոտրեն։
13 Ու հրամանը ելաւ, և իմաստուններուն կը կոտրտէին. ու փնտռեցին Դանիէլը ու անոր ընկերները որ մեռ-
14 ցրնեն։ Ան ատենը Դանիէլ իմաստութեամբ ու խոհեմութեամբ խօսեցաւ թագաւորին †դահճապետին Արիովքին հետ՝ որ Բաբիլոնի իմաստուններուն կոտրե-
15 լու ելեր էր. Ու թագաւորին իշխանին Արիովքին խօսեցաւ ու բսաւ, Ինչո՞ւ համար ան հրամանը թագաւորին երեսէն արտոնօք ելաւ. ան ատենը Արիովք
16 բանը Դանիէլին յայտնեց։ Եւ Դանիէլ մտաւ ու թագաւորէն խնդրեց որ իրեն ժամանակ տայ, որ մեկնութիւնը թագաւորին ի-
17 մացընէ։ Ու Դանիէլ իր տունը գնաց, և ան բանը իր ընկերներուն՝ Անանիային, Միսայէլին ու
18 Ազարիային յայտնեց, Որ ան գաղտնիքին համար երկնիքէ Աստուծմէն դթութիւն խնդրեն, որպէս զի Դանիէլը ու անոր ընկերները Բաբիլոնի միւս իմաստուններուն հետ չկորսընցընեն։
19 Եւ գաղտնիքը †գիշերուան տեսիլքի մէջ Դանիէլին յայտնուեցաւ. ան ատենը Դանիէլ երկնից
20 Աստուածը օրհնեց։ Դանիէլ խօսեցաւ ու բսաւ, †Աստուծոյ անունը յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեալ ըլլայ։ ‡վասն զի իմաստութիւնը ու զօրութիւնը անոնն
21 է. Եւ հատուներն ու ժամանակները փոխողը, †թագաւորները վերցնողը ու թագաւորը դնողը անիկայ է. Հանիկայ իմաստուններուն իմաստութիւն կուտայ, ու հանճարեղներուն գիտու-
22 թիւն. ‡Խորունկ ու ծածկուած բաները ինքը կը յայտնէ, †ու թի մէջ եղածը գիտէ, ու Լոյսը անոր
23 քովը կը բնակի։ Ես քեզի գոհութիւն ու փառք կը մատուցանեմ, ով իմ Հայրերուս Աստուածը, որ ինծի իմաստութիւն ու զօրութիւն տուիր. ու հիմա ինծի գիտցուցիր ինչ որ քեզմէ խնդրե-

ա Ծն. խա. 8։ ԳԼ· գ· 5։
բ Ելթ. գ· 1։ ԳԼ· գ· 18։
գ Ծն. խա. 8։ Եզ. է· 11։ ԳԼ· ե· 7։
*Կ՛ըսէ՝ Քաղդեարէն
դ գ Թագ. ա. 31։ ԳԼ· գ· 9։ ե· 10։ գ· 6։ 21։
†Կ՛ըսէ՝ Հրամանը
է գ Թագ. ժ· 27։ Եզր· գ· 11։ ԳԼ· գ· 29։
զ ԳԼ· ե· 16։
է ԳԼ· ե· 17։ Հմր 48։
ը Ելփ. ե· 16։
‡Կ՛ըսէ՝ Հրամանը
ի Ելթ. գ· 11։
ժ Ելթ. գ· 1։
ժա Ծն. խա. 8։ Եզ. է· 11։ ԳԼ· ե· 7։
ժբ Ելթ. գ· 1։ ԳԼ· գ· 18։
ժգ Ծն. խա. 8։ ԳԼ· գ· 5։
ժդ Ելթ. գ· 1։ ԳԼ· գ· 18։
ժե Ծն. խա. 8։ Եզ. է· 11։ ԳԼ· ե· 7։
ժզ Ծն. խա. 8։ ԳԼ· գ· 5։
ժէ Ելթ. գ· 1։ ԳԼ· գ· 18։
ժը Ելթ. գ· 1։ ԳԼ· գ· 18։
ժթ Ելթ. գ· 1։ ԳԼ· գ· 18։
†Կ՛ըսէ՝ Հրամանը
‡Կ՛ըսէ՝ Հրամանը
ի Ելթ. գ· 11։
ի Ելթ. գ· 11։
ի Ելթ. գ· 11։

ն · ք · դԲ · 603

ցինք , քանզի թագաւորին բանը մեզի գիտացուցիր ։

24 Ուստի Դանիէլ Արիովքին առ- ջևը եկաւ , որն որ թագաւորը դրեր էր Բաբիլոնի իմաստունները կորսընցընելու . դնաց ու անոր այսպէս բաւ . Բաբիլոնի իմաստուն- ները մի՛ կորսընցներ , զիս թա- գաւորին առջևը տար , ու մեկնու- թիւնը թագաւորին իմացընեմ ։

25 Ընտաւնը Արիովք արագութեամբ Դա- նիէլը թագաւորին առջևը հանեց , ու անոր այսպէս բաւ . Հրէաս- տանի գերիներէն մարդ մը գտայ , որ մեկնութիւնը պիտի գիտցընէ

26 թագաւորին ։ Պատասխան տուաւ թագաւորը ու բաւ Դանիէլին , որուն անունը Բաղտասասար ըը- ռոռ-ած էր , կարող ես դուն իմ տեսած երազս ու անոր մեկնու- թիւնը ինծի գիտցընելու ։

27 Դանիէլ թագաւորին առջևը պատասխան տուաւ ու բաւ , թագաւորին հարցուցած գաղտնի- քը իմաստունները , հմայողները , մոգերը ևս բադդ նայողները թա- գաւորին յայտնելու կարող չեն .

28 ։ Բայց երկինքի մէջ գաղտնիքները յայտնող Աստուած կայ , ու Նա- բուգոդոնոսոր թագաւորին կը յայտնէ ո՞ինչ որ ետքի օրերը պիտի ըլլայ ։ Երազդ ու անկողնիդ մէջ գլխուդ տեսիլքը սա՛կայ է .

29 Դուն՝ ով թագաւոր՝ քու անկողնիդ մէջ կը մտածէիր թէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ . ։ ու գաղտ- նիքները յայտնողը ըլլալու բանը

30 քեզի գիտցուց ։ ։ Ես սա գաղտ- նիքը՝ չէ թէ ամէն ապրողներէն աւելի իմաստութիւն ունենալուս համար ինծի յայտնուեցաւ , նպատ մեկնութիւնը թագաւորին գիտցը- նելու համար , Եւ որ դուն քու սրտիդ խորհուրդները գիտնաս ։

31 Դուն՝ ով թագաւոր՝ կը տեսնէիր որ դէպի մէկ մեծ արձան մը կար . սա մեծ ու խիստ պայծառ արձանը քու դիմացդ կայներ էր , և անոր

32 երևոյթը ահաւոր էր ։ ։ Այս ար- ձանին գլուխը զուտ ոսկիէ , անոր կուրծքը ու թևերը՝ արծաթէ ,

33 մէջքը ու ազդրերը պղնձէ , Սրունք- ները երկաթէ , — ոտքերուն մէկ մասը՝ երկաթէ , ու մէկ մասը կաւէ

34 էր ։ Դուն կը տեսնէիր , մինչև որ մէկ քար մը կտրուեցաւ ։ առանց ձեռքի , ու ան արձանին երկաթէ ու կաւէ ոտքերուն զարկաւ , ու

35 զանոնք փշրեց ։ Ան ատենը եր- կաթը , կաւը , պղինձը , արծաթը ու ոսկին միասին փշրուեցան , և ամառուան կալերուն Համգիղին պէս եղան . ու հովը զանոնք տարաւ , ու ։ տեղ մը չը- գտնուեցաւ . բայց արձանը զար- նող քարը ։ մեծ լեռ մը եղաւ , ։ ու

36 բոլոր երկիրը լեցուց ։ Եղածը սա է , ու թագաւորին առջևը անոր մեկնութիւնը ըսենք ։

37 ։ Ո՛վ թագաւոր՝ դուն թագա- ւորաց թագաւոր ես , ։ վասն զի երկնից Աստուածը քեզի թագա- ւորութիւն , կարողութիւն , զո-

38 րութիւն ու պատիւ տուեր է . ։ Ես- մարդոց որդիներուն բոլոր բնակած տեղերուն մէջ դաշտի գազանները ու երկինքի թռչունները քու ձեռ- քըդ տուեր է , և անոնց ամէնուն վրայ քեզ իշխան դրեր է . ։ ան ոսկի

39 գլուխը դուն ես ։ Ու քեզմէ ետքը ։ մէկ ուրիշ թագաւորութիւն մը պիտի ելլէ ։ քեզմէ ցած , ու պղնձէ մէկ ուրիշ երրորդ թագաւորու- թիւն մը՝ որ բոլոր երկրին պիտի

40 տիրէ ։ Եւ ։ չորրորդ թագաւորու- թիւնը երկաթի պէս ամուր պիտի ըլլայ . ։ ինչպէս որ երկաթը ա- մէն բանը կը փշրէ ու կը մանրէ , ասիկայ ալ սա ամէն բաները կոտ- րող երկաթին պէս փշրելով պի-

41 տի կոտրէ ։ Եւ որովհետև ։ ոտքերը ու մատները՝ մէկ մասը բրուտի կա- ւէ ու մէկ մասը երկաթէ տեսար , ան թագաւորութիւնը պիտի բաժ- նուի , բայց երկաթի պնդութենէն բան պիտի ունենայ , քանզի եր- կաթը տղմուտ կաւի հետ խառնած

42 տեսար ։ Ու ոտքերուն մատները՝ մէկ մասը երկաթէ ու մէկ մասը կաւէ ըլլալը — է որ ան թագա- ւորութեանը մէկ մասը ամուր , ու մէկ մասը դիւրաբեկ պիտի ըլլայ ։

43 Եւ տղմուտ կաւին հետ երկաթը խառնած տեսնելդ — է որ անոնք մարդոց սերունդին հետ պիտի խառնուին , բայց անոնք իրարու պիտի չփակչին , ինչպէս որ երկա- թը կաւին հետ չխառնուիր ։

44 Ու ան թագաւորութեանը օրերը ։ երկինքի Աստուածը մէկ թագաւո- րութիւն մը պիտի հանէ , ։ որ անի- կայ յաւիտեան պիտի չաւրի , և սա թագաւորութիւնը ուրիշ ժողո- վուրդի պիտի չթողուի . Ջանկայ սա բոլոր թագաւորութիւնները պիտի փշրէ ու պիտի հատցընէ , ու-

45 ինքը յաւիտեան պիտի մնայ ։ Ի՛ն- րովհետև դուն առանց ձեռքի լեռ- նէն կտրած քար մը տեսար , և ա- նիկայ երկաթը , պղինձը , կաւը , արծաթը ու ոսկին փշրեց , մեծ Աստուածը ապագ ետքը ինչ բա- լալիքը թագաւորին գիտցուց . ու երազը ճշմարիտ է , և անոր մեկ- նութիւնը հաւատարիմ ։

46 ։ Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր

ն · ք · դԲ · 603

— Սաղ · լԵ · 10 , 36 ։
ր Եսա · բ · 2 , 3 ։
ց Սաղ · ՃԹ · 9 ։
— Եզր · է · 12 ։ ՏԱա Եսա · խէ · 5 ։ Երեմ · իԸ · 6 , 7 ։ Եզեկ · իզ · 7 ։ Մաղ · ը · 10 ։
ձ Եզր ա · 2 ։
ժ ԳԼ · գ · 21 , 22 ։ Երեմ · իԸ · 6 ։
ի Հմր 32 ։
լ Գլ · ե · 28 , 31 ։
— Հմր 32 ։
խ Գլ · է · 7 , 23 ։
ծ Հմր 33 ։
կ Հմր 28 ։
հ Գլ · գ · 3 , 34 ։ գ · 26 ։ է · 14 , 27 ։ Միք · գ · 7 ։ Գաղ · ա · 32 , 33 ։
ղ Սաղ · բ · 9 ։ Ես · է · 12 ։ ա Կոր · ժԱ · 24 ։
ճ Հմր 34 ։ Ես · իը · 16 ։
ղ Տես Գոր · ֆ · 25 ։ Ժգ · 12 ։ իը · 6 ։

ն · ք · դԲ · 603

Ընդ · խ · 8 ։ Եսա · 16 ։ Հմր 18 , 47 ։ Ամով · գ · 13 ։
— Ընդ · խԹ · 1 ։
Հմր 22 , 28 ։
ղ Տես Ընդ · Եսա · 16 ։ Գոր · գ · 12 ։
ճ Հմր 47 ։
— Տես Հմր 38 , ևԸ ։
— Հմր 45 ։ Գլ · բ · 25 ։ Զաք · գ · 6 ։ բ Կոր · ե · 1 ։ Եբր · ժ · 24 ։
Հմաղ · ա · 4 ։ Ոմ · ԺԳ · 3 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 603

Բ Եղր · Ղ · 10 ։

Ժ Հմր 28 ։

Ի Հմր 6 ։

Լ Գլ · Դ · 9 ։ Ե · 11 ։

Ի Գլ · Դ · 12 ։

Ժ Եսթ · Բ · 19 ։ 21 ։ Գ · 2 ։

թագաւորը իր երեսին վրայ ինկաւ, ու Դանիելին երկրպագութիւն ըրաւ, և հրամայեց որ ընծայ Բ ու անոյշ հոտեր մատուցանեն անոր ։
47 Եւ թագաւորը Դանիելին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Իրաւցընէ ձեր Աստուածը՝ ինքն է աստուածներուն Աստուածը, և թագաւորաց Տէրը, Ժ ու գաղտնիքները յայտնողը ։ քանզի դուն կարող եղար ասա գաղտնիքը յայտնելու ։
48 Ան ատենը թագաւորը մեծցուց Դանիէլը, Ի ու անոր շատ — մեծ պարգևներ տուաւ, և զանիկայ Բաբիլոնի բոլոր գաւառին վրայ կառավարիչ, ու Բաբիլոնի Լ բոլոր իմաստնոց գլխաւորներուն
49 վրայ իշխան դրաւ ։ Եւ Դանիէլ թագաւորէն խնդրեց, Ի ու Բաբիլոնի գաւառին գործոցը վրայ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը դրաւ. ու Դանիէլ Ժ թագաւորին դուռն էր ։

ԳԼ · Գ

1 Նաբուգոդոնոսոր Դուրայի մէջ ոսկիէ արձան մը կանգնելով՝ անոր նաւակատիքը կ՚ընէ ։ 8 Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին վրայով ամբաստանութիւն կ՚ըլլայ թագաւորին, ըսելով թէ արձանին երկրպագութիւն չեն ըներ ։ 13 Երբոր անոնց սպառնալիքներ կ՚ըլլայ, անոնք համարձակութեամբ կը դաւանին ճշմարտութիւնը ։ 19 Աստուած կը փրկէ զանոնք հնոցին մէջէն ։ 26 Նաբուգոդոնոսոր եղած հրաշքը տեսնելով՝ զԱստուած կ՚օրհնէ ։

Իրր 580

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մէկ ոսկիէ արձան մը շինեց, անոր բարձրութիւնը վաթսուն կանգուն — լայնութիւնը վեց կանգուն. զանիկայ Բաբիլոնի դաւառը՝
2 Դուրա դաշտին մէջ կանգնեց ։ Եւ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը հրաման խրկեց՝ կուսակալները, նախարարները, կառավարիչները, դատաւորները, գանձապետները, խորհրդականները, օրէնսդէտները ու գաւառներուն բոլոր իշխանները ժողվելու, որ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած արձանին
3 նաւակատիքին գան ։ Ան ատենը կուսակալները, նախարարները, կառավարիչները, դատաւորները, գանձապետները, խորհրդականները, օրէնսդէտները ու գաւառներուն բոլոր իշխանները Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած արձանին նաւակատիքին ժողվուեցան, ու Նաբուգոդոնոսորին կանգնած արձանին առջևը կայնեցան ։
4 Եւ մունետիկը ուժով կը կանչէր, — Ո՛վ ժողովուրդներ, ազգեր ու լեզուներ՝ ձեզի կը զրուցուի.
5 Երբոր փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին, տիկին ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսէք, Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած ոսկի արձանին առջևը իյնաք, ու երկրպա-
6 գութիւն ընէք. Եւ ով որ չիյնայ ու երկրպագութիւն չընէ, նոյն ժամուն Բ բորբոքած կրակի
7 Ֆոցին մէջը պիտի նետուի ։ Ուստի երբոր բոլոր ժողովուրդները փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսեցին, բոլոր ժողովուրդները, ազգերը ու լեզուները կ՚իյնային, և Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած ոսկի արձանին երկրպագութիւն կ՚ընէին ։
8 Ուստի ան ատենը քանի մը Քաղդէացի մարդիկ Ֆ մօտեցան, ու Հրէաներուն վրայով ամբաստանութիւն ըրին.
9 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին խօսեցան ու ըսին, Ֆ Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան
10 ողջ կեցիր. Դուն՝ ո՛վ թագաւոր՝ հրաման ըրիր որ ամէն մարդ որ փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին, տիկին և ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսէ, իյնայ ու ոսկի արձանին
11 երկրպագութիւն ընէ. Եւ ով որ չիյնայ ու երկրպագութիւն չընէ, բորբոքած կրակի Ֆոցին մէջը նե-
12 տուի ։ Ի Քանի մը Հրէայ մարդիկ կան, որոնք դուն Բաբիլոնի գաւառին գործոցը վրայ դըրիր, այսինքն Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով, ասա մարդիկը քեզ բանի տեղ չեն սեպեր՝ ո՛վ թագաւոր. քու աստուածներդ չեն պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չեն ըներ ։
13 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր սրտմտութեամբ և բարկութեամբ հրամայեց որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը բերեն. ուստի ան մարդիկը թագաւորին առջևը
14 բերին ։ Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր ու անոնց ըսաւ, Ո՛վ Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով, խորհրդո՞վ է որ իմ աստուածներս չէք պաշտեր, և իմ կանգնած ոսկի արձանիս երկրպագութիւն
15 չէք ըներ ։ Հիմա թէ որ պատրաստ էք՝ փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին, տիկին ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսած ատեննիդ՝ իյնալու ու իմ շինած արձանիս երկրպագութիւն ընելու, աղէկ. բայց թէ որ երկրպագութիւն չընէք, նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրակի Ֆոցին մէջը պիտի նետուիք.

— Գլ · Դ · 1 ։ Գ · 25 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրր 603

Բ Տե՛ս Երեմ. իթ · 22 ։ Յայտ · ժգ · 15 ։

Ֆ Գլ · Դ · 12 ։

Ֆ Գլ · Բ · 4 ։ Ե · 10 ։ Գ · 6 ։ 21 ։

Ի Գլ · Բ · 49 ։

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 580

Հել. Ե. 2։ Դթագ. Ժը. 35։

Է Տես Մատ. Ժ. 19։

Հև ո՞վ է ան Աստուածը որ ձեզ
իմ ձեռքէս պիտի ազատէ։
16 Պատասխան տուին Սեդրաք,
Միսաք ու Աբեդնագով, ու Թա-
գաւորին ըսին, Ո՛վ Նաբուգո-
դոնոսոր՝ Է ասա բանիս վրայով քեզի
պատասխան տալու հարկաւորու-
17 թիւն մը չունինք։ Ահա մեր պաշ-
տած Աստուածը մեզ բորբոքած
կրակի Ֆոցէն ազատելու կարող է.
քու ձեռքէդ ալ Ֆշ պիտի ազա-
18 տէ, ո՛վ Թագաւոր։ Ապա թէ
ոչ՝ քեզի յայտնի ըլլայ՝ ո՛վ Թա-
գաւոր, որ մենք քու աստուածներդ
չենք պաշտեր, և քու կանգնած
ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն
չենք ըներ։
19 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր
բարկութեամբ լեցուեցաւ, ու ա-
նոր երեսին երևոյթը փոխուեցաւ
Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդ-
նագովին վրայ, Ե պատասխան տա-
լով հրամայեց որ Ֆոցը վառելու
սովորութենէն եօթնպատիկ աւելի
20 վառեն. Ու իր զօրքին մէջը եղող
զօրաւոր մարդոցը հրամայեց որ
Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնա-
գովը կապեն, ու բորբոքած կրակի
21 Ֆոցին մէջը նետեն։ Ան ատենը ասա
մարդիկը իրենց անդրավարտիքնե-
րովը, բաճկոններովը, վերարկու-
ներովը ու ՝ՀԷ հանդերձներովը
կապեցին, ու բորբոքած կրակի հը-
22 նոցին մէջը նետեցին։ Եւ Թագա-
ւորին հրամանը ստիպողական ըլլա-
լուն ու Ֆոցը շատ տաքցած ըլլա-
լուն համար, Սեդրաքը, Միսաքը
ու Աբեդնագովը վերցընող մար-
դիկները կրակին բոցը սպաննեց։
23 Եւ ասա իրեք մարդիկը՝ Սեդրաք,
Միսաք ու Աբեդնագով կապուած
ինկան բորբոքած կրակի Ֆոցին մէ-
ջը։
24 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը ապշած՝ արտորնօք ոտք
ելաւ, իր խորհրդականներուն խօ-
սեցաւ ու ըսաւ, Մենք կրակին
մէջ իրեք կապուած մարդ չնետե-
ցի՞նք. անոնք պատասխան տուին
ու Թագաւորին ըսին, Այո՛, ո՛վ
25 Թագաւոր։ Անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Ահա ես Ը կրա-
կին մէջ չորս արձրկուած մարդ կը
տեսնեմ որ կը քալեն, անոնք ա-
մենևին վնաս մը չեն քաշեր. ու
չորրորդին դէմքը Բ աստուածներու
26 որդիի մը կը նմանի։ Ան ատենը
Նաբուգոդոնոսոր բորբոքած կրակի
Ֆոցին դրանը մօտենալով խօսե-
ցաւ ու ըսաւ, Ո՛վ Բարձրեալ
Աստուծոյն ծառաները՝ Սեդրաք,
Միսաք և Աբեդնագով՝ դուրս ելէք
ու հո՛ս եկէք։ Ան ատենը Սեդ-

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 580

Ժ Երր. Ժա. 34։

Է Սաղ. Լդ. 7, 8։ Երեմ. Ժէ. 7։ Տես Դլ. Զ. 22, 23։

Լ Գլ. Զ. 26։

Ի Գլ. Բ. 5։

Ծ Գլ. Զ. 27։

Ի Սաղ. Լդ. 7, 8։ Երեմ. Ժէ. 7։ Տես Դլ. Զ. 22, 23։

Լ Գլ. Զ. 26։

Ի Գլ. Բ. 5։

Ծ Գլ. Զ. 27։

Ի Գլ. Բ. 28, 29։

Հ Գլ. Բ. 1։

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 580

Ի Գլ. Գ. 4։ Զ. 25։

Բ Գլ. Զ. 26։

Գ Գլ. Զ. 27։

Դ Հմր 34։ Գլ. Բ. 44։ Զ. 26։

Ի Գլ. Բ. 28, 29։

Հ Գլ. Բ. 1։

Ն. Ք. ՂՔ. Իրր 580

Հել. Ե. 2։ Դթագ. Ժը. 35։

Է Տես Մատ. Ժ. 19։

Ա Ես. Խդ. 2։

Բ Յոբ. Ա. 6։ Լը. 7։ Սաղ. Լդ. 7։ Հմր 28։

Գլ. Դ

1 Նաբուգոդոնոսոր կը խոստովանի Աստուծոյ Թագաւորութիւնը. 4 կը խօսի իր երազին վրայով, որ մոգերը չէին կրցեր մեկնել։ 8 Դանիէլ երազը կը լսէ. 19 զանիկայ կը մեկնէ։ 28 Երազին կատարուելուն պատմութիւնը։

1 Նաբուգոդոնոսոր Թագաւոր՝ բո-
լոր երկրի վրայ բնակող ՝ բոլոր
ժողովուրդներուն, ազգերուն ու
լեզուներուն. ձեր խաղաղութիւնը
2 շատնայ։ Իմ առջևս հաճոյ երև-
ցաւ որ Բ Բարձրեալ Աստուծոյն
ինծի ըրած նշանները ու հրաշքնե-
3 րը յայտնեմ։ Գ Անոր նշանները
ի՜նչ մեծ, ու հրաշքները ի՜նչ
զօրաւոր են. անոր Թագաւորու-
թիւնը Դ յաւիտենական Թագաւո-
րութիւն է, ու անոր իշխանու-
թիւնը դարէ 'ի դար կը մնայ։
4 Ես Նաբուգոդոնոսորս երբոր իմ
տանս մէջ հանդիստ էի, ու պալա-
5 տիս մէջ կը զուարճանայի, Երազ
տեսայ, որ զիս վախցուց. Ե և ան-
կողինիս վրայ իմ խորհուրդներս
ու իմ գլխուս տեսիլքները զիս
6 Հխռովեցուցին։ Ուստի Բաբիլո-
նին բոլոր իմաստունները իմ առ-
ջևս բերելու հրաման ըրի, որ ա-

Նաեւ ինձի երազին մեկնութիւնը
7 դիտցընեն : Ընդ առնիւ մոգերը , հմայողները , քաղդեացիները ու բարձ նայողները եկան , ու ես երազը ա նոնց առջեւը բսի ։ բայց անոնք չկրցան մեկնութիւնը ինծի դիտ
8 ցընել ։ Ու վերջապէս Դանիէլ առջեւս եկաւ , (որուն անունը իմ աստուծոյս անուանը համեմատ Բաղտասասար կ՚ըսէ , ու որուն ներսի դին սուրբ աստուածներուն հոգին կայ , ու անոր առջեւը երա
9 զը պատմեցի ։ — բսի , Ո՛վ Մոգերուն իշխանը Բաղտասասար , որովհետեւ դիտեմ որ քու ներսի դիդ սուրբ աստուածներուն հոգին կայ , ու քեզի բնաւ մէկ գաղտնիք մը նեղութիւն չտար , ահա տեսած երա
զիս տեսիլքները , ու դուն անոնց մեկնութիւնը բսէ ։
10 Իմ անկողնիս մէջ գլխուս տեսիլքները ասոնք էին ։ Ես կը տես նէի որ ահա երկրին մէջ ծառ մը կար , ու անոր բարձրութիւնը մեծ
11 էր ։ Ան ծառը մեծցաւ և ուժովցաւ , ու անոր բարձրութիւնը մինչեւ երկինքը հասաւ . ու անիկայ բոլոր երկրին ծայրերէն կը տես
12 նուէր ։ Անոր տերեւները գեղեցիկ , ու պտուղը առատ էր , և անոր վրայ ամենուն համար կերակուր կար . ի դաշտի անասունները անոր շուքին տակը կը նստէին , ու երկինքի թռչունները անոր ոստերուն վրայ կը բնակէին , և ամէն մարմին
13 անկէ կը կերակրուէր ։ Անկողնիս վրայ գլխուս տեսիլքներուն մէջ կը տեսնէի որ ահա երկինքէն Ի՞ սուրբ
14 պահապան մը իջաւ . Անիկայ ուժով կանչեց ու ասանկ բսաւ . Ծառը կտրեցէք , ու ոստերը մեկ դի հանեցէք . տերեւները թօթափեցէք ու պտուղները ցրուեցէք . հանոր տակէն անասուններ ու ոստերէն թռչունները փախչին .
15 Բայց արմատներուն բունը երկրի մէջ թողուցէք , ու երկաթէ և պղնձէ կապանքով դաշտի խոտերուն մէջը բլլայ , ու երկինքին ցօղովը թրջուի , և անոր բաժինը անասուններու հետ երկրի խոտին
16 մէջ բլլայ . Անոր սիրտը մարդու սրտէն փոխուի , ու անոր անասունի սիրտ տրուի , և անոր վրայէն
17 եօթը ժամանակ անցնի ։ Ան բանը պահապաններուն վճիռովն է , ու սա խնդիրը սուրբերուն խօսքովն է . Որպէսզի որ ապրողները դիտանան Ըմէ Բարձրեալը կը տիրէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ , ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ , ու անոր վրայ մարդոց անարգը կը
18 դնէ ։ Ես Նաբուզոդոնոսոր Թա

դաւորս սա երազը տեսայ ։ ու դուն՝ ով Բաղտասասար՝ անոր մեկնութիւնը բսէ . Վասն զի իմ թագաւորութեանս բոլոր իմաստունները կարող չեղան անոր մեկնութիւնը ինծի դիտցընել . բայց դուն կարող ես , (քանզի քու ներսի դիդ սուրբ աստուածներուն հոգին կայ ։
19 Ան ատեն Դանիէլ՝ (որուն անունը Բաղտասասար էր , †մէկ ժամ չափ՝ հիացած մնաց . ու անոր խորհուրդները զանիկայ խռովեցուցին ։ Պատասխան տուաւ թագաւորը ու բսաւ , Ո՛վ Բաղտասասար երազը կամ անոր մեկնութիւնը քեզ չխռովեցրնէ . պատասխան տուաւ Բաղտասասար ու բսաւ , Ո՛վ տէր իմ , (երազը՝ քեզ ատոդներուն ու անոր մեկնութիւնը քու թշնամիներուդ բլլայ ։
20 Ան ատած ծառդ որ մեծցաւ և ուժովցաւ , ու անոր բարձրութիւնը մինչեւ երկինքը հասաւ , ու անիկայ բոլոր երկրի մէջ կը տեսնուէր ,
21 (ու անոր տերեւները գեղեցիկ , ու պտուղը առատ էր , ու անոր վրայ ամենուն համար կերակուր կար , անոր տակը դաշտի անասունները կը բնակէին , ու անոր ոստերուն վրայ երկինքի թռչունները կը կե
22 նային , Ընդիկայ դուն ես՝ ով թագաւոր , որ մեծցար և ուժովցար . և քու մեծութիւնդ բարձրացար , ու մինչեւ երկինքը հասաւ , (ու քու իշխանութիւնդ մինչեւ
23 երկրին ծայրերը հասաւ ։ Ես որովհետեւ թագաւորը մէկ սուրբ պահապան մը տեսաւ որ երկինքէն (ջատ , ու բսաւ , Ծառը կտրեցէք ու զանիկայ աւերեցէք , բայց անոր արմատներուն բունը երկրի մէջ թողուցէք , ու երկաթէ և պղնձէ կապանքով դաշտի խոտերուն մէջ բլլայ , ու երկինքին ցօղովը թրջուի , (և անոր բաժինը դաշտի անասուններուն հետ բլլայ , մինչեւ որ անոր վրայէն եօթը ժամանակ անց
24 նի , Ես է մեկնութիւնը՝ ով թագաւոր , և սա է Բարձրեալին վճիռը՝ որ իմ թագաւոր տիրոջս վրայ
25 հասած է . Քեզ մարդոց մէջէն պիտի վռնտեն , և քու բնակութիւնդ դաշտի անասուններուն հետ պիտի բլլայ . ու քեզ պիտի թողուն որ արջառներու պէս խոտ ուտես , ու երկինքին ցօղովը թրջուիս . և քու վրայդ եօթը ժամանակ պիտի անցնի , մինչեւ որ գիտնաս Ըմէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ Բարձրեալը կը տիրէ , ու (զանիկայ իր ուզածին կու
26 տայ ։ Եւ որ բսուեցաւ Թէ ան

Ե Դ · ԺԲ · 7 ։
Ե Նա · կդ · 11 ։ Հմ 18 ։ Գե · Բ · 11 ։ Ա · 11 , 14 ։
Ֆ Գե · Բ · 48 ։ Ա · 11 ։
Ի Եզեկ · լա · 3 , ՃՃ ։ Հմ 20 ։
Ե Եզեկ · ԺԷ · 23 ։ լա · 6 ։ Տես Ոզ · գ · 20 ։
Ի Ր Օբ · ԼԲ · 2 ։ Սաղ · ՃՂ · 20 ։ Հմ 17, 23 ։ Գե · Բ · 13 ։ Զաք · ԺԳ · 5 ։ Ցած · 14 ։
* Քաղ · պահապան ու սուրբ մը
Ի Մատ · գ · 10 ։
Ի Եզեկ · լա · 12 ։
Հ Գե · ԺԲ · 7 ։
Ն Սաղ · Թ · 15 ։
Ը Գե · Բ · 21 ։ Ա · 21 ։ Հմ 23 ։ 32 ։
Ի Ես · Ե · 11 ։
Ե Եզեկ · ԺԷ · 23 ։

ծառին արմատներուն բունը թո-
ղուի , ու Ե ոչ դուն երկնաւոր իշ-
խանութիւնը ճանչնալէդ եղբը ,
քու թագաւորութիւնդ քեզի պի-
27 տի հաստատուի : Անոր համար՝
ով թագաւոր , Թող իմ խրատս
քեզի հաճոյ երևնայ . քու մեղքե-
րդդ արդարութեամբ , ու քու ան-
օրէնութիւններդ †ողբասներուն
ողորմելով *մկկդի ձգէ . դուդ
†հանգստութիւնդ երկրննայ :
28 Ահա ամէնը Նաբուզոդոնոսոր
29 թագաւորին վրայ եկաւ : Տաս-
ւերկու ամիսէն ետքը երբոր Բա-
բիլոնի թագաւորութեանը պալա-
30 տին վրայ կը ճեմէր , թագաւորը
‡խօսեցաւ ու ըսաւ , Ա՞ չէ՞ ան
մեծ Բաբիլոնը՝ որ ես իմ զօրու-
թեամբս ու կարողութեամբս իմ
մեծութեանս փառքին համար
թագաւորութեան տուն շինեցի :
31 ՚Երբոր խօսքը դեռ թագաւորին
բերանն էր , †երկինքէն ձայն մը
իջաւ , քեզի կ՚ըսուի , ով Նաբու-
զոդոնոսոր թագաւոր , թագաւո-
32 րութիւնը քեզմէ դնաց . Ու †քեզ
մարդոց միջէն պիտի վռնտեն , և
քու բնակութիւնդ դաշտի անա-
սուններուն հետ պիտի ըլլայ , քեզ
պիտի թողուն որ արջառներու պէս
խոտ ուտես , ու քու վրայէդ եօթը
ժամանակ պիտի անցնի , մինչև որ
դիտնաս թէ մարդոց թագաւորու-
թեանը վրայ Բարձրեալը կը տիրէ ,
ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ :
33 Նոյն ժամուն միջի առ խօսքը Նա-
բուզոդոնոսորին վրայ կատարուե-
ցաւ , ու մարդոց միջէն վռնտուե-
ցաւ , ու արջառներու պէս խոտ
կ՚ուտէր , և անոր մարմինը երկինքին
ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ
մազերը արծիւներու †եռաւբե-
րուն պէս ու րդուկները թռու-
չուններու †սէյնիրուան պէս եր-
կընցան :
34 Եւ †ատն օրերուն վերջը ես Նա-
բուզոդոնոսոր աչքերս երկինքը
վերցուցի , ու խելքս ինծի դար-
ձաւ , և Բարձրեալը օրհնեցի , ու
զովեցի ու փառաւորեցի զանիկայ
‡որ յաւիտեան կենդանի է , ու
անոր իշխանութիւնը ՚յաւիտե-
նական իշխանութիւն է , և անոր
թագաւորութիւնը գաբէ ՚ի գաբ
35 կը մնայ : Ու †երկրիս բոլոր բնա-
կիչները ոչինչի պէս կը սեպուին .
և †անիկայ երկնից զօրքերուն մէջ
ու երկրի բնակիչներուն մէջ իր
ուզածը կը գործէ . ու †անոր
ձեռքին դէմ դնող , կամ անոր
36 †Ի՞նչ կ՚ընես բսող չկայ : Ին
ատենը խելքս ինծի դարձաւ , և ու
իմ թագաւորութեանս պատուոյն
հետ իմ փառքս ու մեծվայել-
չութիւնս ինծի դարձաւ , և իմ
խորհրդականներս ու մեծամեծ-
ներս զիս փնտռեցին , ու իմ թա-
գաւորութեանս մէջ հաստատուե-
ցայ . և †ինծի աւելի մեծ վեհա-
փառութիւն տրուեցաւ :
37 Հիմա ես Նաբուզոդոնոսոր
երկնից թագաւորը կը գովեմ , կը
բարձրացնեմ ու կը փառաւորեմ ,
ինչու որ Ըանոր բոլոր գործքերը
ճշմարտութիւն , ու ճամբաները
իրաւունք են , Ի ու անիկայ կա-
րող է ամբարտաւանութեամբ քա-
լողները ցածցնելու :

ԳԼ . Ե

1 Բաղտասարին ամբարիշտ խնդոյքը : 5 Ձեռ-
քի մը գրուածը՝ որ կախարդները չեն կրնար
կարդալ , թագաւորին սրտին խռովութիւն
կը պատճառէ : 10 թագուհիին խրատովը
Դանիէլ կը բերուի : 17 որ թագաւորին
ամբարտաւանութիւնը ու կռապաշտութիւնը
յանդիմանելով , 25 կը կարդայ ու կը մեկնէ
անոր գրուածը : 30 թագաւորութիւնը Մա-
րաց ձեռքը կ՚անցնի :

1 Բաղտասար թագաւորը իր մեծա-
մեծներուն հազար հոգիի †մեծ
կոչունք բրաւ , ու հազարին առ-
2 ջեր գինի խմեց : Ու երբոր Բաղ-
տասար գինիէն զուարթացաւ ,
հրամայեց որ †իր †հօրը Նաբու-
զոդոնոսորին Երուսաղէմի տաճա-
րէն հանած ոսկեղէ ու արծաթէ
անօթները բերեն , որպէս զի թա-
գաւորը ու իր մեծամեծները , իր
կնիկները ու հարճերը անոնցմով
3 խմեն : Ուստի Երուսաղէմ եղող
Աստուծոյ տանը տաճարէն հա-
նուած ոսկեղէ անօթները բերին ,
և թագաւորը ու իր մեծամեծնե-
րը , իր կնիկները ու հարճերը
4 անոնցմով խմեցին : Ընծեր գինի
խմեցին , †ու ոսկեղէ , արծաթեղէ ,
պղնձեղէ , երկաթեղէ , փայտեղէ ու քարեղ
աստուածները գովեցին :
5 ՚Նոյն ժամուն մէջ մարդու
ձեռքի մատներ ելան , ու աչտանա-
կին դիմացը՝ թագաւորական պա-
լատին պատին ծեփին վրայ գրե-
ցին . և թագաւորը ան գրող ձեռ-
6 քին մատը տեսաւ : Ին ատե-
նը թագաւորին դոյնը փոխուե-
ցաւ , ու անոր խորհուրդները զա-
նեկայ խռովեցուցին , այնպէս որ
մէջքին յօդուածները կը քա-
կուէին , ու †ծունկերը իրարու
7 կը զարնէին : Ըթագաւորը բարձ-
րաձայն աղաղակեց որ †մոգերը ,
քաղդեացիները ու բաղդ նա-
յողները բերեն . թագաւորը Բա-
բիլոնի իմաստուններուն խօսեցաւ
ու ըսաւ , Ո՛վ որ ան գիրը կար-
դայ ու մեկնութիւնը ինծի ի-

Ն . Բ . ԳԲ . իբր 563

Ե Տես Ցոր . իբր . 12 :

Ը Սպ . ԼԴ . 4 : Ցայտ . ժե . 3 : ժզ . 7 :

Թ Եւ . ԺԲ . 11 : ԳԼ . ե . 20 :

Ն . Բ . ԳԲ . իբր 538

ա Եսթ . ա . 3 :

Բ ԳԼ . ա . 2 : Տես Երեմ . Ծբ . 19 :

† ՚ի՛ Նախա . Տոբ . ՀՀր 11 . 13 : բ Թագ . Թ . 7 : բ Մն . ժե . 16 : Եզեկ . իե . 7 :

‡ Ցայտ . Թ . 20 :

Գ ԳԼ . Ը . 31 :

Ե Նաե . բ . 10 :

Զ ԳԼ . բ . 2 : գ . 6 :

Է Նա . խե . 13 :

Ն . Բ . ԳԲ . իբր 570

Ա Սպ . խա . 1 . ԽԶ :

* կ՚երթաւ

Բ գ Թագ . իա . 29 :

Ղ Ա՛ռակ . ԺԶ . 18 : ԳԼ . ե . 20 :

Գ ԳԼ . ե . 5 : Տես Դան . Ծբ . 20 :

† ՀՀր 24 :

իբր 569

† ՀՀր 25 :

* ՀՀր 26 :

իբր 563

‡ ԳԼ . Ծբ . 7 : Ցայտ . գ . 10 :

Ե Սպ . Ժ . 16 : ԳԼ . բ . 44 : ե . 14 : ՄԿբ . գ . 7 : Ղեւ . ա . 33 :

Բ Եւ . ԽԲ . 15 : 17 :

‡ Սպ . ՀԺե . 3 : Ճե . 6 :

Գ Ցոր . ԼԳ . 29 :

Է Ցոր . Թ . 12 : Ես . խե . 9 : ՀԷռաք . Թ . 20 :

Ը ՀՀր 26 :

Թ Ես . Ծ . 4 : Ցայտ . ժ . 3 : ժզ . 7 :

Ժ Եւ . Ծբ . 11 : ԳԼ . ե . 20 :

Ե Տես Ցոր . իբր . 12 :

Զ Սպ . ԼԴ . 4 : Ցայտ . ժե . 3 : ժզ . 7 :

Է Եւ . Ծբ . 11 : ԳԼ . ե . 20 :

Ն · Բ · ԳԲ · Իրր 538

Ը Տ՚ին ղԼ · ղ · 2 ։

Ի Գլ · ը · 27 ։ ղ · 7 ։

Ժ Գլ · ը · 1 ։

Ի Գլ · ը · 4 ։ ղ · 9 ։

Լ Գլ · ը · 48 ։ ղ · 8, 9, 18 ։

Խ Գլ · ղ · 9 ։

Ծ Գլ · ղ · 3 ։

Կ Գլ · ա · 7 ։

Հ Հմր 11, 12 ։

Ձ Հմր 7, 8 ։

Ղ Հմր 7 ։

մացրնէ , ծիրանի պիտի հագնի ու անոր պարանոցը ոսկի մանեակ պէտի դրուի , և թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլայ ։

8 յայ ։ Ուստի թագաւորին բոլոր իմաստունները եկան , Բայց գիրը կարդալու ու անոր մեկնութիւնը թագաւորին դիտցնելու կարող չեղան ։ 9 Ան ատեն Բաղտասար թագաւորը սաստիկ խռովեցաւ ու երեսին գոյնը փոխուեցաւ . անոր մեծամեծներն ալ սարսափեցան ։

10 Ե՚ թագուհին թագաւորին ու անոր մեծամեծացը խօսքերուն պատճառաւ կէտնէրին տունը եկաւ , ու թագուհին խօսեցաւ ու բսաւ , Ո՚վ թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր . քու խորհուրդներդ քեզ չխռովեցընեն , ու երեսիդ գոյնը չփոխուի . 11 Եւ թագաւորութեանդ մէջ մարդ մը կայ , ու անոր ներսի դին սուրբ աստուածներուն հոգին կայ , և քու հօրդ օրերը անոր վրայ լոյս , հանճար , ու աստուծոյ իմաստութեանը պէս իմաստութիւն գտնուեցաւ , և քու հայրդ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զանիկայ Խմոգերաւն , Հմայողներուն , Քաղդեացիներուն ու բաղդ նայողներուն վրայ իշխան դրաւ ։ 12 Քանզի աս Հրէտքով քովը այսինքն Դանիէլին՝ Որուն անունը թագաւորը Բաղտասար դրաւ , գերազանց հոգի , գիտութիւն ու հանճար կայ՝ երազները մեկնելու , առեղծուածները յայտնելու ու դժուարին խնդիրները լուծելու . հիմա Դանիէլ թող կանչուի , ու անիկայ մեկնութիւնը պիտի իմացընէ ։

13 Ան ատեն Դանիէլ թագաւորին առջեւը տարուեցաւ . թագաւորը խօսեցաւ ու Դանիէլին բսաւ , Իմ թագաւոր հօրս հրէաստանէն բերած հրէաստանի գերիներէն եղող Դանիէլը դուն ես . 14 Ա՚ան դի քեզի համար լսեցի որ հրաս ներսի դիք աստուածներուն հոգին կայ , և քու քովդ լոյս , հանճար ու գերազանց իմաստութիւն 15 թիւն կը գտնուի ։ Ու հիմա իմ առջեւս իմաստունները ու հմայողները բերուեցան , որ աս գրուածը կարդան ու անոր մեկնութիւնը ինծի դիտցընեն . բայց անոնք չկրցան աս խօսքին մեկնութիւնը իմաց 16 ցընել . Ու ես քեզի համար լսեցի որ մեկնութիւններ տալու , ու դժուարին խնդիրներ լուծելու կարող ես . հիմա եթէ որ դուն աս գրուածը կարդալու , և անոր մեկնութիւնը ինծի դիտցնելու կարող

Ն · Բ · ԳԲ · Իրր 538

ըլլաս , ծիրանի պիտի հագնիս , և քու պարանոցդ ոսկի մանեակ պէտի դրուի , ու թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս ։

17 Ան ատեն Դանիէլ պատասխան տուաւ ու թագաւորին առջեւը բսաւ , Քու պարգեւներդ քեզի ըլլան , ու տուրքերդ ուրիշին տուր . բայց ես ան գրուածը թագաւորին պիտի կարդամ , ու մեկնութիւնը 18 անոր դիտցընեմ ։ Ո՚վ թագաւոր՝ Բարձրեալ Աստուածը քու հօրդ Նաբուգոդոնոսորին թագաւորութիւն ու մեծութիւն և պատիւ ու 19 փառք տուաւ . Եւ անոր տուած մեծութենէն՝ ազգերը ու լեզուները անոր երեսէն կը դողային ու կը վախնային . անիկայ ուզածը կը մեռցընէր և ուզածը ողջ կը թողուր . անիկայ ուզածը կը բարձրացրնէր 20 և ուզածը կը ցածցրնէր ։ Բայց երբոր անոր սիրտը բարձրացաւ , ու անոր հոգին ամրարտաւանութեամբ կարծրացաւ , իր թագաւորութեանը աթոռէն ինկաւ , ու 21 պատիւը անկէ առնուեցաւ . Եւ անիկայ Էմարդոց որդիներուն մէջէն վռնտուեցաւ , ու անոր սիրտը անասնոց պէս եղաւ , և անոր բնակութիւնը վայրենի էշերուն հետ եղաւ . արջառներու պէս խոտ կը կերցրնէին անոր , ու անոր մարմինը երկինքին ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ գիտցաւ թէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ Բարձրեալ Աստուածը կը տիրէ , ու իր ուզած մարդը անոր վրայ կը դնէ ։ 22 Ու դուն՝ ով Բաղտասար անոր որդին՝ Քու սիրտդ չխոնարհեցուցիր , 23 թէև ասոնք ամէնը գիտցար . Ու Հասպա երկինքի Տէրոջը դէմ քեզ բարձրացուցիր ։ ու անոր տանը անօթները քու առջեւդ բերին . և դուն ու քու մեծամեծներդ , քու կնիկներդ ու հարճերդ անոնցմով գինի խմեցիք . և դուն արծաթէ , ոսկիէ , պղնձէ , երկաթէ , փայտէ ու քարէ չտեսած աստուածները գովեցիք , Որոնք ոչ կը տեսնեն , ոչ կը լսեն , ոչ ալ բան մը գիտեն . և ան Աստուածը՝ որուն ձեռքն է քու շունչդ , ու որուն են քու ամէն 24 ճամբաներդ , չփառաւորեցիր . Անոր համար ան ձեռքի թաթը անոր երեսէն խրկուեցաւ , ու աս գրուա 25 ծը գրուեցաւ ։ Եւ գրուած գիրը ասիկայ է . * ՄԱՆԷ , ՄԱՆԷ , ԹԷՔԷԼ ՈՒ ՓԱՐՍԻՆ ։ 26 ԿԻՂ Ա՚ս խօսքին մեկնութիւնը աս է . Մանէ ՝ Աստուած քու թագաւորութիւնդ համրեց ու վանիկայ վերջացուց ։ 27 Թեկէղ , կշռուեցար ՝ կշռուեցար

* Յ՚ Համրուած, Համրուած, կշռուած ու բաժնուած ։

28 ու պակաս գտնուեցաւ : Փարէս , թա- Ն · ք · ՃԸ · Եբր 538
թաւորութիւնդ բաժնուեցաւ և Մարաց ու Պարսից տըրուեցաւ :

29 Ան ատենը Բաղտասար հրամայեց , ու Դանիէլին ծիրանի հագցուցին ու պարանոցը ոսկի մանեակ դրէին , և անոր համար մունետիկ կանչել տուին՝ որ թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան ըլլայ :

30 Նոյն գիշերը Քաղդէացւոց Բաղտասար թագաւորը սպանուեւ

31 ցաւ : Ու թագաւորութիւնը Մարաց Դարեհ Խափաորը առաւ , երբոր վաթսունհնգու տարեկանի չափ էր :

ԳԼ · Զ

1 Դանիէլ թագաւորութեանը երեսի հրամանատար կ'ըլլայ · 4 մէս հրամանատարները և կուսակալները Դանիէլին դէմ դաւաճանութեան խորհուրդ ընելով՝ մէկ կուսակալական վճիռ մը ձեռք կը բերեն : 10 Դանիէլ կ'աղաչէ բանտանուի պատիւրանազանցութեան յանցանքով , ու առիւծներուն գուբը կը գցուի : 18 Դանիէլ կ'ազատի · 24 իսկ անոր դէշնամիները առիւծներէն կը պատառուին : 25 Թագաւորը հրովարտակով մը կը փառաւորէ զԱստուած :

1 Դարեհին առջևը հաճոյ երևցաւ որ Թագաւորութեանը վրայ հարիւր քսան կուսակալներ դնէ , որոնք բոլոր թագաւորութեանը

2 մէջ բլլան · Եւ անոնց վրայ իրեք հրամանատար՝ որոնց մէկը Դանիէլ էր · որպէս զի ան կուսակալները ատոնց հաշիւ տան , որ թագաւորին

3 վնաս չբլլայ : Ու ապ Դանիէլ դառ հրամանատարներէն և կուսակալներէն նախապատիւ էր , վասն զի անոր վրայ դերազանց հոգի կար , ու թագաւորը միտք ունէր որ զանիկայ բոլոր թագաւորութեանը վրայ դնէ :

4 Եւ հրամանատարները ու կուսակալները թագաւորութեանը գործերուն կողմէ Դանիէլին դէմ պատճառ մը գտնելու կը ջանային , բայց անոնք բնաւ մէկ պատճառ մը կամ չարութիւն մը գտնելու կարող չեղան · վասն զի անիկայ հաւատարիմ էր , ու անոր վրայ բնաւ մէկ յանցանք մը կամ չարութիւն

5 մը չգտնուեցաւ : Ուստի ասմարդիկ ըսին , Մենք ապ Դանիէլին դէմ ամենևին մէկ պատճառ մը պիտի չգտնենք , բայց եթէ անոր դէմ անոր Աստուծոյն օրէնքին կողմանէ գտնենք :

6 Ան ատենը հրամանատարները ու կուսակալները թագաւորին քովը ժողվուեցան , ու անոր այսպէս ըսին . Ո՛վ Դարեհ թագաւոր՝ յաւիտեան ապրի կեցիր : Թագաւորութեանը բոլոր հրամանատարները ,

նախարարները , կուսակալները , խորհրդականները ու կառավարիչները խորհուրդ ըրին , որ թագաւորական հրաման մը որոշուի , և արգելիչ օրէնք մը հաստատուի , թէ ով որ մինչև երեսուն օր խնդրուած մը խնդրի մէկ աստուծմէ մը կամ մարդէ մը , բայ 'ի քեզմէ՝ ով թագաւոր , առիւծներուն գուբը

8 նետուի : Հիմա , ով թագաւոր՝ ապ արգելիչ օրէնքը հաստատէ՝ , ու հրովարտակը առորագրէ՝ , որ Մարից ու Պարսից անխափանելի օ-

9 րէնքին համեմատ չփոխուի : Ասոր համար Դարեհ թագաւորը հրովարտակը ու արգելիչ օրէնքը առորագրեց :

10 Ու երբոր Դանիէլ իմացաւ թէ հրովարտակը առորագրուեցաւ , իր տունը գնաց , ու իր պատուհանները Երուսաղէմ բացուէին , և օրը իրեք անգամ ծունկի վրայ գալով աղօթք կ'ընէր , ու իր Աստուծոյն դոհութիւն կը մատուցանէր իր առջև սովորութ-

11 թեանը պէս : Ուստի ապ մարդիկները ժողվուեցան , ու Դանիէլը գտան՝ որ իր Աստուծոյն առջևը

12 աղօթք ու աղաչանք կ'ընէր : Ետքն ատենը մտեցան , ու թագաւորին առջևը թագաւորին արգելիչ օրէնքին վրայով ըսին , Դուն մէկ արգելիչ օրէնք մը չառորագրեցիր՝ թէ ով որ մինչև երեսուն օր քան մը իննդրէ մէկ աստուծմէ մը կամ մարդէ մը բայ 'ի քեզմէ՝ ով թագաւոր , առիւծներուն գուբը նետուի . Թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ա հ խօսքը ճշմարիտ է՝ Մարաց ու Պարսից անխա-

13 փանելի օրէնքին համեմատ : Ետքն ատենը անոնք պատասխան տուին ու թագաւորին առջևը ըսին , Հրէաստանի գերութեանը որդիներէն Դանիէլը՝ քեզ և քու առորագրած արգելիչ օրէնքդ բանի տեղ չդնաւ՝ ով թագաւոր , հապա օրը իրեք անգամ իր խնդրո-

14 ւածքը կը մատուցանէ : Ետքն ատենը թագաւորը ապ խօսքերը լսածին պէս , Ի՛նքնիրեն շատ տրտմեցաւ , ու իր սիրտը Դանիէլին վրայ դրաւ որ զանիկայ ազատէ , ու մինչև արևուն մտնելը կը ջանար որ զանիկայ ապրեցնէ :

15 Բայց ան մարդիկները թագաւորին քովը ժողվուեցան , ու թագաւորին ըսին , Ո՛վ թագաւոր՝ դիտցիր որ Մարաց ու Պարսից օրէնքը ապ է , որ թագաւորին ամէն հաստատած արգելիչ օրէնքը ու հրամանը

16 չփոխուիր : Ետքն ատենը թագաւորը հրամայեց , ու Դանիէլը բերին , և

Ն · ք · ՃԸ · Եբր 537

Ա Եսթ · ա · 19 : բ · 8 : Հմր 12 · 15 :

Ե Եսթ · ա · 44 : 48 : Սպաս · 7 : Ճաքար · 4 : Ե Սպ · ՅԼ · 17 : Գար · բ · 1 · 2 · 15 : գ · 1 : ՛ · 9 :

Է Գլ · գ · 8 :

Ը Հմր 8 :

Թ Գլ · ՅԸ · 6 · ՅԼ · 13 :

Ժ Գլ · գ · 12 :

Ժ Մար · գ · 26 :

Ի Հմր 8 :

զանիկայ առիւծներուն դուրը նետեցին։ Թագաւորը Դանիէլին խօսեցաւ ու ըսաւ. Քու Աստուածդ՝ որ դուն անդադար կը պաշտես,
17 անիկայ քեզ պիտի ազատէ։ Ու մէկ քար մը բերին, ու դուրին բերանը դրին, և թագաւորը զանիկայ իր կնիքովը ու իր մեծամեծներուն կնիքովը կնքեց, որ Դանիէլ
18 լուն վրայով բան մը չփոխուի։ Եւ դուրը թագաւորը իր տունը գնաց, ու գիշերը անօթի անցուց, և իր առջևը նուագարանները բերել չտուաւ. ու քունը իրմէ փախաւ։
19 Եւ թագաւորը արշալոյսին կանուխ եղաւ, ու արտորդաց առիւծ-
20 ներուն դուրը գնաց։ Ու երբոր դուրին մօտեցաւ, տրտում ձայնով մը Դանիէլին պոռաց, և թագաւորը խօսեցաւ ու Դանիէլին ըսաւ. Ով Դանիէլ՝ կենդանի Աստուծոյ ծառան, Քու Աստուածդ՝ որն որ դուն անդադար կը պաշտես, կարող եղաւ քեզ ա-
21 ռիւծներէն ազատելու։ Անատեն Դանիէլ թագաւորին ըսաւ. Ով թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր.
22 իմ Աստուածս իր հրեշտակը խրկեց, ու առիւծներուն բերանը գոցեց, ու ինծի վնաս չտուին. վասն զի անոր առջևը իմ վրաս անմեղութիւն դտնուեցաւ, և քու առջևդ ալ՝ ով թագաւոր, մէկ
23 յանցանք մը ըրած չեմ։ Ան ատեն թագաւորը շատ ուրախացաւ, ու հրամայեց որ Դանիէլը դուրէն հանեն. և Դանիէլը դուրէն հանեցին, ու անոր վրան ամենևին մէկ վնաս մը չգտնուեցաւ, վասն զի իր Ա-
24 ստուածին հաւատացաւ։ Եւ թագաւորը հրամայեց, ու Դանիէլին վրայով չարախօսողները բերին, և զանոնք ու նանոնց տղաքներն ու կիներնը առիւծներուն դուրը նետեցին. ու անոնք դեռ դուրին յատակը չհասած՝ առիւծները անոնց վրայ տիրեցին, ու անոնց բոլոր ոսկորները փշրեցին։
25 Ան ատեն Դարեհ թագաւորը բոլոր երկրի վրայ բնակող ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն այսպէս գրեց. Ձեր խաղա-
26 ղութիւնը շատնայ. Ինծմէ հրաման եղաւ, որ իմ թագաւորութեանս բոլոր իշխանութեանը մէջ՝ Դանիէլին Աստուծոյն երեսէն դողան ու վախնան, վասն զի անիկայ կենդանի Աստուած է ու յաւիտեան կը կենայ, և անոր թագաւորութիւնը չէ աւերուիր, ու անոր իշխանութիւնը մինչև վերջը
27 կ՚ըլլայ։ Անիկայ կ՚ազատէ ու կը փրկէ, և երկինքի մէջ ու երկրի վրայ նշաններ ու հրաշքներ կ՚ընէ, որ Դանիէլը առիւծներուն բերնէն ազատեց։
28 Եւ աս Դանիէլը Դարեհին թագաւորութեանը ու Պարսիկ Կիւրոսին Լ թագաւորութեանըատեն յաջողութիւն դտաւ։

ԳԼ. Ի

1 Դանիէլին տեսած տեսիլքը չորս կենդանիներու վրայով։ 9 Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով։ 15 Անոնց մեկնութիւնը։

1 Բաբելոնի Բաղտասար թագաւորին առջև տարին Դանիէլ երազ տեսաւ, ու Ի իր անկողնին մէջ իր գլխուն տեսիլքները. և անիկայ երազը գրեց ա- նաներուն
2 համառօտութիւնը բռնաւ։ Դանիէլ խօսեցաւ ու ըսաւ. Գիշերը տեսիլքիս մէջ տեսայ որ ահա երկինքին չորս հովերը մեծ ծովուն
3 վրայ կը յարձակէին։ Ու Ծովէն չորս մեծ գազաններ ելան, որոնք իրարմէ տարբեր էին։
4 Առաջինը Առիւծի պէս էր, ու արծիւի թևեր ունէր. ու կը տեսնէի մինչև որ անոր թևերը փրցուեցան, ու երկրէն վերացաւ և մարդու պէս ոտքերուն վրայ կայնեցաւ. ու անոր մարդու սիրտ տրուեցաւ։
5 Եւ ահա մէկ ուրիշ երկրորդ գազան մը արջու նման՝ որ մէկ քովին վրայ կայնեցաւ, ու բերանը՝ ակռաներուն մէջը իրեք կողի ոսկոր կար. և անոր այսպէս ըսին. Ելի՛ր, շատ մի՛ս կեր։
6 Ասկէ ետքը կը տեսնէի, և ահա ընձառ նման մէկ ուրիշ մը՝ որուն կռնակին վրայ չորս թռչունի թևեր կային. և անոր գազանը չորս դլուխ ունէր, ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ։
7 Ասկէ ետքը դիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի, և ահա Ի մէկ չորրորդ գազան մը՝ անիկայ ահեղ՝ սոսկալի ու խիստ զօրաւոր էր, և անիկայ մեծ երկաթէ ակռաներ ունէր, անիկայ կ՚ուտէր ու կը փշրէր ու մնացածը ոտքերովը կը կոխէր, ու իրմէ առաջ եղող ամէն գազաններէն տարբեր էր, և
8 տասը եղջիւր ունէր։ Երբոր ես ան եղջիւրները կը դիտէի, ահա Ի անոնց մէջը մէկ ուրիշ պզտիկ եղջիւր մը ելաւ, որ անոր առջևէն առջի եղջիւրներուն իրերը խլուեցաւ. և ահա աս եղջիւրին վրայ Ի մարդու աչքերու պէս աչքեր, Ի ու մեծ բաներ խօսող բերան կար։
9 Ես կը տեսնէի մինչև որ աթոռներ դրուեցան, ու Ի Հինաւուրցը

Ն. Բ. ԴԲ. իբր 537

Ն. Բ. ԴԲ. իբր 537

= Գլ. դ. 3։
† Բ-ԴԷ. Հնոբէն
= Եզր. ա. 1, 2։
Հգ. ա. 21։

= Յեր. ա. 1։
Ես. ի. 6։
Ե. Ա. 1։
Ա. Մակ. ա. 1։
Ա. Մակ. ա. 8։
Ա. Մակ. ա. 8։
Ա. Մակ. ա. 8

Ն·Հ·ՊԲ· Էրէ 555

նստաւ . 9 անոր զգեստը ձիւնի պէս ճերմակ՝ ու գլխուն մազը բուրդի պէս էր . անոր աթոռը կրակի բոցի պէս , ու անիւները 10 վառած կրակի պէս էր . Հազար հազարաց ծառայութիւն կ՚ընէին անոր , և բիւրը բիւրուց անոր առջևը կը կայնէին . Դատաստանը բազմեցաւ , ու գիրքերը 11 բացուեցան : Ես ատենը կը նայէի ան եղջիւրին խօսած մեծ խօսքերուն ձայնին համար , ու նայեցայ մինչև որ ան գազանը սպանուեցաւ , և անոր մարմինը կորսուեցաւ ու կրակի բոցերու տրուեցաւ : 12 Միւս գազաններուն իշխանութիւնը վերցուեցաւ , բայց մինչև ժամանակ մը ու ատեն մը կենալ երկարութիւն տրուեցաւ անոնց : 13 Գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի , և ահա երկինքի ամպերով Մարդոյ Որդւոյն նման մէկը կու գար , ու մինչև Հինաւուրցը հասաւ , և զանիկայ անոր 14 առջևը մօտեցուցին : Ու անոր իշխանութիւն , պատիւ ու թագաւորութիւն տրուեցաւ , որ ամէն ժողովուրդները , ազգերը ու լեզուները անոր ծառայութիւն ընեն . անոր իշխանութիւնը յաւիտենական իշխանութիւն է որ չանցնիր , ու թագաւորութիւնը չաւրուիր :

15 Ես Դանիէլս հոգւով վշտացայ իմ՝ ներսի դիս , և իմ գլխուս տեսիլքները զիս խռովեցուցին : 16 Սպասկացիներէն մէկուն մօտեցայ , ու ասոնց ամենուն ճշմարտութիւնը անոր հարցուցի . և անիկայ ինծի խօսեցաւ , ու ասոնց բաներուն մեկնութիւնը ինծի գիտցուց : 17 Այս չորս մեծ գազանները չորս թագաւորներ են , որոնք երկրէն պիտի 18 կանգնուին : Բայց Բարձրելոյն սուրբերը պիտի առնեն , ու անոնք պիտի յաւիտենական յաւիտեանս յաւիտենից թագաւորութիւնը տիրանան :

19 Ետքը չորրորդ գազանին վրայով ճշմարիտը գիտնալ ուզեցի , որ ամենայն բոլոր միւսներէն տարբեր էր , ահագին խիստ էր . անոր ակռաները երկաթէ , և ղոյնդղնեղը պղնձէ էին) անիկայ կ՚ուտէր , կը փշրէր ու մնացածը ոտքերովը 20 կը կոխէր . Եւ անոր գլուխը եղող տասը եղջիւրներուն վրայով , ու միւս եղածին վրայով՝ որ անոր առջևէն իրենը ինկան , այսինքն այն եղջիւրին վրայով՝ որ աչքեր ու մեծ բաներ խօսող բերան ունէր , և անոր դէմքը միւսներէն մեծ էր : 21 Ես կը տեսնէի որ այն եղջիւրը սուրբերուն հետ պատերազմ կ՚ընէր , 22 ու անոնց յաղթեց , Մինչև որ Հինաւուրցը եկաւ , ու Բարձրելոյն սուրբերուն իրաւունք տուաւ , ու ժամանակը հասաւ որ սուրբերը թագաւորութիւնը առին :

23 Անիկայ այսպէս ըսաւ . Չորրորդ գազանը երկրի վրայ չորրորդ թագաւորութիւն պիտի ըլլայ , որ ամէն թագաւորութիւններէն տարբեր պիտի ըլլայ , ու բոլոր երկիրը պիտի ուտէ , ու զանիկայ պիտի 24 կոխէ ու փշրէ : Ես ան տասը եղջիւրները ան թագաւորութենէն ելլելու տասը թագաւորներ են , ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշը պիտի ելլէ , ու անիկայ առջևինները տարբեր պիտի ըլլայ , և անիկայ երեք թագաւոր պիտի կոխ 25 ծանէ . Ու Բարձրելոյնն դէմ խօսքեր պիտի ըսէ , ու Բարձրելոյն սուրբերը պիտի մաշէ , և պիտի մտածէ ժամանակներն ու օրէնքները փոխելու . ու անոնք մինչև ժամանակ մը , ժամանակներ ու կէս ժամանակ անոր ձեռքը պի 26 տի տրուին : Բայց ատեանը պիտի բազմի , ու անոր իշխանութիւնը պիտի վերցնեն , չքնաղ մինչև վերջը բնաջինջ պիտի ընեն 27 ու կորսընցնեն : Եւ թագաւորութիւնը , ու իշխանութիւնը , ու բոլոր երկինքին տակը եղող թագաւորութենանց մեծութիւնը Բարձրելոյն սուրբերուն ժողովուրդին պիտի տրուի . անոր թագաւորութիւնը յաւիտենական թագաւորութիւն է , ու բոլոր իշխանները անոր պիտի ծառայեն ու պիտի հնազանդին :

28 Խօսքին վերջը մինչև հոս է : Ինծի Դանիէլս իմ խորհուրդներս խիստ խռովեցուցին , ու երեսիս գոյնը փոխուեցաւ . և հոս խօսքը սրտիս մէջը պահեցի :

ԳԼ · Ը

1 Դանիէլին տեսիլը Խոյի ու Փասի վրայով : 15 Գաբրիէլ կը բացատրէ Դանիէլը , ու տեսիլը կը մեկնէ :

1 Հազտասար թագաւորին թագաւորութեանը երրորդ տարին ինծի Դանիէլիս տեսիլը երեցաւ , 2 ան առջի տեսածէս ետքը : Ես տեսիլքի մէջ տեսայ . ու եղաւ որ տեսած ատենս , ես Եղամի գաւառին մէջը եղող Շուշան մայրաքաղաքն էի , ու տեսիլքի մէջ տեսայ որ Ուլայ գետին քովն էի :

3 Ես իմ աչքերս վերցուցի ու տեսայ , և ահա գետին * քովը խոյ մը կայնած էր , ու անիկայ երկու եղ-

Ն·Հ·ՊԲ· Էրէ 555

ա Գլ· բ· 12 ; 24 ; Ժա· 31 ; Յայտ· ժա· 7 ; Ժգ· 7 ; Ժէ· 14 ; Ժթ· 19 :
բ Ժէ 9 :
գ Ժէ 18 ; ա Կոր· գ· 2 ; Յայտ· ա· 6 ; ե· 10 ; ի· 4 :
դ Գլ· բ· 40 :
ե Ժէ 7, 8, 20 ; Յայտ· Ժէ· 12 :

զ Ես· լէ· 28 ; Գլ· բ· 24, 25 ; Ժա· 28, 30, 31, 36 ; Յայտ· Ժգ· 5, 6 :
է Յայտ· Ժէ· 6 ; Ժբ· 24 :
ը Գլ· բ· 21 :
թ Գլ· Ժբ· 7 ; Յայտ· Ժբ· 14 ;
ժ Յայտ· Ժգ· 7 :
ի Ժէ 10 , 22 :
լ Ժէ 14, 18, 22 :

խ Գլ· բ· 44 ; Դան· ա· 33 ; Յօշ· Ժբ· 34 ; Յայտ· Ժա· 15 :
ծ Տե՛ս Ես· կ· 12 :
կ Ժէ 15 ; Գլ· բ· 27 ; Ժ· 8, 16 :
հ Դան· բ· 19, 51 :

Էրէ 553

ա Գլ· է· 1 :

բ Եսթ· ա· 2 :

* Եբր· առջևը

ՆՀ. ԺԲ. ԽՐ 553

ջևբ ունէր , և ան եղջիւրները բարձր էին , ու մէկը միւսէն բարձր էր , ու ան բարձրը ետքէն
4 եկաւ : Եւ տեսայ ան խոյը՝ որ էր եղջիւրովը դէպ՝ ի արեւմուտք , դէպ՝ ի հիւսիս ու դէպ՝ ի հարաւ կը զարնէր , ու բնաւ մէկ գազան մը անոր առջեւը չէր կրնար կայնիլ , և անոր ձեռքէն ազատող չկար . ‡ հապա անիկայ իր ուզածին պէս բրաւ ու մեծցաւ :
5 Ու երբոր ես կը մտածէի , ահա արեւմուտքէն բոլոր երկրի երեսին վրայ այծերու քոչ մը եկաւ , ու գետնին չէր դպչեր . ու քոչը իր աչքերուն մէջտեղը †մէկ նշանաւոր
6 եղջիւր մը ունէր . Եւ անիկայ հասաւ մինչև երկու եղջիւր ունեցող խոյը , որն որ տեսայ որ դիմին քովը կայնած էր , ու իր կատաղի զօրութեամբը անոր վրայ
7 յարձակեցաւ : Եւ տեսայ որ խոյին մօտեցաւ , ու անոր վրայ կատաղելով՝ խոյը զարկաւ , և անոր երկու եղջիւրը կոտրեց . ու խոյը ոյժ չունէր որ անոր առջեւը կայնի , ու զանիկայ գետինը զարկաւ ու զանիկայ կոխկռտեց . և մէկը չկար որ խոյը անոր ձեռքէն ազատէ :
8 Ու այծերու քոչը խիստ մեծցաւ . ու անիկայ ուժովցածին պէս՝ ան մեծ եղջիւրը կոտրեցաւ , և անոր տեղը դէպ՝ ի երկինքին չորս հովը֊ րը † չորս նշանաւոր եղջիւրներ ելան :
9 Ու անոնց մէկէն պզտիկ եղջիւր մը եղաւ , և անիկայ ‖ դէպ՝ ի հարաւ , դէպ՝ ի արեւելք ու դէպ՝ ի Ըսբա֊
10 ռաւոր երկիրը խիստ մեծցաւ . Ու մինչև երկնից զօրքը †մեծցաւ , և զօրքէն ու աստղերէն գետինը ձգեց ու զանոնք կոխկռտեց .
11 Ու մինչև † զօրաց իշխանը իւնքը բարձրացաւ . ‡ ու անկէ ‖ մշտնջենաւոր պաշտօնը վերցուեցաւ , և անոր սրբարանին բնակարանը կործանե֊
12 ցաւ : Ու † զօրք մը ամբարշտութեամբ մշտնջենաւոր պաշտօնին դէմ ‡ բերին զօրք տրուեցաւ . և ճշմարտութիւնը գետինը ձգեց ու գործեց և յաջողեցաւ :
13 և յետոյ ես մէկ սուրբ մը կը խօսէր , և ան խօսողին մէկ ուրիշ սուրբ մը ըսաւ , Մինչև մշտնջենաւոր պաշտօնին , ու աւերող ամբարշտութեանը , ու սրբարանին և զօրքին կոխոտելու տրուելուն տե֊
14 սիլքը մինչև ե՞ր պիտի տեւէ : Ու անիկայ ինծի ըսաւ , Մինչև երկու հազար իրիք հարիւր † օր . հետը սրբարանը պիտի մաքրուի :
15 Ու երբոր ես Դանիէլս տեսիլքը տեսայ , ու ‡ ջանալով կը փոր֊ տրէի որ հասկնամ , ահա իմ դի֊ մացս ‡ մարդու կերպարանքով գէղ
16 կը կայնէր : Եւ Ուլայ գետին մէջէն մարդու ձայն լսեցի , որ կը կանչէր ու կ՚ըսէր , Ն Ո վ Գաբրիէլ՝
17 տեսիլքը տասր հասկըցուր : Ու անիկայ իմ կեցած տեղս մօտ եկաւ . ու երբոր եկաւ՝ վախցայ , ու ՝ երեսիս վրայ ինկայ . և անիկայ ինծի ըսաւ , Հասկըցիր՝ որդի մարդոյ , որ աս տեսիլքը վերջին ժա֊
18 մանակին համար է : Ն Ու երբոր անիկայ ինծի հետ կը խօսէր , ես թմրած՝ երեսիս վրայ գետինը ինկած էի . ՝ և անիկայ ինծի դպաւ , ու զիս իմ կեցած տեղս կայնե֊
19 ցուց . Ու ըսաւ , Ահա քեզի կ՚իմացընեմ բարկութեան վերջը ինչ բլլալիքը . Վասն զի սա ժամանակին վերջի ժամանակին համար է ,
20 ՚Ան քոչ տեսած խոյդ՝ որ երկու եղջիւր ունէր , Մարաց ու Պարսից
21 թագաւորներն է : ՚Ու ‡ այծերու քոչը Յունաց թագաւորն է . ու անոր աչքերուն մէջտեղի մեծ եղջիւրը Հառաջին թագաւորն է ,
22 ՚Ու ան որ կոտրեցաւ , ու անոր տեղը չորս բլլալ , սա է որ ան ազգէն չորս թագաւորութիւն պիտի ելլէ , բայց չէ թէ անոր զո֊
23 րութեամբը : Ու անոնց թագաւորութեանը վերջը՝ երբոր ամբարիշտները չափը ‡ լեցնեն , մէկ † պինտերես ու խորագէտ թագաւոր մը ‡ պիտի
24 ելլէ . Եւ անոր իշխանութիւնը պիտի զօրանայ , ՚ բայց չէ թէ իր զօրութեամբը ; ու անիկայ սքան֊չելի կերպով պիտի աւրէ , և պի֊ տի յաջողի ու բան պիտի տեսնէ , †ու զօրաւորները և սրբոց ժողո֊
25 վուրդը պիտի աւրէ . Ու † իր խել֊քին միջոցովը՝ իր ձեռքին մէջ նենգութիւնը պիտի յաջողի , ‡ և իր սրտին մէջ պիտի հպարտանայ , ու խաղաղութեան մէջ շատերը պի֊տի կորսընցնէ , և ՝ իշխանաց Իշ֊խանին դէմ պիտի դնէ , բայց ‖ ա֊
26 ռանց ձեռքի պիտի կտրի : ‡ Եւ իրիկուան ու առտուան տեսիլ֊քը որ բսուեցաւ , ճշմարիտ է . ՚ ու դուն տեսիլքը գոցէ , քանզի շատ օրերու համար է :
27 ‖ Ու ես Դանիէլս մարեցայ և քանի մը օր հիւանդացայ . հետը ելայ և թագաւորին գործը տեսայ . ու տեսիլքին համար զարմացման մէջ էի , ‖ ու մէկը չկար որ ‖ ըն֊դէ հասկրընէր՝ :

Գ Լ . Թ

1 Դանիէլ գերութեան ժամանակին վերայ խոր֊հելով , 3 մեղայ խոստովանութիւն մը կ՚ընէ , 16 ու ապաղաչ կը խնդրէ որ ներողութիւն գո֊ բացուի : 20 Գաբրիէլ կ՚իմացընէ անոր՝ հե֊թանոսաց շաբաթներուն վերայով :

ՆՀ. ԺԲ. ԽՐ 553

ՆԳԼ. ԺԲ. 6 , 7 :
ԼԳԼ. Թ. 21 : ՂԱ. Ա. 19 , 26 :
ՀԵԶԿ. Ա. 28 : ՑՕՐ. Ա. 17 :
ԼԳԼ. Ժ. 9 , 10 : ՂԱ. Թ. 32 :
ՊԵԶԿ. Բ. 2 :
ԼԳԼ. Թ. 27 : ԺԲ. 27 , 35 , 36 : ԺԲ. 7 : ԱՄՐ. Բ. 3 :
ՀՄՐ 3 :
ՀՄՐ 5 :
‡ ԿԱՐ. ՄԱ. ՂՈՒՄ
ԼԳԼ. ԺԱ. 3 :
ՀՄՐ 8 : ԳԼ. ԺԱ. 4 :
ԲՐ ՕԲ . ԽՐ . 50 :
ՀՄՐ 6 :
ՍՑՕՐ. ԺԱ. 13 , 17 :
ՀՄՐ 12 : ԳԼ. ԺԱ. 36 :
ՀՄՐ 10 : ԳԼ. Ը. 25 :
ԳԼ. ԺԱ. 21 , 23 , 24 :
ՀՄՐ 11 : ԳԼ. ԺԱ. 36 :
ՀՄՐ 11 : ԳԼ. ԺԱ. 36 :
ԲՑՕՐ. 17 . 20 : ՈՂԲ. 9 . 6 : ԳԼ. Բ. 34 , 45 :
ԳԼ. Ժ. 1 :
ԴԵՒԿ. ԺԲ. 27 : ԳԼ. Ժ. 14 : ԺԲ. 4 . 9 : ՏՆԵ ՑՕՐ. ԻԲ. 10 :
ԲԳԼ. Ը. 28 . Ժ. 8 , 16 :
ՂԳԼ. Գ. 2 . 3 :
ԲՏՆԵ ՀՄՐ 16 :
ԿԱՐ. ՍԱ. ԲԱՆԵ ԽՄԲԱՆԱՐ :

Ն · Ք · ԳՔ · Ի՚ԲԲ 538

1 Ա՚ստուածո՛ւ որդւո՛յն ՝ Դարեհ՚ին առ՚ջեւ տարին՝ որ անիկայ Մա՚թաց սերունդէն էր , ու Քաղդէա՚ցւոց Թագաւորութեանը վրայ Թա՚-
2 գաւոր դրուեցաւ , Ննոր Թագա՚ւորութեանը առ՚ջի տարին ես Դա՚նիէլս դիտքերէն իմացայ ան տա՚րիներուն Թիւը՝ որոնց համար Տէ՚-
ր՚ոջը խօսքը եղեր էր ՝ Երեմիա մարգարէին , Թէ եօթանասուն տարիով պիտի վերջացընէր Երու՚սաղէմի աւերումները ։
3 ՝Ու ես իմ երեսս Տէր Ա՚ստուծոյ դաբձու՛ցի , որ ծոմապահու՚Թեամբ , քուրձով ու մոխիրով ա՚-
ղօթք ու ազաչանք մատուցանեմ ։
4 Ես իմ Տէր Ա՚ստուծոյս աղօթք ը՚-
րի , խոստովանեցայ ու ըսի ՝ Ո՛Հ ՝Տէր՝ մեծ և ահա՚ւոր Ա՚ստուած , որ քեզ սիրողներուն և քու պա՚-
տուիրանքներդ պահողներուն ուխտ
ու ողորմութիւն կը պահես ,
5 ՝Մեհք մեզ գործեցինք , անօրէ՚-
նութիւն ըրինք , ու ամբարշտու՚-
Թիւն ըրինք , և ապստամբ եղանք , ու քու պատուիրանքներէդ ու ի-
6 րաւունքներէդ խոտորեցանք ։ Ես
քու ծառաներուդ՝ մարգարէներուն մեր թագաւորներուն , մեր իշխաններուն ու մեր հայրերուն ու երկրին բոլոր ժողովրդեանը քու անունովդ խո-
7 սեցան ։ Ո՛վ Տէր , ՝քեզի կ՚ընէ արդարութիւն , ու մեզի՝ երեսի ամօթ , (ինչպես որ այսօր ՝ե-
ղա՚ ,) Յուդայի մարդիկներուն , Երու՚սաղէմի բնակիչներուն ու ամէն մերձաւոր ու հեռաւոր Իս-
րայէլացիներուն՝ ան բոլոր երկիր՚-
ներուն մէջ ուր որ դուն զանոնք քշեցիր՝ անոնց քեզի դէմ բրած
8 յանցանքին համար ։ Ո՛վ Տէր՝ ե՚րեսի ամօթ կ՚ընէ մեզի , մեր Թագաւորներուն , մեր իշխաննե-
րուն ու մեր հայրերուն , ինչու որ
9 քեզի դէմ մեղք գործեցինք ։ ՝Ի՚ս-
ողորմութիւն ու ներողութիւն մեր Տէր Ա՚ստուծոյն կը վայլէ , վասն զի մենք անկէ ապստամբե-
10 ցանք , ՝և մեր Տէր Ա՚ստուծոյն ձայնին մտիկ չըրինք որ անոր օ-
րէնքներովը քալէնք , որոնք իր ծա-
ռաներուն՝ մարգարէներուն ձեռ-
11 քովը մեր առ՚ջեր դրաւ ։ Ու ՝Իսրա-
էլ քու օրէնքդ զանց ըրին , և քու ձայնիդ մտիկ չընելով խո-
տորեցան ։ ուստի Ա՚ստուծոյ ծա-
ռային ՝Մովսէսին օրինացը մէջ դրուած անէծքը ու երդումը մեր վրայ թափեցաւ ։ քանզի Ննոր դէմ
12 մեղք գործեցինք ։ Ու մեր վրայ մեծ չարիք բերելով՝ ՝Հաստատեց իր խօսքերը՝ որ մեր վրայով ու մեզ դատող մեր դատաւորներուն վրա՚-
յով խօսեր էր ։ անանկ որ ՝Երու՚սաղէմի մէջ եղածին պէս բոլոր
13 երկինքին տակը չեղաւ ։ ՝Մովսէ՚-
սին օրինացը մէջ գրուածին պէս ամ բոլոր չարիքը մեր վրայ եկաւ ։ Հակայն մենք մեր անօրէնութիւն-
ներէն դառնալու և քու ճշմար՚-
տութեանդ խելամուտ ըլլալու հա՚-
մար՝ մեր Տէր Ա՚ստուծոյն երեսը
14 չաղաչեցինք ։ Ես Տէրը ՝ամ չա-
րիքիս համար հսկելով՝ զանիկայ մեր վրայ բերաւ , քանզի Ա՚մեր Տէր Ա՚ստուածը իր բրած բոլոր գործ-
քերուն մէջ արդար է ։ ՝Բայց մենք
15 անոր ձայնին մտիկ չըրինք ։ Ես
արդ՝ ով Տէր Ա՚ստուած մեր՝ ՝որ քու ժողովուրդդ զօրաւոր ձեռքով Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր , ու քեզի ՝անուն վաստրկեցար՝ ինչպես որ այսօր ՝Իր՚եանդ , ՝մենք մեղք գործեցինք , ամբարշտութիւն ը-
16 րինք ։ Ո՛վ Տէր՝ քու բոլոր *քա՚-
րութեանդ համեմատ չներեր՝ քու սուրբ լեռնէդ՝ Երու՚սաղէմ քաղաքին քու սրտմտութիւնդ ու բարկութիւնդ դառնայ ։ վասն զի մեր մեղքերուն համար ու ՝մեր հարցը անօրէնութիւններուն հա-
մար՝ Երու՚սաղէմ ու քու ժողո-
վուրդդ ՝ամէն մեր բոլորտիքը են
17 դորձերուն նախատինք եղան ։ Ես հիմա՝ ով Ա՚ստուած մեր՝ քու ծա-
ռայիդ աղօթքը ու ազաչանքը լսէ , ու Էերեսդ Տէրոջը համար ՝քու ամայա-
ցած սրբարանիդ վրայ ՝երեսդ փայ-
18 լեցուր ։ Էականջդ խոնարհեցո՛ւր՝ ով Ա՚ստուած իմ՝ ու լսէ՝ աչքերդ բաց ՝ու տես մեր աւերումները և ան քաղաքը՝ ՝որուն վրայ քու անունդ կոչուած է ։ վասն զի մեր ազաչանքը չէ՝ թէ մեր արդարու-
թիւններուն համար քու առ՚ջեդ կը մատուցանենք , հապա քու մեծ
19 ողորմութեանդ համար ։ Ո՛վ Տէր՝ լսէ՝ ով Տէր՝ ներէ՝ ով Տէր՝ մտիկ ըրէ ու կատարէ ։ մի՛ ուշանար ՝քեզի համա՚ր՝ ով Ա՚ստուած իմ՝ , քանզի քու քաղաքիդ վրայ ու քու ժողովրդեանդ վրայ քու ա-
նունդ կոչուած է ։
20 ՝Ու երբոր ես տակաւին կը խո-
սէի , կ՚աղօթէի , և իմ մեղքս ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղքը կը խոստովանէի , և իմ Ա՚ստուծոյս սուրբ լեռանը համար իմ ազա-
չանքս իմ Տէր Ա՚ստուծոյս առ՚ջեր
21 կը մատուցանէի ։ Երբոր ես տա-
կաւին ազօթքի մէջ կը խօսէի , ահա ան առ՚ջի տեսիլքին մէջը տես-
ած մարդս ՝Գաբրիէլ՝ շուտ մը թռչելով՝ ՝ինծի դպաւ ՝իրիկուան
22 զոհին աւուր , ու ինձի հասկըցը-

Ն · Ք · ԳՔ · Ի՚ԲԲ 538

՝Ծ՚Ա՚Ր · Ա · 12 ։ Բ · 13 ։ Եզեկ · Ե · 9 ։ Ա՚մաւ · Գ · 2 ։
՝ Ղե ։ Իգ · 14 ։ ԵՀ ։ Բ Օր · Իբ · 15 ։ Ո՚ղբ · Բ · 17 ։
՝ Նե · Թ · 13 ։ Երեմ · Բ · 30 ։ Ե · 3 ։ Ո՚ղմ · Է · 7 ։ 10 ։
՝ Երեմ · Լա · 28 ։ Թգ · 27 ։
՝ Ն՚ե՚հեմ · Թ · 33 ։ Հ՚ՀՐ 7 ։
՝ Հ՚ՀՐ 10 ։
՝ Եզ · Գ · 1 ։ 6 ։ Ի՚ · 11 ։ Դ Թագ · Բ · 51 ։ Ն՚ե՚հեմ · Ա · 10 ։ Ե՚զր · Ի՚ · 21 ։
՝ Եզ · Ժ՚Գ · 18 ։ Ն՚ե՚հեմ · Թ · 10 ։ Ե՚զր · Ի՚ · 20 ։
՝ Հ՚ՀՐ 5 ։
* ԵԲԷ · ա՚բ՚գաու՚թիւնս՚ բուգ
՝ Հ՚ՀՐ 20 ։ Ջ՚ա՚ · Բ · 3 ։
՝ Եզ · Ի՚ · 5 ։
՝ Ո՚ղբ · Բ · 15 ։ 16 ։
՝ Ա՚պգ · Իգ · 13 ։ 14 ։ Տիտ · 4 ։
՝ Հ՚ՀՐ 19 ։
՝ Ո՚ղբ · Ե · 18 ։
՝ Թռ · գ · 25 ։ Ա՚պգ · Կ · 1 ։ Ա՚ · 3 ։ 7 ։ 19 ։
՝ Ես · Լ · 17 ։
՝ Ա՚պգ · Ա՚ · 14 ։ ԵՀ ։ Տիտ Եզ · գ · 7 ։
՝ Երեմ · Իե · 29 ։
՝ Ա՚պգ · Հ՚Թ · 9 ։ 10 ։ Ո՚բ · 15 ։ 16 ։
՝ Ա՚պգ · Լ՚ · 5 ։ Ես · Կ · 24 ։
՝ Գե · Բ · 16 ։
՝ Գե · Բ · 18 ։ Ժ՚ · 10 ։ 16 ։
՝ Գ Թագ · Ժ՚Բ · 36 ։

Ն · Ք · Գ։ Իբր 538

Ֆ Գլ. ժ · 12։
— Գլ. ժ · 11, 19։
Բ Պատ. իգ · 15։
Է Իս · Ծգ · 10։
Ը Ես · Ծգ · 11 ։ Երեմ. իգ · 5 ։ 6 ։ Երր · Թ · 12 ։ Ցայտ · ժգ · 6 ։
Ի Սադ. խե · 7 ։ Դտ. ա · 35 ։ Ցոհ · ա · 41 ։ Երր · Թ · 11 ։
Լ Ծն Թագ. ժգ · 34 ։ Եզեկ · գ · 6 ։
Խ Հմր 23 ։ Պատ. իգ · 15 ։
Ծ Նգր · գ · 24 ։ գ · 1, 15 ։ է · 1 ։ Նեհեմ. բ · 1 ։ 3 ։ 5 ։ 6 ։ 8 ։
Կ Ցաճ. ա · 41 ։ գ · 25 ։
* Եբբ · Մե· սիա
Հ Իս · Ծե · 4 ։
Ձ Նեհեմ. գ · 8 ։ 16 ։ 17 ։ 18 ։
Ղ Ես · Ծգ · 8 ։ Պար · Թ · 11 ։ Դտ. իգ · 26 ։ 46 ։
Ճ Պետ. բ · 21 ։ գ · 18 ։
Մ Պատ. իբ · 7 ։
Յ Դտ. ժԹ · 44 ։
Ն Պատ. իգ · 2 ։
Շ Պատ. իգ · 6 ։ 14 ։

Իբր 534

Ա Ես · բ · 7, 8 ։ Գլ. ժա · 10 ։ 22 ։ Նաա. ա · 8 ։
Բ Ես · Ծգ · 11 ։ Պատ. իգ · 28 ։ Հաղ. ա · 15 ։ 19 ։ Երր · Թ · 28 ։
Գ Ես · իզ · 6 ։ Ծե · 3 ։ Երեմ. լա · 31 ։ Եզեկ · ժգ · 60 ։ 61 ։ 62 ։

† Կամ՝ աւրագ պզօտութիւնը այտաբակին վրայ պիտի ըլլայ ։ Կամ՝ պզօտութեանդ ժամին վրայ աւրագը պիտի ի՛նայ ։ իգ · 15 ։ Պար · ժգ · 14 ։ Դտ · իա · 20 ։ Ծն Ես · ժ · 22 ։ 23 ։ իբ · 22 ։ Գլ · ժա · 36 ։ Դտ · իա · 24 ։ —— Գլ · ա · 7 ։ Բ Գլ · բ · 36 ։ Ցայտ · ժԹ · 9 ։ ‡ Եբբ · գործը մեծ էր ։ Կամ՝ պատերազմն մեծ էր ։ Ի Գլ · ա · 17 ։ ը · 16 ։

նելով՝ ինծի հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Ո վ Դանիէլ՝ հիմա ելայ , որ քեզի իմաստութիւն տորվեցը։
23 Նեմ ։ Քու աղաչանքիդ սկիզբը պատգամ ելաւ , ու ես ելայ որ պատմեմ , — վասն զի դուն Ա՛ռ՛ա՛ջ սիրելի ես · ուրեմն Ի պատգամը միտք առ ու տեսիլքը հասո-
24 կըցիր ։ Ցանգանքը վերջացընելու , ու մեղքը հատցընելու , և անօրէնութիւնը քաւելու , ու յաւիտենական արդարութիւնը բերելու , և տեսիլքը ու մարգարէութիւնը կնքելու , ու Խորհրդոց Սուրբը օծելու համար քու ժողովուրդիդ վրայ ու սուրբ քաղաքիդ վրայ ։ Եօթանասուն եօթնեակ որո-
25 շուած է ։ Ես Ի գիտցիր ու հասկըցիր , որ Ե՛րուսաղէմը նորէն շինելու հրամանը ելլելէն մինչև Ք՛ Օծեալ Իշխանը եօթը եօթնեակ ու վեհասունեւերկու եօթնեակ կայ ։ Նորէն հրապարակը ու Խարիսպը պիտի շինուի նեղութեան ժա-
26 մանակներու մէջ ։ Ես վեհասունեւերկու եօթնեակէն ետքը Օծեալը պիտի կորուի , Իբայց վ՛րէն իրեն համար ։ ու Ի՛շխանին ժողովուրդը Նքաղաքը ու սրբարանը պիտի աւրէ , Ն և վերջը Ն՛հեղեղով պիտի ըլլայ ։ ու մինչև պատերազմին վերջը աւերումներ
27 սահմանուած են ։ Ու մէկ եօթնեակ մը Ե՛շտարուն հետ Ս՛ուխտ պիտի հաստատէ , և եօթնեկին մէջտեղը զոհը ու պատարագը պիտի դադրեցընէ ։ ու Ի աւրագը Ա պղծութեանց աւտարակին վրայ պիտի ըլլայ" , մինչև որ աւրուածին վրայ Նախասահմանեալ կորուստը թափուի ։

ԳԼ · Ժ

1 Դանիէլ իր անձը խոնարհեցընելէն ետև տեսիլք մը կը տեսնէ ։ 10 հրեշտակ կը պարտիրի , հրեշտակը զանիկայ կը միխիթարէ ։

1 Պարսից Կիւրոս թագաւորին հրորդ տարին խօսք մը յայտնուեցաւ Դանիէլին , — որուն անունը Բաղտասասար կոչուած էր ։ Ի՛ս ան խօսքը ճշմարիտ էր , ու ‡ մեծ տառապանաց վ՛ըմ՛ով էր ։ ու Ի՛ս անիկայ խօսքը հասկըցաւ ու տեսիլ-
2 քին տեղեակ եղաւ ։ Ն՛ն օրերը ես Դանիէլս լման երեք շաբաթ աու-
3 դի մէջ էի ։ Ն՛իւթ չուտեցի կերակուր չկերայ ու բերանս միս կամ դինի չմտաւ , Ի ու ամենևին Ե՛ղով չօծուեցայ , մինչև որ երեք շաբաթը լմընցաւ ։
4 Ես առաջին ամսուն քսանուչորս-երորդ օրը ես Ի Տիգրիս Լ՛ուռ՛ա՛ծ
5 մեծ գետին եզերքն էի ։ Ու Ե՛աչքերս վերցուցի ու նայեցայ , և ես Հա կտաւ հագած , ու մէջքը Ո՛ՓՓազի ոսկիէ Ի գօտի կապած մարդ
6 մը կար ։ Ես անոր մարմինը Ֆ՛ոսկիքարի պէս , ու երեսը Ի փայլակի և բեռ-ի պէս , Ն և աչքերը կրակի բոցերու պէս , ու թևերը Ի ու ոտքերը փայլուն պղնձի դոյնին պէս , Ֆ և իր խօսքերուն ձայնը բազմու-
7 թեան ձայնին պէս էր ։ Ու ես տեսիլքը Ն՛միակ ես Դանիէլս տեսայ , ու ինծի հետ եղող մարդիկները տեսիլքը չտեսան , հապա սոնոց վրայ մեծ վախ ինկաւ , ու
8 փախան որ պահուըտին ։ Ես ես միակ մնայի , ու ես մեծ տեսիլքը տեսայ , հու իմ վրաս ոյժ չմնաց , և իմ Ն՛վայելչութիւնս ապականութեան դարձաւ , ու ալ ոյժ
9 չունեցայ ։ Ես անոր խօսքերուն ձայնը լսեցի , Հու անոր խօսքերուն ձայնը լսածիս պէս , Թմ՛րած երեսիս վրայ գետնիս ինկայ ։
10 Ե՛ս աՀա ինծի մէկ ձեռ մը դպաւ , ու զիս ծունկերուս ու ձեռքերուս թաւերուն վրայ վերցուց ։
11 Ես ինծի բաւ , Ո վ Դանիէլ՝ Ա՛նբեղի մարդ , քեզի բանալ խօսքերս հակցիր , ու եղած տեղդ կայնէ , քանզի հիմա քեզի խրկուեցայ ։ ու երբոր անիկայ աս խօսքը ինծի ը-
12 սաւ , դողալով կայնեցայ ։ Ես ինծի բաւ , Մի վախնար , ով Դանիէլ , քանզի ան առջի օրէն՝ի վեր որ քու սիրտդ տուիր հասկրնալու , և քու Աստուծոյդ առջեւը քու անձդ խոնարհեցընելու , Ն՛րդ խօսքերդ լսուեցան , ու ես քու
13 խօսքերուդ համար եկայ ։ Ն՛բայց Պարսից թագաւորութեանը իշխանը քսանուչորս օր իմ երեսիս դէմ կեցաւ ։ ետկայն ահա Միքայէլ՝ առաջին իշխաններեն մէկը ինծի օգնութեան եկաւ , ու ես Հոն Պարսից թագաւորներուն քո-
14 վը մնայի ։ Ու հիմա եկայ որ Նէռքի օրերը քու ժողովուրդիդ ինչ բլլալիքը քեզի հասկրցընեմ , Ո՛վասն զի տեսիլքը գալու օրերուն համար
15 է ։ Ես անիկայ ինծի ասանկ խօսքեր բաւծին պէս , Ե՛երևս դէպ՝ի գետինը ծռեցի ու համր մնայի ։
16 Ես ահա — մարդու որդւոյ կերպարանքով մէկը Շրթունքներուս դպաւ , ու բերանս բացի ու խօսեցայ ։ ու դիմացս կայնողին ըսի , Ո՛վ տէր իմ՝ — տեսիլքով Ի ցաւերս

Ն · Ք · Գ։ Իբր 534

Պ Ծն Պատ. գ · 17 ։
Ր Ծն · բ · 14 ։
Ս Ծն Ցես · և · 13 ։
Ր Գլ · ժբ · 6, 7 ։
Ը Երեմ. ժ · 9 ։
Ի Ցայտ · ա · 13 ։ 14 ։ 15 ։ ժե · 6 ։
Ֆ Եզեկ · ա · 16 ։
Ի Եզեկ · ա · 14 ։
Լ Ցայտ · ա · 14 ։ ժԹ · 12 ։
Խ Եզեկ · ա · 7 ։ Ցայտ · ա · 15 ։
Ծ Ծն Գ Թագ · գ · 17 ։ Պար · Թ · 7 ։
Հ Գլ · բ · 27 ։
Յ Գլ · է · 28 ։
Ղ Գլ · բ · 18 ։
Ճ Երեմ. ա · 9 ։ Գլ · Թ · 21 ։ Ցայտ · ա · 17 ։
Մ Գլ · Թ · 23 ։
Յ Ցայտ · ա · 17 ։
Ն Գլ · Թ · 3 ։ 4 · 22 , 23 ։ Պար · ժ · 4 ։
Շ Հմր 20 ։
Ո Հմր 21 ։ Գլ · ժբ · 1 ։ Ցաւ · գ · 9 ։ Ցայտ · ժբ · 7 ։
Չ Ծն · խԹ · 1 ։ Գլ · Ը · 28 ։
Պ Գլ · բ · 26 ։ Մա · բ · 3 ։
Ջ Հմր 9 ։ Գլ · բ · 18 ։
Ռ Գլ · բ · 15 ։
Ս Հմր 10 ։ Եբեմ. ա · 9 ։
Վ Հմր 8 ։

Ն · Բ · ԴԲ · Էրբ 534

վրաս դարձան, և ալ այժ չունենայ։
17 Ու ասա իմ տիրոջս Ծառան՝ ասա իմ տիրոջս հետ ի՞նչպէս խօսելու կարող ըլլայ՝ վասն զի հիմակուընէ վրաս այժ չկայ, ու վրաս շունչ
18 չմնաց։ Եւ ան մարդուս կերպարանք ունեցողը նորէն ինծի դպաւ
19 և զիս ուժովցուց. ¶Ու ըսաւ, ըՄի՛ վախնար՝ ով սիրելի մարդ, խաղաղութիւն ըլլայ քեզի, ու ժովցիր և քաջ եղիր. ու երբոր անիկայ ինծի հետ խօսեցաւ, ուժովցայ ու ըսի, Թող խօսի իմ տէրս, վասն զի ուժովցուցիր զիս։
20 Եւ անիկայ ըսաւ, Գիտե՞ս թէ ինչու համար քեզի եկայ, ու հիմա ¤Պարսից իշխանին դէմ պատերազմելու պիտի դառնամ, ու երթալուս պէս, ահա Յունաց իշխանը պիտի
21 դայ։ Բայց ես ճշմարտութեան գիրքին մէջը զրուածը քեզի պիտի պատմեմ. ու ասոնց *մէջ մէկը չկայ որ ինծի օգնէ, ¬բայց միայն ձեր իշխանը Միքայէլ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Պարսից կործանումը Յունաց թագաւորին ձեռքովը։ 5 Հարաւի և հիւսիսի թագաւորներուն մէջտեղը եղած դաշնակցութիւնները ու պատերազմները։ 30 Հռովմայեցւոց յարձակումը ու բռնաւորութիւնը։

1 ||Ու ¬Մարաց Դարեհ Քաշտաւրին ¶առջի տարին ես կայնեցայ որ զանիկայ ուժովցնեմ ու զօրացը-
2 նեմ։ Եւ հիմա քեզի ճշմարտութիւն պիտի պատմեմ. Ահա Պարսից երկրին մէջ երեք թագաւոր ալ պիտի ելլէ. ու չորրորդը մեծ հարստութիւնով՝ ամենէն հարուստ պիտի ըլլայ, ու երբոր իր հարստութիւնովը ուժովնայ, ամենը ոտք պիտի հանէ Յունաց թագաւորութեանը դէմ։
3 Եւքսը ‡մէկ զօրաւոր թագաւոր մը պիտի ելլէ, ու մեծ իշխանութիւնով պիտի տիրէ, և †իր կամքին պէս պիտի ընէ. Ու երբոր
4 մնացը պիտի կանգնի. Ու երկրին չորս հովերուն պիտի բաժնուի. բայց իր յաջորդներուն չէ, ¿ոչ ալ իր վարած իշխանութեանը պէս. վասն զի անոր թագաւորութիւնը պիտի քակուի, ու անոնցմէ ուրիշներուն պիտի ըլլայ։
5 Եւ հարաւի թագաւորը պիտի ուժովնայ, ու անոր իշխաններէն մէկը անոր վրայ պիտի ուժովնայ ու պիտի տիրէ. անոր իշխանութիւնը մեծ իշխանութիւն պիտի
6 ըլլայ։ Եւ մէկ քանի տարիէն եօքը իրարու հետ դաշնակցութիւն պիտի բնեն, վասն զի հարաւի թագաւորին աղջիկը հիւսիսի թագաւորին պիտի երթայ հաշտութիւն բնելու համար, բայց բազուկի ոյժ պիտի չունենայ. և ան ինքն ու անոր բազուկը պիտի չկարենայ դիմանալ, հապա ան աղջիկը՝ ու զանիկայ բերողները ու զանիկայ ծնանողը և զանիկայ ժամանակ-ներուն համեմատ ուժովցնողը
7 ձեռք պիտի տրուին։ Բայց անոր արմատներուն ընձիղներէն մէկը պիտի ելլէ անոր տեղը, ու անիկայ զօրքով պիտի գայ, և հիւսիսի թագաւորին ամրոցները պիտի մտնէ, ու անոնց մէջը բան պիտի տեսնէ ու յաղ-
8 թող պիտի ըլլայ. Եւ անոնց աստուածներն ալ՝ ձուլածոյ կուռքերուն ու ոսկեղէն ու արծաթեղէն քնարհ ամանեղերուն հետ Եգիպտոս գերութեան պիտի տանի. ու անկէ †հիւսիսի թագաւորէն աւելի
9 շատ տարիներ պիտի կայնի". Որ հարաւի թագաւորին թագաւորութեանը մէջ պիտի մտնէ, ու նորէն իր երկիրը պիտի դառնայ։
10 Եւ անոր որդիները պատերազմի պիտի ելլեն, ու շատ զօրքերու բազմութիւն պիտի ժողվեն. ինքն ալ անպատճառ պիտի դայ, և ու հեղեղի պէս պիտի անցնի, և դարձեալ ըմինչև անոր ամրոցը պիտի
11 պատերազմի։ Իսկ հարաւի թագաւորը պիտի կատղի ու պիտի ելլէ, և անոր հետ՝ հիւսիսի թագաւորին հետ պատերազմ պիտի բնէ. ան ալ շատ բազմութիւն ոտք պիտի հանէ, բայց բազմութիւնը անոր ձեռքը պիտի տրուի։
12 Ու երբոր ան բազմութիւնը առնէ, իր սիրտը պիտի բարձրանայ, ու բիւրաւորներ պիտի կործանէ, բայց
13 պիտի չուժովնայ. Քանզի հիւսիսի թագաւորը պիտի դառնայ, ու առջինէն աւելի բազմութիւն ոտք պիտի հանէ, ու մէկ քանի տարիէն եօքը՝ մեծ զօրքով, ու մեծ պատրաստութեամբ անշուշտ պիտի դայ։
14 Եւ ան ժամանակները հարաւի թագաւորին վրայ շատերը պիտի ելլեն. ու քու ժողովրդիդ բռնաւորներն ալ պիտի ելլեն՝ տեսիլքը կատարելու համար, բայց
15 պիտի կրնկրին։ Եւ հիւսիսի թագաւորը պիտի դայ, ու հողաբլուրներ պիտի կանգնէ, ու պարսպազօր քաղաքներ պիտի առնէ. և հարաւի թևփաւորին բազուկները ու անոր ընտրեալները պիտի չդիմանան, ոչ ալ դիմանալու ոյժ պիտի ունենան։
16 Եւ անոր վրայ եկողը †իր ուզածին պէս պիտի ընէ, ու ‡անոր երեսին դէմ դնող պիտի չըլլայ, և †փա-

Ն · Բ · ԴԲ · Էրբ 534

* Կամ՝ դէմ ¬ Հբր 13։
Ծագ. 9։ Ցաչա. Ժբ. 7։

¤ Գլ. ե. 31։
ըԳԼ. Թ. 1։

‡ Գլ. է. 6։ ը. 5։
† Գլ. ը. 4։ Հբր 16, 36։
† Գլ. ը. 8։
¿ Գլ. ը. 22։

† Կամ՝ մէկ քանի տարի հիւսիսի թագաւորէն աւելի պիտի ուժովնայ.
¶ Եզ. ե. 8։ Գլ. Թ. 26։
ը Հբր 7։

ըԳԼ. ը. 4, 7։ Հբր 3, 36։
‡ Ցաչա. 5։
† Գլ. ը. 9։ Հբր 41, 45։

ռաւօր երկրին մէջը պիտի կենայ ,
17 որ անոր ձեռքովը պիտի աւրի : Ու
երեսը պիտի շիտակէ իր բոլոր թա-
դաւորութեանը ուժովը դալու , և
իր հետը ուղղութիւնը պիտի բլլայ , ու
բան պիտի տեսնէ . և կանանց աղ-
ջիկը անոր պիտի տայ , որ անոր
ներքնազգեստները աւրէ ; բայց ա-
նիկայ անոր հետ պիտի չկայնի ու
18 անոր պիտի չբլլայ : Նաթը իր երե-
սը դէպ ի կղզիները պիտի դարձը-
նէ , ու շատերը պիտի առնէ . և
մէկ իշխան մը անոր նախատինքը
պիտի դադրեցնէ , ու ան ալ ի զատ
անոր նախատինքը վրան պիտի
19 դարձնէ : Ես իր երեսը դէպ ի իր
երկրին ամրոցները պիտի դարձնէ ,
բայց պիտի գլորի , պիտի իյնայ
Ա ու պիտի չդանուի :
20 Ես անոր տեղը մէկը պիտի ելլէ ,
որ հարկապահանջը պիտի իրկէ էր
թագաւորութեանը փառքին հա-
մար" . բայց անիկայ քիչ օրերու
մէջ պիտի կոտրի , սակայն ոչ
բարկութեամբ և ոչ պատերազ-
մով :
21 Ու անոր տեղը Ե մէկ անարդ մը
պիտի ելլէ , որ անոր թագաւորա-
կան պատիւը պիտի չտան . բայց
անիկայ հանդարտութեամբ պիտի
գայ , ու շողոքորթութիւններով
թագաւորութիւնը պիտի առնէ :
22 Ու անոր առջևէն Ժ հեղեղին բա-
զուկներովը պիտի ընկզմին , ու պի-
տի կոտրին , Ի նաև ուխտին իշխանը :
23 Քանի անոր հետ դաշնակցութիւն
բնելէն ետքը հանիկայ նենդա-
թիւն պիտի բնէ , և պիտի ելլէ ու
24 պզտիկ ազգով պիտի յաղթէ : Ա-
նիկայ հանդարտութեամբ , խիտ
պարարտ գաւառին մէջը պիտի
մտնէ , ու իր հայրերուն ու հարքը
հայրերուն չբրածը ինքը պիտի բնէ ,
անոնց մէջը աւար և կողոպուտ ու
ստացուածք պիտի բաշխէ , ու մին-
չև մէկ ժամանակ մը պարիսպներուն
դէմ իր խորհուրդները պիտի խոր-
25 հի : Ու մեծ զօրքով իր զօրու-
թիւնը ու սիրտը պիտի գրգռէ հա-
րաւի թագաւորին դէմ . հարաւի
թագաւորն ալ խիստ մեծ ու զօ-
րաւոր զօրքով պատերազմի պիտի
ելլէ , բայց պիտի չկարենայ դիմա-
նալ . վասն զի անոր դէմ խոր-
26 հուրդներ պիտի խորհին : Անոր
ամենիւ կերակուրները ուտողները
անդամ դանիկայ պիտի կոտրեն . և
անոր զօրքը պիտի †ցրուի , ու շա-
տերը սպաննուած պիտի իյնան :
27 Ես ասս թագաւորներուն երկուքին
ալ սիրտը չարութիւն բնելու հո-
Ե-ֆեթ-Ել պիտի բլլայ , ու մէկ սե-
ղանի վրայ սուտ պիտի խօսին ,

բայց պիտի չյաջողի . վասն զի
Ն վախճանը որոշուած ժամանակի
28 մէջ պիտի բլլայ : Ու անիկայ շատ
հարստութիւնով իր երկիրը պիտի
դառնայ . և Ջիր սիրտը սուրբ ուխ-
տին դէմ պիտի բլլայ , ու բան պիտի
տեսնէ , ու իր երկիրը պիտի դառ-
նայ :
29 Որոշուած ժամանակի մէջ պիտի
դառնայ , ու հարաւի վրայ պիտի
երթայ . բայց վերջինը ճառջինին
30 պէս պիտի չբլլայ : Քանզի Կի-
տացւոց նաւերը անոր վրայ պիտի
երթան , և անիկայ պիտի թուլ-
նայ ; ու դառնալով սուրբ ուխտին
դէմ պիտի բարկանայ , ու բան
պիտի տեսնէ . և պիտի դառնայ ,
ու սուրբ ուխտը թողղնէրուն ու-
31 շադրութիւն պիտի ընէ : Ու ա-
նոր կողմէն բազուկներ պիտի կայ-
նին , Ե և սրբարանը ա ամրոցը պիտի
պղծեն , ու մշանջենաւոր ընծան պի-
տի վերցընեն , ու աւերող պղծու-
32 թիւնը պիտի դնեն : Եւ ուխտին
դէմ ամբարշտութիւն ընողները
շողոքորթութիւններով պիտի
հանէ . բայց իրենց Աստուածը
ճանչցողներուն ժողովուրդը ոյժ
պիտի դառնան , ու բան պիտի
33 տեսնեն : Ե Եւ ժողովուրդին խե-
լացիները շատերուն պիտի սոր-
վեցընեն , " ու աուեն մը սուրի ,
կրակի , գերութեան և յափշտա-
34 կութեան պիտի հանդիպին : Ու
երբոր ա բառնան հանդիպին ,
քիչ մը օգնութիւն պիտի գտնեն ,
ու շատերը շողոքորթութիւննե-
35 րով անոնց պիտի յարին : Եւ
խելացիներէն ոմանք ա բառնան հան-
դիպին , որպէս զի նմին
չև վերջին ժամանակը Ո գտնուի
փորձէ , մաքրէ ու ճերմկցընէ .
Է քանզի ան Ի-յ տակաւին որոշ
36 ժամանակ մը պիտի թէ : Եւ ան
թագաւորը Ր իր ուզածը պիտի
ընէ , ու Ր ինքզինք բոլոր աստուած-
ներէն վեր պիտի բարձրացընէ ու
պիտի մեծցընէ , և Հաստուածոց
Աստուածոյն դէմ սոսկալի բաներ
պիտի խօսի , ու յաջողութիւն
պիտի գտնէ Ր մինչև որ բարկու-
թիւնը կատարուի . քանզի նա-
խասահմանուածը Ի զործ պիտի
37 դրուի : Եւ անիկայ իր հարցը
աստուածները բանի տեղ պիտի
չսեպէ , Ը և կանանց ցանկութիւնը ,
Ց ու բնաւ մէկ աստուած մը պիտի
չսեպէ . վասն զի զինքը ամենուն
38 վրայ պիտի մեծցընէ . Հապա
բերդերուն աստուածը իր եղած
տեղը պիտի պատուէ , ու իր հայ-
րերուն չճանչցած աստուածը ոս-
կիով , արծաթով , պատուական

Ն-Ք-ԳԲ-Իրէ 534

Ն-Ք-ԳԲ-Իրէ 534

Ն Հմր 29, 35, 40 : Գա Բ-19 : Ղ Հմր 22 :

Պատարագ. ցա՛Իրէ 169

Ճ Հմր 25 :

Պատարագ. ցա՛Իրէ 168 Ք Թագ. Իգ-24 : Երեմ. Բ-10 :

Յ Հմր 28 :

Ն Գա-Բ-11 : Ժբ-11 :

Ե Մտ-Բ-7 :

Ռ Երբ. Ժա-35, ԽԱ :

Ե Հմր 10 :

Ի Գա-Բ-10, 11, 25 :

Պատարագ. ցա՛Իրէ 171 Հ Գա-Բ-25 :

Պատարագ. ցա՛Իրէ 170

†Կա՛ կոխ, Եբր-Յոբ-Ձ :

Ե Գա-Բ-11, Ժբ-11 :

Ե Գա-Ե-8, Բ-9, 23, 25 :

Ա Գա-Ե-8 : Ա-Ցար-Ի-8 : Ա Պտ. Իէ-36 : Եզեկ-Իգ-21 :

Կա՛ փառաւոր մեռաւն :

քարերով ու ցանկալի բաներով
30 պիտի պատուէ : Եւ ան օտար աստուծոյն հետ զօրաւոր բերդերու մէջ բան պիտի տեսնէ , ու զայն ընդունողները փառքը պիտի շատցնէ , և շատերուն վրայ տիրել պիտի տայ անոնց , ու երկիրը *իբրև վարձք* պիտի բաժնէ :
40 Ու վերջին ժամանակը հարաւի թագաւորը անոր հետ պիտի ծեծկուի . ու հիւսիսի թագաւորը կառքերով , ձիաւորներով ու շատ նաւերով *մրրիկի պէս անոր դէմ պիտի երթայ , ու երկիրները պիտի մտնէ *ու կոխելով պիտի
41 անցնի . Ես փառաւոր երկիրը պիտի մտնէ ; ու շատ իրիկներ տակնուվրայ պիտի ըլլան . բայց անոր ձեռքէն ասոնք պիտի ազատին՝ Եդոմ , Մովաբ ու Ամմոնի որդւոց գլխաւոր *ազգէ :
42 Ես իր ձեռքը երկիրներուն վրայ պիտի երկընցընէ , ու Եգիպտոսի երկիրը պիտի չազատուայ ազատէ :
43 Ես ոսկիի ու արծաթի գանձերուն ու Եգիպտոսի բոլոր պատուական բաներուն պիտի տիրէ , և Լիբիացիք ու Եթովպացիք ա-
44 նոր †հնազանդ պիտի ըլլան : Բայց արեւելքէն ու հիւսիսէն լուրեր պէ *նէ , ու զայրոյկ պիտի խստովեցընեն . ու մեծ բարկութեամբ պիտի ելլէ որ շատերը կոտրտցընէ
45 ու բնաջինջ ընէ : Ես պալատներու պէս վրանները՝ ‡ծովերուն մէջտեղը *փառաւոր ու սուրբ լեռան վրայ* պիտի կանգնէ . Բայց անոր վախճանը պիտի հասնի , ու անոր օգնութիւն ընդունող պիտի չըլլայ :

ԳԼ · ԺԲ

1 Միքայէլ պիտի ազատէ Իսրայէլը իրենց նեղութենէն : 5 Դանիէլ ժամանակներուն վերաբերեալ տեղեկութիւն կը տանայ :

1 Յայն ատեն Միքայէլ մեծ իշխանը պիտի ելլէ , ու անոնք նեղութեան ժամանակ պիտի ըլլայ , որ ազգ ըլլալէն մինչեւ ան ատենը անանկը եղած չէ . և ան ժամանակը քու ժողովուրդդ *պիտի ազատի , ամէն-
2 նոյն ով որ *գրքին մէջը գրուած գտնուի : Ու երկրին հողին մէջը

քնացողներուն շատերը պիտի արթննան , Համանք յաւիտենական կենաց համար , և ոմանք ալ նախատանաց ու յաւիտենական անարգանաց համար :
3 Եւ իմաստունները երկինքի հաստատութեանը լոյսին պէս , ու անոնք որ շատերը արդարութեան կ'առաջնորդեն՝ աստղերուն պէս *պիտի փայլին յաւիտեանս յաւիտենից :
4 Ես դուն՝ ով Դանիէլ՝ ս խօսքերը գոցէ , ու գիրքը կնքէ մինչեւ վերջին ժամանակը . շատերը ‖ուշադրութեամբ պիտի կարդան՝ , ու գիտութիւնը պիտի շատնայ :
5 Ու ես Դանիէլս տեսայ որ ահա ուրիշ երկու մարդիկ կայներ էին , մէկը գետին մէկ եզերքը ու մի-
6 սը գետին միւս եզերքը : Ու ձիւնբաս հան կտաւ հագած մարդուն՝ որ գետին ջուրերուն վրայ էր , Ես աքսանէլի բաներուն վերջը մինչեւ ե՞րբ պիտի ըլլայ :
7 Ես լսեցի որ ան կտաւ հագած մարդը որ գետին ջուրերուն վրայ էր , իր աջ ու ձախ ձեռքը երկինքը վերցընելով՝ Յաւիտեան կենդանի եղողին վրայ երդում ըրաւ , Որ ժամանակ մը , ժամանակներ , ու կէս *համառօտ պիտի ըլլայ . ու երբոր ժողովուրդին զօրութիւնը բոլորովին ջրուի , ասոնց ամէնը պիտի կատարուի :
8 Ու ես լսեցի , բայց չհասկրցայ . ու *ըսի , Ով տէր իմ , ասոնց վերջը ի՞նչ պիտի ըլլայ :
9 Ըը ի՞նչ պիտի ըլլայ : Ես անիկայ ըսաւ , Գնա՝ ով Դանիէլ , քանզի *խօսքերը մինչեւ վերջին ժամանակը գոցուած ու կնքուած են ;
10 Շատերը պիտի մաքրուին ու պիտի ճերմկնան ու պիտի փորձուին , Բայց ամբարիշտները ամբարշտութիւն պիտի ընեն . ու ըրնաս մէկ ամբարիշտ մը պիտի չհասկրնայ , հապա *իմաստուններնը պիտի հասկրնան : Ու Ամէնջենաւորդ զոհին §վերցուելուն և աւերող պղծութեանը դրուելուն ժամանակէն՝ հազար երկու հարիւր իննսուն
12 օր պիտի ըլլայ : Երանի՝ անոր որ պիտի սպասէ , ու հազար իրեք հարիւր երեսունհինգ օրսան պիտի
13 հասնի : Բայց *դուն գնա մինչեւ վախճանը , Հանգչիս ու օրերուն վերջը *դուն վիճակիդ մէջը պիտի կայնիս :

Ի Մատ · իե · 47 : Ցօհ · ե · 28 , 29 : Գոր · իդ · 15 :
Ա Ես · կը · 24 :
Բ Գլ · ժա · 33 , 35 :
Գ Ցակ · ե · 20 :
Դ Ակտ · ժե · 41 , 42 :
Ե Ընակ · գ · 18 : Մատ · ժգ · 43 :
Զ Գլ · բ · 26 : Հմր 9 : Ցօան · ժ · 4 : Ցճո Ցայս · իր · 10 :
Է Հմր 9 : ‖ Կամ՝ Հանդիսաւորութեամբ պիտի պաշտուին :
Ը Գլ · ժ · 4 :
Թ Գլ · ժ · 5 :
Ժ Գլ · բ · 13 : Ես Օր · լբ · 40 : Ցայս · ժ · 5 , 6 :
ԺԱ Գլ · գ · 34 :
ԺԲ Գլ · ե · 25 : ժա · 13 : Ցայս · ժբ · 14 :
ԺԳ Դտ · իա · 24 : Ցայս · ժ · 7 :
ԺԴ Գլ · բ · 28 :
ԺԵ Հմր 4 :
ԺԶ Գլ · ժա · 35 : Զաք · ժգ · 9 :
ԺԷ Ով · ժգ · 9 : Ցայս · ի · 20 : իբ · 11 :
ԺԸ Գլ · ժա · 33 · 35 : Ցօհ · է · 17 : բ · 47 : ժբ · 37 :
ԺԹ Գլ · բ · 11 : ժա · 31 :
Ի Կամ՝ վերցուած ժամանակէն մինչեւ աւերող պղծութեանը գըրուիլը՝
ԻԱ Հմր 9 :
ԻԲ Ես · ծէ · 2 : Ցայս · ժգ · 13 :
ԻԳ Սաղ · ա · 5 :

ՄԸՐԹԸՐԻՑՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ովսէէ Հոգեւոր պատկառելեան դէմ Ըսուածոյ դատաստանը ցուցնելու համար, երեն կին կ՚առնէ Գոմերը, 4 որ կը Ծռանի Ցեզրայելը, 6 Լօռուհաման 8 ու Լոամմին։ 10 Ցուգա-յի ու Իսրայէլի պերեզաբանութիւնը։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Բէերիի որդւոյն Ովսէէին եղաւ, Ցուդայի թա-գաւորներուն՝ Ոզիայիին, Յովաթա-մին, Ահազին ու Եզեկիայիին օրը-րը և Իսրայէլի թագաւորին Յո-վասի որդւոյն Երոբոամայի օրերը։

2 Ովսէէին միջոցովը Էրաւ Տէրոջը խօսքին սկիզբը։ Եւ Տէրը բսաւ Ովսէէին, Գնա, քեզի պոռնկու-թեան կնիկ մը, ու պոռնկութեան տղաքներ առ, քանզի Երկիրը Տէ-րոջմէ խոտորելով, խիստ շատ պոռնկեցաւ։

3 Եւ անիկայ գնաց ու Դաբելա-յիմի աղջիկը Գոմերը առաւ, և անիկայ յղացաւ ու անոր որդի մը ծնաւ։

4 Եւ Տէրը անոր բսաւ, Ա-նոր անունը Ցեզրայէլ դիր, քանզի քիչ ատենէն եղբը Ցեզրայելի վրայ պիտի պահանջեմ, ու Իսրա-յէլի տանը թագաւորութիւնը պի-տի դադրեցնեմ։

5 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը Ցեզրայելի հովիտին մէջ Իսրայէլին աղեղը պիտի կոտ-րեմ։

6 Եւ Գոմեր դարձեալ յղացաւ ու աղջիկ մը ծնաւ։ Եւ Տէրը բ-սաւ Ովսէէին, Անոր անունը Լօ-րուհամա դիր, քանզի ալ պիտի չողորմիմ Իսրայէլի տանը, հապա զանիկայ բոլորովին պիտի վերցը-նեմ։

7 Բայց Ցուդայի տանը ո-ղորմութիւն պիտի ընեմ, ու զա-նոնք իրենց Տէր Ըսուածովը պիտի փրկեմ, և ըզանոնք աղեղով կամ սրով կամ պատերազմով, ձիե-րով կամ ձիաւորներով պիտի չփրկեմ։

8 Ու երբոր Լօռուհաման կաթէն կտրեց, նորէն յղացաւ ու որդի մը

9 ծնաւ։ Ան ատեն Տէրը բսաւ, Անոր անունը՝ Լոամմի դիր, քան-զի դուք իմ ժողովուրդս չէք, ու ես ձեզի Ըսուածը պիտի չըլլամ։

10 Բայց Իսրայէլի որդւոցը թիւը ծովու աւազին պէս պիտի ըլլայ, որ անչափ ու անթիւ է. և ու-ան տեղը որ անոնց բսուեցաւ թէ Դուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Ըսուածոյն որ-

11 դիերը պիտի բսուին։ Եւ Ցուդայի որդիերը ու Իսրայէլի որդիերը մի-տեղ պիտի ժողովուին, ու իրենց վրայ իշխան մը պիտի դնեն, ու երկրէն պիտի ելլեն, քանզի Ցեզ-բայելին օրը մեծ պիտի ըլլայ։

ԳԼ · Բ

1 Ժողովուրդին կատաղաշարժութիւնը։ 6 Անոնց դէմ Ըսուածոյ դատաստանները։ 14 Անոնց հետ հաշտութեան խոստումները։

1 Ձեր եղբայրներուն Ամմի՝ ու ձեր քոյրերուն Րուհամա բսէք.

2 Վիճեցէք ձեր մօրը հետ, վիճե-ցէք, քանզի անիկայ իմ կնիկս չէ, ու ես անոր էրիկը չեմ. և ա-նիկայ իր երեսէն իր պոռնկու-թիւնները, ու իր ծիծերուն միջէն իր շնութիւնները թող վերցնէ.

3 Որ չըլլայ թէ զանիկայ մերկացը-նեմ, ու զանիկայ իր Ծնած օ-րուանը պէս թողում, և զանիկայ անապատի դարձնեմ, ու զանի-կայ անջուր երկրի պէս ընեմ, ու զանիկայ Ծարաւով մեռցնեմ։

4 Եւ անոր որդւոցը ողորմած չպիտի չընեմ, քանզի անոնք պոռ-նկութեան որդիք են։

5 Անկութեան որդիք են։ Քանզի անոնց մայրը պոռնկութիւն բսաւ, զանոնք յղացողը խայտառակու-թիւն դործեց. վասն զի բսաւ, Իմ համբոյրներուս ետևէն երթամ, որ հացերը իմ հացս ու ջուրս, բուրդս ու քէթանս, եղս ու խմիչքներս տան։

6 Ուստի կոտ տան։ Անոր համար ա-հա ես փուշերով ցանգ պիտի փակեմ, անոր ճամբուն, ու ա-նոր Բաղարիզ պատ պիտի շինեմ, որ իր ճամբաները չգտնայ դանել։

7 Եւ անիկայ իր հոմանիներուն ե-տևէն պիտի երթայ, բայց անոնց պիտի չհասնի, ու զանոնք պիտի փնտռէ, բայց պիտի չգտնայ դանել. ան ատեն պիտի բսէ, Երթամ իմ Առջի էրկանս դառնամ, քանզի ան ատեն հիմակուընէ աղէկ կ՚ըլ-

8 ըէր էի, Եւ անիկայ Չգիտցաւ որ

Գեն · գ · 1։

Բ ՐՕր · լ · 16 · Սպ · Նգ · 27 · Ե-բրեմ · բ · 13 · Եզեկ · իգ · 3 · ԱՃ ։

† դ Թագ · ժ · 11 ։

ր Տճա դ Թագ · ժ · 10 · 12 ։

Բ Տճա դ Թագ · ժ · 29 ։

* Յր՝ չողոր-մեալ ։

Ը դ Թագ · ժէ · 6 · 23 ։

† Կամ՝ որ ա-նոնց մէկ կնոջով մը կնութեամբ ։

Բ դ Թագ · ժ · 35 ։

ը Տճա Ձար · գ · 6 · Ի · 10 ։

‡ Յր՝ իմ ժո-ղովուրդս չէ ։

Բ ՐՕր · լբ · 12 · Հոով · Ի · 26 · 27 ։

Ա Հոով · Ի · 25 · 26 · ա Պետ · բ · 10 ։

Բ Գե · բ · 23 ։

Ը Ցօհ · ա · 12 · ա Ցօհ · գ · 1 ։

Բ Նաւ · ժ · 12 · 13 · Երեմ · գ · 18 · Եզեկ · լգ · 23 · Լ · 16-24 ։

‖ Յր՝ իմ ժո-ղովուրդս ։

§ Յր՝ ողոր-միալ ։

— Նա · ծ · 1 ։

Բ Եզեկ · ժգ · 25 ։

‡ Երեմ · ժգ · 22 · 26 · Եզեկ · ժգ · 37 · 39 ։

ր Եզեկ · ժգ · 4 ։

Բ Եզեկ · ժԲ · 18 ։

Ը Ամով · բ · 11 · 13 ։

Բ Ցօհ · բ · 41 ։

ը Նա · ա · 21 · Երեմ · գ · 1 · 6 · 8 · 9 · Եզեկ · ժգ · 15 · 16 · ԱՃ ։

Բ Հոր Տ · 12 · Երեմ · խգ · 17 ։

† Ցար · գ · 28 · ա Թր · Տ · Որ · գ · 7 · 9 ։

§ Եբր · քա-ճամբարդ ։

Բ Գե · ե · 15 · Դ · ա · 18 ։

Ը Եզեկ · ժգ · 8 ։

Բ Նա · ա · 8 ։

ծ ցորենը ու գինին ու եղը եւ անոր կու տայի , և անոր արծաթը ու ոսկին եւ կը շատցընէի , ու բնդհուպ անոնք Բահաղի կռոներէն չեմնային :
9 Ընոր համար պիտի գառնամ , ու իմ ցորենս իր եղանակին մէջ , ու իմ գինիս իր որոշ ժամանակին մէջ պիտի առնեմ , և անոր մերկութիւնը ծածկող բուրդս ու քէմանս
10 եւ պիտի առնեմ : Ու հիմա անոր ամօթանիներուն առջեւը ամանոր անզգամութիւնը պիտի յայտնեմ , ու մարդ մը պիտի չըլլայ որ զանի-
11 կայ իմ ձեռքէս ազատէ : Նէ ա- նոր բոլոր ուրախութիւնը , անոր տօները , ամսագլուխները ու շա- բաթներն եւ բոլոր հանդիսաւոր
12 օրերը պիտի խափանեմ : Ու պի- տի աւերեմ անոր որթերը ու թէ- ղենիները , որոնց համար կ'ըսէր թէ Ասոնք իմ համանիներս ինծի տուած պարգևներն են , և զանոնք անտառի պիտի դարձընեմ . ու գանոնք գազանի գազանները պի-
13 տի ուտեն : Նէ զանիկայ պիտի պատժեմ ան օրերուն համար , ո- րոնց մէջ անիկայ Բահաղիմներուն խունկ կը ծխէր , իր օղերովը ու մանեակներովը կը զարդարուէր , և իր հոմանիներուն ետեւէն կ'երթար , ու զիս մոռցեր էր , կ'ըսէ Տէրը :
14 Ընոր համար ահա ես գանիկայ պիտի համոզեմ , և գանիկայ անա- պատը պիտի տանիմ , ու անոր
15 սրտին պէս պիտի խօսիմ : Նէ անկէ անոր այգիները ու Ախորի ձորը յոյսի դրան համար անոր պիտի տամ . և հոն իր մանկու- թեան օրերուն պէս ու Եգիպ- տոսի երկրէն ելած օրուանը պէս
16 երգէր պիտի երգէ : Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը կ'ըսէ Տէրը , զիս իմ Ի- բիկս պիտի կոչես , ու ինծմէն ալ զիս իմ Բահաղս պիտի չկոչես :
17 Ու զանոր բերնէն Բահաղիմին ա- նունները պիտի վերցընեմ , ու ա- նոնք ինծմէն ալ իրենց անունին-
18 րուվը պիտի չյիշուին : Նէ անոնց համար ան օրը Ադաշտի գազաննե- րուն հետ ու երկինքի թռչուննե- րուն հետ ու երկրի սողուններուն հետ ուխտ պիտի բնեմ , ու երկրէն աղեղը , սուրը ու պատերազմը պիտի կոտրեմ , և զանոնք ապա- հովութեամբ պիտի պառկեցընեմ :
19 Ու զիզ յաւիտեան ինծի պիտի նշանեմ և զիզ արդարութիւ- նով , իրաւունքով , ողորմութիւ- նով ու գթութիւնով ինծի պիտի
20 նշանեմ . Ես զիզ ճշմարտու- թիւնով ինծի պիտի նշանեմ , ու
21 Տէրը պիտի ճանչնաս : Նէ պիտի ըլլայ որ այն օրը կ'ըսէ Տէրը , պա-

տասխան պիտի տամ . ես երկինք- ներուն պատասխան պիտի տամ , ու անոնք երկրին պատասխան պի-
22 տի տան , Ու երկիրը ցորենին , գի- նիին ու եղին պատասխան պիտի տայ , և անոնք Յզրեալին պա-
23 տասխան պիտի տան : Ու ես զանի- կայ ինծի համար երկրի վրայ պիտի սերմանեմ , ու ողորմածիս ողորմիմ , և ես իմ ժողովրդիս չե- ղողին Դուն իմ ժողովրդիս ես՝ պիտի ըսեմ . ան ալ Ես իմ Ա- տուածս ես՝ պիտի ըսէ :

ԳԼ . Գ

1 Ճնացող կնոջ մը օրինակովը 4 կը ցուցուի Իսրայէլին անպատիժ իրենց գործի գալին առաջ :

1 Ընկէ ետքը Տէրը ինծի ըսաւ , Երթալէն գնա , էր Բարեկամին սիրուած շնացող կնիկ մը սիրէ , ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլի որդիքը կը սիրէ , թէեւ անոնք օտար աս- տուածներու կը դառնան , ու չամ չեղէն կարկանդակներ կը սիրեն :
2 Ուստի զանիկայ տասնհինգ արծաթեմով ու մէկ ու կէս քոռ
3 գարիով ինծի առի . Նէ անոր ը- սի , Ինծի համար շատ օրեր նըս- տիր , շնութիւն չընես և ուրիշ մարդու մը չմօտենաս , ու ես ալ քեզի համար այնպէս պիտի ըլլամ :
4 Քանզի Իսրայէլի որդիքը շատ օրեր առանց թագաւորի , առանց իշխանի , առանց զոհի , առանց կուռքի , առանց Եփուտի ու
5 Թերափիմի պիտի նստին : Ետքը Իսրայէլի որդիքը պիտի դառնան , ու իրենց Տէր Աստուածը և ի- րենց Դաւիթ թագաւորը պիտի փնտռեն , ու Ետքի օրերը Տէրոջը ու անոր բարութեանը պիտի ա- պաւինին :

ԳԼ . Դ

1 Աստուծոյ դատաստաններէն՝ ժողովուրդին 6 ու քահանաներուն մեղքոյ համար : 12 և ա- նոնց կռապաշտութեանը համար : 15 Ցուդան կը յորդորուի որ Իսրայէլի վայ ևկած չարիք- ներէն խրատ առնէ :

1 Տէրոջը խօսքը մոիկ ըրէք , ով Իսրայէլի որդիք , քանզի Տէրը երկրի բնակիչներուն հետ վէճ ու- նի , քանզի երկրի վրայ ճշմարտու- թիւն չկայ ու ողորմութիւն չկայ ու Աստուծոյ գիտութիւնը չկայ :
2 Երդումը , սուտախօսութիւնը , մար- դասպանութիւնը , գողութիւնը ու շնութիւնը շատցեր են , ու ա- րիւնները արիւններու կը հասնին :
3 Ընոր համար երկիրը սուգ պիտի բռնէ , ու անոր բոլոր բնակիչնե- րը դաշտի գազաններուն ու եր- կինքի թռչուններուն հետ պիտի

ա Եզեկ . ժգ . 17 , 18 , 19 ։
է Հմր 3 ։
ը Եզեկ . ժգ . 37 ։ իգ . 29 ։
ի Ա մով . ը . 10 ։
լ Դ թագ . ժը . 32 ։ Ա- մով . ը . 5 ։
խ Հմր 5 ։
ծ Սապ . ա . 12 , 13 ։ Նա . ա . 5 ։
կ Եզեկ . իգ . 40 , 42 ։
հ Եզեկ . իգ . 35 ։
ձ Ելս . ե . 26 ։ Նա . կե . 10 ։
ղ Երեմ . բ . 2 ։ Եզեկ . ժգ . 8 , 22 , 60 ։
ճ Նէ . ժե . 1 ։
մ Տէրը
յ Ելս . իգ . 13 ։ Ելս . իզ . 7 ։ Սապ . ժգ . 4 ։ Ջաք . ժգ . 2 ։
ն Ելս . ե . 23 ։ Նա . ժա . 6 - 9 ։ Եզեկ . լդ . 25 ։
շ Սապ . իգ . 9 ։ Նա . բ . 4 ։ Եզեկ . լե . 9 , 10 ։ Ջաք . թ . 10 ։
ո Կէ . իգ . 5 ։ Երեմ . իգ . 6 ։
չ Երեմ . լա . 33 , 34 ։ Ցած . ժե . 3 ։
պ Ջաք . ը . 12 ։

ր Ա մով . ե . 18 ։ Եզեկ . ժգ . 13 ։ Ցած . ժե . 3 ։
ս Եզեկ . ժգ . 37 ։ Ա մով . ե . 4 ։ Ցած . ժե . 3 ։
վ Ելս . իգ . 8 ։ Ղեւ . ժթ . 28 ։ Ա մով . ե . 11 ։
տ Ելս . իգ . 8 ։ Ղեւ . ժթ . 28 ։ Ա մով . ե . 11 ։
ր Ելս . լա . 27 ։
ց Գ Թագ . ա . 6 ։ Գ Թագ . ա . 10 ։ Ջաք . ժգ . 9 ։ Հով . թ . 26 ։ ա Պետ . բ . 10 ։
ւ Ա մով . ե . 12 ։
փ Ելս . ի . 20 ։
ք Ելս . ի . 3 ։ Ղեւ . ժթ . 33 ։ Ա մով . ե . 21 ։
օ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ֆ Ա մով . ե . 5 ։ Ա մով . ը . 14 ։
ա Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
բ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
գ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
դ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ե Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
զ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
է Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ը Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
թ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ժ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ի Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
լ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
խ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ծ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
կ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
հ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ձ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ղ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ճ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
մ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
յ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ն Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
շ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ո Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
չ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
պ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ջ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ռ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ս Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
վ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
տ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ր Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ց Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ւ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
փ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ք Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
օ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։
ֆ Ելս . իգ . 13 ։ Ղեւ . ժգ . 4 ։ Ա մով . ե . 22 ։

ա Ես . ա . 18 ։ գ . 13 , 14 ։ Երեմ . իե . 31 ։ Գաղ . ժբ . 3 ։ Միք . գ . 2 ։
բ Երեմ . գ . 22 ։ ե . 4 ։
գ Երեմ . գ . 28 ։ ժբ . 4 ։ Ամով . ե . 16 ։ ը . 8 ։
դ Մաթ . ա . 3 ։

Ե՛ք գԲ· Իրր 780

Իր Օր· ԺԷ· 12։
ՂՏԽ· Երեմ. գ. 4· 5։ ԺԱ· 8։

Ի ԵՒ· Ա· 13։

ՃԳԷ· ԺԳ· 6։

Բ· Թագ· բ· 30· Մազ· բ· 9· Փիլ· գ· 19։ *Կամ՝ անոնց արտերը ի բնոյ անօրէնութեանը կը համեմատի։

Ի ԵՒ· ԽԳ· 2։ Երեմ· Ե· 31։

Ի ՂԱ· ԽԳ· 26· ՄԲՔ· գ· 14· ՈՎԳ· ա· 6։

Ի ԵՒ· Իր· 7։ Տէս· ՃՈՂ· է· 7։
Ի Երեմ· բ· 27· ՈՄՐ· բ· 19։
Ճ ԵՒ· ԽԳ· 20· ԳԼ· Ե· 4։
Ի ԵՒ· ա· 29· Ծէ· 5· 7։ Եզեկ· գ· 13· ի· 28։

ՃՈՒՄ· Է· 17· Հոով· ա· 28։

Յ ՀՇ· 1· 6։
ՂԳԼ· ԼԹ· 15· ԺԲ· 12· ՈՄՀ· գ· 4· Ե· 5։
Ֆ Թագ· ԺԲ· 29· ԳԼ· Ժ· 5։

նուաղին, ու ծովու ձուկերն ալ պիտի սպառին։ Սակայն մարդ մը թող չվիճի, ու մարդ մը թող չըմդրդնէ, քանզի քու ժողովուրդդ Էբահանային հետ վիճողները կ՚ըլլան։ 5 Ներու պէս է Ըստի դուն ղրկեցիր զիս, ու մարդաբոյն ալ քեզի հետ գիշերով պիտի գլորի. և քու մայրդ բնաջինջ պիտի ընեմ։

6 Իմ ժողովուրդս գիտութիւն չունենալուն համար բնաջինջ եղաւ. որովհետև դուն գիտութիւնը մերժեցիր, ես ալ քեզ պիտի մերժեմ, որ ինծի քահանայ չըլլաս. և որովհետև քու Աստուծոյդ օրէնքը մոռցար, ես ալ քու որդիներդ պիտի մոռնամ։ 7 Անոնք որչափ որ բազմացան, այնչափ ալ ինծի դէմ մեղք գործեցին. Փառաբ անոնց փառքը ամօթին պիտի փոխեմ։ 8 Կերգուեան պիտի փոխեմ։ Անոնք իմ ժողովուրդիս մեղքը կ՚ուտեն, և իրենց սրտերը անոնց անօրէնութեանը կու տան։ 9 Ու ըլլի՝ ինչպէս ժողովուրդին նոյնպէս ալ քահանային պիտի ըլլայ. և զանոնք իրենց ճամբաներուն համեմատ պիտի պատժեմ, ու անոնց իրենց գործերուն փոխարէնը պիտի տամ։ 10 Կերան ու չկշտացան։ Ե՛ւ խորտիկ ուտեն, բայց պիտի չկշտանան. պոռնկութիւն պիտի ընեն, բայց պիտի չշատնան. քանզի Տէրոջը ուշադրութիւն ընելը թողուցին։

11 Շնութիւնը, գինին ու քաղցուն Հասիրտը կը խաբեն։ 12 Իմ ժողովուրդս իր Էփայեին կը հարցընէ, ու իր ցուպը իրեն կ՚ինայցընէ. քանզի Էպոռնկութեան ոգին զանոնք գլխէ հանեց, ու իրենց Աստուածը թող տալով, պոռնկեցան։ 13 Լեռներուն գլուխները զոհ կը մատուցանեն, ու բլուրներուն վրայ կաղնիի, կաղամախի ու բեկինիի տակ՝ անոնց հովանին հաճելի ըլլալուն համար խունկ կը ծխեն. հետևանքի համար ձեր աղջիկները պոռնկութիւն պիտի ընեն, ու ձեր հարսերը շնութիւն պիտի ընեն։ 14 Ձեր աղջիկները պիտի չպատժեմ՝ երբոր պոռնկութիւն ընեն, ոչ ալ ձեր հարսերը՝ երբոր շնութիւն ընեն. քանզի հոդիբեր՝ իրենք պոռնիկներուն հետ կը պատուին, ու բոզերուն հետ կը զոհեն. ուստի Էանհանձար ժողովուրդը պիտի կորնչի։

15 Թէև դուն պոռնկութիւն կ՚ընես, ով Իսրայէլ, Ցուդա թող յանցաւոր չըլլայ. Ու Գաղգաղա մի մտնէք, ու Բեթաւան մի՛ ելլէք, ու Տէրը կենդանի է ըսէլով 16 երդում մի ընէք. Քանզի Իսրայէլ Կամակոր երինջի պէս ապրատամբեր է. հիմա Տէրը լայնաբաց տեղ մը դառներու պէս պիտի արածեցնէ զանոնք։ 17 Եփրեմ կուռքերուն յարեր է. Դանիկայ թող երթայ։ 18 Ընտոց Էինճոյքը ապականած է. շատ պոռնկութիւն ըրին. Ցուէք ըՒԷք կը սիրեն, ամօթի Էաղբիւրներուն։ 19 Անոնց իշխաններուն։ Հովը զանիկայ իր թևերուն վրայ պիտի կապէ, ու Էանոնք իրենց զոհերէն պիտի ամչնան։

ԳԼ· Ե

1 Խրատչէի քահանաներուն, Ժողովուրդին ու իշխաններուն զգուշացէք մեղքերուն համար՝ Աստուծոյ դատաստանները անոնց վրայ պիտի ըլլար։ 15 Մինչև իրենց ապաշխարելը։

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով քահանաներ, ու մտիկ ըրէք՝ ով Իսրայէլի տունը, ու ականջ տուէք՝ ով թագաւորին տունը. քանզի որ ձեզի համար դատաստան կայ. քանզի Մասփայի մէջ որոգայթի, և Թաբովրի վրայ տարածուած վարմ 2 եղաք։ Մոլորածները սպանութիւն ընելով հեղէ հեղ խորասոյզ եղան, Թէև ես անոնց ամէնուն խրատ եմ։ 3 Գայէ՝ Ես Եփրեմը կը ճանչնամ, ու Իսրայէլ ինծմէ պահուած չէ. այո հիմա՝ ով Եփրեմ, Էդուն շըներեցիր կ՚ընես, ու Իսրայէլ պղծուած է։ 4 Անոնք իրենց դործքերը չեն չիտեր՝ որ իրենց Աստուծոյն դառնան, քանզի անոնց մէջը Էպոռնկութեան ոգի կայ, ու Տէրը չեն ճանչնար։ 5 Ըստի Էիսրայէլին հպարտութիւնը իր երեսին առջևը պիտի խոնարհի՝ և Իսրայէլ ու Եփրեմ իրենց անօրէնութեամբը պիտի կրնկրին. Ցուդա ալ անոնց հետ պիտի գլորի։ 6 Անոնք իրենց ոչխարներովը ու արջառներովը Տէրը փնտռելու պիտի երթան, բայց պիտի չգտնեն. ան 7 նիկայ անոնցմէ քաշուեցաւ։ Անոնք Տէրոջը անհաւատարմութիւն ըրին, քանզի օտար տղաքներ ծնան. հիմա իրենց վիճակներովը ամիսկամիս ամսուան մէջ պիտի ապառնին։

8 Գաբաայի մէջ շեփոր հնչեցուցէք, Ռամայի մէջ աւազափող. Բեթաւանի մէջ Էթաթթրաձայնէն կանչեցէք, Էբրու Եւսէդ՝ ով Բենիամին։ 9 Նախմն։ Ցանդիմանութեան օրը Եփրեմ ամայի պիտի ըլլայ. Իսրայէլի ցեղերուն մէջ ճշմարիտը 10 գիտցուցի։ Ցուդայի իշխանները Էսահմաններ փոխադրելու պէս եղան. անոնց վրայ ջուրի պէս պիտի 11 թափեմ իմ բարկութիւնս։ Եփ-

Ն· Ք· ԳԲ· Իրր 580

ՃՄով· Ը· 14· Սոփ· ա· 5։
Երեմ· գ· 6· Է· 24· Ը· 5· Զաք· Է· 11։
Ն Մատ· ԺԶ· 14։
Կամ՝ գԲնէն
ՄԲՔ· գ· 11· Է· 3։
Երեմ· գ· 11, 12· ԺԱ· 1։
Ես· ա· 29· Երեմ· Ը· 26։

ԳԼ· գ· 9։
Կամ՝ Ուսումն ևս ամենայն ամենան վասն պատիժ չէ՝ Բ Էսդր։
Ի ՃՄով· գ· 2։
Եզեկ· Իզ· 5, 6։ ԳԼ· գ· 17։
Կամ՝ Իրենց գործքերը չէ՝ Էնէտ չեն թողուր։
ԳԼ· գ· 12։
Կամ՝ Եսայեայեն Տպաբաստեցիները ասոր երեսին գէմ կը վերկայէ։
Ի ԳԼ· է· 10։
Ղ Ամաս· ա· 28· Ես· ա· 15· Երեմ· ԺԱ· 11· Եզեկ· Ը· 18· ՄԻՔ· գ· 4· Յօե· է· 34։
Ի Ես· Իզ· 8· Երեմ· գ· 20· է· 11։ ԳԼ· գ· 7· Մաղ· Ը· 11։
Զաք· ԺԱ· 8։
Ի Գէն· է· 23· ԳԼ· գ· 15։
Ի Ես· Ժ· 30։
Ի Դատ· Ե· 14։
ԻՕր· ԺԲ· 14· ԻԷ· 17։

եւմ ՚ի հարստահարուած , ու դա-
տաստանով կոտրուած է , քանզի
յոժար կամօք ՚ի հրամանին եեռէն
12 քալեց : Ուստի ես Եփրեմին չկեր
պէս՝ և Ցուդայի տանը փայտի որ-
13 դի պէս պիտի ըլլամ : Երբոր Եփ-
րեմ իր ախտը , և Ցուդա իր հվեր-
ը տեսաւ , Եփրեմ ՚ի Ասորեստան
գնաց , ու Ցարէբ թագաւորին
բ՚ԷԽՈՊՆԷՆ խրկեց . բայց անիկայ
ձեզ բժշկելու ու ձեր վէրքը ա-
14 ռողջացնելու կարող չէ : Քանզի ես Եփրեմին առիւծի պէս՝ և Ցուդայի տանը առոյգ առիւծի պէս պիտի ըլլամ . ՚ես՝ ես պիտի պատառեմ՝ ու պիտի երթամ . պիտի տանիմ , ու ազատող մը
15 պիտի չըլլայ : Ես պիտի երթամ՝ ու իմ տեղս դառնամ , մինչև որ անոնք ՚իրենց յանցաւոր ըլլալը խոստովանին , ու իմ երեսս փնտռեն : Ներոր նեղութեան մէջ մնանին , զիս կանուխ պիտի փնտռեն :

ԳԼ · Զ

1 Ապաշխարելու յորդորանք մը : 4 Իսրայէլի կամակորութիւնը և անօրէնութիւնը վրայով գանգատ մը :

1 Լ՚ԿԷՔ ; ու ՏԷՐՈՋը դառնանք , քանզի ՚՚անիկայ պատառեց , ու ԲանիկայՄեզ պիտի բժշկէ . անիկայ զարկաւ , ու անիկայ մեզ
2 պիտի պատէ . Երկու օրէն ետքը մեզ պիտի կենդանացընէ . երրորդ օրը մեզ պիտի կանգնեցընէ , ու
3 անոր առջեւը պիտի ապրինք : ՚ԵՒ ՏԷՐը պիտի ճանչնանք , ՚՚ ՀԱՆԻՒՅ ճանչնալու եեռէն պիտի ըլլանք . անոր ելքը ՚՚ԱՐՇԱԳՅԱՊ պէս պատրաստուած է , ու Ըանիկայ մեզի պիտի գայ՝ ՀԱՒԱՆԱՐԻՒՆ պէս , երկիրը ԹՐՉՈՂ վերջի անձրեւին պէս :
4 ՚ՔԵԶի ՚ինչ ընեմ՝ ով Եփրեմ , քեզի ՚ինչ ընեմ՝ ով Ցուդա , վասն զի ձեր բարութիւնը ՀԱՒԱՏԱՐԱՆ ամպին պէս , ու կանուխ իջած ցօղին պէս է , որ
5 կ՚անցնի : Ասոր համար ՚ի մարգարէներուն ձեռքովը ՀՀՆԱՒ ՚ի կոտրեցի , ՚ի բերնիս խօսքերովը զանոնք սպանցուցի , ու ՚ի դատաստաններդ լուսոյ պէս պիտի ելլէ :
6 Քանզի ես ՚ողորմութիւն կ՚ուզեմ և ՊՂՏ թէ զոհ , ու ողջակէզներէն աւելի՝ ՚ԱՍՏՈՒԾոյ գիտութիւնը : Իսկ անոնք ՚՚ԱԴԱՄին պէս ՚ուխտազանց եղան . հոն
8 ՚ինծի անհաւատարմութիւն ը-
ըրին , Գաղտագործ անօրէնութիւն
9 ընդհարեր է : Ու ինչպէս որ աւազակաց դունդերը մարդ-
համար դարանամուտ կ՚ըլլան , այնպէս ալ ԽՐԱՀԱՆԱՆԵՐուն խումբը Սիւքեմի ճամբուն մէջ սպանութիւն կ՚ընեն , քանզի անոնք
10 եղեռնագործութիւն կ՚ընեն : Իսրայէլի տանը մէջ ՚ԱՍՈԳԱԼի բան տեսայ , ՚՚ Եփրեմին պոռնկութիւնները հոն է , Իսրայէլ պղծուեւ-
11 ցաւ : ՚ՔԵԶի ալ հունձք մը պատրաստուած է՝ ով Ցուդա , ՚՚ԵՐՐՈՐ իմ ժողովուրդիս դերութիւնը դարձընեմ :

ԳԼ · Ը

1 Ժողովուրդին դանդաղ ապաքինուն համար յանդիմանութիւն մը : 11 Անոնց կեղծաւորութեանը համար Աստուծոյ բարկութիւնը ա-նոնց դէմ կը բորբոքի :

1 Երբոր Իսրայէլը պիտի բժշկէի , Եփրեմին անօրէնութիւնը ու Սամարիոյ չարութիւնները յայտնուեցան . քանզի ՚՚ԱՆՈՆք ստութիւն կը գործեն . ու գողը ներս կը մտնէ , ՚՚ դուրսը աւազակներուն դունդը կը մերկացընէ :
2 Եւ իրենց սրտին ԱՊՂԸ չեն մտածեր , թէ ես ԲԱՆՈՒՆ բոլոր չարութիւնը կը յիշեմ . հիմա ՚ԱՆՈՒՆց գործքերը պրկեր են զանոնք , անոնք ՚ի մէ երեսս առջեւն են :
3 Իրենց չարութիւնովը թագաւորը՝ ու իրենց ստութիւններովը իշխանները կ՚ուրախացընեն : ՚Ի ՚ԱՆՈՒՆց ամէնը շնացողներ՝ են՝ հա՛ն եփոդէն վառուած թոնիրի պէս , որ անիկայ զանգուածը շաղկէն եառը՝ մինչև անոր խմորիլը վա-
5 ռելէն կը դադարի : Մեր թագաւորին օրը , իշխանները գինիին տաքութենէն ՏԻՒՆԱՆԱՑԱՆ . ա-նիկայ իր ձեռքը ծաղր ընդունե-
6 րուն երկրնցուց : Քանզի անոնք դարանամուտ ըլլալով , իրենց սիրտը թոնիրի պէս պատրաստեցին . անոնց եփողը բոլոր գիշերը կը քնանայ , առտուանց անիկայ բոցավառ կրակի պէս կը վառի :
7 Ամէնքը թոնիրի պէս տաքցան , ու իրենց դատաւորները կերան . ՚ԱՆՈՆց բոլոր թագաւորները ԲԻՆկան . ՚ԱՆՈՆց մէջը ինծի կանչող մը չկայ :
8 Եփրեմ ՚ի ժողովուրդներուն հետ խառնուեցաւ . Եփրեմ չպարզուած
9 շօթի պէս է : ՚ԲՆՈՂ զօրութիւնը օտարները կերան , ու ինքը չգիտեր . մազերուն մէջ անգամ ձերմակ ինկաւ , ու ինքը չգիտեր :
10 Եւ ՚Իսրայէլին Հպարտութիւնը իր երեսին առջեւ խոնարհած է . այսու ամենայնիւ ՚՚ԱՆՈՆք իրենց ՏԷր ՚ԱՍՏՈՒԾոյն չեն դառնար , ու զանի-
11 կայ չեն փնտռեր : ՚Ի ու Եփրեմ

Ն · Ք · ԳԲ · ԽԲ 780

ՀԲՕր · ԽԲ · 33 ։
Ն Գ ԹԱԳ · ՀԲ · 28 ։
ՄԽԲ · Գ · 16 ։
ՀԵԲՐ. · Լ · 12 ։
Ն Գ ԹԱԳ · ՀԲ · 19 ։
ՓԼ · Է · 11 ։
ՀԲ · 1 ։
Ը ՓԼ · Ժ · 6 ։
Կ՚ՏԵՐ ՀԱՄԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՈՂ
Ի ՈՂՋ · Գ · 10 ։
ՓԼ · ԺԳ · 7 ։
Ա ՍԱՂ · Ծ · 22 ։
Ա ՊԷ · ԽԳ · 40 · 41 ։ ԲՐԱՒ · ԽԲ · 12 · 13 ։ ՆՀԿ · Գ · 9 ։ Ե · 43 ։ ԼՂ · 31 ։
Ն ՍԱՂ · ՆԸ · 34 ։

Ը ԲՕր · ԼԲ · 39 ։ ԱՒԹԱԳ · Բ · 6 ։ ՑՈՐ · Ե · 18 ։ ՓԼ · Ե · 14 ։
Բ ԵՀԵՄ · Լ · 17 ։
Ի ՆՀ · ՅԴ · 13 ։
Ծ Բ ԹԱԳ · ԻԳ · 4 ։
Ի ՍԱՂ · ՆԲ · 6 ։
Ը ՑՈՐ · ԽԲ · 23 ։
Ի ՓԼ · Ժ · 3 ։
Ը ՓԼ · Ժ · 3 ։
Ը ԵՀԵՄ. · Ա · 10 ։ Ե · 14 ։
Ի ԵՀԲ · ՄԱՍԵՅԻ .
Ճ ԵՀԵՄ. ԻԳ · 29 ։ ԵՀԲ · Ջ · 12 ։
Ի Կ՚ՏԵՐ ԻՄ ԴԱՒԱՍԱՒՈՐՆԵՐ

Է Ա ԹԱԳ · ՅԵ · 22 ։ ՃՈԲ · Ե · 1 ։ ՄԽԲ · Գ · 8 ։ ՄԱՍ · ԹԲ · 18 ։ ԺԲ · 7 ։
Ե ՍԱՂ · Ծ · 8 · 9 ։ ԸՍՏԹ · ԻԱ · 3 ։ ՆՀ · Ա · 11 ։
Ի ԵՀԵՄ. ԻԲ · 16 ։ ՑՈՅ · ՅԵ · 3 ։
Ճ ՑՈՐ · Լ · 33 ։
Ի Կ՚ՏԵՐ · ՄԱՐԳԱՐԷ
Ի ՓԼ · Բ · 1 ։
Ն ՓԼ · Ե · 7 ։
Ն ՓԼ · ԺԲ · 11 ։

Ն · Ք · ԳԲ · ԽԲ 780

ԸԵՀԵՄ. ԺԱ · 9 ։ ԵԶԿ · ԻԲ · 25 · ՓԼ · Ե · 1 · 2 ։
Ճ ԵՀԵՄ. Ե · 30 ։
Ա ՓԼ · Դ · 12 · 13 · 17 ։
Ա ԵՀԵՄ. ԾԱ · 33 ։ ՑՈՎԿ · Դ · 13 ։ ՑՕՓ · ԺԴ · 15 ։
Ն ՍԱՂ · ԻՀԳ · 1 ։

— ՓԼ · Ե · 1 ։ Դ · 10 ։

Բ ԵՀԵՄ. ԺԵ · 1 ։
Ճ ՍԱՂ · Թ · 16 ։ ԱՒԱԿ · Ե · 22 ։
Ծ ՍԱՂ · Չ · 8 ։
Ի ԵՀԵՄ. Թ · 2 ։

§ Կ՚ՏԵՐ ՀԱՒԱՏԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ .

Կատարած ՅԱՅ՝ ԽԲ 773
ԸՓԼ · Բ · 4 ։
Է Դ ԹԱԳ · ԺԵ · 10 · 14 · 25 · 30 ։
ԸՆՏ · ԿԴ · 7 ։
Ի ՍԱՂ · ՀԴ · 35 ։
Ծ ՓԼ · Բ · 7 ։

Ի ՓԼ · Ե · 5 ։
ԸՆՏ · Թ · 13 ։
Ի ՏԻՈ ԳԼ · ԺԵ · 11 ։

Ն. Ա. ԴԲ. ԽԲ 780

Ա Ելս գ թագ. ժե. 19։ ժէ. 4։ Գլ. ե. 13։ Ի. 3։ ժբ. 1։
Ե Եզեկ. ժբ. 13։
Զ Գլխ. ի. 14, ՃԵ։ բ Օբ. իբ. 15, ՃԵ։ գ թագ. ժէ. 13. 18։
Է Միք. գ. 4։
Ը Յար. լե. 9. 10։ Սոփ. Ր. 36։ Եզեկ. գ. 10։ Զաք. ե. 5։
Թ Կամ՝ ինձի դէմ չարութիւն խորհեցան։
Ժ Գլ. ժա. 7։
ԺԱ Սաղ. Ր. 37։
ԺԲ Սաղ. Ղդ. 9։
ԺԳ Գլ. Ի. 3, 6։

ԽԲ 760

ա Գլ. ե. 8։
Բ Օբ. իբ. 49։ Երեմ. գ. 13։ Ամբ. ա. 8։
Գ Գլ. գ. 7։
Դ Սաղ. Ր. 34։ Գլ. ե. 15։
Ե Ելս. ա. 16։
Զ գ թագ. ժե. 13. 17. 25։
Է Գլ. բ. 8։ ժգ. 2։
Ը Երեմ. ժգ. 27։
Թ Ածաք. իբ. 8։ Գլ. ժ. 12. 13։
Ժ Գլ. ե. 9։
ԺԱ գ թագ. ժե. 6։

միամիտ ՝՝ անխելք ապաւենի պէս եղար. ՝ Եգիպտացիները կը կանչուին, Ասորեստան կ՝երթան։ 12 Երբ որ անոնք երթան, անոնց վրայ իմ վարսից պիտի տարածեմ, որ զանոնք երկինքի թռչունի պէս իջեցնեմ, ու զանոնք պատժեմ, ինչպէս որ անոնց ժողովքը լսեր է։ 13 Վայ անոնց, քանզի ինծմէ փախան. կորուստը անոնց պէտք հասնի, քանզի ինծի դէմ յանցաւոր եղան. ու թէև ես զանոնք ես փրկեցի, բայց անոնք ինծի դէմ առաջ 14 թիւնները կը խօսին։ Ու երբոր անոնք իրենց անկողիններուն վրայ կ՝ողբային, իրենց սրտովը ինծի չաղաղակեցին. անոնք ցորենի ու գինիի համար կը ժողովին՝՝ 15 ինծմէ կ՝ապստամբին։ Ես թևկից զանոնք խրատեցի, ՝՝ անոնց բազկները զօրացուցի, ասկայն ՝՝ 16 ինծի չարութիւն սպկեցին՝՝։ Անոնք կը դառնան, բայց Բարձրելոյն չէ. ՝ անոնք խաբեբայ աղեղի պէս են, անոնց իշխանները իրենց լեզուին կատաղութեանը համար սրով պիտի իյնան. ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց նախատինքը Եգիպտոսի երկրին մէջ։

ԳԼ. Ը

1 Մարգարէին կոչնանում կը սպառնայ Իսրայէլացւոց իրենց ամբարշտութեանը 5 ու կառպարտութեանը համար։

1 ՝՝ Փողը բերանդ դիր. Խնչպէս Ցիւրտը տանը վրայ ՝ արծիւի պէս պիտի ըլլայ, քանզի ՝ իմ ուխտս զանց ըրին, ու իմ օրէնքիս դէմ յանցաւոր եղան։ 2 Ցաւս եղան՝ Իսրայէլ ինծի կ՝աղաղակէ ՝՝ Ի՛նձ, Ո՛վ իմ Աստուածս՝՝ Մենք քեզ կը ճանչնանք։ 3 Նանք։ Իսրայէլ բարին մերժեց, զանիկայ թշնամին պիտի հալածէ։ 4 ՝՝Անոնք թագաւորներ դրին, բայց ինծմով չէ. իշխաններ ընտրեցին, բայց ես չգիտցայ. Իրենց արծաթովը ու ոսկիովը իրենց կուռքեր շինեցին, որպէս զի բնաջինջ ըլլան։ 5 Քու որթդ, ով Սամարիա, մերժուեցաւ. իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքցաւ. Մինչև ե՞րբ անմեղութիւնը ձեռք պիտի 6 չրներն։ Քանզի ասիկայ ալ Իսրայէլէն է. զանիկայ արուեստաւորը շինեց, ուրեմն Աստուած չէ. Հարա կառը կառը պիտի բլլայ Սամարիոյ որթը։ 7 մարիայեն որթը։ Քանզի ՝ Հով ցանեցին ու մրրիկ պիտի հնձեն. անիկայ հասուն ցորեն պիտի չբե՛ր, ՝՝ ՝՝նոր արգիւնաբեր ալիւր պիտի չբլլայ. Ե՛թէ որ բլլայ ալ, ՝ օտարները պիտի կլլեն զանիկայ։ 8 Իսրայէլ կլլուեցաւ, հիմա ազգերուն մէջ Անպիտան ամանի պէս 9 պիտի բլլան։ Քանզի անոնք Ասորեստան ելան՝ վայրենի իշու պէս ՝ Ասորեստան զացին. Եփրեմ ՝ վարձքով սիրականներ բռնեց։ 10 Թէև ազգերէն ՝՝ոխմեներ վարձքով բռնեն ալ, հիմա հաւնանք պիտի ժողվեմ. ու ՝ իշխանաց թագաւորին բեռէն քիչ մը նեղութիւն 11 պիտի կրեն՝՝։ Քանզի Եփրեմ շատ սեղաններ շինեց մեղքի համար՝ սեղանները իրեն մեղքի համար եղան։ 12 զան՝ ՝ Իմ օրէնքիս մեծ բաները անոր գրեցի, սակայն օտար բանի 13 պէս սեպուեցան՝ Իմ ընծաներուս զոհերուն համար անոնք միս կը զոհեն ու կ՝ուտեն՝ Բայց Տէրը անոնց չհաւնիր. Հիմա անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ, և անոնց մեղքերուն պյզելութիւն պիտի բնէ. Անոնք Եգիպտոս պիտի 14 գառնան՝ ՝Քանզի Իսրայէլ իր Սաեղծողը մոռցաւ, ու Ն՝ ժհկեանները շինեց, և Յուդա պարսպաւոր քաղաքներ շատցուց. բայց Ես անոր քաղաքները կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր պալատները պիտի ուտէ։

ԳԼ. Թ

1-17 Իսրայէլի թշուառութիւնը ու պերճութիւնը իրենց գանացած մեղքերուն ու կռապաշտութեանը համար։

1 Ժողովուրդներուն պէս ցնծութեամբ մի ուրախանար, ով Իսրայէլ. քանզի ՝՝քու Աստուածդ հեռացաւ պոռնկութիւն ըրիր, ամէն ցորենի կալերուն վրայ ՝ պտուղը։ 2 Խ՝՝՝ վարձք սիրելիր ՝ Կալը ու Ջնձանը զանոնք պիտի չկերակրէ, և քաղցուն հոն պիտի ՝՝ աբուր։ 3 Անոնք ՝ Տէրոջը երկրին մէջ պիտի չդնակին. Հայտ Եփրեմ Եգիպտոս պիտի դառնայ, ու Ասորեստանի մէջ Պիղծ բաներ պիտի ուտեն։ 4 ՝Տէրոջը դինի նուէր պիտի չմատուցանեն, Ե՛ւ անոր ընծաները պիտի չբլլան. Անոնց զոհերը սգաւորաց հացին պէս պիտի բլլան բոլոր անոնք որ զանոնք պիտի ուտեն, զանիկայ աւելն ուտողները պիտի պղծուին. քանզի անոնց հացը իրենց անձերուն համար է, 5 Տէրոջը տաճարը պիտի չմտնէ։ Ի՞նչ պիտի ընէք Ժողի օրը ու Տէրոջը 6 ուսեսամբու թէեան օրը։ Քանզի ահա կործանումէն ՝՝՝՝՝՝ կ՝երթան. Եգիպտոս զանոնք պիտի ժողվէ, Մեմփիս զանոնք պիտի թաղէ. անոնց արծաթեղէն ՝՝՝՝՝ ցանկալի տեղատունքը Եղինճը պիտի ժառանգէ. անոնց վրանները

ն. Ա. ԴԲ. ԽԲ 760

ԽԲ 771

Երեմ. իբ. 28, խբ. 38։ Երեմ. բ. 24։
Գ գ թագ. ժե. 19։ Եզեկ. ժգ. 33, 34։
Եզեկ. ժգ. 37։ Գլ. ժ. 10։
Կամ՝ թագաւորն՝՝ իշխանաց բեռէն քիչ մը պիտի նուազացնան։
Ես. ժ. 8։ Եզեկ. իզ. 7։ Դան. բ. 37։
Գլ. ժբ. 11։
Բ Օբ. գ. 6, 8։ Սոփ. ձմեր. 18։ Հբկ. 19, 20։
Երեմ. է. 21։ Զաք. է. 6։
Երեմ. ժգ. 10, 12։ Գլ. է. 6։ Ի. 4։ Ամով. է. 22։
Գլ. Ի. 9։ Ամով. ը. 7։
Բ Օբ. իբ. 68։ Գլ. Ի. 3, 6։ ժ. 5։
Բ Օբ. ե. 18։
Գ թագ. ժբ. 31։
Կամ՝ պատկաներ։ Երեմ. ժե. 27։ Ամով. բ. 5։

Գլ. գ. 12։ է. 4. 7։
Գլ. բ. 12։
Գլ. բ. 9, 12։
Եբբ տապան։ Գկ. ին. 23։ Երեմ. բ. 7։ ժգ. 18։
Գլ. բ. 13։ Ելս. գէ. ժ. 5։
Գ թագ. ժէ. 6։ Ելս. գէ. ժ. 11։
Եզեկ. գ. 13։ Դան. ը. 8։
Գլ. գ. 4։
Երեմ. գ. 20։ Գլ. բ. 16։ Հմբ. 3։

13։ Բ Օբ. իգ. 14։ Գլ. բ. 11։ Գլ. է. 16։ Են. է. 6։ ւբ. 13։ ւէ. 18։ Գլ. ժ. 8։

7 Մէջը փուշեր պէտք էր ունենայ. Ելլելութեան օրերը հասան, հատուցման օրերը հասան. Իսրայէլ պիտի գիտնայ. քու անօրէնութեանդ շատութեանդ համար և մեծ հակառակութեանդ համար, մարգարէն անմիտ, ու հոգեւոր մարդը խելքի եղաւ. Եփրեմ իմ Աստուծոյս կը դիտէ, մարգարէն իր ամէն ճամբաներուն մէջը որոգայթ կը լարէ, ու իր Աստուծոյն տանը մէջ հակառակութեան պատ. 9 Ան է. Գարաւայի օրերուն պէս խիստ շատ ապականեցան. Ան նոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ, ու անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ:

10 Իսրայէլը անապատի մէջ եղող խաղողի պէս գտայ, ձեր Հայրերը ընտրեցին առջի կանխահաս պտուղն պէս տեսայ. ամէնէն անոնք Բեղփեգովը մնան, ու իրենց անձը ամօթալիքց էգռեհքո համար գատեցին, ու իրենց սիրած բանին 11 պէս իրենք ալ պիղծ եղան: Եփրեմին փառքը ծնունդէն ալ արձակէն ու յղութենէն թռչունի 12 պէս պիտի թռչի. Երեխեքնին ազաբներուն մեծցընեն, զանոնք մարդէ զուրկ պիտի թողում. նաև ու վայ անոնց երբոր ես անոնցմէ քա- 13 շուեմ: Եփրեմ ալ՝ Ինչպէս որ Տիւրոսը տեսայ, գեղաշէն տեղ մը տնկուած էր. բայց Եփրեմ իր ազաբները մեռցընողին պիտի հա- 14 նէ: Տուր անոնց ով Տէր. ինչ պիտի տաս. անոնց վիժող արգանդ, 15 ու չոր ատիներ տուր: Անոնց բոլոր չարութիւնը Գաղգաղայի մէջ է, քանի հոն անոնցմէ զզուեցայ. Անոնց չար գործերուն պատճառաւ զանոնք իմ տունէս պիտի վռնտեմ, զանոնք ալ այլեւս չսիրեմ. անոնց բոլոր իշ- 16 խանները ապստամբներ են: Եփրեմ զարնուեցաւ, անոնց արմատը չորցաւ, պտուղ պիտի չտան. եթէ որ անոնք ծնանին ալ, անոնց արգանդին ցանկալի պտուղները ալ պիտի մեռցընեմ:

17 Իմ Աստուածս զանոնք պիտի մերժէ, քանի որ մտիկ չըրին. ու ազգերու մէջ թափառական պիտի ըլլան:

ԳԼ. Ժ.

1 Իսրայէլն չանգիմանութիւն ու ապաշխարք կ'ըլլայ իր ամբարշտութեանը ու կոտորածութեանը համար:

1 Իսրայէլ լայնատարած որթի մըն է, իրեն համար պտուղ կը բերէ. իր պտուղին շատութեանը չափ սեզաններ շատցուց, իր երկրին

դեղեցկութեանը պէս եդեղիկ 2 կուռքեր շինեցին: Անոնց սիրտը փոփոխական է, հիմա յանցաւոր պիտի ելլեն. անիկայ անոնց սեզանները պիտի փլցընէ, անոնց 3 կուռքերը պիտի աւրէ: Վաղն ալ հիմա անոնք պիտի ըսեն, Մենք թագաւոր չունինք, քանզի Տէրոջմէ չվախցանք. ու թագաւորը մե- 4 զի ի՞նչ պիտի ընէ: Ուխտ բրած աուներին՝ սուտ երդում ընելով խօսքեր խօսեցան. ու գատաստանը արտին ակօսներուն մէջ եղող նաւոր խոտերու պէս պիտի բուսնի:

5 Սամարիայի բնակիչները Բեթաւենի երիվարներուն պատճառաւը պիտի վախնան, քանզի անոր վրայ անոր ժողովուրդը սուգ պիտի ընէ, ու անոր եղբայրները անոր փառաւորութեան համար պիտի գոչեն, քանզի անիկայ իրմէ գերութեան կ'երթայ: 6 Անիկայ ալ Ասորեստան պիտի տարուի՝ Յարեբ թագաւորին պարգեւ բլլալու. Եփրեմ ամօթի պիտի կրէ, ու Իսրայէլ իր խորհուրդէն 7 պիտի ամչնայ: Սամարիայի թագաւորը բնաջինջ պիտի բլլայ, ջուրի երեսին վրայ եղող փրփուրին 8 պէս: Ան է Աւենի բարձր տեղութեանը եղեր՝ Իսրայէլին մեղքը աւերակ պիտի բլլան. անոնց սեզաններուն վրայ փուշ ու տատասկ պիտի բուսնի. հե լեռներուն պիտի բսեն, Մեզ ծածկեցէք. ու բլուրներուն՝ Մեր վրայ ինկէք:

9 Գարաւայի օրերէն ի վեր մեղք գործեցիր՝ ով Իսրայէլ. հոն կայ նեցան հոլիսեցիք. Գարաւայի մէջ չարութեան որդուոցը դէմ եղած պատերազմը անոնց չհասաւ: 10 Զանոնք խրատելու կը ցանկամ. ու անոնց վրայ ժողովրդներ պիտի ժողովուին, երբոր իրենց երկու անօրէնութեանցը համար 11 կապուին: Ու Եփրեմ հերինջ մըն է, որ սորված է ու կը սիրէ ցորեն ծեծել, բայց ես անոր պարանոցին գեղեցկութեանը վրայ լծած մը անցուցի. Եփրեմը կառքի պիտի լծեմ, Յուդա պիտի հերկէ, Յակոբ անոր խոփերէն պիտի տափանէ:

12 Ձեզի արդարութիւնով ցանեցէք, ողորմութիւնով ջնջեցէք, նոր հնձուած երկիրը հերկեցէք. քանզի Տէրը փնտռելու ատեն է, մինչև որ ինքը գայ ու ձեր վրայ արդարութիւն տեղայ:

13 Ամբարշտութեամբ հերկեցիք ու անօրէնութիւն ջնջեցիք. սուտ թեան պտուղը կերաք. քանզի դուն քու ճամբուդ, ու քու զօրաւորներուդ բազմութեանը ա- 14 պաւինեցար: Քուստ քու ժո-

Բ Գէ. ը. 4:
Դ թագ. ժը. 21: Տես Աստուծ. 24:
Գէ. գ. 4: Ամ. 5: Մէր. գ. 9: Հմր 7:
Ժ. 5:
Ես. լա. 6: Գէ. ժ. 9:
Գէ. ը. 13:
Ես. խը. 4: Մէր. է. 1:
Թագ. իե. 3: Աագ. ճգ. 28:
Գէ. գ. 14:
Երեմ. ժա. 13:
Սպգ. ծա. 12: Եզեկ. ի. 8: Ամվ. գ. 5:
Ծագ. խե. 14:
Ը Օր. խը. 41. 62:
Ը Օր. լա. 17: գ Թագ. ժէ. 18: Գէ. է. 6:
Ծես ա Թագ. խը. 15. 16:
Ծես Եզեկ. իգ. իէ. իբ. Հմր 16: Գէ. ժ. 16:
Գէ. գ. 15: ժբ. 12:
Գէ. ա. 6:
Ես. ա. 23:
Հմր 13:
Բ Օր. իբ. 64. 65:

ԽԲԲ 740

Գէ. ը. 11: ժբ. 12:

Ես. ը. 6: Գէ. ժ. 9:
Գէ. ը. 13:
Ես. ը. 6:
Ես. ը. 4:
Ծագ. իգ. 20:
Ես. ը. 4:
Ես. ը. 4:
Ես. ը. 4

զովուրդներուդ մէջը խոտովթիւն պիտի ելլէ . և քու բոլոր բերդերդ պիտի կործանին , ինչպէս որ Սաղմանն՝ պատերազմին օրը Բեթմարբէլը կործանեց , ոոր ու մայրը իր տղոցը վրայ զետինը զարնուեցաւ ։
15 Բեթէլ՝ ձեզի ասոր պէս պիտի բնէ , ձեր չափազանց չարութեանը համար . արշալոյսին առնիր Իսրայէլի թագաւորը բոլորովին բնաջինջ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Ասուծոյ բարութիւններուն փոխարէն Իսրայէլին ապերախտութիւնը ։ 5 Ասուծոյ դաստաումը , 8 և ժողովուրդին վրայ ունեցած գութը ։

1 Երբոր Իսրայէլ մանուկ էր , զանիկայ կը սիրէի , ու Իմ որդիս Եգիպտոսէն կանչեցի ։
2 Ինչ՝ որ զանոնք կանչեցին , այնչափ անոնց երեսէն գացին . Բաալիմներուն զոհ մատուցին , ու կուռքերուն խունկ ծխեցին ։
3 Ես Եփրեմը ես քալեցուցի . զանոնք իրենց թևերնէն կը բռնէի , սակայն չգիտցան թէ զիրենք բժշկողը ես եմ ։ Զանոնք մարդու չուանովով , սիրոյ կապերով քաշեցի , ու անոնց պարանոցին լուծը հանողներու պէս եղայ իրենց , և ազնուց հանգուստ եմ տուի կերցուցի ։
5 Անիկայ Եգիպտոսի երկիրը պիտի չդառնայ , հապա Ասորեստանցին պիտի ըլլայ անոր թագաւորը . 6 քանզի դառնալ չուզեցին ։ Նէ անոր քաղաքներուն վրայ սուրը պիտի յարձակի , ու անոր ի իշխանները պիտի ուտէ հատցընէ , Անանց խորհուրդներուն համար ։
7 Նէ իմ ժողովուրդս Ինծի դէմ ապստամբելու հակամիտ է . ու Թէև անոնք բարձրելոյն կը հրաւիրուին , սակայն բնաւ Ինծի կը հնազանդին ։
8 Քեզ ինչպէս ըսեմ՝ ով Եփրեմ , քեզ Ընդունիմ՝ ով Իսրայէլ . քեզ ինծո՞ր Ադմայի պէս ընեմ , քեզ Սեբոյիմի պէս դնեմ . Իմ սիրտս ներսի դիս կը խռովի , կարեկցութիւններս 9 ալ միանգամայն կը բորբոքին ։ Իմ սաստիկ բարկութիւնս Ի գործ պիտի չդնեմ , Եփրեմը աւերել պիտի չդառնամ , Քանզի ես Աստուած եմ , և ձէ Թէ մարդ . քու մէջդ եղող Սուրբը Ես եմ , ու Ի բարկութեամբ պիտի չգամ ։ 10 Ետևէս Անոնք պիտի երթան . Առիւծի պէս պիտի գոչէ . երբոր անիկայ գոչէ , Արևմտեան կողմէն ոգաբերները պիտի դան ։
11 Անոնք Եգիպտոսէն թռչունի պէս՝ ու Ասորեստանի երկրէն մաղանիի պէս պատրնջոք պիտի դան . Ես զանոնք իրենց տուներուն մէջը պիտի բնակեցընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Եփրեմին , Յուդային ու բոլոր Իսրայէլին յանդիմանութիւն մը ։ 4 Մարդապէտ տալէ ետև՝ զանոնք յիշելով՝ ապաշաւելու կը յորդորէ զանոնք ։ 8 Եփրեմի մեղքերը բարկութեան կը դրգռեն զԱստուած ։

1 Եփրեմ զիս կը պաշարէ ստութեամբ , ու Իսրայէլի տունը՝ նենգութեամբ . բայց Յուդա տակաւին Աստուծոյ կը տիրէ , ու սուրբերուն մէջը հաւատարիմ է ։
2 Եփրեմ Հովը կը ճարակէ , ու արևելեան Հովին ետևէն կը վազէ . ամէն օր ստութիւնը ու յափշտակութիւնը կը շատցընէ ։ Ասորեստանի հետ դաշնակցութիւն կ՚ընեն , ու Եգիպտոս եղ կը տանին ։
3 Տէրը Յուդային հետ ալ վէճ ունի , ու Յակոբին՝ անոր ճամբաներուն համեմատ այլևս պիտի բնէ , ու անոր գործոցը համեմատ հատուցում պիտի ընէ անոր ։
4 Անիկայ արգանդի մէջ Ձիր եղբօրը դաւաճաներն բռնեց , և իր ուժովը Աստուծոյ հետ բիշտամարտեցաւ ։
5 Ու հրեշտակին հետ բիշտամարտեցաւ և յաղթ հասաւ , լացաւ և անկէ չնորհք խնդրեց . զանիկայ Բեթէլի մէջ գտաւ , ու հոն մեզի հետ խօսեցաւ Եհովա , Բայերն զօրաց Տէր Աստուածը , որուն Իյիշատակը կը մնայ ։
7 Ան՝ կը նմանի է Քանանի դուրս Աստուծոյդ գարձիր , ողորմութիւն ու իրաւունք պահէ , ու միշտ քու Աստուծոյդ յուսա ։
8 Եփրեմ վաճառական է , անոր ձեռքը Նենգութեան կշիռ կայ , անիկայ հարստահարելը կը սիրէ ։
9 Ու Եփրեմ ըսաւ , Իրաւացրնէ հարստացայ , ինձի ստացուածք գրտայ . իմ ամէն վաստակներուս մէջ անօրէնութիւն պիտի չգտնեն զիս՝ որ մեղք ըլլայ ։
10 Նէն իմ վրաս , որ մեղք ըլլայ ։ Սակայն ես Եգիպտոսի երկրէն Ի վեր Քեզ Տէր Աստուածդ եմ . Նորէն ստիպեցնեմ՝ հաստատուելու վրաններու մէջ պիտի բնակեցընեմ՝ հանդիսաւորաց տօնի օրերուն ։
11 պէս ։ Ես մարգարէներուն միջոցով խօսեցայ , ու տեսիլքները շատցուցի , ու մարգարէներուն ձեռքովը նմանութիւններ գործածեցի ։
12 Ծէզի ։ Գիլրաւի Գաղաադ անօրէն է . լիրաւի ունայնութիւն եղան . Գաղաղալի մէջ արջառներ մորթեցին , Քանզի սեղաններդ անդամ պատի ակօսներուն վրայ եղող քարակոյտներու պէս են ։
13 Ես Յակոբ Ասորւոց դաշտը փախաւ , ու Իսրայէլ Կնկան համար

Ը գ թագ . ԺԸ . 34 ։ Ժթ . 13 ։
Պ Գլ . ԺԳ . 16 ։

Ջ Հմր 7 ։

= Գլ . Բ . 15 ։
Բ Եչ . գ . 22 , 23 ։
Է Մատ . Բ . 15 ։
Ը գ թագ . ԺԶ . 16 ։ Գլ . Բ . 13 ։ ԺԳ . 2 ։
Ի Բ Օր . ա . 31 ։ ԼԲ . 10 ։ 11 ։ 12 ։ Եսթ . Զ . 3 ։
Ա Դար՝ Թև . վերջս
Ղեվ . Ժ . 26 ։
Ի Ղև . իզ . 13 ։
† Եբէր . Ծբ . Նահապետին
ը Ասգ . Ին . 25 ։ Գլ . Բ . 8 ։
Բ Տին գլ . Բ . 13 ։ Թ . 3 ։
Է գ թագ . ԺԶ . 13 ։ 14 ։

Իբր 728

‡ Եբէր . Նախնիները
Ի Գլ . Ժ . 6 ։
Ղ Երեմ . գ . 6 ։ ԼԶ ։ Բ . 5 ։ Գլ . գ . 16 ։
Ի Գլ . Ն . 16 ։
Ծ Երեմ . Թ . 7 ։ Գլ . գ . 4 ։
Ն Նե . Ժ . 5 ։ Ժ Թ . 24 , 25 ։ Բ Օր . ԻԹ . 23 ։ Ամով . գ . 11 ։
Հ Բ Օր . ԼԲ . 36 ։ Նա . Կգ . 15 ։ Երեմ . Բ . 20 ։
Յ Ցած . Իզ . 19 ։ Եսա . Ձէ . 8 ։ 9 ։ Մատ . գ . 6 ։
Ա Դար՝ Բաշտար չեմ մնացեր ?
Ղ Նա . Բ . 4 ։ Յովել . գ . 16 ։ Ամով . ա . 2 ։
Ճ Ջաղ . Բ . 7 ։

Ժ Նա . Կ . 8 ։ Գլ . Ե . 11 ։ Յ Եզեկ . Իբ . 25 , 26 ։ Լ . 21 , 25 ։

Իբր 725 = Հմր 2 ։

Բ Գլ . Բ . 7 ։

Է գ թագ . Ժ Է . 4 ։ Գլ . Ե . 13 ։ Է . 11 ։
Տ Ես . Ա . 6 ։ Ծէ . 9 ։
Ի Գլ . գ . 1 ։ Միք . գ . 2 ։
Ղ Ծն . Իե . 26 ։
Ե Ծն . Լ . 24 . ԼԶ ։
Ը Ծն . Իբ . 12 . 19 ։ Լ . 9 . 10 . 15 ։
Բ Եզ . գ . 15 ։
Ի Գլ . Ժ . 1 ։ Միք . գ . 8 ։
Ի Սպ . Լ . 7 ։
Ա Առակ . Ժ . 1 ։ Եմով . Բ . 5 ։
Ի Զաք . Ժ . 5 ։ Յովհ . գ . 17 ։
Ի Գլ . Ժ Է . 4 ։
Ղ Ղև . Իգ . 42 . 43 ։ Նե . Բ . 17 ։ Զաք . Ժ . 16 ։
Ճ գ թագ . Ժ Է . 13 ։
Ն Գլ . Ե . 1 ։ գ . 8 ։
Ղ Գլ . գ . 15 ։ Ի . 15 ։ Եմով . գ . 4 ։ Ե . 5 ։
Ջ Գլ . Բ . 11 ։ Ժ . 1 ։
Ո Ծն . Իե . 5 ։ Բ Օր . Իգ . 5 ։
Ս Ծն . Իի . 20 . 28 ։

Ն ՔՐ ԴԲ ԽԲԲ 725

ԵԼ ԺՔ 50։51։ ԺԳ 3։ Սապ ՀԵ 20։ ԵՈ ԿԳ 11։ ՄԽՔ Զ։4։

Ն Գ ԹՈՂ ԺԼ 11–18։ ԴԱՆ ԺՈ 18։

ԵՐՕՔ ԽԲ 37։

Ծառայութիւն ըրաւ, ու կնկան 14 համար հովիւ եղաւ։ Եւ Տէրը ՄԿ մարգարէով Եգիպտոսէն հանեց Իսրայէլը, ու անկից ՄԿ մարդ 15 գաղթով պահպանուեցաւ։ Եփրեմ դառնապէս բարկացուց զԱՒԱՏՈՒՆ. անոր համար անոր արիւնը անոր վրայ պիտի ձգէ, ու անոր Տէրը անոր նախատինքը անոր պիտի հատուցանէ։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Եփրեմին փառքը կոպտաբարոյութեան պատճառով կ՚ոչնչանայ։ 5 Ընդդէմ անգթութեանը համար Աստուած կը բարկանայ։ 9 Աստուծոյ ողորմութեանը խոստումնքը։ 15 Ապստամբութեան պատիժը։

1 Եփրեմ երբոր դողալով կը խօսէր, Իսրայէլի մէջ բարձրացաւ. բայց երբոր Բահաղով յանցաւոր եղաւ, մեռաւ։ 2 Ու հիմա նորէն մեղք կը գործէն, ու իրենց համար իրենց արծաթէն՝ իրենց խելքովը ձուլածոյ կուռքեր՝ արձաններ կը շինեն, որոնց ամէնը արուեստաւորի գործքեր են. իրենք անոնց համար կ՚ըսեն։ Զոհ բնող մարդիկը էիմոզ որթերը համբուրեն։ 3 Ետեն։ Ընոր համար անոնք ՊԱՏԱՌՈՒԱՆ ամպին պէս, ու կանուխ իջած վաղանցիկ ցօղին պէս, կամ ինչպէս փոթորկով վերցուած խմիղին պէս, ու ծխնելոյզէն ելած ծուխին պէս։ 4 Բայց պիտի ըլլայ։ Սակայն ես Եգիպտոսի երկրէն՝ի վեր Ձեր Աստուածդ եմ. ու ինծմէ ուրիշ աստուած չգիտնաս, քանզի Կենծմէ 5 ուրիշ Փրկիչ մը չկայ։ Ես քեզ անապատի մէջ՝ Խիստ անջրդի 6 երկրի մէջ ճանչցայ։ Ընոնք իրենց արօտին համեմատ կշտացան, կշտացան ու անոնց սիրտը բարձրացաւ, անոր համար Ինծ մոռցան։ 7 Ուստի Անոնց առիւծի պէս պիտի ըլլամ. Ճամբուն քովը ընձոյ պէս 8 դարանամուտ պիտի ըլլամ։ Իր ձագերը կորընծայուցած արջու պէս անոնց պիտի հանդիպիմ, ու ամէնց սրտին վարագուրը պիտի պատառեմ, և զանոնք հոն առիւծի պէս պիտի ուտեմ. գազանը դաշտի գազանը պիտի պատառէ։ 9 Դուն Իքեզ կորսընծայուցիր՝ ով Իսրայէլ, Իրայց քու օգնութիւնդ 10 ինծմէ է։ Հիմա Ո՞ւր է քու թագաւորդ, Որ քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ ազատէ. և Ո՞ւր Ընոր այն գաւառապետները, որոնց համար Տըսիր թէ Ինծի թագաւոր ու իշխաններ տուր։ Իմ բարկութեամբս քեզի թագաւոր տուի, ու իմ սրտմտութեամբս 12 առի։ Եփրեմին անօրէնութիւնը կապուած, անոր մեղքը պահուած 13 է։ Ընոր վրայ ծննդական կնոջ ցաւերը պիտի հասնին. անիկայ Իմաստուն տղայ չէ. ապա թէ ոչ՝ արգանդին բերանը այլևս ա- 14 տեն չէր կենար։ Զանոնք գերեզմանին ձեռքէն պիտի փրկեմ, զանոնք մահուանէ պիտի ազատեմ. Դրու ժանտախտդ ո՞ւր է, ով մահ, քու աւերումդ ո՞ւր է, ով դերեզման. Իմ աչքերէս ղղջումը պիտի ծածկուի։ 15 Թէև անիկայ եղբայրներուն մէջը պտղաբեր ըլլայ, արևելեան հովը պիտի գայ, ա- անապատէն Տէրոջը հովը պիտի ելլէ. և անոր աղբիւրը պիտի ցամքի, ու անոր աղբերակը պիտի չորնայ. անիկայ բոլոր ՀՅանկալի անմնեներուն գանձը 16 ձը պիտի կողոպտի։ Սամարիա աւերակ պիտի ըլլայ, Քանզի իր Աստուծմէն ապստամբեցաւ. յա- նոնք սրով պիտի իյնան. անոնց պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զարնուին, ու յղի կիներները պիտի ճեղքուին։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Ապաշխարելու յորդորանք մը։ 4 Աստուծոյ ընդհանուր խոստումնքը։

1 Ով Իսրայէլ՝ դարձի Տէր Աստուծոյդ գարձիր, Քանզի քու անօրէնութեանդ պատճառաւ դուբ- 2 ընցար։ Ձեր հետը խօսքեր առէք ու Տէրոջը դարձէք. անոր բսէք, Ամէն անօրէնութիւնը վերցուր և Ջղ բարութեամբ ընդունէ, ու Քմեր շրթունքներուն 3 զոհ- 3 հերը պիտի մատուցանենք։ Ընաորեաստանցին մեզ պիտի չփրկէ. Քձիերու վրայ պիտի չհեծնենք, ու ՄԿյմին ալ մեր ձեռացը գործքին՝ Մեր Աստուածն եա՛ պիտի չըսենք. Քանզի որբը քովդ ողորմութիւն կը գտնէ։

4 Անոնց ապստամբութիւնը պիտի բժշկեմ, զանոնք ձրիապէս պիտի սիրեմ, քանզի իմ բարկութիւնս 5 անոնցմէ դարձաւ։ Իսրայէլին Ըցօղի պէս պիտի ըլլամ. անիկայ շուշանի պէս պիտի ծաղկի, և իր արմատները Լիբանանի Նըման 6 պէս պիտի տարածուին, ու Քանոր վայելչութիւնը ձիթենիի պէս պիտի ըլլայ, և Ընոր անուշահոտութիւնը Լիբանանի պէս պիտի ըլ- 7 լայ։ Ընոր հովանիին տակը նըստողները պիտի դառնան, ցորենի պէս պիտի կենդանանան, ու որթի պէս պիտի ծաղկին. անոր յիշատակը Լիբանանի գինիին պէս պի- 8 տի ըլլայ։ Եփրեմ պիտի ըսէ՝

Ն ՔՐ ԴԲ 725

ՆԵ ԺԳ 8։ ԵՐԵՄ Ւ 6։

Ա ԱՒԱԿ ԻՐ 3։

ՏԵ Գ ԹՈՂ ԺԲ 3։

ՆԵ ՅԵ 8։ ԼՂԿԿ Ք 12։

ՊԱՒՈՒ ԺԵ 54։ 55։

Ի ԵՐԵՄ ԺԱ 6։ ՏԵ ՀՐՈՎ ԺՈ 29։

ՏԵ ՅՕՆ ՓՈ 52։ ԻԲ 19։

ԿԱԱՐԱՐԱԾՔ ԻՐՐ 721

ԵՐԵՄ Դ 11։ ԵԿՂԿ ԺԿ 10։ ԺԲ 12։ ԴԼ Դ 19։

Հ ՆԱՈ Բ 9։

Ո Գ ԹՈՂ ԺԿ 6։

Բ Գ ԹՈՂ ԺԲ 12։

Ց Գ ԹՈՂ Բ 12։ ԺԿ 16։ ԵՈ 17։ ԺԳ 16։ ԴԼ Ժ 14։ 15։ ԶՄԽ Ա 13։ ՆԱՈ Գ 10։

ՏԳԼ ԺԲ 7։ ՅՁԻԷ Բ 13։

Ք ԴԼ ԺԳ 9։

Ֆ ԵՐՐ ԺԳ 15։

Ա ԵՔԲ ԶԱՀԱՐԻԱՆԵՐԸ

Ղ ՏԵ ԵՔԵՄ Լ 8։ ՅԵ 18։ ՄԶ 13։ ԴԼ Ե 13։ ԺԲ 2։

Ի ՏԵ Բ ՕՐ ԺԿ 16։ ՍԱՓ ԼԳ 17։ ԵՈ Լ 2։ 16։ ԼՈ 1։

Ն ԴԼ Բ 17։ ՀԱՐ Տ

Ի ՍԱՓ Ժ 14։ ԿԲ 5։

Ը ՅՈՒ ՀԲ 19։ ՆԱՈՒ ԺԲ 12։

Ի ՍԱՓ ՅՈ Տ։ ՏԻԲ 3։

Ֆ ՅՕՆ ԼԿ 27։ ՆԵՒ 9։ 11։

Ի ՍԱՓ Զ 1։

Ն · Ք · ԳՔ · ԽՐԴ 725

Ե Կուռքերու հետ՝ ալ ինչ բան ու-
նեմ ։ Ես անոր խնդրուածքը
լսեցի ու անոր ինամք տարի . ես
կանաչ մայր ծառի պէս եմ , ձ-
պտուղը ինծմէ է ։
9 Իմ է խնամուն , որ ասոնք
հասկընայ , իմ խոհեմ , որ ասոնք
գիտնայ . քանզի Տէրոջը ճամբա-
ները շիտակ են , ու արդարները ա-
նոնց մէջը պիտի քալեն ։ բայց
յանցաւորները անոնց մէջը պիտի
կորնչին ։

Ն · Ք · ԳՔ · ԽՐԴ 725

Ե Ընտ · ժ · 29 · Դա · Ր · 34 · Ը Կոր · Բ · 16 · ա Պետ · Բ · 7 · 8 ·

Ն · Ք · ԳՔ · ԽՐԴ 800

Բ Հմր · 10 ·

Ն · Ք · ԳՔ · ԽՐԴ 800

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովհ. Աւետ. զանազան դէպքերը յայտնելով՝ կը յորդորէ ժողովուրդը որ զգու-
շանայ ինքն անանց , 8 սուգ բառին , 14 և
ծանոթագրութեան ու ազատու օր մը սահ-
մանին ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Փա-
2 թուէլի որդւոյն Յովէլին ։ Լսե-
ցէք ասիկա՝ ով ծերեր , ու ա-
կանջ տուէք՝ ով երկրիս բոլոր
բնակիչները . միթէ ասանկ բան
մը եղաւ ձեր օրերուն մէջ , կամ
3 ձեր հարցը օրերուն մէջ ։ Ես ա-
կայ ձեր որդւոցը պատմեցէք , ու
ձեր որդիքը իրենց որդւոցը , ու ա-
նոնց որդիքը յետագայ ազգին
4 պատմեն ։ Հատնիծին թողածը
մարախը կերաւ , ու մարախին թո-
ղածը ջրհեղեղ կերաւ , ու ջրհե-
ղեղին թողածը գրուիծը կերաւ ։
5 Արթնցէք՝ ով գինովներ , ու
լացէք , և զաւը ամէնքդ՝ ով գինի
խմողներ , սուգ բռնեցէք քաղ-
ցումին համար , որ քանզի ձեր բերնէն
6 կտրեցաւ ։ Վասն զի իմ երկրիս
վրայ հզ ազգ մը եկաւ . հանոր ակռաները առիւ-
ծի ակռաներ են , ու անոնց մա-
տակ առիւծի ժանիքներ ունի ։
7 Անիկայ իմ որթս աւրեց , և իմ
թզենիս կոտրտեց . զանիկայ բո-
լորովին մերկացուց ու վար ձգեց ,
անոր ուռիները ճերմկցան ։
8 Լա՛ղը բրէ կոյսի մը պէս , որ իր
մանկութեան ընկերը համար քուրձ
9 հագած կ՚ողբայ ։ Հացի ընծան ու
թափելու նուէրը Տէրոջը տունէն
կտրեցաւ . Տէրոջը պաշտօնը կա-
տարող քահանաները սուգ կը
10 բռնեն ։ Արտերը աւրեցան , երե-
կիրը սուգ կը բռնէ , քանզի ցորե-
նը աւրեցաւ , նոր դինին չորցաւ ,
ձէթը պակսեցաւ ։
11 Ամչէ՛ք՝ ով երկրագործներ ,
ողբացէ՛ք՝ ով այգեգործներ , ին
ցորենին համար և ին գարիին
համար . քանզի արտերուն բերքը
12 կորսուեցաւ ։ Որթը չորցաւ ու
թզենին նուազեցաւ . նռնենին ,
արմաւենին , խնձորենին , պտուին
բոլոր ծառերը չորցան . այսպէս
մարդոց որդիներէն ուրախութի-
ւնը վերցաւ ։
13 Քա՛հանաներ հագէ՛ք ու ողբացէ՛ք ,
ով սեղանին պաշտօնեաներ . ե-
կէ՛ք՝ ով իմ Աստուծոյս ծառանե-
րը , դիշերը քուրձերու մէջ ան-
ցուցէ՛ք , քանզի Հացի ընծան ու
թափելու նուէրը ձեր Աստուծոյն
տունէն վերցաւ ։
14 Ժողովս կանչեցէ՛ք , ազգաբնա-
կութիւնը ամբ հաւաքեցէ՛ք . ծերերը
ու երկրին բոլոր բնակիչները ձեր
Տէր Աստուծոյն տունը ժողվեցէ՛ք ,
ու Տէրոջը աղաղակեցէ՛ք ։
15 Վա՛յ ան օրուան համար , քան-
զի Տէրոջը օրը մօտ է , ու Ամէնա-
կարողէն կործանման պէս պիտի
16 գայ ։ Ահա մեր աչքին առջևէն
կերակուրը , մեր Աստուծոյն տու-
նէն ուրախութիւնը ու ցնծու-
17 թիւնը կտրեցաւ ։ Հողին չոր կոշ-
տերուն տակը սերմերը փտեցան ,
շտեմարանները ամայի մնացին ,
ամբարները աւերեցան . քանզի ցո-
18 րենը խորշակահար եղաւ ։ Ինչ-
պէս կը հեծեծեն անասունները . ար-
ջառներուն անդհանները աստան-
դական կը պտրտին , քանզի անոնց
համար արօտ չկայ ։ ոչխարներուն
19 հօտերն ալ կորսուեցան ։ Քեզի
պիտի աղաղակեմ՝ ով Տէր ,
քանզի հանապատին արօտները
կրակը կերաւ , ու դաշտին բոլոր
20 ծառերը բոցը այրեց ։ Դաշտին
անասուններուն անդամ քեզի կը
նային , քանզի ջուրերուն վտակ-
ները չամբեր են , ու անապատին
արօտները կրակը կերաւ է ։

Ե Ամբ · Ա · 15 · Ամբ · Բ · 10 · Գ Մակ · Ա · 10 · Ե Ամբ · Ա · 8 ·

Ե Ամբ · Ա · 15 · Ամբ · Բ · 10 · Գ Մակ · Ա · 10 · Ե Ամբ · Ա · 8 ·

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Արտաքսումն կը յայտնեն Սիոնի՝ Աստուծոյ դատաստանին անհատնելիութիւնը · 12 կը յոր-

Ե Ամբ · Ա · 15 · Ամբ · Բ · 10 · Գ Մակ · Ա · 10 · Ե Ամբ · Ա · 8 ·

Ե Ամբ · Ա · 15 · Ամբ · Բ · 10 · Գ Մակ · Ա · 10 · Ե Ամբ · Ա · 8 ·

դարէ ժողովուրդը որ ապաշխարէն , 15 ու ձամ պահէն · 18 և անոնց արձանագիրն մը կը խոսացնայ · 21 Միհրը կը միհիթարէ թէ՝ հիմնակատար , 28 և թէ գալոց արշաւանքներ։

1 Սիսնի մէջ ՝փող հնչեցուցէք , և իմ սուրբ լեռանս վրայ Ի ազգաբարբարութեան ձայն վերցուցէք . երկրին բոլոր բնակիչները դողան , քանզի Ֆհերոջը օրը կու գայ ,
2 գան զի մօտ է , Ի խաւարի ու մէգի օրը՝ ամպի ու մառախուղի օրը . ինչպէս որ արշալոյսը լեռներուն վրայ կը տարածուի , այնպէս ալ Ի մէկ շատուր ու զօրաւոր ժողովուրդ մը պիտ Ի գայ , Հոր ի յաւիտենից անոր նմանը չէ եղած , ու անկէ ետքը մէ յմին ալ պիտի չըլայ յետագայ ժամանակին մէջ՝ գարէ
3 ի գար ։ Ի Ընոր առջևէն կրակ պիտի ապառէ , ու ետևէն բոցը պիտի այրէ . երկիրը անոր առջևը Ըեղեմի դրախտին պէս , Ի և անոր ետևը ամայի անապատ պիտի ըլլայ . ու անկէ բան մըն ալ պիտի չազատի ։
4 Ի Ընոնց կերպարանքը ձիերու կերպարանքին պէս է , ու անոնք ձիաւորներու պէս պիտի վազեն ։
5 Ի Ւերնոց դլուխներուն վրայ կառքերու ձայնին պէս , յարգը ու տոզ կրակի բոցին ձայնին պէս , պատերազմի շարուած Ւ զօրաւոր ժողովուրդի պէս պիտի ցամ-
6 կեն ։ Ընոնց երեսէն ժողովուրդները պիտի տագնապին , Ի ամէն երեսները դոյներնին պիտի նե-
7 տեն ։ Ընոնք զօրաւորներու պէս պիտի վազեն , պատերազմեան մարդոց պէս պարիսպներու վրայ պիտի ելլեն . և ամէն մէկերնին իրենց ճամբուն մէջ պիտի քալեն , ու իրենց շաւիղները պիտի չփո-
8 խեն ։ Ու մէկզմէկ պիտի չհրեն , ամէն մէկը իր ճամբուն մէջ պիտի քալէ . ու թէ որ սուրի վրայ ալ իյնան , պիտի չվիրաւորին ։
9 Քաղաքին մէջ պիտի պորտին , ու պարսպին վրայ պիտի վազեն . տուներուն պիտի ելլեն , գողի պէս Ֆպատուհաններէն պիտի մտնեն ։
10 Ի Ընոնց երեսէն երկիրը պիտի դողայ ։ երկինքը պիտի սարսի , Հարեը ու լուսինը պիտի խաւարի , ու աստղերը իրենց պայծառու-
11 թիւնը չեն պիտի քաշեն ։ Ու Տէրը Ւիր զօրացը առջևը իր ձայնը պիտի տայ , քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է , քանզի անոր խօսքը Ի գործ դնողը զօրաւոր է . քանզի Ֆ Տէրոջը օրը մեծ ու խիստ սէհզ է , ու Հ ով կրնայ անոր դիմանալ ։
12 Սակայն հիմա ալ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ի Ինծի դարձէք ձեր բոլոր սրտովը ծոմապահութեամբ , լա-
13 լով ու սգալով , Ու Ն ձեր սիրտերը պատռեցէք և չ՚ի թէ Ն ձեր հանդերձները , և ձեր Տէր Աստուծոյն դարձէք . քանզի անիկայ Ողորմած ու գթած , երկայնամիտ ու բազմողորմ է , ու չարիքի հա-
14 մար կը դղջայ ։ Ո՞վ գիտէ , դուք անիկայ դառնայ ու դղջայ , ու իր ետևէն օրհնութիւն թողու , ո՛ երբոր ընծայ ձեր Տէր Աստուծոյն Ի հացի ընծայ ու թափելու նուէր տպատոյ ։
15 Սիսնի մէջ ՝փող հնչեցուցէք , Ծոմապահութեան օր որոշեցէք , հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք .
16 ժողովուրդը ժողվեցէք , Ժողովքը սրբեցէք , Ծերերը հաւաքեցէք . Ըտղաքները ու կաթնկեր մանուկները ժողվեցէք . փեսան իր անկո-
17 կէն թող ելլէ , ու հարսը իր առագաստէն ։ Տէրոջը պաշտօնը կատարող քահանաները ըսրահին ու սեզանին մէջտեղը թող լան , ու բսեն , Ո՞վ Տէր՝ Ձքու ժողովուրդիդ խնայէ՛ , և քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի տար , որ ազգերը անոնց վրայ տիրեն . Ֆինչ՛ւ համար ժողովուրդներուն մէջը բսեն թէ Ո՞ր է անոնց Աստուածը ։
18 Ան ատեն Տէրը Ֆիր երկիրն համար պիտի նախանձի , ու իր
19 ժողովուրդին պիտի ողորմի ։ Ու Տէրը պատասխան պիտի տայ , ու իր ժողովուրդին բսէ , Ահա ես ձեզի Ֆցորեն , դինի ու ձէղ պիտի խրկեմ , ու անոնցմով պիտի կըշ-
20 տանաք , և ձեզ ալ ազգացի մէջ նախատինք պիտի չրնեմ ։ Ու Հիւսիսային զօրքը Ի ձեր վրայէն պիտի հեռացնեմ , ու անոր երեսը Ֆդէպ ի արևելեան ծովը , ու հարը Ֆդէպ ի արևմտեան ծովը ըստ-
ղէ , գանիկայ չոր ու ամայի երկիր մը պիտի քշեմ . ու անոր գէշ հոտը պիտի ելլէ , և անոր գարշահոտութիւնը պիտի բարձրանայ ։
21 քանզի մեծ բաներ բրաւ ։ Մի վախնար՝ ով երկիր , ցնծա և ուրախացիր , քանզի Տէրը մեծ բաներ
22 պիտի բրէ ։ Ի Ով գազանի անասուններ՝ մի վախնաք , քանզի Ձանապատին արօտները կը կանանչին , քանզի ծառը իր պտուղը կու տայ , թզենին ու որթը իրենց զօրու-
23 թիւնը կու տան ։ Ըլ գուք՝ ով Սիօնի որդիք , Ի ձեր Տէր Աստուծով ցնծացէք և ուրախ եղէք . քանզի անիկայ *չափաւորապէս առջի անձրևը ձեզի կու տայ , Ձեզ դի անձրև կ՚իջեցնէ՝ Ի առջի անձրևը ու վերջի անձրևը առջի ՚ի-
24 ՚՚՚՚ մէջ ։ Ու կալերը ցորնով

ն · ք · գբ · Ի՚ր 800

Ն Պաղ · Լշ · 18 ։ Ծա · 17 ։
Ն Ծն · լ · 34 ։ ր Թագ · ա · 11 ։ Ցար · ա · 20 ։
՚՚ Ես · Լգ · 6 ։ Պաղ · Հգ · 5 · 15 ։ Ցոել · գ · 2 ։
Ն Ցես · Ժղ · 12 ։ ր Թագ · Ժր · 22 ։ գ Թագ · Ժ Թ · 4 ։ Ա՚մով · ե · 15 ։ Ցոել · գ · 9 ։ Սոփ · բ · 3 ։
՚՚ Ի՚ա · կե · 8 ։ Ընդ · բ · 19 ։
Է Գէ · ա · 9 · 13 ։
՚՚ Թու · ժ · 3 ։ Հեր 1 ։
՚՚ Գէ · ա · 14 ։
Է Ես · ժ Թ · 10 · 22 ։
՚՚ Գէ · ա · 14 ։
ր ր Սա · ի · 13 ։
Ֆ Եզեկ · ը · 16 ։ Ա՚սա · իգ · 35 ։
՚՚ Ես · ւր · 11 · 12 ։ ր Օր · Թ · 26–29 ։
Ֆ Պաղ · Խր · 10 · Տիտ · 10 · ՃԺ · 2 ։ Միք · ե · 10 ։
+ Ջաք · ա · 14 · ր · 2 ։
՚՚ ր Օր · ւր · 36 ։ Ես · կ · 10 ։
Ֆ Ցես գէ · ա · 10 ։ Ա՚պ · գ · 10 · 11 · 12 ։
՚՚ Ցես Ես՚ր · ա · 14 ։
Ի Ցես Ես · ժ · 19 ։
Ֆ Եզեկ · խե · 18 ։ Ջաք · ժ · 8 ։
՚՚ ր Օր · ժա · 24 ։
Ի Գէ · ա · 18 · 20 ։
՚՚ Ջաք · բ · 12 ։ Ցես գէ · ա · 19 ։
Ի Ես · խա · 16 ։ կա · 10 ։ Ա՚մ · գ · 18 ։ Ջաք · ժ · 7 ։
՚՚ Ես՚ր · ար · գործոց Թիմոթ
Ն Գե · իգ · 4 ։ ր Օր · ժա · 14 ։ Իբ · 12 ։
Ի Ցակ · ե · 7 ։

Ն · ք · գբ · Ի՚ր 800

Ե Երեմ · գ · 5 ։ Հեր 15 ։
Ի Թու · ժ · 5 · 9 ։
Ֆ Գէ · ա · 15 ։ Ընդ · 15 ։ Սոփ · ա · 14 · 15 ։
Ի Ընմ · ե · 18 · 20 ։
Ի Հեր 5 · 11 · 25 ։ Գէ · ա · 6 ։
Ընդ · ժ · 14 ։
Ի Գէ · ա · 19 · 20 ։
Ը Ծն · ր · 8 ։ ժգ · 10 ։ Ես · ժա · 3 ։
Ի Ջաք · է · 14 ։
Ֆ Ցայս · Թ · 7 ։
Ի Ցայս · Թ · 3 ։
Լ Հեր 2 ։
Ի Երեմ · ը · 21 · Ոգբ · գ · 8 · Ես · ը · 10 ։
Ժ Երեմ · Թ · 21 ։
Ն Պաղ · ժը · 7 ։
Հ Ես · ժգ · 10 ։ Եզեկ · ւբ · 7 ։ Հեր 31 ։ Գէ · գ · 15 ։ Ա՚սա · իգ · 29 ։
Ն Երեմ · ին · 30 ։ Գէ · գ · 16 ։ Ընմ · ա · 2 ։
Ղ Հեր 25 ։
Ֆ Երեմ · է · 7 ։ Ընմ · ե · 18 ։ Սոփ · ա · 15 ։
Յ Թես · իգ · 23 ։ Ա՚պ · գ · 2 ։
Ն Երեմ · գ · 1 ։ Ոպ · ժբ · 7 ։ ժգ · 1 ։

Ն · Ք · ԴԲ · ԲԲԲ 800

պիտի լեցուին , ու ձկանները գի-
25 նիով ու եղով պիտի յորդին ։ Ու
ձեզի ես պիտի տամ ան տարին-
րուն պատ–ընէրը , ։ որ մարախը ,
ջրաւակը , գրաւիծը ու խանդիծը ,
ձեր մէջը իրկած ։ իմ մեծ զօրքս
26 կերաւ ։ Ես Տառաւորէն պիտի ու-
տէք ու կշտանաք , ու ձեր Տէր
Աստուծոյն անունը պիտի օրհնէք ,
որ ձեզի համար հրաշքներ բրաւ ։
և իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի
27 չամչնայ ։ Ու պիտի գիտնաք թէ
ես ։ Իսրայէլին մէջն եմ , և թէ ։ ձեր
Տէր Աստուածը ես եմ , ու ուրիշ
մը չկայ . և իմ ժողովուրդս յաւի-
տեան պիտի չամչնայ ։
28 ։ Ու պիտի բլլայ որ ասկէ ետև
։ իմ Հոգիս ամէն մարմնոյ վրայ
պիտի թափեմ , Ու ձեր տղաքը
և ։ ձեր աղջիկները պիտի մարգա-
բէանան , ձեր ծերերը երազներ
պիտի տեսնեն , ու ձեր երիտա-
սարդները տեսիլքներ պիտի տես-
29 նեն ։ Եւ ։ ծառաներուն վրայ ու
աղախիններուն վրայ ալ ան օրերը
30 իմ Հոգիս պիտի թափեմ ։ Ու
։ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ
նշաններ պիտի դնեմ , արիւն ու
31 կրակ և ծուխի սիւներ ։ Արեգը
խաւարի պիտի դառնայ , ու լու-
սինը արիւնի , Մինչեւ Տէրոջը մեծ
32 ու ահեղ օրը չեկած ։ Եւ պիտի
բլլայ որ ամէն ով որ Տէրոջը ա-
նունը կանչէ , պիտի ազատի .
քանզի Տէրոջը բաժին պիտի ։ Սիօն
լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ
փրկութիւն պիտի բլլայ , ու Հա-
մեան մնացորդներուն մէջը՝ որոնք
Տէրը պիտի կանչէ ։

Գ · Գ

1 Աստուծոյ դատաստանները իր ժողովուրդին
թշնամացը դէմ ։ 9 Աստուած իր դատաս-
տանները պիտի ճանչցուի ։ 18 Աստուծոյ
օրհնութիւնները իր հնկղեցիին վրայ ։

1 Զանդի ահա՝ ան օրերը ու ան
ժամանակը , որ ես Գերեզմանի
ու Երուսաղէմի դերութիւնը կա-
2 պիտի դարձընեմ , ։ Ես ամէն ազ-
գերը պիտի ժողվեմ , ու զա-
նոնք ։ ։ Գեհենատեղ հովիտը պի-
տի իջեցընեմ , և ։ Հոն անոնց հետ
դատ պիտի վարեմ , իմ ժողովուր-
դիս ու իմ ժառանգութեանս
Իսրայէլին համար , որն որ ազգերու
մէջ ցրուեցին , ու իմ երկիրս բաժ-
3 նեցին . Ես ։ իմ ժողովուրդիս
համար վիճակ ձգեցին , ու տղան
պոռնիկի վ–ը–ն տուր տուին , և
աղջիկը դինիի համար ծախեցին ,
4 որ խմին ։ Ու նաև դուք ինծի
հետ ի՞նչ բան ունիք , Եղ Տիւ-
րոս ու Սիդոն , և Փղշտացւոց
բոլոր սահմանները , ։ միթէ դուք
ինծի հատուցում պիտի ընէք .
թէ որ դուք ինծի հատուցում ը-
նէք , շուտով և անյապաղ ձեր
հատուցումը ձեր գլուխը պիտի
5 դարձընեմ ։ Քանզի իմ արծաթս
ու ոսկիս առիք , ու իմ ազնիւ
ու ընտիկալ բաներս ձեր մի-
6 ջանկալի բաներս մէջ դրիք ։
Հեռացընէք ։ Ես Յունաստանի որդիքը
Քուշացւոց որդւոցը ծախեցիք , որ-
պէս զի զանոնք իրենց սահմանէն
7 հեռացընէք ։ Ահա ։ ես զանոնք
պիտի արթընցնեմ ան տեղէն՝ ուր
որ դուք զանոնք ծախեցիք , և
ձեր հատուցումը ձեր գլուխն վրայ
8 պիտի դարձընեմ ։ Ու ձեր տղաք-
ները ու աղջիկները Յուդայի
որդւոց ձեռքը պիտի ծախեմ , և
անոնք ։ Հեռաւոր ազգի՝ Սաբա-
յեցւոց պիտի ծախեն զանոնք ,
քանզի Տէրը խօսեցաւ ։
9 ։ Ասիկայ ազգերու մէջ հրատա-
րակեցէք , պատերազմ քարոզե-
ցէք , զօրաւորները արթընցու-
ցէք , բոլոր պատերազմական մար-
10 դիկները մօտենան՝ անոնք ելլեն ։ Ձեր
խոփերը սուրեր ։ ընեցէք , ու ձեր
յօտոցները՝ նիզակներ . Տկար
եղողը ես զօրաւոր եմ՝ թող ը-
11 սէ ։ ։ Շուտով եկէք՝ ով բոլոր
շրջակայ ազգեր , ու ժողովեցէք .
։ քու զօրաւորներդ՝ ով Տէր՝ հոն
12 իջեցուր ։ Ազգերը թող արթընց-
նան ու Գեհենատեղ հովիտը
ելլեն . քանզի ։ բոլոր շրջակայ ազ-
գերը դատելու համար հոն պիտի
նստին ։
13 Մանդաղը երկրնցուցէք , քան-
զի հունձքը հասած է . եկէք ,
իջէք , քանզի ։ հնձանը լեցուն-
ցաւ , աւազանները կը յորդին .
քանզի անոնց չարութիւնը մեծ է ։
14 Բազմաթիւներ՝ բազմաթիւներ
կան Հովիտին մէջ .
քանզի Տէրոջը օրը մօտ է Հովտին մէջ ։
15 Հովիտին մէջ ։ Ընրեը ու լուսինը
պիտի խաւարի , և աստղերը իրենց
պայծառութիւնը կոտ պիտի կո-
16 չեն ։ Տէրը Սիօնէն պիտի գոչէ ,
ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի
տայ , և Երկինքը ու երկիրը պիտի
սարսին . Բայց Տէրը իր ժողո-
վուրդին ապաւէն՝ ու Իսրայէլի որ-
դւոցը ամրութիւն պիտի բլլայ ։
17 Ու Պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր
Տէր Աստուածը , որ ։ իմ սուրբ լե-
ռանս Սիօնին մէջ կը բնակիմ . ու
Երուսաղէմ սուրբ պիտի բլլայ , և
անկէ մէ՛րթներ ալ օտարներ պիտի
չանցնեն ։
18 Ու պիտի բլլայ որ ան օրը լեռ-
ները Քաղցու պիտի կաթեցընեն ,

Ն · Ք · ԴԲ · ԲԲԲ 800

Ի Եզեկ · իե · 15 · 16 · 17

Ը Դան · ժա · 38 ։

Ը Ես · կդ · 5 · 6 · իե՛մ · 12 · Երեմ · իդ · 8 ։

Ի Երեմ · գ · 20 ։

Ի Տես Ես · ր · 9 · 10 · Երեմ · իդ · 3 · 4 · Եզեկ · լբ · 7 ։

Լ Տես Ես · ր · 4 · Մաթ · գ · 3 ։

† Եբ · ժե · ձեզ ։

Ի Զաք · ժր · 8 ։

Ի Հմ · 2 ։

Ի Ագ · ին · 20 · Ես · ժգ · 3 ։

Հ Հմ · 2 ։

Ն Ագ · գդ · 13 · գո · 9 · Հմ · 6 · Ես · ր · 4 · գ · 13 · Մաթ · գ · 3 ։

Ը Մաս · ժգ · 39 · Յայտ · ժգ · 15 · 18 ։

Ճ Երեմ · ծա · 33 · Ովս · գ · 11 ։

Ի Ես · կդ · 3 · Ովս · ա · 15 · Յայտ · ժգ · 19 · 20 ։

Ի Հմ · 2 ։

Ե Գե · բ · 1 ։

Ը Գե · բ · 10 · 31 ։

Ի Երեմ · իե · 30 · Գե · բ · 11 · Ամով · ա · 2 ։

Ը Ովգ · բ · 6 ։

Ղ Ես · ծա · 5 · 6 ։

Ը Գե · բ · 27 ։

Ա Դան · ժա · 45 · Ովգ · 16 · Զաք · բ · 3 ։

Ա Ես · լե · 8 · ծբ · 1 · Նաա · ա · 15 · Զաք · ժգ · 21 · Յայտ · իա · 27 ։

Ի Ամով · ի · 13 ։

— Երեմ · լ · 3 · Եզեկ · լբ · 14 ։

Բ Զաք · ժգ · 2 · 3 · 4 ։

Գ Հմ · 12 ։

Գ՛ · Տէրոջը դատաստանը

Դ Ես · կդ · 16 · Եզեկ · լբ · 22 ։

Ի Ովգ · 11 · Նաա · գ · 10 ։

Ղ Ամով · ա · 6 · 9 ։

ու բլուրները կամի պիտի վազորդնեն, և Ցուդայի ՝քաղքերը ջուրը պիտի քալեցընեն. ու ՞Ցեբոյիմ տունէն աղբիւր պիտի ելլէ, և ՞Սատիմի ձորը պիտի ոռոգի։
19 Ցուդայի որդւոցը եղե՞ւ անհրաժեշտ Համար ՝Եգիպտոս ամայութիւն պիտի ըլլայ, ու ՝Եդոմ ամայի անապատ պիտի ըլլայ. քանի որ անոնց երկրին մէջ անմեղ արիւն թափեցին։ 20 Բայց Ցուդա մարդաբնակ պիտի ըլլայ ՝յաւիտեան, և Երուսաղէմ դարէ՛ի դար։ 21 Եւ *պիտի մաքրեմ անոնց արիւնը որ մաքրած չէի՞”. ՝և Տէրը Սիօնի մէջ պիտի բնակի։

ն·ք·գբ· իբր 800

՞ Եսա·լ·25։ ՞Ապդ.խգ.4։ Եզեկ.ձէ. 1։ Զաք. ժգ. 8։ Ցայս.իբ. 1։ ՞Թագ.իե.1։ ՞Ես.ժթ. 1, ՃԵ, ՝Երեմ.խթ. 17։ Եզեկ. իե.12, 13։ Ամով.ա. 11։ Ընդ. 10։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԸՄՈՎՄԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ամէն կը նախաձայնէ Ասաւծոյ դատաստանները Ասորւոց վրայ, 6 Փշտացւոց, 9 Տիւրոսի, 11 Եդոմացւոց 13 ու Ամմոնացւոց վրայ։

1 ՞Յահկուէի ՝հովիւներուն մէջէն եղող Ամմոնի խօսքերն են, որ Ցուդայի թագաւորին ՝Ոչխարին օրերը ու Իսրայէլի թագաւորին Յովասի որդւոյն ՞Ներորովամին օրերը ՝դեռնաշարժէն երկու տարի առաջ տեսիլքով անոր յայտնուած.
2 ցաւ Իսրայէլի վրայով՝ Ու բաւ, Տէրը Սիօնէն պիտի գոչի, ու ՝Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ. և Հովիւներուն արօտները սուգ պիտի բռնեն, ու ՝Կարմէղոսի գլուխը պիտի չորնայ։
3 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. ՝Դամասկոսի իրեք յանցանքին Համար, ու չորսին Համար ՝անոր պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ՝ ՝քանզի անոնք Գաղաադը երկաթիէ կամնասայլե-
4 րով ծեծեցին. ՝Սակայն Ազայէլի տանը վրայ կրակ պիտի խրկեմ՝ ու Բենհադադի պալատները պիտի ու-
5 տէ։ Եւ Դամասկոսի ՝Նիդերը պիտի կոտրեմ՝ ու Աւէնի գաշտէն՝ բնակիչը, ու Եդէմի տունէն գաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ. և ՝Ասորւոց ժողովուրդը ՝Կիր դերի պիտի քշուի, կ՚ըսէ Տէրը։
6 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. ՝Գազայի իրեք յանցանքին Համար, ու չորսին Համար անոր պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ՝ քանզի անոնք գերիները բոլորովին դերի բշնցին, ՝որ
7 Եդոմի ձեռքը մնանեն. ՝Սակայն Գազայի պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ՝ ու անոր պալատները
8 պիտի ուտէ։ Եւ ՝Ազոտասէն՝ բնակիչը ու Ասկաղոնէն գաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ՝ և ՝իմ ձեռքս Եկերոնի վրայ պիտի դարձընեմ՝ ու ՝Փշտացւոց մնացորդը պիտի կորսուի, կ՚ըսէ Տէրը Եհովան։
9 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. ՝Տիւրոսի իրեք յանցանքին Համար, ու չորսին Համար անոր պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ՝ ՝քանզի դերիները բոլորովին Եդոմին ձեռքը մատնեցին, ու ՝եղբայրական ուխտը չյիշեցին։
10 Սակայն Տիւրոսի պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ՝ ու անոր պալատները պիտի ուտէ։
11 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. ՝Եդոմի իրեք յանցանքին Համար, ու չորսին Համար անոր պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ՝ քանզի ՝իր եղբայրը Նարով հալածեց, ու իր ողորմութիւնը կտրեց՝ և իր բարկութիւնը միշտ պատառեց, ու իր կատաղութիւնը յաւիտեան պահեց. Սակայն ՞Թեմանի վրայ կրակ պիտի խրկեմ՝ ու Բոսրայի պալատները պիտի ուտէ։
13 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. ՝Ամմոնի որդւոցը իրեք յանցանքին Համար, ու չորսին Համար անոնց պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ՝ քանզի Գաղաադի ՞յղի կիներուն Ճղեցին, ՝որպէս զի իրենց սահմանները լայնեն.
14 ցրնեն. Սակայն ՞Ռաբբայի պարսպին վրայ կրակ պիտի բռնկցընեմ՝ ու անոր պալատները պիտի ուտէ. ՞Աւետարշաւի օրը ՞աղաղակով՝ ու փոթորկի օրը
15 խառնակութեամբ պիտի ըլլայ։ Եւ ՝անոնց Թագաւորը՞ գերութեան պիտի երթայ, ինքը ու իր իշխանները միասին, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ·Բ

1 Ասաւծոյ բարկութիւնը Մոաբի դէմ, 4 Ցուդայի 6 ու Իսրայէլի դէմ։ 9 Ասաւած կը գանգատի անոնց ապերախտութեանը Համար։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. ՞Մոաբին իրեք յանցանքին Համար, ու չորսին Համար անոր պատիժը եւ

ն·ք·գբ· իբր 800

՝Ամով.թ. 15։ ՞Ես.գ.4։ ՞Կամ՝ անոնց արեանը վրեժխնդիր պիտի ըլլամ, ու անպարտ պիտի չթողում. ՝Եզեկ.խը. 35։ Հմր 17։ Ցայս.իա. 3։

ն·ք·գբ· 787

՝Ես.իդ.1։ Երեմ.խե. 4։ Եզեկ. իգ.իե.իը։ Ցովել.գ. 4, 5։ ՞Հմր 6։ ՝Երեմ.գ.ե. 11։ գ Թագ. ե.1։ ի. 11–14։ ՞Հմր 4, 7։ ՝Ես.խա. 11։ լդ.5։ Երեմ.խե. 8, ՃԵ։ Եզեկ. իե. 12, 13, 14։ լե.2, ՃԵ։ Ցովել.գ. 19։ Ընդ. 1, ՃԵ։ Մաղա.ա.4։ ՝Յէհ.իե. 41։ Ամ. իգ.7։ Մաղա.ա.2։ ՝Ը Մ՚.իբ. 17։ ՞Եզեկ.լե. 5։ ՝Ընդ.9, 10։ ՞Երեմ.խե. 1, 2։ Եզեկ. իե.2։ Սոփ. բ.9։ ՞Ովս.ժգ. 16։ ՝Երեմ.խե. 1։ ՝Ամ.ե.11։ Թագաւ.ժբ. 26։ Երեմ. խե.2։ Եզեկ.իե.5։ ՞Գէ.բ.2։ ՝Կամ՝ Մելքոմը. Երեմ. խե. 3։

՞Ես.ժե. ժգ։ Երեմ. իբ։ Եզեկ. իե.8, ՃԵ։ Սոփ.բ.8։

պիտի չգարձընեմ . քանզի Եդովմի թագաւորին ոսկորները մինչեւ կիր
2 դառնալը այրեց : Սակայն Մովաբի վրայ կրակ պիտի խրկեմ , ու Կարիոթի պալատները պիտի ուտէ . ու Մովաբ խռովութեամբ , ՚ աղաղակով ու փողի ձայնով
3 պիտի մեռնի . Ես անոր մէջէն դատաւորը բնաջինջ պիտի ընեմ , ու անոր հետ անոր բոլոր իշխանները պիտի մեռցնեմ , կ՚ըսէ Տէրը :
4 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ցուդայի երեք յանցանքին համար , ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չգարձնեմ . Քանզի Տէրոջը օրէնքը անարդեցին , ու անոր պատուիրանքները չպահեցին . Հապա Հիրենց առաքելութիւնները զիրենք մոլորեցուցին , Հորոնց հետեւող եղեր
5 Հին իրենց հայրերը : Ուղարկեմ Ցուդայի վրայ կրակ պիտի խրկեմ , ու Երուսաղէմի պալատները պիտի ուտէ :
6 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Իսրայէլի երեք յանցանքին համար , ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չգարձնեմ . քանզի Ծանոնք արդարը՝ ստակով , ու անանկը
7 զոյդ մը կօշիկով ծախեցին . Ուղնոնք ՚ աղքատներուն գլուխը երկրի հողին կը ցանեն՚ , ու ճչբաւորներուն ճամբան կը ծռէն . և Հիմ աւրը անուն պզծելու համար Լորան ու Հայրը գնաց
8 աղջիկան կը մտնեն . Ու Համին անդամ քով Հդրաւ առնուած հանդերձներուն վրայ կը պառկին , և Հրենց աստուածներուն տանը մէջ գինւոյ ածուածներուն գինին կը խմեն :
9 Բայց ես անոնց առջեւէն Հմորհամին բնաջինջ րրի , Հորուն բարձրութիւնը եղեւինիներու բարձրութիւնը պէս էր , և անիկայ կարմիր ներու պէս ամուր էր . ու Հվերէն անոր պտուղը , և վարէն անոր
10 արմատները բնաջինջ րրի : Ու ես ձեզ Եդիպտոսի երկրէն հանեցի , և ՚ձեզ քառասուն տարի անապատին մէջը պտրտցուցի , որ Ամորհացիին երկիրը ժառանգէք :
11 Ու ձեր տղաքներէն մարգարէներ , և ձեր երիտասարդներէն Հուխտաւորներ հանեցի . Հիմա աստղ չէ՞ , ով Իսրայէլի որդիք՝ կ՚ըսէ Տէրը :
12 Բայց գուք ու խուտարներուն դինի խմցուցիք , ու մարգարէներուն պատուիրեցիք՝ ՚մրգելով , Մարգադ
13 րէ ու թիւն մի՛ բնէք : Ընդ ես ՚ձեր եղած տեղը չեմ պիտի կոխեմ , ինչպէս որ սրտներով լեցուն սայլը կը ճզմի :
14 Իր անոնց պէտք կը կոխէ՚ : Ես արագընթացը պիտի չկրնայ փախչիլ , և ուժով Հաքոը պիտի չկրնայ իր ոյժը գործածել , և զօրաւորը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել .
15 ու ով աղեղ բռնողը պիտի չկրնայ կայնիլ , և շուտ վազողը պիտի չկրնայ ղեռը ազատել , ՚ ու ձի հեծնողը պիտի չկրնայ իր անձը
16 ազատել , Ես զօրաւորներուն մէջ քաջասիրտ եղողը ան օրը մերկ պիտի փախչի՝ կ՚ըսէ Տէրը :

Ե Սպ · Լ Գ · 16 ·

՚ Սպ · Լ Գ · 17 ·

Գ Լ · Գ

1 Ընաւոծոյ գատաստանին հարկաւորութիւնը , 9 ու անոր Հրաժարակութիւնը :

1 Լսեցէք ասս խօսքը՝ ով Իսրայէլի սրդիք , որ Տէրը ձեր վրայ կը խօսի , ան բոլոր ազգատոհմին վրայ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն Հանեցի ,
2 ըսելով , ՚ Երկրիս բոլոր ազգատոհմներէն միայն ձեզ ճանչցայ , Հասպատճառով ձեր բոլոր անօրէնութիւններուն Համար ձեզ պիտի
3 պատժեմ : Կարելի՞ է որ երկու Հոգի միասին քալեն , թէ որ միաբան իրենք չունենան :
4 Առիւծը անտառին մէջ կը մռնչէ՞ , թէ որ որս մը չունենայ . առիւծ իր մորիէն իր ձայնը կուտայ , թէ որ բան մը առած չըլլայ :
5 Միթէ թռչունը երկրի վրայ վարսի մէջ կ՚իյնայ , թէ որ անոր Համար որոգայթ լարուած չըլլայ . ՚՚ վարսը երկրէն կը վերցու՞ , երբոր
6 բան մը բռնած չէ : Թէ որ քաղաքին մէջ փող Հչուի , ժողովուրդը չի վախնար . Հմիթէ քաղաքին մէջ չարիք մը կ՚րլլայ , թէ որ
7 Տէրը գանիկայ բրած չէ : Ցիրաւի Տէր Նհովան բան մը չըներ , մինչեւ որ Հր գաղտնիքը իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն չյայտնէ :
8 Առիւծ մռնչեց , ով պիտի չվախնայ . Տէր Նհովան խօսեցաւ , ով պիտի չմարգարէանայ :
9 Ադովսոսի մէջ պալատներու վրայ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ պալատներու վրայ կանչեցէք ու ըսէք . Ժամարիայի լեռներուն վրայ ժողովեցէք , և անոր մէջը շատ խռովութիւններ , ու անոր մէջը
10 բռնութիւններ տեսէք : Քանզի Հուղիութիւն ընել չեն գիտեր , կ՚ըսէ Տէրը , իրենց պալատներուն մէջը գրկանք ու յափշտակութիւն
11 կը գիղեն : Ընոր Համար Տէր Նհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ը թշնամին երկրին բոլորտիքը պիտի բլլայ , ու քեզմէ քու ոյժդ պիտի իջեցընէ . և քու պալատներդ պիտի կողոպտուին :
12 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ինչպէս որ Հովիւը առիւծին բերնէն երկու ադր կամ մկ ականջի կտոր կ՚ազատէ , այնպէս ալ պիտի ազատին

Բ Եբեմ · խը · 24 · 41 ·
Է Գէ · ա · 14 ·
Ը Թագ · իգ · 17 · Եբեմ. խը · 7 ·
Թ Ղէ · իգ · 14 · 15 · Նեեմ · ա · 7 · Դան · թ · 11 ·
Ժ Ես · իբ · 15 · Եբեմ · ժգ · 19 · 20 · Հռով · ա · 25 ·
Ի Եզեկ · ի · 13 · 16 · 18 · 24 · 30 ·
Ր Եբեմ · ժէ · 27 · Ովս · ը · 14 ·
Ռ Ես · իբ · 21 · Գէ · ը · 6 ·
Ս Կամ՝ ազգասանեաց գլուխը երկրի հանին վրայ աւուով կը կոխեն ,
Տ Ես · ժ · 2 · Գէ · ե · 12 ·
Ւ Ղէ · ի · 3 · Եզեկ · լգ · 20 · Հռով · ը · 21 ·
Ր Եզեկ · իբ · 11 ·
Ք Եզեկ · իգ · 41 · ա Պար · ը · 10 · ժ · 21 ·
Օ Եզ · իբ · 26 ·
Ֆ Թագ · իա · 24 · ը Օր · ը · 31 · Ցես · իզ · 8 ·
Ջ Թագ · ժգ · 29 · 33 · 34 ·
Ձ Ես · ե · 24 · Սպ · գ · 1 ·
Ղ Եզ · ժբ · 51 · Սիր · գ · 4 ·
Ճ ը Օր · ը · 7 · ը · 2 ·
Մ Թագ · գ · 2 · Դան · ժգ · 5 ·
Յ Ես · ւ · 10 · Եբեմ. ժա · 21 · Գէ · ե · 12 · 13 ·
Ն Սիր · ը · 6 ·
Շ Կամ՝ ձեր տակը ձրն. չուան եմ , ինչպէս որ պրանելով լեցուն սայլը կը ճզմէ :
Ո Գէ · թ · 1 · ՃԼ · Եբեմ · թ · 23 ·

Ն · Ք · ԴԲ · 787

Իսրայէլի որդիքը , որոնք Սամա-
բիայի մէջ բազմոցի անկիւնը , ու
* Դամասկոսի մէջ" անկողնի վրայ
կը նստին ։
13 Լսեցէք , ու ցակոբին տանը
վկայութիւն ըրէք , կ'ըսէ զօրաց
14 Աստուածը՝ Տէր Եհովան , Որ ան
օրը որ Իսրայէլին յանցանքներուն
պատիժը անոր վրայ բերեմ , Բե-
թէլի սեղաններն ալ պիտի պատ-
ժեմ . ու սեղանին եղջիւրները պի-
տի կտորին ու գետինը պիտի
15 իյնան ։ Եւ ձմեռնային տունը ,
ու ամառնային տունը պիտի զար-
նեմ , և փղոսկրեայ տունները պիտի
կորսուին , ու մեծ տուները ընա-
ջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · Դ

1 Լսատւած կը յանդիմանէ Իսրայէլը հարստա-
հարութեան համար , 4 կռապաշտութեան հա-
մար , 6 և իրենց խաղաղասիրութեան համար ։

1 Լսեցէք ասս խօսքը , ով Սամա-
բիայի լեռանը վրայ եղող Բաս-
անի կովէր , որ աղքատներուն
զրկանք կ'ընէք , ու անանկները
ոտքի տակ կ'առնէք , և ձեր տէր-
րուն՝ Բեր որ խմենք՝ կ'ըսէք ։
2 Տէր Եհովան իր սրբութեամբը
երդում ըրաւ , Թէ ահա ձեր վրայ
օրեր կու գան , որ ձեզ կարթերով
պիտի վերցնեն , ու ձեր սերունդը
3 ձուկի կարթերով ։ Եւ Ետված
տեղերէն պիտի ելլէք ամէն մէկեր-
նիդ իր երեսին դարձած կողմէն , ու
բերդը պիտի նետուիք , կ'ըսէ Տէրը ։
4 Եկէք ու յանցանք
գործեցէք . Գաղգաղայի մէջ
յանցանք բնէը շատցուցէք . և
ամէն առտու ձեր զոհերը , ու ա-
մէն իրեք օրը ձեր տասանորդները
5 բերէք ։ Եւ ընծհակալութեան
զոհը խմորեալ մատուցէք , ու
կամաւոր ընծաները քարոզեցէք
ու տրատարակեցէք . Էքանդի այս-
պէս սիրեցիք՝ ով Իսրայէլի որդիք ,
6 կ'ըսէ Տէր Եհովան ։ Ես ես ալ
ձեզի՝ ձեր ամէն քաղաքներուն մէջ՝
ակռայի մաքրութիւն , ու ձեր ամէն
տեղուանքը հացի կարօտութիւն
տուի . Սակայն ինծի չդարձաք ,
7 կ'ըսէ Տէրը ։ Ու նաև հունձքէն
իրեք ամիս առաջ անձրևը ձեզմէ
արդիլեցի . ու մէկ քաղաքին վը-
րայ անձրև իջեցուցի , և միւս քա-
ղաքին վրայ անձրև չիջեցուցի . մէկ
վիճակին վրայ անձրև եկաւ , ու մէ-
կալ վիճակը որուն վրայ անձրև չե-
8 կաւ , չորցաւ ։ Ու երկու իրեք
քաղաք ջուր խմելու համար մէկ
քաղաքի մէջ ժողովեցան , բայց
բաւական չտուաւ . Սակայն ինծի
9 չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը ։ Ձեզ

խորշակահարութեամբ ու դալա-
կով զարկի . Խառնիճաղը կերաւ ձեր
բաղմաթիւ պարտէզները ու այ-
գիները և թզենիները ու ձիթե-
նիները , սակայն ինծի չդարձաք ,
10 կ'ըսէ Տէրը ։ Եգիպտոսի ճամբուն
մէջ՝ ձեր վրայ ժանտախտ խրկեցի .
ձեր երիտասարդները սրով մեռցու-
ցի , ու ձեր ձիերը գերի բրի , և
ձեր բանակներուն դարշահոտու-
թիւնը մինչև ձեր քիթը հանեցի .
Սակայն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ
11 Տէրը ։ Աստուծոյ կործանած
Սոդոմին ու Գոմորին պէս ձեզ
ալ կործանեցի . Ձու կրակէ հա-
նուած խանձողի պէս եղաք , Ս սա-
կայն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը ։
12 Ընոր համար քեզի այսպէս պիտի
ընեմ , ով Իսրայէլ . Ե որովհետև
քեզի ասս բանը պիտի ընեմ , Ս քու-
Աստուածդ դիմաւորելու պատ-
13 րաստուէ , ով Իսրայէլ ։ Քանզի
ահա ան որ լեռները հաստատեց
ու հովը ստեղծեց , Ն և կը յայտնէ
մարդուն՝ Թէ ինչ է անոր խոր-
հուրդը , Ա արշալոյսը խաւար կ'ը-
նէ , Ո ու երկրին բարձր տեղերուն
վրայ կը քալէ , Ա անոր անունը
Եհովայ՝ զօրաց Աստուած է ։

ԳԼ · Ե

1 Իսրայէլի վայրկ ողբ մը ։ 4 Ապաշխարելու
յորդորանք մը ։ 21 Աստուած կը մերժէ ա-
նոնց կեղծաւորութեամբ բուռն ծառայութիւ-
նը ։

1 Լսեցէք ասս խօսքը՝ Ձեր վրայ բ-
րած ողբս , ով Իսրայէլի տուն
2 ը ։ Իսրայէլի կոյսը ինկած է ,
Ե՛լ չի պիտի կենայ . իր երկրին
վրայ ձգուած է , գանիկայ վերցը-
3 նող չկայ ։ Քանզի Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ . Ան քաղաքին մէ-
ջէ՝ ուակից որ հազար կ'ելլէր , հա-
րիւր պիտի մնայ , և ուակից որ հա-
րիւր կ'ելլէր , տասը պիտի մնայ
4 Իսրայէլի տանը : Քանզի Տէրը
Իսրայէլի տանը այսպէս կ'ըսէ .
Ձ Ձիս փնտռեցէք , Ե որ ապրիք .
5 Բայց Բեթէլը մի փնտռէք , ու
Գաղգաղա մի մտնէք , ու Բեր-
սաբէէ մի անցնիք . քանզի Գաղ-
գաղա անշուշտ գերութեան պի-
տի բերուի ու Բեթէլ պիտի
6 ունչնայ ։ Տէրը փնտռեցէք , որ
ապրիք . չըլլայ որ Յովսեփին տանը
մէջ կրակի պէս իյնայ , և ջահիկայ
ուտէ , ու Բեթէլի մէջ մարող չըլ-
7 լայ ։ Դուք որ Ը իրաւունքը օ-
շինդրի կը դարձնէք , ու ար-
դարութիւնը գետինը կը ձգէք ,
8 Փ Ո՛ւէ՛ն զանիկայ , որ Բ Քազ-
մաստղը ու Հայկը շինեց , ու
մահուան առուները առաւօտուան

Ն · Ք · ԴԲ · 787

Ձ Յովել · ա · 4 : բ · 25 :
Հ Եր · Թ · 3 · 6 : ժբ · 29 :
բ Օր · իբ · 27 · 60 : Պաղ · Ր · 50 :
† Կ՛ · կերպովը ·
Յ Հմր 6 :
Ը Ծն · ժԹ · 24 , 25 : Ես · ժգ · 19 : Երեմ · խԹ · 18 :
Ջ Ա՛ք · գ · 2 : Ցոգ · 23 :
Ղ Հմր 6 :
Ժ Տես Եզեկ · ժգ · 5 : իբ · 30 : Դա · ժգ · 31 · 32 :
Ի Պաղ · ՃԽԹ · 2 : Դան · բ · 28 :
Լ Գէ · ե · 8 : բ · 9 :
Ծ բ Օր · լբ · 13 : լգ · 29 : ՄԱ՛ք · ա · 3 :
Կ Ես · խե · 4 : Երեմ · ժ · 16 : Գէ · ե · 8 : Թ · 6 :

— Երեմ · է · 29 : Եզեկ · ժԹ · 1 : իե · 2 :

Բ բ Մն · ժե · 2 : Երեմ · ԼԹ · 13 : Հմր 6 :
Գ Ես · ձե · 3 :
Դ Գէ · գ · 4 :
Ե Գէ · բ · 14 :
Զ Ովս · գ · 15 · ժ · 8 :
Է Հմր 4 :
Ը Գէ · գ · 12 :
Թ Ցո · թ · 9 · լբ · 31 ·

Ն · ք · գԲ · 787

Լոյսէ կը դարձընէ, ֊և ցորեկը դիշերուան պէս կը մթընցընէ, ու ֊Եհովան ջուրերը կը կանչէ, ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ։ Եանոր անունը ՅՀովայ է։
9 Որ զօրաւորին վրայ յանկարծ կոտորած կը բերէ, ու կործանումը մինչև ամրոցը կը հասնի։
10 Ի Դրանը մէջ յանդիմանողը կ'առնեն, ու ֊է շնաչի խօսողին կը զզուին։
11 զուին։ Քանի՝ որովհետև ազքատին վրայ կը կոխէք, ու անկէ ցորենի պարգևներ կ'առնէք, ի֊Եաշլուած քարէ տուներ շինէք, բայց անոնց մէջը պիտի չբնակիք. ու ի֊Եմ յանկալի այգիներ տնկէք, բայց անոնց գինին պիտի չխմէք։
12 Քանզի ձեր շատ յանցանքները ու ձեր ծանր մեղքերը գիտեմ. հարդարը կը նեղէք, կաշառք կ'առնէք ու դրանը մէջ չ֊անանկ։
13 Ներուն դառը կը ծուէք։ Ընոր համար խելացին նզովը այն ատենը Հպիտի լռէ, քանզի ժամանակը
14 չար է։ Բարութիւն փնտռեցէք ու չէ թէ չարութիւն, որպէս զի ապրիք. և այսպէս զօրաց Տէր Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ,
15 ֊ինչպէս որ ըսիք։ ֊Չարութիւնը ատեցէք, ու բարութիւնը սիրեցէք, և դրանը մէջ իրաւունքը հաստատեցէք. ֊Գուցէ զօրաց Տէր Աստուածը Յովսեփին մնացորդին ողորմութիւն ընէ։
16 Ընոր համար զօրաց Աստուածը՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ամէն հրապարակներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ, ու ամէն փողոցներու մէջ Վայ վայ՝ պիտի ըսեն, ու երկրագործը սուգի, ու ֊ողբ գիտցողնե-
17 րը ողբալու պիտի կանչեն։ Ու ամէն այգիներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ. քանզի Ես֊ը քու մէջդ պիտի անցնիմ՝ կ'ըսէ Տէրը։
18 ՝Վայ անոնց՝ որ Տէրոջը օրուան կը ցանկան. ձեզի ինչ պիտի ըլլայ Տէրոջը օրը. անիկայ խաւար
19 է, և չէ թէ լոյս. ՝Ինչպէս երբոր մարդ մը առիւծին երեսէն փախչի, ու արջ մը անոր հանդիպի, և կամ տունը մտնէ ու ձեռքը պատին վրայ կռթընչղնէ, և դանիկայ
20 օձը խածնէ։ Ընչա Տէրոջը օրը խաւար է, և չէ թէ լոյս, ու անոր մէջը մնախուղ կայ, և չէ թէ պայծառութիւն։
21 Ես֊Ձեր տօները կ'ատեմ՝ — կը մերժեմ, և ձեր հանդիսաւոր ժողովներուն մէջ ՝Հոտ պիտի չառ-
22 նեմ։ ՝Թէ որ ինծի ողջակէզներ ու ձեր հացի ընծաները մատուցանէք ալ, պիտի չընդունիմ, և ձեր գէր անասուններուն խաղա-
23 ղութեան զոհերուն պիտի չնայիմ։ Քու երգերուդ աղաղակը ինծմէ հեռացուր. քանզի քու տաւիղներուդ եղանակը պիտի չլսեմ։
24 Եհայց իրաւունքը ջուրի պէս թող վազէ, ու արդարութիւնը՝ զօրաւ-
25 որ գետի պէս։ ՝Միթէ անապատին մէջ քառասուն տարի ինծի զոհեր ու ընծաներ մատուցիք, ով
26 Իսրայէլի տունը. Հապա դուք ֊ձեր Մողոքի խորաններըն ու ձեր Քիւնի կուռքերը և ձեզի համար շինած աստուածներնուդ աստղը
27 կրեցիք։ Ուստի ձեզ ֊Դամասկոսէն անդին գերի պիտի քշեմ, կ'ըսէ Տէրը, ՝որուն անունը Զօրաց Աստուած է։

ԳԼ · Զ

1 Իսրայէլի հետաքրքրութիւնը 7 երկրին ամայացման պիտի պատժուի. 12 նզովելս ալ անոնց կամակորութիւնը։

1 — Վա՛յ Սիոնի մէջ հանգիստ ընակողներուն, ու Սամարիայի լեռանը վրայ ապահովութեամբ նստողներուն, ֊ազգաց գլուխին երեւելիներուն՝ որ Իսրայէլի տունը
2 անունդ կը դիմէ։ ֊Քաղաքն Ես֊ը գնաց ու տեսէք, ու անկէ ֊Հմաթը դացէք, ու ֊Փղշտացւոց Գէթը իջէք. ֊Միթէ անոնք ա թագաւորութիւններէն աղէկ են, կամ անոնց սահմանը ձեր սահմա-
3 նէն մե՞ծ է։ Վա՛յ ՝ո՛ւ՝ որ չէսար օրը ֊կը հեռացընէն, ու ֊է բռնու-
4 թիւնը կը հասցընէն, ։ Որ թեան աթոռը կը մօտեցընէն, Փրզոսկրեայ մահիճներու մէջ կը պառկին, ու իրենց անկողիններուն վրայ կ'երկրննան, և հօտերէն գառնուկները, ու դամերու միջէն պարարտ
5 որթերը կ'ուտեն, ։ Տաւիղի ձայ. նով խոսք կը կանչեն, ու Դաւիթին պէս իրենց երաժշտական
6 գործիքներ կը ֊Ցարէն, Գաւաթներով գինի կը խմեն, ու ծանրագին եղերով կ'օծուին, և Յովսեփին
7 բնկճմանը վրայ չեն ցաւիր։ Ընոր համար հիմա առջի գերիներուն հետ գերի պիտի քշուին, ու ՝Հովհաննէսները վայ երկրնցողներուն ուրախութեան ձայնը պիտի վերնայ։
8 ։ Տէր Եհովան իր անձին վրայ երդում ըրաւ, կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը, Ես Յակոբին պարծանքին կը զզուիմ, ու անոր պալատներէն կ'ատեմ, և քաղաքը ու բոլոր անոր մէջը եղողը ֊Ես֊ին պիտի
9 մատնեմ. Ու թէ որ մէկ տան մէջ տասը մարդ մնայու ըլլայ, անոնք
10 ալ պիտի մեռնին։ Ու մէկուն հօրեղբայրը, կամ ֊Ես֊ը պիտի մարդը դանիկայ պիտի վերցընէ, ոսկորները տանէն դուրս հանելու

Ն · ք · գԲ · 787

Ես֊ Ա՛ստ · ձդ · 20։
֊ Յար · ւԸ · 34։ ԳԼ · Թ · 6։
Ես֊ ԳԼ · է · 13։

Ի Ես֊ · ԽԹ · 21։
Ֆ է Թագ · ԽԸ · 8։

Ի Ը Օր · ԽԸ · 30 · 38 · 39 · Մ֊Խ֊ · է · 15 · Ա֊ով · 13։ Ընգ · ա · 6։

Հ ԳԼ · Ը · 6։
Ի Ես֊ · ԽԹ · 21։ ԳԼ · Ը · 5։

Ես֊ ԳԼ · է · 10։

Ֆ Մ֊Խ֊ · է · 11։
Ֆ Ա՛ստ · ւԳ · 11։ ԿՂ · 10։ Հոսէ · Ա֊Ը · 9։
Ես֊ Ես֊ · ւԸ · 30։
է Թագ · ԺԹ · 4։
Յովել · Ը · 14։

Ն Ես֊ · Ա֊ · 17։

Ն Ես֊ · Ա֊ · 12։ Նա֊ · ա · 12։
֊ Ես֊ · Ա֊ · 19։ Ես֊ · Ժէ · 15։ Եզեկ · Ժը · 22 · 27։ Ը Պետ · է · 4։
Ն Ես֊ · Ւ · 7։ Յովել · Ը · 2։ Ա֊ով · ա · 15։
֊ Ես֊ · Խը · 44։

Ն Ա֊ակ · Խա֊ · 27։ Ես֊ · ա · 11–16։ Ես֊ · է · 20։ Ովբ · Ը · 13։
֊ ՂԼ · Խ֊ · 31։
֊ Ես֊ · Կ֊ · 3։ Մ֊Խ֊ · է · 6։ 7։

Ն · ք · գԲ · 787

Ի Ովս · է · 6։ Մ֊Խ֊ · է · 8։

֊ Ը Օր · Ը · 17։ Ցէս֊ · Իգ · 14։ Եզեկ · Ի · 8։ 16 · 24։ Գօր · Ւ · 42 · 43։ Ցէս֊ Ես֊ · Իգ · 23։
Ը է Թագ · Ժա · 33։
Ժ է Թագ · Ժէ · 6։
֊ ԳԼ · է · 13։

— ՂԼ · է · 24։

Ի Ես֊ · Ժ · 5։
Ֆ Ես֊ · Ժ · 9։
Ը Ես֊ · Ը · 10։
Ի է Թագ · Ժը · 34։
Ւ Ը Մ֊ · Իգ 6։
Ի Ես֊ · է · 8։
Հ ԳԼ · Ւ · 18։ Թ · 10։
Ի Եզեկ · Ժը · 27։
Ֆ Ա՛ստ · ձդ · 20։ Գէ֊ · Ժ · 12։ ՀՄը 12։
Ի Ես֊ · Ւ · 12։
Ւ Ա֊ Ես֊ · Իգ · 5։

Ի Ես֊ · Ա֊ · 14։ Ես֊ · Ը · 13։ 14։ 17։

Ն · ք · գԴ · 787

Համաք , ու տանը մէջ եղողին պիտի ըսէ ; Ալ ուրիշ մէկը կայ քովը , և անիկայ պիտի ըսէ ; Ոչ · ու ձ—ը պիտի ըսէ ; Հանդիստ կեցիր . Հրամանը Տէրոջը անունը յիշելու
11 սխեն չէ ; Ալան զի ահա Տէրը կը հրամայէ ; Ու մեծ տունը կործանումով , ու պզտիկ տունը պատառումով պիտի զարնէ ;
12 Մի՞թէ ձիերը ապառաժի վրայ կը վազո՞ւ . կամ անիկայ եղներով կը հերկուի՞ . քանզի Դուք իրաւունքը դառնութեան՝ և արդարութեան պտուղը օշինդրի դարձուցիք ,
13 Ձուկիք , Ո՛վ ոչինչ քանով ուրախացողներ , որ ըսիք Թէ Չէ՞ որ մեր ուժովը մեզի եղջիւրներ առինք ;
14 Անոր համար ահա ես՝ ով Իսրայէլի տունը՝ Ձեր վրայ մէկ ազգ մը ուղ պիտի հանեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը , ու ձեզ Հեմաթի մուտքէն մինչև անապատի ձորը պիտի նեղեն ։

ԳԼ · Ի

1 Մարգարէութիւն 4 և կրակի գառասառոնները Ամոսին ազօթքովը կ'արգիլուին ։ 7 Գնառակի լարով չափուած պատի մը օրինակովը կը ցուցուի Իսրայէլին մերժուիլը ։ 10 Ամասիա ամբաստանութեան կ'ընէ Ամոսին վրայով ։ 14 Ամոս կը յայտնէ իր կոչումը ։ 16 և Ամասիային վրայ դալու պատիժը ։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց , որ ահա վերջին խոտին բուսանելուն սկիզբը մարախներ բուսեցնելէ . և ահա վերջին խոտը թագաւորին հունձքէն ետքն էր ։
2 Ու եղաւ որ անոնք երկրին խոտը բոլորովին ուտելէն ետքը , ես ըսի , Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ'ազատէմ , նէ՛ր · Յակոբ ինչպէս պիտի կանգնի
3 Նի , քանզի քիչ ար է Տէրը ասոր համար զղջաց , Ասիկայ չըլլայ , ըսաւ Տէրը ։
4 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց , որ ահա Տէր Եհովան կրակը կը կանչէր որ անով դատաստան բնէ . և անիկայ մեծ անդունդը կերաւ , ու արտերը ապառնց ։ Ու ես ըսի , Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ'ազատեմ , դադարէ . Յակոբ ինչպէս պիտի կանգնի , քանզի քիչ ար է ։
6 Տէրը ասոր համար զղջաց , Ասիկայ ալ չըլլայ , ըսաւ Տէր Եհովան ։
7 Ինծի այսպէս ցուցուց , որ ահա Տէրը գնառակի լարով չափուած պարսպի մը վրայ կայներ էր , ու ձեռքը գնառակ մը կար ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով Ամոս . ու ես ըսի , Գնառակ մը ։ Եւ Տէրը ըսաւ , Ահա ես իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջը գնառակ մը կը դնեմ . Էլ անոնց անցքին չեմ ։
9 Ինչ անտես պիտի չընեմ ։ Եւ Իսահակին Ընտանի տեղերը աւերակ պիտի ըլլան , ու Իսրայէլին սրբարանները պիտի աւերին , ու Երոբոամին տունը վրայ սրով պիտի կենամ ։
10 Եւ Բեթէլին քուրմը Ամասիա Իսրայէլի Ցերոբոամ թագաւորին ըսաւ հետևեալ ; Իսրայէլի տանը մէջ Ամոս քեզի դէմ դաւաճանութիւն կ'ընէ . երկիրը չկրնար անոր բոլոր խօսքերը տանիլ .
11 Քանզի Ամոս այսպէս կ'ըսէ . Ցերոբոամ սրով պիտի մեռնի , ու Իսրայէլ իր երկրին վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ ։
12 Եւ Ամասիա բաւ Ամոսին ; Ո՛վ տեսանող՝ դնա Ցուդայի երկիրը փախիր , ու հոն հաց կեր , և
13 հոն մարգարէութիւն ըսէ , Ու Բեթէլին մէջ մարգարէութիւն մի՛ ըներ , Քանզի անիկայ թագաւորին սրբարանն է , ու թագաւորութեան տունն է ։
14 Եւ Ամոս պատասխան տուաւ ու Ամասիային բաւ , Ես ոչ մարգարէ էի , ոչ ալ Իմարգարէի որդի . Հապա ես արջառներու հովիւ ,
15 ու մրաթի ուղ քաղղղ էի . Եւ Տէրը դիս հօտին ետևէն առաւ , և Տէրը ինծի բաւ , Գնա , իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մարգարէութիւն
16 ըսէ ։ Եւ հիմա Տէրոջը խօսքը մտիկ ըսէ . դուն կ'ըսես որ Իսրայէլի համար մարգարէութիւն մի՛ ըներ , ու Իսահակի տանը վրայով խօսք
17 մի խօսիր ։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հ Քու կինդ քաղաքին մէջը պոռնկութիւն պիտի ընէ , և քու տղաքներդ ու աղջիկներդ սրով պիտի իյնան , ու քու երկիրդ լարով պիտի բաժնուի , և դուն պիղծ երկրի վրայ պիտի մեռնիս . ու Իսրայէլ իր երկրին վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ ։

ԳԼ · Կ

1 Կողով մը լեցուն ամառնային պտուղներու օրինակով կը ցուցուի Թէ Իսրայէլին պատուհասը մատեցած է ։ 4 Մարգարէն կը յանդիմանէ անիրաւները ։ 11 ու կը սպառնայ Ամասիայ խօսքին վրայ ։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց . և ահա մէկ կողով մը
2 ամառնային պտուղ ։ Ու բաւ , Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով Ամոս . ու ես ըսի , Կողով մը ամառնային պտուղ . Եւ Տէրը ինծի բաւ , Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ վախճան հասած է . Էլ անոնց անցքին չեմ ։
3 Ու ան օր տաճարին երգերը հառաչանքներ պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէր Եհովան . շատ մեռելներ պիտի

Ն · ք · գԴ · 787

Ղեւս Ծն · իգ · 23 ; կգ · 1 ; ԳԼ · ե · 5 ; ը · 14 ։
Ի Տես գ Թագ · ժե · 10 ։
Ը գ Թագ · ժը · 32 ։
Ի գ Թագ · ժգ · 23 ։

Ը ԳԼ · ը · 12 ։
Ի գ Թագ · ժը · 32 ; ժգ · 1 ։

Ւ գ Թագ · ի · 35 ; գ Թագ · բ · 5 ; գ · 38 ; գ · 1 ։
Ի ԳԼ · ա · 1 ; Զաք · ժգ · 5 ։

Ե Մէք · բ · 6 ։
Ի Տես Երեմ · իը · 12 ; ԹԹ · 21 , 25 ; 31 , 32 ։
Հ Նա · ժգ · 16 ; Ոպտ · ե · 11 ; Ամս · գ · 13 ; Զաք · ժգ · 2 ։

Ե Ես · ձ · ա · 19 ; Հբր 5 ։
Ի Բ Օր · ը · 86 ; Հբր 6 ։
Ցաքս · գ · 10 ։
Յակ · ե · 16 ։

Ի Հբր 2 · 3 ։

Ի Տես գ Թագ · ի · 13 ։ Ես իբ · 17 , 47 · 11 ։ Ոպտ · բ · 8 · ։
Ի Գա · բ · 2 · Մ Ես · ե · 18 ։

Ե Ներեմ · ե · 15 ։
Ի Թագ · ԺԲ · 8 ։ գ Թագ · ը · 65 ։

Ե Ներեմ · ե · 15 ։
Ի ԳԼ · ը · 12 ։
Ի գ Թագ · ժը · 32 ; ժգ · 1 ։

Ե Ներեմ · ե · 15 ։
Ի ԳԼ · ը · 12 ։
Ի գ Թագ · ժը · 32 ; ժգ · 1 ։

Ե Ներեմ · ե · 15 ։
Ի ԳԼ · ը · 12 ։
Ի գ Թագ · ժը · 32 ; ժգ · 1 ։

ղարկ որ սեմերը դողան , և ամ-
նոնք կտոր կտոր ըրէ անոնց ամ-
նուն դլխուն վրայ , ու անոնց մնա-
ցորդը սրով պիտի մեռցընեմ . 23 ամ-
նոնց փախուստականը պիտի չկարե-
նայ փախչիլ , ու անոնց ազա-
տուածը պիտի չկարենայ ազատիլ :
2 Թէև անոնք մինչև դժոխքը փո-
րուին , իմ ձեռքս անկէ պիտի առնէ
զանոնք . ու թէև երկինքը ել-
լեն , զանոնք անկէ պիտի իջեցը-
3 նեմ . ու թէև Կարմէղոսի գլուխը
պահուըտին , զանոնք պիտի փըն-
տռտեմ , անկէ պիտի առնեմ . ու
թէև իմ աչքերուս առջևէն ծովուն
խորութեանը մէջ ծածկուին , հոն
օձին պիտի հրամայեմ , ու զանոնք
4 պիտի խայթէ . ու թէև անոնք
իրենց թշնամիներուն առջևէն գե-
րութեան երթան , հոն սուրին
պիտի հրամայեմ , ու զանոնք պի-
տի մեռցընէ . և ի իմ աչքս անոնց
վրայ պիտի դնեմ չարիքի համար ,
և ոչ թէ բարիքի համար :
5 Քանզի զօրաց Տէր Եհովան ինքն
է որ երկրին կը դպչի , ու անիկայ
ՙկը հալի , ու անոր բոլոր բնակիչ-
ները սուգ կը բռնեն , և բոլոր Ե-
ւիրէ գետի պէս վեր կ՚ելլէ , ու
կ՚ընկղմի որպէս թէ Եգիպտոսի
6 գետով : Ինքն է որ երկինքը մէջ
իր ՙվերնատուներն կը շինէ , ու
անոր կամարը երկրիս վրայ կը հիմ-
նէ , ի ծովուն ջուրերը կը կանչէ , ու
զանոնք երկրի երեսին վրայ կը
թափէ . ի անոր անունը Եհովայ
է :
7 Միթէ դուք ինծի Եթէովպա-
ցւոց որդիներուն պէս չէք , ով Ի-
սրայէլի որդիք՝ կ՚ըսէ Տէրը . չէ՞ որ
Իսրայէլը Եգիպտոսի երկրէն , ու
Փղշտացիները Կափթորէն , և Ա-
8 սորիները Կիրէն հանեցի : Ահա
ի Տէր Եհովային աչքերը սա մե-
ղաւոր թագաւորութեանը վրայ
են , ու զանիկայ երկրիս երեսին
վրայէն պիտի կորսընցընեմ . սա-
կայն Յակոբին տունը բոլորովին
պիտի չկորսընցընեմ , կ՚ըսէ Տէրը :
9 Քանզի ահա ես կը հրամայեմ , ու
Իսրայէլի տունը բոլոր ազգաց մէջ
պիտի խարբասեմ , ինչպէս որ ցո-
րինը մաղով կը խարբասեն . բայց
մէկ հատ մը գետինը պիտի չի-
10 նայ : Իմ ժողովուրդիս բոլոր մե-
ղաւորները սրով պիտի մեռնին ,
որոնք կ՚ըսեն թէ Չարիքը չը-
վայ պիտի չհասնի , ու մեր առ-
ջևը պիտի չգանէ :
11 Ի Ն օր Դաւիթին ինկած խորա-
նը պիտի կանգնեմ , և անոր փլած-
ները պիտի նորոգեմ , ու աւերած-
ները պիտի կանգնեմ , և զանիկայ

ՆՀԳ · 787

ըլլան , ի ու զանոնք ամէն տեղ լը-
ուսութեամբ պիտի նետեն :
4 Ականջ մտիկ ըրէք , դուք որ
Եռանակը կլլելու , ու երկրին աղ-
քատները կորընչցընելու կը ցան-
5 կաք , Ո՛ կ՚ըսէք , Ամսագլուխը
ե՞րբ պիտի անցնի , որ ընդեղէն
ծախենք , և շաբաթը՝ որ ցորենը
բա՛ց հանենք , ու Եարգուն պզտ-
իկցընենք ու սիկղը մեծցընենք ,
և նենգութեամբ խարդախ կշռոց-
6 Ներ գործածենք . Որ աղքատները
ստակով , ու տնանկները զոյգ մը
կօշիկով ծախու առնենք , ու ցո-
7 րեներն խոտանը ծախենք : Տէրը
Յակոբին մեծվայելչութեանը վրայ
երդում ըրաւ , ըԵրէվ , Ի Ան նոյ ը-
լոր գործքերը յաւիտեան պիտի չը-
8 մոռնամ : ի Չի՞ որ աս բանիս հա-
մար երկիրը պիտի դողայ , ու ամէն
անոր մէջ բնակողը սուգ պիտի
բռնէ , և բոլոր Եւիրէ գետի պէս
վեր պիտի ելլէ , ու պիտի քշուի ու
պիտի ընկղմի Եորպէս թէ Եգիպ-
9 տոսի գետով : Նէ պիտի ըլլայ
որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ,
Եարեր կէս օրուան առնը մարը
պիտի մտցընեմ , ու ցորեկուան
լոյսին առնը երկիրը պիտի խա-
10 ւարեցընեմ : Նէ ձեր տօները սու-
գի , ու ձեր բոլոր երգերը ոգոի
պիտի դարձընեմ . Ի ու ամէն մէջ-
քերու վրայ քուրձ և ամէն գլխու
վրայ կնատութիւն պիտի բերեմ .
ի ու Եւիրէի վայ ասած պիտի բերեմ՝
մէկ հատիկ զաւակի համար եղած
սուգին պէս , և անոր վախճանը՝
դառնութեան օրուան պէս :

11 Ահա օրեր կու գան , կ՚ըսէ Տէր
Եհովան , որ երկրին վրայ սով մը
պիտի խրկեմ , չէ թէ հացի սով ,
և չէ թէ ջուրի ծարաւ , հապա
Տէրոջը խօսքերը լսելուն սովը :
12 Ու մէկ ծովէն միւս ծովը , և հիւ-
սիսէն մինչև արեւելք պիտի թա-
փառին . Տէրոջը խօսքը փնտռելու
համար հոս հոն պիտի պտրտին ,
13 բայց պիտի չգտնեն : Ընն օրը դե-
ղեցիկ կոյսերը ու երիտասարդնե-
14 րը ծարաւով պիտի մարին , Որոնք
Սամարիայի յանցանքովը Եր-
գում կ՚երդնեն ու կ՚ըսեն , Կենդանի
է քու աստուածդ , ով Դան , ու
Կենդանի է Եբերաբէէին ճամ-
բան . անոնք պիտի իյնան ու
ալ պիտի չելլեն :

ՆՀԳ · 787

ՙ ՊԼ · ը · 14 ·

Ի Սող · ՀԹ · 8 , ՃՁ ·

Ի Ճոր · ի · 6 : Երեմ · ծա · 53 : Ընդ · 4 :

ՀՊԼ · ի · 33 : ը Օր · իբ · 65 : Եզեկ · և · 12 :

Ի Պէ · ժէ · 10 : Երեմ · խգ · 11 :

ՀՄԿ · ՙ · 4 :

Ի ՊԼ · ը · 8 :

Ի Սող · ՃԹ · 3 , 13 :

Ի ՊԼ · և · 8 :

Ի Պէ · դ · 13 :

Ի Երեմ · խե · 4 :

Ա Օր · ը · 23 : Երեմ · խե · 4 :

Ի ՊԼ · ա · 5 :

Ի Հմր 4 :

Ի Երեմ · Լ · 11 : լա · 35 , 36 : Ընդ · 16 · 17 :

* Կաւ · խիե

Ի Գէ · ա · 3 :

Ի Գոր · ՃԼ · 16 · 17 :

ՆՀԳ · 791

Ի Ես · 2 , 3 : Երեմ · խը · 27 : Եզեկ · և · 18 : իե · 31 :

Ի Երեմ · գ · 26 : Ընդ · ժը · 10 :

Ի Ամ · 1 : Սող · ՀԳ · 9 : Ես · գիկ · և · 25 :

Ի Օր · ի · 21 :

Ի Մի · գ · 15 :

Ի Գէ · և · 5 :

Գ Լ · ի

1 Գայթ կործանման առաւելութիւնը : 11 Գա-
ւիթին խորանին վերականգնումը :

1 Տէրը անեալ որ անգամին վրայ
կայծեր էր ու բսաւ , Խոյակին

ՆՀԳ · 787

ՙ ՊԼ · ը · 14 ·

Ի Սող · ՃԹ · 8 , ՃՁ ·

Ի Ճոր · ի · 6 : Երեմ · ծա · 53 : Ընդ · 4 :

ՀՊԼ · ի · 33 : ը Օր · իբ · 65 : Եզեկ · և · 12 :

Ի Պէ · ժէ · 10 : Երեմ · խգ · 11 :

ՀՄԿ · ՙ · 4 :

Ի ՊԼ · ը · 8 :

Ի Սող · ՃԹ · 3 , 13 :

Ի ՊԼ · և · 8 :

Ի Պէ · դ · 13 :

Ի Երեմ · խե · 4 :

Ա Օր · ը · 23 : Երեմ · խե · 4 :

Ի ՊԼ · ա · 5 :

Ի Հմր 4 :

Ի Երեմ · Լ · 11 : լա · 35 , 36 : Ընդ · 16 · 17 :

* Կաւ · խիե

Ի Գէ · ա · 3 :

Ի Գոր · ՃԼ · 16 · 17 :

Ն. Ք. ԴԲ. 787

Հին օրերուն պէս պիտի շինեմ .
12 Ընդդէմ որ անոնք Եգովմին մեղադրեցին ու բոլոր ազգերը ժառանգեն , որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է , կ'ըսէ Տէրը՝ որ ասիկա կ'ընէ :
13 Կ'ընէ : Ահա՛ օրեր կու գան , կ'ըսէ Տէրը , որ հերկողը հնձողին , և խաղող կոխողը սերմնացանին պիտի հասնի . այն ատեն լեռները քաղցու պիտի կաթեցնեն , և ամէն բլուրները
14 պիտի հալին : Եւ իմ ժողովուրդս Իսրայէլին գերութիւնը պիտի դարձնեմ , ու աւերած քաղաքները պիտի շինեն , ու անոնց բնակին , և այգիներ պիտի տնկեն ու անոնց գինին խմեն , և պարտէզներ պիտի շինեն ու անոնց
15 պտուղները ուտեն : Եւ զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի տնկեմ , ու ալ պիտի չհանուին իրենց երկրէն որ իրենց տուի , կ'ըսէ Տէր Աստուածդ :

Ն. Ք. ԴԲ. 787

ՀԱՒ . ԿԱ . 4 ։ ԿՂ . 21 ։ ԵԶԿ . ԼԶ . 33—36 ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՒԹԻՒՈՒ

Ն. Ք. ԴԲ. ԻՐԵ 587

1 Եգովմի կործանումը 3 իր հպարտութեանը համար , 10 ու իր անիրաւութեանը համար , որ Յակոբին ըներ էր : 17 Յակոբին փրկութիւնը ու յաղթութիւնը :

1 Ընդդիմ տեսիլքը :

Տէր ԵՀՈՎԱՅ Եգովմի վրայով այսպէս կ'ըսէ . Ի Տէրոջմէ լուր լսեցինք , ու ազգերուն դեսպան խրկուեցաւ , ըսելով , Ելէք , ու անոր
2 վրայ պատերազմի ելլենք : Ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ ըրի ,
3 դուն խիստ անարգուած ես : Քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեց , ով Ի վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող , ու բարձր բնակարան ունեցող , որ սրտիդ մէջ կ'ըսես , Ո՞վ զիս գետինը պիտի իջեցնէ :
4 Ի թէև արծիւի պէս բարձրանաս , և Ը քու բոյնդ աստղերուն մէջը դրնես , քեզ անկէ պիտի իջեցնեմ , կ'ըսէ Տէրը :
5 Թէ որ Ի քեզի գողեր կամ գիշերային աւազակներ գային , (Ի՜նչպէս կործանեցար .) անոնք իրենց բաւական եղածին չափ պիտի չգողնային ։ Թէ որ քեզի կեռոզներ գային , Ը միթէ ձիւ-
6 ռեր պիտի չթողուի՞ն : Եսաւ ի՜նչպէս քննուեցաւ , անոր ծա-
7 ծուկ տեղերը փնտռուեցան : Քու բոլոր դաշնակիցներդ քեզ մինչև սահմանը խրկեցին . Ի քեզի հետ խաղաղութիւն ունեցող մարդիկները քեզ խաբեցին — քեզ յաղթեցին . քու հացդ ուտողները քու տակդ որոգայթ դրին . Ի անոր քովը հանճար չկայ :
8 Ի Ահա ան օրը , կ'ըսէ Տէրը , Եդոմին իմաստուները , ու Եսաւի լեռնէն հանճարը բնաջինջ պիտի
9 բնեմ : Եւ քու Ը զօրաւորներդ , ով Ի թէման , պիտի զարհուրին . որպէս զի Եսաւի լեռնէն — Ը մարդ
10 սպաննուելով կտորուի : Ի քու եղբօրդ Յակոբին եղած անիրաւութեանը համար ամօթը քեզ պիտի ծածկէ , ու Ի յաւիտեան բնաջինջ
11 պիտի ըլլաս : Անոր դիմացը կայնած օրդ՝ երբոր օտարազգիները անոր զօրքը գերի առին , ու օտարները անոր դռները մտան , ու Հ Երուսաղէմի վրայ վիճակ ձգեցին , դուն ալ անոնց միկուն պէս էիր :
12 Ու պէտք չէր որ Ն քու եղբօրդ օրը , անոր օտարութեան օրը Ո դէմդեն նայէիր , և Յուդայի որդւոցը վրայ անոնց կորստեան օրը Ճ խնդայիր , ու անձդ նեղութեան օրը քու բերանդ
13 մեծցընէիր , Ո՛չ ալ իմ Ժողովուրդիս դուռը անոնց թշուառութեան օրը մտնէիր , անոնց կործանման օրը դուն ալ անոնց չարիքին վրայ նայէիր , և անոնց կործանման օրը անոնց ստացուածքին
14 վրայ չերեւ ձգէիր . Եւ ո՛չ անոր ազատուածները կտրելու համար ճամբուն բերանը կայնէիր , ու անոր նեղութեան օրը անոր մնացորդները
15 ը մատնէիր : Ա Քանզի բոլոր ազգերուն վրայ Տէրոջը օրը մօտ է . Ինչպէս քու ըրածիդ պէս պիտի ըլլայ անոնց . քու հատուցումդ գլուխդ պիտի
16 դառնայ : Ժ Քանզի ինչպէս որ դուք իմ սուրբ լեռանս վրայ խմեցիք , բոլոր ազգերն ալ շարունակ պիտի խմեն . պիտի խմեն ու պիտի կլլեն , ու չեղածի պէս պիտի ըլլան :
17 Ը Բայց Սիօն լեռանը վրայ ազատութիւն պիտի ըլլայ , և սրբութիւն պիտի ըլլայ . ու Յակոբին տունը իրենց կալուածքներուն պի-
18 տի տիրեն : Եւ Յակոբին տունը Ի կրակ , ու Յովսեփին տունը բոց , ու Եսաւին տունը յարդ պիտի

Ն. Ք. ԴԲ. ԻՐԵ 587

ՀԱՂ . ՀԱԿ . 7 ։ ԵԶԿ . ԻԹ . 12 ։ ԼԻ . 5 ։ ԱՄՄ . Ա . 11 ։
Ի ԵԶԿ . ԼԻ . 9 ։ ՄԱՂ . Ա . 4 ։
Հ ՅԱԿԲ . Գ . 3 ։ ՆԱՀ . Գ . 10 ։
Ձ ՍԱՂ . ԼԻ . 13 ։ ՀԱԿ . 7 ։
Ճ ՍԱՂ . ԻԲ . 17 ։ ՅՈՒ . 7 ։ ՕԲԴ . 10 ։ ՄԻԿ . Գ . 11 ։ Ե . 10 ։
Ո ՅՈՐ . ԼԸ . 29 ։ ԱՄՍ . ԺԵ . 5 ։ ԻԳ . 17 , 18 ։ ՄԻԿ . Ե . 8 ։

ՅԵԶԿ . Լ . 3 ։ ՅՈՎԼ . Գ . 14 ։
ԻՐԵ 585
ՅԵԶԿ . Լ . 15 ։ ՍԱՓ . Բ . 8 ։
Ն ԵՐԵՄ . ԻԹ . 28 , 29 ԻՄԹ . 12 ։ ՄՂԱՏ . Գ . 17 ։

Ջ ՅՈՎԼ . Բ . 32 ։
Ո ԱՄՄ . Թ . 8 ։

Ղ ՕԲԴ . ԺԲ . 6 ։ ՏԻՏ ԱՆ . Ժ . 17 ։

Ե · Բ · ՂԲ · Էջ 587

Ա Մակ · Բ · 12 ։
Ա Սամ · Բ · 7 ։

բլլայ · և անոնց մէջը պիտի բռընկէն , ու զանոնք պիտի ուտէն , ու Եհուսի տանը մնացորդ մը պիտի չըլլայ · քանզի Տէրը խօսեցաւ ։
19 Ու Հարաւայիններէն Ղեհաւի լեռը պիտի ժառանգեն , Ու դաշտայիններուն՝ Փղշտացւոց Երկիրը ։ Նաեւ Եփրեմի դաշտը ու Սամարիայի դաշտը պիտի ժառանգեն . ու Բենիամին Գաղաադը պիտի ժառանգէ ։
20 Ու Եզնէի ։ Ու Իսրայէլի որդւոցը առ զօրքին գերիները՝ Քանանացւոց եղածը մինչեւ Սարեփթա , ու Երուսաղէմի գերիները որոնք Սեփարադի մէջ են , Հարաւային քաղաքներէն պիտի
21 ժառանգեն ։ Ու ազատողներ պիտի ելլեն Սիօն լեռը , Եսաւի լեռը դատելու համար . ու Էթագաւորութիւնը Տէրոջը պիտի ըլլայ ։

Ն · Բ · ԳՔ · Էջ 587

Ա Թագ · Ժէ · 9 , 10 ։
Բ Եսդ · Ը · 44 ։
Վ Սադ · Իբ · 28 ։ Դան · Բ · 44 ։ Է · 14 ։ 27 ։ Զաք · Ժգ · 9 ։ Դհ · ա · 33 ։ Յայտ · Ժա · 15 ։ Ժէ · 6 ։

ՄԵԾԻԵՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԷՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յայտնութիւն Յիսուս Քրիստոսի՝ զոր Աստուած տուաւ անոր՝ ցուցնելու իր ծառաներուն՝ զոր շուտով պէտք է որ պատահին . եւ զայն յայտնեց՝ առաքելով իր հրեշտակը իր ծառային Յովհաննէսի
2 համար , որ վկայեց Աստուծոյ խօսքին եւ Յիսուս Քրիստոսի վկայութեան համար , ամէն բան զոր տեսաւ ։
3 Երանի անոր որ կը կարդայ , ու անոնց որ կը լսեն այս մարգարէութեան խօսքերը , եւ կը պահեն անոր մէջ գրուածները . վասն զի ժամանակը մօտ է ։
4 Յովհաննէս՝ Ասիոյ եօթը եկեղեցիներուն . Շնորհք ձեզի եւ խաղաղութիւն անկէ որ կայ , եղած է եւ պիտի գայ , եւ անոնց որ իր գահուն առջեւ եօթը հոգիներէն ,
5 եւ Յիսուս Քրիստոսէն՝ որ հաւատարիմ վկան է , անդրանիկ մեռելներէն , եւ երկրի թագաւորներուն իշխանը ։ Անոր որ մեզ կը սիրէ , եւ մեզ իր արիւնովը մեղքերէն լուացեր է ,
6 եւ մեզ թագաւորութիւն ըրաւ , քահանաներ իր Աստուծոյ եւ Հօրը համար , անոր փառք եւ զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։
7 Ահա կու գայ ամպերով , եւ ամէն աչք պիտի տեսնէ զայն , եւ անոնք որ զայն խոցոտեցին . եւ երկրի բոլոր ազգերը պիտի ողբան զայն . այո , ամէն ։
8 Ես եմ Ալփա եւ Օմեգա , սկիզբն ու վախճանը , կ՚ըսէ Տէրը Աստուած , որ է եւ որ էր եւ որ պիտի գայ , Ամենակալը ։
9 Ես Յովհաննէս , ձեր եղբայրը եւ Յիսուսի նեղութեան , թագաւորութեան եւ համբերութեան մէջ ձեր ընկերը , Պատմոսի կղզին եղայ Աստուծոյ խօսքին եւ Յիսուսի վկայութեան համար ։
10 Կիրակի օրը Հոգիին մէջ էի , եւ լսեցի ետեւէս մեծ ձայն մը՝ որպէս թէ փող մը կ՚ըսէր ,
11 Զոր տեսնես՝ գրէ գրքի մէջ , եւ ղրկէ եօթը եկեղեցիներուն՝ Եփեսոս , Զմիւռնիա , Պերգամոս , Թիւատիրա , Սարդիս , Փիլադելփիա եւ Լաւդիկիա ։
12 Ու դարձայ տեսնելու թէ ո՞վ էր ձայնը որ ինծի հետ կը խօսէր . եւ դարձած տեսայ եօթը ոսկի մոմակալներ ,
13 եւ մոմակալներուն մէջտեղ՝ մարդու Որդիին նման մէկը , հագած ոտքերուն մինչեւ վար երկարող հանդերձ մը , եւ կուրծքին շուրջ ոսկի գօտի մը կապած ։
14 Անոր գլուխն ու մազերը սպիտակ էին՝ ինչպէս սպիտակ բուրդ , ինչպէս ձիւն , եւ աչքերը՝ կրակի բոց ։
15 Ոտքերը՝ շիկացած պղինձի նման , որ փոխ կ՚առնուի հնոցի մէջ , եւ ձայնը՝ շատ ջուրերու ձայնի պէս ։
16 Եւ աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղեր կը բռնէր , եւ բերնէն սուր երկսայրի մը կ՚ելլար , եւ երեսը կը փայլէր՝ ինչպէս արեւը իր զօրութեան մէջ ։
17 Երբ զայն տեսայ , անոր ոտքերուն առջեւ մեռելի պէս ինկայ . եւ ան աջ ձեռքը դրաւ ինծի վրայ՝ ըսելով ինծի . Մի՛ վախնար , ես եմ առաջինն ու վերջինը ,
18 եւ կենդանի եմ , ու մեռած էի , եւ ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն , եւ ունիմ մահուան եւ դժոխքին բանալիները ։
19 Գրէ՛ ուրեմն զոր տեսար , եւ զոր կան եւ զոր պիտի ըլլան յետոյ ։
20 Եօթը մոմակալներուն գաղտնիքը զոր տեսար՝ եւ եօթը ոսկի մոմակալները , այս է . եօթը մոմակալները՝ եօթը եկեղեցիներն են , եւ եօթը մոմերը՝ եօթը եկեղեցիներն են ։

Ն · Բ · ԳՔ · Էջ 862

Ա Թագ · Ժգ · 25 ։ Պաս · Ժբ · 39 ։
Բ Նհ · Ժ · 11 , 12 ։ Դհ · 2 · 3 · 4 · 11 ։
Յ Նհ · Ժբ · 20 , 21 ։ Եզր · Բ · 6 ։ Յակ · Ե · 4 ։ Յայտ · Ժբ · 5 ։

Ը Դհ · 4 · 2 ։
Ի Յով · ԺԳ · 43 ։ Ը Պտ · 4 · 16 ։ Գործ · Բ · 35 ։
Ղ Նհ · 4 · 13 ։ Ըստ · ա · 12 ։ Բ · 7 ։

Ի Սադ · ՃԻ · 25 ։
Ղ Գործ · ԼԷ · 18 , 19 · 38 ։

Ի Սադ · ՃԻ · 28 ։
Ի Յովհ · Բ · 14 ։
Յ Ես · Լ · 14 ։ 15 ։ Ա Թագ · Ժ · 20 , 21 ։ Ժգ · 41 , 42 ։ Ա Մակ · Ժգ · 33 ։ Գործ · ա · 26 ։
Ի Նհ · Է · 19 ։ Ա Թագ · Ժգ · 43 ։

1 Ահա Տէրոջը խօսքը Ամաթիի որդւոյն՝ Յովնանին եղաւ , ըսե-
2 լով , Ելիր , Նինուէ մեծ քաղաքը գնա , ու անոր դէմ քարոզութիւն ըրէ , քանզի անոնց չարու-
3 թիւնը իմ առջեւս եկաւ ։ Բայց Յովնան ոտքերուն որ Տէրոջը երեսէն Թարսիս փախչի . և Յոպպէ իջաւ , ու մէկ նաւ մը գտաւ որ Թարսիս կ՚երթար , և անոր վարձքը տուաւ ու անոր մէջը մնաւ , որ անոնց հետ Թարսիս երթայ՝ Տէրոջը երեսէն ։
4 Եւ Տէրը ծովուն մէջ մեծ հով մը հանեց , ու ծովուն մէջ մեծ փոթորիկ մը եղաւ , այնպէս որ նաւը խորտակուելու վտանգի մէջ
5 էր ։ Ու նաւավարները վախցան , և ամէն մէկը իր աստուծոյն կ՚աղաղակէր . ու ընդունայնի մէջ բաները նետեցին , որ ընկերնին թեթեւցնեն . բայց Յովնան նաւուն խորը իջնելով պառկեր էր ու խորունկ կը քնանար ։
6 Նաւապետը անոր մօտեցաւ ու անոր բաւ , Քեզի ի՞նչ եղաւ՝ ով խորունկ քնացող . ելիր կարեւ Աստուծոյդ աղաղակէ , գուցէ Աստուած մեզ յիշէ , որ չկորսնուինք ։
7 Եւ իրարու բսին , Եկէք՝ վիճակ ձգենք , ու գիտնանք թէ ասոր չարիքը որուն պատճառովը մեր վրայ եկաւ ։ Եւ վիճակ ձգեցին , ու
8 վիճակը Յովնանին եկաւ ։ Եւ անոնք բսին անոր , Հիմա պատմէ մեզի՝ թէ ասոր չարիքը որուն պատճառովը մեր վրայ է՞ . քու գործդ ի՞նչ է , և ո՞րկից կու գաս , քու երկիրդ որն է , ու դուն
9 ո՞ր ժողովուրդէն ես ։ Եւ անոնց բաւ անոնց , Ես Եբրայեցի եմ , և Երկնքի Աստուածմէն Եհովային կը
10 վախնամ , որ ան մարդիկը խիստ շատ վախցան , ու անոր բսին , Այս բանը ինչո՞ւ բրիր . քանզի անոնք մարդիկը գիտցան որ անկից Տէրոջը երեսէն կը փախչէր , ինչու որ ա-
11 նոնց պատմեր էր ։ Եւ անոր բսին , Քեզի ի՞նչ բնենք , որ ծովը մեզմէ դադարի . քանզի ծովը երթալով աւելի կը սաստկանար ։
12 Ու անիկայ բաւ անոնց , Զիս վերցուցէք ու գիս ծովը նետեցէք , ու ծովը ձեզմէ պիտի դադարի . քանզի ես գիտեմ որ սա մեծ փոթորիկը իմ պատճառովս ձեր վրայ եղաւ ։
13 Եւ ան մարդիկը թիւ քաշելով կը ջանային դառը ցամաքը դարձընել , Բայց չկրցան . քանզի ծովը երթալով կը սաստկանար անոնց
14 վրայ ։ Ու Եհովային աղաղակեցին ու բսին , Ո՜հ , Եհովայ՝ կ՚ազնիք , սա մարդուս հոգիին համար չկորսնուինք , ու հմեր վրայ անմեղ արիւն մի դներ . քանզի դուն՝ ով Եհովայ , Ինքզածիդ պէս
15 բրիր ։ Եւ Յովնանը վերցուցին ու ծովը նետեցին . Վն ծովը իր սաստ-
16 կութենէն դադարեցաւ ։ Ու ան մարդիկը Եհովային մեծ վախով վախցան , ու Եհովային զոհ մատուցին և ուխտեր բրին ։
17 Եւ Տէրը մեկ մեծ ձուկի մը հրամայեց որ Յովնանը կլլէ . ու Յովնան ութը օր ու ութը գիշեր ձուկին փորը մնայ ։

Ն · Բ · ԳՔ · Էջ 862

Ի Սադ · ՃԿԲ · 6 ։ Գործ · Ժբ · 24 ։

Ե Ես · Ձ · Ժա · 50 ։

Ի Առակ · Իա · 30 ։

Հբ Օբ · Իա · 8 ։

Ե Սադ · ՃԺԱ · 8 ։

Ղ Սադ · ՃԲ · 9 ։ Դհ · Բ · 24 ։

Ժ Պար · Գ · 40 ։ Գործ · Ի · 11 ։

Ե Պատ · Ժբ · 40 ։ Ժգ · 4 ։ Դհ · Ժա · 30 ։

Ն · ք · ԶԲ · Իբր 862

ԳԼ · Բ

1 Բոլոր ազօթքը։ 10 Անիկայ ձուկին փո-
քին կ'ազատի։

1 Եւ Յովնան ձուկին փորէն իր Տէր
2 Աստուծոյն աղօթք ըրաւ, ու
ըսաւ, ՚Իմ նեղութենէս Տէրոջը
աղաղակեցի, ու անիկայ լնծի պա-
տասխան տուաւ. դերեզմանին փո-
րէն կանչեցի, ՚՚ իմ ձայնս լսեցիր։
3 Ինչու որ զիս ծովերուն մէջը՝ ան-
դունդը նետեցիր, ու հեղեղները
զիս պաշարեցին. Ձրու ամէն կո-
հակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս
4 անցան։ Ու ես ըսի, Քու աչքե-
րուդ առջևէն վռնտուեցայ, բայց
տակաւին Ձրու սուրբ տաճարիդ
5 պիտի նայիմ։ Ջուրը հոգիս
ջուրերը պաշարեցին, անդունդը
ամէն կողմէն զիս շրջապատեց, կը-
նիւնները գլուխս փաթթուեցան։
6 Լեռներուն տակերը իջայ, երկիրը
իր նիգերովը յաւիտեան իմ բոլոր-
տիքս էր, բայց դուն իմ կեանքս
Ձգուբէն հանեցիր, ով իմ Տէր
7 Աստուածս։ Երբոր հոգիս իմ
վրաս մարեցաւ, Տէրը յիշեցի. Ու
իմ աղօթքս քեզի քու սուրբ տա-
8 ճարդ հասաւ։ Ձուտ ունայնու-
թիւններու նայողները իրենց ըլլա-
լու ողորմութիւնը կը թողուն։
9 Բայց ես Ընդհակալութեան ձայ-
նով քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ,
՚՚ ըրած ուխտս պիտի կատարեմ.
Փրկութիւնը Տէրոջմէ է։
10 Եւ Տէրը ձուկին հրաման ըրաւ.
ան ալ Յովնանը ցամաքը փսխեց։

Ն · ք · ԶԲ · Իբր 862

÷ Յար · բ · 8։
Ծ Բ Սե · ի · 3։ Յովել · բ · 15։

ԳԼ · Գ

1 Յովնան երկրորդ անգամ խրկուելով Նինուէա-
յեցիներուն կը քարոզէ։ 5 Անոնք կ'ապաշխա-
րեն, 10 և Աստուած անոնց կը խնայէ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ
2 Յովնանին եղաւ՝ ըսելով, Ե-
լիր, Նինուէ մեծ քաղաքը գնա,
ու քարոզէ անոր ան քարոզութիւ-
3 նը որ ես քեզի կը խօսիմ։ Եւ
Յովնան Տէրոջը խօսքին համեմատ
եկաւ։ Նինուէ գնաց։ Իսկ Նինուէ
* խիստ մեծ քաղաք մըն էր, իրեք
օրուան ճամբու չափ։
4 Եւ Յովնան սկսաւ քաղաքը մըտ-
նել, ու մէկ օրուան ճամբայ գնաց
՚՚ կը քարոզէր ու կ'ըսէր,
Դեռ քառասուն օր կայ, ու Նինուէ
պիտի կործանի։
5 Եւ Նինուէի մարդիկը Ք Աստու-
ծոյ հաւատալով՝ ծոմապահու-
թիւն քարոզեցին, ու անոնց մե-
ծէն մինչև պզտիկը քուրձ հագան։
6 Եւ ՚՚ խօսքը Նինուէի թագաւորին
հասաւ, ու անիկայ իր ախոռէն

* Եբր · Աս-
տուծոյ

Ն · ք · ԶԲ · Իբր 862

— Սապ · ԺԻ · 1։ ՃԼ · 1։ Ճ'որ · 1։ Ոզբ · գ · 55, 56։
Ք Սապ · կե · 2։
÷ Սապ · Ձբ · 6։
Ծ Սապ · Խր · 7։
Ի Սապ · Լա · 22։
Ղգ Թագ · բ · 38։
Ի Սապ · կԻ · 1։ Ոզբ · գ · 54։
Ը Սապ · Ժգ · 10։
Ք Սապ · Ժբ · 6։
Ձգ Թագ · ԺԷ · 15։ Սապ · լա · 6։ Երեմ · ժ · 8։ Ժգ · 19։
Ի Սապ · Ծ · 14, 22։ ՃԺգ · 17, 18։ Ովս · Ժգ · 2։ Երբ · Ժգ · 15։
Ը Սապ · գ · 8։

ԳԼ · Գ

1 Յովնան երկրորդ անգամ խրկուելով Նինուէա-
յեցիներուն կը քարոզէ։ 5 Անոնք կ'ապաշխա-
րեն, 10 և Աստուած անոնց կը խնայէ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ
2 Յովնանին եղաւ՝ ըսելով, Ե-
լիր, Նինուէ մեծ քաղաքը գնա,
ու քարոզէ անոր ան քարոզութիւ-
3 նը որ ես քեզի կը խօսիմ։ Եւ
Յովնան Տէրոջը խօսքին համեմատ
եկաւ։ Նինուէ գնաց։ Իսկ Նինուէ
* խիստ մեծ քաղաք մըն էր, իրեք
օրուան ճամբու չափ։
4 Եւ Յովնան սկսաւ քաղաքը մըտ-
նել, ու մէկ օրուան ճամբայ գնաց
՚՚ կը քարոզէր ու կ'ըսէր,
Դեռ քառասուն օր կայ, ու Նինուէ
պիտի կործանի։
5 Եւ Նինուէի մարդիկը Ք Աստու-
ծոյ հաւատալով՝ ծոմապահու-
թիւն քարոզեցին, ու անոնց մե-
ծէն մինչև պզտիկը քուրձ հագան։
6 Եւ ՚՚ խօսքը Նինուէի թագաւորին
հասաւ, ու անիկայ իր ախոռէն
եկաւ ու վրայէն պատմուճանը հա-
նեց, և քուրձ հագաւ ÷ ու մոխիրի
7 վրայ նստաւ. Ե Եւ Նինուէի մէջ
մունետիկ կանչել տուաւ, ու թա-
գաւորին ու իր մեծամեծներուն հր-
ամանովը պատուիրեց ըսելով,
Արգ ու անասուն, արջառ ու
ոչխար բան մը չուտեն, չարածին
8 ու ջուր չխմեն. Եւ մարդկիկները
ու անասուններդ քուրձ հագնին,
ու Ք՚՚ուժով Աստուծոյ աղաղա-
կեն. և Թամէն մարդ իր չար ճամ-
բայէն, ու ՚՚ իր ձեռքերուն մէջ
եղած անիրաւութենէն դառնայ.
9 Ո՞վ գիտէ, ÷՚՚ Աստուած
դառնայ ու զղջայ, և իր սաստիկ
բարկութենէն դառնայ, ու չկոր-
10 սնինք։ Եւ Աստուած անոնց
գործքերը տեսաւ, որ իրենց չար
ճամբաներէն դարձան. ու Աս-
տուած զղջայ ան չարիքին համար
որ ըսեր էր թէ անոնց ընէ, ու չ՚՚
Նէ՚՚ չըրաւ։

Ն · ք · ԶԲ · Իբր 862

÷ Յար · բ · 8։
Ծ Բ Սե · ի · 3։ Յովել · բ · 15։
Թ Եզ · Ա · 3։ Ե Սապ · Ժգ · 5։ Յովել · բ · 13։
÷ գ Թագ · ԺԹ · 4։
Ծ Հմր 8։
+ Կ՚՚՚ Ի-մաշ է որ խոսք նեղ-գոցը ես։

ԳԼ · Դ

1 Յովնան Աստուծոյ ողորմութեանը համար նե-
ղանալով՝ 4 զղջմունքի մը օրինակով կը յանդի-
մանուի։

1 Եւ Յովնան խիստ դժուարեցաւ
2 ու նեղացաւ. Ու Տէրոջը ա-
ղօթք ըրաւ ու ըսաւ, Ո՛Հ Տէր,
երբոր ես դեռ իմ երկիրս էի, իմ
խօսքս ասոր չէր ասոր համար ՚՚ ա-
ռաջ թռչուիս փախչելու եղայ.
քանզի գիտէի որ դուն Ք ողորմած,
գթած, երկայնամիտ և բազումո-
ղորմ Աստուած ես, ու չարիքի
3 համար կը զղջաս ÷ Ուրեմն՝ ով
Տէր, կ'աղաչեմ, իմ հոգիս ինծմէ
առ, քանզի Ե մեռնիլս ապրելէս
4 աղէկ է։ Եւ Տէրը ըսաւ, † Միթէ
՚՚ Ե՚՚ նեղանալովդ աղէկ կ'ընես՞։
5 Ու Յովնան քաղաքէն դուրս ե-
լաւ, ու քաղաքին արեւելեան կող-
մը նստաւ, և հոն իրեն տաղաւար
մը շինեց, ու անոր հովանիին տա-
կը նստաւ, մինչև տեսնէ թէ
6 քաղաքին ինչ պիտի ըլլայ։ Եւ
Տէր Աստուած դդմենիի մը հրամա-
յեց, ու Յովնանին վրայ եկաւ,
որ անոր գլխուն վրայ հովանի ըլ-
լայ, որպէս զի անհնկայ իր տառա-
պանքէն ազատի. և Յովնան դդմե-
նիին համար մեծ ուրախութիւնով
ուրախացաւ։
7 Ու հետևեալ օրը լուրջ առտու
կ'ըլլար, Աստուած հրամայեց որդի
մը, որ դդմենին գարկաւ, ու ա-
8 նիկայ չորցաւ։ Ու եղաւ որ լուր-
ջ արեւը կը ծագէր, Աստուած
խոշոր-կաթիլ արեւելեան հովի մը
հրամայեց, ու արեւը Յովնանին
գլխուն վրայ զարկաւ, այնպէս որ

անեկայ մարելցաւ. ու անեկայ ինքնիրեն մահը ուզելով՝ բաւ, Ի Մէնհելը ապրելէս աղէկ է։
9 Եւ Աստուած Յովհաննին ըսաւ, Միթէ դդմենիին համար նեղանալովդ աղէկ կ՚ընես. ու անեկայ ըսաւ, Մինչև՛ ի մահ նեղանալովս աղէկ կ՚ընեմ։
10 Ան ատենը Տէրը ըսաւ, Դուն դդմենիին խնայեցիր, որ անոր համար աշխատութիւն չքաշեցիր ու զանիկայ չմեծցուցիր, որ մէկ գիշերուան մէջ բուսաւ ու մէկ գիշերուան մէջ կորսուեցաւ. 11 ու ես պիտի չխնայե՞մ Նինուէին՝ ան մեծ քաղաքին, որուն մէջը հարիւր քսան հազարէն աւելի մարդիկ կան, Ի որոնք աջ ու ձախ ձեռքին տարբերութիւնը չեն գիտեր, ու նաև շատ Ե անասուններ։

ՆՀ. ԳԲ. ԽԲ 862

Ի Հմր 3։

ՂԳԼ. ա. 2։ Գ. 2, 3։

Ե Բ Օր. ա. 39։

Ը Մագ. ԼԳ. 6։ Ճխա. 9։

ՄԵՐԳԵՐԼՈՒԹԻՒՆ ՄԻՔԱՅԵՑԻ

ՆՀ. ՔԳԲ. ԽԲ 750

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Միքիա կը ցուցնէ թէ Աստուծոյ բարկութիւնը բորբոքած է Յակոբին դէմ՝ անոր կռապաշտութեանը համար. 10 կը յորդորէ որ սուգ բանեն։

1 Տէրոջը խօսքը որ Յուդայի թագաւորներուն՝ Յոթամայի, Ա.քազի՝ ու Եզեկիայի օրերը՝ Մորաստացի Միքիայուն եղաւ, և Սամարիայի ու Երուսաղէմի վրայով Ե անոր յայտնուեցաւ։
2 Լսեցէ՛ք՝ ով բոլոր ժողովուրդներ, մտիկ ըրէ՛ ով երկիր, ու անոր Ա բոլոր բնակիչները՝, և Տէր Եհովան Ե ձեզի դէմ վկայ ըլլայ, Տէրը Ե՛ս Ե իր սուրբ տաճարէն։
3 Քանզի ահա Ը Տէրը իր Ե տեղէն կ՚ելլէ, և պիտի իջնէ ու երկրին բարձր տեղերուն վրայ պիտի պորտ-
4 տի։ Ու Ի լեռները անոր տակը պիտի հալին, և հովիտները պիտի պատռին կրակին առջևը հալած մոմի պէս ու գետ Ի վայրէն թափուած ջուրի պէս։
5 Ասիկա Յակոբին յանցանքին համար ու Իսրայէլի տանը մեղացը Ֆամո՛ւ ով է. Յակոբին յանցանքին պաշտա՞ւը ով է. Սամարիա չէ՞։ և Յուդայի բարձր տեղերուն պաշտա՞ւը
6 ով է. Երուսաղէմ չէ՞։ Ուստի Սամարիան Ի դաշտի քարակոյտ՝ այդի տնկելու տեղի պիտի դարձընեմ. անոր քարերը ձորին մէջը պիտի գլորըլնեմ, ու Ե անոր հիմերը պիտի բանամ. Եւ անոր բոլոր կուռքերը պիտի կոտրին, ու անոր բոլոր նուիրուած բաները կրակով պիտի այրին, և անոր բոլոր արձանները բնաջինջ պիտի ընեմ. քանզի Ե՛ն Ի բոզի վարձքով ժողվեց, ու բոզի վարձքի պիտի դառնան։
8 Ասոր համար Ը պիտի սգամ ու

ՆՀ. ՔԳԲ. ԽԲ 750

Ի Ես. ԺԲ. 2, 3, 4։
Ի Յոր. Լ. 29։ Մագ. ՀԲ. 6։
Ի Դ Թագ. ԺԲ. 13։ Եր. Բ. 7, 8։
Հ Բ Թագ. Ա. 20։
Ի Յ՛ փոխի տուն։
Ն Երեմ. Գ. 26։
Ի Յ՛ գեղեցկութիւն։
ՂԵս. Ժ. 4։ Ժէ. 2, 3։ Երեմ. Ժգ. 22։ Դան. Գ. 5։
Ի Յ՛ Տաճար ունեցող։
§ Յ՛ միքանակ տուն։ Ի՛ Իջեւանի տուն։
Ի Յ՛ գառնատիւնները։
Ի Մհմ. Գ. 6։
Ի Դ Թագ. ԺԲ. 14, 17։
Ի Ճես. ԺԸ. 44։
Ի Յ՛ տաճարին։
Ն Ճես. ԺԸ. 44։
Ի Յ՛ Ժամանակ։ Թիւն, Ի՛ գիւղատեղ։
Ն Բ Պն. Ժա. 7։
Ա Ողջ. Գ. 5։
Ը Յոր. ա. 20։ Ես. ԺԲ. 2։ Եր. Ժ. 12։ Եզեկ. Ե. 29։ Երեմ. Ե. 6։ Ժգ. 6։ Ես. Ե. 37։

ԽԲ 730

Ա Մգ. Ե. 6։
Ի Մագ. ԼԴ. 4։

ն · ք · գԲ · իբր 730

է Ծն · լա · 29 ։

ա Ես · ի · 8 ։

ի Երեմ. բ · 3 ։

ւ Ամո. ե · 13 ։ Եփես. ե · 16 ։

ն Ամբ. բ · 6 ։

էր թագ. ա. 17 ։

ի բ Օր · լբ · 8 · 9 ։

ժ Ես · լ · 10 ։ Ամո. բ · 12 ։ է · 16 ։

ա Կ՚ Տես

է բ Օր · ժբ · 9 ։

ն Ղե. · ժբ · 25 · 28 ։ Երեմ. գ · 2 ։

ի Եզեկ · ժգ · 3 ։

ժ Ել · ե · 6 · 7 ։

ն Երեմ. լա · 10 ։

հ Եզեկ · լԶ · 37 ։

ն Ովս · գ · 5 ։

անոնք առաւօտեան լոյսին առնեն զանիկայ՝ ի գործ կը դնեն, քանզի իրենց ձեռքերուն մէջը ոյժ կայ. 2 ու անոնք ա ագարակներու կը ցանկան ու պտղաստ կը յափշտակեն, և տուներու՝ ու պտղաստ կ՚առնեն. և մարդուն ու իր տանը, մարդուն ու իր ժառանգութեանը զրկանք 3 կ՚ընեն։ Ընոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ընդ ես ի աս ազգին վրայով չարիք մը կը խորհիմ, ուսկից պիտի չկրնաք ձեր պարանոցը հանել, ու պիտի չկրնաք հպարտութեամբ քալել, Վասն զի ժամանակը չար 4 է։ Ան օրը ձեր վրայ ի առակ պիտի խօսին, ու տրտմալի ողբով ըսպիտի ողբան ու բսեն, Խոլորովին յափրշտակուեցանք. իմ ժողովուրդիս բաժինը փոխեց, զանիկայ ինծմէ վերցուց. մեր ագարակները ետ տալու տեղը՝ բաժնեց։ 5 Ընոր համար Տէրոջը ժողովքին մէջ ի վիճակով լար քաշող մը պիտի չունենաս։

6 Մարգարէութիւն ընողներուն՝ ի Մարգարէութիւն մի ընէք, ըսեր են. անոնց մարգարէութիւն պիտի չընեն, ամօթը նախատինքը պիտի 7 չվերնայ։ Ով Ցակոբի տուն ըսուող՝ միթէ Տէրոջը ոգին կարճցաւ, անոր գործքերը ասո՞նք են. միթէ ուղղութեամբ քալողին իմ 8 խօսքերս ազէկ չեն։ Եւ իմ ժողովուրդս շատոնցմէ ոտք ելաւ թշնամի բլլալու համար. ապահովութեամբ անցնողներէն պատերազմէ դարձողներէն հանդերձներուն վրայէն պատմուճանը կը կո- Կամ Տես ղպտէք։ 9 իմ ժողովուրդիս կընկնկները իրենց զուարճալի տուներէն կը վռնտէք, անոնց տղաքներէն յաւիտեան իմ փառքս 10 կ՚առնէք։ Ելէք ու գացէք, քանզի ասիկայ ի հանգստութեան տեղ չէ. պիղծ բլլալուն պատճառովը մեծ կործանումով ընդհարինջ պիտի բլ- 11 լայ։ Թէ որ մէկ մարդ մը ի հովի և ունայնութեան ետևէ երթայ, ու սուտ խօսի ըսելով։ Գինիի ու օղիի համար քեզի մարգարէութիւն ընեմ. անիկայ պիտի բլլայ աս ժողովուրդին մարգարէն։

12 Ով Ցակոբ՝ ամենքդ անշուշտ պիտի ժողվեմ, Իսրայէլին մնացորդը պիտի հաւաքեմ, ա ի Բոսորայի ոչխարներուն պէս՝ իրենց փարախին մէջը եղող հօտերուն պէս միկտեղ պիտի դնեմ. ի մարդոց բազմութիւնը նշ Համար ամմուկ պիտի բլլայ։ 13 Խրամատութիւն բնողը անոնց առջևը ելաւ. անոնք խրամատեցին ու դռնէն անցան և անկէ ելան. ու ֆ անոնց թագաւորը անոնց առջևը անցաւ, Ես Տէրը իրրև անոնց գլուխ ա՚ի՚ներսը։

ԳԼ · Գ

1 Իշխաններուն անդթութիւնը։ 5 Մարգարէներուն սուտութիւնը։ 8 Աստց ամենուն ալ անդգութիւնը։

1 Եւ բսի։ Հիմա մտիկ բրէք, ով Ցակոբին գլխաւորները, ու Իսրայէլի տանը իշխանները. Պէտք չէ՞ որ դուք իրաւունքը ճանչնաք. 2 Դուք որ ադկութիւնը կ՚ատէք, ու չարութիւնը կը սիրէք, ի մարդոց վրայէն մորթերը, ու անոնց 3 ոսկորներէն միսերը կը հանէք. Ու անոնք որ ի իմ ժողովուրդիս միսը կ՚ուտեն, և անոնց վրայէն մորթերը կը հանեն, ու անոնց ոսկորները կը փշրեն, և զանոնք պատուկի մէջ ու ֆ կաթսայի մէջ Էֆէլը- 4 միսի պէս կտոր կտոր կ՚ընեն, Ան ատենը ա Տէրոջը պիտի աղաղակեն, բայց անոնց պատասխան պիտի չտայ, ու ան ժամանակը իր երեսը անոնցմէ պիտի ծածկէ, վասն զի անոնք չար գործքեր բրին։

5 Ահա՚կա կ՚ըսէ Տէրը Եան մարգարէներուն համար՝ որոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցընեն, ու Էրենց ակռաներովը կը խածնեն, և խաղաղութիւն կը քարոզեն, ու Եով որ անոնց բերանը բան չդներ, անոր դէմ պատերազմ կը հրատա- 6 րակեն։ Ընոր համար ձեզի գիշեր պիտի բլլայ, որ տեսիլք չտեսնէք. և ձեզի խաւար պիտի բլլայ, որ գուշակութիւն չընէք. Ու մարգարէներուն վրայ արևը պիտի մտնէ, և անոնց վրայ օրը պիտի 7 խաւարի. Ու տեսանողները պիտի ամչնան, և գուշակողները ամօթով պիտի բլլան. ամենքն ալ իրենց շրթունքը պիտի ծածկեն, ֆ վասն զի Աստուծմէ պա- 8 տասխան մը պիտի չբլլայ։ Սակայն ես Տէրոջը Հոգւովը զօրութեամբ, դատաստանով և արիութեամբ լեցուած եմ, Էր Ցակոբին իր յանցանքը, ու Իսրայէլին իր մեղքը յայտնեմ։

9 Հիմա ասիկայ մտիկ բրէք, ով Ցակոբի տանը գլխաւորները ու Իսրայէլի տանը իշխանները, գուք որ իրաւունքին կը զզուիք, ու ա- 10 մէն ուղղութիւնը կը ծռեք, Սիօնը Եարիւններով, ու Երուսաղէմը անիրաւութեամբ կը շինէք։ 11 Ընոր գլխաւորները կաշառքով կը դատեն, ու Եանոր քահանաները վարձքով կը սորվեցընեն, և անոր մարգարէները ստակով գուշակութիւն կ՚ընեն, հու Տէրոջը

ն · ք · գԲ · իբր 730

ը Ես · ծբ · 12 ։

710

ա Երեմ. ե · 4 · 5 ։

ի Եբր · Ա- նոնց

բ Սաղ. ժգ · 4 ։

ֆ Եզեկ. ժա. 3 · 7 ։

գ Սաղ. ժբ · 41 ։ Առակ. ա · 28 ։ Եսա. ա · 15 ։ Եզեկ. բ · 18 ։ Զաք. է. 13 ։

ի Ես · ծգ · 10 · 11 ։ Եզեկ. ժգ · 10 ։ իբր · 25 ։

ը ԳԼ · բ · 11 ։ Աաա · է. 15 ։

ի Եզեկ. ժգ · 18 · 19 ։

ը Ես · բ · 20 · 22 ։ Եզեկ. ժգ · 23 ։ Զաք. ժգ · 4 ։

ի Ամո. ը · 9 ։

ֆ Սաղ. հգ · 9 ։ Ամո. ը · 11 ։

ի Ես · ծբ · 1 ։

ն Երեմ. իբ · 13 ։

ի Եզեկ. իբ · 27 ։ Ամո. բ · 12 ։ Սոփ. գ · 3 ։

ժ Ես · ա · 23 ։ Եզեկ. իբ · 12 ։ Ովս · գ · 18 ։ ԳԼ · է · 3 ։

ն Երեմ. գ · 13 ։

հ Ես · խբ · 2 ։ Երեմ. է · 4 ։ Հռոմ. բ · 17 ։

ն · ք · ազ · 710

վրայ կը կամիքնին ու կ'ըսեն , Հէ՞ որ Տէրը մէջ մէնջ է մեր վրայ
12 չարիք պիտի չգայ : Ուրեմն ձեր պատճառաւ Սիոն դաշտի պէս պիտի հերկուի , Երուսաղէմ աւերակներու դէզեր , ու Տէրունէական լեռը անտառի բարձր տեղերու դէս պիտի ըլլայ :

ԳԼ · Դ

1 Նկարագրէ փառքը , 3 խաղաղութիւնը , 8 Թագաւորութիւնը 11 ու յաղթութիւնը :

1 Այդ ատեն պիտի ըլլայ որ եօթը կիները պիտի բռնեն մէկ այրի մարդու , ու ըսեն , Մենք պիտի մեր հացը ուտենք , ու մեր հանդերձները հագնինք , միայն թող քու անունդ մեզի կոչուի , մեր նախատինքը վերցուր :
2 Այն ատեն Տէրոջ ճիւղը գեղեցիկ ու փառաւոր պիտի ըլլայ , ու երկրին պտուղը գերազանց ու պարկեշտ պիտի ըլլայ Իսրայէլի ազատեալներուն :
3 Ու պիտի ըլլայ որ Սիոնի մէջ մնացողը , ու Երուսաղէմի մէջ թողուածը , ամէն մէկը որ Երուսաղէմի մէջ կեանքի համար գրուած է , սուրբ պիտի կոչուի :
4 Երբոր Տէրը Սիոն աղջկանց պղծութիւնը լուացած ըլլայ , ու Երուսաղէմի արիւնոտութիւնը անկէ մէջտեղէն վերցուցած ըլլայ դատաստանի հոգիով ու այրող հոգիով ,
5 Տէրը պիտի ստեղծէ Սիոն լեռան ամէն տեղին ու անոր ժողովին վրայ ցորտակ ամպ ու ծուխ ցորտակ ու կրակի բոցի պայծառութիւն գիշերը , վասն զի ամէն փառքին վրայ պիտի ըլլայ պատսպարան ,
6 ու պիտի ըլլայ վրան ցերեկը ստուերելու համար տապէն , ու ապաստան ու պատսպարան փոթորիկէն ու անձրեւէն :

ն · ք · ազ · 710

Ե Ոզէ · բ · 16 ·

Բ Ելգ · 12 · ԳԼ · է · 10 ·
Է Ես · ձե · Տ · Հաւմ · ժա · 33 ·
Հ Ես · իա · 10 ·
Յ Ես · իա · 15 · 16 · Երեմ · ծա · 33 ·
Ղ Դան · բ · 44 ·
Ճ Ես · ժբ · 7 · իդ · 18 · կ · 6 · 9 ·
Մ Զաք · գ · 14 · գ · 5 ·

ԳԼ · Ե

1 Քրիստոսի ծնունդը · 4 անոր թագաւորութիւնը · 8 անոր յաղթութիւնը :

1 Ո՛հմ՝ ով գունդի աղջիկ՝ քեզի գունդ կազմէ . մեր վրայ պաշարում դրուեցաւ . Իսրայէլի դատաւորին ծնօտին գաւազանով
2 պիտի զարնեն : Եւ դուն ով Բեթլեհեմ Եփրաթա , թէև Յուդայի հազարաւորներուն մէջը բոլոր պզտիկ ես , բայց քեզմէ պիտի ելլէ ինծի այն որ Իսրայէլի վրայ իշխան պիտի ըլլայ , ու անոր ելքը ի հնուց՝ յաւիտենական օրերէն է :
3 Անոր համար զանոնք պիտի տայ , մինչև ծնանողին ծնանելու ժամանակը . և անոր եղբայրները Իսրայէլի որդիացը դառնան :
4 Ու անիկայ պիտի կենայ , ու Տէրոջը զօրութեամբը և իր Տէր Աստուծոյն անունը մեծավայելչութեամբը պիտի հովուէ , ու անոնք պիտի բնակին . քանզի հիմա մինչև երկրին ծայրերը պիտի մեծանայ :
5 Եւ անիկայ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . երբոր Ասորեստանցին մեր երկիրը մրտնէ , ու մեր պալատներուն մէջը ոտք կոխէ , անոր դէմ եօթը հովիւ և ութը իշխանաւոր մարդիկ պիտի
6 հանենք : Ու անոնք Ասորեստանի երկիրը սրով ու Ներբրովթի երկիրը իր դռներուն մէջը պիտի ապառնեն . և անիկայ Հէզ պիտի ազատէ Ասորեստանցիներէն , երբոր անոնք մեր երկիրը մտնեն ու մեր սահմաններուն մէջը ոտք կոխեն ,

ն · ք · ազ · 710

Ը Ոզէ · բ · 16 ·

Բ Ելգ · 12 · ԳԼ · է · 10 ·
Է Ես · ձե · Տ · Հաւմ · ժա · 33 ·
Հ Ես · իա · 10 ·
Յ Ես · իա · 15 · 16 · Երեմ · ծա · 33 ·
Ղ Դան · բ · 44 ·
Ճ Ես · ժբ · 7 · իդ · 18 · կ · 6 · 9 ·
Մ Զաք · գ · 14 · գ · 5 ·

Ր Ես · բ · 2 · ՃՃ · Եզեկ · ժէ · 22 · 23 ·

Ց Երեմ · իգ · 18 · ԳԼ · ա · 6 ·
Ւ Սադ · հբ · 1 ·
Փ ԳԼ · գ · 2 ·

Ք Ես · ը · 4 · Ցեւ Ցաքէլ · գ · 10 ·
Օ Սադ · հբ · 7 ·
Ֆ գ Թագ · գ · 25 · Զաք · գ · 10 ·
Ա Երեմ · բ · 11 ·
Բ Զաք · ժ · 12 ·

Գ Եզեկ · լգ · 16 · Սոփ · գ · 19 ·
Դ Սադ · ճխէ · 2 · Եզեկ · լգ · 13 · լէ · 21 ·
Ե ԳԼ · է · 12 · ը · 3 · 7 · 8 · ժ · 18 ·
Զ Ես · ԼԹ · 6 · իգ · 23 · Դան · կ · 14 · 27 · Ղա · ա · 33 · Ցայտ · ժա · 15 ·
Է Երեմ · բ · 19 ·
Ը Ես · ժգ · 8 · իա · 3 · Երեմ · լ · 6 · ծ · 43 ·

Թ Եսթ · ը · 6 · Դան · է · 25 · Ա Մակ · ա · 1 · Ա Մակ · գ · 29 · Ղա · ա · 32 ·
Ժ Սադ · հր · 8 · Ես · ծբ · 13 · Զաք · ԼԹ · 10 · Ղա · ա · 32 ·
Ի Սադ · հր · 7 · Ես · ԼԹ · 6 · Զաք · ԼԹ · 10 · Ղա · բ · 14 · Եփ · բ · 14 ·
Լ Ծն · ժ · 8 · 10 · 11 ·
Խ Ղա · ա · 71 ·

Ն · Ք · ԳԲ · 710

Ի ՀԻՒ 3 ։
Ծ Բ Օր · Լ · 2 ։ Սպ · Ծր · 6 ։ ՃԾ · 3 ։

Ի Զ · Թ · 10 ։

Հ Ես · Բ · 6 ։
Ն Զ · Ա · 2 ։

Ղ Ես · Բ · 8 ։

Ճ Սպ · ՃԽԹ · 7 ։ ՀԻՒ 8 ։ Բ Թես · Ա · 8 ։

Ը 7 Եւ Ի Ցակոբին մնացորդը շատ ժողովրդոց մէջ՝ ի ցօղի պէս պիտի ըլլայ ու Տէրոջմէ կու գայ, և շատ պէս՝ որ կանանչ խոտի վրայ կ՚իջնէ · որ անիկայ մարդէ չսպասէր, ու մարդու որդիներէն չյուսար ։
8 Եւ Ցակոբին մնացորդը ազգաց մէջ, շատ ժողովրդոց մէջ՝ առիւծի պիտի ըլլայ, ինչպէս առիւծ մը՝ անտառի գազաններուն մէջը, կամ առյդ առիւծ մը՝ ոչխարաց հօտերուն մէջը · որ եթէ անցնի, կը կոխկռտէ ու կը պատառէ, և 9 ազատող մը չըլլար ։ Քու ձեռքդ քու հակառակորդներուդ վրայ պիտի վերնայ ։ ու բոլոր թշնամիներդ պիտի կտրքին ։
10 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը, կ՚ըսէ Տէրը, քու ձիերդ քու մէջդէն կ՚ընկ ջնջէ պիտի ընեմ, և քու կառ-
11 քերդ պիտի կորսընցնեմ · Եւ քու երկիրդ քաղաքները ընկջինջ պիտի ընեմ, ու բոլոր պարիսպներդ
12 պիտի փլցնեմ · Եւ քու ձեռքդէդ կախարդու թիւնները ընկջինջ պիտի ընեմ ։ ու ալ հմուտ չկու թիւն
13 ընդդէմ պիտի չունենաս ։ Եւ քու մէջդէդ քու դրօշակներդ ու արձանները ընկջինջ պիտի ընեմ, ու ալ չերկրպագես քու ձեռագործ
14 գործքերուն երկրպագութիւն պիտի չընես ։ Եւ քու մէջդէդ Աստարովթի կուռքերդ պիտի կործանեմ, ու
15 քու քաղաքներդ պիտի աւրեմ ։ Եւ էն ի մտիկ չընող ազգերէն սրտմտութեամբ ու բարկութեամբ վրէժ պիտի առնեմ ։

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Աստուած կը վիճի իր ժողովուրդին հետ՝ անոր ապերախտութեանը, 6 ապաշխրութեանը, 10 անօրէնութեանը 16 ու կռապաշտութեանը համար ։

1 Լսեցէք ինչ որ Տէրոջը բառը մտիկ ըրէք · Ելէը ու լեռներուն առջեւ դատ վարէ, և բլուրները քու ձայ-
2 նդ թող լսեն ։ Ով լեռներ ու երկրին ամուր հիմերը, Տէրոջը դատը մտիկ ըրէք · քանի որ Տէրը իր ժողովուրդին հետ դատ ունի, ու Իսրայէլին հետ պիտի վիճի ։
3 Ով իմ ժողովուրդս՝ ի՞նչ ընի ըրի, ու ի՞նչ բանով քեզ յոգնեցուցի · ինծի դէմ պատասխան
4 տուր ։ Վասն զի քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, ու ծառայութեան տունէն քեզ փրկեցի, և քու առջեդ Մովսէսը, Ահարոնը
5 ու Մարիամն խրկեցի ։ Ով իմ ժողովուրդս ։ մի՛արդ բեր ինչ որ Մովաբացւոց Բաղակ թագաւորը խորհեցաւ, ու ինչ որ Բէովրեան Բաղաամ անոր պատասխանեց, և Ե՛լ ար Եղ՚ս Սատիմէն մինչև Գաղգաղա ։ որպէս զի ճՏէրոջը արդարութիւնը դիտնաս ։
6 Տէրոջը առջեւը ինչո՞վ երթամ, ու Բարձրեալ Աստուծոյն առջեւը իյնամ · արդեօք անոր առջեւը ողջակէզներո՞վ, մէկ տարեկան որ-
7 թերո՞վ երթամ ։ Ընդունա՞ Տէրը հազարաւոր խոյերու կամ բիւրաւոր ձեղի գետերու պիտի հաճի՞ · արդեօք իմ յանցանքիս համար իմ անդրանիկս, ա՛ հոգւոյս մեղքին համար որովայնիս պտուղը տամ ։
8 Ե՛ք ձեղի յայտնեց՝ ով մարդ, թէ ինչ է աղէկը · ու Տէրը քեզմէ ի՞նչ կը պահանջէ, բայց միայն Ե՛ իրաւունք ընել, ողորմութիւն սիրել ու խոնարհութեամբ քու Աստուծոյդ հետը քալել ։
9 Տէրոջը ձայնը քաղաքին կը կանչէ ։ ու իմաստունը քու անունդ պիտի տեսնէ · դաւաղանը ու ա-
10 նոր հրամայողը լսեցէք ։ Ընթրէնին տանը մէջ տակաւին անօրէնութեան գանձե՞ր կան, ու պակաս
11 արդա՞ եֆա պիղծ է ։ Մինէ՞ն անօրէնութեան կշիռներ, ու խաբդախ քարերու քսակ ա՞նեցողը մա-
12 քուր պիտի սեպե՞մ ։ Քանզի անոր հարուստները զրկանքով լեցուն են, և անոր բնակիչները սուտ կը խօսին, ու իրենց բերնին մէջ հնձան
13 զաւոր լեզու ունին ։ Ուստի ես ալ քեզ զարնելով չհիւանդ պիտի ընեմ, և քու մեղքերուդ համար
14 ի՛ւղ աւերակ պիտի ընեմ ։ Դուն պիտի ուտես ու պիտի չկշտանաս, և քու անօթութիւնդ փորիդ մէջը պիտի ըլլայ · պիտի յափշտակես, բայց պիտի չազատեցնես, ու ազատածդ սուրի պիտի մատ-
15 նեմ ։ Դուն ի՛ սերմանես, բայց պիտի չհնձես · դուն ձիթապտուղ պիտի կոխես, բայց եղով պիտի չօծուիս · քաղցու ողի՛ պաղբաղիս, բայց դինի պիտի չը-
16 խմես ։ Քանզի Ամրիին հրամանները կը պահուին և Ա՛ք տաբերի տանը բոլոր գործերը · և դուք անոնց խորհուրդներով կը քալէք · որպէս զի քեզ ա՛մայի ընեմ, և քու բնակիչներդ սուլելու էնէ՛ք · ուստի ժողովրդիս նախատինքը պիտի կրէք ։

ԳԼՈՒԽ Է

1 Եկեղեցին իր թիւրութեանը ։ 3 և ընդհանուր ապականութեանը համար գանգատ բերելով · 5 իր յոյսը Աստուծոյ վրայ կը դնէ · և չէ թէ մարգու վրայ · 8 իր թշնամիներուն վրայ յաղթական կը հանդիսանայ ։ 14 Աստուած դանիկայ կը քաջալերէ բարի խոստ-

Ն · Ք · ԳԲ · 710

Ի ՄԻՒ · ԺԸ · 1 ։ ԼԳ · 49 ։ Ցես · Գ · 19 ։ Ե · 10 ։ Ը Դատ · Ե · 11 ։

Բ Սպ · Ծ · 9 ։ Ծա · 16 ։ Եփ · Ա · 11 ։ Ժ Ցար · ԺԹ · 6 ։

Ի Գ Թագ · Ժգ · 3 ։ ԻԱ · 6 ։ ԻԳ · 10 ։ Երեմ · Է · 31 ։ ԺԹ · 5 ։ Եզեկ · ԻԿ · 37 ։

Ը Բ Օր · Ժ · 12 ։ Ա Թագ · Ժե · 22 ։ Ովս · Գ · 6 ։ Ժբ · 7 ։

Ի Ծն · Ժը · 19 ։ Եփ · Ա · 17 ։

Ժ Բ Օր · ԻԵ · 13–16 ։ Ա Ծամ · Ժ · 1 ։ Ի · 10 ։ 23 ։

Ն Ովս · Ժբ · 8 ։

Հ Երեմ · Թ · 3 · 5 · 6 · 8 ։

Ն Ղ · Իզ · 16 ։ Սպ · Ոճ · 17 · 18 ։

Ղ Ղ · Իզ · 26 ։ Ովս · Գ · 10 ։

Ճ Բ Օր · ԻՐ · 38 · 39 · 40 ։ Ամով · Ե · 11 ։ Միք · Ա · 13 ։ Ընդ · Ա · 6 ։

Յ Գ Թագ · Ժգ · 25 · 26 ։ Ովս · Ե · 11 ։

Ն Գ Թագ · Ժգ · 30 · ԼԸ ։ ԻԱ · 25 · 26 ։ Գ Թագ · ԻԱ · 3 ։

Ղ Գ Թագ · Ի · 8 ։ Ե · Բում · Ժ Ի · 8 ։

Ճ Եբր · անոր · Ցես Ե՝ · ԻՀ · 8 ։ Ե · Բում · Ծա · 51 ։ Ովս · Ե · 1 ։

ՆՀ ՀԴ ՀՀ 710

ՀՀ ՀԵ ՀԶ 6 ԻԳ 13 ։
Ը ՀԸ ԻԲ 4 ՈՎ ՀՄ ԻԹ 10 ։
Ի ՈՏ ՀԳ ՀՀ ՀԶ 1 ՀԳ 1 ՀՅ ՀԸ 1 ։
Կ ՈՄ ՀՀ ՄԱ 15 ։
Ի ՈՎ ՀԳ 18 ։
Ղ ՀՈ ՀՀ 23 ։
ԳԼ Գ 11 ։

Ի ԵՐԹ ՀԳ 6 Ը 7 ։ ՆԶԿ Բ 6 ։ ՏԸՈ ՀՈ ՀՃ 18 ։

Ը ՆԵՄ ԹՀ 4 ։

Ի ՆԶԿ ԻԲ 7 ։ ՄՀՈՈ ՀՃ 21 Ը 35 ՝ 36 ։ ՂՀ ՀՃ 53 ։ ԲՈՈ 16 Ի Բ ՏԻՄ Գ 2 ՝ 3 ։
Ֆ ՀՈ ՀՀ 17 ։

Ի ՈՀՍԿ ԻԳ 17 ։ ՏՀՈ ՈՎՐ Գ 21 ։
Ւ ՄՊՂ ԼԷ 24 ։ ՈՀՍԿ ԻԳ 16 ։
Ի ՄՊՂ ԻԿ 1 ։
Ֆ ՈՎՐ Գ 39 ։
Ն ՄՊՂ ԼՀ 6 ։
Հ ՄՊՂ ԼՀ 26 ։
Ֆ ՄՊՂ ԽԲ 3 ՝ 10 ։ ՏԻՄ 10 ։ ՃՓԼ 2 ։ ՁՈՒԼ Բ 17 ։
ՂԻԼ Գ 11 ։

մունքներով , 16 թշնամւոց խռովութեամբը 18 և իր ազգմսութիւնովը ։

1 Վա՛յ ինծի՛ որ ամառնային պտուղը քաղուածի պէս , այգեկութէն հաւաքէ ՝ ձիւերու պէս եղայ . ուտելու ողկոյզ չկայ . Ի հոգիս կանխահաս պտուղներուն կը ցանկայ ։
2 Ի Բարեպաշտը երկրէս կորսուեցաւ , ու մարդոց մէջ ուղիղ մէկը չկայ . ամէնքը արիւններու համար դարան կը դնծեն , Ր ամէն մարդ իր եղբայրը որոգայթով կ՚որսայ ։ Չեռքերով շատ չարութիւն ‖ ընելու համար՝ Ի իշխանը պահանջ կը հայցէ , ու դատաւորը կաշառքի կ՚անէ , ու մեծ մարդը իր հոգւոյն ցանկութիւնը համեմատ կը խօսի .
4 այսպէս զանիկայ կը ծռեն ։ Անոնց ազէկը Ի փուշի պէս , շիտակը փշէն ցանդէն ՝ի՛ է . քու դէտեղրուդ օրը քու պատկառութիւնդ կ՚եկաւ , անոնց չփոթութիւնը հիմա
5 պիտի ըլլայ ։ Ընարեկամի մի՛ հաւատաք , մտերիմ բարեկամի մի՛ ապաւինիք , ծոցդ պառկողէն ըն-
6 նիդ դռները պահէ ։ Քանզի Ի որդին հայրը կ՚անարգէ , աղջիկը իր մօրը վրայ , ՚՚ հարսը իր կեսուրին վրայ կ՚ելլէ . մարդուն թշնամիները իր ընտանիքն են ։
7 Բայց Ի ես Տէրոջը պիտի ապասեմ , իմ փրկութեանս Աստուծոյն պիտի յուսամ , իմ Աստուածս ինծի պի-
8 տի լսէ ։ Ով իմ թշնամի՛ , վրաս մի՛ ինդար . Ի թէև իյնամ , պիտի կրնեմ ՝ թէև խաւարի մէջ նստիմ , Ի Տէրը ինծի լոյս պիտի ըլ-
9 լայ ։ Ի Տէրոջը բարկութիւնը պիտի կրեմ , (քանզի անոր դէմ մեղք գործեցի ,) մինչև որ անիկայ իմ դատս պաշտպանէ ու ինծի իրաւունք ընէ , Ի զիս լոյսը հանէ ու
10 անոր արդարութիւնը տեսնեմ ։ Ան առնիր իմ թշնամիս պիտի տեսնէ , համեմէք պիտի ծածկէ զանիկայ , որ ինծի կ՚ըսէը թէ Ն Ո՞ւր է քու Տէր Աստուածդ . Հիմ աչքերս զանիկայ պիտի տեսնեն . հիմա անիկայ Ֆ փողոցներուն ցեխին պէս ոտից կոխան պիտի ըլլայ ։
11 Ան օրը որ քու Ֆ պարիսպներդ պիտի շինուին , նոյն օրը պատուէ-
12 րը հեռացած պիտի ըլլայ ։ Ան օրը Ֆ Ասորեստանէն և Ֆ պարսպաւոր քաղաքներէն , ու †պարիսպէն մինչև Գետը , և ծովէ ծով ու լեռնէ
13 լեռ քեզի պիտի գան ։ Սակայն երկիրը ամայի պիտի ըլլայ իր բնակիչներուն ‡ պատճառաւ , որ Ի իրենց գործքերուն պտուղին ետքն ։
14 Քու զաւազանովդ Ւ հովուէ՛ քու ժողովուրդդ , քու ժառանգութեանդ խաշինքը՝ որ առանձին անտառ մէ կը նստի Կարմէղոսի մէջ . անոնք առջի օրերուն պէս Բասանի ու Գաղաադի մէջ թող-
15 արածին ։ Անոր հրաշքները պիտի ցուցընեմ , Ւ ինչպէս ան օրերը որ
16 Եգիպտոսի երկրէն ելար ։ Ազգերը Ֆ պիտի տեսնեն , ու իրենց բոլոր քաջութենէն պիտի ամչնան . Ներքնի վրայ ձեռք պիտի դնեն , ՚՚ ա-
17 նոնց ականջները պիտի խլանայ ։ Օձի պէս ՚՚ հող պիտի լզեն , երկրի սողուններուն պէս Ֆ իրենց պատհարատած տեղերէն պիտի դողան , Ֆ մեր Տէր Աստուծմէն պիտի զարհուրին , ու քեզմէ պիտի վախնան ։
18 Ֆ Քեզի պէս Աստուած ո՞վ կայ , որ Ֆ անօրէնութիւնը կը ներէ , ու իր ժառանգութեանը Ֆ մնացորդին յանցանքը անտես կ՚ընէ . Ֆ իր բարկութիւնը յաւիտեան չպահէր , քանզի ողորմութիւնը կը սիրէ ։
19 Ընդհակայ պիտի դառնայ , մեզի ողորմութիւն պիտի ընէ , մեր անօրէնութիւնները ոտքին տակը պիտի առնէ . այո՝ անոնց բոլոր մեղքերը ծովուն խորութեանը մէջ
20 պիտի նետուես ։ Ի Յակոբին ճշմարտութիւն պիտի ընես , և Աբրահամին ողորմութիւն , ինչպէս որ առջի օրերէն Ի վեր Ֆ մեր հայրերուն երդումով խոստացար ։

ՆՀ ՀԴ ՀՀ 710

Ֆր ՃԾԳ ԻԶ 43 ՝ ՁՃՔ Ժ 5 ։
Ֆ ՄՄՎ ԹՀ 11 ՝ ՃՃ ։
Ֆ ՀԵ ԺՈ 16 ՝ ԺԹ 23 ՝ ՃՃ ԻՀ 13 ՝ ՈՎ ԺՈ 11 ։
Ֆ ԿՈՐ Ն պիսպասի
† ԿՈՐ Ն պիսպասէն
‡ ԿՈՐ ՀՆԱ ։
Ն ԵՐԵՄ ԻԿ 14 ՝ ԳԼ Գ 12 ։
Ը ՄՊՂ ԻԲ 9 ՝ ԳԼ Ն 4 ։
՚՚ ՀՈ ԼԶ 24 ։
Ւ ՄՊՂ ԿԲ 22 ՝ ՆԲ 12 ։
՚՚ ՀԵ ԻԿ 11 ։
Ի ՅՈԲ ԻԿ 5 ՝ ԻԹ 9 ։
՚՚ ՄՊՂ ՆԲ 9 ՝ ՀՈ ԻԿ 23 ։
՚՚ ՄՊՂ ԺԲ 45 ։
Հ ԵՐԵՄ ԼԳ 9 ։
՚՚ ՆԶ ԺՀ 11 ։
Բ ՆՀ ԼԳ 6 ՝ 7 ։ ԵՐԵՄ Ծ 20 ։
Ֆ ԳԼ Գ 5 ՝ Ե 3 ՝ 7 ՝ 8 ։
՚՚ ՄՊՂ ՃԳ 9 ։ ՀՈ ԺՀ 16 ։ ԵՐԵՄ Գ 5 ։
Ֆ ԳԼ Ա ՚՚ 72 ՝ 73 ։
Ի ՄՊՂ ՀՃ 9 ՝ 10 ։

ՄԵՐԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԵՒՈՒՄԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1-15 Աստուծոյ վհատութիւնը կը յայտնուի, իր ժողովուրդին բարութիւն և իր թշնամիներուն խստութիւն ցուցնելովը։

1 — Ղինուէի պատգամը. Ելկեսացի Նաւումին տեսիլքին գիրքը։

2 Եհովան է նախանձոտ ու է վրէժխնդիր Աստուած է. Եհովան վրէժ առնող ու բարկութեան տէր է. Եհովան իր հակառակորդներուն վրէժ կ՚առնէ, ու իր թշնամիներուն

3 բարկացած կը պահէ։ Եհովան երկայնամիտ է, ու է անոր զօրութիւնը մեծ է, բայց չի՛ պատժեր զայն անպատիժ։ Եհովային ճամբան մրրիկի ու փոթորիկի մէջ է, ու ամպերը անոր

4 ոտքերուն փոշին են։ Ան ծովուն կը սաստէ ու զայն կը չորցնէ, և բոլոր գետերը կը չորցնէ. Բասան ու Կարմէղոս կը թաւամին, և Լիբանանին ծաղիկը կը

5 թառամի։ Անոր առջեւը լեռները անկէ կը դողան ու բլուրները կը հալին. երկիրը անոր երեսէն կը խախտի, աշխարհը ու անոր բոլոր բնակիչ-

6 ները։ Անոր ցասմանը առջեւը ո՞վ կրնայ կայնիլ, և անոր սաստիկ բարկութեանը մէջ կրնայ դէմ դնել. Անոր սրտմտութիւնը կրակի պէս կը թափի, ու ապառաժները անկէ կը խորտակին։

7 Եհովան բարի է, նեղութեան օրը ամրութիւն է, ու իրեն ապա-

8 ւինողները կը ճանչնայ։ Բայց ան յորդահոս հեղեղով բոլորովին պիտի աւերէ, և խաւարը պիտի հալածէ անոր թշնամիները։

9 Եհովային դէմ ի՞նչ կը խորհիք. Ջրնաջինջ ընողը անիկայ է. նեղութիւնը երկրորդ անգամ պիտի չել-

10 լէ։ Քանի՛ քանի որ անոնք փշաշերու պէս փաթթուած են, ու իրենց քմկելիքովը գինովցած պէս են, չորոտիին չորցած խոտի պէս

11 պիտի այրին։ Քեզմէ Եհովային դէմ չարութիւն մտածող մը՝ ան-

12 օրէն խորհրդական մը ելաւ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէեւ անոնք խաղաղութեան մէջ են ու բազմաթիւ են, սակայն ջանոնք պիտի կտրին, երբոր՝ անիկայ անցնի.

Ն · Բ · ԳԲ · Խբբ 713

— Սոփ · բ · 13։

Բ Եզ · ի · 5։ Ես · 14։ Բ Որ · գ · 24։ Ցես · իդ · 19։

Է Բ Որ · լբ · 35։ Սապ · Հգ · 1։ Եսթ · 18։

Ը Եզ · Հգ · 6, 7։ Նէեմ · թ · 17։ Սապ · ձդ · 8։ Ցաքե · գ · 2։

Ի Ցար · թ · 4։

Ա Սապ · ժբ · 7, ըէ, կէ · 2։ Ամբ · գ · 5, 11 · 12։

Բ Սապ · ձգ · 9։ Ես · ծ · 2։ Մատ · բ · 26։

Գ Ես · Հգ · 9։

Դ Սապ · կբ · 8։

Ե Պատ · ե · 5։ Սապ · ղե · 5։ Միք · ա · 4։

Է Բ Պաս · գ · 10։

Ը Մապ · գ · 2։

Թ Ցաքա · ժգ · 1։

Ժ Ա Սմ · ժգ · 34։ Սապ · ձ · 5։ Եբեմ · Հէ · 11։ Ովբ · գ · 25։

Ի Սապ · ա · 6։ Բ Տիմ · բ · 19։

Հ Դատ · թ · 26։ Ժա · 10, 22 · 40։

Ղ Սապ · բ · 1։

Ճ ա Թագ · գ · 12։

Մ Բ Թագ · իգ · 6, 7։

Յ Գա · գ · 11։

Ն Մապ · գ · 1։

Շ Գ Թագ · ժբ · 22, 23։

Ո Գ Թագ · ժբ · 35, 37։

Պ Ես · բ · 8։ Դան · ժա · 10։

ԳԼՈՒԽ Բ

1-13 Ասորեստանի կործանումը։

1 — Ցրուողը քու երեսիդ դէմ ելաւ. է պարիսպը պահպանէ՛, ճամբան դիտէ՛, մէջքերը ուժովցուր ու բոլոր ոյժդ շատ ժողվէ։

2 Քանզի Տէրը Յակոբին վայելչութիւնը Իսրայէլին վայելչութեանը պէս նորոգեց. վասն զի պարպողները զանոնք պարպեցին, ու անոնց

3 որթի ուռիները աւերեցին։ Անոր զօրաւորներուն վահանը կարմրեցուցած, անոր քաջ մարդիկը կարմիրով ներկուեցան. անոր պատրաստութեանը օրը կառքը պողպատի փայլուռնութիւն պիտի ունենայ, ու նիզակները պիտի երերցուին։

4 Կառքերը փողոցներուն մէջը պիտի կատղին, հրապարակներուն մէջը իրար պիտի բախեն. անոնց երեւոյթը ջահերու պէս պիտի ըլլայ, ու փայլակներու պէս պիտի վազեն։

5 Իր կարիճները պիտի յիշէ. անոնք բարձր տունէնին պիտի պլորին, իսկ ընդոդիքը պարսպին ծոփ-ծոփ պիտի արտորան, ու պատապարան պիտի պատրաստուի։

6 Գետերուն դռները պիտի բացուին, 7 և պալատը պիտի փլչի։ Ու հաստատմունեցաւ՝ ան՝ անիկայ դերութեան պիտի երթի, և անոր աղախինները կուծքերնուն զար-

Ն · Բ · ԳԲ · Խբբ 713

Ղ Երեմ · բ · 20։ Ը · 8։

Ա Եբեմ · ծ · 23։

Բ Եբեմ · ծա · 11, 12։ Գը · գ · 14։

Է Սապ · ծ · 12։

Ը Ես · կդ · 2, 3։

* Կ՚ըսէ՝ Ջահերու լոյս

Ի Եբէր · Հալէ։ ‡ Կ՚ըսէ՝ թէև պահապանները դրուած են։

Ն · ք · գՖ · իրր 713

Ի Ես · լը · 14· ծխ · 11 ·

նելով — Ի ազաւնիի պէս միչելով,
8 անոր հետը պիտի երթան ։ Ես Նինուէ շատ ժամանակէ՝ ի վեր ջուրերու աւազանի պէս էր . սակայն անոնք փախչելով՝ կայնեցէք , կայնեցէ՛ք՝ պէտ ըսին , բայց դարձ
9 ձող պիտի չըլլայ ։ Արծաթի յափըշտակեցէք , ոսկի յափշտակեցէք . քանզի անոր զարդերը անթիւ են , ու ամէն ցանկալի սպասներու առատ
10 տութիւն կայ ։ Պարապ ու պարապած ու դատարկացած է . ու հալիր տերը կը հալին , ու Ի ծունկերը իրարու կը զարնեն , ու ամէն մէջքերը կը դողան , ու Ի ամէնուն երեսները գոյներնին կը նետուն ։

Ղ Ես · ժգ · 7· 8 ·

Ի Դան · է · 6·
ը Երեմ · լ · 6·
Ի Յովել · բ · 6 ·

11 Ո՞ւր է Ի առիւծներուն բնակարանը , և առոյգ առիւծներուն արօտը , որ արու առիւծը , մատակ առիւծը ու առիւծի կորիւնը հոն կը պտրտէին , ու ըշնորհ վախցընող
12 մը չկար ։ Առիւծը իր կորիւններուն բաւական եղածին չափ կը պատառէր , ու իր մատակ առիւծներուն համար կը խեղդէր , և իր մորիները որսով , ու իր բնակարանները յափշտակութեամբ կը
13 լեցընէր ։ Ահա ես քեզի դէմ եմ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , և անոր կառքերը պիտի այրեմ — ծուխի պէս դարձընեմ , և քու առոյգ առիւծներդ սուրը պիտի ուտէ , ու քու աշագ երկրին վրայէն պիտի ջնջեմ , և Երու դեսպաններուդ ձայնը ալ պիտի չլսուի ։

Ի Եզկ · իմ · 3 · լը · 3 · լթ · 1 · Ի Լս · գ · 5 ·

ԳԼ · Գ

1—19 Նինուէի ցասքի կորուստը ։

1 Վա՜յ — արիւններու բաղաքին , բոլորովին ստութեամբ — յափըշտակութեամբ լեցուն է . հոն
2 որսը պակաս չէ ։ Ահա խարազանին ձայնը , ու Ի անիւին շարժման ձայնը , և սրընթաց ձիին ու ցնցուղ
3 կառքին ըլլ՚ընէ ։ Հեծեալը կը վերցընէ ՝ փայլուն սուրը ու շողշողուն նիզակը՚՝ , և շատ վիրաւորներ ու խիստ շատ մեռելներ կ՚ըլլան , ու դիւերը անթիւ են , դիւե-
4 րուն վրայ կը գլորին , Ան պոռնիկին պոռնկութեանցը շատութեանը համար , որ խիստ չնորհալի ու Ի կախարդութեանց տէր ըլլալ , իր պոռնկութիւններովը ազգեր , և իր կախարդութիւններովը ազգա-
5 տոհմներ կը ծախէր ։ Ահա ես քեզի դէմ եմ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , ու էրսը երեսիդ պիտի բանամ , և քու ամբոյրդ թիւնդ ազգերուն՝ ու քու անարդանքդ թագաւորութիւններուն
6 պիտի ցուցընեմ . Ես քու վրադ պղծութիւններ պիտի նետեմ , ու

Ի Ես · լը · 14· ծխ · 11 ·

Ղ Ես · ժգ · 7· 8 ·

Ի Դան · է · 6·
ը Երեմ · լ · 6·
Ի Յովել · բ · 6 ·

Ի Եզկ · իմ · 3 · լը · 3 · լթ · 1 · Ի Լս · գ · 5 ·

Ի Եզկ · իր · 2 · 3 · իդ · 6 · 9 · Ամբ · բ · 12 ·

Ի Երեմ · խե · 3 ·

* Եբր · սուրին բոցը , ու նիզակին փայլակը ,

Ի Ես · խէ · 9· 12 ·

Ի Լս · բ · 13·

Ի Ես · խէ · 9· 3 · Երեմ · ժգ · 22 , 26 · Եզկ · ժգ · 37 · Միք · ա · 11 ·

Ղ Ամբ · բ · 16·

էքեզ խայտառակ պիտի բնեմ , ու
7 քեզ օրինակ պիտի դնեմ ։ Ու պիտի ըլլայ որ ամէն քեզ տեսնողը էքեզմէ պիտի փախչի , ու պիտի ըսէ , Նինուէ աւերակ եղաւ . Քանոր վրայ ո՞վ պիտի ողբայ . քեզի՞ մակից միսիթարիչներ փնտռեմ ։
8 Ի Միթէ դուն Ի Նոյ ամմոնէն աղէկ ես , որ գետերուն մէջը կը բնակէր , ու ջուրերով շրջապատած էր , որ ծովը անոր խրամ եղած էր ,
9 — ծովը անոր պարիսպն էր . Անոր զօրութիւնը Եթէովպիա ու Եգիպտոս էր , ու ծայր չունէր . Փութացիք ու Լիբացիք քեզի օգ-
10 նական էին ։ Անիկայ ալ աթոռը ու գերութեան գնաց , Անոր տղաքները անգամ Ի ամէն ճամբու գլխուն դիտինը զարնուելցան . և անոր պատուականներուն վրայ Ի վիճակ ձգեցին , ու անոր բոլոր մեծամեծները
11 շղթաներով կապուելցան ։ Դուն ալ Ի պիտի գինովնաս ու անյայտ ըլլաս , դուն ալ թշնամիէն ամրա-
12 նալու տեղ պիտի փնտռես ։ Քու բոլոր բերդերդ կանխահաս պտուղներ ունեցող Ի թզենիներու պէս պիտի ըլլան , որոնց երբոր թօթուին ,
13 ուտողին բերանը կ՚իյնան ։ Ահա Ի քու ժողովուրդդ քու միջդ կիներ դառնան պէս պիտի ըլլան , քու երկրիդ դռները անշուշտ քու թշնամիներուդ պիտի բացուին , կրակը գլ-
14 տի ուտէ քու նիգիկդ ։ Պաշարման համար քեզի ջուրը քաշէ , Ի բերդերդ ամրացուր . կեխի մէջ մտիր ու կաւը կոխէ , և աղիւսին
15 փուռը նորոգէ ։ Հոն կրակը քեզ պիտի ուտէ , սուրը քեզ գլխուդ կոտրէ , ու Ի ջրհեղեղի պէս քեզ պիտի հատցընէ . քեզ ջրհեղեղի պէս շատցուր . քեզ մարախի պէս
16 շատցուր ։ Քու վաճառականներդ երկնքի աստղերէն աւելի շատցուցիր . ջրհեղեղը տարածուելցաւ ,
17 հոսը թռաւ ։ Քու թագակիրներդ մարախի պէս , ու զօրավարներդ անթիւ մարախներու պէս են , որ ցուրտ օրը ցանկերու վրայ կը հանդչին . երբոր արեւը ծագի՝ կը չուեն , ու անոնց տեղը ուր ըլլալը
18 չգիտցուիր ։ Քու հովիւներդ կը քնանան , ով Ասորեստանի թագաւոր , քու ազնուականներդ կը պառկին . քու ժողովուրդդ լեռներուն վրայ ցրուեցան , ու ժկը
19 չկայ որ չընդ ժողվի ։ Քու բեկմանդ ճար չկայ , քու Ի վէրքդ անդամանելի է . Ամէն անոնք որ քու լուրդ կը լսեն , քեզի համար ծափ պիտի զարնեն , քանզի ամէն ժամանակ քու չարութիւնդ որո՞ւ վրայ անցած չէ ։

Ն · ք · գՖ · իրր 713

Ի Ա Պտ · բ · 9· Երբ · ժ · 33·
Ի Ես Ցաւ · ժբ · 10·
Ի Ես Երեմ · ժե · 5 ·
Ի Ամմ · գ · 2·
Ի Երեմ · խգ · 25 · 26 · Ե · գեկ · լ · 14· 16 ·

Ղ Ապ · չԼե · 9 · Ես · ժգ · 16 · Ովս · ժգ · 16 ·

Ի Ողբ · բ · 19·
Ի Յովել · ե · 3· Ամգ · 11·
Ի Երեմ · լե · 17 · 27 · Գվ · ա · 10 ·

Հ Ցաւ · գ · 13 ·

Ի Երեմ · ծ · 37 · ծա · 30·

Ղ Ապ · չԽե · 13 · Երեմ · ծա · 30 ·
Ի ԳԼ · բ · 1·

Ի Յովել · ա · 4 ·

Ի Ես Ցաւ · թ · 7 ·

Ն Ես Եւ · ժե · 16 · Ապ · ԺԳ · 6 ·
Ղ Երեմ · ծ · 18 · Եզկ · լա · 3 · ՚՚ գ Թագ · իբ · 17 ·
Ղ Միք · ա · 9 ·
Պ Ողբ · բ · 15 · Ովբ · բ · 15 · Ես Ես · ժգ · 8 ·

ՄԵԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՄՐԵԿԱՈՒՄԱՑ

ՆՀ. ՔՀ. ՂԲ. իբր 626

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երկրին անօրէնութիւնը համար զանգատ ընդ Ամբակումին 5 կը ցուցուի ան սոսկալի վրէժխնդրութիւնը որ ջաղդէացւոց ձեռքս վը պիտի բլլար : 12 Մարգարէն կը գանգատի որ ան վրէժխնդրութիւնը խիստ չար մարդոց ձեռքովը պիտի կատարուէր :

1 Ա՛մբակում մարգարէին տեսիլքով յայտնուած պատգամը :

ՐՂԲ. գ. 8 :

2 Մինչև ե՞րբ՝ ով Տէր՝ աղաղակեմ, ու չլսես, և ըզկանաչ համար
3 ըեզի կանչեմ, ու ազատես : Ինչո՞ւ համար ինծի անօրէնութիւն կը ցուցընես, և նեղութիւն կ'ե-ընդցընես, քանզի իմ առջիս յափըշտակութիւն ու զրկանք կայ, և
4 դատ ու վէճ հանող կայ : Անոր համար օրէնքը կը խափանի, ու իրաւունքը ի զործ չդրուիր, վասն զի Ի անօրէնը արդարին բոլորտիքը կ'առնէ, ան պատճառաւ դատաստանը ծուռ կ'ելլէ :

ՆՀ. ՔՀ. ՂԲ. իբր 626

Ի Ցոբ. խա. 7 : Սաղ. ղդ. 3, ճե : Երեմ. ժբ. 1 :

5 Ազգերուն մէջ նայեցէք ու տեսէք, և զարմանալով ապշեցէք, վասն զի ձեր օրերուն մէջը անանկ զործ մը պիտի զործեմ, որ եթէ Ինէք պատմուի, պիտի չհաւատաք
6 տաք : Քանզի ահա Ես պիտի արթնցընեմ Քաղդէացիները, ան դառն ու արագընթաց ազգը, որ իրենը չեղող բնակութիւններուն տիրելու համար երկրիս լայնութիւնը կը պտրտի : Ընիկայ սոսկալի և ահարկու է, անոր դատաստանը ու իշխանութիւնը իրմէ
7 կ'ելլէ : Անոր ձիերը ինձերէն աւելի արագաշարժ են, ու Ի երեկոյեան գայլերէն աւելի կատղած են. և անոր ձիաւորները պիտի յամի կեն, ու անոր ձիաւորները հեռուէն պիտի գան, ու ըկերակուբի վրայ արտորայող արծիւի
9 պէս պիտի թռչին : Ամէնքը զրկանագ համար պիտի գան, դունդերուն երեսները դէպ ի յառաջ պիտի բլլայ, ու ազապի պէս գե-
10 րիներ պիտի ժողվէ : Ու անիկայ թագաւորներուն ծաղր պիտի բնէ, ու իշխաններուն անոր խազալիկ պիտի բլլան. անիկայ ամէն պարսպի վրայ պիտի խնդայ, վասն զի հող պիտի դիզէ ու զանիկայ պիտի

ՆՀ. ՔՀ. ՂԲ. իբր 626

Ի Դան. ա. 4 :

ըՍաղ. դ. 2 : ՂԴ. 2 : ՈՂԲ. ե. 19 :

Բ գ Թագ. ժԲ. 25 : Ես. ի. 5, 6, 7 : Եզեկ. լ. 25 :

Ի Սաղ. ե. 5 :

Ի Երեմ. ԻԲ. 1 :

Ի Երեմ. ժգ. 16 : Ամով. գ. 2 :

11 առնէ : Ըն առնէնը անոր միտքը պիտի փոխուի ու պիտի հպարտանայ, և Ի աս իր զօրութիւնը իր աստուածն ՚ԻԵՒԼՀ, յանցաւոր պիտի բլլայ :

12 ըՄիթէ դուն ՚ի յաւիտենից չէ՞ս, ով իմ Տէր Աստուածս, իմ Սուրբըս. պիտի չմեռնինք : Ո՛վ Տէր՝ Ի զանիկայ դատաստանի համար ոըոշեցիր. ով Վէմ՝ զանիկայ յանդիմանելու համար հաստատեցիր :

13 Դուն որ քու աչքերդ չարութիւն տեսնելէն մաքուր են, ու անիրաւութեան նայելու կարող չես, ինչո՞ւ կը նայիս, ամբարիշտը իրմէ արդար եղողը
14 կլլած առնէն Ի՞նչ կը լռես. Ու մարդը ծովու ձուկերուն պէս կ'ընես, սողուններուն պէս՝ որոնք իշխան չունին :
15 Ընդ վրայ տիրող չունին : Ը Անոնց ամէնը կարթով կը հանէ, զանոնք իր ուռկանովը կը բռնէ, և զանոնք իր ցանցովը կը ժողվէ, անոր համար կ'ուրախանայ ու կը ցնծայ.
16 Անոր համար իր ուռկանին զոհ կը մատուցանէ, ու իր ցանցին խունկ կը ծխէ, վասն զի անոնցմով իր բաժինը դէր, ու իր կերակուրը
17 պարարտ է : Արդեօք ան պատճառաւ իր ուռկանը պիտի պարպէ՞, ու միշտ ազգերը կոտրելէն պիտի չդադարի՞ :

ԳԼ. Բ

1 Պատասխան մը բնդունելու ապառաջ Ամբակումին կը ցուցուի թէ պատիժ հատագրով պատրաստուած է : 5 Քաղդէացւոց վայ հանդիպելու դատաստանը՝ իրենց անցագործութեանը : 9 ապահովութեանը : 12 անգթութեանը : 15 արբեցութեանը 18 ու կռապաշտութեանը հետևը :

1 Իմ՝ պահպանութեանս տեղը պիտի կենամ, ու պարսպին վրայ պիտի կայնիմ, Բ ու պիտի դիտեմ որ ուրնանիմ թէ ինծի ինչ պիտի խօսի, և թէ իմ կշտամբութեանս վրայ ինչ պատասխան պիտի տամ :

ՒՆ. ՔՀ. ՂԲ. 11 :

Բ Սաղ. ձե. 8 :

2 Ու Տէրը ինծի պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Տեսիլքը Ի գրէ՛ ու տախտակներու վրայ յայտնի նշանակէ՛, որ զանիկայ կարդացողը
3 †համաբձակ կարդայ" : Քանզի

Ի Եբր. Ի. 1 : Ա. 8 :

† Եբր. վանչ :

Ն · Բ · ԳԴ · Իրե 626

Տեսիլքը տակաւին որոշուած ժամանակի համար է ; բայց վախճանին կ՚արտորայ ։ սուտ պիտի չելլէ . թէ որ ուշանայ , անոր սպասէ . քանզի Է անշուշտ պիտի գայ , ետ պիտի չմնայ ։ Ահա հպարտ հոգին իր ներսիդին ուղիղ չէ ։ բայց Արդարը իր հաւատքովը պիտի ապրի ։ Մանաւանդ գինին կը կատղեցնէ ։ հպարտ մարդը հանգարտ չհնար , քանզի իր հոգին Է դերեզմանի պէս կը լայնցնէ , ու մահուան պէս բլալով՝ չկշտանար , հապա բոլոր ազգերը իրեն կը ժողվէ , ու բոլոր ժողովուրդները իր քովը կը գումարէ ։ Մթէ ասոնց ամէնը կը գոչնոր վրայ առակ պիտի չհանեն՞ , ու անոր համար ծաղրական խօսքերով պիտի չըսե՞ն , Վա՛յ անոր՝ որ իրենը չեզածը կը շատցընէ . (մինչև ե՞րբ պիտի տեւէ ,) ու իր վրայ դրաւներ կը բեռնաւորէ ։ Մթէ յանկարծ քեզ խածնողներ պիտի չելլե՞ն , ու քեզի նեղութիւն տուողներ պիտի չարթընուա՞ն , և դուն անոնց առաջ պիտի չըլլա՞ս ։ Որովհետև դուն շատ ազգեր կողոպտեցիր , քեզ ալ ժողովուրդներուն բոլոր մնացորդները պիտի կողոպտեն՝ Է մարդոց արիւններուն համար ու երկրին , քաղաքին և բոլոր անոր մէջը բնակողներուն զրկանացը համար ։

Վա՛յ անոր՝ որ իր տանը համար Էշար ագահութեամբ քաղ կը վաստկի , որպէս զի Է իր բոյնը բարձր տեղ դնէ չարին ձեռքէն զերծը ազատելու համար ։ Շատ ժողովուրդներ կատելով , քու տանդ վրայ անարգանք Բերիր , և քու հոգւոյդ դէմ մեղք գործեցիր ։ Քանզի քարը պատէն պիտի աղաղակէ , ու գերանը Ընէն փայտերուն մէջէն պատասխան պիտի տայ անոր ։

Վա՛յ անոր՝ որ Է արիւններով քաղաք կը շինէ , ու անիրաւութեամբ կը հաստատէ ։ Ահա՞ զօրաց Տէրոջմէն չէ՞ , Է որ ժողովուրդները կրակի համար կ՚աշխատին , ու ազգերը պարապ տեղը կը յոգնին ։ Քանզի երկիրը Տէրոջը փառացը գիտութեամբը պիտի լեցուի , ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն ։

Վա՛յ դէպ՚ի՛ որ քու ընկերիդ ընկեր կը խմցնես , և քու արբեցուցիչ ըմպելիքդ՝ առատ կը բաշխես , որ մերկութիւնդ ալ դիտուզրնես , որպէս զի անոնց մերկութիւնը տեսնես ։ Փառքին աւելի ամօթով կշտացար , դուն ալ խմէ ու մերկացիր ։ Տէրոջը աջ ձեռքին բաժակը քեզի պիտի դառնայ , և քու փառացդ վրայ անարգանք պիտի գայ ։ Քանզի Լիբանանին զրկանքը քեզ պիտի ծածկէ , ու գազաններուն յափշտակութիւնը պիտի վախցընէ , Ադմարդոց արիւններուն համար ու երկրին , քաղաքին և բոլոր անոր մէջը բնակողներուն զրկանացը համար ։

Ի՞նչ օգուտ ունի արուեստաւորին քանդակած կուռքը , ձուլածոյ կուռքը և սուտ ի՞մն ուսուցողը , որ շինողը իր շինած բանին ապաւինի , ու համր կուռքեր կ՚ընէ ։ Վա՛յ անոր՝ որ փայտին կ՚ըսէ , Արթնցիր , և համր քարին՝ Ելիր . միթէ անիկայ բան մը պիտի սորվեցընէ՞ . ահա անիկայ ոսկիով ու արծաթով պատած է , բայց անոր մէջը ամենևին հոգի չկայ ։ Բայց Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է . անոր երեսին առջեւը լուռ կեցիր՝ ով բոլոր երկիր ։

ԳԼ · Գ

1 Ամբակում իր ագօթքին մէջ Աստուծոյ վեհափառութենէն կը սարսափի ։ 17 Իր հաստատուն հաւատքը ։

1 Շիկիովնոթի վրայ , Ամբակում մարգարէին ագօթքը ։

2 Ով Տէր՝ քու լուրդ լսեցի ես վախցայ . քու գործդ տարիներուն մէջը նորոգէ՛ , ով Տէր . տարիներուն մէջը դիտցուր , բարկութեան մէջ ողորմութիւն յիշէ ։

3 Աստուած Թեմանէն եկաւ , ու Սուրբը՝ Փառան լեռնէն . (Սէլայ .) անոր փառքը երկինքը ծածկեց , ու երկիրը անոր գովութեամբը լեցուեցաւ ։ Ու անոր պայծառութիւնը լոյսի պէս էր . անոր ձեռքէն ճառագայթներ Ելլէին , ու անոր զօրութեանը ծածկոյթը

5 Հոն էր . Ընոր առջեւէն ժանտախտը կ՚երթար , և անոր ոտքերուն տակէն Հրատարակ տենդը ։

6 Կ՚ելլէր ։ Անիկայ կայնեցաւ ու երկիրը չափեց , նայեցաւ և ազգերը ցրտցուց . ու յաւիտենական լեռները փշրուեցան , և վաղեմի բլուրները խոնարհեցան . անիկայ յաւիտենական ճամբաներ ունի ։

7 Քուշանի վրանները նեղութեան տակ տեսայ ։ Մադիամու երկրին վրանները դողացին ։

8 Միթէ դուն բարկացար Տէրը , քու գետերուն վրայ էր , բարկութիւնդ ծովուն վրայ էր , Որ քու ձիերդ ես փրկութեան կառքերդ հեծար ։ Քու աղեղդ բոլորովին մերկ եղաւ , Խոստումներուն համեմատ ։ Սէլայ ։ Դուն գետերով երկիրը պատռեցիր ։

9 Ժողովուրդները լսեցին , դողդողացին ։ Փղշտացիներուն բնակութեան երկիրը ցնցուեցաւ ։

10 Լերները քեզ տեսան , և ցնցուեցան ։ Ջուրերուն հեղեղը անցաւ ։ Անդունդը իր ձայնը տուաւ , Ու իր ալիքները վերը բարձրացուց ։

11 Արեգակն ու լուսինը իրենց բնակարանին մէջ կեցան ։ Քու նետերուդ լոյսին համար , Ու քու նիզակիդ փայլակնացող շողին համար ։

12 Երկրի վրայով քալեցիր բարկութեամբ , Ազգերը կոխկրտեցիր բարկացումով ։

13 Ելար քու ժողովուրդիդ փրկութեան համար , Քու օծեալիդ փրկութեան համար ։ Ամբարիշտին տունին գլուխը վիրաւորեցիր , Հիմէն մինչև վերը մերկացուցիր ։ Սէլայ ։

14 Անոր գիւղերուն գլուխը անոր նիզակներովը ծակեցիր ։ Անոնք փոթորկի պէս եկան զիս ցրուելու համար , Ուրախանալով՝ թէ խորհրդաւոր կերպով աղքատը պիտի կլլեն ։

15 Ծովուն մէջ քու ձիերդ քալեցին , Մեծ ջուրերուն փրփուրը ։

16 Լսեցի , և փորս դղրդաց , Շրթունքներս դողդողացին այդ ձայնէն , Ոսկորներուս մէջ փտութիւն մտաւ , Ու տեղս դողդողացի , Որ հանգիստ օրուան համար սպասեմ , Որ ժողովուրդին վրայ գայ զայն որ զանոնք պիտի նեղէ ։

17 Թզենին պիտի չծաղկի , Ու որթատունկերուն վրայ պտուղ պիտի չըլլայ , Ձիթենիին աշխատութիւնը պիտի խափանուի , Արտերը կերակուր պիտի չտան , Հօտը պիտի կորսուի գոմերէն , Ու գոմեր պիտի չըլլան ։

18 Բայց ես Տէրոջմով պիտի ուրախանամ , Իմ փրկութեանս Աստուծովը պիտի ցնծամ ։

19 Տէր Եհովան իմ զօրութիւնս է , Ու իմ ոտքերս Եղջերուներու ոտքերու պէս պիտի շինէ , Ու զիս իմ բարձր տեղերուս վրայ պիտի տանի ։ Երաժշտապետին համար , Իմ նուագարանովս ։

Ն · Բ · ԳԴ · Իրե 626

Ղ Հմր 8 ։

Ես · խգ · 9 ։ 10 ։ խգ · 2 ։

Երեմ · ժ · 8 ։ 14 ։ Զաք · ժ · 2 ։

Սաղ · ՃԽԵ · 5 ։ ա Կոր · ժբ · 2 ։

Սաղ · ՃԼԲ · 17 ։

Սաղ · ժա · 4 ։

Սոփ · ա · 7 ։ Զաք · բ · 13 ։

Կ՚ Մարդկութեան մէջ Աստուծոյ ներկայութեան նշանը ։

Օր · ԼԲ · 2 ։ Դատ · ե · 4 ։ Սաղ · կբ · 7 ։

Տես Նում · ա · 3 ։

Օր · ԼԲ · 24 ։

Մատ · Կող · ժբ · 8 ։

Նում · ա · 5 ։

Ես · խթ · 26 ։

Մատ · Ե Թեսաղոնիկ

Օր · ԼԲ · 26, 27 ։ Սաղ · ՃԳ · 3 ։ Ղբ 15 ։

Ն · Ք · Գ·Ք · ԽԲԲ 626

չեւէ ցեղերուն ըմբ երդումներուդ , ու ֆա խօսիդ գէթ · (Սէլայ ·)
Երկիրը զետեղով պատուհիցը ։
10 ⁊Լեռները քեզ տեսան — դողացին ։ Ջուրերուն յորդումը անցաւ ։ անդունդը իր ձայնը տուաւ , — Ի ձեռքերը վեր վերացուց ։ Ի Արեւը — լուսինը իրենց կարգին մէջը կայնեցան , անոնք քու էնեւոլորուդ լուսովը և քու շողշողուն նիզակիդ պայծառութեամբ երթնեցին ։ Երկիրին վրայ սրսմոռութեամբ պտրտեցար , ու բարկութեամբ Ազգերը կոխեցիր ։
13 Քու ժողովրդիդ փրկութեանը համար՝ քու օծեալիդ հետ փրկութեան համար ելար . Ի անօրէնին տունէն գլուխ ձգեցիր , հիմը մինչև
14 պարանոցը բանալով ։ (Սէլայ ։) Ի բենց դաւազաններովը իրենց գլխաւորներուն գլուխը խոցոտեցիր , զիս ցրուելու համար փոթորիկի պէս էան , անոնց ուրախութիւնը ինանկը դաղտուկ ուտելու ։
15 պէս էր ։ Ի քու ձիերովդ ծովուն վրայ՝ շատ ջուրերուն խռովու-

Ն · Ք · Գ·Ք · ԽԲԲ 626

Ի Սադ · ՀԸ · 15 · 16 · ՀՆ · 41 ։
⁊ Եզ · ԺԹ · 16 · 18 ։ Դատ. 4 · 5 ։ Սադ · ԿԸ · 8 ։ Հէ · 18 ։ ՀԺԳ · Կ ։
Ի Եզ · Ժ · 22 ։ Ցեռ · Գ · 16 ։ Ի Ցեռ · Ժ · 12 · 13 ։
Ի Սադ · Ժ · 14 ։ Հէ · 17 , 18 ։ ՑԼՀ Ցեռ · Ժ · 11 ։
Ն Երեմ · Ծ · 33 ։ Ա Մով · Ա · 3 ։ Մ Իր · Գ · 18 ։
Ի Ցեռ · Ժ · 24 ։ Ժ · 8 · 12 ։ Սադ · ԿԸ · 21 ։

Ի ՀՓՐ 8 ։ Սադ · Հէ · 19 ։

Ն · Ք · Գ·Ք · ԽԲԲ 630

— Ով · Գ · 3 ։
Ի Եզէկ · է · 19 ։ Ժ · 3 · 4 , 7 ։ Մ Ա · Ժ · 41 ։
Ի Կաաա · ըուեցաա · ԽԲԲ 624 ·
Գ Թագ · Ի · 4 · 5 ։ Ա Ով · Ժ · 5 · 7 ։
Ի Գ Թագ · Ի · 12 · Երեմ · ԺԹ · 13 ։
Ն Գ Թագ · Ժ · 21 ։ Գ Թագ · Ժ · 33 , 41 ։
Ի Ես · Խը · 1 — Ով · Գ · 15 ։

Ն · Ք · Գ·Ք · ԽԲԲ 626

ի Սադ · ՀԺԹ · 120 ։ Երեմ · Ի · 9 ։

Հ Ցօր · Ժ · 15 ։
Ն Ես · Խա · 16 ։ կա · 10 ։
Ն Սադ · Խ · 1 ։
Ի Բ Թագ · Իբ · 34 ։ Սադ · Ժը · 33 ։
Ի Բ Օր · ԼԲ · 13 ։ ԼԳ · 29 ։

ՄԸՐԳԸՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱՈՓՈՆԻՑ

Ն · Ք · Գ·Ք · ԽԲԲ 630

ԳԼՈՒԽ Ը

1—18 Ջանդարան մեղքերու համար Ընաւանդ անդամ դատաստաններէն Քաւչարի դէմ ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Եզեկիայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Գոդոզիայի որդւոյն Քուսիի որդւոյն Սոփոնիային եղաւ Ցուդայի թագաւորին Ամոնի որդւոյն Ցովսիային օրերը ։
2 Երկրի երեսէն ամէն բանը բոլովին պիտի կորսընցնեմ , կ՚ըսէ
3 Տէրը ։ — Մարդը ու անասունը պիտի կորսընցնեմ , երկինքին թռչունները ու ծովուն ձուկերը և Ի գայթակղութիւնները ամբարիշտներուն հետ պիտի կորսընցնեմ , ու երկրին երեսէն մարդը
4 պիտի կտրեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։ Եւ իմ ձեռքս Ցուդայի վրայ ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչը վրայ պիտի երկրնցնեմ . ու Ես տեղս բնաջինջ պիտի ընեմ Բահանին մնացորդը , Ա քուրմերուն անունը՝
5 քահանաներուն հետ , Եւ Իսրայէլին գրքերու վրայ երկինքի զօրքերուն երկրպագութիւն ընողները , Ես երկրպագութիւն ընելով Ի Տէրոջմով երդում ընողները , և Ը Մեղքոմով երդում ընողները , Ես Ի Տէրոջմէ հետ դարձողները , ու Ի Տէրը չփնտռողները և զանիկայ չխնդրողները ։
7 Ի Տէր Եհովային առջևը լուռ կեցէք ։ Ա քանզի Տէրոջը օրը մօտ է ։ Ի քանզի Տէրը զոհ պատրաստեց , իր
8 կոչնականները Ց հրաւիրեց ։ Եւ պիտի բլլայ որ Տէրոջը զոհին օրը Ի իշխանները ու թագաւորին տղաքները ու բոլոր օտար զգեստ
9 հագնողները պիտի պատժեմ ։ Եւ ան օրը սեմին վրայէն բոլոր ցատկողները՝ իրենց տիրոջը տունը զրկանքով ու նենգութեամբ լեցնողները պիտի պատժեմ ։
10 Ու պիտի բլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , Հ Հանց դունչէն աղաղակի ձայն , և Մասնայէն հեծութիւն , ու բլուրներէն մեծ կոտորած պիտի բլլայ ։
11 Ո՛ղբացէ՛ք՝ ով Մաքթեսի բնակիչներ ։ քանզի բոլոր վաճառական ժողովրդը կորսուեցաւ , բոլոր արծաթի բերողները կտրեցան ։
12 Ու պիտի բլլայ որ ան ժամանակը Երուսաղէմը ճրագներով պիտի քննեմ , ու Ֆինէհ պէս իրենց մրու-

Ն · Ք · Գ·Ք · ԽԲԲ 630

Ի Ցեռ · Իգ · 7 ։ գ Թագ · Ժ · 33 ։
Ի Ես · ա · 4 ։ Երեմ · Ր · 13 , 17 ։ Ժե · 6 ։
Ի Ով · Կ · 7 ։
Ի Ա Մր · Բ · 20 ։ Զաք · Բ · 13 ։
Ն Ես · Ժգ · 6 ։
Ի Ես · ԼԳ · 6 ։ Երեմ · Խզ · 10 ։ Եզկ · ԼԹ · 17 ։ Ցօր · ԺԹ · 17 ։
Ա ԵՔր · ՍԲԲ · ԲԽց ։
Ի Երեմ · ԼԹ · 6 ։
Ի Բ Մն · ԼԳ · 14 ։
Հ Ցակ · Ի · 1 ։
Ի Երեմ · Խբ · 11 ։ Ա Մով · Գ · 1 ։

ՆՀ·Ք·ՂԲ·
ԽԲԲ 630

ԷՍապ·ղդ·
7։

ՃԲ Օր·իբ·
30 · 39 ·
Ամով·ե·
11։

ՃՄԿբ·գ·
15։

ՃՅովէլ·բ·
1, 11։

ՂԵս·իբ·
5 · Երեմ·
է·7 · Յո-
վէլ·բ·2,
11 · Ամով·
ե·18 · Հմր
18։

ԷԵրեմ·գ·
19։

ՈԲ Օր·իբ·
29 · Ես·
ծԹ·10։

ԷՍապ·ՀԹ·
3։

ՂՍապ·ԼԺ·
10 · Երեմ·
Թ·22 · Ժգ·
4։

ԶԱմակ·ժա·
4 · Եզեկ·
է·19։

ՈԳէ·գ·8։
ՈՀմր 2, 3։

* Կ՛ժողովուեցէք՝ ժողովուեցէք·Յո-
վէլ·բ·16։

ՈՅոբ·իա·
18 · Սապ·
ա·4 · Ես·
ԺԷ·13 ·
ՈՒմ·ԺԳ·
3։

ՔԳ Թագ·
իգ·26։

ՃՍապ·ՃԷ·
4 · Ամով·
ե·6։

ՃՍապ·ՀԳ·
9։

ՆՅովէլ·բ·
14 · Ամով·
ե·15 · Յովն·
գ·9։

ՂԵրեմ·խե·
4·5 · Եզեկ·
իե·15 · Ա-
մով·ա·6 ·
7·8 · Զաք·
Թ·5·6։

ՆԵրեմ·գ·
4 · ԺԷ·8 ·

ՃԵզեկ·իե·
16։

ՆՅես·ԺԳ·
3։

բին վրայ Հանգիստ նստող մարդիկ-
ները պիտի պատժեմ , Հորմնք ի-
րենց սրտին մէջը կ՛ըսեն , Տէրը ոչ
բարիք պիտի ընէ և ոչ չարիք ։
13 Եւ անոնց ստացուածքը՝ աւար , ու
անոնց տուները աւերակ պիտի ըլ-
լան . և տուներ պիտի շինեն , բայց
ՃԱՆԱՆՑ ԴԷՆ պիտի չբնակին , ու պա-
րտէզներ պիտի տնկեն , բայց ՃԱՆՈՆՑ
գինին պիտի չխմեն ։
14 ՃՏէրոջը մեծ օրը մօտ է , մօտ է ,
ու խիստ կ՛արագայ · Տէրոջը օ-
րուան ձայնը է՜ , զօրաւորը
Հոն դառնագէս պիտի աղաղակէ ։
15 ՂԱն օրը բարկութեան օր է . նե-
դութեան ու տառապանց օր ,
կործանման ու աւերման օր , խա-
ւարի ու մէգի օր , ամպի ու մա-
16 ռախուղի օր է . պարսպաւոր քա-
ղաքներու դէմ և բարձր աշտա-
րակներու դէմ · Հփողի ու ազա-
17 ղակի օր է ։ Ու մարդիկները նե-
դութեան մէջ պիտի ձգեմ , և
ՙկոյրերու պէս պիտի պտրտին ,
քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործե-
ցին . ու Հանոնց արիւնը փոշիի
պէս ու մարմինները Ձաղրի պէս
18 պիտի թափուի ։ ՂՏէրոջը բար-
կութեան օրը անոնց արծաթէը ու
ոսկին անդամ զանոնք ազատելու
կարող պիտի չըլլան . Տապա բոլոր
երկիրը ՙանոր նախանձին կրակովը
պիտի ապառի , քանզի ՙանիկայ
խիստ շուտով երկրին բոլոր բնա-
կիչները պիտի Հաւցընէ ։

ԳԼ· Բ

1 Նպաշխարհելու յորդորանք մը ։ 4 Փղշա-
տացոց ։ 8 Մովաբի ու Ամմոնի , 12 Եթովպիայի
ու Ասորեստանի դառաւասնութիւները ։

1 *Ր ՀՆՆեցէ՛ք ձեր անձերը , քննե-
2 ցէ՛ք՝, ով չամչցող ազգ , Դեռ
նախասահմանութիւնը չծնած ,
օրը ՙմղեղի պէս չանցած , դեռ
ՃՏէրոջը սաստիկ բարկութիւ-
նը ձեր վրայ չհկած , դեռ Տէրոջը
բարկութեան օրը ձեր վրայ չհկած ։
3 ՃՏէրը փնտռեցէ՛ք ՙով երկրիս բո-
լոր խոնարհները , զոր որ անոր
իրաւունքը ՙի գործ կը դնէ , ար-
դարութիւն փնտռեցէ՛ք , խոնար-
հութիւն փնտռեցէ՛ք , Հգուցէ
Տէրոջը բարկութեան օրը պա-
4 հուիք ։ Քանզի ՂԳազա պիտի
թողուի , Ասկաղոն ամայի պի-
տի ըլլայ · Ազովտոսը Հկէս օրուան
ատեն պիտի վռնտեն , և Եկրո-
5 րոն արմատէն պիտի խլուի ։ Վա՛յ
Ղծովեզերքը բնակողներուն , Քե-
րեթի ներուն ազգին · Տէրոջը խօս-
քը քեզի դէմ է , ով ՃՓղշտացւոց
երկիրը Քանան · քեզ ալ պիտի
աւրեմ , անանկ որ բնակիչ չմնե-
6 նաս ։ Եւ ծովեզերքը Հովիւներու
†բնակարաններ ՙ աւազանները՛
ու Հօտերու փարախներ պիտի ըլ-
7 լայ ։ Եւ ծովեզերքը Ցուդայի տա-
նը Հնայողներին պիտի ըլլայ , Հոն
պիտի արածին . իրիկունը Ասկա-
ղոնի տուներուն մէջ պիտի պառ-
կին , քանզի անոնց Տէր Աստուա-
ծը Հանոնց այցելութիւն պիտի
ընէ , և Հանոնց գերութիւնը պիտի
դարձընէ ։
8 ՃՄովաբին նախատինքը ու
ՂԱմմոնի որդւոցը հայհոյութիւն-
ները լսեցի , որ անոնք իմ ժողո-
վուրդս նախատեցին , ու Հանոնց
9 սահմաններն դէմ հպարտացան ։ Ա-
նոր համար խոստացեալին Աստուածը՝
զօրաց Տէրը ՚ՙպէս կ՛ըսէ · կեն-
դանի եմ ես , որ ՃՄովաբը Սոդոմի
պէս , ու ՂԱմմոնի որդիքը Գոմորի
պէս Ճեղինձներուն կալուածք և
աղի հանք ու յաւիտեան ամա-
յութիւն պիտի ըլլայ · Ճիմ ժո-
ղովուրդիս մնացորդը զանոնք պի-
տի յափշտակէ , ու իմ ազգիս մնա-
ցորդները զանոնք պիտի ժառան-
10 գեն ։ Ասիկայ ՃանոնՀպարտու-
թեանը համար իրենց պիտի ըլլայ ,
քանզի անոնք զօրաց Տէրոջը ժո-
ղովուրդը նախատեցին , ու անոր
11 դէմ Հպարտացան ։ Տէրը անոնց
վրայ ահարկու պիտի ըլլայ , քանզի
անիկայ երկրիս բոլոր աստուածնե-
րը բնաջինջ պիտի ընէ , և ՙաղգայ
բոլոր կղզիները՝ ամէն մէկը իր տե-
ղէն Հերկրպագութիւն պիտի ընեն
անոր ։
12 ՙԴուք ալ՝ ով Եթովպացիքՙ
Հիմ սրոմս պիտի սպանուիք ։
13 Եւ անիկայ իր ձեռքը հիւսիսին
վրայ պիտի երկրնցընէ , ու ՂԱսո-
րեստանցին պիտի կորսընդնէ . և
Նինուէն աւերակ՝ՙ անապատի
պէս չոր երկրի պիտի դարձընէ ։
14 Եւ Հանոր մէջը Հօտեր՝ ՙազգայ
բոլոր գազանները պիտի պառկին .
ՙհաւալուսը ու ոզնին ալ անոր
խոյակներուն մէջ գիշերը պիտի անցընեն . պատուհան-
ներէն ձայն պիտի ՚ՙչուի , սեմե-
րուն մէջ աւերում պիտի ըլլայ ,
քանզի Հնգենափայտը պիտի բա-
15 կուի ։ Զայս ատեր քաղաքը ասկից
է , ՙոր ապահովութեամբ կը բնա-
կէր , ՙոր իր սրտին մէջը կ՛ըսէր Թէ
Ես եմ՝ ու բնծմէ զատ ՚ինչ-
պէս աւերակ ու գազանաց խըռնի
եղաւ . անկէ ամէն անցնողը ՚պի-
տի սուլէ ՙՙ ՙձեռքը պիտի շար-
ժէ ։

ԳԼ· Գ

1 Երուսաղէմ սաստիկ կը յանդիմանուի պատու-
հան մեղք բերու համար · 8 կը քաջալերուի որ

ՆՀ·Ք·ՂԲ·
ԽԲԲ 630

†Կա՛ դադա-
նափոր բնա-
կարանները ,
ՃՏես Եզ·
ԺԷ·2 · ՀՄք
14։
ՃԵս·ԺՄ·
11 · Միք·
գ·7 · ԵՀ·7,
8 · Ընդ·ա·
12 · բ·2 ·
ՀՄր 9։
ՂԵզ·գ·31 ·
Դան·ա·68։
ՃՍապ·ՃԻգ·
1 · Երեմ·
իԹ·14 ·
Գլ·գ·20։
ՃԵրեմ·խբ·
27 · Եզեկ·
իե·8։
ՃԵզեկ·իՀ·
3·6։
ՀԵրեմ·խԹ·
1։
ՃԵս·ԺԵ·
Երեմ·խբ·
Եզեկ·իե·
9 · Ամով·
բ·1։
ՂԱմով·ա·
13։
ՃՅոն·ԺԹ·
25 · բ Օր·
իԲ · 23 ·
Ես·Ժգ·19·
ՂԳ·13 · Ե-
րեմ·խԹ·
18 · ծ·40։
ՃՀմր 7։
ՃՅես·Ժգ·6·
Երեմ·խբ·
29։
ՆՅոն·Ժ·5։
ՈՄապ·ա·
11 · Յոն·գ·
21։
ՈԵս·Ժբ·1·
ի·4 · Երեմ·
խգ·9 · Եզ-
զկ·է·9·
ՂՍապ·ԺԷ·
13։
ՊԵս·Ժ·12·
Եզեկ·լ·
3 · Դան·ա·
1 · բ·10 ·
գ·15 · 18։
ՃՀմր 6։
ՈԵս·Ժգ·
21 · 22։
ՈԵս·ԼԳ·
11 · 14։
ՀԵրեմ·իբ·
14։
ՈԵս·խե·
8։
ՃՅայտ·Ժբ·
7։
ՃՅոր·իե·
23 · Մար·
բ·15 · Ե-
զկ·իե·36։
ՈՆահ·գ·
19։

Ն · Հ · ՊԲ · Ի՛ՐՔ 630

Ի՛մաստքն պերճաբանութեանք ապաք. 14 ու անոր Աստուծով փրկուելուն համար ուրախանայ։

1 Ա՛յ ապստամբ ու պիղծ ու ջարդիչ, հարստահարութիւն ընող քա-
2 զաքին։ Խօսք մտիկ չըրաս, եւ խրատ չընդունիս, Տէրոջը չա-
պաւինեցար, իր Աստուծոյն չմօ-
3 տեցար։ Անոր իշխանները անոր միջը մնչող առիւծներ են, անոր դատաւորները երեկոյեան գայլեր են, որ մինչեւ առաւօտ բան մը չեն
4 թողուր։ Անոր մարգարէները անպատկառ ու նենգաւոր մարդիկներ են. անոր քահանաները սրբարանը պղծեցին ու օրէնքը բռնադա-
5 տեցին։ Արդար Տէրը անոր միջն է, անիկայ անօրէնութիւն չգործեր. առաւոտ առաւօտ իր իրաւունքը ի լոյս կը հանէ ու նա չվնաս, բայց անիրաւը ամչնալ
6 չգիտեր։ Ազգերը բնաջինջ ըրի, անոնց աշտարակները կործանեցան. անոնց փողոցները աւերեցի, անանկ որ անոնցմէ անցնող չըլայ. անոնց քաղաքները ամայացան, անմարդ ու անբնակ
7 եղան։ Ըսի որ Դուն անշուշտ ինծմէ պիտի վախնաս ու խրատ պիտի ընդունիս. և անոր բնակարանը բնաջինջ չըլայ, որչափ որ պատժեմ. սակայն առնելը կանուխ եղան, ու բոլոր գործքերը ապականեցին։
8 Ուրեմն ինծի սպասեցէք, կ'ըսէ Տէրը, մինչեւ ան օրը որ որսի համար ոտք կելնեմ. քանզի իմ վճիռս ազգերը ժողվել, թագաւորութիւնները դատարկել է, որ անոնց վրայ իմ սրտմտութիւնս՝ իմ բոլոր սաստիկ բարկութիւնս թափեմ. քանզի բոլոր երկիրը իմ նախանձիս կրակովը պիտի ապառի։
9 Վասն զի ան ժամանակը ժողովուրդներուն շրթունքները մաքուր շրթունքներու պիտի դարձնեմ, որ ամէնքը Տէրոջը անունը կանչեն, ու մէկ սրտով անոր ծառայու-
10 թիւն ընեն։ Եթովպիայի գետերուն անդին կողմէն իմ ցրուածներս աղ-
11 ջիկը իմ բնծաս պիտի բերեն։ Ան օրը պիտի չամչնաս քու բոլոր

Ն · Հ · ՊԲ · Ի՛ՐՔ 630

գործքերուդ, որոնցմով ինծի դէմ յանցանք ըրիր. քանզի ան ատենը հրճուագիտութեամբդ զուարճացողները քու միջիդ պիտի վերցընեմ, ու ալ իմ սուրբ լեռանս վրայ գոռոզութիւն պիտի
12 չընես. Ես քու միջդ խոնարհ ու աղքատ ժողովուրդ՝ ինձմէ պիտի թողուի, ու Տէրոջը անունը
13 պիտի յուսան։ Իսրայէլին մնացորդը անօրէնութիւն պիտի չընեն, ու սուտ պիտի չխօսին, և անոնց բերնին մէջ նենգաւոր լեզու պիտի չգտնուի, քանզի ա-
նոնք պիտի արածին ու պիտի պառկին, ու վախցընող պիտի չըլլայ։
14 Ցնծա, ով Սիոնի աղջիկ, բարձրաձայն աղաղակէ, ով Իսրայէլ, բոլոր սրտով ուրախ ու զուարթի եղիր, ով Երուսաղէմի
15 աղջիկ։ Տէրը քու դատաստանները վերցուց, քու թշնամիդ վռնտեց. Իսրայէլին թագաւորը՝ Տէրը՝ քու միջդ է, ալ չարիք պիտի չտեսնես։
16 Ան օրը Երուսաղէմին պիտի ըսուի, Մի վախնար, ու Սիոնին՝
17 Ձեռքերդ չթուլնան։ Քու Տէր Աստուածդ քու միջդ զօրաւոր է, անիկայ փրկ պիտի փրկէ. անոր քեզի համար ուրախութեամբ պիտի զուարճանայ, ու իր սիրովը հեզ թողութիւն պիտի տայ, և քու վրադ ցնծութեամբ պիտի ու-
18 րախանայ։ Հանդիսաւորը ձօնելու համար տրտմածները պիտի ժողվեմ, որոնք քեզմէ էին, ու անոնց վրայ նախատինքը բեռ էր։
19 Ահա ան ժամանակը քու բոլոր նեղչեներդ պիտի ապառնամ, և կաղը պիտի ապառնամ, ու վռնտուածը պիտի ժողվեմ. և զանոնք դովելի ու անուանի պիտի ընեմ ան բոլոր երկիրներուն մէջ՝ ուր որ
20 նախատինք կրեր էին։ Ան ատենը ձեզ պիտի բերեմ, և ան ատենը ձեզ պիտի ժողվեմ. վասն զի երկրիս բոլոր ժողովուրդներուն մէջ ձեզ անուանի ու դովելի պիտի ընեմ, երբոր ձեր գերութիւնը ձեր աչքերուն առջեւը դարձընեմ, կ'ըսէ Տէրը։

ՄԸՐԹԸՐԻՑՈՒԹԻՒՆ ԸՆԹԵՑՅ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ընդհ կը յանդիմանէ ժողովուրդը՝ որ տաճարին շինութեանը համար անհոգութիւն կ'ընէին. 7 շինութիւնը յառաջ տանելու կը գործէ զանոնք. 12 Աստուծոյ օգնութիւնը կը խոստանայ անոնց՝ երբոր իրենք յօժարութեամբ գործը յառաջ տանին։

ՆԵՂ · Գ · 24 · Բ · 1 · Զաք · Ա · 1 ։

1 — Զարեհ թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը Ընդհ մարգարէին ձեռքովը ցուցաւ իշխանին Յ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին, ու մեծ քահանային Ց Յոսեդեկեան Ցեսուին եղաւ,

ՄԱՍ · Գ · 17 ։ 19 ։ ԵԶԴ · Գ · 2 ։ Մատ · Ա · 12 ։ Զաք · Գ · 27 ։

2 բանալով՝ Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ. Ա Ժողովուրդը կ'ըսէ թէ ժամանակը չէ հասած, Տէրոջը տունը շինելու ժամանակը։

ՀԱՍ · Գ · 15 ։

3 կը։ Եւ Ընդհ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, բանալով՝

ԵԶԴ · Բ · 2 ։

4 Ըսելով՝ Արդեօք ժամանակ է որ դուք ձեզ ծանեալ տուներնուդ մէջ բնակիք, ու սա տունը աւերակ

ԵԶԴ · Ե · 1 ։

5 մնայ։ Սակայն հիմա զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ճամբաներուն

ՂԳ · Ա · 7 ։ ԵԶԴ · Ե · 1 ։ ՀԳ · 1 ։

6 վրայով մտածեցէք։ Շատ յանեցիք, բայց քիչ բերիք. կերաք, բայց չկշտացաք. խմեցիք, բայց ծարաւնիդ չյանգուցիք. հագուեցաք, բայց չտաքցաք. ու Վարձքով բանողը ծակ քսակի համար կը վաստակի էր վարձքը։

ՂԳ · Ա · 9 ։ ՄԱԼ · Գ · 10 · 11 ։ ՂԳ · Ե · 10 ։ ՀԳ · 14 · 15 ։ ԳԼ · Բ · 16 ։ ՂԳ · Ա · 6 ։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ճամբաներուն վրայով մտածեցէք։

8 Ձեղ բերէք, լեռը ելէք, փայտ բերէք ու տունը շինեցէք, և անոր պիտի հաճիմ, ու պիտի փառաւորիմ՝

ՂԳ · Ա · 8 ։

9 կ'ըսէ Տէրը։ Շատին նայեցաք, և ահա քիչ եղաւ. Ձեր տուները անդամ՝ բերիք, էրայց անոր վրայ փչեցի։ Ինչու՞ համար՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Իմ տանս համար, որ անիկայ աւերակ է, ու ձեզմէ ամէն մէկը իր տունը կը վազէ։

ՂԳ · Ա · 9 ։ ԵԶԴ · Ե · 2 ։ ՂԳ · Ա · 10 ։

10 Անոր համար Երկինքը ձեր վրայէն է՛ ցօղը ետ կը պահէ, ու երկիրն

ՂԳ · Ա · 11 ։ ԵԶԴ · Ե · 2 ։

11 ալ իր պտուղը չտաք։ Ու ես երկրի վրայ, ու լեռներուն վրայ, և ցորեանին վրայ, ու գինիին վրայ, ու եղին վրայ, ու գետնի բերքին վրայ, և մարդոց վրայ, ու անասուններուն վրայ, և Ձեռագործոց

ՂԳ · Ա · 17 ։

բոլոր վաստակին վրայ Երաշտութիւն կանչեցի։

ՆՀ · Ը · 9 · Ե · 6 ։ ՂԳ · Ա · 10 · 11 ։

12 Եւ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ, ու մեծ քահանան Յովսեդեկեան Ցեսու, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդը մտիկ ըրին իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին ու Ընդհ մարգարէին խօսքերուն, ինչպէս որ իրենց Տէր Աստուածը զանիկայ խրկեր էր. ու ժողովուրդը

ԵԶԴ · Գ · 2 ։ ՀԱԳ · Ա · 1 ։

13 Տէրոջը երեսին վախցաւ։ Եւ Տէրոջը դեսպանը Ընդհ Տէրոջը դեսպանութեամբը ժողովուրդին խօսեցաւ ու բաւ, Ես ձեզի

ՀԱԳ · Ա · 13 ։

14 հետ եմ, կ'ըսէ Տէրը։ Եւ Տէրը՝ Յուդայի իշխանին՝ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին հոգին, ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Ցեսուին հոգին, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդին հոգին արթնցուց. Ես ու գացին և իրենց Աստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը տանը մէջ աշխատեցան,

ՀԱԳ · Ա · 20 ։ Հաով · Բ · 31 ։ Ե Տես Բ ՄՆ · ԺԳ · 22 ։ ԵԶԴ · Ա · 1 ։ Ղ Գ · Բ · 21 ։ ՀԱԳ · Ա · 14 ։ ԵԶԴ · Ե · 2 ։ Ը 8 ։

15 տեղան, Դարեհ թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամսուն քառասունչորսերորդ օրը։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն կը քաջալերէ ժողովուրդը որ բոլոր արուեստ գործին, խոստանալով որ տաճարին փառքին աւելի պիտի ըլլայ սա երկրորդին փառքը։ 10 Սրբ ու անսուրբ բաներուն օրինակով կը ցուցնէ թէ իրենց մեղքերը գործին արգելք կ'ըլլան։ 20 Աստուծոյ խոստումները Զօրաբաբէլին կը տրուի։

ՆՀ · Ը · 9 · Ե · 6 ։ ՂԳ · Ա · 10 · 11 ։

1 Յօթներորդ ամսուն քառասունմեկերորդ օրը Ընդհ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, բ

ԶԳ · Թոգ · ԺԸ · 1 ։ Գ Թոգ · Բ · 1 ։ Ե ԵԶԴ · Ե · 2 ։

2 ըսելով, Հիմա Յուդայի իշխանին Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին, ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Ցեսուին, և ժողովրդեան մնացորդին խօսք ու ըսէ,

3 — Ձեր մէջը մնացած ով կայ, որ սա տունը իր առջի փառաւորութեամբը տեսած ըլլայ. ու հիմա զանիկայ ինչպէս կը տեսնէք. Քմիթէ ասիկայ անոր քովը ոչինչ բանի մը պէս չէ՞ ձեր աչքերուն

ՆԵՂ · Գ · 12 ։ Զաք · Գ · 10 ։ Զաք · Բ · 9 ։

4 առՂԼը։ Բայց արդ Զօրաբաբէլ, կ'ըսէ Տ բր. և ով Յովսեդեկեան Ցեսու մեծ քահանայ՝ զօրացիր, ու դուք՝ ով

երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ զօրա-
ցեք, կ'ըսէ Տէրը, ու աշխատե-
ցէ՛ք. քանզի ես ձեզի հետ եմ,
5 կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Ինչպէս որ
ձեր Եգիպտոսէն ելած ատենը ձեզի
հետ խօսք կապեցի, Իմ Հոգիս
ձեր մէջը կը կենայ. մի՛ վախնաք։
6 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Հինչ ատենէն ետքը նորէն երկին-
քը ու երկիրը, և ծովը ու ցամա-
7 քը պիտի շարժեմ. Նաև ամէն ազ-
գերը պիտի շարժեմ, ու ամէն ազ-
գերուն ցանկալի բաները պիտի
գան. և ատ տունը փառքով պիտի
լեցընեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
8 Արծաթը իմ է ու ոսկին իմ է,
9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Ետա վերջի
տանը փառքը առջինէն մեծ պիտի
ըլլայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու ա-
տեղս Հաղաղութիւն պիտի տամ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

10 Դարեհին երկրորդ տարին՝ ին-
ներորդ ամսուն քառասնչորեքորդ
օրը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէ-
11 րոջը խօսքը եղաւ, բսելով, Զօ-
րաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Հիմա
օրէնքին վրայով հարցմունք բրէ
12 քահանաներուն ու բսէ՝ Թէ որ
մէկ մարդ մը իր հանդերձին քը-
ղանչքովը սուրբ միս վերցընէ, ու
քղանչքովը հացի կամ ապուրի
կամ դինիի կամ ձէթի կամ ինչ
և իցէ կերակուրի դպչի, անիկայ
սուրբ կ'ըլլա՞յ։ Ու քահանաները
պատասխան տուին ու բսին,
13 Ո՛չ։ Ու Անգէ բսաւ, Թէ որ
Հմեռելէ պղծուած մը ասոնց մէկուն
դպչելու բլլայ, կը պղծուի՞։ Ու
քահանաները պատասխան տուին
14 ու բսին, Կը պղծուի։ Ու Անգէ
պատասխան տուաւ ու բսաւ,
Ես այսպէս է ասիկա ժողովուրդը, և
այսպէս է ասիկա ազգը իմ առջևս,
կ'ըսէ Տէրը, ու այսպէս է իրենց
ձեռացը բոլոր գործքը. ու ինչ որ
հոն ընծայ կը մատուցանեն պիղծ
15 է։ Ուրեմն հիմա աս օրէն առաջ
Հաշիւ մտածեցէ՛ք, երբոր դեռ
Տէրոջը տաճարին մէջ քար քարի
16 վրայ դրուած չէր. Որ ան ատենը
Հերթոր հինը քսան չափ ցորեանի դիզին
քովը կ'երթար, տասը չափ կը գըտ-
նուէր. ա Հրբոր Հ պինուոյ աւա-
զանին քովը կ'երթար Հնձանէն յի-
սուն չափ Հանելու, քսան չափ կը
17 դտնուէր։ Ձեզ ա՜ Հ ձեր ձեռա-
ցը բոլոր գործքը Հխոչակահարու-
թեամբ և դալարով ու կարկու-
տով գարկի, Հսակայն ինծի չդար-
18 ձաք, կ'ըսէ Տէրը։ Հիմա աս օրէն
առաջ Հշիւ մտածեցէ՛ք, Հ Տէրոջը
տաճարին հիմնարկութեանը օրէն,
հինեերորդ ամսուն քառասնչորեքորդ
օրէն առաջ Հշիւը մտածեցէ՛ք։
19 Հ Հունտը տակաւին ամբարին մէջն
է. և որթը ու թզենին և նռնենին
ու ձիթենին դեռ պտուղ չտուին.
աս օրէնէ վեր պիտի օրհնեմ։
20 Ու Տէրոջը խօսքը երկրորդ ան-
գամ Անգէին եղաւ ամսուն քսան-
21 չորեքորդ օրը՝ բսելով, Ցու-
դայի իշխանին՝ Զօրաբաբելին խօ-
սէ՝ ու բսէ՝ Հես երկինքը ու եր-
22 կիրը պիտի շարժեմ, Ու Հ թագա-
ւորութեանց աթոռը տակնուվրայ
պիտի ընեմ, ու զզուայ թագաւո-
րութիւններուն զօրութիւնը պիտի
կորսընցընեմ, և Հկառքը ու ա-
նոր հեծեալները տակնուվրայ պիտի
ընեմ. և ձիերը ու անոնց հե-
ծեալները պիտի իյնան, ամէն մէ-
23 կը իր եղբօրը սրովը։ Ան օր,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը, քեզ պիտի
առնեմ՝ ով Սաղաթիէլեան Զո-
բաբաբէլ՝ իմ ծառաս, կ'ըսէ Տէ-
րը, Հու քեզ կնիքի պէս պիտի
դնեմ, Հքանզի քեզ ընտրեր եմ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

Ն. Բ. ԳԲ. Խրբ 520

Ե Գաղ. ա. 5։

Ի Գաղ. ա. 6, 9։ Տես Զաք. բ. 10։

Ի Գաղ. ա. 11։ Ի Օր. Խբ. 22։ գ Թագ. բ. 37։ Գաղ. ա, 9։ Ա-մով. դ. 9։

Հ Եբեմ. ե. 3։ Ա մով. դ. 6, 8, 9, 10, 11։

Զաք. բ. 9։

Զաք. բ. 12։

Ե Գաղ. ա. 14։

Ի Մաղ. գ. 1։ Ես. խգ. 10։

Ի Գաղ. ա. 14։

Ի Հաջ. 6, 7։ Երբ. ժբ. 26։

Ի Դան. բ. 44։ Մատ. իդ. 7։

Ն Մխ. ե. 10։ Զաք. դ. 6։ Թ. 10։

Ն. Բ. ԳԲ. Խրբ 520

Ե Գաղ. ա. 5։

Ի Գաղ. ա. 6, 9։ Տես Զաք. բ. 10։

Ի Գաղ. ա. 11։ Ի Օր. Խբ. 22։ գ Թագ. բ. 37։ Գաղ. ա, 9։ Ա-մով. դ. 9։

Հ Եբեմ. ե. 3։ Ա մով. դ. 6, 8, 9, 10, 11։

Զաք. բ. 9։

Զաք. բ. 12։

Ե Գաղ. ա. 14։

Ի Հաջ. 6, 7։ Երբ. ժբ. 26։

Ի Դան. բ. 44։ Մատ. իդ. 7։

Ն Մխ. ե. 10։ Զաք. դ. 6։ Թ. 10։

Ե Ելից. Ի. 5։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 6։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 7։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 8։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 9։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 10։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 11։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 12։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 13։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 14։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

Ի Ելից. Ի. 15։ Ես. ա. 25։ Երբ. ե. 1։ Ամբ. գ. 2։ Մաղ. գ. 1։

ՄԵՐԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ՕԵՍԵՐԻՑ

ՆՀ. ԳՂԵ. ԽԲԵ 520

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Զաբաբիա ապաշխարելու յորդորանք մը կ'ընէ։ 7 Հերու անսխլբը։ 12 Հրեշտակին պատգամին ու ըսին։ 18 Զօրս եղէւրներու ու չորս պատուհասներու անսխլբը։

ՆՀԳԵ. Գ. 24։ ԱՆԳ. Ա. 1։

1 — Պարսից երկրորդ տարին ամսոյն ութերորդ ամիսը՝ Տէրոջը խօսքը Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաբաբիա մարգարէին եղաւ,

ԲՇԱ. ԽԲ. 35։

2 ըսելով, Տէրը ձեր Հայրերուն խիստ բարկացաւ։

ԵՐԵՄ. ԽԱ. 5։ ԼԱ. 15։ ՄԻՔ. Է. 19։ ՄԱՂ. Գ. 7։ ՊԱՐ. ԺԸ. 20։ ՅԱԿ. Գ. 8։

3 Ուստի ըսէ անոնց թէ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դարձէք ինծի, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու ես ձեզի պիտի դառնամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

ԵՍԴ. ԼԶ. 15։ 16։

4 Ձեր Հայրերուն պէս մի՛ ըլլաք, որ առջի մարգարէները անոնց կը կանչէին ըսելով, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր չար ճամբաներէն ու չար գործքերէն դարձէք, բայց անոնք մտիկ չըրին ու ինծի ականջ չտուին, կ'ըսէ Տէրը։

ԵՉՈ. ԺԱ. 1։

5 Ձեր Հայրերը ո՞ւր են. ու մարգարէները յաւիտեան կ'ապրի՞ն։

ՆՀԳԵ. Ա. 18։ Բ. 17։

6 Սակայն Ջիս խօսքերս ու հրամաններս որ իմ ծառաներուս մարգարէներուն պատուիրեր էի, ձեր Հայրերուն չհասա՞ն. իսկ անոնք դարձան ու ըսին, Զօրաց Տէրը ինչ որ մեզի ընելու որոշեր էր՝ մեր ճամբաներուն ու գործքերուն համեմատ, զանիկայ մեր վրայ ի գործ դրաւ։

ԽԲԸ 519

7 Դարեհին երկրորդ տարին միւսասանեերորդ ամսուն՝ այսինքն Սեբաթ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Տէրոջը խօսքը Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաբաբիա

ԵԶԻ. ՅԵՒ. Ե. 13։ ՅՈՎ. Գ. 4։

8 մարգարէին եղաւ, ըսելով, Գիշերով տեսայ որ ահա աշխատ ձիի վրայ հեծած մարդ մը ձորին մէջը եղող միւռտներուն մէջտեղը կը կայնէր, ու անոր ետեւը ի՛ աշխատ, պիսակ ու ճերմակ ձիեր կային։

ԶԿ. Ա. 9։ 10։ ՅՕՎ. Ա. 1։ ՅՅՂ. Գ. 2։ 3։

9 Ու ըսի, Ադոնի՛, ո՞վ են ասոնք։ ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ, Ադոնց ինչ

ՆՀ. Գ. 24։ ԱՆԳ. Ա. 1։

10 ըլլալը քեզի պիտի ցուցընեմ։ Եւ միւռտներուն մէջը կայնող մարդը պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

ՆՀ. Գ. 24։ ԱՆԳ. Ա. 1։

Ի Ադոնի անոնք են, որ Տէրը խրկեց

ԽԲԸ 519

11 երկիրը պտտուելու համար։ Ու միւռտներուն մէջը կայնող Ի՛ Տէրոջը հրեշտակին պատասխան տուին ու ըսին, Երկիրը պտտեցանք, և ահա բոլոր երկիրը հանգըստ

ԶԱՂ. ՃԺ. 13։ ՏԵՍ ՑԱՅՆ. Ղ. 10։

12 տիեզեմ կը նստի։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ո՛վ զօրաց Տէր, մինչև ո՛րը չես ողորմիր Երուսաղէմին ու Յուդայի քաղաքներուն, որոնց Դու եօթանասուն տարին բարկացար։

ԵՐԵՄ. ԽԱ. 11։ 12։ ԴԱՆ. Թ. 2։ ԳԱ. Հ. 5։

13 ցար։ Եւ Տէրը ինծի հետ խօսող հրեշտակին Ի՛ բարի խօսքերով՝ մխիթարական խօսքերով պատասխան տուաւ։

ԵՐԵՄ. ԽԹ. 10։

14 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ, Կանչէ՛ ու ըսէ՛, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Երուսաղէմի համար ու Սիոնի համար մեծ նախանձով կը նա-

ՑԱԽԱ. Բ. 18։ ԳԱ. Բ. 2։

15 խանձիմ. Եւ հանգիստ եղող ազգերուն խիստ շատ բարկացած եմ, քանզի Ես քիչ բարկացայ, ու ա-

ՀԵՍ. ԽԱ. 6։

16 նոնք չաբիքը աւելցուցին։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես Երուսաղէմին ողորմութեամբ դարձայ. Իմ տունս անոր մէջ պիտի շինուի, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու Երուսաղէմի վրայ չար պիտի քա-

ՅԵՍ. ԺԲ. 1։ ՅՕՊ. Տ։ ԳԱ. Ժ. 10։ ԲԱ. 3։

ՂԿ. ԳԼ. 1։ 2։

17 շուի։ Դարձեալ կանչէ ու ըսէ, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իմ քաղաքներս նորէն բարիքներով պիտի յորդին, և Տէրը նորէն Սիոնը պիտի մխիթարէ, ու նորէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ։

ԶԿ. ՅԱ. 3։ ՅԵ. ԺՕ. 1։ ԳԱ. Բ. 12։ Գ. 2։

18 Եւ աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, ահա չորս եղջիւր։

19 Ու հինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի, Ասոնք ի՞նչ են. ու ինծի ըսաւ, Ասոնք են այն եղջիւրները որ Յուդան ցրուեցին, այնպէս որ մարդ մը չկրցաւ իր գլուխը վերցընել. ուստի ասոնք եկան որ զանոնք վախցընեն, ու Յուդայի երկրին վրայ՝ զանիկայ ցրուելու համար

ՆՀ. Գ. 24։ ԱՆԳ. Ա. 1։

Ի Ասոնք են չորս եղջիւրները

ԶԱՂ. ՃԳ. 20։ 21։

Ն · Ք · ԳԲ · 519

Բ Սապ · ԿԲ · 6 : Ցայս · Ժբ · 10 :

ՃՀեզնէւր վերջընող ազգերուն եղ-ջիւրները վար ձգեն :

ԳԼ · Բ

: Աստուած Երուսաղէմին թնամը ընելով , Հրաման կ'ընէ որ զանիկայ չափեն : 6 Սիոնին փրկութիւնը : 10 Աստուծոյ ներկայութեանը խոստմունքը :

1 Կրնաչէրս վերցուցէ ու նայեցայ , և ահա մէկ մարդ մը՝ որուն ձեռքին մէջ չափելու չուան կար :
2 Ու ըսի , Դուն ո՞ւր կ'երթաս . ու ինծի ըսաւ , Երուսաղէմը չափելու , որ լայնութիւնը որչափ ըլլալը տես-
3 նեմ : Եւ ահա ինծի հետ խօսող հրեշտակը ելաւ , ու անոր դիմացը
4 ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ . Ու անոր ըսաւ , Վազէ՝ ասոր երիտասարդին խօսէ ու ըսէ , Երուսաղէմ առանց պարսպի պիտի բնակուի մարդու ու անասունի բազմութեան հա-
5 մար , որ անոր մէջը պիտի ըլ-լան : Եւ ես անոր բոլորտիքը հրեղէն պարիսպ պիտի ըլլամ , կ'ըսէ Տէրը , ու անոր մէջը փառաց համար պիտի ըլլամ :
6 Ահա՛ ահա՛ , Հիւսիսի երկրէն փախէք , կ'ըսէ Տէրը , քանզի երկնքի չորս հովերուն պէս ցրուե-
7 ցի , կ'ըսէ Տէրը : Ազա՛տ քեզ ա-զատէ , ով Սիոն , որ Բաբիլոնի
8 աղջիկաը հետ կը բնակիս : Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Փառաց ետեւէն զիս ձեզ կողոպտող ազգերուն խրկեց , քանզի որ ձեզի դպչողը անոր աչքին բիբին կը դպ-
9 չի : Վասն զի ահա ես իմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի շարժեմ , ու անոնք իրենց ծառաներուն աւար պիտի ըլլան , ու պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս խրկեր է :
10 Ցնծա՛ և ուրախացի՛ր՝ ով Սիոնի աղջիկ , քանզի ահա ես կու գամ ու կը բնակիմ պիտի բնակիմ , կ'ը-
11 սէ Տէրը : Եւ ազգեր շատ ազգեր Տէրոջը պիտի յարին , ու ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան . և ես քու մէջդ պիտի բնակիմ , ու գի-տես որ զօրաց Տէրը զիս
12 քեզի խրկեր է : Եւ Տէրը Իր բաժինը Ցուդան սուրբ երկրին մէջ ժառանգութիւն պիտի առնէ , ու Երուսաղէմը պիտի ընտրէ :
13 Տէրոջը առջեւը լուռ կեցիր՝ ով բոլոր մարմին , քանզի անիկայ իր սուրբ բնակութենէն արթընցաւ :

ԳԼ · Գ

1 Ցնծութեան օրինակովը կը ցուցուի եկեղեցիին վերականգնումը : 8 Շառաւիղի օրինակով Քրիստոս կը խոստացուի :

1 Կրե Տէրը ինծի ցուցուց մեծ քա-հանան Ցեսուան , որ Տէրոջը հր-
բլշտակին առջեւը կայներ էր , ու Սատանան անոր աջ կողմը կայ-ներ էր՝ անոր դէմ դնելու համար :
2 Եւ Տէրը Սատանային ըսաւ , Տէրը քեզ յանդիմանէ՛ ով Սատանայ , ու քեզ Երուսաղէմը ընտրող Տէրը յանդիմանէ՛ . Միթէ ասիկայ կրակէ հանուած խանձող չէ՞ :
3 Եւ Ցեսուա հագուստ հանդերձներ հագեր էր , ու հրեշտակին առջեւը
4 կը կայներ : Եւ իր առջեւը կայ-նողներուն պատասխան տուաւ , ու խօսեցաւ ըսելով , Աղտոտ հան-դերձները ասոր վրայէն հանեցէ՛ք . և անոր ըսաւ , Նայէ՛ , քու ան-օրէնութիւնդ վրայիդ վերցուցի , և ու քեզի պատուական զգեստներ
5 պիտի հագցընեմ : Ու ես ըսի որ անոր գլուխը մաքուր խոյր դնեն . և անոր գլուխը մաքուր խոյրը դը-րին , ու անոր հանդերձներ հագ-ցուցին . ու Տէրոջը հրեշտակը կայներ էր :
6 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Ցեսուին
7 վկայութիւն բրաւ ու ըսաւ , Զօ-րաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Թէ որ իմ ճամբաներուս մէջը քալես ու իմ պահպանութիւնս պահես , ան ատենը դուն ալ իմ տունս պիտի դատես և իմ սրահներս ալ պիտի պահես , ու քեզի ան ներկայ գըտ-նուողներուն մէջէն առաջնորդ-
8 ներ պիտի տամ : Հիմա մտիկ բրէ՛ ով Ցեսուա մեծ քահանայ՝ դուն ու քու առջեդ նստող բա-րեկամներդ , քանզի անոնք նշան բլլալու մարդիկ են . վասն զի ահա ես Իմ ծառաս Ճիւղը պի-
9 տի բերեմ : Քանզի ահա Ցեսուին առջեը դրած քարը , ձ՚ան մէկ քա-րին վրայ եօթը աչք պիտի ըլլայ . ահա ես անոր փորագրութիւնը պիտի փորագրեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , և հան երկրին անօրէնու-թիւնը մէկ օրուան մէջ պիտի վեր-
10 ցընեմ : Այն օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը՝ ձեզմէ ամէն մէկը իր դրացին աղբիւրի տակ ու թզենիի տակ պի-տի կանչէ :

ԳԼ · Դ

1 Նոկի աշտանակին օրինակովը կը ցուցուի Զօ-բաբաբելին հիմնադրութեան բարի յաջողու-թիւնը : 11 Երկու ձիթենիներով կը ցուցուի երկու օծեալները :

1 Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը դարձաւ , և զիս իր քունէն արթընցող մարդու պէս արթըն-
2 ցուց : Ու ինծի ըսաւ , Ի՞նչ կը տեսնես . ու ըսի , Կը տեսնեմ որ ահա ոսկիէ աշտանակ մը կայ , ու անոր վրայ բաժակ մը , և անոր վրայ եօթը ճրագ , ու անոր

Ն · Ք · ԳԲ · 519

Բ Սապ · ԿԲ · 6 : Ցայս · Ժբ · 10 :
Ճ Զաք · 9 :
Ը Գլ · ա · 17 : Հաով · բ · 33 :
Թ Ամով · գ · 11 : Հաով · ժա · 5 : Ցաք · 23 : Ղես · կդ · 6 :
Ի Ես · կա · 10 : Ղա · ԺԲ · 22 : Ցայս · ԺԹ · 8 :
Լ Եզ · ԽԹ · 6 : Գլ · գ · 11 :
Ի Ղէ · բ · 35 : գ Թագ · բ · 3 : Եզեկ · խգ · 16 :
Խ Բ Օր · Ժէ · 9 : Ա Պտ · բ · 7 :
* Կամ՝ ԱՀ ՀՆՁԻՔՆԵՐ
Կ Ես · բ · 18 : ի · 3 :
Ձ Ես · խբ · 1 : ԽԹ · 3 : 5 : Ծբ · 13 : Ծգ · 11 : Եզեկ · ԼԳ · 23 : 24 :
Ղ Ես · գ · 2 : Ժա · 1 : Երեմ · իգ · 5 : ԼԳ · 15 : Գլ · գ · 12 :
Ճ Սապ · ՃԺբ · 22 : Ես · իբ · 16 :
Մ Գլ · գ · 10 : Ցայս · ե · 6 :
Յ Երեմ · լա · 34 : ծ · 20 : Միք · է · 18 : 19 : Գլ · Ժգ · 1 :
Ն Գլ · բ · 11 : Ղ Թագ · գ · 25 : Ես · ԼԳ · 16 : Միք · գ · 4 :

— Ընգ · ա · 1 :

— Տէս Եզեկ · ի · 3 :

Բ Ցայս · Ժա · 1 : իա · 15 : 16 :
Գ Երեմ · լա · 27 : Եզեկ · ԼԲ · 10 : 11 :
Դ Ես · իգ · 1 : Գլ · թ · 8 :
Ե Ես · կ · 19 : Ցայս · իա · 23 :
Զ Ես · խբ · 20 : ՃԲ · 11 : Երեմ · ա · 14 : Ճ · 8 : Ծա · 6 : 45 :
Է Բ Օր · իբ · 64 : Եզեկ · Ժէ · 21 :
Ը Ցայս · Ժբ · 4 :
Թ Բ Օր · ԼԲ · 10 : Սաղ · Ժէ · 8 : Բ Թես · ա · 6 :
Ի Ես · Ժա · 15 : ԺԲ · 16 :
Լ Գլ · գ · 9 :
Խ Ես · Ժբ · 6 : Ճգ · 1 : Սոփ · գ · 14 :
Ծ Ղէ · իգ · 12 : Եզեկ · ԼՀ · 27 : Գլ · բ · 3 : Ցօհ · ա · 14 : Բ Կոր · գ · 16 :
Կ Գլ · գ · 10 :
Հ Ես · բ · 2 : 3 : Խթ · 22 : կ · 3 : ՃԸ · Գլ · բ · 22 : 23 :
Ձ Եզեկ · ԼԲ · 33 : Հաբ · 9 :
Ղ Բ Օր · ԼԲ · 9 :
Ճ Գլ · ա · 17 :
Մ Ամր · բ · 20 : Սոփ · ա · 7 :
Յ Բ Օր · իգ · 15 : Սապ · կբ · 5 : Ես · ՃԼ · 15 : կգ · 15 :

վրայի եօթը ճրագներուն համար
3 եօթը խողովակ կայ . Եւ անոր քովը երկու ձիթենի կայ , մէկը բաժակին աջ կողմէն , ու միւսը
4 ձախ կողմէն : Եւ պատասխան տուի , ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին խօսեցայ ու ըսի , Ասոնք
5 ի՞նչ են , ով տէր իմ : Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ինծի ըսաւ , Ասոնց ինչ ըլլալը չե՞ս գիտեր . ու ես ըսի , Չէ ,
6 ով տէր իմ : Եւ պատասխան տուաւ ու ինծի խօսեցաւ ըսելով , Ա՛ս է Տէրոջը խօսքը որ Զօրաբաբելին կ՚ըսուի . Ո՛չ զօրութեամբ չէ , և ո՛չ ժով չէ , հապա իմ Հոգւովս կ՚ը-
7 սէ զօրաց Տէրը : Դուն՝ Ե՛ով մեծ լեռ , ո՛վ ես . Զօրաբաբելին առջեւը դաշտ պիտի ըլլա՛ս . ու Ե՛գլուխի քարը ինքը պիտի հանէ , ու Ե՛պիտի աղաղակեն , Շնո՛րհք՝ շնորհք անոր :
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ ըսելով , Ե՛ս տուները Զօրաբաբելին ձեռքերը հիմնեցին , և անոր ձեռքերը Ե՛պիտի կատարեն զանիկայ . ու Ե՛պիտի գիտնաս որ Ե՛զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկած է :
10 Քանզի Ե՛պզտիկ բաներուն օրը ո՞վ անարգեց . վասն զի ան եօթը Ա՛չերը ուրախութեամբ պիտի տեսնեն գնուակը Զօրաբաբելին ձեռքին մէջ . Ասոնք Տէրոջը աչքերն են , որ բոլոր երկրին մէջ կը պտըտին :
11 Եւ ես պատասխան տուի ու անոր ըսի , Աշտանակին աջ կողմը ու անոր ձախ կողմը եղող սա Ձի-
12 կու ձիթենիները ի՞նչ են : Ու երկրորդ անգամ պատասխան տուի ու անոր ըսի , Երկու ոսկի խողովակներուն միջոցովը Նէ իրենցմէ ոսկիի ղե- թափող երկու ձիթե-
13 նիի ոստերը ի՞նչ են : Եւ ինծի խօսեցաւ ու ըսաւ , Ասոնց ինչ ըլլալը չե՞ս գիտեր . ու ես ըսի , Չէ ,
14 ով տէր իմ : Ու ըսաւ , Ասոնք երկու Օծեալներն են , որ Երկրի Տէրոջը առջեւը կը կայնին :

ԳԼ · Ե

1 Թռչող մատեան մէջբերումը կը ցուցնէ գողութեան ու երդումի բնագիրներուն բլլալու անհեթեթը : 5 Ընդունի մէջ Ճնշուած կնկան տեսիլքը :

1 Նե դարձայ ու աչքերս վերցուցի ու տեսայ , և ահա թռչող
2 մատեան մը : Ու ինծի ըսաւ , Ի՞նչ կը տեսնես . ու ըսի , Թռչող մատեան մը կը տեսնեմ . երկայնութիւնը քսան կանգուն , ու լայնութիւնը
3 տասը կանգուն է : Եւ ինծի ըսաւ , Ասիկա Ե՛րոյր երկրի երեսին վրայ ելլող անէծքն է . քանզի ամէն գողութիւն ըներ ան կողմէն Ե՛ր-

ըսուածին համեմատ պիտի կտրուի , ու ամէն երդումէ ըներ ան կողմէն Ե՛րըսուածին համեմատ պիտի
4 կտրուի : Զանիկայ ես կը հանեմ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , ու գողին տունը և իմ անունովս Ե՛սուտ երդումէ ընողին տունը պիտի մտնէ , ու անոր տանը մէջ պիտի մնայ . և Ե՛զանիկայ իր փայտերովը ու իր քարերովը պիտի ոչնչացնէ :
5 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը ելաւ ու ինծի ըսաւ , Հիմա աչքերդ վերցուցէ ու նայէ թէ ա-
6 ելլողը ի՞նչ է : Ու ես ըսի , Ի՞նչ է . ու ըսաւ , Ա՛ս ելլողը արդուէ է . ու ըսաւ , Ետոլոր երկրի վրայ անոնց
7 նմանութիւնըասիկա է : Եւ ա-հա կապարեայ տաղանդ մը վերցուեցաւ , ու կնիկ մը արդուին մէջ-
8 ը կը նստէր : Եւ ըսաւ , Ա՛ս է Չարութիւնը . ու զանիկայ արդուին մէջը ձգեց , և ան կապարեայ կշիռը ան Ե՛րբերանը ձգեց :
9 Եւ աչքերս վերցուցի ու տեսայ , և ահա երկու կնիկ ելաւ , ու հովը անոնց թևերուն մէջն էր . և անոնք արագիլի թևերու նման թևեր ու-
10 նէին , ու ան արդուն երկրի ու երկինքի միջտեղը վերցուցին : Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի ,
11 Ասոնք ո՞ր կը տանին արդուն : Եւ անիկայ ինծի ըսաւ , Կը պատրաստուի անոր Ե՛տուն Շինուածք երկրին մէջ . ու պիտի հաստատուի և հոն իր խարսխին վրայ պիտի դրուի :

ԳԼ · Զ

1 Զորս կառքերուն տեսիլքը : 9 Յեսուին պսակներովը կը ցուցուի Ծառուիդ կոչուած Քրիստոսի տաճարը ու Թագաւորութիւնը :

1 Նե դարձայ ու աչքերս վերցուցի ու տեսայ . և ահա երկու լեռներու միջէն չորս կառք կ՚ելլէր , ու լեռները պղնձէ լեռներ
2 էին : Ա՛ռջի կառքին Ա՛սպեհ ձիեր ը՛ն՛ն էին , ու երկրորդ կառ-
3 քին՝ Ե՛ռե ձիեր , Ու երրորդ կառքին՝ Ե՛ճերմակ ձիեր , և չորրորդ կառքին՝ պիսակ Ա՛ զօրշագոյն ձիեր :
4 Եւ պատասխան տուի , Ա՛ ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի , Ասոնք ի՞նչ են , ով տէր
5 իմ : Եւ հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ինծի ըսաւ , Ե՛Ասոնք երկինքի չորս հո՛վ՛ը՛ն՛ն են , որ Ե՛րոլոր երկրին Տէրոջը առջեւը
6 կայնելէն կ՚ելլեն . Սև ձիերը՝ որ ան Ե՛ռ՛ը՛ն՛ն էին , հիւսիսի երկիրը կ՚ելլեն , ու ճերմակները անոնց ետեւէն կ՚ելլեն , ու պիսակ-
7 ները հարաւայ երկիրը կ՚ելլէն : Եւ զօրշագոյնները ելան , և ուզեցին

Ե՛ՀՄ 11 , 12 ։ Ցայտ · ժա · 4 ։

Ե՛ՂԿ · ա · 7 ։

Ե՛ԵՒՄ · ծա · 25 ։ Ա՛ատ · իա · 21 ։ Ը՛Ասղ · ճԺ · 22 ։

Ր՛Տն՛ Եզր · գ · 11 ։ 13 ։

Ֆ՛ Եզր · գ · 10 ։

Ի՛ Եզր · գ · 15 ։

Լ՛ԳԼ · բ · 9 ։ 11 ։ գ · 15 ։

Ի՛ Եա · խը · 16 ։ ԳԼ · բ · 8 ։

Ֆ՛ Ա՛Նգ · բ · 8 ։

Ի՛ ԸՄՆ · ժգ · 9 ։ Ա՛ռակ · ժե · 3 ։ Տն՛ Գե · գ · 9 ։

Հ ՀԺ 3 ։

Ն Ցայտ · ժա · 4 ։

* Եբ՛ · եղի ոգիք ։

Ը՛Տն՛ Ցես · գ · 11 ։ 13 ։ ԳԼ · գ · 5 ։

ՠ ԳԼ · գ · 7 ։ Ղա · ա · 19 ։

— Եզեկ · բ · 9 ։

Ր՛ Ա՛ռ · գ · 6 ։

Ի՛ Ա՛ռ · գ · 4 ։ Ե՛ՐՄ · ա · 7 , 14 ։

Ը՛Զգ Թագ · իբ · 19 ։ Դան՛ · է · 10 ։ ԳԼ · գ · 14 ։ Ղա · ա · 19 ։

Ե՛ՐՄ · իԹ · 5 , 28 ։

Ը՛ՕՍ · ժ · 10 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 519

Ե ԳԼ · ա · 10։

որ երթան ա֊ Երկրի վրայ պատ֊
տին . և անիկայ ըսաւ ՝ Գացէք ,
երկրի վրայ պտըտեցէք . ու անոնք
8 երկրի վրայ պտըտեցան ։ Նէ ա֊
նիկայ ինծի ազազակեց ու ինծի
խօսեցաւ ըսելով ՝ Նայէ՛ հիւ֊
սիսի երկիրը ելլողները իմ հոգիս
հիւսիսային երկրին մէջ հանդչե֊
ցուցին ։
9 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
10 եղաւ , ըսելով , Գերութենէն ջա֊
նիէլին՝ Հեղդայէլն , Տոբիայէն
ու Գեդայիայէն սո՛ւ , ու նոյն օրը
դուն Բաբիլոնին եկող Սոփոնիայի
որդւոյն Յովսիային տունը մտիր .
11 Ըրծաթի ու ոսկի առ ու Ըպսակ֊
նէր շինէ , ու մեծ քահանային
Յովսեդեկեան Յեսուին գլուխը
12 դիր . Նէ անոր խօսէ ըսելով ՝
Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս
կ՚ըսէ . Ահա Ե֊ան մարդը՝ որուն
անունը Ե֊Ծառաւիղ է . անիկայ
իր տեղէն պիտի բուսնի , Ե ու Տէ֊
13 րոջը տաճարը պիտի շինէ ։ Անի֊
կայ պիտի շինէ Տէրոջը տաճարը ,
ու պատիւ պիտի ունենայ , և իր
աթոռին վրայ նստելով՝ իշխանու֊
թիւն պիտի վարէ , ու Ե֊քահանայ
պիտի ըլլայ իր աթոռին վրայ . ու
երկուքին մէջը խաղաղութեան
խորհուրդ պիտի ըլլայ ։
14 Նէ պահները Հելեմին , Տու֊
բիային ու Գեդայիային և Սո֊
փոնիայի որդւոյն Հէնին պիտի
ըլլան՝ Տէրոջը տաճարին մէջ Ե֊յի֊
15 շատակ ընելու համար ։ Նէ Ե֊հե֊
ռուն եղողները պիտի գան , ու
Տէրոջը տաճարին մէջ պիտի շի֊
նեն , և Ե֊պիտի գիտնաք որ զօ֊
րաց Տէրը զիս ձեզի խրկեր է . ու
ա֊նիկայ պիտի ըլլայ , թէ որ ու֊
շադրութեամբ ձեր Տէր Աստու֊
ծոյն ձայնին մտիկ ընէք ։

ԳԼ · Ե

1 Գերիները դամ պահելու վրայով կը Տարբե֊
նեն ։ 4 Զաքարիա կը յանդիմանէ անոնց
ծոմապահութիւնը , 8 ցուցնելով թէ իրենց
պերութեանը պատճառը մեղքն է ։

518

1 Ու եղաւ որ Դարեհ Թագաւորին
չորրորդ տարին ինեներորդ ամ֊
սուն՝ այինե֊ Քասղևին չորրորդ
օրը Տէրոջը խօսքը Զաքարիային
2 եղաւ , Երթոր Սարասար ու Ռե֊
կեմմելեք և անոնց մարդիկները
Աստուծոյ տունը խրկուեցան , որ
3 ՝ Տէրոջը առջևը ազօթք ընեն , Ու
զօրաց Տէրոջը տանը մէջ եղող
Ե֊քահանաներուն ու մարգարէնե֊
րուն խօսին ու ըսեն ։ Արդեօք
Ե֊հինգերորդ ամսուն մէջ իմ անձս
զատելով լամ , ինչպէս որ այսչափ
4 տարիներ ըրի ։ Ես առեր զօրաց

Ն · Ք · ԳԲ · 518

Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե֊
5 լով , Ես երկրիս բոլոր ժողովուր֊
դին ու քահանաներուն խօսէ ու
ըսէ , Ե֊Ես եօթանասուն տարին՝
երբոր հինգերորդ Ե֊ու եօթներորդ
ամիսներուն մէջ Ձեռնադրութիւն
կ՚ընէիք ու սուգ կը բռնէիք , մի֊
թէ Ե֊ինծի՞ համար ծոմապահու֊
6 թիւն կ՚ընէիք ։ Ու երբոր կ՚ու֊
տէիք ու կը խմէիք , ձեզի համար
չէի՞ք ուտեր , ու ձեզի համար չէի՞ք
7 խմեր ։ Աոա֊ւ ՝ Ո՞ն ան խօսքերը ,
որ Տէրը առջի մարգարէներուն
ձեռքովը հրատարակեց , երբոր Ե֊
բուսաղէմ ու անոր շրջակայ քա֊
ղաքները բնակուած ու հանդիստ
էին , և Ընգաւառային ու դաշտային
կողմերը բնակուած էին ։
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը Զա֊
9 քարիային եղաւ , ըսելով , Զօրաց
Տէրը այսպէս խօսեցաւ ու ըսաւ .
Ե֊Արդար դատաստան տեսէք , և
ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը ողոր֊
10 մութիւն ու գթութիւն ընէ . Նէ
Ե֊որբևարին ու որբը , օտարականը
և անապէր մի՛ հարստահարէք , է ու
բնաւ մէկը իր եղբօրը համար իր
սրտին մէջ չարութիւն չմտածէ .
11 Բայց անոնք չուզեցին մտիկ ը֊
նել , հապա Ե֊էրթը ուսը ետ քա֊
շեցին , և Ե֊ականջնին ծանրացու֊
12 ցին որ չլսեն ։ Ու իրենց Ե֊սիրտը
անդամանդի պէս բրին , Ե֊որ չլսեն
ան օրէնքը ու ան խօսքերը , որ
զօրաց Տէրը իր Հոգւովը առջի
մարգարէներուն ձեռքովը անոնց
խրկեց . հանոր համար զօրաց Տէ֊
րոջը կողմանէ մեծ բարկութիւն և֊
13 ղաւ ։ Ու եղաւ որ ինչպէս ան
անիկայ կանչեց ու անոնք մտիկ
չըրին , այնպէս ալ Ե֊անոնք կանչ֊
ցին ու ես մտիկ չըրի՝ կ՚ըսէ զօ֊
14 րաց Տէրը . Հապա զանոնք Հրիներց
չգիտցած Ե֊բոլոր ազգերուն մէջը փո֊
թորկով ցրուեցի , և Ե֊անոնց ե֊
տևէն երկիրը՝ անցնողէ ու դարձողէ
ամայի մնաց . այսպէս Ե֊ցանկալի
երկիրը ամայի ըրին ։

ԳԼ · Ը

1 Երուսաղէմին վերականգնումը ։ 9 Ժողովուրդը
Աստուծմէ ընդունելու շնորհներուն կը յոր֊
դորուի չկնռնելեան գործը յառաջ տանելու ։ 16
Ընդհանուր բարեպաշտութիւն կը պահանջուի ։
18 Ուրախութիւն և անդորրութիւն կը խոս֊
տացուի անոնց ։

1 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը
2 Ե֊ինծի եղաւ ըսելով ՝ Զօրաց
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Սիօնին հա֊
մար խիստ մեծ նախանձով նախան֊
ձեցայ , ու անոր համար մեծ սբրա֊
3 մութիւնով նախանձեցայ ։ Տէ֊
րը այսպէս կ՚ըսէ . Ե֊Սիօնին դարձած
եմ , ու Ե֊Երուսաղէմի մէջ պիտի

Ե · Ք · ԳԲ · 519

Ե ԳԼ · ա · 10։

Ե ԵԶ · ԽԸ · 36։ ԽԹ · 6։ ՂԱ · Ը · 9 ։ ԳԼ · գ · 5 ։

Ե Տէս Ղա֊ · ա֊78։ Ցօհ · ա · 45 ։

Ե ԳԼ · գ · 8 ։
Ե ԳԼ · ղ · 9 ։ Մաա · ժգ · 18 ։ Եփե · բ · 20 , 21 ։ 22 ։ Երբ · ղ · 3 ։

Ե Սաղ · ՀԺ · 4 ։ Երբ · գ · 1 ։

Ե ԵԼ · ԺԸ · 14 ։ Մաթ · ԺԳ · 9 ։

Ե Եա · ՅԷ · 19 ։ կ · 10 ։ Եփե · բ · 13 , 19 ։

Ե ԳԼ · բ · 9 ։ ղ · 9 ։

518

Ե ա Թագ · ԺԳ · 12։ ԳԼ · բ · 21 ։

Ե բ Օբ · ԺԷ · 9 · 10 · 11 ։ ԼԳ · 10 ։ Մաղ · բ · 7 ։

Ե Երեմ · ՅԸ · 12 ։ ԳԼ · բ · 19 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 518

Ե ԳԼ · ա · 12 ։

Ե Երեմ · խա · 1 ։ ԳԼ · բ · 19 ։

ՂԼա · ՅԸ · 5 ։

Ե Տէս Հր֊ ոպ · ԺԳ · 6 ։

Ե Երեմ · ԺԷ · 26 ։

Ե Եա · ՅԸ · 6 · 7 ։ Երեմ · Է · 23 · Միք · գ · 8 ։ ԳԼ · բ · 16 · Մաա · իգ · 23 ։

Ե Եէ · իբ · 21 · 22 ։ բ Օր · իգ · 17 ։ Եա · ա · 17 ։ Տէս Եբեմ · Է · 28 ։

Ե Սաղ · ԼԳ · 4 · Միք · բ · 1 ։ ԳԼ · բ · 17 ։

Ե ՂԷեմ · թ · 29 ։ Երեմ · Է · 24 · Ոփ · գ · 16 ։

Ե Տէս Գաղ · Է · 56 ։

Ե Եզեկ · ժա · 19 ։ ԼԳ · 26 ։

Է ՂԷեմ · թ · 29 · 30 ։

Է բ Մն · ԼԳ · 16 ։ Գաղ · թ · 11 ։

Է Ա ա կ · ա · 24—28 ։ Եա · ա · 15 ։ Եբեմ · ժա · 11 ։ ժգ · 12 ։ Միք · գ · 4 ։

Ը բ Օբ · իբ · 23 ։

Ը բ Օբ · գ · 27 ։ իբ · 64 ։ Եզեկ · ԼԳ · 19 ։ ԳԼ · բ · 6 ։

Ը Գէ · իգ · 22 ։

Ը Տէս Գաղ · բ · 9 ։

Ե Եա · ա · 2 ։ ԳԼ · ա · 14 ։

Ե Գէ · ա · 16 ։

Է ԳԼ · բ · 10 ։

ն · ք · գՁ · 518

բնակիմ , ու Երուսաղէմ ՚ճշըմարտութեան քաղաք , և ՝զօրաց Տէրոջը լեռը Սուրբ լեռ պիտի կոչուի ։

4 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ի՝ր բուսաղէմի հրապարակներուն մէջ տակաւին ծեր մարդիկներ ու պառաւ կիներ պիտի նստին , որ օրերու շատութենէն ամէն մէկուն

5 ձեռքը գաւազ պիտի բլլայ . Եւ քաղաքին հրապարակները տղաքներով ու աղջիկներով պիտի լեցուին , որոնք անոր հրապարակներուն մէջը պիտի խաղան ։

6 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Թէ որ ան օրերը աս ժողովուրդին մնացորդին աչացը սոխ՝ այ դժուար երեւնայ , ա՞միթէ իմ աչքերո՛ւս ալ դժուար պիտի երեւնայ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ի՝նչա իմ ժողովուրդս արեւելեան երկրէն ու արեւմտեան երկրէն պի-

8 տի փրկեմ . Եւ զանոնք պիտի բերեմ , ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակին . ի՛ և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի բլլան , ես ալ ՝ճշմարտութեամբ և արդարութեամբ ա՛նոնց Աստուած պիտի բլլամ ։

9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր ձեռքերը թող ուժովնան , ո՛վ դուք՝ որ աս օրերս կը լսէք աս խօսքերը Հ՚ան մարգարէներուն բերնէն , որոնք ՝զօրաց Տէրոջը տանը հիմնարկութեան ու տաճարին նո-

10 րոգութեան օրը խօսեցան ։ Քանզի ան օրերէն առաջ Ի՝մարդու համար վարձք չկար , ու անասունի համար վարձք չկար . և նեղութեան պատճառաւ՝ հելոցին ու մնոցողին խաղաղութիւն չկար ; քանզի ես ամէն մարդը իր ընկերին դէմ ոտք հաներ

11 էի ։ Բայց հիմա աս ժողովրդեան մնացորդին առջի օրերուն պէս պիտի չըլլամ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։

12 Քանզի հունտը խաղաղութիւն պիտի ՚բերէ . որթը իր պտուղը պիտի տայ , ու Երկիրը իր բերքը պիտի տայ , ու ՚երկինքը իր ցօղը պիտի տայ . և աս ամէն բաները աս ժողովրդեանս մնացորդին ժառանգել

13 պիտի տամ ։ Ու պիտի բլլայ որ ինչպէս դուք ՚ազգերու մէջ անէծք եղաք , ո՛վ Յուդայի տունը ու Իսրայէլի տունը , այնպէս ալ ձեզ պիտի ազատեմ , ու ՚օրհնութիւն պիտի բլլաք . մի՛ վախնաք , ՝ձեր ձեռքերը թող ուժովնան ։

14 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ի՝նչպէս որ ձեզի չարիք բնելու դիտաւորութիւն բրի , երբոր ձեր հայրերը դուս սրդողցուցին , կ՚ըսէ

15 զօրաց Տէրը , ՚ու չզղջացի , Ա՝յնպէս ալ դարձայ , ու աս օրերը Երուսաղէմին ու Յուդայի տանը բարիք ընելու դիտաւորութիւն բ-

16 րի . մի՛ վախնաք ։ Ձեր ընելու բաները աստիկա են . Ճշմարտութիւն խօսեցէ՛ք՝ ամէն մէկդիդ իր ընկերին հետ ; ձեր դռներուն մէջ արդարաբեմութեամբ և խաղաղու-

17 թեամբ դատաստան տեսէ՛ք . Ու ձեզմէ մէկը իր սրտին մէջ իր ընկերին համար չարութիւն չմտածէ , և ՚սուտ երդումը մի՛ սիրէ՛ք . վասն զի ես աս բոլոր բաները կ՚ատեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։

18 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը

19 ինծի եղաւ , բսելով ՝ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ո՞՝ չորրորդ ամսուան ծոմը , ո՞ւ հինգերորդին ծոմը , Ու եօթներորդին ծոմը , ո՞ւ տասներորդին ծոմը Ցուդայի տանը ՚ցնծութիւն և ուրախութիւն ու ինդալից ժողներ պիտի բլլան . ՚ուստի ճշմարտութիւնը ու խաղաղութիւնը սիրեցէ՛ք ։

20 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Նորէն ժողովուրդներ ու շատ քաղաքներու բնակիչներ պիտի գան .

21 Ու մէկուն բնակիչները միւսին պիտի երթան ու բսեն ՝ Եկէ՛ք Տէրոջը առջևը աղօթք ընելու և զօրաց Տէրը փնտռելու երթանք . Ես

22 ես ալ պիտի երթամ ՝ Ու ի՝շատ ժողովուրդներ և զօրաւոր ազգեր Երուսաղէմի մէջ զօրաց Տէրը փնտռտելու , ու Տէրոջը առջևը ա-

23 ղօթք ընելու պիտի գան ։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛յն օրերը ազգերուն ամէն լեզուներէն տասը մարդ ՚Հեթա՛ն՝ էն պիտի բռնեն , այսինքն Հրէայ եղող մարդուն բղանցքը պիտի բռնեն , ու բսեն ՝ Ձեզի հետ երթանք , քանզի լսեցինք ՚որ Աստուած ձեզի հետ է ։

ՂԼ · Թ

1 Աստուած իր ներկեցին կը պատպանէ ։ 9 Սիօն կը յորդորէ որ ՚ընթասան գայտառնը ու անոր խազաղարար թագաւորութեանը վրայով ուրախանայ ։ 12 Աստուծոյ խօսքը մանրներուը յաղի ուխտին տալու և պատպանութեան ընելու վրայով ։

1 ՚Հաղբարի երկրին դէմ Տէրոջը խօսքին պատգամն է , ու ՚՚Դասմասկոսի վրայ պիտի հանդչի . (քանզի Տէրոջը աչքը մարդու , ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն է

2 Հասչ ,) Ու ի՝ Եմաթի ալ անոր սահմանակից է , նաև ՝ Տիւրոս ու ՚՚Սիդոն թէև շատ ի՛մաստուն են ։

3 Եւ Տիւրոս իրեն ամրոց չհնգց , ու Հարծաթի Հող պէս , և զուտ ոսկին փողոցներու ցեխի պէս դիզ ։

4 Ահա Ն՝Տէրը զանիկայ պիտի ՚բռնէ , և ծովուն մէջ ՚ուժը ուն-

ն · ք · գՁ · 518

Ի՚ես · ա · 21 · 26 ։

Ի՝ Ես · ր · 2 · 3 ։

Հ Երեմ · լա · 23 ։

Ի՝ Տես ա թագ · ր · 31 · Ես · կծ · 29 · 22 ։

Ը Ծն · ժը · 14 ։ Ղբ · ա · 37 · Ժը · 27 · Հաւել · գ · 21 ։

Ի՝ Ես · ժա · 11 · 12 · Ես · 5 · 6 ։ Եզեկ · իէ · 21 ։ Ամս · Թ · 14 · 15 ։

Ի՝ Երեմ · Լ · 22 · լա · 1 · 33 · Գբ · Ժգ · 9 ։

Ի՝ Երեմ · գ · 2 ։

Հ Ընդ · բ · 4 ։

Ի՝ Եզր · ե · 1 · 2 ։

Ի՝ Ընդ · բ · 18 ։

Ի՝ Ընդ · ա · 6 · 9 · 10 · բ · 16 ։

Հբ Ի՚Ն · ժե · 5 ։

Ն՚Ով · բ · 21 · 22 · Ցաքար · բ · 22 · Ընդ · բ · 19 ։

Հ Ասդ · կ · 6 ։

Տես Ընդ · ա · 10 ։

Ի՝ Երեմ · խբ · 18 ։

Ի՝ Ծն · ժբ · 2 · Հաւել · գ · 11 · 12 · Ես · ժե · 24 , 25 · Ասփ · գ · 20 ։

Ն՝ Հբ 9 ։

Հ Երեմ · լա · 28 ։

Ի՝ Բ Ի՚Ն · ԺԳ · 16 · Գբ · ա · 6 ։

պէս ալ դարձայ , ու աս օրերը Երուսաղէմին ու Ցուդայի տանը բարիք ընելու դիտաւորութիւն բ-

16 րի . մի՛ վախնաք ։ Ձեր ընելու բաները աստիկա են . Հ՚ճշմարտութիւն խօսեցէ՛ք՝ ամէն մէկդիդ իր ընկերին հետ ; ձեր դռներուն մէջ արդարաբեմութեամբ և խաղաղու-

17 թեամբ դատաստան տեսէ՛ք . Ու ձեզմէ մէկը իր սրտին մէջ իր ընկերին համար չարութիւն չմտածէ , և Հ՚սուտ երդումը մի՛ սիրէ՛ք . վասն զի ես աս բոլոր բաները կ՚ատեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։

18 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը

19 ինծի եղաւ , բսելով ՝ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ո՞՝ չորրորդ ամսուան ծոմը , ո՞ւ հինգերորդին ծոմը , Ու եօթներորդին ծոմը , ո՞ւ տասներորդին ծոմը Ցուդայի տանը ՚ցնծութիւն և ուրախութիւն ու ինդալից ժողներ պիտի բլլան . ՚ուստի ճշմարտութիւնը ու խաղաղութիւնը սիրեցէ՛ք ։

20 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Նորէն ժողովուրդներ ու շատ քաղաքներու բնակիչներ պիտի գան .

21 Ու մէկուն բնակիչները միւսին պիտի երթան ու բսեն ՝ Եկէ՛ք Տէրոջը առջևը աղօթք ընելու և զօրաց Տէրը փնտռտելու երթանք . Ես

22 ես ալ պիտի երթամ ՝ Ու ի՝շատ ժողովուրդներ և զօրաւոր ազգեր Երուսաղէմի մէջ զօրաց Տէրը փնտռտելու , ու Տէրոջը առջևը ա-

23 ղօթք ընելու պիտի գան ։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛յն օրերը ազգերուն ամէն լեզուներէն տասը մարդ ՚Հեթա՛ն՝ էն պիտի բռնեն , այսինքն Հրէայ եղող մարդուն բղանցքը պիտի բռնեն , ու բսեն ՝ Ձեզի հետ երթանք , քանզի լսեցինք ՚որ Աստուած ձեզի հետ է ։

ՂԼ · Թ

1 Աստուած իր ներկեցին կը պատպանէ ։ 9 Սիօն կը յորդորէ որ ՚ընթասան գայտառնը ու անոր խազաղարար թագաւորութեանը վրայով ուրախանայ ։ 12 Աստուծոյ խօսքը մանրներուը յաղի ուխտին տալու և պատպանութեան ընելու վրայով ։

1 ՚Հաղբարի երկրին դէմ Տէրոջը խօսքին պատգամն է , ու ՚՚Դասմասկոսի վրայ պիտի հանդչի . (քանզի Տէրոջը աչքը մարդու , ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն է

2 Հասչ ,) Ու ի՝ Եմաթի ալ անոր սահմանակից է , նաև ՝ Տիւրոս ու ՚՚Սիդոն թէև շատ ի՛մաստուն են ։

3 Եւ Տիւրոս իրեն ամրոց չհնգց , ու Հարծաթի Հող պէս , և զուտ ոսկին փողոցներու ցեխի պէս դիզ ։

4 Ահա Ն՝Տէրը զանիկայ պիտի ՚բռնէ , և ծովուն մէջ ՚ուժը ուն-

ն · ք · գՁ · 518

Ղ Գլ · է · 9 · Հմր 19 · Ես · փե · գ · 25 ։

Ա Ասակ · գ · 29 · Գլ · է · 10 ։

Ե Գլ · է · 3 · 4 ։

Ե՚ Երեմ · Ծբ · 6 · 7 ։

Ե՚ Երեմ · Ծբ · 12 · 13 · Գլ · է · 3 · 5 ։

Ձ գ Թագ · իե · 25 · Երեմ · խա · 1 · 2 ։

Ե՚ Երեմ · Ծբ · 4 ։

Բ Ես՚Թ · բ · 17 · Ես՚ · ի՚ · 10 ։

Ի Հմր 16 ։

Ե՚ Ես · բ · 3 · Միք · գ · 1 · 2 ։

Ի՚ Ես · կ · 3 · ՚՚ · իգ · 23 ։

Ի՚ Ես · գ · 6 · գ · 1 ։

Ա Ասդ · Ժգ · 25 ։

իբբ 587

Ա Ամմ · ա · 3 ։

Բ Երեմ · խբ · 23 ։

Ի՚ Ես · իգ · Եզեկ · իբ · իէ · իբ · Ամմ · ա · 9 ։

Ի՚ Եզեկ · իբ · 21 ։

Ի՚ Եզեկ · իբ · 3 · ՚՚ ։

Ը Ցոր · իէ · 16 · Եզեկ · իբ · 4 · 5 ։

Ի՚ Ես · իգ · 1 ։

Ը Եզեկ · իգ · 17 ։

ն · ք · գբ · Իրբ 587

եղած զօրութիւնը պիտի զարնէ, ու անկիւնայ կտակով պիտի ազատի։

5 Բ Աճապան պիտի տեսնէ ու պիտի վախնայ, գազա ալ, ու մեծապէս պիտի տագնապի։ Ակկարոն ալ, քանզի իր յոյսը ᵃ պատակ պիտի ելլէ։ և գազայէն թագաւորը պիտի կորուի, ու Աճա-
6 զոն պիտի չբնակուի։ Եւ բ Ազովտոսի մէջ † օտարազգի պիտի բնակի, ու Փղշտացւոց հպարտութիւնը պիտի կործանի։
7 Նր պիտի ջնջեմ. նէ անոնց արիւնը իրենց բերնէն, ու անոնց պղծութիւնները իրենց ակռաներուն միջէն պիտի վերցնեմ. ու մնացորդը անիկայ ալ մեր Աստուծոյն պիտի ըլլայ, և Ջուդայի մէջ հազարապետի պէս, ու Ակկարոն Եբրուսացիին պէս պիտի ըլլայ։
8 Նէ անցնող ու դարձող զօրքին պատճառաւ՝ իմ տանս բոլորտիքը պիտի բանակիմ, ու Ամէնին ալ անոնց միջէն բռնաւոր պիտի չանցնի, քանզի հիմա Բ իմ աչքովս տեսայ։
9 Բ Մեծապէս ուրախացիր, ով Սիովնի աղջիկ ᵃ ցնծութեամբ ագաղակէ, ով Երուսաղէմի աղջիկ. ահա՝ քու թագաւորդ քեզի կու գայ. անիկայ արդար ու փրկիչ է՝ հեզ է, ու իշուս վրայ հեծած,
10 և իշու ձագի ուանակի վրայ։ Ու Եփրեմէն † կառքը, ու Երուսաղէմէն ձին պիտի ջնջեմ, ու պատերազմին աղեղը պիտի կոտրի. և ազնիկայ ազգերուն խաղաղութիւն պիտի խօսի. ու անոր իշխանութիւնը Ծովէն մինչև Ծով՝ ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը պիտի
11 ըլլայ։ Նէ քեզի համ ըլլ, քու ուխտիդ արիւնովը քու † գերիներդ ջուր չունեցող գուբէն հանեցի։
12 Ամրոցը դարձէք՝ ով յուսոյ գերիներ. ես այսօր ալ կը ծանուցանեմ, որ քեզի կրկնապատիկ հա-
13 տուցում պիտի բնեմ. Վասն զի Ջուդան ինծի համար ագեղ պէս պիտի լարեմ, ան Եփրեմը † նետի պէս պիտի դնեմ, և քու որդիքդ՝ ով Սիոն, Ջունաց որդւոցը վրայ պիտի յարուցանեմ, ու քեզ զօրաւորին սուրին պէս պիտի բնեմ։
14 Նէ Տէրը անոնց վրայ պիտի երեւնայ. ու ᵃ անոր նետը փայլակի պէս պիտի ելլէ, և Տէր Եհովան փող պիտի հնչեցնէ, ու ᵇ հարաւային մրրիկներով պիտի քա-
15 լէ։ Զօրաց Տէրը զանոնք պիտի պաշտպանէ. և անոնք բնաջինջ պիտի բնեն, ու | պարսպարբերու վրայ՝ պիտի կոխեն, և պիտի խմեն ան գինովի պէս պիտի ազազակեն. ու անոնք տարայի պէս՝ ան անկիւններուն պէս պիտի լեցուին։
16 Նէ անօր օրը անոնց Տէր Աստուածը զանոնք իր ժողովրդեանը հօտին պէս պիտի փրկէ, քանզի անոր երկրին վրայ Նշաձի քարերու պէս
17 պիտի բարձրանան։ Քանզի ո՞անոր բարութիւնը ու գեղեցկութիւնը ի՞նչ մեծ է։ Ջգօրներն երիտասարդները՝ ու քաղցուն կոյսերը պիտի մեծցնէ։

Գլ. Ժ

1 Մարգարէն կը պատուիրէ գԱստուած փնտրել և ո՛չ թէ կուռքերը, 5 յայտնելով թէ ինչպէս որ մեզմով համար իր ժողովրդը պատժեց, այնպէս ալ զանոնք պիտի փրկէ ու իրենց առջի վիճակին պիտի դարձնէ։

1 ¬Հարի անձրեւին ժամանակը Բ Տէրոջմէ՝ է անձրեւ՝ ինդրեցէք. Տէրը ᵀ փայլակներ պիտի ընէ, և անոնց առատ անձրեւ պիտի տայ, ո՞ ամէն մէկուն ագարակին խոտը։
2 Քանզի Բ թերափիմները ᵃ ունայնութիւն խօսեցան, ու գուշակութիւն ընողները սուտ տեսան, և սուտ երազներ զրուցեցին, Բ պարապ միխիթարութիւն տուին. անոր համար հօտերու պէս չուեցին, ᵇ հովիւ չըլլալուն համար տագնա-
3 պեցան։ Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բռնկեցաւ, Բ ու նոյնպէս գնչուներուն պիտի բնեմ. քանզի զօրաց Տէրը Բ իր հօտին՝ Ջուդայի տանը այցելութիւն բրաւ, և զանոնք իր պատերազմի ձիու հեծած գեղեցիկ ձիին պէս պի-
4 տի ընէ։ § Անկիւնը անկէ՝ Բ եւ ևս անկէ՝ պատերազմի աղեղը անկէ՝ ամէն զօրապետ միասին անկէ պի-
5 տի ելլէ. Ու անոնք զօրաւորներու պէս պիտի ըլլան, որ պատերազմի մէջ Բ ընչաքաղ փողոցներուն ցեխին մէջ կը կոխեն, ու անոնք պատերազմ պիտի ընեն. քանզի Տէրը անոնց հետ է, ու ձիերու վրայ հեծ-
6 նողները պիտի ամչնան։ Նէ Ջուդայի տունը պիտի զօրացընեմ, և Յովսեփի տունը պիտի փրկեմ, և Բ զանոնք Նորէն պիտի բնակեցընեմ, քանզի Բ անոնց ողորմեցայ. ու անոնք այնպէս պիտի ըլլան, որպէս թէ զանոնք երբեք ձգած չէի. քանզի անոնց Տէր Աստուածը ես
7 եմ, ու Նանոնց պիտի լսեմ։ Ու Եփրեմ զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ, և անոնց Հսիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ իբր թէ գինիով. անոնց տղաքներն ալ պիտի տեսնեն ու պիտի ուրախանան. անոնց սիրտը
8 Տէրոջմով պիտի ցնծայ։ Նանոնց պիտի սուլեմ ու զանոնք պիտի ժողվեմ՝ ինչու որ զանոնք փրկեցի. Ես անոնք պիտի շատնան, ինչպէս
9 որ շատ էին։ Թէև զանոնք ժողո-

ն · ք · գբ · Իրբ 587

ᵃ Եբեր. խէ · 1 · 5 · Սոփ · բ · 4։
ᵃ Եբէ պիտի ամչնայ։
բ Ամով. ա · 8։ † Կամ՝ պոռնկի։
ᵃ Սադ · լ · 7 · Գէ · բ · 5։
ᵇ Նա · կ · 18 · Եզեկ · իբ · 24։
Բ Եղ · գ · 7։
ᵃ Նա · կբ · 11 · Գէ · բ · 10 · Մատ · իա · 5 · Զաք. ժբ · 15։
Բ Եբեր. իգ · 5 · լ · 9 · Զաք. ա · 49 · Ղա · ժբ · 38։
ᵃ Ովս. ա · 7 · բ · 18 · Միք. է · 10 · Նեղ · բ · 22։
Բ Եփս · բ · 14 · 17։
ᵃ Սադ · ՀԸ · 8։
ᵃ Նա · իբ · 7 · Զաք · 14 · կա · 1։
ᵇ Նա · խթ · 9։
ᵃ Նա · կա · 7։
† Եբէ պիտի ւեցընեմ,
ᵃ Սադ · ժբ · 14 · Տէ · 17 · Ծիզ · 6։
ᵇ Նա · իա · 1։
† Կամ՝ պոռնկութեամբ · Գէ · գ · 18 · 25 · բ Օր · ժբ · 27։

ցած զօրութիւնը պիտի զարնէ, ու անկիւնայ կտակով պիտի ազատի։
5 Բ Աճապան պիտի տեսնէ ու պիտի վախնայ, Գազա ալ, ու մեծապէս պիտի տագնապի։ Ակկարոն ալ, քանզի իր յոյսը ᵃ պատակ պիտի ելլէ։ և Գազայէն թագաւորը պիտի կորուի, ու Աճա-
6 զոն պիտի չբնակուի։ Եւ բ Ազովտոսի մէջ † օտարազգի պիտի բնակի, ու Փղշտացւոց հպարտութիւնը պիտի վերցնեմ։
7 Նր պիտի ջնջեմ. Եւ անոնց արիւնը իրենց բերնէն, ու անոնց պղծութիւնները իրենց ակռաներուն միջէն պիտի վերցնեմ. ու մնացորդը անիկայ ալ մեր Աստուծոյն պիտի ըլլայ, և Ջուդայի մէջ հազարապետի պէս, ու Ակկարոն Եբրուսացիին պէս պիտի ըլլայ։
8 Նէ անցնող ու դարձող զօրքին պատճառաւ՝ Իմ տանս բոլորտիքը պիտի բանակիմ, ու Ամէնին ալ անոնց միջէն բռնաւոր պիտի չանցնի, քանզի հիմա Բ իմ աչքովս տեսայ։
9 Բ Մեծապէս ուրախացիր, ով Սիովնի աղջիկ ᵃ ցնծութեամբ ագաղակէ, ով Երուսաղէմի աղջիկ. ահա՝ քու թագաւորդ քեզի կու գայ. անիկայ արդար ու փրկիչ է՝ հեզ է, ու իշուս վրայ հեծած,
10 և իշու ձագի ուանակի վրայ։ Ու Եփրեմէն † կառքը, ու Երուսաղէմէն ձին պիտի ջնջեմ, ու պատերազմին աղեղը պիտի կոտրի. և ազնիկայ ազգերուն խաղաղութիւն պիտի խօսի. ու անոր իշխանութիւնը Ծովէն մինչև Ծով՝ ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը պիտի
11 ըլլայ։ Նէ քեզի համ ըլլ, քու ուխտիդ արիւնովը քու † գերիներդ ջուր չունեցող գուբէն հանեցի։
12 Ամրոցը դարձէք՝ ով յուսոյ գերիներ. ես այսօր ալ կը ծանուցանեմ, որ քեզի կրկնապատիկ հա-
13 տուցում պիտի բնեմ. Վասն զի Ջուդան ինծի համար ագեղ պէս պիտի լարեմ, ան Եփրեմը † նետի պէս պիտի դնեմ, և քու որդիքդ՝ ով Սիոն, Ջունաց որդւոցը վրայ պիտի յարուցանեմ, ու քեզ զօրաւորին սուրին պէս պիտի բնեմ։
14 Նէ Տէրը անոնց վրայ պիտի երեւնայ. ու ᵃ անոր նետը փայլակի պէս պիտի ելլէ, և Տէր Եհովան փող պիտի հնչեցնէ, ու ᵇ հարաւային մրրիկներով պիտի քա-
15 լէ։ Զօրաց Տէրը զանոնք պիտի պաշտպանէ. և անոնք բնաջինջ պիտի բնեն, ու | պարսպարբերու վրայ՝ պիտի կոխեն, և պիտի խմեն ան գինովի պէս պիտի ազազակեն. ու անոնք տարայի պէս՝ ան անկիւններուն պէս պիտի լեցուին։
16 Նէ անօր օրը անոնց Տէր Աստուածը զանոնք իր ժողովրդեանը հօտին պէս պիտի փրկէ, քանզի անոր երկրին վրայ Նշաձի քարերու պէս
17 պիտի բարձրանան։ Քանզի ո՞անոր բարութիւնը ու գեղեցկութիւնը ի՞նչ մեծ է։ Ջգօրներն երիտասարդները՝ ու քաղցուն կոյսերը պիտի մեծցընէ։

Գլ. Ժ

1 Մարգարէն կը պատուիրէ գԱստուած փնտրել և ո՛չ թէ կուռքերը, 5 յայտնելով թէ ինչպէս որ մեզմով համար իր ժողովրդը պատժեց, այնպէս ալ զանոնք պիտի փրկէ ու իրենց առջի վիճակին պիտի դարձնէ։

1 ¬Հարի անձրեւին ժամանակը Բ Տէրոջմէ՝ է անձրեւ՝ ինդրեցէք. Տէրը ᵀ փայլակներ պիտի ընէ, և անոնց առատ անձրեւ պիտի տայ, ո՞ ամէն մէկուն ագարակին խոտը։
2 Քանզի Բ թերափիմները ᵃ ունայնութիւն խօսեցան, ու գուշակութիւն ընողները սուտ տեսան, և սուտ երազներ զրուցեցին, Բ պարապ միխիթարութիւն տուին. անոր համար հօտերու պէս չուեցին, ᵇ հովիւ չըլլալուն համար տագնապեցան։
3 Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բռնկեցաւ, Բ ու նոյնպէս գնչուներուն պիտի բնեմ. քանզի զօրաց Տէրը Բ իր հօտին՝ Ջուդայի տանը այցելութիւն բրաւ, և զանոնք իր պատերազմի ձիու հեծած գեղեցիկ ձիին պէս պի-
4 տի ընէ։ § Անկիւնը անկէ՝ Բ եւ ևս անկէ՝ պատերազմի աղեղը անկէ՝ ամէն զօրապետ միասին անկէ պի-
5 տի ելլէ. Ու անոնք զօրաւորներու պէս պիտի ըլլան, որ պատերազմի մէջ Բ ընչաքաղ փողոցներուն ցեխին մէջ կը կոխեն, ու անոնք պատերազմ պիտի ընեն. քանզի Տէրը անոնց հետ է, ու ձիերու վրայ հեծ-
6 նողները պիտի ամչնան։ Նէ Ջուդայի տունը պիտի զօրացընեմ, և Յովսեփի տունը պիտի փրկեմ, և Բ զանոնք Նորէն պիտի բնակեցընեմ, քանզի Բ անոնց ողորմեցայ. ու անոնք այնպէս պիտի ըլլան, որպէս թէ զանոնք երբեք ձգած չէի. քանզի անոնց Տէր Աստուածը ես
7 եմ, ու Նանոնց պիտի լսեմ։ Ու Եփրեմ զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ, և անոնց Հսիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ իբր թէ գինիով. անոնց տղաքներն ալ պիտի տեսնեն ու պիտի ուրախանան. անոնց սիրտը
8 Տէրոջմով պիտի ցնծայ։ Նանոնց պիտի սուլեմ ու զանոնք պիտի ժողվեմ՝ ինչու որ զանոնք փրկեցի. Ես անոնք պիտի շատնան, ինչպէս
9 որ շատ էին։ Թէև զանոնք ժողո-

ն · ք · գբ · Իրբ 587
ᵃ Եբեր. խէ · 1 · 5 · Սոփ · բ · 4։
ᵃ Եբէ պիտի ամչնայ։
բ Ամով. ա · 8։ † Կամ՝ պոռնկի։
ᵃ Սադ · լ · 7 · Գէ · բ · 5։
ᵇ Նա · կ · 18 · Եզեկ · իբ · 24։
Բ Եղ · գ · 7։
ᵃ Նա · կբ · 11 · Գէ · բ · 10 · Մատ · իա · 5 · Զաք. ժբ · 15։
Բ Եբեր. իգ · 5 · լ · 9 · Զաք. ա · 49 · Ղա · ժբ · 38։
ᵃ Ովս. ա · 7 · բ · 18 · Միք. է · 10 · Նեղ · բ · 22։
Բ Եփս · բ · 14 · 17։
ᵃ Սադ · ՀԸ · 8։
ᵃ Նա · իբ · 7 · Զաք · 14 · կա · 1։
ᵇ Նա · խթ · 9։
ᵃ Նա · կա · 7։
† Եբէ պիտի ւեցընեմ,
ᵃ Սադ · ժբ · 14 · Տէ · 17 · Ծիզ · 6։
ᵇ Նա · իա · 1։
† Կամ՝ պոռնկութեամբ · Գէ · գ · 18 · 25 · բ Օր · ժբ · 27։

Ն · Ք · ԴԲ · Իրբ 587

ե ր Օ · · Լ · 1 ·

ՀԵՍ · ԺԱ · 11 · 16 · ՈՎ · ԺԱ · 11 ·

ՅԵՍ · ԽԹ · 20 ·

Ն ԵՍ · ԺԱ · 15 · 16 ·

ՀԱՄ · ՆԱ · ՂԱԹԻՆ

Ն ԵՍ · ԺԳ · 25 ·

= ԵՂԿ · Լ · 13 ·

Ն ՄԻՔ · Գ · 5 ·

— Ե = · ԼԸ · 19 ·

† ԵՔԲ · ԻՀԱ ·

Բ ՀՇԸ 7 ·

‡ ԵՐԵՄ · Բ · 3 · Ծ · 7 ·

Բ ր Օ Ր · ԻԹ · 19 · ՈՎ · ԺԲ · 9 ·

Ե ՀՇԸ 4 ·

Ղ ՍՈՓ · Գ · 12 · ՄԱԹ · ԺԱ · 5 ·

Ե ՈՎ · Ե · 7 ·

վուրդներու մէջ ցանեմ, սակայն ‡հետաւոր տեղութիւնք զիս պիտի յիշեն, և իրենց որդւոցը հետ պիտի ապրին ու ետ պիտի դառնան ։
10 Եւ ՛ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն պիտի դարձընեմ, ու զանոնք Ասորեստանէն պիտի ժողվեմ, և զանոնք Գաղաադու երկիրը ու Լիբանան պիտի բերեմ. ու անոնց համար ՛բնակութեան տեղ պիտի չգտնուի ։
11 Նաև ՝ Ես ծովէն *նեղութեամբ պիտի անցնի, ու ծովուն ալիքները պիտի զարնէ. ու գետին բոլոր խորութիւնները պիտի ցամքին, և Ասորեստանի հպարտութիւնը պիտի իջնէ, ու ՝ Եգիպտոսի գաւազանը պիտի վերցուի ։ 12 Եւ զանոնք Տէրոջմով պիտի զօրացընեմ, ու ՝ անոր անունովը պիտի պարծին, կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Երուսաղէմի կործանումը ։ 3 Ասուած կը խնայէ բնաբնակներուն ու Մեսիային կը մերժէ ։ 10 Քրիստոսի մերժութիւնը։ Գենեց. կուխան և Կապերու գաւազանները կը կոտրուին ։ 15 Քիմար հովիւին օրինակը ու անէծքը ։

1 Ղեռնեղդ բաց, ով Լիբանան, ու կրակը քու եղևիններդ ուտէ ։
2 Մայր ծառը թող ողբայ, քանզի եղևինը ինկաւ, վասն զի ազնուական ծառերը կործանուեցան. Բասանու կաղնիները թող ողբան, քանզի – անմատչելի անտառը † կտրուեցաւ ։
3 Ձայն ։ Հովիւներուն ողբալու ձայնը կը լսուի ։ քանզի անոնց փառքը յափշտակուեցաւ. առիւծ առիւծներու մռնչելուն ձայնը կը լսուի ։ քանզի Յորդանանու շքեղութիւնը յափշտակուեցաւ ։
4 Իմ Տէր Աստուածս այսպէս կ'ըսէ. ‡ Մորթուելու ոչխարները ։
5 բանձ՛ ։ Զանոնք որ ծախու առնողները կը մորթեն, ու *չանցաւոր չեն անպատիր. և զանոնք ծախողները †կ'ըսեն ։ Տէրը օրհնեալ ըլլայ, որ հարստացայ. ու անոնց հովիւները անոնց վրայ գութ չունին ։
6 Վասն ՝ քանզի ես ալ երկրի բնակիչներուն պիտի չգթամ, կ'ըսէ Տէրը, մանաւանդ՝ ահա ես ամէն մարդը իր բնկերին ձեռքը ու իր թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ. ու երկիրը պիտի զարնեն, և անոնց ձեռքէն պիտի չփրկեմ ։
7 Ու ‡ մորթուելու ոչխարները՝ այո՛ ՚հօտին խեղճերը արածեցի ։ Ու ինծի երկու գաւազան առի, մէկուն անունը՝ Գեղեցկութիւն, ու միւսին անունը Կապեր դրի, և
8 ոչխարները արածեցի ։ Ու ‡ մէկ ամսուան մէջ իրեք հովիւ կտրեցի ։ քանզի հոգիս անոնց նեղացաւ, և անոնց հոգին ալ ինծի զզուեցաւ ։ Ու ըսի ։ Ձեզ պիտի չհովուեմ ։ ըմեռնողը թող մեռնի, ու կտրուողը թող կտրուի ։ և մնացածները թող իրարու միս ուտեն ։
10 Ուստի ։ Ու գեղեցկութիւնն ՚ըսաւ գաւազանս առի, և զանիկայ կտրեցի ։ որ բոլոր ժողովուրդներուն հետ ըրած ուխտս
11 աբեմ. Ու նոյն օրը աբեցաւ. և ինծի սպասող ՚հօտին խեղճերը Տ Սոփ · գ · Հասատատ գիտցան որ ասիկայ Տէրոջը խօսքն է ։
12 Ու անոնց ըսի ։ Թէ որ ձեր աչքերուն հաճոյ կ'երևնայ, իմ վարձքս տուէք, ապա թէ ոչ՝ զանց ըրէք. ու ‡ իմ վարձքիս համար երեսուն արծաթի կշռեցին ։
13 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Զանիկայ ‡ բրուտին նետէ. ասիկայ վայելուչ գին մըն է, որ անոնք ինծի համար կտրեցին. ու երեսուն արծաթը առի, և զանիկայ Տէրոջը
14 տուն՝ ‡ բրուտին նետելի ։ Եւ երկու կապեր կոտրեցի ։ որ Յուդայի ու Իսրայէլի մէջ եղող եղբայրութիւնը աբեմ ։
15 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ։ Դարձեալ նորէն յիմար հովիւի գործիքները
16 առ. Քանզի ահա ես երկրի վրայ մէկ հովիւ մը պիտի հանեմ. անիկայ կորսուելու վրայ եղողներուն այցելութիւն պիտի չընէ, ցրուածը պիտի չփնտռէ, և կոտրածը պիտի չբժշկէ, — ողջը պիտի չսնուցանէ. հապա գիրկուն միսը պիտի ուտէ, ու անոնց կճղակները
17 պիտի խորտակէ ։ Վայ ունայնութիւնն հովիւին՝ որ ոչխարները կը թողու. անոր բազուկին վրայ ու աջ աչքին վրայ սուր պիտի բլլայ. անոր բազուկը բոլորովին պիտի չորնայ, ու աջ աչքը բոլորովին պիտի խաւարի ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Մարգարէն կը ցուցնէ թէ Երուսաղէմ արբեցութեան բաժակ մը 3 և ծանր քար մը պիտի բլլայ իր թշնամիներուն ։ 6 Յուդային յաղթանակ դիրեզերքութիւնը ։ 9 Երուսաղէմին ապաշխարութիւնը ։

1 Իսրայէլի վրայով Տէրոջը խօսքին պատգամը ։ = Երկինքը տարածող ու երկիրը հիմնարկող ու Մարդուն հոգին անոր մէջը ստեղ-
2 ծող Տէրը կ'ըսէ ։ Ահա ես Երուսաղէմը բոլոր շրջակայ ազգերուն † թմրութեան բաժակ պիտի բնեմ. նաև Յուդայի վրայ ալ պիտի բլլայ Երուսաղէմի պաշարման ա-
3 տեն ։ Եւ պիտի բլլայ որ ‡ ան օր Երուսաղէմ բոլոր ժողովուրդներուն † ծանր քար պիտի բ-

Ն · Ք · ԴԲ · Իրբ 587

ը Երեմ. ԺԸ · 2 · Խգ · 11 ·

Ք Սոփ · Գ · 12 · Զքր 7 ·

Ֆ Մատ · Իգ · 15 ·

Ֆ Մատ · Իե · 9 · 12 ·

‡ կամ՝ գանձատունը

Ղ Եղկ · Լգ · 2 · 3 · 4 ·

| կամ՝ նա Հովացածը

Ֆ Երեմ. Իգ · 1 · Եղկ. Լգ · 2 · Յօե. Ժ · 12 · 13 ·

— Ե = · Իր · 5 · Իգ · 24 · Ես · 12 · 18 · Իբ · 13 ·

Ք Թուս. Ժգ · 22 · Ժող · Ժբ · 7 · Եբ · 6Կ · 16 · ԵՐԲ · Ժբ · 9 ·

Ֆ Ե = · Ֆա · 17 · 22 · 23 ·

† Հբ 4 · 6 · 8 · 9 · 11 · Գե · Ժգ · 1 · Ժգ · 4 · 6 · 8 · 9 · 13 ·

Ֆ Մատ · Իա · 44 ·

Ն · Ք · Գ · ՔԲԸ · 587

ՆԵՄ . ամէն անունք որ անով կը բնաւաւորուին , բոլորովին պիտի կոտորին , թէև երկրիս բոլոր ազ-
4 գերը անոր վրայ Ժողովուին : Ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , Ադամին ձին սուսումով պիտի զարնեմ , ու ա-նոր հնձեալը ապշութեամբ . և Ցուդայի տանը վրայ աչքերս պի-տի բանամ , ու Ժողովուրդնե-րուն բոլորը ձիերը կուրութեամբ
5 պիտի զարնեմ : Եւ Ցուդայի հազարապետները իրենց սրտին մէջ պիտի ըսեն , Երուսաղէմի բնա-կիչները *մեր զօրութիւնն՝ են զօ-րայ Տէրոջմով՝ իրենց Աստուծո-
6 վը : Ան օր Ցուդայի հազարա-պետները Է կրակի վառարանի պէս պիտի ընեմ փայտերու մէջ , ու կրակի ջահի պէս՝ որանելու մէջ . և անոնք աջ կողմէն ու ձախ կող-մէն բոլոր շրջակայ ժողովուրդները պիտի ուտեն . և դարձեալ Երու-սաղէմ իր տեղը՝ Երուսաղէմի մէջ
7 պիտի բնակուի : Եւ Տէրը նախ Ցուդային վրաններուը պիտի փրկէ , որպէս զի Դաւիթի տանը պար-ծանքը ու Երուսաղէմի բնակիչ-ներուն պարծանքը Ցուդայի վրայ
8 չգոպարտանայ : Ան օր Տէրը Ե-րուսաղէմի բնակիչներուն պաշտ-պանութիւն պիտի ընէ . ու անոնց մէջը ըտկար եղողը ան օր Դաւի-թին պէս պիտի ըլլայ , և Դաւիթի տունը Աստուծոյ պէս , Տէրոջը հրեշտակին պէս պիտի ըլլայ անոնց
9 առջեւը : Ու պիտի ըլլայ որ ան օր Է Երուսաղէմի վրայ եկող բոլոր ազգերը բնաջինջ ընելու համար պի-
10 տի ըլլամ : Է Եւ Դաւիթի տանը վրայ ու Երուսաղէմի բնակիչնե-րուն վրայ չնարհաց և աղօթից հո-գին պիտի թափեմ , և անոնք Է ին-ձի իրենց խոցածին պիտի նային , ու անոր վրայ՝ Է միակ հատիկ զաւակի վրայ ողբալու պէս պիտի ողբան , ու անոր վրայ անդրանիկ զաւակի վրայ ցաւելու պէս պիտի ցաւին :
11 Ան օր Է Երուսաղէմի մէջ մեծ ողբ պիտի ըլլայ , Է Մակեդովի գաշտին մէջ Ադադ Ռեմմոնին ողբին պէս .
12 ¶ Ու երկիրը պիտի ողբայ , ամէն մէկ ազգատոհմի առանձին . Դաւիթին տանը ազգատոհմը առանձին , ու անոնց կիներնը առանձին . Նա-թանին տանը ազգատոհմը առան-ձին , ու անոնց կիներնը առան-
13 ձին . Ղևիի տանը ազգատոհմը առանձին , ու անոնց կիներնը ա-ռանձին . Սեմէիին ազգատոհմը առանձին , ու անոնց կիներնը ա-
14 ռանձին . Բոլոր մնացած ազգա-տոհմներուն ամէն մէկ առանձին , ու անոնց կիներնը առանձին :

Ն · Ք · Գ · ՔԲԸ · 587

ԳԼ · ԺԳ

1 Երուսաղէմին մաքրութեանը համար որոշուած ազբիւրը՝ 2 որով անհնիկ կռապաշտութիւնէ ու սուտ մարգարէութիւններէ պիտի մաք-րուի : 7 Քրիստոսի մահը ու Ժողովուրդին երրորդ մասին փորձութիւնը :

1 ¶ Ան օր Դաւիթի տանը ու Երու-սաղէմի բնակիչներուն Է բա-ցուած աղբիւր մը պիտի ըլլայ , մեղքի համար ու պղծութեան հա-
2 մար : Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , Է կուռքերուն անունները երկրին պիտի ջնջեմ , ու ա-լ պիտի չյիշուին . և Ե-նոյնպէս մարգարէները ու պիղծ ոգին
3 ալ երկրէն պիտի վերցնեմ : Ու պիտի ըլլայ որ երբոր մէկ մարդ մը անկէ եւս մարգարէութիւն ընէ , դանիկայ ծնանող հայրը ու մայրը անոր պիտի ըսեն՝ Չապրիս , քան-զի Տէրոջը անունովը սուտ խօսե-ցար . և անոր մարգարէութիւն ըրած ատենը՝ դանիկայ ծնանող հայրը ու մայրը Է դանիկայ պիտի
4 խոցեն : Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը Ը մարգարէները մարգարէութիւն ըրած ատեննին պիտի ամչնան , ամէն մէկը իր տեսիլքէն , ու խա-բելու համար Է մազոտ վերարկու
5 պիտի չհագնին : Ը Ու անոնց ոմն Ղէն պիտի ըսէ , Ես մարգարէ չեմ , ես հկրադործ եմ , քանզի իմ մանկութենէս ի վեր † գիս
6 ուսացան Է Հաւիա՞ : Եւ անոր պիտի ըսուի , Ձեռքերուդ մէջ ասվէրերը ինչ են . ու անիկայ պիտի ըսէ , Անոնք իմ բարեկամ-ներուս տանը մէջ ընդունած վէր-քերս են :
7 ¶ Սրթիր սուր , Իմ Հո-վիս վրայ , ու Է իմ ընկերս եղող մարդուն վրայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը . Հովիւը զարկ , ու ոչխարները ցր-բուին , ու իմ ձեռքս Նպղտիկնե-
8 րուն վրայ դարձնեմ : Եւ պիտի ըլլայ բոլոր երկրին մէջ՝ կ'ըսէ Տէրը՝ որ երկու մասը պիտի կտրուի ու պիտի մեռնի , Է ու երրորդ մասը պի-
9 տի մնայ անոր մէջը : Եւ ան երրորդ մասը Է կրակէ պիտի անցընեմ , ու Է զանոնք պիտի զտեմ , ինչպէս որ արծաթը կը զտուի , և զանոնք պիտի փորձեմ , ինչպէս որ ոսկին կը փորձուի . Հանոնք իմ անունս պիտի կանչեն , ու ես անոնց պա-տասխան պիտի տամ . Ես պիտի ըսեմ Ընկերս իմ Ժողովուրդս է . անոնք ալ՝ Տէրը իմ Աստուածս է՝ պիտի ըսեն :

ԳԼ · ԺԴ

1 Երուսաղէմի կործանումովը ու կրծանումը : 4 Քրիստոսի գալուստը ու անոր թագաւորու-

ա ԳԼ · ԺԲ · 3 ·
Բ Երբ · ԹԻ · 14 ·
ա Պետ . ա . 19 · Յակ . ա . 5 ·
‡ Եւ · ԻԳ · 13 · Յես · ԻԳ · 7 · Յազ · Ժգ · 4 · Եզեկ · Լ · 13 · Ովս . բ . 17 · Միք . ե . 13 , 14 ·
ԵՐ Պետ . բ . 1 ·
Է Ր Օր . Ժգ . 6 · 8 · ԺԲ . 20 ·
Ը Միք . գ . 6 · 7 ·
Է գ Թագ . ա . 8 · Եր . ի . 2 · Ա՚ած . գ . 4 ·
Ը Ամով . է . 14 ·
† Կա՛ ասա-ցուածքնեա-րու վրայ գրին ·
Բ Եր . ի . 11 · Եզեկ . Լ Է . 23 ·
Է Յես՚ԻԲ . 30 · Ժգ . 10 · 11 · Փիլ . բ . 6 ·
Է Ա՚ած . իգ . 31 · Ա՚ած . Ժգ . 27 ·
Լ Ա՚ած . Ժբ . 10 · 14 · Դան . Ժբ . 32 ·
Ի Հռով . Ժա . 5 ·
Ե Եր . ի . 10 ·
Ա ա Պետ . ա . 6 · 7 ·
Հ Յայտ . Ծ . 15 · գ . 15 · ԳԼ Ժ . 6 ·
Ղ Յայ . ՃԻգ . 15 · Երեմ . Լ . 22 · Եզեկ . Ժա . 20 · Ովս . բ . 23 · ԳԼ . ը . 8 ·

Ն. Ք. դՔ. իրր 587

թեանը շնորհքները։ 12 Երուսաղէմի թիւնա-
մինները վայ դուռ Տարաւածը։ 16 Պիտա-
յորդը Տէրոջը պիտի դառնայ, 20 ու անոնց
բոլոր կարաբներէը առաջը պիտի սեպուին։

1 Ո՛հա՝ Տէրոջը օրը կու գայ, և քու
առդդ քու մէջդ պիտի բաժ-
2 նուի։ Քանզի ԷԲոլոր ազգերը պա-
տերազմի համար Երուսաղէմի վրայ
պիտի ժողվեմ. և քաղաքը պիտի
առնուի, ու ՀտուներԷը պիտի կո-
ղոպտուին, և կիներէը պիտի
պղծուին, ու քաղաքին կէսը գե-
րութեան պիտի երթայ։ բայց ժողո-
վուրդին մնացորդը քաղաքէն պիտի
3 չկտրի։ Ու Տէրը պիտի ելլէ, ու
ան ազգերուն հետ պիտի պատե-
րազմի, ինչպէս որ պատերազմին
4 օրը պատերազմեցաւ։ Ու ան օ-
րը անոր ոտքերը ԷԶիթենեաց լե-
ռանը վրայ պիտի կայնին, որ
Երուսաղէմի առջևն է դէպ 'ի ա-
րևելք. ու Զիթենեաց լեռը դէպ
'ի արևելք ու դէպ 'ի արեւմուտք
կէսէն պիտի պատռի, ԱԱ խիստ
մեծ ձոր պիտի ըլայ. և լեռանը կէ-
սը դէպ 'ի հիւսիս, ու կէսը դէպ 'ի
5 հարաւ պիտի քաշուի։ Ու դուք
լեռներուն ձորը պիտի փախչիք,
քանզի լեռներուն ձորը մինչև Ազալ
պիտի հասնի. ու պիտի փախչիք,
ինչպէս որ Ը դեռնաշարժէն փախաք
Յուդայի թագաւորին Ոզիայի օ-
րերը. Հև իմ Տէր Աստուածս պիտի
գայ, Բոլոր սուրբերը քու հետդ
6 պիտի ըլլան։ Ու պիտի ըլլայ որ
ան օրը Լոյսը պայծառ կամ ազօտ
7 պիտի չըլլայ՝։ Ու անիկայ ՃՏէրո-
ջը յայտնի Բօր մը՝ ոչ ցորեկ ու
ոչ գիշեր պիտի ըլլայ. ապայն Ժե-
րեկոյեան ժամանակը լոյս պիտի ըլ-
8 լայ։ Ու ան օրը ԻԵրուսաղէմէն
կենդանի ջուրեր պիտի ելլեն, կէսը
դէպ 'ի Արևելեան ծովը, ու կէսը
դէպ 'ի արեւմտեան ծովը. ամեն
9 ու ձմեռ այնպէս պիտի ըլլայ։ Ու
Տէրը բոլոր երկրի վրայ Բթագաւոր
պիտի ըլլայ. ան օրը ԺՏէրը մէկ՝
ու անոր անունը մէկ պիտի ըլլայ։
10 Բոլոր երկիրը Ղգայտ պիտի դառ-
նայ Գաբայէն մինչև Ռեմմոն, Եր-
ուսաղէմի Տարաւայրն կողմը, ու
պիտի բարձրանայ ու Ժիր տեղը
պիտի բնակուի, Բենիամինի դռնէն
մինչև Ա՛ռաջին դրանը տեղը՝ մինչև
Անկիւնաց դուռը, Նու Ընանայելի
աշտարակէն մինչև Թիագաւորին
11 Ձհանները։ Ու Հոն պիտի բնակին,
ու Հոն Ամլ՛րն ալ Նզովք պիտի
չըլլայ. Ժու Երուսաղէմ ապահով-
վըլթեամբ պիտի բնակուի։

12 Ու ասպիտի ըլլայ ան Տարուա-
ծը՝ որով Տէրը պիտի զարնէ ամէն
ժողովուրդները՝ որոնք Երուսաղէմի
դէմ պատերազմեցան. ոտքի վրայ
կայնած աուենին անոնց մարմինը
պիտի Տալե, ու անոնց աչքերը
իրենց խորշերուն մէջը պիտի Տալին,
և անոնց լեզուն իրենց բերնին մէջը
13 պիտի Տալե։ Ու պիտի ըլլայ որ
ան օրը անոնց մէջը Ժ մեծ խռովու-
թիւն պիտի ըլլայ Տէրոջմէ, և ամէն
մէկը իր ընկերին ձեռքը պիտի բըռ-
նէ, ու Ժանոր ձեռքը իր ընկերին
14 ձեռքին դէմ պիտի վերցուի։ Ու
Ցուդա ալ Երուսաղէմի Ֆմէջ պի-
տի պատերազմի. Ժու բոլոր շրջա-
կայ ազգերուն ստացուածքը՝ ոսկի
ու արծաթ ու Հանդերձներ մեծ
առատութեամբ Հոն պիտի ժողո-
15 վուին։ Ու Ձիին, Ջորիին, ուղ-
տին ու իշուն և ան բանակնե-
րուն մէջի բոլոր անասուններուն
Տարուածը նոյն Տարուածին պէս
16 պիտի ըլլայ։ Ու Երուսաղէմի վրայ
եկած բոլոր ազգերէն ամէն մնացոր-
դը՝ ան առնեն Ժտարեկ տարի թա-
գաւորին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպա-
գութիւն ընելու, և Ժտաղաւարա-
Տարաց տօնը կատարելու պիտի ել-
17 լեն։ Ժու երկրի ազգատոհմերէն
ով որ Երուսաղէմ չելլէ թագաւո-
րին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպագու-
թիւն ընելու, անոր վրայ անձրև
18 պիտի չըլլայ։ Ու թէ որ Եգիպ-
տացւոց ազգատոհմը չելլէ ու չգայ,
(Նոր անոնք ԺԱՆՁՐԵ՛ ՉՈՒՆԵՆ,) Ժանոյ
վրա պիտի ըլլայ ան Տարուածը,
որով Տէրը պիտի զարնէ ան ազգե-
րը՝ որոնք տաղաւարահարաց տօնը
19 կատարելու չեն ելլեր։ Ասիկայ
պիտի ըլլայ Եգիպտոսի պատիժը, և
տաղաւարահարաց տօնը կատարելու
չելլող բոլոր ազգերուն պատիժը։
20 Ան օրը ձիերուն սանձի զարգե-
րուն վրայ ՝ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵՒՈՒՆ
պիտի ըլլայ. ու Տէրոջը տանը մէջի
կաթսաները սեղանին առջևի կոն-
21 բերուն պէս պիտի ըլլան։ Ու Ե-
րուսաղէմի մէջ և Ցուդայի մէջ
ամէն կաթսայ զօրաց Տէրոջը սուրբ
պիտի ըլլայ. և ամէն զոհ բնողները
պիտի գան, ու անոնցմէ պիտի առ-
նեն, ու անոնց մէջը պիտի եփեն.
և ան օրը ՄԼ՛ԱՄԻՆ ալ ՝զօրաց Տէրո-
ջը տանը մէջ ՀԵՔԱՆԱՅԻՆ պիտի
չըլլայ։

Ն. Ք. դՔ. իրր 587

Ե Երեմ. իդ. 6։

Ը Ա Թագ. ժդ. 15, 20։ Գործ. է. 22։ ՐՄԿ. ի. 23։ Ե-
զեկ. ա. 21։

Ի Կաթ. դԿ. Եզեկ. լԻ. 10, 17։ ԼԸ։

Լ Հմր 12։

Ծ Ես. ԽԶ. 1։ Ժ. 7։ Ե-
զեկ. ա. 4։ Ժ. 9։ Ամովս. դ. 13։ Ծ. 8։ Ե-
զեկ. ԼԸ. 23։

Ա Ես. ԽԶ. 1։ Ե-
զեկ. ա. 4։ Ժ. 9։ Ամովս. դ. 13։ Ծ. 8։ Ե-
զեկ. ԼԸ. 23։

Ժ Ես. Եզեկ. ԺԶ. 23։

Ի Ըմմ. ա. 1։

Իրր 787

Ա Պատ. ԺԶ. 27։ Իզ. 30. 31։ Ին. 31։ Ամոս. 14։

Ի Ամբ. գ. 11։

Ա Կաճ. Լայն պիտի լինի, Տապատ ամա։

Ը Պատ. Իզ. 36։

Ի Ծայտ. Իբ. 5։

Ի Ես. ԼԻ. 26։ Ա. 19, 20։ Ծայտ. Իա. 23։

Ի Եզեկ. Իա. 1։ Ամբ. գ. 18։ Ծայտ. Իբ. 1։

Ա Ամբ. Բ. 20։

Ի Գան. Ի. 44։ Ծայտ. ԺԶ. 15։

Ի Նեհ. գ. 5, 6։

Ի Ես. Իս. 4։

Ա Գլ. ԺԲ. 6։

Ի Նեհ. Ա. 1։ ԺԲ. 39։ Երեմ. Լ. 38։

Ա Երեմ. Լա. 40։

Ա Ես. Ա. 4։ Ժ. 7։ Ե. 9։ Կ. 23։

Ա Գն. Իվ. 34, 43։ Նե-
եմ. Բ. 14։ Ա՛վս. Ժ. 10։ Ծոն. Ն. 2։

Ա Ես. Ա. 12։

Ը ՐԱՕր. Ժ. 10։

Ա Ես. Ա. 6։ Ժ. 7։ Ծ. 23։

Ա Ես. ԽԴ. 34։ Ա. 43։ Ե-
եմ. Բ. 14։ Ա՛վս. Ժ. 10։ Ծոն. Ն. 2։

Ա Ես. Ա. 12։

Ի Ես. Ա. 26։ Ա. 19, 20։ Ծայտ. Իա. 23։

Ի Ես. Ա. 26։ Ա. 19, 20։ Ծայտ. Իա. 23։

Ա

ՄԵՐԳՈՐԻՈՒԹԻՒՆ ՄԵՂՔԵԱՅԻ

ՆՀ · ՔԳ · ԲԲ 397

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Մարգարէութիւն Մելքիայի ընդդէմ ամբարտաւանութեան, 6 անկրօնաբարոյութեան եւ պղծութեան Ազգին։

1 Ա՛ռաքելական ձեռքով Տէրոջը խօսքին
2 պատգամը։ — Ես ձեզ սիրեցի, կ՚ըսէ Տէրը, ու դուք Ինձ ինչո՞վ սիրեցիք կ՚ըսէք։ Մելքի Եսաւ Յակոբին եղբայրը չէր, կ՚ըսէ Տէ-
3 րը, ու Յակոբը սիրեցի, Եսայի Լեռնաբ աւերի, եւ անոր լեռները՝ ամայութեան, ու անոր ժառանգութիւնը անապատի բնակու-
4 թեան գազաններո՛ւ։ Թէ որ Եդոմ ըսէ թէ. Կործանեցանք, բայց պիտի դառնանք ու աւերակները չնինենք, զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Անոնք պիտի շինեն, բայց Ես պիտի փլցնեմ. և անոնք պիտի կոչուին Ընօրէնութեան սահման, ու ժողովուրդ՝ որուն դէմ Տէրը
5 յաւիտեան բարկացեր է։ Եւ ձեր աչքերը պիտի տեսնեն, ու պիտի ըսէք. Տէրը Իսրայէլի սահմանէն անդին՝ փառաւորուի։
6 Տղան իր Հօրը, ու ծառան իր տիրոջը պատիւ կ՚ընէ. Ի թէ որ Ես Հայր եմ, իմ պատիւս ո՞ւր է, ու թէ որ տէր եմ, ինծմէ վախնալը ո՞ւր է, կ՚ըսէ ձեզի զօրաց Տէրը, ով քահանաներ՝ որ իմ անունս կ՚անարգէք. Ձեւ դուք կ՚ը-
7 սէք, Քու անունդ ի՞նչ բանով անարգեցինք։ Իմ սեղանիս վրայ Ի պիղծ հաց կը մատուցանէք, ու կ՚ըսէք, Քեզ ինչո՞վ պղծեցինք. Տէրոջը սեղանը անարգ է՝ բանալով
8 Նիդ։ Ու Ի կոյր կողը զոհի հա-մար կը մատուցանէք, դէշ չէ՞. ու կոյսը կաղը կամ հիւանդը կը մատուցանէք, դէշ չէ՞. ազէ՛, դանիկայ քու իշխանիդ բնծայէ, միթէ քեզի պիտի հաճի՞, կամ Ի քեզ սիրով՞ պիտի ընդունի՞,
9 կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։ Եւ հիմա Աստուծոյ երեսը ազատեցէ՛ք, որ մեզի ողորմութիւն ընէ. Ի ասիկայ ձեր ձեռքէն եղաւ. միթէ ձեզ սիրով պիտի ընդունի՞, կ՚ըսէ զօրաց Տէ-
10 րը։ Ձեր մէջը անգամ դուռները չէ՞ դոցող ով կայ. Ի՛մ սեզանիս կրակն ալ ձրի չէք վառեր. ձեզի չեմ հաճիր, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, Ի ու ձեր ձեռքէն ընծայ չեմ ըն-
11 դունիր։ Քանզի Ի արեւուն ծագած տեղէն մինչեւ անոր մտած տեղը՝ հազգայ մէջ իմ անունս մեծ պիտի ըլլայ. և համէն տեղ իմ անուանս Ի խունկ ու սուրբ ընծայ պիտի մատուցուի. Ի քանզի իմ անունս ազգայ մէջ մեծ պիտի ըլ-
12 լայ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։ Ու դուք զանիկայ կը պղծէք, բանալով թէ Ի Տէրոջը սեղանը պիղծ է, ու անոր բերքը այլեւս կ՚արհամարհի՞
13 անարգ։ Նաեւ կ՚ըսէք, Ա՛հա ի՜նչ աշխատութիւն է, ու անոր վրայ կը փչէք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը. և յափշտակուածը ու կաղը ու հիւանդը բերիք. այսպէս ընծայ բերիք, Ի միթէ զանիկայ ձեր ձեռքէն պիտի ընդունիմ՞, կ՚ըսէ Տէ-
14 րը։ Բայց անիծեալ ըլլայ ան խաբեայ մարդը, որ իր հօտին մէջը արձ ունենալով, ուխտ կ՚ընէ, և պատառաւորը Տէրոջը կը մատուցանէ. քանզի Ես մեծ թագաւոր եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, ու իմ անունս ազգայ մէջ ահարու է։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն սասիկ կը յանդիմանէ քահանաները որ իրենց ուխտը զանց կ՚ընեն, 11 նաեւ ժողովուրդը՝ իրենց կռապաշտութեանը, 14 ընութեանը 17 ու անհաւատութեանը Համար։

1 Եւ հիմա ասոնք պատուէրը ձեզի է՝
2 ով քահանաներ։ — Թէ որ մտիկ չընէք, ու թէ որ չէ որտին մէջը չդնէք որ իմ անունս պատիւ տաք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, ան ատեներ ձեզի անէծք պիտի խրկեմ, ու ձեր օրհնութիւնները պիտի անիծեմ. այո զանոնք արդէն անիծեր եմ, քանզի դուք չէք որտին մէջը
3 չէք դներ։ Ահա ես ձեր սերմնդը պիտի յանդիմանեմ, ու ձեր երեսին վրայ աղբ՝ ձեր տօներուն աղբը պիտի ցանեմ, և անիկայ Ի ձեզ իր
4 հետը պիտի տանի։ Ու պիտի գիտնաք որ ես ձեզի խրկեցի այս պատուէրը, որպէս զի իմ ուխտս Ղեւիին հետ ըլլայ, կ՚ըսէ զօրաց
5 Տէրը։ Ի՛մ ուխտս անոր հետ էր՝

ՆՀ · ՔԳ · ԲԲ 397

Ի ԵՍ · Ա. 11։ ԵՐԵՄ · Զ · 20 · ԱՄՄՈ · Ե · 21։

Ի ՍԱՂ · ՃԺԳ · 3։ ԵՍ · ԽԹ · 19։

Ի ԵՍ · Կ · 3 · 5։

Ճ ՅՕՆ · Գ · 21 · 23։ Ա ՏԻՄ · Բ · 8։

Յ ՅԱՅՆ · Ը · 3։

Ե ԵՍ · ԿԶ · 19 · 20։

Ձ ՀԱԳ · 7։

Ղ ՂՒ · ԻՐ · 20 · ՃՃ։

Ը ՀԱԳ · 8։

Ռ ՍԱՂ · ԽԵ · 2 · Ա ՏԻՄ · Գ · 15։

— ՂՒ · ԻԳ · 14 · ՃՃ։ Բ ՕՐ · ԻԲ · 15 · ՃՃ։

Ի ԴԱ · ԺԲ · 10։

Ֆ ԹՈՒԾ · ԻԸ · 12 · ԵՂԿ · ԼԳ · 25 · ԼՃ · 26։

կենաց ու խաղաղութեան համար ։ ու զանոնք անոր տուի Դան երկիր-
ղին ֆոխոբէն՝ որով ինծի կը վախ-
նար , ու իմ անուանս երեսէն կը
6 սարսափէր ։ Իշմարտութեան օ-
րէնքը անոր բերնին մէջն էր , և ա-
նոր շրթունքներուն մէջ անիրա-
ւութիւն չգտնուեցաւ ։ Ինծի հետ
խաղաղութեամբ և ուղղութեամբ
կը քալէր , ու շատերը անօրէնու-
7 թենէ դարձուց ։ Իքանդի քահա-
նային շրթունքները գիտութիւն
պահելու են , և մարդիկ անոր բեր-
նէն օրէնքը փնտռելու են , Բանդի
անիկայ զօրաց Տէրոջը դեսպանն է ։
8 Բայց դուք ճամբայէն խոտորեցաք ,
Իշատերը օրէնքին մէջ դայթակղե-
ցուցիք , Ի Ղևիին ուխտը աւրե-
9 ցիք , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։ Ուստի
Իես ալ ձեզ բոլոր ժողովուրդին
առջեւը անարգուած ու ցած րրի ,
ինչպէս որ դուք իմ ճամբաներս
չպահեցիք , ու օրէնքին մէջ ակն-
առութիւն ըրիք ։
10 Ւմիթէ ամէնքս մէկ Հայր չու-
նինք ։ Ւմիթէ մէկ Աստուած չըս-
տեղծեց մեզ ։ Ինչու համար մեր
հայրերուն դէմ խարդախութիւն ,
մեզմէ
ամէն մէկը իր եղբօրը նենգութիւն
11 կ՚ընէ ։ Ցուդա նենգութիւն ը-
րաւ , և խոպայելի մէջ ու Երուսա-
դեմի մէջ պղծութիւն գործուե-
ցաւ ։ Վասն զի Ցուդա պղծեց Տ-
բոջը արբանը , որն որ ինքը կը
սիրէր , Իև օտար աստուծոյ աղջկա-
12 նը Երիկ եղաւ ։ Տէրը Յակոբի վը-
րաններէն բնաջինջ պիտի ընէ այս
բանը ընող մարդը , Ի արթուն եղո-
ղը ու պատասխան տուողը՝ , Իև
զօրաց Տէրոջը ընծայ մատուցանո-
ղը ։
13 Նե դարձեալ ասիկայ ընիք ։
Տէրոջը սեղանը արցունքներով ,
լացով ու ողբով ծածկեցիք , այն-
պէս որ Անիկայ ալ բնծա-
յին չնայիր , որ ընդունի ձեր ձեռ-
14 քէն Համաութեամբ ընդունի ։ Բայց
դուք ըսիք , Ինչո՞ւ ։ անոր համար
որ Տէրը վկայ եղաւ քու և Իրա-
երիտասարդութեանդ կնկանը մէջ-
տեղը , որուն հետ անհաւատար-
մութեամբ վարուեցար ։ ու Ի անի-
կայ քու ընկերդ ու քու ուխտիդ
15 կինին է ։ Նե մէկը չըրաւ , որ
Հոգիին առատութիւնը ունէր ։
և ա՞ մէկը ի՞նչ կը փնտռէր ։ Ա-
տուծոյ սերունդ ։ ուրեմն ձեր հո-
գիին զգուշութիւն ըրէք , ու ձեզ-
մէ մէկը իր երիտասարդութեանը
կնկանը հետ անհաւատարմու-
16 թեամբ չվարուի ։ Բանզի Իսրա-
լէլի Տէր Աստուածը կ՚ըսէ թէ
Իքը կ՚ատէ Ի ին արձակելը՝ ։ բայց

Հարբը իր հանդերձովը զրկանքը կը
ծածկէ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։ ուս-
տի ձեր հոգիին զգուշութիւն ը-
րէք , ու անհաւատարիմ մի՛ ըլ-
լար ։
17 Ձեր խօսքովը Տէրը ձանձրա-
ցուցիք ։ բայց դուք կ՚ըսէք , Ինչով
ձանձրացուցինք ։ Ասոնկ բանովը-
նիդ , Ամէն չարութիւն ընողը Տ-
բոջը աչքերուն առջեւը հաճոյ է ,
ու ինքը անոնց կը հաւնի ։ կամ
թէ Դատաստանի Աստուածը ո՞ր
է ։

ԳԼ · Գ

1 Քրիստոսի առջեւէն գալու դեսպանը , ու Քր-
իստոսի վերափոխութիւնը ու շնորհքը ։ 7
Ժողովուրդին ապաշխարութեանը , 8 սրբա-
պղծութեանը 13 ու անհաւատութեանը վե-
րաբերեալ ։ 16 Աստուծմէ վախցողներուն տը-
րուելու օրհնութիւններուն խոստմունքը ։

1 Իսկ ես իմ դեսպանս կը խրկեմ՝ ,
ու Ի իմ առջեւս ճամբայ պիտի
պատրաստէ ։ և ձեր փնտռած Տէ-
րը՝ այսինքն Ի ուխտին հրեշտակը՝
որուն կը հաւնիք , յանկարծ իր
տաճարը պիտի գայ ։ ահա կու գայ՝
2 կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։ Ու անոր գա-
լըստեանը օրը Ո՞վ կրնայ դիմա-
նալ , և Ի անոր երեւնալուն առնը
ո՞վ կրնայ կայնիլ ։ քանզի Իանի-
կայ հալեցնողին կրակին պէս , ու
Ի ափիլնիներուն օճառին պէս պիտի
3 բլայ ։ Նե Ի անիկայ արծաթի հա-
լեցնողի ու մաքրողի պէս պիտի
նստի , ու Ղևիի որդիները պիտի
մաքրէ , և զանոնք ոսկիի պէս ու
արծաթի պէս պիտի զտէ , ու անոնք
արդարութեամբ Ի Տէրոջը ընծայ
4 մատուցանողներ պիտի բլլան ։ Նե-
Ցուդայի ու Երուսադեմի Ի ընծան հին օրերուն պէս ու առջի տարիներուն պէս Տէրոջը ընդու-
5 նելի պիտի բլլայ ։ Ու դատաստա-
նի համար ձեզի պիտի մօտենամ ,
և կախարդներուն ու շնացողնե-
րուն Ի ու սուտ երդում ընդ-
ներուն , և վարձկանին իր վարձքին
վրայով , որքիւաբրին ու որբին
զրկանք ընողներուն , և պանդուխ-
տին Իուուուհը խոտորցնողնե-
րուն , ու ինծի չվախցողներուն
դէմ արագ վկայ պիտի բլլամ ,
6 կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։ Քանզի ես Ե-
հովայ եմ , Ի չեմ փոխուիր ։ Նանոր
համար դուք՝ ով Յակոբի որդիք՝
չսպառեցաք ։
7 Ի Ձեր հայրերուն օրերէն Ի վեր իմ
հրամաններէս զատուեցաք ու չը-
Ննի չպահեցիք ։ Ի ինծի դարձէք ,
ու ես ձեզի պիտի դառնամ , կ՚ըսէ
զօրաց Տէրը ։ Նսակայն դուք կ՚ը-
8 ս՚ը , Ինչով դառնանք ։ Միթէ մարդ
գ Աստուած կը կողոպտէ՞ , որ դուք

Ե Ես · Խգ ·
24 ։ Գւ · գ ·
13 , 14 , 15 ։

Ղ Երեմ. Իգ ·
22 ։ Յակ ·
Ե · 20 ։
Ի Բ Օր · Ժե ·
9 , 10 ։ Իգ ·
8 ։ Ղե · ժ ·
11 ։ Նոր ·
Ե · 10 ։ Ն-
ւմեմ · ժբ ·
18 ։ Ընդ ·
բ · 11 , 12 ։
Ը Դատ · գ ·
14 ։
Ի ա Թագ ·
բ · 17 ։ Ն-
ւմեմ · ժբ ·
15 ։
Ի Նէեմ. ժգ ·
29 ։
Ի ա Թագ · բ ·
30 ։
Լ ա Նոր · բ ·
6 ։ Նեմ ·
գ · 6 ։
Ի Յոբ · լա ·
15 ։

Ի Նոր · Ի · 1 ։
ժ · 2 ։ Նեմ.
ժգ · 23 ։

Ա Կա՛մ ուս-
ուցիչը ու
աշակերտը ։
Ե Նէեմ. ժգ ·
28 , 29 ։

Ջ Յակ · Ե ·
15 ։

Ե Յակ · բ ·
17 ։

Ջ Տես Պատ.
Ե · 23 ։ Յէ-
8 ։
Ի Կա՛մ Իև
որ կ՚ուզէ
դանել ։
Ի Ուզ արձա-
կէ՝ · բ Օր ·
Իգ · 1 ։

Ե Ես · Խգ ·
24 ։ Գւ · գ ·
13 , 14 , 15 ։

Ի Ես · Խգ ·
19 ։ Հոսէ ·
ժա · 29 ։
Յակ · ·
17 ։
Ե Ովդ · 22 ։
Ի Գոր · Ե ·
51 ։
Ի Ջաք · ·
3 ։
Ե Գւ · ·

զիս կը կողոպտեք • բայց դուք կ'ըսէք , ինչո՞ւ կողոպտեցինք . հատասնորդներ ու ընծաներ ։ 9 Ներ ։ Դուք անէծքով անիծուած էք , քանզի դուք բոլոր ազգ զիս կողոպտեցիք ։ 10 Ինչոր տասանորդները ղանձատունը տարէք , որ իմ տանս մէջ պաշար ըլլայ • և աստղ զիս փորձեցէք , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , թէ արդեօք ձեզի երկինքին պատուհանները չբա՞ց բանամ , ու մինչեւ ձեզի օրհնութիւն թափեր , այնպէս որ անոր բաւական գտնէք ։ 11 Ջրկայ ։ Եւ ձեզի համար ոչնչացնող պիտի չկանգնեմ , ու անիկայ ձեր երկրին պտուղը պիտի չապականէ , և ձեր այգիին մէջ որթը անպտուղ պիտի չըլլայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ 12 Բայց ազգերը ձեզի երանի պիտի բսեն , քանզի դուք ցանկալի երկիր պիտի ըլլաք , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ 13 Ձեր խօսքերը ինծի դէմ խիստ եղան , կ'ըսէ Տէրը . բայց դուք կ'ըսէք , քեզի դէմ ի՞նչ խօսեցանք ։ 14 Դուք ըսիք , Աստուծոյ ծառայութիւն ընելը պարապ բան է , և անոր պահպանութիւնը պահելին ու զօրաց Տէրոջը առջեւը սուգով 15 քալելին ի՞նչ շահեցանք . Եւ հիմա մենք հպարտները երանի կ'ըսենք . ամբարշտութիւն ընողները անգամ բարգելին կ'ըլլան , Աստուած ալ կը փորձեն ու կ'ազատին ։ 16 Ան ատենը Տէրոջմէ վախցողները իրարու հետ խօսեցան , և Տէրը մտիկ ըրաւ ու լսեց . և իր առջեւը յիշատակի գիրք գրուեցաւ Տէրոջմէ վախցողներուն համար , ու անոր անունը մտածողներուն համար ։ 17 Ներուն համար ։ Եւ Հանդիսի իմ պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , այն օրը որ Իմ սեփհական գանձ պիտի ըլլամ . ու մարդ պիտի խնայեմ , ինչպէս որ մարդ մը կը խնայէ իր որդւոյն՝ որ իրեն ծառայու- 18 թիւն կ'ընէ ։ Եւ պիտի գառնաք , ու արդարին և ամբարշտին , Աստուծոյ ծառայութիւն ընողին և անոր ծառայութիւն չընողին տարբերութիւնը պիտի տեսնէք ։

ԳԼ • Դ

1 Արդարն կը յայտնէ Աստուծոյ դատաստանը՝ որ պիտի գայ չարերուն վրայ , 2 ու օրհնութիւնը՝ բարեպերուն վրայ • 4 կը յորդորէ ժողովուրդը որ օրէնքին ուշագրութիւն ընեն , 5 ու Եղիային գալուն և անոր պարապմունքին վրայով կը խօսի ։

1 Վանզի ահա՝ փուռի պէս վառած օրը կու գայ , ու բոլոր Հպարտները և բոլոր ամբարշտութիւն ընողները ։ յարդի պէս պիտի ըլլան . ու գալու օրը զանոնք պիտի այրէ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , այնպէս որ Տանուց արմատ կամ ոստ պիտի չթողու ։ 2 Բայց ձեզի՝ Իմ անունէս վախցողներուդ՝ Արդարութեան արեգակը պիտի ծագի , և անոր թեւերուն վրայ բժշկութիւն պիտի ըլլայ . ու դուք դուրս պարարտ որթեւրուն պէս դուրս պիտի ելլէք 3 ու պիտի ցամքէք ։ Ես ամբարիշտները պիտի կոխէք , վասն զի իմ գործ ունենալու օրս անոնք ձեր ոտից թաթերուն տակը մոխիր պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

4 Յիշեցէք իմ ծառային Մովսէսին օրէնքը , այսինքն Իսրայէլին համար Նոսնեցը ու դատաստանները , որ անոր պատուիրեցի Քորէբի մէջ 5 բոլոր Իսրայէլին համար ։ Ահա ես Եղիա մարգարէն ձեզի պիտի իրկեմ , Տէրոջը մեծ ու ա- 6 հեղ օրը չգիտած ։ Ու անիկայ Հայրերուն սիրտը որդւոցը , ու որդւոցը սիրտը Հայրերուն պիտի դարձնէ . որ չըլլայ թէ ես գամ , ու երկիրը Նանէծքով Զարնեմ ։

Հ Դ Է Մ • Ժգ • 19 • 12 ։

Յ Ա ա կ • գ • 9 • 10 ։

Ը Ա Մ Ն • Իզ • 20 • ԻՄՆ • Լ • 11 ։ Դ Է Մ • Ժ • 38 ։ Ժգ • 12 ։

Ե Ծ Ն • Է • 11 ։ Ը Թ Ա գ • Է • 2 ։

Ղ Բ Մ Ն • Լ • 10 ։

Ե Ա Մ Ի • գ • 9 ։

Ն Դ ա ն • Բ • 9 ։

Է Թ Լ • Բ • 17 ։

Ա Ծ Ր • Խ • 14 ։ 15 ։ Իր • 17 ։ Ա Պ գ • Հգ • 13 ։ Ա Ո փ • ա • 12 ։

Լ Ա Պ գ • Հգ • 12 ։ Գ Լ • Բ • 17 ։

Դ Ա Պ գ • գև • 9 ։

Լ Ա Պ գ • Կդ • 16 ։ Գ Լ • Գ • 2 ։

Ա Ե Բ Բ • Գ • 13 ։

Ա Պ գ • Ձգ • 8 ։ Նա • կե • 6 ։ Ցպա • ի • 12 ։

Հ Ե Լ • ԺԹ • 5 ։ Բ Օ Ր • է • 6 ։ Պ գ • Ձկե • 4 ։ Տի ա • Բ • 14 ։ ագեա • Բ • 9 ։

Ա Պ գ • Ճգ • 13 ։

Բ Պ գ • Ձբ • 11 ։

Ա Ծ Ր • Խ • 31 ։ Գ Լ • գ • 2 ։ Բ գեա • գ • 7 ։

Բ Տ Ե ա Գ Լ • գ • 18 ։

Ֆ Ե Բ գ • 18 ։

Ֆ Ա Մ Ա • Բ • 9 ։

Ի Գ Լ • գ • 16 ։

Ղ Տ Ե ա Գ ա • ա • 78 ։ Ե փե • է • 14 ։ Բ գեա • ա • 19 ։ Ցպա • Բ • 28 ։

Ի Բ Թպգ • Իբ • 43 ։ Մ Ի Ք • է • 10 ։ Զ ա ք • ժ • 5 ։

Ը Ե Լ • ի • 3 ։ ԸԸ ։

Բ Պ գ • Հ Ի Ե • 19 ։

Ֆ Բ Օ Բ • գ • 10 ։

Ի Մ ա ա • Ժ ա • 14 ։ Ժէ • 11 ։ Մ ա Բ • Ի • 11 ։ Գ ա • է ա • 17 ։

Լ Ցա Ի Ե • Բ • 31 ։

Ի Զ ա Բ • Է • 3 ։

Ֆ Զ ա Բ • Ժգ • 12 ։

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ ՄԷՋ ՅԻՇՈՒԱԾ ՉԱՓԵՐՈՒՆ, ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՑԱՆԿԸ

1. ԵՐԿԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐ

	Լ. Նաղէ է- 100 որդ.	Մէթր է- 100 որդ
Ուղուկ,	0 · 12	0 · 08
Թիզ, 3 ուղուկ,	0 · 36	0 · 23
Կանգուն, 2 թիզ,	0 · 71	0 · 46
Դրկաչափ, 4 կանգուն,	2 · 85	1 · 85
Եղեկիէլի եղէգը, 6 կանգուն,	4 · 27	2 · 77
Ասպարէզ, 100 դրկաչափ,	284 · 62	184 · 94
Շաբաթի օրուան ճամբայ, 6 ասպարէզ,	1,707 · 71	1,109 · 62
Մղոն, 8 ասպարէզ,	2,276 · 95	1,479 · 50

2. ՀԵՂԱՆԻԻԹՈՑ ՉԱՓԵՐ*

	Օգգա	Տրմ.	Լիտր է- 100 որդ
Ճաշակ,	0	100	0 · 32
Հիմէն, 12 ճաշակ,	3		3 · 83
Մար, 6 հիմէն,	18		22 · 97
Քոռ կամ խօմէր, 10 մար,	180		229 · 68

3. ԱՐՄՏԵԱՑ ՉԱՓԵՐ*

	Օգգա	Տրմ.	Լիտր է- 100 որդ
Կապիճ,	1		1 · 27
Օմէր, կամ տասանորդ, արդուին 10 երորդ մասը,	1	320	2 · 30
Դրիւ, 6 կապիճ,	6		7 · 65
Արդու, 3 դրիւ,	18		22 · 97
Քոռ կամ խօմէր, 10 արդու,	180		229 · 68

4. ԿՇԻՌՆԵՐ

	Օգգա	Տրմ. է- 100 որդ.	Կրամ է- 100 որդ
Կերատ,		0 · 23	0 · 71
Սիկղ, 20 կերատ,		4 · 68	14 · 25
Մնաս, 100 սիկղ,	1	46 · 83	1,425 · 51
Տաղանդ, 3000 սիկղ,	33	206 · 10	42,765 · 50

5. ԵԲՐԱՅԵՑԻՈՑ ԱՐԾԱԹ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

	Գաշ.	Փր.	Ֆրանք է- 100 որդ
ԱՐԾԱԹԻ			
Սիկղ,	12	24	2 · 86
Մնաս,	1,260	16	286 · 46
Տաղանդ,	37,812	20	8,593 · 75
ՈՍԿԻՈՅ			
Սիկղ,	201	27	45 · 83
Մնաս,	20,166	27	4,583 · 33
Տաղանդ,	605,000		137,500

6. ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

	Գաշ.	Փր. է- 100 որդ.	Ֆրանք է- 100 որդ
Լումայ,		1 · 57	0 · 01
Նաքարակիտ, 2 լումայ,		3 · 15	0 · 02
Դանկ, 4 նաքարակիտ,		12 · 60	0 · 07
Դահեկան, 10 դանկ,	3	06	0 · 72
Երկդրամեան, 2 դահեկան,	6	12	1 · 43
Սատեր, 4 դահեկան,	12	24	2 · 86
Մնաս, 100 դահեկան	315	00	71 · 59

---

* Յիշեալ չափերը, յատկապէս հեղանիւթոց և արմտեաց, ոմանք աւելի և ոմանք պակաս կը հաշուեն։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԾՆՈՒՆԴՔ

ՆՈՐ

ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

Հրամանաւ ժողովոյ պաշտօնեին հասարակաց կրթութեան։

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1905

ԸՆԾՏԸՐԸՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քրիստոսի ազգաբանութիւնը Աբրահամէն մինչև Յովսէփ։ 18 Կոյս Մարիամ որ Յովսեփին նշանուած էր, Սուրբ Հոգիէն կը յղանայ։ 19 Հրեշտակը Յովսեփին երազ կերեւնայ։ 21 Կը ծնի Քրիստոսի անունները։

1 Գիրք ՚ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի Դաւիթի որդւոյն, Աբրահամի որդւոյն։

2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը. Իսահակ ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ զՅուդան ու անոր եղբայրները.

3 Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Զարան Թամարէն. Փարէս ծնաւ Եսրոնը. Եսրոն ծնաւ Ռամը.

4 Ռամ ծնաւ Ամինադաբը. Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը. Նաասոն

5 ծնաւ Սալմոնը. Սալմոն ծնաւ Բոոզը Ռահաբէն. Բոոզ ծնաւ Ովբեդը Հռութէն. Ովբեդ ծնաւ Յեսսէն. Յեսսէ ծնաւ Դաւիթ

6 թագաւորը. Դաւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը Ուրիայի

7 կնոջէն. Սողոմոն ծնաւ Ռոբովամը. Ռոբովամ ծնաւ Աբիան. Ա-

8 բիա ծնաւ Ասան. Ասա ծնաւ Յովսափատը. Յովսափատ ծնաւ Յովրամը. Յովրամ ծնաւ Ոզիան.

9 Ոզիա ծնաւ Յովաթամը. Յովաթամ ծնաւ Աքազը. Աքազ ծնաւ

10 Եզեկիան. Եզեկիա ծնաւ Մանասէն. Մանասէ ծնաւ Ամոնը. Ամոն

11 ծնաւ Յովսիան. Յովսիա ծնաւ Յեքոնիան ու անոր եղբայրները Բաբիլոնեան գերութեանը առեն-

12 նները. Բաբիլոն գերութեան երթալէն ետև Յեքոնիա ծնաւ Սալաթիէլը. Սալաթիէլ ծնաւ Զո-

13 բաբաբէլը. Զորբաբէլ ծնաւ Աբիուդը. Աբիուդ ծնաւ Եղիակիմը. Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը.

14 Ազովր ծնաւ Սադովքը. Սադովք ծնաւ Աքինը. Աքին ծնաւ Եղիուդ.

15 Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը. Եղիազար ծնաւ Մատթանը.

16 Մատթան ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ զՅովսէփ զայրն Մարիամայ, որմէ ծնաւ Յիսուս, որ

17 կ'կոչուի Քրիստոս։ Ուրդ բոլոր աղգերը Աբրահամէն մինչև Դաւիթ տասնուչորս ազգ, և Դաւիթէն մինչև Բաբիլոնեան գերութիւնը տասնուչորս ազգ, ու Բաբիլոնեան գերութենէն մինչև Քրիստոս տասնուչորս ազգ։

18 Ու Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը սա կերպով էր. անոր մայրը Մարիամ Յովսեփին նշանուած, դեռ իրարու քով չկացած՝ Սուրբ

19 Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ։ Ու Յովսէփ անոր էրկիր արդար ըլլալով ու չուզելով որ զանիկայ հանրաւտակ ընէ, մնածեց որ ծած-

20 կաբար արձակէ զանիկայ։ Ու քանի որ անոնիկայ սա խոհը կը մտածէր, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեցաւ անոր ու ըսաւ, Յովսէփ Դաւիթի որդին, մի վախնար քեզի առնել քու Մարիամ կնիկդ, ինչու որ անոր ներսի

21 դին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է։ Ու որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անունը Յիսուս դնես, քանզի ա-

22 նիկայ իր ժողովուրդը իրենց մեղ-

23 քերէն պիտի փրկէ։ Ու սա ամէնը եղաւ որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը, որ

24 կ'ըսէ, Ահա կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն, որ կը թարգմանուի Աստուած մեզ

25 հետ։ Ու Յովսէփ քունէն արթննալով՝ ինչպես որ Տէրոջը հրեշտակը իրեն հրամայեց, այնպես ըրաւ ու իր կնիկը քովը առաւ.

և չէր գիտեր զանիկայ, մինչև իր անդրանիկ որդին ծնաւ, ու անոր անունը Յիսուս դրաւ։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Աբեղեբէն մոգերը Քրիստոսի կ'երթան՝ ասոդի մը առաջնորդութեամբը, 11 և երկրպագութիւն կ'ընեն անոր, ու իրենց ընծաները կը մատուցանեն։ 14 Յովսէփ առնելով Յիսուսը ու անոր մայրը՝ Եգիպտոս կը փախչի։ 16 Հերովդէս մանր տղոցը սպաննել կու տայ։ 20 անոր մահը։ 23 Յիսուս Եղիպտոսէն կը տարուի Գալիլեայի Նազարէթ քաղաքը։

1 Ու երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաստանի Բեթլհեմին մէջ Հերովդես թագաւորին օրերը, ահա

Մատթ. ա. 23։

Ես Սադ. ձէր. 11։ Եսա. ժա. 1։ Երեմ. խդ. 5։ Գէ. իր. 42։ Ցօն. է. 42։ Գործ. ը. 30։ ժգ. 23։ Հռով. ա. 3։

Ծննդ. ժբ. 3։ իբ. 18։ Գաղ. գ. 16։

Ծննդ. խա. 2. 3։

Ծննդ. իե. 26։

Ծննդ. խի. 35։

Ծննդ. լը. 27։

Հռութ. գ 18. եզ. ա Կին. բ. 5. 9. եզ.

Ես թագ. ժգ. 1. ժէ. 12։

Ես բ թագ. ժբ. 24։

Ես Կին. գ. 10. եզ.

Ղ թագ. ի. 21. ա Կին. գ. 13։

Ես Տ՛ա Կին. գ. 15. 16։ Ես գ թագ. իդ. 14. 15. 16. իե. 11։ բ Կին. ժ. 10. 20։ Երեմ. իե. 20. լթ. 9։ Ծբ. 11. 15. 28. 29. 30։ Դան. ա. 2։ Ես Կին. գ. 17. 19։

Ես Եզր. գ. 2։ ե. 2։ Նէեմ. ժբ. 1։ Ընդ. ա. 1։

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն հինգ տարի առաջ։

Յղա. ա. 27։ Ղկ. ա. 26։

Ես Օբ. իդ. 1։

Յղա. ա. 35։

Յղա. ա. 31։

Ցի Փրկիչ։

Գործ. գ. 12։ ե. 31։ ժգ. 23. 38։

Ես. է. 14։

Ես. ժգ. 2։ Ղա. բ. 7։ 21։

Զարմացան ամենքն ի վերայ մեծութեան Աստուծոյ։ Եւ մինչդեռ ամենքն զարմանային ամենայնի վասն որոց գործէր Յիսուս, ասէ ցաշակերտսն իւր՝ 2 Դուք դիցէք ականջս ձեր ի խօսս այսոսիկ, զի Որդի մարդոյ մատնելոց է ի ձեռս մարդկան։ 3 Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանս զայս, եւ էր ծածկեալ յերեսաց նոցա, զի ոչ ճանաչեցին զայն, եւ երկնչէին հարցանել զբանէ յայնմանէ։ 4 Եկն ի մտի նոցա խորհուրդ, թէ ո՞վ իցէ մեծ ի նոսա։ 5 Եւ Յիսուս գիտացեալ զխորհուրդս սրտից նոցա, առեալ մանուկ մի՝ կացոյց առաջի իւրեանց, 6 եւ ասէ ցնոսա՝ Որ ընդունիցի զայս մանուկ յանուն իմ, զիս ընդունի. եւ որ զիս ընդունիցի, ոչ զիս ընդունի, այլ զԱստուածն որ առաքեաց զիս։ Զի որ փոքրագոյն է ի ձեզ ամենեսեան, նա է մեծ։ 7 Պատասխանի ետ Յովհաննէս եւ ասէ՝ Վարդապետ, տեսաք զոմն մի որ ոչ հետեւի մեզ, դիւս հանէր յանուանէ քումմէ, եւ արգիլեցաք զնա, զի ոչ հետեւի մեզ։ 8 Եւ Յիսուս ասէ՝ Մի՛ արգիլէք զնա, զի չիք այր որ առնիցէ զհրաշս յանուանէ իմմէ, եւ կարասցէ անդէն չարախօսել զիս։ 9 Որ ոչ է հակառակ մեր՝ մերն է։ Ամենայն որ ոչ ինչ ինչ ոչ ոչ ո

Ցամի Տեառն 26

Թէ Ես Ամէնք Ձեզ Հայր Ընբրա-
համը ունինք. քանզի կ'ըսեմ
ձեզի որ Աստուած կարող է ա-
քարերէս Երբահամին որդիներ հա-
10 նել : Ալ հիմա կացինը ծառե-
րուն արմատին քովը կը դրուի.
ուստի Ամէն ծառ որ բարի պտուղ
չբերեր , կը կտրուի ու կրակը կը
11 ձգուի : Ես ձեզ ջրով կը մկրը-
տեմ ապաշխարութեան համար,
բայց իմ ետևէս եկողը ինծմէ զօ-
րաւոր է , ու ես անոր կօշիկները
կրելու արժանի չեմ . Նա ձեզ
պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու
12 կրակով . Հողմն ձեռնացը իր
ձեռքն է , և իր կալը պիտի մաքրէ
ու իր ցորենը համբարը պիտի ժո-
ղովէ , և մէկդի չմարելու կրակով
պիտի այրէ ,
13 Ես առնէր Ցիսուս Գալիլիայէն
Յորդանան եկաւ Յովհաննէսին ,
14 որ անկէ մկրտուի : Եւ Յովհան-
նէս կ'արգիլէր անոկայ ու կ'ըսէր ,
Ինծի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ
15 ու դուն ինծի՞ կու գաս : Ցիսուս
պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր ,
Թող տուր հիմա , ինչու որ այս-
պէս կը վայելէ մեզի որ բոլոր ար-
դարութիւնը կատարենք . Եւ թո-
16 ղուց տուաւ անոր : Ու երբոր
Ցիսուս մկրտուեցաւ , շուտ մը
ջուրէն դուրս ելաւ , և ահա երկին-
քը անոր բացուեցաւ , ու տեսաւ
Աստուծոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս
կ'իջնէր , ու կու գար իր վրայ :
17 Ու ահա երկինքէն ձայն մը ե՛ւ-
սր կ'ըսէր : Ասիկայ է իմ սիրելի
Որդիս , որուն հաւներ եմ :

Գլ . Գ

1 Քրիստոս ծամ կզպահէ ու կը փորձուի : 11 Հովհաննէսը անոր ապաշաւ որութիւն կ'քարոզէ : 13 Քրիստոս Կաթսուածքովի մէջ կը բնակի . 17 կը սկսի քարոզել : 18 կը կանչէ Պետրոսը ու Անդրէասը : 21 Յակոբոսը և Յովհաննէսը . 23 ու կը բժշկէ բոլոր հիւանդները :

1 Յն առնէր Ցիսուս անապատը
տարուեցաւ Սատանայ Հոգիէն՝ որ
2 Սատանային փորձուի . Եւ քառա-
սուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ
պահելէն ետքը անօթեցաւ .
3 Եւ փորձողը անոր մօտենալով
բսաւ , Թէ որ դուն Աստուծոյ Որ-
դին ես , բսէ՛ որ այս քարերը հաց
4 ըլլան : Ընդհակառակ պատասխան տուաւ
ու բսաւ , Գրուած է թէ Ոչ
միայն հացով կ'ապրի մարդ , հա-
պա այն ամէն խօսքով որ Աստուծոյ
բերնէն կ'ելնէ :
5 Յն առնէր Սատանան առաջ
տարաւ զանիկայ Տաճարը քաղաքը ,
և կայնեցուց զանիկայ տաճարին
6 աշտարակին վրայ , Ու բսաւ անոր ,
Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես ,

քեզ ասիկա վար ձգէ , ինչու որ
գրուած է թէ Իր հրեշտակներուն
պիտի պատպրէ քեզի համար , ու
ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցնեն
քեզ , որ չտրսայ թէ ոտքդ քարի
7 զարնես : Ցիսուս բսաւ անոր ,
Դարձեալ գրուած է թէ Չե՛ս
Տէր Աստուածդ չփորձես :
8 Սատանան նորէն առաջ հանեց
զանիկայ խիստ բարձր լեռան մը
վրայ , և ցուցուց անոր աշխարհի
բոլոր թագաւորութիւնները ու ա-
9 նոնց փառքը . Ու բսաւ անոր ,
Ասոնք ամէնը քեզի կու տամ , Թէ
որ իյնաս ինծի երկրպագութիւն
10 ընես : Յն առնէր Ցիսուս բսաւ
անոր , [Երթա] դնա՛ Սատանայ ,
ինչու որ գրուած է թէ Տէրդ Աս-
տուծոյդ երկրպագութիւն ընես ,
11 ու միայն զանիկայ պաշտես : Յն
առնէր Սատանան զանիկայ թո-
ղուց . և ահա Հրեշտակներ եկան
ու անոր սպասաւորութիւն կ'ընէ-
ին :
12 Եւ Երբոր լսեց Ցիսուս թէ Յով-
հաննէս մատնուեցաւ , ելաւ դնաց
13 Գալիլեա . Ու Նազարէ-
թը , եկաւ բնակեցաւ Կափառ-
նայում Ծովեզերեայ հատից Զա-
բուղոնի ու Նեփթաղիմի սահման-
14 ներուն մէջ . Որ կատարուի Եսայի
մարգարէին ձեռքով բսուած խօս-
15 քը , Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփ-
թաղիմի երկիրը , Ծովու ճամբով
Յորդանանու անդին կողմը , Հե-
16 թանոսաց Գալիլեան , Խաւարի
մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս
տեսաւ , և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ
մահուան երկրին ու շուքին մէջ կը
17 նստէին : Յ Անկէ ետև Ցիսուս սկը-
սաւ քարոզել ու բսել , Ե՛նդա-
խաթեցէ՛ք , ինչու որ երկնից
թագաւորութիւնը մօտ է :
18 Երբոր Ցիսուս Գալիլեայ ծո-
վուն եզերքը կը պտրտէր , տե-
սաւ երկու եղբայրներ՝ Պետրոս կո-
չուած Սիմոնը , և անոր եղբայրը
Անդրէասը՝ որ ծովը ուռկան կը ձգ-
19 էին , ինչու որ ձկնորս էին . Եւ ը-
սաւ անոնց , Իմ ետևէս եկէք , ու
20 Ես ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ : Անոնք
ալ շուտ մը ուռկանները թողու-
ցին ու անոր ետևէն գացին :
21 Հոն անկէ յառաջ երթալով տեսաւ
ուրիշ երկու եղբայրներ , Զեբե-
դեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը
Յովհաննէսը նաւին մէջ իրենց հօ-
րը Զեբեդեոսին հետ , երբ իրենց
ուռկանները կը կարկտէին . ու
22 կանչեց զանոնք . Անոնք ալ շուտ
մը նաւը ու հայրերնին թողուցին
ու անոր ետևէն գացին :
23 Եւ Ցիսուս բոլոր Գալիլեան

Ցամի Տեառն 27

Ես Սաղ . դա . 11 ; 12 ;

Ղբ Օր . գ . 16 ;

Ես Օր . գ . 13 ; ժ . 20 ; Ցես . իդ . 14 ; Աթոգ . է . 3 ;

Ես Երբ . ա . 14 ;

Ցա . Տ . 30

Ե Մար . ա . 14 ; Ղա . գ . 20 ; գ . 14 ; 31 ; Ցես . գ . 43 ;

Ցա . Տ . 31

Ես Ա . թ . 1 . 2 ;

Ես . Խր . Ե . Ղա . ր . 32 ;

Ես Մար . ա . 14 ; 15 ;

Ե Գլ . գ . 2 . ժ . 7 ;

Ե Մար . ա . 16 ; 17 ; 18 ; Ղա . և . 2 ;

Ես Ցո . ա . 42 ;

Ես Գղ . ե . 10 ; 11 ;

Ե Մար . ժ . 28 ; Ղա . ա . ժբ . 28 ;

Ես Մար . ա . 19 ; Ղա . և . 10 ;

Ցամք Տեառն 31

ՀԳԼ · ի · 35։ Մաթ · ա · 21 · 39 · Ղա · գ · 15 · 45 ։

ՀԳԼ · իդ · 14 ։ Մաթ · ա · 14 ։

ՅՄաթ · ա · 34 ։

ՆՄաթ · գ · 7 ։

— Մաթ · գ · 13 · 20 ։

ԲՂա · գ · 20 ։ Տի՛ա Սագ · ծա · 17 · Ածակ · ժգ · 19 ։ իթ · 23 ։ Եա · Եէ · 15 · կզ · 2 ։

ՃԵա · կա · 2 · 3 · Ղա · գ · 21 · Ցօհ · ժգ · 20 · բ Կար · ա · 7 ։ Ցայս · խա · 4 ։

ԸՍագ · լէ · 11 ։

ԲՏի՛ա Հաւ. գ · 13 ։

Ղեմ · ծէ · 1 · կէ · 13 ։

ԲՍագ · խա · 1 · ԳԼ · գ · 14 · Մաթ · ժա · 25 · բ Տիմ · ա · 16 · Երբ · գ · 10 · Ցակ · բ · 13։

ԸՍագ · ժե · 2 · իզ · 4 · Երբ · ժբ · 14 ։

ԲԱ Կար. ժգ · 12 · ա Ցօհ · գ · 2 · 3 ։

Ֆբ Կար · գ · 17 · բ Տիմ. բ · 12 · ա Պետ · գ · 14 ։

ԲՂա · գ · 22։ Լա Պետ · գ · 14 ։

ԲՂա · գ · 23 · Գործ · ե · 41 · Հաւ. ե · 3։ Ցակ · ա · 2։ ՈՒԱետ · գ · 13 ։

ԲՆեհ. իթ · 26 · բ Մն · իգ · 16 · ԳԼ · իզ · 34 · 37 · Գաղ · է · 52 · ա Թես. բ · 15 ։

ՃՄաթ · իթ · 49 · Ղա · ժգ · 34 · 35։

պատահելով, ՚ի կը սորվեցընէր անոնց ժողովարաններուն մէջ, և ՚ի արբանյութեան առնարանը կը քարոզէր, ու ՚ի ժողովուրդին մէջէն ամէն կերպ հիւանդութիւնները ու ամէն
24 կերպ ցաւերը կը բժշկէր։ Եւ անոր համբաւը բոլոր Սիւրիա տարածուեցաւ, և բերին անոր՝ բոլոր հիւանդները որ կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանքներով կը նեղուէին, և դիւահարները ու լուսնոտները և անդամալոյծները. ու բը-
25 ժշկեց զանոնք։ Եւ ՚ի շատ ժողովուրդներ անոր եւուէն կ՚երթային՝ Գալիլեայէն ու Դեկապօլիսէն և Երուսաղէմէն ու Հրէաստանէն և Յորդանանու անդիի կողմէն։

ԳԼ · Ե

1 Քրիստոս կը սկսի իր քարոզութիւնը լեռանը վրայ։ 3 և կ՚իմացընէ թէ ո՛րոնք են երանելիները։ 13 իր աշակերտները կ՚անուանէ երկրի աղ։ 14 աշխարհի լոյս։ լեռան վրայ կեցած քաղաք։ 17 կը յայտնէ թէ ինչը եկած օրէնքը կատարելու։ 21 կը բացատրէ թէ ինչ է սպանութիւն ընելը։ 27 շնութիւն ընելը։ 33 երդում ընելը։ 38 կը յորդորէ չարին հակառակ չկենալ։ 44 մինչև անգամ թշնամիները սիրել։ 48 և կատարեալ բլլալու չափը ընել։

1 Եւ տեսնելով ժողովուրդները՝ ելաւ լեռը. ու երբոր նստաւ հոն, իր աշակերտները քովը գա-
2 լին։ Եւ իր բերանը բանալով կը սորվեցընէր անոնց ու կ՚ըսէր,
3 ՚Երանի հոգւով աղքատներուն, ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը
4 անոնցն է։ ՚Երանի սգաւորութիւն ընողներուն, ինչու որ անոնք պիտի միխի-
5 թարուին։ ՚Երանի հեզերուն, ինչու որ ՚անոնք պիտի ժառանգեն
6 երկիրը։ Երանի՝ անոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան, ինչու որ ՚անոնք պիտի կշտանան։
7 ՚Երանի ողորմածներուն, ինչու որ անոնք ողորմութիւն պիտի գտնեն։
8 ՚Երանի՝ անոնց՝ որ սրտով մաքուր են, ինչու որ ՚անոնք պիտի տեսնեն
9 զԱստուած։ Երանի՝ խաղաղութիւն ընողներուն, ինչու որ անոնք Աստուծոյ որդիները պիտի կոչուին։
10 ՚Երանի՝ անոնց՝ որ հալածուած են արդարութեան համար, ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է։
11 ՚Երանի ՚ի ձեզի՝ երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը հալածեն, և սուտ տեղը ամէն կերպ չարիք կը խօսին վրաներիդ ինծի համար.
12 ՚Ցնծացէ՛ք և ուրախ եղէք, ինչու որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը. քանզի ՚ձեզ կերպով հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները։
13 Դուք էք երկրի աղը. ՚ի՝ապա թէ աղը իր համը կորսընցընէ, ինչը ինչով պիտի աղուի. անկէ ետև բանի մը չ՚ըլար, միայն թէ դուրս ձգուելու և մարդոց ոտքին
14 տակը կոխուելու։ ՚Դուք էք աշխարհի լոյսը. քաղաք մը՝ որ լեռան վրայ կեցած է, չկրնար պահուիլ։
15 Ու ՚ի ճրագը չեն վառեր և դներ գրասեանի տակ, հապա աշտանակի վրայ, և լոյս կու տայ բոլոր տանը
16 մէջ եղողներուն։ Ընանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջեւ, ՚որ տեսնեն ձեր բարի գործքերը, ու ՚ի փառաւորեն ձեր Հայրը որ երկինքն է։
17 ՚Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները ապրելու. չեկայ ապրելու, հապա կատարելու։
18 Քանզի ճշմարտապէս կ՚ըսեմ ձեզի, ՚մինչև որ երկինք ու երկիրը անցնին, օրէնքէն յոտ մը կամ նշանագիրը մը պիտի չանցնի, մինչև
19 որ բոլորն ալ կատարուի ՚։ Ուստի ո՛վ որ սա ամենափոքր պատուիրաններուն մէկը ապրեցընէ, ու մարդոց անանկ սորվեցընէ, անիկայ ամենափոքր պիտի կոչուի երկնից թագաւորութեան մէջ. բայց ո՛վ որ բնէ և սորվեցընէ, անիկայ մեծ պիտի կոչուի երկնից թագաւորու-
20 թեան մէջ։ Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի, թէ որ ձեր արդարութիւնը դպիրներուն ու փարիսեցիներուն արդարութենէն աւելի չըլլայ, բնաւ պիտի չմտնէք երկնից թագաւորութիւնը։
21 Լսեր էք որ բսուեցաւ առաջինները՝ ՚Սպանու՛ թէիւն մի՛ բնէր. և ո՛վ որ սպանու թիւն բնէ, դատաստանի պարտաւոր պիտի բլլայ։
22 Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ՝ Ո՛վ որ իր եղբօրը պարապ տեղը ՚սրդոզի, դատաստանի պարտաւոր պիտի բլլայ. և ո՛վ որ իր եղբօրը Ջիմար բսէ, տանջանի պարտաւոր պիտի բլլայ. և ո՛վ որ ՚ի Խելառ բսէ, դէպ՚ենի կրակին պարտաւոր
23 պիտի բլլայ։ Ուրեմն ՚եթէ որ քու բնծադ սեղանին վրայ բերես, ու հոն միտդ գայ թէ քու եղբայրդ
24 քեզի գէմ բան մը ունի, Հոն Նէդի քու բնծադ սեղանին առջեւ, և գնա առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ, ու եկուր եկուր որ քու
25 բնծադ մատուցանես ՚։ Քու ոսոխդ հետ շուտով միաբանէ, քանի որ անոր հետ ճամբուն մէջն ես. չըլլայ որ քու ոսոխդ քեզ դատաւորին մատնէ, և դատաւորը դա-
26 հիճին և բանտը ձգուիս։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, պիտի չելլես անկէ, մինչև որ վերջի նաբաբաձիւ-ը չվճարես։
27 Լսեր էք որ բսուեցաւ՝ ՚Շնու-
28 թիւն մի՛ բնէր ՚։ Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ ՚։ Ո՛վ որ կնիկ մարդու կը

Ցամք Տեառն 31

ՀԱստ. գ · 18։ Փիլ · բ · 16 ։

ՅՄաթ · գ · 21 · Ղա · գ · 16 · ժա · 33 ։

Նա Պետ · բ · 12 ։

ՃՑօհ · ժե · 8 · ա Կոր · ժգ · 25 ։

ՀՀռով · գ · 31 · ժ · 4 · Գաղ · գ · 24 ։

ՅՂա · ժգ · 17 ։

ՆՑակ · բ · 10 ։

ՀՀռով · իթ · 31 · ժ · 3 ։

ՆԵղ · ի · 13։ ՐՕր · ե · 17 ։

ՆՑօհ · գ · 15 ։

ՀԳԼ · բ · 19 · իգ · 19 ։

ՀԳԼ · ժբ · 19։ ա Տիմ. բ · 8 · ա Պետ · գ · 7 ։

ՈՒ Ղա · ժբ · 58 · 59 ։

ՈՒՀռով. ԺԱ · 36։ Յայտ. ԺԲ · 10։

ՈՒԼ · ե · 14 · ՐՕր · ե · 18 · ՀՑօհ · բ · 14 · Ածակ · գ · 29 · 88 · Նեհ. ի · 9 · Ը Թագ. ա · 2 ։

Ցամք Տեառն 31

Նայի անոր ցանկանալու համար, ալ անիկայ իր սրտին մէջ չնու-
29 թիւն բրաւ անոր հետ։ Որպէս թէ որ քու աչդ քեզ կը դայ-
թակղեցնէ, հանէ զանիկայ ու քեզմէ ձգէ. ինչու որ ազէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը
30 չձգուի։ Եւ թէ որ աչ ձեռդ քեզ կը դայթակղեցնէ, կտրէ զանիկայ ու քեզմէ ձգէ. ինչու որ ազէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը
31 չձգուի։ Եւ թէ որ իր կնիկը կ'արձակէ, թող անոր արձակման
32 թո՛ղթ տայ. բայց ես ձեզի կ'ըսեմ թէ Ով որ իր կնիկը կ'արձակէ առանց պոռնկութեան պատճառի, ինքը պատճառ կ'ընայ անոր չնութիւն ընելուն, և ով որ ան արձակուածը առնէ, չնութիւն կը
33 գործէ։ Դարձեալ լսեր էք որ բսուեցաւ առաջիններուն, Մուտ երդում մի
34 ընէր, հապա բրած երդումներդ վճարէ՝ Տէրոջը։ Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ՝ Ամենևին երդում մի ընէք, ո՛չ երկինքի վրայ՝ որ Աթոռ
35 Ծոց անոր է, Եւ ո՛չ երկրի վրայ՝ որ անոր ոտքերուն պատուանդան է, ո՛չ ալ Երուսաղէմի վրայ՝ որ
36 Մեծ Թագաւորին քաղաքն է. Եւ ո՛չ քու գլուխդ վրայ երդում ընես, ինչու որ չես կրնար մէկ մազ մը
37 ձերբմկկրնել կամ սեացընել։ Հապա ձեր խօսքը ըլայ այսո՛ այո՛, Ոչո՛ ոչ. ու աակէ աւելին չարէն
38 յառաջ կու գայ։ Լսեր էք որ բսուեցաւ, Աչքի տեղ աչք, ու ակռայի տեղ ակ-
39 ռայ։ Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ՝ Չարին հակառակ մի կենաք, Հապա թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝ դարձուր անոր միւսն
40 ալ։ Եւ մէկը որ կ'ուզէ քեզի հետ դատ վարել ու քու շապիկդ առնել, թո՛ղ տուր անոր նաև վի-
41 րարկուդ ալ։ Եւ Ով որ քեզ պահակ բռնէ ու մղոն մը ճամբայ բշէ, դնա անոր հետ երկուբ։
42 Քեզմէ ուզողին տո՛ւր, ու չերնես մի դարձներէ անկէ որ կ'ուզէ քեզմէ փոխ առնել։
43 Լսեր էք որ բսուեցաւ, Քու ընկերդ սիրես ու թշնամիդ ատես։
44 Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ՝ Սիրեցէք ձեր թշնամիները, օրհնեցէք ձեզ անիծողները, բարի րնէք անոնց որ ձեզ կ'ատեն, և Աղօթեցէք անոնց համար՝ որ ձեզ կը չարչրկեն
45 ու կը հալածեն. Որ ձեր երկինքը Հօրը որդիքը ըլլաք. ինչու որ Ի իր

Ցամք Տեառն 31

արեւը կը ծագեցընէ թէ չարերուն և թէ բարիներուն վրայ, և անձրև կը խրկէ թէ արդարներուն և թէ
46 մեղաւորներուն վրայ։ Վասն զի թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք, ի՞նչ վարձք կ'ունենաք. չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ'ընեն։
47 Եւ թէ որ միայն ձեր եղբայրներուն բարև տուք, ի՞նչ աւելի կ'ընէք. չէ՞ որ մաքսաւորներն
48 ալ նոյնը կ'ընեն։ Ուրեմն դուք կատարեա՛լ եղէք՝ ինչպէս որ ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է։

ԳԼՈՒԽ Զ.

1 Քրիստոս կը շարունակէ իր քարոզութիւնը լեռնէն վրայ, ու կը խօսի ողորմութեան, 5 աղօթք ընելու, 14 մեր եղբայրը յանդիմանելուն, 16 ծոմապահելու, 19 մեր գանձը ոչ պահելու, 24 Աստուծոյ և մամոնայի ծառայութիւն ընելու վրայով, 25 կը յորդորէ որ աչքաբաչիկ բաներու համար հոգ չընենք, 33 Նախ Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրենք։

1 Ուշադրեցէք եղէք որ ձեր ողորմութիւնը մարդոց առջեւ չընէք՝ անոնց երեւնալու համար, եթէ ոչ վարձք չէք առներ ձեր Հօրմէն որ
2 երկինքն է։ Ուստի երբոր ողորմութիւն կ'ընես, առջեդ փող մի՛ չչնչցըներ, ինչպէս որ կեղծաւորները ժողովարաններուն ու փողոցներուն մէջ կ'ընեն, որ մարդոցմէ փառաւորուին. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը առած
3 կ'ըլլան։ Իսկ դուն երբոր ողորմութիւն կ'ընես, ձախ ձեռդ թող չգիտնայ ձեռքիդ ինչ գործելը.
4 Որ քու ողորմութիւնդ գաղտուկ ըլլայ. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, Քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի ընէ։
5 Ու երբոր աղօթք կ'ընես, կեղծաւորներուն նման չըլլաս, որ կը սիրեն ժողովարաններուն մէջ ու հրապարակներուն անկիւնները կայնելով աղօթք ընել, որ մարդոց երեւնան. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան։
6 Իսկ դուն երբոր աղօթք կ'ընես, Մտիր քու ներքին սենեակդ ու դուռդ գոցէ, և աղօթք ըրէ քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ է Տէրը. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի ընէ։
7 Ուրացողք պիտի ընէ։ Ու երբոր աղօթք կ'ընէք, Հեթանոսներուն պէս շատախօս մի ըլլաք. Համան դի կը կարծեն թէ իրենց շատ խօսելուն
8 համար պիտի լսուին։ Ուրեմն անոնց նմանիք ըլլաք. ինչու որ ձեր Հայրը ձեզի պէտք եղածը գիտէ՝ գնա
9 դուք իրմէ չխնդրած։ Ուստի աանկ աղօթք ըրէք դուք.
Ով Հայր մեր՝ որ երկինքն ես,
10 քու անունդ սուրբ ըլլայ. Քու

Ցամք Տեառն 31

Ծ Ղ ա · գ · 32։
Ա Ղ ն · Ժ է · 1։ Ղ և · ժ ա · 44։ ժ Թ · 2 Ղ ա · գ · 36։ Կ ղ · ա · 28։ գ · 12։ Ց ա կ · ա · 4։ ա · պ հ ա · ա · 15։ 16։
Հ Ե փ և · և · 1։

Ե Ո Ր · խ գ · 13։ Մ ղ · ճ Թ ր · 9։ դ ա ռ · գ · 27։ բ Կ ո ր · Թ · 9։ 10։
Ի Հ ա վ · Ժ ր · 8։

Ե Ո Ր · խ գ · 28։
Ա Ղ · ժ գ · 14։

Ա Ղ ա · գ · 5։
Ա Ղ ն · Ժ է · 1։ Ղ և · ժ ա · 44։ ժ Թ · 2 Ղ ա · գ · 36։ Կ ղ · ա · 28։ գ · 12։ Ց ա կ · ա · 4։ ա · պ հ ա · ա · 15։ 16։
Հ Ե փ և · և · 1։

Ե Ո Ր · խ գ · 13։ Մ ղ · ճ Թ ր · 9։ դ ա ռ · գ · 27։ բ Կ ո ր · Թ · 9։ 10։
Ի Հ ա վ · Ժ ր · 8։

Ե Ո Ր · խ գ · 28։
Ա Ղ ա · գ · 5։
Ա Ղ ն · Ժ է · 1։ Ղ և · ժ ա · 44։ ժ Թ · 2 Ղ ա · գ · 36։ Կ ղ · ա · 28։ գ · 12։ Ց ա կ · ա · 4։ ա · պ հ ա · ա · 15։ 16։
Հ Ե փ և · և · 1։

Ե Ո Ր · խ գ · 13։ Մ ղ · ճ Թ ր · 9։ դ ա ռ · գ · 27։ բ Կ ո ր · Թ · 9։ 10։
Ի Հ ա վ · Ժ ր · 8։

Ե Ո Ր · խ գ · 28։
Ա Ղ ա · գ · 5։
Ա Ղ ն · Ժ է · 1։ Ղ և · ժ ա · 44։ ժ Թ · 2 Ղ ա · գ · 36։ Կ ղ · ա · 28։ գ · 12։ Ց ա կ · ա · 4։ ա · պ հ ա · ա · 15։ 16։
Հ Ե փ և · և · 1։

Ե Ո Ր · խ գ · 13։ Մ ղ · ճ Թ ր · 9։ դ ա ռ · գ · 27։ բ Կ ո ր · Թ · 9։ 10։
Ի Հ ա վ · Ժ ր · 8։

Ե Ո Ր · խ գ · 28։
Ա Ղ ա · գ · 5։

Ցամք Տեառն
31

Ես Գլ. Խդ. 39. 42. Գոր. Խա. 14.
Բ Պտգ. Ճդ. 20. 21.
Գ Տե՛ս Ցոր. Իդ. 12. Ածակ. Լ. 8.
Դ Գլ. Ժբ. 21.
Ե Գլ. Իդ. 41. Ղբ. Իբ. 40. 46. ա Կոր. Ժ. 13. բ Գնաս. ր. 9. Ցայտ. դ. 10.
Զ Ցօհ. Ժե. 15.
Է ա Պետ. Իթ. 11.
Ը Պար. Ժա. 25. 26. Եբեր. դ. 32. Կող. դ. 13.
Թ Գլ. Ժբ. 35. Ցակ. բ. 13.
Ժ Եփ. Ճբ. 5. Հռոմ. դ. 3. Գաղ. Ժ. 3.
ԺԱ Հռոմ. բեղի յոյժ անապատ.
ԺԲ Ածակ. Իդ. 4. ա Տիմ. դ. 17. Երբ. Ժգ. 5. Ցակ. Ե. 1. ՃԸ.
ԺԳ Գլ. Ժի. 21. Ղբ. Ժբ. 33. 34. Ժբ. 22. ա Տիմ. դ. 19. ա Պետ. ա. 4.
ԺԴ Ղբ. Ժա. 34. 36.

Ղբ. Ժա. 13.
ԺԵ Ածա՛ մէկը պիտի մեռ՝ արէն.
ԺԶ Գոգ. ա. 10. ա Տիմ. դ. 17. Ցակ. դ. 4. ա Ցոհ. բ. 15. Ա Պտ. Ե. 22. Ղբ. Ժբ. 22. 23. Փիլ. դ. 6. ա Պետ. Ե. 7.
ԺԷ Ցոր. Լ. 41. Մաղ. Ճի՛կ. 9. Ղբ. Ժբ. 24. ՃԸ.

թագաւորութի՛ւնդ գայ. Ըբու կամքդ ըլլայ, Ի՛նչպէս որ երկինքը՝
11 անանկ ալ երկրիս վրայ. Ի՛Մեր ամէն
12 աւուր հացը այսօր մեզի տո՛ւր. Եւ Ի՛մեզ ներէ՛ մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտա-
13 կաններուն. Եւ Ի՛մեզ փորձութեան մի տաներ, հապա Ի՛նչերէն մեզ ա-զատէ՛. Ի՛ Ինչու որ քուկդ է թա-գաւորութի՛ւնը եւ զօրութի՛ւնը ու փառքը յաւիտեանս։ Ամէն։
14 Ի՛ Վասն զի եթէ որ դուք ներէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի կը նե-
15 րէ. Հապա Ի՛եթէ որ դուք չներէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր Հայրն ալ ձեզի չներեր ձեր յան-ցանքները։
16 Եւ Ի՛երբոր ծոմ կը պահէք, կեղ-ծաւորներուն պէս տրտում մերեւ մի ըլլաք. քանզի իրենց երեսները կ'աւրեն որ մարդոց երեւնան թէ ծոմ կը պահեն. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ընդ՛ իրենց վարձքը առած
17 կ'ըլլան։ Բայց դուն երբոր ծոմ կը պահես, Ղբլուխդ օծէ՛ ու երեսդ
18 լուա՛, Որ մարդոց ծոմ պահողի պէս չերեւնաս, հապա քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ կը Ի՛տեսնէ. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տես-նէ, Ի՛ քեզի հատուցում պիտի ընէ։
19 Ի՛ Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի դի-զէք, ուր որ ցեցը ու ժանգը կ'ա-պականեն, և ուր գողերը պատ կը
20 ծակեն ու կը գողնան. Ի՛հապա ձեզի գանձեր դիզեցէ՛ք երկինքը, ուր որ ոչ ցեցը և ոչ ժանգը կ'ա-պականէ, ու ոչ գողերը պատ կը
21 ծակեն և կը գողնան։ Քանզի ձեր գանձը ո՛ւր որ է, սիրտերնիդ-
22 ալ հո՛ն պիտի ըլլայ։ Ի՛Մարմնին ճրագը աչքն է. հապա թէ որ քու աչքդ պարզ է, բոլոր մարմինդ
23 լուսաւոր կ'ըլլայ. Բայց թէ որ քու աչքդ վատ է, բոլոր մարմինդ մութ կ'ըլլայ. ուրեմն թէ որ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար է, ալ ան խա-
24 ւարը ո՛րչափ է։ Ի՛Մարդ մը չկրնար երկու տէրոջ ծառայել թէ՛ուն ընել. ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ, կամ թէ՛մէկուն պիտի յարի՛ և միւսը արհամարհէ. Չէ՛ք կրնար Ծառայել Աստուծոյ ու մամո-
25 նայի։ Ասոր կ'ըսեմ ձեզի, Ի՛հոգ մի ընէ՛ք ձեր կեանքին համար թէ ինչ պիտի ուտէ՛ք, կամ ինչ պիտի խմէ՛ք. ոչ ալ ձեր մարմիններուն համար, թէ ինչ պիտի հագնիք. չէ՛ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը հագուստէն։ Ի՛նայե-
26 ցէ՛ք երկինքի թռչուններուն, որ ոչ կը սերմանեն և ոչ կը ֆնեն և ոչ ամբարի մէջ կը ժողվեն, ու

ձեր երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ զանոնք. Չէ՛ որ դուք անոնցմէ ա-
27 ւելի լաւ էք։ Հիմա ձեզմէ ո՛վ կրնայ իր հոգ բնելովը իր հասակին
28 վրայ կանգուն մը աւելցնել։ Ու հագուստի համար ինչո՛ւ հոգ կ'ը-նէք. Նայեցէ՛ք դաշտի շուշաննե-րուն ինչպէս կ'աճին, ո՛չ կ'աշ-
29 խատին և ո՛չ կը մանեն. Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ ա-նոնցմէ մէկուն պէս չհագուեցաւ։
30 Ուստի թէ որ դաշտի խոտը որ այս-օր կայ և վաղը փուռը կը ձգուի, Աստուած անանկ կը հագուեցնէ, հապա ո՛րչափ աւելի ձեզ՝ թերա-
31 հաւատներ։ Ուրեմն հոգ մի ը-նէ՛ք ըսելով, Ի՛Ինչ պիտի ուտենք, կամ Ի՛Ինչ պիտի խմենք, կամ
32 Ի՛Ինչ հագնինք. (Ինչու որ ատ բոլոր բաները հեթանոսները կը խնդրեն.) վասն զի ձեր երկ-նաւոր Հայրը գիտէ՝ թէ ատ բոլոր
33 բաները ձեզի պէտք են։ Բայց դուք ա՛ռաջ խնդրեցէ՛ք Աստուծոյ թա-գաւորութի՛ւնը և անոր արդարու-թի՛ւնը, ու ատ բոլոր բաներն ալ
34 ձեզի պիտի տրուի։ Ուստի վա-ղուան համար հոգ մի՛ ընէ՛ք, ինչու որ վաղուան օրը իրեն համար հոգ պիտի ընէ. Հերիք է օրուան իր նեղութի՛ւնը։

Ցամք Տեառն
31

Ղ Տե՛ս Գ
Թագ. գ. 13. Սաղ. իբ. 25. Պար. Ժ. 30. Դ. Ժբ. 31. ա Տիմ. դ. 8.

Գ Լ. Է

1 Քրիստոս իր քարոզութի՛ւնը վերջացնելուց կը յանդիմանէ անխոհեմաբար դատողութի՛ւն ընելը. 6 կ'արգիլէ սուրբ բաները չուներուն տալը. 7 կը յորդորէ ապօթք ընել. 13 նեղ դռնէն ներս մտնել. 15 սուտ մարգարէներէն զգոյշ կենալ. 21 իր խօսքը միայն լսողներ չըլլալ՝ հապա կատարողներ. 24 նմանցնելով անձկ մարդու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ կը շինէ. 26 և ո՛չ թէ աւազի վրայ։

1 Ա՛Ի դատէ՛ք որ չդատուի՛ք։
2 Քանզի ինչ դատաստանով որ դատէ՛ք, անո՛վ պիտի դատուի՛ք. և Ի՛ինչ չափով որ չափէ՛ք, անո՛վ պի-
3 տի չափուի ձեզի։ Ի՛Ու ինչո՛ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տես-նես, ու քու աչքիդ մէջի գերանին
4 չես նայիր։ Կամ ի՛նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ՝ Թո՛ղ տուր աչքէդ շիւղը հանեմ. և ահա քու
5 աչքիդ մէջը գերան կայ։ Կեղ-ծաւո՛ր առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ՛, ու ետքը պարզ պիտի տես-նես եղբօրդ աչքէն շիւղը հանելու։
6 Ի՛Սուրբ բանը շուներուն մի տա՛ր, և ձեր մարգարիտները խո-զերուն առջեւը մի ձգէ՛ք, որ ոտքե՛ր-նուն տակը չկոխկրտեն զանոնք, ու դառնան ձեզ պատառեն։
7 Ի՛Խնդրեցէ՛ք և պիտի տրուի ձե-զի. փնտռեցէ՛ք և պիտի գտնէ՛ք. ղ՛՛՛՛՛ զարկէ՛ք և պիտի բացուի

Ղ Ղբ. դ. 37. Հռոմ. բ. 1. Ժդ. 3. 4. 10. 13. ա Կոր. Ե. 3. 5. Ցակ. դ. 11. 12.
Բ Պար. Ի. 24. Ղբ. դ. 38.
Գ Ղբ. դ. 41. 42.
Դ Ածակ. Իդ. 7. 8. Իդ. 9. Գոր. Ժդ. 45. 46.
Ե Գլ. Խ. 22. Պար. Ժ. 24. Ղբ. Ժ. 9. 10. Ժբ. 1. Ցօհ. Ժդ. 13. Ա Ե. 7. Ժդ. 23. 24. Ցակ. ա. 5. 6. ա Ցօհ. դ. 22. Ե. 14. 15.

Ծոմի Տեսուն 31

8 ձեզի. Վասն զի Տէրն ոմ որ կը
խնդրէ կ'առնէ, և ոմ որ կը
փնտռէ կը դտնէ, և ոմ որ դռներ-
կը զարնէ պիտի բացուի անոր։
9 Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որմէն իր
որդին հաց որ ուզէ, միթէ քար
10 պիտի տայ անոր. Եւ կամ թէ որ
ձուկ ուզէ, միթէ օձ պիտի տայ ա-
11 նոր։ Ուստի եթէ դուք չար
կ'ք, ձեր զաւակներուն ագիւկ ընծա-
ներ տալ գիտէք, որչափ աւելի ձեր
Հայրը որ երկինքն է, բարի բա-
ներ պիտի տայ անոնց որ իրմէ կը
խնդրեն։
12 Ուստի Տէրն ինչ որ կ'ուզէք որ
մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ ա-
նոնց անա՛նկ ըրէք. քանզի Օրէն և
օրէնքը ու մարգարէները։
13 Ւկեղ դռնէն նեղ մտէք, ինչու-
որ լայն է ան դուռը ու ընդարձակ
կը տանի զատրան, որ դէպ ի կորուստ
կը տանի. և շատ են անոնք որ
14 անկէ կը մտնեն։ Ինչու որ նեղ է
ան դուռը ու նեղուցած է ան ճամ-
բան, որ դէպ ի կեանք կը տանի.
և քիչ որ են անոնք որ զանիկայ կը
գտնեն։
15 Ւզգոյշ կեցէք սուտ մարգարէ-
ներէն՝ որոնք ձեզի կու գան ոչխարի
հանդերձներով, բայց ներսէն գիշա-
16 փերաձգող գայլեր են։ Ւգիտնց պը-
տուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք.
Միթէ փուշերէն խաղող կը քա-
ղե՞ն, կամ տատասկէն թզուղ.
17 Ւսանկ ալ Ն ամէն բարի ծառ բարի
պտուղ կու տայ, և չար ծառ չար
18 պտուղ կու տայ։ Բարի ծառը
չկրնար չար պտուղ տալ, ոչ ալ
19 չար ծառը բարի պտուղ տալ։ Ա-
մէն ծառ որ բարի պտուղ չտար կը
կտրուի ու կրակը կը ձգուի։
20 Ուրեմն՝ իրենց պտուղէն պիտի
ճանչնաք զանոնք։
21 Ո՛չ թէ ամէն մէկը որ ինծի
Տէր՝ Տէր՝ կ'ըսէ, պիտի մտնէ երկ-
նից թագաւորութիւնը, հապա ա-
նիկայ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամ-
22 քը կը կատարէ։ Շատերը ան
օրը ինծի պիտի ըսեն, Տէր՝ Տէր՝
չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէու-
թիւն ըրինք, և քու անունովդ
դեւեր հանեցինք, ու քու անունովդ
23 շատ հրաշքներ ըրինք։ Եւ յայն ա-
տենը անոնց յայտնապէս պիտի ը-
սեմ թէ Ես ձեզ չեմ ճանչ-
նար. Ինձմէ դացէք բովէս դուք
որ անօրէնութիւն կը գործէիք։
24 Ուրեք ով որ ասի իմ խօսքերս կը
լսէ ու կը կատարէ անոնք, զանի-
կայ պիտի նմանցնեմ խելացի մար-
դու մը որ իր տունը վէմի վրայ
25 շինեց։ Եւ անձրեւ իջաւ ու
գետերը վազեցին ու հովերը փչե-
ցին, և զարկին այն տանը, ու
չիյնաւ. Ինչու որ վէմի վրայ հաս-
26 տատած էր։ Եւ ով որ ասի իմ
խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր ա-
նոնք, կը նմանի անիմաստ մարդու
մը որ իր տունը աւազի վրայ շինեց.
27 Եւ անձրեւ իջաւ ու գետերը
վազեցին ու հովերը փչեցին, և
զարկին այն տանը, ու փլաւ, և մեծ
էր անոր կործանումը։
28 Ու երբոր Յիսուս լրընցուց աս
խօսքերը, «ժողովուրդները կը զար-
մանային անոր վարդապետութեանը
29 վրայ. Ընչու որ իշխանութիւն ու-
նեցողի մը պէս կը սորվեցնէր ա-
նոնց, ու չէ թէ դպիրներուն պէս։

ԳԼ. Ը

2 Քրիստոս կը մաքրէ բորոտը։ 5 կը բժշկէ Հարիւրապետին ծառան։ 14 Պետրոսին զրաւեալը 16 և ուրիշ շատ հիւանդներ։ 18 կը ցուցնէ թէ ինչ կերպով իր հետեւէն երթալ պէտք է։ 23 Ծովուն ալեկոծութիւնը կը հանդարտեցնէ։ 28 Երկու դիւահարներէ դեւերը կը հանէ։ 31 և զանոնք կը թոգու որ երթան խոզերուն մէջ մտնեն։

1 Ու երբոր ան լեռնէն վար իջաւ,
շատ ժողովուրդներ գացին ա-
2 նոր հետեւէն։ Եւ ահա բորոտ մը
եկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր ա-
նոր ու կ'ըսէր՝ Տէր՝ թէ որ ուզես
3 կրնաս զիս մաքրել։ Եւ Յիսուս իր
ձեռքը երկնցընելով դպաւ անոր
ու բաւ, Կ'ուզեմ՝ մաքրուէ՛. և
շուտ մը անոր բորոտութիւնը մաք-
4 րուեցաւ։ Եւ Յիսուս բաւ անոր,
Ւզգոյշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես,
հապա դնա քեզ քահանային ցու-
ցուր, և Մովսէսին պատուիրած
ընծան տուր, անոնց վկայութիւն
բլլալու համար։
5 ՈՒ երբոր Կափառնայում մտաւ,
հարիւրապետ մը եկաւ քովը, կ'ա-
6 ղաչէր անոր, Ու կ'ըսէր՝ Տէր՝ իմ
ծառաս տունը անդամալոյծ պառ-
7 կած չարաչար կը տանջուի։ Եւ
Յիսուս բաւ անոր՝ Ես կու գամ
8 ու զանիկայ կը բժշկեմ։ Եւ հա-
րիւրապետը պատասխան տալով
բաւ, Տէր՝ Ես արժանի չեմ որ
դուն իմ յարկիս տակը մտնես.
Հապա թէ խօսքով զրոյց՝ ու իմ
9 ծառաս պիտի բժշկուի. Ինչու որ
ես ալ իշխանութեան տակ մարդ-
մըն եմ, ու իմ հրամանիս տակը
զինուորներ ունիմ. և ասոր կ'ը-
սեմ՝ Գնա՛, ու կ'երթայ. և մի-
սին՝ թէ Եկուր՛, ու կու գայ. և
ծառայիս թէ Ես բանը ըրէ՛, ու
10 կ'ընէ։ Յիսուս երբոր լսեց զար-
մացաւ, և ըսաւ հետեւողներուն
բաւ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
11 հաւատք չգտայ։ Եւ ձեզի կ'ըսեմ
որ Ե արեւելքէն ու արեւմուտքէն շա-

Ծոմի Տեսուն 31

ԳԼ. Ժգ
54։ Մատ. ա. 22։ գ. 2։ Գոր. գ. 32։
ՀՕՍԵ. Է. 46։

ԵՂԻՍ. Ժ. 19։ Ա. 21։
ՀՍԱՅ. ՀԱ. 20։
ՀՕՎ. ԺԲ. 3։ Ե. 2, 3։ ԺԱ. 10։ Մատ. ա. 11։ Ղուկ. ԺԳ. 29։ Գոր. Ժ. 45։ ԺԱ. 18։ ԺԶ. 26։ Հռով. ԺԱ. 9, ԼԲ։ Ե. ՓԱ. գ. 6։

Յամի Տեառն 31

տէր պիտի դան , ու երկնից թա-
դաւորութեանը մէջ պիտի բազմին
Աբրահամին ու Իսահակին և Յա-
12 կոբին հետ . իսկ էթագաւորու-
թեանը որդիքը Խաւարը պիտի հանուին . հոն պիտի լլայ
13 լալ ու ակռանները կրճտել : Եւ Յիսուս Հարիւրապետին ըսաւ ; Գնա , ու ինչպէս որ դուն հաւա-
տացիր , անոնչ թող լլայ քեզի . և նոյն ժամուն անոր ծառան բժշկուեցաւ :
14 Եւ ՃՅիսուս Պետրոսին տունը գալով տեսաւ որ անոր Ի զրաներ
15 Ջերմին բռնուած պառկած էր . Եւ անոր ձեռքէն բռնեց , ու Ջերմը թող տուաւ զանիկայ . ան ալ ոտքի վրայ ելաւ և *անոնց սպասա-
ւորութիւն կ'ընէր :
16 Ներեոր իրիկուն եղաւ , շատ դիւահարներ բերին անոր , ու իսօ-
քով հանեց ՃՆ ոգիները , և բոլոր
17 հիւանդները բժշկեց . Որ Եսայի մարգարէին ձեռքով բսուած խօսքը կատարուի , Ի Ան իկայ մեր հիւան-
դութիւնները վերցուց և Ճչ ցա-
ւերը կրեց :
18 Յիսուս իր բոլորտիքը շատ ժո-
ղովուրդ տեսնելով , հրամայեց բրաւ
19 որ միւս կողմը երթան : ՃԵւ դպիր մը մօտենալով բսաւ անոր , Վարդապետ ես քու եեսիդ պիտի
20 գամ , ուր որ երթաս : Եւ Յի-
սուս բսաւ անոր , Աղուէսները որ-
ջեր ունին , ու երկնից թռչուններ բոյներ , բայց Որդին մարդոյ ՓՂ
Ջ չունի , որ հոն իր գլուխը դնէ :
21 Եւ մէկ ուրիշը ՚ից անոր աշակերտ-
ներէն էր , բսաւ անոր ; ՃԷր՛ ինծի հրամայեմ տուր , որ երթամ առաջ
22 իմ Հայրս թաղեմ : Յիսուս բսաւ անոր ; Եկուր իմ եետիս , ու թող տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները :
23 Ու երբոր նաւը մտաւ , իր աշա-
24 կերտները իր եետևէն գացին . Եւ ահա մեծ աւլկոծութիւն մը եղաւ ծովուն մէջ , անոնկ որ նաւը ա-
լիքներէն կը ծածկուէր . իսկ ինքը
25 կը քնանար : Եւ աշակերտները մօտ գալին արթնցուցին զանիկայ ու բսին , ՃԷր՛ ազատէ մեզ .
26 ահա կը կորսուինք : Եւ բսաւ անոնց , Թերահաւատներ ինչո՞ւ պատրաստ էք . ան ատենը
ելաւ Հովերուն ու ծովուն սաստեց , 27 և մեծ խաղաղութիւն եղաւ : Ու մարդիկը զարմացան և կ'բսէին , Ի՞նչպէս մարդ է ատ որ Հովերը ու ծովը ասոր կը Ճպատնդին :
28 Ու ՚երբոր միւս կողմը *Գերգեսացւոց երկիրը անցաւ , երկու դիւահար պատահեցան իրեն դե-
րեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատ-
ղած , անանկ որ Ճար չէր մկուս մը
29 ան ճամբայէն անցնել : Եւ ահա աղաղակեցին ու բսին ; Ցիսուս Որ-
դի Աստուծոյ դուն մեր հետը ի՞նչ
բան ունիս ; տառնէն առաջ մեզ
30 տանջելո՞ւ համար հոս եկար : Եւ անոնցմէ հեռու շատ խոզերու եր-
ամակ մը կար , որ կ'արածուէին :
31 Ու դեւերը կ'աղաչէին իրեն ու կ'բ-
սէին , Թէ որ մեզ կը հանես , հրամայեմ տուր մեզի որ երթանք խոզերուն երամակին մէջը Ճնդնէ :
32 Եւ բսաւ անոնց ; Գացէք . ու ա-
նոնք ելան գացին խոզերուն երա-
մակին մէջը մտան . և ահա բոլոր երամակը զահավէժ տեղէն ծովը վազեցին , ու ջուրերուն մէջը մե-
33 ռան : Խոզարածներն ալ փախան , և քաղաքը երթալով բոլորը պատ-
մեցին , ու դիւահարներուն պա-
34 տմհած բաները : Եւ ահա բոլոր քաղաքը Ցիսուսին դէմ ելաւ . ու երբոր տեսան զանիկայ , ՚աղաչեցին որ իրենց սահմաններէն երթայ :

Յամի Տեառն 31

՚Ես . ը Ծբ . ե . 25 ; գ Թագ . Ժէ . 18 ; Ղա . ե . 8 ; Գոր . ժգ . 39 :

Գլ . Թ

2 Բերուեցաւ անդամալոյծ մը որ բժշկէ . 9 Մատ-
թէոս մաքսատուրէն ընտրելէն իրեն կը կոն-
չէ . 10 Մաքսատուրներու և մեղաւորներու
հետ կ'ուտէ . 14 Իր աշակերտներուն ծոմ
չպահելը կ'արդարացնէ . 20 տեառտոհ կինը
կը բժշկէ . 23 Շարժոսի աղիկը կը յարուցանէ .
27 երկու կոյրերու աչքերը կը բանայ . 32 Համր
դիւահարը կը բժշկէ . 36 և կը խրճայ բազմու-
թեանը վրայ :

1 Ու նաւը մտնելով անդին կողմը
անցաւ , — ու եկաւ իր քաղաքը :
2 Եւ ահա բերին իրեն անդամալոյծ մը , որ մահիճի մէջ պառկած էր . և ՃՅիսուս անոնց հաւատքը տեսնե-
լով՝ բսաւ անդամալոյծին . Քա-
ջալերուէ որդեակ , քու մեղքերդ
3 քեզի ներուած են : Եւ ահա դր-
պիրներէն ոմանք իրենց Ճտէն մէջը բսին ; Աստիկայ Հայհոյու թիւն կ'բ-
4 նէ : Յիսուս ալ Ճանոնց խորհուրդ-
ները իմանալով բսաւ , Ինչո՞ւ պատրաստ մեջ չար բաներ կը խոր-
5 հիք . Քանզի որ աւելի դիւրին է . քու մեղքերդ ներուած են ը-
սելը , թէ ելլէր ու քալէ բսելը :
6 Բայց որպէս զի դիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տա-
լու , (ան ատենը անդամալոյծին բսաւ ,) ելիր՛ մահիճդ առ ու
7 տունդ դնա : Ու անիկայ եղաւ՝
8 իր տունը դնաց : Ժողովուրդները երբոր տեսան զարմացան , ու փա-
ռաւորեցին զԱստուած , որ մարդոց անանկ իշխանութիւն տուեր էր :
9 Եւ Ցիսուս անկէ առաջ անցնե-
լով մարդ մը տեսաւ Մատթէոս անունով , որ մաքս բնդունելու

Յամի Տեառն 31

— Գլ . գ . 13 ։
Ի Մար . ը . 3 ; Ղա . ե . 18 ։
ՃԳլ . բ . 10 ։
Ի Մատ . ճԷր . 2 ; Գլ . մը . 25 ; Մար . մը . 15 ; Ղա . ե . 22 ; գ . Տ ; Ի . 47 ; Յով . 17 ։
Ի Մար . ը . 14 ; Ղա . ե . 27 ։

Յամի Տեառն 31

ՀՄար. ը. 15 ; ճառ. Ղեւ. ե. 29, ճառ ;

տեղը նատեր էր , ու բսաւ անոր , Ի՜նէէլ եկուր . ան ալ ելաւ անոր

10 եւ ինձ դնաց ։ Ու ետքս որ տունը անգան նստած առնէր՝ ահա ուրիշ շատ մարգաւորներ և մեղաւորներ եկած՝ ու անգան նստած էին Յիսուսին ու անոր աշակերտներուն

11 հետ ։ Ու փարիսեցիները երբոր տեսան , բսին անոր աշակերտներուն , Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը Ե մարգաւորներուն ու ՀմեղաւորներՀ

12 րուն հետ կ՚ուտէ ։ Բայց Յիսուս երբոր լսեց , բսաւ անոնց , Առողջներուն բժիշկ պետք չէ , հապա

13 հիւանդներուն ։ Գացէ՛ք՝ սորվեցէք թէ ինչ է ՝՝ Խօսք Ե Ողորմութիւն կ՚ուզեմ՛, և չէ թէ զոհ . ինչու որ ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները ՝՝ապաշխարութեան ։

14 Ան առնոր Յովհաննէսին աշակերտները անոր եկան ու բսին , Ինչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները շատ անգամ ծոմ կը պահենք , և քու

15 աշակերտներդ չեն պահեր ։ Ու Յիսուս բսաւ անոնց ՝ Միթէ կարելի՞ է որ Հարսնիքին տղաքը սուգ պահեն՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է . բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , Ան ա-

16 տենր ծոմ պիտի պահեն ։ Ու մկրը չձգեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վրայ , քանզի ան ալ նորը լուծեր հետ դրսուած է , կ՚առնէ հանդերձէն , ու պատռուածքը ալ աւելի դէշ կ՚ըլլայ .

17 Ոչ ալ նոր գինին հին տիկերու մէջ կը գնեն . եթէ ոչ՝ տիկերը կը պատռին ու գինին կը թափի , և տիկերը կը կորչին . հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ կը գնեն , ու երկուքն ալ կը պահուին ։

18 Երբոր անոնց հետ ասոնք բաները կը խօսէր , ահա իշխան մը եկաւ , երկրպագութիւն կ՚ընէր անոր ու կ՚ըսէր , Աղջիկս՝ ալ մինչև հիմա մեռած է , բայց եկուր ձեռքդ անոր վրայ դիր , ու պիտի ապրի ։

19 Ու Յիսուս ելաւ ու իր աշակերտներուն հետ անոր ետևէն գնաց ։

20 Եւ ահա տասներկու տարուան տեւտասնա կին մը մօտեցաւ ետևէն անոր հանդերձին դպաւ .

21 Քանզի իր մտքին մէջ կ՚ըսէր , Թէ որ միայն անոր հանդերձին դպչիմ ,

22 պիտի բժշկուիմ ։ Բայց Յիսուս երբոր ետին դարձաւ ու տեսաք զանիկայ , բսաւ , Քաջալերուի աղջիկ , Հաւատքդ քեզ բժշկեց կեց . և կինը նոյն ժամուն բժշկուեցաւ ։

23 Ու երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ , ու տեսաւ Փողաշարները

24 և խառնած բազմութիւնը , Բսաւ անոնց , Մեկնի գացէք , ինչու որ աղջիկը մեռած չէ , հապա կը քնանայ . և ծաղր կ՚ընէին անոնք ։

25 Ու երբոր բազմութիւնը դուրս ձգուեցաւ , ինքը ներս մտաւ , անոր ձեռքէն բռնեց , ու աղջիկը

26 ոտք ելաւ ։ Եւ ասոր լուրը ան բոլոր երկիրը տարածուեցաւ ։

27 Ու երբոր Յիսուս անկէ առաջ անցաւ , երկու կոյր ետևէն անոր եկան , կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին , Ողորմի՛ մեզի , Որդի Դաւիթ ։

28 Ու երբոր տուն եկաւ , կոյրերը իրեն եկան . և Յիսուս անոնց բսաւ , Կը հաւատա՞ք թէ կրնամ ասոր բանը յետ բնել . բսին անոր ,

29 Այո՛ Տէր ։ Ան ատենր անոնց աչքերուն դպաւ ու բսաւ , Ձեր

30 հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի ։ Ու անոնց աչքերը բացուեցան . և Յիսուս աստիճ պատուէր տուաւ անոնց ու բսաւ , Զգոյշ կեցէք ,

31 մկը չիմանայ ։ Բայց անոնք ելան ան բոլոր երկրին մէջ անոր համբաւը տարածեցին ։

32 Ու երբոր անոնք դուրս ելան , ահա մկ համր դիւահար մարդ մը

33 բերին իրեն ։ Ու երբոր դեւը ելաւ , համրը խօսեցաւ . և ժողովուրդները զարմացան ու կ՚ըսէին թէ Իսրայէլի մէջ բնաւ ասանկ բան

34 մը տեսնուած չէ ։ Բայց փարիսեցիները կ՚ըսէին թէ ՝՝Դեւերուն իշխանովը դեւերը կը հանէ ։

35 Եւ Յիսուս կը պտրտէր բոլոր քաղաքները ու գիւղերը , և Ղանոնց ժողովարաններուն մէջ կը սորվեցնէր ու կը քարոզէր արքայութեան աւետարանը , և կը բժշկէր բոլոր ախտերը ու բոլոր հիւանդութիւնները ժողովուրդին մէջ ։

36 Եւ ժողովուրդները տեսնելով անոնց վրայ իղձայ , ինչու որ յոգնած ու ցիրուցան եղած էին Հովիւ չունեցող ոչխարներու

37 պէս ։ Ան ատենր բսաւ իր աշակերտներուն ։ ՝՝Հունձքը շատ է , բայց մշակները քիչ ։ Հնուտի Հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք , որ մշակներ հանէ իր հունձքին ։

ԳԼ . Ժ

1 Քրիստոս իր տասներկու տարեւոր կը խրկէ՝ հրաշքներ բնելու իշխանութիւն տալով անոնց . 5 պատուիրներ կու տայ անոնց և կը սորվեցնէ թէ ինչ պարտին բսել . 16 կը միխիթարէ զանոնք հալածմանքներուն վրայով , 40 և սբՀոգիին կը խոստանայ զանոնք բնդունողներուն ։

1 Կո՛չ իր քովը կանչելով իր տասներկու աշակերտները , անոնց

Յամի Տեառն 31

Ե Գաղ . ԺԵ . 10 ։

Ե Գաղ . Ժե . 22 ; ի . 30, 31 ; ՄԱր . Ժ . 47, 48 ; Ղու . Ժը . 38 ՚ 39 ։

Ե Մատ . գ . 36 ։

Ե Ա՛ն գլ . Ժը . 22 ; Ղու . Ժա . 14 ։

Ե Մար . ե . 36 ։

Ե Ա՛ն գլ . Ժը . 22 ; Ղու . Ժա . 14 ։

Ե Գլ . Ժ . 24 ; Ժը . 16, Ժե . 9 ; Ղու . ե . 14 ։

Ե Մար . ե . 36 ։

Ե Ա՛ն գլ . Ժը . 22 ; Ղու . Ժա . 14 ։

Ե Գլ . Ժը . 24 ; ՄԱր . գ . 22 ; Ղու . Ժա . 15 ։

ՀՄար . գ . 6 ; Ղու . Ժէ . 22 ։

Ե Գլ . գ . 23 ։

ՀՄար . է . 34 ։

Ե Թագ . իե . 17 ; գՊատ . իբ . 17 ։ Եզեկ . լԴ . 5 ; Զաք . Ժ . 2 ։

Ե Ղու . Ժ . 2 ։ Յով . գ . 35 ։ Ա՛ր թես . գ . 1 ։

Ե Մար . գ . 13 , 14 ։ գ . 7 ։ Ղու . գ . 13 ; թ . 1 ։

Ցամի Տեառն 31

Ք Ցոհ · ա · 42 ։
Ի Ղկ · գ · 15 ։ Գոր · ա · 13 ։
Ք Ցոհ · ժգ · 26 ։
Ի Գկ · գ · 15 ։
Ղ Տե՛ս գ Թագ · ժէ · 24 ։ Ցոհ · գ · 9 · 20 ։
Ի Գկ · ժե · 24 ։ Գոր · ժգ · 46 ։
Ը Նե · ԺԹ · 6 ։ Երեմ · ծ · 6 · 17 ։ Եզեկ · լէ · 5 · 6 · 16 ։ ՍԳԼա · ը · 25 ։
Ի Ղա · ԼԹ · 2 ։
Ք Գկ · գ · 2 · 7 · 17 ։ Ղա · ժ · 9 ։
Ո՛Հան՛ Մարդկեա՛ք, մեռանե՛լոցդ յարուցե՛ք ։
Ի Գոր · ը · 18 · 20 ։
Ը ա՛ Թագ · Ա · 7 ։ Մար · գ · 8 ։ Ղա · Ա · 3 ։ Ժ · 4 · իր · 35 ։
Ի Տե՛ս Մար · գ · 8 ։
Ի Ղա · ժ · 7 ։ ա Կոր · Ա · 7 ։ ա Տիմ · ե · 18 ։
Ի Ղա · ժ · 8 ։
Ի Ո՛Հան՛ ա՛նար՝ ու բ՛ակը Քարեն ա՛ու ա՛ուա ։
Հ Ղա · ժ · 5 · 6 ։
Ի Մագ · լե · 13 ։
Ը Մար · գ · 11 ։ Ղա · Ա · 5 · ժ · 16 · 17 ։
Ճ Ղևմ · ե · 13 ։ Գոր · ժգ · 51 ։
Ա Գ · 6 ։
Ի Գկ · ժա · 22 · 24 ։
Ի Ղա · ժ · 3 ։
Ի Հաւ · ժգ · 19 ։ Երեմ · ե · 15 ։
Ը ա Կար · ժգ · 20 ։ Փիլ · բ · 15 ։
Գ · Ի՛գ · 9 ։ Մար · ժգ · 9 ։ Ղա · ժ · 11 ։ Ի՛ա · 12 ։
Ը Գոր · ե · 40 ։ Գ Գոր · ժ · 1 ։ Ի՛գ · 10 ։ Լէ · 7 · 23 ։ Բ Տի՛մ · գ · 16 ։

իշխանու՛թիւն տուա՛ պիղծ ոգի՛ներուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն , և ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդու՛թիւնները բժշկեն ։
2 Ու՛ տասներկու՛ առաքելոց ա՛նուններուն ասոնք են . առաջինը Սիմոն Բ՛ետրոս բուռածը և անոր
3 եղբայրը Անդրէաս , Յակոբոս Զե՛բեդեան և անոր եղբայրը Յովհաննէս , Փիլիպպոս և Բարթո՛ղիմէոս , Թովմաս և Մատթէոս մաքսաւորը , Յակոբոս Ալփեան և Ղեբէոս որ Թադէոս մականուա՛ծ
4 նեցաւ , Սիմոն Կանանացի և Յուդա Իսկարիովա՛ցի , որ նաև մատնեց զանի՛կայ ։
5 Ա՛ս տասներկու՛քը Յիսուս խրրկեց , և անոնց պատուիրեց ըսե՛լով , Հեթանոսնե՛ուս ճամբայ մի՛ երթա՛ք , ու Սամարացի՛ներու քա՛ղաք մի՛ մտնե՛ք ։ Հա՛ապա աւելի՛ խրաչելի տանը Հկորսուա՛ծ ոչխարնե՛րուն գացե՛ք ։ Ու՛ երբոր կ՛երթա՛ք , քարոզեցէ՛ք ու ըսե՛ք թէ Երկինքը թագաւորութի՛ւնը մտնե՛լ
8 ցած է ։ Հիւանդները բժշկեցէ՛ք , բորոտները մաքրեցէ՛ք , դեւերը հանեցէ՛ք ։ Ձրի առեր է՛ք , ձրի տուէ՛ք ։ Ո՛չ ոսկի՝ և ոչ արծաթ՝ և ոչ Բ՛ղինձ ձեր գո՛
10 տիներուն մէջ , Ո՛չ ճամբու՛ համար պարկ , և ոչ կրկին հանդերձ , ոչ կօշիկ , ոչ դաւազան ։ Ի՛նչու՛ որ մշակը իր կերակուրին
11 արժանի է ։ Ե՛ւ որ քաղաք կամ գիւղ մտնէ՛ք , հարցուցէ՛ք թէ ով է՛ անոր մէջը արժանաւո՛ր ։ ու հոն
12 կեցէ՛ք մինչև որ ե՛լէք ։ Ու երբոր տունը կը մտնէ՛ք , բարև
13 տուէ՛ք տա՛նոր ։ Եւ է՛թէ որ ան տունը արժանաւո՛ր է , ձեր բարեր անոր վրայ գայ ։ Հապա թէ որ արժանաւո՛ր չէ , Ն՛ձեր բարեր ձեզի
14 գառնայ ։ Ե՛ւ ով որ ձեզ չընդունի՛ ու ձեր խօսքերը մտիկ չընէ , երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն կ՛ելլէ՛ք , Ո՛ձեր ոտքերուն փոշին
15 թօթուեցէ՛ք ։ Ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի , Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին ։
16 Ա՛ս՛ Ես ձեզ կը խրկեմ իբրև ոչխարներ գայլերու մէջ . Ն՛ուտի օձերու պէս խոհեմ՛ եղէ՛ք և ա՛
17 պաներնե՛րու պէս միամի՛տ ։ Իակ մարդոցմէ զգուշացէ՛ք , ի՛նչու՛ որ Ձեզ տանջանքներու պիտի մատնեն , ու Ժողովարանները մէջը
18 ձեզ պիտի ծեծեն ։ Ե՛ւ իմ Ես՛ա՛ներ Համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի տարու՛էք , անոնց և հեթանոսներուն վկայու՛
19 թիւն ըլլալու համար ։ Բայց երբոր ձեզ մատնեն , հոգ մի՛ ընէ՛ք թէ ինտոր կամ ի՛նչ պիտի խօսի՛ք , ի՛նչու՛ որ Ձեզի պիտի տրուի ան ժա՛
20 մուն ի՛նչ որ պիտի խօսի՛ք ։ Վ՛ասն զի չէ թէ դուք է՛ք որ կը խօսի՛ք , հապա ձեր Հօրը Հոգին որ ձեր
21 ներսի դին կը խօսի ։ Ու Ե՛ղբայր եղբայրը մահու՛ան պիտի մատնէ , և Հայրը՝ որդին . և որդիք Ընդդէմ ծնողացը վրայ պիտի կրնե՛ն ու մեռ՛
22 ցնեն զանոնք ։ Ե՛ւ իմ անու՛անս համար Ա՛մէնուն ատելի պիտի ըլ՛լաք . Բայց ով որ մինչև վերջը համբերէ , անի՛կայ պիտի ապրի ։
23 Ու Երբոր ա՛ս քաղաքին մէջ ձեզ կը հալածե՛ն , ո՛ւրիշ Փա՛խէ՛ք . Ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի , Իսրայէլի քաղաքները պիտի չհասցո՛ղնէք , Մինչև որ Որդին մարդոյ գայ ։
24 Աշակերտը իր վարդապետէն աւելի չէ , և ոչ ծառան իր տիրոջմէն ։
25 Հերիք է աշակերտին որ իր վարդապետին պէս ըլլայ , ու ծառային իր տիրոջը պէս . Թէ որ տանուտէ՛ր Բէեզեբուղ կոչեցին , որչա՛փ
26 աւելի անոր ընտանիքը ։ Ու՛ստի մի՛ վախնա՛ք անոնցմէ , Ի՛նչու՛ որ բան մը չկայ ծածո՛ւկ որ պիտի չբա՛ցայայտուի , և գաղտո՛ւկ որ պիտի
27 չգիտցուի ։ Ի՛նչ որ ձեզի մէ՛ջ մէջ կ՛ըսեմ , Ա՛ֆէ՛ւ լոյսի մէջ խօսեցէ՛ք , և ինչ որ ականջի՛ վար կը լսէ՛ք , տանի՛քներուն վրայ
28 քարոզեցէ՛ք ։ Ե՛ւ մի՛ վախնա՛ք ա՛նոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն , ու չեն կրնար Հոգին սպաննել . Հապա աւելի անկէ վախցէ՛ք դուք , որ կրնայ Հոգին ու մարմինը գեհենին
29 մէջ կորսնցնել ։ Չէ՞ որ երկու ճնճղուկ մէկ դանկի կը ծախուի՛ն և անոնցմէ մէկը գետինը չի՛ւնար
30 առանց ձեր Հօրը ։ Բայց ձեր գլխուն ցորը մազերն ալ համրուա՛ծ
31 են ։ Ու՛րեմն մի՛ վախնա՛ք , Ե՛ւ՛ր շատ ճնճղուկներէն լա՛ւ էք դուք ։
32 Ա՛րդ Ով որ մարդոց առջև զիս կը դաւանի , Ե՛ս ալ անի՛կայ պիտի դաւանի՛մ իմ Հօրս առջևը որ եր՛
33 կինքն է ։ Ե՛ւ ով որ մարդոց առջև զիս կ՛ուրանայ , Ես ալ անի՛կայ պիտի ուրանամ իմ Հօրս առջևը որ
34 երկինքն է ։ Մի՛ կարծէ՛ք թէ ես երկրի վրայ խաղաղութի՛ւն ձգելու եկայ . խաղաղութի՛ւն ձգելու չ՛ե՛
35 կայ , Հապա սո՛ւր . Ի՛նչու՛ որ եկայ Մարդը իր Հօրմէն զատելու , ու աղջկա՛ իր մօրմէն , ու Հարսը՝ իր կե՛
36 սրեն ։ Ե՛ւ Մարդուն թշնամիները
37 իր ընտանիքը պիտի ըլլա՛ն ։ Ո՛ւն որ Հայրը կամ մայրը ինձմէ աւելի կը սիրէ , ինձի արժանի չէ ։ և ան որ ո՛գան կամ աղջկա՛ ինձմէ աւելի կը

Ցամի Տեառն 31

Ա Մար · ժգ · 11 · 12 · 13 · Ղա · ժգ · 11 · Ղա · ժգ · 14 · 15 ։
Ա Եզ · գ · 12 · Երեմ · ա · 7 ։
Բ Թագ · իգ · 2 · Գոր · գ · 8 · գ · 10 · Բ Ես՛ի՛ · ջ · 17 ։
Ա Մէք · է · 6 · Հէ՛ր · 25 · 36 · Ղա · իա · 13 ։
Ա Ղա · իա · 17 ։
Բ Դան · ժգ · 12 · 13 · Գա՛ · իգ · 13 · Մար · ժգ · 13 ։
Ա Գկ · բ · 16 · գ · 12 · ժգ · 15 · Գոր · ը · 1 · իդ · 25 · ժգ · 6 ։
Ա Գկ · ժգ · 28 ։
Ի Ղա · գ · 40 · Ցոհ · ժգ · 16 · ժե · 20 ։
Գ Գկ · ժգ · 21 · Մար · գ · 22 · Ղա · ժա · 15 · Ցոհ · բ · 48 · 52 ։
Ա Մար · գ · 22 · Ղա · բ · 17 · ժգ · 2 · 3 ։
Ա Ես՛ · բ · 12 · 13 · Ղա · ժգ · 4 · Գա՛ · գ · 14 ։
Բ ա Թագ · ժգ · 45 · Բ Թագ · ժգ · 11 · Ղա · իա · 18 · Գոր · իե · 34 ։
Ի Ղա · ժգ · 8 · Հաւ · ժ · 9 · 10 ։
Ք Ցոհ · գ · 5 ։
Ի Մար · բ · 38 · Ղա · իգ · 26 · Բ Տի՛մ · բ · 12 · Ա Ղա · ժգ · 49 · 51 · 52 · 53 ։
Ի Մէք · է · 6 · Ը Մագ · իա · 9 · ժե · 16 · Մէք · է · 6 · Ցոհ · ժգ · 18 ։
Բ Ղա · ժգ · 26 ։

Յամի Տեառն 31

Ա ԳԼ · Ժգ · 24 · Մար · բ · 34 · Ղու · Թ · 23 · Ժգ · 27 ·

Բ ԳԼ · Ժգ · 25 · Ղու · Ժէ · 33 · Յոհ · Ժբ · 25 ·

Գ ԳԼ · Ժբ · 5 · Ղու · Թ · 48 · Ժ · 16 · Յոհ · Ժբ · 44 · Ժգ · 20 · Գաղ · գ · 14 ·

Դ ԳԼ · Թ · Ժէ · 10 · Ժբ · 4 · Գ Թագ · գ · 8 ·

Ե ԳԼ · բ · 5 · 6 · Ես · 40 · Մար · Թ · 40 · Երե · գ · 10 ·

Զ ԳԼ · Ժգ · 3 · Ե Ղու · է · 18 · 19 · ՃՃ · Ա Յհ · Ես · 10 · Ես · Իգ · 17 · Դան · Թ · 24 · Յոհ · գ · 14 ·

Է ԳԼ · Ես · 18 · է · 4 · 5 · 6 · Ես · 7 · Յոհ · բ · 22 · է · 2 · է · 36 · Ժ · 25 · 38 · Ժգ · 11 ·

Ը Ասգ · Իբ · 26 · Ես · կա · 1 · Ղու · 7 · 18 · Յակ · բ · 5 ·

Ղ Ես · բ · 14 · 15 · Գլ · Ժգ · 57 · Իգ · 10 · Իգ · 31 · Հառ · Թ · 32 · 33 · ա Կար · ա · 23 · բ · 14 · Գաղ · է · 11 · ապՃառ · բ · 8 · Ե ԳԼ · է · 24 · Ղ Եբեր · է · 14 ·

Ի ԳԼ · Ժգ · 5 · Ես · 26 · Ղու · ա · 76 · է · 26 ·

38 սիրէ, ինձի արժանի չէ. ⁋ Եւ ան որ իր խաչը չառնէր ու իմ ետեւէս
39 գար, ինձի արժանի չէ։ ⁋ Ան որ իր անձը կը գտնէ, պիտի կորսընչնէ զանիկայ. և ան որ իր անձը ինձի համար կը կորսընչնէ, պիտի
40 գտնէ զանիկայ։ ⁋ Ան որ ձեզ կ'ընդունի, զիս կ'ընդունի. և ան որ զիս կ'ընդունի, զիս խրկոդը կ'ընդունի։
41 Ան որ մարգարէ մը կ'ընդունի մարգարէի անունով, մարգարէի վարձը կ'առնէ. և ան որ արդար մը կ'ընդունի արդարի անունով, արդարի վարձը կ'առնէ։
42 ⁋ Ու ան որ ասոնց պզտիկներէն մէկուն միայն գաւաթ մը պաղ ջուր կը խմցընէ աշակերտի անունով, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, բնաւ իր վարձքը պիտի չկորսընցընէ։

ԳԼ · ԺԱ

2 Յովհաննէս իր աշակերտները Քրիստոսի կը խրկէ։ 7 Քրիստոսի վկայութիւնը Յովհաննէսին համար։ 18 Յաղագս կարծիքը Յովհաննէսին ու Քրիստոսի վրայով։ 20 Քրիստոս կը նախատէ Քաղաքները, Ընդհատ պատիժ և Ապաշխարութիւն քրիստոնեայ և անգիտ մնալուն համար։ 25 և կը փառաւորէ իր Հօր խնամատարութիւնը։ Ընտրութիւն պարզամիտներուն յայտնելուն համար։ 28 Ինչ կը կանչէ ամէն անոնք որ իրենց մէջերնին ծանրութիւնը կը զգան։

1 Յե եղաւ որ երբ Յիսուս լմընցուց իր տասներկու աշակերտներուն պատուէր տալը, դնաց անկէ ատենց քաղաքներուն մէջ քարոզելու և սորվեցընելու։
2 Իսկ Յովհաննէս բանտին մէջը ⁋ երբոր լսեց Քրիստոսի գործքերը, իր աշակերտներէն երկուքը խրկե-
3 լով Ըսաւ անոր։ ⁋ Դուն ան ես որ գալու էիր, թէ ուրիշի մը սպա-
4 սենք։ Յե Յիսուս պատասխանի տալով անոնց ըսաւ, Գացէք պատմեցէք Յովհաննէսին ինչ որ
5 կը լսէք ու կը տեսնէք. ⁋ Կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն ⁋ ու աղքատներուն աւե-
6 տարան կը քարոզուի։ Յե երանի անոր Ով իմ վրայով չպայմակզերը։
7 ⁋ Ու երբոր անոնք գացին, Յիսուս սկսաւ ժողովրդին ըսել Յովհաննէսին համար։ ⁋ Ինչ տեսնելու ելար անապատին մէջ. Եղեգ
8 մը Հովին շարժուած։ Հապա ի՞նչ տեսնելու ելար. փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը. ահա փափուկ հանդերձներէ հագնողները թա-
9 գաւորացը տուներն են։ Հապա ի՞նչ տեսնելու ելար. մարգարէ. այո կ'ըսեմ ձեզի, ⁋ մարգարէէ մըն
10 ալ աւելի։ Ինչու որ ասիկայ է

որուն համար գրուած է. ⁋ Ահա ես իմ դիւցազնս կը խրկեմ քու երեսիդ առջեւէն, որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առջեւդ։
11 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, կնկիներէն ծնածներուն մէջը Յովհաննէս մկրտիչէն մեծը եւած չէ. սակայն երկինքը թագաւորութեանը մէջ
12 պիտի պզտիկը անկէ մեծ է։ ⁋ Ու Յովհաննէսէ մկրտիչին օրերէն մինչև հիմա երկինքը թագաւորութիւնը ուժով կ'առնուի, և ուժեղները
13 կը յափշտակեն անիկայ։ ⁋ Ինչու որ բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մինչև Յովհաննէս մարգարէութիւն ը-
14 րին. Ես եթէ կ'ուզէք ընդունել, անիկայ է Եղիան որ պիտի գար։
15 ⁋ Ան որ լսելու ականջ ունի, թող
16 լսէ։ Բայց ո՞րու նմանցընեմ այս ազգը. կը նմանի տղոց, որ շուկաները նստելով իրենց ընկերնե-
17 րուն կը կանչեն, Ու կ'ըսեն, Փող ենչգուցինք ձեզի ու չպարզիկը, ողբ կարդացինք ձեզի ու կոծ չըրիք։
18 Վասն զի Յովհաննէս եկաւ, ոչ կ'ուտէր և ոչ կը խմէր, ու կ'ըսեն, Դեւ կայ անոր նեբսի դէն։
19 Որդին մարդոյ եկաւ կ'ուտէ ու կը խմէ, և կ'ըսեն, Ընդ ուտող և արբեցող մարդ մը ⁋ մեբսարոնեբու ու մեղաւորներու բարեկամ. Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր որդւոցմէն։
20 Յետոյ սկսաւ նախատել ան քաղաքները, որոնց մէջ գործուեր էին իր հրաշքներուն շատերը,
21 քանզի չապաշխարեցին. Վայ քեզ Քորազին, վայ քեզ Բեթսայիդա, ինչու որ եթէ Ցիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած բլլային այն հրաշքները որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ էքուբօվ ու մոխիրով ապաշխա-
22 բած պիտի բլլային։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ, ⁋ Ցիւրոսին և Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի բլլայ դատաս-
23 տանին օրը քան թէ ձեզի։ Ես դուն Կափառնաում՝ որ մինչև երկինքը բարձրացած ես, մինչև դժոխքը պիտի իջնես, ինչու որ եթէ Սոդոմի մէջ եղած բլլային այն հրաշքները որ քու մէջդ եղան, իրաւ որ մինչև այս օրս պիտի
24 մնար։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սոդոմացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի բլլայ դատաստանին օրը, քան թէ քեզի։
25 Յետոյ ժամանակին պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ, Շնորհակալ եմ քեզմէ՝ Հայր Տէր երկինքի և երկրի, ⁋ որ ասո բաները ծածուկ պահեցիր խնամատներէն և դիտուններէն, ու Տղոց յայտ-
26 նեցիր։ Այո՛ Հայր, ինչու որ

Յամի Տեառն 31

Ա Մաղ · գ · 1 · Մար · ա · 2 · Ղու · ա · 76 · է · 27 ·

Բ Ղու · Ժգ · 16 ·

Գ Մաղ · գ · 3 · Գլ · Ժէ · 12 · Ղու · ա · 17 ·

Դ ԳԼ · Ժգ · 9 · Ղու · բ · 8 · Յոհ · բ · 7 · 11 · 17 · 29 · գ · 6 · 13 · 22 ·

Ե Ղու · է · 31 ·

Զ ԳԼ · Թ · 10 ·

Է Ղու · է · 35 ·

Ը Ղու · Ժ · 13 · ՃՃ ·

Ղ Ես · Ժգ · 13 · Հմր 24 ·

Ի Ցես · Ես · Ժգ · 13 · Ովբ · բ · 1 ·

Ա ԳԼ · Ժ · 15 ·

Բ Ղու · Ժ · 21 ·

Գ Ցես Ովգ · բ · 2 · ա Կոր · ա · 19 · 27 · բ · 8 · բ Կոր · գ · 14 ·

Դ ԳԼ · Ժգ · 17 ·

Յամի Տեառն 31

ՀԳԼ. ԻԸ. 18։ Ղու. ժ. 22։ Յօհ. գ. 35։ ժգ. 3։ ժէ. 2։ ա Կոր. ժե. 27։
ՉՅօհ. ա. 18։ զ. 46։ ժ. 15։
ՌՅօհ. ժգ. 15։ Փիլ. բ. 5։ ա Պետ. բ. 21։ ա Յօհ. բ. 6։
ՌԶաք. թ. 9։ Փիլ. բ. 7, 8։
ՀԵրեմ. զ. 16։
ՓԱՅօհ. ե. 3։

քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ։
27 ՀԱմէն բան ինծի տրուեցաւ իմ
Հօրմէս, ու մէկը չճանչնար Որդին՝
բայց Հայրը. Չև մէկը չճանչնար
Հայրը՝ բայց Որդին, և ան՝ որուն
28 որ Որդին կ՚ուզէ յայտնել։ Եկէք
ինծի բոլոր յոգնած ու բեռնաւո-
րածներ, և ես ձեզ պիտի հանգ-
29 չեցընեմ։ Իմ լուծս ձեր վրայ ա-
ռէք, ՌԵ ինծմէ սորվեցէք՝ որ հեզ
եմ ու ՌՍրտով խոնարհ, և Հձեր
անձերուն հանգստութիւն պիտի
30 գտնէք։ ՌԻնչու որ իմ լուծս
քաղցր է, և իմ բեռս՝ թեթև։

ԳԼ. ԺԲ

1 Քրիստոս կը յանդիմանէ փարիսեցւոց կու-
րութիւնը շաբաթ օրուան վրայով 3 Սուրբ
Գիրքերով, 9 փաստով, 13 և հրաշքով մը։
22 Կոյր ու համր դիւահար մը կը բժշկէ։ 31
Կ՚իմացընէ թէ Սուրբ Հոգիին դէմ եղած հայ-
հոյութիւնը պիտի չներուի, 36 և թէ դատարկ
խօսքերու համար հաշիւ պիտի տրուի։ 38 Կը
յանդիմանէ անհաւատները որ նշան կը խնդ-
րեն, 49 և կը ցուցընէ թէ ո՛վ է իր եղբայրը՝
իր քոյրը և իր մայրը։

ՌԲՕր. իգ. 25։ Մար. բ. 23։ Ղու. զ. 1։
Ա Ն ատենը ՌՅիսուս շաբաթ օրը
գնաց արտերուն մէջէն. և իր
աշակերտները անօթեցան, ու սկը-
սան ցորէնի հասկեր փրցընել և ու-
2 տել։ Փարիսեցիները երբոր տե-
սան, ըսին անոր։ Ահա քու աշա-
կերտներդ կը գործեն ինչ որ ար-
3 ժան չէ շաբաթ օրը գործել։ Ան
ալ անոնց ըսաւ։ Չէք կարդացեր
Բ ա Թագ. իա. 6։ դուք ԲԴաւիթին ըրածը, երբոր
անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ իր
4 հետն էին. Ինչպէս մտաւ Ա-
ստուծոյ տունը, և Հառաջաւորու-
թեան հացերը կերաւ, որ ո՛չ իրեն
օրինաւոր էր ուտել, և ո՛չ անոնց՝
Գ Ել. իթ. 32, 33։ Ղև. բ. 31։ իգ. 9։ որ իր հետն էին, Բայց միայն քա-
5 հանաներուն։ Կամ թէ Ի օրէնքին
մէջը չէք կարդացեր, որ քահա-
նաները շաբաթ օրերը տաճարին
մէջ շաբաթը կը պղծեն՝ ու անմեղ
6 են։ Բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ աս
տեղը Հտաճարէն մեծ մէկը կայ։
7 Եւ թէ որ գիտնայիք թէ ինչ
ԸՍԻԼ է, ԻՈզորմութիւն կ՚ուզեմ՝
ու չէ թէ զոհ, ան ատենը ան-
պարտները չէիք դատապարտեր.
8 Քանզի Որդին մարդոյ շաբաթին
տէրն է։
9 ԸԵւ անկէ երթալով՝ եկաւ ա-
10 նոնց ժողովարանը։ Եւ հոն մէկ
մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած
էր. և հարցուցին անոր ու ըսին
թէ ԲՇաբաթ օրը բժշկել արժա՞ն
է, որ անոր վրայով ամբաստանու-
11 թիւն ընեն։ Ան ալ ըսաւ անոնց։
Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ մէկ ոչ-
խար մը ունենայ, և անիկայ շա-
բաթ օրը Ի փոսի մէջ իյնայ, պիտի
չբռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկայ։

Բ Ա Թագ. իա. 6։
Ի Ել. իե. 30։ Ղև. իգ. 5։
Գ Ել. իթ. 32, 33։ Ղև. բ. 31։ իգ. 9։
Ի Թու. իբ. 9։ Յօհ. է. 22։
ՀԲՄՆ. զ. 18։ Մաղ. գ. 1։
Ի Ովս. զ. 6։ Միբ. զ. 6, 7, 8։ Գլ. թ. 13։
ԸՄար. գ. 1։ Ղու. զ. 6։
ԲՂու. ժգ. 14։ ժգ. 3։ Յօհ. թ. 16։
Ի Տե՛ս Ել. իգ. 4, 5։ բ Օր. իբ. 4։

12 Արդ որչափ աւելի է մարդը ոչ-
խարէն. ուրեմն շաբաթ օրը բարի
13 գործել արժան է։ Ան ատենը
ըսաւ ան մարդուն, Երկընցուր
ձեռքդ. ան ալ երկընցուց, ու ող-
14 ջացաւ միւսին պէս։ Իսկ Ի փա-
րիսեցիները դուրս ելլելով՝ անոր
վրայ խորհուրդ կ՚ընէին թէ ին-
տո՛ր անիկայ կորսընցընեն։
15 Եւ Յիսուս երբոր գիտցաւ,
Հզատուեցաւ անկէ. Ի և շատ ժո-
ղովուրդներ անոր ետևէն գացին,
16 ու ամէնը բժշկեց։ Եւ Ծ ասատիկ
պատուիրեց անոնց որ զինքը Ճ-
17 ԽՍ ՀԸ չյայտնեն. Որ կատարուի
Եսայի մարգարէին ձեռքով ըս-
18 ուած խօսքը։ ԽԱհա իմ ծառաս՝
որ ընտրեցի, Ա իմ սիրելիս՝ Հ որուն
հաւնեցաւ իմ անձս. իմ Հոգիս
անոր վրայ պիտի դնեմ, ու հե-
թանոսներուն իրաւունք պիտի
19 պատմէ։ Ո՛չ պիտի վիճի, և ո՛չ
պիտի աղաղակէ, և ո՛չ մէկը պի-
տի լսէ անոր ձայնը հրապարակնե-
20 րուն մէջ։ Ջախջախած եղէգը
պիտի չփշրէ, ու պլպլված պատ-
բոյգը պիտի չմարէ, մինչև որ դա-
տաստանը յաղթութեան հանէ։
21 Եւ հեթանոսները անոր անուանը
պիտի յուսան։
22 ՅԱն ատենը կոյր ու համր դիւա-
հար մը բերին իրեն, և զանիկայ
բժշկեց, անանկ որ համրը ու կոյրը
23 խօսեցաւ ու տեսաւ։ Եւ բոլոր
ժողովուրդները զարմացան ու կ՚ը-
սէին, Արդեօք ասիկայ է Դաւիթի
24 որդին։ ՀԲայց փարիսեցիները
երբոր լսեցին, ըսին, Ատիկայ
ՌԱՐԻՀ ԲԱՆՈՎ չհաներ դևերը՝ բայց
դևերուն Բէեղզեբուղ իշխանովը։
25 Եւ ՀՅիսուս անոնց խորհուրդները
իմանալով՝ ըսաւ անոնց, Ամէն
թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժ-
նուած՝ կ՚աւերի. և ամէն քաղաք
կամ տուն իրեն դէմ բաժնուած՝
26 չկրնար կենալ։ Եւ թէ որ Սա-
տանան Սատանայ կը հանէ, իրեն
դէմ բաժնուեցաւ. ուստի ինտո՞ր
պիտի կենայ անոր թագաւորու-
27 թիւնը։ Ու թէ որ ես Բէեղզեբու-
ղով դևերը կը հանեմ, ձեր որ-
դիները ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն
անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւոր-
28 ները։ Բայց թէ որ ես Աստուծոյ
Հոգիովը կը հանեմ դևերը, ուրեմն
Ճ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
29 ձեր վրայ հասած է։ ՅԿամ ին-
տո՞ր կրնայ մէկը զօրաւոր մարդու
մը տունը մտնել, և անոր կարասի-
ները յափշտակել, թէ որ առաջ
ան զօրաւոր մարդը չկապէ, ու
30 ետքը անոր տունը կողոպտէ։ Ան
որ իմ հետս չէ, ինծի հակառակ

Յամի Տեառն 31

Ի Գլ. իէ. 1։ Մար. գ. 6։ Ղու. զ. 11։ Յօհ. ե. 18։ ժ. 39։ ժա. 53։
ԼՏե՛ս գլ. ժ. 23։ Մար. գ. 7։
Ի Գլ. ժթ. 2։
ԺԳլ. թ. 30։
Ի Ես. խբ. 1։
ՀԳլ. գ. 17։ ժէ. 5։
Յ Տե՛ս գլ. թ. 32։ Մար. գ. 11։ Ղու. ժա. 14։
ՂԳլ. թ. 34։ Մար. գ. 22։ Ղու. ժա. 15։
ՃԳլ. թ. 4։ Յօհ. բ. 25։ Յայտ. բ. 23։
ՃԴան. բ. 44։ է. 14։ Ղու. ա. 33։ ժա. 20։ ժէ. 20, 21։
ՅԵս. խթ. 24։ Ղու. ժա. 21, 22, 23։

Ցաւի Տեառն 31

ե Ա՛ստ. գ. 28։ Դտ. ժբ. 10 ։ Երբ. ը. 4 ։ ժ. 26, 29 ։ ա Ցոհ. ե. 16 ։
զ Երբ. ե. 51 ։
է Գլ. ժա. 19 ։ ժգ. 55 ։ Ցոհ. ե. 12, 52 ։
ը ՏԻՄ. ա. 13 ։
թ Գլ. է. 17 ։ Դտ. գ. 43, 44 ։
ժ Գլ. գ. 7 ։ Ել. 33 ։
ժա Դտ. ե. 45 ։
ժբ Գլ. ժ. 16 ։ Ա՛ստ. ժ. 38 ։ Ցոհ. ե. 48 ։
ժգ Ցաղ. ա. 17 ։
ժդ Դտ. ժա. 32 ։
ժե Տի՛ս Երեմ. գ. 11 ։ Եզեկ. ժգ. 51, 52 ։ Հաւ. բ. 27 ։
ժզ Ցաղ. գ. 5 ։
ժէ Գործ. ժ. 1 ։ Բ Պտ. Յ. 1 ։ Ա Պտ. ժա. 31 ։
ժը Դտ. ժա. 24 ։
ժթ Ա՛ստ. ա. 7 ։ Գործ. ե. 8 ։

եւ ան որ ինձի հետ չժողովէր , 31 ցիրուցան կ'ընէ ։ Ընդ համար ձեզի կ'ըսեմ , Ո՝Ամէն մեղք ու հայհոյութիւն պիտի ներուի մարդոց , բայց Սո՛ւրբ Հոգւոյն դէմ խօսիլ հայհոյութիւնը պիտի չներուի 32 մարդոց ։ Եւ ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ , պիտի ներուի անոր ։ բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ կ'ըսէ , պիտի չներուի անոր , ո՛չ աս աշխարհիս մէջ և ո՛չ գալ 33 լու աշխարհին մէջ ։ Կամ ծառը բարի ըրէք , ու պտուղը պտուղը բարի , կամ ծառը չար ըրէք , ու անոր պտուղը չար . ինչու որ ծառը պտուղէն կը ճանչցուի ։ Ո՛վ իժի ձու՛ ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք բարի խօսիլ , որ չար էք . ինչու որ Սրտին առատութէն բերանը 35 կը խօսի ։ Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարի բաներ կը հանէ , և չար մարդը իր չար գանձէն չար բաներ կը հանէ ։ 36 Բայց ձեզի կ'ըսեմ Թէ Ամէն դատաստակ խօսքերու համար՝ որ մարդիկ կը խօսին , դատաստանին օրը 37 հաշիւ պիտի տան ։ Ինչու որ քու խօսքերէդ պիտի արդարանաս , և քու խօսքերէդ պիտի դատապարտուիս ։

38 Ո՛Ն աւետը գրիչներէն ու փարիսեցիներէն ոմանք պատասխան տուին իրեն ու ըսին ։ Վարդապե՛տ կ'ուզենք քեզմէ նշան մը 39 տեսնել ։ Ընդհակ պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ ։ Չար և հշնացող ազգը նշան կ'ուզէ , և նշան պիտի չտրուի անոր , բայց միայն Յովնան մարգարէին 40 նշանը ։ Քանզի ո՞ինչպէս որ Յովնան երեք օր ու երեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն էր , անանկ ալ Որդին մարդոյ պիտի ըլլայ երկրիս սրտին մէջ երեք օր ու երեք գիշեր 41 շեր ։ Ո՛Նինուէի մարդիկը դատաստանին օրը աս ազգին դէմ պիտի կանգնին ու զայն դատապարտեն անկից , ո՞ինչու որ Յովնանին քարոզութեամբը զղջին եկան . և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ 42 հոս ։ Հարաւի թագուհին դատաստանին օրը աս ազգին դէմ պիտի կանգնի ու զայն դատապարտէ անկից , ինչու որ ինքը երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու . և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս ։

43 Ո՛ւ երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ , անջուր տեղեր կը պտրտի , հանգստութիւն կը փնտռէ 44 ու չգտնէր ։ Ան ատենը կ'ըսէ , Դառնամ նորէն իմ տունս՝ ուրկից որ եկայ . և կու գայ ու կը գտնէ պարապ՝ մաքրուած ու 45 յարդարուած ։ Ան ատենը կ'երթայ և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու մտնելով հոն կը բնակին , և ետքի մարդուն վերջը առջինէն դէշ կ'ըլլայ . սանկ պիտի ըլլայ աս չար ազգին ալ ։

46 Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին կը խօսէր , Ո՛ահա իր մայրը ու եղբայրները դուրսը կայներ էին , 47 և կ'ուզէին իր հետը խօսիլ ։ Ումեկը իրեն ըսաւ ։ Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են , 48 և կ'ուզեն հետդ խօսիլ ։ Ան ալ իրեն ըսողին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ։ Ո՞վ է իմ մայրս , և ո՞վ 49 են իմ եղբայրներս ։ Եւ իր ձեռքը դէպ իր աշակերտներուն երկնցնելով ըսաւ , Ահա իմ մայրս և 50 իմ եղբայրներս . Վասն զի ո՞վ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կատարէ , անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս ։

ԳԼՈՒԽ ԺԳ

3 Սերմնացանին առակը ։ 18 անոր մեկնութիւնը ։ 24 Որոմին , 31 մանանեխին , 33 խմորին , 44 ծածկուած գանձին , 45 մարգարիտին 47 ու ծովը ձգուած ուկանին առակները ։ 53 Քրիստոս կ'ամարգաւի իր հայրենակիցներն ։

1 Յն օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝ 2 Ծովուն եզերքը նստաւ ։ Եւ շատ ժողովուրդներ քովը ժողվուեցան , անոնք որ ինքը նաւը մտաւ ու նստաւ . և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերքը կայներ էր ։ 3 Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց առակներով՝ և ըսաւ ։

4 Ո՛Նայ սերմ ցանողը ելաւ որ սերմ ցանէ . ու երբոր կը ցանէր՝ մէկ քանիները ճամբուն քովը ինկան , և թռչունները եկան ու կերան 5 զանոնք ։ Եւ ուրիշները ապառաժուտ տեղերու վրայ ինկան՝ ուր շատ հող չկար ։ և շուտ մը բուսան հողը խորունկութիւն չունենալուն համար . 6 Նայուն համար . Սակայն արեւուն ծագած ատենը պրեցան , ու արմատ չունենալնուն համար չորցան ։ 7 Եւ ուրիշները փուշերու մէջ , և փուշերը ելան ու խեղդեցին զանոնք ։ Եւ ուրիշները ինկան ադեկ հողի մէջ , ու պտուղ կու տային՝ որ Ոմանք հարիւր , որ 9 վաթսուն , և որ երեսուն ։ Ո՞ն որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ ։ 10 Ու աշակերտները մտանելով՝ ըսին իրեն , Ինչու՞ համար առակներով կը խօսիս անոնց ։ 11 Ան պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ընդ համար՝ որ ձեզի արտօնուած է գիտնալ երկնից թագաւորութեան խորհուրդները , բայց անոնց չէ արտօնուած ։ 12 Վասն զի որ ունի՝ անոր պիտի տրուի , և առատութիւն պիտի ունենայ . բայց որ չունի՝ անկից պիտի առնուի նաև ինչ որ ունի ։ 13 Անոր համար անոնց առակներով կը խօսիմ , որովհետև տեսնելով՝ չեն տեսներ , և լսելով՝ չեն լսեր և չեն հասկնար ։ 14 Եսայիայի մարգարէութիւնը անոնց վրայ կը կատարուի որ կ'ըսէ , Լսելով պիտի լսէք , և բնաւ պիտի չհասկնաք , և տեսնելով պիտի տեսնէք , և բնաւ պիտի չիմանաք ։ 15 Որովհետև այս ժողովուրդին սիրտը կարծրացաւ , և ականջներով ծանր լսեցին , և աչքերը փակեցին , որպէս զի չտեսնեն աչքերով , և ականջներով չլսեն , և սրտով չհասկնան , և դառնան , և ես զանոնք բժշկեմ ։ 16 Բայց երանի ձեր աչքերուն որ կը տեսնեն , և ձեր ականջներուն որ կը լսեն ։ 17 Վասն զի ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Շատ մարգարէներ և արդարներ ցանկացան տեսնել ինչ որ դուք կը տեսնէք , և չտեսան , և լսել ինչ որ դուք կը լսէք , և չլսեցին ։

18 Դուք ուրեմն լսեցէք սերմնացանին առակը ։ 19 Ամէն մէկուն որ կը լսէ թագաւորութեան խօսքը , և չի հասկնար , չար մարդը կու գայ և կը յափշտակէ զոր սերմանուած է անոր սրտին մէջ . ասիկա է ճամբուն քովը սերմանուածը ։ 20 Իսկ ժայռուտ տեղերու վրայ սերմանուածը ասիկա է՝ որ կը լսէ խօսքը , և անմիջապէս ուրախութեամբ կ'ընդունի զայն ։ 21 Բայց արմատ չունի իր մէջ , հապա ժամանակաւոր է , և երբ նեղութիւն կամ հալածանք խօսքին համար պատահի , անմիջապէս կը գայթագղի ։ 22 Փշերուն մէջ սերմանուածը ասիկա է՝ որ կը լսէ խօսքը , և աշխարհիս հոգերը և հարստութեան խաբէութիւնը խեղդեցին զխօսքը , և անպտուղ կը մնայ ։ 23 Իսկ բարի հողի մէջ սերմանուածը ասիկա է՝ որ կը լսէ խօսքը , և կը հասկնայ , որ իսկապէս պտուղ կու տայ , և մէկը հարիւր , մէկը վաթսուն , և մէկը երեսուն ։

24 Ուրիշ առակ մը ըսաւ անոնց ։ Երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ մարդու մը որ բարի սերմ ցանեց իր արտին մէջ ։ 25 Բայց մարդիկը քնացած ատեն թշնամին եկաւ ու որոմ ցանեց անոր ցորենին մէջ ու գնաց ։ 26 Երբ խոտը բուսաւ ու հասկ հանեց , այն ատեն որոմն ալ երեւցաւ ։ 27 Տնտեսին ծառաները եկան ու ըսին անոր , Տէ՛ր , բարի սերմ չցանեցիր դուն քու արտիդ մէջ . ուրկից ունի որոմը ։ 28 Ան ալ ըսաւ անոնց , Թշնամի մարդ ըրաւ զայս ։ Ծառաները ըսին անոր , Կ'ուզես որ երթանք հաւաքենք զանոնք ։ 29 Ան ալ ըսաւ , Ոչ , գուցէ որոմը հաւաքելու ատեն ցորենն ալ հետը արմատախիլ ընէք ։ 30 Հնձանին ատենը հնձողներուն պիտի ըսեմ , Նախ որոմը հաւաքեցէք ու կապոյտներ շինեցէք զանոնք վառելու համար , ցորենը ալ ժողվեցէք իմ շտեմարանիս մէջ ։

31 Ուրիշ առակ մը ըսաւ անոնց ։ Երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ մանանեխի հատիկի մը որ մարդ առաւ ու իր արտին մէջ ցանեց ։ 32 Որ ամէն սերմերէն փոքր է , բայց երբ մեծնայ՝ ամէն բոյսերէն մեծ կ'ըլլայ ու ծառ կ'ըլլայ , այնպէս որ երկնքի թռչունները կու գան ու կը բնակին անոր ճիւղերուն մէջ ։ 33 Ուրիշ առակ մըն ալ ըսաւ անոնց ։ Երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ խմորի որ կին մը առաւ ու երեք չափ ալիւրի մէջ պահեց , մինչեւ որ ամբողջ խմորը թթուեցաւ ։

34 Այս բոլորը Յիսուս առակներով խօսեցաւ ամբոխին , և առանց առակի բան մը չխօսեցաւ անոնց , 35 որպէս զի կատարուի մարգարէին խօսքը որ կ'ըսէ , Բերանս առակներով պիտի բանամ , ստեղծուածոց սկիզբէն ի վեր գաղտնի եղածները պիտի յայտնեմ ։

36 Յետոյ ամբոխը արձակելով՝ տունը մտաւ ։ Եւ իր աշակերտները եկան առջեւը ու ըսին , Մեկնէ մեզի առակը որ հանդերուն որոմին վրայ է ։ 37 Ան ալ պատասխանի տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ան որ բարի սերմ կը ցանէ՝ Որդի մարդոյ է ։ 38 Հանդէսը աշխարհն է ։ Բարի սերմը՝ Արքայութեան որդիներն են ։ Որոմը՝ չարին որդիներն են ։ 39 Թշնամին որ զանոնք ցանեց՝ սատանան է ։ Հնձանին ատենը՝ աշխարհի վախճանն է ։ Հնձողները՝ հրեշտակներն են ։ 40 Ուրեմն ինչպէս որոմը կը հաւաքուի ու հրով կը վառուի , այնպէս ալ աշխարհի վախճանին պիտի ըլլայ ։ 41 Որդի մարդոյ իր հրեշտակները պիտի ղրկէ , և անոնք պիտի հաւաքեն իր թագաւորութենէն բոլոր գայթագղութիւնները և անօրէնութիւն գործողները , 42 և պիտի նետեն զանոնք հրեղէն հնոցին մէջ ։ Հոն պիտի ըլլայ լացն ու ատամներուն կրճտումը ։ 43 Այն ատեն արդարները պիտի փայլին իրենց Հօրը թագաւորութեան մէջ իբրեւ զարեգակն ։ Ո՞ն որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ ։

44 Երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ գանձի մը որ արտի մէջ պահուած էր , զոր մարդ մը գտնելով՝ ծածկեց , և ուրախութենէն իր գնաց ծախեց ինչ որ ունէր , և գնեց զարտը ։ 45 Նաև երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ վաճառական մարդու մը որ լաւ մարգարիտներ կը փնտռէր ։ 46 Ու գտնելով մէկ թանկագին մարգարիտ մը՝ գնաց ծախեց ինչ որ ունէր , և գնեց զայն ։ 47 Նաև երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ ուկանի մը որ ձգուեցաւ ծովը , և ամէն տեսակ ձուկեր ժողվեց ։ 48 Երբ որ լեցուեցաւ՝ ափը հանեցին , և նստելով՝ լաւերը զատ զատ դիզեցին կողովներու մէջ , իսկ անպիտանները դուրս նետեցին ։ 49 Այսպէս պիտի ըլլայ աշխարհի վախճանին ։ Հրեշտակները պիտի ելլեն ու չարերը պիտի զատեն արդարներէն 50 և պիտի նետեն զանոնք հրեղէն հնոցին մէջ ։ Հոն պիտի ըլլայ լացն ու ատամներուն կրճտումը ։ 51 Ասոնց բոլորը հասկցա՞ք ։ Ան ալ ըսաւ անոնց , Ուրեմն ամէն դպրագէտ որ կը սորվի երկնից թագաւորութեան համար , նման է տան տիրոջ մը որ իր գանձատունէն նոր ու հին բաներ կը հանէ ։ 52 Եւ եղաւ որ Յիսուս այս առակները լմնցուց՝ անկից մեկնեցաւ ։ 53 Եկաւ իր հայրենիքը ու սկսաւ անոնց ժողովարանին մէջ ուսուցանել , այնպէս որ զարմացան ու ըսին , Ասիկա ուրկից՞ ունի այս իմաստութիւնն ու զօրութիւնները ։ 54 Ասիկա չէ՞ հիւսնին որդին ։ Մայրը չէ՞ որ Մարիամ կ'ըսուի , և եղբայրները Յակոբոս ու Յովսէ ու Սիմոն ու Յուդա ։ 55 Ու քոյրերը չէ՞ որ հոս մեզի հետ են ։ Ուրկից՞ ունի ասիկա այս բոլորը ։ 56 Ու անոր համար գայթագղեցան անոր վրայ ։ Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց , Մարգարէ մը անարգ չէ՝ բայց միայն իր հայրենիքին ու իր տանը մէջ ։ 57 Ու չըրաւ հոն զօրութիւններ շատ մը անոնց անհաւատութեան համար ։

Ցաւի Տեառն 31

ի Երբ. գ. 4 ։ ժ. 26 ։ Պտ. բ. 20, 21, 22 ։
ա Ա՛ստ. գ. 31 ։ Դտ. բ. 19, 20, 21 ։
բ Գլ. ժգ. 55 ։ Ա՛ստ. գ. 3 ։ Ցոհ. բ. 12 ։ է. 3, 5 ։ Գործ. ա. 14 ։ ա Պտր. Բ. 5 ։ Գաղ. ա. 19 ։
գ Տե՛ս Ցոհ. Ժէ. 14 ։ Գաղ. է. 6 ։ գ. 15 ։ Կող. գ. 11 ։ Երբ. բ. 11 ։
դ Ա՛ստ. գ. 1 ։ Բ Դտ. բ. 4 ։
ե Դտ. է. 3 ։
զ Ա՛ստ. գ. 5 ։
է Ելք. ժ. 4 ։ Ժ. 26 ։ Պտ. Ա. 20, 21, 22 ։
ը Ա՛ստ. գ. 31 ։ Դտ. բ. 19, 20, 21 ։
թ Գլ. ժգ. 55 ։ Ա՛ստ. գ. 3 ։ Ցոհ. բ. 12 ։ է. 3, 5 ։ Գործ. ա. 14 ։ ա Պտր. Բ. 5 ։ Գաղ. ա. 19 ։
ժ Տե՛ս Ցոհ. Ժէ. 14 ։ Գաղ. է. 6 ։ գ. 15 ։ Կող. գ. 11 ։ Երբ. բ. 11 ։

Յամի Տէառն 31

ԸԳԼ · ԽԵ · 29 · ՄԿԲ · 4 · 25 · ՂԸ · Բ · 18 · ԺԹ. 26 ·

ԲՀԲ · Գ · 9 · ԵԶԿ · ԺԲ · 2 · ՄԿԲ · 4 · 12 · ՂԸ · Բ · 10 · ՅՈՒ. ԺԲ · 40 · ԳԿԲ · ԽԲ · 26 · 27 · ՀՈՎ · ԺԸ · 8 · Բ ԿԲ · 4 · 14 · 15 · ՖՆԲՐ · Ե · 11 ·

ՆԳԼ · ԺԳ · 15 · ՂԸ · Ժ · 23 · 24 · ՅՈՒ · Ի · 29 · ԼԲԲ · ԺԸ · 13 · ՈՁԼԱ · 4 · 10 · 11 ·

ԻՄԿԲ · Գ · 14 · ՂԸ · Բ · 11 · ՆԳԼ · Գ · 23 ·

ՆԵ · ԺԲ · 2 · ԵԶԿ · ԼԳ · 31 · 32 · ՅՈՒ · Ե · 35 ·

ՀԳԼ · ԺԸ · 6 · Բ ՏԻՄ · 4 · 15 · ՅԵՐԵՄ · Գ · 3 · ՂԳԼ · ԺՀ · 23 · ՄԿԲ · Ժ · 23 · ՂԸ · ԺԲ · 24 · 4 ՏԻՄ. Գ · 9 · Բ ՏԻՄ. Գ · 10 ·

ուրս թեանը խոչտուրդները , և
12 անոնց տրուած չէ : ԸՎԱՆ ոի ով
որ ունի , անոր պիտի տրուի ու պի-
տի աւելցայ . և ով որ չունի , ու-
նեցածն ալ անկէ պիտի առնուի :
13 Ընոր համար առակներով կը խօսիմ
անոնց , որ կը տեսնեն՝ ու չեն
տեսներ , և կը լսեն՝ ու չեն լսեր
14 ու միտք չեն առներ : Եւ անոնց
վրայ կը կատարուի Եսայիային մար-
գարէութիւնը որ կ՚ըսէ , ԲԱԶԱԽՈՎ
պիտի լսէք՝ ու պիտի չհմանաք , և
տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու պիտի
15 չտեսնէք : Ինչու որ այս ժողո-
վուրդին սիրտը թմրեցաւ , և
իրենց ականջներովը ծանր լսեցին ,
ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ
թէ բնաւ աչքերով տեսնեն և ա-
կանջներով լսեն և սրտով իմա-
նան ու դարձի գան , և ես անոնք
16 բժշկեմ : Բայց երանի է ձեր աչ-
քերուն որ կը տեսնեն , ու ձեր ա-
17 կանջներուն որ կը լսեն : Քանզի
ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի՝ որ շատ
մարգարէներ և արդարներ փափա-
քեցան ձեր տեսածները տեսնել՝
ու չտեսան , և ձեր լսածները լսել՝
ու չլսեցին :
18 Ե՛հիմա դուք սերմ ցանողին ա-
19 ռակը լսեցէք : Ըն ամէնը որ Ե՛թա-
գաւորութեան խօսքը կը լսէ ու
միտք չառնեը , չարը կու գայ ու
անոր սրտին մէջ ցանուածը կը
յափշտակէ . ասիկայ է որ ճամ-
20 բուն քովը ցանուեցաւ : Եւ ապա-
ուաժուան տեղերու վրայ ցանուածը
ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը , շուտ մը
21 ուրախութեամբ կ՚ընդունի զա-
նիկայ . Բայց իր մէջը արմատ չու-
նենալով՝ քիչ ժամանակ կը տևէ .
ու երբոր նեղութիւն կամ հալա-
ծանք բղալի խօսքին համար , շուտ մը
22 ՚ի կը գայթակղի : Եւ Տիփուհերուն
մէջ ցանուածը՝ ան է՝ որ երբ կը
լսէ խօսքը , աշխարհիս զբաղմունքը
և հարստութեան խաբէութիւնը
խօսքը կը խեղդեն , ու կ՚ըլլայ ան-
23 պտուղ : Իսկ ազնիկ հողի մէջ
ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
խօսքը , միտք կ՚առնէ , և պտուղ
կու տայ՝ որը հարիւր , որը վաթ-
սուն , ու որը երեսուն :
24 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ
բերաւ անոնց ու բսաւ , Երկինից
թագաւորութիւնը նմանեցաւ մէկ
մարդու մը , որ իր արտին մէջ բա-
25 րի սերմ ցանեց . Ու երբոր մարդիկ
կը քնանային , իր թշնամին եկաւ
ու ցորենին մէջ սրամ ցանեց և
26 գնաց . Ու երբոր խոտը բուսաւ
ու պտուղ բերաւ , անկէ ետև ո-
27 րոմն ալ երևցաւ : Ուստի տա-
նուտիրոջ ծառաները մտեցան ու

իրեն բսին , Տէր՝ չէ՞ որ դուն քու
արտիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր ,
28 ուրեմն որոմը ուրկէ՞ ունի : Ե-
անիկայ բսաւ անոնց , Մէկ թշնա-
մի մարդ մը բրած է ասիկայ . ծա-
ռաները իրեն բսին , Հիմա կ՚ու-
զե՞ս որ երթանք անիկայ մէկդի
29 քաղենք : Ան ալ բսաւ , Չէ ,
չըլլայ թէ որոմը քաղած ատեննիդ
ցորենն ալ անոր հետը փրցնէք :
30 Թող ատոնք որ երկուքն ալ մին-
ուղ ածին մինչև հունձքի ատենը .
և հունձքին ատենը ծառգներուն պի-
տի բսեմ , Առաջ որոմը քաղեցէք ,
և անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէք
այրելու համար , իսկ ՚ցորենը իմ
ամբարս ժողվեցէք :
31 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ
բերաւ անոնց ու բսաւ , Երկինից
թագաւորութիւնը մանանեխի հա-
տի նման է , որն որ մարդ մը առաւ
32 իր արտին մէջը ցանեց . Որ ամէն
սերմերէն պզտիկ է , ու երբոր աճի
ամէն խոտերենէն մեծ է , ու
ծառ կ՚ըլլայ , անանկ որ երկինից
թռչուները կու գան և անոր
ճիւղերուն վրայ կը հանգչին :
33 Ուրիշ առակ մըն ալ պրաւցեց
անոնց ՝՚՝՚՝՚

Ցամք Ցեսուն 31

42 Նաբէնու թիւն կը գործեն, ՝ Ու կրա-
կի Ջոջին մէջ պիտի ձգեն զանոնք.
Էհան պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ
43 կրճտել։ ՝Ըն ատոնք արևի
պէս պիտի փայլին արդարները իր-
ենց Հօրը թագաւորութեանը
մէջ։ ՝Ըն որ լսելու ականջ ունի,
թող լսէ։
44 Դարձեալ երկնից թագաւորու-
թիւնը արտի մէջ պահուած գանձի
նման է, որ անիկայ մէկ մարդ մը
գտնելով կը ծածկէ, և ուրախու-
թենէն կ'երթայ ծրտոր ունե-
ցածը կը ծախէ, ու ՝ան արտը կը
գնէ։
45 Դարձեալ երկնից թագաւորու-
թիւնը վաճառական մարդու մը նը-
ման է, որ գեղեցիկ մարգարիտներ
46 կը փնտռէ. Եւ ՝մէկ պատուական
մարգարիտ մը գտնելով գնաց իր
բոլոր ունեցածը ծախեց, ու զանի-
կայ գնեց։
47 Դարձեալ երկնից թագաւորու-
թիւնը ծովը ձգուած ուռկանի մը
նման է, որ ՝ամէն տեսակէն կը ժո-
48 ղովի. Որ երբոր լեցուելու գամբռը
հանեցին, ու նստան ափերունքը ա-
մաններուս մէջ ժողվեցին և անոյշ-
49 ները պիտի գլնեն ու ՝արգաւանեղուն
50 մէջէն չարերը պիտի դատեն, Եւ
՝պիտի ձգեն զանոնք կրակի Ջոջին
մէջ. Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակ-
ռաներ կրճտել։
51 Ըսաւ անոնց Յիսուս, Հասկը-
ցա՞ք ասոնք ամէն բաները. ըսին ա-
52 նոր, Ա՛յո Տէր։ Եւ անիկայ ը-
սաւ անոնց, Անոր համար ամէն դր-
պիր որ երկնից թագաւորութեան
աշակերտեալ է, նման է տանուտեր
մարդու մը՝ որ իր գանձէն ՝նոր ու
հին բաներ կը հանէ։
53 Ու երբոր կատարեց Յիսուս ա-
54 ռակները, անկէ մեկնեցաւ. ՝Եւ
եկաւ իր գաւառը, ու անոնց կը
սորվեցնէր իրենց ժողովարանին
մէջը. մինչև որ կը զարմանային
անոնք ու կ'ըսէին, Էսկից այ սկիզ
ուն ատ իմաստութիւնը և հրաշք-
55 ները. ՝Ասիկայ չէ՞ որդին չէ
ատոր մայրը Մարիամ չը կոչուիր
ու ՝ատոր եղբայրները ՝Յակոբոս և
Յովսէս ու Սիմոն և Յուդա.
56 Ու ատոր քոյրերը ամէնք մեր քովը
չե՞ն. ըսկից ուրեմն ատ
57 ամէն բաները։ Եւ անոր վրայով
շիտ գայթակղեցին. բայց Յիսուս ը-
սաւ անոնց, ՝Մարգարէ մը անպա-
տիւ չէ՝ բայց միայն իր գաւառին ու
58 իր տանը մէջ։ Եւ էհան չատ հր-
բաշխներ չըրաւ անոնց անհաւա-
տութեանը համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Հերովդեսին կարծիքը Քրիստոսի վրայով։ 3 Յովհաննէս մկրտչին գլխատուելուն պատմու-
թիւնը։ 13 Յիսուս անապատ տեղ մը կ'երթայ,
15 ուր տեղ հինգ հազար հոգի կը կերակրէ
հինգ նկանակով ու երկու ձուկով. 22 ծովուն
վրայ քալելով իր աշակերտներուն կ'երթայ,
34 և Գեննեսարեթի ցամաքը եկեղեցի հիւանդ-
ները կը բժշկէ անոնց իր հանդերձին ծայրին
դպչելովը։

Ցամք Ցեսուն 32

1 Յն ժամանակը ՝Հերովդէս չորրոր-
դապետը Յիսուսին համբաւը
2 լսեց ՝ Ու իր ծառաներուն ըսաւ,
Անիկայ Յովհաննէս մկրտիչն է.
անիկայ մեռելներէն յարու թիւն ա-
ուած է, և անոր համար հրաշքները
կ'ըլլան անով։
3 Քանզի ՝Հերովդէս Յովհաննէսը
բռներ, զանիկայ կապեր ու բանտը
դրեր էր՝ իր եղբօրը Փիլիպպոսին
կնկանը Հերովդիային համար։
4 Վասն զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր
՝Քեզի օրինաւոր չէ անիկայ ունի ու-
5 Նենալ։ Ուստի կ'ուզէր զանիկայ
սպաննել, բայց ժողովուրդէն կը
վախնար ՝ինչու որ իրրև մար-
6 գարէ կ'ընդունէին զանիկայ։ Ու
երբոր Հերովդեսին ծննդեան օրը
եղաւ, Հերովդիային աղջիկը խաղաց
հ՚ընդեղ-ը-մէջ, ու Հերովդե-
7 սին հաճելի եղաւ։ Ուստի երդու-
մով խոստացաւ որ տայ անոր ինչ
8 որ ուզէր ըլլայ։ Եւ անիկայ ա-
ռաջ իր մօրմէն խրատուելով ըսաւ,
Տուր ինծի հոս Յովհաննէս մկրտ-
չին գլուխը սկուտեղի մը վրայ։
9 Եւ թագաւորը տրտմեցաւ. բայց
երդումներուն համար ու իր հետը
նստողներուն համար հրամայեց թող-
10 որ տրուի։ Եւ ՝ղրկ եց խրկելով
Յովհաննէսը բանտին մէջ գլխա-
11 տեց։ Եւ անոր գլուխը սկուտե-
ղով բերուեցաւ ու տրուեցաւ
աղջիկանը, ան ալ իր մօրը տա-
12 րաւ։ Եւ անոր աշակերտները ե-
կան՝ ու մարմինը վերցնելով թա-
ղեցին, և գացին Յիսուսին պատ-
մեցին։
13 Ու ՝երբոր լսեց Յիսուս, անկէ
նաւով անապատ տեղ մը գնաց ա-
ռանձին. երբոր լսեցին ժողովուրդ-
ները՝ ոտքով անոր հետևէն գացին
էրեսնէ չորսգաւրնեքէն։
14 Ու ՝երբոր գուրս եկաւ, շատ ժո-
ղովուրդ տեսնելով Հիսուս անոնց
վրայ, ու անոնց հիւանդները բժշ-
կեց։
15 ՝Եւ իրիկուան ատեն իր աշա-
կերտները իրեն եկան ու ըսին,
Հոս անապատ տեղ մըն է, և ժա-
մանակը ուշացած է. արձակէ ժո-
ղովուրդները, որ գեղերը երթան
16 ու իրենց կերակուր գնեն։ Եւ
Յիսուս անոնց ըսաւ, Հարկ չէ

Ցամի Ցեսան 32

որ առնէք երթան ։ դուք տուէք
17 առնոյ որ ուտեն ։ Անոնք ալ ըսին
անոր ։ Հոս ոչինչ բան մը չունինք ,
բայց միայն հինգ նկանակ ու երկու
18 ձուկ ։ Ան ըսաւ անոնց ։ Հոս ինծի
19 բերէք զանոնք ։ Եւ հրամայեց բոլո-
րը ժողովուրդները խոտին վրայ
նստին ։ և հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առաւ , ու դէպ ՚ի երկինքը
Ա Գէ . ժե . 36 ։ նայելով Աօրհնեց , ու կտրե-
լով նկանակները աշակերտներուն
տուաւ , և աշակերտները՝ ժողո-
20 վուրդին ։ Եւ ամէնքը կերան ու
կշտացան , և տասներկու կողով
լեցուն՝ աւելցած կտորոանքները
21 վերցուցին ։ Եւ անոնք որ կերան ,
հինգ հազարի չափ երիկ մարդիկ
էին՝ կիներնէրէն և տղաքներէն ՚ի
զատ ։

Ո Հռե . Եւ Ցեսաս
22 Եւ շուտ մը աշակերտները ար-
տորցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ
առաջ անդիի կողմը անցնեն , մինչև
որ ինքը ժողովուրդները արձակէ ։
Բ Մար . գ . 46 ։ 23 Եւ ժողովուրդները արձակելէն
ետքը՝ ինքը լեռը ելաւ առանձին
Ա Ցես . գ . 16 ։ աղօթք ընելու ։ ու Երբոր իրիկուն
24 եղաւ , հոն միայնակ էր ։ Իսկ նաւը
արդէն ծովուն մէջտեղը աւելհոծու-
թեան մէջ էր , ինչու որ հովը դէմ
25 էր ։ Ու գիշերուան չորրորդ պա-
հուն Ցեսաս դէպ ՚ի անոնց գնաց՝
26 ծովուն վրայ քալելով ։ Եւ աշա-
կերտները երբոր անիկայ տեսան
Բ Ցես . թ . 8 ։ որ ի ծովուն վրայ կը քալէր , խռո-
վեցան , և բսին թէ ուչքի երեւոյթ
բան մըն է . ու վախերնուն կանա-
27 չուրտեցին ։ Եւ շուտ մը Ցեսաս
խօսեցաւ անոնց ու բսաւ , Քաջ
28 եղէք՝ ես եմ , մի վախնաք ։ Պետ-
րոս պատասխան տուաւ անոր ու
բսաւ , Տէր՝ թէ որ դուն ես , հրա-
մայէ որ ինծի որ քեզի գամ՝ ջու-
29 րերուն վրայէն ։ Ան ալ բսաւ ,
Եկուր ։ Պետրոս ալ նաւէն իջաւ ,
ջուրերուն վրայէն քալեց որ Ցե-
30 սուսի քովը երթայ ։ Բայց հովը
սաստիկ տեսնելով՝ վախցաւ , ու
երբոր սկսաւ ընկղմիլ , աղաղա-
կեց ու բսաւ , Տէր՝ ազատէ զիս ։
31 Եւ Ցեսաս շուտ մը իր ձեռքը եր-
կընցուց , բռնեց զանիկայ ու անոր
բսաւ , Թէ քահաւատ՝ ինչու երկ-
32 մնեցար ։ Ու երբոր նաւը ե-
33 լան , հովը դադրեցաւ ։ Եւ ա-
նոնք որ նաւուն մէջն էին , եկան
երկրպագութիւն բրին անոր ու
բսին , Իրաւցընէ Որդի Աստու-
ծոյ ես դուն ։
34 Ու անդիի կողմը անցնելով
Գեննեսարեթի երկիրը հասան ։
35 Ու երբոր այն տեղի մարդիկը ճանչ-
ցան զանիկայ , հրէշտ իրկեցին
բոլոր շրջակայ տեղուանքը , ու

բոլոր հիւանդները անոր բերին ։
36 Եւ կ՚աղաչէին անոր , որ միայն իր
հանդերձին քղանցքին դպչին ։ և
Ե անոնք որ դպան՝ բժշկուեցան ։

Գլ . ժե

3 Քրիստոս կը յանդիմանէ գրիչները և փարիսեցիները՝ որոնք իրենց աւանդութեանց պատճառաւ զանց կ՚ընէին Աստուծոյ պատուիրանները ։ 11 ու կը սորվեցնէ թէ բերաներ մտած բանը մարդս չպղծեր ։ 21 կը բժշկէ Քանանացի կնիկը աղջիկը ։ 30 և ուրիշ շատ ժողովուրդներ ։ 32 Եօթը նկանակով ու քանի մը ձուկով չորս հազար երիկ մարդիկ կը կշտացընէ , կիներէն ու տղաքներէն ՚ի զատ ։

1 Յետոյ հոն ատենը Գիսուսի եկան դպիր-
ները ու փարիսեցիները՝ որ Ե-
րուսաղէմէն էին , ու ըսին ,
Բ Մար . է . 5։ 2 Ինչու՞ քու աշակերտներդ Ե Ծերե-
ցոյն աւանդութիւնը զանց կ՚ը-
նեն , ինչու որ ձեռքերնին չեն
3 լուար , երբոր հաց կ՚ուտեն ։ Ան
ալ պատասխան տուաւ ու բսաւ
անոնց , Հապա դուք ինչու Աս-
տուծոյ պատուիրանքը զանց կ՚ը-
նէք ձեր աւանդութեանը պատ-
4 ճառաւ ։ Քանզի Աստուած պա-
տուիրեց բսելով , Պատիւ հայրդ ու
Գ Ել . ի . 12։ Դե . ժի . 3 ։ ԸՕր . ի . 16 ։ Ասակ . իգ . 22 ։ Եփե . գ . 2 ։
5 մայրդ պատուէ ։ Եւ Ով որ Ը
հայրը կամ մայրը անիծէ , մահով
Ե Ել . իա . 17 ։ Դե . ի . 9 ։ ԸՕր . իէ . 16 ։ Ասակ . ի . 20 ։ է . 17 ։
6 թող մեռնի ։ Բայց դուք կ՚բսէք ,
Ով որ Ը հօրը կամ մօրը բսէ թէ
Ընծան բանը որ ինծմէ պիտի շահիս ,
Ասոնցմով բնաջինջ է . ու
իր հայրը կամ իր մայրը չպատ-
ուէ , ոչըչ է . և աշակերտ ձեր ա-
ւանդութեանը պատճառաւ Աս-
տուծոյ պատուիրանքը խափանած
7 էք ։ Կեղծաւորներ՝ ազէկ մար-
գարէութիւն բրաւ ձեր վրայ Եսա-
8 յի ու բսաւ ։ Այս ժողովուրդը
ինչ իշրթունքներովը զիս կը պա-
տուէ , բայց իրենց սիրտը հեռա-
9 ցած պատուած է ինծմէ ։ Ու պա-
րապ տեղը զիս կը պաշտեն , Իմար-
դոց պատուիրած բաները Ըսբա՛ վար-
դապետութիւն սորվեցընելով ։
10 Եւ ժողովուրդները իրեն կան-
չելով բսաւ անոնց , Լսեցէք ու
11 միտ առէք ։ Չէ թէ ինչ որ
բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը ,
Գ Ես . իգ . 18 ։ Կող . գ . 18—22 ։ Տիտ . ա . 14։ Ա Մար . է . 14 ։ Ե Գոր . ժ . 15 ։ Հռով . ժգ . 14 . 17 ։ 20 ։ ա Տիմ . գ . 4 ։ Տիտ . ա . 15 ։
Ա Պտ . բ . 7 ։ Մար . ա . 1 ։ Պլ . ժգ . 16 ։ իգ . 63 ։ Դբ . գ . 42 ։ Ցես . ա . 49 ։ գ . 70 ։ ժա . 27 ։ Գոր . բ . 37 ։ Հռով . ա . 4 ։ Ե Մար . գ . 56 ։
հապա նայելով Աօրհնեց , ու կտրե-
լով նկանակները աշակերտներուն
տուաւ , և աշակերտները՝ ժողո-
Ա Գէ . ժե . 36 ։ վուրդին ։

Ցամի Ցեսան 32

Ե Գէ . ի . 20։ Մար . գ . 10 ։ Դբ . գ . 19 ։ Գոր . ժի . 12 ։
Մար . ե . 1 ։
Բ Մար . է . 5։ Ե Կող . բ . 8։
Գ Ել . ի . 12։ Դե . ժի . 3 ։ ԸՕր . ի . 16 ։ Ասակ . իգ . 22 ։ Եփե . գ . 2 ։
Ե Ել . իա . 17։ Դե . ի . 9 ։ ԸՕր . իէ . 16 ։ Ասակ . ի . 20 ։ է . 17 ։
Ղ Մար . է . 11 . 12 ։
Ե Մար . է . 6։ Ըեսա . իզ . 13 ։ Եզեկ . լգ . 31 ։
† Ո Հռե . բեր-նոմ ինծի կը մեծարեն , բայց իրենց սիրտը շատ հեռու է ինծմէ ։
Ինս . իզ . 18 ։ Կող . բ . 18—22 ։ Տիտ . ա . 14։ Ա Մար . է . 14 ։ Ե Գոր . ժ . 15 ։ Հռով . ժգ . 14 . 17 ։ 20 ։ ա Տիմ . գ . 4 ։ Տիտ . ա . 15 ։
Ցես . ժե . 2 ։ ա Պետ . գ . 12 ։ ճե ։ Ե Ինս . իզ . 10։ Մատ . բ . 8 ։ Պլ . իգ . 16 ։ Դբ . գ . 39 ։ Ե Մար . է . 17 ։

Յամի Տեառն 32

ասաւ ։ Մեկնէ՛ մեզի ասա առակը ։
16 Ըսաւ Ցիսուս ։ Եթէ՛ դուք ալ տա-
17 կաւին անմիտ էք ։ Ու չէ՞ք հաս-
կընար թէ հասկին ինչ որ բերանը
կը մտնէ, փորը կ'երթայ ու ար-
18 տաքսոցը կը ձգուի ։ Բայց որբևէն
ելոյծ բաները սրտէն չեն անցներ կու
դան ։ և անոնք կը պղծեն մարդը ։
19 Ընչու որ սրտէն կ'ելլեն չար
խորհուրդներ, սպանութիւններ,
շնութիւններ, պոռնկութիւններ,
գողութիւններ, սուտ վկայու-
թիւններ, հայհոյութիւններ ։
20 Ասոնք են որ կը պղծեն մարդը,
բայց անլուայ ձեռքով հաց ուտելը
չպղծեր մարդը ։
21 Եւ Ցիսուս անկէ ելլելով Տիւ-
րոսի ու Սիդոնի կողմերը գնաց ։
22 Եւ ահա Քանանացի կնիկ մը ան
տահմաններէն ելած կ'աղաղակէր
անոր ու կ'ըսէր ։ Ողորմի ինծի
Տէր՝ որդի Դաւթի, աղջիկս դեւէն
23 ասաստիկ կը չարչարուի ։ Եւ ինքը
բնա պատասխան մը չտուաւ ա-
նոր ։ ու իր աշակերտները մօտե-
նալով կ'աղաչէին իրեն ու կ'ը-
սէին ։ Արձակէ՛ ատիկայ, վասն զի
24 մեր ետեւէն կ'աղաղակէ ։ Եւ ինքը
պատասխան տուաւ ու բսաւ ։ Ես
ո՛չ եղէ զկ չխրկուեցայ՝ բայց միայն
Իսրայէլի տանը կորսուած ոչխար-
25 ներուն ։ Եւ անիկայ եկաւ երկրը-
պագութիւն կ'ընէր անոր ու կ'ը-
26 սէր ։ Տէր՝ օգնէ՛ ինծի ։ Ան ալ
պատասխան տուաւ ու բսաւ ։ Ա-
ղէկ չէ՝ տղոց հացը առնել ու
27 շունիկներուն ձգել ։ Եւ անիկայ ը-
սաւ ։ Այո՛ Տէր ։ ինչու որ շու-
նիկներն ալ իրենց տիրոջը սեղանէն
ինկած փշրանքներէն կը կերակ-
28 րուին ։ Ան առնոր Ցիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր ու բսաւ ։
Ով կինի՝ քու հաւատքդ մեծ է ։
քու ուզածիդ պէս ըլլայ քեզի ։ և
նոյն ժամէն անոր աղջիկը բժշկուե-
29 ցաւ ։ Ու Ցիսուս անկէ գնաց՝ եւ Գալի-
լեայի ծովեզերքը եկաւ, և լեռը
30 ելլելով հոն նստաւ ։ Եւ շատ
ժողովրդներ իրեն եկան, որ ի-
րենց հետ ունէին կաղեր, կոյրեր,
համրեր, հաշմանդամներ և ուրիշ
շատեր ։ ու ձգեցին անոնք Ցիսուսի
31 ոտքը, և բժշկեց զանոնք ։ Ընդունկ
որ ժողովրդները զարմացան,
տեսնելով որ համրերը կը խօսին,
հաշմանդամները կը բժշկուէին,
կաղերը կը քալէին և կոյրերը կը
տեսնէին, ու Իսրայէլի Աստուածը
կը փառաւորէին ։
32 Եւ Ցիսուս իր աշակերտները
քովը կանչելով բսաւ ։ Կը խղճամ
ատ ժողովուրդին վրայ ։ ինչու որ

Յամի Տեառն 32

հիմա երեք օր է որ իմ քովս են, և
բան մը չունին ուտելու ։ ու անոնք
անօթի արձակել չեմ ուզեր, չըլ-
33 լայ որ ճամբան մնանին ։ Իսկ աշա-
կերտները անոր ըսին ։ Մենք ա-
նապատի մէջ ո՞տկից պիտի ունե-
նանք այնչափ հաց, որ այնչափ
34 բազմութիւնը կշտացընենք ։ Եւ
Ցիսուս բսաւ անոնց ։ Քանի՞ նկա-
նակ ունիք ։ անոնք ալ ըսին ։
Եօթը, ու քանի մը մանր ձու-
35 կեր ։ Եւ հրամայեց բոլոր ժողո-
վուրդին որ գետնին վրայ նստին ։
36 Ու վերցնելով նկանակը և ձուկերը
առաւ, գոհացաւ և կոտրեց ու
տուաւ աշակերտներուն, աշակերտ-
37 ներն ալ ժողովուրդին ։ Կերան
ամենքը և կշտացան, ու եօթը
զամբիւղ լեցուն աւելցած կոտո-
38 րանները վերցուցին ։ Եւ ա-
նոնք որ կերան չորս հազար էրիկ
մարդիկ էին կինկներէն և տղաք-
39 ներէն զատ ։
Ու արձակեց, նաւը մտաւ ու Մագդա-
զայի սահմանները եկաւ ։

ԳԼ ԺԶ

1 Փարիսեցիք նշան մը կ'ուզեն ։ 6 Ցիսուս կը պատուիրէ իր աշակերտներուն որ գերդ բնան փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն ։ 13 Ժողովուրդին կարծիքը Քրիստոսի վրայով ։ 16 և Պետրոսի դաւանութիւնը ։ 21 Ցիսուս կ'ինացընէ աշակերտներուն իր մահը ։ 23 կը յանդիմանէ Պետրոսը՝ որ կ'ուզէր զէմ կե-նալ ։ 24 և իրեն հետեւիլ ուզողները կը խրա-տէ որ իրենց խաչը կրեն ։

1 Եւ փարիսեցիները ու սադուկե-
ցիները քովը գալով փորձելով
իրմէն կ'ուզէին որ երկինքէն նշան
2 մը ցուցընէ իրենց ։ Անոնց պա-
տասխան տուաւ ու բսաւ անոնց ։
Երբոր իրիկուն կ'ըլլայ, կ'ըսէք
թէ Պարզ պիտի ըլլայ, ինչու որ
3 երկինքը կարմրած է ։ Եւ առ-
տուանց՝ Այսօր մրրիկ պիտի ըլլայ ։
ինչու որ երկինքը միգապատ ու
կարմրած է ։ Կեղծաւորներ եր-
կինքին երեսը քննելը գիտէք, բայց
ժամանակներուն նշանները չէք
4 կրնար գիտնալ ։ Չար ու շնացող
ազգը նշան կ'ուզէ ։ և ո՛չ նշան
պիտի տրուի անոր, բայց Յովնան
մարգարէին նշանը ։ և թողուց
անոնք ու գնաց ։
5 Ու երբոր հին աշակերտները ան
գիի կողմը անցան հաց առնելու
6 մոռցեր էին ։ Եւ Ցիսուս անոնց
բսաւ ։ Տեսէք զգուշացէք ֆա-
րիսեցւոց և սադուկեցւոց խմո-
7 րէն ։ Անոնք ալ իրենցմէն կը խորհէին
ու կ'ըսէին թէ հաց չենք բնիք
8 հետերնիս ։ Իսկ Ցիսուս անոնց խոր-
հուրդը գիտնալով բսաւ անոնց ։
Ա՛ինչ՞ համար կը խորհիք թէ հաց

Յամի Տեառն 32

ՂԳ ՃԿԵ · Գ · 43 ։

ՂԳ · ԺԳ · 19 ։
— ա ՃԿԵ · Ի · 13 ։ Ղա-
իր · 19 ։

— ՄԱՐ · Ը · 10 ։

ՃԳ · Ժ · 5, 6 ։ Գար · Գ · 25, 26 ։ ԺԳ · 46 ։ Հռով · ԺԱ · 8 ։

ՃԳ · Է · 6 ։ Փիլ · Գ · 2 ։

— ԳԼ · ԺԲ · 38 ։ ՄԱՐ · Ը · 11 ։ Ղա · ԺԱ · 16 ։ ԺԲ · 54—56 ։ ա Կոր · ա · 22 ։

ՃՄԱՐ · Է · 31 ։

ՃԳ · Գ · 18 ։ Նե · լե · 5, 6 ։ Գ · Ժա · 5 ։ Ղա · Է · 22 ։

ՃՄԱՐ · Ը · 1 ։

ՃԳ · ԺԲ · 39 ։

ՃՄԱՐ · Ը · 14 ։

ՃՂԱ · ԺԲ · 1 ։

Ծայի Տեառն 32

Ե Գլ. Ժգ. 17։ Ցօհ. գ. 9։

Ղ Գլ. Ժե. 31։

Ե Մար. բ. 27։ Ղս. Թ. 18։

Ը Գլ. Ժգ. 2։ Ղս. Թ. 7. 8. 9։

Բ Գլ. Ժգ. 33։ Մար. բ. 29։ Ղս. Թ. 20։ Ցօհ. գ. 70։ Ժա. 27։ Գոր. բ. 37։ Թ. 20։ ա Ցօհ. գ. 15։ ե. 5։ Եբր. ա. 2. 5։

Ֆ Եփե. բ. 8։ Ե ա Կոր. բ. 10։ Գաղ. ա. 16։

Ը Ցօհ. ա. 42։ Ա՛ր Ա՛մ՛

Ե Եփե. բ. 20։ Ցսյա. իա. 14։

Ֆ Ցոր. լբ. 17։ Ա՜ռ. Թ. 13։ Ե՛ն. 18։ Եա. լբ. 10։

Ն Գլ. Ժբ. 18։ Ցօհ. ի. 23։

Հ Գլ. Ժե. 9։ Մար. բ. 30։ Ղս. Թ. 21։

Յ Գլ. ի. 17։ Մար. բ. 31։ Թ. 34։ Ժ. 35։ Ղս. Թ. 22։ Ժբ. 31։ Իդ. 6. 7։

Ղ Տե՛ս բ Թագ. ժի. 22։

Ա Համ. բ. 7։

բանալ աստներ , Թէ հայց չառնիր ։ 9 Տակաւին չէիր հանկրնար և չէիր յիշեր հինգ նկանակը հինգ հազարին , ու քանի կողով վերցուցիր ։ 10 Ոչ ալ եօթը նկանակը չորս հազարին , ու քանի զամբիւղ վերցուցիր ։ 11 Ինչպէս չէիր հասկընար Թէ ես հացի համար չխօսի ձեզի փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմոր ։ 12 Յն ժամայն կ'ենալ ։ Ան աստներ հասկրցան որ հացի խմորէն զգուշանալ չըսաւ , հապա փարիսեցւոց ու սադուկեցւոց վարդապետութենէն ։

13 Եւ Յիսուս Փիլիպպոսի Կեսարիայեան կողմերը երթալով , իր աշակերտներուն հարցուց ու ըսաւ , Ի՞մարդիկ ո՛վ կ'ըսեն Թէ եմ ես 14 Որպի մարդոյ ։ Ու անոնք ըսին , Ոմանք Յ՛ովհաննէս Մկրտիչն է ուրիշներ Եղիան , ուրիշներն ալ Երեմիան , կամ մարգարէներէն մէկը ։ Ըսաւ անոնց , Հապա դուք ինծի հասկր ո՛վ 16 կ'ըսէք Թէ եմ ։ Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Դուն ես Քրիստոս՝ կենդանի Աստուծոյ Որդին ։ 17 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Երանի՛ քեզ , Սիմոն Յովհաննէսի որդի , Թէ ոչ մարմինը և արիւնը քեզի չյայտնեց Հայր , հապա Իմ Հայրս որ երկինքն է ։ 18 Եւ ես քեզի կ'ըսեմ որ Դուն Պետրոս ես , ու Ես վէմին վրայ պիտի շինեմ իմ եկեղեցիս , և դժոխքին դռները անոր պիտի չյաղթեն ։ 19 Երկնից թագաւորութեան բանալիները քեզի պիտի տամ , և ինչ որ երկրի վրայ կապես , երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ , ու ինչ որ երկրի վրայ արձակես , երկինքի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ ։ 20 Յն աստներ աշակերտներուն պատուիրեց , որ մէկու մը չըսեն Թէ ինքը Քրիստոսն է ։

21 Անկէ ետև սկսաւ Յիսուս իր աշակերտներուն յայտնել Թէ պէտք է որ ինքը երուսաղէմ երթայ , ու շատ չարչարանքներ կրէ ծերերէն և քահանայապետներէն ու դպիրներէն , և սպանուի , ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ ։ 22 Եւ Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ , և սկսաւ յանդիմանել զանիկայ ու ըսել , Քաւ լիցի քեզ՝ Տէր՝ սա բանը քեզի չպիտի ։ 23 Եւ ինքը դառնալով Պետրոսին ըսաւ , Երթա՛ դնա՛ Ետևէս Սատանայ , Ինծի գայթակղութիւն ես դուն . Թէ չէ՛ որ Աստուծոյ բաները չես մտածեր , հապա մարդոց բաները ։ 24 Յն աստներ Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ , Թէ որ մէկը իմ ետևէս գալ կ'ուզէ , Թող իր անձը ուրանայ և իր խաչը վերցնէ ետևէս գայ ։ 25 Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել , պիտի կորսընցընէ անիկայ . և ով որ ինծի համար իր անձը կը կորսընցընէ , պիտի գտնէ 26 զանիկայ ։ Քանզի ի՞նչ կը չահի մարդ մը Թէ որ բոլոր աշխարհը վաստակի և իր անձը կորսընցընէ ։ կամ Ի՞նչ անձին համար ի՞նչ ազատէլ պիտի տայ մարդ ։ 27 Վասն զի Որդին մարդոյ իր Հօրը փառքովը պիտի գայ իր հրեշտակներուն հետ , և ան ատեն ամէն մէկուն իր գործերուն համեմատ հատուցում պիտի բնէ ։ 28 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ Հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Որդին մարդոյ իր թագաւորութեանովը եկած ։

Գլ. ժէ

1 Քրիստոսի պայծառակերպութիւնը ։ 14 Քրիստոս կը բժշկէ լուսնոտը ։ 22 կը նախատանքէ իր չարչարանքները ։ 24 ու երկդրամեան տուրքը կը հատուցանէ ։

1 Եւ վեց օրէն ետև Յիսուս իր հետը առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և անոր եղբայրը Յովհաննէսը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը 2 հանեց առանձին ։ Եւ անոնց առջևը պայծառակերպեցաւ , ու իր երեսը փայլեցաւ արեգակի պէս , ու իր հանդերձները ձերմկցան լուսոյ 3 պէս ։ Եւ ահա երևցան անոնց Մովսէս ու Եղիա , ու իր հետը կը 4 խօսէին ։ Պատասխան տուաւ Պետրոս ու ըսաւ Յիսուսին , Տէ՛ր ազէկ է որ Հոս կենանք . Թէ որ կ'ուզես , երեք խրճիթ շինենք հոս , մէկը քեզի և մէկը Մովսէսին 5 ու մէկը Եղիայի ։ Եւ Էրանի որ անիկայ կը խօսէր , ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ հովանի եղաւ . և ահա ամպին ձայն մը եկաւ ըսելով , Ա՛տիկայ է իմ սիրելի Որդիս , Որուն հաճեցեր եմ , Անկէ 6 առ մտիկ ըրէք ։ Աշակերտները երբոր լսեցին , երեսնուն վրայ ինկան ու խիստ վախցան ։ Եւ 7 Յիսուս մօտենալով Էդպատ անոնց ու ըսաւ , Ելէք ու մի վախնայք ։ 8 Ան երեքնին վերցուցին ու մէկը չտեսան , բայց միայն Յիսուսը ։

9 Ու երբոր ան լեռնէն վար կ'իջնէին , Յիսուս պատուիրեց անոնց ու ըսաւ , Ատ տեսիլքը մարդու մի՛ պատմէք , մինչև Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնէ ։ 10 Եւ

Ծայի Տեառն 32

Գլ. Ժ. 38։ Մար. բ. 34։ Ղս. Թ. 23։ Ժգ. 27։ Գոր. Ժգ. 24։ ա Թես. գ. 3։ բ Տիմ. գ. 12։

Ղ Ղս. Ժէ. 33։ Ցօհ. Ժբ. 25։

Ն Պտգ. Խթ. 7. 8։

Է Գլ. Խգ. 64։ Մար. բ. 38։ Ղս. Թ. 26։

Դան. է. 10։ Զաք. Ժգ. 5։ Գլ. Խե. 31։ Ցուդ. 14։

Է Ցոր. լգ. 11։ Սպ. կր. 12։ Ռոմ. իդ. 12։ Եբեմ. Ժէ. 10։ լբ. 19։ Հոս. բ. 6։ ա Կոր. գ. 8։ բ Կոր. ե. 10։ ա Պետ. ա. 17։ Ցակոբ. բ. 23։ Յհ. 12։

Ա Մար. Ը. 39։ Ղս. Թ. 27։

Մար. Թ. 1։ Ղս. Թ. 28։

Բ Պետ. ա. 17։

Ֆ Գլ. գ. 17։ Մարաս. 11։ Ղս. գ. 22։

Ե ես. Խբ. 1։ Ե Օր. Ժբ. 15. 19։ Գոր. գ. 22. 23։

Ղ Պետ. ա. 18։

Ե Դան. Ը. 18։ Թ. 21։ Ժ. 10. 18։

Է Գլ. Ժգ. 20։ Մար. բ. 30։ Թ. 9։

Ցամք Տեառն 32

Ի Մաղ. գ. 5 : Գլ. Ժա. 14 : Մար. թ. 10 :

Ժ Մաղ. գ. 6 : Ղուկ. ա. 16, 17 : Գործ. գ. 21 :

Ի Գլ. Ժա. 14 : Մար. թ. 11, 12 :

ԸԳլ. Ժգ. 3, 10 :

Ն Գլ. Ժգ. 21 :

Ձ Գլ. Ժա. 14 :

Ի Մար. թ. 14 : Ղուկ. թ. 37 :

Ը Գլ. իա. 21 : Մար. Ժա. 23 : Ղուկ. Ժէ. 6 : ա Կորնթ. Ժը. 9, Ժգ. 2 :

Ն Գլ. Ժգ. 21, Ի. 17 : Մար. ը. 31 : թ. 29, 30 : Ժ. 33 : Ղուկ. թ. 22, 44 : Ժը. 31 : իգ. 6, 7 :

Ա Մար. թ. 32 :

Ե Տես Ա. Գլ. 13 : ւթ. 26 :

իր աշակերտները իրեն հարցուցին ու ըսին , Ուրեմն Ի՞նչո՞ւ համար գպիրները կ՚ըսեն թէ Պէտք է որ 11 առաջ Եղիան գայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Յիրաւի առաջ Եղիան կու գայ և 12 Ժամէն բան կարգի կը դնէ : Բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ Եղիան արդէն եկած է , և անիկայ չճանչցան , հապա Ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր . անանկ ալ Որդին մարդոյ 13 անոնցմէ պիտի չարչարուի : Ընն առաքեալները հասկցան աշակերտները , որ Յովհաննէս մկրտչին համար բսաւ անոնց :

14 Ու երբոր ժողովուրդին քովը եկան , մարդ մը մօտեցաւ անոր , և ծնկան վրայ գալով՝ կ՚ըսէր , Ձէր , իմ որդւոյս ողորմէ , որ կը լուսնուի և չարաչար կը տանջուի , քանզի շատ անգամ կրակի մէջ կ՚ի՛նկնայ՝ 15 ու շատ անգամ ջուրի մէջ : Ես անիկայ քու աշակերտներուդ բերի , ու չկրցան դանիկայ բժշկել : 16 Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ , Ո՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ . զանիկայ հոս բնծեք 17 բերէք : Եւ Յիսուս սաստեց անոր , ու դեւը անկէ եկաւ , և բժշկուեցաւ 18 տղան նոյն ժամուն : Ընն առներ աշակերտները առանձին Յիսուսին քովը երթալով ըսին , Մենք ինչո՞ւ չկրցանք անիկայ հանել : 19 Եւ Յիսուս բսաւ անոնց , Ձեր թերահաւատութեանը համար . քանզի ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , եթէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենաք , ասս լեռանս պիտի ըսէք՝ Անկէ անդին փոխադրուէ , և պիտի փոխադրուի . ու բան մը անձնարին պիտի չըլլայ 20 ձեզի : Սակայն ասս տեսակը ոչինչ ելներով չելլեր , բայց միայն աղօթքով և ծոմապահութեամբ :

21 Ու երբոր անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտըտէին՝ Յիսուս բսաւ անոնց , Որդին մարդոյ պիտի 22 մատնուի մարդոց ձեռքը , Եւ զանիկայ պիտի մեռցնեն , ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ . ու խիստ տրտմեցան :

23 Ընդրոյր անոնք կափառնայում եկան , Երկդրամներուն ոչ ոչ առնողները Պետրոսին եկան ու բսին , Ձեր վարպապետը երկդրամները չը՞ հատուցաներ . Ես անիկայ բսաւ , 24 Այո , Ես հոս եմ : Ու երբոր տուներ մտաւ , Յիսուս անոր զիմ եաւ ու բսաւ , Քեզի ի՞նչպէս կ՚երեւայ Սիմոն , երկրիս թագաւորները որմէ՞ն կ՚առնեն հարկը կամ տուրքը , իրենց որդիներէ՞ն , 25 թէ օտարներէն : Պետրոս անոր բսաւ թէ Օտարներէն . Յիսուս անոր բսաւ , Ուրեմն որդիքը ա- 26 զատ են : Բայց չըլլայ որ անոնք դայթակղեցընենք , դնա ծով մը կարթ ձգէ , ու առջի ձուկը որ կ՚ելլէ առ , և անոր բերանը բանալով սատեր մը պիտի գտնես . զանիկայ առ՝ անոնց տուր ինծի և քեզի համար :

ԳԼ. ԺԸ.

1 Քրիստոս կը պատուիրէ իր աշակերտներուն խոնարհ ու հեզ բլլալ . 7 գայթակղութիւնը չտալ , և պզտիկները չանարգել . 15 կը սորվեցընէ թէ ինչպէս վարուելու ենք մեր եղբայրներուն հետ , երբոր անոնք մեզի դէմ մեղանչեն , 21 և թէ քանի անգամ ներելու ենք անոնց . 23 ասիկայ կը բացատրէ թագաւորի մը առակովը որ չուզեց ուզիլ իր ծառաներէն , 32 ու իր բնկերին ողորմութիւն չցուցընողը պատժեց :

1 Նոյն ժամուն աշակերտները Յիսուսի քովը եկան ու բսին , Ո՞վ է մեծ երկնից թագաւորու- 2 թեանը մէջ : Ես Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն , զանիկայ անոնց 3 մէջտեղը կայնեցուց , Ու բսաւ , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Եթէ որ դարձի չգաք և տղոց պէս չըլլաք , երկինց թագաւորութիւնը բնաւ 4 պիտի չմտնէք : Ուստի ով որ իր անձը աս տղուն պէս խոնարհեցընէ , անիկայ է մեծ երկնից 5 թագաւորութեանը մէջ : Եւ Ով որ ասանկ տղայ մը ընդունի իմ 6 անունովս , զիս կ՚ընդունի : Եւ Ով որ դայթակղեցընէ աս պզտիկներուն մէկը որ ինծի հաւատան , աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցին իշու ասպատի քար մը կախուի , ու ծովուն անդունդին մէջ ընկղմի :

7 Վայ աշխարհին՝ դայթակղութիւններու պատճառաւ . Հարկ մի հարկ է որ դայթակղութիւնները դան , բայց Վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը դայթակղութիւնը 8 կու գայ : Ընդ թէ որ քու ձեռդ կամ ոտդ քեզ կը դայթակղեցընէ , կտրէ անիկայ ու քեզմէ ձգէ . աղէկ է քեզի կաղ կամ պակասաւոր մտնել կեանքը , քան թէ երկու ձեռք կամ երկու ոտք ունենալ ու յաւիտենական կրակին մէջը ձր- 9 գուիլ : Եւ թէ որ աչդ քեզ կը դայթակղեցընէ , հանէ անիկայ և քեզմէ ձգէ . աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել , քան թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին գեհենաը ձգուիլ :

10 Զգուշ կեցէք որ չանարգէք աս պզտիկներէն մէկը . քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ երկնից մէջ Հանոնց հրեշ-

Ցամք Տեառն 32

— Մար. թ. 32 : Ղուկ. թ. 46 : Յհ. 24 :

Ի Մաղ. ձյա. 2 : Գլ. Ժթ. 14 : Մար. Ժ. 14 : Ղուկ. Ժը. 16 : ա Կոր. Ժգ. 20 : ա Պետ. բ. 2 :

Ձ Գլ. Ի. 27 : Իգ. 11 :

Ը Գլ. Ժ. 42 : Ղուկ. Թ. 48 :

Ի Մար. Թ. 41 : Ղուկ. Ժէ. 1, 2 :

Ղ Ղուկ. Ժէ. 1 : Ա Կոր. Ժա. 19 :

Ն Գլ. իգ. 24 :

Ը Գլ. Ե. 29, 30 : Մար. Թ. 42, 44 :

Ե Մաղ. ւէ. 7 : Ջաք. Ժգ. 7 : Երր. ա. 14 :

Ցամք Տեառն 32

Թ Եսթ. ա. 14: Դան. ա. 19:

Է Դան. թ. 56: Ժէմ. 10: Ցօհ. գ. 17: Ժր. 47:

Լ Դան. ժե. 4:

* Ոմանք չորձ ձգեր, ու չհանելը

Ե Դան. Ժէմ. 17: Դան. Ժե. 3:

Թ Ցակ. ե. 20: ա Պետ. գ. 1:

ԼՕր. Ժե. 6: Ժէմ. 15: Ցօհ. բ. 17: բ Կոր. Ժգ. 1: Երր. ժ. 28:

Հ Հով. Ժգ. 17: ա Կոր. ե. 9: բ Թես. գ. 6. 14: բ Ցօհ. 10:

Ն Գծ. Ժգ. 19: Ցօհ. ի. 23: ա Կոր. ե. 4:

Ղ Գծ. ե. 24: ա Ցօհ. գ. 2: ե. 14:

Տ Դան. Ժե. 4:

Ց Գծ. գ. 14: Մար. Ժա. 25: Կող. գ. 13:

Ն Թագ. գ. 1: Եզեմ. ե. 8:

տակներըը միշտ է կը տեսնեն իմ Հօր որ երկինքն է: Ինչու որ Որդին մարդոյ եկաւ կորսուածը փրկելու: Ի՞նչպէս կ'երեւնայ ձեզի. թէ որ մարդ մը հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնց մէկը մոլորի, իննսունեւնիններն անապատը* չե՞ձգեր, ու երթար մոլորածը չգտնէ, և թէ որ գտնէ, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ աւելի ուրախ կ'ըլլայ անոր վրայ, քան թէ իննսունիններուն որ ան պզտիկներէն մէկը կորսուի: Այսպէս ալ ձեր երկնաւոր Հայրը չ'ուզեր որ ան պզտիկներէն մէկը կորսուի:

Եթէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, գնա՛ յանդիմանէ անոր մէջ երբոր դուն և ան միասին ըլլաք. թէ որ քեզի մտիկ ընէ, շահեցար զքոյ եղբայրդ: Հապա թէ որ մտիկ չընէ ըսէ, քու հետդ մէկ կամ երկու հոգի ալ առ, որ երկու կամ երեք վկաներու բերնէն ամէն բան հաստատուի: Եւ թէ որ անոնց ալ մտիկ չընէ, եկեղեցիին բսէ. իսկ թէ որ եկեղեցիին ալ մտիկ չընէ, հեթանոսի ու մաքսաւորի պէս թող քեզի:

Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, ինչերբի վրայ որ կապէք, երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու երկրի վրայ ինչ որ արձակէք, երկինքի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ: Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի, թէ որ ձեզմէ երկու հոգի երկրի վրայ միաբանին ամէն ինչ բանի համար որ խնդրեն, պիտի ըլլայ անոնց իմ Հօրմէս որ երկինքն է: Քանզի ուր որ երկու կամ իրեք հոգի ժողովուած ըլլան իմ անունովս, հոն եմ ես անոնց մէջը:

Ես տուներ Պետրոս մտնելցան անոր ու բսաւ, Տէր՛ քանի՞ անգամ թէ որ եղբայրս ինծի դէմ մեղանչէ՝ ներեմ անոր. մինչև եօթը անգամ: Ցիսուս անոր բսաւ, Քեզի չեմ բսեր թէ մինչև եօթը անգամ, հապա մինչև եօթանասուն անգամ եօթը: Այն պատճառաւ երկինքի թագաւորութիւնը կը նմանի թագաւորի մը, որ իր ծառաներէն հաշիւ առնել ուզեց: Երբոր սկսաւ առնել, տասը հազար տաղանդի պարտական մը բերուեցաւ: Բայց անիկա վճարելու կարողութիւն չունենալով, իր տէրը հրամայեց որ ինք և կինը ու որդիքը և անոր բոլոր ունեցածը ծախուի, ու պարտքը վճարուի: Ուստի ծառան անոր առջեւը իյնալով երկրպագութիւն կ'ընէր ու կ'ըսէր, Տէր՛ համբերէ ինծի և ամէնը քեզի կը վճարեմ: Տէրը այն ծառային սրտէն խղճմտով արձակեց զանիկայ, ու պարտքը ընորհեց անոր: Եւ նոյն ծառան ելաւ, իր ծառայակիցներէն մէկը գտաւ որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք ունէր, ու զանիկայ բռնելով կը խեղդէր, ու կ'ըսէր, Վճարէ ինծի ունեցած պարտքդ: Ուստի անոր ծառայակիցը անոր ոտքը իյնալու, կ'աղաչէր անոր ու կ'ըսէր, Համբերէ ինծի ու բեզի կը վճարեմ: Բայց անիկա չուզեր, հապա գնաց բանտը դրաւ զանիկայ, մինչև որ վճարէր վճարէ: Երբոր իր ծառայակիցները տեսան եղած բանը, խիստ տրտմեցան, ու եկան իրենց տիրոջը հասկրցուցին բոլոր եղածը: Ան տուներ անոր տէրը կանչեց զանիկայ ու բսաւ անոր, Չար ծառայ՛ ան բոլոր պարտքը ես բեզի ընորհեցի՝ ինծի աղաչելուդ համար. ո՞չ պէտք չէր քու ալ քու ծառայակիցդ ողորմել, ինչպէս որ ես քեզի ողորմեցի: Եւ տէրը բարկանալով՝ դահիճներուն մատնեց զանիկայ, մինչև որ բոլոր պարտքը վճարէ: Նոյնպէս ալ իմ երկնաւոր Հայրս պիտի բնէ ձեզի, թէ որ ձեր սրտերէն չէք ներեր ամէն մէկդ իր եղբօրը իրենց յանցանքները:

ԳԼՈՒԽ Ի Ժ

2 Քրիստոս կը բժշկէ տիւանդները. 3 պատասխան կու տայ Ներկայեալ փարիսեցւոց երեսն Տարցմունքին. 13 մանր ազատները կ'ընդունի. 16 կը սորվեցնէ պատուիրին թէ ինչպէս կրնայ առանձ յաւիտենական կեանքը. 20 և թէ ինչ բնկու է որ կատարուի բսայ. 23 իր աշակերտներուն կ'ըսէ թէ ինչպէս գժուար է Տարուսաին Առաւել թագաւորութիւնը մտնել. 27 և վարձք կը խոստանայ անոնց՝ որ իր համար երեսնալոց համար որ և իցէ բան կը թողուն:

1 Եղաւ որ երբ Ցիսուս այս խօսքերը լմընցուց, Գալիլեայէն ելաւ ու եկաւ Հրէաստանի սահմանները Յորդանանու անդին կողմը: 2 Եւ անոր հետեւեցան շատ ժողովուրդներ, ու հոն բժշկեց զանոնք: 3 Եւ փարիսեցիները անոր մօտենալով, զանիկայ կը փորձէին՝ ու կ'ըսէին թէ Արժա՞ն է որ մարդ մը իր կնիկը արձակէ ամէն պատճառի համար: Ան պատասխան տուաւ ու անոնց բսաւ, Չէ՞ք կարդացեր թէ ան որ սկիզբէն ստեղծեց, արու և էգ ստեղծեց զանոնք: Ու բսաւ, Ասոր համար մարդ իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ և իր կնկանը պիտի յարի, ու երկու մարմին պիտի բլլան: Ուստի ալ երկու չեն, հապա մէկ մարմին: Ուրեմն Աստուած զոր միացուց՝ մարդ զանիկայ չբաժնէ: Ըսին անոր, Ուրեմն Մովսէս ինչո՞ւ պատուիրեց որ ատելութեան գիր մը տրուի և արձակուի: Ըսաւ անոնց, Մովսէս ձեր սրտին կարծրութեան համար ձեզի ներեց որ ձեր կիները արձակէք, բայց սկիզբէն այսպէս չէր: Ես ձեզի կ'ըսեմ, որ ով որ իր կինը պոռնկութենէ զատ ուրիշ պատճառով արձակէ և ուրիշ կին առնու՝ շնութիւն կ'ընէ, և ով որ արձակուածը առնու՝ շնութիւն կ'ընէ: Անոր աշակերտները ըսին անոր, Եթէ մարդուն հետ կնոջ կողմանէ այսպէս է, ամուսնանալ չի պատշաճիր: Ան ըսաւ անոնց, Ոչ բոլորը կրնան այս խօսքը առնել, հապա անոնք միայն որոնց որ տրուած է: Որովհետեւ կան ներքինիներ որ մօրենէն ծնած են այսպէս, և կան ներքինիներ որ մարդոցմէ ներքինի ըրուած են, և կան ներքինիներ որ երկնքի Թագաւորութեան համար ներքինի եղած են: Ով որ կրնայ առնել՝ առնէ:

Ցամք Տեառն 32

Ե Ծն. Ս. 33 — Մար. Ժ. 1: Ցօհ. Ժ. 40:

Բ Գծ. Ժր. 15:

Է Ծն. ա. 27. Ե. 2: Մտթ. ր. 15: Ե Ծն. ր. 24: Մար. Ժ. 5—9: Եփես. Ե. 31: Ա Կոր. գ. 16: Ե. 2:

Ցամք Ցեռան 33

Ղբ Օր · Թգ · 1 · Գլ · և · 31 ·

Է Գլ · և · 32 · Մար · Ժ · 11 · Ղս · Ժգ · 18 · ա Կոր · է · 10 · 11 ·

Ը Ածախ · Խա · 19 ·

Ի ա Կոր · է · 2 · 7 · 9 · 17 ·

Ժա Կոր · է · 32 · 34 · Թ · 5 · 15 ·

Ի Մար · Ժ · 13 · Ղս · Ժբ · 15 ·

Ա Գլ · Ժբ · 3 ·

Ի Մար · Ժ · 17 · Ղս · Ժբ · 18 ·

Ի Ղս · Ժ · 25 ·

Ե Եւ · Ի · 13 · բ Օր · և · 17 ·

Ջ Գլ · Ժե · 4 ·

Ի Ղե · Ժթ · 18 · Գլ · Ի բ · 39 · Հոավ · Ժգ · 9 · Գաղ · և · 14 · Ցակ · բ · 8 ·

Է Գլ · գ · 20 · Ղս · Ժբ · 33 · Ժգ · 9 · Գոր · բ · 45 · գ · 34 · 35 · ա Տիմ. գ · 18 · 19 ·

մարմին . ուրեմն ան որ Աստուած
7 միաւորեց՝ մարդ թող չջատէ : Ըս-
սին իրեն , Հապա Մովսէս ինչո՞ւ
պատուիրեց արձակման թուղթ
8 տալ և արձակել : Ըսաւ անոնց ,
Մովսէս ձեր սրտերուն կարծրու-
թեանը համար ձեզի հրաման տուաւ
կնիկներնիդ արձակել , բայց սկիզ-
9 բէն անանկ չէզաւ : Եւ ասկից ձե-
զի կ՚ըսեմ , Ո՛վ որ առանց պոռ-
նկութեան պատճառի իր կնիկը
արձակէ և ուրիշ մը առնէ , շնու-
թիւն կ՚ընէ . և ով որ արձակուա-
10 ծը առնէ՝ շնութիւն կ՚ընէ : Իր
աշակերտները ըսին իրեն , Եթէ որ
այսպէս բան կայ էրկան ու կնկան
միջտեղը՝ չամուսնանալը աղէկ է :
11 Եւ ինքը անոնց ըսաւ , Ի՞նչեր
բոլոր ասոնք չեն առ բաներին , հապա
12 անոնք՝ որոնց տրուած է : Ինչու
որ կան ներքինիներ , որ էրէնց մօրը
որովայնէն անանկ ծնան . և կան
ներքինիներ , որ մարդոցմէ ներքի-
նի եղան . և կան ներքինիներ՝ որ
ինքզինքնին ներքինի ըրին երկնից
թագաւորութեանը համար . ո՛վ
որ կրնայ առնել , թող առնէ :
13 Ի՛ւր առնոր մանր տղայ բերուե-
ցան իրեն , որ անոնց վրայ ձեռք
դնէ և աղօթք ընէ , ու աշակերտ-
ները կը յանդիմանէին զանոնք :
14 Բայց Յիսուս ըսաւ , Թո՛ղ տուէք
որ մանր տղոցը , և մի արգիլէք
առնոնք ինծի գալէն , ինչու որ
երկնից թագաւորութիւնը ա-
15 տանկներուն է : Եւ անոնց վրայ
ձեռք դնելէն ետեւ գնաց անկէ :
16 Ի՛ւ ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ
անոր , Բարի Վարդապետ՝ ինչ
բարի բան ընէմ , որ յաւիտե-
17 նական կեանքը ընդունիմ : Ան
անիկայ ըսաւ անոր , Ինչո՞ւ դիս
բարի կ՚անուանես . մէկէն ի զատ
բարի չկայ , որ է Աստուած . հապա
թէ որ կ՚ուզես կեանքը մտնել ,
18 պատուիրանքները պահէ : Ըսաւ
անոր , Որո՞նք . և Յիսուս ըսաւ ,
Առնէ . Սպանութիւն մի՛ ընէր ,
Շնութիւն մի՛ ընէր , Գողութիւն
մի՛ ընէր , Սուտ վկայութիւն մի՛
19 ընէր , Հայրդ ու մայրդ պա-
տուէ , և Ձեր ընկերդ քու անձիդ
20 պէս սիրես : Պատանին ըսաւ ա-
նոր , Ասոնք ամէնը մանկութենէս
ի վեր պահեր եմ . ալ ի՛նչ բա-
21 նով պակաս եմ : Ըսաւ անոր
Յիսուս , Թէ որ կ՚ուզես կատա-
րեալ ըլլալ , Երթա ունեցածդ ծա-
խէ և տուր աղքատներուն , ու
երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և
22 եկուր իմ հետևէս : Երբոր պատա-
նին ասոր խօսքը լսեց՝ տրտմած գնաց ,
ինչու որ շատ ստացուածք ունէր :
23 Եւ Յիսուս ըսաւ աշակերտնե-
րուն , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ
հարուստը դժուարաւ պիտի մտնէ
24 երկնից թագաւորութիւնը : Դար-
ձեալ կ՚ըսեմ ձեզի , Դիւրին է որ
ուղտը ասեղին ծակէն անցնի , քան
թէ հարուստը Աստուծոյ թագա-
25 ւորութիւնը մտնէ : Աշակերտները
երբոր լսեցին , շատ զարմացան ու
ըսին , Ուրեմն ո՛վ կրնայ փրկուիլ ,
26 Յիսուս անոնց նայելով ըսաւ ,
Առիկայ մարդոց կողմանէ անկա-
րելի է , բայց Աստուծոյ կողմանէ
ամէն բան կարելի է :
27 Այն ատենը Պետրոս պատասխան
տուաւ ու բսաւ անոր , Ահա մենք
ամէն բան թողուցինք և քու ե-
տևէդ եկանք . ուստի մեզի ի՞նչ
28 պիտի ըլլայ : Ըսաւ անոնց Յիսուս ,
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ դուք
որ իմ ետևէս եկաք , Ի՛մ ատենադա-
պետութեան երբոր Որդին մարդոյ
իր փառաց աթոռը նստի , Դուք ալ
տասներկու աթոռներու վրայ
պիտի նստիք Իսրայէլի տասներ-
29 կու ցեղերը դատելու : Ու ով որ
թողուց տուներ , կամ եղբայրներ ,
կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ
մայր , կամ կին , կամ որդիներ ,
կամ արտեր՝ իմ անունս համար ,
հարիւրապատիկ պիտի առնէ , և
յաւիտենական կեանք պիտի ժա-
30 ռանգէ : Բայց շատ առաջիններ
պիտի ըլլան յետին , և յետիններ՝
առաջին :

ԳԼ · Ի

1 Քրիստոս այդ բանաբերու առակով կը ցու-
ցընէ թէ Աստուած ինծի մէկ մարգու մը պար-
տական չէ · 17 իր չարաբաստիկ մեր նախանձի ,
20 Հրեաներուն որդացը մեր պատասխան
տալով կը սորվեցնէ իր աշակերտներուն
խոնարհ բլալ · 30 ու երկու կոյրերու աչքերը
կը բանայ :

1 Արդեն երկնից թագաւորութիւ-
նը տանուտէրի մարդու մը նման
է , որ առտուընէ կանուխ ելաւ իր
այգիին համար բանաւորներ բռնե-
2 լու : Եւ բանաւորներուն հետ օրը
մէկ դահեկանի մը խօսք կապից , ու
3 զանոնք իրկից իր այգին : Եւ
ժամը իրեքին առածները ելաւ՝ ու
րիշներուն տեսաւ , որ շուկային մէջ
4 պարապ կայներ էին . Ու բսաւ ա-
նոնց , Դուք ալ գացէք իմ այգիս ,
և ինչ որ արժան է կու տամ ձեզ-
5 մէ : Անոնք ալ գացին . ու նորէն
ժամը վեցին և ժամը իններին առան-
6 ներ ելաւ՝ անանկ րրաւ : Եւ
ժամը տասնումէկին առնները ե-
լաւ , ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ
կայներ էին , ու անոնց բսաւ ,
Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը պարապ կայ-
7 ներ էք : Ըսին իրեն , Անոր հա-
մար որ մէկը մեզ վարձքով չբռ-

Ցամք Ցեռան 33

Ե Գլ · Ժ · 22 · Մ · Ժ · 24 · ա Կոր · է · 23 · ա Տես · Ե · 1 ·

Ը Ամբ · Ա · բան ·

Ի Ա · Ժ · 14 · Ը · Ի · 17 · Ղս · Ե · 6 · Ղբ · ա · 27 · Ժ · 27 ·

Ի Մար · Ժ · 23 · Ղբ · Ժբ · 28 ·

Ե Օր · Ե · 9 · Գլ · գ · 20 · Ղս · և · 11 ·

Ի Ասե · Ա · բանեցնե · զներ ·

Ա Գլ · Ի · 21 · Ղբ · Ի · 2 · 20 · 30 · ա Կոր · գ · 2 · 3 · Ես · Ե · 23 ·

Ե Մար · Ժ · 20 · 23 · Ղբ · Ժբ · 30 ·

Ա Գլ · Ի · 13 · Ես · Ի · 21 · 23 · Մար · Ժ · 21 · Ղբ · Ժգ · 29 ·

Ցամի Տեառն 33

նեց . բաւ անոնց , Դուք ալ այդպէս գացէք , ու ինչ որ արժան
8 է՝ պիտի առնէք։ Եւ իրիկուն որ եղաւ , այգիին տէրը իր անառնսին
բսաւ , Բանւորները կանչէ , և անոնց վարձքը տուր , առաջինեներէն
9 սկսելով մինչև առջինները ։ Ու երբոր եկան անոնք որ ժամը տասնումէկին գացեր էին , մէկմէկ դա-
10 հեկան առին . Եւ առջինները դալով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի առնեն , ու անոնք ալ առին մէկմէկ
11 դահեկան ։ Երբոր առին , տանը տիրոջը դէմ տրտունջ կ՚ընէին ու
12 կ՚բսէին թէ Ասոնք յետինները մէկ ժամ մը գործեցին , և անոնք հաւասար ըրիր մեզի , որ օրուան ծանրութիւնը ու տաքութիւնը քաշե-
13 ցինք ։ Ան ալ պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկուն ու բսաւ , Ընկեր ես քեզ չեմ զրկեր . չէ՞ որ դուն իմ հետս մէկ դահեկանի մը խօսք
14 կապցիր . Ա՛ռ քուկդ ու գնա , կ՚ուզեմ որ ասոր ետքինին քեզի
15 պէս տամ ։ Միթէ ես իշխանութիւն չունի՞մ իմ բանիերս իմ վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընելու . կամ թէ չարութեան աչքդ չա՞ր է որ ես
16 բարերար եմ ։ Այսպէս յետինները առաջին պիտի ըլլան , և առաջինները՝ յետին . Վասնզի որ կանչուածնեները շատ են , բայց ընտրուածնեները քիչ ։
17 Ու Երբոր Յիսուս Երուսաղէմ կ՚երթար , ճամբան տասներկու աշակերտները հետը առաւ առանձին ,
18 ձին , ու բսաւ անոնց , Ահա Երուսաղէմ կ՚երթանք , և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն , և դանիկայ մահուան պիտի դատապարտեն ,
19 Եւ զանիկայ հեթանոսներուն պիտի մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու և խաչը հանելու . ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ ։
20 Ան ատենը Զեբեդեոսին որդուոյը մայրը իր որդուոյը հետ եկաւ անոր , երկրպագութիւն կ՚ընէր ու
21 բան մը կը խնդրէր անկէ ։ Ան ալ բսաւ անոր , Ի՞նչ կ՚ուզես ։ Ըսաւ անոր , Ըսէ որ աս իմ երկու որդիքս քու կողմդ նստին քու թագաւո-
22 րութեանդ մէջ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ , Չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք . կրնա՞ք խմել ան գաւաթը որ ես պիտի խմեմ , կամ ան մկրտութիւնովը որ ես պիտի մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ .
23 բսին իրեն , Կրնանք . Եւ բսաւ անոնց , Իմ գաւաթս պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը որ ես մկրտուելու եմ , պիտի մկրտուիք .
բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը՝ իմս չէ տալը , հապա որոնց որ պատրաստուած է իմ
24 Հօրմէս ։ Ու երբոր ջսան տասը աշակերտները լսեցին , ան երկու եղ-
25 բայրներուն նեղացան ։ Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք ու բսաւ , Գիտէք որ ազգաց իշխանները կը տիրեն անոնց , և մեծա-
26 մեծները կ՚իշխեն անոնց . Բայց ձեր մէջը հանանակ պիտի չըլլայ , հապա ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ՚ուզէ , թող անիկայ ձեր սպասաւորը ըլ-
27 լայ . Ու ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ՚ուզէ , թող անիկայ ձեր
28 ծառան ըլլայ . Ինչպէս Որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպասաւորութիւն ընելու , և իր կեանքը Հաւատարան Համար փրկանք տալու ։
29 Ու երբոր անոնք Երիքովէն ելան , մեծ բազմութիւն անոր ե-
30 տևէն գնաց ։ Եւ ահա Ճամբուն քովը Երկու կոյր նստած էին . երբոր լսեցին թէ Յիսուս կ՚անցնի , ազաղակեցին ու բսին , Ողորմի
31 մեզի Տէր՝ Որդի Դաւիթ ։ Եւ բազմութիւնը կը յանդիմանէր զանոնք , որ լռեն . բայց անոնք՝ ալ աւելի կ՚աղաղակէին ու կ՚բսէին , Ողորմի մեզի Տէր՝ որդի Դաւի-
32 թի ։ Եւ Յիսուս կանգ առնելով կանչեց զանոնք ու բսաւ , Ի՞նչ
33 կ՚ուզէք որ ձեզի բնեմ ։ Բսին անոր , Տէր՝ որ աչքերնիս բա-
34 ցուին ։ Եւ Յիսուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն դպաւ , և շուտ մը անոնց աչքերը բացուեցան , ու անոր հետևեցան գացին ։

ԳԼ . ԻԱ

1 Քրիստոս իշու վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ . 12 առաքեալն գործս կը վարժաբ առաքսութ բնդոնելը . 17 թզենին կ՚անիծէ . 23 կը պատասխանէ քահանաները ու ծերերը , 28 և կը յանդիմանէ զանոնք՝ օրինակ բերելով հոր մը երկու որդիները , 33 ու ան մշակներուն՝ որ իրենց խրկուածները սպաննեցին ։

1 Եւ Երբոր Երուսաղէմին մօտեցան ու եկան Բեթփագէ դիպ ի Ձիթենեաց լեռը , ան ատենը Յիսուս իր աշակերտներէն երկու որ
2 խրկեց . Եւ բսաւ անոնց , Գացէք ատ ձեր դիմացի գիւղը , և շուտ մը պիտի գտնէք կապած էշ մը ու անոր հետ աւանակ մը . արձրկեցէք
3 ինծի ու բերէք բերէք . Եւ թէ որ մէկը ձեզի բան մը բսէ , բսէք թէ Տէրոջը պէտք են . և շուտ մը
4 անոնք պիտի խրկէ ։ Ասիկա ամէն բաները եղաւ , որ կատարուի մարգարէին միջոցաւ որ կ՚բսէ ,
5 Աղջիկան Սիովնի ըսէք , Ահա քու թա-

Ցամի Տեառն 33

Ե Գլ . խե . 34 ։ Մարկ . ժ . 41 ։ Ղկ . իր . 24 . 25 ։

Հա պես . ե . 3 ։
Ե Գլ . իգ . 11 ։ Մարկ . թ . 34 . ժ . 43 ։
Ես Գլ . ժբ . 4 ։
Ե Ցօն . ժգ . 4 ։
Փիլ . բ . 7 ։
Ղկ . իր . 27 ։ Ցօն . ժգ . 14 ։
Ես . ծգ . 10 . 11 ։ Դան . թ . 24 . 26 ։ Ցօն . ժա . 51 . 52 ։ Տիմ . բ . 6 ։ Տիտ . բ . 14 ։ Պես . ա . 19 ։
Ես Գլ . իգ . 28 ։ Հաւ . ե . 15 . 19 ։ Երբ . ի . 28 ։
Մարկ . ժ . 46 ։ Ղկ . ժբ . 35 ։
Ես Գլ . ի . 27 ։

Մարկ . ժա . 1 ։ Ղկ . ժի . 29 ։
Ե Ցաքար . ժգ . 4 ։
Ես . կբ . 11 ։ Զաքար . թ . 9 ։ Ցօն . ժբ . 15 ։

Ցամք Տեառն 33

պատրաստ քեզի կու դայ , հեզ՝ ու իշու վայ հնձած՝ և իշու ձագի՝
6 առանակի վայ : Երկակերտները գային , և ինտոր որ Ցիսուս իրենց
7 պատուիրեր էր , բերին . Ու բերին էշը և առանակը , և Հանոնց վայ իրենց Հանդերձները դրին , ու
8 Նստաւ անոնց վրայ : Եւ ժողովուրդին շատերը իրենց Հանդերձները ճամբուն վայ փուեցին , և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին ու ճամբուն վայ կը տա-
9 բածէին : Եւ ժողովուրդները որ առջեւն ու ետեւէն կ՚երթային , կ՚ազաղակէին ու կ՚ըսէին , Հովանա Որդւոյ Դաւթի , Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ . Ովանա՛ի բարձունս :
10 Ու երբոր անիկայ Երուսաղէմ մտաւ , բոլոր քաղաքը շարժեցաւ
11 ու բաւ , Ո՞վ է աս : Եւ ժողովուրդները ըսին , Անիկայ Ցիսուս Մարգարէն է՝ Գալիլեայի Նազարեթէն :
12 Եւ Ցիսուս Աստուծոյ տաճարը մտաւ , ու դուրս հանեց ամէն անոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին , և Ս աուտակ փոխողներուն սեղանները ու աղաւնի ծախողներուն աթոռները կործա-
13 Նեց . Եւ բաւ անոնց , Գրուած է թէ Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի , Բայց դուք աւազակներու այր ըրիք :
14 Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կաղեր եկան իրեն , և բժշկեց զանոնք :
15 Երբոր քահանայապետները ու գրագիրները տեսան անոր ըրած հրաշքները , և տղաքը որ տաճարին մէջ կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին , Հովանա Որդւոյ Դաւթի , բարկացան :
16 Ու ըսին անոր , Կը լսե՞ս ինչ կ՚ըսենատոնք . և Ցիսուս բաւ անոնց , Ա՛յո . բնաւ չէք կարդացեր , թէ Մանկանց ու կաթնկեր ոտանոց բերնէն գովեստ կատարեցիր :
17 Եւ թողուց անոնք՝ քաղաքէն դուրս Բեթանիա ելաւ , ու գիշերը հոն կեցաւ :
18 Եւ առաւոտանց երբոր քաղաքը
19 կը դառնար , անօթեցաւ . Ու ճամբուն վայ թզենի մը տեսնելով քովը գնաց , և անոր վայ տերեւներէն ի զատ բան մը չգտաւ . ու բաւ անոր , Ա՛նկ ետեւ քեզմէ պտուղ չբլայ յաւիտեան . և իսկոյն թզենին չորցաւ :
20 Երբ աշակերտները երբոր տեսան , զարմացան ու բսին թէ Ինտոր թզենին
21 չուտ մը չորցաւ : Ցիսուս պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Եթէ որ հաւատաք ունենաք ու չկերկմիտիք , չէ թէ միայն աս թզենիին Ընէեը պիտի ընէք , Հապա նաեւ թէ որ աս լեռանը բսէք՝ Եղիր ու ծովը
22 ինկիր , պիտի բլայ : Եւ ամէն ինչ որ աղօթքի մէջ հաւատքով կը խնդրէք , պիտի առնէք :
23 Ու երբոր անիկայ տաճարը եկաւ , քահանայապետները և ժողովուրդին ծերերը անոր մօտեցան երբոր կը սորվեցընէր , ու Բսին , Ի՞նչ իշխանութիւնով կ՚ընես աս բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի
24 աս իշխանութիւնը : Պատասխան տուաւ Ցիսուս ու բսաւ անոնց , Ես ալ ձեզի բան մը Հարցընեմ , որ եթէ անիկայ ինծի բսէք , ես ալ ձեզի պիտի բսեմ թէ ինչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ աս բաները :
25 Յովհաննէսին մկրտութիւնը ո՞ւրկից էր . երկինքէ՞ն թէ մարդոցմէ . և անոնք ժէջերնին կը խորհէին ու
26 կ՚բսէին , Թէ որ բսինք՝ Երկինքէն , մեզի պիտի բսէ թէ Հապա ինչո՞ւ չՀաւատացիք անոր . բայ թէ որ բսինք՝ Մարդոցմէ , ժողովուրդէն կը վախնանք , ինչու որ Բոլորն ալ Յովհաննէսը իբրև
27 մարգարէ կ՚ընդունին : Եւ պատասխան տալով Ցիսուսին բսին , Չենք գիտեր . և ինքը բսաւ անոնց , Ես ալ ձեզի չեմ բսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ աս բաները :
28 Բայց ի՞նչպէս կ՚երեւնայ ձեզի . Մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր , ու դնաց առջինին բսաւ , Որդեակ՝ դնա այսօր այգիիս մէջ գործէ :
29 Անիկայ պատասխան տուաւ ու բսաւ , Չեմ ուզեր Երթալ , բայց
30 ետքը զղջացաւ ու դնաց : Մինսին ալ դնաց , և անանկ բսաւ . անիկայ պատասխան տուաւ ու բսաւ , Կ՚երթամ՝ տէր . և չդնաց :
31 Հիմա ասոնց երկուքէն ո՞րը Էր Հօրը կամքը կատարեց . բսին անոր Առջինը . Ցիսուս բսաւ անոնց , Ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի որ մաքսաւորները ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թա-
32 գաւորութիւնը : Ինչու որ Յովհաննէս արդարութեան ճամբայով եկաւ ձեզի , և դուք անոր չՀաւատացիք . բայց մաքսաւորները ու պոռնիկները անոր Հաւատացին . և դուք տեսաք ու ետքը չզղջացիք անոր Հաւատալու :
33 Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք . Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ Հոր այգի մը տնկեց , ու ցանգով պատեց զանիկայ , և անոր մէջը Ջուրան փորեց ու աշտարակ շինեց , և դանիկայ մշակներու յանձնեց , ու

Ցամք Տեառն 33

Ա Ցակ . ա . 6 ։
Դ ԱԹես . Ժգ . 2 ։
Ը Գլ . է . 7 ։ Մաթ . Ժա . 24 ։ Գաղ . ժա . 9 ։ Ցակ . Ե . 16 ։ ա Ցովհ . գ . 22 ։ Ե . 14 ։
ա Մաթ . Ժա . 27 ։ Գաղ . ի . 1 ։
Ը Նե . ը . 14 ։ Գործ . գ . 7 ։ է . 27 ։
Ղ Գլ . Ժգ . 5 ։ Մաթ . գ . 20 ։ Գաղ . ի . 6 ։
Է Ղ . է . 29 ։ 50 ։
Ա Գլ . է . 12 ։ 13 ։

Ցամք Տեառն 33

Ա Պետ. ԻՆ. 14 : 15 :
Բ Եզր. Բ. 11 : 12 :
Գբ Մա. ԻԳ. 21 : 12 : 16 :
Նահ. Թ. 26 : Գլ. Ն. 12 : ԻԳ. 34 : 37 : Գար. է. 52 : ա Թես. Բ. 15 : Եզր. Ժա. 36 : 37 :
Ա Պետ. Բ. 8 : Եզր. ա. 2 :
Գբ Պետ. Բ. 2 : Գլ. ԻԳ. 3 : ԻԼ. 1 : Ցաղ. Ժա. 53 : Գար. գ. 27 :
Գլ. ԻԳ. 50 , ԿԵ : Մար. Ժգ. 46 , ԿԵ : Ղա. Իր. 54 : ԿԵ : Ցոհ. Ժբ. 12 , ԿԵ : Գար. Բ. 23 :
Տե՛ս Ղա. Ի. 16 :
Ղա. Իա. 24 : Եզր. Բ. 2 , 3 :
Գար. Ժգ. 46 : Ժե. 7 : Ժբ. 6 : Իբ. 28 : Հռով. ԻԹ. Ժ. Ժա :
Ա Պետ. ՃԺԲ. 22 : Նա. Իբ. 16 : Մար. Ժբ. 10 : Ղա. Ի. 17 : Գար. գ. 11 : Եփս. Բ. 20 : ա Պլեա. Բ. 6 , 7 :
Գլ. Բ. 12 :
Նա. Բ. 14 : 15 : Ջար. Ժբ. 3 : Ղա. Ի. 18 : Հբ. ռով. ԻԹ. 33 : ա Պետ. Բ. 8 :
Նա. Կ. 12 : Դան. Բ. 44 :
Հմր. 11 : Ղա. Է. 16 : Ցոհ. Է. 40 :

Գ Ղա. Ժգ. 16 : Ցաղ. Ժի. 7 , 9 :

34 Ո՛ւրբը օտար երկիր մը գնաց , երբոր պատճառ մը ժամանակը մտածեցաւ , իր ծառաները հաշիւներուն խրկեց , 35 ըսո անոր պատրաստները առնեն : Ե Նէ հաշիւները անոր ծառաները բռնեցին , մէկը ծեծեցին՝ միւսը սպանեցին՝ մէկ ուրիշը քարկոծեցին : 36 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց առջիններէն շատ , և անոնց ալ ա՛ ր նոյնը ըրին : 37 Վերջը իր որդին խրկեց անոնց՝ ըսելով , Գ՝ամօթ ընեն իմ որդիէս : 38 Բայց հաշիւները երբոր տեսան որդին , իրարու ըսին , ՚Ընկեր , ե՛կէք զանիկայ սպաննենք ու անոր ժառանգութիւնը մենք տիրենք : 39 Եւ առին զանիկայ՝ այգիէն դուրս հանեցին եւ սպաննեցին : 40 Ուստի երբոր այգիին տէրը գայ , ի՞նչ պիտի ընէ այն հաշիւներուն : 41 Ըսին իրեն , ՚Ան չարերը չարաչար պիտի կորսնցնէ , — և այգին պիտի յանձնէ ուրիշ հաշիւներու , որոնք պատրաստները իրենց ժամանակին պիտի տան իրեն : 42 Ըսաւ անոնց Յիսուս , Բ՚Բնաւ չէ՞ք կարդացեր գրքին մէջ , Ան քարը որ շինողները անարգեցին , անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ . ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ և զարմանալի է մեր աչքերուն : 43 Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի , որ Ի՚Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առնուի , ու անանկ ազգի մը պիտի տրուի՝ որ անոր պտուղները բերէ : 44 Եւ ով որ Ո՚այս քարիս վրայ իյնայ՝ պիտի կոտրտի , և որու վրայ որ իյնայ՝ Խ՚պիտի փոշրէ զանիկայ :

45 Ու երբոր քահանայապետները և փարիսեցիները անոր առակները լսեցին , իմացան որ իրենց համար 46 կ՚ըսէր : Եւ կը փնտռէին ԲԷ ՚Նէ՚ն բռնեն զանիկայ , բայց ժողովուրդէն վախցան , ինչու որ Ա՚մարգարէի պէս կ՚ընդունէին զանիկայ :

ԳԼ . ԻԲ

1 Թագաւորի արդէն Հարանիբին առակը , 9 Հեթանոսներուն երկրին թագաւորութեան Տրուբութիւը : 12 Հարանիբի Հանդերձ չունեցողին պատիժը : 15 Կայսրին տուբը տալը վճռով : 25 Քրիստոս փառաւոր կը գայ առակեցոց մերթութիւներ յարութեան վրայով . 34 պատասխան կու տայ օրինականին թէ ո՞ր է մեծ ու առաջին պատուիրաքը . 41 փարիսեցւոց հարցմունք կ՚ընէ Քրիստոսին վրայով , ու կը պատանձեցնէ զանոնք :

1 Պարաբեալ պատասխան տուաւ Յիսուս — և առակներով ըսաւ
2 անոնց , Երկինքի թագաւորութիւնը թագաւոր մարդու մը կը նմանի , որ իր որդւոյն համար հարսնիք ը-
3 րաւ : Եւ իր ծառաները խրկեց որ կանչեն հարսնիքի հրաւիրածները , և անոնք չուզեցին գալ :
4 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց ու ըսաւ , Ըսէ՛ք հրաւիրածներուն , Ահա իմ ճաշս պատրաստեցի , Բ՚զուարակներս ու զէր կենդանիներս մորթուած են , և ամէն բան պատրաստ է . հարսնիք
5 եկէ՛ք : Բայց անոնք անհոգութիւն ընելով գացին , մէկը իր արտը , ու
6 միւսը իր առուտուրին . Եւ ուրիշները անոր ծառաները բռնեցին , նախատեցին ու սպաննեցին :
7 Թագաւորն ալ երբոր լսեց՝ բարկացաւ , և իր Ֆզօրքերը խրկեց ու ան սպանողները սատկեցուց , ու
8 անոնց քաղաքը այրեց : Ան ատեն իր ծառաներուն ըսաւ , Հարսնիքը պատրաստ է՝ բայց հրաւիրածնե-
9 րը Ո՚արժանի չէին : Ուստի գացէ՛ք ճամբու գլուխները , և ով որ գըտնէք՝ հարսնիքի հրաւիրեցէ՛ք :
10 Ցէ՛ք : Եւ ան ծառաները ելան ճամբաներուն վրայ , ու ո՛վ որ գտան թէ՛ չար և թէ՛ բարի Խ՚ամենն ալ ժողվեցին , ու հարսնիքը
11 հարսնեւորներով լեցուեցաւ : Եւ Թագաւորը երբոր մտաւ հարսնեւորները տեսնելու , հոն մէկ մարդ մը տեսաւ , Որ հարսնիքի հան-
12 դերձ հագած չէր . Եւ ըսաւ անոր , Ընկե՛ր ինչո՞ւ համոր հոս մտար , առանց հարսնիքի հանդերձ ունենալու . և անիկայ պապանձեցաւ :
13 Ան ատեն Թագաւորը սպասաւորներուն ըսաւ , Կապեցէ՛ք անոր ոտքերը ու ձեռքերը , և առէ՛ք ու հանեցէ՛ք դանիկայ Խ՚դուրսի խաւարը . հոն պիտի լլայ լալ ու ակ-
14 ռաներ կրճտել . Ընչու որ կանչուածները շատ են ու ընտրուածները քիչ :
15 Բ՚Ան ատեն փարիսեցիները գացին խորհուրդ բռնին , Թէ ինչպէս անոր որոգայթի մը դնեն խօսքով :
16 Եւ իրենց աշակերտները Հերովդեսեաններուն հետ Ա՚իկուղ խրկեցին անոր ու ըսին , Վարդապետ դիտենք որ ճշմարիտ ես , և ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցնես , ու մէկու մը համար հոգդ չէ , քանզի մարդոց երես
17 պաշտութիւն չես բներ . Ուստի մեզի բա՛ , քեզի ի՞նչպէս կ՚երևնայ , Կայսրին տուբը տալ արժա՞ն
18 է Թէ չէ : Ցիսուս դիտնալով անոնց խորամանկութիւնը՝ ըսաւ , Ինչո՞ւ զիս կը փորձէ՛ք կեղծաւոր-
19 ներ . Ցուցուցէ՛ք ինծի տուբին դրամը . և անոնք դահեկան մը բե-
20 րին իրեն : Ու ըսաւ անոնց , Ո՚ր՞ւ ն է այս պատկերը ու դիրը :
21 Ըսին անոր՝ Կայսրին . ան ատեն ըսաւ անոնց , Ուրեմն Բ՚ան որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէ՛ք , և ան որ

Ցամք Տեառն 33

Բ Ղատ. Թ. 2 :

Դան. Թ. 26 : Ղա. ԺԹ. 27 :

Գլ. Ժ. 11 , 13 , Գար. Ժգ. 46 :

Գլ. Ժ. 38 : 47 :

Ղբ Պոբ. Ե. 3 , Եփս. գ. 24 , Կող. գ. 10 , 12 : Ցայտ. գ. 4 : Ժգ. 15 : ԺԹ. 8 :

Գլ. Բ. 12 :

Գլ. Ի. 16 :

Մար. Ժբ. 13 : Ղա. Ի. 20 :

Ցամի Տեառն 33

Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ [illegible] ։
22 Երբոր լսեցին՝ զարմացան, և թո-
ղուցին զանիկայ ու գացին ։
23 Ի՝Նոյն օրը անոր քովը եկան սա-
դուկեցիները, Հորոնք կ՚ըսեն թէ
յարութիւն չկայ, և անոր հար-
24 ցուցին՝ Ըսելով, Վարդապետ՝
Ի՝Մովսէս ըսաւ, Թէ որ մէկը ա-
ռանց զաւակի մեռնելու ըլլայ, ա-
նոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը, և
25 իր եղբօրը զաւակ հանէ ։ Արդ
եօթը եղբայրներ կային մեր մէջը,
և առջինը կնիկ առաւ ու մեռաւ,
և զաւակ չունենալուն համար՝ իր
26 կնիկը ձգեց իր եղբօրը ։ Նոյնպէս
ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
27 եօթներորդը ։ Ամենէն ետքը կնիկն
28 ալ մեռաւ ։ Ուրեմն յարութեան
ատենը ան եօթնէն որո՞ւն կնիկը
պիտի ըլլայ, ինչու որ ամէնքն ալ
29 զանիկայ [illegible] ունեցան ։ Եւ Յի-
սուս պատասխան տալով՝ անոնց
ըսաւ, Դուք մոլորած էք, որ Ի՞ՆՉ
գիրքերը գիտէք՝ և ո՞չ Աստուծոյ
30 զօրութիւնը. Քանզի յարութեան
ատենը ո՞չ կնիկ կ՚առնեն՝ և ո՞չ էր-
կան կը տրուին, հապա Ի՝երկինքի
մէջ Աստուծոյ հրեշտակներուն պէս
31 են ։ Բայց մեռելներուն յարու-
թիւն առնելուն համար՝ չէ՞ք կար-
դացեր Աստուծմէ ձեզի ըսուած
32 խօսքը. Ի՞Ես եմ Աբրահամին Ա-
ստուածը, և Իսահակին Աստուա-
ծը, ու Յակոբին Աստուածը.
Աստուած մեռելներուն Աստուածը
33 չէ, հապա կենդանիներուն ։ Ու
ժողովուրդները լսելով՝ Ի՝կը զար-
մանային անոր վարդապետութեա-
նը վրայ ։
34 Ի՞Բայց փարիսեցիները երբոր լսե-
ցին թէ անիկայ պապանձեցուց
սադուկեցիները, մէկտեղ ժող-
35 վուեցան. Ի՞Եւ անոնցմէ մէկը՝ օրի-
նական մը հարցուց, զանիկայ փոր-
36 ձելով, ու ըսաւ, Վարդապետ՝
ո՞ր պատուիրանքը մեծ է օրէնքին
37 մէջ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր ։
Ի՞Քու Տէր Աստուածդ սիրես քու
բոլոր սրտովդ և քու բոլոր անձովդ
38 ու քու բոլոր մտքովդ. Ա՛ս է առա-
39 ջին ու մեծ պատուիրանքը ։ Ու
երկրորդը ասոր նման՝ Ի՞Քու ընկերդ
40 սիրես քու անձիդ պէս ։ Ի՞Ա՛ս եր-
կու պատուիրանքէս կախուած են
բոլոր օրէնքը և մարգարէները ։
41 Ի՞Ու երբոր փարիսեցիները ժող-
վուեցան, Յիսուս հարցուց անոնց
42 ու ըսաւ, Քրիստոսի վրայով ի՞նչ
կարծիք ունիք. [illegible] որո՞ւ որ-
43 դին է ։ Ըսին իրեն, Դաւիթին ։
Ըսաւ անոնց Յ[illegible], Հապա
ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգիով զանի-
44 կայ Տէր կը կոչէ ու կ՚ըսէ, Ի՞Տէրը
իմ Տէրոջս ըսաւ, Նստէ իմ աջ
կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ
ոտքերուդ պատուանդան ընեմ ։
45 Ուրեմն թէ որ Դաւիթ զանիկայ
Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկայ ա-
46 նոր որդին կ՚ըլլայ ։ Ի՞Եւ մէկը չէր
կրնար անոր խօսք մը պատասխա-
նել. Ի՞ու ան օրէն ետև մէկը չէր
համարձակեր անոր բան մը հարցը-
նելու ։

ԳԼ. ԻԳ

1 Քրիստոս խրատ կու տայ ժողովուրդներուն որ դպրաց ու փարիսեցւոց բարի վարդապետութեանը հետևին, և չէ թէ անոնց չար օրինակներուն. 5 Նոյնպէս ալ իր աշակերտները կը խրատէ որ զգոյշ կենան անոնց փառասիրութենէն. 13 ութը անգամ վայ կու տայ անոնց կեղծաւորութեանը և կուրութեանը. 34 ու Երուսաղեմի կործանումը կը նախաձայնէ ։

1 Ա՛ն ատենը Յիսուս խօսեցաւ ժո-
ղովուրդներուն և իր աշակերտ-
2 ներուն ու ըսաւ, Ի՞Մովսէսին
աթոռը դպիրները և փարիսեցիները
3 նստած են. Ուրեմն ինչ որ ձեզի
կ՚ըսեն որ պահէք, պահեցէք ու
ըրէք, բայց անոնց գործքերուն պէս
մի՛ ընէք. ինչու որ Ի՞ կ՚ըսեն ու չեն
4 ըներ ։ Քանզի Ի՞ծանր և տանելու
դժուար բեռներ կը կապեն ու կը
դնեն մարդոց ուսերուն վրայ, և
իրենց մատովը չեն ուզեր զանոնք
5 շարժել ։ Եւ Ի՞ իրենց ամէն գործ-
քերը մարդոց երևնալու համար կ՚ը-
նեն. Ի՞կը լայնցընեն իրենց դրապա-
նակները, ու կ՚երկընցընեն իրենցհան-
6 դերձներուն քղանցքները. Ի՞Ընթ-
րիքներու մէջ առաջին բազ-
մոցները կը սիրեն, և ժողովարան-
ներուն մէջ՝ առաջին աթոռները,
ու շուկաներուն մէջ՝ բարևները,
7 Եւ մարդոցմէ Ռաբբի Ռաբբի
8 կոչուիլ ։ Ի՞Բայց դուք Ռաբբի
մի՛ կոչուիք. ինչու որ ձեր
Ուսուցիչը մէկ մըն է, [illegible]
Քրիստոս, և դուք ամէնքդ եղ-
9 բայր էք ։ Ու երկրի վրայ [illegible] ձեզի
Հայր մի՛ կոչէք, Ի՞ինչու որ ձեր
Հայրը մէկ մըն է, որ երկինքն է ։
10 Եւ դուք ուսուցիչներ մի՛ կոչուիք,
ինչու որ ձեր Ուսուցիչը մէկ մըն է,
11 [illegible] Քրիստոս ։ Եւ Ի՞ ձեր մէջէն
մեծը ձեր սպասաւորը պիտի ըլլայ ։
12 Ի՞Ով որ իր անձը կը բարձրացընէ,
պիտի խոնարհի. և ով որ իր ան-
ձը կը խոնարհեցընէ, պիտի բարձ-
րանայ ։
13 Բայց Ի՞վայ ձեզի՝ կեղծաւոր դպիր-
ներ ու փարիսեցիներ՝ որ երկնից
թագաւորութիւնը մարդոց առջևը
կը գոցէք. քանզի դուք չէք մըտ-
ներ, և մտնողներն ալ չէք թողուր
14 որ մտնեն ։ Վայ ձեզի՝ կեղծաւոր
դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ Հոր

Ցամի Տեառն 33

Ի՞Մար. ժբ. 18 ։ Ղու. ի. 27 ։ Ի՞Գոր. իգ. 8 ։ Ի՞Օր. իե. 5 ։ Ի՞Յոհ. ի. 9 ։ Ի՞ա՛Յոհ. գ. 2 ։ Ի՞Եղ. գ. 6, 16 ։ Մար. ժբ. 26 ։ Ղու. ի. 37 ։ Գոր. է. 32 ։ Երբ. ժա. 16 ։ Ի՞Գլ. է. 28 ։ Ի՞Մար. ժբ. 28 ։ Ի՞Ղու. ժ. 25 ։ Ի՞Օր. գ. 5 ։ ժ. 12 ։ Լ. 6 ։ Ղու. ժ. 27 ։ Ի՞Ղև. ժթ. 18 ։ Գլ. ժթ. 19 ։ Մար. ժբ. 31 ։ Ղու. ժ. 27 ։ Հրռով. ժգ. 9 ։ Գաղ. ե. 14 ։ Յակ. բ. 3 ։ Ի՞Գլ. է. 12 ։ ա՛Տիմ. ա. 5 ։ Ի՞Մար. ժբ. 35 ։ Ղու. ի. 41 ։ Ի՞Սաղ. ճժ. 1 ։ Գոր. բ. 34 ։ ա՛Կոր. ժե. 25 ։ Երբ. ա. 13 ։ ժ. 12, 13 ։

Ի՞Ղու. ժգ. 6 ։ Ի՞Մար. ժբ. 34 ։ Ղու. ի. 40 ։ Ի՞Նեմ. ը. 4, 8 ։ Մաղ. բ. 7 ։ Մար. ժբ. 38 ։ Ղու. ի. 45 ։ Ի՞Հռով. բ. 19, ԽԸ ։ Ի՞Ղու. ժա. 46 ։ Գոր. ժե. 10 ։ Գաղ. գ. 13 ։ Ի՞Գլ. գ. 1, 2, 5, 16 ։ Ի՞Թու. ժե. 38 ։ բ՞Օր. գ. 8 ։ իբ. 12 ։ Առակ. գ. 3 ։ Ի՞Մար. ժբ. 38, 39 ։ Ղու. ժա. 43 ։ ի. 46 ։ գ՞Յոհ. 9 ։ Ի՞Յակ. գ. 1 ։ Տե՛ս բ՞Կոր. ա. 24 ։ ա՛Պետ. ե. 3 ։ Ի՞Մաղ. ա. 6 ։ Ի՞Գլ. ի. 26, 27 ։ Ի՞Յոբ. իբ. 29 ։ Առակ. ժե. 33 ։ իթ. 23 ։ Ղու. ժգ. 11 ։ ժբ. 14 ։ Յակ. գ. 6 ։ ա՛Պետ. ե. 5 ։ Ի՞Ղու. ժա. 52 ։ Ի՞Մար. ժբ. 40 ։ Ղու. ի. 47 ։ բ՞Տիմ. գ. 6 ։ Տիտ. ա. 11 ։

Ցամք Տեառն 33

որբևարքիներուն տուները կ՚ուտէք, ու Փարիսեցւոց երևոյթ համար ազօթք կ՚երկարեցընէք. անոր համար աւելի դատապարտութիւն պիտի
15 ընդունիք։ Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ որ ծով ու ցամաք կը պտըտիք մէկը նորա-հաւատ ընելու. ու երբոր ըլլայ, զանիկայ ձեզմէ երկու անգամ աւելի
16 գեհենի որդի կ՚ընէք։ Վա՛յ ձեզի՛ Ե կոյր առաջնորդներ որ կ՚ըսէք թէ Ո՛վ որ տաճարին վրայ երդումն ընէ, բան մը չէ. բայց ով որ տաճարին ոսկիին վրայ երդումն
17 ընէ, պարտաւոր կ՚ըլլայ։ Ո՛վ յիմարներ ու կոյրեր՝ որը մեծ է, ոսկի՞ն կ՚ելլէ տաճարը որ կը սրբ-
18 բացընէ ոսկին։ Նաև թէ՝ Ո՛վ որ սեղանին վրայ երդումն ընէ, բան մը չէ, բայց ով որ սեղանին վրայի պատարագին վրայ երդումն ընէ,
19 պարտաւոր կ՚ըլլայ։ Ցիմարներ ու կոյրե՛ր՝ որը մեծ է, պատարա՞գը կ՚ելլէ սեղանը որ կը սրբացընէ պա-
20 տարագը։ Ուստի ով որ սեղանին վրայ երդումն ընէ, երդումն կ՚ընէ անոր վրայ և անոր վրայի ամէն բա-
21 ներուն վրայ. նաև ով որ տաճարին վրայ երդումն ընէ, երդումն կ՚ընէ անոր վրայ և անոր մէջ բնակողին
22 վրայ. նաև ով որ երկինքին վրայ երդումն ընէ, երդումն կ՚ընէ Աստուծոյ աթոռին վրայ և անոր վրան
23 նստողին վրայ։ Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ անանխին ու սամիթին և չամանին տասանորդը կը վճարէք, ու Հ կը ձգէք օրէնքին ծանր ծանր բաները՝ դատաստանը և ողորմութիւնը ու հաւատքը. ասոնք պէտք էր ընել, և անոնք չձգել։
24 Կոյր առաջնորդնե՛ր որ մի՛դռիկը կը քամէք և ուղտը կը կլլէ՛ք։
25 Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ որ Ղ բաժակին ու պնակին դուրսի կողմը կը մաքրէ՛ք, ու ներսէն յափշտակութեամբ և Ճ անիրաւութեամբ
26 լեցուն են։ Կոյր փարիսեցի՛ առաջ դաւաթին ու պնակին ներսի կողմը մաքրէ՛, որ անոնց դուրսի կողմն ալ
27 մաքուր ըլլայ։ Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ կը նմանիք ծեփած գերեզմաններու, որոնք դուրսէն գեղեցիկ կ՚երևնան, և ներսէն մեռելներու ոսկորներով և ամէն կերպ պղծութիւնով լեցուն
28 են։ Նոյնպէս ալ դուք դուրսէն մարդոց արդար կ՚երևնաք, ու ներսէն կեղծաւորութեամբ և անօրէ-
29 նութեամբ լեցուն էք։ Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ մարգարէներուն տապանները կը շինէք, և արդարներուն
30 գերեզմանները կը զարդարէք. ու կ՚ըսէք, թէ որ մեր հայրերուն օրերը ըլլայինք, անոնց հետ մարգարէներուն արիւնը մասնակից չէ-
31 ինք ըլլար։ Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք թէ՝ անոնց զաւակներն էք որ մարգարէները կը սպան-
32 նէին։ Ո՛ւրախ եղէք ալ ձեր հայ-
33 րերուն չափը լեցուցէ՛ք. Օ՛ձեր՝ իժերու ծնունդներ, ի՞նչպէս պիտի փախչի գեհենին դատապար-
34 տութենէն։ Ե՛ւ տես համար ահա կը խրկեմ ձեզի մարգարէներ և իմաստուններ ու դպիրներ, և՝ ասոնցմէ ՀՆ ԽՆԴԸ պիտի սպան-
35 նէք ու խաչը հանէք, և՝ ձեզ բաները ձեր ժողովարաններուն մէջը պիտի ծեծէք, ու քաղաքէ
35 քաղաք հալածէք. Արդարս կի երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը ձեր վրայ գայ, Ո՛ արդար Աբելին արիւնէն մինչև Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիային արիւնը, որ տաճարին ու սեղանին մէջտեղը
36 սպաննեցիք։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ա՛ս ամէն բաները պիտի գան այս ազգիս վրայ։
37 Ո՛վ Երուսաղէ՛մ՝ Երուսաղէ՛մ, որ մարգարէները կը սպաննէիր, ու քեզի խրկուածները՝ կը քարկոծէիր. քանի անգամ Ը ուզեցի ժողվել ուղեղի ինչպէս որ հաւը իր ձագերը Թ հաւերուն տակը կը ժողվէ, և դուք չուզեցիք։
38 Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
39 տի մնայ. Ինչու որ ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ այսուհետև պիտի չտեսնէք զիս, մինչև որ ըսէք Օրհնեա՛լ է ան որ Տիրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

1 Քրիստոս կը նախատէ տաճարին կործանումը, 3 անկէ առաջ Հարութեան մեծ նշանաւոր նախանշանները, 29 և իր գալստեանի գալուն նշանները, 36 նաև օրը ու ժամը, մեզի անծանօթ բոլորուն համար, 42 կը պատուիրէ որ արթուն մնանք ան բարի ծառային պէս՝ որ ամէն վայրկեան իր տիրոջը գալուն կը սպասէ։

1 Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս ելլելով՝ կ՚երթար, ու աշակերտները անոր քովը գացին՝ տաճարին շէնքերը իրեն ցուցընելու։
2 Նա Յիսուս անոնց ըսաւ, Հի՞մա կու տեսնէք այս ամէն բաները. ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Բ պիտի չմնայ հոս քար քարի վրայ՝ որ չքակուի։
3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց լեռը նստեր էր, Ժ աշակերտները իրեն եկան առանձին ու ըսին, Ր Ըսէ՛ մեզի՝ երբ պիտի բլլան այս բաները. և քու գալստեանդ ու աշխարհիս վերջին նշանը ի՞նչ պիտի
4 ըլլայ։ Եւ Յիսուս պատասխան

Ցամք Տեառն 33

Ե Գծ. ժէ. 14։ Հմր 24։
Զ Գծ. կ. 33։ 34։
Ն Եզ. ւ. 29։
Հնգ. իթ. 37։
Ն Գթ. ԺԳ. 13։ Բ Մն. գ. 2։ Սապ. իզ. 8։ Ծնր. 14։
Ը Գծ. կ. 34։ Սապ. ժա. 4։ Գոր. կ. 49։
Ժ Գծ. ժա. 42։
Ա Մակ. ժե. 22։ Ովս. գ. 6։ Միք. գ. 8։ Գե. Թ. 13։ ժբ. 7։
Ի Մար. կ. 4։ Ղւկ. ժա. 39։
Ա Ոմն ան. բաբեհաւատներ նշանակեալ։
Ղւկ. ժա. 44։ Գոր. իզ. 3։
Ղւկ. ժա. 47։

Գ Մար. ժգ. 1։ Ղւկ. ի. 5։
Ե Գ Թագ. ի. 4։ Եզեկ. իգ. 18։ Միք. գ. 12։ Ղւկ. ժի. 41։
Ա Մար. ի. 3։
Գ Թագ. ը. 27։ Բ Մն. զ. 18։
Ե Գծ. ի. 1։

Ցամի Տեառն 33

Ի Եբէս. Ա. 6 ։ Կող. բ. 8, 18 ։ բ Թես. բ. 3 ։ ա Ցոհ. գ. 1 ։ Հբեր. Ժգ. 14 ։ Իգ. 21, 25 ։ Հմր 24 ։ Ցոհ. ե. 43 ։

ե Հմր 11 ։

ը ԲՔ. Ժե. 6 ։ Ես. ԺԹ. 2 ։ Ածգ. բ. 22 ։ Զաք. Ժգ. 13 ։

ի Գլ. ժ. 17, Մար. Ժգ. 9 ։ Դան. իա. 12 ։ Ցոհ. Ժե. 20 ։ Ժգ. 2 ։ Գոր. գ. 2, 3 ։ է. 58։ Ժբ. 1 ։ ա Պետ. գ. 16 ։ Ցայտ. բ. 10, 13 ։

ի Գլ. Ժա. 6 ։ Ժգ. 57 ։ ը Տիմ. ա. 15 ։ գ. 10. 16 ։

ի Գլ. է. 15 ։ Գոր. ի. 29 ։ բ Պետ. բ. 1 ։

է ա Տիմ. գ. 1 ։ Հբ. 5, 24 ։

ի Գլ. Ժ. 22 ։ Մար. Ժգ. 13 ։ Եբր. գ. 6, 14 ։ Ցայտ. բ. 10 ։

ի Գլ. գ. 23 ։ թ. 35 ։ Հռով. Ժ. 18 ։ Կող. ա. 6, 23 ։ Մար. Ժգ. 14 ։ Դան. իա. 20 ։

ի Դան. թ. 27. Ժբ. 11 ։ Հ Դան. թ. 23, 25 ։ Ղա. իգ. 29 ։ Հդան. թ. 26 ։ Ժբ. 1 ։ Յովել. բ. 2 ։

ա Ես. կե. 5, 9 ։ Զաք. Ժգ. 2, 3 ։ Մար. Ժգ. 21 ։ Ղա. Ժէ. 23 ։ իա. 8 ։

ը Ը Ժ. Ժգ. 1 ։ Հբ. 5, 11 ։ թ Թես. բ. 9, 10, 11 ։ Ցայտ. Ժգ. 13 ։

տուաւ ու բաւ անոնց ։ Զգոյշ կեցէք չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ .
5 Ինչու որ Հաւատերը պիտի գան իմ անունովս ու բսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը , ու Հաւատերը պիտի մո-
6 լորցընեն ։ Եւ պիտի լսէք պատերազմներ ու պատերազմներու լուրեր . զգոյշ կեցէք որ չխռովիք , ինչու որ ասոնք ամէնը բաներ պէտք է որ ըլլան , բայց դեռ վերջը չէ ։
7 Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ , և տեղ տեղ սովեր ու մահտարաժամներ և երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան ։
8 Բայց ասոնք ամէնը ցաւերուն բա-
9 կիզքն են ։ Բայց ասոնք ձեզ նեղութեան պիտի մատնեն և ձեզ պիտի սպաննեն , ու իմ անուանս համար ամէն ազգերուն ատելի պիտի
10 ըլլաք ։ Եւ ան ատեն շատերը պիտի գայթակղին , ու մէկզմէկ պիտի մատնեն , և մէկզմէկ պիտի
11 ատեն ։ Եւ Հարա սուտ մարգարէները պիտի ելլեն , ու Հատերը պիտի
12 մոլորցընեն ։ Եւ անօրէնութիւնը շատնալուն համար շատերուն սէրը
13 պիտի պաղի ։ Բայց ով որ մինչև վերջը համբերէ , անիկայ պիտի
14 ազատի ։ Եւ Հաբայարութեան աւետարանը Հրամանատակ աշխարհի մէջ պիտի քարոզուի բոլոր ազգերուն վկայութիւն ըլլալու , և անկէետև վերջը պիտի գայ ։
15 Ուստի երբոր տեսնէք աւերմունքին պղծութիւնը որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը բաւած է , (թէ աւրը տեղը կը կենայ . (ով որ
16 կարդայ թող հասկընայ .) Ան ատեն Հրէաստանի մէջ եղողները
17 լեռները թող փախչին ։ Եւ ան որ տանիքին վրայ է թող չիջնէ
18 իր տունէն բան մը առնելու . Եւ ան որ արտին մէջն է թող ետ չդառնայ իր հանդերձները առնե-
19 լու ։ Բայց վայ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն ։
20 Եւ աղօթք բրէք որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ , ոչ ալ շաբաթ օրը .
21 Քանզի ան ատեն անանկ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը աշխարհի սկիզբէն մինչև հիմա եղած չէ , ոչ ալ պիտի
22 ըլլայ ։ Եւ թէ որ ան օրերը չկրճատնային , բնաւ մէկ մարմին մը պիտի չազատէր . Բայց ընտրեալներուն համար ան օրերը պիտի կրճատուին ։
23 Ան ատեն թէ որ մէկը ձեզի բսէ թէ Ահա հոս է Քրիստոսը
24 կամ հոն , մի Հաւատաք . Ինչու որ Հաւատ կրիտոսներ և Հաւատ մարգարէներ պիտի ելլեն , ու մեծ նշաններ և Հրաշքներ պիտի ցուցնեն , որ եթէ կարելի էր ընտ-
25 րեալներն ալ մոլորցընեն ։ Ահա
26 ձեզի առաջուց բսի ։ Ուստի թէ որ ձեզի բսեն թէ Ահա անապատին մէջն է , մի ելլէք . Ե՛ Ահա ներքին սենեակներուն մէջն է , մի
27 Հաւատաք ։ Վասն զի ինչպէս որ փայլակը արեւելքէն կ'ելլէ ու մինչև արեւմուտք կ'երեւնայ , անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ գա-
28 լուստը ։ Քանզի ուր որ մեռած մարմին կայ , հոն պիտի ժողովին արծիւները ։
29 Եւ Հետու մը ան նեղութեան օրերէն ետև Արեգակը պիտի խաւարի , ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ , և աստղերը երկինքէն պիտի իյնան , ու երկնից զօրութիւնները
30 պիտի շարժին ։ Եւ ան ատեն Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երեւնայ երկինքի մէջ , Հոն ան ատեն երկրեայ բոլոր ազգերը կոծ պիտի բնեն , ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ երկինքի ամպերուն վրայ եկած
31 զօրութիւնով ու մեծ փառքով ։ Եւ անիկայ իր Հրեշտակները պիտի խրկէ մեծաձայն փողով , ու պիտի ժողվեն իր ընտրեալները չորս Հովերէն՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչև միւս ծայրը ։
32 Թզենիէն առակ մը սորվեցէք . որ երբ անոր ոստերը կը կակուղնան ու տերևները կը ցցուին ,
33 գիտէք թէ ամառը մօտ է ։ Նոյնպէս ալ դուք երբոր ասոնք ամէնը տեսնէք , գիտցէք՝ որ մօտ է
34 դուռներուն քովը ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ այս ազգը պիտի չանցնի մինչև որ ասոնք ամէնը բա-
35 ները տեղի ունենան ։ Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին , բայց իմ խօսքերս չեն պիտի անցնին ։
36 Իսկ այն օրուան և այն ժամուն համար մէկը չգիտեր , ոչ ալ երկնից Հրեշտակները , Հայրս միայն
37 իմ Հայրս ։ Բայց ինչպէս որ Նոյին օրերը էր՝ Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ ։
38 Քանզի ինչպէս ևին ան օրերը ջրհեղեղին առաջ , կ'ուտէին կը խմէին կնիկ կ'առնէին ու երկան կու տային , մինչև այն օրը որ Նոյ
39 տապանը մտաւ , Եւ չգիտցան մինչև որ ջրհեղեղը եկաւ ու տանի-
40 ը վերցուց . Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ ։ Այն ատեն երկու Հոգի արտի մը մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի ։
41 Երկու կնիկ մէկ աղօրիքի մէջ աղալու վրայ գտնուին , մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի ։

Ցամի Տեառն 33

Ցոհ. գ. 37 ։ ժ. 28, 29 ։ Հռով. բ. 28, 29, 30 ։ բ Տիմ. բ. 19 ։ Ղա. ԺԷ. 24 ։

Ծոբ. լԹ. 30 ։ Ղա. ԺԷ. 37 ։

Ղման. է. 11, 12 ։

Ես. ԺԳ. 10 ։ Եզկ. ւբ. 7 ։ Ցովել. բ. 10, 31 ։ գ. 15 ։ Ամով. և. 20 ։ բ. 9 ։ Մար. Ժգ. 24 ։ Ղա. իա. 25 ։ Գոր. բ. 20 ։ Ցայտ. գ. 12 ։ Դան. է. 13 ։

Հ Զաք. ԺԲ. 12 ։

Գլ. Ժգ. 27 ։ Մար. Ժգ. 26 ։ Ցայտ. ա. 7 ։

բ Գլ. Ժգ. 41 ։ ա Կոր. Ժե. 52 ։ ա Թես. գ. 15 ։

ը Ղա. իա. 29 ։

Ցակ. ե. 9 ։

Գլ. Ժգ. 28 ։ իգ. 36 ։ Մար. Ժգ. 30 ։ Ղա. իա. 32 ։

Կաղ. ՃԲ. 26 ։ Ես. Ծա. 6 ։ Եբեմ. լա. 35, 36 ։ Գա. է. 18 ։ Մար. Ժգ. 31 ։ Ղա. իա. 33 ։ Եբր. ա. 11 ։

Մար. Ժգ. 32 ։ Գոր. ա. 7 ։ ա Թես. ե. 2 ։ բ Պետ. գ. 10 ։

Ուշադիր Հրեշտակներ , և ուշ Որդին ։

Զաք. Ժգ. 7 ։

Ցոհ. գ. 3, 4, 5 ։ է. 5 ։ Ղա. Ժէ. 26 ։ ա Պետ. գ. 20 ։

Ղա. Ժէ. 34 ։ ՃԸ ։

Ցամք Տեսան 33

Ի ԳԼ · իե · 13 · Մաթ · ժգ · 33, եե · Ղեւ · իա · 36 ·

Ր Ղեւ · ժբ · 39 · ա Թես. ե · 2 · բ Պետ. գ · 10 · Ցայտ. գ · 3 · ժգ · 15 ·

Ի ԳԼ · իե · 13 · ա Թես. ե · 6 ·

Ղեւ · ժբ · 42 · Գոր · ի · 28 · ա Կոր · գ · 2 · Եբր · գ · 5 ·

Ի Ցայտ · ժգ · 15 ·

Ը ԳԼ · իե · 21 · 23 · Ղեւ · իբ · 29 ·

Բ ԳԼ · բ · 12 · իե · 30 ·

— Եփե · ե · 29 · 30 · Ցայտ · ժբ · 7 · իա · 2 · 9 ·

Բ ԳԼ · ժգ · 47 · իբ · 10 ·

Ֆ Աթես · ե · 6 ·

Ր ԳԼ · իգ · 31 · ա Թես · գ · 16 ·

Ի Ղեւ · ժբ · 35 ·

Ղեւ · ժգ · 25 ·

42 Ուրեմն Ֆարթուն կեցէք · ինչու որ չէք գիտեր թէ որ ժամուն ձեր
43 Տէրը կու գայ : Ր Իսկ այս գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտնար թէ Ֆէնէրուան որ պահուն գողը կու գայ, արթուն կը կենար և թող չէր տար որ իր տունը ծա-
44 կեն : Ի Ընոր համար դուք ալ պատրաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անանկ ժամու մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր :
45 Ղ Ուստի ո՞վ է ան հաւատարիմ ու խմաստուն ծառան՝ որն որ իր տէրը իր ծառաներուն վրայ դրաւ, որ ատենին անոնց կերակուր տայ :
46 Ի Երանի է ան ծառային, որն որ իր տէրը եկած ատենը անանկ բրած
47 պիտի գտնէ : Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի ըսոր իր բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կեցընէ զանիկայ :
48 Հապա թէ որ ան չար ծառան իր սրտին մէջը ըսէ, Իմ տէրս իր գա-
49 լը կ'ուշացընէ · Եւ սկսի իր ծառայակիցները ծեծել, ու գինով-
50 ներուն հետ ուտել ու խմել, Ան ծառային տէրը պիտի գայ անոնկ մէկ օր մը որ չսպասեր, և անոնկ
51 մէկ ժամ մը որ չգիտեր · Եւ զանիկայ մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի դնէ · Ի՞նն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կրճտել :

ԳԼ · Իե

1 Ցասը կատարուց առակը : 14 ու տալանդներուն առակը : 31 Վերջին դատաստանին բաժրագրութիւնը :

1 Այն ատենը երկնից թագաւորութիւնը պիտի նմանի տասը կոյսերու, որոնք իրենց լապտերները առնելով՝ փեսան դիմաւորելու
2 գնան : Բ Անոնցմէ հինգը խմաստուն
3 էին, և հինգը յիմար : Որ յիմարները առին իրենց լապտերները, ու
4 հետերնին ձէթ չառին · Իսկ խմաստունները իրենց լապտերներուն հետ ամաններով ձէթ ալ առին :
5 Եւ փեսան որ ուշացաւ, Ֆամէնն
6 ալ թմրեցան ու քնացան : Եւ կէս գիշերին Ցայն մը եղաւ, Ընդ՝ փեսան կու գայ՝ դանիկայ դիմաւորելու
7 ելէք : Այն ատենը բոլոր կոյսերը գնան ու Ի րենց լապտերները շիտ-
8 կեցին : Եւ յիմարները ըսին խմաստուններուն, Տուէք մեզի ձեր ձէնէն, ինչու որ մեր լապտերները
9 մարելու վրայ են : Պատասխան տուին խմաստուններն ու ըսին, Զրլայ որ մեզի ու ձեզի չբաւակա-նանայ · այլ յաւէտ ծախողներուն գացէք և գնեցէք ձեզի համար :
10 Երբոր անոնք գացին գնելու՝ փեսան եկաւ · ու պատրաստ եղողները ատենը հետ հարսանիքը մտան, և Դուռը
11 որ գոցուեցաւ : Ետքը միւս կոյսերը եկան ու ըսին, Ի Տէր՝ Տէր՝
12 բաց մեզի : Իսկ անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ընդ ձեզ
13 չեմ ճանչնար : Ի Արթուն արթուն կեցէք, ինչու որ ո՛չ օրը գիտէք և ո՛չ ժամը :
14 Քանզի ի ինչպէս օտար երկիր գացող մարդ մը կանչեց իր ծառաները, և իր ունեցածը անոնց
15 յանձնեց : Մէկուն տուաւ հինգ տալանդ, ու մէկուն երկու՝ և մէկուն մէկ, Համէն մէկուն իր կարողութեան չափ, ու անմիջապէս
16 ճամբայ ելաւ : Եւ ան որ հինգ տալանդը առած էր, գնաց անոնցմով գործ տեսաւ, և ուրիշ հինգ
17 տալանդ շահեցաւ : Նմմանապէս ան որ երկուքը ---- էր, ուրիշ
18 երկուքը ալ շահեցաւ : Իսկ ան որ մէկը առած էր, գնաց գետինը փո-րեց, ու իր տիրոջը տակը պա-
19 հեց : Շատ ժամանակ ետև ան ծառաներուն տէրը եկաւ, և ա-
20 նոնցմէ հաշիւ ուզեց : Եւ հինգ տալանդը առնողը եկաւ՝ ուրիշ հինգ տալանդ ալ բերաւ, ու ըսաւ, Տէր՝ հինգ տալանդ յանձնեցիր ինծի, ահա ուրիշ հինգ տալանդ ես անոնց վրայ շահեցայ :
21 Ըսաւ անոր իր Տէրը, Ապրիս՝ բարի ու հաւատարիմ ծառայ, դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատարիմ եղար, Ես քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցընեմ · մտիր Ը րտու-
22 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ : Եր-կու տալանդը առնողն ալ եկաւ ու ըսաւ, Տէր՝ երկու տալանդ յանձնեցիր ինծի, ահա ուրիշ երկու տալանդ ես անոնց վրայ շահեցայ :
23 Ըսաւ անոր իր տէրը, Ապրիս՝ բարի ու հաւատարիմ ծառայ, դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատարիմ եղար, քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցընեմ · մտիր ը րտու-
24 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ : Մէկ տալանդը առնողն ալ եկաւ ու ըսաւ, Տէր՝ գիտէի որ դուն խիստ մարդ մըն ես, չսերմնացած տեղդ կը ժնեես ու չցանած տեղդ կը
25 ժողվես · Ուստի վախնալով, գացի քու տալանդդ գետինն տակը պահեցի · ---- ահա քուկդ քեզի :
26 Պատասխան տուաւ անոր տէրը ու ըսաւ անոր, Չար և ծոյլ ծառայ՝ գիտէիր որ չսերմնացած տեղս կը ժնեմ ու չցանած տեղս կը ժողվեմ
27 վեմ, Ուրեմն պէտք էր քեզի որ իմ առակս սեղանաւորներուն տայիր, որ ես եկած ատենս շահովը
28 առնէի իմս : Ընդ առէք տակի տալանդը, ու տասը տալանդը ու-

Ցամք Տեսան 33

Ի ԳԼ · ի · 21 · 22 · 23 ·

Ը Ասագ · ե · 5 · Ամբ · ա · 13 · Ցոե · ի · 31 ·

Ի ԳԼ · իգ · 42 · 44 · Մաթ · ժգ · 33 · 35 · Ղեւ · իա · 36 · ա Կոր · ժգ · 13 · ա Թես · ե · 6 · ա Պետ · ե · 8 · Ցայտ · ժգ · 15 ·

* Ի Մահ · ժամբ, որուն մէջ Որդին մարդոյ կու գայ ·

Ի Ղեւ · ժբ · 12 · ԳԼ · իա · 33 ·

Ի Հով · ժբ · 6 · ա Կոր · ժբ · 7 · 11 · 29 · Եփե · գ · 11 ·

Ը ԳԼ · իգ · 47 · Հբ 34 · 46 · Ղեւ · ժբ · 44 · իբ · 29 · 30 ·

Ի Եբր · ժբ · 2 · բ Տիմ · բ · 12 · ա Պետ · ա · 8 ·

Ի Հբ 21 ·

Ցամի Ցեառն 33

Ի Գլ. ժգ. 12 : Մար. 2 : 25 : Դեւ. բ. 18 : ժթ. 26 : Ցօհ. ժե. 2 :
Ի Գլ. բ. 12 : իդ. 51 :
Ի Ջ.աբ. ժգ. 5 : Գլ. ժգ. 27 : ժթ. 28 : Մար. բ. 38 : Գոբ. ա. 11 : աԹես. գ. 15 : բ Թես. ա. 7 : Յուդ. 14 : Յայտ. ա. 7 :
Ո՛Հռով. չորս աւուրբ Բաղ.
Ե Հով. ժգ. 10 : բ Կոր. և. 10 : Յայտ. ի. 12 :
Եզեկ. ի. 38 : ԼԴ. 17, 20 : Գլ. ժգ. 49 :
Ի Գլ. ի. 23 : Մար. ժ. 40 : ա Կոր. բ. 9 : Եբր. ժա. 16 :
Ժ Հով. բ. 17 : ա Պետ. ա. 4, 9 : գ. 9 : Յայտ. իա. 7 :
Նե. ծբ. 7 : Եզեկ. ժբ. 7 :
Ցակ. ա. 27 :
Եբր. ժգ. 2 : գ Ցօհ. 5 :
Ցակ. բ. 15, 16 :
Ա Տիմ. ա. 16 :
Ղ Նաում. ժգ. 31 : ժթ. 17 : Գլ. ժ. 42 : Մար. ի. 40 : Եբր. գ. 10 :
Ջ Պաղ. գ. 8 : Գլ. և. 23 : Գաղ. ժգ. 27 :
Գլ. ժգ. 40, 42 :
Պետ. բ. 4 : Յուդ. 6 :

† Ո՛Հռով. աւուն անուր

29 Նեցուղին տուէք : Ինչու որ ամէն ունեցուղին պիտի տրուի , ու պիտի աւելնայ . և չունեցուղին ունեցածն
30 ալ անկէ պիտի առնուի : Եւ աս անպիտան ծառան հոդուբսի խաւարը հանեցէք . հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կրճտել :
31 Ու երբոր Որդին մարդոյ իր փառքովը գայ , և բոլոր սուրբ հրեշտակները իր հետը , ան ատենը իր
32 փառաց աթոռը պիտի նստի . Եւ ազգերը , ու զանոնք իրարմէ պիտի զատէ , ինչպես որ հովիւ մը ոչխարները այծերէն կը զատէ .
33 Եւ ոչխարները իր աջ կողմը պիտի կայնեցընէ , ու այծերը՝ ձախ կողմը :
34 Ան ատենը թագաւորը իր աջ կողմը եղողներուն պիտի ըսէ , Եկէք իմ Հօրս օրհնածները , աշխարհի սկիզբէն ձեզի համար պատրաստուած թագաւորութիւնը իժաս
35 ռանգեցէք . Քանզի որ անօթի եղայ , և ինծի ուտելիք տուիք . ծարաւեցայ , ու ինծի խմցուցիք . հիւռ եղայ , ու ինծի խնամք ըրիք .
36 Մերկ էի , և զիս հագուեցուցիք . հիւանդ էի , ու ինծի տեւս եկաք . բանտի մէջ էի , և ինծի եկաք :
37 Ան ատենը արդարները անոր պատասխան պիտի տան ու բսեն , Տէր՛ ե՞րբ քեզ անօթի եղած տեսանք՝ ու կերակրեցինք , կամ ծարաւած ու
38 խմցուցինք . Ե՞րբ քեզ օտարական տեսանք՝ և ներս առինք , կամ
39 մերկ ու հագուեցուցինք . Ե՞րբ քեզ հիւանդ կամ բանտի մէջ տե-
40 սանք՝ և քեզի եկանք : Եւ թագաւորը պատասխան տալով պիտի բսէ անոնց , Ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի , Որովհետև ասոնցմէ ամենէն փոքրիկներէն մէկուն ըրիք , ինծի ալ ըրիք :
41 Ան ատենը ձախ կողմը եղողներուն ալ պիտի բսէ , Ա՛ւ կ՚երթաք ինձմէ անիծեալներ՝ յաւիտենական կրակին մէջը , որ պատրաստուած է Սատանային ու իր
42 հրեշտակներուն : Քանզի որ անօթի եղայ , և ինծի ուտելիք չտուիք . ծարաւեցայ , ու ինծի չխմցուցիք .
43 Օտարական էի , և զիս ներս չառիք . մերկ էի , և զիս չհագուեցուցիք . հիւանդ ու բանտի մէջ
44 էի , և ինծի տեւս չեկաք : Ան ատենը անոնք ալ պատասխան պիտի տան ու բսեն , Տէր՛ ե՞րբ տեսանք քեզ անօթի եղած կամ ծարաւած կամ օտարական կամ մերկ կամ հիւանդ կամ բանտի մէջ , ու քեզի չպատ-
45 ասխանեցինք ըրիք : Ան ատենը պատասխան պիտի տայ անոնց ու բսէ , Ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի , Որովհետև ասոնց պիտի պզտիկներէն մէկուն չըրիք , ինծի ալ չըրիք :
46 Եւ ասոնք պիտի երթան յաւիտենական տանջանքը , իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքը :

ԳԼՈՒԽ Ի.Ջ

1 Խնամքները խորհուրդ կ՚բնեն Քրիստոսի դէմ : 6 Մէկ մը եղով կ՚օծէ անոր գլուխը : 14 Յուդա կը մատնէ զՔրիստոս : 17 Քրիստոս կ՚ուտէ զատիկը . 26 կը սահմանէ իր սուրբ ընթրիքը . 36 ապօթի կ՚երթէ պարտէզին մէջ . 47 և մէկ համբուրով մը մատնուած՝ 57 Կայիափայի առջեւ կը տարուի : 69 Պետրոս կ՚ուրանայ զՔրիստոս :

1 Երբոր Յիսուս լմընցուց ասոր բոլոր խօսքերը , բսաւ իր աշա-
2 կերտներուն . Գիտէք որ երկու օրէն հետև զատիկ կ՚ըլլայ , և Որդին մարդոյ կը մատնուի խաչը հանելու :
3 Ան ատենը քահանայապետները ու գիպիրները և ժողովուրդին ծերերը ժողվուեցան քահանայապետին սրահը , որուն անունը Կայիափա
4 փա էր . Ու խորհուրդ ըրին որ նենդութեամբ բռնեն Յիսուսը ու
5 մեռցընեն : Բայց կ՚բսէին թէ Ո՛չ տօնին ատենը , որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ :
6 Ու երբոր Յիսուս Բեթանիա
7 էր բորոտ Սիմոնին տունը , Կնիկ մը եկաւ անոր՝ որ ունէր ծանրագին նարդի շիշ մը , և թափեց անոր գլխուն վրայ՝ երբոր անիկայ սեղան
8 նստած էր : Եւ անոր աշակերտները տեսնելով դժուարացան ու բսին , Ինչո՞ւ աս կորուստը ըլլայ .
9 Քանզի աս եղը կրնար սուղ գնով ծախուիլ , ու աղքատներուն տր-
10 ուիլ : Եւ Յիսուս իմանալով բսաւ անոնց , Ինչո՞ւ անհանգիստ կ՚ընէք կնիկը . քանզի ատիկայ բա-
11 րի գործ մը գործեց ինծի : Քանզի որ աղքատները ամէն ատեն ձեր հետը կ՚ունիք , բայց ես ամէն ատեն
12 չունիք : Վասն զի ատիկայ որ աս եղը իմ մարմինիս վրայ թափեց , իմ
13 թաղմանս համար բրաւ : Ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի թէ բոլոր աշխարհի մէջ ուր որ աս աւետարանս քարոզուի , ասոր բսածն ալ պիտի խօսուի իրեն յիշատակ ըլլալու համար :
14 Ան ատենը տասներկուքէն մէկը՝ որ Յուդա Իսկարիովտացի կ՚ըսուէր , գնաց քահանայապետներուն
15 բսաւ ու բսաւ , Ի՞նչ կ՚ուզէք ինծի տալ , ու ես ձեզի մատնեմ զանիկայ . և անոնք երեսուն արկղ արծաթ
16 ծանի խոստացան անոր : Եւ անկէ հետև պատեհութիւն մը կը փնտռէր , որ զանիկայ մատնէ անոնց :
17 Եւ բաղարջակերպաց առջի օրը ա-

Ցամի Ցեառն 33

Ա Սակ. ժգ. 31 . ժէ. 5 : Ջ.աբ. բ. 8 : Գոբ. ԹԻ. 5 :
Դան. ժբ. 2 : Ցօհ. և. 29 : Հռով. բ. 7 : ԼԸ :

– Մար. ժգ. 1 : Ղե. իբ. 1 : Ցօհ. ժգ. 1 :
Պաղ. բ. 2 : Ցօհ. ժա. 47 : Գոբ. գ. 25 : ԼԸ :
Մար. ժգ. 3 : Ցօհ. ժա. 1, 2 : ժբ. 2 :
Գլ. իա. 17 :
Ցօհ. ժբ. 4 :
ՂԸ Օր. ժե. 11 : Ցօհ. ժբ. 8 :
Ցե. ղէ. ժբ. 20 : իբ. 20 : Ցօհ. ժգ. 33 : ժգ. 19 : ժգ. 5, 28 : ժէ. 11 :
Մար. ժգ. 10 : Ղե. իբ. 3 : Ցօհ. ժգ. 2, 30 :
Գլ. ժ. 4 :
Ջ.աբ. ժա. 12 : Գլ. իէ. 3 :
Կա՛ կբ.ահցին
Եւ. ժբ. 6, 18 : Մար. ժգ. 12 : Ղե. իբ. 7 :

Յամի Տեառն 33

շակերտները Յիսուսի եկան ու ա-
նոր ըսին ։ Ո՞ւր կ՚ուզես որ քեզի
պատրաստենք՝ զատիկը ուտելու
18 համար ։ Եւ անիկայ ըսաւ ։ Գացէք
քաղաքը այս ինչ մարդուն ու ըսէք
անոր ։ Վարդապետը կ՚ըսէ ։ Ժա-
մանակս մօտ է ։ աշակերտներուս
հետ մէկտեղ քու քովդ պիտի ը-
19 նեմ զատիկը ։ Աշակերտներն ալ
ըրին ինչպէս որ Յիսուս իրենց հը-
րաման ըրաւ ։ ու պատրաստեցին
զատիկը ։
20 Ու երբոր իրիկուն եղաւ ։ տաս-
ուերկուքին հետ սեղան նստաւ ։
21 Եւ քանի որ կ՚ուտէին՝ ըսաւ ։
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ
22 մէկը զիս պիտի մատնէ ։ Ու շատ
տրտմեցան ։ և անոնցմէ ամէն մէկը
սկսաւ ըսել անոր ։ Տէր՝ միթէ ե՞ս
23 եմ ։ Անիկայ պատասխան տուաւ
ու ըսաւ ։ Ան որ իմ հետս իր
ձեռքը պնակը խօթեց ։ նոյնը պիտի
24 մատնէ զիս ։ Յիրաւի Որդին մար-
դոյ կ՚երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է
իրեն համար ։ բայց վայ ան մար-
դուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մար-
դոյ կը մատնուի ։ աղէկ էր ան մար-
25 դուն որ ծնած չըլլար ։ Պատաս-
խան տուաւ Յուդա որ անիկայ
պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ ։ Վարդա-
պետ՝ միթէ ե՞ս եմ ։ ըսաւ անոր ։
Դուն ըսիր ։
26 Եւ քանի որ անոնք կ՚ուտէին ։
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու կըտ-
րեց ։ և տուաւ աշակերտներուն ու
ըսաւ ։ Առէք՝ կերէք ։ Հաս է իմ
27 մարմինս ։ Եւ գաւաթը առաւ՝
գոհացաւ ։ ու տուաւ անոնց և ը-
սաւ ։ Ամէնքդ ալ խմեցէք ասկէ ։
28 Ինչու որ ասիկայ է իմ արիւնս
նոր ուխտի ։ որ շատերու համար
կը թափուի մեղաց թողութեան
29 համար ։ Բայց կ՚ըսեմ ձեզի ։
Ասկէ ետև որթին բերքէն ընաւ
պիտի չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր
ձեր հետը անիկայ նոր խմեմ իմ
Հօրս թագաւորութեանը մէջ ։
30 Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ետև
31 Ձիթենեաց լեռը ելան ։ Ան ատե-
նը Յիսուս ըսաւ անոնց ։ Դուք
ամէնքդ ասս գիշեր իմ վրայովս
պիտի գայթակղիք ։ ինչու որ գր-
ուած է թէ Հովիւը պիտի զար-
նեմ ։ ու հօտին ոչխարները պիտի
32 ցրուին ։ Բայց յարութիւն առնելէս
ետև ձեզմէ առաջ Գալիլեա պի-
33 տի երթամ ։ Պատասխան տուաւ
Պետրոս ու ըսաւ անոր ։ Թէպէտ
ամէնքն ալ քու վրայովս գայթակ-
ղին ։ բայց ես ընաւ պիտի չգայ-
34 թակղիմ ։ Ըսաւ անոր Յիսուս ։
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի ։ Ա-
գիշեր դեռ հաւը չխօսած իրեք

35 անգամ զիս պիտի ուրանաս ։ Ըսաւ
անոր Պետրոս ։ Թէև քեզի հետ
մեռնելու ալ ըլլամ՝ ընաւ քեզ
պիտի չուրանամ ։ ասանկ կ՚ըսէին
նաև ամէն աշակերտները ։
36 Ան ատենը Յիսուս անոնց հետ
տեղ մը եկաւ ։ որուն անունը
Գեթսեմանի էր ։ ու ըսաւ աշա-
կերտներուն ։ Հոս նստեցէք մինչև
որ ես երթամ հոն աղօթք ընեմ ։
37 Եւ իր հետը առնելով Պետրոսը
ու Զեբեդէոսին երկու որդիքը ։
38 սկսաւ տրտմիլ և վշտանալ ։ Ան
ատենը ըսաւ անոնց ։ Իմ անձս
մեռնելու չափ տրտում է ։ Հոս կե-
ցէք և ինծի հետ արթուն մնա-
39 ցէք ։ Ու քիչ մը առաջ երթա-
լով՝ իր երեսին վրայ ինկաւ և ա-
ղօթք ըրաւ՝ ըսելով ։ Ով Հայր
իմ՝ թէ որ կարելի է ։ թող ասս
գաւաթը ինծմէ անցնի ։ բայց չէ
թէ ինչպէս որ ես կ՚ուզեմ ։ հապա
40 ինչպէս որ դուն կ՚ուզես ։ Եւ
եկաւ աշակերտներուն ու զանոնք
քնացած գտաւ ։ և ըսաւ Պետրո-
սին ։ Այդպէս մէկ ժամ մըն ալ
չկրցա՞ք ինծի հետ արթուն կենալ ։
41 Արթուն կեցէք և աղօթք ըրէք ։
որ փորձութեան մէջ չմտնէք ։ Հո-
գին յօժար է ։ բայց մարմինը տը-
42 կար ։ Դարձեալ երկրորդ անգամ
գնաց աղօթք ըրաւ՝ ըսելով ։ Ով
Հայր իմ՝ եթէ անկարելի է որ ասս
գաւաթը ինծմէ անցնի առանց ան-
կէ խմելուս ։ թող քու կամքդ
43 ըլլայ ։ Եւ եկաւ զանոնք նորէն
քնացած գտաւ ։ ինչու որ աչքեր-
44 նին ծանրացած էր ։ Եւ թողուց
անոնք ։ ու նորէն գնաց երրորդ ան-
գամ աղօթք ըրաւ՝ նոյն խօսքը ը-
45 սելով ։ Ան ատենը եկաւ իր ա-
շակերտներուն ու ըսաւ անոնց ։
Ասկէ ետև քնացէք ու հանգչեցէք ։
ահա ժամը հասաւ ։ և Որդին մար-
դոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատ-
46 նուի ։ Ելէք ասկէ երթանք ։ ա-
հա մօտեցաւ անիկայ՝ որ զիս պիտի
մատնէ ։
47 Եւ դեռ անիկայ ասս որ կը խօ-
սէր ։ ահա Յուդա՝ տասուերկու-
քէն մէկը եկաւ ։ և իր հետը շատ
բազմութիւն սուրերով ու բիրերով՝
քահանայապետներէն և ժողովուր-
48 դին ծերերէն ։ Եւ զանիկայ մատ-
նողը անոնց նշան մը տուեր էր՝
ըսելով ։ Ով որ ես համբուրեմ՝
49 ան է ։ բռնեցէք անիկայ ։ Եւ
շուտ մը Յիսուսին մօտենալով՝ ը-
սաւ ։ Ողջոյն քեզ՝ վարդապետ ։
50 ու համբուրեց զանիկայ ։ Եւ Յի-
սուս ըսաւ անոր ։ Ընկեր՝ ինչո՞ւ
համար եկար դուն ։ ան ատենը մօ-
տեցան՝ ձեռք զարկին Յիսուսին ու

Յամի Տեառն 33

Մար. մդ. 17 — 21 ։ Ղու. իբ. 14 ։ Յոհ. մդ. 21 ։ Յաղ. խա. 9 ։ Ղու. իբ. 21 ։ Յոհ. մդ. 13 ։ Յաղ. իբ. Ես. ծզ. Դան. թ. 26 ։ Մար. թ. 11 ։ Ղու. իդ. 25, 26, 43 ։ Գոր. ժէ. 2, 3 ։ իզ. 22, 23 ։ ա Կոր. ժե. 3 ։ Յոհ. ժէ. 12 ։ Մար. մդ. 22 ։ Ղու. իբ. 19 ։ Յա Կոր. ժա. 23, 24, 25 ։ Ա Կոր. ժ. 16 ։ Մար. մդ. 23 ։ Յե՛ս Եղ. իդ. 8 ։ Ղև. ժէ. 11 ։ Երեմ. լա. 31 ։ Գլ. ի. 28 ։ Հռով. և. 15 ։ Երբ. թ. 22 ։ Մար. մդ. 25 ։ Ղու. իբ. 18 ։ Գոր. ժ. 41 ։ Մար. մդ. 26 ։ Մար. մդ. 27 ։ Յոհ. մդ. 32 ։ Գլ. ժա. 6 ։ Զար. մդ. 7 ։ Գլ. իբ. 7, 10, 16 ։ Մար. մդ. 28 ։ մդ. 7 ։ Մար. մդ. 30 ։ Ղու. իբ. 34 ։ Յոհ. մդ. 38 ։

Մար. մդ. 32 — 35 ։ Ղու. իբ. 39 ։ Յոհ. ժը. 1 ։ Գլ. գ. 21 ։ Յոհ. մբ. 27 ։ Մար. մդ. 36 ։ Ղու. իբ. 42 ։ Երբ. և. 7 ։ Յոհ. մբ. 27 ։ Գլ. ի. 22 ։ Յոհ. և. 30 ։ գ. 38 ։ Փիլ. բ. 8 ։ Մար. մդ. 33 ։ մդ. 38 ։ Ղու. իբ. 40, 46 ։ Եփև. գ. 18 ։ Մար. մդ. 43 ։ Ղու. իբ. 47 ։ Յոհ. մբ. 8 ։ Գոր. ա. 16 ։ Բ. Թագ. ի. 9 ։ Սաղ. խա. 9 ։ ծև. 15 ։

Յամի Տեառն 33

Գ Յոհ. ժբ. 10։

Ե Ղեւ. թ. 6։ Յայտ. ժգ. 10։

Ը Թագ. գ. 17։ Դան. է. 10։

Ա Տեառնէ. լե. գ Տեառնէ

Ե Ես. ծգ. 7. ըէ. 24։ Գաղ. Բ. 25։ 44. 46։

Ը Ողբ. գ. 20։ Հեր. 54։

Բ Տես Ցօհ. ժբ. 15։

Ի Պար. ժգ. 53։ Գաղ. իբ. 54։ Ցօհ. ժբ. 12. 13. 24։

Ի Ութ. իէ. 12։ լե. 11։ Պար. ժգ. 55։ Դար. գ. 13։

Ւ Ող. ժթ. 15։

Ի Գաղ. իէ. 40։ Ցօհ. ը. 19։

Ի Պար. ժգ. 60։

Լ Ես. ծգ. 7։ Գաղ. իէ. 12. 14։

Հ Գէ. է. 1։ ա Թագ. ժգ. 24. 26։

Յ Դան. է. 13։ Գաղ. ժգ. 27։ իգ. 30։ Գաղ. իա. 27։ իէ. 31։ Ցօհ. ա. 51։ Հբար. ժգ. 10։ ա Թես. գ. 16։ Յայտ. ա. 7։

Ե Ութ. ծէ. 1։ Գար. է. 55։

Ա Գ Թագ. ժբ. 37։ ԽԹ. 1։

51 բռնեցին զանիկայ ։ Եւ ահա Բ Ցիսուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռ քը երկընցուց և իր սուրը հանելով՝ զարկաւ քահանայապետին ծառային , և անոր ականջը մկկի հա-
52 նեց ։ Ան ատենը Ցիսուս բսաւ անոր ։ Սուրդ իր տեղը դարձուր , ընչու որ Ի ամէն սուր առնողները
53 սրով պիտի կորսուին ։ Կը կարծե՞ս թէ չեմ կրնար հիմա իմ Հօրս աղաչել , և ինծի հասցունէ տասուներկու գունդէն աւելի հրե-
54 շտականներ ։ Բայց ի՞նչպէս պիտի կատարուին գիրքերը , Ե թէ պէտք է ասանկ ըլլալ ։
55 Ան ատենը Ցիսուս բսաւ ան բազմութեանը , Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելաք սուրերով ու բիրեղով զիս բռնելու . ամէն օր տաճարին մէջ ձեզի հետ կը նստէի ու կը սորվեցնէի , և զիս չբռնեցիք ։
56 Բայց աս ամէն բաները եղաւ՝ որ Հկատարուին մարգարէից գիրքերը ։ Ան ատենը Բ բոլոր աշակերտները Թողուցին անիկայ ու փախան ։
57 Ե Եւ անոնք որ Ցիսուսը բռնեցին , Կայիափա քահանայապետին տարին , ուր որ գպիրներն ու Ծերերը
58 Ժողվուած էին ։ Եւ Պետրոս հեռուանց անոր ետեւէն գնաց մինչև քահանայապետին դատիճը , ու ներս մտաւ սպասաւորներուն հետ
59 նստաւ՝ որ վերջը տեսնէ ։ Իսկ քահանայապետները ու Ծերերը և բոլոր Ժողովը Ցիսուսի դէմ սուտ վկայութիւն մը կը փնտռէին , որ
60 անիկայ մեռցնեն ։ Ու չգտան . թէև Ի շատ սուտ վկաներ ալ եկան , բայց չգտան . Եարբ Վերջը սուտ
61 վկայ եկան , Ու բսին թէ Ա անիկայ բսաւ , Ի Ես կրնամ Աստուծոյ տաճարը քակել , և զանիկայ երեք
62 օրուան մէջ շինել ։ Ե Եւ քահանայապետը ոտք ելնելով բսաւ անոր ։ Պատասխան մը չե՞ս տար . ի՞նչ կը վկայենասոնք քեզի դէմ ։
63 Եւ Ցիսուս լուռ կը կենար ։ Պատասխան տուաւ քահանայապետը ու բսաւ անոր , Կ կենդանի Աստուծով քեզ կ՚երդմնցընեմ որ մեզի բսես , թէ դո՛ն ես Քրիստոս Որ-
64 դին Աստուծոյ ։ Ըսաւ անոր Ցիսուս ։ Դուն բսիր . բայց կ՚բսեմ ձեզի , Ա Ակէ ետեւ պիտի տեսնէք Որդին մարդոյդ Զօրութեան աջ կողմը նստած , ու երկինքի ամպերուն
65 վրայ եկած ։ Ք Ան ատենը քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց ու բսաւ , Հայհոյեց թէ ին բրաւ . ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ . ահա հիմա լսեցիք սուրբ հայհոյու-
66 թիւնը ։ Ձեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ . անոնք պատասխան տուին ու բսին ,
67 Մահապարտ է ։ Յետոն ատենը անոր երեսը թուքին , ու բռունցով ծեծեցին անիկայ . Ժամանակ ալ ապա-
68 տակ զարնելով՝ բսին , Մարգարէացի՛ր մեզի դուն Քրիստոս , ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ ։
69 Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը նստած էր . և մէկ աղախին մը եկաւ անոր ու բսաւ , Դուն ալ Գալիլ-
70 լեացի Ցիսուսին հետն էիր ։ Բայց անիկայ ամենուն առջեւը ուրացաւ ու բսաւ , Չեմ գիտեր դուն ինչ
71 կը խօսիս ։ Ու երբոր դուռը ելաւ , ուրիշ աղախին մը զանիկայ տեսաւ , և հոն եղողներուն բսաւ , Անիկայ ալ Ցիսուս Նազովրեցիին
72 հետն էր ։ Եւ Պետրոս նորէն երդումով ընելով ուրացաւ թէ Ես
73 ան մարդը չեմ ճանչնար ։ Ու քիչ մը ատենէն հետն եղողները եկան և ըսին Պետրոսին , Ցիրաւ դուն ալ անոնցմէ ես , ընչու որ քու Galilæan-ոյդդ ալ քեզ յայտա-
74 նի կ՚ընէ ։ Ան ատենը Ո անաւա ատ նիզել ու երդումով ընել՝ ըսելով թէ Ես ան մարդը չեմ ճանչնար . և
75 իսկոյն հաւը խօսեցաւ ։ Եւ Պետրոս միտքը բերաւ Ցիսուսի խօսքը որ իրեն բսեր էր թէ Չդնես հաւը չխօսած՝ իրիք անգամ պիտի ուրանաս զիս . ու դուրս ելլելով դառնապէս լացաւ ։

ԳԼՈՒԽ ԻԶ

1 Քրիստոս Պիղատոսի ձեռքը կը մատի կապուած ։ 3 Յուդա խղդամահ կ՚ըլլայ ։ 19 Պիղատոս իր կինէն խրատուած՝ 24 իր ձեռքերը կը լուայ ։ 26 ու Բարաբբան կ՚արձակէ ։ 29 Քրիստոս փշերով կը պսակուի ։ 34 կը խառնի ։ 39 կը նախատուի ։ 50 կը մեռնի ու կը թաղուի ։ 66 Քրիստոսի գերեզմանը Հրեաներէն կը կնքուի , ու պահապան զինուորներ կը դնուին ։

1 Երբոր առտու եղաւ , բոլոր քահանայապետները ու Ժողովուրդին Ծերերը Ցիսուսի դէմ խորհուրդ բրին որ զանիկայ մեռցընեն ։
2 Եւ կապելով զանիկայ տարին , ու Պոնտացի Պիղատոս կուսակալին ձեռքը տուին ։
3 Ա Յն ատեն Ցուդա որ զանիկայ մատնեց , տեսնելով թէ դատապարտուցաւ , գեղջի եկաւ , ու երեսուն արծաթիը ևս դարձուց քահանայապետներուն և Ծերե-
4 րուն , Ու բսաւ , Մեղայ , որ անմեղ արիւն մատնեցի . և անոնք բսին , Մեզի ի՞նչ , դուն նայէ ։
5 Եւ արծաթիը տաճարին մէջ ձգեց ու դուրս ելաւ , և գնաց ինքզինքը
6 կախեց ։ Քահանայապետներն ալ արծաթիը առնելով՝ բսին , Ըրժան չէ տալիք Corpanին մէջ՝ դնել , ընչու որ արեան գին է ։
7 Ու առի խորհուրդ բրին , և անով

Յամի Տեառն 33

Ա Ես. իզ. 16։ Ցօհ. ժթ. 7։

Բ Ես. ծ. 6։ Ժգ. 3։ Գաղ. իէ. 30։

Գ Դան. իզ. 63։ Ցօհ. ժթ. 3։

Ե Պար. ժգ. 65։ Դաս. իբ. 64։

Զ Պար. ժգ. 66։ Դաս. իբ. 55։ Ցօհ. ժբ. 16. 17. 25։

Ը Դաս. իբ. 59։

Թ Պար. ժգ. 71։

Ժ Հեր. 34։ Պար. ժգ. 30։ Դաս. իբ. 61. 62։ Ցօհ. ժգ. 38։

Ա Ապգ. բ. 2։ Պար. ժե. 1։ Դաս. իբ. 66։ իգ. 1։ Ցօհ. ժբ. 28։

Բ Գաղ. ի. 19։ Գար. գ. 13։

Գ Գաղ. իգ. 14. 15։

Դ Գաղ. իգ. 18։

+ Յի՛ տառեաբերին գանձանակը

Ցամի Տեառն 33

Ե Գար · ա · 19 ։

Ո Հանէ չոր Նէ Երեմիա

Չ Ջար · Յա · 12 · 13 ։

Ի Մար · Յե · 2 ։ Ղբ · իգ · 3։ Ցօհ. Յր · 33 ։

Ը Ցօհ · Յր · 37։ ա Ջեմ · գ · 13 ։

Թ Գլ · իգ · 63։ Ցօհ · Յհ · 9 ։

Ժ Գլ · իգ · 62 ։ Ցօհ · Յհ · 10 ։

Ի Մար · Յե · 6 ։ Ղբ · իգ · 17 ։ Ցօհ · Յր · 39 ։

Ա Մար · Յե · 11 ։ Ղբ · իգ · 18 ։ Ցօհ · Յր · 40 ։ Գար · գ · 14 ։

Բ Օր · իմ · 6 ։

բրուտին արտը Յախու աւին՝ օ-տարներու գերեզմանատուն ըլլալու 8 համար ։ Եւ պատճառով ան ար-տը Երուսաղէմ արտ բսուեցաւ մինչեւ 9 այսօր ։ Ըն առնէր կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ը-սուած խօսքը , Ղեւ աւին երեսուն արծաթէ դին կտրատածին դինը , որ Իսրայէլի որդւոցմէ ահաւոր դին 10 կորնչին , ու տուին անիկայ բրու-տին արտին , ինչպէս որ ինծի հրա-ման բրաւ Տէրը ։

11 Եւ Ցիսուս կուսակալին առջեւ կայնեցաւ . և կուսակալը Իշխրցուց անոր ու բսաւ ՝ Հրէից թագա-ւորը դուն ես ։ Եւ Ցիսուս բսաւ 12 անոր , Դուն կ՚բսես ։ Ու քահա-նայապետներէն և ծերերէն ամբաս-տանուած առնէր Իրնաւ պատաս-13 խան մը չտուաւ ։ Ըն առնէր Պի-զատոս բսաւ անոր , Ձե՞ս լսեր թէ որչափ բեզի դէմ կը վկայեն 14 առոնք ։ Եւ անոր բան մը պա-տասխան չտուաւ , մինչեւ շատ զար-մացաւ կուսակալը ։

15 Իսկայ կուսակալը սովորութիւն ունէր որ տօնին առնէր կազատած մը արձակէր ժողովուրդին , ով որ 16 ուզեին ։ Ըն առնէր Բարաբբա անուանով մէկ ևեւէլ բանտարկեալ

17 մը ունէին ։ Երբոր ժողովուրդն՝ բսաւ անոնց Պիղատոս ՝ Ո՞րը կ՚ու-զէք որ ձեզի արձակեմ . Բարաբ-բան թէ Ցիսուս՝ որ Քրիստոս 18 կ՚բսուի . Քանզի գիտէր թէ նա-խանձի համար մատնեցին զանի-կայ ։

19 Ու երբոր անիկայ ատեանը նստած էր , անոր կնիկը հղէ Իրկից անոր ու բսաւ ՝ Դուն ան արդարին հետ բան մը չունենաս ՝ ինչու որ այս-օր երազիս մէջ շատ գիպուածներ անցան դրեհս անոր համար ։

20 Իսկայ քահանայապետները և ծերերը ժողովուրդը համոզեցին որ Բարաբբան խնդրեն ու Ցիսուս որ 21 կարթնցրնեն ։ Պատասխան տուաւ կուսակալը ու բսաւ անոնց ՝ Ըն երկուքէն որը կ՚ուզէք որ ձեզի արձակեմ . և անոնք բսին ՝ Բա-22 րաբբան ։ Ըսաւ անոնց Պիղատոս ՝ Հապա ի՞նչ բնեմ Ցիսուսի՝ որ 23 Քրիստոս կ՚բսուի ։ Ամէնն ալ բսին անոր ՝ Թող խաչուի . և կուսակալը բսաւ ՝ Բայց ի՞նչ չար գործ բրաւ . և անոնք ևս աւաւել կ՚ագազակէին ու կ՚բսէին ՝ Թող 24 խաչուի ։ Եւ Պիղատոս տեսնե-լով որ օգուտ մը չրլար , հապա ալ աւելի խռովութիւն կ՚բրլայ , Իջուր առաւ ձեռքերը լուայ ժողո-վուրդին առջեւ ու բսաւ ՝ Ես ասո-րդարին արիւնէն անպատաս եմ .

25 դուք մտածեցէք ։ Եւ բոլոր ժո-ղովուրդը պատասխան տալով ը-սաւ ՝ Ասոր արիւնը մեր վրայ ու-26 մեր որդւոցը վրայ ըլլայ ։ Ըն ա-տենը Բարաբբան արձակեց անոնց , և Ցիսուս ծեծելով անոնց ձեռքը տուաւ որ խաչուի ։

27 Ըն առնէր կուսակալին զի-նուորները պալատին ներսը առին Ցիսուսը , ու բոլոր վհուկնրքն՝ 28 գունդը անոր վրայ ժողվեցին . Եւ զանիկայ մերկացընելով՝ կարմիր վերարկու մը հագցուցին անոր ։

29 Ղու փուշերէ պսակ մը հիւսելով՝ անոր գլուխը դրին , ու եղէգ մը անոր աջ ձեռքը . և անոր առջեւ ծնկան վրայ գալով ծաղր կ՚ընէին զանիկայ , ու կ՚բսէին ՝ Ողջոյն 30 քեզ՝ Հրէից թագաւոր ։ Եւ զԹքնելով անոր վրայ՝ եղէգը կ՚առնէին ու անոր գլուխը կը 31 ծեծէին ։ Ու երբոր ծաղր բրին անիկայ , վերարկուն վրայէն Հանե-ցին ու իր Հանդերձները հագցու-ցին անոր , և տարին զանիկայ խաչը Հանելու ։

32 Եւ գուրս ելլելով՝ Կիւրենացի մարդ մը գտան Սիմոն անունով , զանիկայ պահակ բռնեցին՝ որ ա-33 նոր խաչը վերցընէ ։ Ու Ղեկան Գողգոթա բսուած տեղը , որ է 34 գանկի տեղ . Եւ ՝ լեղիով խառնած բացախ տուին անոր որ խմէ . ու երբոր Համը առաւ , խմել չկր 35 ուզեր ։ Ղեւ զանիկայ խաչը Հա-նելով , անոր Հանդերձները վիճա-կով բաժնեցին . [որ մարգարէին բսուածը կատարուի ՝ Ինծի Հան-դերձներս իրենց մէջ բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ 36 ձգեցին ։] Ղու Նստեր անիկայ կը 37 պահէին ։ Եւ ՝ անոր դլխուն վրայ իր յանցանքը գրուած գրին թէ Ըսիկայ է Ցիսուս՝ Հրէից Թա-38 գաւորը ։ ՝ Ըն առնէր անոր Հետ երկու աւազակ խաչուեցան ՝ մէկը անոր աջ կողմէն , ու մէկը ձախ կողմէն ։

39 Եւ Հանոնք որ կ՚անցնէին՝ կը Հայհոյէին անոր , գլուխնին կը 40 շարժէին , ու կ՚բսէին ՝ Դուն որ տաճարը կը քակիր և երեք օրուան մէջ կը շինէիր , ինքզինքդ ազատէ . Եթէ որ Աստուծոյ Որ-41 դին ես , իջիր ատ խաչէդ ։ Նոյն-պէս ալ քահանայապետները գրիբ-ներուն ու ծերերուն Հետ ծաղր 42 բնելով՝ կ՚բսէին ՝ Ուրիշները ա-զատեց , ինքզինքը չկրնար ազատել Եթէ որ Իսրայէլի Թագաւորն է , Թող Հիմա իջնէ խաչէն , և իրեն 43 Հաւատանք ։ Աստուծոյ յուսա-ցեր է , Հիմա Թող փրկէ աստիկայ

Ցամի Տեառն 33

Բ Օր · Յթ · 10 ։ Ցհս · ր · 19 ։ ր Թագ · ա · 16 ։ գ Թագ · ր · 23 ։ Գար · Ե · 28 ։ Ես · Յգ · 5 ։ Մար · Յե · 15 ։ Ղբ · իգ · 16 · 24 · 25 ։ Ցօհ · Յթ · 1 · 16 ։ Մար · Յե · 16 ։ Ցօհ · Յթ · 2 ։ Ղբ · իգ · 11 ։ Ասպ · կի · 19 ։ Ես · Յգ · 3 ։ Ես · Ե · 6 ։ Գլ · իգ · 67 ։

Ես · Յգ · 7 ։ Թես · Յե · 35 ։ գ Թագ · իա · 13 ։ Գար · Ե · 57 ։ Երբ · Յգ · 12 ։ Մար · Յե · 21 ։ Ղբ · իգ · 26 ։ Մար · Յե · 22 ։ Ղբ · իգ · 33 ։ Ցօհ · Յթ · 17 ։ Ասպ · կի · 21 · 8ին Հբ 48 ։ Մար · Յե · 24 ։ Ղբ · իգ · 34 ։ Ցօհ · Յթ · 24 ։ Ասպ · իր · 18 ։ Ջ Հբ 54 ։ Մար · Յե · 26 ։ Ղբ · իգ · 38 ։ Ցօհ · Յթ · 19 ։ Ես · Յգ · 12 ։ Մար · Յե · 27 ։ Ղբ · իգ · 33 ։ Ցօհ · Յթ · 18 ։ Ասպ · իր · 7 ։ Թէ · 25 ։ Մար · Յե · 29 ։ Ղբ · իգ · 35 ։ Գլ · իգ · 61 ։ Ցօհ · Ր · 19 ։ Գլ · իգ · 62 ։ Ասպ · իր · 8 ։

Ցամք Ցեղան 33

եթէ կ'ուզէ առիկայ . ինչու որ բաւ թէ Ես Որդի Աստուծոյ եմ։
44 Իր հետ խաչուած աւազակներն ալ նոյնպէս կը նախատէին զանիկայ ։
45 Եւ վեցերորդ ժամէն մինչև իններորդ ժամը բոլոր երկրին վրայ
46 խաւար եղաւ ։ Եւ ժամը իններն առեներորդ Ցեղան մեծ ձայնով աղաղակեց ու բաւ , Էլի՛ Էլի՛ լամա սաբաքթանի . որ բսել է Աստուած իմ՝ Աստուած իմ ,
47 ինչո՞ւ զես թողուցիր ։ Ընդունկէ ոմանք որ հոն կայներ էին , երբոր լսեցին կ'բսէին ։ Առիկայ Եղիան
48 կը կանչէ ։ Եւ շուտ մը անոնցմէ մէկը վազեց սպունգ մը առաւ Ցեղացախով լեցուց , ու եղէգի մը անցընելով տուաւ անոր որ խմէ ։
49 Ու միւսները կ'բսէին , Թող տուր՝ տեսնենք թէ Եղիան կու գայ առիկայ ազատելու ։
50 Եւ Ցեղան գարձեալ մեծ ձայնով աղաղակեց ու հոգին աւանդեց ։
51 Եւ ահա Բաճարին վարագոյրը վերէն ի վար երկու բի ճեղքուեցաւ , ու երկիրը շարժեցաւ , և
52 քարերը պատուեցան ։ Եւ գերեզմանները բացուեցան ։ ու շատ սուրբ ննջեցեալներու մարմինները
53 յարուեցան առին ։ Եւ գերեզմաններէն ելան անոր յարութենէն ետև , մտան սուրբ քաղաքը ու շատերուն երեցան ։
54 Բայց հարիւրապետը և անոր հետ Ցեղտուր պահողները երբոր տեսան երկրաշարժը ու եղած բաները , շատ վախցան ու բսին , Ցերաւ առիկայ Որդի Աստուծոյ էր ։
55 Եւ հոն շատ կիներ կային որ հեռուէն կը նայէին , Ասոնք Գալիլեայէն Ցեղտի ետևէն եկան իրեն ծառայութիւն ընելու ։
56 Ասոնց մէջ էր Մարիամ Մադդաղենացին , և Ցակոբոսին ու Ցովսեայի մայրը Մարիամ , և Զեբեդեոսի որդւոցը մայրը ։
57 Երբոր իրիկուն եղաւ , Արիմաթիայէն հարուստ մարդ մը եկաւ որուն անունը Ցովսէփ էր , որ ինքն
58 ալ Ցեղտի աշակերտ էր ։ Առիկայ Պիղատոսին մօտ երթալով Ցեղտի մարմինը խնդրեց ։ ան ատենը Պիղատոս հրամայեց որ
59 մարմինը տրուի ։ Եւ Ցովսէփ մարմինը առաւ՝ մարտր կտաւով
60 պատնեց ։ Ու է դրաւ իր նոր դերեզմանին մէջ՝ որն որ քարէ փորած էր . և դերեզմանին դուռը մեծ քար միւս Մարիամը՝ դերեզմանին դիմացը նստած ։
62 Եւ հետեւեալ օրը՝ որ ուրբաթէն ետև էր , քահանայապետները ու փարիսեցիները Ժողովեցան Պիղատոսին քովը ։ Ու ըսին , Տէր կը յիշենք որ ան մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատենը կ'ըսէր թէ Երեք օրէն ետև յարութիւն
64 կ'առնեմ ։ Ուստի հրամայեն որ մինչև երրորդ օրը դերեզմանին բզդզուելու թիւն բնեն ։ չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերով գան զանիկայ գողնան , և ժողովուրդին բսեն թէ Մեռելներէն յարութիւն առաւ ։ ու եղբի մոլորութիւնը առաջինէն աղէշ ըլլայ ։
65 Ցիւնէն դէշ ըլլայ ։ Պիղատոս ատոնց բաւ , Դուք ունիք պահապան զինուորներ ։ գացէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչպես որ գիտէք ։
66 Ընծանք ալ գացին դերեզմանին բզդզուելու թիւն բրին , Քարը կնիքելով ու պահապան զինուորներ դնելով ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Հրեայներ կ'աւելի կանոնց Քրիստոսի յարութիւնը ։ 9 Քրիստոս ինքը կ'երեւայ անոնց ։ 11 Քահանայապետները սուտ կու տան զինուորներուն որ բանի մի անիկայ իր դերեզմանէն զգուեցաւ ։ 16 Քրիստոս իր աշակերտներուն կ'երեւնայ ։ 19 և կը խրկէ զանոնք բոլոր հեթանոսները աշակերտելու և մկրտելու ։

1 Եւ շաբաթի ՝ գիշերը որ միկշաբթին կը լուսնար , եկաւ Մարիամ Մադդաղենացին Քու միւս Մարիամն գերեզմանը տեսնելու ։
2 Եւ ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ ։ ինչու որ Տէրոջը Հրեշտակը երկինքէն իջնելով , գնաց դռնէն մէկդի գլորեցուց քարը , ու անոր վրայ նստաւ ։
3 Եւ անոր տեսքը փայլակի պէս էր , ու անոր հանդերձները ձիւնի պէս ճերմակ ։
4 Եւ անոր վախէն պահապանները խռովեցան , ու մեռածի պէս եղան ։
5 Պատասխան տուաւ Հրեշտակը ու բսաւ կիներուն , Դուք մի վախնար , քանզի գիտեմ որ կը փնտռէք Ցեղտի խաչեալը ։
6 աստր որ հոս չէ ։ Ընկերայ Հոս չէ , ինչու որ յարութիւն առաւ , Ինչպէս որ բսաւ ։ Եկէք տեսէք այն տեղը ուր որ Տէրը պառկած էր ։
7 Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն բսէք թէ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առաւ ։ և ահա Ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տեսնէք անիկայ ։
8 ահա Ձեզի զրուցի ։ Եւ անոնք շուտ մը դերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութեամբ՝ կ'երթային աշակերտներուն պատմելու ։
9 Ու երբոր կ'երթային անոր աշակերտներուն պատմելու , ահա Ցեղտ առաւ անոնց դէմը եկաւ՝ ու բսաւ ,

Ցամք Ցեղան 33

Ցամք Ցեղան 33

Ձամի Տիառն 33

Ոգեղէն ձեզ ։ Եւ անոնք մեռնելով՝ անոր ոտքերը բռնելին , ու
10 երկրպագութիւն բրին անոր ։ Ան ատենը Ցիսուս բաւ անոնց , Մի վախնաք , գացէք ըսէմ եղբայրներս բուս բաէք որ Գալիլեա երթան , ու հոն զիս պիտի տեսնեն ։
11 Երբոր անոնք կ՚երթային՝ ահա պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան , ու քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր եղած բաները ։ Եւ անոնք ծերերուն հետ ժողովելով ու խորհուրդ բնելով՝ շատ ըս-
13 տակ տուին զինուորներուն , Ըսէք թէ Անոր աշակերտները գիշերով եկան անիկայ գողցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք ։
14 Ու եթէ որ ատ բանը կուսակալին ականջը հասնի , մենք անիկայ կը համոզենք , և ձեզ *ապահով
15 կ՚ընենք ։ Անոնք ալ առակը առնին՝ ու սորվածնուն պէս ըրին , և ասայնը Հրէից մէջ տարածուեցաւ մինչև այս օրս ։
16 Իսկ տասնումէկ աշակերտները գացին Գալիլեա՝ ան լեռը որ
17 Ցիսուս իրենց որոշեր էր ։ Ու երբոր զանիկայ տեսան , երկրպագութիւն բրին անոր , բայց ոմանք
18 տարակուսեցան ։ Եւ Ցիսուս մօտենալով՝ խօսեցաւ ու բսաւ ։ Ինձի իշխանութիւն տրուեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ ։
19 Ուրեմն գացէք , Հրոյոր ազգերը աշակերտեցէք , մկրտեցէք զանոնք յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
20 Սրբոյ ։ Սորվեցուցէք անոնց որ ան ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես ձեզի պատուիրեցի ։ և ահա ես ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը ։

Ձամի Տիառն 33

* Ցոյն ։ անհնար

Ա Մատ ։ ժգ ։ 15 ։ Ղկ ։ ժ ։ 10 ։ Ղկ ։ իգ ։ 47 ։ Գործ ։ գ ։ 38 ։ .39 ։ Հռով ։ ժ ։ 18 ։ Կող ։ ա ։ 23 ։ Ա Գործ ։ գ ։ 42 ։

Ձամի Տիառն 26 վերջը

ԵՒԵՏԵՐԵՆ ԸՍՏ ՄԵՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցովհաննէս մկրտչին պատմութիւնը ։ 9 Ցիսուս կը մկրտուի ։ 12 կը փորձուի ։ 14 կը քարոզէ ։ 16 իրեն հետևելու կը կանչէ Պետրոսը , Անդրեասը , Յակոբոսը և Ցովհաննէսը ։ 23 կը բժշկէ դիւահար մը , 29 Պետրոսին զրաւորը 32 ու շատ հիւանդներ , 41 և կը մաքրէ բորոտը ։

Ա Մատ ։ ժգ ։ 33 ։ Ղկ ։ ա ։ 35 ։ Ցով ։ ա ։ 34 ։

1 Սկսումն Աւետարանին Յիսուս Քրիստոսի աւետարանին սկիզբ
2 բը ։ Ինչպէս որ Մարգարէից մէջ գրուած է , Ահա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն , որ քու ճամբադ պիտի պատրաս-
3 տէ քու առջևէդ ։ Անապատի մէջ կանչողին ձայնը , Եհոբայի ճամբան պատրաստեցէք , անոր շաւիղները
4 շիտկեցէք ։ Յովհաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր , և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր՝ մեղքերու թողութեան հա-
5 մար ։ Եւ բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու Երուսաղէմցիք կ՚երթային անոր , ու ամէնքը կը մկրտուէին անկէ Յորդանան գետին մէջ՝ մեղքերնին խոստովանելով ։
6 Եւ Յովհաննէս հագած էր ուտի մազ , և իր մէջքը կաշիէ գօտի ։ ու իր կերակուրը Եմաթեան ու վայրենի մեղր էր ։ Եւ կը քարոզէր ու կ՚ըսէր ,
7 Ասկէ ետքը ինձմէ զօրաւորը կու գայ , որ ես արժանի չեմ ծունկ ։ և անոր կօշիկներուն
8 կապերը արձրկելու ։ Ես ձեզ ջրով մկրտեցի , բայց անիկայ ձեզ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ ։
9 Ու եղաւ որ ան օրերը Ցիսուս Գալիլեայի Նազարեթէն եկաւ , ու Յովհաննէսէն մկրտուեցաւ Յոր-
10 դանանու մէջ ։ Եւ շատ մը ջուրէն ելլելուն պէս՝ երկինքը բացուած տեսաւ , և Հոգին աղաւնիի
11 պէս որ իր վրայ կ՚իջնէր ։ Եւ ձայն մը եկաւ երկինքէն որ կ՚ըսէր , Դուն ես իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւներ եմ ։
12 Եւ շուտ մը Հոգին անապատը
13 հանեց զանիկայ ։ Ու քառասուն օր հոն էր անապատին մէջ Սատանային փորձուած . և գազաններու հետ էր , Ու հրեշտակները իրեն սպասաւորութիւն կ՚ընէին ։
14 Եւ Յովհաննէսին մատնուելէն ետև Ցիսուս Գալիլեա եկաւ , Աստուծոյ արքայութեան աւետարա-
15 նը կը քարոզէր ու կ՚ըսէր , Թէ ժամանակը լրացած է , և Աս-

Ձամի Տիառն 26 վերջը

Ա Մատ ։ գ ։ 11 ։ Ցով ։ ա ։ 27 ։ Գործ ։ ժգ ։ 25 ։
Գործ ։ ա ։ 5 ։ ժա ։ 16 ։ ժԹ ։ 4 ։
Եմ ։ իգ ։ 3 ։ Ցովել ։ բ ։ 28 ։
Գործ ։ բ ։ 4 ։ ժ ։ 45 ։ ժա ։ 15 ։ 16 ։ ա Կոր ։ ժբ ։ 13 ։
Մատ ։ գ ։ 13 ։ Ղկ ։ գ ։ 21 ։
Մատ ։ գ ։ 16 ։ Ցով ։ ա ։ 32 ։
Մագ ։ բ ։ 7 ։ Մատ ։ գ ։ 17 ։ Գ Թագ ։ ժ ։ 6 ։
Մատ ։ գ ։ 1 ։ Ղկ ։ գ ։ 1 ։
Ցա ։ Տ ։ 27 ։
Մատ ։ գ ։ 11 ։
Մատ ։ գ ։ 12 ։
Մատ ։ գ ։ 23 ։
Ցա ։ Տ ։ 30 ։
Դատ ։ ի ։ 25 ։ Գաղ ։ գ ։ 4 ։ Եփես ։ ա ։ 10 ։
Մատ ։ գ ։ 2 ։ 17 ։

Յամի Տեառն 30

տուծոյ թագաւորութիւնը մօտեցած է. ապաշխարեցէք ու աւետարանին հաւատացէք ։
16 Երբոր Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտըտէր, տեսաւ Սիմոնը ու Սիմոնին եղբայրը Անդրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած, ինչու
17 որ ձկնորս էին ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Իմ ետևէս եկէք, ու ես ձեզ ընեմ որ մարդու որսորդ ըլ-
18 լաք ։ Անոնք ալ շուտ մը իրենց ուռկանները թողուցին ու անոր
19 ետևէն գացին ։ Եւ անկէ քիչ մը առաջ երթալով՝ տեսաւ Զեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը, որ անոնք ալ նաւին մէջ ուռկանները կը կար-
20 կըտէին. Եւ շուտ մը զանոնք կանչեց. անոնք ալ իրենց հայրը Զեբեդէոսը վարձկաններուն հետ նաւին մէջ ձգելով, անոր ետևէն գացին ։
21 Ու մտան Կափառնայում. և իսկոյն շաբաթ օրը ժողովարանը
22 մտնելով՝ կը սորվեցընէր ։ Եւ կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, ինչու որ իշխանութիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցընէր անոնց, ու չէ թէ դպիրներուն պէս ։
23 Եւ անոնց ժողովարանին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ ոգի ունէր իր ներսի դին, ու աղա-
24 ղակեց ըսելով, Թող տուր, Դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի. միթէ մեզ կորսընցընելու եկար. գիտեմ քեզ՝
25 ով ես, Աստուծոյ Սուրբը ։ Եւ Յիսուս Հսաստեց անոր՝ ըսելով,
26 Պապանձէ ու ել ատկէ ։ Եւ պիղծ ոգին ՝ սաստիկ ցնցեց զանիկայ, ու մեծ ձայնով մը աղաղա-
27 կեց ու անկէ ելաւ ։ Եւ ամէնքը զարմացան, անանկ որ իրարու հարցուփորձ կ՚ընէին ու կ՚ըսէին, Ա՞ս ի՞նչ է. ի՞նչ նոր վարդապետութիւն է աս, որ իշխանութիւնով պիղծ ոգիներուն ալ կը հրամայէ,
28 ու իրեն կը Հնազանդին ։ Եւ շուտ մը իր համբաւը Գալիլեացւոց ամէն կողմերը ելաւ ։
29 Եւ շուտ մը ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնին ու Անդրէասին տունը մտան Յակոբոսին և Յովհաննէսին
30 հետ ։ Ու Սիմոնին զոքանչը ջերմէ բռնուած պառկած էր, և շուտ
31 մը անոր համար ըսին իրեն ։ Ու Յիսուս մօտեցաւ անոր ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց անիկայ. և իսկոյն ջերմը թող տուաւ զանիկայ, ու անոնց սպասաւորութիւն կ՚ընէր ։
32 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ արեգակին մտած ատենը բոլոր հիւանդները և դիւահարները իրեն

Յամի Տեառն 31

33 կը բերէին ։ Ու բոլոր քաղաքը
34 դուռը ժողվուեր էր ։ Եւ շատ հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէ՝ բժշկեց, ու շատ դևեր հանեց. ու դևերուն խօսիլ չէր տար, ինչու որ զինքը կը ճանչնային ։
35 Եւ առաւօտուն շատ կանուխ ելլելով դեռ չլուսցած՝ ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը, և հոն ա-
36 ղօթք կ՚ընէր ։ Ու Սիմոն և իր հետը եղողները գացին անոր ետևէն ։
37 Ու երբոր գտան զանիկայ՝ ըսին անոր թէ Ամէնը քեզ կը փընտ-
38 ռեն ։ Եւ ըսաւ անոնց, Եկէ՛ երթանք մերձակայ գիւղաքաղաքները, որ հոն ալ քարոզեմ, քանզի ՝ ասա բանիս համար ելեր եմ ։
39 Եւ անոնց ժողովարաններուն մէջը կը քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ, ու դևեր կը հանէր ։
40 Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կ՚աղաչէր, ծունկ կը դնէր ու կ՚ըսէր անոր, Թէ որ ուզես, կրնաս զիս
41 մաքրել ։ Եւ Յիսուս խղճալով՝ ձեռքը երկընցուց, դպաւ անոր՝ ու ըսաւ անոր, Կ՚ուզեմ՝ մաքրուէ ։
42 Ու երբոր ասա ըսաւ անոր, շուտ մը բորոտութիւնը անկէ գնաց, ու
43 մաքրուեցաւ ։ Եւ սաստիկ պատուէր տալով անոր՝ շուտ մը դուրս հանեց անիկայ, ու ըսաւ անոր,
44 Զգոյշ կեցիր՝ մէկուն բան մը չըսես. հապա գնա քեզ քահանային ցուցուր, և տուր քու մաքրուելուդ ընծան, որ Մովսէս պատուիրեց՝ անոնց վկայութիւն ըլ-
45 լալու համար ։ Բայց ՝ անիկայ ելլելով՝ սկսաւ շատ հրատարակել, ու բանը տարածել, անանկ որ ալ ինքը չէր կրնար յայտնի կերպով քաղաք մը մտնել. հապա դուրսը անապատ տեղուանք էր, և ամէն կողմերէն իրեն կու գային ։

ԳԼ. Բ

1 Քրիստոս կը բժշկէ անդամալոյծ մը. 14 իրեն հետևելու կը կանչէ Մատթէոս մաքսաւորը. 15 մաքսաւորներու ու մեղաւորներու հետ հաց կ՚ուտէ. 18 կ՚արդարացընէ իր աշակերտներուն ծոմ չպահելը. 23 և շաբաթ օրը ցորենի հասկեր փրցընել ուտելը ։

1 Եւ նորէն Կափառնայում մտաւ
2 քանի մը օրէն ետև. Ու լսուեցաւ որ անիկայ տան մէջ է, և շուտով շատ մարդիկ ժողվուեցան, անանկ որ ալ տեղ չկար, ոչ ալ դրանը քովերը. ու կը խօսէր ա-
3 նոնց Աստուծոյ խօսքը ։ Եւ կու գային իրեն՝ չորս մարդով վերցուած անդամալոյծ մը կը բերէին ։
4 Ու երբոր բազմութենէն չէին կրընար անոր մօտենալ, քակեցին տանը յարկը՝ ուր որ Յիսուս էր, ու ծակ մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահի-

Մատ. դ. 18 ։ Ղու. ե. 4 ։
Մատ. ժթ. 27 ։ Ղու. ե. 11 ։
Մատ. դ. 21 ։
Յա. Տ. 31
Մատ. դ. 13 ։ Ղու. դ. 31 ։
Մատ. է. 28 ։
Ղու. դ. 33 ։
Մատ. ը. 29 ։
Հմր 34 ։
Գլ. Թ. 19 ։
Մատ. ը. 14 ։ Ղու. դ. 38 ։
Մատ. ը. 16 ։ Ղու. դ. 41 ։
Գլ. դ. 12 ։ Ղու. դ. 42 ։ Տես Գոր. ժզ. 17 ։ 18 ։
Ղու. դ. 43 ։
Ղու. դ. 44 ։
Ես. կա. 1 ։ Յոհ. ժզ. 28 ։ ժէ. 4 ։
Մատ. դ. 23 ։ Ղու. դ. 45 ։
Մատ. ը. 2 ։ Ղու. ե. 12 ։
Ղև. ժգ. 3, 4, 10 ։ Ղու. ե. 14 ։
Ղու. ե. 15 ։
Գլ. ը. 13 ։
Մատ. թ. 1 ։ Ղու. ե. 18 ։

Ցամք Տեառն 31

ձր՝ որուն վրայ պառկած էր անդամալոյծը ։ Եւ Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդամալոյծին , Որդեակ՝ քու մեղքերդ
6 քեզի ներուած են ։ Ու դպիրներէն մէկ քանիները կային որ հոն նըստեր էին , և իրենց սրտերուն մէջ
7 կը խորհէին ըսելով՝ Ի՞նչու համար ասիկայ սաստկ հայհոյութիւններ կը խօսի . Ո՞վ կրնայ մեղքերը թողութիւն տալ , բայց միայն Աստուած ։ Եւ Յիսուս իսկոյն իմանալով իր հոգւոյն մէջ՝ որ անոնք այնպէս կը խորհին մէջերնին , ըսաւ անոնց , Ա՛ի՞նչ կը խորհիք
9 սրտերնուդ մէջ ։ Ո՞րը աւելի դիւրին է , անդամալոյծին ըսել՝ Քու մեղքերդ ներուած են , եթէ ըսել ,
10 Ելլէ՛ , մահիճդ առ ու քալէ ։ Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու ,
11 (ըսաւ անդամալոյծին ,) Քեզի կ՚ըսեմ , Ելլէ՛ , մահիճդ առ ու
12 տուն գնա ։ Ան ալ չուտ մը ելաւ , և իր մահիճը առնելով՝ ամենուն առջեւ դուրս ելաւ , անոնք որ ամէնքը ապշած մնացին , և փառք տուին Աստուծոյ ու ըսին թէ Բնաւ կրան մը ամենևին տեսած չենք ։
13 Եւ ելաւ նորէն ծովեզերքը , ու բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գայէին ,
14 և կը սորվեցնէր անոնց ։ Ու երբոր կ՚անցնէր , տեսաւ Ղեւի Ալփէոսեանը , որ մաքս ընդունելու տեղը նստեր էր . ու ըսաւ անոր , Եկուր իմ ետեւէս . ան ալ ելաւ
15 անոր ետեւէն գնաց ։ Ու եղաւ որ երբոր սեղան նստած էր անոր տանը մէջ , շատ մաքսաւորներ ու մեղաւորներ ալ սեղան նստած էին Յիսուսի հետ ու անոր աշակերտներուն հետ . քանզի շատ էր անոնց թիւը որ կը հետեւէին անոր ։
16 Ու դպիրները ու փարիսեցիները երբոր տեսան թէ անիկա մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ , ըսին անոր աշակերտներուն , Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ ու կը
17 խմէ ։ Եւ Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ անոնց , Ա՛ողջներուն բժիշկ պէտք չէ , հապա հիւանդներուն . ես արդարները կանչելու չեկայ , հապա մեղաւորները ։
18 Եւ Յովհաննէսին ու փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահէին . և եկան ու ըսին անոր , Ինչո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահեն , ու քու աշակերտներդ ծոմ
19 չեն պահեր ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց , Միթէ կարելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փեսան իրենց հետ է , ծոմ պահեն . որչափ ժամանակ որ փեսան իրենց հետը ունին , կարելի չէ ծոմ պա-
20 հել ։ Բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , հապա ան օրը ծոմ պիտի պահեն ։
21 Մէկը կարկրտան չհդեր նոր լաթի կտոր մը հին հանդերձի վրայ . Թէ չէ՝ նորը՝ որ անոր լրումը հոմար դրուած էր , հինէն կ՚առնէ , ու պատռուածքը ալ աւելի դէշ
22 կ՚ընէ ։ Ո՛չ ալ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնէ . եթէ ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ , ու գինին կը թափի և տիկերը կը կորնչին . հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է ։
23 Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը արտերուն մէջէն կ՚անցնէր , և իր աշակերտները որ կ՚երթային , սկսան հասկեր փըցընել ։
24 Ու փարիսեցիները բսին իրեն , Տե՛ս շաբաթ օրը ի՛նչ կ՚ընեն , որ արդիլ չէ ։
25 Ան ալ անոնց բսաւ , Բնաւ չէք կարդացեր դուք Դաւիթին բսածը՝ երբոր պէտք ունեցաւ , և անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ իր
26 հետն էին . Ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը Աբիաթար քահանայապետին օրով , և առաջաւորութեան հացերը կերաւ , ու տուաւ անոնց ալ որ իր հետն էին , Որ Հայրը չէ օրհնաւոր չէ ուտել , բայց
27 միայն քահանաներուն ։ Եւ բսաւ անոնց , Շաբաթը մարդուն համար եղաւ , ու չէ թէ մարդը շաբաթին համար ։
28 Ուրեմն Որդին մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է ։

Գլ. Գ

1 Ու նորէն ժողովարանը մտաւ , ու հոն մարդ մը կար , որուն
2 ձեռքը չորցած էր ։ Եւ իրեն կը պահային թէ արդեօք շաբաթ օրը պիտի բժշկէ՞ , որ իր վրա-
3 յով ամբաստանութիւն բնեն ։ Եւ ինքը ձեռքը չորցած մարդուն բսաւ , Ելիր ե՛ւ կեցիր մէջտեղը ։
4 Ու բսաւ անոնց , Շաբաթի օրը բարի բնել արժան է , թէ չարիք բնել . հոգի մը ապրեցընել , թէ մեռցընել . բայց անոնք լուռ կեցան ։ Եւ Յիսուս բարկութեամբ
5 չորջանակի անոնց վրայ նայելով՝

Ցամք Տեառն 31

Ը Ա՛ռ . Ժգ . 4 ։ Եփ . խգ . 25 ։

Է Ա՛ռ . թ . 4 ։

Ը Ա՛ռ . թ . 5 ։

Ժ Ա՛ռ . թ . 9 ։

ՂԱ՛ռ . թ . 9 ։ Ղս . ե . 27 ։

Ժ Ա՛ռ . թ . 10 ։

Ը Ա՛ռ . թ . 12 ։ 13 ։ Ժբ . 11 ։ Ղս . ե . 31 ։ 32 ։ Ժէ . 10 ։ ա Տիմ . ա . 15 ։

*Ոմանք կ՚անէծքին ապաշխարութեան ։

Ի Ա՛ռ . թ . 14 ։ Ղս . ե . 33 ։

Ցամք Տեառն 31

Ա Ա՛ռ . Ժբ . 9 ։ Ղս . գ . 6 ։

Ե Ա՛ռ . Ժբ . 1 ։ Ղս . գ . 1 ։

Ի Ր Օր . խգ . 25 ։

Ա՛ս թագ . խա . 6 ։

Ի Ե՛ղ . խթ . 32 ։ 33 ։ Ղե . խգ . 9 ։

Ե Ա՛ռ . Ժբ . 8 ։

1 Քրիստոս կը ժշկէ ձեռքը չորցած մարդը ։ 10 և ուրիշ շատ գործողութիւններ ։ 11 պիղծ ոգիները կը յանդիմանէ ։ 13 իր աշակերտները առաքելութեան կ՚ընտրէ ։ 22 փարիսեցիք կը ցուցնէ որ անոնց բսածը թէ իրեր Բէեղզեբուղով դեւեր կը հանէ ։ Տկարութիւն է ։ 31 և կ՚իմացընէ թէ սրտերը են իր եղբայրը՝ քոյրը և մայրը ։

Ծամի Տեառն 31

անունդ սրտերուն կուռքերէ՛ն հա-
մար տրտմած , քաւ ան մարդուն ,
Ձեռքդ երկընցուր . ան ալ եր-
կընցուց , և անոր ձեռքը * ողջացաւ ։
6 Բ Ու֊ փարիսեցիները ։ Հերովդէ-
սեաններուն հետ մէկտեղ չուտ մը
դուրս ելլելով , անոր դէմ խոր-
հուրդ կ՛ընէին թէ ինչպէս կոր-
ծանցընեն անիկայ ։
7 Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը
ծովեզերքը գնաց . և շատ բազ-
մութիւն անոր ետևէն գացին Գա-
8 լիլեայէն , ու ։ Հրէաստանէն , Եւ
Երուսաղէմէն , ու Եդովմէն և
Յորդանանու անդիի կողմէն , ու
անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի շրջ-
ակայ տեղերէն էին , շատ բազմու-
թիւն երբոր լսեցին ինչ որ կ՛ընէր ,
9 իրեն եկան ։ Եւ իր աշակերտնե-
րուն բաւ որ նաւակ մը պատրաստ
կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին
բազմութիւնը պատճառաւ , որ
10 զինքը չնեղեն ։ Քանզի շատերը
բժշկեց , անանկ որ ցաւ ունեցող-
ները վրան կը դիպուէին որ իրեն
Ե Գլ . ա . 23 . 24 ։ Ղտ . 7 . 42 ։
11 դպչին ։ Ե֊ւ պիղծ ոգիները երբոր
զինքը կը տեսնէին , կ՛իյնային իր
առջևը , կը կանչռըտէին ու ։ Ը֊ր-
ՀՄատ . ժդ . 33 ։ Գլ . ա . 1 ։
Ե Գլ . ա . 25 ։ 34 ։ Մատ . ԺԲ . 16 ։
12 սէին ։ Դուն ես Աստուծոյ Որդին .
և Ե֊ինքը սաստիկ կը յանդիմաներ
զանոնք , որ զինքը չյայտնեն ։
13 Ը֊Եւ լեռը ելլելով , իր ուզածնե-
րը իրեն կանչեց . ու գացին անոր
14 քովը ։ Եւ տասնեւերկու Հոգի ո-
րոշեց , որ իր հետը ըլլան , և որ
15 անոնք խրկէ քարոզել , Ու֊ իշխա-
նութիւն ունենալ չարերը բժշկե-
16 լու և դևերը հանելու ։ Ու֊ Սի-
ԲՅՈՒ Ե ԱՆՈՒՆ Պետրոս դրաւ . Եւ
Զեբեդեան Յակոբոսին ու Յա-
կոբոսին եղբօրը Յովհաննէսին՝ ա-
նունդ անուններըն Բանեργէս դրաւ ,
18 որ բսկ է Որդիք որոտման . Եւ
Անդրէասը , ու Փիլիպպոսը , և
Բարթուղիմեոսը , ու Մատթէոսը ,
և Թովմասը , ու Ալփեոսեան Յա-
կոբոսը , և Թադէոսը , ու Սիմոն
19 Կանանացին , Եւ Յուդա Իսկա-
րիովտացին , որ նաև մատնեց զա-
նիկայ ։
20 Տուն մը եկան , և նորէն ժողո-
վուրդը ժողովեցաւ , Ե֊անանկ որ
Հայ ուտելու ալ Ե֊ամառ֊ չկրցան
21 Ը֊ԴՒԼ ։ Ու երբոր իրենները լսե-
ցին , եկան որ զինքը բռնեն , Ը֊քան-
22 զի կ՛ըսէին թէ խելքնուած է ։ Եւ
ան գրիբեները որ Երուսաղէմէն ի-
ջեր էին , կ՛ըսէին թէ Ը֊Ա֊որ
Ներսի դին Բէէլզեբուղ կայ , և
դեւերուն իշխանովը դևերը կը հա-
23 նէ ։ Ե֊Եւ իրեն կանչելով զանոնք ,
առակներով կ՛ըսէր անոնց , Ի֊նչ-
պէս կրնայ Սատանան Սատանայ
24 հանել ։ Ու֊ թէ որ մէկ թագա-
ւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի ,
ան թագաւորութիւնը չկրնար կե-
25 նալ ։ Եւ թէ որ տուն մը իրեն
դէմ բաժնուի , ան տունը չկրնար
26 կենալ ։ Ու֊ թէ որ Սատանան իրեն
դէմ եղաւ ու բաժնուած է , անի-
կայ չկրնար կենալ , Հապա անոր
27 վերջը հասած է ։ Ը֊Մէկը չկրնար
զօրաւոր մարդու մը տունը մտնե-
լով՝ անոր կարասիները յափշտա-
կել , թէ որ առաջ այն զօրաւոր
մարդը չկապէ , ու ետքը անոր
28 տունը կողոպտէ ։ Ե֊Ճշմարիտ կ՛ը-
սեմ ձեզի որ Ադմին մեղքերը պիտի
ներուին մարդոց որդիներուն , և
հայհոյութիւնները՝ որչափ որ հայ-
29 հոյեն . Բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ
դէմ հայհոյէ , յաւիտեան թողու-
թիւն պիտի չունենայ , Հապա
յաւիտենական դատաստանի պար-
30 տաւոր պիտի ըլլայ . Վասն զի
կ՛ըսէին թէ Պիղծ ոգի կայ անոր
ներսի դին ։
31 Հ Ետքը անոր մայրը ու եղբայր-
ները եկան , և դուրսը կայնելով՝
հրդ խրկեցին ու կը կանչէին զա-
32 նիկայ ։ Եւ ժողովուրդը անոր բո-
լորտիքը նստեր էր . ու իրեն ըսին
թէ Ահա քու մայրդ ու եղբայր-
ներդ դուրսը կ՛ուզեն քեզ կ՛ե-
33 կ՛ուզեն ։ Եւ անիկայ պատասխան
տուաւ անոնց ու բսաւ , Ո՞վ է
34 իմ մայրս կամ եղբայրներս ։ Ու-
իր բոլորտիքը նստողներուն նայե-
լով՝ բսաւ , Ահա իմ մայրս ու
35 իմ եղբայրներս . Վասն զի ով որ
Աստուծոյ կամքը կը կատարէ , ա-
նիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու
մայրս ։

ԳԼ . Դ

1 Ամբոխացանին առակը . 14 և ան առակին մեկնութիւնը ։ 21 Անոր պարապուրը ենը մէր գիտութեան լոյսը ուրիշներուն ալ հաղորդե-լու ։ 26 Ծածուկ աճեցող սերմին . 30 և մանրա-նկարի հաճարի առակը ։ 35 Քրիստոս կը հան-գարտեցրնէ ծովուն ալեկոծութիւնը ։

1 — Ա֊Կարձեալ սկսաւ առովին ուսուցանել
Ծովեզերքին վրայ , և շատ ժո-
ղովուրդ անոր քովը ժողովեցաւ ,
անանկ որ ինքը նաւը մտաւ ու
նստաւ Ծովուն վրայ ։ և բոլոր ժո-
ղովուրդը ցամաքը Ծովուն եզերքն
2 էր ։ Եւ անոնց շատ բաներ կը
սորվեցրնէր առակներով , Ի֊ու կ՛ը-
սէր անոնց իր վարդապետութեանը
3 մէջ , Լսեցէ՛ք , ահա սերմ ցանողը
4 ելաւ որ սերմ ցանէ ։ Ու֊ երբոր
կը ցանէր , մէկ քանին ճամբուն
քովը ինկաւ , և Ե֊թռչուններն եկան
5 ու կերան զանիկայ ։ Եւ ուրիշը
ինկաւ ապառաժուտ տեղի վրայ ,
ուր որ շատ հող չկար . և շուտ
մը բուսաւ , հողը խորութիւն

Ծամի Տեառն 31

Ե Ղ . ա . 17 ։
Ե Ղ . ա . 38 ։ Մատ . ժ . 14 ։
Ե Մատ . ժ . 1 ։ Ղտ . ժ . 1 ։
Ե Ղ . ա . 31 ։
Ե Ղ . ա . 45 ։ Մատ . ժ . 1 ։
Ե Մատ . ժ . 4 ։
Ե Ղ . ա . 35 ։
Ե Մատ . ժ . 31 ։ Ղտ . ը . 19 ։
Ե Մատ . ժ . 1 ։ Ղտ . ը . 4 ։
Ե Գլ . ժ . 38 ։
Ե Մատ . ԺԲ . 34 ։ Ժ . 25 ։ Ղտ . Ժ . 15 ։ Ցաղ . կ . 20 ։ ը . 48 ։ 52 ։ Ժ . 20 ։
Ե Մատ . ժը . 25 ։
Ե Ղ . ա . 24 ։
Ե Մատ . ժ . 24 ։ Ղտ . ը . 29 ։
Ե Մատ . ժ . 31 ։ Ղտ . ժ . 10 ։ ա Ցաղ . և . 16 ։
Ե Մատ . ժը . 46 ։ Ղտ . ը . 19 ։

Յամի Տեառն 31

6 չունենալուն համար. Սակայն ա-
րևուն ծագած ատենը այրեցաւ,
ու արմատ չունենալուն համար
7 չորցաւ։ Եւ ուրիշը ինկաւ փու-
շերու մէջ, և փուշերը ելան ու
խեղդեցին զանիկայ, ու պտուղ
8 չտուաւ։ Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ
հողի մէջ, ՀՈՒ պտուղ կու տար,
որ ելաւ ու մեծցաւ, և կը բերէր
մէկուն տեղը երեսուն, ու մէկուն
տեղը վաթսուն, և մէկուն տեղը
9 հարիւր։ Ու կ՚ըսէր, Ան որ լը-
սելու ականջ ունի, թող լսէ։
10 ԴՈՒ երբոր առանձին էր, իր քո-
վը եղողները տասուերկուքին հետ
մէկտեղ հարցուցին իրեն ան ա-
11 ռակը։ Եւ ըսաւ անոնց, Ձեզի
տրուած է դիտնալ Աստուծոյ
թագաւորութեանը խորհուրդը,
բայց ԻՆՈՆՑ որ դուրսէն են, ամէն
12 բան առակներով կ՚ըլլայ. ՀՈՐ
տեսնելով տեսնեն՝ ու չտեսնեն,
և լսելով լսեն՝ ու չիմանան, որ
չըլլայ թէ դարձի գան, և իրենց
13 մեղացը թողութիւն ըլլայ։ Ու
ըսաւ անոնց, Ա՛ս առակը չէ՞ք դի-
տեր. ուրեմն ի՞նչպէս պիտի դիտ-
14 նաք ամէն առակները։ ԻՍերմ
15 ցանողը խօսքը կը ցանէ։ Եւ ճամ-
բուն քովինները անոնք են՝ որոնց
մէջ խօսքը կը ցանուի. ու երբոր
կը լսեն, շուտ մը Սատանան կու
գայ՝ և անոնց սրտերուն մէջ ցա-
16 նուած խօսքը կը հանէ։ Նոյնպէս
ալ ապառաժուտ տեղերու վրայ
ցանուածները անոնք են, որ երբոր
կը լսեն խօսքը՝ շուտ մը ուրախու-
17 թեամբ կ՚ընդունին զանիկայ. Եւ
իրենց մէջը արմատ չունենալով՝
քիչ ժամանակ կը տևեն, ետքը
երբոր նեղութիւն կամ հալածանք
ըլլայ խօսքին համար, շուտ մը կը
18 գայթակղին։ Եւ փուշերուն մէջ
ցանուածները անոնք են՝ որ երբ
19 խօսքը կը լսեն, Աշխարհիս զբաղ-
մունքները ՀՈՒ հարստութեան
խաբէութիւնները, և ուրիշ բա-
ներուն ցանկութիւնները մէջ մըտ-
նելով՝ խօսքը կը խեղդեն, ու կ՚ըլ-
20 լայ անպտուղ։ Եւ աղէկ հողի
մէջ ցանուածները անոնք են, որ
խօսքը կը լսեն և կ՚ընդունին, ու
պտուղ կու տան՝ մէկուն տեղը ե-
րեսուն, և մէկուն տեղը վաթսուն,
ու մէկուն տեղը հարիւր։
21 ԻԵւ ըսաւ անոնց, Միթէ ճրագը
գրուանին կամ մահիճին տակը
դրուելու համար կու գայ. չէ՞ որ
աշտանակին վրայ դրուելու հա-
22 մար։ ԺԻնչու որ ծածուկ բան մը
չկայ, որ պիտի չյայտնուի. և
գաղտուկ բան մը չէ եղած՝ որ
23 երևան պիտի չելլէ։ ԻԹէ որ

Ցամի Տեառն 31

մէկը լսելու ականջ ունի, թող
լսէ։
24 Եւ ըսաւ անոնց, Նայեցէք ինչ
կը լսէք. ԼԻնչ չափով որ դուք կը
չափէք, նոյն չափովը պիտի չափուի
ձեզի. և ձեզի՝ որ կը լսէք, պիտի
25 աւելնայ։ Վասն զի ԻՈՎ որ ունի,
անոր պիտի տրուի. և ով որ չու-
նի, ունեցածն ալ անկէ պիտի
առնուի։
26 Եւ կ՚ըսէր, ԺԱստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ասանկ է, որպէս թէ
մէկ մարդ մը հողին մէջը սերմ
27 ձգէ, Ու քնանայ և արթըննայ գի-
շեր ու ցորեկ, և սերմը բուսնի
ու մեծնայ, — ինքը չգիտեր թէ
28 ինչպէս։ Քանզի հողը ինքիրմէն
պտուղ կու տայ, առաջ խոտը,
ետքը հասկը, անկէ ետև լեցուն
29 ցորենը հասկին մէջ։ Ու երբոր
պտուղը հասուննայ, շուտ մը
ԷՄանգաղը կը խրկէ, ինչու որ
հունձքի ատենը հասած է։
30 Եւ կ՚ըսէր, Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ՀԻ՞նչ բանի նմանցը-
նենք, կամ ի՞նչ առակով անիկայ
31 բաղդատենք։ Մանանեխի հատին
նման է, որ հողի մէջ ցանուած
ատենը՝ երկրի վրայ եղած սերմե-
32 րուն ամենէն պզտիկն է. Ու երբ-
որ ցանուի, կը բուսնի և ամէն
խոտեղէններէն ալ մեծ կ՚ըլլայ,
ու մեծ ճիւղեր կ՚արձակէ, անանկ
որ երկնից թռչուններուն հերիք
կ՚ըլլայ անոր շուքին տակը բնա-
կելու։
33 ԺԵւ ասանկ շատ առակներով կը
խօսէր անոնց հետ խօսքը որչափ
34 որ կրնային մտիկ ընել. Ու առանց
առակի բան մը չէր խօսեր անոնց,
բայց առանձին իր աշակերտներուն
կը մեկնէր ամէնը։
35 ՀԵւ նոյն օրը երբոր իրիկուն
կ՚ըլլար, ըսաւ անոնց, ԵՒԷՐ ԺՈՎՈՒՆ
36 անդիի կողմը անցնինք։ Անոնք
ալ ժողովուրդը թող տալով ա-
ռին զինքը ինչպէս որ էր նաւուն
մէջ. և ուրիշ նաւակներ ալ կա-
37 յին անոր հետ։ Ու հովի մեծ
փոթորիկ մը եղաւ, և ալիքները
նաւուն վրայ կու գային, անանկ
38 որ գրեթէ կը լեցուէր։ Ու ինքը
նաւուն ետևի կողմը բարձի վրայ
կը քնանար. արթընցուցին զանի-
կայ և կ՚ըսէին անոր, Վարդապետ՝
39 հոգդ չէ՞ որ կը կորսուինք։ Ու
ելլելով՝ սաստեց հովին, և ծովուն
ըսաւ, Դադարէ՝ լուռ կեցիր. ու
հովը դադարեցաւ, և մեծ խաղա-
40 ղութիւն եղաւ։ Ու ըսաւ անոնց,
Ինչո՞ւ ատանկ վախկոտ էք, ի՞նչ-
պէս կ՚ըլլայ որ հաւատք չունիք։
41 Եւ անոնք խիստ վախցան, ու կ՚ը-

Ցամի Տեառն 31

ԼՄատ. է. 2։ Ղու. զ. 38։
ԻՄատ. ժգ. 12։ ԻԵ. 29։ Ղու. ը. 18։ ԺԹ. 26։
ԺՄատ. ժգ. 24։
ԷՅայտ. ժգ. 15։
ՀՄատ. ժգ. 31։ Ղու. ժգ. 18։ Գոր. ը. 41։ դ. 4։ Ե. 14։ ԺԹ. 20։
ԺՄատ. ժգ. 34։ Յոհ. ժգ. 12։
ՂՄատ. ը. 18։ 23։ Ղու. ը. 22։

Յամի Տեառն 31

սէին իրարու, Արդեօք ո՞վ է ասի-
կայ, որ հովը ու ծովը ասոր կը
ֆազանդին։

ԳԼ. Ե

1 Քրիստոս լեգէոն ունեցող մարդը կը բժշկէ. 13 և անկէ ելլող դևերը խոզերուն մէջ կը մտնեն։ 25 Քրիստոս կը բժշկէ տեռատես կնիկը, 35 և Յայրոսի աղջիկը կը յարուցանէ։

1 Եւ ՚եկան ծովուն անդիի կողմը
2 *Գադարացւոց երկիրը։ Ու
երբոր ինքը նաւէն ելաւ, դերեզ-
մաններէն ելած մարդ մը պատա-
հեցաւ իրեն, որ պիղծ ոգի ունէր.
3 Որ անոր բնակած տեղն ալ դերեզ-
մաններուն մէջն էր. ու շղթայով
ալ մէկը չէր կրնար զանիկայ կա-
4 պել. Որովհետև շատ անգամ
ոտնակապերով և շղթաներով կա-
պուեր էր, բայց անիկայ շղթաները
կտրեր ու ոտնակապերը կոտրտեր
էր, և մէկը չէր կրնար զանիկայ
5 նուաճել. Եւ միշտ գիշեր ու ցո-
րեկ †դերեզմաններուն մէջ ու լեռ-
ներուն մէջ՚՚ կը կանչուրռտէր, ու
իր մարմինը քարերով կը ճեղքրռ-
6 տէր։ Երբոր հեռուանց Յիսուսը
տեսաւ, վազեց ու երկրպագու-
7 թիւն ըրաւ անոր, Եւ մեծ ձայնով
մը աղաղակեց ու ըսաւ, Դուն իմ
հետս ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս՝
Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ, քեզ
Աստուծով կ՚երդմնցընեմ, զիս մի՛
8 տանջեր։ (Քանզի կ՚ըսէր անոր,
Պի՛ղծ ոգի՛ ելի՛ր ատ մարդէն։)
9 Եւ անոր հարցուց թէ Անունդ
ի՞նչ է. ու ըսաւ անոր, Իմ ա-
նունս Լեգէոն է, ինչու որ մենք
10 շատուոր ենք։ Եւ շատ ‡կ՚աղաչէին
անոր՝ որ զիրենք ան երկրէն դուրս
11 չխրկէ։ Եւ հոն լեռանը մօտ խո-
զերու մեծ երամակ մը կար՝ որ կ՚ա-
12 րածուէին։ Ու բոլոր դևերը ա-
ղաչեցին անոր ու ըսին, Մեզ
խոզերուն խրկէ, որ անոնց մէջը
13 մտնենք։ Եւ Յիսուս շուտ մը
հրաման տուաւ անոնց. ու երբոր
պիղծ ոգիները ելան՝ խոզերուն մէջը
մտան, և երամակը դահավէժ տե-
ղէն ծովը վազեց, (երկու հազարի
չափ կային,) ու ծովուն մէջը խեղ-
14 դուեցան։ Եւ խոզարածները փա-
խան, ու պատմեցին քաղաքը ու
ագարակները. և մարդիկ ելան տես-
նելու՝ թէ ինչ բան է որ եղաւ։
15 Ու եկան Յիսուսին, և տեսան դի-
ւահարը՝ որ լեգէոն ունէր, որ հա-
գուած ու խելքը վրան եկած նըս-
16 տեր էր, ու վախցան։ Եւ անոնք որ
տեսեր էին, պատմեցին անոնց թէ
ինչ եղաւ դիւահարին, նաև խո-
17 զերուն վրայով։ ԲԵւ սկսան ա-
ղաչել անոր, որ իրենց սահմաննե-
18 րէն երթայ։ Ու երբոր անիկայ

Մատ. ը. 28։ Ղու. ը. 26։ *Ոմանք՝ Գերդեսացւոց

†Ոմանք՝ լեռներուն մէջ ու դերեզմաններուն մէջ

‡Կամ կ՚աղաչէր

ԲՄատ. ը. 34։ Գոր. ժգ. 39։

նաւը մտաւ, ÷դիւահարը կ՚աղաչէր
19 անոր՝ որ հետը ըլլայ։ Եւ Յի-
սուս թող չտուաւ անոր, հապա
ըսաւ անոր, Գնա՛ քու տունդ քու
ընտանեացդ, ու պատմէ՛ անոնց
ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ, և ողոր-
20 մեցաւ քեզի։ Ան ալ գնաց, և
սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել
ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ. և ա-
մէնը կը զարմանային։
21 ԴՈւ երբոր Յիսուս նաւով նորէն
ծովուն անդիի կողմը անցաւ, շատ
բազմութիւն ժողվուեցաւ անոր
22 քովը, և ինքը ծովեզերքն էր։ ԻԵւ
ահա՛ ժողովրդապետներուն մէկը
կու գար, որուն անունը Յայրոս էր,
ու երբոր տեսաւ զանիկայ, անոր
23 ոտքը ինկաւ. Եւ շատ կ՚աղաչէր
անոր ու կ՚ըսէր թէ Իմ աղջիկս
մեռնելու մօտ է, գաս՝ անոր վը-
րայ ձեռք դնես, որպէս զի ազատի,
24 ու պիտի ապրի։ Եւ գնաց անոր
հետ, ու շատ բազմութիւն իր
ետևէն կ՚երթային ու կը նեղէին
զինքը։
25 Եւ կնիկ մը՝ Հոր տասուերկու
տարի արիւնի տեռատեսութեան
26 մէջ էր, Ու շատ նեղութիւն կրած
էր շատ բժիշկներէն, և իր բոլոր ու-
նեցածը վատներ էր, ու օդուտ մը
չէր գտեր, հապա ևս առաւել զայ-
27 րացեր էր, Երբոր Յիսուսի վրայով
լսեց, ետևէն եկաւ բազմութեանը
մէջ, ու անոր հանդերձին դպաւ.
28 Քանզի կ՚ըսէր, Թէ որ միայն անոր
հանդերձներուն դպչիմ, պիտի
29 բժշկուիմ։ Եւ շուտ մը իր ա-
րիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ, ու իր
մարմինին մէջ իմացաւ թէ տան-
30 ջանքէն բժշկուեցաւ։ Եւ Յիսուս
շուտ մը դիտնալով իր անձին մէջ
ան Իզօրութիւնը՝ որ իրմէն ելաւ,
դարձաւ բազմութեանը մէջ ու ը-
սաւ, Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձ-
31 ներուս։ Եւ իր աշակերտները
ըսին իրեն, Կը տեսնես որ բազ-
մութիւնը քեզ կը նեղէ, ու կ՚ը-
32 սե՞ս թէ Ո՛վ ինծի դպաւ։ Եւ
իր բոլորտիքը կը նայէր որ ասա բա-
33 նը ընողը տեսնէ։ Ու կնիկը վախ-
ցաւ ու դողաց, ինչու որ գիտէր
թէ իրեն ինչ եղաւ. և եկաւ՝ անոր
առջևը ինկաւ, ու բոլոր բանէրը
34 շիտկէ շիտակ զրուցեց անոր։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր, Ա՛ղջիկ՝ Ը քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց. գնա՛ խա-
ղաղութեամբ, ու բժշկուած եղիր
քու տանջանքէդ։
35 ԲԵրբոր ինքը դեռ կը խօսէր,
ժողովրդապետին տունէն ոմանք ե-
կան ու ըսին թէ Աղջիկդ մեռաւ,
ալ ինչո՞ւ վարդապետը կը յոգնե-
36 ցընես։ Իսկ Յիսուս ըսուած խօս-

Յամի Տեառն 31

÷Ղու. ը. 38։

ԴՄատ. թ. 1։ Ղու. ը. 40։

ԻՄատ. թ. 18։ Ղու. ը. 41։

ՂՂև. ժե. 25։ Մատ. թ. 20։

ԷՂու. զ. 19։ ը. 46։

ԸՄատ. թ. 22։ Գլ. ժ. 52։ Գոր. ժդ. 8։

ԲՂու. ը. 49։

Ցամ Տեառն 31

քը լսածին պէս՝ ժողովրդապետին բաւ , Մի վախնար , միայն թէ
37 Հաւատա : Եւ մէկը թոյլ չտուաւ իր հետը երթալու , բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակոբոսին եղբայրը Յովհաննէսը :
38 Ու ժողովրդապետին տունը գալով՝ անոնք աղմուկ և սաստիկ լացողներ
39 ու ազազակողներ : Եւ ներս մտնելով՝ բաւ անոնց , Ինչո՞ւ խռովիր էք ու կու լաք . մանուկը մեռած
Ա Ցն . ժա . 11 :
Ա Գոր . ԺԵ . 40 :
40 չէ , հապա քնացած է : Եւ ծաղր կ՚ընէին անոր : Բայց ինքը ամէնը դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ մանուկին հայրը ու մայրը և անոնք որ իր հետն էին , ու մտաւ հոն ուր
41 որ մանուկը պառկած էր : Եւ մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ բաւ անոր , Տալէթա՝ կումի , որ կը թարգմանի , Աղջիկ (քեզի կ՚ը-
42 սեմ՝ ,) ելի՛ր : Եւ իսկոյն աղջիկը ոտք եկաւ ու կը քալէր , ինչու որ տասներկու տարեկան էր . ու մեծ
43 ապշութեամբ ապշեցան : Եւ Յատուկ պատուիր տուաւ անոնց՝ որ մէկը չգիտնայ սա բանը , ու բաւ որ անոր ուտելիք տան :

Ա Մատ . Բ . 4 : Թ . 30 : Ժբ . 16 : Ժէ . 9 : ԳԼ . ԺԲ . 12 : Ղուկ . Ա . 14 :

ԳԼ . Զ

1 Քրիստոս անարգութիւն կը կրէ իր քաղաքակիցներէն . 7 առաքեալներու ապահովութիւն իշխանութիւն կու տայ պիղծ ոգիները հանելու : 14 Զանազան կարծիքներ Քրիստոսի վրայով : 27 Յովհաննէս միտքէ կը դրէ քառասուն 29 և կը թագուի : 30 Նազարէթացիները իրենց թաքցուածքէնէն Յիսուսի կը զատնան : 34 Հինգ հացին ու երկու ձուկին հրաշքը : 48 Քրիստոս ծովուն վրայ կը քալէ : 53 և ամէն իրեն դպչող ցաւագարները կը բժշկէ :

1 Ա— անկէ ելլելով՝ եկաւ իր երկիրը , ու անոր աշակերտները իր
2 ետևէն գացին : Եւ շաբաթի օրը Հասնելուն՝ սկսաւ ժողովարանին մէջ սորվեցընել . ու շատերը լսելով կը զարմանային ու կ՚ըսէին , Ա Ասիկայ ո՞ւրկից ունի սա բաները , կամ սա ի՞նչ իմաստութիւն է որ սորտ տրուած է , որ սանկ հրաշք-
3 ներ կ՚ըլլան սորտ ձեռքովը : Ասիկայ հիւսը չէ՞ , Մարիամին որդին , և Յակոբոսին ու Յովսեսին և Յուդային ու Սիմոնին եղբայրը . ու սորտ քոյրերը հոս մեր քովը չե՞ն . և Բ սորտ վրայով կը գայթակղէ-
4 ին : Բայց Յիսուս բաւ անոնց , Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն իր երկրին մէջ ու իր ազգականներուն և իր տանը մէջ :
5 Ու չկրնար հոն մէկ հրաշք մը ալ ընել , միայն թէ քանի մը հիւանդներու վրայ ձեռք դրաւ ու
6 բժշկեց զանոնք : Եւ Համոյց անհաւատութեանը վրայ կը զարմանար . ետու շրջակայ գեղերը պտտելով՝ կը սորվեցընէր :

Ա Մատ . Ժ . 1 : ԳԼ . Գ . 13 : 14 : Ղուկ . Թ . 1 :

7 Բ Ետ իրեն կանչեց տասներկուքը , ու սկսաւ երկու երկու խրկել զանոնք , ու անոնց իշխանութիւն
8 տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ : Եւ պատուիրեց անոնց որ ճամբու համար բան մը չառնեն , բայց միայն գաւազան մը . ոչ պարկ , ոչ հաց , ոչ տակի գօտիներնուն մէջ .
9 Հապա Գ հագած հադնին . և Կրկին հագուելէ մի՛ հագնիք՝ ըսաւ .
10 Ան ու բաւ անոնց , Որ տունը որ մտնէք , հոն կեցէք մինչև որ անկէ
11 ելլէք . Եւ ան անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր ու ձեզի մտիկ չեն ըներ , երբոր անկէ կ՚ելլէք , Խոտրենուդ տակի փոշին թօթվեցէք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար : Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Սողոմայեցոց ու Գոմորացւոց աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը քան թէ ան քաղաքին :
12 Եւ անոնք ելլելով՝ կը քարոզէին
13 որ Դ ապաշխարեն : Եւ շատ դեւեր կը հանէին , Ե ու շատ հիւանդներ ձեռով կ՚օծէին ու կը բժշկէին զանոնք :
14 Եւ Հերովդես թագաւորը լսեց , (ինչու որ անոր անունը յայտնի եղաւ ,) ու կ՚ըսէր թէ Յովհաննէս մկրտիչը մեռելներէն յարուցած է ու անոր համար
15 հրաշքներ կ՚ըլլան անով : Ուրիշներ կ՚ըսէին թէ Եղիան է . ուրիշներն ալ կ՚ըսէին թէ Մարգարէ մըն է , կամ մարգարէից մէկուն
16 պէս : Բայց Հերովդես լսելնուն , բաւ , Ասիկայ Յովհաննէսն է որուն գլուխը ես կարեցի , մեռելներէն յարուցած է :
17 Քանի Հերովդես ինքը Դ խրկեց Յովհաննէսը բռնեց , ու կապեց բանտը Ը իր եղբօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիային համար , ինչու որ իրեն կին առեր
18 էր զանիկայ : Վասն զի Յովհաննէս Հերովդեսին կ՚ըսէր , Ա Քեզի օրինաւոր չէ քու եղբօրդ կինը
19 ունենալ : Եւ Հերովդիա ոխ ունէր անոր դէմ , ու կ՚ուզէր անիկայ
20 մեռցընել ու չէր կրնար . Ինչու որ Հերովդես կը վախնար Յովհաննէսէն , դիտնալով թէ անիկայ արդար և սուրբ մարդ մըն է . և անոր բերանը կը նայէր , ու անկէ լսելով՝ շատ բան կ՚ընէր , և քաղց-
21 րութեամբ անոր մտիկ կ՚ընէր : Ու Հերոր դիպուկ օր մը եղաւ , որ Հերովդես Ի ծննդեան օրը ընծրիւր կ՚ընէր իր մեծամեծներուն և Տաքսիապետներուն ու Գալիլեացի և
22 ռեւելիներուն , Եւ Հերովդիային աղջիկը Ե ներս մտնելով խաղաց , ու Համեմ եղաւ Հերով-

Ցամ Տեառն 31

Ա Մատ . Ժ . 1 : ԳԼ . Գ . 13 : 14 : Ղուկ . Թ . 1 :
Ա Գոր . ԺԲ . 8 :
Ա Մատ . Ժ . 11 : Ղուկ . Թ . 4 : Ժ . 7 : 8 :
Ա Մատ . Ժ . 14 : Ղուկ . Ժ . 10 :
Ա Գոր . Ժգ . 51 : Ժբ . 6 :
Ո Հանէ ըսուին :
Ա Մատ . Ժգ . 1 : Ղուկ . Թ . 7 :
Ա Մատ . Ժգ . 14 : ԳԼ . Ը . 28 :
Ա Մատ . Ժգ . 2 : Ղուկ . Է . 19 :
Ցա . Տ . 30
Ա Մատ . Ժգ . 5 : Ցա . 26 :
Ցա . Տ . 32
Ա Մատ . Ժգ . 6 :
Ա Ծն . Ցա . 20 :

Յամի Տեառն 32

դեսին և իր հետը նստողներուն ,
Թագաւորը ըսաւ աղջկանը , Խընդ-
րէ ինծմէ ինչ որ կ'ուզես , ու
23 պիտի տամ քեզի : Եւ անոր եր-
դում ըրաւ ըսելով , Ինչ որ դուն
ինծմէ խնդրես , պիտի տամ քեզի ,
մինչև Թագաւորութեանս կէսը :
24 Եւ անիկայ դուրս ելլելով՝ իր մօրը
ըսաւ , Ի՞նչ ուզեմ . ան ալ ը-
սաւ , Յովհաննէս մկրտչին գլու-
25 խը : Եւ շուտ մը արտորալով
Թագաւորին քովը մտաւ ու խընդ-
րեց՝ ըսելով , Կ'ուզեմ որ շուտով
սկուտեղի մը վրայ Յովհաննէս մը-
26 կըրտչին գլուխը տաս ինծի : Եւ
Թագաւորը խիստ տրտմեցաւ ,
բայց երդումներուն համար ու իր
հետը նստողներուն համար չուզեց
27 որ անոր ԽՆԴԻՐԸ մերժէ : Եւ Թա-
գաւորը իսկոյն դահիճ խրկեց , ու
հրաման ըրաւ անոր գլուխը բերե-
լու . ան ալ գնաց բանտին մէջ
28 գլխատեց զանիկայ . Եւ սկուտե-
ղով մը բերաւ անոր գլուխը ու
տուաւ աղջկանը , և աղջիկը զանի-
29 կայ իր մօրը տուաւ : Եւ անոր ա-
շակերտները լսելով , եկան անոր
մարմինը վերցուցին ու գերեզմանի
մէջ դրին :
30 Եւ առաքեալները Յիսուսի
քովը ժողվուեցան , ու պատմեցին
անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին և ինչ
31 որ սորվեցուցին : Եւ անիկայ ը-
սաւ անոնց , Եկէք դուք առանձին
անապատ տեղ մը , և քիչ մը
հանգչեցէք . քանզի շատերը
կային որ կու գային ու կ'երթա-
յին . և հաց ուտելու ալ ժամանակ
32 չէին ունենար : Եւ նաւով անա-
33 պատ տեղ մը գացին առանձին : Ու
ժողովուրդները տեսան զանոնք որ
կ'երթային , և շատերը զանիկայ
ճանչցան , ու ոտքով բոլոր քա-
ղաքներէն հոն կը վազէին , և ա-
նոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քո-
34 վը ժողվուեցան : Ու Յիսուս երբ-
որ դուրս ելաւ , շատ ժողովուրդ
տեսնելով՝ խղճաց անոնց վրայ ,
ինչու որ հովիւ չունեցող ոչխար-
ներու պէս էին . և սկսաւ շատ
բաներ սորվեցընել անոնց :
35 Ու երբոր ժամանակը շատ ու-
շացաւ , իր աշակերտները իրեն
եկան ու ըսին , Հոս անապատ
տեղ մըն է , ու ժամանակը ու-
36 շացած է . Արձակէ ժողովուրդները
որ երթան բոլորտիքի ագարակ-
ները ու գեղերը՝ ու իրենց հաց
գնեն , ինչու որ ուտելու բան
37 մը չունին : Բայց անիկայ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց ,
Դուք տուէք ատոնց որ ուտեն :
Եւ ըսին իրեն , Երթանք երկու

Եսթ. ե. 3, 6 ։ է. 2 ։
Մատ. ժդ. 9 ։
Ղու. Թ. 10 ։
Մատ. ժդ. 13 ։
Գլ. գ. 20 ։
Մատ. ժդ. 13 ։
Մատ. Թ. 36 ։ ժդ. 14 ։
Ղու. Թ. 11 ։
Մատ. ժդ. 15 ։ Ղու. Թ. 12 ։
Թուղ. ժա. 13 , 22 ։ Թագ. գ. 43 ։

հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք՝
38 և տանք ատոնց որ ուտեն : Ըսաւ
անոնց , Քանի՞ նկանակ ունիք ,
գացէք նայեցէք . ու երբոր գիտ-
ցան՝ ըսին , Հինգ , ու երկու
39 ձուկ : Եւ հրաման ըրաւ անոնց՝
որ կանանչ խոտին վրայ գունդ
40 գունդ նստեցընեն : Եւ դաս դաս
նստան՝ հարիւրական ու յիսունա-
41 կան : Եւ հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առաւ ու դէպ 'ի երկինքը
նայելով , Օրհնեց , և մանրեց
նկանակները ու տուաւ իր աշա-
կերտներուն , որ անոնց առջևը
դնեն , ու երկու ձուկը ամենուն
42 ալ բաժնեց : Եւ ամէնքը կերան ու
43 կշտացան . Եւ տասուերկու կողով
լեցուն՝ կտորուանքները վերցու-
44 ցին , և ձուկերէն ալ : Եւ ան
հացերէն ուտողները հինգ հազարի
չափ էրիկ մարդիկ էին :
45 Եւ շուտ մը իր աշակերտները
արտորցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ
առաջ միւս կողմը Բեթսայիդա
անցնին , մինչև որ ինքը ժողովուր-
46 դը արձակէ : Եւ անոնցմէ զա-
տուելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընե-
47 լու : Ու երբոր իրիկուն եղաւ ,
նաւը ծովուն մէջտեղն էր , ու ինքը
48 մինակ ցամաքն էր : Եւ տեսաւ
անոնք որ կը տագնապէին հովէն
թի քաշելու ատեննին , ինչու որ
հովը իրենց դէմ էր . և գիշերուան
չորրորդ պահուն ատենները ծովուն
վրայ քալելով կու գայ անոնց , ու
49 կ'ուզէր անոնցմէ անցնիլ : Ա-
նոնք երբոր տեսան որ ծովուն վրայ
կը քալէր , կարծեցին թէ աչքի
երևոյթ բան մըն է , ու կանչուրռ-
50 տեցին . Քանզի ամէնքն ալ զանի-
կայ տեսան ու խռովեցան . և
ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ
ու ըսաւ անոնց , Քաջ եղիք՝ ես
51 եմ , մի վախնաք : Եւ նաւը ե-
լաւ անոնց քովը , ու հովը դադա-
րեցաւ . և անոնք մտքերնուն մէջ
չափէ դուրս ապշած էին ու կը
52 զարմանային : Վասն զի հացին
վրայ եղած հրաշքը չիմացան , ինչու
որ Սիրտերնին թմրած էր :
53 Ու միւս կողմը անցնելով ,
Գեննեսարեթի երկիրը հասան և
54 նաւը տեղաւորեցին : Ու երբոր
նաւէն ելան , ան դեղի մարդիկը խ-
55 կոյն ճանչցան զանիկայ . Եւ ասդին
անդին վազելով բոլոր շրջակայ
տեղուանքը , սկսան մահիճներով
հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լը-
56 սէին թէ հոն է : Եւ ուր որ կը
մտնէր՝ գեղերը կամ քաղաքները
կամ ագարակները , հրապարակնե-
րուն մէջ կը դնէին հիւանդները ,
ու կ'աղաչէին իրեն որ գոնէ իր

Յամի Տեառն 32

Մատ. ժդ. 17 ։ Ղու. Թ. 13 ։ Յօհ. զ. 9 ։ Տե՛ս Մատ. ժե. 34 ։ Գլ. ը. 5 ։
Թագ. Թ. 13 ։ Մատ. իզ. 26 ։
Մատ. ժդ. 22 ։ Յօհ. զ. 17 ։
Մատ. ժդ. 23 ։ Յօհ. զ. 16 , 17 ։
Տե՛ս Ղու. իդ. 28 ։
Գլ. ը. 17 , 18 ։
Գլ. գ. 5 ։ ժզ. 14 ։
Մատ. ժդ. 34 ։
Մատ. Թ. 20 ։ Գլ. ե. 27 , 28 ։ Գոր. ժԹ. 12 ։

Ցամք Տեառն 32

Հանդերձին քղանցքին գպչին • և որոնք որ գպան , ջժշկուեցան ։

ԳԼ • Է

1 Փարիսեցիք կը մեղադրեն Քրիստոսի աշակերտները՝ անլուայ ձեռքով հաց ուտելնուն համար ։ 8 Իսկ ինքը կ'ապացուցանէ թէ անոնք մարդոց աւանդութիւնները բռնելով՝ Աստուծոյ պատուիրանքը կ'անարգեն • 14 և թէ կերակուրը մարդը չպղծեր ։ 24 Փիւնիկ Աղջիկ կնոջը ազիկը պիղծ ոգիէ մը կ'ազատէ ։ 31 և խուլ ու դժուարախօս մարդ մը կը բժշկէ ։

— Մատ. ժե. 1 ։

1 Եւ ի բովը ժողովուեցան փարիսեցիները ու գպիրներէն ոմանք որ Երուսաղէմէն եկած էին ։
2 Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք պիղծ՝ այսինքն անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտէին ,
3 (Որովհետեւ փարիսեցիները ու բոլոր Հրէաները մինչեւ որ աղիկ մը ձեռքերնին չլուան , հաց չեն ուտեր , քանզի ծերերուն
4 աւանդութիւնը կը բռնեն • Եւ շուկայէն եկած ատեննին թէ որ չլուացուին , չեն ուտեր • և ուրիշ շատ բաներ կայ որ ընդունած են ու կը բռնեն , այսինքն զանազանութիւն փարչերու ու պղնձէ անօթներու և անկողիններու լուացմունք •

Բ Մատ. ժե. 2 ։

5 Ներ ։ Բ Ն ատոնք փարիսեցիները ու գպիրները հարցուցին անոր թէ Ինչու քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութեանը պէս չեն երթար , հապա անլուայ ձեռքերով
6 հաց կ'ուտեն ։ Ն ալ պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց , Ազէկ մարգարէութիւն բրաւ Եսայի ձեզի կեղծաւորներուդ համար , ինչպէս որ գրուած է , Բ Ա ժողովուրդը գլխո՛վ շրթունքներովը զիս կը պատուէ , բայց իրենց սիրտը հեռաւ-
7 ցած պատուած է ինծմէ • Ու պաշտօն տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց պատուիրած բաները ուսուցանելով •
8 պատուիրութիւն աստուծոյ թողուցիք՝ մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք , ինչպէս փարչերու և գաւաթներու լուացմունքներ , և ասանց նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք ։
9 Նէ ։ Ու բաւ անոնց , Ազէկ կ'անարգէք Աստուծոյ պատուիրանքը , որ ձեր աւանդութիւնը
10 պահէք ։ Քանզի Մովսէս բաւ , Պատուէ հայրդ ու մայրդ պատուէ՛ • և Ո՞վ որ նէ հայրը կամ մայրը ա-
11 նիծէ , մահով թող մեռնի ։ Բայց դուք կ'ըսէք , Թէ որ մէկը նէ հօրը կամ մօրը բան , Ան բանը որ ինծմէ պիտի շահիս , Ա Ա Ա

Յամի Տեառն 32

Ի Մատ. թ. 32։ Ղու. ժա. 14։
Ժ Գլ. ը. 23։ Յօհ. թ. 6։
Լ Գլ. զ. 41։ Յօհ. ժա. 41։ ժէ. 1։
Հ Յօհ. ժա. 33, 38։
Յ Ես. լե. 5, 6։ Մատ. ժա. 5։
Ղ Գլ. ե. 43։

32 սահմաններուն մէջէն։ Եւ Ի մէկը
բերին անոր առջին՝ խուլ ու դը-
ժուարախօս, ու կ՚աղաչէին որ ա-
33 նոր վրայ ձեռք դնէ։ Եւ ժողո-
վուրդէն մէկդի առնելով զանի-
կայ, իր մատերը անոր ականջնե-
րուն մէջը խօթեց ու Ժ թուքաւ,
34 և անոր լեզուին դպաւ, Լ Ու եր-
կինքը նայելով՝ Հ հառաչեց ու ը-
սաւ անոր, Ե՛ փփաթա, (որ ըսել
35 է Բացուէ,) Յ Եւ իսկոյն անոր ա-
կանջները բացուեցան, ու անոր
լեզուին կապը քակուեցաւ, և շի-
36 տակ կը խօսէր։ Ու Ղ պատուիրեց
անոնց որ մէկու մը չըսեն. և որ-
չափ ինքը կը պատուիրէր անոնց,
անոնք՝ ալ աւելի կը քարոզէին.
37 Ու չափէ դուրս կը զարմանային և
կ՚ըսէին, Ամէն բաները աղէկ ըրաւ
ասիկայ, որ խուլերուն լսել կու-
տայ և համրերուն խօսիլ։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս հրաշքով կը կերակրէ ժողովուրդը. 11 փարիսեցւոց խնդրած նշանը չուզեր տալ. 15 կը պատուիրէ իր աշակերտներուն որ զգոյշ ըլլան փարիսեցիներուն խմորէն և Հերովդեսեաններուն խմորէն. 22 կոյրի մը աչքերը կը բանայ. 27 կը ծանուցանէ թէ ինքը Քրիստոսն է, որ պիտի չարչարուի ու յարութիւն առնէ. 34 և իր աշակերտները կը յորդորէ որ համբերեն, երբոր հալածուին աւետարանի դաւանութեանը համար։

Ա Մատ. ժե. 32։

1 Ան օրերը Ա ժողովուրդը խիստ
շատ ըլլալով, և ուտելու բան
մը չունենալով, Յիսուս իրեն կան-
չեց իր աշակերտները ու ըսաւ
2 անոնց, Կը խղճամ ատ ժողովուր-
դին վրայ, ինչու որ հիմա իրեք օր
է որ իմ քովս են, և բան մը չու-
3 նին ուտելու. Եւ թէ որ ատոնք
անօթի խրկեմ իրենց տուները,
ճամբուն մէջ պիտի մարին, ինչու
որ ատոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ
4 եկած են։ Եւ իր աշակերտները
պատասխան տուին իրեն, Ա ա-
նապատիս մէջ ո՞ւսկից կրնայ մէկը
5 հացով կշտացընել ատոնք։ Բ Եւ
հարցուց անոնց, Քանի՞ նկանակ
ունիք. ու անոնք ըսին, Եօթը։
6 Եւ հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ
գետնին վրայ նստին, ու առաւ
եօթը նկանակը, գոհացաւ և
կտրեց ու տուաւ աշակերտնե-
րուն, որ ժողովուրդին առջևը դը-
7 նեն, և դրին։ Ու քանի մը մանր
ձուկեր ունէին, և Գ օրհնեց ու
ըսաւ որ անոնք ալ դնեն անոնց
8 առջևը։ Եւ կերան ու կըշտա-
ցան, ու աւելցած կտորուանք-
ները վերցուցին եօթը զամբիւղ։
9 Եւ ուտողները չորս հազարի չափ
10 էին. ու արձակեց զանոնք։ Եւ
Դ շուտ մը նաւը մտնելով աշա-

Բ Մատ. ժե. 34։ Տես գլ. զ. 38։
Գ Մատ. ժգ. 19։ Գլ. զ. 41։
Դ Մատ. ժե. 39։

կերտներուն հետ, եկաւ Դաղմա-
նութայի կողմերը։
11 Ի Եւ փարիսեցիները ելլելով՝ սկը-
սան անոր հետ վիճաբանութիւն
ընել, և զանիկայ փորձելով՝ իրմէն
12 նշան մը կ՚ուզէին երկինքէն։ Եւ
անիկայ իր հոգիին մէջ հառաչե-
լով ըսաւ, Ի՞նչ է որ ասա ազգը
նշան կ՚ուզէ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ
ձեզի որ ասա ազգին նշան պիտի
13 չտրուի։ Ու զանոնք թող տա-
լով՝ նորէն նաւը մտաւ, ու գնաց
Ժ ովսան միւս կողմը։
14 Ղ Եւ հաց առնելու մոռցեր էին,
ու նաւուն մէջ իրենց հետը միայն
15 մէկ նկանակ մը ունէին։ Ի Եւ կը
պատուիրէր անոնց ու կ՚ըսէր,
Նայեցէք և զգուշացէք փարիսե-
ցւոց խմորէն ու Հերովդեսին խը-
16 մորէն։ Եւ իրարու հետ կը խոր-
հէին ու կ՚ըսէին թէ Ը Հաց չու-
17 նենալնուս համար է։ Իսկ Յիսուս
անոնց խորհուրդը գիտնալով ըսաւ
անոնց, Ինչո՞ւ կը խորհիք թէ
հաց չունիք. Բ տակաւին չէ՞ք
հասկընար ու չէ՞ք իմանար. դեռ
18 սիրտերնիդ թմրա՞ծ է. Աչքեր ու-
նիք ու չէ՞ք տեսներ, և ականջներ
ունիք ու չէ՞ք լսեր, և չէ՞ք յիշեր։
19 Ժ Երբոր հինգ նկանակը հինգ հա-
զարին կտրեցի, քանի՞ կողով լե-
ցուն կտորուանք վերցուցիք. ըսին
20 անոր, Տասուերկու։ Ու Ի երբոր
եօթը նկանակը չորս հազարին կըտ-
րեցի, քանի՞ զամբիւղ լեցուն կը-
տորուանք վերցուցիք. անոնք ալ
21 ըսին, Եօթը։ Ու ըսաւ անոնց,
Հապա ինտո՞ր Լ չէք հասկընար։
22 Եւ Բեթսայիդա եկաւ, ու անոր
առջևը կոյր մը բերին, ու կ՚աղա-
23 չէին իրեն որ դպչի անոր. Եւ ա-
նիկայ կոյրին ձեռքէն բռնելով՝ գե-
ղէն դուրս հանեց, Ի ու անոր աչ-
քերուն թքնելով՝ ձեռքը անոր
վրայ դրաւ, ու կը հարցընէր անոր
24 թէ բան մը կը տեսնէ՞. Ան ալ
նայեցաւ ու կ՚ըսէր, Մարդիկներ
կը տեսնեմ ծառերու պէս որ կը
25 պտրտին։ Նորէն ձեռքը անոր
աչքերուն վրայ դրաւ, ու անոր
նայիլ տուաւ. և ողջացաւ ու ամէն
26 բան համարձակ կը տեսնէր։ Ետքը
զանիկայ իր տունը խրկելով ըսաւ,
Գեղը մի՛ մտներ, ու Ժ գեղին մէջ
մէկուն մի՛ ըսեր։
27 Լ Եւ Յիսուս իր աշակերտներուն
հետ մէկտեղ Փիլիպպոսի Կեսա-
րիային գեղերը ելաւ, ու ճամբուն
մէջ կը հարցընէր իր աշակերտնե-
րուն ու կ՚ըսէր անոնց, Ինծի հա-
մար ո՞վ կ՚ըսեն մարդիկ թէ եմ։
28 Եւ անոնք պատասխան տուին ու
ըսին, Ոմանք՝ Հ Յովհաննէս մկրտիչը.

Յամի Տեառն 32

Ի Մատ. ժբ. 38։ ժզ. 1։ Յօհ. զ. 30։
Ղ Մատ. ժզ. 5։
Ի Մատ. ժզ. 6։ Ղու. ժբ. 1։
Ը Մատ. ժզ. 7։
Բ Գլ. զ. 52։
Ժ Մատ. ժգ. 20։ Գլ. զ. 43։ Ղու. թ. 17։ Յօհ. զ. 13։
Ի Մատ. ժե. 37։ Հմր 8։
Լ Գլ. զ. 52։ Հմր 17։
Ի Գլ. ե. 33։
Ժ Մատ. ը. 4։ Գլ. ե. 43։
Լ Մատ. ժզ. 13։ Ղու. թ. 18։
Հ Մատ. ժգ. 2։

Գործ Տեառն 32

և ուրիշները եղեան , ուրիշներն
29 ալ՝ մարգարէներէն մէկը : Եւ
ինքը բաւ անոնց , Հապա դուք
ինձի համար ո՞վ կ՚բաւէք թէ եմ.
պատասխան տուաւ Պետրոս ու
բաւ անոր , Դուն ևս Քրիստո-
30 սը : Նէ սատակ պատուիրեց ա-
նոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը
չղջուին :
31 Ո՚ւ ետքաս սորվեցընել անոնց
թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ
չարչարանքներ կրէ , ու երէցներէն
և քահանայապետներէն ու դպիր-
ներէն մերժուի , ու սպանուի , և
իրեք օրէն հետև յարութիւն առնէ :
32 Ու՚ ի՚ խօսքը յայտնի խօսեցաւ .
և Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ ,
ու սկսաւ յանդիմանել զանիկայ :
33 Եւ ինքը դարձաւ ու իր աշակերտ-
ներուն նայելով , յանդիմանեց
Պետրոսը ու բաւ , Երթա դուս՝
Սատանայ , ինչու որ դուն Աստու-
ծոյ բաներէն չես մտածեր , հապա
մարդոյ բաներէն :
34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտնե-
րուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝
բաւ անոնց , ՚Ով որ կ՚ուզէ իմ
հետևիս գալ , թող իր անձը ու-
րանայ , և իր խաչը վերցընէ , ու
35 իմ հետևիս գայ : Վասն զի ՚ով
որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցընել ,
պիտի կորսընցընէ զանիկա . և ով
որ ինձի ու աւետարանին համար
իր անձը կորսընցընէ , պիտի ապ-
36 րեցընէ զանիկայ : Քանզի ի՞նչ
օգուտ է մարդուն որ բոլոր աշ-
խարհը վաստկի , և իր անձը կոր-
37 սընցնէ . Կամ՝ իր անձին համար
ի՞նչ ազատուէք պիտի տայ մարդ :
38 Վասն զի ո՞վ որ զիս ու իմ խօս-
քերս ՚ՊՈՒՆԻՆ ՀԱՄԱՐ անպէ ան
շնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ ,
Որդին մարդոյ ալ զանիկայ ՊՈՒՆԻՆ
ամեն պիտի անպէ երբոր գայ
իր Հօրը փառքովը սուրբ հրեշ-
39 տակներուն հետ : Եւ բաւ ա-
նոնց , ՚Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ
հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանի-
ները կան որոնք մեռնելու համը
պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը զօ-
րութիւնով եկած :

Գլ . Թ

1 Քրիստոսի պայծառակերպութիւնը : 11 Քրիստոսը իր աշակերտներուն կը յայտնէ Եղիայի գալուն վասին : 24 Խոյլ և նամբ գիւ մը կը չանէ : 30 Կը նախատնքէ իր մեռը և յարութիւնը : 34 Կը յորդորէ իր աշակերտները որ հեզ բլլան : 38 ԵՒ կը պատուիրէ անոնց որ իրեն հակառակ չեզոդները չարգիլեն , ու Տառապանքներուն զգեստաւորութիւն չտան :

1 Նէ՚ ի՚ մէնց օրէն հետև Յիսուս իր հետ առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը , ու անոնք

Գործ Տեառն 32

Բ Դաս . է . 9 : Մատ . իբ . 3 :

մէկ բարձր լեռ մը հանեց առանձին , և անոնց առջևը այլակերպե-
2 ցաւ : Ու իր հանդերձները եղան փայլուն ի խիստ ճերմակ , անանկ որ երկրի վրայ ի՚նչ ի՚նչ ներկարար
3 այնպէս ճերմակցընել : Ու երևցաւ Մովսէսին հետ Եղիա անոնց , և
4 Յիսուսի հետ կը խօսէին : Եւ Պետրոս պատասխան տուաւ ու բաւ Յիսուսին , Ռաբբի՝ աղէկ է որ հոս կենանք . ու երեք խրճիթ շինենք ; մէկը քեզի , և մէկը Մովսէսին , ու մէկը Եղիային . Վասն զի չէր գիտեր թէ ինչ խօսի , ին-
6 չու որ զարհուրեր էին : Եւ մէկ ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ , ու ձայն մը եկաւ ամպէն բսելով , Ասիկայ է իմ սիրելի որդիս , ասոր
7 մտիկ բրէք : Եւ յանկարծ ապրին անդին որ նայեցան , ալ ուրիշ մէկը չտեսան , հապա միայն Յի-
8 սուսը իրենց հետ : Ու երբոր լեռնէն վար կ՚իջնէին , պատուիրեց անոնց որ տեսածնին մէկու մը չպատմեն , բայց միայն Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնելէն
9 ետև : Եւ անոնք ան խօսքը պահեցին , ու միջնին հարցուփորձ կ՚ընէին թէ մեռելներէն յարու-
10 թիւն առնելէն ի՚նչ է : Եւ իրեն հարցուցին ու բսին , Ուն ի՚նչ է որ դպիրները կ՚բսեն թէ ՚Պէտք
11 է որ առաջ Եղիան գայ : Ան ալ պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց , Յիրաւի առաջ Եղիան կու գայ , և ամէն բան կարգի կը դնէ . և թէ Խնամբ գրուած է Որդոյ մարդոյ համար , որ շատ չարչարանքներ պիտի կրէ ու Հանար-
12 գուի . Բայց ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ Եղիան եկաւ ալ , և ինչ որ ուզեցին բրին անոր , ինչպէս որ գրուած է անոր համար :
13 Ու աշակերտներուն կողմ գալով՝ տեսաւ շատ ժողովուրդ անոնց բոլորտիքը և դպիրները , որ վիճաբանու թիւն կ՚ընէին անոնց հետ :
14 Եւ շուտ մը բոլոր ժողովուրդը երբոր տեսան անիկայ խիստ զարմացան , ու առաջ վազելով՝ բարև
15 կու տային անոր : Եւ հարցուց դպիրներուն թէ ի՚նչ վիճաբա-
16 նութիւն կ՚ընէք անոնց հետ : Ու ժողովուրդէն մէկը պատասխան տալով բաւ , Վարդապետ՝ իմ որդիս քեզի բերի , որ համր ոգի
17 ունի . Եւ ուր որ անոր հասնի , զանիկայ գետինը կը գարնէ . ան ալ կը փրփրի և իր ակռաները կը կրճտէ ու կը ցամքի . և քու աշակերտներուդ բսի որ զանիկայ
18 հանեն , ու չկրցան : Պատասխան տուաւ անոնց ու բաւ , Ո՛վ ան-

Գործ Տեառն 32

Բ Մատ . ժ . 1 : Մատ . իբ . 8 :

Բ Մատ . իգ . 6 : Եր . ծգ . 2, ՀԸ : Դան . թ . 26 :

Ղ Մատ . իգ . 11 : Փիլ . բ . 7 :

Ե Մատ . ԺԸ . 14 : ԺԹ . 12 : Ղ . ա . 17 :

Ը Մատ . ԺԱ . 14 : Ղ . թ . 37 :

Բ Մատ . ԺԱ . 14 : Ղ . թ . 38 :

Յաւի Ցեսան 32

Հաւատա ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի բլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ . բնծի բերէք
19 անիկայ : Եւ զանիկայ բերին ի-բեն . Է երբոր գոչ տեսաւ զանի-կայ , շուտ մը ջրի ոդին ջնդկեց ա-նիկայ , ու գետինը ինկած կը
20 թաւալէր ու կը փրփրէր : Եւ Ցեսուս հարցուց անոր հօրը ու բաւ , Ո՞րչափ առեն է որ ատ բանը ատոր եղաւ . ու անիկայ բ-
21 սաւ , ՑղայուԹենեն ի վեր . Եւ շատ անգամ կրակի ու ջուրի մէջ կը նետէ սպիկայ՝ որ կորսընցնէ . բայց Թէ որ կարող ես հաւատալու ,
22 ամէն բան կարելի է անոր որ կը հաւատայ : Եւ տղան հայրը շուտ մը ազազակեց ու արցունքով բ-սաւ , Կը հաւատամ , Տէր , օգնէ
23 իմ անհաւատութեանս : Ցեսուս երբոր տեսաւ որ ժողովուրդը վրան կը դիպուի , սաստեց պիղծ ոդիին ու բաւ անոր , Համր ու խուլ ոդի ես կը հրամայեմ քեզի , ելիր ատկէ , ու ալ չմտնես ա-
25 տոր ներսը : Եւ կանչռտուելով՝ սաստիկ ջնդկեց զանիկայ , ու ելաւ . և չոքն մեռելի պէս եղաւ , անոնկ որ շատերը բսին Թէ Մեռաւ :
26 Եւ Ցեսուս անոր ձեռքէն բռնելով՝ վերցուց զանիկայ . ան ալ կայ-
27 նեցաւ : Ա՛ւ երբոր ինքը տուն մտաւ , իր աշակերտները առանձին Հարցուցին իրեն՝ ըսելով , Մենք ինչո՞ւ չկրցանք հանել զանիկայ :
28 Եւ բաւ անոնց , Այս տեսակը կա-րելի չէ ուրիշ բանով մը ելլել , բայց միայն աղօԹքով ու ծոմա-պահուԹեամբ :
29 Եւ անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի մէջէն կ՚անցնէին . ու չէր ուզեր որ
30 մէկը գիտնայ : Ինչու որ կը սոր-վեցրնէր իր աշակերտներուն ու կ՚բսէր անոնց Թէ Մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը , և զանիկայ պիտի սպաննեն . ու երբ-որ սպաննուի , երրորդ օրը յարու-
31 Թիւն պիտի առնէ : Եւ անոնք չէին հասկընար ան խօսքը , ու կը վախնային իրեն հարցրնելու :
32 Է Եւ Կափառնայում՝ , ու երբոր տուն մտաւ , հարցուց ա-նոնց , Ի՞նչ վիճաբանու Թիւն կ՚ը-
33 նէիք ճամբան իրարու հետ : Եւ անոնք լուռ կեցան , ինչու որ ճամ-բուն մէջ իրարու հետ վիճաբանու-
34 Թիւն կ՚ընէին Թէ ով մեծ է : Ու երբոր նստաւ , կանչեց տասներ-կու երը ու բաւ անոնց , Է Թէ որ մէկը կ՚ուզէ առաջին բլլալ , ամե-
35 նուն յետինը պիտի բլլայ և ա-մենուն սպասաւորը : Ու Հոդայ մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը , և իր գիրկը առնելով զանիկայ՝ ը-
36 սաւ անոնց , Ո՛վ որ սասնկ տղոց-մէն մէկը ընդունի իմ անունովս , զիս կ՚ընդունի . և Ո՛վ որ զիս ըն-դունի , չէ Թէ զիս կ՚ընդունի ,
37 հապա զիս իրկողը : Ղազտասիան տուաւ անոր Ցովհաննէս ու բաւ , Ա՛րդասպետ մէկը տեսանք որ դա-անունովդ դեւեր կը հանէր , ու մեր եառնէն չպտրտիր , և զանիկայ ար-դիլեցինք՝ մեր եառնէն չպտրտելուն
38 համար : Եւ Ցիսուս բաւ , Մի՛ արդիլէք զանիկայ , Էինչու որ մէկը չկայ որ իմ անունովս հրաշք դոր-ծէ , ու կարենայ շուտ մը զիս հայ-
39 հոյել . Քանզի հան որ մեզի հա-
40 կառակ չէ , մեր՚՚ կողմէն է : Ա՛ւ հան զի ով որ ձեզի գաւաթ մը ջուր խմցրնէ † իմ անունովս՝ Թէ դուք Քրիստոսին էք , ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի , Ընկիկ իր վարձքը պիտի
41 չկորսընցրնէ : Է Եւ ով որ դայ-Թակղեցրնէ սա պզտիկներէն մէկը որ ինծի կը հաւատան , աւելի ա-ղէկ էր անոր՝ որ աղացքի քար մը իր վիզէն կախուէր , ու ծովը
42 ձգուէր : Է Եւ Թէ որ քու ձեռքդ քեզ կը դայԹակղեցրնէ , կտրէ ա-նիկայ . աղէկ է քեզի պակասաւոր մտնել կեանքը , քան Թէ երկու ձեռք ունենալ ու դեհենը երԹալ
43 չմարելու կրակին մէջը . Ո՛ւր որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը
44 չմարիր : Եւ Թէ որ քու ոտդ քեզ կը դայԹակղեցրնէ , կտրէ անիկայ . աղէկ է քեզի կաղ մտնել կեանքը , քան Թէ երկու ոտք ու-նենալ ու դեհենը ձգուիլ չմա-
45 րելու կրակին մէջը . Ո՛ւր որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր :
46 Եւ Թէ որ քու աչդ քեզ կը դայ-Թակղեցրնէ , հանէ անիկայ . ա-ղէկ է քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ Թագաւորութիւնը մտնել , քան Թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին
47 դեհենը ձգուիլ . Ո՛ւր որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր :
48 Ինչու որ ամէն մարդ կրակով պի-տի աղուի , և ամէն զոհ աղով
49 պիտի աղուի : Ա՛ղը աղէկ է , բայց Թէ որ աղը անհամնայ , ինչո՞վ պի-տի համեմդրնէք . Էձեր անձին մէջ աղ ունեցէք , և իրարու հետ խա-ղաղութիւն բրէք :

ԳԼ . Ժ

2 Քրիստոս կը վիճաբանի փարիսեցիներուն հետ՝ կնկի արձակման վրայով . 13 Երեն բերուած տղաքը կ՚օրհնէ . 17 կ՚իմացրնէ Տարտառա-մարգոս մը Թէ ինչ բնդու է որ յաւիտեա-կան կեանքը ժառանգէ . 23 Հարստահետեան

Յաւի Ցեսան 32

Հ Մատ . ԺԲ . 2 ։ Գա . Ժ . 16 ։

Յ Մատ . Ժ . 40 ։ Ղա . Թ . 48 ։

Ղ Թես . Ժ . 28 ։ Ղա . Թ . 29 ։

Ե ա Կար . Ժբ . 3 ։

Ք Ջե ա Մատ . Ժբ . 30 ։

Ո Հաճ՝ ձեզի հակառակ չէ , ձեր

Ց Մատ . Ժ . 42 ։

† Ո Հաճ՝ ասա

Ղ Մատ . Ժբ . 6 ։ Ղա . Ժէ . 1 ։

Ղ ր Օր . Ժգ . 6 ։ Մատ . և . 29 ։ Ժբ . 8 ։

Ա Ես . Կդ . 24 ։

Ղ Կ . Բ . 13 ։ Եզեկ . Լգ . 24 ։

Պ Մատ . և . 13 ։ Ղա . Ժգ . 34 ։

Ե զեկ . գ . 29 ։ Ազգ . գ . 6 ։

Հ ասվ . Ժբ . 18 ։ Ժգ . 19 ։ Բ Կօր . Ժգ . 11 ։ Եբր . Ժբ . 14 ։

Ցամք Ցեռան 33

վասնզը կը ցուցընէ իր աշակերտներուն · 28 վարձք կը խոստանայ անոնց՝ որ ան-ասրանին համար իրենց տ՚ը և իրէ բաները կը թողուն · 32 կը նախատնէ իր մարը և յարութիւնը · 35 երկու փառասէր աշակերտները կը խրատէ որ ան-ի իրեն հետ չարչարութիւն մտածեն · 46 և կոյր Բարտիմէոսին աչքերը կը բանայ ։

Ա Մատթ. 1 ։ Ցաղ. ժ. 40 ։ Ժա. 7 ։

1 Եւ ՚անկէ ելլելով՝ Հերիքովայ սահմաններէն եկաւ Յորդանան անդիի կողմէն , ու նորէն ժողովուրդները անոր քովը կը ժողվուէին · և ինչպէս որ սովորութիւն ունէր , դարձեալ կը սորվեցընէր անոնց ։

Բ Մատթ. 3 ։

2 Բ Ու փարիսեցիները քովը եկան , և զանիկայ փորձելով կը հարցընէին անոր թէ Արժա՞ն է որ երիկը իր

Ա Մատթ. 19 · 20 ։ Ժթ. 21 ։ Ղկս. 33 ։ Ժգ. 9 ։

3 կնիկը արձակէ : Եւ անիկայ պատասխան տուաւ ու անոնց բսաւ , Մովսէս ձեզի ի՞նչ պատուիրեց ։

Գ Ր Օր. իգ. 1 ։ Մատ. ե. 31 ։ Ժթ. 7 ։

4 Եւ անոնք բսին , Մովսէս հրաման տուաւ արձակման գիր գրել ու ար-

Ե Ծն. ա. 27 ։ ե. 2 ։

5 ձակել : Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց բսաւ , Ձեր սրտին կարծրութեանը համար գրեց ձեզի

Ծն. ա. 24 ։ Ա Կոր. ղ. 16 ։ Եփես. ե. 31 ։

6 սա պատուէրը . Բայց առեղծա-

Զ Ծն. ա. 27 ։ ե. 2 ։

գործութեան սկիզբէն Արուած անոնք արու և էգ բսաւ , — ըստ ,

Է Ծն. բ. 24 ։ ա Կոր. ղ. 16 ։ Եփես. ե. 31 ։

7 Ե Ասոր համար մարդ իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ և իր կնկանը

8 պիտի յարի , Ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան . ուստի ալ երկուք չեն , հապա մէկ մարմին .

9 Ուրեմն ան որ Աստուած միաւո-

10 րեց , մարդ թող չգատէ : Եւ տունը իր աշակերտները նորէն նոյն

11 բաներ հարցուցին իրեն : Ու բսաւ անոնց , Ով որ իր կնիկը արձակէ և ուրիշ մը առնէ , անոր դէմ

12 շնութիւն կ՚ընէ : Ու կնիկ մը թէ որ իր երիկէն զատուի և ուրիշ երկան մը ըլայ , շնութիւն կ՚ընէ ։

Ը Մատթ. ժթ. 13 ։ Ղկս. ժբ. 15 ։

13 Ը Եւ մանր տղաք բերին իրեն , որ անոնց դպչի ։ բայց աշակերտները

14 կը յանդիմանէին բերողները : Ցեսուս երբոր տեսաւ , սրդողվով աանոնց բսաւ , Թող տուէք որ մանր տղոցը ինծի գան , և մի արգիլէք զանոնք ։ ինչու որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ատանկին-

15 րունն է : Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Ով որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ անոր

16 մէջը : Եւ անոնք գիրկը առաւ , վրանին ձեռք դրաւ ու օրհնեց զանոնք ։

Ժ Մատթ. ժթ. 16 ։ Ղկս. ժբ. 18 ։

17 Ժ Ու երբոր անիկայ դուրս կելաճամբուն մէջ , —մէկ մարդ մը վազեց ու անոր առջեւը ծունկ դրնելով կը հարցընէր անոր — Ընբ-

ձր , Բարի վարդապետ՝ ինչ բնեմ որ յաւիտենական կեանքը

18 ժառանգեմ ։ Եւ Ցիսուս բսաւ անոր , Ինչո՞ւ զիս բարի կ՚անուանես . մէկէն չի զատ բարի չկայ ,

19 որ է Աստուած ։ Պատուիրանքները գիտես . Ընդ-թիւն մի՛ ըներ , Սպանդ-թիւն մի՛ ըներ , Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ , Զրկանք մի՛ ըներ , Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ ։

Ա Մատթ. ժթ. 21 ։ Ղկս. ժբ. 33 ։ Ժգ. 9 ։

20 Անիկայ պատասխան տուաու բսաւ անոր , Վարդապետ՝ ասոնք ամէնը մանկութենէս չի

21 վեր պահեր եմ ։ Եւ Ցիսուս անոր նայելով՝ սիրեց զանիկայ , ու բսաւ անոր , Մէկ բան մը պակաս է քեզի . գնա ունեցածդ ծախէ և տուր աղքատներուն ու Երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և խաչը վերցուր ու եկուր իմ ետեւէս ։

22 Եւ անիկայ ՚ի խօսքին համար խոժռեւով՝ տրտմած գնաց , ինչու

23 որ շատ ստացուածք ունէր ։ Եւ Ցիսուս իր բոլորիքը նայելով՝ բսաւ իր աշակերտներուն , Ո՛րչափ դժուար է անոնց որ հարստութիւն ունին , Աստուծոյ թագաւո-

Ի Մատ. ժթ. 23 ։ Ղկս. ժբ. 24 ։

24 րութիւնը մտնել ։ Եւ աշակերտները զարմացեր էին անոր խօսքերուն վրայ . բայց Ցիսուս նորէն պատասխան տալով՝ անոնց բսաւ , Ո՛ղեակներ՝ որչափ դժուար է Իբրեց հարստութիւնը յուսացողներուն Աստուծոյ թագաւորու-

Ծ Ցոբ. լ. 24 ։ Ա Տէ. ծբ. 7 ։ կբ. 10 ։ ա Տիմ. ղ. 17 ։

25 թիւնը մտնել ։ Դիւրին է որ ուղտը ասղին ծակէն անցնի , քան թէ հարուստը Աստուծոյ թագա-

26 րութիւնը մտնէ ։ Եւ անոնք խիստ շատ կը զարմանային ու կ՚ըսէին իրարու , Ով ուրկ կրնայ

27 փրկուիլ ։ Եւ Ցիսուս անոնց նայելով բսաւ , Մարդոց կողմանէ անկարելի է , բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ . քանզի Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի

Ե Բհմ. ժ. 17 ։ Մատ. ժթ. 26 ։ Ղկս. ա. 37 ։

28 է ։ Պետրոս սկսաւ ըսել անոր , Ահա մենք ամէն բան թողուցինք

Ա Մատթ. ժթ. 27 ։ Ղկս. ժբ. 28 ։

29 և քու ետեւդ եկանք ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով բսաւ , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Մէկը չկայ որ թողուց տուն , կամ եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ որդիներ , կամ արտեր՝ ինծի համար ու ա-

30 ւետարանին համար , Որ պիտի չառնէ հարիւրապատիկ հիմա աատունս տուներ , ու եղբայրներ , և քոյրեր , ու մայրեր , և որդիներ , ու արտեր՝ հալածանաց հետ , և գալու աշխարհին մէջ՝ յաւիտեանս

Ե Ղկս. ժթ. 9 ։ Ղա. ժբ. 30 ։

Ա Մատթ. ժթ. 30 ։ ի. 16 ։ Ղա. ժգ. 30 ։

31 կան կեանքը : Բայց շատ առաջիններ պիտի բլլան յետին , ու յետիններ՝ առաջին ։

Ա Մատ. ի. 17 ։ Ղա. ժբ. 31 ։

32 Ա Եւ անոնք դեպ ՚ի Երուսաղէմ

Ցամք Տեառն 33

կ'ելլէին ... ճամբուն մէջն էին. և Յիսուս անոնցմէ առաջ կ'երթար, ու անոնք կը զարմանային, ու եւեւին երթալով կը վախնային։ Նորէն քովը առնելով տասներկուքը, սկսաւ բանալ անոնց ինչ բաներ որ իրեն պիտի
33 պատահէին. «Ահա կ'ելլենք Երուսաղէմ, և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն, և դատապարտեն, ու պիտի յանձնեն հեթանոսներուն,
34 և անոնք պիտի մատնեն. և զանոնք պիտի ծաղր պիտի բնեն ու ծեծեն, և անոր վրայ պիտի թքնեն, ու սպանեն, ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ։
35 Եւ անոր քովը գացին Յակոբոս ու Յովհաննէս՝ Զեբեդեոսի որդիքը, ու ըսին, Վարդապետ՝ կ'ուզենք որ ինչ որ խնդրենք
36 բնիք, մեզի բնես։ Ան ալ ըսաւ անոնց, Ի՞նչ կ'ուզէք որ ձեզի
37 բնեմ։ Ու անոնք ըսին իրեն, Շնորհէ մեզի որ նստինք մէկդի մէկը աջ կողմի, և միւսը ձախ
38 կողմի քու փառքիդ մէջ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք. կրնա՞ք խմել ան գաւաթը որ ես կը խմեմ, և ան մկրտութիւնովը մկրտիլ որով
39 ես կը մկրտիմ։ Եւ անոնք ըսին իրեն, Կրնանք. ու Յիսուս ըսաւ անոնց, Ան գաւաթը որ ես կը խմեմ՝ պիտի խմիք, և ան մկրտութիւնովը որ ես կը մկրտիմ՝ պիտի մկրտուիք.
40 սակայն նստիլ աջ կողմս ու ձախ կողմս՝ ասիկա չէ ինծմէ տալը, հապա որոնց որ
41 պատրաստուած է։ Ու երբոր տասը աշակերտները լսեցին, սկսան Յակոբոսին ու Յովհաննէսի
42 վրայ նեղանալ։ Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք ու ըսաւ անոնց, Գիտէք որ ազգաց իշխան անգործները կը տիրեն անոնց, և անոնց մեծամեծները կ'իշխեն
43 անոնց. Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի չըլլայ, հապա ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ, անիկայ ձեր սպասա-
44 ւորը ըլլայ. Ու ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ, անիկայ ամենուն
45 ծառայ ըլլայ։ Քանզի Որդին մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու, հապա սպասաւորութիւն ընելու, և հոգին կեանքը շատերուն համար փրկանք մը տալու։
46 Ու եկան Երիքով. ու երբոր Երիքովէն կ'ելլէր աշակերտներովը և շատ բազմութիւնով, Տիմէոսի որդին կոյր Բարտիմէոս ճամբուն
47 քովը նստեր էր մուրալու։ Ու երբոր լսեց թէ Յիսուս Նազովրեցին է, սկսաւ աղաղակել ու ըսել, Յիսուս որդի Դաւիթի՝ ողորմէ ինծի։
48 Եւ շատերը կը յանդիմանէին զանիկայ որ լռէ, բայց անիկայ ալ աւելի կ'աղաղակէր, Որդի Դաւիթի՝ ողորմէ ինծի։
49 Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ ըսաւ որ անիկայ կանչեն. կանչեցին կոյրը ու ըսին անոր, Քաջ
50 եղիր, ելիր՝ քեզ կը կանչէ։ Եւ անիկայ իր հանդերձը ձգելով,
51 ելաւ ու եկաւ Յիսուսին։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ, Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ. կոյրը ըսաւ անոր, Ռաբբունի՝ որ աչքերս բացուին։
52 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա՛, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց. և շուտ մը անոր աչքերը բացուեցան, ու ճամբան Յիսուսին եւեւին կ'երթար։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Քրիստոս իբր վերայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ հանդէսով. 13 անպտուղ թզենին կ'անիծէ. 15 առևտուրը կը մերքէ. 20 կը յորդորէ իր աշակերտները որ հաստատ հաւատքը ունենան, և իրենց թշնամիներուն ներեն. 27 և իր բոլոր բաներուն օրինաւոր բլլալը կը հաստատէ Յովհաննէսին վկայութեամբը, որ Աստուծմէ խրկուած մարդ մըն էր։

1 Եւ երբոր Երուսաղէմին մօտեցան Բեթփագէ ու Բեթանիա դէպի Ձիթենեաց լեռը, Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց,
2 Եւ ըսաւ անոնց, Գացէք առ ձեր դիմացի գեղը. և անոր մէջ մտնելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապած աւանակ մը, որուն վրայ մարդ մը նստած չէ. արձրկեցէք անիկայ ու
3 բերէք. Եւ թէ որ մէկը բան ձեզի ըսէ, Ա՛ս ինչ կ'ընէք, բան մը չէ Տէրոջը պէտք է. և շուտ մը հոս
4 պիտի խրկէ զանիկայ։ Գացին և գտան աւանակը դուրսը փողոցին մէջ դրանը քով կապած, ու արձրկեցին զանիկայ։ Եւ հոն կայնողներէն ոմանք ըսին անոնց, Ինչ կ'ընէք որ կ'արձրկէք աւանակը
6 կը։ Եւ անոնք ըսին անոնց ինչպէս որ Յիսուս պատուիրեր էր. և
7 իրենց թոյլ տուին։ Եւ աւանակը Յիսուսի բերին, ու անոր վրայ իրենց հանդերձները դրին, ու
8 նստաւ անոր վրայ։ Եւ շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին, և ուրիշներ ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին ու ճամբուն
9 վրայ կը տարածէին։ Եւ առջևէն ու ետևէն գացողները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Ովսաննա. Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը
10 կու գայ. Օրհնեալ է մեր Դա-

Ցամք Տեառն 33

Գործ. 31։ Թագ. 30։ Դատ. 22։ Յբ. 31։

Մատ. ի. 20։

Մատ. ի. 24։

Ղկ. իբ. 25։

Մատ. ի. 26, 28։ Գործ. 34։ Դատ. ի. 45։

Ելից. ժգ. 14։ Փիլ. բ. 7։

Մատ. ի. 23։ Տիմ. բ. 6։ Յհ. բ. 14։ Եբր. 29։ Դատ. 35։

Մատ. ի. 29։ Ղկ. 38։

Մատ. ի. 1։ Ղկ. 29։ Յհ. 14։

Մատ. իա. 8։

Սաղ. ճժբ. 26։

Յամի Տեառն 33

ւիմ Հօրը թադաւորութիւնը որ
*կու գայ · Ովսաննա՝ ի բարձունս ։
11 Եւ Ցիսուս մտաւ Երուսաղէմ
ու տաճարը , և չորս կողմը ամէն
բաներուն աչքէ անցուց . և արդէն
ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Բե-
թանիա ելաւ տասներկուքին հետ
մէկտեղ ։
12 Ու հետևեալ օրը երբոր Բե-
թանիայէն կ՚ելլէին , անօթեցաւ .
13 և հեռուէն տերեւակից թզենի
մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր
վրայ բան մը գտնէ . ու երբոր ա-
նոր բովը գնաց , տերեւներէն ՚ի
զատ բան մը չգտաւ , ինչու որ դեռ
թուզի առեն չէր . 14 և պատաս-
խան տուաւ ու բաւ անոր , Ալևկ
եւս մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ
յաւիտեան . և իր աշակերտները
լսեցին ։
15 Ու եկան Երուսաղէմ . և Ցի-
սուս տաճարը մտնելով՝ սկսաւ
դուրս հանել անոնք որ տաճարին
մէջ կը ծախէին ու կը գնէին . և
ստակ փոխադրներուն սեղանները
ու աղաւնի ծախողներուն աթոռ-
16 ները կործանեց . Ու թող չէր
տար որ մէկը տաճարին մէջէն ա-
17 նօթ մը անցընէ ։ Եւ կը սորվե-
ցընէր ու կ՚ըսէր անոնց , Գրուած
չէ՞ որ Իմ տունս ազօթքի տուն
պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն ,
բայց Դուք աւազակաց աւազանէ-
18 րու այր ըրիք ։ Ու դպիրները ու
քահանայապետները եա լսելով՝ կը
փնտռէին թէ ինչպէս կորսընցնեն
զանիկայ , քանզի անկէ կը վախ-
նային . ինչու որ բոլոր ժողովուր-
դը զարմացեր էր անոր վարդապե-
19 տութեանը վրայ ։ Ու երբոր իրի-
կուն եղաւ , քաղաքէն դուրս ելաւ ։
20 Ուր առտուընց երբոր անէն
կ՚անցնէին , թզենին տեսան ար-
21 մատէն չորցած ։ Ու Պետրոսին
միտքը եկաւ ու բաւ անոր , Ռաբ-
բի ահա թզենին որ անիծեցիր ,
22 չորցեր է ։ Եւ Ցիսուս պատաս-
խան տալով բաւ անոնց , Ունայ-
23 ծայ հաւատք ունեցէք ։ Քանզի
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Որ
սա լեռանը բսէ՝ Եղիր ու ծովը ին-
կիր , և իր սրտին մէջը չերկմտի ,
հապա հաւատայ թէ ինչ որ բսէ՝
կ՚ըլլայ , պիտի ըլլայ անոր ինչ որ
24 բսէ ։ Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի ,
Ինչ բան որ ազօթքով կը խնդ-
րէք , հաւատացէք թէ պիտի ա-
25 նէք , և պիտի ըլլայ ձեզի ։ Ու
երբոր ազօթքի կը կայնիք , Ներե-
ցէք թէ որ մէկուն դէմ բան մը
ունիք . որպէս զի ձեր Հայրն ալ
որ երկինքն է , ներէ ձեզի ձեր յան-
26 ցանքները ։ Իսկ թէ որ դուք չէք

Յամի Տեառն 33

ներեր , ձեր Հայրն ալ որ երկինքն
է , պիտի չներէ ձեր յանցանքները ։
27 Եւ նորէն Երուսաղէմ եկան ,
ու երբոր տաճարին մէջ կը պտը-
տէր , քահանայապետները և դր-
պիրները ու ծերերը անոր եկան ,
28 Ու բսին անոր , Ի՞նչ իշխանու-
թիւնով կ՚ընես ատ բաները , և
ո՞վ տուաւ քեզի ատ իշխանու-
թիւնը , որ ատ բաները ընես ։
29 Պատասխան տուաւ Ցիսուս ու ը-
սաւ անոնց , Ես ալ ձեզի բան մը
Հարցընեմ , ու Թէ ինծի պա-
տասխան տաք , Ես ալ ձեզի պիտի
ըսեմ Թէ ինչ իշխանութիւնով
30 կ՚ընեմ ատ բաները , Յովհաննէ-
սին մկրտութիւնը երկինքէ՞ էր
Թէ մարդոցմէ , պատասխան տուէք
31 ինծի ։ Եւ անոնք ՚ի ՚ի ներքին կը
խորհէին ու կ՚ըսէին , Թէ որ ը-
սենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ , Հա-
պա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր .
32 Իսկ Թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , ժո-
ղովուրդէն կը վախնային . ինչու
որ Համիները † ղիտէին Յովհաննէ-
սը Թէ ճշմարտապէս մարգարէ էր ։
33 Եւ պատասխան տալով ըսին Ցի-
սուսի , Չենք գիտեր . և Ցիսուս
պատասխան տուաւ ու բսաւ ա-
նոնց , Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր Թէ
ինչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ ատ
բաները ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Քրիստոս կը նախաձայնէ Հրէից մերժուիլը և հեթանոսաց կոչուիլը՝ ապերախտ մշակներուն ձեռքը յանձնուած այգիին առակովը . 13 պատասխան կու տայ՝ կայսրին հարկ տալու վրայով . 18 կը ցնծի հարուկիչաց իրենց մերժութիւնը յարութիւն չկայ բսելուն համար . 28 առաքին պատուիրանին վրայով հարցընող դպիրին խնդիրը կը լուծէ . 35 կը ջրէ ան կարծիքը որ դպիրները անկէն Քրիստոսի վրայով . 38 և կը պատուիրէ ժողովրդոց որ զգոյշ բլլան անոնց փառասիրութենէն և կեղծաւորութենէն . 41 Քրիստոս կը դովէ երկու լումայ տուող աղքատ այրեւարին ։

1 Եւ ՚սկսաւ առակներով խօսիլ
անոնց հետ ։՝ Ըսել , Մէկ մարդ
մը այգի տնկեց , ու անոր բոլորտի-
քը ցանդ քաշեց , և տարաշէնան
փորեց , ու աշտարակ շինեց , և
զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու
2 ինքը օտար երկիր մը գնաց ։ Եւ
առէնին ծառայ մը իրեկց մշակնե-
րուն , որ մշակներէն այգիին պտու-
3 ղէն առնէ ։ Իսկ անոնք բռնեցին
ծեծեցին զանիկայ ու պարապ
4 ճամբեցին ։ Նորէն ուրիշ ծառայ
մըն ալ իրկեց անոնց . և զանիկայ
քարկոծելով՝ դլուխը վիրաւորեցին
5 ու անարգուած ճամբեցին ։ Եւ
դարձեալ ուրիշ մը իրկեց . ու զա-
նիկայ սպաննեցին . և շատ ուրիշ-
ներ ալ Երբեք , ոմանց մէկ քանինե-
րը ծեծեցին ու մէկ քանիներ

Յամի Տեառն 33

Յհ. ա. 23 ։ Գբ. ի. 1 ։

՚ի Մտթ. ի. 12 ։ Ղկ. ժ. 5 ։ Գբ. գ. 20 ։
†Յհ. ա. ու-նէին

Ցամի Տեառն 33

6 սպանանէին ։ Ուստի մէկ սիրելի որդի մըն ալ ունէնալով , վերջապէս զանիկայ ալ իրենց անոնց բերելով , Գո՛ւշ ամչնան իմ որդիէս ։
7 Բայց ան մշակները բոլն իրարու , Ասիկայ է ժառանգը . եկէք զանիկայ սպաննենք , ու ժառանգու-
8 թիւնը մերը ըլլայ ։ Եւ բռնեցին զանիկայ ու սպաննեցին , և այդիէն
9 դուրս հանեցին ։ Ուստի այդիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ . պիտի գայ ու կորսնցնէ մշակները , և այդին
10 ուրիշներու պիտի տայ ։ Եւ ա դիրը չէք կարդացեր թէ Բ Ն քարը որ շինողները անարգեցին , անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ .
11 Ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և զարմանալի է մեր աչքերուն ։
12 Եւ կը փնտռէին թէ ինչպէս բռնեն զանիկայ , բայց ժողովուրդէն վախցան ։ քանզի իմացան որ ա առակը իրենց համար բաւ . և ձգեցին անիկայ ու գացին ։
13 Եւ փարիսեցիներէն ու Հերովդեանեներէն քանի մը հոգի իրկեցին անոր , որ խօսքով բռնեն զա-
14 նիկայ ։ Եւ անոնք եկան ու բոլն անոր ։ Վարդապետ դիտենք որ ճշմարիտ ես և մէկու մը համար հոգդ չէ , քանզի մարդոց երեսպաշտութիւն չես բներ , հապա ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցնես . կայսրին տուրք տալ արժանի է թէ չէ ,
15 տանք թէ չտանք ։ Եւ Ցնոյա դիտնալով անոնց կեղծաւորութիւնը՝ բաւ անոնց , Ինչու կը փորձէք . բերէք ինծի դա-
16 հեկան մը որ տեսնեմ ։ Եւ անոնք բերին . ու բաւ անոնց , Որուն են է ա պատկերը ու գիրը . և անոնք
17 բոլն անոր , Կայսրին ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով բաւ անոնց , Ան որ կայսրինն է կայսրին տուէք , և ան որ Աստուծոյն է Աստուծոյ ։ ու զարմացան անոր վրայ ։
18 Եւ անոր քովը եկան Հ ադուկեցիները , որոնք կ'բան թէ Հարութիւն չկայ , և անոր հարցուցին բ-
19 սելով , Վարդապետ՝ Ի Մովսէս մեզի գրեց որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի՝ ու կնիկը ձգէ և զաւակ չձգէ , անոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը և իր եղբօրը զաւակ հանէ ։
20 Արդ եօթը եղբայրներ կային , և առջինը կնիկ առաւ ու մեռաւ և
21 զաւակ չձգեց ։ Ու երկրորդը առաւ զանիկայ ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ չձգեց . նոյնպէս ալ երրորդը ։
22 Ու եօթին ալ զանիկայ առին և զաւակ չձգեցին . ամենէն ետքը
23 կնիկն ալ մեռաւ ։ Ուրեմն յարութեան աւուրը երբոր յարութիւն առնեն , անոնցմէ որուն կնիկը պիտի ըլլայ . ինչու որ եօթն ալ զա-
24 նիկայ կնիկ ունեցան ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով անոնց բաւ , Ասոր համար չէ՞ որ մոլորած էք , որ ոչ Գիրքերը գիտէք , և ոչ Աստու-
25 ծոյ զօրութիւնը ։ Քանզի երբոր մեռելներէն յարութիւն առնեն , ոչ կնիկ կ'առնեն , և ոչ էրկան կը տրուին . հապա Հ երկինքի հրեշտակ-
26 ներուն պէս են ։ Բայց մեռելներուն համար թէ յարութիւն կ'առնեն , Մովսեսին գրքին մէջը չէք կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս Աստուած անոր խօսեցաւ բսելով , Ես եմ Աբրահամին Աստուածը , և Իսահակին Աստուածը , ու Յակո-
27 բին Աստուածը ։ Անիկայ մեռելներուն Աստուածը չէ , հապա կենդանիներուն . ուրեմն դուք խիստ մոլորած էք ։
28 Եւ դպիրներէն մէկը եկաւ , ու մտիկ կ'ընէր անոնց երբոր վիճաբանու թիւն կ'ընէին , որ երբոր տեսաւ թէ ադէկ պատասխան տուաւ անոնց , հարցուց անոր ա բսա՝ ,
Ո՞րն է բոլոր պատուիրաններուն
29 առաջինը ։ Եւ Ցիսուս պատասխանեց անոր ։ Բոլոր պատուիրաններուն առաջինը ա է . Լսէ ով
Իսրայէլ , մեր Տէր Աստուածը
30 մէկ Տէր մըն է ։ Եւ դու Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ , և քու բոլոր անձէդ , ու քու բոլոր միտքդ , և քու բոլոր զօրութենէդ . սա է առաջին պատուիրաքը ։
31 Ու երկրորդըասոր նման է Քու ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս . սա
32 ուրիշ մեծ պատուիրաք չկայ ։ Եւ դպիրը բսաւ անոր , Ադէկ վարդապետ , շիտակ խօսեցար թէ Աստուած մէկ է , և ան-
33 կէ ի զատ ուրիշ մը չկայ ։ Եւ բոլոր սրտէ , ու բոլոր միտքէ , և բոլոր անձէ , ու բոլոր զօրութենէ անիկայ սիրելը , ու ընկերը իր անձին պէս սիրելը՝ ամէն ողջակէզներէ
34 ու զոհերէ աւելի է ։ Եւ Ցիսուս տեսնելով որ անիկայ խելացու-թիւնով պատասխան տուաւ , բսաւ անոր , Աստուծոյ թագաւորութենէն հեռու չես ։ Եւ ալ ուրիշ մէկը չէր համարձակեր անոր
բան մը հարցնելու ։
35 Եւ Ցիսուս երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցնէր , պատասխան տուաւ բսաւ , Դպիրները ինծի՞ կ'ըսեն թէ Քրիստոս Դաւիթի որ-
36 դին է ։ Եւ ինքը Դաւիթ Հ Ոգիով կ'ըսէ , Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ , Նստէ իմ աջ կողմս , մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքե-
37 րուդ պատուանդան ընեմ ։ Ու-

Ցամի Տեառն 33

Բ Կազ · ԿԺ բ · 22 ։

Բ Մաս · խա · 45 · 46 ։ Գա · ժ · 18 ։ Յով · է · 25 · 30 · 44 ։

Գ Մաս · իբ · 15 ։ Ղե · ի · 20 ։

Է Մաս · իբ · 23 ։ Ղե · ի · 27 ։ Ղեր · խդ · 8 ։ Բ Օր · իե · 5 ։

Բ Մաս · իբ · 42 · 49 · 52 ։

Բ Եղ · գ · 6 ։

Ա Մաս · իբ · 35 ։

Բ Օր · գ · 4 ։ Ղե · ժ · 27 ։

Ղե · ժթ · 18 ։ Մաս · իբ · 39 ։ Հով · ժգ · 9 ։ Գազ · է · 14 ։ Յակ · բ · 8 ։

Բ Օր · ե · գ · 39 ։ Եմ · խե · 6 · 14 ։ Ես · 9 ։

Ա Թագ · ժե · 22 ։ Ովս · գ · 6 ։ Միք · գ · 6 · 7 · 8 ։

Ա Մաս · իբ · 46 ։

Բ Մաս · իբ · 41 ։ Դա · ի · 41 ։

Ե Թագ · իզ · 2 ։ Ղ Սազ · ԿԺ · 1 ։

Յամի Տեառն 33

բեմն Դաւիթ ինքը որ զանիկայ
Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկայ
անոր որդին կ՚ըլլայ. և ժողովուր-
դէն շատերը յօժարութեամբ մտիկ
կ՚ընէին անոր:
38 Եւ իր վարդապետութեանը մէջ
կ՚ըսէր անոնց, Զգուշացէք դը-
պիրներէն, որոնք կ՚ուզեն փառա-
ւոր հանդերձներով պտըտիլ, և
շուկաներուն մէջ բարևներ կը փընտ-
39 ուին, Ու ժողովարաններուն մէջ
առաջին աթոռները, և ընթրիք-
ներու մէջ առաջին բազմոցները.
40 Որոնք որբևարիներուն տուները
կ՚ուտեն, ու մարդոց երևնալու հա-
մար աղօթքը կ՚երկընցընեն. ասոնք
աւելի դատապարտութիւն պիտի
ընդունին:
41 Եւ Յիսուս գանձանակին դի-
մացը նստած՝ կը նայէր թէ ինտոր
ժողովուրդը գանձանակին մէջ
ստակ կը ձգէ. և շատ հարուստներ
42 շատ բան ձգեցին: Մէկ աղքատ
որբևարի մըն ալ եկաւ ու երկու
լումայ ձգեց, որ մէկ նաքարակիտ
43 մը կ՚ընէ: Եւ իր աշակերտները
իրեն կանչելով ըսաւ անոնց, Ճըշ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ Հաս աղ-
քատ որբևարին գանձանակը ստակ
ձգողներուն ամենէն աւելի ձգեց.
44 Ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն
ձգեցին, բայց ասիկայ իր չքաւ-
որութենէն՝ ունեցածին բոլորը ձգեց՝
իր բոլոր ապրուստը:

ԳԼ. ԺԳ

1 Քրիստոս կը նախաձայնէ թէ տաճարը պիտի կործանի. 9 թէ աւետարանին համար հալածանքներ պիտի ըլլան. 14 թէ մեծամեծ թշուառութիւններ պիտի գան Հրէից վրայ. 24 և թէ ինքը ի՞նչ կերպով դատաստանի պիտի գայ: 32 Վերջին ժամը բնաւ մէկուն յայտնուած չըլլալուն համար՝ Քրիստոս կը պատուիրէ արթուն կենալ ու աղօթք ընել:

1 Ու երբոր տաճարէն դուրս կ՚ել-
լէր, իր աշակերտներէն մէկը ը-
սաւ իրեն, Վարդապետ՝ նայէ ին-
տոր քարեր են, և ինչ կերպ շէն-
2 քեր: Եւ Յիսուս պատասխան տա-
լով ըսաւ անոր, Կը տեսնե՞ս ատ
մեծ շէնքերը. Քար մը քարի վրայ
պիտի չմնայ որ չքակուի:
3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց լե-
ռը տաճարին դիմացը նստեր էր,
Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհան-
նէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն
4 առանձին, Ըսէ մեզի ե՞րբ պիտի
ըլլան ատ բաները, և ի՞նչ նշան
պիտի ըլլայ ատ ամէն բաներուն
5 կատարուելու ատենը: Եւ Յի-
սուս պատասխան տուաւ անոնց ու
սկսաւ ըսել, Զգոյշ կեցէք՝ չըլ-
6 լայ որ մէկը ձեզ խաբէ. Ինչու որ
շատերը պիտի գան իմ անունովս
ու ըսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը,
ու շատերը պիտի մոլորցընեն:
7 Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և
պատերազմներու լուրեր, մի՛ խը-
ռովիք, ինչու որ պէտք է ըլ-
8 լալ, բայց դեռ վերջը չէ: Վասն
զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ,
ու թագաւորութիւն թագաւորու-
թեան վրայ, և տեղ տեղ երկրա-
շարժութիւններ պիտի ըլլան, սո-
վեր ու խռովութիւններ ալ պիտի
ըլլան. Ասոնք ցաւերուն սկիզբներն
9 են: Զգուշացէք ձեր անձերուն,
քանզի ձեզ ատեաններու պիտի
մատնեն, ու ժողովարաններուն մէջ
ձեզ պիտի ծեծեն, և իմ անուանս
համար կուսակալներու ու թագա-
ւորներու առջև պիտի կենաք՝ ա-
նոնց վկայութիւն ըլլալու համար.
10 Եւ առաջ պէտք է որ աւետարանը
11 քարոզուի բոլոր ազգերուն: Բայց
երբոր ձեզ մատնելու տանին, ա-
ռաջուց հոգ մի՛ ընէք և մի՛ մը-
տածէք թէ ինչ պիտի խօսիք,
հապա ան ժամուն ինչ որ ձեզի
տրուի, անիկայ խօսեցէք. ինչու
որ չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք,
12 Հապա Հոգին Սուրբ: Ու եղ-
բայր եղբայրը մահուան պիտի
մատնէ, և հայրը՝ որդին, և որդիք
իրենց ծնողացը վրայ պիտի ելլեն
13 ու մեռցընեն զանոնք: Եւ իմ ա-
նուանս համար ամենուն ատելի պի-
տի ըլլաք. բայց Հով որ մինչև վեր-
ջը համբերէ, անիկայ պիտի ապրի:
14 Ու երբոր տեսնէք աւերմունքին
պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգա-
րէին ձեռքովը ըսուած է, թէ ար-
ժան չեղած տեղը կը կենայ. (Ով
որ կարդայ՝ թող հասկընայ.) ան
ատենը Հրէաստանի մէջ եղողները
15 լեռները թող փախչին. Եւ ան
որ տանիքին վրայ է՝ թող տուն
չիջնէ, ու չմտնէ իր տունէն բան
16 մը առնելու. Եւ ան որ արտին մէջն
է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձը
17 առնելու: Բայց վայ ան օրերը յղի
եղողներուն ու ծիծ տուողներուն:
18 Եւ աղօթք ըրէք որ ձեր փախչիլը
19 ձմեռը չըլլայ. Քանզի ան օրերը
անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ
որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած
արարածոց սկիզբէն մինչև հիմա ե-
20 ղած չէ, ոչ ալ պիտի ըլլայ: Եւ
թէ որ Տէրը ան օրերը չկարճեցը-
նէր, բնաւ մէկ մարմին մը պի-
տի չապրէր. բայց ընտրեալներուն
համար որոնք ընտրեց, ան օրե-
21 րը կարճեցուց: Եւ Հան ատենը
թէ որ մէկը ձեզի ըսէ, Ահա՛ հոս
է Քրիստոսը՝ կամ ահա՛ հոն,
22 մի՛ հաւատաք. Ինչու որ սուտ
քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ
պիտի ելլեն, ու նշաններ և հրաշք-

Յամի Տեառն 33

Ա Մատ. իդ. 8:
Ղ Մատ. ժ. 17, 18: իդ. 9: Յայտ. բ. 10:
Ի Մատ. իդ. 14:
Ը Մատ. ժ. 19: Ղու. ժբ. 11: իա. 14:
Բ Գոր. բ. 4: գ. 8, 31:
Ժ Միք. է. 6: Մատ. ժ. 21: իդ. 10: Ղու. իա. 16:
Ի Մատ. իդ. 9: Ղու. իա. 17:
Լ Դան. ժբ. 12: Մատ. ժ. 22: իդ. 13: Յայտ. բ. 10:
Ի Մատ. իդ. 15:
Ժ Դան. թ. 27:
Կ Ղու. իա. 21:
Հ Ղու. իա. 23: իդ. 29:
Չ Դան. թ. 26: ժբ. 1: Յովել. բ. 2: Մատ. իդ. 21:
Ղ Մատ. իդ. 23: Ղու. ժէ. 23: իա. 8:

Ա Գլ. գ. 2:
Մ Մատ. իդ. 1: Ղու. ի. 46:
Յ Ղու. ժա. 43:
Ն Մատ. իդ. 14:
Շ Ղու. իա. 1:
Ա Գ Թագ. ժբ. 9:
Չ Բ Կոր. ը. 12:
Պ Բ Օր. իդ. 6: ա Յոհ. գ. 17:
Ա Մատ. իդ. 1: Ղու. իա. 5:
Բ Ղու. ժթ. 44:
Գ Մատ. իդ. 3: Ղու. իա. 7:
Դ Երեմ. իթ. 8: Եփե. ե. 6: ա Թես. բ. 3:

Ցամքի Տեառն 33

Ա Պետ. գ. 17։

Ա Թագ. է. 10։ Ասփ. ա. 15։ Ասա. իգ. 29։ Ղևտ. իա. 23։

Դատ. է. 13, 14։ Ասա. ԺԹ. 27։ իգ. 30։ Ել. Ժդ. 62։ Գոբ. ա. 11։ ա Թես. գ. 15։ բ Թես. ա. 7։ 10։ Ցաքա. ա. 7։

Ա Ասա. իգ. 32։ Ղևտ. իա. 29։

Ես. խ. 5։

Ասա. իգ. 42։ իե. 13։ Ղևտ. Ժբ. 40։ իա. 34։ Հով. Ժգ. 11։ ա Թես. ե. 6։

Ա Ասա. իգ. 45։ իե. 14։

Դ Ասա. իգ. 42. 44։

ՆԱՆ պիտի ցուցընեն, որ եթէ կա-
րելի էր՝ ընտրեալներն ալ մոլոր-
23 ցընեն. Ահա ես ձեզ դուշ կ՚ե-
ցնեմ. ահա առաջուց բան ձեզի
ամէնը։
24 Բայց այն օրերը ան ներգումեն
ետև նեղութենէն, արեգակը պիտի խաւարի, ու
25 լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ, Եւ
աստղերը երկինքէն պիտի թափ-
թըթին, ու երկնից զօրու-
26 թիւնները պիտի շարժին։ Ու ե՛ն
առնեն պիտի տեսնեն Որդին մար-
դոյ ամպերու մէջ գալած մեծ զո-
27 րութիւնով ու փառքով։ Ու ե՛ն
առնեն իր հրեշտակները պիտի
խրկէ, ու իր ընտրեալները պիտի
ժողվէ չորս հովերէն՝ երկրի ծայրէն
28 մինչև երկինքի ծայրը։ Թզենիէն
առակ մը սորվեցէք. որ երբ անոր
ոստերը կը կակուղնան ու տերև-
ները կը ցցուին, դիտէք թէ ա-
29 մառը մօտ է։ Նոյնպէս ալ դուք
երբոր սա բաները գալած տեսնէք,
դիտցէք որ մօտ է դռներուն քովը։
30 Ճշմարիտ կըսեմ ձեզի, որ սա
ազգը պիտի չանցնի, մինչև որ սա
31 ամէն բաները ըլլան։ Երկինք
ու երկիր պիտի անցնին, բայց
ե՛ս իմ խօսքերս պիտի չանցնին։
32 Իսկ ան օրուան ու ժամուն համար
մէկը չգիտեր, ոչ երկինքի մէջ
եղող հրեշտակները և ոչ Որ-
33 դին, հապա միայն Հայրը։ Ըղ-
ջոյզ կեցէք, արթուն մնացէք և
աղօթք ըրէք, ինչու որ չէք գիտեր
34 առնեն երբ է։ Ինչպէս օտար եր-
կիր գացող մարդ մը իր տուներ կը
թողու, ու իր ծառաներուն իշ-
խանութիւն կու տայ, և ամէն մէ-
կուն իր գործը, ու դռնապանին
35 կ՚ապրազարէ որ արթուն կենայ. Ու-
րեմն՝ արթուն կեցէք, ինչու որ
չէք գիտեր թէ երբ կու գայ տա-
նուտէրը, իրիկունը՝ թէ կէս գի-
շերին՝ թէ հաւաքոսին և թէ առ-
36 տուանց. Զըլլայ որ յանկարծակի
գայ ու ձեզ քունի մէջ գտնէ։
37 Եւ ինչ որ կ՚ըսեմ ձեզի, ամէնուն
կ՚ըսեմ՝ Արթուն կեցէք։

ԳԼ. ԺԴ

1 Հրեից դաւաճանութիւնը Բեթհանիոյ դէմ։ 3 Կին մը անոր գլուխն կը թափէ շիշ մը պատուական ևղ։ 10 Յուդան իր Տէրը կը մատնէ սակով։ 18 Քրիստոս կը ծանուցանէ թէ իր աշակերտներէն մէկը զինքը պիտի մատնէ։ 22 Հաւատիք պատրաստուելէն և ուտուելէն ետև։ Քրիստոս Յաղթութեան խորհուրդը կը սահմանէ։ 26 Կը նախատացնէ իր բոլոր աշակերտներուն յուսալից և պետրոսի ուրացութիւնը։ 43 Յուդա Տէրոջ դէմ կը մատնէ զինքը Քրիստոս։ 46 Քրիստոս պարակէն մէկ կը բռնուի։ 55 ուստ վկայութեան կ՚ամբաստանուի, և ամբարիշտ վճռով կը դատապարտուի Հրեից առաջնոյն։ 65 Հրեայք անարգանքով կը չարչարեն զՔրիստոս։ 66 Պետրոս երեք անգամ կ՚ուրանայ իր Տէրը։

Ցամքի Տեառն 33

1 Ա՛ռ ԵՐԿՈՒ օրէն Եւսեր զատիկ ու
բաղարջակերք էր. և քահա-
նայապետները ու դպիրները կը
փնտռէին թէ ինչպէս նենգու-
թեամբ բռնեն զանիկայ ու մեռ-
2 ցընեն։ Բայց կ՚ըսէին թէ Ո՛չ
տօնին ատեներ, որ ժողովուրդին
մէջ խռովութիւն չըլլայ։
3 Ե՛ւ երբոր ինքը Բեթանիա էր
բորոտ Սիմոնին տունը ան-
տած, կնիկ մը ևկաւ՝ որ շիշ մը
պատուական սուրբ նարդոսի ևղ
ունէր, և կոտրեց ան շիշը ու անոր
4 գլխուն վրայ թափեց։ Եւ կային
ոմանք որ կը դժուարէին ու կ՚ը-
սէին, Ինչո՞ւ համար եղաւ սա
5 ևղին կորուստը. Հանդիսատես [ևղը]
իրեք հարիւր դահեկանէն աւելի
կրնար ծախսել ու աղքատներուն
տրուիլ. և սաստիկ կը յանդի-
6 մանէին զանիկայ։ Բայց Յիսուս
ըսաւ, Թող տուէք սորը, ինչո՞ւ
անհանգիստ կ՚ընէք ասիկայ. բա-
7 րի գործ մը գործեց ինծի։ Քան-
չու որ աղքատները ամէն ատեն
ձեր հետ ունիք, ու երբոր ուզէք
կրնաք անոնց բարիք բնել, բայց
8 զիս ամէն ատեն չունիք։ Ասիկայ
ինչ որ ունէր՝ ըրաւ. առաջուց իմ
մարմինս օծեց իմ թաղմանս հա-
9 մար. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Թէ
բոլոր աշխարհի մէջ ուր որ սա
աւետարանս քարոզուի, ատոր
ըրածն ալ պիտի խօսուի իրեն յի-
շատակ ըլլալու համար։
10 Ե՛ւ Յուդա Խկարիովտացին
տասներկուքէն մէկը գնաց քա-
հանայապետներուն, որ զանիկայ
11 մատնէ անոնց։ Անոնք ալ լսելով
ուրախացան, ու իրեն տուին տալ
խոստացան. և կը փնտռէր թէ
ինչպէս պատեհ թեամբ մը մատ-
նէ զանիկայ։
12 Ե՛ւ բաղարջակերաց առջի օրը՝
որ զատիկը կը մորթէին, անոր
աշակերտները բսին իրեն, Ո՞ւր
կ՚ուզես երթանք պատրաստենք որ
13 զատիկը ուտես։ Եւ իր աշա-
կերտներէն երկուքը խրկեց ու
ըսաւ անոնց, Գացէք քաղաքը,
ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի,
որ սափոր ջուր կրելի ատիտը մը կը
14 տանի, զայրէք անոր ետևէն. Ե-
ւ ուր որ մտնէ, տանտիրոջը ը-
սէք, Վարդապետը կ՚ըսէ, Ո՞ր է
օթևանը՝ որ հոն աշակերտներուս
հետ Ակտող զատիկը ուտեմ։
15 Ան ալ ձեզի յարդարուած մե-
ծատեսակ վերնատունը մը պի-
տի ցուցընէ. հոն պատրաստեցէք

Ա Ասա. իգ. 2 Ղևտ. իբ. 1։ Ցաճ. Ա. 55։ Ժգ. 1։

Բ Ասա. իգ. 6։ Ցաճ. Ժբ. 1, 3։ Տեսն Ղևտ. է. 37։

Ծ Ասա. իգ. 11։

Յամի Տեառն 33

16 մեզի ։ Եւ իր աշակերտները դա-
ցին ու քաղաքը մտան, և ինչպէս
որ իրենց ըսաւ՝ այնպէս դտան, և
զատիկը պատրաստեցին ։
17 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տա-
սուերկուքին հետ մէկտեղ եկաւ ։
18 Ու երբոր սեղան նստան և կ՚ու-
տէին, ըսաւ Յիսուս, Ճշմարիտ
կ՚ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ մէկը որ
հիմա իմ հետս կ՚ուտէ, զիս պիտի
19 մատնէ ։ Եւ անոնք սկսան տրրտ-
միլ, ու մէկիկ մէկիկ ըսել անոր,
Միթէ ե՞ս եմ, և ուրիշ մը՝ Միթէ
20 ե՞ս եմ ։ Անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց, Ատ տա-
սուերկուքէդ մէկը՝ որ ինծի հետ իր
21 ձեռքը պնակը խօթեց ։ Յիրաւի
Որդին մարդոյ կ՚երթայ՝ ինչպէս
որ գրուած է իրեն համար, բայց
վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը
Որդին մարդոյ կը մատնուի. աղէկ
էր ան մարդուն որ ծնած չըլլար ։
22 Եւ քանի որ անոնք կ՚ուտէին,
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու
կտրեց, և տուաւ անոնց ու ըսաւ ։
23 Առէք, ասա է իմ մարմինս ։ Եւ
դաւաթը առաւ՝ գոհացաւ, ու
տուաւ անոնց, և ամէնքն ալ խը-
24 մեցին անկէ ։ Ու ըսաւ անոնց,
Ասիկայ է իմ արիւնս նոր ուխտի,
որ շատերու համար կը թափուի ։
25 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ասկէ
ետև որթին բերքէն ընաւ պիտի
չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր անիկայ
նոր խմեմ Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը մէջ ։
26 Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ե-
27 տև Ձիթենեաց լեռը ելան ։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոնց, Ամէնքդ ալ
ասա դիշեր իմ վրայովս պիտի դայ-
թակղիք. ինչու որ գրուած է թէ
Հովիւը պիտի զարնեմ, ու
28 ոչխարները պիտի ցրուին ։ Բայց
Լյարութիւն առնելէս ետև ձեզմէ
առաջ Գալիլեա պիտի երթամ ։
29 Իսկ Պետրոս ըսաւ անոր, Թէպէտ
ամէնքն ալ դայթակղին, բայց չէ
30 թէ ես ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր,
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, որ դուն
ալ ասա դիշեր դեռ հաւը երկու
անգամ չխօսած, իրեք անգամ
31 զիս պիտի ուրանաս ։ Բայց Պետրոս
աւելի կը պնդէր ու կ՚ըսէր, Թէև
քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ին-
ծի, բնաւ քեզ պիտի չուրանամ.
նոյնպէս կ՚ըսէին ամէնքն ալ ։
32 Եկան ան տեղը՝ որուն անունը
Գեթսեմանի էր, ու ըսաւ իր ա-
շակերտներուն, Հոս նստեցէք՝
33 մինչև որ ես աղօթք ընեմ ։ Եւ իր
հետը առնելով Պետրոսը ու Յա-
կոբոսը և Յովհաննէսը, սկսաւ
34 խռովիլ և վշտանալ ։ Ան ատենը

Յամի Տեառն 33

ըսաւ անոնց, Իմ անձս մեռնելու
չափ տրտում է. հոս կեցէք և
35 արթուն մնացէք ։ Ու քիչ մը ա-
ռաջ երթալով, իր երեսին վրայ
դետինը ինկաւ և աղօթք ըրաւ,
որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէ
36 անցնի ։ Եւ ըսաւ, Աբբա Հայր,
Ամէն բան քեզի Ինարաւոր է, ասա
դաւաթը ինծմէ անցուր. Բայց
չէ թէ ինչպէս որ ես կ՚ուզեմ,
հապա ինչպէս որ դուն կ՚ուզես ։
37 Եւ եկաւ ու զանոնք քնացած զը-
տաւ, և ըսաւ Պետրոսին, Սիմոն՝
կը քնանա՞ս. չկրցա՞ր ժամ մը
38 արթուն կենալ ։ Արթուն կե-
ցէք և աղօթք ըրէք, որ փորձու-
թեան մէջ չմտնէք. Հոգին յօժար
39 է, բայց մարմինը տկար ։ Եւ
նորէն գնաց աղօթք ըրաւ, նոյն
40 խօսքը ըսելով ։ Եւ դարձաւ ու
զանոնք նորէն քնացած դտաւ,
ինչու որ աչքերնին ծանրացած էր,
և չէին դիտեր թէ ինչ պատաս-
41 խան տան անոր ։ Երրորդ անգամ
ալ եկաւ ու ըսաւ անոնց, Ասկէ
ետև քնացէք ու հանգչեցէք.
բաւական է, ժամը հասաւ. ահա
Որդին մարդոյ մեղաւորներուն
42 ձեռքը կը մատնուի, Ելէք
երթանք, ահա մօտեցաւ անիկայ
որ զիս պիտի մատնէ ։
43 Եւ դեռ անիկայ ասա որ կը խօ-
սէր, իսկոյն Յուդա՝ տասուեր-
կուքէն մէկը եկաւ, և իր հետը
քահանայապետներուն և դպիրնե-
րուն ու ծերերուն կողմէն շատ
բազմութիւն սուրերով ու բիրե-
44 րով ։ Եւ զանիկայ մատնողը անոնց
նշան մը տուեր էր՝ ըսելով, Ով որ
ես համբուրեմ՝ ան է, բռնեցէք
անիկայ և զգուշութեամբ տարէք ։
45 Ու անիկայ դալով շուտ մը մօտե-
ցաւ անոր և ըսաւ, Ռաբբի՝
Ռաբբի, ու համբուրեց զանիկայ ։
46 Եւ անոնք ձեռք զարկին անոր
47 ու բռնեցին զանիկայ ։ Եւ քովը
կայնողներրէն մէկը սուրը քա-
շեց ու զարկաւ քահանայապե-
տին ծառային, ու անոր ա-
48 կանջը մէկդի հանեց ։ Եւ Յիսուս
պատասխան տալով ըսաւ անոնց,
Իբր թէ աւազակի վրայ ելաք
սուրերով ու բիրերով զիս բռնե-
49 լու. Ամէն օր ձեր քովն էի ու
տաճարին մէջ կը սորվեցընէի, և
զիս չբռնեցիք. բայց որպէս զի
50 գիրքերը կատարուին ։ Ան ա-
տենը բոլոր աշակերտները թողուցին
51 զանիկայ ու փախան ։ Եւ մէկ երի-
տասարդ մը անոր ետևէն կ՚երթար՝
մերկ մարմինին վրայ կտաւ մը ա-
ռած, ու երիտասարդները զա-
52 նիկայ բռնեցին. Ան ալ կտաւը

Ղուկ. Տեառն 33

Ղ Մատ. իզ. 20, ԵՃ ։
Ի Մատ. իզ. 24 ։ Ղու. իբ. 22 ։
Ը Մատ. իզ. 26 ։ Ղու. իբ. 19 ։ Ա Կոր. ժա. 23 ։
Ոմանք՝ Առէք կերէք ։
Բ Մատ. իզ. 30 ։
Ժ Մատ. իզ. 31 ։
Ի Զաք. ժգ. 7 ։
Լ Գլ. ժզ. 7 ։
Ի Մատ. իզ. 33, 34 ։ Ղու. իբ. 33, 34 ։ Յոհ. ժգ. 37 ։ 38 ։
Ժ Մատ. իզ. 36 ։ Ղու. իբ. 39 ։ Յոհ. ժը. 1 ։

Ի Յոհ. ժբ. 27 ։
Հ Հռով. ը. 15 ։ Գաղ. դ. 6 ։
Ն Երբ. ե. 7 ։
Ղ Յոհ. ե. 30 ։ Ղ. 38 ։
Մ Հռով. է. 22, 23 ։ Գաղ. ե. 17 ։
Մ Յոհ. ժգ. 1 ։
Յ Մատ. իզ. 46 ։ Յոհ. ժը. 1, 2 ։
Ն Մատ. իզ. 47 ։ Ղու. իբ. 47 ։ Յոհ. ժը. 3 ։
Ա Մատ. իզ. 55 ։ Ղու. իբ. 52 ։
Ա Սաղ. իբ. 6 ։ Ես. ծգ. 7, ԵՃ ։ Ղու. իբ. 37 ։ իզ. 44 ։
Ա Սաղ. ձբ. 8 ։ Հմբ. 27 ։

Յամի Տեառն 33

Մատ. իզ. 57։ Ղու. իբ. 54։ Յոհ. ժը. 13։

Մատ. իզ. 59։

Գլ. ժե. 29։ Յոհ. բ. 19։

Մատ. իզ. 62։

Եւ ծգ. 7։ Մատ. իզ. 63։

Մատ. իգ. 30։ իզ. 64։ Ղու. իբ. 69։

Մատ. իզ. 58. 69։ Ղու. իբ. 55։ Յոհ. ժը. 16։

Մատ. իզ. 71։ Ղու. իբ. 58։ Յոհ. ժը. 25։

թողուց ու մերկ փախաւ անոնցմէ։

53 Եւ տարին Յիսուսը քահանայապետին, ու անոր քովը ժողվուեցան բոլոր քահանայապետներ-
54 ը և ծերերը ու դպիրները։ Եւ Պետրոս հեռուանց անոր ետևէն գնաց մինչև ներսը քահանայապետին գաւիթը, և սպասաւորներուն հետ նստաւ, ու կրակին
55 քովը կը տաքնար։ Իսկ քահանայապետները ու բոլոր ժողովքը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին որ զանիկայ մեռցընեն,
56 և չէին գտներ. Ինչու որ շատերը սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր դէմ, ու վկայութիւնները իրարու
57 համաձայն չէին։ Եւ ոմանք ելան սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր
58 դէմ ու կ'ըսէին թէ Մենք լսեցինք ատկէ որ կ'ըսէր, Ես ատ ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ, և իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի
59 շինեմ առանց ձեռագործի։ Բայց անանկ ալ իրենց վկայութիւնը
60 համաձայն չէր։ Եւ քահանայապետը մէջտեղը ոտք ելլելով, հարցուց Յիսուսին ու ըսաւ, Պատասխան մը չե՞ս տար. ի՞նչ կը
61 վկայեն ասոնք քեզի դէմ։ Բայց Հանիկայ լուռ կը կենար և պատասխան մը չէր տար. Քահանայապետը նորէն կը հարցընէր անոր ու կ'ըսէր, Դո՞ւն ես Քրիստոսը՝
62 օրհնեալ Աստուծոյ Որդին։ Եւ Յիսուս ըսաւ, Ես եմ. ու պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը նստած, ու երկ-
63 նից ամպերովը եկած։ Եւ քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց ու ըսաւ, Ալ ի՞նչ պէտք է
64 մեզի վկաներ։ Աստուծոյ հայհոյութիւնը լսեցիք. ձեզի ի՞նչպէս կ'երևնայ. և ամէնքը դատապարտեցին զանիկայ թէ մահապարտ է։
65 Եւ ոմանք սկսան թքնել անոր ու երեսը ծածկել և բռունցով ծեծել ու ըսել, Մարգարէացիր. ու սպասաւորները ապտակ կը զարնէին անոր։
66 Եւ Պետրոս վարը գաւիթն էր, ու քահանայապետին աղախիններ-
67 էն մէկը եկաւ, Ու տեսնելով Պետրոսը որ կը տաքնար, նայեցաւ անոր ու ըսաւ, Դուն ալ Յիսուս
68 Նազովրեցիին հետն էիր։ Բայց անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ, Չեմ գիտեր և չեմ հասկընար՝ թէ դուն ինչ կը խօսիս. ու երբոր դուրս ելաւ գաւիթին դրանը առջևը,
69 հաւը խօսեցաւ։ Եւ աղախինը նորէն տեսաւ զանիկայ, ու սկսաւ բոլորտիքը կայնողներուն ըսել թէ

70 Ա՛ս ալ անոնցմէ է. Եւ անիկայ նորէն ուրացաւ, Ու քիչ մը ատենէն ետքը՝ նորէն բոլորտիքը կայնողները ըսին Պետրոսին, Յիրաւի դուն անոնցմէ ես, ինչու որ Գալիլեացի ես, և քու զրու-
71 ցուածքդ ալ նման է անոնց։ Բայց անիկայ սկսաւ անիծել ու երդում ընել՝ ըսելով թէ Ես ան մարդը չեմ ճանչնար, որուն համար դուք
72 կ'ըսէք։ Եւ իսկոյն երկրորդ անգամ հաւը խօսեցաւ. ու Պետրոս միտքը բերաւ ան խօսքը՝ որ Յիսուս իրեն ըսեր էր թէ Դեռ հաւը երկու անգամ չխօսած՝ դուն իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս. ու սկսաւ լալ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Յիսուս կապուած կը տարուի Պիղատոսին առջևը և կ'ամբաստանուի։ 15 Պիղատոս ժողովուրդին մեծ աղաղակին նայելով՝ մարդասպան Բարաբբան կ'արձակէ, և Յիսուսը ձեռք կու տայ որ խաչուի։ 17 Փուշերէ պսակ մը կը դնեն Յիսուսի գլուխը. 19 անոր երեսը կը թքնեն և զանիկայ ծաղր կ'ընեն. 27 խաչը կը հանեն երկու չարագործներուն մէջտեղը. 29 Հրէայք սաստիկ նախատինքներ կու տան անոր, 39 բայց հարիւրապետը կը խոստովանի թէ անիկայ Աստուծոյ որդին է։ 43 Յովսէփ պատուով կը թաղէ զՅիսուս։

1 Եւ առտուանց շուտ մը քահանայապետները ծերերուն ու դպիրներուն հետ՝ և բոլոր ժողովքն ալ խորհուրդ ըրին, Յիսուսը կապեցին ու տարին մատնեցին Պի-
2 ղատոսին։ Եւ Պիղատոս հարցուց անոր ու ըսաւ, Դո՞ւն ես Հրէից թագաւորը. անիկայ ալ պատասխան տալով ըսաւ անոր, Դուն
3 կ'ըսես։ Եւ քահանայապետները շատ ամբաստանութիւն կ'ընէին
4 անոր վրայով։ Ու Պիղատոս նորէն հարցուց անոր ըսելով, Պատասխան մը չե՞ս տար. նայէ որ-
5 չափ քեզի դէմ կը վկայեն։ Եւ Յիսուս տակաւին պատասխան մը չտուաւ, մինչև որ Պիղատոս զարմացաւ։
6 Բայց Տօնին ատենը կապուած մը կ'արձակէր անոնց, որը որ ի-
7 րենք ուզէին։ Եւ Ճիլը կար Բարաբբա անունով իր ընկեր խռովարարներուն հետը կապուած, որոնք խռովութեան ատենը մարդասպա-
8 նութիւն ըրեր էին։ Եւ ժողովուրդը աղաղակելով՝ սկսաւ խընդրել որ ընէ ինչպէս որ միշտ կ'ընէր
9 իրենց։ Եւ Պիղատոս անոնց պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Կ'ուզէք որ Հրէից թագաւորը արձա-
10 կեմ ձեզի։ Քանզի գիտէր որ քահանայապետները նախանձի հա-
11 մար մատներ էին զանիկայ։ Բայց քահանայապետները ժողովուրդը գրգռեցին որ ինդրէն յաւէտ Բա-

Յամի Տեառն 33

Մատ. իզ. 73։ Ղու. իբ. 59։ Յոհ. ժը. 26։

Գոր. բ. 7։

Մատ. իզ. 75։

Սաղ. բ. 2։ Մատ. իէ. 1։ Ղու. իբ. 66։ իգ. 1։ Յոհ. ժը. 28։ Գոր. գ. 13։ դ. 26։

Մատ. իէ. 11։

Մատ. իէ. 13։

Եւ ծգ. 7։ Յոհ. ժթ. 9։

Մատ. իէ. 15։ Ղու. իգ. 17։ Յոհ. ժը. 39։

Մատ. իէ. 20։ Գոր. գ. 14։

Ծամի Տեսան 33

12 բարբան իբրեւ արձակել ։ Նորէն Պիղատոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Հապա Հրէից թա-
գաւոր բաձնիդ ի՞նչ կ՚ուզէք որ
13 ընեմ ։ Եւ անոնք նորէն կ՚աղա-
ղակէին , Խաչը Հանէ տաիկայ ։
14 Պիղատոս ըսաւ անոնց , Բայց ի՞նչ
չար գործ ըրած է տաիկայ . և ա-
նոնք՝ ալ աւելի կ՚աղաղակէին ՝՝
15 ։՚ԵՒԲԷՒ , Խաչը Հանէ տաիկայ ։ Եւ
Ե Պիղատոս ժողովուրդը գոհ ընել
ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց ա-
նոնց , ու Յիսուսը ծեծելով՝ ձեռք
տուաւ որ խաչուի ։
ԸՄատ · իԷ · 27 ։

16 ԸԵւ զինուորները նեղս տարին
զանիկայ գաւիթը այսինքն պալա-
տը , և բոլոր գունդը ժկտեղ
17 կանչեցին . Ու Հագցուցին անոր
ծիրանիներ , և փշէղէն պսակ հիւ-
18 սելով՝ անոր ։՚ԵՒԲԷ գրին . Ու
սկսան բարև տալ անոր ՝՝ ։՚ԵՒԲ ,
Ողջոյն քեզ՝ Հրէից թագաւոր ։
19 Եւ անոր գլուխը եղէգով կը ծե-
ծէին ու կը թքնէին անոր , և
ծնկան վրայ գալով երկրպագու-
20 թիւն կ՚ընէին անոր ։ Ու երբոր
ծաղր բրին զանիկայ , ծիրանիները
վրայէն հանեցին և իր հանդերձ-
ները հագցուցին անոր , ու դուրս
հանեցին զանիկայ՝ որ խաչը Հանեն ։
ԲՄատ · իԷ · 32 ։ Ղբ · իգ · 26 ։

21 ԲԵւ Սիմոն Կիւրենացին՝ Ղէբ-
անդրոսին և Ռուփոսին Հայրը , որ
անկէ կ՚անցնէր արտէն կուգայ , պա-
տճակ բռնեցին որ անոր խաչը վեր-
գ Մատ · իԷ · 33 ։ Ղբ · իգ · 33 ։ Ցօհ · ժթ · 17 ։
22 ցրնէ ։ գՈւ տարին անիկայ Գող-
գոթա ՝՝՝

Ցամքի Ցեղուն 33

՝ Մաս. իբ. 1 ։ Դատ. իգ. 1։ Ցոչ. ի. 1։

Ֆ Դատ. իգ. 56։

Ֆ Դատ. իգ. 1։ Ցոչ. ի. 1։

Ր Դատ. իգ. 3։ Ցոչ. ի. 11, 12։

Ի Մաս. իբ. 5, 6, 7։

Ղ Մաս. իգ. 32 ։ Գէ. ԺԳ. 28։

Ի Տես Մաս. իբ. 8։ Դատ. իգ. 9։

Ը Ցոչ. ի. 14։

Ի Դատ. բ. 2։ Ի Դատ. իգ. 10 ։ Ցոչ. ի. 18։

բնակ Մարիամ Մագդաղենացին ։ 12 որոր գացող երկու աշակերտներուն ։ 14 եաբը առաքեալներուն ։ 15 որոնք կը խրկէ ուխտաբանք քարոզելու ։ 19 Քրիստոս երկինքը կը համբառնայ ։

1 Ա– երբոր շաբաթը անցաւ, Մարիամ Մագդաղենացին և Յակոբոսին մայրը Մարիամ և Սողոմէ ի խունկերը ծախու առին, որ գան 2 օծեն անիկայ ։ Ի Եւ մէկշաբթի առտուընոյ շատ կանուխ՝ արեւը որ 3 կը ծագէր՝ եկան գերեզմանը, Ո՞ւ իրարու կ՚ըսէին, Քարը ո՞վ պիտի դլորցնէ մեզի գերեզմանին դրան 4 նէն ։ (Ու նայեցան տեսան որ քարը գլորցուած էր ։) ինչու որ 5 շատ մեծ էր ։ Ե Ու ներս գերեզմանը մտնելով՝ երիտասարդ մը տեսան որ աջ կողմը նստեր էր ճերմակ պատմուճան հագած, ու զար- 6 հուրեցան ։ Ի Ան անիկայ ըսաւ անոնց ։ Մի զարհուրիք. Յիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք, որ խաչուեցաւ. անիկայ յարութիւն առաւ, հոս չէ. ահա ան տեղը՝ ուր 7 որ դրին զանիկայ ։ Բայց գացէք՝ ըսէք անոր աշակերտներուն և Պետրոսին, Թէ ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ՚երթայ, հոն պիտի տեսնէք անիկայ՝ ինչպէս որ ձեզի ըսաւ ։ 8 Ու անոնք դողով ու ապշութեամբ բռնուած ելան ու փախան գերեզմանէն ։ Ե և մէկու մը բան չըսին, քանզի կը վախնային ։

9 Յ–յառաջ մէկշաբթի առտուընոյ յարութիւն առած՝ առաջ Մարիամ Մագդաղենացիին երեւցաւ, Ի որմէ եօթը դեւ հաներ էր ։ 10 Ի Անիկայ գնաց անոնց պատմեց որոնք անոր հետ էին, երբոր սուգ 11 կ՚ընէին ու կու լային ։ Իակ Եանոնք երբոր լսեցին Թէ կենդանի է և Թէ իրեն երեւցաւ, չհաւատացին ։ 12 Ետքը ուրիշ կերպարանքով երեւցաւ անոնցմէ երկուքին որ քա- 13 լելով գացին ուրիշներուն պատմեցին. ու անոնց ալ չհաւատացին ։ 14 Ի Վերջը տասնումէկին երեւցաւ, երբոր սեղան նստած էին, ու նախատեց անոնց հաւատքին զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը և սրտերնուն կարծրութիւնը, վասն զի որոնց որ ինքը երեւցաւ մեռելներէն չհաւատացին ։ 15 Ի Ետքը ըսաւ անոնց ։ Գացէք բոլոր աշխարհ, ու Եաւետարանը քարոզեցէք բոլոր ստեղծուածներուն ։ 16 Ի Ան որ հաւատայ ու մկրտուի, պիտի փրկուի, Եւ ան որ չհաւատայ, 17 պիտի դատապարտուի ։ Ե Ու անոնք որ կը հաւատան, սա նշաններըդ անոնց հետ պիտի երթան. Ի Իմ անունովս դեւեր պիտի հանեն, Ե նոր 18 լեզուներ պիտի խօսին. Ի Ձեռքերնին օձեր պիտի բռնեն ։ և Թէ որ մահաբեր բան մը խմեն, իրենց պիտի չվնասէ. Ի հիւանդներու վրայ ձեռք պիտի դնեն, ու անոնք պիտի առողջանան ։

19 Ա–րդ Ի Տէրը անոնց հետ խօսելէն ետքը Ե երկինքը համբարձաւ, ու 20 Ա նստաւ Ծայ աջ կողմը նստաւ ։ Ե Ու անոնք ելան ու ամէն տեղ քարոզեցին ։ և Տէրը անոնց գործակից էր, Ե ու խօսքը կը հաստատէր անոր նշաններով որ անոնց հետը կ՚երթային։ Ամէն ։

Ցամքի Ցեղուն 33

Ա Դատ. լգ. 11 ։

Ե Դատ. լգ. 18 ։

Ի Դատ. իգ. 36 ։ Ցոչ. ի. 19 ։ Ա Կար. ԺԱ. 5 ։

Ի Մաս. իբ. 19 ։ Ցոչ. ԺԱ. 16 ։

Կղ. ա. 23 ։

Ցոչ. գ. 18, 36 ։ Գար. բ. 38 ։ Ժղ. 30, 31, 32 ։ Հով. Ժ. 9 ։ Ա Պետ. գ. 21 ։

Ցոչ. ԺԲ. 48 ։

Դատ. Ժ. 17 ։ Գար. ի. 16 ։ բ. 7 ։ Ժղ. 18 ։ ԺԹ. 12 ։

Գար. բ. 4 ։ Ժ. 46 ։ ԺԹ. 6 ։ Ա Կար. ԺԲ. 10, 28 ։ Ղտ. Ժ. 19 ։ Գար. իբ. 5 ։

Գար. ի. 15, 16 ։ ԺԹ. 17 ։ իբ. 8 ։ Ցակ. ի. 14, 15 ։

Գար. ա. 2, 3 ։

Դատ. իգ. 51 ։

Ապ. ՃԺ. 1 ։ Գար. է. 55 ։

Գար. ի. 12 ։ Ժղ. 3 ։ Ա Կար. բ. 4 ։ 5 ։ Երբ. բ. 4 ։

ԵՒՏԸՐԸՆ ՂՍՏ ՂՈՒԿԱՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ղուկասու ուշադրութեան յանձնարարութիւնը։ 5 Եղիսաբեթին 26 ու կայս Մարիամին յղութիւնը։ 39 Եղիսաբեթին և Մարիամին մարգարէութիւնը Քրիստոսի վերայով։ 57 Ցովհաննէս Մկրտչին ծնունդը և թլփատութիւնը։ 67 Զաքարիայի մարգարէութիւնը Քրիստոսի 76 և Ցովհաննէսին վերայով։

1 Որովհետև շատերը մեր մէջը հասատատ գիտցուած բաներուն վերայով խօսք պատմութիւնը կարգի
2 դնելու ձեռք զարկին, ինչպէս որ սկիզբէն ականատես եղողները եւ խօսքին սպասաւոր եղողները մեզ
3 հանձնեցին մեզի, ես ալ որ սկիզբէն ան ամէն բաներուն ճշդութեամբ տեղեկացեր էի, յարմար դատեցի ես կարգաւ դրել քեզի, Թէ-
4 ոփիլոս պատուական, Ո՛ր սորված բաներուդ ստուգութիւնը իմանաս։
5 Հերովդէս Հերովդէս թագաւորին օրերը Աբիայի դասակարգութենէն Զաքարիա անուն քահանայ մը կար, որուն կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր,
6 և անոր անունը Եղիսաբեթ։ Ու երկուքն ալ Աստուծոյ առջեւ արդար էին, և Տէրոջը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատ կ՚երթային։
7 Բայց չունէին զաւակ, ինչու որ Եղիսաբեթ ամուլ էր, ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին։
8 Ու երբոր անոր իր դասակարգութեան օրերը հանդիսին քահանայական պաշտօնը կը կատարէր
9 Աստուծոյ առջեւը, քահանայութեան սովորութեան պէս բաղխեցաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ
10 խնկարկութիւն ընէ։ Ու ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը աղօթքի կայներ էին խունկին
11 ատենը։ Ու երեցաւ անոր Տէրոջը հրեշտակը, որ կայներ էր
12 խունկին աջ կողմը։ Ու Զաքարիա երբոր տեսաւ՝ շփոթեցաւ, ու անոր վրայ վախ մը ինկաւ։
13 Ու հրեշտակը բաւ անոր ու ըսաւ. Մի վախնար Զաքարիա, ինչու որ քու աղօթքդ լսուեցաւ, և քու կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անունը
14 Ցովհաննէս դնես։ Ու քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի ըլլայ, և շատերը անոր ծնանելուն
15 վրայ պիտի ուրախանան. Ինչու որ Տէրոջը առջեւը մեծ պիտի ըլլայ, և գինի ու օղի պիտի չխմի. և Հոգիով իր մօրը որովայնէն Սուրբ
16 Հոգիով պիտի լեցուի։ Ու Իսրայէլի որդւոցմէ շատերը իրենց Տէր Աստուծոյն պիտի դարձնէ։
17 Ու ինքը անոր առջեւէն պիտի գայ Եղիայի հոգիովը ու զօրութիւնովը, հայրերուն սիրտերը որդւոցը վրայ դարձնելու, և անհնազանդները արդարներուն իմաստութեամբ, որ Տէրոջը բարեկարգ ժողովուրդ մը պատրաստէ։
18 Զաքարիա ըսաւ հրեշտակին, Ինչով դիտնամ ասա բանը, որովհետև ես ծեր եմ, ու իմ կինս իր օրերը
19 անցուցած է։ Ու հրեշտակը պատասխան տալով ըսաւ անոր, Ես եմ Գաբրիէլը որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնիմ, ու խրկուեցայ քեզի զրուցելու և այս բաներուն
20 աւետիս քեզի տալու։ Ու ահա համր պիտի ըլլաս դուն, ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչեւ ան օրը որ այս բաները ըլլան, քանզի չհաւատացիր իմ խօսքերուս, որոնք իրենց ատենին պիտի կատարուին։
21 Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը սպասէր, և կը զարմանային անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ։
22 Ու երբոր դուրս ելաւ, չկրնար խօսիլ անոնց հետ. և իմացան որ տեսիլ մը տեսած է տաճարին մէջ. ու ինքը նշանով կը խօսէր ա-
23 նոնց հետ, և համր կը կենար։ Ու եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրե-
24 րը լմնցան, իր տունը գնաց։ Ու ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբեթ յղացաւ, ու հինգ ամիս ինքզինքը կը պահէր, և կ՚ըսէր,
25 Ա՛յսպէս բրաւ ինծի Տէրը ատ օրերս, որ իմ վրաս նայեցաւ՝ նախատինքս մարդոց մէջէն վերցընելու։
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խրկուեցաւ Գալիլեացի Մկ քաղաքը՝
27 որուն անունը Նազարէթ էր, Մարկ

Աւետարան եղած Քրիստոսի թլուականէն վեց տարի առաջ։

Հմմտ. 60, 63։ * Յն՝ Տէրոջը հետ։ Հմմտ. 58։ Ծննդ. գ. 3։ Դատ. ժգ. 4։ Գլ. է. 33։ Ելեմ. ա. 5։ Գաղ. ա. 15։ Մաղ. գ. 5, 6։ Մաղ. գ. 5։ Աստ. ժա. 14։ Մատ. ի. 11։ Ծն. ԻԶ. 17։

Դատ. ը. 16։ Ի. 21, 22, 23։ Աստ. ժբ. 10։ Ելեմ. ժ. 14։ Ելեղկ. գ. 26։ Իգ. 27։

Տես Ծն. ԻԶ. 4։ Դատ. ժգ. 5։ Աստ. ժ. 25։

Ելեղ. է. 23։ Ես. գ. 1։ Ծն. 1, 4։

Աստ. ժ. 18։ Գլ. ը. 4, 5։

Ծն. ԻԸ. 3։ Պետ. ա. 1։ Պետ. ա. 16։ Յով. ա. 1։ Մատ. ա. 1։ Ցով. ԺԱ. 27։ Գատ. ԺԱ. 19, 25, 28։ Կոր. է. 40։ Գատ. ԺԱ. 4։ Գատ. ա. 1։ Ցով. ԺԱ. 31։ Մատ. ը. 1։

Աւետարան եղած Քրիստոսի թլուականէն վեց տարի առաջ։

Ես Մատ. իգ. 10, 19։ Նեհեմ. Ժը. 4, 17։ Ցով. է. 1։ ԺԱ. 1։ Գ Թագ. Թ. 4։ Գ Թագ. ի. 3։ Ցով. ա. 1։ Գատ. իգ. 1։ իգ. 16։ Փիլ. գ. 6։ Ես Մատ. իգ. 19։ ը Մատ. ը. 14։ Լտ. 2։ Ելե. է. 7, 8։ Թագ. ը. 28։ Մատ. իգ. 13։ ը Մատ. ԻԹ. 11։ Ղեվ. ԺԳ. 17։ Ցով. ը. 3, 4։ Ելե. է. 1։ Դատ. գ. 22։ ԺԳ. 22։ Դան. ի. 8։ Հմմտ. 29։ Գլ. ը. 9։ Գատ. ԺԱ. 4։ Ցով. ա. 17։

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն վեց տարի առաջ։

Ղեան. թ. 23։ ժ. 19։ Դատ. զ. 12։ Հմր 12։ Հես. է. 14։ Մատ. ա. 21։ Գլ. բ. 21։ Մար. ե. 7։ Բթագ. է. 11, 12։ Ես. թ. 6, 7։ ժզ. 5։ Երեմ. իգ. 5։ Սաղ. ճլբ. 11։ Յայտ. գ. 7։ Դան. բ. 44։ է. 14, 27։ Աբդ. 21։ Միք. գ. 7։ Յոհ. ժբ. 34։ Երբ. ա. 8։ Մատ. ա. 20։ Մատ. ժգ. 33։ իզ. 63, 64։ Մար. ա. 1։ Յոհ. ա. 34։ ի. 31։ Գոր. բ. 37։ Հռով. ա. 4։ Ծն. ժբ. 14։ Երեմ. լբ. 17։ Զաք. բ. 6։ Մատ. ժթ. 26։ Մար. ժ. 27։ Գլ. ժբ. 27։ Հռով. գ. 21։ Յես. իա. 9, 10, 11։ Հմր 28։ Դատ. ե. 24։

կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւիթի տունէն, և ան կոյսին անունը
28 Մարիամ էր։ Ու հրեշտակը անոր գալով ըսաւ, Ողջոյն քեզ՝ ով շնորհընկալ կոյս, Տէրը քու հետդ է. դուն կանանց մէջ օրհնեալ
29 ես։ Եւ անիկայ տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ շփոթեցաւ, ու ինքնիրեն կը մտածէր թէ ինչպէս բան
30 պիտի ըլլայ ասոր ողջոյնը։ Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ, Մի վախնար՝ Մարիամ, ինչու որ Աստուծմէ
31 շնորհք գտար. Եւ ահա պիտի յղանաս ու որդի մը պիտի ծնանիս, և անոր անունը Յիսուս պիտի
32 դնես։ Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ, ու Բարձրելոյն Որդին պիտի ըսուի, և Տէր Աստուած պիտի տայ անոր իր հօրը Դաւիթին աթոռը, ու Յակոբին տանը վրայ յաւի-
33 տեան պիտի թագաւորէ, Եւ անոր թագաւորութիւնը վերջ պիտի
34 չունենայ։ Ու Մարիամ ըսաւ հրեշտակին, Ինչպէս պիտի ըլլայ ատ բանը, որովհետև ես էրիկ մարդ
35 չեմ գիտեր։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով ըսաւ անոր, Հոգին Սուրբ պիտի գայ քեզի, ու Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ. ուստի ան քեզմէ ծնանելու սուրբը Աստու-
36 ծոյ Որդի պիտի ըսուի։ Եւ ահա քու ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկայ ալ իր պառաւութեան ատենը արու զաւակով մը յղի է. ու ասիկայ ան ամուլ ըսուածին վեցերորդ
37 ամիսն է. Ինչու որ Աստուծոյ քովը բնաւ մէկ բան մը անհնարին
38 չըլլար։ Եւ Մարիամ ըսաւ, Ահա Տէրոջը աղախինն եմ, քու ըսածիդ պէս թող ըլլայ ինծի. ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց։
39 Ան օրերը ելաւ Մարիամ ու արտորնօք լեռնակողմը Յուդայի
40 քաղաքը գնաց։ Եւ մտաւ Զաքարիային տունը ու Եղիսա-
41 բեթին բարև տուաւ։ Եւ եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամին բարևը, մանուկը անոր որովայնին մէջը խաղաց, ու Եղիսաբեթ Սուրբ
42 Հոգիով լեցուեցաւ. Եւ բարձր ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ, Օրհնեալ ես դուն կանանց մէջ, և օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը։
43 Եւ ասի ինծի ուսկից եղաւ, որ իմ
44 Տէրոջս մայրը ինծի գայ. Վասն զի ահա երբոր քու բարևիդ ձայնը ականջիս եկաւ, մանուկը որովայնիս մէջը խաղաց ուրախութենէն։
45 Եւ երանի անոր որ հաւատացեր է, քանզի՝ պիտի կատարուի ան բանե-
46 րը որ Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն։ Եւ

Մարիամ ըսաւ, Իմ անձս կը
47 մեծցընէ Տէրը, Եւ իմ հոգիս ուրախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս։
48 Ինչու որ իր աղախինին խոնարհութեանը նայեցաւ, քանզի ահա ասկէ ետև բոլոր ազգերը ինծի երա-
49 նութիւն պիտի տան։ Վասն զի Հզօրը ինծի մեծամեծ բաներ ըրաւ, ու անոր Հանունը սուրբ է։
50 Եւ անոր ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ։
51 Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց, Ցիրուցան ըրաւ ամբարտաւանները իրենց սրտին խորհուր-
52 դովը։ Զօրաւորները իրենց աթոռներէն իջեցուց, ու խոնարհները
53 բարձրացուց։ Անօթիները բարիքներով լեցուց, և հարուստները
54 պարապ ճամբեց։ Օգնութիւն ըրաւ իր Իսրայէլ ծառային՝ Իր ողորմութիւնը միտք բերելով,
55 Ինչպէս որ ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Աբրահամին ու անոր սերունդին յաւիտեան։
56 Եւ Մարիամ անոր քովը իրեք ամիսի չափ կեցաւ, ու իր տունը դարձաւ։
57 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու ժամանակը լեցուեցաւ, ու որդի մը
58 ծնաւ։ Եւ լսեցին անոնք որ անոր բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր ազգականները, որ Տէրը անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց, և անոր հետ կ՝ուրախանային։
59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան թլփատելու եկան, և զանիկայ իր հօրը անունովը Զաքարիա
60 կը կոչէին։ Իսկ անոր մայրը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Չէ, հապա Յովհաննէս պիտի կոչուի։
61 Եւ անոր ըսին թէ Քու ազգականներուդ մէջ մէկը չկայ որ ասանունով կոչուի։ Աչք կ՝ընէին
62 անոր հօրը թէ ինչ անունով կ՝ուզէ որ անիկայ կոչուի։ Ան ալ
63 տախտակ մը ուզեց ու գրեց՝ ըսելով, Յովհաննէս է ատոր անունը. ու ամէնքը զարմացան։
64 Եւ իսկոյն բացուեցաւ անոր բերանը ու անոր լեզուն, և կը
65 խօսէր ու կ՝օրհնէր զԱստուած։ Եւ վախ մը ինկաւ ան ամենուն վրայ՝ որոնք անոնց բոլորտիքը կը բնակէին. ու ասի ամէն բաները Հրէաստանի բոլոր լեռնակողմը կը
66 զրուցուէր։ Եւ ամէն լսողները իրենց սիրտերուն մէջը դրին, ու կ՝ըսէին, Արդեօք ասի տղան ինչ պիտի ըլլայ. ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետն էր։
67 Եւ անոր հայրը Զաքարիա Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ մարգա-

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն վեց տարի առաջ։

Բաթագ. բ. 1։ Սաղ. լգ. 2, 3։ լե. 9։ Ամբ. գ. 18։ Բաթագ. ա. 11։ Սաղ. ճլբ. 6։ Մաղ. գ. 12։ Գլ. ժա. 27։ Սաղ. հա. 19։ ճիզ. 2, 3։ Սաղ. ճժա. 9։ Ծն. ժէ. 7։ Ել. ի. 6։ Սաղ. ճգ. 17, 18։ Սաղ. զբ. 1։ ճժբ. 15։ Ես. խ. 10։ ծա. 9։ ծբ. 10։ Սաղ. լգ. 10։ ապետ. ե. 5։ Բաթագ. բ. 6։ Յոբ. ե. 11։ Սաղ. ճժգ. 6։ Բաթագ. բ. 5։ Սաղ. լգ. 10։ Սաղ. զբ. 3։ Երեմ. լա. 3, 20։ Ծն. ժէ. 19։ Սաղ. ճլբ. 11։ Հռով. ժա. 28։ Գաղ. գ. 16։ Հմր 14։ Ծն. ժէ. 12։ Ղև. ժբ. 3։ Հմր 13։ Հմր 13։ Հմր 20։ Հմր 39։ Գլ. բ. 19, 51։ Ծն. լթ. 2։ Սաղ. ձ. 17։ ձթ. 21։ Գոր. ժա. 21։ Յովել. բ. 28։

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն վեց տարի առաջ ։

ՀԳԹԱՊ. ա. 48 ։ Սաղ. խա. 13 ։ Հբ. 18 ։ Ճզ. 48 ։
ՆԵԼ. գ. 16 ։ գ. 31 ։ Սաղ. ճժա. 9 ։ Գլ. է. 16 ։
ՀՍաղ. ճլբ. 17 ։
ՅԵրեմ. իդ. 5. 6 ։ լ. 10 ։ Դան. թ. 24 ։ Գոր. գ. 21 ։ Հռով. ա. 2 ։
ՀՂԵ. իզ. 42 ։ Սաղ. զբ. 3 ։ ճն. 8. 9 ։ ճզ. 45 ։ Եզեկ. ժզ. 60 ։ Հմր 54 ։
ՆԾՆ. ժբ. 3 ։ ժէ. 4 ։ իբ. 16. 17 ։ Երբ. զ. 13. 17 ։
ՆՀռով. զ. 18. 22 ։ Երբ. թ. 14 ։
ՀԵրեմ. լբ. 39. 40 ։ Եփե. գ. 24 ։ բ Թես. բ. 12 ։ բ Տիմ. ա. 9 ։ Տիտ. բ. 12 ։ ա Պետ. ա. 15 ։ բ Պետ. ա. 4 ։
ՌԵս. խ. 3 ։ Մաղ. գ. 1 ։ գ. 5 ։ Մատ. ժա. 10 ։ Հմր 17 ։
ՐՄար. ա. 4 ։ Գլ. գ. 3 ։
ՑԹու. իդ. 17 ։ Մաղ. գ. 2 ։
ՆԵս. թ. 2 ։ խբ. 7 ։ խթ. 9 ։ Մատ. գ. 16 ։ Գոր. իզ. 18 ։
Հինգ տարի առաջ յիշեալ թուականէն ։
ՀԳլ. բ. 40 ։
ՀՄատ. գ. 1 ։ ժա. 7 ։

ՆԳոր. ե. 37 ։
ԲԱԹԱՊ. ժզ. 1. 4 ։ Յոհ. է. 42 ։
ՀՄատ. ա. 16 ։ Գլ. ա. 27 ։

68 բէացաւ ու ըսաւ, ՀՕրՀնեալ ըլլայ
Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ ՝այ-
ցելութեան ելաւ և իր ժողովուր-
69 դին փրկութիւն ըրաւ. ՀՈւ մեզի
փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր
Դաւիթ ծառային տունէն.
70 (՚Ինչպէս որ սուրբերուն բերնովը
խօսեցաւ, որոնք աշխարհի սկիզբէն
՚ի վեր անոր մարգարէներն էին.)
71 Փրկութիւն մեր թշնամիներէն և
բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն,
72 ՀՈղորմութիւն ընելու մեր հայրե-
րուն վրայ, և իր սուրբ ուխտը
73 միտք բերելու, (՚Ան երդումը՝ որ
մեր հօրը Աբրահամին ըրաւ,) մե-
74 զի տալու, Որ մեր թշնամիներուն
ձեռքէն ազատուելով՝ առանց
75 վախի ՝զանիկայ պաշտենք, ՀՍրբ-
բութիւնով ու արդարութիւնով
անոր առջեւը մեր կենաց բոլոր
76 օրերուն մէջ։ Եւ դուն՝ ով մանուկ՝
Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կո-
չուիս. ինչու որ ՚Տէրոջը երեսին
առջեւէն պիտի երթաս՝ անոր ճամ-
77 բաները պատրաստելու, Անոր
ժողովուրդին գիտցընելու իրենց
փրկութիւնը ՚իրենց մեղքերուն
78 թողութիւնովը Մեր Աստուծոյն
գթած ողորմութեանը համար՝ ո-
րով ՚Ծագող արեգակը վերէն մեզի
79 այցելութեան եկաւ, ՚Խաւարի և
մահուան ստուերի մէջ նստողնե-
րուն լոյս տալու, ՚՚ մեր ոտքերը
խաղաղութեան ճամբուն մէջ շիտ-
կելու։
80 Եւ ՚տղան կը մեծնար ու կը զօ-
րանար հոգիով, և ՚անապատնե-
րուն մէջն էր մինչև ան օրը՝ որ ինքը
Իսրայէլին երևցաւ։

ԳԼ. Բ

1 Օգոստոս կայսրը կը հրամայէ աշխարհագիր
ընել իր բոլոր տէրութեանը մէջ։ 6 Քրիս-
տոսի ծնունդը։ 8 Հրեշտակ մը աւետիս կու
տայ հովիւներուն։ 13 Երկնային զօրաց բազ-
մութիւն կ՚օրհնեն զԱստուած Քրիստոսի
ծննդեանը համար։ 21 Քրիստոս կը թլփա-
տուի, 22 տաճարը կը տարուի։ 28 Սիմէսն
և Աննա կը մարգարէանան Քրիստոսի վրայով։
40 Քրիստոս կը զարգանայ իմաստութեամբ,
46 տաճարին մէջ Հրէից վարդապետներուն
հարցմունքներ կ՚ընէ, 51 և իր ծնողացը
հնազանդ կը մնայ։

1 Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս
կայսրէն հրաման ելաւ՝ որ բո-
2 լոր աշխարհ գրուի։ (՚Աս առջի
աշխարհագիրը եղաւ Կիւրենոսին
Սիւրիայի վրայ կուսակալութիւն
3 ըրած ատենը։) Եւ ամէնքը կ՚եր-
թային աշխարհագիրը մտնելու՝ ա-
4 մէն մէկը իր քաղաքին մէջ։ Յով-
սէփ ալ Գալիլեայէն Նազարէթ
քաղաքէն ելաւ դէպ՚ի Հրէաստան
ԲԴաւիթի քաղաքը՝ որ Բեթլէհէմ
կ՚ըսուի, (՚ինքը Դաւիթի տունէն
ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար,)
5 Աշխարհագիրը մտնելու Մարիամին
հետ մէկտեղ, որ ան իր նշանածն
6 էր, և յղի էր։ Ու եղաւ որ երբ
անոնք հոն էին, անոր ծնանելու
7 օրերը լեցուեցան. Եւ իր ՚անդրա-
նիկ որդին ծնաւ, ու խանձարուրով
փաթթեց, և զանիկայ մսուրին
մէջը պառկեցուց, ինչու որ իջևա-
նին մէջ իրենց տեղ չկար։
8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային
դաշտի մէջ կեցած, որոնք իրենց
հօտերուն դիշերուան պահպանու-
9 թիւնը կ՚ընէին։ Եւ ահա Տէրոջը
հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ, ու
Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը
ծագեցաւ. ԻՈւ խիստ շատ վախ-
10 ցան։ Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց,
Մի վախնաք, ինչու որ ահա ես
ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս
կու տամ, ՚Հոր բոլոր ժողովուրդին
11 պիտի ըլլայ. ԻՎասն զի ձեզի այսօր
ԸՓրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղա-
քին մէջ, որ ինքը ԲՕծեալ Տէր
12 է։ Եւ ասա ձեզի նշան մը ըլլայ.
մանուկ մը պիտի գտնէք խանձա-
րուրով փաթթած ՚՚ մսուրի մէջ
13 պառկած։ ՀԵւ իսկոյն ան հրեշ-
տակին հետը երկնային զօրքերու
բազմութիւն մը եղաւ, որոնք
զԱստուած կ՚օրՀնէին ու կ՚ըսէին,
14 ԻԵրկնից բարձրութեանը մէջ Աս-
տուծոյ փառք, ու երկրիս վրայ
ԼԽաղաղութիւն, ԻՄարդոց մէջ
15 հաճութիւն։ Ու եղաւ որ երբ
հրեշտակները անոնցմէ երկինքը
վերցան, հովիւները իրարու ըսին,
Եկէք մինչև Բեթլէհէմ երթանք,
ու տեսնենք ԲԻ ԻՆՉ է ասա եղած
բանը, որն որ Տէրը մեզի ցուցուց։
16 Ու եկան արտորնօք, և գտան Մա-
րիամը ու Յովսէփը և մսուրին մէջ
17 պառկած մանուկը։ Ու երբոր տե-
սան, իմացուցին ան խօսքին վրա-
յով, որ ասա մանուկին համար
18 իրենց զրուցուեցաւ։ Եւ ամէնքը
որ կը լսէին, կը զարմանային ան
բաներուն վրայ որ հովիւները ի-
19 րենց կը զրուցէին։ ՀԲայց Մա-
րիամ ասա ամէն բաները կը պահէր,
ու իր սրտին մէջը կը մտածէր։
20 Եւ հովիւները դարձան, կը փա-
ռաւորէին ու կ՚օրՀնէին զԱստուած
ան ամէն բաներուն համար որ
լսեցին ու տեսան, ինչպէս որ իրենց
զրուցուած էր։
21 ՀՈւ երբոր ութ օրերը լման եղան
մանուկը թլփատելու, Հանոր անու-
նը Յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշտա-
կէն կոչուած էր՝ դեռ ինքը մօրը
որովայնին մէջ չյղացած։
22 Ու Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝
երբոր անոնց Հմաքրութեան օրերը

Հինգ տարի առաջ յիշեալ թուականէն ։

՚Մատ. ա. 25 ։

ԻԳլ. ա. 12 ։
ՀԾՆ. ժբ. 3 ։ Մատ. իբ. 19 ։ Մար. ա. 15 ։ Հմր 31. 32 ։ Գլ. իդ. 47 ։ Կող. ա. 23 ։
ԻԵս. թ. 6 ։
ԸՄատ. ա. 21 ։
ԲՄատ. ա. 16 ։ ժզ. 16 ։ Գլ. ա. 43 ։ Գոր. բ. 36 ։ ժ. 36 ։ Փիլ. բ. 11 ։
ՀԾՆ. իբ. 12 ։ լբ. 1 ։ 2 ։ Սաղ. ճգ. 20. 21 ։ Ճխր. 2 ։ Դան. է. 10 ։ Երբ. ա. 14 ։ Յայտ. ե. 11 ։
ԻԳլ. ժթ. 38 ։ Եփե. ա. 6 ։ գ. 10. 21 ։ Յայտ. ե. 13 ։
ԼԵս. ծէ. 19 ։ Գլ. ա. 79 ։ Հռով. ե. 1 ։ Եփե. բ. 17 ։ Կող. ա. 20 ։
ԻՅոհ. գ. 16 ։ Եփե. բ. 4. 7 ։ բ Թես. բ. 16 ։ ա Յոհ. գ. 9. 10 ։
ՀԾՆ. լէ. 11 ։ Գլ. ա. 66 ։ Հմր 51 ։
Զորս տարի առաջ յիշեալ թուականէն ։
ՀԾՆ. ժէ. 12 ։ Ղեւ. ժբ. 3 ։ Գլ. ա. 59 ։
ՀՄատ. ա. 21. 25 ։ Գլ. ա. 31 ։
ՀՂԵ. ժբ. 2. 3. 4. 6 ։

Զօրս տաբերնակաց վերաբերեալ թուականէն։

ՂԵՒ. Ժ. 2։ ԲԸ. 29։ ԼԳ. 19։ ԹՈՒ. Գ. 13։ Բ. 17։ Ժբ. 15։ ՖԴՏ. Ժբ. 2. 6. 8։

ՀԵՌ. ԽԱ. 1։ ՄԱՐ. Ա. 43։ ՀԱԳ 38։

Յ ՍԱԳ. ԽԶ. 48։ ԵԶՐ. Ժ. 5։

ՆՈՒՄ. Գ. 1։

ՆԵՒ. Ա. 30։ ՓԻԼ. Ա. 23։

ՆԵՌ. Ա. 10։ ԳԼ. Գ. 6։

ՂԵՒ. Թ. 2։ ԵՐ. 6։ ԹԻՒ. 6։ Գ. 1. 2. 3։ ՄՈՒՍ. Գ. 16։ ԳԱՐ. Ժ. 47։ ԲԸ. 28։

ՂԵՒ. Բ. 14։ ՈՎԻ. Ժ. 9։ ՄՈՒՍ. ԽԱ. 44։ ՀԱԳ. Թ. 32. 33։ ՍԱՐ. Ա. 23. 24։ Բ ԿԱՐ. Բ. 16։ ՄԱԼԱ. Բ. 7. 8։

ԼԳՈՐ. ԽԲ. 22։

ՈՍԱԳ. ԽԸ. 16։ ՁՈՅ. ԺԹ. 25։

ՀԵՌ. ԻԳ. 7։ ՄՏԻՄ. Ա. 5։

ՀԱՌ. Ժ. 43։ ՀԱՐ 25։ ԳԼ. ԻԳ. 21։

ՀԱՐ. 52։ ԴԱ. Ա. 50։

լմընցաւ , Երուսաղէմ տարին զանիկայ Տէրոջը առջեւը հանելու ,
23 (Ինչպէս որ գրուած է Տէրոջը օրէնքին մէջ թէ՝ Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ , Տէրոջը սուրբ
24 ըսուի ,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս ընծայ տալու զոյգ մը տատրակ կամ ազաւնիի երկու
25 ձագ ։ Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար , որուն անունը Սիմէոն էր , ու ան մարդը արդար ու աստուածավախ էր , Իսրայէլի միխիթարութեանը կը սպասէր . ու
26 Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր ։ Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն թէ՝ մահ պիտի չտեսնէ , մինչեւ որ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ ։
27 Եւ Հոգիով տաճարը եկաւ . ու երբոր ծնողք բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օրէնքին սովորութեանը
28 պէս անոր համար ընէն , Ինքն ալ զանիկայ իր գիրկը առաւ , և օրհնեց
29 Աստուած ու ըսաւ , Հիմա ով Տէր՝ արձակիս քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ
30 համեմատ . Վասն զի՝ իմ աչքերս
31 տեսան քու փրկութիւնդ , Որ բոլոր ժողովուրդներուն առջեւը պատ-
32 րաստեցիր , Հեթանոսներուն լուսաւորիչ լոյս , և քու
33 ժողովուրդիդ՝ Իսրայէլ : Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին այն բաներուն վրայ , որ անոր
34 համար կը խօսուէին : Ու Սիմէոն օրհնեց զանոնք , և անոր մօր Մարիամին ըսաւ , Ահա սա հաստատ Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց իյնալուն ու ելլելուն համար , Եւ հակառակութեան նպատակ մը ըլ-
35 լալու համար կեցած է . (Եւ քու սրտէդ ալ թուր մը պիտի անցնի ,) որ շատերուն խորհուրդները յայտնուին ։
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն Փանուէլի աղջիկը՝ Ասերի ցեղէն . ան իսկայ իր օրերը շատ անցուցած էր՝ երկար հետ ամուսնացած իր կուսութեանը ժամանակը
37 կէն , Եւ որբևարի էր մինչեւ ութսունըչորս տարեկան . որ տաճարէն չէր դառնար , հապա ծոմով և աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ՚ընէր գիշեր ու ցորեկ ։
38 Եւ ան իսկայ նոյն ժամուն հոն եկաւ , ու Տէրոջը գոհութիւն կու տար , ու անոր վրայով կը խօսէր ան ամենուն , որոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին ։
39 Ու երբոր ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին համեմատ , նորէն Գալիլեա դարձան իրենց Նազարէթ քաղաքը ։
40 Բէթ մանուկը կը մեծնար ու հոգիով կը զօրանար՝

խմաստութեամբ լեցուած , ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր ։
41 Եւ անոր ծնողքը տարին զատկի տօնին Երուսաղէմ կ՚երթա-
42 յին ։ Ու երբոր տասներկու տարեկան եղաւ , տօնին սովորութեանը պէս երբոր անոնք Ե-
43 րուսաղէմ եկան , Եւ ան օրերը որ լմընցուցին ու նորէն ետ դարձան , Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց . և Յովսէփ ու անոր մայրը
44 չէին գիտեր . Հապա կարծելով թէ անիկայ ճամբորդներուն հետ է , մէկ օրուան ճամբայ գացին , ու կը փնտռէին զանիկայ ազգականներուն և ծանօթներուն
45 մէջը ։ Ու երբոր չգտան , նորէն Երուսաղէմ դարձան անիկայ փնտ-
46 ռելու ։ Ու եղաւ որ երեք օրէն ետքը տաճարին մէջը գտան զանիկայ , որ վարդապետներուն հետ նստեր էր , անոնց մտիկ կ՚ընէր
47 ու անոնց հարցքներ կ՚ընէր ։ Եւ ամէն անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ ։
48 Ու երբոր տեսան անիկայ , ապշած մնացին . և անոր մայրը բաւ անոր ։ Ո՛րդեակ՝ ինչո՞ւ համար մեզի այդպէս բրիր . ահա քու հայրդ ու ես խիստ վշտացած քեզ կը փնտ-
49 ռէինք ։ Եւ բաւ անոնց , Ձեզ ինչո՞ւ կը փնտռէիք , չէիք գիտեր թէ ինծի պէտք է՝ որ իմ Հօրս
50 տունը բլլամ՝ ։ Եւ անոնք չհասկրցան այն խօսքը որ ըսին զրուցեց ։
51 Եւ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարէթ , և անոնց հնազանդ էր ։ Բայց անոր մայրը սա ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր ։
52 Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու հասակով , և Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը և մկրտութիւնը ։ 15 անոր վկայութիւնը Քրիստոսի համար ։ 20 Հերովդէս կը բանտարկէ զՅովհաննէս ։ 21 Քրիստոս կը մկրտուի , ու երկինքէն վկայութիւն կ՚ըլլայ իրեն համար ։ 23 Յիսուսի սերունդը ։ և անոր ազգաբանութիւնը Յովհաննէսին մինչև Ադամ հասկնալով ։

Զօրս տաբերնակաց վերաբերեալ թուականէն։

ՅՕ. Տ. 8։ Բ ԵԼ. ԽԳ. 15. 17։ ԺԴ. 28։ Բ ՕՐ. Ժգ. 1. 16։

1 Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեանը տասներկուերորդ տարին Պոնտացի Պիղատոսին Հրէաստանի վրայ կուսակալութիւնը բռած առնէր , ու Հերովդեսին Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետութեան առնէր , և անոր եղբօրը Փիլիպպոսին Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան առնէր , և Լիսանիայի Աբիլինացւոց վրայ չորրորդապետութեան առնէր , 2 Աննա

ՅՕ. Տ. 8։ Բ ԵԼ. ԽԳ. 15. 17։ ԺԴ. 28։ Բ ՕՐ. Ժգ. 1. 16։

ՅՕ. Ա. 28։ ՄԱՐ. Ա. 22։ ԳԼ. Գ. 22. 32։ ՅՕՀ. Ե. 15. 46։

ՅՕՀ. Բ. 16։ ՄԱՏ. ՅԱՂԹ. ԽԲ. 45։ Ժբ. 34։ ՀԱՐ 19։ ԴԱՆ. Է. 28։ ԵՒ ԹՈՂ. Բ. 26։ ՀԱՐ 40։

ՅՕՀ. Ժ. 49. 51։ Ժբ. 13։ ԳԱԼ. Գ. 6։

Ցամի Տեառն
26

Նայի ու Կայիափայի քահանայապետութեան առնէր՝ Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն Յովհաննէսին վրայ անապատին
3 մէջ։ ԵՒ ան եկաւ Կաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը, և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր Մեծացած թողութեան համար.
4 Ինչպէս որ Եսայի մարգարէին խօսքերուն գրքին մէջ գրուած է բսելով՝ Ձայնը մէկուն կանչողին անապատին մէջ կանչեցէք Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շիտակեցէք.
5 Ամէն ձոր պիտի լեցուի, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ, և ծուռը պիտի շիտակուի, ու խորտուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ
6 պիտի բլլան. ԵՒ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ։
7 Ու իրմէն մկրտուելու ելլող ժողովրդներուն բսաւ, Հիմէրնոյ ծնունդներ՝ ո՞վ իմացուց ձեզի դաս
8 լու բարկութենէն փախչել։ Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք, և մի՛ բսէք ձեր ներսի դէմ բսել թէ Մենք մեզի Հայր Աբրահամը ունինք. քանզի կ՚բսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է սա քարերէս Աբրահամին որդիներ հանելու։
9 Ու հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի. Ամէն ծառ որ բարի պտուղ չըբերէր, կը կտրուի ու կրակը կը
10 ձգուի։ Եւ ժողովրդները կը հարցընէին իրեն ու կ՚բսէին, Ու
11 բնաւ ի՞նչ բնենք։ Պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ով որ երկու հանդերձ ունի, թող չունեցողին տայ. և ով որ կերա-
12 կուր ունի, նոյնպէս բնէ։ Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու, ու բսին անոր, Վարդապետ մենք
13 ի՞նչ բնենք։ Ան ալ բսաւ անոնց, Ձեզի հրամայուածէն աւելի
14 մի՛ բան չպահանջէք։ Զինուորներն ալ կը հարցընէին անոր ու կ՚բսէին, Եւ մենք ի՞նչ բնենք. բսաւ անոնց, Մէկը մի՛ հարստահարէք, և ի՛ւ չբղծէք զրպարտութիւն մի՛ բնէք, ու ձեր ռոճկովը բաւականացէք։
15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր, և ամէնքը իրենց սրտերուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէսին համար թէ ան է արդեօք Քրիստոսը,
16 Յովհաննէս պատասխան տուաւ ամենուն ու բսաւ, Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ՝ բայց ինծմէ աւելի զօրաւորը կու գայ, որես անոր կօշիկներուն կապերը քակելու արժանի չեմ. անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով և կրակով.
17 Որուն հնձանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր ամբարը պիտի ժողվէ, և յարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ։
18 Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր ժողովուրդը յորդորելով։
19 Իսայի Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիմանուելով իր*եղբօրը կնկանը Հերովդիային համար, և բոլոր չարութիւններուն համար որ
20 Հերովդէս գործեց, Ան ամենուն վրայ աս ալ աւելցուց, որ Յովհաննէսը բանտի մէջ գոցեց։
21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժողովուրդը, Հիսուս ալ մկրտուելով աղօթք կ՚ընէր, երկինքը
22 բացուեցաւ. Ու Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երեւոյթով աղաւնիի պէս անոր վրայ իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ կ՚ըսէր, Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, քեզի հաճեցայ։
23 ԵՒ ինքը Յիսուս սկսաւ երեսուն տարեկան բլլալ, որ (ինչպէս կը կարծուէր) Ընդը Յովսեփին որդին էր, որ ան Հե-
24 լիին, որ ան Մատաթիին, Որ ան Ղեւիին, որ ան Մելքիին, որ ան
25 Յաննէին, որ ան Յովսեփին, Որ ան Մատաթիային, որ ան Ամովսին, որ ան Նաւումին, որ ան
26 Եսղիին, որ ան Նաղգէին, Որ ան Մաաթին, որ ան Մատաթիային, որ ան Սեմէիին, որ ան Յովսեփին,
27 որ ան Յուդային, Որ ան Յովհաննային, որ ան Ռեսային, որ ան Զօրաբաբելին, որ ան Սաղաթիէլ-
28 լին, որ ան Նէրիին, Որ ան Մելքիին, որ ան Ադդիին, որ ան Կովսամին, որ ան Եդմոդամին, որ
29 ան Երին, Որ ան Յովսեսին, որ ան Եղիազարին, որ ան Յովրիմին, որ ան Մատաթին, որ ան Ղեւիին,
30 Որ ան Սիմէոնին, որ ան Յուդային, որ ան Յովսեփին, որ ան Յովնանին, որ ան Եղիակիմին,
31 Որ ան Մելէային, որ ան Մայնանին, որ ան Մատաթային, ՚որ ան Նաթանային, ՚որ ան Դաւիթին,
32 ՚Որ ան Յեսսէին, որ ան Ովբեդին, որ ան Բոոսին, որ ան Սաղմոնին,
33 որ ան Նասսոնին, Որ ան Ամինադարին, որ ան Արամին, որ ան Եսրոնին, որ ան Փարեսին, որ ան
34 Յուդային, Որ ան Յակոբին, որ ան Իսահակին, որ ան Աբրահամին, ՚որ ան Թարային, որ ան
35 Նաբովրին, Որ ան Սերուգին, որ ան Ռագաւին, որ ան Փաղեկին, որ ան Եբերին, որ ան Սաղային,
36 Որ ան Կայնանին, որ ան Արփաքսադին, ՚որ ան Սեմին, որ ան Նո-
37 յին, որ ան Ղամեքին, Որ ան Մա-

Ցամի Տեառն
26

Ե Մաթ. գ. 12։ Մաս. Ժգ. 30։

Ցա. Տ. 30

Ի Մաս. Ժգ. 3։ Մար. գ. 17։ *Որ Հեղբօրը՝ Փիլիպպոսին

Ցա. Տ. 27

Հ Մաս. գ. 13։ Ցաւ. ա. 32։

Ցա. Տ. 26

Ն Թուա. գ. 3։ 35, 39, 43, 47։ ՂՄաս. Ժգ. 55։ Ցաւ. գ. 42։

Ճ Ջաբ. Ժբ. 12։ Ժբ Թագ. ե. 14։ ա Մն. գ. 5։ Յ Հաւթ. գ. 18։ Եբ. ա Մն. բ. 10։ Եբ.

Ն Ծն. Ժա. 24, 26։

Ը Տես Ծն. Ժա. 12։ ա Ծն. ե. 6։ Եբ. Ժա. 10։ Եբ.

Յաճի Ցեսան 26

թուսազային , որ ան Եթովբին , որ ան Ցարեդին , որ ան Մադագիսքա-
38 լին , որ ան Կայնանին , Որ ան Նոմսին , որ ան Սեթին , որ ան Ադամին , Նոր ան Աստուծոյ :

ՀԱՅ. Ա. 1, 2։

ԳԼ. Գ

1 Քրիստոս Յիսուս կը պահէ և կը փորձուի • 13 կը յաղթէ Սատանային • 14 կը սկսի քարոզել • 16 Նազարեթի մարդիկը կը զարմանան անոր շնորհալից խօսքերուն վրայ • 33 Ցիսուս կը բժշկէ դիւահար մը , 38 Պետրոսին զարմանալը • 40 և ուրիշ շատ հիւանդներ • 41 Դեւերը կը խոստովանին Թէ անիկայ է Քրիստոսը , բայց կը յանդիմանուին անկէ • 43 Քրիստոս կը քարոզէ գաղաթներուն մէջ :

ՄԱՏ. Գ. 1։ ՄԱՐ. Ա. 12։

1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յորդանանէն դարձաւ , Եւ Հոգին անապատը տարաւ-
2 ցաւ , Եւ քառասուն օր Սատանայէն փորձուեցաւ • Եւ ան օրերը բան մը չկերաւ , և ան օրերը լմընալէն ետև անօթի եցաւ :

ԵՂԿ. Ա. 26։

3 Ու Սատանան բաւ անոր , Թէ որ Աստուծոյ Որդին ես , բան ատ
4 քարին որ հաց ըլլայ : Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր ու բաւ , Գրուած է Թէ Ոչ միայն հացով կ՚ապրի մարդ , Հապա Աստուծոյ ամէն խօսքովը :

ԵՂԿ. Բ. 3։

5 Եւ Սատանան մէկ բարձր լեռ մը Հանելով զանիկայ , աշխարհի բոլոր Թագաւորութիւնները ցոյց ցոյց
6 անոր մէկ վայրկեանի մը մէջ • Եւ Սատանան բաւ անոր , Ես ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի տամ , Ընչու որ ինծի յանձնուած է , և որու որ ուզեմ՝
7 կու տամ անիկայ • Ուստի Թէ որ դուն իմ առջեւս երկրպագութիւն ընես , ամէնը քեզի ըլլայ :

ԱՅՍՔԱՆ՝ ԵՍ ԱՀԱ ԳԱՅ ՍԱՏԱՆԱՅ , ԲԱՅՑ ՈՐ ԳՐՈՒԱԾ

ԲԾՕ. ԺԸ. 31 ։ ԺԳ. 30 ։ ՑԱՅՍ. ԺԳ. 2, 7։

8 Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր ու բաւ , Գրուած է Թէ Քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագութիւն ընես , ու միայն զանիկայ պաշտես :

ԵՐԿ ՕՐ. Գ. 13 ։ Ժ. 20 ։ ԵՄԱՍ. Գ. 5։

9 Ետև զանիկայ տարաւ Երուսաղէմ՝ ու տաճարին աշտարակին վրայ կայնեցուց , ու բաւ անոր , Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես ,
10 քեզ ասկէ վար ձգէ • Ընչու որ Գրուած է Թէ Իր հրեշտակներուն պիտի ապագրէ քեզի համար՝
11 որ քեզ պահեն • Ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցրնեն քեզ , որ չըլ-
12 լայ Թէ ոտդ քարի զարնես : Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ ու բաւ անոր , Խըսուած է Թէ Քու-
13 ՏԵՐ ՕՐ. Գ. 16։ ԲԾՕ. ԺԳ. 30 ։ ԲԸԲ. Ը. 15 ։ ՅԱՄԱ. Գ. 12 ։ ՑՕՀ. Ը. 43։

Ցա. Ը. 30

ՀՀԳ. Ա. 1 ։ ԻԳՈՐ. Ժ. 37։

զ Տէրդ Աստուածդ պիտի երկրպագես , ու անոր Համբաւը ան դաւաճին ամէն

15 կողմերը տարածուեցաւ : Եւ ինքը անոնց ժողովարաններուն մէջը կը սորվեցրնէր , ու ամէնէն կը փառաւորուէր :

16 Ու Նազարէթ , ուր որ ինքը մեծցած էր • և իր սովորութեանը պէս Շաբաթ օրը մտաւ ժողովարանը , ու ելաւ որ կարդայ ;
17 Եւ տուին անոր Եսայի մարգարէին գիրքը • ու երբոր գիրքը բացաւ , գտաւ ան տեղը ուր որ գրած է Թէ
18 Տէրոջը Հոգին իմ վրաս է • Ընչու որ Զիս օծեց աղքատներուն աւետարան քարոզելու , զիս խրկեց կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու , Գերիներուն ազատութիւն և կոյրերուն տեսութիւն քարոզելու , Հարստահարուածները արձակ թողուլու , Տէրոջը ընդունելի տարին
20 քարոզելու : Եւ գիրքը դոցելով՝ տուաւ սպասաւորին ու նստաւ • և ժողովարանը եղողներուն ամէնը աչքերնին անոնց կը նայէին ;
21 Եւ սկսաւ անոնց բսել , Այսօր առ դրուածը կատարուեցաւ ու ձեր
22 ականջները լսեցին : Եւ ամէնքը անոր վրայ կը վկայէին , Ու կը զարմանային անոր բերնէն ելած շնորհալի խօսքերուն վրայ՝ ու կ՚ըսէին , Ասիկայ Յովսեփին որդին չէ՞
23 Ան ալ բաւ անոնց , Իրաւ որ դուք ինծի պիտի բսէք առ առակը , Բժիշկ՝ քու անդդ բժշկէ • Որչափ բաներ լսեցինք որ Կափառնայումի մէջ եղաւ , Հոս ալ քու
24 քու քաղաքիդ մէջ : Եւ բաւ , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Թէ Մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդու-
25 նելի չէ : Եւ յիրաւի կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ Եղիա որբևարիներ կային Եղիայի օրերը Իսրայէլի մէջ , երբոր իրեք տարի ու վեց ամիս երկինքը դոցուեցաւ , անանկ որ մեծ սով եղաւ բոլոր երկրին մէջ •
26 Բայց Եղիա անոնցմէ մէկուն չըխրկուեցաւ , Հապա միայն Սիդոնացւոց Սարեփթա քաղաքին մէջ
27 որբևարի կնկան մը : Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլի մէջ Եղիսէ մարգարէին ատեները , ու անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ , Հապա միայն Նէեման Ասորին :
28 Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ բարկութիւնով լեցուեցան երբոր
29 ատ խօսքերը լսեցին • Ու եղան ոտկոխ քաղաքէն դուրս հանեցին , և տարին զանիկայ մինչև ան լեռանը ցցուած ծայրը , որուն վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր , որ զանիկայ
30 բարձր տեղէն վար ձգեն : Բայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց ;
31 Եւ իջաւ Գաղիլեայի Կափառնա-

ՀԱՅ. Ա. 1։ ԻԳՈՐ. Ժ. 37։

Շաբթի Ցեսան 30

ՀԱՅ. Ա. 23 ։ ԺԳ. 54։ ՄԱՐ. Գ. 1 ։ ԻԳՈՐ. ԺԳ. 14 ։ ԺԸ. 2 ։

ՀԵՒ. ԿԱ. 1 ։ † ԿԱՄ ԱՆԱՐ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅ. Ա. 13 ։ ՄԱՐ. Ա. 21 ։

ՑՕՀ. Բ. 59 ։ Ժ. 39 ։

ՄԱՏ. Գ. 13 ։ ՄԱՐ. Ա. 23 ։

ՄԱՏ. ԺԳ. 54 ։ ՄԱՐ. Գ. 1 ։

ՄԱՏ. ԺԳ. 57 ։ ՄԱՐ. Գ. 4 ։ ՑՕՀ. Գ. 44 ։

ՂՔ ԹԱԳ. Ժ. 9 ։ ԺԸ. 1 ։ ՑԱԿ. Ե. 17 ։

ՂԳ ԹԱԳ. Ե. 14 ։

Ցամի Տեառն 31

Ա Մաս. գ. 28, 29։ Տես. ը. 15։ Ա Մաբ. ա. 23։

չյումՔ քաղաքը, ու չարաՔի օրերը
32 կը տրվեցրնէր անոնց։ Եւ կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, Ո՞ինչու որ իշխանու-
33 Թիւնով էր անոր խօսքը։ Եւ Ժողովարանին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ դեւի ոգի ունէր, ու մեծ
34 ձայնով մը ազաղակեց՝ Ըսելով, Թող տուր, դուն մեզի Ո՞նչ բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի. միթէ մեզ կորսընցրնելու եկար. Գիտեմ քեզ ով ես, Աստուծոյ
35 Սուրբը։ Եւ Յիսուս սաստկ ա նոր բսելով, Պապանձէ ու ել ատկէ. ու դեւը զանիկայ Նէրկայ ընելուն միջտեղ, ելաւ անկէ, ու վնաս
36 մը չտուաւ անոր։ Եւ զարմանք եկաւ ամենուն վրայ. և իրարու հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին, Ա Ո՞նչ խօսք է, որ իշխանու Թիւնով և զօրու Թիւնով կը հրամայէ պիղծ
37 ոգիներուն, ու կ'ելլեն։ Եւ ա նոր համբաւը տարածուեցաւ չորս կայ զաւառին ամէն տեղերը։
38 Ելո՛ւ Ժողովարանէն եկելով՝ Սի-
39 մոնին տունը մտաւ։ Սիմոնին զօ քանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տանջուէր, ու անոր համար աղաչեցին
40 իրեն։ Եւ Ցե՛՛՛՛ անոր վրայ կայնելով՝ սաստկ ջերմին, որ Թո ղուց զանիկայ. և չուտ մը եղաւ ու անոնց սպասաւորու Թիւն կ'ընէր։
41 Եւ արեւը մարդ մտած ատենը՝ ամէն անոնք որ ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդներ, իրեն բերին զանոնք. ինքն ալ անոնցմէ ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝
42 բժշկից զանոնք։ Դեւեր ալ կ'ելլէին շատերէն, կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին Թէ Դուն ես Քրիստոս՝ Աստուծոյ Որդին. և ինքը կը սաստէր ու Թող չէր տար անոնց որ խօսին, Ո՞ինչու որ գիտէին Թէ ինքը Քրիստոսն է։
43 Ու երբոր ցորեկ եղաւ, ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը, և ժողովուրդները կը փնտռէին զանիկայ. եկան մինչև անոր, ու կը ստիպէին զանիկայ որ իրենցմէ չերթայ, Թայց անիկայ բաւ անոնց,
44 Պէտք է ինծի որ ուրիշ քաղաքներու ալ Աստուծոյ Թագաւորու Թիւնը քարոզեմ, քանզի ա՛ս բա
45 Նիս համար խրկուած եմ։ Եւ Գալիլեացի Ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր։

ԳԼ. Ե

1 Քրիստոս Պետրոսի նաւը նստած՝ կը ուսուցնէ Ժողովուրդը, 4 և ձկանց Հրաշալի առատ մը կը ցուցնէ Թէ Պետրոսը ու անոր բնկերները մարդոց ուսուցիչներ պիտի բնէ, 12 Հիւանդ բորոտ կը մաքրէ։ 16 անապատ տեղ մը կ'աղաչուի՝ ապրելէ կ'ընէ։ 18 անդամալոյծ մը կը բժշկէ։ 27 Լեւին կը կանչէ Պատեհ մաքառողը։ 29 մեծարութիւն Հետ Տաղ կ'ուտէ։ 34 և կը նախատնաչէ Թէ իր Տամբառելէն ետև ասպետիները նեղուԹիւն պիտի կրեն ու ծոմ պահելու։

Ցամի Տեառն 31

1 Եւ եղաւ որ երբ Ժողովուրդը անոր բոլորտիքը դիպուելու Աստուծոյ խօսքը լսելու Համար, ինքն ալ Գեննեսարեթի ծովակին
2 քովը կեցեր էր։ Ու տեսաւ երկու նաւեր՝ որ ծովակին քովը կեցեր էին, և ձկնորսները անոնց միջէն ելած ուռկանները կը լուային։
3 Ինքը ան նաւերուն միկուն միջը մտաւ որ Սիմոնինն էր, և աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն Նովոտ միջը տանի. և նստելով՝ նաւուն միջէն Ժողովուրդներուն կը սորվեցրնէր։
4 Ու երբոր խօսելէն դադարեցաւ, բսաւ Սիմոնին, Տարէ՛ տար Նաւը դէպ ի խորունկը, և ուռկանները
5 Նիդ ձգեցէք Նո՛ւ որսալու։ Եւ Սիմոն պատասխանե տարով բսաւ անոր, Վարդապետ՝ բոլոր գիշերս աշխատեցանք ու բան մը չբռնեցինք, բայց քու խօսքիդ Համար
6 ուռկանը ձգեմ։ Ու երբոր ա՛ս բրին, խիտ շատ Հուկը Ժողվեցին միջը, ու իրենց ուռկանը կը պատռտուէր։ Եւ ա՛չք կ'ընէին մէս նաւուն միջ եղող իրենց բնկերներուն որ գան օգնեն իրենց. և եկան, ու երկու նաւերն ալ լեցուցին, մինչև որ բնկղմելու մօտ էին։
8 Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ, Ցիսուսի ծունկերուն բնկաւ ու բսաւ, Ցէր՝ Նիմ քովէս մէկդի գնա, ինչու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ։
9 Վասն զի ապշութիւն պատեց անիկայ և անոր հետ եղող ամէնը, ան իրենց բռնած Հուկերուն որուն
10 Համար։ Նոյնպէս ալ Զեբեդէոսին որդիքը Ցակոբոս և Ցովհաննէս որոնք Սիմոնին բնկերներն էին. ու Ցիսուս բսաւ Սիմոնին, Մի վախնար, Նսակէ հետ մարդոց որ-
11 սոդ պիտի բլլաս։ Եւ նաւերը ցամաքը Հանելով՝ Նամէն բան թողցին ու անոր ետևէն գացին։
12 Ելո՛ւ եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի մը մէջ էր, ահա մէկ մարդ մը բոլոտութիւնով լեցուն՝ երբոր Ցիսուսը տեսաւ, երեսի վրայ իյնալով աղաչեց անոր ու բսաւ, Ցէր՝ Թէ որ ուզես, կրնաս զիս մաքրել։
13 Եւ Ցե՛՛՛՛ իր ձեռքը երկնցրնելով դպաւ անոր, ու բսաւ, Կ'ուզեմ՝ մաքրուէ՛. և չուտ մը բորո-
14 տութիւնը անկէ գնաց։ Ե՛ւ ինքը պատուիրեց անոր որ մէկու մը չըսէ, Հապա ըսե՛՛՛ Գնա քեզ քա-

Ա Մաս. գ. 13։ Մաբ. ա. 16։

Բ Ցոհ. ԺԱ. 6։

Ա Մաս. գ. 19։ Մաբ. ա. 17։

Ա Մաս. գ. 20, Ժբ. 27։ Մաբ. ա. 18։ ԳԼ. Ժբ. 28։

Ղ Մաս. բ. 29։ Մաբ. ա. 40։

Ա Մաս. դ. 4։

Ցամք Տեառն 31

Ես. Ա. ժգ. 4 · 10 · 21 · 22 ·

Բ Մաս. գ. 25 · Մաթ. գ · 7 · Ցօհ. գ · 2 ·

Ե Մաս. ժգ. 23 · Մաթ. գ · 46 ·

Հանապազային ցուցցուր, և ԸՄոլէխին պատուիրածին պէս քու մաքրուելուդ ընծան տուր անոնց վկայութիւն
15 թէ ուրկէ համար։ Եւ անոր վրայով խօսքը աւելի կը տարածուէր. Ու շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին մեկ ընելու, և անով իրենց հիւանդութիւններէն
16 բժշկուելու։ Բ Ու ինքը անապատ տեղ կ՚երթար և աղօթք կ՚ընէր։
17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը սորվեցնէր, ու փարիսեցիներ և օրինաց վարդապետներ նստած էին, որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքաղաքներէն ժողվուած էին. ու Տէրոջը զօրութիւնը Ներէոյ էր անոնք
18 բժշկելու։ Եւ ահա քանի մը մարդիկ մէկ անդամալոյծ մարդ մը մահիճովը բերին, և ջսլաը կը փորձէին թէ ինչպէս զանիկայ ներս խօսքեն, ու դնեն անոր առջեւը.
19 Ու երբոր բազմութենէն Ե Հ Բ Ա Յ չէին գտներ որ անկէ ներս խօսքեն անիկայ, տանիքին վրայ ելան, և զանիկայ կղմինտրներուն մէջէն մահիճովը մէջտեղը Յիսուսին առաջը.
20 Ջնը իջեցուցին։ Եւ անոնց հաւատքը տեսնելով անոնց Հասարը բսաւ անոր, Ով մարդ, քու մեղքերդ քեզ
21 զի ներուած են։ Եւ Գպիրները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ ու ըսել, Ո՞վ էասիկայ, որ Հայհոյութիւններ կը խօսի. Ո՞վ կրնայ մեղայ թողութիւն տալ,
22 բայց միայն Ասուած։ Եւ Յիսուս իմանալով անոնց խորհուրդները՝ պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Սրտերնուդ մէջ ի՞նչ կը
23 խորհիք։ Ո՞րը աւելի դիւրին է, Քու մեղքերդ քեզի ներուած են բսելը, թէ Ելիր ու քալէ բսելը։
24 Բայց որպէս զի դիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու, (բսաւ անդամալոյծին,) Քեզ զի կ՚բսեմ, Ելիր մահիճդ առ ու
25 տունդ դնա։ Ընն ալ իսկոյն անոնց առջեւը ելաւ, ու վրան առաւ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր, և գընաց իր տունը, ու Ասուծոյ
26 փառք կու տար։ Եւ ամէնքը ապշած մնացին, ու Ասուծոյ փառք կու տային, և վախով լցուած՝ կ՚բսէին թէ Ասոր նման բաներ տեսանք։
27 Բ Եւ ասոնք բաներէն ետեւ ելաւ Ե Ւ, ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը որուն անունը Ղեւի էր, որ մաքսի ընդունելու տեղը նստած էր, ու
28 բսաւ անոր, Ետեւէս եկուր։ Ընն ալ թողուց ամէնը և ելաւ դնաց

29 անոր ետեւէն։ Ա Ղեւի անոր մեծ կոչումը մը բրաւ իր տանը մէջ. Ե շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու և ուրիշներու՝ որ անոնց
30 հետ սեղան նստած էին։ Եւ անոնց դպիրները ու փարիսեցիները արթումունջ կ՚ընէին անոր աշակերտներուն ու կ՚բսէին, Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն
31 հետ կ՚ուտէք ու կը խմէք։ Եւ Յիսուս պատասխան տուրվ բսաւ անոնց, Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն.
32 Ես Արդարներուն կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները ապաշխարութեան։
33 Անոնք ալ բսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսին աշակերտները շատ անգամ ծոմ կը պահեն և աղօթքներ կ՚ընեն, նոյնպէս ալ փարիսեցւոց աշակերտները. և քու կիներդ կ՚ուտեն ու կը խմեն։
34 Ընիկայ ալ բսաւ անոնց, Կրնաք հարսնիքին տղոցը ծոմ պահել տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետն
35 է։ Բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա
36 ան օրերը ծոմ պիտի պահեն։ Բ Ուրիշ մէկ ալ բսաւ անոնց թէ Մէկը չկտրեր նոր լաթէ կտոր հին հանդերձի վրայ. Եթէ ոչ՝ ան նորը պատուածը ալ կ՚ընէ, ու հինին համար հետ ալ չի համաձայնիր ան նոր
37 լաթը։ Ե Ւ Ա Ն Ե Ա Ն Ա Ր Ա Ն Ե Ա Ն Ա Ր Ա Ն Ե Ա Ն Ա Ր

Յամի Տեառն 31

ըսաւ, Զէ՞ք կարդացեր դուք ԴԱ-
ւիթին ըրածը, երբոր անօթեցաւ
ինքը և անոնք որ իր հետն էին.
4 Ինչպէս անիկայ Աստուծոյ տունը
մտաւ, և առաջաւորութեան հա-
ցերը առաւ ու կերաւ, և տուաւ
անոնց ալ որ իր հետն էին. Որ
մէկու մը օրինաւոր չէ ուտել, բայց
5 միայն քահանաներուն։ Եւ ըսաւ
անոնց, Որդին մարդոյ շաբաթին
ալ Տէրն է։
6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր
մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ
ու կը սորվեցընէր. և հոն մարդ մը
կար, որուն աջ ձեռքը չորցած
7 էր։ Եւ դպիրները ու փարիսե-
ցիները անոր կը սպասէին թէ շա-
բաթ օրը ղանիկա կը բժշկէ՞, որպէս
զի ամբաստանութեան առիթ մը
8 գտնեն անոր դէմ։ Իսկ ինքը
գիտնալով անոնց խորհուրդները,
ըսաւ ան մարդուն որուն ձեռքը
չորցած էր, Ելի՛ր՝ մէջտեղը կայնէ.
9 ան ալ ելաւ կայնեցաւ։ Ան ա-
տենը Յիսուս ըսաւ անոնց, Ձեզի
բան մը հարցընեմ. Շաբաթ օրը
ի՞նչ արժան է, բարի՞ք ընել,
թէ չարիք ընել. հոգի մը ապրե-
10 ցընե՞լ, թէ մեռցընել։ Եւ շուր-
ջանակի ամենուն վրայ նայելով՝
ըսաւ անոր, Ձեռքդ երկընցուր.
ան ալ այնպէս ըրաւ, ու անոր
ձեռքը ողջացաւ միւսին պէս։
11 Եւ անոնք կատաղութեամբ լե-
ցուեցան, ու իրարու հետ կը
խօսէին թէ ինչ ընեն Յիսուսի։
12 Եւ եղաւ որ ան օրերը լեռը
ելաւ աղօթք ընելու, ու բոլոր
գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով
13 անցուց։ Ու երբոր առտու եղաւ,
կանչեց իր աշակերտները, Ու ա-
նոնցմէ տասուերկու հոգի ընտրեց,
որոնք առաքեալ ալ անուանեց.
14 Սիմոնը՝ Ըորն որ Պետրոս ալ անուա-
նեց, և անոր եղբայրը Անդրէասը,
Յակոբոսը ու Յովհաննէսը, Փիլիպ-
15 պոսը և Բարթուղիմէոսը, Մատ-
թէոսը և Թովմասը, Ալփէոսեան
Յակոբոսը և Նախանձայոյզ ը-
16 սուած Սիմոնը, Յակոբոսին Իզ-
բայրը Յուդան և Իսկարիովտացի
Յուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ։
17 Եւ անոնց հետ իջնելով՝ մէկ տա-
փարակ տեղ մը կայնեցաւ, նաև իր
աշակերտներուն ժողովը՝ Ու մեծ
բազմութիւն մը ժողովուրդներու
բոլոր Հրէաստանէն ու Երու-
սաղեմէն և Տիւրոսի ու Սիդոնի
18 ծովեզերքէն. Որոնք եկան անոր
խօսքերը մտիկ ընելու, ու իրենց
հիւանդութիւններէն բժշկուելու.
և պիղծ ոգիներէն նեղութիւն կրող-
ներն ալ եկան ու կը բժշկուէին,

Յամի Տեառն 31

ի Մատ. ժդ. 36։
ը Մար. ե. 30։ Գլ. ը. 46։
ի Մատ. ե. 3։ ժա. 5։ Յակ. բ. 5։
ժ Ես. ծե. 1։ կե. 13։ Մատ. ե. 6։
ի Ես. կա. 3։ Մատ. ե. 4։
հ Մատ. ե. 11։ ա Պետ. բ. 19։ գ. 14։ դ. 14։
ն Յօհ. ժդ. 2։
ղ Մատ. է. 12։ Գոր. ե. 41։ Կող. ա. 24։ Յակ. ա. 2։
ճ Գոր. է. 51։
մ Ամով. զ. 1։ Յակ. ե. 1։
յ Գլ. ժբ. 21։
ն Մատ. զ. 2։ 5։ 16։ Գլ. ժզ. 25։
չ Ես. կե. 13։
ա Առակ. ժդ. 13։
ը Յօհ. ժե. 19։ ա Յօհ. գ. 5։
Ոմանք՝ բոլոր մարդիկ
ղ Ել. իդ. 4։ Առակ. իե. 2։ Մատ. ե. 44։ Հմր 35։ Հռով. ժբ. 20։
ջ Գլ. իդ. 34։ Գոր. է. 59։
ա Մատ. ե. 39։
ա Կոր. զ. 7։
վ բՕր. ժե. 7։ 8։ 10։ Առակ. իա. 26։ Մատ. ե. 42։
տ Մատ. է. 12։
ր Մատ. ե. 46։
ց Մատ. ե. 42։
ա Հմր 27։
ի Սաղ. լէ. 26։ Հմր 30։
ւ Մատ. ե. 45։

Յամի Տեառն 31

ի Թագ. իա. 6։
ր Ղև. իդ. 9։
ի Մատ. ժբ. 9։ Մար. գ. 1։ Գլ. ժդ. 14։ ժդ. 3։ Յօհ. թ. 16։
ղ Մատ. ժդ. 23։
ի Մատ. ժ. 1։
ը Յօհ. ա. 42։
ի Յուդ. 1։
ժ Մատ. գ. 25։ Մար. գ. 7։

Յամի Տեառն 31

ղաք ։ ինչու որ անիկայ բարեբար է ապերախտներուն ու չարերուն ։
36 Ողբին գթած եղիք ինչպէս որ
37 ձեր Հայրն ալ գթած է ։ Մի դատէք , ու պիտի չդատուիք ։ Մի դատապարտէք , ու պիտի չդատապարտուիք ։ Ներեցէք , ու ձեզի պիտի ներուի ։ — Տուէք ու ձեզի պիտի տրուի ։ ազեկ չափով՝ կոխուած՝ ցնցուած՝ լեփլեցուն պիտի տրուի ։ ձեր գոգը ։ Քանզի ան չափովը որով դուք կը չափէք , ձեզի պիտի չափուի ։
39 Առակ մըն ալ բսաւ անոնց ։ Միթէ կոյրը կոյրին կրնա՞յ առաջնորդութիւն ընել ։ չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան ։
40 Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ չէ ։ բայց ամէն կատարեալ վարժուածը իր վարդապետին պէս կ՚ըլլայ ։
41 Ընչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես , ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր ։
42 կամ ի՞նչպէս կրնաս բսել քու եղբօրդ ։ Ես պայ՝ թող տուր որ աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ . և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսներ . կեղծաւոր՝ նախ քու աչքիդ գերանը հանէ , ու ետքը պարզ պիտի տեսնես քու եղբօրդ աչքին
43 մէջի շիւղը հանելու ։ Ընչու որ չկայ բարի ծառ մը որ չար պտուղ բերէ , ոչ ալ չար ծառ մը որ բարի պտուղ
44 բերէ ։ Վասն զի ամէն ծառ իր պտուղին կը ճանչցուի ։ ընչու որ փուշերուն թուզ չեն քաղեր , ու մէրիներուն խաղող չեն ժողվեր ։
45 Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարութիւն կը բղխէ , և չար մարդը իր սրտին չար գանձէն չարութիւն կը բղխէ ։ Ընչու որ իր բերանը սրտին աւելցուքէն կը խօսի ։
46 Ու ընչո՞ւ զիս Տէր՝ Տէր՝ կը կոչէք , ու բսած բաներս չէք կատա
47 րեր ։ Ով ամէնը որ ինծի կու գայ և իմ խօսքերս կը լսէ ու անոնք կը կատարէ , ձեզի ցոյց պիտի տամ թէ
48 որու կը նմանի ։ Անիկայ տուն շինող մարդու մը կը նմանի , որ փորեց ու խորունկցուց , ու հիմը վէմի վրայ դրաւ . և ջուրերուն յորդած առուն դիպ զարկաւ ան տանը , ու չկրցաւ զանիկայ շարժել ։ ընչու որ վէմի վրայ հաստատուած էր ։
49 Բայց ան որ չ՚լսէ ու չկատարեր , կը նմանի ան մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ . որուն գիպ զարկաւ , և շուտ մը փլաւ , ու ան տանը կործանումը մեծ էր ։

ԳԼՈՒԽ Լ

1 Երբոտոս աւելի մեծ հատուած կը գտնէ հեթանոս Տաբերապետի մը վրայ քան թէ Հրէից վրայ ։ 10 անոր ծառան չսեսած կը բժշկէ ։ 11 Նայինի քաղաքէն եղող այրի կինկան մը զաւակը կը յարուցանէ ։ 19 իր Տիրոջը ղրկելով պատասխան կու սայ Յովհաննէսին իրեան մարգարէ ։ 24 Յովհաննէսին վրայով իր ունեցած գովասիրը կը յայտնէ ժողովուրդին ։ 30 կը յանդիմանէ Հրէաները՝ որ ոչ Յովհաննէսին և ոչ իր վարժուածքը համարեցան ։ 36 կը ցուցընէ թէ Տէրը բարեկամ է մեղաւորներուն , չէ թէ գոհանք մեղաց մէջ պահելու , այլ անոնց մեղքերը ներելու , երբոր անոնք զղջալի գան ու հատուսան ։

Յամի Տեառն 31

— Մատ . բ . 5 ։

1 Ու երբոր իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջներուն խօսելը լմընցուց , — մտաւ Կափառնայում ։
2 Եւ հարեւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մօտ էր մեռնելու ,
3 որ սիրելի էր անոր ։ Երբոր Յիսուսի վրայով լսեց , Հրէաներէն դահլ մը ծերեր խրկելով , աղաչեց անոր որ գայ իր ծառան ապրեցը-
4 նէ ։ Անոնք ալ եկան Յիսուսի և թախանձանօք կ՚աղաչէին անոր ու կ՚ըսէին թէ Անիկայ արժանի է
5 որուն սա ընծան պիտի բնես . Ընչու որ մեր ազգը կը սիրէ , ու ժողովարանը անիկայ շինեց մեզի ։
6 Ես Յիսուս անոնց հետ գնաց . երբոր տունէն շատ հեռու չէր , հարեւրապետը խրկեց անոր դահլ մը բարեկամներ , ու բսաւ անոր ։ Տէր՝ մի յոգներ , ընչու որ ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես .
7 Անոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի չսեպեցի քեզի գալու . հապա խօսքով զրուցէ , և իմ ծառաս
8 պիտի բժշկուի . Ընչու որ ես ալ իշխանութեան տակ դրուած մարդ մըն եմ , ու իմ հրամանիս տակը զինուորներ ունիմ . և սորը կ՚ըսեմ՝ Գնա , ու կ՚երթայ . և միւսին թէ Եկուր , ու կու գայ , և ծառայիս թէ Ա՛ս բանը բրէ , ու
9 կ՚ընէ ։ Ցիսուս սա բաները լսելով՝ զարմացաւ անոր վրայ . և իր ետեւէն գացող ժողովուրդին դարձաւ ու բսաւ , Ձեզի կ՚բսեմ՝ որ Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
10 հաւատք չգտայ ։ Ու պատգամաւորները տունը դարձան , և հիւանդ ծառան առողջացած գտան ։
11 Ու ետքը որ հետեւեալ օրը քաղաք մը կ՚երթար , սրուն անունը Նային էր . և անոր հետը կ՚երթային իր աշակերտներէն շատերը
12 ու մեծ բազմութիւն ։ Ու երբոր քաղաքին դրանը մօտեցաւ , ահա մեռել մը դուրս կը հանէին , իր մօրը մէկ հատիկ տղան . և անիկայ որբևարի էր , ու քաղաքին շատ
13 ժողովուրդը անոր հետն էր ։ Եր-

Յամի Տեառն 31

Տէրը անիկայ տեսնելով՝ խղճայ անոր վրայ, ու բսաւ անոր. Մի՛
14 լար։ Եւ մօտենալով՝ դպաւ դագաղին դպաւ, ու տանողները կանգ առին. և բսաւ, Ո՛վ պատանի՛ քեզի կ՚ըսեմ՝ ելլեր։
15 Ու մեռելը նստաւ, և սկսաւ խօսիլ. ու տուաւ զանիկայ իր մօրը։
16 Եւ ամէնքն ալ վախով բռնուեցան, ու կ՚աստուած կը փառաւորէին ըսելով թէ Մեծ մարգարէ մը եղեր է մեր մէջը. և թէ Աստուած իր ժողովուրդին այցելութիւն բրաւ։
17 Եւ ան ձայնը անոր վրայով բոլոր Հրէաստան եղաւ, ու բոլոր շրջակայ տեղուանքը։
18 Եւ Յովհաննէսին պատմեցին իր աշակերտները ասոնց ամէն բաներուն
19 վրայով։ Յովհաննէս ալ իր աշակերտներէն երկուքը իրեն կանչեց, և յղեաւ Յիսուսի խրկեց՝ ըսելով, Դուն ա՞ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշ մը սպասենք։
20 Եւ ան մարդիկը եկան անոր ու ըսին, Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ խրկեց քեզի, ու կ՚ըսէ, Դուն ա՞ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշ
21 մը սպասենք։ Եւ նոյն ժամուն շատերը բժշկեց ևրէից հիւանդութիւններէն ու հարատածներէն և չար ոգիներէն, ու շատ կոյրերու
22 տեսութիւն շնորհեց։ Եւ Յիսուս Ի պատասխան տալով անոնց բսաւ, Գացէք Յովհաննէսին պատմեցէք ինչ որ տեսաք ու լսեցիք. Որ կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ՚առնեն, Բաղատանեբուն աւետարան կը քարոզուի.
23 Եւ երանի անոր որ իմ վրայովս չպայթիակղի։
24 Ու երբոր Յովհաննէսին խրկած մարդիկը գացին, Ցեռսս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին համար, Ի՞նչ տեսնելու էլաք անապատին մէջ, եղէգ մը հովէն
25 չարժուած։ Հապա ի՞նչ տեսնելու էլաք, փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը. ահա անոնք որ փառաւոր հագուստներով ու փափկութիւնի մէջ են, թագաւորական
26 պալատներն են։ Հապա ի՞նչ տեսնելու էլաք, մարգարէ՞. այո՛ կ՚ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մին ալ
27 աւելի։ Ինչու որ ասիկայ է որուն համար գրուած է, Ահա ես իմ դիսպաներս կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն, որ քու ճամբադ պիտի
28 պատրաստէ քու առջևդ։ Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի, Կիներէն ծնածներուն մէջ Յովհաննէս Մկրտիչէն մեծ մարգարէ չկայ. սակայն Աստուծոյ թագաւորութիւնը մէջ պիտի պզտիկը անկէ մեծ է։
29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաքսաւորները երբոր լսեցին, արդարացուցին զԱստուած, որ Յովհաննէսին մկրտութիւնովը մկրտուեցան։
30 Բայց փարիսեցիները և օրինականները Իրենց անձին դէմ Աստուծոյ խորհուրդը անարգեցին, որ անկէ չմկրտուեցան։
31 Ուստի որո՞ն նմանցնեմ այս ազգին մարդիկը, և որո՞ն կը նմանին։
32 Նման են Կը նմանին տղոց, որ չուկաները նստելով՝ իրարու կը կանչեն ու կ՚ըսեն, Փող ծեզուցինք ձեզի՝ ու չպարեցիք, ողբ կարդացինք ձեզի՝ ու չլացիք։
33 Զինք ձեզի՝ ու չկացիք։ Վասն զի Յովհաննէս Մկրտիչ եկաւ, ոչ հաց կ՚ուտէր և ոչ գինի կը խմէր, ու կ՚ըսէք, Դեւ կայ անոր ներսը։
34 Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ՚ուտէ ու կը խմէ, և կ՚ըսէք, Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը՝ մաքսաւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ։
35 Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր բոլոր որդւոցմէն։
36 Փարիսեցիներէն մէկը կ՚աղաչէր անոր որ իր հետը հաց ուտէ. ան ալ փարիսեցիին տունը մտաւ ու
37 սեղան նստաւ։ Եւ ահա քաղաքին մէջ մեղաւոր կնիկ մը կար, երբոր իմացաւ թէ անիկայ փարիսեցիին տունը սեղան նստեր է, մկ շիշ
38 մը անուշահոտ եղ բերաւ։ Ու և ետևի կողմէն անոր ոտքերուն քովը կեցեր կու լար, և արցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել, ու իր գլխուն մազերովը կ՚սրբէր, և կը համբուրէր անոր ոտքերը, ու
39 եղով կ՚օծէր։ Ու երբոր տեսաւ փարիսեցին որ անիկայ հրաւիրեր է, կ՚ըսէր իր մտքին մէջ, Եթէ կայ թէ որ մարգարէ բլլար, պիտի գիտնար թէ ով և ինչպէս կնիկ է իրեն դպչողը, ինչու որ մեղաւոր
40 է։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Սիմո՛ն, քեզի բան մը ունիմ ըսելու. ան ալ բսաւ,
41 Ըսէ՛ վարդապետ. Երկու պարտականէ մը երկու պարտական ունէր, մէկը հինգ հարիւր դահեկան պարտք ունէր, ու միսը
42 յիսուն։ Եւ որովհետև հատուցանելու բան չունէին, երկուքին ալ շնորհեց. հիմա դուն, Ընտնգմէ՞ որը աւելի պիտի սի-
43 րէ զանիկայ։ Պատասխան տուաւ Սիմոն ու բսաւ, Կարծեմ ասանկ կ՚երևնայ, թէ որուն որ շատ շնորհեց. ան ալ բսաւ անոր, Ուղիղ
44 դատեցիր։ Ու դառնալով դէպ՚ի ան կնիկը՝ բսաւ Սիմոնին, Կը տեսնե՞ս ասա կնիկը. ես քու տու-

Յամի Տեառն 31

Ե Գլ. ը. 54։ Յով. ժա. 43։ Գար. Թ. 40։ Հռով. գ. 17։
Է Գլ. ա. 65։
Ը Գլ. իդ. 19։ Յով. գ. 19։ գ. 14։ Թ. 17։
Թ Գլ. ա. 68։
ՂՄատ. ժա. 2։
Ի Մատ. ժա. 5։
ԸՆա. լ. 5։
Ջ Գլ. գ. 18։
Ի Մատ. ժա. 7։
Ա Մատ. ժա. 8։
Ա Մարկ. գ. 1։
Ա Մատ. ժա. 9։
ԸՆա. ժե. 2։
Ա Մատ. ժա. 10։
Ա Մատ. ժա. 11։
Ա Մատ. ժա. 12։
Ա Գար. ժ. 27։
Ա Մատ. ժա. 16։
*Ո՞նահ եւ Տէրը բսաւ Ուստ
Ա Մատ. գ. 4։ Մարկ. ա. 6։ Գլ. ա. 15։
Ա Մատ. ժա. 19։
Ա Մատ. լգ. 6։ Մարկ. ժգ. 3։ Յով. ժա. 2։

Յամի Տեառն 31

Ոմանք՝ գրլխուն մոզերովը

Սաղ. իզ. 5։

Տիմ. ա. 14։

Մատ. թ. 2։ Մար. բ. 5։

Մատ. թ. 3։ Մար. բ. 7։

Մատ. թ. 22։ Մար. ե. 34։ ժ. 52։ Գլ. բ. 48։ ժբ. 42։

†Կամ բժշկեց

նրդ մտայ, դուն ոտքերուս ջուր չտուիր, բայց ասիկայ իր արցունքովը ոտքերս թրջեց, և իր մա-
45 զերովը սրբեց։ Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր, բայց ասիկայ հոս մտնելէս 'ի վեր ոտքերս համ-
46 բուրելէն չդադարեցաւ։ Դուն իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր, բայց ասիկայ իմ ոտքերս անու-
47 շահոտ եղով օծեց։ Ասոր համար կ'ըսեմ քեզի, Ներուած են ասոր շատ մեղքերը, ինչու որ շատ սիրեց. բայց որու որ քիչ կը նե-
48 րուի, անիկայ քիչ կը սիրէ։ Ու ըսաւ անոր, Քու մեղքերդ նե-
49 րուած են։ Եւ անոր հետ սեղան նստողները սկսան իրենց մէջը ըսել, Ո՞վ է ասիկայ որ մեղաց
50 թողութիւն ալ կու տայ։ Եւ ինքը ըսաւ կնկանը, Քու հաւատքդ քեզ †փրկեց, դնա խաղաղութեամբ։

ԳԼ. Ը

1 Կանայք իրենց ստացուածքովը ծառայութիւն կ'ընեն Քրիստոսի։ 4 Քրիստոս կը զրուցէ սերմանացանին 16 և ճրագին առակը. 21 կ'իմացընէ թէ ո՞վ են իր մայրը ու եղբայրները. 22 կը սաստէ հովերուն. 26 և մէկ մարդէ մը դիւաց լեգէոնը դուրս հանելով՝ թող կու տայ անոնց որ խոզերուն երամակը մտնեն։ 37 Գադարացիք չեն ընդունիր զինքը։ 43 Յիսուս տեռատես կինը կը բժշկէ. 49 և Յայրոսի աղջիկը կը յարուցանէ։

1 Ու եղաւ որ անկէ ետև՝ ալ ինքը քաղաքէ քաղաք ու գեղէ գեղ պտըտելով՝ կը քարոզէր, և Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ'աւետարանէր, ու տասուերկուքը իր
2 հետն էր. Նաև քանի մը կնիկներ՝ որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկուեր էին, Մարիամ՝՝ որ Մագդաղենացի կ'ըսուէր, Բուսկից որ եօթը դև ելեր էր,
3 Եւ Յովհաննա՝ Հերովդեսին տանը վերակացուին Քուզային կնիկը, ու Շուշան, և շատ ուրիշներ, որոնք իրենց ստացուածքովը ‡անոր ծառայութիւն կ'ընէին։
4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողվուեցաւ, և շատ քաղաքներէ իրեն եկան, առակով մը ըսաւ ա-
5 նոնց, Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմը ցանելու. ու ցանած ատենը մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ և ոտքի տակ կոխուեցաւ, ու երկինքի թռչունները կերան զանիկայ։
6 Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ, ու բուսածին պէս չորցաւ՝ հողը
7 հիւթ չունենալուն համար։ Եւ ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր հետը բուսնելով՝
8 խեղդեցին անիկայ։ Եւ ուրիշը աղէկ հողի մէջ ինկաւ, ու բուսնելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ

Մատ. իէ. 55. 56։

Մար. ժզ. 9։

‡Ոմանք՝՝ անոնց

Մատ. ժզ. 2։ Մար. դ. 1։

տուաւ. երբոր ասա բաները կը զրուցէր, կ'աղաղակէր, Ան որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։
9 Եւ իր աշակերտները կը հարցընէին իրեն՝ ըսելով թէ Ի՞նչ պի-
10 տի ըլլայ ան առակը։ Ան ալ ըսաւ, Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեանը խորհուրդները, բայց ուրիշներուն առակներով կը խօսիմ. Իր տեսնելով՝ չտեսնեն, և լսելով՝ չիմանան։
11 Արդ առակը ասա է. Սերմը Ա-
12 ստուծոյ խօսքն է։ Ու ճամբուն քովինները անոնք են՝ որ կը լսեն, ու ետքը Սատանան կու դայ՝ անոնց որտէն կը հանէ խօսքը, որ չըլլայ
13 թէ հաւատան ու փրկուին։ Եւ ապառաժին վրայինները անոնք են՝ որ երբ կը լսեն, ուրախութեամբ կ'ընդունին խօսքը, բայց արմատ չունին. ատեն մը կը հաւատան՝ ու փորձութեան ժամանակը կը
14 հեռանան։ Եւ փուշերուն մէջ ինկածը անոնք են՝ որ կը լսեն, բայց հոգերով ու հարստութիւնով և ասա կեանքիս ցանկութիւններովը զբաղած ըլլալով՝ կը խեղ-
15 դուին և անպտուղ կ'ըլլան։ Իսկ աղէկ հողի մէջ ցանուածը անոնք են՝ որ բարի և յօժար որտիւ լսելով խօսքը՝ կ'ընդունին ու համբերութիւնով պտուղ կու տան։
16 Զկայ մէկը որ ճրագը վառէ ու ամանի մը տակ կամ մահիճին ներքևը դնէ, հապա աշտանակի վրայ կը դնէ, որ ներս մտնողները
17 լոյսը տեսնեն։ Ոչ ասն զի չկայ ծածուկ բան մը որ պիտի չյայտնուի, ոչ ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չգիտցուի ու երևան չելլէ։
18 Ուստի նայեցէք թէ ինչպէս կը լսէք, Քանզի ո՞վ որ ունի՝ անոր պիտի տրուի, և ով որ չունի՝ ան ալ որ ինքը կը կարծէ թէ ունի, անկէ պիտի առնուի։
19 Եւ անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան, ու բազմութենէն չէին
20 կրնար անոր քովը երթալ։ Եւ անոր իմացուցին՝ ըսելով, Քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են, ու քեզ տեսնել կ'ուզեն։
21 Եւ անիկայ պատասխան տալով ըսաւ անոնց, Իմ մայրս ու իմ եղբայրներս ասոնք են, որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու զանիկայ կը կատարեն։
22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը նաւը մտաւ ինքը և իր աշակերտներն ալ, ու ըսաւ անոնց, Ծովակին միւս կողմը անցնինք. և ճամբայ ելան։
23 Ու երբոր նաւով կ'երթային, ինքը քնացաւ. ու հովի փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ,

Յամի Տեառն 31

Մատ. ժզ. 10։ Մար. դ. 10։

Ես. դ. 9։ Մար. դ. 12։

Մատ. ժզ. 18։ Մար. դ. 14։

Մատ. ե. 15։ Մար. դ. 21։ Գլ. ժա. 33։

Մատ. ժ. 26։ Գլ. ժբ. 2։

Մատ. ժզ. 12։ իե. 29։ Գլ. ժթ. 26։

Մատ. ժբ. 46։ Մար. դ. 31։

Մատ. բ. 28։ Մար. դ. 35։

Ցամք Տեառն 31

և Նա֊ը կը լեցուէր , ու իրենք վը֊
24 տանդի մէջ էին : Մօտեցան՝ ար֊
թընցուցին անիկայ ու ըսին ,
Վարդապետ՝ վարդապետ՝ ահա կը
կորսուինք . ան ալ եղա՛ ատատց
Հովին ու ջուրերուն խռովու֊
թեանը , և հանդարտեցան , ու
25 խաղաղութիւն եղաւ : Եւ ըսա՛
անոնց , Ո՞ւր է ձեր հաւատքը .
և անոնք վախի մէջ ինկած զարմա֊
եան , ու իրարու կ՚ըսէին , Արդեօք
ո՞վ է ասիկայ , որ հովերուն ու
ջուրին ալ հրաման կու տայ , և կը
հնազանդին ասոր :

Ը Մատ . ը . 28 : Մար . և . 1 :
*Ոմանք՝ Գերգեսացոց

26 Ու նաւելով իջան *Գադարա֊
ցւոց կրկիրը , որ Գալիլեացին
27 դիմացի կողմն է : Եւ ինքը ցա֊
մքը ելլելուն պէս՝ ան քաղաքէն
մարդ մը եկաւ դիմացը՝ որուն ներսը
շատ ատնե՛ւ ի վեր դեւեր կային .
ու անիկայ հանդերձ չէր հագներ ,
ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր ,
28 հապա գերեզմաններու մէջ : Եւ
Ցիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց
ու ինկաւ անոր առջեւը , ու բարձր
ձայնով ըսաւ , Դուն իմ՛հնաս
ի՛նչ բան ունիս ինծի՝ Յիսուս՝ Որդի
Աստուծոյ բարձրելոյ , կ՚աղաչեմ
29 քեզի՝ զիս մի տանջեր . (Ինչու որ
հրամայեց պիղծ ոգիին որ ան մար֊
դէն ելլէ . որովհետեւ շատ ատեն
էր որ զանիկայ յափշտակէր էր . և
անիկայ շղթաներով ու ոտնա֊
կապերով կապուած կը պահուէր ,
բայց կապերը կը կտրտէր , ու
դեւէն անապատ կը քշուէր .)
30 Հարցուց անոր Յիսուս ու ըսաւ ,
Ո՞նունդ ի՞նչ է . ան ալ ըսաւ , Լէ֊
գէան . ինչու որ շատ դեւեր մտեր
31 էին անոր ներսի դին : Եւ կ՚աղա֊
չէին անոր՝ Որ անդունդը հրամ֊
Ը Յայտ . ի . 3 : 32 ղա՛ չերթալ : Եւ ան
տեղը շատ խոզերու հրամակ մը
կար՝ որ լեռը կ՚արածուէին . ու ա֊
զաչեցին անոր՝ որ իրենց հրաման
տայ անոնց մէջը մտնելու . և հրա֊
33 ման տուաւ անոնց : Ու դեւերը
մարդէն ելլելով՝ խոզերուն մէջը
մտան , և հրամակը զահավէժ տե֊
ղէն ծովակը վազեց ու խեղդուե֊
34 ցաւ : Եւ խոզապահները՝ ե֊
ղած բանը տեսնելով փախան , ու
պատմեցին քաղաքը ու ագարակ֊
35 ները : Եւ հա֊ւ էկան եղած բա֊
նը տեսնելու , ու եկան Յիսուսին ,
և գտան ան մարդը՝ ուսկից որ դեւե֊
րը ելեր էին , հագուած ու խելքը
վրան Յիսուսի առքերուն քովը
36 նստած , ու վախցան : Եւ անոնք
որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց
ըզ֊ինչպես դեւահարը ազատե֊
Ը Մատ . ը . 34 : 37 ցաւ : Ե֊Եւ Գադարացւոց շրջակայ
տեղուանքը զանազ բոլոր բազ֊
մութիւնը կ՚աղաչէր անոր , Ի՝ որ
իրենցմէ երթայ , ինչու որ մեծ
վախով բռնուած էին . ան ալ
38 նաւը մտնելով ետ դարձաւ : Ետ֊
ան մարդը՝ ուսկից որ դեւերը ելեր
էին , կ՚աղաչէր անոր որ հետը
ըլլայ , բայց Յիսուս արձակեց ա֊
39 նիկայ ու ըսաւ , Դարձիր քու
տունդ , ու պատմէ՝ ինչ որ Աս֊
տուած քեզի բրաւ . ան ալ դնաց ,
ու բոլոր քաղաքին մէջը քարոզեց
ինչ որ Յիսուս իրեն բրաւ :
40 Ու երբոր Յիսուս ետ դարձաւ ,
ժողովուրդը զանիկայ ընդունեց ,
ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէ֊
41 ին : Ետ֊ա՛ հա Յայրոս անուն մարդ մը եկաւ , ու ինքը ժողովա֊
րանին իշխանն էր . և Յիսուսի
ոտքը իյնալով կ՚աղաչէր անոր
42 որ իր տունը մտնէ . Ինչու որ մէկ
հատիկ աղջիկ մը ունէր՝ գրեթէ
տասներկու տարեկան , որ մռա֊
նալու մօտ էր . ու երբոր անիկայ
կ՚երթար , բազմութիւնը կը նեղէր
զանիկայ ;
43 Ե֊Եւ կնիկ մը՝ որ տասներկու
տարիէ ի վեր արիւնի տեւտուռ
ունէր՝ եւ որ բոլոր
ունեցածը բժիշկներուն ծախք բրած
էր , և իրեն մէկէ մը բժշկուելու ձար
44 մը եղած չէր , Ետեւէն մտնելով՝
անոր հանդերձին քղանցքին դր֊
պաւ , և իսկոյն իր արիւնին հոսու֊
45 մը դադրեցաւ : Եւ Յիսուս ը֊
սաւ , Ո՞վ էր ան որ ինծի դպաւ .
երբոր ամէնքը կ՚ուրանային , բաւ
Պետրոս ու անոր հետ եղողները ,
Վարդապետ՝ բազմութիւնը քեզ
կը հրէ ու կը նեղէ , ու կ՚ըսե՞ս թէ
46 Ո՞վ ինծի դպաւ : Եւ Յիսուս ը֊
սաւ , Մէկը ինծի դպաւ , քանի
Ե֊Մատ . ժ . 30 ; Ղ֊Ա . ժ . 19 ' հմացայ որ ինծմէ զօրութիւն մը
47 ելաւ : Երբոր տեսաւ կինկը որ
ըսածը ան֊ի՛նչ չպահուեցաւ , դողալով
եկաւ ու անոր առջեւը ինկաւ , և
բոլոր ժողովուրդին առջեւը անոր
պատմեց թէ ինչ բանի համար ա֊
նոր դպեր էր , և թէ ինչպէս ին֊
48 քը իսկոյն բժշկուեցաւ : Եւ Ցի֊
սուս բաւ անոր , Քաջալերուի՛
աղջիկ , քու հաւատքդ քեզ բժշ֊
կեց , դնա խաղաղութեամբ :
49 Ե֊Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր ,
Ե֊Մատ . ժ . 35 ' ժողովրդապետին տունէն մէկը ե֊
կաւ ու բաւ անոր , Աղջիկդ մե֊
ռաւ , ա՛լ վարդապետը մի՛ յոգ֊
50 նեցներ : Բայց Յիսուս երբոր լը֊
սեց , պատասխան տուաւ անոր ու
բաւ , Մի վախնար , միայն հա֊
51 ւատա՛ , ու պիտի ապրի : Եւ երբ
տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը թող
չտուաւ որ մտնէ , բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհան֊

Ճառի Տեառն 31

նէսր ու աղջիկան Հայրը ու մայրը։
52 Ամէնքն ալ կու լայնին ու կ'ողբա-
յին անոր վրայ. և ինքը բսաւ,
Մի լար, անիկայ մեռած չէ, այ Հա-
53 պա կը քնանայ։ Եւ անոնք ծաղր
կ'ընէին զանիկայ, քանզի գիտէին
54 Թէ մեռաւ։ Ու ինքը ամէնն ալ
դուրս հանելով, բռնեց անոր ձեռ-
քէն ու կանչեց բսելով, Աղջիկ
55 Հ ելիր։ Եւ անոր Հոգին դարձաւ,
ու իսկոյն ոտք եղաւ. և Ցիսուս
Հրամայեց բրաւ որ ուտելիք տան ա-
56 նոր։ Ու անոր ծնողքը ապշած
մնացին. և ինքը անոնց պատուի-
րեց որ եղած բանը մէկու մը չըը-
րուցին։

Ճառի Տեառն 32

Ի ԳԼ. կ. 8։ Ի Մար. գ. 30։

Ի Մաա. ժգ. 13։

ԳԼ. Թ

1 Քրիստոս իր աշակերտները կը խրկէ Հրաշքներ ընելու և քարոզելու։ 7 Հերովդէս կը ցան-կայ Քրիստոսը տեսնելու։ 17 Քրիստոս Հինգ Հազար Հոգի կը կերակրէ։ 18 կը Տարցնէ Թէ մարդիկ իրեն Համար ո՞վ է կ'ըսեն։ 22 իր չարչարանքները կը նախաձայնէ։ 23 ամէնուն պատուէր կու տայ որ իր օրինակին Հետեւին։ 28 Քրիստոսի պայծառակերպութիւնը։ 37 Քրիս-տոս կը բժշկէ լուսնոտը։ 43 դարձեալ իր չարչարանքը կը նախաձայնէ իր աշակերտնե-րուն։ 46 կը պատուիրէ անոնց որ խոնարհ ըլ-լան։ 51 ամէնուն Հետ քաղցրութեամբ վա-րուին՝ առանց վրէժխնդրութեան։ 57 քանի մը անձինք կ'ուզեն Քրիստոսի Հետեւիլ, սա-կայն պայմաններ կ'առաջարկեն։

Ի Մաա. ժ. 1։ Մար. գ. 13։ գ. 7։ * Ոմանք ա-ռաքեալները

Ի Մաա. ժ. 7, 8։ Մար. գ. 12։ ԳԼ. ժ. 1, 9։

Ի Մաա. ժ. 9։ Մար. գ. 8։ ԳԼ. ժ. 4։ իբ. 35։

Ի Մաա. ժ. 11։ Մար. գ. 10։

Ի Մաա. ժ. 14։

Ի Գար. ժգ. 51։

Ի Մար. գ. 12։

1 Եւ իր * տասն երկու աշակերտ-ները միտեղ իրեն կանչելով, անոնց զօրութիւն ու իշխանու-թիւն տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ
2 և ախտերը բժշկելու։ Եւ Ի զանոնք խրկեց որ Աստուծոյ թագաւորու-թիւնը քարոզեն ու հիւանդները
3 բժշկեն։ Եւ Ի ըսաւ անոնց, Ճամ-բու Համար բան չառնէք, ոչ գա-ւազան և ոչ պարկ, ոչ Հաց և ոչ ոսկի, ոչ ալ կրկին Հան-
4 գերձ ունենաք։ Եւ Ի որ տունը որ մտնէք՝ Հոն մնացէք, ու անկէ
5 երթաք։ Ու Ի անոնք որ ձեզ չեն ըն-դունիր, երբոր ան քաղաքէն կ'ել-լէք, ձեր ոտքերուն փոշին ան-դամ թօթվեցէք իրենց դէմ վը-
6 կայութիւն բլլալու Համար։ Եւ անոնք Ի երթն ու գիւղ գիւղ կը պը-տրտէին, և ամէն տեղ աւետարա-նը կը քարոզէին ու բժշկութիւն կ'ընէին։

Ճա. Տ. 32

Ի Մաա. ժգ. 1։ Մար. գ. 14։

7 Եւ Հերովդէս չորրորդապետը անոր բոլոր գործերը լսելով՝ տա-րակուսանաց մէջ էր. որովհետև
8 ոմանք բսած էին Թէ Յովհաննէ-սը յարութիւն առաւ մեռելներէն, և ոմանք Թէ Եղիան յայտնուե-ցաւ. և ուրիշներն ալ՝ Թէ Առջի մարգարէներէն մէկը յարու-թիւն
9 առաւ։ Եւ Հերովդէս բսաւ, Յովհաննէսը ես գլխատեցի. Հա-պա ասիկայ ո՞վ պիտի բլլայ, որուն վրայով սասկ բաներ կը լսեմ. Եւ կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ։

Ի Մաա. ժգ. 15։ Մար. գ. 35։ Յով. գ. 1, 5։

10 Եւ Ի առաքեալները դարձան, ու պատմեցին անոր ինչ որ բրին. Եւ առաւ զանոնք՝ առանձին անապատ տեղ մը քաղաքի մը կոչ, որուն անունը Բեթսայիդա
11 էր։ Եւ ժողովուրդները երբոր իմացան, անոր ետևէն գացին, ու զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր ա-նոնց Աստուծոյ թագաւորութեան վրայով. և որոնք որ բժշկու-թեան կարօտ էին, կը բժշկէր։

Ի Մաա. ժգ. 13։ Մար. գ. 30։ Ի Մաա. ժգ. 18։

12 Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկուան մօտենալ, տասներկուքը եկան ու բսին անոր, Արձակէ ժողովուրդ-ները, որ շրջակայ գիւղերը ու գաւառակները երթան իջևանին ու կերակուր գտնեն, ինչու որ հոս
13 անապատ տեղ մըն ենք։ Բայց անոնց, Դուք տուէք անոնց ու-տելիք. անոնք ալ բսին, Մենք հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն աւելի բան չունինք, թէ որ չեր-թանք առ բոլոր ժողովուրդին Հա-
14 մար կերակուր չգնենք։ (Քանզի հինգ Հազարի չափ էրիկ մարդիկ կային։) Ու բսաւ իր աշակերտ-ներուն, Անոնք դաս դաս յիսուն
15 յիսուն նստեցուցէք։ Եւ անանկ բրին ու ամէնն ալ նստեցուցին։
16 Եւ ան հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առնելով ու դէպ ի երկինք-ը նայելով, օրհնեց զանոնք ու կտրեց, և կու տար աշակերտնե-րուն, որ ժողովուրդին առջևը
17 դնեն։ Եւ կերան ու կշտացան ամէնքն ալ, ու աւելցած կտո-րանքները տասներկու կողով վերցուցին։

Ի Մաա. ժգ. 13։ Մար. գ. 27։

18 Ի Ու եղաւ որ երբ ինքը առան-ձին աղօթք կ'ընէր, աշակերտնե-րն ալ իր Հետն էին, և Տէրոջը ա-նոնց բսելով, Ժողովուրդները ին-
19 ձի Համար ո՞վ կ'ըսեն Թէ եմ։ Ա-նոնք ալ պատասխան տալով բսին, Ոմանք Ի Յովհաննէս մկրտիչը, և ուրիշներ Եղիան, ուրիշներն ալ Թէ Առջի մարգարէներէն մէկը յա-
20 րութիւն առեր է։ Եւ ինքը բսաւ անոնց, Հապա դուք ինձի Համար ո՞վ կ'ըսէք Թէ եմ. Պատասխան տուաւ Պետրոս ու բսաւ, Աս-
21 տուծոյ Քրիստոսը։ Եւ Ի ինքը սաստիկ պատուիրեց անոնց որ սա
22 բանը մէկու մը չդուռ գլեն. Ու բ-սաւ Թէ Պէտք է որ Որդին մար-դոյ շատ չարչարանքներ կրէ, և ծերերէն ու քահանայապետներէն և գպիրներէն մերժուի, ու սպան-նուի, ու երրորդ օրը յարու-
23 թիւն առնէ։ Ետև ամէնուն կ'ըսէր, Թէ որ մէկը կ'ուզէ իմ ետևէս գալ,

Ի Մաա. ժգ. 16։ Ճոհ. գ. 70։

Հ Մաա. ժգ. 20։

Ի Մաա. ժգ. 21։ ժէ. 21։

Ի Մաա. ժ. 38։ ժգ. 24։ Մար. ը. 34։ ԳԼ. ժգ. 27։

Գամ Ցեսան 32

թող իր անձը ուրանայ , և ամէն օր իր խաչը վերցրնէ , ու իմ ետե-
24 ւէս գայ : Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցրնել , պիտի կոր-
սընցրնէ զանիկայ . և ով որ ինձի համար իր անձը կորսընցրնէ , պի-
25 տի ապրեցրնէ զանիկայ : Քանզի ի՞նչ կը շահի մարդ մը թէ որ բոլոր աշխարհը վաստկի , և իր անձը կորսընցրնէ կամ վնասէ :
26 Վասն զի ով որ ինձ ու իմ խօսքերս դ---ունի ամօթ սեպէ , որդին մարդոյ ալ զանիկայ դ---ունի ամօթ պիտի սեպէ երբոր գայ իր ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն
27 փառքովը : Բայց ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ հոս կայնողներէն մէկ քանիները կան որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը :
28 Ու եղաւ որ աս խօսքերէն գրեթէ ութ օր ետքը Պետրոսը ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը առնելով՝
29 լեռը ելաւ աղօթք ընելու : Ու երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր , իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը եղաւ , ու իր հագուստը ճերմակ ---
30 փայլուն եղաւ : Եւ ահա երկու մարդիկ իր հետը կը խօսէին , ո-
31 րոնք Մովսէս ու Եղիա էին , փառքով երեւցած , և անոր ---ներէն կրնային վրայով կը խօսէին , որ Երուսաղէմի մէջ պիտի կատա-
32 րուէր : Բայց Պետրոս և անոր հետ եղողները քնոտութենով ծանրացած էին , ու երբոր արթնցան , տեսան անոր փառքը և ան երկու մարդիկը որ անոր քովը կեցեր էին :
33 Ու եղաւ որ երբ անոնք կը զատուէին անոր քովէն , Պետրոս բսաւ Յիսուսի , Վարդապետ , ապրիլ է որ հոս կենանք , ու թող թրթռիմ շինենք , մէկը քեզի , և մէկը Մովսէսին , ու մէկը Եղիային . վասն զի չէր գիտեր ինչ կը խօսէր :
34 Եւ քանի որ անիկայ ասս բաները կը խօսէր , ամպ մը եկաւ ու անոնց վրայ հովանի եղաւ , և ամպին ետե-
35 կը մտած աւուննին վախցան : Ու ձայն մը եղաւ ամպէն ըսելով , Ասիկայ է իմ սիրելի Որդիս , նո-
36 տոր մտիկ ըրէք : Եւ ան ձայնը որ եղաւ , Յիսուս միայնակ գտնուեցաւ : Ու իրենք լռեցին , և իրենց տեսածներէն ան օրերը մէկուն բան մը չպատմեցին :
37 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը երբոր անոնք լեռնէն վար իջան , շատ
38 ժողովուրդ անոր դէմ ելաւ : Եւ ահա ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ մը աղաղակեց ու բսաւ , Վարդապետ՝ կ'աղաչեմ քեզի՝ նայէ իմ
որդիիս , քանզի իմ մէկ հատիկս
39 է . Եւ ահա ոգի մը կը բռնէ զանիկայ , ան ալ յանկարծ կը կանչէ բռնաւ , և զանիկայ ցնցելով կը փրփրցրնէ , ու հազիւ կը զատուի անկէ ջարդուբուրդ ընելով զանի-
40 կայ . Եւ քու աշակերտներուդ աղաչեցի որ հանեն զանիկայ , ու
41 չկրցան : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ , Ո՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի բլլամ ու ձեզի համբե-
42 րեմ . հոս բեր քու որդիդ : Ու երբոր դեռ կը մօտենար , դեւը զանիկայ գետինը զարկաւ ու սաստիկ
43 ցնցեց : Իսկ Յիսուս սաստկացնելով ոգիին , և բժշկեց տղան ու
44 զանիկայ իր Հօրը տուաւ : Եւ ամէնքը կը զարմանային Աստուծոյ մեծամեծ գործքերուն վրայ :
Ու քանի որ ամէնքը կը զարմանային Յիսուսի բրած բոլոր գործքերուն վրայ , անիկայ բսաւ իր աշակերտներուն ,
45 Դուք աս խօսքերը ականջներնիդ դրէք , վասն զի Որդին մարդոյ պիտի մատնուի
մարդոց ձեռքը : Բայց անոնք չէին իմանար ան խօսքը , և անոնցմէ ծածկուած էր որ չհասկրնան , ու կը վախնային ան խօսքին համար իրեն հարցընելու :
46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց մէջ թէ արդեօք իրենց մէջը ո՛վ է
47 մեծ : Իսկ Յիսուս անոնց սրտին խորհուրդը իմանալով , տղայ մը առաւ ու զանիկայ իր քովը կայ-
48 նեցուց , Եւ բսաւ անոնց , Ով որ աս տղան իմ անունովս կ'ընդունի՝ զիս կ'ընդունի . և ան որ զիս կ'ընդունի՝ անիկայ զիս խրկողը կ'ընդունի . վասն զի ո՞ւն որ ձեր ամենուն մէջը պզտիկ է , անիկայ մեծ պիտի բլլայ :
49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս ու բսաւ , Վարդապետ՝ մէկը տեսանք որ քու անունովդ դեւեր կը հանէր , և զանիկայ արգիլեցինք ,
50 ինչու որ մեր հետը չպտրեր : Եւ Յիսուս բսաւ անոր , Մի արգիլէք , քանզի ան որ մեզի հակառակ չէ , մեր կողմն է :
51 Ու եղաւ որ երբ իր վերցրնելու օրերը կը կատարուէր , ինքն ալ Հաստատ որոշեց՝ եր-
52 բսաւդիմ երթալ : Եւ իր երեսին առջեւէն պատգամաւորներ խրկեց , որ երթոր գային՝ Սամարացւոց մէկ գեղը մտան որ իրեն համար պատ-
53 րաստեն թէ ուն մը ընեն : Եւ չընդունեցին զանիկայ , ինչու որ անոր երեսը դէպ ի Երուսաղէմ երթա-
54 լու վճռած էր : Երբոր իր աշակերտները Յակոբոս ու Յովհան-

Գամ Ցեսան 32

Գ Մատ . ժգ . 26 : Մար . ը . 36 :

Ա Մատ . ժ . 33 : Մար . ը . 38 : Տիմ . ը . 12 :

Բ Մատ . ժգ . 28 : Մար . ը . 39 :

Ե Մատ . ժէ . 1 : Մար . թ . 1 :

Ղ Դան . ը . 18 : ժ . 9 :

Ա Մատ . գ . 17 : Ղ Գոր . գ . 22 :

Դ Մատ . ժէ . 9 :

Է Մատ . ժէ . 14 : Մար . թ . 13 . 16 :

Գ Մատ . ժգ . 26 : Մար . ը . 36 :

Ա Մատ . ժ . 40 : ժգ . 5 : Մար . թ . 36 : Յով . ժգ . 44 : ժգ . 20 :

Բ Մատ . իգ . 11 . 12 :

Ա Մար . թ . 37 : Ցէս թես . ժ . 28 :

Ա Մատ . ժգ . 30 : Գէ . ժ . 23 :

Ա Թես . ե . 18 . Հակառակ չէ , մեր Մար . ժգ . 19 : Գոր . ա . 2 :

Յով . ութ . 44 :

Ա Յով . գ . 4 : 9 :

Յամի Տէառն 32

ա Դ Թագ. ա. 19. 12։

ե Ո՛հաւ չա- նէ։
զ Յես. գ. 17։ Ժբ. 47։

ը Մատ. բ. 19։

թ Մատ. բ. 21։

ի Տես գ Թագ. ժԹ. 20։

ա Մատ. ժ. 1։ Մար. գ. 7։

բ Մատ. իզ. 37, 38։ Յես. գ. 35։
գ Բ Թես. գ. 1։

դ Մատ. ժ. 16։

ե Մատ. ժ. 9, 10։ Մար. գ. 8։ Թէ- թ. 3։

զ Գ Թագ. գ. 29։

է Մատ. ժ. 12։

ը Յատ. խա- զագրեմեան ոգով

նէա տեսան, ըսին՝ Տէր կուգա՛ որ բանը, ու երկինքէն կասկ իջնէ և սատկեցնէ անոնք, ե ինչպէս որ
55 Եղիան ալ բրաւ։ Եւ դարձաւ յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով, Չէք գիտեր թէ ինչ հոգիի պէր
56 էք դուք. ը Ձւան որ ի Որդին մարդոյ չկոչաւ մարդոց հոգիները կորսնցնելու, հապա փրկելու՛՛. և ուրիշ դեղ մը գացին։
57 — Ու երբոր անոնք ճամբան կ՚երթային, մկր բսաւ անոր՝ Տէր՝ քու ետևէդ գամ՝ ուր որ երթաս։
58 Եւ Յիսուս բսաւ անոր՝ Աղուէսները որջեր ունին, ու երկնից թռչունները բոյներ, բայց Որդին մարդոյ գլուխ մը չունի որ հոն իր գլուխը դնէ։
59 թ Մկկ ուրիշ մըն ալ բսաւ՝ Կուզէ իմ ետևէս. ան ալ բսաւ՝ Տէր՝ ներէ հրաման տուր որ առաջ երթամ իմ հայրս թաղեմ։
60 Յիսուս բսաւ անոր՝ Թող մուռ ժողովներուն որ թաղեն իրենց մեռելները, բայց դուն դուրս Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզէ։
61 Մկկ ուրիշ մըն ալ բսաւ՝ Տէր՝ ես քու ետևէդ պիտի գամ՝ բայց ինծի հրաման տուր որ առաջ իմ տանս մէջ եղողներուն հրաժարա-
62 կած ողջոյն տամ։ Յիսուս բսաւ անոր՝ Ոչ մկր որ ձեռքը մանին վրայ կը դնէ ու ետին կը նայի, Աստուծոյ թագաւորութեանը յարմար է։

ԳԼ. Ժ

1 Երբ Տէառն եօթանասուն ուրիշներ ալ կը նշանակէ աշակերտութիւն ընելու և քարոզելու. 17 կը պատուիրէ անոնց որ խնամքով բլան, և կ՚իմացնէ թէ ինչ բանի համար պարտին ուրախանալ. 21 շնորհակալ կ՚ըլլայ Հօրմէ անոր շնորհացը համար. 23 երանութիւն կուտայ իր աշակերտներուն երբեմնի վիճակին. 25 կը սորվեցնէ օրինականին թէ ինչ ընելու է որ յաւիտենական կեանքը ժառանգէ. և թէ ո՛վ որ իր ազգակիցներ կարօտ է, ու նեղկոտ իրեն բնկեր սեպելու է. 41 կը յանդիմանէ Մարթան, ու անոր քոյրը Մարիամը կը գովէ։

1 Ետքը բաներէն ևս Տէրը ուրիշ եօթանասուն ալ որոշեց, և զանոնք իր առջևէն երկու երկու իրենց բոլոր քաղաքները ու տեղ-
2 րը ուր որ ինքը պիտի երթար՝ ղրկեց։ Եւ կ՚ըսէր անոնց, Հունձքը շատ է, ու մշակները քիչ. հունցէք Հունձքին Տէրոջը ազատէցէք որ մշակ-
3 ներ հանէ իր հունձքին։ Գացէք. ահա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև
4 գառներ գայլերու մէջ։ Էշ չեւտերը, նիզ քսակ մի առնէք, ոչ ալ պարկ, և ոչ կօշիկներ, ու ճամ-
5 բան մկու մը բարև մի տաք։ Եւ ո՛ր տուն որ մտնէք, առաջ բսէք՝
6 Խաղաղ աս տանս։ Ու թէ որ հոն

‡ բարեի արժանաւոր մարդ՛՛ կայ, ձեր բարևը պիտի հանդչի անոր վրայ, հապա թէ չէ՝ ձեզի պիտի
7 դառնայ։ Ընդ ան տանը մէջ մնացէք, ու բանածնէն կերէք ու խմեցէք, ի ինչու որ մշակը իր վարձքին արժանի է. տունէ տուն մի փո-
8 խուիք։ Ու ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ ընդունեն, ինչ որ առջև-
9 նիդ դրուի, կերէք. ընդ բժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները, և բսէք անոնց, Ընաստուծոյ թագաւորու-
10 թիւնը ձեզի մօտեցեր է։ Բայց ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ չընդունին, անոր հրապարակները ել-
11 լելով՝ բսէք, Ընն փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր ոտքերուն փակած է, ձեզի կը թօթուենք. միայն թէ աս գիտցաք որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է։
12 Ձեզի կ՚ըսեմ՝ Ան օրը Սոդոմի գոտուորին աւելի դիւրին պիտի բլլայ, քան թէ ան քաղաքին։
13 Վայ քեզ, Քորազին, վայ քեզ, Բեթսայիդա, ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած բլլային ան հրաշքները որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ յուրտով՝ ու մոխիրի մէջ նստելով ապաշխարած պիտի
14 բլլային։ Բայց դատաստանին օրը Տիւրոսին ու Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի բլլայ, քան թէ ձեզի։
15 Եւ դուն՝ Կափառնայում՝ Ո՞ր մինչև երկինքը բարձրացած կես,
16 մինչև դժոխքը պիտի իջնես։ Ընն որ ձեզի մտիկ կ՚ընէ, ինծի մտիկ կ՚ընէ. և ան որ ձեզ կը մերժէ, զիս կը մերժէ. Ես ան որ զիս կը մերժէ, զիս խրկողը կը մերժէ։
17 Եւ եօթանասուն աշակերտները դարձան ուրախութեամբ ու բսին, Տէր՝ քու անունովդ դևերն ալ մեզ
18 կը հնազանդին։ Եւ բսաւ անոնց, Սատանան փայլակի պէս երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի։
19 Ընդ Ահա ձեզի իշխանութիւն կուտամ օձերու ու կարիճներու՝ և թշնամիին բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկրտելու. ու բնաւ մկ բան
20 մը ձեզի պիտի չվնասէ։ Բայց դուք անոր վրայ մի ուրախանաք որ ոգիները ձեզի կը հնազանդին, հապա ուրախացէք որ ձեր անուները երկինքը գրուած են։
21 Ընն նոյն ժամուն Յիսուս հոգիով ուրախացաւ ու բսաւ, Ընդունորհակալ եմ քեզմէ, ով Հայր՝ Տէր երկինի և երկրի, որ ասոնցը ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն, ու տղոց յայտնեցիր. այո՛ ով Հայր, ինչու որ քու առջիդ ասանկ հաճելի է։
22 Ամէն բան ինծի տուաւ

Յամի Տէառն 72

‡ Յես. խա- զագրեմեան ոգով

ը Մատ. ժ. 11։

թ Մատ. ժ. 27։

ի Մատ. ժ. 10։ ա Կոր. Դ. 4, 5։ ա Տիմ. ե. 18։

ի Գլ. Բ. 2։

լ Մատ. ը. 2։ ը. 57։ ժ. 7։ Հբր. 11։

խ Մատ. ժ. 14։ Գլ. Բ. 5։ Գործ. ժգ. 51։ ժբ. 6։

ծ Մատ. ժ. 15։ Մար. գ. 11։

կ Մատ. ժա. 21։

Հեզեկ. գ. 6։

յ Մատ. ժա. 23։

ղ Ծն. ժա. 4։ բ Օր. ա. 28։ Եր. ժգ. 13։ Եզեկ. ժա. 53։

ճ Տես Եզեկ. իզ. 20։ Լր. 18։

ն Մատ. ժ. 40։ Մար. Թ. 36։ Յօհ. ժգ. 20։ յա Թես. գ. 8։

շ Յօհ. ե. 23։

չ Հբր. 1։

ո Յօհ. ժբ. 31։ ժգ. 11։ Յայտ. Թ. 1։ ժբ. 8։ 9։

ջ Մատ. ժգ. 18։ Գործ. իբ. 5։

ռ Եր. Լ. 32։ Սաղ. կի. 28։ Եր. գ. 3։ Դան. ժբ. 1։ Փիլ. գ. 3։ Եբր. ժբ. 23։ Յայտ. ժգ. 8։ ի. 12։ իա. 27։

վ Մատ. ժա. 25։

ր Մատ. իբ. 18։ Յօհ. գ. 35։ ե. 27։

Յամի Տեառն 32

– Յով. ա. 18։ ղ. 44։ 46։

յաւ իմ Հօրմէս , – ու մէկը չգիտեր թէ ով է Որդին , բայց միայն Հայրը . և թէ ով է Հայրը , բայց միայն Որդին , և անոր որուն որ Որդին կ'ուզէ յայտնել ։

Ա Մակ. ժգ. 16։

23 Եւ աշակերտներուն դառնալով՝ առանձին ըսաւ , Երանի՛ են աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները կը

Ա Պետ. ա. 10։

24 տեսնեն . քանի՛ կ'ըսեմ ձեզի , որ շատ մարգարէներ և թագաւորներ ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել , ու չտեսան , և ձեր լսածները լսել , ու չլսեցին ։

Ա Մակ. ժթ. 16։ իբ. 35։

25 Եւ ահա մէկ օրինական մը ելաւ , ու զանիկայ փորձելով ըսաւ , Վարդապետ՝ ի՛նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ ։

26 Անիկայ ալ ըսաւ անոր , Օրէնքին մէջ ի՛նչ գրուած է . ինսո՞ր կը

27 կարդաս ։ Պատասխան տուաւ ան նիկայ ու ըսաւ , Քու Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր զօրութենէդ ու քու բոլոր միտքդ , և՝ քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս ։

Բ Օր. գ. 5։

– Ղե. ժթ. 18։

28 Եւ ինքը ըսաւ անոր , Ճիտակ պատասխան տուիր . ատիկայ ըրէ ,

Ֆ Ղե. ժը. 5։ Նէեմ. թ. 29։ Եզեկ. ի. 11, 13, 21։ Հռով. ժ. 5։

29 և կ'ապրիս ։ Իսկ անիկայ ուզելով ինքզինքը արդարացընել , ըսաւ Յիսուսին , Բայց իմ ընկերս

Թուոց. ժը. 15։

30 ո՞վ է ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ , Մէկ մարդ մը Երիքով կ'իջնէր , ու աւազակներու յանկ ինկաւ , որոնք մերկացուցին զանիկայ ու վիրաւորելով կիսամեռ թողուցին ու գա-

Ա Պետ. լբ. 11։

31 ցին ։ Եւ պատահեցաւ որ քահանայ մը ան ճամբայէն կ'իջնէր , ու զանիկայ տեսնելով՝ ան դին կողմէն

32 անցաւ ։ Նոյնպէս ալ Ղեւտացի մը ան տեղը հասնելով՝ գնաց ու տեսաւ , և անդին կողմէն անցաւ ։

Ա Յով. դ. 9։

33 Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր , եկաւ անոր քովը ,

34 ու զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց . Եւ մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթթեց՝ վրան ձէթ և գինի թափելով ; ու իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ անիկայ մէկ պանդոկ մը , և անոր

35 հոգ տարաւ ։ Ու հետևեալ օրը երբոր կ'երթար անկէ , երկու դահեկան հանելով՝ պանդոկապետին տուաւ և անոր ըսաւ , Հոգ տար անոր , ու ինչ որ աւելի ծախք ընես , ետ դառնալուս ես քեզի

36 կը վճարեմ ։ Հիմա ան երեքէն ո՞րը քեզի կ'երեւնայ ընկեր ըլլալ

37 աւազակներուն չարաչար իյնողին ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ան որ անոր ողորմութիւն ըրաւ ։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոր , Գնա՛ դուն ալ այնպէս ըրէ ։

38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթա-

Յամի Տեառն 32

– Յով. ժա. 1։ ժբ. 2, 3։ Բ ա Կոր. ե. 32, 33։

Ֆ Գե. ը. 35։ Գար. իբ. 3։

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԼ. ԺԱՆ

1 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը սորվեցընէ աղօթք ընել , և կը պատուիրէ որ ահեղ աղօթք չընեն . 11 Տանապատելով որ այսպէս՝ Աստուած իրենց բարիներ պիտի ընէ . 14 Համբ զև մը հանելով՝ կը յանդիմանէ Հայհոյիչ փարիսեցիները , 28 և կը ցուցընէ թէ որո՛նք են երանելիները . 29 Ժողովուրդը կը բարկէ , 37 և կը յանդիմանէ փարիսեցւոց , դպրաց և օրինականաց կեղծաւորութիւնը ։

1 Եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք կ'ընէր , ու երբոր դադարեցաւ , իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ անոր , Տէր՛ սիրտ աղօթք ընել սորվեցուր , ինչպէս որ Յովհաննէս ալ

Յա. Տ. 33

2 իր աշակերտներուն սորվեցուց ։ Եւ ըսաւ անոնց , Երբոր աղօթք կ'ընէք , ըսէք , Ով Հայր՝ մեր որ երկինքն ես՝ քու անունդ սուրբ

– Ա Տես. ե. 9։

3 լլայ . քու թագաւորութիւնդ գայ . քու կամքդ լլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ ։

Ա Հանն. նե. նէ։

3 Մեր ամէն աւուր հացը օրէ օր

4 մեզի տուր . Եւ մեզի ներէ մեր մեղքերը , ինչու որ մենք ալ կը ներենք ան ամէնուն որ մեզի պարտական են . ու մեզ փորձութեան մի՛ տաներ , հապա ազատէ մեզ չարէն ։

5 Եւ ըսաւ անոնց , Ձեզմէ ո՞վ է՝ որ բարեկամ մը ունենայ , ու կէս գիշերուան մէջ երթայ անոր և ըսէ անոր , Բարեկամ՝ ինծի իրեք նկանակ փոխ տուր .

6 ինչու որ իմ մէկ բարեկամս ճամբայէ ինծի եկաւ , ու բան մը չունիմ

7 նիմ անոր առջեւը դնելու ։ Ան իկայ ալ ներսէն պատասխան տայ և ըսէ , Ձիս մի՛ յոդնեցրներ , արդէն դուռը գոցուած է , ու տղաքս իմ՝ քովս անկողնին մէջ են , չեմ՝ կրնար ելլել ու քեզի հո-

Ա Գե. ժբ. 1, 6։

8 տալ ։ Ձեզի կ'ըսեմ , Թէև բա-

Ցամք Տեառն 33

բնկամութեան համար չլլլ տայ անոր , սակայն անոր թախանձանքին համար պիտի ելլլ ու պէտք
9 եղածը տայ անոր : Եւ ալ կ'ըսեմ ձեզի , խնդրեցէք և պիտի տրուի ձեզի , փնտռեցէք ու պիտի գտնէք , դռներ զարկէք և պիտի բացուի ձեզի . Վասն զի ամէն ոք որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ , և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ , և ով որ դռներ կը զարնէ՝ պիտի բացուի
11 անոր : Ձեզմէ ո՞վ է ան հայրը՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ , միթէ քա՞ր պիտի տայ անոր . կամ թէ որ ձուկ ուզէ , միթէ ձուկին
12 տեղը օձ պիտի տայ անոր . Եւ կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ , միթէ
13 կարի՞ճ պիտի տայ անոր : Ուստի եթէ դուք որ չար էք , ձեր զաւակներուն ագէկ ընծաներ տալ գիտէք , որչափ աւելի ձեր Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց , որ իրմէ կը խնդրեն :
14 Եւ դեւ մը կը հանէր , և անիկայ համր էր . ու եղաւ որ երբ դեւը ելաւ , համրը խօսեցաւ , և ժողո-
15 վուրդները զարմացան : Բայց ա-նոնցմէ մէկ քանիները ըսին , Ո-րիկայ դեւերուն Բէեղզեբուղ իշխանին միջոցով դեւերը կը հանէ ,
16 Ու ըրիշներն ալ փորձելով Երկինքէն
17 նշան մը կ'ուզէին անկէ : Բայց ինքը Իդիտնալով անոնց խորհուրդները՝ ըսաւ անոնց , Ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերի , և տուն մը իրեն դէմ
18 բաժնուած՝ կը կործանի . Հապա թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժնուած է , անոր թագաւորութիւնը ինչո՞ւ պիտի կենայ . որովհետև կ'ըսէք թէ Բէեղզեբուղով դեւերը
19 կը հանեմ : Իսկ թէ որ ես Բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ՝ ձեր որդիք ինչով կը հանեն . ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դա-
20 տաւորները : Բայց թէ որ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ դեւերը , ուրեմն Աստուծոյ թագաւորու-
21 թիւնը ձեր վրայ հասած է : Երբոր զօրաւոր հզօր մը զէնքերը վրան առած՝ իր տունը բակը կը պահպանէ , անոր բաները խաղաղու-
22 թեան մէջ կը մնան . Բայց երբոր անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղթէ անիկայ , անոր զէնքերը կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր , և անկէ ասոր կողոպուտը կը
23 բաժնէ : Ան որ իմ հետս չէ , ինծի հակառակ է . և ան որ ինծի հետ չժողվեր , ցիրուցան կ'ընէ :
24 Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլլ , անջուր տեղեր անդր կը պտրտի , հանգստութիւն կը փնտռէ .

ու երբոր չգտնէր , կ'ըսէ , Պտա-
նամ Նորէն իմ տունս ուսկից որ
25 ելայ . Ու կու գայ՝ ջնջուած մաքրուած ու յարդարուած կը գըտ-
26 նէ : Ան առնոր կ'երթայ և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու մտնելով հոն կը բնակին . Ետև այս մարդուն վերջը առջինէն դէշ կ'ըլլայ :
27 Ու եղաւ որ երբ անիկայ այս բաները կը խօսէր , ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց ու ըսաւ անոր , Երանի՜ ան որովայնին որ քեզ կրեց , և ան ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին :
28 Եւ ինքը ըսաւ , Այանաւանդ թէ երանի՜ անոնց որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն :
29 Ու երբոր ժողովուրդները անոր վրայ կը դիզուէին , սկսաւ ըսել , Այս ազգը չար է . Նշան կ'ուզէ , և նշան պիտի չտրուի անոր , բայց միայն Յովնան մարգարէին
30 նշանը : Քանզի ինչպէս որ Յովնան Նինուէացիներուն նշան եղաւ , անանկ ալ Որդին մարդոյ ասոր ազ-
31 գին համար նշան պիտի ելլլ : Հարաւի թագուհին դատաստանին օրը ասոր ազգին մարդոցը դէմ պիտի ելլլ , ու պիտի դատապարտէ զանոնք , ինչու որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու . և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս :
32 Նինուէի մարդիկը դատաստանին օրը ասոր ազգին դէմ պիտի ելլեն , ու պիտի դատապարտեն ասիկայ , ինչու որ Յովնանին քարոզութեամբը ղղջի եկան . և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս :
33 Ոմէկը ճրագը չվառեր ծածուկ տեղ մը դներ , ոչ ալ գրուանի տակ , հապա աշտանակի վրայ , որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն :
34 Աչքդ մարմնին ճրագը է . ուստի երբոր աչքդ պարզ է , բոլոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ . բայց երբոր չար է , մարմինդ
35 ալ մութ կ'ըլլայ : Ուրեմն զգոյշ կեցիր , որ լոյսը մէջդ եղած լոյսը
36 խաւար չըլլայ : Եթէ որ քու բոլոր մարմինդ լուսաւոր է , և մութ մաս մը չունի , բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ , ինչպէս երբոր ճրագ մը իր փայլատնութեամբը քեզ կը լուսաւորէ :
37 Ու երբոր ան խօսքը կը խօսէր , փարիսեցի մը կ'աղաչէր անոր որ իր տունը ճաշ ուտէ . անիկայ ալ
38 մտաւ սեղան նստաւ : Իսկ փարիսեցին երբոր տեսաւ զարմացաւ , որ նախ չլուացուեցաւ ճաշէն ա-
39 ռաջ : Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Հիմա դուք փարիսեցիները զաւա-

Ցամք Տեառն 33

Ա Մատ . է . 7 : իա . 22 : Մար . ժա . 24 : Ցօհ . ժե . 7 : Ցակ . ա . 6 : ա Ցօհ . գ . 22 :

Բ Մատ . է . 9 :

Ա Մատ . թ . 32 : ժբ . 22 :

Ա Մատ . թ . 34 : ժբ . 24 :

Ե Մատ . ժբ . 38 : ժգ . 1 :

Ը Մատ . ժբ . 25 : Մար . գ . 24 :

Թ Ցօհ . բ . 25 : Ժ Ցօհ . ատան

Ե Եր . բ . 19 :

Ի Մատ . ժբ . 29 : Մար . գ . 27 :

Լ Ես . ծգ . 12 : Կպ . բ . 15 :

Խ Մատ . ժբ . 30 :

Ծ Մատ . ժբ . 43 :

Ցամք Տեառն 33

Ա Մատ . ժ . 14 : Երբ . գ . 4 : ժ . 26 : բ Պետ . բ . 20 :

Ը ԳՒ . ա . 28 , 48 :

Ե Մատ . է . 21 : ԳՒ . բ . 21 : Ցակ . ա . 25 :

Ը Մատ . ժբ . 38 , 39 :

Ժ Ցամք . ա . 17 : բ . 10 :

Ի Թագ . ժ . 1 :

Ա Մատ . ե . 15 : Մար . գ . 21 : ԳՒ . բ . 16 :

Ը Մատ . գ . 22 :

Ժ Ցամք . գ . 5 :

Յամի Տեառն 33

թին ու պնակին դուրսի դին կը-
մաքրէք, ՚ու ձեր ներսիդին յա-
փշտակութեամբ և չարութեամբ
40 լեցուն է ։ Անխելքներ՝ ան որ
դուրսինը ըրաւ, ներսինն ալ ինքը
41 չըրաւ ։ Հ Սակայն անոնց մէջը ե-
ղածներէն ողորմութիւն տուէք,
և ահա ամէն բան մաքուր կ՚ըլլայ
42 ձեզի ։ Բայց վայ ձեզի փարիսե-
ցիներուդ՝ որ անանուխին ու փե-
դենային և բոլոր խոտեղէններուն
տասանորդը կը վճարէք, ու զանց
կ՚ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ
սէրը. ասոնք պէտք էր ընել, և ա-
43 նոնք չձգել ։ Վայ ձեզի փարիսե-
ցիներուդ՝ որ ժողովարաններուն
մէջ առաջին աթոռները կը սի-
րէք, ու շուկաներուն մէջ բարև-
44 ները ։ Հ Վայ ձեզի կեղծաւոր դը-
պիրներ ու փարիսեցիներ՝ Ի որ ան-
յայտ գերեզմաններու նման էք,
որոնց վրայէն մարդիկ կը քալեն
ու չեն դիտեր ։
45 Եւ օրինականներէն մէկը պա-
տասխան տալով ըսաւ անոր ։
Վարդապետ՝ ատ խօսքերը զրու-
ցելով՝ մեզ ալ վար կը զարնես ։
46 Եւ անիկայ ըսաւ, Ձեզ ալ վայ
օրինականներուդ, Ի որ տանելու
դժուար բեռներ կը բեռցընէք
մարդոց, ու դուք մէկ մատովնիդ
47 ան բեռներուն չէք դպչիր ։ Ի Վայ
ձեզի որ մարդարէներուն գերեզ-
մանները կը շինէք, ու ձեր հայրե-
48 րը սպաննեցին զանոնք ։ Ուրեմն
կը վկայէք և հաւանութիւն կու
տաք ձեր հարցը ըրածներուն. ին-
չու որ իրենք սպաննեցին զանոնք,
ու դուք անոնց գերեզմանները կը
49 շինէք ։ Անոր համար ալ Աստու-
ծոյ իմաստութիւնը ըսաւ, Ի Պի-
տի խրկեմ անոնց մարդարէներ ու
առաքեալներ, և անոնցմէ որը պի-
տի սպաննեն ու որը հալածեն.
50 Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ
թափուած բոլոր մարդարէներուն
արիւնը ասա ազգէն պահանջուի,
51 Հ Աբելին արիւնէն մինչև Ի Զաքա-
րիային արիւնը, որ սեղանին ու
տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ.
ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, ասա ազգէն
52 պիտի պահանջուի ։ Ի Վայ ձեզի
օրինականներուդ՝ որ դիտութեան
բանալին վերցուցիք. դուք չմը-
տաք, և մտնողներն ալ արգիլե-
ցիք ։
53 Ու երբոր ասա բաները անոնց կը
զրուցէր, դպիրները ու փարիսեցի-
ները սկսան խիստ դժուարիլ, և
շատ բաներու վրայով անոր բեր-
54 նէն խօսք փնտռել. Եւ անոր դա-
բան պատրաստելով՝ կը փնտռէին
թէ ինչպէս Հ անոր բերնէն բան մը

Տիտ. ա. 15 ։
Ջես. ծբ. 7 ։ Դան. դ. 27 ։ Գլ. ժբ. 33 ։
Մատ. իգ. 23 ։
Մատ. իգ. 6 ։ Մար. ժբ. 38, 39 ։
Հ Մատ. իգ. 27 ։
Ի Սաղ. ե. 9 ։
Բ Մատ. իգ. 4 ։
Ի Մատ. իգ. 29 ։
Մատ. իգ. 34 ։
Հ Ծն. դ. 8 ։
Բ Մն. իգ. 20, 21 ։
Մատ. իգ. 13 ։
Հ Մար. ժբ. 13 ։

որսան, որ անոր վրայով ամբաս-
տանութիւն ընեն ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը պատուիրէ
կեղծաւորութենէ զգոյշ կենալ, ու չվախ-
նալ իր վարդապետութիւնը քարոզելէն.
13 մեծամեծ ամբարներ շինել մտածող հա-
բուստին առակովը կը պատուիրէ ժողովրդոց
որ զգոյշ ըլլան ագահութենէ ։ 22 Պէտք չէ
որ չափազանց հոգ ունենանք աշխարհային
բաներու վրայ. 31 այլ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը խնդրենք, 33 ողորմութիւն տանք,
36 և պատրաստ ըլլանք որ երբ մեր Տէրը գայ
դուռը զարնէ, իսկոյն իրեն բանանք ։ 41 Քր-
իստոսի պաշտօնեաները պարտին իրենց
յանձնուած պաշտօնը կատարել, 49 և հա-
լածանքներու սպասել ։ 54 Պէտք է որ մար-
դիկ ասա շնորհաց ժամանակին պատեհութիւ-
նը չկորսընցընեն, 58 վասն զի սոսկալի բան
է մեռնիլ առանց հաշտուելու Աստուծոյ հետ ։

1 Ասա միջոցիս երբոր բիւրաւոր ժո-
ղովուրդներ վրան ժողվուեցան,
մինչև որ մէկզմէկ կը կոխէին, Ի ըս-
կսաւ ըսել իր աշակերտներուն,
Բ Պինտ առաջ ինքզինքնիդ զգոյշ
պահեցէք փարիսեցւոց խմորէն, որ
2 է կեղծաւորութիւն ։ Հ Ինչու որ
բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չը-
յայտնուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի
3 չգիտցուի ։ Ուստի ինչ որ մութ
տեղը զրուցեցիք, անիկայ լոյս
տեղը պիտի լսուի. և ան որ ներքին
սենեակներուն մէջ ականջի խօսե-
ցաք, տանիքներուն վրայ պիտի
4 քարոզուի ։ Ի Բայց ձեզի Ի իմ բա-
րեկամներուս կը զրուցեմ, Մի
վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը
սպաննեն, ու անկէ ետև աւելի
բան մը ընելու կարողութիւն չու-
5 նին ։ Հապա ձեզի ցուցընեմ թէ
որմէ՝ պիտի վախնաք. Անկէ վախ-
ցէք՝ որ սպաննելէն ետև իշխանու-
թիւն ունի դեհեանը ձգելու. այո,
6 կ՚ըսեմ ձեզի, Անկէ վախցէք ։ Չէ՞
որ հինգ ճնճղուկ երկու դանկի կը
ծախուի, և անոնցմէ մէկը մոռ-
7 ցուած չէ Աստուծոյ առջին ։ Բայց
ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համ-
րուած է. ուրեմն մի՝ վախնաք,
Ինչու որ դուք շատ ճնճղուկներէն
8 աւելի աղէկ էք ։ Եւ Հ ձեզի կ՚ը-
սեմ, Ամէն ով որ զիս կը դաւանի
մարդոց առջևը, Որդին մարդոյ ալ
անիկայ պիտի դաւանի Աստուծոյ
9 հրեշտակներուն առջևը ։ Բայց ան
որ զիս մարդոց առջևը կ՚ուրանայ,
ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ
10 հրեշտակներուն առջևը ։ Ի Եւ ա-
մէն ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ
բան կ՚ըսէ, պիտի ներուի անոր,
բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ
հայհոյութիւն կ՚ընէ, պիտի չնե-
11 րուի անոր ։ Ը Ու երբոր ձեզ ժո-
ղովարանները՝ և իշխանութիւնն-
երու ու պետութիւններու առջև
տանելու ըլլան, հոգ մի՝ ընէք թէ

Յամի Տեառն 33

Մատ. ժգ. 6 ։ Մար. բ. 15 ։
Բ Մատ. ժգ. 12 ։
Հ Մատ. ժ. 26 ։ Մար. դ. 22 ։ Գլ. բ. 17 ։
Ի Մատ. ժ. 28 ։ Ես. ծա. 7, 8, 12, 13 ։ Երեմ. ա. 8 ։
Ի Յոհ. ժե. 14, 15 ։
Հ Մատ. ժ. 32 ։ Մար. բ. 38 ։ Բ Տիմ. բ. 12 ։ ա Յոհ. բ. 23 ։
Ի Մատ. ժբ. 31, 32 ։ Մար. դ. 28 ։ ա Յոհ. ե. 16 ։
Ը Մատ. ժ. 19 ։ Մար. ժգ. 11 ։ Գլ. իա. 14 ։

Յամի Տեառն 33

ինչպէս կամ ինչ պատասխան պիտի տաք , կամ ինչ պիտի բսէք .
12 Վասն զի Սուրբ Հոգին պիտի սորվեցընէ ձեզի նոյն ժամուն ինչ որ պէտք է խօսիլ :
13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը բսաւ անոր , Վարդապետ զրուցէ եղբօրս , որ Հետ Ինէ ժառանգու-
14 թիւնը իմ հետս բաժնէ : Ան ալ բսաւ անոր , Մարդ՝ ո՛վ զիս ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժնիչ կնդ-
15 դրաւ : Եւ բսաւ անոնց , Նայեցէք և զգուշացէք ագահութենէն . ինչու որ մարդուս առատութեանը մէջ չէ
16 իր կեանքը : Առակ մըն ալ խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով , Մէկ հարուստ մարդու մը արտերը ա-
17 ռատ բերքեր տուին . Եւ ինքը կը մտածէր ինքնիրեն ու կ՚ըսէր , Ի՞նչ ընեմ , վասն զի տեղ չունիմ,
18 որ հոն իմ բերքերս ժողվեմ : Եւ բսաւ , Ա՛ս ընեմ . իմ ամբարներս քակեմ ու ալ աւելի մեծ շինեմ ,
19 և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս ու բարիքներս . Եւ իմ անձիս բ-
ԼԺող . ժա . 9 : ա Կոր . ԺԱ . 32 : Յակ . ե . 5 :
սեմ՝ Ով անձ՛ս շատ բարիքներ ունիս շատ տարիներու համար ժողվուած . հանգչէ , կեր , խմէ՝ և
20 ուրախ եղիր : Բայց Աստուած բսաւ անոր , Անմիտ՝ Հոս գիշեր հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի . Ես ատոնք ան որ պատրաստած բա-
ԼՅոբ . ի . 22 ; ԽԷ . 8 : Առակ . ԺԷ . 7 : Յակ . գ . 14 :
21 ներդ որո՞ն պիտի ըլլայ : Այսպէս է անիկայ որ իր անձին համար գանձ կը դիզէ , Ի՛նչ Աստուծոյ չը-
Լ Առակ . ի . 6 : Եբեմ . ԺԷ . 11 :
հարստանար :
22 Եւ բսաւ իր աշակերտներուն , Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի , Հոգ մի բնէք ձեր կեանքին համար թէ ինչ պիտի ուտէք , ոչ ալ մար-
Մատ . գ . 20 ; Հբ 33 : ա Տիմ . գ . 18 , 19 : Յակ . բ . 5 :
մինին համար թէ ինչ պիտի հագ-
23 նիք . Քանի՜ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը հագուս-
24 տէն : Նայեցէք ագռաւներուն , որ ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հընձեն , որոնք ոչ չունին մառաններ ու-
Հբ . ւբ . 41 : Առակ . ՃԽԷ . 9 :
նին ոչ ալ ամբարներ , հապա Աստուած անոնք կը կերակրէ . դուք որչափ աւելի լաւ էք քան զանոնք :
25 քին : Եւ ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ
26 կանգնուն մը աւելցնել : Հապա թէ որ ամենափոքր բանին կարող չէք , ուրիշ բաներուն համար ին-
27 չու հոգ կ՚ընէք : Նայեցէք շուշաններուն ինչպէս կ՚աճին . ոչ կ՚աշխատին և ոչ կը մանեն , բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ ա-
28 նոնցմէ մէկուն պէս չզգեցաւ : Ու եթէ թէ որ խոտը որ այսօր դաշտի մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձգ-

Յամի Տեառն 33

դուի , Աստուած անանկ կը հագուեցնէ , որչափ աւելի ձեզ՝
29 թերահաւատներ : Ալ դուք մի փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք և ինչ պիտի խմէք , ու մի շը-
30 փոթիք . Վասն զի ատ բոլոր բաները աշխարհիս ազգերը կը փընտռեն . ու ձեր Հայրը գիտէ որ ատ-
31 բաները ձեզի պէտք են : Բայց դուք Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրեցէք , և ատ բոլոր բաներն
ՅՄատ . գ . 33 :
32 ալ ձեզի պիտի տրուի : Մի վախնար պզտիկ հօտ , Հընչու որ ձեր Հայրը հաճեցաւ որ թագաւորու-
ՀՄատ . ժա . 25 , 26 :
33 թիւնը ձեզի տայ : Ծախեցէք ձեր ստացուածքը և ողորմութիւն տուէք . Հա՜ ձեզի չհիննալու քսակներ պատրաստեցէք , Հա՜ երկինքը՝ չպակսելու գանձ մը , ուր ոչ գող կը մտնէ և ոչ ցեց
ԿՄատ . ժթ . 21 : Գոր . բ . 45 : գ . 34 :
34 կ՚ապականէ : Քանզի ձեր գանձը ուր որ է , սիրտերնիդ ալ հոն պի-
ՄՄատ . գ . 20 : Գվ . ժգ . 9 : ա Տիմ . գ . 19 :
35 տի ըլլայ : Ձեր մէջքերը գօտեմատ ըլլան , Հա՜ ճրագները վա-
ՆԵփես . գ . 14 : ՊՀատ . ա . 13 :
36 ռած . Եւ դուք ան մարդոց նման որ իրենց տիրոջը կը սպասէն թէ ե՛րբ պիտի դառնայ հարսնիքէն . որ
ՆՄատ . իե . 1 , ԼԵ :
երբ գայ և դռները զարնէ , իսկոյն
37 բանան անոր : Երանի ան ծառաներուն , որ տէրը երբոր գայ զանոնք արթնուն պիտի գտնէ . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ իրզը գօտին մէջէն պիտի կապէ ու սեղան նստեցընէ անոնք , և առաջ անցնելով սպասաւորութիւն պիտի ը-
ԼՄատ . իգ . 46 :
38 նէ անոնց : Եւ թէ որ Երկրորդ պահուն գայ կամ երրորդ պահուն գայ ու անանկ գտնէ , և-
39 րանելի են ան ծառաները : Բայց սա գիտցէք , որ եթէ տանուտէրը գիտնար թէ որ ատեն գողը կու գայ , արթուն կը կենար ու թոյլ չէր տար որ իր տունը ծակեն :
ՄՄատ . իգ . 43 : ա Թես . ե . 2 : բ Պետ . գ . 10 : Յայտ . գ . 3 : Հգ . 15 :
40 Ու ըսին դուք ալ պատրաստ կեցէք , քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անանկ ժամու մէջ որ դուք չէք կարծեր :
ՆՄատ . իգ . 44 : իե . 13 : Մար . Հգ . 33 : Գվ . ԺԳ . 34 , 36 : ա Թես . ե . 6 : բ Պետ . գ . 12 :
41 Եւ Պետրոս բսաւ անոր , Տէր՛ սա առակը մեզի՞ կ՚ըսես թէ ամե-
42 նուն ալ : Եւ Տէրը բսաւ , Ո՞ւր-
ՊՄատ . իգ . 45 : իե . 21 : ա Կոր . գ . 2 :
43 պիսի՞ է այն հաւատարիմ ու խմաստուն անտնտը , որն որ տէրը իր դերդաստանին վրայ պիտի դնէ , որ
44 տանին ատենը ուտելիքը տայ : Երանի է ան ծառային , որն որ իր տէրը եկած ատենը անանկ գըտած
ԼՄատ . իգ . 47 :
45 պիտի գտնէ : Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
46 պիտի կեցընէ զանիկայ : Հապա թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջ
ՄՄատ . իգ . 48 :
բսէ , Իմ տէրս իր գալը կ՚ուշացընէ , և սկսի ծառաները ու աղախինները ծեծել , և ուտել ու խը-

Ցամի Տեառն 33

1 Ա՛ն մանկը ան առնէր ներկայ դրա-
նուելով զաստիճին անոր Գա-
լիլեացւոց վրայով , որոնց արիւնը
Պիղատոս իրենց զոհերուն հետ
2 խառնեց : Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով բսաւ անոնց , Կը
կարծէք որ ան Գալիլեացիները
բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
ղաւոր էին , որ ասանկ բաներ
3 քաշեցին : Ձեզի կ՚բսեմ , Չէ . հա-
պա թէ որ չապաշխարէք , ամէնքդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք : Կամ
թէ ան տասնուութը հոգին որոնց
վրայ Սելոմամին Աշխարակը
ինկաւ և անոնք մեռցուց . կը
կարծէք որ անոնք Երուսաղէմի
մէջ բնակած բոլոր մարդիկներէն
5 աւելի պարտաւոր էին : Ձեզի
կ՚բսեմ , Չէ . հապա թէ որ չա-
պաշխարէք , ամէնքդ ալ նոյնպէս
պիտի կորսուիք :
6 Եւ առակն ալ բսաւ , Մարդ-
մը իր այգիին մէջ անկուած թզե-
նի մը ունէր ; ու եկաւ անկէ պը-
7 տուղ փնտռելու և չգտաւ : Ըս-
ուի բսաւ այգեպանին , Ահա իրեք
տարի է որ կու գամ ատ թզենիին
վրայ պտուղ փնտռելու ու չեմ
գտներ . Ա՛լ ատիկայ կարէ , ինչո՞
8 համար գետինը խափանէ : Ընդիկայ
պատասխան տուաւ ու անոր ը-
սաւ , Տէր ատ տարի ալ ատիկայ
թող տուր , մինչև որ ատոր բոլոր-
9 տիքը բրեմ ու թրիքը դնեմ , Եւ
թէ որ պտուղ տայ , Ա՛ղէ . հապա
թէ չէ՝ դալ Ա՛ղէ կարես ատկայ :
10 Եւ ինքը ժողովարաններուն մէ-
կուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցը-
11 նէր : Եւ ահա մէկ կնիկ մը կար ,
որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր
տասնուութը տարիէ ի վեր , ու
կծկատած էր և ամենևին չէր կրնար
12 շիտակ կայնիլ : Ու Յիսուս գա-
նկայ տեսնելով՝ ներքն կանչեց և
բսաւ անոր , Կնիկ՝ դուն քու հի-
ւանդութենէդ արձակուած ես :
13 Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ . և
իսկոյն շիտակ եղաւ ու փառք կու-
14 տար Աստուծոյ : Խակ ժողովարա-
պետը իշխանը պատասխան տուաւ
բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ
օրը բժշկեց , և բսաւ ժողովուր-
դին , Վեց օր կայ որոնց մէջ ար-
ժան է գործ գործել , ուստի ան
օրերը եկէք բժշկուեցէք , Ո՛ւ չէ
15 թէ շաբաթ օրը : Ընդ ատենը Տէ-
րը պատասխան տուաւ անոր ու
բսաւ , Կեղծաւոր , Էգեզմէ ամէն
մէկը շաբաթ օրը իր ձագ կամ էշը
մսուրէն չարձրկեր՝ որ տանի ջուր
16 տայ . Հապա ասիկայ որ Աբրա-
համի աղջիկ էր , որ ահա տասնու-
ութը տարի Սատանան գանիկայ

Ցամի Տեառն 33

46 մէ՛ ու պինովկալ , Ան ծառային
տէրը պիտի գայ՝ ուռնի մէկ օր մը
որ չսպասեր , և ուռնի մէկ ժամ մը
որ չգիտեր , և զանիկայ մէջտեղէն
պիտի կտրէ , ու անոր բաժինը ան-
հաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ :
47 Եւ ան ծառան՝ որ իր տիրոջը
կամքը գիտէ ու չպատրաստուիր ,
ոչ ալ անոր կամքը՝ ի գործ կը
48 դնէ , շատ ծեծ պիտի ուտէ : Հրայց
ան որ չգիտեր ու ծեծի արժանի
բան մը կ՚ընէ , քիչ ծեծ պիտի
ուտէ . որուն որ շատ տրուեցաւ ,
շատ պիտի ուզուի անկէ , և որուն
որ աւելի յանձնուեցաւ , ալ աւել
պիտի պահանջուի անկէ :
49 Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս
վրայ , ու ի՞նչ կ՚ուզեմ թէ որ
50 արդէն բորբոքած է : Հայց մկրբու-
թեամբ մը մկրտուելիք ունիմ , և ինչպէս կը տագնապիմ մինչև որ
51 կատարուի : Կը կարծէք թէ ես
երկրի վրայ խաղաղութի՞ւն տալու
եկայ . Ձեզի կ՚բսեմ՝ Չէ , Հապա
52 բաժանմունք . Ինչու որ ասկէ ետև
մէկ տան մէջ հինգը երեքէն բաժ-
նուած պիտի ըլլան . երկրը երկու-
53 քէն , ու երկուքը երեքէն . Հայ-
րը պիտի բաժնուի որդիէն , և որ-
դին հօրմէն , մայրը աղջիկէն ու
աղջիկը մօրմէն , կեսուրը իր հար-
սէն ու հարսը իր կեսուրէն :
54 Եւ բսաւ ժողովուրդներուն ,
Երբոր արեւմուտքին կողմէն ամպ
մը ելած կը տեսնէք , շուտ մը կ՚ը-
սէք թէ Ընձրև պիտի գայ , և ա-
55 նանկ կ՚ըլլայ : Ու երբոր հարաւա-
յին հովը կը փչէ կ՚բսէք թէ Ցաք
պիտի ըլլայ , և անանկ կ՚ըլլայ :
56 Կեղծաւորնե՛ր երկրի ու երկինքի
երեսը քննելը գիտէք , հապա ատ
ժամանակը ի՞նչպէս չէք քններ :
57 Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր
58 իրաւունքը : Երբոր դուն քու
ոսոխիդ հետ իշխանին երթալու ըլ-
լաս , ճամբուն մէջ անկէ ազատե-
լու համար ջանք բրէ , որ չըլլայ թէ
քեզ դատաւորին առջեւն քաշէ , ու
դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ
քեզ , ու դահիճն ալ բանտը դնէ :
59 Քեզի կ՚բսեմ , բնաւ պիտի չելլես
անկէ , մինչև որ վերջին լումանն չը-
վճարես :

Գլ . ԻԳ

1 Քրիստոս ապաշխարութիւն կը քարոզէ , Գալիլեացւոց և ուրիշներուն կատ պատիժը յիշելով : 6 Ընպտուղ թզենիին առակը : 11 Քրիստոս կծկատած կնիկը կը բժշկէ . 18 մանրանկարի հատին և խմորին առակովը կը ցուցնէ Ճշմարտութեան քարոզութ ներ-գործութիւնը իր գնարեալներուն սրտին մէջ . 24 կը խրատէ նեղ դռնէն ներս մտնելու ջանք բնել , 31 և կը յանդիմանէ Հերովդէսը ու Երուսաղէմը :

1 Եւ ամանք ան առենը ներկայ դրա-
նուելով զատումին անոր Գա-
լիլեացւոց վրայով , որոնց արիւնը
Պիղատոս իրենց զոհերուն հետ
2 խառնեց : Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով բսաւ անոնց , Կը
կարծէք որ ան Գալիլեացիները
բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
ղաւոր էին , որ ասանկ բաներ
3 քաշեցին : Ձեզի կ՚բսեմ , Չէ . հա-
պա թէ որ չապաշխարէք , ամէնքդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք : Կամ
թէ ան տասնուութը հոգին որոնց
վրայ Սելոմամին Աշխարակը
ինկաւ և անոնք մեռցուց . կը
կարծէք որ անոնք Երուսաղէմի
մէջ բնակած բոլոր մարդիկներէն
5 աւելի պարտաւոր էին : Ձեզի
կ՚բսեմ , Չէ . հապա թէ որ չա-
պաշխարէք , ամէնքդ ալ նոյնպէս
պիտի կորսուիք :
6 Եւ առակն ալ բսաւ , Մարդ-
մը իր այգիին մէջ անկուած թզե-
նի մը ունէր ; ու եկաւ անկէ պը-
7 տուղ փնտռելու և չգտաւ : Ըս-
ուի բսաւ այգեպանին , Ահա իրեք
տարի է որ կու գամ ատ թզենիին
վրայ պտուղ փնտռելու ու չեմ
գտներ . Ա՛լ ատիկայ կարէ , ինչո՞
8 համար գետինը խափանէ : Ընդիկայ
պատասխան տուաւ ու անոր ը-
սաւ , Տէր ատ տարի ալ ատիկայ
թող տուր , մինչև որ ատոր բոլոր-
9 տիքը բրեմ ու թրիքը դնեմ , Եւ
թէ որ պտուղ տայ , Ա՛ղէ . հապա
թէ չէ՝ դալ Ա՛ղէ կարես ատկայ :
10 Եւ ինքը ժողովարաններուն մէ-
կուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցը-
11 նէր : Եւ ահա մէկ կնիկ մը կար ,
որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր
տասնուութը տարիէ ի վեր , ու
կծկատած էր և ամենևին չէր կրնար
12 շիտակ կայնիլ : Ու Յիսուս գա-
նկայ տեսնելով՝ ներքն կանչեց և
բսաւ անոր , Կնիկ՝ դուն քու հի-
ւանդութենէդ արձակուած ես :
13 Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ . և
իսկոյն շիտակ եղաւ ու փառք կու-
14 տար Աստուծոյ : Խակ ժողովարա-
պետը իշխանը պատասխան տուաւ
բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ
օրը բժշկեց , և բսաւ ժողովուր-
դին , Վեց օր կայ որոնց մէջ ար-
ժան է գործ գործել , ուստի ան
օրերը եկէք բժշկուեցէք , Ո՛ւ չէ
15 թէ շաբաթ օրը : Ընդ ատենը Տէ-
րը պատասխան տուաւ անոր ու
բսաւ , Կեղծաւոր , Էգեզմէ ամէն
մէկը շաբաթ օրը իր ձագ կամ էշը
մսուրէն չարձրկեր՝ որ տանի ջուր
16 տայ . Հապա ասիկայ որ Աբրա-
համի աղջիկ էր , որ ահա տասնու-
ութը տարի Սատանան գանիկայ

Ցամի Տեառն 33

- Թես . ժէ . 30 : ր Օր . իէ . 2 : Ցօհ . ի-41 : ժէ . 22 : Գոր . ԺԸ . 30 : Յակ . գ . 17 : Ղև . է . 17 : ա Տիմ . ա . 13 :
- Հմր 51 :
- Մատ . ի . 22 : Մար . ժ . 38 :
- Մատ . ժ . 34 : Հմր 49 :
- Միք . է . 6 : Ցօհ . է . 43 : Թ . 16 : ժ . 19 :
- Մատ . ժ . 35 :
- Մատ . ժգ . 2 :
- Ռատկ . իե . 8 : Մատ . է . 25 :
- Ռագ . լր . 6 : Ես . ծէ . 6 :

Գլ . ԻԳ

1 Քրիստոս ապաշխարութիւն կը քարոզէ , Գալիլեացւոց և ուրիշներուն կատ պատիժը յիշելով : 6 Ընպտուղ թզենիին առակը : 11 Քրիստոս կծկատած կնիկը կը բժշկէ . 18 մանրանկարի հատին և խմորին առակովը կը ցուցնէ Ճշմարտութեան քարոզութ ներ-գործութիւնը իր գնարեալներուն սրտին մէջ . 24 կը խրատէ նեղ դռնէն ներս մտնելու ջանք բնել , 31 և կը յանդիմանէ Հերովդէսը ու Երուսաղէմը :

Ցամի Տեառն 33

- Ես . է . 2 : Մատ . իա . 19 :
- Մար . ժ . 18 : Գոր . Թ . 17 :
- Ես . ի . 9 :
- Մատ . ժգ . 10 : Մար . գ . 2 : Գլ . գ . 7 : ժգ . 3 :
- Գլ . ժգ . 5 :
- Գլ . ժգ . 9 :

Յամի Տէառն 33

կապեց , չէ՛ր վայլեր որ շաբաթ
17 օրը ան կապէն արձրկուի : Եւ ա-
րանը որ ըսաւ , իրեն հակառակ
կեցողները ամէնքն ալ ամօթով
մնացին . ու բոլոր ժողովուրդը
կ՚ուրախանար ան ամէն փառաւոր
գործքերուն համար՝ որ անկէ կ՚ըլ-
լային :

Ի Պատ . ժգ . 31 : Պար . գ . 30 :

18 Ի՛նչ բաւ , Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ի՛նչ բանի կը նմա-
նի , ու ի՛նչ բանի նմանցնեմ
19 անիկայ : Մանանեխի հատի նման
է , որն որ մարդ մը առաւ՝ իր պար-
տէզը ձգեց . և աճեցաւ ու մեծ
ծառ եղաւ , ու երկինքի թռչունները
անոր ճիւղերուն վրայ բնակե-
ցան :

20 Դարձեալ բաւ , Աստուծոյ
թագաւորութիւնը ի՛նչ բանի նը-
21 մանցնեմ : Խմորի նման է , որն
որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ա-
լիւրի մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն
ալ խմորեցաւ :

Ը Պատ . թ . 35 : Պար . գ . 6 :

22 Եւ քաղաքները ու գեղերը
պտրտելով կը սորվեցընէր , ու
դէպ՚ի Երուսաղէմ ճամբայ կ՚ը-
23 նէր : Եւ մէկը բաւ անոր , Տէ՛ր
քիչ՞ը են անոնք որ պիտի փրը-
կուին : Ան ալ բաւ ա-

Ի Պատ . է . 13 :

24 նոնց , Ի՛ջանք ըրէք որ նեղ դրա-
նէն մտնէք . բանի կ՚ըսեմ ձե-
զի որ՝ շատերը մտնել պիտի ու-
25 զեն և պիտի չկրնան : Ընկէ ե-
տև որ տանուտէրը ելլէ ու դուռը
գոցէ , և դուք սկսիք դուրսը կե-
նալ , ու դուռը գարնել և բսել ,
Տէ՛ր՝ Տէր , բաց մեզի . ան ալ
պատասխան տալով պիտի բսէ ձե-
զի , Չեզ չեմ ճանչնար ուսկից
26 էք : Ան ատենը պիտի սկսիք բսել ,
Մենք քու առջեդ կերանք ու խմե-
ցինք , և դուն մեր փողոցներուն
27 մէջը սորվեցուցիր : Եւ անիկայ
պիտի բսէ , Չեզի կ՚ըսեմ , Չեզ
չեմ ճանչնար ուսկից էք , Ի՛մ-
կի դի կեցէք բնծմէ բոլոր անիրա-
28 ւութիւն գործողներդ : Հոն պի-
տի ըլլայ լալ ու ակռաները կըր-
ճրտել , Երբոր տեսնէք Աբրա-
համը ու Իսահակը և Յակոբը
ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ
թագաւորութեանը մէջ , ու ձեզ
29 դուրս հանած : Եւ պիտի գան
արեւելքէն ու արեւմուտքէն և հիւս-
իսէն ու հարաւէն , ու պիտի բազ-
մին Աստուծոյ թագաւորութեանը
30 մէջ : Եւ ահա կան յետիններ՝ որ
առաջիններ պիտի ըլլան , ու կան
առաջիններ՝ որ յետիններ պիտի
ըլլան :

Ի Պատ . ժթ . 30 : Ի . 16 : Պար . ժ . 31 :

31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցի-
ներ եկան ու բսին անոր . Ելլէր
ու գնա ասկէ , ինչու որ Հերովդէս
32 քեզ սպաննել կ՚ուզէ : Եւ ինքը
բսաւ անոնց , Գացէ՛ք ան աղուէ-
սին բսէք , Ահա ես դևեր կը հա-
նեմ ու բժշկութիւններ կը կատա-
րեմ այսօր և վաղը , ու երրորդ օրը
33 պիտի կատարուիմ : Միայն թէ
պէտք է որ այսօր ու վաղը և միւսոր
օրը պտրտիմ , վասն զի կարելի
չէ որ մարգարէ մը Երուսաղէմէն

Յամի Տէառն 33

Հերե . բ . 10 :

34 դուրս կորսուի : Ո՛վ Երուսաղէմ՝
Երուսաղէմ , որ մարգարէները կը
սպաննէիր , ու քեզի խրկուածները
կը քարկոծէիր , քանի անգամ քու
տղաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թևերուն տա-
կը կը ժողվէ , և դուք չուզեցիք :
35 Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
տի մնայ . ասկայն ձեզի կ՚ըսեմ ,
որ ալ զիս պիտի չտեսնէք , մինչև
գայ ան ժամանակը որ պիտի բսէք ,
Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անու-
նովը կու գայ :

Յ Պատ . իգ . 37 :

Ղ Դ . իգ . 31 : 32 : Մտ . կհ . 25 : Ես . ա . 7 : Դան . թ . 27 : Մրկ . գ . 12 :

ԳԼ . ԺԴ

Ղ Բրիտաւս շաբաթ օրը կը բժշկէ Ջրոդրեալ մարդը . 7 կը սորվեցնէ խնամարհ բլլալ . 12 և ազգականները ճաշի հրաւիրել . 16 քնեքրկելին առակովս կը ցուցնէ թէ աշխարհասէր անձերը՝ որ Աստուծոյ խօսքը կ՚անարգեն , դուրս պիտի մնան երկինքէն : 25 Քրիստոսի աշակերտել ուզողները պէտք է որ յանձնապատրաստ ըլլան թէ իրենց խաչը պիտի կրեն , որ չըլլայ թէ եթերը աներեսութեան եւս քաշուելն անկէ . 34 ու բոլորովին անպիտան ըլլան՝ իբ համբ կորսրնցուցած ադի պէս :

1 Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր
մը փարիսեցւոց գլխաւորներուն
մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելու ,
2 ու անոնք անոր կը սպասէին : Եւ
ահա հոն ջրոդրեալ մարդ մը կար
3 իր առջեը : Եւ Յիսուս պատաս-
խան տուաւ ու խօսեցաւ օրինա-
կաններուն ու փարիսեցիներուն բ-
սելով , Արժա՞ն է շաբաթ օրը
4 բժշկել : Անոնք ալ լուռ կեցան .
և ինքը բռնեց զանիկա՝ բժշկեց ու
5 ճամբեց . Եւ պատասխան տալով
բսաւ անոնց , Ձեզմէ որո՞ն էշը
կամ եզը հորը իյնալու բլլայ , ու
շուտ մը չհաներ անիկայ շաբաթ
6 օրը : Եւ ան բաներուս չկրցան
անոր պատասխան տալ :
7 Առակ մը ըսաւ ան հրաւիրուած մարդոց ալ , երբոր տեսաւ
թէ ինչպէս առաջին բազմոցները
կ՚ընտրէին , ու բսաւ անոնց ,
8 Երբոր մէկ մը հարսնիքի հրաւի-
րես , առաջին բազմոցին վրայ մի
նստիր . գուցայ որ քեզմէ աւելի
պատուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած
9 բլլայ անկէ , Եւ ան որ քեզ ու
անիկայ հրաւիրեց , գայ քեզի ըսէ
քեզի , Ասոր տեղ տուր , և անկէ
ետև ամօթով յետին տեղը
10 բռնել : Հապա երբոր հրաւի-

Ի Եղ . իգ . ե : Ը Օր . իբ . 4 : Գլ . ժգ . 15 :

Ա Կոռնթ . ին . 6 . 7 :

Յամի Տեառն 33

բուխ, գնա յետին տեղը նստէ. որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ, քեզի ըսէ, Բարեկամ՝ վեր հրամմէ. ան ատենը քու հետդ նստողներուն առջևը քեզի փառք կ՚ըլլայ։
11 Դ Վասն զի ամէն ո՛վ որ իր անձը կը բարձրացընէ, պիտի խոնարհի. և ո՛վ որ իր անձը կը խոնարհեցընէ, պիտի բարձրանայ։
12 Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ, Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ՚ընես, մի՛ կանչեր քու բարեկամներդ, ո՛չ ալ քու եղբայրներդ, և ո՛չ քու ազգականներդ, ու ո՛չ [illegible] հարուստ դրացիներդ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրաւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ։
13 Հապա երբոր հացկերոյթ կ՚ընես, Էաղքատներ, պակասաւորներ, կա-
14 ղեր ու կոյրեր հրաւիրէ. Ու երա-
նելի պիտի ըլլաս, ինչու որ անոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի հատուցանել. քանզի արդարներուն յարութիւն առած ատենը փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի։
15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբոր լսեց ասիսիրը՝ ըսաւ անոր, Ղ Երանի անոր որ Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ հաց պիտի
16 ուտէ։ Է Եւ ինքը ըսաւ անոր, Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ
17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց։ Ը Եւ ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծառան, որ հրաւիրուածները կանչէ, ըսելով։ Եկէք, ինչու որ արդէն
18 ամէն բան պատրաստ է։ Եւ ամէնքը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ. առջինը անոր ըսաւ, Ես արտ մը ծախու առի, ու պէտք է որ ելլեմ տեսնեմ անիկայ. կ՚աղաչեմ քեզի,
19 զիս հրաժարուած սեպէ։ Եւ միւսը ըսաւ, Հինգ զոյգ եզ ծախու առի, ու կ՚երթամ որ անոնք փորձեմ. կ՚աղաչեմ քեզի, զիս
20 հրաժարուած սեպէ։ Եւ միւսը ըսաւ, Կնիկ առի, ու անոր հա-
21 մար չեմ կրնար գալ։ Եւ ան ծառան եկաւ ու իր տիրոջը պատմեց ասա բաները. ան ատենը բարկացաւ տանուտէրը ու ըսաւ իր ծառային, Շուտով քաղաքին հրապարակները ու փողոցները ելիր, և աղքատները ու պակասաւորները և կաղերը ու կոյրերը հոս
22 մտցուր։ Ծառան ալ ըսաւ, Տէր՝ եղաւ ինչ որ հրամայեցիր,
23 ու տակաւին տեղ կայ։ Եւ Տէրը ըսաւ ծառային, Ելիր ճամբաները ու ցանգերը, և [illegible] ստիպէ հոս մտնելու, որ տունս լեցուի։
24 Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի Բ որ ան հրաւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ։

Ղ Յոյա. ժթ. 9։
Է Մատ. իբ. 2։
Ը Առակ. թ. 2, 5։
Բ Մատ. իա. 43։ իբ. 8։ Գոր. ժգ. 46։

25 Ու իր հետը շատ ժողովուրդներ կ՚երթային. և դառնալով անոնց
26 ըսաւ, Ժ Թէ որ մէկը ինծի կու գայ, Է ու չատեր իր հայրը և մայրը, ու կինը և զաւակները, ու եղբայրները և քոյրերը, Ւ նաև իր կեանքն ալ, չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ։
27 Է Եւ ո՛վ որ իր խաչը չվերցըներ ու իմ ետևէս գար, չկրնար իմ աշա-
28 կերտս ըլլալ։ Ժ Վասն զի ձեզմէ ո՞վ աշտարակ մը շինել ուզելով, առաջ չնստիր ու հաշիւ ըներ ծախքը, թէ անիկայ լմընցընելու [illegible]
29 [illegible] ունի՞. Որ չըլլայ թէ երբ հիմը ձգէ ու չկրնայ լմընցընել, բոլոր տեսնողները սկսին ա-
30 նիկայ ծաղր ընել, Եւ ըսել թէ Ա՛ս մարդը սկսաւ շինել ու չկրցաւ
31 լմընցընել։ Կամ թէ ո՞ր թագաւոր ուրիշ թագաւորի մը հետ պատերազմելու երթալով, առաջ չնստիր ու խորհիր, թէ արդեօք տասը հազարով կրնա՞յ դէմ կենալ անոր՝ որ քսան հազարով իր
32 վրայ կու գայ։ Հապա թէ չէ՝ քանի որ անիկայ հեռու է, դեսպան խրկելով՝ խաղաղութիւն կը
33 խնդրէ։ Ահա ասանկ ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը թէ որ իր բոլոր ստացուածքէն ետ չկենայ, չկրնար
34 իմ աշակերտս ըլլալ։ Ի Աղը աղէկ բան է. բայց թէ որ աղը իր համը կորսընցընէ, ինչո՞վ պիտի հա-
35 մովնայ։ Ո՛չ հողի ու ոչ թրիքի տեղ օգտակար կ՚ըլլայ, հապա անիկայ դուրս կը նետեն։ Ան որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։

Յամի Տեառն 33

Ժ Բ Օր. ժգ. 6։ լգ. 9։ Մատ. ժ. 37։
Է Հռով. թ. 13։
Ը Յայտ. ժբ. 11։
Է Մատ. ժգ. 24։ Մարբ. 34։ Գլ. թ. 23։ Բ Տիմ. գ. 12։
Ժ Առակ. իգ. 27։
Ի Մատ. ե. 13։ Մարթ. 49։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մոլորեալ ոչխարին, Տ կորսուած դրամին և անառակ որդիին առակները։ 11

1 Ա Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները անոր կը մօտենա-
2 յին իրմէն լսելու համար։ Եւ փարիսեցիները ու դպիրները տրտունջ կ՚ընէին ու կ՚ըսէին, Ասիկայ մեղաւորները կ՚ընդունի, Բ ու անոնց հետ կ՚ուտէ։
3 Եւ անիկայ ասա առակը խօսեցաւ
4 անոնց՝ ըսելով, Գ Ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը որ կորսընցընէ, իննսունուինը չը՞ձգեր անապատին մէջ՝ ու ան կորսուածին ետևէն երթար, մինչև որ զանիկայ գտնէ։
5 Ու երբոր կը գտնէ, ուրախանալով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկայ,
6 Եւ տունը գալով, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները, ու անոնց կ՚ըսէ, Ուրախ եղիք ինծի հետ, ինչու որ իմ Դ կորսուած ոչ-
7 խարս գտայ։ Ձեզի կ՚ըսեմ որ այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ

Ա Մատ. թ. 10։
Բ Գոր. ժա. 3։ Գաղ. բ. 12։
Գ Մատ. ժբ. 12։
Դ Պետ. բ. 10, 25։

Ծամք Ծնոան 33

Ե Գէ. ե. 32.

երկինքը մէկ մեզառութի մը համար
որ կ'ապաշխարէ, Էթան թէ ինն-
սունհինը արդարներու համար՝
որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ։ Կամ թէ ո՞վ է այն կնիկը
որ տասը դրամ ունենայ, ու թէ
որ դրամ մը կորընչցընէ, ճրագ
չը վառէ, ու տունը մէջ ու ել
զարնէ և զգուշութեամբ փրնտ-
9 ռէ, մինչև որ գտնէ։ Ու երբոր
կը գտնէ, կը կանչէ բարեկամները
ու դրացիները, և կ'ըսէ, Ուրախ
եղէք ինծի հետ, ինչու որ իմ կոր-
10 սընացած դրամն գտայ։ Ձեզի
ես կ'ըսեմ, ուրախութիւն
կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն
առջևը մէկ մեզաւորի մը համար որ
կ'ապաշխարէ։
11 Ես բսաւ, Մէկ մարդ մը երկու
12 որդի ունէր։ Ու անոնցմէ պզտիկը
հօր բսաւ, Հայր՝ տուածդ-
փէդ ինձի իյնալու բաժինը տուր
ինծի. ան ալ բաժնեց անոնց իր
ԸՄար. ժբ. 13 ստացուածը։ Ես շատ օրեր չան-
44։ ցած՝ պզտիկ որդին բոլոր բաները
ժողվեց ու հեռու երկիր մը դնաց,
և հոն անառակ կեանքով ապրելով
14 իր ունեցածը փճացուց։ Ու երբ-
որ ամէնը հատուց, ան երկրին
մէջ սաստիկ սով մը եղաւ, ու
15 ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ։ Ես
դնաց ան երկրին քաղաքացիներէն
մէկուն քովը մնաւ. ան ալ իր
արտերը խրկեց դանիկայ խոզեր
16 արածելու համար։ Ես կը փա-
փաքէր խոզերուն կերած եղջիւրէն
իր փորը լեցընելու, ու մէկը չէր
17 տար անոր։ Ես ինքզինքին գալով
բսաւ, Քանի բանւորներ կան իմ
հօրս տունը հացով լեցուած, ու
ես հոս սովամահ կը կտնիմ.
18 Կելլամ՝ երթամ իմ հօրս, և բսեմ
անոր, Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին
19 դէմ ու քու առջևդ, Ես ալ ար-
ժանի չեմ քու որդիդ բսուելու.
դիս քու վարձկաններուդ մէկուն
Ե Գոր. բ. 20 պէս ըրէ։ Ու ելաւ իր հօրը եկաւ.
39։ Եփես. բ. 13։ 17։ Ես դեռ որ ինքը շատ հեռու էր,
հայրը տեսաւ զանիկայ ու գութը
շարժեցաւ, և վազելով՝ անոր պա-
21 նանոցին վրայ ինկաւ, ու համբու-
ըեց զանիկայ։ Որդին ալ բսաւ
ԸՄատ. ծա. 4։ անոր, Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին
դէմ ու քէն առջևդ, և ալ ար-
ժանի չեմ քու որդիդ բսուելու։
22 Բայց հայրը բսաւ իր ծառաներուն,
Հանեցէք առաջին պատմուճանը
ու հագցուցէք անոր, և մատանի
դրէք անոր ձեռքը, ու կօշիկներ՝
ԲՀմր 32։ Եփ. բ. 1։ ե. 14։ Յայտ. գ. 1։ 23 անոր ոտքերը. Ես գոտեպնդ
բակը բերէք մորթեցէք, և ուտենք
24 և ուրախ ըլլանք. Ի՞նչու որ աս
իմ որդիս մեռած էր ու ողջցա-

Ծամք Ծնոան 33

ցաւ, կորսուած էր ու գտուեցաւ։ Եւ սկսան ուրախ ըլլալ։ Ե-
25 անոր մեծ որդին արտարտին էր, ու
երբոր կու գար ու տունը մօտե-
ցաւ, նուագարանելուն և պարե-
26 րուն ձայնը լսեց։ Ու ծառաներէն
մէկը իրեն կանչելով՝ կը հարցընէր
27 թէ աս ի՞նչ է։ Ընկերայ ալ ը-
սաւ անոր, Եղբայրդ եկաւ, ու
հայրդ պարարտ զուարակը մոր-
թեց, ինչու որ ողջ առողջ ձեռք
28 ձգեց զանիկայ։ Իսկ ինքը բար-
կացաւ ու չէր ուզեր ներս մտնել.
ուստի իր հայրը դուրս ելլելով
29 կ'աղաչէր անոր։ Ես անիկայ պա-
տասխան տալով՝ բսաւ հօրը, Ահա
այսչափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ, ու բնաւ քու խօսքիդ
դուրս չելայ, ու ինծի երբէք մէկ
ուլ մը չտուիր, որ իմ բարեկամ-
ներուս հետ ուրախութիւն ընէի։
30 Բայց երբոր եկաւ աս քու որդիդ՝
որ քու ստացուածդրդ բոզերու հետ
կերաւ, անոր մորթեցիր պարարտ
31 զուարակը։ Ես անիկայ բսաւ ա-
նոր, Որդեակ՝ դուն միշտ իմ հետս
ես, ու իմ բոլոր ունեցածս քուկդ
32 է. Սակայն պէտք էր ուրախ ը-
լալ և խնդալ, Ի՞նչու որ աս քու Ե ՀՀոր 24։
եղբայրդ մեռած էր ու աղջնցաւ,
կորսուած էր ու գտնուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ընթրաւ անառակին առակը։ 14 Քրիստոս կը յանդիմանէ արծաթասէրները փարիսեցւոց կեղ-ծաւորութիւնը։ 19 Հեղհեղաւոր մեծատունը և ագքաս Ղազարոսը։

1 Ես իր աշակերտներուն ալ բսաւ։
Մէկ հարուստ մարդ մը կար,
որ մեհեան մը ունէր, և անոր վրա-
յով դանդատ եղաւ իրեն որպէս
թէ իր ունեցածը կը փճացընէ։
2 Ուստի կանչեց զանիկայ ու բսաւ
անոր, Ի՞նչ է աս որ քեզի հա-
մար կը լսեմ. քու մեհեանութեան
հոգը հաշիւը տուր, ինչու որ ալ
3 չես կրնար մեհեանս բլլալ։ Ես ան-
տեսը իր մտքին մէջ բսաւ, Ի՞նչ
ընեմ, որովհետև իմ տէրս մեհե-
անութիւնը ինծմէ կ'առնէ. Ո՞չ-
զգաղթութիւն չեմ կրնար բնել՞,
4 մնալու կ'ամչնամ։ Գիտեմ
ինչ պիտի ընեմ, որպէս զի երբոր
էմ մեհեանութենէս միջոցի,
5 իրենց տունը ընդունին։ Ես իր
տիրոջը պարտականները մէկիկ մէ-
կիկ իրեն կանչելով՝ բսաւ առջի-
նին, Դուն իմ տիրոջս որչափ
6 պարտք ունիս։ Ան ալ բսաւ,
Հարիւր մեզր ձէթ. և բսաւ ա-
նոր։ Գիրդ առ՝ ու շուտով նստ
7 յիսուն ըրէ։ Ետրը մի սրն բ-
սաւ, Դուն ալ որչափ պարտք

Յամի Տեառն 33

ունիս. և անիկայ ըսաւ, Հարիւր
քոռ ցորեն. ու ըսաւ անոր, Գիրդ
8 առ՝ և ութսուն գրէ։ Ու տէրը
անիրաւ տնտեսը գովեց, որ խելա-
ցութիւնով ըրաւ. վասն զի աս
աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին
մէջ՝ ալուսոյ որդիներէն աւելի խե-
9 լացի են։ Եւ ես ալ ձեզի կ՚ըսեմ,
Ի Անիրաւ մամոնայէն ձեզի բարե-
կամներ ըրէք, որ երբ անիկայ
պակսի՝, ձեզ յաւիտենական բնա-
10 կարաններու մէջ ընդունին։ Ի Ան
որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ
է, շատի մէջ ալ հաւատարիմ է.
և ան որ քիչի մէջ անիրաւ է, շա-
11 տի մէջ ալ անիրաւ է։ Ուստի թէ
որ անիրաւ մամոնային մէջ հաւա-
տարիմ չեղաք, ճշմարիտ հարստու-
թիւնը ո՞վ պիտի հաւատայ ձեզի։
12 Ու թէ որ օտարին բանին մէջ հա-
ւատարիմ չեղաք, ձերը ո՞վ պիտի
տայ ձեզի։
13 Ի Մէկ ծառայ մը չկրնար երկու
տէրերու ծառայութիւն ընել,
ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ՝ և
միւսը սիրէ, կամ †մէկուն պիտի
յարի՝ և միւսը արհամարհէ. չէք
կրնար ծառայել Աստուծոյ ու
մամոնայի։
14 Եւ փարիսեցիներն ալ Ի որ ար-
ծաթասէր էին, աս ամէն բաները
լսելով կը քամահրէին զանիկայ։
15 Եւ ըսաւ անոնց, Դուք էք որ
մարդոց առջեւը Ջինքզինքնիդ կ՚ար-
դարացրնէք, Ի բայց Աստուած գի-
տէ ձեր սիրտերը. ինչու որ Ը մար-
դոց մէջ բարձր եղածը Աստուծոյ
16 առջեւը պիզծ է։ Ի Օրէնքը ու
մարգարէները մինչև Յովհաննէս
էին. անկէ ետև Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը կը քարոզուի, և ա-
մէն մէկը անոր մէջը մտնելու կ՚ար-
17 տորայ։ Ի Դիւրին է՝ որ երկինք
ու երկիր անցնի, քան թէ օրէն-
քէն մէկ նշանագիր մը իյնայ։
18 Ի Ով որ իր կնիկը արձակէ և ուրիշ
մը առնէ՝ շնութիւն կ՚ընէ, և ով
որ էրիկէ արձակուած կնիկ մը առ-
նէ՝ շնութիւն կ՚ընէ։
19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար,
որ ծիրանի ու բեհեզ կը հագնէր,
և ամէն օր փառաւորապէս ուրա-
20 խութիւն կ՚ընէր։ Ու Ղազարոս
անունով աղքատ մը կար վէրքե-
րով լեցուն, որ անոր դրանը առ-
21 ջին դրուած էր. Եւ կը փափաքէր
որ ան հարուստին սեղանէն ինկած
փշրանքներէն իր փորը լեցընէ. նաև
շուներն ալ կու գային և անոր
22 վէրքերը կը լզէին։ Ու եղաւ որ
ան աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակ-
ներ Աբրահամին գոգը տարին զա-
նիկայ. հարուստն ալ մեռաւ ու

Յամի Տեառն 33

23 թաղուեցաւ։ Եւ դժոխքին մէջը
երբոր տանջանքի մէջ էր, իր աչ-
քերը վերցընելով հեռուէն տեսաւ
Աբրահամը, ու Ղազարոսը անոր
24 գոգը հանգիստ նստած։ Եւ ինքը
աղաղակեց ու ըսաւ, Հայր Աբրա-
համ՝ ողորմէ ինծի ու խրկէ Ղա-
զարոսը, որ իր մատին ծայրը ջուրը
թաթխէ, Լու զովացընէ իմ լե-
զուս, ինչու որ Ի աս բոցիս մէջ կը
25 տանջուիմ։ Եւ Աբրահամ ը-
սաւ, Որդեակ՝ Ի մի՛տքդ բեր, որ
դուն քու կեանքիդ ատենը քու
բարիքներդ առիր, նոյնպէս ալ
Ղազարոս՝ չարիքներ. հիմա անի-
կայ [հոս] կը մխիթարուի, ու դուն
26 կը տանջուիս։ Եւ աս ամէն բա-
ներէն 'ի զատ՝ մեր ու ձեր մէջտեղը
մեծ անդունդ մը կայ հաստա-
տուած. անանկ որ ասկէ ձեզի անց-
նիլ ուզողները չկրնան, ոչ ալ
ատկէ մեզի ֆալ ուզողները անցնին։
27 Ան ալ ըսաւ, Ուրեմն կ՚աղաչեմ
քեզի՝ հայր, որ անիկայ իմ հօրս
28 տունը խրկես, Քանզի հինգ եղբայր
ունիմ, որ Իրթայ անոնց վկայու-
թիւն տայ, որ չըլլայ թէ անոնք
ալ աս չարչարանքին տեղը գան։
29 Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր, Ի Անոնք
Մովսէսը ու մարգարէները ունին,
30 թող անոնց մտիկ ընեն։ Ան ալ
ըսաւ, Ձէ՝ հայր Աբրահամ, հա-
պա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց
31 երթայ, պիտի ապաշխարեն։ Եւ
անիկայ ըսաւ անոր, Թէ որ Մով-
սէսին ու մարգարէներուն մտիկ
չեն ըներ, Հոչ ալ թէ որ մեռել-
ներէն մէկը յարութիւն առնելու
ըլլայ, պիտի համոզուին։

ԳԼ. ԺԷ

1 Քրիստոս կը սորվեցընէ գայթակղութիւն չը-
տալ, 3 և իրարու յանցանքները ներել։
6 Հաւատքին զօրութիւնը։ 7 Մենք պար-
տաւոր ենք Աստուծոյ, բայց Աստուած պար-
տաւոր չէ մեզի։ 11 Քրիստոս կը բժշկէ տա-
սը բորոտներ։ 22 Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը և Որդւոյ մարդոյ գալուստը։

1 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն,
Ա Անկարելի է որ գայթակղու-
թիւններ չգան. բայց վայ անոր,
2 որուն ձեռքովը կու գան։ Անոր
աւելի աղէկ է, որ անոր պարանո-
ցէն իշու աղացքի քար մը կախուի,
ու անիկայ ծովը ձգուի, քան թէ
աս պզտիկներէն մէկը գայթակղե-
3 ցընէ։ Զգուշացէք ձեր անձերուն։
Ի Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ
մեղանչէ, Ի յանդիմանէ՝ զանիկայ.
ու թէ որ ապաշխարէ, ներէ՝ ա-
4 նոր։ Եւ թէ որ օրը եօթը ան-
գամ քեզի դէմ մեղանչէ՝ ու օրը
եօթը անգամ դառնայ քեզի ու
ըսէ, Կ՚ապաշխարեմ, ներես անոր։

Ա Ծոհ. ժբ. 35։ Եփե. ե. 8։ ա Թես. ե. 5։
Բ Դան. դ. 27։ Մատ. զ. 19։ ժթ. 21։ Գլ. ժա. 41։ ա Տիմ. զ. 17, 18, 19։
Կամ կարստութեան ժամանակնիդ՝
Ի Մատ. իե. 21։ Գլ. ժթ. 27։
Ի Մատ. զ. 24։
Կամ մէկը պիտի մեծարէ՝
Ի Մատ. իզ. 14։
Ը Գլ. ժ. 29։
Ի Ծաղ. ե. 9։
Ը ա Թագ. ժբ. 7։
Ի Մատ. զ. 17։ ժա. 12, 13։ Գլ. ե. 29։
Ի Սաղ. ճբ. 26, 27։ Եսա. ի. 8։ ժա. 6։ Մատ. ե. 18։ ա Պետ. ա. 25։
Ի Մատ. ե. 32։ ժթ. 9։ Մար. ժ. 11։ ա Կոր. ե. 10, 11։

Լ Զաք. ժդ. 12։
Ի Ես կզ. 24։ Մար. թ. 43, ԽԱ։
Ի Յոր. իա. 13։ Գլ. զ. 24։
Ի Ես. բ. 20։ Լզ. 16։ Յոհ. ե. 39, 45։ Գոր. ժե. 21։ ժէ. 11։
Հ Յոհ. ժբ. 10, 11։
Ա Մատ. ժբ. 6, 7։ Մար. թ. 41։ ա Կոր. ժա. 19։
Բ Մատ. ժբ. 15, 21։
Ի Ղև. ժթ. 17։ Առակ. ժէ. 10։ Յակ. ե. 19։

Յամի Տեառն 33

5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը,
6 Մեր հաւատքը աւելցուր։ Եւ Տէ-
րը ըսաւ, Թէ որ մանանեխի հատի
չափ հաւատք ունենայիք, ասա թը-
թենիին կրնայիք ըսել, Արմատա-
քի խլուէ ու ծովուն մէջը տնկուէ,
ան ալ պիտի Ֆազանդէր ձեզի։
7 Բայց ձեզմէ ով է ան մարդը՝ որ
ունենայ մէկ երկրագործ կամ հո-
վիւ ծառայ մը, որ անիկայ երբոր
ագարակէն տուն մտնէ, շուտով
զբուցէ անոր թէ Անցիր սեղան
8 նստէ. Հապա չըսեր անոր թէ
Պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու գօ-
տիդ կապած ինծի սպասաւորու-
թիւն ըրէ, մինչև որ ես ուտեմ ու
խմեմ. ու ետքը դուն ալ կեր ու
9 խմէ։ Միթէ շնորհակալ կ՚ըլլայ
ան ծառային, իրեն հրամայուած
բաները կատարելուն համար.
10 չեմ կարծեր։ Նոյնպէս ալ դուք
երբոր բոլոր ձեզի հրամայուած բա-
ները ընէք, ըսէք թէ Մենք ան-
պիտան ծառաներ ենք, քանզի ան
որ պարտական էինք ընելու, ը-
րինք։
11 Ու եղաւ որ երբ ինքը Երուսա-
ղէմ կ՚երթար, Սամարիայի և Գա-
12 լիլեայի մէջտեղէն կ՚անցնէր։ Ու
երբոր մէկ գեղ մը պիտի մտնէր,
տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան
անոր, Հորոնք հեռուն կայնեցան,
13 Եւ ձայներնին վերցուցին ու ըսին,
Յիսուս վարդապետ, ողորմէ՝ մեզի։
14 Եւ տեսնելով՝ անոնց ըսաւ, Գա-
ցէք դուք ձեզ քահանաներուն
ցուցուցէք. ու եղաւ որ երբ կ՚եր-
15 թային, մաքրուեցան։ Եւ անոնց-
մէ մէկը երբոր տեսաւ թէ բժշ-
կուեցաւ, ետ դարձաւ ու մեծ ձայ-
նով փառք կու տար Աստուծոյ.
16 Ու երեսի վրայ անոր ոտքը իյնա-
լով՝ շնորհակալ կ՚ըլլար անոր. և
17 ինքը Սամարացի էր։ Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Չէ՞ որ
տասն ալ մաքրուեցան, իսկ ան
18 ինը ո՞ւր են. Ա՛ս օտարազգիէն 'ի
զատ ուրիշներ չգտնուեցան՝ որ
դառնալով Աստուծոյ փառք տան։
19 Եւ ըսաւ անոր, Ելի՛ր գնա, քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց։
20 Ու երբոր փարիսեցիները իրեն
հարցուցին թէ Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ե՞րբ պիտի գայ, պա-
տասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ,
Աստուծոյ թագաւորութիւնը դը-
ուռանց երևցած բաներով չգար.
21 Ու պիտի չըսեն թէ Ահա՛ հոս է
կամ Ահա՛ հոն, ինչու որ Ահա՛
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր
ներսի դին է։
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ, Օ-
րեր պիտի գան որ դուք Որդւոյ
մարդոյ օրերուն մէկը տեսնելու պի-
տի փափաքիք, ու պիտի չտեսնէք։
23 Եւ Ի՞ՆՔ որ ըսեն ձեզի թէ Ահա՛ հոս
է կամ Ահա՛ հոն, մի՛ երթաք, ու
24 անոնց մի՛ հետևիք։ Վասն զի ինչ-
պէս որ փայլակը երկինքին տակը
մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչև եր-
կինքին տակը միւս դին լոյս կու
տայ, նոյնպէս ալ պիտի ըլլայ
Որդին մարդոյ իր գալուն օրը։
25 Միայն թէ պէտք է որ ինքը առաջ
շատ չարչարանքներ կրէ ու մեր-
26 ժուի ասա ազգէն։ Եւ ինչպէս որ
Նոյի օրերը եղաւ, անանկ պիտի ըլ-
27 լայ Որդւոյ մարդոյ օրերն ալ։ Կ՚ու-
տէին՝ կը խմէին՝ կնիկ կ՚առնէին,
էրկան կը տրուէին, մինչև ան օրը
որ Նոյ տապանը մտաւ, և ջրհեղե-
ղը եկաւ ու ամէնը կորսընցուց։
28 Նմանապէս՝ ինտոր որ Ղովտին
օրերը եղաւ, կ՚ուտէին՝ կը խմէին՝
ծախու կ՚առնէին՝ կը ծախէին՝ կը
29 տնկէին՝ կը շինէին. Բայց ան օրը
որ Ղովտ Սոդոմէն ելաւ, երկինքէն
կրակ ու ծծումբ տեղաց և բոլորն
30 ալ կորսընցուց. Նոյնպէս պիտի
ըլլայ ան օրը՝ որուն մէջ Որդին
31 մարդոյ պիտի յայտնուի։ Ան օրը՝
ան որ տանիքին վրայ է և իր կա-
բասիները տանը մէջ, թող վար
չիջնէ զանոնք առնելու. և ան որ
արտին մէջն է՝ նոյնպէս թող ետ
32 չդառնայ։ Միտքերնիդ բերէք
33 Ղովտին կնիկը։ Ով որ իր կեանքը
կ՚ուզէ ապրեցընել, պիտի կորսըն-
ցընէ զանիկայ. և ով որ կը կոր-
սընցընէ, պիտի ապրեցընէ զանի-
34 կայ։ Ձեզի կ՚ըսեմ, Ան գիշերը
Ի՞ՆՔ որ երկու հոգի մէկ անկողինի
մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի
35 ու միւսը ձգուի. Ե՞ՆՔ որ երկու
կնիկ մէկտեղ աղալու ըլլան, մէկը
պիտի առնուի ու միւսը ձգուի.
Ի՞ՆՔ որ երկու հոգի արտի մը մէջ
ըլլան, մէկը պիտի առնուի ու
36 միւսը ձգուի։ Եւ պատասխան
տալով ըսին անոր, Տէր՝ Հո՞ւր տեղ
37 պիտի ըլլայ ասա բանը։ Ան ալ ըսաւ
անոնց, Ուր որ մարմին կայ, հոն
պիտի ժողվուին արծիւները։

ԳԼ. ԺԸ

1 Թախանձող որբևարիին, 9 փարիսեցիին և
մաքսաւորին առակը։ 15 Մանր աղայք Քրիս-
տոսի կը բերուին։ 18 Մէկ իշխան մը կ՚ուզէ
Քրիստոսի հետևիլ, բայց իր հարստութիւն-
ները արգելք կ՚ըլլան։ 28 Քրիստոսի համար
ամէն բան թող տուողներուն վարձքը։ 31
Քրիստոս կը նախաձայնէ իր մահը, 35 և կոյ-
րին աչքերը կը բանայ։

1 Ընոնց առակ մըն ալ ըսաւ ասա
բանիս վրայով թէ պէտք է
ամէն ատեն աղօթք ընել ու չձանձ-
2 րանալ։ Ըսաւ, Մէկ դատաւոր

Յամի Տեառն 33

Մատ. ժէ. 19։ իա. 21։ Մար. թ. 22։ ժա. 23։
Ի Գլ. ժբ. 37։
Ղ Յոր. իբ. 3։ լե. 7։ Սաղ. ժզ. 2։ Մատ. իե. 30։ Հռով. գ. 12։ ժա. 35։ ա Կոր. թ. 16, 17։ Փիլիմ. 11։
Ի Ղու. թ. 51, 52։ Յոհ. դ. 4։
Ը Ղև. ժգ. 46։
Բ Ղև. ժգ. 2։ ժգ. 2։ Մատ. ը. 4։ Գլ. ե. 14։
Ժ Մատ. թ. 22։ Մար. ե. 34։ ժ. 52։ Գլ. է. 50։ ը. 48։ ժը. 42։
Ի Հմր 23։
Լ Հռով. ժգ. 17։
Ի Տես Մատ. թ. 15։ Յոհ. ժէ. 12։
Ժ Մատ. իդ. 23։ Մար. ժգ. 21։ Գլ. իա. 8։
Ի Մատ. իդ. 27։
Հ Մար. ը. 31։ թ. 30։ ժ. 33։ Գլ. թ. 22։
Ի Ծն. է։ Մատ. իդ. 37։
Ղ Ծն. ժթ։
Ճ Ծն. ժթ. 16, 24։
Մը Թես. ա. 7։
Յ Մատ. իդ. 17։ Մար. ժգ. 15։
Ն Ծն. ժթ. 26։
Շ Մատ. ժ. 39։ ժզ. 25։ Մար. ը. 35։ Գլ. թ. 24։ Յոհ. ժբ. 25։
Ա Մատ. իդ. 40, 41։ ա Թես. դ. 16։
Չ Յոր. լթ. 30։ Մատ. իդ. 28։
Ա Գլ. ժա. 5։ իա. 36։ Հռով. ժբ. 12։ Եփե. գ. 18։ Կող. դ. 2։ ա Թես. ե. 17։

Յամի Տեառն 33

մը կար քաղաքի մը մէջ, որ Աստուծմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր
3 ամչնար։ Եւ նոյն քաղաքին մէջ
որբևարի մը կար, որ անոր կու
գար ու կ'ըսէր, Իրաւունք ըրէ
ինծի ու աղաքէ զիս իմ ոսոխէս։
4 Եւ անիկայ ժամանակ մը չէր ուզեր
անոր մտիկ ընել, բայց ետքը ըսաւ
իր մտքին մէջ, Թէև Աստուծմէ
չեմ վախնար, ու մարդէ չեմ ամըչ-
Բ Գլ. ժա. 8։ 5 նար, Բ Գոնէ ասոր որբևարիին զիս
ձանձրացընելուն համար իրեն իրա-
ւունք ընեմ, որ չգայ ամէն ատեն
6 զիս թախանձէ։ Եւ Տէրը ըսաւ,
Լսեցէք՝ անիրաւ դատաւորը ինչ
Գ Յայտ. զ. 10։ 7 կ'ըսէ։ Գ Հապա Աստուած իր ընտ-
բեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞,
որոնք ցորեկ ու գիշեր իրեն կ'աղա-
ղակեն, Թէև երկայնամիտ ալ ըլ-
8 լայ անոնց վրայ։ Ձեզի կ'ըսեմ
Դ Եբր. ժ. 37։ բ Պետ. գ. 8, 9։ Դ որ շուտով անոնց իրաւունք պի-
տի ընէ. բայց Որդին մարդոյ եր-
բոր գայ, արդեօք հաւատք պիտի
գտնէ՞ երկրի վրայ։
Ե Գլ. ժ. 29։ ժզ. 15։ 9 Եւ մէկ քանիներուն Ե որոնք ի-
րենց անձերուն վրայ կը վստահա-
նային թէ արդար են, և ուրիշները
կ'անարգէին, ասաւ առակը ըսաւ.
10 Երկու մարդ ելան տաճարը աղօթք
ընելու, մէկը փարիսեցի ու միւսը
Զ Սաղ. ճլե. 2։ 11 մաքսաւոր։ Զ Փարիսեցին կայներ
էր, ու առանձին այսպէս աղօթք
Ե Ես. ա. 15։ ծր. 2։ Յայտ. գ. 17։ կ'ընէր. Ե Ով Աստուած՝ շնորհակալ
եմ քեզմէ, որ ուրիշ մարդոց պէս
չեմ, յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնա-
ցող, և կամ ասոր մաքսաւորին
12 պէս. Հապա շաբաթը երկու ան-
գամ ծոմ կը պահեմ, ու բոլոր
ստացուածքիս տասանորդը կու
13 տամ։ Եւ մաքսաւորը հեռուն
կայներ էր, ու չէր ուզեր աչքն ալ
երկինքը վերցընել, հապա իր
կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր, Աս-
տուած՝ ողորմէ ինծի մեղաւորիս։
14 Ձեզի կ'ըսեմ թէ ասիկա ան միւ-
սէն աւելի արդարացած իր տու-
ը Յոր. իբ. 29։ Մատ. իդ. 12։ Գլ. ժզ. 11։ Յակ. գ. 6։ ա Պետ. ե. 5, 6։ Բ Մատ. ժթ. 13։ Մար. ժ. 13։ նը իջաւ. Ը վասն զի ով որ իր անձը
կը բարձրացընէ, պիտի խոնարհի.
և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ,
պիտի բարձրանայ։
15 Բ Մանր տղաք ալ բերին իրեն,
որ անոնց դպչի. ու աշակերտնե-
րը տեսնելով կը յանդիմանէին
16 զանոնք։ Բայց Յիսուս անոնք
իրեն կանչելով ըսաւ, Թող
տուէք ատ մանր տղոցը որ ինծի
Ժ ա Կոր. ժզ. 20։ ա Պետ. բ. 2։ գան, և մի արդիլէք ատոնք. Ժ ին-
չու որ Աստուծոյ թագաւորու-
Ի Մար. ժ. 15։ 17 թիւնը ատանկներունն է։ Ի Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ով որ Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ
տղու մը պէս չընդունի, ընաւ պի-
տի չմտնէ անոր մէջը։

18 Լ Եւ մէկ իշխան մը հարցուց ա-
նոր ու ըսաւ, Բարի վարդապետ՝
ի՞նչ գործ գործեմ որ յաւիտենա-
19 կան կեանքը ժառանգեմ։ Եւ Յի-
սուս ըսաւ անոր, Ինչո՞ւ զիս բարի
կ'անուանես, մէկէն 'ի դատ բարի
20 չկայ, որ է Աստուած։ Պատուի-
րանքները գիտես. Ի Շնութիւն մի՝
ըներ, Սպանութիւն մի՝ ըներ,
Գողութիւն մի՝ ըներ, Սուտ վկա-
յութիւն մի՝ ըներ, Ժ Քու հայրդ ու
21 մայրդ պատուէ։ Ան ալ ըսաւ,
Ատոնք ամէնը մանկութենէս 'ի վեր
22 պահեր եմ։ Ա ս լսելով Յիսուս
ըսաւ անոր, Մէկ բան մըն ալ
պակաս է քեզի. Լ քու բոլոր ունե-
ցածդ ծախէ, և աղքատներուն
բաշխէ, ու երկինքը գանձ պիտի
ունենաս, և եկուր իմ ետևէս։
23 Անիկայ երբոր ասոր բանը լսեց՝
տրտմեցաւ, ինչու որ շատ հարուստ
24 էր։ Եւ Յիսուս երբոր անիկայ
տրտմած տեսաւ, ըսաւ, Հ Ո՞րչափ
դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն
ունին, Աստուծոյ թագաւորու-
25 թիւնը մտնել։ Քանզի դիւրին
է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի,
քան թէ հարուստը Աստուծոյ թա-
26 գաւորութիւնը մտնէ։ Եւ անոնք
որ լսեցին՝ կ'ըսէին, Ալ ո՞վ կըր-
27 նայ փրկուիլ։ Եւ ինքը ըսաւ,
Ն Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած
բաները Աստուծոյ կողմանէ կարելի
28 են։ Ն Ու Պետրոս ըսաւ, Ահա մենք
ամէն բան թողուցինք և քու ե-
29 տևէդ եկանք։ Ու անիկայ ըսաւ
անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի
Ճ Թէ մարդ մը չկայ՝ որ թողուց
տուն, կամ ծնողք, կամ եղբայր-
ներ, կամ կին, կամ որդիներ՝
Աստուծոյ թագաւորութեանը հա-
30 մար, Մ Որ պիտի չառնէ բազմա-
պատիկ ասոր ատենիս մէջ, և գա-
լու աշխարհին մէջ յաւիտենական
կեանքը։
31 Մ Եւ տասուերկուքը իր քովը առ-
նելով՝ ըսաւ անոնց, Ահա մենք Ե-
րուսաղէմ կ'ելլենք, Ն և մարդարէ-
ներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ
համար բոլոր գրուածները պիտի
32 կատարուին։ Ն Ինչու որ հեթա-
նոսներուն պիտի մատնուի, ու
ծաղր պիտի ըլլայ և պիտի նախա-
տուի, ու պիտի թքնեն անոր,
33 Եւ պիտի ծեծեն ու սպաննեն անի-
կայ, ու երրորդ օրը յարութիւն
34 պիտի առնէ։ Ո Բայց անոնք ասոր
բաներէն մէկն ալ չհասկրցան. ու
ասոր խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր,
և ըսած բաները չէին իմանար։
35 Ն Ու եղաւ որ երբ ինքը Երիքովին
կը մօտենար, կոյր մը ճամբուն
36 քովը նստեր էր մուրալու։ Երբոր

Յամի Տեառն 33

Լ Մատ. ժթ. 16։ Մար. ժ. 17։
Ի Եղ. ի. 12, 16։ բ Օր. ե. 16—20։ Հռով. ժզ. 9։
Ժ Եփե. զ. 2։ Կող. գ. 20։
Կ Մատ. գ. 19, 20։ ժթ. 21։ ա Տիմ. զ. 19։
Հ Առակ. ժա. 28։ Մատ. ժթ. 23։ Մար. ժ. 23։
Ն Երեմ. լբ. 17։ Զաք. բ. 6։ Մատ. ժթ. 26։ Գլ. ա. 37։
Ղ Մատ. ժթ. 27։
Ճ բ Օր. լ. 9։
Մ Յոր. խբ. 10։
Յ Մատ. ժզ. 21։ ժէ. 21։ ի. 17։ Մար. ժ. 32։
Ն Սաղ. իբ. Ես. ծգ.։
Չ Մատ. իէ. 2։ Գլ. իդ. 1։ Յոհ. ժբ. 28։ Գոր. գ. 13։
Ո Մար. թ. 31։ Գլ. բ. 50։ թ. 45։ Յոհ. ժ. 6։ ժբ. 16։
Չ Մատ. ի. 29։ Մար. ժ. 46։

Յամի Տեառն 33

լսեց բազմութեանը անցնիլը, հար-
37 ցուց թէ Ի՞նչ է ան։ Եւ իրեն
ըսին թէ Յիսուս Նազովրեցին
38 կ՚անցնի։ Ուստի աղաղակեց ու
ըսաւ, Յիսուս՝ որդի Դաւթի՝
39 ողորմէ՝ ինծի։ Եւ անոնք որ
առջևէն կ՚երթային, կը յանդի-
մանէին զանիկայ, որ լռէ. բայց
անիկայ՝ ալ աւելի կ՚աղաղակէր,
40 Որդի Դաւթի՝ ողորմէ՝ ինծի։ Եւ
Յիսուս կանկ առնելով՝ հրաման
ըրաւ որ զանիկայ իրեն բերեն, ու
երբոր անիկայ մօտեցաւ, հարցուց
41 անոր ու ըսաւ, Ի՞նչ կ՚ուզես որ
քեզի ընեմ. անիկայ ալ ըսաւ,
42 Տէր՝ որ աչքերս բացուին։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր, Թող բա-
ցուին. Ղ՚քու հաւատքդ քեզ բը-
43 ժըշկեց։ Եւ իսկոյն անոր աչքերը
բացուեցան, ու անոր ետևէն կ՚եր-
թար Չև փառք կու տար Աստու-
ծոյ. բոլոր ժողովուրդն ալ տես-
նելով՝ զԱստուած կը գովաբանէին։

ԳԼ. ԺԹ

1 Զաքէոս մաքսապետը։ 11 Տասը մնասին առակը։ 28 Քրիստոս իշու վրայ հեծած՝ փառաւոր հանդէսով Երուսաղէմ կը մտնէ. 41 քաղաքին վրայ կ՚ողբայ. 45 տաճարէն դուրս կը հանէ գնողները և վաճառողները. 47 ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցընէ. իսկ Հրէից գլխաւորները կ՚ուզեն կորսընցընել զանիկայ, բայց ժողովուրդէն կը վախնան։

1 Եւ մտնելով Երիքովի մէջէն կ՚անց-
2 նէր։ Եւ ահա մարդ մը կար,
անունը Զաքէոս ըսուած, որ մաք-
սապետ էր ու հարուստ մէկ մըն
3 էր։ Եւ կ՚ուզէր տեսնել թէ ով
է Յիսուս, ու բազմութենէն չէր
կրնար, ինչու որ հասակով կարճ
4 էր։ Եւ առաջ վազեց ու ժան-
տաթզենիի մը վրայ ելաւ, որ զա-
նիկայ տեսնէ. ինչու որ անկէ պի-
5 տի անցնէր։ Ու երբոր Յիսուս ան
տեղը եկաւ, վեր նայելով զանիկայ
տեսաւ, ու ըսաւ անոր, Զաքէոս՝
շուտ բրէ, ատկէ վար իջիր, ինչու
որ պէտք է ինծի այսօր քու տունդ
6 կենալ։ Եւ արտորալով վար ի-
ջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց
7 զանիկայ։ Երբոր ամէնն ալ տե-
սան, կը տրտնջէին ու կ՚ըսէին
-թէ Մեղաւոր մարդու քով մտաւ
8 իջևան ընելու։ Եւ Զաքէոս կայ-
նեցաւ ու ըսաւ Տէրոջը, Տէր՝ ա-
հա իմ ունեցածիս կէսը աղքատ-
ներուն կու տամ, Ֆու թէ որ զրր-
պարտութեամբ մէկու մը զրկանք
ըրած եմ, Ֆչորեքպատիկ կը հա-
9 տուցանեմ անոր։ Եւ Յիսուս ը-
սաւ անոր, Այսօր աս տանը փրկու-
թիւն եղաւ. Ֆ ինչու որ ասիկայ
10 ալ ԻԱբրահամի որդի է։ Ֆ Վասն
զի Որդին մարդոյ եկաւ որ կոր-
սուածը փնտռէ ու փրկէ։

11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը
լսէին, առակ մըն ալ ըսաւ իր Ե-
րուսաղէմ մօտենալուն համար,
Ի և անոնց անանկ կարծելուն հա-
մար թէ շուտ մը Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը պիտի յայտնուի։
12 Ը Ուստի ըսաւ, Մէկ ազնուական
մարդ մը հեռու երկիր գնաց՝ իրեն
թագաւորութիւն առնելու և
13 դառնալու։ Եւ իր տասը ծառա-
ները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ
անոնց, ու ըսաւ անոնց, Բանե-
ցուցէք ատոնք՝ մինչև որ ես գամ։
14 Ի Եւ անոր քաղաքացիները զանիկայ
կ՚ատէին, ու դեսպաններ խրկեցին
անոր ետևէն, ըսելով թէ Չենք
ուզեր որ ատիկայ մեր վրայ թա-
գաւորութիւն ընէ։ Ու եղաւ որ
երբ անիկայ թագաւորութիւնը
առնելով ետ դարձաւ, իրեն կան-
չել տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ
ստակը տուեր էր, որ գիտնայ թէ
16 ով ինչ շահ ըրած է։ Եւ առ-
ջինը եկաւ ու ըսաւ, Տէր՝ քու
17 մնասդ տասը մնաս շահ ըրաւ։ Եւ
ըսաւ անոր, Ապրիս՝ բարի ծա-
ռայ, որովհետև քիչ բանին մէջ
Ժ հաւատարիմ եղար, տասը քա-
ղաքի վրայ իշխանութիւն ունե-
18 ցիր։ Ու երկրորդը եկաւ ու ըսաւ,
Տէր՝ քու մնասդ հինգ մնաս շահ
19 ըրաւ։ Եւ ըսաւ անոր, Դուն ալ
20 հինգ քաղաքի վրայ եղիր։ Եւ ու-
րիշ մը եկաւ ու ըսաւ, Տէր՝ ահա
քու մնասդ՝ որ թաշկինակի մէջ
21 ծրարած կը պահէի. Ի Քանզի կը
վախնայի քեզմէ, ինչու որ դուն
խիստ մարդ մըն ես. չդրած բանդ
կը վերցընես ու չսերմանածդ կը
22 Ֆնձես։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր,
Լ Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝
ով չար ծառայ. Ի գիտէիր որ ես
խիստ մարդ մըն եմ, չդրած բանս
կը վերցընեմ ու չսերմանածս կը
23 Ֆնձեմ. Եւ ինչո՞ւ համար իմ ըս-
տակս սեղանաւորներուն չտուիր,
որ ես եկած ատենս շահովը առնէի
24 անիկայ։ Եւ հոն կայնողներուն
ըսաւ, Առէք ատկէ մնասը ու
տուէք անոր որ տասը մնաս ունի.
25 (Եւ ըսին իրեն, Տէր՝ անիկայ
26 տասը մնաս ունի.) Քանզի կ՚ը-
սեմ ձեզի, թէ Ֆ ամէն ունեցողին
պիտի տրուի, և չունեցողին ունե-
ցածն ալ անկէ պիտի առնուի։
27 Բայց ան իմ թշնամիներս՝ որոնք
չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագա-
ւոր ըլլամ, հոս բերէք ու իմ
28 առջևս սպաննեցէք։ Եւ աս բա-
ները խօսելէն ետև, Ֆ առաջ գնաց
Երուսաղէմ ելլելու։
29 Հ Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին
ու Բեթանիային մօտեցաւ, դէպ

Յամի Տեառն 33

Ի Գոր. ա. 6։
Ը Մատ. իե. 14։ Մար. ժգ. 34։
Ի Յօհ. ա. 11։
Ժ Մատ. իե. 21։ Գլ. ժզ. 10։
Ի Մատ. իե. 24։
Լ Բ Թագ. ա. 16։ Յոբ. ժե. 6։ Մատ. ժբ. 37։
Ի Մատ. իե. 26։
Ֆ Մատ. ժգ. 12։ իե. 29։ Մար. գ. 25։ Գլ. ը. 18։
Ֆ Մար. ժ. 32։
Հ Մատ. իա. 1։ Մար. ժա. 1։

Ղ Գլ. ժէ. 19։
Չ Գլ. ե. 26։ Գոր. գ. 21։ Ժա. 18։
Ա Մատ. թ. 11։ Գլ. ե. 30։
Բ Գլ. գ. 14։
Գ Ել. իբ. 1։ ա Թագ. ժբ. 3։ բ Թագ. ժբ. 6։
Դ Հռով. գ. 11։ 12։ 16։ Գաղ. գ. 7։
Ի Գլ. ժգ. 16։
Զ Մատ. ժբ. 11։ Տես Մատ. ժ. 6։ ժե. 24։

Գամ. Տեառն 33

'ի ան լեռը որ Ձիթենեաց ։ 30 Եւ կ'ըսուի , իր աշակերտներէն երկուքը
խրկեց , եւ ըսաւ , Գացէք ձեր դիմացը եղած գեղը , և անոր մէջ
մտնելնուդ պիտի գտնէք կապուած աւանակ մը , որուն վրայ
բնաւ մարդ մը նստած չէ . արձը-
31 կեցէք անիկայ ու բերէք . Եւ թէ
որ մէկը ձեզի հարցընէ թէ Ինչու
կ'արձկէք , ասանկ բան ը անոր թէ
32 Տէրոջը պէտք է : Երբոր գացին ա-
նոնք որ խրկուեցան , ինչպէս որ
33 իրենց ըսուցեր էր՝ գտան : Ու
երբոր աւանակը կ'արձկէին , անոր
տէրերը բսին անոնց , Ինչու կ'ար-
34 ձկէք աւտ աւանակը : Ընոնք ալ
35 բսին , Տէրոջը պէտք է . Եւ զա-
նիկայ Յիսուսի բերին , Նու իրենց
հանդերձները աւանակին վրայ
36 ձգելով՝ Յիսուսը հեծցուցին : Ու
երբոր կ'երթար , իրենց հանդերձ-
37 ները ճամբուն վրայ կը փռէին : Ու
երբոր ալ մօտեցաւ , և Ձիթե-
նեաց լեռանը զառ 'ի վայրէն կ'իջ-
նէր , աշակերտներուն բոլոր բազ-
մութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ
զՔաստուած օրհնել բարձր ձայնով
ան բոլոր հրաշքներուն համար՝ որ

Յր թագ. Թ. 13 : Մատ. խ. 7 : Մար. ժա. 7 : Ցօհ. ժբ. 14 :
ՂՄատ. խա. 8 :

38 տեսեր էին . Ու կ'բսէին , Օրհնեալ
է այ թագաւորը որ Տէրոջը ա-
նունովը կու գայ . Երկինքի մէջ
խաղաղութիւն , ու փառք բարձ-
39 րութեանց մէջ : Եւ բազմութեան
ներ մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քա-
նիները բսին անոր , Վարդապետ՝
ա՛ք քու աշակերտներդ յանդիմա-
40 նէ : Եւ անիկայ պատասխան
տուաւ ու բսաւ անոնց , Ձեզի կ'ը-
սեմ , Թէ որ տոնքը լուռ կենան ,
Քարերը պիտի աղաղակեն :

Ղ Ա՛մ . բ . 11 :

41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը
տեսնելով՝ Ըլաւ անոր վրայ և բ-
42 սաւ , Գոնէ ատ քու օրուանդ մէջ
դիտնայիր քու խաղաղութիւնդ ,
բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչ-
43 քերէդ : Ընչու որ օրեր պիտի
գան քու վրադ , Նոր թշնամիներդ
քու բոլորտիդդ պատնէշ պիտի շի-
նեն , ու քեզ պիտի պաշարեն ,
և ամէն կողմէ քեզ նեղը պիտի
44 ձգեն . Եւ հիմնայատակ պիտի բ-
նեն քեզ ու քու մէջդ եղած զա-
ւակներդ , Նև քար մը քարի վրայ
ամենեին պիտի չթողուն քու մէջդ ,
Նանոր համար որ չգիտցար քու
այցելութեան ժամանակդ :

45 Եւ տաճարը մտնելով՝ սկսաւ
դուրս հանել անոր մէջ ծախող-
46 ները և գնողները . Եւ բսաւ ա-
նոնց , Գրուած է թէ Իմ տունս
աղօթքի տուն է , Քայց դուք ա-
տիկայ աւազակներու այր բրիք :
47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը

սորվեցընէր . Հրայց քահանայա-
պետները ու դպիրները և ժողովուր-
դին գլխաւորները կը փնտռէին
թէ ինչպես կորսընցընեն զանիկայ ,
48 Ու բան մը չէին կրնար գտնել թէ
ինչ ընեն , ինչու որ բոլոր ժողո-
վուրդը անոր կապուած էին մտիկ
ընելու :

Գամ. Տեառն 33

Ա Մար . ժա. 18 : Ցօհ . է . 19 : ը . 37 :

ԳԼ . Ի

1 Քբհատաս իր իշխանութեան հրաւիրը կը պատրաստէ Ցովհաննէսի մկրտութեան Տարցումը : 9 Ա.ղբին առակը : 25 Քբհատասի պատասխանը կայսրին առջեւ վկայով : 27 Յարութիւն չկայ բսող ադոկեցիները կը պատահեցընէ : 41 Քբհատաս ինչպես Դաւթի որդին կ'ըլլայ : 45 Իր աշակերտներուն կը պատուիրէ դպիրներէն զգոյշ կենալ :

— Մատ . խա. 23 :

1 — Ու եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝ երբոր տաճարին մէջ ժողովուրդին կը սորվեցընէր և աւետարանը կը քարոզէր , քահանայապետները ու դպիրները ծերերուն
2 հետ մէկտեղ վրայ հասան , Եւ անոր խօսեցան՝ բսելով , Զմեզ մեզի ՚ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես սա բաները , կամ ո՞վ է սա իշխանութիւնը քեզի տուողը ,
3 Պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց , Ես ալ ձեզի բան մը հարց-
4 ընեմ , և բսէք ինծի , Յովհաննէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր
5 թէ մարդոցմէ : Եւ անոնք մէ-
6 ջերնին խորհեցան ու բսին , Թէ որ բսինք՝ Երկինքէն , պիտի բսէ , Հապա ինչու չհաւատացիք անոր . իսկ թէ որ բսինք՝ Մարդոցմէ , բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քարկոծեն . ՚ինչու որ համոզուած են թէ Յովհաննէս մարգա-
7 րէ էր : Եւ պատասխան տուին
8 թէ չեն գիտեր ուրկէ էր : Եւ Յիսուս բսաւ անոնց , Ես ալ ձեզի չեմ բսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ սա բաները :

Ա Մատ . ժգ. 5 : Ղա . խ . 26 : ԳԼ . Ե . 29 :

9 Սկսաւ սա առակը գրուցել ժողովուրդին . ՚Մէկ մարդ մը այգի տնկեց և զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց ,
10 Եւ առնելին ծառայ մը իրկեց մշակներուն , որ այգիին պտուղէն անոր տան . իսկ մշակները ծեծելէն զանիկայ ու պարապ ճամբեցուցին ,
11 Եւ ուրիշ ծառայ մըն ալ իրկեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ ծեծելէն , անարգելէն ու պարապ
12 ճամբեցին : Ու երրորդ մըն ալ իրկեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ վիրաւորելէն ու դուրս հանելէն ,
13 Ըն առնելը այգիին տէրը բսաւ , Ի՞նչ ընեմ . իմ սիրելի որդիս իրկեմ , գուցէ զանիկայ տեսնելով
14 ամչնան : Բայց մշակները երբոր տեսան զանիկայ , իրարու հետ

Ա Մար . ժա. 18 : Ցօհ . է . 19 : ը . 37 :

Յամի Տեառն 33

խորհուրդ ըրին՝ ըսելով ։ Ասիկայ
է ժառանգը, եկէք զանիկայ ըս-
պաննենք՝ որ ժառանգութիւնը
15 մերը ըլլայ ։ Եւ զանիկայ այդիէն
դուրս հանեցին ու սպաննեցին .
ուստի այդիին տէրը ի՞նչ պիտի
16 ընէ անոնց . Պիտի գայ ու կոր-
սընցընէ ան մշակները, և այդին
ուրիշներու պիտի տայ ։ Երբոր
ասա լսեցին, ըսին, Քաւ լիցի ։
17 Եւ ինքը անոնց նայելով ըսաւ ։
Հապա ի՞նչ է ասա գրուածը թէ
Ի Ան քարը որ շինողները մերժե-
ցին, անիկայ անկիւնին գլուխը ե-
18 ղաւ ։ Ամէն ով որ ան քարին վրայ
իյնայ՝ պիտի կոտրտի, Հև որու
վրայ որ իյնայ՝ պիտի փսորէ զա-
19 նիկայ ։ Եւ քահանայապետները
ու դպիրները կը փնտռէին թէ ի՞նչ-
պէս նոյն ժամուն ձեռք զարնեն ա-
նոր, բայց ժողովուրդէն վախցան .
քանզի իմացան որ ան առակը ի-
րենց համար ըսաւ ։
20 Ի Ու Իտքը յարմար ատենի սպասե-
լով՝ խրկեցին քանի մը խաբեբայ
մարդիկ՝ որոնք կեղծաւորութեամբ
ինքզինքնին արդար կը ձևացընէին,
որ զանիկայ խօսքով բռնեն՝ տէրու-
թեան և կուսակալին իշխանու-
21 թեանը զանիկայ մատնելու ։ Ու
անոր հարցուցին ըսելով, Ը Վար-
դապետ՝ գիտենք որ շիտակ կը խօ-
սիս ու կը սորվեցընես, և աչառու-
թիւն չես ըներ, հապա ճշմար-
տութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը
22 սորվեցընես ։ Մեզի արժա՞ն է
23 Կայսրին տուրք տալ թէ չէ ։ Եւ
անոնց խորամանկութիւնը հասկը-
նալով՝ ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ զիս կը
24 փորձէք . Ցուցուցէք ինծի դահե-
կան մը ։ Որո՞ւն պատկերը ու գիրը
ունի վրան ։ Պատասխան տուին
25 ու ըսին, Կայսրինը ։ Եւ ինքը
ըսաւ անոնց, Ուրեմն ան որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէք, և ան որ
Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք ։
26 Եւ չկրցան զանիկայ խօսքով մը
բռնել ժողովուրդին առջևը, ու
զարմանալով անոր պատասխանին
վրայ՝ լուռ կեցան ։
27 Եւ Բ սադուկեցիներէն ոմանք ե-
կան, (Ժ որոնք հակառակութիւն
կ՝ընեն թէ յարութիւն չկայ,) և
28 անոր հարցուցին՝ Ըսելով, Վար-
դապետ՝ Ի Մովսէս մեզի գրեց, Թէ
որ մէկուն եղբայրը կնիկ ունենա-
լով մեռնելու ըլլայ, ու մեռած
ատենը զաւակ չունենայ, անոր եղ-
բայրը առնէ ան կնիկը և իր եղբօ-
29 րը զաւակ հանէ ։ Արդ եօթը եղ-
բայրներ կային . ու առջինը կնիկ
մը առնելով՝ զաւակ չունեցած մե-
30 ռաւ ։ Երկրորդն ալ առաւ ան

Ի Սաղ. ճժը. 22 ։ Մատ. իա. 42 ։
Ղ Դան. բ. 34, 35 ։ Մատ. իա. 44 ։
Ի Մատ. իբ. 15 ։
Ը Մատ. իբ. 16 ։ Մար. ժբ. 14 ։
Բ Մատ. իբ. 23 ։ Մար. ժբ. 18 ։
Ժ Գոր. իգ. 6, 8 ։
Ի Օր. իե. 5 ։

կնիկը, և ինքն ալ մեռաւ առանց
31 զաւակի ։ Երրորդն ալ առաւ
զանիկայ, նմանապէս եօթն ալ,
ու զաւակ չձգեցին ու մեռան ։
32 Ամենէն ետքը կնիկն ալ մեռաւ ։
33 Ուրեմն յարութեան ատենը ա-
նոնցմէ որո՞ւն կնիկը պիտի ըլլայ,
ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
34 ունեցան ։ Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով անոնց ըսաւ, Աս աշ-
խարհիս որդիքը կնիկ կ՝առնեն ու
35 էրկան կը տրուին ։ Բայց անոնք
որ արժանի պիտի ըլլան ան աշ-
խարհին հասնելու ու մեռելներէն
յարութիւն առնելուն, ո՛չ կնիկ
կառնեն և ո՛չ էրկան կը տրուին .
36 Որովհետև ա՛լ չեն կրնար մեռնիլ .
Լ քանզի հրեշտակներուն հաւասար
են, ու Աստուծոյ որդիք են, Ի ինչու
37 որ յարութեան որդիք են ։ Բայց
մեռելներուն յարութիւն առնելը
Ժ Մովսէս ալ իմացուց մորենիին
պատմութեանը մէջ, երբոր կը կոչէ
Տէրը՝ Աբրահամին Աստուածը, ու
Իսահակին Աստուածը, և Յակո-
38 բին Աստուածը ։ Ու Աստուած
մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա
կենդանիներուն, Ի ինչու որ ամէնը
39 անոր կենդանի են ։ Եւ դպիրնե-
րէն մէկ քանին պատասխան տուին
ու ըսին, Վարդապետ՝ աղէկ ը-
40 սիր ։ Ու ալ մէկը համարձակու-
թիւն չէր ըներ անոր բան մը հար-
ցընելու ։
41 Եւ ըսաւ անոնց, Ի՞նչպէս կ՝ը-
սեն թէ Քրիստոս Դաւիթի որ-
42 դին է . Եւ ինքը Դաւիթ Սաղ-
մոսներուն գրքին մէջ կ՝ըսէ,
Ն Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ, Նստէ
43 իմ աջ կողմս, Մինչև որ քու
թշնամիներդ ոտքերուդ պատուան-
44 դան ընեմ ։ Ուրեմն Դաւիթ որ
զանիկայ Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս
անիկայ անոր որդին կ՝ըլլայ ։
45 Հ Եւ բոլոր ժողովուրդին առջևը
46 ըսաւ իր աշակերտներուն, Ճ Ըզ-
գուշացէք դպիրներէն, որոնք կ՝ու-
զեն փառաւոր հանդերձներով պը-
տրտիլ, Մ և շուկաներուն մէջ բա-
րևներ կը սիրեն, ու ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները,
և ընթրիքներու մէջ առաջին բազ-
47 մոցները . Ն Որոնք որբևարիներուն
տուները կ՝ուտեն, ու մարդոց երև-
նալու համար աղօթքը կ՝երկընցը-
նեն . ասոնք աւելի դատապարտու-
թիւն պիտի ընդունին ։

Ցամի Տեառն 33

Լ Ա Կոր. ժե. 42, 49, 52 ։ Ա Յօհ. գ. 2 ։
Ի Հռով. ը. 23 ։
Ժ Ել. գ. 6 ։
Ի Հռով. գ. 10, 11 ։
Հ Մատ. իբ. 42 ։ Մար. ժբ. 35 ։
Ն Սաղ. ճժ. 1 ։ Գոր. բ. 34 ։
Ղ Մատ. իգ. 1 ։ Մար. ժբ. 38 ։
Ճ Մատ. իգ. 5 ։
Մ Գլ. ժա. 43 ։
Ն Մատ. իգ. 14 ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Քրիստոս կը դովէ աղքատ որբևարին . 5 կը նախաձայնէ տաճարին ու Երուսաղեմին կործանումը . 25 նաև վերջին օրուան նշանները . 34 կը յորդորէ որ արթուն ըլլանք ։

Ցամի Տեառն 33

— Մաթ. ժբ. 41։

Բ Կոր. ը. 12։

‡ Մաա. իգ. 1։ Մար. ժգ. 1։

† ԳԼ. ժե. 44։

Ե Մաա. իգ. 4, 5։ Մար. ժգ. 5։ Եփես. ե. 6։ Բ Թես. բ. 3։

ՂՄաա. իգ. 7։

Ե Մար. ժգ. 9։ Յայտ. բ. 10։

Ը Գոր. դ. 3։ Ե. 18։ ժբ. 4։ ժգ. 24։ Ա Պետ. բ. 13։

Բ Գոր. իե. 23։

Է Փիլ. ա. 28։ Բ Թես. ա. 5։

ԸՄաա. ժ. 19։ Մար. ժգ. 11։ ԳԼ. ժբ. 11։

Ը Գոր. գ. 10։

Թ Ութ. է. 6։ Մար. ժգ. 12։

Ի Գոր. է. 58։ ժբ. 2։

Ա Մաա. ժ. 22։

Ի Մաա. ժ. 30։

1 Եւ նայելով՝ տեսաւ հարուստնե-
ը որ իրենց ընծաները դնէին
2 նակը կը ձգէին։ Մէկ անանկ որ-
բևարբ մըն ալ տեսաւ, որ հոն եր-
3 կու լումայ ձգեց։ Ու ըսաւ, Ճըշ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Ը որ աս աղ-
քատ որբևարին ամենէն աւելի ձը-
4 ձեց. Ինչու որ ամէն անոնք իրենց
աւելցածէն Աստուծոյ ընծաներուն
մէջը ձգեցին, բայց ասիկայ իր չը-
քաւորութենէն բոլոր իր ունեցած
ապրուստը ձգեց։
5 ‡Ու երբոր մէկ քանիները տա-
ճարին համար կ՚ըսէին թէ գեղե-
ցիկ քարերով ու նուէրներով զար-
6 դարուած է, ըսաւ, Այս բաները
որ կը տեսնէք, օրեր պիտի գան
Ը որ ան տեղը քար մը քարի վրայ
7 պիտի չմնայ որ չքակուի։ Հար-
ցուցին իրեն ու ըսին, Վարդապետ՝
ե՞ր պիտի բլլան ատ բաները, և
ի՞նչ է նշանը երբոր ատ բաները
8 պիտի բլլան։ Ան ալ ըսաւ, Ը Զգ-
ուշ կեցէք չխաբուիք, ինչու որ
շատերը պիտի գան իմ անունովս
ու ըսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը,
ու ժամանակը մօտեցած է. ուրեմն
9 անոնց ետևէն չերթաք։ Բայց
երբոր լսէք պատերազմներ և խո-
վութիւններ՝ մի վախնաք, ինչու
որ պէտք է առաջ ատ բաները բլ-
լան, բայց վախճանը իսկոյն չէ։
10 ՂԱն ատենը ըսաւ անոնց, Ազգ
ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թագա-
ւորութիւն թագաւորութեան վը-
11 րայ. Եւ տեղ տեղ մեծ երկրա-
շարժութիւններ պիտի բլլան, ու
սովեր և մահտարաժամներ, նաև
երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ
12 նշաններ պիտի բլլան։ Բայց ատ
ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռ-
քերը ձեզի պիտի դնեն ու հալա-
ծեն, և ժողովարաններու ու բան-
տերու պիտի մատնեն. և Ինի ա-
նուանս համար Բ թագաւորներու
ու կուսակալներու առջև պիտի
13 տարուիք։ Եւ ասիկա Ը ձեզի վկայութիւն մը պիտի բլլայ։
14 Ուստի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ
առաջուց չմտածէք պատասխան
15 տալու վրայով։ Վասն զի ես ձե-
զի բերան ու իմաստութիւն պիտի
տամ, Ը որուն պիտի չկրնան դէմ
խօսիլ, կամ դէմ կենալ ձեր
16 ամէն հակառակորդները։ Եւ
Ը պիտի մատնուիք ծնողքներէ ու
եղբայրներէ և ազգականներէ ու
բարեկամներէ, Ի ու ձեզմէ պիտի
17 սպաննեն. Ե Եւ իմ անուանս հա-
մար ամենուն ատելի պիտի բլլաք.
18 Բայց մէկ մազ մը ձեր գլխէն պի-
19 տի չկորսուի։ Ձեր համբերութիւ-
նովը հոգինիդ պիտի տանիք։

20 ՂՈւ երբոր տեսնէք Երուսաղէմը
չորս կողմէն զօրքերով պատած,
ան ատենը գիտցէք որ անոր աւե-
21 րումը մօտ է։ Ան ատենը Հրէ-
աստանի մէջ եղողները լեռները
թող փախչին, ու անոր մէջ ե-
ղողները թող հեռանան, և անոնք
որ ագարակներն են, թող չմտնեն
22 անոր մէջը։ Վասն զի ան օրերը
վրէժխնդրութեան օրեր են, Ժ որ
բոլոր գրուածները կատարուին։
23 Բայց վայ ան օրերը յղի եղողնե-
րուն ու ծիծ տուողներուն, ինչու
որ մեծ նեղութիւն պիտի բլլայ
երկրին վրայ, ու բարկութիւն
ՊԷՏ Ն. ասոր ժողովուրդին վրայ.
24 Ու սուրի բերնով պիտի իյնան,
ու բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի
տարուին. ու Երուսաղէմ ազգե-
րուն ոտից կոխան պիտի բլլայ,
Ա մինչև որ ազգերուն ժամանակները
25 լմննան։ Ը Ու արեգակին և լուսնին
ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի
բլլան, ու երկրի վրայ ազգերը
ապշութեամբ պիտի տագնապին,
և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան.
26 Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղին
երկիւղ վախէն և աշխարհի վրայ
գալու բաներուն ապասելէն, Ը ին-
չու որ երկնից զօրութիւնները
27 պիտի շարժին։ Եւ ան ատենը
պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ Ա ամ-
պի մէջ եկած զօրութիւնով ու
28 մեծ փառքով։ Ու երբոր ասոնք բա-
նները սկսին բլլալ, ելէք ու գլուխ-
նիդ բարձրացուցէք, Ը ինչու որ
ձեր փրկութիւնը մօտ է։
29 Ը Եւ առակ մը բսաւ անոնց, Ցե-
սէք թզենին ու ամէն ծառերը.
30 Երբոր կը բողբոջին, տեսնելով՝
դուք ձեզմէ կ՚իմանաք թէ ալ ա-
31 մառը մօտ է։ Նոյնպէս ալ դուք
երբոր ատ բաները եղած տեսնէք,
գիտցէք որ Աստուծոյ թագաւո-
32 րութիւնը մօտ է։ Ճշմարիտ կ՚ը-
սեմ ձեզի, որ աս ազգը պիտի
չանցնի, մինչև որ Ա ամէն բաները
33 բլլան։ Ը Երկինքը ու երկիրը պիտի
անցնին, բայց իմ խօսքերս բնա-
34 պիտի չանցնին։ Իսկ դուք Ը զգու-
շացէք ձեր անձերնիդ, չըլլայ որ
սիրտերնիդ կերու խմոտով ու գինո-
վութիւնով և աշխարհային զբաղ-
մունքներով ծանրանայ, ու յան-
կարծակի ան օրը ձեր վրայ հասնի.
35 Վասն զի բոլոր երկրին երեսը բնա-
կողներուն ամենուն վրայ Ը որո-
գայթի մը պէս պիտի հասնի։
36 Ը Ուստի արթուն կեցէք, Ը ու
ամէն ատեն աղօթք բրէք, որ ար-
ժանի բլլաք ան բոլոր բլլալու բա-
ներէն ազատուելու, Ե և Որդւոյ
մարդոյ առջևը կայնելու։

20 Եւ ամէն գիշեր ելնելով՝ Ելեաց-
ի լերինը կը մնար։
21 Եւ ամէն ժողովուրդ առտուն
կանուխ կուգար անոր մօտ տա-
ճարը՝ որ անոր լսէ։

Ցամի Տեառն 33

ՂՄաա. իգ. 15։ Մար. ժգ. 14։

ՃԴան. Թ. 26, 27։ Ջաք. ժա. 1։

‡ Մաա. իգ. 19։

Դան. Թ. 27։ Ժբ. 7։ Հաւակ. ժա. 25։

Ն Մաա. իգ. 29։ Մար. ժգ. 24։ Բ Պետ. գ. 10։ 12։

ՂՄաա. իգ. 29։

Ը Մաա. իգ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ժգ. 14։

ՂՀաւակ. բ. 19, 23։

Ա Մաա. իգ. 32։ Մար. ժգ. 28։

ՂՄաա. իե. 35։

— Հաւակ. ժգ. 13։ ա Թես. ե. 6։ Ա Պետ. գ. 7։

ա ա Թես. ե. 2։ Բ Պետ. գ. 10։ Յայտ. գ. 3։ ժգ. 15։

ՂՄաա. իգ. 42։ իե. 13։ Մար. ժգ. 33։

ԳԼ. ժբ. 1։

Ա Յով. ա. 5։ Եփես. գ. 13։

Յամի Տէառն 33

37 Եւ զոբեկներըդ տաճարին մէջ կը սորվցընէր, – և պիշերները կ'ելլէր Ձիթենեաց բսուած լեռը կը կե-
38 նար։ Եւ բոլոր ժողովուրդը առ-տուանց կանուխ իրեն կ'երթային տաճարը՝ իր խօսքերը լսելու։

ԳԼ. ԼԶ

1 Հրեայք դատաստանին կ'բնեն Քրիստոսի դէմ։ 3 Սատանան կը գրգռէ Յուդան որ մատնէ զՔրիստոս։ 7 Առաքեալները կը պատրաստեն զաւկը։ 19 Քրիստոս իր սուրբ ընթրիքը կ'ս սահմանէ։ 21 Իր մատնիչին ով ըլլալը կ'իմացնէ՝ առանց անուն անունը տալու։ 24 Իր աշակերտները ֆառասերութենէ կը զգուշացընէ։ 31 Պետրոսին կ'իմացընէ թէ իր Տէառնէր պիտի չուանչի։ 34 բայց իրեր անգամ պիտի ուրանայ իր Տէրը։ 39 պօղեր կ'բնէ Գեթսեմանեան պարտէզին մէջ, և արիւն քրտինք կը թափէ։ 47 մէկ համբուրով մը կը մատնուի։ 50 Մարգոսին անանձն կը բռնուի։ 54 Պետրոս իրեր անգամ կ'ուրանայ իր Տէրը։ 63 Քրիստոս նախատուածներ անարգութիւններ և չարչարանքներ կը կրէ։ 66 ու կը խոստովանի թէ Որդին Աստուծոյ Որդին է։

1 – Հազարջակերայ տօներ մօտեցան։
2 – որ Զատիկ կ'ըսուէր։ Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն զանիկայ, քանզի ժողովուրդէն կը վախնային։
3 Եւ Սատանան խակարիովտացի մականուանեալ Յուդային ներսը մտաւ, որ անիկայ տասներկուքին
4 համրանքէն էր։ Եւ գնաց քահանայապետներուն ու իշխաններուն հետ խօսք բրաւ թէ ինչպէս զանի-
5 կայ մատնէ անոնց։ Անոնք ալ ուրախացան և խոստացան անոր
6 արակ տալ։ Ու ինքը վրան ա-ռաւ, և պատեհութիւն մը կը փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց առանց բազմութեանը ժողովուրդին։
7 Եւ բազարջակերաց օրը եկաւ, որուն մէջ պէտք էր զառիկը մը-
8 թել։ Ու խրկեց Պետրոսը և Յովհաննէսը ու բսաւ, Գացէք պատրաստեցէք մեզի զառիկը որ
9 ուտենք։ Անոնք ալ բսին անոր, Ո՞ր կ'ուզես որ պատրաստենք։
10 Եւ բսաւ անոնց, Ահա երբոր քա-ղաքը մտնէք, ձեզի մարդ մը պիտի պատահի որ սափր ջուր պիտի
փոր մը կը տանի. անոր հետևէն գացէք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը
11 մտնէ. Եւ ան տանր տիրոջը բսէք, Վարդապետը կ'բսէ քեզի, Ո՞ր է օթևանը՝ որ հոն աշակերտներուս հետ Զկուղ զառիկը ու-
12 տեմ։ Ան ալ ձեզի յարդարուած մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցընէ,
13 հոն պատրաստեցէք։ Եւ գացին գտան ինչպէս որ իրենց բսաւ, ու զառիկը պատրաստեցին։
14 Ու երբոր ժամը հասաւ՝ անդան նստաւ, և տասներկու առաքեալ-
15 ները իր հետ։ Ու բսաւ անոնց, Փափաքելով փափաքեցայ որ աս զառիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չար-
16 չարելէս առաջ։ Քանզի կ'բսեմ ձեզի որ ալ բնաւ ասկէ պիտի չուտեմ՝ Զմինչև որ Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ կատարուի։
17 Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու բսաւ, Առէք ասիկայ ու բաժնե-
18 ցէք ձեր մէջը. Զինչու որ ձեզի կ'բսեմ որ բնաւ որթին բերքէն պիտի չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը գայ։
19 Եւ հաց առաւ՝ գոհացաւ, կտրեց և տուաւ անոնց ու բսաւ, Ա՛ս է իմ մարմինս, որ ձեզի համար տրուած է. Զասիկայ բրէք զիս յի-
20 շելու համար։ Նոյնպէս ալ գաւաթը առաւ՝ ընթրիքէն ետև ու բսաւ, Ա՛ս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս, որ ձեզի համար կը թափուի։
21 Ահայց ահա ձիս մատնողին ձեռքը
22 ինծի հետ սեղանոյս է։ Եւ իրաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչ-պէս որ սահմանուած է, բայց վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը անի-
23 կայ կը մատնուի։ Եւ անոնք սկսան միջերնին հարցափորձ բնել, թէ իրենցմէ ով է որ ան բանը պիտի բնէ։
24 Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց միջը թէ իրենցմէ ով մեծ պիտի սե-
25 պուի։ Եւ անիկայ բսաւ անոնց, Ազգաց թագաւորները անոնց կը տիրեն, և անոնք որ կ'իշխեն անոնց՝
26 բարերար կը կոչուին. Բայց դուք անանկ պիտի չըլլաք. Հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող ըլլայ, և առաջնորդը սպա-
27 սաւորին պէս։ Քանզի ո՞վ է մեծը, սեղան նստողը թէ սպա-սաւորը. Չէ՞ որ սեղան նստողը. Բայց ես ձեր մէջը սպասաւորի մը
28 պէս եմ։ Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ կը կնայիք իմ
29 փորձութիւններուս մէջ. Եւ ես ալ ձեզի Թագաւորութիւն կ'ուխտեմ կ'բնեմ, ինչպէս որ իմ Հայրս ինծի
30 թագաւորութիւն մը ուխտ բրաւ. Որ դուք իմ սեղանէս ուտէք ու խմէք իմ թագաւորութեանս մէջ, և աթոռներու վրայ նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու ցեղերը դա-տելու։
31 Եւ Տէրը բսաւ, Սիմո՛ն Սիմո՛ն, ահա Սատանան ձեզ փնտռեց, որ
32 Ցորնի պէս խարրայէ. Բայց ես քեզի համար ագօթք բրի որ քու հաւատդ չպակսի. և դուն երբոր դարձի գաս, քու եղբայրներդ ա-
33 հաւատաբէ։ Իսկ ինքը բսաւ ա-

Յամի Տէառն 33

Ի ԳԼ · ԺԴ · 15 ։ Գոր · Ժ · 41 ։ Յայտ · ԺԹ · 9 ։
Ը Մատ · ԻԳ · 29 ։ Մար · Ժ · 25 ։
Ի Մատ · ԻԳ · 26 ։ Մար · Ժ · 22 ։
Ժ Ղուկ · Ժա · 24 ։
Ժա Ղուկ · Ժ · 16 ։
ԺԱ Ղող · Խ · 9 ։ Մատ · ԻԳ · 21 · 23 ։ Մար · Ժ · 18 ։ Յով · Ժ · 21 · 26 ։
Ի Մատ · ԻԳ · 24 ։
Ի Գոր · Բ · 23 · Դ · 28 ։
ԻԱ Մատ · ԻԳ · 22 ։ Յով · Ժ · 22 · 25 ։
ՀՄար · Բ · 33 · ԳԼ · Թ · 46 ։
ՅՄատ · Ի · 25 ։ Մար · Ժ · 42 ։
ՂՄատ · Ի · 26 ։ ա Պետ · Ե · 3 ։
Ճ ԳԼ · Թ · 48 ։
ՃԳԼ · Ժ · 37 ։
ՅՄատ · Ի · 28 ։ Յով · Ժ · 13 · 14 ։ Փիլ · Բ · 7 ։
ՆԵբր · Դ · 15 ։
ՂՄատ · ԻԳ · 47 ։ Գոր · Ժ · 32 ։ բ Պետ · ա · 7 ։ բ Տիմ · Բ · 12 ։
Ա Մատ · Բ · 11 ։ ԳԼ · Ժ · 15 ։ Յայտ · Ժ · 9 ։
ՂՍաղ · ԼԹ · 14 ։ Մատ · Ժ · 28 ։ ա Կոր · Գ · 2 ։ Յայտ · Գ · 21 ։ ա Պետ · Ե · 8 ։
ՂՄատ · Թ · 9 ։
Ա Յով · Թ · 9 ։
Ա Յով · Ժ · 9 · 11 · 15 ։ Ա Պաղ · Ծա · 13 ։ Յով · ԼԳ · 15 · 16 · 17 ։

ՂՄատ · ԻԳ · 20 ։ Մար · Ժ · 17 ։

Ցամք Տեառն 33

Ա Մատ. խգ. 34 : Մար. ժգ. 30 : Ցոհ. ժգ. 38 :

Ա Մատ. ժ. 9 : Գղ. թ. 3 : ժ. 4 :

Բ Ես. ծգ. 12 : Մար. ժե. 28 :

Գ Մատ. խգ. 36 : Մար. ժգ. 32 : Ցոհ. ժբ. 1 : Գղ. խա. 37 :

Դ Մատ. գ. 13 : խգ. 41 : Մար. ժգ. 38 : Հմր. 46 :

Ե Մատ. խգ. 39 : Մար. ժգ. 35 :

Զ Ցոհ. ե. 30 : գ. 38 :

Է Մատ. գ. 11 :

Ը Ցոհ. ժբ. 27 : Երե. ե. 7 :

Թ Հմր. 40 :

Ժ Մատ. խգ. 47 : Մար. ժգ. 43 : Ցոհ. ժբ. 3 :

Ի Մատ. խգ. 51 : Մար. ժգ. 47 : Ցոհ. ժբ. 10 :

նոր , Տէր՝ ևս պատրաստ եմ քեզի հետ բանտ երթալու ալ , մեռանելու ալ : 34 Եւ անիկայ ըսաւ , Պետրո՛ս քեզի կ՚ըսեմ որ այսօր հաւ պիտի չկանչի մինչև որ դուն իրեք անգամ ուրանաս , ըսելով թէ զիս չես ճանչնար :

35 Եւ ըսաւ անոնց , Երբոր ձեզ խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և կօշիկներու , բանի մը կարօտ եղա՞ք : 36 Անոնք ալ ըսին , Բանի՛ մըն ալ չէ . հապա ըսաւ , Բայց հիմա ան որ քսակ ունի՝ թող հետը առնէ , նոյնպէս ալ պարկը . և ան որ չունի , թող իր հանդերձը ծախէ ու իրեն թուր մը ծախու առնէ , 37 քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ աս գրուած բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատարուի , Եւ անօրէններու հետ սեպուեցաւ . քանզի ինչ որ ինծի համար գրուած է , կա՛ւ կատարման կ՚երթայ :

38 Անոնք ալ ըսին , Տէր՝ ահա հոս երկու թուր կայ . ան ալ ըսաւ անոնց , Հերիք են :

39 Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս Ձիթենեաց լեռը գնաց . աշակերտներն ալ իր ետևէն գացին : 40 Երբոր ան տեղը հասաւ , ըսաւ անոնց , Աղօթք ըրէք որ փորձու թեան մէջ չմտնէք : 41 Եւ ինքը անոնցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը չափ , ու ծնկաո՛ վրայ գալով աղօթք կ՚ընէր , 42 ըսելով , Հա՛յր՝ թէ որ կ՚ուզես , աս գաւաթը ինծմէ անցուր . բայց չէ թէ իմ կամքս հապա քու կրնդ թող ըլլայ :

43 Ու երկինքէն հրեշտակ մը երևցաւ անոր և կը զօրացնէր զանիկայ . 44 ու տառապելով թեանց մէջ ըլլալով՝ աւելի ջերմեռանդութեամբ աղօթք կ՚ընէր : Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր , որ գետինը կը թափուէր :

45 Եւ աղօթքէն ելլելով աշակերտներուն քովը եկաւ , ու գտաւ զանոնք տրտմութենէն քնացած . 46 Եւ ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ էք քնանա՛ք . Ելլէք աղօթք ըրէք որ փորձու թեան մէջ չմտնէք :

47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր , ահա ամբոխ մը , և Յուդա որ տասներկուքէն մէկը անոնց առջևէն կ՚երթար , ու Յիսուսի մօտեցաւ որ զանիկայ համբուրէ : 48 Բայց Յիսուս ըսաւ անոր , Յուդա՛ համբուրելո՞վ կը մատնես Որդին մարդոյ : 49 Երբոր անոր բոլորտիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլլար , ըսին անոր , Տէր՝ թուրով զարնե՞նք : 50 Եւ անոնցմէ մէկը քահանայապետին ծառային զարկաւ ու ականջը կտրեց :

51 Բայց ան ըսաւ , Հանգչեցէ՛ք մինչև ասկէ առաջ . և անոր ականջին դպչելով զանիկայ բժշկեց : 52 Յիսուս ալ անոնց որ իրեն եկած էին , քահանայապետներուն ու տաճարին իշխանապետներուն ու երէցներուն ըսաւ , Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելած էք , որ սուրերով ու բիրերով եկաք զիս բռնելու : 53 Ամէն օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ , և ինծի ձեռք չերկարեցիք . Բայց աս ձեր ժամանակը ու խաւարին իշխանութիւնը :

54 Եւ զանիկայ բռնելով տարին ու քահանայապետին տունը մտցուցին . Պետրոս ալ հեռուանց կը հետևէր : 55 Անոնք հուրն կ՚երթար՝ Երբոր կրակ վառեցին դատիճին մէջ ու միասին նստան , Պետրոս ալ նստաւ անոնց մէջը : 56 Աղախին մը տեսնելով զանիկայ որ կրակին քովը նստեր էր , նայեցաւ անոր ու ըսաւ , Ասիկայ ալ անոր հետ էր : 57 Եւ ինքը ուրացաւ զանիկայ ու ըսաւ , Կնի՛կ ևս անիծ եմ զինքը : 58 Կայ չէմ ճանչնար : Եւ քիչ մը ետքը մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկայ ու ըսաւ , Դուն ալ անոնցմէ ես . և Պետրոս ըսաւ , Մարդ՝ ես չեմ : 59 Մօտ չէմ : Եւ ժամու մը չափ անցնելէն ետև , ուրիշ մըն ալ կը պնդէր ու կ՚ըսէր , Ճշմարիտ ասիկայ ալ անոր հետն էր , ինչու որ Գալիլեացի է : 60 Բայց Պետրոս ըսաւ , Մարդ՝ չեմ դիտեր ինչ կը գրուցես դուն . և քանի որ իր խօսքը բերանն էր , իսկոյն հաւը խօսաւ : 61 Տէրը դարձաւ ու Պետրոսի նայեցաւ . և Պետրոս ալ միտքը բերաւ Տէրոջը խօսքը որ իրեն ըսեր էր թէ Դուն հաւը չբ խօսած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս : 62 Ան դուրս ելլելով դառնապէս լացաւ :

63 Եւ ան մարդիկը որ Յիսուսը կը պահէին , ծաղր կ՚ընէին զանիկայ , 64 ու կը ծեծէին : Եւ անոր աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին կը զարնէին , ու կը հարցընէին իրեն ըսելով , Մարգարէացի՛ր՝ ով է ան որ քեզի զարկաւ : 65 Եւ ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն հայհոյելով :

66 Ու երբոր առտուան եղաւ՝ Ժողովուրդին ծերակոյտը , քահանայապետները և դպիրները ժողովուեցան , ու տարին զանիկայ իրենց առեանը՝ և ըսին , 67 Եթէ որ Քրիստոս դուն ես , ըսէ՛ մեզի : Ըսաւ անոնց , Թէ որ ձեզի բան մ՚ալ ըսեմ , չպիտի հաւատաք : 68 Եւ թէ որ ձեզի բան մ՚ալ հարցընեմ , ինծի պատասխան պիտի չտաք , ու ալ չձգեք զիս :

Ա Մատ. խգ. 55 : Մար. ժգ. 48 :

Ա Ցոհ. ժբ. 27 :

Ա Մատ. խգ. 57 :

Բ Մատ. խգ. 58 : Ցոհ. ժբ. 15 :

Բ Մատ. խգ. 69 : Մար. ժգ. 66 : Ցոհ. ժբ. 17, 18 :

Գ Մատ. խգ. 71 : Մար. ժգ. 69 : Ցոհ. ժբ. 25 :

Գ Մատ. խգ. 73 : Մար. ժգ. 70 : Ցոհ. ժբ. 26 :

Դ Մատ. խգ. 75 : Մար. ժգ. 72 :

Դ Մատ. խգ. 34, 75 : Ցոհ. ժգ. 38 :

Դ Մատ. խգ. 67, 68 : Մար. ժգ. 65 :

Ե Մատ. խե. 1 :

Ե Գծ. գ. 26 : Տէս Գծ. խբ. 5 :

Ե Մատ. խգ. 63 : Մար. ժգ. 61 :

Ցամի Տեառն
33

ա Մաա. խզ. 64։ Մար. ժգ. 62։
Ղր. ա. 3։ բ. 1։
գ Մաա. խզ. 64։ Մար. ժգ. 62։
դ Մաա. խզ. 65։ Մար. ժգ. 63։

69 պիտի արձակէք։ ՚Ի՛նչպէ՛ս եւս Որ-
դին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեա՛ն
70 ներ աչ կողմը պիտի նստի։ Եւ ա-
մէնքը ըսին, Ուրեմն դուն Աստու-
ծոյ որդի՞ն ես. ինքն ալ ըսաւ ա-
նոնց, ՚Դուք կ՚ըսէք թէ ես եմ։
71 ՚Եւ անոնք ըսին, Ալ ի՞նչ պէտք
է մեզի վկայութիւն, ինչու որ մենք
մեզմէ ատոր բերնէն լսեցինք։

ԳԼ. Լ Ա

1 Քրիստոս կ՚ամբաստանուի Պիղատոսին առ-
ջեւը, և Հերովդեսին կը խրկուի։ 8 Հերով-
դէս ծաղր կ՚ընէ զանիկայ։ 12 Հերովդես և
Պիղատոս բարեկամ կ՚ըլլան իրարու հետ։ 18
Պիղատոս կ՚արձակէ Բարաբբան, և Յիսուս
ձեռք կու տայ որ խաչուի։ 27 Քրիստոս իր
վրայ լացող կիներուն կ՚ըսացրնէ երուսա-
ղէմի կործանումը. 34 ազօթք կ՚ընէ իր թշ-
նամիներուն համար։ 39 Երկու չարագործ
անձինք իր հետ կը խաչուին։ 46 Քրիստոսի
մահը 50 և թաղումը։

1 Յե՛տ ետեւ անոնց բոլոր բազմու-
թիւնը ուր ելլելով՝ տարին զանիկայ
2 Պիղատոսին։ Ու սկսան անոր վրայ
մեղադրանք հանել, ըսելով, Այս
ազգը կը մոլորցնէր, ՚ու կայսրին
հարկ տալէն կ՚արգիլէր, ըսելով թէ
ինքը Քրիստոս
3 ՚ե՛ս թագաւոր է։ ՚Իսկ Պիղատոս
հարցուց անոր ու ըսաւ, Հրէից
թագաւորը դո՞ւն ես. անիկայ ալ
պատասխան տուաւ անոր ու ը-
4 սաւ, Դուն կ՚ըսես։ Ան ատենը
Պիղատոս քահանայապետներուն
ու ժողովուրդներուն ըսաւ, Ես
ոս մարդուն վրայ մեղ չգտանք մը
5 չեմ գտներ։ Բայց անոնք ուռ կը
կոխէին ու կ՚ըսէին թէ ժողո-
վուրդը իրար կ՚անցրնէ, ու բոլոր
Հրէաստանի մէջ կը սորվեցրնէ՝
Գալիլեայէն սկսած մինչեւ ասոնտեղ։
6 Եւ Պիղատոս երբոր լսեց Գալիլեա-
յի համար՝ հարցուց թէ ասոնմարդ
7 ը Գալիլեացի՞ է։ Ու երբոր իմա-
ցաւ ՚թէ Հերովդեսի իշխանու-
թեան տակէն էր, զանիկայ Հե-
րովդեսին խրկեց, քանզի ան ալ ան
օրերը Երուսաղէմ էր։
8 Եւ Հերովդես երբոր Յիսուսը տե-
սաւ, շատ ուրախացաւ, ՚ըվասն
զի ինքը շատոնգմէ կը փափաքէր
անիկայ տեսնելու. ՚ինչու որ անոր
վրայով շատ բաներ լսած էր, և
կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը
9 տեսնէ։ Ու շատ խօսքերով հարց-
ուփորձ կ՚ընէր անոր, բայց անի-
կայ բնաւ իրեն պատասխան մը չը-
10 տուաւ։ Քահանայապետները ու
դպիրներն ալ կեցեր էին, և սաս-
տիկ ամբաստանութիւն կ՚ընէին
11 անոր վրայ։ ՚Իսկ Հերովդես ա-
նարդեց զանիկայ իր զօրականնե-
րուն հետ, ու ծաղր ընելէն ետեւ
փառաւոր հանդերձներ հագցուց
անոր, և նորէն Պիղատոսին խրկեց։
12 ՚Ու ան օրը Պիղատոս և Հերովդէս
իրարու հետ բարեկամ եղան. ա-
րոյհետեւ առաջ իրենց մէջը թշ-
նամութիւն կար։
13 Եւ Պիղատոս քահանայապետ-
ները ու իշխանները և ժողովուրդը
14 մէկտեղ կանչեց, Ու ըսաւ անոնց,
Ե՛ս մարդը առջեւս բերիք ժողո-
վուրդը մոլորցնողի մը պէս, ՚և
ահա ես ձեր առջեւը քննութիւն ը-
նելով՝ ատոր համար ձեր ըրած ամ-
բաստանութիւններէն յանցանք մը
15 չգտայ ատ մարդուն վրայ. ո՛չ ալ
Հերովդէս, ինչու որ ձեզ անոր
խրկեցի, և ահա ատիկայ մահու
16 արժանի գործ մը ըրած չէ. ՚Ու-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր ու
17 արձակեմ. (՚Իսկ ստիպուն ատներ
պէտք էր որ մէկը արձակէ անոնց.)
18 Եւ բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ
աղաղակեցին ըսելով, Վերցուր
ատիկայ ու Բարաբբան արձակէ
19 մեզի. (Որ անիկայ քաղաքին մէջ
եղած խռովութեան մը և մար-
դասպանութեան համար բանտը
20 գրուած էր։) Եւ Պիղատոս ճի-
ռաւը արձակել ուզելով, նորէն
21 խօսեցաւ անոնց։ Բայց անոնք
կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին, Խաչը
22 հանէ ատիկայ, խաչը հանէ։ Եւ
ինքը երրորդ անգամ ըսաւ ա-
նոնց, Բայց ի՞նչ չար գործ ըրած
է ատիկայ. ես ատոր վրայ մահու
արժանի յանցանք մը չգտայ. ու-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր ու
23 արձակեմ։ ՚Իսկ անոնք մեծաձայն
աղաղակներով ուռ կը կոխէին, ու
կ՚ուզէին որ անիկայ խաչուի. և
անոնց ու քահանայապետներուն
24 ձայները զօրաւոր եղան։ ՚Ու Պի-
ղատոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը
25 ՚ի գործ դրուի։ Եւ անոնց ուզած
հա՛րէ՛ն՝ որ խռովութեան և մար-
դասպանութեան համար բանտը
դրուած էր, արձակեց անոնց, և
Յիսուսը իրենց կամքը յանձնեց։
26 ՚Ու երբոր զանիկայ կը տանէին,
Սիմոն Կիւրենացի շաբաթ մէկը
բռնեցին՝ որ արտէն կու գար, և
խաչը անոր վրայ դրին որ Յիսուսի
27 հետեւէն բերէ։ Ու անոր հետեւէն
կ՚երթար մեծ բազմութիւն ժողո-
վուրդ, նաև կանանց, որոնք կ՚ող-
բային ու կու լային անոր համար։
28 Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց ու ը-
սաւ, Ով Երուսաղէմի աղջիկներ՝
իմ վրաս մի լաք, հապա ձեր ան-
ձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն
29 վրայ լացէք։ ՚Վասն որ օրեր
կու գան՝ որոնց մէջ պիտի ըսեն,
Երանի ամուլներուն, և ան որո-

Ցամի Տեառն
33

ե Գոր. գ. 27։

զ Մաա. իե. 23։ Մար. ժե. 14։ Ցօ. ժբ. 38։ ժթ. 4։
է ՚Ա Պտր. 1, 2։
ը ՚Ա Պտր. 4։

թ Մաա. իե. 26։ Ցօ. ժթ. 1։
ժ Մաա. իե. 15։ Մար. ժե. 6։ Ցօ. ժբ. 39։
ի Գոր. գ. 14։

Յամի Տեառն 33

ՅԵս. ր. 19 ։ Ովս. ժ. 8 ։ Յայտ. գ. 16 ։ թ. 6 ։ Ն Առակ. ժա. 31 ։ Երեմ. ին. 29 ։ Եզեկ. ի. 47 ։ իա. 3, 4 ։ ա Պետ. գ. 17 ։ ՀԵս. ծգ. 12 ։ Մատ. իէ. 38 ։ ա Մատ. իէ. 33 ։ Մար. ժե. 22 ։ Յոհ. ժթ. 17, 18 ։ Հ Մատ. ե. 44 ։ Գոր. է. 59 ։ ա Կոր. գ. 12 ։ Ղ Գոր. գ. 17 ։ Չ Մատ. իէ. 35 ։ Մար. ժե. 24 ։ Յոհ. ժթ. 23 ։ Ա Սաղ. իբ. 17 ։ Զաք. ժբ. 10 ։ ա Մատ. իէ. 39 ։ Մար. ժե. 29 ։ Հ Մատ. իէ. 37 ։ Մար. ժե. 26 ։ Յոհ. ժթ. 19 ։ Դ Մատ. իէ. 44 ։ Մար. ժե. 32 ։

վայններուն որ չծնան, և ծիծե-
30 րուն որ կաթ չտուին ։ Յ Ան ա-
տենը պիտի սկսին ըսել լեռներուն,
Մեր վրայ ինկէք, ու բլուրներուն,
31 Մեզ ծածկեցէք ։ Ն Վասն զի թէ
որ դալար փայտին ասանկ կ'ընեն,
հապա չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ ։
32 Հ Ուրիշ երկուքալ՝ չարագործներ
բերուեցան անոր հետը սպաննուե-
33 լու ։ Ա Երբոր Գագաթ ըսուած տե-
զը գացին, հոն խաչը հանեցին զա-
նիկայ, և ան չարագործներն ալ
մէկը աջ կողմէն ու միւսը ձախ
34 կողմէն Խաչեցին ։ Եւ ըսաւ Յի-
սուս, Հայր՝ Հ թողութիւն տուր
ատոնց, Ղ ինչու որ չեն գիտեր ինչ
կ'ընեն ։ Չ Ու անոր հանդերձները
բաժնելու ատեննին վիճակ ձգե-
35 ցին ։ Ա Եւ ժողովուրդը կայներ կը
նայէր. Ա իշխաններն ալ անոնց հետ
կը նախատէին զանիկայ ու կ'ը-
սէին, Ուրիշները ազատեց, թող
ինքզինքն ալ ազատէ՝ թէ որ ատի-
կայ է Քրիստոս՝ Աստուծոյ ընտ-
36 րեալը ։ Ծաղը կ'ընէին անիկայ
զինուորներն ալ, առջևը կու գա-
յին՝ քացախ կը մատուցանէին ա-
37 նոր, Ու կ'ըսէին, Թէ որ դուն ես
Հրէից թագաւորը, քու անձդ ա-
38 զատէ ։ Հ Եւ գիր մը գրուած էր
անոր վրայ Յունարէն ու Լատինե-
րէն և Եբրայեցերէն գիրերով թէ
Ասիկայ է Հրէից թագաւորը ։
39 Դ Եւ ան կախուած չարագործնե-
րուն մէկը հայհոյութիւն կ'ընէր
անոր ու կ'ըսէր, Թէ որ դուն
Քրիստոսն ես, ազատէ քու անձդ
40 ու մեզ ալ ։ Իսկ միւսը պատասխան
տուաւ և զանիկայ յանդիմանե-
լով ըսաւ, Դուն Աստուծմէ չե՞ս
վախնար, որովհետև նոյն դատա-
41 պարտութեան մէջն ես ։ Ու մենք
իրաւունքով, քանզի ահա մեր ը-
րածներուն արժանաւոր հատու-
ցումը կ'առնենք. բայց ասիկայ
42 մէկ դէշ բան մը չըրաւ ։ Եւ ըսաւ
Յիսուսի, Տէ՛ր՝ յիշէ՛ զիս, երբ-
որ քու թագաւորութիւնովդ գաս ։
43 Յիսուս ալ ըսաւ անոր, Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ քեզի, Դուն այսօր
իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլ-
լաս ։
44 Ե Եւ ժամը վեցին ատեններն էր,
ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ
մինչև իններորդ ժամը. և արևը
45 խաւարեցաւ, Ը Ու տաճարին վա-
րագոյրը մէջտեղէն պատռեցաւ.
46 Եւ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց
ու ըսաւ, Ա Հայր՝ քու ձեռքդ կ'ա-
ւանդեմ իմ հոգիս. Ի ու երբոր աս
ըսաւ, հոգի տուաւ ։
47 Ի Եւ հարիւրապետը եղած բանը
տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ

ու ըսաւ, Իրաւցընէ աս մարդը
48 արդար էր ։ Եւ աս տեսարանը
դիտելու համար ժողվուած բոլոր
բազմութիւնները եղած բաները
տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զար-
49 նէին ու ետ կը դառնային ։ Ա Ամէն
իր ճանչւորներն ալ հեռուն կայներ
էին, նոյնպէս ալ ան կնիկները՝ որ
իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն,
ու կը տեսնէին աս բաները ։
50 Ֆ Եւ ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ
անունով, որ խորհրդական էր՝ բա-
51 րի ու արդար մարդ մը, (Ասիկայ
անոնց խորհուրդին ու գործքին
հաւանութիւն տուած չէր,) Հրէ-
աներուն Արիմաթիա քաղաքէն,
Ա որ ինքն ալ Աստուծոյ թագա-
52 ւորութեանը կը սպասէր. Ասիկայ
Պիղատոսին գնաց, ու Յիսուսի
53 մարմինը խնդրեց ։ Բ Եւ զանիկայ
Խաչեն իջեցընելով՝ կտաւով փաթ-
թեց, ու քարէ փորուած գերեզ-
մանի մը մէջ դրաւ, որ հոն բնաւ
54 մէկը դրուած չէր ։ Եւ ան օրը
Ֆ ուրբաթ էր, ու շաբաթը պիտի
* սկսէր ։
55 Եւ անոր ետևէն գացին ան կնիկ-
ները՝ Դ որ իրեն հետ Գալիլեայէն
եկած էին, Ի ու տեսան գերեզմանը՝
և թէ ինչպէս անոր մարմինը հոն
56 դրուեցաւ ։ Եւ դառնալով՝ Հ խուն-
կեր ու եղեր պատրաստեցին, և
շաբաթ օրը հանգստացան Ի պա-
տուիրանքին համեմատ ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Երկու հրեշտակներ Քրիստոսի յարութիւնը կ'աւետեն գերեզմանը եկող կանանց ։ 9 Անոնք ալ աս լուրը ուրիշներուն կը պատմեն ։ 13 Քրիստոս կ'երևնայ Էմմաւուս գացող երկու աշակերտներուն. 36 ետքը առաքեալներուն, և անոնց անհաւատութիւնը կը յանդիմանէ. 47 պատուէր մը կու տայ անոնց. 49 Հոգւոյն Սրբոյ գալստեան խոստմունքը կ'ընէ, 51 և կը համբառնայ երկինքը ։

1 Ա Ու մէկշաբթի օրը առտուանց
շատ կանուխ գերեզմանը ե-
կան, Բ ու բերին ան խունկերը որ
պատրաստեր էին, և ուրիշ կնիկներ
2 ալ անոնց հետ ։ Գ Ու քարը գերեզ-
մանէն մէկդի գլտորցուած գտան ։
3 Դ Եւ ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսի
4 մարմինը հոն չգտան ։ Ու եղաւ որ
երբ անոնք աս բանիս համար տա-
րակուսանաց մէջ էին, Ի ահա եր-
կու մարդիկ լուսափայլ հանդերձ-
5 ներով հասան անոնց ։ Ու երբոր
վախով լեցուած՝ երեսնին դէպ 'ի
գետինը ծռեցին, Ա մարդիկը ըսին
անոնց, Ինչու համար ողջը մեռել-
6 ներուն հետ կը փնտռէք. Հոս չէ
ան, հապա յարութիւն առաւ.
Հ միտքերնիդ բերէք ինտոր խօսե-
ցաւ ձեզի՝ երբոր դեռ Գալիլեայի

Յամի Տեառն 33

Սաղ. լբ. 11 ։ Մատ. իէ. 55 ։ Մար. ժե. 40 ։ Տես Յոհ. ժթ. 25 ։ Ֆ Մատ. իէ. 57 ։ Մար. ժե. 42 ։ Յոհ. ժթ. 38 ։ Ա Մար. ժե. 43 ։ Գլ. բ. 25, 38 ։ Բ Մատ. իէ. 59 ։ Մար. ժե. 46 ։ Ֆ Մատ. իէ. 62 ։ * Յուն. լուսնար ։ Դ Գլ. բ. 2 ։ Ի Մար. ժե. 47 ։ Հ Մար. ժզ. 1 ։ Ի Ել. ի. 10 ։ Ա Մատ. իբ. 1 ։ Մար. ժզ. 1 ։ Յոհ. ի. 1 ։ Բ Գլ. իգ. 56 ։ Ֆ Մատ. իբ. 2 ։ Մար. ժզ. 4 ։ Դ Հմր. 23 ։ Մար. ժզ. 5 ։ Ի Յոհ. ի. 12 ։ Գոր. ա. 10 ։ Հ Մար. ժզ. 21 ։ ժէ. 23 ։ Մար. բ. 36 ։ թ. 30 ։ Գլ. թ. 22 ։

Ցամի Տեառն 33

7 մէջ էր , Ըսելով թէ Որդին մարդոյ պէտք է որ մեզաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի ու խաչը ելլէ , ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ .
8 Ու միտքերնին բերին անոր խօսքե-
9 րը : Ու գերեզմանէն դառնալով ասոնց ամէն բաները պատմեցին տասնումէկին ու բոլոր ուրիշներուն :
10 Ու էին Մարիամ Magdաղենացին Ու Յովհաննա և Յակոբոսին Մայրը Մարիամ , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ , որ ասոնք առաքելոց պատմեցին :
11 քովներուն պատմեցին : Ու անոնց առջեւ դիւորական խօսքեր երեցան անոնց զրուցածը , ու չէին
12 հաւատար անոնց : Բայց Պետրոս եղաւ վազեց դէպ ի գերեզմանը , ու ծռելով նայեցաւ , և տեսաւ որ միայն կտաւները կը կէնային . ու գնաց իր մտքին մէջ զարմանալով ան եղածին վրայ :
13 Ու ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը մէկ գիւղ մը կ'երթային , որ Երուսաղէմէն վաթսուն ասպարէզ հեռու էր , և անոր անունը Էմմ-
14 մաուս էր : Ու անոնք կը խօսէին իրարու հետ ասոնք բոլոր եղած անց-
15 քերուն վրայով : Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խորհրդածութիւն կ'ընէին , Յիսուս ինքն ալ մօտենալով՝ հետերնին
16 կ'երթար : Բայց անոնց աչքերը բռնուած էին , որ զինքը չճանչնան :
17 Ու բաւ անոնց Ինչ է ատ խօսքերը , որ փալեղով իրարու հետ կը խօսակցիք , ու տրտմած եք :
18 Պատասխան տուաւ Կղեոպաս էր , ու բաւ անոր , Դուն մինակ Երուսաղէմի մէջ կը կենաս , ու չես գիտեր թէ ինչեր եղաւ հոն ատ օրե-
19 րը : Ու ինքը բաւ անոնց , Ինչ . անոնք ալ բսին իրեն , Նազովրեցի Յիսուսին համար , հան որ Աստուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջեւ գործքով ու խօսքով զօրաւոր
20 մարգարէ մը եղաւ . Ինչպէս քա-
հանայապետները ու մեր իշխաններ մահուան դատաստանի մատնեցին անիկայ և խաչը հանեցին :
21 Իսկ մենք կը յուսայինք թէ անիկայ էր որ Իսրայէլը պիտի ազատէր . և ատ ամէնուն վրայ ատ երրորդ օրն է որ ատ բաները եղաւ :
22 Նաեւ մեր մէջէն մէկ քանի կիսկիներ ալ մեզ զարմացուցին , որոնք առտուանց կանուխ գերեզմանը
23 գացին , Ու անոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու բսին թէ հրեշտակներու տեսիլք ալ տեսան , որոնք
24 բսեր են թէ անիկայ ողջ է : Ու մերիններէն մէկ քանիներն ալ գերեզմանը գացին ու անանկ գտան , ինչպէս որ ան կիսկիները զրուցեցին , միայն թէ զինքը չտեսան :
25 Ան ալ բաւ անոնց , Ո՛վ անմիտներ ու թլուփաթիաներ հաւատալու ան բոլոր բաներուն որ մարգարէ-
26 ները խօսեցան . Չէ՞ որ Քրիստոսի պէտք էր ատ չարչարանքները
27 կրել , և իր փառքը մտնել : Ու սկսելով Մովսէսէն և Ներոր մարգարէներէն՝ կը մեկներ անոնց ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքե-
28 րուն մէջ գրուած էր : Երբոր մօտեցան ան գեղին որ կ'երթային , Ինքն ալ կը ցուցներ որպէս թէ աւելի հեռու տեղ մը
29 պիտի երթար : Բայց ստիպեցին զինքը ու բսին , Մեր քովը կեցիր , ինչու որ իրիկուներ մօտ է և օրը իջած է . և մտաւ
30 անոնց հետ կենալու : Ու եղաւ որ երբ ինքը անոնց հետ սեղան նստաւ , Հացը առաւ՝ օրհնեց , ու
31 կտրելով տուաւ անոնց : Ան ատենը անոնց աչքերը բացուեցան ու զինքը ճանչցան , և ինքը ա-
32 նտեղէն աներեւոյթ եղաւ : Ու իրարու կ'բսէին , Չէ՞ որ սիրտերնիս մեր ներսի դին կը բորբոքէր , երբոր ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն մէջ , և գիրքերը կը մեկնէր մեզի :
33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսաղէմ դարձան , ու մէկտեղ ժողովուած գտան տասնումէկը ու ա-
34 նոնց հետ եղողները , Որոնք կ'բսեին Թէ Իրաւցնէ Տէրը յարութիւն առաւ , ու Սիմոնին երե-
35 ցաւ : Ու իրենք պատմեցին ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ , և Թէ ինքզինքը իրենց ճանչցուց հացը կարած ատենը :
36 Ու քանի որ ատ բաներր կը խօսէին , Յիսուս ինքը կայնեցաւ անոնց մէջտեղը ու բաւ անոնց ,
37 Խաղաղութիւն ձեզի : Բայց անոնք զարհուրելով կը վախնային , ու կը կարծէին Թէ ոգի մը կը
38 տեսնեն : Ու բաւ անոնց , Ինչու խռոված էք , և ինչու երկրորդ մտքեր կ'ելլեն
39 ձեր սիրտերուն մէջը : Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս , որ ես ինքնս եմ . Շօշափեցէք զիս ու տեսէք , վասն զի ոգին մարմին և ոսկորներ չունենար , ինծոր որ զիս
40 կը տեսնէք որ ունիմ : Ու ատ բսելով ձեռքերը ու ոտքերը ցու-
41 ցուց անոնց : Ու երբոր տակաւին չէրհնար ուրախութենէն չէին հաւատար և զարմանքի մէջ էին , բաւ անոնց , Ունիք մը ուտելիք հոս :
42 Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ ու մեղրախորիսխ տուին իրեն :
43 Ու առաւ կերաւ անոնց առջեւ :
44 Ու բաւ անոնց , Ասոնք են ան

Ցամի Տեառն 33

Ե Ջմր 46 : Գործ. ժե. 3 : ա Պետ. ա. 11 :
Ը Ջմր 45 :
Թ Ծն. գ. 15 : Իր. 18 : Ից. 4 : Խեզ. 10 : Ծնտ. Խա. 9 : ը Օր. ժը. 15 :
Ժ Սաղ. ժգ. 9, 10 : Իր. 11 : Ես. է. 14 : Թ. 6 : Լա. 10, 11 : ժ. 6 : ժգ. 6 : Ըմմ. Խգ. 5 : ԼԳ. 14, 15 : Եզեկ. ԼԳ. 23 : ԼԶ. 25 : Դան. Թ. 24 : Միք. է. 20 : Մաղ. գ. 1 : գ. 2 : Տես Ցօհ. ա. 45 :
Ժա Տես Ծն. իբ. 26 : Իմ. 7 : Մաթ. գ. 48 :
Ժբ Ծն. ժմ. 3 : Գոր. ժգ. 15 :
Ժգ Մաթ. մգ. 19 :
Ժդ Ակտ. ժե. 5 :
Ժե Մաթ. ժգ. 14 : Ցօհ. ի. 19 : ա Կոր. ժե. 5 :
Ժզ Մաթ. գ. 49 :
Ժէ Ցօհ. ի. 20, 27 :
Ժը Ծն. խե. 26 :
Ի Ցօհ. խո. 5 :
Իա Գոր. ժ. 41 :
Իբ Մաթ. ժգ. 21 : ժէ. 21 : ի. 18 : Մարկ. ը. 31 : Գործ. ժ. 31 : Հբր 6 :

Յամի Տեառն 33

ՀԳոր. ժզ. 14։ ՖՀմր 26։ Սաղ. իբ։ Ես. ծ. 6։ ծգ. 2, ԽԸ։ Գոր. ժէ. 3։ ՄԴան. թ. 24։ Գոր. ժգ. 38, 46։ ա Յօհ. բ. 12։ ԲԾն. ժբ. 3։ Սաղ. իբ. 27։ Ես. խթ. 6, 22։ Երեմ. լա. 34։ Ովս. բ. 23։ Միք. դ. 2։ Մաղ. ա. 11։ ԳՅօհ. ժե. 27։ Գոր. ա. 8, 22։ բ. 32։ գ. 15։

խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր դեռ ձեր հետն էի, թէ պէտք է որ կատարուի ան ամէնը՝ որ Մովսէսի օրէնքին մէջ ու մարգարէներուն մէջ և սաղմոսներուն մէջ ինծի համար գրուած են։ ՚Ան ատենը անոնց միտքը բացաւ որ գիրքերը հասկընան. Եւ ըսաւ անոնց թէ Ասանկ գրուած է, և ՀԱսանկ պէտք էր Քրիստոսի չարչարուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն յարութիւն առնել. Եւ անոր անունովը ՄԱպաշխարութիւն ու մեղաց թողութիւն քարոզուիլ ԲԲոլոր ազգերու մէջ՝ Երուսաղեմէն սկսած։ ԳՈւ դուք էք ասբաներուս վկաները։ ԴԵւ ահա ես իմ Հօրս խոստմունքը ձեր վրայ կը խրկեմ. բայց դուք Երուսաղէմ քաղաքիս մէջը նստեցէք, մինչև որ վերէն զօրութիւն առնէք վրանիդ։ ԵԵւ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց, ու իր ձեռքերը վեր վերցընելով օրհնեց անոնք։ ՀԵւ եղաւ որ երբ անոնք կ՚օրհնէր, զատուեցաւ անոնցմէ ու վեր կ՚ելլէր երկինքը։ ԻԱնոնք ալ երկրպագութիւն ընելով անոր, մեծ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան. ԸԵւ ամէն ատեն տաճարին մէջն էին, ու կը գովաբանէին և կ՚օրհնէին զԱստուած։ Ամէն։

Յամի Տեառն 33

ԴԵս. խդ. 3։ Յովել. բ. 28։ Յօհ. ժդ. 16, 26։ ժե. 26։ ժզ. 7։ Գոր. ա. 4։ բ. 1, ԽԸ։ ԻԳոր. ա. 12։ ՀԳԹագ. բ. 11։ Մար. ժզ. 19։ Յօհ. ի. 17։ Գոր. ա. 9։ Եփե. դ. 8։ ԻՄատ. իբ. 9, 17։ ԸԳոր. բ. 46։ ե. 42։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յիսուս Քրիստոսի Աստուածութիւնը, մարդկութիւնը և պաշտօնը։ 15 Յովհաննէսին վկայութիւնը Քրիստոսի համար։ 39 Քրիստոս իրեն կը կանչէ Անդրէասը, Պետրոսը, ԽԸ։

1 ՄԱկիզբէն էր Բանը, ու Բանը ԲԱստուծոյ քովն էր, ԳԵւ Բանը Աստուած էր։ ԴԱնիկայ սկիզբէն Աստուծոյ քովն էր։ ԻԱմէն բան անով եղաւ, և առանց անոր բան մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ։ ՀԿեանքը անով էր, ԻՈւ կեանքը մարդոց լոյսն էր. ԸԵւ լոյսը խաւարի մէջ կը լուսաւորէր, ու խաւարը զանիկայ չհասկրցաւ։ ԲԱստուծմէ խրկուած մարդ մը կար, որուն անունը Յովհաննէս էր։ ԺԱսիկայ վկայութեան եկաւ՝ որ Լուսոյն համար վկայէ, որ ամէնքը անոր միջոցովը հաւատան։ ԻԻնքը չէր ան Լոյսը, հապա ԻԻՆՆ որ Լուսոյն համար վկայութիւն տայ։ ԻԱշմարիտ Լոյսը ան էր, որ աշխարհ եկող բոլոր մարդիկը կը լուսաւորէ։ ԻԻնքը աշխարհի մէջ էր, ՀԵւ աշխարհս անով եղաւ, ու աշխարհս զանիկայ չճանչցաւ։ ԻԻրեններուն եկաւ, և իրենները զինքը չընդունեցին։ ԺԲայց որոնք որ զինքը ընդունեցին, անոնց իշխանութիւն տուաւ Աստուծոյ որդիներ ըլլալու, որոնք կը հաւատան իր անուանը. ԻՈր անոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմինի կամքէ՝ ոչ ալ մարդու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծնան։ ՀԵւ Բանը ՀՄարմին եղաւ ու մեր մէջը բնակեցաւ, (ՀԵւ անոր փառքը տեսանք, Հօրմէն միածնի փառքին պէս,) ՀՇնորհքով ու ճշմարտութիւնով լեցուն։ ՀՅովհաննէս վկայեց անոր համար և աղաղակեց ըսելով, Ասիկայ է՝ որուն համար կը զրուցէի։ ՀԱն որ իմ ետևէս կու գայ, ինծմէ առաջ եղաւ, ՀԻնչու որ ինծմէ առաջ էր։ ՀԵւ անոր լեցունութենէն մենք ամէնքս շնորհք առինք շնորհքի տեղ։ ԻԻնչու որ ՄՕրէնքը Մովսէսի ձեռքով տրուեցաւ, ԲԱյց ՀՇնորհքը ՄՈւ ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը եղան։ ԻԱՄէկը երբէք զԱստուած տեսած չէ, ՄԲայց միածին Որդին որ Հօրը ծոցն է, անիկայ պատմեց։ ՄՈւ Յովհաննէսին վկայութիւնը ասն է, երբոր Հրէաները Երուսաղեմէն քահանաներ ու Ղեւտացիներ խրկեցին որ հարցընեն անոր թէ Դուն ո՞վ ես։ ՀԵւ անիկայ խոս-

Յամի Տեառն 26

ԻԳլ. գ. 5։ Յակ. ա. 18։ ա Պետ. ա. 23։ ՀՄատ. ա. 16, 20։ Ղու. ա. 31, 35։ բ. 7։ ա Տիմ. գ. 16։ ՀՀռով. ա. 3։ Գաղ. դ. 4։ Երբ. բ. 11, 14, 16, 17։ ՂԵս. խ. 5։ Մատ. ժէ. 2։ Գլ. բ. 11։ ժա. 40։ բ Պետ. ա. 17։ ՀԿող. ա. 19։ բ. 3, 9։ ՀՀմր 32։ Գլ. գ. 32։ ե. 33։ ՀՄատ. գ. 11։ Մար. ա. 7։ Ղու. գ. 16։ Հմր 27, 30։ Գլ. գ. 31։ ՀԳլ. բ. 58։ Կող. ա. 17։ Յա. Տ. 30 ՀԳլ. գ. 34։ Եփե. ա. 6, 7, 8։

ՄԱռակ. բ. 22, 23, ԽԸ։ Կող. ա. 17։ ա Յօհ. ա. 1։ Յայտ. ա. 2։ ժթ. 13։ ԲԱռակ. բ. 30։ Գլ. ժէ. 5։ ա Յօհ. ա. 2։ ԳՓիլ. բ. 6։ ա Յօհ. ե. 7։ Յա. Տ. 26 ԴԾն. ա. 1։ ԻՍաղ. լգ. 6։ Հմր 10։ Եփե. դ. 9։ Կող. ա. 16։ Երբ. ա. 2։ Յայտ. գ. 11։ ՂԳլ. ե. 26։ ա Յօհ. ե. 11։ ԻԳլ. բ. 12։ թ. 5։ ժբ. 35, 46։ ԸԳլ. գ. 19։ ԲՄաղ. գ. 1։ Մատ. գ. 1։ Ղու. գ. 2։ Հմր 33։ ԺԳոր. ժթ. 4։ ԻՀմր 4։ Ես. խթ. 6։ ա Յօհ. բ. 8։ Կամ գալով ՀՀմր 3։ Երբ. ա. 2։ ժա. 3։ ԻՂու. ժթ. 14։ Գոր. գ. 26։ ժգ. 46։ ԺԵս. ծգ. 5։ Հռով. բ. 15։ Գաղ. գ. 26։ բ Պետ. ա. 4։ ա Յօհ. գ. 1։ Կող. ա. 19։ բ. 9, 10։ ՄԵլ. ի. 1, ԽԸ։ բ Օր. գ. 44։ ե. 1։ լգ. 4։ ՀՀռով. գ. 24։ ե. 21։ զ. 14։ ՄԳլ. բ. 32։ ժգ. 6։ ՀԵլ. լգ. 20։ բ Օր. գ. 12։ Մատ. ժա. 27։ Ղու. ժ. 22։ Գլ. գ. 46։ ա Տիմ. ա. 17։ զ. 16։ ա Յօհ. գ. 12, 20։ ՄՀմր 14։ Գլ. գ. 16, 18։ ա Յօհ. գ. 9։ ՄԳլ. ե. 33։ ՀՂու. գ. 15։ Գլ. գ. 28։ Գոր. ժգ. 25։

Ցամք Տեառն 30

տովանեցաւ ու չուբացաւ . խոստովանեցաւ թէ Էս Քրիստոսը
21 չեմ : Ու հարցուցին անոր , Հապա ի՞նչ , Եղիա՞ն ես . և բաւ , Չեմ . Ն՚Ան մարգարէ՞ն ես . պա-
22 տասխան տուաւ թէ Չէ : Ըն ատենը բոլոն անոր , Դուն ո՞վ ես . ըսէ՛ Ֆէլ , որ պատասխան տանինք մեզ խրկողներուն . դուն ի՞նչ կ՚ը-
23 սես քեզի համար : Ըսաւ , Էս անոր ձայնն եմ՝ որ անապատին մէջ կը կանչէ , Շիտկեցէք Տէրոջը ճամբան , ինծոր որ Եսայի մար-
24 գարէն բսաւ : Եւ ան խրկուածնե-
25 րը փարիսեցիներէն էին . Ու հարցուցին իրեն բսելով , Հապա ինչո՞ւ մկրտուիս կ՚ընես , թէ որ դուն Քրիստոսը չես , ու ոչ
26 Եղիան , և ոչ մարգարէն : Պատասխան տուաւ անոնց Յովհաննէս ու բսաւ , Էս ջրով կը մկրտեմ , բայց ձեր մէջը մէկը կայ որ դուք
27 ան չէք ճանչնար . Ն՚Ան՝ որ է իմ ետևէս եկողը՝ որ ինծմէ առաջ եղաւ , որ ես արժանի չեմ անոր
28 կօշիկին կապը քակելու : Ասոնք բոլորը Բեթաբարայի մէջ եղաւ Յորդանանու անդին կողմը , ուր որ Յովհաննէս կը կնաար ու կը մկրտէր :
29 Հետևեալ օրը [Յովհաննէս] տեսաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար , և բսաւ , Ահա Առաւծոյ Գառը՝ որ
30 աշխարհի մեղքը կը վերցրնէ : Ն՚Ան՝ որուն համար ես կը գոյժ ելի , Իմ ետևէս մարդ մը կու գայ՝ որ ինծմէ առաջ եղաւ , ինչու որ
31 ինծմէ առաջ էր : Ու ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց անոր համար ես ակայ ջրով մկրտելու , որ անի-
32 կայ Իսրայէլին յայտնուի : Եւ Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ բսելով թէ Կը տեսնէի Հոգին որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ՚իջնէր , ու անոր վրայ կը հանգչէր :
33 Եւ ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց ան որ զիս խրկեց ջրով մկրտելու , ինքը բսաւ ինծի , Որու վրայ տեսնես Հոգին , որ կ՚իջնէ ու կը հանգչի անոր վրայ , Նանիկայ է որ
34 Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ : Ես ալ տեսայ , ու վկայեցի թէ սանիկայ է Առաւծոյ Որդին :
35 Հետևեալ օրը դարձեալ Յովհաննէս կայներ էր , և իր աշա-
36 կերտներէն երկուքը : Ու նայելով Յիսուսի վրայ որ կը պտրտէր , բսաւ , Ն՚Ահա Առաւծոյ Գառը :
37 Եւ բսեցին անկ երկու աշակերտները՝ երբոր կը խօսէր , ու գացին
38 Յիսուսի ետևէն : Յիսուս երբոր դարձաւ ու տեսաւ անոնք որ էր ետևէն կու գային , բսաւ անոնց ,

Ի՞նչ կ՚ուզէք . անոնք ալ բսին իրեն , Ռաբբի , (որ թարգմանուելով վարդապետ բսել է ,)
39 ո՞ւր է բոյս օթևանդ : Բսաւ ա-նոնց , Եկէք ու տեսէք . եկան ու տեսան ուր տեղ որ էր իր օթևանը . և ան օրը անոր քովը կեցան , ինչու որ ժամը տասներկուքն էր :
40 Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդրէաս ան երկուքին մէկն էր , որ լսեցին Յովհաննէսէն
41 և անոր ետևէն գացին : Նախ նա իր Սիմոն եղբայրը կը գտնէ և կ՚բսէ անոր , Գտանք Մեսիան , (որ Քրիստոս կը թարգմանուի .)
42 Ու տարաւ զանիկայ Յիսուսի քովը . Յիսուս անոր նայելով բսաւ , Դուն ես Յովնանի որդին Սիմոնը , Դուն կեփաս պիտի բսուիս , որ Պետրոս կը թարգմանուի :
43 Հետևեալ օրը Յիսուս գալիլեա ելլել ուզեց , և Փիլիպպոսը գտնելով բսաւ անոր , Եկուր իմ
44 ետևէս : Եւ Փիլիպպոս Բեթսայիդայէն էր՝ Անդրէասին ու
45 Պետրոսին քաղաքէն : Փիլիպպոս էկը գտնէ Նաթանայէլը և կ՚բսէ անոր , Ն՚Որուն համար Մովսէս օրինաց մէջ գրեց , Եւ մարգարէներն ալ , Ջնէնիայ գտանք , սյսինքն Յիսուս Նազովրեցին՝ Յովսէփի
46 որդին : Ու Նաթանայէլ բսաւ անոր , Ի՞նչպարեմէն կարելի՞ է որ ազիկ բան մը բլլայ . բսաւ անոր
47 Փիլիպպոս , Եկուր ու տես : Յիսուս երբոր տեսաւ Նաթանայէլը որ դէպ ի իրեն կու գար , բսաւ անոր համար , Ահա իրաւցնէ Իսրայէլացի մը , որուն ներսը նենգութիւն չկայ :
48 Նաթանայէլ բսաւ անոր , Որմանկից կը ճանչնաս զիս . պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ անոր , Դեռ Փիլիպպոս քեզ չկանչած , դուն որ թզենիին տակն էիր , ես քեզ տեսայ :
49 Պատասխան տուաւ Նաթանայէլ ու բսաւ անոր , Ռաբբի՝ Դուն ես Առաւծոյ Որդին , Դուն ես Իսրայէլի թագաւորը :
50 բայց ելի թագաւորը : Յիսուս պատասխան տուաւ և բսաւ անոր , Ասոր համար՝ որ քեզի բսի թէ քեզ թզենիին տակը տեսայ , կը հաւատաս . ասկէ աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես :
51 Ետ պիտի տեսնես : Ու բսաւ անոնց , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի , Ասկէ ետև պիտի տեսնէք երկինքը բացուած , և Առաւծոյ Հրեշտակները՝ որ կ՚ելլեն ու կ՚իջնեն Որդւոյ մարդոյ վրայ :

ԳԼ . Ը

1 Քրիստոս Ջուրը դինիի կը փոխէ , 12 կ՚երթայ Կափառնայում ու հոն քանի մը աւր կը մնայ , 14 ուր տեղ առաքիչներն գալով կը նանէ գինոցները

Ցամք Տեառն 30

Ա Մակ . գ . 5 : Մատ . ժէ . 10 :
Բ Օր . ժը . 15 . 18 :
Ա Մատ . գ . 3 : Մարկ . ա . 3 : Ղուկ . գ . 4 : Գլ . գ . 28 :
Ես . խ . 3 :
Ա Մատ . գ . 11 :
Ա Մակ . գ . 1 :
Ա Ջէր 15 . 30 : Դատ . ժթ . 4 :
Դատ . է . 24 : Գլ . ժ . 40 :
Ել . ժը . 3 : Ես . ձգ . 7 : Ջէր 36 : Դատ . ը . 32 : ա Պետ . ա . 19 : Յայտ . է . 6 . եշ :
Ես . ձգ . 11 : ա Կոր . ժե . 3 : Գաղ . ա . 4 : Երբ . ա . 3 : բ . 17 : Թ . 28 : ա Պետ . բ . 24 : գ . 18 : ա Յով . բ . 2 : գ . 5 : գ . 10 : Յայտ . ա . 5 :
Ջէր 15 . 27 :
Ա Մակ . գ . 1 : Մատ . գ . 6 : Ղուկ . ա . 17 . 76 . 77 : գ . 3 . 4 :
Ա Մատ . գ . 16 : Մարկ . ա . 10 : Ղուկ . գ . 22 : Գլ . է . 32 :
Ղ Մատ . գ . 11 : Գործ . ա . 5 : բ . 4 : ժ . 44 : ժթ . 6 :
Ե Ջէր 29 .

Ի Մատ . ժգ . 18 :
Ե Յով . գ . 18 :
Յր ածեալ
Ի Մատ . ժգ . 18 :
Ե Յր վէմ :
Ա Գլ . ժը . 21 :
Ե Գլ . իա . 2 :
Ընծ . գ . 15 : Թիւ . 10 : բ Օր . ժը . 18 : եշ : Տես Ղուկ . իգ . 27 :
Ի Նա . գ . 2 : է . 14 : Թ . 6 : ձգ . 2 : եշ : Մէք . է . 2 : Զաք . գ . 12 : Թ . 9 : Տե՛ս նաև Ղուկ . իգ . 27 :
Ե Մատ . բ . 23 : Ղուկ . բ . 4 :
Ի Գլ . է . 41 . 42 . 52 :
Հ Պտ . իբ . 2 : Տգ . 1 : Գլ . բ . 39 : Հռոմ . բ . 28 . 29 : Թ . 6 :
Ն Մատ . ժգ . 33 :
Ղ Մատ . իա . 5 : իէ . 11 : 42 : Գլ . ժբ . 37 : ժթ . 3 :
Ճ Ընծ . իբ . 12 : Մատ . գ . 11 : Ղուկ . բ . 9 . 13 : իբ . 43 : իգ . 4 : Գործ . ա . 10 :

Յամի Տեառն 30

— Տես Յես. ԺԹ. 28։

Բ Գվ. ԺԹ. 26։

Բ Թագ. Ժ. 10։ ԺԹ. 22։

Բ Գվ. Կ. 6։

Ե Մակ. Կ. 8։

Ա Գվ. Գ. 46։

Ե Գվ. Ա. 14։

Շ Մաս. Ժբ. 46։

Բ Եզ. Ժբ. 14։ Բ Օր. Ժգ. 1, 16։ Հմր 23։ Գվ. Կ. 1։ գ. 4։ Ժա. 55։

Ա Մաս. Խա. 12։ Մաթ. Ժա. 15։ Դան. ԺԹ. 45։

Ղ Գա. Բ. 49։

Ա Սադ. ԿԹ. 9։

Ի Մաս. Ժբ. 38։ Գվ. Գ. 30։

և Ծախայները. 19 կը նախատնտրէ իր մահը և յարութիւնը ։ 23 Ծառերը իր հրաշքները անհնելով կը հաւատան իրեն, բայց ինքը իր անձը չհաւատար անոնց ։

1 Ա՛ւ երրորդ օրը հարսնիք մը կար Գալիլեայի Կանայ Հաշտէը, և
2 Յիսուսի մայրը հոն էր ։ Յիսուս ալ կանչուեցաւ ան հարսնիքը՝ ու
3 իր աշակերտներն ալ ։ Ու երբոր գինին պակսեցաւ, Յիսուսի մայրը ըսաւ անոր ։ Գինի չունին ։ Յի-
4 սուս ըսաւ անոր ։ Ինչի՞ Հդուն իմ Հետս ի՛նչ բան ունիս ։ Դեռ իմ
5 ժամանակս դեռ Հասած չէ ։ Իր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ ,
6 Ի՛նչ որ ձեզի ըսէ, ըրէ՛ք ։ Հոն վեց հատ քարէ կարասներ դրուած էին Հրէից մաքրուելու սովորու-
Բ՚ Թագ. Ե. 3։ թիւնը Տամնիսա, որ անոնց ամէն մէկը երկու կամ երեք մար Քա-
7 կ՚առնէր ։ Յիսուս ըսաւ անոնց , Լեցուցէ՛ք ատ կարասները ջրով ։ ու լեցուցին անոնք մինչև բերանը ։
8 Եւ ըսաւ անոնց , Հիմա Հանեցէ՛ք ու տեղապատուին տարէ՛ք ։ անոնք
9 ալ տարին ։ Ու տեղապետը երբոր գինի եղած ջուրին Համն առաւ , և չէր գիտեր ուսկից ըլլալը ։ (բայց սպասաւորները որ ջուրը քաշեր էին , գիտէին ։) տեղապե-
10 տը կը խօսի փեսային , Ու անոր կ՚ըսէ , Ամէն մարդ աղէկ գինին առաջ կը մատուցանէ , ու երբոր խմած կ՚ըլլան , ան առնէն աւտա-
Ե Գվ. Գ. 14։ նագոյնը ։ բայց դուն աղէկ գինին մինչև հիմա պահեցիր ։
11 Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը ատ ըրաւ Գալիլեայի Կանայ Հաշտիին մէջ , Ե ևս իր փառքը յայտնեց ։ ու իր աշա-
Շ Մաս. Ժբ. 46։ կերտները Հաւատացին իրեն ։
12 Ասկէ Հետև Յիսուս Կափառնաում իջաւ , ինքը և իր մայրը ու իր եղբայրները և իր աշակերտնե-
13 րը , ու շատ օրեր հոն չկեցան ։
Բ Եզ. Ժբ. 14։ Բ Եւ Հրէից պատիկը մօտ էր , ու
14 Յիսուս Երուսաղէմ եկաւ ։ Ե Եւ տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու ոչխար և աղաւնի ծախողները , ու
Հմր 23։ Գվ. Ե. 1։ գ. 4։ Ժա. 55։ ատակ փոխադրներն ալ՝ որ նստեր
Ա Մաս. Խա. 12։ Մաթ. Ժա. 15։ Դան. ԺԹ. 45։ էին ։ Եւ չաւանէ խարազան մը շի-
15 նելով՝ ամէնը տաճարէն դուրս հա-
նեց , ոչխարներն ալ ու արջառ-
ներն ալ , և ատակ փոխադրներուն դրամները կործանեց ։ Ու աղաւնի
16 ծախողներուն ըսաւ , Ասկէ վերցուցէ՛ք ատոնք , Իմ Հօրս տունը
Ղ Գա. Բ. 49։ առուտրի տուն մի ընէք ։ Ու
17 անոնց աշակերտները միտքերնին բերին որ գրուած է ։ Նախանձ տանդ նահանջը զիս կերաւ ։
Ը Մաս. Ժբ. 38։ Գվ. Գ. 30։ 18 Ուն առներ պատասխան տուին Հրէաները ու ըսին անոր , Ի՞նչ
նշան կը ցուցընես մեզի՝ որ ատ բա-
19 ները կ՚ընես ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Քակեցէ՛ք ատ տաճարը , ու իրեք օրուան
20 մէջ անկից պիտի կանգնեմ ։ Ե Հրէաները ըսին , Քառասունեւվեց տարուան մէջ շինուեցաւ ատ տաճարը , և դուն իրեք օրուան մէջ պիտի կանգնե՞ս անկից ։
21 Բայց ինքը Հրէ՚ իր մարմնոյն տաճարին
22 Համար կ՚ըսէր ։ Ու անոր երբոր ինքը մեռելներէն յարութիւն առաւ , Հր աշակերտները միտքերնին բերին թէ ատ բանը ըսած էր , ու Հաւատացին գիրքին և Յիսուսի ըսած խօսքին ։
23 Ու երբոր պատկի տօնին աւտներ Երուսաղէմ էր , շատ մարդիկ անոր ըրած հրաշքները տեսնելով՝
24 Հաւատացին անոր անուանը ։ Բայց ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր Հաւատար , ինչու որ ինքը գիտէր
25 ամէն Հոգի ։ Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու Համար վկայութիւն տայ իրեն ։ Նրանովհետև ինքը գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն ներսիդին ։

ԳԼ. Գ

1 Քրիստոս կը սորվեցնէ Նիկոդեմոսին թէ վերստին ծնունդը Հարկաւոր է ։ 14 Թէ փրկուելու Համար պէտք է Հաւատալ իր մահուանը Նայիլ ։ 16 Թէ Աստուած մեծ սէր ունի մարդոց վրայ ։ 18 Թէ անհաւատները պիտի դատապարտուին ։ 23 Յովհաննէսին վերաբերութիւնը , անոր վկայութիւնը և վարդապետութիւնը Քրիստոսի վրայով ։

1 Ա՛ւ փարիսեցիներէն մարդ մը կար Նիկոդեմոս անունով , որ Հր-
2 էից իշխան էր ։ Սա իկա գիշերով Յիսուսի քովն եկաւ , և ըսաւ անոր , Ռաբբի , գիտենք որ դուն Աստուծմէ վարդապետ եկած ես , ինչու որ Հմկը չի՛նար ընել ատ հրաշքները որ դուն կ՚ընես , թէ որ Հ Աստուած իր Հետը չըլլայ ։
3 Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , Թէ որ մէկ մարդ մը Հնորէն չծնանի , չի՛նար Աստուծոյ թագաւորութիւնը տես-
4 նել ։ Նիկոդեմոս ըսաւ անոր , Ինչո՞ր կրնայ մարդ մը ծնանիլ , որ ծերացած է ։ Չի՛նար երկրորդ անգամ մայրին որովայնը
5 մտնել ու ծնանի ։ Յիսուս պատասխան տուաւ , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , Թէ որ մէկ մարդ մը Ջուրէն ու Հոգիէն չծնանի , չի՛նար Աստուծոյ թագաւո-
6 րութիւնը մտնել ։ Մարմինէն ծնածը մարմին է , ու Հոգիէն ծնածը
7 Հոգի է ։ Դուն մի զարմանար որ քեզի ըսի , Պէտք է ձեզի նորէն
8 ծնանիլ ։ Հովը ուր որ ուզէ՝

Յամի Տեառն 30

Ե Մաս. Խգ. 61։ Խ. 40։ Մաթ. Ժգ. 58։ Ժ. 29։

Ե Կող. Բ. 9։ Եբր. Բ. 2։ ա Կոր. գ. 16։ գ. 19։ Բ Կոր. գ. 16։

Հ Դա. Խգ. 8։

Յաֆադ. Ժգ. 7։ ա Մն. իբ. 9։ Մաս. ֆծ. 4։ Մաթ. Բ. 8։ Գվ. գ. 65։ Ժգ. 30։ Դատ. ա. 24։ Ցաքր. Բ. 23։

— Գվ. Ե. 50։ ԺԹ. 39։

* Ո՛հ՝ անոր

Բ Գվ. ԾԹ. 16, 33։ Դատ. Բ. 22։

Ե Գատ. Ժ. 38։

Բ Գվ. ա. 13։ Դատ. գ. 15։ Տիտ. գ. 5։ Ցակ. ա. 18։ ա Պետ. ա. 23։ ա Ցով. գ. 9։

† Կամ՝ վերէն

Ե Մաթ. Ժգ. 16։ Գատ. Բ. 38։

Ը Ժգ. Ժ. 11։

Յամի Ցեսառն 30

կը փչէ , և անոր ձայնը կը լսես , բայց չես գիտեր ուսկից կու գայ կամ ուր կ՚երթայ . ասանկ ալ է ան ամէնը որ Հոգիէն կը ծնանի ։
9 Պատասխան տուաւ Նիկոդեմոս ու ըսաւ անոր , Ի՞նչպէս կրնայ
10 բլլալ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր , Դուն Իսրայէլի ՚ի վարդապետ մըն ես , և
11 ասոնք չե՞ս գիտեր ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , Թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք , և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք , Բայց մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր ։
12 Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի զրուցեցի՝ ու չէք հաւատար , ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ Թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի զրուցեմ ։
13 Եւ մէկը երկինքը չելաւ , բայց անիկայ միայն որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ , որ երկինքն է ։
14 Եւ ինչպէս որ Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց , Հանանկ ալ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձրացուի ,
15 Որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , Հապա յաւիտենական կեանք ունենայ ։
16 Վասն զի Աստուած այնպէս սիրեց աշխարհը մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ , որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , Հապա յաւիտենական կեանք ունենայ ։
17 Վասն զի Աստուած իր Որդին չխրկեց աշխարհ որ աշխարհը դատէ , Հապա որ աշխարհս անով փրկուի ։
18 Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր ։ և ան որ չհաւատար , անիկայ արդէն դատապարտուած է , ինչու որ Աստուծոյ միածին Որդին չհաւատար ։
19 Դատն ալ անոնք չհաւատացին ։ Եւ սա է դատապարտութիւնը՝ Որ լոյսը աշխարհ եկաւ , ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին , ինչու որ իրենց գործերը չար էին ։
20 Վասն զի ամէն ով որ չար կը գործէ , անիկայ լոյսը կ՚ատէ , և լոյսին քովը չգար որ իր գործերը չդատապարտուին ։
21 Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ , լոյսին քովը կու գայ , որ իր գործերը յայտնի բլլան Թէ Աստուծով գործուեցան ։
22 Ետ բաներէն Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը , և հոն կը կենար անոնց հետ ու կը մկրտէր ։
23 Յովհաննէս ալ Էնոնի մէջ Սաղիմի մօտ կը մկրտէր , որովհետև հոն շատ ջուր կար , ու կու գային և կը մկրտուէին ։
24 Ինչու որ Յովհաննէս դեռ բանտը գրուած չէր ։
25 Ան ատենը վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն հետ՝ Հրէաներուն հետ մաքրու
26 թեան վրայով ։ Ու անոնք Յովհաննէսին և ատոր ըսին , Ռաբբի՝ անիկայ որ քեզի հետ Յորդանանեան անդին կոզմն էր , Որուն համար դուն վկայութիւն տուիր , ահա ինքը կը մկրտէ , և ամէնը անոր կու
27 գան ։ Պատասխան տուաւ Յովհաննէս և ըսաւ , Մարդ մը չկրնար բան մը առնել , Թէ որ երկինքէն
28 չրլլայ անոր ։ Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինծի համար , որ ըսի Թէ Ես Քրիստոսը չեմ , Հապա անոր առջևէն խրկուած եմ ։
29 Ան որ հարսն ունի , փեսան անիկայ է . բայց փեսային բարևկամը որ կը կենայ ու կը լսէ անոր , մեծապէս կ՚ուրախանայ փեսային ձայնին համար . ուստի աս իմ
30 ուրախութիւնս լրացած է ։ Անիկայ պէտք է որ մեծնայ , բայց Ես
31 պզտիկնամ ։ Ան որ վերէն կու գայ՝ Համեմտէն վեր է . Ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է , ու երկրէն կը խօսի . Ան որ երկինքէն կու գայ՝
32 ամենէն վեր է ։ Եւ ինչ որ տեսաւ ու լսեց , ան կը վկայէ , ու անոր
33 վկայութիւնը մէկը չընդունիներ ։ Ան որ անոր վկայութիւնը կ՚ընդունի , Կնքեց Թէ Աստուած ճշմարիտ է ։
34 Վասն զի ան որ Աստուած խրկեց , Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի , ինչու որ Աստուած Հոգիով չափով
35 տար Հոգին ։ Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան անոր ձեռքը
36 տուած է ։ Ան որ Որդւոյն կը հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի . և ան որ Որդւոյն չհնազանդիր , անիկայ կեանք պիտի չտեսնէ , Հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Քրիստոս Սամարացի կնոջմէ մը հետ կը խօսի , և իր ով բլլալը անոր կը յայտնէ . 27 աւոր վրայ իր աշակերտները կը զարմանան ։ 31 Քրիստոս կ՚իմացնէ անոնց իր նախանձը Աստուծոյ փառքին համար ։ 39 Շատ Սամարացիներ կը հաւատան անոր ։ 43 Քրիստոս գալիլիա կ՚երթայ , և կը բժշկէ ազնուականի մը որդին ։

1 Երբ Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները լսեր են Թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ
2 կ՚ընէ և կը մկրտէ , (Թէպէտ չէ Թէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր ,
3 Հապա իր աշակերտները ,) Թողուց Հրէաստանը ու նորէն գաղիլեա կ՚երթայ ։ Ու պէտք եղաւ որ
4 Սամարիայի միջէն անցնի ։ Եւ այսպէս կու գայ Սամարացւոյ մէկ քաղաքը որուն անունը Սիւքար էր , այն տեղին մօտ՝ Որուն որ Յակոբ իր որ-
6 դւոյն Յովսեփին տուաւ . Եւ հոն

Յամի Ցեսառն 30

Գ Կ · Ա Հրէաստան մէջ ։
Գ Ա · ա · 7 · 15 · 27 · 34 ։
ա Կոր · գ · 7 ։ Եբր · ե · 4 ։ Յակ · ա · 17 ։
Գ Ա · ա · 20 · 27 ։
Մատ · գ · 1 ։ Մար · ա · 2 ։ Դան · ա · 17 ։
Մատ · իբ · 2 · բ Կոր · ժ · 2 · Ե փես · ե · 25 · 27 · Յայտ · իա · 9 ։
Եզր · ե · 1 ։ Հաբ 13։ Գաղ · բ · 23 ։
Մատ · իբ · 18 · Գա · ա · 15 · 27 · Հռոմ · թ · 5 ։ ա Պետր · ժե · 47 ։
Գ Ա · գ · 33 ։ ա Կոր · ժե · 47 · Եփես · ա · 21 · Փիլ · բ · 9 ։
Հաբ 11։ Գաղ · բ · 26 · ժե · 15 ։
Հռոմ · գ · 4 ։ ա Յով · ե · 10 ։
Գա · ե · 16 ։ Գ Ա · ա · 16 ։
Մատ · ժա · 27 · իբ · 18 · Դա · ժ · 22 · Գա · ե · 20 · 22 · ժգ · 3 · ժե · 2 · Եբր · բ · 3 ։
Ելմ · բ · 2 · Գա · ա · 12 · գ · 47 · Հաբ 15 · 16 · Հբ · ռոմ · ա · 17 · ա Յով · ե · 10 ։

Գ Ա · գ · 22 · 26 ։

Նեղ · ժգ · 19 · իբ · 22 · Յես · իգ · 32 ։

Գամի Տեառն 30

Ցակոբին մէկ աղբիւրը կար . Ցիսուս ալ ճամբային յոգնած ըլլալով՝ ան աղբիւրին վրայ նստաւ . և ժամը վեցին առնէրն էր ։

7 Սամարիայէն կնիկ մը եկաւ ջուր հանելու . Ցիսուս բաս անոր ; Ինձ

8 ծի ըլ՞ր տուր խմելու . (Քանզի իր աշակերտները քաղաքը գացեր էին , որ ուտելիք առնեն ։)

9 Ան առնը Սամարացի կնիկը բաս անոր ; Դուն որ Հրեայ ես , ի՞նչպէս կ՚ուզես ըլ՞ր խմել ինծմէ՝ Սամարացի կնիկէ մը . վասն զի ։Հրեայք Սամարացւոց հետ հաղորդակցութիւն չեն ըներ ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ ու բաս անոր ;

10 Թէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը , և թէ ով է ան որ քեզի կ՚ըսէ , Ինծի ըլ՞ր տուր խմելու , դուն անկէ պիտի ուզէիր , և ինքը քեզի Կենդանի ջուր պիտի տար ։

11 Կնիկը բաս անոր ; Տէր դուն ջրհան ալ չունիս ու ըլ՞ր հորը խորունկ է , ուրմէն ո՞ւրկից պիտի ունենաս ան կենդանի ջուրը ։

12 Միթէ դուն մեր Ցակոբ Հօրմէն աւելի մե՞ծ մըն ես , որ ըլ՞ր հորը մեզի տուաւ , և ասկէ խմեց ինքը ու իր որդիները և իր անասունները ։

13 Ցիսուս պատասխան տուաւ ու բաս անոր ; Ամէն ով որ աս ջուրէն խմէ , նորէն պիտի ծարաւնայ ,

14 բայց ով որ խմէ ան ջուրէն որ ես անոր պիտի տամ , յաւիտեան պիտի չծարաւնայ . Հապա ան ջուրը որ ես անոր պիտի տամ , Հպիտի ըլլայ անոր ներսի դին ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտենական կեանքի կը բղխէ ։

15 Նայ Տամար կը բղխէ ։ Կնիկը բաս անոր ; Տէր՝ տուր ինծի ան ջուրը որ չծարաւնամ , և հոս չգամ ջուր քաշելու ։

16 Ցիսուս բաս անոր ; Գնա քու էրիկդ կանչէ , ու հոս եկուր ։

17 Կնիկը պատասխան տուաւ բաս անոր ; Էս էրիկ չունիմ . Ցիսուս բաս անոր ; Ուղիղ բաներ

18 թէ էրիկ չունիմ . Ինչու որ դուն հինգ էրիկ ունեցեր ես , և ան որ հիմա ունես , քու էրիկդ չէ . ատիկայ չիտակ զրուցեցիր ։

19 Կնիկը բաս անոր , Տէր՝ ըէր տեսնում որ դուն մարգարէ մըն ես ։

20 Մեր հայրերը էս լեռան վրայ երկրպագութիւն բրին . և դուք կ՚ըսէք թէ Մէ՞ջ Երուսաղէմ է տեղը , ուր պէտք է երկրպագութիւն ընել ։

21 Ցիսուս բաս անոր ; Կնիկ՝ հաւատա ինծի որ ժամանակ կու գայ , էոր ան տաներ ոչ աս լեռանը վրայ՝ և ոչ Երուսաղէմի մէջ կերկրպագութիւն պիտի ընէք Հօրը ։

22 Դուք անոր երկրպագութիւն կ՚ընէք , էոր չէք ճանչնար . մենք անոր երկրպագութիւն կ՚ընենք՝ որ կը ճանչնանք . Ինչու որ փրկութիւն

23 Նր Հրէաներէն է ։ Բայց ժամանակ կու գայ ու հիմա ալ է , որ ճշմարիտ երկրպագողները երկրպագութիւն պիտի ընեն Հօրը Հոգիով և ճշմարտութիւնով , ինչու որ Հայրն ալ իրեն անանկ երկրպագողներ կ՚ուզէ ։

24 Աստուած Հոգի է , և իրեն երկրպագողներուն ալ պէտք է որ Հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկրպագութիւն ընեն ։

25 Կնիկը բաս անոր , Գիտեմ որ Մեսիան կու գայ , (Քրիստոս բսուածը ,) երբոր ինքը գայ , Համէն բան մեզի պիտի

26 պատմէ ։ Ցիսուս բաս անոր , Էս եմ՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ ։

27 Եւ ատ Հետէն վրայ իր աշակերտները եկան , ու զարմացան որ Հետ կնկանը հետ կը խօսէր . բայց ոնոնցմէ մէկը չբաս թէ Ի՞նչ կ՚ուզես , կամ ի՞նչ կը խօսիս անոր հետ ։

28 Ան առնը կնիկը ձգեց իր սափորը ու քաղաքը դնաց , և

29 բաս մարդիկներուն ; Եկէք տեսէք մէկ մարդ մը՝ որ բաս ինծի Համէն ինչ որ գործեր եմ . արդեօք

30 անիկայ է Քրիստոսը ։ Էս ատոնք քաղաքէն էլան ու անոր կու գային ։

31 Էս ատ միջոցիս աշակերտները իրեն կ՚ազաչէին ու կ՚ըսէին ; Ռաբբի՝ հաց կեր ։

32 Ան հիկայ բաս անոնց , Էս կերակուր ունիմ ուտելու որ դուք չէք գիտեր ։

33 Ուստի աշակերտները կ՚ըսէին իրարու ; Արդեօք մէկ ատոր ուտելու բան մը բերա՞ւ ։

34 Ցիսուս բաս անոնց ; Իմ կերակուրս ան է որ ես զիս իրկողին կամքը ընեմ , և անոր գործը կատարեմ ։

35 Չէ՞ որ դուք կ՚ըսէք թէ Ցակաւին չորս ամիս կայ որ հունձքի ատենը գայ . Ահա ես ձեզի կ՚ըսեմ , Աչքերնիդ վերցուցէք ու արտերուն նայեցէք , էոր արդէն ճերմկած — Ջեռնելու

36 պատրաստ են ։ Էս ան որ կը Ջեռ՝ վարձք կ՚առնէ , ու յաւիտենական կեանց Համար պտուղ կը ժողվէ , որ սերմնացանը ու Ջեռողը միասին

37 ուրախանան ։ Վասն զի աս բանիս մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը թէ Ուրիշը կը սերմանէ և ուրիշը կը

38 Ջեռ ։ Էս ձեզ խրկեցի Ջեռելու ան որ դուք չաշխատեցաք . ուրիշները աշխատեցան , ու դուք անոնց աշխատանքին մէջ մտաք ։

39 Էս ան քաղաքէն շատ Սամարացիք իրեն հաւատացին էան կնկանը խօսքին Համար որ վկայեց , ըսելով թէ Ինչ որ ես գործեր էի , բոլո-

40 ր ինծի բաս ։ Ու երբոր Սամա-

Գամի Տեառն 30

Ե Ես . բ . 3 ; Ղս . խդ . 47 ; Հռով . թ . 4 , 5 ։
Ե Փիլ . գ . 3 ։
Ի Գաղ . ա . 17 ։
Հբկոր . գ . 17 ։
Ի գ Թագ . ժէ . 24 ; Ղս . թ . 52 , 53 ; Գոր . ժ . 28 ։
Ը Ես . ժբ . 3 ; խդ . 3 ։ Եփեմ . բ . 13 ։ Զաք . ժգ . 1 ։ ժդ . 8 ։
Ժ Գաղ . դ . 4 ։
Ա Պետ . գ . 15 ։
Ի Ցես . գ . 34 ։ Հռով . գ . 23 ։ ա Ցովհ . ե . 20 ։
Ղ Գաղ . ե . 16 ; իդ . 19 ; Ա . գ . 14 ; ե . 40 ։ Դատ . ժ . 5 . 11 ։ գ Թագ . թ . 3 ։ բ Մն . ե . 12 ։
Ա Պտ . ա . 11 ։ ա Տիմ . բ . 8 ։
Ի գ Թագ . ժե . 29 ։
Ա Յով . բ . 3 ; Ա Պտ . ա . 24 ։
Ա Պտ . ա . 19 ։
Ա Պտ . ա . 20 ։
Ա Պտ . ա . 21 ։
Ա Պտ . ա . 22 ։
Ա Պտ . ա . 23 ։
Ա Պտ . ա . 24 ։
Ա Պտ . ա . 25 ։
Ա Պտ . ա . 26 ։
Ա Պտ . ա . 27 ։
Ա Պտ . ա . 28 ։
Ա Պտ . ա . 29 ։
Ա Պտ . ա . 30 ։
Ա Պտ . ա . 31 ։
Ա Պտ . ա . 32 ։
Ա Պտ . ա . 33 ։
Ա Պտ . ա . 34 ։
Ա Պտ . ա . 35 ։
Ա Պտ . ա . 36 ։
Ա Պտ . ա . 37 ։
Ա Պտ . ա . 38 ։
Ա Պտ . ա . 39 ։
Ա Պտ . ա . 40 ։
Ա Պտ . ա . 41 ։
Ա Պտ . ա . 42 ։
Ա Պտ . ա . 43 ։
Ա Պտ . ա . 44 ։
Ա Պտ . ա . 45 ։
Ա Պտ . ա . 46 ։
Ա Պտ . ա . 47 ։
Ա Պտ . ա . 48 ։
Ա Պտ . ա . 49 ։
Ա Պտ . ա . 50 ։
Ա Պտ . ա . 51 ։
Ա Պտ . ա . 52 ։
Ա Պտ . ա . 53 ։
Ա Պտ . ա . 54 ։
Ա Պտ . ա . 55 ։
Ա Պտ . ա . 56 ։
Ա Պտ . ա . 57 ։
Ա Պտ . ա . 58 ։
Ա Պտ . ա . 59 ։
Ա Պտ . ա . 60 ։
Ա Պտ . ա . 61 ։
Ա Պտ . ա . 62 ։
Ա Պտ . ա . 63 ։
Ա Պտ . ա . 64 ։
Ա Պտ . ա . 65 ։
Ա Պտ . ա . 66 ։
Ա Պտ . ա . 67 ։
Ա Պտ . ա . 68 ։
Ա Պտ . ա . 69 ։
Ա Պտ . ա . 70 ։
Ա Պտ . ա . 71 ։
Ա Պտ . ա . 72 ։
Ա Պտ . ա . 73 ։
Ա Պտ . ա . 74 ։
Ա Պտ . ա . 75 ։
Ա Պտ . ա . 76 ։
Ա Պտ . ա . 77 ։
Ա Պտ . ա . 78 ։
Ա Պտ . ա . 79 ։
Ա Պտ . ա . 80 ։
Ա Պտ . ա . 81 ։
Ա Պտ . ա . 82 ։
Ա Պտ . ա . 83 ։
Ա Պտ . ա . 84 ։
Ա Պտ . ա . 85 ։
Ա Պտ . ա . 86 ։
Ա Պտ . ա . 87 ։
Ա Պտ . ա . 88 ։
Ա Պտ . ա . 89 ։
Ա Պտ . ա . 90 ։
Ա Պտ . ա . 91 ։
Ա Պտ . ա . 92 ։
Ա Պտ . ա . 93 ։
Ա Պտ . ա . 94 ։
Ա Պտ . ա . 95 ։
Ա Պտ . ա . 96 ։
Ա Պտ . ա . 97 ։
Ա Պտ . ա . 98 ։
Ա Պտ . ա . 99 ։
Ա Պտ . ա . 100 ։

Ցամի Ցեսան 30

բացիք անոր եկան կ'ազաչէին անոր որ իրենց բովը կենայ . ու երկու օր
41 Հոն կեցաւ : Եւ ալ շատերը իրեն հաւատացին իր խօսքին համար :
42 Ու կ'ըսէին կնկանը . Ան՛կէ եւեւ չէ թէ քու խօսքիդ համար կը հաւատանք , ինչու որ մենք մեզմէ լսեցինք , և գիտենք որ ատիկայ է ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը՝ Քրիստոսը :
43 Ու երկու օրէն եւեւ ելաւ անկէ
44 և գալիլեա գնաց : Ինչու որ Ցիսուս ինքը վկայեց թէ Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունի
45 նար : Ու երբոր գալիլեա եկաւ , գալիլեացիները զինքը ընդունեցին , ո՛ինչու որ տեսած էին ան բոլոր հրաշքները՝ որ ինքը բրաւ Երուսաղէմի մէջ տօնին առներ . Վասն զի իրենք ալ ան տօնին գացեր էին :
46 Եւ Ցիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց Կանայ քաղաքը , ո՛ւր որ ջուրը գինի բրած էր . և հոն ազնեւական մէկը կար , որուն որդին հիւանդ էր Կափառնայումի մէջ :
47 Ան՛կէյ լսելով որ Ցիսուս Հրեաստանէն Գալիլեա եկեր է , եկաւ անոր ու կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որդին բժշկէ ; ինչու որ մեռնելու վրայ էր :
48 Բայց ըր : Ան առներ Ցիսուս բսաւ անոր ; Թէ որ նշաններ ու հրաշքներ չտեսնէք , բնաւ պիտի չհաւատաք
49 տար : Ազնեւականը բսաւ անոր ; Տէ՛ր իջիր քանի որ իմ տղաս մեռած չէ :
50 Ցիսուս բսաւ անոր ; Գնա , քու որդիդ ողջ է . մարդն ալ հաւատաց ան խօսքին որ Ցիսուս իրեն բսաւ , ու գնաց :
51 Ու երբոր կ'իջնէր , իր ծառաները դիմաւորեցին զինքը , և աւետիս տուին բսելով թէ Քու տղադ
52 ողջ է : Ուստի հարցուց անոնց թէ ո՛ր ժամէն սկսաւ ապրելի դառնալ . և բսին իրեն ; Երէկ ժամը եօթնին
53 տենդը թողուց զանիկայ : Ան ատենը գիտցաւ անոր Հայրը թէ ան ժամն էր որ Ցիսուս իրեն բսաւ թէ Քու որդիդ ողջ է . ու հաւատաց ինքը և իր բոլոր տունը :
54 Ասոր երկրորդ հրաշքն է որ Ցիսուս բրաւ , երբոր Հրէաստանէն Գալիլեա եկաւ :

Ցամի Ցեսան 31

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ցիսուս հրամնաւոթիւնը տարիէ՛ի վեր հիւանդ եղող մարդը կը բժշկէ շաբաթ օրը : 10 Հրէայք ասոր վրայով ագաւնէ կ'ընեն , ու կը հալածեն զՅիսուս : 17 Ան ալ իր անձին համար պատասխան կու տայ Հրէաներուն , ու գանոնք կը յանդիմանէ . և իր Հօրը : 32 ու Յովհաննէսի , 36 և իր գործերուն : 39 և Աստուծոյ Գրոց վկայութիւններովը իր ո՛վ ըլլալը կը յայտնէ :

1 — Յետոյ եւեւ Հրէից տօն էր , և Ցիսուս
2 Երուսաղէմ եկաւ : Ու

Երուսաղէմի մէջ Ոչխարաց Դրանը
3 քով աւազան մը կայ , որ Եբրայերէնէն Բեթհեզդա կ'բսուի , որ հինգ սրահ ունի : Անոնց մէջ
4 խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին , կոյրեր՝ կաղեր՝ չորցածներ , որոնք կը սպասէին ջուրին խառնուելուն : Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ ժամանակ աւազանը կ'իջնէր ու ջուրերը կը խառնէր , և ով որ ջուրին խառնուելէն եւեւ պիտի առաջ անար դէպ կը մտնէր , կը բժշկուէր՝ ինչ հիւանդութիւն
5 որ ունենար : Եւ հոն մէկ մարդ մը կար , որ երեսունուութ տարիէ՛ի վեր հիւանդութիւն մը ունէր :
6 Ցիսուս երբոր տեսաւ զանիկայ որ ինկած պառկած էր , ու գիտցաւ որ շատ ժամանակէ՛ի վեր է , բսաւ անոր ; Կ'ուզե՞ս առողջանալ :
7 Հիւանդը պատասխան տուաւ անոր ; Տէ՛ր մարդ մը չունիմ որ երբ ջուրերը խառնուին զիս աւազանը ձգէ . հապա քանի որ ես դառ կը շարժիմ , ինծմէ առաջ
8 ուրիշ մը կ'իջնէ : Ցիսուս բսաւ անոր ; Ելի՛ր մահիճդ առ ու քա-
9 լէ : Եւ իսկոյն մարդը առողջացաւ , ու իր մահիճը վերցնելով կը քալէր . Ու ան օրը շաբաթ էր :
10 Ան ատենը Հրէաները բսին բժշկուած մարդուն ; Շաբաթ է , Ես արժան չէ որ մահիճդ վերցնես :
11 Պատասխան տուաւ անոնց ես Ես ; Ան որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի բսաւ . Մահիճդ առ ու քալէ :
12 Ուստի հարցուցին անոր ; Ո՞վ է ան մարդը որ քեզի բսաւ , Մահիճդ
13 առ ու քալէ : Եւ բժշկուողը չէր դիտեր թէ ով է ան ; ինչու որ Ցիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը
14 բազմութիւն բլլալուն համար : Ետկէ ետքը Ցիսուս զանիկայ տաճարին մէջ գտնելով բսաւ անոր ; Ահա բժշկուեցար , Ալ մեղք մի՛ գործեր , որ ալ աւելի չար բան մը
15 չպատահի քեզի : Գնաց մարդը , ու Հրէաներուն պատմեց թէ Ցիսուս էր որ զինքը բժշկեց :
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Ցիսուսը , և կը փնտռէին զանիկայ սպաննել , որ ասոնք
17 բաները շաբաթ օրը կ'ընէր : Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց ; Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ ,
18 ես ալ կը գործեմ : Ուստի Հրէաները ալ աւելի կը փնտռէին Հրէաները զանիկայ սպաննել , վասն զի չէ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև զԱստուած իր Հայրը կ'անուանէր , Ու այսպէս ինքզինքը Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր :
19 Ան՛կէ Ցիսուս պատասխան տուաւ ու

Ա Կոր . ա . 22 :

Ա Կոր . ժ . 1 :

Ա Թես . ե . 21 :

Ա Թես . ե . 23 : Ա . Յով . 2 :

Ես Օր . ժգ . 16 :

Ես . ը . 1 :

Ես . ը . 23 : Ա . Յով . 2 :

Ա Թես . ե . 21 :

Ա Կոր . ա . 22 :

Ա Թես . ե . 21 :

Ա Թես . ե . 21 , 22 : Մատ . ժը . 2 : Մար . ը . 24 : Ղուկ . գ . 4 : Ղուկ . գ . 2 : Ժղ . 14 :

Ա Թես . ե . 21 :

Ա Թես . ե . 21 :

Մատ . ժը . 45 : Գաղ . ը . 11 :

Ա Թես . ե . 21 :

Ա Թես . ե . 21 :

Ա Թես . ե . 21

Յամի Տեառն 31

ք ՀՀիր 30 · Պե-
ր · 28 · Թ ·
4 · Ժբ · 49 ·
Ժդ · 10 ·

ի Մաա · գ ·
17 · Պե · գ ·
35 · ր Պետ ·
ա · 17 ·

ՀՂա · է · 14 ·
ր · 54 · Պե ·
Ժա · 25 · 43 ·

Ի Մաա · Ժա ·
27 · Իբ · 18 ·
ՀՀիր 27 · Պե ·
գ · 35 · Ժէ ·
2 · Գծբ · Ժէ ·
31 · ա Պետ ·
գ · 5 ·

Ժա Յով · բ ·
23 ·

Լ Պե · գ · 16 ·
18 · գ · 40 ·
47 · բ · 51 ·
Ի · 31 ·

Հա Յով · գ ·
14 ·

Ն ՀՀիր 28 · Եփ ·
բ · 1 · 5 · է ·
14 · Պե · բ · 13 ·

Ծ ՀՀիր 22 ·
Գծբ · Ժ · 42 ·
Ժէ · 31 ·

Ո Գործ · է · 13 ·
14 ·

Շ Ես · Լե · 19 ·
ա Կոր · Ժէ ·
3 · ա Թես · ե ·
գ · 15 ·

Չ Գործ · Ժբ ·
2 · Մաա ·
Իե · 32 · 33 ·
46 ·

Պ ՀՀիր 19 ·

Ջ Մաա · Իզ ·
34 · գ · 3 ·

Ռ Ռոմ · Հ · գ ·
Գ Պետ · բ · 14 ·
Յակ · գ ·
14 ·

Ս Մաա · գ ·
17 · Ժէ · 5 ·
Պե · բ · 18 ·
ա Յով · է ·
6 · 7 · 9 ·

Տ Պե · ա · 15 ·
19 · 27 · 32 ·

քսաւ անունդ ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ՚ըսեմ ձեզի , ՚ի Որդին ինքնիրմէն
բան մըն ալ չկրնար ընել , միայն
թէ ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ՚ը-
նէ . զանոնք ալ ինչ որ անիկայ կ՚ընէ ,
նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ՚ընէ ։
20 Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին ,
և ամէն բան կը ցուցնէ անոր՝
ինչ որ ինքը կ՚ընէ . և աւանդակ
ալ աւելի մեծ գործքեր պիտի ցու-
ցնէ անոր , որպէս զի դուք զար-
21 մանաք ։ Վասն զի ինչպէս որ Հայ-
րը մեռելները կը յարուցանէ ու
կենդանի կ՚ընէ , Նոյնպէս ալ Որ-
դին որոնք որ կ՚ուզէ կը կենդանա-
22 ցընէ ։ Քանզի Հայրը մէկը չդա-
տեր , Հապա ամէն դատաստանը
23 Որդւոյն տուաւ . Որ ամէնը պա-
տուին Որդին , ինչպէս որ Հայրը
կը պատուեն . Ո՚ան որ Որդին չպա-
տուեր , դանիկայ Հօրմով Հայրը
24 չպատուեր ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ՚ըսեմ ձեզի թէ Ան որ իմ խօս-
քըս մտիկ կ՚ընէ , և կը հաւատայ
անոր որ զիս Հրկեց , յաւիտենա-
կան կեանք ունի , ու դատապար-
տութեան տակ չ՚իյնար , Հապա
մահուանէ դէպ ՚ի կեանք անցած
25 է ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ
ձեզի , որ ժամանակ պիտի գայ և
ալ հիմա է , Ո՚ր ան ատենը մեռել-
ները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդւոյն
ձայնը , և անոնք որ կը լսեն , պի-
26 տի ապրին ։ Վասն զի ինչպէս որ
Հայրը իր անձին մէջը կեանք ունի ,
անանկ ալ Որդիին տուաւ որ իր
27 անձին մէջը կեանք ունենայ . Ու-
դատաստան ընելու ալ իշխանու-
թիւն տուաւ անոր , Քանզի անի-
28 կայ Որդի մարդոյ է ։ Ասոր վրայ
մի զարմանաք , ինչու որ ժամա-
կակ պիտի գայ որ բոլոր գերեզ-
մանեներու մէջ եղողները անոր ձայ-
29 նը պիտի լսեն , ՚Ու դուրս պիտի
գան ։ Անոնք որ բարի գործեր են ,
կենաց յարու թիւան համար , և ա-
նոնք որ չար գործեր են , դատա-
պարտութիւան յարու թիւան հա-
30 մար ։ Ես ինքիրմէս բան մը չեմ
կրնար ընել . ինաոր կը լսեմ՝ ու-
նայ կը դատեմ , և իմ դատաս-
տանս արդար է , ինչու որ ես իմ
կամքս չեմ փնտռեր , Հապա ան որ
31 զիս ղրկեց . Եթէ ես ինծի համար վկայեմ , իմ վկա-
32 յութիւնս ճշմարիտ չէ ։ Ուրիշ
մըն է որ ինծի համար կը վկայէ .
և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է ան
վկայու թիւնը որ ինքը ինծի համար
33 վկայեց ։ Դուք Յովհաննէսին խրր-
կեցիք , ու ինքը ճշմարտու թիւան
34 ը վկայեց ։ Բայց ես ես ինծի
պա տա րանքը կ՚ըսեմ որ դուք
35 փրկուիք ։ Ընիկայ Ճրագ մըն էր
որ կը վառէր Ու լոյս կու տար ,
՚ու դուք քիչ մը ատեն ուզեցիք ա-
36 նոր լուսովը ուրախանալ ։ Բայց ես
Յովհաննէսին Վկայու թիւնէն ալ մեծ
վկայու թիւն ունիմ , քանզի Հան
գործքերը որ Հայրը ինծի տուաւ
որ անոնք կատարեմ , ան նոյն
գործքերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի
համար կը վկայեն թէ Հայրը զիս
37 ղրկեց ։ Ու Հայրը որ զիս ղրկեց ,
՚ինքը վկայեց ինծի համար . դուք
բնաւ անոր ձայնը չլսեցիք , Ո՚չ
38 ալ անոր կերպարանքը տեսաք . Ու
՚ոչ անոր խօսքը ձեր մէջը բնակած
ունիք , քանզի ան որ ինքը ղրկեց ,
39 դուք անոր չէք Հաւատար ։ Ո՚վթի-
քերը քննեցէք , ինչու որ դուք
անոնցմով կը սեպէք յաւիտենա-
կան կեանքը ունենալ , ՚և բուն
անոնք են որ ինծի համար կը վկա-
40 յեն . ՚Եւ դուք չէք ուզեր ինծի
41 գալ , որ կեանք ունենաք ։ ՚Ես
մարդոցմէ փառք չեմ առներ ։
42 Բայց գիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ
43 սէրը ձեզի մէջերնիդ չունիք ։ Ես իմ
Հօրս անունովը եկայ , ու զիս չէք
ընդունիր . Թէ որ ուրիշ մէկը իր
անունովը գայ , անիկայ պիտի
44 ընդունիք ։ ՚Դուք ինաո՞ր կրնաք
Հաւատալ , որ իրարմէ փառք կ՚ա-
նէք , Ե՚ւ ան փառքը որ մէկ Աս-
45 տուծմէն է , չէք փնտռեր ։ Մի
կարծէք թէ ես ձեզի Համար ամ
բաստանու թիւն պիտի բնեմ Հօրը .
՚կայ Ա՚ն որ ձեզի համար ամբաս-
տանու թիւն կ՚ընէ , Մովսէսը ո-
46 րուն դուք յուսացած էք ։ Վասն
զի թէ որ դուք Մովսէսին Հաւա-
տայիք , ինծի ալ պիտի Հաւատա-
յիք , ՚ինչու որ անիկայ ինծի Հա-
47 մար գրեց ։ Բայց թէ որ անոր
գրածներուն չէք Հաւատար , իմ
խօսքերուս ինաո՞ր պիտի Հաւա-
տաք ։

Յամի Տեառն 31

Լ Բ Պետ · ա ·
19 ·

Մաա · Ժգ ·
20 · խա · 26 ·
Մաբ · գ ·
20 ·

ա Յով · Ե ·
9 ·

Հ Պե · գ · 2 ·
Ժ · 25 · Ժե ·
24 ·

ա Մաա · գ ·
17 · Ժէ · 5 ·
Պե · գ · 27 ·
ը · 18 ·

բ Բ Օր · գ ·
12 · Գե · ա ·
18 · ա Տիմ ·
ա · 17 · ա
Յով · գ · 12 ·

ք Եա · բ · 20 ·
Լգ · 16 ·
Ղա · Ժգ ·
29 · ՀՀիր 46 ·
Գոր · Ժէ ·
11 ·

— բ Օր · Ժբ ·
15 · 18 ·
Ղա · Իզ ·
27 · Պե · ա ·
45 ·

Ֆ Պե · ա · 11 ·
գ · 19 ·

Ֆ ՀՀիր 34 · ա
Թես · բ · 6 ·

Պե · Ժբ · 43 ·

Ֆ Հռով · բ ·
29 ·

ա Հռով · բ ·
12 ·

Ք Ծն · գ ·
15 · Ժբ · 3 ·
Ժբ · 18 · Իբ ·
18 · Իզ ·
10 · բ Օր ·
Ժբ · 15 · 18 ·
Պե · ա · 15 ·
Գոր · Իզ ·
22 ·

Գլ. Զ.

1 Քրիստոս Հինգ Հազար Հոգի կը կերակրէ հինգ Հացով ու երկու ձուկով · 15 ան բանիս վրայ մարդիկ կ՚ուզեն թագաւոր ընել զանի-
կայ · 16 բայց Յիսուս անոնց քաշուելով՝ իր աշա-
կերտներուն կ՚երեւայ · 26 կը յանդիմանէ իր բոլորտիքը գիտցողները , ու ամէն մարդկուտը
շահու համար իր խօսքը մտիկ ընողները · 32
կը ցուցնէ թէ ինքը Հոգեւոր կերակուր է Հա-
ւատացեալներուն · 66 Շատ աշակերտներ
իրմէն կը դառնան ։ 68 Պետրոս կը դաւանի
զՅիսուս ։ 70 Յուդան սատանայ կ՚անուանէ ։

Յա · Տ · 32
ա Մաա · Ժգ ·
18 · Մաբ ·
գ · 32 · Պե ·
Իե · 10 · 12 ·

1 — Յետ բաներէն ետքը Յիսուս Գա-
լիլեայի այ՚նկոյն Տիբերիայի
2 Ծովուն անդիի կողմը գնաց · Եւ
անոր ետեւէն շատ ժողովուրդ կ՚եր-
թար , ինչու որ կը տեսնէին ան
հրաշքները որ հիւանդներուն վրայ

Ծամի Տեառն 32

Բ Ղև. խդ. 5, 7 : ր Օր. ժդ. 1 : Գէն. ր. 13 : ե. 1 :

Ա Մակ. ժդ. 14 : Մար. գ. 35 : Ղև. ի. 12 :

Գ Տես թագ. ժա. 21, 22 :

Ե Թագ. գ. 43 :

Ա Մակ. ժդ. 10 : ր Օր. ժը. 15, 18 : Ա Մակ. ժա. 3 : Գէն. ա. 21 : գ. 19, 25 : է. 40 :

Ա Մակ. ժդ. 23 : Մար. գ. 47 :

3 կ՚ընէր : Եւ Յիսուս լեռը ելաւ, ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն 4 հետ մէկտեղ : Բ Եւ Հրեից զատկի տօնը մօտ էր :

5 Յիսուս երբոր իր աչքերը վեր վերցուց ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն, բաւ Փիլիպպոսին, Որտեղից հաց ծախու 6 առնենք որ սոքա ուտեն : (Եւ սա կ՚ըսէր զանիկայ փորձելու համար, քանզի ինքը գիտէր ինչ 7 պիտի ընէր :) Փիլիպպոս պատասխան տուաւ անոր, Երկու հարիւր դահեկանի հաց սոցնոց հերիք չէ, որ ամէն մէկը քիչ մը 8 առնէ : Իր աշակերտներէն մէկը՝ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդրեաս բաւ իրեն, 9 Հոս մէկ պատանի մը կայ, որ հինգ գարիներէն հաց ու երկու ձուկ ունի, բայց սոքա ի՞նչ պիտի ըլլան այդչափ մարդոց : Յիսուս ըսաւ, Նստեցուցէք սա մարդիկը. և սոն տեղը շատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան թիւով հինգ հազարի չափ : 11 Եւ Յիսուս հացերը առաւ ու գոհացաւ, և աշակերտներուն բաժնեց, աշակերտներն ալ նստողներուն, նոյնպէս ալ ձուկերէն որչափ 12 որ ուզին : Ու երբոր կշտացան, ըսաւ իր աշակերտներուն, Ժողվեցէք աւելցած կտորաներնիդ՝ 13 որ բան մը չկորսուի : Անոնք ժողվեցին, և տասներկու կողով լեցուցին սոն հինգ գարիէն հացերէն ճաշէ կտորանոցները, որ ուտողներէն աւելցան : Իսկ մարդիկը երբոր Յիսուսի բրած հրաշքը տեսան, կ՚ըսէին Թէ 15 սիկայ է ճշմարտապէս ան մարգարէն որ աշխարհ պիտի գար : Եւ Յիսուս դիտնալով որ պիտի գան զինքը յափշտակեն որ զինքը թագաւոր բնեն, նորէն մինակ լեռը 16 գնաց : Ու երբոր իրիկուն եղաւ, իր աշակերտները ծովեզերքը իջան. 17 Եւ նաւը մտնելով ծովուն անդիի կողմը Կափառնայում կ՚երթային. և արդէն մըթը կոխեր էր, ու Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր. 18 Ծովը ալ հովին սաստիկ փչելէն 19 տակնուվրայ կ՚ըլլար : Ու երբոր Թէ քաշելով քսանուհինգ կամ երսուն ասպարէզի չափ գացին, տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրայէն քալելով՝ նաւուն կը մօտենար, ու 20 վախցան : Բայց ինքը ըսաւ անոնց, Ես եմ՝ մի վախնաք : 21 Ան ատեն ուզին զանիկայ նաւը առնել. և շուտ մը նաւը ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կ՚երթային :

22 Հետեւեալ օրը ժողովուրդը որ ծովուն անդիի կողմն էր, և տեսեր էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն ան մէկէն՝ ի զատ՝ որուն մէջ աշակերտները մտեր էին, և որ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ նաւակը մտած չէր, հապա միայնակ անոր աշակերտները գացեր էին. 23 (Բայց Տիբերիասէն ուրիշ նաւակներ եկան ան տեղին մօտ ուր որ Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր էր) 24 երբ :) Ուստի երբոր ժողովուրդը տեսնելով Թէ ոչ Յիսուս հոն է, ոչ ալ անոր աշակերտները, իրենք ալ նաւերը մտան ու եկան Կափառնայում Յիսուսը փնտռելու : 25 Ու երբոր անիկայ ծովուն անդիի կողմը գտան, ըսին անոր, Ռաբբի՝ 26 երբ եկար դուն հոս : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց և ըսաւ, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Դուք զիս կը փնտռէք՝ չէ Թէ անոր համար որ հրաշքներ տեսաք, հապա անոր համար որ հացերէն կերաք 27 ու կշտացաք : Գործեցէք՝ ոչ Թէ կորստական կերակուրին համար, հապա ան կերակուրին համար որ յաւիտենական կեանքի մէջ կը մնայ, որ զանիկայ Որդին մարդոյ ձեզի պիտի տայ. Քինչու որ Հայրը Աստուած զանիկայ կնքեց : 28 Ուստի ըսին անոր, Ի՞նչ բանիք որ Աստուծոյ գործերը գործենք : 29 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Ա՛յն է Աստուծոյ գործը, որ անոր խրկածին հաւատաք : 30 Ըսին անոր, Բայց դուն ի՞նչ նշան կ՚ընես որ տեսնենք ու քեզի հաւատանք. ի՞նչ կը գործես : 31 Մեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան, ինչպէս որ գրուած է, Երկինքէն հաց տուաւ անոնց 32 որ ուտեն : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնաւոր հացը, հապա իմ Հայրս կու տայ ձեզի ճշմարիտ երկնաւոր 33 հացը : Քինչու որ Աստուծմէ պատառ հացը ան է որ երկինքէն կ՚իջնէ, ու աշխարհիս կեանք կու տայ : 34 Ուստի ըսին անոր, Տէր՝ ամէն ատեն այս հացը մեզի տուր : 35 Յիսուս ըսաւ անոնց, Ես եմ հացը կեանց. Ան որ ինծի կու գայ, երբէք պիտի չսովնայ. և ան որ ինծի կը հաւատայ, պիտի չծարաւենայ : 36 Բայց ես ձեզի ըսի որ դուք զիս տեսաք ալ՝ ու չէք հաւատար : 37 Ամէն ան որ Հայրը ինծի կու տայ, ինծի պիտի գայ. և ան որ ինծի կու գայ, բնաւ դուրս պիտի չհանեմ : 38 Որովհետեւ ես երկինքէն իջայ, ոչ Թէ իմ կամքս բնելու, հապա անոր կամքը որ զիս խրկեց : 39 Եւ զիս խրկող Հօրը կամքը սա է

Ծամի Տեառն 32

Ե Հմր. 55 : Գէն. գ. 14 :

Բ Մակ. գ. 17 : Ժէ. 5 : Մար. ա. 11 : Թ. 6 : Ղև. գ. 22 : Թ. 35 : Գէն. ա. 33 : է. 37 : ր. 18 : Գոր. ր. 22 : ր Գնտ. ա. 17 :

Ե ա Յով. գ. 23 :

Բ Մակ. Ժր. 38 : Ժգ. 1 : Մար. ր. 11 : ա Կոր. ա. 22 :

Ել. Ժգ. 15 : Թուա. Ժա. 7 : Նէեմ. Թ. 15 : ա Կոր. Ժ. 3 :

Ի Սադ. Կը. 24, 25 :

Բ Տես գլ. գ. 15 :

Հ Հմր 48, 59 :

Հ Գէն. գ. 14 : է. 37 :

Յ Հմր 26, 65 :

Ղ Հմր 45 :

Ա Մակ. Իգ. 24 : Գէն. Ժ. 28, 29 : ր Տիմ. ր. 19 : ա Յով. ր. 19 :

Մ Մակ. Իգ. 39 : Գէն. ե. 30 :

Ա Գէն. գ. 34 :

Գամք Տէառն 32

որ Նա ամէնը որ ինքը ինծի տուաւ՝ չկորնչցընեմ անկէ, հապա անոր յարութիւն առնել տամ
40 վերջին օրը։ Քանզի զիս խրկողին կամքը սա է, որ Նա ամէնը որ կը տեսնէ Որդին և կը հաւատայ անոր, յաւիտենական կեանք ունենայ. ես ալ անոր յարութիւն առնել տամ վերջին օրը։
41 Ուստի Հրէաները տրտունջ կ'ընէին իրեն համար, ինչու որ ըսաւ Թէ Ես եմ երկինքէն իջած հացը.
42 եւ կ'ըսէին՝ Ասիկայ Յովսէփի որդին Յիսուս չէ՞, որուն հայրը ու մայրը մենք կը ճանչնանք. ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըսէ ասիկայ Թէ
43 Ես երկինքէն իջայ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց՝
44 Ձեր մի՛ րնէք միջերնիդ։ Ոմէկը չկրնար ինծի գալ, Թէ որ զիս խրկող Հայրը զանիկայ չքաշէ. ու ես անոր յարութիւն առնել պիտի
45 տամ վերջին օրը։ Մարգարէից մէջ գրուած է, Եւ ամէնքն ալ Աստուծմէ սորված պիտի ըլլան. Ուրեմն ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու
46 կը սորվի, ինծի կու գայ։ Ոչ Թէ մէկը Հայրը տեսած է, Եթէ ոչ ան որ Աստուծմէ է, անիկայ
47 Հայրը տեսած է։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի Թէ Ան որ ինծի կը հաւատայ, յաւիտենական
48 կեանք ունի։ Ես եմ կենդանի
49 ցորեան։ Ձեր Հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան, ու մեռան։
50 Ես է ան Հացը որ երկինքէն կ'իջնէ, որ եթէ մէկը ասկէ ուտէ,
51 պիտի չմեռնի։ Ես եմ կենդանի հացը որ երկինքէն իջայ։ Թէ որ մէկը սա Հացէն ուտէ, յաւիտեան պիտի ապրի. Եւ ան Հացը որ ես պիտի տամ՝ իմ մարմինս է, որ ես պիտի տամ աշխարհիս կենացը Համար։
53 Ուստի վրայ Հրէաները իրարու հետ կը վիճէին ու կ'ըսէին։ Ինչո՞ւ կրնայ ասիկայ իր մարմինը մեզի
54 զի տալ ուտելու։ Յիսուս ըսաւ անոնց։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Եթէ որ Որդւոյ մարդոյ մարմինը չուտէք և անոր արիւնը չխմէք, ձեր անձերուն մէջը
55 կեանք չունիք։ Ով որ իմ մարմինս ուտէ և իմ արիւնս խմէ, յաւիտենական կեանք կ'ունենայ, ու ես անոր յարութիւն առնել
56 պիտի տամ վերջին օրը։ Ինչու որ իմ մարմինս ճշմարիտ կերակուր է, և իմ արիւնս ճշմարիտ ըմպելիք
57 է։ Ան որ իմ մարմինս կ'ուտէ, և իմ արիւնս կը խմէ, Յանիկայ իմ նէրսի դիս կը բնակի ու ես ա-
58 նոր նէրսի դիս։ Ինչպէս որ կեն-

դանի Հայրը զիս խրկեց, ու ես կենդանի եմ Հօրը ձեռքովը, այնպէս ալ ան որ զիս կ'ուտէ, ինքն ալ իմ ձեռքովս կենդանի կը մնայ։
59 Ես է ան Հացը որ երկինքէն իջած է. չէ Թէ հատոր որ Հայրերնիդ մանանան կերան՝ ու մեռան. ով որ սա Հացը ուտէ, յաւիտեան պիտի ապրի։
60 Ես բաները զրուցեց ժողովարանին մէջը՝ երբոր Կափառնայումի մէջ կը սորվեցընէր։
61 Ուստի աշակերտներէն շատերը երբոր լսեցին, ըսին, Խիստ է սա խօսքը, ո՞վ կրնայ սորը մտիկ ը-
62 նել։ Յիսուս երբոր ինքնիրմէնը հասկըցաւ որ իր աշակերտները ան բանին համար տրտունջ կ'ընեն, ըսաւ անոնց։ Ասիկայ ձեզ կը գայ-
63 թակղեցընէ՞։ Հապա թէ Նէ տեսնէք Որդւոյն մարդոյ որ երթայ ուր եղած որ առաջ
64 էր։ Հոգին է կենդանի ընողը, մարմինը չօգնի մի բնաւ. ան խօսքերը որ ես ձեզի կը խօսիմ, Հոգի
65 ու կեանք են։ Բայց ձեր մէջէն կան ոմանք որ չեն հաւատար. Ինչու որ Յիսուս սկիզբէն գիտէր՝ Թէ ով են անոնք որ չեն հաւատար, և ով է ան որ զինքը պիտի մատնէ.
66 Ու կ'ըսէր, Ասոր համար ձեզի ըսի որ մէկը չկրնար ինծի գալ, Թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ անոր։
67 Ես պատճառով իր աշակերտներուն շատերը ետ դարձին, և ալ իր
68 հետ չերթային գացողներ։ Ուստի Յիսուս տասներկուքին ըսաւ, Միթէ դուք ալ կ'ուզէք երթալ։
69 Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ անոր, Տէր՝ որո՞ւ պիտի երթանք, Հոգւոյ յաւիտենական կենաց խօս-
70 քեր ունիս. Եւ մենք հաւատացինք ու գիտցանք Թէ դուն ես Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին։
71 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, Ես ձեզ տասներկուքդ չընտրեցի՞, Ձեզմէ մէկը սատանայ է։
72 Ես կ'ըսէր Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդային համար, ինչու որ անիկայ էր որ զինքը պիտի մատնէր, ու տասներկուքէն մէկն էր։

ԳԼ. Լ

1 Յիսուս կը յանդիմանէ իր ազգականներուն փառասիրութիւնը և յանդգնութիւնը. 10 Գալիլեայէն Երուսաղէմ կ'երթայ տագաւորական տօնին. 14 ամէնքին մէջ կը սորվեցնէ. 40 Ժողովրդոց զանազան կարծիքները Քրիստոսի վրայով. 45 Փարիսեցիք կը բարկանան իրենց պատասխանութեան՝ զանիկայ չբանտարկելնուն համար, և կը յանդիմանեն Նիկոդեմոսը՝ որ Յիսուսի կողմը կը բռնէր։

1 Յետ սա բաներէն Յիսուս Գալիլեայի մէջ կը պտտէր, ին-

Գամք Տէառն 32

‡ Հմր. 49, 50, 51։

† Գ. Թագ. 19։ Ժ. 12։ Ժբ. 9։

Հմր. 27, 47, 55։ Գլ. գ. 15, 16։ գ. 14։

* Ծն. Ժգ. 55։ Մտթ. գ. 3։ Ղկս. գ. 22։

Եբր. ա. 4։ Հմր. 66։

Ես. Ծգ. 13։ Երեմ. լ. 34։ Միք. գ. 2։ Եբր. բ. 10։ Ժ. 16։

Հմր. 37։

Գլ. ա. 18։ Ա. 37։

Ծն. Ժ. 27։ Ղկս. Ժ. 22։ Գլ. ա. 18։ Ե. 29։ բ. 19։

Գլ. գ. 16։ 18, 36։ Հմր. 40։

Հմր. 33, 35։

Հմր. 31։

Հմր. 51, 59։

Գլ. գ. 13։

Եբր. Ժ. 5։ 10։

Գլ. Ա. 43։ Թ. 16։ Ժ. 19։

Գլ. գ. 9։

Մտթ. Խգ. 26։ 28։

Հմր. 27, 40։ 64։ Գլ. գ. 13։ 14։

Ծն. Ց. 24։ գ. 15։ 16։

Ա. Յովհ. Դ. 2։ 3։

Ա. Յովհ. Ե. 1։

Ա. Յովհ. Գ. 24։

Ա. Յովհ. Դ. 13։

Ա. Յովհ. Դ. 9։

Ա. Յովհ. Գ. 16։

Ա. Յովհ. Գ. 8։

Ա. Յովհ. Դ. 10։

Ա. Յովհ. Գ. 5։

Ա. Յովհ. Գ. 20։

Ա. Յովհ. Գ. 8։

Ա. Յովհ. Գ. 14։

Ա. Յովհ. Գ. 15։

Ա. Յովհ. Գ. 17։

Ա. Յովհ. Գ. 23։

Ա. Յովհ. Գ. 22։

Ա. Յովհ. Գ. 24։

Ա. Յովհ. Գ. 21։

Ա. Յովհ. Գ. 1։

Ա. Յովհ. Գ. 2։

Ա. Յովհ. Գ. 3։

Ա. Յովհ. Գ. 4։

Ա. Յովհ. Գ. 5։

Ա. Յովհ. Գ. 6։

Ա. Յովհ. Գ. 7։

Ա. Յովհ. Գ. 8։

Ա. Յովհ. Գ. 9։

Ա. Յովհ. Գ. 10։

Ա. Յովհ. Գ. 11։

Ա. Յովհ. Գ. 12։

Ա. Յովհ. Գ. 13։

Ա. Յովհ. Գ. 14։

Ա. Յովհ. Գ. 15։

Ա. Յովհ. Գ. 16։

Ա. Յովհ. Գ. 17։

Ա. Յովհ. Գ. 18։

Ա. Յովհ. Գ. 19։

Ա. Յովհ. Գ. 20։

Ա. Յովհ. Գ. 21։

Ա. Յովհ. Գ. 22։

Ա. Յովհ. Գ. 23։

Ա. Յովհ. Գ. 24։

Ա. Յովհ. Գ. 25։

Ա. Յովհ. Գ. 26։

Ա. Յովհ. Գ. 27։

Ա. Յովհ. Գ. 28։

Ա. Յովհ. Գ. 29։

Ա. Յովհ. Գ. 30։

Ա. Յովհ. Գ. 31։

Ա. Յովհ. Գ. 32։

Ա. Յովհ. Գ. 33։

Ա. Յովհ. Գ. 34։

Ա. Յովհ. Գ. 35։

Ա. Յովհ. Գ. 36։

Ա. Յովհ. Գ. 37։

Ա. Յովհ. Գ. 38։

Ա. Յովհ. Գ. 39։

Ա. Յովհ. Գ. 40։

Ա. Յովհ. Գ. 41։

Ա. Յովհ. Գ. 42։

Ա. Յովհ. Գ. 43։

Ա. Յովհ. Գ. 44։

Ա. Յովհ. Գ. 45։

Ա. Յովհ. Գ. 46։

Ա. Յովհ. Գ. 47։

Ա. Յովհ. Գ. 48։

Ա. Յովհ. Գ. 49։

Ա. Յովհ. Գ. 50։

Ա. Յովհ. Գ. 51։

Ա. Յովհ. Գ. 52։

Ա. Յովհ. Գ. 53։

Ա. Յովհ. Գ. 54։

Ա. Յովհ. Գ. 55։

Ա. Յովհ. Գ. 56։

Ա. Յովհ. Գ. 57։

Ա. Յովհ. Գ. 58։

Ա. Յովհ. Գ. 59։

Ա. Յովհ. Գ. 60։

Ա. Յովհ. Գ. 61։

Ա. Յովհ. Գ. 62։

Ա. Յովհ. Գ. 63։

Ա. Յովհ. Գ. 64։

Ա. Յովհ. Գ. 65։

Ա. Յովհ. Գ. 66։

Ա. Յովհ. Գ. 67։

Ա. Յովհ. Գ. 68։

Ա. Յովհ. Գ. 69։

Ա. Յովհ. Գ. 70։

Ա. Յովհ. Գ. 71։

Ա. Յովհ. Գ. 72։

Ա. Յովհ. Գ. 73։

Ա. Յովհ. Գ. 74։

Ա. Յովհ. Գ. 75։

Ա. Յովհ. Գ. 76։

Ա. Յովհ. Գ. 77։

Ա. Յովհ. Գ. 78։

Ա. Յովհ. Գ. 79։

Ա. Յովհ. Գ. 80։

Ա. Յովհ. Գ. 81։

Ա. Յովհ. Գ. 82։

Ա. Յովհ. Գ. 83։

Ա. Յովհ. Գ. 84։

Ա. Յովհ. Գ. 85։

Ա. Յովհ. Գ. 86։

Ա. Յովհ. Գ. 87։

Ա. Յովհ. Գ. 88։

Ա. Յովհ. Գ. 89։

Ա. Յովհ. Գ. 90։

Ա. Յովհ. Գ. 91։

Ա. Յովհ. Գ. 92։

Ա. Յովհ. Գ. 93։

Ա. Յովհ. Գ. 94։

Ա. Յովհ. Գ. 95։

Ա. Յովհ. Գ. 96։

Ա. Յովհ. Գ. 97։

Ա. Յովհ. Գ. 98։

Ա. Յովհ. Գ. 99։

Ա. Յովհ. Գ. 100։

Ցասի Ցեսան 32

չու՝ որ չէր ուզեր Հրէաստանի մէջ պտըտիլ, – վասն զի Հրէանները զինքը սպաննել կ՚ուզէին։

2 Եւ Հրէանեբուն տաղաւարա-
3 հարաց ծօնը մօտ էր։ Ուստի իր եղբայրները ըսին իրեն. Ելիր առ-
4 կէ ու Հրէաստան գնա, որ քու աշակերտներդ ալ տեսնեն քու գործքերդ որ կ՚ընես. Ինչու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար բան մը ընէ, և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ. Թէ որ դուն սա բաները կ՚ընես, ինքզինքդ աշխարհին յայտնէ։
5 Քանզի իր եղբայրներն ալ չէին
6 հաւատար իրեն։ Յիսուս ըսաւ անոնց. Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ, բայց ձեր ժամանակը
7 միշտ պատրաստ է։ Աշխարհ ձեզ չկրնար ատել, բայց զիս կ՚ատէ, Ինչու որ ես անոր վրայով կը վկայեմ Թէ իր գործքերը չար
8 են։ Դուք ելէք սա ծօնին. Ես [դեռ] չեմ ելլեր սա ծօնին, Ինչու որ իմ ժամանակս դեռ լրացած չէ։
9 Ըս ըսելով անոնց, ինքը Գալիլեա
10 մնաց։ Բայց երբոր իր եղբայրները ելան, նորը ինքն ալ ելաւ ծօնին, չէ թէ յայտնի՝ հապա գաղտուկ կերպով մը։
11 Եւ Հրէաները ծօնին առներ կը փնտռէին զինքը՝ ու կ՚ըսէին՝ Ո՞ր
12 է անիկայ։ Եւ ժողովուրդին մէջ շատ շշնջուն կար անոր վրայով. Ոմանք կ՚ըսէին Թէ Ազնիւ է. ուրիշները կ՚ըսէին, Չէ, հապա
13 ժողովուրդը կը մոլորցնէ։ Սակայն մէկը անոր վրայով համաբաց չէր խօսեր Հրէաներուն վախէն։
14 Իսկ երբոր ծօնը կէս եղաւ, Յիսուս տաճարը ելաւ ու կը սորվե-
15 ցընէր։ Եւ Հրէաները կը զարմանային ու կ՚ըսէին, Ինչո՞ւ ասիկայ գիրքերը գիտէ, որ սորված
16 չէ։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ, Իմ վարդապետութիւնս իմս չէ, հապա զիս
17 խրկողինն է։ Թէ որ մէկը կ՚ուզէ անոր կամքը ընել, պիտի գիտնայ ես վարդապետութեանս համար Թէ արդեօք Աստուծմէ՞ է, թէ ես
18 ինքիրմէս կը խօսիմ։ Ան որ ինքիրմէն կը խօսի, իր անձին փառքը կը փնտռէ. բայց ան որ զինքը խրկողին փառքը կը փնտռէ, անիկայ ճշմարիտ է, և անոր մէջ
19 նենգութիւն չկայ։ Մովսէս տուաւ ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ
20 մէկն ալ չպահեր օրէնքը։ Ինչո՞ւ կը փնտռէք զիս սպաննել. պատասխան տուաւ ժողովուրդը ու ըսաւ, Դուն կայ քու նեղոտ։ ո՞վ քեզ կը փնտռէ սպաննել։
21 Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոնց, Մէկ գործ մը գործեցի, ու ամէնդդ ալ զարմացեր
22 էք։ Ուրդ Մովսէս ձեզի թլփատութիւնը տուաւ, (որ չէ թէ Մովսէսէն էր, հապա նախնիքնէրէն,) ու շաբաթի օրը մարդ կը
23 թլփատէք. Թէ որ շաբաթի օրը մարդ թլփատութիւն կ՚առնէ՝ որ Մովսէսին օրէնքը չքակուի, ինծի կը բարկանա՞ք որ Եես շաբաթի օրը
24 ամբողջ մարդ մը բժշկեցի։ Ընչի՞ երեւցածին պէս դատաստան մի՛ ընէք, հապա արդար դատաստան ըրէք։
25 Ան առներ Երուսաղէմացիներէն ոմանք կ՚ըսէին, Ասիկա՞ ան չէ
26 որն որ կը փնտռեն սպաննել. Եւ ահա յայտնի կը խօսի, ու բան մը չեն ըսեր անոր. Միթէ իշխանները գիացած են թէ ասիկայ Ճշմարտա-
27 պէս Քրիստոսն է։ Սակայն մենք ասիկայ գիտենք ուրկից է. բայց Քրիստոս երբոր գայ, մէկը չգի-
28 տեր ուրկից է։ Եւ Յիսուս քանի որ կը սորվեցընէր, տաճարին մէջ աղաղակեց ըսելով, Դուք ալ գիտէք, և ուրկից ըլլալս գիտէք. Ու ես ինքիրմէս եկած չեմ, հապա ան որ զիս խրկեց, – Ճշմարիտ է, – որ անիկայ դուք չէք գիտեր
29 Ես այլ ես գիտեմ անիկայ, ինչու որ ես անկէ եմ, և անիկայ զիս խրկեց։
30 Ուստի կը փնտռէին զինքը բռնել, բայց մէկն ալ իրեն ձեռք չզարկաւ, ինչու որ իր ժամանակը
31 զիս Հասած չէր։ Ու ժողովուրդէն շատ մարդիկ հաւատացին իրեն, և կ՚ըսէին, Քրիստոս երբոր գայ, աւելի նշաններ պիտի բնէ, որչափ որ ասիկայ կ՚ընէ։
32 Փարիսեցիները լսեցին ժողովուրդին սա շշնջիւնը անոր վրայով. ու փարիսեցիները և քահանայապետները պատուաւորներ խրր-
33 կեցին, որ զանիկայ բռնեն։ Իսկ Յիսուս ըսաւ, – Քիչ մը ժամանակ ալ ձեզի հետ եմ, ու կ՚երթամ
34 անոր որ զիս խրկեց։ Ինծի պիտի փնտռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։
35 Ան առներ Հրէանները ըսին իրարու, Ո՞ր պիտի երթայ ասիկայ, որ մենք զինքը պիտի չգտնենք. միթէ Հեղեռնացոց մէջ ցրուած եղածներուն պիտի երթայ, և Հեթանոսներուն պիտի սորվեցընէ։
36 Ի՞նչ է ան խօսքը որ ըսաւ, Ինծի պիտի փնտռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։
37 Յետին վերջի մեծ օր Յիսուս կայներ էր, կ՚ազդարարէր ու կ՚ը-

Ցասի Ցեսան 32

ՂԱ. ԺԶ. 3։
Ծն. ԺԹ. 10։
Գ. Ե. 8։ Թ. 16։
Ը Օր. Ա. 16, 17։ Ես. ԽԲ. 23, 24։ Գ. Բ. 15։ Ցակ. Բ. 1։
ՀԾՐ 48։
Մատ. ԺԶ. 55։ Մար. Գ. 6։ Ղուկ. Գ. 22։
Տէ. ՃԼ. Բ. 14։
Գ. Ե. 42։
Գ. Ե. 32։ Բ. 26։ Հռով. Գ. 4։
Գ. Ե. 18։ Բ. 55։
Մատ. Ժա. 27։ Գ. Թ. 15։
Մար. Ժա. 18։ Ղուկ. ԺԹ. 47։ Ի. 19։ ՀԾՐ 19։ Գ. Բ. 37։
ՀԾՐ 44։ Գ. Բ. 20։
Մատ. Ժբ. 23։ Գ. Գ. 2։ Բ. 30։
Գ. Ժգ. 35։ Ժգ. 16։
Ովս. Ե. 6։ Գ. Բ. 21։ Ժգ. 33։
Ցասն. Ցեսաց
Եր. Ժա. 12։ Ցակ. Ա. 1։ Պետ. Ա. 1։
ՂԱ. Խգ. 36։

Յամի Տեառն 32

ՀԵս. ծե. 1։ Գլ. գ. 53։ Յայտ. իբ. 17։
ՌԲՕր. ժբ. 15։
ԲԱռակ. ժբ. 4։ Ես. ժբ. 3։ խդ. 3։ Գլ. դ. 14։
ՀԵս. խդ. 3։ Յովել. բ. 28։ Գլ. ժզ. 7։ Գոր. բ. 17, 33, 38։
ԴԳլ. ժբ. 16։ ժզ. 7։
ԻԲՕր. ժբ. 15, 18։ Գլ. ա. 21։ զ. 14։
ՂԳլ. դ. 42։ զ. 70։
ԻՀմր. 52։ Գլ. ա. 46։
ԸՍաղ. ճլբ. 11։ Երեմ. իդ. 5։ Միք. ե. 2։ Մատ. բ. 5։ Ղու. բ. 4։
ԲՍ. Թագ. ժզ. 1, 4։
ԺՀմր. 12։ Գլ. թ. 16։ ժ. 19։
ԻՀմր. 30։
ԼՄատ. է. 29։
ԻԳլ. ժբ. 42։ Գոր. զ. 7։ Ա Կոր. ա. 20, 26։ բ. 8։
ԺԳլ. գ. 2։
ԻԲՕր. ա. 17։ ժէ. 8։ ԽՀ. ժթ. 15։
ՀԵս. թ. 1, 2։ Մատ. գ. 15։ Գլ. ա. 46։ Հմր. 41։

սէր։ ՀԹէ որ մէկը ծարաւ է, թող
38 ինծի գայ՝ ու խմէ։ ՍԱն որ ինծի
կը հաւատայ՝ ինչպէս որ գիրքը
կ՚ըսէ, Բանոր փորէն կենդանի
39 ջուրի գետեր պիտի բղխեն. ՀԱս
ըսաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հա-
ւատացողները պիտի առնէին.
վասն զի Սուրբ Հոգին տրուած չէր
տակաւին, ինչու որ Յիսուս դեռ
40 Ֆփառաւորուած չէր։ Ժողովուր-
դէն շատ մարդիկ ասս խօսքը որ
լսեցին, կ՚ըսէին, Իրաւցընէ ասի-
41 կայ է Իմարգարէն։ Ուրիշները
կ՚ըսէին, ՂԱսիկայ է Քրիստոսը.
ուրիշներն ալ կ՚ըսէին, Միթէ Քր-
իստոս ԻԳալիլեայէ՞ն կու գայ։
42 ԸՉէ՞ որ գիրքը կ՚ըսէ թէ Քրիս-
տոս Դաւիթի սերունդէն ու
ԲԴաւիթին եղած գեղէն Բեթլէ-
43 հեմէն կու գայ։ ԺՈւստի ժողո-
վուրդին մէջ երկպառակութիւն
44 եղաւ անոր համար։ ԻԵւ անոնց-
մէ ոմանք ուզեցին բռնել անի-
կայ, բայց մէկը անոր ձեռք չգար-
կաւ։
45 Ու սպասաւորները նորէն եկան
քահանայապետներուն և փարիսե-
ցիներուն. ու ասոնք ըսին անոնց,
46 Ինչո՞ւ անիկայ հոս չբերիք։ Պա-
տասխան տուին սպասաւորները,
ԼԵրբէք մէկը ասս մարդուն պէս
47 խօսած չէ։ Ան ատենը փարիսեցի-
ները պատասխան տուին անոնց և
ըսին, Միթէ դո՞ւք ալ մոլորե-
48 ցաք. ԻԻշխաններէն կամ փարի-
սեցիներէն մէկը հաւատա՞ց անոր.
49 Բայց ասս ռամիկ ժողովուրդը՝ որ
օրէնքը չեն գիտեր, նզոված են։
50 Նիկոդեմոս ըսաւ անոնց, (ԺՈՐ ա-
ռաջուց գիշեր ատեն իրեն եկեր էր,
51 և անոնցմէ մէկն էր,) ԻՄիթէ մեր
օրէնքը մարդ կը դատէ՞, թէ որ
առաջ անկէ բան մը չլսէ, և չգիտ-
52 նայ թէ ի՞նչ կ՚ընէ։ Պատասխան
տուին ու ըսին անոր, Միթէ
դո՞ւն ալ Գալիլեայէն ես. քննէ
ու նայէ ՀՈՐ Գալիլեայէն մարգա-
53 րէ չելլեր։ Եւ ամէն մէկը իր տու-
նը գնաց։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս կ՚արձակէ շնութեան յանցանքով բռնուած կինը. 12 կը յայտնէ թէ ինքն է աշխարհիս լոյսը, ու իր վարդապետութիւնը կ՚արդարացընէ. 33 Աբրահամին վրայ պարծենցող Հրէից պատասխան կու տայ, 59 և մէկդի կը քաշուի անոնց կատաղութենէն։

1 Եւ Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գը-
2 նաց։ Ու առտուանց նորէն
տաճարը եկաւ, և բոլոր ժողովուր-
դը իրեն կու գար, ու ինքը նստեր
3 կը սորվեցընէր անոնց։ Եւ դպիր-
ները ու փարիսեցիները շնութեան
մէջ բռնուած կնիկ մը բերին ա-
նոր, ու զանիկայ մէջտեղը կայնե-
4 ցընելով՝ Ըսին իրեն, Վարդապետ,
ասս կնիկը շնութեան մէջ ասս մեղ-
քը գործած ատենը բռնուեցաւ.
5 ՍԵւ օրինաց մէջ Մովսէս մեզի
պատուիրեց ասանկները քարկո-
ծել. Հիմա դուն ի՞նչ կ՚ըսես ա-
6 տոր համար։ Ասս կ՚ըսէին՝ անի-
կայ փորձելով, որ անոր վրայ ամ-
բաստանութիւն ընելու առիթ մը
ունենան. բայց Յիսուս դէպ՚ի
վար ծռելով՝ մատովը գետնին վը-
7 րայ կը գրէր։ Սակայն երբոր վը-
րան ինկան՝ հարցընելով իրեն, վեր
նայեցաւ ու ըսաւ անոնց, ԲՉեզմէ
անմեղ եղողը՝ առաջ անիկայ թող
8 քար ձգէ ատոր վրայ։ Եւ նորէն
դէպ՚ի վար ծռելով՝ գետնին վրայ
9 կը գրէր։ Եւ անոնք ասս լսելով
ու իրենց խղճմտանքէն յանդիմա-
նուելով՝ Հմէկիկ մէկիկ դուրս կ՚ել-
լէին, ծերերէն սկսած մինչև յե-
տինները. և Յիսուս մինակ մնաց,
10 ու կնիկը մէջտեղը կայնած։ Եւ
Յիսուս վեր նայելով ու կնիկէն
զատ մէկը չտեսնելով՝ ըսաւ անոր,
Կնիկ՝ ո՞ւր են անոնք որ քու վրա-
յովդ ամբաստանութիւն կ՚ընէին,
11 մէկը քեզ չդատապարտե՞ց։ Եւ
անիկայ ըսաւ, Ո՞չ մէկը՝ Տէր. ու
Յիսուս ըսաւ անոր, ԴԵս ալ չեմ
դատապարտեր քեզ. գնա ու
Իասկէ ետև մեղք մի գործեր։
12 Արդ Յիսուս նորէն խօսեցաւ ա-
նոնց ու ըսաւ, ՂԵս եմ աշխարհի
լոյսը. ան որ իմ ետևէս կու գայ,
խաւարի մէջ պիտի չքալէ, հապա
13 կենաց լոյսը պիտի ունենայ։ Իսկ
փարիսեցիները ըսին անոր, ԻԴուն
քու անձիդ համար կը վկայես,
քու վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ։
14 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ը-
սաւ անոնց, Թէև ես իմ անձիս
համար վկայեմ, Բայց իմ վկայու-
թիւնս ճշմարիտ է, ինչու որ գի-
տեմ ուսկից եկայ և ո՞ւր կ՚եր-
թամ. ԸԲայց դուք չէք գիտեր
ուսկից կու գամ կամ ո՞ւր կ՚եր-
15 թամ։ ԲԴուք մարմինին նայելով
դատաստան կ՚ընէք, ԺԵս բնաւ մէկը
16 չեմ դատեր. Ու թէև դատելու
ալ ըլլամ, իմ դատաստանս ճշ-
մարիտ է. Իինչու որ ես մինակ չեմ,
հապա ես, և Հայրը որ զիս խրր-
17 կեց։ ԼՈւ ձեր օրէնքին մէջն ալ
գրուած է թէ Երկու մարդու վը-
18 կայութիւնը ճշմարիտ է։ Ես եմ
որ իմ անձիս համար կը վկայեմ,
ԻՈւ կը վկայէ ինծի համար Հայրն
19 ալ որ զիս խրկեց։ Ան ատենը
ըսին անոր, Ո՞ւր է քու Հայրդ.
Յիսուս պատասխան տուաւ, ԺՈ՞չ
զիս գիտէք՝ և ո՞չ իմ Հայրս. ԻԹէ

Յամի Տեառն 32

ՌԴԵ. ի. 10։ ԲՕր. իբ. 22։
ԲԲՕր. ժէ. 7։ Հռով. բ. 1։
ՀՀռով. բ. 22։
ԴՂու. թ. 56։ ժբ. 14։ Գլ. գ. 17։
ԻԳլ. ե. 14։
ՂԳլ. ա. 4, 5, 9։ գ. 19։ թ. 5։ ժբ. 35, 36, 46։
ԻԳլ. ե. 31։
ԸԳլ. է. 28։ թ. 29։
ԲԳլ. է. 24։
ԺԳլ. գ. 17։ ժբ. 47։ ժբ. 36։
ԻՀմր. 29։ Գլ. ժզ. 32։
ԼԲՕր. ժէ. 6։ ժթ. 15։ Մատ. ժբ. 16։ ԲԿոր. ժզ. 1։ Երբ. ժ. 28։
ԻԳլ. ե. 37։
ԺՀմր. 55։ Գլ. ժզ. 3։
ԻԳլ. ժզ. 7։

Ցամի Ցհետն 32

որ դիս դիանապիկը , իմ Հայրս ալ պիտի դիանապիկը ։

20 Ցիսուս աս խօսքերը խօսելուս դանձատունը , Կերրորտաճարին մէջ կը սորվեցընէր . Եւ մէկը չբռնեց դանիկայ , ընդու որ Ղևս անորժամանակը հասած չէր ։

21 Եւերը Ցիսուս նորէն բաւ անոնց , Ես կ'երթամ՝ և դուս պիտի փնտռէք , և ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք . ուր որ ես կ'երթամ , 22 դուք չէք կրնար դալ ։ Ասոր վրայ Հրէաները կ'ըսէին ։ Միթէ ինքզինքը պիտի սպանէ , որ կ'ըսէ Ո՞ւր որ ես կ'երթամ , դուք 23 չէք կրնար դալ ։ Եւ բաւ անոնց , Դուք վարէն էք , ես վերէն եմ . Դուք աս աշխարհէս էք , ես աս 24 աշխարհէս չեմ . Ընոր համար ձեզի բսի թէ Ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք ։ Ինչու որ եթէ չհաւատաք թէ ես եմ , ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք ։ Ան ատենը բսին անոր , Դուն ո՞վ ես . և Ցիսուս բաւ անոնց , Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը 26 խօսիմ ։ Շատ բաներ ունիմ ձեզի համար խօսելու և դատելու . բայց Ան որ զիս խրկեց , ճշմարիտ է , ես ես ինչ որ իրմէ լսեցի , անիկայ կը խօսիմ աշխարհիս մէջ ։ 27 Ընոնք չմնացան թէ Հօրը համար կը զրուցէր իրենց ։

28 Ուստի Ցիսուս բաւ անոնց , Երբոր Որդին մարդոյ բարձրացընէք , ան ատենը պիտի դիտնաք թէ ես եմ , ու ինքիրմէս բան մը չեմ ըներ , Հապա Հայրս ինչպես որ ինծի սորվեցուց , անանկ կը խօսիմ ։ 29 Եւ զիս խրկողը իմ հետս է . Հայրը զիս մինակ չձդուց . ընդու որ ես միշտ անոր հաճելի եղած բաները կ'ընեմ ։

30 Երբոր ասոնք խօսելու , շատ 31 մարդիկ իրեն հաւատացին ։ Ան ատենը Ցիսուս իրեն հաւատացող Հրէաներուն բաւ , Թէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք , ճշմարտապէս իմ աշակերտներս կ'ըլլաք . 32 Եւ ճշմարտութիւնը պիտի դիտնաք , ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ 33 պիտի ազատէ ։ Պատասխան տուին իրեն , Մենք Աբրահամի սերունդ ենք , ու երբէք մէկու մը չծառայեցինք . դուն ինծոր կ'ըսես թէ 34 ազատ պիտի ըլլաք ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց , ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ , Ամէն ով որ մեղք կը դործէ , անի- 35 կայ մեղքի ծառայ է ։ Եւ ծառան տանը մէջ յաւիտեան չմնար , բայց 36 որդին յաւիտեան կը մնայ ։ Ուստի թէ որ Որդին ձեզ ազատ բնէ , ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլ-

37 լաք ։ Գիտեմ որ Աբրահամի սերունդ էք , Բայց կը փնտռէք զիս սպաննել , ընդու որ իմ խօսքս ձեր 38 մեջ չընկալաւ , Ես որ իմ հօրս քովը տեսայ կը խօսիմ . և դուք ալ ինչ որ տեսաք ձեր հօրը քովը՝ ան կ'ընէք ։ 39 Պատասխան տուին ու բսին անոր , Մեր Հայրը Աբրահամն է . բաւ անոնց Ցիսուս , Եթէ որ Աբրահամի որդիք բլլայիք , Աբրահամին 40 դործերը պիտի դործէիք ։ Բայց հիմա կը փնտռէք սպաննել զիս , ան մարդ մը որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ , Որն որ Աստուծմէ լսեցի . Աբրահամ ատ բաներ չդործեց ։ 41 Դուք ձեր հօրը դործերը կ'ընէք . ան ատենը բսին անոր , Մենք պոռնկու թիւնէ չենք ծնած . մենք մէկ Հայր մը ունինք՝ որ Ը 42 Աստուած ։ Ցիսուս բաւ անոնց , Եթէ որ Աստուած ձեր Հայրը բլլար , պիտի սիրէիք զիս . Ինչու որ ես Աստուծմէ ելայ ու հկայ . Ես չէ թէ ես ինքիրմէս հկայ , Հապա 43 անիկայ զիս խրկեց ։ Ինչո՞ւ դուք իմ զրուցուածքս չէք հասկնար . անոր համար որ չէք կրնար իմ 44 խօսքս մտիկ բնել ։ Դուք Յեր հօրմէն Սատանայէն էք , ու ձեր հօրը բաղձանքը կ'ուզէք բնել . ան նիկայ սկիզբէն հետ մարդասպան էր , Ան ճշմարտութեան մէջ չկեցաւ , ընդու որ անոր նեբսի պին ճշմարտութիւն չկայ . երբոր անիկայ սուտ թիւն խօսի , բուն իրմէն կը խօսի , քանզի անիկայ 45 սուտխօս է և անոր Հայրը ։ Բայց որովհետև ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինծի չէք հաւատար ։ 46 Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել մեղքի համար . իսկ թէ որ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինչո՞ւ 47 ինծի չէք հաւատար ։ Ան որ Աստուծմէ է , Աստուծոյ խօսքերը մտիկ կ'ընէ . դուք անոր համար մտիկ չէք ըներ , որ Աստուծմէ չէք ։ 48 Պատասխան տուին Հրէաները ու բսին անոր , Ազիկ չենք բսեր մենք թէ դուն Սամարացի ես ու դեւ 49 կայ քու նեբսդ ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ . Ես դեւ չունիմ , Հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ , և դուք զիս կ'անարդէք ։ 50 Դէր ։ Եւ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր . կայ Մէկը որ կը փնտռէ 51 ու կը դատէ ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Եթէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահ պի- 52 տի չտեսնէ ։ Ան ատենը Հրէաները բսին անոր , Հիմա դիտցանք որ քու նեբսդ դեւ կայ . Աբրահամ մեռաւ ու մարդաբէները , և դուն

Ցամի Ցհետն 32

Ը 41 ։ Յհ . ե . 20 ։ Հմր 40 ։
Ե Գլ . է . 20 ։ Ա Գր . ժ . 32 ։ է . 19 . 30 ։ Ժդ . 19 . 24 ։
Ը Աստ . դ . 9 ։ Հմր 33 ։
Ա Հռով . ը . 2 ։ թ . 7 ։ Գաղ . դ . 7 . 29 ։
Ղ Հմր 37 ։
Ե Հմր 26 ։
Ը Եփ . կդ . 16 ։ կդ . 8 ։ Աստ . 6 ։
Բ ա Ցոհ . ե . 1 ։
Ը Գլ . Ժդ . 27 ։ Ժէ . 8 . 25 ։
Բ Գլ . է . 43 ։ է . 28 . 29 ։
Ը Գլ . է . 17 ։
Բ Աստ . Ժդ . 38 ։ ա Ցոհ . դ . 8 ։
Ը Ցհ . դ . 6 ։
Ը Ցհ . ժ . 26 ։
Ա Գլ . ժ . 26 . ա Ցոհ . դ . 6 ։
Ը Ցհ . է . 20 ։ Ժ . 20 ։ Հմր 52 ։
Ե Գլ . է . 41 ։ է . 18 ։
Ը Գլ . է . 24 ։ Ժա . 26 ։
Ե Ջան . ա . 5 ։ Եբր . Ժա . 13 ։

Յամի Տեառն 32

կ'ըսես , թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահուան համը
53 պիտի չառնէ : Մի՞թէ դուն աւելի՛ մեծ ես մեր Հայր Աբրահամէն որ մեռաւ , ու մարգարէներն ալ մեռան . դուն քեզ ո՞վ կ'ընես :
54 Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Եթէ որ ես ինքզինքս փառաւորեմ , իմ փառքս բան մը չէ . Իմ Հայրս է որ զիս կը փառաւորէ , որուն համար դուք կ'ըսէք թէ Մեր Աստուածն
55 է . Նէ անիկայ չէք ճանչնար , բայց ես դիտեմ անիկայ . ու թէ որ ըսեմ թէ անիկայ չեմ դիտեր , ձեզի պէս ստախօս պիտի ըլլամ . հապա ես դիտեմ անիկայ , և անոր
56 խօսքը կը պահեմ : Ձեր Հայրը Աբրահամ ցանկացաւ իմ օրս տեսնելու , ու տեսաւ և ուրախացաւ :
57 Ասկէ Հրէաները ըսին անոր , Դուն տակաւին չիտուն տարեկան չես ,
58 Աբրահամն ալ տեսար : Յիսուս ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Աբրահամին բրա-
59 լէն առաջ եմ ես : Ան առեներ Հաբարեր վերցուցին որ անոր վրայ նետեն . բայց Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց աչքերէն , և Տաճարէն դուրս ելաւ , ու այսպէս դնաց :

ԳԼ . Թ

1 Քրիստոս ի ծնէ կոյրին աչքերը կը բանայ : 8 Ան թշնամած մարդը փարիսեցւոց կը տարբեր, 13 որոնք բարկանալով՝ դուրս կ'ընեն զանիկայ իրենց ժողովարանէն . 35 բայց Յիսուս կ'ընդունի զանիկայ , ու ան ալ կը Տաւատայ անոր : 39 Քրիստոս զորօրհնէ կը լուսաւորէ :

1 Ու երբոր կ'անցնէր , մէկ մարդ մը
2 տեսաւ կոյր ծնած . Ու իր աշակերտները Հարցուցին իրեն ու ըսին , Ռաբբի՛ , ո՞րս չունեց է մեղքը , աստ՞ր թէ իր ծնողացը , որ անիկայ
3 կոյր ծնաւ : Պատասխան տուաւ Յիսուս , Ո՛չ աստրն է մեղքը , ոչ ալ իր ծնողացը , հապա որ Աստուծոյ գործերը աստր վրայ յայտնուին :
4 Նի ըլլան : Քանի որ ցորեկ է , պէտք է որ զիս իրկողին գործերը գործեմ . դիշերը կու գայ որ ան առեներ մէկը չկրնար գործել ;
5 Քանի որ ես աշխարհի մէջ եմ , Ե աշխարհի լոյսն եմ :
6 Երբոր ասը ըսաւ , Ի թուքը գետինը , և թուքովը կաւ չինեց , ու ան կաւը կոյրին աչքերուն վրայ ծեփեց .
7 Նէ ըսաւ անոր , Գնա՛ Նլուացուէ Սիլոամի աւազանին մէջ , (որ Խրկուած կը թարգմանուի .) Ե ան գնաց ու լուացուեցաւ , եկաւ ու կը
8 տեսնէր : Իսկ դրացիները և անոնք որ առաջուց տեսած էին զանիկայ որ կոյր էր , կ'ըսէին , Անիկայ չէը որ կը նստէր և կը

մուրար . ոմանք կ'ըսէին , Անիկայ
9 է . Ուրիշները Նըսէին , Անոր նմանն ալ է . Ինքը կ'ըսէր Թէ
10 նէս եմ : Ուստի ըսին իրեն , Հապա ինտո՞ր բացուեցան քու աչքերդ
11 երդ : Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Յիսուս կոչուած մարդ մը կաւ չինեց ու աչքերս ծեփեց , և ըսաւ ինծի , Գնա՛ Սիլոամի աւազանը ու լուացուէ . Ես ալ գացի լուացուեցայ ու կը տեսնեմ :
12 Ե ըսին իրեն , Ո՞ւր է անիկայ . ըսաւ Ոչինչ , Չեմ դիտեր :
13 Փարիսեցիներուն տարին զանի-
14 կայ որ առնով կոյր էր : Ե շաբաթ օր էր երբոր Յիսուս կաւը չինեց , ու անոր աչքերը բացաւ :
15 Նորէն փարիսեցիներն ալ կը Հարցնէին իրեն , Թէ ինտո՞ր կը տեսնէ . անիկայ ալ ըսաւ անոնց , Կաւ դրաւ աչքերուս վրայ , ու լուա-
16 ցուեցայ և կը տեսնեմ : Ասոր վրայ փարիսեցիներէն ոմանք կ'ըսէին, Ան մարդը Աստուծմէ չէ , ինչու որ շաբաթի օրը չպահեր . ուրիշները կ'ըսէին , Ինտո՞ր կրնայ մեղաւոր մարդ մը ասանկ հրաշքներ ընել , ու մէջերնին երկպառակութիւն
17 կար : Նորէն ըսին կոյրին , Դուն ինչ կ'ըսես անոր համար որ քու աչքերդ բացաւ . ան ալ ըսաւ Թէ
18 Մարգարէ մըն է : Իսկ Հրէաները չէին Տաւատար անոր համար Թէ կոյր էր ու բացուեցաւ , մինչև որ ան աչքը բացուածին ծնողքը կանչեցին
19 չեցին . Ե անոնց Հարցուցին ու ըսին , Ա՞ս է ձեր որդին , որուն համար դուք կ'ըսէք Թէ կոյր ծնաւ . Հապա հիմա ինտո՞ր կը տեսնէ ,
20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին անոնց ու ըսին , Գիտենք որ ասիկայ է մեր որդին , և որ ինքը կոյր
21 ծնաւ . Բայց հիմա ինտո՞ր կը տեսնէ , չենք գիտեր , կամ Թէ ով բացաւ աչքերը , մենք չենք գիտեր . ինքը չափահաս է , իրեն Հարցուցէք . Թող ինքը խօսի ի-
22 րեն համար : Ա՛ս ըսին անոր ծնողքը Հրէաներէն վախնալնուն Համար , քանզի Հրէաները միսաան Տաւատած էին որ եթէ մէկը զանիկա Քրիստոս դաւանի ,
23 Ժողովարանէն դուրս Ձգուի : Ասոր համար անոր ծնողքը ըսին Թէ Ինքը չափահաս է , իրեն Հարցու-
24 ցէք : Ետքը Նորէն կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր , ու ըսին անոր , Աստուծոյ փառք տուր . Մենք գիտենք որ ան մարդը մեղաւոր է ,
25 Անիկայ ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Թէ որ մեղաւոր է , ես չեմ գիտեր . միայն մա գիտեմ որ կոյր
26 Էի և հիմա կը տեսնեմ : Նորէն

Յամի Տեառն 32

ես մեռնիմ : Ես ինքզինքս փառաւորեմ : Իմ փառքս բան մը չէ : Իմ Հայրս է որ զիս կը փառաւորէ : Մեր Աստուածն է : Նէ անիկայ չէք ճանչնար : Ես կը պահեմ : Աբրահամ ցանկացաւ : Ես տեսնեմ : Ես ինքզինքս : Ես ինքզինքս : Ես ինքզինքս

Յամի Տեառն 32

ըսին անոր ։ Ի՞նչ ըրաւ քեզի ։
27 քու աչքերդ ինտո՞ր բացաւ ։ Պա-
տասխան տուաւ անոնց ։ Հիմա
ըսի ձեզի ու չլսեցիք ։ ինչո՞ւ հա-
մար նորէն լսել կ՚ուզէք ։ միթէ
դո՞ւք ալ կ՚ուզէք անոր աշակերտ
28 ըլլալ ։ Անոնք նախատելով զա-
նիկայ ըսին ։ Դուն ես անոր աշա-
կերտը ։ իսկ մենք Մովսէսի աշա-
29 կերտներն ենք ։ Մենք գիտենք որ
Աստուած Մովսէսի հետ խօսեցաւ ։
ՀԳլ ։ ը ։ 14 ։ Հ բայց ասիկայ չենք գիտեր թէ ուս-
30 կից է ։ Պատասխան տուաւ մար-
ՅԳլ ։ գ ։ 10 ։ դը և ըսաւ անոնց ։ Յ Ատիկայ է
զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք
գիտեր թէ ուսկից է ։ և անիկայ
31 իմ աչքերս բացաւ ։ Գիտենք որ
Ղ Յոբ ։ իէ ։ Ղ Աստուած մեղաւորներուն մտիկ
9 ։ լե ։ 12 ։ չըներ ։ բայց թէ որ մէկը աստուա-
Սաղ ։ ժը ։ ծապաշտ ըլլայ ու անոր կամքը
41 ։ լգ ։ 15 ։ կղ ։ 18 ։ կատարէ ։ անոր մտիկ կ՚ընէ ։ Աշ-
Առակ ։ ա ։ 28 ։ ժե ։ 29 ։ խը ։ 9 ։ Ես ։ ա ։ 15 ։ Ե-
բեմ ։ ժա ։ 11 ։ ժգ ։ 12 ։ Եզեկ ։ ը ։ 18 ։ Միք ։ գ ։ 4 ։ Զաք ։ է ։ 13 ։
Հ Հմր 16 ։ Հ Հմր 2 ։
32 խարհիս սկիզբէն 'ի վեր լսուած չէ
որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը
33 բացած է ։ Հ Թէ որ Աստուծմէ
չըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր
34 կրնար ընել ։ Պատասխան տուին
և ըսին անոր ։ Հ Դուն բոլորովին
մեղաց մէջ ծնած ես ։ ու մեզի վար-
դապետութի՞ւն կ՚ընես ։ և դուրս
ըրին անիկայ ։
35 Յիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս
ըրին ։ ու երբոր գտաւ զանիկայ՝
ըսաւ անոր ։ Դուն կը հաւատա՞ս
Յ Մատ ։ ժգ ։ 33 ։ ժզ ։ 16 ։ Մար ։ ա ։ 1 ։ Գլ ։ ժ ։ 36 ։ ա Յոհ ։ ե ։ 13 ։
36 Յ Աստուծոյ Որդիին ։ Անիկայ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ ։ Տէր ։
37 ո՞վ է՝ որ հաւատամ անոր ։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր ։ Տեսար ալ
անիկայ ։ Ն և քեզի հետ խօսողը ան
Ն Գլ ։ գ ։ 26 ։ 38 է ։ Անիկայ ալ ըսաւ ։ Կը հա-
ւատամ՝ Տէր ։ ու անոր երկրպա-
39 գութիւն ըրաւ ։ Եւ Յիսուս ը-
Ն Գլ ։ ե ։ 22 ։ 27 ։ Տեսգլ ։ գ ։ 17 ։ ժբ ։ 47 ։ Մատ ։ ժգ ։ 13 ։
Ն Հռով ։ բ ։ 19 ։ Ղ Գլ ։ ժե ։ 22 ։ 24 ։
սաւ ։ Ն Ես դատաստանի համար ե-
կայ ասա աշխարհս ։ Ն որ չտեսնող-
ները տեսնեն և տեսնողները կու-
րանան ։
40 Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր
հետն էին ։ ասա բաները լսելով՝ Ն ը-
սին իրեն ։ Միթէ մե՞նք ալ կոյր
41 ենք ։ Յիսուս ըսաւ անոնց ։ Ղ Թէ
որ կոյր ըլլայիք ։ դուք մեղք չէիք
ունենար ։ բայց հիմա կ՚ըսէք թէ
Կը տեսնենք ։ ասոր համար ձեր
մեղքը Յէր վրայ կը մնայ ։

ԳԼ ։ Ժ

1 Քրիստոս է կենաց դուռը և բարի հովիւը ։ 19 Հրէից տարբեր կարծիքները անոր վրայով ։ 24 Յիսուս իր գործքերովը կը ցուցընէ թէ ինքն է Քրիստոսը՝ Աստուծոյ Որդին ։ 39 Հրէից ձեռքէն կը փախչի ։ 40 և դարձեալ կ՚երթայ Յորդանանու միւս կողմը ։ ուր տեղ շատերը կը հաւատան իրեն ։

1 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի ։
Ան որ դռնէն չմտներ ոչխար-
ներուն բակը ։ հապա ուրիշ տեղէն
կ՚ելլէ ։ անիկայ գող ու աւազակ
2 է ։ Բայց ան որ դռնէն կը մտնէ ։
անիկայ ոչխարներուն հովիւն է ։
3 Դռնապանը կը բանայ անոր ։ և
ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն ։
ու իր ոչխարները անունովնին կը
կանչէ ։ և դուրս կը հանէ զանոնք ։
4 Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ ։
անոնց առջևէն կ՚երթայ ։ ու ոչ-
խարները իր ետևէն կ՚երթան ։ ին-
չու որ անոր ձայնը կը ճանչնան ։
5 Սակայն օտարի ետևէ չեն երթար ։
հապա անկէ կը փախչին ։ ինչու որ
օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար ։
6 Յիսուս ասա առակը ըսաւ անոնց ։
բայց անոնք չէին իմանար թէ ինչ
7 էր որ իրենց կը խօսէր ։ Եւ Յի-
սուս նորէն ըսաւ անոնց ։ Ճշմա-
րի՛տ ճշմարի՛տ կ՚ըսեմ ձեզի ։ Ես
8 եմ ոչխարներուն դուռը ։ Ամէն
անոնք որ ինծմէ առաջ եկան ։ գող
ու աւազակ էին ։ բայց անոնց չլսե-
9 ցին ոչխարները ։ Ա Ես եմ դուռը ։
Ա Գլ ։ ժգ ։ 6 ։ Եփե ։ բ ։ 18 ։
թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պի-
տի փրկուի ։ ու պիտի մտնէ ու
10 ելլէ և արօտ գտնէ ։ Գողը չգար ։
միայն թէ գողնալու և սպաննելու
ու կորսընցընելու համար ։ ես եկայ
որ կեանք ունենան ։ և ալ աւելի
11 ունենան ։ Բ Ես եմ բարի հովիւը ։
Բ Ես ։ խ ։ 11 ։ Եզեկ ։ լգ ։ 12 ։ 23 ։ լէ ։ 24 ։ Երբ ։ ժգ ։ 20 ։ ա Պետ ։ բ ։ 25 ։ ե ։ 4 ։
բարի հովիւը իր կեանքը ոչխար-
12 ներուն համար կը դնէ ։ Բայց
վարձկանը որ հովիւ չէ ու ոչխար-
ները իրը չեն ։ երբոր կը տեսնէ
գայլը որ կու գայ ։ Գ կը թողու ոչ-
խարները ու կը փախչի ։ և գայլը
կը յափշտակէ ոչխարները ու զա-
13 նոնք կը ցրուէ ։ Եւ վարձկանը
կը փախչի ։ ինչու որ վարձկան է
ու իր հոգը չէ ոչխարներուն հա-
14 մար ։ Ես եմ բարի հովիւը ։ Դ և
Դ Բ Տիմ ։ բ ։ 19 ։
կը ճանչնամ իմիններս ու կը ճանչ-
15 ցուիմ իմիններէս ։ Ի Ինչպէս որ
Հայրը զիս կը ճանչնայ ։ ես ալ
Հայրը կը ճանչնամ ։ Ղ ու իմ կեան-
քըս ոչխարներուն համար կը դնեմ ։
16 Ի Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ ։ որոնք
Ի Ես ։ ծզ ։ 8 ։
ասա բակէն չեն ։ անոնք ալ պէտք է
որ բերեմ ։ ու իմ ձայնիս պիտի
լսեն ։ Ը և պիտի ըլլան մէկ հօտ ա-
17 մէկ հովիւ ։ Անոր համար Հայրը
զիս կը սիրէ ։ Բ որ ես իմ կեան-
քըս կը դնեմ ։ որ նորէն առնեմ
18 անիկայ ։ Մէկը չհաներ անիկայ
ինծմէ ։ հապա ես կը դնեմ անիկայ
ինքիրմէս ։ իշխանութիւն ունիմ
անիկայ դնելու ։ Ժ և իշխանութիւն
ունիմ անիկայ նորէն առնելու ։
Ի ասա պատուէրը իմ Հօրմէս առի ։
19 Ն Նորէն երկպառակութիւն կ՚ըլ-
լար Հրէից մէջ ասա խօսքերուն հա-
20 մար ։ Եւ անոնցմէ շատերը կ՚ը-
Ն Գլ ։ է ։ 43 ։ թ ։ 16 ։

Յամի Տեառն 32

ԲԳԼ · Կ · 20 · Ղ · 48 · 52 · ԺԵԼ · Գ · 11 · Ասղ · ղդ · 9 · Ճղ · 8 · Ց՝ · Տ · 33 · ՖԳԼ · Թ · 6 · 7 · 32 · 33 · ՀԳոր · Գ · 11 · Կ · 12 ·

ՅՀՃր 38 · ԹԳ · Գ · 2 · Կ · 35 ·

ԷԳԼ · Բ · 47 · ա Ց՝ · Գ · 6 · ՕՀռն՝ ՆՀՆ · ՀՀՃր 4 · 14 ·

ՐԳԼ · Գ՝ · 37 · ԺԿ · 11 · 12 · Ժը · 9 ·

ՃԳԼ · Ժգ · 23 · ՆԳԼ · ԺԿ · 2, 6 · ՃՃ · ԷԲԼ · ԺԿ · 11 · 22 · ՒԳԼ · Բ · 59 ·

ԷԳԼ · Կ · 18 · ՀՕաղ · Ձբ · 6 · ՖՀռոլ · Ժգ · 1 · ՒԳԼ · Գ · 27 · ՒԳԼ · Գ · 17 · Կ · 36 · 37 · Բ · 42 · ՀՂՀ · ա · 35 · ՓԳԼ · Թ · 18 · ՀՃր 30 · ՐԳԼ · ԺԿ · 24 · ՃԳԼ · Կ · 36 · Ժգ · 10— 12 · ՒԳԼ · Ժգ · 10, 11 · ԺԿ · 21 · ՖԳԼ · Կ · 30 · 44 · Բ · 59 ·

ոչ էին , Ի Դև կայ ատոր ներսի դին ու խելքդ ած է , ինչո՞ւ ատոր մտիկ
21 կ՚ընէք : Ութիչները կ՚ըսէին , Ա՛ս խօսքերը դիւահարի Խօսիլ չեն . միթէ Ի դևը կրնա՞յ Ի կոյրերուն աչքերը բանալ :
22 Ան ատենը Երուսաղէմ նաւատեառքի փոշը եղաւ , ու ձմեռ էր :
23 Եւ Յիսուս կը պտրտէր տաճարին
24 մէջ Ի Սողոմոնին սրահը : Եւ Հրէաները անոր չորս կողմը առին ու ըսին անոր , Մինչև ե՞րբ մեզ տարակուսանաց մէջ կը թողուս . թէ որ Քրիստոսը դուն ես , մեզի հա-
25 մարձակ ըսէ : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Ձեզի ըսի ու չէք հաւատար . Ես գործքերը որ ես իմ Հօրս անունովը կը գործեմ , անոնք կը վկայեն ինծի համար :
26 Բայց դուք չէք հաւատար , ինչու որ իմ ոչխարներէս չէք , Ի ինտոր որ
27 ձեզի ըսի Ի : Իմ ոչխարներս իմ ձայնիս կը լսեն , ես ալ անոնք կը ճանչնամ , ու իմ ետևէս կու գան .
28 Եւ ես անոնց յաւիտենական կեանք կու տամ , Ի ու յաւիտեան պիտի չկորսուին , և ոչ ոք իմ ձեռքէս
29 պիտի չյափշտակէ զանոնք : Ի Իմ Հայրս Ի՞ որ ե՜ս ինծի տուաւ , ամենէն մեծ է , և ոչ ոք չկրնար իմ
30 Հօրս ձեռքէն յափշտակել : Ես ու Հայրը մէկ ենք :
31 Ան ատենը Հրէաները նորէն քարեր վերցուցին , որ անիկայ
32 քարկոծեն : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Շատ բարի գործքեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս , անոնցմէ ո՞ր գործին համար դիս կը
33 քարկոծէք : Հրէաները պատասխան տուին անոր՝ ըսելով , Բարի գործի համար քեզ չենք քարկոծեր , հապա հայհոյութեան համար , և քանզի դուն որ մարդ ես , ինքզինդ Աստուած կ՚ընես :
34 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Չի՞ որ ձեր օրէնքին մէջը գրուած է , Ես ըսի թէ դուք աստուածներ
35 էք : Թէ որ աստուածներ կ՚անուանեց զանոնք , Որոնց որ Աստուծոյ խօսքը եղաւ , (ու կարելի չէ որ
36 գրուածը աւրուի ,) Հապա ան որ Հայրը սրբեց և աշխարհը խրկեց , դուք Հայհոյես կ՚ըսէք թէ Հայհոյութիւն կ՚ընես , Աստուծոյ Որդի
37 եմ Ըսելուս համար : Թէ որ իմ Հօրս գործքերը չեմ գործեր , ինծի
38 մի հաւատար . Հապա թէ որ կը գործեմ , թէև ինծի չէք հաւատար , Գործքերուն հաւատացէք , որ գիտնաք ու հաւատաք թէ Հայրը իմ մէջս է , և ես անոր մէջ :
39 Դարձեալ կը փնտռէին զանի-

կայ բռնել , և անոնց ձեռքէն ելաւ .
40 Ու նորէն գնաց Յորդանանու անդիի կողմը՝ ան տեղը , Ը որ Յովհաննէս առաջուց կը մկրտէր , ու
41 հոն կեցաւ : Եւ շատերը եկան անոր ու կ՚ըսէին , Իրաւ Յովհաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ .
42 Բայց ինչ որ Յովհաննէս բաւ ա՛նոր համար , ամէնը ճշմարիտ էր . Ի և շատ մարդիկ հոն անոր հաւատացին :

ԳԼ · ԺԱ

1 Քրիստոս կը յարուցանէ չորս օրուան մեռած Ղազարոսը : 45 Շատ Հրէաներ կը հաւատան : 47 Քահանայապետները և փարիսեցիք ժողով կ՚ընեն Քրիստոսի դէմ : 49 Կայափայի մարգարէութիւնը : 54 Յիսուս իր անձը կը թագուցանէ : 55 Զատկի ատենն կը փնտռեն զանիկայ , և պատուէր կու տան բռնելու :

1 Եւ Մարիամին և անոր քրոջը Մարթային գեղէն Բեթանիայէն Ղազարոս անուանվ մէկը հի-
2 ւանդ էր : Ի Անիկա ան Մարիամն էր , որ Տէրը եղով օծեց , ու անոր ոտքերը իր մազերովը սրբեց , որուն եղբայրը Ղազարոս հիւանդ էր :
3 Ուստի էր քոյրերը Ը՞ղ խրկեցին անոր ու ըսին , Տէր՛ ահա անիկայ որ դուն կը սիրես , հիւանդ է :
4 Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ , Ա՛ս հիւանդութիւնը մահուան համար չէ , Ի հապա Աստուծոյ փառացը համար , որ Աստուծոյ Որդին անով
5 փառաւորուի : Արդ Յիսուս կը սիրէր Մարթան և անոր քոյրը ու
6 Ղազարոսը : Ուստի երբոր լսեց թէ հիւանդ է , եղած տեղը Ը երկու օր
7 ալ կեցաւ : Եւ անկէ ետքը ըսաւ աշակերտներուն , Եկէ՛ Ի նորէն Հրէ-
8 աստան երթանք : Աշակերտները իրեն ըսին , Ռաբբի՛ Ի Հրէաները հիմա քեզ կը փնտռէին քարկոծելու , ու նորէն հո՞ն կ՚երթաս :
9 Պատասխան տուաւ Յիսուս , Չի՞ որ օրը տասներկու ժամ է . Ը թէ որ մէկը ցորեկը քալէ , չսայթիր , ինչու որ աս աշխարհիս լոյսը կը
10 տեսնէ . Ի Բայց թէ որ մէկը գիշերը քալէ , կը սայթի , ինչու որ իր
11 մէջը լոյս չկայ : Ա՛ս բաները ըսելէն ետև ըսաւ անոնց , Ղազարոս մեր բարեկամը Ը քնացած է . բայց կ՚երթամ որ անիկայ արթնցը-
12 նեմ : Ի Իր աշակերտները ըսին , Տէր՛ թէ որ քնացած է , պիտի ա-
13 ռողջանայ : Իսկ Յիսուս անոր մահուանէն համար կ՚ըսէր , բայց անոնք կը կարծէին թէ քունէ քնա-
14 նալուն համար կ՚ըսէր : Ան ատենը Յիսուս յայտնապէս բաւ անոնց ,
15 Ղազարոս մեռաւ . Եւ ես ուրախ եմ ձեզի համար որ հոն չէի , որ դուք հաւատաք . բայց Եկէ՛ եր-
16 թանք անոր , Թովմաս որ եր-

Յամի Տեառն 33

ՀԳԼ · ա · 28 ·

ԳԼ · գ · 30 ·

ՖԳԼ · բ · 30 · Ժա · 45 ·

Ա Մատ · իդ · 7 · Մաթ · Ժդ · 3 · ՒԳ · Ժբ · 3 ·

ՖԳԼ · Թ · 3 · ՀՃր 40 ·

ՐԳԼ · Ժ · 40 ·

ԲԳԼ · Ժ · 31 ·

ՀԳԼ · Թ · 4 ·

ԲԳԼ · Ժբ · 35 ·

ԸՐ Օր · լ · 16 · Դան · Ժբ · 2 · Մատ · Թ · 24 · Գար · Ե · 59 · ա Կար · Ժե · 18 · 51 ·

Յաճի Տեառն 33

կուրեակ կ'բառէր , բաւ էր աշակերտակիցներուն , Մէնք ալ երթանք՝ որ անոր հետ մեռնինք ։
17 Յիսուս երբոր եկաւ , գտաւ որ անիկայ արդէն չորս օրուան գերեզմանը դրուած էր ։ 18 Բեթանիա Երուսաղէմի մօտ էր՝ տասնհինգ ասպարէզի չափ ։
19 Եւ Հրէաներէն շատերը Մարթայինն ու Մարիամին եկած էին որ միխիթարեն զանոնք իրենց եղբօրը համար ։ 20 Ուրկէ երբոր լսեց Մարթա թէ Յիսուս կու գայ , դանիկայ դիմաւորելու գնաց , բայց Մարիամ տանը մէջ նստեր էր ։
21 Եւ Մարթա բաւ Յիսուսին , Տէր՝ թէ որ հոս ըլլայիր , իմ եղբայրս 22 չէր մեռներ . Բայց դիտեմ որ հիմա ալ ինչ որ խնդրես Աստուծմէ , Աստուած պիտի տայ քեզի ։ 23 Յիսուս բաւ անոր , Քու եղբայրդ յարութիւն պիտի առնէ ։
24 Մարթա բաւ անոր , Գիտեմ որ յարութիւն ժամնակը՝ վերջին օրը յարութիւն պիտի առնէ ։
25 Յիսուս բաւ անոր , Ես եմ յարութիւնը և կեանքը . Ան որ ինծի կը հաւատայ , թէև մեռնի՝ 26 պիտի ապրի . Եւ ան ամէնը որ կենդանի է ու ինծի կը հաւատայ , յաւիտեան պիտի չմեռնի . դուն կը հաւատա՞ս զսոր ։ 27 Ըսաւ անոր , Ո՛ս Տէր՝ Ես հաւատացեր եմ որ դուն ես Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին , որ աշխարհը գալու էիր ։
28 Ու երբոր սա բաւ , գնաց իր քոյրը Մարիամ գաղտուկ մը կանչեց՝ բսելով , Վարդապետը եկեր է ու կը կանչէ ։ 29 Անիկայ լսածին պէս՝ շուտ մը եղաւ ու եկաւ անոր ։
30 Քանի Յիսուս դեռ գեղը եկած չէր , հապա ան տեղն էր , ուր որ Մարթա զանիկայ դիմաւորեց ։ 31 Բայց Հրէաները որ անոր հետ տաներ մէջն էին ու կը միխիթարէին զանիկայ , երբոր տեսան որ Մարիամ շուտ մը եղաւ ու դնաց , էրթան ետևէն անոր եաեւէն գացին , բսելով թէ Գերեզմանը կ'երթայ որ հոն տեղը լայ ։ 32 Իսկ Մարիամ երբոր Յիսուսի եղած տեղը եկաւ ու զանիկայ տեսաւ , անոր ոտքը իյնալով բաւ անոր , Տէր՝ թէ որ հոս ըլլայիր , իմ եղբայրս չէր մեռներ ։
33 Յիսուս երբոր տեսաւ անիկայ որ կու լար , և անոր հետ եկող Հրէաները որ կու լային , իր հոդւոյն մէջ հառաչեց ու խռովեցաւ , Եւ բաւ , Ո՞ր դրած էք անիկայ , բսին իրեն , Տէր՝ եկէր ու տես ։ 35 Յիսուս լացաւ ։ (36) Ուստի Հրէաները կ'բսէին , Նայեցէք զանիկայ որչափ կը սիրէր զանիկայ ։ 37 Ասոնցմէ ոմանք ալ կ'բսէին , Ատիկայ չոր կոյրին աչքերը բացաւ , չէր կրնար բնել որ սա ալ չմեռնի ։ 38 Նէր ։ Յիսուս նորէն իր մէջ հառաչելով՝ գերեզմանը կու գայ . և անիկայ քարայր մըն էր , ու անոր վրայ քար մը դրուած էր ։ 39 Յիսուս բաւ , Մէկդի բերէք սա քարը . մեռելին քոյրը Մարթա բաւ անոր , Տէր՝ արդէն հոտած պիտի ըլլայ , ինչու որ չորս օրուան է ։
40 Բաւ անոր Յիսուս , Քեզի չըսի՞ որ եթէ հաւատաս , կ'Աստուծոյ փառքը պիտի տեսնես ։ 41 Ան ատենը մէկդի բերին *քարը . և Յիսուս էր աչքերը վեր վերցուց ու բաւ , Հայր՝ շնորհակալ եմ քեզ որ լսեցիր ինծի ։ 42 Մէ , որ ինծի լսեցիր ։ Ու ես գիտէի որ ամէն ատեն ինծի կը լսես . Հապա ես բոլորտիքը կայնող ժողովուրդին համար բսի , որ հաւատան թէ դուն խրկեցիր զիս ։ 43 Եւ սա բսելէն ետքը , մեծ ձայնով մը կանչեց , Ղազարո՝ դուրս եկուր ։
44 Մեռելն ալ եղաւ ոտքերը ու ձեռքերը պատանքով կապած , ես եբեսը վարշամակով պատած . Յիսուս բաւ անոնց , Արձրկեցէք ատիկայ ու թողէք որ երթայ ։
45 Եւ Հրէաներէն շատերը որ Մարիամին եկեր էին , Երբոր Յիսուս բրածը տեսան , հաւատացին բայց անոնցմէ ոմանք գացին փարիսեցիներուն , ու Յիսուսի բրածը անոնց պատմեցին ։
47 Ուստի Քահանայապետները և փարիսեցիները ժողով գումարեցին ու բսին , Ի՞նչ բնենք , քանզի աս մարդը շատ հրաշքներ կ'բնէ ։ 48 Եթէ որ անիկայ ատանկ թող տանք , ամէնն ալ անոր պիտի հաւատան , և Հռովմայեցիք պիտի գան ու մեր տեղը ու ազգը պիտի վերցրնեն ։
49 Եւ անոնցմէ մէկը Կայիափա , Նա՛ , որ ան տարւոյն քահանայապետ էր , բաւ անոնց , Դուք 50 բան մը չէք գիտեր ։ Ու չէք ալ խորհիր թէ ազէկ է մեզի՝ որ մէկ մարդ մը ժողովուրդին համար մեռնի ։ 51 Եւ ոչ բոլոր ազգը կորսուի ։ Բայց ան բանը չէ թէ ինքիրմէն գուշակեց , հապա ան տարւոյն քահանայապետ ըլլալով , մարգարէացաւ թէ Յիսուս ազգին համար 52 պիտի մեռնէր ։ Եւ չէ թէ միայն ազգին համար , հապա որ Աստուծոյ ցիրուցան եղած որդիները ալ մէկտեղ ժողվի ։
53 Ուստի անկէ օրէն եւեթ խորհուրդ բրին որ սպաննեն զանիկայ ։ 54 Ուստի Յիսուս անկէ ետքը համաձայն չէր պտրտեր Հրէից մէջ , հապա անկէ անապատին մօտ տեղ մը դնաց , Եփրեմ կոչուած քաղաքը , ուր որ պառկած էր մեռելը ։

Յաճի Տեառն 33

ՂԵՒ - Թ - 6 ։
ՅՀՒԴ 4 , 23 ։
ՂԵՒ - ԺԹ - 30 ։
ՅԳԼ - Ի - 7 ։
ՆԳԼ - Բ - 23 ։ Ժ - 42 ։ ԺԲ - 11 - 18 ։
ՂԱՊ - Բ - 2 ։ Պատ - ԻԶ - 3 ։ Պաբ . Ժ - 1 ։ ՂԵ - ԻԲ - 2 ։
ՆԳԼ - ԺԲ - 19 ։ Գոր - գ - 16 ։
ՂՆ - գ - 2 ։ Գլ . ԺԲ . 14 ։ Գոր . գ - 6 ։
ՆԳԼ - ԺԲ - 14 ։
Ե Ն - ԼԹ - 6 ։ ա Յով . Բ - 2 ։
ՆԳԼ . Ժ - 16 ։ Եփե - Բ - 14 ։ 15 ։ 16 ։ 17 ։
ՆԳԼ - գ - 1 ։ 3 ։ Ե - 1 ։

Յամի Տեառն 33

ՀՏես բ Մա. ժգ. 19։

ա ԳԼ. բ. 13։ Ա. 1. ղ. 4։

բ Հմր 8։

մէկ քաղաք մը՝ որուն անունը Հնեփրայիմ էր, ու իր աշակերտներուն հետ հոն կը կենար։

55 Եւ Հրեից զատիկը մօտ էր, ու անոնք շատ մարդիկ գացին երուսաղէմ երկրէն առաջ՝ որ ինքզինքնին սրբեն։

56 Ուստի կը փնտռէին զՅիսուս, ու տաճարին մէջ կեցած ատենները իրարու կ՚ըսէին, Ձեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ, թէ ան տօնին պիտի չգայ։ Իսկ քահանայապետներն ու փարիսեցիները պատուէր տուեր էին, որ եթէ մէկը դիտնայ անոր ուր ըլլալը՝ իմացընէ, որ անիկայ բռնեն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Յիսուս կը գովէ Մարիամը՝ որ իր ոտքը օծեց։ 9 Ժողովուրդը կու գայ Ղազարոսը տեսնելու։ 10 Քահանայապետները խորհուրդ կ՚ընեն զանիկայ ալ սպաննելու։ 12 Երիսաոս իշուս վրայ հեծած՝ երուսաղէմ կը մտնէ։ 20 Քանի մը Յոյներ կը ցանկան զինքը տեսնելու։ 23 Կը բրիսաոս իր մահը կը նախասացնէ։ 37 Հրէից կատարեալ հաւատքը։ 42 Իշխաններէն շատերը կը հաւատան Յիսուսի, բայց փարիսեցիներէն վախնալով՝ զանիկայ յայտնի չեն դաւանիր։

1 Իսկ Յիսուս զատիկէն վեց օր առաջ Բեթանիա եկաւ, ուր էր Ղազարոս մեռեալը, զոր որ Յ[illegible]

2 մեռեալներէն յարուցած։ Եւ հոն անոր ընթրիք մը ըրին. ու Մարթա սպասաւորութիւն կ՚ընէր, և Ղազարոս անոր հետ սեղան նստողներէն։

3 բուն մէկն էր։ Իսկ Մարիամ մէկ լիտր նարդոսի պատուական մեծագին հոգ առնելով, Յիսուսի ոտքերը օծեց ու իր մազերովը անոր ոտքերը սրբեց. և տունը հոգին անուշահոտութեամբը լեցուեցաւ.

4 Ըն առներ աշակերտներուն մէկը Իսկարիովացի Սիմոնեան Յուդա որ զանիկայ պիտի մատնէր,

5 բսաւ, Ինչո՞ւ համար սա հոգը չծախուեցաւ իրեք հարիւր դահեկաններ, որ աղքատներուն տրուէր։

6 Ըսա բսաւ, չէ թէ աղքատներուն համար իր հոգն էր, հապա որ գող էր, ու գանձանակը ինքը կը պահէր, և ինչ որ ձգուէր՝ ինքը կը հոգէր։

7 Իսկ Յիսուս բսաւ, Թող տուէք սորա. սա բանը իմ պատանդութեան օրուանը համար պահեց։

8 Վասն զի աղքատները միշտ ձեզի հետ ունիք, բայց ես միշտ ձեզի հետ չունիք։

9 Ուստի Հրէաներէն շատ ժողովուրդ անոր հոն ըլլալը իմացան, ու եկան, ոչ թէ միայն Յիսուսի համար, հապա որ Ղազարոսն ալ տեսնեն, զորն որ մեռելներէն յարուցած։

10 բուց Իսկ քահանայապետները խորհուրդ ըրին որ Ղազարոսն ալ

11 մեռցնեն. Վասնզի որ Հրէաներէն շատերը անոր պատճառովը կ՚երթային ու կը հաւատային Յիսուսի։

12 Հետեւեալ օրը շատ ժողովուրդ որ տօնին եկած էին, երբոր լսեցին թէ Յիսուս Երուսաղէմ կու գայ,

13 Արմաւենիի ոստեր առին ու ելան զանիկայ դիմաւորելու, և կ՚աղաղակէին, Օվսաննա՝ օրհնեալ է Իսրայէլի թագաւորը՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ։ Եւ Յիսուս աւանակ մը գտնելով անոր վրայ նստաւ, ինչպէս որ գրուած է,

15 Մի վախնար՝ ով Սիովնի աղջիկ. ահա քու թագաւորդ կու գայ իշուս

16 աւանակի վրայ նստած։ Իսկ անոր աշակերտները առաջ չհմացան սա բաները. Բայց երբոր Յիսուս փառաւորուեցաւ, յան առնեն միտքերնին բերին թէ սա բաները անոր համար գրուած էր, և թէ իրեն սա բաները ըրին անոր։ Նաեւ բոլոր անոնք որ անոր հետ էին երբոր կոչեց զԼազարոս գերեզմանէն և մեռելներէն յարուցանեց, կը վկայէին։

17 Ասոր համար ալ ժողովուրդը զանիկայ դիմաւորեց, վասն զի լսեցին թէ անիկայ սա նշանը ըրած էր։ Իսկ փարիսեցիները իրարու կ՚ըսէին, Կը տեսնէք որ օգուտ մը չէք կրնար ընել. ահա բոլոր աշխարհ անոր ետեւէն գնաց։

20 Եւ հոն Յոյներ կային ելոներէն երկրպագութիւն ընելու

21 եկողներուն մէջ։ Անոնք Փիլիպպոսին եկան՝ որ Գալիլեայի Բեթսայիդայէն էր, և կ՚աղաչէին անոր ու կ՚ըսէին, Տէր՝ կ՚ուզենք

22 Յիսուսը տեսնել։ Փիլիպպոս եկաւ ու Անդրէասին բսաւ, և նորէն Անդրէաս ու Փիլիպպոս Յիսուսի բսին։

23 Յիսուս ալ պատասխան տուաւ անոնց ու բսաւ, Ժամանակը հասաւ, որ փառաւորուի Մարդուն Որդին։

24 բուն Ամէն ամէնու կ՚ըսեմ ձեզի, Թէ որ ցորենին հատը հողին մէջ իյնալով չմեռնի, Ինքը միայնակ կը մնայ. Հապա թէ որ մեռնի, շատ պտուղներ կը բերէ։ Ան որ իր անձը կը սիրէ, պիտի կորսնցընէ զանիկա. և ան որ իր անձը աս աշխարհիս մէջ կ՚ատէ, յաւիտենական կեանքը պիտի պահէ զանիկա։

26 Եթէ որ ինձի կը ծառայէ, թող իմ հետեւիս գայ. ու ես ուր որ եմ, իմ ծառան ալ հոն պիտի ըլլայ. Եթէ որ ինձի կը ծառայէ, Հայրը պիտի պատուէ զանիկայ։

27 Հիմա իմ հոգիս խռոված է, և ի՞նչ բսեմ. Հայր՝ զիս ազատէ աս ժամէն. Բայց ես ասոր համար եկայ աս

Յամի Տեառն 33

Բ Մաս. խա. 8։ Մաբ. ժա. 8։ Ղուկ. ԺԹ. 35, 36, ԽՀ։

գ Սադ. ԽԺբ. 25, 26։

դ Մաս. խա. 7։

ե Զաք. թ. 9։

զ Ղուկ. ժբ. 34։

է ԳԼ. է. 39։

ը ԳԼ. ժգ. 26։

թ Հմր 11։

ժ ԳԼ. ժա. 47, 48։

ի Դոր. ժէ. 4։

ձգ Թագ. բ. 41. 42։ Գոբ բ. 27։

լ ԳԼ. ա. 44։

խ ԳԼ. ժգ. 32։ ժէ. 1։

ծ Ես Կոր. ժէ. 36։

կ Մաս. ժ. 39։ ժգ. 25։ Մաբ. բ. 35։ Ղուկ. ԺԹ. 24։ ժէ. 33։

հ ԳԼ. ժգ. 3։ ժէ. 24։ ա Թես. գ. 16։

ղ Մաս. իզ. 38, 39։ Գա. ժբ. 50։ ԳԼ. ժգ. 21։ Ղուկ. իբ. 53։ ԳԼ. ժբ. 37։

Յամի Տեառն 33

ՉՄատ. գ. 17։
ՌԳԼ. ժա. 42։
ՌՄատ. ժբ. 29։ Ղու. ժ. 18։ Գլ. ժգ. 30։ ժզ. 11։ Գոր. իզ. 18։ բ Կոր. դ. 4։ Եփե. բ. 2։ զ. 12։
ՀԳԼ. գ. 14։ ը. 28։
ՏՀռով. ե. 18։ Եբր. բ. 9։
ՐԳԼ. ժը. 32։
ՑՍաղ. ձթ. 36, 37։ ճժ. 4։ Ես. թ. 7։ ծգ. 8։ Եզեկ. լէ. 25։ Դան. բ. 44։ է. 14, 27։ Միք. գ. 7։
ՌԳԼ. ա. 9։ ը. 12։ թ. 5։ Հմր 46։
ՒԵրեմ. ժգ. 16։ Եփե. ե. 8։
ԻԳԼ. ժա. 10։ ա Յօհ. բ. 11։
ՀՂու. ժզ. 8։ Եփե. ե. 8։ ա Թես. ե. 5։ ա Յօհ. բ. 9, 10, 11։
ՓԳԼ. ը. 59։ ժա. 54։
ՌԵս. ծգ. 1։ Հռով. ժ. 16։
ԲԵս. զ. 9, 10։ Մատ. ժգ. 14։
ՒԵս. զ. 1։
ՏԳԼ. է. 13։ թ. 22։
ԻԳԼ. ե. 44։
ՂՄար. թ. 36։ ա Պետ. ա. 21։
ԻԳԼ. ժգ. 9։
ԸՀմր 35, 36։ Գլ. գ. 19։ ը. 12։ թ. 5, 39։

28 ժամին։ Հայր՝ փառաւորէ՛ քու ա-
նունդ. Ջան ատենը ձայն մը եկաւ
երկինքէն։ Փառաւորեցի ալ, ու
29 նորէն պիտի փառաւորեմ։ Եւ
ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը
լսէր, կ՚ըսէին՝ Որոտում կ՚ըլլայ.
ոմանք ալ կ՚ըսէին՝ Հրեշտակ խօ-
30 սեցաւ իրեն հետ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ, ՌԱս
ձայնը ինծի համար չեկաւ, հապա
31 ձեզի համար։ Հիմա է աս աշ-
խարհիս դատաստանը, հիմա աս
աշխարհիս ՚իշխանը դուրս պիտի
32 ձգուի։ ՀԵս ալ երբոր երկրէն
բարձրանամ, Տամէնն ալ ինծի
33 պիտի քաշեմ։ ՐԱս բանս կը զրու-
ցէր՝ իմացընելով թէ ինչ կերպ մա-
34 հով պիտի մեռնէր։ Ժողովուրդը
անոր պատասխանեց, ՑՄենք օրէն-
քէն լսեցինք որ Քրիստոս յաւի-
տեան կը մնայ, և դուն ինտո՞ր
կ՚ըսես թէ պէտք է Որդին մարդոյ
բարձրանայ. ո՞վ է ատ Որդին մար-
35 դոյ։ Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ, Քիչ
մը ատեն ալ ՚լոյսը ձեր հետն է.
Ւքանի որ լոյսը ունիք՝ քալեցէք,
որ չըլլայ թէ մութը ձեր վրայ հաս-
նի. ՚ինչու որ խաւարի մէջ քալողը
36 չգիտեր թէ ուր կ՚երթայ։ Քանի
որ լոյսը ունիք, հաւատացէք ան
լոյսին՝ ՚որ լուսոյ որդիք ըլլաք.
Յիսուս աս բաները զրուցեց, ու
գնաց Ւպահուեցաւ անոնցմէ։
37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշքներ
ըրած էր անոնց առջևը, Բայց ա-
38 նոնք չէին հաւատար իրեն. Որ
կատարուի Եսայի մարգարէին խօս-
քը, որ ըսաւ, ՌՏէ՛ր՝ ո՞վ հաւա-
տաց մեր տուած լուրին, և Տէրոջը
39 բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ։ Ա-
նոր համար չէին կրնար հաւատալ,
40 որ դարձեալ կ՚ըսէ Եսայի, ԲԱնոնց
աչքերը կուրցուց, և անոնց սիր-
տերը թմրեցուց, որ չըլլայ թէ
աչքովնին տեսնեն ու սրտովնին
իմանան և դարձի գան, ու ես
41 անոնք բժշկեմ։ ՒԱս Խօսքը ըսաւ
Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառ-
քը, ու խօսեցաւ անոր վրայով։
42 Այսու ամենայնիւ իշխաններէն ալ
շատերը իրեն հաւատացին, ՏԲայց
փարիսեցիներուն համար զանիկայ
չէին դաւաներ, որ ժողովարանէն
43 դուրս չձգուին. ԻԻնչու որ մարդոց
փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի
սիրեցին։
44 Իսկ Յիսուս կ՚աղաղակէր ու կ՚ը-
սէր, ՂԱն որ ինծի կը հաւատայ՝
ինծի չհաւատար, հապա զիս խրբ-
45 կողին. ԻԵւ ան որ զիս կը տեսնէ,
46 զիս խրկողը կը տեսնէ։ ԸԵս լոյս
եկայ աշխարհ, որ ամէն ո՛վ որ
ինծի հաւատայ, խաւարի մէջ չը-

47 մնայ։ Եւ թէ որ մէկը իմ խօսքերս
լսէ ու չհաւատայ, ԲԵս անիկայ
չեմ դատեր. Ժքանզի ես չեկայ որ
աշխարհը դատեմ, հապա որ աշ-
48 խարհը փրկեմ։ ԻԱն որ զիս կ՚ա-
նարգէ և իմ խօսքերս չընդունիր,
կայ մէկը որ զանիկայ կը դատէ.
Լան խօսքը որ ես խօսեցայ, ան
պիտի դատէ զանիկայ վերջին օրը։
49 Ինչու որ ԻԵս ինքիրմէս չխօսեցայ,
հապա Հայրը որ զիս խրկեց, ին-
քը ինծի պատուիրեց ԺԻնչ որ պի-
տի ըսեմ՝ և ինչ որ պիտի խօսիմ։
50 Եւ գիտեմ որ անոր պատուիրածը
յաւիտենական կեանք է. ուստի
ինչ որ ես կը խօսիմ, ինտոր որ
Հայրը ինծի ըսաւ, անանկ կը խօ-
սիմ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Յիսուս իր աշակերտներուն ոտքերը կը լուայ, յորդորելով զանոնք որ խոնարհութեամբ և սիրով վարուին իրարու հետ. 18 կը նախաձայնէ Յուդային զինքը մատնելը, և մէկ նշանով մը մատնիչին ո՛վ ըլլալը կը յայտնէ Յովհաննէսին. 31 կը պատուիրէ իր աշակերտներուն մէկզմէկ սիրել, 36 և կ՚իմացընէ Պետրոսին թէ պիտի ուրանայ զինքը։

1 ՌՕ՝ատկի տօնէն առաջ՝ Յիսուս
գիտնալով թէ Բիր ժամանա-
կը հասեր է որ աս աշխարհէս ելլէ
Հօրը քովը, սիրելով իրենները որ
աշխարհի մէջ էին, մինչև վերջն
ալ սիրեց զանոնք։
2 Եւ ընթրիքը որ կ՚ըլլար, (ՒՍա-
տանան արդէն Իսկարիովտացի Սի-
մոնեան Յուդային սրտին մէջը դը-
3 րեր էր, որ զանիկայ մատնէ.) Յի-
սուս գիտնալով թէ ՏՀայրը ամէն
բան իր ձեռքը տուաւ, ԻԵ թէ ին-
քը Աստուծմէ ելաւ ու Աստուծոյ
4 քովը կ՚երթայ, ՂԸնթրիքէն ելաւ,
և հանդերձները մէկդի դրաւ, ու
զենջակ մը առնելով մէջքը փաթ-
5 թեց։ Ետքը կոնքին մէջ ջուր լե-
ցուց, ու սկսաւ աշակերտներուն
ոտքերը լուալ, և ան իր փաթ-
6 թուած զենջակովը սրբել։ Ուս-
տի եկաւ Սիմոն Պետրոսին. ան
ալ ըսաւ անոր, ՏէՐ՝ ԻԴո՞ւն իմ
7 ոտքերս պիտի լուաս։ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա-
նոր, Ես ինչ որ կ՚ընեմ՝ դուն հի-
մա չես իմանար, ԸՀապա ետքը պի-
8 տի իմանաս։ Պետրոս ըսաւ անոր,
Բնաւ դուն իմ ոտքերս պիտի չը-
լուաս. պատասխան տուաւ անոր
Յիսուս, ԲԹէ որ քեզ չլուամ,
դուն ինծի հետ բաժին չունիս։
9 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր, ՏէՐ՝
չէ՛ թէ մինակ ոտքերս, հապա նաև
10 ձեռքերս ու գլուխս։ Յիսուս ը-
սաւ անոր, Լուացուածին՝ ոտքերը
լուալէն 'ի զատ ուրիշ բան պէտք
չէ, այլ բոլորովին մաքուր է. և

Յամի Տեառն 33

ԲԳԼ. ե. 45։ ը. 15, 26։
ԺԳԼ. գ. 17։
ԻՂու. ժ. 16։
ԼԲՕր. ժը. 19։ Մար. ժզ. 16։
ԻԳԼ. ը. 38։ ժգ. 10։
ԺԲՕր. ժը. 18։
ՌՄատ. իզ. 2։
ԲԳԼ. ժբ. 23։ ժէ. 1, 11։
ՒՂու. իբ. 3։ Հմր 27։
ՏՄատ. ժա. 27։ իը. 18։ Գլ. գ. 35։ ժէ. 2։ Գոր. բ. 36։ ա Կոր. ժե. 27։ Եբր. բ. 8։
ԻԳԼ. ը. 42։ ժզ. 28։
ՂՂու. իբ. 27։ Փիլ. բ. 7, 8։
ԻՏե՛ս Մատ. գ. 14։
ԸՀմր 12։
ԲԳԼ. գ. 5։ ա Կոր. զ. 11։ Եփե. ե. 26։ Տիտ. գ. 5։ Եբր. ժ. 22։

Գլուխ Տասն 33

ֆ Գլ. ժե. 3։
ֆ Գլ. գ. 65։

ա Մատ. իգ. 8։ 10։ Ղկ. գ. 46։ ա Կոր. բ. 6։ ժբ. 3։ Փիլ. բ. 11։

ա Մատ. իբ. 27։

բ Հով. ժբ. 10։ Գաղ. գ. 1. 2։ ա Պետ. ե. 5։

ա Մատ. ժա. 29։ Փիլ. բ. 5։ ա Պետ. բ. 21։ ա Յովհ. բ. 6։

գ Մատ. ժ. 24։ Ղկ. գ. 40։ Գլ. ժե. 20։

դ Յակ. ա. 25։ ա Պետ. ֆ. 9։ Մատ. իգ. 23։ Հմր 21։

ե Գլ. ժգ. 29։ ժգ. 4։

զ Մատ. ժ. 40։ իե. 40։ Ղկ. ժ. 16։

է Մատ. իգ. 21։ Մար. ժգ. 18։ Ղկ. իբ. 21։

ը Գլ. ժբ. 27։

ա Պետ. ա. 17։ ա Յովհ. բ. 19։

թ Գլ. ժբ. 26։ ի. 2։ ֆա. 7. 20։ 24։

ժ Յուն. գագր

ա Գլ. ժբ. 6։

ֆ դուք մաքուր էք, բայց ոչ թէ 11 ամենքդ։ Վասն զի գիտէր զայնիկայ որ զինքը պիտի մատնէր. անոր համար ըսաւ՝ Ձեզ թէ ամենքդ 12 ալ մաքուր էք։ Ու երբոր անոնց ոտքերը լուաց, և իր հանդերձները առնելով նորէն սեղան նստաւ, ըսաւ անոնց, Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձեզ 13 որ Վարդապետ ու Տէր կը կոչէք, և ալ կ'ըսէք, 14 ինչու որ ես եմ։ Ես Հապա թէ որ ես Տէրս ու վարդապետս ձեր ոտքերը լուացի, ձեզի պէտք է որ դուք 15 ալ իրարու ոտքերը լուաք։ Վասն զի ձեզի մէկ օրինակ մը տուի, որ ինծոր ես ձեզի ըրի դուք ալ ընէք։ 16 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ, ոչ ալ խրկուածը զինքը խրկողէն մեծ 17 է։ Եթէ դուք ասոնք գիտէք, երանելի էք՝ թէ որ ասոնք 18 կատարէք։ Ձեզ թէ ձեր ամենուն չխօսիմ կ'ըսեմ, Ես զիս ընտրեցի, հապա որ սուրբ գրուածը կատարուի թէ Ուտէն որ իմ հետս հաց կ'ուտէր, 19 ինծի դէմ կրունկ վերցուց։ Հիմակուընէ կ'ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ եղեր, որ երբոր բլլայ հաւատաք 20 թէ ես եմ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ով որ կ'ընդունի անիկայ որ ես կը խրկեմ, զիս կ'ընդունի. և ով որ զիս կ'ընդունի, զիս խրկողը կ'ընդունի։

21 Ցիսուս երբոր ասը բաւ, Հոգիին մէջ խռովեցաւ, և վկայեց բսելով՝ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Հար ձեզմէ մէկը զիս պիտի մատնէ։ 22 Ուստի աշակերտները տարակուսած իրարու կը նայէին 23 թէ որու համար կը զրուցէ։ Ու աշակերտներէն մէկը կար Ցիսուսի գոհը նստած, որն որ Ցիսուս կը սիրէր։ 24 Նր Սիմոն Պետրոս անոր աչք կ'ընէր հարցնելու թէ ով պիտի բլլայ անիկայ որուն համար 25 կը զրուցէ։ Ան ալ Ցիսուսի կուրծքին վրայ իյնալով՝ բսաւ անոր, Տէր՝ ո՞վ է։ 26 Ցիսուս պատասխան տուաւ։ Անիկայ է որուն որ պատառ թրջելով կու տամ։ և թրջելով պատառը Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդասի 27 յին տուաւ։ Ու պատառէն ետքը Սատանան անոր ներսը մտաւ։ Ուստի Ցիսուս բսաւ անոր, Ինչ որ 28 պիտի ընես, չուտով բրէ։ Բայց սա բաներ անկան նստողներէն մէկը չհասկըցաւ, թէ ինչու համար բսաւ 29 անոր։ Վասն զի ոմանք կը խորհէին թէ որովհետև դանձանակը Յուդան կը պահէր, Ցիսուս անոր կ'ըսէր, Գնա՛ սա ինչ որ մեզի աս տօնիս պէտք է, կամ՝ որ ազգատներուն բան մը 30 տայ։ Անիկայ ալ պատառը առածին պես շուտ մը դուրս ելաւ, ու գիշեր էր։

31 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ, Ցիսուս բսաւ, Հիմա փառաւորուեցաւ Որդին մարդոյ, ու Աստուած փառաւորուեցաւ անով. 32 թէ որ Աստուած անով փառաւորուեցաւ, Աստուած ալ անիկայ իր անձովը պիտի փառաւորէ, Ան շուտով պիտի փառաւորէ զանիկայ։ 33 Որդեակք, քիչ մը ատեն ալ ձեզի հետ եմ. զիս պիտի փնտռէք. ու ինչպէս որ Հրէաներուն ըսի թէ Ուր որ ես կ'երթամ, դուք չէք կրնար գալ, հիմա ձեզի ալ 34 կ'ըսեմ։ Ձեզ պատուիրան մը կու տամ ձեզի որ միկզմիկ սիրէք, ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի, որ դուք 35 ալ միկզմիկ սիրէք։ Ասով ամէն պիտի գիտնան թէ իմ աշակերտներս էք, թէ որ իրարու վայ կերտներս էք։ 36 Սիմոն Պետրոս բսաւ անոր, Տէր՝ ո՞ր կ'երթաս. Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր, Ուր որ ես կ'երթամ, դուն հիմա չես կրնար իմ ետևէս գալ, ետքը կրնար պիտի գաս իմ ետևէս։ 37 Պետրոս բսաւ անոր, Տէր՝ ինչու հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ գալ. ես իմ կեանքս քու համար 38 պիտի դնեմ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր, Քու կեանքդ պիտի դնես ինծի համար. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, Հաւը պիտի չկանչի մինչև որ դուն երեք անգամ զիս ուրանաս։

Գլ. ԺԳ

1 Քրիստոս կը մխիթարէ իր աշակերտները երկնային երջանկութեան յոյսը անոնց ապահովելով. 6 կը ծանուցանէ թէ ինքն է ճանապարհը, ճշմարտութիւնը և կեանքը, և թէ ինքը Հօրը հետ մէկ է. 13 կը խոստանայ որ իր անունովը եղած ազօթքը պիտի կատարուի. 15 կը պատուիրէ սէր և հնազանդութիւն ունենալ իրմէ. 16 կը խոստանայ խրկել Մխիթարիչ Սուրբ Հոգին. 27 ու իր խաղաղութիւնը կու տայ անոնց։

1 Սիրաելսիիդ չխռովի. Աստուծոյ հաւատացէք, ինծի ալ հաւատացէք։ 2 Հօրս տունը շատ բնակարաններ կան. ապա թէ ոչ ես ձեզի պիտի ըսէի. Երթամ կ'երթամ ու ձեզի տեղ կը պատրաստեմ։ 3 Եւ թէ որ երթամ ու ձեզի տեղ պատրաստեմ, Նորէն կու գամ և ձեզ ինծի կ'առնեմ, Որպէս զի ուր որ ես եմ՝ դուք 4 ալ հոն բլլաք։ Եւ ուր որ ես կ'երթամ՝ գիտէք, ու ճամբան ալ գիտէք։

5 Թովմաս բսաւ անոր, Տէր՝ չենք

Գլխ Տասն 33

ա Գլ. ժբ. 23։ ա Գլ. ժգ. 13։ ա Պետ. գ. 11։ ա Գլ. ժէ. 1. 4. 5. 6։ Ղկ. ժբ. 23։

ա Գլ. է. 34։ բ. 21։

բ Ղկ. ժճ. 18։ Գլ. ժե. 12. 17։ Եփես. ե. 2։ ա Թես. գ. 9։ Յակ. բ. 8։ ա Պետ. բ. 22։ ա Յովհ. գ. 7. 8։ գ. 11. 23։ գ. 21։

գ ա Յովհ. բ. 5։ գ. 20։

ա Գլ. իա. 18։ բ Պետ. ա. 14։

դ Մատ. իգ. 33։ 34։ 35։ Մար. ժգ. 29. 30. 31։ Ղկ. իբ. 33. 34։

ա Հմր. 27։ Գլ. ժգ. 3. 22։

բ Գլ. ժգ. 33։ 36։

դ Հմր. 18. 28։ Գործ. ա. 11։

ա Գլ. ժբ. 26։ ժէ. 24։ ա Թես. գ. 16։

Յոբի Տեսան 33

Ա Եբր. թ. 8։
Ղ Գաղ. ա. 17։ բ. 32։
Ե Գաղ. ա. 4։ ժա. 25։
Ը Գաղ. ժ. 9։
Ի Գաղ. բ. 19։

դիտեր ուր կ'երթաս, և ի՞նչպէս
6 կրնանք ճամբան դիտնալ։ Ցի-
սուս բաւ անոր։ Ես եմ ճամ-
բան ու ճշմարտութիւնը ու
կեանքը. Հայր Հօրը քովկ չգար,
7 եթէ ոչ ինծմով։ Թէ որ զիս
ճանչնայիք՝ իմ Հայրս ալ կը ճանչ-
նայիք, և ասկէ ետև կը ճանչնաք
անոր եւ տեսած անոր։
8 Փիլիպպոս բաւ անոր, Տէր՝
Հայրը մեզի ցուցուր, ու հերիք է
9 մեզի։ Բաւ անոր Յիսուս, Այ-
քան ժամանակ ձեզի հետ եմ, և
զիս չճանչցար Փիլիպպոս. Ան որ
զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսաւ, և դուն
ինտոր կ'ըսես թէ Հայրը մեզի
10 ցուցուր։ Չես հաւատար Թէ
ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը իմ
մէջս է. ան խօսքերը որ ես ձեզի
կը խօսիմ, չէ թէ ինքիրմէս կը
խօսիմ, հապա Հայրը որ իմ մէջս
բնակած է, անոր կը գործէ ան
11 գործքերը։ Հաւատացէք ինծի,
թէ ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը
12 իմ մէջս է. Եթէ ոչ գոնէ
գործքերուն համար ինծի հաւա-
տացէք։ Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ ինծի կը
հաւատայ, ան գործքերը որ ես կը
գործեմ, ինքն ալ պիտի գործէ,
և անոնցմէ աւելի մեծ գործէ պի-
տի գործէ, ինչու որ ես Հօրս քո-
13 վը կ'երթամ։ Եւ իմ անունովս
ինչ որ խնդրէք, պիտի հաւա-
տացնեմ, որ Հայրը Որդիովը փա-
14 ռաւորուի. թէ որ իմ անունովս
բան մը խնդրէք, Ես պիտի
15 կատարեմ։ Թէ որ զիս կը սի-
րէք, իմ պատուիրանքներս պա-
16 հեցէք։ Ես ալ Հօրը պիտի ա-
ղաչեմ, և ուրիշ Մխիթարիչ մը
պիտի տայ ձեզի, որ յաւիտեան
17 ձեզի հետ բնակի։ Ճշմարտու-
թեան Հոգին, զոր աս աշխարհս
անկարելի չընար ընդունիլ, ինչու
որ չտեսներ անկարելի ու չճանչնար
անկարելի, բայց դուք կը ճանչնաք
անկարելի, ինչու որ ձեր քովը կը
բնակի ու ձեր հետը պիտի ըլլայ։
18 Ձեզ որբ չեմ թողուր, Կու գամ
19 ձեզի։ Քիչ մը ատենէն ևս՝ ալ
աշխարհս զիս չտեսներ. Բայց
դուք պիտի տեսնէք զիս, Ինչու
որ ես կենդանի եմ, և դուք կեն-
20 դանի պիտի ըլլայք։ Ան օրը պի-
տի գիտնաք Թէ ես իմ Հօրս մէջն
եմ, և դուք իմ մէջս, ես ալ ձեր
21 մէջը։ Ան որ իմ պատուէրներս
կը բռնէ ու կը պահէ անոնք, ա-
նոնկայ է զիս սիրողը. և ան որ զիս
կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի սի-
րուի. ու ես անոնկայ պիտի սիրեմ,
և ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ։

22 Բաւ անոր Ղեբուդա, (ոչ Իս-
կարիովտացին) Տէր՝ ի՞նչպէս
կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի
պիտի յայտնես, և չէ թէ աշխար-
23 հին։ Յիսուս պատասխան տուաւ
ու բաւ անոր, Թէ որ մէկը զիս
կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ.
ու իմ Հայրս զանիկայ պիտի սիրէ,
և անոր պիտի գանք ու անոր
24 քովը օթեւան պիտի ընենք։ Ան
որ զիս չսիրեր, իմ խօսքերս չպա-
հեր. Եւ ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմն
չէ, հապա Հօրը՝ որ զիս խրկեց։
25 Ա՛ն բաները ձեզի խօսեցայ՝ քանի
26 որ ձեր քովն եմ։ Բայց Մխի-
թարիչը՝ Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը
իմ անունովս պիտի խրկէ, Ան-
կայ ձեզի բոլորը պիտի սորվեցնէ,
և ինչ որ ձեզի բան՝ միտերնիդ
27 պիտի բերէ։ Խաղաղութիւն կը
թողում ձեզի, իմ խաղաղու-
թիւնս կու տամ ձեզի. Չէ թէ
ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես
ձեզի կու տամ. Սիրտերնիդ չը-
28 խռովի ու չվախնայ։ Լսեցիք որ
ես ըսի ձեզի թէ Կ'երթամ ու
ձեզի կու գամ. Թէ որ զիս սի-
րէիք, պիտի ուրախանայիք, Թէ
ես Հօրը քովկ կ'երթամ, Ինչու
29 որ իմ Հայրս ինծմէ մեծ է։ Ես
հիմակուց դուս չեղած բան ձեզի,
30 որ երբոր բլլայ՝ հաւատաք։ Ալ
ձեր հետը շատ պիտի խօսիմ,
Ինչու որ աշխարհիս իշխանը
կու գայ, և իմ վրաս բան մը չու-
31 նի. Մ՛այն Թէ աշխարհս գիտնայ
որ ես Հայրը կը սիրեմ, Ու ինչ-
պէս որ Հայրը ինծի պատուիրեց,
անանկ կ'ընեմ. Եղէք ասկէ եր-
թանք։

Յոբի Տեսան 33

Ղ Գաղ. գ. 16։
— Հբր. 15։
— ա Յով. բ. 24։ Յայտ. գ. 20։
Ե Հբր. 10։ Գաղ. ե. 19։ 38։ է. 16։ բ. 28։ Յհ. բ. 19։ 22։ Ես. ծ. 3։
Ը Գաղ. ա. 15։ Յհ. ժ. 30։ Փիլ. բ. 6։
Թ Գաղ. գ. 19։ գ. 4։
— Գաղ. ժ. 31։ գ. 11։
Ժ Գաղ. ժ. 18։ Փիլ. բ. 8։ Եբր. ե. 8։

Գլ. ԺԵ

1 Քրիստոսի ու իր անդամներուն մէջ եղած մխիթարութիւնը և փոխադարձ սէրը. որմէ առաջինը բացատրուած։ 18 Քրիստոսի ու աշակերտներուն միմիսրանքնին երբոր ատելը աշխարհս առնէ կ'ըլլան և կը տեսնուին։ 26 Սուրբ Հոգին և առաքելութեան պաշտօնը։

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ
2 Հայրս մշակն է։ Ամէն ճիւղ
որ իմ վրաս է ու պտուղ չբերեր,
կը կտրէ զանիկայ. և ամէնը որ
պտուղ կը բերէ, կը մաքրէ զանի-
կայ, որ ալ աւելի պտուղ բերէ։
3 Դուք հիմակու բնէ մաքուր էք ան
4 խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ։ Իմ
մէջս կեցէք ու ես ձեր մէջը. Ինչ-
պէս որ ճիւղը չկրնար ինքիրմէն
պտուղ բերել, թէ որ որթին վրայ
հաստատուած չըլլայ, նոյնպէս ալ
դուք ալ թէ որ իմ վրաս
5 հաստատուած չըլլաք։ Ես որթն
եմ — դուք ճիւղերն էք. ան որ
իմ վրաս հաստատուած է և ես ա-

— Աբան. ժ. 15։
Բ Գաղ. գ. 10։ Գաղ. ե. 19։ 38։ է. 16։ բ. 28։ Ժբ. 49։ — Հբր. 16։ — ա Յհ. բ. 24։ Յայտ. գ. 20։
Ե Հբր. 10։ Գաղ. ե. 19։ 38։ է. 16։ բ. 28։ Ժբ. 49։ — Հբր. 16։ Ղ. Թգ. 49։ Գաղ. ժ. 26։ Ժգ. 7։
Ը Գաղ. բ. 22։ Ժբ. 16։ Ժգ. 13։ ա Յհ. բ. 20։ 27։
Թ Փիլ. գ. 7։ Կող. գ. 15։
— Հբր. 1։
Ժ Հբր. 8. 18։
Ի Հբր. 12։ Գաղ. Ժգ. 16։ ի. 17։
Ա Յհ. ե. 1 Ժ. 30։ Փիլ. բ. 6։
Բ Գաղ. Ժգ. 19։ Ժգ. 4։
— Գաղ. Ժբ. 31։ Ժգ. 11։
Գ Գաղ. Ժ. 18։ Փիլ. բ. 8։ Եբր. ե. 8։

Յամի Տեառն 33

Ա Ովս. ժդ. 8; Փիլ. ա. 11; դ. 13; Գոր. դ. 12; Ի Մատ. դ. 10; Ե. 19;
Ը Հմր 16; Գլ. ժդ. 13, 14; ժզ. 23;
Ի Մատ. Ե. 16; Փիլ. ա. 11;
Ը Գլ. ը. 31; ժդ. 35;
Թ Գլ. ժդ. 15, 21, 23;
Ժ Գլ. ժզ. 24; ժէ. 13; ա Յօհ. ա. 4;
Ի Գլ. ժդ. 34; ա Թես. դ. 9; ա Պետ. դ. 8; ա Յօհ. դ. 11; դ. 21;
Լ Գլ. ժ. 11, 15; Հռով. Ե. 7, 8; Եփե. Ե. 2; ա Յօհ. դ. 16;
Խ Գլ. ժդ. 15, 23; Տես Մատ. ժբ. 50;
Ի Տե՛ս Ծն. ժբ. 17; Գլ. ժէ. 26; Գոր. ի. 27;
Լ Գլ. դ. 71; ժզ. 18; ա Յօհ. դ. 10, 19;
Հ Մատ. իբ. 19; Մար. ժզ. 15; Կող. ա. 6;
Ի Հմր 7; Գլ. ժդ. 13;
Ը Հմր 12;
Հա Յօհ. դ. 1, 13;
Մա Յօհ. դ. 5;
Ի Գլ. ժէ. 14;
Ի Մատ. ժ. 24; Ղու. դ. 40; Գլ. ժդ. 16;
Ը Եզեկ. դ. 7;
Ա Մատ. ժ. 22; իդ. 9; Գլ. ժզ. 3;
Ը Գլ. թ. 41;
Ղ Հռով. ա. 20; Յակ. դ. 17;

նոր վրայ, անիկայ շատ Ի պտուղ կը բերէ, ինչու որ առանց ինծի բան
6 մը չէք կրնար ընել։ Թէ որ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ, Ի անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս ձգուած ու չորցած է. և կը ժողվեն զանոնք ու կրակը կը նետեն, ու կ՚այրին։
7 Թէ որ դուք իմ մէջս կենաք՝ և իմ խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան, Ը ինչ որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք, ու
8 պիտի ըլլայ ձեզի։ Ի Ասով իմ Հայրս փառաւորուեցաւ, որ դուք շատ պտուղ բերէք, Ը ու իմ աշակերտներս ըլլաք։
9 Ինչպէս որ Հայրը զիս սիրեց, ես ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ
10 հաստատ կեցէք։ Թ Թէ որ իմ պատուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէջը պիտի կենաք. ինչպէս որ ես իմ Հօրս պատուէրները պահեցի, և
11 անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ։ Ա Ս բաները ձեզի խօսեցայ, որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէջը մնայ, Ժ ու ձեր ուրախութիւնը լման ըլ-
12 լայ։ Ի Ա Ս է իմ պատուէրս՝ որ մէկզմէկ սիրէք, ինչպէս որ ես ձեզ
13 սիրեցի։ Լ Ասկէ աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար ունենալ, որ մէկը իր կեանքը բարեկամներուն համար դնէ։
14 Ի Դուք իմ բարեկամներս էք, թէ որ ընելու ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը
15 պատուիրեմ։ Ասկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ անուաներ, ինչու որ ծառան չգիտեր իր տէրը ինչ կ՚ընէ. հապա ես ձեզ բարեկամ անուանեցի, Ի ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացու-
16 ցի։ Ի Չէ թէ դուք զիս ընտրեցիք, հապա ես ձեզ ընտրեցի. Հ ու դրի ձեզ, որ դուք երթաք և պտուղ բերէք, ու ձեր պտուղը մնայ. Ն որպէս զի իմ անունովս ինչ որ
17 Հօրմէն խնդրէք, ձեզի տայ։ Ը Ա Ս կը պատուիրեմ ձեզի որ մէկզմէկ սիրէք։
18 Ի Թէ որ աշխարհ ձեզ կ՚ատէ, դիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս ատեց։
19 Ի Թէ որ աշխարհէս եղած ըլլայիք, աշխարհ իրենները կը սիրէր. Ի բայց որովհետև աշխարհէ չէք՝ հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի, անոր հա-
20 մար աշխարհ ձեզ կ՚ատէ։ Միտքերնիդ բերէք ան խօսքը որ ձեզի ըսի թէ Ի Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ. թէ որ զիս հալածեցին, ձեզ ալ պիտի հալածեն. Ը թէ որ իմ խօսքս պահեցին, ձերն ալ պի-
21 տի պահեն։ Ի Բայց ասա ամէն բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս համար, ինչու որ չճանչցան անիկայ
22 որ զիս խրկեց։ Ը Թէ որ ես եկած և անոնց խօսած չըլլայի, անոնք մեղք չէին ունենար. Ի բայց հիմա իրենց

մեղքին պատճառանք մը չունին։
23 Ի Ան որ զիս կ՚ատէ, իմ Հայրս ալ
24 կ՚ատէ։ Ի Թէ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի, որոնք ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք չէին ունենար. բայց հիմա տեսան, ու ատեցին զիս ալ իմ Հայրս ալ։
25 Սակայն ասա Ի Հ ա որ կատարուի ան խօսքը որ իրենց օրինացը մէջ գրուած է թէ Ա Զուր տեղը զիս ա-
26 տեցին։ Ի Բայց երբոր Մխիթարիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ՚ելլէ, Ի անիկայ ին-
27 ծի համար պիտի վկայէ. Ի Եւ դուք ալ կը վկայէք, Ի ինչու որ սկիզբէն՝ ի վեր իմ հետս էք։

ԳԼ. ԺԶ

1 Քրիստոս կը յիշեցընէ իր աշակերտներուն՝ անոնց կրելու նեղութիւնները, և կը մխիթարէ զանոնք Սուրբ Հոգին խրկելու խոստմունքով, և իր յարութիւնը ու երկինքը համբառնալը նախաձայնելով. 23 կը հաստատէ թէ իր Հայրը պիտի լսէ անոնց աղօթքը՝ որ իր անունովը կ՚ընեն. 33 և թէ իրմով խաղաղութիւն պիտի ունենան, թէ և աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի կրեն։

1 Ա Ս բաները ձեզի խօսեցայ որ
2 Ա չգայթակղիք։ Իրենց Ի ժողովարաններէն դուրս պիտի ձգեն ձեզ. ու ժամանակ ալ պիտի գայ Ի որ ամէն ով որ ձեզ սպաննէ, անանկ պիտի սեպէ թէ Աստուծոյ
3 պաշտօն կը մատուցանէ։ Ի Եւ ասա բաները Ի Իզի պիտի ընեն՝ անոր համար որ ոչ Հայրը ճանչցան ոչ ալ
4 զիս։ Ի Բայց ասա բաները ձեզի խօսեցայ որ երբ ժամանակը գայ՝ միտքերնիդ բերէք թէ ես ըսի ձեզի. և Ը ասա բաները սկիզբէն չըսի ձեզի, ինչու որ ես հետերնիդ էի։
5 Ի Սակայն հիմա ես կ՚երթամ զիս խրկողին քովը, և ձեզմէ մէկն ալ չհարցըներ ինծի թէ Ո՞ւր կ՚եր-
6 թաս։ Բայց որովհետև ասա բաները ձեզի խօսեցայ, Ը ձեր սիրտերը
7 տրտմութիւնով լեցաւ։ Բայց ես ճշմարիտը կ՚ըսեմ ձեզի, աղէկ է ձեզի թէ որ ես երթամ. քանզի թէ որ ես չերթամ, Ի Մխիթարիչը ձեզի չգար. Ի հապա թէ որ երթամ,
8 անիկայ ձեզի կը խրկեմ։ Եւ ինքը երբոր գայ՝ աշխարհը պիտի յանդիմանէ մեղքի համար և արդարութեան համար ու դատաստանի համար։ Ի Մեղքի համար՝ որ
10 ինծի չեն հաւատար. Լ Արդարութեան համար՝ Ի որ ես իմ Հօրս քով կ՚երթամ, և ալ զիս չէք տես-
11 ներ. Եւ Ի դատաստանի համար՝ Ի որ ասա աշխարհիս իշխանը դատա-
12 պարտուած է։ Ձեզի տակաւին շատ բաներ ունիմ ըսելու, Հ բայց
13 հիմա չէք կրնար տանիլ։ Իսկ

Յամի Տեառն 33

Ջա Յօհ. բ. 23;
Ա Գլ. դ. 2; Ե. 31; Թ. 32;
Ա Սաղ. լե. 19; կթ. 4;
Ը Ղու. իդ. 49; Գլ. ժդ. 17, 26; ժզ. 7, 13; Գոր. բ. 33;
Ա Յօհ. Ե. 6;
Բ Ղու. իդ. 48; Գոր. ա. 8, 21, 22; բ. 32; դ. 15; դ. 20, 33; Ե. 32; ժ. 39; ժդ. 31; ա Պետ. Ե. 1; բ Պետ. ա. 16;
Ի Ղու. ա. 2; ա Յօհ. ա. 1, 2;

Ա Մատ. ժա. 6; իդ. 10; իդ. 31;
Բ Գլ. թ. 22, 34; ժբ. 42;
Ի Գոր. Է. 59; թ. 1; իդ. 9, 10, 11;
Ի Գլ. ժե. 21; Հռով. ժ. 2; ա Կոր. բ. 8; ա Ջիմ. ա. 13;
Ի Գլ. ժդ. 19; ժդ. 29;
Ը Տե՛ս Մատ. թ. 15;
Ի Հմր 10, 16; Գլ. Է. 33; ժդ. 3; ժդ. 28;
Ը Հմր 22; Գլ. ժդ. 1;
Բ Գլ. Է. 39; ժդ. 16, 26; ժե. 26;
Ժ Գոր. բ. 33; Եփե. դ. 8;
Ի Գոր. բ. 22—37;
Լ Գոր. բ. 32;
Ի Գլ. դ. 14; Ե. 32;
Ժ Գոր. իդ. 18;
Ի Ղու. ժ. 18; Գլ. ժբ. 31; Եփե. բ. 2; Կող. բ. 15; Եբր. բ. 14;
Հ Մար. դ. 33; ա Կոր. դ. 2; Եբր. Ե. 12;

Ցամք Տեառն 33

Ց ԳԼ. ԺԳ. 17։ ԺԱ. 26։ Ղ ԳԼ. ԺԳ. 26։ ա Ցօհ. Բ. 20։ 27։

Ք Պատ. ԺԱ. 27։ ԳԼ. Գ. 35։ ԺԳ. 3։ ԺԱ. 10։

Ի Հմր 10։ ԳԼ. Է. 33։ ԺԳ. 33։ ԺԳ. 19։

Ի Հմր 28։ ԳԼ. ԺԳ. 3։

Եւ. Իկ. 17։

Ի Հմր 6։

Ղ Ծն. Իկ. 41. 52։ ԳԼ. ԺԳ. 1. 27։ Ի. 20։ Դտր. Բ. 46։ ԺԳ. 52։ ա Պետ. ա. 8։

Ք Պատ. Է. 7։ ԳԼ. ԺԳ. 13։ ԺԱ. 16։

Ղ ԳԼ. ԺԱ. 11։

Ի Հմր 23։

կրօրը ինքը՝ Ց ճշմարտութեան Հոգին գայ, Համին ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ ձեզի, ինչու որ չէ թէ ինքիրմէն պիտի խօսի, հապա ի՛նչ որ լսէ՝ ան պիտի խօսի ու գալիքները ձեզի պիտի պատմէ։ 14 Ան ինկայ զիս պիտի փառաւորէ, ինչու որ իմինէս պիտի առնէ ու 15 ձեզի պատմէ։ Ք Ան ամէն բաները որ Հայրը ունի, իմն է. անոր համար ձեզի ըսի թէ իմինէս պիտի 16 առնէ, ու ձեզի պատմէ։ Ի Քիչ մը առնինէն ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը առնինէն զիս պիտի տեսնէք, Ի զանազի ես Հօրը կ'երթամ։

17 Անոր համար աշակերտներէն ոմանք իրարու կ'ըսէին, ի՛նչ է ասոր ասիլը կ'ըսէ թէ քիչ մը առնինէն ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը առնինէն զիս պիտի տեսնէք. և Ի զանազի ես Հօրը կ'երթամ։ 18 Թամ։ Ու կ'ըսէին, ի՛նչ պիտի ըլլայ ան քիչ մըն ալը՝ որ կ'ըսէ. չենք գիտեր ինչ կը զրուցէ։ 19 Իսկ Յիսուս գիտնալով որ կ'ուզեն իրեն հարցընել, բաու անոնց, Անոր համար իրարու կը հարցընէք, որ ըսի թէ քիչ մը առնինէն ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը առնինէն զիս պիտի տեսնէք։ 20 տեսնէք։ Ճշմարի՛տ ճշմարի՛տ կ'ըսեմ ձեզի, դուք պիտի լալ ու ողբալ, բայց աշխարհս պիտի ուրախանայ. դուք պիտի տրտմիք, սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրա- 21 խութեան պիտի փոխուի։ Ղ Կնիկ մը երբոր ծնանելու վրայ կ'տրտմութիւն կ'ունենայ, ինչու որ իր ժամը հասած է. բայց երբոր տղան ծնանի, ալ նեղութիւնը միտք չբերէրը ուրախութենէն՝ որ աշխարհ 22 մարդ մը ծնաւ։ Ե Հիմա դուք հիմա տրտմութիւն ունիք. բայց ես ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ, ու ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան, ու ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ 23 պիտի չվանէ։ Ու՝ ան օրը ինծի բան մը պիտի չհարցընէք։ Ի Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իմ անունովս ինչ որ խնդրէք Հօր- 24 մէն, պիտի տայ ձեզի։ Մինչև հիմա իմ անունովս բան մը չխնդրեցիք. խնդրեցէք ու պիտի առնէք, Ո որ ձեր ուրախութիւնը 25 լման ըլլայ։ Ես բաները առակներով խօսեցայ ձեզի. Բայց ժամանակ պիտի գայ, որ ալ ձեզի առակներով պիտի չխօսիմ, հապա յայտնապէս Հօրը պիտի 26 ին պատմեմ ձեզի։ Ի Ան օրը իմ անունովս պիտի խնդրէք. և չեմ ըսեր ձեզի թէ ես ձեզի համար պի- 27 տի աղաչեմ Հօրը. Ո Ինչու որ ինքը Հայրը ձեզ կը սիրէ, վասն զի դուք զիս սիրեցիք Ե և հաւատացիք 28 թէ ես Աստուծմէ ելայ։ Ի Հօրմէն ելայ ու աշխարհ եկայ. նորէն կը թողում աշխարհը և Հօրը կ'երթամ։

29 Ըսին անոր իր աշակերտները, Ահա հիմա յայտնապէս կը խօսիս, 30 և առակ մըն ալ չես ըսեր։ Հիմա իմացանք որ Ո ամէն բաներ գիտես, և քեզ մը ալ պէտք չէ որ մէկը քեզի հարցընէ, սասով Ո կը հաւատանք 31 ասոր որ Աստուծմէ ելար։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց Ա 32 ը Ե՞ հիմա կը հաւատաք. Ց Ահա ժամանակ պիտի գայ, ու եկած ալ է, որ ցրուեցան պիտի ըլլաք Ո ամէն մէկը իր տեղը, ու զիս մինակ պիտի թողուք. Ի բայց ես մինակ չեմ, ին- 33 չու որ Հայրը իմ հետս է։ Ա Բաները ձեզի խօսեցայ, Ո որ ինծմով խաղաղութիւն ունենաք. Ա աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք, Ի բայց քաջասիրտ եղէք. Ո ես աշխարհին յաղթեցի։

ԳԼ. ԺԷ

1 Քրիստոս կ'ազաչէ իր Հօրը որ փառաւորէ զինքը. 6 որ հաստատ պահէ իր առաքեալները. 11 միաբանութեան մէջ. 17 և ճշմարտութեան մէջ. 20 որ երկինքի մէջ իր հետ փառաւորէ զանոնք և ամէն ուրիշ հաւատացեալները։

1 Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ, իր աչքերը դէպ ի երկինքը վերցուց ու բաւ, Հայր՝ Ո ժամանակը հասեր է, փառաւորէ քու Որդիդ, որ քու Որդիդ ալ քեզ փառաւո- 2 րէ. Ի ինչպէս որ իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն մարմնոյ վրայ, որ յաւիտենական կեանք տայ ան 3 ամենուն որ տիրեն տուիր։ Ո Եւ ասիկա է յաւիտենական կեանքը, որ ճանչնան քեզ Ի մի միայն ճշմարիտ Աստուածդ, ու Ցիսուս Քրիստո- 4 սը՝ Ղ որն որ դուն խրկեցիր։ Ի Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի, Ե ան գործը Ի որ ինծի տուիր ընե- 5 լու։ Եւ հիմա ով Հայր՝ փառաւորէ զիս քու քովդ ան փառքովը Ի որ աշխարհի ըլլալէն 6 առաջ քովդ ունէի։ Ի Քու անունդ յայտնի ըրի ան մարդոցը՝ Ե որոնք որ աշխարհէն ինծի տուիր. քուկդ էին, ու ինծի տուիր անոնք, և 7 քու խօսքդ պահեցին։ Հիմա գիտցան թէ ան ամէն բաները որ 8 ինծի տուիր, քեզմէ են. Ի Ե որ ան խօսքերը Ի որ ինծի տուիր, ես անոնց տուի, անոնք ալ ընդունեցին, Ի և ճշմարտութեամբ իմա-

Ցամք Տեառն 33

Ո ԳԼ. ԺԳ. 21։ 23։ Ո Հմր 30։ ԳԼ. Գ. 13։ ԺԷ. 8։ Ի ԳԼ. ԺԳ. 3։ Ո ԳԼ. Իա. 17։

Բ Հմր 27։ ԳԼ. ԺԷ. 8։ Ց Պատ. Իգ. 31։ Պատ. ԺԳ. 27։ Ո ԳԼ. Ի. 10։ Ի ԳԼ. Բ. 29։ ԺԳ. 10. 11։ Ի Ես. Խ. 6։ ԳԼ. ԺԳ. 27։ Հռով. Ե. 1։ Ե Փլ. Բ. 14։ Կող. ա. 20։ Ց ԳԼ. ԺԷ. 19։ 20. 21։ Բ Տիմ. Գ. 12։ Ի ԳԼ. ԺԳ. 1։ Ո Հռով. Բ. 37։ ա Ցօհ. Գ. 4։ Ե. 4։

Ո ԳԼ. ԺԲ. 23։ ԺԳ. 32։ Բ Դան. Է. 14։ Պատ. ԺԳ. 27։ Իբ. 18։ ԳԼ. Գ. 35։ Ե. 27։ ա Կոր. ԺԵ. 25. 27։ Փիլ. Բ. 10։ Երէ. Բ. 8։ Ի Հմր 6. 9։ 24։ ԳԼ. Գ. 37։ Ք Ես. ԽԳ. 11։ Երեմ. Թ. 24։ Ե ա Կոր. Բ. 4։ ա Թես. ա. 9։ Ղ ԳԼ. Գ. 34։ Ե. 36. 37։ Է. 29. 58։ Ը. 29։ Ժ. 36։ ԺԳ. 42։ Ի ԳԼ. ԺԳ. 31։ ԺԳ. 13։ Ց ԳԼ. Գ. 34։ Ե. 36։ Թ. 3։ ԺԹ. 30։ Ի ԳԼ. ԺԳ. 31։ ԺԵ. 10։ Ի ԳԼ. ա. 1։ 2։ Ժ. 30։ ԺԳ. 9։ Փիլ. Բ. 6։ Կող. ա. 15. 17։ Երէ. ա. 3։ 10։ Ի Հմր 26։ Պտ. Իբ. 22։

Ի ԳԼ. Բ. 28։ Ի Հմր 2. 9. 11։ ԳԼ. Գ. 37. 39։ Ժ. 29։ ԺԵ. 19։ Իբ. 30։ ԺԳ. 10։ Ի Հմր 25։ ԳԼ. ԺԳ. 27. 30։

Յամի Տեառն 33

ցան որ ես քեզմէ ելայ, ու հաւատացին թէ դուն խրկեցիր զիս։
9 Ես անոնց համար կ'աղաչեմ. Չէ թէ աշխարհի համար կ'աղաչեմ, հապա անոնց համար որոնք դուն ինծի տուիր, ինչու որ քուկդ են
10 անոնք։ Եւ ինչ որ իմս է, ան բոլորը քուկդ է, և ինչ որ քուկդ է, ան իմս է, ու ես անոնց-
11 մով փառաւորուած եմ։ Եւ ես՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ, բայց անոնք աշխարհի մէջ են, ու ես քեզի կու գամ. ով Սուրբ Հայր՝ Ձքու անունովդ պահէ անոնք որ դուն ինծի տուիր, որպէս զի մէկ ըլլան, ինտոր որ մենք մէկ ենք։
12 Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց հետ էի, ես կը պահէի անոնք քու անունովդ. որոնք որ դուն ինծի տուիր, ես պահեցի, և անոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ, Չմիայն թէ ան կորստեան որդին, որ գրուածը
13 կատարուի։ Ալ հիմա քեզի կու գամ, ու աշխարհի մէջ ասա բաները կը խօսիմ, որ իմ ուրախութիւնս իրենց անձերուն մէջ կա-
14 տարեալ ունենան։ Ես քու խօսքդ անոնց տուի, ու աշխարհս անոնք ատեց. ինչու որ աշխարհէ չեն, Ինտոր որ ես աշխարհէ չեմ։
15 Չեմ աղաչեր՝ որ անոնք աշխարհէն վերցընես. հապա որ անոնք չա-
16 րէն պահես։ Անոնք աշխարհէ չեն, ինտոր որ ես աշխարհէ չեմ։
17 Սրբէ անոնք քու ճշմարտութիւնովդ. Քու խօսքդ ճշմարտու-
18 թիւն է։ Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհք խրկեցիր, ես ալ անոնք
19 աշխարհք խրկեցի։ Եւ անոնց համար ես իմ անձս կը սրբեմ, որ իրենք ալ ճշմարտութիւնով սրբ-
20 բացած ըլլան։ Բայց չէ թէ մինակ անոնց համար կ'աղաչեմ, հապա անոնց խօսքովը բոլոր ինծի հաւա-
21 տացողներուն համար ալ. Որ ամէնն ալ մէկ ըլլան, ինտոր որ դուն՝ ով Հայր՝ իմ մէջս, ու ես քու մէջդ, որ անոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան. որպէս զի աշխարհս հաւատայ թէ դուն խրկեցիր զիս։
22 Եւ ան փառքը որ դուն ինծի տուիր՝ ես անոնց տուի, որ մէկ ըլլան՝ ինչպէս որ մենք մէկ ենք.
23 (Ես անոնց մէջ՝ և դուն իմ մէջս,) որ իրենք կատարեալ ըլլան միութեան մէջ. ու աշխարհս գիտնայ թէ դուն խրկեցիր զիս, ու սիրեցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սիրե-
24 ցիր։ Ով Հայր՝ անոնք որ դուն ինծի տուիր, կ'ուզեմ որ ուր որ ես եմ, անոնք ալ իմ հետս ըլլան, որպէս զի տեսնեն իմ փառքը որն որ ինծի տուիր. Ինչու

Յամի Տեառն 33

Ի Գլ. ժե. 21։ ժզ. 3։
Ի Գլ. Է. 29։ ը. 55։ ժ. 15։
Ի Հմր 8։ Գլ. ժզ. 27։
Ի Հմր 6։ Գլ. ժե. 15։
Ի Գլ. ժե. 9։

Ի Գլ. ժ. 15։
Ի Գլ. ժգ. 1։ ժզ. 28։
Ի Պետ. ա. 5։ Յուդ. 1։
Ի Հմր 21, ԽԸ։
Ի Գլ. ժ. 30։
Ի Գլ. զ. 39։ ժ. 28։ Երբ. ը. 13։
Ի Գլ. ժը. 9։ ա Յոհ. բ. 19։
Ի Գլ. զ. 71։ ժգ. 18։
Ի Սաղ. ճԹ. 8։ Գոր. ա. 20։
Ի Հմր 8։
Ի Գլ. ժե. 18։ 19։ ա Յոհ. զ. 13։
Ի Գլ. ը. 23։ Հմր 16։
Ի Մատ. զ. 13։ Գաղ. ա. 4։ բ Թես. գ. 3։ ա Յոհ. ե. 18։
Ի Հմր 14։
Ի Գլ. ժե. 3։ Գոր. ժե. 9։ Եփե. ե. 26։ ա Պետ. ա. 22։
Ի բ Թագ. է. 28։ Սաղ. ճԺԹ. 142, 151։ Գլ. ը. 40։
Ի Գլ. ի. 21։ Ի ա Կոր. ա. 2, 30։ ա Թես. գ. 7։ Երբ. ժ. 10։
Ի Հմր 11, 22, 23։ Գլ. ժ. 16։ Հռով. ժ. 5։ Գաղ. զ. 28։
Ի Գլ. ժ. 38։ ժգ. 11։
Ի Գլ. ժգ. 20։ ա Յոհ. ա. 3։ գ. 24։
Ի Կոզ. գ. 14։
Ի Գլ. ժը. 26։ ժգ. 2։ ա Թես. գ. 16։
Ի Հմր 5։

Ի Գլ. ժե. 21։ ժզ. 3։
Ի Գլ. Է. 29։ ը. 55։ ժ. 15։
Ի Հմր 8։ Գլ. ժզ. 27։
Ի Հմր 6։ Գլ. ժե. 15։
Ի Գլ. ժե. 9։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Յուդա կը մատնէ զՅիսուս։ 6 Յիսուսի վրայ եկողները դետինը կը զարնուին։ 10 Պետրոս սուրով կը կտրէ Մաղքոսին ականջը։ 12 Յիսուս կը բռնուի ու կը տարուի Աննայի և Կայիափայի առջևը։ 15 Պետրոսին ուրացութիւնը։ 19 Յիսուս կը քննուի Կայիափային առջևը. 28 կ'ամբաստանուի Պիղատոսին առջևը։ 36 Քրիստոսի թագաւորութիւնը։ 40 Հրէայք կ'ուզեն որ Բարաբբան արձակուի։

1 Յիսուս ասա բաները ըսելէն ետև՝ իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ Կեդրոն հեղեղատին անդիի կողմը ելաւ, ուր որ պարտէզ մը կար, որուն մէջը մտաւ ինքը ու իր
2 աշակերտները։ Եւ Յուդա ալ որ զանիկայ պիտի մատնէր, դիտէր ան տեղը, ինչու որ Յիսուս շատ անգամ իր աշակերտներուն հետ
3 մէկտեղ հոն ժողվուած էր։ Ուստի Յուդա զինուորներուն զունդը ու քահանայապետներէն և փարիսեցիներէն սպասաւորներ հետը առնելով, ան տեղը եկաւ ջահերով ու լապտերներով և զէնքերով։
4 Իսկ Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր բաները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ
5 անոնց, Ով կը փնտռէք։ Պատասխան տուին անոր, Նազովրեցի Յիսուսը. ըսաւ անոնց Յիսուս, Ես եմ. Յուդա ալ որ զանիկայ կը մատնէր՝ անոնց հետ
6 կայներ էր։ Ու երբոր ըսաւ թէ Ես եմ, ետ ետ գացին ու դետինը
7 ինկան։ Եւ նորէն հարցուց անոնց, Ով կը փնտռէք. անոնք ալ ըսին, Նազովրեցի Յիսուսը։
8 Յիսուս պատասխան տուաւ, Ձեզի ըսի թէ Ես եմ. ուստի թէ որ զիս կը փնտռէք, թող տուէք ա-
9 տոնք որ երթան։ Որ կատարուի ան խօսքը որ ինքը ըսեր էր թէ Անոնք որ ինծի տուիր, անոնցմէ
10 մէկն ալ չկորսընցուցի։ Ան ատենը Սիմոն Պետրոս որ սուր մը ունէր, քաշեց անիկայ ու քահանայապետին ծառային զարնելով՝ անոր աջ ականջը կտրեց հանեց. և ան ծառային անունը Մաղքոս էր։
11 Իսկ Յիսուս ըսաւ Պետրոսին, Սուրդ իր պատեանը դիր. ան գաւաթը որ Հայրը ինծի տուաւ, պիտի չխմե՞մ անիկայ։

Ի Մատ. իզ. 36։ Մար. ժգ. 32։ Ղու. իբ. 39։
Ի բ Թագ. ժե. 23։
Ի Ղու. իա. 37։ իբ. 39։
Ի Մատ. իզ. 47։ Մար. ժգ. 43։ Ղու. իբ. 47։ Գոր. ա. 16։
Ի Գլ. ժե. 12։
Ի Մատ. իզ. 51։ Մար. ժգ. 47։ Ղու. իբ. 49, 50։
Ի Մատ. ի. 22։ իզ. 39, 42։

Ծամի Տեառն 33

12 Ուստի վերադարձաւ դարձեալ ու հաղարապետը և Հրէից ազատաւորները բռնեցին Ցիսուսը ու
13 կապեցին . եւ առաջ տանէին զՅովհաննէսին Տարբին , քանզի էր ան տարուան քահանայապետին
14 Կայիափային անուն էր : Էր սա Կայիափան էր , որ Հրէից խրատ տուաւ թէ Ընդէկ է որ մէկ մարդ մը կորսուի ժողովուրդին համար :
15 Ու Ցիսուսի հետեւէն կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ մը . և ան աշակերտը քահանայապետին ճանչցուր էր ու մտաւ հետ քահանայապետին դատիմը
16 մտաւ : Բայց Պետրոս դուրսը դրան քովը կը կենար . ուստի ելաւ միւս աշակերտը որ քահանայապետին ճանչցուն էր , և բան ըսաւ դռնապանին , ու ներս մտցուց
17 Պետրոսը : Ըն աղջկան դռնապան աղջիկը բան Պետրոսին , Միթէ դո՛ն ալ ան մարդուն աշակերտներէն ես . ան ալ ըսաւ , Չեմ :
18 Իսկ ծառաները ու ազատաւորները հուր կայներ էին , և կրակ վառած կը տաքնային , քանզի ցուրտ էր : Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր
19 ու կը տաքնար : Եւ քահանայապետը Ցիսուսին հարցուց անոր աշակերտներուն ու վարդապետութ-
20 թեանը վրայով : Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր , Ես աշխարհին յայտնի խօսեցայ . ես ամէն աւուն ժողովարաններուն մէջ ու տաճարին մէջ սորվեցուցի , ուր որ բոլոր Հրէաները կը ժողովին , ու ծածկաբար բան մը չխօսեցայ :
21 Ինչո՞ւ ինծի կը հարցընես , լսողներուն հարցուր թէ ինչ խօսեցայ իրենց . ահա ինչ որ խօսեցայ ,
22 զիտեն իրենք : Երբոր ասա բաւ , ազատաւորներէն մէկը որ հոն կայներ էր , Ցիսուսին ապտակ մը զարկաւ բանալով , Ասո՞ւկ պատասխան կու տաս քահանայապե-
23 տին : Ցիսուս անոր պատասխանեց , Թէ որ չար խօսեցայ , վկայէ չարին համար . Ցաղ թէ որ բարի խօսեցայ , ինչո՞ւ կը զարնես ինծի :
24 Եւ Աննա զանիկայ կապած Կայիա-
25 փա քահանայապետին խրկեց : Սիմոն Պետրոս ալ հոն կայներ էր ու կը տաքնար . և Հրեաները իրեն , Միթէ դո՛ն ալ անոր աշակերտներէն ես . անիկայ ուրացաւ ու բաւ թէ
26 Չեմ : Քահանայապետին ծառաներէն մէկն ալ՝ ան Յուդասէ ազգականը որուն ականջը Պետրոս կրտրեր էր , բաւ , Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ պարտէզին մէջը անոր հետ ,
27 Ըն ատեն Պետրոս նորէն ուրացաւ , և հոս չուտ մը հաւը խօսեցաւ :
28 Ուս Ցիսուսը Կայիափայի տեղէն Քաղաքավարը պալատը տարին , և գէշ առտու էր . ու իրենք պալատը չմտան որ չպղծուին , հապա որ
29 զատիկը ուտեն : Ուստի Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց ու բաւ , Ինչ
30 մեղադրանք կը բերէք այդ մարդուն դէմ : Պատասխան տուին ու բսին իրեն , Թէ որ ատիկայ չարագործ մը չըլլար , քեզ
31 զի չէինք մատներ զանիկայ : Ըն ատեն Պիղատոս բաւ անոնց , Դուք առէք անիկայ , ու ձեր օրէնքին համեմատ անոր դատաստան տեսէք : Հրեաները իրեն բսին , Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռ-
32 ցընել . Որ կատարի Ցիսուսի խօսքը , որ բաւ , իմացընելով թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռնէր :
33 Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մտաւ , կանչեց Ցիսուսը ու բաւ անոր , Դո՞ւն ես Հրէից թագաւո-
34 րը : Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր , Կամիցայ դուն քեզմէ՞ կ'բսես , թէ ինծի համար ուրիշները
35 քեզի բսին : Պատասխան տուաւ Պիղատոս , Միթէ ես Հրէայ եմ . քու ազգդ և քահանայապետները քեզ ինծի մատնեցին . ի՞նչ
36 բրած ես դուն : Ցիսուս պատասխան տուաւ , Իմ թագաւորութիւնս աս աշխարհէս չէ . թէ որ աս աշխարհէս բլլար իմ թագաւորութիւնս , իմ ազատաւորներս կը կռուէին որ ես Հրէից ձեռքը չմատնուիմ . բայց հիմա իմ թա-
37 գաւորութիւնս ասկէ չէ : Ըն ատեն Պիղատոս բաւ անոր , Ուրեմն դուն թագաւո՞ր մըն ես . պատասխան տուաւ Ցիսուս , Դուն կ'բսես թէ թագաւոր եմ . ես աս բանիս համար ծնած եմ , և ասոր համար աշխարհ եկած , որ ճշմարտութեան համար վկայեմ . ան ա-
38 մէնը՝ որ ճշմարտութենէն է , իմ ձայնիս կանչ կը դնէ : Պիղատոս բաւ անոր , Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . և աս բսելով՝ նորէն դուրս ելաւ Հրեաներուն և բաւ անոնց , Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ
39 անոր վրայ : Բայց սովորութիւն ունիք որ մէկ հատ մը արձակեմ ձեզի զատիկ . հիմա կ'ուզէ՞ք որ Հրէից թագաւորը արձակեմ ձեզի :
40 Ըն ատեններ ամէնքն ալ նորէն աղաղակեցին՝ բսելով , Մի՛ այդ՝ հապա Բարաբբան . Ու Բարաբբա աւազակ մըն էր :

Ծամի Տեառն 33

ԸՂՈՒ . Գ . 2 : Ի ՏՒՒ ՄԱՒ . ԻԳ . 57 : Ե ԳԼ . ԺԸ . 50 :

Ի ՄԱՒ . ԻԳ . 58 : ՄԱՐ . ԺԴ . 54 : ՂՈՒ . ԻՐ . 54 :

ԸՄԱՒ . ԻԳ . 69 : ՄԱՐ . ԺԴ . 66 : ՂՈՒ . ԻՐ . 54 :

Ի ՄԱՒ . ԻԳ . 55 : ՂՈՒ . Գ . 15 : ԳԼ . Է . 14 . 26 . 28 : Բ . 2 :

Ե ԵՐԵՄ . Ի . 2 : ԴԱՐ . ԻԳ . 2 :

Ի ՄԱՒ . ԻԳ . 57 :

ՀՄԱՒ . ԻԳ . 69 . 71 : ՄԱՐ . ԺԴ . 69 : ՂՈՒ . ԻՐ . 58 :

ՅՄԱՒ . ԻԳ . 74 : ՄԱՐ . ԺԴ . 72 : ՂՈՒ . ԻՐ . 60 : ԳԼ . ԺԳ . 38 :

ՅՄԱՒ . Ի . 19 : ԳԱ . ԺԲ . 32 . 33 :

ՅՄԱՒ . ԻԷ . 11 :

ՆԱ ՏԻՄ . Գ . 13 : ԸԴԱՆ . Ր . 44 : Է . 14 : ՂՈՒ . ԺՐ . 14 : ԳԼ . Ը . 15 : Ը . 15 :

ՀԳԼ . Բ . 7 : ՅՈՅ . Գ . 19 : Դ . 6 :

ԸՄԱՒ . ԻԷ . 24 : ՂՈՒ . ԻԳ . 4 : ԳԼ . ԺԹ . 4 . 6 :

ՅՄԱՒ . ԻԷ . 15 : ՄԱՐ . ԺԱ . 6 : ՂՈՒ . ԻԳ . 17 :

ՀԳԱՐ . Գ . 14 : ՂՈՒ . ԻԳ . 19 :

ԳԼ . ԺԸ

1 Ցիսուս կը ձեռնադ . գինուորներն ալ փշէայ պսակ կը գնեն անոր գլխուն , և անոր զգեստները կը զարնեն : 4 Պիղատոս կ'ուզէ ա-

Գամի Տեառն 33

գաղել զՅիսուս , բայց Հրէից ազգակիցներուն զիջանելով՝ ձեռք կու տայ գանիկայ որ խաչուի : 23 Յիսուսի պատմուճանին վրայ վիճակ կը ձգեն : 26 Յիսուս իր մայրը Յովհաննէսին կը յանձնէ : 28 կը մեռնի : 34 Ջիւռուտը մը Յիսուսի կողը կը խոցէ : 38 Յովսէփ և Նիկոդեմոս կը թաղեն գանիկայ :

1 Ի՛ն առնեը – Պիղատոս առաւ Յի-
2 սուսը , ու ծեծեց : Զինուորներն ալ փուշերէ պսակ հիւսելով՝ անոր գլխուն դրին , և անոր ծիրա-
3 նի հանդերձ մը հագցուցին . Ու կ՚ըսէին , Ողջո՛յն քեզ՝ Հրէից թագաւոր . և ապտակներ կը զարնէին
4 անոր : Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ ու բսաւ անոնց , Ընդ՝ անիկայ դուրս կը բերեմ ձեզի , Որ գիտնաք թէ ես անոր վրայ յան-
5 ցանք մը չեմ գտներ : Ան առնեը Յիսուս դուրս ելաւ , փշեղէն պսակ ու ծիրանի հանդերձ հագած . և Պիղատոս բսաւ անոնց , Ընդ՝ ան
6 մարդը : Քահանայապետները ու սպասաւորները երբոր տեսան անիկայ , աղաղակեցին ու բսին , Խաչը հանէ , խաչը հանէ [ատիկայ] : Պիղատոս բսաւ անոնց , Դուք առէք ատիկայ ու խաչը հանեցէք , ինչու որ ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ
7 գտներ : Հրէաները պատասխան տուին իրեն , Մենք օրէնք ունինք , և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է որ մեռնի , Ինչու որ ինքզինքը Ա-
8 ստուծոյ Որդի ըրաւ : Երբոր Պիղատոս ասս խօսքը լսեց , ալ աւելի
9 վախցաւ : Ու նորէն պալատը մտնելով՝ բսաւ Յիսուսին , Ո՞ւրկից կ՚ես դուն . Բայց Յիսուս պատաս-
10 խան չտուաւ անոր : Ուստի Պիղատոս բսաւ անոր , Ինծի չե՞ս խօսիր . չե՞ս գիտեր որ ես իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը հանելու , ու իշխանութիւն ունիմ քեզ
11 արձակելու : Յիսուս պատասխան տուաւ , Դուն իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն ալ չէիր ունենար , թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլլար . անոր համար՝ ան որ ինձ քեզի մատնեց , անոր մեղքը աւելի
12 մեծ է : Ու անկէ ետև Պիղատոս կը փնտռէր թէ Ընդ՝ զանիկայ արձակէ . բայց Հրէաները կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին , Եթէ որ ատիկայ արձակես , Կայսրին բարեկամը չես . Քանի՞ ով որ ինքզինքը թագաւոր կ՚անուանէ , անիկայ կայսրին հակառակ կը խօսի :
13 Իսկ Պիղատոս երբոր ասս խօսքը լսեց , դուրս հանեց Յիսուսը , ու նստաւ բեմին վրայ ան տեղը՝ որ Քարայատակ կ՚բսուէր , և Եբրայերէնէն
14 Գաբպաթա . (Ջատկին ուրբաթ օրն էր ու ժամը վեցին առեներէն էր ,) և Հրէաներուն բսաւ , Ընդ՝
15 ձեր թագաւորը : Բայց անոնք աղաղակեցին , Վերցո՛ւր վերցուր , խաչը հանէ ատիկայ . Պիղատոս բսաւ անոնց , Ձեր թագաւորը խաչը հանեմ . քահանայապետները պատասխան տուին , Ինչենք կայսրէն՝ ի զատ թագաւոր չու-
16 նինք : Ընդ՝ առնեը անոնց ձեռքը տուաւ զանիկայ որ խաչուի :
17 Անոնք ալ առին Յիսուսը ու կը տանէին . Ե և ինքը իր խաչը վերցընելով , Ելաւ Գագաթի բսուած տեղը , որ Եբրայերէնէն
18 Գողգոթա կ՚բսուի . Հոն զանիկայ խաչը հանեցին , և անոր հետ ուրիշ երկու՝ ալ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն , և Յիսուսը՝ մէջտեղը
19 : Յաքտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս , ու դրաւ խաչին վրայ : և Գրուած էր · ԳԻՍՈՒՍ ՆԱԶՈՎՐԵ-
20 ՑԻ ԹԱԳԱՒՈՐ ՀՐԷԻՑ : Ու ան տախտակը Հրէաներէն շատերը կարդացին , վասն զի քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ . ու գրուած էր Եբրայերէնէն Յունարէն և Լատի-
21 ներէն : Ընդ՝ առնեը Հրէից քահանայապետները Պիղատոսին բսին , Մի գրեր Թագաւոր Հրէից , Հապա թէ Ինքը բսաւ , Թագաւոր եմ
22 Հրէից . Պիղատոս պատասխան տուաւ , Ինչ՝ որ գրեցի՝ գրեցի :
23 Ետև զինուորները երբոր Յիսուսը խաչը հանեցին , անոր հանդերձները առին , ու չորս բաժին բրին՝ ամէն մէկ զինուորին բաժին մը . Նաև պատմուճանը . իսկ պատմուճանը առանց կարի էր վերէն՝ ի
24 վար բոլորը հիւսուած . Ուստի բսին իրարու , Ասիկայ չպատռենք , Հապա վիճակ ձգենք անոր վրայ թէ որու՝ պիտի բլլայ . որ կատարուի ան գրուածը որ կ՚բսէ , Իմ հանդերձները իրենց մէջ բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին . ահա զինուորները ասս բաները բրին :
25 Ետ Յիսուսի խաչին քովը կային իր մայրը և իր մօրը քոյրը Մարիամ՝ Կղէոպասին կնիկը ու
26 Մարիամ Մադդաղինացին : Ուստի Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը , և ան աշակերտը որ կը սիրէր , որ մօտը կային եր , բսաւ իր մօրը ,
27 Օվ կին՝ ահա քու որդիդ : Ետքը բսաւ աշակերտին , Ահա քու մայրդ . և ան ժամուընկէն աշակերտը զանիկա Էր քովը առաւ :
28 Ետկէ ետև Յիսուս գիտնալով թէ արդէն ամէն բան լմընցած է , (Որպէս զի գրուածը կատարուի ,)
29 բսաւ , Ծարաւ եմ : Ետ հոն քացախով լեցուն սաման մը կար .

Գամի Տեառն 33

Մատ . ի . 19 : ի՛ե . 26 : Մար . ժե . 15 : Ղու . ժը . 33 :

Բ Գե . ժը . 38 : Հեր 6 :

Դար . գ . 13 :

Ղե . իդ . 16 :

Ելա . իգ . 65 : Գե . ե . 18 : ժ . 33 :

Ես . ծգ . 7 : Մատ . ի՛ե . 12 . 14 :

Ղու . իբ . 53 : Գե . է . 30 :

Ղու . իգ . 2 :

Դար . ժե . 7 :

Մատ . ի՛ե . 62 :

Մատ . իե . 26 : 31 : Մար . ժե . 15 : Ղու . իգ . 24 :

Ելա . իե . 31 : 33 : Մար . ժե . 21 : 22 : Ղու . իգ . 26 : 33 :

Թող . ժե . 36 : Երբ . ժգ . 12 :

Մատ . իե . 37 : Մար . ժե . 26 : Ղու . իգ . 38 :

Գործ . ա . 11 : ժգ . 32 :

Ամգ . կմ . 21 :

Յամի Տեառն 33

ա Մատ. իէ. 48։
չ Գլ. ժէ. 4։
ա Հմր 42։ Մար. ժե. 42։
Չր Օր. իա. 23։
ա ա Յոհ. ե. 6, 8։
ա Ել. ժր. 46։ Թու. թ. 12։ Սաղ. լդ. 20։
Հ Սաղ. իբ. 16, 17։ Զաք. ժր. 10։ Յայտ. ա. 7։
ա Մատ. իէ. 57։ Մար. ժե. 42։ Ղու. իդ. 50։
բ Գլ. թ. 22։ ժբ. 42։
ց Գլ. գ. 1, 2։ է. 50։
ա Գոր. ե. 6։
ի Հմր 31։
ի Ես. ծգ. 9։

ա անոնք ալ քացախով սպունդ մը լեցընելով՝ զոպայի մշտիկի վրայ փաթթած, անոր բերնին մօտեցուցին։ Ուստի Յիսուս երբոր
30 քացախը առաւ, ըսաւ, Հ Ամէն բան կատարուեցաւ. ու գլուխը ծռելով հոգին աւանդեց։
31 Իսկ Հրէաները՝ ա որովհետև ուրբաթ օր էր, Հոր չըլլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ մնան մինչև շաբաթ օրը, (ինչու որ ան շաբաթը մեծ օր էր,) Պիղատոսին աղաչեցին որ անոնց սրունքները կո-
32 տրտեն, ու վերցուին։ Ուստի զինուորները եկան՝ և առջինին սրունքները կոտրտեցին, նաև միւսինը,
33 որ անոր հետ խաչը ելած էր։ Բայց երբոր Յիսուսին եկան ու տեսան որ արդէն մեռած էր, անոր սրունք-
34 ները չկոտրտեցին. Հապա զինուորներէն մէկը գեղարդով անոր կողը խոցեց, ա և շուտ մը արիւն
35 ու ջուր ելաւ։ Եւ ան որ տեսաւ ա բանիրը՝ վկայեց, ու անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ ճշմարիտ կ՝ըսէ, որ դուք
36 [ալ] հաւատաք։ Ինչու որ ասբաները եղաւ ա որ կատարուի ան գրուածը թէ Անոր մէկ ոսկորը պի-
37 տի չկոտրուի։ Եւ մէյմին ալ ուրիշ գրուած մը կ՝ըսէ թէ Հ Պիտի նային անոր՝ որ խոցեցին։
38 ա Ասկէ ետև Յովսէփ որ Արիմաթիայէն էր, (Յիսուսի աշակերտ եղած՝ բայց գաղտուկ բ Հրէաներուն վախէն,) աղաչեց Պիղատոսին, որ Յիսուսի մարմինը վերցընէ. Պիղատոս ալ հրաման տուաւ. ուստի եկաւ ու վերցուց Յիսուսի մար-
39 մինը. ց Նիկոդեմոս ալ եկաւ, (որ ինքը առաջուց գիշերով Յիսուսի եկեր էր,) ու բերաւ հարիւր լիտրի չափ զմուռսի ու հալուէի խառ-
40 նուրդ մը։ Եւ Յիսուսի մարմինը առին՝ ու խունկերով ա փաթթեցին զանիկայ կտաւներու մէջ, ինչպէս որ Հրէայք սովորութիւն
41 ունին թաղելու։ Եւ ան տեղը ուր որ խաչուեցաւ, պարտէզ մը կար, ու ան պարտէզին մէջ նոր գերեզման մը, որուն մէջը ամենևին
42 մարդ դրուած չէր։ ի Հրէաներուն ուրբաթին համար ի հոն դրին Յիսուսը, ինչու որ գերեզմանը մօտ էր։

ԳԼ. Ի

1 Մարիամ գերեզմանը կ՝երթայ. 3 Նմանապէս Պետրոս և Յովհաննէս հոն կ՝երթան, չգիտնալով թէ Քրիստոս յարութիւն առած է։ 11 Յիսուս կ՝երևնայ Մարիամ Մագդաղենացիին 19 և իր աշակերտներուն։ 24 Թովմասին թերահաւատութիւնը և դաւանութիւնը։ 30 Սուրբ Գիրքը բաւական է փրկութեան համար։

Յամի Տեառն 33

ա Մատ. իբ. 1։ Մար. ժզ. 1։ Ղու. իդ. 1։
բ Գլ. ժզ. 23։ ժթ. 26։ իա. 7, 20, 24։
ի Ղու. իդ. 12։
գ Գլ. ժթ. 40։
ի Գլ. ժա. 44։
ղ Սաղ. ժզ. 10։ Գոր. բ. 25—31։ ժզ. 34, 35։
ի Մար. ժզ. 5։
ը Մատ. իբ. 9։ Մար. ժզ. 9։
բ Ղու. իդ. 16, 31։ Գլ. իա. 2։
ա Ոմանք՝ չունին։
ժ Սաղ. իբ. 22։ Մատ. իբ. 10։ Հրռով. բ. 29։ Եբր. բ. 11։
ի Գլ. ժզ. 28։

1 ա Եւ մէկշաբթի օրը Մարիամ Մագդաղենացին առտուանց դեռ չլուսցած գերեզմանը կու գայ, ու կը տեսնէ որ քարը գերեզ-
2 մանին դունէն վերցուած է։ Ետքը կը վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսին և Բ միւս աշակերտին՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր, և կ՝ըսէ անոնց, Տէրը գերեզմանէն վերցուցին, ու չենք
3 գիտեր ուր դրին անիկայ։ ի Ուստի ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը, ու դէպ՝ի գերեզմանը կու գային։
4 Ու երկուքն ալ մէկտեղ կը վազէին. և միւս աշակերտը Պետրոսէն աւելի շուտ վազելով՝ անկէ ա-
5 ռաջ գերեզմանը եկաւ։ Եւ ծռելով նայեցաւ, ու տեսաւ որ Դ կըտաւները հոն կը կենային, բայց ին-
6 քը ներս չմտաւ։ Սիմոն Պետրոս ալ հասաւ, որ անոր ետևէն կու գար, ու գերեզմանը մտաւ, և տեսաւ կտաւները որ հոն կը կենային.
7 ի Ու վարշամակը որ անոր գլուխն էր, ուրիշ կտաւներուն հետը չէր, հապա ծալլած զատ մէկ կողմը դը-
8 րուած էր։ Ան ատենը ներս մտաւ միւս աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը եկեր էր, տեսաւ ու հա-
9 ւատաց։ Ինչու որ դեռ Հ գրուածը չէին գիտեր թէ Պէտք է որ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առ-
10 նէ։ Ետքը աշակերտները նորէն իրենց տունը գացին։
11 ի Բայց Մարիամ գերեզմանին դուրսը կայներ էր և կու լար, ու երբոր կու լար՝ դէպ՝ի գերեզմանը
12 ծռեցաւ նայելու. Եւ տեսաւ երկու հրեշտակներ ճերմակ հանդերձներով, որ նստեր էին ուր որ Յիսուսի մարմինը դրուած էր, մէկը գլխուն կողմէն՝ ու միւսը ոտքին
13 կողմէն։ Եւ անոնք իրեն ըսին, Կնիկ՝ ինչո՞ւ կու լաս. ըսաւ անոնց, Անոր համար որ իմ Տէրս գերեզմանէն վերցուցին, ու չեմ
14 գիտեր ուր դրին անիկայ. ը Ան որ ըսաւ, ետին դարձաւ և տեսաւ Յիսուսը որ կայներ էր, Բ ու չէր գի-
15 տեր թէ Յիսուս է։ Յիսուս անոր ըսաւ, Կնիկ՝ ինչո՞ւ կու լաս, ո՞վ կը փնտռես։ Ինքը կարծելով թէ անիկայ պարտիզպանն է, ըսաւ անոր։ Տէր՝ թէ որ դուն վերցուցիր անիկայ, ըսէ ինծի՝ ո՞ւր դրիր
16 ան, որ ես անիկայ առնեմ։ Յիսուս ըսաւ անոր, Մարիամ. ան ալ դարձաւ ու [Եբրայեցերէն] անոր ըսաւ, Ռաբբունի, որ Վար-
17 դապետ ըսել է։ Յիսուս ըսաւ անոր, Ինծի մի՝ դպչիր, ինչու որ դեռ Հօրս քովը ելած չեմ. Հապա գնա ժ եղբայրներուս և ըսէ անոնց, ի Ես կ՝ելլեմ իմ Հօրս քովը

Ճառի Տէառն 33

ու ձեր Հօրը քովը , և իմ Աստուծոյս քովը ու ձեր Աստուծոյն
18 քովը : ¶ Մարիամ Մագդալենացին եկաւ ու աշակերտներուն պատմեց թէ Տէրը տեսաւ , և թէ անիկայ ասա բաներըը իրեն ըսաւ ։
19 Եւ Կիրակի օրը մէկշաբթի իրիկունը՝ աշակերտներուն ժողվուած տեղն դռները գոց ըլլալով՝ Հրէաներէն վախնալնուն համար , Յիսուս եկաւ և անոնց մէջտեղը կայնեցաւ , ու բսաւ անոնց ։ Խաղաղութիւն ձեզի ։
20 դուխիւն ձեզի : Եւ ասա բսելով՝ իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց անոնց . Աշակերտներն ալ ուրախացան՝
21 յան՝ երբոր Տէրը տեսան : Եւ Յիսուս նորէն բսաւ անոնց , Խաղաղութիւն ձեզի . Ինչպէս որ Հայրը զիս խրկեց , ես ալ ձեզ կը
22 խրկեմ : Եւ ասա բսելով՝ անոնց վրայ փչեց , ու բսաւ անոնց , Ա-
23 ռէք Հոգին Սուրբ . Որոնց որ մեղքերը թողուք , թողուած ըլլայ անոնց . և որոնց որ ձեղխիը ետ բռնէք , բռնուած ըլլայ ։
24 Բայց տասներկուքէն մէկը՝ Ղեկիս որեակ բսուած Թովմասն ա-
25 նոնց հետը չէր՝ երբոր Յիսուս եկաւ : Ուստի միւս աշակերտները կ'ըսէին անոր՝ Թէ Տէրը տեսանք . ան ալ բսաւ անոնց ։ Թէ որ իր ձեռքերուն վրայ բևեռներուն նշանը չտեսնեմ , ու մատս բևեռներուն տեղը չխոթեմ , և իմ ձեռքս անոր կողը չխոթեմ , չեմ հաւատար ։
26 Եւ ութը օրէն ետև դարձեալ աշակերտները ներսն էին , Թովմասն ալ անոնց հետ . եկաւ Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով , ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը և բսաւ ,
27 Խաղաղութիւն ձեզի : Ետքը բսաւ Թովմասին , Մատդ հոս բեր և նայէ իմ ձեռքերս , ու բեր քու ձեռքդ և իմ կողս խոթէ , ու մի բլլար անհաւատ , հապա հաւատա-
28 ցեալ : Եւ Թովմաս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր ։ Իմ Տէրս
29 և իմ Աստուածս ։ Յիսուս բսաւ անոր , Որովհետև զուն զիս տեսար , հաւատացիր . Երանի անոնց որ տեսած չեն ու կը հաւատան ։
30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ բրաւ իր աշակերտներուն առջեւն , որ ասա գրբրած չեն ։
31 Բայց ասոնք գրուեցան , որ հաւատաք թէ Յիսուս Քրիստոսն է՝ Աստուծոյ Որդին , և ան որ հաւատալով կեանք ունենաք անոր անունովը ։

Գլ. ԻԱ

1 Քրիստոս գործեալ իր աշակերտներուն կ'երեւնայ , ու շատ մարդ բռնել տալուն հրաշքովը կը ճանչցուի ։ 12 անոնց հետ ճաշ կ'բսէ ։ 15 խնամով պատուէր կու տայ Պետրոսին որ իր գառները ու ոչխարները պահէ ։ 18 կ'իմացնէ անոր թէ ինչ կերպով պիտի մեռնի ։ 22 և կը յանդիմանէ անոր հետաքրքրութիւնը Յովհաննէսին վրայով ։ 25 Վերջաբանութիւն ։

Ճառի Տէառն 33

1 Ետքը եւս Յիսուս նորէն ինքզինքը
իր աշակերտներուն յայտնեց Տիբերիայի ծովուն եզերքը , և ա-
2 նանկ յայտնեց ։ Մէկտեղ էին Սիմոն Պետրոս ու Թովմաս Երկուբեակ բսուածը , և Նաթանայէլ որ Գալիլեայի Կանայ հռչակէն էր ,
ա Գլ. ա. 45։
ու Զեբեդէոսի որդիքը և աշա-
բ Մատ. գ. 21։
3 կերտներէն ուրիշ երկուք ալ ։ Սիմոն Պետրոս բսաւ անոնց , Ես ձուկ որսալու կ'երթամ . բսին անոր , Մենք ալ կու գանք քեզի հետ . կեան և չուտ մը նաւ մտան , ու
4 ան գիշերը բան մը չբռնեցին ։ Ու երբոր ալ առաւտ եղաւ , Յիսուս ծովուն եզերքը կայներ էր , բայց աշակերտները չ'ճանչցան թէ Յի-
գ Գլ. ի. 14։
5 սուսն է ։ Ետքը Յիսուս բսաւ անոնց , Տը զաբ , ուտելու բան մը ունէք . պատասխան տուին իրեն ,
դ Գլ. ի. 41։
6 Ոչ ։ Եւ բսաւ անոնց , Ուրկանը նաւին աջ կողմը ձգեցէք ու պիտի գտնէք . ուստի ձգեցին , և ձուկերուն շատութենէն ալ չէին
ե Գլ. ե. 4. 6, 7։
7 կրնար զանիկայ քաշել ։ Ընկան ան տուն ան աշակերտը որն որ Յիսուս կը սիրէր , բսաւ Պետրոսին , Ընկկայ Տէրն է . իսկ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց թէ Տէրն է , վերարկուն վրան առաւ , (ինչու որ մերկ էր , ու
ը Գլ. ժգ. 23. ի. 2.
8 ծովը նետուեցաւ ։ Եւ միւս աշակերտները նաւակովը եկան , (ինչու որ ցամաքէն հեռու չէին , միայն թէ երկու հարիւր կանգուն չափ ,) Ե ուռկանը ձուկերովը կը քաշէին ։
9 Ու երբոր ցամաքը ելան , հոն վառած կրակ տեսան , ու վրան
10 ձուկ դրուած , և հաց ։ Յիսուս բսաւ անոնց , Բերէք սա ձուկերէն
11 րէն որ դուք հիմա բռնեցիք ։ Սիմոն Պետրոս նաւը * մտաւ , և ուռկանը ցամաքը քաշեց հարիւր յիսունեակ խոշոր ձուկերով լեցուն . և այնչափ բան կար ու
* Գործ. ե. 1։
12 չպատռեցաւ ուռկանը ։ Յիսուս բսաւ անոնց , Եկէք ճաշ բրէք . ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր Տարցրնելու թէ Դուն ով ես . քնչու որ գիտէին
ի Գործ. ժ. 41։
13 թէ Տէրն է ։ Ան առներ Յիսուս եկաւ ու առաւ հացը և անոնց
14 տուաւ , նոյնպէս ալ ձուկը ։ Ասա երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երեւցաւ՝ յետքէն յարութենէն առնելէն ետև ։
ե Գլ. ի. 19. 26։
15 Ու երբոր ճաշը բրին , Յիսուս բսաւ Սիմոն Պետրոսին , Սիմոն Յովհաննի որդի՛ , զիս աստնցմէ

Ծամի Տեառն 33

աւելի կը սիրե՞ս . անիկայ ըսաւ անոր , Ա՛յո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ . ըսաւ անոր , Ա-
16 րածէ իմ գառնուկներս : Երկրորդ անգամ ըսաւ անոր , Սիմոն Յովհաննի որդի , դիս կը սիրե՞ս . ըսաւ անոր , Ա՛յո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ . ըսաւ անոր , Արածէ իմ ոչխարներս :
17 Երրորդ անգամ ըսաւ անոր , Սիմոն Յովհաննի որդի , դիս կը սիրե՞ս . Պետրոս տրտմեցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ թէ Դիս կը սիրե՞ս . և ըսաւ անոր , Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ . ըսաւ անոր Յիսուս , Արածէ իմ
18 ոչխարներս : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , որ երբ դուն պատանի էիր , ինքնիմիդ գօտի կը կապէիր , ու կ՚երթայիր ուր որ ուզէիր . բայց երբոր ծերանաս , ձեռքերդ վեր պիտի բանես , և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ ու պիտի
19 տանի ուր որ չես ուզեր : Ասիկա բան ըսաւ , յայտնելով թէ ո՛ր-ինչ մահով պիտի փառաւորէ զԱստուած . ու երբոր աս զրուցեց , ըսաւ անոր , Եկուր իմ հետէս :

Ծամի Տեառն 33

Դ Պետ . ի . 28 : Երե . ժգ . 20 : ա Պետ . բ . 25 : ե . 2 . 4 :

Բ Պետ . բ . 24 , 25 : ժգ . 30 :

Բ Պետ . ժգ . 36 : Գոր . ժբ . 3 . 4 :

Ը Պետ . ա . 14 :

20 Եւ Պետրոս դարձաւ ու տեսաւ ան աշակերտը Ի՛ն որ Յիսուս կը սիրէր , որ եւեթէն կ՚երթար , (որ նաև ընթրիքին առնոր անոր կուրծքին վրայ ինկեր և ըսեր էր , Տէր՝ ով է որ քեզ պիտի մատնէ ;)
21 Պետրոս անիկայ տեսնելով , ըսաւ Յիսուսին , Տէր՝ Հապա ասիկայ
22 ի՞նչ պիտի ըլայ : Յիսուս ըսաւ անոր , Թէ որ ես ուզեմ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քեզ ի՞նչ հոգդ է . դուն իմ եւեւէս
23 եկուր : Ել ասկից խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ թէ ան աշակերտը պիտի չմեռնի . սակայն Յիսուս չըսաւ անոր թէ պիտի չմեռնի , հապա՝ թէ որ ես ուզեմ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քեզ ի՞նչ հոգդ է :
24 Ասիկայ ան աշակերտն է , որ կը վկայէ ասոնց համար , որ գրեց ալ ասոնք . և ուզենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է :
25 Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան , որ Յիսուս ըրաւ , որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլային , Յկարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլար պարունակելու ան գիրքերը որ գրուած ըլլային : Ամէն :

Ծամի Տեառն 33

Ա Գոր . ժգ . 23 . 25 . ի . 2 :

Բ Սամ . ժգ . 27 . 28 : ի . 31 : ա Պետ . ե . 5 : ժա . 26 : Յայտ . բ . 25 : գ . 11 : Ել . 7 . 20 :

Ա Թես . ժգ . 17 : Ա Պետ . ե . 14 :

Ա Կոր . ժգ . 35 : գ Յով . 12 :

Հ Պետ . ի . 30 :

Յ Մատ . է . 10 :

ԳԱՐՆՈՒՆ ԸՆԾԱՒԵԼՈՑ

Ծամի Տեառն 33

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Քրիստոս գեռ երկինքը չհամբարձած իր աշակերտներուն կը պատուիրէ Երուսաղէմի մէջ Հոգւոյն Սրբոյ գալուստը սպասել , խոստանալով որ քիչ օրերէ հետ պիտի ղրկէ զանիկայ : 9 Իր համբարձմանն հետև երկու հրեշտակներ կ՚երևնան անոնց , ու իր երկրորդ գալուստը վկայով կը խօսին : 12 Ընտրեալները Երուսաղէմ կը դառնան , ու ազօթքի կը պարապին , և Մատաթիան առաքեալ կ՚ընտրուի մնացեալ Ժուդային տեղը :

1 Ա՛ռջի պատմութիւնը ըրի , ով Թէոփիլոս , ան ամէն բաներուն վրայ որ Յիսուս սկսաւ բնել և
2 սորվեցընել , Ի՞մինչև ան օրը որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցովը պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալներուն ,
3 ըսելն , Ի՞ու համբարձաւ . Ո՞ր ատոնց ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր չարչարանքներէն հետև շատ ապացոյցներով , քառասուն օրուան մէջ անոնց երևնալով , ու Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայ խօսե-
4 լով : Ի՛ւ անոնց հետ միկտեղ ժողոված առնուած ատենը կ՚ապագրեր ա-նոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան , հապա սպասեն Հօրը խոստումնին , Հոր ան ինծմէ լսեցիք ի՛ւ-
5 նէք : Ի՛նչու որ իրաւ Յովհաննէս ջրով մկրտեց , բայց դուք սակայն շատ օրեր չանցած՝ Սուրբ
6 Հոգիով պիտի մկրտուիք : Անոնք ալ միկտեղ գալով կը հարցընէին իրեն ու կ՚ըսէին , Տէր՝ Ի՞արդեօք թագաւորութիւնը ատ ժամանակնո՞ւ մէջ Նորէն պիտի
7 հաստատես : Ի՛ւ ըսաւ անոնց , Ձեզի չվերաբերիր ժամերը և ժամանակները զոնե որ Հայրը իր իշխանու թեանը մէջ դը-
8 րաւ . Բայց Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած ատենը Ի զօրութիւն

Ծամի Տեառն 33

Ա Գոր . խգ . 48 . 49 : * կամ հաց կերած

Ղ Գոր . խգ . 49 : Յով . ժգ . 16 . 26 . 27 : ժե . 25 : ժգ . 7 : Գա . բ . 33 :

Ի Մատ . գ . 11 : Գա . ժա . 16 : ժբ . 4 :

Ը Յովէլ . գ . 18 : Գա . ի . 4 : ժա . 15 :

Ի Մատ . իշ . 3 :

Ի Ես . ա . 26 : Դան . է . 27 : Ամով . ի . 11 :

Ի Մատ . իդ . 36 : Մատ . ժգ . 32 : ա Թես . ե . 1 :

Ղ Գոր . իգ . 39 :

Ի Գա . բ . 1 . 4 :

Ցամք Տեառն 33

պիտի առնէք , ե՛ւ ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ և բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ ու մինչև երկրի ծայրերը : 9 Եւ ասոնք բաները որ բսաւ, երբոր անոնք կը նայէին, Համբարձաւ, և ամպ մը զանիկայ առաւ անոնց աչքերէն առաւ : 10 Ու քանի որ աչքերնին սևկած դէպ ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ, ահա երկու մարդ իրենց քովը կայնեցան՝ ճերմակ հանդերձներով , 11 Որոնք նաև բսին , Ով գալիլեացի մարդիկ՝ ինչու կայնած դէպ ի երկինքը կը նայիք . ասիկա Յիսուս որ ձեզմէ երկինքը համբարձաւ , հաւսկի պիտի գայ ինչպէս որ տեսաք անոր երկինք երթալը : 12 Ետև անոր երկինք երթալը : Ընտանեաց բսուած լեռնէն , որ չափ օրուան ճամբու չափ մօտ է 13 Երուսաղէմին : Ու երբոր հասան , ուր որ կը բնակէին Պետրոս և Յակոբոս , Յովհաննէս և Անդրէաս , Փիլիպպոս և Թովմաս , Բարթողիմէոս և Մատթէոս , Յակոբոս Ալփէոսեան ու Սիմոն Նախանձաւոր , Յուդա Յակոբեան : 14 Ասոնք ամենքը միաբանութեամբ միտք աղօթքի ու աղաչանքի կ՚բնէին հետ , և Յիսուսի մօրը Մարիամին ու անոր եղբայրներուն հետ մէկտեղ :

15 Եւ ան օրերը ելաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջը , (ուր որ հաւբիւր քսան հոգիի չափ ժողոված բազմութիւն կար ,) ու բսաւ , 16 Արդիկ եղբայրներ՝ պէտք էր որ կատարուէր ան գրուածը , որն որ առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթին բերնովը բսաւ Յուդային համար՝ որ Յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ . 17 Որ մեզի հետ էր մեր համրանքին մէջ , և ան պաշտօնին ալ բաժին ունէր : 18 Ասիկայ տանրաւութեան վարձքով ագարակ մը ունացաւ , ու գլխիվար իյնալով մէջտեղէն ճեղքուեցաւ , և իր ամէն փորոտիքը 19 դուրս թափեցաւ : Ու ասիկա բոլոր Երուսաղէմ բնակողներուն ամենուն յայտնի եղաւ , մինչև որ իրենց լեզուովը ան ագարակին անունը Ակեղդամա դրուեցաւ , այսինքն Արեան ագարակ : 20 Ինչու որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գրուած է թէ՝ Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ , ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ , և անոր պաշտօնը ուրիշը 21 առնէ : Ուրեմն պէտք է որ ան մարդիկներէն՝ որ մեր հետ եղան ան բոլոր ատենը , որ Տէր Յիսուս 22 մկրտութենէն սկսած՝ մինչև ան օրը որ մեզմէ համրարձաւ , ասոնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեան :

23 Եւ երկու հոգի կայնեցուցին , Յովսէփ՝ որ Բարսաբայ կը կոչուէր , որ Յուստոս ալ մականուանեցաւ , 24 ու Մատաթիան : Եւ աղօթք ընելով բսին , Դուն՝ ով Տէր , որ ամենուն սիրտը դիտես , ան երկուքէն մէկը որն որ ընտրեցիր , 25 Յայտնէ . որ ան պաշտօնիս և առաքելութեանն վիճակը առնէ , որ անկէ Յուդա ինկաւ իր տեղը 26 երթալու : Եւ անոնց համար վիճակ ձգեցին , ու վիճակը Մատթիայեն ելաւ , և անիկայ տասնումէկ առաքելոց հետ անցաւ :

ԳԼ . Բ

1 Երբոր հասկով լեցուած՝ զանազան լեզուներ կը խօսին , ամենը կը զարմանան անոնց վրայ , և ամենը ալ ծաղր կ՚ընեն զանոնք : 14 Պետրոս պատասխան կու տայ անոնց , և կը յանդիմնէ զիրենք որ հաւատք կը հասկին , թէ Յիսուս մեռելներէն յարութիւն առած՝ երկինքը համբարձած է , և թէ ան նոյն Սուրբ Հոգին խրկած է : 37 Ետև մարդիկ գործի գալով կը մկրտուին : 41 որոնք չերեսունհոգւոյ թիւամբ և սիրով կը միաբանին զԱռաքեալսն պահելու : 43 Առաքեալները չուս Տրուբներ և նշաններ կ՚ընեն , և Ս. ամէն օր իր եկեղեցին կ՚ամեցնէ :

1 Ու երբ Պենտեկոստէին օրը Հասնելու էր Յաղիպ ալ միաբան մէկ տեղ կէին : 2 Ու յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ սաստիկ շունչ Հովի մը յուզուելի պէս , և բոլոր տունը լեցուց՝ ուր որ նստեր էին : 3 Ետև բաժնուած լեզուներ երևցան իրենց որպէս թէ կրակէ , ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ : Եւ Ամենքն ալ Հոգւով Սրբով լեցուեցան , ու սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ , ինչպէս որ Հոգին 5 իրենց խօսիլ կու տար : Ու Երուսաղէմի մէջ բնակած Հրէաներ կային աստուածավախ մարդիկ երկնքին տակը եղած բոլոր ազգերէն 6 Հաշասած : Ու երբոր ան ձայնը եղաւ , բազմութիւնը մէկտեղ եկաւ ու խռովեցաւ : Ինչու որ կը լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն 7 լեզուովը կը խօսէին : Ամենքն ալ կը սրանչանային ու կը զարմանային և իրարու կ՚ըսէին , Չէ՞ որ ահա ասոնք ամենն ալ որ կը խօսին , 8 Գալիլեացի են . Ես ինչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը 9 որ անոր մէջը ծնած ենք . Պարթեւ և Մարք ու Եղամացիք , և անոնք որ կը բնակին Միջագետք մէջ , և Հրէաստանի ու Կապադովկիայի

Ցամք Տեառն 33

+ Մար. ա. 1 ։ Հմր 9 ։
§ Ցոհ. ժե. 27 ։ Հմր 8 ։ Գլ. գ. 33 ։
= Գլ. ժե. 22 ։

Ե ա թոգ. ժգ. 7 ։ ա Մն. իբ. 9 ։ իթ. 17 ։ Երեմ. ժա. 20 ։ ժէ. 10 ։ Գլ. ժե. 8 ։ Ցայտ. բ. 23 ։
‡ Հմր 17 ։

Ցամք Տեառն 33

Դ Ղա. իգ. 48 ։ Ցոհ. ժե. 27 ։ Հմր 22 ։ Գլ. բ. 32 ։
§ Ղա. իգ. 51 ։ Ցոհ. գ. 63 ։ Հմր 2 ։

Յ Մատ. իբ. 3 ։ Մար. ժգ. 5 ։ Ղա. իգ. 4 ։ Ցոհ. ի. 12 ։ Գլ. ժ. 3 ։ 30 ։
Ղգ. բ. 7 ։ ժգ. 31 ։
¶ Դան. է. 13 ։ Մատ. իգ. 30 ։ Մար. ժգ. 26 ։ Ղա. իա. 27 ։ Ցոհ. ժգ. 3 ։ ա Թես. ա. 10 ։ գ. 15 ։ բ Թես. ա. 10 ։ Ցայտ. ա. 7 ։
Գլ. բ. 52 ։
ֆ Գլ. թ. 37 ։ 39 ։ ի. 8 ։
Ա Մատ. ժ. 2 ։ 3 ։ 4 ։
Ղ Գլ. գ. 15 ։
ա Ցոգ. 1 ։
Գլ. բ. 1 ։ 46 ։
Ղ Գլ. իգ. 49 ։ 55 ։ իգ. 10 ։
Մատ. ժգ. 55 ։
Ապ. իա. 9 ։ Ցոհ. ժգ. 18 ։
Ղա. իբ. 47 ։ Ցոհ. ժբ. 3 ։
Մատ. ժ. 4 ։ Ղա. գ. 16 ։
Հմր 25 ։ Գլ. ժբ. 25 ։ ի. 24 ։ իա. 19 ։
Մատ. իգ. 15 ։ բ Պետ. բ. 15 ։
Մատ. իէ. 5 ։ 7 ։ 8 ։

Ապ. կի. 25 ։
‡ Ապ. ձի. 8 ։

Ա Գլ. ա. 1 ։ Հմր 9 ։
§ Ցոհ. ժե. 27 ։ Հմր 8 ։ Գլ. գ. 33 ։
= Գլ. ժե. 22 ։

Ե ա թոգ. ժգ. 7 ։ ա Մն. իբ. 9 ։ իթ. 17 ։ Երեմ. ժա. 20 ։ ժէ. 10 ։ Գլ. ժե. 8 ։ Ցայտ. բ. 23 ։
‡ Հմր 17 ։

Ա Ղա. իգ. 15 ։ բ Օր. ժգ. 9 ։ Գլ. ի. 16 ։
Բ Գլ. ա. 14 ։
‡ Գլ. գ. 21 ։

Դ Գլ. ա. 5 ։
Ե Մար. ժգ. 17 ։ Գլ. ժ. 46 ։ ժթ. 6 ։ ա Կոր. ժբ. 10 ։ 28 ։ 30 ։ ժգ. 1 ։ ժգ. 2 ։ ԺԸ ։

Յամի Տեառն 33

մէջ, Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ,
10 Փռիւգիայի և Պամփիւլիայի մէջ,
Եգիպտոսի մէջ, և Կիւրենէի մօտ
Լիբէացւոց կողմերուն մէջ, նաև
11 Հռովմայեցի պանդուխտներ, թէ
Հրէաներ և թէ նորահաւատներ,
Կրետացիներ և Արաբացիներ, կը
լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով
կը խօսին Աստուծոյ մեծամեծ բա-
12 ները։ Կը սքանչանային ամէնքն ալ
ու տարակուսած իրարու կ՚ըսէին,
13 Ի՞նչ պիտի ըլլայ ասա։ Ոմանք ալ
ծաղր ընելով կ՚ըսէին թէ Անոնք
նոր գինիով լեցուեր են։
14 Բայց Պետրոս ելաւ տասնումէ-
կին հետ մէկտեղ, ձայնը վերցուց
ու խօսեցաւ անոնց, Ո՛վ Հրէայ
մարդիկ և դուք ամէնքդ որ Երու-
սաղէմ կը բնակիք, ասա ձեզի յայտ-
նի ըլլայ, ու ականջ դրէք իմ
15 խօսքերուս։ Քանզի չէ՛ թէ ա-
սոնք գինովցած են, ինչպէս որ
դուք կը կարծէք. Ի՞նչու որ դէռ
16 օրուան երրորդ ժամն է. Հապա
ասիկայ ան է որ Յովէլ մարգա-
17 րէին ձեռքովը ըսուեցաւ. Ը՛Եւ պի-
տի ըլլայ որ վերջին օրերը՝ կ՚ըսէ
Աստուած, Ի՞ իմ Հոգիէս ամէն
մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ, ու
ձեր տղաքը ՚ և ձեր աղջիկները պի-
տի մարգարէանան, ու ձեր երիտա-
սարդները տեսիլքներ պիտի տես-
նեն, և ձեր ծերերը երազներ պիտի
18 տեսնեն. Եւ իմ ծառաներուս վրայ
ու իմ աղախիններուս վրայ ալ ան
օրերը իմ Հոգիէս պիտի թափեմ,
19 Ի՞ և պիտի մարգարէանան։ Ը՛Ու վերը
երկինքը հրաշքներ պիտի ցուցը-
նեմ, ու վարը երկիրը նշաններ,
արիւն ու կրակ և ծուխի մառա-
20 խուղ. Ի՞Արևը խաւարի պիտի
դառնայ, և լուսինը արիւնի, դեռ
Տէրոջը մեծ ու երևելի օրը չեկած։
21 Եւ պիտի ըլլայ որ ՚ամէն ով որ
Տէրոջը անունը կանչէ, պիտի փրը-
22 կուի։ Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝
լսեցէք ասա խօսքերը. Յիսուս Նա-
զովրեցին՝ Աստուծմէ ձեզի ցու-
ցուած մարդ մը ՚զօրութիւններով
ու հրաշքներով և նշաններով, որ
Աստուած անոր ձեռքովը ըրաւ ձեր
մէջը, ինտոր որ դուք ալ գիտէք.
23 Անիկայ ՚Աստուծոյ որոշած խոր-
հրդովը և կանխագիտութեամբը
մատնուած ըլլալով՝ ՚առիք և
՚անօրէններու ձեռքով փայտի վրայ
24 գամելով սպաննեցիք. Ը՛Որն որ
Աստուած յարուց՝ մահուան ցաւե-
րը քակելով, քանզի ՚նար չէր որ
25 ինքը անկէ բռնուի։ Ինչու որ
Դաւիթ անոր համար կ՚ըսէ, ՚Ա-
ռաջուց ամէն ատեն Տէրը կը տես-
նէի իմ առջիս, քանզի իմ աջ

Ի՞ա Թես. Ե. 7։
Ը՛Ես. խդ. 3։ Եզեկ. ժա. 19։ Լզ. 27։ Յովել. բ. 28, 29։ Զաք. ժբ. 10։ Յոհ. է. 38։
Բ՛Գլ. ժ. 45։
Ժ՛Գլ. խա. 9։
Ի՞Գլ. խա. 4, 9, 10։ ա Կոր. ժբ. 10, 28։ ժգ. 1, ԽԱ։
Ը՛Յովել. բ. 30, 31։
Ի՞Մատ. իդ. 29։ Մար. ժգ. 24։ Ղու. խա. 25։
Ի՞Հռով. ժ. 13։
Ի՞Յոհ. գ. 2։ ժգ. 10, 11։ Գլ. ժ. 38։ Երբ. բ. 4։
Ը՛Մատ. իդ. 24։ Ղու. իբ. 22։ իդ. 44։ Գլ. գ. 18։ գ. 28։
Ի՞Գլ. ե. 30։
՚Կամ անօրէն
Ը՛Հմր 32։ Գլ. գ. 15։ գ. 10։ ժ. 40։ ժգ. 30, 34։ ժէ. 31։ Հռով. գ. 24։ ը. 11։ ա Կոր. գ. 14։ ժե. 15։ բ Կոր. գ. 14։ Գաղ. ա. 1։ Եփե. ա. 20։ Կող. բ. 12։ ա Թես. ա. 10։ Երբ. ժգ. 20։ ա Պետ. ա. 21։
Ի՞Սաղ. ժզ. 8։

26 կողմս է, որ չսասանիմ. Անոր հա-
մար ուրախ եղաւ իմ սիրտս, ու
իմ լեզուս ցնծաց. նաև իմ մարմինս
ալ յուսով պիտի հանգստանայ.
27 Վասն զի իմ անձս *գերեզմանին
մէջը պիտի չթողուս, ու քու Սուր-
բիդ ալ ապականութիւն տեսնել
28 պիտի չտաս։ Կենաց ճամբաները
ինծի ճանչցուցիր. քու երեսիդ ու-
րախութիւնովը զիս պիտի լեցընես։
29 Մարդիկ եղբայրներ՝ արժան է հա-
մարձակ զրուցել ձեզի ՚Դաւիթ
նահապետին համար, թէ մեռաւ
ու թաղուեցաւ, և անոր գերեզմա-
նը մինչև ասա օրս մեր մէջն է։
30 Արդ որովհետև անիկայ մարդարէ
էր, և ՚գիտէր թէ Աստուած հաս-
տատ երդում ըրաւ իրեն, թէ իր
երիկամանցը պտուղէն մարմնոյ կող-
մանէ Քրիստոսը պիտի յարուցանէ
31 որ իր աթոռը նստի, Ինքը կան-
խատեսութեամբ խօսեցաւ Քրիս-
տոսի յարութեանը համար, ՚թէ
անոր անձը գերեզմանը չթողուեցաւ,
և անոր մարմինը ապականութիւն
32 չտեսաւ։ Ը՛Ա՛ս Յիսուսը Աստուած
յարուց, ՚որուն մենք ամէնքս ալ
33 վկայ ենք։ Ուստի Ը՛Աստուծոյ աջ
ձեռքովը բարձրանալով, ու Ը՛Հո-
գւոյն Սրբոյ խոստմունքը Հօրմէն
առնելով՝ Ջտարածեց ասիկայ, որ
դուք հիմա կը տեսնէք և կը լսէք։
34 Ինչու որ Դաւիթ երկինքը չելաւ,
բայց ինքը կ՚ըսէ, ՚Տէրը իմ Տէ-
րոջս ըսաւ, Նստէ իմ աջ կողմս,
35 Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտ-
քերուդ պատուանդան դնեմ։
36 Ուստի բոլոր Իսրայէլի տունը ճըշ-
մարտապէս թող գիտնայ, որ ՚Ա-
ստուած անիկայ Տէր ալ ըրաւ՝ Օ-
ծեալ ալ, ան Յիսուսը՝ որ դուք
խաչեցիք։
37 Ու ասա որ լսեցին՝ Հիրենց սրտե-
րուն մէջ զղջացին, և ըսին Պետրո-
սին ու միւս առաքեալներուն, Մար-
38 դիկ եղբայրներ՝ ի՞նչ ընենք։ Եւ
Պետրոս ըսաւ անոնց, ՚Ապաշխա-
րեցէք, ու ձեզմէ ամէն մէկը թող
մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անու-
նովը մեղաց թողութեան համար,
և Հոգւոյն Սրբոյ պարգևը պիտի
39 ընդունիք։ Ինչու որ խոստմունքը
ձեզի է ՚ու ձեր որդւոցը, ՚և ամէն
հեռու եղողներուն՝ որոնք որ մեր
40 Տէր Աստուածը պիտի կանչէ։ Եւ
ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն
կուտար, ու կը յորդորէր ՚ղանոնք
և կ՚ըսէր, Ա՛ս խոտորած ազգէն ինք-
41 զինքնիդ ազատեցէք։ Եւ անոնք
որ սրտանց ընդունեցին անոր խօս-
քերը, մկրտուեցան, ու ան օրը
իրեք հազար հոգիի չափ աւելցան։
42 Ը՛Եւ միշտ առաքելոց վարդապետու-

Յամի Տեառն 33

*Կամ դժոխքին
Մ՛գ Թագ. բ. 10։ Գլ. ժգ. 36։
Յ՛բ Թագ. է. 12, 13։ Սաղ. ճլբ. 11։ Ղու. ա. 32, 69։ Հռով. ա. 3։ բ Տիմ. բ. 8։
Ը՛Սաղ. ժզ. 10։ Գլ. ժգ. 35։
Ը՛Հմր 24։
Ը՛Գլ. ա. 8։
Ը՛Գլ. ե. 31։ Փիլ. բ. 9։ Երբ. ժ. 12։
Ը՛Յոհ. ժգ. 26։ ժե. 26։ ժզ. 7, 13։ Գլ. ա. 4։
Ը՛Գլ. ժ. 45։ Եփե. գ. 8։
Ը՛Սաղ. ճժ. 1։ Մատ. իբ. 44։ ա Կոր. ժե. 25։ Եփե. ա. 20։ Երբ. ա. 13։
Ը՛Գլ. ե. 31։
Ը՛Զաք. ժբ. 10։ Ղու. գ. 10։ Գլ. թ. 6։ ժզ. 30։
Ը՛Ղու. իդ. 47։ Գլ. գ. 19։
Ի՞Յովել. բ. 28։ Գլ. գ. 25։
Ի՞Գլ. ժ. 45։ ժա. 15, 18։ ժգ. 26։ ժե. 3, 8, 14։ Եփե. բ. 13, 17։
Ը՛Հմր 46։ Գլ. ա. 14։ Հռով. ժբ. 12։ Եփե. գ. 18։ Կող. գ. 2։ Երբ. ժ. 25։

Ցամք Ցեսան 33

թեանը եւտէ էին , ու միաբանու-
թեանը և Հայ կոթելուն ու ա-
ղօթքներուն ։
43 Եւ ամէն մարդու վրայ վախ ին-
կաւ . և † առաքելոց ձեռքովը շատ
հրաշքներ ու նշաններ կը դոր-
44 ծուէին ։ Ու բոլոր հաւատացեալ-
ները միտեղ էին , * և ամէն բա-
45 ներնին հասարակաց էր ։ Ու ստա-
ցուածքնին և ունեցած բաներնին
կը ծախէին , ° ու անոնց գ֊ինը կը
բաժնէին ամէնուն , որուն որ բան
46 մը պէտք ըլլար ։ Եւ ‡ամէն օր
միաբանութեամբ = տաճարը եր-
թալու եւտէ էին , Է և տուներնին
հաց կը կոթէին , ու կերակուրնին
կ'ուտէին ուրախութեամբ և միա-
47 մտութեամբ սրտի . գՔաոուած
կ'օրհնէին , Է ու բոլոր ժողովուրդին
առջեւը շնորհք կը գտնէին . Եւ
Տէրը օրէ օր փրկուածները կ'ա-
ւելցնէր եկեղեցիին ։

ԳԼ . Գ

1 Պետրոս կը քարոզէ բժշկուած կոյսը տեսնելու
համար ժողովուրդը , 12 կը խոստովանի որ ան
բժշկութիւնը չէ Թէ իրեն կամ Յովհաննէսին
զօրութեամբը եղաւ , այլ Քաոուածոյ և իր
Որդւոյն Յիսուսի ձեռքը , ու անոր անուանը
հաւատքով . 13 նաև կը յանդիմանէ զանոնք
Յիսուսը խաչելուն համար , 19 և կը յորդոր-
զանոնք դղջմամբ ու հաւատքով թողութիւն
խնդրելու իրենց մեղքերուն , և փրկելու նոյն
Յիսուսին ձեռքովը ։

— Սադ . ծե . 17 ։
1 Կ֊րդ. Պետրոս ու Յովհաննէս — ին-
ներորդ ժամու աղօթքին առնոր
2 մէկտեղ Է տաճարը կ'երթէին ։ Է Եւ
իր մօրը որովայնէն կաղ էր՝ մարդ
մը կը բերուէր , որ զանիկայ ամէն
օր տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դր-
ռանը քով կը դնէին , Ը որ տաճարը
մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ ։
3 Անիկայ տեսնելով Պետրոսը և
Յովհաննէսը որ տաճարը մտնելու
վրայ էին , կ'աղաչէր որ ողորմու-
4 թիւն առնէ ։ Իակ Պետրոս Յով-
հաննէսին հետ մէկտեղ անոր նա-
5 յեցաւ ու բաւ ։ Մեզի նայէ . Ան
ալ դէպ ի անոնց զարձաւ ու կը
յուսար անոնցմէ բան մը առնել ։
6 Եւ Պետրոս բաւ ։ Արծաթ ու
ոսկի չունիմ , Հապա ինչ որ ու-
նիմ՝ ան քեզի կու տամ . Ի֊Յսուսի֊
քրիստոսին անուա-
7 նովը ելիր ու քալէ ։ Եւ անոր
աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց զանի-
կայ , ու իսկոյն անոր ոտքին թա-
8 թերը ու կռճերը զօրացան ։ Ան-
վեր ցատկելով կայնեցաւ ու կը
քալէր ։ և անոնց հետ տաճարը
մտաւ , քալելով ու ցատկելով և
9 գՔաոուած օրհնելով ։ Ի Ու բոլոր
ժողովուրդը տեսաւ անիկայ որ
կը քալէր ու կ'օրհնէր գՔաոուած .
10 Եւ կը ճանչնային Թէ անիկայ էր ,

Ցամք Ցեսան 33

որ ողորմութիւն Համան տաճարին
Գեղեցիկ [illegible] դրանը քով կը
նստէր . և զարմանքով ու ապշու-
թեամբ լեցուեցան անոր եղած բա-
նին համար ։
11 Եւ քանի որ * անիկայ Պետրոսին
ու Յովհաննէսին յարեր էր , բոլոր
ժողովուրդը զարմացած մէկտեղ
վազեցին անոնց քովը ան սրահը
12 Բ որ Սողոմոնինը կ'ըսուէր ։ Ա-
տեսնելով Պետրոս , պատասխան
տուաւ ժողովուրդին ՝ Ո վ Իսրա-
յէլացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ զարմացեր
էք ասոր վրայ , կամ ինչո՞ւ աչքե-
նիդ մտած մեզի կը նայիք , որպես
թէ մենք մեր զօրութեամբը կամ
բարեպաշտութեամբը ատոր քալել
13 տուած ըլլանք ։ Է Աբրահամին ու
Իսահակին և Յակոբին Քաոուածը՝
մեր Հայրերուն Քաոուածը Է փառա-
ւորեց իր †Որդին Յիսուսը , Հոն
որ դուք մատնեցիք , Է և ուրացաք
Պիղատոսին առջեւը՝ երբոր ինքը
14 վճռեց որ արձակէ ։ Բայց դուք
ան Է Սուրբը և Է Արդարը ուրացաք ,
ու ինդրեցիք որ մարդասպան մարդ
15 մը ձեզի շնորհուի ։ Եւ կենաց Ա-
ռաջնորդը սպաննեցիք , Հոր դա-
նիկայ Քաոուած մեռելներէն յա-
16 րուց , Ի որուն մենք վկայ ենք ։ Եւ
անոր անուանը հաւատքով , Հանոր
անուանը հաւատուց ասիկայ՝ որն
որ դուք կը տեսնէք ու գիտէք ։ և
ան հաւատքը որ անով է՝ աս ա-
ողջութիւնը առոր տուաւ ձեր
17 ամենուն առջեւ ։ Եւ հիմա՝ եղ-
բայրնե՛ր Ջ դիտեմ որ չգիտնալով ը-
րիք , ինչպես ու ձեր իշխաններն ալ ։
18 Բայց Քաոուած ինչ որ առաջուց
իր բոլոր մարգարէներուն բերնովը
յայտներ էր Քրիստոսի չարչա-
րուելուն վրայով , այսպէս կատա-
19 րեց ։ Ո֊ւստի ապաշխարեցէ՛ք ու
դարձի եկէ՛ք , որ մեղքերնիդ ջնն-
20 ջուի , Որպէս զի սփոփանաց ժա-
մանակները գան Տէրոջը երեսէն ,
և առաքուց ձեզի քարոզուած Ըի-
21 սուս Քրիստոսը իրկէ ։ Զոր ա-
նիկայ պէտք է որ երկինքը ընդու-
նի մինչև ան առնելները՝ որ ամէն
բաներու կարգադրուին , Հորոնց հա-
մար Քաոուած սկիզբէն ի վեր իր
սուրբ մարգարէներուն բերնովը
22 խօսած է ։ Մովսէս Եր Հայրե-
րուն բաւ Թէ Տ֊ձեր Տէր Քաոուա-
ծը ձեր եղբայրներէրն ինծի պէս
մարգարէ մը պիտի Հանէ ձեզի ,
անոր մտիկ ըրէ՛ ամէն ինչ որ ձե-
23 զի խօսի ։ Եւ պիտի ըլլայ Թէ ա-
մէն ով որ ան մարգարէին մտիկ
չընէ , ժողովուրդին միջէն պիտի
24 կորսուի ։ Ու բոլոր մարգարէները
որ Սամուէլէն ի վեր խօսեցան , աս

* Հաճ֊ ան բժշկուած կոյսը

Ցամք Ցեսան 33

ԷՑՕ . Թ . 8 ։
Բ Ցօ֊ . ժ . 23 ։ Գլ . ե . 12 ։
ե Ցօ֊ . ե . 39 ։ ժբ . 16 ։ ժե . 1 ։
† Կամ ձա-
ուան
Լ Մատ . իե . 2 ։
Ի Մատ . իե . 20 ։ Մարկ . ժե . 11 ։ Գաղ . իգ . 18 ։ 20 ։ 21 ։ Ցօ֊ . ժբ . 40 ։ ժԲ . 15 ։ Գլ . ժգ . 28 ։
Ջ Սպգ . ժգ . 10 ։ Մարկ . ա . 24 ։ Գաղ . ա . 35 ։ Գլ . բ . 27 ։ գ . 27 ։
ի Գլ . ե . 52 ։ Բր . 14 ։
ճ Գլ . բ . 24 ։
ն Գլ . բ . 32 ։
Ղ Մատ . Բ . 22 ։ Գլ . գ . 10 ։ ժգ . 8 ։
ե Գաղ . իգ . 34 ։ Ցօ֊ . ժգ . 3 ։ Գլ . ժգ . 27 ։ ա Կոր . բ . 5 ։ ա Տիմ . ա . 13 ։
ժ Գաղ . իգ . 44 ։ Գլ . իգ . 22 ։
յ Սպգ . իբ ։ Եփ . ե . 6 ։ ծգ . 5 . ԷԷ ։ Գաղ . Բ . 26 ։ ա Պետ . ա . 10 ։ 11 ։
Ն Գլ . բ . 38 ։
շ Գլ . ա . 11 ։
ո Մատ . ԺԲ . 11 ։
Չ Գաղ . ա . 70 ։
Ղբ Օբ . ժբ . 15 . 18 . 19 ։ Գլ . ե . 37 ։

Ծամի Տեառն 33

ՂԿԼ · Ը · 39 · Հաւ · Թ · 4 · 8 · Ժե · 8 · Գաղ · գ · 26 ·
– Ծն · ԺԸ · 3 · ԺԸ · 18 · ԻԸ · 18 · ԻԿ · 4 · ԻԸ · 14 · Գաղ · գ · 8 ·
– Ա Սամ · Ժ · 5 · Ժե · 24 · Ղա · ԻԳ · 47 · Կլ · Ժգ · 32 · 33 · 46 ·
Է ՀՃԹ 22 ·
– Ա Սամ · ա · 21 ·

օրհրուս Համար ալ իմացուցին ։
25 Ելոհ էք մարգարէներուն որ դիքը և ան ուխտին , որ Աստուած ՚ի հայրերուն Հետ ըրաւ , ու ըսաւ Աբրահամին , – Եւ քու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգերը ։ 26 Աստուած իր Որդին յարուցանելով ՚առաջ ձեզի Խրկեց զանիկայ որ ձեզ օրհնէ , ՚ամէն ՚ի ՚կերոց ձեր չարութիւններէն դարձնելով ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Երեից իշխանները Պետրոսին քարոզութիւնը վրայ բարկանալով՝ կը բանտարկին զանիկայ Յովհաննէսին Հետ · 4 սրտե ամէնքին Աստուծոյ խօսքը լսողներէն Հաւատացողներուն թիւը գարձի կու գան ։ 5 Երբոր երբոր իշխանները գանոնք դատաստանի կը Հանեն , Պետրոս Համարձակ կը Հաստատէ թէ ան կաղ Յիսուսի անունովը բժշկուեցաւ , և թէ միայն նոյն Յիսուսին անունովը կրնայ փրկուիլ · 13 բայց իշխանները սպառնալիքներով կը պատուիրեն Պետրոսին ու Յովհաննէսին որ ՚ի չիմէն ալ նոյնանունով չքարոզեն · 23 Աստ վրայ եկեղեցւոյ անդամները ազօթքի կը պարապին · 31 և Աստուած չարժելով անոնց դանաստ տեղը , փայլատիւն կու տայ թէ անոնց ազօթքը լսած է , ու կը Հաստատէ եկեղեցին Սուրբ Հոգիին շնորհքը և միաբանութիւնը աւելի պարզելով անոր ։

1 Եւ երբոր անոնք ժողովուրդին կը խօսէին , քահանաները ու տաճարին իշխանը և սադուկեցիները 2 անոնց վրայ Հասան , – Դժուարելով որ անոնք ժողովուրդին կը սորվեցնէին , և Յիսուսի միջոցովը մեռելներէն յարութիւն առնելը կը 3 քարոզէին · Ու ձեռք զարկին անոնց և բանտը դրին մինչև Հետևեալ օրը ՚ի ՚նչու որ ալ իրիկուն էր ։ Բայց ան խօսքը լսողներէն շատերը Հաւատացին , ու մարդոց թիւը հինգ Հազարի չափ եղաւ ։
5 Ու եղաւ որ Հետևեալ օրը մեծ ժողովներ անոնց իշխանները և ծերերը ու դպիրները Երուսաղէմի մէջ ։ 6 Եւ Անան քահանայապետը ու Կայիափա և Յովհաննէս ու Ալէքսանդրոս և ան ամէնը որ քահանայապետի ցեղէն էին · Եւ զանոնք մէջտեղը կայնեցուցած՝ կը հարցընէին , ՚Ի՞նչ զօրութիւնով կամ ի՞նչ անունով 8 ըրիք դուք ա՛ս բանը ։ Է Ան ատենը Պետրոս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ անոնց , Ով ժողովուրդին իշխանները և Խրայէլի ծերերը , 9 Թէ որ մենք այսօր ա՛ստ մարդու մը եղած բարիքին Համար կը քննուինք , Թէ ՚ինչ միջոցով անիկայ 10 բժշկուեցաւ , Բոլոյ ձեզի ամէնքուդ ու բոլոր Խրայէլի ժողովուրդին , Էր Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝ որն որ դուք խաչեցիք , ՚Նորն որ Աստուած մեռելներէն յարուց , ՚Ա՛ս անով ասիկայ ձեր առջևը բժշկուած կեցեր է ։ Է Ընիկայ է ան քարը ձեզմէ շինողներուդ անարդուած , որ անկիւնի գլուխ եղաւ ։ 12 Եւ ուրիշ մէկով մը փրկութիւն չկայ · ինչու որ անկէ ՚ի զատ ուրիշ անուն մը չկայ երկինքին տակը մարդոց մէջ տրուած , որ անով 13 կարող ըլլանք փրկուելու ։ Իակ անոնք Պետրոսին ու Յովհաննէսին Համարձակութիւնը նայելով , Եւ Հասկընալով որ տգէտ ու առանց ուսման մարդիկ են , կը զարմանային . և իմացան որ անոնք Յիսուսի 14 սի Հետ էին . Ու ան բժշկուած մարդը տեսնելով որ Է անոնց Հետ կայներ էր , չէին կրնար ՚անոնց դէմ 15 բան մը խօսիլ ։ Եւ Հրամայելով անոնց որ առեւանէն դուրս ելլեն , 16 իրարու Հետ խորհուրդ ըրին , Եւ ըսին , Է՞նչ ընենք ա՛ս մարդոյը . ինչու որ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն յայտնի է Թէ ասոնց ձեռքովը նշանի մը եղաւ , ու մենք չենք կրնար ուրանալ ։ 17 Սիայն Թէ ժողովուրդին մէջը ալ աւելի չտարածուելու Համար՝ ասոտիկ սպառնալիք ընենք անոնց , որ ա՛ն անունով մէյմըն ալ չխօսին ու չորեն 18 մարդու բան խօսին ։ Է Եւ զանոնք կանչելով պատուիրեցին անոնց որ ամենևին չխօսին և չսորվեցնեն ի անունը Յիսուսի 19 անունովը ։ Բայց Պետրոս ու Յովհաննէս պատասխան տուին անոնց ու ըսին , Է Թէ որ Աստուծոյ առջևը ուղիղ է որ Աստուծմէ աւելի ձեզի մտիկ ընենք , դուք դատեցէք ։ 20 Վասն զի մենք Հան որ տեսանք ու լսեցինք չենք կրնար չխօսիլ , Իակ 21 անոնք նորէն սպառնալիք ընելէն ետև արձակեցին զանոնք , բան մը չգտնելով Թէ ինչպես պատժեն զանոնք Է ժողովուրդին Համար , ինչու որ ամէնքն ալ դՔԱստուած կը փառաւորէին Ելած բանին Համար 22 մեր ։ Վասն զի ան մարդը քառասուն տարեկանէն աւելի էր , որուն վրայ սա բժշկութեան հրաշքը եղաւ ։
23 Եւ անոնք արձակուելով Էրեներուն քովը եկան , ու պատմեցին ինչ որ քահանայապետները և ծերերը 24 ըրեր էրեներ ըսին ։ Անոնք ալ երբոր լսեցին , միաբանութեամբ Ձայներնին Աստուծոյ վերցուցին՝ ըսելով ՝Ով Տէր , դուն Եա՛ն Աստուածը՝ որ երկինքը ու երկիրը և ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածը 25 ներբ ատեղծեցիր , Որ քու ծառայիդ Դաւիթին բերնովը խօսեցար ՝Ինչո՞ Հեթանոսները խռովութիւն բրին , ու ժողովուրդները անոնք ասիկայ ձեր առջևը բժշկուած

Ծամի Տեառն 33

Է Սաղ · ԺԸ · 22 · Եա · Իզ · 16 · Մատ · իա · 42 ·
Ը Մատ · ա · 21 · Գլ · ժ · 43 · ա Տիմ · բ · 5 · 6 ·
Բ Մատ · ժա · 25 · ա Կոր · ա · 27 ·
Ե Գլ · գ · 11 ·
Զ Ցած · ժա · 47 ·
Է Գլ · գ · 9 · 10 ·
Ը Գլ · Ե · 40 ·
Թ Գլ · Ե · 29 ·
Ժ Գլ · իբ · 15 · ա Ցած · ա · 1 · 3 ·
ԺԱ Գլ · ա · 8 · բ · 32 ·
ԺԲ Մատ · իա · 26 · Ղա · Ի · 6 · 19 · Իբ · 2 · Գլ · Ե · 26 ·
ԺԳ Գլ · գ · 7 · 8 ·
ԺԴ Գլ · ԺԲ · 12 ·
ԺԵ Գ Թագ · ԺԹ · 15 ·
ԺԶ Սաղ · բ · 1 ·

Ցամք Տեառն 33

Ե Մատ. իգ. 3։ Ղկ. իր. 2։ իգ. 1, 8։ Ա Ղկ. ա. 35։ Ա Ղկ. գ. 18։ Յով. ժ. 36։

Ա Պետ. բ. 23։ գ. 18։

Ա Հմր 13, 31։ Գաղ. թ. 27։ Ժգ. 46։ Ժգ. 3։ Ժթ. 8։ իգ. 26։ իբ. 32։ Եփես. գ. 19։

Ա Հմր 27։

Գաղ. գ. 6, 16։

Գաղ. բ. 43։ ե. 12։

Ա Գաղ. բ. 2, 4։ Ժգ. 26։

Ա Հմր 29։

Գաղ. ե. 12։ Հռով. ժե. 5, 6։ Ա Կոր. Ժգ. 11։ Փիլ. ա. 27։ բ. 2։ ա Պետ. գ. 8։

Գաղ. բ. 44։

Գաղ. ա. 8։

Գաղ. ա. 22։

Գաղ. բ. 47։

Գաղ. բ. 45։

Հմր 37։ Գաղ. ե. 2։

Գաղ. բ. 45։ գ. 1։

Հմր 34, 35։ Գաղ. ե. 1, 2։

բը պարապ բաներ մոռածեցին.
26 Երկրի թագաւորները պատրաստ կայնեցան, և իշխանները միկտեղ ժողովուեցան Տէրոջը դէմ և անոր
27 Օծեալին դէմ։ Քանզի արդարեւ [աս քաղաքիս մէջ] ժողովուեցան Հրէաստանի երկրին ազգերուն հետ ու Խրայէլի ժողովրդոյն,
28 րուն հետ, Ընել՝ ինչ որ քու ձեռքդ և խորհուրդդ սահմանեց
29 առաջուց որ ըլլայ։ Եւ հիմա՛ով Տէր՝ նայէ անոնց սպառնալիքներուն, ու շնորհէ քու ծառաներուդ Որ բոլոր համարձակութիւ-
30 նով քու խօսքդ խօսինք, քու ձեռքդ երկրնցընելով բժշկելու, և Հրաշքներ ու նշաններ եղծանելու՝ քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսի
31 անունովը։ Եւ երբոր անոնք աղօթք ըրին, շարժեցաւ Հան տեղը՝ ուր որ ժողովուած էին, և ամէնքը Հոգւով Սրբով լեցուեցան, ու Աստուծոյ խօսքը համարձակ կը խօսէին։
32 Եւ հաւատացեալներուն բազմութիւնը Մէկ սիրտ ու մէկ հոգի ունէին. ո՛ն անոնցմէ մէկը չէր բան իր ստացուածներէն մէկուն համար՝ թէ իրն է, հապա իրենց ամէն բաները հասարակաց կը ունէին։
33 Եւ մեծ զօրութիւնով առաքեալները Տէրոջ յարութեանը, և անոնց ամենուն վրայ մեծ շնորհք կար։
34 Ու անոնց մէջ կարօտութիւն քաշող մը չկար։ Վասն զի անոնք որ ագարակներու կամ տուներու տէր էին, կը ծախէին և ծախուածնե-
35 րուն գինները կը բերէին, Ու առաքելոց ոտքը կը դնէին. և ամէն մէկուն իր կարօտութեանը նայե-
36 լով կը բաժնուէր։ Եւ Յովսէս որ առաքեալներէն Բառնաբաս մականուանուածը, (որ կը թարգմանուի Մխիթարութեան որդի,) Ղեւտացի, ծնունդեամբ Կիպրացի,
37 Ագարակ մը ունենալով՝ ծախեց ու սուակը բերաւ առաքելոց ոտքը դրաւ։

Գլ. Ե

1 Ընանիա ու իր կինը Սափիրա իրենց կեղծաւորութեանը համար Պետրոսէն յանդիմանուելով՝ կը մեռնին։ 12. Առաքելոց շատ հրաշքներ բնելովը։ 14 Հաւատացեալները կը շատնան։ 17 Յետոյ առաքեալները վիշտերն բանտը կը դրուին։ 19 բայց Տէրոջը հրեշտակը ազատելով զանոնք՝ կը պատուիրէ որ Տաճարին մէջ քարոզեն ամենուն։ 21 Ուսումն անոնք սորվեցնելով՝ Ի՛ժողովքին մէջ 29 և Ի՛ժ առաքելոցն առջեւը։ 33 սպանուելու վճռովի մէջ կ՚երթան։ բայց Գամաղիելին խրատելով ազէ կը ծնան։ 40 միայն ծեծ կ՚ուտան։ որուն համար փառք կու տան Աստուծոյ։ և ամէն որ չեն դադարեր քարոզելէն։

1 Հայց մէկ մարդ մը Ընանիա անունով իր կնկանը Սափիրային հետ մէկտեղ ստացուածք մը ծա-
2 խեց։ Եւ անոր գինէն խորեց, որ կնիկն ալ գիտէր, ու մէկ բաժինը բերաւ առաքելոց ոտքը դրաւ։
3 Բայց Պետրոս ըսաւ, Ընանիա՛ ինչո՞ւ Սատանան քու սիրտդ լեցուց, որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ սուտ խօսիս, ու ագարակին գինէն խորես։
4 Չէ՞ որ քուկդ էր ան՝ քանի որ կեցեր էր, ու ծախուած ալ՝ քու իշխանութեանդ տակն էր. ատ ի՞նչ է որ քու սրտիդ մէջ ասբանը գրիր. չէ թէ մարդոց սուտ
5 խօսեցար, հապա Աստուծոյ։ Եւ Ընանիա ասխօսքերը լսելով՝ տինկաւ ու հոգի տուաւ. և մեծ վախ ինկաւ ամենուն վրայ որ աս լսեցին։
6 Ու երիտասարդները եղան ու Թաղեցին անիկայ, և դուրս հա-
7 նելով թաղեցին։ Ու երբոր իրեք ժամու չափ վրան անցաւ, անոր կնիկը չգիտնալով ինչ որ եղեր
8 էր, ներս մտաւ. Եւ Պետրոս ըսաւ անոր՝ Ըսէ ինծի, ագարակը այնչափ գնով ծախեցիք. ան ալ ը-
9 սաւ՝ Այո՛, այնչափ։ Ու Պետրոս ըսաւ անոր՝ Աս ի՞նչ է որ դուք միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին փորձելու. ահա քու երիկդ թաղողներուն ոտքերը դրանը քովն է, քեզ ալ դուրս պիտի հանեն։
10 Եւ իսկոյն անոր ոտքերուն քովը ինկաւ ու հոգի տուաւ. և երիտասարդները ներս մտնելով անիկայ մեռած գտան, ու հանելնին
11 իր երկանք քովը թաղեցին։ Եւ մեծ վախ մը ինկաւ բոլոր Եկեղեցիին վրայ ու ամենուն վրայ որ աս բաները լսեցին։
12 Եւ առաքեալներուն ձեռքովը շատ նշաններ ու հրաշքներ կ՚ըլլային ժողովուրդին մէջ. և ամէնը միաբանութեամբ Սողոմոնի սրահին
13 մէջն էին։ Եւ ուրիշներէն մէկը չէր համարձակեր անոնց յարելու, Հապա ժողովուրդը կը մեծարէր
14 անոնք։ Եւ Տէրոջը հաւատացողները ալ աւելի կը շատնային, բազմութիւն երիկ մարդոց ու կնիկ-
15 ներու. Մինչեւ որ հիւանդները հրապարակները կը հանէին, և պատգարակներով ու մահիճներով կը դնէին, Որ Պետրոսին անցնելու ատեն՝ գոնե անոր շուքը անոնց
16 մէկուն վրայ հանի։ Ու շրջակայ քաղաքներուն բազմութիւնը Երուսաղէմ կը ժողովուէր, Հիւանդներ և պղծած ոգիներէ նեղութիւն կրողներ բերելով, որոնք ամէնն ալ կը բժշկուէին։
17 Ետոր երէց քահանայապետը և

Ցամք Տեառն 33

Գաղ. գ. 37։

Թագ. ի. 2։ Բ Օր. իգ. 21։ Ժող. ե. 4։

Ղկ. իբ. 3։

Ա Հմր 10, 11։

Ցով. ժթ. 40։

Ա Հմր 3։ Մատ. գ. 7։

Ա Հմր 5։

Ա Հմր 5։ Գաղ. բ. 43։ ժթ. 17։

Գաղ. բ. 43։ Ժգ. 3։ ժթ. 11։ Հռով. ժե. 19։ Բ Կոր. Ժբ. 12։ Եբր. բ. 4։

Գաղ. գ. 11։ գ. 32։

Ցով. թ. 22։ Ժբ. 42։ ժթ. 38։

Գաղ. բ. 47։ գ. 21։

Մատ. թ. 21։ Ժգ. 36։ Գաղ. ժթ. 12։

Մատ. Ժգ. 17։ 18։ Ցով. Ժգ. 12։

Գաղ. գ. 1։ 2, 6։

Ցամք Տեառն 33

բոլոր իր հետը եղողները , որոնք
սադուկեցւոց ազանդէն էին՝ նա-
18 խանձով լիցուած ; 2 ու առաքեալ-
ներուն ձեռք զարկին և հասարա-
19 կաց բանտը դրին զանոնք : 3 Բայց
Տէրոջը հրեշտակը գիշերով բան-
տին դռները բացաւ , ու դուրս
20 հանելով զանոնք բաւ , Գացէք
և տաճարին մէջը կայնելով ժողո-
վուրդին խօսեցէք ամս կենաց բո-
21 լոր խօսքերը : Ու երբոր — լսեցին,
տաճարը մտան առտուանց և կը
սորվեցընէին . իսկ 4 քահանայապե-
տը եկաւ ու իր հետ եղողները՝
ու մէկտեղ կանչեցին ժողովքը ու
Իսրայէլի որդւոց բոլոր ծերակոյ-
տը , և 5 բերտ խրկեցին բանտը՝ որ
22 զանոնք բերեն : Ու երբոր սպա-
սաւորները գացին , զանոնք բան-
տին մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան
23 պատմելին , Ես բտին թէ Բան-
տը ամէն զգուշութիւնով գո-
ցուած գտանք , ու պահապանները
դռներուն առջևը կայնած , բայց
բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք :
24 Ու երբոր 6 քահանան և 7 տա-
ճարին իշխանը ու քահանայապետ-
ները լսեցին ասոնց խօսքերը , կը զար-
մանային անոնց համար թէ ինչ
25 պիտի բլլայ ան : Եւ մէկը եկաւ
պատմեց անոնց թէ Ահա ան մար-
դիկը որ բանտը դրիք , տաճա-
րը կայնած են և ժողովուրդին
26 կը սորվեցընեն : Ան ատենը իշ-
խանը սպասաւորներովը մէկտեղ
գնաց զանոնք բերաւ առանց բռը-
նութեան , 8 քանզի ժողովուրդէն
կը վախնային որ չքարկոծուին :
27 Ու բերին զանոնք ատենը կայնե-
ցուցին . և քահանայապետը ա-
28 նոնց հարցուց , Ըսելով , 9 Զի՞ որ
սաստիկ պատուիրելիքիս ձեզի որ
ասոնց անունով չսորվեցընէք . և ահա
Երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լե-
ցուցիք , և ան մարդուն արիւնը
10 կ՚ուզէք մեր վրայ բերել :
29 Պատասխան տուաւ Պետրոս և
— 11 ըսին առաքեալները ու ըսին , Ե-
ւստւած Աստուծոյ Հաւատիլ պէտք
30 է քան թէ մարդոց : 12 Մեր հայրե-
րուն Աստուածը Յիսուս յարուց ,
զոր ան որ դուք փայտին կախելով սպ-
31 անեցիք : 13 Զանիկայ Աստուած
իր աջ ձեռքովը 14 Առաջնորդ ու
Փրկիչ բլլալու բարձրացուց , 15 Ի-
սրայէլին ապաշխարութիւն և մեղաց
32 թողութիւն տալու : Եւ մենք ա-
նոր բաներուս համար անոր վկաներ ենք ,
ու Սուրբ Հոգին ալ 16 զոր որ Ա-
ստուած իրեն Հնազանդ եղողներուն
33 տուաւ : Եւ 17 անոնք — լսելով
խիստ կատղեցան , ու կը խորհէին
որ զանոնք մեռցնեն :

34 Եւ ատեանին մէջ փարիսեցի մը
ոտքի վրայ ելաւ՝ որուն անունը
18 Գամաղիէլ էր , օրինաց վարդապետ
մը՝ բոլոր ժողովուրդին առջևը պա-
տուաւոր մէկը , ու հրաման ըրաւ
որ առաքեալները քիչ մը դուրս հա-
35 նեն . Եւ ըսաւ անոնց , Ով Իս-
րայէլացի մարդիկ՝ դուք ձեզի զգու-
շացէք աս մարդոցը համար թէ ինչ
36 պիտի ընէք . Քանզի աս օրերս
առաջ Թևդաս ելաւ , իրեն հա-
մար բանելով թէ Երեքին մէկ մըն է ,
ու թուով չորս հարիւրի չափ մարդ-
իկ իրեն յարեցան . որ ինքը ըս-
պանուեցաւ , և ան ամէնը որ իրեն
Հաւանդեր էին՝ ցրուեցան ու ոչ-
37 ինչ եղան : Ասոր ետևէն Ցուդա
Գաղիլեացին ելաւ աշխարհագիրը ե-
զած օրերը , և շատ ժողովուրդ իր
կողմը ձդեց . ինքն ալ կորսուե-
ցաւ , և ան ամէնը որ իրեն Հա-
38 մաձայնեցան՝ ցիրուցան եղան : Եւ
հիմա ձեզի կ՚ըսեմ , Ատ մարդոցմէ
մէկդի կեցէք ու թող տուէք
զանոնք , 19 ինչու որ եթէ ատ խոր-
հուրդը կամ գործը մարդոցմէ է ,
39 պիտի բակուի . 20 Հապա թէ որ
Աստուծմէ է , չէք կրնար ատիկայ
քակել , 21 չըլլայ թէ Աստուծոյ դէմ
40 մարտնչող ալ գտնուիք : Եւ անոնք
հաւանութիւն տուին անոր . — ու
առաքեալները կանչելով՝ 22 ծեծե-
ցին , և պատուիրելով որ Յիսուսի
Հիսուսի անունովը չխօսին , արձա-
41 կեցին զանոնք : Անոնք ալ ժողով-
քին առջևէն գացին , 23 ուրախանա-
լով որ Տէրոջը անունը համար
42 արժանի եղան անարգուելու : Եւ
ամէն օր 24 տաճարը ու տուներուն
մէջ 25 չէին դադարեր սորվեցընելէն
ու Յիսուս Քրիստոսը քարոզելէն :

Ցամք Տեառն 33

21 Գլ . իբ . 3 :

Փրկչին սովրեցուցած ճանաչեն իբրև սաբի առաջ :

+ Առակ . իա . 30 : Եա . բ . 10 : Մաա . իե . 13 :

22 Գլ . իա . 15 : ա Կոր . ա . 25 :

23 Գլ . է . 51 : Ի . 5 : Իզ . 9 :

— Գլ . գ . 18 :

24 Մաա . ժ . 17 : իգ . 34 : Մաբ . ԺԳ . 9 :

25 Մաա . և . 12 : Հռով . և . 3 : ԻԿոր . ԺԸ . 10 : Փիլ . ա . 29 : Երբ . ժ . 34 : Յակ . ա . 2 : ա Պետ . գ . 13 , 16 :

26 Գլ . բ . 46 :

27 Գլ . գ . 20 , 29 :

1 Աստուածները ուզելով որ ազգասիրութեան կը-
ռակուրեն հոգ տարած , նաև փոյթ ունենալով
որ իրենք Աստուծոյ խօսքը՝ հոգիին կերակուր-
ը մուսակարարեն , 3 սարկաւագութեան պաշ-
տօնը կը յանձնեն եօթը ընտրուած մարդոց ,
5 որոնց մէկն էր Ստեփաննոս՝ հաւատքով և
Հոգւով Սրբով լեցուն . 12 որուն հետ վճռա-
բանողները չկրնալով պատասխան տալ՝ կը
բռնեն զանիկայ , 13 և զեղծարարութեամբ կ՚մե-
ղադրեն իրեն հայհոյիչ օրինաց և տաճա-
րին :

1 — Եւ ան օրերը աշակերտները որ
շատցան , 2 Հելլենացելոց կող-
մէն տրտունջ մը եղաւ Եբրայեցւոց
դէմ , ինչու որ իրենց սրբևարնեն-
րը 3 առին օրուան սպասմանէն մա-
տակարարութեան մէջ անտես կ՚ըլ-
2 լային : Եւ տասներկուքը կան-
չեցին աշակերտներուն բազմու-
թիւնը ու ըսին , 4 Մեզի չվայելեր
Աստուծոյ խօսքը ձդել ու սեղան-
3 ներու ծառայութիւն ընել : Ուստի՝

— Գլ . բ . 41 : գ . 4 , և . 14 : Հբ . 7 :

2 Գլ . Ի . 29 :

3 Ոմանք Հելլենասէր Հրէից :

4 Գլ . գ . 35 :

Յամի Տեառն 33

Ել Օր · ա · 13 · ԳԿ · ա · 21 · ժգ · 2 · ա Տիմ · գ · 7 ·

ՀԳԿ · ր · 42 ·

Ե Գկ · ժա · 24 ·

ՀԳԿ · ր · 5 · 25 · իա · Տ ·

ԲՅայտ · ր · 6 · 15 ·

Ե Գկ · ա · 24 ·

ԵԳԿ · ր · 17 · Թ · 17 · ժգ · 3 · ա Տիմ · գ · 14 · Ե · 22 · ր Տիմ · ա · 6 ·

ՀԳԿ · ժր · 24 · ժԹ · 20 · Կգ · ա · 6 ·

ԵՅՈՀ · ժր · 42 ·

*Ոմանք չեն դներ զայս։

ԵՂ · իա · 15 · Գկ · Ե · 30 · Տէս Եր · գ · 12 · Եա · ծգ · 17 ·

Ի գ Թագ իա · 10 · 13 · Ա ա · իգ · 59 · 60 ·

ՀԳԿ · իե · Տ · Ե Գան · Թ · 26 ·

եղբայրներ՝ Ի ձեզմէ եօթը հոգի ընտրեցէք՝ բաւ վկայուած՝ հոգւով Սրբով և իմաստութիւնով, որ զանոնք առ գործս վրայ դնենք.
4 Ես մենք ազօթքի ու Ա ծա ռ ա յ ի
5 խօսքին պաշտօնին պարապիմք։ Եւ ա խօսքը բոլոր բազմութեան առջեւը հաճոյ երեցաւ. ու ընտրեցին Ստեփաննոս՝ Ի հաւատքով և հոգւով Սրբով լեցուն մարդ մը, ու Փիլիպպոս, և Պրոքորոնը, ու Նիկանովրան, և Տիմոնեան, ու Պարմենաս Ի և Նիկոդայոս նորա-
6 հաւատ Անտիոքացին. Առանք ա ոտաքաղեաքուան առջեւը կայնեցուցին. և անոնք ալ ազօթք ընելով՝ Ի ձեռ քերնին անոնց վրայ դրին։
7 Եւ Ա ստուծոյ խօսքը կ՚աճէր, ու աշակերտներուն թիւը խիստ կը շատնար Երուսաղէմի մէջ. Ե և քահանաներէն մեծ բազմութիւն հաւատքին կը ծազանդէին։
8 Եւ Ստեփաննոս՝ որ Հաւատքով ու զօրութիւնով լցուած հրաշ ՀՇ էր, մեծ հրաշքներ և նշաններ կ՚ը-
9 նէր ժողովուրդին մէջ։ Բայց ոմանք ան ժողովարանէն՝ որ Ազատացելոց, և Կիւրենացւոց ու Ազեքսանդրացւոց Հետևողուած կ՚ըսուէր, և ոմանք որ Կիլիկիայէն ու Ասիայէն էին, եկան ու Ստեփաննոսին հետ վիճաբանութիւն կ՚ը-
10 նէին. Ի Եւ չէին կրնար դէմ դնել ան իմաստութեանը ու Հոգիին,
11 որով կը խօսէր։ Ի Ն ատոնք հրապուրեցին՝ քանի մը մարդիկ, որ ըսին թէ Մենք լսեցինք որ ատիկայ հայհոյական խօսքեր կը խօսի Մովսէսի և Աստուծոյ դէմ։ Եւ
12 ա ևսին ու Ա ստուծոյ դէմ։ Եւ զրգռեցին ժողովուրդը ու ծերերը և գրիչները, ու վրան հասնելով զինքը բռնեցին ու տարան տաքին։
13 Եւ սուտ վկաներ կայնեցուցին, որոնք կ՚ըսէին։ Այս մարդը չդադարիր հայհոյական բաներ խօսիլն սուրբ տեղիս և օրէնքին դէմ.
14 Ի Քանզի լսեցինք ատկէ որ կ՚ըսէր թէ Այս Նազովրեցի Յիսուսը Ի պիտի քակէ այս տեղը, ու պիտի փոխէ Մովսէսին մեզի աւանդած
15 սովորութիւնները։ Եւ ատեանը նստողներուն ամէնը երբոր անոր նայեցան, անոր երեսը հրեշտակի երեսի պէս տեսան։

ԳԼ · Ը

1 Ապա քահանայապետը ըսաւ՝ Այդ բաները այսպէս են։ 2 Ան ալ ըսաւ։ Եղբարք և հարք, լսեցէք։ Մեր հայր Աբրահամ երբ Միջագետքի մէջ էր, նախքան որ Խառանի մէջ բնակէր, երբ դեռ Մեսոպոտամիա էր, Փառաց Աստուածը երեւցաւ անոր 3 և ըսաւ անոր։ Ելիր քու երկրէդ և քու ազգականներէդ, ու եկուր այն երկիրը որ ես քեզի պիտի ցուցնեմ։ 4 Ան ատենը Ի Քաղդէացւոց երկրէն ելլելով՝ Խառանի մէջ բնակեցաւ. և անոր հօրը մեռնելէն ետև անկէ փոխադրեց զանիկայ ատ երկիրը, ուր որ դուք հիմա կը բնակիք։ 5 Եւ ատոր մէջ անոր ժառանգութիւն չտուաւ, ոչ ալ ոտքի քայլ մը տեղ, Ը բայց խոստացաւ որ տայ իրեն ատ իրը կալուածքը, և իրմէ ետև իր սերունդին, երբոր դեռ ինքը որդի չունէր։ 6 Եւ Աստուած այսպէս խօսեցաւ թէ Ի Նոր սերունդը օտար երկրի մէջ պանդխտ պիտի ըլլայ, ու պիտի ծառայեցնեն անիկայ և չարչարեն 7 չորս հարիւր տարի։ Եւ ան ազգը որուն պիտի ծառայեն, ես պիտի դատեմ, բաւ Աստուած, և անկէ ետև պիտի գան ու ինծի տեղս պաշտեն։ 8 Եւ անոր թլփատութիւնը տուաւ, Ի ու Հոբը Աբրահամ Իսահակը ծնաւ, և թլփատեց զանիկայ ութերորդ օրը. Ի Իսահակ ալ Յակոբը Ի և Յակոբ ալ՝ տասներկու նահապետները։ 9 Եւ նահապետները Յովսեփին վրայ նախանձելով՝ Եգիպտոս տարհանեցին. Ի բայց Աստուած անոր հետ էր, 10 ու փրկեց զանիկայ իր ամէն նեղութիւններէն, Ի և անոր շնորհք ու իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին առջեւ. ան ալ զանիկայ իշխան դրաւ Եգիպտոսի ու իր բոլոր տանը վրայ։ 11 Ու Եգիպտոսի և Քանանու բոլոր երկրին վրայ սով մը եկաւ, ու մեծ նեղութիւն, և մեր հայրերը ուտե-
12 լիք չէին գտներ։ Ի Եւ Յակոբ երբոր լսեց թէ Եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի, առջի անգամին
13 մեր հայրերը խրկեց։ Ի Եւ երկրորդ անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն ճանչցուց ինքզինքը. ու Յովսէփին ազգը Փարաւոնին յայտնի եղաւ։
14 Եւ Յովսէփ խրկեց՝ ու կանչեց իր հայրը Յակոբը Տու բոլոր ազգականները, եօթանասուն հինգ հոգի։
15 Ի Եւ Յակոբ Եգիպտոս իջաւ,

Յամի Տեառն 33

ԵՂ · իա · 1 ·

Ե Գկ · իե · 1 ·

Ի Ն · ժբ · 1 ·

Ի Ն · ժա · 31 · ժբ · 4 · 5 ·

Ե Ն · ժբ · 7 · ժգ · 15 · ժե · 3 · 18 · ժէ · 8 · իգ · 3 ·

Ի Ն · ժե · 15 · 16 ·

ԵԵ · ժբ · 40 · Գաղ · գ · 17 ·

Ի Ե · գ · 12 ·

ԵՆ · ժէ · 9 · 10 · 11 · Ի Ն · իա · 2 · 3 · 4 ·

Ի Ն · իե · 26 ·

Ի Ն · իհ · 31 · ՃԸ · գ · 5 · ՃԸ · լե · 18 · 23 ·

ԵՆ · լէ · 4 · 11 · 28 · Ասղ · ՃԸ · 17 ·

Ի Ն · ՃԸ · 2 · 21 · 23 ·

Ի Ն · իա · 37 · իբ · 6 ·

Ի Ն · իա · 54 ·

Ի Ն · իբ · 1 ·

Ի Ն · իե · 4 · 16 ·

ԵՆ · իե · 9 · 27 ·

Ի Ն · իգ · 27 · ր Օր · Յ · 22 ·

ՀՆ · իգ · 5 ·

Ցամք Տեառն 33

յ Ծն. խթ. 33։ Նե. ա. 6։
ն Նե. ժգ. 19։ Ցնո. խգ. 32։
ն Ծն. իգ. 16։ լե. 19։
ո Ծն. ժե. 13։ Հռ. 6։
ն Նե. ա. 7։ Տ. 9։ Սաղ. ճն. 24. 25։
ղ Նե. ա. 22։
Ելե. ր. 2։
ո Երր. ժա. 23։
ռ Նե. ր. 3—10։
Ղկ. խգ. 19։
ո Նե. ր. 11։ 12։
ր Նե. ր. 13։
ո Ցամք Գաւ. ժր. 14։ Գե. գ. 7։
ռ Նե. ր. 15. 22։ գ. 20։ ժբ. 3. 4։
ֆ Նե. գ. 2։
ո Աղա. խբ. 32։ Երբ. ժա. 16։

յ ու մեռան՝ ինքը ու մեր Հայրերը։
16 Եւ Սիւքէմ տարու ելով՝ Համան զե-
ղուխնին մէջը դրուեցան, որն որ
Աբրահամ արծաթի գնով ծախու
առեր էր Սիւքեմի հօրէ Եմմորի
17 որդիներէն։ Ու երբոր մտանեցան
խոստումնալին առնոր, որ Աստուած
երդումով խոստացեր էր Աբրահա-
մին, Ժողովուրդը աճեցաւ ու
18 շատցաւ Եգիպտոսի մէջ, Մինչև որ
ուրիշ թագաւոր մը եկաւ՝ որ Յով-
19 սէփը չէր ճանչնար։ Անիկայ հը-
նարք բանեցուց մեր ազգին դէմ
ու չարչարեց մեր Հայրերը, մինչև
անգամ Հանոնց տղաքը դուրս
20 ձգել որ չապրին։ Ընդ
ժամանակը Մովսէս ալ ծնաւ, Եւ
Աստուծոյ առջևը գեղեցիկ էր, որ
իր հօրը տունը միծցաւ իրեք ամիս։
21 Ու երբոր անիկայ դուրս ձգուե-
ցաւ, Փարաւոնին աղջիկը զանի-
կայ վերցուց, և իրեն իբրև որդի
22 միծցուց։ Ու Մովսէս Եգիպտա-
ցւոց բոլոր իմաստութիւնովը վար-
ժուեցաւ, Եւ գործաւոր էր իր խօս-
23 քերովը ու գործքերովը։ Ու
երբոր քառասուն տարեկան եղաւ,
իր սիրտը ինկաւ իր եղբայրներուն
Իսրայէլի որդւոցը այցելութիւն
24 ընել։ Ու Իւրմէնէնէն մէ-
կը հարստահարուած տեսնելով՝
պաշտպանեց, և զրկուածին վրէժը
առաւ՝ ան Եգիպտացին սպաննե-
25 լով։ Կը կարծէր թէ իր եղբայր-
ները պիտի իմանային որ Աս-
տուած իր ձեռքովը անոնց ազա-
տութիւն պիտի տար, բայց ա
26 նոնք չհմացան։ Ու հետևեալ օրը
անոնց դիմացը եկաւ՝ երբոր կը
կռուէին, և խաղաղութիւն ընելու
տրհեց զանոնք, ըսելով, Արա-
դեմ՝ դուք եղբայրներ էք, ինչո՞
27 Մէկզմէկ կը զրկէք։ Բայց ան որ
ընկերը կը զրկէր, մերժեց զանիկայ
ու ըսաւ, Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան
28 ու դատաւոր դրաւ. Ձի՞ւ ինձ սպան-
նել կ՚ուզես, ինչպես որ երէկ Եգիպ-
29 տացին սպաննեցիր։ Եւ Մով-
սէս ան խօսքին վրայ փախաւ, ու
Մադիամին երկրին մէջ պանդուխտ
եղաւ, ուր որ երկու որդի ծնաւ։
30 Եւ քառասուն տարի անցնելէն ե-
տև Սինայ լեռանը անապատին մէջ
Տէրոջը հրեշտակը երևցաւ անոր
31 մորենիի կրակի բոցով։ Մովսէս
ալ երբոր տեսաւ զարմացաւ ան
տեսիլքին վրայ, ու երբոր մտեծցաւ
զննելու, Տէրոջը ձայնը եկաւ ա-
32 նոր, ու Ես եմ քու Հայ-
րերուդ Աստուածը, Աբրահամին
Աստուածը, ու Իսահակին Աս-
տուածը, և Յակոբին Աստուածը։
Մովսէս ալ ետևէն դողալով չէր

33 Համարձակեր զննելու։ Եւ Տէրը
քսաւ անոր, Ոտքերուդ կօշիկները
հանէ, ինչու որ ատ տեղը որ դուն
34 կայներ ես, սուրբ երկիր է։ Ես Ճի-
քաւ Եգիպտոսի մէջ եղող ժողո-
վուրդիս չարչարանքը տեսայ, ու
լսեցի անոնց հառաչանքը, և իջայ
զանոնք ազատելու. և հիմա եկուր
35 քեզ Եգիպտոս իրկեմ։ Ան Մով-
սէսը որ ուրացան ու կ՚ըսէին, Ո՞վ
քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ,
Աստուած զանիկա իշխան և փրկիչ
իրկեց՝ ան հրեշտակին ձեռքովը
որ մորենիին մէջ անոր երևցաւ։
36 Անիկայ հանեց զանոնք՝ հրաշքներ
ու նշաններ ընելով Եգիպտոսի
երկրին ու Կարմիր ծովուն մէջ,
Ես անապատին մէջ քառասուն տա-
37 րի։ Ան Մովսէսն է որ բաս
Իսրայէլի որդւոցը, Ձեր Տէր Աս-
տուածը ձեր եղբայրներէն ինծի
պէս Հմարդարեւ մը պիտի հանէ
38 ձեզի, Ասոր մեծիկ բրէք։ Ան-
կայ ան է որ անապատը ժողովքին
մէջը էր, Սինայ լեռան վրայ իրեն
խօսող հրեշտակին հետ ու մեր
Հայրերուն հետ, որ կենդանի
խօսքեր առաւ մեզի տալու.
39 Որուն մեր Հայրերը չուզեցին հնա-
զանդ ըլլալ, Հապա մերժեցին,
և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դար-
40 ձան։ Եւ ըսին Ահարոնին, Մեզի
աստուածներ շինէ որ մեր առջևէն
երթան. քանզի ան Մովսէսը որ
մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց,
չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր։
41 Եւ ան օրերը որթ մը շինեցին, ու
կուռքին զոհ մատուցին, և իրենց
ձեռացը գործքերովը կը զուարճա-
42 նային։ Աստուած ալ Եւ դար-
ձուց, ու թողուց զանոնք որ հերկ-
նեն զօրքը պաշտեն. ինչպես որ
գրուած է մարգարէից գրքին մէջ,
Միթէ հանապատին մէջ քառասուն
տարի զոհեր ու պատարագներ մա-
տուցիք ինծի՝ ով Իսրայէլի տունը.
43 Եւ Մոդերին վրանը առիք ու ձեր
Հռեմփա աստուծոյն աստղը, ան
պատկերները որ շինեցիք՝ անոնց
երկրպագու թէ ընելու. ես ալ
ձեզ Բաբելոնէն անդին պիտի փո-
44 խադրեմ։ Վկայու թեան խորանը
անապատին մէջ մեր Հայրերուն
հետ էր, ինչպես որ Մովսէսին
հետ խօսողը հրամայեց որ ան ա-
նած օրինակին պէս շինէ զանիկայ.
45 Որ մեր Հայրերն ալ յաջորդաբար
առնելով՝ Եհոսուէի հետ բերին զա-
նիկայ ան ազգերուն կալուածքը,
Որոնք Աստուած վռնտեց մեր Հայ-
րերուն առջևէն մինչև Դաւիթին
46 օրերը, Որ Աստուծոյ առջևը չը-
նորհք գտաւ, և ուզեց որ Յակո-

Ցամք Տեառն 33

ն Նե. գ. 5։ Ցնո. ե. 15։
ֆ Նե. գ. 7։
Ելե. ժգ. 19։ Թուա. ի. 16։
ֆ Նե. ժ. 41։ լգ. 1։
ֆ Նե. ե. ը. իե. ժ. ժա. ժգ։ Սաղ. ճե. 27։
ֆ Նե. ժգ. 21. 27. 28. 29։
ֆ Նե. ժգ. 1. 35։
Ընդ Օր. ժ. 15. 18։ Գե. գ. 22։
ֆ Սաա. ժե. 5։
Ընե. ժԶ. 3. 17։
Ընթ. կգ. 9։ Գաղ. գ. 19։ Երբ. ր. 2։
ֆ Նե. իա. 1։ ր Օր. լ. 27. 31։ լգ. 4։ Ցօհ. ա. 17։
ֆ Հռով. գ. 2։
Նե. ր. 1։
ֆ Ր Օր. իթ. 16։ Սաղ. ճգ. 19։
ֆ Սաղ. էա. 12։ Եզեկ. ի. 25։ 39։ Հռով. ա. 24։ ր Թես. բ. 16։
ֆ Ր Օր. գ. 19։ Ժ. 3։ գ Թագ. ժ. 16։ իա. 3։ Եսթ. ժԶ. 13։
Ընմվ. ե. 25. 26։
ֆ Նե. իե. 40։ իգ. 30։ Երբ. ր. 5։ ըՀնա. գ. 14։
Ելեմ. ի. 24։ Սաղ. խգ. 2։ Տր. 55։ Գե. ժգ. 19։
Հռ Թագ. ե. ։ Սաղ. 2Ի. 19։ Գե. ժգ. 22։
Թագ. ։. 17։ ա Պտ. իր. 7։ Եսդ. ե. 5։

Ցամք Տեառն 33

բին Աստուծոյն բնակարան մը գըտ-
47 նէ։ Բայց Սողոմոն անոր տունն մը
48 շինեց։ Սակայն Բարձրեալը ձեռ-
քով շինուած տաճարներու մէջ
չբնակիր, ինչպէս որ մարգարէն
49 կ՚ըսէ, «Երկինքը իմ աթոռս է, ու
երկիրը իմ ոտքերուս պատուան-
դանն է. ո՞րպիսի տուն պիտի շի-
նէք ինծի, կ՚ըսէ Տէրը, կամ ի՞նչ
ըլլայ իմ հանգստեան տեղս
50 տակը. Չէ՞ որ ասոնք ամէնը իմ ձեռքս
51 շիներ է։ Ա՛ւ դուք խստապարանոցներդ
ու անթլփատ սրտով և ականջով մարդիկ,
դուք միշտ ամէն տեսակ
Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը կե-
նաք, ինչպէս ձեր հայրերը՝ անոնք
52 ալ դուք։ Ո՞ր մարգարէներէն ո՞րը
չհալածեցին ձեր հայրերը, ու քա-
պանեցին զանոնք որ առաջուց
պատմեցին ան «Արդարին գալուն
համար, որ դուք հիմա անոր մատ-
նիչները և սպանողներըդ եղաք.
53 «Դուք որ օրէնքը առիք հրեշտակ-
ներուն մատակարարութեամբ՝ ու
չպահեցիք։
54 Երբ անոնք ասոնք բաները լսելով՝
սրտերնուն մէջ կը կատղէին ու ակ-
ռաներնին անոր վրայ կը կրճտ-
55 տէին։ Բայց անիկայ «Հոգւով
Սրբով լեցուած՝ երկինքը նայեցաւ
և տեսաւ Աստուծոյ փառքը, ու
Յիսուսն ալ որ Աստուծոյ աջ կող-
մը կայներ էր, և բաւ, «Ահա կը
տեսնեմ երկինքը բացուած, ու
Որդին մարդոյ՝ Աստուծոյ աջ կող-
56 մը կայնած։ Իսկ անոնք մեծաձայն
աղաղակելով՝ ականջներնին դոցե-
ցին, և ամէնը մէկէն վազեցին ա-
57 նոր վրայ. «Ու քաղաքէն դուրս
հանելով՝ կը քարկոծէին։ Վկաները
իրենց հանգերձները
պահ կը դնէին երիտասարդի մը ոտ-
քերուն քովը, որ Սօղոս կ՚ըսուէր։
58 Եւ կը քարկոծէին Ստեփանոսը,
որ աղօթք կ՚ընէր ու կ՚ըսէր, Տէր
59 Յիսուս՝ ընդունէ իմ հոգիս։ Ու
ծնրկան վրայ գալով բարձրաձայն
աղաղակեց, Տէր՝ ասոր մեղքը մի
սեպեր ասոնց. և ասը բանալով՝ նոր-
ջկեց։ Սօղոս ալ կամակից էր անոր
սպանուելուն։

ԳԼ. Ը

1 Երուսաղէմի հալածանք սարսի կ՚ըլլայ որ
Սամարիայի մէջ եկեղեցի մը կը հաստատուի։ 5
Փիլիպպոսի ձեռնքով, որ քարոզել՝ հրաշքներ
բրած և շատերը մկրտել, որոնց մէջէն էր Սի-
մոն մոգը։ 14 Պետրոս ու Յովհաննէս Տէր
կ՚երթան եկեղեցիին հաստատութիւնը տալու։
ու ազօթքով և ձեռնադրութեամբ Հոգւոյն Սուրբ
զնելով։ Սուրբ Հոգին կը տրուի անոնց։ 18
Երբոր Սիմոն կ՚ուզէ սուակով ծախու առնել
իրենց ունեցած իշխանութիւնը։ 20 Պետրոս
սաստիկ կը յանդիմանէ անոր այդպէս չարու-
թիւնը, ու դժպատ կը յորդորէ։ Եօթը Յով-
հաննէսներ հետ Աստուծոյ խօսքը քարոզելով

Երուսաղէմ կը դառնայ։ 26 Տէրոջը հրեշ-
տակը կը խրկէ Փիլիպպոսը՝ որ երթայ քարո-
զէ Եթովպացի ներքինիին, և մկրտէ զանի-
կայ։

Ցամք Տեառն 34

1 Եւ ան օրը մեծ հալածում եղաւ
Երուսաղէմի մէջ եղող եկեղե-
ցիին վրայ, և առաքեալներէն՝ ի
զատ ամէնն ալ ցիրուցան եղան
Հրէաստանի ու Սամարիայի եր-
2 կիրներուն մէջ։ Եւ աստուածա-
վախ մարդիկ Ստեփաննոսը վերցու-
ցին, ու անոր վրայ մեծ ողբ բրին։
3 Բայց Սօղոս եկեղեցիին շատ վնաս
կու տար, տուները կը մտնէր, է-
րիկ ու կնիկ մարդիկները կը քաշէր
բանտը դնել կու տար։
4 Եւ ան ցիրուցան եղածները կը
պտրտէին ու խօսքը կը քարոզէին։
5 Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քա-
ղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը քա-
6 ռոզէր անոնց։ Ժողովուրդները
միաբան Հաւանութեամբ Փիլիպ-
պոսին բանձնելուն ուշադրութիւն
կու տային՝ լսելով ու տեսնելով ան
7 նշանները որ կ՚ընէր։ Ա՛ւ ան դե
շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները
մեծաձայն աղաղակելով կ՚ելլէին։
8 Եւ շատ անդամալրդներ ու կաղեր
9 կը բժշկուէին. Ու մեծ ուրախու-
թիւն եղաւ ան քաղաքին մէջ։
Բայց Սիմոն անունով մարդ մը
կար որ առաջուց ան քաղաքին մէջ
Հմայութիւն կ՚ընէր, ու Սամարա-
ցւոց ազգը կ՚ապշեցնէր, ըսելն
Համար թէ իրմէ մեծ մէկ մըն է։
10 Որ անոր ուշադրութիւն կու տային
ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծր
և կ՚ըսէին, Ասիկայ Աստուծոյ մեծ
11 [բաւած] զօրութիւնն է։ Շատ
ժամանակէ՝ ի վեր կախարդութիւն-
ներով զանոնքապշեցնելուն հա-
մար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տա-
12 յին։ Բայց երբոր Փիլիպպոսին
հաւատացին՝ Որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը ու Յիսուս Քրիս-
տոսի անունը վրայով կը քարո-
զէր, կը մկրտուէին թէ էրկիկ մար-
13 դիկ և թէ կնիկ մարդիկ։ Եւ
Սիմոն ինքն ալ հաւատաց, ու
մկրտուելով միշտ Փիլիպպոսի
հետ էր. և տեսնելով ան նշան-
ները ու մեծ զօրութիւնները որ
14 կ՚ըլլային, կը զարմանար։ Իսկ
Երուսաղէմի մէջ եղող առաքեալ-
ները երբոր լսեցին թէ Սամարացիք
Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են,
Պետրոսը ու Յովհաննէսը անոնց
15 իրկեցին. Որոնք իջնելով՝ աղօթք
բրին անոնց համար՝ որ Սուրբ Հո-
16 գին առնեն. (Ինչու որ դեռ
անոնց մէկուն վրայ իջած չէր,
հապա միայն Տէր Յիսուսի անու-
17 նովը մկրտուած էին.) Ա՛ն ա-

Ցամք Տեառն 34

ռաքեալներ ալ ձեռնադրութեամբ
Հոգին կ՚առնուին։
18 Սիմոն ալ տեսնելով որ առաքեալ-
ներուն ձեռնադրութեամբ Հոգին
կ՚առնուի, դրամ կը բերէ անոնց
19 ու կ՚ըսէ, Ինծի ալ այդ իշխանու-
թիւնը տուէք որ ձեռնադրելով ո-
20 րուն ձեռքերս դնեմ Հոգին առնէ։
Պետրոս ալ անոր ըսաւ, Քու դրա-
մդ քեզի հետ կորսուի՝ որովհետև
Աստուծոյ պարգեւը դրամով կար-
21 ծեցիր։ Ասոր մէջ քու բաժին ու
մասդ չկայ, որովհետև սիրտդ
22 Աստուծոյ առջև ուղիղ չէ։ Ուրեմն
ապաշխարէ այս քու չարութիւնդ-
մէն, ու Տէրոջմէ աղաչէ՝ գուցէ
քու սրտիդ խորհուրդը ներուի քե-
23 զի։ Վասն զի կը տեսնեմ որ դուն
դառնութեան դառնութեան մէջ
24 ու անիրաւութեան կապանքի մէջ
ես։ Սիմոն պատասխանելով ըսաւ,
Դուք ինծի համար Տէրոջը աղաչեցէք
որ ձեր ըսածներէն ինծի բան մը
25 չպատահի։ Անոնք ալ վկայելով և
Տէրոջ խօսքը քարոզելով՝ դարձան
Երուսաղէմ, և շատ գիւղեր Սամա-
րացւոց երթալով Աւետարանը կը
քարոզէին։
26 Տէրոջ հրեշտակը Փիլիպպոսի հետ
խօսեցաւ ու ըսաւ, Ելիր գնա հարաւ
կողմը՝ Երուսաղէմէն Գազա իջնող
ճամբան որ անապատ է։
27 Ան ալ ելաւ գնաց։ Եւ ահա Եթովպա-
ցի մը, ներքինի, Կանդակէ Եթովպա-
ցիներուն թագուհիին մեծ պաշտօ-
նեայ մը, որ անոր բոլոր գանձերուն
վրայ կը կարգուէր, Երուսաղէմ եկած
էր երկրպագութեան համար։
28 Ու դարձեալ կառքին մէջ նստած՝
Եսայի մարգարէին գիրքը կը կար-
29 դար։ Հոգին ալ Փիլիպպոսին ըսաւ,
Մօտեցիր ու կառքին քովը կեցիր։
30 Փիլիպպոս վազելով մօտեցաւ ու
լսեց որ Եսայի մարգարէին գիրքը
կը կարդար, ու ըսաւ, Ինչ որ կար-
31 դացիր՝ կը հասկնա՞ս։ Ան ալ ըսաւ,
Ինչպէ՞ս կրնամ հասկնալ, եթէ ոչ
մէկը ինծի չուղղէ։ Ուստի կառքին
մէջ իր քովը նստելու համար Փի-
32 լիպպոսին խնդրեց։ Գրուածին
տեղը որ կարդացեր էր՝ այս էր.
Ինչպէս ոչխար մորթելու տարուեցաւ,
Ու գառնուկ որ իր բրդահարին առջև
Կարկամ կը մնայ, նոյնպէս բերանը
33 չբացաւ։ Իր խոնարհութեան մէջ
դատաստանը վերցուեցաւ։ Իր ազ-
գին մարդիկը ո՞վ պիտի պատմէ,
Որովհետև երկրէն իր կեանքը կը
34 վերցուի։ Ան ալ Փիլիպպոսին ի-
մացուց ու ըսաւ, Կ՚աղաչեմ քեզի,
ասիկա ո՞ւմ վրայ կ՚ըսէ մարգարէն,
ինքնի՞ւր վրայ թէ ուրիշ մէկուն
35 վրայ։ Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քա-
ղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը քա-
6 ռոզէր անոնց։ Եւ ժողովուրդները
միաբան Հաւանութեամբ Փիլիպ-
պոսին բանձնելուն ուշադրութիւն
կու տային՝ լսելով ու տեսնելով ան
7 նշանները որ կ՚ընէր։ Ա՛ւ ան դե
շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները
մեծաձայն աղաղակելով կ՚ելլէին։
8 Եւ շատ անդամալրդներ ու կաղեր
9 կը բժշկուէին. Ու մեծ ուրախու-
թիւն եղաւ ան քաղաքին մէջ։
Բայց Սիմոն անունով մարդ մը
կար որ առաջուց ան քաղաքին մէջ
Հմայութիւն կ՚ընէր, ու Սամարա-
ցւոց ազգը կ՚ապշեցնէր, ըսելն
Համար թէ իրմէ մեծ մէկ մըն է։
10 Որ անոր ուշադրութիւն կու տային
ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծր
և կ՚ըսէին, Ասիկայ Աստուծոյ մեծ
11 [բաւած] զօրութիւնն է։ Շատ
ժամանակէ՝ ի վեր կախարդութիւն-
ներով զանոնք ապշեցնելուն հա-
մար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տա-
12 յին։ Բայց երբոր Փիլիպպոսին
հաւատացին՝ Որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը ու Յիսուս Քրիս-
տոսի անունը վրայով կը քարո-
զէր, կը մկրտուէին թէ էրկիկ մար-
13 դիկ և թէ կնիկ մարդիկ։ Եւ
Սիմոն ինքն ալ հաւատաց, ու
մկրտուելով միշտ Փիլիպպոսի
հետ էր. և տեսնելով ան նշան-
ները ու մեծ զօրութիւնները որ
14 կ՚ըլլային, կը զարմանար։ Իսկ
Երուսաղէմի մէջ եղող առաքեալ-
ները երբոր լսեցին թէ Սամարացիք
Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են,
Պետրոսը ու Յովհաննէսը անոնց
15 իրկեցին. Որոնք իջնելով՝ աղօթք
բրին անոնց համար՝ որ Սուրբ Հո-
16 գին առնեն. (Ինչու որ դեռ
անոնց մէկուն վրայ իջած չէր,
հապա միայն Տէր Յիսուսի անու-
17 նովը մկրտուած էին.) Ա՛ն ա-

Յամի Տեառն 34

տենը ձեռքերնին դրին անոնց վրայ,
18 ու Սուրբ Հոգին կ'առնէին։ Երբոր
տեսաւ Սիմոն թէ առաքեալները
անոնց վրայ ձեռք դնելով՝ Սուրբ
Հոգին կը տրուի, անոնց ստակ
19 մատուց ու ըսաւ, Ինծի՛ ալ ասա
իշխանութիւնը տուէք՝ որպէս զի
որու վրայ ձեռք դնեմ, անիկայ
20 Սուրբ Հոգին առնէ։ Բայց Պետ-
րոս ըսաւ անոր, Քու արծաթդ
քեզի հետ թող կորսուի՛, ինչու
որ [1]Աստուծոյ պարգեւը կարծեցիր
21 թէ [2]ստակով կ'առնուի։ Դուն
ատ բանին մէջ մասն ու բաժին
չունիս, ինչու որ քու սիրտդ Ա-
22 ստուծոյ առջեւը շիտակ չէ։ Ուս-
տի ատ քու չարութենէդ զեղջի՛
եկուր ու Աստուծոյ աղաչէ,
[3]գուցէ ներուի քեզի քու սրտիդ
23 չար խորհուրդը։ Ինչու որ ես քեզ
[4]մաղձի դառնութեան մէջ և անի-
րաւութեան կապին մէջ կը տես-
24 նեմ։ Սիմոն պատասխան տուաւ
ու ըսաւ, [5]Դուք ինծի համար ա-
ղօթք ըրէք Տէրոջը, որ ատ ձեր
ըսածներէն բան մը իմ վրաս չգայ։
25 Անոնք ալ վկայութիւն տալով Ա-
ստուծոյ խօսքը խօսելէն ետև, դար-
ձան Երուսաղէմ։ և Սամարացւոց
շատ գեղերուն մէջ աւետարանը
քարոզեցին։
26 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Փիլիպ-
պոսին խօսեցաւ՝ ըսելով։ Ելի՛ր ու
գնա դուն հարաւային կողմը ան
ճամբան, որ Երուսաղեմէն դէպ՝ի
Գազա կ'իջնէ, որ անապատ [6]
27 [7]մը է։ Ան ալ ելաւ գնաց. և ահա
[8]Եթէովպացի ներքինի մարդ մը՝
Եթէովպացւոց Կանդակա թա-
գուհիին մէկ զօրաւորը, որ ինքը
անոր բոլոր գանձերուն վրայ էր, որ
[9]Երուսաղէմ եկեր էր երկրպագու-
28 թիւն ընելու. Եւ [10]ան ետ կը
դառնար, ու իր կառքը նստած՝
Եսայի մարգարէին [11]գիրքը կը կար-
29 դար։ Եւ Հոգին ըսաւ Փիլիպ-
պոսին, Մօտեցի՛ր և ատ կառքին
30 քովը գնա։ Փիլիպպոս ալ վա-
զելով մօտ [12]նաց՝ ու մտիկ կ'ընէր
որ Եսայի մարգարէին [13]գիրքը կը
կարդար, և ըսաւ։ Կարդացածդ
31 կը հասկընա՞ս արդեօք։ Ան ալ
ըսաւ։ Ինտո՞ր կրնամ հասկընալ,
թէ որ մէկը ինծի չառաջնորդէ.
ու աղաչեց Փիլիպպոսին որ ելլէ
32 իր քովը նստի։ Եւ գրքին [14]
կարդացած տեղը ասա էր։ [15]Ոչխարի
պէս մորթուելու տարուեցաւ, ու
իր խուզողին առջեւը մունճ [16]
դառնուկի պէս՝ անանկ իր բերանը
33 չրանար. Իր խոնարհութեանը
մէջ իր դատաստանը վերցուեցաւ,
և անոր ազգատոհմը ո՞վ պիտի

[1] Գլ. բ. 38։ ժ. 45։ ժա. 17։
[2] Մատ. ժ. 8։ Տես դ Թագ. ե. 16։
[3] Դան. գ. 27։ բ Տիմ. բ. 25։
[4] Եբր. ժբ. 15։
[5] Ծն. ի. 7։ 17։ Ել. ը. 8։ Թու. իա. 7։ գ Թագ. ժգ. 6։ Յոբ. խբ. 8։ Յակ. ե. 16։
[6] Սոփ. գ. 10։
[7] Յոհ. ժբ. 20։
[8] Ես. ծգ. 7, 8։

Յամի Տեառն 34

պատմէ. ինչու որ անոր կեանքը
34 երկրէն կը վերցուի։ Ներքինին
պատասխան տուաւ Փիլիպպոսին ու
ըսաւ, Կ'աղաչեմ քեզի, մարգա-
րէն որո՞ւ համար կ'ըսէ ասա. իրե՞ն
համար թէ մէկ ուրիշի մը հա-
35 մար։ Իսկ Փիլիպպոս իր բերանը
բացաւ, [1]և գրքին ասա [2]խօսքէն սկսե-
36 լով՝ Յիսուսը քարոզեց անոր։ Ու
երբոր [3]իրենց ճամբան կ'երթային,
ջուրի մը քով եկան. ու ըսաւ
ներքինին, Ահա ջուր, [4]ալ ի՞նչ
բան զիս կ'արգիլէ մկրտուելէն։
37 [Եւ Փիլիպպոս ըսաւ անոր, [5]Թէ
որ քու բոլոր սրտովդ կը հաւա-
տաս, կարելի է. անիկայ պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ, [6]Կը հաւա-
տամ թէ Յիսուս Քրիստոս Որդի
38 Աստուծոյ է։] Ու հրաման ըրաւ
որ կառքը կայնեցընեն. և երկուք-
նին ալ ջուրը իջան՝ Փիլիպպոս
ու ներքինին, և մկրտեց զանիկայ։
39 Ու երբոր ջուրէն դուրս ելան,
[7]Տէրոջը Հոգին յափշտակեց Փի-
լիպպոսը, և ալ ներքինին զանիկա
չտեսաւ, ու իր ճամբան կ'երթար
40 ուրախութեամբ։ Բայց Փիլիպ-
պոս Ազովտոսի մէջ գտնուեցաւ.
ու պտըտելով բոլոր քաղաքներուն
աւետարան կը քարոզէր, մինչև որ
ինքը Կեսարիա եկաւ։

ԳԼ. Թ

1 Սօղոս Դամասկոս երթալու ճամբուն վրայ 4 գետինը կ'իյնայ, և կը տեսնէ զՅիսուս. 10 առաքելական պաշտօնին կը կանչուի. 18 և Անանիայէն կը մկրտուի. 20 Համարձակ զՔրիստոս կը քարոզէ։ 23 Հրէայք կը խորհին զանիկայ սպաննել. 29 Նմանապէս Յոյները. բայց Սօղոս անոնց ձեռքէն կը փախչի։ 31 Եկեղեցին խաղաղութիւն կը վայելէ. Պետրոս կը բժշկէ Ենեա անուն անդամալոյծը, 36 և Տաբիթան կը յարուցանէ։

1 [8]Բայց Սօղոս տակաւին Տէրոջը ա-
շակերտներուն դէմ սպառնալիք
ու մահ փչելով՝ քահանայապետին
2 քովը գնաց. Եւ անկէ թուղթեր
ուզեց Դամասկոս ժողովարաններ-
ը [9]տանելու, որ եթէ ան ճամբուն
հետևողներ գտնելու ըլլայ, էրիկ
մարդիկ կամ կնիկ մարդիկ կապած
3 Երուսաղէմ բերէ։ [10]Ու երբոր
կ'երթար ու Դամասկոսին մօտե-
ցաւ, յանկարծ իր բոլորտիքը եր-
4 կինքէն լոյս մը փայլատակեց. Եւ
ինքը գետինը իյնալով՝ մէկ ձայն
մը լսեց որ կ'ըսէր իրեն, Սաւուղ՝
Սաւուղ, [11]ինչո՞ւ զիս կը հալածես։
5 Եւ անիկայ ըսաւ, Ո՞վ ես դուն՝
Տէ՛ր. և Տէրը ըսաւ, Ես եմ Յի-
սուսը՝ որ դուն կը հալածես. [12]†դը-
ժուար բան է քեզի խթանի դէմ
6 կից զարնել։ Ան ալ դողով ու
ապշութեամբ ըսաւ, Տէ՛ր՝ [13]ի՞նչ
7 կ'ուզես որ ընեմ։ Եւ Տէրը ըսաւ

[1] Ղու. իդ. 27։ Գլ. ժբ. 28։
[2] Գլ. ժ. 47։
[3] Մատ. իբ. 19։ Մար. ժզ. 16։
[4] Մատ. ժզ. 16։ Յոհ. գ. 70։ Թ. 35, 38։ ժա. 27։ Գլ. Թ. 20։ ա Յոհ. գ. 15։ ե. 5, 13։
[5] Գ Թագ. ժբ. 12։ դ Թագ. բ. 16։ Եզեկ. գ. 12, 14։
[6] Յա. Տ. 35
[7] Գլ. ը. 3։ Գաղ. ա. 13։ ա Տիմ. ա. 13։
[8] Գլ. իբ. 6։ իզ. 12։ ա Կոր. ժե. 8։
[9] Մատ. իե. 40, [illegible]։
[10] Գլ. ե. 39։
[11] Ոմանք՝ չունին։
[12] Ղու. գ. 10։ Գլ. բ. 37։ ժզ. 30։

Ըստ Տեառն 35

անոր՝ , Եղիր ու քաղաքը մտիր , և քեզի պիտի զուցուի ինչ որ պարտիս ընել : Հիսկ այն մարդիկը որ իր հետը կ՚երթային , ապշած կեցեր էին , ձայնը միայն կը լսէին , 8 բայց մէկը չէին տեսներ : Եւ Սօզոս դեռեն եկաւ , ու բաց աչքերով մէկը չէր տեսներ . ուստի անոր ձեռքէն բռնեցին ու Դամասկոս մտցուցին : Եւ երեք օր կեցաւ առանց տեսնելու , և ոչ կերաւ , ոչ ալ խմեց :

10 Ու Ընանիա անուն աշակերտ մը կար Դամասկոսի մէջ . և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ , Ընանիա . ան ալ ըսաւ , Տէ՛ր՝ ահա 11 հո՛ս եմ : Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Եղիր ու դէպ ան փողոցը որ Ուղիղ կ՚ըսուի , և հարցուր Յուդային տանը մէջ փնտռէ Սօզոս անուն Տարսոնացի մը . վասն զի ահա անիկայ 12 աղօթք կ՚ընէ . Ու տեսիլքի մէջ մարդ մը տեսաւ Ընանիա անուն՝ ներս մտած և ձեռքը իր վրայ դնելով 13 բան , որ տեսնէ : Ընանիա ալ պատասխան տուաւ , Տէ՛ր՝ շատերէն լսեցի ան մարդուն համար թէ որչափ չարիքներ բրաւ քու սուրբերուդ 14 բերուդ Երուսաղէմի մէջ . Եւ հոս ալ քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու ան ամէնը որ քու անունդ կը կանչեն : 15 Բայց Տէրը ըսաւ անոր , Գնա դուն , վասն զի չորս անիկայ ինծի ընտրեալ անօթ մըն է , իմ անունս կրելու Հեթանոսներուն ու Թագաւորներուն և Իսրայէլի որդւոցը առջեւը . 16 Քանզի ես անոր պիտի ցուցնեմ թէ որչափ պիտի հարկաւ է իրեն իմ անունիս համար չարչարուիլ : 17 Ուստի Ընանիա գնաց ու անոր տունը մտաւ , և ձեռքերը անոր վրայ դնելով ըսաւ , Սաւուղ եղբայր՝ Տէրը զիս ղրկեց , ան Յիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի երեցաւ երբոր կու գայիր , որպէս զի տեսողութիւնդ առնաս , ու Հոգւով Սրբով լեցուիս : 18 Եւ շուտ մը անոր աչքերէն թեփերու պէս բաներ իյնան . և խոկոյն առաւ , ու կրկին մկրտուեցաւ . Եւ կերակուր ուտելով ոյժ վրան եկաւ , 19 ետքը քանի մի օր Դամասկոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետ կեցաւ :

20 Եւ անմիջապէս ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր Յիսուսը , թէ անիկայ է Աստուծոյ Որդին : 21 Եւ ամէն լսողները մեծապէս զարմացեր էին , ու կ՚ըսէին , Հիսկայ ան չէ՞ , որ Երուսաղէմի մէջ կը կործանէր անոնք որ այս անունը կը կանչէին . և հոս ալ ան բանին համար եկած էր , որ անոնք կապած՝ 22 քահանայապետներուն տանի : Բայց Սօզոս՝ ալ աւելի կը զօրանար , և Դամասկոսի մէջ բնակող Հրէաները կը պապանձեցնէր , ապացուցանելով թէ Քրիստոսը ասիկա է : 23 Կայ է Ու շատ օրեր անցնելէն յետը՝ Հրէաները խորհուրդ բրին 24 որ անոնք սպաննեն : Բայց Սօզոսին յայտնուեցաւ անոնց նենգութիւնը . և ցորեկ ու գիշեր դռները կը սպասէին որ անիկայ սպաննեն : 25 Իսկ աշակերտները գիշերով առին զանիկայ , ու զամբիւղով մը կախելով պատէն վար իջեցուցին :

26 Երբոր Սօզոս Երուսաղէմ եկաւ , կը ջանար աշակերտներուն յարելու , բայց ամէնն ալ կը վախնային անկէ , չհաւատալով թէ անիկա աշակերտ է : 27 Յայց Բառնաբաս անիկայ առնելով առաքեալներուն տարաւ , ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս Ճամբուն վրայ Տէրը տեսաւ , և թէ անոր հետ խօսեցաւ , Եւ թէ ինչպէս Դամասկոսի մէջ Յիսուսի անունով քաջութեամբ խօսեցաւ : 28 Եւ անոնով ու Ու Երուսաղէմի մէջ անոնց հետ կը մտնէր ու կ՚ելլէր , Տէր Յիսուսի անունովը համարձակ քարոզելով : 29 Ան ալ քարոզելով ու Հելլենացիներուն դէմ կը խօսէր և վիճաբանութիւն կ՚ընէր . Հանոնք ալ կը ջանային զինքը սպաննել : 30 Որ երբ եղբայրները իմացան՝ զանիկայ Կեսարիա իջեցուցին , և Ծարսոն խրկեցին զանիկայ :

31 Ուստի ամէն եկեղեցիները ամբողջ Հրէաստանի և Գալիլեայի ու Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն ունէին , և շինութիւն կ՚ընդունէին , ու Տէրոջը երկիւղով և Հոգւոյն Սրբոյ միխիթարութեամբ յառնելով կ՚աճէին :

32 Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը պտրտէր , Լիդդեա բնակող սուրբերուն քովն ալ իջաւ : 33 Հոն մէկ մարդ մը գտաւ , որուն անունը Ենէա էր , ութը տարիէ ի վեր մահիճէ պառկած անդամալոյծ . 34 Եւ ըսաւ անոր Պետրոս , Ենէա՛ Յիսուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ . Եղիր ու քու անկողինդ չհակէ . ան 35 ալ չուտ մը եղաւ : Եւ Լիդդեայի ու Սարոնի մէջ բնակողները տեսան , ու դարձան Տէրոջ :

36 Տէրոջը գործած Եւ Յոպպէի մէջ աշակերտ եղած կնիկ մը կար՝ անունը Տաբիթա , (որ թարգմանուելով Եղջեւնիկ կ՚ըսուի .) այսիկայ լեցուած էր բարի գործերով ու ողորմութիւններով , որ ինք 37 կը կ՚ընէր : Ու եղաւ որ ան օրերը ինքը հիւանդացաւ ու մեռաւ . լուացին անիկայ և վերի անեակ

Ըստ Տեառն 35

Ծա · Ա · 37 Ե Գլ · իգ · 12 : Եհ · 3 : Բ Կար · Ժա · 26 :

Ը Կար · Ժա · 32 :

Ա Ճեռ · Բ · 15 : ա Թես · Ա Թ · 12 :

Ը Գլ · Բ · 17 : Գաղ · ա · 17 : 18 :

Ղ Գլ · գ · 36 : Ժգ · 2 :

Ե Հիմ · 20 · 22 :

Ա Գաղ · ա · 18 :

Ա Գլ · գ · 1 : Հելլենատիպ Հրեից բարկ

Ե Հիմ · 23 : Բ Կար · Ժա · 26 :

Ա Տես գլ · Բ · 1 :

Գա · Տ · 38 Բ Գլ · Բ · 14 :

Ա Գլ · գ · 6 : 16 : գ · 10 :

Ա Պե · ա · 16 :

Ե Գլ · Ժա · 21 :

Ա Տիմ · Բ · 10 : Տիտ · գ · 8 :

Ա Գլ · ա · 13 :

Ցամք Տեառն 38

38 մի դրին ։ Ու Լիւդիա Ցոպակին մօտ էր . ուստի աշակերտները լսելով թէ Պետրոս հոն է , անոր երկու մարդ խրկեցին , աղաչելով
39 որ չուշանայ իրենց գալու ։ Պետրոս ալ եկաւ անոնց հետ եկաւ . ու երբոր եկաւ , վերի սենեակը հանեցին զանիկայ . և բոլոր որբևայրիները անոր բոլորտիքը կայնեցան , կու լային ու կը ցուցընէին ան բաճկոնները և հանդերձները որ կ՚ընէր Ա֊յծեմիկ , քանի որ իրենց
40 հետն էր ։ Պետրոս ալ ֆամէնը դուրս հանելով՝ ծունկի վրայ եկաւ ու աղօթք բրաւ , և դէպ՝ ի մարմինը դառնալով՝ ըսաւ , Տաբիթա՛ ելի՛ր կայնէ . ան ալ իր աչքերը բացաւ , ու Պետրոսը տեսնելով՝
41 ելլ֊ շիտակ նստաւ ։ Ինքն ալ ձեռքը անոր տուաւ , ու վերցուց զանիկայ . և սուրբերը ու որբևայրիները կանչելով՝ անոնց առջև ողջ
42 կայնեցուց զանիկայ ։ Ու ամբ բոլոր Ցոպպէին մէջ իմացուեցաւ , ու շատերը Տէրոջը հաւատացին ։
43 Ու եղաւ որ ինքը շատ օրեր Ցոպպէ կեցաւ ՝ Սիմոն անունով կաշի բանողի մը քով ։

Ցամք Տեառն 38

Ֆ Մատ . թ . 25 ։
— Գլ . է . 59 ։
Բ Մատ . է . 41 . 42 ։ Ցօհ . ժա . 43 ։
Ջ Ցօհ . ժա . 45 ։ ժբ . 11 ։
Ծ Գլ . ժ . 6 ։

ԳԼ . Ժ

1 Կոռնելիոս անունով բարեպաշտ մարդ մը 5 Ընասուծոյ հրեշտակէն հրաման առած՝ կանչել կու տայ Պետրոսը . 11 որ մէկ տեսիլքի մը մէջ կը տեսնէ չդարշել հեթանոսներէն ։ 34 Պետրոս գիրքասաց կը քարոզէ Կոռնելիոսին ու անոր տանը մէջ եղողներուն . 44 և գնա իր խօսքը չլմընցուցած՝ Սուրբ Հոգին կը հանդչի անոնց վրայ . 48 և կը մկրտուին ։

Ցա . Ա . 41

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար Կոռնելիոս անունով , հարբուքաւոր՝ Իտալացի բանակ դունէ
2 դէն . — Բարեպաշտ ու Ընասուածավախ իր բոլոր տունեղօք , որ ժողովուրդին շատ ողորմութիւններ կու տար , և ամէն առեն Ընասուծոյ
3 հետ աղօթք կ՚ընէր ։ Ընկերակայ օրուան ժամ ինն՝ տեսնեցաւ տեսիլքի մէջ Ընասուծոյ հրեշտակը յայտնի տեսաւ , որ իր քովը մտաւ և իրեն ըսաւ , Կոռնելիոս .
4 Ան ալ անոր նայելով ու խիստ վախնալով , ըսաւ , Ի՞նչ է Տէր . ան ալ ըսաւ անոր , Քու աղօթքներդ ու ողորմութիւններդ Ընասուծոյ առջև եկան յիշատակի
5 համար ։ Ու հիմա Ցոպպէ մարդիկ խրկէ , ու կանչէ Սիմոն — Պետրոս մականուն՝ որ Պետրոս մականուն
6 ներ ունի է . Ընկերակայ իրուն հիւր կը կենայ ՝ Սիմոն անունով կաշի բանողի մը քով , որուն տուներ ծո-
7 վուն մօտ է ։ Ու երբոր գնացող ան հրեշտակը՝ որ իր հետ կը խօսէր , իր ծառաներէն երկուքը կանչեց , ու իր քովը ապառազնականէն
8 ալ բարեպաշտ զինուոր մը , Ու բոլորը անոնց պատմելով՝ Ցոպպէ խրկեց զանոնք ։
9 Ու հետևեալ օրը երբոր անոնք ճամբայ երթալով՝ քաղաքին մօտեցան , Ի Պետրոս ժամը վեցին տանիքերը ելաւ աղօթելու ։
10 ընելու . Ու խիստ անօթեցած լլալով՝ կ՚ուզէր ճաշ ընել . ու քանի որ Ի֊էրեսները պատրաստուած էին կը տանէին , իր վրայ մոռի
11 չտեսիլ եղաւ , Երկինքը բացուած տեսաւ մէկ մեծ կտաւի մը պէս , որ †իջած չորս ծայրէն կապուած տանին մը երկրի վրայ ։ Որուն մէջը կար երկրի բոլոր չորքոտաններն ու գազանները և սողուններն ու երկնից
12 թռչուններն ։ Ու ձայն մը եկաւ իրեն , Ելլէ՛ր Պետրոս՝ մորթէ՛ ու
13 կե՛ր ։ Բայց Պետրոս բաւ , Քաւ լեցի՛ Տէր ։ Ի֊ինչու որ ես ամենեին պիղծ կամ անմաքուր բան կերած
14 չեմ ։ Նորէն ան ձայն Ի֊ես֊ իրեն , Ընչ որ Ընասուած մաքրեց , դուն պիղծ մի սեպեր ։
15 Ան երկրորդ անգամ եղաւ , և ան երկրորդ անգամ եղաւ , և ան
16 ամեն իրեք անգամ եղաւ , և ամ֊ բողջ կտաւը նորէն երկինք վերցաւ ։
17 Մինչ երկինքը վերցաւ ։ Ու Պետրոս իր մտքին մէջ կը զարմանար թէ ինչ պիտի ըլլայ ան իր տեսած տեսիլքը , ահա Կոռնելիոսէն խրկուած մարդիկը Սիմոնին տունը հարցուցին , ու դրանք առջև
18 կայնեցան . Ու կանչելով կը հարցնէին թէ Սիմոնը որ Պետրոս
19 կ՚ըսուի , հո՞ն կը կենայ ։ Ու երբոր Պետրոս ան տեսիլքին վրայով կը մտածէր , Ի Հոգին Ցա֊ի ըսաւ անոր , Ահա իրեք մարդիկ քեզ կը
20 փնտռեն . Ե՛լ ուստի եկե՛ր իջի՛ր , և անոնց հետ դնա առանց խղճահարութեան , ինչու որ ես խրկեցի
21 զանոնք ։ Պետրոս ալ †ան մարդիկներուն քովը իջնելով՝ ըսաւ , Ահա ես եմ անիկայ որ դուք կը փնտռէք , ի՞նչ բանի համար եկած
22 է ք ։ Անոնք ալ ըսին , Կոռնելիոս հարիւրապետը՝ արդար և աստուածավախ մարդ՝ Ընբոլոր Հրէից ազգէն վկայուած՝ սուրբ հրեշտակի մը հրաման առաւ , որ քեզ իր տունը կանչէ և քեզմէ խօսքեր
23 լսէ ։ Ան առներ ներս կանչեց առնոնք և իր քովը վար դրաւ ։
Ու հետևեալ օրը Պետրոս եղաւ՝ անոնց հետ գնաց , Ես քանի մըն ալ Ցոպպէէն եղող եղբայրներէն
24 իր հետ գացին ։ Ու հետևեալ օրը Կեսարիա մտան . Կոռնելիոս ալ իր ազգականները և մտերիմ բարեկամները կանչած՝ անոնց էր
25 սպասէր ։ Ու երբոր Պետրոս ներս

Ցամք Տեառն 41

Ե Գլ . ժ . 5 ։ Ե

Ը Գլ . է . 55 ։ Ցա֊ . ժԶ . 11 ։
† Ոմանք ի֊ բան իջաւ

Ի Գլ . ժ . 23 ։ ԲՕր . ժ . 3 . 7 ։ Եզեկ . դ . 14 ։
Ը Մատ . ժ . 11 ։ Հռոմ . ժ . 14 . 17 . 20 ։ ա Կոր . ժ . 25 ։ ա Տիմ . է . 4 ։ Տիտ . ա . 15 ։

Ի Գլ . ժ . 12 ։

Ա Գլ . ժ . 7 ։
‡ Ոմանք Կոռնելիոսէն իջեն խրկուած

Ի Հռ . 1 . 2 . եբ ։

Ը Գլ . իբ . 12 ։

Ի Հռ . 45 ։ Գլ . ժ . 12 ։

Ցամք Տնաան 41

Ե ԳԼ. ժգ. 14։ Ցաւս. ԺԹ. 10։ Իր. 9։

Է Ցօհ. գ. 9։ ԺԸ. 28։ ԳԼ. Ժա. 3։ Գալ. բ. 12, 14։

Ը ԳԼ. Ժե. 8, 9։ Եփես. գ. 6։

Թ ԳԼ. ա. 10։

Ժ Մաա. իբ. 3։ Մար. Ժգ. 5։ ԳԼ. իգ. 4։

Ժա Հեր. 4, եշ։ Դան. Ժ. 12։

Ժբ ԳԼ. գ. 10։ Յհ Օր. Ժ. 17։ Բ Մն. ԺԹ. 7։ Ցար. ւէ. 19։ Հռով. ը. 11։ Գալ. բ. 6։ Եփես. գ. 9։ Կող. գ. 25։ ա Պետ. ա. 17։

Ժգ ԳԼ. Ժե. 9։ Հռով. բ. 13, 27։ գ. 22, 29։ Ժ. 12, 13։ ա Կար. Ժբ. 13։ Գալ. գ. 28։ Եփես. բ. 13։ 18։ գ. 6։

Ժե Եփես. բ. 14, 16, 17։ Կող. ա. 20։

Ժզ Մաա. իբ. 13։ Հռով. Ժ. 12։ ա Կար. Ժե. 27։ Եփես. ա. 20, 22։ ա Պետ. գ. 22։ Յայտ. Ժե. 14։ Ժթ. 16։

Ի ԳԼ. գ. 14։ Ղ ԳԼ. գ. 18։ ԳԼ. բ. 22։ գ. 27։ Եբր. ա. 9։

Իա Ցօհ. գ. 2։ ԳԼ. բ. 32։

կը մնանէր , Կոռնելիոս անոր դիմաց ելլաւ , ու անոր ոտքը իյնալով
26 երկրպագութիւն կ՚ընէր ։ Բայց Պետրոս անիկայ կանգնեցուց ու ըսաւ , Ելլէ՛ կայնէ . ես ինքնս ալ
27 մարդ եմ ։ Եւ անոր հետը խօսակցելով ներս մտաւ , ու հոն շատ
28 մարդիկ ժողված գտաւ . Եւ ըսաւ անոնց , Դուք գիտէք թէ ի՛նչպէս ապօրինաւոր բան է Հրէայ մարդու մը օտարազգիի հետ հաղորդակցութիւն ընելը կամ անոր մօտենալը . բայց Աստուած ինծի ցուցուց որ մարդկանց մէկուն պիղծ կամ անմաքուր չըսեմ ։
29 Անոր համար ես ալ որ կանչուեցայ՝ առանց դէմ խօսելու եկայ . բայց հիմա կը հարցնեմ , ի՞նչ բանի
30 համար զիս կանչեցիք ։ Կոռնելիոս ալ ըսաւ , Չորս օր առաջ մինչև ես ժամու ծոմ կը պահէի , ու ժամը իննին տան մէջ աղօթք կ՚ընէի . և ահա Ե փայլուն հանդերձներով Հրեշտ մը կայնեցաւ առջեւս ու
31 ըսաւ , Կոռնելիոս՝ Հրա՛ աղօթքդ լսուեցաւ , ու քու ողորմութիւնները Աստուծոյ առջեւը յիշուե-
32 ցան . Ուստի հա՛ղ իրկի Ցոպպէ , ու կանչէ Սիմոնը՝ որ Պետրոս ալ կ՚ըսուի , անիկայ ծովուն մօտ Սիմոն անո՛ւով կաշի բանողի մը տանը մէջ իբրև հիւր կը կենայ . որ երբոր գայ , քեզի պիտի խօսի ։
33 Ուստի անմիջապէս հրի՛ր իրկեցի քեզի , դուն ալ ազէկ բրիստոս եկար . և հիմա մենք ամէնքս Աստուծոյ առջեւը կեցեր ենք լսելու ամէն բաները , որ Աստուծմէ հրամայուած է քեզի ։
34 Պետրոս իր բերանը բացաւ ու ըսաւ , Ճշմարտութեամբ կը հասկընամ՝ որ Աստուծոյ չունի աչառու-
35 թիւն չկայ , Հապա ամէն ազգի մէջ ան որ անկէ կը վախնայ ու արդարութիւն կը գործէ , անոր
36 ընդունելի է ։ Ան խօսքը որ Իսրայէլի որդւոցը իրկեց Ե՛սուսի Քրիստոսի ձեռքով (ա՛ն է
37 կայ է ամէնուն Տէրը .) Դուք ազէկ գիտէք այն բանը , որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ . Գալիլեայէն սկսած՝ այն մկրտութենէն
38 ետև որ Ցովհաննէս քարոզեց . Յիսուսը որ Նազարեթէն էր , ե՛ր Աստուած զանիկայ օծեց Սուրբ Հոգիով և զօրութիւնով , որ պտըտեցաւ բարիք ընելով ու Սատանայէն բոլոր տանջուածները բժշկելով , քանզի Աստուած իր
39 հետն էր ։ Եւ մենք վկայ ենք ան ամէն բաներուն որ բրաւ Հրէաստանի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի
մէջ , ե՛ն որ փայտէն կախած
40 սպաննեցին ալ ։ Հ Աստուած զանիկայ երրորդ օրը յարուց , և
41 յայտնի բրաւ զանիկայ , ե՛ Ձի թէ բոլոր ժողովուրդին , Հապա մեզի առաջուց Աստուծմէ վկայ բլլալու ընտրուածներուս , ե՛ որ մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ե՛ւ անոր մեռելներէն յարութիւն առնելէն
42 ետքը ։ ե՛ Եւ ինքը պատուիրեց մեզի որ ժողովուրդին քարոզենք ու վկայութիւն տանք , ե՛ թէ անիկայ է Աստուծմմէ սահմանուած՝ կենդանիներուն ու մեռելներուն Դա-
43 տաւորը ։ ե՛ Անոր կը վկայեն բոլոր մարգարէները ե՛ թէ ամէն հոն հաւատացողները իր անունովը մեղաց թողութիւն կ՚առնեն ։
44 Ու երբոր Պետրոս ան խօսքերը կը խօսէր , հ Հոգին Սուրբ իջաւ ամէնուն վրայ , որոնք խօսքը կը
45 լսէին ։ Եւ ե՛թ թլփատուածներէն եղող հաւատացեալները՝ որոնք Պետրոսին հետ եկած էին , զարմացան ե՛ որ Հոգի Սուրբ պարգեւը կը
46 լեցուէր ։ Քանի կը լսէին անոնցմէ որ ե՛ւէ լեզուներով կը խօսէին , և կ՚Աստուած կը փառա-
47 բորէին ։ Ան ատեն Պետրոս պատասխան տուաւ , Կրնա՞յ մէկը ջուրը արգիլել որ ասոնք չմկրտուին , որոնք Հոգին Սուրբն ալ
48 ընդունեցին հ մեզի պէս ։ Ե՛ւ հրամայեց բրաւ ե՛ որ Տէրոջը անուանովը մկրտուին ։ ան ատեն իրեն աղաչեցին որ քանի մը օր հոն մնայ ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Պետրոս հեթանոսներուն մէջ մնալուն համար ամբաստանուած բլլալով՝ 5 իր երազը կը ցուցնէ , 18 որ ընդունելի կ՚ըլլայ ։ 19 Աւետարանը կը տարածուի Փիւնիկէ՝ Կիպրոս և Անտիոք ։ ու Բառնաբաս կը հրկեմի Տարսոնացիները Տասառաւել ։ 26 Աշակերտները նախ և առաջ Անտիոքի մէջ Քրիստոնեայ կ՚անուանուին ։ 27 անոնք պատրաստութիւն կը հրկեն Հրէաստան սոփի ժամանակ ։

1 Ու առաքեալները ու եղբայրները որ Հրէաստանի կողմերն էին , լսեցին որ հեթանոսներն ալ Ա-
2 ստուծոյ խօսքը ընդուներ են ։ Ու երբոր Պետրոս Երուսաղէմ եկաւ , ե՛թ թլփատուածներէն եղողները անոր
3 հետ կը վիճէին ։ Ու կ՚ըսէին թէ ե՛ Դուն անթլփատ մարդոց տունը մտար , և անոնց հետ հա՛ց կերար ։
4 Պետրոս ալ սկսաւ ե՛ւէ ը կարգով
5 պատմել անոնց , ու բաւ , Ե՛ս Ցոպպէ քաղաքը աղօթք կ՚ընէի , ու մտքի յափշտակութեան մէջ տեսիլք մը տեսայ . մէկ սպան մը մեծ կտաւի պէս՝ չորս ծայրերէն երկինքէն կախուած իջաւ , ու մինչև
6 ինծի հասաւ . Որուն վրայ աչքս

Ցամք Տնաան 41

ա ԳԼ. ե. 30։
Է ԳԼ. բ. 24։
ը Ցօհ. Ժգ. 17, 22։ ԳԼ. Ժգ. 31։
բ ԳԼ. իգ. 30, 43։ Ցօհ. իա. 18։
ց Մաա. իբ. 19, 20։ ԳԼ. ա. 8։
ա Ցօհ. ե. 22, 27։ ԳԼ. Ժե. 31։
Է Հռով. Ժգ. 9, 10։ բ Կոր. ե. 10։ բ Տիմ. գ. 1։ ա Պետ. գ. 5։
է Եբ. Ե. 11։ Եբեմ. լա. 34։ Դան. Թ. 24։ Մաթ. է. 18։ Ջաք. Ժգ. 1։ Մտգ. գ. 2։ ԳԼ. իգ. 22։
ը ԳԼ. Ժե. 9։ իգ. 18։ Հռով. Ժ. 11։ Գալ. գ. 22։
Թ ԳԼ. գ. 31։ բ. 15, 16։ 17։ Ժ. 15։
ժ Հեր 23։
ժա ԳԼ. Ժ. 18։ Գալ. գ. 14։
ժբ ԳԼ. Ժ. 17։ Ժե. 8։ 9։ Հռով. Ժ. 12։
ժգ Կար. ա. 17։
ժդ ԳԼ. բ. 38։ ը. 16։

ա ԳԼ. Ժ. 45։ Գալ. բ. 12։
բ ԳԼ. Ժ. 28։
գ Գալ. բ. 12։
դ ԳԼ. ա. 8։
ե ԳԼ. Ժ. 9։ եշ։

Յամի Տեառն 41

անկեզ կը նայէի , և տեսայ երկրի չորքոտանիները ու գազանները և սողունները ու երկնից թռչունները ։
7 Նոքա ։ Եւ ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր ինծի , Ելիր Պետրոս մորթէ՛ 8 ու կեր ։ Բայց ես ըսի , Քա՛ւ լիցի՛ Տէր ։ ինչու որ պիղծ կամ անմաքուր բան մը ամենևին մտած 9 չէ իմ բերանս ։ Պատասխան տուաւ ինծի երկրորդ անգամ ՝ն ձայնը երկինքէն ։ Ան որ Աստուած մաքրեց , դուն պիղծ մի սեպեր ։ Ա՛ս երեք անգամ եղաւ , ու նորէն բոլորը երկինքը քաշուեցաւ ։ 11 Ա՛ս ահա իսկոյն իրեք մարդ կեսարիայէն ինծի խրկուած՝ էի՛ս իմ եղած տանս առջևը կեցան ։ 12 Հոգին ալ ինծի ըսաւ որ անոնց հետ երթամ առանց խղճահարու թեան. Եսս վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ գացին , ու մտանք ան մարդուն տունը ։ 13 Ան անիկայ մեզի պատմեց թէ հրեշտակ իր տանը մէջ հրեշտակը տեսաւ՝ որ կայներ էր և իրեն կ'ըսէր ։ Մարդ խրկէ Յոպպէ՝ ու կանչէ Սիմոնը որ Պետրոս ալ կը կոչուի ։ 14 Որ ան քեզի խօսքեր պիտի խօսի , որոնցմով փրկուիս դուն և քու բոլոր տունդ ։ 15 Ու երբոր սկսայ խօսիլ , Հոգին Սուրբ անոնց վրայ իջաւ , ինչպէս որ ա՛ս ալ մեր վրայ ։ 16 Ան ատենը յիշեցի Տէրոջը խօսքը որ կ'ըսէր , Յովհաննէս ջրով մկրտեց , բայց դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք ։ 17 Ուստի թէ որ Աստուած մի և նոյն շնորհքը տուաւ անոնց ինչպէս որ մեզի ալ , երբոր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատացին , Ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստուծոյ 18 դէմ դնել ։ Ա՛ս բաները լսելով ձայներնին կտրեցին , և Աստուած կը փառաւորէին ու կ'ըսէին , Ուրեմն Աստուած հեթանոսներուն ալ կենաց համար ապաշխարութիւն տուաւ ։

19 Եւ Ստեփաննոսին հետևողները որ եկած նեղութենէն ցիրուցան եղածները մինչև Փիւնիկէ ու Կիպրոս և Անտիոք հասան ՝ ու մէկու մը Աստուծոյ խօսքը չէին խօսեր , 20 միայն թէ Հրեաներուն ։ Բայց անոնցմէ ոմանք Կիպրացի և Կիւրենացի մարդիկ էին , որոնք երբոր Անտիոք մտան Հելլենացիոց հետ կը խօսէին՝ Տէր Յիսուս քարոզելով ։ 21 Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետ էր և բազմաթիւ մարդիկ հաւատալով Տէրոջը դարձան ։ 22 Անոնց վրայ՝ որ Երուսաղէմի եկեղեցին ականջ հասաւ ։ ու Բառնաբասը խրկեցին որ մինչև Անտիոք 23 երթայ ։ Որ երբոր եկաւ և Աստուծոյ շնորհքը տեսաւ , ուրախացաւ , ու կը յորդորէր ամէնն ալ որ յօժար սրտով Տէրոջը հետ իւրեանց մնան ։ 24 Որովհետև մարդ էր , ու Սուրբ Հոգիով և հաւատքով լեցուն ։ Ու Տէրոջը 25 շատ ժողովուրդ աւելցաւ ։ Եւ Բառնաբասը Տարսոն գնաց՝ Սօղոմոնը փնտռելու , և գանիկայ գտնելով՝ 26 Անտիոք բերաւ ։ Ու եղաւ որ ամբողջ մէկ տարի մը եկեղեցիին հետ միկտեղ ժողովուրդի սորվեցուցին ։ ու պիտի առաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները Քրիստոնեայ անուանեցան ։

27 Ան օրերը Երուսաղէմէն մարգարէներ Անտիոք իջան ։ 28 Անոնց մէկը Ագաբոս անունով՝ գալիքները յայտնեց Հոգիին զօրութեամբը թէ մեծ սով մը պիտի բլլայ բոլոր աշխարհ , որ և եղաւ Կղովդիոսին ժամանակները ։ 29 Ուստի աշակերտները որոշեցին որ իրենցմէ ամէն մէկը ձեռքէն եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն օգնութիւն 30 խրկեն ։ Ինչ որ կատարեցին ալ , երկեցներուն խրկելով Բառնաբասին ու Սօղոմոնին ձեռքով ։

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

1 Հերովդէս թագաւորը կը ձգէ՛ ջրհատներուն ։ Ջակոբոսը կը սպաննէ , և Պետրոսը բանտը դնել կու տայ , որուն համար եկեղեցին աղօթք կ'ընէ ։ Տէրոջը Հրեշտակը կ'ազատէ զանիկայ ։ 20 Հերովդէս իր Տպարտաթեամբը Աստուծոյ փայլուչ եղած պատիւը իրեն առնելով՝ Տէրոջը Հրեշտակէն կը զարնուի , և չարաշար կը մեռնի ։ 24 Ինչ մեռնելէն ետև Աստուծոյ խօսքը յաջողութեամբ կը տարածուի ։

1 Ան ատենները Հերովդէս թագաւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիին 2 մէկ քանիները չարչարելու ։ Եւ Յովհաննէսին եղբայրը Ջակոբոսը 3 սրով սպաննեց ։ Ու տեսնելով որ Հրէաներուն հաճելի է , անոր վրայ Պետրոսն ալ բռնեց ։ Ու բացարձակ էին օրերն էին ։ 4 Զանիկայ բռնեց՝ բանտը դրաւ , և չորս կարգ չորսական զինուորներու յանձնեց որ պահեն , և կ'ուզէր զայն ետև ժողովուրդին հանել 5 Պետրոս բանտին մէջ պահուած էր , բայց եկեղեցին անդադար աղօթք կ'ընէր Աստուծոյ անոր համար ։ 6 Ու երբոր Հերովդէս ուզեց անոր զինք երկու զինուորներու մէջտեղը կը քնանար՝ երկուքին շղթաներով կապուած . ու պահապանները դրսեր առջևը բանտը կը 7 պահպանէին ։ Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը հասաւ վրան կայնեցաւ , ու տանը մէջ լոյս մը ծագեց , և Պետրոսին կողը խթելով՝ արթնցուց

Յամի Տեառն 42

ըսելով ։ Արագ ելիր ։ Եւ շղթաները ձեռքերէն ինկան ։ 8 Հրեշտակն ալ ըսաւ անոր ։ Գօտիդ կապէ՛ և կօշիկներդ հագիր ։ Ան ալ այնպէս ըրաւ ։ Ու ըսաւ անոր ։ Վերարկուդ քեզի փաթթէ՛ և ետևէս եկուր ։ 9 Ելաւ ետևէն գնաց , և չգիտէր թէ ճշմարիտ է որ հրեշտակին ձեռքով կ'ըլլայ , հապա կարծեց թէ տեսիլք կը տեսնէ ։ 10 Անցան առաջին և երկրորդ պահակատունը , և հասան երկաթէ դուռը որ քաղաքին կը տանի , որ ինքնին բացուեցաւ անոնց ։ Ելան դուրս , մէկ փողոց անցուցին , և յանկարծ հրեշտակը անկէ հեռացաւ ։ 11 Ան ատեն Պետրոս ինքզինքը գտնելով ըսաւ ։ Հիմա գիտցայ ճշմարտապէս թէ Տէրը իր հրեշտակը առաքեց և զիս Հերովդէսի ձեռքէն ազատեց , և հրեաներուն ամբողջ ակնկալութենէն 12 որ կ'ընէին ։ Ու մտածելով եկաւ Մարիամ Յովհաննէսին մօրը տունը որ Մարկոս ալ կ'ըսուէր , ուր շատ մարդիկ ժողովեալ աղօթք կ'ընէին ։ 13 Ու երբոր դուռը զարկաւ , աղջիկ մը որուն անունը Հոդէ էր , լսելու եկաւ ։ 14 Ու երբ Պետրոսին ձայնը ճանչցաւ , ուրախութենէն դուռը չբացաւ , հապա վազելով ներս մտաւ և պատմեց թէ Պետրոս դրսի դռան առջև կայնած է ։ 15 Անոնք ալ ըսին անոր ։ Խելագարեցար ։ Բայց ան կը հաստատէր թէ այդպէս է ։ Անոնք ալ ըսին ։ Անոր հրեշտակն է ։ 16 Բայց Պետրոս կը շարունակէր զարկել ։ Երբ բացին զայն տեսան , և զարհուրեցան ։ 17 Ան ատեն ձեռքով նշան ըրաւ անոնց որ լռեն , և պատմեց թէ Տէրը ինչպէս հանեց զինքը բանտէն , և ըսաւ ։ Ասոնք Յակոբոսին և եղբարց ալ ըսէ՛ք ։ Ետքը ելաւ գնաց ուրիշ տեղ մը ։ 18 Երբ առտու եղաւ , զինուորներուն մեծ խռովութիւն եղաւ թէ Պետրոսը ինչ եղաւ ։ 19 Ու Հերովդէս որ զանիկայ փնտռեց և չգտաւ , հարցաքննելէ ետև հրամայեց որ պահապանները սպաննեն ։ Ետքը Հրէաստանէն Կեսարիա իջնելով հոն կեցաւ ։ 20 Ան ատեն Տիւրոսի և Սիդոնի բնակիչներուն վրայ շատ բարկացած էր ։ Անոնք ալ միաբանութեամբ անոր եկան , և Բղաստոս որ թագաւորին սենեկապետն էր , համոզեցին , և խաղաղութիւն խնդրեցին , որովհետև անոնց երկիրը թագաւորին երկրէն կերակուր կը ստանար ։ 21 Ան որոշեալ օրը Հերովդէս թագաւորական զգեստներ հագած աթոռին վրայ նստելով՝ հանրութեան առջև խօսեցաւ ։ 22 Ան ատեն ժողովուրդը պոռաց ։ Աստուծոյ ձայն է և ոչ թէ մարդկայ ։ 23 Ան ատեն որովհետև փառք չտուաւ Աստուծոյ , Տէրոջ հրեշտակը զարկաւ զանիկայ , որովհետև որդեներ կերան զանիկայ ու մեռաւ ։ 24 Բայց Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր և կը տարածուէր ։ 25 Ու Բառնաբասն ու Սօղոմոնը Երուսաղէմէն դարձան՝ Յովհաննէս մականուն Մարկոսը ալ առնելով հետերնին ։

ԳԼՈՒԽ ԺԳ

1 Անտիոքայ եկեղեցիին մէջ կային մարգարէներ և վարդապետներ , Բառնաբաս և Սիմոն որ Նիգեր կ'ըսուէր , և Լուկիոս Կիւրենացի , և Մանայեն որ Հերովդէս չորրորդապետին հետ սնած էր , և Սաւղոս ։ 2 Ու երբ պաշտօն կը կատարէին Տիրոջը և պահք կը պահէին , Սուրբ Հոգին ըսաւ ։ Ինծի զատեցէ՛ք Բառնաբասն ու Սաւղոսը այն գործին համար որուն համար զանոնք կանչեցի ։ 3 Ան ատեն պահք պահելէ և աղօթք ընելէ ետև ձեռքերնին անոնց վրայ դնելով՝ արձակեցին զանոնք ։ 4 Ուստի Սուրբ Հոգիէն առաքուելով՝ Սելեւկիա իջան , և անկէ նաւով Կիպրոս գացին ։ 5 Ու Սալամինա հասնելով՝ Հրէից ժողովարանները Աստուծոյ խօսքը կը քարոզէին ։ Ունէին ալ Յովհաննէսը իբրև սպասաւոր ։ 6 Ու երբ ամբողջ կղզին անցան մինչև Պափոս , հոն գտան մարդ մը կախարդ , սուտ մարգարէ հրեայ մը որուն անունը Բարիսուս էր , 7 որ Սերգիոս Պօղոս անթեստիական իշխանին հետ էր ։ Ան խելացի մարդ էր ։ Ան Բառնաբասն ու Սաւղոսը կանչեց , և կ'ուզէր Աստուծոյ խօսքը լսել ։ 8 Բայց Եղիմաս կախարդը (որովհետև անոր անունը այդպէս կը թարգմանուի) կը դիմադրէր անոնց՝ կ'ուզէր իշխանը հաւատքէն դարձնել ։ 9 Ան ատեն Սաւղոսը որ նաև Պօղոս կ'ըսուէր , Սուրբ Հոգիով լեցուելով՝ անոր վրայ նայեցաւ 10 և ըսաւ ։ Ո՛վ դու որ ամէն նենգութեան և ամէն չարութեան լեցուն ես , սատանայի որդի , ամէն արդարութեան թշնամի , չե՞ս դադրիր Տիրոջը ուղիղ ճամբաները ծռել 11 Հիմա ահա Տիրոջը ձեռքը քեզի վրայ է , և կուրանաս և մինչև ժամանակ մը արեւը չպիտի տեսնես ։ Ան ատեն մէգ մը և խաւարչտին անոր վրայ ինկաւ , և շրջապատ կը փնտռէր որ մէկը ձեռքէն առնելով տանի ։ 12 Ան ատեն իշխանը տեսածը հաւատաց , Տիրոջը վարդապետութեան վրայ զարմացած ։ 13 Ու Պօղոս և անոր հետերը Պափոսէն նաւով ելան Պամփիլիոյ Պերգէ եկան ։ Բայց Յովհաննէս անկէ անջատուելով Երուսաղէմ դարձաւ ։ 14 Ու անոնք Պերգէն անցան Պիսիդիոյ Անտիոք եկան , և շաբաթ օրը ժողովարանը մտնելով նստան ։ 15 Ու Օրէնքին և մարգարէներուն ընթերցուածէն ետև ժողովարանին իշխանները խրկեցին անոնց ըսելու ։ Արդարև , եղբայրնե՛ր , եթէ ժողովուրդին համար խրատական խօսք մը ունիք , ըսէ՛ք ։ 16 Ան ատեն Պօղոս ելաւ , ձեռքով նշան ըրաւ և ըսաւ ։ Իսրայէլացի՛ մարդիկ , և դուք որ Աստուծմէ կը վախնաք , լսեցէ՛ք ։ 17 Այս ժողովուրդին Իսրայէլ Աստուածը մեր հայրերը ընտրեց , և ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրին մէջ բարձրացուց , և բազուկը բարձրացուցած անկէ հանեց ։ 18 Ու քառասուն տարի չափ անապատին մէջ անոնց վարքերը տարաւ ։ 19 Ու Քանանայ երկրին մէջ եօթը ազգ կորսնցնելով՝ անոնց երկիրը իրենց ժառանգութիւն տուաւ , 20 ասոնց ետև չորս հարիւր հնգասուն տարի չափ ։ Ետքը դատաւորներ տուաւ մինչև Սամուէլ մարգարէն ։ 21 Ան ատեն թագաւոր խնդրեցին , և Աստուած Կիսի որդի Սաւուղ Բենիամինացի մարդը քառասուն տարի չափ տուաւ ։ 22 Ու զանիկայ վերցնելով՝ Դաւիթ անոնց թագաւոր կանգնեց , որուն վկայութիւն տուաւ ըսելով ։ Գտայ զԴաւիթ Յեսսեի որդին , մարդ իմ սրտիս համեմատ , որ իմ ամէն կամքերս պիտի կատարէ ։ 23 Ասոր զաւակէն Աստուած ըստ խոստման Յիսուս Իսրայէլի համար Փրկիչ հանեց ։ 24 Որուն գալուստէն առաջ Յովհաննէս Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին մկրտութեան քարոզ տուաւ ։ 25 Ու Յովհաննէս իր վազքը լմնցնելու վրայ ըսաւ ։ Ինծի համար կարծեցէ՛ք զոր որ եմ ։ Ես չեմ ան ։ Բայց ահա ետևէս կու գայ որուն ոտքերուն կօշիկները չեմ արժանի արձակել ։ 26 Եղբայրնե՛ր , Աբրահամի ազգի որդիներ , և ձեզմէ Աստուծմէ վախցողներ , մեզի այս փրկութեան խօսքը ղրկուեցաւ ։ 27 Որովհետև Երուսաղէմի բնակիչները և անոնց իշխանները չճանչցան զայս , և ամէն շաբաթ օր կարդացուած մարգարէներուն ձայները դատապարտելով՝ կատարեցին ։ 28 Ու մահուան պատճառ մը չգտնելով՝ Պիղատոսէն խնդրեցին որ սպաննուի ։ 29 Ու երբ անոր վրայ գրուածները կատարեցին , խաչէն առին և գերեզմանի մէջ դրին ։ 30 Բայց Աստուած մեռելներէն յարուցանեց զանիկայ ։ 31 Ան ալ քանի մը օր երևցաւ անոնց որ Գալիլիայէն Երուսաղէմ եկած էին , որոնք հիմա անոր վկաներն են ժողովուրդին ։ 32 Ու մենք ձեզի կը քարոզենք զայն խոստումը որ հայրերուն եղաւ , 33 որ Աստուած մեր զաւակներուն համար կատարեց՝ Յիսուսը յարուցանելով , ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջ գրուած է ։ Դուն իմ Որդիս ես , ես այսօր ծնայ քեզ ։ 34 Ու որովհետև զանիկայ մեռելներէն յարուցանելով՝ ետև չդարձաւ որ փտութիւն տեսնէ , այսպէս ըսաւ ։ Ձեզի պիտի տամ Դաւիթին հաստատ ողորմութիւնները ։ 35 Ուստի ուրիշ տեղ մըն ալ կ'ըսէ ։ Քու Սուրբդ չես տար որ փտութիւն տեսնէ ։ 36 Դաւիթ իր ժամանակին մէջ Աստուծոյ կամքին ծառայելէ ետև քնացաւ , և իր հարցը ժողվուեցաւ , և փտութիւն տեսաւ ։ 37 Բայց ան որ Աստուած յարուցանեց , փտութիւն չտեսաւ ։ 38 Ուրեմն գիտցէ՛ք , եղբայրնե՛ր , որ ասոր միջոցով ձեզի կը քարոզուի մեղքերուն թողութիւն , 39 և ամէն բանէ որ Մովսէսի Օրէնքով չկրցաք արդարանալ , ասոր միջոցով ամէն հաւատացեալ կ'արդարանայ ։ 40 Ուրեմն զգուշացէ՛ք որ մարգարէներուն ըսածը չգայ ձեզի վրայ ։ 41 Ահա արհամարհողնե՛ր , նայեցէ՛ք և զարմացէ՛ք և կորսուեցէ՛ք , որովհետև ձեր օրերուն մէջ գործ մը կ'ընեմ , գործ մը որ ձեզի պատմեն եթէ ոեւէ մէկը ձեզի պատմէ ։ 42 Ան ատեն անոնք դուրս ելած ատենին խնդրեցին որ հետևեալ շաբաթ օրը այս խօսքերը իրենց ըսուին ։ 43 Ժողովարանը ցրուելէ ետև շատ հրեաներ և հրեայացած երկրպագութեան մտերիմ նոր դարձեալներ Պօղոսին և Բառնաբասին հետևեցան , որոնք խօսելով անոնց կը համոզէին որ Աստուծոյ շնորհքին մէջ հաստատ կենան ։ 44 Հետևեալ շաբաթ օրը գրեթէ ամբողջ քաղաքը ժողովեցաւ Տիրոջը խօսքը լսելու ։ 45 Ան ատեն հրեաները ամբոխը տեսնելով՝ նախանձով լեցուեցան , և հակառակելով Պօղոսի խօսածներուն՝ հայհոյեցին ։ 46 Ան ատեն Պօղոս և Բառնաբաս համարձակ ըսին ։ Ձեզի նախ պէտք էր որ Աստուծոյ խօսքը խօսուի , բայց որովհետև զայն կը մերժէք և ինքզինքնիդ յաւիտենական կեանքին անարժան կը դատէք , ահա հեթանոսներուն կը դառնանք ։ 47 Որովհետև Տէրը մեզի այսպէս պատուիրեց ։ Քեզ հեթանոսներուն լոյս դրի որ փրկութիւն ըլլաս մինչև երկրին ծայրը ։ 48 Հեթանոսներ որ այս խօսքը լսեցին , ուրախացան և Աստուծոյ խօսքը կը փառաւորէին , և հաւատացին ան բոլոր որ յաւիտենական կեանքի համար կարգուած էին ։ 49 Ու Տիրոջը խօսքը ամբողջ երկրին մէջ կը տարածուէր ։ 50 Բայց հրեաները պատուական կիներ և քաղաքին առաջնորդները գրգռեցին , և Պօղոսի և Բառնաբասի հալածանք յարուցին , և զանոնք իրենց սահմաններէն դուրս հանեցին ։ 51 Ան ատեն անոնք ալ անոնց դէմ ոտքերուն փոշին թափ տալով՝ Իկոնիոն եկան ։ 52 Ու աշակերտները ուրախութեամբ և Սուրբ Հոգիով լեցուեցան ։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Իկոնիոն ալ նոյնպէս եղաւ որ միասին ժողովարանը մտնելով՝ այնպէս խօսեցան որ հրեաներէն և հրեայացած հելլենացիներէն մեծ բազմութիւն մը հաւատաց ։ 2 Բայց անհաւատ հրեաները հեթանոսները գրգռեցին և եղբարց դէմ չարացուցին ։ 3 Ուստի երկար ատեն հոն կեցան , և համարձակ կը խօսէին Տիրոջը վրայ որ իր շնորհքին խօսքին վկայութիւն կու տար , և նշաններ ու սքանչելիքներ անոնց ձեռքով կ'ընէր ։ 4 Բայց քաղաքին բազմութիւնը երկու կողմ բաժնուեցաւ , և մէկ մասը հրեաներուն հետ էր , մէկ մասը առաքեալներուն ։ 5 Ու հեթանոսներ և հրեաներ իրենց իշխանները հետերնին միաբանելով՝ կ'ուզէին զանոնք նախատել և քարկոծել ։ 6 Ան ատեն անոնք գիտնալով՝ Լիկաոնիոյ Լիստրա և Դերբէ քաղաքները և շրջակայքը փախան ։ 7 Ու հոն ալ աւետարանը կը քարոզէին ։

8 Ու Լիստրա մարդ մը կար անզօր ոտքերով նստած , որ մօրը փորէն կաղ էր , և երբեք չէր քալած ։ 9 Ան Պօղոսի խօսածները լսեց , որ նայելով անոր և տեսնելով որ փրկուելու հաւատք ունի , 10 մեծաձայն ըսաւ ։ Ոտքերուդ վրայ ուղիղ կանգնէ՛ ։ Ան ալ ցատկեց և սկսաւ քալել ։ 11 Ու ամբոխը տեսնելով թէ Պօղոս ինչ ըրաւ , Լիկաոնիոյ լեզուով բարձրաձայն ըսին ։ Աստուածները մարդոց կերպարանքով մեզի իջան ։ 12 Ու Բառնաբասը Դիոս կոչեցին , իսկ Պօղոսը Հերմէս , որովհետև ինքը խօսողներուն գլխաւորն էր ։ 13 Ան ատեն Դիոսի քահանան որ անոնց քաղաքին առջևը կայներ էր , ցուլեր և պսակներ դռներուն բերաւ , և ամբոխին հետ կ'ուզէր զոհ մատուցանել ։ 14 Բայց առաքեալները Բառնաբասն ու Պօղոսը լսելով՝ հագուստները պատռեցին , և ամբոխին մէջ վազելով գոռացին 15 և ըսին ։ Մարդիկ , ինչո՞ւ այս բաները կ'ընէք ։ Մենք ալ ձեզի նման մահկանացու մարդիկ ենք , և ձեզի կ'աւետարանենք որ այս ունայն բաներէն դարձի եկեղ դէպի կենդանի Աստուածը որ երկինքը և երկիրը և ծովը և անոնց մէջ եղած ամէն բան ստեղծեց ։ 16 Որ անցեալ ազգերուն մէջ իրենց ճամբաներուն մէջ թողուց որ երթան ։ 17 Բայց ինքզինքը անվկայ չթողուց , որովհետև բարիք կ'ընէ , երկնքէն անձրեւներ և պտղաբեր ժամանակներ կու տայ , կերակուրով և ուրախութեամբ մեր սիրտերը կը լեցնէ ։ 18 Ասոնք ալ ըսելով հազիւ ամբոխը զսպեցին որ իրենց զոհ չմատուցանեն ։ 19 Բայց հրեաներ Անտիոքէն և Իկոնիոնէն եկան , և ամբոխը համոզելով՝ Պօղոսը քարկոծեցին , և քաղաքէն դուրս քաշեցին՝ մեռած կարծելով զանիկայ ։ 20 Բայց աշակերտները զանիկայ շրջապատելէ ետև , ինքը ոտքի ելաւ և քաղաքը մտաւ ։ Հետևեալ օրը Բառնաբասին հետ Դերբէ գնաց ։ 21 Ու այդ քաղաքին մէջ աւետարանելէ և շատեր աշակերտ ընելէ ետև Լիստրա , Իկոնիոն և Անտիոք դարձան ։ 22 Աշակերտներուն հոգիները հաստատելով՝ հաւատքին մէջ կենալու կը յորդորէին , և թէ մեզ շատ նեղութիւններով պէտք է որ Աստուծոյ արքայութիւնը մտնենք ։ 23 Ու երբ ամէն եկեղեցիի համար երէցներ ձեռնադրեցին , պահքով աղօթելով զանոնք այն Տիրոջը յանձնեցին որուն հաւատացին ։ 24 Ետքը Պիսիդիոյ կողմերէն անցան և Պամփիլիոյ եկան ։ 25 Ու Պերգէ խօսքը քարոզելէ ետև Աթթալիա իջան ։ 26 Անկէ ալ նաւով Անտիոք ելան , ուրկէ որ Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին այն գործին համար զոր լմնցուցին ։ 27 Ան ատեն հասնելով եկեղեցին ժողվեցին , և ինչ որ Աստուած անոնց հետ ըրեր էր , և թէ հաւատքի դուռ մը հեթանոսներուն բացեր է , պատմեցին ։ 28 Ու հոն աշակերտներուն հետ երկար ատեն կեցան ։

Ճառի Տիառն 44

յուց զանիկայ, ու բառ. Շուտով
եկիր. ու չդիմաները անոր ձեռքե-
8 րէն վար ինկան։ Եւ Հրեշտակը ը-
ռաւ անոր. Գօտիդ կապէ ու հա-
գիդ ոտքդ։ Հագիր ։ անի-
կայ ալ այնպէս ըրաւ. և բառ ա-
նոր, Հանդերձդ վրադ առ ու եկուր
9 իմ ետևէս։ Ան ալ ելլելով անոր
ետևէն կ'երթար, Եւ չէր գիտեր
թէ ան Հրեշտակէն եղած բանը ի-
րաւ է, Տեսա կը կարծէր թէ դես-
10 սիլ կը տեսնէ։ Ու երբոր անոնք
առաջին ու երկրորդ պահապաննե-
րէն անցան, եկան մինչև երկաթի
դուռը, որ քաղաքին մէջը կը հա-
նէր, Որ ան ինքիրմէ բացուեցաւ
անոնց. և անկէ ելլելով՝ մէկ փողոց
մը անցան, Հրեշտակն ալ իրմէն
11 անկէ զատուեցաւ։ Ու Պետրոս
ինքզինքին գալով բաւ, Հիմա
ճշմարտապէս գիտեմ Տէր Ցեսուն իր
Հրեշտակը խրկեց, Եւ ազատեց զիս
Հերովդեսին ձեռքէն ու Հրէից
ժողովուրդին բոլոր ակնկալութենէ-
12 նէն։ Եւ մտածելով՝ Եկաւ Մար-
կոս բուսած Ցովհաննէսին մօրը
Մարիամին տունը, ուր որ շատերը
13 ժողված Լաղթիք կ'ընէին։ Եւ
դռնէը դուրսի դուռը որ զարկաւ,
Հոդուզէ անունով աղախին մը գնաց
14 ականջ դնելու. Ու երբոր Պետրո-
սին ձայնը ճանչցաւ, ուրախութենէ-
նէն գուռը չբացաւ, Հապա ներս
վազելով պատմեց թէ Պետրոս
15 գրաւը առջևը կայներէ։ Իսկ ա-
նոնք բսին անոր, Խենթեցեր ես.
բայց ինքը կը պնդէր թէ անանկ է.
անոնք ալ կ'ըսէին, Ի՞նչոր հրեշ-
16 տակը պիտի ըլլայ։ Սակայն Պետ-
րոս անդադար կը զարնէր. ու երբ-
որ բացին, զինքը տեսնելով ապշե-
17 ցան։ Բայց անիկայ՝ ձեռքով նը-
շան կ'ընէր անոնց որ լուռ կենան,
ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս Տէ-
րը զինքը բանտէն հանեց, և բաւ,
Ասիկայ Յակոբոսին ու եղբայրնե-
րուն պատմեցէք. և ելաւ ուրիշ
18 տեղ գնաց։ Ու երբոր առտու ե-
ղաւ, մեծ խռովութիւն կար զի-
նուորներուն մէջը թէ արդեօք ի՞նչ
19 եղաւ Պետրոս։ Հերովդես ալ
երբոր ուզզանիկայ ու չգտաւ,
պահապաններուն հարցուփորձ ը-
նելով՝ հրամայեց բաւ որ սպան-
նուին. և ինքը Հրէաստանէն կե-
սարիա իջաւ, ու հոն կը կենար։
20 Եւ Հերովդես խիստ բարկացած
էր Տիւրացիներուն ու Սիդոնացի-
ներուն հետ. անոնք ալ միաբան
հաւանութեամբ իրեն եկան, ու
թագաւորին բդեաստես ունենալով
Տամոզելով՝ հաշտութիւն կը
խնդրէին. Վասն որ իրենց երկի-
րը թագաւորին Հրէրեն ապրուստ
21 կ'առնէր։ Եւ մէկ որոշուած օր
մը Հերովդես թագաւորական հան-
դերձը հագած ու աթոռը նստած՝
անոնց առներաքանութիւն կ'ընէր։
22 Ժողովուրդն ալ կ'աղաղակէր թէ
Աստկայ Աստուծոյ ձայն է, ու չէ
23 թէ մարդու։ Եւ իսկոյն Տէրոջը
հրեշտակը հարկայ զարկաւ, Վա-
տուծոյ փառք չտալուն համար. և
որդնակեց ըլլալով մեռաւ։
24 Բայց Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր ու
25 կը շատնար։ Եւ Բառնաբաս ու
Սօղոս երբոր Երուսաղէմէն պաշ-
տօնը լմընցուցին՝ Երուսաղէմէն
դարձան, Մարկոս բուսած Ցով-
հաննէսն ալ Հետերնին առնելով։

Գլ. ԺԳ

1 Պօղոս ու Բառնաբասը կ'ընտրուին հեթանոս-
ներուն երթալու։ 7 Սերգիոս Պօղոսը և
Եղիմաս մոգը։ 14 Պօղոս կը քարոզէ Ան-
տիոքի մէջ՝ թէ Յիսուսն է ապրարչի փրկիչը։
42 Հեթանոսները կը հաւատան։ 45 բայց
Հրէայք կը հակառակին և Տայհոյութիւն կ'ը-
նեն։ 46 Անոր վրայ Պօղոս և Բառնաբաս
հեթանոսներուն կը դառնան։ 48 Հրեաս-
նէական հաւատացեալ կ'ընդունին անոնք որ յա-
ւիտենական կեանց սահմանուած էին։

1 Եւ Ընտիոքի մէջ եղած եկեղե-
ցիին քանի մը մարգարէներ ու
վարդապետներ կային, Բառնա-
բաս ու Շմաւոն որ Նիգեր կ'ը-
սուէր, և Ղուկիոս Կիւրենացի
ու Մանայէն՝ Հերովդես չորրոր-
դապետին ընդակիցը, և Սօղոս։
2 Երբորասոնք Տէրոջը պաշտօնին
մէջն էին՝ և ծոմ կը պահէին, Հո-
գին Սուրբը բաւ, Զատեցէք
ինծի Բառնաբասը և Սօղոսը ան
գործին համար, Որուն ես կանչ-
3 էր եմ ասոնք։ Ուրեմն ծոմ
պահելով և աղօթք ընելով, ձեռք
դրին անոնց վրայ ու խրկեցին։
4 Ասոնք ալ Սուրբ Հոգիէն խրր-
կուած՝ Սելևկիա իջան, ու անկէ
5 նաւով Կիպրոս գացին։ Եւ Սա-
ղամինա հասնելով՝ Հրէից ժողո-
վարաններուն մէջ Աստուծոյ խօս-
քը կը քարոզէին, ու Յովհան-
նէս ալ Տէրոջ սպասաւոր ունէին։
6 Եւ պտրելով ան [բոլոր] կղզին
մինչև Պափոս, հոն գտան Տասա-
մարգարէ՝ Հրէայ մոգ մը, որուն
7 անունը Բարկիսուս էր. Որ ինքը
փոխանորդ բդեշխին հետ էր, որ
Տ[ը]ուաբէ Սերգիոս Պօղոս, խելացի
մարդ մը. ասիկայ Բառնաբասը և
Սօղոսը հրաւիրելով՝ ուզեց Աս-
8 տուծոյ խօսքը լսել։ Սակայն ա-
նոնց դէմ կեցաւ Եղիմաս մոգ
(քանզի այսպէս կը թարգմանուի
անոր անունը,) որ կ'ուզէր փո-
խանորդ բդեշխը հաւատքէն դար-
9 ձնել։ Բայց Սօղոս (որ Պօղոս

Ճառի Տիառն 44

Հա Թագ. Ի. 38։ Բ Թագ. Ի. 17։
Յ Պագ. ՀՀ. 1։
Ղե. Ծ. 11։ Գ. գ. 7։ Ժ. 20։ Կոզ. ա. 6։
Գլ. Ժ. 29, 30։
Հմր 12։
Գլ. Ժգ. 5։ 13։ Ժ. 37։

Գ. Ծ. 45 — Գլ. Ժ. 27։ Ժգ. 25։ Ժ. 35։
Գլ. Ժ. 22—26։
Հով. Ժգ. 21։
Թագ. Բ. 14։ Գլ. Ի. 15։ Իբ. 21։ Հռոմ. ա. 1։ Գաղ. ա. 15։ Բ. 9։
Արաա. Ի. 38։ Գլ. Ժգ. 25։ Հռոմ. Ժ. 15։ Եփ. գ. 7։ Տ Տիմ. Բ. 7։ Բ Տիմ. ա. 11։ Եբր. Ե. 4։
Գլ. գ. 6։
Գլ. գ. 26։
Հմր 46։
Գլ. Ժբ. 25։ Ժ. 37։
Գլ. Բ. 9։

Ցամք Ցեսան 45

ալ [Ա]ստուած ,) Ա[ս]ուա[ծ] Սրբով լեցուած՝ աչքերը անոր վրայ տրե-
10 կեց , ու բաւ , Ո վ ամէն խաբե-բայութիւնով և ամէն խորամանկութիւնով լեցուած Սատանայի որդի՝ թշնամի բոլոր արդարութեան , պիտի չդադարի՞ս Տէրոջը
11 շիտակ ճամբաները ծռելէն : Ես հիմա Տէրոջը ձեռքը ահա քու վրադ է . ու կոյր պիտի ըլլաս՝ առանց մը արեւը տեսնելով : Եւ իսկոյն անոր վրայ մէգ ու խաւար մը իջաւ , ու պտրտելով առաջ-
12 նորդ կը փնտռէր : Ան ատեն փո-խանորդ բռնչիլը աս բաները որ տեսաւ՝ հաւատաց , Տէրոջը վարդապետութեանը վրայ ։

13 Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պա-փոսէն եան , ու եկան Պամփիլիայի Պերգէն . բայց Յ[ո]վհաննէս անոնցմէ գաստլով՝ Երուսաղէմ
14 դարձաւ : Ընոնք ալ Պերգէնէն գացին ու եկան Պիսիդիայի Ընտիոքը , ու շաբաթ օրը ժողովա-
15 րանը մտնելով՝ նստան : Ու օրէնքը և մարգարէները կարդացուելէն ետեւ՝ ժողովրդապետները հրէ խրկեցին իրենց ու ըսին , Մարդիկ եղբայրնե՛ր , Հրե որ դուք ժողովուրդին Խօսելու յորդորական
16 խօսք մը ունիք , խօսեցէ՛ք : Ան ատեն Պօղոս ոտքի վրայ կայնելով , ձեռքը շարժեց ու բաւ , Ո վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ և դուք որ Աստուծմէ կը վախնաք , մտիկ
17 ըրէ՛ք : Աս Իսրայէլ ժողովուրդին Աստուածը մեր հայրերը ընտրեց , ու ժողովուրդը բարձրացուց Եգիպտոսի երկրին մէջ պանդխտութեան ատենը , և բարձր բազու-
18 կով զանոնք անկէ հանեց : Ու չափ անապատին մէջ կերակրեց
19 զանոնք : Ու Քանանու երկրին մէջ եօթը ազգ կործանելով , Դանոնց երկիրը իրենց տուաւ որ ժա-
20 ռանգեն : Եւ անկէ ետեւ հարիւր վեց հարիւր տարի չափ գատուորներ տուաւ անոնց մինչեւ Սա-
21 մուէլ մարգարէն : Ու ետքը թագաւոր ուզեցին , և Աստուած Կիսի որդին Սաուղը տուաւ ա-նոնց՝ Բենիամինի ցեղէն մարդ մը ,
22 քառասուն տարի : Ու երբոր զանիկայ փոխեց , Դաւիթը հանեց իրենց թագաւոր , որուն համար վկայութիւն տալով բաւ , Գեսսէի որդին Դաւիթը գտայ ՚իմ սրտիս համեմատ մարդ , որ իմ բո-
23 լոր կամքս պիտի կատարէ : Ասոր սերունդէն Աստուած ըստ խոստմունքին պէս Յիսուսին՝
24 Փրկիչ Հիսուսը հանեց . Ե՛ւ դէս անկէ էր պաշտելը չկատած՝ Յովհաննէս առաջուց Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին ապաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզեց .
25 Ու երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը կը կատարէր , բաւ , Ո՞վ կը կարծէք թէ եմ . ես Քրիստոսը չեմ , հապա անկէ աշխ իմ և-տէս կու գայ , որ ես արժանի չեմ անոր ոտքերուն կօշիկները քակե-
26 լու : Մարդիկ եղբայրնե՛ր՝ Աբրահամի տոհմին որդիքը , ու անոնք որ ձեր մէջը աստուածավախ են , աս փրկու թեան խօսքը Ձեզի խրր-
27 կեցաւ : Քանզի Երուսաղէմ բնակողները և անոնց իշխանները Ոչ անկէ ճանչցան , ոչ ալ մարգարէներուն ձայները , Որ ամէն շաբաթ օրերը կը կարդացուին . հապա պէնդ կատարելովին զԱյդ
28 դատապարտելով . Ես Եմմհսուան պատճառ մըն ալ չգտած՝ Պիղատոսէն խնդրեցին որ անկայ սպան-
29 նուի : Ե՛ւ երբոր անոր համար բոլոր գրուած բաները կատարեցին , Ե՛խայտն վար իջեցնելով՝ գերեզմանի մէջ դրին . Բ Հայց Աստուած անկայ յարուց մեռելներէն . Որ ինքը շատ օրեր երեւցաւ
31 անոնց , Որ իր հետ Գալիլեացին Երուսաղէմ գներ էին , Սորոնք հիմա անոր վկաներն են ժողովուրդին :
32 Ու մենք ալ ձեզի կը քարոզենք Եան խոստմունքը որ
33 հայրերուն եղած էր , Որ զանկայ Աստուած կատարեց մեզի որ անոնց զաւակներն ենք՝ Յիսուսը յարուցանելով , ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջ ալ գրուած է ; Դուն իմ Որդիս ես , ես այսօր
34 քեզ ծնայ : Եւ որ զանկայ մեռելներէն յարուց , ու ան այլեւս ապականութիւն պիտի չտեսնէ , ասանկ կ՚ըսէ թէ Ձեզի պիտի տամ Դաւիթին հաւատարիմ
35 սուրբ խոստումները : Ուստի ուրիշ սաղմոսի մէջ ալ կ՚ըսէ , Քու սուրբդ ապականութիւն տեսնել
36 պիտի չտաս : Ինչու որ Դաւիթ իր գարուն մէջ Աստուծոյ կամացը ծառայելով՝ նիմաս , ու իր հայրերուն քովը դրուեցաւ և ապա-
37 կանութիւն տեսաւ : Բայց ան որ Աստուած յարուց , ապականու-
38 թիւն չտեսաւ : Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի՝ մարդիկ եղբայրնե՛ր , Որ ասոր միջոցովը ձեզի մեղաց
39 թողութիւն կը քարոզուի . Եւ ան ամէն բաներէն՝ որ Մովսէսին օրէնքովը չկրցաք արդարանալ , Ա-

Ցամք Ցեսան 45

+ Մատ . ա . 21 : Հռով . ժա . 26 :
ⁿ Մատ . գ . 1 : Դտ . գ . 3 :
ֆ Մատ . գ . 11 : Մրկ . ա . 7 : Դտ . գ . 16 : Յհ՚ն . ա . 20 , 27 :
— Մատ . ժ . 6 : Դտ . իգ . 47 : Հմր 46 : Դտ . գ . 26 :
Բ Դտ . իգ . 34 : Գ . գ . 17 : ա Կար . բ . 8 :
÷ Հմ՚ր 14 , 15 : Գ . ժե . 21 :
ֆ Դտ . իգ . 20 , 44 : Գ . իգ . 22 : Իս . 23 :
Ի Մատ . լե . 22 : Մրկ . ժե . 18 , 19 :
Դտ . իգ . 21 , 22 : Յհ՚ն . ժԹ . 6 , 15 :
Ղ Գ . գ . 13 , 14 :
Ե Դտ . ժը . 31 : իգ . 44 : Յհ՚ն . ժԹ . 28 , 30 , 36 , 37 :
Ը Մատ . իե . 59 : Մրկ . ժե . 46 : Դտ . իգ . 58 : Յհ՚ն . ժԹ . 38 :
Թ Մատ . իբ . 6 : Գ . բ . 24 : գ . 13 , 15 , 26 : ե . 30 :
ժ Մատ . իբ . 16 : Գ . ա . 3 : ա Կր . ժե . 5 , 6 , 7 :
ի Գ . ա . 11 :
ԺԱ Գ . ա . 8 : բ . 32 : գ . 15 : ե . 32 :
ԺԲ Ծն . գ . 15 : ժը . 3 : իբ . 18 : Գ . իգ . 6 : Հռով . գ . 13 : Գաղ . գ . 16 :
ԺԳ Աստ . բ . 7 : Երբ . ա . 5 : ե . 5 :
ԺԴ Ես . ա . 3 : Աստ . ժգ . 10 : Գ . բ . 31 :
ԺԵ Մատ . բ . 10 : Գ . բ . 29 :
ԺԶ Երեմ . լա . 34 : Դան . գ . 11 :

Թ . 24 : Դտ . իգ . 47 : ա Յհ՚ն . բ . 12 : ֆ Ես . ծգ . 11 : Հռով . գ . 28 : բ . 3 : Երբ . է . 19 :

Գամք Տեառն 45

սով՝ ամէն ով որ հաւատայ , կ՚ապ-
40 դաթանայ ։ Ընդ զգուշացէք որ
չըլլայ թէ ձեր վրայ գայ ան որ
ՀՄարգարէներուն մէջ բսուած է ,
41 Նայեցէք արհամարհողներ՝ և զար-
մացէք ու անհետացէք . ինչու որ
գործ մը պիտի ընեմ՝ ձեր օրերուն
մէջ , անանկ գործ մը՝ որ եթէ
մէկը ձեզի պատմէ , պիտի չհաւա-
տար ։
42 Ու երբոր անկէ դուրս ելան ,
*կ՚աղաչէին որ ՀՀետեւեալ շաբաթի՚՚
ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսուի ։
43 Եւ ժողովուրդը երբոր արձակեցաւ ,
Հրէաներէն ու նորահաւատ բարե-
պաշտներէն շատերը Պօղոսին ու
Բառնաբասին եւեւէն կ՚երթային .
որոնք կը խօսէին անոնց հետ , ու
ՀԿը յորդորէին զանոնք , որ միշտ
Ընտուծոյ շնորհքին մէջը հաս-
44 տատ կենան ։ Եւ հետեւեալ շաբաթի
օրը գրեթէ բոլոր քաղաքը ժող-
վուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու ։
45 Իսկ Հրէաները երբոր տեսան ան
բազմութիւնը , նախանձով լե-
ցուեցան , ու Պօղոսի զրուցածնե-
րուն դէմ՝ կը խօսէին հակառակ-
լով ու հայհոյութիւն ընելով ։
46 Ան ատենը Պօղոս և Բառնաբաս
համարձակութիւն բսին ՝ ՊՀարթ
էր որ Ատաչ ձեզի խօսուի Աստու-
ծոյ խօսքը , Բայց որովհետեւ դուք
անիկայ կը մերժէք , ու ինքզինքնիդ
յաւիտենական կենաց արժանի չէք
սեպեր , Դահա մենք կը դառնանք
47 դուն կը դառնանք ։ Ինչու որ
Տէրը ասանկ պատուիրած է մեզի .
ՔԶիզ կը հեթանոսներուն լոյս գրի ,
որ դուն փրկութեան գատ՚ծատ րլ-
48 լաս մինչեւ երկրի ծայրերը ։ Ա-
յսպէսով հեթանոսները կ՚ուրախա-
նային , ու Աստուծոյ խօսքը կը
փառաւորէին . Ես որոնք որ յաւի-
տենական կենաց սահմանուած էին ,
49 հաւատացին ։ Ու Տէրոջը խօսքը
բոլոր գաւառը կը տարածուէր ։
50 Բայց Հրէաները գրգռեցին բարե-
պաշտ և պատուաւոր կիներները ու
քաղաքին մեծերը , և Պօղոսին ու
Բառնաբասին վրայ հալածանք հա
նեցուով՝ զանոնք իրենց սահման-
51 ներէն դուրս ըրին ։ Անոնք ալ
իրենց ոտքերուն փոշին անոնց դէմ
52 թօթափելով՝ Իկոնիոն եկան ։ Ու
աշակերտները Ուրախութեամբ և
Հոգւով Սրբով կը լեցուէին ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Պօղոս և Բառնաբաս հաւատալով կը փախչին Իկոնիոնէն ։ 7 Լիւստրայի մէջ Պօղոս կը բժշկէ ՚ի ծնէ կաղ մը , և սա պատճառով ա-նոնք աստուածներ ըլլալ կը կարծուին ։ 19 Պօղոս կը քարկոծուի ։ 21 Անոնք գանգատի եկեղեցիները կը պարտին ։ Տասաստելով ար-

Գամք Տեառն 45

կերտները հաւատարի և Տամբերութեան մէջ ։ 26 Եւ երբ Անտիոք գառնալով՝ կը պատմին եղբայրներուն ա՚ըլսած բան որ Աստուած ըրեր էր իրենց ։

1 Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք
միևնոյն Հրէաներուն Ժողով-
բանը մտան , և այնպէս խօսեցան
որ խիստ շատ Հրէաներ և Ցոյներ
2 հաւատացին ։ Բայց չհաւատացող
Հրէաները դրգռեցին ու չարու թեան
դրդռեցին հեթանոսներուն սիրտը
3 եղբայրներուն դէմ ։ Իսկ անոնք
շատ ժամանակ հոն կենալով՝ Տա-
մարձակ կը բարոզէին Ցերջմով ,
որ իր շնորհքոյ խօսքին ՚՚կը վկայէր ,
և նշաններ ու հրաշքներ բնել կու-
4 տար անոնց ձեռքովը ։ Եւ քա-
ղաքին բազմութեան մէջ երկպա-
ռակութիւն մը եղաւ . ոմանք Հր-
էաներուն կողմին եղան , ոմանք
5 ալ Առաքեալներուն ։ Ու երբոր
հեթանոսները և Հրէաները իրենց
իշխաններովը միասին յարձակեցան՝
զանոնք նախատելու ու քարկո-
6 ծելու , իրենք իմանալով Լիկայո-
նացւոց քաղաքները ՚՚փախան՝
Լիւստրա ու Դերբէ և շրջակայ
տեղտւանքը , ու հոն աւետարանը
7 կը քարոզէին ։
Եւ Լիւստրայի մէջ մարդ մը
նստեր էր ոտքերովը տկար , իր մօրը
որովայնէն կաղ ծնած , որ բնաւ
8 քալած չէր ։ Անիկայ Պօղոսին
խօսքերը մտիկ կ՚ընէր . ան ալ աչ-
քը անոր տնկելով՝ և տեսնելով թէ
9 բժշկուելու հաւատք ունի , Բարձր
ձայնով մը բսաւ , Էելիր ոտքերուդ
վրայ շիտակ կայնէ . ան ալ ցատ-
10 կելով կը քալէր ։ Եւ Ժողո-
վուրդները երբոր Պօղոսին բրածը
տեսան՝ ձայներնին վերցընելով Լի-
կայոնաբէն բսին , Աստուածները
մարդոց նմանու թիւնով մեզի իջեր
11 են ։ Ու Բառնաբասին Դիոս կը
կանչէին , և Պօղոսին Հերմէս ,
ինչու որ անիկայ էր գլխաւոր խո-
12 սողը ։ Իսկ քահանան Տուչը և-
ղած Դիոսին քուրմը ցուլեր և
պսակներ բերելով դռներուն առ-
ջեւը , բազմութեանը հետ մկսեր
13 Ի՚ուզեր որ զոհ ընէ ։ Բայց Բառ-
նաբաս ու Պօղոս առաքեալները
երբոր լսեցին , Իրենց Հանդերձները
պատռելով՝ դուրս ցատկեցին բազ-
մութեանը մէջ ՝ կ՚աղաղակելին
14 Ու կ՚ըսէին , Մարդիկ՝ Ինչո՞ւ Տա-
մոր սա բաները կ՚ընէք . Մենք ալ
ձեզի պէս կիրքեր ունեցող մարդիկ
ենք , ու կը քարոզենք ձեզի Որ սա
փուճ բաներէն Ի՚կենդանի Աստու-
ծոյն դառնաք , Որ իրեր ստեղծեց
երկինքը ու երկիրը և ծովը ու բոլոր
15 անոնց մէջի եղածները ։ Որ ան-

Գամք Տեառն 45

Ա Մոբ · ԺԳ · 20 ։ Ելբ · բ · 4 ։

Գա · Տ · 46

Բ Գբ · Ժգ · 3 ։

Ե Տիմ · գ · 11 ։

Գ Մաա · ժ · 23 ։

Ե Գա · ժ · 6 ։ Բ Մաա · ժ · 29 ։

Ե Եփ · լե · 6 ։

Ե Գբ · բ · 10 ։ Իբ · 6 ։

Ե Գբ · ժ · 26 ։

Ե Ցակ · ե · 17 ։ Ցայտ · Ժեմ · 10 ։

Է Ա Թագ · Ժբ · 21 ։ Գ Թագ · Ժգ · 13 ։ Ելեմ · Ժգ · 22 ։ Ա Մով · բ · 4 ։ Ա Կոր · բ · 4 ։

Ը Ա Թես · ա · 9 ։

Թ Ծն · ա · 1 ։ Ապ · ԼԴ · 6 ։ Ճպ · 6 ։ Ցայտ · Ժգ · 7 ։

Ժ Պաղ · Ամ · 12 ։ Գբ · Ժե · 30 ։ Ա Պետ · գ · 8 ։

Ցամք Տեառն 46

յԹԳ. ԺԱ. 27. Հռով. ա. 20.

ՀՂՖ. իգ. 4. բ Օր. ժա. 14. իբ. 12. Ցոր. և. 10. Ծագ. կե. 10. կը. 9. Ածխ. 8. Երեմ. ժգ. 22. Ա Թես. և. 45.

*Ո՛ահաւ՝ ձեզի † Ո՛ահաւ՝ ձեզ

‡ԹԳ. ԺԳ. 45.

յԱ Թես. իբ. 19.

ՀԹԳ. ԺԱ. 23. ԺԳ. 43.

ՀԱ Թես. Ժ. 38. ԺԳ. 24. Դտ. իբ. 28. 29. Հբռով. բ. 17. բ Տիմ. բ. 11. 12. գ. 12.

~Տիտ. ա. 5.

ՀԹԳ. ԺԳ. 1. 3.

ՀԹԳ. ԺԱ. 40.

ՀԹԳ. ԺԱ. 4. 12. իա. 19.

~Ա Կոր. Ժգ. 9. բ Կոր. բ. 12. Կող. գ. 3. Ցայտ. գ. 8.

~Գաղ. բ. 12.

ՀՆեե. ԺԱ. 10. ՂԱ. Ժբ. 3.

Ցա. Տ. 51

‡Ցոե. և. 22. Հբե. 5. Գաղ. և. 2. Փիլ. գ. 2. Կող. բ. 8. 11. 16.

Ցա. Տ. 52

ցած դարձուն մէջ թող տուաւ ամէն ազգերուն իրենց ճամբաները

16 երթալու։ Ընչաւ ամենայնին ինքզինքը առանց վկայութեան չձողուց, բարերարութիւնով՝ երկինքէն *մեզի անձրեւներ ու պտղաբեր եղանակներ տալով, կերակրութեամբ և ուրախութիւնով † մեր սիրտերը լեցնելով։ Ու ասոնք բաները բանալով՝ հազիւ կրցան ժողովուրդները դադրեցնել, որ իրենց զոհ չընեն։

18 Սակայն ‡Անտիոքէն ու Իկոնիոնէն Հրէաները հասան, ու ժողովուրդները համոզեցին, և պօղոսը քարկոծեցին ու քաշկռտելէն դուրս քաշեցին՝ կարծելով թէ մեռած է։

19 Բայց աշակերտները երբոր անոր բոլորտիքը պատեցին, եղաւ քաղաքը մտաւ, ու հետեւեալ օրը Բառնաբասին հետ Մկոռեղ Դերբէ

20 եկաւ։ Եւ անոնք ան քաղաքին մէջ աւետարանը քարոզելով, ու շատերը աշակերտ ընելով՝ Լիւստրա և Իկոնիոն և Անտիոք դարձան

21 ձան, Աշակերտներուն սիրտերը հաստատելով, և յորդորելով որ հաստատ մնան հաւատքի մէջ, և ըսելէն թէ շատ նեղութիւններով պէտք է մեզի Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։

22 Ու երբոր անոնց ամէն մէկ եկեղեցիին երէցներ ձեռնադրեցին, ծոմապահութեամբ աղօթք ընելով զանոնք յանձնեցին Տէրոջը՝ որուն հաւատացեր էին։

23 Եւ Պիսիդիայի մէջէն պտըտելով

24 եկան Պամփիւլիա։ Պերգէի մէջ ալ Տէրոյն խօսքը խօսելէնետև

25 Աթալիա իջան։ Անկէ ալ նաւով Անտիոք գացին, ուրկէ որ Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին ան գործին համար որ կատարեցին։

26 Ու երբոր եկան, եկեղեցին մէկտեղ ժողվելով՝ պատմեցին ինչ որ Աստուած բերէ էր իրենց հետ, և որ հրեղ անոնցմէ հաւատքի դուռ

27 բացեր էր։ Ու հոն շատ ժամանակ աշակերտներուն հետ կեցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ուստի հակառակութիւն կը ծագի թլփատութեան վրայով։ 6 Ասոր համար առաքեալներ խորհուրդ կ'ընեն, 22 և նամակ գրելով եկեղեցիներուն, իրենց վճիռը կը իմացնեն անոնց։ 36 Պօղոս և Բառնաբաս կը խորհին որ մէկտեղ երթան եկեղեցիներուն այցելութիւն ընելու, բայց մէկերնին վէճ մը ծագելով իրարմէ կը զատուին։

1 Ու *մէկ քանիներ Հրէաստանէն իջած՝ եղբայրներուն կը սորվեցնէին որ †Եթէ Մովսէսին սովորութեանը համեմատ չթլփատուիք, չէք կրնար փրկուիլ։

2 Ուստի Պօղոս և Բառնաբաս ասոնց դէմ շատ մը հակառակութիւն ու վէճ ընելէնետը, վճռեցին որ Պօղոս ու Բառնաբաս և ասոնցմէ քանիներն ալ անոնցմէ Երուսաղէմ երթան առաքեալներուն ու երէցներուն

3 այս խնդրոյս համար։ Ինքնիրենք ալ եկեղեցիէն ճամբայ դրուած՝ Փինիկէն ու Սամարիայէն անցնելով, հեթանոսաց դարձի գալը պատմեին, և մեծ ուրախութիւն կուտային բոլոր եղբայրներուն։

4 Ու երբոր Երուսաղէմ հասան, եկեղեցիէն ու առաքեալներէն և երէցներէն ընդունուեցան, և ինչ որ Աստուած բերէ էր իրենց հետ պատմեցին։

5 Հետ։ Փարիսեցւոց աղանդէն հաւատացեալներէն ոմանք եան՝ ու կ'ըսէին թէ ՚Պէտք է թլփատել անոնք ու պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը պահեն։

6 Եւ առաքեալները ու երէցները ժողովեցան աս բանիս վրայով

7 խորհելու։ Եւ շատ վիճաբանութիւն բլլալէնետև՝ Պետրոս ոտքի վրայ ելաւ ու բսաւ անոնց, †Արդիկ եղբայրներ՝ դուք գիտէք որ առ ջի օրերէն Աստուած ձեր մէջերնիդ մեր միջէն, որ իմ բերնովս հեթանոսները աւետարանի խօսքը լսեն

8 ու հաւատան։ Եւ *սրտագէտ Աստուածն վկայեց անոնց, †Հոգին Սուրբը տալով անոնց՝ ինչպէս որ

9 մեզի ալ։ Եւ մեզ խտրութիւն մը չբրաւ մեր ու անոնց միջը, հաւատքով անոնց սիրտերը †մաքրեւ

10 լով։ Ուստի հիմա ինչո՞ւ Աստուած կը փորձէք, †աշակերտներուն պարանոցին վրայ անանկ լուծ մը դնելով, որ անիկայ ոչ մեր հայրերը՝ ոչ ալ մենք կրցանք վերցը-

11 նել։ Բայց կը հաւատանք որ Տէր *Յիսուսի շնորհքովը կը փրկուինք մենք, ինչպէս որ անոնք ալ։

12 Եւ բոլոր ժողովուրդը լուռ կեցան, ու մտիկ կ'ընէր Բառնաբասին ու Պօղոսին, որոնք կը պատմէին թէ Աստուած որչափ նշաններ ու հրաշքներ բերէ էր հեթանոսներուն

13 ներսէն մէջ իրենց ձեռքովը։ Եւ անոնք խօսքերնին կտրելէնետև՝ Յակոբոս պատասխան տուաւ ու բսաւ, Արդիկ եղբայրներ՝ ինծի

14 մտիկ բրէք։ Շմաւոն պատմեց թէ Աստուած ինչպէս առաջ այցելութիւն բրաւ, որ հեթանոսներէն ժողովուրդ առնէ իր անուանը

15 համար։ Եւ աս բանիս մարգարէից խօսքերն ալ կը միաբանին,

16 ինչպէս որ գրուած է, *Անկէետև պիտի դառնամ ու Դաւիթին ինկած խորանը նորէն պիտի շինեմ, և անոր կործանուած տեղուանքը նորէն պիտի շինեմ, և կանգնեմ

Ցամք Տեառն 52

†Գաղ. բ. 1.

Ի Հռով. ԺԱ. 24. ա Պօր. Ժգ. 6. 11.

ՀԹԳ. Ժգ. 26.

ՀՀմր 12. ԹԳ. Ժգ. 26. իա. 19.

ՀԹԳ. ա.

ՀԹԳ. Ժ. 20. Ժա. 12.

Ի Ա Պե. իբ. 9. ԹԳ. ա. 24.

ՀԹԳ. Ժ. 44.

ՀՀռով. Ժ. 12.

ՀԹԳ. Ժ. 15. 28. 43. ա Կոր. ա. 2. ա Պետ. ա. 22.

Ի Մատ. իգ. 4. Գաղ. և. 1.

ՀՀռով. գ. 24. Եփես. բ. 8. Տիտ. բ. 11. գ. 4. 5.

*ՈՀ՛ահաւ Յիսուսի Քրիստոսի

ՀԹԳ. Ժգ. 26.

ՀՅով. ԺԵ. 17.

ՀՀմր 7.

ՀՅով. Թ. 11. 12.

Ցամի Տեառն 52

17 անիկայ · Որ ինացած մարդիկը Տէրը փնտռէն, և բոլոր հեթանոսները որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է, կ՚ըսէ Տէրը՝ որ ասիկա կ՚ընէ։
18 րը կ՚ընէ։ Յայտնի է Աստուծոյ իր բոլոր գործերը աշխարհիս սկիզ-
19 բէն հետէ։ Ասոր համար ես կարծեմ կը դատեմ նեղութիւն չտալ անոնց որ հեթանոսներէն Աստուծոյ կը
20 դառնան. հապա թուղթ մը գրել անոնց՝ որ ետ կենան ֆկուռ պղծութիւններէն և շնութենէ ու խեղդուածէ ու արիւ-
21 նէ։ Ինչու որ Մովսէս հին դարերէն ի վեր ամէն քաղաքի մէջ զինը քարոզողներ ունի, և ժողովարաններու մէջ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի։
22 Ուր առնը առաքեալներուն ու երէցներուն՝ բոլոր եկեղեցիին հետ միկուեղ ադէկ երեցաւ որ իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Անտիոք իրկէն Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ, ֆԲարաբաս մականուանեալ Յուդան և Շիղան՝ պրոֆ դլխաւոր մար-
23 դիկ էին եղբայրներուն մէջ. Ու անոնց ձեռքովը ֆռաղ հղ իրկեցին այսպէս գրուած.
Առաքեալներ ու երէցներ և եղբայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւրիայի և Կիլիկիայի մէջ հեթանոսներէն և-
24 դած եղբայրներուդ ողջոյն։ Որովհետև լսեցինք թէ Հոմանք մեր մէջէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցեր և ձեր անձերը խախտեր են, ըսելով թէ պէտք է թլփատուիլ ու օրէնքը պահել, որ անոնց մենք
25 չտուինք իրենցմէ Մեզի միաբանած ժողովածներուս ադէկ երեցաւ որ մարդիկ ընտրելով ձեզի իրկենք մեր սիրելիներուն Բառնաբասին ու Պօղոսին
26 հետ, ֆՈրոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը համար անձերնին
27 մատնած մարդիկ են։ Ուստի իրրև կեցինք Յուդան և Շիղան, որ իրենք ալ բերնով նոյն բաները
28 Յետ զրուցեն։ Ինչու որ ադէկ երեցաւ Սուրբ Հոգիին ու մեզի ալ ձեր վրայ աւելի բեռ չդնել, աս հարկաւոր բաներէս ի զատ,
29 ֆՈր ետ կենաք կուռքերու զոհուածէ և արիւնէ ու խեղդուածէ և պոռնկութենէ. որ աս բաներէն ինքզինքնիդ պահելով ադէկ պիտի ըլլէք։ Ո դջ եղիք։
30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Անտիոք գացին, և ժողովուրդը մեկտեղ ժողվելով թուղթը տուին։
31 Ու երբոր կարդացին, ուրախացան
32 որ մխիթարու թեանը վրայ։ Իսկ Յուդա ու Շիղա՝ որ իրենք ալ մարգարէ էին, ֆշատ խօսքերով

Ցամի Տեառն 52

յորդորեցին եղբայրները՝ ու հաս-
33 տատեցին։ Ետ գալեն մը հոն կենալէն ետք ֆեղբայրներէն խաղաղութեամբ ճամբայ դրուեցան ա-
34 ռաքեալներուն գոռնելը։ Բայց Շիղային ադէկ երեցաւ հոն մը-
35 նալ։ ֆՊօղոս ու Բառնաբաս ալ Անտիոքի մէջ կը կենային, և ուրիշ շատերու հետ Տէրոջը խօսքը կը սորվեցընէին ու կը քարոզէին։
36 Ետ քանի մը օրերէ ետև Պօղոս բաս Բառնաբասին, Դառնանք ու այցելութիւն ընենք եղբայրներուն՝ ամէն մէկ քաղաքները, ուր որ Տէրոջը խօսքը քարոզեցինք, և տես-
37 նենք թէ ինչպէս են։ Իսկ Բառնաբաս կ՚ուզէր որ ֆՅովհաննէսն ալ առնեն, որ Մարկոս կ՚ըսուէր.
38 Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ ֆՊամփիլիայի մէջ իրենցմէ զատուողը ու իրենց հետ գործի չե-
39 կողը հետևեր են առնեն։ Այսպես ֆեղբայրնե զժտութիւն մը եղաւ, մինչև որ իրարմէ զատուեցան. և Բառնաբաս առաւ Մարկոսը ու
40 նաւով կիպրոս գնաց։ Պօղոս ալ Շիղան ընտրեց ու ելաւ, ֆեղբայրներէն Աստուծոյ շնորհացը յանձ-
41 նուելով, Ետ Սիւրիայի ու Կիլիկիայի մէջ կը պտրաէր, ֆ ու եկեղեցիները կը հաստատէր։

ԳԼ · ԺԶ

1 Պօղոս կը թլփատէ Տիմոթէոսը։ 7 Ուր Հոգին Տրամադրեց քարոզները կը պարտ։ 14 Լիդիան հաւատքի կը բերէ։ 16 և Տարբակ ոգի ունեցող ազախին մը կը բժշկէ։ 19 Ու պատճառով Պօղոս ու Շիղա կը ձեռնէին, և բանաք կը գրուին։ 26 Բանտին դռները Տրաշքով կը բացուին։ 31 Բանտապետը դարձի կու գայ։ 37 և անոնք կ՚ազատուին։

1 Ետ Հասաւ ֆԴերբէ ու Լիստրա. և ահա հոն աշակերտ մը կար ֆՏիմոթէոս անունով, ֆոր Հաւատացեալ Հրէայ կնոջ մը զաւակ
2 էր, և Հայրը Յոյն էր. Որ Լիստրայի ու Իկոնացի եղբայրներէն
3 ալ ֆԲուէն վկայուած էր։ Պօղոս ուզեց որ ասիկայ իր հետը ելլէ, և առաւ թլփատեց զանիկայ անոնց պատճառով որ Հրէաներուն հա-
4 մար։ Ինչու որ ամէնն ալ գիտէին հետ որ անոր Հայրը Յոյն էր։ Ու քաղաքներէն անցնելով, Հրեաս-դէմ եղած առաքեալներէն ու երէցներէն ապագրուած հրամանները կ՚աւանդէին անոնց որ պահեն։
5 ֆԵկեղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը հաստատուէին, և օրէ օր անոնց թիւը կ՚աւելնար։
6 Ետ Փռիգիա ու Գաղատացւոց կողմերը պտրեցան. և Սուրբ Հոգիէն արգիլուելով որ Ասիոյ
7 խօսքը Ասիայի մէջ չխօսին, Միսիայի կողմերը որ եկան, կը ջա-

Ցամի Տեառն 52

ԳԱԿՈՐ · ԺԳ · 11 · ԵՐԲ · ԺԱ · 31 ·
ՅԴԼ · ԺԳ · 1 ·
ՑՈ · Տ · 53
ՍԳ · ԺԳ · 4 · 13 · 14 · 51 · ԺԳ · 1 · 6 · 23 · 24 ·
ՍԳ · ԺԸ · 12 · 25 · ԺԳ · 5 · ԿԱԳ · Գ · 10 · Բ ՏԻՄ · Գ · 11 · ՓԻԼԻՄ · 24 ·
ՍԳ · ԺԳ · 13 ·
ՍԳ · ԺԳ · 25 ·
ՍԳ · ԺԳ · 5 ·

ԳԼ · ԺԶ

ՍԳ · ԺԳ · 6 ·

ֆ ՍԳ · ԺԸ · 22 · ՀԱՒ · ԺԳ · 21 · ա ԿՈՐ · Գ · 17 · ՓՒԼ · Բ · 19 · ա ԹԻՒ · Գ · 2 · ա ՏԻՄ · ա · 2 · Բ ՏԻՄ · ա · 2 · ֆ Բ ՏԻՄ · ա · 5 ·

ֆ ՍԳ · Գ · 3 · Ե ա ԿՈՐ · Թ · 20 · ՏԻՏ · Գաղ · Բ · 3 · և · 2 ·

ՂԼ · ԺԻ · 28 · 29 ·

Ե ՍԳ · ԺԻ · 41 ·

Համ. Տեառն 53

նային դէպ ի Բիւթանիա եր-
թալ ։ և ² Յիսուսի Հոգին թո-
8 չուաւ անոնց ։ Եւ Միւսիայի
քովէն անցնելով ³ Տրովադա ի-
9 ջան ։ Եւ հոն գիշերը Պօղոսին
տեսիլք մը երեցաւ . ⁴ Մակեդոնա-
ցի մարդ մը կայներ կ՚աղաչէր ա-
նոր ու կ՚ըսէր , Մակեդոնիա
10 անցիր և օգնէ մեզ ։ Ու երբոր
ան տեսիլքը տեսաւ , շուտ մը ու-
զեցինք ⁵ Մակեդոնիա ելլել , հաս-
կընալով որ Տէրը մեզ կը հրաւի-
րէր անոնց աւետարան քարոզելու ։
11 Ուստի Նաւա՛վ Տրովադայէն և-
լանք ու շիտակ Սամոթրակի դա-
յինը , ու հետևեալ օրը Նէապո-
12 լիս . Եւ անկէ ալ ⁶ Փիլիպպէ , որ
է Մակեդոնիայի Ա՛ռ մնասին գլխա-
ւոր քաղաքն՝ † կոդոնիա . և ան
քաղաքին մէջ քանի մը օր կե-
13 ցանք ։ Ու շաբաթ օրը քաղաքէն
դուրս ելանք գետեզերքին քովը՝
ուր որ աղօթք ընելու տեղ կը
նկատուէր , ու նստելով ժո-
ղովուած կիներուն կը խօսէինք ։
14 Եւ Թիւատիր քաղաքէն ծիրա-
նավաճառ կին մը Լիդիա ա-
նուն , որ աստուածավախ մէկ մին
էր , մեր կ՚ընէր . Տէրն սիրտը
Տէրը բացաւ Պօղոսին բառերուն
15 ուշադրութիւն ընելու ։ Ու երբոր
մկրտուեցաւ ինքը և իր տուներ ,
աղաչեց ու բաւ , թէ որ ինծի Տէ-
րոջը հաւատացեալ կը սեպէք ,
իմ տունս մտէ՛ք բնակեցէ՛ք . Եւ
ստիպելով տարաւ մեզ ։
16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի
կ՚երթայինք , աղախին մը պատա-
հեցաւ մեզի որ ⁷ Հարցուկ ոգի
ունէր , Նոր գուշակութիւն ընե-
լով՝ իր տէրերուն շատ վաստակ
17 կր բերէր ։ Անիկայ Պօղոսին և
մեր ետևէն իյնալով կը պոռար
ու կ՚ըսէր , Ա՛ս մարդիկը Բարձ-
րեալ Աստուծոյ ծառաներն են ,
որ ⁸ մեզի փրկութեան ճամբան կը
18 քարոզեն ։ Եւ սա բանը շատ օրեր
կ՚ընէր . իսկ Պօղոս ⁹ վշտանալով՝
դարձաւ ու բաւ ան ոգիին , Ցի-
սուս Քրիստոսի անունովը Հրամայե
կ՚ընեմ քեզի , ելիր ասկէ . Ե՛ն նոյն
19 ժամուն ելաւ ։ Երբոր տեսան
անոր տէրերը որ իրենց վաստակին
յոյսը կորնցան , ¹⁰ Պօղոսը ու Շի-
ղան բռնեցին ու ¹¹ հրապարակը
քաշեցին իշխաններուն առջին ։
20 Եւ տարին զանոնք զօրագլուխնե-
րուն քովը ու բսին , Ա՛ս մարդիկ-
ները ¹² մեր քաղաքը իրար կ՚անցը-
21 նեն . իրենք Հրեայ են , Եւ անոնք
սովորութիւններ կը քարոզեն , որ
արժան չէ մեզի ընդունիլ , ո՛չ ալ
բնել , ինչու որ Հռոմէացի ենք ։
22 Եւ բազմութիւնը անոնց վրայ դի-
մեցաւ . զօրագլուխներն ալ
բանտի հեսէն անոնց հանդերձները
հանեցին , Ե՛ւ հրաման բրին որ ջո-
23 ղեն ։ Եւ անոնց շատ վէր-
քեր տալէն ետև բանտը դրին ,
պատուիրելով բանտապետին որ
զգուշութեամբ պահէ զանոնք ։
24 Ան ալ առանկ հրաման առնելով՝
զանոնք ներսի բանտը դրաւ ու
ոտքերնին կոճղի մէջ ամուր ըցաց ։
25 Եւ կէս գիշերին Պօղոս ու Շի-
ղա աղօթք կ՚ընէին և գԱստուած
կ՚օրհնէին , ու բանտարկեալներն ալ
26 անոնց մտիկ կ՚ընէին ։ Եւ յան-
կարծակի մեծ շարժ մը եղաւ , ա-
նանկ որ բանտին հիմերը սասանե-
ցան , և անմիջապէս ¹³ բոլոր դռները
բացուեցան , ու ամենուն կապերը
27 արձրկուեցան ։ Եւ բանտապետը
երբոր արթնցաւ ու բանտին դռ-
ները բացուած տեսաւ , թուրը
քաշեց և ինքզինքը պիտի սպան-
նէր , կարծելով թէ կապուածները
28 փախեր են ։ Բայց Պօղոս բարձր
ձայնով կանչեց ու բաւ , Դուն
քու անձիդ վնաս մի՛ բներ , ին-
29 չու որ ամենքս ալ հոս ենք ։ Եւ
անիկայ ճրագ մը ուզեց ու ներս
վազեց , և դողալով Պօղոսին ու
30 Շիղային առջևը ինկաւ . Եւ ա-
նոնք դուրս բերելով բաւ , ¹⁴ Տէ-
րե՛ր ինծի ի՞նչ պէտք է բնել , որ
31 փրկուիմ ։ Անոնք ալ բսին , ¹⁵ Հա-
ւատա Տէր Յիսուս Քրիստոսին ,
ու պիտի փրկուիս դուն և քու
32 տունդ ։ Եւ Տէրոջը խօսքը խօսե-
ցան անոր , ու ան ամենուն որ իր
33 տներ մէջն էին ։ Եւ առաւ զա-
նոնք գիշերուան նոյն ժամուն ու
անոնց վէրքերը լուացց , և շուտ մը
մկրտուեցաւ ինքը ու բոլորը իրեն-
34 ները ։ Եւ զանոնք իր տունը տա-
նելով , Հանդոյց առջևը սեղան դրաւ ,
և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ Ա-
35 տուծոյ հաւատալով ։ Ու երբոր
առաւօտ եղաւ , զօրագլուխները
խրկեցին սպասաւորները ու բ-
36 սին , Արձակէ՛ սա մարդիկը ։ Բան-
տապետն ալ ան խօսքերը Պօղոսին
պատմեց , թէ Զօրագլուխները
խրկեցին որ արձակուիք . ուստի
հիմա ելէք և խաղաղութեամբ գա-
37 ղէք ։ Բայց Պօղոս բսաւ անոնց ,
Մեզ յայտնապէս ծեծելով՝ որ չը-
գատապարտուած ¹⁶ Հռոմէացիի
մարդիկ ենք , բանտը դրին , ու
հիմա գաղտնի կը հանեն մեզ .
առանկ չէ , հապա թող իրենք
38 գան ու մեզ հանեն ։ Եւ սպասա-
ւորները զօրագլուխներուն պատմե-
ցին ան խօսքերը . անոնք ալ երբոր
լսեցին թէ Հռոմէացիի են , վախ-

Համ. Տեառն 53

* Գ՚Հռ. չոր-
նէն ։
ը Բ Կոր . ը ·
12 ։ ր Տիմ .
գ · 13 ։
† Գլ . ժ · 30 ։
ա Բ Կոր . ը ·
13 ։
բ Փիլ . ա · 1 ։
† Յն՛ գոգ-
թիական ան-
ուղ ։
Գ Գլ . ժզ ·
45 ։
Ե Ղնտ . ժթ .
3 ։ ԺԴ · 11 ։
Դատ . ժթ .
21 ։ Ղև .
իգ · 29 ։ Երե .
ժգ · 2 ։
գ Թագ . իբ .
7 ։
է Գլ . ժթ · 24 ։
† Գ՚Հռ . ձե .
գ ։
ը Տես Գոր .
ա · 25 ։ 34 ։
Թ Գոր . ժգ .
17 ։
Ի Գլ . ժթ .
25 ։ 26 ։
ժ Բ Կոր . գ ·
5 ։
ի Գոր . ժ .
18 ։
ԺԴ Թագ . ժբ .
17 ։ Գլ . ժե .
6 ։

22 And the multitude rose up together against them: and the magistrates rent off their clothes, and commanded to beat them.
23 And when they had laid many stripes upon them, they cast them into prison, charging the jailer to keep them safely:
24 Who, having received such a charge, thrust them into the inner prison, and made their feet fast in the stocks.
25 And at midnight Paul and Silas prayed, and sang praises unto God: and the prisoners heard them.
26 And suddenly there was a great earthquake, so that the foundations of the prison were shaken: and immediately all the doors were opened, and every one's bands were loosed.
27 And the keeper of the prison awaking out of his sleep, and seeing the prison doors open, he drew out his sword, and would have killed himself, supposing that the prisoners had been fled.
28 But Paul cried with a loud voice, saying, Do thyself no harm: for we are all here.
29 Then he called for a light, and sprang in, and came trembling, and fell down before Paul and Silas,
30 And brought them out, and said, Sirs, what must I do to be saved?
31 And they said, Believe on the Lord Jesus Christ, and thou shalt be saved, and thy house.
32 And they spake unto him the word of the Lord, and to all that were in his house.
33 And he took them the same hour of the night, and washed their stripes; and was baptized, he and all his, straightway.
34 And when he had brought them into his house, he set meat before them, and rejoiced, believing in God with all his house.
35 And when it was day, the magistrates sent the serjeants, saying, Let those men go.
36 And the keeper of the prison told this saying to Paul, The magistrates have sent to let you go: now therefore depart, and go in peace.
37 But Paul said unto them, They have beaten us openly uncondemned, being Romans, and have cast us into prison; and now do they thrust us out privily? nay verily; but let them come themselves and fetch us out.
38 And the serjeants told these words unto the magistrates: and they feared, when they heard that they were Romans.

Համ. Տեառն 53

ը Բ Կոր . գ ·
5 ։ ժ . 23 ։
25 ։ աԹես .
բ · 2 ։
Գլ . գ · 31 ։
ա Գլ . ե · 19 ։
Ժբ . 7 ։ 10 ։
Ղ՚Գլ . գ · 10 ։
Գլ . բ · 37 ։
Թ · 6 ։
գ Ցես . գ ·
16 ։ 36 ։ գ ·
47 ։ ա Ցես .
ե · 10 ։
Ղ՚Գլ . ե · 29 ։
ԺԹ . 6 ։

Ցամք Տեառն 53

- Պատ. բ. 34։

Ես. 14։

ցան , ու եկան քաղցրութեամբ
39 խօսեցան անոնց հետ . եւ դարս հանելով՝ "կ'ազատէին որ ան քա-
40 զաքէն երթան ։ Անոնք ալ բանտէն ելլելով՝ Ղիդիայէն դուռը մտան , ու եղբայրները տեսնելով՝ մխիթարեցին զանոնք ու գացին ։

Գ Լ · Ժ Է

1 Պօղոս կը քարոզէ Թեսաղոնիկէի մէջ , 4 ուր ոմանք կը հաւատան , ու անոնք կը հալածեն զանիկայ ։ 10 Պօղոս Բերիա կը խրկուի , ու հոն ալ կը քարոզէ · 13 Թեսաղոնիկեցիները հալածեն զայն՝ 15 Աթենք կ'երթայ , ու հոն կը քարոզէ անոնց չճանչցած կենդանի Աստուածը ։ 34 Շատ մարդիկ Քրիստոսի կը հաւատան ։

1 Ու Ամփիպօլիսէն ու Ապողոնիա-
յէն պատեալով՝ Թեսաղոնիկէ
եկան , ուր էր Հրէաներուն ժո-
2 ղարանը ։ Պօղոս ալ իր սովո-
րութեանը պէս անոնց մէջը
մտաւ , և իրեք շաբաթ օր խօսեցաւ
3 անոնց հետ գիրքերէն , Մեկնելով
և առջևնին դնելով թէ Քրիստոսի չարչարուիլ , ու մե-
ռելներէն յարութիւն առնել , և
թէ Ան Յիսուսը որ ես ձեզի կը
քարոզեմ , ըսաւ , Քրիստոսն է ։
4 Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին
ու Պօղոսի և Շիղայի հետ մի-
ացան . առատաձախ Յոյներէն
ալ մեծ բազմութիւն , ու երեւելի
կիներէն ալ հաւատացեալ քիչ-
5 ւոր չէին ։ Բայց չհաւատացող
Հրէաները նախանձեցան , և քանի
մը դատարկապորտ անօրէն մար-
դիկ առնելով՝ ազմուկ հանեցին
ու քաղաքը ամբոխուցնալ բրին , և
Յասոնին տանը վրայ յարձակելով՝
կ'ուզէին զանոնք ժողովքին առջևը
6 տանիլ ։ Ու երբոր զանոնք չը-
գտան , Յասոնը ու մէկ քանի եղ-
բայրներ քաշելով տարին քաղա-
քապետներուն առջևը , կանչռըտելով թէ Ասոնք որ աշխարհը
7 են . Որոնք Յասոն ընդուներ է .
և ասոնք ամէնը կայսրին հրամա-
նացը դէմ կը գործեն , Ըսելով
8 թէ ուրիշ թագաւոր մը կայ Յի-
սուս ։ Եւ խռովեցուցին ժողովրդը ու քաղաքապետները , որ աս
9 բաները կը լսէին ։ Բայց երբոր
Յասոնէն և ուրիշներէն երաշխաւո-
րութիւն առին , արձակեցին զա-
10 նոնք ։ Հիմա եղբայրները շուտ մը
գիշերով Պօղոսը և Շիղան Բերիա
խրկեցին ։ որոնք հոն հասնելով՝
11 Հրէից ժողովարանը գացին ։ Ա-
սոնք թեսաղոնիկէի մէջ եղողներէն
աւելի ազնիւ մարդիկ էին , որ
Աստուծոյ խօսքը կատարեալ յօ-
ժարութեամբ ընդունեցին , և քա-
ՀԱՅԿ Ցամք Տեառն 53

Ես. 14։

ՀԱՐ 23։

Ես. Ժ. 5։

Յհ. 8. 54 Եր Պետ. բ. 8։

Ես. Ժ. 14։

ՀԱՐ. Ժ. 25։

Ղկ. 6. 48։

ՀԱՐ. Ժ. 14։

ՀԱՐ. Ժ. 25։

Ղկ. 6. 48։

մէն օր Գիրքերը կը քննէին թէ
12 արդեօք այսպէս կ'ըլլայ ։ Ուստի անոնցմէ շատերը հաւատացին . և պատուաւոր Յոյն կիներէն ու մարդիկներէն հազարապետներէն ալ
13 քիչ չէին ։ Բայց երբոր իմա-ցան Թեսաղոնիկեցի Հրէաները թէ Բերիայի մէջ ալ Աստուծոյ խօսքը քարոզուեցաւ Պօղոսէն , հոն ալ եկան ու ժողովուրդը
14 դրդռացուին ։ Ասկէ առեւը եղբայրները շուտ մը Պօղոսը խրկեցին որ մինչև ծովեզերքը երթայ . բայց Շիղա ու Տիմոթէոս հոն մնացին ։
15 Եւ անոնք որ Պօղոսը կը տանէին , մինչև Աթէնք բերին զանիկա . և Երկեր հրաման առնելով Շիղային ու Տիմոթէոսին համար որ շուտով իրեն գան , գացին ։
16 Եւ Պօղոս Աթէնքի մէջ անոնց ապասելով՝ Իր հոգին անհանդիստ էր ներսի դին , վասն զի քաղաքը բոլորովին կուապաշտութեան մէջ
17 բնկղմած կը տեսնէր ։ Ուստի ժո-ղովարանին մէջ կը խօսէր Հրէաներուն ու բարեպաշտ մարդոց , և ամէն օր հրապարակներուն մէջ ո-
18 րոնց որ պատահէր ։ Ու Եպիկու-բեան և Ստոյիկեան փիլիսոփանե-րէն մէկ քանիները իրեն հետ հա-կաճառութիւն կ'բնէին . և ոմանք կ'բսէին , Ա՛ս սերմնաբաքար ի՞նչ բան կ'ուզէ . ուրիշներն ալ Ը՛նբեր , կ'երեւի թէ օտար աստուածներու քարոզիչ է . ինչու որ Յիսուս ու յարութիւնը կ'ա-
19 ւետարանէր անոնց ։ Եւ առին զանիկայ Արիսպագոս տարին , ու կ'բսէին , Կրնանք իմանալ թէ ինչ է այս նոր վարդապետութիւ-
20 նը որ դուն կը զրուցես . Քանզի մեր ականջներուն օտար բաներ կը բերես . ուրեմն կ'ուզենք իմանալ
21 թէ ինչ պիտի բլլան անոնք . (Ինչու որ Աթենացիները ամէնն ալ , ու հոն կեցող օտարականները ուրիշ բանի չէին պարապեր , բայց միայն նոր բան զրուցելու կամ լսելու ։)
22 Անոնք առին Պօղոս Արիսպագոսին մէջը կայնեցուցին ու բսաւ , Ով Աթենացի մարդիկ՝ ամէն կողմանէ խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ ։
23 Քանզի ես պտրտելով ու ձեր պաշտամունքը դնելով՝ մէկ սեղան մը գտայ , որուն վրայ գրուած էր ԱՆԾԱՆՕԹ ԱՍՏՈՒԾՈՑՆ · ուստի անիկայ որ դուք չճանչնալով կը պաշտէք , ես նոյնը ձեզի
24 կը քարոզեմ ։ Աստուած որ աշ-խարհը ստեղծեց , և անոր մէջի բոլոր բաները , անիկայ երկնից ու երկրի Տէրն ըլլալով , Նչ ձեռա-

Ցամի Տեառն 54

Հ Պաղ. ՚ի. 10—13։

Ֆ Ծն. բ. 7։ Թուա. ժգ. 22։ Ցար. ԺԲ. 10։ ԽՀ. 3։ ԼԳ. 4։ Ես. խբ. 5։ ՅԷ. 16։ Ջաք. ԺԲ. 1։

Ը ԲՕբ. ԼԲ. 8։

Ձ Հառվ. ա. 20։

Ժ Գլ. Ժգ. 16։

Ի Պաղ. ա. 17։ Եբր. ա. 3։

Ն Տիտ. ա. 12։

Ընտ. խ. 18։

Մ Գլ. Ժգ. 15։ Հառվ. գ. 25։

Ղ Ղուս. խդ. 47։ Տիտ. բ. 11։ 12։ ՍԳԱա. ա. 14։ գ. 3։

Ն Գլ. Ժ. 42։ Հառվ. բ. 16։ Ժգ. 10։

Ը Գլ. բ. 24։

Ցամի Տեառն 54

Ֆ Գլ. ՚ի. 34։ ա Կոր. գ. 12։ աԹես. բ. 9։ բԹես. գ. 8։

Ձ Գլ. ԺՀ. 2։

Ի Գլ. ԺԸ. 14։ 15։

Ն Ցար. ԼԲ. 18։ Գլ. ԺԸ. 3։ Հմր. 28։

Ղ Գլ. Ժգ. 45։ ՍԳԱա. գ. 4։

Ն Նեհեմ. Ը. 13։ Ա՚՚ա. Ժ. 14։ Գլ. Ժգ. 51։

Ը Գն. ՚ի. 9, 11, 12։ Ր Ֆսագ. ա. 16։ Եզեկ. Ժբ. 13։ ԼԳ. 4։

Ի Եզեկ. գ. 18, 19։ ԼԳ. 9։ Գլ. ՚ի. 26։

Ձ Գլ. Ժգ. 46։ խբ. 28։

Ղ Հռով. Տիտա Ցուա.

Ի Ա Կոր. ա. 14։

Ն Գլ. Իգ. 11։

Ի Նեհեմ. ա. 18, 19։ Ա՚՚ա. իբ. 20։

գործ տաճարներու մէջ կը բնակի,
25 Ո՚չ ալ մարդոյ ձեռքովը կը պաշտուի՝ հարանի մը կարօտի պէս. Ինքնի ինքը կու տայ ամէնուն
26 կեանք ու շունչ և ամէն բան. Ու բոլոր մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը բղխա՝ որ բոլոր երկրի երեսին վրայ բնակին. և որոշուած ժամանակներ հաստատեց, Ու ա նոնց բնակութեան սահմաններըը,
27 Զ՚որ փառաւած փնտռելու, Որ ըլլայ թէ խարխափելով զինքը գտնեն. Թէպէտև մեր ամէն մէկէն ալ հեռ
28 ու չէ. Ինչու որ Ի՚անով կ՚ապրինք և կը շարժինք ու կանք, Ինչպէս որ ձեր բանաստեղծներէն մէկ քանիներն ալ ըսին, Քանզի
29 մենք անոր ցեղէն ալ ենք։ Ուստի որովհետև Աստուծոյ ցեղէն ենք, Պէտք չէ որ անանկ սեպնինք թէ Աստուածութիւնը նման ըլլայ ոսկիի կամ արծաթի կամ քարի, որ մարդուս վարպետութիւնովը
30 ու խելքովը քանդակուած է։ Արդ Աստուած Ժ՚ոտիտութեան ատենները անտես ընելով, Հիմա ամէն տեղ կը պատուիրէ բոլոր մարդոց
31 որ ապաշխարեն։ Ինչու որ ինքը մէկ օր մը սահմանեց, Զորում մէջ աշխարհս արդարութեամբ պիտի դատէ ան մարդուն ձեռքովը, որն որ որոշեց, ու ամենուն հաւատացուց՝ յանիկայ Ի՚ռելեններէն յարուցանելով։
32 Երբոր մեռելոց յարութիւնը լսեցին, ոմանք ծաղր կ՚ընէին, ոմանք ալ կ՚ըսէին, Մա րանիդ համար ուրիշ անգամ մըռիկ պիտի
33 ընենք քեզի։ Ես այսպէս Պօղոս
34 անոնց մէջէն ելաւ։ Սակայն քանի մը մարդիկ իրեն յարելով հաւատացին, որոնց մէջ էր Դիոնէսիոս Ըրիսպագացին, և Դամարիս անունով կնիկ մը, ու անոնց հետ ուրիշներ ալ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Պօղոս իր արշեաւը կը բանի, և Կորնթոսի մէջ հեթանոսներուն կը քարոզէ։ 9 Տէրը տեսիլքի մէջ կը քաջալերէ Պօղոսը, 12 որ կ՚ամբաստանուի փոխանորդ բզեշխին՝ Գալիոնին առջեւ, բայց կ՚արձակի։ 18 Եորը քաղաքէ քաղաք պտրտելով՝ աշակերտները կը հաստատէ։ 24 Ապողոս ուրիշ ճշդիւ ուսուցմունքը Ակիւզաէն ու Պրիսկիլլայէն 28 զՔրիստոս կը քարոզէ մեծ ազդեցութեամբ։

1 Ա՚նկէ հետև Պօղոս Աթենքէն գա-
2 ստուելով Կորնթոս եկաւ, Եւ մէկ Հրեայ մը գտաւ՝ Ակիւլաս անունով Պոնտացի, որ իր Պրիսկիլլա կնկանը հետ նոր եկեր էր Իտալիայէն, (Կղօդիոսին հանած հրամանին համար որ բոլոր Հրէաները Հռոմէն հեռանան,)
3 ու անոնց քովը գնաց։ Եւ որովհետև ինքը արհեստակից էր՝ անոնց քովը կեցաւ։ Եւ կը բանէր, (ինչու որ արհեստով վրանադործ էին։
4 Ե՚ւ ամէն շաբաթ օրերը ժողովարանին մէջ կը խօսէր, և Հրէաները
5 ու Յոյնները կը համոզէր։ Ը Ու երբոր Տիմոթէոս Մակեդոնիայէն իջան, Թ Պօղոսի հոգին ևս աւելի վառուած ըլլալով, Հրէաներուն վկայութիւնով կը հաստատէր թէ Յիսուսը Քրիս-
6 տոս է։ Ձ Անոնք ալ երբոր դէմ կեցան ու կը հայհոյէին, Ի՚նքը հանելով զերձանը թօթուելով բաւ անոնց՝ Ձեր արիւնը ձեր գլուխը, Ես անպարտ եմ, Ճ ասկէ հետև հեթանոս-
7 ներուն պիտի երթամ։ Եւ անկէ երթալով մնաւ Ա՚կուս մը տուն, որուն անունը Ջուստոս էր՝ աստուածավախ Ա՚՚ք մը, որուն տունը
8 ժողովարանին կից էր։ Ի՚ւ ժողովրդապետը Կրիսպոս իր բոլոր տունովը հաւատաց Տէրոջը. և Կորնթացիներէն շատերը լսելով
9 հաւատային ու մկրտուեցան։ Եւ գիշերը տեսիլքի մէջ Ը՚Տէրը բաւ Պօղոսին՝ Մի վախնար՝ հապա
10 խօսէ և լուռ մի կենար, Ի՚ ինչու որ ես քեզի հետ եմ՝ և մեկը քեզի դէմ պիտի չելլէ՝ քեզի վնաս մը հասցընելու. քանզի աս քաղաքիս մէջ ես շատ ժողովուրդ ունիմ։
11 Եւ հոն տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ, ու Աստուծոյ խօսքը անոնց մէջ կը սորվեցընէր։
12 Եւ Ա՚քայիայի փոխանորդ Բզեզխին Գաղիոնին օրերը Հրէայք միաբանելով՝ Պօղոսին դէմ ելան,
13 և զանիկայ առնանը տարին, Ըսելով թէ Ա՚նիկայ կը հրապուրէ մարդիկ օրէնքէն դուրս Աստուած
14 պաշտելու։ Ու երբոր Պօղոս իր բերանը բանալու պատրաստ էր, Գաղիոն բաւ Հրէաներուն՝ Ը՚թէ որ անիրաւութեան մը կամ չար գործքի մը համար ըլլար՝ ով Հրէաներ, արժան էր ինձի որ ձեզի
15 մինչ ընէի։ Բայց թէ որ վէճը խօսքի ու անուններու և ձեր օրէնքին վրայով է, դուք ձեզմէն տեսէք. ինչու որ ես ատանկ բաներու
16 դատաւոր ըլլալ չեմ ուզեր։ Եւ
17 զանոնք ատեանէն վռնտեց։ Ա՚ն ատեն բոլոր Յոյնները Ս՚ոսթենէսը ժողովրդապետը բռնելին ու առեանին առջեւը կը ծեծէին. և ան բաներուս վրայով Գաղիոն բնաւ հոգ չէր ըներ։
18 Պօղոս ալ տակաւին շատ մը օրեր հոն մնալէն ետքը՝ եղբայրներէն հրաժարելով, նաւով դէպ ի Սիրիա գնաց. ու իր հետն ալ Պրիս-

Յամի Տեառն 55

կիզա և Ակիւզաս , ասաՀկնաքարի մէջ ։ 19 Եւ որ ուխտաւոր էր ։ Ու Եփեսոս որ Տասաւ , անոնք Հոն ձգեց , և ինքը ժողովարանը մտնելով Հրեաներուն հետ կը խօսէր ։ 20 Եւ իրեն կ՚աղաչէին որ ալ աւելի ժամանակ իրենց քովը մնայ ։ բայց 21 յանձնառու չեղաւ . Հապա հրաժարեցաւ անոնցմէ ըսելով , ՚ Պէտք է որ անպատճառ ասկէ առաջիկայ տօնը Երուսաղէմ գտնուի , ու նկեղեցիին բարև տուաւ , ու Խթէ 23 իջաւ Անտիոք ։ Եւ ասկէ մը հետ կենալէն ետև գնաց , ու կարգով Գաղատացւոց աշխարհը և Փռիւգիա կը պտրտէր , ու ՚ բոլոր աշակերտները կը հաստատէր ։

24 Եւ Ապողոս անունով ՚ Հրեայ մը , ծննդեամբ Ալեքսանդրացի՝ ճարտասան մարդ մը եկաւ Հասաւ Եփեսոս . որ ինքը գօրաւոր էր ---րէ 25 դիրքերով ։ Աւիկայ Տէրոջը ճամբուն մէջ վարժուած էր , Ե և ջերմեռանդ Հոգի ունենալով , կը խօսէր ու կը սորվեցնէր ճշդու թեամբ Տէրոջը վրայով . բայց Խթէը միայն Յովհաննէսին մկրտութիւնը գիտնալով 26 սկսաւ ։ Աւիկայ սկսաւ ժողովարանին մէջ համարձակ խօսիլ . ու երբոր Ակիւզաս ու Պրիսկիլդա լսեցին անկէ , ալ զանիկայ իրենց քովը առին , և աւելի ճշդու Աստուծոյ 27 ճամբան անոր Հասկցուցին ։ Ու երբոր անկէից ուզեց Աքայիա երթալ , եղբայրները քաջալերեցին զանիկայ , ու ՚ իր դրեցին ան պէտ աշակերտներուն որ զանիկայ ընդունին . որ Հոն Հասնելով ՝ շատ օգտակար եղաւ շնորհովի Հաւատացեալներուն . 28 հանգիստներուն . Քանզի հրապարակաւ սաստիկ կը յանդիմանէր Հրեաները , ---րէ դիրքերէն ցուցնելով թէ Յիսուսը Քրիստոսն է ։

Գլ . ԺԹ

1 Մինչ Հոգին կը սպասուցեալներուն ։ Պօղոսին ձեռքը ։ 9 Հրեայէ կը Տարհայեն Պօղոսի վարդապետութիւնը՝ որ Տրայեքներով կը Տասաւատի ։ 13 Եզրծնեցուցիչ Հրեայը 16 Չեն կ՚ուտեն գիւտարէն ։ 19 Կախարդական գրքերը կ՚սպաՀին ։ 24 Դեմետրիոս իր արծաթի սիրութեամբը մեծ ոգեւռել կը Տանէ Պօղոսին դէմ ։ 35 գրն որ տաճարապետը կը Տանդարտնչեցնէ ։

1 Ու քանի որ ՚ Ապողոս Կորնթոսի մէջ էր , Պօղոս վերի կողմերը պտրտելով Եփեսոս եկաւ , և քանի մը աշակերտներ գտնելով , ըսաւ անոնց , Երբոր Տաւատացեալ

Սուրբ Հոգին առիք արդեօք , ատնոնք ալ բսին իրեն , ՚ Բայց մենք քաւ չենք թէ Սուրբ Հոգի կայ : 3 Եւ բսաւ անոնց , Հապա ինչո՞վ մկրտուեցաք . անոնք ալ բսին , ՚ Յովհաննէսին մկրտութիւնով : 4 Պօղոս ալ բսաւ , ՚ Յովհաննէս ապաշխարութեան մկրտութիւնով մկրտեց , ժողովուրդին բսելով թէ ան որ իրմէ ետքը պիտի գայ՝ անոր Հաւատան , այսինքն Յիսուսի : 5 Քրիստոսոյ Ցիսուսի : Ու երբոր ---լսեցին , ՚ Տէր Ցիսուսի անուն 6 Պօղոս մկրտուեցան : Եւ Պօղոս երբոր Ձանոնց վրայ ձեռք դրաւ , Սուրբ Հոգին անոնց վրայ եկաւ , Ե և լեզուներ կը խօսէին ու կը մարգարէանային : 7 Եւ ան բոլոր մարդիկը տասներկուքի չափ էին : 8 Ու ժողովարանը մտնելով՝ երեք ամիս համարձակու թեամբ Ե Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով կը խօսէր ու կը համոզէր : 9 Իսկ երբոր մէկ քանիները կը յամառէին ու դէմ կը դնէին բազմութեանն առջեւը Հան ճամբան բամբասելով , իրենք անոնցմէ Հեռացաւ և աշակերտները զատեց , ու ամէն օր Տիւրան ---ի մէկու մը դպրատան 10 Նը մէջ կը խօսէր : Եւ ան երկու տարի բշխ՝ մինչև որ բոլոր Ասիայի մէջ բնակող Հրէաներն ու Յոյները 11 Ները ՚ Տէրոջը խօսքը լսեցին : Ե Ու Աստուած նշանաւոր Հրաշքներ կը12 Նէր Պօղոսին ձեռքով , Ե Ընտանի որ անոր մարմինէն թաշկինակներ ու դոգնոցներ կը տանէին Հիւանդներուն , և իրենց ցաւերէն կը բժշկուէին , ու չար ոգիները կ՚երթէին : 13 Բայց աստանդական Հրէաներէն մէկ քանիները որ երթեւեկ ցուց էին , ՚ յանդգնեցան Տէր Ցիսուսի անունը կանչել անոնց վրայ որոնք չար ոգիներ ունէին , և կ՚ըսէին , Ձեզ կ՚երդմնցրնենք Ցիսուսով , 14 որն որ Պօղոս կը քարոզէ : Եւ ան բանը ընողները Սկեւա ---ոչ Հրէայ քահանայապետի մը եօթը որդիք էին : 15 Իսկ չար ոգին պատասխան տուաւ ու բսաւ , Ցիսուսը կը ճանչնամ ու Պօղոսը կը16 ուեմ , բայց դուք ո՞վ էք : Եւ ան մարդը որուն ներսի կողմը չար ոգին , անոնց վրայ ցատկելով՝ բռնեց զանոնք ու յաղթեց , մինչև որ ան տուներէն մերկ ու վիրաւոր17 րուած դուրս փախան : Եւ ասոնք բանը Եփեսոսի մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն ու Յոյներուն յայտնի եղաւ . Ե և անոնց ամէնուն վրայ վախ մը ինկաւ , ու Տէր Ցիսուսի18 անունը կը մեծարուէր : Եւ Հաւատացեալներէն շատերը կու գա-

Յամի Տեառն 56

Գլ . ը . 16 ։ Տէս ա Թագ . գ . 7 ։

Գլ . ժը . 25 ։

Մտաս . գ . 11 · Յոհ . ա . 15 · 27 · 30 ։ Գլ . ա . 5 ։ Ժ ա . 16 ։ Ժգ . 24 · 25 ։

Գլ . բ . 16 ։

Գլ . գ . 6 ։ ը . 17 ։

Գլ . բ . 4 ։ ժ . 46 ։

Գլ . ժէ . 2 ։ ժը . 4 ։

Գլ . ա . 3 ։ իբ . 23 ։

Յամ . Տ . 57

Բր Տիմ . ա . 15 ։ Ր Պետ . բ . 2 ։ Յամ . 10 ։

Տէս գլ . ի . 2 ։ իբ . 4 ։ եզ . 14 ։ Հմր 23 ։

Տէս գլ . ե . 31 ։

Ո՛նուն Տէր Ցիսուսի

Մատ . ժգ . 20 ։ Գլ . ժգ . 3 ։

Գլ . և . 15 ։ Տէս գ Թագ . գ . 29 ։

Յամ . Տ . 58

Մատ . ժբ . 27 ։

Տէս Մատ . ի . 38 ։ Ղուկ . ի . 49 ։

Յամ Հնդ զարկն

Ղուկ . ա . 65 ։ է . 16 ։ Գլ . բ . 43 ։ ե . 5 · 11 ։

Ցամք Տեառն 58

ՀՄատ. գ. 6։

ՀԳԼ. գ. 5։ Ժբ. 24։

Ցա. Տ. 59

ՀԳԼ. ի. 22։

ՀՀռոմ. ժե. 25։ Գաղ. բ. 1։

ՀԳԼ. իգ. 11։ Հռոմ. ժե. 24—28։

ՀԳԼ. ժգ. 5։ ՀՀռոմ. ժգ. 23։ բ Տիմ. գ. 20։

ՀԸ Կոր. ա. 8։

ՀՏես գլ. իթ. 2։

ԼԳԼ. ժգ. 16։ 19։

ՀՄատ. ԻԺ. 4։ Եա. իգ. 10—20։ Եբեմ. ժ. 3։

ՀԿՀ. ար. Հետաք

ՀՀռոմ. ժգ. 23։ ա Կոր. ա. 14։

ՀԳԼ. ի. 4։ իե. 2։ Կող. գ. 10։ Փիլմ. 24։

ՀԳԼ. գ. 5։ Ժբ. 24։

Ցա. Տ. 59

ՀԳԼ. ի. 22։

ՀՀռոմ. ժե. 25։ Գաղ. բ. 1։

ՀԳԼ. իգ. 11։ Հռոմ. ժե. 24—28։

ՀԳԼ. ժգ. 5։ ՀՀռոմ. ժգ. 23։ բ Տիմ. գ. 20։

ՀԸ Կոր. ա. 8։

ՀՏես գլ. իթ. 2։

ԼԳԼ. ժգ. 16։ 19։

ՀՄատ. ԻԺ. 4։ Եա. իգ. 10—20։ Եբեմ. ժ. 3։

ՀԿՀ. ար. Հետաք

ՀՀռոմ. ժգ. 23։ ա Կոր. ա. 14։

ՀԳԼ. ի. 4։ իե. 2։ Կող. գ. 10։ Փիլմ. 24։

ՀՄատ. ա. 20։ բ Տիմ. գ. 14։

ՀԳԼ. ժբ. 17։

ՀՀռոմ. ժե. ժգ. 5։ ա Տիմ. ա. 3։

Ցա. Տ. 60

ՀՂՈՒԿ. ԺԸ. ԺԹ. 3։ Ես. ԽԲ. 12։ ԽԹ. 3։ բ Կոր. ժա. 26։

ՀՂՈՒԿ. ԺԸ. ԺԹ. 3։ Ես. ԽԲ. 12։ ԽԹ. 3։ բ Կոր. ժա. 26։

Ցամք Տեառն 59

ՀՄատ. ա. 20։ բ Տիմ. գ. 14։

ՀԳԼ. ժբ. 17։

ՀՀՈՒԽ. ՄԻԾ ասաուած. ծաՀ.

յին, Հու կը խոստովանէին ու կը
19 պատմէին իրենց բռածները։ Եւ
կախարդու թեան Հետեւողներուն
շատերը գիրքերնին Հկտեղ բերե-
լով՝ ամենուն առջեւը կ'այրէին. և
անոնց դինը Հաշուեցին ու յիսուն
Հազար արծաթի դահեկան դուան։
20 Ա յսպէս Տէրոջը խօսքը մեծապէս
կ'աճէր և կը զօրանար։
21 Ու երբոր աս բաները լմնցան,
Պօղոս միտքը դրաւ որ Մակեդո-
նիայէն ու Ա քայիայէն պտրտելով՝
Երուսաղէմ երթայ. ու կ'ըսէր
թէ Հոն երթալէս ետքը Հռոմ ալ
22 պիտի որ Հռոմի ալ տեսնեմ։ Ես Եւ
իրեն ոգնական ու թիւն ընդներէն
երկուքը՝ Տիմոթէոսը ու Երաս-
տոսը իրկեց Մակեդոնիա, ու ինքը
ատեն մըն ալ Ասիայի մէջ կեցաւ։
23 Եւ էն ատենները շատ խռովու-
թիւն եղաւ Տէրոջէ ճամբուն
24 Համար։ Քանդի Դեմետրիոս անուն
նով արծաթագործ մը Արտեմիսին
ոսկեայ տաճարներ կը շինէր ար-
ծաթի, Հոս բիչ շահ չէր բերեր
25 վարպետներուն։ Որոնք ասիկայ
միտքը ժողվեց նոյն արհեստին
բանուորներուն Հետ, ու բսաւ,
Մարդիկ՝ դուք գիտէք որ աս գոր-
26 ծէն է մեր շահը. Եւ կը տեսնէք
ու կը լսէք որ աս Պօղոսը չէ թէ
միայն Եփեսացւոց, Հապա գրեթէ
բոլոր Ասիացւոց շատ ժողովուրդ-
ները Համոզելով՝ մոլորեցուց դար-
ձուց, բսելով թէ՝ Ձեռքով շի-
նուածները աստուածներ չեն։
27 Ու ասոր վտանգ կայ որ չէ թէ միայն
աս մեր կողմը պիտի նախատուի,
Հապա մեծ աստուածուհւոյն Ար-
տեմիսին տաճարն ալ ոչինչ պիտի
սեպուի, և անոր մեծափառու-
թիւնը պիտի խափանուի, որն որ
բոլոր Ասիա ու աշխարհը կը պաշ-
28 տէն։ Ու երբոր սա լսեցին, բար-
կութեամբ լեցուած կը կանչուրտ-
ուին ու կ'ըսէին, Մեծ է Եփե-
29 սացւոց Արտեմիսը։ Եւ բոլոր քա-
ղաքը խռովութեամբ լեցուեցաւ.
և յարձակեցան Գայիոս ու Ա-
րիստարքոս Մակեդոնացիները՝ Պօ-
ղոսին ճանապարհորդակիցները,
ամենը միկէն թատրոնը վազեցին։
30 Իսկ Պօղոս երբոր ուզեց ժողովուր-
դին մէջը մտնել, աշակերտները
31 Թոյլ չտուին դինքը։ Ասիոյ տա-
նեցիներէն ալ ոմանք որ իր բարեկամ-
ներն էին, մարդ խրկելով իրեն
կ'ազաչէին որ չհամարձակի թէ-
32 ատրոնը երթալու։ Ուրիշ միկը
միկ կերպ ու միւսը ուրիշ կերպ
բան կը կանչուրտուէին. ինչու որ
ժողովը չիմացաւ թէ ինչ էր, և
շատերը չէին գիտեր թէ ինչ բանի
33 Համար ժողոված են։ Եւ բազ-
մութեանը միջէն յոյսաջ բերին
Ալեքսանդրոսը, որն որ Հրէայք յու-
ոաջ քշեցին. Ալեքսանդրոս ալ
ձեռքը շարժելով կ'ուզէր որ ժո-
34 ղովուրդին պատասխան տայ։ Իսկ
երբոր գիտցան թէ անիկայ Հրէայ
է, ամենքը միկ բերան եղած երկու
ժամու չափ կը կանչուրտուէին թէ
Մեծ է Եփեսացւոց Արտեմիսը։
35 Սակայնատենադպիրը բազմու-
թիւնը Հանդարտեցնելով բսաւ,
Ով Եփեսացի մարդիկ՝ որ մարդն
է որ չգիտնայ թէ Եփեսացւոց
քաղաքը մեծ Արտեմիսին և Դիո-
սէն ինկած կուռքին տաճարին
36 պաշտօնեան է։ Ուրեմն աս որ
անվճռելի բան մըն է, պէտք է ձեզի
Հանդարտ կենալ, և յանդգնու-
37 թեամբ բան մը չընել։ Քանզի
դուք աս մարդիկները Հոս բերիք,
որոնք ոչ տաճար կողոպտողներ
են, ոչ ալ ձեր աստուածուհւոյն
38 հայհոյանք բրեր են։ Ուստի թէ
որ Դեմետրիոս և իր Հետ եղած
վարպետները մկկու մը Հետ բան մը
ունին, դատի օրեր կան ու փո-
խանորդ բդեշխ կայ, թող իրարու
դէմ ամբաստանութիւն ընեն.
39 Հապա թէ որ ուրիշ բաներու
Համար կ'ձեր պահանջմունքը,
օրինաւոր ժողովքի մէջ թող որո-
40 շուի։ Ինչու որ մենք ալ աս
օրուան խռովութեան Համար իրրեւ խո-
վարդ մարդիկ ամբաստանուելու
վտանգի մէջ ենք, քանզի պատճառ
մը չկայ որով կարող ըլլանք աս
խառնաժամուխ բազմութեանը Հա-
մար պատասխան տալ։ Եւ ա-
սանկ ըսելով ժողովքը արձակեց։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Պօղոս Մակեդոնիա կ'երթայ. 7 Տէրունական
բնթերքը կը կատարէ ու կը քարոզէ։ 9
Եւթիքոս վար իյնալով կը մեռնի։ 10 և Պա-
ղոս կը յարութեան գործիչ։ 17 Պօղոս Մե-
լիտոսի մէջ ժողովելով երէցները, կը ջրոյցի
անոնց հետ պատահելու մասին։ 28 կը
պատուիրէ անոնց Եփեսոսի Հոգ տա-
նել, 29 ու կը գուշակէ Հերետիկոսներու
պատահելին։ 32 ապա զանոնք Աստուծոյ յանձ-
նելով։ 36 ազօթք կ'ընէ անոնց Հետ ու կը
մեկնի։

1 Ես ազմուկը դադարելէն ետեւ Պօ-
ղոս աշակերտները իրեն կան-
չեց, ու հրաժարական ողջոյն տա-
լով՝ ելաւ որ Մակեդոնիա եր-
2 թայ։ Եւ ան կողմերը պտրտելէն
ու շատ խօսքերով զանոնք յորդո-
3 րելէն ետեւ Ելլադա եկաւ։ Եւ Հոն
երեք ամիս կենալէն ետքը, Հրէա-
ները իրեն դէմ նենգութեան խոր-
Հուրդ բրին՝ երբոր կ'ուզէր Ասիա
երթալ. անոր Համար որոշեց Մա-
4 կեդոնիայի վրայէն դառնալ։ Ու

Ցամի Տեառն 60

մինչև Ասիա իր հետը կ՚երթար Բերիացի * Պիւռոսի «Բ» Սոպատրոս , և Թեսաղոնիկեցիներէն Արիստարքոս ու Սեկունդոս , և Գայիոս Դերբացին ու Տիմոթէոս , և Ասիացէ Տիւքիկոս ու Տրոփիմոս : Ասոնք առաջ գացին ու Տրովադայի մէջ մեզի կը սպասէին : Մենք ալ Բարգարջաև կերաց օրերէն ետև Փիլիպպէնէ նաւեցինք , և հինգ օրուան մէջ Տրովադա եկանք անոնց քովը , ու հոն եօթը օր կեցանք :

Եւ մէկշաբթի օրը երբոր ժողովուեր էինք հաց կոտրելու , Պօղոս անոնց կը քարոզէր , ինչու որ հետևեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր . և խօսքը երկրնգուց մինչև կէս գիշեր : Ու շատ լապտերներ կային Սան վերի սենեակը՝ ուր որ մենք ժողովուած էինք : Եւ մէկ երիտասարդ մը Եւտիքոս անուն պատուհանին վրայ նստած՝ խորունկ քնոյ մէջ մներ էր . երբոր Պօղոս խօսքը երկրնգուց , անիկայ խորունկ քնով բռնուած՝ երրորդ յատիկանէն վար ինկաւ , ու ջանիկայ մեռած վերցուին : Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ Եանոր վրայ ինկաւ ու գրկից զնէ՝ ու կ՚ըսէր , Մի խռովիք , ինչու որ ասոր հոգին իր մէջն է : Եւ վեր ելլելով՝ հացը կոտրից ու կերաւ . ու երկար խօսելով մինչև առաւօտ , ետքը ելաւ դնաց : Եւ ան պատանին ողջ բերին , ու մեծ ճոպիտ մխիթարուեցան : Իսկ մենք նաւը մնեինք՝ ճամբայ ելլելը դէպ ի Ասոն , որ անկէ Պօղոսը պիտի առնէինք , ինչու որ անանկ ապրա պրեր էր , որովհետև ինքը կ՚ուզէր ոտքով երթալ : Ու երբոր Ասոնի մէջ մեզի հանդիպեցաւ , առնինք անկից և Միտիլինէ եկանք : Անկէ ալ նաւելով հետևեալ օրը Քիոսի դիմացը հասանք . և մեկալ օրը Սամոս հասանք , ու Տրոգիլիոն կենալով՝ միւս օրը Միլետոս եկանք : Ինչու որ Պօղոս միտքը դրեր էր որ Եփեսոսի քովէն , որ չերթայ թէ Ասիայի մէջ ժամանակ անցընէ , որովհետև կ՚արագորար որ եթէ կարելի է իրեն , Պենտեկոստէին օրը Երուսաղէմ ըլլայ :

Եւ Միլիտոսէն Յակոբ իրկից Եփեսոս ու եկեղեցիին երէցները կանչից : Ու երբոր իրեն եկան , ըսաւ անոնց , Դուք գիտէք հոր ան առջի օրէն հետ որ ես Ասիա եկայ , ինչպէս ձեր հետը վարուեցայ բոլոր ժամանակը . Ամենայն խոնարհութեամբ Տէրոջը ծառայելով , և շատ արցունքով ու փոքանչութիւններով որ Հրէից նենդութիւններէն ինծի պատահեցան . Ինչպէս ՀԵՒնաւելով ետև չկեցայ օգտակար բաներուն որ նաև մէկը ձեզի զրուցելէն , ու ձեզի հրապարակաև և տան մէջ սորվեցընելէն . Վկայութիւն տալով Հրէից և Յունաց ապաշխարութեան համար , ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայ հզած հաւատքին համար : Եւ հիմա Ահա ես Հոգւով կապուած՝ Երուսաղէմ կ՚երթամ , և հոն ինչ որ ինծի պիտի պատահի՝ չեմ գիտեր . Միայն թէ Հոգին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ ինծի կը վկայէ ու կ՚ըսէ թէ կապեր ու նեղութիւններ ինծի կը սպասեն : Բայց ես բանի մը համար Հոգ չեմ ըներ , և իմ անձս պատուական չեմ սեպեր , Միայն թէ իմ ընթացքս ու բախտիս համբ կատարեմ , և ան պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի Աստուծոյ շնորհացը աւետարանին վկայ ըլլալու : Եւ հիմա ահա ես գիտեմ որ ալ իմ երեսս պիտի չտեսնէք դուք ամէնդդ , որ ձեզի մէջերնիդ պտրտեցայ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզելով : Ուստի ես օրս կը վկայեմ ձեզի , որ ես Հանգարտ եմ ամէնուն արիւնէն . Ինչու որ ես չկեցայ Աստուծոյ բոլոր կամքը ձեզի յայտնելէն : Ուրեմն զգուշացէք ձեր անձերուն և բոլոր հօտին , որուն վրայ Հոգին Սուրբ ձեզ տեսուչ դրաւ՝ Աստուծոյ եկեղեցին հովուելու , որն որ իր արիւնովը ստացաւ : Քանզի գիտեմ որ իմ գացուելէս ետքը ձեր մէջը գայրագին գայլեր պիտի մտնեն , որ պիտի չխնայեն հօտին , Եւ ձեզմէ ալ ձեր անձերէն մարդիկ պիտի ելլեն՝ որ ծուռ բաներ պիտի խօսին , աշակերտները իրենց ետևէն քաշելու համար : Ուստի արթուն կեցէք , և միտքերնիդ բերէք՝ որ երեք տարի գիշեր ու ցորեկ չդադրեցայ ամէն մէկդ արցունքով խրատելէն : Եւ հիմա՝ Եղբայրներ՝ կը յանձնեմ ձեզ Աստուծոյ ու Քառոր շնորհացը խօսքին , որ կարող է շինելու և բոլոր սրբոց ժառանգութիւն տալու : Ես Մէկու մը արծաթին կամ ոսկիին կամ հագուստին չգանկացայ . Դուք ձեզմէ գիտէք որ ինծի և իմ հետս եղողներուն պէտք եղածը Ձաս ձեռքս Հոգացին : Ամէն բան ձեզի ցուցուցի , Եթէ աստիկ պէտք է աշխատիլ ու տկարներուն օգնութիւն ընել , և միտք բերել Տէր

Ցամի Տեառն 60

Յիսուսի խօսքերը , որ Ինքն ըսաւ , Առնելէն տալը աւելի երանի է :

Եւ այս ըսելէն ետև ծունկի եկաւ ու բոլորին հետ աղօթք ըրաւ : Ու բոլորը շատ լացին , ու Պօղոսի վիզը փարելով՝ համբուրեցին , Մանաւանդ այն խօսքին համար որ ըսաւ թէ իմ երեսս ալ պիտի չտեսնէք : Ու նաւուն քովը ճամբեցին :

Եւ մեզի հեռանալէ ետև , ուղիղ վազելով Կոս կղզին եկանք , և միւս օրը Ռոդոս , և անկէ Պատարա : Ու Փինիկիա երթալու նաւ մը գտնելով՝ անոր մտանք ու ելանք : Եւ Կիպրոսը երևցաւ , ձախ կողմնիս թողուցինք , և Սուրիա նաւեցինք , ու Տիւռոս իջանք , ինչու որ հոն նաւուն բեռը պիտի վարեր : Ու աշակերտները գտնելով՝ հոն եօթը օր կեցանք . և անոնք Պօղոսին ըսին Հոգւով որ Երուսաղէմ չելլէ : Ու այդ օրերը լմնցնելէն ետև ելանք գացինք , և բոլորն ալ կիներով ու զաւակներով մինչև դուրսը մեզի ճամբեցին . ու ծովեզերքը ծունկի գալով՝ աղօթք ըրինք , և իրարմէ առինք : Մենք նաւուն մտանք , և անոնք իրենց տուները դարձան :

Եւ Տիւռոսէն գացած ատենիս՝ Պտղոմայիս եկանք , ու եղբայրները ողջունելով՝ մէկ օր անոնց քովը մնացինք : Ու հետևեալ օրը ելանք Կեսարիա եկանք , և Փիլիպպոս աւետարանչին տունը մտնելով՝ անոր քովը մնացինք , որ եօթը մարդկանցմէ մէկն էր : Եւ անոր չորս կոյս աղջիկներ կային որ մարգարէանային : Ու մենք հոն քանի մը օր մնալէ ետև , Ագաբոս անուն մարգարէ մը Հրէաստանէն իջաւ : Եւ մեզի եկաւ , և Պօղոսի գօտին առնելով՝ իր ձեռքերն ու ոտքերը կապեց , և ըսաւ , Հոգին Սուրբ կ՚ըսէ , Այսպէս Հրէից Երուսաղէմի մէջ պիտի կապեն այն մարդը որուն որ այս գօտին է , և հեթանոսներու ձեռքը պիտի տան : Երբ որ մենք այս բաները լսեցինք , ինքներնիս ալ և հոն եղողները խնդրեցինք որ Երուսաղէմ չելլէ : Ու Պօղոս պատասխանեց , Ինչո՞ւ համար լացով սիրտս կը կոտրէք . Ես ոչ միայն կապուելու , հապա նաև Երուսաղէմի մէջ Տէր Յիսուսի անունին համար մեռնելու պատրաստ եմ : Ու որովհետև չհաւնեցաւ մեզի , հանգարտեցանք՝ ըսելով , Տէրոջը կամքը թող կատարուի : Եւ այդ օրերը լմնցնելէն ետև , պատրաստուեցանք և Երուսաղէմ ելանք : Ու Կեսարիայէն ալ քանի մը աշակերտներ մեզի հետ եկան , որ մեզ Կիպրացի Մնասոն անուն հին աշակերտի մը տանը տանին , որուն մօտ որ մնանք :

Եւ Երուսաղէմ հասնելնուս՝ եղբայրները մեզ սիրով ընդունեցին : Ու հետևեալ օրը Պօղոս մեզի հետ Յակոբոսի մօտ մտաւ , և բոլոր երէցները հոն ժողովուեցան : Եւ ողջունելէ ետև՝ մէկիկ մէկիկ պատմեց այն բաները որ Աստուած հեթանոսներուն մէջ իր ծառայութեամբ ըրեր էր : Ու անոնք լսելով՝ Աստուծոյ փառաւորեցին , և ըսին անոր , Եղբայր , կը տեսնես որ քանի հազարաւոր հաւատացեալներ կան Հրէից մէջ , և բոլորն ալ օրէնքին նախանձաւոր են : Ու քեզի վրայ լսեր են որ դուն Մովսէսի դէմ Հրէից որ կան հեթանոսներուն մէջ , կը սորվեցընես որ իրենց զաւակները չթլպատեն , ոչ ալ սովորութեան համեմատ երթան : Ուրեմն ի՞նչ է . Անպատճառ ժողովուելու է բազմութիւնը , որովհետև պիտի լսեն որ եկար : Ուրեմն ինչ որ քեզի կ՚ըսենք , ասիկա ըրէ . Մեզի վրայ չորս մարդ կան որ ուխտ ունին : Զանոնք առ , և անոնց հետ սրբուէ , և անոնց համար ծախք ըրէ որ գլուխները ածիլեն , և ամէնքը գիտնան որ ինչ որ քեզի վրայ լսեր են՝ ասիկա ոչինչ է , հապա դուն ալ Օրէնքը պահելով կը վարուիս : Ինչ որ հեթանոսներէն հաւատացեալ եղան՝ անոնց համար մենք գրեցինք որ կռոտ ուտելիքէ , և արիւնէ , և խեղդամահէ , և պոռնկութենէ զգուշանան : Ու Պօղոս անոնց հետ մարդիկը առնելով՝ հետևեալ օրը սրբուեցաւ , և Տաճարը մտաւ՝ սրբութեան օրերը լմնցնելու համար մինչև որ անոնցմէ իւրաքանչիւրին համար պատարագ մատուցուի :

Եւ երբ որ այդ եօթը օրերը մօտեցան լմնցնելու , Ասիայէն Հրէից տեսան զինքը տաճարին մէջ , և բոլոր ամբոխը խռովեցուցին , ու ձեռք արկին , Աղաղակելով , Իսրայէլացիներ , օգնեցէք . Այս է այն մարդը որ ամէն տեղ ամէն մարդու կը սորվեցընէ ժողովուրդին , և Օրէնքին , և այս տեղուն դէմ , և ասկից զատ Յունաց ալ տաճարին մէջ մտուցեր է , և այս սուրբ տեղը պղծեր է : Վասնզի առաջ Եփեսացի Տրոփիմոսը քաղաքին մէջ անոր հետ տեսեր էին , որ կարծեցին թէ Պօղոս զայն տաճարին մէջ մտուցեր է : Ամբողջ քաղաքը շարժեցաւ , և ժողովուրդը միասին վազեցին , և Պօղոսը բռնելով՝ տաճարէն դուրս քաշեցին , և անմիջապէս դռները գոցուեցան : Ու անոնք զինքը սպաննել կ՚ուզէին , երբ որ Գունդին հրամանատարին լուր հասաւ թէ ամբողջ Երուսաղէմ խռովեցաւ : Ան ալ անմիջապէս զինուորներ և հարիւրապետներ առնելով՝ անոնց վրայ վազեց : Ու անոնք հրամանատարը և զինուորները տեսնելով՝ Պօղոսին զարնելէ դադրեցան : Ուրեմն հրամանատարը մօտեցաւ , և բռնեց զինքը , և երկու շղթայով կապել տուաւ , և հարցուց թէ ո՞վ է , և ի՞նչ ըրեր է : Ու ամբոխին մէջէն ոմանք մէկ բան , ոմանք ուրիշ բան կ՚աղաղակէին : Ու որովհետև ոչինչ կրնար ստոյգ գիտնալ խռովութեան համար , հրամայեց որ զինքը զօրանոցը տանին : Ու երբ որ աստիճանները հասաւ , զինուորները բռնութեամբ վերցուցին զինքը , ամբոխին բռնութեան համար : Վասնզի ամբոխին բազմութիւնը կը հետևէր , և կ՚աղաղակէին , Վերցուր զայն : Ու Պօղոս զօրանոցը մտցուելու վրայ հրամանատարին ըսաւ , Կրնամ քեզի բան մը ըսել : Ան ալ ըսաւ , Յունարէն գիտե՞ս : Ես Եգիպտացի չե՞ս որ առաջ այս օրերը ապստամբութիւն հանեցիր , և չորս հազար մարդասպան անապատը հանեցիր : Ու Պօղոս ըսաւ , Ես Տարսոնի Կիլիկեցի Հրէայ մարդ մըն եմ , ոչ ասոր անհայտ քաղաքի մը քաղաքացի : Ու կ՚աղաչեմ քեզի , ժողովուրդին հետ խօսելու հրամայէ ինծի : Ու երբ որ հրամայեց , Պօղոս աստիճանին վրայ կեցած՝ ձեռքով ժողովուրդին նշան ըրաւ : Ու մեծ լռութիւն եղաւ , և եբրայերէն լեզուով խօսեցաւ անոնց , ըսելով ,

Եղբարք և հարք , լսեցէք ինծի հիմա ձեզի ըրած պաշտպանութիւնս : Ու երբ որ եբրայերէն լեզուով խօսեցաւ անոնց , աւելի լռեցին : Ու ըսաւ , Ես Հրէայ մարդ մըն եմ , որ Կիլիկիոյ Տարսոն քաղաքին մէջ ծնայ , բայց այս քաղաքին մէջ Գամաղիէլի քովը սնած եմ , հայրենական օրէնքին ճշդութեամբ սորվեցուած , և Աստուծոյ նախանձաւոր եղած ինչպէս որ դուք բոլորդ այսօր նախանձաւոր էք : Ես այս Ճանապարհը մինչև մեռնելնին հալածեցի , կապելով և բանտերը մատնելով թէ՛ արու և թէ՛ էգ , ինչպէս որ քահանայապետն ալ ինծի վկայ է , և ամբողջ երէցական խորհուրդը : Անոնցմէ նամակներ ալ առի եղբայրներուն , և Դամասկոս կ՚երթայի որ հոն եղողները կապեալ Երուսաղէմ բերեմ որ տանջուին : Ու եղաւ որ ճամբան երթալու ատենս , Դամասկոսի քովը հասայ , յանկարծ կէսօրին մեծ լոյս մը երկնքէն շուրջս փայլեցաւ : Ու գետինը ինկայ , և ձայն մը լսեցի ինծի ըսելով , Սաւուղ , Սաւուղ , ինչու կ՚հալածես զիս : Ես ալ պատասխանեցի , Ո՞վ ես դուն , Տէր : Ու ինծի ըսաւ , Ես Նազովրեցի Յիսուսն եմ որ դուն կը հալածես : Ու ինծի հետ եղողները լոյսը տեսան , բայց ինծի խօսողին ձայնը չլսեցին : Ես ալ ըսի , Ի՞նչ ընեմ , Տէր : Ու Տէրը ինծի ըսաւ , Ելիր , Դամասկոս գնա , և հոն քեզի ըսուելիք բոլոր բաներուն համար պիտի ըսուի քեզի : Ու որովհետև լոյսին փայլատակութենէն չտեսայ , ձեռքէս բռնուած՝ ինծի հետ եղողներուն ձեռքով Դամասկոս եկայ : Ու Անանիա մը , որ օրէնքին համեմատ մարդ մըն էր , և հոն եղող բոլոր Հրէից վկայութիւն ունէր , եկաւ ինծի քով , և կեցաւ , և ինծի ըսաւ , Եղբայր Սաւուղ , նայէ : Ես ալ նոյն ժամուն նայեցայ անոր : Ան ալ ըսաւ , Մեր հարց Աստուածը քեզ նշանակեց որ անոր կամքը գիտնաս , և Արդարը տեսնաս , և անոր բերնէն խօսք լսես : Վասնզի անոր համար որ տեսար և լսեցիր՝ բոլոր մարդկանց առջև անոր վկայ պիտի ըլլաս : Ուրեմն հիմա ինչո՞ւ կը յապաղես . Ելիր , մկրտուէ , և մեղքերդ լուա՝ անոր անունը կանչելով :

Եւ եղաւ որ Երուսաղէմ դարձայ , և տաճարին մէջ աղօթելու ատենս՝ ես ինքզինքէս դուրս եղայ , և զինքը տեսայ ինծի ըսելով , Շուտ ելիր , և Երուսաղէմէն դուրս գնա , որովհետև ինծի վկայութիւնս չպիտի ընդունին : Ես ալ ըսի , Տէր , անոնք գիտեն որ ես հաւատացեալները բանտերը կը դնէի , և ժողովարանները կը ծեծէի , և երբ որ քու վկայիդ՝ Ստեփանոսի արիւնը կը թափուէր , ես ալ հոն կեցած և հաճելի գտնուած էի , և անոնց հանդերձները կը պահէի որ զինքը սպաննեն : Ու ինծի ըսաւ , Գնա , որովհետև ես քեզ հեռու հեթանոսներու պիտի ղրկեմ :

Ու մինչև այս խօսքը լսեցին , ձայնը բարձրացուցին , և ըսին , Երկրէս վերցուր այդպիսի մարդը , որովհետև չի վայելեր որ ան կենդանի մնայ : Ու աղաղակելով , և հանդերձները նետելով , և հողմ ցանելով՝ հրամանատարը հրամայեց որ զինքը զօրանոցը մտցնեն , և ըսաւ որ հարցաքննութեամբ տանջեն զինքը , որպէսզի գիտնայ թէ ինչ պատճառաւ այսպէս կ՚աղաղակէին անոր դէմ : Ու երբ որ զինքը ետևէն ետևէն կապերով ձգեցին , Պօղոս կեցած հարիւրապետին ըսաւ , Հռոմայեցի մարդ մըն ալ՝ և դատապարտուած չէ , ձեզի համար յարմա՞ր է : Ան ալ լսելով՝ հրամանատարին գնաց և ըսաւ , Ի՞նչ պիտի ընես , ինչու որ այս մարդը Հռոմայեցի է : Ու հրամանատարը մօտեցաւ , և ըսաւ անոր , Ըսէ ինծի , Հռոմայեցի՞ ես դուն : Ան ալ ըսաւ , Այո : Ու հրամանատարը պատասխանեց , Ես մեծ դրամով այս քաղաքացիութիւնը ձեռք ձգեցի : Ու Պօղոս ըսաւ , Ես ալ ծնած եմ : Ուրեմն անոնք որ զինքը հարցաքննելու պիտի ըլլային՝ անմիջապէս անկից քաշուեցան , և հրամանատարն ալ վախցաւ , երբ գիտցաւ որ Հռոմայեցի է , և որ կապեր էր զինքը : Եւ հետևեալ օրը , որովհետև ստոյգ գիտնալ կ՚ուզէր թէ ինչ պատճառաւ Հրէից կողմէն կը մեղադրուի , զինքը կապերէն արձակեց , և քահանայապետները և անոնց ամբողջ խորհուրդը հրամայեց որ ժողովուին , և Պօղոսը իջեցուց և անոնց առջև կեցուց :

Եւ Պօղոս խորհուրդին նայելով՝ ըսաւ , Եղբարք , ես մինչև այս օր բոլոր խղճով Աստուծոյ առջև վարուած եմ : Ուրեմն Անանիա քահանայապետը անոր քովի կեցողներուն հրամայեց որ բերանը զարնեն : Ուրեմն Պօղոս անոր ըսաւ , Աստուած քեզ պիտի զարնէ , սպիտակացուցած պատ , որովհետև դուն հոն նստած՝ Օրէնքին համեմատ զիս կը դատես , և Օրէնքին հակառակ զիս զարնել կը հրամայես : Ու քովի կեցողները ըսին , Աստուծոյ քահանայապետը կը նախատե՞ս : Ուրեմն Պօղոս ըսաւ , Եղբարք , չգիտէի որ քահանայապետ է . վասնզի գրուած է , Ժողովուրդիդ իշխանին վատ չխօսիս : Ու Պօղոս գիտնալով որ անոնց մէկ մասը Սադուկեցի է , և մեկալ մասը՝ Փարիսեցի , խորհուրդին մէջ աղաղակեց , Եղբարք , ես Փարիսեցի եմ , Փարիսեցիի որդի . մեռելներուն յոյսին համար կը դատուիմ : Ու երբ որ այս ըսաւ , Փարիսեցիներուն և Սադուկեցիներուն մէջ վէճ եղաւ , և ամբոխը բաժնուեցաւ : Վասնզի Սադուկեցիները կ՚ըսեն թէ յարութիւն չկայ , և հրեշտակ ալ չկայ , և հոգի ալ չկայ , Փարիսեցիները ամենն ալ կը խոստովանին : Ուրեմն մեծ աղաղակ եղաւ , և Փարիսեցիներուն գրագիրներէն ոմանք ելլելով՝ կռուեցան , ըսելով , Այս մարդուն մէջ չարիք մը չենք գտներ . ինչ որ եղած է՝ հոգի մը կամ հրեշտակ մը խօսեցաւ անոր : Ու երբ որ մեծ կռիւ եղաւ , հրամանատարը վախցաւ որ Պօղոսը անոնց կտրտեն , և զինուորները հրամայեց որ իջնեն և զինքը անոնց միջէն զօրանոցը տանին :

Եւ հետևեալ գիշերը Տէրը անոր քովը կեցաւ , և ըսաւ , Քաջալերէ , Պօղոս , որովհետև ինչպէս որ Երուսաղէմ իմ վկայութիւնս տուիր , նոյնպէս Հռոմ ալ պիտի վկայես : Ու երբ որ առաւօտ եղաւ , Հրէից մէկ քանի հոգի խորհուրդ ըրին , և անէծքով երդում ըրին՝ որ մինչև Պօղոսը չսպաննեն՝ չպիտի ուտեն ալ չպիտի խմեն ալ : Ու երեսունէն աւելի հոգի էին որ այս դաւադրութիւնը ըրին : Անոնք քահանայապետներուն և երէցներուն մօտ գացին , և ըսին , Անէծքով երդում ըրինք որ մինչև Պօղոսը չսպաննենք՝ բան մը չենք ուտեր : Հիմա դուք Գունդին հրամանատարին հետ հրամայեցէք որ զինքը ձեզի իջեցնէ , ձեր աչքին առջև անոր դատը աւելի ստոյգ գիտնալու պատրուակով , և մենք պատրաստ ենք զինքը սպաննելու մինչև որ հոն մօտենայ : Ու Պօղոսին քոյրեղբայրը դարանին մէջ լսելով՝ եկաւ , և զօրանոցը մտաւ , և Պօղոսին պատմեց : Ուրեմն Պօղոս հարիւրապետներէն մէկը կանչելով՝ ըսաւ , Այս պատանին հրամանատարին տարէ , որովհետև բան մը ունի որ անոր պատմէ : Ուրեմն ան զինքը առնելով՝ հրամանատարին տարաւ , և ըսաւ , Կապեալ Պօղոս զիս կանչեց , և խնդրեց որ այս պատանին քեզի տանիմ , որովհետև բան մը ունի որ քեզի ըսէ : Ուրեմն հրամանատարը անոր ձեռքէն բռնելով՝ մէկդի քաշուեցաւ , և հարցուց թէ ի՞նչ է որ ինծի պատմելիք ունիս : Ան ալ ըսաւ , Հրէից համաձայնեցան որ վաղը Պօղոսին համար Խորհուրդին մէջ իջեցնելու խնդրեն քեզմէ , իբր թէ անոր դատը աւելի ստոյգ գիտնալ կ՚ուզեն : Դուն ուրեմն անոնց մի՛ հաւնիր , վասնզի անոնցմէ քառասունէն աւելի հոգի կը դարանին մէջ կը սպասեն որ զինքը սպաննեն , և անէծքով երդում ըրին՝ որ մինչև չսպաննեն՝ չպիտի ուտեն ալ չպիտի խմեն ալ , և հիմա պատրաստ են՝ քու հաւնութիւնդ սպասելով : Ուրեմն հրամանատարը պատանին արձակեց՝ պատուիրելով որ ոչ ոքի չհայտնէ թէ անոր այս բաները յայտնեցուցեր է : Ու երկու հարիւրապետները կանչելով՝ ըսաւ , Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք որ Կեսարիա երթան , և եօթանասուն ձիաւոր և երկու հարիւր նետաձիգ , երեքին ժամին գիշերը : Ու անասուններ ալ պատրաստեցէք որ Պօղոսը հեծցնելով՝ Փելիքս կուսակալին քովը սաստկութեամբ տանին : Վասնզի այս նամակին կերպարանքը գրեց , որ ըսէ ,

Կղավդիոս Ղուսիաս՝ Փելիքս կուսակալին , ողջոյն : Այս մարդը Հրէից ձեռքէն բռնուած՝ և սպաննուելու վրայ եղած ատենս , զօրքով անոնց վրայ հասայ , և ազատեցի զինքը , երբ որ գիտցայ թէ Հռոմայեցի է : Ու որովհետև ստոյգ գիտնալ կ՚ուզէի թէ ինչ պատճառաւ կը մեղադրէին զինքը , անոնց Խորհուրդին իջեցուցի զինքը : Ուրեմն գտայ որ անոնց Օրէնքին հարցերուն համար կը մեղադրուի , բայց մահուան կամ կապանքի արժանի ոչինչ մեղադրանք ունի : Ու որովհետև ինծի յայտնեցուցին որ մարդ մը զինքը սպաննելու դարան մտած է , անմիջապէս քեզի ղրկեցի , և անոր մեղադրողներուն ալ հրամայեցի որ քու առջևդ անոր դէմ խօսին : Ուրեմն հրամանատարները հրամանին համեմատ Պօղոսը առնելով՝ գիշերը Անտիպատրիս տարին : Ու հետևեալ օրը հեծելազօրքը անոր հետ գնալու թողուցին , և իրենք Կեսարիա դարձան : Անոնք նամակը կուսակալին տալով՝ Պօղոսն ալ անոր առջև կեցուցին : Ուրեմն կուսակալը կարդալով՝ հարցուց թէ ո՞ր նահանգէն է , և գիտցաւ որ Կիլիկիոյ է , ըսելով , Քու մեղադրողներդ ալ երբ որ գան՝ քեզի կը լսեմ : Ու հրամայեց որ Հերովդէսի դատարանին մէջ պահեն զինքը :

Եւ հինգ օր ետև Անանիա քահանայապետը երէցներէն ոմանք և Տերտուղոս անուն հռետորի մը հետ իջաւ , և կուսակալին առջև Պօղոսին դէմ մեղադրեցին : Ու Պօղոս կանչուելու վրայ՝ Տերտուղոս սկսաւ մեղադրել զինքը , ըսելով ,

Ամենայն խաղաղութիւն ունենալով քեզմով , և ազգիս շատ բարենորոգութիւններ քու նախազգուշութեամբդ ըլլալով , ամենայն տեղ և միշտ կ՚ընդունինք , ով Փելիքս կատարելագոյն , քեզի շնորհակալութիւն յայտնելով : Բայց որպէսզի քեզ աւելի չձանձրացնեմ , կ՚աղաչեմ որ մեր համառօտ խօսքը լսես քու ներողամտութեամբդ : Վասնզի այս մարդը մոլեգնութիւն մը գտնելով՝ ամբողջ աշխարհի մէջ բոլոր Հրէից խռովութիւն հանող , և Նազովրեցիներու հերձուածին գլխաւորը , որ նաև տաճարը պղծել կ՚ուզէր , որ մենք բռնեցինք : Որուն վրայ դուն ինքդ քննելով՝ կրնաս գիտնալ այս բոլոր բաներուն համար որ մենք կը մեղադրենք զինքը : Ու Հրէից ալ հետևեցան՝ ըսելով որ այս բաները այսպէս են :

Ու Պօղոս կուսակալին նշան ընելուն վրայ՝ պատասխանեց , Որովհետև գիտեմ որ քանի մը տարիէ ի վեր այս ազգին դատաւոր ես , ուրախութեամբ կը պատասխանեմ ինծի համար : Որովհետև կրնաս գիտնալ որ ես տասներկու օրէն աւելի չեմ Երուսաղէմ երկրպագութեան գացած : Ու զիս տաճարին մէջ ոչ ոքի հետ խօսակցութեան մէջ կամ ժողովուրդին մէջ ոչ ոքի գտան , ոչ ալ ժողովարանները կամ քաղաքին մէջ : Ու ասոնք զոր հիմա ինծի մեղադրեցին՝ չեն կրնար ապացուցանել : Բայց ասիկա կը խոստովանիմ քեզի , որ ըսուած Նազովրեցիներու հերձուածին համեմատ՝ ես ալ այսպէս կը պաշտեմ հայրենական Աստուածը , հաւատալով ամէն բանի որ Օրէնքին համեմատ է , և որ մարգարէներուն գրուածներուն մէջ գրուած է , Աստուծոյ հանդէպ ալ այս յոյսը ունենալով՝ որ արդարներուն և անիրաւներուն յարութիւն պիտի ըլլայ , որ ինքներնիս ալ կը սպասեն : Ուրեմն ես ալ այս կը ջանամ , որ Աստուծոյ և մարդկանց առջև միշտ անպարտ խղճմտանք ունենամ : Ու տարիներ ետև՝ ես ողորմութիւններ և զոհեր ազգիս բերելու եկայ , և Տաճարին մէջ սրբուած՝ ոչ ամբոխով և ոչ աղմուկով հոն էի , հապա Ասիայէն ոմանք Հրէաներ , որոնք հոս քու առջևդ ըլլալու և մեղադրելու էին եթէ իրենց դէմ բան մը ունենային : Կամ թող հոս ներկայ եղողները ըսեն թէ ինչ անիրաւութիւն գտան ինծի մէջ , երբ որ Խորհուրդին առջև կեցայ , եթէ ոչ միայն այս խօսքին համար որ անոնց մէջ կեցած ատենս՝ բարձրաձայն ըսի , Մեռելներուն յարութեան համար ես ձեր առջև կը դատուիմ այսօր :

Ու Փելիքս , որովհետև Ճանապարհին վրայ աւելի ստոյգ գիտութիւն ունէր , զանոնք յետաձգեց՝ ըսելով , Երբ որ Ղուսիաս հրամանատարը իջնէ՝ ձեր դատը կը լսեմ : Ու հարիւրապետին հրամայեց որ Պօղոսը պահեն , և հանգարտութիւն ունենայ , և իր ծանօթներէն ոչ ոքի արգիլէ որ անոր ծառայէ կամ անոր գայ : Ու քանի մը օր ետև Փելիքս իր կինը Դրուսիլլա որ Հրէուհի էր գալով՝ Պօղոսը կանչեց , և անոր Քրիստոս Յիսուսի հաւատքին վրայ լսեց : Ու Պօղոս արդարութեան , և ինքնիշխանութեան , և գալիք դատաստանին վրայ խօսելու ատենը՝ Փելիքս վախցաւ , և պատասխանեց , Հիմա գնա , և ժամանակ մը որ գտնեմ՝ քեզ կը կանչեմ : Ուրեմն միանգամայն յոյս ունէր որ Պօղոսէն դրամ մը տրուի իրեն , ինչու որ գիտէր որ Պօղոս կը հաւատայ , և ինքն ալ հոգի մը ունի : Ուրեմն աւելի յաճախ կանչելով՝ անոր հետ կը խօսակցէր : Բայց երբ որ երկու տարի լմնցաւ , Փելիքսին տեղ Պորկիոս Փեստոս եկաւ : Ու Փելիքս Հրէից հաճելի ըլլալ կ՚ուզելով՝ Պօղոսը կապեալ ձգեց :

Ուրեմն Փեստոս իշխանութեան մտնելէն երեք օր ետև Կեսարիայէն Երուսաղէմ ելաւ : Ու քահանայապետները և Հրէից նշանաւոր մարդիկը անոր առջև Պօղոսին դէմ մեղադրեցին , և աղաչեցին զինքը , Պատուիրելով որ զինքը Երուսաղէմ տանի , և դարան մտած էին որ զինքը ճամբան սպաննեն : Ուրեմն Փեստոս պատասխանեց որ Պօղոսը Կեսարիա պահուած է , և ինքն ալ շուտով հոն պիտի երթայ : Ուրեմն ըսաւ , Ձեր մէջ իշխանութիւն ունեցողները թող ինծի հետ իջնեն , և եթէ այս մարդուն մէջ անպատշաճ բան մը կայ՝ անոր մեղադրեն : Ու անոնց հետ տասնհինգ օրէն աւելի չմնալով՝ Կեսարիա իջաւ , և հետևեալ օրը դատաստանին նստելով՝ Պօղոսը բերել տուաւ : Ու անիկա կանչուելու վրայ՝ անոր շուրջը կեցող Հրէաստանէ եկած Հրէաները բազմաթիւ և ծանր մեղադրանքներ բերին , որոնք չէին կրնար ապացուցանել , Պօղոս պատասխանելով՝ թէ Հրէից Օրէնքին դէմ , և թէ տաճարին դէմ , և թէ կայսրին դէմ ոչինչ մեղանչեցի : Բայց Փեստոս Հրէից հաճելի ըլլալ կ՚ուզելով՝ Պօղոսին պատասխանեց , Կ՚ուզե՞ս Երուսաղէմ երթալ , և հոն այս բաներուն համար իմ առջևս դատուիլ : Ուրեմն Պօղոս ըսաւ , Կայսրին դատաստանին առջև կեցած եմ , հոն պէտք է որ դատուիմ . Հրէից ոչինչ անիրաւութիւն ըրի , ինչպէս որ դուն ալ շատ լաւ գիտես : Վասնզի եթէ անիրաւ եղած եմ , և մահուան արժանի բան մը ըրած եմ՝ չեմ մերժեր մեռնիլ , բայց եթէ ասոնք որ ինծի մեղադրեցին՝ ոչինչ են , ոչ ոք կրնայ զիս անոնց ձեռքը տալ : Կայսրին կ՚աղաչեմ : Ուրեմն Փեստոս Խորհուրդին հետ խօսելէ ետև՝ պատասխանեց , Կայսրին կ՚աղաչեցիր , կայսրին պիտի երթաս :

Եւ քանի մը օր ետև Ագրիպպաս թագաւորը և Բերնիկէ Փեստոսին գալով՝ հանդարտութեամբ տեսնելու եկան : Ու որովհետև շատ օրեր հոն մնացին , Փեստոս թագաւորին Պօղոսին գործը պատմեց , ըսելով , Մարդ մը կայ որ Փելիքսէն կապեալ ձգուեցաւ , որուն վրայ երբ որ Երուսաղէմ գացի՝ Հրէից քահանայապետները և երէցները մեղադրեցին , և դատապարտութիւն ուզեցին անոր դէմ : Ես ալ պատասխանեցի թէ Հռոմայեցիներուն սովորութիւն չէ որ մարդ մը մատնեն մահուան համար , մինչև որ մեղադրուողը մեղադրողներուն դէմ դէմ յանդիման չկենայ , և պաշտպանութեան տեղ չունենայ մեղադրանքին համար : Ուրեմն երբ որ հոս եկան՝ ես առանց ուշացման հետևեալ օրը դատաստանին նստելով՝ մարդը բերել տուի : Ու անոր շուրջը կեցողները երբ որ ելան՝ ոչ մէկ մեղադրանք բերին անոր դէմ որ կարծեցի թէ չար բան մը կայ : Հապա իրենց կրօնքին և Յիսուս անունով մեռած մէկ մարդու մը վրայ հարցեր ունէին անոր հետ , որ Պօղոս կ՚ըսէր թէ կենդանի է : Ես ալ որովհետև այս հարցերուն համար կասկածի մէջ էի , ըսի թէ Երուսաղէմ երթալ կ՚ուզէ՞ , և հոն այս բաներուն համար դատուիլ : Ուրեմն Պօղոս ըսաւ որ Օգոստոսին դատաստանին համար պահուի , ես ալ հրամայեցի որ զինքը պահեն մինչև որ զինքը կայսրին ղրկեմ : Ուրեմն Ագրիպպաս Փեստոսին ըսաւ , Ես ալ այդ մարդուն կ՚ուզէի լսել : Ան ալ ըսաւ , Վաղը պիտի լսես :

Ուրեմն հետևեալ օրը Ագրիպպաս և Բերնիկէ մեծ շուքով գալով՝ հազարապետ

Յամի Տեառն 60

Ը Գլ. է. 59. իա. 5.
Բ Ծն. խե. 14. խզ. 29.
Ժ Հմր 25.

Յիսուսի խօսքը, որ ինքը ըսաւ, Աւելի երանելի է տալը քան թէ
36 առնելը։ Եւ ասա որ ըսաւ, անոնց ամենուն հետ Ճծնկան վրայ դալով
37 աղօթք ըրաւ։ Ամէնքն ալ սաստիկ կու լային, ու Պօղոսի Բպարանոցին վրայ իյնալով զանիկայ
38 կը համբուրէին։ Սիրտերնին կը ցաւէր մանաւանդ ան խօսքին համար, Ժոր կ'ըսէր թէ ալ պիտի չտեսնեն իր երեսը. և զանիկայ ճամբայ դրին մինչև նաւը Երթալով։

ԳԼ. ԻԱ

1 Պօղոս բնաւ չհամոզուիր Երուսաղէմ երթալէն ետ կենալու։ 9 Փիլիպպոսին մարդարէ աղջիկները։ 17 Պօղոս Երուսաղէմ կ'երթայ, 27 ուր տեղ կը բռնուի ու մեծ վտանդի մէջ կ'իյնայ. 31 բայց հազարապետը ազատելով զանիկայ, հրաման կու տայ որ ժողովուրդին խօսի։

1 Ու երբոր ելանք ու անոնցմէ զատուեցանք՝ շիտակ նաւելով Կով եկանք, և միւս օրը Հռոդոն, ու
2 անկէ Պատարա։ Եւ նաւ մը գտանք որ Փինիկէ կ'երթար, ու անոր մէջը մտնելով՝ ճամբայ ե-
3 լանք։ Եւ Կիպրոս որ երևցաւ, զանիկայ ձախ կողմերնիս թող տալով՝ դէպ 'ի Սիւրիա նաւեցինք և Տիւրոս ելանք, ինչու որ նաւը
4 հոն պիտի թափէր Իր բեռը։ Եւ աշակերտները գտնելով՝ եօթը օր հոն կեցանք, որոնք Սուրբ Հոգիով — կ'ըսէին Պօղոսին որ Երու-
5 սաղէմ չելլէ։ Ու երբոր ան օրերը անցուցինք, ելանք ու կ'երթայինք. ամէնն ալ կնիկներով ու տղաքներով մինչև քաղաքէն դուրս մեզ ճամբայ դրին. Բ և ծովուն եզերքը ծնկան վրայ դալով՝ աղօթք
6 ըրինք։ Ու իրարու հրաժարական ողջոյն տալով՝ մենք նաւը ելանք,
7 անոնք ալ տեղերնին դարձան։ Իսկ մենք Տիւրոսէն Ղատուելով և ծովու ճամբորդութիւնը լմընցընելով Պտողէմայիս հասանք, ու եղբայրները բարևելով օր մը քո-
8 վերնին կեցանք։ Եւ հետևեալ օրը *Ճիկ ելանք ու Կեսարիա եկանք, և Փիլիպպոս Հաւետարանչին տունը մտնելով, Ժ որ ինքը եօթնէն Ճիկ-
9 էր, անոր քովը կեցանք։ Անիկայ չորս կոյս աղջիկ ունէր, Իոր մար-
10 դարէութիւն կ'ընէին։ Եւ հոն շատ օրեր որ կեցանք, Հրէաստանէն մարդարէ մը իջաւ Ղագաբոս
11 անունով. Ու երբոր մեզի եկաւ, Պօղոսին գօտին առնելով իր ձեռքերը ու ոտքերը կապեց, և ըսաւ։ Ասանկ կ'ըսէ Հոգին Սուրբ. Ան մարդը՝ որունն է ասա գօտին, Ի ասանկ պիտի կապեն Հրէաները Երուսաղէմի մէջ, ու հեթանոս-

Ա Հմր 12. Գլ. ի. 23.
Բ Գլ. ի. 36.
*Ամանչ Բաւելցընեն մենք որ Պօղոսին ընկերներն էինք՝
Հ Եփե. դ. 11. բ Տիմ. դ. 5.
Դ Գլ. զ. 5. ը. 26. 40.
Ի Յովել. բ. 28. Գլ. բ. 17.
Ղ Գլ. ժա. 28.
Ի Հմր 33. Գլ. ի. 23.

12 ներուն ձեռքը պիտի մատնեն։ Ու երբոր ասա լսեցինք, աղաչեցինք մենք ալ և տեղացիք ալ որ Երուսա-
13 ղէմ չելլէ։ Իսկ Պօղոս պատասխան տուաւ։ Ը Ի՞նչ կ'ընէք, Ինչ՞ կու լաք ու իմ սիրտս կը ճմլէք. քանզի ես չէ թէ միայն Երուսաղէմի մէջ կապուելու, հապա նաև մեռնելու ալ պատրաստ եմ Տէր Յիսուսի անուանը համար։
14 Եւ ինքը որ մտիկ չըրաւ, լուռ կեցանք, ու ըսինք՝ Բ Տէրոջը կամքը թող ըլլայ։
15 Եւ ան օրերէն ետև պատրաս-
16 տուելով Երուսաղէմ ելանք։ Կեսարացի աշակերտներէն ալ մէկ քանիները մեր հետը եկան, և Ճնտարին նախնի աշակերտի մը՝ Կիպրացի Մնասոնին, որուն քովը պիտի
17 կենայինք։ Ժ Ու երբոր Երուսաղէմ մտանք, եղբայրները ուրախու-
18 թեամբ մեզ ընդունեցին։ Եւ հետևեալ օրը Պօղոս մեզի հետ Ի Յակոբոսին քովը դնաց, ու բոլոր
19 երէցներն ալ եկան։ Եւ զանոնք բարևելով մի ըստ միոջէ Լ կը պատմէր ինչ որ Աստուած հեթանոսներուն մէջը ըրաւ Ի իր ծառայութիւ-
20 նովը։ Անոնք ալ լսելով փառք կու տային Տէրոջը. և ըսին իրեն, Կը տեսնե՞ս եղբայր՝ քանի բիւրաւոր հաւատացեալ Հրէաներ կան, ու ամէնն ալ Ժ օրէնքին նախանձա-
21 ւոր են։ Բայց քու վրայովդ իմացան թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն մէջ եղած Հրէաներուն Մովսէսէն ապստամբիլ կը սորվեցընես, ըսելով որ տղաքնին չթլփատեն, և սովորութիւններուն համեմատ չը-
22 վարուին։ Արդ ի՞նչ պիտի ըլլայ. անշուշտ բազմութիւն պիտի ժողվուի, ինչու որ պիտի լսեն թէ ե-
23 կեր ես։ Ուստի ասա բանը ըրէ որ քեզի կ'ըսենք. Մեր քովը չորս մարդ կայ, որոնք իրենց վրայ ուխտ
24 դրած են. Անոնք առ՝ իրենց հետը մաքրուէ, և անոնց համար ծախք ըրէ, որ Ի իրենց գլուխը ածիլեն. որպէս զի ամէնն ալ գիտնան թէ քու վրայովդ իմացած բաներնին ոչինչ է, հապա դուն ալ Ճիր հետը կը քալես օրէնքը պահելու մէջ։
25 Բայց հաւատքի եկող հեթանոսներուն համար Հ մենք թուղթ խրկեցինք՝ ինչպէս որ որոշեցինք, որ անոնք բնաւ ասանկ բաներ չպահեն. միայն թէ զգուշանան կուռքերու զոհուածէ ու արիւնէ և խեղ-
26 դուածէ ու պոռնկութենէ։ Ան ատենը Պօղոս ան մարդիկը առաւ, ու հետևեալ օրը անոնց հետ մաքրուած՝ Ծտաճարը մտաւ, Ղմաքրութեան օրերը լմընցընելը ցուցընե-

Յամի Տեառն 60

Ը Գլ. ի. 24.
Բ Մատ. զ. 10. իզ. 42. Ղու. ժա. 2. իբ. 42.
Ժ Գլ. ժե. 4.
Ի Գլ. ժե. 13. Գաղ. ա. 19. բ. 9.
Լ Գլ. ժե. 4. 12. Հրոով. ժե. 18. 19.
Ի Գլ. ա. 17. ի. 24.
Ժ Գլ. իբ. 3. Հռով. ժ. 2. Գաղ. ա. 14.
Հ Թու. զ. 2. 13. 18. Գլ. ժը. 18.
Հ Գլ. ժե. 20. 29.
Ծ Գլ. իդ. 18.
Ղ Թու. զ. 13.

Ցամք Տեառն 60

լու Համար , մինչև որ անոնց ամէն մէկուն համար պատրաստ մնաս ։
27 Ու երբոր եօթը օրերը լմննալու վրայ էին , Ասիացի Հրէաները զանիկայ տաճարին մէջը տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը խռովեցուցին , ու անոր ձեռք զարկած՝ կը կան-
28 չու բռտէին , Իսրայէլացի մարդիկ՝ օգնու թեան հասէք . սա ան մարդն է՝ որ ամէն տեղ ժողովուրդին և օրէնքին ու սա տեղին դէմ բան կը սորվեցընէ ամենուն , մինչև որ տաճարին մէջը Յոյներ ալ մտցուց ,
29 և սա սուրբ տեղը պղծեց . (Ինչու որ առաջուց Եփեսացի Տրոփիմոսը իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր էին , և կը կարծէին թէ Պօղոս
30 զանիկայ տաճարը մտցուց .) Ու բոլոր քաղաքը շարժեցաւ և ժողովուրդը դիզուեցաւ , ու բռնեցին Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին . և շուտ մը դռները գոցուեցաւ ։
31 Ու երբոր անոնք կ՚ուզէին անիկայ սպաննել , լուր հասաւ դունդին հազարապետին թէ բոլոր Երու-
32 սաղէմ իրար անցեր է ։ Ան ալ անմիջապէս զինուորներ և հարիւրապետներ առած՝ անոնց վրայ վազեց . անոնք ալ հազարապետը ու զինուորները տեսնելով՝ Պօղոսը
33 ծեծելէն դադրեցուցին ։ Ան առնոր հազարապետը մտնելով՝ բռնեց զանիկայ , և երկու բռաւ որ կրկին շղթայով կապեն . ու կը հարցընէր թէ անիկայ ով է ու ինչ
34 բրեր է ։ Ու բազմութենէն մէկէն մէկը մէկ կերպ՝ ու միւսը ուրիշ կերպ բան կը կանչէր բոլորին . իսկ երբոր չկրցաւ անոր ճշմարտութենէն ստոյգը գիտնալ , հրամայեց բռաւ որ զանիկայ բերդը տանին ։
35 Ու երբոր սանդուխը հասաւ , ա նանկ պատահեցաւ որ զինուորները վեր վերցընէն անիկայ՝ ժողովրդ-
36 գին բռնութենէն համար . Ինչու որ ժողովուրդին բազմութիւնը ետևէն կ՚երթար , ու կ՚բսէին , Վե՛րցուր
37 տուիկայ ։ Ու երբոր Պօղոս բերդը մտնելու վրայ էր , հազարապետին բսաւ , Արդեօք կարելի՞ է որ քեզի բան մը խօսիմ ։ Ան ալ բսաւ ,
38 Յունարէն գիտե՞ս ։ Չէ՞ որ դուն ան Եգիպտացին ես , որ սա օրերս առաջ չորս հազար արիւակ մարդիկ ապստամբեցուցիր , ու անա-
39 պատը Նանկերը ։ Պօղոս ալ բսաւ , Ես Հրէայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնէն , չէ թէ անծանօթ քաղաքի մը քաղաքացի , ու կ՚աղաչեմ քեզի՝ ինձի հրամայես տուր որ ժողովուրդին խօսիմ ։
40 Ու երբոր անիկայ հրամայեց տուաւ ,

Պօղոս սանդուխին վրայ կայնելով՝ ձեռքը շարժեց ժողովուրդին , ու երբոր ադէկ մը լռութիւն եղաւ , Եբրայական լեզուով խօսեցաւ ա-

Գլ . ԻԲ

1 նոնց , ու բսաւ ,
Ցամք Տեառն 60
Ա Արդիկ , Եղբայրներ և Հայրեր՝ ինձի մտիկ բրէք որ հիմա ձեզի
2 պատասխան կու տամ . (Երբոր լսեցին որ Եբրայական լեզուով կը խօսէր իրենց , ալ աւելի լուռ կե-
3 ցան . Ու անիկայ բսաւ ,) Ես Հրէայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնին մէջ ծնած՝ և սա քաղաքիս մէջ Գամալիելին ոտքը մեծցած , խստ Հայրերնիս օրէնքին ճշդութեան պէս կրթուած , Աստուծոյ ինչպէս
4 որ այսօր դուք ամէնդ եք ։ Ես այս էրիկ մարդիկ ու կիներ մարդիկ կապելով , ու բանտերս մտցնելով սա Ճամբան հալածեցի մինչև ի
5 մահ . Ինչպէս որ քահանայապետն ալ կը վկայէ ինձի համար՝ և բոլոր ծերակոյտը . Որ իրենցմէ թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն Դամասկոս կ՚երթայի , որ հոն եղածներն ալ կապուած Երուսաղէմ
6 բերեմ , որ պատժուին ։ Ու եղաւ որ երբ կ՚երթայի ու Դամասկոսին մօտեցայ , կէս օրուան դէմ յանկարծակի երկինքէն մեծ լոյս մը
7 փայլատակեց իմ բոլորտիքս . Ես գետինը ինկայ , ու ձայն մը լսեցի որ ինծի կ՚բսէր , Սաւուղ՝ Սաւուղ ,
8 ինչո՞ւ զիս կը հալածես ։ Ես ալ պատասխան տուի թէ Դուն ո՞վ ես՝ Տէր , ան ալ ինծի բսաւ , Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ , որ դուն
9 կը հալածես ։ Հայց անոնք որ իմ հետս էին՝ լոյսը տեսան ու վախով լեցուեցան , ասկայն ինծի խօսողին
10 ձայնը չլսեցին ։ Ես ըսի , Ի՞նչ ընեմ՝ Տէր . և Տէրը ինծի բսաւ , Ելի՛ր դուս Դամասկոս , ու հոն քեզի պիտի դրուցուի ան ամէն բանեբուն համար , որ սահմանուած է
11 որ ընես ։ Ու երբոր չէի տեսներ ան լոյսին փառքէն , հետս եղողները ձեռքէս բռնած՝ Դամասկոս
12 մտայ ։ Ես Անանիա անուն մարդ մը՝ օրէնքին համեմատ առատաձեռնութեամբ , որ Դամասկոս բնակող բոլոր
13 Հրէաներէն լաւ վկայուած , ինծի եկաւ , ու քովս կայնելով ինծի բսաւ , Սաւուղ եղբայր , վեր նա-

Ցամք Տեառն 60

Գլ . ԻԲ . 17 ։

Գլ . Իբ

1 Պօղոս ի բաս միջէն կը պատմէ իր դարձի պատ . 17 և իր առաքելութեան կանչուելը . 22 բայց Հեթանոսներուն խօսքը ընդունելնէն ետքը Ժողովուրդը բարկանալն կ՚ազդարարէ անոր դէմ ։ 24 Հազարապետը հրամայեց կ՚ընէ որ ծեծեն Պօղոսը . 25 բայց անիկայ իր Հռոմէացիութեան բերաբը խնայցնելով կ՚ազատի ։

1 Գործ . ե . 2 ։

2 Գործ . Իա . 39 ։ բ Կոր . ժա . 22 ։ Փիլ . գ . 5 ։

3 Գործ . կ . 34 ։ բ Օր . իդ . 3 ։ գ Թագ . գ . 38 ։ Ղեւ . ժ . 39 ։

4 Գործ . իգ . 5 ։ Գործ . իա . 20 ։ Դաղ . ա . 14 ։

5 Հռով . ժ . 2 ։ Գործ . բ . 3 ։ իգ . 9 . 10 . 11 ։ Փիլ . գ . 6 ։ ա Տիմ . ա . 13 ։

6 Գործ . իբ . 66 ։ Գործ . գ . 5 ։

7 Գործ . թ . 2 ։ իգ . 10 . 12 ։

8 Գործ . թ . 3 ։ իզ . 12 . 13 ։

Յամի Տեառն 60

ՀԳԼ. Գ. 13։ Ե. 30։
ՅԳԼ. Թ. 15։ Իզ. 16։
ՂԳԼ. Գ. 14։ Է. 52։
ՃԱ Կոր. Թ. 1։ Ժե. 3։
ՄԱ Կոր. Ժա. 23։ Գաղ. Ա. 13։
ՅԳԼ. Իգ. 11։
ՆԳԼ. Գ. 20։ Իզ. 16։
ՇԳԼ. Բ. 38։ Երբ. Ժ. 22։
ՈԳԼ. Թ. 14։ Հռով. Ժ. 13։
Ոմանք՝ Տէրոջը
ՉԳԼ. Թ. 26։ Բ Կոր. Ժբ. 2։
ՊՀՄԲ 14։
ՋՄԱՍ. Ժ. 14։
ՌՀՄԲ 4։ Գլ. Բ. 3։
ՍՄԱՍ. Ժ. 17։
ՎԳԼ. Է. 57։
ՏՂՈ. Ժա. 48։ Գլ. Է. 59։ Հռով. Ա. 32։
Ոմանք՝ Չսանին։
ՐԳԼ. Թ. 15։ Ժգ. 2, 46, 47։ Ժբ. 6։ Իզ. 17։ Հռով. Ա. 5։ Ժա. 13։ Ժե. 16։ Գաղ. Ա. 15, 16։ Բ. 7, 8։ Եփե. Գ. 7, 8։ Ա Տիմ. Բ. 7։ Բ Տիմ. Ա. 11։
ՑԳԼ. Իա. 36։
ՒԳԼ. Իե. 24։
ԻԳԼ. Ժզ. 37։
ԻՈՄԱՆՔ՝ Նայէ՝ ինչ

14 յէ։ Եւ ալ նոյն ժամուն վեր նայեցայ իրեն. և անիկայ ըսաւ, ՀՄեր հայրերուն Աստուածը առաջուց ՀՔեզ ընտրեց, որ իր կամքը ճանչնաս ու ան ՂԱրդարը ՀՄեսնես, ՄԵ անոր բերնէն ձայն լսես.
15 ՄՔանզի բոլոր մարդոց առջևը անոր վկայ պիտի ըլլաս ան բաներուն համար, ՆՈր տեսար ու լսեցիր։ Եւ հիմա՝ ալ ի՞նչ կ՚ուշանաս, ելի՛ր մկրտուէ Հու մեղքերդ լուա՝ ՊՊ ա-
17 նոր անունը կանչելով։ ՀԵւ եղաւ որ երբոր Երուսաղէմ դարձայ՝ ու տաճարին մէջ աղօթք կ՚ընէի, մտքի յափշտակութիւն մը եկաւ
18 վրաս, ՊԵւ զինքը տեսայ, որ ինծի կ՚ըսէր։ ՀԱրտորցիր՝ շուտով Երուսաղեմէն ելի՛ր, ինչու որ քու ինծի համար ըրած վկայութիւնդ պիտի
19 չընդունին։ Եւ ալ ըսի, Տէր՝ ՌԻրենք աղէ՛ գիտեն թէ ես էի որ քեզի հաւատացողները բանտը կը դնէի, ՍԵ ժողովարաններուն մէջ
20 կը ծեծէի. ՀՈւ երբոր քու Ստեփաննոս վկայիդ արիւնը կը թափուէր, ես ինքնս ալ ներկայ էի ՏԵ կամակից էի †անոր սպաննուելուն՝՝. ու զանիկայ սպաննողներուն հանդերձները ես կը պահէի։
21 Եւ ինծի ըսաւ, Գնա՝, ՐԻնչու որ ես քեզ հեռաւոր հեթանոսներուն պիտի խրկեմ։
22 Եւ անոնք մինչև աս խօսքս ականջ դրին իրեն, ետքը ձայներնին վերցուցին ու ըսին, ՑՎերցուր աշխարհէն ատանկ մարդը, Փքանզի չվայլեր ատոր ողջ մնալ։ Ու
23 երբոր կը կանչուրռտէին ու հանդերձնին կը նետէին, և փոշին դէպ
24 'ի օդը կը ցանէին, Հազարապետը հրաման ըրաւ որ զանիկայ բերդը մտցընեն, ու ըսաւ որ ծեծով հարցուփորձ ընեն անոր, որ գիտնայ թէ ի՞նչ յանցանքի համար անոր դէմ անանկ կը կանչուրռտէին։
25 Ու երբոր կաշի կապերով զինքը կապեցին, Պօղոս վերակացու հարիւրապետին ըսաւ, ԻԱրժա՞ն է ձեզի Հռովմայեցի ու չդատապար-
26 տուած մարդ մը ծեծել։ Հարիւրապետը երբոր ԱՍ լսեց, գնաց հազարապետին պատմեց ու ըսաւ, ‡Ի՞նչ պիտի ընես, ինչու որ աս
27 մարդը Հռովմայեցի է։ Հազարապետն ալ քովը գնաց ու ըսաւ անոր, Ըսէ ինծի, դուն Հռովմա-
28 յեցի՞ ես. ան ալ ըսաւ, Այո՛։ Հազարապետը պատասխան տուաւ, Ես շատ ստակով ձեռք բերի աս քաղաքացիութեան իրաւունքը. և Պօղոս ըսաւ, Ես բուն ԱՊՈՐ ՀԷՋԸ
29 ծնած եմ։ Ու անոնք որ իրեն հարցուփորձ պիտի ընէին, շուտ

Յամի Տեառն 60

մը ետ կեցան իրմէն. և հազարապետն ալ վախցաւ, երբոր իմացաւ թէ Հռովմայեցի է, և որովհետև զանիկայ կապեր էր։
30 Ու հետևեալ օրը ուզելով որ շիտակը գիտնայ թէ ինչ է Հրէաներուն ըրած ամբաստանութիւնը անոր դէմ, ‖արձրկեց անիկայ, և հրաման ըրաւ որ քահանայապետները ու բոլոր ժողովքը մէկտեղ գան. և Պօղոսը իջեցընելով՝ անոնց առջևը կայնեցուց։

‖Ոմանք՝ կապերէն արձրկեց

ԳԼ. ԻԳ

1 Երբոր Պօղոս զինքը կը պաշտպանէր, 2 Անանիա կը հրամայէ որ անոր բերնին զարնեն։ 7 Երկպառակութիւն կը ծագի Պօղոսի դատախազներուն մէջտեղը։ 11 Աստուած կը քաջալերէ զանիկայ։ 12 Հրէայք Պօղոսի համար որոգայթ կը լարեն։ 20 Հազարապետը իմանալով աս բանը, 27 Փելիքս կուսակալին կը խրկէ Պօղոսը։

1 Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողովքին վրայ դարձընելով՝ ըսաւ, Մարդիկ եղբայրներ, ՍԵս բոլորովին բարի խղճմտանքով կեանք վարեր եմ Աստուծոյ առջևը մինչև աս օրս։
2 Անանիա քահանայապետն ալ հրաման ըրաւ իր քովը կայնողներուն՝
3 ԲՈր անոր բերնին զարնեն։ Ան ատենը Պօղոս ըսաւ անոր, Աստուած քեզի պիտի զարնէ՝ ծեփած պատ, որ դուն նստեր ես օրէնքին համեմատ զիս դատելու, և ԳՕրէնքէն դուրս հրաման կ՚ընես որ ինծի զար-
4 նեն։ Եւ բոլորտիքը կայնողները ըսին, Աստուծոյ քահանայապետը
5 կը նախատես։ Պօղոս ալ ըսաւ, Ե՛ղբայրներ՝ ԴՉէի գիտեր որ քահանայապետ է. ինչու որ գրուած է, ԻՔու ժողովուրդիդ իշխանին դէմ
6 չարախօսութիւն մի՛ ըներ։ Եւ Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը սադուկեցիներ են ու միւսը փարիսեցիներ, կ՚աղաղակէր ժողովքին մէջ, Մարդիկ եղբայրներ, ՂԵս փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի. մեռելոց յարութեանը ԻՅոյսին հա-
7 մար կը դատուիմ։ Ու երբոր աս ըսաւ, փարիսեցւոց և սադուկեցւոց մէջը երկպառակութիւն ինկաւ, և բազմութիւնը բաժնուե-
8 ցաւ։ ԸՔանզի սադուկեցիք կ՚ըսեն թէ յարութիւն չկայ, և ոչ հրեշտակ ոչ ալ հոգի. բայց փարիսեցիք երկուքն ալ կը դաւանին։
9 Եւ մեծ աղաղակ մը եղաւ. ու փարիսեցւոց կողմէն եղող դպիրները ոտքի վրայ ելլելով՝ դէմ կը կենային ու կ՚ըսէին, ԲՄենք աս մարդուն վրայ չարութիւն մը չենք գտներ. ԺՀապա թէ որ հոգի մը կամ հրեշտակ մը ատոր խօսած է, ‖Ի՞նչ։
10 Ու երբոր աղմուկը շատցաւ, հազարապետը վախնալով որ չըլլայ

ՍԳԼ. Իգ. 16։ ՍԿոր. Գ. 4։ ԲԿոր. Ա. 12։ Գ. 2։ Բ Տիմ. Ա. 3։ Երբ. Ժգ. 18։
ԲԳԼ. Թաղ. Իբ. 24։ Երեմ. Ի. 2։ Յօհ. Ժբ. 22։
ԳՂԵ. Ժթ. 35։ Բ Օր. Իե. 1, 2։ Յօհ. Է. 51։
ԴԳԼ. Իգ. 17։
ԻԵԼ. Իբ. 28։ Ժող. Ժ. 20։ Բ Պետ. Բ. 10։ Յուդ. 8։
ՂԳԼ. Իզ. 5։ Փիլ. Գ. 5։
ԻԳԼ. Իգ. 15, 21։ Իզ. 6։ Իբ. 20։
ԸՄԱՍ. Իբ. 23։ Մար. Ժբ. 18։ Ղու. Ի. 27։
ԲԳԼ. Իե. 25։ Իզ. 31։
ԺԳԼ. Իբ. 7, 17, 18։
‖Ոմանք՝ Աստուծոյ հետ չմարաբնչինք։

Համբ Տեառն 60

թէ Պօղոս անոնցմէ պատառուի, դիմումներուն հրաման բլալ որ իջնեն դահիկայ անոնց մէջէն յաթիղ-

Ի ԳԼ · ԺԸ · 9· ԽԿ · 23 · 24·

11 տակէն ու բերդը բերեն։ Եւ հետեւեալ դիշերը Տէրը անոր քովը կայնեցաւ ու բսաւ, Քաջալերբսո՛ դուք՝ Պօղոս, վասն զի ինչպէս որ Երուսաղէմի մէջ ինծի համար վկայեցիր, անանկ պէտք է քեզի որ Հռոմիս մէջ ալ վկայես։

ԼՀԳ. 21 · 30· ԳԼ · ԽԸ · 3·

12 Ու երբոր առտու եղաւ, Հրէաները ոմանք միաբանեցան, ու ինքզինքնին անէծքի տակ դրին, բսելով որ չուտեն ու չխմեն մինչև որ

13 Պօղոսը սպաննեն։ Եւ քառասունէն աւելի էին որ այս երդումը իրա-

14 րու հետ բրին։ Որ ասոնք քահանայապետներուն և Ծերերուն գացին ու բսին, Անէծքով անիծեցինք անձերնիս՝ որ բան մը չուտենք մինչև

15 որ Պօղոսը սպաննենք։ Ուստի դուք ժողովքին հետ մէկտեղ հաղարապետին իմացուցէք որ վաղը զանիկայ ձեզի իջեցրնէ, որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն բնել կ'ուզէք անոր վրայով։ Եւ մենք անոր մեռ դալէն առաջ պատրաստ

16 ենք զանիկայ սպաննելու։ Եւ Պօղոսին քրոջը որդին երբոր այս դաւաճանութիւնը լսեց, եկաւ բերդը

17 մտաւ ու Պօղոսին պատմեց։ Պօղոս ալ Հարիւրապետներուն մէկը իրեն կանչելով՝ բսաւ, Այս պատանին հաղարապետին տար, ինչու որ բան մը ունի անոր իմացրնելու։

18 Ան ալ առաւ զանիկայ և տարաւ հաղարապետին ու բսաւ, Բանտարկեալ Պօղոսը զիս կանչեց, և ազաչեց որ այս պատանին քեզի բե-

19 րեմ՝ որ քեզի խօսելիք ունի։ Եւ հաղարապետը անոր ձեռքէն բռնելով մեկդի դնաց, ու հարցուց թէ Ի՞նչ բան ունիս ինծի իմացրնելու։

Ի ԳՀԳ. 12·

20 Եւ անիկայ բսաւ, Հրէաները միաբանեցան քեզի ազաչելու որ վաղը Պօղոսը առեւանը իջեցրնես, որպէս թէ կ'ուզեն աւելի ճիշդ քննութիւն մը բնել անոր վրա-

21 յով։ Բայց դուն անոնց մտիկ չընես, ինչու որ անոնցմէ բառասունէն աւելի մարդիկ դարանամուտ եղած են անոր համար, որոնք ինքզինքնին անէծքի տակ դրին որ չուտեն ու չխմեն, մինչև որ անիկայ սպաննեն. ու հիմա պատրաստ են,

22 և քու հրամանիդ կը սպասեն։ Ան ատենը հաղարապետը պատանին ճամբեց, պատուիրելով թէ Մէկու մը մի բսեր որ աս բանը ինծի իմացուցիր։

23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց ու բսաւ, Երկու հարիւր դինուոր պատրաստեցէք, ու եօ-

Համբ Տեառն 60

թանասուն ձիաւոր և երկու հարիւր գեղարդաւոր, որ մինչև ևսարիա երթան դիշերուան ժամ

24 իրեքին։ Եւ գրաստներ պատրաստեցէք, որ Պօղոսը հեծցրնեն ու ապահովութեամբ Փելիքս կուսա-

25 կալին տանին։ Եւ թուղթ մը

26 գրեց աս օրինակին պէս։ Կղօդիոս Լիսիաս՝ պատուական Փելիքս կու-

27 սակալիդ. ողջոյն։ Ես Մարդը Հրէաներէն բռնուեր էր, և անոնցմէ պիտի սպաննուէր, իսկ ես զինուորներով վրայ հասած՝ ազատեցի զանիկայ, իմանալով որ

Ի ԳԼ · Իա · 33 · Իգ · 7·

28 Հռոմայեցի է։ Եւ կուզելով պատճառը գիտնալ որուն համար ատոր վրայ ամբաստանութիւն կ'ընէին, իջեցուցի ատիկայ անոնց ա-

ԼԳԼ · Իը · 30·

29 տեանը։ Որ գտայ ամբաստանուած հրեղնց օրէնքներն Ելբ-Բէրէալ խնդիրներու համար, և մեռնելու կամ կապուելու արժանի յանցանք մը

Ի ԳԼ · Իգ · 31·

30 չունենալ։ Երբոր լուր առի որ Հրէայք ատ մարդուն համար որոդայթ պիտի լարեն, իսկոյն քեզի խրկեցի, Հրամայեցի նաև ամբաստանողներուն ալ՝ որ քու առջեդ խօսին ատոր վրայով։ Ողջ եղիր։

ԼՀԳ. 20·

31 Զինուորներն ալ իրենց հրամայուածին համեմատ առին Պօղոսը ու դիշերով Անտիպատրոս

32 տարին։ Եւ հետեւեալ օրը թողուցին ձիաւորները անոր հետ երթալու, ու իրենք բերդը դարձան։

33 Անոնք ալ Կեսարիա մտան, ու թուղթը կուսակալին տուին, և Պօղոսը անոր առջեր կայնեցու-

34 ցին։ Երբոր կարդաց, հարցուց թէ որ գաւառէն է, և իմանալով

35 որ Կիլիկիայէն է, Լսաւ, Պիտի լսեմ քեզի երբոր քու ամբաստանողներդ ալ գան. և հրամայեց որ զանիկայ Հերովդեսին պալատը պահեն։

*Ընծայ կուսակալը կարգաց՝

ՀԳԼ · Իա · 39·

ՃԳԼ · Իգ · 1· 10 · Իե · 16· ԴՊատ · Իե · 27·

ԳԼ · ԻԴ

1 Պօղոս Ցերթիւզեան ամբաստանուած՝ 10 պատասխան կուտայ իր վարքին և վարդապետութեանը համար. 24 կը բարգի դերիանոս կուսակալին ու անոր արիւոջը. 26 Կուսակալ կը յուսայ կաշառք առնել Պօղոսէն. 27 Վերջապէս իր պաշտօնէն հլլելով Պօղոսը կապատ կը թողու։

1 Ետ հինդ օրէն Ատր Բ Ընանիա քահանայապետը Ծերերուն հետ ու Տերտուղոս անուն Ճարտասանի մը հետ իջաւ, և ատենը կուսակալին իմացուցին Ընդդէմ Պօղոսի։

ԻԳԼ · Իա · 27· Բ ԳԼ · Իգ · 2· 30 · 35 · Իե · 2·

2 Բերուեր Պօղոսին դէմ։ Ու երբոր կանչեցին անիկայ, Տերտուղոս բսկսաւ ամբաստանել ու բսել, Ո-րովհետև քու ձեռքովդ շատ խաղաղութիւն, ու քու խնամքովդ աս ազգին բաներուն ազէկ կարգադրու-

3 թիւներ կը վայելենք, Ամեն կեր-

Համբ Տեառն 60

պով ու ամէն տեղ բոլորովին դոհ ըլլալով՝ ընորհակալ ենք՝ ով պա-
4 տուականն Փելիքս ։ Բայց չըլ-
լայ որ ալ աւելի ձանձրութիւն տամ քեզի , կ'աղաչեմ որ քու քաղցրութեամբդ մէկ ականջ դը-
նես , որ համառօտաբար պէտ է խօ-
5 նէմ ։ Ինչու որ մենք աս մարդը դատանք ապականիչ և խռովարար բոլոր Հրէաներուն որ աշխարհիս
մէջ են , և Նազովրեցւոց աղանդին
6 առաջնորդ ։ Որ տաճարն ալ ու-
զեց պղծել , որն որ բռնեցինք ։ ու
մեր օրէնքին համեմատ ուզեցինք
7 դատաստանը ընել ։ Բայց Հի-
սիաս հազարապետը եկաւ մեծ
բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ ,
8 և ։ հրաման բրաւ որ անոր դատա-
խազները քեզի գան , որն որ դուն քննելով՝ կարող պիտի ըլլաս տե-
ղեկանալ ան ամէն բաներուն , ո-
րոնց համար մենք ամբաստանու-
9 թիւն կ'ընենք ատոր վրայ ։ Հը-
բէաներն ալ ամէնը մէկ եղած՝ բ-
սին թէ Ա յդպէս է ։
10 Պատասխան տուաւ Պօղոս , (երբոր կուսակալը անոր աչք բրաւ որ խօսի ։) Գիտնալով որ շատ տարիներէ հետէ դուն աս ազգին դատաւոր ես , աւելի յօժարու-
թեամբ ինծի վերաբերեալ բանե-
րուն համար պատասխան կու տամ .
11 Որովհետև կրնաս գիտնալ որ ես տասներկու օրէն աւելի չէ՝ քանի որ Երուսաղէմ երայ հերկրպագու-
12 թիւն ընելու ։ Ե՛ւ ոչ տաճարին մէջ մէկու մը հետ վիճաբանութիւն ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը մէկտեղ ժողված չգտան , ոչ ալ
13 ժողովարաններուն մէջ , և՛ ոչ քաղաքին մէջ . ոչ ալ կրնան ա-
պացուցանել ան բաները , որոնց համար հիմա ամբաստանութիւն
14 կ'ընեն ինծի դէմ ։ Բայց աս կը խոստովանիմ քեզի թէ ։ ան ճամ-
բուն համեմատ որ աստուած հեր-
ձուած կ'կանչեն , ես անանկ կը պաշ-
տեմ իմ հայրերուն Աստուածս , հաւատալով ան ամէն բաներուն որ Օրինաց և մարգարէից մէջ
15 գրուած են ։ Ես ունիմ աս Աստուած՝ հետը որ ատոնք ալ ակնկալութիւն ունին , որ մեռելոց յարութիւն պիտի ըլլայ , ։ թէ արդարներուն և թէ մեղաւորնե-
16 րուն ։ Ես ես աս բանիս համար կը ջանամ , որ ամէն ատեն մաքուր խղճմտանք ունենամ Աստուծոյ
17 առջեւ ու մարդոց առջեւ ։ Ետքը ես շատ տարիներէ հետէ ։ ևկայ իմ ազգիս ողորմութիւններ բերելու ,
18 ու ընծաներ փոխ ։ ։ Անոնցով քանի մը Գալիլացի Հրէաներ գըտնած մարդս տաճարին մէջ մաքրուած դտան՝ ոչ բազմութիւնով և ոչ ամբո-
19 խով , Որ անոնց պէտք էր առջեւդ գալ ու ամբաստանութիւն ընել , թէ որ իմ վրայիս ըսելու բան մը
20 ունէին . Կամ թէ ասոնք իրենք թող բանն՝ ինչ անիրաւութիւն դտան իմ վրաս , երբոր առեանր
21 կայներ էի . Միայն թէ աս մէկ խօսքիս համար՝ որ երբ միջերնին կայներ էի , կանչեցի թէ ։ Մեռե-
լոց յարութեան համար ես այսօր
22 ձեզմէ կը դատուիմ ։ Եւ Փելիքս *ուրիշ անգամի թողուց անոնք , ինչու որ ատկէ տեղեկութիւն ու-
նէր ան ճամբուն վրայով . ու ը-
սաւ , երբոր Լիւսիաս հազարա-
պետը հոս իջնէ , պիտի քննեմ ձեր
23 գործը ։ Եւ հարիւրապետին հրա-
ման բրաւ որ զանիկայ պահէ և ընդարձակութիւն տայ , ու իրեն-
ներէն մէկը չարգիլէ անոր սպասա-
ւորութիւն ընելէն կամ անոր քո-
վը երթալէն ։
24 Եւ քանի մը օրէն եւս Փելիքս եկաւ իր Դրուսիլա կնկանը հետ որ Հրէայ էր , ու Պօղոսը կանչել տուաւ , և լսեց անկէ ան հաւատքին համար որ Քրիստոս Յիսուսի
25 վրայ է ։ Ու երբոր անելիկայ արդարութեան ու ժուժկալութեան և գալու դատաստանին վրայով կը խօսէր , Փելիքս զարհուրելով պա-
տասխան տուաւ ։ Դուն հիմա գը-
նա , ու երբոր ժամանակ ունե-
նամ՝ ես քեզ նորէն կը կանչեմ ։
26 Նաև յոյս ունէր որ Պօղոսին կողմէն իրեն տասկ †տրուի , անոր համար շատ անգամ կանչել կու-
տար զանիկայ ու հետը կը խօսակ-
27 ցէր ։ Բայց երկու տարի որ եղաւ , Փելիքսին տեղը Պորկիոս Փեստոս եկաւ . Փելիքս ալ ։ Հրէաներուն ընորհք ընել ուզելով , Պօղոսը կապուած թողուց ։

ԳԼ · ԻԲ

2 Հրէայք Պօղոսին դէմ ամբաստանութիւն կ'ընեն Փեստոսին առջեւը ։ 8 Պօղոս պատաս-
խան կու տայ , 11 և կայսերին կը բողոքէ ։ 14 Երբոր Փեստոս անոր գործը կը պատմէ Ագրիպ-
պաս թագաւորին , 23 և Պօղոսը անոր առ-
ջեւը բերել տալով , 25 կը յայտնէ թէ ա-
նիկայ մահուան արժանի բան մը բրած չէ ։

1 Երբ երբոր Փեստոս էր Կեսարիա-
ն իոնը գաւառը Հասաւ , իրեք օրէն եւս կեսարիայէն Երուսա-
2 ղէմ եկաւ ։ Եւ քահանայապե-
տը ու Հրէից գլխաւորները անոր ի-
մացուցին Երէնց մ Բ իոնը
3 Պօղոսին դէմ , Եւ կ'աղաչէին ի-
րեն ու շնորհք կը խնդրէին անոր դէմ , որ զանիկայ Երուսաղէմ բե-
րել տայ . Ե՛ու իրենք դարան կը

Համբ Տեառն 60

Ղկ · իգ · 30 · իե · 16 ։

‡ Գբ · իգ · 2 ։ Գկ · գ · 13 · իգ · 20 ։ իե · 6 · իս · 28 ։ ա Պետ . բ · 12 · 15 ։

† Գկ · իս · 28 ։

Ե Ցհ · իբ · 31 ։

Ղկ · իս · 33 ։

Ե Գբ · իգ · 30 ։

Փելիքս կուսակալ եղաւ Հրէաստանի վրայ յա · Ս · 53

Ընդհ Գործ 17 · Գբ · իս · 26 ։

Ե Գբ · իե · 8 · իբ · 17 ։

‡ Ա Տիմ . ա · 3 ։

Ղկ · իգ · 22 · իբ · 23 ։

Ե Գկ · իգ · 6 · իգ · 6 · 7 · իբ · 20 ։

Ե Դան . իբ · 2 · Ցհ . ե · 28 · 29 ։

Ե Գբ · իգ · 1 ։

Հգ · ժա · 29 · 30 · ի · 16 · Հով . իե · 25 · բ Կոր . բ · 4 · Գաղ . բ · 10 ։

Ե Գբ · իս · 26 · 27 · իգ · 21 ։

Համբ Տեառն 60

Ղկ · իգ · 30 · իե · 16 ։

Ե Գկ · իգ · 6 · իբ · 20 ։

*Ե՛ւ ես աս բաները լսելով՝ ուրիշ

Ե Հմր 7 ։

Ե Գբ · իե · 3 · իբ · 16 ։

Ե Ղկ · իգ · 8 · + Ե՛ւ որ բուխտը գաղիկ արձակէ ։ Ես · Տ · 62

Ղկ · իգ · 2 · Գկ · ժ · 3 · իե · 9 · 14 ։

— Գկ · իգ · 1 · Հմր 15 ։

Ե Գբ · իգ · 12 · 15 ։

Ցամի Տեառն 62

պատրաստէին Ամմուն մէջ զանխ-
4 կայ սպանելու ։ Բայց Փեստոս
պատասխան տուաւ , որ Պօղոս
Կեսարիայի մէջ պահուի , և որ
ինքը շատ չանցած հոն պիտի եր-
5 թար ։ Ուստի ձեզմէ որոնք որ
կարող են՝ ըսաւ , իմ հետս թող
իջնեն , և եթէ որ ան մարդուն վը-
րայ յանցանք մը կայ , թող անոր
6 դէմ ամբաստանութիւն ընեն ։ Ես-
հոն * ութը կամ տասը օրէն աւելի
չկենալով՝ , Կեսարիա իջաւ . ու
հետևեալ օրը առտնուն նստելով՝
հրաման ըրաւ որ Պօղոսը բերեն ։
7 Ու երբոր անիկայ եկաւ , Երուսա-
ղէմէն իջնող Հրէաները անոր բո-
լորտիքը կայնելով , շատ ու ծանր
ամբաստանութիւններ կը բերէին
Պօղոսի դէմ , որոնք չէին կրնար
8 ապացուցանել . ինչու որ Պօղոս
պատասխան կու տար թէ Ես ոչ
Հրէականերուն օրէնքին և ոչ տա-
ճարին՝ ոչ ալ Կայսրին դէմ յան-
9 ցանք մը բրած եմ ։ Բայց Փես-
տոս Հաճելով որ Հրէականերուն շը-
նորհք բնէ , պատասխան տուաւ
Պօղոսին ու ըսաւ ։ Կ'ուզե՞ս Ե-
րուսաղէմ երթալ , և հոն ատ բա-
ներուն վրայով իմ առջեւս դա-
10 տուիլ ։ Պօղոս ալ ըսաւ ։ Կայս-
րին առեանը կայներ եմ , ուր որ
պէտք է ինծի դատուիլ . Ես Հրէ-
աներուն անիրաւութիւն մը բրած
չեմ , ինչպէս որ դուն ալ աղէկ
11 գիտես ։ Եթէ ուրեմն թէ որ անիրա-
ւութիւն մը և մահուան արժանի
բան մը բրած եմ , ես մեռնելէն
չեմ քաշուիր . բայց թէ որ չկայ
իմ վրաս ան բաներէն մէկն ալ՝ ո-
րոնց համար ասոնք ինծի դէմ ամ-
բաստանութիւն կ'ընեն , մէկը չը-
կրնար զիս ասոնց շնորհել ։ Կայս-
12 րին կը բողոքեմ ։ Այն ատեն Փես-
տոս խորհրդականաց հետը խօսելով՝
պատասխան տուաւ թէ Կայսրին
բողոքեցիր , Կայսրին պիտի երթաս ։
13 Եւ քանի մը օր անցնելէն ետև՝
Ագրիպպաս թագաւորը և Բերե-
նիկէ Կեսարիա եկան Փեստոսը
14 ողջունելու ։ Եւ շատ օրեր որ հոն
անցուցին , Փեստոս Պօղոսին հա-
մար թագաւորին խնդրուած բա-
ներ ։ Հոս մարդ մը կայ՝ որն որ
Փելիքս բանտարկուած թողուցեր
15 է , Որուն վրայով՝ երբոր Երուսա-
դէմ գայի , քահանայապետները ու
Հրէից ծերերը խնդրուցին ինծի ,
և կը խնդրէին զբ անոր դէմ դա-
տաստութեան վճիռ գրուի ։
16 Նրանց պատասխան տուի թէ
Հռովմայեցւոց սովորութիւնը չէ
մարդ մը կորստեան չնորհել , մինչև
որ ամբաստանուածը ամբաստա-

Ցամի Տեառն 62

նողները դիմացը չունենայ , ու ան
ամբաստանութեանը պատասխան
տալու պատեհութիւն չտուած ի-
17 րեն ։ Ուստի երբոր անոնք ինծի
հետս հոս եկան , Ես ամենևին չուշա-
ցուցի , հապա հետևեալ օրը ա-
տեանը նստելով՝ հրաման ըրի որ
18 մարդը բերեն . Ասոր դատախազ-
ներն ալ ներկայանալով՝ , իմ կաս-
կած բրած չանցանքներէս մէկն ալ
19 չտառաջ չէին բերեր . Հապա մէկ
քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ
իրենց կրօնքին վրայ , և Յիսուս
անուանով մեռածի մը վրայ , որուն
համար Պօղոս կ'ըսէր թէ կենդանի
20 է ։ Ու երբոր տարակուսանքի մէջ
էի ասանկ բաներու քննութեանը վրայով՝
իրմէ թէ կ'ուզե՞ս Երուսաղէմ եր-
թալ , և հոն ատ բաներուն համար
21 դատուիլ ։ Բայց Պօղոս երբոր
բողոքեց որ պահուի Վեհափառ
Եւթերին † դիմացը կրկնալու՝ , հրաման
ըրի որ զինքը պահեն՝ մինչև որ
22 կայսրին խրկեմ ։ Եւ Ագրիպպաս
ըսաւ Փեստոսին ։ Ես ալ կ'ուզեմ
ատ մարդը մտիկ բնել . ան ալ ը-
սաւ ։ Վաղը մտիկ կ'ընես ։
23 Ու հետևեալ օրը երբոր Ագրիպ-
պաս ու Բերենիկէ մեծ հանդէսով
եկան՝ ու առեանը մտան հազարա-
պետներով և քաղաքին պատուա-
ւոր մարդիկներովը մէկտեղ , Փես-
տոս ալ հրաման բնելով՝ բերին
24 Պօղոսը ։ Եւ ըսաւ Փեստոս ։ Ագ-
րիպպաս արքայ՝ և դուք ալ բոլոր
մարդիկ որ մեր հետն էք , տեսէք
կը տեսնէք . ասոր վրայով Հրէից
բոլոր բազմութիւնը ինծի ներկա-
յացան Երուսաղէմի մէջ և հոս
ալ , ու կ'ազազակէին թէ Պէտք
25 չէ որ ալ աւելի ապրի . Բայց
ես որ հասկըցայ Հրէ անիկայ մեռ-
նելու արժանի բան մը բրած չէ , և
ինքը որ Վեհափառ Եւթերին բողո-
քեց , որոշեցի որ խրկեմ զանիկայ .
26 Որուն համար մէկ հաստատ բան մը
չունիմ գրելու իմ տիրոջս . ուստի
ատիկայ ձեր առջեւը բերի , և մա-
նաւանդ քու առջեդ՝ ով Ագրիպ-
պաս արքայ , որպէս զի քննութիւն
ըլլալէն ետև գրելու բան մը ունե-
27 նամ ։ Վասն զի ինծի անվայել
կ'երևնայ որ մէկ բանտարկեալ մը
խրկեմ , և անոր վրայ ոչ յանցանքները չիմացընեմ ։

ԳԼ · ԻԶ

2 Պօղոս Ագրիպպասին առջեւը կը պատճէ իր վարքը իր ազգակիցներէն՝ ի վեր , 12 և Տիրոջով իր դարձի գալը ու առաքելական պաշտօնին կանչուիլը ։ 24 Փեստոս յիմար կը կոչէ զՊօղոս , բայց անիկայ պարկեշտութեամբ կը պատասխանէ ։ 28 Ագրիպպաս գրեթէ կը համոզուի քրիստոնեայ ըլլալու ։ 31 Բոլոր

Գ Գլ · ժբ · 14 ։ Հմ 18 ։

* Յհ. տասը օրէն աւելի կենալով ։

† Մտ · ժե · 3 ։ Ղկ · իգ · 2 · 10 ։ Գլ · իգ · 5 · 13 ։

Ե Գլ · գ · 13 ։ իգ · 12 · իբ · 17 ։

Ջ Գլ · իգ · 27 ։

Է Հմ 20 ։

Ը Հմ 25 ։ Գլ · ժբ · 14 ։ իգ · 29 · իգ · 31 ։

Թ Գլ · իգ · 32 · իբ · 19 ։

Ժ Գլ · իգ · 27 ։

Ի Հմ 2 · 3 ։

Լ Հմ 4 · 5 ։

Ա Գլ · ժ · 15 · իգ · 29 ։

Բ Գլ · ժ · 15 · իգ · 29 ։

†3ող · քննութեանը ։

Գ Գլ · թ · 15 ։

Դ Հմ 2 · 3 · 7 ։

Ե Գլ · իբ · 22 ։

Զ Գլ · իգ · 9 · 29 · իգ · 31 ։

Է Հմ 11 · 12 ։

Յամի Տեառն 62

ժողովականները կը խոստովանին անոր անմեղ ըլլալը ։

1 Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին, Հրաման է քեզի որ դուն քեզի համար խօսիս. ան ատենը Պօղոս ձեռքը երկընցընելով իրեն համար
2 պատասխան տուաւ. Հրէաներուն իմ վրաս բրած բոլոր ամբաստանութիւններուն համար՝ ով Ագրիպպաս արքայ՝ ես զիս երանելի կը սեպեմ, որ այսօր քու առջեւդ
3 պատասխան պիտի տամ. Մանաւանդ որ դուն Հրէաներուն բոլոր սովորութիւնները և խնդիրները աղէկ գիտես, անոր համար կ՚աղաչեմ որ երկայնմտութեամբ
4 ինծի մտիկ ընես ։ Արդ իմ մանկութենէս 'ի վեր իմ ինչպէս ապրելուս՝ սկիզբէն Երուսաղէմ իմ ազգիս մէջ ըլլալովս, բոլոր Հր-
5 էաները տեղեակ են ։ Քանզի առաջուց 'ի վեր զիս գիտեն, (թէ որ ուզեն վկայել,) — որ մեր կրօնքին պինտ զգուշաւոր ճամբուն պէս
6 փարիսեցի ապրեր եմ ։ Եւ հիմա ատեանը կեցեր կը դատուիմ՝ Աստուծմէ մեր հայրերուն եղած
7 խոստմունքին յուսոյն համար. Որ մեր տասուերկու ցեղը անդադար գիշեր ու ցորեկ պաշտելով՝ ակը յուսան անոր հասնելու. ես ասյոյսին համար Հրէաներէն կ՚ամբաստանուիմ՝ ով Ագրիպպաս արքայ ։ Ինչ. չհաւատալու բան կ՚երևնայ ձեզի թէ Աստուած մե-
9 ռելները կը յարուցանէ ։ Ես ինքնս ալ ինծի պարտք կը սեպէի Յիսուս Նազովրեցիին անուանը
10 դէմ շատ բաներ ընել. Որ ըրի ալ Երուսաղեմի մէջ, և Քահանայապետներէն իշխանութիւն առած՝ սուրբերէն շատերը բանտարկեցի, ու անոնց սպաննուած ատենը
11 հաւանութիւն տուի ։ Եւ բոլոր ժողովարաններուն մէջը շատ անգամ զանոնք պատժելով՝ կը բռնադատէի որ հայհոյեն, և անոնց դէմ սաստիկ կատղած՝ մինչև օտար քա-
12 ղաքները կը հալածէի ։ Ասանկով երբոր Դամասկոս ալ կ՚երթայի՝ քահանայապետներէն իշխանու-
13 թիւն ու հրաման առած, Կէս օրուան ատենը ճամբուն վրայ՝ ով արքայ, երկինքէն լոյս մը տեսայ արևին լուսաւորութենէն աւելի՝ բոլորտիքս ծագած, նաև անոնց բոլորտիքը որ իմ հետս կ՚երթային ։
14 Ու երբոր մենք ամէնքս գետինը ինկանք, ձայն մը լսեցի որ Եբրայական լեզուով ինծի կ՚ըսէր ։ Սաւուղ՝ Սաւուղ, ինչու զիս կը հալածես. դժուար բան է քեզի
15 խթանի դէմ կից զարնել ։ Ես ալ ըսի, Դուն ով ես՝ Տէր. և անիկայ ըսաւ, Ես եմ Յիսուսը
16 որ դուն կը հալածես. Բայց ելի՛ր ու ոտքիդ վրայ կայնէ. ինչու որ ասոր համար քեզի երևցայ, Որ քեզ ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և վկայ ընելու ան բաներուն որ տեսար, ու ան բաներուն որոնցմով
17 պիտի երևնամ քեզի, Քեզ ազատելով ատ ժողովուրդէն ու հեթանոսներէն, Որոնց հիմա քեզ
18 կը խրկեմ, Անոնց աչքերը բանալու, խաւարէն՝ լոյսի, ու Սատանայի իշխանութենէն Աստուծոյ դարձընելու, որ անոնք մեղաց թողութիւն առնեն, և սուրբերուն հետ Ամասնակից ըլլան ինծի հաւա-
19 տալով ։ Ուստի՝ Ագրիպպաս արքայ՝ ան երկնային տեսիլքին անհնազանդ
20 չեղայ ես. Հապա առաջ Դամասկոս ու Երուսաղէմ եղողներուն, և բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու հեթանոսներուն քարոզեցի որ ապաշխարեն, ու Աստուծոյ դառնան, և ապաշխարութեան արժա-
21 նաւոր գործքեր գործեն ։ Ասպատճառով Հրէաները զիս տաճարին մէջը բռնեցին, և կը ջանային որ
22 սպաննեն ։ Սակայն Աստուծմէ օգնութիւն հասնելով՝ մինչև ասօրս ոչ մնացի, պզտիկին ու մեծին վկայութիւն տալով, բան մը չըզրուցելով ան բաներէն դուրս՝ որ Մարգարէները և Մովսէս խօսե-
23 ցան թէ պիտի ըլլային. Թէ Քրիստոս պիտի չարչարուէր, և թէ անիկայ պինտ առաջ մեռելներէն յարութիւն առած՝ Լոյս պիտի քարոզէր ժողովուրդին ու հեթանոսներուն ։
24 Եւ քանի որ անիկայ ասանկ պատասխան կու տար իրեն համար, Փեստոս բարձր ձայնով մը ըսաւ, Կը խելագարիս՝ Պօղոս. շատ կարդացողութիւնդ քեզ կը յիմարե-
25 ցընէ ։ Պօղոս ալ ըսաւ, Ես չեմ խելագարիր՝ ով պատուական Փեստոս, հապա ճշմարտութեան և ըզգաստութեան խօսքեր կը զրուցեմ ։
26 Քանզի ասոր բաները թագաւորը գիտէ, որուն առջեւը ես ալ համարձակ կը խօսիմ. ինչու որ չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ մէկ բան մը անկէ ծածկուած ըլլայ, վասն զի ասոր բանը մէկ անկիւնի մը մէջ եղած չէ ։
27 Մարգարէներուն կը հաւատաս Ագրիպպաս արքայ. գիտեմ որ կը հա-
28 ւատաս ։ Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին, Քիչ մնաց որ զիս համո-
29 զես քրիստոնեայ ըլլալու ։ Պօղոս ալ ըսաւ, Աստուծմէ կը խնդրէի որ թէ՛ քիչով և թէ շատով՝ չէ թէ մինակ դուն, հապա ամէնքն ալ որ

Յամի Տեառն 62

— Գլ. իբ. 3։ իդ. 6։ իդ. 15, 21։ Փիլ. գ. 5։ Բ Գլ. իդ. 6։ Գ Ծն. գ. 15։ իբ. 18։ իզ. 4։ խթ. 10։ բ Օր. ժը. 15։ բ Թագ. է. 12։ Սաղ. ճլբ. 11։ Ես. գ. 2։ է. 14։ թ. 6։ խ. 10։ Երեմ. իդ. 5։ լգ. 14, 15, 16։ Եզեկ. լգ. 23։ լէ. 24։ Դան. թ. 24։ Միք. է. 20։ Գլ. ժգ. 32։ Հռով. ժե. 8։ Տիտ. բ. 13։ Գ Յակ. ա. 1։ Ի Ղու. բ. 37։ ա Տիմ. ե. 5։ ա Թես. գ. 10։ Ղ Փիլ. գ. 11։ Ի Յօհ. ժզ. 2։ ա Տիմ. ա. 13։ Ը Գլ. բ. 3։ Գաղ. ա. 13։ Բ Գլ. թ. 14, 21։ իբ. 5։ Ժ Գլ. իբ. 19։ Ի Գլ. թ. 3։ իբ. 6։

Լ Գլ. իբ. 15։ Ի Գլ. իբ. 21։ Ժ Ես. լե. 5։ խբ. 7։ Ղու. ա. 79։ Յօհ. բ. 12։ բ Կոր. գ. 4։ Եփե. ա. 18։ ա Թես. ե. 5։ Լ բ Կոր. գ. 14։ Եփե. գ. 18։ ե. 8։ Կող. ա. 13։ ա Պետ. բ. 9, 25։ Հ Ղու. ա. 77։ Յ Գլ. ի. 32։ Ղ Եփե. ա. 11։ Կող. ա. 12։ Մ Գլ. թ. 20, 22, 29։ ժա. 26։ ժգ. ժգ. ժզ. ժէ. ժը. ժթ. ի. իա։ Մ Մատ. գ. 8։ Յ Գլ. իա. 30, 31։ Ն Ղու. իդ. 27, 44։ Գլ. իդ. 14։ իբ. 23։ Հռով. գ. 21։ Ը Յօհ. ե. 46։ Ո Ղու. իդ. 26, 46։ Չ ա Կոր. ժե. 20։ Կող. ա. 18։ Յայտ. ա. 5։ Պ Ղու. բ. 32։ Ջ Թագ. թ. 11։ Յօհ. ժ. 20։ ա Կոր. ա. 23։ բ. 13, 14։ գ. 10։ Ա ա Կոր. է. 7։

Յամի Տեառն 62

այսօր ինձի կը լսեն , անանկ բլլան ինչպէս ես եմ , առ կապերա 'ի զատ :

30 * Ոտքի վրայ եւս թագաւորը եւ կուսակալը ու Բերենիկէ , եւ ա- նոնք որ իրենց հետը նստեր էին :

31 Ու դուրս ելլելէնետև , իրարու հետ խօսեցան ու ըսին թէ - Ա- մարդը մեռնելու կամ կապուտելու

32 արժանի բան մը չըներ : Ագրիպպաս ալ Փեստոսին ըսաւ , Կարելի էր առ մարդը արձակել , Էթէ որ Կայսրին բողոքած չըլլար :

Գլ . Իէ

1 Պօղոս նաւով Ճամբայ կ'ելլէ Հռոմ երթալու , 10 կը նախատնչէ Ճամբուն վտանգները , 11 բայց իր խօսքին չեն հաւատար : 14 ԵՒւկեղոնեթեան կը պատահին , 41 և նաւը բեկուելուն կը կրեն , 44 բայց ամէնքն ալ անվտանգ ցամաքը կ'ելլեն :

— Գլ . իե . 12 . 25 :

1 Երբոր - որոշուեցաւ որ նաւով Իտալիա երթանք , Պօղոս և ուրիշ քանի մը կապուածներ յանձնեցին Հարիւրապետի մը՝ որուն անունը Ցուլիոս էր , Սեբաստեան

2 գունդէն : Եւ մենք Ադրամիտեացի նաւ մը մտնելով Ճամբայ ելանք , ու Արիստարքոս Մակեդոնացին Թեսաղոնիկէէն եղող Բերիոտարքոս

Բ Գլ . իթ . 29 :

3 հետս էր : Եւ հետևեալ օրը Սիդոն իջանք . և Ցուլիոս մարդասիրութիւն ցուցընելով Պօղոսին էհրաման ուսաւ որ բարեկամներուն երթայ ու գործան գտնէ :

4 Եւ անկէ ելլելով՝ Կիպրոսին վարի կողմէն նաւեցինք հովը դէմ ըլլալուն :

5 լուն համար : Եւ ծովը Կիլիկիայի ու Պամփիւլիայի ծովուն մէջտեղէն նաւելով՝ Լիկիայի Միւռա քաղաքը

6 իջանք : Եւ հարիւրապետը հոն Ալեքսանդրացի նաւ մը գտնելով՝ որ Իտալիա կ'երթար , մեզ անոր

7 մէջ մտցուց : Եւ շատ օրեր կամայ կամայ նաւելով՝ հազիւ թէ Կնիդոսին քովերը հասանք . և հովը մեզի դէմ ըլլալով՝ Կրետէին վարի կողմէն Սալմոնային քովէն նաւեցինք :

8 զինք : Եւ դժուարաւ անկէ անցնելով՝ մեկ տեղ մը եկանք , որ Գեղեցիկ նաւահանգիստ կ'ըսուէր , որուն մօտ էր Ղասեա քաղաքը :

9 Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ , և նաւելն Ճամբայ ելլելն ալ վտանգաւոր էր , Պօղոս ատենն ալ ար-

Դ Գլ . իզ . 27 . 29 :

դէն անցած ըլլալով , Պօղոս խր-

10 րատ կու տար , Եւ կ'ըսէր անոնց , Արդիկ՝ ես կը տեսնեմ որ առ նաւով Ճամբայ ընելը տառապանքով ու շատ վնասով պիտի ըլլայ , չ Էթէ միայն բեռներն ու նաւին հասած

11 մեր անձերուն ալ : Բայց հարիւրապետը աւելի նաւապետին և նաւավարին մտիկ կ'ընէր , քան թէ

Յամի Տեառն 62

12 Պօղոսին խօսքերուն : Եւ որովհետև անհանգիստ յարմար չէր ձմեռը հոն անցընելու , շատերը խորհեցան անկէ երթալ , որ գուցէ կարող բլլան Փիւնիկէ հասնելու ու ձմեռը հոն կենալու , որ Կրետէի նաւահանգիստ մըն է , ու դէպ 'ի հարաւ և արեւմտեան հիւսիս կը

13 նայի : Ու երբոր հարաւային մեղմ հով մը փչեց , կարծելով թէ իրենց դիտաւորութեանը հասած են , ճամբայ ելան ու Կրետէին քովերէն

14 կ'անցնէին : Եւ շատ առնն չանցած՝ մրրկալից հով մը ելաւ անոր դէմ , որ Եւրակիկլոն կ'ըսուի :

15 Երբոր նաւը յափշտակուեցաւ և հովին դէմ չկրցաւ դիմանալ , թող տուած կ'երթայինք ու կու գայինք .

16 Եւ դէպ 'ի մէկ փոքր կղզին մը և- տեւ կոզմը դիմելով՝ որ Կլօդա կ'ըսուէր , հազիւ կրցանք մակոյկը

17 բռնել . Որն որ առնին ու օգնութիւններ գործածելով նաւը տակէն կապեցին . և վախնալով որ չըլլայ թէ յորձանուտը իյնան , առագաստը իջեցուցած՝ անանկ կ'ե-

Իմ . Տանոյաստը

18 թայինք ու կու գայինք : Եւ աստիճան ալեկոծութեան մէջ որ էինք , հետեւեալ օրը բեռները գուրս նետե-

19 ցին : Ու երրորդ օրը Բնաւին գործիքները ձեռքովնիս դուրս նետե-

Ե Ծնա . ա . 5 :

20 ցինք : Ու երբոր շատ օրեր ոչ արեւ՝ ոչ ալ աստղեր կ'երեւնային , և փոթորկը փիչ չէր վրանիս , ալ բոլորովին մեր ազատուելու յոյսը

21 վերցաւ : Եւ որովհետև շատ օրեր 'ի վեր անօթի էին , ան ատենը Պօղոս անոնց մէջը կայնելով բսաւ , Ով մարդիկ՝ պէտք էր ձեզի որ ինձի մտիկ ընէիք ու Կրետէէն չելլէիք , և սա տառապանքը ու

22 վնասը չքաշէիք : Ու հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք , քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս մը պիտի չըլլայ՝ բայց միայն նաւին .

23 Էնէնչու որ առ գիշեր երկնցաւ ինձի ան Աստուծոյն հրեշտակը , որ ես Ընծրն եմ՝ ու զԱնիկայ կը պաշ-

Ե Գործ . գ . 16 ; Հռով . ա . 9 ; Բ Տիմ . ա . 3 :

24 տեմ , Եւ բսաւ , Մի վախնար՝ Պօղոս Այսրերին դիմացը պէտք է որ երթաս դուն . և ահա Աստուած քեզի շնորհեց առ ամէնքը որ քու հետդ

25 նաւին մէջն են : Ուստի մարդիկ՝ սիրտ առէք , Էհինչու որ ես կը հաւատամ Աստուծոյ որ առանկ պիտի բլլայ , ինչպէս որ ինձի գրուցուե-

Ը Գործ . ա . 45 ; Հռով . գ . 20 , 21 ; Բ Տիմ . ա . 12 ;

26 ցաւ . Միայն թէ պէտք է որ մէկ կղզի մը իյնանք :

Բ Գլ . իբ . 1 :

27 Ու երբոր տասնուչորսերորդ գիշերն էր որ Ադրիական ծովուն մէջ կը տարուբերէինք , կէս գիշերին նաւավարները կը կարծէին թէ մէկ

Շամի Տեառն 62

28 երկրի մը մօտեցեր են. Եւ դնտա-
կը ձգելով՝ քսան դրկաչափ գտան.
ու քիչ մըն ալ յառաջ երթալով՝
նորէն ձգեցին, և տասնուհինգ դրբ-
29 կաչափ գտան. Ու վախնալով որ
չըլլայ թէ քարոտ տեղուանք իյ-
նան, ետևի կողմէն չորս խարիսխ
ձգեցին, և առտու ըլլալուն կը փա-
30 փաքէին: Իսկ նաւավարները նա-
ւէն փախչիլ ուզելով՝ մակոյկը ծովը
իջեցուցին, պատճառելով որպէս
թէ առջևի կողմէն ալ խարիսխներ
31 պիտի ձգեն: Բայց Պօղոս ըսաւ
հարիւրապետին ու զինուորներուն,
Թէ որ ատոնք նաւին մէջը չկե-
նան՝ դուք չէք կրնար ազատիլ:
32 Ան ատենը զինուորները մակոյկին
չուանները կտրեցին, և թողուցին
33 որ դուրս իյնայ: Ու երբոր առ-
տու ըլլալու վրայ էր, Պօղոս կ'ա-
ղաչէր ամենուն որ կերակուր ու-
տեն, ըսելով, Այսօր տասնուչորս
օր է որ դուք սպասելով անօթի
մնացեր էք, ու բան մը կերած
34 չէք. Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի որ
կերակուր ուտէք, ինչու որ ասա ալ
ձեր ազատութեանը համար է.
Քանզի ձեզմէ մէկուն գլխէն մազ
35 մը պիտի չկորսուի: Եւ այսպէս
ըսելով, հաց առաւ, ու Համենուն
առջևը Աստուծմէ գոհացաւ, և
36 կտրելով սկսաւ ուտել: Եւ ամէնն
ալ սիրտ առին, ու իրենք ալ կե-
37 րակուր կերան: Եւ նաւին մէջը
ամէնքս երկու հարիւր եօթանա-
38 սունուվեց հոգի էինք: Երբոր
կշտացան կերակուրով՝ նաւը թե-
թևցուցին՝ ցորենը ծովը թափե-
լով:
39 Ու երբոր առտու եղաւ, ցամաքը
չէին ճանչնար, միայն թէ մէկ ծոց
մը կը նշմարէին որ ծովեզերք ու-
նէր, ու կը խորհէին որ եթէ կա-
40 րելի է նաւը անոր մէջը մխեն: Եւ
խարիսխները կտրելով՝ ծովը ձգե-
ցին, ու զեկերուն կապերը թուլ-
ցուցին, և առագաստը հովին բա-
նալով՝ դէպ 'ի ան ծովեզերքը կ'եր-
41 թային: Եւ անանկ տեղ մը իյ-
նալով որ երկու կողմը ծով էր, նա-
ւը նստեցուցին. և նաւին առջևի
կողմը խրելով՝ անշարժ մնաց, ու
ետևի կողմը ալիքներուն սաստկու-
42 թենէն կը քակուէր: Զինուոր-
ներն ալ խորհուրդ ըրին որ կա-
պուածները սպաննեն, որ չըլլայ
43 թէ մէկը լողայ ու փախչի: Բայց
հարիւրապետը որ Պօղոսը ազատել
կ'ուզէր, արգիլեց զանոնք ան խոր-
հուրդէն, և հրաման ըրաւ թէ ո-
րոնք որ կրնան լողալ, թող անոնք
առաջ նետուին ու ցամաքը ելլեն.
44 Եւ մնացածները՝ ոմանք տախտակ-

Ժ Գ Թագ. ա. 52: Մատ. ժ. 30: Ղու. ժբ. 7: Խա. 18:
Ի Թագ. թ. 13: Մատ. ժե. 36: Մար. ը. 6: Յոհ. զ. 11: ա Տիմ. դ. 3, 4:
Լբ Կոր. ժա. 25:

ներով և ոմանք նաւին ուրիշ բա-
ներովը. և այսպէս Համենը ազա-
տեցան՝ ցամաքը ելան:

ԳԼ. ԻԸ

1 Պօղոս և իր ընկերները նաւաբեկութենէն
ետքը մարդասիրութիւն կը տեսնեն բարբա-
րոսներէն: 5 Իժ մը Պօղոսին ձեռքը կը բռնէ,
բայց չվնասեր: 8 Պօղոս շատ հիւանդներ կը
բժշկէ կղզիին մէջ. 11 ճամբայ կ'ելլէ Հռովմ
երթալու. 17 կ'իմացընէ Հրէից իր գալուն
պատճառը. 24 իր քարոզութեամբը ոմանք կը
հաւատան Քրիստոսի, ոմանք ալ չեն հաւա-
տար. 30 այսու ամենայնիւ երկու տարի կը
քարոզէ Հռովմայ մէջ:

1 Ու երբոր ազատեցան՝ գիտցան որ
ան կղզիին անունը Մելիտէ
էր. Բ և բարբարոսները քիչ մար-
դասիրութիւն չցուցուցին մեզի.
2 Ինչու որ կրակ վառեցին, և մեզ
ամէնքս ալ ընդունեցին՝ վրանիս
հասած անձրևին համար ու ցուր-
3 տին համար: Ու երբոր Պօղոս
շատ մը խռիւ ժողվեց և կրակին
վրայ դրաւ, տաքութենէն իժ մը
4 ելաւ՝ անոր ձեռքը բռնեց: Բար-
բարոսներն ալ երբոր ան գազանը
տեսան անոր ձեռքէն կախուած՝
իրարու կ'ըսէին, Անշուշտ ասիկայ
մարդասպան մըն է, որ թէպէտ
ծովէն ազատեցաւ, Բայց իրաւուն-
5 քը թող չտուաւ որ ապրի: Իսկ
անիկայ գազանը կրակին մէջը
թօթվելով՝ Գ իրեն մէկ վնաս մը
6 չեղաւ: Ու անոնք կը սպասէին որ
անիկայ ուռենայ՝ կամ յանկար-
ծակի մեռած իյնայ. բայց երբոր
շատ մը սպասեցին, ու տեսան որ
իրեն վնաս մը չեղաւ, կարծիքնին
փոխելով, Դ կ'ըսէին թէ աստուած
7 մըն է: Եւ ան տեղին բոլորտիքը՝
կղզիին գլխաւոր մարդուն ագա-
րակները կային, որուն անունը
Պոպղիոս էր, որ ինքը մեզ ընդու-
նեց և իրեք օր հիւրասիրութեամբ
8 իր քովը պահեց: Ու եղաւ որ
Պոպղիոսին հայրը ջերմով և թանչ-
քով հիւընդցած պառկած էր. ու
Պօղոս անոր քովը մտաւ, և Հա-
ղօթք ընելով Ձեռքերը վրան
9 դրաւ ու բժշկեց զանիկայ: Ու
երբոր ասիկայ եղաւ, ուրիշ հի-
ւանդներ որ ան կղզիին մէջն էին,
10 կու գային և կը բժշկուէին. Որոնք
շատ Հ պատիւներով ալ մեզ պա-
տուեցին, ու երթալու ատեննիս
պէտք եղած բաները տուին:
11 Եւ իրեք ամիսէն ետև Աղեք-
սանդրացի նաւով մը ճամբայ ե-
լանք, որ ձմեռը ան կղզին անցու-
ցեր էր, ու Դիոսկուրացւոց նշանը
12 ունէր: Եւ Սիրակուսա իջնելով՝
13 իրեք օր հոն կեցանք: Անկէ ալ
պտոյտ մը ընելով՝ Հռէգիոն հա-
սանք. և մէկ օրէն ետև որ հարաւ

Շամի Տեառն 62

Ի Հմր 22:

Գլ. իէ. 26:
Բ Հռով. ա. 14: ա Կոր. ժդ. 11: Կող. գ. 11:
Մար. ժզ. 18: Ղու. ժ. 19:
Գլ. ժդ. 10:
Ի Յակ. Ֆ. 14, 15.
Մար. զ. 5: է. 32: ժզ. 18: Ղու. գ. 41: Գլ. ժթ. 11, 12: ա Կոր. ժբ. 9, 28:
Ի Մատ. ժե. 6: ա Տիմ. ե. 17:
Յա. Տ. 63

Յաւելուած 63

փչեց , երկրորդ օրը Պատիոդոս և-
14 կանք ։ Ու հոն եղբայրներ գտանք ,
որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց
քովը մնանք . ու ետքը Հռոմ
15 եկանք ։ Ու անկէ եղբայրները
երբոր մեր վրայով լսեցին , մեզ
դիմաւորելու ելան մինչև Ապիհոսի
վաճառանոցը ու Երեք պանդոկնե-
րը . և Պօղոս անոնք տեսնելով ,
դոհութիւն տուաւ Աստուծոյ և
սիրտ առաւ ։
16 Ու երբոր Հռոմ մտանք , հա-
րիւրապետը կապուածները զօրա-
պետին յանձնեց . բայց Պօղոսին
Էջ Գ։ խդ։25։ իէ։ 3 ։ հսկող մը տրաման եղաւ որ իր պահապան
17 զինուորին հետ զատ կենայ ։ Ու
եղաւ որ երեք օրէն ետև անոնք
Հրեից ղեկաւորները կանչեց . ու
երբոր ժողոված եկան՝ ըսաւ անոնց ,
Բ Գ։ խդ։12։ 18 ։ իե։ 8 ։ Արդիկ եղբայրնե՛ր , Ես ժողո-
վուրդին կամ հայրենական սով-
որութեանց դէմ բան մը չըրած ,
Է Գ։ իա ։ 33 ։ Երուսաղէմէն կապուած՝ Հռոմա-
18 ցիոց ձեռքը մատնուեցայ . Ո-
րոնք Հերքոր դէս քննելէն , ուզեցին
որ արձակեն , ինչու որ իմ վրաս
Է Գ։ իբ ։ 24 ։ իդ ։ 10 ։ 19 մեռնելու յանցանք մը չկար ։ Բայց
իե ։ 8 ։ իզ ։ 31 ։ երբոր Հրեաները հակառակ կեցան ,
Ես ստիպուեցայ որ Կայսրին բողոքեմ ,
Ը Գ։ իե ։ 11 ։ չէ թէ իմ ազգիս դէմ ամբաստա-
20 նութիւն մը ունեցողի պէս ։ Ու-
տի ասոր պատճառով աղաչեցի որ
ձեզ տեսնեմ ու ձեզի խօսիմ . ին-
Ի Գ։ իզ ։ 6 ։ 7 ։ չու որ Իսրայէլի յուսոյն համար կա
21 շկած կապուածս եմ ։ Անոնք
Ժ Գ ։ իզ ։ ալ ըսին իրեն , Մենք քու վրա-
29 ։ Եփ ։ դ ։ 1 ։ դ ։ 1՝ յովդ Հրէաստանէն ոչ թուղթեր
դ ։ 29 ։ բ առինք , և ոչ եղբայրներէն մէկը
Տիմ ։ ա ։ 16 ։ բ ։ 9 ։ Փլմ ։ 10 ։ 13 ։ հոս եկաւ և քու վրայովդ չարու-
թիւն մը պատմեց կամ խօսեցաւ ։
22 Բայց կ՚ուզենք որ քեզմէ լսենք
թէ դուն ինչ միտքի վրայ ես . ին-
չու որ մենք աս աղանդին վրայով
տեղեկացած ենք՝ որ ամէն տեղ
23 ատոր ։ դէմ կը խօսին ։ Ու մէկ
օր մը որոշելով անոր՝ շատերը
անոր գացին իր բնակած տեղը ,
հորոնց Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը կը ծանուցանէր վկայու-
թիւնով , և կը համոզէր զանոնք
Յիսուսի վրայով ։ Մովսէսին օրէն-
քէն ու մարգարէներէն՝ առտուր-
24 նէ մինչև իրիկուն ։ Ես ոմանք կը
հաւատային ըսածներուն , ու ո-
25 մանք չէին հաւատար ։ Ես իրարու
հետ չմիաբանած գացին՝ երբոր Պօ-
ղոս մէկ խօսք մը ըսաւ , թէ Հոգին
Սուրբ աղեկ խօսեցաւ մեր հայրե-
րուն՝ Եսայի մարգարէին ձեռքովը ,
26 Ես ըսաւ ։ Գնա ասոր ժողովուրդին
ու ըսէ ։ Լսելով պիտի լսէք՝ ու
չիմանաք , և տեսնելով պիտի տես-
27 նէք՝ ու չտեսնէք . Ինչու որ ասոր
ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ ,
և ականջներովը ծանր լսեցին ,
ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ
թէ երբեմն աչքերովը տեսնեն ,
ու ականջներովը լսեն , և սրտերովը
իմանան , ու դարձի գան , և ես
28 բժշկեմ զանոնք ։ Ուստի յայտնի
ըլլայ ձեզի որ Աստուծոյ փրկու-
թիւնը Հեթանոսներուն խրկուե-
ցաւ , և անոնք միտիկ պիտի բնեն ։
29 * Ու երբոր ասոր զրուցից , Հրէաները
դուրս եկան , շատ վիճաբանելով
ունենալով ինքզինքին ։
30 Ես լման երկու տարի իր վարձ-
31 քով բռնած տունը կեցաւ . Ես
իրեն եկողներուն ամէնը կ՚ընդու-
32 նէր , Կը քարոզէր Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը , և Տէր Յիսուս
Քրիստոսի վրայով առանց արգի-
լուելու կը սորվեցնէր ամենայն հա-
մարձակութեամբ ։

Յաւելուած 63

Ղ։ բ ։ 31 ։ Պ։ իդ ։ 5 ։ 14 ։ ա Պետ ։ բ ։ 12 ։ գ ։ 14 ։
Հղ։ ։ իդ ։ 27 ։ Պ։ իէ ։ 3 ։ իթ ։ 8 ։
Յ Տիմ ։ իդ ։ 6 ։ 22 ։
Պ։ ։ իդ ։ 4 ։ իէ ։ 4 ։ իթ ։ 9 ։
Ես ։ դ ։ 9 ։ Երեմ ։ ե ։ 21 ։ Եզեկ ։ իբ ։ 2 ։ Մատ ։ իդ ։ 14 ։ 15 ։ Մրկ ։ գ ։ 12 ։ Ղա ։ բ ։ 10 ։ Յով ։ իբ ։ 40 ։ Հռով ։ ը ։ 8 ։
Մատ ։ իա ։ 41 ։ 43 ։ Պ։ իդ ։ 46 ։ 47 ։ իբ ։ 6 ։ իբ ։ 21 ։ իդ ։ 17 ։ 18 ։ Հռով ։ ը ։ 11 ։
* Յունդ ։ ըն։ դէ ։ ա ։ 29 հատ ։
Յա ։ Տ ։ 65

Պ։ ։ դ ։ 31 ։ Եփե ։ գ ։ 19 ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾՅՂԵԼՈՅՆ

ԸՆԴ ՀՈՌՈՄԱՑԻՍ

Յաւելք Ցեսառն 60

– Գոր · իբ · 21 : ա Կոր · ա · 1 : Գաղ · ա · 1 : ա Տիմ · ա · 11 : բ · 7 : բ Տիմ · ա · 11 :

Բ Գոր · թ · 15 : ժգ · 2 : Գաղ · ա · 15 :

Գ Գղ · գ · 21 : ժգ · 26 : Գաղ · գ · 8 :

Դ Տես Գոր · իգ · 6 : Տիտ · ա · 2 :

Ե Ցոհ · ա · 14 : Գաղ · գ · 4 :

Զ Սաա · ա · 5 · 16 : Գղ · ա · 32 : Գոր · բ · 30 : բ Տիմ · բ · 8 :

Է Գոր · ժգ · 33 :

Ը Եբր · թ · 14 :

Թ Գղ · ժբ · 3 : ժե · 15 : ա Կոր · ժե · 10 : Գաղ · ա · 15 : բ · 9 : Եփես · գ · 8 :

Ժ Գոր · գ · 7 : Գղ · ժգ · 26 :

Ժա Գոր · թ · 15 :

Ժբ Գղ · թ · 24 : ա Կոր · ա · 2 : ա Թես · գ · 7 :

Ժգ Կոր · ա · 3 : բ Կոր · ա · 2 : Գաղ · ա · 3 :

Ժդ Կոր · ա · 4 : Փիլ · ա · 3 : Կող · ա · 3 , 4 : ա Թես · ա · 2 : Փիլմ · 4 :

Ժե Գղ · ժգ · 19 : ա Թես · ա · 8 :

Ժզ Գղ · թ · 1 : բ Կոր · ա · 24 : Փիլ · ա · 8 : ա Թես · բ · 5 :

Ժէ Գոր · իե · 23 : բ Տիմ · ա · 3 : չ ա Թես · գ · 10 :

Ժը Գղ · ժե · 23 , 32 : ա Թես · գ · 10 :

Ժթ Գաղ · գ · 15 :

Ի Գղ · ժե · 29 :

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ կը ծանուցանէ Հռոմայեցւոց իր առաքելական պաշտօնին կանչուիլը. 9 նաև իր սրտին փափաքը անոնց երթալու. 16 և թէ ինչ է իր քարոզած աւետարանը ու աւետարանին ցուցուցած արդարութիւնը. 18 թէ Աստուած բարկացած է ամէն անաւակ մեղքի դէմ, 21 և թէ հեթանոսներուն մեղքերը ինչ են։

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ՝ առաքեալ ընտրո՛ւած, Աստուծոյ աւետարանին
2 համար է որուն խոստացած, (Ան որ տառնջուց իր մարգարէներուն ձեռքովը
3 սուրբ գիրքերով) Իր Որդւոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին վրայով՝ որ է մարմնոյ կողմանէ Դաւիթի սերունդէն եղաւ,
4 Ան որ է սրբութեան հոգիին կողմանէ Որդի Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրութեամբ, մեռելներէն
5 յարութիւն առնելով. Որով ընդունեցինք և առաքելութիւն առինք՝ հնազանդութեան համար բոլոր ազգերուն մէջ, Անոր
6 անունին համար. Որ անոնց մէջը դուք ալ Յիսուս Քրիստոսի կանչուածներուն էք. Ձեր ամենուն որ
7 Հռոմմայ մէջ էք՝ Աստուծոյ սիրելիներուդ, հաւատքը ըլլալու կանչուածներուդ՝ Ընդունեցէք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
8 Նախ կը գոհանամ իմ Աստուծմս Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ձեր ամենուն համար, որ ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհ կը պատ-
9 մուի։ Քանզի վկայ է ինծի Աստուած, որուն որ ես կը պաշտեմ իմ հոգիովս անոր Որդւոյն աւետարա-
10 նին մէջ, Թէ ինչպէս անդադար ձեզ կը յիշեմ, ամէն աւուն իմ աղօթքներուս մէջ խնդրելով՝ որ գուցէ անգամ մը Աստուծոյ կամքովը ինծի յաջողութիւն մը ըլլայ
11 ձեզի գալս։ Քանզի կը փափաքիմ ձեզ տեսնելու, չար ձեզի հո-
12 գևոր շնորհք մը հաղորդեմ՝ որպէս զի հաստատուիք. Այսինքն ձեր հետ ես ալ միմիթարուիմ բլլամ իմ ու ձեր փոխադարձ հաւատքին
13 միջոցովը։ Սակայն չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք եղբայրնե՛ր՝ որ շատ անգամ ուզեցի գալ ձեզի, (և մինչև հիմա արգիլուեցայ,) չար ձեր մէջէն ալ պտուղ մը ունենամ, ինչպէս որ ուրիշ հեթանո-
14 սաց մէջ ալ։ Յոյներուն ու բարբարոսներուն, իմաստուններուն ու անմիտներուն ալ պարտական
15 եմ։ Ասոր որչափ որ ձեր կողմը գայ՝ յօժարութիւն ունիմ ձեզի ալ որ Հռոմմայ մէջ եր՝ աւետարանը քարոզելու։
16 Ինչու որ չեմ ամօթի չեմ անգիր աւետարանը, վասն զի Աստուծոյ զօրութիւն է ան բոլոր հաւատացեալներուն փրկութեան համար, առաջ Հրեային ու ետքը
17 Յոյնին։ Ինչու որ անով Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որ է հաւատքէն, հաւատքի համար կը յայտնուի. ինչպէս որ գրուած է թէ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի։
18 Քանզի Աստուծոյ բարկութիւնը երկինքէն կը յայտնուի մարդոց բոլոր ամբարշտութեանը և անիրաւութեանը վրայ, որոնք ճշմարտութիւնը անիրաւութեամբ
19 բռներ են։ Վասն զի Աստուծոյ վրայով դիտցածը բանը իրենց մէջը յայտնի է, որովհետև Ա-
20 տուած անոնց յայտնեց։ Ինչպէս որ իր անտեսանելի բաները աշխարհի սկիզբէն ստեղծուածներովը կ՚իմացուին կը տեսնուին, այսինքն է իր յաւիտենական զօրութիւնը ու աստուածութիւնը, որպէս զի
21 անպատասխանելի ըլան։ Ինչու որ իրենք Աստուած ճանչնալով Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին, կամ շնորհակալ չեղան. հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ ունայնացան, և տիրտուրին անմիտ թիւ-
22 նով խաւարեցաւ։ Իրենք իմաստուն ենք՝ ըսելով, յիմարեցան.
23 և անեղ Աստուծոյ փառքը փո-

Յաւելք Ցեսառն 60

Ա Տիտ · ա · 4 : բ Պետ · ա · 1 :

Բ Գղ · ժե · 23 :

Գ Տես Գոր · ժգ · 7 : ա Թես · բ · 18 :

Դ Փիլ · գ · 17 :

Ե ա Կոր · իե · 16 :

Զ Սաղ · խ · 9 · 10 : Մատ · բ · 38 : բ Տիմ · ա · 5 :

Է Ղեւտ · իբ · բհատասի ա · Նահապետը · ա Կոր · ա · 13 : ժե · 2 :

Ը Գաւ · բ · 30 : 31 , 32 : իգ · 47 : Գոր · գ · 26 : ժգ · 26 : 46 : Գղ · բ · 9 :

Թ Գղ · գ · 21 :

Ժ Ես · ոթ · 4 : Ցոհ · գ · 36 : Գաղ · գ · 11 : Փիլ · գ · 9 : Նահ · ժ · 38 :

Ժա Գոր · ժե · 30 : Եփես · ե · 6 : Կող · գ · 6 :

Ժբ Գոր · ժգ · 16 :

Ժգ Ցոհ · ա · 9 :

Ժդ Սաղ · ժթ · 1 , 6 : Գոր · ժգ · 16 : ժե · 27 :

Ժե Գաղ · ժե · 15 : Եբեմ · բ · 5 : Եփես · գ · 17 : 18 :

Ժզ Եբեմ · ժ · 14 :

Ժէ Օր · գ · 16 : 17 : Սպ · ճդ · 20 : Եր · ի · 18 , 25 : Եբեմ · բ · 11 : Եզեկ · բ · 10 : Գոր · ժե · 29 :

Ցամի Տեառն 60

— Սապ. Ամս. 12։ Գար. է. 42։ Եփես. 18. 19։ բ Թես. բ. 10։

Բ Ղե. ժբ. 22։

ֆ ա Կոր. գ. 18։ աԹես. գ. 4։ ա Պետ. գ. 3։

ֆֆ աԹես. ա. 9։ ա Ցով. է. 20։

Ի Եր. խգ. 20։ Երեմ. ժ. 14։ ժգ. 25։ Ամով. բ. 4։

Ղե. ժբ. 22. 23։ Եփես. ե. 12։ Ցուզ. 10։

Ի Եփես. է. 4։

— Գլ. ա. 20։

Բ բ Թագ. ժբ. 5. 6. 7։ Պաս. է. 1. 2։ Ցով. բ. 9։

թևցին՝ նմանցընելով եղծանելի մարդու և թռչուններու ու չորքոտանիներու և սողուններու

24 պատկերին ։ — Ո՞նոր համար Աստուած ալ պղծութեան մատնեց զանոնք իրենց սիրտերուն ցանկութիւններովը՝ Էիրենց մարմինները Էիրենց մէջը խայտառակե-

25 լու. Որոնք Աստուծոյ ՃշմարտուԹիւնը Խաւտի հետ փոխեցին, ու երկրպագութիւն և պաշտօն մատուցին ստեղծուածներուն քան Թէ Ստեղծողին, ան որ յաւիտեան

26 օրհնեալ է ։ Ամէն ։ Ո՞նոր համար Աստուած զանոնք Չանարգ կիրքերու մատնեց, որ իրենց էգերը անդամ բնական պէտքը բնութեան

27 գէմ եղող պէտէ փոխեցին ։ Նոյնպէս ալ արուները կնկան բնական պէտքը Թողուցած՝ իրենց ցանկութիւնովը իրարու հետ վառուեցան. արուները արուներու հետ խայտառակութիւն կը գործէին, և իրենց մոլութեանը վայրագ հատուցումը իրենց վրայ կ'ընդունէ-

28 ին ։ Եւ որովհետև չուզեցին Ճանաչել Էիսուս Թեանը մէջ պահել, Աստուած ալ զանոնք անարդ խորհուրդներու մատնեց

29 Հանելիալ բաներ ընելու. Որոնք լեցուած էին ամէն անիրաւութիւնով, պոռնկութիւնով, անգթամտութիւնով, ագահութիւնով, չարութիւնով, նախանձով լեցուն, մարդասպանութիւնով, հակառակութիւնով, նենգութիւնով, չարաբարոյութիւնով,

30 Խօսքեր բամբասներ, Ջաքսիօսներ, Աստուած ատողներ, նախատողներ, հպարտներ, ամբարտաւաններ, չար բաներ Ճարտարողներ, ծնող-

31 ոյց անՃաղանդներ, Ընմիտներ, ուխտ չպահողներ, անգութներ,

32 անհաշտներ, անողորմներ ։ Որոնք պիտակով Աստուծոյ դատաստանը Թէ անոնք որ սոսկալի բաներ կ'ընեն՝ Էմահուան արժանի են, չէ Թէ միայն ան բաները կ'ընեն, Էհապա բնողներուն հաւանութիւն ալ կու տան ։

ԳԼ. Բ

1 Ընոր որ ուրիշները կը դատապարտէն իրենք անպատճառ, Թէ որ իրենք ալ ան մեղքերը կը գործեն, չեն կրնար Թողութիւնին արժանանալ. 6 ու ամէն ալ կրնան ոչինչ Աստուծոյ դատաստանէն, 9 Թէ Հրէայ ըլլան՝ Թէ հեթանոս. 14 գանգի Ընդհակառակն որ հեթանոսները չեն կրնար ոչինչ Ճանալ, 17 անանկ ալ Հրէաները. 25 որոնց Թլփատութիւնը օգուտ մը պիտի չըներ, Թէ որ օրինապանց դառնային ։

1 Ուստի՝ ով մարդ՝ — ով որ ըլլաս դուն որ կը դատես, պատասխան չունիս տալու. Էքանգի ի՛նչ բանով որ ուրիշը կը դատես, անով

քոս անձդ կը դատապարտես, վասն զի դուն ալ որ կը դատես, նոյն

2 բաները կ'ընես ։ Բայց գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճշմարտութիւնով կ'ըլլայ անոնց վրայ,

3 որ անանկ բաներ կը գործեն ։ Արդ՝ ով մարդ, դուն որ անանկ բաներ ընողները կը դատես, և դուն նոյն բաները կ'ընես, աս միտքդ կ'անդրնե՞ս Թէ դուն Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պիտի մնաս.

4 Կամ Թէ անոր անչափ բարերարութիւնը Եւ Համբերութիւնը Եւ երկայնմտութիւնը կ'արհամարհե՞ս, Չգիտնալով որ Աստուծոյ բարերարութիւնը քեզ դէպ 'ի ապաշխարութիւն կ'առաջնորդէ ։

5 Բայց դուն քու խստութիւնովդ և անզղջ սրտովդ քու անձիդ բարկութիւն կը դիզես՝ Էբարկութեան և Աստուծոյ արդար դատաստանին

6 յայտնուելու օրուանը Համար. Ըստ որ ամէն մէկուն իր գործերուն փոխարէնը պիտի Տառուցանէ.

7 Ցաւիտենական կեանք անոնց՝ որ բարի գործերու մէջ Համբերութեամբ յարատեւելով, փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը խնդրեն.

8 բայց անոնց որ հակառակ են, և ՃշմարտութեանՀնազանդ ու անիրաւութեան Հաւանած, բարկութիւն և սրտմտու-

9 թիւն, Նեղութիւն և տառապանք պիտի ըլլայ ամէն մարդու վրայ որ չար կը գործէ, Էառաջ Հրէային

10 ու նաեւ Ցոյնին. Էյաւկ փառք ու պատիւ և խաղաղութիւն ան ամենուն որ բարի կը գործէ, առաջ

11 Հրէային ու նաեւ Ցոյնին ։ Էին չէ որ Աստուծոյ քովը աչառու-

12 թիւն չկայ ։ Քանզի անոնք որ առանց օրէնքի մեղք գործեցին, առանց օրէնքի պիտի կորսուին. և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք գործեցին, օրէնքով պիտի դատուին,

13 (Էինչու որ չէ Թէ օրէնքը լսողները Աստուծոյ առջեւը արդար են, հապա օրէնքը կատարողները պիտի

14 արդարանան ։ Քանզի հեթանոսները որ օրէնք չունին նոքա բնականաբար օրէնքին գործերը կը գործեն, օրէնք չունենալով՝ իրենց անձերուն օրէնքը դուն իրենք կ'լլ-

15 լան. Որ օրէնքին գործերը իրենց սրտին մէջը գրուած կը ցուցընեն իրենց խղճմտանքին վկայու թեամբը, և իրենց խորհուրդներուն իրար Յանդիմանելովը՝ կամ իրաւունք

16 տալովը,) Էն օրը որ Աստուած մարդոց ծածուկ բաները պիտի դատէ Ըստ Ճիսուս Քրիստոսի Ճեռքովը՝ Էմ խոչոչած աւետարանիս Համեմատ ։

Ցամի Տեառն 60

ֆ Գլ. Բ. 23։ Եփես. ա. 7։ բ. 4. 7։

ֆֆ Գլ. գ. 25։ Ի Եղ. ւդ. 6։ Ղե. է. 18։ բ Պետ. գ. 9. 15։

Ի բ Օր. ւբ. 35։ Ցակ. ե. 3։

Ըստ. ւդ. 11։ Սապ. կր. 12։ Ածկ. իգ. 12։ Երեմ. ժէ. 10։ ւբ. 19։ Պատ. ժգ. 27։ Գլ. ժգ. 12։ ա Կոր. գ. 8։ բ Կոր. ե. 10։ Ցայտ. բ. 23։ ի. 12։ իբ. 12։

Ի Ցոր. իգ. 13։ Գլ. ա. 18։ բ Թես. ա. 8։

ֆ Ածմ. գ. 2։ Գա. ժբ. 47. 48։ ա Պետ. գ. 17։

Ի Պետ. ա. 7։

Ըստ. ժ. 17։ բ Պե. ժ. 7։ Ցոր. ւդ. 19։ Գոբ. ժ. 34։ Գաղ. բ. 6։ Եփես. գ. 9։ Կող. գ. 25։ ազԹես. ա. 17։

Ի Պատ. է. 21։ Ցակ. ա. 22. 23. 25։ աՑով. գ. 7։

ֆ Ժող. ժբ. 14։ Պատ. իե. 31։ Ցով. ժբ. 48։ Գլ. գ. 6։ ակոր. գ. 5։ Ցայտ. ի. 12։

Ցով. է. 22։ Գոբ. ժ. 42։ ժէ. 31։ բ Տիմ. գ. 1. 8։ ա Պետ. գ. 5։

Գլ. ժգ. 25։ ա Տիմ. ա. 11։ բ Տիմ. բ. 8։

Ցամք Տեառն 60

17 ՝Ահա դուն Հրեայ բառնար ես, ու օրէնքին կռթնար ես, ու Աստուծով պարծենայս, 18 ու ձայնդ կը գիտես, ու բանը կամքը դիտես, ու տարբեր բաներըը կը զանազանես՝ օրէնքէն խրատուած ըլլալով. 19 ու քու անձիդ վրայ վստահութիւն ունիս թէ կոյրերուն առաջնորդ ես, խաւարի մէջ եղողներուն լոյս, 20 յիմարներուն խրատուող, տղայոց վարժապետ, ու թէ դիտութեան ու ճշմարտութեան կերպարանքը օրէնքին մէջ ունիս։ 21 Ուրեմն՝ ինքզինքդ ուրիշը չսորվեցնես, քու անձիդ չես սորվեցներ. որ կը քարոզես գողութիւն չընել, կը գողնա՞ս. 22 որ կ'ըսես չշնութիւն չընել, շնութիւն կ'ընես. որ կը զզուիս կուռքերէն, սրբապղծութիւն կ'ընես. 23 որ օրէնքով կը պարծենաս, օրինազանց ըլլալով զԱստուած կ'ամօթացնես. 24 կուրկտուր՝ որ կը մրրկես ու ուղտը կը կլլես։ 25 Վասն՝ որ դուն դրսի կողմը կը սրբես բաժակն ու ճաշանը, բայց ներսիդ լեցուն են յափշտակութենէ ու անառակութենէ։ 26 Փարիսեցի կո՛յր, նախ բաժակին ներսի կողմը սրբէ, որպէս զի դրսի կողմն ալ սրբուի։ 27 Վասն՝ որ դուն գերեզմանի պատերուն կը նմանիս, որ դրսէն գեղեցիկ կերեւնան, բայց ներսը մեռելոց ոսկորներով ու ամէն տեսակ պղծութեամբ լեցուն են։ 28 Նոյնպէս դուն ալ դրսէն մարդոց արդար կերեւնաս, բայց ներսդ կեղծաւորութեամբ ու անօրէնութեամբ լեցուն ես։ 29 Վասն՝ որ դուն մարգարէներուն գերեզմանները կը շինես ու արդարներուն յուշարձանները կը զարդարես, 30 ու կ'ըսես թէ եթէ մենք մեր հարանց օրերուն ըլլայինք, մարգարէներուն արիւնակից չէինք ըլլար։ 31 Ուստի ինքզինքնիդ կը վկայէք թէ մարգարէներուն սպանողներուն որդիներ էք։ 32 Դուք ալ ձեր հարանց չափը լեցուցէք։ 33 Օձեր, օձերու ծնունդներ, ինչպէ՞ս պիտի խուսափիք գեհենի դատապարտութենէն։ 34 Վասն՝ որ ահա ես կը դրկեմ ձեզի մարգարէներ ու իմաստուններ ու դպիրներ, որոնցմէ ոմանք պիտի սպանէք ու խաչին հանէք, ոմանք ալ ձեր ժողովարանները պիտի գանակոծէք ու քաղաքէ քաղաք պիտի հալածէք, 35 որպէս զի ձեզի վրայ գայ արդար Աբելի արիւնէն մինչեւ Բարաքիայի որդի Զաքարիայի արիւնը, զոր սպանեցիք սրբութեան ու զոհասեղանին մէջտեղ։ 36 Ճշմարիտ կը յայտնեմ ձեզի, որ այս բոլոր մարդիկ՝ սուտ ինչպէս որ գրուած է, ետ քու խօսքերուդ մէջ արդար ըլլաս, և դատուելու ատենդ դուն յաղթես։ 5 Ուրեմն թէ որ մեր աներեւութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնի կը ցուցնէ, ի՞նչ բանիր. արդեօք անիրաւ է Աստուած որ էր բարկութիւնը վրէժ կը բերէ. (ես մարդկօրէն կ'բանամ.) քան լեցի. Ի՛նչպա թէ չէ ի՞նչպէս Աստուած պիտի դատէ աշխարհը։ 7 Ինչու որ եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ սուտութիւնովս կ'աւելնայ իր փառքին համար, ալ ես ինչո՞ւ մեղաւոր 8 ըսուիմ պէս կը դատուիմ։ Ու ինչո՞ համար չեմ ըսեր, ինչպէս որ ոմանք մեր վրայ չարախօսութիւն ընելով կ'բանն թէ մենք կ'ըսենք, թէ Չարը գործենք՝ որ բարին գայ, որոնց դատապարտութիւնը իրաւունքով է։ 9 Ուստի ալ ի՞նչ ըսենք. բանով մը աւելի՞ ենք հեթանոսներէն. ի բնէ որ բանով մըն ալ չէ. ինչու որ առաջ մեղադրեցինք Հրեաներն ու հեթանոսները թէ ամէնքը մեղք տակ են. 10 ինչպէս որ գրուած է թէ Արդար մը չկայ՝ ոչ մէկ 11 հատ մը. Մէկը չկայ որ հասկնայ, մէկը չկայ որ Աստուած փնտռէ. 12 որեւէ. Ամէնքը խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան. ապէկութիւն ընող մը չկայ, մէկ մըն ալ։ 13 չկայ։ Անոնց կոկորդը բաց գերեզման է, իրենց լեզուներ նենգացուր եղան, թիւրու թոյն կայ 14 անոնց շրթունքներուն տակը. Անոնց բերանը անէծքով ու դառնութեամբ լեցուն է. 15 նետեմ արագ լեցուն է. Անոնց ոտքերը շուտ են արիւն թափելու. 16 կործանում և թշուառութիւն կայ իրենց ճամբաներուն մէջը. 17 խաղաղութեան ճամբան չճանչցան։ 18 ցան. Աստուծոյ վախը չկայ առջեւնին։ 19 Ուստի գիտենք որ օրէնքը ինչ որ կ'ըսէ, անոնց կ'ըսէ՝ որ օրէնքին տակն են. որպէս զի ամէն բերան գոցուի, և բոլոր աշխարհ դատապարտուած ըլլայ Աստուծոյ առջեւ։ 20 Վասն՝ որ անոր աչքերը մեղք մարմնին մէ պիտի չարդարանայ օրէնքին գործերովը, քանզի օրէնքով է մեղքը ճանչցայր։ 21 Բայց հիմա առանց օրէնքի Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնուած է, որ օրէնքէն և մարգարէներէն վկայուած է, 22 Աստուծոյ արդարութիւնը որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքին է՝ ամէն հաւատացողներուն ու անոնց ամէնուն

Ցամք Տեառն 60

Ի Ցոն. գ. 33։ Ղմպ. կը. 9։ ՀԺ գ. 11։ Ի Սպ. ծա. 4։

Ը ԳԼ. գ. 19։ Գաղ. գ. 15։ Բ Ցոն. ժբ. 25։ Ցոբ. բ. 3։ ԼԶ. 17։

Ֆ ԳԼ. ե. 20։ գ. 1։ 15։

Ի Հռ. 23։ Գաղ. գ. 22։

Ղ Սպ. ժգ. 1, 2, 3։ ծգ. 1։

Ի Սպ. ե. 9։ Երեմ. ե. 16։

Բ Սպ. ճե. 3։

Ա Սպ. ժ. 7։ Ը Ընակ. ա. 16։ Նա. ծԹ. 7։ 8։

Ն Սպ. ԼԶ. 1։

Ղ Ցոն. ժ. 34։ ԺԱ. 25։

Ջ Ցոբ. ե. 16։ Սպ. ԷՀ. 42։ Եսկ. ԺԳ. 63։ ԳԼ. ա. 20։ բ. 1։

Հ Հռ. 9, 23։ ԳԼ. բ. 2։

Յ Սպ. ՃԽԵ. 2։ Գաղ. ժ. 39։ Գաղ. բ. 16։ գ. 11։ Երե. բ. 8. 9։ Հեսա. գ. 5։

Ն ԳԼ. է. 7։ Գաղ. ԺԱ. 14։ ԳԼ. ա. 17։ Փիլ. գ. 9։ Նբր. ժ. 4. ԸԼ։

Ցոն. է. 46։ Գաղ. ԺԳ. 22։

Ղ ԳԼ. ա. 2։ ա Պետ. ա. 10։

Ղ ԳԼ. գ։

Ա Գաղ. ե. 9։ Ա Պետ. ա. 19։ 20։ ԳԼ. բ. 18։ Փ. 4։

Բ ԳԼ. ժ. 16։ Նբր. գ. 2։

Ֆ Գաղ. ԺԳ. 19։ Գաղ. ե. 4։ Ա Պետ. գ. 18։

Ա Գաղ. գ. 7, 8։ Ա Պետ. ՃԽԵ. 19։ 20։ ԳԼ. բ. 18։ Փ. 4։

Բ ԳԼ. ժ. 16։ Նբր. գ. 2։

Ֆ Գաղ. ԺԳ. 19։ ԳԼ. ե. 6։ ԺԱ. 29։ բ ՏԻՄ. բ. 13։

Ա Ցոբ. ԺԱ. 8։

Ա Կոր. բ. 11։ Փիլ. գ. 3։

ԳԼ. է. 6։ բ Կոր. գ. 6։

Ֆ Ա Կոր. գ. 5։ բ Կոր. ժ. 18։ ա Թես. բ. 4։

1 Ուրեմն Հրեան ի՞նչ աւելի բան ունի, կամ թլփատութենէն ի՞նչ օգուտ։ 2 Ի՛նչ չափ կայ։ Շատ՝ ամէն կերպով. պիտի առաջ ան՝ որ Աստուծոյ պատգամները անոնց 3 հաւատացուեցան։ Ի՞նչպէ՞ս եթէ անոնցմէ ոմանք չհաւատացին, ի՞նչ։ Միթէ անոնց անհաւատութիւնը Աստուծոյ հաւատարմութիւնը կը 4 խափանէ՞. Դարձ լեցի։ Սակայն Աստուած ճշմարիտ թող ըլլայ, և բոլոր մարդիկ՝ սուտ։ ինչպէս որ գրուած է։ Որ քու խօսքերուդ մէջ արդար ըլլաս, և դատուելու

Ցամք Տեառն 60

ԼՊԿ · ժ · 12 · Գաղ · գ · 28 · Կող · ջ · 11 ·
– ՀՄԲ · 9 · ԳԿ · ժա · 32 · Գաղ · գ · 22 ·
– Գկ · գ · 16 · Եփե · բ · 8 · Տիտ · գ · 5 , 7 ·
ՀՄատա · ի · 28 · Եփե · ա · 7 · Կող · ա · 14 · ա Տիմ. բ · 6 · Եբր · ի · 12 · ա ԳԹես · ա · 18 · 19 ·
– Գղ · ժգ · 15 · ա Յով · բ · 2 · գ · 10 ·
ը Կող · ա · 20 ·
յ Գոր · ժգ · 38 · 39 · ա Տիմ. ա · 15 ·
– Գոր · ժէ · 39 · Եբր · ի · 15 ·
ֆ Գկ · բ · 17 , 23 · գ · 2 · ա Կոր · ա · 29 , 31 · Եփե · ա · 9 ·
ֆ Գոր · ժգ · 38 , 39 · ՀՄբ 20 , 21 , 22 · Գկ · բ · 3 · Գաղ · բ · 16 ·
ֆ Գկ · ժ · 12 , 13 · Գաղ · գ · 8 , 20 , 28 ·

– Հա · ծա · 2 · Մատ · գ · 9 · Յով · բ · 33 , 39 · բ Կոր · ժա · 22 ·
ը Գկ · գ · 20 , 27 , 28 ·
ֆ Յհ · ժ · 6 , Գաղ · գ · 6 · Յակ · բ · 23 ·
ֆ Գկ · ժա · 6 ·

ֆ Ցեռ · իգ · 2 ·

ՀՄաղ · լբ · 1 , 2 ·

վրայ Իսրայէլ · Ի քանդի խորհուրդն
23 չկայ , ՙԻնչու որ ամէնքը մեղք գործեցին , և Աստուծոյ փառքէն պակսած են ,
24 Եւ անոր շնորհքովը ձրի կ՚արդարանան Ի Քրիստոս Յիսուսով
25 եղած փրկութեամբը · Որ զանիկայ առաջուց սահմանեց Աստուած՝ քաւութիւն ըլլալու Հաւատքով Աստուծոյ երկայնմտութեան առիւնները շաոաջուց գործուած մեղքերուն · Յոդուածիւն տալովը՝ իր արդարութիւնը ցուցընելու համար · Այսինքն իր արդարութիւնը առ ժամանակիս մէջ ցուցընելու համար , որ ինքը արդար ըլլայ , և արդարացնէ Յիսուսի
27 Հաւատքէն եղողը · Ո՞ւրեմն ո՞ր մնաց պարծենալը · խափանեցաւ · ո՞ր օրէնքէն , գործքերո՞ւն օրէնքէ՞ն · չէ , Հապա Հաւատքի օրէնքէն ·
28 Ինչու որ կը սեպնենք Թէ մարդը Հաւատքով կ՚արդարանայ առանց
29 օրէնքին գործքերուն · Միթէ Աստուած միայն Հրէաներո՞ւն է ու Հեթանոսներունը չէ , այո , Հեթանոսներունը ալ ·
30 Որովհետև Աստուած մէկ է՝ որ թլփատութիւնը Հաւատքէն կ՚արդարացընէ , և անթլփատութիւնը Հաւատքով
31 Ուստի մենք Հաւատքով օրէնքը կը խափանենք · Բա՛ց լիցի · Հապա օրէնքը կը Հաստատենք ·

ԳԼ · Դ

1 Աբրահամի Հայրը իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ՝ 10 իր թլփատութենէն առաջ · 13 Խոստումը Հաւատքով ինքը ու իր սերունդը խոստմունէն առին · 16 Աբրահամ բոլոր Հաւատացեալներուն Հայրն է · 24 Մեր Հաւատքն ալ մեզի արդարութիւն պիտի սեպուի ·

1 Ի՞նչ պիտի բանենք Թէ գտաւ Աբրահամ մեր նահապետ
2 պետը մարմնոյ կողմանէ · Ինչու որ եթէ Աբրահամ Ի գործքով արդարացած ըլլար , Ի՛նչ պարծանք կ՚ունենար , բայց չէ Թէ
3 Աստուծոյ առջեւը · Քանզի դիրքը ի՞նչ կ՚ըսէ · Աբրահամ Աստուծոյ Հաւատաց , և ան իրեն
4 արդարութիւն սեպուեցաւ · Ե՛այց ան որ գործ մը կ՚ընէ , վարձքը շնորհքի եղած չսեպուիր անոր ,
5 Հապա պարտքի · Իսկ ան որ չգործեր , բայց կը Հաւատայ անոր Ի որ ամբարիշտը կ՚արդարացընէ , անոր Հաւատքը իրեն արդարութիւն կը սեպուի
6 Թէ՛ն կը սեպուի · Ինչպէս որ Դաւիթ ալ կը գրուցէ ան մարդուն երանութիւնը , որուն Աստուած արդարութիւն կը սեպէ
7 առանց գործքերու · ՙԵրանի անոնց՝ որոնց անօրէնութիւնները երկրաւցան , և որոնց մեղքերը
8 ծածկուեցան · Երանի ան մարդուն որ Տէրը մեղք չսեպեր անոր ·
9 Ուստի ան երանութիւնը Թլփատութեա՞ն վրայ է , Թէ անթլփատութեան վրայ ալ · քանզի կ՚ըսենք Թէ Հաւատքը Աբրահամին
10 արդարութիւն սեպուեցաւ · Ուրեմն ինչո՞ւ սեպուեցաւ · Թլփատութեան մէջ եղած առենը , Թէ անթլփատութեան մէջ · չէ Թէ թլփատութեան մէջ , Հապա անթլփատութեան · Ու Նոյէ Թլփատութեան նշանը առաւ՝ Էքէրանթլփատութեան առենէն · Ասիկա Հաւատքին արդարութեանը համար մէկ կ՚ընէք մը , որ ինքը Հայր ըլլայ ան բոլոր Հաւատացողներուն՝ որոնք անթլփատութենէ են , (Անոնց ալ արդարութիւն սեպուելու
12 համար ,) Եւ Հայր Թլփատութեան՝ չէ Թէ միայն Թլփատութենէ և զղներուն , Հապա անոնց ալ՝ որ մեր Հօր Աբրահամին անթլփատութեան առենի Հաւատքին շաւիղներուն մէջը կը քալեն · Ինչու որ Աբրահամին և անոր սերունդին՝ Երկրաորդ ժառանգելու համար խոստումը չէ Թէ օրէնքով եղաւ , Հապա Հաւատքին արդարութիւնով ·
14 Քանզի եթէ օրէնքէն եղողները ժառանգ ըլլան , Հաւատքը փուճ պիտի ըլլար , և խոստումնը պիտի խափանուէր ·
15 Վասն զի օրէնքը բարկութիւն կը գործէ · քանզի ուր որ օրէնք չկայ , օրինազանցութիւն ալ չկայ ·
16 Ասոր Համար Հաւատքէ ըլլալ Հաւատքէն է , Նոր շնորհքով եղած ըլլայ , Ի խոստումնը Հաւատաւոր բլլալու Համար բոլոր սերունդին , չէ Թէ միայն անոր՝ որ օրէնքէն է , Հապա անոր ալ՝ որ Աբրահամին Հաւատքէն է , Ի որ մեր ամէնուն
17 Հայրն է , (Ինչպէս որ գրուած է Թէ Հազ չատ ազգերու Հայր բրի ,) Աստուծոյ առջեը , որուն Հաւատաց , Հան որ մեռելները կ՚ողջակրնէ , Ե՛ւ չեղած բաները
18 որ եղածներու պէս կը կանչէ · Որ չյուսացած ելով Հաւատաց՝ Թէ ինքը շատ ազգերու Հայր պիտի ըլլայ , (Ինչպէս որ բսուեցաւ ալ Թէ Հազու սերունդդ
19 այսպէս պիտի ըլլայ ·) Եւ ինքը Հաւատքի մէջ չտկարացած , Հչդնայեցաւ իր մարմինին արդէն մեռածի պէս ըլլալուն , (որովհետև ինքը Հարիւր տարեկանի չափ էր ,) ոչ ալ Սառային արգանդին
20 դին մեռած ըլլալուն · Եւ անՀաւատութիւնով չտարակուսեցաւ Աստուծոյ խոստմունքին , Հապա Հաւատքով զօրացած՝ Աս-

Ցամք Տեառն 60

ը Գղ · ժԹ · 9 · Հմբ 12 , 16 · Գաղ · գ · 7 ·

Ի Գղ · ժ · 10 ·

ը Գղ · ժէ · 4 , 6 · Գաղ · գ · 29 ·

Ի Գաղ · գ · 18 ·

Ի Գկ · գ · 20 · ե · 13 , 20 · է · 8 · 10 , 11 · ա Կոր · ժե · 56 · բ Կոր · գ · 7 · 9 · Գաղ · գ · 10 , 19 · ա Ցով · գ · 4 · Հպ · գ · 24 · Ի Գաղ · գ · 22 ·
Ի Հա · ծա · 2 · Գկ · Թ · 8 ·
Ի Գղ · ժ · 5 ·
Հ Գկ · բ · 11 · Եփե · բ · 1 , 5 ·
Ի Գկ · Թ · 25 · ա Կոր · ա · 28 · ա ԳԹես · բ · 10 ·

Ը Գղ · ժ · 5 ·

Ի Գղ · ժ · 17 · ժբ · 11 · Եբր · ժա · 11 , 12 ·

Ցամք Տեառն 60

ՂՊԳ · Բ · 17 · Գ · 29 · 30 · Դ · Գ · 9 · ԷԶ · Գ · 6 · ա Կոր · Ժ · 21 · ՀՃԵ · Բ · 17 · Գ · 25 · ա Կոր · Ժ · 21 · ԿՀ · որով · ՃԳԼ · Գ · 15 · ա Ճն · Գ · 4 ·

Նա Կոր · Ժ · 21 · 22 · 45 ·

ՀԵ · Ծգ · 11 · Մ · ա · Բ · 28 · Իգ · 28 ·

ՀԵ · Ծգ · 11 · Ճ · 32 · ԲԸ · Բ · 9 ·

ՂՃՆ · Ժ · 22 · ԳԼ · Գ · 20 · Գ · 15 · Է · 8 · Գ · Գ · 19 · 28 ·

ՃՂ · Է · 47 · ա Տիմ · ա · 14 ·

Ցամք Տեառն 60

ՃՄԳ · ՀԺ · 3 · Ղ · ա · 37 · 45 · ԲԸ · Ժ · 19 ·

ՃԳԼ · Ժ · 4 · ա Կոր · Ժ · 6 · 11 ·

ՆԳոր · Բ · 24 · Ժ · 30 ·

ՀԵ · Ծգ · 5 · 6 · ԳԼ · Գ · 25 · Է · 6 · 12 · Բ · 32 · Բ Կոր · Է · 21 · Գ · Գ · ա · 4 · ա Պետ · Բ · 24 · Գ · 18 · ԲԸ · Իգ · 28 ·

ա Կոր · Ժ · 17 · ա Պետ · ա · 21 ·

ՃԵ · Ը · 17 · ՃՆ · Ժ · 33 · ԳԼ · Գ · 28 · 30 ·

ՃԼԻՀ · Բ · 14 · Կ · ա · 20 ·

ՃՃՆ · Ժ · 9 · Ժ · 6 · ԼՓՀ · Բ · 18 · Գ · 12 · ԲԸ · Ժ · 19 ·

ՃՆ Կոր · Ժ · 1 ·

ՀԲԸ · Գ · 6 ·

ՂՄ · Ա · 11 · 12 · Գ · Է · 41 · Բ Կոր · Ժ · 10 · ՓՀԼ · Բ · 17 · Ճ · ա · 2 · 12 · ա Պետ · Գ · 14 ·

ՀՃ · ա · 12 ·

ՃՃ · ա · 29 ·

ՀԲ Կոր · ա · 22 · Գ · 6 · ԼՓՀ · ա · 13 · 14 ·

ՀՀԺ · 8 · Գ · Գ · 25 ·

ՂՃՆ · Ժ · 13 · ա Պետ · Գ · 18 · ա Ճն · Գ · 15 · Գ · 9 · 10 ·

ՀԳԼ · Գ · 25 · ԼՓՀ · Բ · 13 · ԲԸ · Բ · 14 · ա ՃՆ · ա · 7 · ՀԳԼ · ա · 18 · ա ԹՀՆ · ա · 10 · ՀԳԼ · Բ · 32 · ՀԲ Կոր · Հ · 18 · 19 · ԼՓՀ · Բ · 16 · Կ · ա · 20 · 21 · ՀՃՆ · Հ · 26 · Ժ · 19 · Բ Կոր · Գ · 10 · 11 ·

21 տուեալ փառք տուաւ , եւ իր մարքին մէջ հաստատ պահեց թէ ան որ խօսք տուաւ , ի՛նքը կարող է

22 ընելու ալ ։ Ասոր համար իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ ։

23 Ա՛յլոց չէ թէ միայն անոր համար գրուեցաւ որ իրեն սեպուեցաւ .

24 Հապա մեզի համար ալ՝ որոնց պիտի սեպուի , Ո՛ր կը հաւատանք անոր որ մեռելներէն յարուց մեր Տէր

25 Յիսուս որ , Ո՛ւն որ մեր յանցանացը համար մատնուեցաւ , ե՛ւ մեզ արդարացրնելու համար յարութիւն առաւ ։

ԳԼ · Ե

1 Հաւատքով արդարացած՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ ։ 2 և պարծանք մեր յուսոյն մէջ ։ 8 վասն զի թէ որ Քրիստոսի արիւնովը հաշտուեցանք, ի՛նչքան եւս առաւելն , 10 ալ աւելի պիտի ապրինք հաշտուած ըլլալէնիս ։ 12 Ինչպէս որ մեղքը ա՛նոր աշխարհ մտաւ Ադամով , 17 ալ աւելի արդարութիւնը և կեանքը Յիսուս Քրիստոսով ։ 20 Ա՛յլ որ մեղքը շատցաւ, հոն շնորհքը աւելի առատացաւ ։

1 Ա՛ռաքեալ մենք հաւատքով արդարացած ըլլալով՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ մեր Տէրոջը

2 Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ։ Ո՛ր նաեւ միջոցովը ընդունեցինք հաւատքով այս շնորհքիս մտնելուն ալ , ո՛րուն մէջը կեցեր ենք , և Աստուծոյ փառաց յուսովը կը պարծինք ։ Եւ ա՛յն միայն այսպէս՝ հապա նեղութիւններու մէջ կը պարծինք , ի՛նչու որ գիտենք թէ նեղութիւնը համբերութիւն կը

4 գործէ , Եւ համբերութիւնը՝ փորձառութիւն , ու փորձառութիւնը՝

5 յոյս ։ Եւ յոյսը ամօթով չ՚ելլեր , ի՛նչու որ Աստուծոյ սէրը մեր սրտերուն մէջը տարածուած է Հոգւոյն Սրբոյ ձեռքովը , որ մեզի

6 տրուեցաւ ։ Վասն զի երբոր մենք դեռ տկար էինք , յարմար ժամանակին Քրիստոս ամբարիշտներուն

7 համար մեռաւ ։ Ինչու որ արդարի մը համար հազիւ կ՚ըլլայ որ մէկը մեռնի . (բայց մէկ բարի մարդու մը համար գուցէ և որ մէկը հա-

8 մարձակի մեռնելու ։) Ի՛նչպէս Աստուած իր սէրը ո՛ր մեր վրայ ա՛նդրէ՛ յայտնեց , որ երբ դեռ մեզմով

9 էինք , Քրիստոս մեզի համար մեռաւ ։ Ե՛ւ ուրեմն հիմա որ իր արիւնովը արդարացանք , ի՛նչպէս աւելի հիմով պիտի ազատինք բարկութենէն

10 նէ ։ Վասն զի թէ որ թշնամի եղած աւուրնիս Աստուծոյ հետ հաշտուեցանք իր Որդւոյն մահովը , որչափ աւելի մեր հաշտուած աւուրնը

11 պիտի ապրինք ի՛նոր կեանքովը ։ Եւ ո՛չ միայն ա՛ւ , Հապա Աստուծով ալ կը պարծնանք մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը , որով հիմա հաշտութիւնը ընդունեցինք ։

12 Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարդով մը մեղքը աշխարհ մտաւ , և ան մեղքին մահը , և այնպէս ամէն մարդոց վրայ տարածուեցաւ մահը , քանզի ամէնքը մեղանչեցին ։

13 (Վասն զի մինչեւ օրէնքին աւուրը աշխարհի մէջ մեղք կար . բայց մեղք չեն պատուիրը՝ ո՛ւր որ օրէնք չը-

14 կայ ։ Սակայն մահը Ադամէն մինչեւ Մովսէս թագաւորեց , նաեւ Ադամին յանցանքին նման չմեղանչողներուն վրայ ալ , ո՛ր ան օրինակ էր անոր որ եկելն պիտի գար ։

15 Բայց չէ թէ ինչպէս յանցանքը՝ անանկ ալ շնորհքն է ։ Ինչու որ եթէ մէկուն յանցանքովը շատերը մեռան , ալ որչափ աւելի Աստուծոյ շնորհքը և ան պարգեւը որ Յիսուս Քրիստոս մէկ մարդուն շնորհքովը

16 է , շատերուն վրայ աւելցաւ ։ Եւ չէ թէ ա՛ն պարգեւը անո՛ւէ է՛ ինչպէս մէկէ մը որ մեղանչեց . ինչու որ դատաստանը մէկ հո՛ղէն դատապարտութեան մէ՛ջ էրեց . բայց շնորհքը շատ մեղքերէն արդարու-

17 թեան համա՛ր ։ Վասն զի թէ որ մէկ մարդուն մեղքովը մահը թագաւորեց ան մէկովը , որչափ աւելի անոնք որ շնորհքի ու արդարութեան պարգեւին առատութիւնը կ՚առնեն , կենաց մէջ պիտի թագաւորին՝ մէկ Յիսուս Քրիստոսին

18 ձեռքովը ։) Ուրեմն ինչպէս որ մէկուն յանցանքովը բոլոր մարդոց դատապարտութեան հ՚ետ եղա՛ւ , անանկ ալ մէկուն արդարութիւնովը բոլոր մարդոց կենաց արդարու-

19 թեան ընդհա՛նուր ։ Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարդուն անհնազանդութիւնովը շատերը մեղաւոր եղան , անանկ ալ մէկուն հնազանդութիւնովը շատերը արդար պի-

20 տի բլլան ։ Սակայն օրէնքը մէջտեղը եկաւ որ յանցանքը շատնայ . բայց ուր որ աւելի եղաւ մեղքը , հո՛ւ աւելի եղաւ շը-

21 նորհքը ։ Որ ինչպէս մեղքը թագաւորեց մահո՛ւանը , անանկ ալ շնորհքը թագաւորէ արդարութեամբ մինչեւ յա՛ւիտենական կեանքը մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ։

ԳԼ · Զ

1 Պիտոր չէ մեղքի մէջ մնալ , 2 քանի որ մեռած ենք մեղքին , 3 ինչպէս որ մկրտութիւնը կը յայտնէ , 12 ուստի ալ մեղքը թող չթագաւորէ մեր մէջ մեռ , 18 վասն զի մենք մեր մարմինները պատրաստեցինք արդարութեան ծառաները ըլլալու , 23 և վասն զի մեղքով վարձքը մահ է ։

Ցամք Տեառն 60

1 Ա՛ւ հիմա ինչ պիտի ըսենք. — մեղքերու մէջ մնանք արդեօք, որ
2 շնորհքը շատնայ։ Քան լեցի. Ի՛ն մենք որ մեղքին մեռանք, ինչպէս
3 դեռ անոր մէջը կենանք։ Չէ՞ք գիտեր, Ի՛մ մենք որ Յիսուս Քրիստոսով մկրտուեցանք, Թանոր
4 մահուանը մկրտուեցանք։ Ի՛նոր հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով մահուան համար, որ ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը յարութիւն առաւ մեռելներէն, նմանակ ալ մենք կենայ նորոգութեան մէջ
5 պտրտինք։ Ի՞նչու որ եթէ մենք նմանակից եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը, նաև անոր յարութեան նմանութիւնովը ալ ըլլա-
6 պիտի բլլանք։ Ա՛ս գիտնանք որ Յ՛մեր հին մարդը անոր հետ խաչուեցաւ, Ի՛որ մեղայ մարմինը փճանայ, որ ասկէ ետև մեղքի չըծառայենք։
7 Ա՛ւ ան որ ի՛ն մեռած է՝ մեղքէն արդարացած է։
8 Բայց եթէ որ մենք Քրիստոսի հետ մեռանք, կը հաւատանք որ անոր հետ պիտի ապրինք ալ։
9 Գիտնալով որ Յ՛Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած բլլալով՝ նորէն չմեռնիր, ալ մահը անոր վրայ իշխանութիւն չունի։
10 Ա՛ն զի քանի որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մէկ անգամ՝ և որ կենդանի
11 է՝ Աստուծոյ կենդանի է։ Նմանակ ալ դուք ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպիցէք, բայց Աստուծոյ կենդանի՝ մեր Տէրոջը Քրիստոս
12 Յիսուսի ձեռքովը։ Ա՛ռտի ալ մեղքը չթագաւորէ ձեր մահկանացու մարմինին վրայ, որ անոր ցան-
13 կու թիւնները ընազանդիք։ Ո՛չ ձեր անդամները անիրաւութեան գործիք բլլալու մի ընծայէք մեղքին, Հապա ձեր անձերը Աստուծոյ ընծայիցէք՝ որպէս թէ մեռելներէն ողջնացած. և ձեր անդամները արդարութեան գործիքներ՝
14 Աստուծոյ։ Քանզի մեղքը վրաձեզի պիտի չիշխէ. ընչու որ օրէնքի տակ չէք, Հապա շնորհքի տակ։
15 Ուրեմն ինչ. մե՞ղք գործենք Որ օրէնքի տակ չենք, Հապա շը-
16 նորհքի տակ. քան լեցի։ Չէ՞ք գիտեր Թէ որուն որ անձերնիդ ծառայ կ՚ընծայէք ընազանդելու, ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը ընազանդիք, թէ մեղքի՝ որ մահուան կ՚ըլլայ, և թէ ընազանդելու՝ որ
17 արդարութեան։ Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ ըլլալ դուք մեղքի ծառայ էիք, Հակառակ սրտանց ընազանդեցաք ան վարդապետութեան դաստիարակին որ ձեզի
18 յանձնուեցաք։ Ա՛ռտի դուք մեղքէն ազատ ըլլալով՝ արդարութեան
19 ծառայ եղաք. (Մարդու սովորութեան պէս կ՚ըսեմ՝ ձեր մարմինին տկարութեանը համար.) քանզի ինչպէս որ ձեր անդամները անօրէնութեան համար ընծայեցիք՝ պղծութեան և անօրէնութեան ծառաներ ըլլալու, անանկ ալ հիմա ձեր անդամները սրբութեան համար ընծայեցէք՝ արդարութեան ծա-
20 ռաներ ըլլալու։ Ի՛ւ քանի զի երբոր դուք մեղքի ծառաներ էիք, ար-
21 դարութենէն ազատ էիք։ Ո՞ւրիմն ան ժամանակը ինչ պտուղ ունէիք ան բաներէն՝ որոնցմով հիմա կ՚ամչնաք. Վ՞ինչու որ անոնց
22 վերջը մահ է։ Բայց հիմա մեղքէն ազատուած և Աստուծոյ ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը ունիք սրբութիւնով, ու վերջը յաւիտենական կեանք։
23 Վ՞ինչու որ մեղքի վարձքը մահ է։ Բայց Աստուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։

Գլ. Է

1 Օրէնքը մարդուն վրայ կ՚իշխէ՝ քանի որ անիկա ողջ է. 4 սակայն մենք մեռանք օրէնքին, 7 այսու ամենայնիւ օրէնքը մեղք չէ, 12 Հապա սուրբ՝ արդար և բարի է։ 16 Պօղոս կը վկայէ սաանկ բլլալը, բայց կը ցաւի որ Ինքը կարող չէ գտնիկայ պահելու։

1 Կ՞ամ չէք գիտեր, եղբայրներ (քանզի ես օրէնքը գիտցողներուն կը խօսիմ,) որ օրէնքը մարդուս վրայ կ՚իշխէ՝ որչափ ժամանակ
2 որ ողջ է։ Վ՞ինչու որ էրիկ ունեցող կնիկը իր ողջ էրկանը կապուած է օրէնքով. բայց թէ որ էրիկը մեռնի, արձակուած է էրկան մը
3 կանոր օրէնքէն։ Ուրեմն Ի՛րանի որ էրիկը ողջ է, շուն պիտի բսուի՝ թէ որ ուրիշ էրկան մը բլլայ. բայց թէ որ էրիկը մեռնի, ան օրէնքէն ազատ կ՚ըլլայ, անանկ որ շնացող չըլլար, թէ որ ուրիշ էրկան մը
4 բլլայ։ Ուստի դուք ալ՝ իմ եղբայրներս՝ Ի՛ Քրիստոսի մարմինովը օրէնքին մեռաք, որ ուրիշի մը բլլաք, անոր՝ որ մեռելներէն յարութիւն առաւ է, Որ Աստուծոյ
5 պտուղ բերող բլլանք. Քանզի քանի որ մենք մարմինով էինք՝ մեղաց կիրքերը որ օրէնքով կ՚ըլլային, Ի՛ր անդամներուն մէջը կը
6 ներգործէին, Որ մենք մահուան պտուղ բերենք։ Բայց հիմա ան օրէնքէն ազատուած ենք՝ ձեզ պատը ունիք սրբութիւնով, ու վերջը յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէրոջը Քրիստոսի ձեռքովը։

Ցամք Տեառն 60

— Գլ. գ. 8. Հմր 15.
Բ Հմր 11. Գլ. է. 4. Գաղ. բ. 19. գ. 14.
Կազ. գ. 3. ա Պետ. բ. 24.
Յա Կոր. ժե. 29.
Ի Կոր. բ. 12.
Ղճօ. բ. 11. ժա. 40.
Ի Գլ. բ. 11. ա Կոր. գ. 14. բ Կոր. ժգ. 4.
Ը Գաղ. գ. 15. Եփես. գ. 22, 23, 24. Կող. գ. 10.
Ի Փիլ. գ. 10, 11.
Ի Գաղ. բ. 20. է. 24. գ. 14. Եփես. գ. 22. Կող. գ. 5. 9.
Ի Գր. գ. 11. Ղ Պետ. գ. 1.
Իր Տիմ. բ. 11.
Ի Ցգտ. ա. 18.
Ի Իր. թ. 27, 28.
Հ Դատ. ի. 38.
Ի Հմր 2.
Ը Գաղ. բ. 19.
Ի Ա Գող. ժթ. 13. Ճմթ. 133.
Հ Գլ. է. 5. Կող. գ. 5. Ցակ. գ. 1.
Յ Գլ. ժբ. 1. ա Պետ. բ. 24. գ. 2.
Ն Գլ. է. 4. 6. բ. 2. Գաղ. ե. 8.
Ղա Կոր. թ. 21.
— Ա՛տտ. գ. 24. Ցօհ. բ. 22. ա Պետ. բ. 19.
Ը Հմ. ա. 13.
— Ցօհ. բ. 22. ա Կոր. է. 22. Գաղ. ե. 1. ա Պետ. բ. 16.

1 Ա՛ւ հիմա ինչ պիտի ըսենք. — մեղքերու մէջ մնանք արդեօք, որ
2 շնորհքը շատնայ։ Քան լեցի. Ի՛ն մենք որ մեղքին մեռանք, ինչպէս
3 դեռ անոր մէջը կենանք։ Չէ՞ք գիտեր, Ի՛մ մենք որ Յիսուս Քրիստոսով մկրտուեցանք, Թանոր
4 մահուանը մկրտուեցանք։ Ի՛նոր հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով մահուան համար, որ ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը յարութիւն առաւ մեռելներէն, Հանանկ ալ մենք կենայ նորոգութեան մէջ
5 պտրտինք։ Ի՞նչու որ եթէ մենք նմանակից եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը, նաև անոր յարութեան նմանութիւնովը ալ ըլլա-
6 պիտի բլլանք։ Ա՛ս գիտնանք որ Յ՛մեր հին մարդը անոր հետ խաչուեցաւ, Ի՛որ մեղայ մարմինը փճանայ, որ ասկէ ետև մեղքի չծառայենք։
7 Ա՛ւ ան որ ի՛ն մեռած է՝ մեղքէն արդարացած է։
8 Բայց եթէ որ մենք Քրիստոսի հետ մեռանք, կը հաւատանք որ անոր հետ պիտի ապրինք ալ։
9 Գիտնալով որ Յ՛Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած բլլալով՝ նորէն չմեռնիր, ալ մահը անոր վրայ իշխանութիւն չունի։
10 Ա՛ւ ան զի քանի որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մէկ անգամ՝ և որ կենդանի
11 է՝ Աստուծոյ կենդանի է։ Նմանակ ալ դուք ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպիցէք, բայց Աստուծոյ կենդանի՝ մեր Տէրոջը Քրիստոս
12 Յիսուսի ձեռքովը։ Ա՛ռտի ալ մեղքը չթագաւորէ ձեր մահկանացու մարմինին վրայ, որ անոր ցանկու թիւնները ընազանդիք։ Ո՛չ ձեր անդամները անիրաւութեան գործիք բլլալու մի ընծայէք մեղքին, Հապա ձեր անձերը Աստուծոյ ընծայիցէք՝ որպէս թէ մեռելներէն ողջնացած. և ձեր անդամները արդարութեան գործիքներ՝
14 Աստուծոյ։ Քանզի մեղքը վրաձեզի պիտի չիշխէ. ընչու որ օրէնքի տակ չէք, Հապա շնորհքի տակ։
15 Ուրեմն ինչ. մե՞ղք գործենք Որ օրէնքի տակ չենք, Հապա շը-
16 նորհքի տակ. քան լեցի։ Չէ՞ք գիտեր Թէ որուն որ անձերնիդ ծառայ կ՚ընծայէք ընազանդելու, ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը ընազանդիք, թէ մեղքի՝ որ մահուան կ՚ըլլայ, և թէ ընազանդելու՝ որ
17 արդարութեան։ Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ ըլլալ դուք մեղքի ծառայ էիք, Հակառակ սրտանց ընազանդեցաք ան վարդապետութեան դաստիարակին որ ձեզի
18 յանձնուեցաք։ Ա՛ռտի դուք մեղքէն ազատ ըլլալով՝ արդարութեան
19 ծառայ եղաք. (Մարդու սովորութեան պէս կ՚ըսեմ՝ ձեր մարմինին տկարութեանը համար.) քանզի ինչպէս որ ձեր անդամները անօրէնութեան համար ընծայեցիք՝ պղծութեան և անօրէնութեան ծառաներ ըլլալու, անանկ ալ հիմա ձեր անդամները սրբութեան համար ընծայեցէք՝ արդարութեան ծառաներ ըլլալու։
20 Ա՛ւ ան զի երբոր դուք մեղքի ծառաներ էիք, ար-
21 դարութենէն ազատ էիք։ Ո՞ւրիմն ան ժամանակը ինչ պտուղ ունէիք ան բաներէն՝ որոնցմով հիմա կ՚ամչնաք. Վ՞ինչու որ անոնց
22 վերջը մահ է։ Բայց հիմա մեղքէն ազատուած և Աստուծոյ ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը ունիք սրբութիւնով, ու վերջը յաւիտենական կեանք։
23 Վ՞ինչու որ մեղքի վարձքը մահ է։ Բայց Աստուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։

Գլ. Է

1 Օրէնքը մարդուն վրայ կ՚իշխէ՝ քանի որ անիկա ողջ է. 4 սակայն մենք մեռանք օրէնքին, 7 այսու ամենայնիւ օրէնքը մեղք չէ, 12 Հապա սուրբ՝ արդար և բարի է։ 16 Պօղոս կը վկայէ սաանկ բլլալը, բայց կը ցաւի որ Ինքը կարող չէ գտնիկայ պահելու։

1 Կ՞ամ չէք գիտեր, եղբայրներ (քանզի ես օրէնքը գիտցողներուն կը խօսիմ,) որ օրէնքը մարդուս վրայ կ՚իշխէ՝ որչափ ժամանակ
2 որ ողջ է։ Վ՞ինչու որ էրիկ ունեցող կնիկը իր ողջ էրկանը կապուած է օրէնքով. բայց թէ որ էրիկը մեռնի, արձակուած է էրկան մը
3 կանոր օրէնքէն։ Ուրեմն Ի՛րանի որ էրիկը ողջ է, շուն պիտի բսուի՝ թէ որ ուրիշ էրկան մը բլլայ. բայց թէ որ էրիկը մեռնի, ան օրէնքէն ազատ կ՚ըլլայ, անանկ որ շնացող չըլլար, թէ որ ուրիշ էրկան մը
4 բլլայ։ Ուստի դուք ալ՝ իմ եղբայրներս՝ Ի՛ Քրիստոսի մարմինովը օրէնքին մեռաք, որ ուրիշի մը բլլաք, անոր՝ որ մեռելներէն յարութիւն առաւ է, Որ Աստուծոյ
5 պտուղ բերող բլլանք. Քանզի քանի որ մենք մարմինով էինք՝ մեղաց կիրքերը որ օրէնքով կ՚ըլլային, Ի՛ր անդամներուն մէջը կը
6 ներգործէին, Որ մենք մահուան պտուղ բերենք։ Բայց հիմա ան օրէնքէն ազատուած ենք՝ ձեզ պատը ունիք սրբութիւնով, ու վերջը յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։
7 Ուրեմն ինչ ըսենք. օրէնքը

Ցամք Տեառն 60

Ա Կոր. է. 39.
Բ Կոր. է. 32.
Ֆ Գլ. բ. 2. Գաղ. բ. 19. է. 18. Եփես. բ. 15. Կող. բ. 14.
Գ Գաղ. է. 22.
Ի Գլ. գ. 21. Գաղ. է. 19. Ցակ. ա. 15.
Ի Գլ. բ. 29. բ Կոր. գ. 6.

Ցամք Տեառն 60

Ա ԳԼ · գ · 20 ։

Բ Եղ · ի · 17 ։ ր Որ · ե · 21 · Գար · ի · 33 ։ ԳԼ · ժգ · 9 ։

Գ ԳԼ · գ · 15 ։ ե · 20 ։

Է ա Կար · ժե · 56 ։

ԷՂԼ · ժը · 5 ։ Եզեկ · ի · 11 · 18 · 21 ։ ր Կար · գ · 7 ։

Ը Սադ · ժԹ · 8 · ճԺԹ · 38 · 137 ։ ա Տիմ. ա · 8 ։

Թ գ Թագ · իա · 20 · 35 ։ դ Թագ · ժե · 17 ։

Ի Գադ · ե · 17 ։

ԺԴ · գ · 5 ։ ը · 21 ։

ԺԱ Կար · գ · 16 ։ Եփես · գ · 16 ։ Կող · գ · 9 · 10 ։

ԺԲ Սադ · ա · 2 ։

ԺԳ Գադ · ե · 17 ։

ԺԴ ԳԼ · գ · 13 · 19 ։

ԺԵ ա Կար · ժե · 57 ։

մ՚ղբ է ։ քան լեցի · Հրայց ես մեղքը չէի ճանչնար , եթէ ոչ օրէնքով · ինչպէս ցանկութիւնն ալ չէի դիտեր , թէ որ օրէնքը բան 8 չըլլար , Ի՚մի ցանկար ։ Հրայց մեղքը պատուիրանքին առիթ առնելով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւնները գոյացուց · Հինչու որ առանց 9 օրէնքի մեղքը մեռած է ։ Ես ալ առանց օրէնքի առեն մը կենդանի էի · բայց երբոր պատուիրանքը եկաւ հասաւ , մեղքը յղջնցաւ , 10 Եւ ես մեռայ · ու ան պատուիրանքը Հոր կենաց համար էր , նոյնը ինծի մահուան համար եղաւ ։ Ինչու 11 որ մեղքը պատուիրանքին առիթ առնելով՝ իս խաբեց , ու անով մեռցուց ։ Ի՚նմանի օրէնքը սուրբ է , ու պատուիրանքը սուրբ և արդար ու բարի ։ 13 Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ · քան լեցի · Հապա մեղքը , որպէս զի երեւնայ մեղքը որ ան բարի բանով ինծի մահ գործեց , որ մեղքը պատուիրանքով աւելի մեղաւոր 14 ըլլայ ։ Վ՚ասն զի գիտենք որ օրէնքը հոգեւոր է , բայց ես մարմնաւոր եմ՝ Հ՚ի մեղքի տակ ծախուած ։ 15 Քանզի ինչ որ կ՚ընեմ՝ չեմ ճանչնար · Հչէ թէ ինչ որ կ՚ուզեմ՝ ան կ՚ընեմ , Հապա ինչ որ կ՚ատեմ՝ 16 ան կ՚ընեմ ։ Բայց եթէ որ չուզածս կ՚ընեմ , Հաւանութիւն կու տամ օրէնքին թէ բարի է ։ 17 Իսկ արդ չէ թէ ես կ՚ընեմ անիկայ , Հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի 18 դիս կը բնակի ։ Քանզի գիտեմ որ Հ՚իմ ներսիդիս՝ այսինքն իմ մարմինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբնակիր · ինչու որ կամեցողութիւն կայ քովս , բայց բարին Հ՚ի 19 գործ դնելը չեմ գտներ ։ Քանզի չէ թէ բարին որ կ՚ուզեմ՝ կ՚ընեմ , Հապա չարը որ չեմ ուզեր՝ ան 20 կ՚ընեմ ։ Իսկ թէ որ չուզած բանս կ՚ընեմ , ալ չէ թէ ես կ՚ընեմ ան նիկայ , Հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի 21 դիս բնակած է ։ Ուստի ես կը գտնեմ օրէնք մը՝ որ երբ բարին ընելը կը կամենամ , չարը իմ քովս 22 է ։ Վ՚ասն որ ներսի մարդուն համ ձեալով՝ Հ՚Աստուծոյ օրէնքին կը 23 հաճիմ · Հբայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ Հ՚իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ մտքիս օրէնքին դէմ կը պատերազմի , և զիս գերի կ՚ընէ մեղքայ օրէնքին որ իմ անդամներս 24 բռնած մէջն է ։ Ինչ խղճալի մարդ եմ ես · ո՞վ զիս պիտի ազատէ սա 25 մահացու մարմինէն ։ Հ՚Գոհութիւն Աստուծոյ՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը · ուրեմն ես ինքնս մտքով Աստուծոյ օրէնքին

կը ծառայեմ , ու մարմնով՝ մեղայ օրէնքին ։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ընդհակ որ Քրիստոսի մէջ են , և Հոգիին ուզածին պէս կ՚ապրին , ազատ են դատապարտութենէ ։ 5 , 13 Թէև ինչ ջհան կը ծագի մարմինէն , 6 , 14 և ինչ շահ Հոգիին , 17 և ինչ Աստուծոյ որդիք ըլլալէն , 19 որանց փառաւոր ազատութիւնը՝ որ ամէն առեղծուածները մեծ փափաքով կը սպասեն անոր , 29 յաւէտապէս սահմանուած է Աստուծմէ ։ 38 Ո՞վ կրնայ դատել մեղ Քրիստոսի սէրէն ։

1 Հետեւապէս արդ դատապարտութիւն չը կայ Քրիստոս Ցիսուսով եղողներուն՝ որոնք մարմնաւոր կերպով

2 չեն վարուիր ։ Ինչու որ Քրիստոս Ցիսուսով կենաց Հոգիին Հ՚օրէնքը զիս ազատեց Հ՚մեղայ և մահուան 3 օրէնքէն ։ Վ՚ասն զի ան որ անկարելի էր օրէնքին՝ որովհետեւ տկար էր մարմնով , Հ՚Աստուած իր Որդին խրկեց մեզանէական մարմինի նմանութեամբ ու մեղքի համար , և դատապարտեց մեղքը ան մարմնին 4 մէջ · Որ օրէնքին արդարութիւնը կատարուի մեր մէջը , Հոր մարմնաւորապէս չենք քալեր՝ Հապա Հոգւոյ 5 զօրապէս ։ Հ՚Ինչու որ մարմնաւոր եղողները մարմնին բաները կը մտածեն , ու Հոգեւոր եղողները՝ Հոգւոյ 6 գիրն բաները ։ Հ՚Վասն զի մարմնաւոր խորհուրդը մահ է , և հոգեւոր խորհուրդը կեանք ու խաղաղութիւն ։ 7 Որովհետեւ Հ՚քանզի մարմնաւոր խորհուրդը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է · ինչու որ Աստուծոյ օրէնքին չհնազանդիր , Հմանաւանդ 8 չկրնար ալ ։ Վ՚ասն զի մարմինով եղողները չեն կրնար Աստուծոյ հաճոյ 9 ծոյ ըլլալ ։ Բայց դուք մարմինով չէք , Հապա Հոգիով , Հեթէ որ Աստուծոյ Հոգին ձեր մէջը բնակած է · Հիսկ թէ որ մէկը Քրիստոսի Հոգին չունի , անիկայ անորը չէ ։ 10 Եւ թէ որ Քրիստոս ձեր մէջն է , ալ մարմինը մեռած է մեղքի համար , ու Հոգին կենդանի է արդարութեան համար ։ 11 Իսկ թէ որ Ցիսուսը մեռելներէն Հ՚յարուցանողին Հոգին ձեր մէջը բնակած է , ալ անիկայ որ Քրիստոսը մեռելներէն յարուցց , պիտի կենդանացընէ ձեր մահկանացու մարմինները իր Հոգիովը որ ձեր մէջը կը բնակի ։

12 Հ՚Ապա ուրեմն՝ եղբայրնե՛ր՝ պարտապան ենք , չէ թէ մարմնին 13 մարմնաւորապէս ապրելու · Հ՚Ինչու որ եթէ մարմնաւորապէս ապրելու բլլաք , պիտի մեռնի՛ք · բայց թէ որ Հոգիով Հմարմնին գործքերը 14 սպաննէք , պիտի ապրի՛ք ։ Հ՚Վասն զի որոնք որ Աստուծոյ Հոգիովը կ՚առաջնորդուին , անոնք Աս-

Ցամք Տեառն 60

Ը Ղաւտ Լ՚ուրէն ալ Հոգեւոր կերպով

Ա — ա Կար · ժե · 45 ։ ր Կար · գ · 6 ։

Բ Ցօհ · ը · 36 · ԳԼ · գ · 18 · 22 · Գաղ · ր · 19 · ե · 1 ։

Գ ԳԼ · է · 24 · 25 ։

Դ Գար · ժգ · 39 · ԳԼ · գ · 20 · Եբր · է · 18 · 19 · ժ · 1 · 2 · 10 · 14 ։

Ե Գաղ · գ · 13 ։ ր Կար · ե · 21 ։

Զ Հմր 1 ։

Է Ցօհ · գ · 6 ։ ա Կար · ր · 14 ։

Ը Գաղ · է · 22 · 25 ։

Թ ԳԼ · գ · 21 · Հմր 13 · Գաղ · գ · 8 ։

Ժ Ցակ · ե · 4 ։

ԺԱ Կար · ր · 14 ։

ԺԲ Կար · գ · 16 · գ · 19 ։

ԺԳ Ցօհ · գ · 34 · Գաղ · գ · 6 · Փիլ · ա · 19 · ա Պետ · ա · 11 ։

ԺԴ Գար · ր · 24 ։

ԺԵ ԳԼ · գ · 4 · 5 · ա Կար · գ · 14 · ր Կար · գ · 14 · Եփես · ր · 5 ։

ԺԶ ԳԼ · գ · 7 · 14 ։

ԺԷ Հմր 6 · Գաղ · գ · 8 ։

ԺԸ Եփես · գ · 22 · Կող · գ · 5 ։

ԺԹ Գաղ · է · 18 ։

15 տուեալ որդիքն են ։ ՛Ինչու որ դուք ծառայութեան հոգին չառնիք կրկին ՛ի վախնալու , ՚Հապա որդեգրութեան հոգին առիք , որ անով կը կանչենք ՚Աբբայ Հայր ։
16 "Նոյն ինքն Հոգին վկայութիւն կու տայ միր հոգիին հետ , թէ մենք
17 Աստուծոյ որդիքն ենք։ Եւ թէ որ որդիք , ուրեմն ժառանգներ , ՚Աստուծոյ ժառանգներ ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ ։ "որ եթէ էր չարչարանացը կցորդ ըլլանք , էր փառացն ալ հաղորդ ըլլանք ։
18 Վասն զի ես այսպէս կը դատեմ որ Ներ ժամանակիս չարչարանքները բան մը չեն գալու փառքին հետը ,
19 որ մեզի պիտի յայտնուի ։ "Ինչու որ ստեղծուածոց եռանդուն ակնկալութիւնը "Աստուծոյ որդւոց
20 ցը յայտնելուն կը սպասէ ։ Վասն չու որ ունայնութեան ՚ներքեւ եղան ստեղծուածները (չէ թէ իրենց կամքովը , հապա անոր համար
21 որ ՚ներքեւ դնողը ,) Ըն յուսով՝ որ ստեղծուածները իրենք ալ ապականութենեն ծառայութենէն ազատուելով՝ Աստուծոյ որդւոցը փառաւոր ազատութեանը հասնին ։
22 Քանզի գիտենք որ ամէն ստեղծուածները մինչև հիմա "միասին կը հառաչեն ու ծնանելու ցաւ կը
23 քաշեն ։ Եւ ոչ միայն ՚այսքան , ՚հապա մենք ալ որ Հոգիին առջի պտուղը ունինք , ՚մենք մեզմէ միր անձերուն մէջ կը հառաչենք "որդեգրութեան՝ ՚այնինչ ՚միր մարմինին ազատութեանը սպասենք
24 յոյս ։ Ինչու որ յուսով փրկուեցանք ։ "բայց յոյսը որ կը տեսնուի՝ յոյս չէ ։ վասն զի ան բանը որ կը տեսնէ մէկը՝ ալ ինչու՞ պիտի
25 յուսայ ։ Հապա թէ որ չտեսած բաներնուս կը յուսանք , ՚ի համբերութիւնով կը սպասենք ՚նոր ։
26 Ընդհակ ալ Հոգին օգնութեան կը հասնի մեր տկարութիւններուն ։ "բանզի ինչ բանի համար աղօթելու ենք բաւարժան ոյն , չենք գիտեր ։ ՚բայց ինքը Հոգին բարեխօս կ'ըլլայ մեզի համար անբարբառ հառաչներով ։
27 "Եւ սիրտերը քննողը գիտէ Հոգիին ինչ խորհիլը ։ ՚բանզի Աստուծոյ ՚համաձայն համեմատ բարեխօսութիւն կ'ընէ սուրբերուն համար ։
28 Մակայն գիտենք որ ամէն բաները բարիի գործակից կ'ըլլան անոնց որ Աստուած կը սիրեն , ՚որոնք "նոր նախասահմանութեամբը կանչուած
29 են ։ "Վասն զի անոնք որ առաջ կը ճանչնար , ՚առաջուց ալ սահմանեց իր "Որդւոյն պատկերին կերպարանակից ըլլալու ։ ՚որ անիկայ անդրանիկ ըլլայ շատ եղբայրներու մէջ ։
30 Եւ որոնք որ առաջուց սահմանեց , ընաև կանչեց զանոնք . և որոնք որ կանչեց , ՚ընաև արդարացուց զանոնք . և որոնք որ արդարացուց ,
31 ՚ընաև փառաւորեց զանոնք ։ Ուրեմն ի՞նչ բանք ասի բաներուս համար . ՚Եթէ որ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՞վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ ։
32 "Ըն որ իր Որդւոյն չխնայեց , ՚հապա մեր ամենուն համար մնտնեց զանիկայ , ալ ի՞նչպէս անոր հետը
33 ամէն բաները մեզի չպարգեւեր ։ Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրածներուն դէմ մեղադիր ըլլայ . ՚Աստուած
34 է որ կ'արդարացընէ ։ Ո՞րն է՞ ո՞վ է որ կը դատապարտէ . Քրիստոս է որ մեռաւ , մանաւանդ թէ յարութիւն ալ առաւ , Ով Աստուծոյ աջ կողմն է , "որ նաև մեզի համար
35 բարեխօսութիւն կ'ընէ . Ո՞րն է՞ ո՞վ պիտի զատէ մեզ Քրիստոսի սէրէն . տառապանքը , կամ նեղութիւնը , կամ հալածանքը , կամ սովը , կամ մերկութիւնը ,
36 կամ վտանգը , կամ սուրը . (ինչպէս որ գրուած է ։ "Քեզի համար կը սպաննուինք , մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք ։)
37 "Հապա աս ամէն բաներուն մէջ ալ աւելի յաղթող կ'ըլլանք անով
38 որ մեզ սիրեց ։ Ինչու որ ես համոտա գիտեմ թէ ոչ մահը , և ոչ կեանքը , ու ոչ հրեշտակները , "և ոչ իշխանութիւնները , ու ոչ զօրութիւնները , և ոչ ներկայ բաներ
39 րը , ու ոչ գալու բաները , Եւ ոչ բարձրութիւնը , ու ոչ խորութիւնը , և ոչ մէկ ուրիշ արարած մը կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն , որ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմով է ։

ԳԼ · Թ

1 Պօղոս կը յայտնէ իր արամութիւնը Հրեից ազգին համար ։ 7 Ձէ թէ Աբրահամի բոլոր սերունդը խոստումներուն արժանի էին ։ 18 Աստուած օրհնեց որ կ'ուզէ կ'ողորմի ։ 21 Բոլորը կրնայ կասը իր ուզածին պէս գործածել ։ 25 Հեթանոսաց կոչումը և Հրէից մերժումը ։ Մարգարէները նախասացած էին ։ 32 Ի՞նչ պատճառաւ աչքան քիչ Հրէաներ ընդունեցին Ետւածովը արդարութիւնը ։

1 "Ստոյգը կ'ըսեմ Քրիստոսով ՝՝ չեմ ստեր , (իմ խիղճս ալ ինծի կը վկայէ Հոգւոյ Սրբով ,)
2 ՚Որ մեծ տրտմութիւն է ինծի , ու
3 իմ սրտիս անպակաս ցաւ ։ ՚Քանզի ես ինքս կը խնդրէի նզոված ըլլալ Քրիստոսէն՝ իմ մարմնոյ կողմանէ եղբայրներուս ու ազգականներուս համար ,
4 "Որոնք Իսրայէլացի են ։ Որ իրենցն է որդեգրութիւնը , և փառքը , և ուխտերը , և օրէնքին տրուիլը , և պաշտօնը , և խոստումները ,
5 որոնց հայրերը , և որոնցմէ Քրիստոս մարմնով , որ է "Ամենայն ի վերոյ Աստուած օրհնեալ յաւիտեան ։ Ամէն ։
6 Բայց ոչ թէ "Աստուծոյ խօսքը ինկաւ ։ Վասն զի ոչ բոլոր Իսրայէլացիները Իսրայէլացի են ։
7 Եւ ոչ բոլոր Աբրահամի սերունդը զաւակներ են ։ Հապա "Իսահակի մէջ քեզի սերունդ պիտի կոչուի ։
8 Այսինքն՝ ոչ մարմնոյ զաւակները Աստուծոյ զաւակներ են ։ Հապա խոստման զաւակները սերունդ կը համարուին ։
9 Վասն զի խոստման խօսքը այս է ։ "Ասկէ ժամանակիս պիտի գամ , և Սառայ որդի պիտի ունենայ ։
10 Ոչ միայն ՚այսքան , հապա Ռեբեկա ալ մէկ հատ ամուսնացաւ մեր հայր Իսահակէն ։
11 Որովհետև դեռ ծնած չէին , ոչ ալ բարի կամ չար բան մը գործած էին , որպէս զի "Աստուծոյ ընտրութեան նպատակը կենայ ,
12 ոչ գործերէն , հապա կանչողէն , անոր համար ըսուեցաւ անոր ։ Մեծը պիտի ծառայէ փոքրիկին ։
13 "Ինչպէս որ գրուած է ։ Յակոբը սիրեցի , բայց Եսաւը ատեցի ։
14 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ըսենք ։ Անիրաւութիւն կայ "Աստուծոյ քով ։ Չենք կրնար ըսել ։
15 Որովհետև Մովսէսին կ'ըսէ ։ "Որուն որ ողորմիմ , անոր ողորմիմ , և որուն որ գթամ , անոր գթամ ։
16 Ուրեմն ասիկա չի կախուիր կամեցողին կամ վազողին , հապա "Աստուծոյ ողորմութենէն ։
17 Որովհետև գրուածքը Փարաւոնին կ'ըսէ ։ "Ես քեզ ասոր համար յարուցի , որ քեզմով իմ զօրութիւնս յայտնեմ , և որ իմ անունս ամբողջ երկրի վրայ պատմուի ։
18 Ուրեմն "որուն որ կ'ուզէ կ'ողորմի , և որուն որ կ'ուզէ կը կարծրացնէ ։
19 Ուրեմն ինծի պիտի ըսես ։ Ինչու դեռ կը գտնէ ։ Որովհետև ո՞վ կրնայ դիմանալ անոր կամքին ։
20 Բայց դուն ո՞վ ես ով մարդ , որ "Աստուծոյ կը պատասխանես ։ Թէ կրնայ արձանը իր քանդակողին ըսել ։ Ինչու ինծի այսպէս ըրիր ։
21 Կամ կրնայ կաւագործը կաւին վրայ իշխանութիւն չունենալ նոյն խմորէն մէկ կաթսայ մը ընելու , մէկ մասը պատուական գործածութեան համար , և մէկ մասը անարգ գործածութեան համար ։
22 Ուրեմն եթէ "Աստուած կամենալով իր բարկութիւնը ցուցնել , և իր զօրութիւնը յայտնել , շատ երկայնամտութեամբ հանդուրժեց կորստեան պատրաստուած բարկութեան անօթներուն ,
23 և որպէս զի իր փառքին հարստութիւնը յայտնէ ողորմութեան անօթներուն վրայ , որ նախապատրաստեց փառքին համար ,
24 որոնք ալ մեզ կանչեց , ոչ միայն հրեաներէն , հապա նաև հեթանոսներէն ,
25 "Ինչպէս որ Ովսէի գրքին մէջ ալ կ'ըսէ ։ Ժողովուրդս չէր ըսուածներուն պիտի ըսեմ , Սիրելի ժողովուրդս ։ Եւ չսիրուածին պիտի ըսեմ , Սիրելի ։
26 Եւ պիտի ըլլայ որ ուր որ ըսուեցաւ անոնց , Դուք ժողովուրդս չէք , հոն պիտի կոչուին "Կենդանի Աստուծոյ որդիներ ։
27 Եսայի ալ Իսրայէլի համար կը գոչէ ։ "Եթէ Իսրայէլի որդիներուն թիւը ծովուն աւազին պէս ըլլայ , մնացորդը միայն պիտի փրկուի ։
28 Վասն զի Տէրը իր խօսքը լրիւ և կարճ կերպով պիտի կատարէ երկրի վրայ ։
29 Եւ ինչպէս որ Եսայի առաջուց ըսած է ։ "Եթէ զօրքերուն Տէրը մեզի սերունդ մը չթողուր , մենք Սոդոմի պէս պիտի ըլլայինք , և Գոմորի պէս պիտի նմանէինք ։
30 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ըսենք ։ Որ հեթանոսները որ արդարութիւնը չէին հետամտեր , արդարութիւնը գտան , այսինքն հաւատքէն արդարութիւնը ։
31 Բայց Իսրայէլ որ օրէնքի արդարութեան հետամտեցաւ , օրէնքին չհասաւ ։
32 Ինչո՞ւ համար ։ Որովհետև հաւատքէն չհետամտեցաւ , հապա գործերէն , կարծելով թէ "գայթագղելու քարին զարկաւ ,
33 "Ինչպէս որ գրուած է ։ Ահա Սիոնի մէջ գայթագղելու քար և վրադ ինկնալու վէմ կը դնեմ , և ամէն ով որ անոր վրայ հաւատայ , պիտի չամչնայ ։

ԳԼ · Ժ

1 Եղբայրնե՛ր , իմ սրտիս հաճութիւնը և "Աստուծոյ առջև անոնց համար ընելիք աղաչանքս Իսրայէլի համար փրկութեան համար է ։
2 Վասն զի անոնց վկայ եմ թէ նախանձ ունին "Աստուծոյ համար , բայց ոչ գիտութեան համեմատ ։
3 Որովհետև "Աստուծոյ արդարութիւնը չճանչնալով , և իրենց արդարութիւնը հաստատել ուզելով , "Աստուծոյ արդարութեան չհնազանդեցան ։
4 Որովհետև "Քրիստոս հաւատացեալ ամէն մարդու համար արդարութեան համար օրէնքին վախճանն է ։
5 Վասն զի Մովսէս օրէնքէն գրած է թէ "Որ այդ բաները կը գործէ , անոնցմով պիտի ապրի ։
6 Բայց հաւատքէն եղած արդարութիւնը այսպէս կ'ըսէ ։ "Մի՛ ըսեր քու սրտիդ մէջ , Ո՞վ պիտի երթայ երկինք , այսինքն՝ Քրիստոսը վար բերելու համար ։
7 Կամ Ո՞վ պիտի իջնէ անդունդը , այսինքն՝ Քրիստոսը մեռելներէն վերցնելու համար ։
8 Բայց ի՞նչ կ'ըսէ ։ Խօսքը քեզի մօտ է , քու բերնիդ մէջ ալ , և քու սրտիդ մէջ ալ , այսինքն՝ հաւատքի խօսքը որ կը քարոզենք ։
9 Որովհետև եթէ բերնովդ խոստովանիս Յիսուս Տէր , և սրտովդ հաւատաս թէ "Աստուած զայն մեռելներէն յարուցանեց , պիտի փրկուիս ։
10 Որովհետև սրտով հաւատալով կ'արդարանայ մարդ , և բերնով խոստովանելով կը փրկուի ։
11 Որովհետև "Ամենայն որ անոր հաւատայ պիտի չամչնայ ։
12 Որովհետև հրեայի և յունի մէջ տարբերութիւն չկայ , որովհետև նոյն Տէրը ամենուն Տէրն է , և իր հարստութեամբը կը հարստացնէ բոլոր անոնք որ կը կանչեն զինքը ։
13 Որովհետև "Ամենայն որ Տէրոջ անունը կանչէ պիտի փրկուի ։
14 Ուրեմն ինչպէ՞ս պիտի կանչեն անոնք որ չհաւատացին անոր ։ Ինչպէ՞ս պիտի հաւատան անոր որ չլսեցին ։ Ինչպէ՞ս պիտի լսեն առանց քարոզողի ։
15 Ինչպէ՞ս պիտի քարոզեն եթէ չղրկուին ։ "Ինչպէս որ գրուած է ։ Որքա՜ն գեղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն ոտքերը , որոնք բարի բաներ կ'աւետարանեն ։
16 Բայց ամէնքն ալ աւետարանին չհնազանդեցան ։ Որովհետև Եսայի կ'ըսէ ։ "Տէ՛ր , մեր լսածին ո՞վ հաւատաց ։
17 Ուրեմն հաւատքը լսելէն է , և լսելը "Քրիստոսի խօսքովը ։
18 Բայց կ'ըսեմ ։ Չլսեցի՞ն ։ Անշուշտ լսեցին ։ "Անոնց ձայնը ամբողջ երկրի վրայ տարածուեցաւ , և անոնց խօսքերը մինչև աշխարհի ծայրերը ։
19 Բայց կ'ըսեմ ։ Չգիտցա՞ծ է Իսրայէլ ։ Նախ Մովսէս կ'ըսէ ։ "Ես ձեզ նախանձի պիտի հանեմ ոչ ազգով մը , անհաս ազգով մը պիտի բարկացնեմ ձեզ ։
20 Եսայի ալ կը համարձակի ու կ'ըսէ ։ "Ես գտնուեցայ անոնց որ զիս չէին փնտռեր , ինծի յայտնի եղայ անոնց որ ինծմէ չէին հարցներ ։
21 Բայց Իսրայէլի համար կ'ըսէ ։ "Ամբողջ օրը ձեռքերս կը տարածեմ անհնազանդ և հակառակ ժողովուրդի մը ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ուրեմն կ'ըսեմ ։ Մերժեց "Աստուած իր ժողովուրդը ։ Չէ՛ թէ ։ Որովհետև ես ալ Իսրայէլացի եմ , Աբրահամի սերունդէն , Բենիամինի ցեղէն ։
2 "Աստուած չմերժեց իր ժողովուրդը զոր առաջուց ճանչցաւ ։ Չգիտցա՞ծ էք թէ գրքին մէջ Եղիայի համար ինչ կ'ըսէ , թէ ինչպէս "Աստուծոյ դէմ Իսրայէլի դէմ կը բողոքէ ։
3 Ըսելով ։ Տէ՛ր , քու մարգարէներդ սպաննեցին , սեղանները քանդեցին , և ես միայն մնացի , և կ'ուզեն հոգիս ալ առնել ։
4 Բայց ի՞նչ կ'ըսէ անոր "Աստուծոյ պատասխանը ։ Ես մնացորդ պահեցի ինծի համար եօթը հազար այր մարդ , որոնք Բահաղի առջև ծունկ չեն ծռած ։
5 Նոյնպէս ալ ներկայ ժամանակիս մնացորդ մը կայ ընտրութեան շնորհքովը ։
6 Եւ եթէ շնորհքով է , ուրեմն գործերէն չէ , այլապէս շնորհքը շնորհք չէ ։ Եւ եթէ գործերէն է , ուրեմն շնորհքէն չէ , այլապէս գործը գործ չէ ։
7 Ուրեմն ի՞նչ ։ Իսրայէլ որ կը փնտռէ , զայն չգտաւ , հապա ընտրեալները գտան , և միւսները կարծրացան ։
8 "Ինչպէս որ գրուած է ։ Աստուած անոնց տուաւ խոցոտեալ հոգի , աչքեր որ չտեսնեն , և ականջներ որ չլսեն , մինչև այսօր ։
9 Եւ Դաւիթ կ'ըսէ ։ Անոնց սեղանը թակարդ , որոգայթ , գայթագղելու քար և հատուցում թող ըլլայ անոնց ։
10 Աչքերնին թող խաւարին որ չտեսնեն , և մէջքերնին միշտ թող ծռի ։
11 Ուրեմն կ'ըսեմ ։ Գայթագղեցա՞ն որ ինկան ։ Չէ՛ թէ ։ Հապա անոնց յանցանքովը փրկութիւն հեթանոսներուն եկաւ , որ անոնց նախանձ ընեն ։
12 Եւ եթէ անոնց յանցանքը աշխարհի հարստութիւն եղաւ , և անոնց նուազումը հեթանոսներուն հարստութիւն եղաւ , որչա՜փ աւելի անոնց լրումը ։
13 Ձեզի կ'ըսեմ հեթանոսներուդ ։ Որչափ որ ես հեթանոսներուն առաքեալ եմ , իմ պաշտօնս կը փառաւորեմ ,
14 եթէ կրնամ իմ մարմնոյս կողմանէ եղբայրներս նախանձի հանել , և անոնցմէ ոմանք փրկել ։
15 Որովհետև եթէ անոնց մերժումը աշխարհի հաշտութիւն եղաւ , ի՞նչ պիտի ըլլայ անոնց ընդունելութիւնը , եթէ ոչ մեռելներէն կենդանանալ ։
16 Եւ եթէ նուագը սուրբ է , խառնուրդն ալ այդպէս է ։ Եւ եթէ արմատը սուրբ է , ճիւղերն ալ այդպէս են ։
17 Եւ եթէ ճիւղերէն ոմանք կտրուեցան , և դուն վայրենի ձիթենի ըլլալով անոնց մէջ պատուաստուեցար , և անոնց հետ ձիթենիին արմատին և պարարտութեան մասնակից եղար ,
18 մի՛ պարծենար ճիւղերուն դէմ ։ Եթէ պարծենաս , դուն արմատը չես որ կը բերէ զքեզ ։
19 Ուրեմն պիտի ըսես ։ Ճիւղերը կտրուեցան , որ ես պատուաստուիմ ։
20 Ճիշդ է ։ Անհաւատութեան համար կտրուեցան , և դուն հաւատքովդ կը կենաս ։ Մի՛ հպարտանար , հապա վախցիր ։
21 Որովհետև եթէ "Աստուած բնական ճիւղերուն չխնայեց , գուցէ քեզի ալ չխնայէ ։
22 Ուրեմն տե՛ս "Աստուծոյ քաղցրութիւնն ու խստութիւնը ։ Խստութիւն անոնց որ ինկան , և քաղցրութիւն քեզի , եթէ քաղցրութեան մէջ մնաս , հակառակ պարագային դուն ալ պիտի կտրուիս ։
23 Եւ անոնք ալ եթէ անհաւատութեան մէջ չմնան , պիտի պատուաստուին , որովհետև "Աստուած կրնայ զանոնք նորէն պատուաստել ։
24 Որովհետև եթէ դուն վայրենի ձիթենիէն բնական կերպով կտրուեցար , և բնութենէդ դէմ պատուաստուեցար բարի ձիթենիին մէջ , որչա՜փ աւելի անոնք որ բնական ճիւղերն են , իրենց ձիթենիին մէջ պիտի պատուաստուին ։
25 Եղբայրնե՛ր , չուզեմ որ անգիտանաք այս խորհուրդին , որպէս զի ինքներնիդ ձեզ իմաստուն չհամարէք ։ Որ Իսրայէլի մէկ մասին վրայ կարծրութիւն եկաւ , մինչև հեթանոսներուն լրումը մտնէ ։
26 Եւ այսպէս ամբողջ Իսրայէլ պիտի փրկուի ։ "Ինչպէս որ գրուած է ։ Սիոնէն պիտի գայ Փրկիչը , և պիտի դարձնէ Յակոբէն անաստուածութիւնները ։
27 Եւ անոնց հետ իմ ուխտս այս է , երբ պիտի ջնջեմ անոնց մեղքերը ։
28 Աւետարանին համեմատ անոնք թշնամի են ձեզի համար , բայց ընտրութեան համեմատ սիրելի են հայրերուն համար ։
29 Որովհետև "Աստուծոյ պարգեւները և կոչումը անդարձ են ։
30 Որովհետև դուք ալ առաջ "Աստուծոյ չհնազանդեցաք , հիմա անոնց անհնազանդութեան պատճառով ողորմութիւն գտաք ,
31 այսպէս ալ անոնք հիմա չհնազանդեցան ձեր ողորմութեան պատճառով , որպէս զի անոնք ալ ողորմութիւն գտնեն ։
32 Որովհետև "Աստուած ամենքն ալ անհնազանդութեան մէջ փակեց , որպէս զի ամենուն ողորմի ։
33 Ո՜հ , "Աստուծոյ հարստութեան , իմաստութեան և գիտութեան խորութիւնը որչա՜փ անքննելի են անոր դատաստանները , և անհետաքննելի անոր ճանապարհները ։
34 Որովհետև "Տէրոջ միտքը ո՞վ ճանչցաւ , կամ ո՞վ եղաւ անոր խորհրդակից ։
35 Կամ ո՞վ նախ տուաւ անոր , որ հատուցում ստանայ ։
36 Որովհետև ամէն բան անկէ , անով և անոր համար կ'ըլլայ ։ "Անոր փառք յաւիտեան ։ Ամէն ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ուրեմն եղբայրնե՛ր , կը խնդրեմ ձեզի "Աստուծոյ ողորմութեամբը , որ ձեր մարմինները կենդանի , սուրբ , "Աստուծոյ հաճելի զոհ մատուցանէք , որ է ձեր բանական պաշտօնը ։
2 Եւ "այս աշխարհին չհամապատասխանէք , հապա միտքերնիդ նորոգելով փոխուեցէք , որպէս զի փորձելով ճանչնաք թէ ո՛րն է "Աստուծոյ կամքը , բարին , հաճելին և կատարեալը ։
3 Վասն զի ես շնորհուած շնորհքովս կ'ըսեմ ամենուն որ ձեր մէջ են , որ չհպարտանայ մարդ իր չափէն աւելի , հապա խոհեմութեան համեմատ խոհեմանայ , ամէն մարդ "Աստուծոյ իրեն բաժնած հաւատքին չափովը ։
4 Որովհետև ինչպէս մարմնոյ մէկ անդամ մը ունինք , և անդամներուն բոլորն ալ նոյն գործը չունին ,
5 նոյնպէս ալ մենք շատ ըլլալով մէկ մարմին ենք "Քրիստոսի մէջ , և իւրաքանչիւրս միմեանց անդամներ ենք ։
6 Ունինք ալ շնորհքներ որ տարբեր են մեր տրուածին համեմատ , եթէ մարգարէութիւն է , հաւատքին համեմատ ,
7 եթէ պաշտօն է , պաշտօնին մէջ , եթէ վարդապետ է , վարդապետութեան մէջ ,
8 եթէ յորդորող է , յորդորելուն մէջ , որ տուողը առատութեամբ տայ , որ առաջնորդ է , ջանասիրութեամբ , որ ողորմութիւն կ'ընէ , ուրախութեամբ ։
9 Սէրը կեղծաւորութիւն չըլլայ ։ Չարէն զզուեցէ՛ք , բարիին կպչեցէ՛ք ։
10 Եղբայրասիրութեամբ իրարու հանդէպ քնքուշ եղէ՛ք , պատուելու մէջ իրարմէ առաջ անցէ՛ք ։
11 Ջերմեռանդութեան մէջ ծոյլ չըլլաք , հոգիով եռացէ՛ք , "Տէրոջ ծառայեցէ՛ք ։
12 Յոյսով ուրախացէ՛ք , նեղութեան մէջ համբերեցէ՛ք , աղօթքի մէջ յարատեւեցէ՛ք ։
13 Սրբերուն կարիքներուն մասնակից եղէ՛ք , հիւրասիրութեան հետամտեցէ՛ք ։
14 Ձեզ հալածողներուն օրհնեցէ՛ք , օրհնեցէ՛ք և մի՛ անիծէք ։
15 Ուրախացողներուն հետ ուրախացէ՛ք , լացողներուն հետ լացէ՛ք ։
16 Իրարու հանդէպ նոյն միտքը ունեցէ՛ք , բարձր բաներու մտիկ մի՛ ընէք , հապա խոնարհներուն հետ հաւասարուեցէ՛ք , ինքներնիդ ձեզ իմաստուն մի՛ համարէք ։
17 Ոչ մէկուն չարին չարով հատուցանէք , հապա ամենուն առջև բարի բաներ խորհեցէ՛ք ։
18 Եթէ կրնայ ըլլալ , որչա՜փ ձեզմէ կախուած է , ամենուն հետ խաղաղութեամբ եղէ՛ք ։
19 Սիրելինե՛ր , ինքներնիդ վրէժ մի՛ լուծէք , հապա տեղ տուէ՛ք "Աստուծոյ բարկութեան , վասն զի գրուած է ։ Վրէժխնդրութիւնը ինծմէ է , ես պիտի հատուցանեմ , կ'ըսէ "Տէրը ։
20 Ուրեմն եթէ քու թշնամիդ քաղցած է , կերցո՛ւր զայն , եթէ ծարաւի է , ջրցո՛ւր զայն , վասն զի այսպէս ընելով անոր գլխուն վրայ կրակէ կոթողներ պիտի կուտակես ։
21 Չարին չարութենէն մի՛ յաղթուիր , հապա բարիով յաղթէ՛ չարին ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Ամէն հոգի իշխանութեանց հնազանդ թող ըլլայ , վասն զի չկայ իշխանութիւն որ "Աստուծմէ չէ , և եղած իշխանութիւնները "Աստուծմէ կարգուած են ։
2 Ուրեմն ով որ իշխանութեան կը հակառակի , "Աստուծոյ հրամանին կը դիմադրէ , և դիմադրողները դատապարտութիւն պիտի ստանան ։
3 Վասն զի իշխանները ոչ թէ բարի գործի , հապա չարի սարսափ են ։ Ուզե՞ս որ իշխանութենէն չվախնաս , բարի՛ գործէ , և գովեստ պիտի ստանաս անկէ ։
4 Վասն զի "Աստուծոյ սպասաւոր է քեզի բարիի համար ։ Բայց եթէ չարիք գործես , վախցի՛ր , վասն զի սուր չէ որ զուր տեղ կը կրէ , վասն զի "Աստուծոյ սպասաւոր է , վրէժխնդիր՝ բարկութիւն հանելու չարագործին վրայ ։
5 Ուրեմն հարկ է հնազանդիլ ոչ միայն բարկութեան համար , հապա խղճին համար ։
6 Վասն զի հարկերնիդ ալ անոր համար կը վճարէք , որովհետև "Աստուծոյ պաշտօնեաներ են , որ այդ գործին համար կը ջանան ։
7 Ուրեմն ամենուն տուէ՛ք որ կը պարտիք , որուն հարկ կը պարտիք հարկը , որուն մաքսը մաքսը , որուն երկիւղը երկիւղը , որուն պատիւը պատիւը ։
8 Ոչ մէկուն բան մը պարտական եղէ՛ք , բայց իրարու սիրելու պարտական եղէ՛ք , վասն զի ով որ ուրիշը կը սիրէ , օրէնքը կատարեց ։
9 Վասն զի "Չպիտի շնանաս , Չպիտի սպաննես , Չպիտի գողնաս , Սուտ վկայութիւն չպիտի տաս , Չպիտի ագահանաս , և եթէ ուրիշ պատուիրան մը կայ , այս խօսքին մէջ կը պարփակուի , այսինքն՝ Քու ընկերդ քեզի պէս սիրէ ։
10 Սէրը ընկերոջը չարիք չի գործեր ։ Ուրեմն սէրը օրէնքին կատարումն է ։
11 Եւ այս ժամանակը գիտնալով , որ ժամն է ձեզի համար "քնէն արթննալու , որովհետև հիմա մեր փրկութիւնը առաջուանէն աւելի մօտ է , երբ հաւատացինք ։
12 Գիշերը յառաջացաւ , ցորեկը մօտեցաւ ։ Ուրեմն մեզմէ հեռացնենք խաւարին գործերը , և զգենուինք լուսոյ զէնքերը ։
13 Ինչպէս ցորեկուան պատշաճի վրայ կը գործենք , ոչ շռայլութեամբ և արբեցութեամբ , ոչ պոռնկութեամբ և անառակութեամբ , ոչ կռիւով և նախանձով ։
14 Հապա զգենուեցէ՛ք "Տէր Յիսուս Քրիստոսը , և մարմնոյն համար հոգս մի՛ ընէք , որ անոր ցանկութիւնները կատարէք ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ընդունեցէ՛ք հաւատքով տկարը , և խորհուրդներուն վրայ վիճաբանութեան մի՛ մտնէք ։
2 Մէկը կը հաւատայ որ ամէն կերակուր կրնայ ուտել , իսկ տկարը բանջարեղէն կ'ուտէ ։
3 Ուտողը չարհամարհէ չուտողը , և չուտողը չդատապարտէ ուտողը , վասն զի "Աստուած զայն ընդունեցաւ ։
4 Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծառային կը դատես ։ Իր տէրոջը համար կը կենայ կամ կ'իյնայ ։ Բայց պիտի կենայ , վասն զի "Տէրը զայն կրնայ կանգնել ։
5 Մէկը մէկ օրը միւսէն աւելի կը համարի , ուրիշ մը ամէն օրերը իրարու հաւասար կը համարի ։ Իւրաքանչիւրը իր մտքին մէջ լրիւ համոզուած թող ըլլայ ։
6 Որ օրը կը պահէ , "Տէրոջ համար կը պահէ , և որ կ'ուտէ , "Տէրոջ համար կ'ուտէ , վասն զի "Աստուծոյ շնորհակալութիւն կ'ընէ , և որ չուտեր , "Տէրոջ համար չուտեր , և "Աստուծոյ շնորհակալութիւն կ'ընէ ։
7 Վասն զի մեզմէ ոչ ոք իր համար կ'ապրի , և ոչ ոք իր համար կը մեռնի ։
8 Վասն զի եթէ ապրինք , "Տէրոջ համար կ'ապրինք , և եթէ մեռնինք , "Տէրոջ համար կը մեռնինք ։ Ուրեմն ապրինք թէ մեռնինք , "Տէրոջն ենք ։
9 Վասն զի "Քրիստոս ալ այս նպատակով մեռաւ և կենդանացաւ , որպէս զի մեռելներուն և կենդանիներուն տէր ըլլայ ։
10 Բայց դուն ինչո՞ւ համար կը դատես քու եղբայրդ ։ Կամ դուն ինչո՞ւ համար կը մեծարես քու եղբայրդ ։ Վասն զի բոլորս ալ "Քրիստոսի դատաստանին առջև պիտի կենանք ։
11 Վասն զի գրուած է ։ "Կենդանի եմ ես , կ'ըսէ Տէրը , ամէն ծունկ ինծի պիտի ծռի , և ամէն լեզու "Աստուծոյ պիտի խոստովանի ։
12 Ուրեմն մեզմէ իւրաքանչիւրը "Աստուծոյ իր համար պիտի տայ հաշիւ ։
13 Ուրեմն միմեանց այլեւս չդատապարտենք , հապա աւելի լաւ դատեցէ՛ք որ եղբօր առջև գայթագղելու քար կամ գայթագղութիւն չդնէք ։
14 Գիտեմ և համոզուած եմ "Տէր Յիսուսով որ ոչ մէկ բան իր մէջ պղծութիւն է , եթէ ոչ անոր համար որ պղծութիւն կը համարի , անոր համար պղծութիւն է ։
15 Վասն զի եթէ եղբայրդ կերակուրի համար կը տրտմի , այլեւս սիրով չես վարուիր ։ Կերակուրովդ քու կորսուելիքդ համար "Քրիստոս մեռաւ , մի՛ թող որ ձեր բարին հայհոյութեան նիւթ ըլլայ ։
16 Վասն զի "Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր և ըմպելի չէ , հապա արդարութիւն , խաղաղութիւն և Սուրբ Հոգիով ուրախութիւն ։
17 Վասն զի "Քրիստոսի ծառայողը այս բաներով հաճելի կ'ըլլայ "Աստուծոյ և մարդոց ։
18 Ուրեմն խաղաղութեան և իրարու շինութեան հետամտենք ։
19 Մի՛ կործանէք կերակուրի համար "Աստուծոյ գործը ։ Ամէն բան մաքուր է , բայց չարիք է այն մարդուն համար որ կերակուրով գայթագղութիւն կուտայ ։
20 Լաւ է միս չուտել , գինի չխմել , և ոչ այն բանէն որ քու եղբայրդ գայթագղեցնէ , կամ վրդովի , կամ տկարանայ ։
21 Դուն հաւատք ունիս , ինքնիդ մէջ ունեցիր "Աստուծոյ առջև ։ Երանի՜ անոր որ չդատապարտեր իր անձը այն բանով որ կ'ընդունի ։
22 Բայց որ կասկածի մէջ կը մնայ , եթէ կերակուր ուտէ , դատապարտուած է , վասն զի հաւատքէն չէ ։ Ամէն բան որ հաւատքէն չէ , մեղք է ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Ուրեմն մենք զօրաւորներս պարտական ենք տկարներուն տկարութիւնները կրելու , և մեզի հաճոյանալու չհետամտելու ։
2 Ամէնքս ալ մեզի հաճոյանանք բարիի համար , շինութեան համար ։
3 Վասն զի "Քրիստոս ալ մեզի հաճոյանալու չհետամտեցաւ , հապա ինչպէս որ գրուած է ։ Քեզ նախատողներուն նախատինքները ինկան ինծի վրայ ։
4 Վասն զի ինչ բաներ որ առաջուց գրուեցան , մեր սորվելուն համար գրուեցան , որպէս զի համբերութեամբ և գրքերուն մխիթարութեամբ յոյս ունենանք ։
5 Եւ համբերութեան և մխիթարութեան "Աստուածը ձեզի շնորհէ որ "Քրիստոս Յիսուսի համեմատ իրարու հետ միաբանութիւն ունենաք ,
6 որպէս զի միաբանութեամբ մէկ բերնով փառաւորէք "Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին Հայրը ։
7 Ուրեմն ընդունեցէ՛ք միմեանց , "Քրիստոս ալ ձեզ ընդունեցաւ "Աստուծոյ փառքին համար ։
8 Վասն զի կ'ըսեմ ։ "Քրիստոս թլփատութեան սպասաւոր եղաւ "Աստուծոյ ճշմարտութեան համար , որպէս զի հայրերուն տրուած խոստումները հաստատէ ,
9 և հեթանոսները "Աստուծոյ փառաւորեն իրենց ողորմութեան համար ։ Ինչպէս որ գրուած է ։ Ուրեմն քեզ կը խոստովանիմ հեթանոսներուն մէջ , և քու անունիդ կ'երգեմ ։
10 Եւ կ'ըսէ ։ Ուրախացէ՛ք հեթանոսներ , իր ժողովուրդովը ։
11 Եւ նորէն ։ Գովեցէ՛ք "Տէր բոլոր հեթանոսներ , և փառաբանեցէ՛ք զինքը բոլոր ազգեր ։
12 Եւ Եսայի կ'ըսէ ։ Իսսէի արմատը պիտի ելլայ , և հեթանոսներուն վրայ իշխելու պիտի յառնէ , հեթանոսները պիտի յուսան անոր ։
13 Յոյսի "

Ցամք Տեառն 60

ա Թագ. գ. 21։ դ Թագ. ը. 11։ Սագ. կգ. 2։ Նը. 61։

ե Գոր. գ. 25։ Երր. ը. 5։ 9։ 10։

զ Սագ. ճխէ. 19։

է Երր. թ. 1։

ը Գոր. ժգ. 32։ Գլ. գ. 2։ Եփես. բ. 12։

ի Ր Օր. ժ. 15։ Գլ. ժա. 28։

ա Դ. գ. 23։ Գլ. ա. 3։

ի Երեմ. իգ. 6։ Յոե. ա. 1։ Գոր. ի. 28։ Երր. ա. 8։ ա Յոե. ե. 20։

ի Թես. իգ. 19։ Գլ. գ. 3։

ի Յոե. բ. 39։ Գլ. բ. 28. 29։ գ. 12. 16։ Գագ. գ. 16։

ի Գագ. գ. 23։

ի Յես. ին. 12։ Երր. ժա. 18։

ա Գագ. գ. 28։

ի Յես. ժբ. 10. 14։

ի Յես. իե. 21։

ի Գլ. գ. 17։ բ. 28։

ի Յես. իե. 23։

ա Մագ. ա. 2. 3։ Ցճա բ Օբ. իա. 15։ Առակ. ժգ. 24։ Սաա. ժ. 37։ Դան. ժգ. 26։ Յոե. ժբ. 25։

ի Ր Օբ. լբ. 4։ բ Սե. ժթ. 7։ Յար. բ. 3։ լդ. 10։ Սագ. զբ. 15։

ա Եզե. լդ. 19։

ի Գագ. գ. 8. 22։

Ա Եզե. թ. 16։

ի բ Սե. ին. 6։ Յոե. թ. 12։ իգ. 13։ Դան. գ. 35։

ի Եսթ. իթ. 16։ իե. 9։ կդ. 8։

Է Ա ա կ. ժգ. 4։ Երեմ. ժբ. 6։

ի բ Տիմ. բ. 20։

Թիւնը ։ու փառքը Է և ուխտը ։ու օրհնադրութիւնը Ի և պաշտօնը ։ու խոստմունքները.

5 Իրենցն են նահապետները, և ի նոցնմէ Է՝ — Քրիստոս ալ մարմնով կողմանէ, Է որ ինքն է ամէնուն վրայ Աստուած օրհնեալ յաւիտեան ամէն։

6 ա ևայս ։ Ոչի ։ Ի Բայց ոչ իբր թէ Աստուծոյ խօսքը գնտիոր ինկած է. Ի քանզի չէ թէ ամէն Իսրայէլէն Իսրայէլացի են. ։ու չէ թէ Աբրահամի սերունդ լլալնուն համար ամէնը որդիք են, Ի հապա Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի։

8 ։ոյնի ։ Ա ։այնիքն՝ չէ թէ անոնք որ մարմնի որդիք են, Աստուծոյ որդիք ալ են, Ի հապա խոստմունքի որդիքը սերունդ կը սեպուին։

9 Ինչպէս որ խոստմունքին խօսքը աս էր թէ Ի Ես ատենս պիտի գամ, ու Սառա որդի պիտի ունենայ։

10 ։ու ոչ միայն այգպան, Ի հապա Ռեբեկային ալ յղացաւ մէկէ մը, ։այնիքն մեր Իսահակ Հօրմէն։

11 մէն. Ինչու որ դեռ երկուած, և դեռ մէկ ազէկ կամ դէշ բան մը չգործած, (որ Աստուծոյ նախասահմանութիւնը հաստատ մնայ

12 ընտրութեանը պէս՝ Չէ թէ գործերէն, Ի հապա անկէ որ կանչող,)

13 իրեն րսուեցաւ, Ի թէ մեծը պզտիկին պիտի ծառայէ. ինչպէս որ գրուած է թէ ։Յակոբը սիրեցի, բայց Եսաւը ատեցի։

14 Ուրեմն ի՞նչ բանը. Ի միթէ Աստուծոյ քովը անիրաւութիւն կայ. Ի բնաւ լեցի։ Ինչու որ Մովսէսին կ՝ըսէ, Ի Որու որ պիտի ողորմիմ՝ կ՝ողորմիմ, ու որու վրայ որ պիտի

16 գթամ՝ կը գթամ։ Ուրեմն ոչ անկէ է որ կը կամի, ու ոչ անկէ որ կը վազէ, հապա Աստուծմէ

17 որ կ՝ողորմի։ Ի Քանզի գիրքը Փարաւոնին կ՝ըսէ, Ի Ասոր համար քեզ վերցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզմով յայտնեմ, ու բոլոր երկրի

18 մէջ իմ անուանս պատմուի։ Ուստի որու որ կ՝ուզէ՝ կ՝ողորմի, և

19 որն որ կ՝ուզէ՝ կը խստացընէ։ Ուրեմն ինծի պիտի րսես թէ Ով ինչու՞ մեղադիր կ՝ըլլայ. Ի վասն զի ով անոր կամացը դէմ դրաւ։

20 Բայց դուն ով ես մարդ՝ որ Աստուծոյ դէմ պատասխան կուտաս. միթէ ։ստեղծուածը Է Ստեղծողին կրնայ րսել թէ Ձիս ինչու ա-

21 տանկ չինեցիր։ Ի Երբուար իշխանութիւն չունի՞ կաւին վրայ՝ նոյն շաղատածէրեն աման չինելու, ։միկը պատուոյ և միւսը անարգանաց

22 Համար։ Հապա ի՞նչ ը։ուի ։ոՒէ թէ որ Աստուած Է բարկութիւնը ցուցընել՝ ու իր զօրութիւնը յայտնել ուզելով, չատ երկայնմտութեամբ համբերեց Ի կորստեան պատրաստուած Ձ բարկու-

23 թեան ամանեղերուն. ։Ես Ի՞մ որ իր փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ ողորմելու ամանեղերուն վրայ, Ի որոնք որ փառքի համար առաջուց

24 պատրաստեց. Ա յսինքն մեզ որ կանչեց, Ի չէ թէ միայն Հրէաներէն, հապա հեթանոսներէն ալ.

25 Ինչպէս Ովսէէին մէջ ալ կ՝ըսէ, Ի Իմ ժողովրդս չէղողին իմ ժողովրդիս պիտի կանչեմ, ու սիրելի

26 չէղողին՝ սիրելի։ Ի Ես պիտի ըլլայ թէ ան տեղը որ անոնց րսուեցաւ թէ Դուք իմ ժողովրդիս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյ

27 Ձոյն որդիքը պիտի րսուին։ Եսայի ալ Իսրայէլին համար կը կանչէ՝ — Թէև Իսրայէլի որդւոցը թիւը ծովու աւազին պէս ըլլայ, Ի միայն

28 մնացորդ մը պիտի ազատի։ Քանզի Տէրը Համառօտ և կարճ բան մը կ՝ընէ արդարութեամբ. ինչու որ Ի Տէրը կարճ բան մը պիտի ընէ

29 երկրի վրայ։ Եւ ինչպէս որ Եսայի առաջուց րսաւ՝ Ի թէ որ զօրաց Տէրը մեզի սերունդ մը թողուցած չըլլար, Ի մենք Սոդոմի պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նմանէինք։

30 Ուրեմն ի՞նչ րսանք. Ի թէ հեթանոսները որ արդարութեան չէին հետեւեր՝ արդարութեան հասան, Ի այն արդարութիւնը որ

31 հաւատքէն է. Ի Բայց Իսրայէլ որ արդարութեան օրէնքին կը հետեւէր, Ի արդարութեան օրէնքին

32 չհասաւ։ Ինչո՞ւ համար. վասն զի չէ թէ հաւատքէն, հապա որպէս թէ օրինաց գործերէն ։ոՒէ որ-

33 քոտքառնալ. Ի ինչու որ գայթակղութեան վէմին վրայ գլորեցան. ինչպէս որ գրուած է՝ Ի Ահա Սիոնի մէջ գայթակղութեան քար մը կը դնեմ, ։ու գլորելու վէմ մը. և ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։

ԳԼՈՒԽ Ժ

5 Սիրոյ Գիրքը կը ցուցընէ օրէնքէն եղած արդարութեանը և հաւատքէն եղած արդարութեանը միջեւցի տարբերութիւնը. 11 կը հաստատէ թէ ամէնն ալ՝ Հրեայ և հեթանոս իրարու հաւասար, պիտի չամչնան. 18 և թէ հեթանոսները պիտի ընդունին, Աստուծոյ խօսքը ու հաւատան։ 19 Իսրայէլ աս բանէրուն անհնազանդ չէր։

1 Ես ղրայրնե՛ր՝ իմ սրտիս փափաքը և աղօթքը առ Աստուած Ի հա-

2 մար Իսրայէլին փրկուելուն համար է։ Ինչու որ ես կը վկայեմ անոնց համար — թէ Աստուծոյ նախանձաւորութիւնը ունին, բայց ոչ թէ գի-

3 տութեամբ։ Ի Վասն զի անոնք

Ցամք Տեառն 60

բ ա Պետ. բ. 8։ Յուդ. 4։ ձ ա Թես. ե. 9։

— Գլ. բ. 4։ Եփես. ա. 7։ Գաղ. ա. 27։

ի Գլ. բ. 28. 29. 30։

ի Գլ. գ. 29։

ի Ովս. բ. 23։ ա Պետ. բ. 10։

ի Ովս. ա. 10։

— Ես. ժ. 22. 23։

Ի Գլ. ժա. 5։

ի Ես. իբ. 21։

ի Ես. ա. 9։ Ողո. գ. 22։ Ի Եզե. ժ. 19։ Երեմ. ծ. 40։

ա Գլ. գ. 11։ ժ. 20։

Ի Գլ. ա. 17։

ա Գլ. ժ. 2։ ժա. 7։

Ի Գաղ. ե. 4։

ի Ղեւ. բ. 34։ ա Կոր. ա. 23։

Ի Սագ. ճժբ. 22։ Ես. բ. 14։ իբ. 16։ Սաա. իա. 42։ ա Պետ. բ. 6. 7. 8։

ա Գլ. ժ. 11։

* Ոմանք՝ առնեց

ա Գոր. իա. 20։ իբ. 3։ Գաղ. ա. 14։ գ. 17։ Ցճա. գլ. 31։ Ի Գլ. ա. 17։ թ. 30։

Ցամք Տեառն 60

Ա Փիլ. գ. 9։

Ը Մատ. և. 17։ Գաղ. գ. 24։

Ա Ղե. ժբ. 5։ Նեհեմ. թ. 29։ Եզեկ. ի. 11. 13. 21։ Գաղ. գ. 12։

Ա Օբ. ւ. 12. 13։

Ա Օբ. ւ. 14։

Ը Մատ. ժ. 32։ Ղու. ժբ. 8։ Գոր. բ. 37։

Բ Եփ. իբ. 16։ խթ. 23։ Եբեմ. ԺՀ. 7։ Գաղ. թ. 33։

Ժ Գղ. գ. 22։ Գոր. ժե. 9։ Գաղ. գ. 28։

Ի Գոր. ժ. 35։ Գղ. գ. 29։ ա Տիմ. բ. 5։

Ւ Եփես. ա. 7։ բ. 4. 7։

Ի Գոր. թ. 14։

Ժ Ցաքէ. բ. 32։ Գոր. բ. 21։

Ւ Տիտ. ա. 3։

Հ Եբ. Ծբ. 7։ Դտ. ա. 15։

Ն Գղ. գ. 3։ Եբր. գ. 2։

Ւ Եփ. Ծգ. 1։ Ցօհ. Ժբ. 38։

Ճ Ապ. Ժթ. 4։ Ա Մատ. իգ. 14։ իբ. 19։ Ա Պետ. Ժգ. 15։ Կող. ա. 6. 23։

Ցնծագթագ. Ժբ. 10։ Ա Մատ. գ. 8։

Յբ Օբ. ւ. 21։ Գղ. Ժա. 11։

Ն Տիտ. գ. 3։

Առաւծոյ արդարութիւնը չգիտնալով, եւ իրենց արդարութիւնը հաստատել ուզելով, Աստուծոյ արդարութեանը չհնազանդեցան։ 4 Քանզի օրէնքին վախճանը Քրիստոս է ամէն հաւատացեալին արդարութեան համար։ 5 Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած արդարութիւնը կը տարբերէ թէ Ձանոնք կատարող մարդը անով 6 նոցնմով պիտի ապրի։ Բայց հաւատքէն եղած արդարութիւնը այսպէս կ'ըսէ. Ասի քու սրտիդ մէջը, Ո՞վ պիտի ելլէ երկինքը, (այսինքն Քրիստոսը իջնէ 7 գրնելու.) կամ թէ Ո՞վ պիտի իջնէ անդունդը, (այսինքն Քրիստոս մեռելներէն հանելու։) Հապա ինչ կ'ըսէ. Խօսքը մօտ է, քու բերնիդ մէջը և քու սրտիդ մէջն է, այսինքն հաւատքին խօսքը որ մենք կը քարոզենք։ 9 Ինչու որ եթէ քու բերնովդ Քիստոս Տէր խոստովանիս, ու քու սրտիդ մէջը հաւատաս թէ Աստուած անոր մեռելներէն յարուցց, պիտի փրկուիս։ 10 Սիրտ (ասոնդ սրտով կը հաւատայ մինչ արդարանալու, ու բերնով կը խոստովանի փրկուելու 11 յու։) Քանզի գիրքը կ'ըսէ, Ով որ անոր հաւատայ պիտի չամչնայ։ 12 Ինչու որ Իսրայէլին ու Յունին միջտեղը հման դի ամենուն Տէրը նոյնն է, հաստատ ամենուն որ իրեն կը կանչեն։ 13 Քանզի ով որ Տէրոջը անունը կանչէ պիտի փրկուի։

14 Ուրեմն ինչպէս պիտի կանչեն անոր որուն որ չհաւատացին. կամ ինչպէս պիտի հաւատան անոր որուն վրայով չլսեցին. կամ ինչու պիտի լսեն առանց մէկու մը քարոզելուն, 15 կամ ինչպէս պիտի քարոզեն թէ որ չխրկուին. ինչպէս որ գրուած է. Գնացող գեղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն ա— բարի բաներու աւետարանողներուն։ 16 Սակայն ամէնը չհնազանդեցան աւետարանին. քանզի Եսայի կ'ըսէ, Տէր ով հաւատաց մեր լուրին։ 17 Ուրեմն հաւատքը լսելէն է, ու 18 լսելը Աստուծոյ խօսքէն։ Բայց կ'ըսեմ. Միթէ չլսեցին. հմանաւանդ Բոլոր երկիրը ելաւ անոնց ձայնը, ու անոնց խօսքը մինչև 19 աշխարհի ծայրերը։ Բայց կ'ըսեմ. Միթէ Իսրայէլ չգիտցաւ. առաջ Մովսէս կ'ըսէ, Ես ձեզ նախանձի պիտի դրդեմ անպիտան ժողովուրդով մը, ու անմիտ ազգով մը ձեզ պիտի բարկացնեմ։ 20 Բայց Եսայի կը համարձակի ու կ'ըսէ, Ես անոնց գտնուեցայ որ զիս չէին փնտռեր, յայտնի եղայ անոնց որ զիս չէին հարցներ։ 21 Սակայն Իսրայէլին վրայով կ'ըսէ, Բոլոր օր իմ ձեռքերս երկրպագելի անհնազանդ ու հակառակող ժողովուրդի մը։

ԳԼ. ԺԱ

1 Առաքելը կը յայտնէ թէ Աստուած բոլոր Իսրայէլը մերժած չէր, 7 և թէ ամէնը ընտրուած էին, թէև ուրիշները խստացած էին, 16 Անոնց գործի պատճառն յայտ կ'ընէ։ 18 Կը յորդորէ թէ հեթանոսները պիտի չկրնան պարծենալ անոնց դէմ. 26 վասն զի անոնց փրկութեան համար խոստումնէր մը եղած է, 33 Ո՛րչափ անբռնելի են Աստուծոյ դատաստաններէն։

1 Ուրեմն կ'ըսեմ, Միթէ Աստուած իր ժողովուրդը մերժեց. քան լեցի. Ինչու որ ես ալ Իսրայէլացի եմ, Աբրահամի սերունդէն՝ Բենիամ. 2 Միսի ցեղէն։ Չմերժեց Աստուած իր ժողովուրդը՝ զոր որ ինքը առաջուց ճանչցաւ. միթէ չէք գիտեր Եղիայի պատմութեանը մէջ՝ գիրքը ինչ կ'ըսէ. թնտոր անոնց Իսրայէլին համար գանգատ կ'ընէ Աստուծոյ, 3 տուէ, ըՏէր՝ քու մարգարէները սպաննեցին ու քու սեղանները փլուցին, ու միմակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս կը փնտռեն։ 4 Բայց ինչ կ'ըսէ անոր աստուածային պատասխանը. Ինծի թողուցի իրենց եօթը հազար մարդիկ, որոնք Բահաղին ծնրադրած չեն։ 5 Նոյնպէս ալ ասանկ ընտրութեան ատենս ալ ընտրութեան շնորհքին պատճառով մնացորդ մը կայ. 6 Եթէ շնորհքով, ուրեմն ալ գործքերէն չէ. ապա թէ ոչ՝ շնորհքը ալ շնորհք չըլլար. իսկ թէ որ գործքերէն է, ալ շնորհք չէ. ապա թէ ոչ՝ գործը ալ գործ չըլլար։ 7 Ուրեմն ինչ. Իսրայէլ չգտաւ ան բանին որ կը փնտռէր, բայց ընտրութեանը գտաւ, ու մնացածները կուրցան։ 8 (Ինչպէս որ գրուած է, Աստուած անոնց թմրութեան ոգի տուաւ, Ի աչքեր՝ ու ընկնցմով պիտի չտեսնեն, ու ականջներ՝ որ ընկնցմով պիտի չլսեն,) 9 մինչև ա օրուան օրը։ Եւ Դաւիթ կ'ըսէ, Անոնց սեղանը իրենց որոգայթի ու որս և գայթակղութեան 10 ու հատուցում ըլլայ. Անոնց աչքերը մթնանան որ չտեսնեն, ու անոնց կռնակը միշտ վար ծռէ։

11 Ուրեմն կ'ըսեմ, Միթէ անոր համար անոնք յանցանք ըրին, որ կորնչին. քան լեցի. Հապա իրենց յանցանքովը հեթանոսաց փրկութիւն եղաւ, որ զիրենք նախանձի 12 դրդռէ։ Ուստի թէ որ անոնց յանցանքը աշխարհի մեծութիւն

Ցամք Տեառն 60

Ա Մատ. և. 17։ Գաղ. գ. 24։

Ա Պետ. գ. 9։

Ա Մատ. իգ. 14։ Ա Պետ. Ժգ. 15։

Ա Մատ. ժ. 32։ Ղու. ժբ. 8։ Գոր. բ. 37։

Ա Կոր. ժա. 22։ Փիլ. գ. 5։

Ի Գղ. բ. 29։

Ժ Գղ. գ. 22։ Գոր. ժե. 9։ Գաղ. գ. 28։

Ի Գոր. թ. 14։

Ի Գղ. գ. 4. 5։ Գաղ. և. 4։ Տիտ. բ. 5։

Ն Գղ. թ. 27։

Ի Գղ. գ. 4. 5։ Գաղ. և. 4։ Տիտ. բ. 5։

Ն Գղ. թ. 31։ ժ. 3։ բ. 1. Կոր. գ. 14։

Ի Գոր. ժե. 10։

Ա Օբ. իթ. 4։ Ես. գ. 9։ Եբեմ. և. 21։ Եզեկ. ժբ. 2։ Ա Մատ. ժգ. 14։ Ցօհ. ժբ. 40։ Գոր. իբ. 26. 27։

Ի Պաղ. կթ. 22։

Ւ Պաղ. կթ. 23։

Ի Գոր. ժգ. 46։ ժբ. 6։ իբ. 18. 21։ իբ. 24. 28։ Գղ. ժ. 19։

Ցամի Ցեռան 60

Էջ Օր. Ե. 8։ Ել. 5։ Ժ. 15։
ա Թուա. իդ. 19։
բ Եփես. Բ. 2։ Կող. գ. 7։
գ Պահ անոնց անհատանութեան առնեմ. Անոնք ալ անոնք Հիմա անհատանան եղան ձեր ողորմութեան Էջ
դ ասեն՝ որ անոնք
ե Գաղ. գ. 9։ Գաղ. գ. 22։
զ Սաղ. ՀԲ. 6։
է Ցար. ժա. 7։ Սաղ. գր. 5։
ը Ցար. ժե. 8։ Նա. խ. 13։ Երեմ. իգ. 18։ ա Կոր. բ. 16։
թ Ցար. լԳ. 22։
ի Ցար. իե. 7։ Իսա. ա. 11։
ա ա Կոր. բ. 6։ Կող. ա. 16։
բ Գաղ. ա. 5։ ա Տիմ. ա. 17։ բ Տիմ. գ. 18։ Երբ. ժգ. 21։ ա Պետ. ե. 11։ բ Պետ. գ. 18։ Յով. գ. 25։ Յայտ. ա. 6։
ա բ Կոր. ժ. 1։
բ ա Պետ. բ. 5։
գ Ցար. ծ. 13, 14։ Գաղ. գ. 13, 16, 19։ ա Կոր. գ. 13, 20։
դ Երբ. ժ. 20։
ե ա Պետ. ա. 14։ ա Յով. բ. 15։
զ Եփես. ա. 18։ գ. 23։ Կող. ա. 21, 22։ գ. 10։
է Եփես. ե. 10, 17։ ա Թես. գ. 2։
ը Գալ. ա. 5։ ժե. 45։ ա Կոր. գ. 10։ ժե. 10։ Եփես. գ. 2, 7, 8։
թ Ղուկ. խե. 27։ Յով. ե. 16։ Գա. ժա. 20։
ի ա Կոր. ժբ. 7, 11։ Եփես. գ. 7։ 12։ Եփես. գ. 16։

Ցամի Ցեռան 60

Էսրա՝ ու անոնց նուաստութիւնը՝ հեթանոսներուն մեծութիւն, ալ որպէս աւելի անոնց լրութիւնը։
13 Բայց ձեզի կ'ըսեմ՝ հեթանոսներուն, ես Որովհետեւ հեթանոսներուն առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս կը մեծցնեմ
14 ծարեմ՝ Որ գուցէ իմ մարմինս խանդիրը նախանձի դրգռեմ, ու անոնցմէ մէկ քանիները ազատեցնեմ։
15 Նեմ՝ Վասն զի եթէ որ անոնց մերժուիլը աշխարհին հաշտութիւն է, հապա անոնց ընդունելը ի՞նչ պիտի ըլլայ, բայց եթէ մեռելներէն
16 կենդանի ըլլալ։ Որով եթէ որ երախայրին սուրբ է, նաեւ զանգուածը. և եթէ որ արմատը սուրբ
17 է, ոմանք ճիւղերն ալ։ Եթէ որ ան ճիւղերէն մէկ քանիները կոտրեցան, դուն որ վայրենի ձիթենի էիր՝ անոնց մէջ պատուաստուեցար, ու ձիթենիին արմատին և պարարտութեանը հաղորդ եղար,
18 մի՛ հպարտանար, Հապա վախցիր.
19 Որովհետեւ դուն պիտի ըսես՝ Ճիւղերը կոտրեցան որ ես պատուաստուիմ։
20 Ազէկ, անոնք անհաւատութեանով կոտրեցան, ու դուն հաւատքով հաստատուեցար. մի՛ հպարտանար, հապա վախցիր.
21 Ինչու որ եթէ Աստուած բնական ճիւղերուն չխնայեց, գուցէ քեզի
22 ալ չխնայէ։ Ուստի տես Աստուծոյ քաղցրութիւնը ու խստութիւնը, կործանումներուն վրայ խստութիւնը՝ և քու վրադ քաղցրութիւնը, եթէ որ ան քաղցրութեանը մէջ կենաս, ապա թէ ոչ՝ դուն
23 ալ պիտի կտրուիս։ Եւ անոնք ալ՝ թէ որ երկրին անհաւատութեանը մէջ չկենան, պիտի պատուաստին. ինչու որ կարող է Աստուած անոնք
24 նորէն պատուաստել։ Քանզի եթէ դուն ձեռքէ բնական էջէդ վայրենի ձիթենիին կտրուեցար, ու ան բարի ձիթենիին վրայ որ ձեռքէ բնական չէր, պատուաստուեցար, ալ որչափ աւելի անոնք որ բնական ճիւղերն են, պիտի պատուաստուին ի
25 բենց ձիթենիին վրայ։ Վասն զի չեմ ուզեր եղբայրներ՝ որ չգիտնաք այս խորհուրդս, (Որպէս զի ինքզինքնիդ իմաստուն չսեպէք.) Որ բան մասին կուրութիւն եղաւ Իսրայէլին, Մինչև որ հեթանոսներուն
26 լրութիւնը մտնէ. Եւ այսպէս բոլոր Իսրայէլ պիտի փրկուի. ինչպէս որ գրուած է. Միսհնէն պիտի գայ Փրկիչը, ու Յակոբէն ամբարշտութիւնները մէկզի պիտի
27 դարձնէ. Եւ այս է իմ ուխտս անոնց, երբոր անոնց մեղքերը վերցնեմ։
28 Ըստ Աւետարանին նայելով՝ անոնք թշնամի են ձեր սիրոյն համար. բայց ընտրութեան նայելով՝ Հարիւրի Էն էրէնց հարցը սիրոյն համար
29 մար։ Ինչու որ Աստուծոյ պարգեւները ու կոչումը անդարձ են։
30 Նալու են։ Վասն զի ինչպէս որ դուք ալ առաջ մը Աստուծոյ չէիք հաւատար, ու հիմա ողորմութիւն գտաք անհաւատութեան
31 վը, Ինչպէս ալ անոնք հիմա անհաւատ եղան, որ ձեր ողորմութիւն ընդունելովը՝ անոնք ալ ողոր-
32 մութիւն գտնեն։ Որովհետեւ Աստուած ամէնն ալ անհաւատութեան մէջ արգիլեց, որ ամէնուն ողորմի։
33 Ով Աստուծոյ մեծութեան ու իմաստութեան և գիտութեան խորութիւնը, Ո՜ի՜նչպէս անքննելի են իր դատաստանները, ու անհետքննելի են իր ճամբաները։
34 Վասն զի ով գիտցաւ Տէրոջը միտքը. կամ ով անոր խորհրդակից եղաւ.
35 կամ ով առաջուց անոր բան մը տուաւ, որ փոխարէնը իրեն տրուի։
36 Որովհետեւ ամէն բաներ անկէ ու անով և անոր համար են. Իրեն փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

1 Պատճառ է որ ձեզի Աստուծոյ ողորմութիւնովը չպաշտամ՝ Ընծայեցէք Աստուծոյ Տաճարը ձեր մարմինները կենդանի սուրբ, հաճելի Աստուծոյ, որ է ձեր բանական պաշտօնը։
2 Եւ մի կերպարանուիք այս աշխարհիս կերպարանքովը, հապա ձեր միտքին նորոգութեամբը նորոգուելովը, որ քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը, այն որ բարի ու հաճելի և կատարեալ է։
3 Քանզի ինծի տրուած շնորհքովը այս կ'ըսեմ ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն, Որ պարծանք մտածելէն աւելի բան չմտածէ, հապա զգաստ կենալ մտածէ, ինչպէս որ Աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին չափ։
4 Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարմինի մէջ շատ անդամներ ունինք, ու ան ամէն անդամները մի

Ցամք Տեառն 60

5 և նոյն գործը չունին . Ի՞նչպէս ալ մենք չատարենք մէկ մարմին մըն ենք Քրիստոսով , և ամէն մէկիններս
6 իրարու անդամներ ենք : Ի՞նչուան մենք գանազան պարգեւներ ունենալով ի՞ւր շնորհքին համեմատ որ մեզի տրուած է , ի՞թէ որ մարգարէութիւն՝ հաւատքին չափովը գործենք
7 ծառայութիւն՝ թէ որ սպասաւորութիւն՝ սպասաւորութեան մէջ ըլլանք . ուսուցչութիւն՝ որ կը սորվեցնէ՝ սորվեցնելու
8 եւ ներողութիւն՝ նայն որ կը յորդորէ՝ յորդորելու եւ ով որ կը բաշխէ՝ պարզմտութեամբ թող ընէ , ան որ վերակացու է՝ ջանքով , ան որ կ՚ողորմի՝ ուրախութեամբ
9 թող ըլլայ : Սէրը առանց կեղծաւորութեան ըլլայ . Ի՞սկ չարէն զզուելով՝
10 բարիին յարելով . Եղբայրասիրութեան մէջ իրարու վրայ գորովալից եղէք . պատուելու մէջ իրարմէ
11 անցնիլ . ջանքի մէջ թուլասիրտ չըլլալ . հոգիով բորբոքեցէք . Ձ-
12 ՐՈՋը ծառայեցէք . Ուրախ ուրախ եղէք . Նեղութեան մէջ համբերեցէք . Աղօթքի կեցէք .
13 Սրբերուն պիտոյիցը հաղորդեցէք . Հիւրասիրութեան եւեթ
14 եղէք . Հալածողները օրհնեցէք . օրհնեցէք ու մի անիծէք .
15 Ուրախացողներուն հետ ուրախացէք
16 և լացողներուն հետ լացէք . Իրարու վրայ մի և նոյն խորհուրդը ունեցէք . Ամբարտաւանութիւն մի ընէք , հապա խոնարհներուն հետ խոնարհեցէք . Ինքզինքնիդ իմաստուն
17 մի ընէք մի դնէք . Չարութեան փոխարէն մէկուն չարութիւն մի հատուցանէք . Ամէն մարդոց առջեւը բարի բաներ ընելու
18 հոգ տարէք : Ո՛րչափ որ կարելի է ձեզմէ՝ ամէն մարդոց հետ խաղաղ
19 գտնուիլն ունեցէք : Սիրելիք՝ վրէժխնդրութիւն մի ընէք ձեր անձերուն համար , հապա բարկութեան տեղ տուէք . ինչու որ գրուած է , Վրէժխնդրութիւնը իմն է , ես պիտի հատուցանեմ՝
20 կ՚ըսէ Տէրը : Ուստի թէ որ քու թշնամիդ անօթեցնէ է՝ հայ տուր անոր , և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր . քանզի այս նոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր

21 պիտի դիզես : Չարէն մի յաղթուիր , հապա բարիով յաղթէ՛ չարին :

ԳԼ . Յ . Գ

1 Պարտական հնազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն , և անոնց վերաբերեալ մեր ամէն պարտաւորութիւնները կատարել : 8 Օրէնքին լրումը սէր է : 11 Ջգեցուածքին , գինովութիւն և խառնարան գործերը անվայել են քրիստոնեաներուն :

1 Ամէն մարդ իր վրան եղած իշխանութեան իւնեներուն թող հնազանդի . Ուստի դի չկայ իշխանութիւն մը որ Աստուծմէ չըլլայ . Եւ անոնք որ կան՝ Աստուծմէ կարգուած են .
2 Ուրեմն ով որ իշխանութեան դէմ կը կենայ , Աստուծոյ հրամանին դէմ կը կենայ . և անոնք որ դէմ կը կենան , անձերնուն դատապար-
3 տութիւն կ՚ընդունին : Վասն դի իշխանները բարի գործքերու վախ պատճառ չեն , հապա չարերու . կ՚ուզես չվախնալ Իշխանութենէն . բարի գործէ , ու անկէ գովութիւն
4 պիտի ընդունիս . Ինչու որ անիկայ Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի բարիի համար . բայց թէ որ դուն չար կը գործես , վախցիր . ինչու որ դատարկ տեղը մէջերը թուր չէ կապեր ; քանզի Աստուծոյ սպասաւորն է , Ե՛ վրէժխնդիր բարկութիւն հատուցնելու անոր վրայ որ
5 չար կը գործէ : Ուստի հարկ պէտք է ճնազանդ ըլլալ , չէ թէ միայն բարկութեանը համար՝ Հապա
6 պա խղճմտանքի համար ալ : Ու պատճառով է որ տուրք ալ կուտաք . ինչու որ Աստուծոյ սպասաւորներն են ան նոյն բանին հոգ
7 տանելու : Ուստի Հատուցէք պէտք եղածը ամենուն . որուն որ տուրք տրտնջու է՝ տուրքը , որուն որ մաքս՝ մաքսը , որուն որ վախ՝ վախնալը , որուն որ պատիւ՝ պատիւը :

8 Բնաւ մէկուն պարտական մի գտնուիք , միայն թէ մէկզմէկ սիրելու . Հապա զի ով որ ընկերը կը
9 սիրէ , օրէնքը կը կատարէ . Ինչու որ ան Մի շնար , Մի սպանանես , Մի գողնար , Մուտ մի կայցէ՛ թին մի ընէր , Մի ցանկար , և ուրիշ ինչ պատուէր որ կայ՝ Բառերս ատ խօսքին մէջ կը բովանդակուի թէ Քու ընկերդ սիրես
10 քու անձիդ պէս : Սէրը ընկերին դէշութիւն չըներ . ուրեմն Օրէնքին լրումը սէր է :
11 Եւ այսպէս ըլլէ՝ գիտնալով ատ ատենս , Հոր հիմա ժամանակ է մեզի քունէ արթննալու . ինչու որ հիմա մեր է մեզի փրկութիւնը՝ քան թէ ան ատենը որ հաւատացինք .
12 գիշերը Գիշերը շատ անցած է ու

Ցամք Տեառն 60

Ա՛ Կոր . ժ . 17 ։ ժբ . 20 ։ 27 ։ Եփես . ա . 23 ։ գ . 25 ։
Ա՛ Կոր . ժբ . 4 ։ ա Պետ . գ . 10 ։ 11 ։
Ե՛ Հմր . 3 ։
Գաղ . ժա . 27 ։ ա Կոր . ժբ . 10 ։ 28 ։ ժգ . 2 ։ ժգ . 1 ։ 6 ։ 29 ։ 31 ։
Հռոմ . ժգ . 1 ։ Եփես . գ . 11 ։ Գաղ . գ . 6 ։ ա Տիմ . ե . 17 ։
Գաղ . ժե . 32 ։ ա Կոր . ժգ . 3 ։
Ա՛ Յաս . գ . 1 ։ 2 ։ 3 ։ բ Կոր . բ . 2 ։
Փիլ . ի . 28 ։ ա Տիմ . ե . 17 ։ Ներ . ժգ . 7 ։ 24 ։ ա Պետ . ե . 2 ։
Բ՛ Կոր . թ . 7 ։
Յ՛ ա Տիմ . ա . 5 ։ ա Պետ . ա . 22 ։
Ա՛ Պաղ . լդ . 14 ։ լգ . 4 ։ գէ . 10 ։ Ա՛մէ . ե . 15 ։
Ներ . ժգ . 1 ։ ա Պետ . ա . 22 ։ բ . 17 ։ գ . 8 ։ բ Պետ . ա . 7 ։
Փիլ . բ . 3 ։ ա Պետ . ե . 5 ։
Ղ՛ե . ժ . 30 ։ Գլ . ե . 2 ։ ժե . 13 ։ Փիլ . գ . 1 ։ գ . 4 ։ ա Թես . ե . 16 ։ Ներ . գ . 6 ։ ա Պետ . գ . 18 ։
Ղ՛ե . խ . 19 ։ ա Տիմ . գ . 11 ։ Ներ . ժ . 36 ։ ժբ . 1 ։ Ցակ . ա . 4 ։ ե . 7 ։ ա Պետ . բ . 19 ։ 20 ։
Ղ՛ե . ժբ . 1 ։ Գոր . բ . 42 ։
ժբ . 5 ։ Կող . գ . 2 ։ Եփես . գ . 18 ։ ա Թես . ա . 17 ։ ա Կոր . ժ . 1 ։ բ Կոր . թ . 1 ։ 12 ։ Ներ . գ . 10 ։ ժգ . 16 ։ ա Յով . գ . 17 ։ ա Տիմ . գ . 2 ։ Տիտ . ա . 8 ։ Ներ . ժգ . 2 ։ ա Պետ . գ . 9 ։ Ա՛ Յաս . ե . 44 ։ Ղ՛ե . գ . 28 ։ իգ . 34 ։ Գոր . է . 59 ։ ա Կոր . գ . 12 ։ ա Պետ . բ . 23 ։ գ . 9 ։ ա ա Կոր . ժբ . 26 ։ բ Գլ . ժ . 5 ։ ա Կոր . ա . 10 ։ Փիլ . բ . 2 ։ գ . 16 ։ ա Պետ . գ . 8 ։ Մաղ . Ձյա . 1 ։ 2 ։ Եբեմ . իե . 5 ։ Ե՛ . ակ . գ . 7 ։ իգ . 12 ։ Նա . ե . 21 ։ Գլ . ժ . 25 ։ Ընակ . ի . 22 ։ Մաս . ե . 39 ։ ա Թես . ե . 15 ։ ա Պետ . գ . 9 ։ ա Գլ . ժգ . 16 ։ բԿոր . բ . 21 ։ Մար . ի . 49 ։ Գլ . ժգ . 19 ։ Ներ . ժ . 14 ։ Ղ՛ե . ժ . 18 ։ Ընակ . իդ . 29 ։ Հմր 17 ։ Օր . լբ . 35 ։ Ներ . ժ . 30 ։ Ելից իգ . 4 ։ 5 ։ Ընակ . իե . 21 ։ 22 ։ Մաս . ե . 44 ։
Ցամք Տեառն 60
Տիտ . գ . 1 ։ ա Պետ . բ . 13 ։
Ընակ . բ . 15 ։ 16 ։ Դան . բ . 21 ։ գ . 32 ։ Յով . ժ . 11 ։
Իշխանները Տիտ . գ . 1 ։
Ա՛ Պետ . բ . 14 ։ գ . 13 ։
Պետ . բ . 19 ։
Յաղ . բ . 2 ։
Ե՛ Ներ . 13 ։ Ա՛ Կոր . ժ . 5 ։ Ցակ . բ . 8 ։
Ելից . 13 ։ Ա՛ Կոր . ժ . 17 ։ Մաս . ժբ . 18 ։
Ընակ . ժբ . 18 ։ Մաս . իբ . 39 ։ Մար . ժբ . 31 ։ Գաղ . ե . 14 ։ Ցակ . բ . 8 ։
Մաս . իբ . 40 ։ Հմր . 8 ։
Կոր . ժե . 34 ։ Եփես . ե . 14 ։ Թես . ե . 5 ։ 6 ։

Ցամք Տեառն 60

Ի Նինվէ · ա · 11 · Կող · գ · 8 ·
Ի Նինվէ · զ · 13 · ա Թես. ա · 8 ·
Ի Օխ · գ · 8 · ա Թես · գ · 11 · ա Պետ. բ · 12 ·
Ի Ադակ · իգ · 20 · Ղեւ · իա · 34 · ա Պետ · գ · 3 ·
Ես Կոր · գ · 9 · Նինվ · ե · 5 ·
Ի Ցակ · գ · 14 ·
Ի Գող · գ · 27 · Նինվ · գ · 24 · Կող · գ · 10 ·
Ի Գող · ե · 16 · ա Պետ · բ · 11 ·

— Գէ · ԺԹ. 1 · 7 · ա Կոր · բ · 9 · 11 · Թ · 22 ·
Ի Հմր 14 · ա Կոր · Ժ · 25 · ա Տիմ · գ · 4 · Տիտ · ա · 15 ·
Ի Կող · բ · 16 ·
Ի Ցակ · գ · 12 ·
Ի Գող · գ · 10 · Կող · բ · 16 ·

Ի Գող · գ · 10 ·

Ես Կոր · ժ · 31 · ա Տիմ. գ · 3 ·

Ը ա Կոր · գ · 19·20· Գող · բ · 20 · ա Թես · ե · 10 · ա Պետ. գ · 2 ·

Ի բ Կոր · ե · 15 ·
Հ Հռ. · ա յարութիւն տուաւ · և Նորին
Ի Գող · ժ · 36 ·
Ի Մար · իե · 31 · 32 · Գող · ժ · 42 · Ժէ · 31 · Ի Կոր · ե · 10 · Ցաւգ · 14 · 15 ·
Ես · իե · 23 · Փիլ · բ · 10 ·

ցորեկը մնաւեցած . Ի ուստի մկրտի ընկնք խաւարին գործքերը , և զինուիս լուսոյ զէնքերը ։
13 Որպէս թէ ցորեկ առնն պարկեշտութեամբ պտրտինք , ոչ թէ անառակութիւններով ու գինովութիւններով , ոչ թէ խառնակութիւններով ու պղծութիւններով , ոչ թէ հակառակութեամբ ու նախանձով ։ 14 Հապա զգեցէք զՏէր Յիսուս Քրիստոս , ու մարմնոյ խնամք մի՛ առնիք ցանկութիւններու համար ։

ԳԼ · Ժ · Դ

1 Պէտք չէ որ մարդիկ անտարբեր բաներու համար Աստուծմէ անդադար և Աստուծմէ դատուին ։ 13 Հապա զգուշանան որ անհնազանդ գայթակղութիւն չտան իրենց եղբայրներուն ։ 15 Առաքեալը շատ պատճառներով կը ցուցնէ որ վարմունքին անվայել ըլլալը ։

1 — Աւետարքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ չէ թէ տարակուսական որոշմունքներով ։ 2 Մէկը կը հաւատայ Ի որ ամէն բան կրնայ ուտել · և ան որ տկար է՝ կանանչեղէն ։ 3 Զինք կ՚ուտէ ։ Ան որ կ՚ուտէ՝ չուտողը թող չանարգէ , և ան որ չուտեր՝ ուտողը թող չդատէ , ինչու որ Աստուած անիկայ ընդուներ ։ 4 Դուն ով ես որ ուրիշին ծառան կը դատես . իր Տէրոջը կը կանգնի կամ կ՚իյնայ . բայց պիտի կանգնի , ինչու որ Աստուած կարող է զանիկայ կանգնեցընել ։ 5 Մէկը մէկ օրը ուրիշ օրէն աւելի կը սեպէ , մէկն ալ ամէն օրը Ա՛ի կը սեպէ . թող ամէն մարդ իր միտքը հաստատ ընէ ։ 6 Ձեզնէ ։ Ան որ կը հոգայ օրը , Տէրոջը կը հոգայ , և ան որ չհոգար օրը , Տէրոջը չհոգար . ու ան որ կ՚ուտէ , Տէրոջը կ՚ուտէ , Էքանզի Աստուծմէ կը գոհանայ . և ան որ չուտեր , Տէրոջը չուտեր , ու Աստուծմէ կը գոհանայ ։ 7 Ինչու որ մեզմէ մէկը իր անձին համար չապրիր , ու մէկը ինքզինքին համար չմեռնիր ։ 8 Քանզի թէ որապրինք , Տէրոջը համար կ՚ապրինք , և թէ որ մեռնինք , Տէրոջը համար կը մեռնինք . ուրեմն թէ ապրինք և թէ մեռնինք , մենք Տէրոջն ենք ։ 9 Վասն զի Ի Քրիստոս ալ անոր համար մեռաւ ։ ու ապրեցաւ , ։ որ ա՛ռ հասարակ մեռելներուն ու կենդանիներուն իշխէ ։ 10 Իսկ դուն ինչու՞ կը եղբայրդ կը դատես , կամ դուն ինչու՞ կը եղբայրդ կ՚անարգես . Էվասն զի ամէնքս ալ Քրիստոսի աւետարանին առջևը պիտի կայնինք ։ 11 Ինչու որ գրուած է ։ Ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ ամէն ծունկ ինծի պիտի ծռի , և ամէն լեզու Աստուծոյ պիտի խոստովանի ։ 12 Ուրեմն մեզմէ ամէն մէկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ 13 իր անձին համար ։ Ուստի ալ իրար չդատենք , հապա աւելի սա որոշումը ընէք մտքերնուդ մէջ՝ Էխոչ կամ գայթակղութիւն չդնել 14 եղբօրը ։ Ա՛ն գիտեմ ու համոզուած եմ Տէր Յիսուսով , ։ որ մէկ բան մը ինքիրմէ պիղծ չէ , բայց հոգ որ պիղծ կը սեպէ մէկ բան մը , անոր պիղծ է ։ 15 Իսկ թէ որ կերակուրի համար քու եղբայրդ տրտմի , ալ դուն սիրով չվարուիս ցար . Էքու կերակուրովդ մի՛ կորսնցընէր անիկայ՝ որուն համար որ Քրիստոս մեռաւ ։ 16 Ընդդէմ չըլլայ որ ձեր բարիին համար չար խօսին ։ 17 ։ Ինչու որ Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմիլիք չէ , հապա արդարութիւն և խաղաղութիւն ու խնդութիւն Հոգւով Սրբով ։ 18 Քանզի թէ որ մէկը սա բաներով Քրիստոսի կը ծառայէ , ։ անիկայ Աստուծոյ հաճելի է՝ ու մարդոց 19 գովելի ։ Ա՛ռա ուրեմն խաղաղութեան Էև իրարու շինութեան 20 համար զլլանք ։ Ընդլայ որ կերակուրի պատճառով Աստուծոյ գործը քակես . ամէն բան մաքուր է . Էսիայն թէ ան մարդուն է զէշ որ ուտէ՝ գայթակղութիւն տալով 21 կ՚ուտէ ։ Ընդկէ է միս չուտել և գինի չխմել , ոչ ալ բան մը ընել որով քու եղբայրդ կը գլորի կամ կը գայթակղի կամ կը տկարանայ ։ 22 Դուն հաւատք ունի՞ս . անիկայ քեզի պահէ Աստուծոյ առջևը . Երանի անոր որ իր անձը չդատապարտեր անով՝ որ ինքը կ՚ընտրէ ։ 23 դունի ։ Իսկ ան որ խիղճ կ՚ընէ , թէ որ ուտէ կը դատապարտուի , վասն զի չէ թէ հաւատքով ։ Ա՛ռանքի ինչ բան որ հաւատքով չէ , մեղք է ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Հաւատքի մէջ զօրաւորները պէտք է որ տկարներուն տկարութիւնը վերցընեն , և չէ թէ գնան միս անձին հաճոյ ըլլալ · 2 Մենք միս անձին հաճոյ ըլլալու չենք , 3 վասն զի Քրիստոս ալ իր անձին հաճոյ չեղաւ · 7 Նոյա մէկզմէկ ընդունելու ենք , ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ ամէնքս ընդունեց · 8 Թէ Հրեաները 9 և թէ հեթանոսները ։ 15 Պօղոս իր գրած թուղթին պատճառը կը ցուցնէ · 28 կը յուսայ գանգը տեսնելու · 30 և անոնց աղօթքը կը խնդրէ ։

1 — Պէտք է մեզի որ կարող ենք , Էտկարներուն տկարութիւնը վերցընել , և չէ թէ գնալ միս անձին հաճոյ ըլլալ · 2 Նոյա մեզմէ ամէն մէկը Ո՛չինոյ թեան համար իր բնկերին հաճոյ ըլլայ բարի բանի , 3 րու մէջ ։ Ի Քանզի Քրիստոս ալ չէ թէ իր անձին հաճոյ եղաւ , հապա ինչպէս որ գրուած է , ։ Քեզ նախատողներուն նախա-

Ցամք Տեառն 60

Ի Մատ · ԺԲ · 36 · Գող · գ · 5 · ա Պետ · գ · 5 ·
Ե ա Կոր · բ · 9 · 13 · Ժ · 32 ·
Ի Գող · Ժ · 15 · Հմր 2 · 20 · ա Կոր · Ժ · 25 · ա Տիմ · գ · 4 · Տիտ · ա · 15 ·
Հա Կոր · բ · 7 · 10 ·
Ես Կոր · բ · 11 ·
Ը Գլ · Ժբ · 17 ·
Ե ա Կոր · բ · 8 ·

Ժբ Կոր · բ · 21 ·
Ի Սագ · ւգ · 14 · Գլ · Ժբ · 18 ·
Ը Գլ · Ժե · 2 · ա Կոր · Ժգ · 12 · ա Թես · ե · 11 ·
Ը Հմր 15 ·
— Մատ · Ժե · 11 · Գող · Ժ · 15 · Հմր 14 · Տիտ · ա · 15 ·
Ես Կոր · բ · 9 · 10 · 11 · 12 ·
Ա ա Կոր · բ · 13 ·
Է ա Ցես · գ · 21 ·
Ի Ա՛ Ժ կը փորձէ ։
— Տիտ. 15 ·

— Գող · գ · 1 ·
Ի Գլ · Ժգ · 1 ·
Ե ա Կոր · իե · 19 · 22 · Ժ · 24 · 33 · Ժգ · 5 · Փիլ · բ · 4 · 5 ·
Ի Գլ · Ժգ · 19 ·
Ի Մատ · իգ · 39 · Ցես · ե · 30 · գ · 38 ·
Ը Ա՛ղ · կԹ · 9 ·

Ցամաք Տեառն 60

Ե Գէդ. գ. 23, 24. ա Կոր. թ. 9, 10. Ժ. 11. բ Տիմ. գ. 16, 17.
Ը Գէդ. Ժբ. 16. ա Կոր. ա. 10. Փիլ. գ. 16.
Ի Գաղ. գ. 24, 32.
Ձ Գէդ. Ժգ. 1, 3.
Է Գէդ. է. 2.
*Ոմանք ձեզ.
Ը Մատ. Ժե. 24. Ցօհ. ա. 11. Գաղ. գ. 25, 26. Ժգ. 46.
Թ Գէդ. գ. 3. ԺԸ Կոր. ա. 20.
Ժ Ցօհ. Ժ. 16. Գէդ. Թ. 24.
Ժա Ցաղ. Ժբ. 49.
Ժբ Օբ. ղբ. 43.
Ժգ Ցաղ. ՃԺԸ. 1.
Ժե Ա. Ժա. 1, 10. Ցայտ. ԺԵ. 5. Իր. 16.
Ժզ Գէդ. Ժբ. 12. Ժգ. 17.
Ժէ Պետ. ա. 12. ա Ցօհ. բ. 21.
Ժը Կոր. բ. 1, 7, 10.
Ի Գէդ. ա. 5. Ժբ. 3. Գաղ. ա. 15. Եփես. գ. 7, 8.
Ի Գէդ. Ժա. 13. Գաղ. բ. 7. 8, 9. ա Տիմ. բ. 7. բ Տիմ. ա. 11. Փիլ. բ. 17.
Ի Ա. Ժգ. 20. Փիլ. բ. 17.
Ի Գաղ. Ի. 19. Գաղ. բ. 8.

աւինքներըդ իմ վրայ ինկան։
4 Ե Ա՛ւան զի ինչ որ առաջուց գրուեցաւ, մեր սորվելուն համար գրուեցաւ, որ համբերութիւնով ու Գիրքերուն մխիթարութիւնովը յոյս ունենանք։ 5 Եւ համբերութեան ու մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզի իրարու հետ միեւնոյն խորհուրդը ունենալ Քրիստոս Յիսուսի համար 6 տոս Ցիսուսի ՚՚պէն պէս. Ո՛ր մէկ սրտով ՚՚ մէկ բերնով փառաւորէք զԱստուած ու մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի Հայրը։
7 Ե Ա՛ռաք համար մէկզմէկ ընդունեցէք, ինչպէս որ Քրիստոս ալ* մեզ ընդունեց Աստուծոյ փառքին համար։
8 Բայց կ՚ըսեմ՝ Ի՛մ Ցիսուս Քրիստոսի թլփատութեան պաշտօնեայ եղաւը Աստուծոյ ճշմարտութեանը համար էր, Ե որ նախահայրերուն ՚՚ը ՚՚ խոստումներըն հաստատէ։ 9 Ի՛ակայն հեթանոսները ողորմութեան համար զԱստուած փառաւորեն. ինչպէս որ գրուած է՝
Ի՛ Ա՛ռաք համար ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ, և քու անուանդ պիտի երգեմ։
10 ա՛ւելմս պիտի ըսէ՝ Եւ դարձեալ կ՚ըսէ թէ՝ Ո՛վ ազգեր՝ առաջ ժողովուրդին ուրախակից եղէք։
11 Դի՛ Եւ դարձեալ թէ՝ Օրհնեցէք Տէրը՝ ով բոլոր ազգեր, ու գովեցէք անիկայ՝ ով բոլոր ժողովուրդներ։
12 Ե՛ւ դարձեալ Եսայի կ՚ըսէ՝ Ցեսսէին մէկ արմատը պիտի բլլայ, ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի կայնի, ազգերը անոր պիտի յուսան։
13 Ն՛որ պիտի յուսան Աստուածը ձեզ լեցնէ բոլոր ուրախութեամբ ու խաղաղութեամբ հաւատալու մէջ, որ առատանաք յուսով Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբը։
14 Ե՛ս ինքնս ալ համոզուած եմ ձեզի համար՝ իմ եղբայրներս, որ դուք լեցուն էք բարութեամբ, լեցցուած էք ամէն գիտութեամբ, 15 և կրնաք մէկզմէկ խրատել։ Սակայն մէկ կողմանէ համարձակաբար գրեցի ձեզի՝ իմ եղբայրներս, որպէս թէ միտքերնիդ ձգեմ ՚՚ Ք՚՚ն՚ը Ն՚ան շնորհքին պատճառովը՝ որ Աստուծմէ ինծի տրուած 16 է, Ո՛ր ես Ցիսուս Քրիստոսի սպասաւորը բլլամ հեթանոսներուն մէջ, և Աստուծոյ աւետարանը մխիթարարեմ, որպէս զի ՚՚հեթանոսաց ընծայուիը ընդունելի բլլայ՝ Սուրբ Հոգւով սրբուելով։
17 Ուստի Աստուծոյ քովը պարծանք ունիմ Քրիստոս Ցիսուսով։ 18 Ընչո՛ւ որ չեմ համարձակիր խօսելու ան բաներէն մէկը, որ Քրիստոս իմ ձեռքովս գործած չէ՝ հեթանոսները Հնազանդեցնելու համար՝ 19 խօսքով ու գործքով, Նշաններու ու հրաշքներու զօրութեամբ, Աստուծոյ Հոգւոյն զօրութեամբովը. անոնք որ ես Երուսաղէմէն «կոմ՝ և շրջան ընելով մինչև Լիւրիկացւոց կողմերը՝ Քրիստոսի աւետարանը լեցուցի։ 20 Նանակ ջանացի աւետարանը քարոզելու, չէ թէ ուր որ Քրիստոսի անունը յիշուած էր, որ չրլայ թէ ՚՚մէկ ուրիշի մը ՚՚ի հիմին վրայ չինեմ. հապա ինչպէս որ գրուած է՝
21 Ո՛ր ՚՚թէ որոնց որ չպատմեցան անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն, ու որոնք որ չլսեցին՝ պիտի խմանան։
22 Ա՛նոր համար ալ շատ արգիլուեցայ ձեզի գալէն։ 23 Բայց հիմա որ աս կողմերը ալ ինծի տեղ չկայ, ՚՚ու շատ տարիներէ ՚ի վեր խոստ կը փափաքիմ ձեզի գալու, 24 երբոր դէպ՚ի Սպանիա երթամ՝ կը յուսամ որ անցնելուատենս ձեզ տեսնեմ, ու ձեզմէ յուզարկուիմ հոն Ե՛ս ալ՝ թէ որ առաջ քիչ մը ձեզմով լեցուիմ։ 25 Բայց հիմա Երուսաղէմ կ՚երթամ սուրբերուն 26 ծառայութեան։ Ո՛վ Մակեդոնացիք և Աքայեցիք յօժարեցան՝ որ Երուսաղէմի մէջ եղած աղքատ սուրբերուն քիչ մը հաղորդութիւն բնեն. 27 զորդութիւն բնեն. Յօժարեցան, ինչու որ անոնց պարտական ալ են. Ե՛ւ ան զի թէ որ անոնց հոգեւոր բաներուն հաղորդ եղան հեթանոսները, կը պարտաւորին որ հաղորդութիւն բնեն անոնց՝ մարմնաւոր բաներու մէջ ալ։ 28 Ուրեմն ասիկայ կատարելով ու կնքելով անոնց առ պտուղը, ձեզմէ Սպանիա պիտի երթամ։ 29 Եւ գիտեմ որ իմ ձեզի գալս առնեն՝ Քրիստոսի աւետարանին լեցուն օրհնութիւնովը պիտի գամ։
30 Ձեզի կ՚աղաչեմ եղբայրնե՛ր՝ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսով, ՚՚ու Հոգւոյն սիրովը, Ե՛ որ ինծի հետ պատերազմիկից բլլաք Ն՚ոյ ազօթքներուն մէջ առ Աստուած 31 ինծի համար, Ո՛ր Հրէաստանի մէջ հաւատքի չհնազանդողներէն ազատուիմ՝ և իմ Երուսաղէմ ընելս սպասաւորութիւնս սուրբ-
32 րուն ընդունելի բլլայ, Ե՛ որպէս զի Աստուծոյ կամքովը ուրախութեամբ ձեզի գալով՝ Ե՛ձեզի հետ
33 հանգչիմ։ Ե՛նչ. Խաղաղութեան Աստուածը ձեր ամենուն հետը բլլայ։ Ամէն։

Գլ. ԻԶ

3 Պօղոս կը խնդրէ եղբայրներէն՝ չտեսերուն բարեւ տալ, 17 և կը նախատէ զանոնք զգոյշ

Ցամաք Տեառն 60

Գաղ. ա. 5։ Ժգ. 26։
Ղ Կոր. Ժ. 11։ բ Կոր. Ժբ. 12։
†Ոմանք՝ Սուրբը
ա Կոր. Ժ. 13, 15, 16։
Ես. Ժբ. 15։
Ղ Գէդ. ա. 13։ ա Թես. բ. 17, 18։
Գործ. Ժ. 21։ Հմր 32։ Գէդ. ա. 11։
Գործ. Ժե. 3։ Հմր 32։
Գործ. Ժե. 21։ Ի. 22։ Իգ. 17։
ա Կոր. Ժգ. 1, 2։ բ Կոր. բ. 1։ Թ. 2, 12։
Գէդ. Ժա. 17։
ա Կոր. Թ. 11։ Գաղ. գ. 6։
Փիլ. գ. 17։
Ոմանք չեն.
Փիլ. բ. 1։
Բ Կոր. ա. 11։ Կող. գ. 12։
բ Թես. գ. 2։
Ը Կոր. բ. 4։
Կ Գործ. Ժբ. 21։ ա Կոր. գ. 19։ Ցակ. գ. 15։
Ղ Գէդ. ա. 10։
Ես ա Կոր. Ժգ. 18։ բ Կոր. Ի. 13։ բ Տիմ. ա. 16։ Փիլիմ. Ե. 20։
Ղ Գէդ. Ժգ. 20։ ա Կոր. Ժգ. 33։ բ Կոր. Ժգ. 11։ Փիլ. գ. 9։ ա Թես. Ե. 23։ բ Թես. գ. 16։ Երեմ. Ժգ. 20։

Յամի Տեառն 60

բլլալ հերձուածողներէն և գայթակղութիւն տուողներէն. 21 զանազան բարևներէն ետև կը վերջացընէ իր թուղթը փառք և գոհութիւն տալով Աստուծոյ։

1 Ձեզի կը յանձնեմ մեր Փիբէ քոյ-
ր, ¯որ Կենքրայի եկեղեցիին
2 սպասաւորն է. ᵉՈր անիկայ ընդ-
ունիք Տէրոջմով՝ ինչպէս որ սուրբ-
երուն արժան է, և անոր խնամք
տանիք ինչ բանի մէջ որ ձեր
օգնութիւնը կարօտի. քանզի ինքն
ալ շատերուն խնամք տարաւ, ու
ինծի ալ։
3 Բարև՝ ըրէք ᶠՊրիսկէին ու Ակիւ-
զասին՝ Քրիստոս Յիսուսով իմ
4 գործակիցներուս. (Որոնք իմ
կեանքիս համար իրենց պարանոց-
ները տուին. որ անոնցմէ չէ թէ
մինակ ես շնորհակալ կ՚ըլլամ,
հապա հեթանոսներուն բոլոր եկե-
5 ղեցիներն ալ.) ᵍԵւ անոնց տանը
մէջի եկեղեցիին ալ։ Բարև՝ ըրէք
Եպենետոս իմ սիրելիիս, ᵏոր *Ա-
քայիայէն առջի պտուղ մըն է
6 Քրիստոսի։ Բարև ըրէք Մարիամին,
որ մեր վրայ շատ աշխատեցաւ։
7 Բարև՝ ըրէք Անդրոնիկոսին ու Յու-
նիային՝ իմ ազգականներուս, և գե-
րութեան ընկերներուս, որոնք ա-
ռաքեալներուն մէջը երևելիներ են,
Հորոնք ինծմէ ալ առաջ Քրիստոսի
8 եղան։ Բարև՝ ըրէք Ամպղիա իմ
9 սիրելիիս Տէրոջմով։ Բարև՝ ըրէք
Ուրբանոս մեր գործակցին Քրիս-
տոսով, ու Ստաքէս իմ սիրելիիս։
10 Բարև՝ ըրէք Ապեղեսին որ ընտ-
11 րեալ է Քրիստոսով։ Բարև՝ ը-
րէք անոնց որ Արիստաբուղոսի
տունէն են։ Բարև՝ ըրէք Հե-
րովդիոն իմ ազգականիս։ Բարև՝
ըրէք անոնց որ Նարկէսին տունէն
12 են Տէրոջմով։ Բարև՝ ըրէք Տրի-
փոնէին ու Տրիփոսէին՝ Տէրոջմով
աշխատողներուն։ Բարև՝ ըրէք
Պերսիդէ սիրելիին, որ շատ աշ-
13 խատեցաւ Տէրոջմով։ Բարև՝ ը-
րէք Ռուփոսին՝ Տէրոջմով ᵏընտ-
րուածին, ու անոր մօրը և իմին։
14 Բարև՝ ըրէք Ասինկրիտոսին, Փղե-
գոնին, Երմասին, Պատրոբային,
Երմեսին ու անոնց հետ եղող
15 եղբայրներուն։ Բարև՝ ըրէք Փի-
ղողոգոսին ու Յուլիային, Նե-
րէոսին ու անոր քրոջը, և Ողիմ-
պասին ու անոնց հետ եղող բո-
16 լոր սուրբերուն։ ᶜԲարև՝ ըրէք ի-
րարու սրբութեան համբուրով։
Բարև կ՚ընեն ձեզի Քրիստոսի [բո-
լոր] եկեղեցիները։
17 Կ՚աղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, որ
դիտէք անանկները՝ ᵖորոնք ձեր
սորված վարդապետութենէն դուրս
հերձուածողութիւններ ու գայ-
թակղութիւններ կ՚ընեն, ᵈև ա-
18 նոնցմէ ետ կեցէք. Ինչու որ անանկ-
ները մեր Տէրոջը Քրիստոսի չեն
ծառայեր, ᵉհապա իրենց որո-
վայնին. ᶠև անոյշ խօսքերով ու
գովութիւններով պարզամիտնե-
19 րուն սիրտերը կը խաբեն։ ᵏՔանզի
ձեր Հնազանդութիւնը ամենուն հա-
սած է. ուստի ձեր վրայ ուրախ եմ.
ᵈբայց կ՚ուզեմ որ դուք իմաստուն
ըլլաք բարիին, ու միամիտ՝ չարին։
20 ᵗԵւ խաղաղութեան Աստուածը
ᶜխորտակէ Սատանան շուտով ձեր
ոտքին տակը։ ᵈՄեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ։
21 ᶻԲարև կ՚ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝
իմ գործակիցս, ᵉև Ղուկիոս ᵈու
Յասոն ᵈև Սոսիպատրոս՝ իմ ազ-
22 գականներս։ (Բարև կ՚ընեմ ձե-
զի Տէրոջմով ես ալ Տերտիոսս, որ
23 աս թուղթը գրեցի։) ᵏԲարև կ՚ը-
նէ ձեզի Գայիոս՝ իմ ու բոլոր եկե-
ղեցիին հիւրընկալը։ ᶻԲարև կ՚ը-
նէ ձեզի Երաստոս՝ քաղաքիս գան-
ձապետը, ու Կուարտոս եղբայրը։
24 ¯Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհ-
քը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։
25 ᶻԱրդ անոր՝ որ կարող է ձեզ
հաստատել ᵐիմ աւետարանիս
պէս, ու Յիսուս Քրիստոսի քարո-
զութեանը պէս, Ջան խորհուրդին
յայտնուելուն պէս, ¯որ յաւի-
տենական ատեններէն 'ի վեր ծած-
26 կուած էր, ¯Եւ հիմա յայտնուե-
ցաւ, ու մարգարէական գիրքերով
յաւիտենական Աստուծոյ հրամա-
նովը բոլոր հեթանոսներուն ճանչ-
ցուեցաւ ᵉհաւատքի Հնազանդելու
27 համար, ᵐՄի միայն իմաստուն Աս-
տուծոյն՝ Յիսուս Քրիստոսի ձեռ-
քովը փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

Յամի Տեառն 60

ᵃԳոր. ժը. 18։ ᵇՓիլ. բ. 29։ գ Յօհ. ե. 5, 6։ ᵈԳոր. ժը. 2, 18, 26։ բ Տիմ. դ. 19։ ᵉԱԿոր. ժզ. 19։ Կող. դ. 15։ Փիլիմ. 2։ ᵏԱԿոր. ժզ. 15։ *Կամ Ասիայէն ᶻԳող. ա. 22։ ᵗԲ Յօհ. 1։

ᵃԱԿոր. ժզ. 20։ բ Կոր. ժգ. 12։ ա Թես. ե. 26։ ա Պետ. ե. 14։ ᵇԳոր. ժե. 1, 5, 24։ ա Տիմ. զ. 3։ ᵈԱԿոր. ե. 9, 11։ բ Թես. գ. 6, 14։ բ Տիմ. գ. 5։ Տիտ. գ. 10։ բ Յօհ. 10։ ᵉՓիլ. գ. 19։ ա Տիմ. զ. 5։ ᶻԿող. բ. 4։ բ Տիմ. գ. 6։ Տիտ. ա. 10։ բ Պետ. բ. 3։ ᵏԳլ. ա. 8։ ᵈՄատ. ժ. 16։ ա Կոր. ժգ. 20։ ᵗԳլ. ժե. 33։ ᶜԾն. գ. 15։ ᵈՀմր 24։ ա Կոր. ժզ. 23։ բ Կոր. ժգ. 13։ Փիլ. գ. 24։ ա Թես. ե. 28։ բ Թես. գ. 18։ Յայտ. իբ. 21։ ᶻԳոր. ժզ. 1։ Կող. ա. 1։ Փիլ. բ. 19։ ա Թես. գ. 2։ ա Տիմ. ա. 2։ Եբր. ժզ. 23։ ᵉԳոր. ժգ. 1։ ᵈԳոր. ժէ. 5։ ᵈԳոր. ի. 4։ ᵏԱԿոր. ա. 14։ ᶻԳոր. ժթ. 22։ բ Տիմ. գ. 20։ ᵐՀմր 20։ ա Թես. ե. 28։ ᶻԵփե. գ. 20։ ա Թես. գ. 13։ բ Թես. բ. 16։ գ. 3։ Յուդ. 24։ ᵐԳլ. բ. 16։ ᶻԵփե. ա. 9։ գ. 3, 4, 5։ Կող. ա. 27։ ¯ա Կոր. բ. 7։ Եփե. գ. 5, 9։ Կող. ա. 26։ ¯Եփե. ա. 9։ բ Տիմ. ա. 10։ Տիտ. ա. 2, 3։ ա Պետ. ա. 20։ ᶻԳոր. զ. 7։ Գլ. ա. 5։ ժե. 18։ ᵐա Տիմ. ա. 17։ զ. 16։ Յուդ. 25։

ԵՌԵՍՆԵՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՍՆԵՐՈՐԴ

ԵՌ ԿՈՐՆԹԵՑԻՍ

Յամի Տեառն 59

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ իր բարեւը տալէն և Աստուծոյ շնորհակալ ըլլալէն ետև՝ 10 կը յորդորէ Կորնթացիները միաբան ըլլալու. 12 և կը յանդիմանէ անոնց երկպառակութիւնները։ 18 Աստուած իմաստուններուն իմաստութիւնը կը կորսընցրնէ 21 քարոզութեան յիմարութիւնովը. 26 և չկանչեր իմաստունները, զօրաւորները ու ազնուականները. 27 բայց յիմարները, ակարները և անարգները։

1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ ըլլալու կանչուած, ու Սոսթենէս
2 եղբայրը, Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին՝ Քրիստոս Յիսուսով սրբուածներուն՝ Հսուրբեր ըլլալու կանչուածներուն, ան ամենուն հետ՝ որ ամէն տեղ Տեր Յիսուս Քրիստոսի Հանունը կը
3 կանչեն, Իրենցը ու մերը. Ձեզի շնորհք և խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
4 Ամէն ատեն իմ Աստուծմէս ձեզի համար կը գոհանամ Աստուծոյ շնորհքին վրայ, որ ձեզի տրուած է
5 Քրիստոս Յիսուսով. Որ դուք անով ամէն բանի մէջ հարստացաք Համէն խօսքով ու ամէն գիտու-
6 թիւնով. Ինչպէս որ Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջը հաստա-
7 տուեցաւ. Որ դուք ընաւ մէկ շնորհքով մըն ալ չնուազիք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտնուե-
8 լուն սպասելով. Որ նաև ձեզ պիտի հաստատէ մինչև վերջը՝ Հանմեղադրելի ըլլալու մեր Տէր Յի-
9 սուս Քրիստոսի օրը։ Հաւատարիմ է Աստուած, որ իրմով կանչուեցաք Հաղորդ ըլլալու իր որդւոյն՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին։
10 Ձեզի կ՚աղաչեմ, եղբայրներ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ մի և նոյն խօսքը ունենաք ամէնքդ, ու երկպառակութիւններ չըլլայ ձեր մէջը. Հապա դուք մէկ միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ
11 հաստատուած ըլլաք։ Ինչու որ ձեզի համար ինծի լուր հասաւ՝ եղբայրներ՝ Քղուէի տունէն եղողնե-
12 րէն, թէ ձեր մէջը հակառակութիւններ կայ։ Հիմա ասս կը զրուցեմ, որ ձեզմէ ամէն մէկը կ՚ըսէ եղեր թէ Ես Պօղոսեան եմ, ու մ-ը թէ Ես Ապողոսեան, և ուրիշը թէ Ես Կեփասեան, ու մ-ը թէ Ես Քրիստոսեան։
13 Միթէ Քրիստոս բաժնուա՞ծ է. միթէ Պօղո՞ս խաչը ելաւ ձեզի համար, կամ թէ Պօղոսի՞ անունովը
14 մկրտուեցաք։ Կը գոհանամ Աստուծմէ որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի, միայն թէ Կրիսպոսը ու Գայիոսը. որ մէկը չըսէ թէ իմ անու-
16 նովս մկրտեցի։ Իրաւ Ստեփաննեսին ընտանիքն ալ մկրտեցի. ալ ուրիշ մէկը չեմ գիտեր ամենեին թէ մկրտեցի։
17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու չխրկեց, հապա աւետարանը քարոզելու։ Չէ թէ խօսքերու ճարտարութիւնով, որ Քրիստոսի խաչը
18 ոչինչ չըլլայ։ Քանզի խաչին քարոզութիւնը կորսուածներուն յիմարութիւն է, Բայց մեզի փրկուածներուս Աստուծոյ զօ-
19 րութիւնն է։ Վասն զի գրուած է, Իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսընցրնեմ, ու հանճարեղներուն հանճարը պիտի խափանեմ։
20 Ո՞ւր է իմաստունը, ո՞ւր է դպիրը, ո՞ւր է ասս աշխարհիս քննողը. Չէ՞ որ Աստուած յիմարեցուց ասս աշ-
21 խարհիս իմաստութիւնը։ Քանզի որովհետև Աստուծոյ իմաստութեամբը աշխարհ չճանչցաւ զԱստուած իր իմաստութիւնովը, Աստուած հաճեցաւ քարոզութեան յիմարութիւնովը հաւատացեալ-
22 ները ապրեցընելու։ Ինչու որ Հրէաները նշան կ՚ուզեն, և Յոյները
23 իմաստութիւն կը փնտռեն. Իսկ մենք կը քարոզենք խաչեալ Քրիստոսը՝ Հրէաներուն գայթակղութիւն, ու Յոյներուն յիմարու-
24 թիւն. Բայց անոնց որ կանչուած են, թէ Հրէաներուն և թէ Յոյներուն, Քրիստոսը՝ Աստուծոյ զօրութիւնը և Աստուծոյ իմաստութիւնը։ Ինչու որ Աստուծոյ

Ցամի Տեառն 59

ի միմեանս մարդիկներէն աւելի խնամուն է, և Աստուծոյ տկարը մարդ-
26 կին ներէն աւելի զօրաւոր է։ Ուրեմն դուք ձեր կոչումը կը տեսնէք՝ եղբայրնե՛ր, ո՛ր չէ թէ մարմնոյ կողմանէ շատ իմաստուններ, և չէ թէ շատ զօրաւորներ, և չէ թէ շատ ազնուականներ էին երբեմն.
27 Բայց Աստուած աշխարհիս յիմարները ընտրեց, որ ամօթով ընէ իմաստուները. ու աշխարհիս տկարները ընտրեց Աստուած, որ ա-
28 մօթով ընէ զօրաւորները. Եւ աշխարհիս ցածագոյները ու անարգները ընտրեց Աստուած՝ եւ ոչինչները, որ բան մը եղողները խափա-
29 նէ. Որպէս զի մարմին մը չըպարծի Աստուծոյ առջեւ։
30 Իսկ դուք անկէ էք Քրիստոս Յիսուսով, որ ան մեզի Աստուծմէ իմաստութիւն՝ արդարութիւն՝ սրբութիւն եւ փրկութիւն եղաւ.
31 Որ ինչպէս գրուած է, Ան որ կը պարծենայ՝ Տէրոջմով թող պարծենայ։

ԳԼ. Բ

1 Ես ալ եղբայրնե՛ր, երբ որ ձեզի եկայ, չէ թէ խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցու թիւնով մը Աստուծոյ վկայութիւնը ձեզի
2 յայտնելու եկայ։ Վասն զի ես միտքս չդրի ձեր մէջը ուրիշ բան մը գիտնալ, բայց միայն Յիսուս Քրիս-
3 տոսը, ու ան խաչը եղած։ Եւ ես տկարութիւնով ու վախով և շատ դողով ձեր քովը կեցայ.
4 Ու իմ խօսքս և քարոզութիւնս չէ թէ մարդկային իմաստութեան հաճոյիչ խօսքերով էր, հապա Հոգւոյն և զօրութեան ապացոյցով.
5 Թէ հաւատքը Աստուծոյ իմաստութիւնովը չըլլայ, հապա Աստուծոյ զօրութիւնովը։
6 Նոյնը Կատարեալներուն ալ իմաստութիւն կը խօսինք, բայց չէ թէ աս աշխարհիս իմաստութիւնը, և ոչ աս աշխարհիս
7 ոչնչանալու իշխաններուն. Հապա Աստուծոյ ծածուկ իմաստութիւնը կը խօսինք խորհրդով, որ աշխարհէն առաջ սահմանեց Աս-
8 տուած մեր փառքին համար. Ո՛ր գանիկայ աս աշխարհիս իշխաններէն մէկը չճանչցաւ. Քանզի թէ որ ճանչցած ըլլային, ալ փառաց
9 Տէրը խաչ չէին հաներ. Հապա ինչպէս որ գրուած է, Ան բաները որ աչք չէ տեսեր և ականջ չէ լսեր ու մարդու սրտին մէջ չէ ինկեր, Աստուած զինքը սիրողներուն
10 պատրաստեց։ Բայց Աստուած մեզի յայտնեց իր Հոգիովը, ինչու որ Հոգին ամէն բան կը քննէ, Աստուծոյ խորունկ բաներն ալ։
11 Վասն զի մարդիկներէն ո՛վ գիտէ մարդուն բաները, Բայց միայն մարդուն Հոգին որ իր մէջն է. Նոյնպէս ալ Աստուծոյ բաները մէկը չգիտեր, բայց միայն Աստուծոյ Հո-
12 գին։ Իսկ մենք չէ թէ աշխարհիս Հոգին առինք, Հապա ան Հոգին որ Աստուծմէ է. որ մենք ճանչնանք ան բաները որ Աստուծ-
13 մէ տրուեցաւ մեզի. Որոնք նաև կը խօսինք, չէ թէ մարդկային իմաստութեան սորվեցուցած խօսքերովը, հապա Հոգիին սորվեցուցածներովը, և հոգևոր բաները հոգևորի հետ կը յարմարցընենք։
14 Իսկ շնչաւոր մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները չընդունիր, Քանի որ անոնք իրեն յիմարութիւն են, ու չկրնար ա՛լ գիտնալ, ինչու որ հոգևոր կերպով կը քննուին։
15 Բայց ան որ հոգևոր է՝ ամէն բան կը քննէ, ու ինքը մէկէ մը չըքննուի։
16 Նոյնը Քանզի ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը, որ անոր խրատ տուող ա՛լ ըլլայ. Բայց մենք Քրիստոսի միտքը ունինք։

ԳԼ. Գ

2 Ցտոյժ ասոյէ կամ կը տրուի՛ և ո՛չ թէ կըրակաբեր։ 3 Կռիւը ու նախանձը մարմնաւոր մարդի պատճառներ են։ 7 Ջհկադր ու ջուր ստուգ բան մը չեն։ 9 Աւետարանի պաշտօնեաները Աստուծոյ գործակիցներն են։ 11 Քրիստոս է մի միայն հիմը։ 16 Մարդիկ Աստուծոյ տաճարներն են, որոնք պարտին սուրբ պահուիլ։ 19 Ես աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջեւ յիմարութիւն է։

1 Ես ալ եղբայրնե՛ր՝ չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպէս թէ հոգևորներու, հապա որպէս թէ մարմնա-
2 ւորներու, որպէս թէ Քրիստոսով տղայոց. Ձեզի կաթ կերցուցի, և չէ թէ կերակուր. Ինչու որ դեռ կարող չէիք, ու հիմա ալ տակաւին կարող չէք, վասն զի
3 դեռ մարմնաւոր էք. Որովհետև տակաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակառակութիւն և բաժանումներ կան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք, ու
4 մարդկօրէն կը քալէք. Քանզի երբոր ձեզմէ մէկը կ՚ըսէ թէ Ես Պօղոսեան եմ, և միսը՝ թէ Ես Ապողոսեան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք. Ուրեմն ո՞վ է Պօղոս կամ
5 ո՞վ է Ապողոս. Պաշտօնեաներ են, որոնցմով հաւատացիք, Ես ինչպէս որ Տէրը տուաւ ամէն
6 մէկուն։ Ես տնկեցի, Ապողոս

Ցամի Տեառն 59

ջուր տուաւ՝ Աստուած աճեցուց։
7 Ուստի ո՛չ տնկողը բան մըն է ո՛չ ալ ջրողը, հապա Աստուած որ կ՚աճեցնէ։
8 Տնկողն ու ջրողը մէկ են, բայց իւրաքանչիւրը իր վարձքին համեմատ իր աշխատութեան պիտի առնու։
9 Վասն զի մենք Աստուծոյ գործակիցներ ենք, դուք Աստուծոյ արտ էք, Աստուծոյ շէնք էք։
10 Ըստ Աստուծոյ ինծի տրուած շնորհքին՝ իմաստուն վարպետի պէս հիմ դրի, ու ուրիշ մը կը շինէ վրան. Բայց ամէն մարդ թող զգուշանայ թէ ինչպէս վրան կը շինէ։
11 Վասն զի ուրիշ հիմ մը չի կրնար դնել մարդ, բացի այն դրուածէն որ է Յիսուս Քրիստոս։
12 Իսկ եթէ մարդ այդ հիմին վրայ կը շինէ ոսկի, արծաթ, թանկագին քարեր, փայտ, խոտ, յարդ,
13 Ամէն մարդու գործը յայտնի պիտի ըլլայ. Վասն զի այն օրը պիտի ցուցնէ զայն, որովհետև հրով պիտի յայտնուի. Ու այդ հրը ամէն մարդու գործը պիտի փորձէ թէ ինչպիսի է։
14 Եթէ որուն վրայ շինած է՝ անոր գործը մնայ, վարձք պիտի առնու։
15 Եթէ որուն գործը այրի՝ կորուստ պիտի կրէ, բայց ինքը այնպէս մը պիտի ազատի որ թէ հրոյ միջէն։
16 Չգիտէ՞ք որ դուք Աստուծոյ տաճարն էք, և Աստուծոյ Հոգին ձեր մէջ կը բնակի։
17 Եթէ որ մէկը Աստուծոյ տաճարը կը ապականէ, Աստուած զայն պիտի կորսնցնէ. Վասն զի Աստուծոյ տաճարը սուրբ է, որ դուք էք։
18 Ոեւէ մէկը ինքզինքը չխաբէ. Եթէ որ մէկը ձեր մէջ կը կարծէ թէ իմաստուն է այս աշխարհիս մէջ, թող յիմար ըլլայ, որ իմաստուն ըլլայ։
19 Վասն զի այս աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջեւ յիմարութիւն է. Վասն զի գրուած է, Ան որ կը բռնէ իմաստունները իրենց խորամանկութեան մէջ։
20 Եւ նորէն՝ Տէրը կը գիտէ իմաստուններուն խորհուրդները թէ ունայն են։
21 Ուստի թող մարդ մարդոց վրայ չպարծենայ. Վասն զի ամէն բան ձերն է,
22 Թէ Պօղոս, թէ Ապողոս, թէ Կեփաս, թէ աշխարհ, թէ կեանք, թէ մահ, թէ ներկայ բաներ, թէ գալիք բաներ, ամէն բան ձերն է,
23 Իսկ դուք Քրիստոսինն էք, և Քրիստոս Աստուծոյն է։

ԳԼ. Դ

1 Մարդ մեզ ինչպէս Քրիստոսի սպասաւորներ և Աստուծոյ խորհուրդներուն տնտեսներ համարի։
2 Ասկէ զատ տնտեսներէն կը պահանջուի որ հաւատարիմ մը գտնուի։
3 Ինծի համար շատ չնչին բան է որ ձեր կամ մարդկային դատաստանէ քննուիմ. Այո ես ինծի չեմ դատեր.
4 Վասն զի ինծի համար ոչինչ գիտեմ, բայց ասով չեմ արդարացած. Բայց զիս դատողը Տէրն է։
5 Ուստի ժամանակէ առաջ ոչինչ դատեցէք, մինչեւ որ Տէրը գայ, որ և խաւարի մէջ գտնուածները պիտի լուսաւորէ և սրտերուն խորհուրդները պիտի յայտնէ. Եւ այն ատեն ամէն մարդու գովեստը Աստուծմէ պիտի ըլլայ։
6 Եղբայրնե՛ր, այս բաները ձեզի համար ինծի և Ապողոսի վրայ փոխադրեցի, որ մեր վրայով սորվիք՝ որ գրուածէն անդին չանցնիք, որ մէկը միւսին դէմ ամբարտաւանանայ։
7 Վասն զի ո՞վ քեզ կը զատորոշէ. Եւ ի՞նչ ունիս որ չառած ըլլայիր. Եթէ որ առած ես՝ ինչու կը պարծենաս իբր թէ չառած ըլլայիր։
8 Արդէն կշտացած էք, արդէն հարստացած էք, մեզմէ առանց թագաւորացած էք. Եւ երանի թէ թագաւորացած ըլլայիք, որ մենք ալ ձեզի հետ թագաւորենք։
9 Վասն զի կը կարծեմ թէ Աստուած մեզ՝ առաքեալներս, վերջի տեղը դրաւ իբրեւ մահուան դատապարտեալներ. Վասն զի աշխարհին, հրեշտակներուն և մարդոց տեսարան եղանք։
10 Մենք յիմարներ ենք Քրիստոսի համար, դուք Քրիստոսով իմաստուններ էք. Մենք տկարներ, դուք զօրաւորներ. Դուք փառաւորեալներ, մենք անարգեալներ։
11 Մինչեւ այս ժամ և քաղցած ենք և ծարաւի և մերկ և ծեծուած և անօթեւան
12 և մեր ձեռքերովը կը վաստակինք. Մեզի հայհոյելու ատեն կ՚օրհնենք, հալածուելու ատեն կը համբերենք,
13 Զրպարտուելու ատեն կ՚աղաչենք. Մինչեւ հիմա աշխարհի աղբ ու ամէն բանի աղտ եղանք։
14 Ձեզ ամչցընելու համար չեմ գրեր այս բաները, հապա իմ սիրելի զաւակներս ձեզ կը նուիրեմ։
15 Վասն զի եթէ տասը հազար դաստիարակ ունենաք ալ Քրիստոսի մէջ, բայց շատ հայրեր չունիք. Վասն զի ես Քրիստոս Յիսուսի մէջ Աւետարանով ձեզ ծնայ։
16 Ուստի կը խնդրեմ ձեզմէ, որ ինծի հետեւողներ ըլլաք։
17 Ասոր համար Տիմոթէոսը ձեզի ղրկեցի, որ իմ սիրելի և հաւատարիմ զաւակս է Տէրոջմով, որ ձեզի կը յիշեցնէ իմ ճամբաներս որ Քրիստոսի մէջ են, ինչպէս ամէն տեղ ամէն եկեղեցիի մէջ կը վարդապետեմ։
18 Ոմանք ամբարտաւանացան, կարծելով թէ ես ձեր մօտ պիտի չգամ։
19 Բայց շուտով ձեր մօտ պիտի գամ, եթէ Տէրը կամենայ, և պիտի ոչ թէ այդ ամբարտաւանացածներուն խօսքը, հապա անոնց զօրութիւնը գիտնամ։
20 Վասն զի Աստուծոյ արքայութիւնը խօսքի մէջ չէ, հապա զօրութեան մէջ։
21 Ինչ կ՚ուզէք, գաւազանո՞վ գամ ձեզի մօտ, թէ՞ սիրով և հեզութեան հոգիով։

ԳԼ. Ե

1 Ընդհանրապէս կ՚ականջ կ՚առնուի թէ ձեր մէջ պոռնկութիւն կայ, և այնպիսի պոռնկութիւն որ հեթանոսներուն մէջ անգամ չկայ, որ մէկը իր հօրը կնոջը առած է։
2 Ու դուք ամբարտաւանացած էք, և ո՛չ աւելի սգացիք, որպէսզի այդ գործը ընողը ձեր միջէն վերցուի։
3 Վասն զի ես թէպէտ մարմնով հեռու եմ, բայց հոգիով ներկայ եմ, և ներկայի պէս դատեցի
4 Ան որ այդ գործը ըրաւ, Տէր Յիսուսի անունովը, երբ դուք և իմ հոգիս հաւաքուած էք մեր Տէր Յիսուսի զօրութեամբը,
5 Որ այդպիսին Սատանայի յանձնենք մարմնին կորուստի համար, որպէսզի հոգին Տէր Յիսուսի օրը փրկուի։
6 Ձեր պարծանքը լաւ չէ. Չգիտէ՞ք որ մանր թթխմորը ամբողջ խմորը կը թթխմորցընէ։
7 Ուրեմն մաքրեցէք հին թթխմորը, որպէսզի նոր խմոր ըլլաք, որպէս թէ անթթխմոր էք. Վասն զի մեր Զատկին գառնուկը՝ Քրիստոս, մեզի համար զոհուեցաւ։
8 Ուստի տօնենք ոչ հին թթխմորով, ոչ ալ չարութեան և ամբարշտութեան թթխմորով, հապա անթթխմոր հացով անկեղծութեան և ճշմարտութեան։
9 Նամակիս մէջ գրեցի ձեզի որ պոռնիկներու հետ խառնուրդ չունենաք։
10 Ո՛չ թէ այս աշխարհիս պոռնիկներուն կամ ագահներուն կամ յափշտակողներուն կամ կռապաշտներուն հետ բոլորովին, վասն զի ձեզ աշխարհէն դուրս ելլել պիտի հարկադրուիք։
11 Հապա հիմա ձեզի գրեցի որ եթէ մէկը որ եղբայր անունով կը կոչուի՝ պոռնիկ կամ ագահ կամ կռապաշտ կամ հայհոյող կամ հարբեցող կամ յափշտակող է, նոյնիսկ հետը չուտէք։
12 Վասն զի ինչ գործ ունիմ դատելու դուրսի մարդոց. Ձեր դատելիքը ներսի՞ն չէ.
13 Բայց դուրսի մարդոց Աստուած կը դատէ. Ուստի չարը ձեր միջէն հանեցէք։

ԳԼ. Զ

1 Ոմանց կարծիքով Ա. Պօղոս Կորնթոսէ գրած է այս նամակը։ 2 Սրբերը աշխարհը պիտի դատեն։ 3 Ասոնք ալ հրեշտակներ են։ 9 Ոչ ոք պիտի մտնէ Աստուծոյ արքայութեան մէջ։ 12 Ամէն բան կարելի է, բայց ամէն բան օգտակար չէ։ 13 Մարմինը պոռնկութեան համար չէ։ 15 Մարմինները Քրիստոսի անդամներ են։ 19 Մարմինը Սուրբ Հոգիին տաճարն է։

1 Ձեզմէ մէկը ուրիշի հետ դատ ունենալով՝ կը համարձակի՞ անիրաւներուն առջեւ դատուիլ, և ո՛չ թէ սրբերուն առջեւ։
2 Կամ չգիտէ՞ք որ սրբերը աշխարհը պիտի դատեն. Եթէ ձեր կողմէն աշխարհ պիտի դատուի, անարժա՞ն էք աննշան դատաստաններ տեսնելու։
3 Չգիտէ՞ք որ հրեշտակներ պիտի դատենք, որչափ աւելի այս կեանքի բաները։
4 Ուրեմն եթէ այս կեանքի դատաստաններ ունիք, անոնց կը նստեցնէ՞ք որ եկեղեցիին մէջ արհամարհուած են։
5 Ձեզ կ՚ամչցընեմ. Ուրեմն ձեր մէջ ո՞չ մէկ իմաստուն չկայ որ կարենայ իր եղբայրներուն միջեւ դատել։
6 Հապա եղբայր եղբօր հետ դատի կու գայ, և անհաւատներուն առջեւ։
7 Ուրեմն ձեզի համար ամօթ է որ դատեր ունիք իրարու հետ. Ինչու չեք կրեր աւելի անիրաւութիւն, ինչու չեք կրեր աւելի վնաս։
8 Հապա դուք անիրաւութիւն կ՚ընէք և վնաս կու տաք, և ասիկա եղբայրներուն։
9 Չգիտէ՞ք որ անիրաւները Աստուծոյ արքայութեան չեն ժառանգեր. Մի՛ մոլորիք. Ո՛չ պոռնիկներ, ո՛չ կռապաշտներ, ո՛չ շնացողներ, ո՛չ արուազգիներ,
10 Ո՛չ գողեր, ո՛չ ագահներ, ո՛չ հարբեցողներ, ո՛չ հայհոյողներ, ո՛չ յափշտակողներ Աստուծոյ արքայութեան չեն ժառանգեր։
11 Եւ ձեզմէ ոմանք ասանկ էիք. Հապա լուացուեցաք, հապա սրբացուեցաք, հապա արդարացուեցաք Տէր Յիսուսի անունովը և մեր Աստուծոյ Հոգիովը։
12 Ամէն բան ինծի համար կարելի է, բայց ամէն բան օգտակար չէ. Ամէն բան ինծի համար կարելի է, բայց ես ոչ մէկ բանի տակ պիտի մնամ։
13 Կերակուրները փորին համար են, և փորը կերակուրներուն համար. Բայց Աստուած թէ՛ զայն և թէ՛ զանոնք պիտի կործանէ. Բայց մարմինը պոռնկութեան համար չէ, հապա Տէրոջ համար, և Տէրը մարմնոյն համար։
14 Աստուած Տէրը յարուցանեց, և մեզ ալ իր զօրութեամբը պիտի յարուցանէ։
15 Չգիտէ՞ք որ ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամներ են. Ուրեմն Քրիստոսի անդամները պոռնկի՞ անդամներ պիտի առնեմ. Երբեք։
16 Չգիտէ՞ք որ պոռնկի հետ միացող մարդը մարմնով մէկ է. Վասն զի կ՚ըսէ, Երկուքը մարմին մը պիտի ըլլան։
17 Բայց Տէրոջ հետ միացողը հոգիով մէկ է։
18 Պոռնկութենէ փախչեցէք. Մարդ որ ինչ մեղք որ ընէ՝ մարմնէն դուրս է. Բայց պոռնիկ ընողը իր մարմնին դէմ կը մեղանչէ։
19 Չգիտէ՞ք որ ձեր մարմինը ձեր մէջ եղող Սուրբ Հոգիին տաճարն է, որ ձեզի Աստուծմէ ունիք, և ձեր անձերը ձերը չեն։
20 Վասն զի գնով գնուեցաք. Ուրեմն փառաւորեցէք Աստուած ձեր մարմնովը և ձեր հոգիովը, որ Աստուծոյ են։

Ցամք Տեառն 59

Ա Գրէ. ա. 30։ Ժե. 10։ բ Կոր. գ. 5։ Բ Կոր. ժբ. 11։ Գաղ. գ. 3։
Բ Պտ. կր. 12։ Հաւ. բ. 6։ Գէ. գ. 5։ Գաղ. գ. 45։ Ցայտ. 23։ Եբր. 12։
Ե Գոր. ժե. 4։ բ Կոր. գ. 1։
Զ Եփես. բ. 20։ Կող. բ. 7։ Եբր. գ. 34։ ա Պետ. բ. 5։
Է Հաւ. ա. 5։ Ժբ. 3։
Ը Հաւ. ժե. 20։ Հբր 6։ Գէ. գ. 15։ Ցայտ. իա. 14։
Թ ա Պետ. գ. 11։
Ժ Ես. իբ. 16։ Ա Տտ. ժգ. 18։ բ Կոր. ժա. 4։ Գաղ. ա. 7։
Ժա Եփես. բ. 20։
Ժբ Գէ. գ. 5։ Ա Պետ. ա. 7։ գ. 12։
Ժգ Ղես. բ. 35։
Ժդ Գէ. գ. 5։
Ժե Ցաղ. գ. 23։
Ժզ Գէ. գ. 19։ բ Կոր. գ. 16։ Եփես. բ. 21։ 22։ Եբր. գ. 6։ ա Պետ. բ. 5։
Ժէ Ածկ. ե. 7։ Եփ. ե. 21։
Ժը Գէ. ա. 20։ բ. 6։
Ի Ցոր. ե. 13։
Իա Ասղ. ղգ. 11։
Իբ Գէ. ա. 12։ գ. 6։ Հբր 4. 5. 6։
Իգ բ Կոր. գ. 5. 15։
Իդ Հաւ. ժգ. 8։ ժա. 3։ բ Կոր. ժ. 7։ Գաղ. գ. 29։

ջուր տուաւ, Երայց Աստուած ա-
7 ձեզուց։ Ի՞ստի ոչ տնկողը բան մըն է, և ոչ ջուր տուողը, Հապա
8 Աստուած՝ որ աճեցուց։ Ցնկողը ու ջուր տուողը մէկ են, Ե ամէն մէկը իր վարձքը պիտի առնէ իր
9 աշխատութեանը չափովը։ Ի՞նչու որ մենք Աստուծոյ գործակից ենք, դուք Աստուծոյ մշակութիւն էք,
10 Աստուծոյ շինութիւն էք։ Ես Աստուծոյ շնորհացը չափովը որ ինծի տրուեցաւ, Երիսաստուն ճարտարապետի մը պէս հիմ դրի, բայց ա՛նոր վրայ շինողը ուրիշ է. Ե միայն
11 թէ ամէն մէկը թող զգուշանայ
12 թէ ինտոր կը շինէ։ Ինչու որ մէկը՝ ալ ուրիշ հիմ չկրնար դնել քան դրուածէն՝ ի զատ, Յոր է Յիսուս
13 Քրիստոս։ Թէ որ մէկը ա՛ս հիմին վրայ կը շինէ ոսկի՝ արծաթ՝ պատուական քարեր՝ փայտ՝ խոտ՝ և-
14 զէգ, Ե՛ամէն մէկուն գործը յայտնի պիտի ըլլայ. Երքանդի օրը երեան պիտի հանէ, Ե՞ինչու որ կրակով պիտի յայտնուի. և ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ ըլլալը կրակը
15 պիտի փորձէ։ Թէ որ մէկուն շինած գործը մնայու ըլլայ, Երկընդ
15 վարձք պիտի առնէ։ Ե՛ թէ որ մէկուն շինածը այրելու ըլլայ, ա-նիկայ վնաս պիտի քաշէ. բայց ինքը պիտի ազատի, Ե սակայն անանկ՝ իբր թէ կրակի միջէն։
16 Երնդ գիտեր որ Աստուծոյ տաճար էք դուք՝ և Աստուծոյ Հոգին ձեր
17 միջը բնակած է։ Թէ որ մէկը Աստուծոյ տաճարը կ՛ապականէ, Աստուած անոր պիտի ապականէ, ինչու որ Աստուծոյ տաճարը սուրբ է, որ դուք էք։
18 Ո՞ՉՔլլայ որ մէկը ինքզինքը խաբէ. թէ որ ձեզմէ մէկը զինքը իմաստուն կը սեպէ աս աշխարհիս մէջ, թող յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն ըլլայ.
19 Ե՞ինչու որ աս աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջեւ յիմարութիւն է. Ե՞ւան գրուած է թէ Երնիկայ իմաստուններուն իրենց խո-
20 րամանկութեանը մէջ կը բռնէ։
20 Եւ դարձեալ թէ Ո՞Տէրը գիտէ իմաստուններուն խորհուրդները, որ
21 ունայն են։ Ուրեմն Ե՛մէկը թող
22 չպարծենայ մարդոցմով. Ե՞ինչու որ ամէն բան ձերն է, թէ Պօղոս, թէ Ապողոս, թէ Կեփաս, թէ աշխարհ, թէ կեանք, թէ մահ, թէ ներկայ բաները և թէ գալիք-
23 ները՝ ամէն բան ձերն է. Ո՞դուք ալ Քրիստոսինն էք, և Քրիստոս՝ Աստուծոյ։

Գլ. Դ

1 Քրիստոսի պաշտօնեաները ինչ համարում ունենալու են։ 7 Բան մը չունենք որ առած չըլլանք։ 8 Առաքեալները տեսարան եղան աշխարհի, Երեշտակներուն և մարդոց։ 13 աշխարհի ազտելութիւնը և ամէնուն անարգը։ 15 այսու ամենայնիւ Քրիստոսով մեր Հայրերն են։ 16 որոնց օրինակին հետեւելու ենք։

1 Ֆ՞Ոք մարդիկ մեզ առանկ սեպեն՝ Ո՞րպէս թէ Քրիստոսի պաշտաօրներները Ե՞ու Աստուծոյ խորհուրդ-
2 ներուն տնտեսները։ Ուստի որ տնտեսներուն մէջ կը փնտռուի որ
3 մէկը հաւատարիմ գտնուի։ Երայց ինծի ասիկայ ոչինչ բան մըն է, որ ձեզմէ դատուիմ՝ կամ մարդոյ Ե՞դատաստանէն. մանաւանդ որ
4 եսս իմ անձս չեմ դատեր. (Վասն զի ես իմ անձիս վրայով բան մը չեմ գիտեր. Ե՞բայց չեմ թէ ասով կ՛արդարանամ.) Հապա գիս դա-
5 տողը Տէրն է։ Ո՞ւրեմն ժամանակէն առաջ դատաստանէք մի ընէք, մինչեւ որ գայ Տէրը՝ Ե՞որ լուսաւորին գաղտնիքերը՝ ի լոյս պիտի հանէ, ու սրտերուն խորհուրդները յայտնի պիտի ընէ. Ըև ան ատենը ամէն մէկուն գովեստը Աստուծմէ պիտի ըլլայ։
6 Ե՛Ասոնք օրինակ ըրի՝ ե՛ղբայրնե՛ր՝ իմ վրաս ու Ապողոսին վրայ ձեզի համար, Որ դուք մեզմէ սորվիք Ժողտոց կշռել դրուածէն աւելի բան մը չհասկնալ, Ե՞որ չըլլայ թէ ձեզմէ մէկը հպարտանայ մէկուս մը
7 համար ուրիշի մը դէմ։ Քանի՞ մի՛ է ան որ քեզ տարբեր կ՛ընէ՝ Ո՞ր՛ՏԷՐԵՔ. Ե՞ւ ի՞նչ ունիս որ չես առեր դուն. և թէ որ առիր՝ ինչու չառածի պէս կը պարծենաս։
8 Արդէն կշտացած էք, Երարդէն հարստացաք, առանց մեզի թագաւորեցիք. և երանի թէ թագաւորէիք, որ մենք ալ ձեր հետը
9 թագաւորէինք։ Քանի կարծեմ թէ Աստուած մեզի առաքեալներս Երամհատապարտներու նման. Ե՞ինչու որ տեսարան եղանք աշխարհի, և հրեշտակներուն
10 ու մարդկիներուն։ Ե՞Մենք Երիմարդիներ ենք Քրիստոսի համար, և դուք իմաստուններ Քրիստոսով. Ե՞մենք տկար՝ և դուք զօրաւոր. դուք փառաւորեալ՝ ու մենք ա-
11 նարգեալ։ Ե՞Մինչեւ ա՛ս օրերս ալ անոնք կ՛անօթեւենանք ալ, կը ծարաւենք ալ, Երիկ ալ կը մնանք,
12 կը ծեծուինք ալ, աստանդական ալ
12 կը պտրտինք, Երեւ մեր ձեռքերովը գործելով կ՛աշխատինք. երբոր Երիզ կը նախատեն՝ կ՛օրհնենք. երբոր կը
13 հալածեն՝ կը համբերենք. Երբոր դէշ կը խօսին՝ կ՛աղաչենք. Ե՞իբրև աշխարհի ազտութիւնը՝ ամենուն անարգը բլլալով մինչեւ հիմա։
14 Ես բաներս կը գրեմ՝ չէ թէ ձեզ

Ցամք Տեառն 59

Ա Տտ. իգ. 45։ Գէ. գ. 5։ Թ. 17։ բ Կոր. գ. 4։ Կող. ա. 25։
Բ Գես. ժբ. 42։ Տիտ. 7։ ա Պետ. գ. 10։
* Յոան. ա. բուբնին
Ֆ Ցոր. Թ. 2։ Ասղ. ծյ. 3։ Ծիգ. 2։ Ես. իա. 2։ Հաւ. գ. 20։ գ. 2։
Գ Ա Տտ. է. 1։ Հաւ. բ. 1. 16։ Ժգ. 4. 10. 13։ Ցայտ. 12։
Ե Գէ. գ. 13։
Զ Հաւ. բ. 29։ բ Կոր. ե. 10։
Է Գէ. ա. 12։ գ. 4։
Ը Հաւ. ժբ. 3։
Թ Գէ. գ. 21։ ե. 2. 6։
Ժ Ցոհ. գ. 27։ Ցակ. ա. 17։ ա Պետ. գ. 10։
Ժա Ցայտ. գ. 17։
Ժբ Ասղ. խգ. 23։ Հաւ. բ. 36։ Գէ. ժե. 30. 31։ բ Կոր. գ. 11։ գ. 9։
Ժգ Եբր. ժ. 33։
Ժդ Գէ. բ. 3։
Ժե Գոր. ժե. 18։ խգ. 24։ Գէ. ա. 18։ Ես. բ. 14։ գ. 18։ Տես գ Թագ. Թ. 11։
Ժզ Կոր. ժգ. 9։
Ժէ Կոր. գ. 8։ ժա. 23—27։ Փիլ. գ. 12։
Ժը Ցոր. ի. 6։ Հաւ. բ. 35։
Ի Գոր. իգ. 2։ Գոր. ժբ. 3։ ի. 34։ ա Թես. բ. 9։ բ Թես. գ. 8։ ա Տիմ. գ. 10։
Իա Ա Տտ. ե. 44։ Ղե. գ. 28։ իգ. 34։ Գոր. ե. 59։ Հաւ. ժբ. 14. 20։ ա Պետ. բ. 23։ գ. 9։
Իբ Ոգբ. գ. 45։

Ցամք Տեառն 59

ՂԹես ՀՄր 2·7 ։ րԿոր·գ· 14 ։ Եփես·ե· 11 ։ րԹես· գ·14 ։ ՅԳլ·ա·20 ։ ՂԳլ·ժ·27· ԷՁոհ·ժէ·15· աՁոհ·ե·19· ՀՊատ·ժր· 17 ։ Հառվ· ժգ·17 ։ ր Թես·ԺԹ·6· 14 ։ ր Ձոհ· 10 ։ ›Գաղ·ը·12· ՆՄաթ·գ·11· Կող·գ·5։ ա Թես·գ·11· աՏիմ·գ·Ե ։ ՂԳլ·գ·1·2· 3·4 ։ ՊրՕր·ժգ·5· ժէ·7 ։ ես· 21 ։ իր·21· 22·24 ։

Ցամք Տեառն 59

ա Թես·ը· 11 ։ ՊԳոր·ժր· 11 ։ Հառվ· ժե·20 ։ Գլ· գ·6 ։ Գաղ· գ·19 ։ Փիլ իմ· 10 ։ Ցակ·ա·18 ։ Ղ Գլ·ժա·1 ։ Փիլ·գ·17 ։ ա Թես·ա· 6 ։ ր Թես· գ·9 ։ ՊԳոր·ժԹ· 22 ։ Գլ·ժգ· 10 ։ Փիլ·ր· 19 ։ ա Թես· գ·2 ։ ԼաՏիմ·ա·2ե ր Տիմ·ա·2 ։ ՊԳլ·ժա·2 ։ ՊԳլ·ժգ·33 ։ ԷԳլ·է·17 ։ ՊԳլ·է·2 ։ ր Գոր·ժԹ· 21 ։ Գլ·ժգ· 5 ։ ր Կոր· ա·15·23 ։ ›Գոր·ժր· 21 ։ Հառվ· ժե·32 ։ Երր· գ·3 ։ Ցակ· գ·15 ։ ՊԳլ·ր·4 ։ ա Թես·ա·5 ։ ֆր Կոր·ժ· 2 ։ ժգ·10 ։

Ցամք Տեառն 59

ՈՀռե՛ չըմիչ[ե]իր ։ ՊՂե·ժր·8ւր Օր·իր·30· իէ·20 ։ ԲրԿոր·է·12· ֆԳլ·գ·18 ։ ՐրԿոր·է· 7·10 ։ ԻԿող·ր·2 ։ ՂՍաա·ժգ· 19 ։ ժր·18 ։ ՑՈՒ·ի·23 ։ ր Կոր·ր·10 ։ ժգ·3·10 ։ ԻԳոր·իգ·18 ։ ըՑոր·ր·6 ։ Ա ագ·ՄԹ·6 ։ ա Տիմ· ա· 20 ։ ՖՀմր 2 ։ Գլ· գ·21 ։ գ·19 ։ Ցակ·գ·16 ։ ֆԳլ·ժե·33 ։ Գաղ·ե·9 ։ ր Տիմ·ր·17 ։ ՏՂա·ձգ·7 ։ ՑՈՒ·ա·29 ։ Գլ·ժե·31 ։ Պետ·ա·19 ։ Ցայս·ե·6· 12 ։ ԼՑՈՒ· ժԹ· 14 ։ ԻԵլ·ժր·15 ։ ժգ·6 ։ ՐՕր·ժգ·3 ։ ¦ՄՍաա·ժգ· 6·12 ։ ՄՐա· ր·15 ։ Ղա· ժր·1 ։

ամչցնելու համար , չհապա կը խրատեմ ձեզ սիրելի որդիներուս
15 պէս ։ Վասն զի Թէև դուք տասը հազար վարժապետներ ունենաք Քրիստոսով , բայց չէ Թէ շատ հայրեր եղէք ։ ՙ ինչու որ Քրիստոս Ցիսուսով ես ձեզ Ծնայ աւետա-
16 բանովը ։ Ուրեմն կ՚ազաչեմ ձեզի՝
17 Նմանիչ եղէք ։ Ասոր համար ձեզի խրկեցի ՙ Տիմոթէոսը , Որ իմ սիրելի որդիս է՝ ու Ցերոջմով հաւատարիմ . ՙ որ անիկայ ձեր միտքը պիտի ձգէ Քրիստոսով իմ ըներէն ճամբաներս , ՙ ինչպէս որ ամէն տեղ ամէն եկեղեցիներուն
18 մէջ Ես կը սորվեցընեմ ։ ՙ Մէկ քանիները հպարտացան , որպէս
19 Թէ ես պիտի չգամ ձեզի ։ ՙ Բայց շուտով պիտի գամ ձեզի՝ ՙ Թէ որ Ցերը կամենայ , և պիտի հասկընամ չէ Թէ հպարտացողներուն խօսքերը , հապա զօրութիւնը ։
20 ՙ Վասն զի Աստուծոյ Թագաւորութիւնը չէ Թէ խօսքով է , հապա
21 զօրութիւնով ։ Ի՞նչպէս կ՚ուզէք , ֆգաւազանով գամ ձեզի , Թէ սիրով և հեզութեան հոգիով ։

ԳԼ · Ե

1 Պօղոս կ՚ըսացընէ Կորնթացւոց Թէ ապագային անձը 6 յանէ ամբիծ պահեն մին է իրենց բան Թէ պարծանաց ։ 7 կ՚ըսացընէ Թէ պէտք է հին խմորը մկկի ձգել ։ 10 Թէ պէտք է եղեռնագործները ամչցընել , և առանցմէ ևս քաշուիլ ։

1 Ոն հասարակ կը լսուի ձեր մէջը պոռնկութիւն ըլլալ , և անանկ պոռնկութիւն՝ որ հեթանոսներուն մէջ ալ *չկայ ՙ որպէս Թէ մէկը
2 իր Տօքը կինը ունենայ ։ Եւ դուք հպարտացեր էք , և ոչ մանաւանդ սուգ ըրէք , որ ձեր մէջէն
3 վերցուի աս բանը ընողը ։ Ինչու որ Թէպէտ ես մարմնով հեռու եմ , բայց հոգիով ներկայ եմ . ուստի հիմա որպէս Թէ ներկայ ըլլալով որոշեցի , որ աս բանը ը-
4 նողը՝ Երբոր մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի անունովը մկկուզ ժողվուիք դուք՝ ու իմ հոգիս՝ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի զօրութիւ-
5 նովը , Ընակիր Սատանային մսոյնիկը՝ մարմինը կորստեան համար , որ հոգին փրկուի Տէր Ցի-
6 սուսի օրը ։ Ձեր պարծանքը ապիկ չէ . չէք գիտեր ՙ որ քիչ մը խմորը բոլոր զանգուածը կը խմո-
7 րէ ։ Մաքրեցէք հին խմորը մկկի , որ ըլլաք նոր զանգուած , ինչպէս անխմոր էք ։ Ինչու որ Քրիստոս մեր Համար զո-
8 հուեցաւ ։ ՙ Ուստի տօն կատարենք՝ ՙ չէ Թէ հին խմորով և չէ Թէ չարութեան ու անզգամութեան խմորովը , հապա անկեղծութեան ու ճշմարտութեան անխմորովը ։
9 Ես գրեցի ձեզի Թուղթին մէջ , Որ պոռնիկներուն հետ
10 չխառնուիք ։ Եւ ոչ՝ չէ Թէ նաս աշխարհիս պոռնիկներուն հետ , կամ ագահներուն հետ , կամ յափշտակողներուն հետ , կամ կռապաշտներուն հետ . Հապա Թէ չէ՝ ՙ պէտք էր որ դուք
11 աշխարհէս դուրս ելլէիք ։ Բայց հիմա ձեզի գրեցի չխառնուիլ , այսինքն՝ Թէ որ մէկը եղբայր ըսուած՝ կամ պոռնիկ ըլլայ , կամ ագահ , կամ կռապաշտ , կամ նախատող , կամ դինով , կամ յափշտակող , անանկին հետ հաց
12 ալ չուտել ։ Վասն զի ինչ պէտք է ինծի դուրսիններն ալ դատել . Չէ՞ որ դուք ներսիններն-
13 ը դուք կը դատէք . Իսկ դուրսիններն Աստուած պիտի դատէ . ՙ ուստի չարը ձեր մէջէն վերցուցէք ։

ԳԼ · Զ

1 Ընաբանելը կը ծանուցանէ Թէ պէտք չէ որ իրենց եղբայրները Դեղին՝ գանգը դատի կանչով , 6 մանաւանդ անհատներուն առջեւ ։ 9 Թէ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը չեն ժառանգիր ։ 15 Թէ մեր մարմինները Քրիստոսի անդամներ են , 19 և Սուրբ Հոգիին տաճարներ ։ 16 ուրեմն պէտք չէ որ գանգը պղծենք ։

1 Ձեզմէ մէկը՝ Թէ որ մէկ բան մը ունենայ իր ընկերին հետ , կը համարձակի՞ անիրաւներուն առջեւ դատուիլ , ու չէ Թէ սուրբերուն
2 առջեւ ։ ՙ Չէ՞ք գիտեր որ սուրբերը պիտի դատեն աշխարհը . ու Թէ որ աշխարհս ձեզմէ կը դատուի , ուրեմն արժանի չէք դուք ներին
3 դատեր ըլլալու ։ ՙ Չէ՞ք գիտեր որ մենք հրեշտակներ պիտի դատենք . ո՛ր կը մնան հապա աշխարհային
4 բաները ։ ՙ Ուրեմն Թէ որ ձեր մէջը աշխարհային դատեր ունիք , ակնկիզեցոյն անարգները ձեզի դատաւոր
5 դրէք ։ Ձեզ ամչցնելու համար կը զրուցեմ . այնչափ եղաւ որ ձեր մէջը մէկ իմաստուն մը չկայ , որ կարող ըլլայ իրաւունքը որոշել
6 իր եղբայրներուն մէջ . Հապա եղբայր եղբօր հետ դատի կը մտնէ , ան ալ անհաւատներուն առջեւ ։
7 Ընդհարձակ բոլորովին յանցանք մըն է աս ձեր մէջը , որ իրարու հետ դատեր ունիք . ՙ ինչու՞ մանաւանդ դուք անիրաւութիւն չէք կրեր . ինչու՞ մանաւանդ դուք զրկանք
8 չէք քաշեր ։ Հապա դուք անիրաւութիւն ու զրկանք կ՚ընէք ,
9 Եւ ան ալ եղբայրներուն ։ Չէ՞ք գիտեր որ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն . Մի խաբուիք , ոչ պոռնիկ-

ՊԱՎԼՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՑ ԹՈՒՂԹԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՑԻՆԵՐՈՒ

ՊՂե·ժր·8ւր Օր·իր·30· իէ·20 ։ ԲրԿոր·է·12· ֆԳլ·գ·18 ։ ՐրԿոր·է· 7·10 ։ ԻԿող·ր·2 ։ ՂՍաա·ժգ· 19 ։ ժր·18 ։ ՑՈՒ·ի·23 ։ ր Կոր·ր·10 ։ ժգ·3·10 ։ ԻԳոր·իգ·18 ։ ըՑոր·ր·6 ։ Ա ագ·ՄԹ·6 ։ ա Տիմ· ա· 20 ։ ՖՀմր 2 ։ Գլ· գ·21 ։ գ·19 ։ Ցակ·գ·16 ։ ֆԳլ·ժե·33 ։ Գաղ·ե·9 ։ ր Տիմ·ր·17 ։ ՏՂա·ձգ·7 ։ ՑՈՒ·ա·29 ։ Գլ·ժե·31 ։ Պետ·ա·19 ։ Ցայս·ե·6· 12 ։ ԼՑՈՒ· ժԹ· 14 ։ ԻԵլ·ժր·15 ։ ժգ·6 ։ ՐՕր·ժգ·3 ։ ¦ՄՍաա·ժգ· 6·12 ։ ՄՐա· ր·15 ։ Ղա· ժր·1 ։

Ցամք Տեառն 59

ՂԹես ՀՄր 2· 7 ։ րԿոր·գ· 14 ։ Եփես·ե· 11 ։ րԹես· գ·14 ։ ՅԳլ·ա·20 ։ ՂԳլ·ժ·27· ԷՁոհ·ժէ·15· աՁոհ·ե·19· ՀՊատ·ժր· 17 ։ Հառվ· ժգ·17 ։ ր Թես·Ղգ·6· 14 ։ ր Ձոհ· 10 ։ ›Գաղ·ը·12· ՆՄաթ·գ·11· Կող·գ·5։ ա Թես·գ·11· աՏիմ·գ·Ե ։ ՂԳլ·գ·1·2· 3·4 ։ ՊրՕր·ժգ·5· ժէ·7 ։ ես· 21 ։ իր·21· 22·24 ։

Ցամք Տեառն 59

ՊԳոր·ժր· 11 ։ Հառվ· ժե·20 ։ Գլ· գ·6 ։ Գաղ· գ·19 ։ Փիլ իմ· 10 ։ Ցակ·ա·18 ։ Ղ Գլ·ժա·1 ։ Փիլ·գ·17 ։ ա Թես·ա· 6 ։ ր Թես· գ·9 ։ ՊԳոր·ժԹ· 22 ։ Գլ·ժգ· 10 ։ Փիլ·ր· 19 ։ ա Թես· գ·2 ։ ԼաՏիմ·ա·2ե ր Տիմ·ա·2 ։ ՊԳլ·ժա·2 ։ ՊԳլ·ժգ·33 ։ ԷԳլ·է·17 ։ ՊԳլ·է·2 ։ ր Գոր·ժԹ· 21 ։ Գլ·ժգ· 5 ։ ր Կոր· ա·15·23 ։ ›Գոր·ժր· 21 ։ Հառվ· ժե·32 ։ Երր· գ·3 ։ Ցակ· գ·15 ։ ՊԳլ·ր·4 ։ ա Թես·ա·5 ։ ֆր Կոր·ժ· 2 ։ ժգ·10 ։

ՈՀռե՛ չըմիչ[ե]իր ։ ՊՂե·ժր·8ւր Օր·իր·30· իէ·20 ։ ԲրԿոր·է·12· ֆԳլ·գ·18 ։ ՐրԿոր·է· 7·10 ։ ԻԿող·ր·2 ։ ՂՍաա·ժգ· 19 ։ ժր·18 ։ ՑՈՒ·ի·23 ։ ր Կոր·ր·10 ։ ժգ·3·10 ։ ԻԳոր·իգ·18 ։ ըՑոր·ր·6 ։ Ա ագ·ՄԹ·6 ։ ա Տիմ· ա· 20 ։ ՖՀմր 2 ։ Գլ· գ·21 ։ գ·19 ։ Ցակ·գ·16 ։ ֆԳլ·ժե·33 ։ Գաղ·ե·9 ։ ր Տիմ·ր·17 ։ ՏՂա·ձգ·7 ։ ՑՈՒ·ա·29 ։ Գլ·ժե·31 ։ Պետ·ա·19 ։ Ցայս·ե·6· 12 ։ ԼՑՈՒ· ժԹ· 14 ։ ԻԵլ·ժր·15 ։ ժգ·6 ։ ՐՕր·ժգ·3 ։ ¦ՄՍաա·ժգ· 6·12 ։ ՄՐա· ր·15 ։ Ղա· ժր·1 ։

Յաճախ Տեառն 59

ղեվ. ժե.50։ Գաղ. ե.21։ Եփես. ե.5։ ա Տիմ. ա. 9։ Եբր. ժբ. 14։ ժգ. 4։ Յայտ. իբ. 15։

Ե Գվ. ժբ. 2։ Եփես. բ. 2։ գ. 22։ ե. 8։ Կող. գ. 7։ Տիտ. գ. 3։

Ը Գվ. ա. 30։ Եբր. ժ. 22։

Թ Գվ. ժ. 23։

Ժ Պատ. ժե. 17։ Հռով. ժգ. 17։ Կող. բ. 22, 23։

Ի Հմր 15. 19. 20։ ա Թես. գ. 3, 7։

Լ Եփես. ե. 23։

Խ Հռով. գ. 5։ Տ. բ. 11։ բ Կոր. գ. 14։

Ծ Եփես. ա. 19. 20։

Կ Հռով. ժբ. 5։ Գվ. ժբ. 27։ Եփես. գ. 12. 15. 16։ ե. 30։

Հ Ծն. բ. 24։ Պատ. ժԹ. 5։ Եփես. ե. 31։

Ձ Յօվ. ժե. 21, 22. 23։ Եփես. գ. 4։ ե. 30։

Ղ Հռով. գ. 12։ 13։ Եբր. ժգ. 4։

Ճ Հռով. ա. 24։ ա Թես. գ. 4։

Մ Գվ. գ. 16։ բ Կոր. գ. 16։

Յ Հռով. ժգ. 7, 8։

Ն Գոր. ի. 28։ Գվ. ե. 23։ Գաղ. գ. 13։ Եբր. ի. 12։ ա Պետ. ա. 18, 19։ բ Պետ. բ. 1։ Յայտ. ե. 9։

Շ Եր. իե. 10։ ա Պետ. գ. 7։

ները՝ Հոչ կռապաշտները՝ ոչ շը-
10 նացողները՝ ՈՉ իգացածները՝ ոչ արուադիտները՝ ոչ գողերը՝ ոչ ագահները՝ ոչ գինովները՝ ոչ նախատողները ևս ոչ յափշտակողները Աստուծոյ Թագաւորութիւն
11 ՆԸ պիտի չժառանգեն ։ Եւ դուք ոմկ քանիներդ անանկներ էիք . Հբայց լուացուեցաք , բայց սրբուեցաք , բայց արդարացաք Տէր Յիսուսի անունովը ու մեր Աստուծոյ Հոգիովը ։
12 ԲԱմէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց չէ Թէ ամէն բան օգտակար . ամէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց ևս ոմկ բանի մը իշխանութեան
13 տակ պիտի չըլլամ ։ ՃԿերակուբները փորին համար է , փորն ալ կերակուրներուն . բայց Աստուած ասոնց ալ՝ անոնք ալ պիտի խափանէ ։ Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար չէ , Հայլա Տէրոջը , Ու Տէրը՝ մարմինին համար ։
14 Եւ Աստուած զՏէրը յարուցից , ՃԱզգ ալ պիտի յա-
15 րուցանէ իր զօրութիւնովը ։ Չէք գիտեր որ Հձեր մարմինները Քրիստոսի անդամներն են . ուստի Քրիստոսի անդամները առնելով՝ պոռնիկի անդամներ ընեմ . քաւ լիցի ։
16 Չէք գիտեր Թէ ան որ պոռնիկի կը մօտենայ , մէնա հետ ոմկ մարմին կ'ըլլայ . Հբանզի Հերէզ կ'ըսէ , Երկուքը ոմկ մարմին պիտի ըլլան ։
17 Ճիսկ ան որ Տէրոջը կը մօտենայ ,
18 ՙնոր հետ ոմկ Հոգի կ'ըլլայ ։ ՀՊոռնկութենէն փախէք . ամէն մեղք որ մարդ կը գործէ՝ իր մարմինէն դուրս է . բայց ան որ կը պոռնկի՝ Ճիր մարմինին դէմ կը մեղանչէ ։
19 ՃՉէք գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար են Սուրբ Հոգիին որ ձեր մէջն է , որ անիկայ Աստուծմէ ունիք , ՃՈւ դուք ձեր անձին չըբլ-
20 չէք . ՙՔանզի գնով ծախու առնուեցաք . ուստի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր մարմիններուն ու Հոգիներուն մէջը , որ Աստուծոյ են ։

ԳԼ. Է

1 Առաքեալը կը խօսի ամուսնութեան վրայով ։ 4 ցուցնելով Թէ ան մէկ զոյգնեն մըն է պոռնկութեան դէմ ։ 10 Թէ ամուսնութեան կապը պիտի չէ որ դիւրաւ լուծուի ։ 18 Թէ ամէն մարդ պարտի գոհ ըլլալ իր վիճակին ։ 25 Թէ կուսութիւնը ինչ գիտութիւնամբ կրնայ պահուիլ ։ 35 և Թէ ինչ պատճառով կրնաք ամուսնանալ՝ կամ անկէ ետ կենալ ։

1 Արդ ան բաներուն համար որ դուք
ինձի գրեցիք , ՙաղէկ է մար-
2 դուս որ կնկան չմօտենայ ։ Բայց պոռնկութիւնը ՙՀՀՀ Համար ամէն մարդ Թող իր կնիկը ունենայ , ու ամէն կնիկ իր էրիկը Թող
3 ունենայ ։ ՃԷրիկը իր կնկանը Թող

պարտքը վճարէ , նոյնպէս կնիկն
4 ալ իր էրկանը ։ Կնիկը իր մարմինին չիշխեր , հապա էրիկը . անանկ ալ էրիկը իր մարմինին չիշ-
5 խեր , հապա կնիկը ։ ՃՄէկզմէկ մի զրկէք , ևթէ ոչ միաբանութեամբ ատեն մը՝ աղօթքի պարապելու համար , ու նորէն իրարու դարձէք , Թոր Սատանան ձեզ չփորձէ ձեր անժուժկալութեանը
6 համար ։ Ես կը զրուցեմ Թոյլ տալով , Հև չէ Թէ հրամայելով ։
7 ՀԱյնպէս կ'ուզէի որ ամէն մարդիկ Հինձի պէս ըլլային . Հբայց ամէն մէկը իր պարգեւը ունի Աստուծմէ , մէկը ասանկ՝ ու միւսը անանկ ։
8 Բայց չամուսնացածներուն ու որբևարիներուն կ'ըսեմ , ՃԸնդկէ է անոնց՝ Թէ որ ինձի պէս կենան ։
9 ՃՀապա Թէ որ ժուժկալութիւն չունին , Թող ամուսնանան , Հինչու որ աղէկ է ամուսնանալը քան Թէ
10 բորբոքիլը ։ Բայց ամուսնացածներուն կը պատուիրեմ՝ Հէլ Թէ ես , հապա Տէրը , Հոր կնիկը էրի-
11 կէն չգաստուի , (Իսկ Թէ որ գաստուի ալ առանց ամուսնանալու մնայ , կամ իր էրկանը հետ հաշտուի ,) ու էրիկը իր կնիկը Թող
12 չգնէ ։ Բայց ուրիշներուն ես կ'ը-
սեմ՝ ՀԷ Թէ Տէրը . Թէ որ մէկ եղբայր մը անհաւատ կնիկ ունենայ , ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը , Թող չգնէ զանի-
13 կայ ։ Եւ կնիկ մը որ անհաւատ էրիկ ունենայ , ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը՝ Թող
14 չգնէ զանիկայ ։ Ինչու որ անհաւատ էրիկը սրբուած է կնիկովը , և անհաւատ կնիկը սրբուած է էրիկովը ։ ՃՀապա Թէ ոչ՝ ձեր որդիքը պիղծ պիտի ըլլային . բայց
15 հիմա սուրբ են ։ Իսկ Թէ որ անհաւատը զատուի , Թող զատուի . եղբայր մը կամ քոյր մը անանկ պարագաներու մէջ դերի չէ . Հսակայն Աստուած խաղաղու-
16 Թեան կանչեց մեզ ։ Քանզի ի՞նչ գիտես դուն՝ կնիկ՝ զոյգ քու էրիկդ պիտի ապրեցընես . կամ դուն ի՞նչ գիտես՝ էրիկ՝ զոյգ քու
17 կնիկդ պիտի ապրեցընես ։ Միայն Թէ ամէն մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց , ամէն մէկը ինչպէս որ Աստուած կանչեց , անանկ Թող երթայ , Հու ամէն եկեղեցիներուն մէջ ևս սոսկի պատուէր կու տամ ։
18 Թէ որ Թլփատուած մէկը հո-
ՙՀՀՀ կանչուեցաւ , Թող նորէն անթլփատ չըլլայ ։ Հէթլփատուածներուն մէկը կանչուեցաւ , Հէթող
19 չթլփատուի ։ ՃԻնչ որ Թլփատութիւնը բան մը չէ , ու անթլ-

Յաճախ Տեառն 59

Ճ Յամիլ . բ - 16։ Ջաբ. և. 3։ Տես եւ ժԹ. 15։ ա Թագ. իա - 4, 5։

Ո տես եւ - 5։

Ր Հմր 12. 25։ բ Կոր. բ. 8։ ժ. 17։

Ս Գոր. իգ. 29։

Վ Գվ. Թ. 5։

Տ Պատ. ժԹ. 12։ Գվ. ժբ. 11։

Ր Հմր 1. 26։

Ց ա Տիմ. ե - 14։

Ւ Տես Հմր 12. 25. 40։

Փ Պատ. բ. 14, 16։ Պատ. և. 32։ ժԹ. 6. 9։ Պատ. ժ. 11. 12։ Ղեւ. ժգ. 18։

Ք Հմր 6։

Օ Պատ. բ. 15։

Ֆ Համիլ . բ - 16։ Ջաբ. և. 3։ Տես եւ ժԹ. 15։ ա Թագ. իա - 4, 5։ Հռով. ժգ. 17։

Ա Գոր. իգ. 29։

Բ Գվ. Թ. 5։

Գ Պատ. ժԹ. 12։ Գվ. ժբ. 11։

Դ Հմր 12. 25։ բ Կոր. բ. 8։ ժ. 17։

Ե Պատ. ժԹ. 12։ Գվ. ժբ. 11։

Զ Հմր 1. 26։

Է ա Տիմ. ե - 14։

Ը Տես Հմր 12. 25. 40։

Թ Պատ. բ. 14, 16։ Պատ. և. 32։ ժԹ. 6. 9։ Պատ. ժ. 11. 12։ Ղեւ. ժգ. 18։

Ժ Հմր 6։

Ի Համիլ . բ - 16։ Ջաբ. և. 3։ Տես եւ ժԹ. 15։ ա Թագ. իա - 4, 5։ Հռով. ժգ. 17։

Լ Գվ. Թ. 5։

Խ Հմր 12. 25։ բ Կոր. բ. 8։ ժ. 17։

Ծ Գոր. իգ. 29։

Կ Գվ. Թ. 5։

Հ Պատ. ժԹ. 12։ Գվ. ժբ. 11։

Ձ Հմր 1. 26։

Ղ ա Տիմ. ե - 14։

Ճ Տես Հմր 12. 25. 40։

Մ Պատ. բ. 14, 16։ Պատ. և. 32։ ժԹ. 6. 9։ Պատ. ժ. 11. 12։ Ղեւ. ժգ. 18։

Յ Հմր 6։

Ն Համիլ . բ - 16։ Ջաբ. և. 3։ Տես եւ ժԹ. 15։ ա Թագ. իա - 4, 5։ Հռով. ժգ. 17։

Շ Գվ. գ. 17։ բ Կոր. ժ - 28։

Ո Գոր. ժ և. 1։ 5. 19. 24. 28։ Գաղ. ե. 2։ Պատ. և. 6։ գ. 15։

Յամի Տեառն 59

փառաւթիւնը բան մը չէ . ՛ Հապա Աստուծոյ պատուիրանքներուն
20 պահպանութիւնը պէտք է : Բայց ա-
մէն մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կան-
չուեցաւ , թող անոր մէջ կենայ :
21 Ծառայ կանչուեցար , հոգ չընէյ
քեզի . բայց թէ որ կրնաս ազատ
22 ըլլալ , ան ընտրէ : Վասն զի ան
ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է ,
՛ Տէրոջը ազատագեալն է անիկայ .
նոյնպէս ալ ան ազատը որ կան-
չուած է , ՛ Քրիստոսի ծառան է :
23 Դուք գնով ծախու առնուեցաք ,
24 մարդոց ծառայ մի ըլլաք : ՛Ե ղ-
բայրներ՝ ամէն մէկը ինչ կոչումի
մէջ որ կանչուեցաւ , թող անոր
մէջ կենայ Աստուծոյ առջեւը :
25 Բայց կոյսերուն համար ՛ Տէրոջ-
մէն պատուէր մը չունիմ , միայն թէ
Տէրոջմէն ՛ հաւատարիմ ըլլալու
Աղօթքիս թիւն դատի մը պէս խր-
26 րատ կու տամ՝ : Ըստ ինի ես կը ա-
պեմ որ ասիկայ ազէկ է հիմակուան
նեղու թեանը համար , այսինքն՝ ա-
զէկ է մարդուս որ ասանկ ըլլայ :
27 Կապուած ես կնկան , մի փնտռեր
արձակուիլ . արձակուած ես կնի-
28 կէ , մի փնտռեր կնիկ : Իսկ թէ որ
ամուսնանաս՝ չմեղանչեցիր , և թէ
որ կոյս ամուսնանայ՝ չմեղանչեց .
բայց անոնկներուն մարմնոյ նեղու-
թիւն պիտի ունենան . ասկից ես
29 ձեզի կը խնայեմ : ՛ Բայց սա կ՚ը-
սեմ՝ , եղբայրներ , որ ժամանակը
կարճցած է . ալ անոնք որ կնիկ
ունին , անանկ ըլլան որպէս թէ
30 չունին ; Եւ անոնք որ կու լան , որ-
պէս թէ չեն լար ; ու անոնք որ կը
խնդան , որպէս թէ չեն խնդար ;
և անոնք որ ծախու կ՚առնեն , որ-
31 պէս թէ չեն տեր ; Եւ անոնք
որ աշխարհս կը գործածեն՝ որպէս
թէ չգործածեր . ՛ինչու որ աս աշխարհիս կերպա-
32 րանքը կ անցնի : Բայց ես կ՚ու-
զեմ որ դուք անհոգ ըլլաք . ՛Ան-
գամ չամուսնացած մարդը Տէրոջը
բաներըը կը հոգայ , թէ ինչպես Տէ-
33 րոջը հաճելի ըլլայ . իսկ ամուսնա-
ցածը աշխարհիս բաներըը կը հոգայ ,
թէ ինտոր իր կնկանը հաճելի ըլլայ :
34 Եւ ամուսնացած կնիկը ու կոյսը
կը տարբերուին իրարմէ . ՛ Չամուսնացած
կոյսը Տէրոջը բաներըը կը հոգայ , որ
ինքը սուրբ ըլլայ հոգւով ու մարմ-
նով . իսկ ամուսնացած կնիկը աշ-
խարհիս բաներըը կը հոգայ , թէ ին-
35 տոր իր էրկանը հաճելի ըլլայ : Բայց
սա բանը ձեր օգուտին համար կը
զրուցեմ , չէ թէ ձեր վրայ վարմ
մը ձգելու , հապա պարկեշտու-
թեան համար ու առանց զրաղա-
նալու Տէրոջը ծառայելու համար :

36 Իսկ թէ որ մէկը ամօթ կը սեպէ իր
կոյսին համար՝ թէ որ չափը անցեր
է , ու պէտք է անանկ ըլլալ , ինչ
որ կ՚ուզէ՝ թող ընէ , մեղք չգոր-
37 ծեր . Թող ամուսնանան : Բայց
ան որ իր սրտին մէջ հաստատ կը
կենայ , ու իր վրայ հարկ մըն ալ
չկայ , հապա իր կամքին վրայ իշ-
խանութիւն ունի , ու իր սրտին
մէջ այսպէս որոշեր է որ իր կոյսը
38 պահէ , ադէկ կ՚ընէ : ՛Ուստի ան
որ իր կոյսը կ՚ամուսնացնէ , ադէկ
կ՚ընէ . ու ան որ չամուսնացնէր ,
39 աւելի ադէկ կ՚ընէ : ՛Կինկը *կա-
պուած է՝ որչափ ժամանակ որ իր
էրկիը ողջ է . Հապա թէ որ իր է-
րկիը մեռնի , ազատ է ամուսնանա-
լու որու որ ուզէ , *միայն թէ Տէ-
40 րոջմով : ՛Բայց իմ դատաւորս
նայելով աւելի երանելի է՝ թէ որ
անանկ կենայ . ՛և կարծեմ թէ ես
ալ Աստուծոյ Հոգին ունիմ :

ԳԼ . Ը

1 Կուռքերուն զոհուած միսէն ես կենացու վրա-
յով : 8 Պէտք չէ որ մեր քրիստոնէական
ազատութիւնը ան կերպով գործածենք՝ որ
դայթակղութիւն առնք մեր եղբայրներուն ,
11 Տապա մեր դիտութիւնը սիրով սահմանելու
ենք :

1 — ՛Բայց կուռց զոհերուն ՛վրայով՝
՛ գիտենք որ ամէնքս ալ գի-
տութիւն ունինք . ՛գիտութիւնը
կը հպարտացընէ , բայց սէրը շի-
2 նութիւն կ՚ընէ : ՛Եւ թէ որ մէ-
կը կը կարծէ թէ բան մը գիտէ ,
դեռ բնաւ մէկ բան մը չգիտեր՝
3 ինչպէս որ պէտք է գիտնալ : Իսկ
թէ որ մէկը զԱստուած կը սիրէ ,
4 ՛ինքը անկէ ճանչցուած է : Ուս-
տի կուռց զոհուածներուն ուտելու
վրայով՝ ՛գիտենք որ կուռքը ո-
չինչ է աշխարհիս մէջ , Եւ որ մէ-
կէն ՛ի զատ ուրիշ Աստուած մը
5 չկայ : ՛Քանզի թէև ըլլան ալ ա-
նուանով աստուածներ՝ թէ երկին-
քը և թէ երկրիս վրայ , (ինչպէս
որ կան շատ աստուածներ ու շատ
6 տէրեր ;) Բայց մենք մէկ Աստուած
ունինք Հայրը , ՛ում ակից են ամէն
բաները , և մենք ալ †անով . Եւ ու-
մէկ Տէր Յիսուս Քրիստոս , Նոր
անով են ամէն բաները , ու մենք
7 ալ անով : Բայց ամէնուն քովը գի-
տութիւն չկայ . և ոմանք կուռքի
վրայով Եղոյզմնաներ ունենալով՝
մինչև հիմա կ՚ուտեն կուռց զոհուա-
ծի պէս , և իրենց խղճմտանքը
որովհետև տկար է ՛՝ կը պղծուի :
8 Սակայն կերակուրը մեզ Աստուծոյ
առջեւը չկեցըներ . քանզի ոչ Լեթէ
ուտենք՝ կ՚առնենանք , և ոչ Լեթէ
9 չուտենք՝ կը պակսինք : ՛Բայց
զգոյշ կեցէք , որ չըլլայ թէ աս

Յամի Տեառն 59

— Երր . ժգ . 4 ;

՛ Հռով . ի . 2 ;
* Ո՛ՀԱՅԵՑՔ-
ՔՈՎ ԿԱ-
ՊՈՒԱԾ

† ԲԿՈր . գ . 14 ;
՛ Հմր 25 ;

՛՛ ա Թես . գ .
8 ;

— Գոր . ժ . 20 , 29 ; Գա-
յ . 19 ;
՛՛ Հռով . ժգ .
14 , 22 ;
՛ Հռով . ժգ .
3 , 10 ;
* Գղ . ժգ . 8 ,
9 , 12 ; Գաղ .
գ . 3 ; ա Տիմ .
գ . 4 ;
Ի Ել . լգ . 12 ,
17 ; Դատ . ա .
7 ; Մատ . ե .
23 ; Գաղ . գ .
9 ; բ Տիմ . բ .
19 ;
՛՛ Հռով . 24 ;
Գղ . ժ . 19 ;
Ի բ Օր . գ . 39 ;
գ . 4 ; Եր . խդ .
8 ; Մատ . բ .
29 ; Հմր 6 ;
Եփես . գ . 6 ;
ա Տիմ . բ . 5 ;
՛՛ Յով . ժ . 34 ;
՛՛ Մատ . բ . 10 ;
Եփես . գ . 6 ;
՛՛ Գոր . ժե .
28 ; Հռով .
ժ ա . 36 ;
† Կամ՝ անոր
համար .
՛՛ Յով . ժգ .
13 ; Գոր .
բ . 36 ; Գղ .
ժբ . 3 ; Եփես .
գ . 5 ; Փիլ .
բ . 11 ;
՛՛ Յով . ա . 3 ;
Կող . ա . 6 ;
Երբ . ա . 2 ;
՛՛ Գղ . ժ . 28 ,
29 ;
՛՛ Հռով . ժգ .
14 , 23 ;
՛՛ Հռով . ժգ .
17 ;
՛՛ Գաղ . ե .
13 ;

Ցամի Տեառն 59

Հռոմ. ժգ. 13. 20.

Ղեւ. ժ. 28, 32.

Հռոմ. ժգ. 15. 20.

Քաա. իե. 40. 45.

Հռոմ. ժգ. 21. Ր Կոր. ժա. 29.

— Գոր. ի. 15. ժգ. 2. Իս. 17. Ր Կոր. ժբ. 12. Գաղ. բ. 7. 8. ա Տիմ. բ. 7. Ր Տիմ. ա. 11.

Ի Գոր. ի. 3. 17. ժբ. 9. իբ. 14. 18. Իս. 11. Գա. ժե. 8.

Գ. գ. 6. գ. 15.

Գոր. գ. 2. ժբ. 12.

Հեբ. 14. ա Թես. բ. 6. Ր Թես. գ. 9.

Քաա. ժգ. 55. Մար. գ. 3. Ղեւ. գ. 15. Գաղ. ա. 19.

Քաա. բ. 11.

Ր Կոր. ժ. 4. ա Տիմ. ա. 18. գ. 12. Ր Տիմ. բ. 3. գ. 7.

Ր Օր. ի. 6.

Ելս. իե. 11. Գա. գ. 13. 14.

Յես. իա. 15. ա Պետ. ե. 2.

Ր Օր. իե. 1. ա Տիմ. ե. 3.

Ի Բ

Ցամի Տեառն 59

Հռոմ. ժգ. 27. Գաղ. գ. 6.

Գոր. ի. 33. Հեբ. 15. 18. Ր Կոր. ժա. 7. 9. ժբ. 13. աթես. բ. 6.

Ր Կոր. ժա. 12.

Ղե. գ. 16. 26. է. 6. եբ. թես. ա. 9. 10. ժբ. 8—20. Ր Օր. ժ. 9. ժբ. 1.

Քաա. ժ. 10. Ղե. ժ. 7.

Գաղ. գ. 6. ա Տիմ. ե. 17.

Հեբ. 12. Գոր. ժբ. 3. ի. 34. Գւ. գ. 12. ա թես. բ. 9. Ր թես. գ. 8.

Ր Կոր. ժա. 10.

Հռոմ. ա. 14.

Գւ. գ. 8. 14.

Գւ. գ. 1. Գաղ. բ. 7. Փի. ա. 16. Կող. ա. 25.

Գւ. ժ. 33. Ր Կոր. գ. 5. ժ. 7.

Գւ. է. 31.

Հեբ. 1.

Գաղ. է. 18.

Քաա. ժբ. 15. ա Պետ. գ. 1.

Գոր. ժգ. 3. ժբ. 18. Իս. 28. եբ.

Հռոմ. բ. 12. 14.

Գւ. է. 22.

Հռոմ. ժե. 1. Ր Կոր. ժ. 29.

Գւ. ժ. 33.

Հռոմ. ժա. 14. Գւ. է. 16.

Գաղ. բ. 2. է. 7. Փի. բ. 16. գ. 14. Ր Տիմ. գ. 7. Եբր. ժբ. 1.

Եփե. գ. 12. ա Տիմ. գ. 12. Ր Տիմ. բ. 5. գ. 7.

Ր Տիմ. գ. 8. Յակ. ա. 2. ա Պետ. ե. 4. Ի. 4. Յայտ. բ. 10. գ. 11.

ձեր իշխանութիւնը չտկարներուն
10 գայթակղութիւն ըլլայ ։ Քանզի եթէ մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գիտութիւն ունիս, կառուցանի մէջ սեղան նստած, չէ՞ որ շան տակար մարդուն խղճմտանքը համարձակութիւն պիտի առնէ կուռց զոհուածը ուտելու ։
11 Նո՛ւաճը ուտելու, ‡Նէ. քու գիտութեամբդ ան տկար եղբայրը կորսուի, որուն համար որ Քրիստոս
12 մեռաւ ։ ՛Նէ այսպէս եղբայրներուն դէմ մեզանչելով՝ ու անոնց տկար խղճմտանքը վիրաւորելով, Քրիս-
13 տոսի դէմ կը մեզանչէք ։ Ուստի ՛թէ որ կերակուրը կը գայթակղեցնէ իմ եղբայրս, միս պիտի չուտեմ յաւիտեան՝ որ իմ եղբայրս չգայթակղեցնեմ։

Գլ. Թ

1 Ընաքեալը կը ցուցնէ թէ ինքը ազատ է, 7 և թէ ուսուցածի պարտականները ուսուցանէն պիտի ապրին ։ 15 սակայն ինքը կամաւ հրաժարած է, 18 որ անմեղ ծանրանալուն մը չըլլայ, 22 կամ որ և իցէ մէկուն գայթակղութիւն չտայ անասորեր բաներու մէջ։ 24 Մեր կեանքը ասպարէզի մը կը նմանի ։

1 Չէ՞ որ ես առաքեալ եմ. ՞չէ՞ որ ես ազատ եմ. Ի՞չ որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը աչքովս տեսայ. ‡չէ՞ որ դուք էք իմ գործս Տէրոջմով։
2 մէջ ։ Թէպէտ ուրիշներուն առաքեալ չըլլամ ալ, բայց անտարակոյս ձեզի եմ. ՞ինչու որ իմ առաքելութեանս կնիքը դուք էք
3 Տէրոջմով ։ Իմ պատասխանս անոնց
4 որ զիս կը քննեն՝ ասիկ է ։ Իրաւ մենք իշխանութիւն չունի՞նք ու-
5 տելու ու խմելու ։ Իրաւ մենք իշխանութիւն չունի՞նք քրիստոնեայ քոյր եղող կնիկ մը հետը պտըտցնելու, ինչպէս ու ուրիշ առաքեալները ու Տէրոջը եղբայրները ու Կեփաս ‡Ընէն ։
6 Իրաւ ես ու Բառնաբաս միայն չիշխանութիւն չունինք չգործելու։
7 ՞Ո՛վ իր ապրուստովը պատերազմ կ՛ընէ. ՞ո՛վ այգի կը տնկէ, ու անոր պտուղէն չուտեր, կամ ո՛վ ոչխարներ կ՛արածէ ու ոչխարը
8 չուտեր ։ Կամեմ չուտեր, Իրաւ մարդկօրէն կը զուգեմ աս բաները, կամ չէ՞ որ օրէնքն ալ նոյ-
9 նը կը զրուցէ ։ Քանզի Մովսէսին օրէնքին մէջն ալ գրուած է, Ե՛զգի մէջ աշխատող եղին դուրս չկապես ։ Իրաւ եզերուն համար
10 Աստուծոյ հոգ է՞ր ։ Չէ՞ որ մանաւանդ մեզի համար կ՛ըսէ. վասն զի մեզի համար գրուեցաւ. ՞Երկիւղած ան որ կը հերկէ պէտք է որ յուսով հերկէ, և ան որ ցորենը կը նճեղ՝ պէտք է որ վայելելու յուսով
11 ընէ ։ ՞Թէ որ մենք ձեզի հոգևոր բաներ սերմանեցինք, մե՞ծ բան մըն է՝ թէ որ ձեզմէ մարմնաւոր
12 բաներ հնձենք ։ Թէ որ ուրիշները ձեր վրայ ասիկա իշխանութիւնը ունին, չէ՞ որ ալ աւելի մենք. Իսայց մենք ասիկա իշխանութիւնը չգործածեցինք ։ Հապա ամէն բանի կը համբերենք, Հոր Քրիստոսի աւետարանին ար-
13 գելք մը չըլլանք ։ Չեմ գիտեր որ տաճարին մէջ աշխատողները տաճարէն կ՛ուտեն ; — անոնք որ սեղանին պաշտօնեաներն են, սեղա-
14 նէն բաժին կ՛առնեն ։ Ընդհանուկ ալ Տէրը հրամայեց տուաւ, ‡որ աւետարանը քարոզողները աւետարանէն
15 ապրին ։ ՛Բայց ես ասոնցմէ մէկը չգործածեցի, ոչ ալ ասոնցմէ բաները գրեցի որ ինծի տանուկ ըլլայ. ՛Քանզի աւելի ադեկ է ինծի որ մեռնիմ, քան թէ մէկը իմ պար-
16 ծանքս պարապ հանէ ։ Վասն զի թէ որ ես աւետարանը քարոզեմ, ինծի պարծանք մը չկայ ; ՞ինչու որ իմ վրաս հարկ մըն է. մանաւանդ վայ է ինծի՝ թէ որ աւետարանը
17 չքարոզեմ ։ Ինչու որ եթէ ասիկա կամաւ բնեմ, Ըվարձք կ՛ունենամ. իսկ եթէ ակամայ, ՞ես ինծի յանձնուած անտեսութիւն մըն է ։
18 Ու ըսելն ի՞նչ վարձք կ՛ըլլայ ինծի. — ‡Ըսայ Նոր քարոզելու աւետնս Քրիստոսի աւետարանը ձրի տամ, ՞ որ չըլլայ թէ աւետարանին մէջ իմ իշխանութիւնս դէշ կերպով
19 գործածեմ։ Ընքանզի թէև ես ամենէն ազատ էի, ՞իմ անձս ամենուն ծառայ ըրի, ՞որ շատերը շահիմ։
20 Հրէաներուն հետ հրէայի պէս
21 եղայ՝ որ Հրէաները շահիմ. Օրէնքի տակ եղողներուն հետ օրէնքի տակ եղողի պէս եղայ, [չէ թէ ես օրէնքի տակ էի,] որ օրէնքի տակ եղողներն ալ շահիմ. ՞օրէնքի տակ չեղողներուն հետ օրէնքի տակ չեղողի պէս եղայ, (չէ՛ թէ ես Աստուծմի օրէնք չունէի, հապա Քրիստոսի օրէնքին տակն էի ;) որ օրէնք չունեցողներն ալ շահիմ.
22 Տկյաներուն հետ տկարի պէս եղայ, որ տկարները շահիմ. ՞ամենուն հետ ամէն բան եղայ, ‡որ ըլլայ թէ մէկ քանիներուն ապրեցնեմ։
23 Եւ ասիկայ աւետարանին համար կ՛ընեմ, որ անոր կցորդ ըլլամ։
24 Չէ՞ք գիտեր որ մարզարէին մէջ վազողները իրաւ կը վազեն ամէնը, բայց մէկը կ՛առնէ մրցանակը. ՞ա-
25 նանկ վազեցէ՛ք որ հասնիք ։ Եւ ամէն ով որ կը մրցի՝ ամէն բաներուն մէջ չափաւորութիւն կը պահէ. անոնք եղծանելի պսակը առնելու համար, ‡ես մենք՝ անեղ-

Ցամի Տեառն 59

— ր Տիմ. բ. 5։
Բ Հռով. ը. 13։ Պտղ. գ. 5։
Ա Հռով. գ. 18, 19։
Գ Երեմ. գ. 30։ ր Կոր. ժ. 5, 6։

— Եղ. ժ. 21։ Թ. 34։ Թուոց. Թ. 18։ ժ. 14։ ր Օր. ա. 33։ Նեհեմ. ը. 12, 19։ Սապ. Տր. 14։ Ճռ. 39։

Բ Եղ. ժ. 22։ Թուոց. ւգ. 8։ Ցես. գ. 23։ Սապ. Տր. 18։

Ա Եղ. ժ. 15, 35։ Նեհեմ. ը. 15, 20։ Սապ. Տր. 24։

Գ Եղ. ժ. 6։ Թուոց. ի. 11։ Սապ. Տր. 15։ ր Օր. ը. 21։ Սապ. Ճն. 41։

Ե Թուոց. ժ. 29, 32, 35։ իգ. 64, 65։ Սապ. Ճղ. 26։ Երր. գ. 17։ Ցուդ. 5։

Զ Թուոց. ժ. 4, 33, 34։ Սապ. Ճղ. 14։

Է Հռ. 14։

Ը Եղ. ւր. 6։

Թ Գ Ես. գ. 18։ Ցայս. բ. 14։

Ժ Թուոց. իե. 1, 9։ Սապ. Ճղ. 29։

ԺԱ Եղ. ժ. 2, 7։ Թուոց. իա. 5։ ր Օր. գ. 16։ Սապ. Տր. 18։ 56։ գե. 9։ Ճղ. 14։

ԺԲ Թուոց. իա. 6։

ԺԳ Եղ. ժ. 2։ ժ. 6. 2։ Թուոց. ժ. 2։ 29։ ժ. 41։

ԺԴ Եղ. ժ. 23։ բ Թագ. իգ. 16։ ա Մն. իա. 15։

ԺԵ Թուոց. ժ. 37։ ժ. 49։

ԺԶ Գ Ես. ե. 29։ Փիլ. գ. 5։ Երր. ժ. 25։ 37։ ա Յով. բ. 18։

ԺԷ Հռով. ժ. 4։ Գե. ի. 10։ Հռով. ժ. 20։

ԺԸ Գ Ես. ա. 9։ Սապ. Ճին. 3։ ր Պետ. բ. 9։ Երեմ. իի. 11։

26 Ծանելին ։ Ուստի ես անանկ կը վազեմ , — չէ թէ որպէս թէ անարժանութեամբ . ես անանկ բռնամտարտութիւն կ՚ընեմ , չէ թէ որ-
27 պէս թէ Հովը ծեծելով . Բայց իմ մարմինս կը ճնշեմ եւ կը նուաճեմ , որ չըլլայ թէ ուրիշներուն քարոզելէս ետեւ ես ինքս խոտելի դառնամ ։

ԳԼ. Ժ.

1 Հրեից եղած բաները մեզի օրինակներ կին ։ 14 Կռապաշտութենէն փախչելու ենք ։ 21 Պէտք չէ որ Տէրոջը սեղանը դեւերու սեղան ընենք ։ 24 Զգոյշ կենանք որ անարարքներ բաներու մէջ մեր եղբայրներուն գայթակղութիւն չտանք ։

1 Ուեմ ուզեր որ չգիտցողդ ըլլար
ե՛ղբայրներ , — որ մեր Հայրերը
2 ամէնքն ալ ամպին տակն էին , եւ ու-
ամէնքն ալ ծովին անցան , և ա-
մէնքն ալ Մովսէսով մկրտուեցան
3 ամպին ու ծովին մէջ , եւ նոյն ամէնքն
ալ նոյն հոգևոր կերակուրը կերան ,
4 եւ ամէնքն ալ նոյն հոգևոր խմի-
լքը խմեցին , (ինչու որ կը խմէին
ան հոգևոր վէմէն որ անոնց հետը
կ՚երթար . ու ան վէմը Քրիստոս
5 էր ։ Բայց չէ թէ անոնցմէ շա-
տերուն հաճեցաւ Աստուած , Ի-
նչու որ անապատին մէջ փուսաց
6 ինեան ։ Ու ան բաները մեզի օրի-
նակ եղան , որ չար բաներու ցան-
կացող չըլլանք , Հնոտոր որ անոնք
7 ցանկացան ։ Եվ կռապաշտ
ըլլաք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք .
ինոտոր որ գրուած է , Ընստուզմու ըդր
նստաւ ուտելու ու խմելու , ու ե-
8 ղան խաղալու ։ Եւ պոռնկութիւն
չընենք , ինոտոր որ անոնցմէ ոմանք
պոռնկեցան , եւ ու մէկ օրուան մէջ
քսաներկու հազար հոգի ինկան ։
9 Եւ Քրիստոսը չփորձենք , ինչպէս
որ անոնցմէ ոմանք փորձեցին , ու
10 օձերէն կործանեցան ։ Եւ տրը-
մտունջ չընէք , ինոտոր որ անոնցմէ
ոմանք տրտունջ բրին , եւ ապաս-
11 կիչէն կործանեցան ։ Բայց ասոնք
ամէնը բաները իրրև օրինակ կը
պատահէր անոնց . եւ մեզի որոնց
դարերուն վերջը հասաւ , նիատա
12 ը ըլլալու համար գրուեցաւ ։ Ուս-
տի ան որ կը սեպէ թէ հաստատուն
կեցած է , թող զգուշանայ որ
13 չըլլայ թէ իյնայ ։ Ձեզի մարդ-
կային փորձու թենէն ուրիշ
չէ պատահած . Բայց Աստուած
հաւատարիմ է , որ ձեզ պիտի
չթողուր ձեր կարողութենէն աւելի
փորձուելու , Հապա փորձու թեան
հետ ազատու թեան միջոց մըն
ալ պիտի տայ , որ կարող ըլլաք
համբերելու ։

14 Ընոր համար , իմ սիրելիներս ,
15 կռապաշտութենէն փախչէք ։ Որ-
պէս թէ խմաստուններու հետ կը
խօսիմ . դուք դատեցէք ինչ որ կը
16 գրուցիմ ։ Օրհնու թեան գաւա-
ը որ մենք կ՚օրհնենք , չէ՞ որ Քր-
բիստոսի արեանը հաղորդու թիւնն
է . Հացը որ մենք կը կոտրենք , չէ՞
որ Քրիստոսի մարմնոյն հաղորդու-
17 թիւնն է ։ Մնչու որ մենք շատեր-
նիս մէկ հաց՝ մէկ մարմին ենք ,
վասն զի ամէնքս ալ ան մէկ հացէն
18 կը վայելենք ։ Նայեցէք մարմնաւոր
Իսրայէլին . չէ՞ որ ան զոհուածնե-
րը ուտողները սեղանին հաղորդ
19 են ։ Ուրեմն ինչ կ՚ըսեմ , Հին
կուռքը բան մըն է , կամ թէ
20 կռոց զոհուածը բան մըն է ։ Բայց
ես կ՚ըսեմ , թէ ան բաները որ Հե-
թանոսները զոհ կ՚ընեն , դեւերուն
կը զոհեն ու չէ թէ Աստուծոյ .
ու չեմ ուզեր որ դուք դեւերուն
հաղորդ ըլլաք ։ Հնէք կրնաք խմել
Տէրոջը գաւաթը ու դեւերուն գա-
21 ւաթը . Հնէք կրնաք վայելել Տէր-
ջը սեղանին ու դեւերուն սեղա-
22 նին ։ Նախանձի դրդունք Տէրը ,
Հմիթէ մենք անկէ զօրաւոր ենք ։
23 Ամէն բան ինծի օրինաւոր է ,
բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար .
ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց
չէ թէ ամէն բան շինու թիւն կ՚ը-
24 նէ ։ Ոչ ոք իր անձին չքննայ , հապա իր ըն-
25 կերինն ալ ։ Ամէն ինչ որ ապանդա-
նոցին մէջը կը ծախուի՝ կերէք , ու
քննու թիւն մի ընէք խղճմտանքի
26 համար . — Ինչու որ երկիրը իր լիու-
27 թիւնովը Տէրոջն է ։ Եւ թէ որ
անհաւատներէն մէկը ձեզ կերթա-
նչ հրաւիրէ , և դուք երթալ
կ՚ուզէք , ամէն ինչ որ առջևնիդ դրուի
կերէք , ու քննու թիւն մի ընէք
28 խղճմտանքի համար ։ Հապա թէ
որ մէկը ձեզի ըսէ թէ Սրիկայ
կուռքի զոհուած է , Հն ասոր ը-
րին համար որ յայտնեց , ու
խղճմտանքի համար մի ուտէք .
29 Սակայն խղճմտանք կ՚ըսեմ չէ թէ
ձերը , հապա ընկերինը ։ Բայց
ինչու իմ ազատու թիւնս պիտի
30 դատուի ուրիշին խղճմտանքէն . Թէ
որ ես շնորհակալու թեամբ կը վա-
յելեմ , ինչո՞ Հայհոյուիմ , Հորուն
31 համար որ կը զոհանամ ։ Արդ թէ
ուտէք՝ թէ խմէք և թէ ինչ գործ որ
ընէք , ամէն բան Աստուծոյ փառ-
32 քին համար ըրէք ։ Գայթակղու-
թեան պատճառ մի ըլլաք , ոչ Հը-
բէականերուն , ոչ Հեթանոսներուն
33 ես ոչ Աստուծոյ եկեղեցիին ։ Ինչ-
պէս որ ես ալ ամէն կերպով ամե-
նուն հաճոյ կ՚ըլլամ , Հու չեմ

Ցամի Տեառն 59

Ա Հռ. ե. 1։ Կոր. գ. 17։ Յով. Ա. 21։ Գե. բ. 1։

— Մատ. իգ. 26, 27, 28։ Ղուկ. բ. 42, 46։ Գե. ժ. 23, 24։

Ա Հռով. ժբ. 5։ Գե. ժբ. 27։

Ը Հռով. գ. 1։ Թ. 3. 5։ ր Կոր. ժ. 18։

— Հռով. գ. 12։ Գաղ. գ. 16։

— Ղե. գ. 3։ Ա. 15։

Ա Գե. ժ. 4։ Ղե. ժ. 7։ ր Օր. լբ. 17։ Սապ. Ճգ. 37։ Ցայս. Թ. 20։

ր Կոր. գ. 15, 16։

ր Օր. լբ. 38։

— Օր. լբ. 21։ Եղ. Իր. 14։

Գ Գե. ժ. 12։

Հռով. Ա. 1. 2։ Ճղ. 33։ Գե. ժ. 5։ Փիլ. բ. 4. 21։ Ա Տիմ. գ. 4։

— Եղ. ժԹ. 5։ ր Օր. ժ. 14։ Սապ. իգ. 1։ Ա. 12։ Ճղ. 28։

Բ Գե. ժ. 7։

Գե. բ. 10։ 12։

Հռով. ժգ. 16։

Ա Հռով. ժգ. 6։ ա Տիմ. գ. 3, 4։

Պտղ. գ. 17։ ա Պետ. գ. 11։

Ա Հռով. ժգ. 13։ Գե. բ. 13։ ր Կոր. գ. 3։

† Ցառն. Ցղ-նեան

Գոր. Ա. 38։ Գե. ժ. 22։ ա Տիմ. գ. 5։

Ա Հռով. ժԵ. 2։ Գե. Թ. 19. 22։

Ճղ. 24։

Յամի Տեառն 59

փնտռեր իմ անձիս օգուտը, Հապա շահեալնը՝ որ փրկու ին։

ԳԼ. ԺԸ.

4 Պօղոս կը յանդիմանէ Կորնթացիները որ իրենց Տոհմեր ժողովներուն մէջ էրիկ մարդիկ գլուխնին գոց ազօթք կ՚ընէին, 6 և կիներուն բաց գլխով, 17 և՝ որ ընդհանրապէս իրենց ժողովները չէ՛ թէ ազկին՝ այլ գէշին կ՚երթային, 21 ինչպէս որ իրենց ընթրիքներուն Տէրունական ընթրիքը կ՚անարգէին։ 25 Վերջը կը յիշեցնէ անոնց Տէրունական ընթրիքին առնմանադրութիւնը։

1 — Ինծի նմանող եղէք, ինչպէս որ
2 ես ալ Քրիստոսի։ Բդ. ձեզ կը գովեմ՝ եղբայրներ, Բ որ ամէն բանի մէջ զիս կը յիշէք, Դ ու ա-
պրպրածներս կը բռնէք՝ ինծառ որ
3 ես ձեզի աւանդեցի։ Բայց կ՚ու-
զեմ որ գիտնաք Դ թէ ամէն էրիկ մարդուն գլուխ Քրիստոս է, Բ ու
կնկանը գլուխ՝ էրիկ մարդը, Ե և
4 Քրիստոսի գլուխ՝ Աստուած։ Ա-
մէն էրիկ մարդ որ գլուխը գոց ա-
զօթքի կը կայնի Բ կամ մարգա-
րէութիւն կ՚ընէ, անպատիւ կ՚ընէ
5 իր գլուխը։ Եւ ամէն կնիկ որ
գլուխը բաց ազօթքի կը կայնի, կամ մարգարէութիւն կ՚ընէ, ան-
պատիւ կ՚ընէ իր գլուխը. ինչու որ
մի և նոյն բան է ածելուն որպէս թէ
6 բաժլուած էր։ Վասն զի թէ որ
կնիկը չծածկու իր, թող իր մա-
զերն ալ կտրէ. Բ Հապա թէ որ ա-
մօթ է կնկան մը իր մազերը կտրել
կամ ածիլիլ, թող ծածկու ի։
7 Էրիկ մարդու պէտք չէ իր գլուխը
ծածկել, Է ինչու որ Աստուծոյ
պատկերը ու փառքն է. բայց կնի-
8 կը Էրկանը փառքն է։ Եւ Ադա-
մն չէ թէ էրիկ մարդը կնիկէն է,
9 Հապա կնիկը՝ էրիկ մարդէն։ Բ Ին-
չու որ էրիկ մարդը չստեղծուեցաւ կնկանը համար, Հապա կնիկը՝ էր-
10 կանը համար։ Բ Ես պատճառով
պէտք է որ կնիկը իր գլուխը՝ շոր
դնէ Ի Տիեզերաներու համար։
11 Բայց ոչ կնիկը առանց էրիկ մար-
դու կ՚ըլլայ, ու ոչ էրիկ մարդը ա-
12 ռանց կնկան՝ Տէրոջմով։ Վասն
զի ինչպէս որ կնիկը էրիկ մար-
դէն է, անանկ ալ էրիկ մարդը կնկան միջոցով. Ե բայց ամէնը Ա-
13 ստուծմէ։ Դուք ձեզմէ դատե-
ցէք. կը վայլէ կնիկ մարդու գը-
լուխը բաց ազօթքի կայնիլ Աս-
14 տուծոյ առջևը. Չէ որ բնու-
թիւնն ալ կը սորվեցընէ ձեզի որ էրիկ մարդ մի թէ որ էրկար մա-
զերով է, իրեն անարգանք է.
15 Բայց կնիկը թէ որ էրկար մազե-
րով է, իրեն փառք է. ինչու որ մազերը ծածկոցի տեղ տրուած են
16 իրեն։ Աւելցն թէ որ մէկը հա-

կառակող ըլլալ կ՚ուզէ, մենք ա-
նանկ սովորութիւն չունինք, Ե ոչ ալ Աստուծոյ եկեղեցիները։
17 Բայց սա պատուիրելով չեմ գովեր, ինչու որ ձեր ժողովելը չէ թէ աղէկ՝ հապա գէշ արդիւնք
18 կ՚ունենայ։ Քանզի նախ՝ երբոր եկեղեցւոյն մէջ, Բ կը լսեմ որ բաժանումներ կան ձեր մէջը։ և բան մնացին կը
19 հաւատամ։ Վասն զի Բարկաւ-
ձեր մէջը հերձուածողութիւնները ալ պիտի բլլան, Ե որ ձեր մէջը
20 եղող ընտիրները երևնան։ Ընտի
դուք որ մեկտեղ կը ժողովիք, Տէրունական ընթրիքը ու-
21 տել չէ. Ինչու որ ուտելու առնը
ամէն մէկը առաջ իր ընթրիքը կ՚առնէ. ու մէկը անօթի կը մնայ,
22 և ու միսը կը գինովնայ։ Մի թէ
ուտելու ու խմելու համար տուն չունիք, Բ կամ թէ Աստուծոյ եկեղեցին կ՚անարգէք, և ա-
մօթով կ՚ընէք չքաւորները. ձեզի ինչ բան մ՚, ձեզ գովե՞մ. սա բանին
23 մէջ չեմ գովեր։ Բ Ինչու որ ես
Տէրոջմէն ընդունեցի ան որ ձեզի ալ աւանդեցի՝ Եթէ Տէր Յիսուս
իր մատնուած գիշերը հաց առաւ
24 Եւ գոհանալով՝ կոտրեց ու բաւ,
Առէք ✠ կերէք. սա է իմ մար-
մինս որ ձեզի համար կը կոտրի. սա եկէք զիս յիշելու համար։
25 Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն
ետև ✠✠✠ ու բաւ, Ա գաւա-
թը նոր ուխտ է իմ արիւնովս. սա եկէք երբ քանի անգամ որ խմելու բլլաք՝ զիս յիշելու համար։
26 Վասն զի քանի անգամ որ սա հա-
ցը ուտէք ու սա գաւաթը խմէք, Տէրոջը մահը կը պատմէք, Բ մին-
չև որ գայ։
27 որ ինչը պայ Բ ուտի ով որ սա
հացը ուտէ կամ Տէրոջը գաւաթը խմէ անարժանապար, պարտական պիտի բլլայ Տէրոջը մարմնոյն և ա-
28 րեանը։ Ուրեմն հոգ մարդ իր
անձը փորձէ, ու այսպէս ան հացէն ուտէ և ան գաւաթէն խմէ։
29 Վասն զի ան որ անարժանապար
կ՚ուտէ ու կը խմէ, իր անձին դա-
տապարտութիւնը կ՚ուտէ ու կը խմէ, ինչու որ Տէրոջը մարմինը
30 չզրաղեր։ Ասոր համար ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու քաղցրացներ կան, և շատեր ալ կը նինջնեն։
31 Բ Ինչու որ եթէ ինքզինքնիս դա-
տելու բլլայինք, պիտի չդատուէ-
32 ինք։ Իսկ երբոր կը դատուինք,
Տէրոջմէ կը խրատուինք, որ աշ-
խարհին հետ չդատապարտուինք։
33 Ուստի՝ իմ եղբայրնե՛ր՝ երբոր
ուտելու կը ժողովիք սպասել-
34 իրարու սպասեցէ՛ք։ Իսկ թէ որ

Յամի Տեառն 59

Գլ. ե. 17։ ժդ. 33։

ե Գլ. ա. 10։ 11. 12։ գ. 3։

ը Մատ. ժբ. 7։ Ղուկ. ժե. 1։ Գոր. ի. 30։ աՅհմ. գ. 1։ բՏնտ. բ. 1, 2։

թ Ղուկ. բ. 35։ ա Յով. բ. 19։ Տէտ բ Օր. ժգ. 3։

ժ Գլ. ժ. 32։ ի Յակ. բ. 6։

ղ Գլ. ժե. 3։ Գոգ. ա. 1, 11. 12։

ի Մատ. իզ. 26։ Մար. ժգ. 22։ Գոր. իբ. 19։

— Գլ. ը. 17։ ա Յով. 11։ 44։ Գոր. ժ. 11։ Գլ. ը. 5։ ժե. 23։ ա Թես. դ. 15։ բ Թես. ա. 10։ Յով. 14։ Յայտ. ա. 7։

ա Թես. ի. 10. 13։ Յով. գ. 51։ 64։ 65։ ժգ. 27։ Գլ. ժ. 21։ Հբ Կոր. ժգ. 5։ Գոգ. գբ 4։ Հռով. ժգ. 2։

ա Մագ. իբ. 5։ ա Յով. ա. 9։

բ Մագ. զգ. 12. 13։ Երե. ժբ. 5—11։

Ցամք Տեառն 59

մէկը անօթի է, – թող իր տանը մէջ ուտէ, որ չըլլայ թէ դատապարտութեան համար ժողովուիք։
35 Եւ ուրիշ բաները չունէի եկած ատենս պիտի պատուիրեմ։

ԳԼ. ԺԵ՛Ր

1 Հոգևոր պարգևները 4 զանազան են, 7 բայց ամէնն ալ օգուտի համար են. 8 և մէկ և նոյն փոխանակի համար զանազան պարգևներ տրուած են։ 12 Թէպէտ որ բնական մարմինի մը անդամները ան նոյն մարմինին 16 վերնութիւնները, 22 ծառայութիւնները 26 և օգուտին համար իրարու հետ միացած՝ մէկզմէկու օգնութիւն կ'ընեն, 27 նմանապէս մենք ալ մէկզմէկու ընելու ենք՝ Քրիստոսի խորհրդաւոր մարմինը կազմելու համար։

1 Եղբայր հոգևոր պարգևներուն վրայ չեմ ուզեր՝ եղբայրներ,
2 որ չգիտցող, ըլլաք։ Դուք գիտէք, որ երբ հեթանոս էիք, մունջ կուռքերուն կը տարուէիք՝ ինչպէս որ կ'առաջնորդուէիք։
3 Ուստի ձեզի կ'իմացընեմ թէ մէկը չըլլար որ Աստծոյ Հոգիովը խօսի՝ ու Յիսուսը նզովական կոչէ. և մէկն ալ չկրնար Յիսուսը Տէր կոչել, եթէ ոչ Հոգւով Սրբոյ։
4 Բայց պարգևները զանազան են, բայց նոյն Հոգին է։
5 Նաև պաշտօնները զանազան են, բայց նոյն Տէրն է։ Նոյնպէս
6 ներգործութիւնները զանազան են, բայց նոյն Աստուածն է՝ որ կը ներգործէ ամէնը ամէն բանի մէջ։
7 Բայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտնութիւնը տրուած է օգուտի համար։
8 Մէկու մը՝ Հոգիով իմաստութեան խօսք տրուած է, ուրիշին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին
9 պատճառաւ։ Մէկուն հաւատք՝ նոյն Հոգիովը. ուրիշին բժշկութեան պարգևներ՝ նոյն Հոգիովը.
10 ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ, ուրիշին՝ մարգարէութիւն, ուրիշին՝ հոգւոց ընտրութիւն, ուրիշին զանազան լեզուներ, ուրիշին լեզուներու թարգմանութիւն։ Բայց
11 ասոնք ամէնը մի և նոյն Հոգին կը ներգործէ, և ամէն մէկուն զատ զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ։
12 Քանզի ինչպէս որ մարմինը մէկ է ու շատ անդամներ ունի, և ան մարմինին բոլոր անդամները որ շատ են՝ մէկ մարմին են, նայնպէս ալ
13 Քրիստոս։ Վասնզի որ մենք ամէնքս մէկ Հոգիով մէկ մարմին ըլլալու մկրտուեցանք, – թէ Հրէաներ, թէ հեթանոսներ, թէ ծառաներ, թէ ազատներ, և ամէնքս ալ մէկ Հոգիէ խմեցինք։
14 Վասնզի մարմինը մէկ անդամ մը
15 չէ, հապա շատ։ Թէ որ ոտքը
16 կ'ըսէ, Որովհետև ես ձեռք չեմ՝ մարմինէն չեմ, չէ թէ անով ան մարմինէն չէ։ Ու թէ որ ականջը կ'ըսէ, Որովհետև ես աչք չեմ՝ մարմինէն չեմ, չէ թէ անով ան մարմինէն չէ։ Թէ որ բոլոր մարմինը աչք ըլլար, ո՞ւր պիտի ըլլար լսելիքը. Թէ որ բոլորը լսելիք ըլլար, ո՞ւր պիտի ըլլար հոտառութիւնը։ Բայց հիմա Աստուած ան-
18 դամները դրաւ՝ անոնց ամէն մէկը մարմինին մէջ, Ինչպէս որ ինքը
19 ուզեց։ Հապա թէ որ ամէնը մէկ անդամ ըլլար, մարմինը ո՞ւր
20 պիտի ըլլար։ Բայց հիմա անդամները շատ են, ու մարմինը՝
21 մէկ։ Չկրնար աչքը բսել ձեռքին թէ Դուն ինծի պէտք չես. և ոչ գարձեալ գլուխը ոտքերուն
22 թէ Ինծի պէտք չէք։ Մանաւանդ մարմնոյն ան անդամները որ շատ ակար կ'երեւնան, աւելի հարկա-
23 ւոր են. Ու մարմնոյն ան անդամները որ մեզի պատուական չենք կարծեր, անոնց վրայ աւելի պատիւ կը դնենք. ու ամօթով մեր անվայելուչ անդամները աւելի վա-
24 յելուչ անդամներուն բան մը պէտք չէ. բայց Աստուած մարմինը բարեխառնեց, ու պակասութիւն ունեցողին աւելի պատիւ տուաւ,
25 որպէս զի մարմնոյն մէջ երկպառակութիւն չըլլայ, հապա անդամները մի և նոյն հոգը ունենան
26 իրարու վրայ։ Եւ թէ որ մէկ անդամը նեղութիւն քաշէ, բոլոր անդամները կը նեղին անոր հետ. և թէ որ փառաւորի մէկ անդամը, բոլոր անդամները կ'ուրախանան
27 անոր հետ։ Ձեզ դուք Քրիստոսի մարմինն էք, ու մասնաւո-
28 րապէս անոր անդամները։ Եւ Աստուած եկեղեցիին մէջը դրաւ մէկ քանիները, նախ՝ առաքեալներ, երկրորդ՝ մարգարէներ, երրորդ՝ վարդապետներ, յետոյ հրաշքներ, ետքը շնորհքներ, օգնութիւններ, կառավարութիւններ, լեզուներու տեսակ-
29 ներ։ Միթէ ամէնը առաքեալներ են. միթէ ամէնը մարգարէներ են. միթէ ամէնը վարդապետներ են. միթէ ամէնը հրաշքներ
30 են։ Միթէ ամէնը բժշկութեան պարգևներ ունին. միթէ ամէնը լեզուներ կը խօսին. միթէ ամէնը թարգմանութիւն կ'ընեն։
31 Բայց դուք նախանձաւորեցէք ան շնորհքներուն որ լաւագոյն են. և ես՝ ալ աւելի ճանապարհ մը կը ցուցընեմ ձեզի։

Ցամք Տեառն 59

– Հմր 22։
÷ ԳԼ. գ. 19։
÷ ԳԼ. է. 17։
Տիտ. ա. 5։
– ԳԼ. ժգ. 1. 37։
Ա ԳԼ. դ. 11։ Եփես. բ. 11. 12։ ասծնա. ա. 9։ Տիտ. գ. 3։ Պետ. գ. 3։
Ա Պետ. ձ. 5։
÷ Մար. թ. 38։ ասՅՆ. գ. 2. 3։
Ե Մատ. ժգ. 17։ ՅՈՀ. ժԸ. 26։ բ Կոր. գ. 5։
– Հռով. ժբ. 4. ԸԸ։ Եբր. բ. 4։ ա Պետ. գ. 10։
Ե Եփես. գ. 4։
Հռով. ժբ. 6. 7. 8։ Եփես. գ. 11։
Ե Եփես. ա. 23։
Հռով. ժբ. 6. 7. 8։ ԳԼ. ժդ. 26։ Եփես. գ. 7։ ա Պետ. գ. 10. 11։
Ե ԳԼ. բ. 6. 7։
ԳԼ. ա. 5։ ժգ. 21։ բ Կոր. բ. 7։
Ե Մատ. ժԸ. 19։ ԳԼ. ժգ. 2։ բ Կոր. գ. 13։
Ե Մար. ժգ. 18։ Յակ. ե. 14։
Հմր 28. 29։ Մար. ժգ. 17։ Գաղ. գ. 5։
Հռով. ժբ. 6։ ԳԼ. ժգ. 2։ ժգ. 1. ԸԸ։
Ե ԳԼ. ժգ. 29։ ասՅՆ. գ. 4։
Գաղ. բ. 4։ ժ. 46։ ԳԼ. ժգ. 1։
Հռով. ժբ. 6։ ԳԼ. է. 7։ բ Կոր. ժ. 13։ Եփես. գ. 7։
Ա ՅՈՀ. գ. 8։ Եբր. բ. 4։
Հռով. ժբ. 4. 5։ Եփես. գ. 4. 16։
Հմր 27։ Գաղ. գ. 16։
Հռով. գ. 5։
Գաղ. գ. 28։ Եփես բ. 13. 14. 16։ Կող. գ. 11։
ՅՈՀ. գ. 64։ է. 37. 38. 39։

Ցամք Տեառն 59

– Հմր 28։
Հռով. ժբ. 3։ ԳԼ. գ. 5։ Հմր 11։
– Հռով. ժբ. 5։ Եփես. ա. 23։ գ. 12։ է. 23. 30։ Կող. ա. 24։
– Եփես. է. 30։
Ա Եփես. գ. 11։
– Եփես. բ. 20։ գ. 5։
Բ Գար. ժգ. 1։ Հռով. ժբ. 6։
Հմր 10։
– Հմր 9։
÷ Թես. ա. 17։
÷ Հռով. ժբ. 8։ ա ՏԻՄ. է. 17։ Եբր. ժգ. 17. 24։
ԳԼ. ժգ. 1. 39։

Յամի Տեառն 59

ԳԼ. Ծ.

1 Ընտրեալը կը ցուցընէ թէ ամէն տեսակ պղծութիւնները 2 ուրիշ ազիւ և դիպուածոց բան, առանց սիրոյ պիտի են։ 4 Սիրոյ գործերը։ 13 և յորմէ ու հետաքրքիր նշանակութիւնը ըլլայ։

1 Ով որ մարդոյ ու հրեշտակներուն լեզուները խօսիմ՝ և սէր չունենամ, ես ձայն տուող պղինձի պէս եղայ, կամ չչխկացող ծնծղայ։

— Գլ. Ժբ. 8, 9, 10, 28։ Ժգ. 1, 6։ Տես Պատ. է. 22։

2 Ներու պէս։ — Ես թէ որ մարգարէութիւն ունենամ, ու հասկրնամ ամէն խորհուրդները ու ամէն գիտութիւնը և թէ որ ունենամ ամէն հաւատքը՝ մինչև լեռները տեղափոխել, ու սէր չունենամ,

Բ Պատ. Ժբ. 19։ Պար. Ժա. 23։ Դատ. Ժէ. 6։

3 ոչինչ եմ։ ‡ Ես թէ որ իմ բոլոր ունացուածքս ապրուստներուս կերցընեմ, ու իմ մարմինս այրուելուատ, և սէր չունենամ, օգուտ մը

‡ Պատ. գ. 1, 2։

4 չեմ՝ ունենար։ Սէրը երկայնամիտ է, քաղցր է. սէրը չնախանձիր, սէրը չպարծանար, չհպարտանար,

Ե Գլ. Ժ 24։ Փիլ. բ. 4։

5 Անվայել վարմունք չունենար, ‖ իրենը չփնտռեր, բարկութեան չդժգոհիր, չարութիւն չխորհիր,

Ը Պատ. Ժ. 3։ Հռով. ա. 32։ Եր Ցաղ. 4։

6 ☨ Անիրաւութեան վրայ չհինդար, ‖ հապա ճշմարտութեան ինդակից

Ը Հռով. Ժե. 1։ Գործ. գ. 2։ Ա Տիմ. բ. 24։

7 կ՚ըլլայ։ ☨ Ամէն բանի կը դիջանի, ամէն բանի կը հաւատայ, ամէն բանի կը յուսայ, ամէն բանի կը

Բ Գլ. բ. 2։

8 համբերէ։ Սէրը բնաւ չի՛ դադրիր. բայց թէ որ մարգարէութիւններ ըլլան՝ պիտի խափանին, թէ որ լեզուներ՝ պիտի դադարին, թէ որ

9 գիտութիւն պիտի խափանի։ Որովհետև որ շատն ենք քիչը գիտենք՝ ու շատն ենք քիչը կը մարգարէանանք.

10 բայց երբոր կատարեալը գայ, անոնք շատն ենք քիչը պիտի խափա-

11 նի։ Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս կը խօսէի, տղայի պէս կը խորհէի, տղայի պէս համարատ էի. բայց երբոր այր եղայ, տղայութեան բաները մէկդի ձգեցի։

Բ Կոր. գ. 18։ Ա. 7։ Փիլ. գ. 12։

12 ‡ Քանզի հիմա մենք որպէս թէ հայելւոյ մէջ կը տեսնենք անյայտ կերպով, երբոյց ան ատենը երես առ երես. հիմա շատն քիչ մը տեղեակ եմ, բայց ան ատենը ճանանկ պիտի ճանչնամ՝ ինչպէս որ

Ա Պատ. Ժբ. 10։ Ա Յովհ. գ. 2։

13 ճանչցուեցայ։ Ուստի հիմա կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր, սա երեքը, ու ասոնց մեծագոյնը սէրն է։

ԳԼ. ԺԴ

1 Պօղոս կը դրդէ մարգարէութիւն ընելը. 2 և լեզուները խօսելէն աւելի յարգի կը համարուի գանկայ։ 6 Առաւելութիւն ձայնը օրինակ բերելով. 12 կը ցուցընէ թէ երկրպագ ալ պէտք է որ եկեղեցիին օգուտին համար ըլլայ. 22 որ ան է երանց ճշմարիտ և սխալական վախճանը. 26 կը սորվեցընէ թէ անոնց ամէն մէկը ինչպէս պէտք է գործածել. 34 Կանանց դասուն չկայ եկեղեցւոյ մէջ խօսելու։

1 Ասիրոյ հետևէն գացէք, ու հոգևոր պարգևներուն նախանձաւոր եղէք, ‖ մանաւանդ մարգարէու-

Յամի Տեառն 59

— Գլ. Ժբ. 31։

Բ Թես. Ժա. 25, 29։

‡ Գործ. բ. 4. Ժ. 46։ Եր. 9։

2 թիւն ընելու։ Վասն զի ☨ ան որ օտար լեզուով կը խօսի՝ չէ թէ մարդոյ կը խօսի, հապա Աստուծոյ. ինչու որ մէկը չկայ որ իմանայ, բայց անիկայ Հոգիով խոր-

3 հուրդներ կը խօսի։ Սակայն ան որ կը մարգարէանայ, մարդոյ կը խօսի՝ շինութիւն ու յորդորանք և

4 մխիթարութիւն տալու։ Ան որ օտար լեզուով կը խօսի, իր անձին շինութիւն կ՚ընէ. ու ան որ կը մարգարէանայ, եկեղեցւոյն շինու-

5 թիւն կ՚ընէ։ Կ՚ուզեմ որ դուք ամէնդդ լեզուներ խօսիք, բայց մանաւանդ որ մարգարէութիւն ընէք, ինչու որ ալ աղէկ է ան՝ որ կը մարգարէանայ, քան թէ ան՝ որ լեզուներ կը խօսի. միայն թէ թարգմանէու ըլլայ, որ եկեղեցին շինութիւն առնէ։

6 Եւ հիմա եղբայրնե՛ր թէ որ ես ձեզի դամ լեզուներ խօսելով, ինչ օգուտ պիտի ընեմ ձեզի՝ թէ որ չխօսիմ ձեզի ☨ կամ յայտնութիւնով, կամ գիտութիւնով, ☨ Հմր 26։

կամ մարգարէութիւնով, կամ

7 վարդապետութիւնով։ Եւ ձայն տուող անկենդան բաները անդամ, թէ սրինդ և թէ քնար, եթէ ձայներու զանազանութիւն չընեն, ինչպէս պիտի ճանչցուի սրինդով

8 կամ քնարով նչուածը։ Ինչու որ եթէ փողն ալ անորոշ ձայն հանէ, ով պիտի պատրաստուի

9 պատերազմի։ Անանկ ալ դուք թէ որ լեզուով բացայայտ խօսք չտրուցէք, խօսուածը ինծո՞ր պիտի հասկրնուի. ինչու որ օդին խո-

10 սողներ պիտի ըլլաք։ Ասկա աշխարհի մէջ այնքան տեսակ ձայներ կան, և անոնց մէկը առանց նշա-

11 նակութեան չէ։ Ուստի թէ որ ան ձայնին զօրութիւնը չգիտնամ, ես խօսողին բարբարոս մը պիտի ըլլամ, խօսողն ալ ինծի բարբա-

12 րոս մը պիտի ըլայ։ Անանկ ալ դուք որովհետև հոգևոր պարգևներու նախանձաւոր էք, եկեղեցւոյն շինութեանը համար խնդրեցէք որ աւելնաք նոյն պարգևնե-

13 րուն։ Անոր համար ան որ օտար լեզուով կը խօսի, աղօթէք թող

14 ընէ որ թարգմանէ։ Քանզի թէ որ ես աղօթք ընեմ օտար լեզուով, իմ հոգիս աղօթք կ՚ընէ,

15 բայց միտքս անպտուղ է։ Ուրեմն ինչ է. աղօթք ընեմ հոգիով, աղօթք ընեմ մտաւ թեամբ ալ. ☨ ադիմս երգեմ հոգիով, ադա-

Եփես. ե. 19։ Կող. գ. 16։

Պատ. Խէ. ի։

Ցամք Տեառն 59

Ե ԳԼ · Ժա · 24։

*Ոմանք ի՛մ Ընտրեալ

Ա Կոչ · Ճլա · 2։ Պատ · Ժա · 25։ Ժբ · 3։ Ժթ · 14։ Հով · Ժգ · 19։ ԳԼ · գ · 2։ Եփես · գ · 14։ Երե · ե · 12 · 13։

Բ Պատ · Ժբ · 3։ ա Պետ · բ · 2։ ԳԼ · բ · 6։

Ե Ցոհ · ժ · 34։

Ի Ես · Իբ · 11 · 12։

Լ Գծր · բ · 18։

Ի Ես · Խե · 14։ Ջաթ · բ · 23։

Ե Հբ 6։ ԳԼ · Ժբ · 8 · 9 · 10։

Ն ԳԼ · Ժբ · 7։ Ր Կոր · Ժբ · 19։ Եփես · գ · 12։

Հ ԳԼ · Ժբ · 10։

16 Հապա թէ չէ՛ թէ որ դուն հոգիով օրհնութիւն ընես , անիկայ որ տգէտի տեղ կայներ է՝ ի՞նչուան Ամէն պիտի ըսէ քու գոհութիւն տալու առնդ . ինչու որ ան քու զրուցդ չիմանար ։ 17 Որ թէպէտ դուն աղէկ գոհութիւն կ՚ընես , բայց միւսը չինու թիւն չառներ ։ *Առաւուտմէ կը գոհանամ որ ձեր ամենէն աւելի լեզուներով կը խօ- 19 սի՛ . Բայց եկեղեցւոյն մէջ կ՚ուզեմ հինգ խօսք միտս ու թեամբս խօսիլ , որ ուրիշներուն ալ սորվեցնեմ՝ քան թէ բիւրաւոր խօսքեր օտար լեզուով ։

Ա Սող · ճլա · 2 ։ Պատ · Ժա · 25։ Ժբ · 3։ Ժթ · 14։ Հով · Ժգ · 19։ ԳԼ · գ · 2։ Եփես · գ · 14։ Երե · ե · 12 · 13։

20 Ե՛ղբայրնե՛ր՝ Ա միտքով տղայ մի՛ ըլլաք , Բ հապա չարու թիւն ի՛նծա՛ ը՝ Ժ՚ողի՛ տղայ եղէ՛ք , ու միտքով 21 չափահա՛ս եղէ՛ք ։ Գ Օրէնքին մէջ է գրուած թէ Օտար լեզուներով ու օտար շրթունքներով պիտ Ժողովուրդին հետ պիտի խօսիմ , սակայն և այնպէս ինծի մտիկ պի- 22 տի չընեն , կ՚ըսէ Տէրը ։ Ուրեմն լեզուները նշանի համար են՝ չէ թէ հաւատացեալներուն , հապա անհաւատներուն , բայց մարգարէու թիւնը չէ թէ անհաւատներուն , հապա հաւատացեալներուն ։ 23 Ընդ թէ որ բոլոր եկեղեցին միտեղ գայ , ու ամէնն ալ օտար լեզուներով խօսելու ըլլան , և հոն մննեն ուղեւոներ կամ անհաւատներ , Լ պիտի չըսե՞ն թէ դուք խելա- 24 թեցեր էք ։ Իսկ թէ որ ամէնն ալ մարգարէանան , ու հոն մէկ անհաւատ մը կամ ուղեւ մը մտնէ , ամէնէն ալ կը յանդիմանուի , ա- 25 մէնէն ալ կը քննուի , Ու անոր սրտին ծածուկ բաները յայտնի կ՚ըլլան . և այսպէս երեսի վրայ իյնկած՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի ընէ , ու խոստովանի Թէ իրաւցնէ Աստուած ձեր մէջն է ։

26 Ուստի ի՞նչ է եղբայրնե՛ր . երբ որ մէկտեղ կը ժողովուիք , ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի , Բ վարդապետութիւն ունի , լեզու ունի , յայտնութիւն ունի , թարգմանութիւն ունի . Համէնը չինու թեան 27 համար թող ըլլայ ։ Թէ որ մէկը օտար լեզու կը խօսի , երկու՝ հոգի , և թէ չատը՝ երեք Խո՛ սըսի՛ , և ան ալ մէկիկ մէկիկ , ու մէկը թող 28 թարգմանէ ։ Բայց թէ որ թարգմանող չըլլայ , եկեղեցւոյն մէջ լուռ թող կենայ , և ի՛նքնիրեն ու Աս- 29 տուծոյ թող խօսի ։ Իսկ մարգարէները երկու կամ երէք հոգի թող խօսին , հո՛ ու միւսները թող քննե- 30 նո՛ւթիւն ընեն ։ Հապա թէ որ նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ ի՛ն յայտնուելու բլլայ , նա առաջինը 31 թող լռէ ։ Ինչու որ ամէնքդ ալ կրնաք մէկիկ մէկիկ մարգարէանալ , որ ամէնն ալ սորվին ու 32 ամէնն ալ մխիթարուին ։ Եւ մարգարէներուն հոգիները մարգարէից 33 ներուն հնազանդ են ։ Ինչու որ Աստուած խռովու թեան չէ , հապա խաղաղու թեան , Է ինչպէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցիներուն մէջը ։

34 Ձեր Կ՚ինիկները եկեղեցիներուն մէջ լուռ կենան , ինչու որ անոնց հրաման չկայ խօսելու , ՃՀապա հնազանդ ըլլալու , Ը ինչպէս որ օրէնքն 35 ալ կ՚ըսէ ։ Բայց թէ որ բան սորվիլ կ՚ուզեն , տունը իրենց էրիկներուն թող հարցընեն . քանզի կինիկներուն անվայել է եկեղեցւոյ 36 մէջ խօսիլը ։ Մ Թէ՞ Աստուծոյ խօսքը ձեզմէ՞ եկաւ , կամ թէ միայն 37 ձեզի՞ հասաւ ։ Ե Թէ որ մէկը կը կարծէ թէ ինքը մարգարէ է , կամ հոգևոր , թող հաստատ գիտնայ թէ ինչ որ ձեզի գրեմ՝ Տէրոջը 38 պատուէրներն են . Բայց թէ որ մէկը տգէտ է , թող տգէտ ըլլայ ։ 39 Ուստի , եղբայրնե՛ր , Ժ մարգարէութիւն ընելու նախանձաւոր եղէ՛ք , ու լեզուներ խօսիլն ալ մի արգի- 40 լէ՛ք ։ Ն Եւ ամէն բան վայելչութեամբ և կարգաւ թող ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Աստիճանաւոր Քրիստոսի յարութեամբը 12 կը ցուցնէ մեր յարութեան առաջապետները , մարմնին յարութեանը չհաւատացողներուն դէմ · 21 կը ցուցնէ յարութեան պատուղը 35 ու եղանակը ։ 51 և թէ ինչպէս պիտի փոխուին անոնք որ կենդանի կը մնան վերջին ատեն ։

1 Ե՛ղբայրնե՛ր՝ ձեզի կ՚իմացընեմ ան աւետարանը՝ որ ես ձեզի քարոզեցի , որ նաև ընդունեցիք Բ ու 2 անոր վրայ հաստատուած էք · Ե՞րով կը փրկուիք ալ , թէ որ այնպէս բռնէք ան խօսքը որ ես ձեզի քարոզեցի , Դ միայն եթէ պարապ 3 տեղը հաւատացած չէք ։ Ե Ինչու որ պիտ առաջ ես ձեզի հաս ան դեցի անիկայ՝ որն որ ես ալ ընդունեցի , թէ Քրիստոս մեր մեղքերուն համար մեռաւ Ե դիրքերուն 4 ը՜՜ Ժ՚ի՛ն համեմատ , Եւ թէ թաղուեցաւ , ու յարութիւն առաւ երրորդ օրը՝ Ը դիրքերուն ը՜՜ Ժ՚ի՛ն 5 համեմատ ։ Ի՞նչ թէ երեցաւ Կեփասին , Ժ ու ետքը տասնէրկուքին ։ 6 Ետքը հինգ հարիւրէն աւելի եղբայրներուն մէկտեղ երեւցաւ , որոնցմէ շատերը մինչև հիմա 7 կան , և ոմանք ալ նիջեցին ։ Ո՞ետքը երեւցաւ Յակոբոսին , Ի ետքը 8 բոլոր առաքեալներուն ։ Լ Ամենէն

Ցամք Տեառն 59

Յ Ա Թես · ե · 19 · 20։

Ղ Ա Ցոհ · գ · 1։

Ե ԳԼ · Ժա · 16։

Յ Ա Տիմ · բ · 11 · 12։

Յ ԳԼ · Ժա · Ցի Եփես · ե · 22։ Կող · գ · 18։ Տիտ · բ · 5։ ա Պետ · գ · 1։

Ն Ծն · գ · 16։ Ը Կոր · Ժ · 7։ Յ Ցոհ · գ · 6։

Ա ԳԼ · Ժբ · 31։ Ա Թես · ե · 20։

Լ Հբ 33։

Ա Գող · ե · 11։

Բ Հով · ե · 2։

Ի Հով · ա · 16։ ԳԼ · ա · 21։

Ր Գող · գ · 4։

Ի ԳԼ · Ժա · 2 · 23։

Ղ Գող · ա · 12։

Ի Ցող · Իբ · 15։ Ես · Ծգ · 5։ Ճ Դան · Թ · 26։ Ջաթ · Ժգ · 7։ Ղ Ա · Խգ · 26 · 46։ Գծր · գ · 18։ Խգ · 23։ ա Պետ · ա · 11։ բ · 24։

Ը Ցող · բ · 7։ Ժգ · 10։ Ես · Ծգ · 10։ Ղ Ա · Խգ · 36։ 46։ Գծր · բ · 25—31։ Ժգ · 33 · 34 · 35։ Խգ · 22։ 23։ ա Պետ · ա · 11։

Բ Ղ Ա · Խգ · 34։

Ի Պատ · Իբ · 17։ Պատ · Ժգ · 14։ Ղ Ա · Խգ · 36։ Ցոհ · ի · 19։ 26։ Գծր · Ժ · 41։

Ն Ղ Ա · Խգ · 50։ Գծր · ա · 3։ 4։

Լ Գծր · Թ · 4։ 17։ Իբ · 14։ 18։ ԳԼ · Թ · 1։

Ցամք Տեսան 59

Ե Եփես. գ. 8։ Բ Գործ. բ. 3։ Թ. 1։ Գաղ. ա. 13։ Փիլ. գ. 6։ ա Տիմ. ա. 13։ Եփես. բ. 7։ 8։ Հռ Կոր. ժա. 23։ ժբ. 11։ Ա Պառ. ժ. 20։ Հռով. ժե. 18. 19։ Բ Կոր. գ. 5։ Գաղ. բ. 8։ Եփես. գ. 7։ Փիլ. բ. 13։

Ղ Թես. ե. 13։

Ք Գործ. բ. 24։ Ի 32։ գ. 10. 33։ ժգ. 30։

Ջ Հռով. գ. 25։

Յբ Տիմ. գ. 12։

Դ Պետ. ա. 3։

Ը Գործ. իզ. 23։ Հմր 23։ Կաղ. ա. 18։ Ցայտ. ա. 5։

Ա Հռով. ե. 12. 17։

Ը Ցաղ. ժա. 25։ Հռով. գ. 23։

Ա Հմր 20։ ա Թես. գ. 14. 15. 16։

Է Գործ. է. 14. 27։

Բ Պտգ. Ծժ. 1։ Գործ. բ. 34. 35։ Եփես. ա. 22։ Եբր. ա. 13։ ժ. 13։ Բ Տիմ. ա. 10։ Ցայտ. ի. 14։

Ցամք Տեսան 59

Վ Պտգ. բ. 6։ Պառ. իս. 18։ Եբր. բ. 8։ ա Պետ. գ. 22։

Ա Փիլ. գ. 21։

Բ Գաղ. գ. 23։ ժա. 3։

Ց Հռ Կոր. ժա. 26։ Գաղ. ե. 11։

Ա Թես. բ. 19։

Ի Հռով. բ. 36։ Գաղ. գ. 9։ Բ Կոր. գ. 10. 11։ ժա. 23։

Բ Կոր. ա. 8։

Ա Ա՛ հրեից, թէ որ մեռելները յարութիւն չառնեն, ուստի՛ եւ։

Ե Սահ. իր. 13։ Ծգ. 12։ Ժող. բ. 24։ Դան. ժբ. 19։

Ֆ Գաղ. ե. 6։ Հռով. ժգ. 11։ Եփես. ե. 14։

Բ Թես. գ. 5։

Ի Գաղ. գ. 5։

Ա Եզեկ. իե. 3։

Ի Ցով. ժբ. 24։

Ա Ես՝ Ա՛ հրեայ, Տարսոնացի, բայց սնեալ ես ի սմա յԵրուսաղէմ ի ոտս Գամաղիէլի, հանգոյն հարանց օրինացն կրթեալ, նախանձաւոր Աստուծոյ, որպէս դուք էք ամենեքեան այսօր։

Բ Ես՝ Ա՛ հրեայ, ծնեալ ի Տարսոն Կիլիկեցւոց քաղաքի, սակայն սնեալ ես ի սմա յերկրիս յայսմ ի ոտս Գամաղիէլի, կրթեալ ըստ ճշմարիտ օրինացն հարանց, նախանձաւոր Աստուծոյ, որպէս դուք ամենեքեան էք այսօր։

Գ Զոր եւ ես գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Դ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ե Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Զ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Է Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ը Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Թ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ժ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ժա Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ժբ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ժգ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ժդ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ժե Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ժզ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ժէ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ժը Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ի Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իա Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իբ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իգ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իդ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իե Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իզ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իէ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իը Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ի Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իա Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իբ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իգ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իդ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իե Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իզ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իէ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իը Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ի Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իա Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իբ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իգ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իդ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իե Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իզ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իէ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իը Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ի Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իա Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իբ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իգ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իդ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իե Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իզ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իէ Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Իը Եւ ես զայս ամենայն գիտեմ, թէ ոչ միայն զիս կապեալ, այլ եւ զամենեսեան որ հաւատային յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, ածի ի բանտ։

Ցամի Տեառն 59

Է Փիլ. գ. 21։

Ը Ծն. ր. 7։
Ի Հռով. ե. 14։
Ձ Ցօհ. ե. 21։ գ. 33, 39, 40։ 54 57։ Փիլ. գ. 21։ Կող. գ. 4։
Ի Ցօհ. գ. 31։
Լ Ծն. ր. 7։ գ. 19։
Խ Ցօհ. գ. 13, 31։
Ծ Փիլ. գ. 20, 21։
Կ Ծն. ե. 3։
Հ Հռով. ը. 29։ ը Կոր. գ. 18։ գ. 11։ Փիլ. գ. 21։ ա Ցօհ. գ. 2։
Յ Մատ. ժգ. 17։ Ցօհ. գ. 3, 5։
Ղ ա Թես. գ. 14, 15, 16։
Ճ Փիլ. գ. 21։

Մ Ջաբ. թ. 14։ Մատ. իգ. 31։ Ցօհ. ե. 25։ ա Թես. գ. 15։

Յ Ե Կոր. ե. 4։

Ն Եփ. իե. 8։ Եբր. բ. 14, 15։ Ցաք. ի. 14։
Շ Ովս. ժգ. 14։

Ո Հռով. գ. 15։ ե. 13։ է. 5։ 18։
Չ Հռով. է. 25։ գ. ա Ցօհ. ե. 4. 5։
Ղբ Պետ. գ. 14։

Պ Գլ. գ. 8։

43 նով յարութիւն կ՚առնէ. Է Ընարդութիւնով կը սերմանուի, ՚ի փառքով յարութիւն կ՚առնէ. տկարութիւնով կը սերմանուի, ՚ի զօրութիւնով յարութիւն կ՚առնէ.
44 Կը սերմանուի շնչաւոր մարմին, և յարութիւն կ՚առնէ հոգեւոր մարմին. Շնչաւոր մարմին կայ, հոգեւոր մարմին ալ կայ։
45 Եւ այսպէս գրուած է, Առջի մարդը Ադամ ՚ի կենդանի շունչ եղաւ, Է վերջի
46 Ադամը՝ ՚ի կենդանաբար հոգի։ Բայց չէ թէ առաջ հոգեւորը, հապա շնչաւորը,
47 յետոյ՝ ՚ի՛ հոգեւորը. Է Առջի մարդը երկրէն է՝ ՚ի հողէղէն, երկրորդ մարդը Տէր է՝ Է երկինքէն։
48 Ինչպէս էր հողէղէնը, անանկ ալ հողէղէնները. Է ու ինչպէս երկնաւորը, անանկ ալ երկնաւորները.
49 Եւ ինչպէս որ հողէղէնին կերպարանքը հագինք ենք, Է երկնաւորին կերպարանքն ալ պիտի հագնինք։
50 Բայց սա կ՚ըսեմ՝ եղբայրներ, Ի որ մարմին ու արիւն Աստուծոյ թագաւորութիւնը չեն կրնար ժառանգել, ոչ ալ ապականութիւնը կը ժառանգէ անապականութիւն։
51 Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը ըսեմ. Ամէնքս պիտի չնոյնինք, Ի բայց ամէնքս ալ պիտի փոխուինք,
52 Ցանկարծակի աչք դոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին հնչելուն ատեն, Ի որովհետև փողը պիտի հնչէ, ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան։
53 և մենք ալ պիտի փոխուինք։ Վասն զի պէտք է որ ասա ապականացու մարմինը անապականութիւն հագնի, Ի ու ասա մահկանացուս անմահականայ։
54 մահու թիւն հագնի։ Բայց երբոր ասա ապականացու մարմինը անապականութիւն հագնի, և ասա մահկանացուս անմահութիւն հագնի, ան ատենը պիտի կատարուի այն խօսքը որ գրուածա՝ թէ Մահը յաղթութեան մէջ ընկղմեցաւ։
55 Մահ է՛ ով մահ քու խայթոցդ, ՚ի՛ր է ով գերեզման քու յաղթութիւնդ։
56 Մահուն խայթոցը մեղքն է, ու մեղքին ոյժը՝ օրէնքը։
57 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, Ի որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռ.
58 Ըստ որ՝ իմ սիրելի եղբայրներս՝ հաստատ եղէք, անշարժ Ի և ամէն ատեն առատ եղէք ՚ի գործին մէջ, ՚ի՛մանալով որ ձեր աշխատութիւնը պարապ չէ Տէրոջմով։

ԳԼ. Ժ.Զ

1 Առաքեալը կը յորդորէ Կորնթացիները որ Երուսաղէմի եղբայրներուն կարօտութիւնը լեցնեն. 10 բարի վկայութիւն կու տայ Տիմոթէոսին վրայով. 13 և բարեկամական խրատներէն ետև՝ 16 իր թղթերը կը վերջացնէ զանազան բարեւներով։

1 Հայց սուրբերուն համար ուղղուածը Է՝ ժողովելու վրայով, ինչպէս որ պատուէր տուի Գաղատացւոց եկեղեցիներուն, դուք ալ անանկ
2 ըրէք. Է Ամէն Միշաբթի օրերը ձեզմէ ամէն մէկը իր քովը թող
3 դիզէ ինչ որ կը յաջողի, որ ջըլլայ թէ երբոր գամ, ան ատենը ժողովուածներ ըլլան. ու երբոր գամ, Ի որոնց որ դուք հաճիք, ես զանոնք թուղթերով պիտի խրկեմ՝ ձեր պարգեւները Երուսաղէմ
4 զէմ տանելու. Է Եւ թէ որ իմ երթալս ալ արժան սեպուի, իմ
5 հետս թող երթան։ Սակայն ես ձեզի պիտի գամ՝ երբոր Մակեդոնիայէն անցնիմ. Է (քանզի Մակեդոնիայէն կ՚անցնիմ.)
6 Եւ կարելի է որ ձեր քովը մնամ, կամ ձմեռն ալ անցընեմ, Ի որ դուք ինծ ճամբայ դնէք, ուր որ ես պիտի եր-
7 թամ. Ինչու որ չեմ ուզեր ձեզ հիմա հարիւանցի մը տեսնել, բայց յոյս ունիմ որ ատեն մը ձեր քովը կենամ, Է թէ որ Տէրը հրամայեց
8 ասյ։ Սակայն հիմա ես Եփեսոս պիտի մնամ մինչև Պենտեկոստէ.
9 Ընչու որ ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ մը բացուած է, Ի ու շատ հակառակորդներ կան։
10 Է Արդ թէ որ Տիմոթէոս գայ, նայեցէք որ ձեր քովը առանց վախի ըլլայ. Է քանզի անիկայ Տէրոջը գործը կը գործէ, ինչպես որ ես ալ։
11 Ուստի Էրոյլայ սը մէկը անիկայ արհամարհէ, Է հապա խաղաղութեամբ անիկայ ճամբայ դրէք, որ ինծի գայ. ընչու որ ատոր կը սպա-
12 սեմ եղբայրներով միւսոց։ Է Իսկ Ապողոս եղբօրը համար, շատ աղաչեցի ատոր՝ որ ձեզի գայ եղբայրներուն հետ միւսոց. ու բնաւ կամք չունեցաւ որ հիմա գայ, բայց պիտի գայ՝ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ։
13 Ընթռուն կեցէք, Հհաւատքի մէջ հաստատ կեցէք, մի՛ր եղէք,
14 Ձ զօրացէք. Ղձեր ամէն բաները սիրով ըլլայ։
15 Ա՛ղաչեմ ձեզ՝ եղբայրներ, (գիտէք դուք Ստեփաննասին ընտանիքը Ճ թէ Աքայիայի առջի պտուղն է, ու ան անձերին սուրբերուն պաշտաւորութեանը նուիրե-
16 ցին.) Ը որ Ձեզի ալ ենթակայ ըլլաք անանկներուն, և ամէնուն որ Ֆր հետը միւսոց կը գործէ ու կ՚աշխատի։
17 Ուրախ եմ ես Ստեփաննասին ու Փորտունատոսին ու Աքայիկոսին

Ցամի Տեառն 59

ա Պետ. ժա. 29։ իդ. 17։ Հռով. ժե. 26։ բ Կոր. բ. 4։ Թ. 1. 12։ Գաղ. բ. 10։
Բ Պետ. ի. 7։ Յայտ. ա. 10։
Գ բ Կոր. ը. 19։
Ա Կո՛ չանձնաբարեն ինձ ընկեր թուղթերով, ես զանոնք
Ե բ Կոր. բ. 4. 19։
Զ Պետ. ժԹ. 21։ բ Կոր. ա. 16։
Է Պետ. ժԹ. ժե. 15։ իա. 5։ Հռով. ժե. 24։ բ Կոր. ա. 16։
Ը Պետ. ժբ. 21։ Գլ. գ. 19։ Յաք. գ. 15։
Թ Պետ. ժդ. 26։ բ Կոր. բ. 12։ Կող. գ. 3։ Յայտ. գ. 8։
Ժ Պետ. ժԹ. 9։
Ի Պետ. ժԹ. 22։ Գլ. գ. 17։
Լ Հռով. ժգ. 21։ Փիլ. բ. 20, 22։ ա Թես. գ. 2։
Խ Տիմ. գ. 12։
Ծ Պետ. ժե. 33։
Կ Գլ. ա. 12։ գ. 5։
Հ Մատ. իգ. 42։ իե. 13։ ա Թես. ե. 6։ ա Պետ. ե. 8։
Ձ Գլ. ժե. 7։ Փիլ. ա. 27։ գ. 1։ ա Թես. գ. 8։ բ Թես. բ. 14։
Ղ Եփես. 10։ Կող. ա. 11։
Ճ Գլ. ժգ. 1։ ա Պետ. գ. 8։
Մ Գլ. ա. 16։ Հռով. ժգ. 5։
Յ բ Կոր. բ. 4։ Թ. 1։ Եբր. գ. 10։
Ն Եբր. ժգ. 17։
Շ Եբր. գ. 10։

Ցամք Տեառն 59

զալուն վրայ , որ ձեր պակասութիւնը անոնք լեցուցին . 18 Քանզի հանգստացուցին իմ հոգիս ու ձեր . Ուստի անանկները ճանչցէք ։ 19 Բարև կ'ընեն ձեզի Ասիայի եկեղեցիները . շատ բարև կ'ընեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւղաս ու Պրիսկիլլա Հիրենց տանը մէջի եկեղեցիով 20 Ամկատեղ ։ Բարև կ'ընեն ձեզի բոլոր եղբայրները . Բարեւ՝ տուէք իրարու սուրբ համբուրով ։ 21 Ես բարեւը իմ ձեռքիս՝ Պօղոս 22 սիրեն է ։ Եթէ որ մէկը Տէր Յիսուս Քրիստոսը չսիրեր , Նզովեալ 23 ըլլայ՝ Տէր մեր Տէրը գայ" ։ Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր 24 հետը . իմ սէրս ձեր ամենուն հետը ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով ։ Ամէն ։

Ցամք Տեառն 59

ա Հռոմ. ժգ. 16 ։ ա Կոր. գ. 18 ։ բ Թես. գ. 17 ։ է Եփես. գ. 24 ։ թ Գաղ. ա. 8, 9 ։ * Գրաբ. Պատահեայ ։ բ Յուդ. 14, 15 ։ ի Հռոմ. ժգ. 20 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԼՈՑՆ

ԸՆ ԿՈՐՆԹԵՑԻՍ

Ցամք Տեառն 60

ԳԼՈՒԽ Ա

3 Եաբեթացիք կը յորդորէ Կորնթացիները համբերող ըլլալ նեղութեան մէջ , ցուցընելով անոնց թէ ինչպէս Աստուած միսիթարեց զինքը իր ամէն վշտերուն մէջ և ազատեց , 8 մանաւանդ Ասիայի մէջ իր վերջին նեղութեան ատեն . 12 և վկայ բերելով իր ու անոնց խղճմտանքը՝ իր անկեղծութեամբ ու եռանդնութեան անփոփոխ հաստատութիւնը քարոզելուն , 15 կը յուսընէ թէ իր անոնց ընդհանուր ուխտ թեմեռանդութենէն կը ծագի , Տապա անոնց վրայ ունեցած իր կարեկցութենէն ։

1 Պօղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը , ու Տիմոթէոս Եղբայրը . Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին , և բոլոր Եվ Աքայիայի մէջ 2 եղող ամէն սուրբերուն . Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։

3 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը , Գթութեանց Հայրը և ամէն միսիթարութեան Աստուածը . 4 Որ մեզ կը միսիթարէ մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ , որ մենք կարող ըլլանք միսիթարել զանոնք՝ որ ամէն նեղութիւններուն մէջ են , ան միսիթարութեամբ՝ որով մենք Աստուծմէ կը միսիթարուինք ։ 5 Քանզի ինչպես որ Քրիստոսի չարչարանքները մեր վրայ շատ եղան , նմանապէս Քրիստոսի ձեռքովը մեր միսիթարութիւնն ալ շատ կ'ըլլայ ։ 6 Եւ թէ նեղութիւն քաշենք , ձեր միսիթարութեանը ու փրկութեանը համար է , և թէ միսիթարուինք , ձեր միսիթարութեանը ու փրկութեանը համար է , որ կը յաջողի համբերելով այն չարչարանքներուն՝ որոնցմով մենք ալ կը չարչարուինք 7 բուն ։ Եւ մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի համար , Քինչու որ գիտենք թէ ինչպէս որ չարչարանքներուն հաղորդ էք , անանկ ալ միսիթարութեան 8 հաղորդ էք . Որովհետև կ'ուզենք ձեզ չգիտնալ , եղբայրներ , թէ մեր կարօտութենէն շատ աւելի ծանրաբեռնուցանք , մինչև որ կեանքիրնուս ալ անդրդ եղանք ։ 9 Բայց մենք մեր վրանիս մահուան վճիռը մենք վրանիս պահեցինք , Բ որ ինքզինքնուս չապաւինինք , հապա Աստուծոյ՝ որ մեռելները կը յարուցանէ . Քմեր 10 մեռելները կը յարուցանէ ։ Քմեր ինքը անանկ մեծ մահուանէ մեզ փրկեց ու կը փրկէ . Որուն կը յուսանք թէ տակաւին պիտի փրկէ , 11 Եվեղ համար ձեր ըղձ աղօթքին օգնականութիւնովը . Նոր շատ բուն աղբիւրէն պատճառովը մեզի եղած շնորհքին համար՝ շատերէն գոհութիւն տրուի մեզի համար ։ 12 Ինչու որ մեր պարծանքը սա է , մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ Եթէ մենք Աստուծոյ սրբութեամբ , ու անկեղծութեամբ , ոչ թէ մարմնաւոր իմաստութիւնով մը , հապա Աստուծոյ շնորհքովը աշխարհի մէջ վարուեցանք , բայց աւելի դէպ ի ձեզի ։ 13 Քանզի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի , հապա ան որ դուք կը կարդաք ու կը ճանչնաք . և կը յուսամ թէ 14 մինչև վերջը պիտի ճանչնաք . Ինչպես որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ , որ ձեր պարծանքն ենք , Ընուսր որ դուք ալ մերը՝ Տէր Յիսուսի օրը ։

Ցամք Տեառն 60

Ա Հռոմ. ժգ. 17 ։ բ Տիմոթ. 12 ։ է Գործ. ժթ. 23 ։ ա Կոր. ժե. 32 ։ ժգ. 9 ։ Եզեկիէլ. ժե. 5, 7 ։ Բ Պետ. գ. 9 ։ Ե Գաղ. ա. 1 ։ Կող. ա. 1 ։ Կող. ա. 1 ։ ա Տիմ. ա. 1 ։ բ Տիմ. ա. 1 ։ Բ Փիլ. ա. 1 ։ Կող. ա. 2 ։ Հռոմ. ա. 7 ։ ա Կոր. ա. 3 ։ Գաղ. ա. 3 ։ Փիլ. ա. 2 ։ Կող. ա. 3 ։ ա Թես. ա. 2 ։ բ Թես. ա. 2 ։ Փիլիմ. 3 ։ Եփես. ա. 3 ։ ա Պետ. ա. 3 ։ Գործ. իզ. 4 ։ Գաղ. գ. 10 ։ Կող. ա. 24 ։ Գաղ. գ. 15 ։ Գաղ. գ. 15 ։ Գաղ. ա. 1 ։ Գաղ. ա. 8 ։ Գաղ. ա. 9 ։ Գաղ. ա. 10 ։ Գաղ. ա. 11 ։ Գաղ. ա. 12 ։ Գաղ. ա. 13 ։ Գաղ. ա. 14 ։ Գաղ. ա. 15 ։ Գաղ. ա. 16 ։ Գաղ. ա. 17 ։ Գաղ. ա. 18 ։ Գաղ. ա. 19 ։ Գաղ. ա. 20 ։ Գաղ. ա. 21 ։ Գաղ. ա. 22 ։ Գաղ. ա. 23 ։ Գաղ. ա. 24 ։ Գաղ. բ. 1 ։ Գաղ. բ. 2 ։ Գաղ. բ. 3 ։ Գաղ. բ. 4 ։ Գաղ. բ. 5 ։ Գաղ. բ. 6 ։ Գաղ. բ. 7 ։ Գաղ. բ. 8 ։ Գաղ. բ. 9 ։ Գաղ. բ. 10 ։ Գաղ. բ. 11 ։ Գաղ. բ. 12 ։ Գաղ. բ. 13 ։ Գաղ. բ. 14 ։ Գաղ. բ. 15 ։ Գաղ. բ. 16 ։ Գաղ. բ. 17 ։ Գաղ. բ. 18 ։ Գաղ. բ. 19 ։ Գաղ. բ. 20 ։ Գաղ. բ. 21 ։

Ըստ Տեառն 60

15 Եւ ասա վատահութիւնով ՚ի կո՛ւ-
դէն առաջ ձեզի գալ , Հոր դուք
երկրորդ անգամ շնորհք ընդունիք .
16 Ու ձեզմէ անցնիլ դէպ ՚ի Մակե-
դոնիա , ՚ի դարձեալ Մակեդոնիա-
յէն ձեզի գալ , ու ձեզմէ ճամբայ
17 դրուիլ դէպ ՚ի Հրէաստան : Ուս-
տի աս որ ես մտածելի , միթէ թե-
թեւութիւնով չարժեցայ . կամ
թէ ան որ ես կը խորհիմ , ՚ի մարմ-
նաւորապէս կը խորհիմ , *որ իմ
կողմանէս այո այո և ոչ ոչ ըլլայ " :
18 Սակայն հաւատարիմ է Աստուած ,
որ մեր խօսքը ձեզի ոչ հաս-
19 այո և ոչ չէր : ՚ Ինչու որ Աստու-
ծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոս՝ որ
միջով ձեզի քարոզուեցաւ , (ինձ-
մով և Սիղուանոսով ու Տիմոթէոս-
սով ,) այն ու ոչ չեղաւ , ՚ Նոյա
20 իր մէջը եղաւ այոն . ՚ Քանզի որ-
չափ որ Աստուծոյ խոստումնքները
կան , իր մէջը Այո՛ են , ու իր մէջը
Ամէն են՝ Աստուծոյ փառքին հա-
21 մար մեր ձեռքովը : Բայց ան
որ մեզ ձեզի հետ Քրիստոսով հաստատեց , ու մեզ օծեց ,
22 Աստուած է . ՚ Որ մեզ կնիքց ալ ,
ու Հոգւոյն գրաւը մեր
23 սրտերուն մէջը : ՚ Բայց ես զԱս-
տուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս ,
՚որ ձեզ խնայելուս համար տա-
կաւին Կորնթոս չեկայ . ՚ Հակառակ չէ
թէ ձեր հաւատքին վրայ կը տիրա-
պետենք , հապա գործակից ենք
ձեր ուրախութեանը . Քինչու որ
դուք հաստատով կը կենաք :

ԳԼ . Բ

1 Պատճառ ցուցընելով իր անձից չերթալուն պատ-
ճառը , 6 կը խնդրէ որ եկեղեցին հպատրաստ-
ցուհինեն կարուած անձին ներելն՝ ու միւս-
թիւրեն զանկիկ , 10 ինչոր որ ինքն ալ անոր
անկնդ զղջմանը նայելով՝ ներած է : 12 Ու
ծանուցանէ Տրոադացւոն Մակեդոնիա անցնե-
լուն պատճառը , 14 և ամէն տեղ Աստուծմէ
իր քարոզութեանը տրուած բարի յաջող-
թիւնը :

1 Սակայն ես ինծմէ աս որոշեցի ,
՚որ նորէն տրտմութիւնով չը-
2 գամ ձեզի : Ինչու որ եթէ ես ձեզ
տրտմեցընեմ , ալ ո՞վ է որ ինձ պի-
տի ուրախացընէ , թէ չէ ան՝ որ
3 ինծմէ կը տրտմի : Ու աս ՚ գրեցի , որ
չըլլայ թէ երբոր գամ՝ ՚ տրտմու-
թիւն մը կրեմ անոնցմէ , ուսկից
որ պէտք է ինծի ուրախ ըլլալ .
քանզի ՚ ձեր ամենուն վրայ վստահ
եմ , որ իմ ուրախութիւնս ձեր
4 ամենուն է : Ինչու որ շատ նե-
ղութենէ և սրտի տագնապէ ես
ձեզի գրեցի չատ արցունքով . ՚ չէ
թէ՝ որ դուք տրտմիք , հապա որ
գիտնաք ան սէրը՝ որ ես ունիմ
աւելի ձեր վրայ :

5 ՚ Բայց թէ որ մէկը տրտմեցուց ,

Ըստ Տեառն 60

չ Գաղ . գ . 12 ։
‡ Կամ բան մասին , որ ձեր ամենուն վրայ ծանրութիւն չգնեմ ։
Ե ա Կոր . ե . 4 , 5 ։ ա Տիմ . ե . 20 ։
Բ Գաղ . գ . 1 ։
Բ Գլ . է . 15 ։ ժ . 6 ։
‖ Կամ առջևը
Ե Գոր . ժզ . 8 ։ ի . 6 ։
Ե ա Կոր . ժզ . 9 ։
Է Գլ . է . 5 , 6 ։
Ի Եբր . ա . 3 ։
Ե ա Կոր . ա . 18 ։
¦ Գլ . գ . 3 ։
Հ Գործ . բ . 34 ։ Ցոհ . ի . 39 ։ ա Պետ . բ . 7 , 8 ։
Ե ա Կոր . ժ . 10 ։ Գլ . գ . 5 , 6 ։
Է Գլ . գ . 2 ։ ժա . 13 ։ բ Պետ . բ . 3 ։
Ե Գլ . ա . 12 ։ գ . 2 ։

1 Ա՛կ ակն ՚ի նորէն անձրեխս չան-
ձրն բնել . կամ թէ ոմանց պէս
պէ՞տք է մեզի Բ յանձնարարու-թեան
թուղթեր ձեզի , կամ ձեզմէ ։
2 ‡ Հապա մեր թուղթը դուք էք
մեր սրտերուն մէջը գրուած , ճանչ-
ցուած ու կարդացուած ամէն մար-
3 դկանէն . Քայտնի ըլլալով ՚ որ
դուք Քրիստոսի թուղթն էք մեր

Ա Կոր . ե . 12 ։ ժ . 8 , 12 ։ ժբ . 11 ։
Բ Գոր . ժբ . 27 ։
‡ Պետ . թ . 2 ։
Ե Պետ . գ . 5 ։

Ցամք Տեառն 60

Ի Նէ · ին · 12 · ղԴ · 1 ·
Ղ Պաղ · ի · 8 · Եբեմ · լա · 33 · Եզեկ · ժա · 19 · ղԴ · 26 · Եբր · բ · 10 ·
Ի Յօհ · ժե · 5 · ԳԼ · բ · 16 ·
Ը ա Կոր · ժե · 10 · Փիլ · բ · 13 ·
Ի Եբեմ · լա · 31 · Ա տա · ին · 28 · Եբր · բ · 6 · 8 ·
Հ ա Կոր · գ · 5 · ժե · 10 · ԳԼ · ե · 18 · Եփե · գ · 7 · Կող · ա · 25 · 29 · ա Տիմ · ա · 11 · 12 · բ Տիմ · ա · 11 ·
Ի Հռով · բ · 27 · 29 · է · 6 ·
Հ Հռով · գ · 20 · գ · 15 · է · 9 · 10 · 11 · Գաղ · գ · 10 ·
Ի Յօհ · գ · 64 · Հռով · բ · 2 ·
Ի Հռով · է · 10 ·
Ն Նէ · ղԴ · 1 · 28 · ի Օր · ժ · 1 · ԸՀ ·
Հ Նէ · ղԴ · 29 · 30 · 35 ·
Յ Գաղ · գ · 5 ·
Ղ Հռով · ա · 17 · գ · 21 ·
Ի ԳԼ · է · 4 · Եփե · գ · 19 ·
Ի Նէ · ղԴ · 33 · 35 ·
Յ Հռով · ժ · 4 · Գաղ · գ · 23 ·
Ն Նա · գ · 10 · Ա տա · ժգ · 11 · 14 · Յօհ · ժբ · 40 · Գործ · իբ · 26 · Հռով · ժա · 7 · 8 · 25 · ԳԼ · գ · 4 ·
Ն Նէ · ղԴ · 34 · Հռով · ժա · 23 · 26 ·
Ա Նա · ին · 7 ·
Ղ Հ Որ · 6 · ա Կորնթ · ե · 45 ·
Ղ ԳԼ · գ · 46 · ա Տիմ · ա · 11 ·
Ը ա Կոր · ժգ · 12 ·
Ա Հռով · բ · 29 · ա Կոր · ժե · 49 · Կող · գ · 10 ·

ոգաստաւորութիւնովը ; չէ թէ մեքանով գրուած , Հապա կենդանի Աստուծոյ Հոգիովը , Ի չէ թէ քարեղէն տախտակներու վրայ , Ղ Հապա սրտին մարմնեղէն տախտակներ ։
4 Բուն վրայ ։ Եւ ասանկ վստահութիւն ունինք մենք Աստուծոյ վրայ
5 Քրիստոսի ձեռքովը . Ի չէ թէ մենք ինքնիրենիս բաւական ենք բան մը խորհելու՝ որպէս թէ ինքմովս ։ Հապա մեր բաւականութիւնը Աստուծմէ է .
6 ոմանք , Որ մեզ բաւական ալ րար Ինոր կտակարարներ ։ պաշտօներներ ըլլալ՝ Ի չէ թէ դիրին , Հապա Հոգիին . Ի Նչու որ դիրը կը սպաննէ , Ի բայց Հոգին կ՚ապրեցնէ ։
7 Ի Իսկ թէ որ քարերու վրայ Ի գրով փորուած մահուան պաշտօնը փառքով եղաւ , Ի որ Իսրայէլի որդիքը կարող չեղան Մովսէսին երեսները նայիլ՝ անոր երեսին փառացը համար ,
8 որ պիտի իսպառնուի էր . Ի Ո՞րչափ Հոգիին պաշտօնը ի՞նչպէս աւելի
9 փառքով պիտի չըլլայ ։ Ինչու որ եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր , Ղ՝ուրեմն աւելի արդարութեան պաշտօնը փառքով պիտի
10 ըլլայ ։ Վասն զի ան որ փառաւոր էր , սա մասին փառաւոր չէ դարձեալ փառքին պատճառովը ։
11 Քանզի եթէ ան որ պիտի իսպիտակուէր՝ փառքով էր , ուրեմն աւելի ան որ կը կենայ՝ փառքով պիտի ըլլայ ։
12 ԸՀ Ի Նասի ասանկ յոյս որ ունինք , Ի շատ համարձակութեամբ կը
13 վարուինք եր Խ Ե Ի Ե Ի Եւ չէ թէ ինչպէս որ Մովսէս իր երեսին վրայ ծածկոց կը ձգէր , Ղոր Իսրայէլի որդիքը չնային ան իսպիտակութեան վախճանին ։
14 ուստի բաներուն վախճանին ։ Ինքնայն անոնց միտքերը կուրցան . ինչու որ մինչև այսօրուան օրս նոյն ծածկոցը ձգուած է հին կտակարանին ընթերցուածքին վրայ , ու չվերնաթ , (ինչու որ Քրիստոսով կը
15 իսպառնուի ,) Հապա մինչև ցսյսօր երբոր Մովսէսին Ե Ե Ե կը կարդան , անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը
16 կենայ ։ Ի Բայց երբոր Տէրոջը դառնան , Ո ան ատենը պիտի վերնայ ան
17 ծածկոցը . Ն Ուրդ Տէրը Հոգին է . և ուր որ Տէրոջը Հոգին կայ , Ի
18 Հոն ազատութիւն կայ ։ Բայց մենք ամէնքս բաց երեսով Ղ Տէրոջը փառքը Նորպէս թէ հայելիի մէջ առնելով , Ո նոյն պատկերին կը նորոգուինք փառաց ի փառս , որպէս թէ Տէրոջը Հոգիէն ։

ԳԼ · Դ

1 Կը ծանուցանէ թէ ինչպէս անկեղծութեամբ և հաստատութիւն եռանդով բարեգործեցաւ նաև , 7 և թէ ինչու ուսուցչութեան համար

իր ամէն որ կրած նեղութիւններէ և Հապա ծանրութիւններ պատճառ եղան ուսուցչութեան Աստուծոյ գործութեան փառքը , 12 ակնգեցուցած ատենը , 16 և իր անձին յաւիտենական փառքը ։

1 Ի Ասոր ատ պաշտօնը ունենալով , Ի ինչպէս որ ողորմութիւն գր-
2 տանք , չենք ձանձրանար . Հապա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն , ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր , Ի և խարդախութիւն չենք բներ Աստուծոյ խօսքին մէջ . Ի Հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝ Ի անձերնիս մարդոց առջև խղճմտանքին կ՚ընծայենք Աստուծ
3 Ծոյ առջև ։ Իսկ թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է , Ղ՝որուսուածներուն մէջ ծածկուած է .
4 Ի որոնց մէջ աս աշխարհիս աստուածը Հաւնհաւատներուն միտքը կուրցուց , Ի որ Քրիստոսի փառաց աւետարանին լոյսը անոնց վրայ չծագի ։ Ի որ ինքն է Աստուա
5 Ծոյ պատկերը ։ Ի Ինչու որ չէ թէ անձերնիս կը քարոզենք , Հապա Քրիստոս Յիսուս Տէրը , Հ ու մեզ՝ ձեր ծառաները Յիսուսի համար ;
6 Վասն զի Աստուած Ի որ հրամայեց լոյս ծագիլ , Ի ինքը մեր սրտերուն մէջ ծագեց՝ Ի Աստուծոյ փառաց գիտութեան լոյսը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի ան-
7 ձովը ։ Ընդ մենք այս գանձը Հ ունինք ամաններու մէջ , Ի որ գօրութեան առաւելութիւնը Աստուծմէ ըլլայ , ու չէ թէ մեզմէ ։
8 Ղ Ամէն կողմանէ վշտացած ենք , բայց նեղը չնված չենք . կաթօռակալ
9 ենք , բայց յուսահատած չենք . Հալածուած ենք , բայց երեսէ ձգուած չենք . Ե վար ձգուած ենք , բայց
10 կորսուած չենք . Ի Ամէն առեն Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջը կը կրենք , Ի որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջը յայտ-
11 նուի ։ Վասն զի մենք որ կենդանի ենք՝ Ղ Յիսուսի համար միշտ մահուան կը մատնուինք , որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մնկհկանացու մարմիններուն մէջը յայտնի ըլլայ ։
12 Ղ Ուստի մահը մեր մէջը կը ներգոր-
13 ծէ , և կեանքը ձեր մէջը ։ Ի բայց հաւատքին նոյն Հոգին ունինք , ինչպէս որ գրուած է ՝ Ղ Հաւատացի , անոր համար խօսեցայ . մենք ալ կը հաւատանք , ու անոր հա-
14 մար կը խօսինք . Ա զի գիտնալով Ո թէ ան որ Տէր Յիսուսը յարուցի , մեզ ալ Յիսուսով պիտի յարուցանէ , ու ձեզ առջեր պիտի կայ-
15 նեցնէ՝ ձեզմով միասին . Ընչու որ ամէն բան ձեզի համար է , Ո որ ան շնորհքը առատացած՝ շատ-

Ցամք Տեառն 60

Ա ԳԼ · գ · 6 ·
Ի ա Կոր · է · 25 · ա Տիմ · ա · 13 ·
Ֆ ԳԼ · բ · 17 · ա Թես · բ · 3 · 5 ·
Ո ԳԼ · գ · 4 · 7 · է · 14 ·
Ի ԳԼ · է · 11 ·
Ղ ա Կոր · ա · 18 · ԳԼ · բ · 15 · բ Թես · բ · 10 ·
Ի Յօհ · ժբ · 31 · ժգ · 30 · ժգ · 11 · Եփե · գ · 12 ·
Ը Ն · գ · 10 · Յօհ · ժբ · 40 · ԳԼ · գ · 14 ·
Ի ԳԼ · գ · 8, 9 · 11 · 18 · Հբ 6 ·
Ֆ Յօհ · ա · 18 · ժբ · 45 · ժգ · 9 · Փիլ · բ · 6 · Կող · ա · 15 · Եբր · ա · 3 ·
Ի ա Կոր · ա · 13 · 23 · ժ · 33 ·
Ե ա Կոր · ի · 19 · ԳԼ · ա · 24 ·
Ի Յհ · ա · 3 ·
Ֆ բ Պետ · ա · 19 ·
Ն Հբ · ե · 1 ·
Յ ա Կոր · բ · 5 · ԳԼ · ժբ · 2 ·
Ղ ԳԼ · է · 5 ·
Ֆ Պաղ · է · 24 · Յակոբ · ժե · 31 · ԳԼ · ա · 5 · 9 ·
Յ Գաղ · գ · 17 · Փիլ · գ · 10 · Հռով · բ · 17 · բ Տիմ · բ · 11 · 12 · ա Պետ · գ · 13 ·
Ղ Պաղ · իդ · 22 · Հռով · բ · 36 · ա Կոր · ժե · 31 · 49 · ԳԼ · ա · 8, 9 ·
Ե ԳԼ · ժգ · 9 · ա Հռով · ա · 12 · բ Պետ · ա · 1 ·
Ն Պաղ · ճժգ · 10 ·
Ղ Հռով · բ · 11 · ա Կոր · գ · 14 ·
Ե ա Կոր · գ · 22 · ԳԼ · ա · 6 · Կող · ա · 24 · բ Տիմ · բ · 10 ·
Ա ԳԼ · ա · 11 · բ · 19 · Փ · 11 · 12 ·

Յամի Տեառն 60

– Հռոմ. ե. 22։ Եփես. գ. 16։ Կող. գ. 10։ ա Պետ. գ. 4։

Է Մատ. ե. 12։ Հռոմ. բ. 18։ ա Պետ. ա. 6։ բ. 10։

ը Հռոմ. բ. 24։ Գաղ. ե. 7։ Եբր. ժ. 1։

բուն գոհութիւն ընելովը աւելոյ Աստուծոյ փառքին համար։

16 Վասն որոյ չենք ձանձրանար. բայց թէպէտ ա՛ մեր դուրսի մարդը կ՚ապականի, ՚ասակայն մեր ներսի մարդը օրէ օր կը նորոգուի։

17 Վասնզի որ մեր վայրկենական թեթեւ նեղութիւնը առաւել քան զառաւել փառաց յաւիտենական գերազանցութիւն կը գործէ մեզի։

18 ՚Վասն զի մենք երեւցած բաներուն չենք նայիր, հապա չերեւցածներուն. ինչու որ երեւցած բաները ժամանակաւոր են, բայց չերեւցածները՝ յաւիտենական։

ԳԼ. Ե

1 Կը ծանուցանէ թէ ինքը հաստատուն յոյս ունենալով անմահ փառաց, 9 և ապահովով անոր փառքին և ընդհանուր դատաստանին, կը ջանայ մաքուր խղճմտանք ունենալ, 12 ՚ոչ թէ անով պարծենալու համար, 14 այլ իբրև Քրիստոսէն կենդանութիւն ունեցող մեկը՝ կ՚ուզեսէ որ միայն Քրիստոսի կենդանի ըլլայ իբրև նոր արարած մը, 18 ու իր հաշտութեան պաշտօնովը ուրիշներն ալ Աստուծոյ հետ հաշտեցնել։

1 Վասն զի գիտենք որ ՚եթէ մեր վրանի նման երկրաւոր տունը քակուի, մեկ շինուածք մը ունինք Աստուծմէ, անձեռագործ յաւիտենական տուն մը երկինքի մէջ։ 2 Նաեւ տուն մը երկինքի մէջ։ Եւ յիրաւի ասոր մէջ կը հառաչենք, մեր երկնաւոր բնակութիւնը հագնելու փափաքելով։ 3 Միայն թէ երբոր ան հագնինք՝ մերկ չգտնուինք։ 4 Վասն զի մենք որ ան վրանին տակն ենք՝ կը հառաչենք ծանրաթեթուելով. ինչու որ չենք ուզեր վրանէս հանել, ՚հապա անոր վրայէն հագնիլ, որ մահկանացուն ըլլայ կենդանութիւնը ընկզմի։ 5 Եւ նոյն ինքը մեզ աս բանիս կը պատրաստէ՝ Աստուած, որ նաեւ մեզի տուաւ Հոգւոյն գրաւը։ 6 Ուստի ամէն ատեն վստահութիւն ունինք, և գիտենք թէ որչափ որ մարմնին մէջ կը կենանք, 7 Տէրոջմէ հեռու ենք. (՚Ինչու որ հաւատովով կը քալենք, ու ՚ոչ տեսութով։) 8 Վստահ ենք թէ երեւութով.) Ուստի վստահութիւն ունինք՝ եւ ալ աւելի կ՚ուզենք մարմնին հեռանալ ու Տէրոջ քովը կենալ։ 9 Ասոր համար կը ջանանք ալ, որ թէ կենանք և թէ հեռանանք, անոր հաճոյ ըլլանք։ 10 ՚Վասն զի պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի առաջեւն ներկայանանք, ՚որ ամէն մէկը իր մարմնովը բրածներուն փոխարէնը առնէ՝ ինչ որ գործեր է, թէ բարի և թէ չար։

11 ՚Ուստի Տէրոջը վախը գիտնալով՝ մարդոց միտքը կը համոզցնենք. Աստուած մեզ յայտնի ենք, և կը յուսամ որ ձեր խղճմտանքին մէջն ալ յայտնի ենք։ 12 ՚Չէ թէ նորէն անձերնիս ձեզի կ՚ընծայենք. ՚Հապա ատենի կու տանք ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու, որ բան մը ունենաք պատասխանելու անոնց՝ որ աչքի երեւցածովը կը պարծենան, ու ՚սրտի երեւցածովը չեն։ 13 Որովհետեւ, ուղիղ թէ որսով։ ՚Ինչու որ եթէ խելագած ենք՝ ՚Աստուծոյ համար է, և թէ որ գօսաց ենք՝ ՚ձեզի համար է. 14 Քանզի Քրիստոսի սէրը մեզ կը ստիպէ. քանզի մեր դատաստի առ որ ՚Հետեւ թէ մէկը ամենուն համար մեռաւ, ուրեմն ամէնն ալ մեռան. 15 և ամենուն համար մեռաւ, ՚որ կենդանի եղողները՝ ալ իրենց անձերուն կենդանի չըլլան, հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարուցաւ։ 16 Ետեւի ասկէ հետեւ մենք մէկ մը մարմնով չենք գիտեր. ու թէև Քրիստոսը մարմնով ճանչցանք, ՚բայց հիմա՝ ալ ՚ոեւէն չենք ճանչնար։ 17 Ուրեմն թէ որ մէկը Քրիստոսի մէջ է, ՚նորէն նոր բան եղած է. ՚Հինները անցան, և ահա ամէն բան նոր եղաւ։ 18 Եւ ասկայն ամէն բան Աստուծմէ է, ՚որ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, ու տուաւ մեզի հաշտեցութեան պաշտօնը. ՚Այսինքն Աստուած էր, որ Քրիստոսով աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց, և անոնց յանցանքները իրենց չհաշիւ, ու հաշտութեան խօսքը մեր մէջը դրաւ։ Ուրեմն Քրիստոսի կողմանէ դեսպանութեան կ՚ընենք, ՚իբրեւ թէ Աստուած կը բարեխօսէր մեզմով. կ՚աղաչենք Յիսուս Քրիստոսի կողմանէ, հաշտուեցէք Աստուծոյ հետ։ 21 Վասն զի Աստուած՝ զանիկայ որ մեղք չէր գիտեր, մեղքի համար ՚մեղա՛ ըրաւ՝ որ մենք անոր միջոցովը Աստուծոյ արդարութիւն ըլլանք։

ԳԼ. Զ

1 Աստուծոյ կը ծանուցանէ որ իր անձը բնաջան է իբրև Քրիստոսի հաստատիչ պաշտօնեայ, թէ իր յորդորանքներովը։ 3 Թէ իր անարատ վարքովը։ 4 և թէ աստուածային համբերութեամբ տանելով ամէն տեսակ վիշտերու ու նեղութիւններու։ 14 Կը յորդորէ զանոնք որ ան կենան կապակցական բնակութիւններէն և պղծութիւններէն՝ մանաւանդ որ իրենց անձերը կենդանի Աստուծոյ տաճարն են։

1 Ուստի մենք ալ՝ գործակից ըլլալով՝ ՚կ՚աղաչենք որ Աստուծոյ շնորհքը ՚պարապ տեղը ընդունած չըլլաք։ 2 Քանզի կ՚ըսէ՝ ՚Ընդունելի ժամանակի մը մէջ լսեցի քեզի, և փրկութեան օրը օգնեցի քեզի. ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը, ահա հիմա է փրկութեան

Յամի Տեառն 60

Ի Գաղ. գ. 1։ Ը Գաղ. ա. 14։ Ի Գաղ. ժ. 1։ 16. 17։ Ժբ. 6. 11։ Ձ Հռոմ. ե. 15։ Ե Հռոմ. գ. 14. 12։ Ժգ. 7. 8։ ա Կոր. գ. 19։ Գաղ. բ. 20։ ա Թես. ե. 10։ ա Պետ. գ. 2։ Ը Մատ. Ժբ. 50։ Ցօհ. Ժե. 14։ Գաղ. ե. 6։ Փիլ. գ. 6. 8։ Կող. գ. 21։

ա Ցօհ. գ. 64։ Հռոմ. բ. 9. Ժգ. 7։ Գաղ. գ. 15։ Գաղ. ե. 6։ գ. 15։ Ես. խգ. 18. 19։ կե. 17։ Եփես. բ. 15։ Ցաքր. իա. 5։ Հռոմ. ե. 10։ Եփես. բ. 16։ Կող. բ. 20։ ա Ցօհ. բ. 2։ գ. 10։ Հռոմ. գ. 24. 25։ Ես. լգ. 23։ Սաղ. բ. 7։ Գաղ. գ. 6։ Եփես. ը. 20։ Գաղ. գ. 1։ Ես. Ժգ. 6։ 9. 12։ Գաղ. գ. 13։ ա Պետ. բ. 22. 24։ ա Ցօհ. գ. 5։ Յուդ. Մեկը բրաւ

Հռոմ. ա. 17։ Ե. 19։ Ժ. 3։

ա Կոր. գ. 9։ Գաղ. ե. 20։ Եբր. Ժբ. 15։ Ես. խթ. 8։

Ցամի Տեառն 60

Ի Հռոմ. Ժդ. 13 ։ ա Կոր. Թ. 12 ։ Ժ. 32 ։

Ղ ա Կոր. դ. 1 ։

Ի Գլ. Ժա. 23 ։ եւ ։

Ը Գլ. դ. 2 ։ է. 14 ։

Ի ա Կոր. բ. 4 ։

Ի Գլ. Ժ. 4 ։ Եփես. գ. 11. 13 ։ բ Տիմ. գ. 7 ։

Ի Գլ. գ. 2 ։ է. 11 ։ Ժա. 6 ։

Ղ ա Կոր. դ. 9 ։ Գլ. ա. 9 ։ գ. 10 ։ 11 ։

Ի Պագ. ճԺբ. 18 ։

Ե Գլ. է. 3 ։

Ն Գլ. Ժբ. 15։

*Կամ՝ Ձեր Ներսէս գիտէ

Ճա Կոր. գ. 14 ։

Որ Օր. է. 2. 3 ։ ա Կոր. է. 9 ։ է. 39 ։

Ղ ա Թագ. է. 2. 3 ։ գ Թագ. Ժբ. 21 ։ ա Կոր. Ժ. 20. 21 ։ Եփես. է. 7. 11 ։

Ճա Կոր. գ. 16 ։ գ. 19 ։ Եփես. բ. 21. 22 ։ Եբր. գ. 6 ։

Ա Եզ. ԽԹ. 45 ։ Ղէ. Ի գ. 12 ։ Ե բեմ. լա. 33 ։ լբ. 38 ։ Եզեկ. Ժա. 20 ։ 19. 28 ։ իէ. 26 ։ եւ ։ Զաք. բ. 8 ։ Ժգ. 9 ։

Յ Եսա. ծբ. 11 ։ Գլ. է. 1 ։ Յայտ. Ժբ. 4 ։

Ե Երեմ. լա. 1. 9 ։ Յայտ. ի. 7 ։

3 օրը ։ Ի բնաւ մէկ բանով մը դայթակղութիւն չենք տար, որ Ծ-
4 պաշտօնը չարաշուրթի . Բայց ա-մէն բանի մէջ մեր անձը կ'ընծա-յենք Ը Աստուծոյ ապաւաւորներու պէս՝ շատ համբերութիւնով վիշտե-րու մէջ , տագապանքներու , նե-
5 դութիւններու , Ի Ծեծերու , բան-տերու , խռովութիւններու , աշ-խատութիւններու , հսկումներու ,
6 ծոմերու մէջ ; Մաքրութիւնով , դիտութիւնով , երկայնմտութիւ-նով , քաղցրութիւնով , Սուրբ Հո-
7 գիով , անկեղծ սիրով , Ը Ճշմար-տութեան խօսքով , Ի Աստուծոյ զօրութիւնով , Ի արդարութեան զէնքերով՝ որ աջ կողմէն ու ձախ
8 կողմէն է . Փառքով ու անարգու-թիւնով , պարսաւանքով և գո-վութիւնով . մոլորիչներու պէս՝
9 ու ճշմարիտներ . Ընծանօթներու պէս՝ Ե և ծանօթներ . Համրնդոներու պէս՝ և ահա կենդանի ենք . Ի պատժուածներու պէս , ու չըս-
10 պանուածներ . Տրտմածներու պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք . աղ-քատներու պէս՝ ու շատերը կը հարստացընենք . բան մը չու-
11 նեցողներու պէս՝ և ամէն բան ըս-տացած ենք ։ Մեր բերանը ձեզի բացուած է՝ ով Կորնթացիք , Ի Ե-
12 մեր սիրտը լայնցած . Դուք մեր կողմէն չէք նեղուիր , Ի հապա Ձեր ***ՆԵՂՈՅԾ*** դիմէն կողմէ կը նեղուիք ։
13 Ընտի անոր հատուցումը ընդու-համար՝ (Ի իբրև որդիներուս կը խօ-սիմ չէ՞ ,) դուք ալ դէպ ի ինէն լայնցէք ։
14 Ի Անհաւատներուն հետ օտարա-խառն լծակից մի ըլլաք . Ը քանզի ի՞նչ մասնակցութիւն ունի ար-դարութիւնը անօրէնութեան հետ , և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը
15 խաւարին հետ . Եւ ի՞նչ միաբա-նութիւն ունի Քրիստոս Բելիա-րին հետ , կամ ի՞նչ բաժին ունի հաւատացեալը անհաւատին հետ .
16 Եւ ի՞նչ յարմարութիւն ունի Ա-ստուծոյ տաճարը կուռց հետ . Ի ինչ որ դուք կենդանի Աստուծոյ տա-ճարն էք , ինչպէս որ Աստուած բաւ թէ՝ Ի Անոնց մէջը պիտի բը-նակիմ , ու անոնց մէջը պիտի բա-լեմ ; և անոնք Աստուած պիտի ըլլամ , ու անոնք ինծի ժողովուրդ
17 պիտի ըլլան ։ Ի Անոր համար ելէք անոնց մէջէն , ու զատուեցէք , կ'ըսէ Տէրը , և պիղծ բանի մի
18 դպչիք . Ու ես ձեզ պիտի ընդու-նիմ , Ն և ես ձեզի Հայր պիտի ըլ-լամ , ու դուք ինծի տղաքներ ու աղջիկներ պիտի ըլլաք՝ կ'ըսէ Ամե-նակալ Տէրը ։

Գլ. Է

1 Իր խօսքը չարաշնակելով կը յորդորէ զանոնք սուրբ վարք ունենալու . 2 և իրեն ցուցընելու ան նոյն սէրը որ ինքը անոնց ցոյց ուներ . 3 կը ծանուցանէ թէ իր նեղութիւններուն մէջ որչափ մխիթարութիւն ունեցաւ՝ երբոր Տիտոս իրեն պատմեց անոնց անկեղծ ապաշխարութիւնը որ իր առջի նամակը պատճառեր էր . 13 և թէ անոնց Տիտոսին ցուցուցած սէրը ու հնազանդութիւնը արդարացուցին իր պարծանքը անոնց վրայով ։

Ցամի Տեառն 60

1 Ասոնք՝ սիրելիք՝ որովհետև մենք ***ԱՍԱ*** խոստումնրնները ունինք , մեր անձերը մաքրենի ու հոգիի ա-մէն կերպ պղծութիւնէն մաքրենք , և սրբութիւնը կատարեալ գործենք Աստուծոյ վախովը ։
2 Ընդունեցէք մեզ . մէկու մը վնաս չտուինք , ոչ մէկը եղծե-
3 ցինք , Ի ոչ մէկը զրկեցինք ։ Չէ թէ չեչ դատապարտելու համար ***ԱՍ*** կրնամ . Ի որովհետև ես առաջուց ըսեր եմ՝ որ դուք մեր սիրտերուն մէջն էք՝ մեռնելու ու
4 ապրելու չեչ հետ ։ Ը Շատ է իմ համարձակութիւնս ձեր վրայ . Ի շատ է իմ պարծանքս ձեզի հա-մար ; լեցուն եմ մխիթարու-թիւնով , առլցած եմ ուրախու-թիւնով մեր ամէն նեղութիւննե-
5 րուն մէջ ։ Ի Զի ան ի երբոր մենք Մակեդոնիա հասանք , բնաւ մեր մարմինը հանգստութիւն չունե-ցաւ . Ը հապա ամէն կողմանէ նե-դութիւն կը քաշէինք . Ի դուրսէն պատերազմներ էին , ***ԱՍ*** ներսէն՝
6 վախեր ։ Ի Բայց Աստուած որ խո-նարհները կը մխիթարէ , Ի մեզ մը-
7 խիթարեց Տիտոսի գալովը ։ Եւ չէ թէ միայն անոր գալովը , հապա ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով ինքը մխիթարուեր էր ձեզմով , երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձան-քը , ձեր ողբը , ձեր ինծի համար ***ԱՆԷՆՑ*** նախանձառութիւնը , անանկ որ ալ աւելի ուրախ եղայ ։
8 Ինչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ան-թուղթովը , չեմ զղջար , (Ի եթէ զղջացեր էի ։) քանզի կը տեսնեմ որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց ,
9 թէև քիչ մը ատեն ։ Արդ ու-րախ եմ , չէ թէ՝ որ տրտմեցաք , հապա որ ապաշխարութեան հա-մար տրտմեցաք . որովհետև դուք Աստուծոյ ***ԱՍՔԷՆ*** պէս տրտմե-ցաք , անանկ որ բանով մենք ալ
10 մեզմէ վնաս չքաշէք ։ Ի Ինչու որ Աստուծոյ ***ԱՍՔԷՆ*** պէս եղած տրտմութիւնը փրկութեան հա-մար ապաշխարութիւն կը գործէ , որ զղջանալու բան չէ . Ի բայց աշ-խարհի տրտմութիւնը մահ կը գոր-
11 ծէ ։ Քանզի ահա ասոր բանը՝ որ դուք Աստուծոյ ***ԱՍՔԷՆ*** պէս տրտմեցաք , ձեր մէջը որչափ ջանք

ա Գլ. դ. 18 ։ ա Յով. գ. 3 ։

†Կամ՝ Համբերեցէք

Ի Գործ. Ի. 33 ։ Գլ. Ժբ. 17 ։

Ի Գլ. դ. 11. 12 ։

Ը Գլ. գ. 12։

Ի ա Կոր. ա. 4 ։ Գլ. ա. 14 ։

Ղ Գլ. ա. 4 ։ Փիլ. բ. 17 ։ Կող. ա. 24։

Ի Գլ. բ. 13 ։

Ը Գլ. դ. 8 ։

Ի բ Օր. ւբ. 25 ։

Ի Գլ. ա. 4 ։

Ի Տես գլ. բ. 13 ։

Ե Գլ. բ. 4 ։

Ի բ Թագ. Ժբ. 13 ։ Պատ. Խգ. 75 ։

Ի Ընակ. Ժբ. 22 ։

Յամի Տեառն 60

գործեց, որչափ չքմեղութիւն, որչափ սրտմտութիւն, որչափ վախ, որչափ բաղձանք, որչափ նախանձաւորութիւն, որչափ վրէժխնդրութիւն. ամէն կերպով ինքզինքնիդ ցուցուցիք թէ ատ բա-
12 նին մէջ մաքուր էք: Ուրեմն ան որ ես ձեզի գրեցի, չէ թէ զրկանքը ընողին համար էր, և չէ թէ
ԷԳԼ. Բ. 4: զրկանքը կրողին համար, ԷՀապա որ ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձեզի Աստուծոյ
13 առջևը: Ուստի ան ձեր մխիթարութեանը համար մենք մխիթարուեցանք. շատ աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը
ՀՀռով. Ժե. 32: համար, ՀԻնչու որ անոր հոգին ձեր ամենէն հանգստութիւն գտեր էր:
14 Վասն զի ինչ որ ես անոր առջևը ձեզի համար պարծենցայ՝ ամօթով չեղայ. Հապա ինչպէս որ ամէն բան ճշմարտութիւնով խօսեցանք ձեզի, անանկ ալ Տիտոսին առջևը պարծենալնիս ճշմարիտ եղաւ:
15 Նաև անոր սէրը աւելի է ձեր վրայ,
ՅԳԼ. Բ. 9: Փիլ. Բ. 12: ՅԵրբոր կը յիշէ ձեր ամենուն ՀԱ-զանգութիւնը, թէ ինչպէս վախով ու դողով անիկայ ընդուներ
ՂԲ Թես. Գ. 4: Փիլիմ. 8, 21: 16 էք: Ուստի ուրախ եմ ՂՈՐ ամէն բանի մէջ ձեր վրայ վստահութիւն ունիմ:

ԳԼ. Ը

1 Առաքեալը օրինակ բերելով Մակեդոնացիները՝ կը յորդորէ Կորնթացիները որ առատաձեռնութեամբ օգնութիւն ընեն Երուսաղեմի աղքատ սուրբերուն. 7 կը յիշեցընէ իրենց առջի ջանքը, 9 Քրիստոսի օրինակը, 14 և ան հոգևոր օգուտը որ ունենալու էին ան օգնութիւնը ընելովնին. 16 գովութեամբ կը խօսի Տիտոսին և ուրիշ եղբայրներուն յօժարամտութեանը վրայով՝ որոնք իր խնդրանօքը և իր յորդորանքովը անոնց գացեր էին բուն ան գործիս համար:

1 Արդ՝ եղբայրներ՝ ձեզի կը ծանուցանենք Աստուծոյ շնորհքը, որ Մակեդոնացւոց եկեղեցիներուն
2 տրուած է. Որ նեղութեան մեծ փորձին մէջ իրենց ուրախութեանը առաւելութիւնը ԻՐԵՆՑ, ՆԵ իրենց ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ առատաձեռնութիւն եղաւ:
ՄԱՐ. Ժբ. 44: 3 Ինչու որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարողութեանը չափովը՝ ու կարողութենէն ալ աւելի յօժարակամ
4 ըլլալով, Շատ աղաչանքով կ՚աղաչէին որ տուրքերը ԷՈՒ սուրբերուն համար եղած պաշտօնին մասնակ-
ԷԳՈՐ. Ժա. 29: ԻԳ. 17: Հռով. Ժե. 25, 26: ա Կոր. Ժզ. 1, 3, 4: Գլ. Թ. 1: 5 ցութիւնը ընդունինք: Եւ չէ թէ որչափ որ մենք կը յուսայինք, հապա անձերնին ալ տուին, առաջ Տէրոջը՝ ու ԻՐԵՐ մեզի Աստուծոյ
ԷՀՄՐ 17: Գլ. Ժբ. 18: 6 կամքովը. ԷՈՐ Տիտոսին աղաչեցինք՝ թէ ինչպէս որ անիկայ առաջուց սկսեց, անանկ ալ ձեր մէջը կատարէ ատ շնորհքն ալ:

7 ԻԲայց ինչպէս որ ամէն բանով առատացած էք դուք, (հաւատքով ու խօսքով ու գիտութիւնով և ամէն ջանքով ու ձեզմէ մեր վրայ եղած սիրովը,) ԻՆայեցէք որ ատ
8 շնորհքով ալ առատանաք. ՂՉէ թէ հրամայելով մը կը զրուցեմ, հապա ուրիշներուն ջանքին պատճառովը, և որ փորձեմ ձեր սիրոյն
9 հարազատութիւնը: Քանզի դուք գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, ԻԹէ ինքը ձեզի համար աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր, որ դուք անոր աղքատանալովը հա-
10 րըստանաք: ԸԵւ աս բանիս մէջ խրատ մը կու տամ. ԻԻնչու որ ասիկայ ձեր օգտին համար է, դուք որ չէ թէ միայն ընելը, ԺՀապա կամենալն ալ առաջուց սկսեցիք ան-
11 ցած տարուընէ հետէ. Ուստի հիմա ընելն ալ կատարեցէք, որ ինտոր կամաց յօժարութիւն կայ, նոյնպէս ալ ընելը ունեցածներնուդ
12 չափովը ըլլայ: ԻՎասն զի թէ որ առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ տալը ունեցածին չափովը ընդունելի է, ու չէ թէ չունեցածին չափովը:
13 Ինչու որ չէ թէ ԻՆ ուրիշներուն հանգստութիւն ԿՈՒՂԻՄ, ու ձեզի
14 նեղութիւն. Հապա հաւասարութիւնով՝ հիմակուան ատենս ձեր աւելին անոնց պակսութիւնը լեցընէ, որպէս զի անոնց աւելին ալ օր մը օգնութիւն ըլլայ ձեր պակսութեանը, որ հաւասարութիւն ըլ-
15 լայ. ինտոր որ գրուած է, թէ ԼԱՆ որ շատ ԺՈՂՎԵՑ, չաւելցաւ, ու ան
16 որ քիչ, չպակսեցաւ: Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ նոյն հոգը ձեր վրայ Տիտոսին սիրտը ձգեց.
17 Ինչու որ ԻՄԻՐ աղաչանքը ընդունեց, և իր յօժարամտութիւնը շատ ըլլալով՝ իր կամքովը ելաւ ձեզի ՓԱ-
18 ԼՈՒ: Ու անոր հետ խրկեցինք ԺԱՆ եղբայրը, որուն գովութիւնը աւետարանին մէջն է՝ բոլոր եկեղեցի-
19 ներուն մէջ. Եւ ոչ միայն այսքան, ԷՀապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ մեզի ճամբորդութեան ընկեր ԸԼԼՈՒ աս տուրքերուն մէջ, ՀՈՐ մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառքին համար, ու *ձեր յօժարութեամբը:
20 Բայց աս մասին զգուշութիւն կ՚ընէինք, որ չըլլայ թէ մէկը արատ մը դնէ մեր վրայ աս առատութեանս մէջ, որուն մենք կը ծա-
21 ռայենք: Քանզի ոչ միայն Տէրոջը առջևը, ՅՀապա մարդոց առջևն ալ բարի բաներ ԸՆԷԼՈՒ հոգ կը տա-
22 նինք: Եւ անոնց հետը մեր եղբայրը խրկեցինք, որն որ շատ բաներու մէջ փորձելով՝ շատ անգամ յօժարամիտ գտեր ենք. ու հիմա՝ ալ

Յամի Տեառն 60

ԳԱ Կոր. Ա. 5: Ժբ. 8: ԷԳԼ. Թ. 8: ՂԱ Կոր. Է. 6: ԷՄատ. Բ. 20: Ղու. Թ. 58: Փիլ. Բ. 6, 7: ԸԱ Կոր. Է. 25: ԲԱռակ. Ժթ. 17: Մատ. Ժ. 42: ա Տիմ. Գ. 18, 19: ԵԲԲ. Ժգ. 16: ԺԳԼ. Թ. 2: ԻՄար. Ժբ. 43, 44: Ղու. Իա. 3: ԼԵԼ. Ժգ. 18: ԻՀՄՐ 6: ԺԳԼ. Ժբ. 18: ԷԱ Կոր. Ժգ. 3, 4: ՀՄՐ 4, 6, 7: Գլ. Թ. 8: ՀԳԼ. Գ. 15: * Ոմանք մեր ՅՀռով. Ժբ. 17: Փիլ. Գ. 8: ա Պետ. Բ. 12:

Ձամբ Տեառն 60

աւելի յօժարամիտ՝ ան մեծ վստահութիւնով ՚ի ձեր վրայ եմ։
23 Բայց թէ որ Տիտոսին համար կը հարցընէք, ընկերս իմ ու ձեր վրայ գործակից է, և ձեր մէջը իմ գործակիցս. իսկ թէ որ մեր եղբայրներուն համար, անոնք եկեղեցիներուն խրկածներն
24 են, ու Քրիստոսի փառքը։ Ուստի ձեր սիրոյն՝ ու մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցը առողջ վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջեւը։

ՂՓիլ. ը. 25։

ՖԳ. է. 14։ ի. 2։

Գ Ի Ն Թ

1 Ընթերցողը կը ցուցնէ պատճառը թէ ինչո՛ւ համար, (թէև ինքը գիտէը անոնց յօժարամտութիւնը,) յառաջացնէ խրկեց Տիտոսը և միւս եղբայրները. 6 կը յորդորէ որ առատ ողորմութիւն ասն, իբր թէ ան առատներն անսակ մը սերմ ցանել էր՝ 10 որ առատութէն պտուղ պիտի տար իրենց, 13 և պատճառ պիտի բլլար որ մեծ շնորհակալութիւն մատուցուի Աստուծոյ։

1 — Որանգի սուրբերուն բլլալու պաշտօնին վրայով ինծի աւելորդ
2 է ձեզի գրել. Ինչու որ գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը, զոր
բուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ, թէ Աքայեցիք անցած տարուընէ հետէ պատրաստ են. ու ձեր բարի նա-
3 խանձը շատերը գրգռեց։ Եւ ահա Եղբայրները խրկեցի, որ մեր ձեզի համար պարծենալը ատ մասին մէջ պարապ չելլէ, հապա պատրաստ գտնուիք՝ ինչպէս որ ըսեր
4 եմ. Որ չբլլայ թէ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան ու ձեզ անպատրաստ գտնեն, ալ մենք (որ չըսենք թէ դուք,) ամօթով մնանք ատ պարծանքին վստահու-
5 թեանր մէջ։ Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն աղաչել, որ առաջուց ձեզի գան, ու առաջուց կարգի դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած ընծան՝ որ պատրաստ բլլայ, անանկ որ ընծայի պէս ըլլայ, ու չէ թէ ագահութեան պէս։
6 Բայց ասիկայ կ՚ըսեմ՝ թէ ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խնայելով պիտի ջնէ. ու ան որ առատութեամբ կը սերմանէ՝ առա-
7 տութեամբ պիտի ջնէ։ Ամէն մէկը ինչպէս որ իր սրտովը կը յօժարի, ըստ ըսածին պէս, ոչ թէ տրտմութեամբ կամ ստիպմամբ. Ընչու որ Աստուած յօժարակամ
8 տուողը կը սիրէ։ Բայց կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն տալու, որ ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով, ամէն բարի գործերով առատանաք.
9 ինչպէս որ գրուած է՝ Ցաբաձնց — աղքատներուն տուաւ. անոր

Ձամբ Տեառն 60

ՂԵսա. ծ. 10։
† Կամ՝ ինչը կերակուրի համար նագալ պիտի պարգեւէ, և ձեր սերմանիքը պահ ու աւելցընէ,
ՂՕվս. ժ. 12։
Ի Կոր. ա. 11։ գ. 15։
Ֆ Կոր. ը. 14։

Ֆ Մատ. 16։

Հ Եբր. ժգ. 16։

Ձ Կոր. ա. 17։

Գ Ի Ն Ժ

1 Ընթերցողը իր անձը և մարմինն երևելիօրէն արհամարհող առա առաքեալներուն դէմ՝ յառաջ կը բերէ իր հոգևոր իշխանութիւնը,
7 հաստատելով որ իր գալու առնը այնպէս զօրաւոր պիտի բլլայ իր խօսքովը, որչափ որ իր ներկայութ է իր հեռաւորութեան առնը.
12 կը յանդիմանէ գանոնք՝ չափէ դուրս առաջ անցնելնուն և ուրիշին աշխատութիւնովը պարծենալնուն համար։

1 — Հայց ես Պօղոս ձեզի կ՚աղաչեմ Քրիստոսի հեզութիւնովը ու
քաղցրութիւնովը, Ես որ երես առ երես ներկայ՝ խոնարհ եմ ձեր մէջ, բայց հեռուէն կը հա-
2 մարձակիմ ձեզի. Կ՚աղաչեմ՝ Ես որ չբլլայ թէ մտքէն — համարձակիմ ան վստահութեամբ՝ որով միտք ունիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն վրայ, որոնք որ մեր վրայով անանկ կը կարծեն թէ մարմնաւորապէս
3 կը գործենք։ Քանզի թէպէտ մարմինի մէջ կը քալենք, բայց չենք մարմնաւորապէս գործեր
4 կ՚ընենք. Ընչու որ մեր զինուորութեան զէնքերը մարմնաւոր չեն, հապա Աստուծմէ զօրութիւն առած՝ ամրոցները քակելու. մենք ըմբռնումները կը քա-
5 կենք, Եւ Աստուծոյ գիտութեանը դէմ բոլոր հպարտացած բարձր բաները, ու բոլոր միտքերը Քրիստոսի ծառայութեանը գերի կ՚ընենք.
6 Ինչ պատրաստ է ունինք վրէժ առնելու ամէն անհնազանդութենէ, երբոր ձեր ծառայութ-

ՂԱռակ. ժա. 24։ ժԹ. 17։ Եր. 9։ Պաղ. գ. 8, 9։

Ե Օր. ժե. 7։ ՂԵղ. իե. 2։ իե. 5։ Առակ. ժա. 25։ Համ. ժ. 8։ Գ Կոր. ը. 12։
Բ Առակ. ժա. 24, 25։ Եր. 27։ Փիլ. գ. 19։

Ֆ Պաշ. ՚ի Եր. 9։

Ցամք Տեառն 60

1 Աբրահամ թէ քիչ մը ներէիք ի՛մ անմոռնալեանս . և իրաւցընէ
2 համբերեցէք ինծի ։ Ի՞ւան զի ձեր վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ նախանձովը . 3 ինչու որ ես ձեզ մէկ էրկան մը նշանեցի՝ Քրիստոսի կոյսի մը պէս Քրիստոսի դիմացը
3 հանելու ։ Մէյն թէ կը վախնամ՝ Հաւային թէ ինչպէս որ օձը Եւան խաբեց իր խորամանկութիւնովը , Ի՛անանկ ալ ձեր միտքերը ապականին Քրիստոսի վրայ
4 եղած միամտութենէն ։ Վասն զի թէ որ մէկը գալու ըլլայ՝ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան չքարոզեցինք , կամ ուրիշ Հոգի առնէք՝ որ չառնիք , Հոգի ուրիշ աւետարան՝ որն որ չէք ընդունած , Հանդիպեցուած աղեկ կը համբերէիք ։
5 Քանզի ես ասանկ կը սեպեմ՝ Ի՛որ ամենէն երեւելի առաքեալներէն բա-
6 նով մըն ալ պակաս չեմ ։ Ի՛ Թէպէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ , Հայց չէ թէ գիտութեան կողմէ , Հասկայն ամէն բանի մէջ բոլորովին անձերնիս ձեզի յայտնի ը-
7 րինք ։ Միթէ յանցա՞նք գործած եղայ՝ Ի՛որ Աստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի քարոզելով իմ անձս խոնարհեցուցի , որ դուք բարձ-
8 րանաք ։ Ուրիշ եկեղեցիները կողոպտեցի՝ առնդնի Թոշակ առնելով ձեզի ծառայելու համար ։
9 Ու ձեր քովը գտնուած ատենս՝ երբոր պակասութիւն մը ունենայի , Հ՛չեղայ մէկուն ձանձրացութիւն չըտուի . Հինչու որ իմ պակասութիւնս լեցուցին Մակեդոնացին եկող եղբայրները . հև ամէն կերպով ձեզի ծանրութիւն տալէն իմ անձս պահեցի՝ ու պիտի պահեմ
10 ալ ։ Ի՛Քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ՝ներսի դիս է , Հոր աս իմ պարծենալս պիտի չխափանուի ինծմէ
11 Հայսիայի կողմերը ։ Ինչու՞ . Հոր-պէս թէ չէմ սիրեր ձեզ . աՒ Աս-
12 տուած գիտէ ։ Բայց ան որ կ՛ընեմ՝ պիտի ընեմ ալ , Հոր կտրեմ անոնց պատճառը՝ որոնք պատճառ կը փնտռեն , որ ինչ բանով կը պարծենան , իրենք ալ մեզի պէս
13 գտնուին ։ Հինչու որ անանկները առաքեալներ՝ Հնարեալ բանւորներ ըլլալէ , Քրիստոսի առաքեալներուն կերպարանքը վրաննին
14 կ՛առնեն ։ Եւ զարմանք մը չէ . ինչու որ ինքը Սատանան ալ Հլոյս առնու Հրեշտակի կերպարանք կ՛առ-
15 նէ . Ալ մեծ բան մը չէ ; որ անոր պաշտօնեաներն ալ պարպարութեան պաշտօնեաներու նման կերպարանք կ՛առնեն . Հորոնց վերջը իրենց գործերուն համեմատ պիտի

Ցամք Տեառն 60

– Հմր 16 · Գլ · ե · 13 ·
Բ Գագ · գ · 17 , 18 ·
Ղ Ովս · ր · 19 , 20 · ա Կար · գ · 15 ·
Ռ Գլ · իա · 13 ·
Ս Կագ · ա · 28 ·
Ձ Ծն · գ · 4 · Ցօն · ր · 44 ·
Ն Եփես · գ · 24 · Կագ · ր · 4 , 8 , 18 · ա Տիմ · ա · 3 · գ · 1 · Երե · ժգ · 9 · Ր պետ · գ · 17 ·
Շ Գագ · ա · 7 , 8 ·
Ո Կար · ժե · 10 · Գլ · ժր · 11 · Գագ · ր · 6 ·
Չ ա Կար · ա · 17 · ե · 1 · 13 · Գլ · ժ · 10 ·
Պ Եփես · գ · 4 ·
Ջ Գլ · գ · 2 · և · 11 · ժր · 12 ·
Ռ Գար · ժբ · 3 · ա Կար · ի · 6 · 12 · Գլ · ժ · 1 ·

Բ Գար · ի · 33 · Գլ · ժբ · 13 · ասթեա · ր · 9 · ր ճոթա · գ · 8 · 9 ·
Ի Փիլ · գ · 10 · 15 · 16 ·
Ճ Գլ · ժբ · 14 · 16 ·
Յ Հռով · ի · 1 ·
Ղ ա Կար · ի · 15 ·
Ճ Գլ · գ · 11 · և · 3 · ժբ · 15 ·
Մ ա Ղար · ի · 12 ·
Յ Գար · ժե · 24 · Հռով · ժգ · 18 · Գագ · ա · 7 · գ · 12 · Փիլ · ա · 15 · ր պետ · բ · 1 · ասԹօՆ · գ · 1 · Ցայտ · բ · 2 ·
Ն Գլ · բ · 17 · Փիլ · գ · 2 · Տիտ · ա · 10 · 11 ·
Շ Գագ · ա · 8 ·
Ո Գլ · գ · 9 ·
Չ Փիլ · գ · 19 ·

7 Թիւնը կատարեալ ըլլայ ։ Հ՛Դուք սի երեւութիւնն կը նայիք . Հթէ որ մէկը վստահ ըլլայ իր անձին վրայ՝ թէ ինքը Քրիստոսինն է , աս նորէն ինքիրմէ խորհի՝ որ ինչպէս ինքը Քրիստոսինն է , Ի՛անանկ ալ
8 մենք ։ Քանզի թէ որ աւելի պարծենալու ըլլամ աս Տէր իշխանութեանը վրայով՝ որ Տէրը մեզի տուաւ ձեզ շինելու , ու չէ թէ քակելու համար , Հպիտի չա-
9 մրչնամ . Որ անանկ չսեպուիմ՝ որպէս թէ ես Թուղթերովս ձեզի
10 վախ մը կը ձգեմ . Քանզի՝ Ընդ Թուղթերը , կ՛ըսէ Ֆէը , ծանր ու զօրաւոր են , Հբայց ներ մարմնոյն ներկայիը տկար է , Նու խօսքը ա-
11 նարգ . Անանկ մարդը աս Թող խորհի , որ մենք Հեռուէն ինչպէս որ ենք խօսքով մեր Թուղթերովը , մնանք ալ անանկ գործ-
12 քով ։ Հինչու որ մենք չենք Համարձակիր մեր անձր կշռի՛ր դնել ու բաղդատել ոմանց հետ , որ ինքզինքին կը գովին . բայց անոնք իրենցմով իրենց անձերը չափելով , և զիրենք իրենց հետ բաղդատելով՝
13 չեն Հասկրնար ։ Հ՛Բայց մենք չափ դուս բաներով պիտի չպարծենանք , Հապա ան կանոնին չափովը , որ Աստուած մեզի բաժին
14 տուաւ մինչև ձեզի Հասնելու . Չէ թէ որպէս թէ մենք ձեզի Հասած չենք , ու ինքզինքնիս չափէն աւելի կ՛երկրցընենք . Հինչու որ Քրիս-
15 տոսի աւետարանովը մինչև ձեզի Հասանք ։ Ես չէ թէ չափէ դուս բաներով՝ Հուրիշներուն աշխատանքովը կը պարծենանք , Հապա յոյս ունինք որ ձեր Հաւատքը աճելնուն՝ մեր կանոնին չափովը ձեզմով աւելի ընդարձակինք ,
16 Հշմմ անդին կողմերը աւետարանը քարոզելու , և չէ թէ պատրաստ բաներու վրայ պարծենալու ուրիշի
17 մը կանոնով ։ Հ՛Բայց ան որ կը պարծենայ , Թող Տէրոջմով պար-
18 ծենայ ։ Հվասն զի չէ թէ ան որ իր անձր կը գովէ , անիկայ է ընտրուածը , Հյապա ան որ Տէրը գովնիկայ կը գովէ ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Նախանձով լեցուած Կարթիացւոց վրայ՝ որոնք կ՛երեւայի թէ աստ առաքեալները աւելի պատուական կը համարէին , կը սպրպռի իր անձին վրայ պարծենալ , 5 թէ ինքը Տէրոջ է երեւելի առաքեալներուն , 7 և թէ ինքը աւետարանը Հրի քարոզից անանց՝ բնաւ միտքն նեղութիւն չտալով իր ապրուստին համար . 13 կը ցուցնէ թէ ինքը օրէնքին կողմանէ ատոր չէ ան խոստեցաւ գործաւորներէն , 20 և Քրիստոսի ծառայութեանը , ու իր պարտականին համար իր կրած նեղութիւններուն մէջ չատ գերազանց է անոնցմէ ։

Ցամի Տեառն 60

16 ըլլայ ։ ¶ Դարձեալ կ՚ըսեմ , չըլլայ որ մէկը զիս անմիտ սեպէ ։ Հապա թէ չէ՝ դուն անմիտի մը պէս զիս ընդունեցէք , որ ես ալ քիչ մը պարծենամ ։ 17 Ըն որ ես կը խօսիմ՝ չէ թէ Տէրոջը խօսիլ պէս կը խօսիմ , հապա որպէս թէ անմտու թիւնով մը ¶ աստ պարծենալուն 18 վստահութիւնովը ։ ¶ Որովհետև շատերը մարմնոյ կողմանէ կը պարծենան , ես ալ պիտի պարծենամ ։ 19 Քանզի Հնոյք իմաստուն ըլլալով՝ յօժարու թեամբ կը համբերէք ան- 20 միտներուն ։ Ինչու որ կը համբերէք , ¶ թէ որ մէկը ձեզ ծառայեցընէ , թէ որ մէկը ձեր ստացուածքը ուտէ , թէ որ մէկը ձեզմէ բան մը առնէ , թէ որ մէկը ձեր վրայ հպարտանայ , թէ որ մէկը ձեր երե- 21 սին զարնէ ։ Քամահրանքի ձևով կը խօսիմ , ¶ իբր թէ մենք տկար էինք ։ ¶ Բայց ի՞նչ բանով որ մէկը պարծենալու կը համարձակի՝ (անմտու թեամբ կը խօսիմ ,) ես ալ 22 կը համարձակիմ ։ Ընե՞ր Եբրայեցի՞ են , ¶ ես ալ ։ Իսրայէլացի՞ են , ես ալ ։ Աբրահամի սերո՞նդ են , 23 ես ալ ։ Քրիստոսի պաշտօնեանե՞ր են , (յիմարաբար կը խօսիմ՝) ալ աւելի ես ։ ¶ Աշխատանքներով՝ աւելի , ¶ ծեծերով՝ ալ աւելի , բանտարկու թիւններով՝ աւելի , ¶ մահուան վտանգներով՝ շատ անգամ ։ 24 Հրէաներէն հինգ անգամ ¶ քառասունէն մէկ մը պակաս հե՛ր կերայ ։ 25 ¶ Երեք անգամ ձաղկով ծեծուեցայ ։ ¶ Մէկ անգամ քարկոծուեցայ ։ ¶ Երեք անգամ նաւաբեկու թեան հանդիպեցայ ։ գիշեր մը ու ցորեկ մը հո՛վն անդունդը մնացի ։ 26 Շատ անգամ ճամբորդու թեանց մէջ վտանգներ , աւազակներէն վտանգներ , ¶ իմ ազգէս վտանգներ , հեթանոսներէն վտանգներ , քաղաքի մէջ վտանգներ , անապատի մէջ վտանգներ , ծովու վրայ վտանգներ , սուտ եղբայրներու մէջ վտանգներ 27 նեղութ ։ Ջանքի ու աշխատանքի մէջ , հաճախ անգամ քնահատու թեան մէջ , հասու թեան ու ծարաւու թեան մէջ , շատ անգամ ծոմ կենալու մէջ , ցուրտի ու մեր- 28 կու թեան մէջ եւ ։ Զատ արտաքին նեղութիւններէն , առիւծ օրուան բդեշխութիւնը՝ ¶ ըլլալը եկեղեցիներուն 29 հոգը վրաս կը դիզուէր ։ ¶ Ո՞վ կը տկարանայ , ու ես չեմ տկարանար ։ ո՞վ կը գայթակղի , ու իմ 30 սիրտս չայրիր ։ Եթէ որ պարծենալ պէտք ըլլայ , ¶ տկարու թեանս բա- 31 ներուն վրայ պարծենամ ։ ¶ Աստուած և Միր Տէր Յիսուս Քրիս- տոսի Հայրը , Որ յաւիտեան օրհնեալ է , գիտէ որ սուտ չեմ գրու- 32 ցեր ։ ¶ Դամասկոսի մէջ Արետա թագաւորին ազգապետը զիս բռնելու գիտցով՝ Դամասկացւոց քաղաքը 33 պահապաններ դրեր էր ։ Ես ես պատուհանէ մը զամբիւղով պարսպէն վար թող տուեցայ , ու անոր ձեռքէն փախայ ։

ԳԼ ։ Ժ Բ

1 Պարծենալ իրաւցընէ ինծի անօգուտ է ։ միայն թէ Տէրոջը տեսիլքներուն ու յայտնու թիւններուն 2 բան գամ ։ Մարդ մը գիտեմ ¶ Քրիստոսով տասնուչորս տարի առաջ , (եթէ մարմինով էր՝ չեմ գիտեր , և եթէ առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր , Աստուած գիտէ ։) որ Բանակի մէկը յափշտակուեցաւ 3 մինչև երրորդ երկինքը ։ Ու գիտեմ՝ այնպիսի մարդ մը , (եթէ մարմինով և եթէ առանց մարմինի , չեմ գիտեր , Աստուած գիտէ ,) 4 Որ Դրախտը յափշտակուեցաւ ու լսեց չպատմելու խօսքեր , որ մարդ 5 դու արժան չէ խօսիլ ։ Նա առնելին համար պիտի պարծենամ ։ ¶ Բայց իմ անձիս համար պիտի չպարծենամ , հապա միայն տկա- 6 րութեանս վրայ ։ Ինչու որ եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պիտի չըլլամ ։ որովհետև շիտակը պիտի զրուցեմ . բայց կը խնայեմ Հոգիէ՝ որ չըլլայ թէ մէկը իմ վրաս աւելի համարում ունենայ , քան որչափ որ իմ վրաս կը տեսնէ , կամ 7 ինծմէ կը լսէ ։ Եւ որ չըլլայ թէ ես չափազանցամ հիման շատ յայտնութիւններուն համար , ինծի համարմինի խայթոց մը տրուեցաւ՝ Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս նեղելու համար , որ չըլլայ թէ չափա- 8 զանցամ ։ Ասոր համար երեք անգամ աղաչեցի Տէրոջը , որ մէկզի- 9 նի ինծմէ ։ Ու բան ինծի , իմ շնորհքս ձեզի բաւական է քեզի , ինչու որ իմ զօրու թիւնս տկարու թեան մէջ կը կատարուի ։ ուստի մեծ յօժարութեամբ աւելի իմ տկարութիւններուս վրայ պիտի պարծենամ , ¶ որ Քրիստոսի զօրու թիւնը 10 իմ վրաս հանդչի ։ Ընդ որ համար հաճներ եմ ես տկարու թիւններու , նախատինքներու , տառապանք-

Ցամի Տեառն 60

Ես. Ա. 5 ։

Ի Գոր . Թ . 24 , 25 ։

Ա Կոր . Ը . 10 ։

Գործ . Ի . 9 ։

Գործ . Ի . 4 ։

Գործ . Ի . 3 ։

Ա Կոր . Ժ . 1 ։

Գործ . Թ . 16 ։ Ի . 23 ։ Ի . 11 ։ Գործ . Ի . 4 , 5 ։

Ա Կոր . Ժ . 30 , 31 , 32 ։ Գործ . Ա . 9 , 10 ։ Գ . 11 ։ Գ . 9 ։

Ա Օր . Ի . 3 ։

Գործ . Ժ . 22 ։

Գործ . Ժ . 18 ։

Գործ . Ի . 41 ։

Գործ . Թ . 23 ։ Ժ . 50 ։ Ժ . 5 ։ Ի . 3 ։ Ի . 21 ։ Իգ . 10 ։ 11 ։ Ի . 3 ։

Գործ . Ժ . 3 ։ Ի . 24 ։

Գործ . Ի . 31 ։ Գ . 5 ։

Ա Կոր . Գ . 11 ։

Ես. Գործ . Ի . 18 ։ Ես. Հռով . 14 ։

Ա Կոր . Բ . 13 ։ Ի . 22 ։

Գ . Ժ . 5 ։ 9 ։ 10 ։

Հռով . Ժ . 9 ։ Ի . 1 ։ Գ . 23 ։ Գաղ . Ա . 3 ։ Ա Թես . Բ . 5 ։

Ցամի Տեառն 60

Հռով . Թ . 5 ։

Ի Գոր . Թ . 24 , 25 ։

*Ոմանք պէտք է , բայց

Գ . Հռով . Ժգ . 7 ։ Գ . Ե . 17 ։ Գաղ . Ա . 22 ։

Բ Գոր . Իր . 17 ։

Ցա . Ե . 46 ։ Լ Կորնթ . Ղ . Գործ . Ժ . 6 ։

Դ . Ղ . Իգ . 43 ։

Գ . Ժ . 30 ։

Ե Գ . Ժ . Ե . Ժ . 16 ։

Ես Նէհ . Իբ . 24 ։ Գաղ . Գ . 13 , 14 ։

Ե Ցոր . Բ . 7 ։ Գ . Ա . Ժ . 16 ։

Ես Ե Օր . Գ . 23—27 ։ Մատ . Իգ . 44 ։

Բ Գ . Ժ . 30 ։

Բա Պետ . Գ . 14 ։

Հռով . Ե . 3 ։ Գ . Կ . 4 ։

Ցամք Տեառն 60

ներու , հալածանքներու , -- նե-
դութիւններու՝ քրիստոսի համար .
10 Ինչու որ երբոր կը տկարանամ ,
ան ատենը զօրաւոր եմ ։ Էնս ան-
միտ եղայ [պարծենալով] . դուք
ստիպեցիք զիս . վասն զի ինծի
պէտք էր ձեզմէ ինկայու թիւն առ-
նել , բ Քանզի ես երեւելի առա-
քեալներէն բանով մը պակաս
չգտնուեցայ , թէեւ ոչինչ եմ ։
12 Ցիրաւի ձեր մէջը առաքեալի
նշաններ գործուեցան ամէն համ-
բերու թիւնով , նշաններով և
սքանչելիքներով ու զօրու թիւն-
13 ներով ։ Վասն զի ալ ինչ կայ ,
որ անով պակաս գտնուեցաք ուրիշ
եկեղեցիներէն , միայն թէ անով՝
Ղոր ես ձեզի ձանձրու թիւն չտուի .
ներեցէք ինծի այս յանցանքը ։
14 Ահա այս երրորդ անգամ է որ կը
պատրաստուիմ ձեզի գալու . և ես
ձեզի ձանձրու թիւն պիտի չտամ ,
ինչու որ ես ձեր ունեցածը չեմ
փնտռեր , հապա ձեզ . Որովհետեւ
որդիները պարտաւոր չեն ծնողք-
ներուն համար բան դիզել , հապա
ծնողքները՝ որդիներուն համար ։
15 Եւ ես մեծ յօժարու թեամբ ծախք
պիտի բնեմ , ու ծախք պիտի ըլ-
լամ ալ ձեր անձերուն համար ,
թէեւ ձեզ աւելի սիրելովս
Յէնէ քիչ սիրուիմ ալ ։
16 Սակայն թող ըլլայ որ ես ձեզի
ծանրու թիւն մը չտուի , բայց
[illegible] խորագէտ ըլլա-
լովս նենգու թեամբ ձեզ բռնեցի ։
17 Միթէ իմ ձեզի խրկածներուս
մէկուն ձեռքովը ձեզմէ բան մը
18 քաշեցի ։ Տիտոսին աղաչեցի ,
ու անոր հետ ան եղբայրը խրր-
կեցի . միթէ Տիտոս ձեզմէ բան մը
քաշեց . չէ որ Էրնոնոն ու նոյն
հոգիով քալեցինք , չէ որ նոյն
ճամբով պըտրեցանք ։
19 Հնարաւոր կը կարծէք որ ձեր
առջին ջատագովու թիւն կ՝ընենք
մեր անձերուն . Աստուծոյ առջեւ
Քրիստոսով կը խօսինք . ու ամէն
բան՝ սիրելիք՝ ձեր շինու թեանը հա-
20 մար է . Քանզի կը վախնամ որ
երբոյ թէ երբոր գամ , ձեզ ու-
զածիս պէս չգտնեմ , ու ես ալ ձե-
զի ձեր չուզածին պէս գտնուիմ .
երբոյ թէ չունենամ վէճեր ,
նախանձներ , սրտմտու թիւններ ,
դրգռու թիւններ , չարախօսու-
թիւններ , բանսարկու թիւններ ,
ամբարտաւանու թիւններ , խռո-
21 վու թիւններ . Երբոյ թէ երբոր
նորէն գամ՝ իմ Աստուածս զիս
նկուն բնէ ձեր քովը , ու սուգ բնեմ
շատերուն համար՝ որ առաջուց
մեղք գործեցին , ու չապաշխարեցին
իրենց գործած պղծու թեանը և
պոռնկու թեանը ու գիճու թեանը
վրայ ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Կը ծանուցանեմ թէ ինքը անպատճառ պիտի գայ ,
և իր առաքելական իշխանու թիւնը պիտի բա-
նեցնէ յանդուգն մեղաւորներուն դէմ . 5
և յորդորելով որ իրենց հաւատքը փորձեն ,
7 ու իրենց մեղքերէն դառնան՝ զնա ինքը ա-
նանց չդնացած . 11 իր թուղթը կը վերջացնէ
ընդհանուր յորդորանքով մը և ողջոյնով ։

1 Ահա երրորդ անգամ է որ ձեզի
կու գամ . Բերկու կամ իրեք
վկաներու բերնէ պիտի հաստատուի
2 ամէն բան ։ Առաջուց ըսեր եմ՝ և
նորէն առաջուց կը զուշակեմ (որ-
պէս թէ երկրորդ անգամ ներկայ
կը գտնուիմ՝ թէեւ հիմա հեռուէն
կը գրեմ) Դատի մեղանչողներուն և
ուրիշ ամենուն , որ եթէ նորէն
3 գամ Պիտի չխնայեմ. Որովհետեւ
Քրիստոսի խնդիրն ա-
պացոյցը կը փնտռէք , որ ինքը ձեր
վրայ տկարացած չէ , Հապա ձեր
4 մէջը զօրացած է . Որ թէպէտ խա-
չուեցաւ տկարու թիւնով , Բայց
կենդանի է Աստուծոյ զօրու թեամ-
բը . Քանզի մենք ալ թէպէտ կր
տկարանանք անով , բայց կենդանի
պիտի ըլլանք անոր հետ Աստուծոյ
5 զօրու թեամբը ձեր մէջը ։ Փոր-
ձեցէք ձեր անձերը թէ հաւատքին
մէջն էք . քննեցէք ձեր անձերը .
չէք գիտեր ինքզինքիդ , Որ Քի-
տոս Քրիստոս ձեր մէջն է , Բ միայն
6 թէ որ խոտելի չըլլաք ։ Բայց կը
յուսամ որ պիտի գիտնաք թէ
7 մենք խոտելի չենք ։ Ես կը ինդրեմ
Աստուծմէ որ դուք մեզի չարու թիւն
մը չընէք . չէ թէ՝ որ մենք ընտր
երեւինք , Հապա որ դուք բարին
գործէք , Բ թէեւ մենք իբրեւ խոտելի
8 ըլլանք ։ Ինչու որ ճշմարտու թեան
դէմ կարող ու թիւն մը չունինք ,
Հապա ճշմարտու թեան համար ։
9 Ուրախ ենք՝ երբոր մենք կր տկա-
րանանք ու դուք զօրաւոր կ՝ըլլաք ,
Եւ մենք ալ սա ձեր հաստատու-
10 թեանը համար կ՝ազօթենք ։ Ես ու-
զածիս պէս կը գրեմ ձեզի հեռուէն , որ
չըլլայ թէ երբոր գամ՝ Հաստատու-
թեամբ վարուիմ ըստ իշխանու-
թեան Տէրոջմէ , որ Տէրը ինծի
տուաւ շինելու և չէ թէ քակելու
համար ։
11 Վերջապէս , եղբայրներ , ուրջ ե-
ղէք , Հաստատ կեցէք , միեղ թ ու-
նեցէք , Խաղաղու-
թիւն բերէք . Եւ սիրոյ ու խաղա-
ղու թեան Աստուածը ձեր հետը
12 պիտի ըլլայ ։ Բարեւ տուէք իրա-
րու սուրբ համբոյրով . բարեւ կ՝ը-
13 նեն ձեզի բոլոր սուրբերը ։ Տէր

Ցամք Տեառն 60

14 ։ Ա Կոր · ե · 1 ։

Ցամք Տեառն 60

1 Գլ · ժբ · 14 ։
Բ Թես · լե · 30 ։ Բ Օր · ժե · 6 ։ ժթ · 15 ։ Մատ · ժբ · 16 · Ցոհ · բ · 17 ։ Երե · ժ · 28 ։
2 Գլ · ժ · 2 ։
3 Գլ · ժբ · 21 ։
4 Գլ · ա · 23 ։
5 Մատ · ժ · 20 ։ Ա Կոր · ե · 4 ։ Գլ · բ · 10 ։
6 Ա Կոր · թ · 2 ։
7 Փիլ · բ · 7 ։ 8 ։ Ա Պետ · գ · 18 ։
8 Հռով · գ · 4 ։
9 Ես գլ · ժ · 3 · 4 ։
10 Ա Կոր · ժա · 28 ։
11 Հռով · բ · 10 ։ Գաղ · գ · 19 ։
12 Ա Կոր · թ · 27 ։
13 Գլ · գ · 9 ։ 14 Ա Կոր · գ · 10 · Գլ · ժա · 30 · ժբ · 5 · 9 · 10 ։
Հռ Թես · գ · 10 ։
15 Ա Կոր · գ · 21 · Գլ · բ · 3 · ժ · 2 · ժբ · 20 · 21 ։
16 Տիտա · 13 ։
17 Գլ · ժ · 8 ։
18 Հռով · ժբ · 16 · 18 · ժե · 5 ։ Ա Կոր · ա · 10 · Փիլ · բ · 2 · գ · 16 · Ա Պետ · գ · 8 ։
19 Հռով · ժե · 33 ։
20 Հռով · ժգ · 16 · Ա Կոր · ժգ · 20 · Ա Թես · ե · 26 · Ա Պետ · ե · 14 ։
21 Հռով · ժգ · 24 ։

Ցամի Տեառն 60

– Փիլ. բ. 1։

Ցաւիլ Քրիստոսի շնորհքը և Աստուծոյ սէրը։ – ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդութիւնը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։

Ցամի Տեառն 60

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂԻՈՍԻ ԵՒԵՐԷԼՈՑՆ

ԵՒ ԴԱՐՁՑԵՑԻՍ

Ցամի Տեառն 58

– Հմր 14։12։ Բ Դար. Թ. 7։ Իր. 10։ 15։ 21։ Իկ. 16։ Տիտ. ա. 3։ Է Դար. բ. 24։ Ը Փիլ. գ. 22։ գ. 22։ Ե ա Կար. ժգ. 1։ Զ Հռով. ը. 7։ ա Կար. ա. 3։ բ Կար. ա. 2։ Եփես. ա. 2։ Փիլ. ա. 2։ Կող. ա. 3։ ա Թես. ա. 2։ բ Թես. բ. 2։ բ Յով. 3։ Թ Աաա. ի. 28։ Հռով. գ. 25։ Գլ. բ. 20։ Տիտ. բ. 14։ Ժ Տես Եա. կե. 17։ Յով. ժե. 19։ ժէ. 14։ Երբ. բ. 5։ գ. 5։ ա Յով. է. 19։ ԺԱ Գլ. է. 8։ ԺԲ Կար. ժա. 4։ ԺԳ Դար. ժե. 1. 24։ բ Կար. բ. 17։ ժա. 13։ Գլ. է. 10։ 12։ ԺԴ Ածր. ժգ. 22։ ԺԵ Օբ. գ. 2։ ժբ. 32։ Ածխ. է. 6։ Յով. իբ. 18։ ԺԶ Թես. բ. 4։ ԺԷ Աբդ. իգ. 7։ Աաա. 14։ ա Յով. գ. 9։ ԺԸ Եա Եա. բ. 4։ Յով. գ. 4։

ԳԼՈՒԽ Ա

6 Ընաբնալը կը զարմանայ որ Գաղատացիք այնքան չուտով Թզդատէն դէպքը, ու իր քարոզած աւետարանը, 8 և կը նզովէ ան մարդիկը որ իր քարոզած աւետարանէն զատ՝ ուրիշ աւետարան մը կը քարոզեն։ 11 Կը ցուցնէ Թէ ինքը չէ Թէ մարդոցմէ, այլ Աստուծմէ սորված է աւետարանը։ 14 Թէ ինքը Ֆնչ էր իր կոչումէն առաջ, 17 և Թէ ինչ ըրաւ անմիջապէս ետքը։

1 Պօղոս առաքեալ Եղած՝ չէ Թէ մարդոցմէ ու չէ Թէ մարդու ձեռքով, Բ Հապա Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, և Հօր Աստուծոյ՝ որ զանիկայ մեռելներէն յարուցց,
2 Ե ես բոլոր եղբայրները որ իմ հետս են՝ Գաղատիոյ եկեղեցիներուդ.
3 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Հօր Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։ Է Ան որ իր անձը տուաւ մեր մեղքերուն համար, ըստ մեզ փրկէ հիմնական չար աշխարհէն՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը կամքովը.
5 որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
6 Կը զարմանամ որ այդպէս շուտով ուրիշ աւետարանի կը փոխուիք Ե անոնք՝ որ ձեզ Քրիստոսի
7 շնորհացը կանչեց։ Է Որ չկայ ուրիշ ՚՚՚

Ցամք Տեառն 58

ԳԼ · Բ

1 Ընաբեակը կը ծանուցանէ թէ երբ Քրիստոս Երուսաղէմ եկաւ՝ և ինչ նպատակով, 3 թէ Տիտոս չէ փափաւեցաւ, 11 թէ Քրիստոս դէմ կեցաւ, պատճառը անոր իմացընելով 14 թէ ինչո՞ւ Քրիստոս և ուրիշ Հրեաները Քրիստոսի կը հաւատան՝ որ հաւատքով արդարանան և չէ թէ գործերով · 20 կը հաւատան թէ մեզի մէջ պիտի չմնան անոնք՝ որ այսպէս արդարացած են ։

Ցամ · Տ · 52
— Գոր · ժե · 2 ։

1 Քանզի դուք ինքնին գիտէք, եղբարք, զմեզ թէ ոչ զանգիտութեամբ եղեւ ի մեզ մտանելն առ ձեզ,

Գոր · ժե · 12 ։

2 այլ յառաջագոյն չարչարեալ և հայհոյեալ, որպէս գիտէք, եղաք յԱստուծոյ մերում համարձակ լինել ի խօսել առ ձեզ զաւետարանն Աստուծոյ ընդ մեծաւ հակառակութեամբ։

Փիլ · բ · 16։ ա Թես · գ · 5 ։

3 Զի ոչ ի մոլորութենէ՝ եւ ոչ ի պղծութենէ, եւ ոչ ընդ նենգութեամբ է մեր յորդորումն,

Գոր · ժե · 1 · 24։ բ Կոր · ժա · 26 ։

4 այլ որպէս հաւանեցաւ Աստուծոյ քննել զմեզ՝ զի հաւատասցի մեզ աւետարանն, ոչ որպէս մարդկան հաճոյանալ, այլ Աստուծոյ որ քննէ զսիրտս մեր։

Թես · գ · 25 · ե · 1 · 13 ։

5 Զի ոչ եղաք երբէք ընդ ձեզ ի խօսից շողոքորթութեան, որպէս գիտէք, եւ ոչ ի պատրուակ ագահութեան, Աստուած է վկայ։

Ղ Կոր · ժա · 20 · Գլ · գ · 3 · 9 ։

6 Եւ ոչ խնդրեցաք փառս յմարդկանէ, եւ ոչ յձէնջ եւ ոչ յայլոց,

Ե Գոր · ժե · 14 · Գլ · գ · 1 · գ · 16 ։

7 որպէս կարող էաք ի Քրիստոս ընդ առաքելոց ծանրանալ։ Այլ եղաք մանկունք ի մէջ ձեր, իբրեւ եթէ սնուցանիցէ դայեակ զորդիս իւր։

Ե Գոր · ժե · 3 ։

8 Եւ այսպէս ցանկացեալ ձեր՝ հաճոյացաք մատուցանել ոչ միայն զաւետարանն Աստուծոյ, այլ եւ զանձինս մեր, վասն զի սիրելի եղէք մեզ։

Ե Գոր · ժե · 34։ Հռով · բ · 11 ։

9 Յիշէք, եղբարք, զվաստակ մեր եւ զնեղութիւն. գիշեր եւ ցերեկ գործելով, զի մի ոք ի ձէնջ ծանրասցի, քարոզեցաք ի ձեզ զաւետարանն Աստուծոյ։

Գոր · ժե · 11 ։

10 Վկայ էք դուք, եւ Աստուած, զի սրբութեամբ եւ արդարութեամբ եւ անբասիր եղաք ի ձէնջ հաւատացելոց։

Ե Գոր · ժե · 41 · Հռով · ա · 5 · ժա · 13 · ա Տիմ · բ · 7 · բ Տիմ · ա · 11 ։

11 Որպէս գիտէք զի զհայր զմանկունս իւր զիւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ

Ա Թես · բ · 4 ։

12 յորդորէաք եւ մխիթարէաք եւ վկայէաք, որ արժանաւորապէս գնալ ձեզ Աստուծոյ, որ կոչեաց զձեզ ի սոյն իսկ իւր արքայութիւն եւ փառս։

Ե Գոր · ժե · 15 · Գլ · բ · 21 · Իմ · 17 · 18 · ա Կոր · ժե · 10 · Գլ · ա · 16 · Կող · ա · 29 ։

13 Վասն որոյ եւ մեք շնորհակալ եմք առանց դադարի Աստուծոյ, զի ընկալեալ զբանն լսելոյ ի մենջ՝ զբանն Աստուծոյ ընկալարուք, ոչ զբան մարդկան, այլ որպէս ճշմարտապէս է՝ զբանն Աստուծոյ, որ եւ գործէ ի ձեզ հաւատացելոց։

Թ Գոր · ժե · 15 · Գլ · գ · 2 · Իր · 21 · Իմ · 17 · 18 · ա Կոր · ժե · 10 · Գլ · ա · 16 · Կող · ա · 29 ։

14 Զի դուք, եղբարք, նմանեցարուք եկեղեցեաց Աստուծոյ որ են ի Հրէաստան ի Քրիստոս Յիսուս, զի զնոյն կրեցէք եւ դուք յազգէ ձերմէ, որպէս եւ նոքա ի Հրէից,

Ե Գոր · ժե · 28։ ժա · 3 ։

15 որ եւ զՏէր սպանին Յիսուս եւ զմարգարէսն, եւ զմեզ հալածեցին, եւ Աստուծոյ ոչ հաճոյանան, եւ ամենայն մարդկան հակառակին,

Գոր · ժե · 10 · 11 ։

16 արգելուլ մեզ խօսել առ հեթանոսս, զի կեցցեն. զի լցուսցեն զմեղս իւրեանց միշտ։ Եհաս ի վերայ նոցա բարկութիւն յաւիտենից։

Մատ · ժ · 11 · Եփես · բ · 3 · 12 ։

17 Մեք, եղբարք, որ զկնի ժամանակի որբացեալ եղաք ի ձէնջ երեսօք, ոչ սրտիւք, աւելի յոյժ ջանացաք տեսանել զերեսս ձեր՝ ի մեծի ցանկութեան։

Գոր · ժե · 38 · 39 ։

18 Վասն որոյ կամեցաք գալ առ ձեզ, ես Պաւղոս եւ անգամ եւ երկիցս, եւ արգելին զմեզ սատանայ։

Հռով · ա · 17 · գ · 22 · 28 · բ · 3 · Գլ · գ · 24 · Եբր · է · 18 · 19 ։

19 Զի ո՞ է յոյս մեր կամ ուրախութիւն կամ պսակ պարծանաց. ոչ եւ դուք առաջի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ի գալստեան նորա։

Ա Սաղ · ձեռ · 2։ Հռով · գ · 20 · Գլ · գ · 11 ։

20 Զի դուք էք փառք մեր եւ ուրախութիւն։

ա — Ցամ Տեառն 8 · 9 ։

ԳԼ · Գ

1 Վասն որոյ եւ մեք ոչ համբերեցաք, այլ հաճեցաք մնալ միայնակեաց ի Յունաստան,

— Հռով · բ · 2։

2 եւ առաքեցաք զՏիմոթէոս եղբայր մեր եւ ծառայ Աստուծոյ եւ գործակից մեր ի աւետարանի Քրիստոսի, զի զձեզ հաստատեսցէ եւ զձեզ մխիթարեսցէ վասն հաւատոյ ձերոյ,

Ե Հռով · գ · 14 · Ե · 4 · 6 ։

3 զի մի ոք շարժեսցի ի տագնապս սոցա։ Զի դուք գիտէք, եթէ ի սոյն եդաք։

ա Հռով · գ · 11 · բ Պետ · ե · 13 · ա Թես · ե · 10 · Եբր · ի · 14 · ա Պետ · գ · 2 ։

4 Զի եւ երբ էաք առ ձեզ՝ նախ ասէաք ձեզ, եթէ մեք պիտի չարչարիմք, որպէս եղեւ եւ գիտէք։

Գլ · ա · 4 · Եփես · ե · 2 · Տիտ · բ · 14 ։

5 Վասն որոյ եւ ես ոչ համբերեցի, այլ առաքեցի զիմանալ զհաւատս ձեր, զի մի գուցէ փորձեաց զձեզ փորձիչն, եւ դատարկ լիցի վաստակ մեր։

Ե Գլ · գ · 21 · Եբր · ի · 11 · Տես Հռով · ժա · 6 · Գլ · ե · 4 ։

6 Այժմ ուրեմն եկեալ Տիմոթէոսի առ մեզ ի ձէնջ, եւ աւետարանեալ մեզ զհաւատս ձեր եւ զսէր, եւ զի յիշողութիւն բարի ունիք զմեզ միշտ, ցանկալի ունիք զտեսանել զմեզ, որպէս եւ մեք զձեզ։

— Գլ · ե · 7 ։ * Ղուկ · ա · 5 · Հռով · ժե · 33 ։

7 Վասն որոյ, եղբարք, մխիթարեցաք ի ձէնջ ամենայն նեղութեամբ եւ տագնապիւ մերով՝ հաւատովդ ձերով։

8 Զի արդ կեցաք, եթէ դուք կայք հաստատեալք ի Տէր։

9 Զի զո՞ երախտագիտութիւն կարասցուք հատուցանել Աստուծոյ վասն ձեր, վասն ամենայն ուրախութեան որով ուրախանամք վասն ձեր առաջի Աստուծոյ մերոյ,

10 գիշեր եւ ցերեկ յոյժ աղաչելով զերեսս նորա, զի տեսցուք զերեսս ձեր, եւ կատարեսցուք զպակասութիւնս հաւատոյ ձերոյ։

Ա Թես · ե · 23 ։

11 Եւ ինքն Աստուած եւ Հայր մեր, եւ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ուղղեսցէ զճանապարհս մեր առ ձեզ։

12 Եւ զձեզ Տէր բազմացուսցէ եւ առատացուսցէ սիրով միմեանց եւ ամենեցուն, որպէս եւ մեք առ ձեզ,

13 զի հաստատեսցէ զսիրտս ձեր անարատս ի սրբութեան առաջի Աստուծոյ եւ Հաւր մերոյ, ի գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ամենայն սուրբս իւր։

Ցամ Տեառն 58

Ա Թես · ե · 5 ։

ԳԼ · Դ

1 Ուրեմն եղբարք, խնդրեմք եւ աղաչեմք ի Տէր Յիսուս, որպէս ընկալարուք ի մենջ զկերպ, զի որպէս պարտ է ձեզ գնալ եւ հաճոյանալ Աստուծոյ, զի եւ յառաջագոյն գնայք, եւ յաւելուածով խնդրեմք եւ աղաչեմք ի Տէր Յիսուս։

Ե Գոր · բ · 38 · բ · 15 · ժ · 47 · ժե · 8 · Հռով · ժե · 14 · Եփես · ա · 13 · Եբր · գ · 4 · Հռով · ժ · 16 · 17 ։

2 Զի գիտէք զորոյ պատուիրանս տուաք ձեզ ի Տեառնէ Յիսուսէ։

Գլ · ե · 9 · Եբր · ե · 16 · Ի · 10 ։

3 Զի այս է կամք Աստուծոյ, սրբութիւն ձեր, զի պահիցէք ի պոռնկութենէ,

Եբր · ժ · 35 · 36 · բ Ցոհ · 8 ։

4 զի գիտասցէ զանձն իւր ամենայն ոք ի ձէնջ ի սրբութեան եւ ի պատուի,

Ե Կոր · գ · 8 ։

Ցամք Տեառն 58

ը Ընդ. Ժո. 6։ Հռով. գ. 3. 9, 21. 22։ Ցակ. բ. 23։ Ի Ցօհ. բ. 39։ Հռով. գ. 11. 12. 16։

ի Տես Հռով. ԺԹ. 17։ Հմր 22։

ի Ընդ. Ժբ. 3։ Ժբ. 18։ Իր. 18։ Գար. գ. 25։

լ Բ Օր. ԻԿ. 26։ Երեմ. Ժա. 3։

խ Գաղ. բ. 16։

ծ Ամբ. բ. 4։ Հռով. ա. 17։ Եբր. Ժ. 38։

կ Հռով. գ. 4. 5։ Ժ. 5, 6։ Ժա. 6։

հ Գաղ. Ժբ. 5։ Նէեմ ԺԳ. 29։ Եզեկ. ի. 11։ Հբակ. Ժ. 5։

ձ Հռով. բ. 3։ բ Կոր. և. 21։ Գաղ. գ. 5։

ղ Ր Օր. իա. 23։

ճ Հռով. գ. 9. 16։

մ Ես. ԼԲ. 15։ Ղեւ. 3։ Երեմ. լա. 33։ ԼԲ. 40։ Եզեկ. Ժա. 19։ ԼԳ. 27։ Յովել. բ. 28. 29։ Զաք. Ժբ. 10։ Ցօհ. Ե. 39։ Գար. բ. 33։

յ Եբր. Թ. 17։

ն Ընդ. Ժբ. 3. 7։ Ժէ. 7։ Հմր 8։

շ Ա Կոր. Ժբ. 12։

ո Ես. Ժբ. 40. 41։

չ Հռով. գ. 13. 14։ Հմր 21։

պ Հռով. բ. 17։

ջ Հռով. գ. 14։

ռ Ցօհ. Ժէ. 22։ Հռով. գ. 15։ Ե. 20։ է. 8։ 13։ ա Տիմ. ա. 9։

ս Հմր 18։

վ Գար. է. 53։ Եբր. բ. 2։

տ Ես. Ք. 19։ 21. 22։ Բ Օր. Ե. 5։ 22. 23. 27. 31։ Ցօհ. ա. 17։ Գար. է. 38։ ա Տիմ. բ. 5։

Ցամք Տեառն 58

բ Հռով. գ. 29. 30։

ց ՓԼ. բ. 21։ Հմր 8։

փ Հռով. գ. 9, 19. 23։ Ժա. 32։

ք Հռով. գ. 11. 12. 16։

օ Մատ. և. 17։ Հռով. Ժ. 4։ Կող. բ. 17։ Եբր. Թ. 9, 10։

ֆ Գար. Ժգ. 39։ Փլ. բ. 16։

ա Ցօհ. ա. 12։ Հռով. բ. 14. 15. 16։ Գլ. գ. 5։ ա Ցօհ. գ. 1, 2։

բ Հռով. գ. 3։

գ Հռով. Ժգ. 14։

դ Հռով. Ժ. 12։ ա Կոր. Ժբ. 13։ Գլ. և. 6։ Կող. գ. 11։

ե Ցօհ. Ժ. 16։ Ժէ. 20, 21։ Եփես. բ. 14, 15. 16։ գ. 4. 15։

զ Ընդ. իա. 10. 12։ Հռոմ. Թ. 7։ Եբր. Ժա. 18։

է Հռով. բ. 17։ Գլ. գԼ. 7, 28։ Եփես. գ. 6։

ը Հմր 9։ Գլ. գ. 23։ և. 1։ Կող. բ. 8, 20։ Եբր. Թ. 10։

թ Ընդ. իԹ. 10։ Գաղ. Թ. 24։ Մարկ. ա. 15։ Եփես. ա. 10։

ժ Ընդ. գ. 15։ Ես. է. 14։ Միք. և. 3։ Մատ. ա. 23։ Գաղ. ա. 31։ բ. 7։

ի Ցօհ. ա. 14։ Հռով. ա. 3։ Փիլ. բ. 7։ Եբր. բ. 14։

լ Մատ. և. 17։ Գաղ. բ. 27։

խ Մատ. ի. 28։ Գլ. գ. 13։ Տիտ. բ. 14։ Եբր. Թ. 27։

ծ Հռով. գ. 12։ Գլ. և. 16։

կ Հռով. ԺԲ. 1։ Եփես. ե. 10։ Փիլ. գ. 3։ Կող. բ. 11։

հ Ցօհ. Ժ. 12։ ա Պետ. ա. 18. 19։ Ի Ցօհ. ա. 26։ Եփես. ա. 5։ ձ Հռով. և. 5։ բ. 15։ * Ոմանք ունին

Ցոփ Տեառն 58

7 կ՚ազատակէ Աբրայ Հայր ։ Ուստի ալ ծառայ չես , հապա որդի . Ե եթէ որդի , ալ Աստուծոյ
8 ժառանգը Քրիստոսով ։ Բայց ան ատենը որ չէիք գիտեր զԱստուած , կը ծառայէիք անոնց՝ որոնք ի բնէ Աստուածներ չէին ։
9 Սակայն հիմա որ ճանչցած զԱստուած՝ մանաւանդ որ գուք Աստուծմէ ճանչցուեցաք , ի՞նտոր նորէն կը դառնաք ան տկար ու չքաւոր սկզբունքներուն , որոնց նորէն կ՚ուզէք ծառայութիւն ընել ։
10 Օրերը կը զանազանէք , ու ամիսները , և ժամանակները ու տարիները ։ Կը վախնամ ձեզմէ , հոր գուցէ պարապ տեղը ձեր վրայ աշխատած ըլլամ ։
12 Ինծի պէս եղէք , ինչու որ ես ալ ձեզի պէս եղայ , եղբայրներ՝ ձեզի կ՚աղաչեմ . Ինծ ոչինչ մը
13 հասուցած չէք ։ Գիտէք գուք Նոր մարմնոյս ուժգնութեամբը ձեզի Ճառի անգամ աւետարանը քարոզեցի . և իմ մարմինիս վրայ նշանը
14 փորձութիւնս Զանարգեցիք ու չարհամարհեցիք , հապա Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս զիս ընդունեցիք՝ Քրիստոս Յիսուսի
15 պէս ։ Ուրեմն ի՞նչ էր ան ձեր երանութիւնը . քանզի ես կը վկայեմ ձեզի , որ եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի հանէիք ու ինծի տայիք ։
16 Ուստի ձեր թշնամի՞ եղայ ձեզի ճշմարիտը խօսելուս համար
17 մար ։ Նախանձաւոր են անոնք՝ չէ թէ բարիին , և կ՚ուզեն ձեզ արգիլել , որ իրենց նախանձաւոր ըլլալ , ու չէ թէ միայն երբոր ձեր
19 մէջը ըլլամ ։ Իմ որդեակներս՝ որ ձեզմով նորէն ծննդական ցաւ կը քաշեմ , մինչև որ Քրիստոս ձեր
20 մէջը ձեւակերպի ։ Կ՚ուզէի հիմա ձեր մէջը ներկայ ըլլալ , ու փոխել իմ ձայնս . ինչու որ ես ձեր վրայով տարակուսած եմ ։
21 Ըսէք ինծի , գուք որ օրէնքին տակը կ՚ուզէք ըլլալ , օրէնքը չէ՞
22 լսեր ։ Վասն զի գրուած է թէ Աբրահամ երկու որդի ունէր , ու մէկը՝ ազախինէն , ուրիշը՝ ա-
23 զատ կնիկէն ։ Բայց ան որ ազախինէն էր՝ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր , իսկ ան որ ազատ կնի-
24 կէն՝ խոստումնէին համեմատ . Որ ասիս բաները այլաբանօրէն կը մեկնուին . ինչու որ ասոնք են երկու կտակարանները , մէկը՝ Սինայ լեռնէն՝ որ ծառայութեան համար
25 կը ծնանի , որ է Հագար . ինչու որ Հագար Աբրահիմի մէջ Սինայ լեռն է , և կը համեմատի հիմակուան Երուսաղէմին՝ որ իր զաւակներովը ծկռտիզ կը ծառայէ ։
26 Բայց վերի Երուսաղէմը ազատ է ,
27 որ մեր մայրն է ։ Ինչպէս որ գրուած է , Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա , ով ծննդական ցաւ չքաշող՝ գոչէ և աղաղակէ , քանզի երեսէ ձգուածին տղաքները երիկ ունեցողին տղաքներէն շատ պիտի
28 ըլլայ ։ Ուստի մենք՝ եղբայրներ՝ Իսահակին պէս խոստումներուն որ-
29 դիներն ենք ։ Բայց ինչպէս որ ան առնը մարմնոյ կողմանէ ծնածը կը հալածէր զանիկայ որ հոգիին կողմանէ էր , անանկ ալ
30 հիմա ։ Սակայն գիրքը ի՞նչ կ՚ըսէ . Դուրս հանէ աս աղախինը ու անոր որդին , ինչու որ ազախինին որդին ազատ կնկանը որդւոյն հետ ժառանգութիւն պիտի չառնէ
31 նէ ։ Ուստի՝ եղբայրներ՝ մենք ազախինին զաւակները չենք , հապա ազատին ։

ԳԼ . Ե

1 Կը յորդորէ զանոնք հաստատ կենալ իրենց ազատութեանը մէջ , 3 և թլփատութիւնը չպահել , 13 այլ մանաւանդ իրարու վայ սէր ունենալ , որ օրէնքին բովանդակութիւնն է . 19 կը համրէ մարմնին գործերը , 22 և Հոգիին պտուղները , 25 ու կը յորդորէ զգաստացողները որ Հոգիով քալեն ։

1 Ուստի մնաք կեցէք՝ ան ազատութիւնովը՝ որով Քրիստոս մեզ ազատեց , և նորէն ծառայութեան լծի տակ մի մտնէք ։
2 Ընդ ես Պօղոս կը գրեմ ձեզի , որ եթէ թլփատուիք , Քրիստոս
3 ձեզի օգուտ մի չըներ ։ Եւ դարձեալ ամէն թլփատուող մարդու կը վկայեմ թէ պարտական է
4 բոլոր օրէնքը կատարելու ։ Խոտփանած էք դուք Քրիստոսէն , որ օրէնքով արդարանալ կ՚ուզէք ։
5 Հոգիով կը սպասենք արդարութեան յոյսին հաւատքո-
6 վը ։ Զի Յիսուս Քրիստոսով ոչ թլփատութիւնը բանի մը կարող է , ոչ ալ անթլփատութիւնը , հապա հաւատքը՝ որ սիրով կ՚ներգործէ ։
7 Դուք կը դիմէիք ։ Ո՞վ ձեզ կը վարեցնէ , որ ճշմարտութեան չհնազանդիք ։
8 Այս դրդումը անկէ չէ՝ Որ ձեզ կանչեց ։ Խիչ մը խմորը բոլոր
10 զանգուածը կը խմորէ ։ Բայց ես յոյս ունիմ ձեր վրայ Տէրոջմով , որ ուրիշ միտք մը պիտի չհորհիք . և ան որ ձեզ կը խռովեցնէ , դատապարտութիւն պիտի կրէ՝ ով որ ըլլայ ։
11 Սակայն եղբայրներ՝ թէ որ ես տակաւին թլփատութիւն կը քա-

Ցոփ Տեառն 58

Ես . Բ . 2 ։ Երէմ . 22 ։ Ցայտ . գ . 12 ։ Յհ . 2 . 10 ։ ‡ Ո՛վ չծնանող ամուլ ։
Ես . Ծգ . 1 ։
Դտր . գ . 25 ։ Հռով . ե . 5 ։ Գլ . գ . 29 ։
Ծն . իա . 9 ։
Գլ . ե . 11 ։ գ . 12 ։
Գլ . գ . 22 ։ Ծն . իա . 10 ։ 12 ։
Ցոհ . բ . 35 ։
Ցոհ . բ . 36 ։ Գլ . ե . 1 . 13 ։
Ցոհ . բ . 32 ։ Հռով . գ . 18 ։ ա Պետ . բ . 16 ։
Բ Դտր . ժե . 10 ։ Գլ . բ . 4 . գ . 9 ։
Դտր . ժե . 1 ։ Տես Դտր . ժգ . 8 ։
Գլ . գ . 10 ։
Հռով . ի . 31 . 32 ։ Գլ . բ . 21 ։
Եբր . ժբ . 15 ։
Հռով . բ . 24 . 25 ։ Բ Տիմ . գ . 8 ։
Ա Կոր . է . 19 ։ Գլ . գ . 28 ։ գ . 15 ։ Կող . գ . 11 ։
Թես . ա . 3 ։ Ցոհ . բ . 18 . 20 . 22 ։
Կոր . Թ . 24 ։
Գլ . գ . 1 ։
Գլ . ա . 6 ։
Կոր . ե . 6 . ժե . 33 ։
Կոր . բ . 3 ։ բ . 22 ։
Գլ . ա . 7 ։ Եր Կոր . ժ . 6 ։
Գլ . գ . 12 ։

Ցամք Տեառն 58

ղ Ակար · ժե · 30 · ԳԼ · գ · 29 · գ · 17 · ՀԱ Կար · ա · 23 ·
՛ Ցես · է · 25 · ակար · ե · 13 · ԳԼ · ա · 8 · 9 ·
ՃԳոր · ժե · 1 · 2 · 24 ·
ռ Ա Կար · բ · 9 · ապես · բ · 16 · բ Պետ · բ · 19 · Ցուզ · 4 ·
ղ Ակար · թ · 19 · ԳԼ · գ · 2 ·
ռ Ա՚ա՚ա · է · 12 · իբ · 40 · Ցակ · բ · 8 ·
ղՂե · ժԹ · 18 · Ա՚ա՚ա · իբ · 23 · Հռով · Ժգ · 8 · 9 ·
դՀռով · գ · 12 · բ · 1 · 4 · 12 · ժգ · 14 · ՀՒր 25 · ա Պետ · բ · 11 ·
ԷՀռով · է · 23 · բ · 6 · 7 ·
ռ Հռով · է · 15 · 19 ·
ռ Հռով · գ · 14 · բ · 2 ·
է ա Կար · գ · 3 · Եփես · ե · 3 · Կող · գ · 5 · Ցակ · գ · 14 · 15 ·
ռ ակար · գ · 9 · Եփես · ե · 5 · Կող · գ · 6 · Ցայտ · իբ · 15 ·
բ Ցես · ժե · 2 · Եփես · ե · 9 ·
ց Կող · գ · 12 · Ցակ · գ · 17 ·
ռ Հռով · ժե · 14 ·
ֆ ակար · ժգ · 7 ·
ռ ա Տի՚ա · ա · 9 ·
ռ Հռով · գ · 6 · ժգ · 14 · ԳԼ · բ · 19 · ապես · բ · 11 ·
֏ Հռով · բ · 4 · 5 · ՀՒր 16 ·
ռ Փիլ · բ · 3 ·

բոզեմ , Հալ ինչո՞ւ կը հալածուիմ . 13 ուրեմն խաչին պայճառութիւնը
12 խափանուած է ։ ՛Երանի թէ բո-
լորովին կտրուէին անոնք ՛որ ձեզ
կը խռովեցընեն ։
13 Վասն զի դուք ազատուեցան
կանչուած էք՝ ազատութեան
Հ միայն թէ ձեր ազատութիւնը մարմնոյ
յանձնարիչ պատճառ չըլլայ ,
Հ հապա սիրով իրարու ծառայու-
14 թիւն բրէք ։ ՛Ինչու որ բոլոր օ-
րէնքը ա մէկ խօսքիս մէջ կը կա-
տարուի թէ Հ Քու ընկերդ սիրես
15 քու անձիդ պէս ։ Հապա թէ որ
իրար խածնէք և ուտէք , զգոյշ
կեցէք որ չըլլայ թէ իրարմէ սպա-
16 նիք ։ Մխայն թէ ՚՚ կը զրու-
ցեմ ։ Հոգիով գացէք , ու մար-
մինին ցանկութիւնը պիտի չկատա-
17 րէք ։ Վինչու որ մարմինը կը ցան-
կայ հոգիին հակառակ , ու հոգին
մարմինին հակառակ է և սոսկ իւ-
րարու հակառակ են , որ ՚չըլլայ թէ
18 ինչ որ կ՚ուզէք՝ ան ընէք ։ ՛Բայց
թէ որ Հոգիէն կ՚առաջնորդուիք ,
19 ալ օրէնքին տակը չէք ։ ՀԱրդ
մարմինին գործքերը յայտնի են ,
որ ասոնք են . շնութիւն , պոռ-
նկութիւն , պղծութիւն , դիճու-
20 թիւն , կռապաշտութիւն , կա-
խարդութիւն , թշնամութիւններ ,
կռիւներ , նախանձներ , բարկու-
թիւններ , հակառակութիւններ ,
երկպառակութիւններ , բաժանում-
21 ներ , Ձար նայռասքներ , մարդա-
սպանութիւններ , դինովութիւն-
ներ , անառակութիւններ , ու ինչ
որ ասոնց նման են . որ կխմակուց
ես ձեզի կը զրուցեմ , ինչպէս ա-
ռաջուց ալ կը զրուցէի , ՚՚ որ ասանկ
բաներ գործողները Հաստուծոյ ար-
քայութիւնը պիտի չժառանգեն ։
22 ՛Բայց Հոգիին պտուղը ա՚ա է . սէր ,
ինդութիւն , խաղաղութիւն , եր-
23 կայնմտութիւն , ՛Քաղցրութիւն
՚՚բարութիւն , ՛Հաւատարմու-
թիւն , հեզութիւն , ժուժկալու-
թիւն ։ ՚՚ասանկ բաներուն դէմ
24 օրէնք չկայ ։ Եւ անոնք որ Քրիս-
տոսինները են՝ ՛Նոյնով մարմինը խաչ
հանեցին իւրեանց կիրքերով ու
25 ցանկութիւններով միասին ։ ՛Թէ
որ Հոգիով կ՚ապրինք , Հոգիին
26 հետևմամբ քալենք ։ ՚՚Մեսապարծ
չըլլանք միմեանք դրգռելով , ՚՚
իրարու վրայ նախանձելով ։

ԳԼ · Զ

1 ՛ Պարոս կը յորդորէ Պաղատացիները որ հեզու-
թեամբ վարուին յանցանքի մէջ դտնուող
եղբայրներուն հետ . 2 և իրարու բեռները
վերցընեն . 6 ատաուածեան ըլլան գէպ ի իրենց
վարդապետները . 9 և բարի գործելէն ետ
չդնանան . 12 կը ցուցնէ թէ խաչին
քարոզողներուն միտքը ինչ է . 14 թէ խաչը

ուրիշ բանով չպարծենար , բայց միայն
Քրիստոսի խաչովը ։

1 Ղ Ղրայրներ՝ ՚՚թէ որ մէկը յան-
կարծ ինչ և իցէ յանցանքով
բռնուելու ըլլայ , Հ դուք որ հոգևոր
էք՝ Հանանկը հեզութեան հոգիով
ուղղութեան բերէք . քու անձիդ
ալ զգուշութիւն բրէ ՚՚ որ չըլլայ
թէ փորձուիս անդ իյնաս ։
2 Հ Իրարու բեռները կրեցէք ,
Ղու անանկ Քրիստոսի օրէնքը կա-
3 տարեցէք ։ Հ Քանզի թէ որ մէկը
ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպ-
էու չէ , անիկայ իր անձը կը խաբէ ։
4 Հ Բայց ամէն մարդ իր գործը թող
կշռէ , ու եղբը միայն իր անձին
վրայ պարծանք ունենայ , Հև չէ թէ
5 ուրիշին վրայ ։ Հ Վինչու որ ամէն
մէկը իր բեռը պիտի կրէ ։
6 Հ Խօսքին աշակերտուողը ինդոր
էր վարդապետը ամէն բարի բանե-
7 րու մասնակից ընէ ։ Հ Մի խա-
բուիք՝ Հ Աստուած ծաղր չըլլար ։
8 Հ Վասն զի ինչ որ մէկ մարդ մը կը
սերմանէ՝ նոյնը պիտի ՚նէ . հան որ
իր մարմինին կը սերմանէ՝ ան մար-
մինէն ապականութիւն պիտի հընձէ . ու ան որ Հոգիին կը սերմա-
նէ , ան Հոգիէն յաւիտենական
9 կեանք պիտի ՚նէ ։ Հ Բայց բարի
գործելէն չձանձրանանք , Հ քանզի
յարմար ժամանակին պիտի ՚ընձեղ
10 թէ որ չհուսանք ։ ՛Ուստի քանի
որ ժամանակը ձեռ բերնիս է , ՛ բա-
րիք ընենք ամենուն՝ մանաւանդ
հաւատքին բնտանիներուն ։
11 Նայեցէք՝ ինչպէս դիրերով գրե-
12 ցի ձեզի իմ ձեռ քովս ։ Որոնք որ
կ՚ուզեն մարմնոյ կողմանէ բարի ե-
րեւնալ , Նանոնք ձեզ կը ստիպեն որ
թլփատուիք , Հմիայն որ ՚՚ Քրիստոսի
13 խաչին համար չհալածուին ։ Քանի
դի անոնք ալ որ թլփատուած են ,
իրենք օրէնքը չեն պահեր , հապա
կ՚ուզեն որ դուք թլփատուիք , որ
իրենք ձեր մարմինովը պարծենան ։
14 Հ Բայց ես քան լեզի որ պարծենամ ,
հապա միայն մեր Ցիսուս Քրիս-
տոսի խաչովը , ՚՚ որ անով աշ-
խարհ ինծի խաչը եղած է , ես ալ
15 աշխարհի ։ Հ Վինչու որ Քրիստոս
Ցիսուսով ոչ թլփատութիւն
բան մըն է , ոչ ալ անթլփատու-
թիւն ՚՚ հապա նոր ստեղծուած
16 ըլլ՚ի ՚ե ։ ՚՚ Ու ան ամէնը Հոր
ու կանոնիս Համեմատ կը քալեն ,
խաղաղութիւն ու ողորմութիւն
ըլլ՚ի անոնց վրայ , ՚՚ ու Հաստուծոյ
17 Իսրայէլին վրայ ։ Ասկէ ետև մէկը

Ցամք Տեառն 58

՚՚ Հռով · ժգ · 1 · ժե · 1 · Եբր · ժ · 13 · Ցակ · ե · 19 ·
Բ ակար · բ · 15 · գ · 1 ·
ֆ ակար · գ · 21 · բ Թես · գ · 15 · բ Տի՚ · բ · 25 ·
Տ ակար · է · 5 · ժ · 12 ·
Ի Հռով · ժե · 1 · ԳԼ · ե · 13 · աբեա · ե · 14 ·
ղ Ցոհ · ժգ · 14 · 15 · 34 · ժե · 12 · Ցակ · բ · 8 · ա Ցոհ · գ · 21 ·
Ի Հռով · ժբ · 3 · ակար · բ · 2 · ԳԼ · բ · 6 ·
ԷԲ Կար · գ · 5 · ժբ · 11 ·
Ի ակար · ժա · 28 · բ Կար · ժգ · 5 ·
ֆ Տ՚ա ՂԵ · ժբ · 11 ·
Ի Հռով · բ · 6 · ա Կար · գ · 8 ·
ղ Հռով · ժե · 27 · ակար · ԹԼ · 11 · 14 ·
Ի ակար · գ · 9 · ժե · 33 ·
ֆ Ցոհ · ժգ · 9 ·
ղ Ղա · ժգ · 25 · Հռով · բ · 6 · բ Կար · ԹԼ · 6 ·
Հ Ցոհ · գ · 8 · Ընակ · ժա · 18 · իբ · 8 · Ովս · բ · 7 · ժ · 12 · Հռով · բ · 13 · Ցակ · գ · 18 ·
Ֆ բ Թես · գ · 18 · ապես · ժե · 58 ·
ղ Ա՚ա · իգ · 13 · Եբր · գ · 6 · 14 · ժ · 36 · ժբ · 8 · 5 · Ցայտ · բ · 10 ·
ֆ Ցոհ · Թ · 4 · ժբ · 35 · ՛՚ աթես · է · 15 · աՏի՚ · գ · 18 · Տիա · գ · 8 ·
ՃԵփես · բ · 19 · Եբր · գ · 6 ·

ԳԼ · բ · 8 · 14 · ԷՓիլ · գ · 18 · ռ ԳԼ · ե · 11 · Ը Հռով · գ · 6 · ԳԼ · բ · 19 · Է ա Կար · է · 19 · ԳԼ · ե · 6 · Կող · գ · 11 · ֏ Ա Կար · ե · 17 · ռ Ա Կար · ե · 16 · ռ Հռով · բ · 29 · գ · 12 · Թ · 6 · 7 · 8 · ԳԼ · գ · 7 · 9 · 29 · Փիլ · գ · 3 ·

Ծամի Տեառն 58

ԵՐԿԵՐ. ա. 5։ գ. 10։ ժա. 23։ ԳԼ. ե. 11։ Կող. ա. 24։

զիս [թ]ող չցգոնեցընէ ։ 17 ինչու՞ որ
ես Տէր Ցիսուսին վէրքի նշանները
18 իմ մարմնոյս վրայ կը կրեմ ։ Ն Շ-
բայրնե՛ր՝ ես Տէր Ցիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետը
ըլլայ ։ Ամէն ։

Ծամի Տեառն 58

ՅՐ Տիմ. գ. 22։ Փիլիմ. 25։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾՅՐԵԼՈՅՆ

ԸՆ ԼՓԵՍԻՑԻՍ

Ծամի Տեառն 64

ԵՐ ԿՈՐ. ա. 1։ Բ Հռով. ա. 7։ բ Կոր. ա. 1։ ՟Գող. ա. 2։ ՟Գաղ. ա. 3։ Տիտ. ա. 4։ Իբ Կոր. ա. 3։ ա Պետ. ա. 3։ ՟ա Պետ. ա. 2։ 20։ Ե Հռով. բ. 28։ բ Թես. բ. 12։ բ Տիմ. ա. 9։ Ճակ. բ. 5։ ա Պետ. ա. 2։ բ. 9։ ԸՂՈՒԿ. ա. 75։ ԳԼ. բ. 10։ Ե. 27։ Կող. ա. 22։ ա Թես. գ. 7։ Տիտ. բ. 12։ Բ Հռով. բ. 29, 30։ Հբր 11։ Ե Ճհ. ա. 12։ Հռով. բ. 15։ բ Կոր. գ. 18։ Գող. գ. 5։ ա Ճհ. գ. 1։ Իա ՟ա. ժա. 26։ ԳԼ. ժբ. 32։ ա Կոր. ա. 21։ Հբր 9։ ԼՀռով. գ. 24։ Ե. 15։ Իա ՟ա. գ. 17։ ԺԼ. 5։ Ճհ. գ. 35։ Ժ. 17։ Ե Գոր. ի. 28։ Հռով. գ. 24։ Կող. ա. 14։ ԵՐԲ. Թ. 12։ ա Պետ. ա. 18, 19։ Ճայա. ե. 9։ Ե Հռով. բ. 4։ գ. 24։ Թ. 28։ ԳԼ. բ. 7։ գ. 8, 16։ Փիլ. գ. 19։ Հ Հռով. ԺԲ. 25։ ԳԼ. գ. 4, 9։ Կող. ա. 26։ Յ ԳԼ. գ. 11։ բ Տիմ. ա. 9։ Է Գող. գ. 4։ Եբր. ա. 2։ Թ. 10։ ա Պետ. ա. 20։

1 Պօղոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի առա-
քեալը ՝ Աստուծոյ կամքովը ,
Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն՝
և Քրիստոս Ցիսուսի հաւատացող-
2 ներուն ։ ՟Շնորհք և խաղաղու-
թիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն
ու Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն ։
3 Եօրհնեալ է Աստուած և մեր
Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Հայրը , ան
որ մեզ օրհնեց ամէն հոգեւոր օրհնու-
թիւններով երկնաւորներուն մէջ
4 Քրիստոսով ։ Ընչպէս որ մեզ
անով աշխարհիս սկիզբէն առաջ
ընտրեց , որ մենք սուրբ ու անա-
5 պատ ըլլանք իր առջեւը սիրով ։ Եւ
առաջուց մեզ սահմանեց Եբրեն
որդեգիր ըլլալու Ցիսուս Քրիստոսի
ձեռքովը Եր կամքին հաճութեան
6 նը պէս , Իր փառաւոր շնորհացը
գովութեանը համար , Որով մեզ
զարդարեց Եսիրելիին ձեռքովը ։
7 Եոր անով փրկութիւն ունինք մենք
իր արեանը միջոցով , մեզի թողու-
թիւնը՝ Եր շնորհքին ճոխութեանը
8 չափովը ։ Որ մեր վրայ առատցուց
բոլոր իմաստութեամբ ու գիտու-
9 թեամբ , Մեզի յայտնելով իր
կամքին խորհուրդը իր հաճութեան
նը պէս , Նոյն որ իր մէջը նա-
10 խասահմաներ էր ։ Որ ժամանա-
կոյ լրանալուն անտեսութեանը
մէջ Եամէն բան Քրիստոսով՝ ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ կայ , անով՝
11 Որով մենք ալ ժառանգութիւն առինք՝ Եառաջուց որոշուած ըլլալով անոր նախասահմանութեանը նով որ , Եամէն բան իր կամքին
12 խորհրդովը ՝ի գործ կը դնէ ։ Որ մենք անոր փառքին գովութիւն բլլանք՝ Եառաջուց Քրիստոսի
13 վրայ յուսացողներս ։ Որուն վրայ դուք ալ , Եսուպետ՝ երբոր լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը՝ ձեր փրկութիւնը՝ Եր որուն նաեւ հաւատալով՝ Եխոստացեալ Սուրբ
14 Հոգւոյն Երհնէ կնքուեցաք ։ Որ ան մեր ժառանգ բլլալուն գրաւն է մինչեւ ատացուածքին Եփրկութիւնը՝ իր փառացը գովութեանը համար ։
15 Ուսոի ես ալ երբոր լսեցի Տէր Ցիսուսի վրայ ունեցած հաւատքնիդ , ու բոլոր սուրբերուն վրայ
16 Չեմ դադարիր ձեզի համար գոհութիւն բնելէն՝ ձեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշե-
17 լով ։ Որ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Աստուածը՝ Եփառաց Հայրը տայ ձեզի իմաստութեան ու յայտնութեան Հոգին իր գիտութիւնը
18 վր ։ Որպէս զի Եսրտերնուդ աչքերը լուսաւորուելով՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր Չէ կանչելուն յոյսը , ու ինչ է անոր ժառանգութեանը փառքին ճոխութիւնը սուրբերուն
19 մէջ , Ու ինչ է իր զօրութեանը գերազանց մեծութիւնը հաւատացեալներուս մէջ՝ Եր կարող զօրու-
20 թեանը գործադրութեամբը , Որն որ Քրիստոսի վրայ՝ի գործ դրաւ , Երբոր զանիկայ մեռելներէն յա-
րուց , Ու նստեցուց իր աջ կողմը

Ծամի Տեառն 64

Ես Կոր. գ. 22, 23։ ժա. 3։ ԳԼ. բ. 15։ գ. 15։ Փիլ. բ. 9, 10։ Կող. ա. 20։ Գար. ի. 32։ Իգ. 18։ Հռով. բ. 17։ Կող. ա. 12։ գ. 24։ Տիտ. գ. 7։ Ճակ. բ. 5։ ա Պետ. ա. 4։ Հբր 5։ Ե Նե. Իգ. 10, 11։ Հբր 6. 14։ բ Թես. բ. 13։ Ճակ. ա. 18։ Ճհ. ա. 17։ Կոր. գ. 7։ Ը Կոր. ա. 22։ ԳԼ. գ. 30։ Բ Կոր. ա. 22։ Ե. 5։ Գոր. ի. 28։ Ղ ՂԼ. ի. 28։ Հռով. բ. 23։ ԳԼ. գ. 30։ Հբր 6, 12։ Կող. ա. 4։ Փիլիմ. 5։ Հռով. ա. 4։ Փիլ. ա. 3, 4։ Կող. ա. 3։ ա Թես. ա. 2։ Թես. ա. 3։ Ճհ. ի. 17։ Կող. ա. 9։ Գոր. Իգ. 18։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ընաբհալը Եփեսացիները բարեկին 3 և ա-
նոնց համար գոհութիւն տալէն ետև ։ 4 կը
խօսի շնորհքով եղած մեր ընտրութեանը 6
և արդեղրութեանը վրայ ։ 11 որ ան է մարդ-
կային փրկութեան ճշմարիտ ապրիւրը ։ 13 և
որմէհետև ան խորհուրդին գերազանցութիւ-
նը գիւրաւ չհասկցուիր ։ 16 ապօթք կ՚ընէ որ
անոնք 18 կատարելապէս հասկնան , 20 և
անոնց զանիկայ Քրիստոսով ։

ԳԼ. բ. 12։ գ. 4։ ՟Հբր 11։ ԳԼ. գ. 7։ Կող. ա. 29։ բ. 12։ Եբր. բ. 23։ գ. 30։ Գոր. ի. 55։ Կող. գ. 1։ Եբր. ա. 3։ ժ. 12։

Ցամք Տեառն 64

ա Փիլ. բ. 9, 10։ Կող. բ. 10։ Երբ. ա. 4։

բ Հաւ. բ. 38։ Կող. ա. 16։ բ. 15։

գ Ապ. բ. 6։ Ասա. իբ. 18։ ա Կոր. ժե. 27։ Երբ. բ. 8։

դ Գղ. գ. 15, 16։ Կող. ա. 18։ Երբ. բ. 7։

ե Հաւ. ժբ. 5։ ա Կոր. ժբ. 12, 27։ Գղ. գ. 12։ ե. 23, 30։ Կող. ա. 18։ 24։

զ Կող. բ. 9, 10։

է Ակոբ. ժբ. 6։ Գղ. գ. 10։ Կող. գ. 11։

ը Ցօհ. ե. 24։ Կող. բ. 13։

թ Ժբ. 5։ Գղ. գ. 18։

ժ ա Կոր. գ. 11։ Գղ. գ. 22։ Կող. ա. 21։ գ. 7։ ա Ցօհ. ե. 19։

ի Գղ. գ. 12։

լ Գղ. ե. 6։ Կող. գ. 6։

խ Տիմ. գ. 3։ ա Պետ. գ. 3։

կ Գագ. ե. 16։

հ Ապ. ծա. 5։ Հաւ. ե. 12, 14։

ձ Հաւ. ժ. 12։ Գղ. ա. 7։ Ժբ. 7։

ղ Հաւ. ե. 6, 8, 10։ Ժբ. 1։

ճ Հաւ. գ. 4, 5։ Կող. բ. 12, 13։ գ. 1, 3։

մ Գղ. ա. 20։

յ Տիտ. գ. 4։

ն Ժբ. 5։ Հբ. Հաւ. գ. 24։

շ Տիտ. ա. 9։ Հաւ. գ. 16։

ո Պառ. ժգ. 17։ Ցօհ. գ. 44, 66։ Հբ. Հաւ. ժ. 14, 15, 17։ Գղ. ա. 19։ Փիլ. ա. 29։ ն Հաւ. գ. 20, 27, 28։ գ. 2։ թ. 11։ ժա. 6։ ա Կոր. ա. 29, 30, 31։ բ Տիմ. ա. 9։ Տիտ. գ. 5։ չ Ը Օր. ը. 6։ Ասղ. ՟Ա. 3։ Նա. ժբ. 25։ ի՟ի. 23։ խգ. 21։ Ցօհ. գ. 3, 5։ ա Կոր. գ. 9։ բ Կոր. ե. 5, 17։ Գղ. գ. 24։ Տիտ. բ. 14։ ՟Գղ. ա. 4։

21 երկինքին մէջ ։ Ամէն իշխանութեան ու պետութեան և զօրութեան ու տէրութեան վրայ՝ և ամէն անուան վրայ որ կ՚անուանի, ո՛չ թէ միայն աս աշխարհիս մէջ,

22 հապա գալիքին մէջ ալ . Նաև ամէն բան անոր ոտքերուն տակը ընդա՛ն դեցուց , և զանիկայ ամէն բանի վրայ եկեղեցիին գլուխ դրաւ ,

23 Որ ան անոր մարմինն է , Ի՛անոր լրումն , ո՛ր կը լեցնէ ամէնը ամէն բանի մէջ ։

ԳԼ . Բ

1 Եւ ա՛ռաքելոյ մեր բնական վճռակը՝ ընդհ՚դով եղած մեր հիմնական վճռակին հետ բազդատելով , 10 կը ծանուցանէ թէ մենք բարի գործերու համար առեղծուած ենք , 13 և Քրիստոսով մեռեցան բոլորով՝ 11 հեթանոսները և օտարները վարմունք ունենալու չենք՝ ինչպէս որ առեն մը ունէինք . 19 այլ երբեք տարբերութիւնը քաղաքակիցները և Աստուծոյ ընտանիքը ։

1 Եւ դուք Ի՛ որ յանցանքներու ու մեղքերու մէջ մեռած էիք ,

2 ո՛րոնց մէջ ժամանակ մը քալէիք աս աշխարհիս բոլոր ճամբովը , ըստ օդուս իշխանութեան իշխանին — ո՛ն ոգին՝ Ի՛որ հիմա ազդատարութեան որդւոցը ներսի դին

3 կը ներգործէ . Ու՛ր առենք մենք ամէնքս ալ անոնց մէջը կը պտրտէինք Ի՛մր մարմնին ցանկութիւններովը , և մարմնին ու միտքին ուզածը կը կատարէինք . Եւ բնութեամբ բարկութեան որդիք էինք՝ ինչպէս ուրիշները .

4 Բայց Աստուած որ մեծ է ողորմութիւնով՝ իր առատ սիրոյն համար

5 մեր՝ որով մեզ սիրեց , Ի՛երբոր յանցանքներու մէջ մեռած էինք , Ի՛մեզ Քրիստոսի հետ կենդանացուց , (շնորհ՚դով փրկուած կ՚ըլլաք ,)

6 Եւ անոր հետ Ա՛ն յարուցց , Եւ անոր հետ նստեցուց երկինքը տիեզերքին

7 մէջ Քրիստոս Յիսուսով , Որ դարու դարերուն մէջը ցուցնէ իր շնորհ՚քին հարստանց մեծութիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի ցո՛ւցաբ՚

8 Ցո՛ւ Ի՛արդարութիւնովը ։ Ի՛վասն զի շնորհ՚քով փրկուած էք դուք Ի՛հաւատարի միջոցով . և աս չէ մեզմէ՛ է , Ի՛նպաստ Աստուծոյ պարգ

9 դևն է . Ի՛չ թէ գործերէն , որ

10 մեկը չպարծի . Ի՛նչու՛ որ մենք անոր ձեռագործն ենք , Քրիստոս Յիսուսովստեղծուած բարի գործերու համար , ո՛րոնց Աստուած առաջուց պատրաստեց ո՛ւր , որ անոնց մէջը քալենք ։

11 Ո՛ւստի միտքներիդ բերէք , որ դուք առեն մը մարմինով հեթանոսներ ըլլալով , (որոնք անթլփատութիւն կ՚ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ՚ըսուին մարմինի

12 մէջ ձեռքով եղած ,) Ո՛ր ան առենը դուք առանց Քրիստոսի էիք , Ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքակցութենէն , Ու օտարացած խոստումներուն ուխտերէն , Ու յոյս մը ալ չունէիք , Ու աշխարհի մէջ

13 անաստուած էիք : Հիմա Քրիստոս Յիսուսով՝ դուք որ առեն մը հեռաւոր էիք , մերձաւոր

14 եղաք Քրիստոսի արիւնովը ։ Վասն զի անիկա է մեր խաղաղութիւնը , Որ երկուքը մէկ ըրաւ , ու մէջ տեղի բաժանող պատը՝ այնինչ Ի՛ բռնա՛ հէք Ի՛ թշնամութիւնը

15 իր մարմինովը բ՚ակեց , Եւ հրամաններով Ի՛ք պատուիրանքներուն օրէնքը խափանց . ո՛ր իրմով ան երկուքը մէկ նոր մարդ մը հաստատէ , ու այսպէս խաղաղութիւն

16 բե՛ . Եւ երկուքն ալ մէկ մարմին Ի՛ք Հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ Ի՛ խաչովը , Ի՛նչու՛ որ անով սպան

17 նեց թշնամութիւնը . Ի՛ Եւ եկաւ խաղաղութիւն քարոզեց ձեզի՝ որ հեռուն էիք , ու անոնց՝ որ մօտ

18 էին ։ Ի՛քանի անոր ձեռքովը մենք երկուքնիս ալ Ի՛մէկ Հոգիով Հօր մօտենալու ունենա՛նք ։

19 ունինք ։ Ուրեմն ալ ասկէետև դուք օտար ու պանդուխտ չէք , Ի՛հապա սուրբերուն քաղաքակիցներ Ի՛ և Աստուծոյ ընտանիքը՛

20 Ը Աւանդակոնքուն ու մարգարէներուն Ի՛հիման վրայ Ա՛շնուած , Ի՛որ անոր անկիւնին գլուխը Ցիսուս

21 Քրիստոս է . Ը՚որով բոլոր շինվքը միկտեղ յարմարուելէ՛ն կապմուած՝ կ՚աճի Ի՛սուրբ տաճար մը

22 կ՚ըլլայ Տէրոջմով . Ի՛որ անով դուք ալ միկտեղ կը շինուիք՝ Աստուծոյ բնակարան ըլլալու Հոգւով Սո՛ւբ ։

ԳԼ . Գ

1 Ա՛ռաքեալը կը ծանուցանէ թէ յայտնութեամբ իրեն ցուցուած է 5 ան ծանկուած խորհուրդը՝ 6 թէ հեթանոսները պիտի փրկուին , 8 և թէ իրեն տրուած է 9 զանիկայ քարոզելու շնորհ՚քը ։ 13 Կը խնդրէ որ անոնք իր նեղութիւններուն պատճառով չխանգրուեան , 14 և ազօթք կ՚ընէ որ 19 անոնք կարող ըլլան Քրիստոսի իրենց վրայ ունեցած մեծ սէրը ճանչնալու ։

1 Ա՛ստի ես Պօղոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի Ի՛կապուածը Ի՛ձեզի հեթանոսներուն համար ,

2 եթէ լսած էք անոր շնորհ՚քին պաշտօնին համար որ ինծի տրուեցաւ ձեզի համար ,

3 թէ յայտնութեամբ ինծի ծանուցաւ խորհուրդը , ինչպէս որ առաջ քիչ մը գրեցի ,

4 որ կարդալով կրնաք հասկնալ թէ ինչպէս կը հասկնամ Քրիստոսի խորհուրդը ,

5 որ ուրիշ ազգերու մարդոց չծանուցուեցաւ՝ որչափ ատեն որ հիմա Հոգւով սրբոց առաքեալներուն և մարգարէներուն յայտնուեցաւ ,

6 թէ հեթանոսները պիտի փրկուին Քրիստոսի հետ նոյն մարմինին մէջ և նոյն խոստման պիտի մասնակցին Յիսուսի մէջ Աւետարանով ,

7 որուն ես ծառայ եղայ ըստ Աստուծոյ շնորհ՚քին պարգևին՝ որ ինծի տրուեցաւ իր զօրութեան գործունէութեամբ ։

8 Ինծի՝ որ ամենէն նուաստագոյնն եմ բոլոր սրբոց մէջ , տրուեցաւ այս շնորհ՚քը՝ հեթանոսներուն մէջ քարոզելու Քրիստոսի անքննելի հարստութիւնը ,

9 և ամենուն լուսաւորելու թէ ինչ է այն խորհուրդին պաշտօնը՝ որ յաւիտենից ի Աստուծոյ ստեղծողին մէջ ծածկուած էր ,

10 որպէսզի հիմա եկեղեցիին միջոցով Աստուծոյ իմաստութիւնը ծանուցուի տիրապետութեանց և իշխանութեանց երկնաւոր տեղեաց ,

11 ըստ յաւիտենական նպատակին որ կատարեց մեր Տէր Քրիստոս Յիսուսով ,

12 որուն մէջ ունինք համարձակութիւն և մուտք՝ հաւատքով անոր ,

13 ուստի կը խնդրեմ որ ձեր համար տրտմելով չձանձրանաք իմ նեղութիւններուս համար , որ ձեր փառքն են ։

14 Ասոր համար կը ծունկի բերեմ հօրս առջև Տէր Յիսուս Քրիստոսի ,

15 որմէ ամեն հայրութիւն երկինքի և երկրի վրայ կ՚անուանի ,

16 որ ձեզի տայ իր փառքին հարստութեան համեմատ զօրանալ իր Հոգւովը ներքին մարդուն մէջ ,

17 Քրիստոս հաստատուի ձեր սրտերուն մէջ հաւատքով , որպէսզի արմատացած և հիմնուած սիրոյ մէջ

18 կարենաք ամենայն սրբոց հետ հասկնալ թէ ինչ է լայնութիւնը և երկայնութիւնը և խորութիւնը և բարձրութիւնը ,

19 և գիտնալ Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէն վեր է , որպէսզի Աստուծոյ ամբողջ լիութենէն լեցուիք ։

20 Ա՛յն որ կարող է ամենայնի՝ աւելի առատապէս քան զամենայն ինչ որ կը խնդրենք կամ կը մտածենք՝ ըստ զօրութեան որ մեր մէջ կ՚ազդէ ,

21 անոր փառք եկեղեցիին մէջ և Քրիստոս Յիսուսի մէջ՝ ամենայն ազգերու մէջ , յաւիտեանից յաւիտեան ։ Ամէն ։

Ցամք Տեառն 64

ա Կող. ժբ. 2։ Գղ. ե. 8։ Կող. ա. 21։ բ. 13։

բ Հաւ. բ. 28, 29։ Կող. բ. 11։

գ Գղ. գ. 18։ Կող. ա. 21։

դ Տի՛ա Եդեկ. ժգ. 9։ Ցօ՛ն. ժ. 16։

ե Հաւ. թ. 4, 8։

զ Ա Թես. գ. 12։

է Գղ. գ. 8։ ա Թես. գ. 5։

ը Գղ. գ. 28։

թ Գծ. բ. 39։ Հբ. 17։

ժ Ա՛րք. ե. 5։ Ցօ՛ն. ժ. 33։ Գծ. ժ. 36։ Հբ. ա. 1։ Կող. ա. 20։

ի Ցօ՛ն. ժ. 16։ Գղ. գ. 28։ ա Կոր. ա. 22։

լ Կոր. բ. 14, 20։

խ Ը Կոր. ե. 17։ Գղ. գ. 15։ Գղ. գ. 24։

ծ Կող. ա. 20, 21, 22։

կ Հաւ. գ. 6։ բ. 3։ Կող. բ. 14։

հ Եփ. ժԶ. 19։ Ա՛ռ. իե. 10։ Գծ. բ. 39։ ժ. 36։ Հաւ. ե. 1։ Հբ. 13, 14։

ձ Սաղ. ճԽը. 14։

ղ Ցօ՛ն. ժ. 9։ ժգ. 6։ Հբ. ա. 2։ Գղ. գ. 12։ Երբ. գ. 16։ ժ. 19, 20։ ա Պետ. գ. 18։

ճ ա Կոր. ժբ. 13։ Գղ. գ. 4։

մ Փիլ. գ. 20։ Երբ. ժ. 22, 23։

յ Գագ. գ. 10։ Գղ. գ. 15։

ն Ակոբ. ժբ. 28։ Գղ. գ. 11։

շ Ա՛ռ. ժգ. 18։ Գագ. բ. 9։ Ցա՛ռ. խա. 14։

Ցամք Տեառն 64

ՙՀռով. ա. 5։ Ժա. 13։ ա Կոր. գ. 1։ Գղ. գ. 7։ Կող. ա. 25։

ՠԳոր. ի. 15։ Ժգ. 2։ Հռով. Ժբ. 3։ Գաղ. ա. 16։ Հբր. 8։

ԻԳոր. իբ. 17, 21։ Իգ. 17, 18։

ԼՀռով. Ժգ. 25։ Կող. ա. 26, 27։

ԽԳաղ. ա. 12։

ԾԳղ. ա. 9, 10։

ՀԱ Կոր. գ. 1։ Գղ. գ. 19։

ՁԳոր. Ժ. 28։ Հռով. Ժգ. 25։ Հբր. 9։

ՂԳղ. բ. 20։

ԸԳաղ. գ. 28, 29։ Գղ. բ. 14։

ԻԳղ. բ. 15, 16։

ՃԳաղ. գ. 14։

ՄՀռով. Ժե. 16։ Կող. ա. 23, 25։

ՅՀռով. ա. 5։

ՅաՀռով. Ժե. 18, 19։ Գղ. ա. 19։ Կող. ա. 29։

ՂԱ Կոր. Ժե. 9։ Ա Տիմ. ա. 18, 15։

ՁԳաղ. ա. 16։ բ. 8։ Ա Տիմ. բ. 7։ բ Տիմ. ա. 11։

ՠԳղ. ա. 7։ Կող. ա. 27։

աՀբր. 3։ Գղ. ա. 9։

ՆՀռով. Ժգ. 25։ Հբր. 5։ ա Կոր. բ. 7։ Կող. ա. 26։

ՇՄաղ. ւգ. 6։ Ցօհ. ա. 3։ Կող. ա. 16։ Եբր. ա. 2։ ա Պետ. ա. 12։

ՉԱ Կոր. բ. 7։ ա Տիմ. գ. 16։ ՊՀռով. բ. 38։ Գղ. ա. 21։ Կող. ա. 16։ ա Պետ. գ. 22։ ՂԳղ. ա. 9։ ՌԵբր. գ. 16։ ՍԳղ. բ. 18։ ՏԳոր. Ժգ. 21։ Փիլ. ա. 14։ ա Թես. գ. 3։ ՠՀբր. 1։ բ Ա Կոր. ա. 6։ ՃԳղ. ա. 10։ Փիլ. բ. 9, 10, 11։ ՈՀռով. Թ. 23։ Գղ. ա. 7։ Փիլ. գ. 19։ Կող. ա. 27։ ՃԳղ. գ. 10։ Կող. ա. 11։ ՃՀռով. է. 22։ ՃՃԿոր. գ. 16։ ՍՑօ՚. Ժգ. 23։ Գղ. բ. 22։

2 Թ անեռանեբուդ համար. ՃՈր դուք անչուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին տնտեսութիւնը, ՄՈր ինծի 3 տրուած է ձեզի համար, ՃԹէ Հինծի ան խորհուրդը Ճյայտնութիւնով յայտնուեցաւ ինծի. (ԸԻնչպէս առաջուց ալ ձեզի համառօտաբար 4 գրեցի, Որով կրնաք կարդալ ու միտք առնել իմ տեղեակ ըլլալս Ճ Քրիստոսի խորհուրդին վրայով.) 5 ՃՈր ուրիշ դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չերեւցաւ, ՃԻնչպէս որ հիմա Հոգւով Սրբով յայտնուեցաւ իր սուրբ առաքեալներուն ու 6 մարգարէներուն. Ը Որ հեթանոսները Քրիստոսով ժառանգակից Ես մարմնակից և անոր Ճխոստմունքին հաղորդ ըլլան աւետարանով. 7 Որուն ես սպասաւոր եղայ՝ ըստ Աստուծոյ շնորհոյ պարգեւին համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ ՃԻր զօրութեանը ներգործութեամբ. 8 Նուո ը, (Ինծի՝ Ը որ ամէն սուրբերուն փոքրագոյնն եմ, աս շնորհքը տրուեցաւ,) Ճհեթանոսներուն մէջ Ճ Քրիստոսի անքննելի ճոխութիւնը քարոզելու, Եւ ամէնը լուսաւորելու, ՃՈր Ճէ՛ն թէ ինչ է այն խորհուրդին անօրէնութիւնը, Ը որ Ի յաւիտենից ծածկուած էր Աստուծոյ մով, Ը որ ամէն բան 10 ստեղծեց. Ը Որ հիմա Աստուծոյ բազմատեսակ Ը իմաստութիւնը երկնային ձեռքովը յայտնի ըլլայ երկինքը եղող Ը իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն, 11 Ի Ր յաւիտենական նախատակմանութեանը համեմատ, որ բրաւ մեր Տէրոջմը Քրիստոս Ցեսուսի 12 ձեռքովը. Ը Որով մենք ալ համարձակութիւն ու մօտենալու ուրախ Ճհաւատքնիս ունինք վստահութեամբ իրեն հաւատալով։

13 Ուստի կ՚ազաչեմ որ չձանձրանաք իմ նեղութիւններուս պատճառովը, Ը որ ձեզի համար են, Ը և 14 որ ձեր փառքն են։ Ասոր համար ծնկան վրայ գալով մեր Տէր Ցեսուս 15 Քրիստոսի Հօրը առջեւը, ՃՈրմէ որ բոլոր ազգատոհմը երկինքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ՚առնէ, 16 Կ՚աղաչեմ Ը որ ձեզի իր փառաց ճոխութեանը չափովը՝ Ճզօրութիւնով հաստատուիլ իր Հոգիովը 17 Ճներսի մարդուն մէջ. ՃՈր Քրիստոս հաստատուի ձեր սրտերուն մէջը բնակի, և դուք Ճսիրով արմատացած ու հաստատուած ըլլաք, 18 Ը Որ կարենաք հասկընալ բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ, թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը և խորութիւնը ու բարձրութիւնը. 19 Ա յսինքն ճանչնալ Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէ դերազանց է, Ը որ լցուիք Աստուծոյ ամէն լըութիւնովը. 20 Նուո ը՝ ՃԱրդ անոր որ կարող է առատութեամբ բնել Ը ամէն բանէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ կը խորհինք, Ճ ան զօրութիւնովը որ մեր մէջը կը ներգործէ, 21 Ծուի. Ը Իրեն փառք եկեղեցիին մէջ Քրիստոս Ցեսուսով բոլոր դարերուն մէջ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Ասոր համար կը յորդորեմ ես՝ Ծերը Տէրոջմը համար կապուած եմ, Ը որ դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս որ կը վայլէ ան կոչմանը որով 2 կանչուեցաք, ՃԲոլոր խոնարհութիւնով ու հեզութիւնով, երկայնմտութեամբ, սիրով իրաւ 3 րու ներդաշնակ ըլլալով՝ Ճ Ջանալով Հոգւոյն Սրբոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապովը պահել. Ճ Մէկ մարմին ու մէկ հոգի, Ճ ինչպէս որ կանչուեցաք ձեր կոչմանը մէկ յուսովը. ՃՏէր մէկ է, Ճհաւատքը մէկ, Ճմկրտութիւնը 6 մէկ. ՃՄէկ է Աստուած և ամէնուն Հայրը, որ ամէնուն վրայ ու ամէնուն հետ և *ձեր ամէնուն մէջն է։ 7 Ը Բայց մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք տրուած է Քրիստոսի պարգեւին չափովը. 8 Ընոր համար կ՚ըսէ թէ Ճ Բարձրը ելաւ, Ճգերութիւնը գերի բռնեց, ու մարդոց պարգեւներ 9 տուաւ։ ՃԸն ելաւ ը՝ ի՛նչ է, միայն թէ՝ որ ինքը առաջ երկրին 10 վարի կողմերը իջաւ։ Ընն որ իջաւ՝ նոյն ինքն է, Ը որ բոլոր երկինքներուն վեր ելաւ, Ը որ ամէն բան լցնէ։ 11 ՃԵւ ինքը մէկ քանիսն տուաւ առաքեալներ ըստ, մէկ քանիսն մարգարէներ, Ճմէկ քանիսն աւետարանիչներ, Ճմէկ քանիսն հովիւներ ու վարդապետներ. 12 Սուրբերուն կատարեալութեանը համար, պաշտօնին գործքին համար, *Քրիստոսի մարմնոյն Ը շինութեանը

Ցամք Տեառն 64

ՠԳղ. ա. 18։

ՀՑօ՚. ա. 16։ Գղ. ա. 23։ Կող. բ. 9, 10։

ՃՀռով. Ժգ. 25։ Ցուդ. 24։

ՏԱ Կոր. բ. 9։

ՃՀբր 7։ Կող. ա. 29։

ՂՀռով. Ժա. 36։ Ժգ. 27։ Եբր. Ժգ. 21։

ՠԳղ. գ. 1։ Փիլիմ. 1, 9։

ՃՓիլ. ա. 27։ Կող. ա. 10։ ա Թես. բ. 12։

ՃԳոր. ի. 19։ Գաղ. ե. 22, 23։ Կող. գ. 12, 13։

ՏԿող. գ. 14։

ՂՀռով. Ժբ. 5։ ա Կոր. Ժբ. 12, 13։ Գղ. բ. 16։

ՂԱ Կոր. Ժբ. 4, 11։

ՃԳղ. ա. 18։

ԸԱ Կոր. ա. 13։ բ. 6։ Ժբ. 5։ բ Կոր. Ժա. 4։

ՃՑուդ. 3։ Հբր 13։

ՃՃԳաղ. գ. 27, 28։ Եբր. գ. 6։

ՃՄաղ. բ. 10։ ա Կոր. բ. 6։ Ժբ. 6։

ՂՀռով. Ժա. 36։

*Ո՛ւրեմն մեր

ՃՀռով. Ժբ. 3, 6։ ա Կոր. Ժբ. 11։

ՃՍաղ. կբ. 18։

ՃԴաս. ե. 12։ Կող. բ. 15։

ՃՑօ՚. գ. 13։ գ. 33, 63։

ՅԳոր. ա. 9, 11։ ա Տիմ. գ. 16։ Եբր. գ. 14։ ե. 26։ բ. 1։ Ի. 24։

ՃԳոր. իա. 8։ բ Տիմ. գ. 5։ ՃՃԳոր. ի. 28։ ՂՀռով. Ժբ. 7։ ՃՃԿոր. Ժբ. 7։ ՠԳղ. ա. 23։ Կող. ա. 24։ ՂԱ Կոր. Ժգ. 26։

Ցաւի Տեառն 64

13 Համբո . Մինչև որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատքին ու Որդւոյ Աստուծոյ ճանչնալուն միաբանութեան , Հասուն մարդ ըլլանք , Քրիստոսի լման հասակին չափ ունենալու . 14 Որ ալ տակի եւս տղայ չըլլանք , Երեսած ու վարդապետութեան ամէն հովերէն առնին անդին տարուբերուած մարդոց խարէութեան խոհով , Որ խորամանկութեամբ կը խարեն մոլորեցնելու համար : 15 Նեղը . Հապա սիրով ճշմարտութեան հետեւելով՝ ամէն բան Նորով աճեցնինք՝ որ գլուխ է՝ 16 Քրիստոս . Որ անկէ բոլոր մարմինը միտեղ կազմուած՝ եւ ամէն յօդուածները իրարու հաղորդելով կցուած՝ ամէն միմեանին չափով ներգործելով՝ մարմինին աճում կու տայ իրեն շինութեան համար սիրով :

17 Ասոր ես կ՚ըսեմ ու Տէրոջմով վկայութիւն կ՚ընեմ , որ դուք ալ այլեւս չերթալ , ինչպես որ ուրիշ հեթանոսները կը քալեն հրնոց մտքին ունայնութեան 18 միջ . Որոնց խաւդողում հիւրը խաւսած է , ու օտարացած են Աստուծոյ կեանքին իրնց միջը եղած տգիտութեան պատճառովը Իրնց սրտին կուրութեանը համ . 19 Որ անոնք անզգայ ըլլալով , ինքզինքնին անառակութեան տուին , ամէն կերպ պղծութիւն 20 գործելու համար ապահութիւնով : Բայց դուք ասանկ չսորվեցաք Քրիստոս , 21 որ , Եթէ որ անոր վրայով լսեցիք ու անկէ սորված էք , ինչպես որ ճշմարտութիւնը Յիսուսի միջ է . 22 Ըստ ձեր վրայնէ մկկի հանէք Հանն Հնէ առջի վարմունքին պէս Խաբէութեան հնչին մարդը խարխլայ ցանկութիւններով , 23 Թէ նորանալու ոգիով ձեր միտքին հոգիովը նորոգուիլը , 24 Եւ նոր մարդը վրանիդ հագնիլը , Հան որ Աստուծոյ պատկերին պէս ստեղծուած է արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբութիւնով : 25 Ասոր համար ամէնքնիդ ձեղի ստութիւնը մկկիդ ձգելով , Ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն մկկեցինիդ իր ընկերին հետ , Քանի որ մենք իրարու անդամներ ենք : 26 Եթէ բարկանաք՝ մեղք մի գործէք . արեւը ձեր բարկութեան վրայ մնալով չմնինէ : 27 Մեր Սատանային 28 չհին տեղ մի տաք : Ան որ գողութիւն կ՚ընէր , ալ թող չգողնայ . այլ մանաւանդ ազէկ գործի մը պարապելով՝ իր ձեռքերովը աշխատի , Որ կարող ըլլայ տալ 29 կարօտ եղողին : Ձերնաս ձեր բերանէն ապականեալ խօսք մը չելլէ , հապա ինչ որ ազէկ է՝ պէտք եղած շինութեան համար , Որ լսողներուն շնորհք տայ : 30 Եւ Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի տրտմեցընէք , Որով դուք կնքուեցաք փրկութեան օրուանը համար : 31 Ամէն գառնութիւն եւ բարկութիւն ու սրտմտութիւն եւ ազդակ ու հայհոյութիւն վերցուի ձեզմէ համէն չարութիւններով 32 միասին : Եւ իրարու հետ քաղցր եղէք , գթած , ներելով իրարու , ինչպէս որ Աստուած Քրիստոսով ներեց ձեզի :

Գլ . ե

1 Նախ բնդհանուր կերպով մը կը յորդորէ անոր ունենալու , 3 պատճառելէն 4 եւ ամէն տեսակ պիղծ գործերէն հեռ կենալու , 7 չարկերուն հետ հաղորդակցութիւն չընելու , 15 ուշադրութեամբ քալելու , 18 եւ Հոգիով լեցուելու . 22 եւքը կը խօսի մանաւանդ պարտաւորութեանց վրայով , Թէ կիներուն պարտքն հետզհետէ իրնց էրիկներուն , 25 եւ էրիկներուն պարտքն սիրել իրնց կիներնին , 32 Ինչպէս որ Քրիստոս սիրեց Եկեղեցին :

1 Ուրեմն Աստուծոյ նմանողներ եղէք 2 սիրելի զաւակներու պէս . Եւ սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ սիրեց , ու իր անձը մեզի համար մատնեց՝ Ընծայ եւ պատարագ ու հոտ քաղցրահոտ Աստուծոյ : 3 Բայց պոռնկութիւն եւ ամէն տեսակ պղծութիւն կամ ագահութիւն Հանուներ անգամ չլինիլն ձեր միջը , (ինչպէս որ կը վայլէ սուրբերուն ,) 4 Եւ գարշելի բաներ կամ յիմարական խօսքեր կամ խնդիրասկութիւն , Որ չվայելեր , այլ մանաւանդ գոհութիւն : 5 Քանզի աս գիտէք , Որ ամէն պոռնիկ կամ պիղծ կամ ագահ , Որ կուապաշտ է , Քրիստոսի ու Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ 6 ժառանգութիւն չունի : Ոշարայ որ մեզի ձեզ խաբէ փուճ խօսքերով : Ինչու որ աս բաներուն համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ Հանդիպանգութեան որդւոց 7 վրայ : Ուստի անոնց հաղորդ մի ըլլաք : 8 Քանզի Քիչ առաջ մը դուք խաւար էիք , Բայց հիմա լոյս էք Տէրոջմով . Իրուպէս որդիներու 9 պէս քալեցէք . Վասնզի Հոգւոյն պտուղը ամէն Հրգ բարութիւնով եւ արդարութիւնով ու ճշմարտութիւնով է , 10 Քննելով թէ ինչ է Հանոյ Տեառն 64

Ցաւի Տեառն 64

Կաց . ե . 6 ։ ա Թես . ե . 11 ։
Կաց . ե . 16 ։ Հով . է . 13 ։ կզ . 10 ։ Եզեկ . ժգ . 43 ։ ա Թես . ե . 19 ։
Գաղ . ա . 13 ։ Ղուկ . իա . 28 ։ Հով . բ . 23 ։ Գաղ . ա . 14 ։
Կաց . գ . 8 . 19 ։
Տիտ . գ . 2 ։ Ցակ . գ . 11 ։ ա Պետ . բ . 1 ։
Տիտ . գ . 3 ։ Բ Կոր . բ . 10 ։ Կաց . գ . 12 . 13 ։
Ասա . գ . 14 ։ Մարկ . ժա . 25 ։

Ասա . է . 45 . 48 ։ Գաղ . գ . 25 ։ Գաղ . գ . 32 ։
Ցակ . ժգ . 34 ։ Ժե . 12 ։ ա Թես . գ . 9 ։ ա Ցոհ . գ . 11 . 23 ։ գ . 21 ։
Գաղ . ա . 4 . բ . 20 ։ Եբր . է . 27 ։ ԺԲ . 14 . 26 ։ ժ . 10 . 12 ։ ա Ցոհ . գ . 16 ։
Ծն . բ . 21 ։ Ղե . ա . 9 ։ բ Կոր . բ . 15 ։
Հով . գ . 13 ։ ա Կոր . գ . 18 ։ բ Կոր . ժբ . 21 ։ Գաղ . գ . 19 . 20 ։ Կաց . գ . 5 ։ ա Թես . գ . 8 ։ Եբ . 1 ։
Ասա . ժբ . 35 ։ Գաղ . գ . 29 ։
Հով . ա . 28 ։
Ամ Ած . մանալով դիանալ ։
Ա ա Կոր . գ . 9 ։ Հով . գ . 19 . 21 ։ Կաց . գ . 5 ։ ա Տիմ . գ . 17 ։ Գաղ . ե . 21 ։ Ցաւ . իբ . 15 ։ Ված . իթ . 8 ։ Ասա . իգ . 4 ։ Կաց . բ . 4 . 8 . 18 ։ բ Թես . բ . 3 ։ Հով . ա . 18 ։ Գաղ . բ . 2 ։ Կաց . գ . 6 ։ Ած . ի . 2 ։ Ասա . գ . 16 ։ Գաղ . իգ . 18 ։ Հով . ա . 21 ։ Գաղ . բ . 11 . 12 ։ գ . 18 ։ Տիտ . գ . 3 ։ ա Պետ . բ . 9 ։ Ցոհ . բ . 12 ։ ժբ . 46 ։ բ Կոր . գ . 18 ։ գ . 6 ։ ա Թես . ե . 5 ։ ա Ցոհ . բ . 9 ։ Գաղ . ժգ . 8 ։ Ցոհ . ժբ . 36 ։ Գաղ . ե . 22 ։ Հով . ժբ . 2 ։ Փիլ . ա . 10 ։ ա Թես . ե . 21 ։ ա Տիմ . բ . 3 ։

Ըստ Տեառն 64

11 Տէրոջը հաճելին . ՛ու կցորդ մի՛ բլլար ՛իսուարին անպտուղ գործերուն , ՝այլ մանաւանդ պատ՚ան ։ յան-
12 դիմանեցէք ։ ՚Ինչու որ անոնց մէջը գաղտուկ գործուած բաները խօ-
13 սիլն ալ ամօթ է ։ ՝Բայց ամէն բան յանդիմանուած լոյսով յայտնի կ՚բլլայ . ինչու որ ամէն բան որ
14 յայտնի կ՚բլլայ , լոյս է ։ Ընդ հանր կ՚ըսէ , ՚Արթնցիր դուն որ կը քնանաս , ՚ու կանգնէ մեռելներէն , ու Քրիստոս քեզի լոյս պի-
տի տայ ։
15 Ուրեմն նայեցէք թէ ինչպէս զգուշութեամբ պիտի քալէք , չէ
16 թէ անմիտներու պէս , Հապա իմաստուններու պէս . ՝ժամանակը ծախու առէք , ՝ինչու որ օրերս
17 չար են ։ Ընդ հանր անմիտ մի բլլաք , ՝հապա իմացէք ։ թէ ինչ
18 է Տէրոջը կամքը ։ ՚Ու մի գինով-նար գինիով , որուն մէջ անառա-կութիւն կայ , Հապա Հոգիով
19 լեցուեցէք . ՝Ու սաղմոսներով ու օրհնութիւններով և հոգևոր երգե-րով ՝իրարու հետ խօսակցելով , եր-գեցէք ու սաղմոս բառ ը Տէրոջը ձեր
20 սրտերուն մէջ ։ ՛Ընդ հանր ամէն բաներ համար գոհութիւն ա-ռա՚ք Աստուծոյ ու Հօրը ՝ի ան-ուան Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդը ։
21 ՝Իրարու հնազանդ եղէք Աստու-
22 ծոյ վախովը ։ Կիներիկները իրենց էրիկներուն հնազանդ բլլան ՝որ-
23 պէս թէ Տէրոջը . ՚Ինչու որ էրիկը կնկանը գլուխն է , ՚Ինչ-պէս որ Քրիստոս ալ եկեղեցւոյն գլուխն է , ՝ու ինքը մարմինին Փրկ-
24 կիչն է ։ Ու՚սուի ինչպէս որ եկե-զեցին հնազանդ կ՚բլլայ Քրիստո-սի , անանկ ալ կնիկները ՝ամէն բաներ մէջ իրենց էրիկներուն ։
25 Էրիկներ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները , ինչպէս որ Քրիստոս ալ սիրեց զ՚ եկեղեցին , ՝ու իր անձը մատնեց ա-
26 նոր համար . Որ զանիկայ սրբէ ու մաքրէ ջուրի լուացմանին ջրովը ՝ի խօս-
27 քով ։ ՝Որ ինքը իր դիմացը փառա-ւոր կեցրնէ եկեղեցին , Որ ունի մը կամ խորշոմ թէ ինչ կամ ուրիշ ասանց պէս բան մը չունենայ , ՚Հա-պա որ սուրբ ու անարատ բլլայ ։
28 Նոյնպէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց կնիկները սիրեն իրենց մարմին-ներուն պէս . ան որ իր կնիկը կը
29 սիրէ՝ իր անձը կը սիրէ ։ Ինչու որ մէկը բնաւ իր անձը չատեր , Հապա կը մնուցանէ ու կը խնամէ
30 զանիկայ , ինչպէս Տէրն ալ եկե-
31 զեցին , ՚Վասն զի մենք անոր մարմինին անդամներն ենք՝ անոր մար-մնէն ու անոր ոսկորներէն ։ ՚Վասն Համար մարդը պիտի ձգէ իր հայ-րը ու մայրը , և իր կնկանը պի-տի յարի , Նաև երկուքը մէկ մար-
32 մին պիտի բլլան ։ Ա՚ խորհուրդը մեծ է , բայց ես կը զուցեմ Քրիս-
33 տոսի ու եկեղեցւոյն վրայով ։ Սա-կայն ձեզմէ ամէն մէկն ալ իր կնիկը անանկ սիրէ՝ որպէս թէ իր անձը , Նաև կնիկը իր էրիկն ակնածու-թիւն բնէ ։

ԳԼ . Զ

1 Կը ծանուցանէ ազատից պարտաւորութիւնը դէպ իրենց ծնողքները , 5 ծառաներուն պարտաւորութիւնը դէպ իրենց տէրերը . 10 թէ մեր կեանքը զինուորութիւն մըն է , 12 ու միայն մարմնին ու արիւնի դէմ , Նայա-նաև հոգևոր թշնամիներու դէմ . 13 զրիս-տանեային զէնքերը ինչ են , 18 և ինչպէս զործածել պէտք է զանոնք ։ 21 Տիւքիկոսի վրայով յանձնարարութիւն ։

1 Որդիք՝ ձեր ծնողացը Տնազանդ եղէք Տէրոջմով , որ ան է ար-
2 ժանը ։ ՝Պատուէ քու Հայրդ ու մայրդ , (որ առջի պատուիրանն է խոստմունքով ,) Որ քեզի աղէկ
3 բլլայ , ու երկար կեանք ունենաս
4 երկրի վրայ ։ Եւ դուք՝ ՚Հայրեր՝ ձեր որդիները մի բարկացնէք , ՝Հապա անոնք մեծցուցէք Տէրոջը վարժութիւնովը ու խրատովը ։
5 ՝Ծառաներ՝ Հնազանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն ՀաՀով ու դողով՝ ՝ձեր սրտին միամտու թիւ-նովը , որպէս թէ Քրիստոսի ։
6 Աչք թէ մարդահաճոյի պէս աչքի առջև ծառայելով , Հապա Քրիս-տոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց
7 Աստուծոյ կամքը ընելով ։ Ծառա-յութեամբ ծառայելով որպէս թէ Տէրոջը , ու չէ թէ մարդոց ։
8 ՝Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բա-րիք որ բնէ , նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի , ՝թէ ծառայ ըլլաց թէ
9 ազատ ։ ՝Ու դուք ալ՝ տէրեր՝ նոյնը բրէք անոնց , Նաև սպառնալիքը թող տուէք , ՝Գիտնալով որ ՝Նոյն ալ ձեր ալ Տէրը երկինքն է , ՝ու անոր քովը աչառութիւն չկայ ։
10 Ուրիշ ասկէ Եւս Զօրանալ ցօ-յարեցէք Տէրոջմով Նաև անոր զօրու-
11 թեան կարգադրութիւնովը ։ Հագէք Աստուծոյ սպառազէնութիւնը , որ կարող բլլաք Աս-տանային Չարբներուն դէմ դնե-
12 լու ։ ՝Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի ու մարմինի հետ չէ . Հա-պա Իշխանութիւններու՝ ՝ա՛ն-ատութիւններու հետ , ՝Հա-ւար աշխարհիս իշխաններուն հետ ,

Ըստ Տեառն 64

Ի՚ծն · բ · 28 ։ Հաւ · ժբ · 5 ։ ա Կոր · գ · 15 ։ ժբ · 27 ։ ՝Ծն · բ · 24 ։ Մատ · ժԹ · 5 ։ Մաբ · ժ · 7 , 8 ։ Նա Կոր · գ · 16 ։ Հ Հմր 25 ։ Կող · գ · 19 ։ Տ Պետ · գ · 6 ։

— Ընակ · իգ · 22 ։ Կող · գ · 20 ։ Ի Ել · ի · 12 ։ բ Օր · ե · 16 ։ իե · 16 ։ Երեմ · լե · 18 ։ Եզկ · իբ · 7 ։ Մարկ · ե · 6 ։ Մատ · ժ · 4 ։ Մաբ · ե · 10 ։ Ե Կող · գ · 21 ։ Ի՚ծն · ժբ · 19բ Օր · գ · 9 ։ գ · 7 , 20 ։ ժ · 19 ։ Առգ · Տբ · 4 ։ Ընակ · ժԹ · 18 ։ իե · 6 ։ իԹ · 17 ։ Կող · գ · 22 ։ ա Տիմ · գ · 1 ։ Տիտ · բ · 9 ։ ա Պետ · բ · 18 ։ Ը Ղկ · ե · 15 ։ Փիլ · բ · 12 ։ Ժ ա Պետ · իԹ · 17 ։ Կող · գ · 22 ։ Ը Կող · գ · 22 , 23 ։ Ի Հաւ · բ · 6 ։ բ Կոր · ե · 10 ։ Կող · գ · 24 ։ Ե Գաղ · գ · 28 ։ Կող · գ · 11 ։ Կող · գ · 1 ։ Ղկ · իե · 43 ։ Ի Յօհ · ժ · 13 ։ ա Կոր · ե · 22 ։ Ծ Հաւ · բ · 11 ։ Կող · գ · 25 ։ Կ Պետ · ա · 19 ։ գ · 16 ։ Կող · ա · 11 ։ Հ Հաւ · ժ · 12 ։ բ Կոր · գ · 7 ։ Հմր 13 ։ ա Թես · ե · 8 ։ Ա Մատ · ժ · 17 ։ ա Կոր · ժե · 50 ։ Ը Հաւ · բ · 38 ։ Պետ · ա · 21 ։ Կող · բ · 15 ։ Ե Պետ · իբ · 53 ։ Յօհ · ա · 31 ։ ժ · 30 ։ Պետ · բ · 2 ։ Կող · ա · 13 ։

— Ընակ · իգ · 22 ։ Կող · գ · 20 ։ Ի Ել · ի · 12 ։ բ Օր · ե · 16 ։ իե · 16 ։ Երեմ · լե · 18 ։ Եզկ · իբ · 7 ։ Մարկ · ե · 6 ։ Մատ · ժ · 4 ։ Մաբ · ե · 10 ։ Ե Կող · գ · 21 ։ Ի՚ծն · ժբ · 19բ Օր · գ · 9 ։ գ · 7 , 20 ։ ժ · 19 ։ Առգ · Տբ · 4 ։ Ընակ · ժԹ · 18 ։ իե · 6 ։ իԹ · 17 ։ Կող · գ · 22 ։ ա Տիմ · գ · 1 ։ Տիտ · բ · 9 ։ ա Պետ · բ · 18 ։ Ը Ղկ · ե · 15 ։ Փիլ · բ · 12 ։ Ժ ա Պետ · իԹ · 17 ։ Կող · գ · 22 ։ Ը Կող · գ · 22 , 23 ։ Ի Հաւ · բ · 6 ։ բ Կոր · ե · 10 ։ Կող · գ · 24 ։ Ե Գաղ · գ · 28 ։ Կող · գ · 11 ։ Կող · գ · 1 ։ Ղկ · իե · 43 ։ Ի Յօհ · ժ · 13 ։ ա Կոր · ե · 22 ։ Ծ Հաւ · բ · 11 ։ Կող · գ · 25 ։ Կ Պետ · ա · 19 ։ գ · 16 ։ Կող · ա · 11 ։ Հ Հաւ · ժ · 12 ։ բ Կոր · գ · 7 ։ Հմր 13 ։ ա Թես · ե · 8 ։ Ա Մատ · ժ · 17 ։ ա Կոր · ժե · 50 ։ Ը Հաւ · բ · 38 ։ Պետ · ա · 21 ։ Կող · բ · 15 ։ Ե Պետ · իբ · 53 ։ Յօհ · ա · 31 ։ ժ · 30 ։ Պետ · բ · 2 ։ Կող · ա · 13 ։

11 Տէրոջը հաճելին . ՛ու կցորդ մի՛ բլլաք ՛իսուարին անպտուղ գործերուն , ՝այլ մանաւանդ պատ՚ան ։ յան-
12 դիմանեցէք ։ ՚Ինչու որ անոնց մէջը գաղտուկ գործուած բաները խօ-
13 սիլն ալ ամօթ է ։ ՝Բայց ամէն բան յանդիմանուած լուսով յայտ-նի կ՚բլլայ . ինչու որ ամէն բան որ
14 յայտնի կ՚բլլայ , լոյս է ։ Ընդ հանր կ՚ըսէ , ՚Արթնցիր դուն որ կը քնանաս , ՚ու կանգնէ մեռելներէն , ու Քրիստոս քեզի լոյս պի-
տի տայ ։
15 Ուրեմն նայեցէք թէ ինչպէս զգուշութեամբ պիտի քալէք , չէ
16 թէ անմիտներու պէս , Հապա իմաստուններու պէս . ՝ժամանակը ծախու առէք , ՝ինչու որ օրերս
17 չար են ։ Ընդ հանր անմիտ մի բլլաք , ՝հապա իմացէք ։ թէ ինչ
18 է Տէրոջը կամքը ։ ՚Ու մի գինով-նար գինիով , որուն մէջ անառա-կութիւն կայ , Հապա Հոգիով
19 լեցուեցէք . ՝Ու սաղմոսներով ու օրհնութիւններով և հոգևոր երգե-րով ՝իրարու հետ խօսակցելով , եր-գեցէք ու սաղմոս բառ ը Տէրոջը ձեր
20 սրտերուն մէջ ։ ՛Ընդ հանր ամէն բաներ համար գոհութիւն ա-ռա՚ք Աստուծոյ ու Հօրը ՝ի ան-ուան Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդը ։
21 ՝Իրարու հնազանդ եղէք Աստու-
22 ծոյ վախովը ։ Կիներիկները իրենց էրիկներուն հնազանդ բլլան ՝որ-
23 պէս թէ Տէրոջը . ՚Ինչու որ էրիկը կնկանը գլուխն է , ՚Ինչ-պէս որ Քրիստոս ալ եկեղեցւոյն գլուխն է , ՝ու ինքը մարմինին Փրկ-
24 կիչն է ։ Ու՚սուի ինչպէս որ եկե-զեցին հնազանդ կ՚բլլայ Քրիստո-սի , անանկ ալ կնիկները ՝ամէն բաներ մէջ իրենց էրիկներուն ։
25 Էրիկներ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները , ինչպէս որ Քրիստոս ալ սիրեց զ՚ եկեղեցին , ՝ու իր անձը մատնեց ա-
26 նոր համար . Որ զանիկայ սրբէ ու մաքրէ ջուրի լուացմանին ջրովը ՝ի խօս-
27 քով ։ ՝Որ ինքը իր դիմացը փառա-ւոր կեցրնէ եկեղեցին , Որ ունի մը կամ խորշոմ թէ ինչ կամ ուրիշ ասանց պէս բան մը չունենայ , ՚Հա-պա որ սուրբ ու անարատ բլլայ ։
28 Նոյնպէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց կնիկները սիրեն իրենց մարմին-
ներուն պէս . ան որ իր կնիկը կը
29 սիրէ՝ իր անձը կը սիրէ ։ Ինչու որ մէկը բնաւ իր անձը չատեր , Հապա կը մնուցանէ ու կը խնամէ
30 զանիկայ , ինչպէս Տէրն ալ եկե-
31 զեցին , ՚Վասն զի մենք անոր մար-մնին անդամներն ենք՝ անոր մար-մնէն ու անոր ոսկորներէն ։ ՚Վասն Համար մարդը պիտի ձգէ իր հայ-րը ու մայրը , և իր կնկանը պի-տի յարի , Նաև երկուքը մէկ մար-
32 մին պիտի բլլան ։ Ա՚ խորհուրդը մեծ է , բայց ես կը զուցեմ Քրիս-
33 տոսի ու եկեղեցւոյն վրայով ։ Սա-կայն ձեզմէ ամէն մէկն ալ իր կնիկը անանկ սիրէ՝ որպէս թէ իր անձը , Նաև կնիկը իր էրիկն ակնածու-թիւն բնէ ։

ԳԼ . Զ

1 Կը ծանուցանէ ազատից պարտաւորութիւնը դէպ իրենց ծնողքները , 5 ծառաներուն պարտաւորութիւնը դէպ իրենց տէրերը . 10 թէ մեր կեանքը զինուորութիւն մըն է , 12 ու միայն մարմինի ու արիւնի դէմ , Նայա-նաև հոգևոր թշնամիներու դէմ . 13 զրիս-տանեային զէնքերը ինչ են , 18 և ինչպէս զործածել պէտք է զանոնք ։ 21 Տիւքիկոսի վրայով յանձնարարութիւն ։

1 Որդիք՝ ձեր ծնողացը Տնազանդ եղէք Տէրոջմով , որ ան է ար-
2 ժանը ։ ՝Պատուէ քու Հայրդ ու մայրդ , (որ առջի պատուիրանն է խոստմունքով ,) Որ քեզի աղէկ
3 բլլայ , ու երկար կեանք ունենաս
4 երկրի վրայ ։ Եւ դուք՝ ՚Հայրեր՝ ձեր որդիները մի բարկացնէք , ՝Հապա անոնք մեծցուցէք Տէրոջը վարժութիւնովը ու խրատովը ։
5 ՝Ծառաներ՝ Հնազանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն ՀաՀով ու դողով՝ ՝ձեր սրտին միամտու թիւ-նովը , որպէս թէ Քրիստոսի ։
6 Աչք թէ մարդահաճոյի պէս աչքի առջև ծառայելով , Հապա Քրիս-տոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց
7 Աստուծոյ կամքը ընելով ։ Ծառա-յութեամբ ծառայելով որպէս թէ Տէրոջը , ու չէ թէ մարդոց ։
8 ՝Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բա-րիք որ բնէ , նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի , ՝թէ ծառայ ըլլաց թէ
9 ազատ ։ ՝Ու դուք ալ՝ տէրեր՝ նոյնը բրէք անոնց , Նաև սպառնալիքը թող տուէք , ՝Գիտնալով որ ՝Նոյն ալ ձեր ալ Տէրը երկինքն է , ՝ու անոր քովը աչառութիւն չկայ ։
10 Ուրիշ ասկէ Եւս Զօրանալ ցօ-յարեցէք Տէրոջմով Նաև անոր զօրու-
11 թեան կարգադրութիւնովը ։ Հագէք Աստուծոյ սպառազէնութիւնը , որ կարող բլլաք Աս-տանային Չարբներուն դէմ դնե-
12 լու ։ ՝Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի ու մարմինի հետ չէ . Հա-պա Իշխանութիւններու՝ ՝ա՛ն-ատութիւններու հետ , ՝Հա-ւար աշխարհիս իշխաններուն հետ ,

Յամի Տեառն 64

երկնաւորներուն մէջը եղող չար
13 ոգիներուն հետ : Ասոր համար
վրանիդ առէք Աստուծոյ սպառա-
զինութիւնը , որ կարող ըլլաք
14 չարութեան օրը դէմ դնելու , Ու
ամէն բանը լմնցրնելէն ետեւ՝ հաս-
տատուն կայնելու : Ուստի չէք ծո-
ղք կայնեցիք , ձեր մէջերնիդ ճշմար-
տութեան ամրցրնելով , ու
արդարութեան զրահը հագնելով .
15 ու ոտքերնուդ հաղցրնելով խա-
զաղութեան աւետարանին պատ-
16 րաստութիւնը . Եւ ամէն բանին
վրայ հաւատքին վահանը առէք ,
որով կարող պիտի ըլլաք չարին
ամէն կրակոտ նետերը մարելու .
17 Ու փրկութեան սաղաւարտը ա-
ռէք , Եւ Հոգիին սուրը՝ որ Աս-
18 տուծոյ խօսքն է . Ամէն ազօթ-
քով ու խնդրուածքով ամէն ատեն
ազօթք ըրէք Հոգիով , ու ա-
րթնցած ատեն ձեզի յանձնուած
բոլոր սուրբերուն համար ,
19 Ու ինծի համար ալ , որ ինծի խօսք
տրուի որ բերանս բանամ՝ համար-
ձակութեամբ աւետարանին խոր-
20 հուրդը յայտնելու . Որուն համար
ես դեսպանութիւն կ'ընեմ՝ կա-
պանքովս , որ ես անով համարձա-
կութիւն ունենամ խօսելու՝ ինչ-
պէս որ պէտք է :
21 Բայց որ դուք ալ գիտնաք իմ
վրայովս՝ թէ ինչ կ'ընեմ ես , ամէն
բանը պիտի յայտնէ ձեզի Տիւքի-
կոս սիրելի եղբայրը ու հաւատա-
22 րիմ պաշտօնեան Տէրոջմով . Որն
որ յատկապէս ատ բանին համար
ձեզի խրկեցի , որ գիտնաք դուք
մեր վրայով , ու ինքը ձեր սիրտերը
միխիթարէ :
23 Խաղաղութիւն եղբայրներուն ե
սէր հաւատքով Հօր Աս-
տուծմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիս-
24 տոսէն : Շնորհք ան ամենուն
հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսը Անկեղծութեամբ կը սիրեն :
Ամէն :

Յամի Տեառն 64

Ա Գծ . գ . 29 ։ ա Թես . ա . 3 ։
Բ Հմր 10 ։
Գ Բ Կոր . գ . 2 ։ է . 3 ։
Դ Կամ պիտ Ձէր սրտե-
րուն մէջը ա-
նուննալ-
ուած
Ե Եփես . գ . 1 ։ գ . 20 ։ Կող . գ . 3 ։ 18 ։ Բ Տիմ . ա . 8 ։
Զ Հմր 17 ։
Է ԳԼ . գ . 14 ։
Ը Հաւմ . ա . 9 ։ Ի . 1 ։ Գաղ . ա . 20 ։ ա Թես . բ . 5 ։
Թ ԳԼ . բ . 26 ։ գ . 1 ։
Ժ ա Թես . գ . 12 ։ Փիլմ . 6 ։
ԺԱ Հաւմ . բ . 18 ։ ժբ . 2 ։ Եփես . է . 10 ։
ԺԲ Գոր . իգ . 16 ։ ա Թես . գ . 13 ։ է . 23 ։ Հա Կոր . ա . 8 ։
ԺԳ Ցով . ժէ . 4 . 5 ։ Եփես . բ . 10 ։ Կող . ա . 6 ։

Յամի Տեառն 64

Ա Գոր . գ . 29 ։ Կող . գ . 3 ։
Բ Թես . գ . 1 ։
Գ Բ Կոր . գ . 12 ։
Դ Բ Կոր . ա . 20 ։
Ե Գոր . իգ . 29 ։ իբ . 20 ։ ԳԼ . գ . 1 ։ Փլ . ա . 7 ։ 13 ։ 14 ։ Բ Տիմ . ա . 16 ։ բ . 9 ։ Փիլմ . 10 ։
Զ Գոր . իբ . 31 ։ Փլ . ա . 20 ։ ա Թես . բ . 2 ։
Է Կող . գ . 7 ։
Ը Գոր . ի . 4 ։
Թ Տիմ . գ . 12 ։ Տիտ . գ . 12 ։
Ժ Կող . գ . 8 ։
ԺԱ ա Պետ . է . 14 ։
ԺԲ Տիտ . բ . 7 ։

Յամի Տեառն 64

Ա Յով . գ . 1 ։ Ես . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յով . ա . 1 ։ Ամ . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Եբր . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
Բ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
Գ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
Դ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
Ե Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
Զ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
Է Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
Ը Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
Թ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
Ժ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԺԱ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԺԲ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԺԳ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԺԴ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԺԵ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԺԶ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԺԷ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԺԸ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԺԹ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԻԱ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԻԲ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԻԳ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԻԴ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԻԵ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԻԶ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԻԷ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԻԸ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԻԹ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԼԱ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԼԲ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԼԳ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԼԴ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԼԵ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԼԶ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԼԷ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԼԸ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԼԹ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԽԱ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԽԲ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԽԳ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԽԴ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԽԵ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԽԶ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԽԷ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԽԸ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԽԹ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԾԱ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԾԲ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԾԳ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԾԴ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԾԵ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԾԶ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԾԷ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԾԸ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԾԹ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԿԱ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԿԲ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԿԳ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԿԴ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԿԵ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԿԶ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԿԷ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԿԸ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ԿԹ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՂԱ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՂԲ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՂԳ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՂԴ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՂԵ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՂԶ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՂԷ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՂԸ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՂԹ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՃԱ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՃԲ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՃԳ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՃԴ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՃԵ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՃԶ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՃԷ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՃԸ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՃԹ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՄԱ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՄԲ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՄԳ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՄԴ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՄԵ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՄԶ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՄԷ Ես . ա . 1 ։ Երե . ա . 1 ։ Եզ . ա . 1 ։ Դան . ա . 1 ։ Յնա . ա . 1 ։ Միք . ա . 1 ։ Նաե . ա . 1 ։ Սոփ . ա . 1 ։ Ագ . ա . 1 ։ Զաք . ա . 1 ։ Մղ . ա . 1 ։
ՄԸ

Ցամք Տեառն 64

ընթրով լցուած Ճիստս Քրիստոսի ձեռքը վը՝ Աստուծոյ փառքին ու
դովեստին համար ։
12 Կ՚ուզեմ որ գիտնաք՝ եղբայրներ,
թէ ինչ որ ինծի պատահեցաւ՝ ալ
աւելի առիւեստարանին յառաջդիմելուն
13 մասիճանը պատճառ եղաւ . Մինչեւ իմ կապերս ՚ի Քրիստոսի համար
էին , ՚ի բոլոր պալատին մէջը և ուրիշ ամենուն ալ յայտնի եղան .
14 Եւ Տէրոջմով եղբայրներուն շատերը սիրտ առին իմ կապերէս՝ ալ
աւելի համարձակիլ Աստուծոյ խօսք
15 քը խօսելու առանց վախի ։ Ոմանք նախանձէ ՚ու հակառակութենէ
և ոմանք բարեհաճութենէն կ՚ըսեն՝
16 Քրիստոսը կը քարոզեն . Ոնոնք հակառակութեան համար Քրիստոսը կը պատմեն , չէ թէ անկեղծութեամբ , ակարծելով վիշտ աւելցնել իմ կապերուս վրայ . Իսկ
17 ասոնք սիրոյ համար , ինչու որ գիտեն թէ ես աւետարանին համար
18 պատասխան տալու կեցեր եմ ։ Բայց ի՞նչ է . որ կերպով որ ըլլայ՝ թէ պատճառաւքով և թէ ճշմարտութեամբ Քրիստոս կը պատմուի . ու ասոր վրայ ուրախ եմ և ուրախ
19 ալ պիտի ըլլամ ։ Քանզի գիտեմ որ ասոր վախճանը իմ փրկութեանս համար պիտի ըլլայ՝ ձեր ինդրուածքովը , ու Ճիստս Քրիստոսի Հոգւոյն օգնականութեամբը ,
20 ՚ի՛մ եռանդուն ակնկալութեանս ու իմ յոյսիս համեմատ , Որ բանով մը ամօթով պիտի չըլլամ . Հապա կատարեալ համարձակութեամբ ինչպէս որ ամէն առեն՝ ասանկ ալ հիմա Քրիստոս իմ մարմինիս մէջ պիտի փառաւորի՝ թէ
21 ապրելովս և թէ մեռնելովս ։ Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը Քրիս-
22 տոս է , ու մեռնիլը օգուտ ։ Հապա թէ որ մարմնի մէջ ապրիլս իմ գործոյս պտուղ կը բերէ , ալ
23 չեմ գիտեր որը ընտրեմ ։ Երկու կողմանէ ալ նեղը մնացած եմ՝ ունենալու ու Քրիստոսի հետ ըլլալու փափաք ունենալով . քանզի ան
24 շատ աւելի ապէկ է . Բայց մարմնի մէջ կենալը ձեզի համար աւելի
25 հարկաւոր ։ Ու սա բանիս հաստատած ըլլալով՝ գիտեմ որ ձեր ամենուն հետը պիտի կենամ ու մնամ , որ դուք յառաջանաք և ուրախ
26 ըլլաք հաւատովդ ։ Որ ձեր պարծանքը իմ վրայովս աւելի ըլլայ Քրիստոս Ճիստսով , իմ նորէն ձեզի գալուս պատճառովը ։
27 ՝Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին ինչպէս որ կը վայլէ՝ անանկ վարուեցէք . որ եթէ գամ ու ձեզ տեսնեմ , և կամ հեռու ըլլամ , ձեր վրայովը լսեմ ՚ որ դուք հաստատուն կը կենաք մէկ հոգիով , ՚ու մէկ շունչով ՝ պատերազմակից կ՚ըլլաք աւետարանին հաւատքին
28 համար . Ու մէկ բանով մըն ալ մի՛ զարհուրիք հակառակորդներէն , ՚որ անոնց կորստեան ապացոյց մըն
29 է , ՚ու ձեզի՝ փրկութեան . Ան ալ Աստծմէ է . ՚ինչու որ ձեզի տրուեցաւ Քրիստոսի համար՝ ՚ի՛ր թէ միայն անոր հաւատալ , հապա անոր համար չարչարուիլ ալ ,
30 ՝Նոյն պատերազմը ունենալով՝ ՚որ իմ վրաս տեսաք ու հիմա իմ վրայովս կը լսէք ։

ԳԼ ՈՒԽ Բ

1 Կը խրատէ զանազ միաբան և խոնարհամիտ ըլլալու , ցոյցերելով անոնց՝ Քրիստոսի խոնարհութիւնը և բարերութիւնը ։ 12 Կը յորդորէ որ չանք բնչն փրկութեան համարն մէջ յառաջանալու , որ յանապարհորդ պէս ըլլան առ չար աշխարհիս մէջ , 16 և միխիթարութիւն առնի իրեն՝ որ անոնց առաքեալն է , ու պատրաստ կը կենայ Աստուծոյ գործ ընելու ։ 19 կը յուսայ որ Տիմոթէոսը իրկի անոնց , որուն վրայով բարի վկայութիւն կու տայ ։ 25 Նմանապէս Եպափրոդիտոսին վրայով ալ՝ որ որ նոյն տանը անոնց կը իրկէ ։

1 Ուստի թէ որ Քրիստոսով մխիթարութիւն մը կայ , թէ սիրոյ սփոփանք մը , ՚թէ Հոգիի հաղորդութիւն մը , ՚ի թէ գթութիւն ու
2 ողորմութիւն մը , ՚իմ ուրախութիւնս դուք լեցուցէք , ՚Ոնոյն խորհուրդը ունենաք , միևնոյն սէրը ունենալով , մէկ շունչ ,
3 մէկ մտածմունք . ՚Բան մը ընդդիմութիւնով կամ սնապարծութիւնով մի՛ ընէք . Հապա խոնարհութիւնով մէկզմէկ ձեր անձէն լաւ
4 սպասեցէք . ՚Մինակ անձերնուդ շահը մի՛ նայիք . հապա ամէն մէկը ՚ի նայիք ։
5 ընկերին ալ ։ Հաւէմ ամէն մէկը նոյն միտքը թող ունենայ , որ
6 Քրիստոս Ճիստսի մէջն էր . ՚Որ Աստուծոյ կերպարանքը ունենալով՝ ՚ի յափշտակութիւն մը չսեպեց
7 Աստուծոյ հաւասար ըլլալը . ՚Հապա անձը ունայնացուց Ծառայի կերպարանք առնելով՝ ՚ի մարդոց նման ըլլալով . և կերպարանքովը
8 մարդու պէս գտնուելով , Խոնարհեցուց՝ ՚ի՛նչպէս մահուան չազանդ եղաւ , ու՝ ան ալ խաչին մա-
9 հուանը ։ Ուստի Աստուած ալ զանիկայ խիստ բարձրացուց , Հա անոր անուն մը տուաւ՝ որ ա-
10 մէն անունէն վեր է . ՚Որ Ճիստսի անունին ամէն ծունկ ծռի՝ երկնա-

Ցամք Տեառն 64

ՐԳԼ · Գ · 1 · 2 Տիմ · ա · 10 ։ – Ցուդ · 3 ։ Ա՛ր Կոր · ա · 5 ։ + Հռով · բ · 17 ։ ՐՀիմ · ր · 11 ։ ◦ Գործ · ի · 41 · Հռով · ի · 3 ։ Ֆ Եփես · բ · 8 ։ – Կող · ր · 1 ։ ՔԳործ · ժգ · 19 , ՀԸ ։ ա թես · բ · 2 ։ – ր Կոր · ժգ · 13 ։ ՔԿող · գ · 12 ։ ֆ Ցօ՚ · գ · 29 ։ Ֆ Հռով · ժր · 16 ։ ժ · 5 ։ ա Գոր · ա · 10 ։ ր Կոր · ժգ · 11 ։ ԳԼ · ա · 27 ։ գ · 16 ։ գ · 2 ։ ա Պետ · գ · 8 ։ Ֆ Գող · ի · 26 ։ ԳԼ · ա · 15 , 17 ։ Ցակ · գ · 14 ։ Ֆ Հռով · ժր · 10 ։ Եփես · ի · 21 ։ ա Պետ · ի · 5 ։ Ֆ ա Կոր · ժ · 24 , 33 ։ ժգ · 5 ։ Ֆ Պատ · ժա · 29 ։ Ցօ՚ · ժգ · 15 ։ ա Պետ · ր · 21 ։ ա Ցօ՚ · բ · 6 ։ Ֆ Ցօ՚ · ա · 1 · 2 ։ ժ · 5 ։ բ Կոր · գ · 4 ։ Կող · ա · 15 ։ Եբր · ա · 3 ։ Ֆ Ցօ՚ · ի · 18 · ժ · 33 ։ Ֆ Կա՛ յափշտակեալ Բա՚ Ֆ Ցող · ՚բ · 6 ։ Եփես · ե · 3 ։ Գաղ · գ · 26 ։ Պատ · ԹԼ · 11 ։ Հռով · ժ · 3 ։ Ֆ Եփես · բ · 1 ։ ԹԼ · 3 , 6 ։ ժբ · 13 ։ ժգ · 11 ։ Եզեկ · ԼԳ · 23 , 24 ։ Ֆ Ցօ՚ · ա · Ջաբ · գ · 8 ։ Պաս · ի · 28 ։ Դան · ՚բ · 27 ։ 14 ։ Հռով · ա · 3 ։ բ · 3 ։ Գաղ · գ · 4 ։ Եբր · բ · 14 , 17 ։ Ֆ Պաս · ԻԳ · 39 , 42 ։ Ցօ՚ · ժ · 18 ։ Եբր · ե · 8 ։ ժբ · 2 ։ Ֆ Ցօ՚ · ժ · 1 , 2 , 5 ։ Գործ · բ · 33 ։ Եբր · բ · 9 ։ Հ Եփես · ա · 20 , 21 ։ Եբր · ա · 4 ։ Ֆ Ես · ԼԽ · 23 ։ Պաս · ԼԲ · 18 ։ Հռով · ԺԳ · 11 ։ Ցակ · ե · 13 ։

Ցամք Տեառն 64

ա Կոր. ժգ. 18։ ա Թես. ե. 12։ ա Տիմ. ե. 17։

Ղուկ. ժգ. 17։ ԳԼ. գ. 10։

ա Կոր. ժգ. 11։ ԳԼ. գ. 4։ ա Թես. ե. 16։

Բ Նահ. 10։ Գաղ. ե. 15։

ք Կոր. ժա. 13։

Բ Հռով. բ. 28։ Գաղ. ե. 2։

Ե Օր. ժ. 16։ ղ. 6։ Երեմ. գ. 4։ Հռով. բ. 29։ գ. 11։ 12։ Կող. բ. 11։

ՑՅոհ. գ. 23, 24։ Հռով. ե. 6։

Ե Գաղ. գ. 14։

Ը Կոր. ժա. 18։ 21։

Բ Ծն. ժ. 12։ Ք Կոր. ժա. 22։

Ֆ Հռով. ժա. 1։

Ը Կոր. ժա. 22։

Ե Գոր. իգ. 6։ իգ. 4. 5։

Ք Գոր. իբ. 3։ Գաղ. ա. 13։ 14։

Ն Գոր. բ. 3։ բ. 1։

Հ Հռով. ժ. 5։

Ց Գա. ա. 6։

Ղ Ա՜սա. ժգ. 44։

Ճ Ես. ծգ. 11։ Երեմ. ի. 23, 24։ ՑՅոհ. ժ. 5։ ա Կոր. բ. 2։ Կող. բ. 2։

Հ Հռով. ժ. 3։ 5։

Յ Հռով. ա. 17։ գ. 21։ 22։ իդ. 30։ ժ. 3։ 6։ Գաղ. բ. 16։

Ն Հռով. գ. 3։ 4։ 5։ բ. 17։ ք Կոր. գ. 10։ 11։ բ Տիմ. բ. 11։ 12։ ա Պետ. գ. 18։

Ղ Գոր. իգ. 7։

11 և ասդ ա ր ա մ ա հ ա ն ն ե ր ո ւ ն ։ Ը ն ե ա մ ն ի ն լ ա ր ու դ ա ւ ա ն ի ր ի մ ե ռ ն ա ց ո ւ Ք ր ի ս տ ո ս Տ ե ր է ՝ Հ ա ր Ա ս տ ո ւ ծ ոյ
12 փ ա ռ ք ի ն հ ա մ ա ր ։ Ո ւ ո ւ ր ի մ ի ր ի ս ի ր ա ւ ո ւ ն ք ե ր ա ն ՝ ։ ի ն չ պ է ս ո ր ա մ ե ն ս ո ւ տ ն ե ա մ ն ի ն ձ ա գ ա ն ք ե ղ ա ք ՝ ո չ մ ի ա յ ն ի մ ի մ ն ե ր կ ա յ ո ւ թ ե ա ն ն ա , հ ա պ ա ա լ ա ւ ե լի հ ի մ ա ՝ ի մ բ ա զ ա կ ա յ ո ւ թ ե ա ն ա ս տ ե ն ը ր , ։ ա հ ո վ ո ւ դ ո ղ ո վ ա ն ձ ե ր ն ո ւ դ
13 փ ր կ ո ւ թ ի ւ ն ը զ ո ր ծ ե ց ի ք ե ա ք ։ ։ ի ն չ ո ւ ո ր Ա ս տ ո ւ ա ծ է ո ր ձ ե ր մ ի ջ ը կ ը ն ե ր գ ո ր ծ է կ ա մ ն ա լ ը ո ւ ր ն ե ա ք ։
14 հ ա ճ ո ւ թ ե ա ն ը ս ի ր ա ն ։ Ե Ա մ ն ը ր ա ն ա ս տ ա ն ի ն զ ն ո ւ ր ն ե ա ք ո ւ ր ն ե ա ք ։
15 ր ա ն ո ւ թ ի ւ ն ն ե ր ո ւ ն ը ր ե ւ ք ։ ՝ Ո ր ը ր ւ պ ա մ բ ի ծ ո ւ ա ս տ ո ւ ա ծ ոյ ո ր դ ի ն ե ր Ն ա ա ւ ա ն ց մ ե ղ ա գ ր ա ն ք ի ՝ կ ա յ ա ն ա կ ո ր ո ւ խ ո տ ո ր ե ա լ ա զ գ ի մ ի ջ ՝ ,
Ն ո ր ո ն ց մ ի ջ ը գ ո ւ բ ր ւ ա ն ա ւ ն ե ր ո ւ ն ե ր
16 պ է ս կ ը փ ա յ լ ի ք ա շ խ ա ր հ ի մ ի ջ ՝ կ է
Ն ա ոչ խ օ ս ը ր ա ն ո ւ ր ը ռ ն ո ւ լ ո վ ՝ ՝ ն ի ծ ի ի պ ա ր ծ ա ւ ա ն ք ը ր ւ ա լ ո ւ Հ ա մ ա ր Ք ր ի ս տ ո ս ի օ ր ը ,
՝ ք է զ ի պ ա ր ա պ ս տ ո ղ ը չ գ ա ւ ր ե ց ի ր , և պ ա ր ա պ ս տ ո ղ ս չ ա ր խ ա ւ ա ռ ե ա ։
17 ց ա յ ։ Է ր ի ց յ ե ղ ի ւ ա կ ա ն ա ն ձ ե ր հ ա ւ ա տ ք ի ն պ ա տ ա ր ա գ ի ն ՝ ո ւ պ ա շ տ ո ն ի ն վ ր ա յ ր ն ծ ա յ ա ծ ի մ , ։ կ ՚ ո ւ ր ա խ ա ն ա մ ՝ և ձ ե ր ա մ ե ն ո ւ ն ն ե ա ր ո ւ ր ա խ ա ն ա մ ։
18 ի ա կ ի ց կ ՚ ը ր ւ ա մ ։ Ն ո ւ յ ն պ ե ս ա լ զ ո ւ ր ո ւ ր ա խ ա ն ա ց ի ք ո ւ ի մ ն ե ա ո ւ ր ո ւ ր ա խ ա ն ա կ ի ց ե ղ ի ք ։
19 Ա ր դ կ ը յ ո ւ ս ա ս ՝ Ձ է ր Ք ի ս ո ւ ս ո վ ո ր ։ Տ ի մ ո թ է ո ս ը չ ո ւ տ ո վ ձ ե զ ի խ ր կ ե մ ՝ ո ր ի մ ի բ ր ա ս ա լ հ ա ն գ չ ի ,
20 կ ր ք ո ր ձ ե ր վ ճ ա կ ո ր զ ի տ ե ա մ ։ ՝ Ի ն չ ո ւ ո ր ա ռ ո ր Ն ո ւ ն ե ն ա ր ս ո ւ տ ա կ ի ց մ ի կ ը չ ո ւ ն ի մ ՝ , ո ր մ ի ո ւ ր մ ա ր ա ր ձ ե զ ի հ ա ։
21 մ ի ա ր Ն ո գ ո ւ տ ա ն ի ։ ։ Ք ա ն զ ի ա մ ե ն ը ի ր ե ն ց ը կ ի փ ո ւ ռ ո ւ ն , ո ւ չ է թ ի ի
22 Ք ր ի ս տ ո ս ի ն ը ։ Բ ա յ ց զ ո ւ ր ձ ա ն ո ր փ ո ր ձ ո ւ թ ի ւ ք , ՝ ո ր ի ն չ պ է ս օ ր զ ի մ ը Տ ո ր ը Հ ե ա ՝ ա ՚ ն ո ւ ն է ն ի ծ ի հ ե ա ծ ա ռ ա յ ո ւ թ ի ւ ն ը ր ա ա ւ ե ւ տ ո ւ ր ա ն ի ն
23 մ է ջ ։ Ո ւ ո ւ ր մ ի ը յ ո ւ ս ա ս ա ն ի կ ա կ ի խ ր կ ե լ , չ ո ւ ա ռ մ ի ի ն ի ն չ պ է ս ը ր ւ յ ա ս
24 լ ի ա ռ ա ո ւ գ ա ծ ի ս պ է ս ։ ։ Բ ա յ ց վ ա տ ա գ ո ւ թ ի ւ ն ո ւ ն ի մ Ձ է ր ո ջ մ ո վ ՝ ո ր և ա լ ք ի չ ա ո ւ ն է ն պ ի տ ի
25 գ ա ս ։ Մ ի ա յ ն թ է կ ա ր ա կ ո ր ս ե ւ պ է ղ ի հ ն ա ձ է զ ի խ ր կ ե լ ։ Ե պ ա փ ր ո դ ի ք ս ո ւ ի ն ի մ ի ն ի ր ե ն ց ի ն ի ն ի ն

Ցամք Տեառն 64

թէ մեռելներուն յարութիւնը
12 Հառնիմ ։ Որ չէ թէ ես արդէն
առեր եմ , չկամ արդէն կատա-
րեալ եղեր եմ , հապա եւեւ ին-
կած եմ որ բռնեմ հրամանէը , որուն
համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս
13 Ցիսուսէն ։ Եղբայրներ՝ ես չեմ
սեպեր որ բռներ եմ . բայց միկ
բան մը կայ , զոր եւեւի եղածները
մոռցած եմ , Լուս առջեւի եղածնե-
14 րուն կը դիմեմ . զնպատակը դի-
տելով՝ Քրիստոս Ցիսուսով եղած
զԱստուծոյ վերին կոչմանը մրցա-
15 նակին կը վազեմ ։ Ուստի մենք
ամէնքս Էոր կատարեալ ենք , զա-
սիկայ խորհինք , և թէ որ բան մը
ուրիշ կերպով խորհելու ըլլաք ,
զանիկայ ալ Ձեզի պիտի յայտնէ
16 Աստուած ։ Միայն թէ ինչ ա-
զիմեմ որ հասեր ենք՝ զնոյն կանո-
նին համեմատ քալենք , զնոյն խոր-
17 հուրդը ունենանք ։ Ընծի նմա-
նող եղիք՝ եղբայրներ , ու նայե-
ցէք անոնց որ այնպէս կը քալեն ,
զինուորը որ մեզ Ունէք օրինակ ու-
18 նիք ։ Ինչու որ շատերը կը քալեն ,
որոնց համար շատ անգամ Ձեզի
կ'ըսէի , և հիմա լալով ալ կը զը-
րեմ ցիս , այսինքն զՔրիստոսի խա-
19 չին թշնամիներուն համար . զՈր
անոնց վերջը կորուստ է , զորոնց
աստուածը էրինդ որովայնն է , ու
անոնց փառքը իրենց ամօթին է ,
զորոնք գործ երկրաւոր բաներըը կը
20 մտածեն ։ զԲայց մեր զքաղաքա-
կանութիւնը երկինքն է , ուսկից
ալ զՓրկիչն կը սպասենք՝ Տէր Ցի-
21 սուս Քրիստոսին . Ըոր պիտի նո-
րոգէ մեր խոնարհ մարմինը՝ իր զփա-
ռաւոր մարմինին կերպարանակից
ըլլալու , ան զօրութիւնովը որ կա-
րող է ամէնը իր տակը ենթակայե-
ցընելու ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Մանաւանդ խրատներին համ՝ 4 ընդհանուր յորդորանքներ կ'ընէ ։ 10 ցուցընելով թէ ինչպէս իրը ուրախացու անանց առաւելութեանը վրայ որ ցուցցին իրեն՝ իր բանաւորական աստիճանը , ու պիտանի իր պիտոյքը լիցնելուն համար , նպատակ անանց ժառանգ Աստուծոյ ընտրելին համար ։ 19 և պատկառ իր թշնամիը կը վերջացընէ զգոհութեամբ և բարեներով ։

1 Ուստի՝ իմ սիրելի՝ ու բաղձալի
եղբայրներս՝ Ըիմ ուրախու-
թիւնս ու պսակս , Ետանկ հաս-
տատուն կեցէք Տէրոջմով՝ սիրե-
լիներս ։
2 Եւոդիային կ'ապտելմ ու Սիւն-
տիքին կ'ապտելմ՝ զոր մի և նոյն
խորհուրդը ունենան Տէրոջմով ։
3 Իրաւ քեզի ալ կ'ապտելմ՝ իմ
հարազատ լծակիցս , դուն ալ օգ-
նական եղիր անոնց , Ըորոնք իմ
հետս աշխատեցան աւետարանին
մէջ կղեմէսի և իմ ուրիշ գոր-
ծակիցներուս հետ , զորոնց անուն-
4 ները կենաց գրքին մէջն են ։ Ը-
րախ եղիք Տէրոջմով ամէն ատեն .
դարձեալ կ'ըսեմ՝ ուրախ եղիք ։
5 Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մար-
դոց յայտնի ըլլայ . ԸՏէրը
6 մօտ է ։ ԸՔանի մը համար հոգ մի
ընէք . հապա ամէն բանի մէջ ա-
ղօթքով ու ազաչանքով , գոհու-
թիւնով մեր խնդրուածքը
7 զԱստուծոյ յայտնի ըլլայ ։ Ետ Ա-
ստուծոյ խաղաղութիւնը որ ամէն
միտք վեր է , ձեր սիրտերը ու միա-
բերը Քրիստոս Ցիսուսով պիտի
8 պահպանէ ։ Վերջապէս , եղբայր-
ներս , ինչ որ ճշմարտութիւնով է ,
ինչ որ պարկեշտութիւնով , ինչ
որ արդարութիւնով , ինչ որ
մաքրութիւնով , ինչ որ սիրով ,
ինչ որ բարի համբաւով , ինչ
առաքինութիւն և ինչ գովա-
թիւն որ կայ , ան բաները խոր-
9 հեցէք ։ Ինչ որ սորվեցաք ու ա-
ռիք և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս ,
ան րնէք . Ետ խաղաղութիւն Ա-
ստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ ։
10 Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջ-
մով , Ըոր իմ վրաս ունեցած հո-
գածութիւնդ հիմա նորոգուեցաւ , ինչ-
պէս որ կը հոգայիք ալ , միայն թէ
11 պատեհութիւն չունեիք ։ Չէ թէ
կարօտութեան համար կ'ըսեմ՝
ինչու որ ես սորվեցայ գոհ ըլլալ
12 իմ դառնացած վիճակիս մէջ ։ Գի-
տեմ չքաւորութիւն քաշելը , գի-
տեմ շատը ունենալը . ամէն բանի
մէջ ամէն կերպով ազէկ սորվեր եմ
թէ կշտանալը , թէ անօթենալը ,
թէ շատ ունենալը և թէ պակ-
13 սութիւն քաշելը ։ Ամէն բան
կարող եմ Ետանով՝ որ զիս զօրաց-
14 նող է ։ Բայց ազէկ ըրիք Ըոր իմ
նեղութեանս մէջ ինծի հաղորդ
15 եղաք ։ Դուք ալ գիտէք Փիլիպ-
պեցիներ , որ աւետարանին սկիզբը
երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ ,
եմէկ եկեղեցի մըն ալ հետս հաղոր-
դութիւն չըրաւ տուլս և առնելու
16 կողմէ , հապա միայն դուք ։ Ըր
թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու
անգամ ինծի պէտք եղածը խրկե-
17 ցիք ։ Չէ թէ ես տուրք կը փնտռե-
մ , հապա պտուղ կը փնտռեմ՝ որ ձեր հաշուին վրայ աւելնայ
18 Նայ ։ Բայց ես ամէն բան առած եմ՝ ու աւելորդին ունիմ . Յէ-
յուած եմ՝ Եպափրոդիտոսին ձեռ-
քովը ձեր Երիսեներէը ընդունելով ,
Ըոր անոյշ հոտ մըն է՝ ընդունելի
պատարագ՝ Աստուծոյ հաճելի ։

Ցամք Տեառն 64

Ե Հով . Ժ . 3 ։ Գլ . ա . 27 ։
Ղ Նե . Ա . 82 ։ Պաղ . կի . 28 ։ Դան . Ժ . 14 ։ Ղա . Ժ . 20 ։ Ցայտ . գ . 5 ։ Ժ գ . 8 ։ ի . 12 ։ խա . 27 ։
Ե Հով . Ժ . 12 ։ Գլ . գ . 1 ։ ա թես . ե . 16 ։ ա պես . գ . 13 ։
Ը Երէ . ժ . 25 ։ Ցակ . ե . 8 ։ 9 ։ ա պես . գ . 7 ։ Բ պես . գ . 8 ։ 9 ։ Տ Եսր թես . բ . 2 ։
Ի Պաղ . ե . 22 ։ Ղաղ . Ժ գ . 3 ։ Պատ . գ . 25 ։ Ղա . Ժ գ . 22 ։ ա պես . ե . 7 ։
Ի Ցով . Ժ գ . 27 ։ Հով . ե . 1 ։ Կող . գ . 15 ։
Ե ա թես . ե . 22 ։
Ի Գլ . գ . 17 ։
Ե Հով . Ժ ե . 33 ։ Ժ գ . 20 ։ ա Կոր . Ժ գ . 33 ։ Բ Կոր . Ժ գ . 11 ։ ա թես . ե . 23 ։ Երէ . Ժ գ . 20 ։
Ե Բ Կոր . Ժ ա . 9 ։
Ի ա Տիմ . գ . 6 ։ 8 ։
Հ ա Կոր . գ . 11 ։ Բ Կոր . գ . 10 ։ Ժ ա . 27 ։
Ց Ցով . Ժ ե . 5 ։ Բ Կոր . Ժ բ . 9 ։
Ի Ովհ . Ա . Բրեաստով՝
Ղ Գլ . ա . 7 ։
Ճ Բ Կոր . Ժ ա . 8 ։ 9 ։

Ճ Հով . Ժ ե . 28 ։ Տիտ . գ . 14 ։

Ի Գլ . Բ . 25 ։
Ե Երէ . Ժ գ . 16 ։
Ը Բ Եսր . Ժ . 13 ։

Ցամք Տեառն 64

- Ո պ · իդ · 1 · ր Կոր · թ · 8 ·
ՂԵփե · ա · 7 · գ · 16 ·
Ղհոով · ժգ · 27 · Գաղ · ա · 5 ·

19 - Եւ իմ Առաւածս ձեր ամէն պիտոյքը պիտի լեցնէ ըստ իր ճոխութեանը չափովը՝ փառքով՝ Քրիստոս Յիսուսի ձեռքովը ։ 20 Ուստի Առաւածոյ ու մեր Հօրը փառք յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։ 21 Բարե՛ր բո՛ւք բոլոր սուրբերուն Քրիստոս Յիսուսով ։ Ղ Ձեզի բարե՛ր կ՚ընեն իմ հետս եղող եղբայրը։ 23 Տէրը ։ Ձեզի բարե՛ր կ՚ընեն բոլոր սուրբերը , ՝ մանաւանդ անոնք որ Կայսրին տունէն են ։ ՝ Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլա՛յ ։ Ամէն ։

Ցամք Տեառն 64

Ղ Գաղ · ա · 2 ։
՚ Գլ · ա · 13 ։
՝ Հռով · ժգ · 24 ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿՅՆ

ԸՆ ԿՈՂՈՍԵՑԻՍ

Ցամք Տեառն 64

՚ Նախ · ա · 1 ։
՚՚ ա Կոր · գ · 17 ։ Եփե · գ · 21 ։
՝ Գաղ · ա · 3 ։ Ա Տիմ · ե · 23 ։
՞ ա Կոր · ա · 4 ։ Եփե · ա · 13 ։ Փիլ · ա · 3 ։ գ · 6 ։
՟ Հբ 9 ։ Եփե · ա · 15 ։ Փիլիմ · 5 ։
ՠ Եր · գ · 10 ։ Բ Տիմ · գ · 8 ։ ա Պետ · ա · 4 ։
ա Ա՚ա · իգ · 14 ։ Ա՚ա · իզ · 15 ։ Հբ · ժգ · 15 ։ Հբ · ժ · 18 ։ Հմ՚ · 23 ։
՟՟ Ա՚ա · գ · 8 ։ Ց ։ ՚ ժե · 16 ։ Փիլ · ա · 11 ։
՟ՠ Կոր · գ · 1 ։ Եփե · գ · 2 ։ Տիտ · բ · 11 ։ Պետ · ե · 12 ։
՟ա Գ · գ · 12 ։ Փլ՚իմ · 23 ։ Պգր · ժ · 23 ։ ա Տիմ · գ · 6 ։
՟բ Հռով · ժե · 31 ։
՟գ Նախ · ա · 15 · 18 ։ Հմ՚ 3 · 4 ։
՟դ ա Կոր · ա · 5 ։

Ցամք Տեառն 64

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ընթերցո՛ղ իր բարեբ ապրէն եւս՝ կը գոհանայ Առաւածմէ Կողոսացի քրիստոնեից Հաւատքին համար ։ 7 կը հաստատէ Եպափրասի վարդապետութիւնը ։ 9 Եւ ապծիք կ՚ընէ որ անոնք շնորհք աշխն ։ 14 կ՚ենկատարէ ձշմարիտ Քրիստոսը ։ 21 կը քաջալերէ զանոնք՝ Քրիստոս Քրիստոսը ընդունելու ։ և կը յիշեցնէ իր պաշտօնը ։

1 Պօղոս՝ ՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Առաւածոյ կամքովը , և 2 Տիմոթէոս եղբայրը , Կողոսացի մէջ եղող սուրբ ։ ու հաւատացեալ եղբայրներուն Քրիստոսով ։ ՚ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Առաւածմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։՚՚

՝ Ամէն առեն ձեզի համար ադօթք ընելով՝ կը գոհանանք Առաւածմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին 4 Հօրմէն , ի լսելով ձեր հաւատքը՝ ՟ Քրիստոս Յիսուսի վրայ , և ան սէրը՝ որ բոլոր սուրբերուն վրայ 5 ՠ՚ Ան յոյսին համար ՚ որ երկինքը կը պահուի ձեզի , որուն վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին ճշմարտութիւնն խօսքովը ։ 6 Որ ձեզի հասաւ , ՚ինչպէս որ բոլոր աշխարհ , ՚ու պտղաբեր բլլալով [կ՚աճի] , ինչպէս ձեր մէջն ալ , ան օրուընէն որ դուք լսեցիք ՚ ու ճանչցաք Առաւածոյ շնորհքը ճշմարտութիւնով ։ 7 Ինչպէս որ սորվեցաք Եպափրասէն , Հոր ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ մըն է Քրիստոս 8 ըհատոսի ։ Որ ինքն ալ մեզի պատմեց Ձեր սէրը Հոգիով ։

9 ՝ Անոր համար մենք ալ ան օրուընէ որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար ադօթք ընելէն ու խնդրելուն ՝ մեր պատուհանէն , Հոր կատարեալ բլլաք ՠ անոր կամքին գիտութեամբը՝ Հոգւոյն իմաստութիւնով 10 նով ու Հոգևոր Հանճարով ։ Որ դուք Տէրոջը արժանի կերպով քալեք ՟ ամէն բանի մէջ ՟՟ Հաճեցընելով , ՟ՠ ամէն բարի գործերու մէջ պտղաբեր բլլալով , ու աճեցնելն Առաւածոյ գիտութիւնովը ։ 11 ՟Իր փառաւորը զօրութեամբ Համեմատ ամենայն ուժով ուժով ցած՝ Հրոյոր համբերութեան ու երկայնմտութեան համար ՟ա ուրախութեամբ 12 Թեւանը ։ ՝ Գոհանալով Հօր Առաւածմէ , որ մեզ լատոյ մէջ բաժին ՟բ բերաւ սուրբերուն վիճակին մասնակից բլլալու 13 արժանացուց ։ Որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն , ՟գ ու իր սիրելի Որդւոյն թագաւորութեան 14 Որ փոխադրեց ։ Որ անով ունինք փրկութիւն՝ մեղքերու թողութիւն ։ ՝՚ 15 ՟դ Անիկա տեսակ Թողութիւն ։ ՝ Որ ինքը աներեւոյթ Առաւածոյ պատկերն է՝ Հրոյոր առաջնածնութեան 16 անդրանիկը ։ ՝ Ինչու որ անով ամէն բան ստեղծուեցաւ , ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ , ամեն որ կ՚երեւնան և անոնք որ չեն երեւնար , թէ աթոռները՝ ըթէ տէրութիւնները՝ թէ պետութիւնները՝ թէ իշխանութիւնները ։ Ըրոյոր բաները անով ու անոր համար 17 տեղծուեցան ։ ՝ Ու անիկայ ամէն բանէն առաջ է , և ամէն բան անով Հաստատ կը կենայ ։ 18 Եւ անիկայ է մարմինին՝ ՟ե եկեղեցւոյն գլուխը ։ որ ինքը սկիզբն է՝ ՟զ առաջնեկն անդրանիկը , որ

՟ Հռով · բ · 38 ։ Եփե · ա · 21 ։ Գլ · բ · 10 , 15 ։ ՟՟ Հռով · ժա · 36 ։ Երբ · բ · 10 ։ ՟ՠ Ցօհ · ա · 1 · 3 ։ ժե · 5 ։ ա Կոր · բ · 6 ։ ՟ա Եփե · ա · 10 · 22 ։ գ · 15 ։ ե · 23 ։ ա Կոր · ժա · 3 ։ ՟բ Գաղ · իգ · 23 ։ ա Կոր · ժե · 20 · 23 ։ Յայտ · ա · 5 ։

Ցամք Տեսան 64

ինքը բլայ ամէն բանի մէջ նախա-
19 պատիւ . Ինչու որ Հայրը հաճեցաւ
որ Ա[illegible]ն բոլոր լրու-
20 նութիւնը անոր մէջը բնակի . Եւ
անով հաշտեցնէ իրեն
հետ , ի թափոր թիւն բնելով ա-
նոր խաչին վրայ նախ արիւնովը ,
թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ
եղողները :
21 Եւ ձեզ ալ , որ առեն մը օտա-
րացած էիք , ու չար գործերով
թշնամիներ յիր խորհուրդներովը ,
22 ի հիմա հաշտեցուց բուն իր մարմի-
նովը՝ մահուամբ , Որ ձեզ անոր
դիմացը սուրբ ու ամրիծ և անա-
23 րատ կայնեցնէ . Թէ որ կենաք
հաւատքին մէջ հիմնուած ու հաս-
տատ եւ առանց խախտելու աւե-
տարանին յոյսէն՝ որ լսեցիք , Որ
երկինքի տակը եղած բոլոր ստեղ-
ծուածներուն քարոզուեցաւ , Ո-
րուն ես Պօղոս սպասաւոր եղայ :
24 Ես հիմա ուրախ եմ իմ Ի ձեզի հա-
մար կրած չարչարանքներուս վրայ ,
ու Քրիստոսի կրած նեղութիւն-
ներուն պակասած իր իմ մար-
մինիս մէջը կը լեցնեմ Իր անոր մար-
մինին համար , որ եկեղեցին է .
25 Որուն ես սպասաւոր եղայ Ա-
ստուծոյ տնտեսութիւնովը՝ որ ին-
ձի տրուեցաւ ձեզի համար՝ Ա-
ստուծոյ խօսքը լման քարոզելու ,
26 Այն խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր
ա[illegible]ք դարերէն ու ազգերէն հետ ,
Ու հիմա իր սուրբերուն յայտ-
27 նուեցաւ . Որոնց ուզեց Ա-
ստուած գիտցնել , Թէ ինչ է
աս խորհուրդիս փառաւոր ճոխու-
թիւնը հեթանոսներուն մէջ , որ
ան է Քրիստոս ձեր մէջը՝ փա-
28 ռաց յոյսը . Որ անհեպ մենք կը
քարոզենք , Ու ամէն մարդ կը խր-
ատանք , և կը սորվեցնենք ամէն
մարդ բոլոր իմաստութիւնով , Ո-
րպէս ամէն մարդ կատարեալ կեցցնենք
29 Քրիստոս Յիսուսով . Որուն հա-
մար ես ալ կ՚աշխատիմ՝ Ըստ
բնելով ՚իր ներգործութեանը հա-
մեմատ՝ որ զօրութիւնով իմ մէջս
՚ի գործ կը դրուի :

ԳԼ . Բ

1 Դիտենալ կը տրտղրէ զանձանձ Քրիստոսի
հաւատքին մէջ հաստատ կենալ . 8 կը զգու-
շացնէ հեթանոսական փիլիսոփայութենէն և
փաստ ասանդութիւններէ . 18 հրեայական
կրօնքէն 20 և օրինական ծէսերէն , որոնք
Քրիստոսով վերջացած են :

1 Կ՚ուզեմ կ՚ուզեմ որ դիտնաք , Թէ
ինչպէս մեծ անձկութիւն ու-
նիմ ձեզի համար ու Լաւտիկիացոց

Ցամք Տեսան 64

Ե բ Կոր . ա . 6 :
ե Գլ . գ . 14 :
ը Փիլ . գ . 8 : Գլ . ա . 9 :
թ ա Կոր . ա . 24 : բ . 6 . 7 : Եփես . ա . 8 : Գլ . ա . 9 :
ժ Հռով . ժգ . 18 : բ Կոր . ժա . 13 : Եփես . գ . 14 : ե . 6 : Հմո 8 . 18 :
ի ա Կոր . ե . 3 : ա Թես . բ . 17 :
լ Կող . ժգ . 40 :
խ Ապ . ե . 9 :
ծ Աթես . գ . 1 : Ցաղ . 3 :
կ Եփես . բ . 21 . 22 : գ . 17 : Գլ . ա . 23 :
հ Եբեմ . ԺԹ . 8 : Հռով . ժգ . 17 : Եփես . ե . 6 : Հմո 8 . 18 :
ձ Եփես . գ . 21 . 22 : գ . 17 : Գլ . ա . 23 :
ղ Եբեմ . ԺԹ . 8 : Հռով . ժգ . 17 : Եփես . ե . 6 : Հմո 8 . 18 :
ճ Եփես . բ . 21 . 22 : գ . 17 : Գլ . ա . 23 :
մ Եբեմ . ԺԹ . 8 : Հռով . ժգ . 17 : Եփես . ե . 6 : Հմո 8 . 18 :
յ Ա Պատ . ժե . 2 : Գաղ . ա . 14 : Հմո 22 :
ն Գաղ . գ . 3 . 9 : Հմո 20 :
շ Ցոհ . ա . 14 : Գլ . ա . 19 :
ո Ցոհ . ա . 16 : յ Եփես . ա . 20 . 21 : ա Պետ . գ . 22 :
չ Գլ . ա . 16 :
պ բ Օր . ժ . 16 : ա . 6 : Եբեմ . գ . 4 : Հռով . բ . 29 : Փիլ . գ . 3 :
ջ Հռով . գ . 6 : Եփես . գ . 22 : Գլ . գ . 8 . 9 :
ռ Հռով . ջ . 3 :
ս Գլ . գ . 1 :
վ Եփես . ա . 19 : գ . 7 :
տ Գաղ . բ . 24 :
ր Եփես . բ . 1 . 5 . 6 . 11 : գ Եփես . բ . 14—16 : ք Եփես . գ . 12 : օ Եփես . գ . 13 : Ցաղ . կբ . 18 : և Ա Պատ . ԺԲ . 12 : Ա Պատ . ԺԲ . 29 : Գաղ . ժ . 18 : ժա . 22 : Ցոհ . ԺԲ . 31 : ԺԳ . 11 : Եփես . գ . 8 : Եբեր . բ . 14 : ֆ Կաթ . ա . 2 : Հռով . ԺԳ . 3 . 10 . 12 : Հռով . ԺԳ . 3 : 17 : ա Պետ . բ . 5 : ա Հռով . ԺԳ . 5 : Գաղ . գ . 13 :

Ցամք Տեսան 64

ա Ցոհ . ա . 16 : գ . 34 : Գլ . բ . 9 : գ . 11 :
բ Եփես . ա . 10 :
գ Ր Կոր . ե . 18 :
դ Եփես . բ . 14 : 15 : 16 :
ե Եփես . բ . 1 . 2 : 12 : 19 : գ . 18 :
զ Տիտ . ա . 15 : 16 :
է Եփես . բ . 15 : 16 :
ը Գործ . ա . 75 : Եփես . ա . 4 : ե . 27 : ա Թես . գ . 7 : Տիտ . բ . 14 : Ցաղ . 24 :
թ Եփես . գ . 17 : Գլ . բ . 7 :
ժ Ցոհ . ժե . 6 :
ի Հմո 6 :
լ Հռով . ժ . 18 :
խ Գոր . ա . 17 : բ Կոր . գ . 6 : գ . 1 : ե . 18 : Եփես . գ . 7 : Հմո 25 : ա Տիմ . բ . 7 :
ծ Հռով . ե . 3 : բ Կոր . է . 4 :
կ Եփես . գ . 1 . 13 :
հ Ր Կոր . ա . 5 . 6 : Փիլ . գ . 10 : բ Տիմ . ա . 8 : բ . 10 :
ձ Եփես . ա . 23 :
ղ Հռով . ժգ . 25 : ա Կոր . բ . 7 : Եփես . գ . 9 :
ճ Ա Պատ . ժգ . 11 : բ Տիմ . ա . 10 :
մ բ Կոր . բ . 14 :
յ Հռով . ԺԲ . 23 : Եփես . ա . 7 : բ . 5 :
ն ա Ցիմ . ա . 1 :
շ Գոր . ի . 20 . 27 . 31 :
ո Ր Կոր . ժա . 2 : Եփես . է . 27 : Հմո 22 : ա Կոր . ժէ . 10 : Ղ Կոր . բ . 1 : գ Եփես . ա . 19 : գ . 7 : 20 : —— ա Գլ . ա . 29 : Ծն . ա . 20 : ա Թես . բ . 2 :

Յամի Տեառն 64

տունեաւրս կամ ամագուհիներու կամ շահաթիներու կողմանէ .
17 ¶ Որոնք գալու բաներուն չուքն են , բայց Քրիստոսինն
18 է . ¶ Զբլլայ որ մէկը զրկէ ձեզ մըթնակէն , որ ուզէ խոնարհութիւնով ու հրեշտակներու կրօնքով ¶ չտեսած բաներուն միջամուխ բլլալ , իր մարմնոյն միտքովը փուճ
19 տեղը հպարտանալով . Եւ չբռնէ ¶ Գլուխը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօդուածներով ու խաղերով հաղորդուած ու միկտղ կցուած՝ Աս-
20 տուծոյ աճումովը կ՚աճի : Հակեցէք դուք Քրիստոսի հետ ¶ աս աշխարհիս սկզբունքներէն ¶ մեռաք , ¶ ալ ինչո՞ւ համար աշխարհիս մէջ կենդանի եղողներու պէս ¶¶ կանոնեն
21 րու կը ՚ձագանդիք , ¶¶ Մի մօտենար , համը մի առներ , մի
22 դպչիր ; (Որոնց ամէնը ապականութեան համար են գործածուելամբ ,) ¶ մարդոց պատուիրաններուն ու սորվեցուցածներուն հա-
23 միաստ ; ¶ Որոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունին ¶ ինքնակամ կրօնքով ու խոնարհութիւնով և մարմինի չխնայելով , ¶¶ չէ թէ պատիւ մը ¶¶ են , հոգւոյ մարմինը յագեցընելու կը ¶¶ :

— Հռոմ. գ. 5։ Եփես. բ. 6։ Գաղ. բ. 12։
¶ Հռոմ. բ. 34։ Եփես. ա. 20։
¶ Հռոմ. գ. 2։ Գաղ. բ. 20։ Գաղ. բ. 20։
¶¶ Կոր. ութ. Գաղ. ա. 5։
Ա Յովհ. գ. 2։
Ձ Յով. ժա. 25։ ժգ. 6։
Ե ա Կոր. ժե. 43։ Փիլ. գ. 21։
Ը Հռոմ. բ. 13։ Գաղ. ե. 24։
Թ Հռոմ. գ. 13։
Ժ Եփես. ե. 3։
Ժա ա Թես. գ. 5։
Ժբ Հռոմ. ա. 18։ Եփես. ե. 6։ Յայտ. իբ. 15։
Ժգ Եփես. բ. 2։
Ժդ Հռոմ. գ. 19։ 20։ է. 5։ ա Կոր. գ. 11։ Եփես. բ. 2։ Տիտ. գ. 3։
Ժե Եփես. գ. 22։ ա Պետ. բ. 1։ Ներ. բ. 1։ Յակ. ա. 21։

Յամի Տեառն 64

Ժզ Եփես. գ. 29։ է. 4։
Ժէ Գաղ. ժբ. 11։ Եփես. գ. 25։
Ժը Եփես. գ. 22։ 24։
Ի Հռոմ. ժբ. 2։
Իա Եփես. բ. 10։
Իբ Եփես. գ. 23։ 24։
Իգ Հռոմ. ժբ. 12։ ա Կոր. ժբ. 13։ Գաղ. գ. 28։ է. 6։ Եփես. գ. 8։
Իդ Եփես. ա. 23։
Իե Թես. ա. 4։ ա Պետ. ա. 2։ բ Պետ. ա. 10։
Իզ Եփես. գ. 24։
Իէ Գաղ. է. 22։ Փիլ. բ. 1։ Եփես. գ. 2։ 32։
Իը Սար. ժա. 25։ Եփես. գ. 2։ 32։
Իթ ա Պետ. գ. 8։
Κ Յով. ժգ. 34։ Հռոմ. ժգ. 8։ ա Կոր. ժգ. Եփես. ե. 2։ Գաղ. բ. 21։ ա Թես. գ. 9։ ա Տիմ. ա. 5։ ա Յով. գ. 23։ գ. 21։
Κա Եփես. գ. 3։
Κբ Հռոմ. ժգ. 17։ Փիլ. գ. 7։
* Ոմանք Քրիստոսի
Κգ ա Կոր. է. 15։
Κդ Եփես. բ. 16։ 17։ գ. 4։
Κե Գաղ. բ. 7։ Հմր 17։
Κզ ա Կոր. ժգ. 26։ Եփես. ե. 19։
Κէ Գաղ. գ. 6։
Κը ա Կոր. ժ. 31։
Κթ Հռոմ. ա. 8։ Եփես. ե. 20։ Գաղ. ե. 12։ բ. 7։ ա Թես. ե. 18։ Ներ. ժգ. 15։
Լ Եփես. ե. 22։ Տիտ. բ. 5։ ա Պետ. գ. 1։
Լա Եփես. ե. 3։
Լբ Եփես. ե. 25։
Լգ Եփես. ե. 1։ Կ Եփես. ե. 24։ Տիտ. բ. 9։ Ը Եփես. գ. 4։ Ի Եփես. գ. 5։ Ձ։ ա Տիմ. գ. 1։ Տիտ. բ. 9։ ա Պետ. բ. 18։ Կ Հմր 20։ Կա Եփես. գ. 6. 7։ Կբ Եփես. գ. 8։

28. 33։ ա Պետ. գ. 7։ Կ Եփես. գ. 31։ Կգ Եփես. ե. 24։ Տիտ. բ. 9։ Ը Եփես. գ. 4։ Ի Եփես. գ. 5։ Ձ։ ա Տիմ. գ. 1։ Տիտ. բ. 9։ ա Պետ. բ. 18։ Կ Հմր 20։ Կա Եփես. գ. 6. 7։ Կբ Եփես. գ. 8։

Ա Եբր. բ. 5։ Ի. 9։ ժ. 1։
Բ Հմր 4։
Գ Եզեկ. ժգ. 3։ ա Տիմ. ա. 7։
Դ Եփես. գ. 15։ 16։
Ե Հմր 8։ Գաղ. բ. 19։ Եփես. բ. 15։
Զ Հռոմ. գ. 3։ է. 4։ 6։
Է Գաղ. գ. 3։ 9։
Ը ա Տիմ. գ. 3։
Թ Ես. խի. 13։ Մատ. ժե. 9։ Տիտ. ա. 14։
Ժ ա Տիմ. գ. 8։
Ժա Հմր 18։

Գ Լ . Գ

1 Ականջալուր կը ցուցնէ Թէ ուր փառասէր ներ գՔրիստոս . 5 կը յորդորէ երկրաւոր անդամները սպաննել , 10 Հին մարդը վռայլ հանել , և Քրիստոսը Հագնիլ . 12 սիրոյ խոնարհութեան և ուրիշ պարտաւորութեանց վրայով խրատ կու տայ ։

1 — Արդ Թէ որ Քրիստոսի հետ յարութիւն առիք , ուրմին վերի բաները փնտռեցէք , ¶ ուր որ Քրիստոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը ։
2 Վերի բաները մտածեցէք , չէ Թէ
3 աս երկրիս վրայիններուը ։ ¶ Ինչու որ դուք մեռաք , ¶ ու ձեր կեանքը պահուած է Աստուծոյ քովը Քրիս-
4 տոսի հետ ։ ¶ Երբոր Քրիստոս՝ Մեր կեանքը յայտնուի , ան ատենը դուք ալ անոր հետ ¶ փառքով պիտի յայտնուիք ։
5 ¶ Ուստի ձեր երկրաւոր անդամները ¶ սպաննեցէք . ¶ պոռնկութիւնը , պղծութիւնը , ¶¶ կիրքը , չար ցանկութիւնը և ագահութիւնը՝ Որ կռապաշտու-
6 թիւն է . ¶ Որոնց համար Աստուծոյ բարկութիւնը ¶ անձագանգուդ-
7 թեան որդւոց վրայ կու գայ . ¶ Որ ատոնց մէջ դուք ալ անոնց միջը կը քալէիք , երբոր անոնց միջը կ՚ապ-
8 րէիք ։ ¶ Բայց հիմա ձեզի ձգեցէք դուք ալ ան ամէնը . բարկութիւնը , սրտմտութիւնը , չարու-
9 թիւնը , հայհոյութիւնը , ¶ անհամեստ խօսքերը ձեր բերանէրնէն ։ Դիրարու սուտ մի զրուցէք . ¶ հին մարդը իր գործքերովը ձեր վրայէն
10 Հանեցէք . Եւ հագէք ¶¶ նորը ¶ գիտութիւնով նորոգուած՝ ¶ իր Ստեղծողին ¶ պատկերին պէս .
11 Ուր որ Ցոյն ու Հրէայ , Թլփատութիւն ու անթլփատութիւն , Բարբարոս , Սկիւթացի , Ծառայ ¶՝ ազատ չկայ . ¶ Հապա Քրիստոս է ամէնը՝ և ամէն բանի մէջ ։
12 Ուստի Աստուծոյ ընտրեալ սուրբերու ու սիրելիներու պէս ¶ վրանի գաղթը Հագէք Գութը , ողորմածութիւնը , քաղցրութիւնը , խոնարհութիւնը , Հեզութիւնը , երկայնմտութիւնը ,
13 միու Թիւնը , ¶ Իրարու համբերելով և իրարու ներելով՝ Թէ որ մէկը մէկու մը դէմ տրտունջ մը ունենայ . ինչպէս որ Քրիստոս ձեզ
14 զի ներեց , անանկ ալ դուք ։ ¶ Եւ աս ամէն բաներուն վրայ Հագերը հանդերձ , ¶ որ կատարելութեան
15 կապն է . ¶ Ու ¶ Աստուծոյ խաղաղութիւնը ձեր սրտերուն մէջը թագաւորէ , ¶ որ դուք անոր կանչուածքը ¶ մէկ մարմնով . ¶ ու գո-
16 հացող եղէք ։ Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջը բնակի առատապէս ամէն իմաստութիւնով իրար սորվեցընելու ու խրատելու , ¶ սաղմոսներով և օրհնութիւններով ու հոգևոր երգերով ¶ ձեր սրտերուն մէջը շնորհքով գԱստուած օրհնելու ։
17 ¶ Եւ ամէն ինչ որ կ՚ընէք Թէ խօսքով և Թէ գործքով , բոլորը Տէր Յիսուսի անունովը ըլլէ , ¶ Աստուծոյ ու Հօրը գոհութիւն մատուցանելով անոր ձեռքովը ։
18 ¶ Կիներնե՛ր՝ Ձագանգ եղէք ձեր ¶ րնկերուն , ¶ ինչպես որ կը վայլէ ։
19 Տէրոջմով ։ ¶ Ըրնկերնե՛ր՝ սիրեցէք ձեր կնիկները , Ու դառն մի՛ ըլլաք
20 անոնց ։ Որդիներ՝ Ամէն բանի մէջ Ձագանգ եղէք ձեր ծնողքներուն , ինչու որ ան է Տէրոջը
21 առջևը Հաճելի ։ Հայրեր՝ ձեր որդիները մի՛ բարկացընէք , որ չվհա-
22 տին ։ ¶ Ծառաներ՝ Ամէն բանի մէջ Ձագանգ եղէք ¶ ձեր մարմնաւոր տէրերուն , չէ Թէ աչքի առջև ծառայելով մարդահաճոներու պէս , Հապա սրտի միամտութեամբ Տէ-
23 րոջմէ վախնալով . Ինչ որ կ՚ընէք՝ սրտանց բրէք , որպէս Թէ Տէրո-
24 ջը ու չէ Թէ մարդոց , ¶ Գիտնալով որ ժառանգութեան Հատուցումը Տէրոջմէ պիտի առնէք ։

Ցամի Տեառն 64

ՃԱ Կար. է. 22։
ՂՀառա. բ. 11։ Եփե. գ. 9։ ա Պետ. ա. 17։ Տես ը Օր. ժ. 17։

ա Եփե. գ. 9։
Բ Ղաւա. ժբ. 1։ Հառ. ժբ. 12։ Եփե. գ. 18։ աՖես. ե. 17, 18։

Դ Գլ. բ. 7։ գ. 15։

Ե Եփե. գ. 19։ բԹես. գ. 1։

Է Կար. ժգ. 9։ բ Կար. բ. 12։

Ը Ա Տար. ժգ. 11։ ա Կար. գ. 1։ Եփե. գ. 19։ Գլ. ա. 26։ բ. 2։

Թ Եփե. գ. 20։ Փիլ. ա. 7։

Ժ Եփե. ե. 15։ աԹես. գ. 11։

ԺԱ Եփե. ե. 16։

ԺԲ Ժող. ժ. 12։ Գլ. գ. 16։

ԺԳ Ա Տար. թ. 49։

ԺԴ Պետ. գ. 15։

ԺԵ Եփե. գ. 21։

ԺԶ Եփե. գ. 22։

*Լ՚Հնդ. գիտեաք մեր վարքով, ու ինչը ձեր

ՃԱփիլ. 10։

Ժ ինչու որ Տէր Քրիստոսին կը
25 ծառայէք. Բայց անօրէնը իր անօրէնութեանը պատիժը պիտի ընդունի, և աչառութիւն չկայ։

ԳԼ. Գ

1 Կը յորդորէ էրիմնանդութեամբ ազօթք ընել, 5 խնայողութեամբ վարուիլ անանց հետ՝ որոնք դէռ Քրիստոսի կատարեալ գիտութիւնը չունին. 10 իր բարեկը կը մատնացոյցէ առանց, և ամէն կերպ յոյզագութիւն կը խնդրէ։

1 Տէրերը՝ ձեր ծառաներուն իրաւունքը ու հաւասարութիւն տուէք, դիտնալով որ դուք ալ Տէր ունիք երկինքը։

2 Ը Շարունակ ազօթքի եռեռ՝ ընկէք, անոր մէջը արթուն մնալով
3 Ճ գոհութեամբ։ Ծ Ազօթք ըրէք նաեւ մեզի համար, Թ որ Աստուած խօսքին դուռը բանայ մեզի Ժ Քրիստոսի խորհուրդը խօսելու, Ի որուն հա-
4 մար կապուած ալ եմ, Ր որ յայտնի ընեմ զանիկայ՝ ինչպէս որ ինծի կը
5 վայլէ խօսիլ։ Ձ Խոհեմութեամբ վարուեցէք դուրսինները հետ,
6 Ղ ժամանակը ծախու առնելով։ Ձեր խօսքը ամէն առեն Ճ շնորհքով՝ Խ սրտէ՛ն ի՛ղ աղով համեմուած ըլլայ, Ն ու պիտնաք թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի ամէն մէկուն պատասխան տալ։

7 Ծ Իմ՝ իմ վրայովս բոլորը պիտի իմացընէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան
8 ու ծառայակիցը Տէրոջմով. Ճ Որն որ ատ բանին համար ձեզի խրկեցի, որ * գիտնայ ձեր վրայով, ու
9 ձեր՝ սիրտերը մխիթարէ, Ոնեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ ըլլի է. իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի
10 իմացընեն՝ ինչ որ հոս կայ։ Ժ Բարեւ կ՚ընէ ձեզի Արիստարքոս՝ իմ գերբութեան ընկերս, Ի և Մարկոս՝ Բառնաբասին եղբօրորդին, (որուն համար պատուէր առիք. թէ որ ձեզի գայ՝ ընդունեցէք ա-
11 նիկայ,) Ի՛ս Յիսուս՝ որ Ցուստոս բսուած է, որոնք թլփատութենէն են. քանի միայն Ինձի գործակից եղան Աստուծոյ Թագաւորութեանը մէջ, որոնք ինծի մխիթարու-
12 թիւն եղան։ Ը Բարեւ կ՚ընէ ձեզի Եպափրաս՝ Քրիստոսի ծառան, որ ձեզմէ Ա՛ն է, Ճ ամէն առեն աղօթքի մէջ ձեզի համար ջանք ընելով, Ֆ որ դուք կատարեալ ու լման կենաք Աստուծոյ բոլոր կամացը մէջ։
13 Քանզի անոր վրայով ես կը վկայեմ թէ շատ նախանձաւորութիւն ունի ձեզի համար ու Լաւոդիկէի և Ցերապօլեսի մէջ եղողներուն հա-
14 մար։ Բարեւ կ՚ընէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշկը Ե ու Դեմաս։
15 Բարեւ ըրէք եղբայրներուն՝ որ Լաւոդիկիա են, և Նիմփասին ու անոր տանը մէջի եկեղեցւոյն։
16 Ե ու երբոր ատ թուղթը ձեր մէջը կարդացուի, Լաւոդիկեցւոց եկեղեցւոյն մէ՛ջն ալ կարդալ տուէք. և դուք ալ Լաւոդիկիայէն Եկե-
17 ղեցւոյն մէ՛ջն ալ կարդալ տուէք։ Բ Ե՛ս Ըսեցէք Արքիպպոսին՝ Զգոյշ եղիր քու սպասաւորութեանդ՝ որ Տէրոջմով
18 առիր, որ անիկայ կատարես։ Ողջարեւը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսինն է. Յիմ կապերս միտքերնիդ Թող ըլլան։ Շնորհքը ձեզի հետ։ Ամէն։

Ցամի Տեառն 64

ՀԳոր. ժԹ. 29։ Ի. 4։ ԻԲ. 2։ Փիլիմ. 24։

Ղ Գոր. ԺԵ. 37։ բ Տիմ. գ. 11։

ՂԳլ. ա. 7։ Փիլիմ. 23։

Ճ Հառ. ԺԵ. 30։

Ֆ Պաս. Ե. 48։ ա Կոր. բ. 6։ Ժգ. 20։ Փիլ. գ. 15։ Եբր. Ե. 14։

Ց բ Տիմ. գ. 11։

Նբ Տիմ. գ. 9։ Փիլիմ. 24։

ՂՀառ. Ժգ. 4։ ա Կոր. Ժգ. 19։

ա ա Թես. Ե. 27։

Ղ Փիլիմ. 2։

ՊՏիմ. գ. 6։

Ձ ա Կոր. Ժշ. 21։ բ Թես. գ. 17։

Ե Եբր. Ժդ. 3։

Է Եբր. Ժդ. 25։

ԸՈՒՆԿԵՐԻՆ ԹԱԳՈՒՀԻ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՍՏ ՉԱՐԱՀԱՅՑՆ

ԸՍ ԹԱԳՈՒՀՈՒՆԻՀԻՅՒՆ

Յամի Տեառն 54

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ընտրեալը կը ծանուցանէ թագաւորին, որ թէ ինքը ամէն առն կը յիշէ զանոնք իր գոհութեանը ու աղօթքին մէջ, 3 և թէ ինքը ապէկ համոզուած է թէ անոնց հաւատքը ճշմարիտ ու անկեղծ է, և թէ Աստուծոյ գործած են։

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցւոյդ Հայր Աստուծով ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով. Ի շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
3 Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն առեն ձեր ամենուն համար՝ ձեզ յիշելով մեր աղօթքներուն մէջը.
4 Եւ գիտնալով՝ Աստուծմէ սիրուած եղբայրներ՝ ձեր ընտրութիւնը.
5 Թէ Աւետարանը չէ թէ միայն խօսքով եղաւ ձեզի, հապա զօրութիւնով ալ ու Հոգւով Սրբով և ու շատ ապրեցումութիւնով, ինչպէս որ գիտէք թէ ինծառր կեցանք ձեր մէջը
6 ձեզի համար։ Դուք ալ մեզի ու Տէրոջը նմանող ըլլալով՝ ընդունեցիք խօսքը շատ նեղութեան մէջ՝ Հոգւոյն Սրբոյ ուրախութիւնով.
7 Նոյնը. Ինչպէս որ դուք օրինակ եղաք բոլոր հաւատացեալներուն՝ որոնք Մակեդոնիայի ու Աքայիոյ
8 մէջ են։ Ինչու որ ձեզմէ Տէրոջը խօսքը չէ թէ միայն Մակեդոնիայի ու Աքայիոյ մէջ, հապա նաև ամէն տեղ ձեր հաւատքը որ դէպ ի Աստուած է՝ սփռուած ելաւ, անոնկ որ ալ պէտք չէ մեզի բան մը խօսիլ։
9 Քանզի իրենք կը պատմեն մեզի համար, թէ ինչպէս եղաւ մեր ձեր բովը մտնելը, և ինչպէս դուք կուռքերէն Աստուծոյ դարձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աստուծոյ
10 ծառայելու, և Իւր սպասելու անոր որդւոյն երկինքէն. Որ ինքը մեռելներէն յարուցց զանիկայ՝ այսինքն Յիսուսը, Որ կ՚ազատէ մեզ գալու բարկութենէն։

Յամի Տեառն 54

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Ընտրեալը կը ցուցնէ թէ ինչպէս աւետարանը թեսաղոնիկէ մտաւ ու քարոզուեցաւ, և ի՛նչպէս անոնք ալ բծդռնեցին. 18 պատճառը կ՚իմացընէ թէ ինքը ինչու այնքան երկար տանէն հետու մնաց անոնցմէ, և թէ ինչու այնքան մեծ փափաք ունէր զանոնք տեսնելու։

1 Վասնզի՝ եղբայրներ՝ դուք ինքներնիդ գիտէք ձեր մէջը մտնելիս՝ որ պարապ տեղը չեղաւ.
2 Հապա առաջ Փիլիպպէի մէջ չարչարանք կրելով ու անարգուելով՝ ինչպէս որ գիտէք, Հմարձակութիւն ըրինք մեր Աստուծովը՝ ձեզի պատմելու Աստուծոյ աւետարանը Մեծ հակառակութեան մէջ։
3 Ուրախութեան մէջ։ Ինչու որ մեր յորդորանքը ոչ մոլորութենէ է ու ոչ պղծութենէ և ոչ խարէութեամբ.
4 Հապա ինչպէս որ մենք Աստուծմէ ընտրուեցանք Աւետարանը հաւատացուցած, այնպէս կը խօսինք, Ոչ թէ մարդոց հաճոյ ըլլալու համար, հապա Աստուծոյ՝ որ մեր սիրտերը կը քննէ։
5 Որ կը քննէ. Ինչու որ մենք բնաւ չողջոյրդութեան խօսքեր չգործածեցինք, ինչպէս որ գիտէք, ոչ ալ ագահութեան պատճառներ,
6 Աստուած վկայ է, Եւ մարդոցմէ փառք չխնդրեցինք, ոչ ձեզմէ,
7 Ոչ ալ ուրիշներէն, Թէև կրնայինք իբրև Քրիստոսի Առաքեալներ հանդրութեան տալ. Այլ մենք հեզ եղանք ձեր մէջը, ինչպէս որ գայլուկ մը իր ձագերը կը
8 Ինամէ՝ Նոյնպէս ալ մենք ձեր վրայ փափաք ունենալով՝ կը յօժարէինք, ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը ձեզի տալ, հապա մեր անձերն ալ, ինչու որ դուք մեզի
9 սիրելիներ եղաք։ Քանզի կը յիշէք՝ եղբայրներ՝ մեր աշխատութիւնը ու տքնութիւնը, որ հանգիստ մեկնելով ձեզմէ՝ մեր ձեռքերով գործելով՝ որ մի ձեզմէ մէկուն ծանրութիւն չտայինք համար

ա Բ Կոր. ա. 19 ։ Բ Թես. ա. 1 ։ ա Պետ. ե. 12 ։
բ Եբեր. ա. 2 ։
* Ամեն. նայեցէք ։
գ Հռով. ա. 8 ։ Եփես. ա. 16 ։ Փիլիպ. 4 ։
դ Գաղ. ե. 6 ։ Գաղ. գ. 6 ։ Բ Թես. ա. 3, 11 ։ Յակ. բ. 17 ։
ե Հռով. ժգ. 6 ։ Եբեր. գ. 10 ։
զ Կող. գ. 12 ։ Բ Թես. բ. 13 ։
է Ա Կոր. ժգ. 20 ։ ա Կոր. բ. 4 ։ գ. 20 ։
ը Բ Կոր. գ. 6 ։
թ Կող. բ. 2 ։
ժ Գաղ. ե. 1 ։ Տիտ. գ. 5 ։ Փիլիպ. գ. 3 ։
ի Ա Կոր. ժ. 16 ։ ժա. 1 ։ Փիլ. գ. 17 ։ Գաղ. ե. 14 ։ Բ Թես. գ. 9 ։
լ Գաղ. ե. 41 ։ Եբեր. ժ. 34 ։
խ Հռով. ժ. 18 ։
ծ Հռով. ա. 8 ։ Բ Թես. ա. 4 ։
կ Գաղ. բ. 1 ։
հ Ա Կոր. ժբ. 2 ։ Գաղ. գ. 8 ։
ձ Հռով. բ. 7 ։ Փիլ. գ. 20 ։ Եբեր. ե. 13 ։ Բ Պետ. գ. 12 ։ Յակոբ. ա. 7 ։

ա Գոր. ա. 11 ։ Գաղ. գ. 15 ։ Բ Թես. ա. 7 ։
բ Գոր. բ. 24 ։
գ Ա Սամ. գ. 7 ։ Հռով. ե. 9 ։ Գաղ. ե. 9 ։
դ Գաղ. ե. 9 ։
ե Գաղ. ա. 5 ։ 9 ։
զ Գոր. ժգ. 22 ։
է Գաղ. ա. 5 ։
ը Գոր. ժե. 2 ։
թ Փիլ. ա. 30 ։ Կող. բ. 1 ։
ժ Բ Կոր. է. 2 ։ Հմր 5 ։ Բ Պետ. ա. 16 ։
ի Ա Կոր. է. 25 ։ ա Տիմ. ա. 11, 12 ։
լ Ա Կոր. ի. 17 ։ Գաղ. բ. 7 ։ Տիտ. ա. 3 ։
խ Գաղ. ա. 10 ։
ծ Ընակ. ժե. 3 ։ Հռով. բ. 27 ։
կ Գոր. ի. 33 ։ Բ Կոր. բ. 17 ։ գ. 2 ։ է. 2 ։ ժբ. 17 ։
հ Հռով. ա. 9 ։
ձ Յօհ. է. 41 ։ 44 ։ ժբ. 43 ։ ա Տիմ. է. 17 ։
ղ Ա Կոր. ի. 4 ։ 6 ։ 12 ։ 18 ։ Բ Կոր. է. 1 ։ 2 ։ 10 ։ 11 ։ ժգ. 10 ։ Բ Թես. գ. 9 ։ Փիլ. 8 ։ 9 ։
ճ Ա Կոր. ի. 1 ։ 2 ։ 5 ։
մ Բ Կոր. ժա. 9 ։ ժբ. 13 ։ 14 ։ Բ Թես. գ. 8 ։
յ Ա Կոր. բ. 3 ։ ի. 22 ։ Բ Կոր. ժգ. 4 ։ Բ Տիմ. բ. 24 ։
ն Հռով. ա. 11 ։ ժէ. 29 ։
շ Բ Կոր. ժբ. 15 ։
ո Բ Կոր. ժբ. 13 ։ 14 ։

Ցամք Տեառն 54

դիշէր ու ցօրեկ ՚ գործելով , ձեզի Աստուծոյ աւետարանը քարոզե-
10 ցինք ։ Դուք վկայ էք , և Աստուած ալ ։ Թէ ինչպէս սրբու-
թիւնով ու արդարութիւնով և անարատութիւնով վարուեցանք
11 ձեզի հիւ՝ որ հաւատացիք . Ինչպէս դիտէք ալ , որ ձեզմէ ա-
մէն մէկը՝ իւրաքանչիւր հայր մը իր որ-
12 դիները՝ Ընդունի կը յորդորէինք
ու կը մխիթարէինք և վկայու-
թիւն կը դնէինք ՝ որ դուք Աստու-
ծոյ վայլաձին պէս քալէք , Նա՝
որ ձեզ իր թագաւորութիւնը ու
13 փառքին կանչեց ։ Նոյն Համար
մենք ալ անդադար ՚կը գոհանանք
Աստուծմէ , որ մեզմէ Աստուծոյ
խօսքը լսելով ընդունեցիք , Էն
թէ իբրեւ մարդոց խօսք , Հապա
ինչպէս որ ճշմարտապէս է , Աստուծոյ խօսք , որ նաեւ կը ներգոր-
ծէ ձեր մէջը որ կը հաւատաք ։
14 Քանզի դուք՝ Եղբայրնե՛ր՝ նմանող
եղաք ՝Աստուծոյ եկեղեցիներուն՝
որ Հրէաստանի մէջ են Քրիստոս
Յիսուսով . ՝Ինչու որ դուք ալ
նոյն ըմբըշխնէիքը կրեցիք ձեր
Համազգիներէն , Ինչպէս որ անոնք
15 ալ Հրեաներէն . ՝Անոնք Տէր Յի-
սուսն ալ մեռցուցին՝ ՚մարգարէ-
ներն ալ , և մեզ հալածեցին , ու
Աստուծոյ անհաճոյ՝ ՚են բոլոր
16 մարդոց հակառակ են . ՝Ու մեզ
կ՚արգիլեն հեթանոսներուն խօսե-
լէն անոնց փրկուելնին Համար ,
Էոր իրենց մեղքերուն չափը լեցնեն
ամէն ատեն . ՚և բարկութիւնը
անոնց վրայ հասեր է մինչև վերջը ։
17 Իսկ մենք՝ Եղբայրնե՛ր՝ ՚իրաւ քիչ
մը ատեն ձեզմէ որբ մնացինք երե-
սով , ՚բայց սիրտով չէ որ մենք ,
ձեզի ջանացինք ձեր երեսը տեսնելու
18 մեծ փափաքով ։ Ընոր Համար ևս
Պօղոս մէկ երկու անգամ՝ ուզեցի
ձեզի գալ , ՝բայց Սատանան մեզ
19 արգիլեց ։ ՚Ինչու որ ո՞վ է մեր
յոյսը կամ ուրախութիւնը ՚կամ
Էր պարծանքին պսակը , եթէ ոչ
դուք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
20 առջեւը ՚անոր գալուստին ։ Ա-
րդարեւ դուք էք մեր փառքը և ու-
րախութիւնը ։

ԳԼ . Գ

1 Պօղոս կը յայտնէ իր մեծ սէրը որ ունէր Թե-
սաղոնիկեցւոց վրայ , Թէ Տիմոթէոսը անոնց
խրկելով՝ որ հաստատէ և մխիթարէ զանոնք ,
Թէ անոնց բարեպաշտութեանը վրայ սրտա-
խնդալով , 10 և Թէ ագօթք ընելով անոնց
Համար , և անվանդակ անոնց երեսները փա-
փաքելով ։

1 — Ասոնի ալ չկրնալով աւելի Համ-
բերել , Էաղէկ երեւցաւ մեզի
2 մինակ Աթէնք մնալ . ՝Եւ Տիմո-
թէոս մեր եղբայրը ու Աստուծոյ
պաշտօնեան և մեր գործակիցը Քրիս-
տոսի աւետարանին մէջ՝ իւրակա-
նինք ձեզ Հաստատելու ու մխիթա-
3 բելու ձեր Հաւատքին Համար . Ո՛ր
աս նեղութիւններուն մէջ Չնշէ
մէկը չխափտի . ինչու որ դուք ին-
քներնիդ դիտէք Էոր մենք ատ քա-
4 ներուն Համար կեցեր ենք ։ Ընդեղէ
երբոր մենք ձեր քովն էինք , առա-
ջուց ձեզի կը զգուշեցինք Թէ նե-
ղութիւններու պիտի հանդիպինք ,
ինչպէս որ եղաւ ալ , ու դիտէք ։
5 Ասոր Համար ևս ալ չկրնալով ա-
ւելի համբերել , Հղդ իմկեցի ձեր
հաւատքը դիտնալու , Էոր չըլլայ
Թէ փորձողը ձեզ փորձած ըլլայ ,
Եւ մեր աշխատութիւնը պարապ
6 ըլլայ ։ Բայց հիմա երբոր Տիմո-
թէոս ձեզմէ մեզի եկաւ , ու ձեր
հաւատքին և սիրոյն աւետիս մեզի
տուաւ , որ ամէն ժամանակ մեր
բարի յիշատակը Ջերեկնիդ ունիք ,
և կը փափաքիք մեզ տեսնելու ,
7 ինչպէս որ մենք ալ ձեզ , Ասոր
Համար՝ Եղբայրնե՛ր՝ Ձեր վայ մխի-
թարուեցանք մեր բոլոր վիշտերուն
ու նեղութիւններուն վրայ՝ ձեր
8 հաւատովը . Ինչու որ հիմա
կենդանի ենք մենք , Եթէ որ դուք
հաստատուն կենաք Տէրոջմով ։
9 Քանզի ինչ գոհութիւն կրնանք
մատուցանել Աստուծոյ ձեր վրա-
յով՝ ան ամէն ուրախութիւնը
Համար՝ որ կ՚ուրախանանք ձեզի
10 Համար մեր Աստուծոյ առջեւը , Ե-
ւ գիշեր ու ցօրեկ Հխիտ շատ աղա-
չանք կ՚ընենք Ձեր երեսը տեսնե-
լու , Ու ձեր հաւատքին պակաս-
11 թիւնները լեցնելու ։ Բայց Ա-
տուած ինքն ու մեր Հայրը և մեր
Տէրը Յիսուս Քրիստոս ճամբան
12 դէպ ՚ի ձեզի յաջողի ։ ՚Եւ Տէրը
ամէնքնիդ ու աւելցնէ ձեր սէրը
Հրարու վրայ ու ամէնուն վրայ ,
ինչպէս որ մենք ալ ձեր վրայ ՝՝—
13 Նէ՛ , Հաստատելով ձեր սիրտերը
անարատ՝ արդարութեան մէջ Աստու-
ծոյ և մեր Հօրը առջեւը՝ մեր Տէրոջը
Յիսուս Քրիստոսի գալուստ ատենը
Հիր բոլոր սուրբերուն հետ ։ Ամէն ։

ԳԼ . Դ

1 Կը յորդորէ զանոնք որ ամէն կերպով յառաջ
երթան առաքելապաշտութեան մէջ , 6 որ
սուրբ ու արդար վարմունքը ունենան , 9 որ
մէկզմէկ սիրեն , 11 որ ամէն մէկը խաղաղու-
թեամբ իր գործը գործէ , 13 ու վերջապէս
Հնչեցնելով Հրեշտակապետին փառաբանութիւնը
Հանդերձեալ բլլալ ։ 17 Աւետելով սա վերջին
յորդորածներին վրայ Համառօտ կերպով մը կը
եզրակացնէ մեռելոց յարութիւնը , և Քրիս-
տոսի երկրորդ գալուստը՝ պատրաստաբար
Հոգալու Համար ։

1 Ա՛լ հիմա , եղբայրնե՛ր , ձեզի կ՚ա-
ղաչենք , ու կը յորդորենք Տէր

Ցամք Տեառն 54

Ե Եփե . գ . 13 ։

Ի Գաղ . ե . 16 ։ Հգ . 21 ։ ե . 23 ։ Յա . 11 ։ ա Կոր . գ . 9 ։ բ Տիմ . գ . 12 ։ ա Պետ . բ . 21 ։
Ը Գաղ . ի . 22 ։
Ի Հմկ . 1 ։
Ը ա Կոր . է . 5 ։ բ Կոր . Հա . 3 ։
Ի Գաղ . բ . 2 ։ գ . 11 ։ Փիլ . բ . 16 ։
Ի Գաղ . Հբ . 1 . 5 ։

Ի Փիլ . ա . 8 ։
Ը բ Կոր . ա . 4 ։ է . 6 . 7 ։ 13 ։
Ի Փիլ . գ . 1 ։
Ի Գ . ա . 2 ։
Ի Գաղ . իզ . 7 ։ բ Տիմ . ա . 3 ։
Ը Հռով . ա . 10 . 11 ։ Հե . 32 ։
Ի Գ . բ . 17 ։
Ը բ Կոր . Հգ . 9 . 11 ։ Կող . գ . 12 ։
Է Քար . ա . 3 ։
Ի Գ . գ . 10 ։
Ի Գ . գ . 9 ։ է . 15 ։ բ Պետ . ա . 7 ։
Ը ա Կոր . ա . 8 ։ Փիլ . ա . 10 ։ Գ . է . 23 ։ բ Թես . բ . 16 ։ ա Յօհ . գ . 20 . 21 ։
Ը Յակ . Հգ . 5 ։ Յուդ . 14 ։

Ցամք Տեառն 54

— Փիլ. ա. 27։ Կող. բ. 6։

Բ Գլ. բ. 12։ ‡ Կող. ա. 10։ Ե Հռով. ժբ. 2։ Եփես. ե. 17։

Է Եփես. ե. 27։ Ղա Կոր. գ. 15, 18։ Եփես. ե. 3։ Կող. գ. 5։

Ը Հռով. գ. 19։ ա Կոր. գ. 15, 18։

Ը Կող. գ. 5։ Հռով. ա. 24, 26։

Ի Եփես. գ. 17, 18։

ժ Ակդս. ժե. 34։ Գաղ. գ. 8։ Եփես. բ. 12։ գ. 18։ բ Թես. ա. 8։

Ի Ղա. ժբ. 11, 13։ ա Կոր. գ. 8։ * Կամ՝ բանի մը

Լ բ Թես. ա. 8։

Խ Ղա. ժա. 44։ ժբ. 2։ ա Կոր. ա. 2։ Երբ. ժբ. 14։ ա Պետ. ա. 15, 16։

Ծ Ղա. ժ. 16։

Կ ա Կոր. բ. 10։ է. 40։ ա Ցոհ. գ. 24։

† Ի Հռով. ձ. 4։ Հգ. ե. 1։

Ն Եբեմ. լա. 34։ Ցոհ. գ. 45։ ժգ. 26։ Երբ. բ. 11։ ա Ցոհ. բ. 20, 27։

Շ Մատ. իբ. 39։ Ցոհ. ժէ. 34։ ժե. 12։ Եփես. ե. 2։ ա Պետ. գ. 8։ ա Ցոհ. գ. 14։ 23։ գ. 21։

Չ Գլ. ա. 7։ Գլ. գ. 12։ բ Թես. գ. 11։ ա Պետ. գ. 15։

Ո Գոր. ի. 35։ Եփես. գ. 28։ բ Թես. գ. 7, 8, 12։

Ջ Հռով. ժգ. 13։ բ Կոր. բ. 21։ Կող. գ. 5։ ա Պետ. բ. 12։ ‡ Կամ՝ Աիկու. — Տես Ղա. ժբ. 28։ բ Օր. ժգ. 1, 2։ բ Թագ. ժբ. 20։ Չ Եփես. բ. 12։ Ղ ա Կոր. ժե. 13։ Ղա Կոր. ժե. 18, 23։ Գլ. գ. 13։ — գ Թագ. ժգ. 17, 18։ ի. 35։ ա Կոր. ժե. 51։ Ճ Մատ. իդ. 30, 31։ Գոր. ա. 11։ բ Թես. ա. 7։ ա Կոր. ժե. 52։

Ցոհաննէս գ՝ որ ինչպէս մեզմէ առիք՝ Բ թէ ինտոր պէտք է ձեզի քալել ու † Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ, 2 ալ աւելի անոր ծլիք չատնաք։ Քանզի գիտէք թէ ինչ պատուէրներ 3 տուինք ձեզի Տէր Յիսուսով։ Ինչու որ Աստուծոյ կամքը աս է՝ սրբութիւն ձեր ըլլալը, հոր գուք ետ կենաք պոռնկութենէ. 4 Զգիտէ ամէն մէկը գիտնայ իր անօթը սրբութիւնով ու պատիւով 5 առնալ, ըզգէ թէ ցանկութեան կիրքով՝ Բ ինչպէս հեթանոսները՝ † որոնք Աստուած չեն ճանչնար։ 6 Զրլլայ որ * ոչ բանին՝ մէջ չափ անցնի ու իր եղբայրը զրկէ, Նինչու որ Տէրըատ բոլոր բաներուն համար վրէժխնդիր է. ինչպէս ալ առաջուց բսինք ձեզի ու վկայուցինք։ 7 Թէ Աստուած մեզ պղծութեան չկանչեց, 8 Ե հապա սրբութեան։ Ե Ուստի ան որ կ՝անարգէ, չէ թէ անիկայ մարդ մը կ՝անարգէ, հապա զԱստուած՝ † որ իր Սուրբ Հոգին ալ † մեզի տուաւ։

9 Բայց եղբայրասիրութեան վրայով * պէտք չէ ձեզի բան գրել, Ն ինչու որ գուք ինքներնիդ Աստուծմէ սորված էք Համկզմէկ սիրել, 10 եւ իրաւատ բաներ կ՝ընէք գուք բոլոր Մակեդոնիայի մէջ եղող ամէն եղբայրներուն, սակայն կ՝աղաչենք ձեզի՝ եղբայրներ՝ * որ ալ աւելի առաւանաք. 11 * Եւ ջանք բնէք որ հանդարտ կենաք, ու ամէն մէկերնիդ իր գործը գործէ, Նու ձեր ձեռքերովը աշխատիլը, (ինչպէս որ ձեզի պատուիրեցինք,) Հ որ գուբսիններուն հետը պարկեշտաբար վարուիք, ու ‡ բանի մը կարօտ չըլլաք։

12 Զենք ուզեր՝ եղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով, որ չտրտմիք Բ ինչպէս ուրիշները՝ Հ որ կրնան չունենալ։ 13 բոնք յոյս չունին։ Քանզի Բ թէ որ կը հաւատանք թէ Յիսուս մեռաւ ու յարութիւն առաւ, Նայնպէս ալ Աստուած ննջեցեալները Յիսուսով պիտի բերէ անոր հետ։ 14 Բ Վասն զի աս կը զրուցենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը, Բ թէ մենք որ մինչև Տէրոջը գալուստը ողջ կը մնանք, չենք ննջեցեալներէն առաջ պիտի չանցնինք։ Ե Ինչու որ Տէրը ինքն ազդարարութեան Հրամանով՝ հրեշտակապետին ձայնովը ու Աստուծոյ փողովը կիջնէ երկինքէն պիտի իջնէ, եւ Քրիստոսով մեռածները առաջ յարութիւն 16 թիւն պիտի առնեն։ Ջ Ետքը մենք ալ՝ որ ողջ մնացած ենք՝ անոնցմով միասին պիտի յափշտակուինք ամպերով՝ Տէրոջը առնելու օդին մէջը, եւ անանկ յաւիտեան 17 Տէրոջը հետ պիտի ըլլանք։ * Ուստի միմեանց մխիթարեցէք աս խօսքերով։

Գլ. Ե

1 Կը չարունակէ իր նկարագրութիւնը Քրիստոսի դատաստանի գալուն վրայով։ 16 եւ զանազան խրատներ տալով՝ 23 իր թուղթը կը վերջացնէ։

1 — Հայր՝ ես ժամերուն ու ժամանակներուն համար՝ եղբայրներ՝ Բ պէտք չէ բան մը գրել ձեզի. 2 քանզի դուք ինքներնիդ ազէկ գիտէք թէ † Տէրոջը օր գիշերուան գողի պէս անանկ կը Համնի։ 3 Երբոր ըսելու ըլլան թէ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն է, Տ ան ատենը կորուստը յանկարծակի անոնց վրայ պիտի Համնի Ի յղիին երկանցը պէս, ու պիտի չազատին։ 4 Հայր գուք՝ եղբայրներ՝ խաւարի մէջ չէք, որ ես օրը գողի մը պէս 5 ձեր վրայ Համնի. Բ ինչու որ դուք ամէնքդ լուսոյ որդիք էք ու ցորևկուան որդիք. գիշերուան որդիք չենք, խաւարիէր չենք։ 6 Ըրեմն չքնանանք ինչպէս որ ուրիշները, Բ հապա արթուն ու զգաստ ըլլանք։ 7 Բ Քանզի անոնք որ կը քնանան՝ գիշերը կը քնանան, եւ անոնք որ կ՝արբենան՝ Ի գիշերը կ՝արբենան։ 8 Բայց մենք որովհետեւ ցորևկուան ենք, զգաստ ըլլանք, եւ Նհագուստին ու սիրոյն զրահը վրանիս հագնինք, ու փրկութեան յոյսովն իբրեւ սաղաւարտը ձեր Խ ին չու որ Աստուած մեզ բարկութեան համար չորոշեց, Բ հապա փրկութիւն ստանալու համար մեր Տէր Յիսուս 10 Քրիստոսի ձեռքովը։ Ն Որ ինքը մեզի համար մեռաւ. որպէս զի թէ արթուն ըլլանք եւ թէ քնանանք, 11 իր հետը միասին ապրինք։ Շ Ընոր համար միմեանց մխիթարեցէք եւ իրարու շինութիւն տուէք, ինչպես որ կ՝ընէք ալ։

12 Եւ ձեզի կ՝աղաչենք՝ եղբայրներ՝ Ն որ ճանչնաք ձեր աշխատասիրները ու վերակացուները Տէրոջմով, ու 13 ձեզի խրատ տուողները. Եւ զանոնք մեծապէս պատուեցէք սիրով իրենց գործին համար. Հիբարու։ 14 Հետ խաղաղութիւն ունեցէք. Եւ ձեզի կ՝աղաչենք՝ եղբայրներ՝ * ատանկարգ վարմունք ունեցողները խրատեցէք, * վհատասիրտները միխիթարեցէք, տկարները բռնեցէք, * համբերեցէք բոլորին հետ։ 15 Տեսէք որ չըլլայ թէ մէկը չարութեան փոխարէն չարութիւն հատուցանէ մէկուն, հապա միշտ հետապնդեցէք զիրար ու բոլորին հանդէպ ալ զբարին։ 16 Միշտ ուրախ կենաք, 17 անդադար աղօթեցէք, 18 ամէն բանի մէջ գոհացէք, որովհետեւ Քրիստոս Յիսուսով ձեզի համար Աստուծոյ կամքը այս է։ 19 Հոգին մի՛ մարեցնէք։ 20 Մարգարէութիւնները մի՛ արհամարհէք։ 21 Ամէն բան փորձեցէք, բարին բռնեցէք։ 22 Ամէն տեսակ չարէն հեռու կեցէք։

23 Ինքը խաղաղութեան Աստուածը ձեզ ամբողջապէս սրբացնէ, եւ ձեր ամբողջ հոգին, հոգին ու մարմինը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալուստին անարատ պահուին։ 24 Հաւատարիմ է Նա որ ձեզ կը կանչէ, որ ալ կ՝ընէ։

25 Եղբայրներ՝ մեզի համար ալ աղօթեցէք։

26 Բոլոր եղբայրները սուրբ համբոյրով ողջունեցէք։

27 Ձեզի կ՝երդնուցանեմ Տէրոջմով՝ որ այս թուղթը բոլոր եղբայրներուն կարդացուի։

28 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզի հետ ըլլայ։ Ամէն։

Ցամք Տեառն 54

Բ ա Կոր. ժե. 23, 52։ Բ ա Կոր. ժե. 51։ — Գոր. ա. 9։ Ցայտ. ժա. 12։ ‡ Ցոհ. ժբ. 26։ ժգ. 3։ ժէ. 24։ * Գլ. ե. 11։ — Մատ. իգ. 3, 36։ Գոր. ա. 7։ Բ Գլ. գ. 9։ ‡ Մատ. իգ. 43, 44։ իե. 13։ Ղա. ժբ. 39, 40։ բ Պետ. գ. 10։ Ցայտ. գ. 3։ ժգ. 15։ Բ Ես. ժգ. 6—9։ Ղա. ժէ. 27, 28։ 29։ իա. 34, 35։ բ Թես. ա. 9։ Ե Երեմ. ժգ. 21։ Ովս. ժգ. 13։ Զ Հռով. ժգ. 12, 13։ ա Ցոհ. բ. 8։ Է Եփես. ե. 8։ Ը Մատ. իե. 5։ Ը Մատ. իգ. 42։ իե. 13։ Հռով. ժգ. 11, 12, 13։ ա Պետ. ե. 8։ Ժ Ղա. իա. 34, 36։ Հբ. ժգ. 13։ ա Կոր. ժե. 34։ Եփես. ե. 14։ Ի Գոր. բ. 15։ Լ Ես. ծթ. 17։ Եփես. գ. 14, 16։ Խ Հռով. թ. 22։ Գլ. ա. 10։ ա Պետ. բ. 8։ Ցայտ. գ. 4։ Ծ բ Թես. բ. 12, 13։ Կ Հռով. ժգ. 8, 9։ բ Կոր. ե. 15։ Հ Գլ. գ. 17։ Ն ա Կոր. ժգ. 18։ Փիլ. բ. 29։ ա Տիմ. ե. 17։ Երբ. ժգ. 7, 17։ Շ Մատ. իե. 49։ Ո բ Թես. գ. 11, 12։ Ջ Երբ. ժբ. 12։

Յամի Տեառն 54

Հռով. ժդ. 1։ ժե. 1։ Գաղ. զ. 1, 2։ Գաղ. ե. 22։ Եփե. գ. 2։ Կող. գ. 12։ բ Տիմ. դ. 2։ Ղև. ժթ. 18։ Առակ. ի. 22. իդ. 29. Մատ. ե. 39, 44։ Հռով. ժբ. 17։ ա Կոր. զ. 7։ ա Պետ. գ. 9։ Գաղ. զ. 10։ Գլ. գ. 12։ Եր Կոր. զ. 10։ Փիլ. դ. 4։ Ղու. ժբ. 1։ իա. 36։ Հռով. ժբ. 12։ Եփե. զ. 18։ Կող. գ. 2։ ա Պետ. դ. 7։ Եփե. ե. 20։ Կող. գ. 17։ Եփե. գ. 30։ ա Տիմ. դ. 14։ բ Տիմ. ա. 6։ Տես ա Կոր. ժդ. 30։ ա Կոր. ժդ. 1, 39։

թարեցէք, ՝ տկարներուն ձեռնտու
եղիք, ՝ ամենուն ալ երկայնամի տ
15 եղիք։ ՝ Զգուշացէք՝ չըլլայ որ
մէկը չարութեան փոխարէն չարու-
թիւն հատուցանէ մէկու մը. ՝ հա-
պա ամէն ատեն բարիք ընելու
ետևէ եղիք թէ իրարու, և թէ ա-
16 մենուն։ ՝ Ամէն ատեն ուրախ ե-
17 ղիք։ ՝ Անդադար աղօթք ըրէք։
18 ՝ Ամէն բանի մէջ գոհութիւն
տուէք. ինչու որ ասէ Աստուծոյ
կամքը Քրիստոս Յիսուսով ձեր
19 վրայ։ ՝ Սուրբ Հոգին մի մարէք։
20 ՝ Մարգարէութիւնները մի արհա-
21 մարհէք։ ՝ Ամէն բան փորձեցէք,
22 ՝ բարին ամուր բռնեցէք։ ՝ Ամէն
տեսակ դէշ բաներէն ետ կեցէք։
23 ՝ Եւ ինքը խաղաղութեան Աստուա-
ծը ՝ ձեզ բոլորովին սուրբ ընէ, ՝ ու
ձեր բոլոր հոգին և շունչը ու մար-
մինը անարատ պահուի մինչև մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալու ա-
24 տենը։ ՝ Հաւատարիմ է ան որ
ձեզ կանչեց, որ ինքը պիտի կա-
տարէ ալ։
25 Ե՛ղբայրներ՝ ՝ աղօթք ըրէք մեզի
26 համար։ ՝ Բարև՛ տուէք բոլոր եղ-
բայրներուն սուրբ համբուրով։
27 Կ՛երդմընցընեմ ձեզ Տէրոջմով,
՝ որ ասա թուղթը բոլոր սուրբ եղ-
28 բայրներուն կարդացուի։ ՝ Մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր հետը ըլլայ։ Ամէն։

Յամի Տեառն 54

Ա ա Կոր. բ. 11, 15։ ա Յոհ. դ. 1։ Փիլ. դ. 8։ Գլ. դ. 11։ Փիլ. դ. 9։ Գլ. դ. 13։ ա Կոր. ա. 8։ ա Կոր. ա. 9։ ժ. 13։ բ Թես. դ. 3։ Կող. դ. 3։ բ Թես. դ. 1։ Հռով. ժդ. 16։ Կող. դ. 16։ բ Թես. դ. 14։ Հռով. ժդ. 20, 24։ բ Թես. դ. 18։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

Յամի Տեառն 54

ա բ Կոր. ա. 19։ Թ ա Թես. ա. 3։ Ա ա Կոր. ա. 3։ Դ ա Թես. ա. 2, 3։ գ. 6, 9։ Գլ. բ. 12։ Ե բ Կոր. է. 14։ թ. 2։ ա Թես. բ. 19, 20։ Զ ա Թես. ա. 3։ Է ա Թես. բ. 14։ Ը Փիլ. ա. 28։ Բ ա Թես. բ. 14։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ կը յայտնէ Թեսաղոնիկեցւոց
իր բարի գաղափարը որ ունէր անոնց հաւատ-
քին՝ սիրոյն և համբերութեանը վրայ. 11 և
միանգամայն հալածանքի ժամանակ մխիթա-
րութիւն ունենալու զանազան պատճառներ
յառաջ կը բերէ, որոնց գլխաւորը Աստուծոյ
արդար դատաստանէն կ՛առնէ։

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէ-
ոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցի-
իդ ՝ մեր Հայր Աստուծով ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով. ՝ Շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ
մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քր-
իստոսէն։
3 ՝ Պարտինք ամէն ատեն Աստուծմէ
գոհանալ ձեզի համար՝ եղբայրներ,
ինտոր որ կը վայլէ. քանզի ձեր
հաւատքը շատ աճելու վրայ է, և
ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու վրայ
4 կը շատնայ. ՝ Անանկ որ մենք ալ
ձեզմով կը պարծենանք Աստուծոյ
եկեղեցիներուն մէջը՝ Հ ձեր համբե-
րութեանը ու հաւատքին համար
՝ ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նե-
ղութիւններուն մէջ, որոնց որ դուք
5 կը համբերէք. ՝ Որ ՝ Աստուծոյ
արդար դատաստանին ապացոյցը՝
որ դուք արժանանաք Աստուծոյ
թագաւորութեանը, ՝ որուն հա-
մար ալ նեղութիւն կը կրէք.
6 ՝ Քանզի Աստուծոյ առջևը իրա-
ւունք է՝ ձեզի նեղութիւն տուողնե-
7 րուն նեղութիւն հատուցանել, Եւ
ձեզի նեղութիւն կրողներուդ՝
՝ մեզի հետ հանգիստ, ՝ Տէր Յի-
սուսի երկինքէն յայտնուելու ա-
տենը իր զօրաւոր հրեշտակներովը,
8 ՝ Բորբոքած կրակով վրէժ առնելու
անոնցմէ՝ ՝ որ Աստուած չեն ճանչ-
նար, ՝ և որ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի աւետարանին չեն ՝ նազանդիր.
9 ՝ Որոնք պիտի պատժուին յաւի-
տենական սատակումով՝ Տէրո-
ջը երեսէն ու ՝ անոր զօրութեանը
10 փառքէն, Հ Երբոր ինքը գայ փա-
ռաւորուելու իր սուրբերուն մէջը,
՝ և հիանալի ըլլալու բոլոր հաւա-
տացեալներուն մէջը, (ինչու որ
մեր վկայութիւնը ձեր մէջը հաւա-
11 տացուեցաւ,) ան օրը։ Ա ս
պատճառովս ալ ամէն ատեն ձեզի
համար աղօթք կ՛ընենք, ՝ որ մեր
Աստուածը ձեզ արժանի ընէ ՝ Իր
կոչմանը, և ՝ բարութեան բոլոր
հաճութիւնը կատարէ, ՝ ու հա-
12 ւատքին գործը զօրութիւնով. ՝ Որ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ա-
նունը փառաւորուի ձեր մէջը, և

Յամի Տեառն 54

Ժ Յայտ. զ. 10։ Ի Յայտ. ժդ. 13։ Լ ա Թես. դ. 15։ Յուդ. 14։ Ի Երբ. ժ. 27։ ժբ. 29։ բ Պետ. գ. 7։ Յայտ. իա. 8։ Ժ Սաղ. հթ. 6։ ա Թես. դ. 5։ Լ Հռով. բ. 8։ Հ Փիլ. գ. 19։ բ Պետ. դ. 7։ Ն բ Օր. լդ. 2։ Ես. բ. 19։ Գլ. բ. 8։ Ղ Սաղ. ձթ. 7։ Ճ Սաղ. կը. 35։ Մ Հմբ. 5։ Յ ա Թես. ա. 3։ Ն ա Պետ. ա. 7։ դ. 14։

Յամի Տեառն 54

դուք ալ անոր միջը՝ մեր Աստուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհացը հասնիմնաս ։

ԳԼ · Բ

1 Կը խնդրէ անձնական որ հաւատամք կենաց իրենց ընդունած ճշմարտութեանը մէջ · 3 կը ցուցնէ թէ անոնք հաւատարէն պիտի ազատուին, 9 և Աստուած պիտի յայտնուի Տէրոջը օրը գալէն առաջ · 15 իր առջի յորդորութիւնը կը կրկնէ, ու աղօթք կ'ընէ անոնց համար ։

1 Կ'ազաչենք ձեզի՝ եղբայրնե՛ր՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալուստանը եւ մեր անոր քովը ժողովուելնիս համար ,

2 վասն զի չհամար , թէ Հոգիով ու թէ խօսքով , ոչ ալ թուղթով մը իբր թէ մեզմէ եղած հասած ըլլայ :

3 Հոգ մի ընէ ձեզ խաբէ մէկ կերպով մը . քանի որ ան օրը պիտի չգայ՝ եթէ որ ապստամբութիւնը առաջ չգայ , ու յայտնուի մեղսագործը , կորստեան որդին ,

4 որ կը հակառակի ու կ'ելլէ ամէն աստուածի կամ պաշտամունքի դէմ , մինչեւ որ ինքը նստի իր տաճարին մէջ իբրեւ Աստուած ցուցնելով թէ ինքը Աստուած է ։

5 Չէք յիշեր որ երբ ձեր քովը էի , այս բաները կ'ըսէի ձեզի ։

6 Ու հիմա դուք կը գիտնաք զի ան իր ժամանակին մէջ պիտի յայտնուի ։

7 Վասն զի անօրէնութեան խորհուրդը գործի կը դրուի արդէն , միայն որ հիմա կ'արգիլէ , մինչեւ որ ինքը միջէն վերնայ ։

8 Ու յետոյ անօրէնը պիտի յայտնուի , զոր Տէր Յիսուս իր բերնին հոգիովը պիտի սպանէ , ու իր գալստեան փայլուն երեւոյթովը պիտի կործանէ ։

9 Անոր գալուստը՝ որ Սատանային ազդեցութեամբ է , բոլոր զօրութիւնով ու նշաններով ու սուտ հրաշքներով ,

10 ու անիրաւութեան բոլոր խաբէութիւնովը կորստեան համար անոնց՝ որ չընդունեցին սիրոյ ճշմարտութիւնը , որպէսզի փրկուին ։

11 Ասոր համար Աստուած ալ պիտի ղրկէ անոնց մէջ մոլորութիւն , որ հաւատան սուտին ,

12 որպէսզի դատապարտուին ամէն անոնք որ չհաւատացին ճշմարտութեան , հապա անօրէնութեան յօժարացան ։

13 Բայց մենք պարտական ենք միշտ Աստուծմէ զձեզի համար ո՛վ եղբայրնե՛ր , Տէրոջմէ սիրուած եղբայրներ , որովհետեւ Աստուած ձեզ սկիզբէն ընտրեց փրկութեան համար Հոգիին սրբացումովը ու ճշմարտութեան հաւատալով ,

14 որուն համար ալ կանչեց մեր աւետարանովը՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառքը ստանալու ։

15 Ուստի եղբայրնե՛ր՝ հաստատ կեցէ՛ք , ու պինդ բռնեցէ՛ք այն աւանդութիւնները որ սորվեցաք թէ խօսքով ու թէ մեր թուղթով ։

16 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս ու մեր Հայրը Աստուած , որ մեզ սիրեց ու տուաւ մեզի յաւիտենական մխիթարութիւն եւ բարի յոյս շնորհքով ,

17 մխիթարէ ձեր սիրտերը եւ հաստատէ ամէն բարի խօսքերու եւ գործերու մէջ ։

ԳԼ · Գ

1 Կը խնդրէ որ անոնք աղօթք ընեն իրեն համար , 3 անոնց վրայ իր ունեցած վստահութիւնը կը յայտնէ , 5 անոնց համար Աստուծոյ սէրն ու Քրիստոսի համբերութիւնը կը յայտնէ , 6 զանազան պատուիրաններ կուտայ , մանաւանդ ծուլութենէն և անճարակ ընկերներէ հեռու կենալու վրայով , 16 և իր խօսքը աղօթքով ու բարեմաղթով կը վերջացնէ ։

1 Վերջապէս ո՛ եղբայրնե՛ր , մեզի համար աղօթք բռնե՛ք , որ Տէրոջը խօսքը յառաջանայ ու փառաւորուի ,

2 ինչպէս որ ձեր մէջը . եւ որ անիրաւ ու չար մարդիկներէն ազատինք . քանի որ ամէնը հաւատարիմ չունին ։

3 Հապա Տէրը հաւատարիմ է , որ ձեզ պիտի հաստատէ եւ չարէն պահէ ։

4 Ու վասն ձեր վստահութիւն ունինք Տէրոջմով , թէ ինչ որ ձեզի պատուիրեցինք՝ կ'ընէք ու պիտի ընէք ալ ։

5 Եւ Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ սիրոյն ու Քրիստոսի համբերութեանը ուղղէ ։

6 Ու ձեզի կը պատուիրենք՝ եղբայրնե՛ր՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը , հոր ետ քաշուիք եղբօրմէ՝ որ անկարգութեամբ կը վարուի , ու չի համեմատիր այն աւանդութեանը՝ զոր մեզմէ առաք ։

7 Վասն զի դուք ինքներնիդ գիտէք թէ ինչպէս պարտի մեզ նմանուիլ , քանի որ անկարգ չեղանք ձեր մէջ ։

8 Ոչ ալ ուտեցինք հացը մեզի համար առանց վարձքի , հապա գործով ու աշխատանքով գիշեր ու ցորեկ կը գործէինք՝ ձեզմէ մէկուն ծանրութիւն չըլլալու համար ։

9 Ոչ թէ չունինք իշխանութիւն , հապա որ անձներնիս ձեզի օրինակ ընենք՝ որ մեզի նմանիք ։

10 Վասն զի երբոր մենք ձեր քովը էինք՝ սա ձեզի կը պատուիրէինք , թէ եթէ մարդ չուզէ գործել , թող ալ չուտէ ։

11 Լսած ենք որ ոմանք անկարգ կերպով կ'ապրին ձեր մէջ , ոչինչ կը գործեն , հապա ուրիշներու գործերուն մէջ կը խառնուին ։

12 Այսպիսիներուն կը պատուիրենք ու կը յորդորենք Տէր Յիսուս Քրիստոսով , որ հանդարտութեամբ գործելով իրենց հացը ուտեն ։

13 Իսկ դուք , եղբայրնե՛ր , մի՛ ձանձրանաք բարի գործ ընելու մէջ ։

14 Եթէ մէկը մեր այս թուղթիս խօսքին չհնազանդի , նշանակեցէ՛ք զայն , ու մի՛ խառնուիք անոր հետ , որպէսզի ամչնայ ։

15 Բայց թշնամի մի՛ համարիք զայն , հապա նուիրական եղբայր մը խրատեցէ՛ք ։

16 Հիմա խաղաղութեան Տէրը ինքը ձեզ միշտ ամէն կերպով խաղաղութիւն տայ ։ Տէրը ձեզ բոլորիդ հետ ըլլայ ։

17 Ես Պաւղոս ձեռքովս կը գրեմ , որ ամէն թուղթի մէջ նշան է ։ Ես այսպէս կը գրեմ ։

18 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզ բոլորիդ հետ ըլլայ ։ Ամէն ։

Յամի Տեառն 54

Առ Գաղատացիս · Ժէ · 22 · ա Թես · Բ · 12 · ա Պետ · Ե · 10 ։

Ա Կոր · Ժգ · 13 · Փիլ · գ · 1 ։

Ա Կոր · Ժ · 2 · Բ · գ · 6 ։

Է Փլ · ա · 1 , 2 ։

ա ա Գօ · գ · 10 · Յայտ · ա · 5 ։

ա ա Պետ · ա · 3 ։

Ա Կոր · ա · 8 · ա Թես · գ · 13 · ա Պետ · Ե · 10 ։

ա Եփ · գ · 19 · Կող · գ · 3 · ա Թես · Ե · 25 ։

Բ Հով · Ժե · 31 ։

Է Գոր · Ըէ · 24 · Հով · ժ · 16 ։

* Կամ՝ հաւատարմութիւն

Գ ա Կոր · ա · 9 · ա Թես · Ե · 24 ։

Ե Գօ · Ժէ · 15 · Բ Պետ · բ · 9 ։

Ը Բ Կոր · Է · 16 · Գող · Ե · 10 ։

Ե ա Պն · ԺԹ · 18 ։

Ը Հով · Ժգ · 17 · Հմր 14 · ա Տիմ · գ · 5 · Բ Գօ · 10 ։

Ի ա Կոր · Ե · 11 · 13 ։

Հ ա Թես · գ · 11 · Ե · 14 · Հմր 11 · 12 , 14 ։

Է Գէ · Բ · 14 ։

Ե ա Կոր · գ · 16 · ժ · 1 · ա Թես · ա · 6 · 7 ։

Ի ա Թես · Բ · 10 ։

Ե Գոր · Ժբ · 3 · Ի · 84 · Բ Կոր · ժ · 9 · ա Թես · Բ · 9 ։

Ե ա Կոր · Թ · 6 · ա Թես · գ · 6 · 7 ։

Հ Հմր 7 ։

Ե Ծն · գ · 19 · ա Թես · գ · 11 ։

Է Հմր 6

ա ա Թես · գ · 11 · ա Տիմ · Ե · 13 · ա Պետ · գ · 15 ։

Ձամի Տեառն 54

Յա թագ. գ. 11։
Յ Եզեկ. գ. 28։
Ե Գաղ. գ. 9։
Ե Մատ. ԺԹ. 17։ ա Կոր. Ե. 9. 11։ Հբր 6։
Գաղ. ԺԹ. 17։ ա թագ. Ե. 14։

գործ մը չեն գործեր, հապա հե-
12 տաբերքիր կը պատրոն։ Ո՞անանկ-
ներուն պատուէր կու տանք ու
կ՚ազաւնեք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսով, որ հանդարտութեամբ
գործեն և իրենց հացը ուտեն։
13 Բայց դուք՝ եղբայրներ՝ Ե մի՛ ձանձ-
14 րանաք բարիք գործելէն։ Իսկ
թէ որ մէկը չհնազանդիր մեր խօս-
քին ա՛ն թուղթով, դուք նշանա-
կեցէք անիկայ, ու անոր հետը մի՛
15 խառնուիք, որ ամչնայ։ Բայց
չդրկայ թէ թշնամի պէս սեպէք ա-
նիկա։ Հապա եղբօր պէս խրատե-
16 ցէք։ Ո՞նչ ինքը խաղաղութեան
Տէրը ամէն կերպով ձեզի խաղա-
ղութիւն տայ ամէն առեն։ Տէրը
ձեր ամենուն հետը ըլլայ։
17 Ես՝ ողջոյնը իմ ձեռքիս՝ Պօ-
ղոսիոնս է, որ ամէն թուղթերուն
մէջ նշան է. առանկ կը գրեմ։
18 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շը-
նորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։
Ամէն։

Ձամի Տեառն 54

Ե Տիմ. գ. 10։
Հռով. ԺԱ. 33։ ԺԶ. 20։ ա Կոր. Ժգ. 33։ Բ Կոր. Ժգ. 11։ ա թես. Ե. 23։
Ես Կոր. Ժգ. 21։ Կող. գ. 18։
Հռով. Ժգ. 24։

ԵՒՍՓԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՒՍՓԻՆԻՆ

ԵՒ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

Ձամի Տեառն 65

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ներածութիւն Տիմոթէոսին միայն կը ձգէ ան պատուէրը որ ինքը Մակեդոնիա գացած ատենը տուեր էր անոր. 5 կը խօսի օրէնքին ուղիղ գործածութեանը և նպատակին վրայով. 11 իր առաքելական պարտքին կանչուելուն վրայով. 20 և Հիմենոսին ու Ղէորգոսանդրոսին վրայով։

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առա-
քեալը Ե՝ մեր Փրկիչ Աստուծոյ և
Ե՝ մեր յոյսը եղող Քրիստոս Յիսու-
2 սի Ե՝ Տիմոթէոսի
Ե՝ հարազատ որդւոյս հաւատ-
քով. Ե՝ Ողջոյն ե՝ ողորմութիւն ե՝
խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր
Հօրմէն և Քրիստոս Յիսուս մեր
Տէրոջմէն։
3 Ինչպէս որ քեզի ազաչեցի Եփե-
սոս մնալու, Ե երբոր ես Մակեդո-
նիա կ՚երթայի, ըսր պատուիրես
մէկ քանիներուն օտար ուսմունք
4 չտարբերցնել, Ե՝ ես չհայիլ առաս-
պելներու ու ազգահամարներու՝
որ վերջ չունին, Ե՝ որոնք աւելի
վէճեր կը պատճառեն քան թէ
Աստուծոյ հոգեւոր Ե՝շինութիւնը՝ որ
5 Ե՝ըմբ հաւատքով։ Իսկ պատուի-
րանքին վախճանը սէր է՝ ելսող
սրտով ու բարի խղճմտանքով և
6 անկեղծ հաւատքով. Որոնցմէ
խոտորելով ոմանք Ե՝փուճ խօս-
7 քերու եռեւէ գացին. Օրինաց
վարդապետ ըլլալ կ՚ուզեն, Ե՝բայց
իրենք չեն հասկնար ինչ որ կը
խօսին, ոչ ալ ան բաները՝ որոնց
8 համար ոտք կը կոխեն։ Ե՝բայց գի-
տենք որ օրէնքը բարի է, Ե՝թէ
որ մէկը անիկայ օրինաւոր կեր-
9 պով գործածելու ըլլայ։ Ե՝բայց
սա Ե՝ոգ գիտնալ որ արդարներուն
համար չէ օրէնքը, հապա անօրէն-
ներուն ու անհնազանդներուն հա-
մար, ամբարիշտներուն և մե-
ղաւորներուն, անսուրբներուն և
պիղծներուն, հայր ու մայր զար-
նողներուն, մարդասպաններուն,
10 պոռնիկներուն, արուապէտներուն,
մարդ գողցողներուն, սուտերու-
նեներուն, սուտ երդում ընողներուն,
և Ե՝թէ ուրիշ ինչ որ հակառակ է
11 ողջամիտ վարդապետութեան, Ե՝ըմր
երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւե-
տարանին համեմատ է, Ե՝ան որ ին-
12 ծի յանձնուեցայ։ Ես՝ շնորհակալ
եմ անոր՝ Ե՝որ զիս զօրացուց, Ե՝ը-
նէ՞ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը,
Ե՝որ հաւատարիմ սեպելով զիս՝ Ե՝ա-
պաստաւորութեանը մէջ դրաւ.
13 Ե՝ըմր առաջուց հայհոյիչ էի ու հա-
լածող և թշնամանող. բայց ողոր-
մութիւն գտայ, Ե՝ինչու որ ան-
հաւատութեան մէջ չհասկնալով ը-
14 րի. Ես մեր Տէրոջը շնորհքը խիստ
չատ եղաւ. Ես՝է՞ հաւատքով և սի-
րով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է։
15 Ե՝ա խօսքը հաւատարիմ է ու
բոլորովին ընդունելութեան ար-
ժանի, Ե՝որ Քրիստոս Յիսուս աշ-
խարհը եկաւ մեղաւորները փրկե-
16 լու, որոնց գլուխը ես եմ. Բայց
անոր համար ողորմութիւն գտայ,
որ պինա առաջ Յիսուս Քրիստոս
իմ վրաս ցուցնէ բոլոր երկայն-
մտութիւնը՝ օրինակ ըսլլա՞ս ա-
նոնց որ պիտի հաւատային ի-

Ձամի Տեառն 65

Գաղ. գ. 19։ ե. 23։
Գլ. գ. 3։ Բ Տիմ. գ. 3։ Տիտ. ա. 9։ բ. 1։
Գլ. գ. 15։
Յա Կոր. թ. 17։ Գաղ. բ. 7։ Կող. ա. 25։ աթես. բ. 4։ Գլ. բ. 7։ Բ Տիմ. ա. 11։ Տիտ. ա. 3։
Բ Կոր. Ժբ. 9։
Յա Կոր. Է. 25։
Ե Բ Կոր. գ. 5, 6։ գ. 1։ Կող. ա. 25։
Գաղ. բ. 3։ Ժ. 1։ ա Կոր. ԺԱ. 9։ Փիլ. գ. 6։
Գաղ. ա. 34։ Յովհ. ժ. 39։ 41։ Գործ. գ. 17։ ԺԳ. 9։
Հռով. ե. 20։ ա Կոր. Ժե. 10։
Բ Տիմ. ա. 13։
Գաղ. Է. 47։
Գլ. գ. 1։ գ. 9։ Բ Տիմ. բ. 11։ Տիտ. գ. 8։
Ա Տես. Ժ. 13։ Մատ. բ. 17։ Գաղ. ե. 32։ Ժ. 10։ Հռով. ե. 8։ աՅովն. գ. 5։
Ես Կոր. գ. 1։

Ցամաք Տեառն 65

ա Պաւղ. ժ. 16։ ճխե. ։ 13։ Գաղ. է. 14։ ԳԼ. գ. 15։ 16։

բ Հռով. ։ 22։

ց Ցօհ. ։. 18։ Երբ. ժա. 27։ ։ Ցօհ. գ. 12։

ա Հռով. ժգ. 27։ Ցուզ. 25։

ա Ոմանք՝ միայն խոստան

ֆ ա Պե. իխ. 11։

բ ԳԼ. գ. 13։ 14. 20։ բ Տիմ. բ. 2։

ց ԳԼ. գ. 14։

ֆ ԳԼ. գ. 12։ բ Տիմ. բ. 3։ գ. 7։

ա ԳԼ. գ. 9։

ք ԳԼ. գ. 9։

ֆ բ Տիմ. բ. 17։

ֆ բ Տիմ. գ. 14։

ֆ ա Կոր. ։. 5։

ղ Գործ. ժգ. 45։

ա Եզր. գ. 10։ Երեմ. իխ. 7։

ք Հռով. ժգ. 1։

ֆ Հռով. ժբ. 2։ ԳԼ. ։. 4։

ֆ ԳԼ. ա. 1։ բ Տիմ. ա. 9։

ֆ Եզեկ. ժբ. 23։ Ցօհ. գ. 16։ 17։ Տիտ. բ. 11։ բ Պետ. գ. 9։

ղ Ցօհ. ժէ. 3։ բ Տիմ. բ. 25։

ֆ Հռով. գ. 29։ 30։ ժ. 12։ Գաղ. գ. 20։

ը Երբ. բ. 6։ թ. 15։

ք Պատ. ի. 28։ Մրկ. ժ. 45։ Եփես. ։. 7։ Տիտ. բ. 14։

ֆ Հռով. ։. 6։ Գաղ. գ. 5։ Եփես. ա. 10։ գ. 5։ Տիտ. ա. 3։

բնեն, յաւիտենական կենաց համար։

17 Ընդ յաւիտենական թագաւորին՝ որ է անեղծ ու չանհետանալի է, ա միայն Աստուծոյն ֆ փառք ու պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

18 ֆԱս պատուէրը կ՚ամանդեմ քեզի՝ իմ որդեակս Տիմոթէոս, ըստ վերայադրուած առաջուց եղած մարգարէութիւններուն համեմատ, որ ատոնցմով պատերազմիս ֆիան բարի

19 պատերազմը, ա Եւ ունենաս հաւատը ու մաքուր խղճմտանք, որն որ մէկ քանիները իրենցմէ մէկդի ձգելով՝ ֆնաւակոտութիւն կրեցին

20 հաւատքին կողմանէ. Որոնցմէ են ֆՀիմինոս ու ֆԱղէքսանդրոս, Է որոնք ես Սատանային մատնեցի, Հոր սորվին հայհոյութիւն չընել։

ԳԼ. Բ

1 Կը յորդորէ ազօթք ու գոհութիւն մատուցանել ամէն մարդոց համար, և ասոր պատճառն ալ, յատուկ կը բերէ. 9 կը ցուցնէ թէ կիներ ինչո՛վ զարդարուելու են. 12 թէ անոնց թշնամութիւն չեմ սորվեցընելու. 15 և թէ պիտի փրկուին օրգնութեամբ՝ թէ որ հաւատքի մէջ կենան։

1 Ընդ կ՚աղաչեմ ամէն բանէն առաջ ազօթք ընել, խնդրուածք, ազաչանք, գոհութիւն

2 ամէն մարդոց համար, ա Մանաւանդ թագաւորներուն և Է բոլոր իշխանաւորներուն համար. որ խաղաղ ու հանդարտ կեանք վարենք բոլորովին աստուածապաշտութիւնով ու

3 պարկեշտութիւնով։ ֆԻնչո՛ւ որ ան է ազէկը ու ընդունելին ֆմեր Փրկիչ

4 Աստուծոյն առջեւը. Է Որ կ՚ուզէ թէ ամէն մարդիկ փրկուին ու ճշմարտութիւնը ճանչնալու գան։ Է Քանզի մէկ Աստուած մը կայ, ու մէկ միջնորդ մը Աստուծոյ ու մարդոց մէջը՝ Քրիստոս Յիսուս մարդը,

6 Է Որ իր անձը ամենուն տեղը փրկանք տուաւ՝ Է իր ատենին Է վկայութիւնն

7 բլլալու. Ես Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ, (Է ճշմարիտ կ՚ըսեմ ֆ Քրիստոսով Ես ատ չեմ խօսիր,) Է հեթանոսներուն վարդապետ Հաւատքով ու ճշմարտութեամբ։

8 Ուզեմ որ Էրիկ մարդիկ ֆամէն տեղ ազօթք բնեն՝ Հաւրը ձեռքեր վերցընելով առանց բարկութեան ու երկմտութ.

9 թեան։ Ինչպէս ալ կիներնէր վայրկեաց Հագուստով, ամօթխածութեամբ և պարկեշտութեամբ ինքզինքնին զարդարեն. չէ թէ հիւսուածքներով կամ ոսկիով կամ մարգարիտներով կամ մեծագին

10 Հանդերձներով. Հապա բարի գործքերով՝ ինչպէս որ կը վայլէ աստուածապաշտութիւնը դաւանող

11 կիներուն։ Կնիկ մարդը թող սորվի լռութեամբ ամէն ճոգանութ.

12 գութիւնով։ ֆԹայց կնիկ մարդու հրաման չեմ տար սորվեցընելու, Ժ ոչ ալ էրիկ մարդուն իշխելու, հապա լուռ կենալու։ Ինչու որ

13 Ադամ առեղծուեցաւ, ապա Եւա։

14 Եւ Ադամ չխաբուեցաւ, հապա կինը խաբուեւ

15 ցաւ ու յանցանք գործեց. Սակայն պիտի փրկուի անկիսկ որդեծնութեամբ, թէ որ կենան հաւատքի և սիրոյ ու սրբութեան մէջ պարկեշտութիւնով։

ԳԼ. Գ

1 Կը ցուցընէ թէ եպիսկոպոսները՝ սարկաւագները ու անոնց կիներուն ինչ վարմունքի տէր բլլալու են, 14 և թէ ինչ նպատակով ինքը սա բաները կը գրէ Տիմոթէոսին. 15 կը խօսի եկեղեցիին վրայով և անոր մէջը քարոզուած ու ընդունուած սուրբ վարդապետութեանը վրայով։

1 ա Սա խօսքը հաւատարիմ է, Է թէ որ մէկը եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ՝ ֆաղէկ գործի կը ցանկայ։

2 Ուստի պէտք է եպիսկոպոսին անթատ բլլալ, Է մէկ կնկան մը էրիկ, զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, հիւրասէր, ուսուցչընելու յարմար,

3 Ոչ գինեմոլ, ոչ զարնող, հապա Էհանդարտ, ոչ կռուազ, Էոչ արծաթասէր. Որ իր տանը աղէկ վերակացութիւն ընող բլլայ, Էիր զաւակները ՀնազանդութեանՀ մէջ պահելով բոլոր ծանրաբարոյութեամբ.

5 (Հապա թէ որ մէկը իր տանը վերակացութիւն ընելը չգիտնայ, ինչպէս Աստուծոյ եկեղեցւոյն հո-

6 գաբարձու պիտի բլլայ.) Ոչ ալ նորահաւատ բլլայ. Որ չբլլայ թէ հպարտանալով Սատանային դատապարտութեանը մէջ իյնայ։

7 Է Հապա պէտք է անոր դուրսէն եղողներէն ալ բարի վկայութիւն ունենայ, որ չբլլայ թէ նախատինքի մէջ ու ֆՍատանային որոգայթին մէջը իյնայ։

8 Նոյնպէս ալ սարկաւագները ըլլան ծանրաբարոյ, ոչ երկլեզու, ոչ գինեսէր, ոչ անարդ շահասէր.

9 խնդրութեան առեւէ եղող. Է Հապա հաւատքին խորհուրդը պահեն մաքուր խղճմտանքով։

10 Եւ ասոնք ալ առաջ թող փորձուին, ետքը՝ թէ որ անմեղադրելի գտնուին, սարկաւագութեան պաշտօնը կա-

11 տարեն։ Կիներն ալ ծանր կինկներըՀ՝ ծանրաբարոյ ըլլան, ոչ չարախօս, հապա զգաստ, ամէն բանի

12 մէջ հաւատարիմ։ Սարկաւագները մէկ կնկան մը էրիկ բլլան,

Ցամաք Տեառն 65

ա Պետ. գ. 4։

ֆ Յովր. ժգ. 34։

ք Եփես. ե. 24։

ֆ Ծն. ։. 27։ բ. 18։ 22։ Յովր. ժա. 8։ 9։

Է Ծն. գ. 6։ բ Կոր. ժ. 3։

ա ԳԼ. ։. 15։

Է Գոր. ի. 28։ Փիլ. ։. 1։

ֆ Եփես. գ. 12։

ֆ Տիտ. ։. 6։ ԸՀ։

Է ԳԼ. ե. 9։

Հ բ Տիմ. բ. 24։

Է Հմր. 8։ Տիտ. ։. 7։

ը բ Տիմ. բ. 24։

ի բ Տիմ. բ. 24։

ֆ ա Պետ. ե. 2։

Է Տիտ. ։. 6։

ե Ես. ժգ. 12։

Է Գոր. իբ. 12։ ա Կոր. ե. 12։ ա Թես. գ. 11։

ֆ ԳԼ. գ. 9։ բ Տիմ. բ. 26։

ֆ Գոր. գ. 3։

Հ Հմր 3։ Դե. ժ. 9։ Եզեկ. իգ. 21։

Ֆ ԳԼ. ։. 19։

Է Տիտ. բ. 3։

Յամի Տեառն 65

և էբենոյ զաւակներուն ու իրենց տանը ազիկ վերակացու թիւն ընող
13 ըլլան ։ Քանզի անոնք որ սարկաւագութեան պաշտօնը ազիկ կը կատարեն , բարի աստիճան մը իրենց կը շահին ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքին մէջ շատ համարձակութիւն ։
14 Ես բաները կը գրեմ քեզի , յու-
15 սալով մօտերս քեզի գալ . Բայց եթէ ուշանալու ըլլամ , որ դիտնաս թէ ինչպես պէտք է քեզի Աստուծոյ տանը մէջ պտրտիլ , որ կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին է , ճշմարտութեան սիւնը ու հաս-
16 տատութիւնը ։ Եւ յայտնապէս մեծ է աստուածպաշտութեան խորհուրդը . Աստուած մարմինով յայտնուեցաւ , Հոգիով արդարացաւ , Հրեշտակներուն երեցաւ , հեթանոսաց մէջ քարոզուեցաւ , աշխարհի մէջ հաւատացուեցաւ , փառքով համբարձաւ ։

Գլ . Դ

1 Բացարեալը կ՚ըսէ թէ յետին ժամանակներուն ոմանք հաւատքէն պիտի մոլորին . 6 զանազան պատուէրներ կու տայ Տիմոթէոսին , որ իրեն յանձնուած պաշտօնին մէջ թերութիւն մը չգտնուի ։

1 Բայց Հոգին յայտնի կ՚ըսէ , թէ յետին առածներուն մէկ քանիներուն հաւատքէն պիտի ապրատամբին , հետ մոլորեցուցիչ ոգիներու ու դիւաց ուսմունքներու ուշադրութիւն պիտի տան ,
2 ի սեպհականներուն կեղծաւորութեամբ , ըսորոնց խղճմտանքը խան-
3 ձած է . ի Որոնք ամուսնանալին պիտի արգիլեն , ըև եղ պիտի պահեն կերակուրներէն՝ որ Աստուած ստեղծեր է ի որ հաւատացեալները և ճշմարտութիւնը ճանչցողները ի գոհութեամբ վայելեն ։
4 ի Վասն զի Աստուծոյ ամէն ստեղծածը բարի է՝ ու մերժելու բան մը չկայ , թէ որ գոհութեամբ ըն-
5 դունուի . քանզի Աստուծոյ խօսքովը ու աղօթքով կը սրբուի ։
6 Ես բաները եղբայրներուն յիշեցնելով՝ Յիսուս Քրիստոսի բարի պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս , ևս պիտի սնանիս հաւատքին խօսքովը և ան բարի վարդապետութիւնովը , որուն հետևած եղար ։
7 ի Բայց պիղծ ու պառաւական առասպելներէն ետ կեցիր . ի և զգաստանալ եղիր աստուածպաշտութեան
8 վարժեցուր . ի Վասն զի մարմինին վարժութիւնը քիչ բանի օգտակար է , ի բայց աստուածպաշտու-

Յամի Տեառն 65

թիւնը ամէն բանի օգտակար է , ի որ թէ՛ ներկայ և թէ ապառնի կեանքի
9 խոստմունքը ունի ։ Ճշմ խօսքը հաւատարիմ է և բոլորովին ըն-
10 դունելու արժանի ։ ի Ինչու որ բուն ասոր համար կ՚աշխատինք ու նախատինք կը կրենք . ի վասն զի կենդանի Աստուծոյ յուսացեր ենք , ի որ ամէն մարդոց Փրկիչն է , մանաւանդ հաւատացեալներուն ։
11 բուն ։ Ես բաները պատուիրէ՛ և
12 ու սորվեցուր ։ Ձըլլայ որ մէկը քու մանկութիւնդ անարգէ . ի հապա դուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն՝ խօսքով , վարմունքով , սիրով , հաւատքով և մաքրութեամբ ։
13 բու թեամբ ։ Մինչև որ ես գամ՝ մի՛ տր գիր կարդալու , յորդորելու ,
14 լու , սորվեցընելու ։ Ընհոգ մի՛ բլլար քու վրադ եղած պարգևին վրայով , որ մարգարէութեամբ քեզի տրուեցաւ՝ Երէցներուն ձեռ-
15 քերը ի վրադ դրուելովը ։ Ասոնց վրայ խորհէ՛ ու ասոնց մէջը պարապէ , որ քու յառաջադիմութիւնդ ի ամենուն յայտնի ըլլայ ։
16 Զգուշացիր քու անձիդ ու վարդապետութեանդ՝ ի միշտ ասոնց մէջ կեցիր . քանզի այդպէս ընելով , ի քեզ ալ պիտի ապրեցընես , ևս անոնք ալ որ քեզի մտիկ կ՚ընեն ։

Գլ . Ե

1 Կանայներ կու տայ յանդիմանելու վրայով ։ 3 արգևարիներու 17 և ծերերու վրայով ։ 23 յատուկ պատուէր մըն ալ կու տայ Տիմոթէոսին առաջնորդութեանը վրայով ։ 24 կը ծանուցանէ թէ ոմանց մեղքերը իրենցմէ առաջ գատաստանի կ՚երթան , և ոմանց մեղքերը իրենց ետևէն կու գան ։

1 Ծերը սաստիկ մի՛ յանդիմաներ , հապա հօր պէս յորդորէ՝ եր-
էյ . երիտասարդները՝ եղբայրներու
2 պէս , պառաւները՝ մայրերու պէս , դեռահասուկ կիրկիները՝ քոյրերու պէս՝ ամէն ներս մաքրութիւնով ։
3 Որբևարիները պատուէ՛ ի անոնք որ
4 ճշմարտապէս որբևարի են ։ Հապա թէ որ մէկ որբևարի մը զաւակներ կամ թոռներ ունենայ , թող անոնք առաջ սորվին իրենց տանը մէջ որիշական զուարճութիւնը տալ , ևու փոխարէնը հատուցանել իրենց ծնողացը . Ընչու որ ան ի բարի և ընդունելի Աստուծոյ առ-
5 ջևը ։ Բայց ան որ ճշմարտապէս որբևարի է ու մինակ մնացած , իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած է , ևև պիշեր ցորեկ ի աղօթքի ու ազաչան-
6 քի կը պարապի ։ Բայց փափկասէր ևքևանդին մեռած է ։
7 Ընչ ևս բաները պատուիրէ՛ որ անա-
8 պատ ըլլան ։ Բայց թէ որ մէկը իրենները ի ու մանաւանդ իր ըն-

Յամի Տեառն 65

ի Տես Ա տա . իե . 21 ։ ի Եփես . բ . 21 . 22 ։ բ Տիմ . բ . 20 ։ յ Յհ . ա . 14 ։ ա Յհ . ա . 2 ։ ն Ա տա . գ . 16 ։ Յհ . ա . 32 . 33 ։ ժե . 26 ։ ժգ . 8 . 9 ։ Հռով . ա . 4 ։ ա Պետ . գ . 18 ։ ա Յհ . ե . 6 . եէ ։ ը Ա տա . իբ . 2 ։ Ա տբ . ժգ . 5 ։ Դատ . բ . 13 ։ իգ . 4 ։ Յհ . ի . 12 ։ Եփես . գ . 10 ։ ա Պետ . ա . 12 ։ ժ Դտր . ժ . 34 ։ ժգ . 46 . 48 ։ Գաղ . բ . 5 ։ Եփես . գ . 5 . 6 . 8 ։ Հռով . ի . 18 ։ Կող . ա . 27 . 28 ։ Գլ . բ . 7 ։ ի Կող . ա . 6 . 23 ։ ղ Ղտ . իգ . 51 ։ Դտր . ա . 19 ։ ա Պետ . գ . 22 ։

— Յհ . ժգ . 13 ։ բ Թես . բ . 3 ։ բ Տիմ . գ . 1 . եէ ։ բ Պետ . գ . 3 ։ ա Յհ . բ . 18 ։ Յհ . գ . 4 . 18 ։ բ ա Պետ . ա . 20 ։ ֆ բ Տիմ . գ . 13 ։ բ Պետ . բ . 1 ։ Յայտ . ժգ . 14 ։ ր Դան . ժ . 35 . 37 . 38 ։ Յայտ . իե . 20 ։ ի Ա տա . է . 15 ։ Հռով . ժգ . 18 ։ բ Պետ . բ . 3 ։ ը Եփես . գ . 9 ։ ե ա Կոր . է . 28 . 36 . 38 ։ Կող . բ . 20 . 21 ։ Եբր . ժգ . 4 ։ ը Հռով . ժգ . 3 . 17 ։ ա Կոր . բ . 8 ։ ի Հռով . ժգ . 6 ։ ա Կոր . ժ . 30 ։ ֆ Ծն . ա . 29 ։ իե . 3 ։ ֆ Հռով . ժգ . 14 . 20 ։ ա Կոր . ժ . 25 ։ Տիտ . ա . 15 ։ ևբ Տիմ . գ . 14 . 15 ։ ի Գլ . ա . 4 ։ գ . 20 ։ բ Տիմ . բ . 16 . 23 ։ գ . 4 ։ Տիտ . ա . 14 ։ ֆ Եբր . է . 14 ։ ֆ ա Կոր . բ . 8 ։ Կող . բ . 23 ։ Հ Գլ . գ . 6 ։

Յամի Տեառն 65

ֆ Յայտ . իբ . 4 ։ ձդ . 11 ։ ձժբ . 2 . 3 ։ ձխե . 19 ։ Ա տա . գ . 33 ։ ժե . 29 ։ Ա տբ . ժ . 30 ։ Հբռով . բ . 28 ։ ը Գլ . ա . 15 ։ ճ ա Կոր . գ . 11 . 12 ։ ժ Գլ . գ . 17 ։ յ Յայ . լգ . 6 ։ ճէ . 2 . 6 . եէ ։ ն Գլ . գ . 2 ։ ա Կոր . ժգ . 11 ։ Տիտ . բ . 15 ։ — Տիտ . բ . 7 ։ ա Պետ . ե . 3 ։ ը Բ Տիմ . ա . 6 ։ Գաղ . ա . 18 ։ ն Գործ . գ . 6 ։ բ . 17 ։ ժգ . 3 ։ ժե . 6 ։ Գլ . ե . 22 ։ բ Տիմ . ա . 6 ։ ֆ Կամ ամէն բանի մէջ — Գործ . ի . 28 ։ — Եզեկ . լէ . 9 ։ ե Հռով . ժա . 14 ։ ա Կոր . ի . 22 ։ Յակ . ե . 20 ։

— Ղև . ժե . 32 ։

բ Հմր 5 . 16 ։

ֆ Տես Ծն . խե . 10 . 11 ։ Ա տա . ժե . 4 ։ Եփես . գ . 1 . 2 ։ ֆ Գլ . բ . 3 ։ ե ա Կոր . է . 32 ։ ը Գործ . իգ . 7 ։ ի Ղտ . բ . 37 ։ ժբ . 1 ։ ը Յակ . ե . 5 ։ ֆ Գլ . ա . 3 ։ գ . 11 ։ գ . 17 ։ ֆ ե ա . ծբ . 7 ։ Գաղ . գ . 10 ։

տանեսացը հոգ չտաներ , Էանիկայ հաւատորը ուրացած է , Լուս անհա-
9 ւսաւել մին ալ գիշ է ։ Որբևարին բրիստոնեութեան կարգը թող սա-պուի , որ վաթսուն տարուընէ պա-կաս չէ , Իմիկ էրկան մը կնիկ եղած ,
10 Խարի գործքերով վկայուած . թէ զաւակներ մեծցուցած ըլլայ , Էթէ հիւրեր ընդունած ըլլայ , Էթէ սուրբերուն ուրքերը լուացած ըլլայ , թէ նեղեալներուն օգնութիւն րրած ըլլայ , թէ ամէն գործ բարեգործութեան մէջ յարատեւած ըլլայ ։
11 Բայց դեռ աշխատակ որբևարիները մերժէ , քանզի երբոր քրիստոսի դէմ չանգիմանով հեշտասիրութեան անձնասուր կ՚ըլլան , ամուսնանալ
12 կ՚ուզեն . Եւ դատապարտութիւն կ՚ընդունին ։ Ինչու որ առջի հա-
13 ւատքնին մեկզի ձդեցին ։ Ոչ այս ըլլ-ըկը սորվին , տուն տուն պար-տողներ . և ոչ միայն ծոյլ , հապա շատախօսներ ու հետաքրքիրներ , և անպատեհ բաներ կը խօսին ։
14 Ուստի Էկ՚ուզեմ որ դեռ աշխատակ կնիկները ամուսնանան , զաւակներ ծնանին , տնաշէն ըլլան Հա-խատանաց պատճառ չտան հակա-
15 ռակորդին ։ Քանզի արդէն ոմանք Սատանային հետեւէն էդ-ի-ա- խոտո-
16 րեցան ։ Թէ որ հաւատացեալ էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մը որբևարիներ ունենայ , թող օգնութիւն ընէ անոնց , և եկեղեցին չծանրաբեռնի , որ ճշմարտապէս որբևարիներուն օգնութիւն ընէ ։
17 Ընդկվ վերակացու թիւն ընող և-րէցները Էկրկին պատուոյ արժանի թող սեպուին ։ մանաւանդ անոնք որ կ՚աշխատին խօսքը Հ-ա-ղ-ի-ւ- ու-
18 սորվեցնելով ։ Ինչու որ գիրքը կ՚ըսէ Թէ Կալի մէջ աշխատող և-զին դունչը չկապես . և Թէ Ընշա-
19 կը իր վարձքին արժանի է ։ Երկեղի վրայով ամբաստանութիւն մի ընդունիր , Բայց միայն երկու կամ
20 իրեք վկաներով ։ Ընոնք որ մեղք կը գործեն , ամենուն առջեւ յանդիմանէ , Որ ուրիշներն ալ վախ-
21 նան ։ Ընկ կայու թիւն կը դնեմ Ընտուծոյ առջեւ և Քիստոս Քրիս-տոսի ու բնտրեալ հրեշտակներուն , որ առ բաները պահես առանց նա-խապաշարման , բան մը ասանու-
22 թեամբ չընելով ։ Ընտոտով մէկուն վրայ ձեռք չդնես , և ուրիշներուն մեղացը հաղորդ չըլլաս . դուն քեզ մաքուր պահէ ։
23 Ընակ հետ լոկ ջուր չխմես . հապա քիչ մը ալ գինի գործածէ Հիւ-ուանդութիւնիդ ու յաճախ հիւանդու-թիւններուդ համար ։
24 Կան մարդիկ որ իրենց մեղքերը յայտնի են , ու առաջուց դատա-տանի հասած . և կան որ իրենց
25 ետեւէն կ՚երթան ։ Ընանկ ալ գործ բարի գործերքերը յայտնի են . ու անոնք որ ուրիշ կերպ բան մըն են , չեն կրնար ծածուկ մնալ ։

ԳԼ · Զ

1 Կը սորվեցընէ Թէ ծառաները իրե պարտա-ւորութիւն ունին ։ 3 և Թէ պէտք չէ նորաձև վարդապետութիւն հետեւիլ ։ 6 Թէ աստուած-պաշտութիւնը մեծ վաստակ մըն է , 10 և ար-ծաթասիրութիւնը ամէն չարիքներուն արմատն է ։ 11 Թէ Տիմոթէոս ինչ բաներէ փախչելու էր , և ինչ բաներ ետեւէ երթալու էր ։ 17 և ինչ բաներ վերջով Հարուստներուն պատուէր տալու էր ։ 20 կը պատուիրէ Տիմոթէոսին որ ճշմարիտ վարդապետութիւնը մաքուր պա-հէ , և պիղծ խօսքերէն ու հակառակութիւն-ներէն հեռու կենայ ։

1 Ոլն ամէնը որ ծառայութեան լու-ծի տակ են , իրենց տէրերը ամէն պատուոյ արժանի սեպեն , Որ Ա-ստուծոյ անունը ու վարդապետու-
2 թիւնը չհայհոյուի ։ Եւ անոնք որ հաւատացեալ տէրեր ունին , թող չարհամարհեն Էղբայրներ ըլլալուն պատճառուր . հապա աւելի ծա-ռայութիւն ընեն , ինչու որ անոնք հաւատացեալ են ու սիրելի , որոնք բարեգործութիւն ընելու մէջ մաս-նակից են ։ Դաս բաները սորվեցուր
3 ու յորդորէ ։ Էթէ որ մէկը ուրիշ կերպ բան մը սորվեցընէ , Ընու մեր Տիրոջը Քիստոս Քրիստոսի ողջամիտ խօսքերուն , Էև ան վարդա-պետութեան որ Ընստուածպաշ-
4 տութեան համեմատ է , Ընդհակառ հպարտացած է ոչ բան մը չգիտնէր , Էհապա վէճերով ու հակառակու-թիւններով ախտացած է . որոնց-մէ կ՚ըլլայ նախանձ , կռիւ , հայ-հոյութիւններ , զէշ կասկածներ ,
5 Էփոթով տպակտած ու ճշմար-տութենէն հեռացած մարդոց Էղե-բարանութիւնները ; Որոնք աս-տուածպաշտութիւնը շահավաճա-ռութիւն մը կը սեպեն ։ Խանուկ-
6 ներէն մէկզի կեցիր ։ Էսակայն աստուածպաշտութիւնը գոհունա-կութիւնով մեկտեղ մեծ շահավա-
7 ճառութիւն մըն է ։ Ինչու որ բան մը չբերինք աշխարհ , ու յայտ-նի է որ չենք կրնար անկէ բան մը
8 տանիլ ։ Հապա կերակուր ու հանդերձ ունենալով , անոնցմով
9 բաւականանանք ։ Բայց անոնք որ հարստանալ կ՚ուզեն , կ՚իյնան փորձու թիւն ու որոգայթի և շատ յիմարական ու վնասակար ցանկու թիւններու մէջ , Որոնք ատակութեան ու կորստեան մէջ
10 կ՚ընկղմեն մարդիկ ։ Էինչու որ ամէն չարու թիւններուն արմատը արծաթասիրութիւն է . որուն մէկ

Եփես · գ · 5 ։ Կող · գ · 22 ։ Տիտ · բ · 9 ։ ա Պետ · բ · 18 ։
Ե Ես · ծբ · 5 ։ Հռով · բ · 24 ։ Տիտ · բ · 5 ։ 8 ։
Կող · գ · 1 ։
Գղ · գ · 11 ։
Թ Գղ · ա · 3 ։
Ղ Գղ · ա · 10 ։ բ Տիմ · ա · 13 ։ գ · 3 ։ Տիտ · ա · 9 ։
Թ Տիտ · ա · 1 ։
Ը ա Կոր · բ · 2 ։ Գղ · ա · 7 ։
Ի Գղ · ա · 4 ։ բ Տիմ · բ · 23 ։ Տիտ · գ · 9 ։
ժ բ Տիմ · գ · 8 ։
Ի Գղ · ա · 6 ։
Լ Տիտ · ա · 11 ։ բ Պետ · բ · 3 ։
Խ Հռով · ժգ · 17 ։ բ Տիմ · գ · 5 ։
Ծ Պտ · լբ · 16 ։ Ընտ · ժԱ · 16 ։ ժգ · 8 ։ Երբ · ժգ · 5 ։
Կ Ցոր · ա · 21 ։ Պտ · խթ · 17 ։ Ընտ · իԱ · 24 ։ ժգ · ե · 15 ։
Հ Ցես · իբ · 20 ։ Երբ · ժգ · 5 ։
Ղ Ընտ · ժԱ · 27 ։ ի · 21 ։ իբ · 20 ։ Պտա · ժգ · 22 ։ Ցտ · ե · 1 ։
Ղ Գղ · գ · 7 ։
Մ Գղ · ա · 19 ։
Հբ · իգ · 8 ։ բ Օր · ժգ · 19 ։

Ցամք Տեառն 65

քանինները անձնատուր ըլլալով՝ հաւատարէն մոլորեցան , ու ինքզինքնին շատ չաւելով խոցեցին ։

11 Բայց դուն՝ Նո՛վ մարդ Աստուծոյ՝ փախիր ա՛ս բաներէն , ու գնա արդարութեան՝ աստուածպաշտութեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ համբերութեան ու հեզութեան և

12 տեւէն ։ Պատերազմէ՛ հաւատքին բարի պատերազմը , բռնէ յաւիտենական կեանքը՝ որուն որ կանչեցար , և շատ վկաներու առջեւ դաւանեցար բարի դաւանութիւնը ։

13 Նը ։ Ես պատուիրեմ քեզի Աստուծոյ առջեւ՝ որ կենդանի կ՚ընէ բոլորը , և Քրիստոս Յիսուսի առջեւ՝ որ Պոնտացի Պիղատոսին առջեւ վկայեց բարի դաւանութիւնը ,

14 Նը , որ դուն ան պատուէրը ամրիծ՝ անարատ պահես՝ մինչեւ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը ,

15 թիւնը , Որն որ իր ատենին պիտի ցուցնէ՝ Երանելին ու մի միայն Հզօրը , թագաւորներուն թագաւորը ,

16 տերը ու տէրերուն Տէրը ։ Որ ինքը մինակ ունի անմահութիւն՝ անմերձենալի լուսոյ մէջ բնակած ։ Զորն որ մարդիկներէն մէկը չտեսաւ , ոչ

ալ տեսնելու կարող է , — որուն պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս ։ Ամէն ։

17 Ան աշխարհիս մէջ հարուստ եղողներուն պատուէր տուր որ չբարձրանան , և անստոյգ հարստութեան վրայ չյուսերնին չդնեն , հապա կենդանի Աստուծոյ վրայ՝ որ ամէն բանը մեզի առատօրէն

18 կու տայ վայելելու , բարիք գործեն , բարի գործերով հարստանան , բաշատաձեռն , և հաղորդչէն

19 պէսպէսէ՛ն հաղորդ ըլլան ։ Բարի հիմ դանձին անձերնուն՝ հանդիսաւորին համար , որ յաւիտենական կեանքը ձեռք ձգին ։

20 Ով Տիմոթէոս՝ ի՛նչ որ աւանդը պահէ , խափչելով պիղծ ունայնաբանութիւններէն և աստանուն դիտութեան հակառակութիւններէն ,

21 թիւններէն , Որն որ մէկ քանիներ դաւանելով՝ հաւատքէն մոլորեցան ։ Շնորհ՛քը քու հետդ ըլլայ ։ Ամէն ։

Ցամք Տեառն 65

— Եփես . գ . 21 ։ Փիլ . գ . 20 ։ Ցաւ . ա . 25 ։ Յայտ . ա . 6 ։ գ . 11 ։ ե . 13 ։

‡ Աստղ . իա . 5 ։

+ Յոբ . լա . 24 ։ Ես . ծբ . 7 ։ Ղբ . 10 ։ Աթ . ժ . 24 ։ Դատ . ժբ . 21 ։

ա Թես . ա . 9 ։ Գա . գ . 15 ։ գ . 10 ։

§ Գոր . ժգ . 16 ։ ժե . 25 ։

— Դատ . ժբ . 21 ։ Գա . ե . 10 ։ Տիտ . գ . 8 ։ Յակ . բ . 5 ։

Բ Հռով . ժբ . 13 ։

‡ Գաղ . գ . 6 ։ Եբր . ժգ . 16 ։

Ցամք Տեառն 66

— Ա Կոր . ա . 1 ։

Բ Եփես . գ . 6 ։ Տիտ . ա . 2 ։ Եբր . ի . 15 ։

‡ ա Տիմ . ա . 2 ։

Բ Հռով . ա . 8 ։ Եփես . ա . 16 ։

Ի Գոր . իբ . 3 ։ իգ . 1 ։ իգ . 14 ։ իե . 23 ։ Հռով . ա . 9 ։ Գաղ . ա . 14 ։

Ցամք Տեառն 66

գ Թես . ա . 2 ։ գ . 10 ։

Ի Գա . գ . 9 ։ 21 ։

ը ա Տիմ . ա . 5 ։ գ . 6 ։

Բ Գոր . ժգ . 1 ։

Հ Թես . ե . 19 ։ ա Տիմ . գ . 14 ։

Ի Հռով . բ . 15 ։

ւ Գաղ . իգ . 49 ։ Գոր . ա . 8 ։

Ի Հռով . ա . 16 ։

Ֆ ա Տիմ . բ . 6 ։ Յայտ . ա . 2 ։

§ Եփես . գ . 1 ։ Փիլ . ա . 7 ։

Ա Տիմոթէոս

ՊՕՂԱՈՍ ԸՈՒՂԱԿԻՑՆ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս կը յիշէ իր սէրը Տիմոթէոսի վրայ , և ան զուտ հաւատքը որ Տիմոթէոս , իր մայրը ու մեծ մայրը ունէին ։ 6 կը յորդորէ Տիմոթէոսը որ իր վրայ եղած Աստուծոյ շնորհքը արծարծէ ։ 8 որ Տիմոթէոս ալ հետամուտ ու համբերող ըլլայ ։ 13 ու ամէնը բանէ իբրեւ սոփհած վարդապետութեան եղածներ ու ճշմարտութիւնը ։ 15 կը յիշէ փիղեղոսը և Հերմոգինէսը՝ եւ ու Ընտանիքովնին վրայով բարի վկայութիւն կու տայ ։

1 — Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը Ի կենաց խոստմունքին պէս , որ

2 Քրիստոս Յիսուսով է , Տիմոթէոս իմ սիրելի որդիին՝ շնորհք , ողորմութիւն և խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն ու Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն ։

3 Շնորհակալ եմ Աստուծոյ՝ որուն որ կը պաշտամ իմ նախնիքներէս մաքուր խղճմտանքով , (ինչպէս անպակաս քեզ իմ աղօթքներուս մէջ կը յիշեմ գիշեր

4 ու ցորեկ , Յանկալով քեզ տեսնել , ու միտք բերելով քու արցունքներդ , որ ուրախութիւնով

5 լեցուի եմ ։) Մտաբելով քու վրադ եղած անկեղծ հաւատքը , որ առաջ քու մեծ մօրդ Լաւդեայինի ու քու մօրդ Եւնիկէին վրայ բնակեցաւ , և համոզուած եմ՝ որ

6 քու վրադ ալ կ՚է ։ Ինծո համար քու միտքդ կը ձգեմ Ի որ արծարծես Աստուծոյ պարգեւը , որ քեզի դրուեցաւ Ի իմ ձեռքերուս դրա վրայ

7 դրուելովը ։ Ի Ինչու որ Աստուած մեզի երկչոտութեան հոգի չտուաւ , և Հապա զօրութեան ու սիրոյ և

8 զգաստութեան ։ Ի Ուստի ամեն մի անգամ Ի մեր Տէրոջը վկայութիւնը , և ոչ ալ զիս անոր համար

Ա Ես . գ . 20 ։ Փիլ . գ . 20 ։ Ցաւ . ա . 6 ։ գ . 11 ։ ե . 13 ։

‡ Աստղ . իգ . 5 ։

+ Ցոբ . լա . 24 ։ Ես . ծբ . 7 ։ Ղբ . 10 ։ Աթ . ժ . 24 ։ Դատ . ժբ . 21 ։

ա Թես . ա . 9 ։ Գա . գ . 15 ։ գ . 10 ։

§ Գոր . ժգ . 16 ։ ժե . 25 ։

— Դատ . ժբ . 21 ։ Գա . ե . 10 ։ Տիտ . գ . 8 ։ Յակ . բ . 5 ։

Բ Հռով . ժբ . 13 ։

‡ Գաղ . գ . 6 ։ Եբր . ժգ . 16 ։

Ցամք Տեառն 66

— Ա Կոր . ա . 1 ։

Բ Եփես . գ . 6 ։ Տիտ . ա . 2 ։ Եբր . ի . 15 ։

‡ ա Տիմ . ա . 2 ։

Բ Հռով . ա . 8 ։ Եփես . ա . 16 ։

Ի Գոր . իբ . 3 ։ իգ . 1 ։ իգ . 14 ։ իե . 23 ։ Հռով . ա . 9 ։ Գաղ . ա . 14 ։

Ցամք Տեառն 66

գ Թես . ա . 2 ։ գ . 10 ։

Ի Գա . գ . 9 ։ 21 ։

ը ա Տիմ . ա . 5 ։ գ . 6 ։

Բ Գոր . ժգ . 1 ։

Հ Թես . ե . 19 ։ ա Տիմ . գ . 14 ։

Ի Հռով . բ . 15 ։

ւ Գաղ . իգ . 49 ։ Գոր . ա . 8 ։

Ի Հռով . ա . 16 ։

Ֆ ա Տիմ . բ . 6 ։ Յայտ . ա . 2 ։

§ Եփես . գ . 1 ։ Փիլ . ա . 7 ։

Ցամի Ցեսան 66

հ Կող. ա. 24։ Գաղ. գ. 5։
ֆ ա Տիմ. ա. 1։ Տիտ. գ. 4։
աՓիլիմ. 7։ Ժող. ա. 1։ Ցեսան. գ. 20։
ա Կող. ա. 9։ Կող. ա. 26։ Տիտ. ա. 3։ Ցեսան. ա. 20։
ա Կոր. ժե. 54, 55։ Երես. բ. 14։
ա Պետ. ե. 15։ Եփես. գ. 7, 8։ ա Տիմ. բ. 7։ Գաղ. գ. 17։
ա Եփես. գ. 1։ Գաղ. բ. 9։ ա Պետ. գ. 19։
ա Տիմ. գ. 20։
ա Հեր. 18։ Գաղ. գ. 8։
ա Գաղ. գ. 14։ Տիտ. ա. 9։ Երես. ժ. 23։ Յայտ. բ. 25։
Ա Հով. բ. 20։ գ. 17։ ա Տիմ. ա. 10։ գ. 3։
ա Գաղ. բ. 2։
բ ա Տիմ. ա. 14։
բ ա Տիմ. գ. 20։
ա Հով. բ. 11։
բ Գաղ. գ. 9, 16։
բ Պետ. ժԲ. 10։
գ Ղուա. ե. 7։
գ Գաղ. գ. 19։
ա Փիլիմ. 7։
դ Պետ. իբ. 20։ Եփես. գ. 20։
դ Հեր. 8։
դ բ Թես. ա. 10։ Հեր. 12։
ե Ղուա. ե. 34—40։
Ա Ղերբ. գ. 10։

ա ա Տիմ. ա. 2։ Գաղ. ա. 2։ բ Եփես. գ. 10։ բ Գաղ. ա. 13։ գ. 10, 14։ գ ա Տիմ. ա. 18։ ե ա Տիմ. գ. 2։ Տիտ. ա. 9։

կապուածս. ՚Հայպա մասնակից ևղիր աւետարանին յարչարանսն ևբուն՝ Աստուծոյ զօրութեանը Հա-
9 մինամա. ՚Որ մեզ փրկեց ու սուրբ կոչմամբ կանչեց՝ ՚ի ՚ի մեր գործքերուն նայելով, ՚Հայպա իր նախասահմանութեանը ու շնորհացը նայելով, որ Քրիստոս Ցիսուսով մեզի տրուեցաւ ՚յաւիտենա-
10 կան դարերէն առաջ. ՚Բայց հիմա յայտնուեցաւ մեր Փրկչին Ցիսուս Քրիստոսի երեւոյթովը. Ը որ մահը խափանեց, և ՚ի լոյս հանեց կեանքը ու անմահութիւնը աւետարանին
11 միջոցովը. ՚Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ ու հե-
12 թանոսներուն վարդապետ. Ը Ընոր համար ասս չարչարանքներն ալ կը կրեմ. բայց ամօթ մը չեմ սեպեր, ՚ինչու որ գիտեմ ԹԷ ո-րու եմ հաւատացեր, և համոզուած եմ Ընր իմ ներ աւանդած բանս
13 կընայ պահել ՚մինչև ան օրը. ՚Ու-նե՞ր բռնէ Ետն ողջամիտ խօսքերուն օրինակը ՚որ ինծմէ լսեցիր, ՚Հաւատովս ու սիրով՝ որ Քրիս-տոս Ցիսուսով է.
14 ՚Ըն բարի աւանդը պահէ Հոգւոյն Սրբոյն ձեռքովը ՚որ մեր միջը
15 բնակած է. Ես գիտես ՚որ ինծմէ երես դարձուցին ՚ան ամէնը որ Ասիա էին, որոնցմէ են Փիգելոս
16 ու Հերմոգինէս. ՚Տէրը ո-ղորմութիւն տայ ՚Ընեսիփորոսին տանը, ՚ինչու որ շատ անգամ զիս Հանգստացուց, ՚ու իմ շղթաս
17 ՚ամօթ չեսեպեց. Հապա երբոր Հռոմէ եկաւ, շատ ջանքով փնտ-
18 ռեց զիս ու գտաւ. (Տէրը թրեն տայ ՚որ ան օրը ՚Տէրոջմէն ողոր-մութիւն գտնէ՝.) Եւ Եփեսոսի մէջ ալ որչափ սպասաւորութիւն որ րրաւ ՚ինծի, դուն անիկայ շատ աղէկ գիտես։

ԳԼ. Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զՏիմոթէոս Հաստատուն ու Համբերող ըլլալու, և Տէրոջը Հաստատիմ պատուիրանքի մը պէս իր պարտաւորութիւնը կատարելու՝ Ջնմարտութիւնը ու-զել բացատրելով, և պիղծ ու պարապ խօս-քերէն Հեռու կենալով։ 17 Հիմենէոս ու Փի-լետոս։ 19 Աստուծոյ հիմը Հաստատուն կը կենայ։ 22 Կը յորդորէ թէ ինչ բանէ փախչելու է, և ինչ բանի Հետեւելու է, և թէ Տէրոջը ծառան ինչ վարք ունենալու է։

1 ՚Ուրդ դուն՝ իմ որդեակս ՚ի զօրա-ցիր ան շնորհքովը որ Քրիս-
2 տոս Ցիսուսով է։ ՚Եւ ան բաները որ ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ ՚Հաւատարիմ մարդոց յանձնէ, ևորոնք կարող ըլլան ուրիշներուն
3 ալ սորվեցընելու։ ՚Ուրդ դուն նե-զուի՛ն Քրիստոսի բարի զինուորի մը
4 պէս։ Ը Մէկ զինուրեալ մը ես կեանքիս գործառնութիւններովը չզբաղիր, որ զօրավարին հաճոյ ըլ-
5 լայ։ ՚Եւ թէ որ մէկը մրցի, չը-պսակուիր՝ թէ որ բան օրինի չը-
6 մրցի։ ՚Ընշխատող երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն վա-
7 յելել։ Խմացիր ինչ որ կ՚ըսեմ. Տէ-րը քեզի իմաստութիւն տայ ամէն բանի մէջ. Մխիթարեա Քրիս-տոսի ՚ի մեռելներէն յարութեան առած՝ ՚ի իմ ևաւետարանիս Համ-
9 ձան. ՚Որուն մէջը չարագործի մը պէս կը չարչարուիմ ՚մինչև ան-զամ կապերով. ՚Բայց Աստուծոյ
10 խօսքը կապուած չէ։ ՚Ընտրո-ւածին բանի կը համբերեմ ընտ-րեալներուն համար, ևոր անոնք ալ Հանդիսն ան փրկութիւնը որ Քր-իստոս Ցիսուսով է յաւիտեան-
11 կան փառքով։ ՚Ըա խօսքը Հա-ւատարիմ է. ՚վասն զի ԹԷ որ անոր Հետը մեռանք, ևնոր Հետն
12 ալ պիտի ապրինք. ՚Թէ որ Համ-բերենք, ևնոր Հետն ալ պիտի թագաւորենք. ՚Թէ որ չԸՒՐ ու-րանանք, ինքն ալ մեզ պիտի ու-
13 րանայ. ՚Թէ որ չհաւատանք, ինքը Հաւատարիմ կը մնայ, ՚իր
14 անձը չկրնար ուրանալ։ Ես բան-րը մտիկ ընել տուր ձեզ՝ ՚Տէրոջը առջեւը վկայութիւն դնելով, ՚խօսքերու վրայ վէճ չընել՝ որ բանի մը օգտակար չէ, Հապա լսողներուն կործանմանը Համար է։
15 Ջանք բրէ քու անձդ ընտիր ցու-ցընելու Աստուծոյ առջեւը, անանկ բանաւոր մը ըլլալ՝ որ պիտի չամչ-նայ, ճշմարտութեան խօսքը շիտակ
16 բացատրելով։ ՚Բայց պիղծ ու փուճ խօսքերէն մկկդի կեցիր, քանզի անոնք աւելի յառաջ կ՚եր-
17 թան ամբարշտութեան մէջ. Եւ անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս կը ճարակէ. ՚որոնց կարգն են
18 Հիմենէոս ու Փիլետոս. ՚Որոնք ճշմարտութենէն մոլորեցան, ԵՒ ու-կ՚ըսեն թէ Մխիթարչութիւնը յարու-թիւնը արդէն եղած է, և կը կոր-ծանէն մկ քանիներուն Հաւատքը։
19 ՚Բայց Աստուծոյ հիմը Հաստատուն կը կենայ, ու սա կնիքը ունի, ՚թէ Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են. և՝ Ընիրաւութենէն մկկդի թող կե-նայ ան ամէնը՝ որ Քրիստոսի անունը
20 կ՚անուանէ։ ՚Սակայն մկկ մեծ տան մը մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ ամանեղեր կան, Հապա փայտէ ու Հողէ ամաններ ալ կան.

Ցամի Ցեսան 66

ՂԳաղ. ա. 8։ գ. 5։
Ե ա Տիմ. ա. 18։
Ը ա Կոր. թ. 25։
Ի ա Կոր. թ. 25, 26։
Ժ ա Կոր. թ. 10։
Ի Հով. ա. 3, 4։ Գոր. բ. 30։ Ժգ. 23։
Լ ա Կոր. ժե. 1, 4, 20։
Ի Հով. բ. 16։
Ի Գոր. թ. 16։ Գաղ. ա. 12։
Ի Եփես. գ. 1։ Փիլ. ա. 7։ Կող. գ. 3, 18։
Հ Գոր. իբ. 31։ Եփես. գ. 19, 20։ Փիլ. ա. 18։ 14։
Ի Եփես. գ. 18։ Կող. ա. 24։
ՂԳ Կոր. ա. 6։
Ճ ա Տիմ. ա. 15։
Ժ Հով. գ. 5։ 8։ բ Կոր. գ. 10։
Յ Հով. բ. 17։ ա Պետ. գ. 18։
Ն Մատ. է. 33։ Մար. բ. 38։ Ղուա. ժբ. 9։
Ղ Հով. գ. 3։ թ. 6։ ա Թես. իգ. 19։
Ղ ա Տիմ. ե. 21։ գ. 13։ Գաղ. գ. 1։ դ ա Տիմ. ա. 4։ գ. 4։ Տիտ. գ. 9։ 11։
Ճ ա Տիմ. գ. 7։ գ. 20։ Տիտ. ա. 14։
ա ա Տիմ. ա. 20։
ա ա Տիմ. գ. 21։
Հա Կոր. ժե. 12։
ա Մատ. իգ. 24։ Հով. բ. 35։ ա Ցոհ. բ. 19։
բ Ղուա. ա. 7։ Ցոհ. է. 14, 27։ Տիտ. ժգ. 5։
ց ա Տիմ. գ. 15։

Յամի Տեառն 66

և ՚ամանք պատուոյ համար են ու
21 ամանք անարգանաց համար ։ Ո՚ւս-
տի թէ որ մէկը իր անձը անանկ
բաներէն մաքրէ , անիկայ մէկ պա-
տուական անօթի մը պիտի ըլլայ՝
սրբուած ու Ի՚ր Տէրոջը պիտանի՝
՚ամէն բարի գործքերու համար
22 պատրաստուած ։ Երիտասարդա-
կան ցանկու թիւններէն ալ փա-
խիր , ՚ու դնա արդարութեան՝ հա-
ւատքի՝ սիրոյ՝ խաղաղութեան
հետ Ի՚ անոնց հետ՝ որ Տէրոջը ա-
ղաչէ կը կանչեն ՚մաքուր սրտով ։
23 Բայց յիմարական ու անմիտ
վէճերէն մէկզի քաշուէ , գիտնա-
լով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծնա-
24 նին ։ Ի՚ր Տէրոջը ծառային պէտք
չէ կռիւ ընել , հապա հեզահոգի
բոլոր առնուն , ՚սորվեցընող , ոխ
25 չպահող ։ Ի՚ հպարտ թեամբ խրա-
տել հակառակ կեցողները ; Ո՚ր
թէ Աստուած ապաշխարու-
թիւն տայ անոնց՝ Ի՚ճշմարտու-
26 թիւնը ճանչնալու համար ; Ը՚նդ Ա-
տանային որոգայթէն զգաստանան ,
որ անկէ բռնուած են՝ իր կամքին
Ի՚՚՚՚՚՚՚ ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Կը ծանուցանէ գալու ժամանակները վրա-
յով . 6 կը նկարագրէ ճշմարտութեան թշնա-
միները . 10 կ՚աղաչէ Տիմոթէոսը իր օրինակին
հետեւիլ . 16 և կը գովէ սուրբ գիրքերը ։

1 Ա՚յս ա գիտցիր ՚որ ետքի օրերը
չար ժամանակներ պիտի գան .
2 Ի՚նչու որ մարդիկ պիտի ըլլան
անձնասէր , Ի՚արծաթասէր , Ո՚մ-
բարտաւան , Ի՚հպարտ , Հ՚այհոյիչ ,
Ի՚ծնողաց անհնազանդ , ապերախտ ,
3 անսուրբ , Ը՚նդոծի , Ի՚անհաշտ ,
բանսարկու , Ի՚անժուժկալ , դաժա-
4 նարարոյ , բարին չսիրող , Ի՚մատ-
նիչ , յանդուգն , գոռոզ , Ս՚ուա-
լի հեշտասէր քան թէ աստուա-
5 ծասէր . Որոնք աստուածպաշտու-
թեան կերպարանքը ունին , Ի՚բայց
անոր զօրութիւնը ուրացած են .
Ի՚ն դուն ասոնցմէ մէկզի կեցիր ։
6 Ի՚նչու որ ասոնցմէ են որ տուներէն
ներս կը մտնեն , ու գերի կ՚ընեն
միգոյով բեռնաւորած տկարա-
միտ կիներըր՝ զանազան ցանկու-
7 թիւններէ վարուած , Որ միշտ կը
սորվին , Ո՚ւր բնաւ ճշմարտութեան
Ի՚նր ճանչնալու չեն կրնար հասնիլ ։
8 Հապա ինչպէս որ Ցանէս ու Ցամ-
բրէս հակառակ կեցան Մովսէսին ,
անանկ ալ ասոնք ճշմարտու-
թեանը հակառակ կը կենան . Ա-
պականած միտքով մարդիկներ ,
Հ՚աւատքի մէջ անպիտաններ են ։
9 Բայց աւելի յառաջ պիտի չեր-
թան , ինչու որ ասոնց անմիտ-
թիւնը ամենուն յայտնի պիտի
ըլլայ , Ի՚նչպէս որ անոնցը եղաւ ։
10 Ի՚սկ դուն տեղեակ եղար իմ վար-
դապետութեանս , վարմունքիս ,
դիտաւորութեանս , հաւատքիս ,
երկայնմտութեանս , սիրոյս , համ-
11 բերութեանս , Հալածանքներուս ,
չարչարանքներուս , ինչպէս որ ին-
ծի եղան Ի՚կոնիոնի՝ Ա՚նտիոքի՝ Լ՚ի-
ստրայի մէջ , ինծմէ հալա-
ծանքներու համբերեցի , Ա՚ռ ամե-
12 նէն զիս ազատեց Տէրը ։ Ա՚յ Ո՚ամէն
անոնք որ կ՚ուզեն աստուածպաշ-
տութեամբ ապրիլ Ք՚րիստոս Յի-
սուսով՝ հալածանք պիտի կրեն ։
13 Ի՚բայց չար ու խարեբայ մարդիկ-
ները չարութեան մէջ պիտի յա-
ռաջանան՝ մոլորցընելով ու մոլո-
14 րելով ։ Ո՚սկայն դուն հաստա-
տուն կեցիր ան բաներուն մէջ որ
սորվեցար ու հաւատացիր , ինչու-
որ գիտես թէ որմէ սորված ես .
15 Նաև Ա՚՚՚ մանկու թենէդ Ի՚ վեր
՚սուրբ գիրքերը գիտես , որոնք
կրնան իմաստուն ընել քեզ փրկու-
թեան՝ Ք՚րիստոս Յիսուսի միջոց
16 եղած հաւատքովը ։ Ա՚՚ Բոլոր Գիր-
քը Աստուծոյ շունչն է , ու օգտա-
կար՚՚ Ի՚ սորվեցընելու , յանդիմանե-
լու , շիտակելու ու արդարութեան
17 խրատելու համար . Ի՚նր Աստու-
ծոյ մարդը կատարեալ ըլլայ՝ ՚ամէն
բարի գործքերու պատրաստուած ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Պօղոս կը յորդորէ Տիմոթէոսը բոլոր ևանգով
ու արթնութեամբ իր պաշտօնը կատարելու .
6 կը յայտնէ անոր թէ իր մահը մօտ է . 9
կ՚ուզէ որ անիկայ չուշանայ իրեն գալ , ու իր
հետ բերէ Մարկոսը և քանի մը բաներ .
14 կը պատուիրէ որ գրութենէն գաղթին Ա-
գերգանդրոսէն . 16 կը ծանուցանէ անոր՝ թէ
որ պատահեր էր իրեն՝ առջի անգամ առեա-
նին ներկայանալուն , 19 և ապա կը վերջացնէ
իր թուղթը ։

1 Ա՚յլ ՚՚՚ վկայու թիւնը կը դնեմ Ա-
ստուծոյ առջևը և Ք՚րիստոս Ի-
սուսի , Ի՚ որ պիտի դատէ կենդա-
նիները ու մեռելները իր յայտ-
նութեան ու թագաւորութեանը
2 առնեն . Խօսքը քարոզէ , մնադ-
րութեամբ Ի՚նչ՚՚՚՚՚ պարապէ ա-
տենին ու առանց դադրի , յանդի-
մանէ , Ե՚ռասէ , Ս՚որոգրէ ամե-
նայն երկայնմտութեամբ ու վար-
3 դապետութեամբ : Ի՚նչու որ ժա-
մանակ պիտի գայ Ո՚ր ողջամիտ
վարդապետութեան պիտի չհամ-
բերեն , Ի՚հապա իրենց ցանկութեանց
բոլոր իրենց ցանկու թիւններուն
համեմատ վարդապետներ պիտի
4 դիզեն իրենց ։ Ա՚ւ Ճշմարտութենէն
ականջները պիտի դարձընեն ,
ու առասպելներու հետէ պիտի
5 մոլորին ։ Բայց դուն ամէն բանի
մէջ արթուն կեցիր , Ի՚նդուր թիւն-

Յամի Տեառն 66

՚Ես . է . 12 ։
բ . 18 ։ Թ . 14 ։
՚Փիլ . բ . 22 ։
ա Տիմ . գ . 6 ։
Գոր . ժգ . 45 , 50 ։
Գոր . ժգ . 2 , 5 ։
Գոր . ժգ . 18 , ՟՚ ։
Սագ . ιζ . 19 ։ բ Կոր . ա . 10 ։ Գա . գ . 17 ։
Սագ . ιζ . 19 ։ Գոր . ժգ . 21 ։ Ա՚ա . ժգ . 24 ։ Յով . ժէ . 14 ։ ա Կոր . ժէ . 19 ։ ա Թես . գ . 3 ։
Է բ Թես . բ . 11 ։ ա Տիմ . գ . 1 ։ Գա . բ . 16 ։
՚՚ Գա . ա . 15 ։ բ . 2 ։
՚՚ Յով . է . 29 ։ Է բ Ես . ա . 20 . 21 ։
՚՚ Ա՚՚ Բոլոր սուրբ գրութիւնը ներշնչուած Աստուծմէ ։ Գիրքերը պատճառով ալ ա Հով . ժ . 4 ։
բ ա Տիմ . գ . 11 ։
բ Գա . բ . 21 ։

ա ա Տիմ . է . 21 , գ . 16 ։ Գա . բ . 14 ։
բ Գոր . ժ . 42 ։

՚՚ ա Տիմ . է . 20 Տիտ . ա . 13 ։ բ . 15 ։
՚՚ ա Տիմ . գ . 13 ։
Գա . գ . 1 ։
՚՚ ա Տիմ . ա . 10 ։
Գա . գ . 6 ։

՚՚ ա Տիմ . ա . 4 գ . 7 ։ Տիտ . ա . 14 ։
՚՚ բ Տիմ . դ . 8 ։

Ցամք Տեառն 66

նէրու Համբիւրէ , ՚ի աւետարանիչն զործ զործէ , քու պաշտօնդ կա-
6 տարէ : ՚Ի՞նչու որ ես արդէն զոհ
ըլլալու նուիրուած եմ , ու իմ
7 մահնիլուս առնէր Հասեր է : ՚Ի բարի
պատերազմի պատերազմեցայ , ընթացքը կատարեցի , Հաւատքը
8 պահեցի : ՚Ի վերջ եւս կայ կը մնայ
ինծի արդարութեան պսակը , որ Տէրը՝ արդար Դատաւորը պիտի
Հատուցանէ ինծի ՚ի նէն օրը , ու ՚ի
թէ մէնակ ինծի , Հապա ան ամենուն ալ՝ որ անոր յայտնուիլը սի-
րեցին :

Չանք ըրէ շուտով ինծի գալու .
9 ՚Ինչու որ Դեմաս զիս թողուց ՚ի նա
աս աշխարհը սիրեց , և դնաց Թե-
10 սաղոնիկէ . Կրէսկէս ՚ի Գաղատիա , Տիտոս ՚ի Դաղմատիա .
11 Մինակ Ղուկաս իմ Հետս է .
Մարկոսը առնես քու Հետդ րե-
րես ինչու որ ինծի օգտակար է
12 սպասաւորութեան Համար : Ես ես
13 Տիւքիկոսը Եփեսոս խրկեցի : Ան
վերարերութեան որ Տրոփադա թողուցի
կարպոսին քովը , երբոր գաս՝ բեր ,
պիրերին ալ , մանաւանդ մագա-
14 զաձերը : Գարբին Ալեքսանդրոսը շատ չարութիւն բրաւ ին-
ծի . Տէրը անոր Հատուցանէ իր
15 գործքերուն Համեմատ : Դուն ալ
անկէ զգուշանաս , ինչու որ մեր
16 խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ : Առ-
ջի անգամ առեւանին առջեր պա-
տասխան տալուս՝ իմ կողմանէս
մէկը չկայնեցաւ ինծի Հետ , Հա-
պա ամէնն ալ զիս թողուցին .
17 Նաս իրենց չհաշուի : Բայց Տէ-
րը իմ քովս կայնեցաւ ու զիս
զօրացուց , Նոր քարոզութիւնը
իմ միջոցովս լսուի ըլլայ , ու բո-
լոր հեթանոսները լսեն . Ես առիւծին բերնէն ազատեցայ :
18 Ու Տէրը ամէն չար գործէ պի-
տի ազատէ զիս , և ազատհաւո-
թեանը իր երկնային թագաւորու-
թեանը պիտի Հասցընէ . Իրեն
փառք յաւիտեանս յաւիտենից :
Ամէն :

19 Բարև տուր Պրիսկէին և Ակիւ-
դասին , ու Ընեսիփորոսին տանը :
20 Երաստոս Կորնթոսի մէջ մնաց .
և Տրոփիմոսը Մելիտոսի մէջ թո-
21 զուցի զինք Հիւանդացած : Ջանք ըրէ
ձմեռէն առաջ գալ : Բարև կ'ը-
ղրեն քեզի Եւբուղոս ու Պուդէս
և Լինոս ու Կղօդիա և բոլոր եղ-
22 բայրները : Տէր Յիսուս Քրիս-
տոս քու Հոգիիդ Հետը ըլլայ . Շը-
նորհքը ձեզի Հետ ըլլայ : Ամէն :

Ցամք Տեառն 66

ա Գաղ. ա. 15։
բ Գործ. ժ. 59։
գ Մատ. ժ. 19։ Գործ. իգ. 11։ Ղկ. ա. 23։
դ Գործ. թ. 15։ իգ. 17, 18։ Եփես. գ. 8։
ե Սպգ. իբ. 21։ բ Պետ. բ. 9։
զ Սպգ. էհա. 7։
է Հռով. ժա. 36։ Գպգ. ա. 5։ Երբ. ժգ. 21։
ը Գործ. ժբ. 2։ Հռով. ժգ. 3։
թ Գղ. ա. 16։
ժ Գործ. ժճ. 22։ Հռով. ժգ. 23։
ի Գործ. իբ. 4։ իա. 29։
լ Հմր. 9։
խ Գպգ. գ. 18։ Փիլիպ. 25։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՈՒԸՐԵԼՈՅՆ

ԱՒ ՏԻՏՈՍ

Ցամք Տեառն 65

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ թէ ինչ բանի Համար զանիկայ Կրէտէ թողուց : 6 Թէ քա-
րոզուիչներն պիտանիներ ընտրելու մասին
ինչ փաթմներէ տէր ըլլալու են : 11 Որ պա-
տաճիկ չար մարդաւարութիւնը պա-
տանիներէ : 12 և անոնց բնութիւնը կը
տեսրագրէ :

1 Պօղոս Աստուծոյ ծառայ և Յի-
սուս Քրիստոսի առաքեալ , Ա-
ստուծոյ ընտրեալներուն Հաւատքին
ու ճշմարտութեան գիտակից
2 ըլլալնուն պատճառով , Յոյսով
կեանց որ չի կրնար սուտ խօսիլ
Աստուած յաւիտենական դարերէն առաջ ,
3 Բայց իր խօսքը իր ժամանակին
յայտնեց քարոզութիւնով , Ես որ
ինծի յանձնուեցաւ Ձեր Փրկիչ
4 Աստուծոյ Հրամանովը : Տիտոսին
Իր Հաւատքով Հնազանդ եղող Հաւատա-
կաց Հաւատքով՝ Շնորհք և խաղա-
ղութիւն Հօր Աստուծմէն ու մեր
Փրկչէն Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :
5 Քեզ Համար ես քեզ Կրետէ թո-
ղուցի , Որ ինչ պակաս բան որ
կայ , շիտակես , Ու ամէն մէկ քա-
դաքի մէջ երէցներ կարգես , ինչպէս
6 որ ես քեզի պատուիրեցի . Եթէ որ
մէկը անմեղադրելի ըլլայ՝ մէկ կընի-
կան մը երիկ , Հաւատացեալ զա-
ւակներ ունենայ , որ անառակու-
թեան Համար ամբաստանուած կամ
7 անհնազանդ չըլլան : Ինչու որ եպիս-

35։ Գործ. ժգ. 22։ բ Տիմ. բ. 2։ Տիտ. գ. 12։ Տիմ. գ. 4. 12։

Ցամք Տեառն 65

ա Տիմ. գ. 16։ գ. 3։
բ Տիմ. բ. 25։
գ Տիմ. ա. 1։ Կղ. գ. 3։
դ Ղկ. իգ. 19։ բ Տիմ. բ. 18։
ե Հռով. ժգ. 25։ բ Տիմ. ա. 9։ ա Պետ. ա. 20։
զ բ Տիմ. ա. 10։
է Ծն. իբ. 1։ Ես. խ. 4։ Տիտ. բ. 11։
ը Փիլ. բ. 17։
թ Փիլ. ա. 28։ Տիտ. բ. 13։ Պետ. ա. 14։
ժ Կող. թ. 24. 25։ Փիլ. գ. 14։ ա Տիմ. գ. 12։ Եբր. ժբ. 1։
ի Ա Պետ. թ. 2։ Յակ. ա. 12։ ա Պետ. ե. 4։ Յայտ. բ. 10։
լ Գղ. ա. 12։
խ Պգ. գ. 14։ Փիլիպ. 24։
ծ Ես. ջ. 15։
կ Տիտ. գ. ա. 15։
հ Պգ. գ. 14։ Փիլիպ. 24։
ձ Ես. ժբ. 25։ իե. 37։ Պգ. գ. 10։
ղ Գործ. ի. 4։ Եփես. գ. 21։ Պգ. գ. 7։ Յիսու. գ. 12։
ճ Գործ. ժբ. 33։ ա Տիմ. ա. 20։
մ Ես. ծ. 20։ Յայտ. իբ. 4։ Յայտ. իբ. 6։
յ Ընդ պահ. Յիսուսի Նաւեայ. ա. 1։

Ցամք Տեառն 65

կոպոսին պէտք է անմեղադրելի լ-
լալ Աստուծոյ տեսեսին պէս . ոչ
յանդուգն , ոչ բարկացող , ոչ պի-
նեմոլ , ոչ գաղտող , ոչ անարդ
շահախնդրութեան եւոեւէ եղող ,
8 Հապա հիւրասէր , բարեսէր , խո-
հեմ , արդար , սուրբ , ժուժկալ ,
9 Հաստատ բռնելով վարդապետու-
թեան հաւատարիմ խօսքը , որ
կարող լլայ ողջամիտ վարդապե-
տութեամբ յորդորել , եւ հակա-
ռակ կեցողները յանդիմանել :
10 Քանզի շատ են անհնազանդները ,
ունայնախօսները խաբողները , մա-
նաւանդ թլփատութենէն են .
11 Որոնք պէտք է պատանեցընել , Որ
ամբողջ տուներ կը կործանեն , ու
անպատեհ բաներ կը սորվեցընեն
անարդ շահախնդրութեան հա-
մար : 12 Ընտրեալ մէկը զքեզ՝ որ
իրենց բուն մարգարէն էր , կրե-
տացիները միշտ սուտ ըսող են , չար
գազաններ , դատարկապորներ : 13 Ա-
կայութիւնը ճշմարիտ է . Հանոր
համար ասստիկ յանդիմանէ ա-
նոնք , որ առողջանան հաւատքին
14 մէջ . Ու հայերէն Հրէական ա-
ռասպելներուն եւ ճշմարտութենէն
հեռացող մարդոց պատուիրանե-
րուն : 15 Ամէն բան մաքուր է մա-
քուրներուն , բայց պղծերուն ու
անհաւատներուն մէկ բան մը մա-
քուր չէ , հապա անոնց միտքն ալ
16 խղճմտանքն ալ պղծուած են : Կը
խոստովանին թէ գԱստուած կը
ճանչնան , եւ գործքովը կ՚ու-
րանան , պիղծ ու անհնազանդ լլ-
լալովնին , եւ ամէն բարի գործի
անպիտան :

ԳԼ . Բ

1 Պատուիրեր կու տայ Տիտոսին թէ իր վար-
դապետութեանը եւ թէ իր վարքին վրայով .
9 կը խօսի ծառաներուն եւ ընդհանրապէս բո-
լոր քրիստոնեաներուն պարտաւորութեանցը
վրայով : –

1 Բայց դուն խօսէ՝ ինչ որ կը վայ-
լէ ողջամիտ վարդապետութեա-
2 նը . Ծերերուն զգաստ լլլալ , ծան-
րաբարոյ , խոհեմ , եւ ողջամիտ հա-
ւատքով , սիրով , համբերութեամբ :
3 Նոյնպէս ալ պատանիներուն
անոնց վարմունքը ունենալ , ինսոր
կը վայլէ սրբութեան , ոչ բան-
սարկու ըլլալ , ոչ ՚ի գինիս մոյ , հաղ-
4 բարի խրատուց . Որ խրատուն
նորահասակ կնիկները՝ էրիկներին
սիրող , զաւակներն սիրող լլլալ
5 խոհեմ , ողջախոհ , տնայրէն , բա-
րեգործ , էրիներց էրիկներուն հնա-
զանդ , Որ չլլլայ թէ Աստուծոյ
6 խօսքը հայհոյուի : Նմանակ ալ երի-
տասարդները յորդորէ խոհեմ լլ-
7 լալ . Եամէն կողմէ քու անձդ բարի
գործքերու օրինակ ցուցընելով ,
վարդապետութեան մէջ անեղծու-
8 թիւն , պարկեշտութիւն , Ընդհա-
միտ ու անմեղադրելի խօսք , Որ
հակառակ կեցողը՝ ամչնայ , ու մեր
վրայով դէշ բան մը չունենայ բան-
9 լու : Ծառաներուն որ իրենց տէրերուն հնազանդ լլլալ , եւ
ամէն բանի մէջ հաճելի , ոչ հա-
10 կառակախօսներ , ոչ խորոզներ ,
հապա բոլորովին բարի հաւատար-
մութիւն ցուցընեն , Որ մեր Փրկիչ Աստուծոյ վարդապետութիւնը
11 ամէն բանի մէջ զարդարեն : Որովհետեւ Աստուծոյ փրկարար շնորհ-
12 քը բոլոր մարդոց երեւցաւ . Որ մեզ կը խրատէ՝ որ ամբարշտութիւնը
եւ աշխարհային ցանկութիւնները ուրանանք , եւ զգաստութեամբ
եւ արդարութեամբ եւ բարեպաշտութեամբ ապրինք աս աշ-
13 խարհիս մէջ , Ու ապասնիք այն երջանիկ յոյսին , եւ մեծ Աստուծոյ ու մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսին
14 մեր փառաց յայտնութիւնը . Որ
իր անձը մեզի համար տուաւ , որ
մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ ,
եւ մաքրէ իրեն սեփական ժո-
ղովուրդ ընէ , բարի գործքերու նա-
15 խանձառու : Աս բաները խօսէ ու
յորդորէ ու յանդիմանէ բոլորովին
հաստատով . Ձոլլայ որ մէկը քեզ
անարգէ :

ԳԼ . Գ

1 Դարձեալ պատուիրեր կու տայ Տիտոսին
թէ սորվեցընելու եւ թէ յորդորելու բաներ
բուն համար . 10 կը խրատէ նաեւ յամառեալ
հերետիկոսներէն ետ քաշուիլ . 12 եւ կը պա-
տուիրէ որ իրեն գայ , դշնամկելով անոր թէ
երբ և թէ ո՛ր պիտի գնեմ զինքը . ու այս-
պէս իր թուղթը կը վերջացնէ :

1 Ընտնդ մի՛տքը դգէ՝ իշխանու-
թիւններուն ու պետութիւններ-
ուն հնազանդիլ ու հպատակ ըլ-
լալ , Ու ամէն բարի գործքերու
2 պատրաստ գտնուիլ . Մէկու մը
հայհոյութիւն չընել , Ո՛կու ուրար
չլլլալ , Հեզահոգի , Եամէն
մարդոց բոլորովին քաղցրու թիւն
3 ցուցընել : Ինչու որ մենք ալ ա-
տեն մը անմիտ էինք , անհնազանդ ,
մոլորեալ , եւ զանազան ցանկու-
թիւններու ու հեշտութիւններու
կը ծառայէինք . չարու թիւնով ու
նախանձով կը վարուէինք , ատելի
4 էինք եւ մեկզմեկ կ՚ատէինք : Բայց

Ցամք Տեառն 65

ԲՄատ . գ . 12 : ա Պետ . ե . 3 :
Ը ա Տիմ . գ . 3 :
Բ Կրնթ . ե . 9 : ա Տիմ . ե . 14 : ա
Պետ . բ . 12 :
15 : գ . 16 :
Բ ես Թես . գ . 14 :
Ի Եփես . գ . 5 :
Կող . գ . 22 :
ա Տիմ . գ . 1 .
2 : ա Պետ .
բ . 18 :
Ե Եփես . ե . 24 :
Ի Մատ . ե .
16 : Փիլ .
բ . 15 :
Ժ Հռով . ե .
15 : Գա . գ .
4 . 5 : ա
Պետ . ե . 12 :
Ի Գաղ . գ . 6 :
Ցօհ . ա . 9 :
ա Տիմ . բ . 4 :
Հ Հռով . գ .
19 :
Ն ա Պետ . գ .
2 : ա Ցօհ .
բ . 16 :
Ղ Գաղ . ա .
15 : Եփես .
ա . 4 : Կող .
ա . 22 : ա
Թես . գ . 7 :
Ճ ա Կոր . ա .
7 : Փիլ . գ .
20 : բ Պետ .
գ . 12 :
Ժ Գաղ . իզ .
15 : Կող . ա .
5 . 23 : Գա .
ա . 2 : գ . 7 :
Յ Կող . գ . 4 :
բ Տիմ . գ .
1 . 8 : Եբր .
ժ . 28 : ա
Պետ . ե . 7 :
ա Ցօհ . գ .
3 :
Ն Գաղ . ա . 4 :
բ . 20 : Եփես . ե . 2 : ա
Տիմ . բ . 6 :
Ո Եբր . ժ .
14 :
Պ Եփ . ժ . 16 :
ժԲ . 5 : բ
Օբ . ե . 6 :
ժգ . 2 : իզ .
18 : ա Պետ .
բ . 9 :
Ռ Եփես . բ .
10 : Գա . գ .
8 :
Ս բ Տիմ . գ .
2 :
Վ ա Տիմ . գ .
12 :

ա Հռով . ժգ .

1 : ա Պետ . բ . 13 : Բ Կող . ա . 10 : բ Տիմ . բ . 21 : Եբր .
ժգ . 21 : Եփես . գ . 31 : Գ բ Տիմ . բ . 24 . 25 : Փիլ . գ .
5 : Եփես . գ . 2 : Կող . գ . 12 : Ե ա Կոր . գ . 11 : Եփես . բ .
3 : Կող . ա . 21 . գ . 7 : ա Պետ . բ . 3 : Ը ա Տիմ . բ . 3 :

Համ. Տեառն 65

Ի Գաղ. ը. 11։ Ա Հռոմ. գ. 20։ Ի. 11։ Ժա. 6։ Գաղ. բ. 15։ Եփես. ը. 4. 8. 9։ Ը Տիմ. ա. 9։ Ի Յով. գ. 3. 5։ Եփես. ե. 25։ ՃԳ. ա. գ. 21։ Ա Եզեկ. ԼԴ. 25։ Յովել. բ. 28։ Յօհ. ա. 16։ Գործ. բ. 38։ Ժ. 45։ Հռոմ. ե. 5։ Ի Հռոմ. գ. 24։ Գաղ. բ. 16։ ԳԼ. բ. 11։ Ի ԳԼ. ա. 2։ Ա Հռոմ. բ. 23. 24։ Ա Տիմ. ա. 15։ ԳԼ. ա. 9։ Ա Հմր 1. 14։ ԳԼ. բ. 14։ Ա Տիմ. ա. 4։ Բ Տիմ. բ. 23։ ԳԼ. ա. 14։

երբար մեր Ի Փրկիչ Աստուծոյն քաղցրութիւնը ու մարդասիրու-
5 թիւնը յայտնուեցաւ, Ի ՉԷ թէ արդարութեան գործերէն՝ որ մենք բրինք, հապա իր ողորմութեանը համեմատ մեզ փրկեց Ընորէն ծնանելու աւազանին միջոցովը ու
6 Սուրբ Հոգիին նորոգելովը, Ա որն որ առատօրէն թափեց մեր վրայ Յիսուս Քրիստոս մեր Փրկչին ձեռ-
7 քովը, Ի որ անոր շնորհքովը արդարացած՝ Ե յաւիտենական կենաց
8 յոյսով Ի մատնանք բլլանք։ Հաւատարիմ է խօսքը հաստատելի՛ է. և կ՚ուզեմ որ ասոնք հաստատուն, որ Աստուծոյ հաւատացողները հոգ տանին Ե բարի գործերը բնելու վրայ բլլալ. ասոնք են բարի ու մարդոց օգ-
9 տակար բաները։ Ա Բայց դուն յիմարական վիճաբանութիւններու ազգաֆամիլիաներուն ու հակառակութիւններուն եւ օրէնքի վրայով եղած կռիւ-
ներէն մի կրկներ կռիւը ։ Ի ինչու որ
10 անօգուտ են ու սնոտի ։ Հերձուածող մարդուն՝ Ա առաջին ու երկրորդ անգամ խրատելէնետև չեմ քա-
11 շուիր, Գիտնալով որ անանկը խոտորած է, և մեղք կը գործէ Ի ինքզինքը դատապարտելով ։
12 Երբոր Արտեմաս կամ Ա Տիքիկոս քեզի խրկեմ, Ջանը բրէ ինծի գալու Նիկոպոլիս ։ Ի ինչու որ միտք
13 դրի ձմեռը հոն անցընելու ։ Զեննաս օրինականը ու Ապողոսը փութով ճամբայ դիր, Հ որ պատճ
14 Ը չի որ անոնց բան մը չպակսի ։ Եւ մերիններն ալ թող սորվին Ը բարի գործքեր ընելու վրայ բլլալ հարկաւոր պարագաներու մէջ, Դ որ ան-
15 պտուղ չըլլան ։ Բարև կ՚բնեն քեզի ամէնն ալ որ իմ հետս են. բարև տուր անոնց որ մեզ կը սիրեն հաւատքով. Շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

Համ. Տեառն 65

Ե Բ Տիմ. բ. 14։ Ի Բ Կոր. ժգ. 2։ Ա Մատ. ժբ. 17։ Հռոմ. ժգ. 17։ Բ Թես. գ. 6. 14։ Բ Տիմ. գ. 5։ Բ Յօհ. 10։ Ն Գործ. ժգ. 46։ Ը Գործ. ի. 4։ Բ Տիմ. գ. 12։ Ո Գործ. ժբ. 24։ Ը Հմր 8։ Եփես. գ. 28։ Ա Հռոմ. ժե. 28։ Փիլ. ա. 11։ գ. 17։ Կող. ա. 10։ Բ Պետ. ա. 8։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԵՒ ՓԻԼԻՄՈՆԻՆ

Համ. Տեառն 64

Ե Փիլ. գ. 1։ գ. 1։ Բ Տիմ. ա. 8։ Հմր 9։ Բ Փիլ. բ. 25։ Ի Կող. գ. 17։ Ա Փիլ. բ. 25։ Ի Հռոմ. ժգ. 5։ ակոբ. ժգ. 19։ Ա Եփես. ա. 2։ Ի Եփես. ա. 16։ աքեա. ա. 2։ Բ Թես. ա. 3։ Ը Եփես. ա. 15։ Կող. ա. 4։

Ի Փիլ. ա. 9. 11։ Ո Հռոմ. ե. 2։ Ա Հռոմ. ժգ. 13։ Բ Տիմ. ա. 15։ Հմր 20։

4 Պօղոս իր ուրախութիւնը կը յայտնէ՝ Փիլիմոնի հաւատարիմ ու սէրը լսած բլլալով. 9 կը խնդրէ անկէ որ թողութիւն տայ Ընեսիմոսին որուն ծառան էր ։ ու գործակից սիրով բնդունի զանիկայ ։

1 — Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կա-
պեալը՝ և Տիմոթէոս եղբայրը,
Փիլիմոն մեր սիրելիին Ի ու գործակ-
2 ցին, Եւ Ափիա սիրելիին, Ի ու Ար քիպպոս Ի մեր զինուորակիցին,
Ի ու քով տանդ ժողովին եկեղեցիին.
3 Ի Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յի-
4 սուս Քրիստոսէն ։
Ի Կը գոհանամ միշտ իմ Աստուծմէս, քեզ իմ աղօթքներուս
5 մէջ յիշելով. Ընդրոք կը լսեմ քու սէրդ ու հաւատքդ որ ունիս Տէր
6 Յիսուսի վրայ և բոլոր սուրբերուն
վրայ ։ Որ քու հաւատիդ հաղորդակցութիւնը Ի գործքի բլլայ, Քրիստոս Յիսուսով Ա ձեր վրայ
եղած ամէն բարութեանը ճանչ-
7 ցուելովը ։ Քանզի շատ ուրախութիւն և միխիթարութիւն ունինք քու սիրոյդ վրայ, Ի որ սուրբերուն

սիրտերը քեզմով հանդստացած են՝ եղբայր ։
8 Ի Ասոր համար թէև շատ համարձակութիւն ունիմ Քրիստոսով՝ վայելուչ եղածը քեզի հրամայելու ։
9 Բայց յաւէտ սիրոյ համար կ՚աղաչեմ, անանկ մեկը բլլալով՝ ինծոր որ եմ ևս Պօղոս ծերացած, Լ ու հիմա Յիսուս Քրիստոսի համար
10 կապուած ալ ։ Ի Կ՚աղաչեմ քեզի իմ որդեգրս Ընեսիմոսին համար՝
11 Ի որն որ իմ կապանքներուս մէջը
12 ծնայ ։ Որ առնեն մը անպիտան էր քեզի, բայց հիմա քեզի ալ ինծի
13 ալ պիտանի է ։ Ընդհակառակն եթէ դուն ալ ընդունիս զանիկայ՝ որ է
14 իմ ապիրտ ։ Որն որ կ՚ուզէի իմ քովս պահել, Ի որ քու տեղդ ինծի պատասխանութիւն բնէ աւետարա-
15 նին կապանքներուն մէջ ։ Բայց առանց քու կամքիդ չուզեցի բան մը բնել, Ի որ քու բարեբարութիւնդ իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլ-
16 լայ, Հապա կամաւ ։ Յ Քանզի գուցէ ասոր պատճառով անիկայ քիչ մը ատեն պառակեցաւ, որ զանիկայ յա-

Համ. Տեառն 64

Ի Յով. բ. 7։

Ի Հմր 1։

Ի Կող. գ. 9։

Ի ակոբ. գ. 15։ Գաղ. գ. 19։

Ի ակոբ. ժգ. 17։ Փիլ. բ. 30։

Ի Բ Կոր. ժ. 7։

Ի Ծն. ժ. 8։

Ցամք Տեառն 64

ՂՄատ. իգ. 8։ ա Տիմ. գ. 2։
ճ Կող. գ. 22։ Ժբ Սար. բ. 23։

16 ։ իսեան ունենաս ։ Ձի թէ ալ ծառայի մը պէս, Հապա ծառայէն վեր՝ Հսկիչի եղբօր պէս. Ես ըն ու բնծի այսպէս ուխէիէ ե, որչափ աւելի տէ- ու ըստ բեզի՝ ։ թէ մարմնի կողմ
17 մանէ ու թէ Տէրոջը ։ Ո՛ւսաի թէ որ գիս ։ էիչ Հաղորդ կը սեպես, ընդունէ անթիկայ՝ որպէս թէ գիս ։
18 Ու թէ սը բեզի անիբրատութիւն մը բրած է կամ պարտը մը ունի,
19 ան իմ Հաշիւս անցու բ. Ես Պօղոսս իմ ձեռ բովս գրեցի ։ ես կը վճարեմ. որ չըսեմ բեզի թէ դուն ալ բու անձդ բնծի պարտական
20 ես ։ Ա՛յո, եղբայր, թող բեզմէ ունենամ ես ։ օգուտը Տէրոջմով. ։ Հանգչեցուր իմ ապիբս Տէրոջ-
21 մով ։ Ե՛ջու Հնազանդութեանդ վստահանալով՝ բեզի գրեցի. քանզի գիտեմ՝ որ ըսածէս ալ աւելի պիտի ընես ։
22 Ընակէ ի դատ բնծի բնակարան մըն ալ պատրաստէ. Ելինչու որ կը յուսամ թէ ։ ձեր աղօթքիդ բուն միջոցովը ձեզի պիտի շնորհ-
23 Հու իմ ։ Բարև կ՝ընէ ձեզի Եպափրաս՝ իմ գերու թեան ընկերս
24 Քրիստոս Յիսուսով. Նոյնպէս Մարկոս՝ Արիստարքոս՝ Դեմաս՝
25 ։ Ղուկաս՝ իմ գործակիցներս ։ Ամէն Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

Ցամք Տեառն 64

յ Հմր ։ ։
Բ Կոր. է. 16։
Ղ Փիլ. ա. 25։ բ. 24։
ա Կոր. ա. 11։
Ղ Կող. ա. ։։ գ. 12։
Ղ Գոր. ժբ. 12։ 25։
Ղ Գոր. ԺԲ. 29։ իէ. 2։ Կող. գ. 10։
ա Կող. գ. 14։
ա Տիմ. գ. 11։
Ձբ Տիմ. գ. 22։

Ցամք Տեառն 64

ա Թես. ժբ. 6, 8։
Բ ԹՕր. գ. 30։
Գաղ. գ. 4։
Եփես. ա. 10։
Ֆ Յօհ. ա. 17։ ժե. 15։ Գա. բ. 2։
Թ Սաղ. բ. 8։ Մատ. իա. 38։ իբ. 18։
Յօհ. գ. 35։ Հռով. բ. 17։
Ի Յօհ. ա. 3։ ա Կոր. բ. 6։ Կող. ա. 16։
Ղ Յօհ. ա. 14։ ժգ. 9։ բ Կոր. գ. 4։ Կող. ա. 15։
Ի Յօհ. ա. 4։ Կող. ա. 17։ Յայտ. գ. 11։
Ը Գա. է. 27։ Թ. 12, 14։ 16։
Ի Սաղ. ՀԺ. 1։ Եփես. ա. 20։ Գա. բ. 1։ ժ. 12։ ժբ. 2։ ա Պետ. գ. 22։
Ժ Եփես. ա. 21։ Փիլ. բ. 9, 10։
Ի Սաղ. բ. 7։ Գոր. ժգ. 33։ Գա. ե. 5։
Ը Թագ. է. 14։ ա Մն. իբ. 10։ իբ. 6։ Սաղ. ՀԹ. 26, 27։
Ի Հռով. բ. 29։ Կող. ա. 18։ Յայտ. ա. 5։
Ժ Տես Սաղ. գէ. 7։ ա Պետ. գ. 22։

[ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՑՆ]

ԵՒ ԼՐԻԲԱՑԱԾՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ելաթբեալը կը ցուցնէ թէ Քրիստոս ամ եաբի աաեններբս Հաբմէն մեզի գալով՝ 4 Հրեշտակներէն գերազոյն եղաս թէ անձամբ և թէ պաշտաձով ։

1 – Ճ ատ մեաերով ու շատ կերպերով առաջուց խօսելով Ելուտուած Հայրերուն Հետ մարգարէներուն
2 բով ։ Ի՛ս եաբի օրերս ։ Իր Որդիովը խօսեցաւ մեր Հետը ։ Որ զանիկայ ամէն բանի Ժառանգ դրաս ։ Որ անով աշխարհքն ալ
3 առեղծեց ։ Ո՛վ անիկայ իր փառաչը լոյսն է և իր էութենէն բուն պատկերը ։ Եան որ իր զօրու թեան խօսքովը ամէն բան կը բռնէ ։ Ըիր անձովը մեր մեղքերը սրբելով՝ Ի բարձրերը՝ Աւետ ձեծու թեան
4 նը աջ կողմն նստաս ։ Եւ այնչափ աւելի եղաս հրեշտակներէն ։ Որ չափ որ անոնցմէ աւելի ազէկ անուն
5 ժառանգեց ։ Ինչու որ հրեշտակներէն որուն բսաս երբեք ։ Ելուն իմ Որդիս ես ։ և այսօր բեզ ծնայ ։ և դարձեալ՝ Ես աՆոր Հայր պիտի ըլլամ՝ ու անի-
6 կայ ինծի Որդի պիտի ըլլայ ։ Եւ դարձեալ՝ Երբոր անդրանիկը աշխարհք կը մտցընէ, կ՝ըսէ ։ Ելուտուծոյ բոլոր հրեշտակներն ալ անոր երկրպագութիւն թող ընեն ։
7 Եւ հրեշտակներուն վրայով կ՝ըսէ ։

Ցամք Տեառն 64

Ի Սաղ. ՀԴ. 4։
Հ Սաղ. խե. 6, 7։
Յ Իս. կա. 1։ Դան. գ. 27։ ժ. 38։
Ղ Սաղ. ՃԸ. 25, ՃԸ։
Ճ Ես. Լգ. 4։ ծա. 6։ Մատ. իգ. 35։ Ը Պետ. գ. 7, 10։ Յայտ. իա. 1։
Ի Սաղ. ՀԺ. 1։ Մատ. իբ. 44։ Մարբ. ԺԸ. 36։ Ղուկ. ի. 42։ Գործ. ժ. 12։ Հմր 3։
Ժ Գծ. ժԲ. 16։ ԼԲ. 1։ 2, 24։ Սաղ. ԼԴ. 7։ գա. 11։ ՃԴ. 20։ 21։ Դան. գ. 28։ Է. 10։ ժ. 11։ Մատ. ժբ. 10։ Ղուկ. ա. 19։ բ. 9, 13։ Գործ. ԺԸ. 7, ՃԸ։ իէ. 23։
Ն Հռով. բ. 17։ Տիտ. գ. 7։ Յակ. բ. 5։ ա Պետ. գ. 7։

Ցամք Տեառն 64

Ցամք Տեառն 64

Ցամք Տեառն 64

Յամի Տեառն 64

ա Ր Օր. լդ. 2 : Սաղ. կը. 17 : Գոր. է. 53 : Գաղ. գ. 19 :
բ Թու. ժե. 30, 31 : ր Օր. գ. 3 : ժէ. 2, 5, 12 : խէ. 26 :
գ Գլ. ժ. 28, 29 : ժբ. 25 :
դ Մատ. դ. 17 : Մար. ա. 14 : Գլ. ա. 2 :
ե Ղու. ա. 2 :
զ Մար. ժզ. 20 : Գոր. ժդ. 3 : ժթ. 11 : Հռով. ժե. 18, 19 : ա Կոր. բ. 4 :
ի Գոր. բ. 22, 43 :
ը ա Կոր. ժբ. 4, 7, 11 :
թ Եփե. ա. 5, 9 :
ժ Գլ. գ. 5 : ր Պետ. դ. 13 :
ի Յոր. է. 17 : Սաղ. ը. 4, ԵՃ : ճիսդ. 3 :
լ Մատ. իբ. 18 : ա Կոր. ժե. 27 : Եփե. ա. 22 : Գլ. ա. 13 :
խ ա Կոր. ժե. 25 :
ծ Գոր. բ. 33 :
կ Փիլ. 2, 7, 8, 9 :
հ Յոհ. գ. 16 : ժբ. 32 : Հռով. ե. 1 : ը. 32 : ր Կոր. ե. 15 : ա Տիմ. բ. 6 : ա Յոհ. բ. 2 : Յայտ. ե. 9 :
ձ Ղու. իդ. 46 :
ղ Հռով. ժա. 36 :
ճ Գոր. գ. 15 : ե. 31 : Գլ. ժբ. 2 :
մ Ղու. ժգ. 32 : Գլ. ե. 9 :
յ Գլ. ժ. 10, 14 :
ն Գոր. ժէ. 26 :
շ Մատ. իբ. 10 : Յոհ. ի. 17 : Հռով. ը. 29 :
ո Սաղ. իբ. 22, 25 :
չ Սաղ. ժը. 2 : Ես. ժբ. 2 : պ Ես. ը. 18 : ջ Յոհ. ժ. 29 : ժէ. 6, 9, 11, 12 : ռ Յոհ. ա. 14 : Հռով. ը. 3 : Փիլ. բ. 7 :

իր վրայ առնելու խոնարհեցաւ, 14 ճիշդ ինտոր որ հարկաւոր էր :

1 Ընոր համար պէտք է մեզի՝ ալ ա-
ւելի ուշադրութիւն տալ մեր
լսած բաներուն, որ չըլլայ թէ եր-
2 բէք պակսինք : Վասն զի թէ որ ան
խօսքը՝ ա որ հրեշտակներուն ձեռ-
քովը զրուցուեցաւ, հաստատուն
եղաւ, բ և ամէն յանցաւորութիւն
ու անՆազանդութիւն արդար հա-
3 տուցում առաւ, գ Հապա մենք ին-
տոր պիտի ազատինք՝ թէ որ անհոգ
ըլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը,
դ որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն ա-
ռաւ, ե ու լսողներուն ձեռքովը
4 մեզի հաստատուեցաւ. զ Աստուած
ալ վկայեց ե նշաններով ու հրաշք-
ներով և զանազան զօրութիւնն-
երով ը ու Սուրբ Հոգիին պարգևն-
երովը՝ թ ինտոր որ ինքը կամեցաւ :
5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն
Ֆազանդեցուց ժ ան գալու աշ-
խարհը, որուն վրայով մենք կը խօ-
6 սինք. Հապա մէկը մէկ տեղ մը
վկայեց ու ըսաւ, ի Մարդը ի՞նչ
է՝ որ զանիկայ կը յիշես, կամ
մարդու որդին՝ որ անոր այցելու-
7 թիւն կ՝ընես. Քիչ մը վար ըրիր
զանիկայ հրեշտակներէն. փառքով
ու պատուով պսակեցիր զանիկայ,
և քու ձեռացդ գործքերուն վրայ
8 կեցուցիր զանիկայ. ե Ամէն բան
անոր ոտքերուն տակը Ֆազանդե-
ցուցիր. ուստի ամէնը որ անոր
Ֆազանդեցուց, անոր չՆազանդած
բան մը չձգեց. ի բայց հիմա դեռ
չենք տեսներ ամէնը անոր Ֆազան-
9 դած. ժ Սակայն Յիսուսը փառքով
ու պատուով պսակուած կը տես-
նենք՝ ի որ հրեշտակներէն քիչ մը
վար եղած էր մահուան չարչարան-
քին համար, որ Աստուծոյ շնորհ-
քովը համենուն համար մահ ճա-
10 շակէ : ժ Որովհետև կը վայլէր Անոր,
(Հորուն համար ամէնը՝ և անով
ամէն բաները ԻՂԱԺ ԻՆ,) շատ որ-
դիներ փառքին մէջ մտցընելու ա-
տենը՝ ճանոնց փրկութեան Առաջ-
նորդը մ չարչարանքով կատարել :
11 ժ Վասն զի ան որ կը սրբէ ու ան
որ կը սրբուի, ն ամէնն ալ մէկէ
մին են. ն անոր համար ինքը ամօթ
չսեպեր եղբայր կոչել զանոնք՝ ըսե-
12 լով, ա Քու անունդ եղբայրներուս
պիտի պատմեմ, ժողովքին մէջ
13 քեզ պիտի գովեմ : Եւ դարձեալ՝
ն Ես անոր պիտի յուսամ. ու դար-
ձեալ՝ պ Ահա ես ու ան զաւակները
14 ջ որ Աստուած ինծի տուաւ : Ուստի
որովհետև զաւակները մարմինին ու
արիւնին հաղորդ եղան, ռ ինքն ալ

նմանապէս անոնց բաժանորդ ե-
ղաւ, ա որ իր մահովը փճացընէ ա-
նիկայ որ մահուան իշխանութիւնը
ունէր, այսինքն է Սատանան.
15 ն Եւ ազատէ զանոնք որ մահուան
վախովը միշտ ծառայութեան մէջ
16 կ՝ապրէին : Քանզի ընաւ հրեշտակ-
ներուն ձեռք չբռներ, հապա Աբ-
բահամի սերունդին ձեռք կը բռնէ :
17 տ Անոր համար պէտք էր անոր բոլո-
րովին եղբայրներուն նման ըլլալ,
ր որ ինքը ողորմած ըլլայ ու հաւա-
տարիմ քահանայապետ Աստուծոյ
կողմանէ, ժողովուրդին մեղքերը
18 քաւելու համար : ց Քանզի ինչ
բանով որ ինքը չարչարուեցաւ՝
փորձութիւն կրելով, կրնայ փոր-
ձանաւորներուն ալ օգնական ըլ-
լալ :

ԳԼ. Գ

1 Քրիստոս Մովսէսէն աւելի փառքի արժա-
նաւոր է. 7 ուստի թէ որ մենք իրեն չհաւա-
տանք՝ աւելի պատժոյ արժանի պիտի ըլլանք,
քան թէ խստասիրտ Իսրայէլացիները :

1 Ուստի՝ սուրբ եղբայրներ՝ ա երկ-
նային կոչմանը մասնակիցներ,
բ նայեցէք մեր դաւանութեանը Ա-
ռաքեալին ու Քահանայապետին՝
2 Քրիստոս Յիսուսի. Որ հաւատա-
րիմ է անոր՝ որ զինքը դրաւ, գ ինչ-
պէս որ Մովսէս ալ անոր բոլոր
3 տանը մէջ : Ինչու որ ինքը Մով-
սէսէն այնչափ աւելի փառքի արժա-
նացաւ, դ որչափ որ աւելի պատիւ
կ՝ունենայ տանը շինողը քան թէ
4 տունը : Քանզի ամէն տուն մէ-
կէ մը կը շինուի. ե բայց ան որ
ամէն բաները ըրաւ, Աստուած
5 է : Եւ Հ յիրաւի Մովսէս անոր
բոլոր տանը մէջ հաւատարիմ էր
ե ծառայի մը պէս՝ ըզրուցուելու
բաներուն վկայ ըլլալու համար.
6 թ բայց Քրիստոս որդիի մը պէս իր
տանը վրայ, ժ որուն տունը մենք
ենք, ի միայն թէ ան համարձակու-
թիւնը և յոյսին պարծանքը մինչև
վերջը հաստատ բռնենք :
7 ն Ուստի ինչպէս որ կ՝ըսէ Հոգին
Սուրբ, ե Այսօր թէ որ անոր ձայնին
8 պիտի լսէք, Ձեր սիրտերը մի
խստացընէք բարկացընելու ատենին
պէս անապատին մէջ փորձութեան
9 օրը. Ուր որ ձեր հայրերը զիս
փորձեցին, քննեցին զիս՝ թէպէտև
քառսուն տարի իմ գործքերս տե-
10 սան. Անոր համար զզուեցայ ան
ազգէն, ու ըսի, Միշտ մոլորած
են սրտովնին, և իմ ճամբաներս
11 չճանչցան անոնք. Ուստի երդում
ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ Իմ
12 հանգիստս պիտի չմտնեն : Նա-
յեցէք՝ եղբայրներ, չըլլայ որ ձեզմէ
մէկուն ներսի դին անհաւատու-

Յամի Տեառն 64

ա Կոր. ժե. 54, 55 : Կոդ. բ. 15 : ր Տիմ. ա. 10 :
վ Ղու. ա. 74 : Հռով. ը. 15 : ր Տիմ. ա. 7 :
տ Փիլ. բ. 7 :
ր Գլ. գ. 15 : ե. 1, 2 :
ց Գլ. գ. 15, 16 : ե. 2 : է. 25 :

ա Հռով. ա. 7 : ա Կոր. ա. 2 : Եփե. գ. 1 : Փիլ. գ. 14 : ր Թես. ա. 11 : ր Տիմ. ա. 9 : ր Պետ. ա. 10 :
բ Հռով. ժե. 8 : Գլ. բ. 17 : գ. 14 : ե. 5 : զ. 20 : ը. 1 : թ. 11 : ժ. 21 :
գ Թու. ժբ. 7 : Հմբ 5 :
դ Զաք. գ. 12 : Մատ. ժգ. 18 :
ե Եփե. բ. 10 : գ. 9 : Գլ. ա. 2 :
զ Հմբ 2 :
ի Ել. ժգ. 31 : Թու. ժբ. 7 : ր Օր. գ. 24 : Յես. ա. 2 : ը. 31 :
ը ր Օր. ժբ. 15, 18, 19 :
թ Գլ. ա. 2 :
ժ ա Կոր. գ. 16 : գ. 19 : ր Կոր. գ. 16 : Եփե. բ. 21, 22 : ա Տիմ. գ. 15 : ա Պետ. բ. 5 :
ի Հմբ 14 : Մատ. ժ. 22 : իդ. 13 : Հռով. ե. 2 : Կոդ. ա. 23 : Գլ. գ. 11 : ժ. 35 :
լ ր Թագ. իդ. 2 : Գոր. ա. 16 :
ի Հմբ 15 : Սաղ. դե. 7 :

Յամի Տեառն 64

թեան չար սիրտ ըլլայ՝ ապստամբ
13 ըլլալու կենդանի Աստուծմէն. Հա-
պա ամէն օր մէկզմէկ յորդորեցէք՝
քանի որ այսօր կ՚ըսուի, որ չըլլայ
թէ ձեզմէ մէկը խստանայ մեղքին
14 խաբէութիւնովը: Քանզի մենք
Քրիստոսի մասնակից եղած ենք,
ԺՄիայն թէ ան հաստատութեան
սկիզբը մինչև վերջը պինտ բռնենք.
15 Քանի որ կ՚ըսուի, ԷԱյսօր թէ որ
անոր ձայնին պիտի լսէք, ձեր սիր-
տերը մի՝ խստացընէք բարկացընե-
16 լու ատենին պէս: ՀՔանզի Պոմանք
լսեցին ու բարկացուցին, բայց չէ
թէ՞ ան ամէնը որ Եգիպտոսէն ելած
17 էին Մովսէսին ձեռքովը: Որոնցմէ՞
զզուեցաւ ան քառսուն տարին. չէ՞
որ մեղանչողներէն, Յորոնց ոսկոր-
18 ները անապատին մէջը ինկան: Եւ
Ղորո՞նց համար երդում ըրաւ իր
հանգիստը չմտնելու, եթէ ոչ՝ ան-
19 հաւատներուն համար: ՀԵւ կը տես-
նենք որ չկրցան մտնել իրենց ան-
հաւատութեանը համար:

ԳԼ. Դ

1 Քրիստոնեաները հաւատքով ձեռք պիտի բերեն իրենց հանգիստը: 12 Աստուծոյ խօսքին ազդեցութիւնը: 14 Որովհետև մենք մեծ քահանայապետ ունինք Յիսուսը Աստուծոյ Որդին, որ մեր տկարութիւններուն հաղորդ եղաւ, բայց առանց մեղքի, 16 կարող ենք և պարտինք անոր միջոցովը համարձակօրէն երթալ շնորհաց աթոռին առջևը:

1 ՄՈւրեմն ալ վախնանք, որ չըլլայ
թէ անոր հանգիստը մտնելու
խոստմունքը որ մէզի մնացեր է,
ձեզմէ մէկը անկէ զրկուած գտնուի:
2 Ինչու որ մենք ալ անոնց պէս ա-
ւետիս առած ենք. բայց անոնց շահ
մը չըրաւ ան խօսքը լսելը, քանզի
հաւատքով խառնուած չէր լսողնե-
3 րուն մէջ: ԲԻսկ մենք որ հաւա-
տացինք, հանգիստը կը մտնենք.
ինչպէս որ ըսաւ, ԳՈւստի երդում
ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ Իմ
հանգիստս պիտի չմտնեն. թէև
իր գործքերը աշխարհի սկիզբէն ե-
4 ղած էին: Ինչու որ Գիրքը ասանկ
կ՚ըսէ մէկ տեղ մը եօթներորդ օ-
րուանը համար, ԴԵւ Աստուած
եօթներորդ օրը հանգչեցաւ իր բո-
5 լոր գործքերէն. Ու հոս նորէն Ի՛ը-
սէ թէ Իմ հանգիստս պիտի չմտ-
6 նեն: Ուստի որովհետև ոմանց կը
մնայ հոն մտնել, ԷԵւ անոնք որ ա-
ռաջուց աւետիսը առած էին, ան-
հաւատութեան համար չմտան,
7 Նորէն օր մը կը սահմանէ՝ ու կ՚ըսէ
Այսօրը Դաւիթին բերնովը այնքան
ժամանակէ ետև, ինչպէս որ ը-
սուեցաւ, ՂԱյսօր թէ որ անոր ձայ-
նին պիտի լսէք, ձեր սիրտերը մի՝
8 խստացընէք: Ինչու որ եթէ Յե-
սու հանգչեցուցած ըլլար զանոնք,
ալ անկէ ետքը ուրիշ օրուան հա-
9 մար չէր զրուցեր: Ուրեմն Աստու-
ծոյ ժողովուրդին դէռ հանգիստ մը
10 կը մնայ: Վասն զի ան որ անոր
հանգիստը մտաւ, ալ հանգչեցաւ
իր գործքերէն, ինչպէս որ Աստուած
11 ալ իրեններէն: Ուրեմն ջանանք
ան հանգիստը մտնելու, ԷՈր չըլլայ
թէ մէկը նոյն անհաւատութեան
12 օրինակին պէս իյնայ: Ինչու որ
Աստուծոյ խօսքը ԸԿենդանի է ու
զօրեղ՝ ԲԵւ ամէն երկսայրի ԺՍուրէ
կտրուկ, որ կը թափանցէ մինչև
շունչը ու ոգին և յօդուածները ու
ծուծը բաժնելու, ԷԵւ կը քննէ սրբ-
տին խորհուրդները ու մտածմունք-
13 ները. ԼԵւ չկայ մէկ արարած մը
անոր դիմացը չերևցած, ԷՀապա
ամէն բան բաց ու յայտնի է անոր
աչքերուն առջևը, որուն պիտի տը-
րուի մեր հաշիւը:
14 ԺԱրդ մենք որ մեծ քահանայա-
պետ մը ունինք Էերկինքը անցած,
Յիսուսը Աստուծոյ Որդին, ՀԱ-
մուր բռնենք մէր դաւանութիւնը:
15 ՅՔանզի չէ թէ անանկ քահանա-
յապետ մը ունինք՝ որ կարող չըլ-
լայ մեր տկարութիւններուն կարե-
կից ըլլալու, ՂՀապա ինքը ամէն
կերպով փորձը առած է մէզի նման,
16 ՀԲայց առանց մեղքի: ՄՈւստի ալ
համարձակութիւնով մօտենանք
շնորհաց աթոռին առջևը, որ ո-
ղորմութիւն ընդունինք ու շնորհք
գտնենք պէտք եղած ատենը մէզի
օգնելու:

ԳԼ. Ե

1 Մեր Փրկչին քահանայական իշխանութիւնը և պատիւը: 11 Առաքեալը կը յանդիմանէ ասա բանիս գիտութեանը վրայով անհոգ եղողները:

1 Ինչու որ ամէն քահանայապետ
մարդոց մէջէն առնուած՝ ՄՄար-
դոց համար կը կենայ ԲԱստուծոյ
կողմը, ԳՈր պատարագներ ու զոհեր
2 մատուցանէ մեղքերու համար. ԴԵւ
կարող է կարեկից ըլլալ անոնց՝ որ
տգէտ ու մոլորեալ են, ԷԻնչու որ
ինքն ալ տկարութիւնով պաշա-
3 րուած է. ՂԵւ ասա պատճառով
պարտաւոր է ինչպէս ժողովուրդին
համար՝ անանկ ալ իր անձին համար
մեղքի պատարագ մատուցանել:
4 ԷԵւ չէ՝ թէ մէկը ինքիրմէ ասա պա-
տիւը կ՚առնէ, հապա ան որ Աս-
տուծմէ կանչուած է՝ Ըինչպէս որ Ա-
5 հարոն: ԲԱնանկ ալ Քրիստոս չէ՝
թէ իր անձը մեծարեց քահանայա-
պետ ըլլալու, հապա անիկայ՝ որ զր-
րուցեց անոր թէ ԺԴուն իմ Որդիս
6 ես, ես այսօր քեզ ծնայ, Ինչպէս ու-
րիշ տէղ մըն ալ կ՚ըսէ. ԷԴուն յաւ-
իտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի

Յամի Տեառն 64

ԺՀմր 6:
ԷՀմր 7:
ՀԹու. ժդ. 2, 4, 11, 24, 30: բ Օր. ա. 34, 36, 38:
ՊԿամորո՞նք լսեցին ու բարկացուցին, չէ՞ որ
ՅԹու. ժդ. 22, 29. ԵՀ: իզ. 65: Սաղ. ճզ. 26: ա Կոր. ժ. 5: Յուզ. 5:
ՂԹու. ժդ. 30: բՕր. ա. 34, 35:
ՀԳԼ. գ. 6:
ՄԳԼ. ժբ. 15:
ԲԳԼ. գ. 14:
ԳՍաղ. զե. 11: Գլ. գ. 11:
ԴԾն. բ. 2: Ել. ի. 11: լա. 17:
ԷԳԼ. գ. 19:
ՂՍաղ. զե. 7: Գլ. գ. 7:
ԷԳԼ. գ. 12, 18, 19:
ԸԵս. խթ. 2: Երեմ. իգ. 29: բ Կոր. ժ. 4, 5: ա Պետ. ա. 23:
ԹԱռակ. ե. 4:
ԺԵփե. գ. 17: Յայտ. ա. 16: բ. 16:
ԻԱԿոր. ժդ. 24, 25:
ԼՍաղ. լդ. 13, 14: գ. 8: ճլթ. 11, 12:
ԻՅոբ. իզ. 6: լդ. 21: Առակ. ժե. 11:
ԺԳԼ. գ. 1:
ԷԳԼ. է. 26: թ. 12, 24:
ՀԳԼ. ժ. 23:
ՅԵս. ծգ. 3: Գլ. բ. 18:
ՂՂու. իբ. 28:
ՄԲԿոր. ե. 21: Գլ. է. 26: ա Պետ. բ. 22: ա Յոհ. գ. 5:
ՄԵփե. բ. 18: գ. 12: Գլ. ժ. 19, 21, 22:
ՄԳԼ. բ. 3:
ԲԳԼ. բ. 17:
ԳԳԼ. բ. 3, 4: թ. 9: ժ. 11: ժա. 4:
ԴԳԼ. բ. 18: գ. 15:
ԻԳԼ. է. 28:
ՂՂԵ. գ. 3: թ. 7: ժգ. 6, 15, 16, 17: Գլ. է. 27: թ. 7:
ԻԲՄՆ. իզ. 18: Յոհ. գ. 27:
ԸԵլ. իբ. 1: թու. ժգ. 5, 40: ա Մն. իզ. 13:
ԲՅոհ. բ. 54:
ԺՍաղ. բ. 7: Գլ. ա. 5:
ԻՍաղ. ճժ. 4: Գլ. է. 17, 21:

Ցամք Տեառն 64

Ա Սաղ. կե. 10։
Ե Նե. ա. 6։

Ը Ա Սաղ. կե. 10։
Ի Նե. ա. 6։

Ցամք Ցետաո 64

բուն Աբրահամ ալ տասանորդ տուաւ բոլոր բաներէն . որ նախ արդարութեան թագաւոր կը թարգմանուի , եւ յետոյ Սաղէմի թագաւոր՝ որ է խաղաղութեան թագաւոր . 3 առանց հօր՝ առանց մօր՝ ազգականաց չունենդող , որ ոչ աւնոր օրերուն սկիզբը կայ՝ ոչ ալ կեանքին վերջը . և Աստուծոյ Որդոյն նման բլլալով՝ կը կենայ ու կը մնայ միշտ քահանայ :

Ե Ծն . ժգ . 20 :

4 Բայց նայեցէք թէ որչափ մեծ մէկ մըն էր ասիկայ , է որ անոր Աբրահամ նահապետն ալ տասանորդ

Զ Թուա . ժբ . 21 . 26 :

5 տուաւ առաբէն : Եւ է Ղեւիի որդիներէն եղողները որ քահանայութիւն կ՚առնեն , պատուէր ունին որ ժողովուրդէն տասանորդ առնեն օրէնքին համեմատ , այսինքն իրենց եղբայրներէն . թէպէտև անոնք Աբրահամին երանքէն ելեր են .

Է Ծն . ժգ . 19 :

6 Բայց անիկայ՝ որուն ազգականքը անոնցմէ չէր , Աբրահամէն տասանորդ առաւ , Ը ու օրհնեց զանիկայ՝ որ խոստմունքները առած էր :

Ը Հով . գ . 13 : Գաղ . գ . 16 :

7 Սակայն ամենայն անհակառակելի բան մըն է , որ պզտիկը մեծէն կ՚օրհնուի :

Թ Գէն . ե . 6 : գ . 20 :

8 Եւ հոս մահկանացու մարդիկ տասանորդ կ՚առնեն , բայց հոն անիկայ կ՚առնէ , որուն համար վկայուած է թէ կենդանի է : 9 Եւ կրնայ բսուիլ թէ Ղեւին ալ որ տասանորդ կ՚առնէ , Աբրահամին 10 ձեռքովը տասանորդ տուաւ . ինչու որ տակաւին իր հօրը ազնքն էր , երբոր Մելքիսեդեկ դանիկայ դիմաւորեց :

Ժ Գաղ . բ . 21 : Հբր 18 . 19 : Գաղ . բ . 7 :

11 Արդ է թէ որ կատարելութիւնը Ղեւտացւոց քահանայութեան ձեռքովն բլլար , (որովհետև ժողովուրդը անոր ատենը օրէնքին տակը դրուեցաւ ,) ինչ պէտք էր որ Մելքիսեդեկի կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ , ու չբսուի Ասա-

Ժ Ես . ժ . 1 : Ա Թես . ա . 3 : Դաս . գ . 33 : Հով . ա . 3 : Ցայտ . ե . 5 :

12 րոնի կարգին պէս : Արդ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս , հարկ էր որ օրէնքին ալ փոփոխութիւն ըլլայ : 13 Թիւն բլլայ : Եւ երբ ինչու որ ան՝ որուն համար ասանկ կ՚բսուի , ուրիշ տեղի հաղորդութիւն ունեցաւ , որ ան ջերմէն բնաւ

Ժ Ես . ժ . 1 : Ա Թես . ա . 3 : Դաս . գ . 33 : Հով . ա . 3 : Ցայտ . ե . 5 :

14 մէկը սեղանին չմօտեցաւ . Քանզի յայտնի է թէ Ցուդայի ջերմէն յառաջ եկաւ մեր Տէրը , որ ան ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չգրուցեց

15 ըսկ քահանայութեան համար : Ու ալ աւելի յայտնի է որ Խոնարհացաւ , քանի որ Մելքիսեդեկին նմանուող թիւնովը քահանայ մը կ՚ելլէ ,

16 Որ ան չէ թէ մարմնաւոր պատուէրի օրէնքին պէս եղաւ , հապա անվախճան կենաց զօրու թեանը պէս :

17 Ինչու որ կը վկայէ թէ Ը Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկ

Ը Սաղ . ճժ . 4 : Գաղ . ե . 6 : 10 : է . 20 :

18 կի կարգին պէս : Քանզի առջի պատուէրը կը խափանուի Թ իր տկարութեանը ու անշահութեանը

Թ Հով . բ . 2 : Գաղ . գ . 9 :

19 Համար , (Ինչու որ Ի օրէնքը մէկ բան մը կատարեալ չբրաւ ,) և Աւնոր տեղը կը մնայ լաւագոյն յոյս մը՝ որով Ի Աստուծոյ կը մօտենանք :

Ի Գոր . ժգ . 39 : Հով . գ . 20 . 21 : 28 : բ . 3 : Գաղ . բ . 16 : Գա . ի . 9 :

20 Եւ որքան որ Ցիսուս չէ թէ առանց երդումի հաստատ եղաւ . (Ինչու որ անոնք առանց երդումի

Լ Գա . գ . 18 : բ . 6 : Գաղ . գ . 24 :

21 քահանայ եղած են . Բայց սակայն երդումով՝ անոր ձեռքովը որ ին բսուն բսաւ , Ժ Տէրը երդում բրաւ ու պիտի չզղջայ , Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի

Ժ Սաղ . ճժ . 4 :

22 կարգին պէս .) Ընդհան հաւասի ադկ ու խոտի մը երաշխաւոր եղաւ Ցիսուս :

Կ Գա . բ . 6 : ի . 15 : Ժբ . 24 :

23 Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են , իբրև միշտ մնալուն մահը ար-

24 դիլք բլլալուն համար . Բայց սակայն յաւիտեան կենալուն համար՝ անանցանելի ունի քահանայու-

25 թիւնը . Ուստի բոլորովին կարող ալ ապրեցընելու անոնք՝ որ իրմով Աստուծոյ կու գան . որով հետև ինքը միշտ կենդանի է հանոնց համար բարեխօս բլլալու :

Հ Հով . բ . 34 : ա Տիմ . բ . 5 : Գա . ի . 24 : ա Ցհ . բ . 1 :

26 Վասն զի մեզի ձիշդ սանակ քահանայապետ մը կը վայլէր , Նուրբ , անմեղ , անարատ , մեղաւորներէն զատուած ու Ը երկինքէն վեր բար-

Ն Գաղ . գ . 15 : Ը Եփես . ա . 20 : գ . 10 : Գա . բ . 1 :

27 ձրացած . որուն ամէն օր հարկ չէ ինչպէս ատրիկ քահանայապետները՝ Ժ նախ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել , ու յետոյ ժողովուրդին Ը ձեղքերուն համար . վասն զի ինքը յանկ անգամ մը բրաւ սակայ , իր անձը պատա-

Ժ Ես . ի . 15 : յ Հով . գ . 10 : Գա . ի . 12 . 28 : ժ . 12 :

28 բաց մատուցանելով : Ինչու որ օրէնքը տկարութիւնով պաշտած մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ , բայց երդումին խօսքը որ օրէնքէն ետև էր , Որդին՝ որ Ը յաւիտեան կատարեալ է :

Ը Ես . ր . 10 : ե . 9 :

ԳԼ . Ը

1 Քրիստոսի յաւիտենական քահանայութեամբ խափանուած է Ղեւտական քահանայութիւնը . 7 Նմանապէս նահապետներուն ետև եղած ժամանակաւոր ուխտը խափանուած է աւետարանին յաւիտենական ուխտովը :

1 Ինչ գլուխ խօսքերուս բովանդակութիւնը ա է . անանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ ինքը երկինքը Աստուծոյ մեծութեանը աջմոն ին աջ կողմը

2 նստաւ . Բ Սրբարանին պաշտօնեայ , ու Գ ճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը

3 կանգնեց և չէ թէ մարդ : Քանզի ամէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու

Ա Եփես . ա . 20 : Կող . գ . 1 : Գա . ա . 3 : Ժ . 12 : Ժբ . 2 :

Բ Գա . բ . 8 . 12 . 24 :

Գ Գա . բ . 11 : դ Գա . ե . 1 :

Յամի Տեառն 64

Ի Եփե. և. 2։ Գլ. Թ. 14։
Ղ Կոր. բ. 17։ Գլ. Թ. 23։ Ժ. 1։
Ի Ել. իե. 40։ իզ. 30։ իէ. 8։ Թու. բ. 4։ Գոր. է. 44։
Ը Բ Կոր. գ. 6, 8, 9։ Գլ. է. 22։
Բ Գլ. է. 11, 18։
Ժ Երեմ. լա. 31, 32, 33, 34։
Ի Գլ. Ժ. 16։
Լ Ջաք. ը. 8։
Ի Ես. ծգ. 13։ Յօհ. զ. 45։ ա Յօհ. բ. 27։
Ժ Հռով. ժա. 27։ Գլ. Ժ. 17։
Կ Բ Կոր. և. 17։

համար որոշուած է. ուստի Ի հարկ
է որ ասիկայ ալ բան մը ունենայ
4 մատուցանելու։ Որ եթէ երկրի
վրայ ըլլար, քահանայ անգամ
պիտի չըլլար, ինչու որ կան քա-
հանաներ՝ որոնք պատարագներ կը
մատուցանեն օրէնքին համեմատ.
5 (Որ անոնք երկնային բաներուն
նմանութիւնովը ու Շշուքովը կը
ծառայեն, ինչպէս որ Մովսէսին
հրամայուեցաւ՝ երբոր խորանը
պիտի շինէր. քանզի ըսաւ, Ի Նա-
յէ որ լեռը քեզի ցուցուած օրի-
6 նակին պէս շինես ամէնը.) Բայց
հիմա Յիսուս՝ ըալ աւելի գերա-
զանց պաշտօնի մը հասաւ, որչափ
որ լաւագոյն խոստմունքներով
հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը
միջնորդ է։
7 Բ Ինչու որ եթէ առաջինը անմե-
ղագրելի ըլլար, ուրիմն երկրորդին
8 տեղ չէր փնտռուեր։ Քանզի կը
յանդիմանէ անոնք ու կ'ըսէ, Ժ Ա-
հա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ
Իսրայէլի տանը հետ ու Յուդայի
տանը հետ նոր ուխտ պիտի ընեմ,
9 Չէ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց
հայրերուն հետ ըրի, ան օրը որ
անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք
Եգիպտոսի երկրէն հանելու հա-
մար. ինչու որ անոնք իմ ուխտիս
մէջ չկեցան, ես ալ անհոգ եղայ
10 անոնց վրայով՝ կ'ըսէ Տէրը։ Քան-
զի Ի ասա է ան ուխտը՝ որ Իսրայէլի
տանը հետ պիտի ընեմ ան օրերէն
ետքը՝ կ'ըսէ Տէրը. իմ օրէնքներս
անոնց միտքին մէջը պիտի դնեմ,
և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ
զանոնք, ու Լես անոնց Աստուած
պիտի ըլլամ, և անոնք ինծի ժո-
11 ղովուրդ պիտի ըլլան։ Ու Ի բնաւ
պիտի չսորվեցընեն ամէն մէկը իր
ընկերին, և ամէն մէկը իր
եղբօրը, ըսելով թէ Տէրը ճանչ-
ցիր. ինչու որ անոնց պզտիկէն
մինչև մեծը ամէնը զիս պիտի ճանչ-
12 նան. Վասն զի ես անոնց անիրա-
ւութիւններուն ներող պիտի ըլ-
լամ, Ժ և անոնց մեղքերը ու անօրէ-
նութիւնները ալ պիտի չյիշեմ։
13 Ի Նոր ուխտ ըսելովը առաջինը
հինցուց. ու ան որ կը հիննայ և կը
ծերանայ, ալ կորստեան մօտ է։

ԳԼ. Թ.

1 Առաքեալը օրէնքին ծէսերը և արիւնով եղած զոհերը նկարագրելով՝ 11 կը ցուցընէ թէ անոնք շատ ստորին էին Քրիստոսի զոհին և արիւնին արժանաւորութեանը ու կատարելութեանը նայելով։

1 Ը Բրդարև առաջին ուխտն ալ ունէր
պաշտամունքին կանոնադրու-
թիւնները ու աշխարհային սուրբ

2 տեղը։ Բ Ինչու որ առաջին խորա-
նը որ Սրբութիւն կ'ըսուէր, ասանկ
կազմուեցաւ, Գ որուն մէջը կար
Դ աշտանակը ու Ի սեղանը և ա-
3 ռաջաւորութեան հացը։ Եւ Ղ երկ-
րորդ վարագուրին ետին ան խորա-
նը՝ որ Սրբութիւն սրբութեանց
4 կ'ըսուէր. Որուն մէջն էր ոսկի
բուրվառը, և Ի ուխտին տապանա-
կը ամէն կողմէն ոսկիով պատած.
որուն մէջն էր Ը ոսկիէ սափորը
մանանայով լեցուն, և Բ Ա հարո-
նին գաւազանը՝ որ ծաղկեցաւ,
5 և Ժ ուխտին տախտակները. Եւ
Ի անոր վրայէն փառաց քերովբէնե-
րը՝ որ քաւութիւնին վրայ հովանի
կ'ընէին, որոնց համար պէտք չէ
հիմա մէկիկ մէկիկ զրուցել։
6 Եւ ասա բաները այսպէս կարգադ-
րուած ըլլալով, առաջին խորանը
ամէն ատեն Լ կը մտնէին քահանա-
ները՝ պաշտամունքը կատարելու.
7 Բայց երկրորդը՝ Ի տարին անգամ
մը միայն քահանայապետը կը մըտ-
նէր. ան ալ չէ թէ առանց արիւնի,
Ժ որն որ իրեն համար ու ժողո-
վուրդին սխալմունքներուն համար
8 կը մատուցանէր, Ի Հոգին Սուրբ ասա
ցուցընելով՝ թէ Հ սրբարանին ճա-
նապարհը յայտնի եղած չէր, քանի
որ տակաւին առջի խորանը կը կե-
9 նար. Որ ան օրինակ մըն էր ան
ժամանակին՝ որ պատարագներ ու
զոհեր կը մատուցուէին, Ն որոնք
խղճմտանքի կողմանէ չէին կրնար
կատարեալ ընել պաշտօն մատու-
ցանողը, հապա միայն Ղ կերակուր-
10 ներով ու խմելիքներով, Եւ Մ կերպ
կերպ լուացումներով՝ Մ մարմնաւոր
արարողութիւններ էին, որոնք
մինչև ուղղութեան ատենը կը կե-
11 նային։ Բայց Քրիստոս որ եկաւ՝
Մ գալու բարիքներուն Ն Քահանա-
յապետը՝ Հ աւելի մեծ ու կատա-
րեալ Ա անձեռագործ խորանով,
այսինքն ան որ ասա ստեղծուած-
12 ներէն չէ, Ո չ ալ Ն նոխազներու
ու զուարակներու արիւնով, հապա
Հ իր արիւնովը Պ մէկ անգամ մը
սրբարանը մտաւ՝ Չ յաւիտենական
13 փրկութիւն ստանալով։ Վասն
զի թէ որ Ճ ցուլերուն ու նոխազ-
ներուն արիւնը և Ն երինջին մո-
խիրը սրսկուելով՝ պղծեալները կը
սրբէր մարմինի մաքրութեան կող-
14 մանէ, Ալ որչափ աւելի Վ Քրիս-
տոսի արիւնը՝ Տ որ յաւիտենական
Հոգիին ձեռքովը Բ իր անձը անա-
րատ պատարագ մատուց Աստուծոյ,

Յամի Տեառն 64

Բ Ել. իզ. 1։
Գ Ել. իզ. 35։ խ. 4։
Դ Ել. իե. 31։
Ի Ել. իե. 23, 30։ Լև. իզ. 5, 6։
Ղ Ել. իզ. 31, 33։ խ. 3, 21։ Գլ. զ. 19։
Ի Ել. իե. 10։ իզ. 33։ խ. 3, 21։
Ը Ել. ժզ. 33, 34։
Բ Թու. ժէ. 10։
Ժ Ել. իե. 16, 21։ լզ. 29։ խ. 20։ բ Օր. ժ. 2, 5։ գ Թագ. բ. 9, 21։ բ Մն. և. 10։
Ի Ել. իե. 18, 22։ Ղև. ժզ. 2։ գ Թագ. բ. 6, 7։
Լ Թու. իբ. 3։ Դան. բ. 11։
Ի Ել. լ. 10։ Ղև. ժզ. 2, 11, 12, 15, 34։ Հմր. 25։
Ժ Գլ. և. 3։ է. 27։
Կ Գլ. ժ. 19, 20։
Հ Յօհ. ժգ. 6։
Ն Գաղ. գ. 21։ Գլ. է. 18, 19։ ժ. 1. 11։
Ղ Ղև. ժա. 2։ Կող. բ. 16։
Մ Թու. ժթ. 7, ճճ։
Մ Եփե. բ. 15։ Կող. բ. 20։ Գլ. է. 16։
Յ Գլ. ժ. 1։
Ն Գլ. գ. 1։
Չ Գլ. ը. 2։
Ս Գլ. ժ. 4։
Չ Գոր. ի. 28։ Եփե. ա. 7։ Կող. ա. 14։ ա Պետ. ա. 19։ Յայտ. ա. 5։ և. 9։
Պ Ջաք. գ. 9։ Հմր. 26, 28։ Գլ. ժ. 10։
Չ Դան. թ. 24։

Ա Ել. իե. 8։ Ղև. ժզ. 14, 16։ Ս Թու. ժթ. 2, 17, ճճ։ Վ ա Պետ. ա. 19։ ա Յօհ. ա. 7։ Յայտ. ա. 5։ Տ Հռով. ա. 4։ ա Պետ. գ. 18։ Բ Եփե. բ. 5։ Տիտ. բ. 14։ Գլ. է. 27։

Ցամք Ցետաո 64

ԹԼ. Ժ.

1 Օրհնեցի զՏէրն ամենայնի՝ 10 Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարագութիւն 14 Մշանջենաւորապէս սրբեաց մեղքերը՝ 19 Համարձակ կը յորդորի որ հաւատարիմ ամուր բռնեն Տիրերութեանմէ և շնորհակալու թեամբ։

1 Հանդի օրէնքը զգալու բարիքներուն էշուքը, ու չէ թէ ան բաներուն բուն կերպարանքը ունենալով՝ միշտ ամէն տարի մատուցուած նոյն զոհերով ի հերքէ չկրնար կատարեալ ընել անոնք
2 որ կը մօտենան։ Ապա թէ ոչ պիտի չդադարէին մատուցուելէն, պաշտօն մատուցանողները մէկ անգամ մաքրուելէն ետև՝ ալ մեղքի վրայով խղճմտանքի յանդիմանութիւն մը չունենալնուն համար։ Բայց անոնցմով ամէն տարի մեզայ յիշատակութիւն կ'ըլլայ։ Քանզի որ ընդհանրապէս ուզուելուն արիւնը չկրնար մեղքերը
5 վերցընել։ Անոր համար իր աշխարհ մտնելու առեն կ'ըսէ, Զոհ ու ընծայ չուզեցիր դուն, հապա ինծի մարմին մը պատրաստեցիր։
6 Ողջակէզներու ու մեղքի պատարագներ չուզեցիր՝ ու անոնց չհաճեցար, (որոնք օրէնքին համեմատ կը մատուցուին,)
9 ետքը կ'ըսէ, Ահա կու գամ ես քու կամքդ ընելու՝ ով Աստուած. առջինը կը հերքէ որ երկրորդը
10 հաստատէ։ Որ ան կամքովը մենք ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարագուելովը։
11 Եւ ամէն քահանայ օր ըստ օրէ իր պաշտօնին մէջ կը կենայ, և նոյն զոհերը շատ անգամ կը մատուցանէ, որոնք երբէք չեն կրնար
12 նար մեղքերը վերցընել։ Բայց ասկէ մէկ զոհ մը մատուցանելով մեղքերու համար, մշանջենաւորապէս Աստուծոյ աջ կողմն նստաւ։
13 Եւ ասկէ ետև կը սպասէ՝ մինչև որ իր թշնամիները իր ոտքերուն
14 պատուանդան դրուին։ Քանի որ մէկ պատարագով մը մշանջենաւորապէս զատարեց սրբուածները։
15 Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի վկայու թիւն կու տայ. քանզի ա-
16 ռաջուց ըսելէն ետև թէ Ա՛ս է ան ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի բնեմ ան օրերէն ետքը, (կ'ըսէ Տէրը,) իմ օրէնքներս անոնց սրտին մէջ պիտի դնեմ, ու ա-

Ցամք Ցետաո 64

ա Գաղ. ա. 3։
ե Գաղ. գ. 1։
է Ղեւ. ա. 14։ Համո. գ. 13, 22։ ա Պետ. գ. 2։
ը ա Տիմ. բ. 5։
թ Գաղ. է. 22։ բ. 6։ Ժբ. 24։
ժ Համո. գ. 25։ ե. 6։ ա Պետ. գ. 18։
ի Գաղ. գ. 1։
լ Գաղ. գ. 15։
խ Եբ. խգ. 6։ ճբ։
ծ Եբ. խգ. 5, 6, 8։ Կո. Ժգ. 14, 15, 18։
կ Ղե. Ժգ. 4, 6, 7, 49, 51, 52։
հ Եբ. խգ. 8։ Ա՛ստ. խգ. 23։
ձ Եբ. խբ. 12, 33։ Ղե. բ. 15, 19։ Ժգ. 14, 15, 16, 18, 19։
ղ Ղե. Ժէ. 11։
ճ Գղ. բ. 5։
մ Գղ. գ. 20։
յ Գղ. ա. 2։
ն Համո. բ. 21։ Գղ. է. 25։ ա Յով. բ. 1։
շ Համ 7։
ո Համ. 12։ Գղ. է. 27։ Ժ. 10։ ա Պետ. գ. 18։
չ ա Կոր. Ժ. 11։ Գաղ. գ. 4։ Նախ. ա. 10։
պ Յով. գ. 19։ Ժող. գ. 20։
ջ ր Կոր. է. 10։ Յայտ. ի. 12, 13։
ռ Համո. գ. 10։ ա Պետ. գ. 18։
ս Ա՛ստ. խգ. 28։ Համո. է. 15։
վ ա Պետ. բ. 24։ ա Յով. գ. 5։
տ Տիտ. բ. 13։ ր Պետ. գ. 12։

ՀԵՐԵԼԻ ԹԻՒՆ

ցպիտի արքէ ձեր խղճմտանքը ի մեռած գործերէն՝ ի կենդանի Աստուածը պաշտելու։
15 Եւ ասոր համար ինքը նոր ուխտին միջնորդն է, որ ի՛նչ մնացը առջի ուխտին ժամանակը չազատեսնելու յանցանքներուն քաւութեանը համար եղած ըլլալով, տրաւ իրաւածները յաւիտենական ժառանգութեան
16 խոստումնալը առնեն։ Քանզի ուր որ կտակ մը ըլլայ, հարկ է որ կտակը ընողին մահը մէջ մտնէ.
17 վասնզի որ է կտակը մեռնելէն ետև հաստատ կ'ըլլայ. քանզի ընաւ վաւերականութիւն չունենար,
18 քանի որ կտակը ընողը ողջ է։ Ա՛նոր համար առջի ալ առանց
19 արիւնի չէր հաստատուած։ Վասն զի երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն պատուիրները բոլոր ժողովուրդին պատմեց, տ ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով՝ ի ջուրով ու կարմիր բուրդով և զոպայով բուն դիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ
20 սրսկեց. Եւ բաւ, ըԱսիկայ է ան ուխտին արիւնը, որ Աստուած ձև-
21 զի պատուիրեց։ Եւ ի խորանին վրայ ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւ-
22 նը։ Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէնքին նայելով, ու առանց արիւնի չեղած ներում չըլլար։
23 Ուստի հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն օրինակները ասոնցմով մաքրուին, բայց բուն երկնաւորները ասոնցմէ աւելի ազնիւ զոհ-
24 բով։ Քանզի ի Քրիստոս չէ թէ ձեռագործ սրբարանը մտաւ, որ է նշմարիտին օրինակն է, հապա բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար ըԱստուծոյ առջևը ներկայա-
25 նայ. Չէ թէ՝ որ շատ անգամ իր անձը պատարագ մատուցանէ, ինչպէս ի քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը կը մտնէ
26 իրը չեղած արիւնով. Ապա թէ ոչ՝ պէտք էր իրեն աշխարհի սկիզբէն հետ շատ անգամ չարչարուիլ. բայց հիմա ի մէկ անգամ մը ի դարերուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝ մեղքը
27 մէկզմէ ձգելու համար։ Եւ ինչպէս որ մարդոց համար մեռնիլ մէկ անգամ մը կայ, ու անկէ
28 ետքը դատաստան, Ա՛նանկ ալ Քրիստոս մէկ անգամ մը պատարագուած մատուցուելով՝ շատերուն մեղքերը վերցընելու համար, բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան համար անոնց որոնք անոր կը սպասեն։

ԳԼ. Ժ.

ԹԼՈՒԽ ԺԵ. 235

Ցամք Ցետաո 64

ա Եբր. Ժ. 11։
բ Կող. բ. 17։ Գղ. բ. 5։ Ի. 23։
է Գղ. Ի. 9։
ը Հմր 14։
թ Ղե. Ժգ. 21։ Գղ. Ի. 7։
ժ Մ՛ատ. գ. 6, 7։ Գղ. Ի. 13։ Հմր 11։
ի Ա՛պգ. խ. 6, ճբ։ Ժ. 8, ճբ։ Եփ. ա. 11։ Եբր. գ. 20։ Ա՛ռակ. ե. 21, 22։
լ Ա՛պգ. Ժ. 43։ Գղ. բ. 19։ Ժգ. 12։
խ Գղ. Ի. 12։
ծ Թուա. իբ. 3։ Գղ. է. 27։
կ Հմր 4։
հ Գղ. ա. 3։ Կող. գ. 1։
ձ Սաղ. ՀԻ. 1։ Գոր. բ. 35։ ա Կոր. Ժե. 25։ Գղ. ա. 13։
ղ Հմր 1։
ճ Եբրա. յա. 33, 34։ Գղ. բ. 10, 12։

Ցամք Տեառն 64

Նոյնպէս մարդին մէջը պիտի գրեմ
17 զանունը · Եարբ Իսբ Թէ Անոնց
մեզբերը և անոնց անօրէնութիւն
18 ները ալ պիտի չյիշեմ : Իսկ ութ
որ սասնց Թողութիւն կայ , ալ
մեզքի համար պատարագ չէ՛ւ չէ :
19 Ուրեմն՝ եղբայրներ՝ Համարձա-
կութիւն ունենալով Նսու բր տեղը
20 մտնելու Ցիսուսի արիւնովը , Ընն
նոր ու կենդանի ճամբովը՝ որ բա-
ցաւ մեզի Վարագուրին միջէն՝ որ
21 է իր մարմինը , Եւ մեծ քահանայ
մը ունենալով Աստուծոյ տանը
22 վրայ , Մօտենանք ճշմարիտ սրտո-
վով՝ Լիկուն Հաւատովը , որտեր-
նիս չար խիղճէն մաքրուած , Ու
մարմիններնիս մաքուր ջուրով լուա-
23 ցուած , Անխախտ պահենք յոյ-
սին դաւանութիւնը , Ինչու որ
Հաւատարիմ է անիկայ որ խոս-
24 ցաւ : Եւ իրարու Հոգ տանինք՝
սիրոյ և բարեգործութեան գրգռե-
25 լով . Եւ ոչ մեկտեղ ժողովելը չը-
Թողունք , ինսոր սմանք սովորու-
թիւն ունին . Հապա Քաջալե յոր-
դորենք , ու այնչափ աւելի՝ որչափ
որ Հ որ օրսան մօտենալը կը տես-
նեք :
26 Վասն զի եթէ սր ձշմարտու-
թեան գիտութիւնը ընդունելէն
ետև՝ կամայ մեզք գործելու բլ-
րանք , ալ անկէ ետև մեղքերու
27 համար ոչ րիէլ զոհ մը չմնար , Հա-
պա մեկ զարհուրելի սպասել մը
դատաստանին , ու կրակի բար-
կութիւն մը Հ ծաչ , որ պիտի լա-
28 փէ Հակառակորդները : Մէկը Թէ
որ Մովսէսին օրէնքը անարգէր ,
առանց ողորմութեան Հերկու
կամ իրեք վկաներով կը մեռնէր .
29 Ել որչափ սասաիկ պատժոյ ար-
ժանի պիտի սեպուի անիկայ , որ
Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ ա-
ռաւ , և ուրսիսն արիւնը անմաքուր
սեպեց , որ անով իրը սրբուեցաւ ,
և Հնոյհայ Հոգին նախատեց :
30 Քանզի գիտենք անիկայ որ բսաւ ,
Իմն է վրէժխնդրութիւնը , Ես
պիտի Հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը .
և դարձեալ՝ Տէրը պիտի դատէ իր
31 ժողովուրդը : Սարսափելի բան է
կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը :
32 Բրդ Միտքերնիդ բերէք ան առջի
օրերը՝ որ Լուսաւորուելէն ետև
Հշատ սասակի չարչարանքներ կրե-
33 ցիք . Երբեմն նախատինքներով ու
վիշտերով Խայտառակուած , եր-
բեմն ալ սասնկ վիճակի մէջ եղող-
34 ներուն ընկերացող լլալով : Ինչու որ
Իմ կապերուս մէջ իմնի չարչարա-
կից եղաք , ու Հձեր սասացուածքին
նոյնպէս մեծ ուրախութեամբ ըն-
դունեցիք , դիտնալով որ Լաւա-
գոյն և մնայուն սասացուածքներ
35 ունիք ձեզի երկինքը : Ուսսի Հեղ-
ձ մի ձգէք ձեր վսսահութիւնը ,
Որ ան մեծ վարձքի Հատուցում
36 ունի : Ինչու որ պէտք է ձեզի
համբերութիւն , որ Աստուծոյ
կամքը ընելով՝ Խոսսումնըը վայե-
37 լէք . Քանզի Ալ սակ քիչ մը ա-
տենէն հան որ գալու է , պիտի
38 գայ ու պիտի չյուշանայ : Եւ
Արդարը Հաւատքէն պիտի ապրի .
ու թէ որ հեղջ նոր քաշուի , իմ
39 Հոգիս անոր չՀաճիր : Բայց մենք
ետ չենք քաշուիր որ կորսուինք ,
Հապա հաւատանք որ Ազ Հո-
գին փրկուի :

ԳԼ. ԺԱ.

1 Հաւատքը ինչ է : 6 Առանց Հաւատքի չենք կրնար Աստուծոյ Հաճելի ըլլալ : 7 Հաւատքին պարգեւները պատմութիւնը որ Հին սասնը նա-Հապետներուն վրայ երևցան :

1 Արդ Հաւատքը յուսացուած բա-
ներուն Հաստատութիւնը ու
-չերևցած բաներուն ապացոյցն է .
2 Վասն զի Հանով առջինները վկա-
յութիւն ընդունեցին :
3 Հաւատքով կ'իմանանք Թէ Հաշ-
խարհքը Աստուծոյ խօսքովը Հաս-
տատուեցաւ , ու աներևոյթի բա-
ներէն սս երևցածները եղան :
4 Հաւատքով Աբէլ կայնեցաւ ա-
ւելի առիկ զոհ մատուց Աստուծոյ ,
որ անով վկայուեցաւ արդար ըլ-
լալը . ինչու որ իր պատարագնե-
րուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն
եզաւ Հրէն . և անով , Թէպէտ մե-
ռաւ , Հիսայ տակաւին կը խօսի :
5 Հաւատքով Հնոքը Հրէից փո-
խադրուեցաւ , որ մենք չտեսնենք .
ու Հեն Հնչ չՀր գտնուեր , ինչու
որ Աստուած փոխադրեց զանիկա .
քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ
վկայուեցաւ Թէ Աստուծոյ Հաճելի
6 Էր : Բայց առանց Հաւատքի ան-
Հնար է Սսոսոծոյ Հաճոյ ըլլալ .
վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօ-
տենայ , պէտք է որ Հաւատայ Թէ
Սսոսոծ կայ , և Թէ վարձահա-
տոյց կ'ըլլայ անոնց որ զինքը կը
փնտռեն :
7 Հաւատքով Նոյ պատգամ առ-
նելով Սսոսոծմէ դեռ չերևցած
բաներուն Համար , վախնալով
Հատապանը շինեց՝ իր տունը փրկելու
Համար , որով աշխարհս դատա-
պարտեց , և Ժառանգաւոր եղաւ
Բան արդարութեանը՝ որ Հաւատ-
քով կ'ըլլայ :
8 Հաւատքով Աբրահամ Երբոր
կանչուեցաւ՝ մնռի երթալ ելլելու , ան որ ժառանգու թիւն

Ցամք Տեառն 64

Ընդունեցաւ , ելաւ Թէպէտ չգի-
տնալով Թէ ուր կերթայ :
9 Հաւատքով Եղաւ Հայրենի երկրին
մէջ օտարական պէս , Իսահակի և
Յակոբի հետ որ նոյն խոստմանը
Հսկայ էին :
10 Վասն զի կսպասէր Հիմնադիր ու
Շինող Աստուած ունեցող քաղաքին :
11 Հաւատքով Սարա ինքն ալ զաւակ
ծնանելու զօրութիւն ստացաւ , ե-
րէց տարիքը անցուցած ատեն ,
Վասն զի Հաւատարիմ կարծեց զայն
որ խոստացաւ :
12 Ասկէ Հետև մէկ մարդէ , և ան
ալ մեռելացած , այնչափ սերունդ
ծնաւ որչափ որ Հ երկինքի աստ-
ղերը և ծովեզերքի անհամար աւա-
զը :
13 Այս բոլորը Հաւատքով մեռան ,
Թէպէտ չստացան խոստացուածնե-
րը , հապա Հեռուէն տեսան զանոնք
և ողջունեցին , և Հայրենասէր
սեպեցին զանձինքնին՝ որ երկրի
վրայ Հիւր և պանդուխտ են :
14 Վասն զի որ որ այսպէս կսսեն ,
յայտնի կ'ընեն Թէ Հայրենիք կը
15 փնտռեն : Եւ եթէ անոնք յիշէին
զայն Հայրենիքը որմէ որ ելան ,
Հնարաւորութիւն պիտի ունենա-
16 յին դարձեալ Հոն երթալու : Բայց
Հիմա կսսիրեն աւելի լաւ Հայրե-
նիք մը , այսինքն՝ երկնաւորը .
Ասոր Համար Աստուած չՀաճեցաւ
կոչուիլ անոնց Հսսուածը , Վասն
զի Հոն պատրաստեց անոնց Համար
17 Քաղաք : Հաւատքով Հբրահամ
Երբ փորձուեցաւ , Իսահակը մատ-
նեց , Նա որ խոստացողներն ալ
Միածինը մատնեց ,
18 Որուն Համար ըսուեցաւ Թէ Ի
Հսսակէ քու զաւակ մը պիտի կո-
չուի :
19 Մտածելով Թէ Աստուած կրնայ
մեռելներն ալ յարուցանել , ուս-
տի նաև իբրև առակ առաջ բերաւ
զանիկա :
20 Հաւատքով Իսահակ օրհնեց Յա-
կոբն ու Եսաւ՝ Հասնելիք բաներուն
Համար :
21 Հաւատքով Յակոբ մեռնելու ա-
տեն Յովսէփայ որդիներուն ամէն
մէկը օրհնեց , և իր գաւազանին
վրայ երկրպագութիւն ըրաւ :
22 Հաւատքով Յովսէփ մեռնելու
ատեն Իսրայէլի որդիներուն Հե-
քիաթ ըրաւ , և իր ոսկորներուն
Համար պատուէր տուաւ :
23 Հաւատքով Մովսէսի ծնողքը
երեք ամիս պահեցին զայն երբ
ծնաւ , Վասն զի տեսան որ մանուկ
մը գեղեցիկ է , և չվախցան թա-
գաւորին հրամանէն :
24 Հաւատքով Մովսէս մեծցած ա-
տեն Փարաւոնի դստեր որդի կոչ-
ուելէ մերժեց ,
25 Ընտրելով աւելի Աստուծոյ ժո-
ղովրդեան Հետ չարչարուիլ , քան
ժամանակաւոր մեղքին վայելք ու-
նենալ ,
26 Դիտնալով որ Քրիստոսի նախա-
տինքը աւելի մեծ հարստութիւն է
քան Եգիպտոսի գանձերը , Վասն
զի Հատուցումին կսսպասէր :
27 Հաւատքով Եգիպտոսէն ելաւ ,
Թագաւորին բարկութենէն չվա-
խնալով , Վասն զի Հաստատ մնաց
իբրև տեսնելով անտեսանելին :
28 Հաւատքով Զատիկը և արիւնա-
հեղութիւնը կատարեց , Որպէս զի
անդրանիկները կործանիչը չդպչի
անոնց :
29 Հաւատքով Կարմիր ծովուն մէջ
անցան իբրև չոր երկրի վրայէն ,
Եգիպտացիներն ալ երբ փորձե-
ցին , խեղդուեցան :
30 Հաւատքով Երիքով պարիսպնե-
րը ինկան՝ շուրջանակի եօթը օր
պատուելէ ետև :
31 Հաւատքով Պոռնիկ Հաբաք չկոր-
սուեցաւ անհնազանդներուն հետ ,
Վասն զի խաղաղութեամբ ընդու-
նած էր լրտեսները :
32 Եւ ի՞նչ ըսեմ աւելի . Ժամանակ
պիտի չներէ ինձ Գեդէոնի , Բա-
րակի , Սամսոնի , Յեփթայէի , Դա-
ւիթի , Սամուէլի և մարգարէնե-
րուն վրայ պատմելու ,
33 Որոնք Հաւատքով թագաւորու-
թիւններ նուաճեցին , արդարու-
թիւն գործեցին , խոստացուածնե-
րը ստացան , առիւծներու բե-
րանները գոցեցին ,
34 Հուրի զօրութիւնը մարեցին ,
սրի բերանէն ազատեցան , տկա-
րութենէ զօրացան , պատերազմի
մէջ զօրաւոր եղան , օտար բա-
նակները փախցուցին :
35 Կիները իրենց մեռելները յա-
րութեամբ առին . ուրիշներ ալ
տանջուեցան՝ ազատութիւն չըն-
դունելով , որպէս զի աւելի լաւ
յարութիւն մը գտնեն :
36 Ուրիշներ ալ ծաղրանքներու և
գանակոծութեանց փորձուեցան ,
Նաև կապանքներու և բանտա-
րկութեան :
37 Քարկոծուեցան , սղոցուեցան ,
փորձուեցան , Սրի բերանէն մեռ-
ցուցին , Ոչխարի և այծի մորթե-
րով շրջեցան , Կարօտեալ , նեղ-
եալ , չարչարեալ ,
38 Որոնց աշխարհը արժան չէր .
Անապատներու մէջ , լերանց վրայ ,
քարայրներու և երկրի անցքերու
մէջ թափառեցան :
39 Ասոնք բոլորն ալ Հաւատքով
վկայուեցան , բայց խոստացուա-
ծը չստացան ,
40 Վասն զի Աստուած մեզի համար
աւելի լաւ բան մը նախատեսած
էր , որ մեզմէ առանց կատարեալ
չըլլան :

ԳԼ. ԺԲ.

1 Մեզի համար վազքի մը կոչուած ենք , որ Յիսուսի նայելով կատարենք : 4 Մինչեւ արիւն չդիմադրեցինք մեղքին : 5 Խրատ կը ստանանք Տէրոջմէ : 12 Ուղիղ ընթանալու կոչուած ենք :

1 Ուսսի Եւ մենք ալ որ այսչափ
մեծ ամպ մը վկաներ շրջա-
պատած ունինք մեզ , Ամէն ծան-
րութիւն և մեզ որ զիս կը պաս-
2 պատէ , թողունք , և համբերու-
թեամբ վազենք մեզի համար դր-
ուած վազքին , Նայելով Յիսուսի
հաւատքին Հեղինակին և կատա-
րիչին , որ իր առջեւ դրուած ու-
րախութեան համար խաչը կրեց ,
Ամօթը արհամարհեց , և Աստուծոյ
3 գահուն աջ կողմը նստաւ : Ուսսի
Խորհեցէք անոր վրայ որ այսչափ
մեղաւորներէ այսչափ հակառա-
կութիւն կրեց իր անձին , Որպէս
զի չձանձրանաք և չհոգնիք ձեր
4 հոգիներով : Մինչեւ արիւն չդի-
մադրեցիք մեղքին հետ պատերազ-
5 մելով , Եւ մոռցած էք այն խրա-
տը որ որդիներու պէս կը խօսի
ձեզի . Որդեակ իմ , Տէրոջ խրատը
մի՛ արհամարհեր , Եւ անկէ մի՛
6 հոգնիր երբ նա կը յանդիմանէ
զքեզ , Վասն զի Տէրը զոր կը սի-
րէ՝ զայն կը խրատէ , Եւ ամէն
որդի զոր կ'ընդունի՝ զայն կը
7 խարազանէ : Խրատի համար կը
համբերէք , Աստուած ձեզի հետ
որդիներու պէս կը վարուի , Վասն
զի ո՞ր որդին է որ հայրը չխրա-
տէ : Իսկ եթէ առանց խրատի
մնաք , որուն բոլորը մասնակից
եղան , Ուրեմն պոռնիկի որդիներ
8 էք և ոչ թէ որդիներ : Ուսսի Ե-
թէ մենք մարմնաւոր հայրերէ մեր
խրատուած եղանք , և անոնց հա-
մար ակնածեցինք , Ուրեմն շատ
աւելի պիտի հնազանդինք հոգինե-
9 րուն Հօրը և պիտի կենդանանանք :
Վասն զի անոնք քանի մը օր մեզ
իրենց կամեցածին պէս խրատե-
ցին , Բայց ան մեր օգտին համար
կը խրատէ , որ իր սրբութեան մա-
10 սնակից ըլլանք : Ամէն խրատ ներ-
կայիս ուրախութեան պատճառ չի
թուիր , հապա տրտմութեան , Բայց
ետքը անոր միջոցով վարժուած-
ներուն խաղաղութեան պտուղ՝ ար-
11 դարութիւն կուտայ : Ուսսի Ամո-
ղացած ձեռքերը և տկար ծունկե-
12 րը ուղղեցէք , Եւ ձեր ոտքերուն
համար ուղիղ ճամբաներ շինեցէք ,
Որպէս զի կաղը չխոտորի , հապա
13 աւելի առողջանայ : Ուսսի Խա-
ղաղութիւն հետապնդեցէք բոլո-
րին հետ , և սրբութիւն , Առանց
որուն Տէրը պիտի չտեսնէ ոչ ոք ,
14 Ուշադիր ըլլալով որ Աստուծոյ
շնորհքէն չկտրուի ոչ ոք , Որ-
պէս զի դառնութեան արմատ մը
չբուսնի ձեզի վնաս տալու և ան-
15 ով շատեր չապականուին , Որ-
պէս զի պոռնիկ կամ Եսաւի պէս
անպատիւ մարդ մը չըլլայ ոչ ոք ,
16 Որ իր ուտելիքին համար իր ա-
ռաջնածնութեան իրաւունքը ծա-
17 խեց : Գիտէք որ ետքը ալ երբ
օրհնութիւնը ժառանգել կամեցաւ ,
Մերժուեցաւ , Վասն զի ապաշխա-
րութեան տեղ չգտաւ , թէպէտ ար-
տասուքով փնտռեց զայն :
18 Ուսսի Դուք չէք մօտեցած շօշա-
փելի լերան մը , Եւ ոչ հրով վա-
ռած կրակի մը , Եւ ոչ մրրիկի ,
19 Եւ ոչ փողի ձայնի , Եւ ոչ խօսքի
ձայնի , որ լսողները աղաչեցին
որ այլեւս անոնց խօսք մը չըսուի ,
20 Վասն զի չէին կրնար հրամանը
տանիլ , Թէ եթէ անասուն մըն
ալ լերանը դպչի , քարկոծուի ,
21 Եւ այնքան ահարկու էր տեսիլը ,
որ Մովսէս ալ ըսաւ , Ես կը դո-
22 ղամ և կը դողամ : Հապա մօտե-
ցած էք Սիոն լերան , Կենդանի
Աստուծոյ քաղաքին , Երկնաւոր
Երուսաղէմին , Եւ անհամար հրե-
շտակներու բազմութեան ,
23 Եկեղեցւոյ մը որ երկինքի մէջ
գրուած անդրանիկներուն հաւա-
քոյթ է , Եւ բոլորին դատաւորը
Աստուած , Եւ կատարեալ արդա-
րներու հոգիներուն ,
24 Եւ նոր ուխտին միջնորդ Յիսու-
սին , Եւ սրսկման արիւնին որ
Հաբէլէն աւելի լաւ բան կը խօսի :
25 Զգուշացէք որ չխօսողը մերժէք .
Վասն զի եթէ անոնք չազատե-
ցան որ երկրի վրայ խօսողը մեր-
ժեցին , Մեր ալ շատ աւելի՝ եթէ
երկինքէն խօսողէն երես դարձնենք ,
26 Որուն ձայնը այն ատեն երկիրը
սասսանեցուց , Բայց հիմա խոս-
տացաւ ըսելով , Դեռ մէկ անգամ
մը ես ոչ միայն երկիրը պիտի սաս-
սանեցնեմ , հապա նաև երկինքը :
27 Եւ այս մէկ անգամ ըսելը կը ցու-
ցընէ սասսանելի բաներուն փո-
խադրուելը , իբրև ստեղծուած ,
որպէս զի մնան անսասսան բաները :
28 Ուսսի Մենք որ անսասսան թա-
գաւորութիւն մը կ'ընդունինք ,
Շնորհակալ ըլլանք , որով Աստ-
ուծոյ հաճելի պաշտօնը յարգան-
քով և երկիւղածութեամբ մատու-
29 ցանենք անոր : Վասն զի մեր Աս-
տուածը կրակ սպառող է :

ԳԼ. ԺԳ.

1 Սիրոյ , հիւրասիրութեան , գերիներուն , ամուսնութեան , ուխտի , հնազանդութեան , աղօթքի , խրատի , խաղաղութեան , ողջունի վրայ : 8 Յիսուս Քրիստոս միշտ նոյնն է : 9 Օտար վարդապետութիւններէ զգուշանալու կոչուած ենք : 10 Խաչին վրայ զոհուած Յիսուսի մարմնէն կերակուր ընդունելու կոչուած ենք : 15 Ուրեմն գոհութեան զոհ մատուցանելու կոչուած ենք : 17 Հնազանդ ըլլալու կոչուած ենք : 18 Աղօթք կը խնդրէ : 20 Խաղաղութեան օրհնութիւն :

1 Սիրոյ եղբայրութիւնը մնայ
2 ձեր մէջ : Հիւրասիրութիւնը
մոռնալ մի՛ , Վասն զի անով ոմանք
անգիտանալով հրեշտակներ հիւ-
3 րընկալեցին : Գերիները ձեզի հետ
գերեալ եղած պէս յիշեցէք , Եւ
չարչարուողները ձեզ ալ մարմին
4 ունեցողներ ըլլալնուդ համար :
Ամուսնութիւնը ամէն կողմանէ
պատուական ըլլայ , Եւ անարատ
ամուսնական անկողինը , Վասն զի
պոռնիկներն ու շնացողները Աս-
5 տուած պիտի դատէ : Ձեր վարքը
առանց ագահութեան ըլլայ , Ե-
ղածովը գոհ եղէք , Վասն զի ինք
ըսաւ , Ես քեզ երբեք չեմ թող-
6 նուր և քեզ չեմ ձգեր , Ուսսի
Յանդգնութեամբ կ'ըսենք , Տէրը
ինծի օգնական է , չեմ վախնար ,
Մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել :
7 Ձեր առաջնորդները որ ձեզի
Աստուծոյ խօսքը խրատեցին , յի-
շեցէք , Եւ անոնց վարքին վախ-
ճանը նայելով՝ անոնց հաւատքը
8 նմանցուցէք : Յիսուս Քրիստոս
երէկ և այսօր նոյնն է , Եւ յաւի-
9 տեան : Օտար վարդապետութիւն-
ներէ մի՛ տարուիք , Վասն զի
լաւ է որ սիրտը շնորհքով հաս-
տատուի , և ոչ թէ կերակուրնե-
րով , որոնցմով որ կը վարուին ,
10 Օգուտ չեն ունեցած : Մենք ու-
նինք զոհասեղան մը , որմէ ուտե-
լու իրաւունք չունին անոնք որ
11 խորանին կը ծառայեն : Վասն զի
անասուններուն որոնց արիւնը
քահանայապետը սրբարանը մե-
ղաց համար կը մտցնէ , անոնց
12 մարմինները դուրս կը վառուին :
Ուսսի Յիսուս ալ , որպէս զի իր
արիւնովը ժողովուրդը սրբացնէ ,
13 դրսի կողմը տառապեցաւ : Ուս-
տի եկէք մենք ալ դուրս անոր
մօտ երթանք , Անոր նախատինքը
14 կրելով : Վասն զի հոս մշտնջե-
նաւոր քաղաք չունինք , հապա
15 գալիքը կ'որոնենք : Ուսսի Անով
գոհութեան զոհ մատուցանենք
Աստուծոյ միշտ , Այսինքն՝ շրթ-
16 նանց պտուղը որ անոր անունը
կը խոստովանին : Եւ բարիք ընե-
լու և հաղորդելու մոռնալ մի՛ ,
Վասն զի Աստուած այդպիսի զո-
17 հերով կը հաճի : Ձեր առաջնոր-
դներուն հնազանդեցէք և անոնց
ենթարկուեցէք , Վասն զի անոնք
ձեր հոգիներուն համար կը հսկեն
իբրև հաշիւ տալու , Որպէս զի
այդ ընեն ուրախութեամբ և ոչ
թէ հառաչանքով , Վասն զի ձեզի
18 համար անպիտան է : Մեզի հա-
մար աղօթք ըրէք , Վասն զի մենք
համոզուած ենք որ մաքուր խղճի
տէր ենք , Ամէն բանի մէջ ուզե-
19 լով պատուաւոր կենալ : Եւ ա-
ւելի կ'աղաչեմ ձեզ այս ընելու ,
որպէս զի աւելի շուտ ձեզի դար-
20 ձուցուի : Խաղաղութեան Աստ-
ուածը որ մեռելներէն յարուցա-
նեց մեր Տէր Յիսուսը , Հովիւնե-
րուն մեծ հովիւը , Յաւիտենական
ուխտին արիւնովը ,
21 Ձեզ կատարեալ ընէ ամէն բա-
նի մէջ , որպէս զի անոր կամքը
կատարէք , Եւ իր առջեւ հաճելի
եղածը մեր միջոցաւ Յիսուս Քրիս-
տոսի մէջ ընէ , որուն փառքը յա-
22 ւիտեանս յաւիտենից : Ամէն : Եւ
կ'աղաչեմ ձեզ եղբայրներ , որ
խրատի այս խօսքը հանդուրժէք ,
Վասն զի համառօտ գրեցի ձեզի :
23 Գիտցէք որ մեր եղբայր Տիմոթէ
արձակուեցաւ , Որուն հետ եթէ
շուտով գայ , կը տեսնեմ ձեզ :
24 Ողջունեցէք ձեր բոլոր առաջնոր-
դները և բոլոր սրբերը : Իտալիա-
ցիները կ'ողջունեն ձեզ :
25 Շնորհքը ձեր բոլորին հետ ըլլայ :
Ամէն :

Ցամք Տեառն 64

Ի Սաս . գ . 20 : Ժէ . 21 : Գաղ . Ժբ . 33 : ա Տիմ . գ . 19 :
Ե Սաս . ե . 12 : ժ . 32 .
Ի Գաղ . իե . 19 : Գաղ . գ . 9 : Գե . Ժբ . 1 :
Բ Կոր . գ . 24 : Գե . Թ . 15 : ասպես . ա . 9 :
Ի Գաղ . Ժբ . 8 : բ Պես . գ . 9 :
Հ Ամբ . բ . 3 : 4 :
Ե Հաւ . ա . 17 : Գաղ . գ . 11 :
Ը բ Պես . բ . 20 . 21 :
Ի Գոր . Ժգ . 30 . 31 : ա Թես . ե . 9 : բ Թես . բ . 13 :
— Հաւ . բ . 24 . 25 : բ Կոր . գ . 18 : ե . 7 :
Բ Հմր 39 :
Ի Ծն . ա . 1 : Սաղ . ղգ . 6 : Ցօհ . ա 3 : Գե . ա . 2 : բ Պես . գ . 5 :
Բ Ծն . գ . 4 . ա Ցօհ . գ . 12 :
Ի Ծն . գ . 10 . Սաս . իգ . 35 . Գե . Ժբ 24 :
Ը Ծն . ե . 22 . 24 .
Ի Ծն . ե . 13 . 22 .
Ը ա Պես . գ . 20 :
Բ Հաւ . գ . 22 . գ . 13 . Փիլ . գ . 9 :
Ի Ծն . Ժբ . 1 . 4 : Գոր . ե . 2 . 3 . 4 :

Ցամք Տեառն 64

Հ Հաւ . ե . 2 : Եփես . բ . 18 : գ . 12 :
Ե Գե . Թ . 8 : 12 :
Ը Ցօհ . Ժ . 9 : Ժգ . 6 : Գե . Թ . 8 :
Ի Գե . Թ . 3 :
Ժ Գե . գ . 14 : Յա Տիմ . գ . 15 :
Ե Գե . գ . 16 :
Ը Եփես . գ . 12 : Ցակ . ա . 6 :
— Գե . Թ . 15 :
Ը Եզեկ . ւգ . 25 :
Ի Գե . գ . 14 : Ը ա Կոր . ա . 9 : Ժ . 13 : ա Թես . ե . 24 : բ Թես . գ . 3 : Գե . Ժա . 11 :
— Գոր . բ . 42 : Ցակ . գ . 19 :
— Հաւ . Ժգ . 11 :
Ի Փիլ . գ . 5 : բ Պես . գ . 9 . 11 . 14 :
— բ Պես . բ . 20 . 21 :
Բ Թես . Ժե . 30 : Գե . գ . 4 :
Ե Եզեկ . ւգ . 5 : Սաք . ա . 18 : գ . 8 : բ Թես . ա . 8 : Գե . Ժբ . 20 :
— Գե . բ . 2 :
Ի Բ Օր . Ժե . 2 . 6 : Ժ Թ . 15 : Սաս . Ժբ . 16 :
Ցօհ . բ . 17 : բ Կոր . Ժգ . 1 :
Գե . բ . 3 : Ժբ . 25 :
ա Պես . Ժա . 29 : Գե . Ժգ . 20 :
Ի Սաս . Ժբ . 31 . 32 : Եփես . գ . 30 :
— բ Օր . ւբ . 35 : Հաւ . Ժբ . 19 :
Բ բ Օր . ւբ . 36 : Սաղ . ծ . 4 : Ճե . 14 :
Ի Գաղ . Ժբ . 5 :
Բ Գաղ . գ . 4 : բ Ցօհ . 8 :
Ի Գե . գ . 4 :
Ը Փիլ . ա . 29 . 30 : Պղ . բ . 1 :
Ե ա Կոր . գ . 9 : Ը Փիլ . ա . 7 : գ . 14 : ա Թես . բ . 14 : Բ Փիլ . ա . 7 : բ Տիմ . ա . 16 : Ի Սաս . Ե . 12 : Գոբ . Ե . 41 : Ցակ . ա . 2 :

Ցամք Ցեռն 64

պիտի առնէր . և նաև գնաց , ու չէր գիտեր Թէ ուր կ'երթայ ։
9 Հաւատքով պանդխտացաւ ան-տեսաց երկրին մէջ՝ որպես թէ օտար-թեան մէջ , և բնակեցաւ խաչակիր ու Ցակոբին հետ միևնոյն , նորին իր հետը ժա-ռանգորդ էին նոյն խոստմանցին ։
10 Ինչու որ ինքը կը սպասէր Հան հիմերով հաստատուած քաղաքին , որուն ճարտարապետը ու արարիչը Աստուած է ։
11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ զօրութիւն ընդունեց , հ և առնոր անցած հասակի մէջ պառաւ ծնաւ . ինչու որ Հաւատարիմ սեպեց զա-նիկայ՝ որ խոստմունքը բրեր էր ։
12 Ուստի ան միևնէն ծնաւ , (Հան ալ մեռածի պէս ,) շատութեան կողմէ երկինքի աստղերուն պէս , ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս ա-նանց Համրանքի ։
13 Ասոնք ամէնն ալ հաւատքով մե-ռան՝ խոստմունքները չառած , հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ողջունեցին , և խոստովանեցան թէ իրենք օտարներ ու պանդուխտ-
14 ներ են երկրի վրայ ։ Քանզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին , հայր-նի կ'ընեն թէ մեկ գաւառ մը կը
15 փնտռեն ։ Եւ յիրաւի թէ որ ա-նիկայ յիշեին՝ ուսկից որ եկան , ժամանակ ունէին հոն դառնալու ։
16 Բայց հիմա լաւագոյն հայրենիք մը կը փափաքին , այսինքն երկնաւո-րին . ուստի ամօթ չեկաւ Ա-ստուած անոնց Աստուածը բաու-լը , ինչու որ անոնց քաղաք մը պատրաստեց ։
17 Հաւատքով Աբրահամ իր փոր-ձուած ատենը խաչակիր պատրաս-տուց , և ան որ խոստմունքները առած էր , իր մէկ հատիկ որդին կը
18 մատուցանէր . Որուն բաւնէցած թէ՝ խաչակիր քեզի սերունդ պիտի
19 կոչուի . Քանզի կը մտածէր թէ Աստուած մեռեալներէն ալ կարո-ղ է յարուցանել , ուսկից օրինակով մը ընդունեց զանիկայ ։
20 Հաւատքով Իսահակ դալու բա-նեորուն համար օրհնեց զՅակոբ և զԵսաւ ։
21 Նոյ Ցակոբը ու Եսաւ ։ Հա-ւատքով Ցակոբ իր մեռնելու ատե-նը՝ Յովսեփին որդիներէն ամէն մէկը օրհնեց , ու երկրպագութիւն բրաւ իր գաւազանին գլխուն վրայ ։
22 Հաւատքով Յովսէփ իր վախճա-նելու ատենը յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն ելլելը , ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ ։
23 Հաւատքով՝ Երբոր ծնաւ Մով-

սէս , իր ծնողքներուն ձեռքովը իրեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ՝ ինչու որ տղան գեղեցիկ տեսան ու չվախ-ցան թագաւորին հրամանէն ։
24 Հաւատքով Մովսէս երբոր մեծ ցաւ , չընդունեց Փարաւոնի աղջ-
25 կանը որդի բսուիլը ։ Քանզի աւե-լի ազէկ սեպեց Աստուծոյ ժողո-վուրդին հետ չարչարուիլ , քան Թէ մեղայ ժամանակաւոր զուարճու-
26 թիւնը վայելել ։ Եւ աւելի մեծ հարստութիւն սեպեց Քրիստոսի նախատինքը , քան Թէ Եգիպտոսի գանձերը , ինչու որ դիտելով կը սպասէր վարձքին Հատուցմանը ։
27 Հաւատքով Եգիպտոսը Թողուց , ու չվախցաւ թագաւորին բարկու-թենէն , ինչու որ Համբերեց որ-պես Թէ Անտեսանելին կը տեսնէր ։
28 Հաւատքով Բրաս զատիկը և ա-րիւնն սրսկելը , որ անդրանիկները աւակեցքնող իրենց չդպչի ։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովէն ան-ցան որպես Թէ ցամաքէ . որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ըն-կղմեցան ։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպ-ները ինկան՝ եօթը օր անոնց չորը-տիքը պտրտելով ։
31 Հաւատքով Ցախաբ պոռնիկը անհնազանդներուն հետ չկորսուե-ցաւ , երբ լրտեսները խաղաղու-Թեամբ ընդուներ էր ։
32 Եւ ալ ինչ բսեմ . ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատ-միմ Գեդէոնին ու Բարակին ևՍամփսոնին ու Եփթեայի և Դաւիթին ու Սամուէլին և ա-
33 ռիւ մարգարէներուն համար . Որոնք հաւատքով Թագաւորութիւններ նուաճեցին , խոստմունքներու հա-ւան , առիւծներու բերանները գո-
34 գցին , Կրակի զօրութիւն մարե-ցին , Սուրի բերնէ ազատեցան , տկարութենէ ուժովցան , պատե-րազմի մէջ զօրաւոր եղան , օտար-
35 ներու բանակները գրուեցին , Կնիկ-ներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած . ոմանք չար-չարուեցան և չընդունեցին ազա-տութիւնը , որ լաւագոյն յարու-
36 Թիան հասնին ։ Ուրիշներ ալ նա-խատինքներու ու ծեծերու , նաև կապերու ու բանտերու փորձը
37 առին ։ Քարկոծուեցան , ար-ցունքան , փորձանքի մէջ ինկան , սրով սպաննուելով մեռան , Նո-խարի մորթերով ու այծի մոր-Թերով պտրտեցան , կարօտու-Թիւն քաշելով , նեղը կրելով ,
38 չարչարուելով , (Որ անոնց աշ-խարհի չէր արժանի ,) անա-

Ցամք Ցեռն 64

Էնոս . ժբ . 8 ։ ժգ . 3 , 18 ։ ժբ . 1 , 9 ։
Կէն . գ . 17 ։
Ե Գէ . ժբ . 22 ։ ժգ . 14 ։
Ե Գէ . գ . 4 ։ Ցաքո . իտ . 2 , 10 ։
Կ Նոյ . ժէ . 19 ։ ժբ . 11 , 14 ։ իտ . 2 ։
Ճ Եսաւ Գէն . ա . 36 ։
Կ Հռով . գ . 21 ։ Գէ . ժ . 23 ։
Ը Հռով . գ . 19 ։
Ճ Նոյ . իբ . 17 ։ Հռով . գ . 18 ։
Ի Հմր 39 ։
Ի Հմր 27 ։ Ցոշ . բ . 56 ։
Ն Նոյ . իգ . 4 ։ Ել . 9 ։ ա Պտ . իթ . 15 ։ Մտգ . ւթ . 12 ։ Հմթ . 19 ։ ա Պետ . ա . 17 ։ բ . 11 ։ Ընդ . ժգ . 14 ։
Ա Եր . գ . 6 , 15 ։ Պատ . իբ . 32 ։ Գաղ . Ե . 32 ։
Ը Փիլ . գ . 20 ։ Գէ . ժգ . 14 ։
Ճ Նոյ . իբ . 1 ։ 2
Ե Ցակ . բ . 21 ։
Ա Նոյ . իտ . 12 ։ Հռով . իթ . 7 ։
Ա Հռով . գ . 17 , 19 , 21 ։
Ը Նոյ . իե . 27 , 39 ։
Ա Նոյ . իբ . 5 , 16 , 20 ։
Ի Նոյ . իե . 21 ։
Ի Նոյ . Ա . 24 , 25 ։ Եր . ժգ . 19 ։
Ա Եր . բ . 2 ։ Գաղ . Ե . 20 ։

պիտի առնէր . և նաև գնաց , ու չէր գիտեր Թէ ուր կ'երթայ ։
9 Հաւատքով պանդխտացաւ ան-տեսաց երկրին մէջ՝ որպես թէ օտար-թեան մէջ , և բնակեցաւ խաչակիր ու Ցակոբին հետ միևնոյն , նորին իր հետը ժա-ռանգորդ էին նոյն խոստմունքին ։
10 Ինչու որ ինքը կը սպասէր Հան հիմերով հաստատուած քաղաքին , որուն ճարտարապետը ու արարիչը Աստուած է ։
11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ զօրութիւն ընդունեց , հ և առնոր անցած հասակի մէջ պառաւ ծնաւ . ինչու որ Հաւատարիմ սեպեց զա-նիկայ՝ որ խոստմունքը բրեր էր ։
12 Ուստի ան միևնէն ծնաւ , (Հան ալ մեռածի պէս ,) շատութեան կողմէ երկինքի աստղերուն պէս , ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս ա-նանց Համրանքի ։
13 Ասոնք ամէնն ալ հաւատքով մե-ռան՝ խոստմունքները չառած , հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ողջունեցին , և խոստովանեցան թէ իրենք օտարներ ու պանդուխտ-
14 ներ են երկրի վրայ ։ Քանզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին , հայր-նի կ'ընեն թէ մեկ գաւառ մը կը
15 փնտռեն ։ Եւ յիրաւի թէ որ ա-նիկայ յիշեին՝ ուսկից որ եկան , ժամանակ ունէին հոն դառնալու ։
16 Բայց հիմա լաւագոյն հայրենիք մը կը փափաքին , այսինքն երկնաւո-րին . ուստի ամօթ չեկաւ Ա-ստուած անոնց Աստուածը բաու-լը , ինչու որ անոնց քաղաք մը պատրաստեց ։
17 Հաւատքով Աբրահամ իր փոր-ձուած ատենը խաչակիր պատրաս-տուց , և ան որ խոստմունքները առած էր , իր մէկ հատիկ որդին կը
18 մատուցանէր . Որուն բաւնէցած թէ՝ խաչակիր քեզի սերունդ պիտի
19 կոչուի . Քանզի կը մտածէր թէ Աստուած մեռեալներէն ալ կարո-ղ է յարուցանել , ուսկից օրինակով մը ընդունեց զանիկայ ։
20 Հաւատքով Իսահակ դալու բա-նեորուն համար օրհնեց զՅակոբ և զԵսաւ ։
21 Նոյ Ցակոբը ու Եսաւ ։ Հա-ւատքով Ցակոբ իր մեռնելու ատե-նը՝ Յովսեփին որդիներէն ամէն մէկը օրհնեց , ու երկրպագութիւն բրաւ իր գաւազանին գլխուն վրայ ։
22 Հաւատքով Յովսէփ իր վախճա-նելու ատենը յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն ելլելը , ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ ։
23 Հաւատքով՝ Երբոր ծնաւ Մով-

սէս , իր ծնողքներուն ձեռքովը իրեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ՝ ինչու որ տղան գեղեցիկ տեսան ու չվախ-ցան թագաւորին հրամանէն ։
24 Հաւատքով Մովսէս երբոր մեծ ցաւ , չընդունեց Փարաւոնի աղջ-
25 կանը որդի բսուիլը ։ Քանզի աւե-լի ազէկ սեպեց Աստուծոյ ժողո-վուրդին հետ չարչարուիլ , քան Թէ մեղայ ժամանակաւոր զուարճու-
26 թիւնը վայելել ։ Եւ աւելի մեծ հարստութիւն սեպեց Քրիստոսի նախատինքը , քան Թէ Եգիպտոսի գանձերը , ինչու որ դիտելով կը սպասէր վարձքին Հատուցմանը ։
27 Հաւատքով Եգիպտոսը Թողուց , ու չվախցաւ թագաւորին բարկու-թենէն , ինչու որ Համբերեց որ-պես Թէ Անտեսանելին կը տեսնէր ։
28 Հաւատքով Բրաս զատիկը և ա-րիւնն սրսկելը , որ անդրանիկները աւակեցքնող իրենց չդպչի ։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովէն ան-ցան որպես Թէ ցամաքէ . որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ըն-կղմեցան ։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպ-ները ինկան՝ եօթը օր անոնց չորը-տիքը պտրտելով ։
31 Հաւատքով Ցախաբ պոռնիկը անհնազանդներուն հետ չկորսուե-ցաւ , երբ լրտեսները խաղաղու-Թեամբ ընդուներ էր ։
32 Եւ ալ ինչ բսեմ . ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատ-միմ Գեդէոնին ու Բարակին և Սամփսոնին ու Եփթեայի և Դաւիթին ու Սամուէլին և ա-
33 ռիւ մարգարէներուն համար . Որոնք հաւատքով Թագաւորութիւններ նուաճեցին , արդարութիւն գործեցին , խոստմունքներու հա-ւան , առիւծներու բերանները գո-
34 գցին , Կրակի զօրութիւն մարե-ցին , Սուրի բերնէ ազատեցան , տկարութենէ ուժովցան , պատե-րազմի մէջ զօրաւոր եղան , օտար-
35 ներու բանակները գրուեցին , Կնիկ-ներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած . ոմանք չար-չարուեցան և չընդունեցին ազա-տութիւնը , որ լաւագոյն յարու-
36 Թիան հասնին ։ Ուրիշներ ալ նա-խատինքներու ու ծեծերու , նաև կապերու ու բանտերու փորձը
37 առին ։ Քարկոծուեցան , ար-ցունքան , փորձանքի մէջ ինկան , սրով սպաննուելով մեռան , Նո-խարի մորթերով ու այծի մոր-Թերով պտրտեցան , կարօտու-Թիւն քաշելով , նեղը կրելով ,
38 չարչարուելով , (Որ անոնց աշ-խարհի չէր արժանի ,) անա-

Ցամք Ցեռն 64

Ել . ա . 16 ։ 22 ։
Ել . բ . 10 ։ 11 ։
Ցաք . Ա . 10 ։
Գէն . ժգ . 13 ։
Գէ . ժգ . 85 ։
Ել . ժ . 28 ։ 29 ։ ժբ . 37 ։ ժգ . 17 , 18 ։
Հմր 13 ։
Ել . ժբ . 21 ։ 22 ։
Ել . ժգ . 22 ։ 29 ։
Ցես . գ . 20 ։
Ցես . գ . 23 ։ Ցակ . բ . 25 ։
Ցես . բ . 1 ։
Դատ . գ . 11 ։
Դատ . գ . 6 ։
Դատ . ժգ . 24 ։
Դատ . ժա . 1 ։ ժբ . 7 ։
ա Թագ . ժգ . 1 , 13 ։ ժէ . 45 ։
ա Թագ . ա . 20 ։ ժբ . 20 ։
Ել Թագ . է . 11 , 22 ։
Դատ . ժգ . 5 , 6 ։ ա Թագ . ժէ . 34-35 ։ Դան . գ . 22 ։
Դան . գ . 25 ։
ա Թագ . ի . 1 ։ գ Թագ . ժի . 3 ։ գ Թագ . գ . 16 ։
գ Թագ . ի . 7 , 22 ։ Ցոբ . իտ . 10 ։ Սպգ . գ . 8 ։
Դատ . ժե . 8 ։ 15 ։ ա Թագ . ժգ . 13 , 22 ։ ժէ . 51 , 52 ։ բ Թագ . ը . 1 , 22 ։
Թագ . ժէ . 22 ։ գ Թագ . գ . 35 ։
Գաղ . իբ . 25 ։
Ցովս . իթ . 20 ։ Երեմ . ի . 2 ։ լէ . 15 ։
գ Թագ . իա . 13 ։ բ Պտ . իգ . 21 ։ Գաղ . Ե . 58 ։ ժգ . 18 ։
Գ Թագ . ա . 8 ։ Պտ . գ . 4 ։
Ջաք . ժգ . 4 ։

Ցամի Տեառն 64

Ել Թագ. Ժբ. 4։ Ժի. 9։ — Հմի. 2, 13։ — Գէ. Ե. 22։ Ը. 6։ Ել Գէ. Ե. 9։ Ժբ. 23։ Ցայտ. գ. 11։

պատուհասու ու լեռներու և այրերու ու երկրի Կիսոյններու մէջ մերթընդմէջ։

39 Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով՝ վկայուած՝ խոստումները չառին.

40 Քանզի Աստուած՝ մեզի համար աւելի աղէկ բան մը նախապատրաստեց, որ անոնք առանց մեզի չկատարուին։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ընդհանուր կը յորդորէ հաստատուն հաւատք՝ համբերութիւն և ամուսնացպատութիւն ու նմանապես. 22 կը ցուցնէ թէ նոր ուխտը հինէն գերազանց է։

1 Ուստի մենք ալ՝ որ այսչափ վկաներուն բազմութիւնը մեր բոլորտիքը պատած ունինք, ամէն ծանրութիւնը մեր վրայէն մկկի ձգենք և Դէպ դիւրաւ պաշարող մեղքը, ու Համբերութիւնով վազենք մեր առջեւ դրուած մրցարշաւը

2 պարէզի ընթացքը. Ցիսուսի նայինք՝ որ հաւատքին առաջնորդն ու կատարողին. Որ ինքը անոր առջեւ կեցած էր, խաչը յանձն առաւ, ամօթը արհամարհեց, ու Աստուծոյ աթոռին աջ կողմն նստաւ։

3 Ուրո՛ մտիկ բերէք անոր, որ առանց հաստատակամ խօսելուն իրեն դէմ հակառակ խօսելուն, Որ չըլլայ թէ ձեր անձովը յոգնիք

4 ու թուլնաք։ Ձեզի արիւն Քաբէլա- չափ պատերազմելով հակառակեցաք.

5 և մոռցաք այն յորդորանքը որ ձեր հետ կը խօսի որպէս թէ որդիներու հետ, Ով որդեակ իմ՝ Տէրոջը խրատը մի անարգեր, ու անկէ յանդիմանուելով՝ մի թուլնար։

6 Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ, և կը ծեծէ ամէն որդին՝ որ ինքը կ'ընդունի։

7 Դուն՝ Խրատ որ խրատի համբերէք, Աստուած ձեզի հետ որպէս թէ որդիներու հետ կը վարուի. քանզի ո՞ր որդին է՝ ան որ Հայրը չխրատեր զանիկայ։ Իսկ թէ որ դուք առանց խրատի ըլլաք, Ուրեմն ամէնը մնացեալքն եղան, ուրեմն խորթ էք դուք՝ ու չէ թէ որ-

9 դիներ։ Նաև մեր մարմնաւոր Հայրերը մեզի խրատիչ ունենալով՝ Նոյնպէս կ'ամչնայինք. Չէ՞ որ ալ աւելի պիտի ընդանդնինք Հոգիներուն

10 Հօրը ու ապրինք։ Ինչու որ առանք քիչ օրեր Դէպ կը խրատէին իրենց հաճոյ երեւցածին պէս, բայց անիկայ Դէպ օգուտին համար՝ Որ իր սրբութեանը հաղորդ ըլլանք։

11 Եւ յիրաւի ամէն խրատ նոյն ատեն ուրախարար չ'երեւիր, հապա տրտմական. բայց ետքը արդարութեան խաղաղաբար պտուղը կը հատուցանէ անոր վարժուողներուն։

12 Ուստի թուլցած ձեռքերը ու տկար ծունկերը հաստատեցէք.

13 Եւ շիտակ ճամբաներ բրէք ձեր ոտքերուն, որ չըլլայ թէ ան որ կաղ է՝ խոտորի, հապա մանաւանդ

14 բժշկուի։ Խաղաղութիւն հետևէ եղէք ամէնուն հետ և սրբութիւն, որ առանց անոր մէկը պիտի չտեսնէ Տէրը։

15 Զգուշացէք, չըլլայ որ մէկը Աստուծոյ շնորհքէն ետ մնայ. Չըլլայ որ դառնութեան արմատ մը վեր բերնադով՝ ձեզ նեղէ, ու անով շատերը պղծուին.

16 Շըլլայ որ մէկը պոռնիկ ըլլայ, կամ անառակ՝ Եսաւին պէս, որ կերակուրի մը համար իր անդրանկութիւնը ծախեց։

17 Կը գիտէք ալ որ ետքը ուզեց օրհնութիւնը ժառանգել, Բայց մերժուեցաւ. Քանի որ ապաշխարութեան տեղ չգտաւ հօրը կրնկակոխ։

18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք Շօշափելի լեռանը, որ կրակով կը վառէր, ոչ ալ մկրճի և խառնարին

19 ու մրրիկին, Եւ փողին ձայնին, ու խօսքերուն ձայնին, որ անիկայ լսողները աղաչեցին որ մէյմին ալ ան խօսքը չըսուի իրենց.

20 Ինչու որ չէին կրնար տանիլ ան հրամանին, Թէ որ գազան մըն ալ լեռանը դպչի՝ պիտի քարկոծուի։

21 Կոծոյն էր ան երեւոյթը՝ որ Մովսէս ըսաւ, Սաստիկ կը վախնամ ու կը դողամ։

22 Այլ՝ Դուք դուք Սիօն լեռանը մօտեցեր էք՝ ու կենդանի Աստուծոյ քաղաքին՝ երկնաւոր Երուսաղէմին, ու բիւրաւոր հրեշտակներուն

23 ընդհանրական ժողովին ու եկեղեցիին, և Աստուծոյ՝ որ ամէնուն Դատաւորն է, ու արդարոց հոգիներուն՝ որ կատարեալ եղան,

24 Ու Ցիսուսի՝ նոր ուխտին միջնորդն է, ու արսկուելու արեանը՝ որ Աբելին խօսածէն աւելի աղէկ կը խօսի։

25 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մերժէք զանիկայ որ Խօսի կը խօսի. Վասն զի թէ որ անոնք երկրի վրայ Ազգային պատգամներէն խօսողը մերժելով չազատուեցան, որչափ աւելի մենք՝ թէ որ երկինքէն կ'ուսուցանենք

26 դարձընենք. Որ անոր ձայնը ան ատեն երկիրը շարժեց, և հիմա խոստացեր է ու կ'ըսէ, Երկրէն պիտի շարժեմ՝ չէ թէ միայն երկիրը, հապա նաև երկինքը։ Եւ ան

27 մանան, Հրայոյց նետը արդարութեան խաղաղաբար պտուղը կը հատուցանէ անոր վարժուողներուն։

12 Ուստի թուլցած ձեռքերը ու տկար ծունկերը հաստատեցէք.

13 Եւ շիտակ ճամբաներ բրէք ձեր ոտքերուն, որ չըլլայ թէ ան որ կաղ է՝ խոտորի, հապա մանաւանդ

14 բժշկուի։ Խաղաղութիւն հետևէ եղէք ամէնուն հետ և սրբութիւն, որ առանց անոր մէկը պիտի չտեսնէ Տէրը։

15 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մէկը Աստուծոյ շնորհքէն ետ մնայ. Չըլլայ որ դառնութեան արմատ մը վեր բերնադով՝ ձեզ նեղէ, ու անով շատերը պղծուին.

16 Շըլլայ որ մէկը պոռնիկ ըլլայ, կամ անառակ՝ Եսաւին պէս, որ կերակուրի մը համար իր անդրանկութիւնը ծախեց։

17 Կը գիտէք ալ որ ետքը ուզեց օրհնութիւնը ժառանգել, Բայց մերժուեցաւ. Քանի որ ապաշխարութեան տեղ չգտաւ հօրը կրնկակոխ։

18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք Շօշափելի լեռանը, որ կրակով կը վառէր, ոչ ալ մկրճի և խառնարին

19 ու մրրիկին, Եւ փողին ձայնին, ու խօսքերուն ձայնին, որ անիկայ լսողները աղաչեցին որ մէյմին ալ ան խօսքը չըսուի իրենց.

20 Ինչու որ չէին կրնար տանիլ ան հրամանին, Թէ որ գազան մըն ալ լեռանը դպչի՝ պիտի քարկոծուի։

21 Կոծոյն էր ան երեւոյթը՝ որ Մովսէս ըսաւ, Սաստիկ կը վախնամ ու կը դողամ։

22 Այլ՝ Դուք դուք Սիօն լեռանը մօտեցեր էք՝ ու կենդանի Աստուծոյ քաղաքին՝ երկնաւոր Երուսաղէմին, ու բիւրաւոր հրեշտակներուն

23 ընդհանրական ժողովին ու եկեղեցիին, և Աստուծոյ՝ որ ամէնուն Դատաւորն է, ու արդարոց հոգիներուն՝ որ կատարեալ եղան,

24 Ու Ցիսուսի՝ նոր ուխտին միջնորդն է, ու արսկուելու արեանը՝ որ Աբելին խօսածէն աւելի աղէկ կը խօսի։

25 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մերժէք զանիկայ որ Խօսի կը խօսի. Վասն զի թէ որ անոնք երկրի վրայ Ազգային պատգամներէն խօսողը մերժելով չազատուեցան, որչափ աւելի մենք՝ թէ որ երկինքէն կ'ուսուցանենք

26 դարձընենք. Որ անոր ձայնը ան ատեն երկիրը շարժեց, և հիմա խոստացեր է ու կ'ըսէ, Երկրէն պիտի շարժեմ՝ չէ թէ միայն երկիրը, հապա նաև երկինքը։ Եւ ան

27 կերը՝ Հապա նաև երկինքը։ Եւ ան

Ցամի Տեառն 64

Ել Ցայտ. գ. 18։ Հ Ցայտ. գ. 3, 4։ Եսա. Ը. 3։ Յ Աստ. գ. 26, 27։ † Կամ ոչ ընդդէմ։ Ը Դաղ. գ. 1։ Ա Պաղ. ԺԴ. 14։ Հռով. Ժբ. 18։ Ժգ. 19։ Բ Տիմ. Բ. 22։ Մատ. Ե. 8։ Բ Կոր. Ե. 1։ Եփես. Ե. 5։ Ժ Բ Կոր. գ. 1։ Գաղ. Ե. 4։ Ե Բ Օր. ԻԹ. 18։ Գէ. գ. 12։ Ը Եփես. Ե. 3։ Գաղ. գ. 5։ Ա Թես. գ. 3։ Ծն. իե. 33։ Ը Ծն. իէ. 34. 36, 38։ Ա Գէ. գ. 6։ Ը Եւ. Ժի. 12, 18, 19։ Ի. 18։ Բ Օր. գ. 11։ Ե. 22։ Հռով. գ. 14։ Բ. 15։ Բ Տիմ. ա. 7։ — Եւ. Ի. 19։ Բ Օր. Ե. 5, 25։ Ժբ. 16։ — Եւ. Ժի. 13։ Ելեւ. Ժի. 10։ Ա Գաղ. գ. 26։ Ցայտ. գ. 12։ Յես. 2, 10։ Բ Փիլ. գ. 20։ Բ Օր. իդ. 2։ Մագ. կբ. 17։ Ցայտ. 14։ — Դեւ. Ժ. 20։ Փիլ. գ. 3։ Ցայտ. Ժգ. 8։ Ի Եւ. գ. 22։ Ցակ. ա. 18։ Ցայտ. Ժգ. 4։ Ծն. Ժ. 25։ Մագ. ղդ. 2։ Փիլ. գ. 12 Գւ. Ժա. 40։ Գէ. Բ. 6։ Ի. 15։ Ա Պետ. ա. 2։ Ծն. գ. 10։ Գւ. Ժա. 4։ Գէ. Բ. 2։ 3։ գ. 17։ Ժ. 28, 29։ Եւ. Ժի. 18։ Ի Ամգ. Բ. 6։

Ցամի Տէառն 64

Ղ Սաղ · ՀՐ · 26 : Մաա · Լղ · 85 : Բ Պետ · գ · 10 : Ցայտ · խա · 1 :
Ե Եզ · Խղ · 17 : Բ Օր · գ · 24 : Թ · 3 : Սաղ · Ծ · 3 : գէ · 3 :
Եա · կդ · 15 : բ Թես · ա · 8 : Գաղ · Ժ · 27 :

Հռով · Ժբ · 10 : ա Թես · գ · 9 : ա Պետ · ա · 22 : բ · 17 : գ · 8 : գ · 8 : բ Պետ · ա · 7 : ա Յովհ · գ · 11 : ՃԸ : գ · 7 · 20 · 21 : Մաա · Խի · 35 : Հռով · Ժբ · 13 : ա Տիմ · գ · 2 : ա Պետ · գ · 9 : Ա Կոր · Ժ · 3 : Ժթ · 2 :
Ա Մաա · Խի · 36 : Հռով · Ժբ · 15 : ա Կոր · Ժբ · 26 : Կող · գ · 18 : ա Պետ · գ · 8 :
Ե ա Կոր · գ · 9 : Գաղ · Ե · 19 · 21 :
Եփես · Ե · 5 : Կող · գ · 5 : 6 : Ցայտ · Խբ · 15 :
Ա Մաա · գ · 25 · 34 : Փիլ · գ · 11 · 12 : ա Տիմ · գ · 6 : 8 :
Ի Ջան · Խբ · 15 : բ Օր · լա · 6 : 8 : Ցեր · ա · 5 : ա Պե · Խբ · 20 : Սաղ · լՀ · 25 :
Ը Սաղ · Խէ · 1 : Ծղ · 4 : 11 · 12 : ՃԺբ · 6 :
Ի Հիր 17 :
Ֆ Գաղ · գ · 12 :
Ֆ Ցոհ · բ · 58 : Գաղ · ա · 12 : Ցայտ · ա · 4 :
Լ Եփես · գ · 14 : Ե · 6 : Կող · բ · 4 : 8 : ա Ցոհ · գ · 1 :
Ֆ Հռով · Ժգ · 17 : Կող · բ · 16 : ա Տիմ · գ · 3 : գ · 11 · 12 · 21 : գ · 30 : Թ · 11 : Ժգ · 27 : Թես · Ժթ · 3 :

Սորէն Խշէբ կը ցուցընէ Նաբժուաձ բաներուն յետափոխութիւնը շնուած բաներու պէս, որ անշարժ
28 բաները հաստատուն մնան : Ուստի անշարժ թագաւորութիւնը առած ըլլալով մեծ բռնութիւն ան չնորհքը, որով Աստուած պաշտենք հաճոյական կերպով, ակնածութեամբ և
29 բարեպաշտութեամբ. Քանզի որ մեր Աստուածը մաշող կրակ է :

ԳԼ · ԺԴ

1 Զաքարեայ յորդորանքներ կ'ընէ սէր ունենալու վրայով, 4 պարկեշտ վարմունք ունենալու, 5 ազահութենէ ետ կենալու, 7 Աստուծոյ խօսքին քարոզիչները պատուելու, 9 օտար վարդապետութիւններէ հեռանալու : 10 Քրիստոսը գտանելու, 16 զղջմութիւն տալու. 17 և առաքեալներուն հաւատարիմ վրայով, 18 Նաև կը խնդրէ իրեն համար աղօթք ընել, 20 Աբբէաթութիւն :

1 Հոգեյարսերութիւնը Նէր ծիշ հաստատուն մնայ : 2 Հիւրասիրութիւնը մի մոռնաք, քանզի որ անով ոմանք հրեշտակներ ընդունեցին : 3 Նեղին չմիտնալով : Մի խաբերնիդ ըլլան կապուածները, որպէս թէ անոնց հետ դուռ ու կապուած եր : Ե չարչարուածները՝ որպէս թէ դուք ալ մարմին ունեցող էք : 4 Ամուսնութիւնը բոլորովին պատուական է, ու անկողինը անարատ է. Բայց պոռնիկները ու շնացողները Աստուած պիտի դատէ : 5 Բարքերնիդ արծաթասէր չըլլայ, Հրեական սեպեցէք որչափ բան որ ձեռքերնիդ կայ. քանզի որ ինքը ըսուցից թէ Ես չեմ քեզ պիտի չմոռնամ, ու բնաւ քեզ երեսէ 6 պիտի չձգեմ. Անանկ որ համարձակ ըլլանք ըսելու. Տէրը իմ օգնականս է, ու ես պիտի չվախնամ, մարդը ինծի ի՞նչ պիտի 7 ընէ : Ի՞շխեցէք ձեր առաջնորդները՝ որ Աստուծոյ խօսքը ձեզի խօսեցան, և անոնց վարմունքին վախճանին նայելով՝ Ի՞ր ընծան հաւատքին նմանող եղէք : Յիսուս Քրիստոս նոյն է երէկ ու այսօր և յաւիտեան :

9 Ուսկից կերպ կերպ և օտարաձայն ուսմունքներով մի տարուբերիք. քանզի աղէկ է որ սիրտը չնորհքով հաստատուի Ո՛չ թէ կերակուրներով, որ անոնցմով օգուտ մը չունեցան անոնք որ անանկ 10 զացին : Անգան մը ունինք մենք ուսկից իշխանութիւն չունին ուտելու անոնք որ խորանին ծառա-
11 յութիւն կ'ընեն : Քանզի որ անաս-

Ցամի Տէառն 64

Ե Ցոհ · Ժթ · 17 · 18 : Գործ · է · 57 :
Ի Գէ · Ժա · 26 : ա Պետ · գ · 14 :
Ղ Մրկ · բ · 10 : Փիլ · գ · 20 : Գ · Ժա · 10 · 16 · Ժբ · 22 :
Ե Եփես · Ե · 26 : ա Պետ · բ · 5 :
Ի Գէ · է · 12 : Սաղ · Ծ · 13 · 23 : կԹ · 30 · 31 : ՃՀ · 22 : ՃԺգ · 17 :
Յ Ովհ · Ժգ · 2 :
Ե Հռով · Ժբ · 13 :
Ը Ր Կոր · Բ · 12 : Փիլ · գ · 18 : Գա · գ · 10 :
ա Փիլ · բ · 29 : ա Թես · և · 12 : ա Տիմ · Ե · 17 : Հբր 7 :
Ը Նեղէ · գ · 17 : Լղ · 2 · 7 : Գոր · Ի · 26 · 28 :
Ա Հռով · Ժէ · 30 : Եփես · գ · 19 : Պղ · գ · 3 : ա Թես · և · 25 : բ Թես · գ · 1 :
Ջ Գոր · Իգ · 1 : Իգ · 16 : Բ Կոր · ա · 12 :
Ա Փիլ. 22 : ա Հռով · Ժէ · 33 : ա Թես · և · 23 :
Է Գոր · Բ · 24 · 32 : Հռով · գ · 24 : Բ · 11 : ա Կոր · գ · 14 : Ժէ · 15 : Բ Կոր · գ · 14 : Գաղ · ա · 1 : Պղ · Բ · 12 : ա Թես · ա · 10 : ա Պետ · ա · 21 :
ա Ջաք · Թ · 11 : Գա · Ժ · 29 :
Բ Եա · Խ · 11 : Եզկ · Լգ · 23 : Լէ · 24 : Ցոհ · Ժ · 11 · 14 : ա Պետ · Բ · 25 : Ե · 4 : Յբ Թես · Բ · 16 : ա Պետ · Ե · 10 : Փիլ · Բ · 13 : Ֆ Գաղ · ա · 5 : Բ Տիմ · գ · 18 : Ցայտ · ա · 6 : Ֆ ա Պետ · Ե · 12 : ա Թես · գ · 2 : Ֆ Հբր 7 · 17 : ա Տիմ · գ · 15 :

ՀՆԳԴԱՐՁԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԵԿԱՒՐՈՒ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ

Յամի Տեառն
Ի՛ր 60

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պէտք է որ ուրախ ըլլանք ու ցնծանք ժամանակ, 5 Ընտանեաց համբերութիւն խնդրելը, 13 և մեր փորձութիւններուն մէջ չգանգիր թէ մեր տկարութեանը կամ՝ մեղքին պատճառը Աստուած է, 19 այլ մանաւանդ խօսքին մարիկ ընդունելը ըլլանք, անոր վրայով խորհելը և գանկակ՛ի գործ դնելը. 26 եթէ ոչ՝ կրնանք կրօնաւոր երեւնալ, բայց անկարելի է որ ճշմարտապէս անանկ ըլլանք։

1 Յակոբոս՝ Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառան, տասներկու ցեղերուդ՝ որ ամէն կողմ ցրուած էք,ողջոյն։

2 Եղբայրներ՝ Խորտակիչ ուրախութեան արժանի բան սեպեցէք, երբոր կերպ կերպ փորձանքներու

3 մէջ կ՛իյնաք, Ի գիտնալով որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը համբերութիւն կը գործէ։ Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ, որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք, ու բանի մը պակասութիւն չունենաք։

5 Ըհապա թէ որ ձեզմէ մէկը իմաստութենէ պակասած ըլլայ, Ի թող խնդրէ Աստուծմէ՝ որ ամենուն առատապէս կու տայ ու չհանդիմաներ, և անոր պիտի տրուի։ 6 Ի միայն թէ հաւատքով թող խնդրէ ու չերկմտի։ Վասն զի ան որ երկմտիկ է, ծովուն հոգմակածեալ ու տանեալ ալիքներուն նման է. 7 Ան մարդը թող չհաշուի որ Տէրոջմէ

8 բան մը պիտի առնէ. Երկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ։

9 Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ թող պարծենայ, Եւ ան որ հարուստ է, իր խոնարհութեանը վրայ, ինչու որ անիկայ խոտի ծաղկի մը պէս պիտի անց-

11 նի. Քանզի արեւը տաքութիւնով մը կը ծագի ու կը չորցնէ խոտը, և անոր ծաղիկը կը թափի, ու անոր երեսութիւն գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի. անանկ ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի։

12 Երանելի է ան մարդը որ փորձութեան կը համբերէ. ինչու որ երբ փորձուելով՝ ընտիր գտնուի, կենաց պսակը պիտի առնէ, հոն-

որ Տէրը զինքը սիրողներուն խոստացաւ։ 13 Չըլլայ որ մէկը որ փորձութեան մէջ է՝ ըսէ թէ Աստուծմէ կը փորձուիմ. ինչու որ Աստուած չար բաներով չփորձուիր,

14 ոչ ալ ինքը մէկը կը փորձէ։ Սակայն ամէն մէկը կը փորձուի՝ իր ցանկութիւններէն հրապուրուած

15 ու խաբուած. Ընկեր եւս ցանկութիւնը յղանալով, մեղք կը ծնանի. և մեղքը որ կատարուի,

16 մահ կը ծնանի։ Մի խաբուիք՝ իմ

17 սիրելի եղբայրներս. Ամէն բարի տուրք ու ամէն կատարեալ պարգեւ վերէն է, և լուսոյ Հօրմէն կ՛իջնէ, որուն մէջ բնաւ փոփոխում թիւն

18 կամ դառնալու չունի մը չկայ։ Ի ուզելովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը, որ մենք իր ստեղծածներուն

19 մէն ներածիկ մը ըլլանք։ Ուստի՝ իմ սիրելի եղբայրներս, ամէն մարդ թող չուտ ըլլայ լսելու, չուտ ծանր՝ խօսելու, չուտ ծանր՝ բարկանալու.

20 Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը չգործեր։

21 Ետեւուն ամէն ազտեղութիւններ ու չարութեան առատութիւնը մէկդի ձգելով, հեզութեամբ ընդունեցէք Ձեր մէջը սերմնուած խօսքը, որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել։

22 Բայց խօսքը կատարողներ եղէք, և չէ թէ միայն լսողներ՝ ինքզինքնիդ

23 խաբելով։ Վասնզի որ եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին ու կատարող չըլլայ, անիկայ նման է մարդու մը՝ որ հայելիի մէջ աչքերը անկած իր բնական երեսը կը դի-

24 տէ. Ինչու որ դիտելով տեսնինքզինքը ու անցած գնայ, և չուտ մը մոռցած ըլլայ թէ ինսոր մէկ մրն էր։

25 Բայց ան որ ազատութեան կատարեալ օրէնքին Ճակէ անկելով կը նայի, և անոր մէջը կը կենայ, անիկայ Խօսէ լսող՝ — մոռցող չըլլալով՝ հապա գործը կատարող՝ Ճ երանելի պիտի ըլլայ իր կատարե-

26 լուն մէջ։ Թէ որ մէկը զինքը կրօնաւոր կը սեպէ՝ ու իր լեզուին սանձ չդներ, հապա իր սիրտը կը խաբէ, անանկին կրօնաւորու թիւ-

27 նը փուճ է։ Աստուծոյ ու Հօրը

Յամի Տեառն
Ի՛ր 60

Ցամք Տեառն իրր 60

ֆ Ես · ա · 16 · 17 · ծբ · 6 · 7 · Մաա · իե · 36 ·
ֆ Հռով · ժբ · 2 · ԳԼ · գ · 4 · աՁօՅ · ե · 18 ·

— Գե · ժԹ · 15 · ր Օբ · ա · 17 · ժգ · 19 · Ածակ · իգ · 23 · իբ · 21 · Մաա · իբ · 16 · Հմր 9 · Ցուգ · 16 ·
ֆ ածկոր · բ · 8 ·

ֆ Ցօհ · է · 48 · ա Կոր · ա · 26 · 28 ·
ֆ Գաե · ժբ · 21 · ա Տիմ · գ · 18 · Ցպտ · բ · 9 ·
ֆ Եզ · ի · 6 · ա Թես · բ · 30 · Ածակ · բ · 17 · Մաա · ե · 3 · Գաե · գ · 20 · ժբ · 32 · ա Կոր · բ · 9 · բ Տիմ · գ · 8 · ԳԼ · ա · 12 ·
Հածկոր · ժա · 22 ·
ֆ Գոր · ժգ · 50 · ժե · 6 · ժբ · 12 · ԳԼ · ե · 6 ·
ֆ Գե · ժԹ · 18 · Մաա · իբ · 39 · Հռով · ժգ · 8 · 9 · Գաղ · ե · 14 · գ · 2 ·
Հմր 1 ·
ֆ ր Օբ · իե · 26 · Մաա · ե · 19 · Գաղ · գ · 10 ·
ֆ Եզ · ի · 13 · Գաղ · ա · 25 ·
ֆ Ցոր · իբ · 6 · Ածակ · իա · 13 · Մաա · գ · 15 · ժբ · 35 · իե · 41 · 42 ·

քով մաքուր ու անարատ կրօնասիրութիւնը աս է , ֆ Որբերուն ու այրեւարիներուն տես երթալ իրենց նեղութեան ատենը , ֆ ու անձը անարատ պահել աշխարհէն ։

ԳԼ · Բ

1 Քրիստոնէական կոչումին անվայել բան է հարուստ եղբայրները պատուել և աղքատները անարգել ։ 13 Պարտինք իրարու վրայ սէր ունենալ և զիրար ըլլալ ։ 14 Պէտք չէ պարծենալ հաւատքին վրայ երբոր առանց գործոց է ։ 17 Ման գի ան հաւատքը մեռած հաւատք է ։ 19 դեւերու հաւատք է ։ 21 և չէ թէ Աբրահամին 25 և Րահաբին հաւատքը ։

1 ՚Իմ եղբայրներս՝ չըլլայ որ աշխարհս Քրիստոսի հաւատքը , ֆ որ Ընէ
2 փառաց Տէրն է ։ Քանզի թէ որ ձեր ժողովքին մէջ մէկ մարդ մը մտնելու ըլլայ որ ունենայ ոսկի մատանի և փառաւոր հանդերձներ , հոն մէկ ազքատ մըն ալ մտնելու
3 ըլլայ ապտակ հանդերձներով , եւ նայիք անոր վրայ որ փառաւոր հանդերձներ ունի , ու ըսէք թէ Դուն հոս նստէ պատուով , և ան ազքատին ըսէք թէ Դուն հոգ ոտքի վրայ կայնէ , կամ թէ նկուղ
4 նստէ՝ պատուանդանիս քովը , ձեր մէջը խորհութիւններ ընող ու չար խորհուրդներու դատաւոր չէք ըլ-
5 լար ։ Մտիկ ըրէք , սիրելի՛ եղբայրներս ։ Չէ՞ որ Աստուած աշխարհիս ազքատները ընտրեց , Ա-րոն հաւատքով հարուստ ըլ , ու ժառանգաւորը արքայութեանը , որ գինքը սիրողներուն խոստա-
6 ցաւ ։ Բայց դուք ազքատները անարգեցիք ։ Հարստանները չէ՞ն որ ձեզ կը հարստահարեն , ֆ ու ձեզ դատաստանարանները կը քաշեն ։
7 Անոնք չէ՞ն որ կը հայհոյեն այն բարի անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած
8 է ։ Արդ թէ որ դուք արքունական օրէնքը կը կատարէք Գրքին ըստ՝ Չ Համեմատ թէ ՚Քու ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս , աղէկ կը-
9 նէք ։ Բայց թէ որ ազատութիւն կ՚ընէք , մեղք կը գործէք , ու օրէնքէն կը յանդիմանուիք օրինա-
10 զանցնելու պէս ։ Քանզի ով որ բոլոր օրէնքը պահէ , ու մէկ բանի մի մէջ յանցաւոր ըլլայ , ֆ անիկայ
11 ամենուն պատասխան կ՚ըլլայ ։ Վասն զի ան որ ըսաւ թէ Չ Ընու թիւն մի ընէր , ըսաւ ալ թէ Մի սպանանէր ։ ու ասի թէ որ չ՚ընու թիւն չընես բայց սպանու թիւն ընես , օրի-
12 նազանց կ՚ըլլաս ։ Ընանկ խօսեցէք և անանկ ըրէք՝ Հորպէս թէ ազատութեան օրէնքովը պիտի գա-
13 տուիք ։ Ի՛վասն զի գատաստանը անողորմ պիտի ըլլայ անոր որ

ողորմու թիւն չընէր ։ Ե ողորմու-թիւնը կը պարծենայ դատաստանին դիմացը ։
14 ՚Ի՞նչ օգուտ է՝ ո՛ղբայրներս , թէ որ մէկը ըսէ թէ հաւատք ունի , ու գործք չունենայ ։ միթէ հաւատ-
15 քը կրնայ փրկել զանիկայ ։ Հթէ որ եղբայր մը կամ քոյր մը մերկ ըլլայ կամ օրուան կերակուրին կա-
16 րօտ , Ն ու ձեզմէ մէկը անոնց ըսէ , Գացէ՛ք խաղաղութեամբ , տաքցէ՛ք ու կշտացէ՛ք ։ և մարմիններն պէտք եղած բաները անոնց չտաք ,
17 ի՞նչ օգուտ է ։ Ասանկ ալ հաւատքը թէ որ հեռ գործ չունե-
18 նայ , բուռ ինքնաին մեռած է ։ Ցան կրնայ մէկը ըսել թէ Դուն հաւատք ունիս , ես ալ գործքեր ունիմ ։ դուն քու հաւատքդ ցուցու՛ր ինծի առանց գործքերու , ու ես քեզի ցուցնեմ իմ հաւատքս իմ
19 գործքերէս ։ Դուն կը հաւատաս որ Աստուած մէկ է , ադէկ կ՚ընես ։ ֆ դեւերն ալ կը հաւատան և կը
20 սարսափին ։ Բայց կ՚ուզե՞ս դիտնալ դուն՝ ով անտի մարդ , որ հաւատքը առանց գործքերու մե-
21 ռած է ։ Աբրահամ մեր հայրը գործքերով չարդարացաւ , ։ երբոր իր որդին Խահակը սեղանին վրայ
22 Հանեց ։ Հռ ընե՞ս ։ Կը տեսնես ։ որ հաւատքը անոր գործքերուն հետ միկտեղ գործեց ու ան գործքերով հաւատքը կատարեալ եղաւ ։
23 Եւ Գրքին խօսքը կատարուեցաւ որ կ՚ըսէ ՝ Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց , ու ան իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ ։ և ինքը Աստու-
24 ծոյ բարեկամ՝ բուսեցաւ ։ Կը տեսնէ՛ք որ մարդս գործքերով կ՚արդարանայ , ու չէ թէ միայն
25 հաւատքով ։ Նոյնպէս ալ ՚Պոռնիկ չէ՞ որ գործքերով արդարացաւ , երբոր լրտեսները ներս առաւ , և ուրիշ ճամբայով
26 արձակեց զանոնք ։ Քանզի ինչպէս որ մարմինը առանց հոգիի մեռած է , նոյնպէս ալ հաւատքը առանց գործքերու մեռած է ։

ԳԼ · Գ

1 Պէտք չէ որ ուսուցիչներ կամ լրութեամբ ուրիշները յանդիմանենք ։ 5 այլ մանաւանդ սանձերը լեզուին , որ թէև պզտիկ մըն է , բայց զօրաւոր գործքեր մըն է թէ բաբիի և թէ չարի համար ։ 13 Ճշմարտութիւնը հնազանդ չեղ և խաղաղասէր ։ Երկայնամտութիւնը հեղ և խոհականութեան ։

1 ՚Ո՛ղբայրներս՝ ՚շատ վարդապետներ մի ըլլար ։ ֆ գիտնալով որ աւելի մեծ դատաստան պիտի ըն-
2 դունինք ։ ֆ Ինչո՞ւ որ ամէնքս ալ շատ յանցանքներ կ՚ընենք ։ ֆ թէ

Ցամք Տեառն իրր 60

ֆ ա Ցօհ · գ · 17 · 18 ·
Մաա · է · 26 · Գա · ա · 23 ·
Ցհս Ցօր · լա · 19 · 20 ·
Գա · գ · 11 ·
ֆ ա Ցօհ · գ · 18 ·

Գե · գ · 14 ·

ֆ Մաա · բ · 29 · Մար · ա · 24 · ե · 7 · Գա · գ · 34 · Գար · ժգ · 17 · ժԹ · 15 ·
Ղ Ցօհ · ի ր · 9 · 12 ·
Հբր · ծա · 17 ·

ֆ Ցօհ · է · 48 · Յ Ցօհ · ե · 1 · իբր · ժա · 31 ·

— Մաա · իգ · 8 · 10 · Հռով · բ · 20 · 21 · ա Պետ · ե · 3 ·
ֆ Գա · գ · 8 · 9 · ֆ գ Թագ · բ · 46 · ր Մն · գ · 36 · Ածակ · ի · 9 · ժգ · է · 20 · ա Ցօհ · ա · 8 ·
ֆ Սգ · իգ · 13 · Եզ · ա · 26 · ա Պետ · գ · 10 ·

ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Յամի Տեառն իբր 60

ա Յօհ. է. 35։ Գոր. բ. 5, 9, 10։ Յակ. ա. 1։
բ Եփե. ա. 4։ Գլ. բ. 9։
գ Հռով. բ. 29։ ժա. 2։
դ բ Թես. բ. 12։
ե Եբր. ժբ. 24։
զ Հռով. ա. 7։ բ Պետ. ա. 2։ Յուդ. 2։
է բ Կոր. ա. 3։ Եփե. ա. 3։
ը Տիտ. գ. 5։
թ Յօհ. գ. 3, 5։ Յակ. ա. 18։
ժ ա Կոր. ժե. 20։ ա Թես. գ. 13։ Գլ. գ. 21։
ի Գլ. ե. 4։
լ Կող. ա. 5։ բ Տիմ. գ. 8։
ի Յօհ. ժ. 28, 29։ ժէ. 11, 12, 15։ Յուդ. 1։
ժ Մատ. ե. 12։ Հռով. ժբ. 12։ բ Կոր. գ. 10։ Գլ. գ. 13։
ի բ Կոր. գ. 17։ Գլ. ե. 10։
հ Յակ. ա. 2։
ձ Յակ. ա. 3, 12։ Գլ. գ. 12։
ղ Յոբ. իգ. 10։ Սաղ. կզ. 10։ Առակ. ժէ. 3։ Ես. խը. 10։ Զաք. ժգ. 9։ ա Կոր. գ. 13։
ճ Հռով. բ. 7, 10։ ա Կոր. գ. 5։ բ Թես. ա. 7—12։
մ ա Յօհ. գ. 20։ յ Յօհ. ի. 29։ բ Կոր. ե. 7։ Եբր. ժա. 1, 27։ ն Հռով. գ. 22։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը գոհութիւն կը մատուցանէ Աստուծոյ՝ անոր բազմապատիկ հոգևոր շնորհքներուն համար. 10 կը ցուցընէ թէ Քրիստոսով եղած փրկութիւնը նոր լսուած բան մը չէ, հապա հին ատենի մարգարէներէն ալ զրուցուած է. 13 կը յորդորէ քրիստոնեաները բարեպաշտութեամբ ապրելու, յիշեցընելով անոնց թէ իրենք նորէն ծնած են Աստուծոյ խօսքովը։

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, օտարականներուդ՝ որ ցրուած էք Պոնտոսի, Գաղատիայի, Կապադովկիայի, Ասիայի ու Բիւթանիայի մէջ, Բընտ-
2 րուած ՝Հօր Աստուծոյ կանխագիտութեանը համեմատ՝ Հոգիին սրբացընելովը, Ֆազանդութեան և Յիսուս Քրիստոսի Եարեանը սրսկուելուն համար. Շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ շատնայ։
3 ԵօրՖեալ է Աստուած ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, Ըոր իր առատ ողորմութեանը համեմատ Բմեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսի համար՝ ԺՅիսուս Քրիստոսի մեռելներէն յարութիւն առնելո-
4 վը, Անեղծ ու անարատ Եև անթառամ ժառանգութեանը համար՝ Ըոր երկինքը պահուած է ձե-
5 զի։ Եոր Աստուծոյ զօրութեամբը պահպանուած էք հաւատքով ան փրկութեանը համար՝ որ պատրաստուած է վերջի ժամանակը
6 յայտնուելու. ԺՈր անով կ՚ուրախանաք, Եթէև հիմա, ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ, Ճքիչ մը ատեն տրտմած էք զանազան փոր-
7 ձութիւններով. ՅՈրպէս զի ձեր հաւատքին փորձառութիւնը՝ (որ կորստական ոսկիէն աւելի պատուական է, Ղթէև անիկայ կրակով կը փորձուի,) ՃԳտնուի գովութիւնով ու պատուով և փառքով Յիսուս Քրիստոսի յայտ-
8 նուելու ատենը. ՄԱն որ դուք չտեսած՝ կը սիրէք, ՆՈր անիկայ հիմա չէք տեսներ, բայց կը հաւատաք, և ուրախ էք անպատմելի ու փառաւորեալ խընդ-
9 ութիւնով. ՆՁեր հաւատքին վախճանը ընդունելով, այսինքն
10 հոգիներնուդ փրկութիւնը։ ՀՈր ան փրկութեանը համար փնտռեցին ու քննեցին մարգարէները՝ որոնք մարգարէացան ձեզի ըլլալու-
11 շնորհքին համար. Ու կը քննէին թէ երբ կամ ինտոր ատեն կ՚իմացընէր իրենց մէջը եղած Քրիստոսի Հոգին՝ Ըոր առաջ կը վկայէր Քրիստոսի չարչարուիլը, ու անկէ
12 ետև փառաւորուիլը։ ՊՈրոնց յայտնուեցաւ, Ըոր չէ թէ իրենց՝ հապա մեզի մատակարարեցին ան բաները, որոնք հիմա ձեզի պատմուեցան անոնց ձեռքովը՝ որ աւետարանը քարոզեցին ձեզի ՄՀոգւով Սրբով որ երկինքէն խրկուեցաւ. Որ ան բաներուն՝ հրեշտակները կը ցանկան ակնկառոյց նայելու։
13 ՀՈւստի ձեր միտքերուն մէջքը գօտևորած՝ Մարթուն կեցած, կատարելապէս յուսացէք ան ձեր վրայ հասնելու շնորհացը՝ ԲՅիսուս Քրիստոսի յայտնուելու ատենը,
14 Հնազանդ զաւակներու պէս, ՃՉէ թէ ձեր տգիտութեան ատենին Մառջի ցանկութիւններովը վա-
15 րուելով. ՀՀապա ձեզ կանչող Սուրբին պէս դուք ալ սուրբ եղիք ՅԷր բոլոր վարմունքներուն մէջ.
16 Ինչու որ գրուած է թէ ՀՍուրբ
17 եղիք, քանզի ես սուրբ եմ։ Եւ թէ որ Հայր կը կոչէք անիկայ ՀՈր առանց աչառութեան կը դատէ ամէն մէկուն գործքին համեմատ, ՀՆուրեմն ձեր Մպանդխտութեան ժամանակը վախով անցուցէք,
18 Գիտնալով որ ԲԴուք չէ թէ ապականացու արծաթով կամ ոսկիով ՀՓրկուեցաք ձեր հայրերէն աւան-
19 դուած ունայն ճամբաներէն, ԴՀապա Քրիստոսի պատուական արիւնովը՝ ԵՈրպէս թէ ամբիծ ու անա-
20 րատ դառի մը. ՆՈր առաջուց ճանչ-

Յամի Տեառն իբր 60

ՀԾն. խթ. 10։ Դան. բ. 44։ Անգ. բ. 7։ Զաք. գ. 12։ Մատ. ժգ. 17։ Ղու. ժ. 24։ բ Պետ. ա. 19, 20, 21։
ա Գլ. գ. 18։ բ Պետ. ա. 21։
Հ Սաղ. իբ. 6։ Ես. ծգ. 3, ԽՀ։ Դան. թ. 26։ Ղու. իգ. 25, 26, 44, 46։ Յօհ. ժբ. 41։ Գոր. իգ. 22, 23։
ՊԴան. թ. 24։ ժբ. 9, 13։
Ջ Եբր. ժա. 13, 39, 40։
ա Գոր. բ. 4։
ա Ել. իե. 20։ Դան. բ. 13։ ժբ. 5, 6։ Եփե. գ. 10։
Հ Ղու. ժբ. 35։ Եփե. գ. 14։
ՄՂու. իա. 34։ Հռով. ժգ. 13։ ա Թես. ե. 6, 8։ Գլ. գ. 7։ ե. 8։
ԲՂու. ժէ. 30։ ա Կոր. ա. 7։ բ Թես. ա. 7։
ՃԳոր. ժէ. 30։ ա Թես. գ. 5։
ՄՀռով. ժբ. 2։ Գլ. գ. 2։
ՅՂու. ա. 74, 75։ բ Կոր. է. 1։ ա Թես. գ. 3, 4, 7։ Եբր. ժբ. 14։ բ Պետ. գ. 11։ ՀՂև. ժա. 44։ ժթ. 2։ ի. 7։ ՀԲ Օր. ժ. 17։ Գոր. ժ. 34։ Հռով. բ. 11։ ՅԲ բ Կոր. է. 1։ Փիլ. բ. 12։ Եբր. ժբ. 28։ ՄԲ Կոր. ե. 6։ Եբր. ժա. 13։ Գլ. բ. 11։ ԲՄ Կոր. գ. 20։ է. 23։ ՅԵզեկ. ի. 18։ Գլ. գ. 3։ ԴԳոր. ի. 28։ Եփե. ա. 7։ Եբր. թ. 12, 14։ Յայտ. ե. 9։ ԵԵլ. ժբ. 5։ Ես. ծգ. 7։ Յօհ. ա. 29, 36։ ա Կոր. ե. 7։ ՂՀռով. գ. 25։ ժգ. 25, 26։ Եփե. գ. 9, 11։ Կող. ա. 26։ բ Տիմ. ա. 9, 10։ Տիտ. ա. 2, 3։ Յայտ. ժգ. 8։

Ցամք Տեառն
Իրբ 60

Ե Գաղ · գ · 4 : Եփես · ա · 10 : Իրբ · ա · 2 : Թ · 26 :
Ը Գոր · բ · 24 :
Թ Ա՛ստ · իբ · 18 : Գոր · բ · 33 : գ · 13 : Եփես · ա · 20 : Փիլ · բ · 9 : Իրբ · բ · 9 : Գա · գ · 22 :
Ժ Գոր · ժե · 9 :
ԺԱ Հռով · ժբ · 9 · 10 : ա Թես · գ · 9 : ա Տիմ · ա · 5 : Իրբ · ժգ · 1 : Գա · բ · 17 : գ · 8 : գ · 8 : Բ Պետ · ա · 7 : ա Յովհ · գ · 18 : գ · 7 · 21 :
ԺԲ Յով · ա · 13 : գ · 5 : ա Յովհ · գ · 9 :
ԺԳ Ակ · ա · 18 :
ԺԴ Ա՛ստ · ծգ · 15 : Եզե · իբ · 6 : ծա · 12 : Ցակ · ա · 10 :
ԺԵ Ա՛ստ · ծբ · 12 · 26 : Եզե · իբ · 8 : Դան · ժգ · 17 :
ԺԶ Յով · ա · 1, 14 : ա Յովհ · ա · 1 · 3 :

— Եփես · գ · 22 · 25 · 31 : Կող · գ · 8 : Իրբ · ժբ · 1 : Ցակ · ա · 21 : և · 9 : Գա · գ · 2 :
ԺԷ Ա՛ստ · ժբ · 3 : Ա՛ստ · ժ · 15 : Հռով · գ · 4 : ա Կոր · ժգ · 20 : Գա · ա · 23 :
ԺԸ Ա՛ստ · գ · 2 : Իրբ · և · 12 · 13 :
ԺԹ Ա՛ստ · ւԷ · 8 : Իրբ · գ · 5 :
Ի Ա՛ստ · ծբ · 22 : Ա՛ստ · իա · 42 : Գոր · գ · 11 :
ԻԱ Եփես · բ · 21 · 22 :
ԻԲ Իրբ · գ · 6 :
ԻԳ Ես · կա · 6 : կգ · 21 : Հ՚Ր 9 :
ԻԴ Փիլ · գ · 18 : Գա · գ · 11 :
ԻԵ Ա՛ով · ժգ · 2 : Ա՛ստ · ա · 11 : Հռով · ժբ · 1 : Իրբ · ժգ · 15 · 16 :

ցուած էր աշխարհիս սկիզբէն առաջ , Ե ու եօթն առնները
21 յայտնուեցաւ ձեզի համար , Որ անոր միջոցովը Աստուծոյ հաւատացիք , ըստ որում զանիկայ մեռելներէն յարուցից , Ե անոր փառաւորութիւն տուաւ , որ ձեր հաւատքը ու
22 յոյսը Աստուծոյ վրայ բլլայ : Հ Ձեր անձերը մաքրելով Հոգիին միջոցովը ճշմարտութեան նկատմամբ , ի եղբայրասիրութեան մէջ անկեղծ բլլալով , սուրբ սրտով մէկզմէկ
23 պինա սիրեցէք : Ընդէրէն ծնած բլլալով՝ չէ թէ ապականացու սերմէն , հապա անապականացուէն Ը Աստուծոյ կենդանի ու յաւիտեան
24 նական խօսքովը : Հ Վասն զի ամէն մարմին խոտի պէս է , և մարդուն բոլոր փառաւորութիւնը խոտի ծաղկի պէս . խոտը կը չորնայ ու անոր ծաղիկը կը թափթփի .
25 Բայց Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ , Ի այսինքն է ան խօսքը՝ որ աւետարանով ձեզի քարոզուեցաւ :

ԳԼ Ա

1 Կը խրատէ բոլոր չարութիւնը մէկզմէկ ձգել , 4 ցուցընելով թէ Քրիստոս է հիմը որուն վրայ քրիստոնեայք չինուած են . 11 կ՚ազդէ հետու կենալ մարմնոյ ցանկութիւններէն , 13 ու Տնազանդ բլլալ իշխանաւորներուն . 18 կը սորվեցնէ ծառաներուն որ Տնազանդ բլլան իրենց տէրերուն , 20 ու երբոր բարիք գործելնուն համար չարչարուին , Տանրերութեամբ տանին Քրիստոսի օրինակին Տամաձայն :

1 Ա՚ռնելին մէկզմէկ ձգելով ամէն չարութիւնը ու ամէն խարէութիւնը ու կեղծաւորութիւնները , և նախանձը ու ամէն չարախօսութիւն ,
2 Թիւնը , Բ նորածին մանկանց պէս Բ անբանական — անխարդախ կաթին փափաքեցէք , որ անով մեծնաք
3 [մինչև փրկութիւնը] , Տթէ որ Տէրոջը քաղցր բլլալուն համը առիք .
4 Որուն մօտենալով՝ ան կենդանի վէմին , Ե որ թէպէտ մարդիկներէն անարդուած է , բայց Աստուծմէ բնտրուած — պատուական է ,
5 Հդուք ալ կենդանի քարերու պէս շինուիք Է հոգևոր տաճար մը , ըսուրբ քահանայութիւն մը , Բ ձիսուս Քրիստոսի ձեռքովը Աստուծոյ Տաճելի Բ հոգևոր պատարագներ
6 մատուցանելու : Որովհետև կիրքին մէջն ալ կայ թէ Ի Ա՚ն Սիոնի մէջ բնտիր՝ պատուական անկեան վէմ մը կը դնեմ . և ով որ անոր Տաւատայ , բնաւ պիտի չամչնայ :
7 Ուստի ձեզի Տաւատացեալներուդ պատուական է ան , բայց անՏաւատներուն՝ Ան քարը որ շինողները անարգեցին , անիկայ
8 անկիւնին գլուխը եղաւ . Է Ի գլորման վէմ ու գայթակղութեան քար Բ անոնց՝ որ չՏաւատալով խօսքին կը գայթակղին , ինչպէս Տամաձայն ալ էին :
9 Բայց դուք ընտիր ցեղ մըն էք , Ի թագաւորական քահանայութիւն , Տսուրբ ազգ , Տանձնական ժողովուրդ մը , որ քարոզէք անոր առաքինութիւնները , Բ որ ձեզ խաւարէն իր սքանչելի լոյսին կանչեց .
10 Բ Որ առն մը ժողովուրդ չէիք , բայց հիմա Աստուծոյ ժողովուրդն էք . որ առանց ողորմութեան էիք , բայց հիմա ողորմութիւն ցուաք :
11 Սիրելիներ՝ կ՚աղաչեմ , Ի պանդուխտներու և օտարականներու պէս Ը մկզի կեցէք մարմնաւոր ցանկութիւններէն , Թ որ հոգիի դէմ
12 կը պատերազմին , Ն Ձեր վարմունքը հեթանոսաց մէջ բարի պահելով , որ ինչ բանով որ ձեզ չարագործներու պէս կը բամբասեն , Ձ ձեր բարի գործքերը տեսնելով՝ փառաւորեն զԱստուած Ա այցելութեան օրը :
13 Ը Ստուծոյ Տնազանդ եղէք ամէն մարդկային Տամնութեան Տէրոջը Տամար , թէ թագաւորին՝
14 վերնադոյն Ը կու մը պէս , թէ կուսակալներուն՝ անոր կողմէն խրկուածներու պէս՝ Ժ չարագործներ պատժելու Հև բարեգործներ գովելու Տամար :
15 Վերս Տամար : Ինչու որ Ընդունելի կամքը աստնկ է , Ի որ բարեգործ բլլալով՝ անխելք մարդոց տգիտութիւնը պապանձեցնէք .
16 Թիւնը պատանէցնէք . Բ Ազատներու պէս բլլալով , և չէ թէ չէր ազատութիւնը չարութեան ծածկոցի մը պէս գործածելով , Ղ Տպաս
17 Ընդունելու պէս : Ժ Ամէնը պատուեցէք . Հ Եղբայրութիւնը սիրեցէք . Ի Ընդունելու Ծմէ վախեցէք . թագաւորը պատուեցէք :
18 Ծառաները ամէն բանի մէջ վախով Տնազանդ բլլան Էրէոջ տէրերուն , չէ թէ միայն բարերարներուն ու հեզերուն , Տապա ժանտ
19 տարաբնտներուն ալ : Քանզի աս ՀշնորՀք մըն է , թէ որ Ժկը ան Ընդունած ունեցած խղճմտանքովը անիրաւ տեղը կրած վիշտերուն
20 Համբերելու բլլայ : Ժ Վասն զի ի՞նչ գովութիւն Իէքէ Տեմ , թէ որ մեղք գործելով ծեծուիք ու համբերէք . Տապա թէ որ բարիք գործելով չարչարուիք ու համբերէք , ասիկայ Ընդունելի բոլը ՀնորՀք

Ցամք Տեառն
Իրբ 60

Լ Ապ · ծԺբ · 22 : Ա՛ստ · իա · 42 : Գոր · գ · 11 :
Ի Ես · բ · 14 : Գա · բ · 34 : Հռով · թ · 33 :
Իա Կոր · ա · 23 :
Իբ Եբ · թ · 16 : Հռով · թ · 22 : ա Թես · և · 9 : Ցակ · 4 :
Իգ Օր · ժ · 15 : Գա · ա · 2 :
ԻԴ Եբ · ժԲ · 5 : Ցայտ · ա · 6 : և · 10 :
ԻԵ Ցօհ · ժէ · 19 : ա Կոր · գ · 17 : Բ Տիմ · ա · 9 :
Իզ Օր · գ · 20 : է · 6 : ժգ · 2 : իդ · 18 : 19 : Գոր · ի · 28 : Եփես · ա · 14 : Տիտ · բ · 14 :
ԻԷ Գոր · իդ · 18 : Եփես · և · 8 : Կող · ա · 13 : ա Թես · և · 4 : 5 :
ԻԸ Գա · ա · 9 : 10 : բ · 23 : Հռով · թ · 25 :
ԻԹ Ա՚ն · իԲ · 15 : Ապ · ւԲ · 12 : ՃԺԲ · 19 : Իրբ · ժա · 13 : Գա · ա · 17 :
Լ Հռով · ժգ · 14 : Գաղ · և · 16 :
ԼԱ Ցակ · գ · 1 :
ԼԲ Հռով · ժբ · 17 : բ Կոր · բ · 21 : Փիլ · բ · 15 : Տիտ · բ · 8 : Գա · գ · 16 :
ԼԳ Ա՛ստ · է · 16 :
ԼԴ Ղա · ժԲ · 44 :
— Ա՛ստ · իբ · 21 : Հռով · ժգ · 1 : Տիտ · գ · 1 :
— Հռով · ժգ · 4 :
ԼԵ Հռով · ժգ · 3 :
ԼԶ Տիտ · բ · 8 : ՀՐ 12 :

Բ Գաղ · և · 1 , 13 : Ցա Կոր · է · 22 : — Հռով · ժբ , 10 : Փիլ · բ · 3 : Իրբ · ժգ · 1 : Գա · ա · 22 : Ընակ · իգ · 21 : Ա՛ստ · իբ · 21 : Հռով · ժգ · 7 : Եփես · գ · 5 : Կող · գ · 22 : ԱՏիմ · գ · 1 : Տիտ · բ · 9 : Ա՛ստ · և · 10 : Գա · գ · 14 : — Գա · գ · 14 : գ · 14 , 15 :

Ցամք Տեառն իբր 60

Ք Ա՛ռաւ. ժգ. 24։ Գաղ. ժգ. 21։ ա Թես. գ. 3։ ր Տիմ. գ. 12։
ֆ Գէ. գ. 18։
ֆ Ցօհ. ժգ. 15։ Փիլ. բ. 5։ ա Ցօհ. բ. 6։
Ե Նա. ժգ. 9։ Գա՛ւ. իգ. 41։ Ցօհ. բ. 46։ բ Կոր. ե. 21։ Եբր. գ. 15։
Զ Եա. ժգ. 7։ Ա՛ռաւ. իե. 39։ Ցօհ. բ. 48։ 49։ Եբր. ժբ. 3։
Է Գա՛ւ. իգ. 46։
Ը Եա. ժգ. 4, 5, 6, 11։ Ա՛ռաւ. բ. 17։ Եբր. ի. 28։
Թ Հռով. գ. 2, 11։ է. 6։
Ժ Եա. ժգ. 5։
ԺԱ Եա. ժգ. 6։ Եզեկ. իգ. 6։
ԺԲ Եզեկ. իգ. 23։ իէ. 24։ Ցօհ. ժ. 11, 14, 16։ Եբր. ժգ. 20։ Գա. ե. 4։

ա Ա՛ռաք. ժգ. 34։ Եփե. ե. 22։ Կող. գ. 18։ Տիտ. բ. 5։
բ Ա՛ռաք. է. 16։
գ Ա՛ռաւ. ժբ. 15։ ա Կոր. ի. 19—22։
դ Գա. բ. 12։
ե Ա՛ռաւ. բ. 9։ Տիտ. բ. 3, ճշ։
զ Ա՛ռաւ. ի. 13։ Հռով. բ. 29։ է. 22։ բ Կոր. գ. 16։
է Ծն. ժբ. 12։ ը Ա՛ռաւ. է. 3։ Եփե. ե. 25։ Կող. գ. 19։
ը Ա՛ռաք. ժբ. 23։ ա Թես. գ. 4։
թ Տես Յոբ. իբ. 8։ Ա՛ռաւ. ե. 23։ 24։ ժբ. 19։
ժ Հռով. ժբ. 16։ ժե. 5։ Փիլ. գ. 16։
ԺԱ Հռով. ժբ. 10։ Եբր. ժգ. 1։ Գա. բ. 17։
ԺԲ Կող. գ. 12։ Եփե. գ. 32։
ԺԳ Ընակ. ժե. 13։ ի. 22։ Ա՛ռաւ. ե. 39։ Հռով. ժբ. 14, 17։ ա Կոր. գ. 12։ ա Թես. ե. 15։

21 մին է ։ ֆ Քանզի գուք առ բանիս Հաւատոյ կանչուեցաք , ֆ որ Քրիստոս ալ ձեզի համար չարչարուեցաւ , ձ ու ձեզի օրինակ թողուց՝ որ իր
22 շաւիղներուն հետեւիք ։ Ը Որ ինքը մեղք մը չգործեց , ու իր բերնին մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ .
23 Ը Որ կը նախատուէր և փոխարէնը չէր նախատեր , կը չարչարուէր ու սպառնալիք չէր ըներ . ֆ Հապա ինքզինքը արդարութեամբ դատո-
24 ղին կը յանձնէր ։ Ը Որ մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչափայտին վրայ վերցուց , ֆ որ մենք մեղքերուն ա-զատինք ու արդարութեան հա-մար ապրինք . ֆ որուն վէրքերովը
25 դուք բժշկուեցաք ։ ֆ Ինչու որ մո-լորեալ ոչխարներու պէս էիք , Ե բայց հիմա ձեր Հոգիներուն Հո-վիւին ու Տեսուչին դարձաք ։

ԳԼ. Գ

1 Կը սորվեցնէ կիներուն ու էրիկներուն ու-նեցած փոխադարձ պարտաւորութիւնները . 8 կը յորդորէ ամէն մարդիկ միութիւն և սէր ունենալու . 14 և Հաւատացեալ Համիներուն . 19 կը ծանուցանէ Քրիստոսի ցուցուցած բա-րերարութիւնը Յին ուխտին ։

1 Ա՛յնպէս և կիներդ Ղազանդ ըլլան իրենց էրիկներուն . որ եթէ ոմանք իսօսքին Ղազանդ չըլ-լան ալ , ֆ առանց իսօսքի Ը շահուին
2 կիներուն վարմունքովը , Թ Տես-նելով ձեր երկիւղած պարկեշտ
3 վարքը ։ Ը Որ իրենց զարդարանքը չըլլայ դրսէն մազերու հիւսուածք-ներով և ոսկիներու շարքերով կամ շքեղ Հանդերձներ Հագնելով .
4 Ը Հապա սրտին ծածուկ մարդը՝ անեղծութիւնով Հեզ ու Հան-դարտ Հոգիին չքնաղ ըլլայ , որ Ա՛ստուծոյ առջևը խիստ պատուա-
5 կան է ։ Ինչու որ առնուազ սուրբ կիներդ՝ որ իրենց յոյսը Ա՛ստու-ծոյ վրայ դրած էին , անձերնին այսպէս կը զարդարէին՝ իրենց Ը-
6 րիներուն Ղազանդ ըլլալով . Ինչ-պէս որ Սառա Հնազանդ էր Աբրա-Համին , Ե և զանիկայ տէր կը կոչէր . որ դուք բարեգործ ըլլալով ու մէկ երկիւղ մը չվախնալով՝ անոր զա-
7 ւակները կ՚ըլլաք ։
Ը Ա՛յնպէս էրիկները խոհեմու-թիւնով անոնց Հետ բնակին , ֆ տկար անօթի պէս պատիւ տալով կիներուն , իբրև կենաց շնորհքին ժառանգակիցներ , ֆ որ ձեր աղօթք-ներուն արգելք չըլլայ ։
8 Վերջապէս Համակրնդիք մէկ միտքի վրայ ըլլաք , կարեկից , Հեզասրտա-սէր , Հոգեպատիւ — քաղցրաբարոյ ։
9 Ը Չըլլալ որ չարու-թեան փոխարէն

չարու-թիւն Հատուցանէք , կամ նախատանաց փոխարէն՝ նախա-տինք . այլ ընդհակառակն օրհնե-ցէք , գիտնալով որ ան բանիս Հա-մար կանչուեցաք , Ը որ օրհնու-թիւն
10 ժառանգէք ։ Ը Ա՛ն որ կ՚ուզէ կեանքը սիրել ու բարի օրեր տեսնել , ֆ իր լեզուն թող դադրեցնէ չարու-թենէն , ու իր շրթունքները՝ նենգութիւն խօսե-
11 լէն . Ը Չարութենէն հեռու թաշուի ու բարութիւն ընէ , ֆ խաղաղու-թիւն փնտռէ և անոր ետևէն եր-
12 թայ ։ Ինչու որ Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ է , ֆ ու իր ա-կանջները անոնց աղօթքին . բայց Տէրոջը երեսը չարագործներուն
13 վրայ է ։ Ը Ու՞ր ձեզի չարիք մը պիտի Հասցնէ՝ թէ որ դուք բա-
14 րիին հետեւող ըլլաք ։ Ը Բայց թէ որ արդարութեան համար չարչա-րուիք ալ՝ երանելի էք . և Ը անոնց ահէն մի վախնաք ու մի շփոթիք .
15 Հապա Տէր Ը Աստուածը սրտերնուդ մէջ սուրբ պահեցէք . և միշտ ֆ պատրաստ եղէք Հեզութեամբ ու երկիւղածութեամբ պատասխան տալու ամէնուն որ ձեր ունեցած յոյսին պատճառը ձեզի կը Հար-
16 ցընեն ։ Ը և Ը բարի խղճմտանքը ու-նենաք , ֆ որ ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն իբրև չարագործներ , ամօթով ձեան անոնք՝ որ Քրիս-տոսով եղած ձեր բարի վարմունքը-
17 րը կը պախարակեն ։ Ինչու որ աւելի ազեկ է բարեգործութեան բնելով չարչարուիլ՝ թէ որ Ա՛ստու-ծոյ կամքը այն ըլլայ , քան թէ չա-
18 րագործութեան բնելով ։ Ը Վասն զի Քրիստոս ալ մեղքի համար մէկ անգամ չարչարուեցաւ , Ը արդարը անարդարներուն վրայ , որ մեզ Ա-ստուծոյ մօտեցընէ . ֆ որ թէպէտ մեռաւ՝ մարմինով , Հապայց կենդա-
19 նի եղաւ Հոգիով . Որով ֆ բանտի մէջ եղած Հոգիներուն ալ գնաց
20 ու քարոզեց . Որոնք առեն մը ա-պրատամէ էին , ֆ երբոր Ա՛ստուծոյ երկայնմտութիւնը կը Համբերէր անոնց Նոյի օրերը՝ ֆ երբոր տապա-նը կը շինուէր , ֆ որուն մէջը քիչ անձինք՝ այսինքն ութ հոգի ջու-
21 րին ապրեցան . ֆ Որ մեզ ալ ան օրինակին պէս մկրտութիւնը Հիմա կ՚ապրեցնէ , (ոչ թէ մարմինին աղտը մէկդի ձգելը , Հապա բարի խղճմտանքին վկայութիւնը առ Ա՛ստուած ,) ֆ Յիսուս Քրիստոսի
22 յարու-թիւնովը . Որ անիկայ երկինք գացած՝ Ը Ա՛ստուծոյ աջ կողմն է՝ ֆ Հրեշտակները ու իշ-խանութիւնները և զօրութիւնները իրեն Ղազանդելով ։

Ցամք Տեառն իբր 60

ե Ա՛ռաւ. իե. 34։
զ Ա՛ռաք. իգ. 12։ Եբ։
է Ցակ. ա. 26։ Գա. բ. 1, 22։ Ցայտ. ժգ. 5։
ը Ա՛ռաք. իբ. 27։ Եա. ա. 16, 17։ գ Ցօհ. 11։
թ Հռով. ժբ. 18։ ժգ. 19։ Եբր. ժբ. 14։
ժ Ցօհ. ժ. 31։ Ցակ. ե. 16։
ԺԱ Ընակ. ժգ. 7։ Հռով. բ. 28։
ԺԲ Ա՛ռաւ. ե. 10, 11։ 12։ Գա. բ. 19։ գ. 14։ Ցակ. ա. 12։
ԺԳ Եա. բ. 12. 13։ Եբր. ա. 8։ Ցօհ. ժգ. 1, 27։
ԺԴ Ա՛ռաք. ՃԺԸ. 46։ Գաղ. գ. 8։ Կող. գ. 6։ բ Տիմ. բ. 25։
ԺԵ Եբր. ժգ. 18։
ԺԶ Տիտ. բ. 8։ Գա. բ. 12։
ԺԷ Հռով. ե. 6։ Եբր. ժ. 26, 28։ Գա. բ. 21։ գ. 1։
ԺԸ Կոր. ժգ. 4։
ԺԹ Կող. ա. 21, 22։
Ի Հռով. ա. 4։ բ. 11։
ԻԱ Եա. իբ. 7։ իզ. 9։ կա. 1։
ԻԲ Գա. գ. 12։ գ. 6։
ԻԳ Ծն. գ. 3, 5։ 13։
ԻԴ Եբր. ժ. 7։ բ. 18։ բ Պետ. բ. 5։
ԻԵ Եփե. ե. 26։
ԻԶ Տիտ. գ. 5։
ԻԷ Գա. ա. 3։
ԻԸ Ա՛ռաք. ՃԺ. 1։ Հռով. բ. 34։ Եփե. ա. 20։ Կող. գ. 1։ Եբր. ա. 3։
ԻԹ Հռով. բ. 38։ ա Կոր. ժե. 24։ Եփե. ա. 21։

Ցամք Տեառն
իբր 60

ՂԵՐԵ. Ե. 41։
Ցակ. ա. 2։
¬ Հաով. բ. 17։ բ Կոր. ա. 7։ Գ. 10։ Փիլ. գ. 10։ Կող. ա. 24։ բ Տիմ. բ. 12։ ԳԼ. Ե. 1։ 10։ Ցաքա. ա. 9։ ԳԼ. ա. 5։ 6։ ¬ Մատ. Ե. 11։ բ Կոր. ժ. 10։ Ցակ. ա. 12։ ԳԼ. բ. 19։ 20։ գ. 14։ ⁂ Ոմանք չեն։
¬ ԳԼ. բ. 20։ Ա թեսա. գ. 11։ ա Տիմ. Ե. 13։
¬ ՂԵՐԵ. Ե. 41։
բ Ես. ժ. 12։ Եբեմ. իե. 29։ Յով. 12։ Եզեկ. Թ. 6։ Մտգ. գ. 5։
¬ Ղու. իգ. 31։
¬ Ղու. ժ. 12։ 14։
Ա Սակ. ժա. 31։ Ղու. իգ. 31։
¬ Մազ. լա. 5։ Ղու. իգ. 46։ բ Տիմ. ա. 12։

Գ Լ · Դ

1 Կը յորդորէ քրիստոնեաները մեղքէ հրաժարելու։ յիշեցնելով Քրիստոսի օրինակը, և ազաւորէի վերջը որ մնաննալու վրայ է։ 12 և կը միթիթարէ զանոնք Հալածանքի վրայով։

1 Ալսպէս ¬ Քրիստոս որ մեզի համար
չարչարուեցաւ մարմինով, դուք
ալ նոյն միտքով զինուորեցէք.
Ք վասն զի ան որ մարմինով չարչա-
րուեցաւ, մեղքէն դադարած է.
2 ֊ Որ ալ չէ թէ մնարդոց ցանկու-
թիւններուն պէս՝ ¬ հապա Աս-
տուծոյ կամքին պէս Ք ապրիլք մար-
3 միին մէջ մնացած առեն։ Վերնոյ
որ Ձերիք է մեզի կենաց անցեալ
ժամանակը, որուն մէջ Ք հեթա-
նոսներուն կամքը կատարեցիք,
ու գինուելիութիւններով՝ ցանկու-
թիւններով՝ գինեմոլութիւններով՝
անառակութիւններով՝ արբեցու-
թիւններով ու անօրէն կռապաշ-
4 տութիւններով վարուեցանք։ Ո-
ւսա բանին կը զարմանան՝ որ դուք
նոյն չափազանց անառակութեան
մէջ անոնց հետ չէք վազեր, ու
5 հայհոյութիւն կ՚ընեն. Որոնք պա-
տասխան պիտի տան անոր՝ Ք որ
պատրաստ է դատելու կենդանի-
6 ները ու մեռելները։ ֊ Քանզի ա-
սոր համար մեռելներուն ալ աւե-
տարանը քարոզուեցաւ, որ դա-
տուին մարդոց կողմանէ մարմի-
նով, ու կենդանի բլլան Աստուծոյ
կողմանէ հոգիով։
7 Ք Սակայն ամէն բանին վախճանը
մօտեցեր է. Էստի զգաստ եղէք
ու աղօթքի մէջ արթուն կեցէք։
8 Ք Եւ ամէն բանէն առաջ իրարու
հետ ստանց սէր ունեցէք. ֊ Ինչու
որ սէրը մեզայ բազմութիւնը կը
9 ծածկէ։ Ի Իրարու հիւրասիրու-
թիւն ցուցուցէք ¬ առանց տրըս-
10 տունջ բնելու։ Ա Ամէն մէկը ինչ
տեսակ շնորհք որ առած, անոնկով
իրարու մատակարարեցէք Աս-
տուծոյ զանազան շնորհքներուն
11 ¶ բարի տնտեսներուն պէս։ ֊ Թէ
որ մէկը խօսի, Աստուծոյ պատ-
գամներուն պէս խօսի. ֊ Թէ որ
մէկը մատակարարութիւն ընէ,
որպէս թէ Աստուծոյ շնորհած զօ-
րութենէն խօսի. ¬ որ ամէն բա-
նի մէջ Աստուած փառաւորի
Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։ Ո-
րուն փառք և զօրութիւն յաւի-
տեանս յաւիտենից։ Ամէն։
12 Սիրելիներ՝ օտար բան մի սեպէք
ան Նեղութեան բորբոքը, որ ձեզ
փորձելու համար կ՚ըլլայ, որպէս
թէ օտար բան մը ձեզի հանդիպած

13 ֊ Հապա ուրախ եղէք՝ Քրանի
որ Քրիստոսի չարչարանքներուն
հաղորդ եղած ֊ք, Որ անոր փառ-
քին յայտնուելու առենն ալ ցըն-
14 ծուխամբ ուրախանաք։ ¬ Թէ
որ Քրիստոսի անուանը համար նա-
խատուիք, երանելի էք. ինչու որ
փառաց [և զօրութեան] և Աս-
տուծոյ Հոգին ձեր վրայ հանդչած
է. ⁂ յիրաւի անոնց կողմանէ կը
հայհոյուի անիկայ, բայց ձեր կող-
15 մանէ կը փառաւորուի՚՚։ ¬ Զրլլայ
որ ձեզմէ մէկը չարչարուի իբրև
մարդասպան, կամ գող, կամ չա-
րագործ, Հկամ իբրև ուրիշին բա-
16 նին խառնուող. Բայց թէ որ ըր-
ըրե՛ իբրև քրիստոնեայ՝ թող
չամչնայ, ¬ հապա աս մասին թող
17 Աստուծոյ փառք տայ։ ֊ Քանզի
ժամանակ է որ դատաստանը Աս-
տուծոյ տունէն սկսի. ցե թէ որ
առաջ մեզմէ կը սկսի, ¬ հապա անոնց
վերջը ի՞նչ պիտի բլլայ որոնք Աս-
տուծոյ աւետարանին չեն չնա-
18 զանդիր ։ Ք Եւ թէ որ արդարը
դժուարաւ կը փրկուի, հապա ամ-
բարիշտը ու մեղաւորը ո՞ր պիտի
19 գտնուի ։ Ուստի անոնք որ Աս-
տուծոյ կամացը համեմատ կը չար-
չարուին, բարիք գործելով ֊ իրենց
հոգիները թող ¬ ծանեն՝
իբրև հաւատարիմ Ստեղծողին։

Գ Լ · Ե

1 Կը յորդորէ երէցները որ իրենց հօտերը ա-
բածեն, 5 երիտասարդները որ հնազանդ բլ-
լան. և ամէնուն կը պատուիրէ որ պարկեշտ
աբեմուն և հաւատքի մէջ հաստատուն բլլան.
9 և այսպէս դէմ դնեն իրենց հակառակորդը
եղող Սատանային։

1 Զեր մէջը եղող երէցներուն կ՚ա-
զաչեմ՝ Ես ¬ երէց անոնց պէս երէց
բլլալովս, ¬ ու Քրիստոսի չարչա-
րանացը վկայ, Ք և յայտնուելու
հանդերձեալ փառքին մասնակից.
2 ֊ Աստուծոյ հօտը որ ձեր մէջն է՝
արածեցէք, վերակացու բլլալով
¬ չէ թէ ակամայ՝ հապա կամա-
Ք չէ թէ անարդ շահախնդրու-
թեամբ՝ հապա յօժարութեամբ,
3 ¶ Զէ թէ վիճակներուն վրայ Ք տի-
րելով, ¶ հապա հօտին օրինակ բլ-
4 լալով. Ք Եւ Հոմայ ապետին երե-
ցած առենը ֊ փառաց անթառամ
Ք պսակը պիտի ընդունիք ։
5 Նմանապէս դուք՝ երիտասարդ-
ներ՝ հնազանդ եղէք ծերերուն. և
Համիներդ իրարու հնազանդ բլլա-
լով՝ խոնարհութիւն հագէք.
Ք ինչու որ Աստուած ամբարտա-
ւաններուն հակառակ կը կենայ,

Ցամք Տեառն
իբր 60

¬ Ղու. իգ. 48։ Կոր. ա. 8, 22։ Ե. 32։ Ժ. 39։
Ք Հաով. բ. 17։ 18։ Ցաքա. ա. 9։
֊ Ցհ. իա. 15, 16, 17։ Գոր. Ի. 28։
¬ Ա Կոր. Թ. 17։
Ի Ա Տիմ. գ. 3, 8։ Տիտ. ա. 7։
¬ Մտգ. լգ. 12։ Կդ. 2։
Ք Եզեկ. լդ. 4։ Մատ. ի. 25, 26։ բ Կոր. ա. 23։
¬ Փիլ. գ. 17։ բ Թես. գ. 9։ ա Տիմ. գ. 12։ Տիտ. բ. 7։

2 Տիտ. ա. 7։ ֊ Եբեր. իգ. 22։ ֊ Հաով. Ժ. 6, 7, 8։ ա Կոր. գ. 10։ ¬ Եփես. Ե. 20։ Գ. բ. 5։ ¬ Ա Տիմ. գ. 16։ ¬ ԳԼ. Ե. 11։ Ցաքա. ա. 6։ ա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։

Ք Եբեր. Ժ. 20։ ֊ ԳԼ. ա. 4։ ¬ Ա Կոր. Թ. 25։ բ Տիմ. գ. 8։ Ցակ. ա. 12։ ¬ Հաով. Ժ. 10։ Եփես. Ե. 21։ Փիլ. բ. 3։ Ք Ցակ. գ. 6։

Ցամք Տեառն ԺԹ

բայց ի խոնարհելուն չնորհք կու-
6 տայ ։ Ի՛ր բնին Աստուծոյ հզօր
ձեռքին տակը խոնարհեցէք , որ
ձեզ ժամանակին բարձրացնէ ։
7 Ձեր ամէն հոգը անոր ձգեցէք ,
զի ան դի անիկայ ձեզի համար կը
հոգայ ։
8 Ընրեմուն կեցէք , հսկեցէք ,
քանզի որ ձեր հակառակորդը Սա-
տանան մնչոցող առիւծի պէս կը
պտրտի , ու կը փնտռէ թէ ով
9 կրնէ . Որուն դէմ կեցէք հա-
ւատքով հաստատուած , զի գիտնա-
լով որ ձեր եղբայրներն ալ աշ-
խարհի մէջ նոյն չարչարանքները
կը կրեն ։
10 Եւ բոլոր շնորհաց Աստուածը՝ որ
մեզ իր յաւիտենական փառքին
կանչեց Քրիստոս Յիսուսի ձեւ-

Ցամք Տեառն ԺԹ

վը , Նքիչ մը առեն նեղութիւն կր-
բնկեզ եղբը , ինքը ձեզ կատա-
րեալ ընէ , Հաստատէ , զօրացընէ
11 ու Հիմնէ ։ Իրեն փառք և զօ-
րութիւն՝ յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։
12 Սիղուանոս հաւատարիմ եղբօ-
րը ձեռքովը՝ (ինչպէս ես կը կար-
ծեմ՝) Համառօտ մը ձեզի գրեցի ,
յորդորելով ու վկայելով Թէ
ա՛ռ է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհ-
քը , որուն մէջը հաստատ կեցէք
13 Բարև կ՚ընէ ձեզի Բաբիլոնի
մէջ եղած Էկեղեցին որ Յեղի հետ
ընտրուած է , ու Իմ որդիս Մար-
14 կոս ալ ։ Համբուրեցէք իրարու
սիրոյ համբոյրով ։ Խաղաղու-
թիւն ձեր ամենուն հետ որ Քրիս-
տոս Յիսուսի մէջ էք ։ Ամէն ։

Ցամք Տեառն ԺԹ

Ա Պետ . գ . 17 ։ Գաղ . ա . 6 ։
Հեբր . ժ . 22 ։ Յակ . դ . 7 ։
Ա Պետ . ե . 6 ։ Ա Յովհ . դ . 18 ։
Ա Պետ . ե . 8 ։ Ա Կոր . ժ . 16 ։
Ա Պետ . ե . 9 ։ Ա Կոր . ժ . 16 ։
Ա Պետ . ե . 10 ։ Ա Կոր . ժ . 1 ։ Բ Պետ . ա . 12 ։
Ա Կոր . ժ . 12 , 25 ։
Հռով . ժգ . 16 ։ Ա Կոր . ժգ . 20 ։ Բ Կոր . ժգ . 12 ։ Ա Թես . ե . 26 ։
Եփես . գ . 23 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՍՏԱԲԵԼՈՅՆ

Ցամք Տեառն ԿՕ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ընթերցողը Աստուածաբեր քրիստոնեաները Աստուծոյ շնորհացը մէջ ամրացնելէ յետոյ , 5 կը յորդորէ զանոնք որ Տէրոջմով ու բարի գործերով իրենց կոչումը հաստատ պահեն , 12 որն որ ինքը Նոգ կը տանի անոնց միաբեր ձգելու , գիտնալով որ իր մահը մօտ է ; 16 Կը խրատէ որ Տէրոջմա բլուր Քրիստոսի Հաւատքին մէջ , յուշցնելով Թէ անիկայ է Աստուծոյ ճշմարիտ Ըրկին , որովհետև առաքեալները անոր վկայութիւններ ականատես եղան ։ և Հայրը ու մարգարէներն ալ անոր համար վկայեցին ։

Ցամք Տեառն ԿՕ

1 Շմաւոն Պետրոս՝ Յիսուս Քրիս-
տոսի ծառայ և առաքեալ , Ընդ-
դ՚ որ մեր Հետը նոյն պատուա-
կան Հաւատքին Հասած մեր Աս-
տուծոյն ու Փրկչին Յիսուս Քրիս-
2 տոսի արդարութիւնովը . Շնոր-
հնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ
աւելցայ Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը
Յիսուսի գիտութիւնովը ։
3 Ինչպէս որ իր աստուածային զօ-
րութիւնը կենաց և աստուածպաշ-
տութեան վերաբերեալ ամէն բա-
ները մեզի տուաւ Հանոր գիտու-
թիւնովը՝ Որ մեզ փառքով ու
առաքինութիւնով Հրաւիրեց .
4 Որոնցմով ամենամեծ ու պա-
տուական խոստումներ տրուած
են մեզի , Որպէս զի անոնցմով
աստուածային բնութեան Հաղորդ
ըլլաք՝ Հալածարէն աշխարհի մէջ ցանկու-
թենէ յառաջ եկած ապականու-

Ցամք Տեառն ԿՕ

թենէ ազատած էք ։
5 Նէն փափկելով ։ Եւ ա՛ս բանիս
համար բոլոր ջանքերնիդ դրած՝
ձեր Հաւատքին վրայ առաքինու-
թիւն աւելցուցէք ; ու առաքի-
6 նութեան վրայ գիտութիւն , Եւ
գիտութեան վրայ ժուժկալու-
թիւն , ու ժուժկալութեան վր-
այ Համբերութիւն , և Համբերու-
թեան վրայ աստուածպաշտու-
7 թիւն , Ու աստուածպաշտու-
թեան վրայ եղբայրսիրութիւն ,
Ու եղբայրսիրութեան վրայ սէր ։
8 Վասն զի քանի որ ա՛ս բաները ձեր
վրայ կը գտնուին ու կ՚աճին , Ձ՚ապա-
րաց ու անպտուղ չեն ըներ Ձեզ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ճանչ-
9 նալուն մէջ ։ Բայց որու քով որ
ա՛ս բաները չկայ , Նանիկայ կոյր է
ու կարճատես , Նոր մոռցեր է իր
10 առջի մեղքերուն մաքրուիլը ։ Ասոր
համար՝ եղբայրներ՝ աւելի ջանք
բրէք Ը՛ր ձեր կոչումը ու ընտրու-
թիւնը Հաստատէք ։ Ինչու որ ա՛ս
բներով՝ Ձ՚բնաւ պիտի չվրիպիք .
11 Քանզի այսպէս ձեզի առատօրէն
պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ
Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական
թագաւորութիւնը մտնելը ։
12 Ասոր համար միշտ ա՛ս բաները մտ-
քերնիդ ձգելու վրայով զանցառու
պիտի չըլլամ ։ Հակառակ և
Հաստատուած էք ներկայ ճշմար-

Ցամք Տեառն ԿՕ

Ա Պետ . գ . 18 ։
Ա Պետ . ե . 12 ։ Ա Թես . գ . 13 ։ Ա Թես . ե . 23 ։ Ա Յովհ . ա . 1 ։ Ա Պետ . ա . 2 ։ Յակ . գ . 18 ։ Ա Պետ . ե . 5 ։ Ա Թես . ա . 4 ։
Գաղ . գ . 1 ։ գ . 25 ։ Ա Պետ . ա . 21 ։ Յուդ . 2 ։
Ցաղ . ժե . 3 ։
Ա Թես . բ . 12 ։ գ . 7 ։ Բ Թես . բ . 13 ։ Բ Տիմ . ա . 9 ։ Ա Պետ . բ . 9 ։ գ . 9 ։
Բ Կոր . ե . 1 ։
Ա Կոր . գ . 18 ։ Եփես . գ . 24 ։ Եբր . ժբ . 10 ։ Ա Յով . գ . 2 ։
Գաղ . բ . 18 , 20 ։
Գաղ . գ . 10 ։ Ա Թես . գ . 12 ։ ե . 15 ։ Ա Յով . գ . 21 ։
Ա Յով . ժե . 2 ։ Ա Տիմ . գ . 14 ։
Ա Յով . բ . 9 , 11 ։
Եփես . ե . 26 ։ Եբր . թ . 14 ։ Ա Յով . ա . 7 ։
Ա Յով . գ . 19 ։
Գաղ . գ . 17 ։
Հռով . ժե . 14 , 15 ։ Փիլ . գ . 1 ։ Գաղ . գ . 1 ։ Ա Յով . բ . 21 ։ Յուդ . 5 ։
Ա Պետ . ե . 12 ։ Գաղ . գ . 17 ։

Ցամի Տեառն 66

13 տուեալանս վրայ ։ Եւ իրաւունք կը տեսի՛ ։ Ինչ քանի որ առ * մարմինս մէջն եմ՝ ։ Մտորերիդ ձգե-
14 լով ձեզ արթընցնեմ ։ ‡ Քանզի գիտեմ՝ որ ես շուտով ⁂ իմ մարմինս պիտի մերկանամ՝ ։ Ինչպէս որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը
15 յայտնեց ինծի ։ Ուստի պիտի ջանամ որ իմ աշխարհէ ելլելէս ետքն ալ միշտ կարող ըլլաք առ բաներըդ
16 յիշելու ։ ։ Ինչու որ չէ թէ մենք վարպետութեամբ շինուած առասպելներու եւեւէ երթալով՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութիւնը ու
17 գալուստը ձեզի յայտնեցինք, ։ Հապա անոր մեծափառութեանը ա-
18 կանատես ըլլալով ։ Վասն զի ինքը Հօր Աստծմէ փառք ու պատիւ առաւ, ան մեծավայելչութեան փառքէն անանկ ձայն մը գալով թէ ։ Ասիկա է իմ սիրելի Որ-
19 դիս, որուն հաւներ եմ ։ Եւ առ երկինքէն եկած ձայնը մենք լսեցինք, ։ որ անոր հետն էինք սուրբ
19 լեռանը վրայ ։ Եւ մարգարէական խօսքն ալ ունինք՝ ։ որ աւելի հաստատուն է. ու ուշիկ կ՚ընէք՝ թէ որ անոր մտադրութիւն ընէք, ։ որպէս թէ մութ տեղը լոյս տուող ճրագի մը, մինչև որ ցորեկը լուսնայ ։ ու արուսեակը սրտերնուդ
20 մէջը ծագի ։ Բայց առաջ աս գիտնաք, ։ որ գրոց ամէն մարգարէութիւնը իր յատուկ մեկնութիւնը
21 չունի ։ ։ Ինչու որ մարգարէութիւն մը երբէք մարդոց կամքին պէս չտրուեցաւ, ։ Հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօսեցան ։

Գ Լ . Ր

1 Կը ծաղուցանէ թէ սուտ վարդապետներ պիտի ելլեն, և կը նախազգուշէ՝ թէ անոնց ու թէ անոնց հետեւողներուն անպարկեշտ վարմունքը ու պատիժը. 7 ուսկից ազատ պիտի մնան բարեպաշտները, իսկոյն որ Դատաւորը ազատեցաւ. 10 Ու անատակ և չհաշտիչ խորհուրդներուն վարմունքը ուշէն մտնելով, նորաբ կը նկարագրէ, որպէս զի տեսնելով մարդիկ շուտով կարենան ձանձնալ զանոնք, և անոնցմէ հեռու կենալ ։

1 — Բայց սուտ մարգարէներ ալ կ՚ըլլային ժողովուրդին մէջ, ։ ինչպէս ու ձեր մէջն ալ սուտ վարդապետներ պիտի ըլլան, որ դաղտուկ պիտի մոլորնեն կորուսիչ հերձուածողութիւնները, ։ ու զիրենք ծախող առնող Տէրը ⁂ ուրանալով ։ իրենց վրայ պիտի բերեն
2 արագահաս կորուստը. Եւ շատերը անոնց կորստական ընթացիքը եւեւէն պիտի երթան, որոնց համար ճշմարտութեան ճամբան պիտի
3 հայհոյուի. ։ Եւ ագահութիւնով՝ խորամանկութեամբ ։ Ձեզմէ խօս-

քերով ։ ձեզ վաճառաշահութեան պիտի դործածեն. ։ որոնց դատապարտութիւնը չուտոնցմէ պատրաստ ըլլալով չուշանար, ու անոնց կորուստը չմրափեր ։

4 Վասն զի թէ որ Աստուած ։ մեղք դործող ։ հրեշտակներուն չխնայեց, ։ հապա խաւարի կապերով տարտարոսը ձգած՝ դատաստանի պահել
5 տուաւ. ։ Ու առջի աշխարհին ալ չխնայեց. Միայն թէ Նոյ ութերորդ անձը՝ ։ արդարութեան քարոզիչը պահեց, ։ երբոր ջրհեղեղը ամբարիշտներուն աշխարհին վրայ
6 բերաւ. ։ Եւ Սոդոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր դարձընելով ⁂ կործանելով դատապարտեց, ։ եւ-
7 տիքն ամբարշտութիւն ընելու մարդոց օրինակ ընելով անոնք ։ Եւ ազատեց արդարՂովտը՝ որ անօրէններուն անառակ վարմունքէն
8 ձանձրացեր էր. ։ (Ինչու որ ան արդարը անոնց մէջը կենալով՝ ։ աչքովը տեսնելով ու ականջովը լսելով, օրէ օր էր արդար հոդին կը տանջէր անոնց անօրէն վարմունքովը.) ։
9 Տէրը դիտէ բարեպաշտները փորձութենէ ազատելը, և անիրաւները տանջանքի համար դատաստանի օրուան պահելը ։
10 ։ Մանաւանդ անոնք որ պղծալից ցանկութեամբ մարմնի ետեւէ կ՚երթան, և տէրութիւնը կ՚անարգեն, ։ ինքնահաճ ու յանդուգն էն, չեն վախնար փառաւորներուն դէմ
11 հայհոյելու. ։ Երբոր հրեշտակները՝ որ անոնցմէ շատ մեծ են զօրութեամբ ու կարողութիւնով, Տէրոջը առջեւը հայհոյութեամբ դատապարտութիւն չեն բերեր անոնց
12 վրայ ։ Բայցասոնք անբան անասուններու պէս՝ (որ բնականաբար որսի ու ապականութեան համար էղած էն,) չգիտցած բաներնուն դէմ կը հայհոյեն, և իրենց ապականութիւնովը պիտի ապականին,
13 ։ Ընդունելութեան վարձքը ընդունելով. ։ Որ ցորեկուան մէջ եղած զեղխութիւնը զուարճութիւն կը սեպեն. ։ պատառ ու բիծ էն, իրենց խաբէութիւններովը զուարճանալով՝ ։ Ձեզի հետ կերուխումի նստած
14 ատեննին. ։ Ընդհանրապէս լեցուն աչքեր ունին, որ մեղքէ չեն դադրիր. անհաստատ հոդիները կը խաբեն. ։ ագահութեան սովորած սիրտեր ունին. անիծեալ զաւակ-
15 ներ էն. ։ Ճիտակ ճամբան ձգելով մոլորեցան, ։ Բէովրայի Բաթորային ճամբուն հետեւելով, որ անի-
16 րաւութեան վարձքը սիրեց. Բայց իր անօրինութեանը յանդիմանութիւնը առաւ. անխօս էշը մարդ-

Ցամի Տեառն 66

— Ր Կոր . ե . 17 ։ Գաղ . ա . 16 ։
ը Ր Օր . լը . 35 ։ Յուդ . 4 ։ 15 ։
Ի Յով . գ . 44 ։ ա Յով . գ . 8 ։
ժ Յոր . գ . 18 ։ Յաւ . գ . 6 ։
ի Ղեւ . ը . 31 ։ Յայտ . ի . 2 ։ 3 ։
Լ Ծն . է . 1 ։ 7 ։ 23 ։ Երը . ժա . 7 ։ ա Պետ . գ . 20 ։
խ — Պետ . գ . 19 ։
ծ Գաղ . գ . 6 ։
կ Ղեւ . գ . 24 ։ Ր Օր . իթ . 23 ։ Յաւ . 7 ։
հ Թես . իդ . 10 ։
յ Յով . ժթ . 16 ։
ղ Սադ . ճժթ . 139 ։ 158 ։ Եզեկ . թ . 4 ։
ճ Սադ . լդ . 17 ։ 19 ։ ա Կոր . ժ . 13 ։
մ Յաւ . գ . 4 ։ 7 ։ 8 ։ 10 ։ 16 ։
յ Յաւ . գ . 8 ։
ն Յաւ . գ . 9 ։
Եբեմ . ժբ . 3 ։ Յաւ . գ . 10 ։
— Փիլ . գ . 19 ։
ղ Տես Հով . ժգ . 13 ։
ո Յաւ . գ . 12 ։
Ղ ա Կոր . ժ . 20 ։ 21 ։
— Յաւ . ժ . 11 ։
— Թես . իբ . 5 ։ 7 ։ 21 ։ 23 ։ 28 ։ Յաւ . 11 ։

— Ր Օր . ժգ . 1 ։
Բ Պետ . իգ . 11 ։ Գաղ . ի . 30 ։ ա Կոր . ժ . 19 ։ ա Տիմ . գ . 1 ։ Բ Տիմ . գ . 1 ։ 5 ։ ա Յով . գ . 1 ։ Յուդ . 18 ։
ֆ ա Կոր . գ . 20 ։ Գաղ . գ . 13 ։ Եփես . ա . 7 ։ Երը . ժ . 29 ։ ա Պետ . ա . 18 ։ Յայտ . ե . 9 ։
ց Յաւ . գ . 4 ։
Ի Փիլ . գ . 19 ։
Ձ Հով . ժ . գ . 18 ։ Բ Կոր . ժբ . 17 ։ 18 ։
ա Տիմ . գ . 5 ։ Տիտ . ա . 11 ։

Յամի Տեառն 66

կային ձայնով իսկելով՝ մարգարէին
17 յիմարութիւնը արգիլից : Ի՞նչ անդր
ջուր չունեցող աղբիւրներ են, ու
փոթորիկ քշուած մէգեր, որոնց
համար թանձր խաւարը պահուած
18 է յաւիտեան : Քանզի ունայ-
նութեան հպարտ խօսքեր բնելով՝
դիմութիւններով մարմնոյ ցան-
կութիւններով կը խաբեն զանոնք
որ քիչ մը առաջ փախեր էին
անոնցմէ՝ որ մոլորութեան մէջ կը
19 պտրտին : Անոնց ազատութիւն
կը խոստանան, եւ իրենք ապական-
ութեան ծառաներ են. վասն զի
ինչ բանէ որ մէկը յաղթուի, ա-
20 նոր ծառայ ալ կ'ըլլայ : Ինչու որ
եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քր-
իստոսի գիտութիւնովը աշխարհիս
պղծութիւններէն Հրաժարեցին
եւս՝ դարձեալ ան բաներէն ըռա-
նուած յաղթուին, անոնց վերջը
21 առջինէն գէշ կ'ըլլայ : Ինչու որ
աղէկ էր անոնց՝ որ բնաւ արդարու-
թեան ճամբան ճանչցած չըլլային,
քան թէ ճանչնալովետ դառնա-
լին ան սուրբ պատուիրանէն՝ որ
22 իրենց յանձնուեցաւ : Սակայն
անոնց Ճշմարիտ առակին բանը, թէ Շունը նո-
րէն իր փսխածին կը դառնայ, ու
լուացուած խոզը ցեխի մէջ թա-
պլտըրկելու :

Գ Լ . Գ

1 Կը հասատատէ Քրիստոսի գաղափարին ճշմարտութիւնը . 10 կը նկարագրէ թէ ինչ կերպով աշխարհս պիտի վերջանայ . 11 կը յորդորէ քրիստոնեաները որ սուրբ ընթերակեցութեամբ անարատ վարք ունենան . 15 ու Տանտիրոջ թէ Տէրոջը երկայնամտութիւնը իրենց փրկութեանը համար է , ինչպէս որ Պօղոս գրեր էր անոնց իր թուղթերուն մէջ :

1 Սիրելիներ՝ ասոր երկրորդ թուղթը
Հիմա ձեզի կը գրեմ՝ որոնցմով
ձեր անկեղծ միտքը կ'արթնցնեմ
2 յիշելու , որ սուրբ մարգարէներէն
առաջուց գրուցուած խօսքերը , և
Բիւր՝ այսինքն Տէրոջը ու Փրկչին
առաքեալներուս պատուէրները
3 միտքերնիդ բերէք : Գլխով առաջ
ասը գիտնաք , որ վերջին օրերը
ծաղր բնողներ պիտի գան , ու-
րոնք իրենց ցանկութիւններուն
4 համեմատ պիտի քալեն . Եւ պի-
տի ըսեն , Ո՞ւր է անոր գալուն
խոստումնըը . վասն զի քանի որ
Հայրերը քնացան , ամէն բան ա-
ռանկ կայ կը մնայ արարածոց բա-
5 կիզբէն հետէ : Քանզի անոնք (որ
իրենց ուզածը ասը է՝) ան բանը
մոռցեր են , թէ երկինքը առա-
ջուց եղան , ու երկիրը ջուրերէն
ու ջուրերով հաստատ կեցեր է
6 Աստուծոյ խօսքովը . Ու ասոր հին
աշխարհը ջրհեղեղով ապականած
7 կորսուեցաւ . Եւ հիմակուան եր-
կինքը ու երկիրը նոյն խօսքով
պահպանուած են, Ա մինչև դատաս-
տանին ու ամբարիշտ մարդոց կո-
րստեան օրը կրակի համար պա-
8 հուած : Եւ սա մէկ բանը ձեզմէ
ծածուկ չմնայ՝ սիրելիներ, որ Տէ-
րոջը բովը մէկ օրը հազար տարուան պէս է , եւ հազար տարին՝ մէկ օ-
9 րուան պէս : Տէրը չուշացնէր
իր խոստումնըը , ինչպէս որ ոմանք
ուշացում կը սեպեն , Ա հապա
մեզի երկայնամիտ կ'ըլլայ . Ա ինչու
որ չուզեր որ մէկը կորսուի , հապա
որ ամէնքը ապաշխարութի գան :
10 Սակայն Տէրոջը օրը գողի պէս պի-
տի գայ , Ա որ ան ատեն երկինքը
սաստիկ շառաչիւնով պիտի անց-
նի , ու տարերքները բռնկած պի-
տի լուծուին , երկիրը ալ՝ ու ինչ
գործքեր որ անոր մէջը կը գտնուին ,
11 պիտի այրուին : Աստի ասանկ
բաներըը որ պիտի լուծուին , ձեզի
ինչպէս մարդիկ ըլլալ կը վայլէ
Աստըը վարմունքով ու բարեպաշ-
12 տութեամբ , սպասելով ու ար-
տորալով Աստուծոյ օրուանը գա-
լուն , Ա որուն մէջ երկինքը կրակով
այրուած պիտի լուծուի , Ա ու տա-
րերքներըը բռնկած պիտի հալին :
13 Սակայն իր խոստումներուն համե-
մատ նոր երկինքի մը ու նոր երկրի
մը կը սպասենք , որոնց մէջ արդա-
րութիւն կը բնակի :
14 Աստի՝ սիրելիներ՝ ասոնց սպա-
սելով ջանացէք , Ը որ ան ձեզ ան-
բիծ ու անարատ գտնէ խաղաղու-
15 թիւնով . Ու համբերութիւնը փրկութիւն սեպե-
ցէք : Ինչպէս որ մեր սիրելի եղ-
բայրը Պօղոս ալ իրեն տրուած
իմաստութիւնովը ձեզի .
16 Ինչպէս որ ամէն թուղթերուն
մէջ ալ սա բաներուս վրայով կը
խօսի , որոնց մէջ քանի մը դժ-
ուարիւնց Խօսքեր կը գտնուին ,
որ զանոնք տգէտները ու անհաս-
տատներըը ծուռ կ'ընեն կոմի կը զարձը-
նեն , ինչպէս ուրիշ գիրքերն ալ՝
իրենց անձին կորստեանը համար :
17 Ուրեմն դուք՝ սիրելիներ՝ Ը ասա-
ջուց գիտնալով Ը զգոյշ եղէք , որ
չըլլայ թէ անօրէններուն խաբե-
թենէն բռնուած՝ ձեր հաստատու-
18 թենէն իյնաք . Ը Հապա աճեցէք
մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը ու գիտութեան
նովը . Ը անոր փառք հիմա ալ ու
մինչև յաւիտենական օրն ալ : Ա-
մէն :

Յամի Տեառն 66

Ի Ծն . ա . 6 ,
9 : Սաղ . լգ .
6 : Երբ .
ժա . 3 :
Ը Ծն . է . 11 ,
21 , 22 , 23 :
Գէ . ը . 5 :
Ի Չար 10 :
Ի Պատ . իե .
41 : ը Թես .
ա . 8 :
Ի Սաղ . գ . 4 :
Ը Մտ . ը . 3 :
Երբ . ժ . 37 :
Ի Ես . է . 18 :
ա Պետ . գ .
20 : Չար 15 :
Ի Եզեկ . ժը .
23 , 32 : լգ .
11 :
Ի Հռոմ . ը . 4 :
ա Տիմ . ը .
4 :
Ի Պատ . իգ .
43 : Ղուկ .
ժը . 39 : ա
Թես . ե . 2 :
Ցայտ . գ .
3 : ժգ . 15 :
Ի Սաղ . ծը .
26 : Ես . Յա .
6 : Պատ .
իգ . 35 .
Պար . ժգ .
31 : Երբ . ա .
11 : Ցայտ .
ի . 11 : իա .
1 :
Ը ա Պետ . ա .
15 :
Ի ա Կոր . ա .
7 : Տիտ . ը .
13 :
Ի Սաղ . ծ . 3 :
Ես . լգ . 4 :
Յ Միք . ա .
4 : Չար 10 :
Ի Ես . կե .
17 : կգ . 22 :
Ցայտ . իա .
1 , 27 :
Ը ա Կոր . ա .
8 : ժե . 58 :
Փիլ . ա . 10 :
ա Թես . գ .
13 : ե . 23 :
Ի Հռոմ . ը .
4 : ա Պետ .
գ . 20 : Չար
9 :
Ը Հռոմ . ը .
19 : ա Կոր .
ժե . 24 : ա
Թես . գ .
14 :
Ի Պատ . ժգ .
23 : Գէ . ա .
12 :
Ի Եփես . գ . 14 :
Գէ . ա . 10 :
11 : ը . 18 :
Ի Եփես . գ .
15 : ա Պետ .
ը . 2 :
Ի Ը Տիմ . գ .
18 : Ցայտ .
ա . 6 :

ԵՒԵՍՒՆ ՀՆԴՀԱՏՆԵՐԸՆԿԵՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱՎՀԱՏՆԱՒ ԵՒԵՍՒԱՅԻՆ

Յամի Տեառն 90

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Առաքեալը կը նկարագրէ Քրիստոսի անձը՝ որով մենք յաւիտենական կեանք ունինք՝ Ամաչեցոյց հնար հաղորդութիւն ունենալով · 5 Այ յորդորէ որ սատր հնար սիրը վարը ալ ունենանք , որ վկայութիւն մը ըլլայ թէ մեր հաւատքին դաւանութիւնը և հաղորդութիւնը ճշմարիտ է , և որ հաստատ ապահովութիւն մը ունենանք թէ Քրիստոսի մահուամբը մեր մեղքերուն թողութիւն կայ ։

1 Ակնատ Քանին վայրով – որ սկիզբէն էր , որուն համար խօսինք , որ որ մեր աչքերովը տեսանք , Քրուն նայեցանք Ֆու մեր ձեռ
2 քերը շօշափեցին · (Ե եւ կեանքը Ֆյայտնուեցաւ , ու տեսանք Ֆև կը վկայենք Ֆու ձեզի կը պատմենք այն յաւիտենական կեանքը , Ֆոր Հօրը քովն էր ու մեզի յայտնուե
3 ցաւ ·) Ֆ Ըն որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը պատմենք , որ դուք ալ մեզի հետ հաղորդութիւն ունենաք · Ֆև մեր հաղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու իր Որդւոյն Յիսուս
4 Քրիստոսի հետ · Ես սա բաները կը գրենք ձեզի , Ֆոր ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ ։
5 Ես սակայն է այն պատգամը որ իրմէն լսեցինք ու ձեզի կը պատմենք , Ֆ Թէ Աստուած լոյս է , ու անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ ։
6 Ֆ Թէ որ բանիր թէ Ընոր հետ հաղորդութիւն ունինք , ու խաւարի մէջ պտրտինք , սուտ կը գործենք և ճշմարտութիւնը չենք բներ ։
7 Հապա թէ որ լոյսի մէջ քալենք , ինչպէս որ անիկայ լոյսի մէջ է , իրարու հետ հաղորդութիւն կ'ունենանք , ու անոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի արիւնը մեզ ամէն մեղ
8 քէ կը սրբէ ։ Ֆ Թէ որ բանիր թէ Մենք մեղք մը չունենք , ինքզինքնիս կը խաբենք , ու մեր մէջը ճշմ
9 մարտութիւն չկայ ։ Ֆ Թէ որ խոստովանինք մեղքերնիս , Հաւատարիմ ու արդար է անիկայ մեր մեղքերուն թողութիւն տալու , Ֆև մեզ բոլոր անիրաւութենէ սրբե
10 լու ։ Թէ որ բանիր թէ Մեղք մը չգործեցինք , աստղուց կ'ընենք անիկայ , ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ ։

ԳԼ · Բ

1 Կը գրուշացընէ տկարութեան մեղքերէն ։ 3 Կը սորվեցընէ թէ ճշմարտապէս գԱստուած ճանչնալը կը կայանայ անոր պատուիրանները պահելու մէջ ։ 9 Մեր եղբայրները սիրելու ։ 15 և աշխարհը չսիրելու մէջ ։ 18 Պատմելը հետու կենալ մոլորեցուցիչներէն , 20 որոնց մոլորութիւններէն ապահովացողները ապահով և ազատ կ'ըլլան Հաստատուն հաւատքով և սորվ վարքով պահպանուած ։

Յամի Տեառն 90

1 Իմ որդեակներս՝ ասո բաները ձեզի կը գրեմ որ մեղք չգործէք · և թէ որ մէկը մեղք գործելու ըլլայ , – Հօրը քով բարեխօս ունինք Յիս
2 ուս Քրիստոս արդարը · Ֆ Ես անիկայ մեր մեղքերուն քաւութիւն է , և չէ թէ միայն մերինե՛րուն , Ֆ Հապա բոլոր աշխարհին ալ ։
3 Ու սասով դիտնինք թէ անիկայ ճանչցանք , թէ որ անոր պատուի
4 բանները պահենք ։ Ֆ Ընն որ կ'ըսէ թէ Ես անիկայ ճանչցայ , ու անոր պատուիրանները չպահեր , Ֆ ստա
խօս է , և անոր մէջը ճշմարտու
5 թիւն չկայ ։ Ֆ Բայց ան որ անոր խօսքը կը պահէ , Ֆ իրաւցընէ իր մէջը կատարեալ է Աստուծոյ սէրը · Ֆ սասով կը ճանչնանք թէ անոր մէջն
6 ենք ։ Ֆ Ընն որ կ'ըսէ թէ անոր մէջը կը բնակի , Ֆ անանկ պէտք է որ քա
լէ՝ ինքնոր որ անիկայ քալից ։
7 Եղբայրնե՛ր , Ֆ չէ թէ մէկ նոր պատուիրանը մը կը գրեմ ձեզի , Ֆ հա
պա ան հին պատուիրանը որ բա
կիզբէն ի վեր ունէիք · և հին պա
տուիրանը ան խօսքն է , որ դուք
8 սկիզբէն լսեցիք ։ Դարձեալ Ֆ նոր պատուիրանը մը կը գրեմ ձեզի , որ ճշմարիտ է անոր մէջը ու ձեր մէջը · Ֆ ինչու որ խաւարը կ'անցնի , ու ճշմարիտ լոյսը արդէն կ'երևնայ ։
9 Ընն որ կ'ըսէ թէ լոյսի մէջ է , ու իր եղբայրը կ'ատէ , անիկայ տա
10 կան խաւարի մէջ է ։ Ընն որ իր եղբայրը կը սիրէ , լոյսի մէջ կը բնակի , ու իր մէջը գայթակղու
11 թիւն չկայ · Բայց ան որ իր եղբայրը կ'ատէ , խաւարի մէջ է ու խաւարի մէջ կը քալէ , և չգիտեր թէ ուր կ'երթայ , ինչու որ խաւարը անոր աչքերը կուրցուցէր է ։
12 Կը գրեմ ձեզի՝ որդեակներ , Ֆ ին

Ցամք Տեառն 90

- Ցակ. բ. 13. ԳԼ. բ. 28. գ. 19. 21.
Է ԳԼ. գ. 3.
- Հմր 12.
Բ ԳԼ. բ. 4. գ. 17.
Ց Հմր 12. - Ա Սաս. իբ. 37, 39 Ցօհ. ժգ. 34. ԺԱ. 12. ԳԼ. գ. 23.
- Ցօհ. ա. 12.
Բ ԳԼ. բ. 22, 23. գ. 2, 15.
Է Ցօհ. ա. 13. - Ցօհ. ԺԱ. 23.
Ը Ցօհ. ԺԳ. 15, 21, 28. ԺԱ. 10. բ Ցօհ. 6.
Ժ Մրկ. գ. 8. Ա Սաս. ԺՈ. 30.
Ի Ցօհ. ԺԳ. 33. ԳԼ. գ. 9. գ. 2.
Ձ ՈՀԳ. ԺԱ. 57. ԳԼ. գ. 15.
Ը Ցօհ. ԺԹ. 34.
Թ Ցօհ. ԺԳ. 17. ԺԱ. 26. ԺԳ. 13. ա Տիմ. գ. 16.
Ժ Ցօհ. ա. 1. Ցպաս. ԺԹ. 13.
Ի Ցօհ. Ժ. 30.

բնակի, Առաւ. ծոյ մէջ կը բնակի,
17 ու Առաւած անոր մէջը։ Առ՚ի սէրը մեր վրայ կատարեալ կ՚ըլլայ, - որ համարձակու թիւն ունենանք դատաստանին օրը. Հվասն զի ինչ պէս է ինքը, անանկ ալ մենք ենք
18 ան աշխարհիս մէջ։ Սիրոյ մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ սէրը վախը միկոյն կը ձգէ. ինչու որ վախ տանջանքի մը նեթ ակայ է, ու ան որ կը վախնայ, - սիրոյ մէջ կա-
19 տարեալ չէ։ Մենք զանիկայ կը սիրենք, ինչու որ առաջ անիկայ
20 մեզ սիրեց։ Ե թէ որ մէկը ըսէ թէ Ես Աստուած կը սիրեմ, ու իր եղբայրը ատէ, անէիչ ստախօս է. քանզի ան որ իր եղբայրը չսիրեր՝ որ կը տեսնէ, - զԱստուած որ չը-
տեսներ, ինչո՞ր կրնայ սիրել։
21 - Եւ անկէ ասպատուէրը ունինք, թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ, իր եղբայրն ալ սիրէ։

Գլ. Ե

1 Ան որ զԱստուած կը սիրէ, անոր որդիներն ալ կը սիրէ. ու կը պահէ անոր պատուիրանները. 3 որոնք Տէրոջմէ ծանրութիւն մը չեն։ 9 Ցիսուս Աստուծոյ Որդին ըլլալով, կարող է մեզ փրկել։ 14 ու մեր ազօթքները լսել։ որ կը մատուցանենք թէ՛ մեր անձե-
րուն և թէ ուրիշներուն համար։

- Ցօհ. ա. 12.
Բ ԳԼ. բ. 22, 23. գ. 2, 15.
Է Ցօհ. ա. 13. - Ցօհ. ԺԱ. 23.
1 - Ով որ կը հաւատայ թէ Ցիսուս Քրիստոս է, Ը Աստուծմէ ծնած է. ու ով որ ծնողը կը սիրէ, անկէ ծնածն ալ
2 կը սիրէ։ Ասով կը ճանչնանք թէ Աստուծոյ որդիները կը սիրենք, երբոր Աստուած սիրենք ու անոր
3 պատուիրանները պահենք։ Ե այս է որ սոսկալի է Աստուծոյ սէրը, որ անոր պատուիրանները պահենք. Եւ անոր պատուիրանները
4 ծանր բան չեն։ Ե վասն զի ան ամէն որ Աստուծմէ ծնած է, աշխարհին կը յաղթէ. և ասիկայ է յաղթութիւնը որ աշխարհին կը յաղթէ, այսինքն մեր հաւատքը։
5 Ո՞վ է որ աշխարհին կը յաղթէ, եթէ ոչ անիկայ որ կը հաւատայ թէ Ցիսուս Որդի Աստուծոյ է։
6 Ե Ասիկայ է որ եկաւ ջուրով և արիւնով, այսինքն Ցիսուս Քրիստոս. չէ թէ միայն ջուրով, հապա ջուրով ու արիւնով. Ե է Հոգին է որ կը վկայէ, ինչու որ Հո-
7 գին ճշմարտութիւն է։ Վասն զի երեք են որ | երկինքի մէջ կը վկայեն, Հայրը, Ե Բանը ու Սուրբ Հո-
8 գին, և ե այս երեքը մէկ են։ Ու ե-

րեք են որ երկրի վրայ | կը վկայեն, Հոգին, ջուրը ու արիւնը, և երեքը
9 միասին են։ Ե թէ որ մարդոց վկայութիւնը կ՚ընդունենք, Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է. Ե ինչու որ սոսկալի է Աստուծոյ վկայութիւնը, որ իր Որդւոյն հա-
10 մար վկայեց։ Ան որ Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատայ, Է վկայութիւնը իր մէջը ունի. ան որ Աստուծոյ չհաւատար, հաստատ կ՚ընէ անիկայ, ինչու որ չհաւատար ան վկայութեան որ Աստուած իր Որ-
11 դւոյն համար վկայեց։ Ե այս վկայութիւնը սա է, որ Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ, ու սա կեանքը անոր Որդւոյն
12 մէջն է։ Ը Ան որ Որդին ընդունած է, կեանք ունի. և ան որ Աստուծոյ Որդին ընդունած չէ, կեանք չունի։
13 Ը Ա բաները գրեցի ձեզի՝ որ դիտնաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք որ Աստուծոյ Որդւոյն
14 անունը կը հաւատաք։ Եւ ան համարձակութիւնը որ մենք անոր քովը ունինք՝ սա է, - որ ինչ բան որ խնդրելու ըլլանք իր կամքին հա-
15 մաձայն կը լսէ մեզի։ Եւ թէ որ դիտնանք թէ մեզի կը լսէ, ինչ որ խնդրելու ըլլանք, - ընդհ կը գիտնանք թէ կ՚առնենք խնդրքնիս, որ կը խնդրենք իրմէն։
16 Թէ որ մէկը տեսնէ որ իր եղբայրը մեզք մը գործեց՝ չէ թէ մահացու, թող խնդրէ Եւ Աստուած անոր կեանք պիտի տայ ան մահացու չեզած մեզքը գործողին. - մեզք կայ որ մահացու է, Ես չեմ
17 ըսեր որ անոր համար խնդրէ։ ԶԱմէն անիրաւութիւն մեզք է, և մեզք կայ որ մահացու չէ։
18 Գիտենք որ ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է, մեզք չգործեր. հապա ան որ Աստուծմէ ծնած է, - իր անձը կը պահէ, ու չարը իրեն
19 չդպչիր։ Գիտենք որ մենք Աստուծմէ ենք, - ու բոլոր աշխարհը
20 չարին մէջ է։ Եւ գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ, Հու մեզի միտք տուաւ, - որ ճշմարիտը ճանչնանք. և ան ճշմարիտին մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Ցիսուս Քրիստոսի մէջ. Ե ասիկայ է ճշմարիտ Աստուած Ե ու յաւիտենա-
21 կան կեանք։ Ո՛րդիներնե՛ր - ինքզինքնիդ կուռքերէն պահեցէ՛ք։

Ցամք Տեառն 90

Ի Ցօհ. բ. 17, 18.
Ժ Մատ. գ. 16, 17. Ժէ. 5.
Ի Հռով. բ. 16. Գաղ. գ. 6.
Ճ Ցօհ. գ. 33. ե. 38.
Յ ԳԼ. բ. 25.
Ձ Ցօհ. ա. 4. ԳԼ. գ. 9.
Ը Ցօհ. գ. 36. ե. 24.
Ժ Ցօհ. ի. 21.
Ի ԳԼ. ա. 1, 2.
Ն ԳԼ. գ. 22.
Ձ Ցօհ. իբ. 8. Ցաքար. ե. 14. 15.
- Մատ. Ժբ. 31, 32. Մարկ. գ. 29. Գաղ. Ժբ. 19. Ներ. գ. 3. 6. Ժ. 26.
Ը Ներմ. է. 16. Ժգ. 11. Ցօհ. Ժէ. 9.
Ժ ԳԼ. գ. 4. Ցաքար. ա. 28. ԳԼ. գ. 9.
- Ցակ. ա. 27.
- Գաղ. ա. 4.
Է Գաղ. իբ. 45.
- Ցօհ. Ժէ. 3.
Բ Ես. Թ. 6. իգ. 6. ծգ. 5. Ցօհ. ի. 28. Գործ. ի. 28.
Հռով. Ի. 5. - Տիմ. գ. 16. Տիտ. բ. 13. Ներ. ա. 5.
Ց Հմր 11, 12. 13.
- Ա Կոր. Ժ. 14.

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Յամի Տեառն 90

1 Կը յորդորէ մէկ պատուաւոր քրիստոնեայ տիկին մը՝ որ իր որդիներովը մէկտեղ հաստատուն մնայ քրիստոնէական սիրոյն և հաւատքին մէջ, 8 որ չըլլայ թէ իրենց առջի դաւանութեանը վարձքը կորսընցընեն. 10 պատուէր կուտայ չընդունիլ ան մոլորեցուցիչները, որոնք Յիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ վարդապետութիւնը չունին։

1 Երէցէն՝ ընտրեալ Տիկնոջը ու անոր
որդիներուն, — որ ես ճշմար-
տութեամբ կը սիրեմ, (և չէ թէ
մինակ ես, հապա ամէնքն ալ՝ Բ որ
ճշմարտութիւնը կը ճանչնան,)
2 Ան ճշմարտութեանը համար՝ որ մեր
մէջը կը մնայ, ու յաւիտեան մեր
3 հետը պիտի ըլլայ. Գ Շնորհք՝ ո-
ղորմութիւն՝ խաղաղութիւն Հայր
Աստուծմէն և Տէր Յիսուս Քր-
իստոսէն Հօրը Որդիէն ձեր հետը
ըլլայ Դ ճշմարտութիւնով ու սի-
րով։
4 Շատ ուրախ եղայ ես, որ քու
որդիներէդ գտայ Ե որ ճշմարտու-
թեամբ կը քալեն ան պատուիրան-
քին համեմատ, որ Հօրմէն առինք։
5 Եւ հիմա քեզի կ՝աղաչեմ՝ ով Տի-
կին, ոչ Հիբր թէ նոր պատուիրանք
մը քեզի կը գրեմ, հապա ան որ
սկիզբէն ունէինք, Ե որ մէկզմէկ սի-
6 րենք։ Եւ սէրը ասա է՝ որ անոր
պատուիրանքներուն համեմատ քա-
լենք. — պատուիրանքը ասա է՝ Բ որ
ինչպէս սկիզբէն 'ի վեր լսեցիք,
7 անոր համեմատ քալէք։ Ժ Ինչու որ
շատ մոլորեցուցիչներ ելան աշխար-
հիս մէջ, Է որոնք Յիսուս Քրիստոսը
մարմինով եկած չեն խոստովանիր.
Լանանկ մէկը մոլորեցուցիչ ու Նեռ-
8 է։ Զգուշացէք ձեր անձերուն,
որ Ի աշխատանքնիս չկորսընցընենք,
9 հապա որ լման վարձք առնենք։ Ժ Ա-
մէն ով որ յանցանք կը գործէ ու
Քրիստոսի վարդապետութեանը
մէջ չկենար, անիկայ Աստուած
չունի. ան որ Քրիստոսի վարդա-
պետութեանը մէջ կը կենայ, ա-
նիկայ Հայրն ալ ունի՝ Որդին ալ։
10 Թէ որ մէկը ձեզի գայ՝ ու ասա վար-
դապետութիւնը չբերէ, անիկայ
տուներնիդ մի՝ ընդունիք, Ի և անոր
11 Բարև մի՝ ըսէք։ Քանզի ով որ
անոր Բարև կ՝ըսէ, անոր չար
գործքերուն հաղորդ կ՝ըլլայ։
12 Հ Շատ բան ունէի ձեզի գրելու,
բայց չուզեցի թղթով ու մելանով
Գրէլ. ինչու որ յոյս ունիմ որ ձեզի
գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ,
Ն որ մեր ուրախութիւնը կատարեալ
13 ըլլայ։ Ճ Բարև կ՝ընեն քեզի քու
ընտրեալ քրոջդ որդիքը։

Յամի Տեառն 90

Ա ա Յօհ. գ. 18։ գ Յօհ. 1։ Հմր 3։ Բ Յօհ. բ. 32։ Գաղ. բ. 5, 14։ գ. 1։ ե. 7։ Կող. ա. 5։ բ Թես. բ. 12։ ա Տիմ. բ. 4։ Եբր. ժ. 26։ Գ ա Տիմ. ա. 2։ Դ Հմր 1։ Է գ Յօհ. 3։ Զ ա Յօհ. բ. 7, 8։ գ. 11։ Ի Յօհ. ժգ. 34։ ժե. 12։ Եփե. ե. 2։ ա Պետ. դ. 8։ ա Յօհ. գ. 23։ Ը Յօհ. ժգ. 15, 21։ ժե. 10։ ա Յօհ. բ. 5։ ե. 3։

Բ ա Յօհ. բ. 24։ Ժ ա Յօհ. գ. 1։ Ի ա Յօհ. գ. 2, 3։ Լ ա Յօհ. բ. 22։ գ. 3։ Ի Գաղ. գ. 4։ Եբր. ժ. 32, 35։ Ժ ա Յօհ. բ. 23։ Ի Հռով. ժգ. 17։ ա Կոր. ե. 11։ ժգ. 22։ Գաղ. ա. 8, 9։ բ Տիմ. գ. 5։ Տիտ. գ. 10։ Հ գ Յօհ. 13։ Ն Յօհ. ժէ. 13։ ա Յօհ. ա. 4։ Զ ա Պետ. ե. 13։

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Յամի Տեառն 90

1 Առաքեալը կը գովէ Գայիոսի բարեպաշտութիւնը, 5 և հիւրասիրութիւնը, 7 որով ճշմարիտ քարոզիչները կը պատուէր. 9 կը գանգատի Դիոտրեփեսին անվայել վարմունքին և սնափառութեանը համար. 11 որուն չար օրինակէն զգուշանալու պատուէր կուտայ. 12 մասնաւոր վկայութիւն մը կ՝ընէ Դեմետրիոսին բարի համբաւին վրայով։

1 Երէցէն Գայիոս սիրելիին, — որն
որ ես կը սիրեմ ճշմարտու-
2 թեամբ։ Սիրելի՝ աղօթք կ՝ընեմ որ
ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու
առողջ ըլլաս, ինչպէս որ քու հո-
գիդ ալ յաջողութեան մէջ է։
3 Ինչու որ շատ ուրախացայ, երբոր
քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու
ճշմարտութեանդ վրայով վկայե-
ցին, Բ ինչպէս որ դուն ճշմարտու-
4 թեամբ կը քալես։ Ասկէ մեծ ու-
րախութիւն մը չունիմ, Գ որ կը
լսեմ թէ իմ որդիներս ճշմարտու-
5 թեան մէջ կը քալեն։ Սիրելի՝
դուն հաւատարմաբար կ՝ընես, ինչ

Յամի Տեառն 90

Ա բ Յօհ. 1։ Բ բ Յօհ. 4։ Գ ա Կոր. գ. 15։ Փիլիմ. 10։

Յամի Տեառն 90

որ կ'ընես եղբայրներուն և օտար-
6 ներուն. Որոնք եկեղեցիին առջեւ
վկայեցին քու սիրոյդ վրայով. որ
եթէ առաւել ածաձայնով կերպով
զանոնք ճամբայ դնես, ազէկ պիտի
7 ընես. Ինչու որ Աստուածաշունչը
ներ համար եղան, Տուն հեթանոսին
8 բէն բան մը չեն առներ. Ուստի
մենք պարտաւոր ենք անանկները
ընդունել, որ ճշմարտութեանը
գործակից ըլլանք.

9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոտ-
րեփէս՝ որ ինքզինքին առաջին ըլլալ
10 կ'ուզէ, մեզ չընդունիր. Ասոր
համար եթէ որ գամ, անոր ըրած
գործքերը պիտի յիշեմ, որ մեզի
դէմ չարակարաւորելով չարախօսու-
թիւն կ'ընէ. և առով ալ գոհ չե-
զած՝ ինքը չընդունիներ եղբայրները,
ու անոնք որ կ'ուզեն ընդունել՝

կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը
11 հանէ. Սիրելի՝ ի չարին նմանողը
մի ըլլար, հապա բարիին. Ան որ
բարիք կը գործէ, Աստուծմէ է.
բայց ան որ չարիք կը գործէ,
անիկայ զԱստուած տեսած չէ.
12 Դեմետրիոսին համար Ամէնին ալ
կը վկայեն, բուն իսկ ճշմարտու-
թիւնն ալ. մենք ալ կը վկայենք,
և դուք գիտէք որ մեր վկայու-
թիւնը ճշմարիտ է.
13 Շատ բան ունէի գրելու, բայց
չեմ ուզեր միտքով ու գրիչով
14 քեզի գրել. Սակայն յոյս ունիմ
մօտերս քեզ տեսնելու, ու բերան
15 առ բերան պիտի խօսինք. Խաղա-
ղութիւն քեզի. բարեկամները
քեզի բարեւ կ'ընեն. բարեւ ըսէ ըս-
բարեկամներուն՝ ամէն մէկուն ա-
նունովը.

Յամի Տեառն 90

Ի Սող. լէ. 27։ Եփ. ա. 16։ 17։ ա Պետ. գ. 11։
ը Ա Յով. բ. 29։ գ. 6. 9։
թ Ա Տիմ. գ. 7։
ժ Յով. ի. 24։
ի Բ Յով. 12։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԸՈՒՆԿՐԵԼԱՅՆ

Յամի Տեառն ԺԲ 66

Ա Ենովք. ե. 14։ ա Պետ. ա. 13։
Բ Յով. ԺԲ. 11։ 12։ 15։ ա Պետ. ա. 5։
ե Հռով. ա. 7։
ը Ա Յով. ա. 2։ ա Պետ. ա. 2։
Թ Տիտ. ա. 4։
ժ Փիլ. ա. 27։ ա Տիմ. ա. 18։ գ. 12։ Բ Տիմ. ա. 13։ գ. 7։
ի Գաղ. բ. 4։ ը Պետ. բ. 1։
ձ Հռով. թ. 21։ 22։ ա Պետ. բ. 8։
Ղ Տիտ. բ. 11։ ԺԲ. ԺԴ. 15։
ճ ը Պետ. բ. 10։
մ Տիտ. ա. 16։ ը Պետ. բ. 1։ ա Յով. բ. 22։

1 Յուդա՝ Յիսուս Քրիստոսի ծա-
ռայ ու Յակոբոսին եղբայրը,
ձեզի՝ որ Հայր Աստուծմէն սրբը-
բուած էք, և Յիսուս Քրիստոսէն
2 պահուած ու կանչուած. Ողոր-
մութիւն Տուն խաղաղութիւն և
սէր ձեր վրայ շատնայ։
3 Սիրելինե՛ր բոլոր ջանքը վրաս ա-
նելով ձեզի գրելու Տասարակաց
փրկութենէն համար, Ես անյն-
հարկ սեպեցի ձեզի գրել ու յոր-
դորել, Որ մըրկիք ան հաւատքին
համար որ անգամ մը սուրբերուն
4 աւանդուեցաւ։ Քանզի մէկ քա-
նի մարդիկ գաղտուկ մտան,
Ո՛անոնք որ առաջուց ասոր գատա-
պարտութեանը համար որոշուած
էին, ամբարիշտներ, Որ մեր
Աստուծոյ շնորհքը ի անառակու-
թեան դարձուցին, Եւ մի միայն

Ի Յիսուս Քրիստոս Տէր
5 բնաւորը ուրացան։ Բերդ կ'ու-
զեմ միտքերնիդ բերել, թէև ա-
զէն գիտէք ասիկայ, Եթէ Տէրը
որ ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրէն
ազատեց, Ետքը չհաւատացողնե-
6 րը կորսընցուց։ Ե՛ւ ան հրեշտակ-
ները՝ որ իրենց իշխանութիւնը չը-
պահեցին, հապա իրենց բնակու-
թիւնը ձգեցին, Ի մեծ օրուան դատաստանին։ Ինչ-
պէս Սոդոմ ու Գոմորը և անոնց բո-
լորտիքը եղած քաղաքները՝ որոնք
ասոնց նման պոռնկեցան բնկերնե-
րուն մարմինին ետեւէն երթալով,
ան ջնորհս օրինակ կեցեր են՝ յա-
ւիտենական կրակին դատապարտու-
8 թիւնը ընդունելով։ Ընդհանապէս
ասոնք ալ երազողներ՝ մարմինը կը
պղծեն, տէրութիւնը կ'անարգեն,
Ե փառաւորներուն դէմ կը հայհո-
9 յեն։ Բայց Միքայէլ հրեշտա-
կապետը երբոր Սատանային դէմ
դնելով՝ Մովսէսին մարմինին հա-
մար կը վիճէր, Չհամարձակեցաւ
հայհոյու թիւն դատապարտու-
թիւն բերել անոր վրայ, հապա ը-
սաւ, Տէրը յանդիմանէ քեզ։
10 Իսկասոնք՝ ան բաներուն որ չեն
հասկրնար, հայհոյու թիւն կ'ընեն.

Յամի Տեառն ԺԲ 66

Ը Սաղ. ճ. 9։
Ի Թագ. ժ. 29։ 37։ Իմ. 64։ Սաղ. ճգ. 26։ ԺԲ. գ. 19։
Ի Յով. ը. 44։
Ի Բ Պետ. բ. 4։
Ճ Յուդա. ի. 9
Ն Ծն. մի. 24։ Բ Օր. իժ. 23։ Ա Պետ. բ. 6։
ՂԲ Պետ. բ. 10։
Մ Ել. իբ. 28։ Դան. ժ. 13։ Ա Բ. 1։ Յուդա. ի. 7։
Յ Բ Պետ. բ. 11։
Ն Ջար. գ. 2։
ՂԲ Պետ. բ. 12։

Յամի Տեառն ԹՂԹ 66

– Ուն · գ · 5 ։ ա Ցով · գ · 12 ։
ե Թագ · ԺԹ · 7 ։ 21 ։ բ Պետ · բ · 15 ։
պ Թագ · ժգ · 1 ։ ԺԸ ։
Ղ բ Պետ · բ · 13 ։
– ա Կոր · ժա · 21 ։
ֆ Ածտ · ԺԱ · 14 ։ բ Պետ · բ · 17 ։
Հեփես · գ · 14 ։
– Մատ · ժե · 13 ։
բ Եփ · ծէ · 20 ։
ց Փիլ · գ · 19 ։
– բ Պետ · բ · 17 ։

ֆ Ուն · ե · 18 ։
ֆբ Օր · ԻԳ · 2 ։ Դան · է · 10 ։ Զաք · ժգ · 5 ։ Մատ · իե · 31 ։ բ Թես · ա · 7 ։ Յայտ · ա · 7 ։
ա ա Թագ · բ · 3 ։ Պագ · քա · 18 ։ գԳ · 4 ։ Մագ · գ · 13 ։
ֆբ Պետ · բ · 18 ։

և ան բաները որ բնականաբար անբան անասուններու պէս դիտեն ,
11 անոնց մէջ կ՚ապականին ։ Վա՛յ անոնց՝ * որ կայենին ճամբովը գացին , և ու Խաղտամին մոլորութեան վրայ ըսկսան դառնալ , * և Կորխին հակառակութեան մէջ կորսուեցան ։ Ը
12 կու գան պէս կորսուեցան ։ Ը անոնք – ձեր սիրոյ ինջոյքներուն մէջ արատներ են , ու ձեզի հետ կերուխումի նստած առներնին աներկիւղ իրենց անձը կը կերակրեն . * անջուր ամպեր Հովերէն քշուած . պտուղներին կորսընցուցած ծառեր բերք չունեցող , * երկու անգամ
13 մեռած , արմատէն խլուած . * Ծովու կատղած ալիքներ , * որ իրենց անձերուն ամօթը կը փրփրցընեն . մոլորական աստղեր , * որոնց համար խաւարին մէկը պահուած է յաւիտեան ։
14 Անոնց վրայ մարգարէացաւ Ենովք ալ՝ * որ եօթներորդ էր Ադամէն , ու ըսաւ , * Ահա Տէրը իր
15 բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ , Ամէնուն դատաստան ընելու , ու բոլոր ամբարիշտները յանդիմանելու իրենց բոլոր գործքերուն համար , * և բոլոր խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւորները անոր դէմ
16 խօսեցան ։ Ասոնք տրտնջողներ – – բղձմնջողներ են , որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ կ՚ընթանան , * և իրենց բերանները ամբարտաւան խօսքեր կը զրուցեն , – և շահի համար երեսպաշտութիւն
17 կ՚ընեն ։ * Բայց դուք սիրելիներ՝ միտքերնիդ բերէք այն խօսքերը որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաքեալներէն առաջուց զրուցեցաք ։
18 Որ ձեզի կ՚ըսէին թէ * վերջի ժամանակը ծաղր բնողներ պիտի ըլլան , որոնք իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի ընթանան ։
19 * Ասոնք ինքզինքնին զատ ող Հոգի չունեցող հաւատներ են , որ Հոգին չունին ։
20 Բայց դուք սիրելիներ՝ Աստուծմով շինելով ձեր ամենասուրբ հաւատքին վրայ , և Սուրբ Հոգիով Հաստատելի վրայ , և Սուրբ Հոգիով Հաստատելի վրայ ,
21 զօթեք ընելով , Ամէնքիդ Աստուծոյ սիրոյն մէջ պահեցէք , Հասու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմութեանը սպասելով յաւիտենական
22 կենաց համար ։ Եւ խոտորեցնելու
23 ընելով՝ ոմանց ողորմեցէք . Եւ Հոմանք վախով ազատեցէք՝ * կրակէն յափշտակելով զանոնք , ատելով * մարմինէն աղտոտուած հանդերձն ալ ։
24 Եւ անոր՝ որ կարող է ձեզ Հանդիման պահել , և իր փառքին առջեւ անարատ կայնեցընել յոյնութեամբ
25 միակ Աստուծոյ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին ձեռքովը] փառք ու մեծութիւն , զօրութիւն ու իշխանութիւն [բոլոր դարերէն առաջ] և հիմա և բոլոր դարերու միջ։ Ամէն։

Յամի Տեառն ԹՂԳ 63

– Ասակ · իբ · 21 ։ Յակ · բ · 1 · 9 ։
Բ բ Պետ · գ · 2 ։
ֆ ա Տիմ · գ · 1 ։ բ Տիմ · գ · 1 · գ · 3 ։ բ Պետ · բ · 1 · գ · 3 ։
բ Ասակ · ժբ · 1 ։ Եզեկ · ժգ · 7 ։ Ովս · գ · 14 ։ Ամո · ժ · 10 ։ ԼԲԲ · ժ · 25 ։
Ե ա Կոր · բ · 14 ։ Յակ · գ · 15 ։
Ղ Կող · բ · 7 ։ ա Տիմ · ա · 4 ։
Ե Հուդ · բ · 26 ։ Եփես · գ · 18 ։
Ը Տիտ · բ · 13 ։ բ Պետ · գ · 12 · 13 ։
Ի Հուդ · ժա · 14 ։ ա Տիմ · գ · 16 ։
ֆ Ամով · գ · 11 ։ ա Կոր · գ · 15 ։ Զաք · գ · 2 ։
Ե Զաք · գ · 4 · 5 ։ Յայտ · գ · 4 ։
Ը Հուդ · ժգ · 25 ։ Եփես · գ · 20 ։
Ի Կող · ա · 22 ։ Հուդ · ժգ · 27 ։ ա Տիմ ·

ՅԵՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻ ԱՒԱԶԱԿԱՆՈՅՆ

ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒԹԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

4 Յովհաննէս իրեն եպած յայտնութիւնը կը գրէ Ասիայի եօթը եկեղեցիներուն , որոնց նշան ըլլալու համար յաւուրեան իրեն՝ եօթը ոսկեայ աշտանակները : 7 Քրիստոսի գալուստը : 14 ու անոր զօրութիւնը և մեծափառութիւնը :

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը , ՚ որ Աստուած անոր տուաւ իր ծառաներուն յայտնելու ինչ որ ի շուտով պէտք է ըլլալ . ։ և իր հրեշտակին ձեռքովը խրկելով՝ իր Յովհաննէս ծառային իմացուց ,
2 ՚ որ Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը , ։ ինչ որ տեսաւ ։
3 Հերանի անոր որ կը կարդայ , ու անոնց որ կը լսեն ՚՚ մարգարէութեան խօսքերը , և կը պահեն ինչ որ անոր մէջը գրուած է . ։ ինչու որ ժամանակը մօտ է ։
4 Յովհաննէս՝ եօթը եկեղեցիներուն որ Ասիայի մէջ են . Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Ընկէ որ է ։ և որ էր և որ պիտի գայ , ։ ու եօթը Հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին առջեւն են ,
5 և Յիսուս Քրիստոս ։ Հաւատարիմ վկայէն , Նոր մեռելներուն անդրանիկն է ։ ու երկրի թագաւորներուն իշխանը . ։ անոր որ մեզ սիրեց , Ու մեզ իր արիւնովը մեր մեղքերէն լուացեր ,
6 ՚ և մեզ թագաւորներ ու քահանաներ բրաւ Աստուծոյ ու իր Հօրը , ։ անոր փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։
7 ՚՚ Ահա ամպերով կու գայ . ու աչքէն աչք պիտի տեսնէ զանիկայ , և անոնք որ զանիկայ խոցեցին . և անոր վրայ կոծ պիտի բնեն ցերկրիս
8 բոլոր ազգերը ։ Այո , Ամէն ։ Ես եմ Ալֆա և Օմէգա , կ՚ըսէ Տէր [Աստուած] . Որ է և որ էր և որ պիտի գայ՝ Ա՛մենակալը ։
9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և Յիսուս Քրիստոսի նեղութեանը ։ ու արքայութեանը և համբերու-

թեանը մէջ ՚՚ընկերակիցը , Պատմոս բսուած կղզին էի , ՚՚ Աստուծոյ խօսքին համար ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութեանը համար :
10 Կիրակի օրը ՚՚ Հոգիին իմ վրաս եկաւ , Ու հետևս մեծ ձայն մը լսեցի փողի նման պէս , որ կ՚ըսէր ,
11 Ինչ որ կը տեսնես՝ գիրքի մը մէջ գրէ , ու խրկէ եօթը եկեղեցիներուն , որ Եփեսոս , ու Զմիւռնիայի , և Պերգամոնի , ու Թիւատիրի , և Սարդիկէի , ու Փիլադելփիայի , և
12 Լաւոդիկիայի մէջ էն : Ես դարձայ ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը խօսէր . ու երբոր դարձայ՝ ՚՚ եօթը
13 ոսկեղէն աշտանակներ տեսայ . ՚՚ Ես եօթը աշտանակներուն մէջ Մէկը Որդոյ մարդոյ նման՝ պճղնաւոր պատմուճան մը հագած , ։ ու կուրծքին վրայ ոսկի գօտի մը կա-
14 պած . Ես իր գլուխը ։ ու մազերը՝ բուրդի պէս ձերմակ ՚՚ ձիւնի պէս , ՚՚ ու իր աչքերը՝ կրակի բոցի
15 պէս . ։ Ես իր ոտքերը՝ ոսկիպղինձի նման՝ որպէս թէ նոցի մէջ կրակ գարձած , ։ ու իր ձայնը շատ ջուրե-
16 րու ձայնի պէս . Ես ։ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ ունէր , ։ ու իր բերնէն սրած երկրևան սուր մը կ՚ելլէր , ՚՚ և իր երեսը արեւս պէս էր ՚՚ ոյժ իր զօրութեամբը կը փայլի ։
17 Ու երբոր տեսայ անոնիկ , իր ոտքը ինկայ մեռելի պէս . ։ ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ու բսաւ ինծի , Մի վախնար . Ես եմ Առա-
18 ջինը ու Վերջինը . Ես ՚՚ կենդանի եմ , ու մեռա ան եմ՝ ու միտայ , Ես ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից . Ես ես ունիմ մահուան
19 ու դժոխքին բանալիները : [Որեւէ] գրէ ինչ որ կը տեսնես , Թան որ կայ ։ ու ան որ ետքը պիտի ըլ-
20 լայ . Եօթը աստղերուն խորհուրդը՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջը տեսար , Ես եօթը ոսկեղէն աշտանակները .

Գամի Ցեսան 96

՚՚ Փիլ . ա . 7 ։ գ . 14 ։ ր Տիմ . ա . 8 ։
՚՚ Պէտ . գ . 9 ։ Հիմ 2 ։
Ես Յով . ի . 26 ։ Գործ . ի . 7 ։ ա Կոր . ժգ . 2 ։
՚՚ Յով . տես . նախ .
՚՚ Գործ . ժ . 10 ։ ր Կոր . ժբ . 2 ։ Պետ . գ . 2 ։ ժէ . 3 ։ Յուդ . 10 ։
Ես Պէտ . ա . 1 ։ ժ . 8 ։
՚՚ Հիմ 20 ։ Եղ . իե . 37 ։ Զաք . գ . 2 ։
՚՚ Պետ . ր . 1 ։
Ա Եսկ . ա . 26 ։ Դան . է . 13 ։ ժ . 16 ։ Պետ ժբ . 14 ։
՚՚ Դան . ժ . 5 ։
ր Պետ . ժե . 6 ։
՚՚ Դան . է . 9 ։
՚՚ Դան . ժ . 6 ։ Պետ . ր . 18 ։ Եսկ . ա . 7 ։ Դան . ժ . 6 ։ Պետ . ր . 18 ։
՚՚ Եսկ . ա . 2 ։ Դան . ժ . 6 ։ Պետ . ժգ . 2 ։ ժբ . 6 ։ Հիմ 20 ։ Պետ . ր . 1 ։ գ . 1 ։
Ես Յով . իե . 2 ։ Եսկ . գ . 17 ։ Երբ . գ . 12 ։ Պետ . ր . 12 ։ 16 ։ ժբ . 15 ։ 21 ։
՚՚ Գործ . իգ . 2 ։ Դան . ժ . 6 ։ Պետ . ր . 18 ։ ժ . 10 ։ Հիմ 10 ։ Երբ . գ . 20 ։ Ես Պետ . գ . 1 ։ Յուդ . 14 ։

Գամի Ցեսան 96

՚՚ Ես . ա . 32 ։ ր . 26 ։ ժբ . 49 ։
Ես Պետ . գ . 1 ։ Հիմ 8 ։
Ես Պետ . իբ . 16 ։
՚՚ ա Կոր . ա . 6 ։ Պետ . գ . 9 ։ ժբ . 17 ։ Հիմ 9 ։
Ես ա Յով . ա . 1 ։
՚՚ Պետ . ժա . 28 ։ Պետ . իբ . 7 ։
Ես Հով . ժգ . 11 ։ Յակ . ես . 8 ։ ա Պետ . գ . 7 ։ Պետ . իբ . 10 ։
՚՚ Եզ . գ . 14 ։ Հիմ 8 ։
Ես Յով . ա . 1 ։
Ա Զաք . գ . 9 ։ գ . 10 ։ Պետ . գ . 1 ։ գ . 5 ։ ես . 6 ։
Ես Յով . բ . 14 ։ ա Տիմ . գ . 13 ։ Պետ . գ . 14 ։
՚՚ ա Կոր . ժ . 20 ։ Կող . ա . 18 ։
Ես Եբե . ա . 20 ։ Պետ . ժէ . 14 ։ ժբ . 16 ։
Ես Յով . ժգ . 34 ։ ժե . 9 ։ Գործ . բ . 20 ։
Ես Երբ . ի . 14 ։ Յով . ա . 7 ։
՚՚ ա Պետ . բ . 5 ։ 9 ։ Պետ . ես . 10 ։ ի . 6 ։
Ես Յով . գ . 16 ։ Երբ . ժ . 21 ։ ա Պետ . գ . 11 ։ ես . 11 ։
՚՚ Յուդ . 13 ։ Ա՛ստ . իգ . 1 ։ իգ . 64 ։ Գործ . ա . 11 ։ ՚՚ Զաք . ժբ . 10 ։ Յով . ժբ . 7 ։ Հայտ . իա . 4 ։ իգ . 6 ։ իբ . 12 ։ Հիմ 17 ։ Պետ . բ . 8 ։ ի . 6 ։ իբ . 13 ։ Հիմ 4 ։ Պետ . գ . 8 ։ ժա . 17 ։ ժգ . 5 ։ ի . 17 ։ ր Տիմ . բ . 12 ։ 13 ։ Պետ . ժ . 1 ։ Ես Եսկ . ա . 28 ։ Դան . բ . 18 ։ ժ . 10 ։ Ես Նա . իա . 4 ։ իգ . 6 ։ իբ . 12 ։ Պետ . բ . 8 ։ իբ . 13 ։ Հիմ 10 ։ Հով . գ . 9 ։ Պետ . գ . 9 ։ ե . 14 ։ Ա Պար . կբ . 20 ։ Պետ . ի . 1 ։ Հիմ 12 ։ ՚՚ Պետ . բ . 1 ։ ՚՚ Ես Պետ . գ . 1 ։ ՚՚ Հիմ 16 ։ Հիմ 12 ։

Յաճի Տետան 96

ան եօթը աստղերը Ի եօթը եկեղեցիներուն հրեշտակներն են . Ը և եօթը աշտանակները* եօթը եկեղեցիներն են :

ԳԼ . Բ

1 Եփեսոսի . 8 Զմիւռնիայի . 12 Պերգամոնի 18 և Թիւատիրի եկեղեցիներուն հրեշտակներուն՝ պատկեր հոգեւոր պաշտօնեաներուն գրուելու պատուիրները . ու ան եկեղեցիներուն եղած գովեթիւնները ու յանդիմանութիւնները :

1 Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ . – Ա յսպէս կ'ըսէ անիկայ որ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղերը ունի , Ի ու եօթը ոսկեղէն աշտանակներուն մէջը կը

2 պտրտի . Ը Գիտեմ քու գործերդ և քու աշխատութիւնդ ու քու համբերութիւնդ , և որ չարերուն չես կրնար տանիլ , Ծ ու փորձեցիր անոնք Ի որ կ'ըսեն թէ իրենք առաքեալ են ու չեն , և գտար թէ

3 ստախօս են . Ու համբերութիւն ունեցար՝ Նէ–Քի– կրեցիր իմ անուանս համար Հու չհոգնեցար :

4 Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ , որ

5 քու առջի սէրդ ձգեցիր : Մխրճրի բեր հիմա ուսկից որ ինկար , ու ապաշխարէ և զո առջի գործերդը բրէ . Ե եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի , ու քու աշտանակդ իր տեղէն պիտի շարժեմ՝ թէ որ չապաշ-

6 խարես : Բայց ասիկայ ունիս , որ Ընկերդայսանութ գործերը կ'ատես ,

7 որոնք ես ալ կ'ատեմ : Ի Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն . Ան որ կը յաղթէ՝ անոր Ձտուել պիտի տամ Է կեանց ծառէն , որ Աստուծոյ դրախտին մէջն է :

8 Նէ Զմիւռնիայի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Ա յսպէս կ'ըսէ Ա ռաջինը ու Վերջինը , որ

9 մեռաւ ու կենդանացաւ . Ի Գիտեմ քու գործերդ ու նեղութիւնդ և աղքատութիւնդ , (Ե բայց հարուստ ես ,) ու անոնց հայհոյութիւնը՝ որ կ'ըսեն թէ իրենք Հրէայ են , ու չեն , Հ Սատանայի ժողովը

10 մը : Ի Ր նաւ մի վախնար ան բաներէն որ պիտի կրես . ահա Բաբ սարկուն ձեզմէ մէկ քանիները բանտ պիտի ձգէ , որ փորձուիք , և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք . Հմինչեւ ի մահ հաւատարիմ եղիր , Ե ու քեզի կենաց պսակը պի-

11 տի տամ : Ի Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն . Ան որ կը յաղթէ Ձ երկրորդ մահէն պիտի չվնասուի :

12 Եւ Պերգամոնի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ . Ի Ա յսպէս կ'ըսէ անիկայ որ սրած երկրնքան

13 սուրը ունի . Ը Գիտեմ քու գործերդ , և թէ ուր կը բնակիս՝ « ա տ Է Սատանային աթոռը ին եղած տեղը , ու իմ անունս կը պահես , և իմ հաւատքս չես ըացար ան օրերը անդամ՝ որ Անթիպաս իմ հաւատարիմ վկաս սպանուեցաւ ձեր մէջը , ուր որ Սատանան կը

14 բնակի : Բայց քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ , որ հոդ Ե Խաղաւանին վարդապետութիւնը բռնողներ ունես , որ Բաղակին սորվեցուց Խարա յէլի որդւոց առջը գայթակղութիւն դնել , Ո որ անոնք կուռ զոհուածներ ուտեն Հ ու պոռնկու-

15 թիւն բնեն : – Ա նանկ ալ դուն ներկողոպսանաց վարդապետութիւնը բռնողներ ունես , որն ոչ ես կ'ա-

16 տեմ : [Ու ստի] ապաշխարէ . Ե Ի ե՛ շուտով կու գամ քեզի , « ու իմ բերնես սրովը պիտի պատերազմիմ

17 անոնց հետ : Ա Ն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն . Ո վ որ կը յաղթէ՝ պահուած մանանային ուտել պիտի տամ անոր , ու ճերմակ խըճ մը պիտի տամ անոր , և ան խիճին վրայ Ո նոր անուն մը գրուած , որ մէկը չգիտեր , բայց միայն ան՝ որ կ'ընդունի :

18 Եւ Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ . Ա յսպէս կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին , Ը որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի , ու իր ոտ-

19 քերը ոսկեպղինձի նման են . Ը Գիտեմ քու գործերդ և սէրդ ու ծառայութիւնդ , և քու հաւատքդ ու համբերութիւնդ , և թէ քու վերջինդ գործերդ առաջիններէն շատ

20 են : Բայց քեզի դէմ [բան մը՝ ա ռնեմ , որ թող կու տաս – Ջեզաբէլ կինը , որ ինքզինքը մարգարէուհի կ'անուանէ , ու իմ ծառաներս մոլորցնելով՝ կը սորվեցնէ Ֆ պոռնկութիւն բնել և կուռ զոհուածներ

21 ուտել : Ի Եւ ես անոր ժամանակ տուի իր պոռնկութենէն վրայ չապաշխարելու , ու չապաշխարեց :

22 Ա յն ա ես զանիկայ անկողնոյ պիտի ձգեմ , ու անոր հետ շնութիւն բնողները մեծ նեղութեան մէջ , թէ որ իրենց գործերուն վրայ չա-

23 պաշխարեն : Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ . ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան Թէ ես ան եմ՝ որ երիկամուններն եր ու սիրտերը կը քննեմ . Ֆ և ամէն մէկերնուդ ձեր գործերուն համե-

24 մատ պիտի հատուցանեմ : Բայց ձեզի կ'ըսեմ միւսներուդ որ Թիւատիրի մէջ եք , ու ան վարդապետութիւնը չունիք , որ չգիտցիք Սատանային խորհուրդները՝ (ինչպէս որ կ'ըսեն .) – Ձեր վրայ

Յաճի Տետան 96

– Հէր 9 :

Ը Թաս . իգ . 14 : իե . 1 : լա . 16 : բ պետ . բ . 15 : Ըսպ . 11 :

Ղ Հէր 20 : Գար . ժե . 29 : ամոթ . բ . 9 , 10 : ժ . 19 , 20 :

Լ ա Կար . գ . 13 , ԸԸ .

– Հէր 6 :

– Կա . ժա . 4 : բ Թես . բ . 8 : Գէ . ա . 16 : մԲ . 15 , 21 :

Ե Հէր 7 : 11 :

– Գէ . գ . 12 : ԺԲ . 12 :

բ Գէ . ա . 14 : 15 :

ց Հէր . 2 :

Ֆ Ո՞ր . քիչ մը բան

– գ Թագ . ժգ . 21 : իա . 25 : գ Թագ . Բ . 7 :

Ը Ըէ . ԼԲ . 15 : Գար . ԺԵ . 20 , 29 : ա Կար . ժ . 19 , 20 : Հէր 14 :

+ Հռով . բ . 4 : Գէ . Բ . 20 :

ա Աբդ . ժգ . 7 : ա Մն . իբ . 9 : իԲ . 17 : բ Մն . գ . 30 : Ապ . ե . 9 : Եբեր . ժա . 20 : ժե . 10 : ի . 12 : Ցօ . բ . 24 , 25 : Գար . ա . 24 : Հռով . բ . 27 :

Ֆ Սպ . կբ . 12 : Աթա . ժգ . 27 : Հռով . բ . 6 : ժգ . 12 : բ Կար . և . 10 : Գաղ . գ . 5 : Գէ . ի . 12 :

– Գար . ժե . 28 :

Յամի Տեառն 96

Բ ԳԼ. գ. 11։ Ֆ ՅՈՀ. գ. 29։ ա ՅՈՀ. գ. 23։ Թ Պատ. ԺԹ. 28։ Ղբ. իբ. 29, 30։ ա Պար. գ. 3։ ԳԼ. գ. 21։ ի. 4։ Ի Պաղ. բ. 8, 9։ Խթ. 14։ Դան. է. 22։ ԳԼ. Ժբ. 5։ Ժթ. 15։ ԼԲ Պետ. ա. 19։ ԳԼ. Իբ. 16։

Ե Հմր 7։

Ա ԳԼ. ա. 4, 16։ գ. 5։ է. 6։ Բ ԳԼ. բ. 2։ Է Եփես. բ. 1, 5։ ա Տիմ. է. 6։ Գ Տիմ. գ. 20։ բ Տիմ. ա. 13։ Հմր 11։

Ը Հմր 19։

Ղ Մատ. իդ. 42, 43։ Ին. 13։ Մարկ. Ժգ. 33։ Ղբ. Ժբ. 39, 40։ ա Թես. ե. 2, 6։ բ Պետ. գ. 10։ ԳԼ. Ժգ. 18։

Ժ Յով. գ. 23։

ԺԱ ԳԼ. գ. 4։ գ. 11։ է. 9, 13։

ԺԲ ԳԼ. Ժբ. 8։ ԺԸ. Լբ. 32։ Սպ. կթ. 28։

Ժգ Փիլ. գ. 3։ ԳԼ. Ժգ. 8։ Ժէ. 8։ ի. 12։ իա. 27։

ԺԴ Մատ. ԺԲ. 32։ Ղբ. Ժբ. 8։

ԺԵ ԳԼ. բ. 7։

ԺԶ Գաղ. ա. 14։

Է ա ՅՈՀ. ե. 20։ Հմր 14։ ԳԼ. ա. 5։ գ. 10։ Ժթ. 11։

Ը Ես. իբ. 22։ Ղբ. ա. 32։ ԳԼ. ա. 18։

Ի Մատ. Ժգ. 19։

Ի ՅՈՀ. Ժբ. 14։

Ա Հմր 1։

Բ ա Կոր. Ժգ. 9։ բ Կոր. բ. 12։

ուրիշ ծանրութիւն չեմ ձգեր ։
25 Բ Հապա ան որ ունի՝ պահեցէք
26 մինչեւ որ ես գամ ։ Ես ան որ կը յաղթեմ ։ ու իմ գործերս մինչեւ վերջը կը պահեմ , տանը իշխանութիւն պիտի տամ ազգերուն վրայ ,
27 (Ես պիտի հովուեմ զանոնք երկաթեայ գաւազանով . անոնք բրուտի անօթներու պէս պիտի փշրուին .) ինծմէ որ ես ալ իմ Հօրմէս առի . ու անոր պիտի տամ
29 Ղառաւօտեան աստղը ։ Ը Ն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն ։

ԳԼ . Գ

2 Քրիստոս կը յանդիմանէ Սարդիկէի եկեղեցւոյն հրեշտակը . 3 կը յորդորէ զանիկայ որ ապաշխարէ , և սպառնալիք կ՚ընէ անոր . 8 կը գովէ Փիլադելփիայի եկեղեցւոյն հրեշտակը 10 իր արձանութեանը և համբերութեանը համար . 15 կը նախատէ Լաւոդիկէի եկեղեցւոյն հրեշտակը , ոչ պակ և ոչ տաք ըլլալուն համար , 19 և կը պատուիրէ որ ունի նախանձաւոր ու ջերմեռանդ ըլլայ . 20 Քրիստոս դուռը կայնած կը բախէ ։

1 Ու Սարդիկէի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին դրէ , Ա յսպէս կ՚ըսէ անիկայ որ ունի Աստուծոյ եօթը Հոգիները ու եօթը աստղերը . Բ Գիտեմ քու գործերդ՝ որ դուն անուն ունիս թէ կենդանի կեցիր և հաւատալէ ինծացած բաները որ մեռնելու վրայ են , ինչու որ քու գործերդ Աստուծոյ առջեւը կատարեալ չգտայ ։ Հիմա մի՛ տրտի բեր թէ ինչպէս ընդունեցիր ու լսեցիր , ու պահէ , և ապաշխարէ . Բայց թէ որ արթնցնալու չըլլաս , գողի պէս քու վրադ պիտի գամ , ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ որ ժամուն քու վրադ պիտի գամ ։ Սակայն քանի մը անձինք ունիս Սարդիկէի մէջ , որոնք իրենց հանդերձները չպատուեցին , և ձերմակներով պիտի պտրտին ինծի հետ , քանզի արժանի են ։ Ան որ կը յաղթէ՝ Ձերմակներ պիտի հագնի . և ես անոր անունը չեկեղեցւոյ դիրքին պիտի չարեմ , և անոր անունը պիտի դնեմ իմ Հօրս առջեւը ու անոր հրեշտակներուն առջեւը ։ Ը Ն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն ։

7 Ու Փիլադելփիայի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին դրէ , Ա յսպէս կ՚ըսէ ան Սուրբը , ան Ճշմարիտը , որ Դաւթի բանալին ունի , որ կը բանայ ու մէկը չկայ որ գոցէ , և կը գոցէ ու մէկը չկայ որ բանայ .
8 Գիտեմ քու գործերդ . Ահա քու առջեւդ բացուած դուռ մը դրի , որ մէկը չկրնար գոցել . ինչու որ դուն քիչ մը կարողութիւն ունիս , և իմ խօսքս պահեցիր ու իմ 9 անունս չուրացար ։ Ահա ես քեզի կու տամ Սատանային ժողովքէն եղողները որոնք կ՚ըսեն թէ իրենք Հրեայ են ու չեն , հապա սուտ կ՚ըսեն . Ահա պիտի ստիպեմ զանոնք որ գան ու երկրպագութիւն ընեն քու ոտքերուդ առջեւը , և ճանչնան թէ ես քեզ սիրեցի ։
10 Որովհետեւ իմ համբերութեանս խօսքը պահեցիր , ես ալ քեզ պիտի պահեմ փորձութեան ժամուն՝ որ պատրաստ է գալու բոլոր աշխարհի վրայ՝ չերկրիս երեսը բնակողները փորձելու համար ։
11 Ահա ես շուտով կու գամ . Ու նեցածդ ամուր բռնէ , որ մէկը
12 չառնէ քու պսակդ ։ Ան որ կը յաղթէ՝ անիկայ իմ Աստուծոյս տաճարին մէջ սիւն մը պիտի ընեմ , ու ալ դուրս պիտի չելլէ . Ես անոր վրայ իմ Աստուծոյս անունը պիտի գրեմ , ու իմ Աստուծոյս քաղաքին անունը , Նոր Երուսաղէմին , որ երկինքէն իմ Աստուածէս կ՚իջնէ , ու իմ նոր անունս ։
13 Ը Ն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն ։
14 Ու Լաւոդիկէի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին դրէ , Ա յսպէս կ՚ըսէ Ամէնը՝ Հաւատարիմ ու ճշմարիտ վկան , Աստուծոյ առաջինը ստեղծուածոց սկիզբը .
15 Գիտեմ քու գործերդ որ ոչ պաղ ես ու ոչ տաք . երանի թէ պաղ ըլլայիր
16 կամ տաք : Ուստի դուն որ դաղջ ես ու ոչ տաք՝ ոչ ալ պաղ , քեզ բերանէս փսխելու վրայ
17 եմ . Քանզի կ՚ըսես , Ես Հարուստ եմ ու մեծցայ , և բանի մը կարօտ չեմ . ու չես գիտեր որ դուն խեղճ ու թշուառական ես՝ և
18 աղքատ ու կոյր ու մերկ ։ Ես քեզի խորհուրդ կու տամ . ինծմէ կրակի մէջ փորձուած ոսկի ծախու առ որ հարստանաս , և ձերմակ հանդերձներ՝ որ հագնիս , որ քու ամօթալի մերկութիւնդ չերեւնայ . և աչքերդ դեղ դիր որ տեսնես ։
19 Ես իմ ամէն սիրածս կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ . ուստի նախանձաւոր եղիր ու ապաշխարէ ։
20 Ահա ես դուռը կայներ եմ ու կը զարնեմ . Եթէ որ մէկը իմ ձայնս լսէ ու դուռը բանայ , ես նոր թովը պիտի մտնեմ և անոր հետը ընթերիք պիտի ընեմ , ան ալ ինծի հետ ։
21 Ան որ կը յաղթէ , իմ հետս Իմ աթոռս նստել պիտի տամ անոր , ինչպէս որ ես ալ յաղթեցի ու իմ Հօրս հետ

Յամի Տեառն 96

Գ ԳԼ. բ. 9։

Դ Ես. խթ. 23։ կ. 14։

ԼՐ Պետ. բ. 9։

Ե Ղբ. բ. 1։ Ես. իգ. 17։

Զ Փիլ. գ. 5։ ԳԼ. ա. 3։ Իբ. 7, 12, 20։

Է ԳԼ. բ. 25։ Ը ԳԼ. բ. 19։ Թ գ Թագ. է. 21։ Գաղ. բ. 9։

ԺԱ ԳԼ. բ. 17։ Ժգ. 1։ Իբ. 4։

ԺԲ Գաղ. գ. 26։ Եբր. Ժբ. 22։ ԳԼ. Իբ. 2, 10։

ԺԳ ԳԼ. Իբ. 4։ ԺԴ ԳԼ. բ. 7։ Ը Ես. կն. 16։

Ի ԳԼ. ա. 5։ Ժբ. 11։ Իբ. 6։ Հմր 7։

Ի Կող. ա. 15։ Հմր 1։

Ի Ամս. Ժբ. 9։ ա Կոր. գ. 8։

ԻԱ Ես. ծե. 1։ Մատ. Ժգ. 44։ խե. 9։ Բ բ Կոր. ե. 3։ ԳԼ. է. 13։ Ժգ. 15։ Ժբ. 8։

Ի Ցոբ. ի. 17։ Ղաղ. գ. 11, 12։ Եբր. Ժբ. 5, 6։ Ցակ. ա. 12։

Ի Եբր. է. 2։ Ի Ղբ. Ժբ. 37։

Ի Յով. Ժգ. 23։

Ի Մատ. Ժթ. 28։ Ղբ. Իբ. 30։ ա Կոր. գ. 2։ բ Տիմ. բ. 12։ ԳԼ. բ. 26, 27։

Յամի Տեառն 96

ԸԳԼ · Բ · 7 ։

22 անոր աթոռը նստայ ։ ԸԱն որ
ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հո-
գին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն ։

ԳԼ · Դ

2 Յովհաննէս Աստուծոյ աթոռը կը տեսնէ եր-
կնից մէջ ։ 4 Քսանուչորս երէցները ։ 6
Չորս կենդանիները՝ որոնք առջևնուն ու ե-
տևնուն աչքերով լեցուն էին ։ 10 Երէցները,
իրենց պսակները աթոռին վրայ նստողին ոտ-
քը դնելով, երկրպագութիւն կ՚ընեն անոր ։

1 Ես բաներէն ետքը տեսայ, և ահա
երկնից մէջ բացուած դուռ մը
կար, ԸԵ առջի ձայնը որ լսեցի,
փողի նման էր, որ ինծի հետ կը
խօսէր ու կ՚ըսէր, ԲՀոս ելիր ԳՈ-
ւ ասդէ ետքը ըլլալու բաները քեզի
2 ցուցընեմ ։ ԴԵւ շուտ մը Հոգին
իմ վրաս եկաւ. ԷԵ ահա աթոռ
3 մը դրուած էր երկնից մէջ. Ու
աթոռին վրայ մէկը նստեր էր. Ե
նստողը յասպիս ու սարդիոն քա-
4 րերու երևութին նման էր ։ Եւ
աթոռին բոլորտիքը Հծիածան՝
զմրուխտի երևութի նման. ու ա-
աթոռին բոլորտիքը քսանուչորս
աթոռներ, և ան աթոռներուն
վրայ քսանուչորս երէցներ նստեր
էին ԷՃերմակ հանդերձներ հա-
գած, ԸՈ գլուխնին ոսկիէ պսակ-
5 ներ ունէին ։ Եւ աթոռէն ԲՓայ-
լակներ ու ձայներ և որոտումներ
կ՚ելլէին, ԺՈ աթոռին առջին
եօթը հատ բորբոքած կրակի զամ-
բարներ կային, Իորոնք Աստուծոյ
6 եօթը Հոգիներն են ։ ԼԵւ աթո-
ռին առջևը իբրև ապակեղէն ծով
մը՝ ակնվանիի նման, և ԻԱթո-
ռին մէջը ու աթոռին բոլորտիքը
չորս կենդանիներ, որ աչքերով
լեցուն էին առջևէն ԺՈ ետևէն ։
7 ԼԵւ առջի կենդանին առիւծի նը-
ման էր, ու երկրորդ կենդանին՝
զուարակի նման, և երրորդ կեն-
դանին մարդու երես ունէր, ու
չորրորդ կենդանին՝ թռչող ար-
8 ծիւի նման ։ Եւ չորս կենդանի-
ներուն ամէն մէկը շուրջանակի
Հվեց վեց թև ունէր, ու ներսէն
Ծաչքերով լեցուն էին, ու չէին
հանգչեր ոչ ցորեկը ոչ ալ գիշերը՝
ըսելով, ՀՍուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ՝
ՀՏէր Աստուած Ամենակալ, ՄՈր
9 էր և որ է և որ պիտի գայ ։ Ու
երբոր ան կենդանիները փառք ու
պատիւ և գոհութիւն կու տային
աթոռին վրայ նստողին՝ ՄՈր կեն-
դանի է յաւիտեանս յաւիտենից,
10 ՆՔսանուչորս երէցները աթոռին
վրայ նստողին առջևը կ՚իյնային
ՀՈ երկրպագութիւն կ՚ընէին յա-
ւիտեանս յաւիտենից կենդանի ե-
ղողին, ՊԵ իրենց պսակները աթո-
ռին առջևը կը ձգէին՝ ըսելով,

ԱԳԼ · Ա · 10 ։
ԲԳԼ · Ժա · 12 ։
ԳԳԼ · Ա · 19 ։ Իր · 6 ։
ԴԳԼ · Ա · 10 ։ Ժէ · 3 ։ Եա · 10 ։
ԷԵՍ · Զ · 1 ։ Երեմ · Ժէ · 12 ։ Եզեկ · Ա · 26 ։ Ժէ · 1 ։ Դան · Է · 9 ։
ՂԵզեկ · Ա · 28 ։
ԷԳԼ · Գ · 4 ։ 5 ։ Զ · 11 ։ Է · 9 ։ 13 ։ 14 ։ Ժթ · 14 ։
ԸՀմր 10 ։
ԲԳԼ · Ը · 5 ։ Ժզ · 18 ։
ԺԵԼ · Լէ · 23 ։ ԸՄՆ · Գ · 20 ։ Եզեկ · Ա · 13 ։ Զաք · Գ · 2 ։
ԻԳԼ · Ա · 4 ։ Գ · 1 ։ Ե · 6 ։
ԼԵԼ · ԼԲ · 8 ։ ԳԼ · Ժե · 2 ։
ԻԵզեկ · Ա · 5 ։
ԺՀմր 8 ։
ԼԵզեկ · Ա · 10 ։ Ժ · 14 ։
ՀԵՍ · Զ · 2 ։
ՅՀմր 6 ։
ՂԵՍ · Զ · 3 ։
ՄԳԼ · Ա · 8 ։
ՄԳԼ · Ա · 4 ։
ՅԳԼ · Ա · 18 ։ Ե · 14 ։ Ժե · 7 ։
ՆԳԼ · Ե · 8 ։ 14 ։
ՂՀմր 9 ։
ՊՀմր 4 ։

11 ՀԱրժանի ես՝ Տէր՝ փառք ու պա-
տիւ և զօրութիւն առնելու, ՊԻն-
չու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր,
ու քու կամքովդ եղան ու ստեղ-
ծուեցան ։

ԳԼ · Ե

1 Եօթը կնիքով կնքուած գիրքը ։ 9 Մխայն
մորթուած Գառնուկը արժանի էր զանիկայ
բանալու ։ 12 Վասն որոյ երէցները փառք ու
գոհութիւն կու տան անոր, 9 ու կը խոստո-
վանին թէ անիկայ փրկեց զիրենք իր արիւ-
նովը ։

1 Եւ աթոռին վրայ նստողին աջ
ձեռքը Ամէկ գիրք մը տեսայ՝
ներսէն ու դուրսէն գրուած, ԲԵ
2 եօթը կնիքով կնքուած ։ Ու մէկ
զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ
մեծ ձայնով կը կանչէր ։ Ո՞վ ար-
ժանի է ատ գիրքը բանալու և
3 ատոր կնիքները քակելու ։ Եւ
ԳՈչ երկնից մէջ՝ ոչ երկրի վրայ՝
ու ոչ երկրի տակը ԳԱՆՈՒԵՑԱՒ
մէկը՝ որ կարող ըլլար ան գիրքը
բանալու, ոչ ալ անոր նայելու ։
4 Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ որ մէկը
արժանի չգտնուեցաւ ան գիրքը
բանալու, ոչ ալ անոր նայելու ։
5 Ու երէցներէն մէկը ըսաւ ինծի,
Մի լար. ԴԱհա Յուդայի ցեղէն
եղող Առիւծը՝ ԻԴաւիթի Արմատը
յաղթեց ան գիրքը բանալու ՀՈ
անոր եօթը կնիքները քակելու ։
6 Եւ տեսայ որ աթոռին ու չորս կեն-
դանիներուն մէջտեղը և երէցներուն
մէջտեղը կայնած ԻԳառնուկ մը
կար՝ որպէս թէ մորթուած, որ
եօթը եղջիւր ԸՈ եօթը աչք ունէր,
ԲՈրոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն
են՝ որ բոլոր երկիրը կը խրկուին ։
7 Եւ անիկայ եկաւ ԺՈ աթոռին
վրայ նստողին աջ ձեռքէն գիրքը
8 առաւ ։ Ու երբոր գիրքը առաւ,
Իչորս կենդանիները ու քսանուչորս
երէցները Գառնուկին առջևը ին-
կան, ԼԵ ամէնքն ալ քնարներ ու-
նէին, ու ոսկիէ խնկամաններ խուն-
կով լեցուն, ԻՈր սուրբերուն ա-
9 զօթքն է ։ ԺԵւ նոր երգ մը կ՚երգէին՝
ըսելով, ԼԱրժանի ես դուն ատ
գիրքը առնելու և ատոր կնիքները
բանալու. ՀԻնչու որ մորթուեցար,
ԾՈ մեզ ծախու առիր Աստուծոյ՝
քու արիւնովդ ՀԱմէն ցեղէ ու լե-
10 զուէ և ժողովուրդէ ու ազգէ. ՀԵւ
մեզ մեր Աստուծոյ թագաւորներ
ու քահանաներ ըրիր, ու երկրի
11 վրայ պիտի թագաւորենք ։ Եւ նա-
յեցայ՝ ու շատ հրեշտակներու ձայն
լսեցի, ՄՈրոնք աթոռին ու կեն-
դանիներուն և երէցներուն բոլոր-
տիքն էին. ՄՈ անոնց թիւն էր
բիւրք բիւրուց և հազարք հազա-
12 րաց. Որոնք մեծ ձայնով կ՚ըսէին,

Յամի Տեառն 96

ՀԳԼ · Ե · 12 ։
ՊԾՆ · Ա · 1 ։ Գոր · Ժէ · 24 ։ Եփե · Գ · 9 ։ Կող · Ա · 16 ։ Գլ · Ժ · 6 ։
ԱԵզեկ · Բ · 9 ։ 10 ։
ԲԵՍ · Իթ · 11 ։ Դան · Ժբ · 4 ։
ԳՀմր 13 ։
ԴԾՆ · Խթ · 9 ։ 10 ։ Երբ · Է · 14 ։
ԻԵՍ · Ժա · 1 ։ 10 ։ Հռով · Ժե · 12 ։ Գլ · Իբ · 16 ։
ՂՀմր 1 ։ Գլ · Զ · 1 ։
ԻԵՍ · Ծդ · 7 ։ Յօհ · Ա · 29 ։ 36 ։ ԱՊետ · Ա · 19 ։ Գլ · Ժդ · 8 ։ Հմր 9 ։ 12 ։
ԸՉաք · Գ · 9 ։ Գ · 10 ։
ԲԳԼ · Գ · 5 ։
ԺԳԼ · Գ · 2 ։
ԻԳԼ · Գ · 8 ։ 10 ։
ԼԳԼ · Ժդ · 2 ։ Ժե · 2 ։
ԻՍաղ · Ճխա · 2 ։ Գլ · Բ · 3 ։ 4 ։
ԺՍաղ · Խ · 3 ։ Գլ · Ժդ · 3 ։
ԼԳԼ · Գ · 11 ։
ՀՀմր 6 ։
ՅԳոր · Ի · 28 ։ Հռով · Գ · 24 ։ 25 ։ ԱԿոր · Զ · 20 ։ Է · 23 ։ Եփե · Ա · 7 ։ Կող · Ա · 14 ։ Երբ · Թ · 12 ։ ԱՊետ · Ա · 18 ։ 19 ։ Բ Պետ · Բ · 1 ։ ԱՅօհ · Ա · 7 ։
ՂԴան · Գ · 1 ։ Զ · 25 ։ Գլ · Է · 9 ։ Ժա · 9 ։ Ժդ · 6 ։
ՄԵԼ · Ժթ · 6 ։ ԱՊետ · Բ · 5 ։ 9 ։ Գլ · Ա · 6 ։ Ի · 6 ։ Իբ · 5 ։
ՄԳԼ · Գ · 4 ։ 6 ։
ՅՍաղ · Կբ · 17 ։ Դան · Է · 10 ։ Երբ · Ժբ · 22 ։

Համ. Տեառն 96

Ա ԳԼ · գ · 11 ։
Ը Փիլ · բ · 10 ։ Հմր 3 ։
ՠ ԳԼ · գ · 15 ։ Ե · 10 ։
Ե ՠ Պն · խթ · 11 ։ Հաւտ · թ · 5 ։ ժգ · 27 ։ ՠ Տիմ. գ · 16 ։ ՠ Պետ. գ · 11 ։ Ե · 11 ։ ԳԼ · ՠ · 6 ։
Ղ ԳԼ · ժթ · 4 ։
Ձ ԳԼ · գ · 9 · 10 ։
*Ի՛մաստ լ՛ասէ՛ն յատեանսն յատեանից կենդանի և զղոհն
ՠ ԳԼ · Ե · 5 · 6 · 7 ։
†Ի՛մաստ եօթը կ՛ըսէն.
Ջ ԳԼ · գ · 7 ։
‡ Ջ · ա · գ · 3 ։ ԳԼ · ժԹ · 11 ։
Ը Յայտ · խե · 4 · 5 ։
Ի Ջ · ա · գ · 11 ։ ԳԼ · ժգ · 14 ։
Ղ ԳԼ · գ · 7 ։
‡Ի՛մաստ եօթը կողք ուտեան
Ի Ջ · ա · գ · 2 ։

Ը ԳԼ · գ · 7 ։

Ի Ջ · ա · գ՛ · 2 ։

Ֆ ԳԼ · Ե · 4 ։

Ն ԳԼ · գ · 7 ։

Շ Ջ · ա · գ · 3 ։

Ի Եզեկ · ժգ · 21 ։
Ֆ Գէ · իզ · 22 ։
Ն ԳԼ · բ · 3 · Ե · 13 ։ ժգ · 18 ։
Շ ԳԼ · Ե · 4 ։
Ոյ ԳԼ · ՠ · 9 ։
ՠ Տիմ. ՠ · 8 ։ ԳԼ · ժբ · 17 ։ ժԹ · 10 ։

Ե Ա՛ա մարթ ուած գառնուկը արժանի է զօրութիւն ու հարստութիւն և իմաստութիւն ու կարողութիւն և պատիւ ու փառք
13 ու օրհնութիւն առնելու ։ Եւ բոլոր արարածները որ երկնից մէջ ու երկրի վրայ ու երկրի տակը և ծովու մէջ , ու ամէն ինչ որ անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ կ՛ըսէին , Ե՛ւ թոռին վրայ նստողին և գառնուկին Ե օրհնութիւն ու պատիւ և փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս
14 յաւիտենից ։ Ե՛ւ չորս կենդանիները կ՛ըսէին , Ամէն . ու երէցները Երկան ու երկրպագութիւն ըրին *։

ԳԼ · Զ

1 Կերկերան կարգալ բացուիլը , ու անոնց հնաւանդ երեւոյթները ։

1 – Եւ տեսայ՝ երբոր Գառնուկը †կնիքներուն մէկը" բացաւ , Ե՛ւ չորս կենդանիներուն մէկին որոտումի պէս ձայն մը լսեցի որ
2 կ՛ըսէր , Եկուր ու տես ։ Ու տեսայ՝ Ե՛ւ ահա ճերմակ ձի մը , Ե՛ւ անոր վրայ հեծնողը աղեղ մը ունէր . Ե՛ւ պսակ մը տրուեցաւ անոր ։ և անիկայ յաղթող Ե՛ւ ու յաղթելու եկաւ ։
3 Ու երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ , Երկրորդ կենդանիին լսեցի
4 որ կ՛ըսէր ։ Եկուր ։ Ե՛ւ ուրիշ ձի մը եկաւ շառագոյն , ու անոր վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուեցաւ որ երկրէս խաղաղութիւնը առնէ , որ իրար սպաննեն . ու անոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ ։
5 Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ , Երրորդ կենդանիին լսեցի որ կ՛ըսէր , Եկուր ու տես . ու տեսայ՝ Ե՛ւ ահա սեւ ձի մը , ու անոր վրայ հեծնողը իր ձեռքը կշեռք մը ունէր ։
6 Ու չորս կենդանիներուն մէջէն ձայն մը լսեցի որ կ՛ըսէր , Կապիճ մը ցորենը մէկ դահեկանի , ու իրիք կապիճ գարին մէկ դահեկանի . Ե՛ւ ձէթին ու գինիին վնաս չընես ։
7 Ու երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ , Չորրորդ կենդանիին ձայն մը լսեցի որ կ՛ըսէր , Եկուր ու տես ։
8 Ու տեսայ՝ և ահա դեղին ձի մը , ու անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ էր , և Դժոխքը անոր ետեւէն կ՛երթար . ու անոնց իշխանութիւն տրուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ , Ե՛ որ սրով ու սովով և մահով Ե՛ ու երկրի գազաններով սատկեցնեն ։
9 Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ , Ես զանոնք տակը տեսայ հոգիները , որ սպաննուած էին Աստուծոյ խօսքին համար , Ե՛ ու անոր վկայութեանը համար որ
10 իրենք ունէին . Եւ մեծ ձայնով աղաղակեցին ու ըսին ։ Ով Տէրը ու ճշմարիտ Ը՝ մինչև ե՛րբ չես դատեր ու մեր արիւնին վրէժը երկրի բնակիչներէն պահանջը ։
11 Ե՛ւ ճերմակ հանդերձներ տրուեցան անոնց , ու բսուեցաւ անոնց՝ որ քիչ մը առեն ալ հանգչին , մինչև որ անոնց ծառայակիցները ու անոնց եղբայրները ըլան ալ , որոնք իրենց պէս պիտի սպանուէին ։
12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ , Ե՛ ու մեծ շարժ մը եղաւ , Ե՛ ու արեւը սեւցաւ մազէղէնի քուրձի մը պէս , և լուսինը ըլլորտ
13 վրան արիւնի պէս եղաւ . Ե՛ւ երկնից աստղերը գետինը թափթփեցան , ինչպես որ սաստիկ հովին շարժուած թզենին իր տհաս պտուղները
14 կը կը թափէ . Եւ երկինքը գալարուող տոմսի պէս կը քաշուէր . Ե՛ ու բոլոր լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն շարժեցան ։ Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հարուստները , հազարապետները և զօրաւորները , ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները Ե՛ այրերուն և լեռնից ապառաժներուն
16 մէջ պահուըտեցան . Եւ լեռներուն ու ապառաժներուն կ՛ըսէին , Վրանիս ինկէք ու մեղ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ անթառին վրայ կը նստի , ու Գառնուկին բարկութենէն
17 նէն . Ո՛ւնչու որ անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ , Ե՛ ով կրնայ դիմանալ ։

ԳԼ · Է

2 Մէկ հրեշտակ մը Աստուծոյ ծառաներուն ճակատները կը կնքէ ։ 4 Անթուածներուն թիւը՝ այսպէս Իսրայէլի ամէն մէկ ցեղէն որոշուած թիւ մը , 9 ու բոլոր ուրիշ ազգերէն անհամար ժողովուրդներ՝ որոնք անթառին առջեւը կը կենային ճերմակ հանդերձներ հագած ու ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած ։ 14 Ընծայ հանդերձները Գառնուկին արիւնովը լուացուած են ։

1 Ե՛ւ ասկէ ետեւ տեսայ չորս հրեշտակներ՝ որոնք երկրի չորս անկիւնը կեցեր էին , Ե՛ու երկրի չորս հովերը բռներ էին , Ե՛ որ երկրի վրայ հով չփչէ , ու ոչ ծովու վրայ , ոչ
2 ալ մէկ ծառի մը վրայ ։ Եւ մէկ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ որ արեւելքէն կելար , ու կենդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր . և մեծ ձայնով մը աղաղակեց այն չորս հրեշտակներուն , որոնց երկիրն ու ծովուն վնաս տրուած էր երկրին ու ծովուն վնաս
3 տալու , Ը ըսաւ , Երկրին վնաս մի՛ ընէք , ոչ ծովուն , ոչ ալ ծառերուն , մինչև որ մեր Աստուծոյ ծառաներուն Ե՛ճակատները
4 Ե՛կնքենք ։ Ես կրկնածներուն

Համ. Տեառն 96

Ֆ ԳԼ · գ · 7 ։
Տ Ես · Ջաբ · ա · 12 ։
Ր Գէ · ժա · 18 · Յհ · 2 ։
Ն ԳԼ · գ · 4 · 5 · Է · 9 · 14 ։
Ն Եբր · ժա · 40 ԳԼ · ժգ · 13 ։

* ԳԼ · ժգ · 18 ։
Ը Յայել · բ · 10 · 31 · գ · 15 · Մատ · իդ · 29 · Գոր · բ · 20 ։
Ոյ ԳԼ · բ · 10 · Թ · 1 ։
Ը Սաղ · ծբ · 26 · Եր · լէ · 4 · Եբր · ա · 12 ։
Ե Երեմ · գ · 23 · գ · 24 · ԳԼ · ժգ · 20 ։

Ե Եր · բ · 19 ։

Է Ովս · ժ · 8 · Ղ · ԼԹ · 30 · ԳԼ · Թ · 6 ։

Ե Եր · ժգ · 6 · ԾՀ · Մարկ · ա · 14 · ԾՀ · ԳԼ · ժգ · 15 ։
Ը Սաղ · Ղգ · 7 ։

Ցամք Ցեռան 96

Համբանքը լսեցի՝ որ էր Հարիւր քառասունեւչորս Հազար՝ Իսրայէլէն որգուոցը բոլոր ցեղերէն կնքուած .
5 Յուդայի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած , Ռուբենի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած , Գադի ցեղէն տասուերկու Հազար
6 կնքուած , Ասերի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած , Նեփթաղիմի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած , Մանասէի ցեղէն տասուեր-
7 կու Հազար կնքուած , Շմաւոնի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած , Ղեւիի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած , Իսաքարի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած ,
8 Զաբուղոնի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած , Յովսեփի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած , Բենիամինի ցեղէն տասուերկու Հազար կնքուած :

9 Ասկէ ետքը տեսայ , ահա՛ մեծ բազմութիւն՝ որն որ մէկը չէր կրնար Համրել , Բոլոր ազգերէն ու ցեղերէն և ժողովուրդներէն ու լեզուներէն , որոնք աթոռին առջեւը ու Գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝ Ճերմակ Հանդերձներ Հագած և ձեռքերնին արմաւնիներ բռնած .
10 Եւ մեծաձայն կ՚ազաղակէին բսելով , Փրկութիւն մեր Աստուծոյ՝ Որ աթոռին վրայ կը նստի , ու Գառնուկին :
11 Եւ բոլոր հրեշտակները աթոռին ու երէցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին , ու իրենց երեսներուն վրայ աթոռին առջեւը ինկան ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին ,
12 Ըսելով , Ամէն . օրհնութիւն ու փառք և իմաստութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն յաւիտեանս յաւիտենից , Ամէն :
13 Ու երէցներէն մէկը պատասխան տուաւ ինծի բսելս , Ասոնք որ Ճերմակ Հանդերձներ Հագած են՝ ովքե՞ր են , և ո՞րկից եկան :
14 Ես ալ ըսի անոր , Տէր իմ՝ դուն գիտես . ու բսաւ ինծի , Ասոնք են մեծ նեղութենէն եկողները , Որ իրենց Հանդերձները լուացին , ու զանոնք Գառնուկին արիւնովը ճերմկցուցին .
15 ընդ Ասոր Համար Աստուծոյ աթոռին առջեւն են , և իրեն կը ծառայեն ցորեկ ու գիշեր իր տաճարին մէջը . Ու աթոռին վրայ նստողը իր վրանը պիտի տարածէ անոնց վրայ .
16 Ու Այսուհետեւ ոչ պիտի անօթենան ու ոչ ծարաւին , ոչ ալ արեւը կամ մէկ տաքութիւն մը վրանին ,
17 Որովհետեւ գառնը որ աթոռին մէջտեղն է , պիտի հովուէ զանոնք , ու կենդանի ջուրերու աղբիւրներուն պիտի առաջնորդէ զանոնք . և Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ անոնց աչքերէն :

Ցամք Ցեռան 96

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Երբ որ երկրորդ կնիքը բացաւ Ժամանակը , 2 Հօթը Հրեշտակներու Հօթը փողերը կը տրուին : 6 Առաջին չորսը իրենց փողերը կը Հնչեցնեն , որուն կը Հետեւի մեծ Տարուածներու ու պատուհասներ :

1 Ու երբոր Հօթերորդ կնիքը բացաւ , լռութիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ :
2 Եւ տեսայ այն Հօթը Հրեշտակները , որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնէին . Ու անոնց Հօթը փող տրուեցաւ :
3 Եւ ուրիշ Հրեշտակ մը եկաւ ու սեղանին առջեւը կայնեցաւ , ու ոսկեղէն խնկանոց մը ունէր . և իրեն շատ խունկ տրուեցաւ , Որ բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ աթոռին առջեւը եղող Ոսկի սեղանին վրայ մատուցանէ :
4 Եւ խունկերուն ծուխը սրբոց աղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Աստուծոյ առջեւը եկաւ :
5 Ու հրեշտակը առաւ խնկանոցը ու զանիկայ սեղանին կրակէն լեցուց , և ձգեց երկրին վրայ . Ու եղան ձայներ և որոտումներ ու փայլակներ ու երկրաշարժ :
6 Ու հօթը հրեշտակները որ հօթը փողերը ունէին՝ պատրաստուեցան որ հնչեցնեն :
7 Եւ առջի հրեշտակը փողը հնչեցուց , Ու եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած , ու երկրի վրայ ձգուեցաւ , Ու երկրին երրորդ մասը այրեցաւ , Եւ ծառերուն երրորդ մասը այրեցաւ , ու ամէն կանաչ խոտ այրեցաւ :
8 Ու երկրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , Ու որպէս թէ մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծովը ձգուեցաւ , Ու ծովուն երրորդ մասը
9 արիւն եղաւ . Եւ ծովուն մէջ հոգի ունեցող արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ , ու նաւերուն երրորդ մասը կորսուեցաւ :
10 Ու երրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , Ու երկինքէն մէկ մեծ աստղ մը ինկաւ ջահի պէս բորբոքած , Ու գետերուն ու ջուրի աղբիւրներուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ :
11 Ու աստղին անունը Օշինդր էր . ու ջուրերուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ , և շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան , քանզի դառն եղան :
12 Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , ու արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը գարնեցաւ , անանկ որ անոնց երրորդ մասը խաւարի , և օրուան երրորդ մասը լոյս

Ե Գլ . ժգ . 1 ։

Հովհ . ժա . 25 ։
Ե Գլ . ե . 9 ։

Ե Գլ . գ . 5 . 18 ։ գ . 4 ։ գ . 11 ։ Հմր 14 ։
Ե Մագ . գ . 8 ։ Եսա . խգ . 11 ։ Երեմ . գ . 23 ։ Ովս . ժգ . 4 ։ Գլ . ժԹ . 1 ։
Ե Գլ . ե . 13 ։
Ե Գլ . գ . 6 ։

Ե Գլ . ե . 13 . 14 ։

Հ Գլ . գ . 9 . ԺԸ . 6 ։
Ես . ա . 18 ։ Երե . թ . 14 ։ ա Յով . ա . 7 ։ Գլ . ա . 5 ։ Ցնծ Զաք . գ . 3 , 4 , 5 ։
Ե Ես . գ . 5 , 6 ։ Գլ . խա . 3 ։
Ճ Ես . խԹ . 10 ։
Մագ . ճԹա . 6 ։ Գլ . խա . 4 ։
Յ Մագ . իգ . 1 ։ ԼԳ . 8 ։ Յով . ժ . 4 . 11 . 14 ։

Ե Ես . իե . 8 ։ Գլ . ի . 4 ։

— Գլ . գ . 1 ։

Ե Մատ . ժբ . 10 ։ Ղե . ա . 19 ։
Ճ Ա Պե . իԹ . 25—28 ։

Ե Գլ . ե . 8 ։

Ե Եզ . լ . 1 ։ Գլ . գ . 9 ։
Ը Յայտ . ժԹա . 2 ։ Ղե . ա . 10 ։

Ե Գլ . ժգ . 18 ։
Ը Բ Յայտ . իԲ . 8 ։ գ Թագ . ժԲ . 11 ։ Գար . գ . 31 ։

Ե Եբ . ԺԲ . 22 ։
Ե Գլ . ժգ . 2 ։
Ե Եսա . բ . 13 ։ Գլ . իԲ . 4 ։

Հ Երեմ . ե . 25 ։ Ամով . ե . 4 ։
Ե Գլ . ժգ . 2 ։
Ե Եսա . ժ . 15 ։
Ե Գլ . ժգ . 3 ։

Հ Եսա . ժգ . 12 ։ Գլ . իԲ . 1 ։
Ե Գլ . ժգ . 4 ։

Հովսէ . ա . 29 ։
Ե Եզ . ժե . 28 ։ Երեմ . իԲ . 15 ։ Իմ . 15 ։
Ե Եսա . ժգ . 10 ։ Երեմ . ը . 9 ։

Յամի Տեառն 96

չտայ , նոյնպէս ալ դիշերուանը ։
13 Եւ նայեցայ՝ ու երկնից մէջ թռչող *հրեշտակի մը ձայնով կ՚ըսէր , Վա՛յ վա՛յ վա՛յ երկրի վրայ բնակողներուն՝ ան մնացած փողի ձայներուն համար , որ հրեշտակները պիտի հնչեցնեն ։

ԳԼ · Թ

1 Հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցնելով՝ մէկ ա՛ստղ մը կ՚իյնայ երկինքէն , որուն կը տրուի անդունդին բանալին ։ 2 Ան ալ անդունդը կը բանայ , ու անկից կարիճներու պէս մարախներ կ՚ելլեն ։ 12 Մէկ վայը կ՚անցնի ։ 13 Վեցերորդ փողը կը հնչուի ։ 14 Չորս կապուած հրեշտակները կ՚արձակուին ։

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , *ու տեսայ որ երկինքէն վար մը ինկաւ երկրի վրայ , եւ անդունդի դուրսին բանալին 2 անոր տրուեցաւ ։ Ան անդունդին դուռը բացաւ , ու անկից ծուխ կ՚ելլէր մեծ հնոցի մը ծուխին պէս . ու խաւարեցաւ արեւը ու օդը դուրսին ծուխէն ։ 3 Եւ ծուխէն մարախներ կ՚ելլէր երկրի վրայ . ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ երկրի կարիճներուն ու- 4 նեցած զօրութեանը պէս . Եւ ա- նոնց բսուեցաւ Չոր չվնասեն երկրի խոտին , ոչ ալ կանանչեղէնի մը եւ ոչ մէկ ծառի մը , հապա միայն այն մարդոց , որոնք իրենց ճակատներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չու- 5 նին ։ Եւ անոնց հրաման տրուեցաւ որ չսպաննեն զանոնք , հապա չարչարեն զանոնք հինգ ամիս . ու ա- նոնց տառապանքը կարիճի տառապանքի չարչարանքին պէս էր երբոր 6 մարդը կը զարնէ ։ Եւ այն օրերը մարդիկ մահը պիտի փնտռեն ու պիտի չգտնեն . և պիտի ուզեն մեռնիլ , ու մահը անոնցմէ պիտի 7 փախչի ։ Եւ մարախներուն նըմանութիւնը՝ պատերազմի պատրաստուած ձիերու պէս , Եւ անոնց դլուխներուն վրայ ոսկեղէն պսակներու պէս , Եւ անոնց երեսները 8 մարդոց երեսներու պէս էր ։ Ու անոնք մազեր ունէին կանանց մազերուն պէս , Ու անոնց ակռաները առիւծներու ակռաներուն պէս էր ։ 9 Եւ զրահներ ունէին երկաթէ զրահներու պէս . Ու անոնց թեւերուն ձայնը պատերազմի վազող շատ ձիերու կառքերու ձայնին պէս 10 էր ։ Եւ կարիճներու նման պոչեր ունէին , ու պոչերուն վրայ իշխանութիւն ունէին հինգ ամիս մարդոց վնասելու ։ 11 Եւ իրենց վրայ թագաւոր ունէին Հանդունդին հրեշտակը , որուն անունը Եբրայեցերէն †Աբադոն , և Յոյն լեզուով կ՚ըսուի †Ապոդիսն ։

12 Մէկ վայը անցաւ . ասկէ ետև ահա երկու վայեր ալ կու դան ։ 13 Եւ վեցերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , ու ձայն մը լսեցի Աստուծոյ առջևը եղող ոսկի սեղանին 14 չորս եղջիւրներէն , Որ կ՚ըսէր վեցերորդ հրեշտակին որ փողը ունէր , Արձակ մեծ գետին վրայ կապուած չորս հրեշտակները ար- 15 ձակուեցան , որ պատրաստուած էին ժամի ու օրուան և ամիսի ու տարիի համար , որ մարդոց երկ- 16 րորդ մասը սպաննեն ։ Եւ ձիաւոր զօրքերուն համրանքը երկու բիւրք բիւրուց էր , Ու լսեցի անոնց 17 համրանքը ։ Եւ տեսիլքին մէջ այսպէս տեսայ ձիերը , ու անոնց վրայ հեծնողները , որ ունէին հրա- կէն ու յակինթէն և ծծմբէղէն զրահներ . Եւ ձիերուն գլուխները առիւծներու գլուխներուն պէս էր , ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ և 18 ծծումբ կ՚ելլէր ։ Այս երեք [հա- րուածներէն մարդոց երրորդ մասը մեռաւ , այսինքն կրակէն ու ծուխէն ու ծծումբէն՝ որ անոնց 19 բերնէն կ՚ելլէր ։ Քանզի անոնց գլուխներ ունին նման օձերու , ու գլուխներ ունէին որոնցմով կը վը- 20 նասեն ։ Եւ ուրիշ մարդիկ որ ան հարուածներէն չսպաննուեցան , իրենց ձեռացը գործերէն չապաշխարեցին , որ երկրպագութիւն չընեն դեւերուն՝ ու ոսկիէ և արծաթէ ու պղնձէ և քարէ ու փայտէ շինուած կուռքերուն , որոնք ոչ կրնան տեսնել , ոչ ալ լսել ու 21 ոչ քալել ։ Նաև չապաշխարեցին իրենց մարդասպանութիւններէն , ոչ ալ իրենց կախարդութիւններէն , ոչ ալ իրենց պոռնկութիւններէն և ոչ իրենց գողութիւններէն ։

ԳԼ · Ժ

1 Զօրաւոր հրեշտակ մը կ՚երեսնայ իր ձեռքը բացուած գրքոյկ մը ունենալով ։ 6 երդում կ՚ընէ յաւիտեան կենդանի եղողին վրայ , թէ ալ ուրիշ ժամանակ պիտի չըլլայ ։ 9 Ցովհաննէսին հրաման կ՚ըլլայ որ ան գիրքը առնէ և ուտէ ։

1 Ու տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշ- տակ մը որ երկինքէն կ՚իջնէր , ու ամպ հագած էր և իր գլխուն վրայ ծիածան կար . Ու իր երեսը արեւի պէս էր , և իր ոտքերը կրակի 2 սիւներու պէս . Եւ իր ձեռքը գրքոյկ մը ունէր բացուած . Ու իր աջ ոտքը ծովուն վրայ դրաւ , և 3 ձախը՝ ցամաքին վրայ . Եւ մեծ ձայնով աղաղակեց առիւծի մը դո- չելուն պէս . ու երբոր աղաղակեց ,

Յամի Տեառն 96

* Գլ · ը · 13 ։

* Գլ · ժգ · 12 ։

Եզեկ · լ · 4 ։
Սաղ · կը · 17 ։ Դան · է · 10 ։
Գլ · է · 4 ։
Մտ · ժը · 8 ։ Եր · ի · 29 ։
Դ Մնա · իե · 18 ։
Եզեկ · թ · 15 ։
Ղր Օր · լ · 29 ։
Ելք · ժէ · 7 ։ Ր Օր ը · 17
Սաղ · ճդ · 37 ։ Առած · ժ · 20 ։
Սաղ · ճժէ · 4 ։ Ձէ · 15 ։ Դան · է · 28 ։
Գլ · իր · 15 ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Եւ տրուեցաւ ինծի եղէգ մը գաւազանի պէս , ու ասոնք ըսուեցան Ելէք տաճարը և զոհասեղանը , ու անոնք որ կը պաշտեն անոնց մէջ հոն : 2 Բայց տաճարին դուրսի բակը թող հանէ , ու զանիկա չափես . վասն զի ան տրուած է հեթանոսներուն , և անոնք սուրբ քաղաքը քառասուներկու ամիս պիտի կոխկռտեն ։ 3 Ու իմ երկու վկաներուս պիտի տամ որ մարգարէանան հազոտի մէջ հազար երկու հարիւր վաթսուն օր ։ 4 Անոնք են երկու ձիթենիները և երկու մոմակալները , որ կը կենան երկրին Տէրոջը առջևը ։ 5 Եւ եթէ մէկը անոնց վնասել ուզէ , կրակ կ՚ելլէ անոնց բերնէն ու կը կլլէ անոնց թշնամիները . եւ եթէ մէկը անոնց վնասել ուզէ , պէտք է որ ան ալ այսպէս սպանուի ։ 6 Անոնք երկինքը կը գոցեն , որ անձրև չգայ անոնց մարգարէութեան օրերուն մէջ . և ջուրերուն վրայ իշխանութիւն ունին զանոնք արիւն դարձնելու , և ամէն տեսակ հարուածով երկիրը տանջելու , որչափ ատեն որ կ՚ուզեն ։ 7 Եւ երբոր իրենց վկայութիւնը լրացուցած ըլլան , անդունդէն ելլող գազանը պատերազմ պիտի ընէ անոնց դէմ , ու պիտի յաղթէ անոնց և պիտի սպաննէ զանոնք ։ 8 Ու անոնց դիակները մեծ քաղաքին հրապարակին վրայ պիտի մնան , որ հոգեւորապէս կը կոչուի Սոդոմ և Եգիպտոս , ուր նաև մեր Տէրը խաչուեցաւ ։ 9 Ու ազգերէ , ցեղերէ , լեզուներէ և ժողովուրդներէ մարդիկ երեք օր և կէս անոնց դիակները պիտի նային , և անոնց դիակները գերեզման չդնելու պիտի թողուն ։ 10 Ու երկրի վրայ բնակողները պիտի ուրախանան անոնց վրայ , ու պիտի ցնծան , և իրարու պիտի ղրկեն նուէրներ , վասն զի այս երկու մարգարէները տանջեցին երկրի վրայ բնակողները ։ 11 Ու երեք օր և կէս վերջ Աստուծմէ կեանքի հոգի մտաւ անոնց մէջ , ու ոտքի ելան անոնց ոտքերուն վրայ , և մեծ վախ մտաւ անոնց տեսնողներուն վրայ ։ 12 Ու լսեցին մեծ ձայն մը երկինքէն որ կ՚ըսէր անոնց , Ելէք հոս ։ Ու ամպով երկինք ելան անոնց թշնամիներուն աչքերուն առջևէն ։ 13 Նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը եղաւ , ու քաղաքին տասներորդ մասը ինկաւ , ու երկրաշարժին մէջ եօթը հազար մարդ սպաննուեցան , ու մնացեալները վախցան և փառք տուին երկնքի Աստուծոյ ։ 14 Երկրորդ վայը անցաւ . ահա երրորդ վայը շուտով կու գայ ։

Եզեկ · ա · 28 ։
Ա Մնա · ժէ · 2 ։ Գլ · ա · 16 ։
Գլ · ա · 15 ։
Մնա · իբ · 18 ։

Ելս. Ես. 96

Ե Եսթեր որատուհիները իրենց ձայնե-
4 րովը խօսեցան : Ու երբոր Եսթեր որատուհիները խօսեցան , պիտի դրբէի . ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ
ըսելէ , Երկրի ան բաները որ Եսթեր որատուհիները խօսեցան , ու
5 գանոնք մի՛ գրեր : Ու ան հրեշտակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին վրայ կայնած տեսայ , իր աջ ձեռքը
6 երկինքը վերցուց . Ու երդում բրաւ յաւիտեանս յաւիտենից կեն-
դանի եղողին վրայ , որ ստեղծեց երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է , ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է ,
և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է , Թէ ալ ժամանակ պիտի չըլայ .
7 Հապա Եսթեր որդի հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբոր փողը ջնջըլ-
նէ , Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատարուի , ինչպէս որ իր ծառա-
ներուն մարգարէներուն աւետիս տուաւ :

Հմր. 4 : 8 Ու ան ձայնը որ երկինքէն լսե-
ցի , նորէն խօսեցաւ ինծի ու ը-
սաւ , Գնա առ ան բաց գրբոյկը՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայ-
9 նող հրեշտակին ձեռքէն է : Ես ալ հրեշտակին գացի ու ըսի ա-
նոր , Տուր ինծի առ գրբոյկը . ու ըսաւ ինծի , Լափահայ ու-
կեր . և քու փորիդ մէջ դառնու-
թիւն պիտի պատճառէ , բայց բերնիդ մէջ մեղրի պէս անոյշ պի-
10 տի ըլլայ : Ու գրբոյկը հրեշտա-
կին ձեռքէն առի ու կերայ զա-
նիկայ . Ե և իմ բերնիս մէջը մեղրի պէս անոյշ էր , և ուտելէս ետքը
՝ փորիս մէջը դառնութիւն եղաւ :
11 Ու ըսաւ ինծի , Պէտք է որ դուն նորէն մարգարէութիւն բնես շատ ժողովուրդներու և ազգերու ու
լեզուներու և թագաւորներու վրայով :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

3 Երկու վկաները կը մարգարէանան : 6 Անոնք իշխանութիւն պիտի ունենան երկիրը գոցելու՝ որ անձրեւ չգայ : 7 Գազանը պիտի պատերազմի անոնց դէմ , ու սպաննէ զանոնք : 8 Անոնք չթաղուած պիտի մնան , 11 և իրենք ու կեա օրէն նաև յարութիւն պիտի առնեն : 14 Երկրորդ վայը կ՚անցնի : 15 Եօթներորդ փողը կը հնչուի :

1 Եւ ինծի մկի եղէգ մը տրուեցաւ
դաւազանի պէս , և հրեշտակը կայներ էր ու կ՚ըսէր , Ելիր ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու ա-
ղտարը՝ և անոր մէջ երկրպագող-
2 թիւն ընողները : Ու գաւիթը՝ որ տաճարին դուրսն է , ձգէ և մի՛ չափեր , Ո՛ ինչու որ անիկայ հեթա-
նոսներուն տրուած է , Ե ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն
3 չորս ամիս : Ես իմ երկու վկաներուս պիտի

տամ , և անոնք քուրձ հագած հա-
զար երկու հարիւր ու վաթսուն օր Ի մարգարէութիւն պիտի բնեն :
4 Անոնք ան երկու ձիթենիները ու երկու աշտանակներն են , որ երկրին
5 Տէրոջը առջեւը կը կենան : Ե-
թէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս բը-
նել , Ե անոնց բերաններէն կրակ կ՚ելլէ , ու իրենց թշնամիները կ՚ու-
տէ . և եթէ որ մէկ ուզէ անոնց վնաս բնել , պէտք է որ անիկայ
6 այսպէս սպաննուի : Ի Անոնք իշխա-
նութիւն ունին երկինքը գոցելու՝ որ իրենց մարգարէութեան օրերը անձրեւ չգայ , Ե ու ջուրերուն վրայ իշխանութիւն ունին՝ անոնք արիւն
դարձնելու , և ամէն Երկիր պա-
տուհասներով երկիրը գարնելու՝
7 քանի անգամ որ ուզեն : Ու երբ-
որ իրենց վկայութիւնը կատարեն , ան գազանը՝ որ անդունդէն ելլող Ե դա-
զանը Ե անոնց հետ պատերազմ պի-
տի ընէ , և անոնց պիտի յաղթէ ու
8 պիտի սպաննէ անոնք : Ե անոնց դիները Ի Հոգէ Հոգի մեծ քաղաքին հրապարակին մէջ , որ Հոգևորապէս կ՚ըսուի Սոդոմ ու Ե-
գիպտոս , Ի ուր որ մեր Տէրն ալ
9 խաչուեցաւ : Ե Ու ժողովուրդնե-
րէն ու ցեղերէն և լեզուներէն ու ազգերէն պիտի տեսնեն անոնց դի-
ները երեք ու կէս օր . Ե ու թոյլ պիտի չտան անոնց դիները դերեզ-
10 մաններու մէջ թաղելու : Ե Ու անոնք որ երկրի վրայ կը բնակին , ուրախ պիտի ըլլան ու խնդան ա-
նոնց վրայ . Ի մինչև անգամ իրարու ընծաներ պիտի խրկեն . Հ ինչու որ
այս երկու մարգարէները երկրի բնակիչները չարչարեցին :
11 Ու երեք ու կէս օրէն ետև Ի Աստուծմէ կենդանութեան հոգի մտաւ անոնց մէջ , ու իրենց ոտքե-
րուն վրայ կայնեցան . և զանոնք տեսնողներուն վրայ մեծ վախ ին-
12 կաւ : Ու երկինքէն մեծ ձայն մը Ի լսեցին , որ կ՚ըսէր անոնց . Ելէք
եկէք՝ հոս եկէք . Ե և անոնք Ի ամ-
պով երկինքը վերացան . Հու անոնց
13 թշնամիները զանոնք տեսան : Ի Ու նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը եղաւ , Ի ու քաղաքին տասներորդ մասը կործանեցաւ , և ան երկրա-
շարժէն եօթը հազար մարդիկ մե-
ռան , ու միւսները վախով լե-
ցուեցան Ե ու փառք տուին երկ-
14 նից Աստուծոյն : Ի Երկրորդ վայը անցաւ . ահա երրորդ վայը շու-
տով կու գայ :
15 Ու եօթներորդ հրեշտակը փողը Ի ջնջեցուց , ու Հ երկինքի մէջ մեծ ձայներ եղան որ կ՚ըսէին , Ի Աշ-
խարհին թագաւորութիւնները մեր

Ելս. Ես. 96

Ե Գլ. Ժբ. 6 :
Ի Գլ. Ա Թ . 10 :
Հ Ա Պաշ . Ե բ . 8 ; Երեմ . ժա . 16 ; Զաք . գ . 3 ; 11 , 14 :
Ի դ Թագ . ա . 10 , 12 ; Ե բեմ . ա . 10 ; և . 14 ; Ե ղեկ . խդ . 3 ; Ովս . գ . 5 :
Ե Ելս . Ժզ . 29 :
Ի գ Թագ . Ժէ . 1 ; Հաղ . ե . 16 , 17 :
Ի Ել . է . 19 :
Ի Գէս . Ժգ . 32 :
Հ Գլ . Ի . 2 :
Ե Գլ . Ժգ . 1 , 11 ; Ժէ . 8 :
Հ Դան . է . 21 ; Զաք . Ժգ . 2 :
Հ Գլ . Ժգ . 8 ; Ժէ . 1 , 5 ; Ժբ . 10 :
Ի Երբ . Ժգ . 12 ; Գլ . Ժբ . 24 :
Ի Գլ ; Ժէ . 15 :
Ե Պաշ . Ի Թ . 2 , 3 :
Հ Գլ . Ժբ . 12 ; Ժգ . 8 :
Ի Եմի . Ի . 19 , 22 :
Հ Գլ . Ժգ . 10 :
Ի Հմր . 9 :
Հ Ղեկ . լ . 5 , 9 , 10 , 14 :
Ի Ծննդ . իբ . 10 :
Ե Պաշ . Ե . 13 ; Գլ . Ժբ . 5 :
Ե Ես . կ . 8 ; Դան . ա . 9 :
Հ Գ Թագ . բ . 1 , 5 , 7 :
Ի Գլ . գ . 12 :
Ի Գլ . Ժգ . 19 :
Հ Ընթ . կ . 19 ; Գլ . Ժգ . 7 ; Ժէ . 4 :
Ի Գլ . բ . 13 ; Ի . 12 ; Ժէ . 1 :
Հ Գլ . Ժ . 7 :
Ե Ես . Ի է . 13 ; Գլ . Ժգ . 17 ; Ժի . 6 :
Ի Գլ . Ժբ . 10 :

Տէրոջը ու իր Օծեալինը Հզօր, ⁋ և ինքը պիտի թագաւորէ յաւիտեան
16 անանց յաւիտենից : Եւ քանի ուշադրութ երեցներդ որ իրենց ամուսիններուն վրայ նստած էին Աստուծոյ առջեւը, իրենց երեսներուն վրայ ինկան, և Աստուծոյ երկրպագութիւն
17 ընին՝ ըսելով, Քեզի գոհութիւն կը մատուցանենք Ամենակալ Տէր Աստուած՝ որ ես և որ էիր որ պիտի գալիս, վասն զի առիր
18 քու մեծ զօրութիւնդ և թագաւորեցիր : Եւ ազգերը բարկացան, ու քու բարկութիւնդ եկաւ, և ժամանակ մեռելներուն դատուելու՝ որ դատուին, ու վարձք տալու քու ծառաներուդ մարգարէներուն և սուրբերուն ու քու անունդ վախցողներուն՝ ղպտիկներուն ու մեծերուն, և երկրի ապականիչները ապականելու :
19 ⁋ Ու երկինքի մէջ Աստուծոյ տաճարը բացուեցաւ, և դասեր ուխտին տապանակը իր տաճարին մէջը երեւցաւ. ⁋ ու եղան փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ ու երկրաշարժ ⁋ և խոշոր կարկուտ :

ԳԼ. ԺԲ

1 Մեկ կիսի մը արեւը իր վրան հագած՝ ցաւ կը քաշէ : 4 Մեծ Հրեղէն վիշապ մը անոր առջեւը կը սպասէ, որ կուէ անոր ծնանելու պահին : 6 բայց կինը երբոր կը ծնանի, անապատը կը փախչի : 7 Միքայէլ ու իր հրեշտակները վիշապին հետ կը պատերազմին ու անոր կը յաղթեն : 13 Վիշապը երկրի վրայ իջնելէն ետքը կինը կը հալածէ :

1 ⁋ Ու երկինքի մէջ մեծ նշան մը երեւցաւ. մէկ կիսի մը արեւը իր վրան առած, ու լուսինը իր ոտքերուն տակը. և իր գլխուն վրայ
2 տասներկու աստղէ պսակ մը. Եւ յղի էր, ու երկանքով մէջ բլլալով և ծնանելու համար շատ նեղութիւն քաշելով կը պոռար :
3 Ու երկինքի մէջ ուրիշ նշան մը երեւցաւ, ⁋ և ահա մէկ մեծ շատագոյն վիշապ մը, ⁋ որ եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր, ⁋ և իր գլխուն
4 յուներուն վրայ եօթը թագ : ⁋ Եւ անոր պոչը երկինքին աստղերուն երրորդ մասը կը քաշէր, ⁋ ու անոնք երկրի վրայ ձգեց. Հե վիշապը կեցեր էր ան կնկանը առջեւը որ ծնանելու վրայ էր, ⁋ որ երբոր ծնանի,
5 անոր զաւակը կլլէ : Ու Ինք արուզաւակ մը ծնաւ, ⁋ որ երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէր բոլոր ազգերը. և անոր զաւակը յափշտակուեցաւ Աստուծոյ քովը ու
6 անոր աթոռին քովը : Եւ կնիկը անապատը փախաւ, ուր որ անոր տեղ պատրաստուած էր Աստուծմէ, Հոն կերակրուելու Հազար երկու հարիւր ու վաթսուն օր :
7 Ու երկինքի մէջ պատերազմ եղաւ. Միքայէլ ու իր հրեշտակները վիշապին հետ պատերազմեցան. վիշապն ալ իր հրեշտակներուն
8 վը պատերազմեցաւ. Ու չկրցան դէմ կենալ, ու երկինքի մէջ ալ
9 տեղ չգտնուեցաւ անոնց : ⁋ Եւ Վար ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝ հինաւուրց օձը որ Բանսարկու ու Սատանայ կ'ըսուի, ⁋ որ բոլոր աշխարհս մոլորեցուց. Հա իր հրեշտակները իրեն հետ վար ձգուեցան երկրի վը-
10 րայ : Եւ մեծ ձայն մը լսեցի երկինքի մէջ՝ որ կ'ըսէր, ⁋ Հիմա եղաւ մեր Աստուծոյ փրկութիւնը ու զօրութիւնը և թագաւորութիւնը, ու անոր Օծեալին իշխանութիւնը. Ինչու որ մեր եղբայրներուն դէմ չար խօսողը վար ձգուեցաւ, ⁋ որ անոնց դէմ չարախօսութիւն կ'ընէր մեր Աստուծոյն առջեւը ցորեկ ու
11 գիշեր : Եւ անոնք անոր յաղթեցին Գառնուկին արիւնովը, ու իրենց վկայութեանը խօսքովը. Եւ իրենց կեանքը չսիրեցին մինչեւ ի
12 մահ : Ետոր համար ուրախացէք՝ ով երկինք ու անոր մէջը բնակողներ. Վայ երկրին ու ծովուն, որ Բանսարկուն ձեզի իջաւ, որ շատ բարկութիւն ունի՝ գիտնալով որ Նիւիչ ժամանակ պիտի կենայ :
13 Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ ինքը երկրի վրայ ձգուեցաւ, Հարաւ զաւակ ծնանող կնկանը հետեւեցաւ
14 կաս : Եւ ան կնկանը մեծ արծիւի երկու թեւեր տրուեցաւ, Որ անապատ իր տեղը Թռչի, Հոն որ պիտի կերակրուէր ժամանակ ու ժամանակներ ու կէս ժամանակ՝ օձին
15 երեսէն : Եւ օձը իր բերնէն գետի պէս ջուր վազցուց կնկանը ետեւէն, որ զանիկայ հեղեղով ընկղմէ :
16 Ու երկիրը օգնեց կնկանը, ու երկիրը իր բերանը բացաւ և կլլեց ան գետը, որ վիշապը իր բերնէն վազ-
17 ցուց : Ու վիշապը բարկացաւ կնկանը դէմ, ⁋ և գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակներուն հետ, ⁋ որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները կը պահեին, Հ ու Քիստոսի վկայութիւնը ունէին :
18 Եւ ‡կայնեցաւ ծովուն աւազին վրայ :

ԳԼ. ԺԳ

1 Եօթը գլխով ու տասը եղջիւրով գազան մը ծովէն դուրս կ'ելլէ, ու վիշապը իր զօրութիւնը անոր կու տայ : 11 Ուրիշ գազան մը երկրէն կ'ելլէ : 14 առջի գազանին պատկերը շինել կու տայ : 15 ու կը սպառնայ մարդիկ որ անոր երկրպագութիւն բնեն : 16 ու անոր գրոշմը ընդունին :

1 ⁋ Ու տեսայ որ ծովէն գազան մը կ'ելլէր, ⁋ և ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր. և անոր եղջիւրներուն վրայ տասը թագ, ու անոր

Ֆ Դան. ը. 41 • Ե. 14, 18 • 27 :
— Գղ. դ. 4 • Ե. 8 • ԺՀ. 4 :
Ր Գղ. ա. 4 • Տ. 8 • Ժդ. 5 :
‡ Գղ. ԺՀ. 6 • ☧ Հմր. 2, 9 :
Ի Դան. Է. 9, 10 • Գղ. դ. 10 :
ՂԳղ. ԺՀ. 5 • Ի Գղ. Ժդ. 10 • Ժբ. 6 :
ԸԳղ. Ժճ. 5, 8 :
†Ո Նահ. Տէրոջը
Ի Գղ. բ. 5 • Ժդ. 18 :
‡ Գղ. Ժդ. 21 :

— Նա. կդ. 5 • Գաղ. դ. 19 :

Ք Գղ. Ժճ. 3 :
‡ Գղ. Ժճ. 9, 10 :
☧ Գղ. Ժդ. 1 :
Ի Գղ. Ք. 10, 19 :
ՂԳղ. Ժճ. 18 :
Ի Դան. Ը. 10 :
☧ Հմր. 2 :
Ր Նե. ա. 15 :
‡ Յայտ. բ. 9 • Գղ. բ. 27 • ԺԲ. 15 :

Ի Հմր. 4 :

ՂԳղ. Ժա. 3 :

Ի Դան. Ժ. 13, 21 • ԺԲ. 1 :
‡ Հմր. 3 • Գղ. Ք. 2 :
‡ Գղ. Ժ. 1 • Ցաղ. ԺԲ. 31 :
Հ Նի. դ. 1 • 4 • Գղ. Ք. 2 :
Ֆ Գղ. Ք. 3 • ՂԳղ. Ի. 1 :
Հ Գղ. ա. 15 • ԺԹ. 1 :

Ի Ցար. ա. 9. բ. 5 • Ջ. 4 • դ. 1 :
Ֆ Հռով. բ. 33 • 34, 37 • Ժդ. 20 :
Ն Դան. Ժբ. 26 :
ՂՍադ. դդ. 11 • Եր. Ի. 13 • Գղ. Ժբ. 29 :
— Գղ. բ. 13 • Ժա. 10 :
Ն Գղ. Ժ. 6 :

— Հմր. 5 :

Ն Եղ. ԺՀ. 4 :
— Գղ. Ժճ. 3, — Հմր. 6 :
Ի Դան. Է. 25 • Ժբ. 7 :
— Նա. Ե. 19 :

Ք Նե. Գ. 15 • Գղ. Ժա. 7 • Ժդ. 7 :
Ֆ Գղ. Ժդ. 12 :
— Ա Կոր. բ. 1 • Ա Ցես. Ե. 10 • Գղ. ա. 2, 9 • դ. 9 • Ք. 4 :
‡ Ո Հռով. կոչեցաւ :

Համ Տեառն 96

ղլուխներուն վրայ Հայհոյութեան
2 անունները կար : Եւ ան գազանը
որ տեսայ՝ ընձառ նման էր , Բայց իր
ոտքերը արջու պէս , Եւ իր բերանը
առիւծի բերնի պէս . Ասոր վիշապը
անոր տուաւ իր զօրութիւնը Եւ իր
աթոռը Եւ մեծ իշխանութիւն :
3 Ու Եւ անոր գլուխներուն մէկը մա-
հու չափ վիրաւորուածի պէս էր .
ու անոր մահուան վէրքը առողջա-
ցաւ . Եւ բոլոր երկիրը զարմանքով
4 հետևեցաւ գազանին : Եւ երկրպա-
գութիւն ըրին վիշապին՝ որ գա-
զանին իշխանութիւն տուաւ , ու
երկրպագութիւն ըրին գազանին՝
ըսելով , Ո՞վ է որ գազանին նման .
և ո՞վ կրնայ անոր հետ պատե-
5 րազմ բնել : Եւ անոր մեծ բա-
ներ ու հայհոյութիւններ խօսող
բերան տրուեցաւ . Եւ քառասուն-
երկու ամիս անոր իշխանութիւն
6 տրուեցաւ : Ու բացաւ իր բերանը Աստուծոյ
դէմ բացաւ , անոր անունը Ե ու
անոր խորանը ու երկինքը բնակող-
7 ները հայհոյելու : Եւ անոր չէ-
ղուիխ տրուեցաւ սուրբերուն հետ
պատերազմ բնելու ու անոնց
յաղթելու . Եւ անոր իշխանու-
թիւն տրուեցաւ բոլոր ցեղերու
[և ժողովուրդներու] ու լեզուներու
8 և ազգերու վրայ . Եւ անոր երկրա-
գածները երկրի վրայ բոլոր բնակողները , Ո՛րոնց ա-
նունները Գառնուհիս սկիզբէն ի
վեր մորթուած գառնուկին կենաց
9 գրքին մէջը գրուած չեն : Ո՞վ որ
10 ականջ ունի՝ թող լսէ : Ո՞վ որ
գերութեան գրէ , ինքը գերի պիտի
տարուի . Ո՞վ որ սրով սպաննէ ,
պէտք է որ ինքը սրով սպաննուի .
Ո՛հս է սուրբերուն համբերութիւ-
նը ու հաւատքը :
11 Եւ մէկ ուրիշ գազան մը տեսայ՝
Ո՛ր երկրէն կ՚ելլէր , ու գառնուկին
նման երկու եղջիւր ունէր , ու կը
12 խօսէր վիշապին պէս : Ու Ե ան
գազանին բոլոր իշխանութիւնը կը
վարէր անոր առջեւը , ու երկիրը
և †անոր բնակիչները կը ստիպէր
որ երկրպագութիւն բնեն առջի
գազանին՝ Ո՛րուն մահուան վէրքը
13 առողջացաւ : Ու Ե մեծ նշաններ
կ՚ընէր , Ո՛ւ մինչև անգամ երկին-
քէն կրակ կ՚իջեցնէր երկրի վրայ
14 մարդոց առջեւը : Ու երկրի վրայ
բնակողները կը մոլորեցնէր Ո՛ւան
նշաններով , որ իր ձեռքը տրուած
էր գազանին առջեւը բնելու . ու
երկրի բնակիչներուն կ՚ըսէր որ
պատկեր շինեն ան գազանին , ո՛ր
սրով վիրաւորուած էր Ո՛ւ առող-
15 ջացաւ : Եւ իշխանութիւն տուաւ

Ցամ Ջեառն 96

ցաւ անոր , որ գազանին պատկե-
րին հոգի տայ , որ գազանին պատ-
կերը խօսի . Եւ ով որ գազանին
պատկերին երկրպագութիւն չընէ ,
16 զանիկայ սպաննել տայ : Եւ կը
ստիպէր ամէնը՝ Ա՛ւագներն պզտիկները
ու մեծերը և Հարուստները ու աղ-
քատները և ազատները ու ծառա-
ները , Ո՛որ իրենց աջ ձեռքին վրայ
կամ իրենց ճակատին վրայ դրոշմ
17 ընդունին . Եւ ո՛ր մէկը չկրնայ գը-
նել կամ ծախել , բայց միայն ան
որ ունի գրոշմը Ի՛ կամ գազանին
անունը Ի՛ կամ անոր անուանը
18 թիւը : Ո՛հս է իմաստութիւնը .
ով որ միտք ունի , Ի՛թող հաշուէ
գազանին թիւը . քանզի Ի՛մարդու
մը թիւ է , Ա՛ ու անոր թիւը վեց
հարիւր վաթսունուվեց է :

666

ԳԼ . ԺԴ

1 Գառնուկը իր հետևորդներովը Սիօն լեռանը
վրայ կը կենայ : 6 Հրեշտակ մը աւետարանը
կը քարոզէ : 8 Բաբիլոնի անկումը : 15 Ա-
ռաջարկիա Հունձքը : 18 Որթկիտքը : 20 Ա-
ստուծոյ բարկութեանը Հնձանը :

1 Ետև տեսայ՝ Ա և ահա Գառնուկը
կայներ էր Սիօն լեռանը վրայ ,
Ե ու անոր հետը հարիւր քառասե-
ւնուչորս հազարը , Ո՛րոնք ունէին
[անոր անունը և] անոր Հօրը անունը
իրենց ճակատներուն վրայ գրուած :
2 Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի Ո՛ւպես
ջուրերու ձայնի պէս ու մեծ որո-
ւոտմի ձայնի մը պէս , Ե ու լսած ձայ-
նիս քնարահարներուն իրենց քնար-
ները զարնելու Ն՛ոյնէն կը նմանէր :
3 Ա Եւ Ի՛նոր երգ կ՚երգէին աթոռին
առջեւը ու չորս կենդանիներուն
ու երէցներուն առջեւը . և Ա՛կը
չէր կրնար ան երգը սորվիլ Ե բայց
Ի՛ ան հարիւր քառասուներչորս հա-
զարէն , որոնք երկրէն փրկուած
4 էին : Ասոնք անոնք են որ կիներ-
ներու հետ չխառնակեցան , Ընդհակ-
կոյս են . Ե ասոնք Գառնուկին և-
տեւէն կ՚երթան՝ ո՛ւր որ ան երթայ .
Ե ասոնք մարդոց մէջէն փրկուեցան
Ի Ա՛ստուծոյ ու Գառնուկին երա-
5 խայրէ ըստ ըստ . Եւ անոնց բերանը
ստուտ չգտնուեցաւ , Ի՛նչպէս որ ան-
րիծ են :
6 Ու տեսայ հրեշտակ մը տեսայ՝
Ի՛որ կը թռչէր երկինքին մէջ , Ե և
ունէր յաւիտենական աւետիսը՝
քարոզելու Ի՛բոլոր ազգերուն ու
ցեղերուն և լեզուներուն ու ժողո-
վուրդներուն որ երկրի վրայ կը
7 բնակին . Եւ մեծ ձայնով կ՚ըսէր ,
Ի Ա՛ստուծմէ վախցէք ու փառք
տուէք անոր , Ի՛նչպէս որ անոր դա-
տաստանին ժամը եկաւ . Ա ու երկրը
պաշտօնեայ բրէք անոր՝ որ ստեղ-

Ցամ Ջեառն 96

Ե ԳԼ . ԺԴ . 2 ։
ԺԹ . 20 . ԲԽ .
4 ։

Ա ԳԼ . ԺԴ . 9 ։
ԺԹ . 20 . ԲԽ .
4 ։

Բ ԳԼ . ԺԴ . 11 ։
Ե ԳԼ . ԺԵ . 2 ։
Ա ԳԼ . ԺԵ . 9 ։
Ե ԳԼ . ԺԵ . 2 ։
Ե ԳԼ . ԻԱ . 17 ։

— ԳԼ . Կ . 5 ։

Բ ԳԼ . Կ . 4 ։
Ե ԳԼ . Կ . 3 ։
ԺԴ . 15 ։

Ա ԳԼ . Ա . 15 ։
ԺԹ . 6 ։

Ի ԳԼ . Կ . 8 ։

Ը ԳԼ . Կ . 9 ։
ԺԵ . 3 ։
Ի՛ՈՀՍ ՈՐ-
ՊԷՍ ԹԷՔ ՆՈՔ

Ի ՀՏ . 1 ։

Ը ԲՆԱԳ . ԺԱ .
2 ։
Բ ԳԼ . Գ . 4 ։
Կ . 15 . 17 ։
ԺԵ . 14 ։
Ի ԳԼ . Կ . 9 ։
Ի ՅԱԿ . Ա . 18 ։
Ե ՍԱՂ . ԼՐ . 2 ։
ՍԱՓ . Գ . 13 ։
Ե ՅՈՒԴ . Ե . 27 ։
ԸՍՂ . 24 ։
Ե ԳԼ . Ը . 13 ։
Ա ՅՇՆ . Գ .
Տ—11 ։ ՏԻՄ .
Ա . 2 ։
Հ ԳԼ . ԺԴ . 7 ։
Ի ԳԼ . ԺԱ . 18 ։
ԺԵ . 4 ։
Ա ՂԵՒ . ԹԻ .
6 ։ ՄԱՂ . ԼԳ .
6 ։ ՃՇԿ . 8 ։
ՃՂԿ . 5 . 6 ։
ԳԱՂ . ԺԴ .
14 ։ ԺԵ . 24 ։

Ձեզ երկինքը ու երկիրը և ծովը ու
ջուրերուն աղբիւրները :
8 Եւ անոր հետէն ուրիշ հրեշտակ
մը եկաւ ու բաւ , ըսելով՝ Ինկաւ՝ ինկաւ
Մեծ Բաբիլոնը , ինչու որ բոլոր
ազգերը արբեցուց իր կատաղի
9 պոռնկութեանը գինիէն : Եւ ա-
նոնց հետէն երրորդ հրեշտակ մը
ալ եկաւ , ու մեծ ձայնով մը ը-
սաւ , Եթէ որ գազանին ու անոր
պատկերին երկրպագութիւն կ՚ընէ ,
և դրոշմը իր ճակատին վրայ կամ
10 իր ձեռքին վրայ կ՚ընդունի , Ան-
կայ Աստուծոյ սրտմտութեանը գի-
նիին պիտի խմէ՝ որ անխառն լը-
ցուած է՝ անոր բարկութեանը
դաւաթին մէջ , և կրակով ու
ծծմրովը պիտի տանջուի սուրբ
հրեշտակներուն առջեւը ու Գառ-
11 նուկին առջեւը : Եւ անոնց տան-
ջանքին ծուխը կ՚ելլէ յաւիտեան
յաւիտենից . և ցորեկ ու գիշեր
հանգստութիւն չունին անոնք՝ որ
գազանին ու անոր պատկերին եր-
կրպագութիւն կ՚ընեն , և անոր
12 անուանը դրոշմը կ՚ընդունին : Հոս
է սուրբերուն համբերութիւնը ,
*որոնք *Աստուծոյ պատուիրանք-
ները ու Յիսուսի հաւատքը կը պա-
13 հեն : Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝
որ †կ՚ըսէր , Գրէ , Երանելի հետե-
ւեալներէն են անոնք՝ *որոնք
Տէրոջմով կը ննջեն . այո՝ կ՚ըսէ
Հոգին , *որ իրենց աշխատութե-
նէն հանգչին . ու իրենց գործերը
իրենց հետէն կ՚երթան :
14 Եւ տեսայ՝ և ահա ճերմակ ամպ
մը , ու ան ամպին վրայ Մէկը նըս-
տեր էր Որդւոյ մարդոյ նման , և
իր գլուխը ոսկիէ պսակ մը՝ ու իր
ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր :
15 †Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ
մը կ՚ելլէր , որ ամպին վրայ նստո-
ղին մեծ ձայնով կ՚աղաղակէր ը-
սելով , *Երկրընգուր քու մանգաղդ
ու հնձէ . ինչու որ հնձելու ժա-
մանակը եկաւ , *ինչու որ երկրի
16 հունձքը հասունցած է : Եւ ան որ
ամպին վրայ կը նստէր , իր ման-
գաղը երկրին վրայ երկրընգուց , ու
երկիրը հնձուեցաւ :
17 Ու երկինքին մէջի տաճարէն ու-
րիշ հրեշտակ մը ելաւ , և ասիկայ
18 ալ սուր մանգաղ մը ունէր : Ու
սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ ,
*որ կրակին վրայ իշխանութիւն ու-
նէր , ու մեծ ձայնով կանչեց անոր՝
որ սուր մանգաղը ունէր , ու ըսաւ ,
Երկրընգուր քու սուր մանգաղդ ,
ու երկրի այգիին ողկոյզները կհնձ ,
ինչու որ անոր խաղողները հասուն-
19 ցած են : Եւ ան հրեշտակը իր
մանգաղը երկրին վրայ երկրընգուց ,
ու երկրին այգիին խաղողները կհնձ ,
Բ ու Աստուծոյ բարկութեանը մեծ
20 հնձանին մէջ ձգեց : †Եւ հնձանը
Ք քաղաքին դուրսը կոխուեցաւ , ու
հնձանէն արիւն կ՚ելլէր , Խ մինչև
ձիերուն սանձերը — հազար վեց
Հարիւր ասպարէզ կը հասնէր :

ԳԼ · Ժ Ե

1 Եօթը վերջին հարուածները ունեցող եօթը
հրեշտակները : 3 Գազանին յաղթ օղներուն
երգը : 7 Աստուծոյ բարկութեամբը լեցուն
եօթը սկաւառակները :

1 Կ՚ Ետեսի մեծ ու զարմանալի
նշան մը տեսայ երկինքի մէջ ,
Բ եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը
վերջին հարուածները ունէին , Ը ո-
րովհետև անոնցմով կը կատարուէր
2 Աստուծոյ բարկութիւնը : Ը Ո-
տեսայ որպէս թէ ապակեղէն ծով
մը է կրակով խառնուած . և անոնք
որ յաղթեցին գազանին ու անոր
պատկերին և անոր անուանը թը-
ւոյն , ապակեղէն ծովուն վրայ կայ-
ներ էին , Ը ու Աստուծոյ քնարները
3 ունէին . Ը Եւ Աստուծոյ ծառային
Մովսէսին երգը կ՚երգէին , ու
Գառնուկին երգը՝ ըսելով , Մեծ
ու զարմանալի են Ք քու գործերդ՝
ով Տէր Աստուած Ա ամենակալ .
արդար ու ճշմարիտ են Ք քու ճամ-
բաներդ՝ ով թագաւոր սրբոց .
4 Տէր՝ ով պիտի չվախնայ քեզմէ ,
ու քու անունդ չփառաւորէ , ին-
չու որ դուն միայն սուրբ Ը ես . Ը քան-
զի բոլոր ազգերը պիտի գան ու
քու առջեւդ երկրպագութիւն պիտի
ընեն , ինչու որ քու արդար գա-
տաստանները յայտնուեցան :
5 Եւ ասկէետև տեսայ՝ Ը ու բա-
ցուեցաւ վկայութեան խորանին
6 տաճարը , որ երկինքն էր . Բ Ու Եօ-
թը հարուածները ունեցող եօթը
հրեշտակները Ա մարմր ու պայծառ
կտաւ հագած՝ և իրենց կուրծքե-
րուն վրայօրը ոսկեղէն գօտի կա-
7 պած՝ տաճարէն ելան : Ը Եւ չորս
կենդանիներէն մէկը եօթը հրեշ-
տակներուն եօթը ոսկեղէն սկաւա-
ռակներ տուաւ , յաւիտեանս յա-
ւիտենից Ենկենդանի եղող Ա-
ստուծոյ բարկութիւնովը լեցուն :
8 Ը Եւ տաճարը Ա Աստուծոյ փառ-
քէն ու անոր զօրութենէն ծուխով
լեցուեցաւ . ու մէկը չէր կրնար
տաճարը մտնել , մինչև որ կատա-
րուին եօթը հրեշտակներուն եօթը
հարուածները :

ԳԼ · Ժ Զ

2 Հրեշտակները երկրի վրայ կը թափեն իրենց
եօթը սկաւառակները որ բարկութեամբ լե-
ցուն էին . ու զանազան հարուածներ կը հե-
ռանան : 15 Ջրհեղեղ պոռի պէս կու գայ .
երանի անոնց որ արթուն կը մնան :

Ե Գլ · ժթ · 15 ։
Ը Եօ · կդ · 3 ։
Ոզ · ա · 15 ։
Ր Գլ · ժա · 8 ։
Երր · ժդ · 12 ։
Ի Գլ · ժթ · 14 ։

— Գլ · ժբ · 1 · 3 ։
Բ Գլ · ժգ · 1 · Յա · 9 ։
Գ Գլ · ժգ · 10 ։
Ր Գլ · գ · 6 ։ Յա · 18 ։
Կ Ա՛ա · գ · 11 ։
Ձ Գլ · ժգ · 15 · 16 · 17 ։
Ի Գլ · կ · 8 ։ ժգ · 2 ։
Ը Ել · ժկ · 1 ։ Բ Օր · լա · 30 · Գլ · ժգ · 3 ։
Բ Ր Օր · լր · 4 · Պապ · շժա · 2 · ՃԹ · 14 ։
Ի Պաղ · ՃԽ · 17 · Ով · ժգ · 9 · Գլ · ժգ · 7 ։
Ի Ել · ժե · 14 · 15 · 16 · Ը թմ · ժ · 7 ։
Ձ Եօ · կգ · 22 ։
Ի Գլ · ժա · 19 · Տէո թ · ա · 50 ։
Ի Հմր 1 ։
Ձ Ել · իբ · 6 · 8 · Եզկ · իգ · 17 · 18 · Գլ · ա · 13 ։
Ձ Գլ · գ · 6 ։
Ն Աթե · ա · 9 · Գլ · գ · 9 · ժ · 6 ։
Ձ Ել · Խ · 34 · գ թագ · բ · 10 · բ Պե · ե · 14 · Եօ · գ · 4 ։
Ե բ թե · ա · 9 ։

Ե Եօ · խա · 9 ։ Երեմ · ծա · 8 · Գլ · ժբ · 2 ։
Ձ Երեմ · ծա · 7 · Գլ · ժա · 8 · ժգ · 19 · ժկ · 2 · 5 · ժբ · 3 · 10 · 18 · 21 · ժթ · 2 ։
Ր Գլ · ժգ · 14 · 15 · 16 ։
Ձ Պաղ · հե · 8 · Եօ · ծա · 17 · Երեմ · իե · 15 ։
Ձ Գլ · ժբ · 6 ։
— Գլ · ժգ · 19 ։
Ձ Գլ · ժԹ · 20 ։
— Գլ · ի · 10 ։
Ձ Եօ · լդ · 10 · Գլ · ժԹ · 3 ։

— Գլ · ժգ · 10 ։
*Ա՛ա · հա · Տես նաև անոնք որ
— Գլ · ժբ · 17 ։
†Ա՛ա · ինի կ՚ըսեր ։
Վ Ժող · գ · 1 · 2 · Գլ · ի · 6 ։
Ա Պար · ժե · 18 · աթե · ա · 2 · 15 ։
Բ բ թե · ա · 7 · Երր · գ · 9 · 10 · Գլ · գ · 11 ։
Ձ Եզկ · ա · 26 · Դան · է · 13 · Գլ · ա · 13 ։
— Գլ · գ · 2 ։
Ֆ Գլ · ժգ · 17 ։

Ֆ Ցամք · գ · 13 · Ա՛ա · ժգ · 39 ։
Ֆ Երեմ · ծա · 33 · Գլ · ժգ · 12 ։

Ֆ Գլ · ժգ · 9 ։

— Ցամք · գ · 13 ։

Ցամք Ցնոան 96

1 Եւ տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ ըսէր եօթը հրեշտակներուն. Գացէք եւ Աստուծոյ բարկութեան եօթը [եօթը] սկաւառակները երկրի վրայ թափեցէք։

2 Եւ առջի հրեշտակը գնաց եւ իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց. եւ չարաչար պարսներ եղան անմարդացը վրայ, որուն գազանին դրոշմը ունէին եւ անոր պատկերին երկրպագութիւն կ՚ընէին։

3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց, եւ ըլլալով մեռած հոգւոյ արիւն դարձան, եւ ծովուն մէջի բոլոր կենդանիները մեռան։

4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն եւ ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թափեց, եւ արիւն դարձան։ 5 Ես ածոնք արիւն դարձան։ Եւ ջուրերուն հրեշտակին լսեցի՝ որ կ՚ըսէր, Արդար ես դուն, Որ ես եւ որ էիր, եւ սուրբ ես, որ ասանկ դատաստաններ բրիր. 6 Քանզի որ անոնք Աստուծոյ սուրբերուն ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին. Ես դուն անոնց արիւն խմել տուիր, քանզի արժանի են։ 7 Եւ զգանէն լսեցի՝ որ կ՚ըսէր, Այո՛ Ամենակալ Տէր Աստուած, Ճշմարիտ ու ճշմարիտ արդար ու ճշմարիտ են։

8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը արեւին վրայ թափեց։ 9 Ու անոր մարդիկները կրակով խարշակահար ընէ մարդիկները կրակով. և սաստիկ տաքէն խարշակահար եղան մարդիկ, և Հայհոյեցին Աստուծոյ անունը, որ ան Հարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի. Ու չապաշխարեցին Որ անոր փառք տան։

10 Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գազանին աթոռին վրայ թափեց, ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ. Ու ցաւէն 11 լեզուները կը ծամէին. Ու երկնից Աստուածը հայհոյեցին իրենց ցաւերուն եւ իրենց պարսներուն պատճառով. Ու իրենց գործքերէն չապաշխարեցին։

12 Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը Մեծ գետին Եփրատին վրայ թափեց, ու անոր ջուրերը չամբեցան, որ արեւելքի թագաւորներուն 13 ճամբան պատրաստուի։ Եւ տեսայ որ վիշապին բերնէն ու գազանին բերնէն եւ սուտ մարգարէին բերնէն Իրեք պիղծ ոգիներ 14 Դիւահարի գործեր նման. Ինչու որ անոնք գեւեր ոգիներ են՝ որ նշաններ կ՚ընեն, ու Երկրի աշխարհին թագաւորներուն կ՚երթան, որ զանոնք Ամենակալ Աստուծոյ այն մեծ օրուանը պատերազմին համար ժողվեն. (15 Ահա գողի պէս կու գամ. երանի անոր որ արթնան կը կենայ ու իր հանդերձները կը պահէ, որ մերկ չպտրտի, ու իր ամօթը երեւայ.) 16 Եւ զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին, որ Եբրայեցերէն Արմագեդոն կ՚րսուի։

17 Ու եօթներորդ հրեշտակը իր սկաւառակը օդին վրայ թափեց. ու երկինքին տաճարէն՝ աթոռէն մեծ ձայն մը եկաւ՝ ըսելով, Է Ներքա։ 18 Եւ փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ եղան. Ու մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ասանկ որ մարդոց երկրի վրայ բլլալէն ի վեր ասանկ մեծ երկրաշարժ մը եղած 19 չէր։ Եւ մեծ քաղաքը իրեք մաս եղաւ, ու ազգերուն քաղաքները կործանեցան, Եւ մեծ Բաբիլոնը Աստուծոյ առջեւը յիշուեցաւ, Իր իր սաստիկ բարկութեան գինիին 20 գաւաթը անոր տալ։ Եւ ամէն կղզի փախաւ, ու լեռները չգտան։ 21 Նաեւ Եւ խոշոր կարկուտ գրեթէ մէկ տաղանդի մը կշռով երկինքէն կ՚իջնէր մարդոց վրայ. Ու մարդիկ հայհոյեցին Աստուած Կարկուտին Հարուածին համար, ինչու որ խիստ մեծ էր անոր հարուածը։

ԳԼՈՒԽ ԺԱՆ

3 Օրհնաբերներ ու կարմիրներ Հագած կին մը գազանը ածկոցին գագաթի մը բռնած՝ գազանին վրայ կը նստի։ 5 Ընծիկ է մեծ Բաբիլոնը ու ամէն գաղտնութեանց մայրը։ 9 Գագաթին եօթը գլուխները։ 12 ու տասը եղէներ։ 14 Գառնան մեծ պատերազմը։ 16 Պոռնիկին պատիժը։

1 Ու եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ, ու ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով՝ Եկուր՝ Ես քեզի ցոյց տամ մեծ պոռնիկին դատաստանը, Որ շատ ջուրերուն վրայ կը նստի. 2 Որուն հետ երկրի թագաւորները պոռնկացան, ու երկրի բնակիչները անոր պոռնկութենէն եղան գինիով գինովցան։ 3 Ես ինծի Հոգիով. ու անապատ տարաւ. Ու տեսայ մէկ կնիկ մը՝ որ կարմիր գազանի մը վրայ նստեր էր. Ան անուններով լեցուն էր հայհոյութեան անուններով, ու եօթը գլուխ եւ տասը եղջիւր ունէր։ 4 Եւ կինը ծիրանի ու կարմիր հագած էր, Ու ոսկիով ու պատուական քարերով և մարգարիտներով, և Իր ձեռքը ոսկի գաւաթ մը ունէր Պղծութիւններով ու իր պոռնկութենէն անմաքրութիւններով լեցուն. 5 Ու անոր ճա-

Ցամք Ցնոան 96

— Գլ. ժե. 14։ ժթ. 19։ ի. 8։
Բ Մատ. իգ. 43։ ա Թես. ե. 2։ Գաղ. գ. 10։ Գլ. գ. 3։
ի Կար. ե. 3։ Գլ. գ. 4։ 18։
Գ Գլ. ժթ. 19։
Ե Գլ. իա. 6։
Զ Գլ. գ. 5։ ը. 5։ ժա. 19։
Է Գլ. ժա. 13։
Ը Դան. ժը. 1։
Թ Գլ. ժգ. 8։ ժե. 18։
Ժ Գլ. ժը. 5։
Ժա Ես. Ամ. 17։ 22. 23։ Երեմ. իե. 15։ 16։ Գլ. ժգ. 19։
Ժբ Գլ. ը. 14։
Ժգ Գլ. ծ. 19։
Ժդ Հմր. 9. 11։
Ժե Տես Եզ. Թ. 23. 24. 25։

1 — Գլ. իա. 9։
Բ Գլ. ժգ. 19։ ժը. 16. 17. 19։
Գ Դան. գ. 4։ Գլ. ժ Թ. 2։
Դ Երեմ. Ամ. 13։ Հմր 15։
Ե Գլ. ժը. 3։
Զ Երեմ. Ամ. 7։ Գլ. ժգ. 8։ ժը. 3։
Է Գլ. ժը. 6։ 14։
Ը Գլ. ժը. 3։
Թ Գլ. ժգ. 1։
Ժ Հմր 9։
Ժա Հմր 12։
Ժբ Գլ. ժը. 12. 16։
Ժգ Դան. ժա. 38։
Ժդ Երեմ. Ամ. 7։ Գլ. ժը. 6։
Ժե Գլ. ժգ. 8։

Յամի Տեառն 96

հր թխտ. բ. 7։

Ի Գլ. ժա. 8։ ժգ. 8։ ժգ. 19։ ժբ. 2։ 10։ 21։

Ը Գլ. ժբ. 9։ ժԹ. 2։

Ե Գլ. ժգ. 15։ ժգ. 6։

Զ Գլ. է. 9։ 10։ ժբ. 11։

Է Գլ. ժբ. 24։

Ը Գլ. ժա. 7։ ժգ. 1։

Ը Գլ. ժգ. 19։ ՀՄր 11։

Թ Գլ. ժգ. 8։

Ժ Գլ. ժգ. 3։ Ոմանք՝ և մեռան։

ԺԱ Գլ. ժգ. 18։

Ի Գլ. ժգ. 1։

– ՀՄր 8։

– Գաղ. է. 20։ Ջար. ա. 18։ 19։ 21։ Գլ. ժգ. 1։

Ի Գլ. ժգ. 14։ ժԹ. 19։

– ր Օր. ժ. 17։ ա Ցիմ. գ. 15։ Գլ. ժԹ. 16։

Բ Ցիմ. ծ. 43։ 45։ Գլ. ժբ. 4։

Գ Եր. ր. 7։ ՀՄր 1։

– Գլ. ժգ. 7։

Ե Նեեմ. ծ. 41։ 42։ Գլ. ժգ. 12։

Զ Նեեմ. ժգ. 37—44։ Գլ. ժբ. 16։

Է Գլ. ժբ. 8։

Ը ր Թխտ. բ. 10։

– Գլ. ժ. 7։

Ը Գլ. ժգ. 12։

կատին վրայ անուն մը գրուած էր Հոռոմերդի, Յ Մկն Բաբիլոն՝ Հպատակներուն եւ Երկրի պղծութիւնը

6 Ներուն մայրը։ Եւ տեսայ ան կինը որ Հաստրերուն արիւնովը ու Յիսուսի վկաներուն արիւնովը զինովցած էր, ու երբոր տեսայ անիկա, մեծ զարմանքով զարմացայ։

7 Եւ հրեշտակը ինծի ըսաւ, Ինչու՞ զարմացար. ես քեզի բանը պիտի ըսեմ այն կնկանը եւ գազանին որ կը կրէ, ու որ եօթը գլուխ եւ տասը եղջիւր ունի։

8 Այն գազանը որ տեսար, կար ու չկայ, եւ Հանդունդէն ելլելու է ու կորուստ երթալու վրայ է. ու երկրի վրայ բնակողները՝ որոնց անունները աշխարհի սկիզբէն ի վեր կենաց գրքին մէջը գրուած չեն, Հպիտի զարմանան երբոր տեսնեն այն գազանը թէ կար ու

9 չկայ, թէեւ կայ։ Հոս միտք է իմաստութիւն ունեցող միտք մը. Հայն եօթը գլուխը եօթը լեռներն են, ուր որ կինկը անոնց վրայ կը նստի.

10 և եօթը թագաւորներ են. Հինգը ինկած են՝ մէկը կը կենայ, և միւսը դեռ եկած չէ, ու երբոր

11 գայ՝ քիչ առեն պիտի ձգայ։ Եւ այն գազանը որ կար ու չկայ, այնիկայ ալ ութերորդ է, ու եօթէնէն է, ու դէպ ի կորուստ կ՚երթայ։

12 Թայ։ Եւ տասը եղջիւրը որ տեսար, տասը թագաւորներ են, որոնք դեռ թագաւորութիւն առած չեն, հապա գազանին հետ մէկ ժամու տակ թագաւորներու պէս

13 իշխանութիւն կ՚առնեն։ Անոնք մէկ կամք ունին, ու իրենց զօրութիւնը եւ իշխանութիւնը գազանին

14 կու տան։ ՀԱնոնք Գառնուկին հետ պիտի պատերազմին. և Գառնուկը անոնց պիտի յաղթէ, Հքանզի անիկայ տէրերուն Տէրն է ու թագաւորներուն Թագաւորը. ես ան նոր Հետ եղողները կանչուած ու

15 ընտրուած և հաւատարիմ են։ Ու ըսաւ ինծի։ Այն ջուրերը որ տեսար՝ որոնց վրայ պոռնիկը նստած է, Հժողովրդներ են ու բազմութիւններ և ազգեր ու լեզուներ։

16 Եւ տասը եղջիւրները որ գազանին վրայ տեսար, Հանոնք պիտի ատեն պոռնիկը, ու զանիկայ ամլացի ու Հմերկ պիտի բնեն, և անոր մսերը պիտի ուտեն, Հու զանիկայ կրակով

17 պիտի այրեն։ Քանի որ Աստուած անոնց պիտին մէջը դրաւ որ իր կամքը կատարեն ու մէկ կամք ընեն, և իրենց թագաւորութիւնը գազանին տան, Հմինչեւ որ Աստուծոյ խօսքերը կատարուին։

18 Ան կինկը որ տեսար, ան Հմեծ քաղաքն է, Հոր կը թագաւորէ երկրի թագաւորներուն վրայ։

ԳԼ. ԺԸ.

2 Բաբիլոն կ՚ինկչայ։ 4 Աստուծոյ ժողովուրդին հրաման կ՚ըլլայ, որ անոր մէջէն դուրս գայեն։ 9 Երկրի թագաւորները։ 11 վաճառականները եւ նաւավարները կ՚ողբան անոր վրայ։ 20 Սուրբերը կ՚ուրախանան՝ տեսնելով որ Աստուծոյ դատաստանները անոր վրայ կը կատարուին։

1 Ետքէ տեսակ եարբ[ուբիչ] հրեշտակ մը տեսայ որ երկինքէն կ՚իջնէր, և մեծ իշխանութիւն ունէր, Հու երկիրը անոր փառքէն լուսաւորուեր։

2 Եւ ան զօրաւոր ձայնով ազդակեց՝ բաղմով, Հինկաւ՝ ինկաւ մեծ Բաբիլոնը, Հու դեւերու բնակարան եղաւ, ու բոլոր պիղծ ոգիներու արգելանոց, Հև բոլոր պիղծ ու ատելի թռչուններու վանդակ.

3 Հընչոր որ անոր կատաղի պոռնկութեանը գինիէն խմեցին բոլոր ազգերը, ու երկրի թագաւորները անոր հետ պոռնկեցան, Հև երկրի վաճառականները անոր չափազանց

4 զեղում թենէն հարստացան։ Ու երկինքէն ուրիշ ձայն մը լսեցի որ կ՚ըսէր։ Հելէք ատոր միջէն՝ իմ ժողովուրդս, որ ատոր մեղքերուն չհաղորդ ըլլաք, ու ատոր հարուածներէն

5 չընդունիք։ Հքանզի ատոնց մեղքերը մինչեւ երկինքը հասան կոյտ եղան, Հու Աստուած ատոր անիրաւութիւնները յիշեց։

6 Հատուցէք ատոր՝ ինչպէս որ ինքը հատուց, ու իր գործերուն համեմատ կրկնապատիկ փոխարինեցէք ատոր. Հան գաւաթը որ ինքը լցուց՝ Հ կրկնապատիկ լեցուցէք

7 իրեն։ ՀԱրչափ որ փառաւորեց զինքը և զկեանս թեամբ ապրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք և սուգ հատուցէք անոր. ինչու որ իր սրտին մէջը կ՚ըսէ թէ Հես թագուհի կը նստիմ, ու այրեւսի չեմ, ու բնաւ

8 սուգ պիտի չտեսնեմ։ Հընոր հետեւանքով մէկ օրուան մէջ պիտի գան ատոր հարուածները՝ մահ ու սուգ ու սով, Հու կրակով պիտի այրի. Հինչու որ Տէր Աստուած որ դատեց է զինքը։

9 Եւ գանիկայ գաղնց։ Ու Հերկրի թագաւորները՝ որ ատոր հետ պոռնկեցան ու հեշտացան, Հպիտի լան ու կսկծին ատոր վրայ Հերբոր ատոր հրկիզութեանը ծուխը

10 տեսանեն։ Եւ ատոր տանջանքին վախէն հեռուն պիտի կայնին ու ըսեն։ Հայ վայ քեզի մեծ Բաբիլոն քաղաք՝ հզօր քաղաք, Հոր մէկ ժամու մէջ եկաւ քու դատաստանդ։

11 Եւ ան։ Ու երկրի վաճառականները պիտի ողբան ու սուգ բնեն անոր վրայ. ինչու որ ալ մէկը ձախտ չառներ անոնց վաճառքը,

Յամի Տեառն 96

Ի Գլ. ժբ. 4։

– Գլ. ժէ. 1։

Բ Եզեկ. խզ. 2։

Գ Նա. ժգ. 19։ Նա. 9։ Երեմ. ծա. 8։ Գլ. ժգ. 8։

Դ Նա. ժգ. 21։ Նա. 8։ ԼԺ. 14։ Երեմ. ծ. 39։ ծա. 37։

Ե Նա. ժգ. 23։ ԼԺ. 11։ Մաթ. և. 2։ 3։

Զ Գլ. ժգ. 8։ ժէ. 2։

Է Հմր 11։ 15։ Նա. խէ. 10։

Ը Նա. խբ. 20։ ծբ. 11։ Երեմ. ծ. 8։ ծա. 6։ 45։ բ Պտր. գ. 17։

Թ Ծն. ժբ. 20։ 21։ Երեմ. ծա. 9։ Ցաքո. ա. 2։

Ժ Գլ. ժգ. 19։

ԺԱ Սապ. ճկէ. 8։ Երեմ. ծ. 15։ 29։ ծա. 24։ 49։ բ Տիմ. գ. 14։ Գլ. ժգ. 10։

Ի Գլ. ժգ. 10։

Ի Գլ. ժգ. 19։

Ի Եզեկ. իբ. 2։ եէ։

ԺԱ Նա. խէ. 7։ 8։ Ասփ. բ. 15։

Ի Նա. խէ. 9։ Հմր 10։

Ի Գլ. ժէ. 16։

Ի Երեմ. ծ. 34։ Գլ. ժա. 17։

Ի Եզեկ. իզ. 16։ 17։ Գլ. ժէ. 2։ Հմր 3։

Ի Երեմ. ծ. 46։

Ի Հմր 18։ Գլ. ժԹ. 3։

Ի Նա. խա. 9։ Գլ. ժգ. 8։

Ի Հմր 17։ 19։

– Եզեկ. իէ. 27—30։ Հմր 3։

Յամի Տեառն 96

12 ՚Ի ոսկիի՝ ու արծաթի՝ և պատուականացն քարերու՝ ու մարգարիտներու՝ և բիւրեղի՝ ու ծիրանիի՝ և ուռուցքի՝ ու որդան կարմիրի վաճառքդ՝ և ամէն խունկի փայտերը՝ ու ամէն փղոսկրեայ ամանները՝ և ամէն պատուական փայտէ ու պղնձէ և երկաթէ ու մարմարիտէ ամանները,

13 Եւ կինամոնը [ու ամմոնը] և խունկերը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու կընդրուկը՝ և դինին՝ ու ձէթը՝ և նաշխէն՝ ու ցորենը՝ և արջառները՝ ու ոչխարները՝ և ձիերը՝ ու կառքերը՝ և մարմինները ու ՚ի մարդոց հոգիներ,

14 որ ՚ի Եւ քու հոգիիդ ցանկացած պատուները քեզմէ գնաց, ու բոլոր շքեղ ու փայլուն բաները քեզմէ կորսուեցան, և ալ բնաւ պիտի

15 չգտնես զանոնք ՚ի Վաճառականները՝ որ անոնէ հարստացած էին, հեռուն պիտի կայնին անոնց տանջանքին վախէն լալով ու

16 սուգ բնելով, ՚Ու պիտի բանն, Վա՛յ վա՛յ մեծ քաղաք՝ որ բիսոնի ու ծիրանի և որդան կարմիր հագած էիր, ու ոսկիով և պատուական քարերով ու մարգարիտներով զար-

17 դացած էիր. ՚Ինչու որ այնքան հարստութիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ. ՚Ու ամէն նաւավարները՝ և ան ամէնը որ նաւով տեղ տեղ կ'երթան, ու նաւաստիները և որոնք որ ծովու մէջ կը բանին,

18 հեռուն կայնեցան. ՚Ու տեսնելով անոր հրկիզութեանը ծուխը, կ'աղաղակէին բսելով՝ ՚Ո՞վ նման է

19 ՚ի մեծ քաղաքիս. ՚Ու իրենց գլուխներուն վրայ հող ցանեցին, և լալով ու սուգ բնելով կ'աղաղակէին բսելով՝ Վա՛յ վա՛յ ան մեծ քաղաքին, որուն մէջ իր պատուականութենէն հարստացան ամէնքը՝ որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ. ՚Ինչու որ մէկ ժամու մէջ ամայացաւ.

20 ցաւ ՚ի Ուրախացէք անոր վրայ՝ երկինքը ու սուրբ առաքեալներ և մարգարէներ, ՚Որ Աստուած ձեր վրէժը անկէ առաւ.

21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը քար մի առաւ աղօրիքի մեծ ՚ոլի նման, ու ծովը ձգեց բսելով՝ Վաւանկ ուժով վար պիտի ձգուի Բաբիլոն մեծ քաղաքը, ՚Ու ալ պիտի

22 չգտնուի ՚ի ՚Ու քնարահարներուն ու երաժիշտներուն ու սրնգահարներուն ու փողահարներուն ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. և արհեստի վարպետ մը ալ բնաւ պիտի չգտնուի քու մէջդ, ու աղօրիքին ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ.

23 ՚Ու ճրագին լոյսը ալ պիտի չերեւնայ քու մէջդ. ՚Ու փեսային ձայնը և հարսին ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. ՚Ո՞րանդի քու վաճառականներդ երկրի մեծամեծներն էին. ՚Ի՞նչու որ քու կախարդութիւնովդ

24 բոլոր ազգերը մոլորեցան ՚Ու Եւ մարգարէներուն ու սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր սպանուածներուն արիւնը անոր մէջը գտնուեցաւ։

ԳԼՈՒԽ ԺԹ

1 Երկնից մէջ զԱստուած կը փառաբանեն՝ որ դատեց պոռնիկը և սուրբերուն արեանը վրէժը առաւ։ 7 Գառնուկին հարսնիքը։ 10 Հրեշտակը չուզեր որ Յովհաննէս իրեն երկրպագութիւն բնէ։ 17 Թռչուններուն կը կանչուին մեծ կոտորածին։

1 ՚Ետքը եարբ չատ բազմութեան մեծ ձայն մը լսեցի երկինքը՝ բսելով ՝ Ալէլուիա. ՚Փրկութիւն ու փառք և պատիւ ու զօրութիւն

2 մեր Աստուծոյն. ՚Ի՞նչու որ ճշմարիտ ու արդար են անոր դատաստանները, քանզի դատեց այն մեծ պոռնիկը, որ իր պոռնկութիւնովը երկիրը ապականեց, ՚Ու իր ծառաներուն արեան վրէժը անոր ձեռքէն

3 քէն պահանջեց։ Եւ կրկին անդամ բսին ՝ Ալէլուիա. ՚Ու անոր ծուխը յաւիտեանս յաւիտենից կ'ելլէ։

4 Եւ քառասունչորս երէցները ու չորս կենդանիները ինկան ու երկրպագութիւն ըրին Աստուծոյ՝ որ աթոռոյ կը նստի, բսելով ՝ Ամէն, Ալէլուիա։ Եւ ահռելի ձայն մը եկաւ՝ բսելով ՝ ՚Մեր Աստուծոյն օրհնութիւն ասէք՝ իր բոլոր ծառաներդ, ու զանգ որ իրմէն կը վախնաք՝ ՚Պզտիկներ ու մեծեր։

6 ՚Եւ լսեցի չատ բազմութեան ձայնի պէս՝ ու չատ ջուրերու ձայնի պէս՝ ու սաստիկ որոտումներու ձայնի պէս՝ որ կ'բսէին ՝ Ալէլուիա, ՚Ինչու որ [մեր] Ամենակալ Տէր Աստուած թագաւորեց։

7 ուրախանանք ու փառք տանք անոր, Քանզի Գառնուկին հարսնիքը հասաւ, ու անոր կինը ինքզինքը պատրաստեց։

8 Եւ իրեն տրուեցաւ որ մանուշակ ու լուսաւոր վայել բնկեզ հագնի, (՚Ի որ ան բնկեզը սուրբերուն արդարութիւնն է։)

9 Ու ՚ի Եւ բանին ինծի բսաւ ՝ Գրէ՝ Երանելի են անոնք որ Գառնուկին հարսնեացը բնի բրին կանչուած են. ու ինծի բսաւ ՝ Ասոնք են Աստուծոյ ճշմարիտ խոսքերը։

10 ու ես առի որ երկրպագութիւն բնեմ անոր ոտքերուն առջեւ։ Բայց ան ինծի ՝ Տես՝ որ չես ընես. Քեզի պէս ծառայ եմ ես ու քու եղբայրներուդ՝ որ անոր վկայութիւնը ունին. Աստուծոյ երկրպագութիւն րէ. (՚Ինչու որ Յիսուսի վկայութիւնը

Յամի Տեառն 96

՚Ի Նահ. 3։
՚Ի Թագ. Ա. 22։ Նաա. 4։ Գ. Թես. Բ. 2։ Ղեւտ. Ժ. 6։ Եբրա. 9։ 19։
՚Ի Գործ Ա. 1։ Ա Կորնթ. ԺԵ. 18։ Ա Պետ. Ա. 12։
՚Ի Ելից Ի. 15։
՚Ի Գործ Ժ. 25։ Յայտ. Ժթ. 10։ Ի. 8։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 11։ Ե. 10։ 12։ Ժբ. 10։
՚Ի Գործ Ժ. 26։ Ժբ. 9։
՚Ի Ա Կորնթ. Ը. 6։ Եփես. Ե. 5։ Կող. Գ. 5։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 4։
՚Ի Յայտ. Ե. 8։ Ը. 3։ 4։
՚Ի Յայտ. Ժ. 7։
՚Ի Ծն. Գ. 15։
՚Ի Գործ Ժ. 11։ Ե. 10։ 12։ Ժբ. 10։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 9։ Ա Թես. Դ. 16։
՚Ի Յայտ. Ե. 8։ Ը. 3։ 4։
՚Ի Ա Թես. Դ. 16։ Յայտ. Ժ. 7։
՚Ի Ելից Ի. 15։ Ա Կորնթ. Ժ. 20։ Բ Կորնթ. Զ. 14։ Յայտ. Ժ. 7։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 7։
՚Ի Ղեւտ. Ի. 45։ Գործ Ժ. 26։ Յայտ. Ե. 8։ Ը. 3։ 4։
՚Ի Յայտ. Ե. 8։ Ը. 3։ 4։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 4։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 10։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 11։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 12։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 13։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 14։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 15։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 16։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 17։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 18։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 19։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 20։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 21։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 22։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 23։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 24։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 25։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 26։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 27։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 28։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 29։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 30։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 31։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 32։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 33։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 34։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 35։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 36։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 37։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 38։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 39։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 40։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 41։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 42։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 43։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 44։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 45։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 46։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 47։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 48։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 49։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 50։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 51։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 52։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 53։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 54։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 55։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 56։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 57։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 58։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 59։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 60։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 61։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 62։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 63։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 64։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 65։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 66։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 67։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 68։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 69։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 70։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 71։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 72։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 73։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 74։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 75։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 76։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 77։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 78։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 79։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 80։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 81։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 82։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 83։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 84։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 85։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 86։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 87։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 88։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 89։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 90։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 91։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 92։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 93։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 94։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 95։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 96։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 97։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 98։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 99։
՚Ի Յայտ. Ժթ. 100։

Յամի Տեառն 96

ՄԳԼ. ԺԵ. 5։
ՄԳԼ. Զ. 2։
ՅԳԼ. Զ. 14։
ՆԵՍ. ԺԱ. 4։
ՇԳԼ. Ա. 14։ Բ. 18։
ՍԳԼ. Զ. 2։
ՇԳԼ. Բ. 17։ ՀՄԲ 16։
ՊԵՍ. ԿԳ. 2, 3։
ՂՅՈՀ. Ա. 1։ ԱՅՈՀ. Ե. 7։
ՍԳԼ. ԺԳ. 20։
ՍՄԱՌ. ԻԸ. 3։ ԳԼ. Դ. 4։ Է. 9։
ՎԵՍ. ԺԱ. 4։ Բ ԹԵՍ. Բ. 8։ ԳԼ. Ա. 16։ ՀՄԲ 21։
ՍԱՂ. Բ. 9։ ԳԼ. Բ. 27։ ԺԲ. 5։
ԲԵՍ. ԿԳ. 3։ ԳԼ. ԺԳ. 19, 20։
ՀՄԲ 12։
ՍԴԱՆ. Բ. 47։ Ա ՏԻՄ. Գ. 15։ ԳԼ. ԺԷ. 14։
ՀՄԲ 21։
ԵԶԵԿ. ԼԹ. 17։
Ամենակ մեծ Աստուծոյ ընթրիքին։ ԵԶԵԿ. ԼԹ. 18, 20։
ՖԳԼ. ԺԶ. 16։ ԺԷ. 13, 14։
ՍԳԼ. ԺԶ. 13, 14։
ԲԳԼ. ԺԶ. 12, 15։
ԲԳԼ. Ի. 10։ ՏԵՍ ԴԱՆ. Է. 11։
ԴԳԼ. ԺԶ. 10։ ԻԱ. 8։
ԻՀՄԲ 15։
ՂՀՄԲ 17, 18։
ԻԳԼ. ԺԷ. 16։

թիւնը մարգարէութեան հոգին է։)

11 ՄԵՒ տեսայ երկինքը բացուած. Մ և ահա մէկ ճերմակ ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը Յ Հաւատարիմ ու Ճշմարիտ կ'ըսուի. Ն և արդարութեամբ դատաստան կը տեսնէ
12 ու կը պատերազմի. Հ Եւ անոր աչքերը կրակի բոցի պէս էր, Ա ու անոր գլխուն վրայ շատ թագեր կար, ու Հ գրուած անուն մը ունէր՝ որ մէկը
13 չգիտեր, բայց միայն ինքը. Ղ Եւ արիւնով ներկուած հանդերձ մը հագեր էր. Ջ ու անոր անունը Բան
14 Աստուծոյ կ'ըսուի։ Ա Ու երկնից մէջ եղող զօրքերը անոր ետևէն կ'երթային ճերմակ ձիերով, Ա ճերմակ ու մաքուր բեհեղներ հագած։
15 Ղ Եւ անոր բերնէն սրած սուր մը կ'ելլէր, որ անով ազգերը զարնէ. Ա ու ինքը երկաթէ դաւազանով պիտի հովուէ զանոնք։ Ի ու Ամենակալ Աստուծոյ սաստիկ բարկութեանը գինիին ճնճանը ինքը պիտի կոխէ։
16 Ց Եւ իր՝ պատմուճանին վրայ ու իր ազդրին վրայ գրուած գիր մը ունէր, Ա ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԵՒ ՏԷՐ ՏԵՐԱՆՑ։
17 Եւ մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արևին մէջը կայներ էր, Ի ու մեծ ձայնով աղաղակեց երկինքի մէջ թռչող բոլոր թռչուններուն՝ բսելով։ Ի Եկէք՝ Աստուծոյ մեծ Ա ընթ-
18 րիքին ժողվուեցէք. Ա Որ ուտէք թագաւորներուն մարմինները՝ ու հազարապետներուն մարմինները՝ զօրաւորներուն մարմինները՝ ու ձիերուն և անոնց վրայ հեծնողներուն մարմինները՝ ու ամենուն մարմինները՝ թէ ազատներուն և թէ ծառաներուն, թէ պզտիկներուն և թէ մեծերուն։
19 Ֆ Եւ տեսայ գազանը ու երկրի թագաւորները ու անոնց զօրքերը մէկտեղ ժողվուած պատերազմ ընելու անոր հետ, որ ձիուն վրայ հեծեր էր, ու անոր զօրքերուն
20 հետ։ Ա Եւ գազանը բռնուեցաւ, ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ անոր առջևը նշաններ ըրաւ, որոնցմով մոլորցուց գազանին դրոշմը ընդունողները, Բ և անոր պատկերին երկրպագութիւն ընողները. Ի երկուքն ալ ողջ ողջ Ի ծծումբով վա-
21 ռած կրակին լիճը ձգուեցան։ Ի Եւ ուրիշներն ալ սպաննուեցան ձիուն վրայ հեծնողին սուրէն, որ իր բերնէն կ'ելլէր, Ղ ու բոլոր թռչունները Ի անոնց մարմիններէն կշտացան։

ԳԼ. Ի

2 Սատանան հազար տարի կը կապուի։ 6 Առաջին յարութիւնը. երանի՝ անոնց որ անոր մէջ բաժին ունին։ 7 Սատանան նորէն արձակուելով՝ Գոգը ու Մագոգը կը ժողվէ։ 9 Սատանան կը ձգուի կրակի ու ծծումբի ծովին մէջ։ 12 Վերջին ընդհանուր յարութիւնը։

1 Եւ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ երկինքէն կ'իջնէր, Ա ու անդունդին բանալին և մեծ շղթայ մը ունէր իր
2 ձեռքը. Բ Ու բռնեց վիշապը այսինքն առջի օձը՝ որ Բանսարկուն ու Սատանան է, և կապեց զանիկայ հա-
3 զար տարի. Ու անդունդը ձգեց զանիկայ՝ և գոցեց Ի ու վրայէն կնքեց, Ի որ ալ չմոլորցընէ ազգերը՝ մինչև որ հազար տարին լմննայ, և անկէ ետքը պէտք է որ արձակուի անիկայ քիչ մը ժամանակ։
4 Ի Եւ աթոռներ տեսայ, ու նստան անոնց վրայ. Ղ և անոնց դատաւորութիւն տրուեցաւ. նաև Ի Յիսուսի վկայութեանը համար ու Աստուծոյ խօսքին համար գլխատուածներուն հոգիները տեսայ, Ը և անոնք որ երկրպագութիւն չրրին գազանին՝ ոչ ալ անոր պատկերին, Բ ու անոր դրոշմը իրենց ճակատներուն վրայ ու իրենց ձեռքին վրայ չընդունեցին. և ապրեցան՝ Ժ ու Քրիստոսի հետ հազար տարի թագա-
5 ւորեցին։ Եւ ուրիշ մեռելները չապրեցան մինչև որ հազար տարին կատարուեցաւ. ասիկայ է առ-
6 ջի յարութիւնը։ Երանելի և սուրբ է ան որ առջի յարութեանը մէջ բաժին ունի. Ի ասոնց վրայ երկրորդ մահը իշխանութիւն չունի։ Ն հապա անոնք Աստուծոյ և Քրիստոսի քահանաները պիտի ըլլան, Ի ու անոր հետ հազար տարի պիտի թագաւորեն։
7 Եւ հազար տարին լրանալուն՝ պիտի արձակուի Ժ Սատանան իր բանտէն. և Ի պիտի ելլէ ու մոլորցընէ երկրի չորս անկիւնները եղող ազգերը՝ Հ Գոգը ու Մագոգը, Ն որ զանոնք պատերազմի ժողվէ, որոնց համրանքը ծովու աւազին
8 չափ է։ Ղ Ու երկրի ընդարձակութեանը մէջ ելան, և սուրբերուն բանակը ու սիրելի քաղաքը չորս
9 կողմէն պատեցին։ Եւ երկինքէն Աստուծմէ կրակ իջաւ ու սպառեց զանոնք. Ճ և բանսարկուն որ անոնք մոլորցուց, ձգուեցաւ կրակի ու ծծումբի լիճին մէջ, Մ ուր որ էր
10 գազանը, Եւ սուտ մարգարէն. Յ ու պիտի չարչարուին ցորեկ ու գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից։
11 Եւ մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ, ու անոր վրայ Ֆ Ի նստած, Ն որուն երեսէն երկիրը ու երկինքը փախան, Հ և տեղ չգտնուեցաւ ա-
12 նոնց։ Ա Եւ տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ աթոռին առջևը կայնած էին. Հ ու գիրքերը բա-

Յամի Տեառն 96

ՍԳԼ. Ա. 18։ Թ. 1։
ԲԳԼ. ԺԲ. 9։ ՏԵՍ Բ ՊԵՏ. Բ. 4։ ՅՈՒԴ. 6։
ԳԴԱՆ. Զ. 17։
ԳԳԼ. ԺԶ. 14, 16։ ՀՄԲ 7։
ԻԴԱՆ. Է. 9, 22, 27։ ՄԱՌ. ԺԹ. 28։ ՂՈՒ. ԻԲ. 30։
ՂԱ ԿՈՐ. Զ. 2, 3։
ԻԳԼ. Զ. 9։
ԲԳԼ. ԺԶ. 12։
ԲԳԼ. ԺԶ. 15, 16։
ԺՀՈՎ. Բ. 17։ Բ ՏԻՄ. Բ. 12։ ԳԼ. Ե. 10։
ԻԳԼ. Բ. 11։ ԻԱ. 8։
ՀԵՍ. ԿԱ. 6։ ԱՊԵՏ. Բ. 9։ ԳԼ. Ա. 6։ Ե. 10։
ԻՀՄԲ 4։
ԺՀՄԲ 2։
ԿՀՄԲ 3, 9։
ՀԵԶԵԿ. ԼԲ. 2։ ԼԹ. 1։
ՅԳԼ. ԺԶ. 14։
ՂԵՍ. Բ. 8։ ԵԶԵԿ. ԼԲ. 9, 16։
ՄՀՄԲ 7։
ՄԳԼ. ԺԹ. 20։
ՅԳԼ. ԺԶ. 10, 11։
Ն Բ ՊԵՏ. Գ. 7, 10, 11։ ԳԼ. ԻԱ. 1։
ՀԴԱՆ. Բ. 35։
ՍԳԼ. ԺԹ. 5։
ՀԴԱՆ. Է. 10։

Յամի Յեսուայ 96

ցուեցան , ու ւբրիշ գիրք մը բացուեցաւ՝ այսինքն կենացդ էէրէք . և գիրքերուն մէջը գրուածներէն ու ւերկրները դատուեցան Էիբենց գործքերուն համեմատ ։ 13 Եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ , ու մահը և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները տուին . ու ամէն մէկը իրենց գործքերուն համեմատ դատուեցան ։ 14 Եւ մահը ու դժոխքը կրակի լիճին մէջը ձգուեցան . ասիկայ է երկրորդ մահը ։ 15 Ու ով որ կենաց գիրքին մէջը գրուած չգտնուեցաւ , կրակի լիճին մէջը ձգուեցաւ ։

ԳԼ . ԻԸ

1 Նոր երկինքը ու նոր երկիրը ։ 10 Երկնային Երուսաղէմին տեսիլքը ու անոր տարածութիւնը ։ 23 Անոր մէջ արեւի կարօտութիւն չկայ , որովհետեւ Աստուծոյ փառքը անոր լոյսն է ։ 24 Երկրի թագաւորները իրենց հարստութիւնները անոր կը բերեն ։

1 Եւ նոր երկինք ու նոր երկիր մը տեսայ . էքանի որ առջի երկինքը ու առջի երկիրը անցան . ու 2 ալ ծով չկար ։ Եւ սուրբ քաղաքը նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր , էիր երկիրս համար զարդարուած հարսի 3 մը պէս պատրաստուած ։ Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կըսէր . ԷԱհա Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջը , ու անիկայ անոնց հետ պիտի բնակի . և անոնք անոր ժողովուրդը պիտի ըլլան , և Աստուած ինքը անոնց հետը պիտի 4 ըլլայ էերես անոնց Աստուածը . Եւ ինքը անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ , էու ալ մահ պիտի չըլլայ , ոչ սուգ և ոչ ազազակ՝ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ ասիկ հետս . ինչու որ առջի բաները 5 անցան ։ Էև ան որ աթոռին վրայ կը նստէր , ըսաւ . էԱհա ամէն բաները նոր կ'ընեմ . ու ըսաւ ինծի . Գրէ . էինչու որ ասոնք խօսքերը ճշմարիտ 6 եւ հաւատարիմ են ։ Նաեւ ըսաւ ինծի . Եղաւ . էԵս եմ Ալփա ու Օմեգա՝ սկիզբը ու վերջը . Էես ծարաւիին ձրի պիտի տամ կենաց 7 ջուրէն աղբիւրէն ։ Ան որ կը յաղթէ , ասա բաները պիտի ժառանգէ . Եու ես անոր Աստուած պիտի ըլլամ՝ ան ալ ինծի որդի պիտի ըլլայ ։ 8 Բայց վախկոտներուն՝ ու անհաւատներուն՝ և պիղծերուն՝ ու մարդասպաններուն՝ ու պոռնիկներուն՝ և կախարդներուն՝ ու կուապաշտներուն՝ և բոլոր սուտհաւատներուն բաժինը՝ Էկրակով ու ծծումբով վառած լիճին մէջը պիտի ըլլայ , որ է երկրորդ մահը ։

9 Ես Եօթը վերջին հարուածներով լեցուն եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ , և հետս խօսեցաւ ու ըսաւ . էԿեցիր ցուցընեմ րնկի Հարսը՝ 10 գառնուկին կնիկը ։ Էև հոգիով մէկ բարձր ու մեծ լեռան մը վրայ տարաւ զիս , ես ցուցուց ինծի սուրբ Երուսաղէմ քաղաքը , որ 11 երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր . Ունէր Աստուծոյ փառքը ունէր . և անոր լոյսառյուեղինը խիստ պատուական քարի նման էր , ակնմանի 12 երկոյթով յասպիս քարի պէս ։ Եւ անոր պարիսպը մեծ ու բարձր էր , ունէր տասներկու դռներ ունէր . ու դռներուն վրայ տասներկու հրեշտակներ կար . և դրէներուն վրայ անուններ գրուած էր՝ այսինքն Իսրայէլի որդւոցը տասներկու ցեղ 13 բուն անունները ։ Արեւելեան կողմէն երեք դուռ , ու հիւսիսային կողմէն երեք դուռ , և հարաւային կողմէն երեք դուռ , ու արեւմտեան 14 կողմէն երեք դուռ ։ Եւ քաղաքին պարիսպը տասներկու հիմեր ունէր , ու անոնց վրայ՝ Գառնուկին տասներկու առաքեալներուն տասներկու անունները էբրոջ էր ։ 15 Եւ իմ հետս խօսողը ունէր ոսկիէ եղէգ մը , որ մեռուի քաղաքը ու անոր դռները ու անոր 16 պարիսպը չափէ ։ Եւ քաղաքը քառակուսի էր . ու անոր երկայնութիւնը լայնութեան չափ էր . և քաղաքը եղէգով տասներկու հազար ստադիոն չափից . ու նոր երկայնութիւնը ու լայնութիւնն և բարձրութիւնը հաւասար 17 էր ։ Ու անոր պարիսպը հարիւր քառասունչորս կանգուն չափից՝ մարդու չափով , այսինքն հրեշտա 18 կին չափովը ։ Եւ անոր պարսպին շինուածքը յասպիս էբր էր . ու քաղաքը մաքուր ոսկի էր՝ մաքուր 19 ապակիի նման ։ Էև քաղաքին պարսպին հիմերը ամէն թանկ պատուական քարերով զարդարուած էին . առջի հիմը յասպիս էր . երկրորդը՝ շափիւղայ , երրորդը՝ քաղկեդոն , չորրորդը՝ զմրուխտ , 20 հինգերորդը՝ եղնգնաքար , վեցերորդը՝ սարդիոն , եօթներորդը՝ ոսկեքար , ութերորդը՝ բիւրեղ , իններորդը՝ տպազիոն , տասներորդը՝ քրիսոպրասոս , միտասաներորդը՝ յակինթէ , երկոտասաներորդը՝ 21 ամեթիստ ։ Եւ տասներկու դռները տասներկու մարգարիտ էին . ամէն մէկ դուռը մէկմէկ մարգարիտէ էր . ու քաղաքին հրապարակը մաքուր ոսկի էր՝ 22 թափանցիկ ապակիի նման ։ Եւ անոր մէջը տաճար չտեսայ . ինչու որ Տէր Աստուած Ամենակալը՝ ու

Յամի Յեսուայ 96

ՀԳԼ . ԺԹ . 7 ։ ՀՀԲ 2 ։ ՀԳԼ . ա . 10 ։ ԺԱ . 3 ։ ՅԵԶԿ . ԽԲ . ՀՀԲ 2 ։ ՀԳԼ . ԲԲ . 5 ։ ՀՀԲ 23 ։

ՀԵԶԿ . ԽԲ . 31—34 ։

ՀԵԶԿ . ԽԲ . 31—34 ։

ՀՄԱԹ . ԺԳ . 18 ։ ՊԱՀ . Բ . 9 ։ ԵՓԵՍ . Բ . 20 ։

ՀԵԶԿ . Խ . 3 ։ ՁԱՔ . Բ . 1 ։ ՊԼ . ՅԱ . 1 ։

ՀԵՍ . ԺԳ . 11 ։

ՀԳԼ . ԺԹ . 10 ։

ՀԲՆ . ԺԹ . 24 ։

ՀՀԲ 2 ։

ՀԳԼ . ԲԲ . 5 ։ ՀՀԲ 23 ։

ՀԵԶԿ . ԽԲ . 31—34 ։

ՀԵԶԿ . ԽԲ . 31—34 ։

ՀՄԱԹ . ԺԳ . 18 ։ ՊԱՀ . Բ . 9 ։ ԵՓԵՍ . Բ . 20 ։

ՀԵԶԿ . Խ . 3 ։ ՁԱՔ . Բ . 1 ։ ՊԼ . ՅԱ . 1 ։

ՀԵՍ . ԺԳ . 11 ։

ՀԳԼ . ԺԹ . 10

Ցամք Տեառն 96

Ա ԳԼ · ԺԹ · 10 ։
Բ ԳԼ · ԺԹ · 10 ։
Գ Դան · Բ · 26 ։ Ժբ · 4 ։ 9 ։ ԳԼ · Ժ · 4 ։
Դ ԳԼ · ա · 3 ։
Ե Ղեզկ · գ · 27 ։ Դան · Ժբ · 10 ։ Բ Տիմ · գ · 13 ։
Զ Հմր 7 ։
Է Նա · խ · 10 ։ կբ · 11 ։
Ը Հաւ · Բ · 6 ։ Ժգ · 12 ։ ԳԼ · ի · 12 ։
Թ Նա · խա · 4 ։ խց · 6 ։ խբ · 12 ։ ԳԼ · ա · 8 ։ 11 ։ խա · 6 ։
Ժ Դան · Ժբ · 12 ։ ա Յով · գ · 24 ։
ԺԱ Հմր 2։ ԳԼ · Բ · 7 ։
ԺԲ ԳԼ · խա · 27 ։
ԺԳ Սար · գ · 9 ։ 10 ։ Գագ · ե · 19 ։ 20 ։ 21 ։ Կող · գ · 6 ։ ԳԼ · Թ · 20 ։ 21 ։ խա · 8 ։
ԺԴ Փիլ · գ · 2 ։
ԺԵ ԳԼ · ա · 1 ։ ‖ Կ՚ երթ վասն յով ·
ԺԶ ԳԼ · ե · 5 ։
ԺԷ Թես · խգ · 17 ։ Զաք · գ · 12 ։ Բ ԳԱԹ · ա · 19 ։ ԳԼ · Բ 28 ։
ԺԸ ԳԼ · խա · 2 ։ 9 ։
ԺԹ Նա · Ա ե · 1 ։ Ցօհ · է · 37 ։ ԳԼ · խա · 6 ։
Ի Բ Օր · գ · 2 ։ Ժբ · 32 ։ Ածտ · է · 6 ։
ԻԱ Եզ · լբ · 33 ։ Սագ · կծ · 28 ։ ԳԼ · գ · 5 ։ Ժգ · 8 ։
ԻԲ ԳԼ · խա · 2 ։
ԻԳ Հմր 12 ։
ԻԴ Ցօհ · խա · 25 ։
ԻԵ Բ Տիմ · գ · 8 ։
ԻԶ Հաւ · Ժգ · 20 · 24 ։ Բ Թես · գ · 18 ։
§Ո՛չեն բոլոր առաքեալքն։

Ցամք Տեառն 96

Ա ԳԼ · ԺԹ · 10 ։
Բ ԳԼ · ԺԹ · 10 ։
Գ Դան · Բ · 26 ։ Ժբ · 4 ։ 9 ։ ԳԼ · Ժ · 4 ։
Դ ԳԼ · ա · 3 ։
Ե Ղեզկ · գ · 27 ։ Դան · Ժբ · 10 ։ Բ Տիմ · գ · 13 ։
Զ Հմր 7 ։
Է Նա · խ · 10 ։ կբ · 11 ։
Ը Հաւ · Բ · 6 ։ Ժգ · 12 ։ ԳԼ · ի · 12 ։
Թ Նա · խա · 4 ։ խց · 6 ։ խբ · 12 ։ ԳԼ · ա · 8 ։ 11 ։ խա · 6 ։
Ժ Դան · Ժբ · 12 ։ ա Ցօհ · գ · 24 ։
ԺԱ Հմր 2։ ԳԼ · Բ · 7 ։
ԺԲ ԳԼ · խա · 27 ։
ԺԳ Սար · գ · 9 ։ 10 ։ Գագ · ե · 19 ։ 20 ։ 21 ։ Կող · գ · 6 ։ ԳԼ · Թ · 20 ։ 21 ։ խա · 8 ։
ԺԴ Փիլ · գ · 2 ։
ԺԵ ԳԼ · ա · 1 ։ ‖ Կ՚ երթ վասն յով ·
ԺԶ ԳԼ · ե · 5 ։
ԺԷ Թես · խգ · 17 ։ Զաք · գ · 12 ։ Բ ԳԱԹ · ա · 19 ։ ԳԼ · Բ 28 ։
ԺԸ ԳԼ · խա · 2 ։ 9 ։
ԺԹ Նա · Ա ե · 1 ։ Ցօհ · է · 37 ։ ԳԼ · խա · 6 ։
Ի Բ Օր · գ · 2 ։ Ժբ · 32 ։ Ածտ · է · 6 ։
ԻԱ Եզ · լբ · 33 ։ Սագ · կծ · 28 ։ ԳԼ · գ · 5 ։ Ժգ · 8 ։
ԻԲ ԳԼ · խա · 2 ։
ԻԳ Հմր 12 ։
ԻԴ Ցօհ · խա · 25 ։
ԻԵ Բ Տիմ · գ · 8 ։
ԻԶ Հաւ · Ժգ · 20 · 24 ։ Բ Թես · գ · 18 ։
§Ո՛չեն բոլոր առաքեալքն։

Ցամք Տեառն 96

Ա ԳԼ · ԺԹ · 10 ։
Բ ԳԼ · ԺԹ · 10 ։
Գ Դան · Բ · 26 ։ Ժբ · 4 ։ 9 ։ ԳԼ · Ժ · 4 ։
Դ ԳԼ · ա · 3 ։
Ե Ղեզկ · գ · 27 ։ Դան · Ժբ · 10 ։ Բ Տիմ · գ · 13 ։
Զ Հմր 7 ։
Է Նա · խ · 10 ։ կբ · 11 ։
Ը Հաւ · Բ · 6 ։ Ժգ · 12 ։ ԳԼ · ի · 12 ։
Թ Նա · խա · 4 ։ խց · 6 ։ խբ · 12 ։ ԳԼ · ա · 8 ։ 11 ։ խա · 6 ։
Ժ Դան · Ժբ · 12 ։ ա Ցօհ · գ · 24 ։
ԺԱ Հմր 2։ ԳԼ · Բ · 7 ։
ԺԲ ԳԼ · խա · 27 ։
ԺԳ Սար · գ · 9 ։ 10 ։ Գագ · ե · 19 ։ 20 ։ 21 ։ Կող · գ · 6 ։ ԳԼ · Թ · 20 ։ 21 ։ խա · 8 ։
ԺԴ Փիլ · գ · 2 ։
ԺԵ ԳԼ · ա · 1 ։ ‖ Կ՚ երթ վասն յով ·
ԺԶ ԳԼ · ե · 5 ։
ԺԷ Թես · խգ · 17 ։ Զաք · գ · 12 ։ Բ ԳԱԹ · ա · 19 ։ ԳԼ · Բ 28 ։
ԺԸ ԳԼ · խա · 2 ։ 9 ։
ԺԹ Նա · Ա ե · 1 ։ Ցօհ · է · 37 ։ ԳԼ · խա · 6 ։
Ի Բ Օր · գ · 2 ։ Ժբ · 32 ։ Ածտ · է · 6 ։
ԻԱ Եզ · լբ · 33 ։ Սագ · կծ · 28 ։ ԳԼ · գ · 5 ։ Ժգ · 8 ։
ԻԲ ԳԼ · խա · 2 ։
ԻԳ Հմր 12 ։
ԻԴ Ցօհ · խա · 25 ։
ԻԵ Բ Տիմ · գ · 8 ։
ԻԶ Հաւ · Ժգ · 20 · 24 ։ Բ Թես · գ · 18 ։
§Ո՛չեն բոլոր առաքեալքն։

Վ Ե Բ Ս Ի

28 Գառնուկը անոր տաճարն է ։ Ե՛ւ քաղաքը արեւի ու լուսնի պէտք չունի , որ զանիկայ լուսաւորեն ։ ինչու որ Աստուծոյ փառքը զանիկայ կը լուսաւորէ , ու անոր ճրագը 24 զը Գառնուկն է ։ Ե՛ւ [փրկուած] ազգերը անոր լուսովը պիտի քալեն , ու երկրի թագաւորները իրենց փառքը ու պատիւը անոր կը 25 Ջը պիտի բերեն ։ Ե՛ւ անոր դռները ցորեկը պիտի չգոցուին ։ (վասն զի 26 Հոն գիշեր պիտի չըլլայ ։) Ե՛ւ ազգայ փառքը ու պատիւը անոր 27 Մէջը պիտի բերեն ։ Ե՛ւ հոն բնաւ *անմաքրութիւն մը պիտի չմտնէ , ոչ ալ պղծութիւն ու սուտ մը գործող մը . հապա միայն անոնք՝ + որ Գառնուկին կենաց գրքին մէջը գրուած են ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Կենաց Ջուրին գետ ։ 2 Կենաց Ծառ ։ 5 Աստուած իրեն կը լուսաւորէ երկնային գործքը ։ 9 Հրեշտակը չուզեր որ իրեն երկրպագութիւն մատուցուի ։ 18 Պէտք չէ բան մը աւելցնել Աստուծոյ խօսքին վրայ , ոչ ալ անկէ բան մը պակսեցնել ։

1 — Ե՛ւ ինծի կենաց Ջուրի †գետ մը ցոյց ցուց ակնվանիի պէս պայծառ , որ կ՚ելլէր Աստուծոյ ու 2 Գառնուկին աթոռէն ։ Ե՛ւ — ան +մէջտեղէն հրապարակին մէջ , ու ան գետին մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ‡կենաց Ծառ՝ որ տասնեւերկու տեսակ պտուղ կը բերէր , ու ամէն ամիս իր պտուղը կու տար . ե՛ւ ան Ծառին տերեւները հեթանոսներուն բժշկութիւն կ՚ըլլար ։ 3 Ե՛ւ այլ բնաւ նզովք պիտի չըլլայ ։ Հոն անոր մէջը պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գառնուկին աթոռը , ե՛ւ անոր ծառաները պիտի պաշտեն զանիկա 4 կայ ։ Ե՛ւ անոր երեսը պիտի տեսնեն , ե՛ւ անոր անունը իրենց ճակատներուն վրայ պիտի ըլլայ ։ 5 Ե՛ւ Հոն՝ ալ գիշեր պիտի չըլլայ , և ճրագ ու արեւու լոյս պէտք չէ . Տէրը Աստուած պիտի լուսաւորէ զանոնք ։ Ե՛ւ յաւիտեանս յաւիտենից պիտի թագաւորեն ։

6 Ե՛ւ բաւ ինծի ։ Ե՛ւ խօսքերը հաւատարիմ են ու ճշմարիտ . և ‡տէրը մարգարէներուն՝՝ Ջէր Աստուածը Է իր հրեշտակը խրկեց՝ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ 7 շուտով պէտք է ըլլալ ։ Ե՛ւ Ահա՛ ես շուտով կու գամ ։ Երանի անոր՝ որ կը պահէ աս գրքին մարգարէութեան խօսքերը ։

8 Ե՛ւ ես Յովհաննէս լսեցի ու տեսայ աս բաները . և երբ լսեցի ու տեսայ , ինկայ որ երկրպագութիւն բնեմ ան հրեշտակին ոտքերուն առջեը՝ որ աս բաները ինծի կը ցուց 9 ըրնէր ։ Ե՛ւ բաւ ինծի ։ Զգուշացիր՝ մի՛ ընէր . ինչու որ ես քու կին ու քու եղբայրներուդ մարգարէներուն և աս գրքին խօսքերը պահողներուն ծառայակիցն եմ . Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ ։ 10 Ե՛ւ բաւ ինծի ։ Աս գրքին մարգարէութեան խօսքերը մի՛ կնքեր , 11 ինչու որ ժամանակը մօտ է ։ Ան որ անիրաւութիւն կ՚ընէ՝ ալ անիրաւութիւն թող ընէ , ու ան որ ապտակ է՝ ալ ապտակ ըլլայ , և ան որ արդար է՝ ալ արդար ըլլայ , ու ան որ սուրբ է՝ ալ սուրբ ըլլայ ։

12 Ահա՛ ես շուտով կու գամ , և իմ վարձքս իմ հետս է՝ Եւ ամէն մէկուն իր գործքին համեմատ տալու համար ։ 13 Ես եմ Այբ և Օմէգա՝ առաջինը ու վերջինը՝ 14 սկիզբը և վախճանը ։ Երանելի են անոնք որ անոր պատուիրանքները կը կատարեն , որ իշխանութիւն ունենան կենաց ծառին վրայ , և դռներէն ներս քաղաքը մտնեն ։ 15 Բայց դուրս պիտի հանուին շուներն ու կախարդները և պոռնիկները ու սպանութիւն ընողները՝ և կռապաշտները ու ան ամէնը որ սուտ կը սիրէ և կ՚ընէ ։

16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս խրկեցի՝ ասոնք բաները ձեզի վկայելու եկեղեցիներուն ‖ մէջ . Ես Դաւիթի արմատը ու ցեղն եմ , Բ ու առտուան պայծառ աստղը ։ 17 Ու Հոգին ու Հարսը կ՚ըսեն , Եկուր . և ան որ կը լսէ՝ թող ըսէ , Եկուր . ու ան որ ծարաւ է՝ թող գայ , ու ան որ կ՚ուզէ՝ կենաց Ջուրը ձրի առնէ ։

18 Ես կը վկայեմ ամէնուն՝ որ աս գրքին մարգարէութեան խօսքերը կը լսէ . Է թէ որ մէկը ասոնց վրայ բան մը աւելցնէ , Աստուած Ա անոր վրայ պիտի աւելցնէ ան հարուածները որ աս գրքին մէջը գրուած են ։ 19 Ու թէ որ մէկը աս մարգարէութեան գրքին խօսքերէն բան մը պակսեցնէ , Աստուած Ա անոր բաժինը պիտի պակսեցնէ կենաց գրքէն և սուրբ քաղաքէն՝ 20 որ աս գրքին մէջը գրուած են ։ Ան բաներուն վկայութիւն տուողը կ՚ըսէ , Ա՛յո՛ Շուտով կու գամ ես ։ — Ամէն , Եկուր , Տէր Յիսուս ։ Ի՛մ եր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը §ձեր ամէնուն՝՝ հետ ըլլայ։ Ամէն ։

